CHUYA QELLQA

La Biblia en Quechua Ayacuchano

Traducción directa de los textos originales: hebreo, arameo y griego

La Biblia en Quechua Ayacuchano

Primer edición: © 1987, Sociedades Bíblicas Unidas (Lima)

Segunda edición digital: © 2011, Sociedad Bíblica Peruana

Las ilustraciones son de
© The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Sociedad Bíblica Peruana, A.C.
Av. Petit Thouars 991 - Lima, Perú
Tel. (511) 433-5815 / 433-0077 / 433-0232 FAX. (511) 433-6389

Casa de la Biblia.
Av. Revolución Sector I grupo 15 mercado El Sol Tda. 290. Villa El Salvador
Tel. 292-9118 / 699-6539 Cel- 997423343
http://casadelabiblia.org

www.ScriptureEarth.org

Licencia Creative Commons

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

- **Reconocimiento.** Debe reconocer los créditos de La Liga Bíblica (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o apoyan el uso que hace de su obra).
- **No comercial.** No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
- **Sin obras derivadas.** No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

- Al reutilizar o distribuir la obra, tiene que dejar bien claro los términos de la licencia de esta obra.
- Alguna de estas condiciones puede no aplicarse si se obtiene el permiso del titular de los derechos de autor
- Nada en esta licencia menoscaba o restringe los derechos morales del autor.

http:creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

BIBLIAPI LIBROKUNA

ÑAWPAQ TESTAMENTO

Génesis . . . . . Gn 1
Éxodo . . . . . Éxo. 95
Levítico . . . . . Lev. 175
Números . . . . . Núm. . . 230
Deuteronomio . . . . . Deu . . . 307
Josué. . . . . Jos 375
Jueces . . . . . Jue. . . . 421
Rut . . . . . Rut. . . . 469
1 Samuel. . . . . 1 S 477
2 Samuel. . . . . 2 S 543
1 Reyes . . . . . 1 R. . . . 597
2 Reyes . . . . . 2 R. . . . 656
1 Crónicas. . . . . 1 Cr 717
2 Crónicas. . . . . 2 Cr . . . 771
Ezdras. . . . . Ezd. . . . 837
Nehemías . . . . . Neh . . . 856
Ester . . . . . Est 885
Job . . . . . Job. . . . 900
Salmos . . . . . Sal . . . 1006
Proverbios. . . . . Pro. . . 1289
Eclesiastes. . . . . Ecl . . . 1386
Cantares . . . . . Cant . . .1409
Isaías. . . . . Is 1425
Jeremías . . . . . Jer . . . 1589
Lamentaciones . . . . . Lam . . .1740
Ezequíel . . . . . Ez. 1758
Daniel . . . . . Dan . . 1864
Oseas. . . . . Os 1897
Joel. . . . . Jl 1926
Amós. . . . . Am. . . .1938
Abdías. . . . . Abd . . .1957
Jonás. . . . . Jon. . . .1961
Miqueas. . . . . Miq . . .1966
Nahúm . . . . . Nah . . .1982
Habacuc . . . . . Hab . . 1990
Sofonías . . . . . Sof 1998
Hageo . . . . . Hag . . 2007
Zacarías . . . . . Zac. . . .2011
Malaquías . . . . . Mal . . 2033

MOSOQ TESTAMENTO

Mateo . . . . . Mt . . . 2040
Marcos . . . . . Mr 2112
Lucas. . . . . Lc. 2159
Juan . . . . . Jn. . . . 2231
Hechos . . . . . Hch . . 2286
Romanos. . . . . Rom . . 2352
1 Corintios . . . . . 1 Co . . 2381
2 Corintios . . . . . 2 Co . . 2406
Gálatas . . . . . Gá . . . 2422
Efesios. . . . . Ef. . . . 2432
Filipenses . . . . . Fil . . . 2441
Colosenses. . . . . Col . . . 2448
1 Tesalonicenses . . . . . 1 Te . . 2455
2 Tesalonicenses . . . . . 2 Te . . 2461
1 Timoteo . . . . . 1 Ti . . 2465
2 Timoteo . . . . . 2 Ti . . 2473
Tito . . . . . Tit . . . 2479
Filemón. . . . . Flm . . 2483
Hebreos. . . . . Heb . . 2485
Santiago . . . . . Stg . . . 2506
1 Pedro . . . . . 1 Pe . . .2513
2 Pedro . . . . . 2 Pe . . 2521
1 Juan. . . . . 1 Jn . . 2526
2 Juan. . . . . 2 Jn . . 2533
3 Juan. . . . . 3 Jn . . 2535
Judas. . . . . Jud. . . 2537
Apocalipsis . . . . . Ap . . . 2540

Glosario. 2572
Mapas 2581

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

BIBLIAMANTA

Bibliaqa chulla librollaman huñurusqa librokunam. Chay librokunaqa judiokunapaqpas chaynataq Cristoman iñiqkunapaqpas ancha valorniyoqmi. Griego idiomapi "Biblia" ninanqa librochakuna ninanmi. Bibliapiqa tarikun achka librokunam. Cristoman iñiqkunapa leenan Bibliaqa iskay parteman rakisqam, chaytam sutichanku Ñawpaq Testamento hinaspa Mosoq Testamento nispa. Judiokunapa leenan Bibliaqa Ñawpaq Testamentollam.

Bibliaqa willakun Diospuni runakunaman reqsichikusqanmantam. Bibliaqa willakuntaqmi runakunata imaynam Dios salvasqanmantapas. Chaypim qawanchik Diosqa atiyninwan runakunapa vidanpi imam rurasqankunata, tukuymanta llalliqtaqa qawanchik Israel casta runakunapa vidanpi imam rurasqantam. Runakunaman reqsichikuspanqa Chuya Espiritupa yanapasqan runakunamanmi reqsichikurqa. Biblia qellqaq runakunaqa chay tiempopi runamasinkupa rimasqan idiomapim qellqarqaku. Chayraykum Ñawpaq Testamentopi librokunaqa ñawpaqtaqa qellqasqa karqa Hebreo simipi hinaspa Aram runakunapa rimayninpi. Mosoq Testamentopi librokunañataqmi qellqasqa karqa Griego rimaq runakunapa rimayninpi. Chay ñawpaq idiomakunapi qellqasqa kaqkunamantamá tukuy tiempopi tikrasqa karqa wakin idiomakunamanpas.

Bibliapi librokunataqa achka runakunam qellqarqaku yaqa waranqa soqta pachaknin watapi. Bibliapim tarinchik tukuy rikchaq takikunata, ñawpa tiempopi willakuykunata, hamuq tiempokunapi sucedekunanmanta willakuykunata, rikchanachiykunata, imaynatam kawsanapaq leykunata, Dios adoranapaq leykunata, allinta otaq mana allinta reqsinapaq yachachikuykunata hinaspa Diosta respetanapaq leykunata. Mosoq Testamentopipas tarinchiktaqmi Iglesiakunaman cartakunata.

Bibliaqa Diospa palabran kasqanraykum ancha atiyniyoq sapa runapa vidanta tikrananpaq. Vidanku tikrasqa runakunam willakunku Bibliaqa Diospa palabran kasqanta.

Ñawpaq Testamentopas chaynataq Mosoq Testamentopas qellqasqanku tiempopiqa leespa entiendenam karqa, leesqankuta uyariqkunapas entiendeqkutaqmi rimasqanku simipi kasqanrayku. Chayna entiendesqa kananpaqmi kunan tiempokunapipas kay Bibliaqa runakunapa rimayninman tikrasqa kachkan.

Wakin palabrakunapa ñawpaqninpim kachkan kayna señal (*), chayna señalniyoq palabrataqa maskana Bibliapa tukuyninpi kaq palabrakunapa imam ninan librochapim. Apurimac lawpi rimaykunapas chaypim tarikun.

Kachkantaqmi numerochakunawan churasqa notachakunapas, chayqa kachkan paginapa uray lawninpim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kay Bibliataqa Sociedades Biblicasmi tikrachimun kunan tiempokunapi rimasqanchikman chaynapi Diospa Palabranqa llapallan runakunaman chayananpaq. Ñawpa Testamentotam tikrachimun Hebreo hinaspa Arameo idiomamanta, Mosoq Testamentotañataqmi tikrachimun Griego idiomamanta. Chaynapi Quechuakunapas tukuy nacionkunapi runakuna hina kikinkupa rimayninkupi Señorninchik Jesucristota yupaychanankupaq. Bibliam nin: "Chaymantam rikurqani achkallaña runakunata llapallan nacionkunamanta, ayllukunamanta, castakunamanta hinaspa tukuy rikchaq rimayniyoqkunamanta. Paykunaqa sayachkasqaku hatun tiyanapa ñawpaqninpim hinaspa Carneropa qayllanpim. Achka-achkallaña kaptinkum mana pipas yupayta atirqachu. Yuraq pachawan pachasqakama kaspam sapakama hapirqaku palmerapa kallmanta."

Apocalipsis 7:9

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ÑAWPAQ TESTAMENTO

Cristoman iñiqkunapa leenanku Bibliaqa Ñawpaq Testamentoman hinaspa Mosoq Testamentoman rakisqam. Testamentoqa huk runapa munakuyninman hina imankunapas pipaqpas kananpaq rimarisqanmi, chayqa kanmanmi rimarisqallapas otaq qellqasqapas. Bibliaman hinaqa testamentoqa huk contratom (Heb 9:15-18). Apostol Pablom Ñawpaq Testamentopi Moisespa qellqasqan punta kaq librokunata suticharqa "Ñawpaq Contrato" nispa (2 Co 3:14-15). Chay contratoqa Cristoman iñiqkunamanmi willawanchik Señor Jesucristomanta.

Puntallaraq Cristoman iñiqkunawan judiokunam Ñawpaq Testamentota suticharqaku "Qellqa" otaq "Chuya Qellqa" nispanku. Apostol Pablopas suticharqa "Chuya Qellqa" nispam, Runa Simimanñataqmi tikrarqaniku "Biblia" nispa (2 Ti 3:15).

Hebreo runakunapa otaq judiokunapa Biblianqa Ñawpaq Testamentollam. Chay Testamentoqa kimsa parteman rakisqam: Moisespa qellqasqankuna (Pentateuco), Diosmanta willakuqkuna (Profetas) hinaspa Salmokuna (Lc 24:44). Punta kaq rakipim kachkan Moisespa qellqasqan pichqa librokuna, chayman qatiqñataqmi kachkan willakuy librokunawan Diosmanta willakuqkunapa qellqasqan librokuna. Kachkantaqmi "Salmokuna" sutiyoq librokunapas. Chaykunatam fiestakunapi judiokuna leeqku. Judiokunapa Biblianpi librokunaqa qatinakun manam ñoqanchikpa Biblianchik hinachu, Biblianchikpi librokunaqa qatinakun griego idiomaman tikraspa ordenasqankuman hinam.

Ñawpaq Testamentom willakun Abrahanwan hinaspa miraynin Israel castakunawan Dios contrato rurasqanmanta. Diosmi Israel runakunata akllarqa paykunawan llapallan runakunapaq tanteasqanta rurananpaq.

Israel runakuna mana kasukuq kachkaptinpas Diosqa runakunata kuyasqanraykum cumplirqa paykunata salvananpaq prometekusqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOISESPA QELLQASQAN PUNTA KAQ LIBRO

GÉNESIS

Genesis ninanqa “tukuy imapa qallariynin” ninanmi. Chayraykum Bibliapa qallariyninpi kaq kay Genesis libroqa willakun cielokunapi hinaspa kay pachapi tukuy kaqkunapa imaynam qallarisqanmanta, punta kaq runakunapa imaynam qallarisqanmanta hinaspa runakuna miraruspa imaynam llaqtakunata hatarichisqankumanta. willakuntaqmi Tayta Diospa contrato rurasqanman hina Israel runakunapa imaynam qallarisqanmantapas. Kay libroqa willakuntaqmi hucha qallarisqanmantapas chaynataq hucharayku ñakariy kay pachapi kasqanmantapas.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun kay pachawan cielokuna unanchasqa kasqanmanta, willakuntaqmi runapa, huchapa, hinaspa ñakariypa rikurisqanmantapas, Adanmantapuni Noeykama kawsaq runakunamantapas, sinchi paramantapas hinaspa runakunapa rimaynin achka rimaykunaman tikrakurusqanmantapas (1-11).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel runakunapa imaynam qallarisqanmanta otaq Abrahampa, Isaacpa, Jacobpa, Joseypa hinaspa wawqenkunapa vidanmanta, willakuntaqmi imaynam Jacobqa churinkunapiwan Egipto nacionman yaykusqanmantapas (12-50).

Diospa unanchasqankunamanta

1 1 Tukuy imapa qallariyninpi cielokunata hinaspa kay pachata Dios
unanchaptinmi 2 kay pacha karqa mana formayoq hinaspa mana
imayoq. Uku-uku tutayaq lamar qocham karqa, Diospa Espiritunpas ya-
kukunapa hawanpim muyurqa.

3 Chaymi Dios nirqa:

—¡Rikurichun achkiy! —nispa.

Hinaptinmi achkiy karqa. 4 Achkiytam Dios sumaq kasqanta qawarqa. Hinaptinmi achkiymanta Dios rakirqa tutayayta. 5 Achkiytamá Dios suticharqa punchawwan, tutayaytañataq tutawan. Hinaptinmi tardeykuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa punta kaq punchaw.

6 Chaymantam Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¡Altoman urayman yakukuna rakinaq vacio kachun! —nispa.
7 Diosmi rurarqa altopi rakinaq vaciota, rakirqam rakinaq vaciopa ukunpi kaq
yakukunata rakinaq vaciopa hawanpi kaq yakukunamanta. Hinaptinmi chayna
karqa. 8 Chay altopi rakinaq vaciotamá Dios suticharqa cielokunawan hinaptin-
mi tardeykuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa iskay kaq punchaw.
9 Chaymantam Dios nirqa:
—¡Cielokunapa ukunpi yakukuna huk hawaqllaman huñunakuchun hi-
naptin chaki kaqñataq rikurichun! —nispa.
Hinaptinmi chayna karqa. 10 Diosmi chaki kaqta suticharqa allpawan,
chay huñunasqa yakukunatañataqmi suticharqa lamar qochawan. Su-
maqllaña chaykuna kasqanta qawaspanmi 11 Dios nirqa:
—¡Allpamanta wiñamuchun tukuy rikchaq plantakuna, muhuyoq plan-
takuna hinaspa ruruq sachakuna sapakama rurunman hina, rurunpitaq
kachun murun! —nispa.
Hinaptinmi chayna karqa. 12 Allpamantam plantakuna wiñamurqa sapakama
rurunman hina muhuyoq chaynataq ruruq kaqkunapas sapakama rurunman
hina muruyoq. Chaymi Dios qawarqa sumaqllaña kasqanta 13 hinaptinmi tardey-
kuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa kimsa kaq punchaw.
14 Chaymantam Dios nirqa:
—¡Cielokuna rakinaqpi achkiqkuna kachun punchawtawan tutata
rakinanpaq chaynapi tiempokuna, punchawkuna hinaspa watakuna ka-
nanpaq, 15 cielokuna rakinaq vaciopiyá achkiqkuna kachun kay pachapa
hawanman kanchamunanpaq! —nispa.
Hinaptinmi chayna karqa. 16 Chaymi Dios iskay hatun achkiqkunata
rurarqa. Hatun kaq achkiqtam rurarqa punchawpi munaychakunan-
paq, taksa kaq achkiqtañataq tutapi munaychakunanpaq. Rurarqataqmi
lucerokunatapas. 17 Chaykunatamá Dios churarqa cielokuna rakinaq va-
ciopi kay pachata kanchamunanpaq 18 chaynapi punchawpipas hinaspa
tutapipas munaychakunanpaq, chaynataq tutayaytawan punchawta raki-
nanpaq. Diosmi qawarqa chaykunaqa sumaqllaña kasqanta. 19 Hinaptinmi
tardeykuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa tawa kaq punchaw.
20 Chaymantam Dios nirqa:
—¡Yakukunapi paqarimuchun yakupi kawsaq urukuna, paqarimuchun-
taqyá kay pachapa hawanpi pawaqkunapas! —nispa.
21 Diosmi unancharqa yakupi hatun animalkunatawan yakupi paqarimuq
qasqonpa puriq imaymana rikchaq urukunata castanman hina, unancharqataq-
mi raprayoq llapallan alton pawaqkunatapas castanman hina. Diosmi qawarqa
chaykunaqa sumaqllaña kasqanta. 22 Tukuy chaykunata bendecispanmi nirqa:
—¡Achkallataña miraspayá lamar qochapi yakukunaman huntaychik,
mirachuntaqyá kay pachapi alton pawaqkunapas! —nispa.
23 Hinaptinmi tardeykuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa
pichqa kaq punchaw.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Chaymantam Dios nirqa:
—¡Allpapi kawsananpaq animalkuna rikurimuchun castanman hina: uywa animalkuna, qasqonpa puriqkuna hinaspa tukuy rikchaq purun animalkuna! —nispa.
Hinaptinmi chayna karqa. 25 Diosmi rurarqa sapakamata castanman hina: purun animalkunata, uywa animalkunata hinaspa allpapi qasqonpa puriq animalkunata. Diosmi qawarqa chaykunaqa sumaqllaña kasqanta.
26 Chaymantam Dios nirqa:
—¡Runata rurasun ñoqanchikman rikchakuqta, ñoqanchik kaqllata chaynapi challwakunapi, alton pawaqkunapi, uywa animalkunapi, purun animalkunapi hinaspa kay pachapi qasqonpa puriq animalkunapi munaychakunanpaq! —nispa.

27 Diosmi runata unancharqa.
Kikinman rikchakuqtam rurarqa.
Qaritawan warmitam unancharqa.
28 Paykunata bendecispam Dios nirqa:
"Wawa-churiyoqyá kaychik,
kay pachamanyá huntaychik,
munaychakuychikyá lamar qocha challwakunapi,
munaychakuychikyá alton pawaq animalkunapi.
Munaychakuychikyá allpapa hawanpi,
llapallan qasqonpa puriq animalkunapi."

29 Chaymantam Dios nirqa:
—Qoykichikmá kay pachapi llapallan muhuyoq plantakunatawan muruyoq plantakunatapas mikunaykichikpaq. 30 Pastotañataqmi qoni llapallan kawsaq animalkunaman, kay pachapi llapallan purun animalkunaman, alton pawaqkunaman hinaspa allpapi llapallan qasqonpa puriq animalkunaman —nispa.
Hinaptinmi chayna karqa. 31 Diosmi qawarqa lliw rurasqankuna sumaqllaña kasqanta hinaptinmi tardeykuqmanta paqarinnintin tardeykuqkama karqa soqta kaq punchaw.

2 1 Cielokunam kay pachapiwan ruray tukusqa karqa chaypi tukuy ima kaqkunapiwan. 2 Chaymi qanchis kaq punchawpi Dios nirqa:
—Rurasqaykunaqa tukusqañam —nispa.
Chaymi qanchis kaq punchawpi samarqa. 3 Diosmi qanchis kaq punchawta bendecirqa hinaspam kikinpa punchawninpaq sapaqcharqa, chay punchawtaqa sapaqcharqa llapa imatapas unancharuspa samasqanraykum. 4 Chaynatamá chay punchawkunapi Dios unancharqa cielokunatawan kay pachata.

Eden Huertapi Adanta Dios churasqanmanta

Kay pachatawan cielokunata Tayta Dios unanchayta qallarichkaptinmi 5 llapa plantapas kay pachapiqa manaraq karqachu, qorakunapas manaraqtaq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi paqarimurqachu, Tayta Diosqa manaraqmi parachimurqaraqchu nitaqmi
runapas karqaraqchu llamkananpaq. 6 Ichaqa allpamantam yaku toqyarqa
lliw allpata parqonanpaq. 7 Tayta Diosmirunata rurarqa ñutu allpamanta, sen-
qanman kawsachiq samayta pukuykuptinmi kawsaq runaña karurqa.
8 Tayta Diosmi intipa qespimunan law Edenpi huertata rurarqa. Chaymanmi
rurasqan runata churarqa. 9 Tayta Diosmi wiñachirqa sachakunata mikunapaq
sumaqllaña ruruyoqta, wiñachirqataqmi huertapa chawpinpi kawsay qokuq sa-
chatapas chaynataq allin kaqta hinaspa mana allin kaqta yachanapaq sachatapas.
10 Huerta parqonanpaqmi Edenmanta mayu lloqsimurqa hinaspam chay-
manta rakikurqa tawa pallqaman. 11 Huknin pallqaq mayupa sutinmi karqa
Pison, chay mayum tukuy Havila law allpata muyumun, chaypim kan
qori. 12 Chay allpapi qoriqa sumaqllañam. Chaypiqa kantaqmi miski asnaq
horqonanku sachapas chaynataq alhaja rumipas. 13 Iskay kaq mayupa su-
tinñataqmi Gihon, chay mayum tukuy Cus law allpata muyumun. 14 Kimsa
kaq mayupa sutinñataqmi Tigris, chay mayuqa Asiria nacionmantam rich-
kan intipa qespimunan lawman. Tawa kaq mayupa sutinñataqmi Eufrates.
15 Tayta Diosmi runata churarqa Eden Huertaman chaypi llamkanan-
paq hinaspa waqaychananpaq. 16 Runatam Tayta Dios kamachirqa:
—Huertapi llapallan sachapa ruruntaqa mikunkim. 17 Allin kaqta
hinaspa mana allin kaqta yachanapaq sachapa ruruntam ichaqa ama mi-
kunkichu, chayta mikuruspaykiqa cheqaptapunim wañurunki —nispa.
18 Chaymantam Tayta Dios nirqa:
—Manam allinchu qaripa sapallan kayninqa, yanapaqnintayá payman
rikchakuqta rurasaq —nispa.
19 Tayta Diosmá purunpi tukuy animalkunata chaynataq alton pawaqkunata
allpamanta rurarqa hinaspam runa-man pusamurqa sutichananpaq. Runapa suti
churasqanmi llapallan kawsaq animalkunapa sutinqa. 20 Churarqamá sutinta lla-
pallan uywa animalkunamanpas, alton pawaqkunamanpas chaynataq purunpi
animalkunamanpas. Adanpaqmi ichaqa mana tarikurqachu payman rikchakuq
yanapaqnin. 21 Chaymi runaman Tayta Dios qoykurqa sinchi puñuyta. Puñunan-
kamam huknin costillanta horqoruspa aychanta kaqlla wichqaykurqa.
22 Tayta Diosmi qaripa costillan horqosqanmanta warmita rurarqa hi-
naspam qariman pusamurqa. 23 Hinaptinmi Adan nirqa:

Payqa tulluymanta hinaspa aychaymanta kaqmi.
Paypaqawarmim sutin kanqa
qarimanta rurasqa kasqanrayku.

24 Chayraykum qariqa Tayta-mamanta saqespa hukllawakunqa war-
minmanña chaymi iskayninku huk runa hinallaña kanqaku.
25 Warmipas qaripas mana pachayoq kachkaspapas manam
penqakurqakuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosta Adanwan Eva mana kasusqanmanta

3 1 Tayta Diospa purunpi llapallan animalkuna unanchasqanmantam
culebra aswan sacre karqa. Culebram warmita nirqa:
—Diosqariki nisurqankichik: “Huertapi llapa sachakunapa ruruntaqa
amam mikunkichikchu” nispam ¿aw?
2 Chaymi warmiñataq culebrata nirqa:
—Huertapi sachakunapa ruruntaqa mikunikum. 3 Ichaqa Diosmi nirqa:
“Huertapa chawpinpi sachapa ruruntaqa amam mikunkichikchu nitaqmi
llachpankichikpaschu, mana chayqa wañuruwaqchikmi” nispa.
4 Chaymi warmita culebra nirqa:
—Manapunim wañunkichikchu. 5 Diosmi yachan, maypacham miku-
ruspaqa ñawikichik kicharikuruptinmi kikin Dios hinaña allin kaqtapas
hinaspa mana allin kaqtapas yachaqña rikurirunkichik —nispa.
6 Chaymi warmi qawarqa mikunapaq allin sacha kasqanta, qa-
warqataqmi sumaqllaña kasqantapas chaynataq yachay haypanapaq
munayllapaqña kasqantapas chaymi rurunta pallaruspa mikururqa. Qo-
sanmanpas qoykuptinmi paypas mikururqa. 7 Hinaptinmi iskayninkupa
ñawinku kicharikururqa chaymi mana pachayoq kasqankuta qawakuy-
kuspanku higospa rapinta sirarqaku pachakunankupaq.
8 Huertapa chawpinpi wayrarimuptinmi Tayta Diospa purisqanta uyari-
rurqaku chaymi warmi-qari huerta sachakunapa ukunpi Tayta Diosmanta
pakakururqaku. 9 Hinaptinmi runata Tayta Dios qayarqa:
—¿Maypitaq kachkanki? —nispa.
10 Chaymi payñataq nirqa:
—Huertapim uyarirurqani purisqaykita chaymi mana pachayoq kaspay
mancharikuspa pakakururqani —nispa.
11 Hinaptinmi Dios nirqa:
—¿Pitaq willasurqanki mana pachayoq kasqaykita? ¿Icha “Amam mi-
kunkichu” nisqay sachapa ruruntachu mikururqanki? —nispa.
12 Chaymi runañataq nirqa:
—Compañawananpaq kay warmi qowasqaykim qoykuwarqa chay sa-
chapa rurunta hinaptinmi mikururqani —nispa.
13 Chaymantam warmita Tayta Dios nirqa:
—¿Imatataq kayta rurarunki? —nispa.
Hinaptinmi warmiñataq nirqa:
—Culebram engañaruwarqa chaymi mikururqani —nispa.
14 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa culebrata:

Chay rurasqaykiraykum
llapallan animalkunamanta ñakasqa kanki.
¡Qasqonpam purinki, ñutu allpatataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kawsanayki punchawkama mikunki!
15 ¡Warmitawan qamtam cheqninachisqayki,
cheqninachisaqtaqmi miraynikitawan miraynintapas!
Mirayninmi umaykita chamchasunki,
qamñataqmi talonninpi kachunki.

16 Warmitañataqmi nirqa:

Wiksayakuptikim ñakariykunata yapasqayki.
Nanaywanmi wawaykikunata wachakunki,
chaywanpas qosaykitam munaypaq-munanki,
hina paytaqmi qamtaqa kamachisunki.

17 Adantañataqmi nirqa:

Warmikipa nisusqaykita kasukuspam
"Amam mikunkichu" nisqay ruruta mikurunki.
Qampa rurasqaykiraykum allpa ñakasqa kanqa.
Kawsanaykikama llamkaspam allpamanta wiñaqta mikunki.
18 Kichkakuna, cardoskunam allpamanta wiñamunqa.
Mikunaykipaqmi purunpi wiñaqkuna kanqa.
19 Allpaman kutiykunaykikamam
sinchita llamkaspa mikunaykita tarinki.
Allpamanta horqosqam kanki.
Allpallam kanki,
allpallamantaqmi tikrakunki.

20 Chaymantam warminta runa suticharqaEvawan, payqa llapallan kawsaq runakunapa maman kasqanrayku. 21 Chaymi Adanpaqwan warminpaq Tayta Dios qaramanta pachata ruraspan paykunata pachachirqa. 22 Tayta Diosmi nirqa:
—Runaqa ñoqanchik hina Allin kaqtapas hinaspa mana allin kaqtapas yachaqñam rikurirun. Chaynaqa yanqañataqmi kawsay qokuq sachapa runtapas pallaruspa mikurunman hinaspa wiñaypaq kawsaqña karunman —nispa.
23 Chaymi runata Tayta Dios Eden Huertamanta horqomurqa chakrapi llamkananpaq allpamanta rurasqa kasqanrayku. 24 Runata hawaman qarqoruspañataqmi Eden Huertapa intipa qespimunan lawpi churarqa querubin sutiyoq angelkunata. Paykunaqa karqa ruparichkaq espadayoqkamam chaynapi kawsay qokuq sachaman riq ñanta waqaychanankupaq.

Wawqen Abelta Cain wañurachisqanmanta

4 1 Adanmi warmin Evawan puñurqa hinaptinmi wiksayakuspa wachakurqaCain sutiyoq wawanta chaymi Eva nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Tayta Diospa munasqanman hinam tarikuruni qari wawata —nispa.
2 Chaymantañataqmi Cainpa wawqen Abelta wachakurqa. Abelqa ovejakuna michiqmi karqa, Cainñataqmi karqa chakrapi llamkaq.
3 Chaymi tiempopa risqanman hina chakranpi tarpusqan kawsaykunata Cain apamurqa Tayta Diosman ofrenda qonanpaq. 4 Abelpas apamurqataqmi piwin ovejankunamanta wiran kaq animalta hinaptinmi Abelta Tayta Dios chaskirqa chaynataq ofrendantapas. 5 Caintam ichaqa mana chaskirqachu nitaq ofrendantapas chaymi Cain sinchita piñakururqa uyanpas hukmanyarunankama. 6 Hinaptinmi Cainta Tayta Dios nirqa:
—¿Imanasqataq piñakurunki? ¿Imanasqataq uyaykipas hukmanyarun? 7 Allinta ruraspaqa ¿manachum chaskisqa kawaq? Mana allinta ruraptikim ichaqa hucha purun animal hina punkullapiña kachkan vencerusunaykipaq. Chaywanpas qamqariki munaychakuwaqmi huchataqa —nispa.
8 Cainmi wawqen Abelta nirqa:
—Hakuchik purikuq —nispa.
Hinaptinmi chakrapi kachkaptinku wawqen Abelta Cain maqaspa wañurachirqa. 9 Hinaptinmi Cainta Tayta Dios nirqa:
—¿Maypitaq wawqeki Abel kachkan? —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—¡Manam yachanichu! ¿Wawqey waqaychaqchu ñoqaqa kani? —nispa.
10 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—¿Imatataq kayta rurarunki? Allpaman chaqchusqayki wawqekipa yawarninmi acusasuchkanki qayllaypi. 11 Wawqekipa yawarnin allpaman chaqchusqaykiraykum kaymanta qarqosqa kanki hinaspa ñakasqa kanki. 12 Llamkaptikipas allpaqa manañam cosechata qosunkiñachu, kay pachapiqa pakan-pakan purikuqllañam kanki —nispa.
13 Chaymi Tayta Diosta Cain nirqa:
—Mana allin rurasqaymanta castigoqa ancha hatunmi, manam aguantaymanchu. 14 Kunanmi kaymanta qarqowanki, qayllaykimantapas pakakusaqchá, hinaspachá kay pachapiqa pakan-pakan purikuqllaña kasaq, pipas tariqniychá wañurachiwanqa —nispa.
15 Ichaqa Tayta Diosmi nirqa:
—Pipas wañuchisuqnikiqa qanchis kutikama castigasqam kanqa —nispa.
Chaymi Tayta Dios churarqa Caiman señalta pi tarispapas mana wañuchinanpaq. 16 Cainmi Tayta Diospa qayllanmanta lloqsirqa hinaspam Nod allpapi yacharqa, chay Nodqa karqa intipa qespimunan law Edenpa waklawninpim.

Cainpa mirayninkunamanta

17 Cainmi warminwan puñurqa chaymi warminqa wiksayakuspa wachakurqa Enocta. Cainmi huk llaqtata hatarichirqa hinaspam churin Enocpa sutinwan suticharqa. 18 Enocpa churinmi karqa Irad, Iradpa churinmi Mehujael, Mehujaelpañataqmi churin Metusael, Metusaelpañataqmi Lamec. 19 Lamecmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

casarakurqa iskay warmikunawan, hukninmi karqa Ada, hukninñataqmi Zila.
20 Ada kaqmi wachakurqa Jabalta chaymi paypa mirayninkuna karpapi yachaspa animalkuna uywaq karqaku. 21 Jabalpa wawqenñataqmi karqa Jubal, paypa mirayninkunam yacharqaku arpatawan qena tocayta. 22 Zilapas wachakurqam Tubal-cainta, paypa mirayninkunam karqa cobremanta, fierromanta herramientakuna ruraq. Tubal-cainpa paninñataqmi karqa Naama.

23 Lamecmi warminkunata nirqa:

Adawan Zila uyariwaychik.
Warmiykuna, nisqaytayá uyariwaychik.
Huk qaritam wañurachini heridawaptin,
huk warmatañataqmi wañurachini maqawanptin.
24 Sichu Cainmanta qanchis kutita vengakuptinqa
ñoqamantaqa qanchis chunka qanchisniyoq kutikamam vengakunqa.

Adanpa kimsa kaq churinmanta

25 Adanmi yapamanta warminwan puñurqa hinaptinmi pay wachakurqa qari wawanta, paytam suticharqaSetwan chaymi Eva nirqa:
—Cainpa wañuchisqan Abelpa rantinpim Dios qoykuwan huk qari wawatawan —nispa.

26 Chaymantam Setpapas qari churin nacemurqa, paytam Enoswan suticharqa. Chay tiempokunamantam Tayta Diospa sutinpi mañakuyta qallaykurqaku.

Adanpa mirayninkunamanta
(1 Cr 1:1-14)

5 1 Kay listasqa sutikunam Adanpa mirayninkuna. Adanta chay punchaw Dios unanchaspanmi rurarqa kikinman rikchakuqta.
2 Qaritawan warmitam unancharqa hinaspam unanchasqa kasqanku punchawpi bendecispan suticharqa Adanwan.

3 Adan pachak kimsa chunkan watayoq kachkaptinmi huknin qari churin nacemurqa, paytam suticharqa Setwan. 4 Paymi karqa Adan kaqlla rikchayniyoq, churin Set nacesqanmantam Adanqa kawsarqa pusaq pachak watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 5 Chaynaqa Adanmi isqon pachak kimsa chunkan watata kawsaruspan wañukurqa.

6 Set pachak pichqan watayoq kachkaptinmi churin Enos nacerqa. 7 Enospa nacesqanmantam Setqa kawsarqa pusaq pachak qanchisnin watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 8 Chaynaqa Setmi isqon pachak chunka iskayniyoq watata kawsaruspan wañukurqa.

9 Enos isqon chunka watayoq kachkaptinmi churin Cainan nacerqa.
10 Churin Cainanpa nacesqanmantam Enosqa kawsarqa pusaq pachak chunka pichqan watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

warmikunapas wakin churinkuna. 11 Chaynaqa Enosmi isqon pachak pichqan watata kawsaruspan wañukurqa.

12 Cainan qanchis chunka watayoq kachkaptinmi churin Mahalaleel nacerqa. 13 Churin Mahalaleel nacesqanmantam Cainanqa kawsarqa pusaq pachak tawa chunkan watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 14 Chaynaqa Cainanmi isqon pachak chunkan watata kawsaruspan wañukurqa.

15 Mahalaleel soqta chunka pichqan watayoq kachkaptinmi churin Jared nacerqa. 16 Churin Jaredpa nacesqanmantam Mahalaleelqa kawsarqa pusaq pachak kimsa chunkan watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 17 Chaynaqa Mahalaleelmi pusaq pachak isqon chunkan pichqayoq watata kawsaruspan wañukurqa.

18 Jared pachak soqta chunkan iskaynin watayoq kachkaptinmi churin Enoc nacerqa. 19 Churin Enocpa nacesqanmantam Jaredqa kawsarqa pusaq pachak watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 20 Chaynaqa Jaredmi isqon pachak soqta chunkan iskaynin watata kawsaruspan wañukurqa.

21 Enoc soqta chunka pichqan watayoq kachkaptinmi churin Matusalen nacerqa. 22 Churin Matusalenpa nacesqanmantam kawsarqa kimsa pachak watataraq Diospa agradonpaq kawsaspan. Chay watakunapim karqaraq qari-kunapas warmikunapas wakin churinkuna. 23 Chaynaqa Enocmi kawsarqa kimsa pachak soqta chunkan pichqayoq watata. 24 Diospa agradonpaq kawsasqanraykum Dios pusakuptin chinkarurqa.

25 Matusalen pachak pusaq chunkan qanchisnin watayoq kachkaptinmi churin Lamec nacerqa. 26 Churin Lamec nacesqanmantam kawsarqa qanchis pachak pusaq chunkan iskaynin watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 27 Matusalenmi isqon pachak soqta chunkan isqonnin watata kawsaruspan wañukurqa.

28 Lamec pachak pusaq chunkan iskaynin watayoq kachkaptinmi churin nacerqa. 29 PaytamNoeywan suticharqa kaynata piensaspa:

—Paymi llamkayninchikkunamantawan sasachakuyninchikkunamanta consuelawasun allpataqa Tayta Dios ñakasqanrayku —nispa.

30 Churin Noey nacesqanmantam Lamec kawsarqa pichqa pachak isqon chunkan pichqayoq watataraq. Chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas wakin churinkuna. 31 Chaynaqa Lamecmi qanchis pachak qanchis chunkan qanchisniyoq watata kawsaruspan wañukurqa.

32 Noey pichqa pachak watayoq kachkaptinmi churinkuna nacerqa. Paykunapa sutinmi karqa Sem, Cam hinaspa Jafet.

Runakuna huchallamanña qokurusqankumanta

6 1 Kay pachapi runakuna mirayta qallariruptinkum nacemurqa paykunapa warmi churinkuna. 2 Diospa churinkunam runakunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

warmi churinkunata buenamoza kasqanta qawaykuspanku llapallanmanta akllaspa casararqaku. 3 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Manam wiñaypaqchu Espirituyqa runawan yachanqa, cheqaptapunim payqa runalla, kawsanqaqa pachak iskay chunkan watallatañam —nispa.
4 Chay tiempokunapim qatiqnin hamuq tiempokunapiwan karqa kay pachapi hatunkaray runakuna. Hinaptinmi Diospa churinkuna, runakunapa warmi churinkunawan casarakuptinku paykunapa churinta wachakurqaku. Paykunam karqaku ñawpaqmantaraq kallpasapa chaynataq reqsisqa runakuna.
5 Tayta Diosmi qawarqa kay pachapi runakunaqa llumpay mana allin rurayllapiña kasqankuta chaynataq piensasqankupas, lliw yuyayninkupas sapa punchaw mana allinllaña kasqanta. 6 Hinaptinmi kay pachapi runata rurasqanmanta Tayta Dios pesakurqa chaynataqmi sonqonpipas llakikurqa. 7 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Kay pachapi runakuna unanchasqaytam chinkarachisaq. Runamanta qallaykuspam uywa animalkunatapas, qasqonpa puriq animalkunatapas chaynataq alton pawaq animalkunatapas chinkarachisaq. Chaykuna rurasqaymantam pesakuni —nispa.
8 Noeymi ichaqa Tayta Diospa favorecesqan karqa.

Noeypa buque rurasqanmanta

9 Noeyqa karqa runamasinkunamantapas allin ruraq runam. Payqa mana faltayoq kaspam Diospa agradonpaq kawsarqa. 10 Noeypa churinkunam karqa kimsa: Sem, Cam hinaspa Jafet.
11 Diospa qayllanpim kay pachapi kaq runakuna lliw pierdekururqaku hinaspankum dañanakuyllapiña kawsarqaku. 12 Runakuna huchallapiña kawsaptinkum kay pachaqa pierdesqallaña kasqanta Dios qawarqa. 13 Chaymi nirqa Noeyta:
—Tantearunim llapa runakuna chinkarachiyta kay pachaqa paykunarayku dañanakuyllapiña kasqanrayku. Chaynaqa kay pachamantam paykunata puchukachisaq. 14 Cipres sachamanta ruray hatu-hatun wasi kaqlla buqueta. Chaypa ukunpim achka cuartokunata ruranki hinaspam hawanta ukuntapas llusinki breawan yaku mana yaykunanpaq. 15 Kaynatam ruranki: buquepa largonmi kanqa pachak kimsa chunkan metro, anchonñataqmi kanqa iskay chunka iskayniyoq metro parten, sayayninñataqmi kanqa chunka kimsayoq metro parten.
16 Buquetam ruranki iskay altosniyoqta, huk ventanatañataqmi ruranki qatanpa medio metro ukunpi, punkuntapas rurankitaqmi waqtanpi. 17 Ñoqam kacharimusaq sinchi parata kay pachaman yaku huntananpaq chaynapi kay pachapi llapallan kawsaqkunatapas chaynataq llapallan runakunatapas puchukarachinaypaq. Lliw kay pachapi kaqkunam wañurunqa. 18 Qanwanmi ichaqa contratoyta rurani salvasqa kanaykipaq. Buquemanmi yaykunqa qanwan kuska churikikuna, warmiki chaynataq churikikunapas warmintinkama. 19 Llapallan animalkunatapas castapuratakamam orqontin chinantinta buqueman yaykuchinki qanwan kuska kawsanankupaq. 20 Alton pawaqkunatapas, uywa animalkunatapas, allpapi qasqonpa puriqkunatapas castapuratakamam yaykuchinki paresnintinta qanwan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuska kawsanankupaq. 21 Apaykunkitaqmi tukuy rikchaq mikuytapas qamkuna
mikunaykichikpaq chaynataq animalkunapaqpas —nispa.
22 Noeymi lliwta rurarqa Diospa kamachisqanman hina.

Sinchi parawan castigomanta

7 1 Chaymantam Noeyta Tayta Dios nirqa:
—Qamqa wasikipi lliw kaqkunapiwanyá yaykuy buqueman, runa-
kunapa qayllanpim qamllata qawayki allin ruraqta. 2 Ofrecewanaykipaq
hina llapan animalkunamantam yaykuchinki qanchis pares orqontin-chi-
nantin animalkunata. Ñoqaman mana ofrecena animalkunamantañataqmi
yaykuchinki huk paresta orqontin-chinantinta. 3 Alton pawaqkunaman-
tapas orqontin-chinantintam yaykuchinki qanchis parestakama chaynapi
kawsaspanku kay pachapi miranankupaq. 4 Qanchis punchawmantam pa-
rachimusaq kay pachapa hawanman tawa chunka punchaw tawa chunka
tutan, llapallan kawsaqkuna rurasqaytam puchukachisaq —nispa.
5 Chaymi Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hina Noey rurarqa.
6 Kay pachaman sinchi para chayamuptinmi Noey karqa soqta pachak
watayoq. 7 Chay sinchi para chayaykamuptinmi Noey warmintin buque-
man yaykurqa chaynataq churinkunapas warmintinkama. 8 Tayta Diosman
ofrecenapaq hina animalkunam Noeypa kasqan buqueman yaykurqa, yay-
kurqataqmi mana ofrecenapaq hina animalkunapas, alton pawaqkunapas
chaynataq allpapi qasqonpa puriqkunapas, 9 orqontin-chinantinmi yaykur-
qa pares-pareskama Noeyman Diospa kamachisqanpi hina.
10 Chaymi qanchis punchawmanta sinchi para kay pachaman chayamur-
qa. 11 Noey soqta pachak watayoq kachkaptinmi iskay kaq killapi, chunka
qanchisniyoq punchawpipuni lamar qochapa ukunmanta llapallan yakuku-
na toqyaramurqa, taqtakaykamurqataqmi cielokunapi llapa yakukunapas.
12 Pararamurqamá kay pachapa hawanman tawa chunka punchaw tawa
chunka tutan. 13 Chay punchawpipunim Noey warmintin buqueman yaykur-
qa, yaykurqataqmi churin Sempas, Campas hinaspa Jafetpas warmintinkama.
14 Paykunawan kuskamá yaykurqa castapura purunpi animalkunapas, uywa
animalkunapas, allpapi qasqonpa puriqkunapas, alton pawaqkunapas hinaspa
tukuy raprayoqkunapas. 15 Llapallan kawsaq animalkunam paresnintinkama
yaykurqaku Noeypa kasqan buqueman. 16 Chay yaykuqkunam karqa orqon-
tin-chinantin tukuy rikchaq animalkuna. Diospa kamachisqanman hinam
yaykurqaku, Noey yaykuruptinñataqmi Tayta Dios wichqarurqa punkuta.
17 Chaymi tawa chunka punchaw kay pachaman sinchi para chayamur-
qa, yakukuna miraruspan buquetapas wampurachisqanraykum pampamanta
hoqarikururqa. 18 Yakukuna aswan-aswan kay pachaman huntaruptinmi buque-
pas yakukunapa hawanpi muyurqa. 19 Yakukunam kay pachaman huntarurqa
llumpa-llumpayta kay pachapi kaq alto orqokunatapas tapaykunankama. 20 Orqo-
kunata taparuspanpas qanchis metro mas altotaraqmi yakukunaqa hoqarikururqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymi kay pachapi tukuy rikchaq qasqonpa puriq animalkuna wañururqa,
wañurqataqmi alton pawaq animalkunapas, uywa animalkunapas, purunpi kaq
animalkunapas, llapallan uruchakunapas chaynataq lliw runakunapas. 22 Sa-
matyaspa kawsaq allpapi llapallan kaqkunapas wañururqam. 23 Chaynapim kay
pachapi llapallan kawsaqkuna puchukarurqa. Runakunamanta qallaykuspam pu-
chukarachirqa uywa animalkunatapas, qasqonpa puriqkunatapas chaynataq alton
pawaqkunatapas. Hinaptinmi buquepiqa Noeyllaña quedarurqa paywan kaqkuna-
piwan. 24 Yakum qocharayakurqa kay pachapi pachak pichqa chunkan punchaw.

Parapa samarusqanmanta

8 1 Diosqa manam qonqarurqachu Noeytaqa nitaq buquepi paywan kaq-
kunatapas nitaq tukuy rikchaq purun animalkunatapas nitaq uywa
animalkunatapas chaymi kay pachapi yakukunapa hawanman wayrata
pukuchimuptin yakukuna asllayarqa. 2 Lamar qochapa ukunmanta yakukuna toq-
yamuqpas sosegarqam chaynataq cielokunapi llapa yakukunapas, tanirurqataqmi
cielomanta sinchi para chayamuqpas. 3 Hinaptinmi kay pachapi yakukuna aswan-
aswan asllayaspa chintirqa pachak pichqa chunkan punchawpi. 4 Chaymi buque
tiyarurqa Ararat orqopi qanchis kaq killapa chunka qanchisniyoq punchawninpi.
5 Chaymantam chunka kaq killakama yakukuna aswan-aswan chintirqa. Chunka
kaq killapa qallariy punchawninpim rikurirurqa orqokunapa puntan.

6 Tawa chunka punchaw pasaruptinmi buquepi rurasqan ventananta Noey
kicharqa. 7 Hinaspam cuervo sutiyoq pawaq animalta kacharirqa, chaymi
kayman-chayman pawarqa kay pachapi yakukuna chakinankama. 8 Chay-
mantañataqmi huk palomata kacharirqa allpapi yakukuna asllayasqanta
Noey yachananpaq. 9 Ichaqa chay palomam mana maypipas tiyaykunanpaq
kaptin buqueman kutiramurqa yaku kay pachapa hawanpi hinallaraq kas-
qanrayku. Chaymi palomata Noey hapiykuspan buqueman kutiykachirqa.

10 Qanchis punchawtawanraq suyaspanmi palomata kasqallan kacharir-
qa buquemanta. 11 Chaymi Noeyman tardeykuqtaña kutimurqa aceitunas
sachapa rapinta apamuspan. Chaymi Noey yacharurqa kay pachapi ya-
kukuna asllayasqanta. 12 Qanchis punchawtawanraq suyaspam huktawan
chay palomata kacharirqa ichaqa palomam manaña kutimurqañachu.

13 Soqta pachak hukniyoq watanpi Noey kachkaptinmi punta kaq killa-
pa qallariynin punchawpi yakukuna chakirurqa. Chay punchawpim Noey
buquepa qatanta kicharqa, qawaykuptinmi allpaqa chakiña kachkasqa.
14 Iskay kaq killapa iskay chunka qanchisniyoq punchawninpim kay pa-
chaqa chakiña karqa. 15 Chaymi Noeyta Dios nirqa:

16 —Buquemanta lloqsiy warmikipiwan, lloqsichuntaqyá churikikunapas war-
mintinkama. 17 Horqoytaq qanwan kuska kaq tukuy rikchaq animalkunatapas,
alton pawaqkunatapas, uywa animalkunatapas chaynataq allpapi qasqonpa puriq-
kunatapas. Lloqsispankuyá sinchita miraspa kay pachaman huntachunku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Noeymá lloqsirqa warmintin chaynataq churinkunapas warmintinkama. 19 Buquemantaqa lloqsirqataqmi castantinkama llapallan animalkunapas, qasqonpa puriq animalkunapas, alton pawaqkunapas chaynataq allpapi puriq llapallan animalkunapas. 20 Chaymantam Tayta Diospaq Noey perqarqa altarta hinaspam Diosman ofrecena llapallan animalkunamanta hapirqa wakin animalkunata, hapirqataqmi Diosman ofrecena llapallan alton pawaqkunamantapas hinaspam altarpa hawanpi chay animalkunata wañuchispa lliwta kañarqa. 21 Chay kañasqanpa miskillaña asnariyninta Tayta Dios muskiykuspanmi hawkayarurqa hinaspam piensarurqa:

—Runakunaraykuqa manañam yapatawanqa allpa pachataqa ñakasaqñachu. Runaqa warma kasqanmantam mana allin piensaqlla. Kayna castigasqayta hinaqa manañam wañuchisaqchu llapallan rurasqay kawsaqkunataqa.

22 Kay pacha kanankamaqa kanqapunim
tarpuypas, cosechapas chaynataq chiriwan rupaypas.
Kay pacha kanankamaqa kanqapunim
poqoypas, usyaypas chaynataq tuta punchawpas.

Noeywan Dios contrato rurasqanmanta

9 1 Diosmi Noeyta hinaspa churinkunata bendecispan nirqa:

—Achka wawa-churiyoqyá kaychik, kay pachatayá huntachiychik. 2 Qamkunatam katkatataspa manchakusunkichik purun animalkuna, alton pawaqkuna, allpapi llapallan qasqonpa puriqkuna chaynataq lamar qochapi challwakunapas. Chaykunapimá munaychakunkichik. 3 Chaykunatam llapallanta qamkunaman qoykichik mikunaykichikpaq, verdura plantakunatapas qosqayta hinam qoykichik. 4 Ichaqa amam mikunkichikchu kawsachiqnin yawarniyoq aychataqa. 5 Cheqaptapunim qamkuna wañuchiq animaltaqa wañuchisaq, wañuchisaqtaqmi runamasin wañuchiq runatapas.

6 Pipas runamasin wañuchiqtaqa
paytapas runamasintaqmi wañuchinqa.
Runaqa Diosman rikchakuqmi rurasqa karqa.
7 Qamkunaqa achka wawa-churiyoqyá kaychik,
kay pachamanyá huntaychik,
kay pachapiyá miraychik.

8 Diosmá Noeytawan churinkunata nirqa:

9 —Kunanmi contratoyta rurani qamkunawan hinaspa qepaykichik hamuq miraynikichikwan, 10 ruranitaqmi buquemanta qamkunawan lloqsimuq kay llapallan kawsaq animalkunawanpas, alton pawaq animalkunawanpas, uywa animalkunawanpas, purun animalkunawanpas chaynataq kay pachapi llapallan animalkunawanpas. 11 Contratoytam rurani qamkunawan, manañam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sinchi parawanqa wañuchisaqñachu llapallan kawsaqkunataqa, manañamá
kanqachu sinchi paraqa kay pachata puchukachinanpaq. 12 Qamkunawanpas
chaynataq llapallan qamkunawan kaq kawsaqkunawanpas wiñaypaq contra-
to rurasqaypa señalninmi kayna kanqa: 13 Chirapaytam churani puyupi, chay
chirapam kay pachapi kawsaqkunawan contratoypa señalnin kanqa. 14 Chay-
mi kay pachapa hawanman puyuchimuptiy chirapa puyukunapi rikurinqa.
15 Hinaptinmi qamkunawan chaynataq llapallan animalkunawan contrato
rurasqayta mana qonqasaqchu, manañam kanqachu sinchi paraqa chaynapi
llapallan kawsaqkunaqa yakuwan manaña puchukananpaq. 16 Puyupi chirapa
rikurimuptinmi chayta qawaspay yuyarisaq llapallan kawsaqkunawan hinas-
pa kay pachapi animalkunawan wiñaypaq contrato rurasqayta —nispa.
17 Diosmá nirqa Noeyta:
—Chay chirapam llapallan kay pachapi kawsaqkunawan contratoypa
señalnin —nispa.

Noeymantawan churinkunamanta

18 Buquemanta lloqsiq Noeypa churinkunam karqa: Sem, Cam hinaspa
Jafet, Canaanpa taytanmi Cam. 19 Noeypamá kimsa churinkuna karqa,
paykunapa mirayninwantaqmi kay pacha huntasqa karqa.
20 Chaymantam Noey chakrapi llamkayta qallarirqa hinaspam uvas huer-
tata rurarqa. 21 Chaymi vinota tomaruspan sinkarurqa hinaspam qalalla
kachkarqa karpanpi. 22 Hinaptinmi Canaampa taytan Cam rikururqa taytanqa
qalalla kasqanta chaymi hawapi iskaynin wawqenkunaman willarqa. 23 Chay-
mi Sem wawqen Jafetwan pachata aparikuspanku hombronkupa hawanman
churaykuspa asuykurqaku qepanpalla hinaspankum taytankuta tapaykurqaku.
Chaynapim taytankupa qalalla kaynintaqa mana rikurqakuchu.
24 Sinkaruspa puñurusqanmanta Noey rikchariruspam sullka kaq chu-
rinpa rurasqanta yacharurqa. 25 Chaymi nirqa:

¡Canaanqa ñakasqayá kachun!
¡Ayllunkunapa sirvientenmantapas
aswan humillasqaraqyá kachun!
26 Noeyqa nirqataqmi:
Sempa yupaychasqan Tayta Diosqa alabasqayá kachun,
Canaanñataqyá paypa sirvienten kachun.
27 Jafettayá Dios hatunyachichun,
Sempa karpankunapiyá *yachachun,
Canaanñataqyá paypa sirvienten kachun.

28 Sinchi para pasasqanmantam Noey kawsarqa kimsa pachak pichqa
chunkan watataraq. 29 Chaynaqa Noeymi isqon pachak pichqa chunkan
watata kawsaruspan wañukurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Noeypa mirayninkunamanta
(1 Cr 1:5-23)

10 1 Kaykunam Noeypa churinkuna: Sem, Cam hinaspa Jafet, paykunapam churinkuna nacerqaraq sinchi para pasayta.
2 Jafetpa churinkunam karqa Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesec hinaspa Tiras. 3 Gomerpa churinkunañataqmi karqa Askenaz, Rifat hinaspa Togarma. 4 Javanpa churinkunañataqmi karqa Elisa, Tarsis, Quitim hinaspa Rodanim. 5 Jafetpa chay mirayninkunawanmi huntarurqa lamar qochapa patankuna, sapa llaqtapi rimayninkuman hina hinaspa nacionninkupi ayllukunaman hina.
6 Campa churinkunam karqa Cus, Mizraim, Fut hinaspa Canaan. 7 Cuspa churinkunañataqmi karqa Seba, Havila, Sabta, Raama hinaspa Sabteca. Raamapa churinkunam karqa Sebawan Dedan. 8 Cuspa mirayninmi karqa Nimrod sutiyoq, paymi karqa kay pachapi kallpasapa runa. 9 Paymi Tayta Diospa qayllanpi karqa purun animalkuna hapiq kallpasapa runa. Chayraykum pipas kallpasapa runamantaqa niqku:

Kay runaqa Nimrod qari hinaraqmi,
payqa Tayta Diospa qayllanpi
purun animalkuna hapiq
kallpasapa cazador hinaraqmi.

10 Nimrodmi gobiernayta qallaykurqa Babel llaqtapi, Erec llaqtapi hinaspa Acad llaqtapi, chay llaqtakunam karqa Sinar lawpi. 11 Chay Sinar allpamantam lloqsirqa Asiria lawman hinaspam Ninive llaqtata, Rehobot-ir llaqtata hinaspa Cala llaqtata hatarichirqa. 12 Hatarichirqataqmi Resen hatun llaqtatapas, chayqa tarikun Ninive llaqtamanta Cala llaqtaman riq ñanpim.
13 Mizraimpa mirayninkunañataqmi karqa Lud runakuna, Anam runakuna, Lehab runakuna, Naftuh runakuna, 14 Patrus runakuna hinaspa Casluh runakuna. Caftor runakunapas Mizraimpa mirayninmi karqa. Paykunapa castanmi karqa Filistea runakuna.
15 Canaanpa piwi churinñataqmi karqa Sidon, Sidonman qatiqñataqmi karqa Het. 16 Canaanpa mirayninmi Jebus runakuna, Amor runakuna, Gerges runakuna, 17 Hiv runakuna, Arac runakuna, Sin runakuna, 18 Arvad runakuna, Zemar runakuna hinaspa Hamat runakuna. Chay tiempomantam Canaan runakuna cheqerurqaku. 19 Sidon lawmantam Canaan runakunapa allpan colindarqa Gerar llaqtawan, Gaza llaqtawan, Sodoma llaqtawan, Gomorra llaqtawan, Adma llaqtawan, Zeboim lawwan hinaspa Lasa llaqtawan tupanankama. 20 Paykunamá karqa Cam sutiyoq runapa castankuna rimayninkuman hina chaynataq allpankupipas nacionninkupipas ayllunkuman hina.
21 Sem sutiyoq runam karqa Jafetpa mayor wawqen. Heberpa llapallan churinkunam karqa Sempa mirayninkuna. 22 Sempa churinkunam karqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Elam, Asur, Arfaxad, Lud hinaspa Aram. 23 Arampa churinkunañataqmi
karqa Uz, Hul, Geter hinaspa Mas. 24 Arfaxadpa churinmi karqa Sala, Salapa
churinñataqmi karqa Heber. 25 Heberpam iskay churinkuna karqa, hukninmi
karqaPeleg. Pelegwanmi suticharqaku paypa tiemponpi allpa rakinakurus-
qanrayku, wawqenpa sutinñataqmi karqa Joctan. 26 Joctanpa churinkunam
karqa Almodad, Selef, Hazar-mavet, Jera, 27 Adoram, Uzal, Dicla, 28 Obal,
Abimael, Seba, 29 Ofir, Havila hinaspa Jobab. Paykunam llapallanku karqaku
Joctanpa churinkuna. 30 *Yachasqanku allpam karqa Mesa lawmanta intipa
qespimunan Sefar law orqokama. 31 Paykunam karqa Sempa castankuna ri-
mayninkuman hina, allpankupi nacionninkupi ayllunkunaman hina.
32 Paykunamá karqa Noeypa churinkunapa ayllunkuna nacionninkupi
mirasqankuman hina. Paykunamá sinchi parapa qepanta tukuy hinastin-
man cheqeruspanku nacionninkuta hatarichirqaku.

Babel llaqtapi torre hatarichisqankumanta

11 1 Kay pachapiqa lliw runakunam karqaku huk rimayniyoqlla. 2 Chay-
mi intipa qespimunan lawmanta lloqsimuspanku tarirurqaku Sinar
lawpi huk pampata hinaspam chaypi *yacharqaku. 3 Paykunam ninakurqaku:
—Rurasunchik ladrillokunata hinaspa kañasunchik hornopi —nispa.
Chaymi rumikunapa rantinpi ladrillokuna servikurqa. Breañataqmi
mezclamanta servikurqa. 4 Paykunam ninakurqaku:
—Hatarichisunchikyá llaqtata, perqasuntaqyá cielokama haypaq tor-
retapas chaynapi ancha reqsisqa kananchikpaq. Yanqañataqmi tukuy
hinastinman kay pachapi cheqeruchwanchik —nispa.
5 Ichaqa Tayta Diosmi uraykamuspan qawarqa runakunapa rurasqan
llaqtata chaynataq torretapas. 6 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Kay runakunaqa kachkan huk castallam, rimankupas huk rimay-
llatataqmi. Chayraykum kay ruraytapas qallaykunku, chaynaqa ruray
munasqankumantaqa manam imapas sayachiyta atinmanchu. 7 Chaynaqa
uraykuspanchikyá pantarachimusun rimayninkuta chaynapi mayqannin-
kupas rimasqankuta mana entiendenakunankupaq —nispa.
8 Chaynatam Tayta Dios cheqerachirqa tukuy hinastinman chay sitiomanta
chayraykum llaqta hatarichiytapas dejarurqakuña. 9 Chayraykum chay llaqtataBa-
belwan suticharqaku, chaypim Tayta Dios kay pachapi runakunapa rimayninta
pantanarachirqa hinaspam tukuy kay pachapa hawanman cheqerachirqa.

Sem sutiyoq runapa mirayninkunamanta
(1 Cr 1:24-27)

10 Kaykunam Sempa mirayninkuna: Sem pachak watayoq kachkaptinmi
churin Arfaxad nacerqa iskay wataña sinchi para pasaruptin. 11 Churin
Arfaxadpa nacesqanmantam Sem kawsarqa pichqa pachak watataraq,
chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas churinkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Arfaxad kimsa chunka pichqan watayoq kachkaptinmi churin Sala
nacerqa. 13 Arfaxadmi churin Salapa nacesqanmanta kawsarqa tawa
pachak kimsan watataraq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas
warmikunapas churinkuna.
14 Sala kimsa chunka watayoq kachkaptinmi churin Heber nacerqa.
15 Churin Heberpa nacesqanmantam Sala kawsarqa tawa pachak kim-
san watataraq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas
churinkuna.
16 Heber kimsa chunka tawan watayoq kachkaptinmi churin Peleg na-
cerqa. 17 Churin Pelegpa nacesqanmantam Heber kawsarqa tawa pachak
kimsa chunkan watataraq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas
warmikunapas churinkuna.
18 Peleg kimsa chunka watayoq kachkaptinmi churin Reu nacerqa. 19 Chu-
rin Reu nacesqanmantam Peleg kawsarqa iskay pachak isqonnin watataraq,
chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas churinkuna.
20 Reu kimsa chunka iskaynin watayoq kachkaptinmi churin Serug
nacerqa. 21 Churin Serugpa nacesqanmantam Reu kawsarqa iskay pachak
qanchisnin watataraq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmi-
kunapas churinkuna.
22 Serug kimsa chunka watayoq kachkaptinmi churin Nacor nacerqa.
23 Churin Nacorpa nacesqanmantam Serug kawsarqa iskay pachak watata-
raq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas warmikunapas churinkuna.
24 Nacor iskay chunka isqonnin watayoq kachkaptinmi churin Tarey
nacerqa. 25 Churin Tareypa nacesqanmantam Nacor kawsarqa pachak
chun-ka isqonniyoq watataraq, chay watakunapim karqaraq qarikunapas
warmikunapas churinkuna.
26 Tarey qanchis chunka watayoq kachkaptinmi nacerqa churin Abram,
Nacor hinaspa Haran.

Tareypa mirayninkunamanta

27 Tareypa mirayninkunam kaykuna: Tareypa churinkunam karqa
Abram, Nacor hinaspa Haran. Haranpa churiñataqmi karqa Lot. 28 Ha-
ranmi wañukurqa taytan Tareymantapas puntataraq, wañukurqaqa
Caldea law Ur sutiyoq nacesqan llaqtapim.
29 Chaymi Abrampas Nacorpas casarakurqa. Abrampa warminmi karqa
Sarai, Nacorpa warmiñataqmi karqa Milca. Haranmi karqa Milcapawan
Iscapa taytan. 30 Saraiñataqmi qolluq kasqanrayku mana wawayoq karqa.
31 Caldea lawpi Ur llaqtamantam Tarey lloqsirqa Canaan lawman
rinanpaq hinaspam pusarqa churin Abramta, Abrampa warmin llum-
chuynin Saraita chaynataq Haranpa churin willkan Lottapas. Ichaqa
Haran llaqtaman chayaruspankum chaypi *yacharqaku. 32 Tareymi iskay
pachak pichqan watata kawsaruspan Haran llaqtapi wañukurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abramta Dios qayasqamanta

12 1 Chaymantam Abramta Tayta Dios nirqa:
—Llaqtaykimanta, aylluykimanta hinaspa taytaykipa familianmanta lloqsiy qawachinay allpaman.

2 Hatun naciontam qanmanta rurasaq.
Bendecispaymi sutikitapas
sinchi reqsisqata rurasaq.
Qamraykutaqmi wakin runakunatapas bendecisaq.
3 Bendecisaqmi bendecisuqnikikunata.
Ñakasaqmi ñakasuqnikikunata.
Qamraykum bendecisaq
kay pachapi llapallan familiakunata.

4 Chaymi Tayta Diospa nisqanman hina Abram lloqsirqa, Lotpas paywanmi rirqa. Abranmi qanchis chunka pichqan watayoq karqa Haran llaqtamanta lloqsispan. 5 Abranmi warmin Saraita pusarqa, pusarqataqmi wawqenpa churin Lot sutiyoq runatapas chaynataq Haran llaqtapi rantisqan runakunatapas. Aparqataqmi tukuy ima armakusqankunatapas hinaspam Canaan lawman rispa chayman chayarqaku. 6 Abranmi pasarurqa chay allpanta Siquem llaqtapi yupaychana lugarkama otaq More lawpi encina sachapa kasqankama. Chay lawpim Canaan runakuna *yachachkarqaku. 7 Hinaptinmi Abranman Tayta Dios rikuriykuspan nirqa:
—Miraynikimanmi kay allpata qosaq —nispa.
Hinaptinmi rikuriqnin Tayta Diosta adorananpaq chaypi altarta rurarqa. 8 Hinaspam chaymanta pasakurqa Betelpa waklawnin intipa qespimunan law orqoman, karpantam chaypi sayachirqa. Betel llaqtam karqa intipa seqaykunan lawninpi, Hai llaqtañataqmi karqa intipa qespimunan lawninpi. Chaypim Tayta Diospaq altarta ruraspan payta mañakurqa. 9 Abranmi chay sitiomanta pasarqa kaypi-chaypi samastin Neguev lawkama.

Egipto nacionman Abram yaykusqanmanta

10 Chaylawkunapi muchuy karusqanraykum Abram rirqa Egipto nacionman chaypi *yachananpaq. Canaan allpapimá llumpayllaña muchuy karqa. 11 Egipto nacionman chayaykuchkaspankuñam nirqa warmin Saraita:
—Qamqa kanki buenamoza warmim. 12 Chaynaqa Egipto runakunachá qawaykususpayki: "kayqa warminmi" nispanku wañurachiwanqa, qamtañataqchá kawsachisunki qanwan quedakunankupaq. 13 Chaynaqa ninkim paniy kasqaykita chaynapi qamrayku allin kanaypaq hinaspa qamraykutaq kawsanaypaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Chaymi Egipto nacionman Abram yaykuptin, Egipto runakuna qawarqa
Saraiqa buenamoza warmi kasqanta, 15 Faraonpa ministronkunapas qaway-
kuspam alabarqa hinaspam Faraonpa palacionman Saraita pusaykurqaku.
16 Allintam atienderqaku Abramta Sarairayku. Abrampamá kapurqa
ovejankuna, vacankuna, asnonkuna, qaripas, warmipas sirvientenkuna
hinaspa *camellonkuna. 17 Tayta Diosñataqmi Faraonta wasinpi kaqku-
natawan onqorachirqa sinchi hatun onqoykunawan Abrampa warmin
Sarairayku. 18 Chaymi Abramta Faraon qayaspan nirqa:
—¿Imatataq kaytaqa ruraruwanki? Sarai warmiki kasqantaqa ¿imanasqataq
manaqa willawarqankichu? 19 ¿Imanasqataq "Paniymi" nirqanki? Yaqallam
casarakururqanipas. Kayqaya warmiki, kunanqa pusakuspayá ripukuy —nispa.
20 Chaymi Faraon kamachirqa runankunata chaynapi Abramta hinaspa
warminta tukuy kapuqnintinta pusaspa aviamunankupaq.

Abranmanta Lot rakikusqanmanta

13 1 Egiptomantam Abram rirqa Neguev lawman warminwan kuska
llapa imankunatapas aparikuspan, paykunawantaqmi rirqa Lotpas.
2 Abranmi apullaña karqa, kapurqam animalninkunapas chaynataq qori-qoll-
qepas. 3 Neguev lawmantam kutirqa ñawpaq karpan sayachisqan Betelkama,
chay sitioqa karqa Betel llaqtapa hinaspa Hai llaqtapa chawpinpim. 4 Chaypi-
má ñawpaqta altarta rurarqa. Chaypim Tayta Diosta Abram mañakurqa.
5 Abranwan puriq sobrinon Lotpapas kapurqam ovejankuna, vacan-
kuna hinaspa karpankuna. 6 Chaymi kuska *yachanankupaq allpa mana
hayparqañachu animalninku achka kasqanrayku, manataqmi huk hawaq-
llapiqa yachayta atirqakuñachu. 7 Abrampa animalnin michiqkunam Lotpa
animalnin michiqkunawan liriaqku. Chaypitaqmi yacharqaku Canaan
runakunapas chaynataq Ferez runakunapas. 8 Chaymi Lotta Abram nirqa:
—Amayá lirianakuyqa kachunchu ñoqanchikpiqa nitaq michiqninchikkunapipas,
ñoqanchikqa ayllupuram kanchik. 9 Kayqaya kay allpaqa kachkan ñawpaqnikipi.
Ruegakuykim ñoqamanta rakikunaykipaq. Ichoq lawman riptikiqa ñoqam risaq
alleq lawman otaq alleq lawman riptikiqa ñoqam ichoq lawman risaq —nispa.
10 Chaymi Lot qawarirqa Jordan Mayupa enteron qechwanta, rikurqataqmi
chay sitioqa Tayta Diospa huertan hina Zoar llaqtachakama yakuyoq kasqanta.
Egipto allpamanmi rikchakurqa. Chaynaqa karqa Sodoma llaqtatawan Gomor-
ra llaqtata Tayta Dios manaraq purmarachichkaptinmi. 11 Lotmi akllakuykurqa
kikinpaq lliw Jordan Qechwata. Lotmi pasakurqa intipa qespimunan lawman,
chaynatamá rakinakururqaku. 12 Abranmi *yacharqa Canaan allpapi, Lotña-
taqmi yacharqa chay qechwapa llaqtankunapi Sodoma lawman karpankunata
suchuchistin. 13 Sodomapi kaq runakunaqa karqaku llumpa-llumpay huchasa-
pa mana allin runakunam, Tayta Diospa contranpim huchallikuqku.
14 Lot pasakuptinmi Abramta Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Maymi kasqaykimanta qawariy norte lawtawan surlawta hinaspa intipa qespimunan lawtawan intipa seqaykunan lawta. 15 Llapallan kay allpa qawasqaykitam qanmanwan miraynikikunaman qosqayki wiña-wiñaypaq. 16 Allpapa ñututa hinam miraynikita mirachisaq. Manam pipas allpapa ñutuntaqa yupayta atinmanchu chaynataqmi miraynikipas mana yupay atina kanqa. 17 Qawamuy chay allpapa largontawan anchonta, chay allpatam qosqayki —nispa.

18 Chaymi Abram karpanta apaspan *yacharqa Hebron llaqtapa hichpanpi otaq Mamre sutiyoq runapa encina sachankunapa kasqanpi, chayqa kachkan Hebron llaqtapa hichpanpim, chaypim huk altarta rurarqa Tayta Diosta adorananpaq.

Lotta Abram librasqanmanta

14 1 Amrafelmi karqa Sinar lawpi rey, Ariocñataq Elasar lawpi rey, Quedorlaomerñataq Elam lawpi rey, Tidalñataq Goim lawpi rey. Paykuna gobiernachkaspankum 2 pelearqaku Sodoma llaqtapi kaq Rey Berawan, Gomorra llaqtapi kaq Rey Birsawan, Adma llaqtapi kaq Rey Sinabwan, Zeboim llaqtapi kaq Rey Semeberwan hinaspa Bela llaqtapi kaq reywan. Chay Bela llaqtapa huknin sutinqa Zoarmi. 3 Kay pichqantin reykunam tropankuta huñururqaku Sidim Qechwapi, chaypim tarikun Kachi Qocha. 4 Quedorlaomer reytam servirqaku chunka iskayniyoq wataña hinaspam chunka kimsan watanpiña hoqarikururqaku paypa contranpi. 5 Chaymi chunka tawayoq watanmanñataq Quedorlaomer hamurqa paywan kaq reykunapiwan hinaspam Astarot Karnaim llaqtapi vencerurqaku Refaim runakunata, Zuz runakunatañataqmi vencerurqaku Ham llaqtapi, Em runakunatañataqmi vencerurqaku Save-quiriataim llaqtapi. 6 Vencerurqakutaqmi Hor runakunatapas Seir orqonkunapi, paykunatam qatirqaku chunniqpa hichpanpi kaq El-paran pampakama. 7 Chaymanta kutiramuspankuñataqmi hamurqaku En-mispat sutiyoq llaqtaman, chaypa huknin sutinqa Cadesmi. Amalecpa mirayninkunapa *yachasqan lawkunatam tukururqaku, tukururqakutaqmi Hazezon-tamar llaqtapi yachaq Amor casta runakunatapas.

8 Hinaptinmi Sodoma llaqtapi rey, Gomorra llaqtapi rey, Adma llaqtapi rey, Zeboim llaqtapi rey hinaspa Bela llaqtapi rey, Bela llaqtapa huknin sutinqa Zoarmi, guerrapaq huñunakururqaku Sidim Qechwapi. 9 Paykunam pelearqaku Elam lawpi Rey Quedorlaomerwan, Goim lawpi Rey Tidalwan, Sinar lawpi Rey Amrafelwan hinaspa Elazar lawpi Rey Ariocwan. Tawa reykunam karqa pichqa reykunapa contranpi. 10 Sidim Qechwapim brea qochakuna karqa hinaptinmi Sodoma llaqtapi Gomorra llaqtapi reykuna lluptichkaspanku chayman wichiykarirqaku, wakiqninñataqmi lluptirurqaku orqoman.

11 Chaymi venceqkuna Sodoma llaqtapa, Gomorra llaqtapa llapallan kapuqninta apakurqaku, llapallan kawsayninkutapas apakuspankum pasakurqaku. 12 Sodoma llaqtapi *yachasqanraykum Abrampa sobrinon Lottapas presota pasachirqaku kapuqninkunatawan. 13 Ichaqa huk lluptikuq runa rispanmi willarqa Hebreo casta Abranman, paymi yachachkarqa Amor runa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamrepa encina sachankunapa kasqanpi, Mamreqa karqa Escolpa chaynataq Anerpa wawqenmi, paykunam karqaku huñulla Abranwan.

14 Chaymi sobrinon preso kasqanta Abram yacharuspan wasinpi naceq kimsa pachak chunka pusaqniyoq sirvientenkunata guerrapaq huñuruspan paykunawan chay reykunata qatirqa Dan llaqtakama. 15 Chay tutam sirvientenkunata kayman-wakman rakinaykuspa vencerurqaku hinaspam Damasco llaqtapa norte lawnin Hofa lawkama qatirqaku. 16 Qechumuspankum kutichimurqaku enemigopa tukuy ima apakusqanta, kutichimurqakutaqmi sobrinon Lottapas tukuy kapuqnintinta chaynataq warmikunatapas hinaspa wakin runakunatapas.

Abramta Melquisedec bendecisqanmanta

17 Quedorlaomertawan paywan kaq reykunata Abram venceruspa kutimuptinmi Sodoma llaqtapi rey lloqsimurqa chaskiqnin Save Qechwaman. Chay qechwapa huknin sutinmi karqa Reypa Qechwan. 18 Salempa reynin Melquisedecpas apamurqam vinotawan mikuyta. Paymi altopi kaq Diospa sacerdoten karqa. 19 Abramta bendecispanmi nirqa:

Qamtayá bendecisunki
altokunapi Kaq Dios.
Qamtayá bendecisunki
cielokunapas kay Pachapas unanchaq Dios.
20 Altokunapi Kaq Diosyá
alabasqa kachun.
Enemigoykikunata vencechisuqnikiyá
alabasqa kachun.

21 Chaymi Abramta Sodoma llaqtapi rey nirqa:
—Runakunallata qoykuwaspayá wakin qechumusqaykitaqa apakuy —nispa.
22 Hinaptinmi Sodoma llaqtapi reyta Abram nirqa:
—Altokunapi kaq Tayta Diosmanmi, cielokunapas kay pachapas unanchaq Diosmanmi jurarqani kaynata: 23 “Sodoma llaqta reypataqa manam imallantapas hapisaqchu, ni huk qaytullantapas nitaq usutapa watullantapas” nispa. Yanqañataqmi niwaq: Ñoqam Abramtaqa apuyachirqani, nispa. 24 Mozokunaqa mikusqallanmantam hapikunqaku, ñoqawan riq Anerpas, Escolpas chaynataq Mamrepas hapikunqaqa tupaqnillankutam.

Abranwan Dios contrato rurasqanmanta

15 1 Kaykunapa qepantam Abranman revelaspan Tayta Dios nirqa:

Abram, ama manchakuychu,
ñoqam waqaychasqayki,
anchatataqmi premiasqayki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Hinaptinmi Abramñataq nirqa:
—Señor Dios ¿Imapaqtaq imatapas qowankiman mana churiyoq kachkaptiyqa chaynataq Damasco llaqtayoq Eliezerlla wasiypi herenciay chaskiq kachkaptinqa? 3 Manamá qowankichu churitaqa, uywasqay Eliezerchiki kanqa herenciay chaskiqqa —nispa.
4 Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:
—Manam paychu kanqa herenciayki chaskiqqa, churikipunim herenciayki chaskiqqa kanqa —nispa.
5 Tayta Dios hawaman pusaruspanmi nirqa:
—Qaway cielokunapi lucerokunata, yupayyá atispaykiqa. Wakna mana yupay atinam kanqa miraynikikunapas —nispa.
6 Abramqa Tayta Diosman iñisqanraykum mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa. 7 Paytam Tayta Dios nirqa:
—Ñoqam kani Tayta Dios. Caldea law Ur llaqtamantam horqomurqayki kay allpata herencia qonaypaq —nispa.
8 Hinaptinmi Abramñataq nirqa:
—Señor Dios ¿imapitaq yachasaq kay allpaqa herenciay kananta? —nispa.
9 Chaymi Diosñataq nirqa:
—Aparamuway kimsa watayoq vaquillatawan kimsa watayoq cabrata, apamuwaytaq kimsa watayoq carnerotawan kullkutapas chaynataq mallqo palomatapas —nispa.
10 Chaymi Abram chaykunata Diosman aparuspan partirqa chawpimanta hinaspam churarqa sapa partisqanta chimpapurata, palomatawan kullkutam ichaqa mana partirqachu. 11 Chaymi nakasqan animalkunapa hawanman ullachkukuna tiyaramuptin Abramñataq manchachirqa. 12 Inti seqaykuytañam Abramta puñuy hapiruptin puñururqa hinaptinmi llumpay tutayay payta mancharirachirqa. 13 Chaymi Abramta Tayta Dios nirqa:
—Cheqaptapunim miraynikikunaqa runapa allpanpi *yachanqaku hinaspam servinqaku chaypi kaqkunata, paykunaqa ñakarichisqataqmi kanqaku tawa pachak wata. 14 Aswanqa servichikuqninku runakunatam castigasaq, hinaptinñam lloqsinqaku sinchi riquezayoq. 15 Hinaptinmi hawkayaypi kawsaruspa yuyaq kaynikipiña wañukunki hinaspam pampasqa kaspa abueloykikunapa kasqanman rinki. 16 Willkaykipa willkankunam kutimunqa kay allpaman. Amor runakunataqa huchallapiña kachkaptinkupas manaraqmi castigasaqchu —nispa.
17 Inti seqaykuytaña sinchita tutayaruptinmi rikurirurqa huk qosnichkaq hornochapiwan lenguachkaq nina hinaspam partisqa animalkunapa chawpinta pasarqa. 18 Chay punchawllapim Abranwan Tayta Dios rurarqa contratota, Diosmi nirqa:
—Miraynikikunamanmi kay allpata qosaq Egipto mayuchamanta Eufrates sutiyoq hatun mayukama. 19 Qosqaykitaqmi Cain runakunapa, Cenaz runakunapa, Cadmon runakunapa, 20 Het runakunapa, Feres runakunapa, Refaim runakunapa, 21 Amor runakunapa, Canaan runakunapa, Gerges runakunapa hinaspa Jebus runakunapa allpantapas —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abrampa churin Ismaelta Agar wachakusqanmanta

16 1 Abrampa warmin Saraimi mana wachakuq karqa. Paypam karqa
Agar sutiyoq Egiptomanta kaq sirvientan. 2 Saraimi Abramta nirqa:
—Mana wachakuqta Tayta Dios rurawasqanraykum ruegakuyki sirvientaywanña puñunaykipaq, icharaqpas paymantaña kanman wawaykuna —nispan.
Hinaptinmi Saraipa nisqanta Abram kasukurqa. 3 Chunka wata Canaan allpapi *yachasqanku hawañam Abrampa warmin Sarai Egiptomanta kaq sirvientan Agarta qoykurqa Abranman warminpaq. 4 Chaymi Agarwan Abram puñurqa, Agarñataqmi wiksayakuruspan patronanta despreciowan qawarqa. 5 Chaymi Abramta Sarai nirqa:
—Qanmi huchayoq kanki kay sirvientay insultawananpaq, qanman qoykuptiymi wiksayakuruspan despreciowan qawawan. Tayta Diosyá juzgawasun qamtawan ñoqata —nispa.
6 Hinaptinmi Saraita Abram nirqa:
—Kayqayá sirvientaykiqa makikipi, munasqaykitayá paywan ruray —nispa.
Chaymi Agarta Sarai ñakarichiptin ladonmanta lluptirurqa. 7 Chaymi Agartaqa Tayta Diospa angelnin tarirurqa chunniqpi kaq pukyupa waqtanpi, chay pukyuqa kachkan Shur lawman riq ñanpim. 8 Paytam angel nirqa:
—Saraipa sirvientan Agar ¿maymantataq hamuchkanki, maytataq richkanki? —nispa.
Hinaptinmi Agarñataq nirqa:
—Patronay Saraipa ladonmantam lluptikuchkani —nispa.
9 Hinaptinmi Tayta Diospa angelnin nirqa:
—Kutiy patronaykipa ladonman hinaspa humillakuspa kasukuy —nispa.
10 Tayta Diospa angelninqa nirqataqmi:
Mirachisaqpunim miraynikikunata
nana-nanaq kasqanrayku mana yupay atinata.
Wiksayoqñam kachkanki.
11 Qari wawatam wachakunki.
PaytamIsmaelwan sutichanki.
Waqasqaykitam Tayta Dios uyarirusunki.
12 Ismaelqa purun asno hina
torpe runam kanqa.
Lliwpa contranpim sayarinqa.
Llapa runakunam paypa contranpi sayarinqa.
Wawqenkunawan cheqnichikuspapas
paykunawanmi *yachanqa.

13 Tayta Dioswan rimasqanraykum payta Agar suticharqa:
—Qanmi kanki rikusqay Dios —nispa.
Agarqa nirqataqmi:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kawsachkaniraqmi Diosta rikuruchkaspaypas —nispa.
14 Chayraykum chay pozota suticharqa Rikuqniy Kawsaq Diospa Pozon
nispa. Chay pozoqa kachkan Cades llaqtamanta Bered llaqtaman riq ñanpim.
15 Chaymantam Abrampa churinta Agar wachakururqa hinaptinmi Agar-
pa wachakusqan churinta Abram suticharqa Ismaelwan. 16 Abram pusaq
chunka soqtan watayoq kachkaptinmi churin Ismaelta Agar wachakurqa.

Diospa contratonpa señalninmanta

17 1 Abram isqon chunka isqonniyoq watanpi kachkaptinmi Tayta
Dios rikuriykuspan nirqa:
—Ñoqam kani Tukuy Atipayniyoq Dios, munasqayman hinayá agra-
doypaq kawsay. 2 Contratoytam rurasaq qanwan hinaspam mirachisqayki
nana-nanaqta —nispa.
3 Chaymi Abramqa qonqorakuykuspa pampakama kumuykurqa hinap-
tinmi Dios paywan rimarqa kaynata nispa:
4 —Kaymi qanwan contratoy, qampa miraynikikunam kanqa achka
nacionkuna. 5 ManañamAbrahamñachu sutikiqa kanqa aswanqa Abra-
hamñam, miraynikikunatam achka nacionman tikrasaq. 6 Mirachisqaykim
nana-nanaqta, miraynikimantataqmi rurasaq nacionkunatapas hinaptinmi
reykuna qanmanta kanqa. 7 Miraynikikunapaqwan qampa Diosniki kanay-
paqmi qanwan wiñaypaq contratoyta rurasaq chaynataq qepayki hamuq
miraynikikunawanpas. 8 Kay *yachasqayki allpatam qanman qosqayki mi-
raynikikunamanwan hinaspam paykunapa Diosnin kasaq. Enteron Canaan
allpaqa wiñaypaq herenciaykichikmi kanqa —nispa.
9 Diosmi nirqataq Abrahamta:
—Ichaqa kasukunkim contratoyta miraynikikunapiwan. 10 Kaymi contratoy,
kaytam kasukunki miraynikikunapiwan. Qamkunamanta kaq llapallan qariku-
nam señalasqa kanqa. 11 Señalankichikqa qari kayninpa qarachanta kuchuspam
chaymi qamkunawan contrato rurasqaypa señalnin kanqa. 12 Qamkuna ukupi
kaq naceq lliw qari wawakunam pusaq kaq punchawninpi señalasqa kanqa,
señalasqataqyá kachun miraynikikunapas, wasikipi naceqkunapas, mana mi-
raynikimanta kaq maymanta hamukuqpas chaynataq qollqewan rantisqayki
kaqpas. 13 Paykunaqa señalasqapunimá kanqaku. Chaynapim wiñaypaq contra-
toy kanqa cuerpoykichikpi. 14 Pi qaripas mana señalasqa kaspanqa qarqosqam
kanqa qamkuna ukumanta contratoy mana cumplisqanrayku —nispa.
15 Diosqa Abrahamtam nirqataq:
—Warmikipa sutinqa kanqa manam Saraiñachu, aswanqa Sara-
ñam. 16 Payta bendeciptiymi churikita wachakunqa, bendeciptiymi
nacionkunapa maman kanqa, nacionkunapa reyninkunataqmi paypa mi-
rayninmanta nacemunqa —nispa.
17 Chaymi Abrahamqa qonqoranpa pampaman kumuykuspan asikurqa
sonqonpi kaynata nispa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Pachak watayoq runapas yaqaraqchum churiyoq kanman? ¿Sarapas isqon chunka watayoqchum wachakunmanraq? —nispa. 18 Chaymi Diosta Abraham nirqa:

—¡Ima allinchá kanman qampa favornikiwan Ismael kawsaptinqa! —nispa.

19 Chaymi Diosñataq nirqa:

—Cheqaptapunim warmiki Sara wachakunqa qampa churikita hinaptinmiIsaacwan sutichanki, paywanmi rurasaq wiñaypaq contratoyta, rurasaqtaqmi paypa mirayninkunawanpas. 20 Ismaelpaq mañakuwasqaykitapas uyarirqaykim, paytapas bendecispaymi sinchillataña mirachisaq. Paypa mirayninkunamantam kanqa chunka iskayniyoq munaychakuqkuna, paymantamá huk hatun nacionta rurasaq. 21 Contratoytam ichaqa rurasaq Isaacwan. Paytam warmiki Sara wachakunqa hamuq wata kunan hina tiempopi —nispa.

22 Diosmi Abrahanwan rimayta tukuruspan wicharirqa. 23 Chayraykum Abrahamqa señalarqa chay punchawpipuni churin Ismaelta, señalarqataqmi wasinpi naceq llapallan sirvientenkunatapas chaynataq qollqenwan rantisqan llapallan sirvientenkunatapas. Diospa nisqanman hinamá señalarqa qari kayninpa qarachanta kuchuspan. 24 Abrahamqa isqon chunka isqonniyoq watanpiñam karqa qari kayninpa qarachanta kuchuptinkuqa. 25 Churin Ismaelñataqmi karqa chunka kimsayoq watanpi qari kayninpa qarachanta kuchuptinku. 26 Hina chay punchawllapimá Abrahampas hinaspa churin Ismaelpas señalasqa karqa. 27 Paywan kuska señalasqataqmi karqa wasinpi kaq llapallan qarikunapas, wasinpi naceq sirvientekunapas chaynataq huklawmanta qollqewan rantisqankunapas.

Abraham churiyoq kananpaq Diospa prometesqanmanta

18 1 Mamre sutiyoq runapa encina sachankunapa kasqanpi rupayllaña kaptinmi Abraham karpanpa punkunpi tiyachkarqa, chaypim Tayta Dios payman rikuriykurqa. 2 Abrahanmi rikururqa chimpanpi sayachkaq kimsa runakunata hinaspam chaskinanpaq karpanpa punkunmanta kallparqa chaymi qonqoranpa pampaman kumuykuspan 3 nirqa:

—Taytáy, ama hina kaspayá suyaykuwayraq. 4 Yakuta aparachimuptiyá chakikichikta mayllakuykuychik hinaspayá samariychik sachapa llantuyninpi. 5 Mikuytayá aparamusaq mikuykuspa kallpanchakuykunaykichikpaq, chaymantañachiki pasakunkichikqa, chaychiki chayaykamuwarqankichik serviqnikichikpa kasqaymanqa —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Nisqaykiman hinayá ruray —nispanku.

6 Chaymi Sarapa kasqan karpaman Abraham kallpaspan nirqa:

—Apurawman chapuy iskay chunka kilo harinata hinaspa ruray tortillakunata —nispa.

7 Chaymi vacakunapa kasqanman Abraham kallparqa hinaspam huknin allin wira malta torota hapispan qoykurqa sirvientenman chaymi payñataq utqayllamanña nakaspa preparamurqa. 8 Hinaspam quesillota-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Familiapa campamenton (Gn 18:1)

wan lecheta apamurqa preparasqan malta toropa aychantawan hinaspam paykunapa ñawpaqninman churaykurqa. Abraham ladonkupi sayaykuptinmi paykuna mikurqaku sachapa llantuyninpi.

9 Chaymantam Abrahamta tapurqaku:

—¿Maypitaq kachkan warmiki Sara? —nispa.

Chaymi payñataq nirqa:

—Wak karpapim —nispa.

10 Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Watamanmi kunan hinatapuni kutimusaq hinaptinmi warmiki Sarapas wawayoqña kanqa —nispa.

Sarañataqmi Abrahampa qepanpi kaq karpapa punkunmanta uyarimuchkarqa. 11 Abrahanwan Saraqa llumpay yuyaqñam karqaku. Sarapa killanpas manañam hamuqchu. 12 Chaymi Saraqa sonqollanpi asikuspan nirqa:

—¿Señorniypas chaynataq ñoqapas yuyaqña kachkaspachum wawayoq kaspay kusisqa kayman? —nispa.

13 Chaymi Abrahamta Tayta Dios nirqa:

—¿Imanasqataq Saraqa asikurqa “¿Cheqaptachu wachakuymanraq yuyaqña kachkaspay?” nispa? 14 ¿Kanmanchu ñoqapaq imapas sasa? Watamanmi kunan hinatapuni nisqay tiempopi watukamusqayki chaymi Saraqa wawayoqña kanqa —nispa.

15 Chaymi Sara manchakuspan llullakurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Manam asikurqanichu —nispa.
Tayta Diosñataqmi nirqa:
—Cheqaptapunim asikurqanki —nispa.

Sodoma llaqtapa favorninpi Abraham mañakusqanmanta

16 Chay runakuna chay sitiomanta rispankum qawarqaku Sodoma
lawta. Abrahamñataqmi paykunata compañarqa despedikamunanpaq.
17 Chaymi Tayta Dios piensarqa
—Manam pakaymanchu Abrahanmanqa imam ruranaytaqa. 18 Abra-
hampa castankunaqa ancha hatun nacionmi kanqa, payraykum llapallan
nacionkunata bendecisaq. 19 Abrahamtaqa akllarqani churinkunatapas hi-
naspa mirayninkunatapas kamachinanpaqmi chaynapi munasqayman hina
allin kaqta ruraptinku Abrahanman nisqaykuna cumplikunanpaq —nispa.
20 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Sodoma llaqtapi hinaspa Gomorra llaqtapi runakunapa mana allin
rurasqanwan huchallikusqankum llumpayña kachkan. 21 Chaynaqa
rispayá qawamusaq ñoqaman niwasqankupi hinachus rurayninku kas-
qanmanta, chaynapim yachamusaq —nispa.
22 Hinaptinmi kimsankumanta iskay runakuna chay sitiomanta raki-
kuykuspanku rirqaku Sodoma lawman, Abrahamñataqmi Tayta Dioswan
qeparurqa. 23 Chaymi payman asuykuspa Abraham tapurqa:
—¿Puchukarachinkichu allin ruraq runakunatapas mana allin runaku-
natawan kuskata? 24 Pichqa chunka allin ruraq runakuna wak llaqtakunapi
kaptinpas ¿puchukarachiwaqchu? ¿Castigawaqraqchu chay lugarta pich-
qa chunka allin ruraq runakuna paykunawan kachkaptinpas? 25 ¡Amayá
chaynataqa ruraychu! ¡Amayá allin ruraq runakunataqa mana allin runa-
kunatawanqa wañuchiychu, amayá chaynachu kachun! Tukuy kay pachapa
Jueznin kachkaspaqa ¿manachum allin kaqta mana rurawaq? —nispa.
26 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Pichqa chunka allin ruraq runakunata Sodoma llaqtapi tarispayqa
paykunaraykum lliw lugarta mana castigasaqchu —nispa.
27 Hinaptinmi Abraham nirqa:
—Señorniy, rimapayaykuykim mana imapaq valeq ñutu allpa hinaspa
uchpa hina kachkaspaypas. 28 Icha faltanpas pichqa chunkamantaqa pichqa-
raqpas ¿puchukarachinkichu lliw llaqtata pichqa faltasqanrayku? —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Manam puchukachisaqchu tawa chunka pichqayoqllata tarispaypas —nispa.
29 Chaymantam Abraham kasqallan rimapayaspa nirqa:
—Icha tawa chunkallapas kachkanku —nispa.
Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:
—Tawa chunkaraykum mana imanasaqpaschu —nispa.
30 Chaymi Abrahamñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Señorníy, amayá piñakuychu yapamanta rimapayasqaywanqa. Ichapas kimsa chunkallapas kachkanku —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Manam imanasaqpaschu kimsa chunkallata chaypi tarispaypas —nispa.

31 Chaymantam Abraham nirqa:

—Señor, rimapayachkaspayqa niykusqaykiyá. Icha iskay chunkallapas kachkanku —nispa.

Chaymi Señorñataq nirqa:

—Manam puchukachisaqchu iskay chunkalla kaptinpas —nispa.

32 Chaymi Abrahamñataq kasqallan nirqa:

—Señorníy, amayá piñakuychu kunanllañayá rimapayaykusqayki. Ichapas chaypiqa chunkallapas kachkanku —nispa.

Hinaptinmi Señorñataq nirqa:

—Manam puchukachisaqchu chunkantinrayku —nispa.

33 Chaymantam Abrahanwan rimayta tukuruspan Tayta Dios pasakurqa, Abrahamñataqmi kutikurqa maymi kasqanman.

Sodoma, Gomorra llaqtakuna puchukachisqanmanta

19 1 Chayarurqakumá tardeykuqtaña iskaynin angelkuna Sodoma llaqtaman. Sodoma llaqtapa zaguanninpim Lot tiyachkarqa, Lot rikuruspanmi rirqa paykuna chaskiq hinaspam pampaman kumukuykuspan 2 nirqa:

—Señorkuna, ruegakuykichikmi kay serviqnikichikpa wasiyman rispa samakunaykichikpaq hinaspa chakikichiktapas mayllakuykunaykichikpaq, hinaspañachiki achikyaqtaña pasakunkichik —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqa:

—Manam, hawa plazallapim kunan tutaqa samasaqku —nispa.

3 Ichaqa paykunata llumpayta Lot ruegaptinmi paywan rirqaku wasinman, chaypim Lot prepararqa cenaytawan mana qonchuyoq tantata hinaptinmi mikurqaku.

4 Manaraq camaman ustuchkaptinkum Sodoma llaqtapi lliw runakuna mozokunapas machukunapas muyururqaku Lotpa wasinta. 5 Chaymi Lotta qayaykacharqaku:

—Kunan tuta hamusuqniki runakunaqa ¿maytaq? Horqomuy kunan tuta abusanaykupaq —nispa.

6 Chaymi Lot lloqsimurqa punkuman paykunawan rimaq, punkuta wichqaruspanmi 7 nirqa:

—Llaqtamasillaykuna, amayá chay mana allintaqa ruraychikchu. 8 Iskay doncella warmi churiykunam kachkan, paykunata hawaman horqoramuptiyá munasqaykichikta ruraychik. Kay runakunatayá ichaqa ama imatapas ruraychikchu wasiypi samakusqanrayku —nispa.

9 Hinaptinmi chay runakunañataq nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Suchuy kaymanta, qamqa kaymanqa forasterom hamurqanki ¿kunanñataqchum juezña rikurirunki? Kunanmi rurasqaykiku paykunamantapas aswan peortaraq —nispa.

Chaymi tukuy kallpankuwan Lotta tanqarqaku hinaspam asuykurqaku punkuta pakinankupaq. 10 Hinaptinmi chay samakuqkuna Lotta aysaykurqaku wasi ukuman hinaspam punkuta wichqakururqaku. 11 Hawapi llapa runakunatañataqmi ñawsayarachirqaku llapallankuta hinaptinmi paykuna manaña ima rurakuyta atistin punkuta maskarqaku. 12 Chaymi chay samakuq runakuna nirqaku Lotta:

—¿Kaypi kanraqchu aylluykikuna, masaykikuna, qari churikikuna hinaspa warmi churikikuna? Sichu kaptinqa llapallanta horqoy kay llaqtamanta. 13 Kay lugartaqa puchukachisaqkum. Paykunapa mana allin ruraynintam llumpaytaña Tayta Dios yacharun chaymi Tayta Dios kachamuwanku puchukachinaykupaq —nispa.

14 Chaymi Lot lloqsirqa warmi churinkuna casaray munaqkunata rimapayaq:

—Chaylla lloqsiychik kay lugarmanta, Tayta Diosmi kay llaqtata puchukachinqa —nispa.

Aswanqa masanpaq kaq runakunaqa burlapaq hinam hapirqaku. 15 Achikyaykuchkaptinñam angelkuna Lotta apurarqaku:

—Lloqsispayki warmikita pusay, kaypi kaq iskaynin warmi churikikunatawan chaynapi kay llaqtapa castigonwan mana puchukanaykipaq —nispa.

16 Lot mana apuraptinmi Tayta Diospa kuyapayakuyninman hina chay iskaynin runakuna Lotta, warminta hinaspa iskaynin warmi churinkunata makinmanta aysarqa llaqtapa hawa lawninman. 17 Chaymi paykunata hawaman horqoramuspaña huknin angel nirqa:

—Vidaykirayku lluptiy. Amam qepaykita qawarikamunkichu nitaqmi kay tukuy pampapiqa sayayllapas-sayaykunkichu, lluptiy orqoman ama puchukanaykipaq —nispa.

18 Chaymi Lot nirqa:

—Señorniykuna, amayá chaynachu kachun, ruegakuykichikmi. 19 Kay runallaykitam favoreceykuwanki, hatun kuyapayakuynikiwantaqmi vidayta salvaykuwanki, orqoman ayqeytaqa manam atiymanchu, qonqaytachá imapas pasawaptin wañuruyman. 20 Waqaya wak llaqtachaqa hichpallapi kachkan, wakmanyá lluptikusaq hinaspaqa manam wañusaqchu ¿Manachu wakqa taksalla? —nispa.

21 Chaymi huk kaqnin nirqa:

—Kay mañakusqaykitapas chaskikim chaymi wak niwasqayki llaqtachatapas mana puchukachisaqchu. 22 Apurawman lluptiy wakman, manam imatapas rurasaqchu chayanaykikama —nispa.

Chayraykum chay llaqtachapa sutin karqaZoar.

23 Zoar llaqtachaman Lot chayaruptinñam inti qespiramurqa. 24 Chaymi Tayta Dios cielomanta azufretawan ninata parachimurqa Sodoma, Gomorra llaqtakunaman. 25 Hinaptinmi chay pampapi llaqtantin llapallan *yachaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakunata llapallan wiñaqkunatawan puchukarachirqa. 26 Chaymi Lotpa qepanta hamuq warmin qepaman qawariruspan suytu kachiman tikrakururqa.

27 Paqarinnintin tutapaytañataqmi Tayta Dioswan rimasqanku sitioman Abraham rirqa. 28 Chaymi Sodoma, Gomorra llaqtakuna lawta chaynataq lliw pampata qawariptin hornomanta hinaña qosnirichkasqa. 29 Tukuy pampapi llapallan llaqtakunata puchukarachispanmi Abrahamtaqa Dios mana qonqarurqachu, salvarqataqmi Lottapas *yachasqan llaqtapi puchukarunanmanta.

Moab hinaspa Amon runakunapa qallarisqanmanta

30 Lotmi Zoar llaqtachapi *yachayta manchakuspan rirqa orqoman. Chaypim machaypi yacharqa iskaynin warmi churinkunapiwan. 31 Chaymi mayor kaq churin nirqa sullkanta:

—Papanchikqa machuñam, kay lawpiqa runakunapa costumbrenman hina ñoqanchikwan kasarakunanpaqqa manam kanchu qari. 32 Chaynaqa papanchikman vinota tomarachispayá paywan puñurusunchik chaynapi paypa miraynin mana tukunanpaq —nispa.

33 Chay tutam taytankuman tomarachirqaku vinota chaymi mayor kaq puñururqa taytanwan. Aswanqa taytanqa manam musyakurqachu puñunanpaq churin ustuykusqantaqa nitaq hatarisqantapas. 34 Paqarinnintiñataqmi sullkanta mayor kaq nirqa:

—Chisi tutam papanchikwan puñururqani, kunan tutapas vinotayá tomarachisun paywan qamñataq puñunaykipaq chaynapi taytanchikpa miraynin mana tukunanpaq —nispa.

35 Chaynapimá chay tutapas taytankuman vinota tomarachirqaku chaymi sullkan kaq paywan puñururqa aswanqa taytanqa manam musyakurqachu puñunanpaq churin ustuykusqantaqa nitaq hatarisqantapas. 36 Chaymi Lotpa iskaynin churinkuna taytankupata wiksayakururqaku. 37 Mayor kaq churinmi wachakururqa wawanta hinaspamMoabwan suticharqa, paypa castanmi Moab runakuna kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 38 Sullkanpas wachakuruspanmi wawanta suticharqaBen-amiwan, paypa castanmi Amon runakuna kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Abrahanmantawan Abimelecmanta

20 1 Chay lugarmantam Abraham Neguev lawman rirqa hinaspam *yacharqa Gerar llaqtapi, chayqa tarikun Cades llaqtamanta Shur lawman riq nanpim. 2 Chaypi kaspanmi Abraham warmin Saramanta nirqa: “Paniymi” nispan. Hinaptinmi Gerar llaqtapi rey Abimelec Sarata pusachimurqa paywan casarakunanpaq. 3 Ichaqa tutanmi mosqoyninpi Dios rikuriykuspan Abimelecta nirqa:

—Kunanqa wañunkim, kay warmi pusachimusqaykiqa qosayoqmi —nispa.

4 Ichaqa Abimelecmi manaraq Sarawan puñusqanrayku nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Señorniy, ¿mana huchallikuq runatapas wañuchinkichum? 5 Kikin
Abrahanmi niwarqa: “Paniymi”, nispa, Sarapas niwarqataqmi: “turiymi”
nispa, allin sonqoywanmi kaytaqa rurarqani, manam llullaytachu —nispa.
6 Hinaptinmi chay mosqoyninpi Dios nirqa:
—Yachanim allin sonqoykiwan rurasqaykita chaymi harkaykurqayki
contraypi huchallikunaykimanta. Chayraykum mana permitirqanichu pay
llachpanaykita. 7 Kunanyá chay warmita qosan Abrahanman kutichipuy, payqa
ñoqamanta willakuqmi, mañapusunkim mana wañunaykipaq. Aswanqa mana
kutichispaykiqa wañurunkipunim llapallan runaykikunapiwan —nispa.
8 Chaymi Abimelec hatarirqa paqarinnintin tutapayta hinaspam llapa-
llan serviqninkunata qayachispan nirqa Diospa tukuy nisqanta chaymi
runakuna mancharikururqaku sinchillataña. 9 Chaymantam Abrahamta
Abimelec qayachispa nirqa:
—¿Imatataq kayta ruraruwankiku? ¿Imapitaq ñoqaqa huchallikurqayki
ñoqatawan runaykunata llumpa-llumpayta huchallichiwanaykikupaqqa?
Mana ruranaykitam kaytaqa ruraruwankiku. 10 ¿Imatataq piensarqanki
kayta ruranaykipaqqa? —nispa.
11 Hinaptinmi Abrahamñataq nirqa:
—Piensarqanim: “Kaypiqa manam Diosta manchakunkuchu, chaychá
wañurachiwanqaku warmiyrayku” nispay. 12 Cheqaptapunipas payqa
taytaymanta paniymi ichaqa manam mamaypa wawanchu, chayraykum
paywan casarakurqani. 13 Diosmi horqomuwarqa taytaypa wasinmanta
forasterota hina chaymi warmiyta nirqani: “Ama hina kaspaykim turi-
chakuwanki may lugarman chayaptinchikpas” nispay.
14 Abrahanmanmi Abimelec akllaykuspa qoykurqa ovejakunata, va-
cakunata, sirvientakunata, sirvientekunata, kutichipurqataqmi warmin
Saratapas. 15 Chaymantam Abrahamta Abimelec nirqa:
—Kay qawasqayki allpapipas munasqaykipiyá *yachakuy —nispa.
16 Saratapas nirqataqmi:
—Kunanmi chunka hukniyoq kilo parten qollqeta turikiman qoni,
kaymi kanqa llapallan qanwan kaqkunapi chaynataq lliwpa qayllanpi ho-
norniki defiendesqa kananpaq chaynapim inocente kanki —nispa.
17 Diosta Abraham mañakuptinmi sanoyachirqa Abimelecta, warminta hinaspa
sirvientankunata, hinaptinmi chayraq wachakurqaku. 18 Abrahampa warmin Sa-
raraykum Abimelecpa wasinpi llapa warmipa madrenta Tayta Dios wichqarurqa.

Abrahampa churin Isaac nacesqanmanta

21 1 Saraman prometikusqantam Tayta Dios cumplirqa hinaspam
nisqanman hina Sarawan rurarqa. 2 Chaymi Sara wiksayakurus-
pan Diospa nisqan tiempopi wachakurqa Abrahampa machuyayninpiña
churinta. 3 Hinaptinmi Abraham churinta suticharqa Isaacwan. Paytam
wachakurqa Sara. 4 Chaymi Abraham Diospa kamachisqanman hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

churin Isaacta pusaq punchawninpi señalarqa. 5 Churin Isaac naceptinmi
Abraham pachak watayoq karqa. 6 Chaymi Sara nirqa:
—Diosmi asirachiwarqa, pipas chayta yacharuqqa ñoqamantachá asi-
kunqa. 7 ¿Piraq Abrahamta ninman karqa churinta ñoqa ñuñunaypaq?
Ichaqa wachakurunim qosay machuña kachkaptinpas —nispa.

Agarwan wawan Ismael qarqosqa kasqankumanta

8 Wawa Isaac hatunyaruptinmi anukarqaku, chay punchawmi Abraham
hatun convidota rurarqa. 9 Hinaptinmi Sara qawarqa Isaacmanta Agarpa
wawan Ismael burlakusqanta, Ismaelqa karqa Abrahampa churintaqmi Egip-
to nacionniyoq Agar sutiyoq warmipi. 10 Chayraykum Abrahamta Sara nirqa:
—Qarqoy kay sirvientata wawantinta, kay sirvientapa wawanqa
manam herenciataqa chaskinmanchu waway Isaac hinaqa —nispa.
11 Chay nisqanwanmi Abraham llumpayta llakikurqa churin Ismaelray-
ku. 12 Chaymi Dios nirqa Abrahamta:
—Amayá llakikuychu warmamantaqa nitaq sirvientaykimantapas. Sa-
rapa tukuy nisusqaykita ruray. Cheqap castaykiwan sutichasqaqa kanqa
Isaacllamantam. 13 Sirvientapa wawanmantapas nacion kananpaqmi mi-
rachisaq churiki kasqanrayku —nispa.
14 Chaymi Abraham tutapaylla hatariruspan mikuyta qoqawcharqa huk
odrepi yakutawan hinaspam Agartawan warmata aviarurqa. Ripukuspanmá
Agarqa purillarqa Beerseba chunniqpi mana maymanpas chayaykunanpaq
kaptin. 15 Chaymi odrepi yaku tukuruptin warmata saqerurqa sachapa llan-
tuyninpi. 16 Chaymanta pasaspam karuneq chimpanpi tiyaykurqa:
—Waway wañuqtaqa amayá qawasaqchu —nispa.
Chaymantam qaparispan waqallarqa.
17 Diosmi warmapa qaparisqanta uyarirqa. Diospa angelninñataqmi cie-
lomanta qayamuspan Agarta nirqa:
—¿Imanantaq Agar? Ama manchakuychu, warmapa qayakuynintam
Dios uyarirun. 18 Hatariy, asuykuspayki warmata hatarichiy hinaspa
aysay, paypa mirayninmantam hatun nacionta rurasaq —nispa.
19 Chaymantam qawariykachirqa huk pozota chaymi chayman rispan
odreman yakuta huntarqa hinaspam warmaman tomachirqa. 20 Chaymi
warmata Dios yanaparqa. Wiñaruspanmi *yacharqa chunniqpi hinaspam
flecha manejaq karqa. 21 Paymi Paran sutiyoq chunniqpi yacharqa, chay-
mantam Egipto nacionniyoq warmiwan maman casarachirqa.

Abrahanwan Abimelec contrato rurasqankumanta

22 Chay tiempopim Abimelec tropanpa capitannin Ficolpiwan Abraham-
ta nirqaku:
—Diosmi tukuy ruraynikipi qanwan kachkan. 23 Kunanyá juramentawayku
Diosrayku chaynapi ñoqatapas churiykunatapas chaynataq willkaykunatapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ama engañawanaykikupaq. Ichaqa contrato rurasqanchikman hinayá ruray imaynam ñoqapas qanwan rurasqayman hina, hina chaynallatayá ruray forastero hina kay *yachasqayki allpapi runakunatapas —nispa.

24 Chaymi Abrahamñataq nirqa:

—Arí, juramentaykim —nispa.

25 Abrahanmi Abimelecta anyarqa huk pozo yakuta Abimelecpa sirvientenkuna qechurusqanmanta. 26 Chaymi Abimelecñataq nirqa:

—Manam yachanichu pim chay rurarusqantaqa, qampas chaytaqa manam willawarqankichu, manamá chaytaqa kunankamapas uyarirqanichu —nispa.

27 Hinaptinmi Abraham ovejakunata, vacakunata hapispan Abimelecman qoykurqa chaymi iskayninku contratota rurarqaku. 28 Hinaspam Abraham kanchanmanta qanchis malta ovejakunata rakirqa. 29 Chaymi Abrahamta Abimelec nirqa:

—kay qanchis ovejakuna sapaqchasqaykiqa ¿imaninantaq? —nispa.

30 Hinaptinmi Abrahamñataq nirqa:

—Kay chaskiwasqayki qanchis ovejakunam kanqa testigo kay pozoqa ñoqapa uchkusqay kasqanmanta —nispa.

31 Chaymi chay lugarta suticharqaBeersebawan chaypi juramentota iskayninku rurasqankurayku.

32 Chay contratota Beerseba llaqtapi ruraruspam Abimelecqa capitannin Ficolpiwan kutikurqaku Filistea nacionman. 33 Chaymi Abraham Beerseba llaqtapi plantarqa tamarisco sachata hinaspam chaypi mañakurqa wiñaypaq kawsaq Tayta Diosta. 34 Abrahamqa Filistea nacionpim unay wata *yacharqa.

Isaacta wañuchispa Abraham kañay munasqanmanta

22 1 Kaykuna pasaruptinmi Abrahamta Dios pruebaspam nirqa:

—Abraham —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa:

—Niwayá —nispa.

2 Chaymi Dios nirqa:

—Sapallan kuyasqayki churiki Isaacta pusaspa riy Moriah lawman hinaspa wañuchispa kañasqa ofrendata ofrecemuway ñoqapa nisqay kaq moqopi —nispa.

3 Chaymi Abraham tutapayta hatarispa asnota caronarqa hinaspam iskay sirvientenkunata pusarikuspa rirqa churin Isaacpiwan. Chitqarqataqmi yantatapas churinta wañuchispa kañananpaq hinaspam rirqaku Diospa nisqan lugarman. 4 Kimsa punchawninmanmi karullamantaraq Abraham rikururqa chay lugarta. 5 Hinaptinmi sirvientenkunata Abraham nirqa:

—Suyawachkaychik kaypi asnontin, warmawan rispaymi Diosta adoraramusaqku hinaspañam kutimusaqku —nispa.

6 Wañuchispa kañananpaq yantatam churin Isaacta qepichirqa, aparqataqmi ninatawan cuchillotapas, paykunaqa kuskam rirqaku. 7 Chaymi taytan Abrahamta Isaac nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Taytáy —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Niwayá —nispa.
Chaymi Isaac nirqa:
—Kaypim kachkan yantapiwan nina. ¿Maypitaq kachkan wañuchispa kañanapaq carneroqa? —nispa.
8 Abrahamñataqmi nirqa:
—Kikin Diosmi churamunqa wañuchispa kañanapaq carnerotaqa, churilláy —nispan.
Hinaspam kuskanku rirqaku. 9 Diospa nisqan lugarman chayaruptinkum Abraham rurarqa altarta hinaspam churarqa yantata. Churintapas chaqnaruspami altarpi yantapa hawanman churarqa. 10 Chaymantam Abrahamqa cuchillota hapirqa churinta kuchunanpaq. 11 Hinaptinmi Tayta Diospa angelnin cielomanta qayamurqa:
—Abraham, Abraham —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Niwayá —nispa.
12 Chaymi angelñataq nirqa:
—Ama imanaychu warmata, ñam yachaniña Dios manchakusqaykita, chullalla churikitapas ofrecewanaykipaqmi mana harkakuwarqankichu —nispa.
13 Chaymi Abraham qawariykuspan rikururqa huk carnerota waqranmanta chaprapi arwikusqata. Chaymi Abraham carnerota hapirurqa hinaspam wañurachispan kañarqa churinpa rantinpi. 14 Abrahanmi suticharqa chay lugarta "Tayta Diosmi Churamunqa" niq sutiwan. Chayraykum kay libro qellqasqa kasqan tiempokama niqku: "Tayta Diospa orqonpim churamusqa kanqa" nispa.
15 Tayta Diospa angelnin cielomanta yapatawan qayamuspam Abrahamta nirqa:
16 —Tayta Diosmi nisunki: "Sapallan churikitapas ofrecewanaykipaq mana harkakusqaykiraykum kikiyrayku juramentani. 17 Anchallataña bendecispaymi mirachisqayki lucerokunata hinaspa lamar qochapa patanpi aqota hinaña, chaymi miraynikikuna enemigonkunata vencenqa. 18 Kasuwasqaykiraykum kay pachapi lliw runakuna miraynikirayku bendecisqa kanqa" nispa.
19 Chaymi Abraham kutirqa sirvientenkunapa kasqanman. Chaymantam kutirqaku Beerseba llaqtaman, chaypim Abraham *yacharqa.

Nacorpa churinkunamanta

20 Kaykuna pasaruptinmi Abrahanman willarqaku:
—Milcapas wachakurunmi wawqeki Nacorpa churinkunata, 21 piwinpa sutinmi Huz, qatiqninñataqmi wawqen Buz, hukninñataqmi Haranpa taytan Kemuel, 22 wakinpa sutinñataqmi Quesed, Hazo, Pildas, Jidlaf hinaspa Betuel —nispa. 23 Betuelpa churinmi karqa Rebeca. Chay pusaqnintintam Milca wachakurqa Abrahampa wawqen Nacorpata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Reuma sutiyoq Nacorpa churi-wachanñataqmi wachakurqa Tebasta,
Gahamta, Tahasta hinaspa Maacata.

Sarapa wañukusqanmantawan pampakusqanmanta

23 1 Pachak iskay chunkan qanchisniyoq watata Sara kawsaruspam 2 wañukurqa Quiriat-arba llaqtapi, chaypa huknin sutinqa
Hebronmi. Chayqa kachkan Canaan allpapim, chaymi Abraham rirqa
Saramanta llakikuspa waqaq. 3 Chaymi Abraham warminpa ayanta dejaykuspa rirqa Hetpa castankunawan rimaq:

4 —Forasterom kani qamkuna ukupi. Rantikuwaychik allpata sepulturapaq chaypi warmiyta pampanaypaq —nispa.

5 Hetpa mirayninkunañataqmi payta nirqaku:

6 —Señorniyku, uyariykuwayku: qamqa kanki Diospa akllasqan kamachikuqmi, allinnin sepulturapiyá pampay señoraykitaqa, pampanaykitaqa
manam mayqanniykupas michakusqaykikuchu —nispa.

7 Hinaptinmi Abraham hatariykuspa Het casta runakunapa qayllanpi
kumuykuspan 8 nirqa:

—Sichu munankichik warmiypa ayan pampanayta hinaspaqa uyariykuspayá rimapayaykaysiwaychik Zoharpa churin Efronta 9 chaynapi
chakranpi kaq Macpela sutiyoq machayta rantikuwananpaq. Allin precio-
tam pagasaq chawpikichikpi pampakunayku sitio kananpaq —nispa.

10 Efronqa Hetpa castankunawanmi huñunakuypi tiyachkarqa. Llaqtapa zaguan punkunta llapallan yaykuqkuna uyarichkaptinkum Hetpa
mirayninkunapa qayllanpi. Abrahamta Efron contestarqa:

11 —Manam, qollqepaqraqchu qoyki señorniy. Qoyllam-qoykuyki
chakrataqa, qoykitaqmi chaypi kaq machaytapas, llaqtaypi kaqkunapa
qawasqantam qoyki, chaynaqa pampamuyá ayallaykitaqa —nispa.

12 Hinaptinmi Abraham chay allpapi runakunapa ñawpaqninpi huktawan kumuykurqa. 13 Hinaspam chay allpapi kaq runakunapa qayllanpi Efronta nirqa:

—Ruegakuykim uyariykuwanaykipaq. Chay chakrapa preciontaqa chaskiykuwayá chaynapi warmiypa ayanta pamparamunaypaq —nispa.

14 Chaymi Abrahamta Efronñataq nirqa:

15 —Señorniy uyariykuway. Tawa kilo parten qollqem cuestan kay allpaqa, ñoqanchikpiqa ¿mayna achkamá chayqa? Warmikipa ayantaqa pampamuyá —nispa.

16 Chaymi Abraham “anri” nirqa Efrompa nisqanta. Rimanakusqankuman
hinamá Hetpa castankuna uyarichkaptin Abraham pesarqa tawa kilo parten
qollqeta imaynam negociantekunapa pagananku precioman hina. 17 Chaymi
Abrahampaña karqa Mamrepa chimpan Macpela lawpi kaq Efrompa kasqan chakraqa, paypañataqmi karqa chaypi kaq machaypas hinaspa chakra
ukupi kaq sachakunapas. 18 Hetpa castankuna chaynataq llaqtapa zaguan
punkun lliw yaykuqkuna qawachkaptinkum Abraham dueñoña karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Kaykunata allicharuspanmi Abraham warmin Sarapa ayanta pamparqa Mamrepa chimpan Macpela machaypi, chay Mamre llaqtapa huknin sutinmi karqa Hebron. Chayqa kachkan Canaan allpapim. 20 Chaynapim Hetpa castankunamanta rantisqan chakrawan machaypas Abrahampaña karqa pampakunankupaq.

Isaacpaq warmita maskasqankumanta

24 1 Abrahanmi karqa llumpay machuña. Tayta Diosmi bendeciykurqa tukuy imakunapi. 2 Abrahanmi machun kaq mayordomo sirviententa nirqa:

—Kunanyá makikita churay piernaypa ukunman, 3 hinaspayá juramentaway cielokunapipas hinaspa kay pachapipas munaychakuq Tayta Diosrayku. Amam churiytaqa casarachinkichu kay *yachasqay Canaan allpapi kaq warmiwanqa. 4 Aswanqa llaqtaytam aylluykunapata rinki hinaspam churiy Isaacpaq warmita horqomunki —nispa.

5 Hinaptinmi chay sirvientenñataq nirqa:

—Icha chay warmiqa kay allpamanqa manapas hamuyta munanqachu hinaptinqa ¿maymi lloqsimusqayki allpamanchu churikita kutichisaq? —nispa.

6 Chaymi Abrahamñataq nirqa:

—¡Amapunim churiytaqa wakmanqa kutichinkichu! 7 Hanaq pachapi Tayta Diosmi taytaypa wasinmanta, aylluykunapa llaqtanmanta horqomuwarqa hinaspam juramentawarqa: “Kay allpatam miraynikikunaman qosaq” nispa. Paymi angelninta ñawpaqnikita kachanqa churiypaq warmita wakmanta pusamunaykipaq. 8 Warmi qanwan mana hamuyta munaptinqa librem kanki kay juramentawasqaykimanta, churiytam ichaqa ama kutichinkichu wakman —nispa.

9 Chaymi sirvientenqa makinta churaykurqa patronnin Abrahampa piernan ukuman hinaspam payman juramentarqa chay mañakusqanta rurananpaq. 10 Chaymi sirvienteqa patronninpa camellonkunata akllarqa chunkata hinaspam pasarqa patronninpa kapuqninkunamanta allinnin regalokunata aparikuspan. Chaymantam chayarurqa Mesopotamia lawpi Nacorpa llaqtanman. 11 Sipaskunapa yakuman lloqsimunan tardeykuq horapim llaqtapa hawa lawninpi yakuyoq pozopa ladonpi camellonkunata samachirqa. 12 Hinaspam Diosta mañakurqa:

—Patronniy Abrahampa yupaychasqan Tayta Dios, ruegakuykim patronniy Abrahanman prometisqaykiyta cumplinaykipaq. Yanapaykuwayá imamanmi hamusqay allin lloqsinanpaq. 13 Kay pukyupa waqtanpim kachkani, kay llaqtapi sipaskunañataqmi yakuman lloqsimuchkanku. 14 Chaynaqa ñoqam nisaq huk kaqnin sipasta: “Ama hina kaspaykiyá puyñuykita uraykachispa yakuykita tomaykachiway” nispa, hinaptinyá payñataq niwachun: “Tomaykuyá, tomaykachisaqtaqyá camelloykikunamanpas” nispa. Chaynata contestawaqniy sipasyá kachun serviqniki Isaacpaq akllasqayki warmiqa. Chaynapim yachasaq patronniyman prometisqayki cumplisqaykita —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Chaymi mañakuyta manaraqpas tukuchkaptin Betuelpa churin Rebeca
hombronpi puyñuta aparikuspa hamuchkasqa. Nacormi karqa Betuelpa taytan,
Milcañataqmi karqa maman. Nacorqa karqa Abrahampa wawqenmi. 16 Rebecaqa
karqa buenamoza doncellam. Paymi pukyuman uraykuspan yakuta wisiruspa ku-
tikuchkarqaña. 17 Hinaptinmi Abrahampa sirvienten payman kallpaykuspan nirqa:
—Ruegakuykim. Puyñuykimantayá yakuchallaykita tomaykusaq —nispa.
18 Chaymi Rebecañataq nirqa:
—Tomaykuyá taytáy —nispa.
Utqaymanmi uraykachirqa puyñunta hinaspam hapiykuspa tomayka-
chirqa. 19 Tomaykachispañataqmi nirqa:
—Camelloykikunapaqwanyá yakuta horqoramusaq saksanankukama —nispa.
20 Utqayllamanña puyñunmanta yakuta artesaman talliruspanmi huk-
tawan pozoman kallparqa yaku horqoq, chaynatamá horqorqa llapallan
camellonkunapaq. 21 Chaytam Abrahampa sirvienten qawarqa upallalla
chaynapi viaje risqanpi Tayta Diospa imaynam rurasqanta yachanan-
paq. 22 Camellonkuna tomayta tukuruptinmi Rebecaman chay sirviente
qoykurqa ancha precioyoq qorimanta areteta chaynataq ancha-ancha
precioyoq qorimanta iskay brazaletekunatapas. 23 Hinaspam nirqa:
—Ruegakuykim, niykuwayá ¿pipa churintaq kanki? ¿Taytaykipa wasin-
pi kachkanchu campo samakunaykupaq? —nispa.
24 Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Betuelpa churinmi kani, Nacorpawan Milcapa willkan. 25 Kachkan-
mi pajaykupas achkallaña chaynataq pastoykupas, campopas kachkanmi
samakunaykipaq —nispa.
26 Hinaptinmi chay sirvienteqa qonqoranpa pampaman kumuykuspa
Tayta Diosta adorarqa 27 kaynata nispa:
—Patronniy Abrahampa yupaychasqan Tayta Dios, alabaykim patron-
niyman prometisqayki cheqap cumplisqaykimanta hinaspa patronniypa
ayllunkunapa wasinman pusamuwasqaykimanta —nispa.
28 Chay sipasmi kallpaspan mamanpa wasinpi kaqkunaman kaykunata
willakamurqa. 29 Rebecapa turinmi karqa Laban, paymi pukyu ladonpi
kaq runaman kallparqa. 30 Paninpi aretetawan makinpiñataq brazalete-
kunata qawaykuspam chay runapa imam nimusqantawan uyariykuspan
turin Laban rirqa chay runaman. Chay runaqa camellonkunawanmi puk-
yupa patanpi kachkasqa. 31 Chaymi Laban nirqa:
—Tayta Diospa bendecisqan, hamuyá. ¿Imanasqataq hawallapiqa
kachanki? Allicharamuniñam wasita. Camelloykikunapaqpas allichara-
muniñam sitiota —nispa.
32 Hinaptinmi chay sirvienteqa rirqa wasiman, Labanñataqmi camello-
kunamanta cargata paskaspa uraykachirqa hinaspam pajatawan pastota
qararqa. Yakutapas apamurqataqmi chay sirvientemanwan hamuqmasin-
kunaman chaynapi chakinkuta mayllakunankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Abrahampa sirvientenman mikuyta apamuptinkum pay nirqa:
—Manam mikuymanchu willakuyniy ninaykama —nispa.
Hinaptinmi Laban nirqa:
—Niykuwaykuyá —nispa.
34 Chaymi willakurqa:
—Ñoqaqa kani Abrahampa sirvientenmi. 35 Patronniytam Tayta Dios sinchita bendecispan apuyarachin, Tayta Diosmi qorqa ovejakunata, vacakunata, qori-qollqeta, sirvientekunata, sirvientakunata, camellokunata chaynataq asnokunatapas. 36 Patronniypa warmin Saram yuyaq kayninpiña huk wawata wachakururqa chaymi patronniyqa tukuy imantapas churinmanña qoykun. 37 Chaymi patronniy juramentachiwarqa: "Kay *yachasqay Canaan allpapi kaq warmiwanqa amam churiytaqa casarachinkichu. 38 Rinkim taytaypa castan aylluykunapata hinaspam chaymanta churiypaq warmita horqomunki" nispa. 39 Chaymi nirqani patronniyta: "Icha chay warmiqa manapas hamuyta munanqachu ñoqawan" nispa. 40 Hinaptinmi payñataq niwarqa: "Ñoqaqa kawsarqani Tayta Diospa qayllanpim, paymi kachanqa angelninta qanwan rispa yanapasunaykipaq hinaptinmi taytaypa castan aylluykunamanta churiypaq warmita horqomunki. 41 Aylluykunaman yaykuptiki mana qomusuptikiqa juramentoymantam libre kanki" nispa.

42 —Kunanmi pukyuman chayamuspay Tayta Diosta mañakurqani kaynata: "Patronniy Abrahampa yupaychasqan Tayta Dios, ruegakuykim imamanmi hamusqay allin lloqsinanpaq. 43 Pukyupa waqtanpim kachkani. Chaynaqa huk doncellam yakuman hamunqa, paytam ñoqa nisaq: 'Ama hina kaspaykiyá puyñuykimanta yakuykita tomaykachiway' nispa. 44 Payñataqyá niwachun: 'Tomaykuyá, tomaykachisaqtaqyá camelloykikunamanpas' nispa. Chaynata contestawaqniy sipasyá kachun patronniypa churinpaq akllasqayki warmiqa" nispa.

45 —Mañakuyta manaraqpas tukuchkaptiymi Rebeca hombronpi puyñuyoq hamuchkasqa hinaspam pukyuman uraykurqa yakuta horqonanpaq, paytam nirqani: "Ama hina kaspayá yakuchallaykita tomaykachiway" nispa. 46 Chaymi hombronmanta apurawman puyñunta uraykachispan niwarqa: "Tomaykuyá, tomaykachisaqtaqyá camelloykikunamanpas" nispa. Tomaykuptiymi, tomaykachirqataq camelloykunamanpas. 47 Chaymi tapurqani: "¿Pipa churintaq kachkanki?" nispa. Hinaptinmi payñataq niwarqa: "Betuelpa churin Nacorpawan Milcapa willkanmi" nispa. Chaymi huk areteta senqanman churaykurqani churaykurqanitaqmi brazonkunamanpas brazaletekunata. 48 Hinaspaymi qonqoranpa pampaman kumuykuspay adorarqani Tayta Diosta, patronniy Abrahampa Diosnintamá alabarqani. Paymi allinllata pusamuwarqa chaynapi patronniypa ayllunpa warmi churinta Isaacpaq horqonaypaq. 49 Chaynaqa kunanyá niykuwaychik patronniypaq imam ruranaykichikta ¿cumplinkichikchu qowaspaykichik icha manachu? Mana chayqa niykuwaychikyá maymanpas pasakunaypaq.

50 Chaymi Labanwan Betuel nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay asuntoqa Tayta Diosmantam, manam “arí” niyta nitaq “manam” niytapas atikikumanchu. 51 Kayqaya Rebecaqa chaynaqa pusaspayá riychik. Tayta Diospa nisqanpi hinayá patronnikipa churinpa warmin kachun —nispa.

52 Abrahampa sirvientenmi chay nisqankuta uyariykuspan qonqoranpa pampaman kumuykurqa Tayta Diospa qayllanpi. 53 Hinaspam horqomurqa qollqemanta qorimanta alhajakunatawan pachakunata hinaspam Rebecaman qoykurqa. Turinmanwan mamanmanpas qoykurqam kuyayllapaq regalokunata. 54 Hinaspam hamuqmasinkunapiwan mikuspa tomarqaku, chay tutaqa chaypimá samarqaku. Paqarinnintinñataqmi hatarispa nirqa:

—Aviawaychikñayá patronniyman kutinaypaq —nispa.

55 Chaymi Rebecapa turinpiwan maman nirqa:

—Sipasqa quedachunraqyá chunka punchawllapas chaymantañachá rinqa —nispa.

56 Hinaptinmi chay sirvienteñataq nirqa:

—Amañayá harkawaychikchu kay hamusqaypi Tayta Dios allinta rurawachkaptinqa. Aviawaychikñayá patronniyman kutinaypaq —nispa.

57 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Sipasta qayaspayá tapusun —nispa.

58 Chaymi qayaspanku nirqaku:

—¿Rinkichu kay runawan? —nispa.

Hinaptinmi Rebecañataq nirqa:

—Arí, risaqmi —nispa.

59 Chaymi aviarqaku Rebecatawan wawa kaptin uywaqninta, aviarqakutaqmi Abrahampa sirviententapas riqmasinkunatawan. 60 Rebecapaq Diospa bendecionninta mañakuspam nirqaku:

Panillayku,
wara-waranqa runakunayá
qanmanta mirachunku.
Miraynikikunayá
enemigonkuta vencechunku.

61 Chaymantam Rebecaqa sirvientan sipaskunapiwan camellokunaman sillakuspa Abrahampa sirvientenwan pasarqaku. Chaynapimá Abrahampa sirvientenqa ripukurqa Rebecata pusarikuspan.

62 Isaacmi kutiramurqa Rikuqniy Kawsaq Diospa Pozon nisqanku lawmanta hinaspam chayamurqa *yachasqan Neguev lawman. 63 Isaacmi lloqsirqa campota tardeykuq horatańa pasearikuq chaymi qawariptin camellokuna hamuchkasqa. 64 Rebecapas rikururqam Isaacta hinaspam camellomanta uraykuspan 65 chay sirvienteta tapurqa:

—¿Pitaq ñoqanchik lawman hamuq wak runaqa? —nispa.

Hinaptinmi chay sirvienteñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Paymi patronniy —nispa.
Chaymi Rebecaqa hatun telanwan tapakuykurqa.
66 Chay sirvientem willakurqa Isaacman tukuy ima ruramusqanta. 67 Chaymantam Isaacqa maman Sarapa karpanman Rebecata pusarqa hinaspam casarakurqa. Rebecata kuyaspanmi consuelakurqa mamanpa wañukusqanmanta.

Yapakusqan warminpi Abrahampa churinkunamanta
(1 Cr 1:32-33)

25 1 Abrahanmi Cetura sutiyoq warmiwan yapakururqa. 2 Paymi wachakurqa Zimramta, Jocsanta, Medanta, Madianta, Isbacta hinaspa Sua sutiyoq qarita. 3 Jocsanpa churinmi karqa Sebawan Dedan. Dedanpa mirayninkunañataqmi karqa Asur runakuna, Letus runakuna hinaspa Leum runakuna. 4 Madianpa churinkunañataqmi karqa Efa, Efer, Hanoc, Abida hinaspa Elda. Kay llapallanmi karqaku Ceturapa mirayninkuna. 5 Abrahamqa lliw kapuqninkunatam Isaacman qoykurqa. 6 Ichaqa compañerankunapa wawankunamanmi Abraham qorqa regalokunata hinaspam kawsachkaspallaraq aviarurqa chay churinkunata. Paykunataqa aviarurqa Isaacpa ladonmantam intipa qespimunan lawman.

Abrahampa wañukusqanmantawan pampakusqanmanta

7 Abrahanmi kawsarqa pachak qanchis chunkan pichqayoq watata. 8 Chaymi Abraham allin wañukuyta wañukurqa sinchi yuyaqña hinaspam abuelonkunapa kasqanman rirqa. 9 Chaymi churin Isaacwan churin Ismael Macpela machaypi pamparqaku, chay machayqa karqa Het runa Zoharpa churin Efronpa chakranpim, chayqa karqa Mamre llaqtapa chimpanpim. 10 Abrahampa chay allpanqa karqa Hetpa castanmanta rantisqanmi, chaypim warmin Sarapa kasqanpi Abraham pampakurqa. 11 Abraham wañuruptinmi churin Isaacta Dios bendecirqa, Isaacqa *yacharqa Rikuqniy Kawsaq Diospa Pozon sutiyoq lugarpa hichpanpim.

Ismaelpa mirayninkunamanta
(1 Cr 1:28-31)

12-13 Sarapa sirvienten Egipto warmi Hagarmi wachakurqa Abrahampa churin Ismaelta. Ismaelpa mirayninkunam nacesqankuman hina kaykuna: Piwinmi karqa Nebaiot, sullkankunañataqmi karqa Cedar, Adbeel, Mibsam, 14 Misma, Duma, Massa, 15 Hadar, Tema, Jetur, Nafis hinaspa Cedema. 16 Kaykunamá Ismaelpa chunka iskayniyoq churinkunapa sutin, hina chay sutiwantaqmi reqsisqa karqa sapakama llaqtankupas, campamentonkupas, paykunataqmi karqa chaypi kamachikuqkunapas.
17 Ismaelmi wañukurqa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq watanpi hinaspam abuelonkunapa kasqanman rirqa. 18 Ismaelpa mirayninkunam *yacharqaku Havila lawmantapuni Shur lawkama, chayqa kachkan Asiria nacionman rina Egiptopa chimpanpim. Llapallan ayllunkunapa cheqnisqan kachkaspapas chaypim *yacharqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacobwan Esau nacesqanmanta

19 Kaykunam Abrahampa churin Isaacpa mirayninkuna: Abrahampa churinmi karqa Isaac. 20 Isaacmi tawa chunka watanpi casarakurqa Rebecawan, Rebecaqa karqa Padan-aram lawmanta kaq Betuelpa churinmi hinaspa Aram runa Labanpa paninmi. 21 Isaacmi Tayta Diosta mañakurqa warmin qolluq kasqanrayku, chayta Tayta Dios uyariykuptinmi Isaacpa warmin Rebecaqa wiksayakururqa. 22 Chaymi wawankuna wiksan ukupi peleakuptin nirqa:

—¿Imataq kayqa? —nispa.

Chayraykum Tayta Diosta tapurqa. 23 Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:

Iskay nacionkunam wiksaykipiqa kachkan.
Iskay nacionkunataqmi
wiksaykimantapuni rakinasqa kanqa.
Huknin castam aswan kallpayoq kanqa.
Puntata nacemuqmi sullkanta servinqa.

24 Wachakunan punchaw chayaramuptinmi wiksanpiqa mellizo kasqa. 25 Punta nacemuqmi kasqa puka pelosapallaña chaymi suticharqaku Esauwan. 26 Qepantañataqmi wawqen nacemurqa Esaupa talonninman hapipakustin chaymi Jacobwan suticharqaku. Isaacqa soqta chunka watanpiñam karqa Rebeca wachakuptinqa.

Piwi kayninta Esau rantikusqanmanta

27 Warmakunam wiñarurqaku hinaptinmi Esau karqa purun animalkuna allin hapiq hinaspa campopi puriq runa, Jacobñataqmi karqa karpallapi *yachaspa hawkalla kakuq runa. 28 Esautam taytan Isaac masta kuyarqa purun animal hapimusqanta mikusqanrayku. Rebecañataqmi kuyarqa Jacobta.

29 Huk puchawmi Jacob yanukuchkarqa lenteja picanteta. Esau campomanta pisipasqallaña kutimuspanmi 30 nirqa Jacobta:

—Llumpay yarqasqam kachkani. Ama hina kaspayá chay puka mikuynikita qaraykullaway —nispa.

(Chayraykum Esauqa sutichasqa karqa Edonwan). 31 Chaymi Jacobñataq nirqa:

—Qampa piwi kaynikipa derechuntam munani, rantikuruwayá —nispa.

32 Hinaptinmi Esauñataq nirqa:

—Ñoqaqa wañuruchkaniñam yarqaymanta ¿Imapaqtaq serviwanqa piwi kayniyqa? —nispa.

33 Chaymi Jacob nirqa:

—Kunanpuni juramentaykuway —nispa.

Chaymi Esauqa juramentaspa piwi kayninpa derechonta rantikururqa Jacobman. 34 Chayraqmi Jacobqa tantatawan lenteja picanteta Esauman qoykurqa. Payñataqmi mikuykuspa, tomaykuspa pasakurqa. Chaynatam Esau piwi kayninpa derechonta despreciarurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gerar llaqtaman Isaac ripukusqanmanta

26 1 Abrahampa tiemponpi hinaraq chay lawkunapi muchuy karuptinmi Isaac rirqa Filistea runakunapa reynin Abimelecpa kasqan Gerar llaqtaman. 2 Chaypi Tayta Dios rikuriykuspanmi nirqa:

—Egipto nacionmanqa ama riychu, ñoqapa nisqay allpapim *yachankiqa, 3 kay allpapim yachanki forastero hina, ñoqañataqmi qamta yanapaspa bendecisqayki. Qanmanwan miraynikikunamanmi qosaq kay allpakunata chaynapim taytayki Abrahanman juramento rurasqayta cumplisaq. 4 Miraynikikunatam cielopi lucerokunata hina mirachisaq, kay lliwchan allpakunatam miraynikikunaman qosaq. Kay pachapi llapallan nacionkunam miraynikirayku bendecisqa kanqa. 5 Chaynaqa kanqa kunasqaykunata, kamachikuyniykunata, decretoykunata hinaspa yachachikuyniykunata Abraham kasukusqanraykum —nispa.

6 Isaacmi *yacharqa Gerar llaqtapi. 7 Chaymi warmin Rebecamanta chay lugarpi yachaqkuna tapuptin Isaac nirqa: “Paniymi” nispa. “Warmiymi” niyta manchakuspan. Buenamoza kasqanraykum piensarqa: “Rebecaraykuqa kaypi runakunaqa wañurachiwanmanmi” nispa.

8 Unayña chaypi *yachachkaptinkum Filistea runakunapa reynin Abimelec ventananmanta rikururqa Isaacqa warmin Rebecata llampupayachkaqta. 9 Chaymi qayaspan Abimelec Isaacta nirqa:

—Payqa warmikim kasqa. ¿Imanasqataq nirqanki: “Paniymi” nispaqa?

Hinaptinmi Isaacñataq nirqa:

—Piensarqanim payraykupaschá wañurachiwanqaku —nispay.

10 Chaymi Abimelec nirqa:

—¿Imanasqamá kaytaqa rurawankiku? Qonqaytachá huk kaqnin runakuna warmikiwanqa puñurunman karqa hinaptinchá huchallikuruymanku karqa —nispa.

11 Abimelecmi lliw runankunata nirqa:

—Kay qarita otaq kay warmita pipas imanaqqa wañunqapunim —nispa.

12 Isaacmi tarpurqa chay allpapi hinaspam chay wata cosecharurqa huk costalmanta pachak costaltaña Tayta Dios bendecisqanrayku. 13 Chaymi Isaac apuyarurqa aswan masta, kapuqninkuna karuptinmi sinchi apullaña karqa. 14 Achkallaña ovejankunapas vacankunapas hinaspa sirvientenkunapas kaptinmi Filistea runakuna envidiakurqaku. 15 Taytan Abrahampa tiemponpi sirvientenkunapa toqosqan llapa pozotam Filistea runakuna taparurqaku, allpawanmi huntarachirqaku. 16 Chaymi Isaacta Abimelec nirqa:

—Huklawman ripukuy, ñoqaykumanta aswan llumpaytam apuyarunki —nispa.

17 Hinaptinmi Isaac ripukurqa Gerar wayqoman hinaspam chaypiña *yacharqa. Hinaptinmi Isaac ripukurqa Gerar wayqoman hinaspam chaypiña *yacharqa. 18 Chaymi taytan Abrahampa tiemponpi toqosqanku pozokunata otaq Abraham wañuruptin Filistea runakunapa taparusqanta Isaac kasqallan kichachirqa hinas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CaIsaacpa sayachisqan campamento (Gn 26:.17)

pam taytanpa sutichasqan sutikunawan suticharqa. 19 Isaacpa sirvientenkunam chay wayqopi uchkuspanku tarirurqaku toqyaq yakuta. 20 Hinaptinmi Gerar lawpi michiqkuna Isaacpa michiqninkunawan piñanakurqaku: "Yakuqa ñoqaykupam" nispanku. Chaymi Isaac suticharqa chay pozota "Atipanakuy Pozowan" chaypi atipanakusqankurayku. 21 Toqorqakutaqmi huk pozotapas chaymi chay pozomantapas piñanakurqaku, chayraykum suticharqaku "Cheqninakuy Pozowan".

22 Chaymanta pasaspam toqorqaku huk pozotawan, chaypiqa manañam piñanakurqakuñachu chaymi suticharqa "Mastarikuna Pozowan" hinaspam nirqa: "Kunanqa Tayta Diosmi mastariykuwanchik kay allpapi achkayananchikpaq" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Chaymantam Isaac rirqa Beerseba llaqtaman. 24 Chay tuta Tayta Dios
rikuriykuspanmi nirqa:

Taytayki Abrahampa Diosninmi kani.
Ama manchakuychu qanwanmi kachkani.
Ñoqam bendecisqayki qamtaqa,
Abraham serviqniyraykum
mirachisaq miraynikikunataqa.

25 Isaacñataqmi chaypi huk altarta perqaspan Tayta Diosta mañakurqa. Kar-
pantapas chaypi sayaykachiptinmi sirvientenkunañataq chaypi pozota toqorqaku.

Isaacwan Abimelec contrato rurasqanmanta

26 Abimelecmi Gerar llaqtamanta hamurqa Isaacwan parlananpaq.
Abimelecwanmi rirqa amigon Ahuzatpiwan tropanpa capitannin Ficol.
27 Paykunatam Isaac nirqa:
—¿Imamantaq hamuwankichik cheqnispa qarqosqaykichik runaman-
qa? —nispa.
28 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Yachanikum Tayta Dios qanwan kasqanta chaymi piensarqaniku ju-
ramentaspa qanwan contrato rurayta, chay contratoqa kaynam kanqa:
29 Ñoqaykum mana imanaspayku allinllata qanwan rurarqaniku, hawka-
llatataqmi kacharimurqaykikupas, chaynayá qampas mana allintaqa ama
rurawaykuchu. Kunanqa qamqa kanki Tayta Diospa bendecisqanmi —nispa.
30 Chaymi Isaac convidarqa paykunaman hinaspam mikurqaku tomar-
qaku. 31 Tutapayta hatarispankum juramentota ruranakurqaku chaymi
Isaac aviarqa paykunata, paykunapas hawkallam ripukurqaku.
32 Hina chay punchawllataqmi Isaacpa sirvientenkuna hamuspanku wi-
llakurqaku: “Pozota toqospam yakuta tariruniku” nispa. 33 Chaymi Isaac
suticharqa “Juramentowan” chayraykum chay llaqtapa sutinqa Beerseba
kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.
34 Esaumi tawa chunka watayoq kachkaspan casarakurqa Het casta Beeripa
churin Juditwan, casarakurqataqmi Her casta Elonpa churin Basematwanpas.
35 Chay iskay warmikunam Isaacpawan Rebecapa sonqonta nanachirqa.

Churinkunapaq Diospa bendicionninta Isaac mañakusqanmanta

27 1 Isaacmi yuyaqyaruspan qawakurqa qaspa-qaspallataña chaymi
huk punchaw piwi churinta qayaspan nirqa:
—Churilláy Esau —nispa.
Chaymi Esauñataq nirqa:
—¿Imata taytáy? —nispa.
2 Hinaptinmi Isaac nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Yuyaqyaruniñam, manam yachakunichu ima punchaw wañukunaytapas.
3 Chaynaqa flechaykitawan arcoykita aparikuspayá purun animalta hapirapamuway. 4 Hinaspaykiyá gustasqayta hina yanuykuspa apamuway mikuykunaypaq chaynapi manaraq wañukuchkaspay qampaq bendicionta mañakunaypaq —nispa.

5 Rebecañataqmi uyarichkarqa Esauman taytan Isaacpa nisqanta. Esaumá pasarqa purunta animal hapimuq. 6 Hinaptinmi Rebeca wawan Jacobta nirqa:

—Ñoqam uyariramuni wawqeki Esauman taytaykipa kayna nisqanta:
7 "Purun animalta hapiramuspa yanuykapamuway mikuykunaypaq hinaptinyá manaraq wañukuchkaspay Tayta Diospa bendicioninta mañapusqayki" niqta. 8 Chaynaqa wawalláy, kay kamachisqaytayá kasuway, 9 kanchaman pasaspayá iskay allinnin chivatochakunata aparamuy chaynapi chay aychamanta mikuyta taytaykipa gustasqanman hina yanurapunaypaq. 10 Chaymi qamñataq apaykunki taytayki mikuykunanpaq chaynapi manaraq wañukuchkaspan bendicionta mañapusunaykipaq —nispa.

11 Chaymi maman Rebecata Jacob nirqa:

—Esau wawqeyqa pelosapa cuerpoyoqmi ñoqam ichaqa kani mana pelosapachu, 12 taytayqa qonqaytachá llachpaykuwanqa asuykuptiy, chaynaqa yanqañataq burlakuqpaq hapiwanman hinaptin bendecisqa kanaymanta ñakasqa karuyman —nispa.

13 Chaymi mamanñataq nirqa:

—Ñakasusqaykiqa ñoqamanyá chayawachun, ichaqa kasuwaspaykiyá apamuway nisqayta —nispa.

14 Chaymi Jacob rispan chivatochakunata aparamurqa mamanman hinaptinmi maman yanurapurqa qosanpa gustasqanta hina. 15 Rebecam horqoramurqa piwi wawan Esaupa pachankunata. Chay allinnin pachankunam karqa Rebecapa wasinpi chaymi sullka kaq wawan Jacobta pacharachirqa. 16 Chivatochakunapa qaranwanmi wankirurqa Jacobpa mana peloyoq matankantawan makinkunata.
17 Hinaspam Rebecaqa mikuy yanusqantawan tantata wawan Jacobman qoykurqa.

18 Chaymi Jacobñataq taytanman rispa nirqa:

—Taytáy —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa:

—¿Imata? ¿Mayqannin churiytaq kachkanki? —nispa.

19 Chaymi taytanta Jacob nirqa:

—Ñoqaqa piwi churiki Esaumi kani, niwasqaykita hinam ruramurqani, tiyaykuspayá hapimusqay animalmanta preparamusqayta mikuykuy hinaspayá bendicionta mañaykapuway —nispa.

20 Chaymi churinta Isaac nirqa:

—¿Imaynataq ratollaqa hapiramurqanki? —nispa.

Chaymi Jacobñataq nirqa:

—Yupaychasqayki Tayta Diosmi ñawpaqniypi rikuriykachirqa —nispa.

21 Chaymi Isaac nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Asuykamuwayá, llachpaykusqayki ¿cheqapchus kanki churiy Esau icha manachu? —nispa.

22 Jacobmi asuykurqa taytan Isaacman chaymi pay llachpaykuspa nirqa:

—Voznikiqa Jacobpa vozninmi, makikikunam ichaqa Esaupa makinkunaman rikchakun —nispa.

23 Manam reqsirqachu Jacobpa makinkunaqa Esaupa makin hina pelosapallaña kasqanrayku, bendicionta rimariykapuchkaspañam. 24 huktawan tapurqa:

—¿Qamchu kanki churiy Esau? —nispa.

Hinaptinmi Jacobñataq nirqa:

—Ñoqam kani —nispa.

25 Chaymi taytan Isaac nirqa:

—Churilláy, asuykachimuway, hapimusqaykita mikuykuspay bendicionta mañapunaypaq —nispa.

Chaymi pay asuykachiptin mikurqa, vinotawan apamuptinmi tomaykurqa. 26 Chaymantam taytan Isaac nirqa:

—Churilláy, asuykamuwaspayá muchaykuway —nispa.

27 Jacob asuykuspan muchaykuptinmi Isaac muskiykurqa churinpa pachanta hinaspam bendicionta mañapurqa kaynata nispan:

Kayqa churiypa asnayninmi,
rikchakunqa Tayta Diospa bendecisqan campopa asnayninmanmi.
28 Diosyá qosunki cielomanta parata
chaynataq allin cosecha qoq allpata,
trigotapas vinotapas mana pisiyta.
29 Nacionkunam servisunki qamtaqa.
Achka runakunam kumuykusunki qanmanqa.
Aylluykikunapim munaychakunki.
Aylluykikunam ñawpaqnikipi kumuykusunki.
Ñakasqayá kachunku ñakasuqnikikunaqa.
Bendecisqayá kachunku bendecisuqnikikunaqa.

30 Jacobpaq bendicion mañakuyta Isaac tukuykuptillanmi otaq taytanpa ñawpaqninmanta Jacob lloqsiruptillanmi animal hapimusqanmanta wawqen Esau chayaykamurqa. 31 Paypas mikuyta yanuruspanmi taytanman apamurqa kaynata nispan:

—Tiyaykuy, taytáy, hapimusqaytayá mikuykuy bendicionta mañaykapuwanaykipaq —nispa.

32 Chaymi taytan Isaac nirqa:

—¿Pitaq qamqa kanki? —nispa.

Hinaptinmi Esauñataq nirqa:

—Ñoqaqa kani piwi churiki Esaumi —nispa.

33 Chaymi Isaacqa sinchita katkatataruspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Pitaq kayman hamuruspan hapimusqan animalta aparamuwarqa? ñoqaqa lliwtam mikururqani manaraq chayamuchkaptiki. Paypaqmi ñoqaqa bendicionta mañaykapuniña, chaynaqa payñam Diospa bendecisqan kanqa.

34 Esaumi taytanpa nisqanta uyariykuspan llumpayllatańa waqaspan qaparirqa:

—Taytáy, ñoqapaqpas bendiciontayá mañaykapuway —nispa.

35 Chaymi Isaac nirqa:

—Wawqekim hamururqa engañowan hinaspam qampa kaq bendicionta chaskikurun —nispa.

36 Chaymi Esauñataq nirqa:

—Iskay kutitañam engañaruwan, puntatam qechuruwarqa piwi kayniypa derechonta, kunanñataqmi qechuruwan bendecisqa kanayta: ¿Manachum chayrayku sutinpasJacob? Ñoqa bendecisqa kanaypaqa ¿manachum mañaykapuwankiman? —nispa.

37 Chaymi Isaacñataq nirqa:

—Jacobtam churaruni qampa hawaykipi munaychakunanpaq, llapan ayllunkunatapas churaruni payta servinanpaqmi, trigotapas vinotapas paymanmi qoykuni. Chaynaqa churilláy ¿imatańataq qanmanqa qoykiman? —nispa.

38 Chaymi Esauñataq nirqa:

—¿Taytáy, chulla kutillatachu pipaqpas bendicionta mańakuwaq? —nispa.

—Chaymi Esauqa qaparispa waqarqa:

—¡Taytáy, ñoqapaqpas bendiciontayá mańapuway! —ñispa.

39 Chaymi taytan Isaac nirqa:

Kay *yachanayki allpaqa
manam qonqachu allin cosechatapas
manataqmi kanqachu
cielomanta allin parapas.

40 Peleaspaykim kawsanki.
Wawqekitataqmi servinki.
Yugota pakiruq toro hinam lluptikunki.
Wawqekipa munaychakuyninmantam librakunki.

Jacobpa lluptikusqanmanta

41 Jacobtam Esau cheqnirurqa paypaq bendicionta taytan mańakusqanrayku hinaspam rimapakurqa: “Taytay wańuruptinmi wawqey Jacobta wańurachisaq” nispa.

42 Rebecamanmi willaykurqaku piwi wawan Esaupa imam rimasqankunata chaymi sullka wawan Jacobta qayachispan nirqa:

—Wawqeki Esaumi piensachkan wańurachisunaykipaq. 43 Chaynaqa wawalláy, kay nisqayta kasuway: Ayqekuy Haran llaqtapi turiy Labanpa wasinman. 44 Chaypiyá *yacharimuy wawqekipa piñakuynin pasanan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kama. 45 Tukuy rurasqaykikunamanta wawqeki qonqaruptinñam chay
llaqtamanta qayachimusqayki. Manam munanichu iskaynikichik huk
punchawllapi chinkarunaykichikta —nispa.
46 Chaymantam Isaacta Rebeca nirqa:
—Amiruniñam Hetpa castan warmikunata. Sichu Jacobpas casaraku-
runqa paykunawan hinaptinqa ¿imaynaraq kanqa viday? —nispa.

28 1 Jacobta Isaac qayaspanmi, bendicionta mañapuspan kamachirqa:
—Amam Canaan warmiwanqa casarakunkichu, 2 Padan-aram
lawtayá riy mamaykipa taytan Betuelpa wasinman hinaspayá mamaykipa
turin Labanpa huknin warmi churinwan casarakamuy. 3 Tukuy Atiyniyoq
Dios bendecisuptikim churisapallaña kanki. Mirachisunkim achka miray-
niyoq kanaykipaq. 4 Abrahanman prometisqan bendicionnintam qosunki
miraynikikunamanwan. Diosmi payman prometirqa forastero hina *ya-
chasqanchik kay allpata —nispa.
5 Chaynata nispanmi Isaac kacharqa churin Jacobta chaymi pay rirqa Padan-
aram lawpi Labanpa wasinman. Labanqa karqa Aram casta Betuelpa churinmi.
Rebecapas karqa Labanpa paninmi hinaspa Jacobpapiwan Esaupa mamanmi.

Esaupa casarakusqanmanta

6 Esauñataqmi rikururqa Jacobpaq bendicionta Isaac mañakuspan Padan-a-
ram lawman kachasqanta. Yacharurqataqmi Canaan warmikunawanqa Jacob
ama casarakunanpaq taytanpa kamachisqantapas. 7 Yacharurqataqmi tayta-
mamanta kasuspan Jacobqa Padan-aram lawman risqantapas. 8 Chaynapim
Esauqa musyarurqa taytan Isaactaqa Canaan warmikunaqa mana gustasqanta
9 chaymi payqa Ismael casta warmiwan casarakurqa. Warminkuna kachkap-
tinpas casarakurqamá Mahalat sutiyoq warmiwanpas. Chay warmiqa karqa
Ismaelpa churinmi otaq Nebaiotpa paninmi otaq Abrahampa willkanmi.

Betel lawpi Jacobman Dios rikurisqanmanta

10 Jacobmá lloqsirqa Beerseba llaqtamanta hinaspam rirqa Haran llaq-
taman. 11 Samanan sitioman chayaruptinmi inti seqaykurqa, chaypim
rumiwan sawnakuykuspa puñururqa. 12 Chaymi mosqoyninpi rikurur-
qa huk escalerata pampamanta hanaq pachaman haypaqta hinaspa
chaynintakama Diospa angelninkuna seqaspa uraykamuchkaqta. 13 Riku-
rurqataqmi ladonpi sayachkaq Tayta Diostapas, paymi nirqa:
—Ñoqaqa kani abueloyki Abrahampa hinaspa taytayki Isaacpa
yupaychasqan Tayta Diosmi. Kay puñusqayki allpatam qosqayki mi-
raynikikunamanwan. 14 Chaymi miraynikikuna kanqa ñutu allpa hina
mana yupay atina. Paykunam cheqenqa tukuy hinastinman chaymi kay
pachapi llapallan ayllukuna bendecisqa kanqa qamrayku hinaspa miray-
nikirayku. 15 Ñoqam qanwan kachkani chaymi mayman risqaykipipas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waqaychasqayki hinaspam kay allpaman kutichimusqayki. Manam saqesqaykichu, ñoqaqa qanman nisqaykunatam rurasaq —nispa.

16 Chaymi Jacob puñusqanmanta rikchariruspan nirqa: “Cheqappunim Tayta Diosqa kaypi kasqa, manam ñoqaqa yacharqanichu” nispa. 17 Mancharikuspam nirqa: “Manchakuypaqmi kay lugarqa kasqa. Kayqariki Diospa wasin hanaq pachapa punkunpunim kasqa” nispa.

18 Tutapayta Jacob hatarispanmi sawnanpaq churasqan rumita hapispan sayachirqa suytu rumita hinaspanmi chaypa hawanman hichaykurqa aceiteta Diosman sapaqchaspan. 19 Chay lugartam suticharqaBetelwan, puntataqa chay llaqtapa sutinmi karqaLuz.

20 Chaypim Jacob prometikurqa kaynata nispan:

—Dios Taytalláy, kay risqaypi waqaychawaspayki mikuytapas pachatapas qowaptikiqa 21 chaynataq taytaypa wasinman hawkallata kutichiwaptikiqa qanmi kanki Diosniy. 22 Chaymi kay sayachisqay suytu rumi kanqa Diospa Wasin. Lliw qowasqaykimantapas qosqaykim diezmota —nispa.

Haran llaqtapi Jacob *yachasqanmanta

29 1 Jacob kasqallan rispanmi intipa qespimunan lawpi runakunapaman chayarqa.

2 Campopi pozota qawariptinmi chaypa hichpanpi kimsa hatajo ovejakuna kachkasqa. Chay pozomantam animalkuna tomaqku. Chay pozopa hawanpim kachkasqa hatun rumi. 3 Chaypim llapa hatajontin ovejakuna huñunakuq hinaptinmi michiqkuna chay pozopa hawanmanta rumita tikraspa ovejakunaman chayraq tomachiqku, tomayta tukuruptinñataqmi rumita pozopa hawanman kasqallan kutiykachiqku. 4 Jacobmi michiqkunata tapurqa:

—Taytakuna ¿maylawtaq kankichik? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqa:

—Haran llaqtapi kaqmi kaniku —nispa.

5 Chaymi Jacob paykunata tapurqa:

—¿Reqsinkichikchu Nacorpa willkan Labanta? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Arí, reqsinikum —nispanku.

6 Chaymi Jacob nirqa:

—¿Allinllachu kachkan? —nispa.

Chaymi paykuna nirqaku:

—Allinllam kachkan, waqaya churin Raquelpas hamuchkan ovejankunawan —nispa.

7 Chaymantam Jacob nirqa:

—Punchawsuraqmi kachkan, manaraqmi animalkuna huñuna horaraqchu. Ovejakunaman yakuta tomarachispayá riychik michiq —nispa.

8 Chaymi paykunañataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay pozopa hawanmanta rumi tikraytam mana atinikuchu llapallan hatajo ovejakuna huñunakamunankama, chayñam rumita tikraptinku animalkunaman tomachisaqku —nispa.

9 Paykunawan Jacob rimachkaptinmi taytanpa ovejankunawan Raquel chayaramurqa. Payqa karqa taytanpa ovejankuna michiqmi. 10 Chaymi Jacob rikururqa Raquelta hinaspam pozoman asuykuspa rumita tikrarurqa pozopa hawanmanta hinaspam tomachirqa yakuta Labanpa ovejankunaman. Raquelqa karqa Labanpa churinmi, Labanñataqmi karqa maman Rebecapa turin. 11 Jacobmi Raquelta muchaykuspan waqarqa. 12 Jacobmi willarqa taytan Labanpa sobrinon kasqanta otaq Rebecapa wawan kasqanta chaymi Raquel kallpaspan taytanman willamurqa.

13 Labanñataqmi paninpa wawan Jacobmanta noticiata uyariruspan kallparqa chaskiqnin. Abrasaykuspa muchaykuspanmi pusarqa wasinman chaymi Jacobñataq Labanman willakurqa tukuy ima pasasqanta. 14 Chaymi Labanñataq nirqa:

—Cheqaptapunipas qamqa aylluymi kanki —nispa.

Leawan hinaspa Raquelwan Jacob casarakusqanmanta

Huk killaña Labanwan Jacob *yacharuptinmi. 15 Jacobta Laban nirqa:

—¿Sobrinoy kaspaykichu debaldella serviwankiman? Niykuwayá ¿haykatataq ganawaq? —nispa.

16 Labanpam iskay warmi churinkuna karqa. Piwi kaqmi karqa Lea, sullka kaqñataqmi karqa Raquel. 17 Leaqa karqa sumaq ñawichayoqmi, Raquelñataqmi karqa buenamozallaña. 18 Jacobmi Raquelta kuyaruspan nirqa:

—Sullka kaq churiki Raquelpaqmi servisqayki qanchis wata —nispa.

19 Chaymi Laban nirqa:

—Allinmi qanmanyá qosqayki huk runaman qonaymantaqa, chaynaqa kaypiyá kasunchik —nispa.

20 Jacobmi Raquelrayku servirqa qanchis watatapuni. Ichaqa payta kuyasqanraykum rikchakarapurqa as punchawkunallapaq. 21 Chaymi Jacob nirqa Labanta:

—Qowayña Raquelta paywan casarakunaypaq, rimanakusqanchik tiempoqa cumplikurunñam —nispa.

22 Labanmi chay lugarpi llapallan runakunata huñuruspan casarakuy convidota rurarqa. 23 Ichaqa Labanmi churin Leata tutallan pusarurqa Jacobman chaymi Jacobqa puñururqa Leawan. 24 Churin Leamanmi qoykurqa sirvientan Zilpata paypa sirvientañña kananpaq. 25 Achikyaqtaña Jacob qawaykuspanmi yacharurqa Leawan puñurusqanta. Chaymi Labanta Jacob nirqa:

—¿Imatataq kayta ruraruwanki? ¿Imanasqataq engañaruwanki? ¿Manachum Raquelrayku servirqaykiqa? —nispa.

26 Chaymi Labanñataq nirqa:

-Manam costumbrechu kay llaqtapiqa sullkanta puntata casarachiyqa. 27 Cumpliykuyraq Leawan casarakusqayki semanata, chaymantañam Raquelwanqa casarachisqayki. Paymantachiki huk qanchis watatawanraq serviwanki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Jacobmi chaynata rurarqa. Casamienton semana cumplikuruptin-
ñam Raquelwan Laban casarachirqa. 29 Labanqa churin Raquelmanmi
qoykurqa sirvientan Bilhata paypa sirvientanña kananpaq. 30 Jacobqa Ra-
quelwanpas puñururqam hinaspam Leamantapas astawanraq kuyarurqa.
Labantamá servirqa qanchis watatawanraq.

Jacobpa churinkunamanta

31 Leaqa Jacobpa despreciasqan kasqanta Tayta Dios qawaspanmi yanaparqa
wachakuq kananpaq. Raquelñataqmi karqa mana wachakuq. 32 Wiksayakus-
pam Lea wachakurqa qari wawanta hinaspam suticharqaRubenwan:
—Humillasqa kasqaytam Tayta Dios qawariykuwan, kunanqa qosayqa
kuyawanqañachá —nispa.
33 Huktawan wiksayakuspam wachakurqa qari wawanta hinaspam nirqa:
—Despreciasqa kasqayta Tayta Dios uyarispanmi kay wawaytawan qoy-
kuwan —nispa.
Paytam suticharqaSimeonwan.
34 Wiksayakurqataqmi huktawan hinaspam wachakurqa qari wawanta
hinaspam nirqa:
—Kunanqa qosayqa ñoqallawanñachá kanqa kimsataña qari churinta
wachakuchkaptiyqa —nispa.
Chayraykum suticharqaLeviywan.
35 Huktawanmi wiksayakuruspan wachakururqa qari wawanta hinas-
pam nirqa:
—Kunanqa Tayta Diostam alabasaq —nispa.
Chayraykum suticharqaJudawan. Chaymantam manaña wachakurqañachu.

30 1 Raquelmi Jacobpa churinta mana wachakuspan ñañanmanta
envidiakuspan Jacobta nirqa:
—Qoway wawakunata mana chayqa wañurusaqmi —nispa.
2 Jacobñataqmi Raquelwan piñakuruspan nirqa:
—Diosmi mana wachakuqtaqa rurasurqanki, manam ñoqaqa Dioschu
kani wawata qonaypaqqa —nispa.
3 Chaymi Raquel nirqa:
—Kayqaya sirvientay Bilha, paywanyá puñuy, pay wachakuptinmi
paypa wawankuna wawaykuna hina kanqa —nispa.
4 Chaymi Raquel qoykurqa sirvientan Bilhata Jacobpa churi-wachan
kananpaq hinaptinmi Bilhawan Jacob puñurqa. 5 Chaymi wiksayakuspan
wachakurqa Jacobpa qari churinta. 6 Chaymi nirqa Raquel:
—Diosmi allin arreglota ruraykapuwaspan qayakusqaytapas uyariyku-
wantaq hinaspam qoykuwan huk qari wawata —nispa.
Chayraykum suticharqaDanwan.
7 Huktawanmi Raquelpa sirvientan Bilha wiksayakurqa Jacobpa churinta
hinaspam wachakururqa iskay kaq qari wawanta. 8 Chaymi Raquel nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Anchatam gananakurqani ñañaywan hinaspam venceruni —nispa.
Chaymi suticharqaNeftaliywan.
9 Leañataqmi manaña masta wachakuspan sirvientan Zilpata qoykurqa
Jacobpa churi-wachan kananpaq. 10 Chaymi Leapa sirvientan Zilpa Jacobpa
churinta wiksayakuspa wachakururqa qari wawata. 11 Chaymi Leaqa nirqa:
—Allin suertem kayqa —nispan.
Chayraykum suticharqaGadwan.
12 Huktawanmi Leapa sirvientan Zilpa wachakururqa Jacobpa qari chu-
rinta. 13 Chaymi Lea nirqa:
—Kusikuyniymi kayqa, kusikuyniyoqmi niwanqakuchá warmikunapas —nispa.
ChayraykumAserwan suticharqa.
14 Rubenmi trigo rutuy tiempopi chakrapi mandragoras sutiyoq frutata
tarirurqa hinaspam aparqa maman Leaman hinaptinmi Raquel nirqa Leata:
—Qoykuway wawaykipa apamusqan mandragoras frutaykita —nispan.
15 Chaymi Leañataq nirqa:
—¿Qosayta hapikuruchkaspaykipas wawaypa apamusqan mandragoras
frutataraqchu qechuruwayta munachkanki? —nispa.
Hinaptinmi Raquel nirqa:
—Jacobchiki kunan tuta qanwan puñunqa wawaykipa apamusqan man-
dragoras fruta qowasqaykimanta —nispa.
16 Chaymi Jacob tarden chakramanta kutimuchkaptin Lea taripaykuspan nirqa:
—Ñoqawanmi kunan tutaqa puñunki, wawaypa apamusqan mandrago-
ras frutawanmi contrataruyki —nispa.
Chaymi paywan chay tuta puñurqa. 17 Leapa mañakuynintam Dios uya-
rirqa. Chaymi Jacobpa churinta wiksayakuspa wachakurqa pichqa kaq
qari wawanta. 18 Chaymi Lea nirqa:
—Qosayman sirvientay qoykusqayraykum Dios premiaykuwan kay wa-
wawan —nispa.
Chayraykum suticharqaIsacarwan.
19 Hinaspam huktawan Jacobpa churinta wiksayakuruspa wachakurur-
qa soqta kaq qari wawanta. 20 Hinaspam nirqa:
—Diosmi allin regalota qoykuwan. Qosayqa kunanqa alabawanqachá
soqta kutikamaña qari churinkunata wachakuchkaptiyqa —nispa.
Chaymi suticharqaZabulonwan.
21 Chaymantam Lea wachakururqa warmi wawanta, paytam sutichar-
qa Dinawan. 22 Ichaqa Diosmi Raquelmanta mana qonqarurqachu chaymi
mañakuyninta uyarispan yanaparqa wachakuq kananpaq. 23 Wiksayaku-
ruspam wachakururqa qari wawanta hinaspam nirqa:
—Penqakuyniytam Dios chinkarachin —nispa.
24 Hinaspam suticharqaJoseywan:
—Tayta Dios yapawachun huk qari wawatawan —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacobwan Laban engañanakusqankumanta

25 Joseyta Raquel wachakuruptillanmi Labanta Jacob nirqa:
—Aviawayña, ripusaqñayá maymi kasqay llaqtaman. 26 Ripukunaypaqyá kachariy warmiykunatawan churiykunata. Paykunaraykum servirqayki, qamqariki yachankim imaynam servisqaytaqa —nispa.
27 Chaymi Labanñataq nirqa:
—Ama hina kaspaykiyá amaraq ripukuychu, adivinaspam sumaqta yachani qamrayku Tayta Dios bendeciwasqanta. 28 Niykuwayá ¿haykatataq ganayta munanki? ñoqaqa pagapusqaykim —nispa.
29 Chaymi Jacobñataq nirqa:
—Yachankim imaynam qam servisqaytaqa chaynataq imaynatam animalnikikuna waqaychasqaytapas. 30 Manaraq kaypi kaptiyqa asllam kapusurqanki. Chayamusqaymantam ichaqa Tayta Dios bendecisurqanki chaymi achkallataña mirarun. ¿Haykapiñamá ñoqaqa llamkasaq familiaykunapaqqa? —nispa.
31 Chaymi Labanñataq nirqa:
—¿Imatataq pagasqayki? —nispa.
Hinaptinmi Jacob nirqa:
—Ama imatapas pagawaychu. Kaqllam michimusaq ovejaykikunata, kunan nisqayta munaptikiqa. 32 Ñoqam kunan kanchaykita qawamusaq hinaspam llapallan cheqchi ovejakunata, muru ovejakunata chaynataq llapallan malta yana carnerokunata sapaqchamusaq, sapaqchasaqtaqmi muru cabrakunatawan cheqchi cabrakunatapas, chaykunam ñoqapa pagoy kanqa. 33 Qepa punchawkunata qanmanta pagoy chaskinay chayamuptinmi qawanki kanchaypi cabrakunaqa chiqchikunalla hinaspa murukunalla kasqanta chaynataq carnerokunapas yanakunalla kasqanta, mana chayna kaptinqa suwapaqmi hapiwanki. Chaynapim honrado kasqayta yachanki —nispa.
34 Chaymi Laban nirqa:
—Arí, chayna nisqaykiman hinayá kachun —nispa.
35 Hinaptinmi chay punchawpuni Laban rakirqa allqa chivatokunata, cheqchi cabrakunata, muru cabrakunata otaq yuraqniyoq cabrakunata. Rakirqataqmi yana malta carnerokunatapas, chaykunatam qoykurqa churinkuna michinanpaq. 36 Chaymi chay animalkunata qatirqaku Jacobpa kasqanmanta kimsa punchaw puriykama.
Hinaptinmi Jacob michirqa Labanpa animalninkunata. 37 Chaymi Jacob kaspikunata kuchururqa kiswar sachamanta, almendra sachamanta hinaspa castaño sachamanta hinaspam chay kaspikunapa qaranta chustururqa raya-rayata. 38 Chaymi animalkunapa yaku tomanan artesakunapa hichpanpi chururqa hinaptinmi yaku tomaq animalkuna chaypi muyanakuqku. 39 Animalkunam muyanakuqku chay kaspikunapa ñawpaqninpi hinaspam wachaq allqakunata, cheqchikunata hinaspa murukunata. 40 Chay uñakunata rakispanmi Labanpa allqa animalninkunapa hinaspa yana animalninkunapa chimpanman churarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Animalninkunataqa manamá taqruchirqachu Labanpa animalninkunawanqa.
41 Chaymi poqosqa wiran animalkuna chichukuptin Jacob churaq chay kaspikunata animalkunapa yaku tomanan ladonpi chaynapi chay kaspikunapa ñawpaqninpi chichukunanpaq. 42 Umpu animalkuna hamuptinñataqmi mana churaqchu, chay umpukunam karqa Labanpaq, poqosqankunañataqmi karqa Jacobpaq. 43 Chayraykum Jacob apuyarurqa anchallataña, paypam kapurqa achkallaña animalninkuna, sirvientenkuna, camellonkuna hinaspa asnonkuna.

Jacobpa ayqekuy munasqanmanta

31 1 Jacobmi uyarirurqa Labanpa churinkuna rimasqanta, paykunam nirqaku:

—Jacobqa taytanchikpa llapa kaqninta hapikuykuspam apuyarun —nispa.

2 Jacobqa qawarqataqmi Labanpa hukmanyarusqantapas chaynataq manaña ñawpaq hina kasqantapas. 3 Chaymi Tayta Dios nirqa Jacobta:

—Ñoqam yanapasqayki, kutikuy taytaykipa kasqan aylluykikunaman —nispa.

4 Chaymi Jacob qayachirqa Raqueltawan Leata animalkunawan kasqan hatusman. 5 Chaypim paykunata nirqa:

—Qawanim taytaykichikpa hukmanyarusqanta, manañam ñawpaq hinañachu. Taytaypa Diosninmi ichaqa ñoqawan kachkan. 6 Qamkunapas yachankichikmi taytaykichiktaqa llapan kallpaywan servisqayta 7 ichaqa taytaykichikmi engañawarqa sapa kuti ganancioytapas cambiaspan, aswanqa Diosmi mana munarqachu mana allin rurawananta. 8 Taytaykichik Labanmi niwarqa: “Cheqchikunam qampa ganancioyki kanqa” nispa. Chaymi llapallan animalkuna wachaq cheqchikunallata. “Allqakunam kanqa ganancioyki” nispa niwaptinñataqmi allqakunallata wachaq animalkuna. 9 Chaynapim taytaykichikpa animalninta Dios qechuruspan qoykuwarqa ñoqaman.

10 —Ovejakunapa chichukusqan tiempopim mosqoyniypi rikurqani muyaq orqokunaqa allqakuna, cheqchikuna hinaspa murukuna kasqanta. 11 Chaymi Diospa angelnin mosqoyniypi sutiymanta qayawarqa. Hinaptinmi nirqani: “¿Imata, taytáy?” nispa. 12 Chaymi payñataq niwarqa: “Qawariyá muyaq llapallan orqokunata. Llapallanmi allqakuna, cheqchikuna hinaspa murukuna. Labanpa tukuy mana allin rurasusqaykitapas rikurqanim. 13 Ñoqam kani Betel lawpi rikuriqniki Dios. Chaypim rumiman aceiteta tallirqanki sapaqchanaykipaq hinaspam prometikuwarqanki. Kay llaqtamanta lloqsispayá kutiy aylluykikunapa kasqanman” nispa.

14 Chaymi Jacobta Raquelwan Lea nirqaku:

—Manañam taytaykupa wasinpiqa kanñachu herenciaykuqa. 15 Qanman rantikuruwasqanku qollqetapas gastakurunñam hinaspam ñoqaykutaqa forastera warmikunata hinaña qawawachkanku. 16 Taytaykumanta Diospa qechusqan tukuy imaqa ñoqaykupaqwan wawaykupaqmi. Chaynaqa Diospa tukuy nisusqaykitayá ruray —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Padan-aram lawmanta Jacobpa ripukusqanmanta

17 Jacobmi sillachirqa camellokunaman churinkunata warminkunatawan.
18 Hinaspam llapallan animalninkunata otaq Padan-aram lawpi armasqankunata
aparikuspan pasakurqa Canaan lawpi taytan Isaacpa kasqanman. 19 Labañ-
taqmi mana chaypichu karqa ovejankuna rutuq pasakusqanrayku. Chaykamam
taytanpa taytachankunata Raquel suwarurqa. 20 Aram casta Labantam Jacob
engañarurqa upallalla ripukuspan. 21 Jacobmi ripukurqa lliw kapuqninkunata apa-
rikuspan hinaspam chimparurqa Eufrates mayuta Galaad orqokunaman rinanpaq.

Jacobta Laban qatipasqanmanta

22 Kimsa punchawmantañam Labanman willarqaku Jacob ripukusqan-
ta. 23 Chaymi Laban ayllunkunapiwan qatirqaku qanchis punchaw puriyta
hinaspam hayparurqaku Galaad orqokunapi. 24 Hinaptinmi Aram casta
Labanman chay tuta Dios rikuriykurqa mosqoyninpi hinaspam nirqa:
—Yanqataq mana allinkunata niwaq Jacobta —nispa.
25 Labanmi Jacobta hayparurqa karpankuna sayachisqan Galaad orqo-
kunapi, Labanpas chaypim sayachirqa karpankunata ayllunkunapiwan.
26 Chaymi Jacobta Laban nirqa:
—¿Imatataq rurarunki kaynata engañawaspayki? Churiykunatam
guerramanta hina presota aparamurqanki. 27 ¿Imanasqataq upallalla ayqe-
ramurqanki hinaspa engañawaspayki mana willawarqankichu? ¿Manachu
aviamuykiman karqa takiwan, tinyawan, arpawan fiestata ruraspa? 28 Manam-
ya churiykunatapas nitaq willkachaykunatapas muchaykachimuwarqankichu,
loco hinam kaytaqa rurarunki. 29 Makillaypim kachkankichik imapas rurarunaypaq. Ichaqa taytaykipa Diosninmi chisi tuta niwarqa: “Yanqataq imatapas niwaq Jacobta” nispa. 30 Taytaykipa wasinmanta llakikuspa ripumuspaykiqa ¿imanasqataq taytachaykunataqa suwamuwarqanki? —nispa.
31 Chaymi Jacobñataq nirqa:
—Manchakurqaykim churikikuna qechuruwanaykimanta. 32 Ichaqa taytachaykikunata pipas suwakamuqqa wañuchunyá, ayllunchikkunapa qayllanpiyá maskakuruy, imaykikunatapas reqsikuspaqa apakuyá —nispa.
Jacobqa manam yacharqachu taytachakunataqa Raquel suwakaramusqanta.
33 Labanmi Jacobpa karpanman yaykururqa, yaykururqataqmi Leapa karpanmanpas chaynataq iskaynin sirvientankunapa karpanmanpas ichaqa manam tarirqachu. Leapa karpanmanta lloqsimuspam Raquelpa karpanman yaykururqa. 34 Raquelñataqmi taytachakunata hapispa camellokunapa caronan ukuman pakarurqa hinaspam tiyarurqa hawanpi. Labanmi maskarqa Raquelpa karpanta aswanqa manam tarirqachu chay taytachakunataqa. 35 Hinaptinmi Raquelñataq taytanta nirqa:
—Taytáy, amayá piñakuychu, killaywan onqospaymi mana hatariyta atinichu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

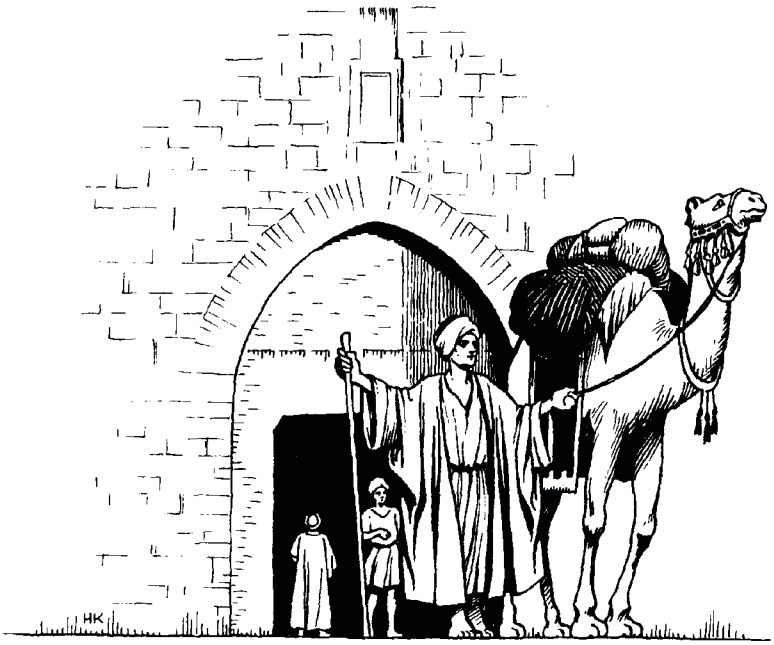

Cargayoq camello (Gn 3:.34)

Chaynapimá Labanqa maskaspanpas mana tarirqachu taytachakunataqa 36 chaymi Jacobñataq piñakuruspan qaqcharqa Labanta:

—¿Ima mana allintataq ruraruni? ¿Imataq huchay sinchita piñakuspa qatipamuwanaykipaqqa? 37 Tukuy imaykunata maskaparuspaykiqa ¿wasikipi kaqkunamantaqa imaykikunatataq tarirunki? Churamuy ayllunchikkunapa qayllanman paykuna juzgawananchikpaq. 38 Iskay chunka watañam qanwan kuska karqani. Ovejaykikuna, cabraykikunapas manam haykapipas sullurqachu nitaqmi kanchaykimantaqa carneroykitapas mikurqanichu. 39 Manam haykapipas purun animalkunapa puchuntaqa apamurqaykichu, chinkaqkunamantapas pagarqaykim, tutapas otaq punchawpas suwasqakunamantaqa mañawaqmi kanki. 40 Punchawmi rupaypi ñakarirqani, tutanñataqmi qasa chiripi ñakarirqani, puñuypas manam chayawaqchu. 41 Chaynamá wasikipi karqani iskay chunka wata. Chunka tawayoq watam servirqayki iskaynin churikikunamanta, soqta watañataqmi animalnikikunamanta. Sapa kutillam ganancioytapas cambiawarqanki. 42 Abrahampa Diosnin otaq taytay Isaacpa respetasqan Dios ñoqawan mana kaptinqa kunanmi mana imayoqta kachaykuwankiman karqa. Ichaqa Diosmi ñakariywan llamkasqayta qawarqa hinaspam chisi tuta qaqchasurqanki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Labanwan Jacob contrato rurasqankumanta

43 Jacobtam Laban nirqa:
—Kay warmikunaqariki ñoqapa churiykunam, kay qari wawakunapas ñoqapa willkaykunam, kay ovejakunapas ñoqapa ovejaykunataqmi, tukuy kay qawasqaykipas ñoqallapataqmi. Kunanqa manam imanaymanñachu churiykunatawan willkaykunataqa. 44 Kunanyá qanwan contratota rurasun testigo hina ñoqanchikpi kananpaq —nispa.
45 Chaymi Jacob suytu rumita sayachirqa señal kananpaq 46 hinaspam ayllunkunata nirqa:
—Rumikunata huñumuychik —nispa.
Llapallanku rumita montoruspam chaypa ladonpi mikurqaku. 47 Chaymi Laban suticharqa Aram castakunapa rimayninpi "Jegar Sahaduta" nispa. Jacobñataqmi suticharqa "Galaad" nispa, Heber casta runakunapa rimayninpi.
48 Hinaptinmi Laban nirqa:
—Kay monton rumim kunan kachkan testigo hina ñoqanchikpaq —nispan.
Chayraykum suticharqaku Galaadwan. 49 Chaypa huknin sutinñataqmi karqa "Mizpa". Chaynataqa suticharqaku Laban kaynata nisqanraykum:
—Tayta Diosyá qawawasunchik qamtawan ñoqata manaña rikunakuptinchikpas. 50 Churiykunata ñakarichispa huk warmikunatawan casaraptikiqa manaña pi qawawaptinchikpas Diosmi testigo kanqa ñoqanchikmanta —nispa.
51 Labanqa nirqataqmi:
—Kay montonasqa rumikunapiwan kay churasqay suytu rumim ñoqanchik ukupi 52 kanqa testigokuna hina. Manam pasamusaqchu qanman, qampas manataqmi pasamunkichu ñoqaman mana imananakunanchikpaq. 53 Mana chayna kaptinqa Abrahampa, Nacorpa Diosninyá otaq abuelonkunapa Diosninyá arreglawasunchik —nispa.
Hinaspam Jacob juramentarqa taytan Isaacpa respetasqan Diosrayku. 54 Chaymi Diospaq animalkunata wañuchispan Jacob kañarqa hinaspam ayllunkunata qayaspa mikurqaku. Mikuruspankum chay tuta puñurqaku chay orqopi.
55 Labanmi tutapayta hatarispan muchaykurqa churinkunatawan willkankunata. Paykunapaq bendicionta mañakuspanmi kutikurqa maymi kasqanman.

Jacob wawqen Esauwan tupanakusqanmanta

32 1 Jacob riptinmi Diospa angelninkuna lloqsimurqa chaskiqnin.
2 Chaymi Jacob paykunata rikuruspan nirqa:
—Diospa tropanpa campamentonmi kayqa —nispa.
Hinaspam chay lugarta suticharqa Mahanainwan.
3 Chaymi Jacob kacharqa willakuqkunata Esau wawqenman. Paymi kachkarqa Seir law Edom nacionpi. 4 Kachaspam nichimurqa:
—Kaynatam nin serviqniki Jacob: "Kunankamam *yachamurqani tionchik Labanwan. 5 Kapuwanñam vacaykuna, asnoykuna, ovejaykuna, cabraykuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq sirvienteykunawan sirvientaykunapas chaymi qam señorllayman willachimuyki ama hina kaspa favoreceykuwanaykipaq” nispa.

6 Chaymantam willakuqkuna kutimurqa Jacobman kaynata nispa:

—Rirqanikum wawqeki Esauman chaymi paypas hamuchkan chaskisuqniki tawa pachak runakunawan.

7 Chaymi Jacob anchata mancharikuspan hukmanyarurqa, chayraykum paywan kaq runakunata iskayman rakirqa, iskaymantaqmi rakirqa ovejakunatapas, vacakunatapas chaynataq camellokunatapas 8 kaynata piensaspan: “Esau hamuspa huknin hatajota wañuchiptinpas huknin hatajoqa lluptinqaraqmi” nispa. 9 Jacobmi mañakurqa:

—Abueloy Abrahampa chaynataq taytay Isaacpa yupaychasqan Tayta Dios, qanmi niwarqanki: “Kutikuy taytaykipa kasqan aylluykikunaman hinaptinmi allinta rurasqayki” nispa. 10 Cheqap kuyapayakuynikitaqa manam chaskinaypaq hinachu kani. Tawnallaywanmi kay Jordan Mayutaqa chimpamurqani kunanqa iskay hatajoman rakinasqa kapuqniyoqñam kachkani. 11 Wawqey Esaumantayá libraykullaway Taytáy, paytaqa manchakunim. Hamuspachá wañurachinqa warmiykunata wawantinta. 12 Qamtaqmi niwarqanki Taytáy: “Ñoqam yanapasqayki allin kanaykipaq chaynataq lamar qochapi aqo hinaña mana yupay atina castayoq kanaykipaq” nispa.

13 Chay tutam chaypi Jacob puñururqa hinaspam kapuqninmanta wawqen Esauman regalananpaq akllarqa: 14 iskay pachak cabrakunata, iskay chunka chivatokunata, iskay pachak ovejakunata, chunka carnerokunata. 15 kimsa chunka china camellokunata ñuñuq uñantintakama, tawa chunka vacakunata, chunka novillokunata, iskay chunka china asnokunata, chunka orqo asnokunata. 16 Hinaspam sirvientenkunaman sapa hatajota entregaykurqa kaynata kamachispan:

—Ñawpachiychik hatajo animalkunata huknin hatajomanta karunchasqata —nispan.

17 Punta riqtam kamachirqa:

—Wawqey Esauwan tuparuptiki: “¿Pitaq kachkanki? ¿Maytataq richkanki? ¿Pipataq kay qatisqayki animalkunaqa?” nispa tapusuptikiqa kaynatam ninki: 18 “Señorlláy Esau, kay regalokunaqa serviqniki Jacobpa qanman apachimuwasqanmi, paypas qepaykutam hamuchkan” nispa.

19 Kamachirqataqmi qepata atajontin riqkunatapas:

—Esauwan tupaspaykichikqa chay nisqayman hinamá ninkichik: 20 “Serviqniki Jacobqa qepaykutam hamuchkan” nispa.

Chaynataqa nirqa kaynata piensasqanraykum:

—Regalokunata puntarachispaymi piñakuyninmanta sonqonta llampuyaykachisaq hinaspañam tupaykusaq icharaqpas chaynapi chaskiykuwanman —nispa.

21 Chaymi puntata pasachirqa regalokunata hinaspanmi chay tuta puñurqa campamentopi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Angelwan Jacob peleasqanmanta

22 Hina chay tutallam hatariruspan iskaynin warminkunata, iskaynin
sirvientankunata hinaspa chunka hukniyoq churinkunata Jaboc mayupa
vadonta chimparachirqa. 23 Pasachirqamá paykunata llapa imankuna-
tawan. 24 Chaymi Jacob sapallan qeparurqa hinaspam pelearqa huk
qariwan achikyanankama. 25 Hinaptinmi Jacobta mana venceyta atispan
waqtarurqa weqaw moqonpi hinaptinmi chay qariwan peleachkaptin Ja-
cobpa huknin piernan moqakururqa. 26 Chay qarim nirqa Jacobta:
—Achikyamuchkanñam kachaykuway pasakunaypaq —nispa.
Chaymi Jacobñataq nirqa:
—Manam kacharikimanchu mana bendeciwaptikiqa —nispa.
27 Hinaptinmi chay qari tapurqa:
—¿Imataq sutiki? —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Jacobmi —nispa.
28 Chaymi pay nirqa:
—Manañam Jacobñachu sutikiqa kanqa, aswanqa Israelñam Dioswan
chaynataq runakunawanpas peleaspa vencerusqaykirayku —nispa.
29 Jacobñataqmi chay qarita tapurqa:
—Kunanyá willaykuway sutikita —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—¿Imapaqtaq tapuwanki sutiytaqa? —nispa.
Hinaspanmi chaypi bendeciykurqa. 30 Chaymi Jacob chay lugarta suti-
charqa Penielwan:
—Diosta rikuruchkaspaypas kawsachkaniraqmi —nispa.
31 Penielta pasaruptinmi inti qespiramurqa, Jacobñataqmi rirqa wis-
tutyastin. 32 Jacobta weqaw moqonpi waqtarusqanraykum Israelpa
castankunaqa mana mikunkuchu animalpa weqawninpi kaq ankutaqa
kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Jacob wawqen Esauwan allinyanakusqanmanta

33 1 Jacobmi rikururqa Esauta tawa pachak runantin hamuchkaqta
chaymi rakirqa wawakunata Leaman, Raquelman hinaspa iskaynin
sirvientankunaman. 2 Puntatam churarqa sirvientankunata wawantin-
takama, qepanmanñataqmi churarqa Leata wawankunatawan, lliwpa
qepanmanñataqmi churarqa Raquelta wawan Joseytawan. 3 Jacobñataqmi
pasarqa paykunapa ñawpaqninman hinaspam qanchis kutikama qonqo-
rakuspa pampaman kumuykurqa chaynapi wawqenman asuykunanpaq.
4 Chaymi wawqen Esau kallpaykurqa tupaykuq hinaspam Jacobta abrazay-
kuspan muchaykurqa hinaspam kuskanku waqarqaku. 5 Chaymantam Esau
rikururqa Jacobpa warminkunatawan churinkunata chaymi tapurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Pikunataq kay qanwan hamuqkunaqa? —nispa.

Chaymi Jacob nirqa:

—Paykunaqa favorecewaspa Diospa qowasqan churiykunam —nispa.

6 Chaymi sirvientakuna wawankunapiwan asuykamuspa qonqoranpa kumuykurqaku. 7 Leapas wawankunapiwanmi asuykamuspa qonqoranpa kumuykurqaku, chaymantañataqmi asuykamurqa Josey maman Raquelpiwan hinaspam qonqoranpa kumuykurqaku. 8 Chaymi Esau tapurqa:

—¿Imatataq munanki llapallan hatajontin animalkuna tarimusqaykunawanqa? —nispa.

Hinaptinmi Jacob nirqa:

—Qampa favorniki tariykuyllatam —nispa.

9 Hinaptinmi Esauñataq nirqa:

—Wawqelláy, ñoqataqa manam imapas pisiwanchu, kay kapusuqnikiqa qampaqyá kachun —nispa.

10 Chaymi Jacob nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá chaskiykuway regaloyta, Diospa uyantapas rikuykuchkaq hinam qampa uyaykita rikuykuni, qampas kusisqamiki kachkanki ñoqawan. 11 Regalo apamusqaytayá chaskiykuway. Tukuy kaykunaqa Diospa qowasqanmi —nispa.

Chaynata hikutaptinmi Esau chaskiykurqa. 12 Chaymi Esau nirqa:

—Hakuchik kuska, ñawpaqnikitam risaq —nispan.

13 Hinaptinmi Jacob nirqa:

—Wawqelláy, rikuchkankim churiykunaqa llumpay wawallaraq kasqanta chaynataq cabraykunapas, ovejaykunapas, vacaykunapas llullu uñayoq kasqanta, pisiparuspankuchá llapallan huk punchawllapi wañurunman. 14 Taytáy, kay serviqnikipa ñawpaqniytayá puntachkay, ñoqaqa allillamantam hamusaq animalkunapa purisqanman hina. Wawakunapa risqanman hinalla allillamanta hamuspaymi Seir orqopiña tupasunchik —nispa.

15 Chaymi Esau nirqa:

—Chaynaqa ñoqawan hamuq runaykunatayá wakinta saqeykusqayki —nispa.

Hinaptinmi Jacobñataq nirqa:

—Señorlláy, amañayá saqewaychu —nispa.

16 Chaynapim Esau kutikurqa Seir lawman chay punchawlla. 17 Jacobñataqmi pasarqa Sucot lawman hinaspam chaypi wasita rurarqa, animalninkunapaqpas chaypim ramadakunata rurarqa. Chayraykum suticharqa chay sitiota Sucotwan.

18 Padan-aram lawmanta Jacob hamuspam Canaan allpapi kaq Siquem llaqtaman chayarurqa hinaspam karpankunata sayachirqa chay llaqtapa chimpanpi. 19 Chaypim huk chakrata rantirurqa Siquempa taytan Hamorpa churinkunamanta tawa kilo parten qollqewan hinaspam chaypi karpanta sayachirqa. 20 Hinaspam chaypi altarta ruraspa suticharqaEl-Elohe-Israelwan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacobpa churin Dina abusasqa kasqanmanta

34 1 Jacobpa churin Leapa wawan Dinam lloqsirqa chay llaqtapi
sipaskuna qawaq. 2 Dinata Hamorpa churin Siquem qawaykus-
panmi engañowan abusaruspan penqayman churarurqa. Hamorqa karqa
chay lawpi kamachikuq Hiv casta runam. 3 Aswanqa Jacobpa churin
Dinatam kuyarurqa Siquem hinaspam kuyakuyllawanña rimapayarqa.
4 Chaymi Siquemqa taytan Hamorta rimapayarqa:
—Yaykupakuy kay sipaswan casarakunaypaq —nispa.
5 Ichaqa Jacobmi yacharurqa churin Dinata Siquem penqayman chu-
rarusqanmanta. Aswanqa qari churinkuna campopi animalkunawan
kaptinmi Jacobqa upallalla karqa paykuna hamunankama. 6 Chaymi Si-
quempa taytan Hamor rirqa Jacobman yaykupakuq.
7 Jacobpa churinkunañataqmi yacharuspanku hamurqaku campoman-
ta. (Jacobpa huknin sutinmi Israel.) Jacobpa warmi churinwan Siquem
loco hina puñurusqanmanta llakikuruspankum anchata piñakururqaku
paykuna ukupiqa chayqa mana haykapipas rurana kasqanrayku. 8 Chaymi
Hamor paykunawan rimarqa kaynata:
—Churiy Siquenmi llumpayta kuyarun panikichikta, ama hina kaspa-
yá ama harkakuychikchu churiywan casarakunanta. 9 Ñoqaykuwantaq
aylluta ruraspayá warmi churikichikkunatapas casarachiychik ñoqayku-
manta kaqkunawan, qamkunapas warmi churiykuwanyá casarakuychik.
10 Ñoqaykuwanñayá *yachakuychik, allpaqa kanqam chaypi yachanay-
kichikpaq chaynataq negocio ruranaykichikpaqpas. Hapikuychikyá chay
allpata qamkunapaqña kananpaq —nispa.
11 Siquemqa nirqataqmi Dinapa taytantawan turinkunata:
—Ama hina kaspaykichikyá casarachiwaychik hinaptinqa qosqaykichikmi
imapas mañawasqaykichikta. 12 Ñoqapa parteymanta ima regalokunataña ma-
ñakuptikichikpas qosqaykichikmi. Kay sipaswanyá casarachiwaychik —nispa.
13 Ichaqa paninku Dinata Siquem penqayman churasqanmantam taytan
Hamortawan engañollawan Jacobpa churinkuna 14 nirqaku:
—Ñoqaykuqa penqay kasqanraykum paniykutaqa mana qoymankuchu
qari kaynin mana señalasqa runakunamanqa. 15 Ichaqa aceptaymankumá
ñoqayku hina qamkunamanta llapan qarikuna señalasqa kaptikichikqa.
16 Chayraqmi casarakuwaqchik warmi churiykuwanqa, ñoqaykupas chay-
raqmi casaraymanku warmi churikichikkunata. Chaynapim qamkunawan
*yachaspa huk castallaña kasunchik. 17 Mana señalakuyta munaspa mana
kasuwaptikikum ichaqa paniyku sipasta pusarikuspa pasakusaqku —nispa.
18 Chay rimasqankum Hamorpa churin Siquempaq allin rikchakapurqa. 19 Ja-
cobpa churin Dinata kuyarusqanraykum Siquemqa chay nisqanta apurawman
rurarqa. Siquemqa karqa taytanpa familianpi llapallanmanta allin respetasqam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Chaymi Hamorqa churin Siquempiwan rirqaku llaqtankupa zaguannin punkupi huñunakuyman hinaspam rimarqaku llaqtankupi runakunawan kaynata:
21 —Kay runakunaqa amistadninchikmi, chaynaqa kay allpanchikpi
*yachaspayá negociota rurachunku. Kay allpaqa hatunmi, paykunapaqpas haypanqam. Ñoqanchikmi warmi churinkunata casarasunchik, paykunapas casaranqam warmi churinchikkunata. 22 Ichaqa munasqankuman hina ñoqanchikwan yachanankupaqmi paykuna hina llapanchik qarikuna señalachikusun chaynapi huk castallaña kananchikpaq. 23 Lliw kapuqninkupas chaynataq tukuy animalninkupas ñoqanchikpaqmi kanqa. Ichaqa paykunawanyá conveninakuykusun ñoqanchikwan *yachanankupaq —nispa.
24 Chaymi llaqtapi kallpayoq llapallan qarikuna kasukurqa Hamorpa hinaspa churin Sequempa nisqanta, llapallankum qari kayninkupa qarachanta kuchuchikurqaku. 25 Aswanqa kimsa punchawña hatun nanayllawanña kachkaptinkum Dinapa turinkuna, Simeonwan Leviy otaq Jacobpa churinkuna sapakama espadankuta hapispa yaykurqaku llaqtaman hinaspam wañurachirqaku llapallan runakunata mana defiendekuy atichkaqta. 26 Hamortapas espadawanmi churin Sequemtawan wañurachirqaku hinaspam Dinata Siquempa wasinmanta horqoruspa kutichirqaku. 27 Jacobpa wakin churinkunapas paninku penqayman churasqa kasqanmantam chay wañuchisqanku runakunapa kasqanman rispanku saquearqaku llaqtata. 28 Qechurqakum ovejakunata, vacakunata hinaspa asnokunata. Apakurqakum llaqtapi llapa ima kaqkunatapas chaynataq campopi kaqkunatapas. 29 Apakurqakumá tukuy imankutapas, llapallan wawakunatapas, warminkutapas chaynataq wasikunapi tukuy kaqkunatapas. 30 Chaymi Simeontawan Leviyta Jacob nirqa:
—Kay llaqtapi *yachaq Canaan casta runakunawan hinaspa Ferez casta runakunawanmi cheqninarachiwankichik hinaspam penqayman churaruwankichik, as runalla kachkaptinchikqa atacaruwaspanchikchá wañurachiwasun, wañurachinqakutaqchá wasinchikpi llapallan kaqkunatapas —nispa.
31 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—¿Chuchumikata hinachu paniykuta ruranan karqa? —nispanku.

Betel llaqtapi Jacobta Diospa bendecisqanmanta

35 1 Diosmi nirqa Jacobta:
—Betel lawman rispayki chaypi *yachamuy hinaspa chaypitaq ñoqapaq altarta ruramuy. Ñoqam kani wawqeki Esaumanta lluptichkaptiki rikuriqniki Dios —nispa. 2 Chaymi Jacob nirqa familiantawan llapallan paywan kaqkunata:
—Wischuychik hatallisqaykichik taytacha-mamachakunata hinaspa limpiakuychik, mudakuychiktaq pachaykichiktapas. 3 Hakuchik Betel lawman, llakiypi rimapayawaqniy Diosmanmi chaypi ruramusaq altarta, paymi purisqaykunapi ñoqawan karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Chaymi Jacobman qoykurqaku hatallisqanku llapallan taytacha-mamachakunata chaynataq rinrinkupi kaq aretekunatapas chaymi Jacob
pamparurqa Siquem llaqtapa hichpan encina sachapa sikinpi. 5 Ripukuptinkum Dios qorqa manchakuyta muyuriqnin llaqtapi kaq runakunaman
chaynapi Jacobpa churinkunata mana qatinankupaq.
6 Jacobmi chayarqa llapallan runakunapiwan "Luz" sutiyoq llaqtaman, chaypa huknin sutinqa Betelmi, chayqariki tarikun Canaan allpapim. 7 Chaypi altarta ruraruspam chay sitiota suticharqaEl-Betelwan wawqenmanta lluptichkaptin Dios
chaypi rikuriykusqanrayku. 8 Chaypitaqmi wañururqa Rebeca uywaq Deborapas hinaptinmi pamparurqaku Betel llaqtapa hichpan encina sachapa sikinpi chayraykum Jacob chay sachata suticharqa "Waqaqkunapa Encina Sachan" nispa.
9 Chaypim Dios huktawan Jacobman rikurirqa Padan-aram lawmanta kutimuptin hinaspam payta bendecispan 10 nirqa:

Jacobmi karqa qampa sutikiqa
Kunanqa manam chayñachu kanqa.
Israelwan sutichasqañam kanki kunanmantaqa.

Israelwan suticharuspanmi 11 Dios nirqa:

Tukuy Atiyniyoq Diosmi kani ñoqaqa.
Achka churiyoq kaspayá miray qamqa.
Achka nacionkunam miraynikichikmanta kanqa.
Reykunam qanmanta lloqsinqa.
12 Abrahanman qosqay allpatam qosqayki.
Isaacman qosqay allpatam qosqayki.
Qosqaykimá qanmanpas
chaynataq miraynikikunamanpas.

13 Hinaptinmi Dios pasakurqa chay sitiopi Jacobwan rimaruspa. 14 Chaymi Jacob sayachirqa Diospaq huk suytu rumita rimasqanku sitiopi hinaspam sapaqchananpaq hichaykurqa rumipa hawanman vinotawan aceiteta. 15 Chaymi Dioswan rimasqanku sitiota Jacob suticharqa Betelwan.

Raquelpa wañukusqanmantawan pampakusqanmanta

16 Betel lawmantam pasarqaku ichaqa Efrata llaqtachaman hichpachkaptinkuñam Raquel wachakuspa llumpayta ñakarirqa. 17 Wachakuspan sinchita ñakarichkaptinmi partera nirqa:
—Ama manchakuychu, kay wawapas qarim kasqa —nispa.
18 Chaymi Raquelqa wañunayachkaspanña suticharqa Benoniwan hinaspam wañukurqa. Taytanñataqmi suticharurqaBenjaminwan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Raquel wañuruptinmi Efrata llaqtachaman riq ñanpa patanpi pamparurqaku. Efrata llaqtachapa huknin sutinqa Belen llaqtam. 20 Raquelpa sepulturanpa hawanpim Jacob wasichata hina perqarqa, chaypim Raquelpa sepulturan kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

21 Chaymanta Israel pasaspanmi karpanta sayachirqa Edar torrepa waklawninpi. 22 Israel chay allpapi *yachachkaptinmi taytanpa compañeran Bilhawan Ruben puñururqa. Chayta Israel yacharuspam llumpayta piñakurqa.

Jacobpa churinkunamanta
(1 Cr 2:1-2)

Jacobpa qari churinkunam karqa chunka iskayniyoq. 23 Leapim karqa piwi churin Ruben, qatiqninkunañataqmi karqa Simeon, Leviy, Juda, Isacar hinaspa Zabulon. 24 Raquelpi churinkunam karqa Joseywan Benjamin 25 Raquelpa sirvientan Bilhapi churinkunañataqmi karqa Danwan Neftaliy. 26 Leapa sirvientan Zilpapi churinkunañataqmi karqa Gadwan Aser. Kaykunam Jacobpa qari churinkuna, Padan-aram lawpi naceqkuna.

Isaacpa wañukusqanmanta

27 Chaymantam Jacob chayarqa Isaac taytanpa kasqan Mamre llaqtaman otaq Arba llaqtaman. Chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Hebron. Chaypim ñawpaqta Abrahampas chaynataq Isaacpas *yacharqa. 28 Isaacmi pachak pusaq chunkan watanpi 29 wañukurqa hinaspam abuelonkunapa kasqanman rirqa. Sinchi yuyaqñam payqa wañukurqa chaymi churin Esauwan, churin Jacob pamparqaku.

Esaupa mirayninkunamanta
(1 Cr 1:34-54)

36 1 Esaupa mirayninkunam kaykuna, Esaupa huknin sutinqa karqa Edonmi. 2 Esaumi casararqa Canaan law Het casta runa Elonpa churin Adata, casararqataqmi Hiv casta runa Zibeonpa willkan otaq Ana sutiyoq runapa churin Aholibamatapas 3 chaynataq Nebaiotpa panin otaq Ismaelpa churin Basemattapas. 4 Ada sutiyoq warminñataqmi wachakurqa Esaupa churin Elifazta, Basemat sutiyoq warminñataqmi wachakurqa Reuelta. 5 Aholibama sutiyoq warmipas wachakurqataqmi Jeusta, Jaalamta hinaspa Coreyta. Chaykunam Esaupa churinkuna Canaan allpapi naceqkuna.

6 Esaumi warminkunatawan qari churinkunata, warmi churinkunata, wasinpi llapallan kaq runakunata, kapuqninkunata, llapallan animalninkunata chaynataq Canaan allpapi armasqan tukuy kapuqninta huñuykuspan wawqen Jacobpa ladonmanta huklaw allpaman ripukurqa. 7 Jacobwan Esauqa achkallaña kapuqniyoqmi karqaku chaymi mana kuska *yachayta atirqakuchu nitaqmi yachasqanku allpapas kamarqachu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achkallaña animalninku kasqanrayku. 8 Chaymi Esauqa Seir orqopiña yacharqa. Esaupa huknin sutinqa Edonmi.

9 Seir orqopi *yachaq Edom runakunapa taytan Esaupa mirayninkunam
10 kaykuna: warmin Adapa wawan Elifaz, huknin warmin Basimatpa wawan
Reuel. 11 Elifazpa churinkunañataqmi karqa Teman, Omar, Zefo, Gatam hinaspa Cenaz. 12 Esaupa churin Elifazpa churi-wachanñataqmi karqa Timna, paymi Elifazpa churin Amalecta wachakurqa. Paykunam Esaupa warmin Adapa mirayninkuna. 13 Reuelpa churinkunañataqmi karqa: Nahat, Zera, Sama hinaspa Miza. Paykunam Esaupa warmin Basematpa mirayninkuna.
14 Zibeonmi karqa Anapa taytan, Anañataqmi karqa Aholibamapa taytan. Kay
Aholibamam wachakurqa Esaupa churin Jeusta, Jaalamta hinaspa Coreyta.

15-16 Esaupa mirayninkuna ukupi kamachikuqkunam karqa: Kamachikuq Teman, Kamachikuq Omar, Kamachikuq Zefo, Kamachikuq Cenaz, Kamachikuq Corey, Kamachikuq Gatam hinaspa Kamachikuq Amalec. Paykunam karqa Elifazpa churin otaq Adapa miraynin Edom allpapi kamachikuqkuna. Elifazqariki karqa Esaupa piwi churinmi. 17 Esaupa churin Reuelpa mirayninkunañataqmi kaykuna: Kamachikuq Nahat, Kamachikuq Zera, Kamachikuq Sama hinaspa Kamachikuq Miza. Paykunam Reuelpa churin otaq Esaupa warmin Basematpa miraynin Edom allpapi kamachikuqkuna. 18 Esaupa warmin Aholibamapa wawankunañataqmi kaykuna: Kamachikuq Jeus, Kamachikuq Jaalam hinaspa Kamachikuq Corey. Paykunam karqa Ana sutiyoq runapa mirayninkuna otaq Esaupa warmin Aholibamapa wachakusqan kamachikuqkuna. 19 Paykunamá karqa Esaupa miraynin kamachikuqkuna. Esaupa huknin sutinqariki Edonmi.

20 Hor casta runa Seirpa churinkunam kaykuna: Lotan, Sobal, Zilbeon hinaspa Ana sutiyoq runa. Paykunam karqa chay allpapi *yachaqkuna. 21 Hor casta runakunapa kamachiqninkunam kaykuna: Dison, Ezer hinaspa Disan. Paykunam karqa Edom allpapi yachaq Seirpa churinkuna. 22 Lotanpa churinkunam karqa Hori hinaspa Hemam, Timnañataqmi karqa Lotanpa panin.
23 Sobalpa churinkunañataqmi karqa Alvan, Manahat, Ebal, Sefo hinaspa Onam. 24 Zibeonpa churinkunañataqmi karqa Ajawan Ana sutiyoq runa. Kay Anam taytan Zibeonpa asnonkunata michichkaspan chunniqpi tarirurqa pukyu yakukunata. 25 Anapa churinkunam karqa Dison, warmi churinñataqmi karqa Aholibama. 26 Disonpa churinkunañataqmi karqa Hemdan, Esban Itran hinaspa Queran. 27 Ezerpa churinkunañataqmi karqa Bilhan, Zaavan hinaspa Acan. 28 Disanpa churinkunañataqmi karqa Uz hinaspa Aran.

29 Hor casta runakunapa kamachiqninkunam karqa: Kamachikuq Lotan, Kamachikuq Sobal, Kamachikuq Zibeon, Kamachikuq Ana, 30 Kamachikuq Dison, Kamachikuq Ezer hinaspa Kamachikuq Disan. Paykunam karqa Hor casta runakunapa sapakama kamachiqninkuna. Paykunaqariki *yacharqaku Seir allpapim.

31 Israelpa castankunapi manaraq rey kachkaptinmi Edom allpapi gobiernarqaña paykuna. 32 Beorpa churin Bela sutiyoq runam gobiernarqa Edom nacionpi. Belapa llaqtanqa karqa Dinabam. 33 Bela sutiyoq runa wañuruptin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi Bosra llaqtayoq Zerapa churin Jobab gobiernarqa Belapa rantinpi. 34 Jobab
wañuruptinñataqmi Teman law Husam sutiyoq runaña gobiernarqa paypa ran-
tinpi. 35 Husam wañuruptinmi Badadpa churin Adad gobernarqa paypa rantinpi.
Adadmi Moab pampapi peleaspa Madian casta runakunata vencerurqa. Adadpa
llaqtanqa karqa Avitmi. 36 Adad wañuruptinñataqmi Masreca llaqtayoq Samla
gobiernarqa paypa rantinpi. 37 Samla wañuruptinmi mayu patan law Reho-
bot llaqtayoq Saul gobiernarqa paypa rantinpi. 38 Saul wañuruptinmi Acborpa
churin Baal-hanan gobiernarqa paypa rantinpi. 39 Acborpa churin Baal-hanan
wañuruptinmi paypa rantinpi gobiernarqa Hadar. Paypa llaqtanqa karqa Paumi,
paypa warminmi karqa Mezaabpa willkan otaq Matredpa wawan Mehetabel.

40 Castankuman hina hinaspa llaqtankuman hina Esaupa miraynin kamachi-
kuqkunaqa kaykunam: Kamachikuq Timna, Kamachikuq Alva, Kamachikuq
Jetet, 41 Kamachikuq Aholibama, Kamachikuq Ela, Kamachikuq Pinon, 42 Kama-
chikuq Cenaz, Kamachikuq Teman, Kamachikuq Mibzar, 43 Kamachikuq Magdiel
hinaspa Kamachikuq Iram. Paykunamá karqaku dueñoyasqanku allpapi kama-
chikuqkuna. Esaupa huknin sutinqariki Edonmi. Paymi Edom runakunapa taytan.

37 1 Jacobñataqmi taytanpa *yachasqan Canaan allpapi yacharqa
forastero hina.

Joseymantawan wawqenkunamanta

2 Kunanñataqyá Jacobpa mirayninkunamanta willasqaykichik: Joseymi
chunka qanchisniyoq watanpi wawqenkunawan ovejakunata michirqaku. Chay
wawqenkunaqa karqa taytanpa churi-wachan Bilhapa hinaspa Zilpapa wawan-
kunam. Joseymi willaq taytanman paykunapa mana allin rurasqankuta.

3 Israelmi kuyaq Joseyta llapan churinkunamantapas aswan masta machu-
yayninpiña churin kasqanrayku chaymi qoysuneq sumaq pachata rurapurqa.
4 Taytanmi Joseyta kuyarqa wakin churinkunamantapas aswan masta chay-
raykum wawqenkuna cheqniqku hinaspam piñasqalla rimapayaqku Joseyta.

5 Josey mosqoruspanmi wawqenkunaman willarqa, chayraykum pay-
kunaqa aswanraq cheqnirurqaku. 6 Joseymi nirqa paykunata:

—Uyariychik kay mosqoyniyta: 7 Gavillakunatam watachkasqanchik
chakrapi hinaptinmi ñoqapa gavillay sayarirurqa hinaspam derecholla
karqa, qamkunapa gavillaykichikñataqmi muyuriqninpi kaspa kurkuy-
kurqa ñoqapa gavillayman —nispa.

8 Chaymi wawqenkunañataq nirqa:

—¿Qamqa reyniyku kaspachu munaychakunki ñoqaykupi? —nispa.

Hinaspam aswanraq cheqnipakururqaku chay mosqoyninmantawan.

9 Huktawan mosqospam wawqenkunaman willarqa:

—Kunanmi huktawan mosqoruni, intiwan killam lucerokunapiwan ño-
qaman kumuykuwarqa —nispa.

10 Taytanmanpas willakurqam wawqenkunaman hina chaymi taytan
qaqchaspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Ima mosqoytaq chay mosqoynikiqa? ¿Ñoqachum hamusaq mamaykipiwan hinaspa wawqekikunapiwan ñawpaqnikipi qonqoranpa pampaman kumuykunaykupaq? —nispa.

11 Chaymi wawqenkuna envidiakurqa Joseymanta, taytanñataqmi yuyaymanarqa chay willasqanmanta.

Joseyta wawqenkuna rantikurusqanmanta

12 Joseypa wawqenkunam taytanpa ovejankuna michiq rirqaku Siquem lawta. 13 Chaymi Israel nirqa Joseyta:

—Wawqekikunam Siquem lawpi ovejata michichkanku, paykunatayá kunan watukaramuy —nispa.

Chaymi Joseyñataq nirqa:

—Arí, rirusaqyá —nispa.

14 Hinaptinmi taytan nirqa:

—Rispaykiyá qawaramuy wawqekikunapa imaynam kasqankuta, yacharamuytaqyá ovejakunamantapas willawanaykipaq —nispa.

Joseytaqa Hebron qechwamantam kacharqa chaymi rirqa Siquem lawkama. 15 Chaymi purunpi pantaruspa purichkaqta huk runa tarirurqa hinaspam tapurqa:

—¿Imatataq maskachkanki? —nispa.

16 Joseyñataqmi nirqa:

—Wawqeykunatam maskachkani, ruegakuykim maypim michisqankuta willaykuwanaykipaq —nispa.

17 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:

—Ñam pasakunkuña kaymantaqa, ñoqam uyarirqani: “Haku Dotan lawman” —niqta.

Chaymi Josey rirqa wawqenkunapa qepanta hinaptinmi paykunaqa Dotan lawpi kachkasqaku. 18 Chaymi paykunaman manaraq chayachkaptin, rikuruspanku Joseyta wañurachinankupaq tanteanakurqaku. 19 Paykunam ninakurqaku:

—Waqayá mosqoykuna mosqoq maqtaqa hamuchkan. 20 Kunanyá wañurachispa wischuykusunchik huk pozoman hinaspayá nisunchik: “Ima purun animalchá mikururqa” nispa. Hinaptinchá yachasunchik mosqoyninkunamanta —nispa.

21 Chayta Ruben uyariruspanmi paykunamanta librayta munaspan nirqa:

-Ama wañuchisunchikchu —nispa.

22 Wawqenkunamanta librayta munaspanmi taytanman kutichiyta munaspan paykunata Ruben nirqa:

—Kay pozoman kachaykuychik, ama wañuchiychikchu inocente warmataqa —nispa.

23 Josey wawqenkunaman chayaruptinmi paykuna llatanarurqaku chay qoysuneq sumaq pachanta. 24 Hinaspam hapiruspa pozoman kachaykurqaku, pozoqa mana imayoq chakim kasqa. 25 Chaymantam tiyaykurqaku mikunankupaq. Qawarispankum rikururqaku negociante Ismael casta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

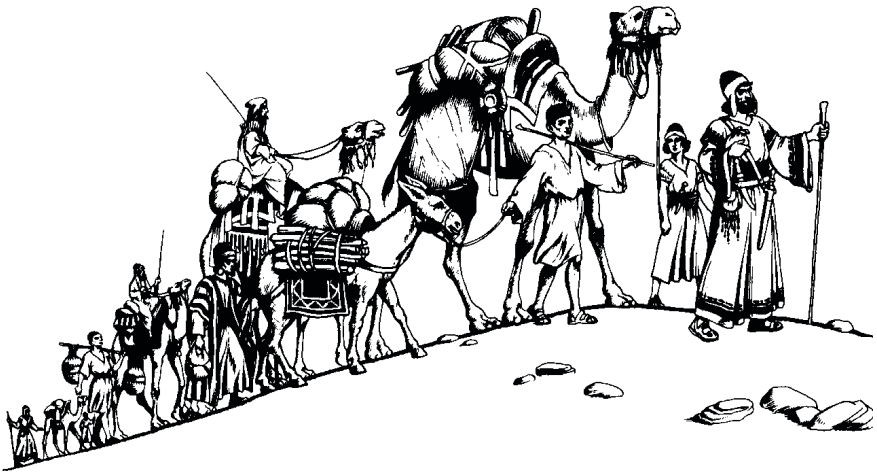

Negociantekunam chayninta pasarqaku (Gn 37: 28)

runakunata Galaad lawmanta hamuchkaqta. Paykunam camellonkupi apachkarqaku miski asnaqkunata, balsamokunata hinaspa mirra cargakunata Egipto nacionman. 26 Chaymi wawqenkunata Juda nirqa:

—¿Imatataq horqokusunchik wawqenchikta wañurachispanchikqa chaynataq wañusqanmanta pakaspanchikpas? 27 Ismael runakunamanyá rantikurusunchik, amayá paytaqa wañuchisunchikchu, wawqenchikqa aychanchikmi. Chaymi wawqenkunapas "allinmi" nirqaku. 28 Chay negociante Madian casta runakuna pasachkaptinmi Joseyta wawqenkuna horqorqaku pozomanta hinaspam Ismael casta runakunaman rantikururqaku cuarto kilo qollqepi chaymi Joseyta aparqaku Egipto nacionman.

29 Rubenñataqmi chay pozoman kutispan Joseytaqa manaña tarirqachu chaypiqa hinaspam pachankunata llikiparqa llakimanta. 30 Chaymi wawqenkunaman kutirispan nirqa:

—Warmaqa manam kanchu. ¿Kunanqa imapitaq rikukuykuni? —nispa.

31 Chaymi paykuna Joseypa pachanta hapispanku, huk chivatochata wañurachispa chaypa yawarninwan Joseypa pachanta chapurqaku. 32 Hinaspam Joseypa chay qoysuneq sumaq pachanta apachirqaku taytankuman.

—Kayllatam tariruniku, reqsiy kayta churikipa pachanchu icha manachu —nispanku.

33 Chaymi Jacob reqsiykuspa nirqa:

—Churiypa pachanmi kayqa, ima purun animalchiki paytaqa mikurun. Joseypa cuerponqariki llikipasqach kachkan —nispa.

34 Chaymi Jacob pachanta llakimanta llikipaspa luto pachawan churakurqa hinaspam waqallarqa churinmanta achka punchawta. 35 Chaymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llapallan churinkuna asuykurqaku consuelanankupaq ichaqa paymi consuelanankuta mana munaspan nirqa:

—Ñoqaqa churiymantaqa llakikusaq wañunaykamam —nispa.

Chaynata nispanmi waqallarqa.

36 Madian casta runakunañataqmi Egipto nacionpi Potifarman rantikurqa Joseyta. Potifarqa karqa Egipto nacionpi Rey Faraonta waqaychaq soldadokunapa capitanninmi.

Tamar warmimantawan Judamanta

38 1 Chay tiempopim wawqenkunamanta Juda rakikuruspan chayarurqa Adulam llaqtayoq Hira sutiyoq runapaman. 2 Hinaspam chaypi Canaan casta Sua sutiyoq runapa warmi churinta rikuruspan paywan casarakurqa. 3 Paymi wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata hinaspam suticharqa Erwan. 4 Yapatawan wiksayakuruspam wachakururqa qari wawata hinaspam suticharqa Onanwan.

5 Quisib llaqtapi Juda kachkaptinmi warmin kasqallan wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata hinaspam suticharqa Selawan.

6 Chaymi Judaqa piwi churin Erta casarachirqa Tamar sutiyoq warmiwan. 7 Er sutiyoq Judapa piwi churinmi Tayta Diospa qayllanpi mana allin ruraq karqa chaymi Tayta Dios wañurachirqa. 8 Chaymi Juda nirqa churin Onanta:

—Casarakuy wawqekipa viudanwan hinaspa cuñado hina debernikita cumpliy chaynapi wawqekipa miraynin ama tukunanpaq —nispa.

9 Chaymi wawqenpa miraynin mana kananta munaspan wawqenpa viudanwan Onan puñuspa pampallaman sutuchiq. Payqa yacharqam wiksayakuruptinqa mana paypa churin kananta. 10 Chay rurasqanmi Tayta Diosta mana gustarqachu hinaptinmi paytapas wañurachirqa. 11 Llumchuynin Tamartam Juda nirqa:

—Taytaykipa wasinpi hina viudalla *yachamuchkay churiy Sela hatunyanankama —nispa.

Judam piensarqa: “Yanqañataq wañurunman churiy Selapas wawqenkuna hina” nispan. Chaymi Tamarqa taytanpaman ripukurqa chaypi *yachananpaq.

12 Unaymantañam Judapa warmin otaq Sua sutiyoq runapa churin wañukurqa chaymi Judaqa lutokusqanta horqokuruspan rirqa Timnat llaqtata ovejankuna rutuq. Paytam compañarqa Adulam llaqtayoq amistadnin Hira. 13 Chaymi Tamarman willaykurqaku:

—Suegroykim ovejankuna rutuq richkan Timnat llaqtata —nispa.

14 Chaymi Tamarqa viuda pachanta horqokuruspan rebosanwan tapakuykuspan tiyarqa Enaim llaqtaman yaykunapi. Chayqa karqa Timnat llaqtaman rina ñanpa patanpim. Tamarqa yacharqam cuñadon Selaqa hatun runaña kasqanta, yacharqataqmi suegronqa prometikusqanman hina mana casarachisqantapas.

15 Hinaptinmi Tamarta Juda rikuruspan piensarqa chuchumika kasqanpaq, chaynataqa piensarqa chay warmipa uyan tapasqa kasqanraykum. 16 Chaymi Judaqa chay warmipa lawman muyuykuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Puñuytam munani qanwan —nispan.

Chaynataqa nirqa llumchuynin kasqanta mana yachastinmi. Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:

—¿Imatataq qowanki ñoqawan puñuspaykiqa? —nispa.

17 Chaymi Judañataq nirqa:

—Huk chivatochatam apachimusqayki —nispa.

Hinaptinmi warmiñataq nirqa:

—Prendaykita qoway apachimuwanaykikama —nispa.

18 Chaymi Judañataq tapurqa:

—¿Ima prendatataq munanki? —nispa.

Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:

—Watuyoq selloq anilloykita qoykuway tawnaykitawan —nispa.

Chaymi qoykuspan paywan puñururqa. Hinaptinmi Tamarqa wiksayakururqa. 19 Chaymi Tamar pasakuspan rebozanta horqokuruspan viuda pachanwan pachakururqa.

20 Chaymantam Judaqa Adulam llaqtayoq amistadnin runawan huk chivatochata apachirqa chaynapi warmiman qosqan prendankunata mañamunanpaq ichaqa manam tarimurqachu. 21 Hinaspam chay warmiwan tupasqan lugarpi runakunata tapukurqa:

—¿Maypitaq kachkan ñanpa hichpanpi tiyaq Enaimpi kaq chuchumika warmi? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Manam kaypiqa kanchu chuchumika warmiqa —nispa.

22 Chaymi Hira kutispan Judata nirqa:

—Manam tarimunichu, chaypi runakunapas: “Kaypiqa manam chuchumika warmiqa kanchu” nispam nimuwanku.

23 Chaymi Juda nirqa:

—Chay qosqaytaqa apakuchunyá mana pipas asipayawananchikpaq. Ñoqaqariki apachirqaykim kay chivatochata hinaptinmi mana tarimunkichu —nispa.

24 Kimsa killa pasaruptinmi Judaman willamurqaku:

—Llumchuyniki Tamarqa huchapakurunmi hinaspam wiksayoq kachkan —nispa.

Chaymi Juda nirqa:

—Horqomuspa kañaychik —nispa.

25 Chaymi payta horqomuchkaptinku kacharqa suegronman nichiq:

—Kay prendapa dueñon runapatam wiksayakuruni. Reqsikuy ¿pipataq kay watuyoq selloq anillowan tawnaqa? —nispa.

26 Chaymi Juda reqsikuykuspa nirqa:

—Churiy Selawan mana casarachisqayraykum payqa inocente ñoqamantaqa —nispa.

Chaymi manaña puñurqañachu paywan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Chaymi Tamarpa wachakunan tiempo chayaramuptin mellizocha
kasqa. 28 Wachakuchkaptinmi huknin wawa makinta horqoramurqa hi-
naptinmi partera hapiruspan puka qaytuwan watarurqa:
—Kaymi lloqsimurqa puntata —nispan.
29 Makinta kaq kutiykarachiptinmi huknin wawqen lloqsiramurqa pun-
tata hinaptinmi partera nirqa:
—¿Imaynataq kichamurqanki lloqsimunaykipaq? —nispa.
Chaymi suticharqaFareswan. 30 Paypa qepantañam wawqen lloqsimur-
qa puka qaytu watuyoq chaymi suticharqa Zarawan.

Joseyta Potifarpa warmin munapayasqanmanta

39 1 Egipto nacionman Joseyta aparuptinkum Potifar sutiyoq Egipto
nacionniyoq runa rantirurqa apaqnin Ismael casta runakunamanta. Po-
tifarqariki karqa Rey Faraonta waqaychaq soldadokunapa capitanninmi. 2 Ichaqa
Joseyta Tayta Dios yanapaptinmi favorecesqa karqa Egipto nacionniyoq patron-
ninpa wasinpi kaspan. 3 Patronninmi qawarqa Joseytaqa Tayta Dios yanapasqanta
chaynataq tukuy rurasqanpipas Tayta Dios allinllataña favorecesqanta. 4 Hinaptin-
mi Joseyta patronnin favorecerqa hinaspam churarqa wasinpi mayordomonpaq
hinaspam tukuy kapuqninkunata confiaykurqa. 5 Chaymi wasinta chaynataq
tukuy kapuqninkunata cuentallikusqan punchawmanta Potifarpa wasinta Tayta
Dios bendecirqa Joseyrayku. Chaymi Tayta Diospa bendicionnin karqa tukuy ka-
puqninpi, wasinpi chaynataq chakranpipas. 6 Chaymi tukuy kapuqninta Joseyman
dejaykuspan manaña imamantapas piensarqachu aswanqa mikunallanmantañam.
Joseyqa karqa buenmozo allin rikchayniyoqmi. 7 Patronninpa warmin-
mi Joseyta qawapayaq hinaspam nirqa:
—Ñoqawan puñuy —nispa.
8 Joseyñataqmi mana munaspan nirqa patronanta:
—Patronniyqa wasinpi kaqkunamantaqa manam preocupakunchu, tukuy
imantam confiaykuwan. 9 Manam kay wasipiqa ñoqamanta aswan atiyni-
yoqqa pipas kanchu. Kayqayá wasinpi tukuy kaqta patronniy entregaykuwan
ichaqa qamllatañam mana qowanchu warmin kasqaykirayku. ¿Imaynataq
kay mana allinta ruraspayqa Diospa contranpiqa huchallikuyman? —nispa.
10 Chay warmim sapa punchaw Joseyta hikutaq paywan puñunanpaq
ichaqa Joseymi mana munarqachu. 11 Chaymi huk punchaw, wasi alli-
chaq Josey yaykuptin mana pipas wasipi karqachu. 12 Hinaptinmi Joseypa
pachanmanta chay warmi hapirurqa:
—Puñusun ñoqawan —nispan.
Ichaqa hawamanmi lluptikaramurqa warmipa makinpi pachantapas de-
jaramuspan. 13 Chaymi makinpi Joseypa pachan quedaramusqanta warmi
qawaykuspan 14 qayarqa wasinpi sirvientenkunata hinaspam nirqa:
—Qawaychik, qosaypa pusamusqan Hebreo casta runam burlakuwach-
kanchikña. Paymi yaykumuwarqa puñunaykupaq chaymi hatunmanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaparirqani. 15 Qaparispay qayakuptiymi lluptiramurqa hawaman pachantapas ladoypi dejaruspan —nispa.

16 Chay warmim Joseypa pachanta churarqa Joseypa patronnin wasiman kutimunankama. 17 Chay warmimá chay wakin sirvientenkunaman rimasqanta hinalla qosanman willaspan nirqa:

—Hebreo casta pusamusqayki sirvientem yaykumuwarqa burlakuwananpaq 18 chaymi qaparispay qayakuptiy lluptiramurqa hawaman pachantapas ladoypi dejaruspan. 19 Kaytam rurawan sirvienteki —nispa.

Warmin chaynata willaykuptinmi Joseypa patronnin sinchita piñakururqa. 20 Chaymi Joseyta churarurqa reypa presonkunapa kasqan carcelman hinaptinmi karqa chay carcelpi. 21 Aswanqa Tayta Diosmi karqa Joseywan hinaspam favorecerqa, favorecechirqataqmi carcelpi jefewanpas. 22 Chaymi Joseyman carcelpi kamachikuq jefe entregaykurqa carcelpi llapallan presokunata chaynapi payña cuentallikunanpaq, Joseymi chay carcelpi tukuy ima kamachikuq karqa. 23 Carcelpi jefeqa Joseyman entregasqan punchawmantam mana preocupakurqachu Joseywanqa Tayta Dios kasqanrayku, Tayta Diosmi paypa rurasqanpi favorecerqa.

Iskay presokunapa mosqosqanmanta

40 1 Chaykuna pasaruptinmi Egipto nacionpi reyman vino serviqwan panaderokunapa jefen reyninkupa contranpi faltakururqaku. 2 Chaymi Rey Faraonqa iskay serviqninkunapa contranpi otaq vino serviqkunapa jefenpa contranpi hinaspa panaderokunapa jefenpa contranpi piñakururqa. 3 Paykunatam Joseypa preso kasqan carcelman churarachirqa, chay carcelqa karqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninpa wasinpim. 4 Joseyman chay presokunata capitan qoykuptinmi Josey servirqa paykunata, unaymi karqaku preso. 5 Egipto nacionpi reyman vino serviqmi panaderopiwan carcelpi kachkaspanku iskayninku chay tutalla mosqorurqaku, sapa mosqoypam karqa yachachikuynin. 6 Paqarinnintin qawananpaq Josey hamuspañataqmi paykunata tarirurqa hukmanyasqata. 7 Hinaptinmi patronninpa wasinpi kaq presomasinkunata otaq Faraonpa serviqninkunata Josey tapurqa:

—¿Imanasqataq hukmanyasqa kachkankichik? —nispa.

8 Chaymi paykuna nirqaku:

—Mosqorunikum hinaptinmi mana pipas kanchu imam ninan niwaqniyku —nispa.

Hinaptinmi Josey nirqa paykunata:

—Willawaychik, Diosmi qosunkichik mosqoynikichikpa imam ninantaqa —nispa.

9 Chaymi vino serviqkunapa jefen willakurqa mosqoyninta Joseyman:

—Ñoqam mosqoyniypi rikurqani uvas sacha ñawpaqniypi kachkaqta. 10 Chay uvas sacham kasqa kimsa kallmayoq, ikllimuspam sisamuchkasqa hinaptinmi uvaspa rurun poqorusqa. 11 Hinaptinmi Faraonpa copan makiypi kachkasqa chaymi uvaskunata Faraonpa copanman qapispay copata payman haywasqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Hinaptinmi Josey nirqa:
—Kaymi mosqoynikipa imam ninanqa: Kimsa kallmakunam kimsa punchaw. 13 Kimsa punchawmantam Faraon pusachisunki hinaspam puestoykiman kutiykachisunki chaymi Faraonman servinki copata imaynam ñawpaqta qosqaykiman hina. 14 Chayna allinpi kaspaykiqa amamá qonqaruwankichu, ama hina kaspaykimá Rey Faraonta niykapuwanki kay carcelmanta horqowananpaq. 15 Hebreo casta runakunapa kasqan lawmantam ñoqataqa suwamuwarqaku. Mana imamantataqmi kay carcelmanpas churaruwanku —nispa.
16 Panaderokunapa jefenpas vino serviqman mosqoyninpa imam ninanta willaykuptinmi Joseyta nirqa:
—Ñoqañataqmi kaynata mosqorurqani: Umaypim apachkasqani yuraq tanta apana patanasqa kimsa balayta. 17 Alton kaq balaypim kachkasqa Faraonpaq tukuy rikchaq miskillaña tantakuna hinaptinmi chay apasqay balaymanta alton pawaq animalkuna mikuchkasqa.
18 Chaymi Josey nirqa:
—Kaymi mosqoynikipa imam ninanqa: Kimsan balaykunam kimsa punchaw. 19 Kimsa punchawmantam Faraon pusachisunki hinaspam kunkaykimanta sachaman warkuchisunki chaymi alton pawaq animalkuna aychaykita mikunqa —nispa.
20 Kimsa punchawmantam Faraon santonpi convidota rurarqa llapallan serviqninkunapaq hinaspam horqochimurqa carcelmanta vino serviqkunapa jefenta chaynataq panaderokunapa jefentapas. 21 Vino serviq jefetam kutiykachirqa puestonman chaymi Faraonman vinota servirqa. 22 Panaderokunapa jefentañataqmi warkurachirqa Joseypa nisqanman hina. 23 Vino serviqkunapa jefenñataqmi mana yuyarqachu Joseymanta, aswanqa qonqarurqam.

Rey Faraonpa mosqosqanmanta

41 1 Iskay wata pasaruptinmi Rey Faraon mosqorurqa: Nilo Mayupa patanpim pay sayachkasqa 2 chaymi qanchis vacakuna wicharimuchkasqa Nilo Mayumanta, sumaq wirakamam chay vacakunaqa mikuchkasqa pastota tuturallaña ukupi. 3 Chay qanchis sumaq wirakama vacakunapa qepantam mayumanta wicharimuchkasqataq qanchis mana valeq, charki vacakunapas, chaykunam sayarurqaku Nilo Mayu patanpi sumaq vacakunapa ladonpi. 4 Chay mana valeq, charki vacakunam qanchis sumaq wira vacakunata mikururqa hinaptinmi Faraon rikcharirurqa. 5 Yapamanta puñuykuspanmi mosqorurqa huktawan: Qanchis espigakunam sumaqllaña lloqsimuchkasqa chulla tullullamanta. 6 Chaynataqmi qanchis pusillanña chunniq wayrapa chakichisqan espigapas lloqsimuchkasqataq sumaqllaña espigakunapa qepanta 7 chaymi qanchis pusillanña espigakuna millpururqa poqosqa allin grano espigakunata. Faraon rikchariruptinmi chayqa mosqoylla kasqa. 8 Chaymi paqarinnintinta Faraon llumpay hukmanyasqallaña kaspan Egipto nacionpi brujokunata hinaspa yachayniyoqkunata qayachirqa. Chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mosqorusqanta willaptinpas manam pipas mosqoyninpa imam ninan willayta atirqachu. 9 Chaymi vino serviqkunapa jefen Rey Faraonta nirqa:

—Chayraqmi yuyariruni, 10 Reynilláy Faraon, qanmi piñakurqanki ñoqapa hinaspa panaderokunapa jefenpa contranpi hinaspam waqaychasuqniki soldadokunapa capitanninpa wasinpi kaq carcelman pusachiwarqankiku. 11 Hinaptinmi ñoqapas chaynataq paypas chay tutalla mosqorurqaniku. Sapa mosqoypam karqa imam yachachikuynin. 12 Chay carcelpim karqa ñoqaykuwan Hebreo casta mozo. Payqariki karqa waqaychasuqniki soldadokunapa capitanninpa sirvientenmi, payman willaptiykum mosqoyniykupa imam ninanta willawarqaku sapakamaman. 13 Chaymi paypa imam niwasqankuman hina sucedewarqaku. Ñoqam kutiykamurqani puestoyman, hukniytañataqmi warkurachirqanki —nispa.

14 Chaymi Faraon qayachimurqa Joseyta. Apurawtam horqochimurqaku carcelmanta. Chukchanta rutuspam pachantapas mudaykachispa Rey Faraonman pusamurqaku. 15 Faraonmi nirqa Joseyta:

—Mosqoyniypa imam ninantam mana pipas willawayta atinchu, ichaqa uyarirqanim uyariykuspalla mosqoykunapa imam ninan willakuq kasqaykita.

16 Chaymi Faraonta Josey nirqa:

—Chayqa manam ñoqallamantachu aswanqa Diosmi willasunki allinnikipaq —nispa.

17 Chaymi Rey Faraon nirqa Joseyta:

—Mosqoyniypim Nilo Mayu patanpi sayachkasqani. 18 Hinaptinmi Nilo Mayumanta qanchis sumaq wira vacakuna wicharimuchkasqa, hinaspam pastota mikurqaku tuturallaña ukupi. 19 Chay vacakunapa qepantañataqmi wicharimurqa Nilo Mayumanta, qanchis mana valeq charki vacakuna. Kay Egipto nacionpiqa manam rikurqanichu chayna llumpay charki tullu vacakunataqa. 20 Chaymi chay mana valeq charki vacakuna punta kaq qanchis wira vacakunata mikururqa. 21 Chaymi mikuruspankupas mana mikusqa hinalla karqaku, punta kasqankupi hinallam mana valeq karqaku hinaptinmi rikcharirurqani.

22 —Huktawan mosqospaymi rikurqani chullalla tullumanta qanchis espigakuna sumaqllaña lloqsimuqta. 23 Chaynataqmi qanchis pusillanña chunniq wayrapa chakichisqan espigapas lloqsimuchkasqa sumaqllaña espigakunapa qepanta. 24 Chaymi pusillanña espigakuna qanchis sumaq espigakunata millpururqa. Chaytam willarqani brujokunaman aswanqa manam mayqanninpas imam ninan willawayta atinkuchu —nispa.

25 Chaymi Rey Faraonta Josey nirqa:

—Qampa mosqoynikikunaqa hukllam, Diosmi qawachisuchkanki imam rurananta. 26 Qanchis sumaq vacakunawan qanchis sumaq espigakunaqa hina chay qanchis watallam. Mosqoyqa chullallam. 27 Chaykunapa qepan wicharimuq mana valeq charki vacakunapas qanchis watakunam, chay qanchis pusillanña chunniq wayrapa chakichisqan espigakunapas hina chay qanchis watallataqmi. Chay mosqoynikipa imam ninanqa qanchis wata muchuymi. 28 Diosmi imam rurananta qawachisuchkanki kay willasqayman hina:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Qanchis watam kanqa sumaqllaña kawsay cosechakuna Egipto nacionpi.
30 Chaykunapa qepantañataqmi qanchis wata muchuy kanqa Egipto nacionpi. Hatun cosechakunatapas manañam yuyanqakuñachu, chay muchuymi nacionta wakchayarachinqa. 31 Chay ñawpaq sumaqllaña cosechakunatapas manañam rikunqakuñachu llumpa-llumpay muchuy kasqanrayku. 32 Diosmi prontolla chaynatapuni ruranqa chaymi iskay kutikama mosqorqanki. 33 Chaynaqa kunanpuni maskay yuyayniyoq hinaspa yachayniyoq runata hinaspa churay Egipto nacionpi kamachikunanpaq. 34 Kaynatayá ruray: llaqtakunapiyá gobernadorkunata churay chaynapi Egipto nacionpi qanchisnintin wata sumaqllaña kaq cosechakunamanta huñunankupaq, pichqa costalmanta huknintayá waqaychachunku. 35 Kay hamuq allin watakunapiyá llapallan kawsayta huñuchunku qampa controlasqaykita. Llapa trigokunatayá churachunku llaqtakunapi. Chaytaqa waqaychachunku muchuypi runakuna mikunanpaqyá.
36 Hinaptinmi Egipto nacionpaq chay kawsaykuna waqaychasqa kanqa qanchis wata muchuypaq chaynapi runakuna yarqaymanta mana wañurunankupaq.

Egipto nacionpi Josey gobiernasqanmanta

37 Joseypa chay nisqankunam allinllaña rikchakapurqa Faraonpaqwan gobiernonpi yanapaqkunapaq. 38 Hinaptinmi Faraon nirqa paykunata:
—Diospa espiritunwan kaq Josey hina runataqa manam tarichwanchu —nispa.
39 Chaymi Faraon nirqa Joseyta:
—Diosllam tukuy kaytaqa willasurqanki, manam qam hina yuyayniyoq hinaspa yachayniyoq runaqa pipas kanchu. 40 Qanmi kamachikunki kay palacioypi hinaptinmi lliw runaykuna nisqaykita kasukunqa. Rey kayllaypiñam qanmantaqa tumpa mas kasaq —nispa.
41 Faraonmi nirqataq Joseyta:
—Kunanmi lliw Egipto nacionpi kamachikuqpaq churayki —nispa.
42 Chaymi makinmanta selloq anillonta Faraon horqoykuspa Joseypaman churaykurqa, pachachirqataqmi fino linomanta pachawanpas, kunkanmanpas qorimanta collartam churaykurqa. 43 Chaymantam Joseyta muyuchimurqa iskay kaq allin carretanpi hinaptinmi puntanpi kaqkuna qayakurqaku: “¡Pay pasananpaq asuriychik ñanmanta!” nispa. Chaynapim Josey churasqa karqa Egipto lliw nacionpi kamachikuqpaq.
44 Faraonmi nirqataq:
—Ñoqa rey kachkaptiypas Egipto nacionpi runakunaqa qam kamachiptillaykim tukuy imata ruranqaku —nispa.
45 Joseytam Faraon suticharqa “Zafnat-panea” nispan. Casarachirqañataqmi On llaqtapi sacerdote Potiferapa warmi churin Asenatwan chaynapim Joseyqa allin reqsisqa karqa Egipto lliw nacionpi. 46 Joseymi karqa kimsa chunka watayoq Egiptopi Rey Faraonpa qayllanman pusaptinku.
Joseymi Rey Faraonpa palacionmanta lloqsirqa enteron Egipto nacionpi purimunanpaq. 47 Chakrakunapim alli- allinsu qespirqa kawsaykuna. Qan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chis watantinmi karqa sumaqllaña cosecha. 48 Chaymi qanchisnintin wata
Josey huñurqa Egipto allpapi wiñaq kawsaykunata, chay kawsaykunatam
waqaycharqa llaqtakunapi. Muyuriqninpi kaq chakrakunamantamá hu-
ñurqa llapa kawsaykunata sapa llaqtaman. 49 Chaymi lamar qochapi aqota
hinaña Josey trigota huñururqa manaña yupaypas atinakama.
50 Manaraq muchuy hamuchkaptinmi Joseypa iskayña churinkuna karqa,
paykunatam wachakurqa warmin Asenat. Asenatmi karqa On llaqtapi sacerdote
Potiferapa churin. 51 Chaymi piwi kaq churinta Josey suticharqa Manaseswan:
"Diosmi qonqaykachiwan tukuy llakiyta chaynataq aylluykunatapas" nispa.
52 Huknin churintañataqmi suticharqa Efrainwan: "Diosmi ñakarisqay nacionpi
miraykachiwan" nispa. 53 Tukururqamá Egipto nacionpi sumaqllaña cosecha-
na qanchis watakuna. 54 Hinaptinmi qanchis wata muchuy qallarirqa Joseypa
nisqanman hina, chaymi llapallan nacionkunapi muchuy karqa. Enteron Egipto
nacionpim ichaqa mana yarqay karqachu chaypiqa mikuy kasqanrayku. 55 Egip-
to nacionpi muchuy qallaykuptinñataqmi runakuna Rey Faraonta mañakurqaku
kawsayta qonanpaq. Chaymi Egipto nacionpi llapallan runakunata Faraon nirqa:
—Riychik Joseyman hinaspa paypa nisusqaykichikta ruramuychik —nispa.
56 Lliw Egipto nacionpi muchuy miraruptinmi Josey kichachirqa
taqekunapa kasqan wasikunata hinaspam rantikurqa chay nacionpi ru-
nakunaman. Egipto nacionpim aswan-aswan muchuy karqa. 57 Tukuy kay
pachapi llumpay muchuy kasqanraykum llapa runakuna rirqa Egipto na-
cionman Joseymanta kawsay rantimunankupaq.

Joseypa wawqenkuna kawsay rantiq risqankumanta

42 1 Jacobmi Egipto nacionpi kawsaykuna kasqanta yachaspa nirqa
churinkunata:
—¿Imatataq rurachkankichik qawanakuspallaqa? 2 Ñoqam uyarirqani
Egipto nacionpiqa kawsaykuna kasqanta, rispayá rantimuychik chaynapi
yarqaymanta ama wañurunanchikpaq —nispa.
3 Chaymi Joseypa chunkantin wawqenkuna Egipto nacionman pasarqaku
kawsaykunata rantimunankupaq. 4 Jacobmi Joseypa wawqen Benjaminta
mana kacharirqachu wawqenkunawan rinanpaq: "Yanqañataq imapas pa-
sarunman" nispa. 5 Israelpa churinkunam kawsaykuna rantimunankupaq
wakin riqkunapiwan rirqaku Canaan lawpipas muchuy kasqanrayku.
6 Joseymi karqa Egipto nacionpi munaychakuq, chayraykum llapa ru-
nakunaman kawsayta rantikuq. Joseypa wawqenkunam chayaruspanku
paypa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 7 Chaymi
Josey wawqenkunata qawaykuspa reqsirurqa aswanqa manam reqsiqpas
tukurqachu hinaspam piñasqa paykunata tapurqa:
—¿Maymantataq hamuchkankichik? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqa:
—Canaan lawmantam hamuchkaniku kawsaykunata rantinaykupaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Joseyqa wawqenkunata reqsiruchkaptinpas paykunaqa manam Joseyta
reqsirqakuchu. 9 Chaymi Josey paykunamanta mosqosqanta yuyariruspa nirqa:
—Wateqaqkunam kankichik, kay nacionqa mana defiendesqa kasqanta
qawaqmi hamurqankichik —nispa.
10 Hinaptinmi paykunañataq nirqa:
—Señor, runallaykikunaqa kawsay rantiqllam hamurqaniku. 11 Kay lliw-
chaykum kaniku huk runapa churillan, cheqap rimaq runakunam kaniku.
Kay runallaykikunaqa manam wateqaq runakunachu kaniku —nispa.
12 Chaymi Josey nirqa:
—Cheqaptapunim qamkunaqa nacionqa mana defiendesqa kasqan
qawaq hamurqankichik —nispa.
13 Hinaptinmi paykunañataq nirqa:
—Kay runallaykikunaqa chunka iskayniyoq wawqekunam kaniku,
Canaan lawpi huk runapa churillanmi kaniku. Sullkaykum kachkan tay-
taykuwan hukninñataqmi chinkarun —nispa.
14 Chaymi Josey nirqa paykunata:
—Nisqaypi hinam wateqaq kankichik. 15 Kunanmi pruebasqa kankichik. Jura-
nim Faraonrayku, mana sullka wawqekichik hamuptinqa manam lloqsinkichikchu
kaymanta. 16 Kachaychikyá huknikichikta chay wawqekichikta pusamunanpaq,
qamkunañataqyá preso qepaychik rimasqaykichik cheqap kasqan pruebasqa ka-
nanpaq, mana chayqa juranim Faraonrayku, wateqaqmi kankichik —nispa.
17 Hinaspam paykunata carcelman churarqa kimsa punchaw. 18 Kimsa
punchawmantam paykunata Josey nirqa:
—Kawsanaykichikpaq kaynata ruraychik: ñoqaqa Diostam respeta-
ni. 19 Cheqap rimaq qarikuna kaspaykichikqa huknin wawqekichiktayá
carcelpi presota dejaychik, wakinnikichikñataqyá riychik wasikichikman
kawsayta apaspa familiaykichik mikunanpaq. 20 Ichaqa sullka wawqeki-
chiktam pusamuwankichik chaymi cheqap kanqa rimasqaykichik, mana
chayna kaptinqa wañunkichikmi —nispa.
Paykunam chaynata ruraspanku 21 ninakurqaku:
—Cheqaptapunim huchallikururqanchik wawqenchikpa contranpi.
Ruegakuwachkaptinchikmi ñakariyninta qawachkaspa mana uyarirqan-
chikchu chayraykum ñoqanchikman kay ñakariy hamuruwanchik —nispa.
22 Chaymi Ruben paykunata nirqa:
—¿Manachum nirqaykichik: “Ama huchallikuychikchu warmapa
contranpi” nispay? ichaqa manam kasuwarqankichikchu, kunanmi vidan-
manta pagachkanchik —nispa.
23 Paykunaqa manam yacharqakuchu rimasqankutaqa Josey entiendesqanta,
Joseywan wawqenkuna rimaptinmi huk runa tikrarqa paykunapaq. 24 Joseymi
paykunamanta rakikuykuspan waqarqa, chaymantam paykunaman kasqan kutis-
pan rimapayarqa hinaspam Simeonta qawachkaptinku presochaspa chaqnachirqa.
25 Chaymantam runankunata Josey kamachirqa wawqenkunapa costalninman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

trigota huntachinankupaq chaynataq sapakamapa qollqenkutapas costalninkuman kutiykachinankupaq hinaspa qoqawchanankupaq. Chaynatamá paykunapaq rurarqaku. 26 Joseypa wawqenkunam kawsaykunata asnonkuman cargakuykuspa kutirqaku. 27 Samasqankupiñam asnonman mikuchinanpaq costalninta huk kaqnin kichaykuspan tarirurqa qollqenta. 28 Chaymi nirqa wawqenkunata:

—Qollqeytam kutiykarachimuwasqa, costalniypim kasqa —nispa.

Hinaptinmi mancharikuywan katkatataspanku ninakurqaku.

—¿Imatataq Diosqa rurawachkanchik? —nispanku.

29 Canaan lawman chayaspam taytanku Jacobman willakurqaku paykunata tukuy ima pasamusqanmanta:

30 —Egipto nacionpi kamachikuq runam piñasqa rimapayawarqaku nacionnin wateqaq kasqaykuta piensaspan. 31 Chaymi ñoqayku nirqaniku: “Manam wateqaqkunachu kaniku, ñoqaykuqa cheqap rimaq qarikunam kaniku. 32 Taytaykupa churinkunam kaniku chunka iskayniyoq, hukninmi chinkarun, sullkaykuñataqmi taytaykuwan Canaan lawpi kachkan” nispa. 33 Chay nacionpi kamachikuq runam niwarqaku: “Kaynapim reqsisqaykichik cheqap runakuna kasqaykichikta: huknin wawqekichikta ñoqawan saqeychik hinaspa kutiychik familiaykichik mikunanpaq kawsayta apaspa, 34 pusamuwankichikmi sullka kaq wawqekichikta chaynapi wateqaqkuna mana kasqaykichikta chaynataq cheqap rimaq runakuna kasqaykichikta yachanaypaq. Chayñam wawqekichikta kacharisaq, chayñam negociotapas rurakunkichik kay nacionpi” nispa.

35 Chaynata niruspa costalninkuta vaciaptinkum sapakamapa qollqenku kipusqa kachkasqa chaymi taytankupiwan qollqenkuta qawaykuspanku mancharikururqaku. 36 Chaymi taytanku Jacob paykunata nirqa:

—Manaña churiyoqtachu dejaruwankichik, Joseyqa manam kanñachu nitaqmi Simeonpas kaypiñachu. Benjamintapas qechuruwaytam munachkankichik. Tukuy kaykunaqa ñoqapa contraypim —nispa.

37 Chaymi taytanta Ruben nirqa:

—Mana kutirachimuptiyqa iskay churiykunatachá wañurachinki, qoykuwayá Benjaminta ñoqam kutichimusaq —nispa.

38 Hinaptinmi pay nirqa:

—Manam churiyqa rinmanchu qamkunawanqa, wawqen wañuruptinmi payqa sapallanña qeparun, chay risqaykichikpi imapas pasaruptinqa waqasqallaypichá kay machuqa wañukusaq —nispa.

Benjaminta Egipto nacionman pusasqankumanta

43 1 Muchuymá karqa llumpaysu chay lawkunapi. 2 Egipto nacionmanta kawsay apamusqanku tukuruptinmi taytanku Israel nirqa:

—Kutiychik hinaspa asllatapas kawsayta rantimuychik ñoqanchikpaq —nispa.

3 Hinaptinmi Juda nirqa:

—Chay runam chunkay-chunkayta nimuwarqaku: “Sullka wawqekichikta mana pusamuwaspaykichikqa manam rikuwankichikchu” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Wawqeykuta ñoqaykuwan kachaptikiqa risaqkum hinaspam rantimusaqku kawsayta. 5 Mana kachariptikim ichaqa mana risaqkuchu. “Sullka wawqekichikta mana pusamuwaspaykichikqa manam rikuwankichikchu” nispam niwarqaku chay runaqa —nispa.

6 Chaymi Israel nirqa:

—¿Imanasqataq kay mana allinta rurawankichik huknin wawqekichikmantapas willakaramuspaykichik? —nispa.

7 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Chay runam tapupayawarqaku ayllunchikkunamanta kaynata: “¿Taytaykichik kawsanraqchu? ¿Kanraqchu huk wawqekichikpas?” nispan. Chaymi willakurqaniku tapuwasqankuman hina. Manam yacharqanikuchu “wawqekita pusamuy” nispa niwanankutaqa.

8 Chaymi Juda nirqa taytan Israelta:

—Kachariyyá warmata ñoqaykuwan rinanpaq chaynapi qampas, ñoqaykupas chaynataq warmaykupas mana wañurunanpaq. 9 Ñoqam Benjaminmantaqa nanachikusaq, mana kutichimuptiyqa ñoqatachá cuentata mañawanki, ñoqachá wiñaypaq culpayoq kasaq. 10 Mana harkaruwaptikikuqa iskaykamañapas kutiruymankuchá karqa —nispa.

11 Chaymi taytanku Israel nirqa:

—Chayna kaptinqa kaynatayá ruraychik: kay Canaan lawpi allin kaqkunatayá apaychik regalota chay runaman: as balsamota, mielta, miski asnaqta, mirrata, nuezkunata hinaspa almendrasta. 12 Apaychiktaqyá qollqetapas rantimunaykichikpaq, kutichiychiktaqyá costalpi qollqe tarisqaykichiktapas, icha pantaspapas hinaramurqaku. 13 Wawqekichiktapas pusaspayá kutiychik chay runaman. 14 Tukuy Atiyniyoq Diosyá chay runapa sonqonman churaykuchun qamkunapaq llakipayakuyta chaynapi Simeonta hinaspa Benjamintapas kacharimunanpaq. Churiykunata qechuruwaptinqa imanasaqñamá —nispa.

15 Chaymi runakunaqa aparqaku regalokunata ñawpaq apasqanku qollqemantapas huk chaynatawanraq, pusarqakutaqmi Benjamintapas chaymi Egipto nacionman rispanku Joseyman chayarqaku. 16 Chaymi Josey qawaykurqa Benjamintawan wawqenkunata hinaspam wasinpi mayordomonta kamachirqa:

—Kay runakunata wasiyman pusaykuy hinaspa novillota nakaspa mikuyta ruramuy, kay runakunam chawpi punchawta ñoqawan mikunqa —nispa.

17 Joseypa kamachisqanta hina chay mayordomo ruraspanmi Joseypa wasinman chay runakunata pusaykurqa. 18 Joseypa wasinman pusaykuptinkum chay runakuna mancharikuspa ninakurqaku:

—Punta hamuyninchikpi costalninchikpi qollqe rikurirusqanmantachá tumpaykuwaspanchik kaymanqa pusaykaramuwanchik chaynapi hapiruwananchikpaq, chaynapichá sirvientenña kasunchik asnonchikkunawan kuska —nispa.

19-20 Joseypa mayordomonman asuykuspankum wasipa punkunpi parlapayarqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Señorlláy, hamurqanikum puntata kawsay rantiq. 21 Kutispaykum tuta samana lugarman chayarurqaniku chaymi costalniykuta kichaykuptiyku sapakamapa qollqeyku kachkasqa imam kaq pesoyoq chaymi kutichimuchkaniku. 22 Apamurqanikutaqmi huk chayna qollqetapas kawsay rantinaykupaq ichaqa manam yachanikuchu costalniykuman pim chay qollqe churarusqantaqa —nispa.

23 Hinaptinmi chay mayordomoñataq nirqa:

—Hawkalla kaychik qamkunaqa, ama manchakuychikchu qamkunapa hinaspa taytaykichikpa Diosninmi costalnikichikpi pakata hina qoykusurqankichik, qollqekichiktaqa imam kaqtam chaskirqani —nispa.

Chaymantam Simeonta horqomurqa paykunaman. 24 Chay mayordomom runakunata Joseypa wasinman pusaykurqa. Yakuta paykunaman qoykuptinmi chakinkuta mayllakurqaku, chay mayordomoqa asnonkumanpas qaraykurqam. 25 Paykunañataqmi Joseywan chawpi punchawpi mikunankuta yachaspanku regalota prepararqaku.

26 Josey wasiman hamuruptinmi regalota wasiman apamuspanku paypa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 27 Chaymi Josey tapurqa imaynam kasqankumanta:

—Taytaykichik yuyaqñam nisqaykichikqa ¿imaynataq kachkan? ¿Kawsachkanraqchu? —nispa.

28 Hinaptinmi paykuna nirqa:

—Allinllam kachkan taytallaykuqa, kawsachkanraqmi —nispa.

Hinaspam qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 29 Chaymi Taytamamanmanta wawqen Benjaminta Josey qawarispa tapurqa:

—¿Paychu chay willawasqaykichik sullka? wawqekichik —nispa.

Hinaspam Benjaminta nirqa:

—Diosyá bendecisunki, churilláy —nispa.

30 Chaymi Josey wawqenmanta waqanayay hapiruptin cuartonman yaykuruspan waqakururqa. 31 Uyanta upakuruspanmi waqanayaynin taniruptin hawaman lloqsimuspan nirqa:

—Mikuyta servimuychik —nispa.

32 Joseypaqmi servirqaku sapaq mesapi, sapaq mesapiñataq wawqenkunapaq hinaspa sapaq mesapitaq paywan kuska mikuq Egipto runakunapaqpas. Egipto casta runakunaqa manam kuskaqa mikuqkuchu Hebreo castakunawanqa, paykunapaqqa karqa millakuypaqmi. 33 Wawqenkunatam tiyachirqa chimpanpi, piwimanta qallaykuspa sullkakama chaymi wawqenkunaqa admirasqallaña qawanakurqaku. 34 Chaymi Josey mesanmanta haywarqa mikuyta paykunaman, Benjaminpa mikuyninqa wakinpamanta pichqa kuti masmi karqa. Tomaspankum kusikurqaku Joseywan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Joseypa qollqe vasonmanta

44 1 Joseymi kamachirqa wasinpi mayordomonta:
—Kay runakunapa costalninman huntachiy kawsayta apay atinankukama, churaytaqyá apamusqanku qollqetapas sapakamapa costalninman kawsay rantisqanku qollqetawan. 2 Churaytaq qollqe vasoytapas sullkankupa costalninman kawsay rantisqan qollqetawan —nispa.

Chaymi pay rurarqa Joseypa nisqanta hina. 3 Achikyaytam runakunata asnonkunatawan aviarurqaku. 4 Paykuna llaqtamanta lloqsiramuspa manaraqpas karupi kachkaptinkum Josey nirqa mayordomonta:

—Chaylla qatiy chay runakunata, hayparuspaykim ninki paykunata: "¿Imanasqataq allin rurasusqaykichikta mana allinwan kutirachinkichik? ¿Imanasqataq suwakamurqankichik qollqe vasotaqa? 5 ¿Manachu chay vasoqa señorniypa tomanan hinaspa chaywantaq adivinanpas? ¡Kaytaqa manam allintachu rurarunkichik!" nispa.

6 Chay mayordomom paykunata hayparuspan nirqa imam Joseypa yachachisqanman hina. 7 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—¿Señorllayku imanasqataq kay palabrakunataqa, niwankiku? Manam haykapipas kay runallaykikunaqa chaynataqa ruraymankuchu. 8 Canaan lawmantaraqmi costalniykupi qollqe tarisqaykutapas kutichimurqaniku. ¿Imaynataq patronnikipa wasinmantaqa qori-qollqentaqa suwakamuymanku karqa? 9 Huk kaqniykupapi vasota tariruspaqa wañuchiy, wakiqniykupas señorniykupa sirviententaq kasaqku —nispa.

10 Chaymi mayordomo nirqa:

—Nisqaykichik hinayá kachun. Pipapipas tarisqay kaqllayá sirvienteyqa kachun, wakinnikichikqa mana huchayoqmi kankichik —nispa.

11 Paykunam costalninkuta utqayman uraykachispanku sapakama kicharqaku. 12 Chaymi piwi kaqmanta maskayta qallaykuspan sullkan kaqpi tukurqa chaymi Benjaminpa costalninpi vasota tarirurqa. 13 Chaymi paykuna mana ima rurakuyta atispa pachankuta llikiparqaku hinaspam asnonkuman cargakuykuspa kutirqaku llaqtaman.

14 Joseypa wasinmanmi Juda chayarurqa wawqenkunawan hinaptinmi hinallapiraq Josey kachkasqa, chaymi paypa ñawpaqninpi qonqoranpa kumuykurqaku pampaman. 15 Chaymi Josey paykunata nirqa:

—¿Imatam kayta rurarunkichik? ¿Manachum yacharqankichik ñoqaqa adivinaqpuni kasqayta? —nispa.

16 Chaymi Juda nirqa:

—Manam imatapas nikikumanñachu nitaqmi negakuytapas atiymankuñachu. Kay runallaykikunapa mana allin rurasqaykutam Dios rikurirachin. Ñoqaykuqa qam señorniykupa sirvientenñam kaniku vasoyki apaqpiwan kuska —nispa.

17 Hinaptinmi Josey nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Manam chaynatachu rurasaq, copa apaqllam sirvienteyqa kanqa, qamkunañataqmi taytaykichikman hawkalla kutikunkichik.

Benjaminpa favorninpi Juda ruegakusqanmanta

18 Chaymi Joseyman asuykuspan Judá nirqa:
—¡Ay! señorlláy, ruegakuykim kay runallaykipa rimarisqayta uyariykuwanaykipaq. Qamqa kanki Rey Faraon hinam, amayá piñakuychu ñoqawanqa. 19 Qanmi, señorlláy, tapuwarqankiku: "¿Taytaykichik wawqekichikpas kanchu?" nispa. 20 Hinaptinmi nirqaykiku: "Arí kawsachkanraqmi, payqa yuyaqñam. Yuyaq kayninpiñam sullka churin nacerqa, chay churinpa wawqenñataqmi wañukunña chaymi payllaña qeparun mamanmanta kaq warmaqa. Payqa taytaykupa llumpay kuyasqanmi" nispa. 21 Qamñataqmi kay runallaykikunata niwarqankiku: "Pusamuwaychik reqsinaypaq chay warmata" nispa. 22 Chaymi ñoqayku nirqaykiku: "Taytantaqa warmaqa manam saqemuyta atinmanchu, saqeramuptinqa taytanmi wañurunman" nispa. 23 Chaymi kay runallaykikunata niwarqankiku: "Sullka wawqekichikwan mana hamuspaqa manam rikuwankichikchu" nispa.

24 —Taytaykuman chayaruspam willarqaniku qampa niwasqaykikuta hina. 25 Chaymi taytayku niwarqaku: "Kutispa asllatapas kawsayta rantimuychik ñoqanchikpaq" nispa. 26 Hinaptinmi ñoqaykuñataq nirqaniku: "Manam riymankuchu sullka wawqeyku mana ñoqaykuwan riptinqa, paywanmi ichaqa risaqku. Sullka wawqeyku ñoqaykuwan mana riptinqa chay señortaqa manam rikuymankuchu" nispa. 27 Chaymi taytayku niwarqaku: "Qamkunaqa yachankichikmi warmiy Raquelpaqa iskay wawan kasqanta. 28 Hukninmi ladoymanta lloqsirqa hinaspam kunankama mana kutiykamunchu, seguroch purun animal llikiparurqa. 29 Huknintapas ladoymanta pusaruptikichik imapas pasaruptinqa waqasqallaypichá kay machuqa wañukusaq" nispa.

30 —Chaynaqa señorllayku, taytaykupa vidanmi pienden warmapa vidanmanta. Taytaykuman kunan kutiykusaqku mana warmayoq 31 hinaptinqa watukuykuspachá wañurunqa hinaptintaqchá ñoqayku huchayoq kasaqku yuyaq taytayku waqasqallanpi wañukuptin. 32 ¿Imaynatataq warmamanta kay runallaykiqa respondesaq taytayman? Paytam nirqani: "Mana kutichimuspayqa ñoqam kasaq wiñaypaq huchayoq" nispay. 33 Chayraykum ruegakuyki, kay warmapa rantinpiyá sirvientekipaq ñoqaña quedasaq warmañataq kutichun wawqeykunawan. 34 ¿Imaynataq ñoqaqa kutiykuyman mana warmawanqa? Manam taytayta imapas pasarunanta munanichu —nispa.

Wawqenkunaman Josey reqsiykachikusqanmanta

45 1 Joseymi llapallan chaypi sirvientenkunapa qayllanpi manaña waqayta aguantarqachu hinaspam kamachirqa:
—Lloqsiychik llapallaykichik ladoymanta —nispa.
Chaymi sirvientenkuna lloqsiruptinkuña Josey wawqenkunawan reqsichikurqa. 2 Qaparispam waqakurqa, chaymi Egipto runakunapas ya-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

charurqaku, yacharurqakutaqmi Faraonpa wasinpi kaqkunapas. 3 Joseymi nirqa wawqenkunata:

—Ñoqaqa kani Joseymi ¿Kawsachkanraqchu taytanchik? —nispa.

Wawqenkunañataqmi mana ima niytapas atirqakuchu mancharikuspanku. 4 Chaymi Josey nirqa wawqenkunata:

—Asuykamuwaychik —nispa.

Hinaptinmi paykuna asuykuptinku nirqa:

—Ñoqaqa kani kay Egipto nacionman rantikamusqaykichik wawqekichik Joseymi. 5 Ichaqa amayá kunan llakikuychikchu nitaq pesakuychikchu kayman rantikamuwasqaykichikmantaqa. Achka runakunata kawsachinaypaqmi Dios puntachimuwarqa. 6 Kay pachapim karun iskay wataña muchuy, chaywanpas pichqa wataraqmi faltachkan. Manam kanqachu tarpuypas nitaq cosechapas. 7 Diosmi puntachimuwarqa kay pachapi miraynikichikta puchuchinaypaq chaynataq qamkunatapas hatun salvacionwan kawsachinaypaq. 8 Chaynaqa manam qamkunachu kaymanqa kachamuwarqankichik aswanqa Diosmi Faraonpa consejaqninta ruraruwan chaynapi lliw wasinpi, lliw Egipto nacionpi kamachikuq kanaypaq. 9 Utqayman taytanchikpa kasqanman kutispayá nimuychik: "Kaynatam nin churiki Josey: 'Diosmi lliw Egipto nacionpi churaruwan kamachikuqpaq, hamuyá ama unamuspa. 10 Gosen lawpim hichpaypi *yachanki churikikunawan, willkaykikunawan, ovejaykikunawan, vacaykikunawan hinaspa lliw kapuqnikikunawan. 11 Pichqa wataraq muchuy kaptinpas kaypim mantienesqayki tukuy kapuqnikipas mana tukurunanpaq' " nispa. 12 Wawqey Benjaminwan qamkunam testigo kankichik kaykuna ñoqapuni rimasqaymanta. 13 Willamuychikyá taytayman lliw Egipto nacionpi honrasqa kasqaymanta hinaspa tukuy qawasqaykichikmantapas. Utqaspayá taytayta kayman pusamuychik.

14 Chaynata niruspanmi wawqen Benjaminwan abrazanakuykuspa waqarqaku. 15 Llapallan wawqenkunata muchaykarispam abrasaykuspa waqarqa. Chayraqmi wawqenkunapas Joseyta parlapayarqa.

16 Rey Faraonpa wasinmanmi Joseypa wawqenkuna hamusqan noticia chayarurqa chaywanmi kusikurqa Faraon chaynataq gobiernonpi yanapaqninkunapas. 17 Faraonmi Joseyta nirqa:

—Wawqekikunata nimuy: "Animalnikichikman cargakuspa kutiychik Canaan lawman. 18 Taytaykichikta pusamuychik familiaykichiktawan hinaspa hamuychik ñoqaman. Egipto allpapi kaq allinnintam qosqaykichik hinaptinmi kay allpapi wiñaq kawsayta mikunkichik" nispa. 19 Wawqekikunataqa kamachiytaqyá kay Egipto nacionmanta carretakunata apaspanku churinkunata, warminkunata chaynataq taytaykichikta apamunankupaq. Hampukuchunkuyá. 20 Amayá imankumantapas llakikuchunkuchu, kay Egipto nacionpiqa allin kaqkunam paykunapaq kanqa —nispa.

21 Chaymi Israelpa churinkuna chaynata rurarqaku. Joseymi carretakunata qoykurqa Rey Faraonpa kamachisqanman hina hinaspam qoqawchaykurqa kutispa mikunankupaq. 22 Llapallankumantaqmi qoykurqa mudana pachatapas, Benja-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

minmanñataqmi qoykurqa kimsa kilo parten qollqeta pichqa mudana pachatawan.
23 Taytanmanñataqmi apachirqa chunka asnopi Egipto nacionpa allinnin kaqkunata, chunka china asnopiñataqmi cargarqa kawsayta hinaspam qoqawta apachirqa taytanman hamustin mikunanpaq. 24 Joseymi wawqenkunata aviaspan nirqa:
—Amam ñanpi piñanakunkichikchu —nispa.
25 Chaymi Egipto nacionmanta lloqsispanku Canaan lawpi taytanku Jacobman chayarqaku. 26 Hinaspam willakurqaku:
—¡Joseyqa kawsachkasqam! ¡Lliw Egipto nacionpi kamachikuqmi kasqa! —nispa.
Hinaptinmi Jacob yaqalla desmayarurqa, manataqmi creerqachu.
27 Chaymi Joseypa tukuy paykunaman nisqanta willarqaku. Apanankupaq Joseypa apachisqan carretakunata qawaykuspanñam Jacob rikcharichkaq hina kusikurqa. 28 Chaymi nirqa Israel:
—Kunanqa creeniñam. Churiy Joseyqa kawsachkanchiki, rispayá qawaykamusaq manaraq wañukuchkaspay —nispa.

Egipto nacionman Jacob risqanmanta

46 1 Israelmi tukuy kapuqnintin rirqa Beerseba llaqtaman hinaspam taytan Isaacpa Diosninta adorananpaq wañuchirqa animalkunata. 2 Israeltam mosqoyninpi Dios rimapayaspan nirqa:
—Jacob, Jacob —nispan.
Payñataqmi nirqa:
—¿Imata Taytalláy? —nispa.
3 Chaymi Diosñataq nirqa:
—Ñoqam kani Dios, taytaykipa Diosnin. Ama manchakuychu Egipto nacionman riyta, chaypim hatun nacionta qanmanta hatarichisaq. 4 Ñoqam risaq Egipto nacionman qanwan kuska. Ñoqataqmi kutichimusqayki, wañukuptikipas Joseymi kanqa ladoykipi —nispa.
5 Chaymi Jacob Beerseba llaqtamanta rirqa. Churinkunam aparqaku taytanku Jacobta chaynataq wawakunatapas mamantinta Faraonpa apachimusqan carretakunapi. 6 Jacobmi lliw mirayninkunapiwan rirqaku Egipto nacionman. Animalninkuta qatispam aparqakutaq Canaan lawpi armasqankutapas hinaspam rirqaku Egipto nacionman. 7 Jacobmi Egipto nacionman pusarqa qaripas-warmipas churinkunata, qaripas-warmipas willkankunata hinaspa llapallan mirayninkunata.
8 Egipto nacionman riq Israelpa mirayninkunam otaq Jacobpa mirayninkunam karqa:
Jacobpa piwi churin Ruben. 9 Rubenpa churinñataqmi karqa Hanoc, Falu, Hezron hinaspa Carmi.
10 Simeonpa churinkunañataqmi karqa Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar hinaspa Canaan warmipa wawan Saul.
11 Leviypa churinkunam karqa Gerson, Coat hinaspa Mirari.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Judapa churinkunam karqa Er, Onan, Sela, Fares hinaspa Zara.
Erwan Onanqa wañururqaku Canaan lawpim. Farespa churinkunañataqmi karqa Hezron hinaspa Hamul.
13 Isacarpa churinkunam karqa Tola, Fua, Job hinaspa Simron.
14 Zabulonpa churinkunam karqa Sered, Elon hinaspa Jahleel.
15 Paykunam karqa Jacobpa warmin Leapa wachakusqan mirayninkuna. Paykunam Padan-aram lawpi nacerqaku. Warmi churin Dinatawan yupaptinkum qaripas-warmipas karqa kimsa chunka kimsayoq.
16 Gadpa churinkunam karqa Zifion, Hagui, Ezbon, Suni, Eri, Arodi hinaspa Areli.
17 Aserpa churinkunam karqa Imna, Isua, Isui hinaspa Beria. Paykunapa paninñataqmi karqa Sera. Beriapa churinkunañataqmi karqa Heber hinaspa Malquiel.
18 Paykunam karqa Zilpapi Jacobpa mirayninkuna, Zilpatam Laban qorqa churin Leaman sirvientanpaq, paypa mirayninkunam karqa chunka soqtayoq.
19 Jacobpa warmin Raquelpa wawankunañataqmi karqa Joseywan Benjamin. 20 Egipto llaqtapi Joseypa churinkuna naceqmi karqa Manaseswan Efrain, paykunam karqa On llaqtapi sacerdote Potifarpa churin Asenatpa wawankuna. 21 Benjaminpa churinkunañataqmi karqa Bela, Bequer, Asbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim hinaspa Ard. 22 Warmin Raquelpi Jacobpa mirayninkunam karqa chunka tawayoq runakuna.
23 Danpa churinmi karqa Husim.
24 Neftaliypa churinkunañataqmi karqa Jahzeel, Guni, Jezer hinaspa Silem. 25 Paykunam karqa Bilhapi Jacobpa mirayninkuna. Bilhatam Laban qorqa churin Raquelman sirvientanpaq, Bilhapa mirayninkunamá karqa qanchis runakuna.
26 Jacobwan Egipto nacionman riqkunam karqaku soqta chunka soqtayoq runakuna. Jacobpa churinkunapa warminkunam ichaqa mana yupasqachu karqa. 27 Egiptopi naceq Joseypa churinkunam karqa iskay. Egipto nacionman chayaq Jacobpa llapallan mirayninmi karqa qanchis chunka runakuna.
28 Jacobmi churin Judata ñawpachirqa Joseyman chaynapi Gosen lawman pusananpaq chaymi Gosen lawman chayarqaku. 29 Joseymi carretanta preparaspan rirqa Gosen lawman taytan Israelta chaskinanpaq. Joseymi taytanta rikuykuspan abrazakuykurqa hinaspam waqarqa unaysu. 30 Chaymi Joseyta Israel nirqa:
—Kayqaya kawsachkaqtaraq rikuykuyki, kunanqa wañukusaqñayá —nispa.
31 Joseymi nirqa wawqenkunamanwan taytanpa ayllunkunaman:
—Rispayá willamusaq Rey Faraonman: “Canaan lawpi kaq wawqeykunawan taytaypa ayllunkunam chayaramuwan. 32 Paykunaqa animalniyoq oveja michiqkunam chaymi ovejankuta, vacankuta hinaspa tukuy kapuqninkuta aparamunku” nispay. 33 Rey Faraon qayasuspaykichik “¿Ima oficioyoqtaq kankichik?” nispa tapusuptikichikqa 34 ninkichik: “Kay runallaykikunaqa animalkuna uywakuqllam kaniku warma kayniykumantapunipas chayna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

taq abueloykumantapunipas" nispa. Chaynapim Gosen lawpi *yachankichik Egipto runakunaqa oveja michiqkunataqa millakusqanrayku —nispa.

47 1 Joseymi Rey Faraonman rispan willamurqa:
—Taytaymi wawqeykunapiwan, ovejantin, vacantin hinaspa tukuy kapuqnintin Canaan lawmanta chayaramunku hinaspam Gosen lawpi kachkanku —nispan.

2 Pichqa wawqenkunatam pusaykurqa Rey Faraonpa qayllanman. 3 Faraonmi Joseypa wawqenkunata tapurqa:
—¿Ima oficioyoqtaq kankichik? —nispan.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Kay sirvientekikunaqa oveja michiqkunam kaniku abueloykumantapuni. 4 Kay allpapi *yachakuqmi hamurqaniku animalniykupaq mana pasto kasqanrayku. Canaan lawpiqa llumpaymi kachkan muchuy, chayraykum kay runallaykikunaqa Gosen lawpi yachanaykupaq ruegakuykiku —nispa.

5 Chaymi Joseyta Faraon nirqa:
—Taytaykiwan wawqekikuna kaypiña kachkaptinqa, 6 Egipto allpaqa makikipim kachkan chaynaqa taytaykitawan wawqekikunataqa churamuy Gosen allinnin allpapiyá. Paykunapi yachayniyoq runakuna kasqanta yachaspaykiqa animalniykunamanta cuentallikunanpaqyá churamuy —nispa.

7 Joseymi taytan Jacobta Faraonpa qayllanman pusaykurqa hinaptinmi Jacobqa Faraonpaq bendicionta rimarirqa. 8 Faraonmi Jacobta tapurqa:
—¿Hayka wataykipitaq kachkanki? —nispan.

9 Chaymi Jacob nirqa:
—Ñoqaqa kachkani pachak kimsa chunkan watayoqñam forastero hina purispay, asllata kaspapas sasallatañam kawsarqani, manaraqmi abueloykunapa forastero hina purisqanku watamanqa haypaniraqchu —nispa.

10 Chaynata Jacob nispanmi Faraonpaq bendicionta mañakuspan lloqsimurqa. 11 Faraonpa kamachisqanman hinam taytanmanwan wawqenkunaman Josey qoykurqa Egipto nacionpi allinnin allpata, chaynapimá Ramses lawpi allpayoq karqaku. 12 Joseymi mantienerqa taytantawan wawqenkunata chaynataq taytanpa llapallan familiankunatapas.

Runakunapa favorninpi Joseypa imam rurasqanmanta

13 Muchuy llumpayllaña kasqanraykum mikuyqa mana karqachu enteron chay lawkunapi chaymi Egipto nacionpi kaqkunapas chaynataq Canaan lawpi kaqkunapas muchuywan ñakarirqaku. 14 Egipto nacionpi runakunaman hinaspa Canaan lawpi runakunaman mikuy rantikusqantam Josey huñururqa qollqeta hinaspam Faraonpa wasinpi waqaycharqa. 15 Chaymi Egipto nacionpipas hinaspa Canaan lawpipas qollqe tukuruptin llapallan runakuna hamurqaku Egipto nacionpi Joseyman:
—¡Qowayku mikuyta! ¿Qollqeyku tukurusqanraykuchu wañurusaqku yarqaymanta? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Hinaptinmi Josey nirqa:
—Qollqekichik tukuruptinqa apamuychik animalnikichikta, chaypaqñam mikuyta qosqaykichik —nispa.
17 Chay wata Joseyman animalninkuta apamuspankum kawsayta truecarqaku caballokunawan, ovejakunawan, vacakunawan hinaspa asnokunawan. 18 Chay wata tukuruptinñataqmi payman rispanku nirqaku:
—Señorllayku, manam llullakuykikuchu, cheqaptam lliw qollqeyku tukurun chaynataqmi animalniykupas qam señorniykupaña, manañam imaykupas kanñachu aswanqa chakraykuwan kikillaykuñam. 19 ¿Imanasqataq wañurusaqku qayllaykipiqa chaynataq chakraykupas purmanqa? kawsaywanyá ñoqaykuta chaynataq chakraykutapas rantiwayku chaynapim ñoqaykuqa chakraykupiwan Faraonpaña kasaqku mana wañunaykupaq. Qowaykutaq muhuta chakrayku mana purmananpaq —nispa.
20 Chaymi Josey enteron Egipto nacionpi chakrakunata rantirurqa Faraonpaq llumpay muchuy paykunapi kasqanrayku. Sapakama runakunam Egipto nacionpi chakrankuta *rantikurqaku chaymi chakrakunaqa Faraonpaña rikurirurqa. 21 Chaymi enteron Egipto nacionpi runakuna Faraonpa sirvientenña karurqaku. 22 Sacerdotekunapa chakrallantañam Joseyqa mana rantirurqachu. Paykunaqa Faraonmanta chaskispa mikusqankuraykum mana *rantikurqakuchu chakrankutaqa.
23 Chaymi Josey nirqa runakunata:
—Faraonpaqmi rantiruykichik qamkunata chaynataq chakraykichiktapas, kayqayá muhu, kunanyá tarpumuychik chakrapi. 24 Cosechaspam ichaqa pichqa costalmanta huknin costalta Faraonman qonkichik, wakin tawa costalñataqmi kanqa chakrapi tarpunaykichikpaq hinaspa qamkunapiwan familiaykichik mantienekunaykichikpaq —nispa.
25 Paykunañataqmi nirqaku:
—Kawsachiwarqankikum, ama hina kaspaykiyá Faraonpa sirviententa ruraykullawayku —nispa.
26 Chaymi Egipto nacionpi chakrakunamanta Josey decretarqa pichqa costalmanta huknin costalta Faraonman qonankupaq, chay decretom karqa kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. Sacerdotekunapa chakranmi ichaqa mana Faraonpachu karqa, chayraykum paykunaqa mana pagarqakuchu.

Wañukunallanpaqña Jacobpa imam mañakusqanmanta

27 Israelmi Egipto nacionpi *yacharqa. Gosen lawpim chakrakunata dueñochakurqa hinaspam mirarqa sinchillataña. 28 Jacobmi Egipto nacionpi kawsarqa chunka qanchisniyoq watataraq chaynaqa Jacobpa lliw kawsakusqanmi karqa pachak tawa chunka qanchisniyoq wata.
29 Chayaramurqam Israelpa wañukunan punchaw chaymi churin Joseyta qayachimuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama hina kaspaykiyá makikita churaykuy piernaypa ukunman hinaspayá prometiway kay Egipto nacionpi ama pampawanaykipaq.
30 Abueloykuna hina wañukuptiymi kay Egipto nacionmanta paykunapa sepulturanman apawanki hinaspam chaypi pampaykuwanki —nispa.
Chaymi Josey nirqa:
—Nisqaykiman hinam rurasaq —nispa.
31 Chaymi Jacob nirqa:
—Juramentaykuway —nispan.
Josey juramentaykuptinmi Israel kumuykurqa sawnanpa hawanman.

Efrainpaq hinaspa Manasespaq bendicionta Jacob mañakusqanmanta

48 1 Kaykunapa qepantam Joseyman willamurqaku: "Taytaykim onqosqa kachkan" nispa chaymi Josey churin Manasestawan Efrainta pusarqa.
2 Jacobmanmi willarqaku: "Churiki Joseymi hamuchkan" nispa. Chaymi Israelqa kallpanchakuykuspan camanpi tiyaykurqa. 3 Hinaspam Joseyman nirqa:
—Tukuy Atiyniyoq Diosmi Canaan law Luz nisqan lugarpi rikuriwarqa hinaspam favorniypi rimarispan 4 niwarqa: "Ñoqam churisapata rurasqayki hinaspam achka nacionkunata rurasaq miraynikimanta. Kay allpatapas miraynikimanmi qosaq wiñaypaq herencia kananpaq" nispan. 5 Kay Egipto nacionman manaraq hamuchkaptiy kaypi naceq Efrainwan Manases churikikunaqa ñoqapa churiykuna hinam kanqa imaynam Rubenwan Simeon churiykuna hina. 6 Paykunapa qepan nacemuqkunam ichaqa Efrainpa hinaspa Manasespa sutinpi herenciata chaskinqaku. 7 Padan-aranmanta kutimuptinchikmi mamayki Raquelqa wañururqa Canaan lawpi Efrata llaqtachaman riq ñanpa hichpanpi, chaypim pampamurqani. Chay Efrata llaqtachapa huknin sutinqariki Belen llaqtam —nispa.
8 Israelmi qawarirqa Joseypa churinkunata hinaspam nirqa:
—¿Pikunataq paykunaqa? —nispa.
9 Chaymi Josey nirqa:
—Paykunaqa Diospa qowasqan kay Egipto nacionpi naceq churiykunam —nispa.
Hinaptinmi Jacob nirqa:
—Ñoqaman anchuykachimuy hinaptin Tayta Diosta mañakusaq bendecisqa kanankupaq —nispan.
10 Israelpa ñawinkunam tumpallataña qawakurqa yuyaqña kasqanrayku chaymi churinkunata Josey asuykachiptin Israel abrazaykuspa muchaykarirqa. 11 Israelmi Joseyta nirqa:
—Manam piensarqanichu qam rikuykuytaqa aswanqa Diosmi qawaykachiwan, qawaykachiwantaqmi churikikunatapas —nispan.
12 Chaymi Joseyqa taytanpa moqonmanta warmakunata asurichispan qonqoranpa kumuykurqa pampaman. 13 Joseymi hapiykurqa iskaynin churinkunata. Efraintam hapiykurqa *alleq makinwan Israelpa *ichoq lawninpi, Manasestañataqmi hapiykurqa ichoq makinwan Israelpa alleq lawninpi hinaspam anchuykachirqa taytan Israelman. 14 Ichaqa Israelmi alleq makinta haywariy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuspan sullka kaq Efrainpa umanman churaykurqa, ichoq makintañataqmi churaykurqa Manasespa umanman. Manases piwi kasqanta yachastinmi chaynataqa rurarqa. 15 Joseypaq bendicionta mañakuspanmi nirqa:

Abueloy Abrahampa servisqan Diosmi,
taytay Isaacpapas servisqan Diosmi
nacesqaymanta kunankama uywawarqa.
16 Paymi tukuy mana allinmanta libraqniy Angel karqa.
Paypuniyá bendecichun kay warmakunataqa.
Ñoqapa sutiywanyá,
Abueloy Abrahampa sutinwanyá,
Taytay Isaacpa sutinwanyá
sutichasqa kachunku.
Kay pachapiyá sinchillatañа mirachunku.

17 Efrainpa umanman taytan Jacob *alleq makinta churasqanta qawaykuspam Josey hukmanyarurqa chaymi taytanpa makinta hapiykuspa Efrainpa umanmanta Manasespa umanman cambiarqa. 18 Hinaspam taytanta Josey nirqa:

—Taytáy, amayá chaynataqa ruraychu, Manasesmi piwi churiyqa, paypa umanmanyá *alleq makikitaqa churaykuy —nispa.

19 Taytanñataqmi mana munaspan nirqa:

—Yachanim churilláy, Manasespa mirayninpas kanqa hatun nacionmi, ichaqa sullkanpa miraynin aswan hatun nacion kaptinmi, mirayninmantapas kanqa achkallaña nacionkuna —nispa.

20 Chay punchawpipunim bendecisqa kanankupaq Jacob kaynata rimarirqa:

Qamkunapa sutikichikpim
Israel casta runakuna Diospa bendicionninta
kaynata ninqaku:
“Diosyá yanapasunki
Efraintawan Manasesta hina” nispanku.

Efrainpa sutintam Manasespa sutinmanta puntata rimarirqa. 21 Chaymi Israel nirqa Joseyta:

—Ñoqaqa wañukusaqñam aswanqa Diosmi qamkunawan kanqa hinaspam kutichisunkichik ñawpa abueloykichikpa allpanman. 22 Qanmanmi qoyki wawqekikunamantapas mastaraq herenciata, Amor casta runaSiquenmanta espadaywan hinaspa flechaywan qechusqayta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañukunallanpaqña churinkunapa imaynam kananmanta Jacobpa rimarisqan

49 1 Jacobmi churinkunata qayaykuspan nirqa:
—Huñunakamuychik hinaptin willasqaykichik qepa punchawkunapi imam pasasunaykichikmanta.
2 Jacobpa churinkuna,
huñunakuspayá uyariychik.
Israelpa churinkuna,
kay taytaykichiktayá uyariychik.

3 Ruben, qamqa piwi churiymi kanki.
Qamqa atiyniy hinam kanki.
Kallpaypa qallariyninmi kanki.
Sinchi honrasqam kanki qamqa.
sinchi atiyniyoqmi kanki qamqa.
4 Lloqlla hina mana harkay atinam kanki.
chayraykum mana piwi churiy hinañachu kanki.
Chaynaqa kanki ñoqa taytaykipa
compañeraywan puñusqaykimantam.
Chaynaqa kanki casado vidayta
qanrachasqaykimantam.

5 Simeonwan Leviyqa wawqentinmi kanku.
Armankuwanmi mana amachay atina kanku.
6 Tanteanakusqankumanqa manam yaykuymanchu.
Rimanakuptinkuqa manam hukllawakuymanchu.
Paykunaqa piñakuyninpim runata wañuchirqaku.
Paykunaqa caprichakuspam toropa ankunta kuchurqaku.
7 Ñakasqayá kachunku
piñakuynin nisyu kasqanrayku.
Ñakasqayá kachunku
mana llakipayarikuspa rabiasqankurayku.
Jacobpa miraynin ukupim mirayninkunataqa rakinasaq.
Israel nacionpipas mirayninkunatam cheqechisaq.

8 Juda, qamtam wawqekikuna alabasunki.
Enemigoykikunatam kunkanmanta hapinki.
Wawqekikunam ñawpaqnikipi kumuykusunki.
9 Malta leon hinam kanki, churiy Juda.
Leonpa uñan hinam qamqa kanki, churiy Juda.
Hapimusqaykiwan saksaspam waqtapanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatun leon kaqllam kurkuykachaspayki waqtapanki.
Wawayoq leon hina kachkaptikiqa
¿pitaqsi rikchachisunkimanqa?
10 Judapa mirayninkunamantam reykuna kanqa.
Dueño hamunankamam manataq pipas
qechunqachu rey kaynintaqa.
Payllatañam kasukunqaku runakunaqa.
11 Uvas sachamanmi
malta asnonta wataykunqa.
Sumaqllaña uvas sachamanmi
uña asnochanta wataykunqa.
Vinowanmi payqariki pachanta taqsanqa.
Uvaspa yakunwanmi saconninta taqsanqa.
12 Vinomantapas
aswan mas pukam ñawinkunapas.
Lechemantapas
aswan mas yuraqmi kirunkunapas.
13 Zabulonpa mirayninkunam
lamar qochapa patanpi *yachanqa.
Chaypitaqmi buquekunapa
sayananpas kanqa.
Linderonñataqmi Sidon llaqtakama kanqa.

14 Isacarqa poqosqa asno hinam.
Payqa corralninpi waqtapaq asno hinam.
15 Rikurqam samakuyqa allin kasqanta.
Rikurqataqmi sumaqllaña kasqanta.
Wasanta kurkuykachispam cargaykachikurqa.
Sirviente hinam hukpaq llamkarqa.

16 Danqa castankunatam allinta arreglanqa.
Israelpa huknin ayllun hinam allinta arreglanqa.
17 Payqa ñanpa patanpi culebra hinam.
Pasaq caballokunapa chakinta kachuq hinam.
Payqa sillakuqtapas wichiykachinqa culebra hinam.

18 Tayta Dioslláy salvaykuwanaykitam suyachkani.

19 Gadqa salteasqam kallanqapas.
Ichaqa salteanqam paykunatapas.

20 Aserpa tantanqa kanqa miskillañam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa qonqa reypaq hina miskillaña mikuykunatañam.

21 Neftaliyqa munasqanpi purikuq luwichu hinam.
Payqa kuyayllapaq uñachayoq luwichu hinam.

22 Ruruq kallma hinam Joseyqa.
Pukyupa hichpanpi ruruq sachapa kallman hinam payqa.
Perqapa hawanman mastarikuq kallma hinam payqa.
23 Paytaqa cheqnispankum flechanku.
Flechaqkunaqa siemprepunim wateqanku.
24 Joseyqa flechanantam takyachin allinta.
Kallpanchanmi brazonkunatapas allinneqta.
Chaynataqa ruranqa
Jacobpa atiyniyoq Diosninraykum.
Chaynataqa ruranqa
Israelpa Michiqnin Diosraykum.
Chaynataqa ruranqa
Israelpa harkaqnin Diosraykum.
25 Taytaykipa Diosninmi yanapasunki.
Tukuy Atiyniyoq Diosmi bendecisunki.
Payqa bendecisunki cielokunapi kaqkunawanmi.
Payqa bendecisunki lamar qochapi kaqkunawanmi.
Warmikiqa achka wawakunatayá ñuñuchun.
Warmikiqa achka wawakunatayá wachakuchun.
26 Ñoqa taytaykim bendicionta rimaripuchkayki.
Wiñaypaq kaq orqokunamantapas mastaraqmi bendecichkayki.
Wiñaypaq kaq moqokunamantapas mastaraqmi bendecichkayki.
Qam Joseypa umayki hawanpim
kanqa kay bendicionkunaqa.
Wawqekikunamanta sapaqchasqam
karqanki qamqa.

27 Benjaminqa tisaparuq atoq hinam.
Achikyaruptin hapimusqanta mikuq hinam.
Tardekuqtañataq qechumusqankunata rakinakuq runa hinam.
28 Kay llapallankum karqa Israelpa mirayninmanta chunka iskayniyoq ayllukuna. Chaykunatam taytanku rimarirqa paykunapaq bendicionta mañakuspan.

Jacob wañukuptin pampakusqanmanta

29 Churinkunatam Jacob kamachispan nirqa:
—Wañukuptiymi pampawankichik abueloykunapa pampakusqan sitiopi. Paykunaqa pampakurqa Het casta Efronpa chakranpi kaq machaypim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Chay machayqa kachkan Canaan law Mamrepa chimpan Macpela chakrapim. Chay machaytam Abraham rantirqa Het casta runa Efronmanta chaypi mirayninkuna pampakunanpaq. 31 Chaypim Abrahamtawan warmin Sarata pamparqaku, chaypitaqmi pamparqaku Isaactapas hinaspa warmin Rebecatapas. Chaypitaqmi pamparqani Leatapas. 32 Chakrapiwan machayqa Hetpa mirayninkunamanta rantisqam karqa —nispa.

33 Jacobmi churinkunaman kamachiyta tukuykuspa waqtapaykuspa wañukurqa hinaspam abuelonkunapa kasqanman rirqa.

50 1 Joseymi taytanta abrazaykuspa waqastin muchaykurqa. 2 Joseymi kamachirqa serviqnin medicokunata hampikunawan taytanpa cuerponta chakichinankupaq chaymi medicokuna chakirachirqaku Israelpa cuerponta. 3 Tawa chunka punchawmi chakichinapaq ruranankuman hina chakichirqaku. Egipto runakunañataqmi qanchis chunka punchaw Jacobmanta waqarqaku. 4 Waqasqanku punchawkuna pasaruptinmi Josey rimapayarqa Rey Faraonpa wasinpi kaqkunata:

—Ama hina kaspaykichikyá Faraonta rimapayaykapuwaychik. 5 Taytaymi juramentachiwarqa kaynata: "Wañukuptiymi Canaan lawpi sepulturay toqosqaypi pampawankichik" nispa. Chaynaqa ama hina kaspaykiyá kachaykuway taytay pampaq rinaypaq, chaypunillam kutimusaq.

6 Hinaptinmi Faraon nirqa:

—Rispaykiyá pampamuy taytaykita juramento rurasqaykiman hina —nispa.

7 Joseymi taytan pampaq rirqa, paywantaqmi rirqaku Faraonpa gobiernonpi llapallan yanapaqninkunapas, wasinpi ancianokunapas chaynataq Egipto nacionniyoq llapallan ancianokunapas. 8 Rirqakutaqmi Joseypa wasinmanta llapallan wawqenkunapas, Gosen allpapiqa qeparqaku warmakunallañam ovejakunawan hinaspa vacakunawan. 9 Joseywanmi rirqaku tropakunapas carretakunapi hinaspa caballokunapi achkallaña. 10 Jordan Mayupa chimpan Atad eraman chayaruspankum waqarqaku llumpa-llumpayta. Joseymi qanchis punchawpuni waqasqallanpi karqa taytanmanta. 11 Chay llaqtapi *yachaq Canaan casta runakunam Atad erapi waqasqankuta qawaspanku nirqaku: "Egipto casta runakunapa hatun llakinmi kayqa" nispanku. ChayraykumAbelmizraim sutiwan chay erata suticharqaku, chay eraqa kachkan Jordan Mayupa chimpanpim. 12 Israelpa churinkunam rurarqaku taytanpa kamachisqanman hina. 13 Canaan lawmanmi churinkuna aparqaku hinaspam pamparqaku Macpela chakrapi kaq machaypi, chay chakratam Abraham rantirqa Het casta Efronmanta chaypi mirayninkuna pampakunanpaq, chay chakraqariki karqa Mamre llaqtapa chimpanpim. 14 Joseymi wawqenkunawan hinaspa pampaysiqninkunawan Jacobta pamparuspanku Egipto nacionman kutirqaku.

Wawqenkunata Josey kallpanchasqanmanta

15 Taytanku wañukuptinmi Joseypa wawqenkuna rimanakurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Joseyqa ichapas cheqniwachkanchik hinaspaqa tukuy mana allin rurasqanchikmantachá vengakuruwasunchik —nispa.

16 Chaymi Joseyta nichimurqaku:

—Taytanchikmi manaraq wañukuchkaspa kamachikurqa 17 qanman kaynata ninaykupaq: "Ruegakuykim wawqekikunapa mana allin rurasusqaykita hinaspa huchallikususqaykita pampachaykunaykipaq" nispa. Chaynaqa wawqellayku Josey, kunanmi ruegakuykiku mana allin rurasqaykumanta pampachaykuwanaykikupaq, ñoqaykupas papanchikpa Diosnin adoraqmi kaniku.

Joseymi chaynata rimaptinku waqarqa. 18 Hinaptinmi wawqenkuna hamuspa paypa qayllanpi pakchakuykuspa nirqaku:

—Kunanqa sirvientekikunañam kaniku —nispa.

19 Chaymi Joseyñataq nirqa:

—Ama manchakuychikchu, ñoqaqa manam Dioschu kani. 20 Qamkunam mana allinta piensarqankichik ñoqapa contraypi aswanqa Diosmi allinpaq cambiarurqa kay qawasqaykichikpi hina rurananpaq chaynapi achka runakunata kawsachinanpaq. 21 Chaynaqa amayá manchakuychikchu. Ñoqam qamkunatapas churikichikkunatapas mantienesaq —nispa.

Chaynatam Josey consuelarqa paykunata hinaspam rimapayarqa kuyakuywan.

Joseypa wañukusqanmanta

22 Joseymi *yacharqa Egipto nacionpi taytanpa familiankunapiwan. Joseyqa kawsarqa pachak chunkan watatam. 23 Joseymi rikurqa Efrainpa churinkunata, rikurqataqmi willkankunapa willkantapas. Joseyqa uywarqaraqmi Manasespa churin Maquirpa churinkunatapas.

24 Huk punchawmi wawqenkunata Josey nirqa:

—Wañukusaqñam ñoqaqa ichaqa Diosmi cheqaptapuni watukamusunkichik hinaspam kay nacionmanta pusasunkichik Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman prometekusqan allpaman —nispa.

25 Chaymantam Josey Israelpa mirayninkunata juramentachispan nirqa:

—Diosmi cheqaptapuni watukamusunkichik, chayna kaptinmi tulluykunata kaymanta apankichik —nispan.

26 Joseymi wañukurqa pachak chunkan watayoq chaymi hampikunawan chakichispanku cajonpi churarqaku Egipto nacionpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOISESPA QELLQASQAN ISKAY KAQ LIBRO

ÉXODO

Exodo ninanqa “lloqsiy” otaq “ripukuy” ninanmi. Kay libroqa willakun Egipto nacionmanta Israel runakunapa lloqsimusqanmantam, paykunaqa lloqsimurqaku Moisespa pusasqanmi. Moisesman Tayta Dios rikuriykuspanmi kamachirqa Israel runakunata sirviente kasqankumanta libramuspan Canaan lawman pusananpaq. Chay allpatam Dios prometerqa Israel casta runakunapa ñawpa abuelonkunaman. Kay libroqa willakuntaqmi imaynam Israel casta runakunata Tayta Dios chunniqpi huk nacion rurasqanmantapas. Willakuntaqmi paypa munasqanman hina reglamentokuna qosqanmantapas.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Israel runakuna Egipto nacionpi sirviente kasqankumanta, Moisespa nacesqanmanta, mozo kasqanmanta, Moisesta chunniqpi Tayta Dios qayasqanmanta, ñakarichiqninku Rey Faraonwan parlasqanmanta hinaspa Pascua Fiestata ruraspa Egiptomanta lloqsimusqankumanta (1:1-15:2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Sinai Orqoman chayanankukama purisqanku chunniqpi tukuy ima sucedekusqanmanta (15:22-24:18).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun contratota Dios ruraspa leyninkuna qosqanmanta. Chay leykunam karqa runamasinkuwan imaynam kawsanankumanta, llaqtapi gobiernaqkunapaq leykunamanta hinaspa Diosta adoranankupaq leykunamanta. Tayta Diosmi kamachirqa chunniqpi paypa karpanta ruranankupaq hinaspa chay karpapi ofrendakunata qonankupaq (25-40).

Egipto nacionpi Israelpa mirayninkuna ñakarisqanmanta

1 1 Israelpa churinkunam Egipto nacionman yaykurqaku, paykunawanmi yaykurqa taytanku Israelpas, sapakamam yaykurqaku familiantin.
Israelpa chay churinkunam karqa: 2 Ruben, Simeon, Leviy, Juda, 3 Isacar, Zabulon, Benjamin, 4 Dan, Neftaliy, Gad hinaspa Aser. 5 Israelpa otaq Jacobpa mirayninkunam qanchis chunka karqa. Joseyqa Egipto nacionpiñam kachkarqa.

6 Wañukurqañam Joseywan llapallan wawqenkunapas hinaspa llapallan chay wiñaymasinkunapas. 7 Ichaqa Israelpa mirayninkunam sisi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaña mancharikuypaqta mirarurqaku hinaspam sinchi atiyniyoq karqaku chaymi Egipto nacionpas paykunawan huntarurqa.

8 Chaymantam Egipto nacionpi munaychakurqa Joseyta mana reqsiq huk mosoq reyña. 9 Paymi runankunata nirqa:

—Kay Israelpa miraynin runakunaqa llumpayllatañam achkayarunku hinaspapas aswan atiyniyoqmi ñoqanchikmantaqa kachkanku. 10 Chaynaqa yachaywanyá imatapas rurasunchik paykunapa contranpi chaynapi ama miranankupaq. Yanqañataqmi ima guerrapas karuptin enemigonchikkunaman hukllawakuykuspa peleanman contranchikpi hinaspa ripukunmanku nacionninchikmanta —nispa.

11 Chayraykum Egipto runakuna churarqaku capatazkunata debaldella sasa llamkaykunawan Israelpa mirayninkunata ñakarichinankupaq. Paykunawanmi rurachirqaku kawsaykuna churana Piton llaqtatawan Ramses llaqtata, chay llaqtakunapim Rey Faraon waqaychaq kawsaykunata. 12 Aswanqa maynata ñakarichiptinkupas aswanraqmi mirarqaku chaynapim Egipto runakuna karqaku mancharisqallaña Israelpa mirayninkunawan.

13 Egipto runakunamá maqa-maqarispa servichikurqaku Israelpa mirayninkunawan. 14 Ñakarichirqakumá mana aguantay atina sasallaña llamkaykunapi, mitu ruraypi, adobe chutaypi hinaspa campopi tukuy llamkaypi. Tukuy chay ruraypim Israelpa mirayninkunawan maqa-maqarispa servichikurqaku.

15 Egipto nacionpi reyqa kamachirqataqmi Hebreo casta iskay parterakunatapas. Hukninmi karqa Sifra, hukniñataqmi karqa Fua, paykunatam nirqa:

16 —Hebreo casta warmikunata atiendespaykichikqa qawankichikmi imam kasqanta, qari kaptinqa wañuchinkichikmi, warmi kaptinñataqmi ama imanankichikpaschu —nispa.

17 Ichaqa parterakunam Diosta respetaspanku Egipto nacionpi reypa kamachisqantaqa mana kasukurqakuchu, qari wawakunataqa manamá wañuchirqakuchu. 18 Chaymi parterakunata rey qayachispan nirqa:

—¿Imanasqataq qari wawakunataqa kawsachirqankichik? —nispa.

19 Hinaptinmi Egipto nacionpi Rey Faraonta parterakuna nirqaku:

—Hebreo casta warmikunaqa manam Egipto warmikuna hinachu. Paykunaqa kallpasapa kaspankum partera manaraqpas chayachkaptin wachakurunkuña —nispa.

20 Parterakunatam Dios favorecerqa chaymi Israel runakuna mirarurqaku ancha munayniyoq karunankukama. 21 Parterakuna Diosta respetasqanraykum Diospas familiankunata achkayachirqa. 22 Chaymi Faraon kamachirqa lliw runankunata:

—Llapallan Hebreo casta qari wawa naceqtaqa mayumanyá wischuychik, llapallan warmi wawakunatam ichaqa ama imanankichikchu —nispa.

Moisespa nacesqanmanta

2 1 Leviypa ayllunmantam huk qari casarakurqa hina Leviy castanmanta warmiwan. 2 Chay warmim wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaymi suma-sumaq kasqanta qawaykuspan pakarurqa kimsa killapuni. 3 Manaña pakayta atispanmi tuturamanta rurasqa canastillata hapiykuspan chapusqa breawan llusiparqa yaku mana yaykunanpaq. Chayman wawata churaykuspam Nilo Mayupa patanpi tuturakunapa chawpinpi saqeykurqa. 4 Hinaspam wawapa panintañataq karullapi sayachirqa imam pasasqanta qawananpaq.

5 Faraonpa warmi churinmi rirqa mayuta bañakuq chaymi compañaqnin sipaskunawan mayu patanpi purichkaptinku Faraonpa churin rikururqa tuturakunapa chawpinpi canastillata, paymi huknin sirvientanwan apachimurqa. 6 Kichaykuspa qawaykuptinmi chaypiqa wawa waqachkasqa chaymi Faraonpa churin llakirikuspan nirqa:

—Hebreo casta wawacham kayqa —nispa.

7 Chaymi wawapa panin nirqa Faraonpa warmi churinta:

—Kay wawata ñuñupusunaykipaq ¿qayarapamuykimanchu hebreo casta warmita? —nispa.

8 Faraonpa warmi churinñataqmi nirqa:

—Arí, qayaramuyá —nispa.

Chaymi chay sipasqa pasaspan wawapa mamallanta qayaramurqa.

9 Paytam Faraonpa warmi churin nirqa:

—Apay kay wawata hinaspa ñuñupamuway, ñoqam pagapusqayki —nispa.

Chaymi wawata apaspan uywamurqa. 10 Wawa wiñaruptinmi Faraonpa warmi churinman entregarqa, payñataqmi wawachakuspanMoiseswan suticharqa: “Yakumanta horqomusqaymi” nispan.

Egipto nacionmanta Moises lluptikusqanmanta

11 Chaymantam Moisesqa mozoyaruspanña lloqsirqa castankuna watukuq hinaspam qawarqa sasa llamkaykunawan ñakarisqankuta. Qawarqataqmi Hebreo castamasin runata Egipto runa maqasqantapas. 12 Chaymi kaylawninta-waklawninta qawaykacharikuspan mana pipas chaypi kasqanta qawaspan wañurachirqa Egipto runata hinaspam pamparurqa aqopi. 13 Paqarinnintin punchawpas lloqsispanmi hebreo casta iskay runakunata maqanakuchkaqta rikururqa hinaspam faltayoqta nirqa:

—¿Imanasqataq maqanki castaykita? —nispa.

14 Chaymi payñataq nirqa:

—¿Pitaq qamtaqa churasurqanki ñoqaykupa jefeyku hinaspa juezniyku kanaykipaq? ¿Egipto runata wañurachispachu ñoqatapas wañurachiwayta munachkanki? —nispa.

Hinaptinmi Moisesqa mancharikuruspan sonqonpi nirqa: “Cheqaptapunim kay rurasqaytaqa yacharunku” nispa. 15 Chay rurasqanta Faraon yacharuspanmi Moisesta wañurachiypi rirqa. Hinaptinmi Moisesqa Faraonmanta ayqekurqa Madian lawpi *yachananpaq. Chayman chayaruspanñataqmi tiyaykurqa pozopa patanpi.

16 Madian law sacerdotepam qanchis warmi churinkuna karqa, paykunam taytanpa ovejankunata tomachinanpaq artesakunaman yaku horqoq hamurqa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ku. 17Ichaqa michiqkuna hamuspanmi sipaskunata qarqorurqa. Chaymi Moises hatarispan sipaskunata defienderqa, ovejankunamanpas yakutam tomachirqa.
18Reuel sutiyoq taytankuman sipaskuna kutiruptinkuñataqmi pay tapurqa:
—¿Imanasqataq kunanqa chaylla kutiramunkichik? —nispa.
19Hinaptinmi paykuna nirqa:
—Egipto runam defiendewarqaku michiqkunamanta hinaspam yakutapas horqopuwaspanku ovejakunaman tomachirqa —nispa.
20Chaymi taytanku tapurqa:
—¿Maypitaq payqa kachkan? ¿Imanasqataq saqeramunkichik? Qayamuychik mikunanpaq —nispa.
21Chaymi pusaramuptinku Moises aceptarqa Reuelwan *yachananpaq. Chaymantam Reuelqa Moisesta casarachirqa churin Seforawan. 22Chay warmin qari wawata wachakuruptinmi Moises suticharqa Gersonwan: "Forasterom ñoqaqa kani runapa llaqtanpi" nispa.
23Achka wata pasaruptinmi Egipto nacionpi chay rey wañururqa. Israelpa mirayninkunañataqmi sonqonkumanta llakikurqa sirviente kasqankurayku chaymi waqaspanku mañakurqaku Diosta. 24"Ay, ay" nisqankuta Dios uyarispanmi mana qonqarqachu Abrahanwan, Isaacwan hinaspa Jacobwan contrato rurasqanta. 25Diosmi qawarirqa Israelpa mirayninkuna imaynam tarikusqankuta.

Moisesta Dios kamachisqanmanta

3 1Moisesmi Madian lawpi sacerdoteJetro suegronpa ovejankunata michichkaspan qatirqa chunniq orqopa qepanman hinaspam chayarurqaHoreb sutiyoq Diospa orqonman. 2Chaymi Tayta Diospa angelnin rikuriykurqa Moisesman rupachkaq ninapi, chayqa karqa tankar kichkapim. Moises sumaqta qawaykuptinmi tankar kichkaqa rupaspapas mana kañakurqachu 3chaymi Moises nirqa:
—Qawaramusaq kunallan wak admirakuypaq rikusqayta. ¿Imanasqataq wak tankar kichkaqa rupaspapas mana tukurunchu? —nispa.
4Qawaykunanpaq riqta Tayta Dios qawaykuspanmi tankar kichkamanta qayamurqa:
—¡Moises, Moises! —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—¿Imata, señor? —nispa.
5Chaymi Diosñataq nirqa:
—Ama asuykamuwaychu. *Usutaykita horqokuy, sarusqayki allpaqa ñoqapaq sapaqchasqam —nispa.
6Diosqa nirqataqmi:
—Ñoqaqa kani abueloyki Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi —nispa.
Chaymi Moises uyanta tapakuykurqa Dios qawaykuyta manchakuspan.
7Tayta Diosqa nirqataqmi:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qawachkanim Egipto nacionpi runaykunapa ñakarisqanta, uyarichkanitaqmi llamkachiqninkunarayku waqasqankutapas. Yachanitaqmi nanaypi kallasqankutapas. 8 Chaymi uraykamuni Egipto runakunamanta libranaypaq. Egipto nacionmantam tukuy imakunapapas kasqan hatun sumaq allpaman paykunata pusasaq. Chay allpapim *yachachkanku Canaan casta runakuna, Het casta runakuna, Amor casta runakuna, Ferez casta runakuna, Hiv casta runakuna hinaspa Jebus casta runakuna. 9 Israelpa mirayninkuna waqasqantam uyariruni, rikunitaqmi Egipto runakunapa ñakarichisqantapas. 10 Chayraykum kunan Faraonman kachasqayki Israelpa miraynin runakunata Egipto nacionmanta horqomunaykipaq.

11 Chaymi Diosta Moises nirqa:

—¿Pitaq ñoqaqa kani Rey Faraonman rinaypaqqa hinaspa Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkuna horqomunaypaqqa? —nispa.

12 Hinaptinmi Dios nirqa:

—Ñoqam yanapasqayki, qamta kachasqay señalmi kayna kanqa: Egipto nacionmanta runaykunata horqomuspaykim kay orqopi yupaychawankichik.

13 Ichaqa Moisesmi Diosta nirqa:

—Israelpa mirayninkunaman rispaymi nimusaq: “Abueloykichikkunapa Diosninmi qamkunaman kachamuwan” nispa. “¿Imataq sutin?” nispa tapuwaptinqa ¿Imanisaqtaq paykunataqa?

14 Chaymi Diosñataq Moisesta nirqa:

—Ñoqaqa Kani Hina Kaqllam. Chaynaqa Israelpa mirayninkunamanmá ninki: “ ‘ÑOQAM KANI’ sutiyoqmi qamkunaman kachamuwan” nispa.

15 Kasqallanmi Moisesta Dios nirqa:

—Kaynatam Israelpa mirayninkunaman ninki: “Abueloykichik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi kachamuwan qamkunaman. Payqa Tayta Diosmi” nispa. Kaymá wiñaypaq sutiyqa, chay sutiywanmi yuyariwankichik wiña-wiñaypaq. 16 Israelpa ancianonkunata huñumuspayá nimuy: “Abueloykichik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi rikuriykuwaspa niwarqa: ‘Cheqaptapunim qamkunata watukamuykichik Egipto nacionpi imam rurasusqaykichikta qawanaypaq. 17 Ñoqam Egipto nacionpi ñakarisqaykichikmanta horqomusqaykichik Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa, Amor casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa allpanman pusanaypaq. Chayqa tukuy imakunapapas kasqan allpam’ nispa.” 18 Israelpa ancianonkuna kasususpaykim qanwan kuska rinqaku chaymi Egipto nacionpi reyta ninkichik: “Hebreo castakunapa yupaychasqan Tayta Diosmi tariramuwanku chayraykum kunan risaqku chunniqman kimsa punchaw puriyta chaynapi yupaychasqayku Tayta Diosman animalkunata wañuchipuspa adoramunaykupaq” nispa. 19 Aswanqa ñoqam yachani Egipto nacionpi reyqa mana kacharisunaykichikta. Kacharisunkichikqa atiyniywan horqoptiyñam. 20 Ñoqam atiyniywan Egipto runakunata castigasaq tukuy rikchaq admirakuypaq rurayniykunawan, chaymantañam Faraonqa kachaykusunkichik. 21 Ñoqam favorecechisqaykichik Egipto runakunapa qayllanpi chaynapim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ripuspaykichikpas tukuy imata apakunkichik. 22 Sapa warmim vecinanmanta
hinaspa samapakuqnin warmimanta mañanqa qori-qollqe alhajakunata hinas-
pa pachakunata, chaykunawanmi churachinkichik churi-wawaykichikkunata.
Chaynatamá qechunkichik Egipto runakunapa tukuy imankunata —nispa.

4 1 Chaymi Moisesñataq Diosta nirqa:
—Paykunaqa manachá creewanqachu nitaqchá kasuwanqachu.
Paykunaqa niwanqachá: “Tayta Diosqa manam rikurisurqankichu” nispa.
2 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—¿Imataq chay makikipi kachkan? —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Tawnam —nispa.
3 Hinaptinmi Dios kamachirqa:
—Pampaman wischuy —nispa.
Moises pampaman wischuykuptinmi culebraman tikrakururqa chaymi
Moises ayqekurqa. 4 Ichaqa Moisestam Tayta Dios nirqa:
—Chupanmanta hapiruy —nispa.
Moises hapiruptinmi makinpi kaqlla tawnayarurqa. Chaymi Tayta Dios nirqa:
5 —Kay señalraykum creenqaku abueloykichik Abrahampa, Isaacpa
hinaspa Jacobpa yupaychasqan Tayta Dios qanman rikurisusqaykita.
6 Makikita hinay oqllaynikiman —nispa.
Moises oqllayninman makinta hinaykuspa horqoykuptinmi makinqa riti
hina yuraqllaña lepra onqoywan kachkasqa. 7 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Yapatawan makikita oqllaynikiman hinay —nispa.
Chaymi makinta oqllayninman hinaykuspa horqoykuptin makinqa
cuerpon hina sanoy-sanoyña kachkasqa. 8 Tayta Diosqa nirqataqmi:
—Sichu punta kaq señalwan mana creespa mana kasukuspankuqa icha-
pas qepa kaq señalwanqa creenmanku. 9 Chay iskay señalkunata mana
creeptinkuqa nitaq nisqaykitapas mana kasukuptinkuqa yakutam wisiy-
kunki mayumanta hinaspam hichaykunki chaki allpaman hinaptinmi
mayumanta wisisqayki yakuqa allpapi yawaryarunqa —nispa.
10 Chaymi Tayta Diosta Moises nirqa:
—¡Ay Señorlláy! Ñawpaqpas-kunanpas ñoqaqa manam rimaysapa runa-
chu kani, kay serviqnikiqa mana rimakuy atiqmi kani —nispan.
11 Hinaptinmi Tayta Dios payta nirqa:
—¿Pitaq runaman simita qorqa? ¿Pitaq unancharqa mana rimaqta,
mana uyariqta? ¿Pitaq unancharqa qawakuqta hinaspa ñawsata? ¿Ma-
nachu ñoqa Tayta Dios? 12 Chaynaqa kunanyá riy, ñoqam rimachiqniki
kasaq, ñoqataqmi yachachisqayki imam rimanaykitapas —nispa.
13 Chaymi Moises nirqa:
—¡Ay Señorllay! Pim kachanaykitayá kachayqa —nispa.
14 Tayta Diosñataqmi Moisespaq llumpayta piñakuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqaqa reqsinim Leviy casta wawqeki Aaronta. Paymi rimanqa. Paymi taripamusuchkanki, qawaykususpaykim sonqonpi kusikunqa. 15 Qanmi rimapayanki payta, yachachinkitaqmi imam ninantapas, ñoqam yachachisqaykichik imam rimanaykichiktawan imam ruranaykichiktaqa. 16 Paymi rimapayanqa runakunaman qampa rantikipi, qampa rimanaykita hinam rimanqa, qamñataqmi kanki ñoqapa rantiypi. 17 Chay tawnata apaspam señalkunata ruranki.

Egipto nacionman Moisespa kutisqanmanta

18 Moisesmi suegron Jetropa wasinman kutiruspan nirqa:

—Kunanmi kutisaq Egipto nacionpi kaq castaykunaman kawsasqankupas wañusqankupas yachamunaypaq —nispa.

Hinaptinmi suegronñataq nirqa:

—Riyá allinlla —nispa.

19 Madian lawpi Moises kachkaptinraqmi payta Tayta Dios nirqa:

—Kutiy Egipto nacionman, llapallan wañuchiy munasuqnikikunaqa wañurunñam —nispa.

20 Chaymi Moisesqa warmintawan churinkunata huk asnoman sillaykachispa kutikurqa Egipto nacionman. Moisesqa aparqataqmi Diospa tawnantapas. 21 Chaymantam Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Egipto nacionman kutispaykiqa amam qonqankichu chay rurachisqay llapallan milagrokuna Faraonpa qayllanpi rurayta. Ñoqañataqmi sonqonta rumiyarachisaq runaykunata mana kacharinanpaq. 22 Faraontam ninki: “Tayta Diosmi kaynata nin: ‘Israel casta runakunaqa piwi churiy hinam, 23 ñam nirqaykiña serviwananpaq churiyta kacharinaykipaq aswanqa manam munarqankichu kachariyta. Chaynaqa ñoqam piwi churikita wañurachisaq’ nispa.”

24 Ñanpi familiantin samana wasipi kachkaptinmi Tayta Dios tuta rikuriykurqa Moisesta wañurachinanpaq. 25 Chaymi warmin Sefora ñawchi rumita hapiykuspan wawanpa qari kayninpa qarachanta kuchururqa hinaspam Moisespa chakinman tupaykachirqa:

—Cheqaptapas qamqa kanki yawarwan chapukusqa qosaymi —nispa.

26 Chaymi Dios mana wañurachirqachu. Chay señalraykum Sefora nirqa: “yawarwan chapukusqa qosaymi” nispa.

27 Aarontapas Tayta Diosmi nirqa:

—Chunniqta riy Moises taripaq —nispa.

Chaymi pay rispan tupaykurqa Diospa orqonpi, payta rimakuykuspanmi muchaykurqa.

28 Chaymi Aaronman Moises willarqa:

—Tayta Diosmi kachamuwan kaykunata rimanaypaq, kamachiwantaqmi tukuy kay señalkuna ruranaypaqpas —nispa.

29 Moiseswan Aaron rispankum Israelpa mirayninkunamanta llapallan ancianokunata huñururqaku. 30 Chaymi Aaron paykunaman willarqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa tukuy ima Moisesman nimusqanta, runakunapa rikusqantataqmi señalkunatapas rurarqa.

31 Chaymi paykunata runakuna creerqaku. Israelpa mirayninkunam Tayta Dios paykunata watukusqanta yachaykuspanku hinaspa ñakarisqankuta Dios qawaykusqanta uyariykuspanku kumuykuspa adorarqaku Diosta.

Moiseswan Aaron Rey Faraonta rimapayasqankumanta

5 1 Chaymantam Moiseswan Aaron yaykurqaku Faraonman hinaspam payta nirqaku:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: "Runaykunata kachariy chunniqpi fiestata rurapuqniy rinankupaq" nispa.

2 Chaymi Rey Faraonñataq nirqa:

—¿Pitaq Tayta Diosqa kasunaypaq hinaspa Israel castakunata kachaykunaypaqqa? Tayta Diostaqa manam reqsinichu manataqmi Israel castakunataqa kachariymanchu —nispa.

3 Chaymi paykuna nirqaku:

—Hebreo castakunapa Diosninmi ñoqaykuta tariramuwanku. Kachaykuwaykuyá kimsa punchaw puriy chunniqta riruspa yupaychasqayku Tayta Diosman animalkunata wañuchipuspa adoramunaykupaq, mana chayqa ñoqaykumanmi hamurunman peste onqoypas otaq guerrapas —nispa.

4 Ichaqa Egipto nacionpi reymi paykunata nirqa:

—Yaw Moiseswan, Aaron ¿imanasqataq llamkayninkumanta runakunata sayarachinkichik? Llamkaynikichikman riychik —nispa.

5 Faraonmi nirqataq:

—Kunanqa qamkunapa castaykichikqa achkallañam. ¿Qamkunañataqchu samarachinkichik llamkanankumanta? —nispa.

6 Hinaptinmi chay punchawpuni llamkachiqkunatawan capatazkunata Faraon kamachirqa:

7 —Qayninpakuna hinaqa amam runakunapaq pajata huñuchipunkichikchu adobe chutanankupaq, kunanqa kikinkuñayá huñuchunku pajatapas. 8 Ichaqa qayninpakuna adobe ruranankuta hinam rurachinkichik, amam imaniraqtapas menosyachinkichikchu. Ociosom kachkanku chaymi rimachkanku: "Animalkunata wañuchispayá adoramusunchik Diosninchikta" nispa. 9 As allinta llamkachiychik chaypi ocupakuspa llulla rimaykunata ama uyarinankupaq.

10 Chaymi llamkachiqkuna hinaspa capatazkuna lloqsispanku runakunata nirqaku:

—Kaynatam Rey Faraon nin: "Manañam pajataqa qoykichikmanchu. 11 Chaynaqa rispayá huñumuychik pajata maymantapas ichaqa imam llamkanaykichikqa amam imayniraqtapas menosyanqachu" nispa.

12 Chaymi Israel runakuna cheqerirqaku lliw Egipto nacionman pajapa rantinpi rastrojotaña huñumunankupaq. 13 Llamkachiqkunañataqmi hikutarqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Paja qosusqaykichikpi hina tukuychik sapa punchaw llamkanaykichikta chay punchawllapi —nispa.
14 Faraonpa llamkachiqninkunam Israelpa mirayninmanta capatazkuna churasqankuta azoterqaku:
—¿Imanasqataq qayninpakuna hina adobe chutanaykichiktaqa mana tukuchinkichikchu qayna punchawpas nitaq kunan punchawpas? —nispa.
15 Chaymi Israelpa miraynin capatazkuna quejakuq yaykuspanku Faraonta nirqaku:
—¿Imanasqataq kayta rurawankiku sirvientekikunataqa? 16 Mana paja qosqam sirvientekikunaqa llamkachkaniku chaywanpas llamkachiqkunam niwanku: "Ruramuychik adobekunata" nispa. Chaynapim kay sirvientekikunaqa azotesqa kachkaniku, runaykikunam huchayoqqa, manam ñoqaykuchu —nispa.
17 Ichaqa Faraonmi nirqa:
—Ociosom kachkankichik, arí, ociosom, chayraykum nichkankichik: "Hakuchikyá Tayta Diospaq animalkunata wañuchipamusun adoramunanchikpaq" nispa. 18 ¡Pasawaychik hinaspa llamkamuychik! Manam pajataqa qosunkichikchu, adobetañataqmi entregankichik hina ruranaykichikta hinalla.
19 Israelpa miraynin capatazkunam sasachakuypi rikurirurqaku: "Amam menosyachinkichikchu sapa punchaw adobe chutaytaqa" nisqanwan.
20 Chaymi Faraonpa ñawpaqninmanta lloqsiramuspanku hawapi suyaqnin Moiseswan hinaspa Aaronwan tuparurqaku. 21 Paykunatam nirqaku:
—Tayta Diosyá qawasunkichik hinaspa castigasunkichik. Qamkunaraykum Faraonqa runankunapiwan cheqnipakuruwaspanku wañuchiwaykupi richkanku.

Diosta Moises mañakusqanmanta

22 Chaymi Tayta Diosta huktawan mañakuspan Moises nirqa:
—Señorlláy ¿imanasqataq mana allinta ruranki kay runakunata? ¿Imapaqtaq kachamuwarqanki? 23 Faraonman qampa sutikipi rimapayaq yaykusqaymantapunim runaykikunataqa mana allinta Faraonqa rurachkan. Qamqa manamá runaykikunataqa libraykunkichu —nispa.

6 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Kunanmi qawanki Faraonta imam rurasqayta, hatun atiyniywanmi kachaykusunkichik, atiyniywantaqmi wischurusunkichik nacionninmantapas.

Moiseta huktawan Dios kamachisqanmanta

2 Moisesta rimapayaspam Dios nirqa:
—Ñoqam kani Tayta Dios. 3 Rikurirqanim Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman "Tukuy Atiyniyoq Dios" sutiywan reqsichikuspay, aswanqa Tayta Dios sutiypiqa paykunamanqa manam reqsichikurqanichu. 4 Chaynataqmi contratoyta rurarqani paykunawan Canaan allpata qonaypaq. Chaypim paykunaqa *yachapakuspanku forastero karqaku. 5 Yachanitaqmi Israelpa mirayninkunaqa sonqonkumanta llakikusqankuta. Paykunatam Egipto runakuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

servichikuchkanku ichaqa contratoytaqa manam qonqanichu. 6 Chayraykum
Israelpa mirayninkunata ninki: “Ñoqam kani Tayta Dios chaymi ñoqa hor-
qosqaykichik Egipto nacionpi sasa llamkaykunamanta, librasqaykichiktaqmi
servipakuq kasqaykichikmantapas. Atiyniywanmi salvasqaykichik hatun
castigokunawan. 7 Runaykunaña kaptikichikmi ñoqañataq Diosnikichik kasaq.
Qamkunam yachankichik Egipto nacionpi sasa llamkaykunamanta horqoq
yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta. 8 Abrahanman, Isaacman hinaspa
Jacobman qonaypaq jurasqay allpamanmi yaykuchisqaykichik. Chay allpatam
qosqaykichik dueñoña kanaykichikpaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

9 Chaymantam Moises rimapayarqa Israelpa mirayninkunata. Aswanqa
paykunam Moisesta mana kasurqakuchu sasallaña servipakuypi kaspa
mana pacienciayoq kasqankurayku. 10 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

11 —Yaykuspayá Egipto nacionpi Rey Faraonta rimapayay Israelpa mi-
rayninkunata kay allpamanta kachaykunanpaq —nispa.

12 Chaymi Moisesñataq Tayta Diosta nirqa:

—Israelpa mirayninkunaqa manam kasuwanchu. Chaynaqa Faraonqa
¿imaynamá kasuwanqa kay mana rimakuy atiqtaqa —nispa.

13 Hinaptinmi Tayta Dios rimapayarqa Aarontawan Moisesta. Kama-
chirqataqmi Israelpa mirayninkunatapas hinaspa Rey Faraontapas Egipto
nacionmanta Israelpa mirayninkunata horqonanpaq.

Aaronpa hinaspa Moisespa ñawpa abuelonkunamanta

14 Ñawpa abuelonkupa familianman hina jefekunam kaykuna:

Israelpa piwi churin Rubenpa churinkunam karqa Hanoc, Falu, Hezron
hinaspa Carmi. Paykunamá karqa Rubenpa ayllunkuna.

15 Simeonpa churinkunam karqa Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar hi-
naspa Canaan warmipa wawan Saul. Paykunamá karqa Simeonpa ayllunkuna.

16 Leviypa churinkunañataqmi mirayninkuman hina karqa Gerson,
Coat hinaspa Merari. Leviymi kawsakurqa pachak kimsa chunkan qan-
chisniyoq watata. 17 Gersonpa churinkunam ayllunkunaman hina karqa
Libni hinaspa Simei. 18 Coatpa churinkunam karqa Amram, Izhar, Hebron
hinaspa Uziel. Chay Coatmi kawsakurqa pachak kimsa chunkan kimsa-
yoq watata. 19 Meraripa churinkunam karqa Mahliwan Musi. Paykunamá
Leviypa ayllunkuna karqa mirayninkuman hina.

20 Amranmi casarakurqa tian Jocabedwan chaymi pay wachakururqa Aaronta-
wan Moisesta. Amranmi kawsakurqa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq watata.

21 Izharpa churinkunam karqa Corey, Nefeg hinaspa Zicri.

22 Uzielpa churinkunam karqa Misael, Elzafan hinaspa Sitri.

23 Aaronmi casarakurqa Aminadabpa churin otaq Naasonpa panin Elizabet-
wan. Elizabetmi wachakurqa Nadabta, Abiuta, Eleazarta hinaspa Itamarta.

24 Coreypa churinkunam karqa Asir, Elcana hinaspa Abiasaf. Payku-
nam Corey castapa ayllunkuna karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Aaronpa churin Eleazarpas, Futielpa huknin warmi churinwanmi
casarakurqa chaymi wachakurqa Fineesta. Paykunam jefekuna karqaku
taytanku Leviy casta ayllukunaman hina.
26 Kay Aarontawan Moisestam Tayta Dios kamachirqa Egipto na-
cionmanta Israelpa mirayninkunata tropa-tropata horqomunankupaq.
27 Moiseswan Aaronmi kikinkupuni Rey Faraonta rimapayarqaku Egipto
nacionmanta Israelpa mirayninkunata kacharinanpaq.

Moisestawan Aaronta Dios qayasqanmanta

28 Egipto nacionpi chay punchaw Moisesta Tayta Dios rimapayaspanmi 29 nirqa:
—Ñoqam kani Tayta Dios. Ñoqapa tukuy nisqaykunatayá willay Egipto
nacionpi Rey Faraonman.
30 Aswanqa Moisesmi nirqa Tayta Diosta:
—Ñoqaqa mana rimakuy atiq runam kani ¿imaynamá uyariwanqa Fa-
raonqa? —nispa.

7 1 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Qamtaqa diosta hinam churaruyki Faraonpaq, wawqeki Aaronñataqmi
kanqa qanmanta willakuq hina. 2 Qanmi ninki ñoqapa tukuy kamachisqay-
kunata hinaptinmi wawqeki Aaron rimanqa Faraonwan chaynapi Israelpa
mirayninkunata Egipto nacionmanta kacharinanpaq. 3 Aswanqa ñoqam Faraon-
pa sonqonta rumiyarachisaq hinaspam Egipto nacionpi achka-achka señalkunata
hinaspa milagroykunata rurasaq. 4 Faraonqa manam uyarisunkichikchu.
Aswanqa ñoqam Egipto nacionta castigasaq mancharikuypaq castigokuna-
wan hinaspam Israelpa miraynin tropaykunata horqosaq. 5 Egipto runakunata
atiyniywan castigaspa Israelpa mirayninkunata paykunapa chawpinmanta hor-
qoptiymi Egipto runakuna yachanqaku ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.
6 Chaymi Moiseswan Aaron, Tayta Diospa kamachisqanman hina ru-
rarqaku. 7 Faraonwan rimasqan tiempopim Moises karqa pusaq chunka
watanpiña, Aaronñataqmi karqa pusaq chunka kimsayoq watanpiña.

Culebraman tikrakuruq Aaronpa tawnanmanta

8 Moisesmanwan Aaronmanmi Tayta Dios nirqa:
9 —“Qawachiway milagrota” nispa Faraon nisuptikichikqa Aarontam
ninki: “Hapiy tawnaykita hinaspa Faraonpa ñawpaqninman wischuykuy
culebraman tikrakunanpaq” nispa.
10 Yaykurqakum Faraonman Moiseswan Aaron hinaspam Tayta Diospa
kamachisqanman hina rurarqaku. Chaymi tawnanta Faraonpa hinas-
pa serviqninkunapa ñawpaqninman Aaron wischuykurqa hinaptinmi
culebraman tikrakururqa. 11 Chaymi Faraonpas qayarqa yachaysapa ru-
nakunatawan brujokunata hinaptinmi Egipto nacionniyoq brujokunapas
chaynata rurarqaku brujeriankuwan: 12 sapakama tawnankuta wischuy-
kuptinkum chaykunapas tikrakururqa culebraman, aswanqa culebraman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tikrakuq Aaronpa tawnanmi paykunapa culebraman tikrakuq llapallan tawnankuta millpururqa. 13 Faraonpa sonqonñataqmi rumiyarurqa Tayta Diospa nisqanman hina chaymi paykunata mana kasurqachu.

Yakukunapa yawaryasqanmanta

14 Chaymantam Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Faraonpa sonqon rumiyasqa kaptinmi Israel runakunata mana kachariyta munanchu. 15 Riy tutapayta Faraonman, paymi rinqa mayuta chaymi mayupa patanpi suyanki paywan tupanaykipaq, apankitaqmi culebraman tikrakuruq tawnatapas. 16 Hinaspam payta ninki: "Hebreo castakunapa yupaychasqan Tayta Diosmi kachamuwan qanman kayta ninaypaq: 'Chunniqpi adorawananpaq runaykunata kachariy ichaqa kunankamam manaraq kasukunkichu' nispa. 17 Kaynatam Tayta Dios nin: 'Kunanmi yachanki Tayta Dios kasqayta: Moisespa makinpi tawnaywanmi mayuta waqtarachisaq hinaptinmi yakuqa yawarman tikrakurunqa. 18 Chaymi mayupi kaq challwakunapas wañurunqa, mayupas asnariruptinmi Egipto runakunaqa mayu yaku tomaytapas millakurunqakuña.' "

19 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Niy Aaronta: "Tawnaykita hapispa makikita haywariy Egipto nacionpi yakukunapa hawanman, mayukunapa hawanman, hatun mayumanta lloqsiq yarqakunapa hawanman, qochakunapa hawanman hinaspa qocharayaq yakukunapa hawanman, chaynataqa ruranki llapachallan yakukuna yawaryarunanpaqmi. Chaymi yawarqa kanqa kullumanta yaku churanankupi chaynataq rumimanta yaku churanankupipas lliw Egipto nacionpi."

20 Chaymi Tayta Diospa kamachisqanta hina Moiseswan Aaron rurarqaku. Tawnanta hoqarispanmi Faraonwan serviqninkuna qawachkaptin mayu yakuta waqtarurqa hinaptinmi Nilo Mayupi lliw yakukuna yawarman tikrakururqa. 21 Challwakunapas wañuruptinmi mayupas asnarirurqa yakutapas Egipto runakunaqa mana tomay atinankukama chaymi yawar karqa lliw Egipto nacionpi.

22 Egipto nacionniyoq brujokunapas brujeriankuwan chaynata ruraptinkum Faraonpa sonqon rumiyarurqa chaymi Moisestawan Aaronta mana kasurqachu Tayta Diospa nisqanpi hina. 23 Faraonmi wasinman kutikurqa, paytaqa manam imapas qokurqachu chaykunamantaqa. 24 Lliw Egipto runakunam mayu yakuta tomayta mana atispanku mayupa patanpi uchkurqaku limpio yakuta maskaspanku.

Kayra castigomanta

25 Mayu waqtachisqanmanta qanchis punchawña pasaruptinmi.

8 1 Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Faraonpa kasqanman yaykuspayá ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: "Runaykunata kachariy adoramuwananpaq. 2 Sichu mana kachariyta munaptikiqa ñoqam castigasaq kayrakunawan enteron nacionnikita. 3 Mayupi kayrakuna nana-nanaqta miraruspanmi lloqsimunqa palacioy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kiman, puñunayki cuartoman, camaykiman, serviqnikikunapa wasinman, runaykikunapa wasinman, hornoykikunaman chaynataq artesaykikunamanpas. 4 Kayrakunaqa seqanqataqmi qampa hawaykimanpas, runaykikunapa hawanmanpas chaynataq llapallan sirvientekikunapa hawanmanpas" nispa.

5 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Aarontayá niy kaynata: "Haywariy tawnaykita mayukunapa hawanman, hatun mayumanta lloqsiq yarqakunapa hawanman hinaspa qochakunapa hawanman chaynapi chaykunamanta Egipto nacionman kayrakuna lloqsinanpaq" nispa.

6 Hinaptinmi Aaron makinta haywarirqa Egipto yakukunapa hawanman chaymi kayrakuna lloqsirimurqa Egipto allpata tapaykunankama. 7 Brujokunapas brujeriankuwan chaynata ruraspankum Egipto allpaman kayrakunata lloqsirachimurqaku. 8 Chaymi Moisestawan Aaronta Faraon qayachispan nirqa:

—Tayta Diosta ruegakuychik ñoqamantawan runaykunamanta kayrakuna asuchinanpaq hinaptinqa castaykikunatam kacharisaq animalkunata wañuchipuspa Tayta Diosta adoramunankupaq —nispa.

9 Hinaptinmi Faraonta Moises nirqa:

—Kikikipuniyá niway haykapim qampaqwan, serviqnikikunapaq hinaspa runaykikunapaq ruegapunaypaq chaynapi kayrakunata qanmanta hinaspa palacioykikunamanta Dios qechunanpaq chaynapi Nilo Mayullapiña kananpaq.

10 Hinaptinmi Faraon nirqa:

—Paqarinpuniyá chinkachichun —nispa.

Chaymi Moises nirqa:

—Yupaychasqayku Tayta Dios hina mana huk dios kasqanta yachanaykipaqmi mañakusqaykiman hina rurasqa kanqa. 11 Kayrakunam pasakunqa qanmanta, palacioykimanta, serviqnikikunamanta hinaspa runaykikunamanta. Kaspaqa-kanqa hatun mayullapiñam.

12 Moiseswan Aaronmi lloqsirqaku Faraonpa qayllanmanta chaymi Moises mañakurqa Tayta Diosta Faraonman kachasqan kayrakunata chinkachinanpaq. 13 Hinaptinmi Moisespa nisqanman hina Tayta Dios rurarqa chaymi wasikunapi, patiokunapi hinaspa chakrakunapi kayrakuna wañururqa. 14 Chaymi wañusqakunata monto-montonta runakuna huñururqaku allpapas asnarinankama. 15 Aswanqa Faraonmi tukuy ima sosegarusqanta qawaykuspan Tayta Diospa nisqanpi hina sonqonta rumiyarachispan mana kasukurqachu.

Puka chuspi castigomanta

16 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:

—Aarontayá niy: "Tawnaykita hoqarispayki waqtay allpapa polvonta chaynapi puka chuspiman tikrakuspan enteron Egipto nacionpi kananpaq" nispa.

17 Hinaptinmi paykuna chaynata rurarqaku. Aaronmi tawnanta haywarispan allpapa polvonta waqtarurqa hinaptinmi puka chuspi waykarqa runakunatawan animalkunata. Allpapa polvonmi puka chuspiman tikrakururqa enteron Egipto nacionpi. 18 Chaynataqmi brujokunapas brujeriankuwan puka chuspi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lloqsichiypi karqa aswanqa manam atirqakuñachu, puka chuspimá waykarqa runakunatawan animalkunata. 19 Chaymi Faraonta brujokuna nirqaku:
—Diosmantam kayqa —nispa.
Aswanqa Tayta Diospa nisqanpi hina Faraonpa sonqon rumiyaruptinmi mana kasukurqachu.

Tankayllu castigomanta

20 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Tutapayta hatarispaykiyá Faraonman presentakamuy, payqa mayumanmi lloqsichkan. Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá kaynata nimuy: "Kachariy runaykunata adoramuwananpaq. 21 Runaykunata mana kachariptikiqa ñoqam kachamusaq nana-nanaq tankayllukunata qampa hawaykiman, serviqnikikunapa hawanman, runaykikunapa hawanman hinaspa palacioykikunamanpas. Egipto runakunapa wasinmanmi huntanqa nana-nanaq tankayllukuna, huntanqataqmi kasqanku allpamanpas. 22 Ichaqa chay punchawmi runaykunapa *yachasqan Gosen lawta sapaqchasaq chaypiqa tankayllukuna mana kananpaq chaynapim yachanqaku kay pachapiqa ñoqa Tayta Dios kasqayta. 23 Runaykunataqa rakinasaqmi runaykikunamanta. Paqarinmi kay señal rurasqa kanqa" nispa.
24 Chaynatamá Tayta Dios rurarqa. Nana-nanaq tankayllukunam yaykururqa Faraonpa palacionman, serviqninkunapa wasinman chaynataq llapallan Egipto allpapa hawanmanpas chaymi chay nacionqa tankayllukunawan pasaypaq purmachisqa karqa.
25 Chaymi Moisestawan Aaronta qayaspan Faraon nirqa:
—Rispayá Diosnikichikpaq animalkunata wañuchipamuychik ichaqa kay nacionmanta ama lloqsispalla —nispa.
26 Hinaptinmi Moises nirqa:
—Manam kayllapiqa ruraymankuchu. Yupaychasqayku Tayta Diospaq wañuchinayku animalkunataqa adorankichikmi. Kay Egipto runakuna qawachkaptin chay adorananku animalkunata wañuchiptiykuqa rumiwanchá choqaparuwanmanku. 27 Kimsa punchaw puriy chunniqtam risaqku hinaspam yupaychasqayku Tayta Diospaq animalkunata wañuchimusaqku, chaynataqa ruramusaqku paypa niwasqankuman hinam —nispa.
28 Chaymi Faraon nirqa:
—Ñoqam chunniqman kachaykusqaykichik Diosnikichikpaq animalkunata wañuchimunaykichikpaq ichaqa amam llumpayta karunchakunkichikchu. Mañapamuwaychikyá ñoqapaqpas —nispa.
29 Hinaptinmi Faraonta Moises nirqa:
—Ñawpaqnikimanta lloqsiykuspallaymi Tayta Diostaqa mañakusaq nana-nanaq tankayllukunata qanmanta, serviqnikikunamanta hinaspa runaykikunamanta paqarinpuni chinkachinanpaq. Ichaqa amañayá engañawaykuchu aswanqa kachariyá Israel runakunata chaynapi Tayta Diospaq animalkunata wañuchimunaykupaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Chaymi Faraonpa ñawpaqninmanta Moises lloqsispan Tayta Diosta mañakurqa. 31 Chaynatamá Tayta Dios rurarqa Moisespa nisqanman hina, lliw tankayllukunam pasakurqa Faraonmanta, serviqninkunamanta chaynataq runankunamantapas. Manam chullallapas puchurqachu. 32 Aswanqa Faraonmi yapatawan sonqonta rumiyarachispan mana kacharirqachu Israel runakunata.

Peste onqoy castigomanta

9 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Hebreo castakunapa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Faraonman yaykuspa kaynata nimuy: "Kachariy runaykunata adoramuwanankupaq. 2 Mana kacharispa hapikuykuptikiqa 3 ñoqa Tayta Diosmi llumpa- llumpay peste onqoywan castigasaq campopi kaq animalnikikunata otaq caballokunata, asnokunata, camellokunata, vacakunata, hinaspa ovejakunata. 4 Ichaqa ñoqa Tayta Diosmi sapaqchasaq Israel castakunapa animalninkunataqa, manam wañunqachu chulla animalpas Israel castakunapaqa" nispa.
5 Tayta Diosmi plazota qospan nirqa:
—Chaytam paqarin rurasaq kay nacionpi —nispa.
6 Hinaptinmi paqarinnin punchaw Tayta Dios chaynata rurarqa. Egipto nacionpi animalkunam lliw wañururqa, Israelpa mirayninkunapa animalninmi ichaqa mana chullapas wañurqachu. 7 Chaymi Faraon kacharqa Israel castakunapa animalnin qawaq hinaptinmi chaypiqa mana chullapas wañusqachu. Chaywan Faraonpa sonqon rumiyaruptinmi Israel runakuna kachariyta mana munarqachu.

Chupu onqoy castigomanta

8 Tayta Diosmi Moisestawan Aaronta nirqa:
—Huk aptiyninka hoqariychik hornomanta uchpata hinaptin Moises maqchichun cielo lawman Faraonpa qayllanpi. 9 Enteron Egipto nacionpa hawanpi uchpa polvoyaruspanmi chupukunata rikurirachinqa runakunapipas chaynataq animalkunapipas —nispa.
10 Hornomanta uchpata hoqarispankum Faraonpa ñawpaqninpi sayaykurqaku chaymi Moises maqchirqa cielo lawman. Hinaptinmi chupukuna rikurirurqa runakunapipas chaynataq animalkunapipas. 11 Hinaptinmi Moisespa ñawpaqninpi brujokuna mana aguantayta atirqakuchu chupuwan kasqankurayku. Chupukunamá rikurirurqa brujokunapipas chaynataq lliw Egipto runakunapipas. 12 Ichaqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa hinaptinmi paykunata mana kasurqachu, chaynaqa karqa Moisesman Tayta Diospa nisqanpi hinam.

Runtu para castigomanta

13 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Tutapayta hatarispaykiyá yaykuy Faraonman hinaspayá Hebreo castakunapa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: "Kachariy runaykunata adoramuwanankupaq. 14 Kunanmi tukuy castigoyta kachari-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

musaq qanman, serviqnikikunaman hinaspa runaykikunaman chaynapim yachanki ñoqa hina huk diosqa tukuy kay pachapi mana kasqanta. 15 Sichu qanmanwan runaykikunaman peste onqoyta kachaykamuptiyqa kay pachamantam chinkaruwaqña karqa. 16 Cheqaptaqa ñoqam hatarichirqayki qanman atiyniyta qawachinaypaq chaynapi sutiy lliw kay pachapi willakusqa kananpaq. 17 ¿Qamchu hatun tukunkiraq runaykunata mana kacharichkaspayki? 18 Paqarinmi kay horata nisyu-nisyu runtu parata chayachimusaq. Chayna paraqa manam karqachu Egipto nacionpa qallarisqan punchawmanta kunankamapas. 19 Kachayá animalnikiman hinaspa campopi tukuy imaykipas kaqkunaman, chaynapi wasiki ukuman huñumunanpaq. Runapas, animalpas wasiman mana huñusqa kaspaqa runtu parawanmi wañurunqa" nispa.

20 Faraonpa wakiq serviqninkunallam Tayta Diospa nisqanta manchakuspanku wasi ukuman lluptichirqaku servientinkunata chaynataq animalninkutapas. 21 Wakinmi ichaqa Tayta Diospa nisqanta mana kasukuspanku sirvientenkutawan animalninkuta campopi saqeramurqaku. 22 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Haywariy makikita cielo lawman chaynapi lliw Egipto runakunapa hawanman, animalkunapa hawanman hinaspa campopi lliw qorakunapa hawanman runtu para chayamunanpaq —nispa.

23 Moisesmi tawnanta haywarirqa cielo lawman hinaptinmi rayokunata tunrururuchimuspa runtu parata Tayta Dios chayachimurqa, chay rayokunam pampaman chayarqa. Runtu paratamá Tayta Dios chayachirqa Egipto nacionman. 24 Llipyachkaq rayowan runtu param taqrukuykuspan kaynaman-waknaman purirqa. Chayna sinchi runtu paraqa manam karqachu Egipto nacionpa qallarisqanmantapunipas. 25 Runtu param dañarurqa enteron Egipto nacionpa camponpi tukuy ima kaqta, dañarurqamá runakunatapas chaynataq animalkunatapas. Runtu paraqa dañarurqataqmi campopi tukuy qorakunatapas hinaspam pakiparurqataq campopi llapa sachakunatapas. 26 Israelpa mirayninkunapa maymi kasqanku Gosen lawllapim ichaqa runtu para mana karqachu.

27 Chaymi Moisestawan Aaronta Faraon qayachispan nirqa:

—Kunanpas huchallikurunim. Tayta Diosqa allin ruraqmi, ñoqam ichaqa runaykunapiwan huchasapa kaniku. 28 Mañakuychikyá Tayta Diosta truenoskunawan runtu para chayllaña kananpaq. Ñoqaqa kachaykusqaykichikñam, manam quedankichikñachu —nispa.

29 Chaymi Moises nirqa:

—Kay pachaqa Tayta Diospa kasqanta yachanaykipaqmi llaqtamanta lloqsispalla brazoyta kicharisaq Tayta Diosman hinaptinmi rayokuna tanirunqa, runtu parapas manañam kanqachu. 30 Aswanqa ñoqam yachani qampas chaynataq serviqnikikunapas yupaychasqayku Tayta Diostaqa manaraq manchakunaykichikta.

31 Linazamá cebadapiwan dañasqa karurqa, cebadaqa espigayoqñam karqa, linazapas sisapiñam karqa. 32 Trigom ichaqa cebadillapiwan mana dañasqachu karqa qepaña kasqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Moisesñataqmi Faraonpa ñawpaqninmanta lloqsirqa llaqtapa hawa
lawninman hinaspam brazonta kicharispan Tayta Diosta mañakurqa. Chay-
raqmi truenoskunapas hinaspa runtu parapas tanirurqa hinaptinmi manaña
paramurqachu. 34 Parapas, runtu parapas, truenopas tanirusqanta Faraon
qawaykuspanmi huktawan huchallikururqa. Paypa hinaspa serviqninkunapa
sonqonmi rumiyarurqa. 35 Moiseswan Tayta Diospa nichisqanman hina Fa-
raonpa sonqon rumiyaruptinmi Israelpa mirayninkunata mana kacharirqachu.

Aqarway uru castigomanta

10 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Yaykuy Faraonman, paypa sonqontawan serviqninkunapa son-
qontam rumiyarachini, chaynataqa ruraruni kay señalniykunata paykuna
ukupi qawachinaypaqmi. 2 Chaynataqa rurachkani Egipto nacionpi ruras-
qaymanta churikikunaman hinaspa willkaykikunaman willanaykipaqmi.
Chaynapim yachankichik ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.
3 Chaymi Moiseswan Aaron yaykurqaku Faraonman hinaspam nirqaku:
—Hebreo castakunapa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kaynata: "¿Hayka-
pikamataq ñoqapa qayllaypi mana humillakunkichu? Kachariy runaykunata
adoramuwananpaq. 4 Runaykunata mana kachariyta munaptikiqa paqarinmi
kachamusaq aqarwaykunata enteron nacionnikiman. 5 Aqarwaykunam allpata
tapaykunqa pampapas mana rikuy atinakama. Chay aqarway urukunam runtu
paramanta puchuqkunata mikunqa, mikunqataqmi campopi llapallan iklliq sacha-
kunatapas. 6 Chay aqarwaykunataqa huntarachisaqtaqmi palacioykikunamanpas,
lliw serviqnikikunapa wasinmanpas chaynataq Egipto nacionpi lliw runakunapa
wasinmanpas. Chaykunataqa taytaykichikkunapas nitaq abueloykichikkunapas
kunankamam mana rikurqakuchu kay Egipto nacion kasqanmantapuni" nispa.
Moisesmi chay rimayta tukuruspan Faraonpa qayllanmanta lloqsikur-
qa. 7 Chaymi Faraonta serviqninkuna nirqaku:
—¿Haykapikamataq kay runa sasachakuyllata qowasunchik? Kachariy
Israel runakunata yupaychasqanku Tayta Diosta adoramunankupaq. Ya-
chankiñam lliw Egipto nacionqa paykunarayku purmachisqa kasqanta.
8 Faraonmi Moisestawan Aaronta qayachispan nirqa:
—Rispaykichik adoramuychik yupaychasqaykichik Tayta Diosta. Ichaqa
¿pikunataq chay riqkunaqa kachkankichik? —nispa.
9 Chaymi Moisesñataq nirqa:
—Tayta Diosta adoranayku fiesta kasqanraykum risaqku warmay-
kupiwan, yuyaqniykupiwan, qari-churiykupiwan hinaspa warmi
churiykupiwan. Qatikusaqkum ovejaykutawan vacaykutapas.
10 Chaymi Faraonñataq nirqa:
—Tayta Dios qamkunawanña kaptinpas manam warmaykichikkunatawan-
qa kacharikichikmanchu. Qamkunaqa mana allintam piensachkankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Manam chaynaqa kanmanchu, riychik qari kaqkunalla hinaspa adoramuychik Tayta Diosta. Chaytaqa qamkunam mañakurqankichik —nispa.

Chaynata Faraon rimaruspanmi paykunata ñawpaqninmanta qarqorachirqa. 12 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Egipto allpapa hawanman makikita haywariy aqarwaykuna hamuspan runtu parapa puchusqan lliw qorakunatapas mikunanpaq —nispa.

13 Hinaptinmi Moises haywarirqa tawnanta Egipto allpapa hawanman chaymi Tayta Dios tutantin punchawnintin intipa qespimunan lawmanta wayrata pukuchimurqa allpapa hawanman. Chaymi paqarinnin punchawpaq intipa qespimunan lawmanta wayra aparamurqa aqarwaykunata. 14 Lliw Egipto nacionpa hawanman aqarway hamuruspanmi nana-nanaq tiyarurqa, chayna aqarwayqa manam karqachu nitaqmi kanqachu. 15 Lliw allpatamá taparurqa pampapas tutayanankama, runtu paramanta puchuq allpapi qoratam mikururqa, mikururqataqmi sachakunapa lliw ruruntapas. Lliw Egipto nacionpim verdeqa mana imapas puchurqachu sachakunapi nitaq qorakunapipas.

16 Chaymi Faraon utqayllamanña Moisestawan Aaronta qayachimuspan nirqa:

—Yupaychasqaykichik Tayta Diospa contranpiwan qamkunapa contraykichikpim huchallikuruni. 17 Ichaqa kunanllañayá pampachaykuwaychik huchayta hinaspayá mañakuychik yupaychasqaykichik Tayta Diosta kay plagallatañapas ñoqamanta wischunanpaq chaynapi ama wañunaykupaq —nispa.

18 Moisesmi Faraonpa ñawpaqninmanta lloqsispan Tayta Diosta mañakurqa. 19 Chaymi Tayta Dios intipa seqaykunan lawmanta sinchi wayrata pukurachimuspan aqarwayta wischururqa Puka Lamar Qochaman, manam chulla aqarwaypas Egipto nacionpiqa puchurqachu. 20 Ichaqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa chaymi Israelpa mirayninkunata mana kacharirqachu.

Sinchi tutayay castigomanta

21 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

—Makikitayá cielo lawman hoqariy Egipto nacionpi tutayay kananpaq, chay tutayayqa kanqa llachpaypas atinaraqmi —nispa.

22 Chaymi Moises makinta hoqarirqa cielo lawman hinaptinmi yanay-yanay tutayay kimsa punchaw Egipto nacionpi karurqa. 23 Kimsa punchawpunim mana pipas rikunakurqakuchu nitaqmi maymi kasqanmantapas lloqsirqakuchu. Israelpa llapallan mirayninkunapa yachasqallanpim ichaqa achkiy karqa.

24 Chaymi Moisesta Faraon qayachispan nirqa:

—Rispaykichik adoramuychik Tayta Diosta, pusaychiktaqyá warmaykichiktapas. Ovejaykichikwan vacaykichikyá ichaqa quedachun —nispa.

25 Chaymi Moisesñataq nirqa:

—Cheqaptaqa qanmi qowankikuman animalkunataqa yupaychasqayku Tayta Diospaq wañuchispa kañanaykupaq. 26 Animalniykupas ñoqaykuwanmi rinqa, manam chullallapas quedanqachu, yupaychasqayku Tayta Dios

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

adoranaykupaqqa chay animalkunamantam hapirisaqku. Manaraqmi yachanikuchu chayanaykukama imawanmi Tayta Dios adoraytapas —nispa.
27 Aswanqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa, chayraykum kachariyta mana munarqachu. 28 Aswanqa Faraonmi Moisesta nirqa:
—Pasaway qayllaymanta, ama masta rikurimuwaychu, yapatawan hamuwaptikiqa wañurachisqaykim —nispa.
29 Hinaptinmi Moises nirqa:
—Allintapunim ninki: "Manañam yapatawanqa hamusqaykiñachu" nispa.

Piwikuna wañunanpaq willakuymanta

11 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Huk castigotawanmi Faraonman apamusaq chaynataq Egipto runakunamanpas, chay castigokunapa qepantam kaymanta kachaykusunkichik hinaspam qarqorusunkichik qalay-qalayta. 2 Israel runakunamanyá nimuy qaripas-warmipas vecinonkumanta qori-qollqe alhajakunata mañakunankupaq.
3 Chaymi Egipto runakunawan Israel runakunata Tayta Dios favorecechirqa. Moisespas ancha respetasqa runam karqa Egipto nacionpi, respetasqataqmi karqa Faraonpa serviqninkunapa hinaspa lliw runakunapa ñawpaqninpipas.
4 Chaymi Faraonta Moises nirqa:
—Tayta Diosmi kaynata nin: "Chawpi tutatam ñoqa lloqsimusaq Egipto nacionpa chawpinta. 5 Hinaptinmi Egipto nacionpi lliw piwikuna wañunqa, tronopi tiyaq Faraonpa piwi churinmanta qallarispa maraypa ladonpi tiyaq sirvientapa piwinkama, wañunqataqmi llapa animalpa piwinpas. 6 Hatun waqaymi kanqa lliw Egipto nacionpi, chayna waqayqa manam haykapipas karqachu manataqmi haykapipas kanqachu. 7 Ichaqa lliw Israelpa kaqninkunataqa manam pipas imananqachu runatapas nitaq animaltapas. Chaynapim yachankichik Egipto runakunamanta Israel runakunataqa Tayta Dios sapaqchasqanta" nispa.
8 Faraontam Moises nirqa:
—Llapallan serviqnikikuna ñoqaman hamuwaspanmi ñawpaqniypi qonqorakuykuspa niwanqaku: "Lloqsiy llapallan qatisuqniki runakunapiwan" nispa. Chaymantañam lloqsisaq. Chaynata rimaruspanmi Moises lloqsirqa Faraonpa ñawpaqninmanta llumpay piñasqallaña. 9 Chaymantam Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Faraonqa manam kasusunkichikchu, chaynapim Egipto nacionpi milagroykunata achkayachisaq —nispa.
10 Moisespiwan Aaronmá tukuy chay milagrokunata rurarqaku Faraonpa ñawpaqninpi. Ichaqa Faraonpa sonqonta Tayta Dios rumiyarachiptinmi Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta mana kacharirqachu.

Pascua fiestamanta

12 1 Moisesmanwan Aaronmanmi Egipto nacionpi Tayta Dios nirqa:
2 —Watapa qallariynin kay killam qamkunapaq allin reqsisqa kanqa. 3 Israelpa lliw huñunakuyninpim ninki: "Kay killapa chunka punchaw-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninmanmi familianman hina sapakama hapinqa malta carnerota otaq malta chivatota. Huk familiapaqmi kanqa huk animal. 4 Aswanqa chay animalta mikunankupaq wakiqninpa aslla familian kaptinqa vecinontam qayamunqa animalta haykam mikunanpaq haypaqta otaq sapakamapa mikusqanman hina. 5 Chay animalqa kanqa huk watayoq orqo sano animalmi. Kanmanmi carneropas otaq chivatopas. 6 Chay animaltaqa waqaychankichik kay killapa chunka tawayoq punchawninkamam, Israel casta lliw runakunam inti seqaykuruptinña wañuchinqaku. 7 Yawarta chaskispankum hinanqaku maypim mikunanku wasi punkupa iskaynin sarpunman hinaspa punkupa chakaqninmanpas. 8 Chay tutam mikunqaku ninapi kankasqa aychata, mikunqakutaqmi mana qonchuyoq tantatawan qatqe verdurapa llaqentapas. 9 Chawa aychataqa amam mikunkichikchu nitaq yakupi yanusqatapas, enteronmi ninapi kankasqa kanqa umanpas, piernankunapas hinaspa ukunninkunapas. 10 Amataqmi puchuchinkichikchu paqarinnintin punchawpaqqa, puchuruptinqa kañarunkichikmi. 11 Mikunkichikqa utqaymanmi illanapaq hina allin pachasqa. Usutaykichikpas sumaq watasqa hinaspa tawnaykichikpas hapirisqallam kankichik. Ñoqa Tayta Diospa *Pascuaymi kayqa. 12 Chay tuta Egipto nacionninta pasaspaymi wañuchisaq runapa piwinkunatawan animalpa lliw piwinkunata, castigasaqtaqmi Egipto lliw dioskunatapas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

13 "Egipto nacionpi wañuchiptiyqa yawarmi kanqa señal maymi qamkunapa kasqaykichik wasipi, yawarta qawaspaymi pasarusaq hinaptinmi mana qamkunapi wañuy castigo kanqachu. 14 Chay punchawmi qamkunapaq kanqa yuyarinaykichik punchaw chaymi hatun adorawanaykichik fiestata rurankichik. Ñoqa Tayta Diospaq kay hatun adorawanaykichik fiestatam rurankichik tukuy miraynikichikpi wiñaypaq decretota hina. 15 Qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata, qallariynin punchawpipunim wischunkichik qonchuta wasikichikmanta, chaynataqa rurankichik qallariynin punchawmanta qanchis punchawkamam. Pipas qonchuyoqta mikuqqa Israel castamanta qarqosqam kanqa. 16 Qallariy punchawpi hinaspa qanchis kaq punchawpim ñoqapaq kanqa hatun huñunakuy, chay punchawkunapiqa amam llamkankichikchu. Ruraspaqa-rurankichik sapakamapaqmi mikunallaykichikta. 17 Rurankichikmá Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata, chay punchawpunim tropa-tropata Egipto nacionmanta horqosqaykichik. Chayraykum chay punchawta waqaychankichik tukuy miraynikichikpi wiñaypaq decretota hina. 18 Qallariy killapim mikunkichik mana qonchuyoq tantata, chaytaqa mikunkichik killapa chunka tawayoq punchawninpa tardenmanta qallarispam iskay chunka hukniyoq punchawpa tardenkama. 19 Qanchis punchawmi wasikichikpi mana kanqachu qonchu, pipas qonchuyoq mikuqqa forastero kaspapas otaq castamasikichik runa kaspapas Israel castapa huñunakuyninmanta qarqosqam kanqa. 20 Amam imatapas qonchuyoqtaqa mikunkichikchu, maypiña *yachaspapas mana qonchuyoq tantatamá mikunkichik."

21 Chaymi Israel casta llapallan ancianokunata Moises qayachimuspan nirqasips:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Hapimuychik carnerota otaq chivatota familiaykichikpaq hinaspa wañuchiychik *Pascua Fiestata ruranaykichikpaq. 22 Hapiychik huk aptay hisopo
sutiyoq plantata hinaspa medianopi kaq yawarman challpuspa chaywan
hinaychik punkupa chakaqninmanwan punkupa iskaynin law sarpunman,
wasikichikmantaqa amayá mayqannikichikpas lloqsiychikchu achikyananka-
ma. 23 Tayta Diosqa Egipto runakunapa piwi churinta wañuchistinmi pasanqa,
punkupa chakanpi hinaspa iskaynin sarpunkunapi yawarta qawaykuspanmi
ichaqa karullanta pasarunqa, chaynapimá Tayta Diosqa wasikichikmanqa
manaña yaykuchinqachu wañuchiqta. 24 Kay decretotam wiñaypaq kasu-
kunkichik churikichikkunapiwan. 25 Tayta Diospa prometesusqaykichikman
hina qosunaykichik allpaman yaykuspaqa kay Pascua Fiestatamá rurankichik.
26 "¿Imataq kay fiestapi rurasqaykichikqa?" nispa churikichik tapusuptikichikqa
27 kaynatam ninkichik: "Tayta Diospaq *Pascuapi wañuchina animalmi kayqa.
Paymi Egipto nacionpi Israelpa mirayninkunapa wasinpa hawallanta pasarurqa,
Egipto runakunatam ichaqa wañuchirqa, familiaykutaqa libraykurqamá" nispa.

Chaykunata Moises rimayta tukuykuptinmi Israel runakuna qonqo-
rakuykuspa Diosta adorarqaku. 28 Israelpa mirayninkuna pasaspankum
rurarqaku Moisesmanwan Aaronman Tayta Diospa kamachisqanman hina.

Punkupa pilarninkunawan chakan (Éxo 12:22)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piwikunapa wañusqanmanta

29 Tayta Diosmi wañurachirqa Egipto nacionpi llapallan piwikunata,
chawpi tuta horatam payqa wañuchirqa palacionpi gobiernaq Faraonpa pi-
winmanta qallarispa carcelpi kaq presopa piwinkama, wañuchirqataqmi llapa
animalkunapa piwintapas. 30 Chay tutam Faraon hatarirqa llapallan serviq-
ninkunapiwan hinaspa lliw Egipto runakunapiwan, hatu-hatun waqaymi
karqa, Egipto nacionpiqa manam huk wasipas wañuymantaqa salvakurqachu.
31 Chaymi Moisestawan Aaronta chay tuta Faraon qayachispan nirqa:
—Qamkunaqa Israelpa mirayninkunapiwanyá kaymanta pasawaychik.
Runaykunapa chawpinmanta lloqsispayá nisqaykichikpi hina rispa adoramuy-
chik Tayta Diosta. 32 Nisqaykichikpi hinataqyá qatiychik ovejaykichiktapas,
vacaykichiktapas. Rispayá Diosta mañakamuychik ñoqapaqpas —nispa.
33 Chaymi Egipto runakuna apurarqaku Israel runakunata chay llaqtaman-
ta lloqsinankupaq. Paykunam piensarqaku llapallanku wañuruyta. 34 Israel
runakunam tanta masankupas manaraq qonchuchasqa kachkaptin artesata
pachankuwan wankuykuspa hombronkupi aparqaku. 35 Israelpa mirayninku-
naqa Moisespa kamachisqanpi hinam Egipto runakunamanta mañakurqaku
qori-qollqe alhajakunatawan pachankuta. 36 Egipto runakunawanmi Tayta
Dios favorecechirqa, Israel runakunapa tukuy mañakusqankutam qorqaku,
chaynatamá paykunaqa qechururqaku Egipto runakunapa tukuy imanta.

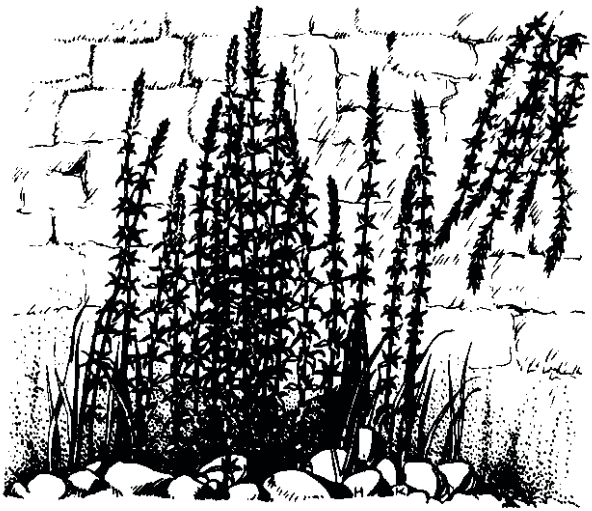

Hisopo planta (Éxo 12:33)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israelpa mirayninkunapa lloqsisqanmanta

37 Chaymi Israelpa mirayninkuna pasakurqaku Ramses llaqtamanta Sucot
lawman. Chaki-puri qarikunallam yaqa soqta pachak waranqa karqa, wawa-
kunaqa manam yupasqachu karqa. 38 Paykunawantaqmi lloqsirqa nana-nanaq
tukuy rikchaq runakunapas chaynataq achka-achka ovejakunawan vacaku-
napas. 39 Egiptomanta apamusqanku mana qonchuyoq otaq mana poqosqa
masamantam tortillakunata rurarqaku, Egipto nacionmanta qarqomuptin-
kum mana tiemponku karqachu manataqmi mikuytapas rurakurqakuchu.
40 Israelpa mirayninkunapa Egipto nacionpi *yachasqankum karqa tawa
pachak kimsa chunkan wata. 41 Chaymi tawa pachak kimsa chunkan wata
pasaruptin chay punchawpuni Tayta Diospa llapallan tropankuna Egipto
nacionmanta lloqsirqaku. 42 Egipto nacionmanta chay tuta horqonanpaqmi
Tayta Dios tukuy tuta cuidarqa. Chayraykum chay tutata yuyarispa Israel-
pa llapallan mirayninkunaqa rikchananku tukuy mirayninkupi.

Pascua Fiesta kamachikuykunamanta

43 Tayta Diosmi nirqataq Moisestawan Aaronta:
—Kaymi kay *Pascuamanta decreto: Pascua Fiestapi mikunaykichik ani-
maltaqa amam mikunqachu extranjero runaqa. 44 Qollqewan rantisqa lliw
sirvientekunam ichaqa mikunqaku señalasqa kaspanku. 45 Samapakuq
runawan llamkapakuq runaqa amam chaytaqa mikunqachu. 46 Sapakamam
wasillaykichikpi mikunkichik. Amam kay aychataqa horqonkichikchu chay
wasimanta hawamanqa nitaqmi tulluntapas pakinkichikchu. 47 Llapallan
huñunasqa Israel castakunam chaynataqa ruranqa. 48 Pipas extranjero runa
qanwan *yachaspa Tayta Diospa *Pascuan ruray munaqqa, puntatam lliw
qarikuna señalachikunqa hinaspañam asuykunqa Pascua Fiestata rurananpaq,
chaynata ruraspaqa castamasikichik hinañam kanqa. Mana señalachikuspaqa
amamá pipas mikunqachu. 49 Hina chay yachachikuyllam kanqa castamasiki-
chikpaqpas hinaspa extranjero runa qamkunawan *yachaqpaqpas —nispa.
50 Moisesmanwan Aaronman Tayta Diospa kamachisqanpi hinamá Israelpa
llapallan mirayninkunaqa rurarqaku. 51 Chay punchawpunim tropa-tropata
Israelpa mirayninkunata Tayta Dios horqorqa Egipto nacionmanta.

13 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
2 —Qoway llapallan piwikunata, Israelpa mirayninkunamanta punta
nacemuqkunaqa ñoqapam runakuna kaspa otaq animalkuna kaspapas —nispa.
3 Chaymi Moises nirqa runakunata:
—Amam qonqankichikchu kay punchawta, kay punchawpim Egipto nacionpi
sirviente kasqaykichikmanta lloqsirqankichik. Tayta Diosmá hatun atiyninwan
kaymanta horqosurqankichik. Chaynaqa amam mikunkichikchu qonchuyoq
tantataqa. 4 Qamkunam kunan lloqsichkankichik Abib sutiyoq killapi. 5 Tayta
Diosmi yaykuchisunkichik Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa allpanman. Abueloykichikkunamanmi jurarqa tukuy imakunapapas kasqan allpata qosunaykichikpaq. Chayman yaykuspaykichikmi kay fiestata rurankichik hina chay Abib sutiyoq killapi. 6 Qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata, qanchis kaq punchawpiñataqmi kanqa Tayta Diosta adorana fiesta. 7 Qanchisnintin punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata. Maymi kasqaykichikpiqa amam kanqachu imapas qonchuwan poqosqaqa nitaq qonchupas. 8 Churikichikmanmi chay punchawpi willankichik: "Kaytaqa rurachkanchik Egipto nacionmanta Tayta Dios horqomuwasqankuraykum" nispa. 9 Ama qonqanaykichikpaqmi kayqa kanqa señal chaynapi makikichikpi hinaspa urkuykichikpi marka apachkaq hina Tayta Diospa yachachikuynin simillaykichikpi kananpaq. Tayta Diosqa hatun atiyninwanmi Egipto nacionmanta horqomusurqankichik. 10 Kay decretotamá rurankichik watan watan imam punchawninpi.

11 —Qanmanpas, abueloykikunamanpas juramentasqanman hina Canaan casta runakunapa allpanman Tayta Dios yaykuchisuptikim hinaspa qoykusuptikim 12 punta naceq llapallan qari wawata Tayta Diosman qonkichik, qonkitaqmi punta naceq orqo animaltapas, chaykunaqariki Tayta Diospaqñam. 13 Asnopa punta wawantam ichaqa cambianki huk carnerowan, mana cambiaspaqa kunkantam qewirunki. Llapallan piwi qarikunatapas cambiankitaqmi. 14 Churiki qepa punchawta tapuspa: "¿Imataq kayqa?" nisuptikiqa paytam ninki: "Tayta Diosmi sirviente kasqaykumanta hatun atiyninwan Egipto nacionmanta horqomuwarqaku. 15 Faraon sonqonta rumiyarachispan mana kachariwaptinkum runapa piwi churinmanta qallarispa animalpa piwinkama llapa piwikunata Tayta Dios wañurachirqa Egipto nacionpi. Chayraykum wañuchiniku Tayta Diospaq llapallan punta nacemuq animalkunata, cambianikutaqmi llapallan qari piwiykutapas. 16 Chaynaqa qampaqmi kanqa huk señal makikipiwan urkuykipi marka apachkaq hina chaynapi Tayta Dios hatun atiyninwan Egipto nacionmanta horqomuwasqankuta ama qonqanaykipaq" nispa.

Sayaq puyupi hinaspa ninapi Tayta Dios compañasqanmanta

17 Israel runakunata Faraon kachaykuruptinmi hichpalla kachkaptinpas Filistea casta runakunapa nacionninman riq ñannintaqa Dios mana pusarqachu. Diosmi piensarqa:

—Yanqam runakunaqa guerrapi kaspanku mancharikuspa Egipto nacionman kutikunmanku —nispa.

18 Chaymi Diosqa runakunata muyuchirqa Puka Lamar Qocha law chunniq ñanninta chaymi Israelpa mirayninkunaqa tropa-tropa lloqsirqaku Egipto nacionmanta. 19 Moisesqa apachirqataqmi Joseypa cuerpontapas. Joseymi kawsachkasparaq Israelpa mirayninkunata jurachirqa:

—Diosmi cheqaptapuni watukamusunkichik, chayna kaptinmi tulluykunata kaymanta apankichik —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Chaymi Sucot lawmanta pasaspanku Etam lawpi karpankuta sayachispanku samarurqaku chunniqpa qallariyninpi. 21 Tayta Diosmi paykunapa ñawpaqninta punchaw rirqa sayanpa puyupi ñanninkupi pusananpaq, tutañataqmi rirqa sayanpa ninapi paykunata achkinanpaq chaynapi punchawpas tutapas rinankupaq. 22 Runakunapa ñawpaqninmantaqa manam punchawpi sayanpa puyupas nitaq tutapi sayanpa ninapas karunchakurqachu.

Puka Lamar Qochata chimpasqankumanta

14 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

2 —Israelpa mirayninkunata nimuy kutirispanku, Pi-hahirot lawpa chimpanpi karpankuta sayachispa samanankupaq. Samanqakuqa lamar qochamanta Migdol lawman riq Baal-zefon lawpa chimpanpim. Lamar qochapa patanpi karpaykichikta sayachispaykichikmi samankichik. 3 Faraonmi ninqa: "Israelpa mirayninkunaqa purunpim pantaruspanku chunniqwan wichqarachikunku" nispa. 4 Faraonpa soqontam rumiyarachisaq qatimusunaykichikpaq chaymi Faraonpa contranpi hinaspa lliw tropanpa contranpi rurasqayrayku alabasqa kasaq. Chaymi Egipto runakuna yachanqa ñoqaqa Tayta Dios kasqayta —nispa.

Israel runakunaqa chaynatamá rurarqaku. 5 Chaymi Egipto nacionpi reyman willarqaku Israel castakunapa lluptisqankuta hinaptinmi Faraonqa serviqninkunapiwan paykunamanta hukmantaña piensarurqaku hinaspam nirqaku:

—Israel castata manaña serviwananchikpaq kachaykuspaqa yanqatam rurarunchik —nispa.

6 Carretanta caballokunaman wataspanmi pusarqataq guerrapaq runankunatapas. 7 Pusarqam soqta pachak akllasqa carretakunata, pusarqataqmi Egipto nacionpi llapallan carretakunatapas, sapa carretapim huk capitan rirqa. 8 Tayta Diosmi Egipto nacionpi Rey Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa hinaptinmi Israelpa mirayninkunata qatirqa. Israelpa mirayninkunaqa llumpay qari-qarillañam lloqsirqaku.

9 Egipto runakunamá Faraonpa llapallan caballonkunawan, carretankunawan, caballeriankunawan hinaspa tropankunawan Israel runakunata qatispa hayparurqaku lamar qochapa hichpanpi samachkaqta, hayparurqakuqa Baal-zefonpa chimpan Pi-hahirotpa ladonpim. 10 Faraon hichpaykamuptinñam Israelpa mirayninkuna musyakururqaku Egipto runakuna paykunapa qepan hamusqanta chayraykum hatu-hatunta mancharikuspanku Tayta Diosman qaparispa mañakurqaku. 11 Moisestam nirqaku:

—Eqipto nacionpi sepultura kachkaptinmi yanqa horqomuwarqankiku kay chunniqpi wañunaykupaq. ¿Imanasqataq kayta rurawankiku Egipto nacionmanta horqoramuwaspaykiku? 12 ¿Manachu Egipto nacionpiraq nirqaykiku: "Dejaykuwayku Egipto runakunata servinaykupaq" nispa? Allinchá kanman Egipto runakuna serviyniyku, chunniqpi wañunaykumantaqa —nispa.

13 Chaymi runakunata Moises nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama manchakuychikchu, sayaychik hinaspa qawaychik Tayta Diospa kunan salvawasqanchikta, kaytaqa kunanpunim qamkunawan ruranqa. Egipto runakuna kunan qawasqaykichiktaqa manañam qawankichikñachu wiña-wiñaypaq. 14 Tayta Diosmi peleapusunkichik qamkunapaqqa, qamkunaqa hawkallayá kaychik.

15 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—¿Imanasqataq ñoqataraq mañakuwachkanki? Pasananpaqyá kamachiy Israelpa mirayninkunata. 16 Qamñataq tawnaykita hoqarispayki haywariy lamar qochapa hawanman, lamar qocha rakikuruptinmi chakisqa chawpinta Israelpa mirayninkuna pasanqa. 17-18 Ñoqam rumiyarachisaq Egipto runakunapa sonqonta qamkunapa qepaykichikta yaykumunankupaq hinaptinmi Faraonpi, lliw tropankunapi, carretankunapi hinaspa caballeriankunapi imam rurasqayrayku alabasqa kasaq. Chayraqmi Egipto runakunaqa yachanqaku ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.

19 Chaymi Israel tropakunapa ñawpaqnin riq Diospa angelnin pasarurqa paykunapa qepanmanña, sayanpa puyupas paykunapa ñawpaqninmantam pasarurqa qepankumanña. 20 Chaymi Egipto tropakunapa campamentonpa hinaspa Israel tropakunapa campamentonpa chawpinpi churakururqa chay puyu hinaptinmi tutayay karqa Egipto runakunapaq, Israel runakunapaqñataqmi achkirqa, chaynapimá chay tutayaypi kaq Egipto runakunaqa mana paykunaman asuykurqachu.

21 Hinaptinmi Moises makinta haywarirqa lamar qochapa hawanman chaymi Tayta Dios tukuy chay tuta intipa qespimunan lawmanta sinchi wayrawan lamar qochata rakinarachirqa hinaptinmi lamar qochapa chawpin chaki rikurirurqa. 22 Chaymi Israelpa mirayninkuna pasaykurqaku lamar qochapa chakichisqa chawpinta, yakukunam karurqa perqa hina *alleq lawninkupi hinaspa *ichoq lawninkupi.

23 Hinaptinmi Egipto runakuna qatiykuspa yaykururqaku paykunapa qepanta lamar qochaman. Yaykurqamá Faraonpa llapallan caballonkuna, carretankuna chaynataq caballeriankunapas. 24 Chaymi achikyamuchkaqtaña Egipto runakunapa tropanta Tayta Dios qawarirqa sayanpa nina puyumanta hinaspam chaqwarurqa Egipto runakunapa tropanta. 25 Chaymi carretankunapa ruedanta cienegarachirqa sasallataña rinankupaq hinaptinmi Egipto runakuna nirqaku:

—Ayqesunchik Israel runakunamanta, ñoqanchikpa contranchikpiqa Tayta Diosmi peleachkan —nispa.

26 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Haywariy makikita lamar qochapa hawanman chaynapi yakukuna Egipto runakunaman, carretankunaman hinaspa caballeriankunaman kutiykunanpaq —nispa.

27 Moisesmi makinta haywariykurqa lamar qochapa hawanman hinaptinmi achikyaykuchkaqtaña lamar qocha imaynam kasqanman kutiykurqa chaymi Egipto runakuna ayqechkaspanku yakuwan tupanakururqaku. Tayta Diosmi lamar qochapa chawpinpi Egipto runakunata chinkarachirqa. 28 Yakukunam kasqallan kutiykuspan carretakunata hinaspa caballeria-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunata taparurqa, Israel castakunapa qepanta lamar qochaman yaykuq
Faraonpa lliw tropankunaqa manam chullallapas puchurqachu. 29 Israelpa
castankunam ichaqa lamar qochapa chakisqa chawpinta pasarurqaku. Ya-
kukunam karurqa perqa hina *alleq lawninkupi hinaspa *ichoq lawninkupi.
30 Chaynatam Tayta Dios chay punchaw Egipto runakunamanta Israel
runakunata salvarurqa hinaptinmi Israel runakuna qawarqa lamar qo-
chapa patanpi wañusqa Egipto runakunata. 31 Israel runakunam qawarqa
Egipto runakunapa contranpi Tayta Diospa hatun milagro rurasqanta
chaymi runakuna Tayta Diosta respetarqaku hinaspam confiakurqaku
Tayta Diospi chaynataq serviqnin Moisespipas.

Moisespa takisqanmanta

15 1 Chaymi Tayta Diosman Moiseswan Israelpa mirayninkuna takir-
qaku kay takita:

Tayta Diosmanmi takisaq,
hatun atiynintam qawachikurqa,
caballotapas sillakuqnintapas
lamar qochamanmi wischuykurqa.
2 Tayta Diosmi kallpanchawaqniy.
Tayta Diosmi salvawaqniy.
Chaymi ñoqallayqa takipuni.
Payqa ñoqapa Diosniymi.
Sumaq kasqantam willakuni.
Payqa abueloykunapa Diosninmi.
3 Tayta Diosqa guerrapi peleaqmi.
Payqa Tayta Dios sutiyoqmi.
4 Faraonpa carretankunatam,
Faraonpa tropankunatam
lamar qochaman wischuykurqa.
Akllasqan capitanninkunam
Puka Lamar Qochapi chinkaykurqa.
5 Qocha ukumanmi
rumi hina wichiykurqa.
Lamar qocham
paykunata pamparurqa.

6 Yupaychasqayku Tayta Dios,
*alleq makillaykim kallpasapallaña.
Yupaychasqay Tayta Dios,
alleq makillaykiqa enemigoytam chamchaparunña.
7 Hatu-hatun atiynikiwanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contraykipi hatariqkunata chinkarachinki.
Tamota hina ruparunanpaqmi
piñakuynikita kachaykamurqanki.
8 Piñakuywan pukuruptikim
yakukunaqa montonakururqa.
Huk muralla hinam
timpuy-timpuy yakupas sayarurqa.
Lamar qochapa uku chawpinmi tikarurqa.
9 Enemigom nirqa:
"Haypanaykamam qatisaq,
qechusqaytam rakinakusaq,
chayraqmi saksasqa hina kasaq,
espadayta horqospam chinkarachisaq."
10 Wayrata pukuykachiptikim
lamar qocha paykunata taparurqa.
Manchakuypaq yakukunapim
titi hina tiyarurqa.

11 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
qam hina huk diosqa manam kanchu.
Qam hina admirakuypaq
chuya Diosqa manam kanchu.
Qam hina alabanapaq
respetana Diosqa manam kanchu.
Qam hina milagrokuna ruraq
Diosqa manam kanchu.
12 Atiyniyoq *alleq makikitam haywarirqanki.
Allpawanmi paykunata millpurachirqanki.
13 Prometewasqaykikuman hinam
kay librasqayki runakunata pusawachkankiku.
Hatun atiynikiwanmi
*yachanayki wasiman pusawachkankiku.
14 Runakuna uyariruspam katkatatanqaku.
Filistea runakunam nanaywan hapirachikunqaku.
15 Edom nacionpi kamachikuqkunapas hukmanyarunqakum.
Moab nacionpi jefekunapas katkatatanqakum.
Canaan lawpi llapallan *yachaqkunapas hukmanyarunqakum.

16 Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
paykunaqa mancharikuywanyá katkatatachunku.
Hatun atiynikiraykuyá rumi hina upallachunku.
Runaykikuna pasanaykukamayá paykunaqa upallachunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kay rantisqaykikuna pasanaykukamayá upallachunku.
17 Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
qanmi yaykuykachiwankiku.
Qanmi plantaykuwankiku
herenciayki orqopi,
*yachanaykipaq preparasqayki sitiopi,
santuario hatarichisqaykipi.

18 Tayta Diosmi gobiernanqa wiña-wiñaypaq.

Mariapa takisqanmanta

19 Faraonpa caballonkunam, carretankunam hinaspa caballeriankunam yaykurqaku lamar qochaman chaymi Tayta Dios paykunapa hawanman lamar qochata kutiykachirqa. Israelpa mirayninkunam ichaqa chakisqa allpallanta lamar qochapa chawpinta pasarqaku. 20 Chaymi Aaronpa panin Maria Diosmanta willakuq kasqanrayku hapiykurqa tinyanta, llapallan warmikunapas paypa qepantam lloqsirqaku tinyankuta tocastin hinaspa tususti n. 21 Mariañataqmi takispan nirqa:

Tayta Diosman takiychik,
hatun atiynintam qawachikurqa.
Caballotapas, sillakuqnintapas
lamar qochamanmi wischuykurqa.

Mara nisqanku sitiopi qatqe yakumanta

22 Israelpa castankunatam Moises pasachirqa Puka Lamar Qochamanta Shur sutiyoq chunniqman, lloqsispankum mana yakuta tarispa kimsa punchaw rirqaku chunniqninta. 23 Chaymi "Mara" sutiyoq sitioman chayaruspanku chaypi yaku qatqe kaptin mana tomayta atirqakuchu. Chayraykum Marawan suticharurqaku.
24 Runakunam Moisespa contranpi rimarqaku:
—¿Imatataq tomasaqku? —nispa.
25 Chaymi Tayta Diosta Moises mañakuptin pay qawaykachirqa huk sachata, chay sachata yakuman wischuykuptinmi yaku miskiyarurqa. Chaypim qorqa decretotawan imaynam kawsanankupaq kamachikuyta hinaspam chaypitaq paykunataqa pruebarqa. 26 Tayta Diosmi nirqa:
—Ñoqaqa yupaychasqayki Tayta Diosmi kani, sichu sumaqta uyariykuwaptikiqa, ñawpaqniypi allin kaqta ruraptikiqa hinaspa kamachikuyniykunata uyariptikiqa chaynataq decretoykunatapas kasukuptikiqa Egipto runakunaman apachisqay onqoykunataqa manam mayqantapas apachimusqaykichu. Ñoqaqa hampiqniki Tayta Diosmi kani —nispa.
27 Paykunam chayarurqaku Elim lawman chunka iskayniyoq pukyukunapa chaynataq qanchis chunka palmera sachakunapa kasqanman hinaspam karpankuta sayachirqaku yakukunapa hichpanpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cielomanta hamuq mikuymanta

16 1 Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunam Elim lawmanta pasarqaku Sin
sutiyoq chunniqman chayanankukama, chay chunniqqa kachkan Elim
lawmanta Sinai lawman rinapa chawpinpim, chaymanqa chayarqaku huk killaña
Egipto nacionmanta lloqsisqanku hawam otaq iskay kaq killapa chunka pichqa-
yoq punchawninpim. 2 Chay chunniqpim lliw huñunasqa Israelpa mirayninkuna
rimarqaku Moisespa chaynataq Aaronpa contranpi. 3 Chay runakunam nirqaku:

—Allinchá kanman karqa Egipto nacionpiraq Tayta Dios wañurachiwap-
tinkuqa, chay nacionpiqa aychayoq mankakunapa ladonpim tiyarqaniku,
saksanaykukamam mikukuq kaniku, kunanñataqmi kay chunniqman pusa-
ramuwankiku llapachallaykuta yarqaymanta wañuchiwanaykikupaq —nispa.

4 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Ñoqam parata hina cielomanta mikuyta chayachipamusqaykichik.
Runakunam lloqsispanku sapa punchaw huñunqaku chay punchawpaq
kamaqllata chaynapim yachasaq yachachikuyniyman hina kawsas-
qankuta otaq chayna mana kawsasqankutapas. 5 Soqta kaq punchawpi
apamusqankuta preparaptinkuqa iskay punchawpaqmi kanqa, manam
sapa punchawpaq huñusqanku hinallañachu —nispa.

6 Chaymi Israelpa llapallan mirayninkunata Moiseswan Aaron nirqa:

—Tardemanmi yachankichik Egipto llaqtamanta Tayta Dios horqomu-
susqaykichikta. 7 Paqarin madrugawñataqmi qawankichik Tayta Diospa
kanchayninta, payqa uyarirunmi contranpi rimasqaykichikta. Ñoqaykuqa
¿pitaq kaniku contraykupi rimanaykichikpaqqa? —nispa.

8 Moisesmi nirqataq:

—Tardemanmi Tayta Dios aychata qosunkichik mikunaykichikpaq,
paqarin madrugawñataqmi qosunkichik mikuyta saksanaykichikkama.
Tayta Diosqa uyarirunmi paypa contranpi rimasqaykichikta. Ñoqaykuqa
¿pitaq kaniku? Qamkunapa rimasqaykichikqa manam ñoqaykupa con-
traykupichu aswanqa Tayta Diospa contranpim —nispa.

9 Hinaptinmi Aaronta Moises nirqa:

—Israelpa mirayninkunata lliwta huñunaspa niy: “Asuykamuychik
Tayta Diospa qayllanman, rimasqaykichiktam pay uyarirun” nispa.

10 Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunata Aaron rimapayachkaptinmi
qawarirurqaku chunniq lawta hinaptinmi Tayta Diospa kanchaynin kach-
kasqa puyupi. 11 Chaymi Tayta Dios rimapayarqa Moisesta:

12 —Ñoqam uyarirqani Israelpa mirayninkunapa rimasqanta, paykunatayá niy:
“Tutaykuqtam mikunkichik aychata, achikyaqtañataqmi saksankichik mikuywan
chaymi yachankichik ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta” nispa.

13 Tardeykuqtamá yutukuna hamuruspa taparurqa campamentota, paqarin-
nin madrugawñataqmi campamentopa muyuriqninpi karqa sulla kaqlla. 14 Sulla
waspiruptinñataqmi chunniqpiqa allpapa hawanpi lasta hina qasa kachkasqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yutu hina animalkuna (Éxo 16:13)

15 Israelpa mirayninkuna rikuruspankum mana ima kasqanta yachaspanku ninakurqaku: “¿Imataq kayqa?” nispa. Chaymi Moises paykunata nirqa:

—Kayqa Tayta Diospa qosusqaykichik mikuymi. 16 Kaymi Tayta Diospa kamachikusqan: “Huñuychik sapakama mikunaykichikpaq kamaqta. Karpaykichikpi haykam runapa kasqanman hinam iskay kilotakama hoqarinkichik sapa punchaw” nispa.

17 Chaynatamá Israelpa mirayninkuna rurarqaku, wakinmi huñurqa achkata wakinñataqmi asllata. 18 Chaymi tupuptinku mana puchurqachu achka huñuqpapas nitaqmi pisirqachu aslla huñuqpapas. Sapakamam huñurqaku mikunankupaq kamaqllata.

19 Chaymi Moises nirqa:

—Kay mikuytaqa amam paqarinpaqqa mayqannikichikpas puchuchinkichikchu —nispa.

20 Aswanqa wakiqninkum Moisespa kamachisqanta mana kasukuspanku puchururqaku paqarinnintinkama hinaptinmi ururuspan asnarirurqa chaymi Moises piñakururqa paykunapa contranpi.

21 Sapa madrugawmi huñurqaku sapakama mikunankupaq kamaqta, puchuqninñataqmi intipa rupayninwan chullururqa. 22 Soqta kaq punchawpiqa huñurqaku huk chaynatawanmi. Tawa kilotam huñurqaku sapakamapaq hinaptinmi chay huñunakuyninkumanta llapallan kamachikuqkuna hamurqaku Moisesman willanankupaq. 23 Hinaptinmi paykunata Moises nirqa:

—Kaymi Tayta Diospa nisqan: “Paqarinmi ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa samana punchaw. Tantanaykichiktapas kunan tantaychik, yanunaykichiktapas kunan yanuychik, puchuqtañataq waqaychaychik paqarinpaq” nispa.

24 Paykunam Moisespa kamachisqanman hina waqaycharqaku paqarinnintinkama chaymi mana asnarirqachu nitaq ururqachu. 25 Chaymi Moises nirqa:

—Mikuychik kunan Tayta Diospaq samana punchaw kasqanrayku, campopiqa manam kunanqa imatapas tarinkichikchu. 26 Soqtantin punchawmi huñunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa qanchis kaq punchawqa samana punchawmi, chaypiqa manam imapas kanqachu.

27 Wakin runakunam lloqsirqaku qanchis kaq punchawpi huñuq hinaspam mana tarirqakuchu imatapas. 28 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—¿Haykapikamataq mana kasukunkichikchu kamachikuyniykunatapas chaynataq yachachikuyniykunatapas? 29 Amam qonqankichikchu, ñoqam qoykichik samana punchawta chayraykum soqta kaq punchawpiqa mikuytapas qoykichik iskay punchawpaqña. Chaynaqa qanchis kaq punchawpiqa, sapakamam maymi kasqaykichikpi kankichik, amayá pipas lloqsichunchu maymi kasqanmantaqa —nispa.

30 Chaymi runakuna samarqaku qanchis kaq punchawpi. 31 Chay hoqarisqankutam Israel castakuna suticharqaku "*maná" nispa, chayqa karqa culantropa muhun hina yuraqmi, gustonñataqmi karqa mielniyoq galleta hina. 32 Chaymantam Moises nirqa:

—Kaymi Tayta Diospa kamachikusqan: Iskay kilo yaykuq tupumanyá huntachiychik chay mikuyta chaynapi miraynikichikpaq waqaychasqa kananpaq. Chaymi paykuna qawanqaku Egipto nacionmanta horqomuspa qosqay mikuyta —nispa.

33 Hinaptinmi Moises nirqa Aaronta:

—Chay mikuyta mankapi churay iskay kilota hinaspa waqaychay Tayta Diospa ñawpaqninpi chaynapi miraynikikunapaq waqaychasqa kananpaq —nispa.

34 Tayta Diospa Moisesman kamachisqanpi hinamá Aaron churarqa, Chunkantin Kamachikuypa ñawpaqninpim waqaychasqa karqa.

35 Chaynatam Israelpa mirayninkuna mikurqaku chay *maná sutiyoq mikuyta tawa chunka watapuni, mikurqakuqa runakunapa yachanan allpaman yaykunankukamam otaq Canaan allpaman yaykunankukamam.

36 Iskay kilo tuputam Hebreo rimaypi sutichanku gomerwan. Chay gomerqa efa sutiyoq tupupa chunkaman rakisqapa hukninmi.

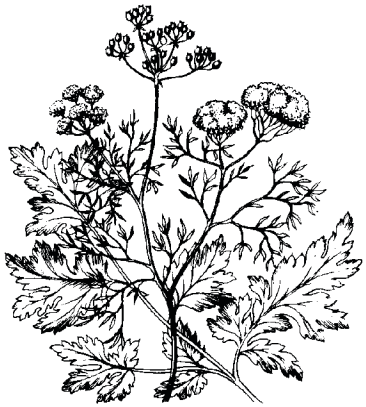

Culantropa muhunman rikchakuq "maná" (Éxo 16:31)

Qaqamanta lloqsiq yakumanta
(Núm 20:1-13)

17 1 Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunam Tayta Diospa kamachisqanman hina Sin sutiyoq samasqanku chunniqmanta lloqsispanku pasarqaku hinaspam carpankuta sayachispanku samarurqaku Refidim lawpi ichaqa chaypim yaku mana karqachu runakuna tomananpaq. 2 Chaymi runakuna Moiseswan atipanakuspanku nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¡Qowayku yakuta tomanaykupaq! —nispa.
Hinaptinmi Moises paykunata nirqa:
—¿Imanasqataq mañapayawankichik? ¿Imanasqataq Tayta Diosta tentaspa pruebankichik? —nispa.
3 Runakunamá chaypi yakumanta kaspanku Moisespa contranpi rimarqaku:
—¿Imapaqtaq horqomuwarqankiku Egipto nacionmanta ñoqaykuta, churiykuta hinaspa animalniykuta yakumanta wañuchiwanaykikupaq? —nispa.
4 Chaymi Moises qayakurqa Tayta Diosta:
—¿Imatataq rurasaq kay runakunawan? Kunanmanta asllatawanqa rumiwanchiki choqaparuwanqaku —nispa.
5 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Runakunapa ñawpaqninman riy hinaspa pusay Israel casta ancianokunata. Apaytaqyá Nilo Mayu waqtasqayki tawnaykitapas. Pasaypuniyá. 6 Ñoqam sayachkasaq chimpaykipi Horeb sutiyoq hatun rumipa hawanpi. Rumita waqtaptikim chaymanta yaku lloqsimunqa chaymi runakuna tomanqaku —nispa.
Moisesmá rurarqa chaynata Israel casta ancianokuna qawachkaptin.
7 Chay sitiotam suticharqaku "Meriba" nispa chaypiqa Israelpa mirayninkuna atipanakusqankurayku. Suticharqakutaqmi "Masah" nispapas chaypiqa Tayta Diosta tentaspa pruebasqankurayku. Paykunam nirqaku: "¿Ñoqanchikwanchu kachkan Tayta Dios icha manachu?" nispa.

Amalec casta runakunawan Israelpa mirayninkuna peleasqankumanta

8 Amalec runakunam rirqaku Refidim lawman chaypi Israelpa mirayninkunawan peleanankupaq. 9 Chaymi Moises nirqa Josueyta:
—Akllay ñoqanchik parte qarikunata hinaspa lloqsiy Amalec runakunawan peleaq. Paqarinmi ñoqa kasaq orqopa puntanpi Diospa tawnanta hapiykuspay —nispa.
10 Hinaptinmi Josuey rurarqa Moisespa kamachisqanman hina, Amalec runakunawan peleaqmá lloqsirqa. Moisesñataqmi Aaronwan hinaspa Hur sutiyoq runawan seqarqaku orqopa puntanman. 11 Chaymi Moises makinta altoman hoqariptin Israel runakuna vencerqa, makinta uraykachiptinñataqmi Amalec runakuna vencerqa. 12 Moisespa brazonkuna utiruptinñataqmi paykuna churarqaku huk rumita hinaptinmi Moises tiyaykurqa chaypa hawanpi. Aaronpiwan Hurñataqmi takyachirqaku brazonkunata, Aaronmi kaylawninmanta takyachirqa Hurñataq waklawninmanta chaynapim brazonkuna takyarqa intipa seqaykunankama. 13 Hinaptinmi Amalec runakunata Josuey vencerurqa guerrapi peleaspa.
14 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:
—Qellqay kayta huk libropi ama qonqarunaykichikpaq hinaspa niy Josueyta: "Chinkachisaqpunim kay pachamanta Amalec runakunata" nispa.
15 Huk altarta Moises perqaspanmi suticharqa "Tayta Diosmi banderay" nispa. 16 Chaymi nirqa:
Tayta Diospa banderanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hapiy juramentanaykipaq.
Tayta Diosmi peleachkan
Amalec runakunawan wiña-wiñaypaq.

Moisesman suegron Jetro watukusqanmanta

18 1 Moisespa suegron otaq Madian lawpi sacerdote Jetrom uyarirurqa
Moisespaq hinaspa Israel runankunapaq Dios tukuy ima rurasqanta,
uyarirqataqmi imaynam Egipto nacionmanta Israel runakunata Tayta Dios horqo-
musqantapas. 2 Ñawpaqtaraqmi Moises kacharqa warmin Seforata taytan Jetropa
kasqanman chaymi payñataq chaskiykurqa, 3 kacharqaqa iskaynin wawankuna-
tawan kuskatam. Moisespa huknin churinpa sutinmi karqaGerson, paymantam
Moises nirqa: "Forasterom ñoqaqa kani runapa llaqtanpi" nispan. 4 Huknin churin-
pa sutinñataqmi karqaEliezer, paymantam Moises nirqa: "Abueloypa Diosninmi
yanapawarqa hinaspam Faraonpa wañuchiwananmantapas librawarqa" nispa.

5 Chunniqpi hinaspa Diospa orqonpa hichpan campamentopi Moises
kachkaptinmi suegron Jetro hamurqa Moisespa churinkunapiwan hinas-
pa warminpiwan. 6 Hinaspam Moisesta nirqa:

—Ñoqa suegroyki Jetrom hamuni qanman warmikipiwan hinaspa
iskaynin wawankunapiwan —nispa.

7 Moisesmi suegronman taripaykuspan qonqoranpa pampaman kumuykurqa
hinaspam muchaykurqa. Tapunakurqakum imaynam kasqankumanta hinas-
pam yaykurqaku karpaman. 8 Chaymi Moises willakurqa suegronman Tayta
Diosqa Faraonta chaynataq Egipto runakunata Israel castarayku tukuy ima
rurasqanmanta. Willakurqataqmi tukuy sasachakuykuna hamusqankupi pasa-
musqantapas chaynataq imaynam paykunata Tayta Dios libramusqantapas.

9 Jetromá kusikurqa Egipto runakunamanta libraspa Israel runakuna-
paq Tayta Dios tukuy allin rurasqanmanta. 10 Chaymi Jetro nirqa:

—Alabasqa kachun Tayta Dios, paymi Egipto runakunamantawan Faraonman-
ta libramusurqankichik, Egipto runakunapa sirvienten kasqaykichikmantam
libramusurqankichik. 11 Egipto runakunaqa karqa Israel runakunapa contranpi
alto tukuqllañam chaymi vencesqa karqaku. Kunanmi reqsini Tayta Diosqa llapa
dioskunamantapas aswan hatun kasqanta. 12 Chaymi Moisespa suegron Jetro
apamurqa huk animalta wañuchispan Diospaq lliwta kañananpaq. Chaywan
kuskata kañananpaqmi apamurqataq huk rikchaq ofrendakunatapas. Chayman-
mi hamurqa Aaronpas chaynataq Israel castakunapa llapallan ancianonkunapas
Diospa qayllanpi Moisespa suegronwan mikunankupaq.

Queja arreglaqkunata Moises churasqanmanta
(Deu 1:9-18)

13 Paqarinnintin punchawmi runakunapa quejan arreglananpaq Moises
tiyaykurqa, runakunañataqmi Moisespa ñawpaqninpi sayarqaku tempra-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nomanta tardekama. 14 Chaymi runakunapaq Moisespa tukuy rurasqanta
suegron qawaykuspan nirqa:
—¿Imatataq kay runakunawanqa rurachkanki? ¿Imanasqataq sapa-
llayki tiyanki hinaptin llapallan runakunañataq ñawpaqnikipi sayanku
tempranomanta tardekama? —nispa.
15 Hinaptinmi Moisesñataq nirqa:
—Diosta tapupunaypaqmi runakuna ñoqaman hamuwanku. 16 Imapas asun-
tonku kaptinmi hamunku ñoqaman hinaptinmi paykunapa asuntonta arreglani,
yachachinitaqmi Diospa decretonkunatapas chaynataq yachachikuyninkunatapas.
17 Chaymi Moisesta suegron nirqa:
—Manam allinchu chay rurasqaykiqa. 18 Qamllaqa anchatam pisiparunki
chaynataq qanman hamuq runakunapas. Chay rurasqaykiqa sasallañam qam-
llapaqqa, manam rurayta atiwaqchu sapallaykiqa. 19 Kunanyá uyariway kay
consejasqayta, Diostaqyá qanwan kachun. Qanmi Diosman presentakunayki kay
runakunapa rantinpi, apanaykitaqmi paykunapa asuntonkunatapas. 20 Paykuna-
manyá rimapayay Diospa decretonkunatawan yachachikuyninkunata hinaspayá
yachachiy imaynam kawsananku tawan imam ruranankuta. 21 Akllay runakuna-
manta chaypaq hina qarikunata, Dios respetaqkunata, cheqap rimaq qarikunata,
apuyaruylla mana munaqkunata. Paykunatam churanki waranqa runakuna
kamachiqpaq, pachak runakuna kamachiqpaq, pichqa chunka runakuna ka-
machiqpaq chaynataq chunka runakuna kamachiqpaq. 22 Paykunam tukuy
tiempopi runakunapa quejanta arreglanqaku, llapa sasan kaqkunatañataqmi
apamusunki, paykunam facil arreglana quejakunata arreglanqaku. Chaynapim
kay sasa llamkasqaykimanta samarinki, chay yanapaqnikikunamá qamtaqa ya-
napasunki. 23 Amalaya Diospas chaynata kamachisunkiman, kayta ruraspaykiqa
aguantankim, kay llapallan runakunapas hawkallam wasinkuman kutikunqaku.
24 Moisesmá suegronpa nisqanta kasukuspan chaynata rurarqa. 25 Akllarqamá
lliw Israel castamanta chaypaq hina qarikunata hinaspam churarqa runaku-
napi jefekunata waranqa kamachiqpaq, pachak kamachiqpaq, pichqa chunka
kamachiqpaq hinaspa chunka kamachiqpaq. 26 Paykunam tukuy tiempopi
runakunapa quejankunata arreglaqku. Sasan asuntokunatañataqmi Moisesman
apamuqku, facil arreglana quejakunatañataqmi paykuna arreglaqku. 27 Chay-
mantam Moisesqa aviarqa suegronta chaymi payñataq llaqtanman ripukurqa.

Israelpa mirayninkuna Sinai Orqoman chayasqankumanta

19 1 Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkuna kimsa killa lloqsimus-
qanku hawañam chay punchawpuni chayarqaku Sinai chunniqman.
2 Paykunamá Refidim lawmanta pasaspanku chayarurqaku Sinai chun-
niqman, chaypim karpankuta sayachirqaku chunniqpi. Sinai Orqopa
ñawpaqninpimá Israel runakunaqa samarurqa. 3 Chaymi Moises seqarqa
Dioswan tupamunanpaq hinaptinmi Tayta Dios qayamurqa orqomanta:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kaynatam ninki Jacobpa castankunata otaq Israelpa mirayninkunata:
4 “Qamkunaqa qawarqankichikmi Egipto runakunata imam rurasqayta, qawarqankichiktaqmi aguilapa rapranpi hina ñoqapa kasqayman qamkunata hoqarimusqaytapas. 5 Chaynaqa kunanqa nisqayta kasuspaykichikqa chaynataq contratoytapas cumplispaykichikqa qamkunamá kankichik wakin runakunamanta akllakusqay runaykuna. Kay pachaqa ñoqapam. 6 Llapallaykichikmi ñoqapaq kankichik reyta serviq sacerdotekuna, ñoqallata serviwanaykichikpaq sapaqchasqa nacion.” Kay nisqaykunatam Israelpa mirayninkunaman willanki.

7 Moises pasaspanmi runakunapa ancianonkunata qayarqa hinaspam willarqa Tayta Diospa llapallan kamachisqan palabrankunata. 8 Hinaptinmi lliw runakuna chulla runa hinalla nirqaku:

—Tayta Diospa tukuy kamachisqantaqa rurasaqkum —nispa.

Moisesñataqmi kutispan runakunapa nisqanta Tayta Diosman willarqa.
9 Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesta:

—Ñoqam hamusaq yanay-yanay puyupi qanwan rimanaypaq chaynapi runakuna uyarispanku tukuy tiempo qampi confiakunankupaq —nispa.

Moisesñataqmi runakunapa nisqanta Tayta Diosman willarqa. 10 Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Runakunaman rispayki kunan hinaspa paqarin punchaw preparamuy adorawanankupaq, pachankuta taqsakuspankuyá 11 minchapaq allichakuchunku, mincham ñoqa Tayta Dios uraykamusaq Sinai Orqopa hawanman llapallan runakuna qawachkaptin. 12 Orqopa muyuriqninpim señalkunata churanki chaykamalla rispanku ama pasanankupaq. Kaynatamá paykunata ninki: “Amam orqomanqa seqankichikchu nitaqmi patallantapas sarunkichikchu, pipas chayna ruraqqa cheqaptapunim wañurunqa” nispa. 13 Mana kasukuqtaqa ama llachpaspallam choqapankichik otaq flechankichik. Animal kaptinpas otaq runa kaptinpas wañuchinkichikmá. Corneta unay waqaruptinñam seqanqaku orqomanqa —nispa.

14 Moisesmi orqomanta uraykamurqa runakunapa kasqanman, uraykamuspamá Diosta adoranankupaq runakunata prepararqa, taqsakurqakutaqmi pachankutapas. 15 Moisesmi nirqa runakunata:

—Minchapaq preparakuychik, amam puñunkichikchu warmikichikwanpas —nispa.

16 Chay punchaw chayaramuptinmi achikyaqta rayokuna, llipyakuna, rakta yana puyukuna orqopa hawanpi karqa, cornetakuna sinchillataña waqaptinmi campamentopi kaq llapallan runakunapas katkatatarqaku.
17 Chaymi Moises campamentomanta runakunata lloqsichimurqa Dioswan tupanankupaq hinaptinmi orqopa ñawpaqninpi sayarqaku. 18 Orqopa hawanman Tayta Dios ninapi uraykamusqanraykum enteron Sinai Orqo qosnirirqa. Chay qosnim hoqarikurqa huk hornopa qosniynin hinaraq, enteron orqom katkatatarqa sinchillataña. 19 Cornetañataqmi aswan sinchitaraq waqarqa chaymi Moises rimapayaptin Dios contestarqa rayo hina qaparillawanña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Tayta Diosmi Sinai Orqopa puntanpa hawanman uraykamurqa hinaspam chayman rinanpaq Moisesta qayarqa hinaptinmi Moisesñataq seqarqa. 21 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Uraykuspayki runakunata anyamuy, señal churasqaykita ama chimpamunankupaq hinaspa qawawanankupaq, yanqañataqmi achkallaña wañurunmanku. 22 Ñoqaman asuykuq sacerdotekunapas adorawanankupaqyá preparakuchunku, yanqañataq paykunatapas castigaruyman —nispa.

23 Chaymi Moisesñataq Tayta Diosta nirqa:

—Sinai Orqomanqa runakunaqa manam seqanmankuchu, qanmi kamachiwarqankiku: "Orqopa muyuriqninpi señalta churay hinaspa sapaqchay" nispa.

24 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Uraykuy hinaspa seqamuy Aaronwan ichaqa sacerdotekunawan runakunaqa amam chimpamunqakuchu orqopa muyuriqninpi señal churamusqaykitaqa, chay señaltaqa churarqanki ñoqapa kasqayman ama seqamunankupaqmi, chimpamuptinkuqa yanqañataqmi paykunatapas castigaruyman —nispa.

25 Runakunapa kasqanman Moises uraykamuspanmi chaykunata willarqa.

Chunkantin kamachikuykunamanta

20 1 Diosmi rimarqa tukuy kay palabrakunata:

2 —Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmantam horqomurqaykichik.

3 —Ñoqallam Diosqa kani, amam huk dioskunaqa kapusunkichu.

4 —Amam taytacha-mamachataqa rurankichu imaman rikchakuqtapas, hanaq pachapi kaqman rikchakuqtapas, kay pachapi kaqman rikchakuqtapas nitaq allpapa ukun yakupi kaqman rikchakuqtapas. 5 Amam qonqorakunkichu chaykunapa ñawpaqninpiqa, amataqmi adorankichu. Ñoqaqa kani yupaychasqayki Tayta Diosmi. Ñoqaqa manam munanichu sapaq dios adoranaykichiktaqa, chaynata ruraspa cheqniwaqniy tayta-mamakunapa huchallikusqanmantam castigasaqpuni wawa-churinkunata, chay wawa-churinkunapa willkankunata chaynataq chay willkanpa churinkunatapas. 6 Ichaqa kuyawaqniy runataqa otaq kamachikuyniy kasukuq runataqa waranqantin mirayninkamam favorecesaq.

7 —Ñoqapa sutiytaqa amam yanqaqa rimankichu. Sutiy yanqa rimaqtaqa castigasaqpunim.

8 —Amam qonqankichu samana punchawqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanta. 9 Soqta punchaw llamkaspaykim tukuy ruraynikikunata ruranki, 10 qanchis kaq punchawpim ichaqa samanki, chay punchawqa punchawniy kasqanrayku. Chay punchawpiqa amam rurankichu ima ruranatapas. Amataqmi ruranqachu qari churikipas nitaq warmi churikipas nitaq sirvientekipas nitaq servientaykipas nitaq animalnikipas nitaq llaqtaykipi yachaq forasteropas. 11 Ñoqaqa soqta punchawpim unancharqani cielokunata, kay pachata, lamar qochata chaynataq chaykunapi tukuy ima kaqkunatapas. Qanchis kaq punchawpiñataqmi samarqani hinaspam chay punchawtaqa bendecirqani punchawniypaq sapaqchaspay.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 —Tayta-mamaykitam respetanki chaynapi ñoqapa qonay allpapi
unay wata kawsanaykipaq.
13 —Amam pitapas wañuchinkichu.
14 —Amam hukwanqa pierdekunkichu.
15 —Amam suwakunkichu.
16 —Amam runamasikipa contranpiqa llullakunata rimankichu.
17 —Amam munapayankichu runamasikipa wasinta, amam munapayankichu runamasikipa warminta nitaq sirviententapas nitaq sirvientantapas nitaq asnontapas nitaq runamasikipa imantapas.

Diosta Israelpa mirayninkuna manchakusqankumanta

18 Llapallan runakunam uyarirqaku rayokunata hinaspa cornetapa waqasqanta, qawarqakutaqmi llipyakunatawan orqopa qosnisqantapas. Chaymi runakuna manchakuspanku karullapi sayarqaku. 19 Hinaspam Moisesta nirqaku:
—Qamyá rimapayawaykuqa, ñoqaykuqa uyarisaqkum, Diosqa amayá rimapayawachunkuchu, yanqam wañuruymanku —nispa.
20 Chaymi Moisesñataq nirqa:
—Ama manchakuychikchu. Diosqa hamurqa pruebaman churasunaykichikpaqmi chaynapi payta respetaspaykichik mana huchallikunaykichikpaq —nispa.
21 Runakuna karullapi sayanankukamam Moisesñataq Diospa kasqan tutayaq puyu ukuman asuykurqa.

Altar ruranankupaq kamachikuymanta

22 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:
—Qamkunaqa yachankichikñam cielomanta qamkunawan rimasqayta.
23 Ñoqata hina adoranaykichikpaqqa amam rurankichikchu qori-qollqemanta taytacha-mamachakunata. 24 Allpamantam ruranki altarta ñoqapaq hinaspam wañuchisqayki animalkunata chaypi lliwchanta kañanki, chaypitaqmi wañuchinki ovejaykikunatawan vacaykikunatapas chaynataq ñoqawan allinlla kasqaykimanta ofrendakunatapas. Munasqay sitiopi adorawanaykichikpaq sutiy churasqa lugarman hamuspaymi bendecisqaykichik. 25 Rumimanta altarta rurapuwaspaykiqa, amam labrasqa rumimantachu ruranki, herramientawan labraspaykiqa manam adorawanaykipaq hinachu rurachkanki. 26 Altarniymanqa amam gradasnintaqa seqankichu chaynapi chankaykita ama rikuchikunaykipaq.

Sirvientekunapa favorninpi leykunamanta

21 1 Israel runakunaman kay leykunata qonanpaqmi Moisesman Tayta Dios nirqa:
2 —Hebreo castaykimanta sirvientepaq runata rantispaykiqa soqta watam servichikunki, qanchis kaq watapiqa mana pagaspam libre lloqsikunqa. 3 Sapallan yaykumuspaqa sapallanmi lloqsikunqa, warmiyoq yaykumuspaqa lloqsikunqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

warminpiwan kuskam. 4 Sirviente kachkaptinraq warmita qospan patronnin
casarachiptinqa, chay warmiñataq qosanpata qaritapas otaq warmitapas wacha-
kuruptinqa, chay warmim wawankunapiwan patronninpaq kanqa, qosañataqmi
lloqsikunqa sapallan. 5 Sichu chay sirviente ninman: "Kuyanim patronniyta,
kuyanitaqmi warmiytawan churiykunatapas. Manam libreqa lloqsiymanchu"
nispa hinaptinqa, 6 patronninmi Diospa qayllanman pusaspan punkuman otaq
punkupa marconman asuykachispan alisnawan sirvientepa rinrinta toqorunqa
hinaptinmi kawsanankama chay patronninpa sirvientenña kanqa.

7 —Pipas warmi churinta sirvientapaq rantikuptinqa chay warmiqa lloq-
sinqa manam qari sirviente hinachu. 8 Chay sirvientata casarakunanpaq
patronnin akllaruchkaspanpas chay patronnin mana gustaspanqa kachaykun-
qam paypa precionta pagaykapuptinku ichaqa engañarusqanraykum huklaw
llaqtayoq runamanqa ama rantikunqachu. 9 Churinwan casarachispanmi icha-
qa warmi churita hina uywanqa. 10 Chay patron huk warmita casararuspanqa
amam pisichinqachu chay casarasqan sirvientapa mikunanta nitaq pachanta-
pas nitaq casada derechontapas. 11 Sichu sirvientapa chay kimsan derechonta
patronnin mana ruraptinqa chay sirvientam lloqsikunqa mana pagaspalla.

Runamasin wañurachiqpaq leykunamanta

12 —Pipas runamasinta maqaspa wañuchiqqa paypas wañuchisqataqmi
kanqa. 13 Aswanqa pipas mana wañuchiyta munachkaspa Diospa munas-
qanman hina wañurachiptinqa chay runam ayqenqa ñoqapa akllanay
sitioman. 14 Ichaqa pipas runamasinta wañuchiyta munaspan traicionmanta
wañurachiptinqa altarniymantapas horqonkichikmi wañuchinaykichikpaq.

15 —Pipas taytanta otaq mamanta maqaqqa wañunqapunim.

16 —Pipas runa masinta suwaspa rantikuruptinqa otaq makinpiraq kap-
tinqa chay suwaqa wañuchisqam kanqa.

17 —Pipas taytanta otaq mamanta insultaqqa wañunqapunim.

18 —Iskay runakuna atipanakuchkaptinku huknin runa rumiwan
chamqarunman otaq takarunman, hukninñataq mana wañuspa camacha-
kurunman chaynapi 19 hatariruspan hawapi tawnawan puriptinqa chay
maqaqnintaqa amam wañuchinkichikchu. Ichaqa paganqam onqospan
tiempo pierdesqanmanta, paytaqa hampichinqam allinyanankama.

20 —Pipas sirviententa otaq sirvientanta kaspiwan waqtaspa wañura-
chiptinqa chay runaqa castigasqapunim kanqa. 21 Ichaqa chay wañunayaq
sirviente huk punchaw otaq iskay punchawraqpas kawsaptinqa patron-
ninqa manam castigasqachu kanqa qollqenpa chanin kasqanrayku.

22 —Qarikuna peleachkaspanku wiksayoq warmita maqaruspa abor-
tarachiptinkuqa hinaspa masta mana dañasqa kaptinqa dañaqnin runam
multasqapuni kanqa, warmipa qosanpa mañasqanman hinam paganqa
juezkunapa tanteasqanta. 23 Aswan sinchi dañasqa kaptinqa warmipa vidan-
mantam vidanwan paganqa. 24 Runaqa pagachun ñawinwanyá hukninpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñawinmanta, kirunwan hukninpa kirunmanta, makinwan hukninpa makinmanta, chakinwan hukninpa chakinmanta, 25 ninawan puslluchisqanmanta puslluywan, heridasqanmanta heridawan, qoyoyachisqanmanta qoyoyaywan.

26 —Pipas sirviententa otaq servientanta maqaspan ñawinta toqyarachispaqa paytam libreta kachaykunqa ñawinrayku. 27 Chaynataq sirvientenpa otaq sirvientanpa kirunta wichirachispaqa paytam libreta kachaykunqa kirunrayku.

Qonqaymanta wañurachiqkunapaq leykunamanta

28 —Huk bueyes, qaritapas otaq warmitapas waqraruspan wañurachiptinqa bueyesmi rumiwan choqapasqa wañunqa, aychantapas amam mikunqakuchu, bueyespa dueñonmi ichaqa mana culpayoq kanqa. 29 Ichaqa chay bueyes unayña waqrakuq kaptinqa chaynataq dueñonpas avisasqa kachkaspa mana cuidaptinqa chaynapi pitapas wañurachiptinqa bueyesmi rumiwan choqapasqa wañunqa, wañuchisqataqmi kanqa dueñonpas. 30 Ichaqa bueyesniyoqta mana wañuchispanku multaptinkuqa wañuqpa familiankunamanmi paganqa juezpa tanteasqanta. 31 Bueyesniyoqwanqa chayna sentenciataqmi rurasqa kanqa pipapas qari churinta otaq warmi churintapas waqraruptinqa. 32 Pipapas huk sirviententa otaq huk sirvientanta bueyes waqraruptinqa dueñonmi paganqa paykunapa patronninman cuarto kilo masnin qollqeta, bueyesñataqmi rumiwan wañuchisqa kanqa.

33 —Pipas pozopa tapanta kichanman otaq pozota toqospan mana tapanmanchu hinaptinñataq chayman bueyes otaq asnopas wichiykunman hinaptinqa 34 pozopa dueñonmi paganqa qollqeta animalpa dueñonman, chay wañusqa animalñataqmi pozoyoqpaqña kanqa.

35 —Pipapas bueyesnin runamasinpa bueyesninta waqraruspa wañurachiptinqa chay kawsaq bueyestam *rantikurunqaku hinaspam chay qollqeta rakinakunqaku lamitadninka chaynataqmi wañusqa bueyestapas partenakunqaku. 36 Ichaqa chay bueyes lliwpa reqsisqan unayña waqrakuq kaptinqa chaynataq dueñonpas mana waqaychaptinqa chay wañuq bueyesmantam sayachipunqa huk bueyesta, chay wañusqa bueyesñataqmi paypaq kanqa.

Dañomanta leykuna

22 1 —Pipas suwakurunman bueyesta otaq ovejatapas hinaspañataq nakarunman otaq *rantikurunmanpas hinaspaqa huk bueyesmantam sayachipunqa pichqa bueyestaña, huk ovejamantañataqmi qonqa tawa ovejataña.

2 —Sichu suwata tarirunmanku suwakunanpaq wasi yaykuchkaqta hinaspa maqaruspa wañurachinmanku hinaptinqa chay maqaqninqa manam runa wañuchiqpaqchu sentenciasqa kanqa. 3 Ichaqa achikyaqtaña chay suwata wañurachiptinqa chay maqaqninmi runa wañuchiqpaq sentenciasqa kanqa. Chay suwakuq kawsachkaspanraq hapirachikuspam ichaqa dueñonman lliwta sayachipunqapuni, mana imapas sayachipunanpaq kaptinqa rantikusqam kanqa suwakusqanmanta paganapaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4—Suwapa makinpi bueyesta, asnota otaq ovejata kawsachkaqtaraq tariruptinkuqa chay suwam huk chaynatawanraq sayachipunqa.

5—Pipas animalninta qaykunman chakranpi otaq uvas chakranpi michinanpaq hinaptinñataq hukpa tarpukuyninta dañorachinman hinaspaqa sayachipunqam allinnin kaqwan chakranmanta chaynataq uvas chakranmantapas.

6—Pipas ninawan kañachkaptin chay nina kichkakunaman chayaruspa ruparunman huñusqa kawsayta otaq sayaq kawsaytapas hinaptinqa chay nina ratachiqmi dueñonman sayachipunqapuni kañasqanmanta.

7—Pipas qollqenta otaq imantapas churachikunman runamasinman hinaptinñataq chay churapakuq runapa wasinmanta pipas suwarunman, chay suwata tariruptinkuqa chay suwam sayachipunqa huk chaynatawanraq. 8 Chay suwata mana tariptinkuqa chay churapakuqmi Diospa qayllanman pusasqa kanqa chaynapi runamasinpa kapuqnin suwakusqanmanta otaq mana suwakusqanmantapas jurananpaq.

9—Sichum pipas bueyesta otaq asnota otaq ovejata otaq pachata otaq imatapas hapikuykuchkaspan ninmanraq llullakuspan: "Ñoqapam kayqa" nispa hinaptinqa Diospa qayllanpim arreglanqaku, culpayoq kaqmi sayachipunqa huk chaynatawanraq.

10—Pipas runamasinman qonman asnonta otaq bueyesninta otaq ima animalnintapas waqaychapunanpaq hinaptin chay animal wañurunman otaq maqapasqa karunman otaq mana pipapas rikusqanta suwasqa karunman hinaptinqa 11 chay waqaychaqmi Tayta Diospa qayllanpi juramentanqa chay runamasinpa kapuqnintaqa mana suwakusqanmanta hinaptinmi animalpa dueñonqa cheqap kasqanpaq chaskinqa chaynapim chay animal waqaychaqqa mana sayachinqachu. 12 Aswanqa qawachkaptin animal suwasqa karuptinqa sayachipunqam dueñonman. 13 Purun animal wañurachiptinqa apamunqam puchunta hinaptinmi mana paganqachu purun animalpa wañurachisqanmanta.

14—Pipas runamasinmanta prestakunman uywanta hinaptin dueñonpa mana rikusqanta imanakurunmanpas otaq wañurunmanpas hinaptinqa sayachipunqapunim. 15 Ichaqa dueñon qawachkaptin wañuruptinqa manam sayachipunqachu, alquilasqa kaptinqa alquilerllantam pagapunqa.

Runamasinkuwan allin kawsanamanta leykuna

16—Manaraq compromisoyoq doncella sipasta pipas engañaruspa paywan puñuruspaqa pagapunqam sipaspa taytanman hinaspam chay sipaswan casarakunqa. 17 Taytan mana casarachiyta munaptinqa casarachkaq hinam engañasqanmanta sipasman qollqenpi paganqa.

18—Brujataqa wañuchinkichikpunim.

19—Pipas animalwan huchallikuqqa wañunqapunim.

20—Adoranaykipaqqa Tayta Diosllapaqmi animaltaqa wañuchinki, huk dioskunapaq animal wañuchiqqa wañunqapunim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 —Forasterotaqa amam engañankichu nitaqmi ñakarichinkichu.
Qamkunapas Egipto nacionpim forastero karqankichik.
22 —Amam pi viudatapas nitaq mana tayta-mamayoqtapas ñakarichinkichu.
23 Ñakarichisqaykirayku pay mañakuwaptinqa uyarisaqpunim. 24 Chaynata
ruraptikichikqa sinchita piñakuspaymi guerrawan wañuchisqaykichik, warmi-
kichikñataqmi viuda kanqa, churikichikkunapas mana taytayoqmi kanqaku.
25 —Qanwan kaq huk wakcha runayman qollqeta prestaspaykiqa
amam miraynillan cobrakuq runa hinaqa kankichu, amam llumpay
mirayniyoqtaqa cobrankichu. 26 Runamasikipa pachanta prendapi ha-
pispaykiqa manaraq inti seqaykuchkaptinmi kutiykachipunki 27 chaylla
maytukuykunanpaq kasqanrayku. Mana chayqa ¿imapitaq puñunman?
Pay mañakamuwaptinmi uyarisaq kuyapayakuq kasqayrayku.
28 —Amam Diostaqa insultankichu, amataqmi llaqtamasiki autoridad-
tapas ñakankichu.
29 —Ama demoraspam qowanki cosechaykikunamanta kaqtaqa chayna-
taq uvasnikimanta kaqtapas.
—Piwi churikitaqa qowankipunim. 30 Qowankitaqmi vacaykikunapa chaynataq
ovejaykikunapa punta kaq wawankunatapas, nacesqanmantam qanchis punchaw
kanqa mamanwan, pusaq punchawninmanñataqmi ñoqaman qowanki.
31 —Qamkunaqa kankichik ñoqallapaqña sapaqchasqa runakunam
chaymi ama mikunkichikchu purun animalpa wañuchisqan aychataqa,
chay aychataqa allqokunamanmi wischuykunkichik.

Allin arreglo ruranapaq leykunamanta

23 1 —Amam willakachakunkichikchu yanqa rimaykunataqa.
—Amataqmi falso testigo kanaykipaqqa mana allin runakuna-
wanqa rimanakunkichu.
2 Achkallaña kaptinkupas amam chaqrukunkichu mana allin ruraqkunaman-
qa, testigakuspaqa amam sayapakunki achka runakunamanchu. Cheqapllatam
rimankiqa. 3 Amataqmi wakchamanpas sayapakunkichu pleitonpiqa.
4 —Enemigoykipa chinkaq bueyesnintapas otaq asnontapas tarispay-
kiqa kutirachipunkipunim. 5 Cheqnisuqnikipa cargayoq asnon llasaywan
urmaruqta rikuspaykiqa amam qawayllaqa-qawankichu aswanqa yana-
paykunkim sayarinanpaq.
6 —Wakcha runa pleitopi kaptinqa amam negankichu allin arreglo
rurayta.
7 —Llulla runataqa amam chaskinkichu mana culpayoq allin ruraq ru-
nata wañuchinaykipaqqa, culpayoq kaqkunataqa castigasaqpunim.
8 —Amam chaskinkichu mana allin ruranaykipaq regalotaqa, chay re-
galokunaqa allin ruraqkunatapas pantachinmi, allin ruraq runakunapa
cheqap rimasqantapas muyuchinmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9—Amam ñakarichinkichu forastero runataqa, qamkunaqa forasteropa imaynam kasqantaqa yachankichikmi. Forasteromá karqankichik Egipto nacionpi.

Chakrakuna samachinamanta

10—Soqta watam chakraykipi tarpuspa cosechanki. 11 Aswanqa qanchis kaq watapiqa chakraykitam samachinki, chaynataqa ruranki castaykimanta wakchakuna pallapakuspan mikunankupaqmi. Puchuqnin kaqtañataqmi purun animalkuna mikunqa, chaynallatam ruranki uvas huertaykiwanpas chaynataq aceitunas huertaykiwanpas.

12—Soqta punchawmi ruraynikita ruranki, qanchis kaq punchawpiñataqmi samanki chaynapi bueyesnikipas, asnoykipas samananpaq. Chaynapim wasikipi naceq sirvientekipas hinaspa wasikipi samakuq forasteropas kallpata hapinqa.

13—Kasukuychikyá tukuy nisqaykunata. Amam yuyarinkichikchu nitaqmi rimankichikchu sapaq dioskunapa sutintaqa.

Watapi kimsa hatun fiestakunamanta
(Éxo 34:18-26. Deu 16:1-17)

14—Watapim kimsa kutita hatun fiestata rurapuwanki. 15 Mana Qonchuyoq Tanta Fiestatam ruranki. Kamachisqayman hinamá qanchis punchawpuni mana qonchuyoq tantata mikunki. Chay fiestataqa ruranki Abib sutiyoq killapim, chay killapim Egipto nacionmanta lloqsimurqankichik. Mana imayoqqa amam pipas ñawpaqniymanqa asuykamunqachu.

16—Rurankitaqmi tarpusqaykimanta Cosecha Qallariy Fiestatapas chaynataq Cosecha Tukuy Fiestapas, kaytaqa ruranki sapa wata cosecha tukuytam.

17—Watapim kimsa kutita llapallan qarikuna ñoqa Señor Diosman asuykamuwanqaku.

18—Animalta wañuchispaykiqa yawarnintawan kuskataqa amam ofrecewankichu qonchuyoq tantataqa, amataqmi paqarinnin punchawkamaqa wirantapas puchuchinkichu.

19—Chakraykipi punta kaq allin rurutam yupaychasqayki ñoqa Tayta Diospa wasiyman apamunki.

—Amam uña cabrachataqa mamanpa lechepiqa yanunkichu.

Israel casta runakunata Tayta Diospa angelnin pusasqanmanta

20—Ñoqam qampa ñawpaqnikita angelta kachachkani risqaykipi waqaychasunaykipaq chaynapi allichapusqay sitioman chayachisunaykipaq. 21 Paypa nisqanta uyarispayá kasukuy, amayá hatariychu paypa contranpiqa, payqariki ñoqapa rantiypim kachkan, mana kasukuq kasqaykichikmantaqa manam payqa pampachasunkichikchu. 22 Ichaqa cheqaptapuni nisqanta uyarispayki tukuy kamachisqayta ruraptikiqa enemigoykikunapa enemigon kaspaymi paykunapa contranpi kasaq. 23 Angelniy pusasuspaykim chayachisunki Amor casta runakunapa, Het casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Canaan casta runakunapa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa kasqanman. Paykunataqa ñoqam chinkachisaq. 24 Paykunapa taytacha-mamachanmanqa amam qonqorankichu nitaqmi adorankichu. Paykunapa rurasqanta hinaqa amam qatipakunkichu aswanqa lliwtam puchukachinki hinaspam suytu rumi adorasqankutapas lliwta ñutupanki. 25 Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosllatam adorawankichikqa hinaptinmi bendecisaq mikunaykitawan tomanaykita, ñoqataqmi qamkunamantaqa onqoykunatapas wischusaq. 26 Llaqtaykipiqa warmikunapas manam abortanqachu nitaqmi mana wachakuqpas kanqachu, unaytam kawsachisqayki.

27 —Ñawpaqnikichikta riptiymi yaykunaykichik allpapi runakuna anchallataña mancharikuspa chaqwachisqa kanqaku. Enemigoykikunam ñawpaqnikimanta ayqekunqa. 28 Qampa ñawpaqnikitam wayliskunata kachasaq chaynapi Hiv casta runakunata, Canaan casta runakunata hinaspa Het casta runakunata qampa ñawpaqnikimanta wischunanpaq. 29 Chay runakunataqa manam huk watallapichu ñawpaqnikimantaqa wischusaq, watallapi qarqoruptiyqa allpam purunyarunman hinaptinmi purun animalkunapas miraruspan contraykichikpi karunman. 30 Miranaykikamam chay runakunataqa as-asllamanta ñawpaqnikimanta wischusaq hinaptinmi chay allpaqa qamkunapaqña kanqa. 31 Qanman qosqay nacionpa linderonmi kanqa Puka Lamar Qochamanta qallarispa Filistea Runakunapa Lamar Qochankama chaynataq chunniqmanta qallarispa Eufrates Mayukama. Chay lawkunapi *yachaqkunataqa qamkunamanmi qosqaykichik wischunaykichikpaq.

32 —Paykunawanqa amam contratota rurankichu nitaq diosninkuwanpas. 33 Allpaykipiqa amamá *yachanqakuchu, yachaptinkuqa diosninkuta adoraspam huchallikuwaq ñoqapa contraypi chaynapim qamkunapaqqa kanman urmachiq rumi hina.

Tayta Dioswan huktawan contrato rurasqankumanta

24 1 Moisestam Tayta Dios nirqa:

—Ñoqapa kasqayman hamuspaykiyá pusamuy Aaronta, Nadabta, Abiuta hinaspa Israel casta qanchis chunka ancianokunata, paykunaqa karullapim qonqorakunqaku. 2 Qamllam ñoqamanqa asuykamuwanki, pusamusqayki runakunaqa amam asuykamuwanqakuchu nitaqmi runakunapas qanwanqa seqamunqachu —nispa.

3 Chaymi Moises rispan Tayta Diospa tukuy nisqankunata runakunaman willarqa, willarqataqmi Tayta Diospa qosqan lliw leykunatapas hinaptinmi chulla runa hinalla llapallanku nirqaku:

—¡Tayta Diospa tukuy nisqankunataqa rurasaqkum! —nispa.

4 Chaymi Tayta Diospa tukuy nisqankunata Moises qellqarqa hinaspam tutapayta hatarispan huk altarta rurarqa Sinai Orqopa ñawpaqninpi. Sayachirqataqmi chunka iskayniyoq suytu rumikunatapas, chaynataqa rurarqa Israelpa chunka iskayniyoq ayllunkunaman hinam. 5 Kacharqataqmi Israel casta wakin mozokunatapas animalkunata wañuchispa Tayta Diospaq lliwta kañanankupaq, wañuchirqakutaqmi Tayta Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda toroku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

natapas. 6 Moisesmi animalkunapa parten yawarta chaskispan medianokunapi
churarqa, wakin yawartañataqmi altarpa hawanman chaqchurqa. 7 Contrato libro-
ta hapiykuspanmi leerqa runakuna uyarinanpaq, chaymi paykunañataq nirqaku:
—Tayta Diospa tukuy nisqanta ruraspam kasukusunchik —nispa.
8 Chaymi Moises yawarta hapiykuspan runakunaman challastin nirqa:
—Kay yawarmi ñoqanchikwan Tayta Diospa contrato rurasqanpa señalnin,
chay contratotaqa rurarqa imaynam rimapayawasqanchikman hinam —nispa.
9 Moises seqaptinmi paywan rirqa Aaron, Nadab, Abiu hinaspa Israel casta
qanchis chunka ancianokuna. 10 Chaypim Israelpa Diosninta rikurqaku. Cha-
kinpa sarusqanmi kachkasqa suma-sumaq kichasqa cielo hina hinaspa safiro
alhaja rumi hina. 11 Diosqa manam imanarqachu Israelpa castan kamachi-
kuqkunataqa chaymi Diosta qawarqaku hinaspam mikuspanku tomarqaku.

Sinai Orqopi Moises kasqanmanta

12 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Seqamuy ñoqapa kasqay orqoman hinaspa chaypi suyaway, tabla
rumikunapi qellqasqay yachachikuytawan kamachikuytam qanman qos-
qayki chaynapi runakunaman yachachinaykipaq —nispa.
13 Chaymi Moisesqa yanapaqnin Josueypiwan pasarqa Diospa kasqan
orqoman. 14 Chaymi ancianokunata nirqa:
—Kayllapi suyaykuwayku kutimunaykukama. Aaronwan Hurpas qam-
kunawanmi kachkan, pipapas quejan kaptinqa paykunaman rispamá
willakunkichik —nispa.
15 Moises orqoman seqaruptinmi orqota puyu tapaykurqa. 16 Tayta Diospa
kanchayninñataqmi tiyaykurqa Sinai Orqopa hawanman, puyum soqta
punchaw orqota taparurqa. Qanchis kaq punchawpiñataqmi puyu uku-
manta Moisesta Tayta Dios qayamurqa. 17 Tayta Diospa kanchaynintam
rikurqaku Israelpa mirayninkuna orqopa puntanpi lenguachkaq ninata
hina. 18 Chaymi Moises puyu ukuman yaykuspan seqarqa orqoman. Moises-
mi chay orqopi karqa tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan.

Santuario ruranankupaq ofrendakuna qosqankumanta
(Éxo 35:4-9)

25 1 Moisestam Tayta Dios nirqa:
2 —Israelpa mirayninkunatayá niy ofrendakunata apamuwanan-
kupaq. Llapallan runakunapa voluntadwan qosqan ofrendatam chaskinkichik.
3 Paykunamantamá chaskinkichik: qorita, qollqeta, bronceta, 4 morado qaytuta,
grosella qaytuta, guindo qaytuta, linomanta llañu qaytuta, cabrakunapa pe-
lonta, 5 carneropa pukaman teñisqa qalasninkunata, fino qalaskunata, acacia
sutiyoq qerukunata, 6 achkikunapaq aceiteta, untana aceitepaq especeriaku-
nata, kañanapaq especeriakunata, 7 efodpaq hinaspa pecherapaq onice alhaja
rumita chaynataq hapichinapaq alhaja rumikunatapas. 8 Huk santuariotayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurapuwaychik qamkuna ukupi *yachanaypaq. 9 Yachanay karpatawan chaypi
llapallan serviciokunataqa kay qawachisqayman hinam rurankichik.

Diospa Baulninmanta
(Éxo 37:1-9)

10 —Rurachinkitaqmi acacia sutiyoq tablamanta huk baultapas. Largonmi
kanqa huk metro tumpa maschan, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin,
sayayninñataqmi kanqa parte metro masnin. 11 Qori-purowanmi qarachan-
ki chay baulpa hawantawan ukuntaqa hinaspam patanpa muyuriqninpipas
qorimanta molduranta rurachinki. 12 Fundichispataqmi rurachinki baul-
paq qorimanta tawa anillokunata, chaykunatam churachinki baulpa tawan
esquinanpa waqtanman, iskaynin anillotam churachinki huklawninman,
iskaytataqmi churachinki huklawninmanpas. 13 Varillakunatapas acacia kas-
pimanta rurachispaykim qarachanki qoriwan. 14 Chay varillakunatam baulpa
waqtanpi anillokunaman ustuchinki chaykunawan hoqarispa baulta hombro-
nankupaq. 15 Baulpa anillonkunapim chay varillakunaqa kanqa mana horqona.
16 Chay baulpa ukunpim churanki qosqay Chunkantin Kamachikuykunata.
17 —Rurachinkitaqmi chay baulpaq qori-puromanta huk tapatapas chaypa ha-
wanpi huchakuna pampachasqa kananpaq, chaypa largonqa kanqa huk metro
tumpa maschanmi, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin. 18 Chay tapapa
iskay lawninpa cantonpipas rurachinkim qorimanta martillasqa iskay querú-
bin sutiyoq angelkunata. 19 Chay tapawan iskaynin angelqa huk piezallamanta
rurasqam kanqa. Huknin angelmi kanqa kaylaw cantonpi, hukninñataq waklaw
cantonpi. 20 Angelkunapa raprankunam llantuchkaq hina kichasqa kanqa tapapa
hawanman, uyankuñataqmi qawanakuchkaq hina kumuykanakuspa tapata qa-
wanqaku. 21 Chay tapataqa baulpa hawanmanmá churanki, chay baulmantaqmi
churanki ñoqapa qosqay Chunkantin Kamachikuytapas. 22 Chaypi tupanakuptin-
chikmi, rimapayasqayki tapapa hawanmanta otaq Chunkantin Kamachikuyniy
waqaychana baulpa hawanpi kaq angelkunapa chawpinmanta, chaypim willas-
qayki Israelpa mirayninkunapaq lliw kamachikuyniykunata.

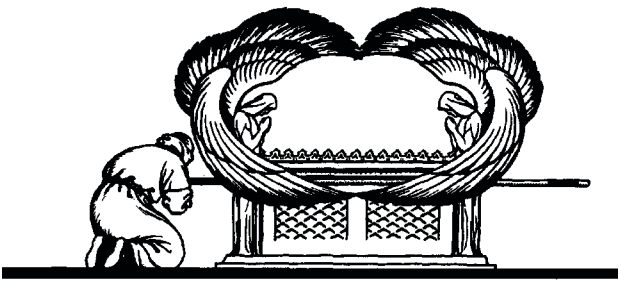

Diospa baulnin (Éxo 25:10)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa qayllanpi tanta churananku mesamanta
(Éxo 37:10-16)

23 —Rurachinkitaqmi acacia sutiyoq tablamanta huk mesatapas, largonmi
kanqa huk metro, anchonñataqmi kanqa yaqa parte metro, sayayninñataqmi
kanqa parte metro masnin. 24 Chay mesatam qori-purowan qarachanki, mu-
yuriqninpiñataqmi rurachinkitaq qorimanta molduranta. 25 Rurachinkitaqmi
mesapa muyuriqninpi media cuarta maschan adornotapas, chay adornopa
muyuriqninpiñataqmi qorimanta molduranta rurachinki. 26 Rurachinkitaqmi
qorimanta tawa anillokunatapas, chaykunataqa churachinki mesapa tawan-
tin chakinpa waqtankunapim. 27 Anillonkunaqa kanqa adornopa uraychanpim
chayman varillakunata ustuchispa mesata apanankupaq. 28 Acacia sutiyoq kaspi-
manta varillakunata rurachispam qoriwan qarachanki, chaykunawanmi mesata
hombronqaku. 29 Rurachinkitaqmi mesapaq platokunatapas, wisllakunatapas,
aysakukunatapas hinaspa vino ofrenda tallinapaq tazonkunatapas, tukuy chay-
kunaqa kanqa qori-puromantam. 30 Chay mesamanmi mana pisiyta churanki
ñoqapaq sapaqchasqaykichik tantata otaq qayllaypi churanaykichik tantata.

Qori candeleromanta
(Éxo 37:17-24)

31 —Rurachinkitaqmi qori-puromanta martillasqa huk candelerota, huk pie-
zallamanta rurasqam kanqa tiyananpas, tronconpas, copankunapas hinaspa
umpawan waytankunapas. 32 Chay candeleropa waqtankunamantam soqta
kallmakuna lloqsinqa, kimsa kallmam lloqsinqa huknin waqtanmanta, kimsaña-
taq huknin waqtanmanta. 33 Chay candeleropa tronconmanta lloqsiq soqtantin
sapa kallmakunapim kanqa kimsa copakuna, chay copakunapa rikchayninqa
kanqa almendras wayta hinam, sapakamam kanqa umpayoq hinaspa waytayoq.
34 Candeleropa tronconpipas kanqa tawa copa-
kunam, chay copakunapa rikchayninqa kanqa
almendras wayta hinam, chaykunaqa kanqa
umpayoq hinaspa waytayoqkamam. 35 Candele-
ropimá kanqa kimsa pares kallmakuna. Chay
candeleropa qallariyninpim kanqa sapakama-
paq huk umpa, chay umpakunam hapinqa chay
soqtantin kallmakunata. 36 Umpakunawan
kallmakunapas hina chay chulla piezalla-
mantam kanqa qori puromanta martillasqa.
37 Rurachinkitaqmi qanchis mecherokunatapas,
chaykunatam churanki ñawpaqman achkinan-
paq. 38 Qori-puromantataqmi rurachinki mecha
limpianakunatapas chaynataq mecha limpia-
napaq platochankunatapas. 39 Candelerotawan

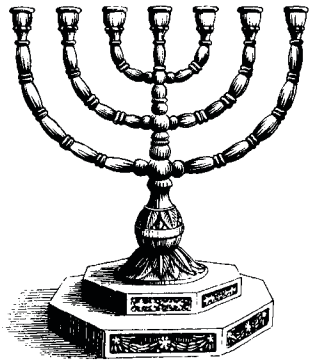

Candelero (Éxo 25:31)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

servicionkunatam rurachinki kimsa chunka kimsayoq kilo qori-puromanta.
40 Chaykunataqa rurachinki Sinai Orqopi qawachisqayman hinam.

Diosman asuykuna karpamanta
(Éxo 36:8-38)

26 1 —Rurachinkim *yachanaypaq karpata chunka cortinakunamanta, chay cortinakunam kanqa lino kawpusqamanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta. Chay awasqa cortinapim suma-sumaqta bordachinki querubin sutiyoq angelkunata. 2 Sapa cortinapa largonmi kanqa chunka iskayniyoq metro parten, anchonñataqmi kanqa iskay metro. Llapan cortinakunam kanqa chayna sayayniyoqlla.
3 Pichqa cortinakunatam sapakamata tinkinachispa sirachinki, chaynallatam tinkinachinki wakin pichqan cortinakunatapas. 4 Cordonmanta ojalkunatapas pichqantin cortinapa patanpim churachinki, chayqa kanqa morado qaytumantam, chaynallatam rurachinki huknin pichqantin cortinapipas.
5 Rurachinkim cordonmanta pichqa chunka ojalkunatapas, chaykunataqa rurachinki punta kaq pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpim, rurachinkitaqmi huknin pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpipas cordonmanta pichqa chunka ojalkunata, chaykunaqa kanqa cortinapa tinkina law patanpim, chay ojalkunaqa kanqa chimpa-chimpapuram. 6 Rurachinkitaqmi qorimanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi tinkinki punta kaq pichqantin sirasqa cortinata chay huknin pichqantin cortinawan hinaptinmi chayqa kanqa hukllaman huñusqa *yachanay karpa.

7 —Rurachinkitaqmi cabrakunapa pelonmanta chunka hukniyoq cortinakunatapas, chaykunaqa kanqa yachanay karpapa hawanpaqmi. 8 Kaynam kanqa llapallan cortinakunapa medidan: largonmi kanqa chunka kimsayoq metro parten, anchonñataqmi kanqa iskay metro. 9 Pichqa cortinatam sapakamata tinkinachispa sirachinki, chay puchoqnin soqta cortinakunatapas hina chaynallatam sirachinki, chay soqta cortinapa masyaqnintam karpapa ñawpaqnin law patanman pataraykachinki. 10 Rurachinkitaqmi cordonmanta pichqa chunka

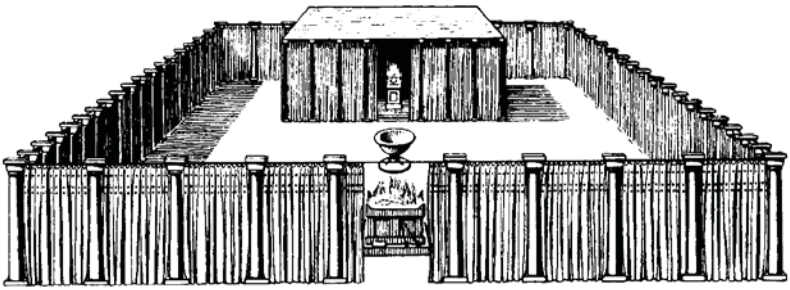

Diosman asuykuna karpa (Éxo 26:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ojalkunatapas, chay ojalkunaqa kanqa chay pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpim, chay soqtantin sirasqa cortinakunapa patanpipas rurachinkitaqmi cordonmanta pichqa chunka ojalkunata. 11 Rurachiytaqyá broncemanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi hapichinki cordonmanta ojalkunata chaymi karpaqa kanqa chullallaman tinkisqa. 12 Karpapa cortinankunaqa largo kasqanraykum puchuqninpa lamitadnin warkurayanqa karpapa qepan lawman. 13 Karpapa *alleq lawninmanmi cortinakunapa puchuq largon yaqa parte metro warkurayanqa, *ichoq lawninmanpas yaqa parte metrotaqmi warkurayanqa chaynapim tapanqa *yachanay karpapa iskay lawninta.

14 —Karpapaqmi rurachinkitaq carneropa qalasnin pukaman teñisqa qatatapas, chaypa hawanpaqpas rurachinkimá fino qalaskunamanta huk qatatapas.

15 —*Yachanay karpapaqmi rurachinkitaq acacia sutiyoq tablakunamanta sayaq marconkunata. 16 Sapa marconpa largonmi kanqa tawa metro parten, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin. 17 Marcopura tupanachisqa kananpaqmi sapa marcopa kanqa iskay espigankuna. Chaynatamá rurachinki yachanay karpapa llapallan marconkunapi. 18 Iskay chunka marcokunatam rurachinki yachanay karpapa alliq lawninpaq. 19 Rurachinkitaqmi qollqemanta tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqom kanqa sapa marcopi, chaymanmi yaykunqa marcopa iskay espigankuna.

20 —Chay *yachanay karpapa *ichoq lawninpaqpas rurachinkitaqmi iskay chunka marcokunata. 21 Qollqemantataqmi rurachinki tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqoyoq tiyanakunam kanqa sapa marcopa tiyananpaq. 22 Yachanay karpapa qepa lawninpaqñataqmi otaq intipa seqaykunan lawpi kaqpaqñataqmi rurachinki soqta marcokunata. 23 Rurachinkitaqmá iskay marcokunatapas qepan law esquinankunapaq. 24 Chay iskaynin marcokunam tupanachisqa kanqa pampanmanta altonkama huklla kananpaq punta kaq anillonkama, iskaynin esquinankunapaqmi iskaynin marcokunawan chayna rurasqa kanqa. 25 Chaynaqa kanqa pusaq marcokunam, chay pusaq marcokuna tiyananpaqmi kanqa qollqemanta chunka soqtayoq toqosqa tiyanakuna, iskay toqom kanqa sapa marcopa tiyananpaq.

26 —*Yachanay karpapa huklawnin marconkunapaqpas rurachinkimá pichqa qerukunata, chay qerukunaqa kanqa acacia sutiyoq sachamantam. 27 Pichqa qerukunataqmi kanqa yachanay karpapa huklawnin marconkunapaqpas, hina chayna pichqa qerukunataqmi kanqa yachanay karpapa qepan lawnin marconkunapaqpas. 28 Chawpipi kaq qerum pasanqa marcokunapa chawpinta kaylaw cantonmanta waklaw cantonkama. 29 Marconkunataqa qarachanki qoriwanmi, qorimantataqmi anillonkunatapas rurachinki qerukuna chayninta pasananpaq, qerukunatapas qoriwanmá qarachanki. 30 Yachanay karpataqa sayachinki imaynam Sinai Orqopi qawachisqayman hinamá.

31 —Rurachinkitaqmi cuartota iskayman rakinaq telatapas, chayqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta querubin sutiyoq angelkuna kuruyoqmi. 32 Qoriwan qarachasqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

acacia kullumanta tawa pilarkunamanmi warkunki chay telata. Chay pilarkunaqa kanqa qorimanta ganchoyoqmi, sayanqañataqmi qollqemanta toqoyoq tawa tiyanakunapi. 33 Chaynaqa ganchokunamanmá warkunki cuarto rakinaq telataqa hinaspam chay telapa qepanman apaykunki Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulta. Chaynapim cuarto rakinaq telaqa servisunkichik "Chuya" sutiyoq lugarta "Chuyay-chuyay" sutiyoq lugarmanta rakinanpaq. 34 Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa hawanmanmi tapata churanki, chaytaqa ruranki "Chuyay-chuyay" sutiyoq lugarpim. 35 Cuarto rakinaq telapa hawa lawnin *yachanay karpapa *ichoq lawninpim churanki mesatapas, candelerotañataqmi churanki mesapa chimpan yachanay karpapa *alleq lawninpi.

36 —Rurachinkitaqmi karpapa punkunpaq suma-sumaq bordasqa huk telatapas, chay telaqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. 37 Chay telapaqmi rurachinkitaq acacia qerumanta pichqa pilarkunata, chaykunaqa kanqa qoriwan qarachasqa hinaspa qorimanta ganchoyoqmi, fundichinkitaqmi broncemanta toqoyoq pichqa tiyanankunatapas.

Ofrendakuna kañana bronce altarmanta
(Éxo 38:1-7)

27 1 —Rurachiyá acacia sutiyoq tablamanta cuadrado altarta, tawan lawpa medidanmi kanqa iskay metro cuartonkama. Sayayninñataqmi kanqa huk metro cuarton. 2 Rurachinkitaqmi altarpa tawan esquinanpi waqrachakunatapas, chaykunaqa kanqa altarpa huk piezallanmantam, chay altartam qarachanki broncewan. 3 Rurachinkitaqmi uchpa hoqarina mankankunatapas, palachankunatapas, tazonninkunatapas, trinchenkunatapas hinaspa ninapaq kallanankunatapas. Chay serviciokunaqa lliwmi broncemanta kanqa. 4 Hinaspam rurachinki malla hina broncemanta rejillasta, chay rejillaspa tawan cantonpim rurachinki broncemanta tawa anillokunata. 5 Chay rejillastam churanki altarpa patanpa ukunpi chaynapim rejillasqa altarpa chawpinpi kanqa. 6 Rurachinkitaqmi altarpaq acacia kaspimanta raku varillakunatapas, chaykunatam qarachanki broncewan. 7 Chay varillakunatam pasachinki anillokunapa chawpinta hinaptinmi chaykunaqa kanqa altarpa iskay lawninpi hombronapaq. 8 Altarpa ukunqa kanqa vaciom, waqtankunañataqmi tablamanta, imaynam orqopi qawachisqayta hinamá rurachinki.

Santuariopa muyuqnin patiomanta
(Éxo 38:9-20)

9 —Rurachinkitaqmi *yachanay karpapa pationtapas. *Alleq lawnin patiopa cortinankunaqa kanqa lino kawpusqamantam, largonpa medidanqa kanqa tawa chunka pichqayoq metronmi. 10 Iskay chunka pilarninkunapiwan iskay chunka tiyanankunaqa kanqa broncemantam. Pilarkunapa ganchonkunawan varillankunañataqmi kanqa qollqemanta. 11 *Ichoq lawnin patiopa cortinankunapa largonqa kanqa tawa chunka pichqayoq metronmi, iskay chunka pilarninkunapiwan iskay chunka toqoyoq tiyanankunaqa kanqa broncemantam, pilarkunapa ganchon-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunawan varillankunañataqmi kanqa qollqemanta. 12 Intipa seqaykunan lawpi yachanay karpapa qepa pationñataqmi kanqa iskay chunka iskayniyoq metro parten anchoyoq, chayna medidayoqllam kanqa cortinankunapas, pilarninkunañataqmi kanqa chunka, chunkataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. 13 Intipa qespimunan lawpi punkun law patiopa anchonpas kanqa iskay chunka iskayniyoq metro partenmi. 14 Punkupa huknin waqtanpi kaq cortinakunaqa kanqa yaqa qanchis metrom, kimsam kanqa pilarninkuna, kimsataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. 15 Punkupa huklawnin cortinankunapas kanqa qanchis metrom, kimsam kanqa pilarninkunaqa, kimsataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. 16 Patioman yaykunapim kanqa huk cortina, chaypa medidanmi kanqa isqon metro, chay cortinaqa rurasqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumantam, rurasqaqa kanqa lino kawpusqamanta sumasumaq bordasqam. Tawam kanqa pilarninkunawan toqoyoq tiyanankunapas. 17 Patiopa llapallan muyuriqninpi pilarkunam kanqa qollqemanta varillakunawan hapichisqa, ganchonkunapas qollqemantam kanqa, toqoyoq tiyanankunañataqmi kanqa broncemanta. 18 Patiopa largonmi kanqa tawa chunka pichqayoq metron, anchonñataqmi kanqa iskay chunka iskayniyoq metro parten, sayayninñataqmi kanqa iskay metro cuarton, cortinankunam kanqa lino kawpusqamanta, toqoyoq tiyanankunañataqmi kanqa broncemanta. 19 *Yachanay karpapi servichikunapaq llapallan serviciokunaqa kanqa broncemantam, broncemantataqmi kanqa karpapa llapallan estacankunawan patiopa llapallan estacankunapas.

Mecherokunapaq aceitemanta
(Lev 24:1-4)

20 —Israelpa mirayninkunatayá kamachiy achkikunapaq fino aceiteta apamunankupaq, chayqa preparasqa kanqa kutasqa aceitunasmantam, chaynapim mecheroqa mana tukuyta ratanqa. 21 Aaronmi churinkunapiwan mecherokunata allichanqaku chaynapi tukuy tuta ñoqapa ñawpaqniypi ratananpaq. Asuykuwananku karpaqa kanqa telawan iskayman rakinasqam. Ukun lawpim kanqa Chunkantin Kamachikuyniy, chay hawan lawpimá mecherokunataqa churanqaku. Kaymi kay wiñaypaq decretoy Israelpa mirayninkunapaq.

Sacerdotekunapa pachanmanta
(Éxo 39:1-31)

28 1 —Israelpa mirayninkunamanta akllaspayá Aarontawan churinkunata ñawpaqnikiman asuykachiy sacerdoteykuna kananpaq chaynapim sacerdoteykuna kanqa Aaronqa churinkunapiwan, paypa churinkunam Nadab, Abiu, Eleazar hinaspa Itamar. 2 Wawqeki Aaronpaqmi rurapunki serviwananpaq pachakunata chaynapi ancha reqsisqa suma-sumaqllaña kananpaq. 3 Ninkitaqmi yachaywan huntachisqay llapallan maestrokunatapas, paykunataqa ninki Aarompa pachanta ruranankupaqmi chaynapim Aaronqa kanqa sapaqchasqay sacerdote. 4 Rurananku pachakunaqa kaykunam kanqa: pechera,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

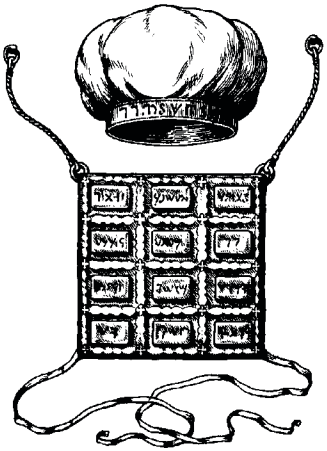

Sacerdotepa uma wankinanwan pecheran (Éxo 28:4)

*efod, sotana, bordasqa camison, uma wankina hinaspa chumpi. Serviwanankupaq pachakunataqa ruranqaku wawqeki Aaronpaqwan churinkunapaqmi chaynapi sacerdoteykuna kanankupaq. 5 Pacha ruraqkunam huñunqaku qorita, morado qaytuta, grosella qaytuta, guindo qaytuta hinaspa lino kawpusqata.

6 —Chaynaqa *efodtamá ruranqaku qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta, lino kawpusqamanta sumasumaq kuruyoqta. 7 Iskaynin hombronkunapim kanqa tirantekuna efodta huñunaspa hapinanpaq. 8 Efodpa hawanpi kaq watakupas huk piezallam kanan qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqanmanta.

9 —Onice sutiyoq iskay alhaja rumikunapa hawanpim Israelpa churinkunapa sutinta qellqachinki. 10 Qatinaslla nacesqankuman hinam soqtankupa sutinta huknin rumipi qellqachinki, wakin soqtankupa sutintañataqmi qellqachinki huknin rumipi. 11 Sellokuna ruraq hinam Israelpa churinkunapa sutinta qellqachinki chay alhaja rumikunapi, hapiqnintañataqmi qorimanta rurachinki. 12 Chay iskay alhaja rumikunatam churachinki efodpa hombronpa hawanpi chaynapi Israelpa mirayninkunata ama qonqarunaypaq, chaynaqa iskaynin hombronpimá Aaron apanqa paykunapa sutinkunata hinaptinmi ñawpaqniyman apamuwaptin mana qonqasaqchu. 13 Chay rumikunapa hapiqninkunatapas rurachinki qorimantamá. 14 Hinaspam qori-puromanta simpasqa iskay cadenakunata rurachinki cordonman rikchakuqta hinaspam chay simpasqa cadenakunata hapichinki alhaja rumipa hapiqninkunaman.

15 —Efod rurasqankuta hinataqmi pecheratapas rurachinki, chayqa kanqa suma-sumaq rurasqam qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. 16 Chay pecheraqa kanqa cuadradom chawpinmanta doblasqa, tawa waqtankunam kanqa cuarto metrokama. 17 Chay pecherapa hawanmanmi hapichinki tawa seqe alhaja rumikunata, punta kaq seqepim kanqa sardio, topacio hinaspa carbunclo alhaja rumikuna. 18 Iskay kaq seqepim kanqa esmeralda, zafiro hinaspa diamante alhaja rumikuna. 19 Kimsa kaq seqepim kanqa jacinto, agata hinaspa amatista alhaja rumikuna. 20 Tawa kaq seqepiñataqmi kanqa berilo, onice hinaspa jaspe alhaja rumikuna, tukuy kaykunam sapakama qoriwan hapichisqa kanqa. 21 Chaynaqa Israelpa chunka iskayniyoq churinpa sutinkunaman hinam alhaja rumikunapas chunka iskayniyoq kanqa, sellopi hinam sapakamapa sutin sapa rumipi qellqasqa kanqa chunka iskayniyoq ayllukunaman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 —Pecherapipas rurachinkitaqmi qori-puromanta simpasqa cadenakuna-
ta, cordon hina rurasqata. 23 Rurachinkitaqmi qorimanta iskay anillokunatapas,
chaykunataqa pecherapa iskaynin puntankunamanmi churachinki. 24 Hinaspam
pecherapa puntankunapi kaq iskaynin anillokunapi churachinki qorimán-
ta iskay cordonkunata. 25 Iskaynin qori cordonkunapa puntankunatañataqmi
churachinki onice alhaja rumipa iskaynin hapichiqninkunaman otaq efodpa
tirantenkunapa ñawpaqnin lawman. 26 Iskay anillokunatawanmi qorimanta
rurachinki, chaykunatam pecherapa iskaynin puntankunaman churachinki
otaq efodwan tupanakuq ukun law patanpi. 27 Rurachiytaqyá qorimanta iskay
anillokunatapas, chaykunatam churachinki efodpa iskaynin tirantenkuna-
pa ñawpaqninpi otaq uran kaq costurapa hichpan efodpa watakunpa tumpa
hanaychanpi. 28 Hinaspam morado qaytumanta cordonwan pecherapa anillon-
kunamanta hapichinki efodpa anillonkunaman chaynapim pecheraqa efodpa
watakunpa hawanpi kanqa, chaynapim pecherapas efodmantaqa mana kachari-
kunqachu. 29 Aaronmi sapa kuti "Chuya" sutiyoq lugarman yaykuspan qasqonpa
hawanpi apanqa Israelpa churinkunapa chunka iskayniyoq sutinkunata, juzgana
pecherapi chay sutikunata ñawpaqniyman apamuwaptinmi mana qonqasaq-
chu. 30 Chay juzgana pecherapim churanki "Urim" sutiyoq rumitawan "Tumim"
sutiyoq rumita, chaykunatam Aaron qasqonpi apamunqa ñawpaqniyman. Chay-
natam Aaronqa siemprepuni qasqonpi apaykachanqa. Chay rumikunawanmi
Israelpa mirayninkunapaq ñoqa Tayta Dios arreglota rurasaq.

31 —Efodpa ukunpi kaq sotanatapas rurachinkimá, chayqa kanqa enteron-
mi morado qaytumanta. 32 Sotanapa chawpinpim kanqa uma ustuchinapaq
huk uchku, chaypa muyuriqnin mana llikikunanpaqmi ponchopa uchkun
hina ribetesqa kanqa. 33 Chay sotanapa uray muyuriq patanpim grana-
dapa rurunta hina adornokunata rurachinki, chaykunam kanqa morado
qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta, chay
adornokunapa chawpinpiñataqmi qorimanta campanillakuna kanqa. 34 Pun-
tatam churanqa qorimanta huk campanillata, chaypa qepanmañataqmi
churanqa huk granadata, chaypa qepanmañataqmi churanqa qorimanta
huk campanillata, chaypa qepanmañataq huk granadata, chayna pawa-pa-
wam kanqa sotanapa muyuriqnin patanpi. 35 Chay sotanawan pachakuspam
Aaron yaykunqa ñoqapa ñawpaqniyman servicio ruraq, chay campanillaku-
nam uyarikunqa yaykuspanpas-lloqsimuspanpas mana wañurunanpaq.

36 —Qori-puromanta huk letrerotapas rurachispaykim chaypi qellqanki sello-
pi hina "TAYTA DIOSPAQ SAPAQCHASQA" niqta. 37 Chay letrerotaqa morado
cordonwanmi uma wankinaman watanki, watankiqa uma wankinapa urku
lawnin kaqpim. 38 Chay letreroqa siemprem Aaronpa urkunpa hawanpi kanqa
chaynapim Aaron cuentallikunqa Israelpa mirayninkunapa huchanmanta ñoqa-
paq sapaqchasqa ofrenda qosqankupi pantaruptinkupas. Chay letrerom kanqa
Aaronpa urkunpi tukuy tiempo chaymi ofrendankuta chaskisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

39—Awachiytaqyá huk camisontawan huk uma wankinatapas. Huk chumpitapas rurachinkim kuruyoqta. 40 Aaronpa churinkunapaqpas rurachinkimá camisonkunata, chumpikunata, uma watakunata chaynapi ancha reqsisqa suma-sumaqllaña kanankupaq.

41—Chay pachakunawanmi wawqeki Aaronta hinaspa churinkunata pachachinki hinaspam paykunata aceitewan tallispa nombranki, ñoqapaq sapaqchaptikim sacerdoteykuna kanqaku. 42 Paykunapaqmi rurachinkitaq linomanta calzoncillokunata chaynapi weqawninmanta moqonkama tapakunankupaq. 43 Chaywan hinakuspam Aaronqa churinkunapiwan yaykunqaku ñoqaman asuykuna karpaman, hina chayna pachasqallam kanqaku "Chuya" lugarpi kaq altarman serviwanankupaq asuykuspankupas chaynapim paykunataqa huchankurayku mana wañurachisaqchu. Kayqa wiñaypaq decretom kanqa Aaronpaq chaynataq mirayninkunapaqpas.

Sacerdotekuna Diospaq sapaqchasqa kasqankumanta
(Lev 8:1-36)

29 1—Sacerdotekunata ñoqallapaqña sapaqchanaykipaqqa kaynatam ruranki: Alistayá huk malta torotawan iskay sano carnerokunata. 2 Hinaspayá ruraytaq trigo harinamanta tantatapas hinaspa tortillakunatapas, chaykunataqa ruranki mana qonchuyoq hinaspa aceiteyoq masa rurasqamantam, ruraytaqyá aceitewan untasqa mana qonchuyoq galletakunatapas. 3 Chaykunata canastaman hinaykuspam apanki hinaspam malta torotawan, iskaynin carnerokunatawan kuskata presentawanki. 4 Aarontawan churinkunatañataqmi ñoqaman asuykuna karpapa punkunman asuykachimunki hinaspam bañachinki. 5 Chay sumaq pachakunawan Aaronta pachachispayá hinachiy camisonwan, efodpa sotananwan, efodwan hinaspa pecherawan. Watankitaqmi efodpa watunwanpas. 6 Hinaspam paypa umanta wankinki wankinawan, chay wankinapa hawanmanñataqmi watanki "TAYTA DIOSPAQ SAPAQCHASQA" niq letrerota. 7 Untana aceiteta hapiykuspam Aaronpa umanman hichaykunki, chaynatam sacerdoteña kananpaq sapaqchanki. 8 Paypa churinkunatapas asuykachimuspam pachaykachinkitaq camisonkunawan. 9 Aarontawan churinkunatam chumpinkuwan churachinki, churachinkitaqmi uma watakunkuwanpas chaymi decretoman hina paykuna kanqa wiñaypaq sacerdotekuna. Kaynatam Aarontawan churinkunata sacerdoteykunapaq nombranki.

10—Chaymantam pusachinki malta torota ñoqaman asuykuna karpapa ñawpaqninman hinaptinmi Aaronwan churinkuna malta toropa umanman makinkuta churaykunqaku. 11 Hinaspam chay karpapa punkunpi otaq ñoqapa ñawpaqniypi malta torota wañuchinki. 12 Yawarninta chaskispam dedoykiwan untanki altarpa waqrachankunaman, puchuq yawartañataqmi altarpa sikinman hichanki. 13 Hapinkitaqmi toropa ukunninkunapa lliw wiranta, kichpanninpi kaq wirata, iskaynin rurunninta chaynataq hawanpi kaq wirantapas hinaspam altarpa hawanpi kañanki. 14 Chay toropa aychan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

taqa qarantawan akantawan kuskatam campamentomanta horqospa hawapi kañanki, chay animalqa hucha pampachanapaq wañuchisqa kasqanrayku.

15—Huknin carnerota hapiykuptikim Aaronwan churinkuna makinkuta carneropa umanman churaykunqaku. 16 Carnerota wañuchispaykim yawarnintapas chaskispa challanki altarpa muyuriqninman. 17 Carnerota partiparuspaykim ukunninkunatapas mayllanki chakinkunatawan hinaspam lliw partisqata montorunki umantawan. 18 Carnerotaqa lliwchatam kañanki altarpa hawanpi, chaytaqa kañanki ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kasqanraykum.

19—Huknin carnerotapas hapiykuptikim Aaronwan churinkuna carneropa umanman makinkuta churaykunqaku. 20 Carnerota wañuchispam yawarninta chaskinki hinaspam Aaronpa *alleq rinrinpa ura patachanman llusinki, llusinkitaqmi paypa churinkunamanpas, llusinkitaqmi alleq makinkupa maman dedonmanpas chaynataq alleq chakinkupa maman dedonpa hawanmanpas, yawar puchuqtañataqmi challanki altarpa hawanman hinaspa muyuriqninman. 21 Altarpa hawanpi kaq yawarta hoqarispañataqmi untana aceitetawan challaykunki Aaronman, pachankunapa hawanman chaynataq churinkunapa hawanmanpas hinaspa churinkunapa pachanpa hawanmanpas chaynapim Aaronpas hinaspa churinkunapas ñoqata serviwananpaqña sapaqchasqa kanqaku, pachankunapas ñoqallapaqña sapaqchasqataqmi kanqa.

22—Hinaspayá hoqariytaq carneropa wiranta,chupanpa wiranta, ukunninkuna tapaq wiranta, kichpanpa wiranta, iskaynin rurunninkunata, rurunkunapa hawanpi kaq wirakunata hinaspa *alleq piernantapas, chay carneroqa sacerdoteykuna nombranapaq ofrendam. 23 Ñoqaman ofrecena canastapi mana qonchuyoq tantakunamantapas hoqarinkitaqmi huknin ruyru tantata, aceitewan masarasqa huk tortillata hinaspa huk galletata. 24 Lliw kaykunatam churanki Aaronpa makinmanwan churinkunapa makinman hinaspam kuyuchispa ñoqa Tayta Diosman chay ofrendata presentachiwanki. 25 Chaykunata makinmanta chaskiykuspam lliw kañana aychatawan kuskata altarpa hawanpi kañanki, chaykunaqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq kasqanrayku. Chayqariki ñoqapaq kañasqa ofrendam.

26—Aaron sacerdote nombrasqa kananpaq kaq carneropa pechonta hoqarispam kuyuchinki ñoqapa qayllaypi. Chay carneropa pechonqa qampaqmi kanqa. 27 Sacerdoteykuna nombrasqa kanankupaq ofrecesqa carneromantam ñoqapaq sapaqchanki kuyuchispa presentawasqanku carneropa pechonta, sapaqchankitaqmi ofrecewasqanku carneropa piernantapas. Chaykunam kanqa Aaronpaqwan churinkunapaq. 28 Chaynaqa chaykunamá kanqa Aaronpaqwan churinkunapaq. Kay kamachikuyniyqa wiñaypaqmi kanqa Israelpa mirayninkunapaq. Ñoqa Tayta Dioswan allinlla kasqankumanta Israelpa mirayninkunamanta ofreceqmi qonqa sacerdotekunaman chay partisqa carneropa pechontawan piernanta.

29—Ñoqata serviwananpaq sapaqchasqa Aaronpa pachanqa kanqa qepan hamuq churinkunapaqmi. Chaykunawan pachakuspam aceitewan tallisqa kanqaku, chay pachakunawan pachakuspam sacerdoteykuna kananpaq nombrasqa kanqaku. 30 Asuykuna karpapi kaq “chuya” lugarman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

serviwananpaq Aaronpa rantinpi yaykuq miraynin sacerdoteqa qanchis punchawpunim pachasqa kanqa Aaronpa pachanwan.

31 —Sacerdotekuna nombrasqa kananpaqmi kay carneropa aychanta hapispayki chaypaq sapaqchasqa lugarpi yanunki. 32 Chaymi Aaron churinkunapiwan ñoqaman asuykuna karpapa punkunpi carneropa aychanta mikunqaku canastapi kaq tantatawan. 33 Chaykunataqa mikunqaku huchanku pampachanapaq ofrenda kasqanraykum, chay ofrendakunataqa mikunqaku sacerdote kanankupaq aceitewan tallisqa kaspankum chaynataq sacerdote kanankupaq nombrasqa kaspankum. Mana sacerdote kaqkunam ichaqa chaykunataqa ama mikunqachu ñoqapaq sapaqchasqa kasqanrayku. 34 Chay aychapas otaq tantapas paqarinninpaq puchuruptinqa kañarunkim, ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum chaykunataqa ama pipas mikunqachu.

35 —Imam kamachisqayta hinamá ruranki Aaronwanpas chaynataq churinkunawanpas, qanchis punchawnintin kaykunata ruraspamá sacerdoteypaq nombranki. 36 Sapa punchawmi hucharayku huk malta torota wañuchispa kañanki. Altartam limpianki huchakuna pampachasqa kanapaq, chay altarmanqa hichankitaqmi aceiteta ñoqapaq sapaqchanaykipaq. 37 Qanchis punchawpunim altarpi ofrecenki hucharayku ofrendata chaynapim altarqa kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqa, imapas altarman tupaqqa ñoqallapaqña sapaqchasqataqmi kanqa.

Sapa punchaw ofrendakuna qonankumanta
(Núm 28:1-8)

38 —Sapa punchawmi huk watayoq iskay carnerokunata ofrecewanki. Kaynatam ruranki mana tipiyta altarpa hawanpi. 39 Huknin carnerotam ofrecenki tempranon, huknin carnerotañataqmi ofrecenki tardeykuqta. 40 Chay punta kaq carnerotawan kuskatam ofrecenki iskay kilo harinata, chay harinataqa chapunki chamchasqa aceitunasmanta horqosqa aceitewanmi hinaspam huk litro vinotawan hichanki chaypa hawanman. 41 Chaynallatam ofrecenki tardeykuqta huknin carnerotapas chaynataq harinamanta rurasqa ofrendatapas hinaspa hichanapaq vinotapas, chaykunaqa ñoqapaq miski asnaq kañasqa ofrendam. 42 Chay kañapuwanaykichik ofrendatam tukuy miraynikichik ruranqaku mana tipiyta, ñoqapa qayllaypim chaytaqa ruranqaku asuykuwananku karpapa punkunpi, chaypi tupaptinchikmi rimapayasqayki. 43 Chaypi Israelpa mirayninkunawan tupaptiymá kanchariyniyrayku chay sitioqa ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. 44 Ñoqapaqmi sapaqchasaq karpatawan altartapas, sapaqchasaqtaqmi sacerdoteykuna kanankupaq Aarontawan churinkunatapas. 45 Hinaspam Israelpa mirayninkunapa chawpinpi *yachaspa Diosninku kasaq. 46 Chaynapim yachanqaku ñoqaqa yupaychasqanku Tayta Dios kasqayta. Chawpinkupi yachanaypaqmi Egipto nacionmanta paykunataqa horqomurqani. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Incienso kañananku altarmanta
(Éxo 37:25-28)

30 1—Rurachinkitaqmi incienso kañana altartapas, chayqa kanqa acacia
sutiyoq tablamantam. 2Chay altarqa cuadradom kanqa, tawan law-
ninpa medidanmi kanqa yaqa parte metrokama, sayayninñataqmi kanqa yaqa
huk metro, huk piezallamantam kanqa altarwan tawan esquinanpi waqrachan-
kunapas. 3Qori-purowanmi qarachanki hawanta, muyuriqnin waqtankunata
hinaspa waqrachankunatapas, alton muyuriqninpiñataqmi rurachinki qori-
manta moldurata. 4Qorimanta tawa anillokunata rurachispam chay moldurapa
urayninpi churachinki kaylawninpi iskayta, waklawninpiñataq iskaytataq chay-
napi varillakunata anillokunaman ustuchispa chaywan altarta hombronapaq.
5Acacia sutiyoq kaspimanta chay varillakunata rurachispam qarachanki qo-
riwan. 6Chay altartaqa churachinki Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana
baulpa ñawpaqninpi kaq cuarto rakinasqa telapa hawa lawninpim, chay telaqa
kanqa Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa hawanpi kaq tapapa
ñawpaqninpim. Chay tapapa hawanpim huchakunata pampachasaq, hina chay-
pitaqmi qanwan tupasunchik. 7Chay altarpa hawanpim Aaron sapa temprano
miski asnaq inciensota kañapuwanqa. Mecherokuna alistana horam chaytaqa
kañapuwanqa. 8Tardeykuqtam Aaron mecherokunata ratachispan kañapu-
wanqa inciensota ñoqa Tayta Diospa ñawpaqniypi. Wiñaypaqmá mana tipiyta
kañapuwankichik qamkunapas chaynataq miraynikichikkunapas. 9Chay altar-
pa hawanpiqa amam kañankichu huk rikchaq inciensotaqa nitaq lliw kañana
animaltapas nitaq kawsaymanta ofrendatapas. Amataqmi hichankichu vino
ofrendatapas. 10Aaronmi watapi huk kutita yawarwan untanqa altarpa tawan
esquinanpi waqrachankunata. Chaynataqa ruranqa hucha pampachanapaq
wañuchisqanku animalpa yawarninwanmi watapi huk kutita kunanmanta
ñawpaqman, chay altarmi kanqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa.

Vidankupa rantinpi ofrenda qonankumanta

11Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

12—Censospa yupasqaykiman hinam Israelpa mirayninkuna sapakama
vidankupa rantinpi pagawanqaku ñoqa Tayta Diosman chaynapim yupachi-
kusqankumantaqa ima onqoytapas mana kachaykusaqchu. 13Censopi pipas
yupachikuqqa ñoqa Tayta Diosmanmi qowanqa pichqa gramo qollqeta. Chayqa
santuariopi kaq peso qollqepa huknin partenmi. Pichqa gramo qollqem ñoqapaq
ofrenda kanqa. 14Pipas iskay chunka watayoqmanta hanayman yupasqa kaqmi
ñoqa Tayta Diosman chay ofrendata qowanqa. 15Vidaykichikpa rantinpi ofrenda-
ta qowaspaykichikqa apupas-wakchapas pichqa gramo qollqellatam qowankichik
mana masyachispa nitaq menosyachispa. 16Chaynaqa vidankupa rantinpi Israel-
pa mirayninkuna qollqe qosqankuta chaskispamá qonki ñoqaman asuykuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karpapi imakunapas rurachinapaq. Chaynapim Israelpa mirayninkunata yuyaspay manataq qonqasaqchu kikinkupa rantinpi ofrenda qowasqankutapas.

Santuariopa ñawpaqninpi mayllakunapaq lavatoriomanta
(Éxo 38:8)

17 Chaymantam Moisesta Tayta Dios nirqa:
18 —Rurachinkim broncemanta mayllakunapaq huk lavatoriota, chay lavatorioqa kanqa broncemanta tiyanayoqmi, chaytaqa churanki karpamanta altarman rinapim, chay lavatoriopimá yakuta churanki. 19 Chay yakuwanmi Aaronpas hinaspa churinkunapas makinkutawan chakinkuta mayllakunqaku. 20 Mana wañurunankupaqmi chaynataqa mayllakunqaku ñoqaman asuykuna karpaman yaykuspanku, mayllakunqakutaqmi ñoqapaq ofrendata kañapuwanankupaq altarman serviwaq asuykuspankupas. 21 Mana wañunankupaqmá mayllakunqaku makinkutawan chakinkuta. Kay decretom kanqa wiñaypaq decreto Aaronpaq chaynataq mirayninkunapaqpas —nispa.

Diosman sapaqchana miski asnaq aceitemanta

22 Yapatawanmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
23 —Huñunkim kay allin especeriakunata: mirra sachapa weqenmanta yaqa soqta kilota, canelamanta yaqa kimsa kilota, calamo sutiyoq plantamantañataq yaqa kimsa kilota, 24 casia especeriamanta yaqa soqta kilota, huñunkitaqmi aceitunasmanta kimsa litro parten aceitetapas, chaykunaqa kanqa santuariopi pesoman hinam. 25 Chay especeriakunamantam ruranki ñoqaman sapaqchana aceiteta, chaytaqa ruranki perfumekuna ruraqpa rurasqanta hinam. Chayqa kanqa ñoqapaq sapaqchasqa untana aceitem. 26 Chay aceitetam tallinki asuykuwananku karpamanwan Chunkantin Kamachikuy waqaychana baulman. 27 Tallinkitaqmi mesamanpas tukuy servicionkunamanwan chaynataq candeleromanpas lliw servicionkunamanwan chaynataq kañapuwananku altarmanpas. 28 Tallinkitaqmi lliw kañana altarmanpas llapallan servicionkunamanwan hinaspa lavatoriomanpas tiyananmanwan. 29 Tukuy chaykunata sapaqchaptikimá ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. Chaykunaman imapas tupaykuqqa ñoqapaq sapaqchasqataqmi kanqa.
30 —Chay aceitetaqa tallinkitaqmi Aaronmanpas hinaspa churinkunamanpas, chaynatam paykunata sapaqchanki sacerdoteykuna kanankupaq.
31 Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Israelpa mirayninkunaman niy kaynata: "Kaymi kanqa ñoqata serviwanaykichikpaq untana aceite lliw miraynikichikpi. 32 Huk rikchaq runakunamanqa amam tallinkichikchu, amataqmi chayman rikchakuq huk aceitetaqa rurankichikchu. Ñoqapaq sapaqchasqa aceiteqa serviwanallaykichikpaqmi kanqa. 33 Pipas chayman rikchakuq aceiteta ruraqqa otaq mana sacerdote kaqman talliqqa ayllunmanta chinkachisqam kanqa" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Imaynam inciensota preparanankumanta

34 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Huñuy igualtakama kay especeriakunata: estacte plantapa weqenta, uña olorosa sutiyoq plantapa weqenta, incienso sachapa chuya weqenta hinaspa galbano plantapa weqenta. 35 Tukuy chaykunawanmi perfumekuna ruraqpa rurasqanta huk inciensota ruranki, chayqa kanqa limpio hinaspa kachiyoq ñoqapaq sapaqchasqam. 36 Wakintam ñutuy-~nutuyta kutaruspa Chunkantin Kamachikuyniypa ñawpaqninman churanki, chayqa kanqa ñoqaman asuykuna karpapim, chaypitaqmi qanwan tupasunchik, chay inciensoqa kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqam. 37 Kayna ruranayki inciensotaqa amamá pipas rurakunqachu chay inciensoqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa kasqanrayku. 38 Pipas chaynata muskikunanpaq ruraqqa ayllunmanta chinkachisqam kanqa —nispa.

Santuariopaq servicionkuna ruraqkunamanta
(Éxo 35:30. 36:1)

31 1 Moisestam Tayta Dios nirqa:
2 —Juda ayllumantam akllaykuni Bezaleelta, payqa Hurpa willkanmi otaq Uripa churinmi. 3 Bezaleeltam huntaykuni espirituywan chaynapi curiosidadwan, entendimientowan hinaspa yachaywan tukuy imata rurananpaq, 4 dibujokunata umanmanta horqospa qoripipas, qollqepipas hinaspa broncepipas llamkananpaq. 5 Paytamá churani alhaja rumikunata labraspa hapiqninpi hapichinanpaq, tablatapas tallananpaq hinaspa tukuy rikchaq fino trabajotapas rurananpaq. 6 Bezaleelta yanapananpaqmi qochkani Dan ayllumanta Ahisamacpa churin Aholiab sutiyoq runata, llapallan maestrokunamanmi qoykuni yachayta chaynapi qanman tukuy kamachisqayta ruranankupaq. 7 Paykunamá ruranqaku ñoqaman asuykuna karpata, Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulta, chaypa hawanpi kaq tapantapas hinaspa karpapa llapallan servicionkunatapas. 8 Ruranqakutaqmi mesatapas servicionkunatawan, qori-puromanta candelerotapas llapallan servicionkunatawan hinaspa incienso altartapas. 9 Ruranqakutaqmi lliw kañana altartapas llapallan servicionkunatawan chaynataq lavatoriotapas tiyanantawan. 10 Ruranqakutaqmi awasqa pachakunatapas otaq sacerdote Aaronpa churakunan ñoqapaq sapaqchasqa pachatapas hinaspa sacerdoteykuna kanankupaq churinkunapa pachankunatapas. 11 Ruranqakumá untana aceitetapas, “Chuya” lugarpaq especeriamanta inciensotapas, chaykunataqa ruranqaku qanman kamachisqayta hinam —nispa.

Semanapi samana punchawmanta
(Éxo 35:1-3)

12 Moisestam Tayta Dios nirqa:
13 —Israelpa mirayninkunatayá kaynata niy: “Samana punchawniykunapiqa samankichikpunim, chay punchawpiqa samankichik qamkunawan hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

miraynikichikkunawan señal kananpaq rurasqayraykum chaynapim mana qonqankichikchu ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa kasqaykichikta. 14 Samana punchawpiqa samankichikpunim, chay punchawqariki kanqa ñoqallapaqña sapaqchanaykichik punchawmi, pipas chay punchawpi mana samaqqa wañunqapunim. Pipas chay punchawpi imapas ruraqqa ayllunmanta chinkachisqam kanqa. 15 Soqta punchaw llamkaspaykichikmi qanchis kaq punchawñataq samankichik, chay punchawqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum pipas samana punchawpi llamkaqqa wañunqapuni. 16 Samana punchawpiqa Israelpa mirayninkunam samanqaku, chayqa kanqa wiñaypaq contratom miraynikichikkunapaqpas. 17 Chayqa kanqa ñoqawan hinaspa Israelpa mirayninkunawan wiñaypaq kaq señalmi, ñoqa Tayta Diosmi soqta punchawpi cielokunatawan kay pachata rurarqani hinaspam qanchis kaq punchawpi ruranayta tukuspay samarqani."

Qorimanta torota adorasqankumanta
(Deu 9:6-29)

18 Sinai Orqopi Tayta Dios rimayta tukuruspanmi Moisesman qoykurqa iskay tabla rumikunapi Chunkantin Kamachikuyta, chaykunaqa karqa Diospa dedonwan tabla rumikunapi qellqasqam.

32 1 Orqomanta Moises manaña kutimuptinmi Aaronpa kasqanman runakuna huñunakuruspanku nirqaku:

—Rurapuwayku taytachakunata pusawananchikpaq, Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik chay Moisestaqa imachá pasarun, manam yachanchikchu —nispa.

2 Chaymi Aaron nirqa paykunata:

—Horqospa apamuychik warmikichikpa, qari churikichikpa hinaspa warmi churikichikpa qorimanta aretenkunata —nispa.

3 Chaymi llapallan runakuna rinrinpi qorimanta aretenkuta horqorqaku hinaspam Aaronman aparqaku. 4 Payñataqmi chaskiykuspan fundisqataña herramientawan tallarqa malta toropa imagenninta hinaptinmi llapa runakuna ninakurqaku:

—¡Yaw Israel runakuna, kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik dioskuna! —nispa.

5 Kayta uyariruspanmi Aaron malta toropa ñawpaqninpi huk altarta rurarurqa hinaspam qayakurqa:

—¡Paqarinmi Tayta Diospaq fiesta kanqa! —nispa.

6 Chaymi paqarinnin tutapayta hatarispanku ofrecerqaku lliw kañana ofrendakunata, apamurqakutaqmi Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakunatapas, chaymantam runakuna tiyaykuspanku mikurqaku, tomarqaku. Hinaspam hatarispanku aychankuta kusichirqaku. 7 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Kutiy, Egipto nacionmanta horqomusqayki runaykikunaqa huchallikurunkum. 8 Chayllam kamachikuyniykunamanta rakikuruspanku fundisqa malta toro taytachata rurakurunku, adoraspankum chaypaq animalkunata-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pas wañuchichkanku hinaspam chayta nichkanku: “¡Yaw Israel runakuna, kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik dioskuna!” nispa.

9 Moisestam Tayta Dios nirqa:

—Kay runakunata qawaspaymi yacharuni cheqaptapuni rumi sonqo kasqankuta. 10 Dejaykuway piñakuyniywan kunan paykunata castigarunaypaq, paykunata tukuruspaymi qampa miraynikimantaña hatun nacionta rurasaq —nispa.

11 Chaymi Moises yupaychasqan Tayta Diosta ruegakuspan nirqa:

—Dios Taytalláy, amayá piñakuychu Egipto nacionmanta horqomusqayki runaykikunapa contranpiqa, paykunataqariki horqomurqanki hatu-hatun atiynikiwanmi. 12 Egipto runakunachá ninmanku: “Orqokunapi wañurachinanpaqmi hinaspa kay pachamanta chinkarachinanpaqmi mana allinllata piensaspan horqorurqa” nispa. Taytáy, piñakuynikitayá taniykachiy, runaykikunataqa amayá castigaychu. 13 Taytáy, amayá qonqaychu serviqniki Abrahanman, Isaacman hinaspa Israelman jurasqaykitaqa, paykunatam nirqanki: “Ñoqam cielopi lucerokunata hina miraynikichikta mirachisaq hinaspam prometisqay lliw allpata miraynikichikkunaman qosaq chaynapi wiñaypaq herenciaykichik kananpaq” nispa.

14 Chaymi Tayta Diosqa mana allin rurananpaq piensasqanta manaña rurarqachu. 15 Chaymi Moises orqomanta kutimurqa Chunkantin Kamachikuyta iskay tabla rumikunapi aparikuspan, chaykunaqa karqa iskay lawninpi qellqasqam. 16 Chay tabla rumikunaqa karqa Diospa rurasqanmi, hina kikin Diostaqmi qellqarqa tablakunapa hawanpi qellqasqa kaqtapas.

17 Josueymi runakunapa qapariyninta uyariruspan Moisesta nirqa:

—Guerrapi hinam campamentopi runakunaqa qaparichkanku —nispa.

18 Chaymi Moisesñataq nirqa:

Chay uyarisqayqa manam venceqpa qaparisqanchu
nitaqmi vencechikuqpa qaparisqanchu,
ñoqaqa takiqkunapa econtam uyarichkani.

19 Moisesmi campamentoman asuykuspa rikururqa malta toro taytachatawan runakunapa tususqanta chaymi piñakuywan hapisqan tabla rumikunata chamqarurqa hinaptinmi pakipakururqa orqopa sikinpi. 20 Chay rurasqanku malta toro taytachata hapiykuspam kañarurqa ninapi, ñutuy-~nutuyta kutaruspanmi yakuman maqchiykuspan Israelpa miraynikunaman tomachirqa. 21 Aarontañataqmi Moises nirqa:

—¿Imanasurqankitaq kay runakunaqa hatun huchaman urmaykachinaykipaq? —nispa.

22 Chaymi Aaronñataq nirqa:

—Ama piñakuychu taytáy, qamqariki yachankim kay runakunaqa mana allinman qokusqa kasqankuta. 23 Paykunam niwarqaku: “Rurapuwayku taytachakunata pusawananchikpaq. Egipto nacionmanta horqomuqninchik chay Moisestaqa imachá pasarun, manam yachanchikchu” nispa. 24 Ñoqañataqmi nirqani: “Pipapas qorin kaptinqa apamuwaychik” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi paykuna qowarqaku qorita, chayta ninaman wischuykuptiyñataqmi lloqsiramurqa kay toro taytacha —nispa.

25 Moisesmi qawaykurqa Aaron permitisqanrayku runakuna munasqanku rurakusqankuta chaynataq enemigonkupa burlakunanpaq hina kasqankuta. 26 Chaymi Moisesqa campamentopa punkunpi sayaykuspan nirqa:

—Tayta Diospa kaqkunayá ñoqaman huñunakamuychik —nispa.

Chaymi paywan huñunakururqaku Leviypa llapallan mirayninkuna. 27 Chaymi paykunata Moises nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata nin: "Sapakama espadaykichikta alistaspayá karpan-karpan yaykuspa wañuchiychik wawqekichikta, amistadnikichikta hinaspa aylluykichikta."

28 Leviypa mirayninkunamá Moisespa nisqanta hina rurarqaku chaymi yaqa kimsa waranqa runakuna chay punchaw wañururqa. 29 Hinaptinmi Moises nirqa:

—Kunanmi Tayta Diospa serviqnin kanaykichikpaq churasqa kankichik, churikichiktapas hinaspa aylluykichiktapas wañuchisqaykichikraykum qamkunataqa bendecisunkichik —nispa.

30 Paqarinnin punchawmi runakunata Moises nirqa:

—Qamkunam hatunta huchallikurunkichik, kunanmi ñoqa kutisaq Tayta Diospa kasqanman, icharaqpas mañakuptiy qamkunata pampachaykusunkichikman —nispa.

31 Tayta Diospa kasqanman Moises kutispanmi nirqa:

—Taytalláy, kay runakunamá hatu-hatunta huchallikurunku qorimanta taytachata rurakuruspanku. 32 Aswanqa huchankutayá pampachaykuy, mana pampachaspaykiqa sutiytapas chinkarachiyá libropi qellqasqaykimanta —nispa.

33 Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Pipas contraypi huchallikuqllatam chinkachisaq libroymantaqa. 34 Chaynaqa kunan kutispayá pusay chay runakunata maymi nisqayman. Angelniymi pusasunki, castiganay punchaw chayaramuptinñam paykunataqa castigasaq huchankumanta —nispa.

35 Chaymi runakunata Tayta Dios castigarqa malta toro taytachata Aaronwan rurarachispa adorasqankumanta.

Ñawpaqman rinankupaq Diospa kamachisqanmanta

33 1 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:

—Egipto nacionmanta horqomusqayki runakunawanyá kaymanta riychik prometesqay allpaman, chay allpataqa juramentowanmi prometerqani Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman, prometerqaniqa mirayninkunaman qonaypaqmi. 2 Ñawpaqnikita angelniyta kachaspaymi wischusaq Canaan casta runakunata, Amor casta runakunata, Het casta runakunata, Ferez casta runakunata, Hiv casta runakunata hinaspa Jebus casta runakunata. 3 Riychikyá tukuy imakunapapas kasqan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allpaman, qamkunapa chawpikichiktaqa manam ñoqaqa riymanchu, yanqam risqaykichikpi wañurachikichikman rumi sonqo kasqaykichikrayku.
4 Kay mana allin noticiata runakuna uyariruspankum adornonkutapas horqokuruspan llakisqallaña karqaku. 5 Tayta Diosmi Moisesta nirqaña Israelpa mirayninkunata kaynata ninanpaq:
—Qamkunaqa kankichik rumi sonqo runakunam, chawpikichikman qonqayta chayaramuspayqa wañurachikichikmanmi. Kunanyá horqokuy adornoykikunata hinaptinchá yachasqayta rurasaq —nispa.
6 Chayraykum Israelpa mirayninkunaqa adornonkuta horqokurqaku Horeb Orqomantapuni.

Diosman asuykunanku karpamanta

7 Moisesmi karpata sayachirqa campamentopa karuneq hawa lawninpi hinaspam suticharqa “Diosman Asuykuna Karpa” nispa. Chaymi pipas Tayta Diosta maskay munaq runaqa lloqsirqa campamentopa hawa lawninpi Diosman Asuykuna Karpaman. 8 Diosman Asuykuna Karpaman Moises riptinmi lliw runakunañataq karpankupa punkunpi sayarqaku. Moisestam qawarqaku karpaman yaykunankama. 9 Moises karpaman yaykuptinmi sayanpa puyu uraykamuspan karpapa punkunpi sayaykuq chaynapim Tayta Dios rimaq Moiseswan. 10 Llapallan runakunam karpapa punkunpi sayaq puyuta qawaspa hatariqku hinaspam sapakama karpankupa punkunpi qonqorakuykuspa adoraqku. 11 Tayta Diosmi Moiseswan rimaq pipas amistadninwan rimachkaq hina. Chaymantam Moises kutiq campamentoman. Nunpa churin yanapaqnin joven Josueymi ichaqa mana haykapipas asuriqchu karpamanta.

Diospa uyanta Moises rikuykuy munasqanmanta

12 Moisesmi Tayta Diosta nirqa:
—Qanmi niwarqanki: “Pusay kay runakunata” nispa, aswanqa manam reqsichiwarqankichu pim ñoqawan rinantaqa, qanmi niwarqanki ñoqapiqa confiakusqaykita hinaspa favorecewasqaykita. 13 Favorniki ñoqawan kaptinqa ruegakuykim qampa munasqaykita yachachiwanaykipaq chaynapi qamta reqsinaypaq hinaspa qampa favorniki tarinaypaq, amayá qonqaychu kay runakunaqa qampa runaykikuna kasqanta —nispa.
14 Chaymi Dios nirqa:
—Ñoqam qanwan risaq hinaspam samachisqayki —nispa.
15 Ichaqa Moisesmi nirqa:
—Qampuni ñoqaykuwan mana rispaykiqa amayá kaymanta horqowaykuchu. 16 Ñoqapaq hinaspa runaykikunapaq favorniki kasqantaqa pipas yachanqa ñoqaykuwan riptikim, chaymi ñoqapas hinaspa runaykikunapas kay pachapi runakunamanta rakisqa kasaqku —nispa.
17 Chaymi Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay nisqaykitapas rurasaqmi, favorniy qanwan kasqanraykum ñoqaqa sumaqta reqsiki —nispa.
18 Chaymi Moises nirqa:
—Kanchaynikita qawaykachiway —nispa.
19 Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:
—Qawachisqaykim tukuy allin kayniyta, willasqaykitaqmi sutiyqa Tayta Dios kasqanta. Kuyapayasaqmi kuyapayay munasqayta hinaspam llakipayasaq llakipayay munasqayta. 20 Ichaqa uyaytaqa manam rikuwaqchu, rikuwaqniy runaqa manam kawsanmanchu. 21 Qaway kay ladoypi lugarta, kay hatun rumipa hawanpi sayaptikim 22 kanchayniy pasaptin hatun rumipa raqranman churasqayki hinaspam makiywan pakasqayki pasarunaykama. 23 Hinaptinmi makiyta suchuriykachiptiy wasayta qawanki, uyaytam ichaqa mana rikuwaqchu —nispa.

Mosoq tabla rumikunamanta
(Deu 10:1-5)

34 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Iskay tabla rumikunata labray punta kaqkunata hina hinaptinmi chay pakirusqayki tablakunapi hina huktawan qellqasaq hina chay palabrakunallata. 2 Paqarinpaq alistakuy, tempranonmi huktawan asuykamuwanki ñoqapa kasqay Sinai Orqopa puntanman. 3 Amataqmi pipas seqamunqachu qanwanqa, amataqmi pipas rikurinqachu tukuy chay orqopiqa. Amam chay orqopa chimpanpiqa mikunqachu ovejapas nitaq vacapas —nispa.
4 Moisesmá labrarqa iskay tabla rumikunata punta kaqta hina hinaspam tempranon hatarispa seqarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina Sinai Orqoman. Aparqataqmi iskaynin tabla rumikunatapas. 5 Tayta Diosñataqmi puyupi uraykamuspan Moiseswan chaypi sayarqa hinaspam kikinpa sutintapas willarqa. 6 Moisespa ñawpaqninta pasastinmi Tayta Dios nirqa:

¡Ñoqaqa Tayta Diosmi kani,
ñoqaqa llakipayakuq Tayta Diosmi kani,
ñoqaqa sumaq sonqo Diosmi kani,
ñoqaqa anaq piñakuq
sinchi cheqap kuyapayakuq Diosmi kani!
7 Ñoqaqa waranqantin miraykunapa
mirayninkama kuyapayakuqmi kani,
mana allin ruraqtapas
mana kasukuqtapas
hinaspa huchallikuqtapas
pampachaykuqmi kani.
Culpayoq runatam ichaqa castigasaq.
Tayta-mamakunamanta qallaykuspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castigasaq churinkunata, willkankunata
hinaspa willkanpa willkankunata.

8 Moisesmi chaylla pampaman kumuykuspa adorarqa 9 hinaspam nirqa:
—Señorlláy, ñoqata favorecewaspaykiqa riyá ñoqaykuwan. Señorlláy, kay runakunaqa rumi sonqo runakunam kanku ichaqa mana allin rurasqaykutawan huchaykutayá pampachaykuwayku, runaykikunapaqyá chaskiykullawayku.

Mosoqmanta contrato rurasqankumanta
(Deu 7:1-5)

10 Tayta Diosmi nirqa:
—Ñoqam llapallan runaykikunapa ñawpaqninpi contratota rurasaq, kay pachapi nitaq maylaw nacionpipas mana pipapas rurasqantam admirakuypaq milagrokunata rurasaq, chawpikichikpim maymi qampa kasqaykipi llapallan Israel runakuna ñoqapa rurasqayta rikunqaku, mancharikuypaqmi kanqa qanwan rurasqaykunaqa.
11 —Kasukuychikyá kunan kamachisqayta, ñoqam ñawpaqnikichikmanta wischusaq Amor casta runakunata, Canaan casta runakuna, Het casta runakunata, Ferez casta runakunata, Hiv casta runakunata hinaspa Jebus casta runakunatapas.
12 —Cuidakuychik, yaykunaykichik allpapi *yachaqkunawanqa amam contratota rurankichikchu, yanqañataqmi qamkunawan kaspa urmachiq rumi hina kasunkichikman. 13 Aswanqa tuñichinkichikmi altarninkunata, pakipankichiktaqmi adorasqanku suytu rumikunatapas, Asera sutiyoq kullukunamanta mamachankutañataqmi qorupankichik.
14 —Amam taytacha-mamachakunataqa adorankichikchu, ñoqaqa manam munanichu huk dioskuna adoranaykichiktaqa, ñoqa Tayta Diosqa kani sientekuq celoso Diosmi.
15 —Amam ima contratotapas rurankichikchu chay nacionpi runakunawanqa, paykunaqa pierdekuq casada warmi hinam taytacha-mamachankuman animalkunata wañuchipunmanku hinaspam chaykunapaq wañuchisqanku animalpa aychantapas mikuchisunkichikman. 16 Yanqañataqmi casarachiwaqchik churikichikkunatapas chaypi kaq warmikunawan chaynapim paykunaqa pierdekuq casada warmi hina churikichikkunatapas taytacha-mamachankuman pusanman hinaspam chaykunataña adorachinman.
17 —Amamá fundisqa taytacha-mamachakunataqa rurakunkichikchu.

Watapi fiestakuna ruranankumanta
(Éxo 23:14-19. Deu 16:1-17)

18 —Kamachisqayman hinam rurankichik Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata, qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata Abib sutiyoq killapi, chaynataqa rurankichik chay killapi Egipto nacionmanta lloqsimusqaykichikraykum.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 —Lliw piwi churikichikmi ñoqapaq kanqa, ñoqapaqtaqmi sapaqchanki vacaykikunamanta, ovejaykikunamanta hinaspa cabraykikunamanta punta naceq orqo animalkunatapas. 20 Cambiankichiktaqmi punta naceq asnotapas huk carnerowan, mana cambiaspaykiqa asnochapa kunkantam qewirunki. Cambiankichikmá lliw piwi churikichiktapas, amamá mana ofrendayoqqa pipas rikurimuwanqachu.

21 —Soqta punchawmi llamkankichik, qanchis kaq punchawpim ichaqa samankichik tarpuy kaptin otaq cosecha kaptinpas.

22 —Pascua Fiestamanta qanchis semananmanmi Trigo Cosecha Qallariy Fiestata rurankichik, rurankichiktaqmi Cosecha Tukuy Fiestatapas. Chay fiestatam rurankichik sapa wata cosecha tukuyta.

23 —Watapim kimsa kutita qamkunamanta llapallan qarikuna hamuwanqa asuykamuwanaykichik karpaman, ñoqam kani Israel casta runakunapa yupaychasqan Señor Dios. 24 Nacionkunapi runakunataqa ñoqam wischusaq ñawpaqnikichikmanta hinaspam allpaykichiktapas mirachisaq. Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, qayllayman watapi kimsa kutita hamuptikichikmi mana pipas munapayanqachu allpaykichiktaqa.

25 —Wañuchisqaykichik animalpa yawarnintaqa amam qonchuyoq tantatawan kuskataqa ofrecewankichikchu, amataqmi paqarinnin punchawkamaqa Pascua Fiestapi wañuchisqaykichik aychatapas puchuchinkichikchu.

26 —Allpaykichikpi wiñaqmanta punta cosechasqaykichiktaqa allin kaqnintam apamuwankichik adorawanaykichik ñoqa Tayta Diospa wasiyman.

—Amam uña cabrachataqa mamanpa lechenpiqa yanunkichu.

Diospa contratonta Moises qellqasqanmanta

27 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:

—Qellqay kay nisqaykunata, kay nisqayman hinam qanwan hinaspa Israelpa castankunawan kay contratoyta rurani —nispa.

28 Tayta Dioswanmi Moises karqa tawa chunka punchaw tawa chunka tutan chay orqopi, manam mikurqachu nitaqmi tomarqachu yakutapas. Chaypim Tayta Dios qellqarqa tabla rumikunapi contratota otaq Chunkantin Kamachikuykunata. 29 Chaymantam Moises Sinai Orqomanta uraykamurqa Chunkantin Kamachikuy iskay tabla rumikunata marqarikuspan ichaqa manam musyakurqachu Tayta Dioswan rimasqanrayku uyan kancharisqanta. 30 Moisespa uyan llipipipichkaqta Aaronwan Israelpa castankuna qawaykuspankum manchakurqaku payman asuykuyta. 31 Chaymi Moises qayaptin Aaronpiwan chay huñunakuypi kaq kamachikuqkuna payman kutirqaku, hinaptinmi Moises paykunawan rimarqa. 32 Israelpa llapallan mirayninkuna asuykaramuptinmi paykunata kamachirqa Sinai Orqopi Tayta Diospa tukuy nisqanta hina. 33 Paykunawan rimayta tukuruspanmi Moisesqa huk telawan uyanta tapakuykurqa.

34 Moisesmi Tayta Dioswan rimaq yaykuspanqa lloqsinankama horqokuq uyan tapakusqanta, lloqsimuspañataqmi Israelpa mirayninkunaman willaq Tayta Diospa kamachimusqanta. 35 Israelpa mirayninkuna Moises-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pa llipipipichkaq uyanta qawaptinkum payqa kasqallan uyanta tapakuq Tayta Dioswan rimaq yaykunankama.

Samana punchawpi imakunam ruranankumanta
(Éxo 31:12-17)

35 1 Moisesmi Israelpa llapallan mirayninkunata huñuruspan nirqa:
—Qamkuna ruranaykichikpaqmi Tayta Dios kamachirwarqa
kay palabrakunata. 2 "Soqta punchawmi tukuy rurayta rurankichik, qan-
chis kaq punchawñataqmi ñoqapaq sapaqchaspa samankichik, pipas chay
punchawpi llamkaqqa wañunqapunim. 3 Maypiña *yachaspapas samana
punchawpiqa, ninallatapas amam ratachinkichikchu" nispa.

Santuariopaq ofrendakuna qosqankumanta
(Éxo 25:1-9)

4 Moisesmi Israelpa llapallan mirayninkunata huñuykuspa Tayta Diospa
kamachisqanta kaynata nirqa:
5 —Kapusuqnikichikmanta ñoqapaq hoqariychik ofrendata, sonqonku-
manta voluntadniyoq kaqmi apamunqa ñoqapaq qorita, qollqeta, bronceta,
6 morado qaytuta, grosella qaytuta, guinda qaytuta, linomanta llañu qaytu-
ta, cabrakunapa pelonta, 7 carnerokunapa pukaman teñisqa qalasninta, fino
qalaskunata, acacia sutiyoq qerukunata. 8 Achkikunapaq aceiteta, untana
aceitepaq especeriakunata, kañanapaq especeriakunata, 9 onice alhaja ru-
mikunata hinaspa efodpiwan pecherapi hapichina alhaja rumikunata.

Santuariopi serviciokunamanta
(Éxo 39:32-43)

10 —Qamkunamantam yachayniyoq maestrokuna hamunqa hinaspam
ñoqa Tayta Diospa tukuy kaykuna kamachisqayta ruranqa. 11 Ruranqaku-
má *yachanay karpapa qatanta, corchetenkunata, tablankunata, qerunkunata,
pilarninkunata, toqosqa tiyanankunata, 12 baultawan varillankunata chayna-
taq tapantapas hinaspa cuartota iskayman rakinaq telatapas. 13 Ruranqakumá
mesatapas varillankunatawan hinaspa llapallan servicionkunatapas chaynataq
Diospa tantantapas. 14 Ruranqakumá achkipaq candelerota serviciontinta, me-
cherontinta hinaspa achkipaq aceitetapas. 15 Ruranqakumá incienso kañana
altartapas varillankunatawan. Ruranqakumá untana aceiteta, especeriamanta
inciensota chaynataq *yachanay karpapa punkunpaq telatapas. 16 Ruranqakumá
lliw kañana altarta broncemanta rejillasnintinta, varillankunatapas llapallan ser-
vicionkunatawan. Ruranqakumá lavatoriotapas tiyanantinta. 17 Ruranqakumá
patiopa cortinankunatapas, pilarninkunatawan hinaspa toqosqa tiyananku-
natawan chaynataq patiopa punkunpa cortinankunatapas. 18 Ruranqakumá
yachanay karpapa estacankunatapas hinaspa patiopa muyuriqninpi estacaku-
natapas, waskankunatapas. 19 Ruranqakumá "Chuya" lugarpi servikunanpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

awasqa pachakunatapas otaq sacerdote Aaronpa Diosta servinan pachankunatapas hinaspa sacerdote kananpaq churinkunapa pachankunatapas —nispa.

Israelpa mirayninkuna ofrendakuna qosqankumanta

20 Israelpa huñunasqa mirayninkunaqa Moisespa ñawpaqninmantam lloqsirqaku. 21 Sapakamam sonqonmanta voluntadniyoqkuna hamurqaku Tayta Diosman ofrendanku qoq, hamurqakutaqmi maestrokunapas Diosman asuykuna karpata, tukuy servicionkunata hinaspa Dios servina pachakunata ruranankupaq. 22 Hamurqakum sonqonkupi voluntadniyoq warmikunapas-qarikunapas, llapallankum apamurqaku tipakunata, aretekunata, sortijakunata, brazaletekunata chaynataq qorimanta tukuy rikchaq alhajakunatapas. Sapakamamá apamurqaku Tayta Diosman ofrecekusqanku qori ofrendankuta. 23 Kapuqniyoqkunam apamurqaku morado qaytukunata, grosella qaytukunata, guindo qaytukunata, llañu lino qaytukunata, cabrakunapa pelonkunata, carneropa qaran pukaman teñisqa qalasninkunata, fino qalaskunata. 24 Pipas qollqemanta otaq broncemanta ofrendayoqqa Tayta Diosmanmi apamurqa, acacia sutiyoq qeruyoqkunapas apamurqakum imapipas servikunanpaq. 25 Curiosa warmikunapas puchkasqankutam apamurqaku morado qaytuta, grosella qaytuta, guindo qaytuta chaynataq llañu lino qaytutapas. 26 Voluntadniyoq warmikunapas puchkarqakum cabrakunapa pelonta. 27 Ancha reqsisqa kamachikuqkunañataqmi apamurqaku onice alhaja rumikunata, apamurqakutaqmi efodpi hinaspa pecherapi hapichina alhaja rumikunatapas, 28 especeriakunatapas, achkipaq aceitetapas, untanapaq aceitetapas chaynataq inciensopaq especeriakunatapas.

29 Israelpa mirayninkunam, qaripas-warmipas sonqonkupi voluntadniyoqkuna, tukuy imakunata apamurqaku Moisesta Tayta Dios kamachisqanman hina ruranankupaq, Tayta Diosmanmá ofrendankuta apamurqaku voluntadninkuman hina.

Santuariopi serviciokunata pikunam ruranankumanta
(Éxo 31:1-11)

30 Moisesmi nirqa Israelpa mirayninkunata:

—Juda ayllumantam Tayta Dios akllaykun Hurpa willkan Bezaleelta, payqa Uripa churinmi. 31 Bezaleeltam Dios huntaykun espiritunwan chaynapi curiosidadwan, entendimientowan hinaspa yachaywan tukuy ima rurananpaq, 32 dibujokunata umanmanta horqospa qoripi, qollqepi hinaspa broncepi llamkananpaq. 33 Paytamá churarqa alhaja rumikunata labraspa hapiqninpi hapichinanpaq, tablatapas tallananpaq hinaspa tukuy rikchaq fino trabajotapas rurananpaq. 34 Diosmá Bezaleelman qorqa yachayta chaynapi yachachikuq kananpaq, qorqataqmá Aholiab sutiyoq runamanpas, payqa Dan ayllumanta Ahisamacpa churinmi. 35 Paykunamanmá qorqa curiosidadta tukuy rikchaq trabajokunata ruranankupaq hinaspa dibujokunata umankumanta horqonankupaq hinaspa morado qaytumanta, grosella

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaytumanta, guindo qaytumanta, llañu lino qaytumanta bordanankupaq chaynataq tukuy rikchaq fino trabajokunatapas ruranankupaq.

36 1 Chaynatamá ruranqa Bazaleelpas, Aholiabpas chaynataq lliw maestrokunapas imaynam Tayta Diospa curiosidad, entendimiento hinaspa yachay qosqanman hina chaynapi Tayta Diospa kamachisqanman hina "Chuya" lugarpi tukuy ima serviciokunata allinllataña ruranankupaq.

Achkallaña ofrendakuna apamusqankumanta

2 Moisesmá qayarqa Bezaleelta hinaspa Aholiabta, qayarqataqmi Tayta Diospa curiosidad qosqan llapallan yachayniyoq runakunatapas, chay runakunaqa kikillanmantam ofrecekurqaku chay imapas ruraypi yanapakunankupaq. 3 Paykunam Moisesmanta chaskirqaku Israelpa mirayninkunapa lliw ofrenda apamusqankuta chaywan chuya lugarpi serviciokuna ruranankupaq. Israelpa mirayninkunañataqmi sapa temprano apamuqku voluntad ofrendankuta. 4 Chayraykum chuya lugarpi tukuy fino trabajo ruraq maestrokuna hamurqaku sapakama llamkayninkuta saqeykuspa. 5 Paykunam Moisesta nirqaku:

—Tayta Diospa kamachikusqan serviciokunata ruranapaqmi runakuna apamuchkanku necesitasqaykumantapas mas-mastaraq —nispa.

6 Chaymi campamentopi Moises willachirqa:

—Qaripas-warmipas amaña masta ruraychikchu "Chuya" lugar ruranapaq ofrenda qonaykichikpaqqa —nispa.

Chaynata nispanmi harkakurqa manaña mas ofrendata apamunankupaq. 7 Materialkunaqa karqa lliw obrapaq kamaqñam chaynataq puchu-puchuñam.

Santuario rurasqankumanta
(Éxo 26:1-37)

8 Fino obra ruraq llapallan maestrokunam rurarqaku Diospa *yachanan karpata. Chaytaqa rurarqaku lino kawpusqa chunka cortinakunamantam. Chay cortinakunapim suma-sumaqta bordarqaku querubin sutiyoq angelkunata. Chaytam rurarqaku morado qaytuwan, grosella qaytuwan hinaspa guindo qaytuwan. 9 Sapa cortinapa largonmi karqa chunka iskayniyoq metro parten, anchonñataqmi karqa iskay metro, llapan cortinakunam karqa chay sayayniyoqlla. 10 Pichqa cortinakunatam tinkinachispa sirarqaku, chaynallatam rurarqaku wakin pichqan cortinakunatapas. 11 Pichqantin cortinapa patanpim churarqaku cordonmanta ojalkunata, chayqa karqa morado qaytumantam. Chaynallatam rurarqaku huknin pichqantin cortinapipas. 12 Rurarqakum cordonmanta pichqa chunka ojalkunata punta kaq pichqantin sirasqa cortinapa patanpi, chaynallatam rurarqaku huknin pichqantin sirasqa cortinapa patanpipas, rurarqakuqa cordonmanta pichqa chunka ojalkunatam tinkina law patanpi, chay ojalkunaqa karqa chimpa-chimpapuram. 13 Rurarqakutaqmi qo-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi tinkirqaku punta kaq pichqantin sirasqa cortinata, tinkirqakuqa chay huknin pichqantin cortinawanmi, chaynamá karqa hukllaman huñusqa Diospa *yachanan karpaqa.

14 Rurarqakutaqmi cabrakunapa pelonmanta chunka hukniyoq cortinakunatapas, chaytaqa rurarqaku Diospa yachanan karpapa hawanpi kananpaqmi. 15 Llapallan chunka hukniyoq cortinakunapa medidanqa kaynam karqa: largonmi karqa chunka kimsayoq metro parten, anchonñataqmi karqa iskay metro. 16 Pichqa cortinatam sapakamata tinkinachispa sirarqaku, soqtantin cortinakunatapas hina chaynallatam sirarqaku. 17 Chay pichqantin sirasqa cortinapa patanpim rurarqaku cordonmanta pichqa chunka ojalkunataqa, rurarqakutaqmi cordonmanta pichqa chunka ojalkunata chay soqtantin sirasqa cortinakunapa patanpipas. 18 Rurarqakutaqmi broncemanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi hapichirqaku cordonmanta ojalkunata chaymi karpaqa karqa chullallaman tinkisqa.

19 Karpapaqmi rurarqakutaq carneropa qalasnin pukaman teñisqa qatatapas, chaypa hawanpaqpas rurarqakumá fino qalasmanta huk qatatapas. 20 Diospa *yachanan karpapaqpas acacia sutiyoq tablakunamantam rurarqaku sayaq marconkunata. 21 Sapa marcopa largonmi karqa tawa metro parten, anchonñataqmi karqa parte metro masnin. 22 Marcopura tupanachisqa kananpaqmi sapa marcopi karqa iskay espigakuna. Chaynatamá rurarqaku Diospa *yachanan karpapa llapallan marconkunapi. 23 Iskay chunka marcokunatam rurarqaku Diospa yachanan karpapa *alleq lawninpaq. 24 Rurarqakutaqmi qollqemanta tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqom karqa sapa marcopi, chaymanmi yaykurqa marcopa iskay espigankuna. 25 Diospa yachanan karpapa *ichoq lawninpaqpas rurarqakutaqmi iskay chunka marcokunata. 26 Qollqemantam tawa chunka toqosqa tiyanakunata rurarqaku, iskay toqoyoq tiyanakunam karqa sapa marcopa tiyananpaq. 27 Diospa yachanan karpapa qepa lawninpaqñataqmi otaq intipa seqaykunan lawpaqñataqmi rurarqaku soqta marcokunata. 28 Rurarqakutaqmi iskay marcokunatapas qepan law esquinankunapaq. 29 Chay iskay marcokunam tupanachisqa karqa pampanmanta altonkama huklla kananpaq punta kaq anillokama, chaynatam iskaynin esquinankunapaq rurarqaku iskaynin marcokunawan. 30 Marcokunaqariki karqa pusaqmi, chay pusaq marcokuna tiyananpaqñataqmi karqa chunka soqtayoq qollqemanta tiyanakuna, iskay toqom karqa sapa marcopa tiyananpaq.

31 Rurarqakutaqmi pichqa qerukunatapas Diospa *yachanan karpapa huklawnin marcokunapaq, chay qerukunaqa karqa acacia sachamantam. 32 Pichqa qerukunam karqa Diospa yachanan karpanpa huklawnin marcokunapaq, pichqa qerukunataqmi karqa Diospa yachanan karpapa qepan lawnin marcokunapaqpas. 33 Chawpipi kaq qerutam pasachirqaku marcokunapa chawpinta kaylaw cantonmanta waklaw cantonkama. 34 Hinaspam marcokunata qaracharqaku qoriwan. Qorimanta anillokunatapas rurarqakum qerukuna chayninta pasananpaq, qerukunatapas qoriwanmá qaracharqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Rurarqakutaqmi morado qaytumanta, grosella qaytumanta, puka qaytumanta, lino kawpusqamanta karpapa cuarton rakinaq telatapas, chay telapa hawanpim sumaqllataña bordarqaku iskay querubin sutiyoq angelkunata.
36 Qoriwan qarachasqa acacia kullumantam tawa pilarkunata rurarqaku chay telata warkunankupaq, chay pilarkunapaqmi fundirqaku qorimanta ganchokunata chaynataq qollqemanta toqosqa tawa tiyanakunatapas.
37 Rurarqakutaqmi karpapa punkunpaq suma-sumaq bordasqa huk telatapas, chay telaqa karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. 38 Chay telapaqmi rurarqaku acacia kullumanta pichqa pilarkunata, chay pilarkunataqa rurarqaku ganchoyoqtakamam. Chay pilarkunapa puntanmi anillonkunapiwan qorimanta qarachasqa karqa. Chaykunapa pichqa toqosqa tiyanankunañataqmi karqa broncemanta.

Tayta Diospa baulnin rurasqankumanta
(Éxo 25:10-22)

37 1 Bezaleelmi rurarqa acacia sutiyoq tablamanta huk baulta, largonmi karqa huk metro tumpa maschan. Anchonñataqmi karqa parte metro masnin, sayayninpas karqa parte metro masninmi. 2 Hawantawan ukuntam qaracharqa qori-purowan hinaspam muyuriqninpipas qorimanta moldurata rurarqa.
3 Fundispam rurarqa qorimanta tawa anillokunata, chaykunatam churarqa tawantin esquinapa waqtanman, iskaynin anillotam churarqa huklawninman, chayna iskaytataqmi churarqa huklawninmanpas. 4 Rurarqataqmi acacia kaspimanta varillakunatapas, chaykunatam qaracharqa qoriwan. 5 Hinaspam chay varillakunata baulpa waqtanpi anillokunaman hinarqa chaykunawan baulta hombronankupaq.
6 Chay baulpaqmi rurarqataq qori-puromanta huk tapatapas chaypa hawanpi huchakuna pampachasqa kananpaq. Chay tapapa largonmi karqa huk metro tumpa maschan, anchonñataqmi karqa parte metro masnin. 7 Hinaspam chay tapapa iskay lawnin cantonpi rurarqa qorimanta martillasqa querubin sutiyoq iskay angelkunata. 8 Chay tapawan iskay angelqa huk piezallamanta rurasqam karqa, huknin angelmi karqa kaylaw cantonpi hukninñataq waklaw cantonpi. 9 Angelkunapa raprankunam kicharisqa karqa llantuchkaq hina tapapa hawanman, uyankunañataqmi qawanakurqa, kumuykanakuykuq hinam tapata qawarqaku.

Diospa tantanpaq mesamanta
(Éxo 25:23-30)

10 Bezaleelqa rurarqataqmi acacia sutiyoq tablamanta huk mesatapas, largonmi karqa huk metro, anchonñataqmi karqa yaqa parte metron, sayayninñataqmi karqa parte metro masnin. 11 Chay mesatam qori-purowan qoracharqa, muyuriqninpiñataqmi rurarqataq qorimanta huk moldurata.
12 Rurarqataqmi mesapa muyuriqninpi media cuarta maschan huk adornotapas, chay adornopa muyuriqninpiñataqmi qorimanta moldurata rurarqa.
13 Rurarqataqmi qorimanta tawa anillokunatapas, chaykunatam churarqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

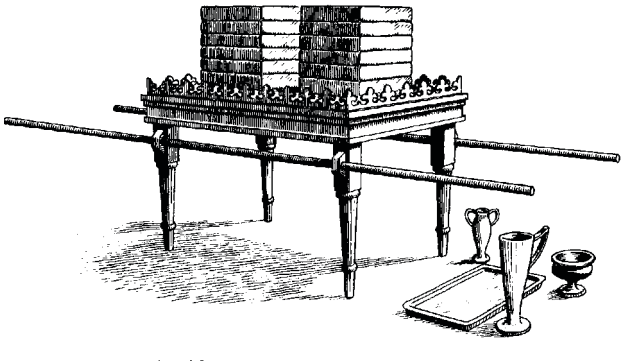

Diospa tantanpaq mesa (Éxo 37:10)

mesapa chakinpa waqtankunapi. 14 Anillokunaqa karqa adornopa uray-
chanpim varillakunata ustuchispa mesata apanankupaq.
15 Acacia sutiyoq kaspimanta varillakunata ruraspam qoriwan qara-
charqa, chaywanmi mesata aparqaku. 16 Mesapa hawanpi kananpaqpas
rurarqataqmi servicionkunata, platonkunata, wisllankunata, aysa-
kunkunata hinaspa vino ofrenda tallinapaq tazonninkunatapas. Lliw
chaykunam karqa qori-puromanta

Qori candelero rurasqanmanta
(Éxo 25:31-40)

17 Bezaleelqa rurarqataqmi qori-puromanta martillasqa huk candelero-
tapas, huk piezallamanta rurasqam karqa tiyananpas, sayaq tronconpas,
copankunapas hinaspa umpawan waytankunapas. 18 Chay candeleropa
waqtankunamantam soqta kallmakuna lloqsirqa, kimsa kallmam lloqsirqa
huknin waqtanmanta, chayna kimsataqmi lloqsirqa huknin waqtanmantapas.
19 Chay candeleropa tronconmanta lloqsiq soqta sapa kallmakunapim karqa
kimsa copakuna, chay copakunapa formañataqmi karqa almendras wayta
hina, sapakamam karqa umpayoq hinaspa waytayoq. 20 Candeleropa troncon-
pipas karqa tawa copakunam, chay copakunapa formanqa karqa almendras
wayta hinam, chaykunaqa karqa umpayoqkamam hinaspa waytayoqka-
mam. 21 Candeleropim karqa kimsa pares kallmakuna. Chay kallmakunapa
qallariyninpim karqa sapakamapaq huk umpa, chay umpakunam hapirqa
chay soqtantin kallmakunata. 22 Umpakunawan kallmakunapas hina chay
piezallamantam karqa qori-puromanta martillasqa. 23 Rurarqataqmi qanchis
mecherokunatapas, mecha limpianakunatapas chaynataq mecha limpianapaq
platochankunatapas, chaykunam karqa qori-puromanta. 24 Candelerotawan
servicionkunatam rurarqa kimsa chunka kimsayoq kilo qori-puromanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Incienso kañanapaq altar (Éxo 37:25)

Incienso kañanapaq altarmanta
(Éxo 30:1-5)

25 Bezaleelqa rurarqataqmi incienso kañanapaq altartapas, chayqa karqa
acacia sutiyoq tablamantam. Chay altarqa cuadradom karqa, tawan lawninpa
medidanmi karqa yaqa parte metrokama, sayayninñataqmi karqa yaqa huk
metro. Huk piezallamantam karqa altarwan tawan esquinanpi waqrachankuna-
pas. 26 Qori-purowanmi qaracharqa hawantapas, muyuriqnin waqtankunatapas
hinaspa waqrachankunatapas, alton muyuriqninpiñataqmi rurarqa qorimanta
moldurata. 27 Qorimanta tawa anillokunata ruraspanmi, chay moldurapa uray-
ninpi churarqa kaylawninpi iskayta, waklawninpiñataq iskaytataq chaynapi
varillakunata anillokunaman ustuchispa altarta hombronapaq. 28 Acacia sutiyoq
kaspimanta chay varillakunata ruraspam qaracharqa qoriwan.

Untana aceitetawan incienso preparasqankumanta
(Éxo 30:22-38)

29 Bezaleelqa rurarqataqmi Diospaq sapaqchasqa untana aceitetapas
chaynataq especeria puromanta inciensotapas, chaykunataqa rurarqa
perfumekuna ruraqpa rurasqanta hinam.

Bronce altar rurasqankumanta
(Éxo 27:1-8)

38 1 Bezaleelqa rurarqataqmi acacia sutiyoq tablamanta lliw ofren-
da kañana cuadrado altartapas, tawan lawpa medidanmi karqa
iskay metro cuartonkama, sayayninñataqmi karqa huk metro cuarton.
2 Rurarqataqmi altarpa tawan esquinanpi waqrachakunatapas. Chaykuna-
qa karqa altarpa piezallanmantam. Chay altartam qaracharqa broncewan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

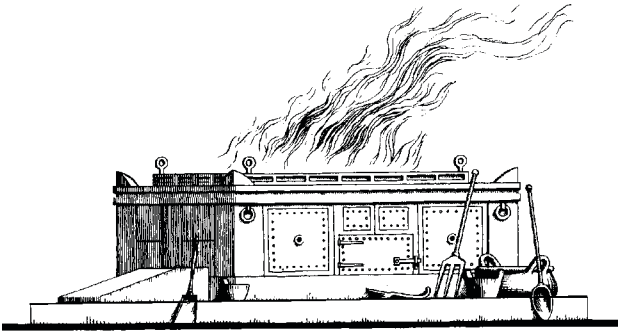

Lliw ofrenda kañan bronce altar (Éxo 38:1)

3 Rurarqataqmi uchpa hoqarina mankakunatapas, palankunatapas, tazonninkunatapas, trinchenkunatapas chaynataq ninapaq kallanankunatapas. Chay serviciokunaqa lliwmi broncemanta karqa. 4 Mallankunatapas broncemantam rurarqa altarpa patanpa chawpi ukunpi churasqa ka-nanpaq. 5 Rejillaspa puntankunapi varillakunata ustuchinanpaqmi broncemanta fundirqa tawa anillokunata. 6 Altarpaqpas acacia kaspimantam rurarqa raku varillakunata, chaykunatam qaracharqa broncewan. 7 Chay varillakunatam pasachirqa altarpa waqtanpi kaq anillokunapa ukunta chaykunawan altarta hombronapaq, altarpa ukunqa karqa vaciom, waqtankunañataqmi karqa tablamanta.

Bronce lavatorio rurasqanmanta
(Éxo 30:18)

8 Diosman asuykuna karpapa punkunpi huñunakuq warmikunapabronce espejonkunamantam Bezaleel rurarqa broncemanta lavatoriota, hina chay broncellamantam karqa tiyananpas.

Santuariopa muyuriqnin pationmanta
(Éxo 27:9-19)

9 Bezaleelqa rurarqataqmi karpapa pationtapas, *alleq lawnin patiopa cortinankunaqa karqa lino kawpusqamantam, medidanñataqmi karqa tawa chunka pichqayoq metron. 10 Iskay chunka pilarkunapiwan iskay chunka toqosqa tiyanankunaqa broncemantam karqa, pilarkunapa ganchonkunawan varillakunañataqmi karqa qollqemanta. 11 *Ichoq lawnin patiopa cortinankunapa largonñataqmi karqa tawa chunka pichqayoq metron. Iskay chunka pilarninkunapiwan iskay chunka toqosqa tiyanankunapas karqa broncemantam. Pilarkunapa ganchonkunawan varillankunañataqmi karqa qollqemanta. 12 Karpapa qepan law otaq intipa seqaykunan law pationñataqmi karqa iskay chunka iskayniyoq metro parten anchoyoq. Chay medidallam karqa cortinankunapas. Pilarninkunañataqmi karqa chunka,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

toqosqa tiyanankunapas karqa chunkataqmi, qollqemantataqmi karqa pilarkunapa ganchonkunawan varillankunapas. 13 Punku law otaq intipa qespimunan law patiopa cortinanñataqmi karqa iskay chunka iskayniyoq metro parten. 14 Punkupa huknin waqtanpi kaq cortinakunaqa karqa yaqa qanchis metrom, kimsam karqa pilarninkuna, hina kimsataq toqosqa tiyanankunapas. 15 Punkupa huklawnin cortinankunapas karqa qanchis metrom, kimsam karqa pilarninkuna, hina kimsataq toqosqa tiyanankunapas. 16 Patiopa muyuriqninpi llapallan cortinakunam karqa lino kawpusqamanta. 17 Pilarkunapa toqosqa tiyanankunapas karqa broncemantam, pilarkunapa ganchonkunawan varillankunañataqmi karqa qollqemanta, chay pilarkunapa puntanpas karqa qollqewan qarachasqam, qollqemantataqmi karqa patiopa llapallan pilarninkunapas hinaspa varillakunapas.

18 Patiopa punkunpi cortinam karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta suma-sumaq bordasqa, chay cortinapas karqa isqon metro largoyoqmi, sayayninñataqmi karqa iskay metro parten, chay sayayninqa karqa patiopa cortinankunapa medidan hinam. 19 Chay cortinapa tawa pilarninkunawan tawa toqosqa tiyanankunam karqa broncemanta, ganchonkunawan varillankunañataqmi karqa qollqemanta, qollqewan qarachasqataqmi karqa pilarkunapa puntanpas. 20 Diospa *yachanan karpapa lliw estacankunapas hinaspa patiopa muyuriqninpi estacankunapas karqa broncemantam.

Santuario ruranankupaq metalkunamanta

21 Moises kamachikuptinmi sacerdote Aaronpa churin Itamar dirigirqa Leviypa mirayninkunata. Payqa dirigirqa Diospa *yachanan karpa ruraypi otaq Chunkantin Kamachikuypa kasqan karpa ruraypi imakunam yaykusqan cuenta apanankupaqmi.

22 Moisesman Tayta Diospa lliw kamachisqanman hinam rurarqa Bezaleel, payqa karqa Uripa churinmi otaq Juda ayllumanta Hurpa willkanmi. 23 Bezaleeltataqmi yanaparqa Aholiab, paymi karqa Dan ayllumanta Ahisamacpa churin. Aholiabmi karqa rumikunapi letrakuna ruraq, dibujo ruraq, morado qaytuwan, grosella qaytuwan, guindo qaytuwan hinaspa llañu lino qaytuwan bordadokuna ruraq.

24 "Chuya" lugarta rurananpaqmi lliw ofrenda qori karqa isqon pachak soqta chunkan pichqayoq kilo cuarton. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam.

25 Chay huñunasqa runakunata yupaspa qollqe huñusqankum karqa kimsa waranqa kimsa pachaknin chunka isqonniyoq kilo parten maschan. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam. 26 Iskay chunka watayoqmanta hanaymanmi runakuna yupasqa karqaku soqta pachak kimsa waranqa pichqa pachak pichqa chunkan. Paykunam sapakama qorqaku pichqa gramo parten qollqeta. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam. 27 Karqataqmi kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqepas. Chay qollqemantam fundirqaku santuariopaq toqosqa tiyanakunata, fundirqakutaqmi cuarto rakinaq tela warkuna pilar-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunapaq toqosqa tiyanakunatapas. Chay qollqemantam rurarqaku pachak toqosqa tiyanakunata. Sapa toqo tiyanapa llasayninmi karqa kimsa chunka kimsayoq kilo qollqe. 28 Wakin chunka isqonniyoq kilo parten maschan qollqewanñataqmi Bezaleel rurarqa pilarkunapa ganchonkunatawan varillankunata, chaywantaqmi qaracharqa pilarkunapa puntankunatapas.

29 Bronce ofrendañataqmi karqa iskay waranqa kimsa pachaknin kimsa chunkan soqtayoq kilo tumpa maschan. 30 Chay broncemantam rurarqa Diosman asuykuna karpapa punkunpa toqosqa tiyanankunatapas, altartapas, rejillastapas hinaspa altarpa llapallan servicionkunatapas. 31 Hina chay broncemantamá rurarqa patiopa muyuriqninpi toqosqa tiyanakunatapas, Diospa *yachanan karpapi llapallan estacakunatapas hinaspa patiopa muyuriqninpi llapallan estacakunatapas.

Sacerdotekunapaq pachakuna rurasqankumanta
(Éxo 28:1-43)

39 1 "Chuya" lugarpi servikunanpaqmi bordasqa pachakunata rurarqaku morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta. Aaronpaqmi rurarqakutaq sapaqchasqa pachakunatapas, rurarqakuqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

2 Efodtapas rurarqakumá qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. 3 Qorita llaspayachispam kuchurqaku qaytu formaman, chaytam morado qaytuwan, grosella qaytuwan, guindo qaytuwan hinaspa llañu lino qaytuwan kuruyoqta awarqaku. 4 Iskaynin hombronkunapim karqa tirantenkuna efodta huñunaspa hapinanpaq. 5 Efodpa hawanpi kaq watakupas huk piezallam karqa qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta, chayqa karqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanman hinam.

6 Onice alhaja rumikunapim qellqarqa Israelpa churinkunapa sutinkunata imaynam sellopi churachkaq hina, chaymantam chay alhaja rumikunata churarqa qorimanta hapichinaman. 7 Chay iskay alhaja rumikunatam churarqaku efodpa hombronpa hawanpi, chaytaqa churarqaku Israelpa mirayninkunata Tayta Dios mana qonqarunanpaqmi, Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinamá rurarqaku.

8 Efod rurasqankuta hinataqmi pecheratapas rurarqaku. Chayqa karqa qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. 9 Chay pecheraqa karqa cuadradom chawpinmanta doblasqa, tawa waqtankunam karqa cuarto metrokama. 10 Chay pecherapa hawanmanmi churarqaku tawa seqe alhaja rumikunata. Huknin seqepim karqa sardio, topacio hinaspa carbunclo alhaja rumikuna. 11 Iskay kaq seqepiñataqmi karqa esmeralda, zafiro hinaspa diamante alhaja rumikuna. 12 Kimsa kaq seqepiñataqmi karqa jacinto, agata hinaspa amatista alhaja rumikuna, 13 Tawa kaq seqepiñataqmi karqa berilo, onice hinaspa jaspe alhaja

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rumikuna. Tukuy chay alhaja rumikunam sapakama qoriwan hapichisqa karqa. 14 Chaynaqa Israelpa chunka iskayniyoq churinkunapa sutinman hinam alhaja rumikunapas karqa chunka iskayniyoqtaq. Sellopi hinam sapakamapa sutin huk rumipi qellqasqa karqa chunka iskayniyoq ayllukunaman hina.

15 Rurarqakutaqmi pecherapi qori puromanta simpasqa cadenakunatapas cordon hina rurasqata. 16 Rurarqakutaqmi qorimanta iskay anillokunatapas, chay anillokunatam churarqaku pecherapa iskaynin patankunaman. 17 Hinaspam pecherapa puntankunapi kaq iskay anillokunapi churarqaku qorimanta iskay cordonkunata. 18 Iskaynin qori cordonkunapa puntankunatañataqmi churarqaku onice alhaja rumipa iskaynin hapichiqninkunaman otaq efodpa tirantenkunapa ñawpaqnin lawman. 19 Qorimanta iskay anillokunatawanmi rurarqaku, chaykunatam pecherapa iskaynin puntankunaman churarqaku otaq efodwan tupanakuq ukun law patanpi. 20 Rurarqakutaqmá qorimanta anillokunatapas, chaykunatam churarqaku efodpa iskaynin tirantekunapa ñawpaqninpi otaq uran kaq costurapa hichpan efodpa watakunpa tumpa hawachanpi 21 hinaspam morado qaytumanta cordonwan pecherapa anillonkunamanta hapichirqaku efodpa anillonkunaman chaynapi pecheraqa efodpa watakunpa hawanpi kananpaq hinaspa efodmanta mana rakikunanpaq, chaynataqa rurarqaku Moisesman Tayta Dios kamachisqanpi hinam.

22 Efodpa ukunpi kaq sotanatapas rurarqakumá, chayqa karqa enteronmi morado qaytumanta. 23 Sotanapa chawpinpim karqa uma ustuchikunanpaq huk uchku, chaypa muyuriqninmi mana llikikunanpaq ribetesqa karqa ponchopa uchkun hina. 24 Hinaspam chay sotanapa uraylaw muyuriq patanpi kananpaq granadapa rurunta hina adornokunata rurarqaku. Chaykunam karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. 25 Rurarqataqmi qori-puromanta campanillachakunatapas, chay campanillachakunatam sotanapa patanpa muyuriqninpi churarqaku granada paychawan chawpichasqata. 26 Servicio ruranapaq sotanapa patan muyuriqninpim churarqaku huk campanillachata, chaypa waqtanmanñataqmi churarqaku granadaman rikchakuq paychata, chayna pawa-pawam karqa lliw muyuriqninpi imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

27 Aaronpaqwan churinkunapaqmi awarqaku llañu lino qaytumanta camisonkunata. 28 Lino kawpusqamantam rurarqaku uma wankinata, uma watakunata hinaspa calzoncillokunata. 29 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam sumaq kuruyoq chumpitapas rurarqaku lino kawpusqamanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta.

30 Rurarqataqmi sacerdoteta sapaqchananpaq qori puromanta huk letrerotapas. Chay letreropim sellopi hina qellqarqa “Tayta Diospaq Sapaqchasqa” niqta. 31 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam, uman wankinapa hawanpi morado qaytumanta huk cordonta churarqaku chaywan letrerota watanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Karpa ruray tukusqankumanta
(Éxo 35:10-19)

32 Chaynamá Diosman asuykuna karpa ruray tukusqa karqa. Moisesman
Tayta Diospa tukuy kamachisqanpi hinam Israelpa mirayninkuna lliwta ru-
rarqaku. 33 Moisesman apamuspankum entregarqaku Diospa *yachanan otaq
Diosman asuykuna karpata, entregarqakutaqmi kay llapallan servicionkuna-
tapas: corchetenkunata, marconkunata, qerunkunata, pilarninkunata hinaspa
toqosqa tiyanankunata. 34 Apamurqakutaqmi karpata qatanapaq carneropa
pukaman teñisqa qalasnintapas, fino qalaskunatapas hinaspa cuarto rakinaq
telatapas, 35 Chunkantin Kamachikuy waqaychana baultapas, varillankuna-
tapas, huchakuna pampachana baulpa tapantapas, 36 mesatawan llapallan
servicionkunatapas, Diospa tantantapas, 37 qori-puromanta candelerotapas,
mecheronkunatapas otaq seqella kananpaq mecherokunatapas chaynataq
llapallan servicionkunatawan achkipaq aceitetapas. 38 Apamurqakutaqmi
qorimanta altartapas, untanapaq aceitetapas, especeriamanta inciensota-
pas, karpapa punkunpaq telatapas, 39 broncemanta altartapas, broncemanta
rejillasnintapas, qerunkunatapas, llapallan servicionkunatapas, lavatoriotapas
chaynataq chaypa tiyanantapas. 40 Apamurqakutaqmi patiopaq cortinakunata-
pas, pilarkunatapas, toqosqa tiyanakunatapas, patiopa punkunpaq cortinatapas,
waskakunatapas, estacakunatapas, apamurqakumá Diosman asuykuna karpapi
servichikunapaq llapallan serviciokunatapas. 41 Apamurqakutaqmi “Chuya” su-
tiyoq lugarpi servichikuna bordasqa pachakunatapas. Chaykunaqa karqa Dios
servinanpaq sacerdote Aaronpa pachankunawan churinkunapa pachankunam.
42 Moisesman Tayta Diospa tukuy kamachisqanpi hinamá Israelpa mi-
rayninkunaqa llapallanta rurarqaku. 43 Tayta Diospa kamachisqanman
hina tukuy rurasqankuta Moises qawaykuspanmi paykunapaq mañakur-
qa Tayta Diospa bendicionninta.

Diospa karpan hatarichisqankumanta

40 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
2 —Punta killapa punta kaq punchawninpim sayachinki ñoqaman
asuykuna karpata. 3 Hinaspam chayman churanki Chunkantin Kamachikuy wa-
qaychana baulta, chay baulpa kanan cuartoqa rakinaq telawan rakinasqam. 4 Chay
karpamantaqmi apaykunki mesatapas hinaspam chaypa hawanpi churanki chu-
rana kaqkunatapas. Candelerotapas apaykuspaykim mecheronkunatapas sumaqta
arreglanki. 5 Incienso kañana qorimanta altartapas baulpa ñawpaqninpim churan-
ki, churankitaqmi *yachanay karpapa punkunpi kananpaq telatapas. 6 Yachanay
karpapa otaq ñoqaman asuykuna karpapa punkunpa ñawpaqninpitaqmi lliw
kañana altartapas churanki. 7 Churankitaqmi lavatoriotapas karpamanta altarman
rinapi, chay lavatoriopim yakutapas churanki. 8 Rurankitaqmi karpapa muyuriq-
ninpi patiotapas, churankitaqmi patiopa punkunpi cortinatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 —Untana aceitewanmi ñoqapa *yachanay karpaman tallinki,
tallinkitaqmi chaypi tukuy ima kaqkunamanpas chaynataq ñoqapaq sa-
paqchasqa lliw serviciokunamanpas. Chaynapimá ñoqapaq sapaqchasqa
kanqa. 10 Tallinkitaqmi lliw kañana altarmanpas, lliw servicionkunaman-
pas, chaypimá ñoqapaq sapaqchanki altarta hinaptinmi altarqa kanqa
ñoqallapaqña. 11 Aceitetaqa tallinkitaqmi lavatoriomanpas hinaspa tiya-
nanmanpas. Chaynapim ñoqapaq sapaqchanki.

12 —Aarontawan churinkunatam ñoqaman asuykuna karpapa pun-
kunman asuykachinki hinaspam chaypi bañachinki. 13 Serviwananpaq
pachakunawan Aaronta pachachispaykim paymanpas aceiteta tallinki,
chaynapim sapaqchapuwanki sacerdotey kananpaq. 14 Churinkunatapas
asuykachispam camisonkunawan pachachinki. 15 Paykunatapas taytanta
hinam sacerdoteykuna kananpaq aceitewan tallinki. Aceitewan tallisqayki-
raykum wiñaypaq sacerdoteykuna kanqaku lliw mirayninkupipas —nispa.

16 Moisesqa Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hinamá rurarqa.
17 Chaynapim iskay kaq watapa punta kaq killanpi hinaspa chay killapa
punta kaq punchawninpi Diospa *yachanan karpaqa sayachisqa hinaspa
armasqa karqa. 18 Moisesmi sayachirqa Diospa yachanan karpata, churar-
qam toqosqa tiyanakunatapas. Sayachirqam marcokunatapas hinaspam
ustuchirqataq qeronkunatapas. Sayachirqataqmi pilarninkunatapas.
19 Diospa yachanan karpapa hawanmanpas taparqam cortinakunawan
hinaspam chaypa hawanman qatanta churarqa, chaynataqa rurarqa Moi-
sesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

20 Churarqataqmi Chunkantin Kamachikuytapas baulpa ukunman,
ustuchirqataqmi varillankunatapas chaywan apanankupaq, chaypa ha-
wanmañataqmi huchakuna pampachana tapata churarqa. 21 Chaymantam
baulta apaykurqa Diospa *yachanan karpaman hinaspam cuarto rakinaq
telata churarqa Chunkantin Kamachikuy waqaychana baul harkananpaq,
chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

22 Diosman asuykuna karpamanmi mesata apaykurqa karpapa *ichoq
lawninpi churananpaq, chay mesaqa karqa cuarto rakinaq telapa hawa
lawninpim. 23 Mesapa hawanpim patanarqa Diospa tantankunatapas,
chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

24 Chay karpamanmi candelerotapas churarqa Diospa yachananpa
*alleq lawninpi otaq mesapa chimpanpi. 25 Tayta Diospa ñawpaqninpim
mecherokunatapas Moises ratachirqa Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

26 Chay karpamantaqmi churarqa qorimanta altartapas, chayqa karqa
cuarto rakinaq telapa ñawpaqninpim. 27 Chaypa hawanpim kañarqa espe-
ceriamanta inciensota imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi
hina.

28 Churarqataqmi Diospa *yachanan karpapa punkunpi telatapas. 29 Lliw
kañana altartapas Diospa yachanan karpapa punkunman churaspanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaypa hawanpi animalta kañarqa lliwta, kañarqataqmi kawsaykunamanta ofrendatapas, imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

30 Churarqataqmi lavatoriotapas karpamanta altarman rinapi, chay
lavatoriopim churarqa yakuta mayllakunankupaq. 31 Chay lavatoriomantam yakuta horqorqaku Moisespas, Aaronpas hinaspa churinkunapas
chaynapi makinkutawan chakinkuta mayllakunankupaq. 32 Chaynatamá
mayllakuqku Diosman asuykuna karpaman yaykuspanku, mayllakuqkutaqmi altarman asuykuspankupas imaynam Moisesman Tayta Diospa
kamachisqanpi hina.

33 Moisesqa rurarqataqmi Diospa *yachanan karpapa hinaspa altarninpa muyuriqninpi patiotapas hinaspam churarqa cortinatapas patiopa
punkunpi. Chaynatam Moises tukurqa chaykuna rurayta.

Diosman asuykuna karpapa hawanpi puyu rikurisqanmanta
(Núm 9:15-23)

34 Karpata puyu tapaykuptinmi Tayta Diospa kanchaynin huntaykurqa
chay *yachananman. 35 Chaymi Moises karpaman mana yaykuyta atirqachu chaypa hawanpi puyu kasqanrayku. Tayta Diospa kanchayninmi
huntarurqa yachanan karpaman. 36 Diospa yachananmanta puyu hoqarikuruptinñataqmi samasqankumanta Israelpa mirayninkuna pasaqku
maymi rinankuta. 37 Puyu mana hoqarikuptinqa manam riqkuchu hoqarikunan punchawkama. 38 Ichaqa Tayta Diospa puyunmi punchawqa
kaq yachanan karpapa hawanpi, tutañataqmi hina chaypa hawanpitaq kaq kancharichkaq nina chaynapi Israelpa castankunata riptinku
kanchananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOISESPA QELLQASQAN KIMSA KAQ LIBRO

LEVÍTICO

Levitico ninanqa “Leviy castakunapa” ninanmi. Leviy casta runakunam sacerdote kayninkupi hinaspa sacerdotekuna yanapaq kayninkupi nanachikurqaku Diospa karpanmantawan chay karpapi kaqkunamanta. Kay libropim kachkan reglamentokuna, kamachikuykuna hinaspa karpapi tukuy ima ruraymanta yachachikuykuna. Kachkantaqmi Tayta Diosta imaynam adoranapaq kamachikuykunapas, tukuy imata ruranapaq decretokunapas chaynataq hatun fiestakunata ruranapaq kamachikuykunapas. Kachkantaqmi imakunata mikunankupaq otaq mana mikunankupaq kamachikuykunapas. Leviy castakunalla chaykunata rurasqankuraykum kay libroqa “Levitico” sutiwan sutichasqa. Kay librom willakun Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa pasaypaq chuya kasqanmanta, willakuntaqmi payta adoraq runakunapas chuya kanankumanta.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun animalkunata wañuchispa kañanankumanta hinaspa ofrendakuna qonankumanta (1-7).

Iskay parteñataqmi willakun Aaronwan churinkuna sacerdote kanankupaq nombrasqa kasqankumanta (8-10).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun pikunam Tayta Diosman asuykunanmanta hinaspa mana asuykunanmanta (11-15)

Tawa kaq parteñataqmi willakun hucha pampachanapaq hatun fiesta ruranankumanta chaynataq runakuna kawsayninkupi hinaspa Dios adorayninkupi chuya kanankumanta (16-34).

Runamasinchikta imaynam kuyananchikpaq kamachispanmi Señor Jesucristo yachachikuyta horqorqa kay Levitico libromanta (Mat. 22:39, Lev. 19:18).

Lliw kañana ofrendakunamanta

1 1-2 Asuykuna karpamanta Moisesta Tayta Dios qayaspanmi Israelpa
mirayninkunata ninanpaq kaynata nirqa:
—Qamkunamanta huk kaqnikichik animal ofrendata ñoqa Tayta Diosman apamuwaspanqa presentawananpaqmi apamunqa vacata otaq ovejata otaq cabrata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leviy casta sacerdote (Lev 1:3)

3—Sichu vacakunamanta lliw kañanapaq
ofrendan kaptinqa sumaqnin sano torota
qowaspanmi ñoqaman asuykuna karpapa
punkunpi presentawanqa. 4Chay presenta-
waqniymi makinta churanqa lliw kañana
animalpa umanman hinaptinmi chaskisaq
chaynapi huchankunata pampachanaypaq.
5Hina kikintaqmi kuchurunqa uña toropa
kunkantaqa ñoqapa qayllaypi hinaptinmi
Aaronpa miraynin sacerdotekunañataq ya-
warninta apamuspan challanqaku altarpa
muyuriqninman. Chaykunatam ruranqaku
ñoqaman asuykuna karpapa punkun-
pi. 6Chay presentawaqniymi lliw kañana
animalta nakaruspan kuchuparunqa pie-
zan-piezan. 7Hinaptinmi sacerdote Aaronpa
mirayninkunañataq ninata ratachinqaku
altarpa hawanpi hinaspam yantata hinan-
qaku chupqallata. 8Chaypa hawanmanmi
sacerdotekuna churanqaku piezan-piezan
kuchusqa animalta chaynataq chaypa
umantawan wirankunatapas. 9Chay pre-
sentawaqniymi mayllanqataq animalpa chunchulninkunatawan piernankunata
hinaptinmi sacerdoteñataq kañanqa lliwta altarpi. Chay ofrendaqa lliw kañanapaq
animalmi hinaspapas ñoqapaq miskillaña asnariq ofrendam.

10—Pipapas ovejakunamanta otaq cabrakunamanta ofrendan kaptinqa pre-
sentawanqa orqon kaqtam chaynataq sanon kaqtam. 11Chay presentawaqniymi
ñoqa Tayta Diospa qayllaypi animalpa kunkanta kuchurunqa altarpa norte
lawninpi. Aaronpa miraynin sacerdotekunañataqmi animalpa yawarninwan
challanqaku altarpa muyuriqninman. 12Chay presentawaqniymi nakasqan
animalta piezan-piezan kuchuparunqa hinaptinmi sacerdoteñataq churanqa
umantawan wirankunata altarpi yantapa hawanman. 13Chay presentawaqniy-
mi mayllanqataq animalpa chunchulninkunatawan piernankunatapas chaymi
sacerdote presentawaspan lliwta kañanqa altarpi, chay ofrendaqa lliw kañana-
paq animalmi hinaspapas ñoqapaq miskillaña asnariq ofrendam.

14—Raprayoq animalkunamanta pipapas ofrendan kaptinqa presentawa-
nanpaqmi apamunqa qoqñuta otaq palomata. 15Chaymi sacerdote altarpi
presentawanqa chay raprayoq animalta. Umanta tipiruspam kañanqa altarpa
hawanpi, yawarnintañataqmi sutuchinqa altarpa perqanman. 16Uytuntа-
pas horqoruspam wischuykunqa uchpakunapa hawanman, chay uchpaqa
kachkan altarpa hichpan intipa qespimunan lawpim. 17Raprankunamanta
sacerdote hapiykuspanmi iskayman chitqarunqa ichaqa amam pasaypaqta-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chu partirunqa, chaytaqa altarpa hawanpimá kañanqa. Chay ofrendaqa lliw kañanapaq animalmi hinaspapas ñoqapaq miskillaña asnariq ofrendam.

Kawsaykunamanta ofrendakuna

2 1—Kawsaykunamanta pipapas ofrendan kaptinqa presentawananpaqmi apamunqa fino harinata, chaypa hawanmanmi tallinqa aceitetawan inciensota. 2 Chay ofrendatam apamunqa Aaronpa miraynin sacerdotekunaman hinaptinmi huknin sacerdote chay ofrendamanta horqonqa aceitewan chapusqa huk aptay fino harinata. Horqonqataqmi lliw inciensotapas hinaspam altarpi kañanqa. Chay ofrendaqa yuyarinapaq ofrendam hinaspas ñoqapaq miskillaña asnariq kañana ofrendam. 3 Chay ofrendamanta puchuqqa kanqa Aaronpaqwan mirayninkunapaqmi. Chay ofrendaqariki kañasqa ofrendakunamanta ñoqallapaqña sapaqchasqa ofrendam.

4—Hornopi rurasqa pipapas ofrendan kaptinqa presentawananpaqmi apamunqa aceiteyoq fino harinamanta rurasqa tortillakunata, apamunqataqmi aceitewan tallisqa galletakunatapas. Chaykunaqa kanqa mana qonchuyoqmi.

5—Sartenpi rurasqa pipapas ofrendan kaptinqa presentawananpaqmi apamunqa fino harinamanta aceitewan chapusqa tortillakunata, chayqa kanqa mana qonchuyoqmi. 6 Chayta partiparuspam hawanman tallinki aceiteta. Chayqariki kawsaykunamanta ofrendam.

7—Mankapi rurasqa pipapas ofrendan kaptinqa presentawananpaqmi apamunqa fino harinamanta aceitewan chapusqa tortillakunata. 8 Chaynata ofrendaykita ñoqapaq prepararuspam apanki sacerdoteman, payñataqmi altarman apaykunqa. 9 Chaypim sacerdote lliw ofrendamanta horqonqa chay yuyarinapaq asnin ofrendallata hinaspam kañanqa altarpi. Chayqa ñoqapaq miskillaña asnariq kañana ofrendam. 10 Chay ofrendamanta puchuqqa kanqa Aaronpaqwan mirayninkunapaqmi, chay ofrendaqa yuyarinapaq asnin ofrendallam hinaspapas miskillaña asnariq kañanapaq ofrendam.

11—Ñoqa Tayta Diosman ima kawsay ofrendatapas presentawaspaykichikqa amam qonchuta hinankichikchu, amataqmi kañapuwankichikchu qonchutaqa nitaq mieltapas. 12 Ichaqa qonchutawan mieltaqa presentawankichik puntallaraq cosechasqaykichikmanta ofrendata hinam. Aswanqa miskillaña asnariq ofrendata hinaqa amam kañankichikchu altarpiqa.

13—Kawsaykunamanta llapallan ofrenda qosqaykitam kachichanki. Amam ima ofrenda qosqaykipipas faltanqachu kachiqa, chayqa yuyarichisunki Diosnikiwan contrato rurasqaykitam. Llapallan ofrendaykitaqa apamunki kachiyoqtamá.

14—Kawsay cosechamanta punta kaq allinnin pipapas ofrendan kaptinqa presentawananpaqmi apamunqa llullu kawsay hamkasqata otaq chamralla kutarusqa kawsayta. Chayqa kanqa kawsaykunamanta punta kaq allinnin ofrendamá. 15 Chaypa hawanmanmi tallinki aceiteta hinaspam churankitaq inciensotapas. Chayqariki kawsaykunamanta ofrendam. 16 Hinaptinmi sacerdote chay aceitewan tallisqa chamralla kutasqa ofren-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

data kañanqa lliw inciensotawan kuskata, chayqariki yuyarinapaq asnin ofrendallam hinaspa ñoqa Tayta Diospaq kañasqa ofrendam.

Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakuna

3 1—Ñoqawan allinlla kasqanmanta vacakunamanta otaq torokunamanta wañuchipuwananpaq pipapas ofrendan kaptinqa, chay animalqa kanqa sanopunim ñoqaman ofrecewananpaq. 2 Chay presentawaqniymi puntata makinta churaykunqa animalpa umanman, chaymantañam wañurachinqa ñoqaman asuykuna karpapa punkunpi hinaptinmi Aaronpa miraynin sacerdotekuna chay animalpa yawarninwan challanqaku tukuy altarman.

3—Chaynaqa ñoqawan allinlla kasqanmanta ofrendatamá ñoqa Tayta Diosman ofrecewaspa kañapuwanqa chunchulninkunapi wirankunata, llapallan llika wirankunata, 4 iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapa hawanpi kaq wirankunata, laplanpa hawanpi wirankunata hinaspa kichpanninpi wirankunata, chay wirankunataqa horqonqa rurunninkunatawanmi. 5 Tukuy chaykunatamá sacerdotekuna kañanqaku altarpi, kañanqakuqa yantapa hawanpi lliw kañanatawan kuskatam. Chay ofrendaqa ñoqapaq miskillaña asnariq ofrendam.

6—Ñoqawan allinlla kasqanmanta pipapas carnerokunamanta otaq ovejakunamanta ofrendan kaptinqa, chay animalqa kanqa sanopunim ñoqaman ofrecewananpaq. 7 Malta carnerota ñoqa Tayta Diosman ofrecewaspanqa 8 chay presentawaqniymi puntata makinta churaykunqa animalpa umanman, chaymantañam wañurarachinqa ñoqaman asuykuna karpapa punkunpi hinaptinmi sacerdotekunañataq chay animalpa yawarninta challanqaku tukuy altarman.

9—Chaynaqa ñoqawan allinlla kasqanmanta ofrendatamá ñoqa Tayta Diosman ofrecewaspa kañapuwanqa wiranta, kuchunmanta horqosqa chupanta, chunchulninkunapi kaq wirankunata, llapallan llika wirankunata, 10 iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapi kaq wirankunata, laplanpa hawanpi wirankunata chaynataq kichpanninpi kaq wiratapas, chaynaqa chay wirakunatamá horqonqa rurunninkunatawan. 11 Tukuy chaykunatamá sacerdote kañanqa altarpi. Chay ofrendaqa ñoqapaq mikuy hina kañasqa ofrendam.

12—Cabramanta pipapas ofrendan kaptinqa ñoqa Tayta Diosmanmi apamuwanqa. 13 Chay ofrecewaqniymi puntata makinta churaykunqa chay animalpa umanman, chaymantañam wañurachinqa ñoqaman asuykuna karpapa punkunpi hinaptinmi sacerdotekunañataq challanqaku chay animalpa yawarninta tukuy altarman.

14—Chaynaqa chay ofrendamantamá ñoqa Tayta Diosman ofrecewaspa kañapuwanqa chunchulninkunapi kaq wirankunata, llapallan llika wirankunata, 15 iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapi kaq wirankunata, laplanpa hawanpi wirankunata hinaspa kichpanninpi kaq wiratapas, chay wirakunataqa horqonqa rurunninkunatawanmi. 16 Tukuy chaykunatamá sacerdote kañanqa altarpi. Chay ofrendaqa ñoqapaq mikuy hina kañasqa ofrendam hinaspapas miskillaña asnariq ofrendam. Llapallan wirakunaqa ñoqa Tayta Diospaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17—Kay kamachisqayqa wiñaypaqmi kanqa llapallan miraynikichikpaq.
Maypiña kaspapas amam mikunkichikchu wirataqa nitaq yawartapas.

Hucharayku ofrendakunamanta

4 1-2 Israelpa mirayninkunaman Moises ninanpaqmi Tayta Dios kaynata nirqa:
—Pipas kamachikuyniypa contranpi huchallikuruptinqa otaq
“amam rurankichu” nisqayta rurarуptinqa kaynatam rurankichik:

3—Sacerdotekunapa jefen qonqayta huchallikuruspan lliw runakunata culpasqata rikurirachiptinqa, chay sacerdotem ñoqa Tayta Diospaq wañuchipuwanqa sanon malta torota chaynapi huchan pampachasqa kananpaq. 4 Chay torotam pusamunqa asuykuwananku karpapa punkunman hinaspam puntata makinta churaykunqa chay animalpa umanman, chaymantañam wañurachinqa ñoqapa qayllaypi. 5 Hina chay sacerdotekunapa jefenmi animalpa yawarninta apamunqa asuykuwananku karpaman. 6 Chaypiñam dedonta yawarman challpuykuspan challanqa qanchis kutikama ñoqapa qayllaypi, chaytaqa ruranqa santuario rakinaq telapa ñawpaqninpim. 7 Hina kikin sacerdotetaqmi llusinqa chay yawarwan miski asnaq incienso kañana altarpa waqrachankunatapas. Chay altarqa kachkan ñoqaman asuykuna karpapim otaq ñoqa Tayta Diospa qayllaypim. Puchuq yawartañataqmi talliykunqa lliw kañanapaq altarpa sikinman, chay altarqa kachkan ñoqaman asuykuna karpapa punkunpim. 8 Hucha pampachanapaq chay wañuchisqa malta toromantam horqonqa, chunchulninkunapi llapallan wirankunata, llika wirankunata, 9 iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapa hawanpi wirankunata, laplanpa hawanpi wirankunata chaynataq kichpanninpi wirantapas. Chay wirakunataqa horqonqa rurunninkunatawanmi. 10 Ñoqawan allinlla kasqanmanta wañuchisqan toropata hinamá sacerdoteqa kañanqa tukuy chaykunata lliw kañana altarpi. 11 Ichaqa malta toropa qarantaqa, aychantaqa, umantaqa, piernankunataqa, chunchulninkunataqa, akantaqa 12 otaq chay wañuchisqan enteron torotaqa horqorunqam campamentomanta hinaspam uchpa wischunanku limpio sitiopi yantapa hawanpi otaq chay uchpapa hawanpi kañanqa.

13—Ñoqa Tayta Diospa kamachikuyniykunapa contranpi Israelpa castan llapallan runakuna qonqayta huchallikuruptinkuqa hinaspa chay huchallikusqankumanta mana musyakuptinkuqa chay huchankumantam llapallan culpasqa kanqaku. 14 Chay huchallikusqankuta yacharuspankuqa huñunasqa runakunam apamunqaku huk malta torota chay huchankumanta pampachasqa kanankupaq. Apamuwanqakuqa asuykuwananku karpamanmi. 15 Chaymantam huñunasqa runakunapa ancianokuna malta toropa umanman puntata makinkuta churaykunqaku ñoqa Tayta Diospa qayllaypi, chaymantañam chay malta torota wañuchinqaku. 16 Chaymi sacerdotekunapa jefen apamunqa malta toropa wakin yawarninta asuykuwananku karpaman. 17 Chaypim dedonta yawarman challpuykuspan challanqa qanchis kutikama ñoqapa qayllaypi, chaytaqa ruranqa santuario rakinaq telapa ñawpaqninpim. 18 Hina chay sacerdotemá llusinqa chay yawarwan ñoqaman asuykuna karpapi kaq altarpa waqrachankunatapas,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynatamá ruranqa ñoqa Tayta Diospa qayllaypi. Puchuq yawartañataqmi talliykunqa lliw kañana altarpa sikinman, chay altarqa kachkan ñoqaman asuykuna karpapa punkunpim. 19 Malta toropa llapallan wirankunata horqoruspam altarpi kañanqa. 20 Chay malta torowanqa ruranqa hucha pampachanapaq wañuchisqa animalwan hinam. Chaytaqa sacerdotem ruranqa runakunapa huchan pampachasqa kananpaq chaynapim huchankuta pampachasaq. 21 Chaymantam chay wañuchisqa malta torota horqorunqa campamentomanta karuman hinaspam kañanqa hucha pampachanapaq punta malta torota hina. Chayqariki huñunasqa runakunapa huchan pampachasqa kananpaq ofrendam.

22 —Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospa huk kaqnin kamachikuyniykunapa contranpi huk kaqnin kamachikuq qonqayta huchallikuruspanqa chay huchamanta culpasqam kanqa. 23 Chaynaqa chay huchanta pipas reqsiykachiptinmi apamunqa huk sano chivato ofrendata. 24 Chay huchallikuqmi puntata makinta churaykunqa chivatopa umanman, chaymantañam wañurachinqa lliw kañanapaq animal wañuchinanku sitiopi, chaytaqa ruranqa ñoqa Tayta Diospa qayllaypim. Chayqariki hucha pampachanapaq ofrendam. 25 Chaymantam sacerdoteñataq hucha pampachanapaq wañuchisqa chivatopa yawarninman dedonta challpuykuspan llusinqa lliw kañana altarpa waqrachankunata, puchuq yawartañataqmi talliykunqa hina chay altarpa sikinman. 26 Hinaspam ñoqawan allinlla kasqanmanta animalpa wirankunata kañachkaq hina, chay sacerdote altarpi kañanqa chivatopa llapallan wirankunata. Chaynatamá sacerdote ruranqa chay kamachikuqpa huchan pampachasqa kananpaq hinaptinmi chay huchanta pampachasaq.

27 —Ñoqa Tayta Diospa huk kaqnin kamachikuyniykunapa contranpi huk kaqnin humilde runa qonqayta huchallikuruspanqa chay huchamantam culpasqa kanqa. 28 Chay huchanta pipas reqsiykachiptinmi hucha rurasqanmanta apamunqa huk sano cabra ofrendata. 29 Chay huchallikuqmi puntata makinta churaykunqa hucha pampachanapaq ofrenda animalpa umanman, chaymantañam chay cabrataqa wañurachinqa lliwta kañanapaq wañuchinanku sitiopi. 30 Chaymantam sacerdoteñataq dedonta yawarman challpuykuspan lliw kañana altarpa waqrachankunaman llusiykunqa, puchuq yawartañataqmi talliykunqa hina chay altarpa sikinman. 31 Hinaspam ñoqawan allinlla kasqanmanta animalpa wirankunata horqochkaq hina chay sacerdote horqorunqa cabrapa llapallan wirankunata, chay ofrendataqa altarpim kañanqa ñoqa Tayta Diospaq miskillaña asnariq ofrendata hina. Chaynatamá sacerdote ruranqa chay runapa huchan pampachasqa kananpaq chaynapim paypa huchanqa pampachasqa kanqa.

32 —Sichu chay runa huchanmanta apamunqa ovejakunamanta ofrendata hinaspaqa sano ovejatam apamunqa. 33 Chay runam puntata makinta churaykunqa hucha pampachanapaq wañuchina animalpa umanman, chaymantañam lliw kañanapaq wañuchina sitiopi wañuchinqa chay animalta chaynapi huchan pampachasqa kananpaq. 34 Chaymantam sacerdoteñataq hucha pampachanapaq wañuchisqa animalpa yawarninman dedonta challpuykuspan lliw kañana altarpa waqrachankunaman llusinqa, puchuq yawartañataqmi talliykunqa hina chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altarpa sikinman. 35 Hinaspam horqonqa ovejapa llapallan wirankunata, chaytaqa horqonqa ñoqawan allinlla kasqanmanta wañuchisqa carneropa wirankunata horqochkaq hinam, chaytaqa sacerdotem altarpi kañanqa ñoqa Tayta Diospaq ofrendaykunatawan kuskata. Chaynatamá sacerdote ruranqa chay runapa huchan pampachasqa kananpaq, chaynapim huchan pampachasqa kanqa.

Huk rikchaq huchakunapaq ofrendakunamanta

5 1 —Pipas rikusqanmanta otaq yachasqanmanta testigakunanpaq qayasqa kachkaspan mana testigakuspaqa paymi huchayoq kanqa.

2 —Mana llachpana llachpaq runaqa otaq mana mikuna wañusqa purun animalpa cuerpon llachpaq runaqa otaq mana mikuna uywa animalpa wañusqa cuerpon llachpaq runaqa otaq mana mikuna qasqonpa puriq animalpa wañusqa cuerpon llachpaq runaqa manam asuykuwananpaq hinachu kanqa. Mana yachastin llachparuspanpas chaynam kanqa.

3 —Ñoqamanqa amataqmi asuykuwanqachu runapa cuerponmanta mana llachpana kaqta llachpaq runaqa. Mana yachastin llachparuspanpas qepataña yacharuspanqa culpablem kanqa.

4 —Sichu pipas runapa yanqa jurasqanman hina apurawman jurarunqa allinta otaq mana allinta ruranapaq hinaspaqa mana yachastin juraruspapas qepataña yacharuspaqa culpablem kanqa chay jurasqanmanta.

5 —Chay huk kaqninpi huchallikuq runaqa willakunqam imakunapim huchallikusqanmanta. 6 Hinaspam ñoqa Tayta Diosman apamuwanqa huchanmanta huk oveja ofrendata otaq huk cabra ofrendata hinaptinmi sacerdoteñataq chay animalta ofrecewanqa chaynapi huchan pampachasqa kananpaq.

7 —Huchanrayku ovejata apamunanpaq mana qollqen kaptinqa chay runam ñoqa Tayta Diosman apamuwanqa iskay qoqñuta otaq iskay mallqo palomata. Hukninmi kanqa huchan pampachasqa kananpaq, hukninñataqmi kanqa lliw kañanapaq. 8 Chaykunatam apamunqa sacerdoteman hinaptinmi payñataq puntata ofrecewanqa hucha pampachanapaq kaqta, sacerdotem chay pawaq animalpa kunkanta qewirunqa ichaqa umanta mana tipiruspalla, 9 chaymantam hucha pampachanapaq chay animalpa yawarninwan challanqa altarpa waqtanman, yawar puchuqtañataqmi sutuchinqa altarpa sikinman. Chayqariki hucha pampachanapaq ofrendam. 10 Huknin pawaq animaltañataqmi kamachisqayman hina lliwta kañanqa. Chaynatamá sacerdote ruranqa huchallikuqpa huchan pampachasqa kananpaq, chaynapim huchan pampachasqa kanqa.

11 —Iskay qoqñuta otaq iskay mallqo palomata huchanmanta apamunanpaq mana qollqen kaptinqa, chay runam apamuwanqa iskay kilo fino harina ofrendata chaynapi huchan pampachasqa kananpaq. Chaymanqa amamá aceitetaqa nitaq inciensotapas hinanqachu, chaykunaqariki hucha pampachanapaq ofrendam. 12 Chaytam apamunqa sacerdoteman hinaptinmi sacerdoteñataq yuyarinapaq asnin ofrendamanta aptaynin huntata horqoykuspan kañanqa altarpi, chaytaqa ruranqa ñoqa Tayta Diospaq kañasqa ofrendapa hawanpim, chayqariki hucha

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pampachanapaq ofrendam. 13 Chaynatam sacerdote ruranqa huchallikuq runapa
ima huchanpas pampachasqa kananpaq, chaynapim huchan pampachasqa kanqa,
puchuqnin harinañataqmi sacerdotepaq kanqa kawsaykunamanta ofrenda hina.

Culpayoq kasqankumanta ofrenda

14 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
15 —Sichu pipas ñoqapaq sapaqchasqa kaqpi mana yachastin engañawas-
pan ñoqa Tayta Diospa contraypi huchallikuruspanqa sayachipuwananpaqmi
sano carnero ofrendata apamuwanqa. Chay carneropa preciontam tan-
teankichik santuariopi pesoman hina. 16 Chay huchallikuqmá ñoqapaq
sapaqchasqan mana pagasqanta sacerdoteman qonqa, chaytaqa qonqa
pichqaman rakisqapa hukninta yapaykuspanmi. Sacerdotemá huchallikuqpa
sayachipuwasqan carnerota wañuchispan ofrecewanqa chay huchan pampa-
chasqa kananpaq, chaynapim chay huchanqa pampachasqa kanqa.
17 —Sichu pipas mana yachastin huchallikurunqa ñoqa Tayta Diospa
kamachikuyniypa contranpi hinaspaqa culpayoq kaspam mana allin rura-
sqanmanta paganqa. 18 Chaynaqa culpanmantam apamunqa sacerdoteman huk
sano carnerota hinaptinmi chay carneropa precionta tanteanki. Sacerdotemá
ofrecewanqa huchallikuqpa qonqayta mana yachastin huchallikusqanmanta-
qa hinaptinmi huchan pampachasqa kanqa. 19 Chay carneroqariki culpamanta
ofrendam. Chay runamá huchallikurqa ñoqa Tayta Diospa contraypi.

Engañomanta ofrendakuna

6 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
2 —Pipas runamasinta engañaspa imapas churachikusqanta hapikuykuq
runaqa ñoqa Tayta Diospa contraypim huchallikun. Contraypitaqmi huchalli-
kun imapas prenda hapisqanta hapikuykuq runaqa otaq suwakuq runaqa otaq
negociopi engañakuq runaqa 3 otaq imatapas tarikuchkaspan negakuruq runaqa
otaq yanqamanta juraq runaqa otaq chay huchakunaman rikchakuq ruraq runa-
qa, 4-5 culpable declarasqanku punchawpim huchallikusqanmanta kutichipunqa
suwakusqanta, negociopi engañasqanta, churapakusqan hapikuykusqanta chay-
nataq yanqa jurasqanmantapas. Lliwtam dueñonman kutichipunqa hinaspam
yapanqa pichqaman rakisqanpa hukninta. 6 Chay runam culpable kasqanmanta
ñoqa Tayta Diosman apamuwanqa huk sano carnerota. Chay carneropa pre-
ciontaqa qanmi tanteanki hinaptinmi chay culpayoq runañataq chay carnero
ofrendata qonqa sacerdoteman culpable kasqanmanta. 7 Chaymi sacerdoteñataq
culpayoqpa huchan pampachasqa kananpaq ofrecewanqa ñoqa Tayta Diosman
chaynapim huchanqa mayqan kaptinpas pampachasqa kanqa.

Diospaq animalkunata lliw kañanankumanta

8 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 —Lliw kañana animalkunamanta Aarontawan churinkunata kaynata
kamachiy: Lliw kañana animalqa tukuy tutam altarpi rupanqa, ninapas
tukuy tutamá rupanqa. 10 Sacerdotem pachakunqa linomanta pacha-
wan, hinakunqataqmi linomanta calzoncillowanpas. Lliw kañana animal
rupayta tukuruptinñataqmi uchpantapas hoqarispan altarpa huklawnin-
man churanqa. 11 Chaymantañam huk pachanwan cambiakuspan uchpata
apanqa campamentomanta hawa akllasqay sitioman.
12 —Altarpi ninaqa amam wañuchisqachu kanqa aswanqa sapa achik-
yaytam sacerdote yantata yapanqa hinaspam chaypa hawanpi lliw kañana
animaltapas allichanqataq. Chaypa hawanpiñataqmi kañanqaku ñoqawan
allinlla kasqaykichikmanta animalpa wirankunata. 13 Chaynaqa altarpi ni-
naqa mana tukuytam rupanqa, amam wañurunqachu haykapipas.

Kawsay ofrendakunamanta

14 —Kaymi kawsay ofrendakunamanta yachachikuy: Aaronpa miraynin
sacerdotekunam ñoqa Tayta Diosman ofrecewanqaku altarman apamuspan-
ku. 15 Chaypim huk kaqnin sacerdote aceitewan chapusqa harinamanta huk
aptayta horqoykunqa, horqonqataqmi harinapa hawanpi kaq lliw inciensota-
pas altarpa hawanpi kañananpaq, chay ofrendaqa yuyarinapaq asnin kaqllam
hinaspa ñoqapaq miskillaña asnariq ofrendam. 16 Chay ofrendamanta puchuq
harinatañataqmi Aaronpiwan mirayninkuna mikunqaku mana qonchuyoqta,
chaytaqa mikunqaku sapaqchapuwasqanku sitiopim, chay sitioqa kachkan
asuykuwananku karpapa pationpim. 17 Mana qonchuyoqtamá hornoman
hinanqaku, chay puchuqtamá paykunaman qoni kañapuwasqanku ofrenda-
manta. Chay ofrendaqa hucharayku ofrenda hinam otaq culparayku ofrenda
hina ñoqallapaqña sapaqchasqam. 18 Chaynaqa ñoqa Tayta Diospaq kaña-
puwasqanku ofrendaymantam tocaqninta mikunqaku Aaronpa qari kaq
mirayninkuna, kay kamachisqayqa wiñaypaqmi paykunapaq kanqa. Imapas
chay ofrendaman tupaykuqqa ñoqapaq sapaqchasqataqmi kanqa.

Sacerdotekunapa kawsay ofrendankumanta

19 Moisestam Tayta Dios nirqataq:
20 —Aaronpas otaq mirayninkunapas sacerdotekunapa jefen kananpaq aceite-
wan sapaqchasqa kasqanku punchawpiqa ñoqa Tayta Diosmanmi ofrendankuta
apamuwanqaku. Chay ofrecewananku ofrendaqa kanqa kawsaykunamanta
iskay kilo fino harinam, chaypa partentam ofrecenqaku tempranon, huknin
partentañataq tarden, chaynataqa ofrecewanqaku sapa punchawmi. 21 Chay
ofrendataqa aceitewan chapuspam sartenpi freinqaku hinaspam partipasqata
ñoqa Tayta Diosman ofrecewanqaku, chayqariki miskillaña asnariq ofrendaymi.
22 Chaynatataqmi ruranqa Aaronpa rantinpi mirayninmanta aceitewan tallisqa
sacerdotekunapa jefenpas, paymá kanqa Aaronpa rantinpi. Ñoqa Tayta Diosmi
kay decretotaqa qoykichik, wiñaypaqmá chay llapallan ofrendataqa kañapu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wankichik. 23 Sacerdotekunapa kawsaykunamanta llapallan ofrendankum
tukunankama kañasqa kanqa. Amam chaytaqa pipas mikunqachu.

Hucharayku ofrendamanta yachachikuykuna

24 Moisestam Tayta Dios nirqataq:
25 —Hucharayku ofrendakunamanta yachanankupaqyá Aarontawan churinkunata kaynata kamachiy: Hucharayku ofrecewasqanku animalqa ñoqa Tayta Diospa ñawpaqniypi wañuchisqam kanqa. Chaytaqa wañuchinqaku lliw kañanankupaq animal wañuchinanku lugarpim. Chayqariki ñoqallapaqña sapaqchasqa ofrendam. 26 Hucharayku ofrendata ofrecewaqniy sacerdoteqa sapaqchapuwasqanku sitiopim mikunqa chay ofrendamanta tocaqninta, chay sitioqa kachkan asuykuwananku karpapa pationpim. 27 Imapas chay ofrenda animalpa aychanman tupaykuqqa ñoqapaq sapaqchasqam kanqa. Chay animalpa yawarnin pachaman pawaykuptinqa sapaqchasqanku lugarpim taqsanqaku. 28 Chay ofrenda yanusqanku allpa mankatapas pakinqakum, broncemanta manka kaptinmi ichaqa siksiruspa mayllarunqaku.
29 —Chay ofrendataqa mikunqaku sacerdotekunamanta lliw qarikunallam, chayqariki ñoqallapaqña sapaqchasqa ofrendam. 30 Ichaqa hucha pampachanapaq ofrecesqa animalpa yawarnin asuykuwananku karpaman apasqa kaptinqa, chay animalpa aychantaqa amam mikunqakuchu. Chay ofrendataqa ninapim kañanqaku.

Culparayku ofrendakunamanta

7 1 —Culparayku ofrendakunaqa ñoqallapaqña sapaqchasqam, chaynaqa uyariychikyá kay yachachisqayta: 2 Culparayku ofrecewasqanku animaltaqa wañuchinqaku lliwta kañana animal wañuchinanku lugarpim, culpable kasqaykichikmanta animalpa yawarnintañataqmi challanqaku tukuy altarman. 3 Ñoqamanmá ofrecewanqaku animalpa lliw wirallaña chupanta, llika wiranta, 4 iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapi kaq wirankunata, laplanpa hawanpi kaq wirankunata hinaspa kichpanninpi wirantapas. Chaynaqa chay wirankunatamá horqonqa rurunninkunatawan. 5 Tukuy chaykunatamá sacerdote kañanqa altarpi, chayqariki culparayku ñoqapaq kañasqa ofrendam. 6 Chay ofrendataqa mikunqa sacerdotekunamanta lliw qarikunallam ñoqapaq sapaqchasqanku lugarpi. Chayqariki ñoqallapaqña sapaqchasqa ofrendam.
7 —Culparayku ofrendakunaqa hucharayku ofrenda hinapunim, yachachikuyniypas chay iskayninpaqmi hina kaqlla. Hucha pampachanapaq ofrecewasqanku animalpa aychanqa kanqa chay ofrecewaqniy sacerdotepaqmi. 8 Pipapas lliw kañana ofrenda animalninta sacerdote ofreceptinqa chay animalpa qaranqa kanqa chay sacerdotepaqmi. 9 Hornopi ofrecewaqniy sacerdotepaqtaqmi kanqa kawsaykunamanta mankapi otaq sartenpi rurasqa ofrendakunapas. 10 Wakin kawsaykunamanta llapallan ofrenda-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa Aaronpa mirayninkunapaqmi kanqa, sapakamapaqmi igualkamalla kanqa aceitewan chapusqa kaspapas otaq mana aceiteyoq kaspapas.

Dioswan allinlla kasqanku ofrendamanta

11 —Ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta ofrecewanaykichik ofrendamanta yachachikuykunam kaykuna: 12 Graciasta qowananpaq pipapas ofrendan kaptinqa ofrecewanqam aceitewan chapusqa mana qonchuyoq tortillakunata, aceitewan tallisqa mana qonchuyoq galletakunata chaynataq aceitewan chapusqa fino harinamanta tortakunatapas. 13 Graciasta qospa ñoqawan allinlla kasqanmanta tortakunata presentaspaqa qonchuyoq tortakunata yapaykuspam presentawanqa. 14 Sapa chay ofrendakunapa huknintam rakispan pagachkaq hina ñoqa Tayta Diosman presentawanqa. Chayqa kanqa ñoqawan allinlla kasqanmanta animalpa yawarnin challaq sacerdotepaqmi.

15 —Graciasta qospa ñoqawan allinlla kasqankumanta ofrenda animalpa aychantaqa chay punchawllam mikurunqaku, amam puchunqakuchu paqarinnin punchawpaqqa. 16 Sichu pipapas kanqa prometekusqan cumplinanpaq ofrendan otaq voluntadninmanta ofrendan hinaptinqa chay punchawmi mikunqa, puchuruptinñataqmi paqarinnintin punchawña mikunqa. 17 Ichaqa chay ofrendapa aychan minchakama puchuruptinqa kañasqam kanqa. 18 Ñoqawan allinlla kasqanmanta ofrenda aychata minchantinña pipas mikuruptinqa chay ofrendaqa mana valeqña kaspam millakuypaq kanqa, chay aycha mikuruqñataqmi huchayoq kanqa.

19 —Imapas millakuypaq kaqman tupaq aychatapas amam mikunkichikchu, chayna aychaqa kañasqam kanqa.

—Aychataqa mikunqaku ñoqaman asuykunanpaq hina kaq llapan runam.

20 —Ñoqawan allinlla kasqanmanta ñoqa Tayta Diospaq wañuchisqa animalpa aychanta, pipas ñoqaman mana asuykuwananpaq hina kachkaspan mikuruq runaqa ayllunkunamanta chinkachisqam kanqa.

21 —Runapa cuerponmanta mana llachpana kaqta llachpaq runaqa otaq mana mikuna animalpa cuerponmanta mana llachpana kaqta llachpaq runaqa otaq imapas millakuypaq kaqta llachpaq runaqa ñoqaman mana asuykuwananpaq hinañam kachkan. Chay runaqa ñoqawan allinlla kasqanmanta wañuchisqa animalpa aychanta mikuruspaqa ayllunkunamanta chinkachisqam kanqa.

Wiratawan yawarta mana mikunamanta

22-23 Israelpa mirayninkunaman Moises ninanpaqmi Tayta Dios kaynata nirqa:

—Amam mikunkichikchu bueyeskunapa, carnerokunapa hinaspa cabrakunapa wirantaqa. 24 Imapas huk rikchaqpim servikunqa kikillanmanta wañuq animalpa wiranqa chaynataq purun animalpa wañuchisqan animalpa wiranpas, chay wirakunataqa amamá mikunkichikchu.

25 —Ñoqa Tayta Diosman kañapuwasqanku ofrenda animalpa wiran mikuqqa ayllunkunamanta chinkachisqam kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 —Maypiña kaspaykichikpas amam mikunkichikchu raprayoq animalpa yawarnintaqa nitaq ima animalpa yawarnintapas. 27 Ima animalpapas yawarnin mikuq runaqa ayllunkunamanta chinkachisqam kanqa.

Sacerdotekunaman tupaq ofrendamanta

28-29 Israelpa mirayninkunaman Moises ninanpaqmi Tayta Dios kaynata nirqa:

—Ñoqawan allinlla kasqanmanta pipas animal ofrecewaqniyqa, chay ofrendanmantamá wakinta ñoqa Tayta Diosman apamuwanqa. 30 Chay ofrendankunata kikinpuni apamuwaspanmi ñoqa Tayta Diospaq kañapuwanqa. Kuyuchispanmá presentawanqa animalpa wirantapas chaynataq pechontapas. Chayqariki kuyuchispa presentawananku ofrendam. 31 Chay animalpa wirantaqa sacerdotem kañapuwanqa altarpi, pechonñataqmi kanqa Aaronpaqwan churinkunapaq. 32 Ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta ofrecewasqaykichik animalpa *alleq piernantaqa qonkichik sacerdotemanmi. Chayqariki sacerdoteman paganaykichik ofrendam. 33 Chay animalpa alleq piernantamá qonkichik ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta animalpa yawarnin hinaspa wiran presentawaqniy sacerdoteman. 34 Israelpa mirayninkuna ñoqawan allinlla kasqankumanta animalta ofrecewaptinkum horqonki kuyuchispa presentawananku pechon ofrendata chaynataq sacerdoteman pagananku piernan ofrendatapas. Chaytaqa rurankichik Aaronpaqwan mirayninkunapaq imaynam wiña-wiñaypaq decretoyman hinam.

35 Chaynaqa Tayta Diospaq kañasqa ofrendakunamanta kaqmi Aaronpaqwan mirayninkunapaq tupaqnin kanqa, chaynaqa kanqa Tayta Diospa sacerdotenkunaña kanankupaq presentasqa kasqanku punchawmantapunim. 36 Tukuy chaykunata qonankupaqmi sacerdotekuna aceitewan tallisqa kasqanku punchawmantapuni Tayta Dios kamachirqa Israelpa mirayninkunata. Chay decretoqa qosqa karqa wiña-wiñaypaqmi.

37 Chaykunam karqa lliw kañana animal ofrendamanta yachachikuy, kawsaykuna ofrendamanta yachachikuy, hucharayku wañusqa ofrendamanta yachachikuy, culparayku wañuchisqa ofrendamanta yachachikuy, sacerdote nombranapaq ofrendamanta yachachikuy hinaspa Dioswan allinlla kasqankurayku wañuchisqa ofrendamanta yachachikuy. 38 Chaykunatam Tayta Dios kamachirqa Moisesman Sinai Orqopi, chaynapi Israelpa mirayninkuna ofrendankuta Tayta Diosman Sinai sutiyoq chunniqpi presentanankupaq.

Sacerdote kanankupaq Aaronpiwan churinkuna nombrasqa kasqankumanta
(Éxo 29:1-37)

8 1 Tayta Diosmi kaynata nirqa:

2 —Aarontawan churinkunata pusamuspayá apamuytaq paykunapa pachantapas, untana aceitetapas, hucharayku wañuchinapaq malta torotapas, iskay carnerotapas chaynataq canastapi mana qonchuyoq tantakunatapas. 3 Huñuytaqyá runakunatapas ñoqaman asuykuna karpapa punkunman —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Moisesmá rurarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina hinaptin-
mi runakuna huñunakururqa Diosman asuykuna karpapa punkunman.
5 Chaymi Moises nirqa huñunasqa runakunata:
—Kayta ruranapaqmi Tayta Dios kamachikun —nispa.
6 Chaymi Moises asuykachirqa Aarontawan churinkunata hinaspam
bañachirqa. 7 Chaymantam Aaronta hinaykachirqa camisonwan, weqawnin-
tañataqmi wataykurqa chumpiwan, hina hawanmanñataqmi pachachirqa
sotanawan. Chaypa hawanmanñataqmi churachirqa Efodta hinaspam watarqa
Efodpa watunwan teqoneqta. 8 Chaykunapa hawanmanñataqmi churachirqa
pecherata, pecherapim hinarqa Urim rumitawan Tumim rumita. 9 Chayman-
tam Aaronpa umanta wankirqa uma wankinawan, chaypa hawanmanñataqmi
churarqa urkun lawpi "DIOSPAQ SAPAQCHASQA" niq qorimanta letrerota,
chaytaqa churarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.
10 Chaymantam Moisesqa hapiykurqa untana aceiteta hinaspam tallirqa
carpamanwan chaypi tukuy ima kaqkunaman, chaynapimá Diospaq sapaq-
charqa. 11 Hina chay aceitewantaqmi altarpa hawanmanpas challarqa qanchis
kutikama, tallirqataqmi altarmanpas, chaypi llapallan servicionkunamanpas
chaynataq lavatoriomanpas tiyanantinman. Chaynapimá Diospaq sapaqcharqa.
12 Chaymantam untana aceiteta talliykurqa Aaronpa umanman. Chay-
napimá Diospaq sapaqcharqa. 13 Chaymantañataqmi Moises asuykachirqa
Aaronpa churinkunata hinaspam pachaykachirqa camisonkunawan, weqaw-
ninkutapas wataykarirqataqmi chumpikunawan hinaspam churaykachirqa
uma watankutapas imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.
14 Chaymantam Moises pusarachimurqa hucharayku wañuchinapaq malta to-
rota hinaptinmi Aaronpiwan churinkuna makinkuta churaykurqaku hucharayku
wañuq malta toropa umanman. 15 Moisesñataqmi wañurachispan, chay animalpa
yawarninta chaskiykurqa hinaspam dedonta challpuykuspan llusirqa altarpa lliw
waqrankunata. Chaynatamá Diospaq sapaqcharqa chay altarta. Yawar puchuq-
tañataqmi talliykurqa altarpa sikinman, chaynatam altarta Diospaq sapaqcharqa
chaynapi chay altarpi runakunapa huchankuna pampachasqa kananpaq.
16 Chaymantam Moises altarpi kañarqa animalmanta horqosqan llapallan
chunchulninkunapi kaq wirankunata, kichpanninpi wirata, rurunninkuna-
ta chaynataq rurunninkunapi kaq wirakunatapas. 17 Ichaqa malta toropa
qarantawan aychantaqa akantawan kuskatam kañarurqa campamentoman-
ta horqospan, chaynataqa rurarqa Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.
18 Chaymantañataqmi Moises aparachimurqa lliw kañanapaq carnerota
hinaptinmi Aaronpiwan churinkuna chay carneropa umanman churay-
kurqaku makinkuta. 19 Moises wañurachispanmi yawarninta challaykurqa
tukuy altarman. 20 Chay carnerotam kuchuparurqa piezan-piezan hinaspam
kañarqa umanta, aychanta chaynataq wirankunatapas. 21 Chaymantam
mayllarurqa carneropa chunchulninkunatawan piernankunata hinaspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altarpi kañarurqa llapallanta. Chayqariki Tayta Diospaq miskillaña asnariq lliw kañana ofrendam. Chaynatamá Moisesman Tayta Dios kamachirqa.

22 Moisesqa aparachimurqataqmi sacerdote nombrasqa kananpaq ofrecena huknin carnerotapas hinaptinmi Aaronpiwan churinkuna makinkuta churarqaku chay carneropa umanman. 23 Chay carnerota Moises wañurachispanmi yawarninta chaskiykuspan Aaronpa *alleq rinrinpa ura patachanta llusiykurqa, llusiykurqataqmi alleq makinpa maman dedontapas chaynataq alleq chakinpa maman dedontapas. 24 Chaymantam Aaronpa churinkunata asuykachispan chay yawarwan llusirqa alleq rinrinkupa ura patachanta, llusiykurqataqmi alleq makinkupas maman dedontapas chaynataq alleq chakinkupa maman dedontapas hinaspam puchuq yawarwanñataq challaykurqa tukuy altarman.

25 Chaymantam Moisesqa hapiykurqa chay carneropa wiranta, chupanta, chunchulninpi llapallan wirankunata, kichpanninpi wirata, iskaynin rurunninkunata, rurunninkunapi kaq wirankunata hinaspa *alleq piernantapas. 26 Tayta Diospa qayllanpi mana qonchuyoq tanta canastamantam Moises horqoykurqa huknin mana qonchuyoq tortillata, aceitewan rurasqa tantata hinaspa huk galletatawan. Chaykunatam churaykurqa carneropa wiranpa hinaspa piernanpa hawanman. 27 Hinaspam qoykurqa Aaronmanwan churinkunaman hinaptinmi paykunañataq kuyuchispa Tayta Diosman presentarqaku. Chayqariki Tayta Diosman kuyuchispa presentananku ofrendam. 28 Tukuy chaykunatam Moises chaskiykurqa paykunapa makinmanta hinaspam kañarqa altarpi lliw kañana ofrendatawan kuskata. Chayqariki karqa sacerdote nombrasqa kanankupaq Tayta Diospaq miskillaña asnariq ofrendam.

29 Chaymantam Moisesqa hapiykurqa carneropa pechonta hinaspam kuyuchispa Tayta Diosman presentarqa. Chayqariki Tayta Diosman kuyuchispa presentananku ofrendam. Sacerdote nombrasqa kanankupaq ofrendamanta horqosqa pechonmi Moisesman tocarurqa imaynam Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

30 Moisesqa hapiykurqataqmi untanapaq aceitetawan altarpa hawanpi yawartapas, chaykunawanmi challaykurqa Aaronmanwan churinkunaman, challaykurqataqmi paykunapa pachankunamanpas. Chaynatamá Aaronta hinaspa churinkunata Tayta Dios sapaqcharqa, sapaqcharqataqmi llapallankupa pachankutapas.

31 Moisesmi nirqa Aarontawan churinkunata:

—Aychatayá yanuychik Tayta Diosman asuykuna karpapa punkunpi hinaspayá chayllapi mikuychik sacerdote nombrasqa kanaykichikpaq, mikunkichikqa canastapi tantatawan kuskatam. Chaynataqa rurankichik "Aaronmi churinkunapiwan mikunqa" nispa qamkunata kamachisqaypi hinam. 32 Puchuqnin aychatawan tantataqa kañarunkichikmi. 33 Tayta Diosman asuykuna karpapa punkunmantaqa amam asurinkichikchu qanchisnintin punchaw, chayna punchawkunapim sacerdote nombrasqa kasqaykichik cumplikunqa. 34 Chay kunan rurasqaykichiktaqa Tayta Diosmi kamachikurqa huchaykichik pampachasqa kananpaq. 35 Chaynaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosman asuykuna karpapa punkunpimá kankichik tuta-punchaw qanchis punchawkama. Tayta Diospa kamachikuynintaqa kasukunkichikmá chaynapi ama wañurunaykichikpaq. Chaynatamá Tayta Dios kamachiwarqa —nispa.

36 Aaronpiwan churinkunam rurarqaku Moisesman Tayta Diospa llapallan kamachisqanta.

Sacerdote kayninta Aaron qallarisqanmanta

9 1 Pusaq kaq punchawpim Moises qayarqa Aarontawan churinkunata chaynataq Israel casta ancianokunatapas. 2 Paymi Aaronta nirqa:

—Hucha pampachanapaq pusamuy huk sano malta torota, pusamuytaq lliwta kañanapaq sano carnerotapas chaynapi Tayta Diosman presentanaykichikpaq. 3 Israelpa mirayninkunatayá niy hucha pampachanapaq kaq chivatota pusamunankupaq, pusamuchunkutaqyá malta torotapas chaynataq malta carnerotapas. Chaykunaqa kanqa lliw kañanapaq huk watayoq sano animalkunam. 4 Wañuchinapaqyá pusamuchunkutaq huk bueyestapas chaynataq huk carnerotapas. Chaykunataqa Tayta Diospa qayllanpimá wañuchinqaku paywan allinlla kasqankumanta ofrendapaq. Apamunqakutaqmi aceitewan chapusqa kawsaykunamanta ofrendatapas. Tayta Diosmi kunan rikuriykusunkichik —nispa.

5 Chay ancianokunam aparqaku Moisespa kamachisqanman hina Tayta Diosman asuykuna karpapa punkunman, huñunakurqakutaqmi llapallan runakunapas hinaspam chaypi karqaku Tayta Diospa qayllanpi. 6 Hinaptinmi Moises nirqa:

—Kaytamá Tayta Dios kamachikun ruranaykichikpaq hinaptinqa paypa achkiriyninmi rikuriykusunkichik —nispa.

7 Chaymantam Aaronta Moises nirqa:

—Altarman asuykuspa presentay hucharayku ofrendaykita chaynataq lliw kañanapaq animaltapas, chaynapim huchaykipas chaynataq runakunapa huchanpas pampachasqa kanqa. Runakunapa ofrendantapas presentaytaqyá huchanku pampachasqa kananpaq, chaynataqa presentanki Tayta Diospa kamachisqanpi hinamá —nispa.

8 Chaymi Aaron asuykurqa altarman hinaspam malta torota wañuchispan presentarqa huchan pampachasqa kananpaq. 9 Hinaptinmi Aaronpa churinkuna apamurqaku yawarta chaymi Aaron yawarman dedonta challpuykuspan altarpa waqrachankunaman llusirqa, puchuq yawartañataqmi altarpa sikinman talliykurqa. 10 Chaymantam altarpi kañarqa hucha pampachanapaq animalpa wirankunatawan rurunninkunata chaynataq kichpanninpi wiratapas, chaynataqa rurarqa imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam. 11 Aychantawan qarantañataqmi campamentomanta horqospan kañarurqa.

12 Aaronqa wañuchirqataqmi lliw kañanapaq animaltapas hinaptinmi Aaronpa churinkuna apamurqaku yawarta chaymi pay challarqa tukuy altarman. 13 Chaymantañataqmi Aaronman apamurqaku chay lliw kañananpaq animalta, chaytaqa apamurqaku piezan-piezan kuchusqatam umantawan kuskata hinap-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tinmi Aaron altarpi kañarqa. 14 Chaymantam mayllarqa chunchulninkunatawan
piernankunata hinaspam kañarurqa altarpi lliw kañanapaq animaltawan kuskata.
15 Aaronqa presentarqataqmi runakunapa ofrendantapas. Runakunapa
huchan pampachasqa kananpaq chivatota hapiykuspamá wañurachirqa hi-
naspam presentarqa imaynam kikinpaq presentasqan ofrendata hina. 16 Lliw
kañana animaltapas presentarqam Diospa kamachisqanman hina. 17 Presentar-
qataqmi kawsaykunamanta ofrendatapas. Chay ofrendamantam huk aptayta
hapiykuspan altarpi kañarqa tempranonpi lliw kañana animaltawan kuskata.
18 Aaronqa wañuchirqataqmi bueyestawan carnerotapas, chaykunaqa
karqa Dioswan allinlla kasqankumanta runakunapa ofrendanmi. Aaron-
pa churinkuna yawarta qoptinmi payñataq challarqa altarman chaynataq
altarpa muyuriqninmanpas. 19 Aaronmanmi qorqaku toropa hinaspa
carneropa wirankunata, chupanta, chunchulninpi wirankunata, rurun-
ninta chaynataq kichpanninpi wayurayaqnintapas. 20 Aaronmi churarqa
animalkunapa pechonkunapa hawanman hinaspam wirankunata kaña-
rurqa altarpi. 21 Pechonkunatawan *alleq piernankunatañataqmi Tayta
Diosman Aaron presentarqa presentananku ofrendata hina. Chaynataqa
presentarqa Moisesman imaynam Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.
22 Chaymantañataqmi Aaronqa runakuna lawman makinta hoqarispan
paykunapaq Tayta Diospa bendecionninta mañakurqa hinaspam hucha
pampachanapaq animalta, lliw kañana animalta hinaspa Dioswan allinlla
kasqankumanta animalta presentaruspan altarmanta uraykurqa. 23 Chay-
mantam Moiseswan Aaron yaykurqaku Diosman asuykuna karpaman,
lloqsiramuspankuñataqmi runakunapaq Diospa bendicionninta mañakurqaku
hinaptinmi Tayta Diospa achkiriynin rikuriykurqa llapallan runakunaman.
24 Hinaptinmi lenguachkaq nina lloqsiramurqa Tayta Diospa qayllanmanta
hinaspam ruparurqa lliw kañana animaltawan altarpi wirakunata.
Chayta llapallan runakuna qawaykuspankum kusikuymanta qaparispa
pampaman pakchakuykurqaku.

Nadabpa hinaspa Abiupa huchanmanta

10 1 Aaronpa churin Nadabwan Abiuñataqmi sapakama incienso qontichi-
nankuta hapiykuspanku chayman hinaykurqaku ninatawan inciensota
hinaspam Tayta Diospa qayllanpi qontichirqaku mana paypa kamachisqanman
hina. 2 Chaymi Tayta Diospa qayllanmanta lenguachkaq nina lloqsiramuspan pay-
kunata ruparurqa chaynapim Tayta Diospa qayllanpi wañururqaku. 3 Chay imam
pasakusqanmantam Tayta Diospa nisqanta Aaronman Moises kaynata nirqa:

> Pipas asuykamuwaqniymanqa
> chuya kasqaytam qawachikusaq,
> llapallan runakunapa qayllapitaqmi
> alabasqa kasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi Aaron upallalla karqa.

4 Hinaptinmi Moises qayaykurqa Uzielpa churin Misaeltawan Elzafanta, paykunaqa karqa Aaronpa tion Uzielpa churinkunam. Paykunatam nirqa:

—Asuykuspayá santuariopa ñawpaqninmanta castaykichikta horqomuychik campamentomanta hawaman —nispa.

5 Hinaptinmi asuykuspanku horqoramurqaku camisonninmanta campamentopa hawa lawninman imaynam Moisespa nisqanman hina.

Sacerdotekunapa imam ruranankumanta

6 Moisesmi nirqa Aaronta chaynataq Aaronpa churin Eleazartawan Itamartapas kaynata nispan:

—Amam mana ñaqchasqaqa kankichikchu, amataqmi pachaykichiktapas llikipankichikchu lutokusqaykichikta qawachikunaykichikpaqqa, chaynata ruraspaqa wañuruwaqchikmi, Tayta Diospa piñakuyninqa chayarunmantaqmi llapa huñunasqa runakunamanpas. Aylluykichikmantaqa waqanqaku llapallan Israelpa castankunam, chaynatamá llakikunqaku Tayta Diospa kañarusqanmanta. 7 Amataqmi lloqsinkichikchu Diosman asuykuna karpapa punkunmantaqa, mana chayqa wañuruwaqchikmi. Qamkunaqariki Tayta Diospa aceitenwan sapaqchasqam kachkankichik —nispa.

Chaymi paykuna ruwarqaku Moisespa nisqanman hina.

8 Chaymantam Aaronta Tayta Dios kaynata nirqa:

9 —Ñoqaman asuykuna karpaman yaykuspaqa qampas nitaq churikikunapas amam tomankichikchu vinota nitaq poqosqa aqatapas, tomaspaqa yanqañataqmi wañuruwaqchik. Kay nisqayqa kanqa wiña-wiñaypaq decretom llapallan miraynikichikpaq. 10 Tomaruspaqa manam yachawaqchikchu mayqanmi ñoqapaq sapaqchasqa kasqantapas otaq mana sapaqchasqa kasqantapas, manataqmi yachawaqchikchu mayqanmi mana chaskinay kasqantapas otaq imam chaskinay kasqantapas. 11 Tomaruspaqa manataqmi yachawaqchikchu Israelpa mirayninkunaman Moiseswan ñoqa Tayta Diospa nichisqay llapallan decretokunatapas —nispa.

12 Moisesmi nirqa Aaronta chaynataq iskaynin puchuq churin Eleazartawan Itamarta kaynata:

—Tayta Diospaq kañasqa kawsay ofrendapa puchuqnintayá mikuychik qonchuyoqta altarpa ladonpi. Chay ofrendaqa preparasqa kachkan mana qonchuyoqmi. Chayqariki Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa ofrendam. 13 Chaytaqa mikunkichik Diospaq sapaqchasqa sitiopim. Chayqa qampaqwan churikikunapaqmi. Chayqariki Tayta Diospaq kañasqa ofrendam. Chaynatam Tayta Dios kamachiwarqa. 14 Diosman presentasqa animalpa pechontawan pagasunaykichik piernataqa mikunkichik Diospa akllasqan sitiopim qari churikikunawan hinaspa warmi churikikunawan kuska, chaykunaqa qanmanwan churikikunaman qosqam. Chaykunataqa qosunkichik Israelpa mirayninkunam Dioswan allinlla kasqanku ofrenda presentasqankumanta. 15 Kañanapaq wira ofrendaku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

natawan kuskatam apamunqaku pagasunaykichikpaq kaq piernanta chaynataq kuyuchispa Diosman presentananku pechontapas. Chaykunaqa wiñaypaqmi kanqa qampaqwan churikikunapaq Tayta Diospa kamachisqanpi hina —nispa.

16 Chaymantam Moises tapurqa hucharayku wañuchisqa chivatomanta chaymi kañasqa kasqantaña yacharuspan piñakururqa Aaronpa churin Eleazarpa hinaspa Itamarpa contranpi, paymi nirqa:

17 —¿Imanasqataq chay hucharayku ofrenda chivatotaqa mana mikurqankichikchu? chaytaqariki mikuwaqchik karqa Diospaq sapaqchasqa sitiopim. Chayqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa ofrendam. Tayta Diosmi qosurqankichik qamkunaman huñunasqa runakunapa huchankuna paypa qayllanpi pampachasqa kananpaq. 18 Yawarnintapas manam aparqankichikchu chuya lugarman, chay ofrendataqa mikuwaqchik karqa Diospaq sapaqchasqa sitiopim kamachisqayman hina —nispa.

19 Hinaptinmi Aaronñataq nirqa:

—Kunanmi Tayta Diosman paykuna presentarunku hucha pampachanapaq kaqtawan lliw kañanapaq kaqta. Ñoqataqa kaykunaqa pasaruwanñam, chaynaqa sichu ñoqa mikuruyman karqa chay hucha pampachanapaq kaqta hinaptinqa Diosqa ¿chaskiwanmanraqchu karqa? —nispa.

20 Chayta uyariruptinmi Moisespa sonqon chayraq tiyaykurqa.

Mikuna chaynataq mana mikuna animalkunamanta
(Deu 14:23-21)

11 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninankupaqmi Moisestawan Aaronta Tayta Dios kaynata nirqa:

—Kay allpapi kawsaq llapallan animalkunamantam mikunkichik 3 pallqa atakayoq kutipaq animalkunata. 4 Ichaqa kutipaq kaptinpas amam mikunkichikchu camellotaqa, camelloqa kutipaq kaspapas manam pallqa atakayoqchu. Chaytaqa amamá mikunkichikchu.

5 —Amam mikunkichikchu purun qowitaqa, chay purun qowiqa kutipaq kaspapas manam pallqa atakayoqchu. Chaytaqa amamá mikunkichikchu.

6 —Amam mikunkichikchu liebre sutiyoq animaltaqa, liebreqa kutipaq kaspapas manam pallqa atakayoqchu. Chaytaqa amamá mikunkichikchu.

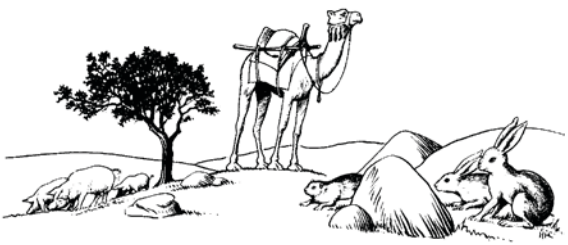

Mana mikuna animalkuna (Lev 11:4)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7—Amam mikunkichikchu kuchitaqa, kuchiqa pallqa atakayoq kaspapas manam kutipanchu. Chaytaqa amamá mikunkichikchu.
8—Chaynaqa amamá mikunkichikchu chay animalkunapa aychantaqa, amataqmi wañusqa kaptinpas tupayllapas-tupaykunkichikchu. Chaykunataqa amamá mikunkichikchu.
9—Yakupi kawsaq llapallan animalkunamantaqa, lamar qochapi kawsaptin otaq mayupi kawsaptinpas mikunkichikqa llika raprayoq hinaspa escamayoq challwakunallatam, 10 mana escaman kaptinqa amam mikunkichikchu lamar qochapi kawsaptinpas, mayupi kawsaptinpas, hatun kaptinpas otaq taksa kaptinpas. 11 Amamá mikunkichikchu chayna animalkunapa aychantaqa, wañuruptinqa aswanraqmá millakunkichik chayna aychataqa. 12 Chaynaqa yakupi kawsaq llapallan animalkunamantaqa millakunkichikmá mana llika raprayoq hinaspa mana escamayoq kaptinqa.
13-19 Raprayoq animalkunamantaqa millakuypaq kasqankuraykum ama mikunkichikchu tukuy rikchaq aguilakunata, tukuy rikchaq ankakunata, aqchikunata, tukuy rikchaq wamankunata, tukuy rikchaq cuervokunata, avestruzkunata, chuseqkunata, qewllakunata, tukukunata, cormorankunata, ibiskunata, cisnekunata, pelicanokunata, ullachkukunata, cigueñakunata, tukuy rikchaq garzakunata, condorkunata, abubillakunata hinaspa masukunata.
20—Pawaspa pampantapas puriq urukunataqa amam mikunkichikchu.
21 Ichaqa pawaspan pampantapas puriq urukunamantaqa mikuwaqchik pawatyaq urukunallatam. Chay urukunapa piernanmi chakinwan iskayman doblasqa kanan chaynapi pawaspan chakinwan takyananpaq. 22 Chay urukunamantam mikunkichik tukuy rikchaq langostakunata, tukuy rikchaq pinki-pinki urukunata, chillikukunata hinaspa saltamontekunata. 23 Ichaqa amamá mikunkichikchu pawaspa pampantapas puriq llapallan urukunataqa.
24—Chayna urukuna wañuruptin llachpaq runaqa tutaykunankamam ñoqaman mana asuykuwanqachu.
25—Pipas chay urukuna wañusqata hoqariqqa pachantam taqsakunqa hinaspam tutaykunankama ñoqaman mana asuykuwanqachu.
26—Atakayoq animalkunamantaqa amam mikunkichikchu chay animalpa atakan mana pallqa kaptinqa hinaspa mana kutipaq kaptinqa.
27—Tawa chakiyoq animalkunamantaqa amam mikunkichikchu chay animal purispan chaki plantanwan saruptinqa. Pipas chayna animalkuna wañusqata llachpaqqa tutaykunankamam ñoqaman mana asuykuwanqachu. 28 Chaynataqmi chayna animalkuna wañuruptin pipas hoqariqqa pachanta taqsakunqa hinaspam tutaykunankama ñoqaman mana asuykuwanqachu, chay animalkunataqa millakuypaqmi hapinkichik.
29—Pampan puriq animalkunamantapas amam mikunkichikchu unchuchukukunata, ukuchakunata, tukuy rikchaq lagartijakunata, 30 sukullukuykunata, cocodrilokunata, lagartokunata hinaspa camaleonkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 —Chaynaqa pampan puriq animalkunamantam chaykunata ama
mikunkichikchu. Chayna animalkuna wañuruptin pipas llachparuqqa tu-
taykunankamam mana asuykuwanqachu.
32 —Chayna animalkuna wañuruspa kullumanta rurasqa imamanpas
wichiykuptinqa otaq pachamanpas wichiykuptinqa otaq ima qaramanpas
wichiykuptinqa otaq costal rurana ima telamanpas wichiykuptinqa otaq
llamkanapaq ima herramientamanpas wichiykuptinqa mana servikuq-
ñam kanqa. Chaykunaqa yakuman challpusqa kaspam tutaykunankama
pipapas mana hapinan kanqa, chaymantañam huktawan servikunqa.
33 —Chayna animalkunamanta huk kaqnin wañuruspan allpa manka-
man wichiykuptinqa tukuy imapas chay allpa mankapi kaqmi manaña
servikunqachu, chay mankapas pakipasqam kanqa. 34 Ima mikuymanpas
chay mankapi yaku tallikuykuptinqa, chay mikuymi manaña servikunqa-
chu, chay mankapi ima tomana kaqpas manañam servikunqachu. 35 Tukuy
imamanpas chayna animalkuna wañuruspan wichiykuptinqa mana servi-
kuqñam kanqa, hornocha kaptinpas otaq tullpa kaptinpas pakipankichikmi.
Chaykunataqa millakuypaq kasqanraykum millakuypaqña hapinkichik.
36 —Chaywanpas pukyu yakuqa otaq qochachispa tomana yakuqa hina
servikuqmi kanqa, ichaqa chayna wañusqa animalkunata llachpaqqa ño-
qamanmi ama asuykuwanqachu.
37 —Sichu chayna animalkuna wañuruspan tarpuna muhupa hawanman
wichiykuptinqa chay muhutam ama wischunkichikchu aswanqa servikun-
qam. 38 Ichaqa chayna animalkunamanta wañuruspan nuyusqaña muhupa
hawanman wichiykuptinqa chay muhuqa mana servikuqñam kanqa.
39 —Mikunapaq kaq animalnikichikmanta mayqanninpas wañuruptin-
qa, chay wañusqata tupaykuqmi tutaykunankama mana asuykuwanqachu.
40 Chay wañusqa animalpa aychanta mikuqpas pachanta taqsakuspanmi
tutaykunankama mana asuykuwanqachu, chay wañuruq animal hoqariqpas
pachantamá taqsakunqa hinaspam tutaykunankama mana asuykuwanqachu.
41 —Amam mikunkichikchu pampan puriq llapallan taksa animalkuna-
taqa. Chayna animalkunaqa millakuypaqmi.
42 —Chaynaqa pampan puriq llapallan animalkunamantaqa amamá
mikunkichikchu llapallan tawa chakiyoqkunata otaq mas chakiyoqkuna-
tapas. Chaykunaqa millakuypaq animalkunam. 43 Amayá millakuypaqqa
kaychikchu pampan puriq taksa animalkunata mikuspaqa otaq wañuruqta
llachparuspaqa chaynapi ñoqaman asuykamuwanaykichikpaq. 44 Ñoqam
kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, qamkunaqa ñoqapaqyá sapaqchakuy-
chik hinaspayá chuyanchakuychik ñoqapas chuya kasqayrayku. Pampan
puriq taksa animalkunata llachpaspaqa amayá millakuypaqqa kaychikchu.
45 Ñoqa Tayta Diosmi Egipto nacionmanta horqomurqaykichik Diosnikichik
kanaypaq. Chaynaqa chuyayá kaychik ñoqapas chuya kasqayrayku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

46 Chaykunamá yachachikuyniykuna lliw animalkunamanta, raprayoq
animalkunamanta, yakupi kawsaq animalkunamanta hinaspa pampan
puriq taksa animalkunamanta. 47 Chaynaqa amamá pantarunkichikchu
mayqenmi allin animal kasqantapas otaq mayqenmi millakuypaq animal
kasqantapas otaq mayqenmi mikuna animal kasqantapas otaq mayqenmi
mana mikuna animal kasqantapas.

Wachakuq señoraqa imaynam Diosman asuykunanmanta

12 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios
kaynata nirqa:
—Huk warmi wiksayakuruspan qari wawata wachakuruspanqa imaynam ki-
llanwan onqochkaq hinam ama asuykuwanqachu qanchis punchawpuni. 3 Chay
wawatam nacesqanmanta pusaq punchawninpi qari kaychanpi señalanqaku.
4 Chay wawapa mamanmi ichaqa kimsa chunka kimsayoq punchaw mastaraq ya-
warninmanta chuyanchakunqa. Chay chuyanchakunan punchaw tukunankamam
ama tupanqachu imapas Diospaq sapaqchasqa kaqkunata. Amataqmi yaykun-
qachu santuariomanpas. 5 Ichaqa huk señora warmi wawata wachakuruspanqa
imaynam killanwan onqochkaq hinam ama asuykuwanqachu iskay semanapuni,
yawarninmantam chuyanchakunqa soqta chunka soqtayoq punchaw mastaraq.
6 —Chuyanchakunan punchawkuna cumplikuruptinmi qari wawa kap-
tin otaq warmi wawa kaptinpas, chay wachakusqanmanta chay warmi
apamunqa asuykamuwananku karpapa punkunman huk watayoq malta
carnerota, chay carneroqa kanqa lliwta kañapuwanankupaqmi. Apamu-
wanqataqmi huk mallqo palomatawan huk qoqñutapas. Chay ofrendaqa
kanqa huchankuna pampachasqa kananpaqmi. Chaykunatam entreganqa
sacerdoteman 7 hinaptinmi sacerdoteñataq ñoqa Tayta Diosman presen-
tawanqa chay warmipa huchankunata pampachanaypaq chaynapim chay
warmiqa yawarninmanta chuyanchasqa kanqa. Chaykunamá yachachi-
kuyniykuna qaritapas otaq warmitapas wachakuqkunapaqqa.
8 —Ichaqa malta carnerota apamunanpaq chay warmipa qollqen mana
kaptinqa apamuwanqa iskay qoqñukunatam otaq iskay mallqo palomakuna-
tam. Hukninmi kanqa lliw kañanankupaq hukninñataqmi kanqa hucharayku
ofrendapaq. Chaykunataqa sacerdotem presentawanqa chay warmipa hu-
chankunata pampachanaypaq, chayraqmi payqa asuykamuwanman.

Lepra onqoymanta

13 1 Tayta Diosmi Moisestawan Aaronta kaynata nirqa:
2 —Huk kaqnin runapa cuerponpi punkiy otaq roncha rikuriruptinqa otaq ima yuraq manchapas rikuriruptinqa otaq lepraman rikchakuq ima llagapas rikuriruptinqa pusamunkichik sacerdote Aaronmanmi. Manaña pay kawsaptinqa pusamunkichik paypa miraynin huk kaqnin sacerdotemanmi. 3 Chay sacerdotem qawanqa onqoqpa cuerponpi llagata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sichum chay llagapi kaq pelo yuraqman tikrakuruptinqa hinaspa chay llagapas ukuneqman yaykuruptinqa chayqa lepra onqoymi. Chayta sacerdote reqsiykuspanmi chay onqoqta ninqa ñoqaman amaña asuykamunanpaq.

4—Sichu chay onqoqpa cuerponpi mancha yuraq kaptinqa hinaspa manataq ukuneqman yaykuruptinqa hinaspa pelopas yuraqman mana tikrakuruptinqa sacerdotem chay onqoqta wichqarunqa qanchis punchawpaq. 5 Chay qanchis punchawmantam huktawan sacerdote qawanqa chay onqoqpa aychanta, sichum chay llaga hinalla kaptinqa hinaspa manataq miraruptinqa sacerdotem yapatawan chay onqoqta wichqanqa hina qanchis punchawtawanraq. 6 Chay qanchis punchawmantam huktawan qawanqa, sichum chay llaga onqoqpa aychanmanta yuraq allqa kayninmanta menosyaspan mana wiñaptinqa chay onqoqtam sacerdote ninqa: "Diosmanqa asuykuwaqñam" nispan. Chay onqoyninqa ronchallam. Chaynaqa chay onqoqmá pachanta taqsakuspan asuykuwanmanña.

7—Ichaqa chay onqoq qawarachikuspan sanopaqña chaskisqa kaptinpas aychanpi chay roncha wiñayta qallaykuptinqa sacerdotemanmi kutirinqa qawachikunanpaq. 8 Chay sacerdote chay onqoqpa cuerponpi llagakunata qawaspa mirarusqanta tariruspaqa chay onqoqtam ninqa ñoqaman amaña asuykuwananpaq. Payqariki onqochkan lepra onqoywanmi.

9—Huk kaqnin runapa cuerponpi lepra onqoy llaga rikuriruptinqa chay runatam pusamunkichik sacerdoteman. 10 Sacerdotemá qawanqa chay runapa onqoyninta, sichum chay cuerponpi punkiy yuraq kaptinqa hinaspa chaypi pelopas yuraqman tikrakuruptinqa hinaspa kawsaq aychapas llagapi sutilla rikuriptinqa 11 chay runapa onqoyninqa sasa sanoyaq lepra onqoymi. Chay onqoqtaqa amañam wichqanqapaschu, ñam yachakunña lepra onqoy kasqanta.

12—Sichum onqoqpa chaki puntanmanta uma puntankama sacerdotepa maymi qawanankama chay onqoy apurawman miraruptinqa, 13 sacerdotem chayta qawanqa. Chay onqoy lliw cuerponta taparuptinqa sacerdotem ninqa chay runaqa asuykuwananpaqña. Chay onqoyqariki tikrakurun yuraqmanmi chaymi onqoqpas asuykuwanmanña. 14 Ichaqa chay runapa ronchankunapi kawsaq aycha rikuriruptinqa amam asuykamuwanqachu. 15 Sacerdotemá qawanqa chay ronchakunapi kawsaq aychata hinaspam chay onqoqta ninqa amaña asuykuwananpaq, chay kawsaq aychaqariki lepra onqoymi, chaynaqa amañamá asuykamuwanqachu.

16—Sichu chay kawsaq aycha tikrakurunqa yuraqman hinaptinqa chay onqoqmi sacerdoteman hamunqa 17 qawachikunanpaq, sichu chay llaga tikrakurunqa yuraqman hinaptinqa sacerdotem chay onqoqta ninqa asuykuwananpaqña, payqariki manam kachkan lepra onqoywanñachu.

18—Huk kaqnin runapa cuerponpi chupu rikuriruspan sanoyaruptinqa 19 hinaspa chaypi yuraq punkisqa quedaruptinqa otaq pukayasqa yuraq mancha quedaruptinqa sacerdotewanmi qawachikunqa. 20 Sacerdote qawaspan chay chupupa kasqan ukuneqña kaptinqa hinaspa pelopas yuraqman tikrakuruptinqa chay onqoqtam rimapayanqa amaña ñoqaman asuykuwananpaq. Chay chupupi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rikuriqqa lepra onqoymi. 21 Ichaqa chay chupupa kasqanpi pelopas mana yuraq
kaptinqa hinaspa ukuneqman manataq yaykuptinqa chaynapi menosyaytaña
qallaykuptinqa chay onqoqtam sacerdote wichqarunqa qanchis punchawpaq.
22 Aswanqa chay onqoqpa cuerponpi chayna chupukuna miraruptinqa sacerdotem
ninqa chay runaqa ñoqaman amaña asuykuwananpaq. Chayqariki lepra onqoymi.
23 Ichaqa chay yuraq mancha hinalla kaspan mana wiñaptinqa chay chupuqa ñam
sirakurunña, chaynaqa sacerdotem chay runata ninqa asuykuwananpaqña.

24 —Ninawan huk runa puslllurachikuptin chay kawsaq aychan pusllusqapi
pukayasqa yuraq mancha otaq yuraq mancha rikuriruptinqa 25 sacerdotem qa-
wanqa. Sichu chay manchapi kaq pelo yuraqman tikrakuruptinqa hinaspa chay
mancha ukuneqman yaykuruptinqa lepra onqoymi hatarirun chay pusllusqapi.
Chaynaqa sacerdotem chay onqoqta ninqa ñoqaman amaña asuykuwananpaq,
chay llagapiqariki rikurirun lepra onqoymi. 26 Sichu chay manchata sacerdo-
te qawaspan mana tarinqachu ima yuraq pelotapas hinaspa chay manchaqa
mana ukuneqman yaykuspa aswan menosyaptinqa chay onqoqtam sacerdote
wichqarunqa qanchis punchawpaq. 27 Chay qanchis kaq punchawpiñataqmi
sacerdote huktawan qawanqa chay onqoqta. Sichu chay mancha miraruptinqa
chay onqoqtam ninqa amaña asuykuwananpaq, chay llagapiqariki rikuri-
run lepra onqoymi. 28 Ichaqa chay mancha mana wiñaspan menosyaptinqa
kañakurusqanpa punkiyllanmi. Chaynaqa sacerdotem chay onqoqta ninqa
asuykuwananpaqña. Chayqariki kañakurusqanpa sirakusqallanmi.

29 —Huk qaripa umanpi otaq huk warmipa umanpi llaga rikuriruptinqa otaq
kakichunpipas llaga rikuriruptinqa 30 sacerdotem qawanqa. Sichu chay llaga uku-
neqman yaykuruptinqa hinaspa chaypi tarikuq pelopas qelluyaspa asllayaptinqa,
chay onqoqtam sacerdote ninqa ñoqamanqa amaña asuykuwananpaq. Chay
runataqa hapirun sarnapakuymi, chayqariki umanpi otaq kakichunpi rikuri-
ruq lepra onqoymi. 31 Sichum sacerdote qawanqa chay sarnapakuyta hinaspa
manataq tarinqachu chay llagaqa ukuneqman yaykurusqanta hinaspa manataq
tarinqachu ima yana pelotapas hinaptinqa chay onqoqtam wichqarunqa qanchis
punchawpaq. 32 Chay qanchis kaq punchawpiñataqmi sacerdote qawanqa chay
llagata, sichum chay sarnapakuy mana miraruptinqa hinaspa ukuneqman mana
yaykuruptinqa hinaspa pelopas mana qelluyaptinqa, 33 chay onqoqtam sacer-
dote kamachinqa chukchanta kachiy-kachiyta rutuchikunanpaq, ichaqa amam
rutuchikunqachu chay sarnapakuy llagapa kasqantaqa, sacerdotem chay onqoqta
wichqarunqa qanchis punchaw mastaraq. 34 Chay qanchis kaq punchawpiñataq-
mi sacerdote qawanqa chay llagata, sichum chay sarnapakuy mana wiñaruptinqa
hinaspa manataq ukuneqman yaykuruptinqa chay onqoqtam sacerdote ninqa
asuykuwananpaqña. Chay runaqa pachanta taqsakuspam asuykamuwanman-
ña. 35 Ichaqa chay sarnapakuy cheqaptapuni miraruptinqa, sanopaqña avisasqa
kachkaptinpas 36 sacerdotem huktawan qawanqa chay onqoqta. Sichu chay
sarnapakuy miraruptinqa amañam maskanqachu qellu pelotapas. Chay runaqa
manam ñoqamanqa asuykuwanmanñachu. 37 Ichaqa chay sarnapakuy sayarus-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanpaq sacerdoteman rikchakapuptinqa hinaspataq yana pelopas wiñaruptinqa, chay runaqa sanoyarunñam sarnapakuymanta, payqa ñam asuykuwanmanña. Chaynaqa sacerdotemá chay runata ninqa asuykamuwananpaqña.

38 —Qaripapas otaq warmipapas aycha qaranpi yuraq manchakuna rikuriruptinqa 39 sacerdotem qawanqa paykunapi mancha rikuriruqta. Sichum tarirunqa oqeyariq manchakunata hinaptinqa chayqa suchillam. Chay runaqa asuykuwanmanñam.

40 —Huk qaripa chukchankuna wichiruptin qalakuruptinqa payqa kachkan paqla umallam. Payqa asuykamuwanmanmi. 41 Urkun lawmanta pelon wichiruptin qalakuruptinpas payqa kachkan paqla urkullam. Payqa asuykamuwanmanmi. 42 Ichaqa umanpa qepa lawnin paqlayasqanpi otaq urkun paqlayasqanpi pukayasqa yuraq llaga rikuriruptinqa chaypiqa hatarichkan lepra onqoymi. 43 Chaytaqa qawanqa sacerdotem. Sichu chay paqlayasqa lawkunapi punkisqa llaga pukayasqa yuraq kaptinqa hinaspa lepra onqoyman rikchakuptinqa 44 chay runaqa onqochkan lepra onqoywanmi, chaynaqa amam asuykuwanqachu. Sacerdotemá ninqa ama asuykuwananpaq, chaynataqa ninqa umanpi llagayoq kasqanraykum.

45 —Pipas lepra onqoyniyoq runaqa purinqa llikipakusqa pachayoqmi chaynataq tampa umam. Payqa siminta pañuelowan tapakuykuspanmi qayakunqa: "¡Leprawanmi onqochkani! ¡Leprawanmi onqochkani!" nispa. 46 Chayna runaqa llagan chinkanankamam mana asuykuwanmanchu. Chayna runaqa sapallanmi *yachanqa campamentomanta hawapi.

Qoqarasqamanta yachachikuykuna

47 —Sichu millwamanta pachapi otaq linomanta pachapi qoqarasqa mancha rikuriruptinqa 48 chaynataq linomanta otaq millwamanta awasqapi otaq tejesqapi qoqarasqa mancha rikuriruptinqa chaynataq qarapi otaq qaramanta rurasqapi 49 verdeyasqa otaq pukayasqa manchakuna rikuriruptinqa chay qoqarasqa manchaqa miraruq qoqaray onqoymi. Chaykunataqa sacerdotemanmá qawachinqaku. 50 Hinaptinmi sacerdote qawanqa chay manchata hinaspam imapas chay manchayoq kaqta wichqanqa qanchis punchawpaq. 51 Chay qanchis kaq punchawpiñataqmi sacerdote qawanqa chay manchata, sichum chay mancha mirarunqa pachapi otaq awasqapi otaq tejesqapi otaq qarapi otaq qaramanta imapas rurasqapi hinaptinqa chay manchaqa miraruq qoqaray onqoymi, imapas chayna kaqkunaqa mana servikuqñam kanqa. 52 Chaynaqa imapas chayna qoqarasqa manchayoq kaptinqa rupanankama kañasqam kanqa, chayqariki miraruq qoqaray onqoymi. 53 Ichaqa sacerdote qawaspan chay manchata imapipas mana mirarusqanta tariruspaqa 54 kamachinqam chay manchayoq kaqta taqsanankupaq hinaspam sacerdote wichqarunqa huk qanchis punchawpaqraq. 55 Imapas chay manchayoq kaqta taqsaruptinkum sacerdote qawanqa. Sichum chay mancha hina kaqlla kaspa mana masyakuptinpas chayqa miraruq qoqaray onqoymi hinaptinqa kañasqam kanqa, chayqariki imapas qoqarachiqmi hawanpi kaspa otaq ukunpi kaspapas. 56 Chay manchata sacerdote qawaptin chay taqsasqankupi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mancha menosyaruptinqa chay manchasqa partetam llikirunqaku pachamanta kaptin, qara kaptin, awasqa kaptin otaq tejesqa kaptinpas. 57 Ichaqa huktawan chay mancha rikuriruspan pachapi otaq awasqapi otaq tejesqapi otaq imapas qaramanta kaqpi miraptinqa chaytaqa kañanqakupunim. 58 Ichaqa chay pachata otaq awasqata otaq tejesqata otaq imapas qaramanta kaqta taqsaruptinku chay mancha chinkaruptinqa huktawan taqsaruptinkum chaykunaqa servikunqaña.

59 Kaykunatamá yachachikichik qoqarasqa onqoymanta millwamanta pachapi kaptinpas otaq linomanta pachapi kaptinpas otaq awasqapi kaptinpas otaq ima qarapi kaptinpas. Chaynapim yachankichik mayqenmi servikuq kasqantapas otaq mana servikuq kasqantapas.

Leprawan onqoqkunaqa imaynatam Diosman asuykunankumanta

14 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa kaynata:

2 —Lepra onqoywan kaq runa imaynam asuykuwananmantam kaykunata yachachikichik: Onqoqmi sacerdoteman pusasqa kanqa 3 hinaptinmi sacerdoteñataq campamentomanta hawaman lloqsispan chaypi qawanqa, sichu chay onqoqpa lepra onqoynin sanoyaruptinqa 4 sacerdotem chay onqoqta kamachinqa iskay kawsachkaq mikuna urpituchakunata apamunanpaq, chaykunaqa kanqa ñoqaman asuykuwananpaq ofrendam, apamuwanqataqmi cedromanta kaspitapas, puka qaytutapas hinaspa hisopo sutiyoq plantatapas. 5 Sacerdotem kamachinqa chayraq wisimusqa yakuyoq allpa mankapa hawanpi huknin urpituchata wañuchinankupaq, 6 hapiykunqataqmi huknin kawsaq urpituchatapas, cedro kaspitapas, puka qaytutapas chaynataq hisopo plantatapas. Chaykunatam challpunqa chayraq wisimusqa yaku hawanpi wañuchisqa urpituchapa yawarninman. 7 Chay yawarniyoq yakuwanmi challanqa qanchis kutikama lepra onqoywan kaq runata chaynapim payqa asuykuwanqaña. Chay kawsaq urpituchatañataqmi kachaykunqa pawakunanpaq.

8 —Pipas ñoqaman asuykuwananpaq alistakuqqa pachankunatam taqsakunqa hinaspam chukchantapas kachiy-kachiyta rutuchikunqa, kikinpas bañakunqam asuykuwananpaq hinaspañam yaykunqa campamentoman. Ichaqa qanchis punchawpunim amaraq yaykunqachu kikinpa karpanmanqa. 9 Chay qanchis punchaw pasaruptinmi huktawan kachiy-kachiyta chukchanta rutuchikunqa, rutuchikunqataqmi barbantapas, cejasninkunatapas chaynataq lliw pelonkunatapas. Pachankunata taqsakuspam kikinpas bañakunqataq chaynapim ñoqamanqa asuykuwanmanña. 10 Pusaq kaq punchawmanñataqmi pusamuwanqa iskay sano malta carnerokunata, pusamuwanqataqmi huk watayoq sano ovejatapas. Apamuwanqataqmi aceitewan chapusqa soqta kilo parten fino harinatapas, chayqariki kawsaykunamanta ofrendam, apamuwanqataqmi cuarto litro masnin aceitetapas. 11 Chaymantam asuykuwananpaq karpapa pationman presentawaqniy sacerdote pusamunqa chay asuykuwananpaq preparakuq runata, paypa imankunatapas churanqa ñoqapa qayllaymanmi. 12 Huknin malta carnerota hapiykuspanmi kuyuchispa ofrecewanqa cuarto litro masnin aceitewan, chayqariki ñoqa Tayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosman presentawananku culparayku ofrendam. 13 Chay malta carnerotaqa
sacerdotem wañuchinqa wañuchinankupaq sapaqchasqa lugarpi, chaypiqariki
wañuchinku hucharayku ofrendatawan lliw kañapuwananku ofrendatam. Culpa-
rayku presentawasqanku ofrendaqa kanqa sacerdotepaqmi imaynam hucharayku
ofrenda hina, chayqariki ñoqallapaqña sapaqchasqam.
14 —Chaymantam culparayku ofrecewasqanku carneropa yawarninta sacerdote
chaskiykuspan llusinqa ñoqaman asuykuwananpaq preparakuq runata. Llusin-
qaqa chay runapa *alleq rinrinpa ura patachantam, llusinqataqmi alleq makinpa
maman dedontawan alleq chakinpa maman dedontapas. 15 Chaymantam sacer-
doteqa aceiteta asllata tallikuykunqa ichoq makinpa plantanman 16 hinaspam
alleq dedonta challpuykunqa *ichoq makinpi kaq aceiteman hinaspam hina chay
alleq dedollanwantaq qanchis kutikama aceiteta challanqa ñoqa Tayta Diospa
ñawpaqniypi. 17 Makinpi puchuq aceitewanñataqmi sacerdote llusinqa ñoqaman
asuykuwananpaq preparakuq runata, llusinqaqa alleq rinrinpa ura patachantam,
llusinqataqmi alleq makinpa maman dedontawan alleq chakinpa maman dedon-
tapas. Chaynatamá llusinqa culparayku yawarwan llusisqanpa hawanman. 18 Chay
puchuq aceitewanñataqmi sacerdote tallinqa ñoqaman asuykuwananpaq prepara-
kuq runapa umanman. Chaynata sacerdote ruraruptinmi ñoqa pampachasaq chay
runapa huchankunata. 19 Chaymantañataqmi sacerdote presentawanqa hucharay-
ku ofrendata. Chaynataqa ruranqa ñoqaman asuykuwananpaq preparakuq runa
chaskisqaña kananpaqmi. Chaymantañam sacerdote kañapuwanqa lliw kañana
animalta. 20 Chay lliw kañana animaltaqa presentawanqa altarpa hawanpim
kawsaykunamanta ofrendatawan kuskata. Chaynata sacerdote ruraptinmá ñoqa
pampachasaq chay runapa huchankunata. Chay runaqa asuykuwanmanñam.
21 —Ichaqa chay onqoq runa wakcha kasqanrayku paypa qollqen mana
haypaptinqa pusamuwanqa huk malta carnerotam culparayku presentawanan-
paq, chayqariki huchakuna pampachasqa kananpaq presentawanan ofrendam,
chaytawan kuskatam ofrecewanqataq aceitewan chapusqa iskay kilo masnin
fino harinatapas. Chayqariki kawsaykunamanta ofrendam. Presentawanqataqmi
cuarto litro masnin aceitetapas. 22 Chaymantam atisqanman hina presentawan-
qa iskay qoqñuta otaq iskay mallqo palomakunata. Hukninmi kanqa hucharayku
ofrendapaq, hukninñataqmi kanqa lliwta kañapuwananpaq. 23 Pusaq kaq
punchawpiñataqmi tukuy chaykunata apamunqa asuykuwananku karpapa
punkunman. Chaypim ñoqa Tayta Diospa qayllaypi sacerdoteman entreganqa.
24 Sacerdotem presentawanqa culparayku carnero ofrendata, presentawanqataq-
mi cuarto litro masnin aceitetapas. Chayqariki ñoqa Tayta Diosman kuyuchispa
presentawasqanku ofrendam. 25 Chaynaqa sacerdotemá wañuchinqa chay cul-
parayku malta carnero ofrendata hinaspam yawarninta chaskiykuspan llusinqa
chay ñoqaman asuykuwananpaq preparakuq runata, llusinqaqa chay runapa
*alleq rinrinpa ura patachantam, llusinqataqmi alleq makinpa maman dedon-
tawan alleq chakinpa maman dedontapas. 26 Chaymantam sacerdote aceiteta
asllata talliykunqa *ichoq makinpa plantanman. 27 Hinaspam alleq dedonta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ichoq makinpi aceiteman challpuykuspan qanchis kutikama challanqa ñoqa
Tayta Diospa ñawpaqniypi. 28 Sacerdoteqa makinpi kaq aceitewanpas llusinqa-
taqmi ñoqaman asuykuwananpaq preparakuq runata, llusinqaqa alleq rinrinpa
ura patachantam, llusinqataqmi alleq makinpa maman dedontawan alleq
chakinpa maman dedontapas. Chaynataqa llusinqa culparayku yawarwan llusis-
qanpa hawanmanmi. 29 Makinpi kaq chay puchuq aceitewanñataqmi sacerdote
tallinqa ñoqaman asuykuwananpaq preparakuq runapa umanman. Chaynapim
ñoqa Tayta Dios pampachasaq chay runapa huchankunata. 30 Chaymantam
ofrecewaqniypa atisqanman hina sacerdote ofrecewanqa huknin qoqñuta otaq
huknin mallqo palomata. 31 Chaykunapa hukninmi kanqa hucharayku ofrenda,
hukninñataqmi kanqa lliwta kañapuwanankupaq. Chaywan kuskatataqmi ñoqa
Tayta Dios pampachasaq asuykuwananpaq preparakuq runapa huchankunata.
32 Kaykunam chay yachachikuykuna lepra onqoywan kasqanmanta pre-
parakuq mana ancha qollqeyoq runapaq.

Qoqaraykuna limpianankumanta

33 Moisestawan Aarontam Tayta Dios kaynata nirqa:
34 —Dueñochakunaykichikpaq qonay Canaan allpapiña kachkaptikichik,
chay allpapi huk kaqnin wasipa perqanta qoqararachiptiyqa 35 chay wasiyoqmi
sacerdoteman rispan ninqa: “Qoqarachkaq hinam wasiypi rikurirun” nispa.
36 Hinaptinmi sacerdote manaraq wasiman yaykuchkaspan kamachin-
qa chay wasimanta tukuy imakunatapas horqonankupaq chaynapi chay
wasipi tukuy ima kaqkunapas mana millarikuypaq kananpaq, chaymantañam
sacerdote yaykunqa qawaykuq.
37 —Sichu chay qawasqan wasipa perqankunapi rikurunqa yaykuchkaq hinaraq
verde otaq puka qoqaraykunata 38 hinaptinqa sacerdotem wasimanta lloqsiruspan
wichqarachinqa qanchis punchaw pasanankama. 39 Qanchis kaq punchawpiña-
taqmi kaqlla kutispan sumaqta qawanqa. Sichu chay qoqaraykuna mirarunqa
wasipa perqankunapi 40 hinaptinqa sacerdotem wasipa perqanmanta horqochinqa
chay qoqaraypa kasqan rumikunata hinaspam wischuchinqa llaqtamanta hawapi
wanupataman. 41 Chaymantam sumaqta raspanchinqa wasipa ukunpi llapallan
perqakunata hinaspam chay allpataqa wischuchinqa llaqtamanta hawapi wanu-
patam. 42 Hinaspam huk rumikunataña churachinqa wischuchisqan rumikunapa
rantinpi, mosoqmantañam perqakunatapas mituwan laqapachinqa.
43 —Sichu ruminkunatapas wischuchichkaptin chaynataq perqakunatapas
raspachispa musoqmanta mituwan laqachichkaptin chay wasipi kaqllamanta
qoqaray rikuriruptinqa 44 yapatawanmi sacerdote yaykuspan sumaqta qawan-
qa. Sichu mirarunqa wasipi chay qoqaray hinaptinqa chayqa miraruq qoqaray
onqoymi, chay wasiqa millarikuypaq wasiñam kanqa. 45 Chaynaqa tuñichin-
qakum chay wasitaqa hinaspam ruminkunatapas qerunkunatapas, allpantapas
wischuchinqa llaqtamanta hawapi wanupataman. 46 Chay wasiman wichqas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa kachkaptin pipas yaykuqqa manam asuykuwanmanchu tutaykuqkama.
47 Pipas chay wasipi puñuqqa otaq mikuqqa pachantam taqsanqa.
48 —Yapamanta sacerdote chay wasiman yaykuykuspanmi sumaqta qawanqa.
Sichu mosoqmanta laqapasqanku perqakunapi manaña chay qoqaray miraruptinqa chinkarusqanraykum sacerdote ninqa chay wasiqa manaña millakuypaq
kasqanta. 49 Wasiqa limpioña kananpaqmi apamunqa iskay urpituchakunata, cedro kaspita, puka qaytuta chaynataq hisopo plantachatapas. 50 Hinaspam
huknin urpituchata wañurachinqa chayraq wisimusqa yakuyoq allpa mankapa
hawanpi. 51 Chaymantam hapiykunqa cedro kaspita, hisopo plantata, puka qaytuta chaynataq kawsachkaq urpituchatapas. Chaykunatam challpunqa wañuchisqan
urpituchapa yawarninman hinaspa chayraq wisimusqa yakuman. Hinaspam
challanqa qanchis kutikama chay wasita. 52 Chaynata ruraspanmi qoqaraypa rikurisqan wasita limpianqa urpituchapa yawarninwan, chayraq wisimusqa yakuwan,
kawsachkaq urpituchawan, cedro kaspiwan, hisopo plantachawan hinaspa puka
qaytuwan. 53 Chaymantam kawsachkaq urpituchata kachaykunqa pawakunanpaq.
Chaynatam ruranqa chay wasiqa manaña millakuypaq kananpaq.
54 Chaykunam yachachiwanchik lepra onqoymanta, sarna onqoymanta,
55 pachapi qoqaraymanta, wasipa perqanpi qoqaraymanta, 56 aycha qarapi rikuriruq punkiykunamanta, chupukunamanta chaynataq aycha qarapi
mancha rikuriqkunamantapas. 57 Chaykunaqa yachachiwanchik lepra
onqoymantawan qoqaray onqoymantam chaynapi millakuypaq kaqkunatapas otaq mana millakuypaq kaqkunatapas reqsinapaq.

Qarikunapi millakuypaq kaqkunamanta

15 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisestawan Aaronta
Tayta Dios kaynata nirqa:
—Pi qaripas qeya ispaywan kaspaqa manam asuykuwanmanchu. 3 Chay
onqoywan kasqanraykum ispakuyta atiptin otaq ispakuyta mana atiptinpas
chay runaqa millakuypaqña kanqa, chay runaqa manam asuykuwanmanchu.
4 —Qeya ispaywan onqoq runapa puñusqan camaqa llapallanmi millarikuypaq kanqa. Maypim tiyasqankunapas millarikuypaqmi kanqa.
5 —Chay onqoqpa camanta tupaykuqpas pachankunata taqsakuspanmi
bañakunqa, payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
6 —Qeya ispaywan kaqpa tiyasqanpi tiyaykuqpas pachankunata taqsakuspanmi bañakunqa, payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
7 —Qeya ispaywan kaq runata pipas hapikuspanqa pachanta taqsakuspanmi yakuwan bañakunqa. Payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
8 —Sichu qeya ispaywan kaq runa asuykamuwananpaq hina kaq runaman
toqaykuptinqa chay toqaykachikuq runam kikinpa pachankunata taqsanqa
hinaspam bañakunqa, payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
9 —Qeya ispaywan kaq runapa sillakusqan tiyananpas millarikuypaqmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 —Qeya ispaywan kaqpa tiyasqanta pipas tupaykuqqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
—Onqoqpa tiyasqankunata apaqpas pachankunata taqsakuspanmi bañakunqa, payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
11 —Qeya ispaywan kaq runa pitapas tupaykunqa makinta mana mayllakuchkaspan hinaptinqa chay llapchaykachikuq runam pachankunata taqsanqa hinaspam bañakunqa. Payqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.
12 —Qeya ispaywan kaqpa hapisqan allpa mankataqa pakirunkichikmi, kullumanta kaqkunatañataqmi mayllarunkichik.
13 —Pipas qeya ispaywan kachkaspan sanoyaruq runaqa qanchis punchawtaraqmi suyanan chuyanchakunanpaq, chaymantañam pachankunata taqsaspan kallpaq yakupi bañakunqa, chaynata ruraruspanqa asuykamuwanmanñam. 14 Pusaq kaq punchawninmanmi apamunqa iskay qoqñukunata otaq iskay mallqo palomakunata hinaspam hamunqa ñoqa Tayta Diospa qayllayman, apamuwanqaqa asuykamuwananku karpapa punkunmanmi hinaspam qoykunqa sacerdoteman. 15 Sacerdotem presentawanqa hukninta huchamanta ofrendata hina, huknintañataq lliw kañanapaq ofrendata hina, chaynata ruraptinmi ñoqa Tayta Dios pampachasaq chay runata qeya ispaywan kasqanmanta.
16 —Runa puñuchkaptin qari kayninmanta kikillanmanta imapas lloqsiptinqa bañakuspanmi tutaykuqkama mana asuykuwanmanchu.
17 —Pachakunamanpas otaq ima qaramanpas chay runamanta lloqsiq sutuykuptinqa chaykunaqa taqsasqam kanqa, chay pachaqa otaq chay qarakunaqa manañam servikunqachu tutaykuqkama.
18 —Sichu warmiwan qari puñuruspaqa, chay qarimanta lloqsisqanraykum iskayninku bañakunqaku hinaspam tutaykuqkama mana asuykuwanmankuchu.

Warmikunapi rikuriq millakuypaq kaqkunamanta

19 —Pi warmipas yawarpakuywan onqospanqa qanchis punchawmi ama asuykuwanqachu.
—Payta tupaykuq runapas tutaykuqkamam ama asuykuwanqachu.
20 —Yawarpakuywan kaqpa waqtapasqanpi kaqkunaqa millarikuypaqmi kanqa. Millarikuypaqtaqmi kanqa imapi tiyasqanpas.
21 —Pipas paypa waqtapaykusqan tupaykuqqa pachankunatam taqsanqa hinaspam kikinpas bañakuspantaq tutaykuqkama mana asuykuwanmanchu.
22 —Pipas chay warmipa tiyasqan tupaykuqqa pachankunata taqsakuspanmi bañakunqa hinaspam tutaykuqkama ama asuykuwanqachu.
23 Chay warmipa camanta otaq tiyasqankunata pipas llachpaykuqqa tutaykuqkamam ama asuykuwanqachu.
24 —Pi qaripas warmiwan puñuchkaptin chay warmi yawarpakuyta qallaykuptinqa chay qaripas chay warmi hinam qanchis punchawpuni ama asuykuwanqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 —Sichu warmipa yawarnin hamunqa killanwan mana onqonan tiempopi
otaq killanwan onqonan punchawkuna tukuruchkaptinpas hinallaraq yawarnin
hamuptinqa amam asuykuwanqachu, payqa kanqa killanwan onqosqanpi hinam.
26 —Chaynataqmi imapim waqtapasqankunapas millarikuypaqtaq kanqa,
chaynaqa kanqa killanwan kaspa waqtapasqanpi hinam, chaynataqmi ti-
yasqankunapas millarikuypaqtaq kanqa killanwan kaspa tiyasqanpi hina.
27 —Pipas chaykunata tupaykuqqa amam asuykuwanqachu, pachantapas
taqsakuspanmi bañakunqa hinaspam tutaykuqkama ama asuykuwanqachu.
28 —Yawarpakuyninmanta sanoyaruspañataqmi qanchis punchawta suyan-
qa, chaymantañam payqa asuykuwanman. 29 Pusaq kaq punchawpiñataqmi
sacerdoteman apamunqa iskay qoqñukunata otaq iskay mallqo palomakunata,
apamunqaqa asuykamuwananku karpapa punkunmanmi. 30 Sacerdotem huk-
ninta presentawanqa hucharayku ofrendapaq, huknintañataqmi presentawanqa
lliw kañana ofrendapaq. Ñoqa Tayta Diospa qayllaypi chaynata sacerdote rura-
ptinmi chay warmi chuyanchasqa kanqa yawarpakuyninmanta. 31 Chaynatam
Israelpa mirayninkunataqa chuyanchankichik tukuy millakuypaq kaqninku-
namanta, chaynataqa rurankichik paykunapa chawpinpi *yachanay karpata
millakuypaqta ama rurarunankupaqmi hinaspapas ama wañurunankupaqmi.
32 Chaykunamá chay yachachikuykuna pi qaripas qeya ispaywan onqoptin-
qa otaq puñuchkaptin qari kayninmanta imapas kikillanmanta lloqsiptinqa.
Chayna kaqkunaqa manam asuykuwanmanchu. 33 Chaykunamá yachachi-
kuykuna killanwan kaq warmikunapaqpas. Hina chay yachachikuykunallam
kanqa qaripaqpas hinaspa warmipaqpas paykunata chaykuna pasaptinqa
chaynataq killanwan kaq warmiwan puñuq runapaqpas.

Huchakuna pampachana punchawmanta

16 1 Aaronpa iskaynin churinkunam Tayta Diosman asuykuspanku
wañururqaku. Chaypa qepallantam 2 Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Wawqeki Aarontayá niy karpapi cuarto rakinaq telapa qepanmanqa otaq
baulpa tapanpa ñawpaqninmanqa ama sapa kutilla yaykunanpaq chaynapi ama
wañurunanpaq. Ñoqaqa sutillatam rikurisaq baulpa tapanpa hawan puyupi.
3 Aaronqa yaykuspaqa-yaykunqa “chuyay-chuyay” lugarmanqa malta toropa ya-
warninta hucharayku ofrendapaq apaykuspallam, apaykunqataqmi lliw kañana
ofrendapaq kaq carneropa yawarnintapas. 4 Payqa yaykunanpaqmi hinakunqa sa-
paqchasqa linomanta camisonwan hinaspa linomanta calzoncillowan hinaspam
weqawninta watakunqa linomanta chumpiwan, umantapas wankikunqataqmi
linomanta uma wankinawan. Chay pachakunaqa ñoqallapaqña sapaqchasqam,
chaynaqa chaykunawan manaraq pachakuchkaspam sumaqta bañakunqa.
5 —Israelpa mirayninkunapa rantinpiñataqmi Aaron apamunqa iskay
chivatokunata huchamanta ofrendapaq, apamunqataqmi huk carnerota-
pas lliw kañana ofrendapaq. 6 Malta torotam Aaron ofrecewanqa kikinpa
huchanmantawan ayllunpa huchankunamanta chaynapi huchankumanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pampachanaypaq. 7 Chaymantam chay iskaynin chivatokunata ñoqa Tayta
Diosman presentawanqa asuykuwananku karpapa punkunpi. 8 Hinaspam
Aaronqa sorteanqa iskaynin chivatokunata. Huknintam akllanqa ñoqa Tayta
Diospaq, huknintañataqmi akllanqa Azazelpaq. 9 Chaypim Aaron wañuchi-
puwanqa suerteaspa akllapuwasqan chivatota, chaytaqa presentawanqa
huchanmanta ofrendapaqmi. 10 Azazelpaq suerteaspa akllasqan chivatotaña-
taqmi kawsachkaqllata ñoqa Tayta Diospa qayllayman churanqa huchakuna
pampachanaypaq hinaspam Azazelpaq chunniqman kachaykunqa.

11 —Malta torotam Aaron ofrecewanqa kikinpa huchanmantawan ayllun-
pa huchankunamanta chaynapi huchankumanta pampachanaypaq, chaynaqa
chay malta torotamá wañuchinqa huchankunamanta ofrenda kasqanrayku.
12 Chaymantañataqmi ñoqa Tayta Diospa qayllaypi kaq altarmanta nina sansa-
ta horqoykuspa qontichinaman churanqa hinaspam kutasqa miski asnaq iskay
aptay inciensotawan apaykunqa cuarto rakinaq telapa qepanman. 13 Chay incien-
sotam sansaman hinaykunqa ñoqa Tayta Diospa qayllaypi. Chaypim inciensopa
qosniynin Chunkantin Kamachikuykuna waqaychana baulpa tapanta tutayay-
kachinqa, chaynapim Aaronqa mana wañurunqachu. 14 Hina qepanmanñataqmi
malta toropa yawarninman dedonta challpuykuspan challanqa tapata intipa qes-
pimunan lawman qawaqta hinaspam dedonwantaq yapatawan qanchis kutikama
challanqa yawarwan chay tapapa ñawpaqninpi. 15 Chaymantam chivatota wañu-
chinqa runakunapa huchankunamanta presentawananpaq hinaspam apaykunqa
yawarninta cuarto rakinaq telapa qepanman hinaspam dedonwan challanqa
tapapa hawanman chaynataq ñawpaqninman, chaynataqa ruranqa malta toropa
yawarninwan rurasqanta hinam. 16 Chaynatamá santuariotaqa chuyanchanqa
Israelpa mirayninkunapa millakuypaq kaqninkunamanta, mana kasukusqanku-
manta hinaspa llapa huchankumanta. Hina chaynallatataqmi ruranqa ñoqaman
asuykuwananku karpatapas. Chay karpaqa kachkan millakuypaq chawpinkupim.

17 —“Chuyay-chuyay” lugarpi huchakuna pampachasqa kananpaq Aaron yay-
kuptinqa amam pipas kanqachu chay asuykuwananku karpapiqa karpamanta
Aaron lloqsimunankama. Kikinpa huchankunata, ayllunkunapa huchankunata
hinaspa huñunasqa Israel casta llapallan runakunapa huchanta pampachaptiy-
ñam 18 Aaronqa lloqsinqa ñoqa Tayta Diospa qayllaypi altarta chuyanchananpaq.
Chaypaqmi apanqa malta toropatawan chivatopa yawarninta hinaspam llusinqa
altarpa llapallan waqrachankunata. 19 Yawarwantaqmi altarta challanqa qanchis
kutikama. Chaynata ruraspanmi Israelpa mirayninkunapa millakuypaq ruras-
qanmanta chuyanchanqa, chaynatam ñoqapaq sapaqchanqa.

20 —“Chuyay-chuyay” lugarta, asuykuwananku karpata hinaspa altarta
Aaron chuyanchayta tukuruspanmi pusachimunqa chay kawsachkaqraq chi-
vatota. 21 Hinaptinmi Aaron churaykunqa makinkunata kawsachkaq chivatopa
umanman hinaspam ñoqaman willawanqa Israelpa mirayninkunapa mana
allinkuna rurasqankunata, mana kasukuyninkunata chaynataq paykunapa
huchantapas. Chivatotaqa pusachinqa chunniqmanmi chaypaq nombrasqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runawan. 22 Chaymi huchanku apachkaq hina chay chivato apanqa purunman
paykunapa llapallan mana allin rurasqanta. 23 Chaymantam Aaron yaykun-
qa asuykuwananku karpaman hinaspam chaypi “Chuyay-chuyay” lugarman
yaykunanpaq churakunan linomanta pachanta chustukurunqa hinaspam
dejarunqa chay karpapi. 24 Asuykuwananku karpapi bañakuruspanmi pacha-
kurunqa hina sacerdote pachanwanña. Lloqsispanñataqmi kikinmantawan
runakunamanta lliw kañana ofrendata kañapuwanqa hinaptinmi Aaronpa
huchantawan runakunapa huchanta pampachasaq. 25 Altarpim kañanqataq
hucharayku ofrenda wiratapas. 26 Azazelman chay chivatota pusaq runapas
pachanta taqsakuspanmi bañakunqa hinaspañam campamentoman yaykunqa.
27—Campamentomanta hawamanmi horqonqaku huchamanta wañuchisqa
malta torotapas chaynataq chivatotapas hinaspam chaypi kañanqaku qaranta,
aychanta chaynataq akantapas. Chay animalkunapa yawarninqariki santuario-
man apasqam kanqa huchakuna pampachasqa kananpaq. 28 Chay kañaq runapas
pachanta taqsakuspam bañakunqa hinaspañam campamentoman yaykunqa.
29—Kaymi qamkunapaq kanqa wiña-wiñaypaq decretoy: Qanchis kaq
killapa chunka punchawninpim ayunankichik hinaspam ama llamkankichik-
chu. Amataqmá llamkanqachu llaqtamasikichikpas nitaq qamkunawan kaq
forasteropas. 30 Chay punchawpim ñoqa Tayta Dios tukuy huchaykichikta
pampachasaq chaynapim asuykuwankichikmanña. 31 Chay punchawqa sama-
na punchawmi qamkunapaq kanqa. Chay punchawpim ayunankichik. Kayqa
wiña-wiñaypaq decretom. 32 Taytanpa rantinpi sacerdote kananpaq aceitewan
tallispa nombrasqa runaqa huchakunata pampachanaypaqmi ofrendakunata
imam ruranan man hina ruranqa, chaynataqa ruranqa ñoqapaq sapaqchasqa
linomanta pachawan pachakuspanmi. 33 Hinaspam chuyanchanqa ñoqaman
asuykuwananku karpata, “Chuyay-chuyay” lugarta chaynataq altartapas.
Sacerdotekunapa huchankunata chaynataq llapallan huñunasqa runakunapa
huchankunata pampachanaypaqmi payqa ofrendakunata presentawanqa.
34—Kaymá qamkunapaq kanqa wiña-wiñaypaq decretoy. Watapim huk ku-
tita kayta rurankichik Israelpa mirayninkunapa huchanta pampachanaypaq.
—Chaynatamá rurarqaku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanta hina.

Diospa santuarionqa chullalla kasqanmanta

17 1-2 Aaronman, churinkunaman chaynataq Israelpa llapallan miraynin-
kunaman kamachinanpaqmi Moisesman Tayta Dios kaynata nirqa:
3—Israelpa castankunamanta sichum pipas nakanqa bueyesta otaq car-
nerota otaq cabrata campamento ukupi otaq hawapipas 4 hinaspañataq
ofrecewananpaq chay nakasqanta mana apamunqachu ñoqa Tayta Dios-
pa santuarioypa punkunman, chaytaqariki apamunan asuykuwananku
karpamanmi. Mana chaynata ruraspanqa huchayoqmi kanqa yawar chaqchu-
rusqanmanta. Chayraykum chay runaqa runamasinkunamanta chinkachisqa
kanqa. 5 Chaynapim Israelpa mirayninkunaqa ofrendankuta ñoqaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

apamuwanqaku. Chakrapi nakaqkunaqa asuykamuwananku karpapa punkunpi sacerdotemanmi apamunqaku, ñoqawan allinlla kasqankumantam ofrendata presentawanqaku. 6 Hinaptinmi sacerdote challanqa yawarta asuykuwananku karpapa punkunpi kaq altarniypa hawanman hinaspam kañanqa chay animalpa wiranta. Chayqariki ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrendam. 7 Manañam mastaqa wañuchipunkichikñachu chivato kaqlla demoniokunamanqa. Chaykunata ñawpaqta adoraspam pierdekuq warmi hina huchallikurqankichik, kaymi kanqa wiña-wiñaypaq decretoy llapallan miraynikichikpaq.

8 —Israelpa castankuna kaspapas otaq qamkunawan kuska *yachaq forastero kaspapas lliw kañanapaq ofrendata otaq wakin ofrendata presentaspaqa, 9 presentawananku asuykuwananku karpapa punkunpim, mana chaynata ruraspaqa runamasinkunamanta chinkachisqam kanqa.

Yawartaqa ama mikunankumanta

10 —Israelpa castankunamanta otaq qamkunawan *yachaq forasterokunamanta pipas yawarta mikuruptinqa paypa contranpim kasaq hinaptinmi runamasinkunamanta chinkachisqa kanqa. 11 Animalpa vidanqa kachkan yawarninpim. Ñoqam kamachirqaykichik chay yawarta altarman apaptikichik huchaykichikta pampachanaypaq. Chay yawarwan huchaykichikta pampachasqayraykum vidaykichikta librasaq.

12 —Amam mayqannikichikpas nitaq qamkunawan *yachaq forasteropas yawartaqa mikunkichikchu. 13 Israelpa mirayninkunamanta otaq qamkunawan yachaq forasterokunamanta pipas hapiramunqa mikuna purun animalta otaq urpitutapas hinaspaqa yawarninta pampaman suturachispanmi allpawan taparunqa. 14 Runapas otaq animalpas yawarllanwanmi kawsan. Chayraykum nikichik ima animalpa yawarnintapas ama mikunaykichikpaq. Pipas yawar mikuqqa chinkachisqam kanqa.

15 —Israelpa mirayninkunamanta otaq forasterokunamanta pipas kikinmanta wañuq animalta otaq purun animalpa wañuchisqan animalta mikuruspaqa taqsanqam pachankunata hinaspam kikinpas bañakunqataq. Payqa tutaykuqkamam ama asuykuwanqachu, chaymantañam payqa asuykuwanman. 16 Sichu mana taqsanqachu pachanta nitaq kikinpas bañakunqachu hinaspaqa huchanmanta culpayoqmi kanqa.

Pikunawanmi qariqa mana puñunanmanta

18 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

—Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios.

3 —Amam imatapas rurankichikchu *yachasqaykichik Egipto nacionpi runakunapa rurasqankuta hinaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Yaykuchinay Canaan nacionpi kaspaykichikpas amataqmi paykunapa rurasqanta hinaqa rurankichikchu, amataqmi kawsankichikchu paykunapa costumbrenman hinaqa.

4 —Reglamentoykunata cumplispayá decretoykunatapas kasukuychiktaq. Chaykunaman hinayá kawsaychik. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

5 —Chaynaqa decretoykunatawan reglamentoykunatayá kasukuychik. Chaykunata pipas cumpliqqa kawsanqam. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

6 —Amam mayqan qaripas familianmanta kaq warmiwanqa kakunqachu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

7 —Mamallaykiwan kakuspaqa amam taytaykitaqa penqaymanqa churankichu. Payqariki mamaykim, amam paywanqa kakunkichu.

8 —Warminwan kakuspaqa amam taytaykitaqa penqaymanqa churankichu.

9 —Taytaykipa churyapakuynin otaq mamaykipa wachapakuynin panikiwanqa amam kakunkichu wasikipi naceq kaptinpas otaq huklaw wasipi naceq kaptinpas.

10 —Penqayman churakunaykipaqqa amam kakunkichu qari churikimanta warmi willkaykiwanpas nitaq warmi churikimanta warmi willkaykiwanpas.

11 —Taytaykipa huknin warminpa warmi wawanwanqa amam kakunkichu. Taytaykipa churinqa panikim, chayraykum paywanqa ama kakunkichu.

12 —Taytaykipa paninwanqa amam kakunkichu, payqariki taytaykipa familianmi.

13 —Mamaykipa ñananwanqa amam kakunkichu, payqariki mamaykipa familianmi.

14 —Tiallaykiwan kakuspaqa amam penqaymanqa churankichu taytaykipa wawqentaqa.

15 —Llumchuynikiwanqa amam kakunkichu, payqariki churikipa warminmi.

16 —Cuñadallaykiwan kakuspaqa amam wawqekitaqa penqayman churankichu.

17 —Amam wawantinwanqa kakunkichu huk warmiwanqa, amataqmi casarakunkichu qari wawanpa warmi churinwanpas nitaq warmi wawanpa warmi wawanwanpas. Tukuy chaykuna ruraqqa millakuypaqmi familiantillan kasqanrayku.

18 —Warmiki kawsachkaptinqa amam warmikipa ñañantaqa casarankichu nitaqmi paywanqa kakunkichu. Paykunaqa cheqninakunmanmi iskayninwan kasqaykirayku.

19 —Amam kakunkichu killanwan kaq warmiwanqa.

20 —Amam kakunkichu runamasikipa warminwanqa. Chaynata ruraspaqa millakuypaqmi kawaq.

21 —Amam churikita ninapi kañankichu Moloc sutiyoq taytachapaq. Chaynata ruraspaqa ñoqapa sutiytam penqayman churawaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

22 —Warmiwan hinaqa amam kakunkichu qaripuraqa. Chay rurayqa pasaypaq millakuypaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 —Animalwanqa amam hukllawakunkichu warmiwan hinaqa, chaynata ruraspaqa millakuypaqtam rurachkanki. Warmipas qariwan hinaqa amataqmi animalwanqa hukllawakunqachu. Chayqa pasaypaq millarikuypaq ruranakunañam.

24 —Chay ruraykunawanqa amam millakuypaqta rurakunkichikchu. Chaykunawanmi qayllaykichikmanta wischunay llapa nacionkunapas millakuypaqña rikurirunku. 25 Chayna ruraykunawanmi allpapas millarikuypaqña rikurirurqa hinaptinmi allpataqa castigarqani runakuna mana allin rurasqankumanta. Chayraykum allpapas chay runakunata vomitachkaq hina wischuchkan. 26 Israel casta runakuna, kasukuychikyá qamkunapas chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunapas decretoykunatawan reglamentoykunata hinaspayá ama ruraychikchu mayqantapas kay millarikuypaq kaqkunataqa. 27 Tukuy kay millarikuypaq kaqkunataqa rurarqaku qamkunamanta chay allpapi punta yachaq runakunam hinaptinmi chay allpapas millarikuypaq karurqa. 28 Yanqañataq qamkunatapas vomitachkaq hina chay allpa wischurusunkichikman millakuypaq kaqkunata ruraptikichik, chaynatamiki wischururqa chay allpapi punta yachaq runakunatapas. 29 Pipas chay millarikuypaq kaqkunata ruraq runaqa runamasinkunamanta chinkachisqam kanqa. 30 Chaynaqa kasukuychikyá kay kamachisqaykunata. Amayá ruraychikchu millarikuypaq kaqkunataqa qamkunamanta ñawpaq runakunapa rurasqanta hinaqa. Amamá millarikuypaqqa rurakunkichikchu chaykunawanqa. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

Allin ruraq runaqa imaynam kawsananmanta

19 1-2 Huñunasqa Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

—Chuyayá kaychik yupaychasqaykichik Tayta Diospas chuya kasqayrayku.

3 —Sapakamayá respetaychik tayta mamaykichikta.

—Samankichiktaqmi samana punchawniykunapipas. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

4 —Amam rinkichikchu taytacha-mamachakunamanqa nitaqmi rurakunkichikchu fundisqa taytacha-mamachakunatapas. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

5 —Ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta ofrendata ñoqa Tayta Diosman presentawaspaykichikqa, qowaychik chaskisqa kanaykichikpaq hinayá. 6 Chay wañuchipuwasqaykichik animalpa aychantaqa mikunkichik chay punchawllam, mana chayqa mikunkichik paqarinnintin punchawmi, sichu minchantinpaq puchuruptinqa kañarunkichikmi. 7 Sichu minchantinña mikuptikichikqa millarikuypaqñam kanqa chay ofrendaqa hinaptinqa manam chaskisaqchu. 8 Pipas kimsa punchawniyoqtaña mikuruqqa huchanrayku castigasqam kanqa. Payqa ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa kaqta despreciasqanraykum runamasinkunamanta chinkachisqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9—Chakraykipi imatapas cosechaspaykiqa amam patankamaqa rutunkichu nitaqmi wichisqankunatapas pallapankichu. 10 Uvasnikita pallachispapas amam maskapachinkichu nitaqmi wichisqankunatapas pallapankichu, chaykunataqa wakchakunapaqwan forasterokunapaqmi saqenki. Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.

11—Amam suwakunkichikchu, amam engañankichikchu, amataqmi pitapas llullakunkichikchu.

12—Amam sutiypiqa imatapas yanqaqa jurankichu. Chayta ruraspaqa ñoqa Diosnikipa sutiytam penqayman churawaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

13—Amam runamasikitaqa ñakarichinkichu, amataqmi imallantapas suwakunkichu.

—Llamkapusuqnikipa pagontaqa chayllam qoykapunki, amam paqarinnintinkamaqa hatallikunkichu.

14—Amam ñakankichu mana uyarikuqkunataqa.

—Ñawsapa purinanmanpas amataqmi churankichu trancataqa aswanqa Diosnikitam respetanki. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

15—Juez kaspaykiqa allinllatam arreglanki, amam sayapakunkichu wakchamanpas nitaq apumanpas. Derechonpim sumaqta arreglanki runamasikipa quejantaqa.

16—Llaqtaykipiqa amam cuento qepiqa kankichu. Amataqmi runamasikipa vidanpa contranpiqa sayarinkichu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

17—Runamasikitaqa amam sonqoykipiqa cheqninkichu.

—Anyana kaptinqa anyaykunkim huchallikusqanwan qampas ama huchallikunaykipaq.

18—Amam vengakunkichu nitaqmi cheqnipakunkichu runamasikitaqa. Kuyay runamasikita kikikita hina. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

19—Decretoykunatam kasukunki.

—Amam animalnikitaqa muyachinkichu huk rikchaq animalwanqa.

-Amataqmi chakraykipipas tarpunkichu iskay rikchaq muhutaqa.

—Amataqmi churakunkichu iskay rikchaq qaytuwan rurasqa pachawanqa.

20—Sichu huk runa puñurunman casarakunanpaq hukpa rimapayasqan sirvientawan, chay sirvienta manaraq rantisqa kaptinqa otaq manaraq libreyachisqa kaptinqa castigasqapunim kanqaku, ichaqa chay sirvienta manaraq libre kasqanraykum mana wañuchisqachu kanqaku 21 hinaptinqa chay runam ñoqa Tayta Diosman apamuwanqa asuykuwananku karpapa punkunman culpanrayku carnero ofrendata. 22 Chay culparayku carnerotam sacerdote ñoqa Tayta Diosman ofrecewanqa chay runapa huchanmanta hinaptinmi huchanta pampachasaq.

23—Qonay allpaman yaykuspaykichikqa plantankichikmi tukuy rikchaq fruta sachakunata ichaqa rurunkunataqa amaraqmi mikunkichikchu kimsa watankama. 24 Tawa kaq watapiñam chay sachapa llapallan rurunkunaqa ñoqapaq sapaqchasqa kanqa ñoqata alabawanaykichikpaq. 25 Pichqa kaq watanpiñam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikunkichik chay sachapa rurunkunataqa. Chaynapim chay sachaykichik astawan rurupusunkichik. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

26 —Amam ima aychatapas mikunkichikchu yawarnintintaqa.
—Amam adivinokunaqa kankichikchu nitaq hamuq tiempokunamanta musyaqkunapas.

27 —Ñoqata mana yupaychawaqniy runakuna hinaqa amam rutuchikunkichikchu umaykichikpa muyuriqninpi chukchaykichiktaqa, amataqmi barbaykichipa puntankunatapas kaptankichikchu.

28 —Pipas wañurusqanraykuqa amam cuerpoykita dañankichu, amataqmi mana chinkaq marcakunataqa aychaykipipas rurakunkichu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

29 —Warmi churikitaqa amam penqayman churankichu chuchumikapaq qospaykiqa. Chayna kaptinqa nacionnikim pasaypaq millakuypaqña karunman.

30 Samana punchawniykunapim samankichik hinaspam santuarioytapas respetankichik. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

31 —Amam rinkichikchu espiritistakunamanqa nitaq qayaqkunamanpas. Chaykuna ruraqta maskaspaqa millakuypaqmi kawaqchik. Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.

32 —Yuyaqkunapa qayllanpi sayarispam paykunataqa respetanki. Respetankitaqmi Diosnikitapas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

33 —Qamkunawan kuska nacionnikichikpi *yachaq forasterotaqa amam ñakarichinkichikchu. 34 Paytaqa llaqtamasikichikta hinam qawankichik. Paytaqa kuyankichik kikikichikta hinam qamkuna hina kasqanrayku. Forasterom qamkunapas karqankichik Egipto nacionpi. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

35 —Juzgaspaykichikqa allinllatam arreglankichik. Imam kaqllatataqmi qonakunkichik tupuspapas, pesaspapas hinaspa yupaspapas. 36 Cabalmi kanqa balanzaykichikpas, pesoykichikpas, tupunaykichikpas chaynataq litroykichikpas. Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosmi Egipto nacionmanta horqomurqaykichik.

37 —Kasukuspayá cumpliychik llapallan decretoykunatawan llapallan reglamentoykunata. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Mana kasukuqkuna castiganamanta

20 1-2 Israelpa mirayninkunata ninanpaqmi Moisesman Tayta Dios kaynata nirqa:

—Sichu Israel runakunamanta otaq paykunawan *yachaq forasterokunamanta pipas huk kaqnin churinta qonqa ofrendapaq Moloc sutiyoq taytachaman hinaspaqa wañuchisqam kanqa. Llapallan chayna ruraq runataqa nacionniyoq runakunam rumiwan chamqaparunqa. 3 Ñoqapas chay runapa contranpi sayarispaymi runamasinkunamanta chinkarachisaq, chaynataqa rurasaq Moloc

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq taytachaman churinta ofrecesqanraykum chaynataq santuarioytapas hinaspa chuya sutiytapas penqayman churasqanraykum. 4 Sichu chay nacionpi runakuna disimulakuspanku chay runata wañuchinankupaq mana sentenciaptinkuqa 5 kikiypunim sayarirusaq chay runapa contranpi chaynataq familianpa contranpipas hinaspam chay runataqa runamasinkunamanta chinkarachisaq. Chinkarachisaqtaqmi paywan kuska Molocta adoraspa llapallan huchallikuqkunatapas. Chaynata ruraspaqa hukwan-hukwan kakuq warmi hinam ñoqata traicionawachkanku. 6 Sichu pipas rinqa espiritistakunaman otaq qayaqkunaman hinaspaqa hukwan-hukwan kakuq warmi hinam traicionawachkan, chayraykum chay runapa contranpi sayariruspay runamasinkunamanta chinkarachisaq.

7 —Chuyanchakuspayá ñoqallapaña sapaqchakuychik. Chuyayá kaychik yupaychasqaykichik Tayta Diospas chuya kasqayrayku. 8 Kasukuspayá cumpliychik decretoykunata. Ñoqa Tayta Diosmi qamkunataqa kikiypaq sapaqchaykichik.

9 —Pipas tayta-maman ñakaqtaqa wañuchinkichikpunim. Tayta-maman ñakasqanmanta wañuspanqa kikinmi huchayoq kanqa.

10 —Sichu pi runapas tupakurunqa runamasinpa warminwan hinaspaqa iskayninkum wañuchisqa kanqa.

11 —Pipas taytanpa warminwan kakuqqa taytantam penqayman churachkan. Chaynaqa iskayninkum wañuchisqa kanqaku. Wañuspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku.

12 —Sichu pipas kakunqa llumchuyllanwan hinaspaqa iskayninkum wañuchisqa kanqaku chay millakuypaq kaq rurasqankumanta. Wañuspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku.

13 —Sichu pipas warmiwan hina qarimasillanwan puñuptinqa iskayninkum wañuchisqa kanqaku chay millakuypaq kaq rurasqankumanta. Wañuspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku.

14 —Sichu pipas warminpa mamantawan casaraspanqa pasaypaq millakuypaq kaqtam rurachkan. Chayna ruraqtaqa kawsachkaqllatam kimsankuta kañanqaku. Chaynapi chay pasaypaq millakuypaq kaqqa qamkuna ukupi mana kananpaq.

15 —Pipas warmiwan hina animalwan hukllawakuqqa wañuchisqam kanqa, wañuchinkichiktaqmi animaltapas.

16 —Pi warmipas qariwan hina animalwan hukllawakuptinqa wañuchinkichikmi chay warmitapas chaynataq animaltapas. Wañuspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku.

17 —Pipas panillanwan casarakuspan paywan kakuptinqa, taytanmanta kaptinpas otaq mamanmanta kaptinpas runamasinkunamanta chinkachisqam kanqa. Chayna ruraq runaqa huk hatun penqaytam rurachkan. Wañuspanqa kikillanmi huchayoq kanqa.

18 —Killanwan onqochkaq warmiwan pipas puñuq runaqa warmipa yawarpakuynintam rikurun chaynataqmi warmipas rikurachin yawarpakuywan kasqanta. Hinaptinqa iskayninkum runamasinkumanta chinkachisqa kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 —Mamaykipa ñañanwanqa otaq taytaykipa paninwanqa amam
kakunkichu. Chaynata ruraqqa familiallanwan kakusqanraykum iskay-
ninku castigasqa kanqaku.
20 —Pipas tionpa warminwan kakuqqa tiontam penqayman churachkan,
chaynaqa iskayninkum castigasqa kaspa mana wawa churiyoq wañunqaku.
21 —Wawqenpa warmillanwan kakuq runaqa wawqentam penqayman
churachkan *qanra kaqta ruraspan, chaynaqa iskayninkum mana wawa-
churiyoq kanqaku.
22 —Kasukuspayá cumpliychik llapallan decretoykunatawan reglamen-
toykunata. Yanqañataq vomitachkaq hina *yachanaykichikpaq pusasqay
allpa wischuramusunkichikman. 23 Qayllaykichikmanta qarqonay runa-
kunapa costumbrenman hinaqa amam kawsankichikchu, paykunataqa
tukuy chaykunata rurasqanraykum millakuruniña. 24 Prometerqay-
kichikmi paykunapa allpanta dueñochakunaykichikpaq. Kikiypunim
dueñoyachisqaykichik tukuy imakunapapas kasqan allpata.
—Ñoqaqa wakin nacionkunamanta rakiqnikichik yupaychasqaykichik
Tayta Diosmi kani. 25 Chaynaqa qamkunapas reqsiychikyá mikunapaq hina
animalkunata chaynataq mana mikunapaq hina animalkunatapas, reqsin-
kichiktaqmi alton pawaq animalkunamantapas mikunapaq hina kaqkunata.
Amam millakuypaqtaqa rurankichikchu chay animalkunaraykuqa nitaq
raprayoq animalkunaraykupas nitaq qasqonpa puriq animalkunaraykupas.
Chaykunataqa ñoqam rakirqani mana mikunaykichikpaq. 26 Qamkunaqa
chuyayá kaychik ñoqa Tayta Diospas chuya kasqayrayku. Ñoqam rakirqay-
kichik wakin nacionkunamanta runaykunaña kanaykichikpaq.
27 —Qaripas warmipas adivinaq espirituyoq kaspaqa otaq qayaq kas-
paqa wañuchisqam kanqaku, paykunataqa rumiwanmi choqapanqaku.
Wañuspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku.

Sacerdotekuna imaynam ruranankumanta

21 1 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:
—Aaronpa miraynin sacerdotekunatayá niy ayllunkumanta pipas
wañuruptinqa ama asuykunankupaq. Chaynata ruraspaqa manam asuykuwan-
mankuchu. 2 Ayamanqa asuykuspaqa-asuykunmanku mamanpas, taytanpas,
churinpas wawqenpas 3 otaq paywan *yachaq doncella paninpas wañuruptil-
lanmi. Mana qosayoq kasqanraykum paypa ayanmanqa asuykunman, chayna
casokunallapim sacerdoteqa mana asuykuwananpaq hina rurakunman. 4 Huk
kaqnin casado familian wañuruptinmi ichaqa ayanman mana asuykunman-
chu, sichu asuykuspanqa ñoqamanqa amam asuykuwanqachu.
5 —Amam umankutaqa kachiy-kachiytaqa rutukunqakuchu nitaqmi
barbankupa puntantapas kaptakunqakuchu. Amataqmi cuerponkutapas
dañanqakuchu. 6 Paykunaqa ñoqallapaqña sapaqchasqam kanqaku, chay-
raykum sutiytapas ama penqaymanqa churanqakuchu. Paykunaqa ñoqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa kañasqa ofrendaykunatawan mikunaytam presentawanku.
Chaynaqa ñoqallapaqña sapaqchasqamá kanqaku.
7—Chuchumika warmiwanqa otaq abusasqa warmiwanqa otaq rakinakusqa warmiwanqa amam casarakunqakuchu. Sacerdotekunaqa ñoqallapaqña
sapaqchasqam kananku. 8 Qamkunayá Israelpa miraynin sacerdotekunataqa
ñoqallapaqña sapaqchaychik. Paykunaqa ñoqa Diosnikichikman mikunay
ofrecewaqniymi. Paykunataqa sapaqchasqapaqmá hapinkichik, chaynataqa ru-
rankichik qamkunata chuyanchaq ñoqa Tayta Diospas chuya kasqayraykum.
9—Sacerdotepa warmi churin penqayman churakuspan chuchumikaña
rikuriruspanqa taytantam penqayman churachkan. Paytaqa kawsachkaq-
tam kañanqaku.
10—Sacerdotekunapa jefenqa umanman aceitewan tallisqa kaspanmi
nombrasqa karqa, pachachirqakutaqmi ñoqapaq sapaqchasqa pachawan-
pas, chayraykum lutoyoq kananpaqqa ama chukchanta kacharinqachu
nitaqmi pachantapas llikikunqachu. 11 Amataqmi yaykunqachu ayapa
kasqanmanqa tayta-mamanña wañuruptinpas, mana chayqa manam asuy-
kuwanmanchu. 12 Santuarioymantaqa amam lloqsinqachu. Santuarioytaqa
amamá penqayman churanqachu. Payqariki ñoqapaq sapaqchasqa kanan-
paq umanman aceitewan tallisqam. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
13 Sacerdotekunapa jefenqa doncella warmitam casaranqa. 14 Amam casaranqa-
chu viuda warmitaqa otaq rakinakusqa warmitaqa otaq abusasqa warmitaqa otaq
chuchumika warmitaqa, casaraspaqa-casaranqa castamasin doncella warmillatam.
15 Chaynataqa ruranqa mirayninkunapas castamasinkunapi mana penqayman
churasqa kananpaqmi. Ñoqa Tayta Diosmi paytaqa ñoqallapaqña sapaqchani.

Sacerdote kanankupaq harkakuykunamanta

16-17 Aaronman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:
—Pipas miraynikimanta mana sano kaq runaqa manam asuyku-
wanmanchu ofrenda mikuyniyta presentawananpaqqa. 18 Manam
asuykuwanmanchu mana sano kaqkunaqa. Amamá asuykuwanqachu ñaw-
sapas, wistupas, uyanpi imam kallpisqapas otaq huknin largo makiyoqpas
otaq huknin largo chakiyoqpas 19 otaq chakin pakisqapas otaq makin pakis-
qapas 20 otaq moqo wasapas otaq moqotipas otaq mana allin qawakuqpas
otaq seqsipakuyniyoqpas otaq qarapasqayoqpas otaq runtun dañasqapas.
21 Sacerdote Aaronpa mirayninmanta pipas mana sano kaq runaqa manam
ñoqa Tayta Diosman kañasqa ofrendataqa presentamuwanmanchu, amamá
asuykuwanqachu. 22 Sacerdotekunapa presentamuwasqanku mikuytaqa mi-
kunmanmi, mikunmantaqmi ñoqallapaqña sapaqchasqa ofrendakunatapas.
23 Ichaqa chuyay-chuyay lugarmanqa amam yaykunqachu nitaqmi altarmanpas
asuykunqachu mana sano kasqanrayku. Chaynata ruraspanqa santuarioytam
penqayman churanman. Ñoqa Tayta Diosmi sacerdotekunataqa sapaqcharqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Chaynatamá Moises willarqa Aaronmanwan mirayninkunaman, willarqataqmi Israelpa llapallan mirayninmanpas.

Pikunam Tayta Diospa ofrendantaqa mikunankumanta

22 1-2 Aaronman hinaspa churinkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Qamkunaqa cuidadowanyá ruraychik Israel casta runakunapa sapaqchapuwasqan ofrendakunawanqa chaynapi Chuya Sutiyta ama penqayman churanaykichikpaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

3 —Kunanpas hinaspa hamuq punchawkunapipas miraynikichikmanta pipas mana asuykamuwananpaq hina kachkaspan Israel casta runakunapa sapaqchapuwasqan ofrendaykunaman asuykuspanqa ñawpaqniymanta chinkachisqam kanqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

4 —Chaynaqa, Aaron, pipas miraynikimanta lepra onqoywan kaspaqa otaq qeya ispaywan kaspaqa amam mikunqachu ñoqapaq sapaqchasqa kaqkunataqa, mikuspaqa-mikunqa chuyanchakuruspanñam.

—Manataqmi asuykuwanmanchu runapa ayan llachpaq runaqa otaq puñuchkaptin qari kaynimanta imapas kikillanmanta lloqsiptinqa. 5 Manataqmi asuykuwanmanchu qasqonpa puriq animal llachpaq runaqa chaynataq imawanpas millakuypaq kaq runata llachparuqpas. 6 Pipas chaykunata llachparuq runaqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu. Ñoqapaq sapaqchasqa kaqkunataqa amataqmi mikunqachu manaraq bañakuchkaspaqa. 7 Inti seqaykuptinñam asuykuwananpaq hina kanqa, chayñam mikuspaqa-mikunqa ñoqapaq sapaqchasqa kaqkunata chaykunaqa paypa mikuynin kasqanrayku. 8 Amam mikunqachu kikillanmanta wañuq animalpa aychantaqa nitaq purun animalpa wañuchisqan animalpa aychantapas. Chaykunata mikuspanqa manam asuykuwanmanchu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

9 —Chaynaqa kunasqaykunatayá kasukuchunku chaynapi ama huchallikunankupaq hinaspa chay kunasqaykunata penqayman churaspa ama wañurunankupaq. Ñoqa Tayta Diosmi paykunataqa kikiypaq sapaqchani.

10 —Amam pipas mana sacerdote kachkaspaqa mikunqachu ñoqapaq sapaqchasqa ofrendaykunataqa.

—Amam sacerdotepa samapakuqninpas nitaq llamkapakuqninpas chaytaqa mikunqachu.

11 —Sacerdotepa rantisqan sirvientenmi ichaqa mikunman ñoqapaq sapaqchasqa ofrendataqa, mikunmantaqmi sacerdotepa wasinpi naceq sirvientepas.

12 —Sacerdotepa warmi churinqa amam mikunqachu sacerdoteman qosqa ofrendamantaqa, chaynataqa ruranqa sacerdote castamanta kaqwan mana casarakusqanraykum. 13 Sichu sacerdotepa warmi churin viudayaruspan otaq rakinakusqa karuspan mana wawayoq taytanpa wasinman kutiykuspanqa mikunqam taytanpa mikunanta, chaynataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ruranqa imaynam warma kaspan mikusqanta hinam. Mana sacerdote
castamanta kaqkunaqa amamá mikunqachu chay mikuytaqa.
14 —Sichu pipas pantaruspan mikurunqa ñoqapaq sapaqchasqa mikuyta
hinaspaqa sacerdoteman sayachipuspanmi yapapunqataq pichqa parteman
rakisqapa huknin partentapas. 15 Chaynaqa Israel casta runakunapa ñoqa
Tayta Diospaq sapaqchasqanku ofrendaykunataqa amamá sacerdotekuna-
qa penqayman churanqakuchu. 16 Chaynaqa Israel casta runakuna chay
sapaqchasqa kaqkunata mikuruptinkuqa sacerdotekunam sayachinanku-
paq culpanqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaykunataqa kikiypaq sapaqchani.

Imaynatam animalkunata Tayta Diospaq wañuchinankumanta

17-18 Aaronman, churinkunaman hinaspa Israelpa llapallan mirayninku-
naman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:
—Israel casta runakunamanta otaq paykunawan *yachaq forasteroku-
namanta pipas prometekusqanta cumplispan otaq voluntadninmanta lliw
kañana ofrendanta presentamuwaspanqa 19 chaskisqa kananpaqmi sano orqo
animalta presentamuwanqa, manam imananchu torota kaspapas otaq carne-
rota kaspapas otaq chivatota kaspapas. 20 Ichaqa amam presentawanqachu
mana sano kaq animaltaqa. Chayna kaptinqa manam chaskisqaykichichu.
21 —Ñoqa Tayta Dioswan allinlla kasqanmanta pipas prometekusqan ofren-
data presentawaqniyqa otaq voluntadninmanta ofrendan presentawaqniyqa
ofrecewanqa sano torotam otaq sano carnerotam, chaskisqa kananpaqqa sano
animalmi kanan. 22 Ñoqa Tayta Diosmanqa amamá ofrecemuwanqakuchu ñawsa
animaltaqa, chakin pakisqa animaltaqa, imanpas qorusqa animaltaqa, qeyapa-
kuq animaltaqa, seqsipakuyniyoq animaltaqa nitaq qarapakuchkaq animaltaqa.
Altarpipas chaykunataqa amamá kañapuwanqachu ofrendakunata hinaqa.
23 Voluntad ofrendayki kaptinmi ichaqa ofrecewankiman chullan chaki torotapas
otaq carnerotapas. Ichaqa prometekusqayki kaptinqa manam chaskisqaykichu.
24 Amataqmi ofrecemuwankichikchu dañasqa runtuyoq animalkunataqa otaq
llapisqa runtuyoq animalkunataqa otaq chutasqa runtuyoq animalkunataqa
otaq capasqa animalkunataqa. Nacionnikichikpiqa amamá chaynataqa ruran-
kichikchu. 25 Amataqmi forastero runakunamantapas chaskinkichikchu chayna
animalkunataqa Diosnikichikpa mikuynin kananpaq, chaykunataqa mana sano
animalkuna kasqanraykum mana chaskisqaykichikchu.

Diosman ofrecesqa animalkunataqa imaynatam wañuchinankumanta

26 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
27 —Vacapa otaq ovejapa otaq cabrapa naceruq uñachanqa qanchis
punchawraqmi mamanwan kanqa, pusaq punchawmantañam ichaqa
ñoqa Tayta Diosman presentaspa kañapuwankichikman.
28 —Amam vacatapas nitaq ovejatapas uñantintaqa chay punchawllaqa
wañuchinkichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29—Ñoqa Tayta Diosman graciasta qonaykichikpaq animalta wañuchispaqa
chaskinaypaq hinam rurankichik. 30Chay punchawllapi mikuruspam ama puchu-
chinkichikchu paqarinnintin punchawpaqqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
31Kasukuspayá cumpliychik kamachikuyniykunata. Ñoqa Tayta Diosmi
chaynata nini.
32—Chuya sutiytaqa amam penqayman churankichikchu chayna-
pim Israelpa mirayninkunapi chuya kasqayta yachankichik. Ñoqa Tayta
Diosmi chaynata nini. 33Ñoqam Egipto nacionmanta horqomurqaykichik
Diosnikichik kanaypaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Fiesta punchawkunamanta
(Núm 28:16-25)

23 1-2Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios
nirqa kaynata:
—Ñoqa Tayta Diospaq sapaqchaspa fiestaykunata ruranaykichikpaqmi
runakunata qayankichik.
3—Soqta punchaw llamkaspam qanchis kaq punchawpiqa samanki-
chik, chay punchawpiqa ñoqallapaqñam huñunakunkichik. Amam chay
punchawpiqa llamkankichikchu. Chay punchawqa ñoqa Tayta Diospaq
samana punchawmi kanqa maypiña *yachaptikichikpas.
4—Ñoqa Tayta Diospaq chay fiestakunata ruraspaqa qayanakunkichik-
mi ñoqallapaqña sapaqchasqa huñunakuykunaman.
5—Punta kaq killapa chunka tawayoq punchawninpim inti seqaykuy-
taña ñoqa Tayta Diospaq rurankichik Pascua sutiyoq fiestata.
6—Chay killapa chunka pichqayoq punchawninpiñataqmi ñoqa Tayta Diospaq
Mana Qonchuyoq Tanta Mikuna Fiestata rurankichik. Qanchis punchawmi mi-
kunkichik mana qonchuyoq tantata. 7Chay semanapa punta kaq punchawninpim
ñoqallapaqña huñunakuyman qayankichik. Chay punchawpiqa amam imapipas
llamkankichikchu. 8Qanchis punchawmi Tayta Diosman presentamuwankichik
kañasqa ofrendata. Chay qanchis kaq punchawpiñataqmi ñoqallapaqña huñuna-
kuyman qayankichik. Chay punchawpiqa amam llamkankichikchu imapipas.

Cosecha Qallariy Fiestamanta
(Núm 28:26-31)

9-10Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Chay qonay allpaman chayaruspaykichik cosechata ruraspaqa punta kaq gavi-
llatam apamunkichik sacerdoteman. 11Hinaptinmi qamkunamanta chaskinaypaq
sacerdoteñataq chay gavillata kuyuchinqa ñoqa Tayta Diospa qayllaypi, chaytaqa
ruranqa chay samana punchawpa paqarinnintintam. 12Chay gavilla presenta-
muwasqaykichik punchawtaqmi huk watayoq sano carnerotapas ñoqa Tayta
Diospaq lliwta kañapuwankichik. 13Apamuwankichiktaqmi aceitewan chapusqa
tawa kilo parten harinatapas chaynapi ñoqapaq miski asnaq ofrenda kananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tallinapaq ofrendatapas apamuwankichiktaqmi huk litro vinota. 14 Amaraqmi
mikunkichikchu tantantapas nitaq hamkatapas nitaq llullu kawsaytapas ñoqaman
ofrendaykichikta apamunaykichik punchawkama. Kayqa wiña-wiñaypaq decre-
tom llapallan miraynikichikpaq maypiña *yachaptikichikpas.
15 —Gavilla ofrenda presentawasqaykichik punchawmanta qallarispam otaq
samana punchawpa paqarinnintinmanta qallarispam yupankichik qanchis
semanatapuni. 16 Hinaptinmi samana punchawpa paqarinnintin punchawwan
pichqa chunka punchaw kanqa. Chaymantañam ñoqaman presentamuwanki-
chik mosoq kawsaykunamanta ofrendaykichikta. 17 Kuyuchisqa ofrendapaqmi
wasikichikmanta apamunkichik tawa kilo parten harinamanta qonchuyoq
masarasqa iskay tantata. Chay ofrendaqa kanqa punta rurukunamanta ñoqa
Tayta Diospaq ofrendam. 18 Tantakunatawan kuskatam apamuwankichik huk
watayoq qanchis sano carnerokunata, huk malta torota chaynataq iskay car-
nerotapas ñoqapaq lliw kañasqa kanankupaq. Chaykunaqa kanqa ñoqa Tayta
Diospaq miski asnaq kañasqa ofrendam. Chaykunawan kuskatataqmi apamu-
wankichik kawsaykunamanta ofrendatapas chaynataq vinotapas.
19 —Wañuchipuwankichiktaqmi chivatotapas huchaykichik
pampachasqa kananpaq. Ofrecewankichiktaqmi ñoqawan allinlla kas-
qaykichikmanta watayoq iskay carnerotapas. 20 Chay animalkunatam
ñoqa Tayta Diospa ñawpaqniypi sacerdote kuyuchispan presentamuwan-
qa punta rurukunamanta tantayoqta chaynataq chay iskay carneroyoqta.
Chaykunaqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum sacerdotepaq kanqa.
21 —Chay punchawpipunim ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik.
Amam imapipas llamkankichikchu. Wiña-wiñaypaq decretom kanqa lla-
pallan miraynikichikpaq maypiña *yachaptikichikpas.
22 —Chakraykichikpi rutuspaykichikqa amam kuchun-kuchunqa rutun-
kichikchu nitaqmi puchuqkunatapas pallapankichikchu. Chaykunataqa
wakchakunapaqwan forasterokunapaqmi saqenkichik. Ñoqaqa yupay-
chasqaykichik Tayta Diosmi kani.

Cornetillakunapa Waqanan Fiestamanta
(Núm 29:1-6)

23-24 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:
—Qanchis kaq killapa punta kaq punchawninqa samana punchawmi kanqa.
Chay punchawqa yuyarinaykichikpaqmi cornetillakunata tocaspa sapaqchasqa
huñunakuyniyta rurankichik. 25 Chay punchawpiqa ñoqamanmi presentamu-
wankichik kañasqa ofrendata. Amataqmi imapipas llamkankichikchu.

Hucha Pampachana Punchawmanta
(Núm 29:7-11)

26 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27—Qanchis kaq killapa chunka punchawninpim huchaykichik pampachanay punchaw kanqa. Chay punchawpiqa ñoqallapaqña huñunakuyta ruraspam ayunankichik hinaspam kañasqa ofrendata presentamuwankichik. 28 Amam chay punchawpiqa imapipas llamkankichikchu. Chay punchawqariki Hucha Pampachana Punchawmi. Chay punchawpim yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Dios huchaykichikta pampachasaq. 29 Pipas chay punchawpi mana ayunaqqa runamasinkunamantam chinkachisqa kanqa. 30 Pitapas chay punchawpi llamkaqtaqa runamasinkunamantam chinkarachisaq.

31—Chay punchawpiqa amamá imapipas llamkankichikchu. Kayqa wiña-wiñaypaq decretom kanqa llapallan miraynikichikpaq maypiña *yachaptikichikpas. 32 Qamkunaqa samaspam ayunankichik chay killapa isqon kaq punchawpa tardenmanta paqarinnintin punchawpa tardenkama.

Ramada Ruray Fiestamanta
(Núm 29:12-40)

33-34 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

—Chay qanchis kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpim ñoqa Tayta Diospaq kanqa hatun fiesta, chay fiestaqa kanqa qanchis punchawmi. 35 Punta kaq punchawpim qayanakunkichik ñoqallapaqña sapaqchasqa huñunakuyman, chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu. 36 Chay qanchisnintin punchawpunim presentamuwankichik ñoqa Tayta Diosman kañasqa ofrendakunata. Pusaq kaq punchawpiñataqmi ñoqallapaqña sapaqchasqa huñunakuyman qayaspa presentamuwankichik kañasqa ofrendata. Chay punchawpiqa fiestay kasqanraykum ama llamkankichikchu.

37—Chay punchawkunapimá fiestakunata ñoqa Tayta Diospaq rurankichik. Chay fiestakunapiqa ñoqallapaqña sapaqchasqa huñunakuykunamanmi qayanakunkichik. Chaypim ñoqa Tayta Diosman presentawankichik lliw kañana ofrendakunata, kawsaykunamanta ofrendakunata chaynataq wakin wañuchisqa ofrendakunatapas. Chaykunataqa rurankichik tupamusqanman hinam. 38 Chay ofrendakunata presentawachkaspapas samana punchawpi presentawanaykichik ofrendakunataqa presentawankichikmi. Presentawankichiktaqmi regalokunatapas, prometekuwasqaykichik ofrendakunatapas otaq voluntad ofrendaykichiktapas.

39 Chay qanchis kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpim cosechaykichiktapas lliw huñuruspaña, ñoqa Tayta Diospaq rurankichik hatun fiestata qanchis punchaw. Punta kaq punchawmi kanqa samana punchaw, samana punchawtaqmi kanqa pusaq kaq punchawpas. 40 Punta kaq punchawmi pallamunkichik allinnin sachakunapa rurunta, kuchumunkichiktaqmi palmerakunapa kallmankunatapas, llaqesapallaña sachakunapa kallmankunatapas chaynataq mayu patankunapi saucekunapa kallmankunatapas hinaspam qanchis punchawpuni kusikunkichik yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospa qayllaypi. 41 Watan-watanmi isqon kaq ki-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llapi chay hatun fiestata ñoqapaq qanchis punchaw rurankichik. Wiña-wiñaypaq decretom kanqa llapallan miraynikichikpaq. 42 Chay ramadakunapim *yachankichik qanchis punchaw Israelpa llapallan mirayninkuna. 43 Chaynapim qepa wiñay miraynikichikkuna yachanqaku abuelonkunata Egiptomanta horqomuspay ramadakunapi kawsachisqayta. Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.

44 Chaynatam Moises willarqa Israelpa mirayninkunaman Tayta Diospaq hatun fiestakunata ruranankupaq.

Mecherokunapaq aceitemanta
(Éxo 27:20-21)

24 1 Tayta Diosmi Moisesta kaynata nirqa:

2 —Israelpa mirayninkunatayá kamachiy aceitunasmanta allinnin aceiteta apamusunaykipaq, chaywanmi mecherokuna mana wañuq ratanqa. 3 Mecherokunata Aaron alistaykuptinmi tukuy tuta ratanqa Ñoqa Tayta Diospa qayllaypi, chayqa ratanqa baulpa kanan cuarto rakinaq telapa hawa lawninpim. Kay decretoqa kanqa wiña-wiñaypaqmi llapallan miraynikichikkunapaq. 4 Qori-puromanta candeleropim mecherokunataqa mana wañuqta ratachinqa chaynapi ñoqa Tayta Diospa qayllaypi achkinanpaq.

Tayta Diospa qayllanpi tantamanta

5 —Allinnin harinamantam rurankichik chunka iskayniyoq tantakunata. Chay tantakunaqa sapakamam kanqa tawa kilo parten harinamanta. 6 Hinaspam churanki soqtatakama iskay monton patanasqata, chaynataqa churanki qori-puromanta mesapa hawanpim ñoqa Tayta Diospa qayllaypi. 7 Sapa monton tantapa hawanmanñataqmi churanki inciensota hinaptinmi tantapa rantinpi chay incienso kanqa ñoqa Tayta Diospaq kañasqa ofrenda. 8 Chaytaqa sapa samana punchawmi mana tukuyta churanki ñoqa Tayta Diospa qayllaypi Israelpa mirayninkunawan wiña-wiñaypaq contrato kasqanrayku. 9 Chay tantakunaqa kanqa Aaronpaqwan churinkunapaqmi. Paykunam mikunqaku ñoqapaq sapaqchasqa sitiopi. Ñoqa Tayta Diospaq kañanaykichik ofrendakunamantapas aswanraqmi kay ofrendaqa ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa.

Diosta mana respetaqkunapaq castigomanta

10-11 Israelpa mirayninkuna ukupim karqa huk runa. Paymi karqa Israel castamanta kaq warmipa wawan, taytanñataqmi karqa Egipto lawmanta kaq. Mamanpa sutinmi karqa Selomit, chay Selomit sutiyoq warmiqa karqa Dibripa churinmi, Dibriñataqmi karqa Dan ayllumanta kaq. Chay Selomitpa wawan runam campamentopi churanakurqa Israel castamanta kaq runawan. Chayna churanakusqankupim chay Selomitpa wawan runa Tayta Diospa sutinta yanqachaspan ñakarqa hinaptinmi chay ñakaq runata Moisesman pusarqaku. 12 Carcelman wichqaruspankum suyarqaku Tayta Diospa imam nisqanta ruranankupaq. 13 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 —Horqonkim chay ñakaqniyta campamentomanta hawaman hinaptinmi llapallan uyariqninkuna paypa umanman makinkuta churanqaku hinaptinmi llapallan huñunasqa runakuna rumiwan chamqaparunqaku.
15 Chaymantam Israelpa mirayninkunata ninki: Pipas Diosnikichikpa sutiyta ñakaqniyqa castigasqam kanqa. 16 Forastero kaqpas otaq qamkuna ukupi kaqpas ñoqa Tayta Diospa sutiyta ñakaq runaqa wañuchisqam kanqa, paytaqa huñunasqa llapallan runakunam rumiwan choqaparunqaku.
17 —Pipas runamasinta wañurachispaqa wañuchisqam kanqa.
18 —Pipas animalta wañurachispaqa dueñonmanmi hina chayna animalta sayachipunqa.
19 —Pipas runamasinpa cuerponpi imantapas dañaruspanqa paypas cuerponpim dañasqanman hina dañasqa kanqa. 20 Runapa cuerponpi imanpas pakiqtaqa paytapas chaynallatam pakirunqaku, ñawinta horqoruptinqa paypatapas ñawintam horqorunqaku, kirunta wichirachiptinqa paypatapas kiruntam wichirachinqaku, runamasinpa cuerponta dañasqanman hinam chay runapas cuerponpi dañasqa kanqa.
21 —Pipatapas animalninta wañurachispaqa sayachipunqam. Runata wañurachiptinmi ichaqa paytapas wañurachinqaku.
22 —Hina chayna sentenciallam kanqa forasteropaqpas chaynataq hinapi naceqpaqpas. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.
23 Moisesmi Israelpa mirayninkunata kamachirqa hinaptinmi paykunañataq chay ñakaq runata horqorurqaku campamentomanta hawaman hinaspam rumiwan choqaparurqaku. Chaynatam rurarqaku Israelpa mirayninkuna Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

Mana tarpuna watamantawan chakra kutichina watamanta

25 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios Sinai Orqopi kaynata nirqa:
—Qonay allpaman yaykuspaqa ñoqa Tayta Diospaqmi chay allpata samachinkichik. 3 Soqta watam chakrapiqa tarpunkichik. Soqta watataqmi uvas plantaykichikkunatapas kallmankichik hinaspam cosechankichik. 4 Qanchis kaq watapim ichaqa chay chakraqa ñoqa Tayta Diospaq samanqa. Chay watapiqa amam tarpunkichikchu amataqmi uvas plantakunatapas kallmapankichikchu. 5 Qanchis kaq watapi kikillanmanta wiñamuq kawsaykunataqa amam rutunkichikchu, uvas huertaykichikpi ruruq uvastapas amam pallankichikchu. Chay wataqa kanqa chakraykichikpa samanan watam. 6 Samasqan watapi chay allpapa rurunkunaqa haypanqam mikunaykichikpaq, haypanqataqmi sirvientikichikkunapaqpas, llamkapakuq runakunapaqpas chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunapaqpas. 7 Haypanqataqmi animalnikikunapa mikunanpaqpas chaynataq purun animalkuna mikunanpaqpas. Allpaykipi kikillanmanta imapas qespiqqa mikunapaqmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8—Yupankim qanchis kutikama qanchis watakunata, chaymi kanqa tawa
chunka isqonniyoq watakuna. 9Qanchis kaq killapa chunka punchawninpim otaq
Hucha Pampachana Punchawpim cornetata tocankichik. Chaytaqa rurankichik
enteron nacionnikichikpim. 10Pichqa chunka wata kaqtam ñoqapaq sapaqchan-
kichik. Chay wataqa kanqa libre kacharina watam naciopi *yachaq llapallan
runakunapaq. Chay wataqa kanqa Jubileo Watam. Chay watapiqa sapakamam
kutikunkichik chakraykichikman chaynataq familiaykichikmanpas. 11Chay pich-
qa chunka wataqa kanqa qamkunapaqmi Jubileo Wata, chay watapiqa amam
tarpunkichikchu nitaqmi cosechankichikchu kikillanmanta wiñaq kawsayku-
nataqa. Amataqmi pallankichikchu mana kallmapasqa uvaskunapa ruruntapas.
12Chay wataqariki Jubileo Watam, chaynaqa ñoqapaq sapaqchasqa watapaqmi
hapinkichik. Chakrapi kikillanmanta qespiqkunataqa mikunkichikmá.

13—Chay Jubileo Watapiqa sapakamam mosoqmanta dueñochakunki-
chik chakraykichikta. 14Pipas chakranta rantikuspaqa otaq rantispanqa
amam engañanqachu runamasinta. 15Chay chakra rantiq runaqa pagan-
qa Jubileo Watamanta yupaspam, chaynataqmi rantikuqninpas mañanqa
precionta haykataraqmi cosecha qespinanta yupaykuspa. 16Achka wa-
taraq cosecha qespinan kaptinqa chakrapa precionmi achka kanqa. Pisi
watakunallaña tarpunanpaq kaptinqa precionpas menosllañam kanqa.
Chakrapa precionqa kanqa hayka cosecha horqona kasqanman hinam.

17—Amam runamasikitaqa engañankichu aswanqa Diosnikichik-
tam respetawankichik. Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi
kani. 18Cumpliychik decretoykunata, kasukuychik reglamentoykuna-
ta. Chaykunata cumplispaqa qonay allpapim hawkalla kawsakunkichik.
19Allpaykichikmi rurunqa hinaptinmi qamkuna mikunkichik saksanayki-
chikkama. Hinaptinmi chay allpapi hawkalla kawsakunkichik.

20—Ichapas niwaqchik: “Qanchis kaq watapi mana tarpuchkaspaqa
nitaq imatapas cosechachkaspaqa ¿imatataq mikusaqku?” nispa. 21Chay
soqta kaq watapiqa ñoqam bendecisqaykichik hinaptinmi kimsa watapaq-
ña haypaqta cosechankichik. 22Soqta kaq watapi cosechasqaykichiktam
mikunkichik pusaq kaq watapi tarpunaykichikkama. Chay waqaychas-
qaykichiktamá mikunkichik isqon kaq watapi cosecha chayamunankama.

23—Allpataqa amam wiñaypaqqa *rantikunkichikchu. Allpaqa ño-
qapam. Qamkunaqa forastero otaq samapakuqniy hinallam kankichik.
24Llapallan dueñoyasqayki chakrakunata pipas reclamakuptinqa dere-
chotam qonkichik reclamakunanpaq.

25—Sichu castamasiki wakchayaruspan *rantikurusunki huk kaqnin chakranta
hinaptinqa huk kaqnin ayllunmi pagaspan chay wakcha runapaq reclamapunqa.

26—Sichu chay *rantikuq runapa mana kanqachu piyninpas chay allpan recla-
mananpaq hinaptinqa kikinñam huñusqan qollqewan reclamakunqa. 27Chayna
kaptinqa rantikusqan watamanta qallarispam yupanqa hayka watañam pasa-
rusqanta hinaspam faltaq watakunapi cosechananta tanteaykuspan pagapunqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaspañam chay chakrantaqa kutichikunqa. 28 Aswanqa chay chakranta kutichikunanpaq qollqeta mana tariptinqa chay chakram quedanqa rantiqninpa makinpi, chaynaqa kanqa Jubileo Wata chayamunankamam. Chay watapiñam chay chakraqa kacharisqa kanqa ñawpaq kaq dueñonman kutinanpaq.

29 —Sichu pipas *rantikurunqa murallasqa llaqta ukupi wasita hinaptinqa huk watapunim plazo kanqa kutichikunanpaq. Wata pasaruptinqa manañam kutichinmanñachu. 30 Chay watantinpuni mana kutichikuptinqa chay wasim quedanqa rantiqninpa makinpiña chaynataq mirayninkunapa makinpiña wiñaypaq. Manam kutichikunmanñachu Jubileo Watapipas. 31 Mana murallasqa llaqtakunapi wasikunam ichaqa kanqa chakrakuna hina. Chay wasikunaqa reclamanapaq derechoyoqmi kanqa chaynataqmi Jubileo Watapipas kutichipusqataq kanman.

32 —Leviy castakunapa *yachasqan llaqtankupi *rantikusqa wasinkutam ichaqa ima tiempopipas reclamanmanku. 33 Leviy casta runa chay wasita reclamaspaqa Jubileo Wata chayaramuptinmi yachasqan wasimanta lloqsiruspan rinqa wasinpa kasqan llaqtaman. Israelpa mirayninkuna ukupiqa Leviy castapa kapuqninqa llaqtankupi kaq wasillankum. 34 Leviy castakunapa llaqtankupa muyuriqninpi echaderonkutapas manam *rantikunmankuchu. Chaykunaqa wiñaypaqmi paykunapaq kanqa.

35 —Sichu castamasiki wakchayaruspan qamkuna ukupi mana yanapaqniyoqña rikuriruptinqa paytam yanapaykunki. Forastero otaq samapakuq hinañam payqa wasikipi kawsanqa. 36 Chay wakcha runamantaqa amam ima interestapas chaskinkichu aswanqa ñoqa Diosnikitam respetawanki. Chay castamasikiqa wasikipimá yachanqa. 37 Amam qollqekitapas prestankichu miraynillanpaqqa, amataqmi mikuytapas qonkichu imapas interesllanpaqqa. 38 Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosmi horqomurqaykichik Egipto nacionmanta Canaan allpata qonaypaq hinaspa Diosnikichik kanaypaq.

39 —Sichu castamasiki wakchayaruspan kikintapas qanman *rantikurusuptikiqa amam paywan servichikunkichu sirvientewan hinaqa. 40 Llamkapakuqta otaq samapakuqta hinallam paywanqa ruranki. Jubileo Wata chayamunankamallam payqa llamkapakusunki. 41 Chay watapiñam libre lloqsikunqa churinkunapiwan, payqa kutikunqa castankunapa kasqanmanmi chaynataq abuelonkunapa herencia chakranmanmi. 42 Paykunaqa Egipto nacionmanta horqomusqay serviqniykunam, sirviente hinaqa manam *rantikusqaqa kanmankuchu. 43 Ama ñakarichispallam paykunawanqa servichikunki. Ñoqa Diosnikitam respetawanki.

44 —Sirvienteyoq otaq sirvientayoq kayta munaspaykiqa muyuriqniki nacionkunamantam rantinki. 45 Rantiwaqchiktaqmi qamkunawan *yachaq forasterokunatapas chaynataq nacionnikichikpi paykunapa ayllunmanta naceqkunatapas chaynapi qamkunapaqña kanapaq. 46 Chay sirvientekunatam herenciata hina churikichikkunaman saqenkichik hinaspam paykunawan tukuy tiempo servichikunkichik. Castamasikichik Israelpa mirayninkunawanmi ichaqa ama ñakarichispalla servichikunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

47—Sichu qanwan *yachaq forastero apuyarunman hinaptin paywan yachaq huk kaqnin castamasikiñataq wakchayarullanman hinaspañataq sirviente kananpaqña kikinta *rantikurunman chay qanwan yachaq forastero runaman otaq chay forasteropa ayllunman 48 hinaptinqa rantikusqaña kachkaptinpas payqa derechoyoqmi reclamasqa kananpaq. Paytaqa huk kaqnin ayllunmi reclamanman. 49 Chay reclamaqninqa kanmanmi tionpas otaq primonpas otaq huk kaqnin familianpas. Qollqen kaptinqa kikillanpas reclamakunmanmi. 50 Haykatam pagapunanpaqmi rantiqnin runawan tanteanakunqa kikinta *rantikurusqan watamanta qallarispan Jubileo Watakama. Haykam paganqa kanqa hayka watañam servisqan watakunaman hinam. Jubileo Wataman chayananpaq faltaqraq watakunamantam paganqa llamkapakuqpa sapa punchaw ganasqanta hina. 51 Sichu faltanqa achka wataraq libre kanan Jubileo Watapaq hinaptinqa chayman hinam qollqenta kutichipunqa rantiqnin runaman. 52 Sichu faltanqa pisi watakunallaña Jubileo Watapaq hinaptinqa reclamasqa kananpaqmi tanteaykuspan kutichipunqa qollqenta chay rantiqnin runaman. 53 Chay sirviente runaqa watan-watan llamkapakuq hinallam kanqa. Chay sirviententa rantiqnin ñakarichinantaqa amam permitinkichikchu.

54—Pi sirvientepas chayna formakunapi mana reclamasqa kaspaqa Jubileo Wata chayaramuptinñam libre lloqsikunqa churinkunapiwan kuska. 55 Israel casta runakunaqariki sirvienteykunam, paykunataqa sirvientey kasqanraykum Egipto nacionmanta horqomurqani. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

Kasukuqkunataqa Dios favorecesqanmanta
(Deu 7:12-24. 28:1-14)

26 1—Amam taytacha-mamachakunataqa rurankichikchu nitaq chayman rikchakuqtapas. Amataqmi sayachinkichikchu rumimanta pilarkunatapas nitaq rumimanta tallasqa taytachakunatapas. Chaykunapa qayllanpiqa amataqmi qonqorakunkichikchu. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

2—Samankichikpunim samana punchawniykunapiqa hinaspam respetankichiktaq santuarioytapas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

3—Sichu decretoykunaman hina kawsaspa kamachikuyniykunatapas kasukuptikichikqa 4 ñoqam parachimusaq tiempollanpi hinaptinmi chakraykichikpi kawsaynikichikpas qespinqa, rurunqataqmi fruta sachaykichikkunapas. 5 Kawsaykuna cosechasqaykichikpas haypanqam uvas pallaykama, uvas pallaynikichikñataqmi haypanqa tarpuykama hinaptinmi mikunkichik saksanaykichikkama, allpaykichikpipas hawkallam *yachakunkichik. 6 Ñoqaqa nacionnikichikpim hawka kawsakuyta qosqaykichik hinaptinmi puñuspapas puñukunkichik mana pipa manchachisqan. Nacionnikichikmantaqa chinkachisaqtaqmi manchakuypaq monte animalkunatapas, manañam guerrapas chaypiqa kanqachu. 7 Qatikacharunkichikmi enemigoykichikkunatapas hinaspam wañuchinkichik guerrawan. 8 Pichqallam qamkunaqa qatikacharunkichik pachak enemigoykichikta. Pachakñataqmi qatikacharunkichik chunka waran-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qata. Chaynatam enemigoykichiktaqa wañuchinkichik guerrawan. 9 Ñoqam
yanapasqaykichik hinaspam mirachisqaykichik achka-achkallaña kanaykichikkama. Chaynapim qamkunawan contratoytapas cumplisaq. 10 Ñawpaq
watapi kawsaykuna churasqaykichiktam mikunkichik. Chay ñawpaq kawsaykunata horqospaykim mosoq kawsaykunataña waqaychanki.
11 —Qamkunawan *yachaspaymi manaña millakusqaykichikchu. 12 Qamkunapa chawpikichikpi purispaymi Diosnikichik kasaq, qamkunañataqmi kankichik
ñoqapa runaykuna. 13 Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosmi horqomurqaykichik Egipto nacionmanta manaña paykunapa sirvienten kanaykichikpaq. Yugota
pakipachkaq hinam sirviente kasqaykichikmanta libramurqaykichik hinaspam
uma hoqarisqataña purichirqaykichik libre kasqaykichikrayku.

Mana kasukuqkunapa contranpi Diospa rimasqanmanta
(Deu 28:15-68)

14 —Sichu mana kasuwaspaykichik kamachisqaykunata mana cumpliptikichikqa 15 chaynataq decretoykunatapas qepanchakuspa reglamentoykunatapas
cheqniptikichikqa chaynataq kamachisqaykunatapas mana cumplinaykichikpaq contrato rurasqaytapas mana cumpliptikichikqa 16 ñoqapas qamkuna
ukupim rikurirachisaq manchapakuyta, wañuchikuq onqoykunata, calenturata,
ñawi onqoyta chaynataq eqoyayta. Chaynaqa yanqapaqmi tarpunkichikpas,
tarpusqaykichiktapas enemigoykichikmi mikukunqa. 17 Ñoqam contraykichikpi
kasaq hinaptinmi enemigoykichikpas vencesunkichik. Cheqnisuqnikichik runakunam munaychakusunkichik, mana pipapas qatikachasqantaqmi ayqenkichik.
18 —Chaykunawanpas mana kasuwaptikichikqa ñoqapas castigasqaykichikmi qanchis kutikama huchaykichikkunamanta. 19 Rumi sonqo kaspa orgulloso
kaynikichiktapas yanqacharusaqmi. Cielokunapas fierro hinaña rikuriruptinmi
mana parachimusaqchu, chaynapim allpaykichikpas bronce hinaña rikurirunqa.
20 Yanqam kallpapas ususqa llamkankichik. Chakraykichikpiqa manam imapas
qespinqachu nitaqmi lliw nacionnikichikpi fruta sachaykichikkunapas rurunqachu.
21 —Chaywanpas contraypi kaspa mana kasuwaptikichikqa ñoqapas
huchallikusqaykichikman hinam castigasqaykichik qanchis kutikama. 22 Kachaykamusaqtaqmi manchakuypaq monte animalkunatapas hinaptinmi
churi-wawaykichikkunata pasaypaqta tukurunqa, animalnikichikkunatapas tukurunqam. Chaynapim aschallaña rikuriruptikichik ñannikichikpas chunnirunqaña.
23 —Chay castigokunawan mana wanakuspa hinalla contraypi kaptikichikqa 24 ñoqapas contraykichikpim kasaq hinaspam castigasqaykichik
huchaykichikmanta aswan qanchis kutikamaraq. 25 Contratoy mana
kasusqaykichikmantam guerrawan castigasqaykichik. Guerramanta llaqtaykichikman ayqeptikichikpas peste onqoytam kachaykamusqaykichik.
Qamkunaqa enemigoykichikkunaman entregasqam kankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 —Mikunaykichik kawsaykunata chinkarachiptiymi chunka warmikuna chulla hornollapi tantata ruraspanku medisqallata qosunkichik, ichaqa manam saksankichikchu.
27 —Chaykunawanpas mana kasuwaspa contraypi kaptikichikqa 28 ñoqapas contraykichikpi piñakuspaymi castigasqaykichik huchaykichikmanta aswan qanchis kutikamaraq. 29 Hinaptinmi mikunkichik churi-wawaykichikkunatañа. 30 Capillaykichikkunatapas tuñirachisaqmi, pakiparusaqtaqmi incienso kañana altarnikichikkunatapas. Qamkunata cheqnisqayraykum ayaykichikkunatapas montosaq mana kawsaq taytacha-mamachaykichikkunapa hawanman. 31 Llaqtaykichikkunatam purmachisaq, tuñichisaqtaqmi santuarioykichikkunatapas. Manañam gustoypaqñachu kanqa miski asnaq ofrendaykichikkunapas.
32 —Purmarachisaqmi nacionnikichikta hinaptinmi admirasqallaña qawanqaku chaypi *yachananpaq hamuq enemigoykikunapas. 33 Qamkunatam cheqerachisqaykichik huklaw nacionkunaman hinaspam qatikachachisqaykichik guerrawan. Nacionnikichikmi chunninqa, purmarunqataqmi llaqtaykichikkunapas. 34 Allpaykichikpas tukuy tiempo purmasqan watakunam samakunqa, samakunqaqa enemigoykichikkunapa nacionninpi kamunaykichikkamam. Chay allpakunaqa samakunqa mana samasqan watakunamantam. 35 Chay allpapiraq *yachaspaykichik mana samachisqaykichikmantam chay allpaqa samakunqa chay purmasqan tukuy watakuna.
36 —Qamkunamanta puchuqkuna enemigonkupa allpanpi kaptinkum sonqonkuman churasaq manchakuyta hinaptinmi sachapa rapin wichiykuptillanpas ayqenqaku. Guerramanta ayqechkaq hina ayqespankum mana pipas qatichkaptillan urmanqaku. 37 Mana pipas qatikachachkaptillanmi guerramanta lluptichkaq hina kallpaspanku qonqayta tanqanakuykunqaku. Manam mayqanninkupas enemigonpa qayllanpiqa defiendekuyta atinqakuchu.
38 Huklaw nacionkunapim wañunkichik, enemigoykichikpa nacionninmi mikuypaq-mikurusunkichik. 39 Enemigoykichikpa nacionninpi qamkunamanta puchuqkunapas mana allin rurasqankuraykum ismuypaq-ismurunqaku, abuelonkupa mana allin rurasqankuraykum paykuna hina ismuypaq-ismurunqaku.
40 —Mana allin rurasqankumanta chaynataq abuelonkupa mana allin rurasqankumanta reqsikuptinkupas chaynataq traicionawasqankuta hinaspa contraypi kasqankuta reqsikuptinkupas 41 paykunapa contrankupi kaspaymi enemigonkupa nacionninman pusarachisaq. Chaypim rumi sonqo kayninkupas llampuyamunqa, chaypitaqmi mana allinlla rurasqankumantapas paganqaku. 42 Hinaptinñam yuyarisaq Jacobwan, Isaacwan, Abrahanwan contrato rurasqayta. Yuyarisaqtaqmi allpamantapas. 43 Chay allpaqa paykunapa saqerusqanña kaspam purmaspan chayraq samaykunqa. Paykunaqa mana allin rurasqankumantam paganqaku. Paykunaqariki reglamentoykunatapas despreciaspankum decretoykunatapas millakurqakutaq.
44 —Chaywanpas enemigonkupa allpanpi kaptinkupas manam ñoqaqa wischupakusaqchu nitaqmi puchukarachinaypaq hinaqa millakusaqchu. Manamá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunawan contrato rurasqaytaqa yanqachasaqchu. Ñoqaqariki paykunapa yupaychasqan Tayta Diosmi kani. 45 Aswanqa paykunapa favorninpi ñawpaq contrato rurasqaytam yuyarisaq. Chay contratotaqa rurarqani paykunapa Diosnin kanaypaqmi. Nacionkunapa yachasqantam ñoqaqa Egipto nacionmanta horqomurqani paykunapa Diosnin kanaypaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

46 Kaykunam chay decretokuna, reglamentokuna hinaspa yachachikuykuna Moisesnintakama Israelpa mirayninkunaman Tayta Diospa qosqan. Tukuy chaykunataqa Moisesmanmi qorqa Sinai Orqopi.

Diosman imapas prometesqakunamanta

27 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

—Sichu pipas ñoqa Tayta Diosta serviwananpaq huk runata prometekuwaptinqa chay runapa precionta pagaspam reclamanqa. 3 Iskay chunka watayoqmanta soqta chunka watayoqkama qari kaptinqa tasankichik medio kilo masnin qollqetam santuariopi pesoman hina. 4 Warmi kaptinñataqmi tasankichik cuarto kilo masnin qollqeta. 5 Pichqa watayoqmanta iskay chunka watayoqkama qari kaptinqa tasankichik yaqa cuarto kilo qollqetam. Warmi kaptinñataqmi tasankichik tawa onza qollqeta. 6 Huk killayoq wawapaqñataqmi pichqa watankama tasankichik iskay onza qollqeta, warmi wawapaqñataqmi kanqa huk onza tumpa maschan qollqe. 7 Soqta chunka watayoqmanta hanaymanñataqmi tasankichik qari kaptinqa soqta onza qollqeta. Warmi kaptinñataqmi tasankichik tawa onza qollqeta. 8 Ichaqa chay prometekuq runa llumpay wakcha kaspan tasasqaykichikta mana pagayta atiptinqa chay prometesqa runatam sacerdoteman pusankichik hinaptinmi pay churanqa precionta prometekuqpa pagay atinanpaq hinalla.

9 —Sichu ñoqa Tayta Diosman ofrecewanaykichikpaq ofrenda animal kaptinqa chay animalmi ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. 10 Amam cambiankichu allin otaq mana allin kaptinpas, sichu chay animalta cambiarunki huk animalwan hinaptinqa iskaynin animalmi ñoqapaq sapaqchasqa kanqa.

11 —Sichu ñoqa Tayta Diosman mana ofrecewanaykichikpaq hina chay animal kaptinqa, sacerdotemanmi pusankichik chay animalta. 12 Paymi qawaspan precionta churanqa allin otaq mana allin kaptinpas. Chaynapim chay animalpa precionqa kanqa sacerdotepa churasqanman hina. 13 Chay animalta pipas reclamayta munaspaqa, chay precionmanmi yapanqa pichqa parteman rakisqapa hukninta.

14 —Pipas wasinta ñoqa Tayta Diospaqña sapaqchapuwaptinqa sacerdotem precionta churanqa allin otaq mana allin kaptinpas. Precionqa kanqa sacerdotepa churasqanman hinamá. 15 Sapaqchapuwasqan wasita pipas kutichikuyta munaspaqa chay wasipa precionmanmi yapaykunqa pichqa parteman rakisqapa hukninta hinaspam kutichikunqa.

16 —Pipas huk kaqnin herencia chakranta ñoqa Tayta Diospaq sapaqchapuwaptinqa precionmi kanqa tarpunapaq muhu yaykusqanman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chakraman pachak iskay chunkan kilo cebada yaykuptinqa valenqa medio kilo masnin qollqem. 17 Sichu pipas sapaqchapuwanqa chakranta Jubileo Watapi hinaptinqa hina medio kilo masnin qollqellam chay precionqa kanqa. 18 Aswanqa sichu Jubileo Watapa qepantaña pipas chakranta sapaqchapuwaptinqa sacerdotem precionta churanqa. Chay watamanta qallarispa Jubileo Watakama precionta churaspanmi bajanqa precionta.

19 —Sichu chay chakran sapaqchapuwaqniy reclamakuyta munanqa hinaspaqa precionmanmi yapanqa pichqa parteman rakisqapa hukninta hinaspam kutichikunqa. 20 Chay chakrapa dueñon mana reclamakuptinqa otaq huk runamanña rantikusqa kaptinqa manam reclamanmanñachu. 21 Sichu Jubileo Watapi chay chakra libre kaspaqa ñoqallapaqñam kanqa hinaptinmi sacerdoteña dueñon kanqa.

22 —Sichu pipas ñoqa Tayta Diosman rantisqan chakrata otaq mana herencian kaq chakrata sapaqchapuwaptinqa 23 sacerdotem chay chakrayoqpaq precionta churanqa Jubileo Watakama. Hinaptinmi chay chakra sapaqchapuwaqniy runaqa chay punchawpuni sacerdotepa tasasqanman hina paganqa chaynapim chay qollqeqa ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa kanqa. 24 Jubileo Watapiñam chay chakraqa kutiykunqa rantikuqnin runaman otaq chay herenciayoq runaman.

25 —Imakunapapas precion tasasqaykichikqa kanqa santuariopi pesoman hinam, chay santuariopi pesoqa yaqa media onzam.

26 —Animalkunapa punta criankunaqa punta naceq kasqanraykum ñoqa Tayta Diospaq kanqa. Chay animalkunataqa manam pipas sapaqchapuwanmanñachu. Toro kaspa otaq carnero kaspapas ñoqa Tayta Diospam. 27 Animalkunapa chay punta kaq crian mana mikuna animal kaptinqa tasasqan qollqeman pichqa parteman rakisqapa hukninta yapaspanmi reclamakunqa. Mana reclamayta atispanqa sacerdotepa tasasqan preciopim *rantikurunqa.

28 —Sichu pipas kapuqninkunamanta ñoqa Tayta Diosllapaqña rakipuwanman runata otaq animalta otaq herencia allpanta hinaspaqa chaykunataqa manam *rantikunmanchu nitaqmi reclamanmanchu, tukuy chay rakisqakunaqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqam kanqa. 29 Wañunanpaq sentenciasqa runataqa manataqmi pipas reclamanmanchu. Chay wañunanpaq rakisqa runaqa wañuchisqamá kanqa.

30 —Ñoqa Tayta Diospaqmi kanqa kawsaykuna cosechamanta diezmoqa chaynataq frutakunamanta diezmopas. Chaykunaqariki ñoqallapaqña sapaqchasqam. 31 Sichu pipas chay diezmomanta wakinta reclamayta munaspaqa reclamakunanpaqmi chaykunapa precionman yapaykunqa pichqa parteman rakisqapa hukninta.

32 —Vacamanta kaptin otaq ovejamanta kaptinpas sapa chunka animal yupasqamantam huknin kanqa ñoqa Tayta Diospaq. Chay animalkunaqa diezmo kasqanraykum ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. 33 Amam akllasqachu kanqa allin kaspapas otaq mana allin kaspapas, chay animal-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunaqa amataqmá cambiasqachu kanqa. Cambiasqa kaspaqa chay diezmo animalpas hinaspa cambianapaq qosqa animalpas iskayninmi ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. Chaynaqa mana reclamay atinañam kanqa.

34 Israelpa mirayninkunapaqmi kay kamachikuykunata Tayta Dios qorqa Moisesman Sinai Orqopi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOISESPA QELLQASQAN TAWA KAQ LIBRO

NÚMEROS

Moisesmi runakunata achka kutita yupachirqa. Puntatam yupachirqa Sinai Orqomanta manaraq lloqsichkaspa. Chay tiempopi kaq miraykuna tukuruptinñataqmi yapamanta yupachirqa Moab law allpapi otaq Jordan Mayupa hichpan intipa qespimunan lawpi. Israel runakuna yupasqa kasqanraykumá kay libroqa "Numeroswan" sutichasqa. Kay Numeros libropa willakusqanqa Exodo libropa qatiqnillanmi. Willakuntaqmi Israel runakunata chunniqpi imam sucedemusqanmantapas chaynataq Sinai Orqomanta lloqsispanku Jordan Mayupa hichpanman chayanankukama chunniqpi imakunam pasakusqanmantapas. Willakuntaqmi manaraq Jordan Mayuta chimpachkaptinku yaqa tawa chunka wata purisqankupi tukuy ima sucedekusqanmantapas.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Diospa leyninkunata chaskiruspan iskay kaq kutipi Pascua Fiesta rurasqankumanta chaynataq lloqsinankupaq alistakusqankumanta (1-9).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Sinai Orqomanta Moab runakunapa allpanman chayanankukama imakunam pasakusqanmanta (10-21).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Jordan Mayuta chimpanankupaq yachachikuykuna chaskisqankumanta. Kay librom yachachikun purisqankupi hatun sasachakuykunapi kaspanku Israel runakunapa sonqon imaynam kasqanmanta (22-36).

Achka kutitam tarikurqaku hukmanyasqa hinaspa mancharisqa Diospa chaynataq Moisespa contranpi hoqarikunankukama. Wakin kutipim paykunaqa kasukuspanku imapas allin rurayta munarqaku. Paykuna hukmanyaspa mana kasukuq kaptinkupas Diosqa manam paykunamantaqa rakikurqachu, contrato rurasqanman hinam pacienciakuspa paykunata cuidarqa. Kay libropiqa Moisestam tarinchik mana hukmanyaruq confianza sonqoyoq kasqanta. Paciencian tukunayaptinpas Diosman sonqo kayninqa hinaspa castamasinkunapaq kuyakuyninqa hina kaqllam karqa.

Israelpa mirayninkuna Sinai chunniqpi yupasqa kasqankumanta

1 1 Israelpa mirayninkuna Egipto nacionmanta lloqsiruspa iskay watamanña yaykuchkaptinkum chay watapa iskay kaq killapa qallariynin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

punchawpi Moiseswan Tayta Dios rimarqa. Sinai sutiyoq chunniqpim
asuykuna karpapi kaynata nirqa:
2—Israelpa llapallan mirayninkunatam yupankichik familiankunaman
hina hinaspa abuelonkupa castanman hina. Haykam qarikuna kasqan-
man hinam llapallanta yupankichik. 3Qanwan Aaronmi yupankichik
iskay chunka wata- yoqmanta hanayman guerrapi peleanankupaq hina
kaqkunata. 4Sapa ayllumantam huk familiapa jefen yupaysisunkichik.
5Chay yupaysisuqnikichik jefekunaqa kanqa kaykunamá:
Ruben ayllumantam kanqa Sedeurpa churin Elisur.
6Simeon ayllumantam kanqa Zurisadaipa churin Selumiel.
7Juda ayllumantam kanqa Aminadabpa churin Naason.
8Isacar ayllumantam kanqa Zuarpa churin Natanael.
9Zabulon ayllumantam kanqa Helonpa churin Eliab.
10Joseypa mirayninmantañataqmi kanqa Efrain casta Amiudpa churin
Elisama. Manases castamantañataqmi kanqa Pedasurpa churin Gamaliel.
11Benjamin ayllumantam kanqa Gedeonipa churin Abidan.
12Dan ayllumantam kanqa Amisadaipa churin Ahiezer.
13Aser ayllumantam kanqa Ocranpa churin Pagiel.
14Gad ayllumantam kanqa Deuelpa churin Eliasaf.
15Neftaliy ayllumantam kanqa Enanpa churin Ahira.
16Kaykunamá karqaku Israel ayllukunamanta huñunasqa runakunapa
akllasqan jefekuna. Paykunaqa karqaku Israelpa mirayninmanta waranqantin
runapa kamachiqninkunam. 17Diospa nombrasqan chay qarikunatamá, Moi-
seswan Aaron huñurqaku yupaysinankupaq. 18Chaymi huñurqaku Israelpa
llapallan mirayninkunata iskay kaq killapa qallariynin punchawpi. Chaynaqa
llapa runakunamá listachikurqaku familiankuman hina hinaspa abuelon-
kupa castanman hina. Qarikunam iskay chunka watayoqmanta hanayman
sutin-sutin listachikurqaku haykam kasqankuman hina. 19Tayta Diospa ka-
machisqanman hinamá Moises yuparqa paykunata Sinai sutiyoq chunniqpi.
20-21Paykunaqa yupasqa karqa familiankuman, castankuman hinas-
pa ayllunkuman hinam. Sapakamapa sutinkuta listaruspam qarikunata
iskay chunka watayoqmanta hanayman yuparqaku, paykunaqa guerra-
man lloqsinankupaqpas listom karqaku:
Ruben ayllumanta yupasqakunam karqa tawa chunka soqtayoq waran-
qa pichqa pachaknin runakuna.
22-23Simeon ayllumanta yupasqakunam karqa pichqa chunka isqonni-
yoq waranqa kimsa pachaknin runakuna.
24-25Gad ayllumanta yupasqakunam karqa tawa chunka pichqayoq wa-
ranqa soqta pachak pichqa chunkan runakuna.
26-27Juda ayllumanta yupasqakunam karqa qanchis chunka tawayoq
waranqa soqta pachaknin runakuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28-29 Isacar ayllumanta yupasqakunam karqa pichqa chunka tawayoq
waranqa soqta pachaknin runakuna.
30-31 Zabulon ayllumanta yupasqakunam karqa pichqa chunka qanchis-
niyoq waranqa tawa pachaknin runakuna.
32-33 Joseypa churinkunam karqa Efrainwan Manases. Efrain castamanta
yupasqakunam karqa tawa chunka waranqa pichqa pachaknin runakuna.
34-35 Manases castamanta yupasqakunam karqa kimsa chunka iskayni-
yoq waranqa iskay pachaknin runakuna.
36-37 Benjamin ayllumanta yupasqakunam karqa kimsa chunka pichqa-
yoq waranqa tawa pachaknin runakuna.
38-39 Dan ayllumanta yupasqakunam karqa soqta chunka iskayniyoq
waranqa qanchis pachaknin runakuna.
40-41 Aser ayllumanta yupasqakunam karqa tawa chunka kimsayoq wa-
ranqa tawa pachaknin runakuna.
42-43 Neftaliy ayllumanta yupasqakunam karqa pichqa chunka kimsa-
yoq waranqa tawa pachaknin runakuna.
44 Chay llapallan runakunamá yupasqa karqaku. Chay yupaqkunaqariki karqa
Moiseswan Aaronmi chaynataq Israel ayllukunapa chunka iskaynintin jefeku-
nam. 45 Castankuman hina Israelpa mirayninkunata guerrapi peleanankupaq
hina iskay chunka watayoqmanta hanayman yuparuptinkum 46 llapallan karqa-
ku soqta pachak kimsayoq waranqa pichqa pachak pichqa chunkan runakuna.

Leviy ayllu akllasqa kasqanmanta

47 Israel wakin ayllukunawan kuskaqa manam yupasqachu karqa Leviy
aylluqa. 48 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
49 —Israel ayllukunata yupaspaykiqa amam Leviy ayllutaqa yupankichu.
50 Paykunataqa churanki Chunkantin Kamachikuyniykuna waqaychana carpa-
manta cuentallikunanpaqmi chaynataq servicionkunamantapas hinaspa tukuy
imankunamantapas cuentallikunanpaqmi. Paykunam apanqaku *yachanay
karpataqa llapallan servicionkunatawan hinaspam nanachikunqaku. Karpa-
pa muyuriqninpitaqmi paykunaqa samanqaku. 51 Lloqsinaykichikña kaptinqa
Leviy casta runakunam chay karpata paskanqaku, samaruptikichikñataqmi
hina paykunataq chay karpata huktawan sayachinqaku. Pipas Leviy ayllumanta
mana kachkaspan karpaman asuykuq runaqa wañuchisqam kanqa. 52 Israelpa
wakin mirayninqa sapakamam samanqaku maymi campamentonkupi. Payku-
naqa tropakuna hinam maymi banderankupa kasqanpi samanqaku. 53 Leviy
aylluqa samanqa Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana karpapa muyu-
riqninpim, chaynapim ñoqa Tayta Diosqa mana piñakusaqchu Israel casta
runakunapa contranpiqa. Chaynaqa Leviy ayllu runakunamá nanachikunqaku
Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana karpamantaqa.
54 Moisesman Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hinam Israelpa mi-
rayninkuna rurarqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel runakunapa campamentonpi jefekunamanta

2 1 Tayta Diosmi Moisesman hinaspa Aaronman kaynata nirqa:
2 —Israelpa mirayninkunaqa samanqaku asuykuwanaykichik karpapa karuneq muyuriqninpim. Sapakamam samanqaku maymi banderankupa kasqanpi chaynataq ayllunkupa señalnin maymi kasqanpi.
3 —Intipa qespimunan lawpi samaqkunam kanqaku Juda sutiyoq campamento banderapa kasqanpi. Paykunaqa samanqaku tropan-tropanmi. Juda ayllu runakunapa capitanninqa Aminadab sutiyoq runapa churin Naasonmi. 4 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam qanchis chunka tawayoq waranqa soqta pachaknin runakuna. 5 Paykunapa waqtanpim samanqaku Isacar ayllu runakuna. Isacarpa mirayninkunapa capitanninqa Zuarpa churin Natanaelmi. 6 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam pichqa chunka tawayoq waranqa tawa pachaknin runakuna. 7 Paykunawan kuskataqmi samanqaku Zabulon ayllupas. Zabulonpa mirayninkunapa capitanninqa Helonpa churin Eliabmi. 8 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam pichqa chunka qanchisniyoq waranqa tawa pachaknin runakuna. 9 Chaynaqa Juda sutiyoq campamentoqa yupasqaykichikman hinam kachkanku pachak pusaq chunkan soqtayoq waranqa tawa pachaknin tropakuna. Paykunam Israel runakunapa ñawpaqninta lloqsinqaku.
10 —Ruben sutiyoq campamentopa banderanmi kanqa surlawpi. Ruben ayllu runakunapa capitanninqa Sedeur sutiyoq runapa churin Elisurmi. 11 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam tawa chunka soqtayoq waranqa pichqa pachaknin runakuna. 12 Paykunapa waqtanpim samanqaku Simeon ayllu runakuna. Simeonpa mirayninkunapa capitanninqa Zurisadai sutiyoq runapa churin Selumielmi. 13 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam pichqa chunka isqonniyoq waranqa kimsa pachaknin runakuna. 14 Paykunawan

Banderayoq campamento (Núm 2:2)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuskataqmi samanqaku Gad ayllupas. Gadpa mirayninkunapa capitanninqa Deuelpa churin Eliasafmi. 15 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam tawa chunka pichqayoq waranqa soqta pachak pichqa chunkan runakuna. 16 Chaynaqa Ruben sutiyoq campamentoqa yupasqaykichikman hinam kachkanku pachak pichqa chunkan hukniyoq waranqa tawa pachak pichqa chunkan tropakuna. Paykunam Juda ayllukunapa qepanta lloqsinqaku.

17 —Paykunapa qepantañataqmi otaq chay tawantin campamentopa chawpintañataqmi lloqsinqaku Leviy ayllu runakuna, paykunaqa lloqsinqa ñoqaman asuykuwanaykichik karpata aparikuspam. Samasqanku campamentoman hinamá sapakama lloqsinqaku banderankupa maymi risqan ladonta.

18 —Efrain sutiyoq campamentopa banderanmi kanqa intipa seqaykunan lawpi. Efrainpa mirayninkunapa capitanninqa Amiud sutiyoq runapa churin Elisamam. 19 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam tawa chunka waranqa pichqa pachaknin runakuna. 20 Paykunapa waqtanpim samanqaku Manases ayllu runakuna. Manasespa mirayninkunapa capitanninqa Pedasur sutiyoq runapa churin Gamalielmi. 21 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam kimsa chunka iskayniyoq waranqa iskay pachaknin runakuna. 22 Paykunawan kuskataqmi samanqaku Benjamin ayllupas. Benjaminpa mirayninkunapa capitanninqa Gedeoni sutiyoq runapa churin Abidanmi. 23 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam kimsa chunka pichqayoq waranqa tawa pachaknin runakuna. 24 Chaynaqa Efrain sutiyoq campamentoqa yupasqaykichikman hinam kachkanku pachak pusaqniyoq waranqa pachaknin tropakuna. Paykunam Leviy ayllupa qepanta lloqsinqaku.

25 —Dan sutiyoq campamentopa banderanmi kanqa norte lawpi. Danpa mirayninkunapa capitanninqa Amisadai sutiyoq runapa churin Ahiezermi. 26 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam soqta chunka iskayniyoq waranqa qanchisnin runakuna. 27 Paykunapa waqtanpim samanqaku Aser ayllu runakuna. Aserpa mirayninkunapa capitanninqa Ocran sutiyoq runapa churin Pagielmi. 28 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam tawa chunka hukniyoq waranqa pichqa pachaknin runakuna. 29 Paykunawan kuskataqmi samanqaku Neftaliy ayllupas. Neftaliypa mirayninkunapa capitanninqa Enan sutiyoq runapa churin Ahiranmi. 30 Paypa tropankunaqariki yupasqaykichikman hinam pichqa chunka kimsayoq waranqa tawa pachaknin runakuna. 31 Chaynaqa Dan sutiyoq campamentoqa yupasqaykichikman hinam kachkanku pachak pichqa chunkan qanchisniyoq waranqa soqta pachaknin tropakuna. Paykunamá kimsantin campamentopa qepanta lloqsinqaku banderankuwan kuska.

32 Chaynaqa castankuman hina hinaspa campamentonkuman hina Israelpa mirayninkunata yuparuptinkum karqa soqta pachak kimsayoq waranqa pichqa pachak pichqa chunkan tropakuna. 33 Leviy ayllu runakunam ichaqa Israelpa wakin mirayninkunawan kuskaqa mana yupasqachu karqaku imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Moisesman Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hinam Israelpa
mirayninkuna rurarqaku. Paykunaqa sapakamam samarqaku maymi bande-
rankupa kasqanpi hinaspam lloqsirqaku casta-castalla hinaspa ayllu-ayllulla.

Leviy ayllu runakunamanta

3 1 Sinai Orqopi Moisesman Tayta Dios rimapayasqan tiempopim Aaron-
pa chaynataq Moisespa churinkuna karqa. 2 Aaronpa churinkunapa
sutinmi karqa Nadab. Payqa karqa piwi churinmi. Paymanñataqmi qatirqa
Abiu, Eleazar hinaspa Itamar. 3 Paykunaqa tawankum aceitewan tallisqa
kaspanku sacerdote kanankupaq Diospa nombrasqan karqaku. 4 Aswanqa
Nadab sutiyoq sacerdoteqa Abiu sutiyoq sacerdotepiwanmi wañururqaku
Tayta Diospa qayllanpi. Paykunaqa wañururqaku Sinai sutiyoq chunniqpi
Diospa mana kamachisqan ninawan ofrecesqankuraykum. Paykunaqa wa-
ñukurqaku mana churiyoqmi. Chaynapim sacerdote Eleazarwan sacerdote
Itamarpas imam ruranankuta rurarqaku taytanku Aaronpa qawasqantaña.
5 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:
6 —Leviy ayllu runakunata asuykachiy sacerdote Aaronman chaynapi
paypa qayllanpi servinankupaq. 7 Paykunaqa ruranqaku Aaronpa kama-
chisqan rurana kaqkunatam. Ruranqakutaqmi Israel casta runakunapa
rantinpipas. Paykunaqa servikunqaku asuykamuwanaykichik karpapim
chaypi imakunatapas ruraspanku. 8 Paykunaqa asuykamuwanaykichik
karpapi kaq serviciokunatapas cuidaspam Israelpa mirayninkunapa imam
ruranankuta chay karpapi ruranqaku. 9 Chaynaqa Leviy ayllu runakunataqa
Aaronmanwan mirayninkunamanmi qonki. Paykunataqa regalota hinamá
Israelpa mirayninkunamanta qonki. 10 Chaynaqa sacerdotekunapa rura-
nanmanta cuentallikunanpaqmi kunanki Aarontawan churinkunata. Mana
sacerdote kachkaspa santuarioman asuykuq runaqa wañuchisqam kanqa.

Leviy aylluqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa kasqankumanta

11 Tayta Diosmi Moisesman nirqataq kaynata:
12 —Israelpa mirayninkunamantam akllakuykuni Leviy aylluta, pay-
kunataqa akllakuykuni puntallaraq nacemuq wawakunapa rantinpim.
Chaynaqa Leviy ayllu runakunaqa ñoqapaqñam. 13 Egipto nacionpi piwi
churikunata wañurachisqaymantapunim Israel casta runakunapa piwi
churinkunaqa ñoqapaña. Chay piwi kaqkunataqa ñoqallapaqñam sapaq-
chakurqani, sapaqchakurqanitaqmi animalkunapa punta criankunatapas.
Chaynaqa tukuy chaykunaqa ñoqapam. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata
nini.

Leviy casta runakuna yupasqa kasqankumanta

14 Sinai sutiyoq chunniqpim Moisesta Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 —Leviypa mirayninkunatayá yupay castankuman hina chaynataq familiankuman hina. Huk killayoqmanta hanaymanyá qari wawakunata yupay —nispa.
16 Tayta Diospa nisqanman hinamá Moises yuparqa.
17 Leviypa churinkunam karqa Gerson, Coat hinaspa Merari.
18 Gersonpa churinkunam familianman hina karqa Libni hinaspa Simei.
19 Coatpa churinkunam familianman hina karqa Amram, Izhar, Hebron hinaspa Uziel.
20 Meraripa churinkunam familianman hina karqa Mahli hinaspa Musi.
Kaykunamá karqa Leviypa familiankuna castankuman hina.
21 Libnipa chaynataq Simeipa familiankunapas karqa Gersonpa mirayninkunam. 22 Chaynaqa Gersonpa mirayninmanta kaqkunata huk killayoqmanta hanayman yupaptinkum qarikunalla karqa qanchis waranqa pichqa pachaknin runakuna. 23 Gersonpa familiankunam samarqaku intipa seqaykunan law Diosman asuykuna karpapa qepanpi. 24 Gersonpa mirayninkunapa capitanninqa karqa Laelpa churin Eliasafmi. 25 Diosman asuykuna karpapim Gersonpa mirayninkunaqa nanachikurqaku santuariomanta, karpapa cortinankunamanta chaynataq karpapa punkunpi telanmantapas. 26 Nanachikurqakutaqmi patiopa cortinankunamantapas chaynataq patiopa punkunpi telakunamantapas. Chaykunaqa kachkan karpapa muyuriqninpim chaynataq altarpa muyuriqninpim. Hina paykunataqmi nanachikurqaku tukuy chaykunapa waskankunamantapas.
27 Amrampa, Izharpa, Hebronpa hinaspa Uzielpa familiankunapas karqaku Coatpa mirayninkunam. 28 Chaynaqa Coatpa mirayninmanta kaqkunata huk killayoqmanta hanayman yupaptinkum qarikunalla karqa pusaq waranqa soqta pachaknin runakuna. Paykunamá Diosman asuykuna carpamanta nanachikurqaku. 29 Coatpa familiankunam samarqaku Diosman asuykuna karpapa surlawninpi. 30 Coatpa mirayninkunapa capitanninqa karqa Uzielpa churin Elizafanmi. 31 Paykunam nanachikurqaku baulmanta, mesamanta, candeleromanta, altarkunamanta, santuariopi imapas serviciokunamanta, cuarto rakinaq telamanta chaynataq tukuy ima servichikuna kaqkunamantapas.
32 Levi castamanta jefekunapa kamachiqninmi karqa sacerdote Aaronpa churin Eleazar. Paymi cuentallikurqa santuariopi cuidaqkunamanta.
33 Mahlipa chaynataq Musipa familiankunaqa karqa Meraripa mirayninkunam. 34 Chaynaqa Meraripa miraynin kaqkunata huk killayoqmanta hanayman yupaptinkum qarikunalla karqa soqta waranqa iskay pachaknin runakuna. 35 Meraripa mirayninkunapa capitanninqa karqa Abihail sutiyoq runapa churin Zurielmi. Paykunamá samarqaku Diosman asuykuna karpapa norte lawninpi. 36 Merari castakunam nanachikurqaku Diospa karpanpa marconkunamanta, qerunkunamanta, pilarninkunamanta, toqoyoq tiyanankunamanta chaynataq tukuy ima servichikuna kaqkunamantapas.
37 Nanachikurqakutaqmi patiopa muyuriqninpi pilarkunamantapas, toqoyoq tiyanankunamantapas, estacankunamantapas chaynataq waskankunamantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Intipa qespimunan lawpim santuariopa chimpanpi otaq karpapa ñawpaqninpi samarqaku Moises, Aaron chaynataq Aaronpa churinkunapas.
Paykunam Israelpa mirayninkunapa rantinpi karpata nanachikurqaku. Mana sacerdote kachkaspan pipas santuarioman asuykuqqa wañuchisqam kanan karqa. 39 Tayta Diospa nisqanman hinam Moisespiwan Aaron yuparqaku Leviy casta runakunata familiankuman hina. Chaymi huk killayoqmanta hanayman qarikunalla karqaku iskay chunka iskayniyoq waranqa runakuna.

Piwi churikunaqa imaynam reclamasqa kanankumanta

40 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:
—Israelpa mirayninkunamantam llapa piwi kaq qarikunata yuparunki. Paykunataqa huk killayoqmanta hanaymanmi sutin-sutin listaman churarunki. 41 Israelpa miraynin llapa piwi churikunapa rantinpim rakipuwanki Leviy aylluta. Israelpa mirayninkunapa animalninkunapa rantinpipas rakipuwankitaqmi Leviy ayllupa animalninkunata. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
42 Tayta Diospa kamachisqanta hinamá Moises yuparqa Israelpa mirayninkunapa llapa piwi churinkunata. 43 Llapa piwi churikunata huk killayoqmanta hanayman yuparuptinmi karqa iskay chunka iskayniyoq waranqa iskay pachak qanchis chunkan kimsayoq runakuna.
44 Tayta Diosmi nirqa Moisesta:
45 —Israelpa miraynin llapa piwi churikunapa rantinpim rakipuwanki Leviy aylluta, animalninkupa rantinpipas rakipuwankitaqmi Leviy ayllupa animalninkunata. Leviy ayllu runakunaqa ñoqapam. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 46 Israel casta runakunapa piwi churinkunaqa achkallañam kachkanku, Leviy ayllu runakunam ichaqa aslla. Chay iskay pachak qanchis chunkan kimsayoq puchuq churikunata reclamanankupaqmi Leviy ayllu runakunaqa mana haypankuchu, 47 chayraykum chay puchuq sapa piwi churimanta mañanki iskay onza qollqeta santuariopi pesoman hina. Chay santuariopi pesoqa yaqa media onzam. 48 Chay puchuq piwi churikunamanta reclamasqanku qollqetaqa qonki Aaronmanwan churinkunamanmi —nispa.
49-50 Leviy ayllu runakuna aslla kasqankuraykum Israelpa miraynin puchuq piwi churikunata reclamanankupaq Moises chaskirqa chunka soqtayoq kilo tumpa masnin qollqeta, chaskirqaqa santuariopi pesoman hinam. 51 Chay piwi churikuna reclamasqankupa chanin qollqetaqa Moisesmi qorqa Aaronmanwan churinkunaman. Chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

Leviy casta runakunapa imam ruranankumanta

4 1 Tayta Diosmi nirqa Moisesmanwan Aaronman:
2 —Leviypa castankunamantam yupankichik Coatpa mirayninkunata. Paykunataqa yupankichik familiankunaman hinam hinaspa abuelonkupa castankunaman hinam. 3 Yupankichikqa kimsa chunka watayoqmanta hanay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manmi pichqa chunka watayoqkama. Paykunaqa kanqa asuykamuwanaykichik karpapi servinankupaq hina runakunam. 4 Asuykuwanaykichik karpapi imapas ñoqallapaqña sapaqchasqa kaqkunapim servikunqaku Coatpa mirayninkunaqa.

5 Israelpa mirayninkuna lloqsiptinmi Aaron churinkunapiwan horqonqaku cuarto rakinaq telata hinaspam chaywan tapanqaku Chunkantin Kamachikuy waqaychana baulta. 6 Chay telapa hawanmanmi qatanqaku fino qalaswan, chaypa hawanmañataq enteron morado pañowan hinaspam hombronankupaq ustuchinqaku varillakunata. 7 Ñoqapa qayllaypi kaq mesapa hawanmanpas mastanqakutaqmi morado pañota, chaypa hawanmañataqmi churanqaku platokunata, cucharakunata, medianokunata hinaspa vino tallinapaq aysakukunata. Chay mesapa hawanpitaqmi kanqa qayllaypi mana faltay churana tantapas. 8 Tukuy chaykunapa hawanmañataqmi mastanqaku guindo pañota hinaspam qatanqaku fino qalaskunawan. Ustuchinqakutaqmi varillankunatapas mesata hombronankupaq. 9 Chaymantam morado pañowan qatanqaku candelerota, mecheronkunata, mecha limpianankunata, platochankunata chaynataq aceitepaq llapa serviciokunatapas. 10 Lliwtam kipurunqaku fino qalaskunapi hinaspam hombronankupaq churanqaku chakanakunaman. 11 Qorimanta altarpa hawanmanpas mastanqakutaqmi morado pañota hinaspam chaypa hawanmanpas qatanqakutaq fino qalaskunawan, ustuchinqakutaqmi varillankunatapas chay altarta apanankupaq. 12 Santuariopi llapa serviciokunatapas morado pañopi mayturuspankum fino qalaskunapi kipuruspa chakanaman churanqaku. 13 Altartapas wirayoq uchpanta limpiaruspankum qatanqaku grosella pañowan. 14 Hinaspam chay altarpa hawanman churanqaku llapa servicionkunata otaq palankunata, trinchenkunata, kallanankunata hinaspa tazonninkunata. Chaypa hawanmañataqmi qatanqaku fino qalaskunawan hinaspam chay altarta hombronankupaq varillankunata ustuchinqaku. 15 Campamento lloqsinanpaq santuariopa llapa servicionkunata Aaron churinkunapiwan tapayta tukuruptinkum Coatpa mirayninkuna yaykuspanku apanqaku. Ichaqa ñoqapaq sapaqchasqa kaqkunataqa amam llapchanqakuchu chaynapi ama wañurunankupaq. Chaynaqa ñoqaman asuykuwanaykichik karpapi kaq tukuy chaykunatamá Coatpa mirayninkuna apanqaku. 16 Sacerdote Aaronpa churin Eleazarmi cuentallikunqa candelero ratachinapaq aceitemanta, inciensopaq especeriamanta, sapa punchaw ofrecewanaykichik kawsay ofrendakunamanta, tallinapaq aceitemanta, asuykamuwananku karpapi tukuy imankunamanta chaynataq santuariopi serviciokunamantapas.

17 Moisestawan Aarontam Tayta Dios kaynata nirqa:

18 —Amam qollurachinkichikchu Leviy ayllumanta kaq Coatpa mirayninkunataqa. 19 Santuariopa imankunatapas qonqaymanta llachparuspanku mana wañunankupaqmi kaynata rurankichik: Aaronmi churinkunapiwan santuarioman yaykuspa paykunaman willanqaku imam ruranankuta chaynataq imakunam apanankutapas. 20 Chaynapim Coatpa mirayninkuna santuarioman yaykuspaqa chaypi kaqkunataqa huk ratochallapas mana qawanqakuchu mana wañurunankupaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymantam Moisesta Tayta Dios nirqa:
22 —Yupaytaqyá Gersonpa mirayninkunatapas castanman hina hinaspa familianman hina. 23 Yupankiqa kimsa chunka watayoqmanta pichqa chunka watayoqkamam, chay yupasqaykiqa kanqa asuykamuwanaykichik karpapi servikunankupaq hina kaqkunam.
24 —Gersonpa mirayninkunapa ruranankuqa hinaspa apanankuqa kaynam kanqa: 25 Apanqakumá santuariopa cortinankunata, asuykuwanaykichik karpata chaynataq chay karpapa qatankunatapas. Apanqakutaqmi fino qalasmanta qatakunatapas chaynataq karpapa punkunpi telatapas. 26 Apanqakutaqmi patiopa cortinankunatapas hinaspa patiopa punkunpi telakunatapas. Chaykunam kachkan karpapa muyuriqninpi chaynataq altarpa muyuriqninpi. Hina paykunataqmi apanqaku tukuy chaykunapa waskankunatapas chaynataq imam ruranankuman hina tukuy ima serviciokunatapas. Chaynaqa Gersonpa mirayninkunaqa tukuy chay ruraykunatamá ruranqaku. 27 Aaronmá churinkunapiwan kamachinqaku Gersonpa mirayninkunata imakunam ruranankupaq chaynataq imakunam apanankupaqpas. Paykunatamá kunankichik tukuy chaykunata apaspanku cuentallikunankupaq. 28 Asuykamuwanaykichik karpapimá Gersonpa mirayninkuna chaykunata ruranqaku Aaronpa churin sacerdote Itamarpa dirigisqanman hina.
29 —Yupaytaqyá Merari sutiyoq runapa mirayninkunatapas familianman hina hinaspa castanman hina. 30 Yupankiqa kimsa chunka watayoqmanta pichqa chunka watayoqkamam. Paykunaqa kanqa asuykuwanaykichik karpapi servikunankupaq hina runakunam. 31 Merari casta runakunam asuykuwanaykichik karpapi ruraspa apanqaku karpapa marconkunata, varillankunata, pilarninkunata, toqoyoq tiyanankunata. 32 Apanqakutaqmi patiopa muyuriqninpi pilarkunatapas, toqoyoq tiyanankunatapas, estacankunatapas, waskankunatapas hinaspa servichikunapaq tukuy imankunatapas. Paykunataqa sapakamamanmi ninki imakunam apanankupaq. 33 Chaykunataqa asuykuwanaykichik karpapim familiankuman hina Merari sutiyoq runapa mirayninkuna ruranqa, tukuy chaykunataqa ruranqaku sacerdote Aaronpa churin Itamarpa dirigisqanman hinam —nispa.
34 Moisesmi Aaronwan hinaspa Israelpa miraynin capitankunapiwan yuparqaku Coatpa mirayninkunata castankuman hina hinaspa familiankuman hina. 35 Yuparqakuqa kimsa chunka watayoqmanta hanaymanmi pichqa chunka watayoqkama Diosman asuykuna karpapi servikunankupaq hina kaqkunata. 36 Chay yupasqa runakunaqa familiankuman hinam karqaku iskay waranqa qanchis pachak pichqa chunkan runakuna. 37 Paykunamá karqaku Coatpa castankunamanta Diosman asuykuna karpapi servikuqkuna. Paykunataqa Moisespiwan Aaronmi yuparqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.
38 Gersonpa mirayninkunatapas castankuman hinaspa familiankuman hinam yuparqaku. 39 Paykunataqa yuparqaku kimsa chunka watayoqmanta hanaymanmi pichqa chunka watayoqkama. Chaynaqa Diosman asuykuna karpapi servikunankupaq yupasqakunam 40 karqaku iskay waranqa soqta pachak kimsa chunkan runakuna. 41 Paykunamá karqaku Gersonpa mirayninmanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosman asuykuna karpapi familiankuman hina servikuqkuna. Paykunataqa Moiseswan Aaronmi yuparqa Tayta Diospa kamachisqanman hina.

42 Merari sutiyoq runapa mirayninkunatapas castankuman hinaspa familiankuman hinam yuparqaku. 43 Paykunataqa yuparqaku kimsa chunka watayoqmanta hanaymanmi pichqa chunka watayoqkama. Diosman asuykuna karpapi servikunankupaq 44 yupasqakunam karqaku kimsa waranqa iskay pachaknin runakuna. 45 Chaynamá Merari sutiyoq runapa mirayninkunaqa karqa familiankunaman hina yupaptinku. Paykunataqa Moiseswan Aaronmi yuparqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

46 Moisesmi Aaronwan hinaspa Israelpa miraynin jefekunapiwan Leviy aylluta chaynata yuparqaku. Paykunataqa yuparqaku familiankuman hinam hinaspa castankuman hinam. 47 Yuparqakuqa kimsa chunka watayoqmanta hanaymanmi pichqa chunka watayoqkama Diosman asuykuna karpapi servikunankupaq hina llapallan kaqkunata. 48 Chaymi Leviy ayllumanta yupasqa kaqkunaqa karqaku pusaq waranqa pichqa pachak pusaq chunkan runakuna. 49 Moisesman Tayta Diospa nisqanpi hinamá yuparqaku hinaspam sapakamaman willarqaku imam ruranankuta chaynataq imam apanankutapas. Tayta Diospa kamachisqanman hinamá paykunata Moises yuparqa.

Diosman mana asuykunanpaq hina kaqkunamanta

5 1 Tayta Diosmi nirqa Moisesman:

2 —Israelpa mirayninkunatayá kamachiy lepra onqoywan llapallan kaqkunata campamentomanta lloqsichinankupaq. Lloqsichinqakutaqmi qari kayninmanta otaq warmi kayninmanta kikillanmanta ima lloqsiptinpas chaynataq wañuqpa ayanta llachparuspa mana asuykuwananpaq hina kaqkunatapas. 3 Chaynaqa qaripas warmipas mana asuykamuwananpaq hina kaqkunataqa campamentomantamá lloqsichinkichik. Chaynapim qamkuna ukupi *yachanay campamentoqa mana millakuypaqchu kanqa —nispa.

4 Israelpa mirayninkunamá chaynata rurarqaku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina, chaypunillam chayna runakunataqa campamentonmanta hawaman qarqorqaku.

Runamasinkupa contranpi huchallikuptinku imaynam ruranankumanta

5-6 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa kaynata:

—Qaripas warmipas ñoqa Tayta Diosta traicionawaspa runamasinpa contranpi ima dañotapas ruraspaqa culpayoqmi kanqa. 7 Chay huchanta willakuspanmi runamasinman qopunqa imam chay daño rurasqanta hinaspam chaymanpas yapanqaraq pichqa parteman rakisqapa huknin parteta. 8 Ichaqa chay daño rurasqanmanta qopunanpaq manaña pipas reclamaq kaptinqa, chay qopunantaqa ñoqa Tayta Diospaqñam sacerdoteman qonqa. Qowanqakutaqmi hucha pampachanaypaq carnero ofrendatapas, chayta sacerdote ofrecewaptinmi chay daño ruraqtaqa pampachasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9—Tukuy imakunamantapas sapaqchapuwasqanku ofrendayta Israelpa mirayninkuna sacerdoteman qoptinkuqa, chay ofrendakunaqa kanqa sacerdotepaqmi. 10 Ñoqapaq sapaqchaspa sacerdoteman apasqanku ofrendakunaqa kanqa sacerdotepaqmi.

Warminta qosan celosaptin imaynam ruranankumanta

11-12 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa kaynata:
—Sichu huk kaqnin warmi pierdekuruspan qosanta traicionarunman 13 otaq qosanpa mana yachasqanta huk kaqnin runawan puñurunman chaynapi mana pipas testigo kaptinqa otaq huchallikuchkaqta mana pipas tariruptinqa. 14 Qosanmi celosanman chay warminta, celosanmantaqmi mana cheqapta huchallikuchkaptinpas. 15 Chayna mana yachasqa kaptinqa chay runam warminta pusanqa sacerdoteman. Pusaspanqa sacerdotemanmi apanqa warminrayku iskay kilo cebada kutata ichaqa amam aceitetapas cebada kutamanqa tallinqachu nitaqmi inciensotapas hinanqachu. Chay ofrendaqariki celosmanta kawsay ofrendam hinaspapas mana allin rurasqanmanta yuyarichina ofrendam.

16—Sacerdotem chay tumpasqa warmita asuykachimunqa ñoqa Tayta Diospa qayllayman. 17 Chaymantam allpamanta vasopi kaq ñoqapaq sapaqchasqanku yakuman allpata polvonqa, chay allpaqa hoqarisqa kanqa santuariopa pampanmantam. 18 Sacerdotem chay warmita ñoqa Tayta Diospa qayllaypi sayaykachispan chukcha watakusqanta paskarunqa hinaspam hapiykachinqa celosrayku hucha yuyarichina kawsaykunamanta ofrendata. Sacerdotepa makinpiñataqmi kanqa ñakay apamuq qatqe yaku. 19 Sacerdotem juramentachispan ninqa: "Sichu huk runawan mana kakurqankichu hinaspa manataq qosaykitapas traicionarqankichu nitaq piwanpas millakuypaq kaqtaqa rurarqankichu hinaptinqa ñakayta apamuq kay qatqe yakuta tomaptikim mana imapas sucedesunkichu. 20 Ichaqa qosaykita traicionaspa millakuypaq kaqtapas rurarqanki otaq hukwan kakurqanki hinaptinqa 21 Tayta Diosyá runamasikikunapa ñakasqanta rurasunki, warmi kaynikipas ismuruptinmi wiksaykipas punkipakurunqa. 22 Ñakay apamuq kay yakuta tomaruptikim castigo qanman wichiykusunki" nispa. Hinaptinmi chay warmiñataq ninqa: "Nisqaykiman hinayá kachun" nispa.

23—Chaymantam sacerdoteqa qellqanqa kay ñakaykunata hinaspam qatqe yakuman challpuspa borranqa. 24 Hinaspam chay tumpasqa warmiman tomachinqa ñakay apamuq qatqe yakuta chaynapi ukunpi qatqenanpaq. 25 Chaymantañataqmi sacerdoteqa warmimanta chaskinqa celosrayku kawsay ofrendata. Chay ofrendatam ñoqa Tayta Diospa qayllaypi sacerdote kuyuchispan altarman churanqa. 26 Yuyarichikuq kawsay ofrendatapas sacerdote aptaykuspanmi kañapuwanqa altarpi hinaspam chay warmiman qatqe yakuta tomachinqa. 27 Chaynapim sichu chay warmi qosanta traicionaruptinqa ñakay apamuq kaq yaku warmipa ukunta qatqenqa hinaptinmi warmi kayninpas ismuruptin wiksanpas punkipakurunqa. Hinaptinmi chay warmiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runamasinkuna qawananpaq ñakasqa kanqa. 28 Ichaqa chay warmi mana millakuypaq kaqta rurasqanrayku inocente kaptinqa kanqam wawankunapas.

29 —Chaynamá chay celosmanta yachachikuyniyqa qosanta warmi traicionaspan millakuypaq kaqta ruraptinqa 30 otaq mana cheqap kachkaptin yanqamanta warminta qosan celosaptinqa, chay warmitam ñoqa Tayta Diospa qayllaypi sayachinqa hinaptinmi sacerdoteñataq tukuy kay yachachikuykunaman hina ruranqa. 31 Chay warmipa qosanqa inocentem kanqa imapas rurasqanmantaqa, ichaqa chay warmi mana allinta ruraspanqa kikillanmi huchayoq kanqa.

Tayta Diospaq sapaqchakusqa runakunaqa imaynam kawsanankumanta

6 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa kaynata:

—Qaripas warmipas ñoqa Tayta Diosta serviwananpaq rakikuspanqa 3 amam tomanqachu vinota nitaq poqosqa aqatapas nitaq uvasmanta rurasqa vinagretapas nitaq aqamanta rurasqa vinagretapas nitaq uvasmanta rurasqa ima upitapas. Amataqmi mikunqachu uvastapas nitaq uvasmanta pasastapas. 4 Chaynaqa ñoqapaq rakisqa kanankamaqa amam mikunqachu uvasmanta ima mikuytapas nitaq uvaspa murunmanta otaq qaranmanta ima rurasqatapas. 5 Prometekusqanman hina ñoqapaq rakisqa kanankamaqa amam chukchanta nitaq barbantapas rutuchikunqachu. Ñoqa Tayta Diospaq rakisqa kasqan punchawkamataqmi ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa hinaspam chukchantapas wiñachikunqataq. 6 Ñoqa Tayta Diospaq rakisqa kasqan punchawkamataqmi wañuqpa ayanmanqa ama asuykunqachu. 7 Tayta-mamanña otaq wawqe-paninña wañuruptinpas amam paykunamanqa asuykunqachu, mana chayqa manam ñoqamanqa asuykuwanmanchu. Payqariki ñoqa Diosninpaq rakisqam kachkan. 8 Payqa tukuy tiempo rakisqa kanankamaqa ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kachkan.

9 —Paypa qayllanpi qonqaymanta pipas wañuruptinqa chay ñoqapaq rakikuq runapa chukchanmi millakuypaqña kanqa. Chaynaqa chukchantam kachiy-kachiyta rutuchikunqa qanchis kaq punchawpi otaq chuyanchakunan punchawpi. 10 Pusaq kaq punchawpiñataqmi apanqa iskay qoqñuta otaq iskay mallqo palomata asuykuwanaykichik karpapa punkunman. 11 Sacerdotem huknin qoqñuta ofrecewanqa chay runapa huchanmanta, huknintañataqmi kañapuwanqa lliw kañana ofrendata hina. Chaynapim chay wañuqpa ayan hapirusqanmanta chay ñoqapaq rakikuq runapa huchan pampachasqa kanqa. Chay punchawmantam chukchanta sapaqchapuwanqa. 12 Ñoqapaq rakikusqan punchawkunaqa Ñoqa Tayta Diospaqmi rakikunqa. Huchanmanta ofrecewananpaqmi apamuwanqa watayoq carnerota. Punta kaq punchawkunapi ñoqapaq rakikusqanqa mana valeqmi kanqa. Chaynaqa kanqa ñoqapaq rakisqa kachkaspan millarikuypaq rikurirusqanraykum.

13 —Chaynaqa chay ñoqapaq rakikuq runa prometekusqanta tukuruptinqa kay yachachikuyman hinam ruranqa: Payqa asuykuwanaykichik karpapa punkunmanmi pusasqa kanqa. 14 Chaypim ñoqa Tayta Diosman ofrecemuwanqa lliw kañanapaq watayoq sano carnerota, huchankunaman-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tam ofrecemuwanqataq watayoq sano ovejatapas. Ofrecemuwanqataqmi
ñoqawan allinlla kasqanmanta huk ofrenda carnerotapas. 15 Canastilla-
pim ofrecemuwanqataq fino harinamanta aceitewan masa rurasqa mana
qonchuyoq tantakunatapas chaynataq aceitewan untasqa mana qonchuyoq
tortillakunatapas, chaykunawan kuskatam ofrecemuwanqataq kawsayku-
namanta ofrendatapas chaynataq tallinapaq vino ofrendatapas.
16 —Tukuy chaykunataqa sacerdotem Ñoqa Tayta Diospa qayllayman apa-
muspan hucharayku ofrendapaq ofrecewanqa, kañapuwanqataqmi lliw
kañapuwanan kaq ofrendatapas chaynataq huknin carnerotapas. 17 Ofrecewan-
qaqa chay ofrecewaqniy runa ñoqa Tayta Dioswan allinlla kasqanmantam. Chay
carnerotaqa ofrecewanqa canastillapi kaq mana qonchuyoq tantatawanmi. Ofre-
cewanqataqmi kawsay ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatapas. 18 Chaynaqa
chay ñoqapaq rakikuq runaqa asuykuwanaykichik karpapa punkunpim ñoqapaq
rakisqa chukchanta kachiy-kachiyta rutuchikunqa hinaspam chay chukchantaqa
ninaman wischuykunqa. Wischuykunqaqa ñoqawan allinlla kasqanmanta rupaq
ofrendapa ukun ninamanmi. 19 Sacerdotem chay ñoqapaq rakikuq runaman
qonqa carneropa yanusqa brazonta, qonqataqmi canastillapi kaq mana qonchu-
yoq tantatapas chaynataq mana qonchuyoq tortillatapas. Chaykunataqa qonqa
ñoqapaq rakisqan chukchanta ruturachikuptinñam. 20 Chaymantañam sacer-
doteqa kuyuchispan ofrendakunata ñoqa Tayta Diosman presentamuwanqa.
Animalpa pechon presentamuwasqan aychaqa chaynataq piernanqa ñoqallapaq-
ña sapaqchasqa kasqanraykum sacerdotepaqña kanqa. Chaynata ruraruptinñam
chay ñoqapaq rakikuq runaqa vinota tomanman.
21 —Chaynaqa kay yachachikuykunaman hinamá ruranqa ñoqa Tayta
Diospaq rakikuq runaqa. Atisqanman hinam huk prometekusqankunatapas
ruranqataq. Chaytaqa ruranqa ñoqapaq rakikusqan yachachikuyman hinam.

Runakunapaq sacerdotekuna Diospa favorninta imaynam mañakunankumanta

22-23 Aaronman chaynataq churinkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta
Dios nirqa kaynata:
—Israelpa mirayninkunata bendecinaypaq mañakuwaspaykichikqa kay-
natam ninkichik:
24 "Tayta Diosyá bendecisuspayki waqaychasunki.
25 Tayta Diosyá allin ñawinwan qawarisuspayki llakipayasunki.
26 Tayta Diosyá kuyakuywan qawariykususpayki hawkayaykachisunki."
27 Chaynatam sacerdotekuna sutiyta rimarinkichik Israelpa mirayninkunapa favorninpi hinaptinmi paykunata bendecisaq.

Santuario dedicanankupaq ofrendakunamanta

7 1 Diosman asuykuna karpata Moises sayarichiyta tukuruspanmi
santuariota llapa servicionkunatawan chaynataq altartapas llapa servi-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cionkunatawan aceitewan tallispa Diospaq sapaqcharqa. 2 Hinaptinmi Israel
ayllukunapa jefenkuna otaq Moiseswan llapa runakunata yupaqkuna aparqa-
ku ofrendakunata. 3 Tayta Diospa qayllanman chay apasqanku ofrendakunaqa
karqa toldoyoqkama soqta carretakunam chaynataq chunka iskayniyoq bueyes-
kunam. Iskay jefekunam aparqaku huk carretata, sapa jefeñataqmi aparqa huk
bueyesta. Chaykunatam ofrecerqaku Diospa *yachanan karpapa ñawpaqninpi.
4 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
5 —Chaskiy paykunamanta carretakunatawan bueyeskunata asuykuwa-
naykichik karpapa servicionpaq. Tukuy chaykunataqa qonki Leviy ayllu
runakunamanmá chaynapi imam ruranankuman hina sapakama servi-
chikunankupaq —nispa.
6 Hinaptinmi Moises chaskirqa chay carretakunatawan chay bueyeskunata
hinaspam qorqa Leviy ayllu runakunaman. 7 Iskay carretakunatawan tawa
bueyeskunatam qorqa Gersonpa castankunaman chaynapi imam ruranankuman hina servichikunankupaq. 8 Tawa carretatawan pusaq bueyeskunatam
qorqa Meraripa castankunaman chaynapi imam ruranankuman hina servi-
chikunankupaq. Paykunaqa chaykunata rurananku karqa sacerdote Aaronpa
churin Itamarpa kamachisqanman hinam. 9 Coatpa castankunamanmi
ichaqa mana qorqachu carretakunatapas nitaq bueyeskunatapas. Paykunaqa
Diospaq sapaqchasqa kaqkunatam hombrollapi aparqaku.
10 Altarta aceitewan tallispa Diospaq dedicaptinkum chay jefekuna
aparqaku ofrendankuta hinaspam churarqaku altarpa ñawpaqninman.
11 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Altarta dedicawaptinkuqa sapa ayllupa jefenmi tocasqanman hina
sapa punchawninkama ofrendata qowanqa —nispa.
12 Punta kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Juda ayllumanta kaq Ami-
nadabpa churin Naason. 13 Payqa qorqa yaqa kilo parten llasaq qollqemanta
bandejatam, qorqataqmi parte kilo masnin llasaq qollqemanta medianotapas. Tukuy chaykunapa llasayninqa karqa santuariopi pesoman hinam.
Chay bandejapiwan medianopim huntay-huntay karqa aceitewan chapusqa
fino harina, chayqa karqa kawsaykunamanta ofrendapaqmi. 14 Qorqataqmi
yaqa tawa onza llasaq qorimanta wisllatapas, chay wisllataqa qorqa hun-
tay-huntay incienso ukuyoqtam. 15 Qorqataqmi malta torotapas, poqosqa
carnerotapas hinaspa watayoq carnerotapas, chaykunataqa qorqa lliwta
kañana ofrendapaqmi. 16 Hucha pampachasqa kananpaqmi qorqataq chivato-
tapas. 17 Dioswan allinlla kasqankumantapas qorqataqmi iskay bueyeskunata,
poqosqa pichqa chivatokunata chaynataq pichqa carnerokunatapas. Chayna-
qa tukuy chaykunamá karqa Aminadabpa churin Naasonpa ofrendankuna.
18 Iskay kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Zuarpa churin Natanael.
Natanaelqa karqa Isacar ayllupa jefenmi. 19-23 Paypas ofrendankunatam
ofrecerqa Naasonpa qosqanta hinalla.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Kimsa kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Helonpa churin Eliab.
Eliabqa karqa Zabulon ayllupa jefenmi. 25-29 Paypas ofrendankunatam
ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
30 Tawa kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Sedeurpa churin Elisur.
Elisurqa karqa Ruben ayllupa jefenmi. 31-35 Paypas ofrendankunatam
ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
36 Pichqa kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Zurisadaipa churin
Selumiel. Selumielqa karqa Simeon ayllupa jefenmi. 37-41 Paypas ofren-
dankunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
42 Soqta kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Deuelpa churin Eliasaf.
Eliasafqa karqa Gad ayllupa jefenmi. 43-47 Paypas ofrendankunatam ofre-
cerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
48 Qanchis kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Amiudpa churin
Elisama. Elisamaqa karqa Efrain ayllupa jefenmi. 49-53 Paypas ofrendan-
kunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
54 Pusaq kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Pedasurpa churin
Gamaliel. Gamalielqa karqa Manases ayllupa jefenmi. 55-59 Paypas ofren-
dankunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
60 Isqon kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Gedeonipa churin
Abidan. Abidanqa karqa Benjamin ayllupa jefenmi. 61-65 Paypas ofrendan-
kunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
66 Chunka kaq punchawpim ofrendata ofrecerqa Amisadaipa churin
Ahiezer. Ahiezerqa karqa Dan ayllupa jefenmi. 67-71 Paypas ofrendankuna-
tam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
72 Chunka hukniyoq kaq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Ocranpa
churin Pagiel. Pagielqa karqa Aser ayllupa jefenmi. 73-77 Paypas ofrendan-
kunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
78 Chunka iskayniyoq punchawpim ofrendanta ofrecerqa Enanpa
churin Ahira. Ahiraqa karqa Neftaliy ayllupa jefenmi. 79-83 Paypas ofren-
dankunatam ofrecerqa chay qoq jefekunapa qosqankuta hinalla.
84 Chaynaqa chay altarta dedicaptinkumá Israel ayllukunamanta jefeku-
na ofrecerqaku tukuy kay ofrendakunata: qollqemanta chunka iskayniyoq
bandejakunata, qollqemanta chunka iskayniyoq medianokunata hinaspa qoll-
qemanta chunka iskayniyoq wisllakunata. 85 Sapa bandejapa llasayninqa karqa
yaqa kilo partenmi, sapa medianoñataqmi llasarqa parte kilo masninta. Chay-
naqa chay bandejakunapa hinaspa medianokunapa llasayninqa karqa iskay
chunka soqtayoq kilo tumpa masninmi. Tukuy chaykunapa llasayninqa karqa
santuariopi pesoman hinam. 86 Chay huntay-huntay incienso ukuyoq qorim-
anta wisllakunañataqmi sapakama llasarqa yaqa tawa onzatakama. Chaynaqa
qorimanta llapallan wisllakunapa llasayninqa karqa yaqa kilo cuartonmi.
87 Lliw kañanapaq animal ofrendakunapas karqa kaykunam: chunka iskay-
niyoq malta torokuna, chunka iskayniyoq poqosqa carnerokuna, chunka

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

iskayniyoqtaqmi karqa watayoq carnerokunapas. Chay animalkunawan kuskatam ofrecerqakutaq kawsaykunamanta ofrendakunatapas. Ofrecerqakutaqmi hucharayku ofrendapaq chunka iskayniyoq chivatokunatapas. 88 Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendapaq animalkunam karqa iskay chunka tawayoq malta torokuna, soqta chunka poqosqa carnerokuna, soqta chunka chivatokuna hinaspa watayoq soqta chunka carnerokuna. Chaynaqa tukuy chaykunamá karqa aceitewan tallispa altarta dedicanankupaq ofrendakuna.

89 Dioswan rimananpaq asuykuna karpaman Moises yaykuruptinmi chunkantin kamachikuykuna waqaychana baulpa tapanmanta otaq querubin sutiyoq angelkunapa chawpinmanta uyarirqa Diospa rimapayamusqanta.

Candeleropa mecheronkunata ratachinankumanta

8 1-2 Aaronman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Mecherokunata ratachiptikiqa candeleropa ñawpaqninmanmi qanchisnintin mecherokuna kanchanqaku —nispa.

3 Aaronqa chaynata ruraspanmi candeleropa ñawpaqninman chay mecherokunata kanchachirqa, chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam. 4 Chay candeleroqa qorimanta martillasqam karqa, tiyananmanta qallarispa waytankunakamam karqa martillasqa, chaynaqa rurasqa karqa Moisesman Tayta Diospa qawachisqanpi hinam.

Leviy aylluqa Diosllapaqña rakisqa kasqankumanta

5 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

6 —Israelpa mirayninkunamanta Leviy aylluta rakispayá paykunata chuyanchay. 7 Paykunata chuyanchaspaykiqa kaynatam ruranki: Paykunapa hawanmanmi challanki hucha limpiana yakuta hinaptinmi tukuy cuerponkuta afeitakunqaku, taqsakunqakutaqmi pachankutapas chaynapim ñoqamanqa asuykuwanmankuña. 8 Chaymantam apamuwanqaku malta torota chaynataq fino harinamanta aceitewan chapusqa kawsay ofrendatapas. Qampas apamuwankitaqmi hucharayku wañuchisqa kananpaq huk malta torota. 9 Asuykuwanaykichik karpapa ñawpaqninmanmi asuykachinki Leviy ayllu runakunataqa, huñunankitaqmi Israelpa llapallan mirayninkunatapas. 10 Leviy ayllu runakunata ñoqa Tayta Diospa qayllayman asuykachimuptikim Israelpa mirayninkuna makinkuta churanqa paykunapa hawanman. 11 Hinaptinmi Aaronñataq ñoqa Tayta Diospa qayllaypi ofrendata hina presentawanqa Leviy ayllu runakunata, paykunataqa presentawanqa Israelpa mirayninkunapa ofrendanta hinam, chaynapim Leviy ayllu runakunaqa ima ruraypipas ñoqa Tayta Diosta serviwanqaku. 12 Chaymantañam Leviy ayllu runakunaqa makinkuta churanqaku malta torokunapa umanman hinaptinmi qam Moisesñataq hucharayku wañuchinki huknin torota, huknintañataqmi wañuchispa lliwta kañanki Leviy ayllu runakunapa huchankunata pampachanaypaq. 13 Chaymantam Leviy ayllu runakunataqa sayachinki Aaronpa hinaspa churinkunapa ñawpaqninpi chaynapi ñoqa Tayta Diosman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

presentawanaykipaq. 14 Chaynatamá Leviy ayllu runakunataqa Israelpa mirayninkunamanta rakipuwanki chaynapim Leviy ayllu runakunaqa ñoqallapaña kanqa.
15 Hinaptinñam Leviy ayllu runakunaqa asuykuwanaykichik karpaman asuykunqaku chaypi ruranankupaq. Qanmá paykunataqa chuyanchaspa ofrendata hina presentamuwanki. 16 Leviy ayllu runakunaqa Israelpa mirayninkunamantam regalo hina ñoqallapaqña kachkanku. Paykunataqa Israelpa mirayninkunapa llapallan punta kaq wawa churinkupa rantinpim ñoqallapaqña akllakuykuni.
17 Egipto nacionniyoq runakunapa piwi wawa-churinkunata wañurachispaymi Israelpa mirayninkunapa piwi wawa-churintaña ñoqapaq sapaqchakurqani. Paykunaqariki ñoqapañam, ñoqapataqmi animalkunapa punta kaq criankunapas.
18 Chayraykum Leviy ayllu runakunataña akllakurqani Israel mirayninkunapa punta kaq wawa-churinkunapa rantinpi. 19 Chaynaqa Leviy ayllu runakunataqa Israelpa mirayninkunamantam regalota hina qorqani Aaronman chaynataq churinkunamanpas. Paykunataqa qorqani Israelpa mirayninkunapa rantinpi asuykuwanaykichik karpapi imam ruranankupi serviwanankupaqmi. Chaynata ruraptinkum Israelpa mirayninkunapa huchanta pampachasaq. Chaynaqa Israelpa mirayninkunaqa manam santuarioymanqa asuykunmankuñachu chaynapi peste onqoy paykuna ukupi mana kananpaq —nispa.

20 Moiseswan Aaronmi Israelpa llapallan mirayninkunapiwan tukuy chaykunata rurarqaku Leviy ayllu runakunawan, chaynataqa rurarqaku imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam. 21 Chaynapimá Leviy ayllu runakunaqa chuyanchakuspa pachankutapas taqsakurqaku hinaptinmi Aaronñataq ofrendata hina Tayta Diosman presentarqa. Aaronqa rurarqataqmi Leviy ayllu runakunapa huchan pampachasqa kananpaq imam ruranantapas. Chaynatamá chuyancharqa. 22 Chaymantañam Leviy ayllu runakunaqa yaykurqaku Diosman asuykuna karpaman chaynapi Aaronpa hinaspa churinkunapa qayllanpi ruranankupaq. Chaynatamá rurarqaku Leviy ayllu runakunawan imam ruranankupaq Tayta Diospa Moisesman kamachisqanpi hina.

Leviy ayllu runakunaqa hayka watam llamkanankumanta

23 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

24 —Leviy ayllu runakunaqa iskay chunka pichqayoq watanmanta hanaymanmi yaykunqaku asuykuwanaykichik karpaman, yaykunqakuqa imam ruranankupi serviwanankupaqmi. 25 Pichqa chunka watayoqña kaspankuqa chay serviwananku llamkayninmantam samakunqakuña. Amañamá chaypiqa mastaqa servikunqakuchu. 26 Chaywanpas asuykuwanaykichik karpapiqa yanapanmankuraqmi Leviy ayllumasinkuta ichaqa amañam ruranqakuñachu imam ruranankuman hinaqa. Qam Moisesmá chaynata ruranki Leviy ayllu runakuna serviwananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pascua Fiestata imaynam ruranankumanta

9 1 Egipto nacionmanta lloqsiramuspa iskay watamanña yaykuchkaptinkum chay iskay kaq watapa punta kaq killanpi Sinai sutiyoq
chunniqpi Moisesta Tayta Dios nirqa:
2 —Israelpa mirayninkunam tiempollanpi ruranqaku Pascua Fiestata.
3 Kay punta kaq killapa chunka tawayoq punchawninpim inti seqaykuytaña rurankichik. Chay fiestataqa rurankichik llapallan decretoykunaman
hinaspa llapallan reglamentoyman hinam —nispa.
4 Chaynaqa Israelpa mirayninkunatamá Moises nirqa Pascua Fiestata
ruranankupaq. 5 Hinaptinmá paykuna chay Pascua Fiestata rurarqaku
punta kaq killapa chunka tawayoq punchawninpi, rurarqakuqa Sinai
Chunniqpim inti seqaykuytaña. Moisesman Tayta Diospa tukuy nisqankunaman hinamá Israelpa mirayninkunaqa rurarqaku.
6 Ichaqa wakin runakunañataqmi wañuqpa ayanman asuykusqankurayku millakuypaq hina kachkarqaku, chayraykum chay punchawpiqa mana
atirqakuchu Pascua Fiesta rurayta hinaspam Moisesmanwan Aaronman
asuykurqaku 7 kaynata nispanku:
—Ñoqaykuqa wañuqpa ayanman asuykurusqaykuraykum millakuypaqña kachkaniku hinaspaqa ¿imanasqataq Israelpa mirayninkunawan
kuskaqa mana atiymankuchu tiempollanpi Tayta Diosman ofrendayku
presentaytaqa? —nispa.
8 Hinaptinmi Moisesñataq nirqa:
—Suyaykuychikyá imatas Tayta Dios kamachiwanqa qamkunamanta —nispa.
9-10 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa
kaynata:
—Qamkunamantapas otaq miraynikichikmantapas wañuqpa ayanman
asuykuq runaqa millakuypaqña kachkaspapas ruranmanmi ñoqa Tayta
Diospaq Pascua Fiestaytaqa, ruranmantaqmi illaruspan karupi tarikuq runapas. 11 Chay Pascua Fiestataqa ruranqaku iskay kaq killapa chunka tawayoq
punchawninpim inti seqaykuytaña. Chay fiestapi mikunanku aychataqa
mikunqaku mana qonchuyoq tantayoqtam hinaspapas qatqe verdurapa
llaqentawanmi. 12 Animalpa aychantaqa amam puchunqakuchu paqarin
punchawkamaqa nitaqmi tulluntapas pakinqakuchu. Pascua Fiestapaq decretoykunaman hinam tukuy imatapas rurankichik 13 Pascua Fiestapaq hina
kachkaspan otaq mana illaruchkaspan Pascua Fiestay mana ruraq runaqa runamasinkunamanta chinkachisqam kanqa. Tiempollanpi ñoqa Tayta Diosman
ofrendakunata mana ofrecewasqanraykum chay runaqa huchayoq kanqa.
14 —Qamkunawan *yachaq forastero runakunapas ñoqa Tayta Diospaqmi Pascua Fiestayta ruranqaku. Paykunapas ruranqaku Pascua Fiestapaq
decretokunaman hinaspa reglamentokunaman hinam. Chulla decretollam
kanqa nacionnikichikpi naceqpaqpas chaynataq forastero runakunapaqpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosman asuykuna karpapa hawanpi puyumanta
(Éxo 40:34-38)

15 Diospa *yachanan karpata otaq Chunkantin Kamachikuy waqaychana
karpata sayarirachiptinkum chay karpata puyu tapaykurqa. Tutaykuqmanta
achikyamuqkamam Diospa yachanan karpapa hawanpi nina kaqlla rikurirurqa.
16 Chaynallam sapa punchaw karqa: Punchawmi karpata puyu tapaykuq, tu-
tanñataqmi chay nina kaqlla tapaykuq. 17 Karpapa hawanmanta altoman puyu
hoqarikuruptinmi Israelpa mirayninkuna lloqsiqku. Maypipas puyu sayaruptin-
ñataqmi Israelpa mirayninkuna samaruqku. 18 Tayta Dios kamachiptinmi Israelpa
mirayninkunaqa lloqsiqkupas otaq samaruqkupas, Diospa *yachanan karpapa
hawanpi chay punchaw puyu kanankamam paykunaqa samaqku. 19 Diospa
yachanan karpapa hawanpi chay puyu achka punchawkuna hinalla kaptinqa
Israelpa mirayninkunapas hinallapim kaqku Tayta Diosta kasukuspanku. 20 Sichu
Diospa yachanan karpapa hawanpi pisi punchawkunalla chay puyu sayaruptinqa
Tayta Diospa kamachisqanman hinam samaruqku otaq lloqsiqkupas. 21 Wakin
kutipiqa chay puyum huk tutalla sayaruspan achikyaqtaqa hoqarikuruqña
hinaptinmi paykunapas lloqsiqku. Wakin kutipiqa chay puyum huk punchaw-
lla sayaruspan tutaykuqtaqa hoqarikuruqña hinaptinmi paykunapas lloqsiqku.
22 Diospa yachanan karpapa hawanpi iskay punchawpas otaq huk killapas otaq
huk watapas chay puyu samananpaq sayaruptinqa Israelpa mirayninkunapas
samaruqkum. Hoqarikuruptinmi ichaqa paykunapas chaylla lloqsiqku. 23 Tayta
Dios kamachiptinmi samaruqku, pay kamachiptintaqmi lloqsiqkupas. Paykunaqa
imatapas ruraqku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

Qollqe cornetillakunamanta

10 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
2 —Rurachiy qollqemanta iskay cornetillata, chaykunataqa marti-
llasqatam rurachinki. Chaykunata tocachiptikim runakuna huñunakunqaku,
tocachinkitaqmi campamentomanta lloqsinankupaqpas. 3 Iskayninta tocachipti-
kim qampa ñawpaqnikiman runakuna huñunakamunqaku asuykuwanaykichik
karpapa punkunman. 4 Hukllanta tocachiptikiñataqmi qayllaykiman huñunaka-
munqaku llapa ayllukunapa jefenkuna otaq Israel casta waranqantin runakunapa
jefenkuna. 5 Guerrapaq hina iskaynin cornetillakunata tocarachiptikiñataqmi
intipa qespimunan lawpi samaqkuna campamentomanta lloqsinqaku. 6 Iskay
kutikama guerrapaq hina tocarachiptikiñataqmi surlawpi samaqkuna campamen-
tomanta lloqsinqaku. Chaynaqa lloqsinankupaqmá guerrapaq hina tocanqaku.
7 Runakunalla huñunakunanpaq tocaptinkuqa manam guerrapaq hinachu kanqa.
8 Chay cornetillakunataqa tocanqaku Aaronpa churin sacerdotekunam. Kayqa wi-
ñaypaq decreton qamkunapaq chaynataq miraynikichikkunapaqpas.
9 —Nacionnikichikpi kachkaptikichik ñakarichisuqnikichik enemigo
contraykichikpi hamuptinqa peleaq lloqsispaykichikmi cornetillakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

guerrapaq hina tocankichik chaynapim yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosqa mana qonqarusqaykichikchu hinaspam enemigoykichikmantapas salvasqaykichik. 10 Chaymantapas cornetillakunataqa tocankichiktaqmi kusikunaykichik punchawkunapi, fiestakunapi hinaspa mosoq killakunapi. Tocankichiktaqmi lliw kañana ofrendata presentawaspaykichikpas chaynataq ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta ofrendata ofrecewaspaykichikpas chaynapim qamkunataqa ñoqa Diosnikichik mana qonqasqaykichikchu. Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi.

Sinai sutiyoq chunniqmanta lloqsisqankumanta

11 Iskay kaq watamanña yaykuchkaptinkum chay watapa iskay kaq killanpi hinaspa chay killapa iskay chunka kaq punchawninpi puyu hoqarikururqa Chunkantin Kamachikuy waqaychana karpamanta. 12 Sinai sutiyoq chunniqmanta Israelpa mirayninkuna lloqsiruptinkum chay puyu sayarurqa Paran sutiyoq chunniqpi. 13 Chaymi chayraq lloqsirqaku imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina. 14 Puntatam lloqsirqaku Juda sutiyoq campamentopa banderan qatiq tropakuna. Chay tropakunapa kamachiqninqa karqa Aminadabpa churin Naasonmi. 15 Isacar ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Zuarpa churin Natanael. 16 Zabulon ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Helonpa churin Eliab. 17 Diospa *yachanan karpata paskaruptinkum Gersonpa hinaspa Meraripa mirayninkuna lloqsirqaku chay karpapa kaqninkunata apaspanku.

18 Chaymantañataqmi lloqsirqaku Ruben sutiyoq campamentopa banderan qatiq tropakuna. Paykunapa kamachiqninqa karqa Sedeurpa churin Elisurmi. 19 Simeon ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Zurisadaipa churin Selumiel. 20 Gad ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Deuelpa churin Eliasaf. 21 Chaymantañataqmi Coat casta runakuna lloqsirqaku Diospaq sapaqchasqa kaqkunata apastin, samasqanku sitioman chayaspaqa karpatam sayachisqataña tariqku.

22 Chaymantañataqmi lloqsirqaku Efrain sutiyoq campamentopa banderan qatiq tropakuna. Paykunapa kamachiqninqa karqa Amiudpa churin Elisamam. 23 Manases ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Pedasurpa churin Gamaliel. 24 Benjamin ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Gedeonipa churin Abidan.

25 Chaymantañataqmi lloqsirqaku Dan sutiyoq campamentopa banderan qatiq tropakuna. Paykunaqa rirqa llapallan campamentokunapa qepantam. Paykunapa kamachiqninqa karqa Amisadaipa churin Ahiezermi. 26 Aser ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Ocranpa churin Pagiel. 27 Neftaliy ayllu tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Enanpa churin Ahira.

28 Chayna formapimá Israelpa miraynin tropakunaqa sapa kuti lloqsirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Moisesmi cuñadonta rimapayan paykunawan rinanpaq

29 Huk punchawmi suegron Reuelpa churin Madian casta Hobab sutiyoq runata Moises nirqa:
—Tayta Diospa prometewasqanku allpamanmi richkaniku. Chaynaqa ñoqaykuwan riyta munaptikiqa favorecesqaykikum. Tayta Diosmi prometewarqaku Israel casta runakunataqa favorecewanankupaq —nispa.
30 Hinaptinmi cuñadon Hobab nirqa:
—Manam riymanchu, ñoqaqa aylluykunapa kasqanmanmi kutikusaq —nispa.
31 Hinaptinmi Moises nirqa:
—Amayá saqeruwaykuchu, qamqariki reqsinkim chunniqpi maymi samanayku sitiokunatapas, qamqa ñawiyku hina reqsichiwaqniykuch kawaq. 32 Ñoqaykuwan riptikiqa favorecesqaykikum tukuy allin kaqkunata Tayta Dios qowaptinku —nispa.
33 Chaynapim Tayta Diospa orqonmanta rirqaku kimsa punchaw puriyta, Tayta Diospa contrato baulnin apaqkunam paykunapa puntanta rirqaku samanankupaq sitiota maskastin. 34 Campamentomanta lloqsiruptillankum Tayta Diospa puyun paykunapa hawanta rirqa. 35 Diospa contraton baul apaqkuna lloqsiruptinmi Moises niq kaynata:

Dios Taytalláy,
hatariptikiyá enemigoykikunaqa cheqeruchunku.
Cheqnisuqnikikunaqa qayllaykimantayá lluptichunku.

36 Diospa contraton baul apaqkuna samaruptinñataqmi Moises niq kaynata:

Dios Taytalláy,
ñoqaykumanyá kutirikamuy.
Mana yupay atina Israelpa
mirayninkunamanyá kutirikamuy.

Aychata qonanpaq Tayta Diospa prometekusqanmanta

11 1 Huk punchawmi Israelpa mirayninkuna sasachakuykunapi kaspanku Tayta Diospa contranpi rimarqaku. Chaymi pay uyariruspan anchallataña piñakurqa hinaspam campamentopa muyuriqninta kañarurqa ninata rikuriykachimuspan. 2 Hinaptinmi runakunaqa qaparispanku Moisesta ruegakurqaku, chayñam Tayta Diosta Moises mañakuptin chay nina tanirurqa. 3 Chayraykum Tayta Diospa ninan paykuna ukupi ratarirusqanrayku chay sitiota suticharqaku “Tabera” nispa.
4 Israelpa mirayninkunawanmi karqaku tukuy rikchaq runakuna. Paykunam imapas munasqanku mikuykuyta anchallataña munarqaku. Hinaptinmi Israelpa mirayninkunapas paykunawan kuska waqarqaku kaynata nispa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Amalaya aycha karunman mikuykunanchikpaq. 5 ¡Maypiraq Egipto nacionpi debaldella mikusqanchik challwa! ¡Maypiraq pepinokuna, sandillakuna, porokuna, cebollakuna chaynataq ajoskunapas! 6 Manañam mikunayawanchikpaschu, kay "Maná" sutiyoq mikuyllatañam kaypiqa tarinchik —nispa.

7 "Maná" sutiyoq mikuyqa rikchakurqa culantropa muhumanmi, colorninñataqmi rikchakurqa belio sutiyoq sachapa weqenman. 8 Runakunam cheqerispanku huñukuqku hinaspam maraypi otaq muchkapi kutaspanku yanuqku mankapi otaqmi rurarqaku tortata. Gustonqa karqa aceitewan rurasqa tanta hinam. 9 Campamentoman tuta sullamuptinmi "Maná" sutiyoq mikuypas wichimuq.

10 Moisesmi uyarirurqa Israelpa mirayninkunaqa llapallan familiantin karpankupa punkupi waqasqankuta. Tayta Diosmi piñakurqa anchallataña. Moisestapas manam gustarqachu chay rurasqankuqa. 11 Chaymi Moises nirqa Tayta Diosta:

—¿Imanasqataq ñakarichiwanki kay serviqnikitaqa? ¿Imanasqataq manaqa favorecewankichu? ¿Imanasqataq kay runaykikunataqa churkuykuwanki? 12 ¿Ñoqaqa paykunapa tayta mamanchu karqani ñuñuq wawata hina abuelonkuman prometesqayki allpaman marqayniypi apanaypaqqa? 13 ¿Maymantataq horqomusaq aychata kay runakunaman qonaypaqqa? Waqapayawachkankum: "Aychata qowayku mikunaykupaq" nispanku. 14 Sapallayqa manam atiymanchu kay runaykikuna pusaytaqa, ancha sasallañam. 15 Sichum chaynata ñoqawan ruraspaykiqa, ama hina kaspaykiyá wañurachiwayña. Hinaptinqa manañachá tarikusaqchu chayna sasachakuykunapiqa —nispa.

16 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Huñumuway Israelpa mirayninkunamanta reqsisqayki qanchis chunka ancianokunata otaq paykunapi kamachikuqkunata hinaspayá asuykamuwanaykichik karpapa ñawpaqninpi sayaykamuychik. 17 Uraykamuspaymi qanwan rimasaq hinaspam qanwan kaq espirituykimanta paykunaman qosaq chaynapi qanwan kuska runakunamanta cuentallikunankupaq. Chaynapim runakunamantaqa mana qamllañachu cuentallikunki. 18 Runakunatayá kamachiy ñoqapaq paqarin sapaqchakunankupaq chaynapi aychata mikunankupaq. Paykunatam uyarirqani: "Amalaya aycha kanman mikunanchikpaq" nispa waqasqankuta. Uyarirqanitaqmi "Egipto nacionpim allinqa kakurqanchik" nisqankutapas. Chaynaqa ñoqam paykunaman aychata qosaq mikunankupaq. 19 Ichaqa paykunamanqa qosaq manam huk punchawllachu nitaq iskay punchawllachu nitaq pichqa punchawllachu nitaq chunka punchawllachu nitaq iskay chunka punchawllachu. 20 Paykunaqa killantinmi mikunqaku amirunankukama hinaspa amiruspa millakunankukama. Ñoqa Tayta Dios paykunawan kachkaptiymi despreciawaspanku qayllaypi waqaspa nirqaku: "¿Imapaqraq Egipto nacionmanta lloqsimurqanchik?" nispa.

21 Hinaptinmi Tayta Diosta Moises nirqa:

—Ñoqawanqa kachkanku soqta pachak waranqa soldadokunam. Qamñataqmi ninki: "Qosqaykichikmi aychata killantin mikunaykichikpaq" nispa. 22 ¿Maypitaq kachkan nana-nanaq ovejakunapas, vacakunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi nakaspa llapallanman mikuchinapaqqa? Lamar qochapi challwakunapas manach paykunamanqa haypanmanchu —nispa.

23 Hinaptinmi Tayta Diosñataq Moisesta nirqa:

—¿Piensankichu pisilla atiyniyoq kasqayta? Kunanmi yachanki nisqaykunaqa cumplikunqachus icha manachus —nispa.

Diospa sutinpi rimaq qanchis chunka ancianokunamanta

24 Moises lloqsiruspanmi nirqa runakunaman Tayta Diospa nisqankunata hinaspam huñurqa qanchis chunka ancianokunata hinaspam karpapa muyuriqninpi paykunata sayachirqa. 25 Tayta Diosmi puyupi uraykamuspan Moiseswan rimarqa hinaspam paywan kaq espiritunmanta qorqa qanchis chunka ancianokunaman chaymi paykunaqa Diosmanta willakuqkuna hina rimarqaku, ichaqa manañam yapatawanqa sucedekurqachu.

26 Campamentopi quedamuq Eldad sutiyoq runapas Medad sutiyoq runapiwanmi karpaman mana rirqakuchu ancianokunawan listasqa kachkaspankupas, chaywanpas espiritu paykunaman huntaykuptinmi campamentopi Diosmanta willakuqkuna hina rimarqaku. 27 Chaymi huk warma kallpaspan Moisesman nimurqa:

—Eldadwan Medadmi Diosmanta willakuqkuna hina rimachkanku campamentopi —nispa.

28 Hinaptinmi Nunpa churin Josueñataq mozo kayninmanta servisqan Moisesta nirqa:

—Taytáy Moises, upallachimuy chay runakunata —nispa.

29 Hinaptinmi Moisesñataq nirqa:

—¿Ñoqamantachu nanachikunki? Amalaya Tayta Diosqa Espiritunta llapallan runankunaman qoykunman chaynapi llapallankuña Diosmanta willakuqkuna hina rimanankupaq —nispa.

30 Hinaptinmi Moisesqa Israelpa miraynin ancianokunapiwan kutirqaku campamentoman.

Tayta Diosmi rikurichimurqa yutuman rikchakuq animalkunata

31 Tayta Diosmi wayrarachimurqa lamar qochamanta yutu kaqlla animalkunata, chay animalkunam tiyarurqaku campamentomanwan campamentopa muyuriqninkunaman, chaynaqa mastarikurqa campamentomanta yaqa huk punchaw purinakamam yaqa huk metro raktayoq. 32 Hinaptinmi chay tukuylla punchaw hinaspa chay tukuylla tutan huñurqaku chay animalkunata, huñukurqakutaqmi paqarinnintin punchawpas. Asllataña huñuspankupas sapakamam huñukurqaku chunka costalta hinaspam chakichirqaku campamentopa muyuriqninpi. 33 Israelpa mirayninkuna aychata chayraq malliykuchkaptinkum Tayta Dios paykunapa contranpi piñakuruspa wañurachirqa achka-achka runata. 34 Chayraykum chay sitiota suticharqaku “Kibrot-hataava” nispanku. Chaynataqa suticharqaku mikuylla munaq runakunata chaypi pampasqankuraykum.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Chay Kibrot-hataava sutiyoq sitiomantam runakuna rirqaku Hazerot
lawkama hinaspam chaypi samarurqaku.

Mariapiwan Aaron Moisespa contranpi rimasqankumanta

12 1 Mariawan Aaronmi Moisespa contranpi rimarqaku Cus nacionni-
yoq warmiwan casarakurusqanrayku. 2 Paykunamá nirqaku:
—¿Tayta Diosqa Moisesnintakamallachu rimarqa? ¿Manachum rimarqa
ñoqanchiktakamapas? —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios paykunata uyarirurqa.
3 Moisesmi karqa chay tiempopi llapallan runakunamantapas ancha
humillakuq runa. 4 Hinaptinmi Moisesta, Aaronta hinaspa Mariata Tayta
Dios nirqa:
—Kimsaykichik riychik asuykamuwanaykichik karpaman —nispa.
Chaymi kimsanku chayman rirqaku. 5 Hinaptinmi Tayta Dios uraykamur-
qa karpaman sayaq puyupa ukunpi hinaspam chay karpapa punkunman
qayarqa Aarontawan Mariata. Iskayninku asuykuptinkum 6 paykunata nirqa:
—Kay nisqaytayá uyariychik: Qamkuna ukupi ñoqamanta willakuq
runa kaptinqa ñoqam payman rikurimusaq mosqoypi hina hinaspam
sueñoyninpi rimapayasaq. 7 Serviqniy Moiseswanmi ichaqa mana chay-
nachu. Payqariki llapan serviqniykunamantapas aswan confianza runam.
8 Paywanqa imam kaqtam uyapura rimani, manam rikchanachiykuna-
wanchu, chaynaqa ñoqa Tayta Diosta rikuwachkaptinqa ¿imanasqamá
manaqa manchakurqankichikchu serviqniy Moisespa contranpi rimayta-
qa? —nispa.
9 Paykunapa contranpi Tayta Dios piñakuruspanmi pasakurqa. 10 Kar-
pamanta puyu asuriruptinmi riti hina yuraqllaña lepra onqoy Mariapa
cuerponpi kachkasqa. Aaron muyuriykuspan qawariykuptinmi Mariaqa
lepra onqoywanña kachkasqa. 11 Hinaptinmi Moisesta Aaron nirqa:
—Ay taytalláy, amayá kay huchamantaqa castigawaykuchu. Loco
hinam kaytaqa ruraruniku. 12 Amayá Mariaqa kachun wañusqa naceruq
wawa hinachu otaq aychan ismurichkaq naceq wawa hinachu —nispa.
13 Kaynata nispanmi qaparispan Tayta Diosta Moises mañakurqa:
—Ruegakuykim, Diosnilláy, Mariata sanoyaykachinaykipaq —nispa.
14 Chaymi Tayta Diosñataq Moisesta nirqa:
—Uyanpi taytan toqaykuptinqa ¿Manachu qanchis punchawpuni pen-
qaypi kanman? Chaynaqa campamentomanta qanchis punchawpuni
rakisqa kaspayá chaymantaña kutiykamuchun —nispa.
15 Chaynapimá Maria qanchis punchawpuni rakisqa karqa campa-
mentomanta, chay sitiomantam runakuna mana lloqsirqakuchu Maria
kutimunankama. 16 Maypacham Maria paykunaman kutiramuptinñam
Haserot lawmanta pasaspanku Paran sutiyoq chunniqpi samarurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Canaan allpa wateqamuqkunamanta
(Deu 1:19-25)

13 1 Tayta Diosmi Moisesman nirqa kaynata:
2 —Israelpa mirayninkunaman qonay allpata wateqamunankupaq
kachay runakunata. Kachaspaqa-kachanki sapa ayllupa jefentam —nispa.
3 Hinaptinmi Moises Paran sutiyoq chunniqmanta kacharqa Tayta Diospa
nisqanman hina. Chay kachasqankunaqa llapallankum karqaku Israelpa mi-
rayninkunapi jefekuna. 4 Kaynam karqa: Ruben ayllumantam karqa Zacurpa
churin Samua. 5 Simeon ayllumantam karqa Horipa churin Safat. 6 Juda
ayllumantam karqa Jefonepa churin Caleb. 7 Isacar ayllumantam karqa Josey-
pa churin Igal. 8 Efrain ayllumantam karqa Nunpa churin Oseas. 9 Benjamin
ayllumantam karqa Rafupa churin Palti. 10 Zabulon ayllumantam karqa Sodi-
pa churin Gadiel. 11 Joseypa churin Manases castamantañataqmi karqa Susipa
churin Gadi. 12 Dan ayllumantam karqa Gemalipa churin Amiel. 13 Aser ayllu-
mantam karqa Micaelpa churin Setur. 14 Neftaliy ayllumantam karqa Vapsipa
churin Nahbi. 15 Gad ayllumantam karqa Maquipa churin Geuel.
16 Paykunatam Moises kacharqa allpata wateqamunankupaq. Nunpa
churin Oseastam Moises suticharqa Josueywan.
17 Canaan allpata wateqamunankupaq Moises kachaspanmi paykunata nirqa:
—Kaymantam rinkichik Neguev lawman hinaspañam pasankichik orqo
lawman. 18 Qawamuychikyá imaynam allpa kasqanta, chaypi *yachaq runa-
kunaqa ¿kallpasapachu icha manachu? paykunaqa ¿asllachu icha achkachu?
19 ¿Imaynataq yachasqanku allpakunaqa, allinchu icha manachu? Yachasqanku
llaqtakunaqa campamentokunallachu icha murallasqa llaqtakunachu. 20 Chay
allpaqa ¿kawsaykunapa qespinanchu icha manachu? ¿sachayoqkunachu icha
manachu? Kallpanchakuspayá apamuychik chay allpapa rurunta —nispa.
Chay wateqamusqanku punchawkunaqa karqa uvaspa punta rurunkuna
rikurimuq tiempom. 21 Pasaspankumá allpata wateqamurqaku Zin suti-
yoq chunniqmanta qallarispa Hamat llaqtaman yaykuna Rehob llaqtakama.
22 Neguev lawman chayaruspankum rirqaku Hebron llaqtakama. Chaypim
kachkasqa Anacpa mirayninmanta kaq Ahiman, Sesai hinaspa Talmai suti-
yoq runakuna. Chay Hebron llaqtaqa hatarichisqa karqa Egipto nacionpi Zoan
llaqtapa qanchis wata ñawpaqnintaraqmi. 23 Escol wayqokama chayaruspan-
kum chay sitiomanta pallamurqaku kallmantin uvasta chaymi iskay runakuna
hombromurqaku kaspipi. Apamurqakutaqmi granadakunatawan higoskunata-
pas. 24 Chay sitiotam suticharqaku Escol wayqowan, chaynataqa suticharqaku
Israelpa mirayninkuna chaymanta kallmantin uvasta pallamusqankuraykum.
25 Tawa chunka punchaw allpata wateqaramuspankum kutimurqaku
26 Paran sutiyoq chunniqpi kaq Cades llaqta lawkama. Chaypim Moises-
man, Aaronman hinaspa Israelpa llapa mirayninkunaman willaspanku
allpapa ruruntapas qawachirqaku. 27 Willakuspankumá nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chayarqanikum kachawasqaykiku allpaman. Cheqaptapunipas chay allpaqa kasqa tukuy imapapas kasqan allpam. ¡Kayqayá chay allpapa rurunkunaqa! 28 Chaywanpas chay allpapi *yachaqkunaqa kallpasapa runakunam kasqaku, llaqtankupas kasqa hatun murallasqa llaqtakunam. Chaypitaqmi rikuramuniku hatunkaray Anac runapa mirayninkunatapas. 29 Amalec casta runakunam Neguev lawpiqa yachasqaku, orqo lawpiñataqmi yachasqaku Het casta runakuna, Jebus casta runakuna hinaspa Amor casta runakuna. Lamar qochapa hichpanpiñataqmi yachasqaku Canaan casta runakuna, hina paykunataqmi yachasqa Jordan Mayu lawpipas —nispa.

30 Hinaptinmi Moisespa qayllanpi runakunata upallachispan Caleb nirqa:

—Rispanchikyá chay allpata dueñochakamusunchik. Chaypi *yachaq runakunataqa venceramusunchikmi —nispa.

31 Aswanqa riqmasinkunañataqmi nirqaku:

—Manam richwanchu. Chay runakunapa contranpi peleaytaqa manam atichwanchu. Ñoqanchikmanta aswan kallpasapam paykunaqa kasqaku —nispa.

32 Paykunamá allpa wateqamusqankupa contranpi rimaspanku Israelpa mirayninkunata nirqaku:

—Qawamusqayku allpaqa runakuna mikuq hinam kasqa. Chay llaqtakunapi qawamusqayku runakunaqa kasqa hatunkaray runakunam. 33 Rikuramunikutaqmi Anacpa miraynin hatunkaray casta runakunatapas. Paykunapa qayllanpiqa karqaniku langosta hinallam, chayna sayayllapaqtaqmi paykunapas qawawarqaku —nispa.

Tayta Diospa contranpi hatarisqankumanta
(Deu 1:26-33)

14 1 Israelpa mirayninkunam qapariyta qallarispanku tukuy tuta waqarqaku. 2 Llapallankum Moisespa hinaspa Aaronpa contranpi rimaspa kaynata nirqaku:

—Amalaya Egipto nacionpi wañukamuchwan karqa otaq kay chunniqpipas wañukuchwan. 3 ¿Imapaqtaq Tayta Diosqa kay allpaman pusamuwarqanchik guerrawan wañunanchikpaq hinaspa warminchikkunatapas chaynataq churinchikkunatapas qechuwananchikpaq? ¡Aswan allincha kanman Egipto nacionman kutikuyninchik! —nispa.

4 Paykunam ninakurqaku:

—¡Jefenchikpaq huk kaqninta churaruspanchik Egiptoman kutikusunchik! —nispa.

5 Hinaptinmi Israelpa llapallan mirayninkunapa qayllanpi Moiseswan Aaron qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 6 Josueywan Calebpas llakimantam pachankuta llikipakurqaku. Paykunaqa iskayninmi chay allpa wateqamuqkunamanta karqa. 7 Hinaspam Israelpa mirayninkunaman nirqaku:

—Wateqamusqayku allpaqa alli-allin allpam kasqa. 8 Tayta Dios favorecewaspanchikqa chayman pusawaspanchikmá qoykuwasunchik tukuy imapapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasqan allpata. 9 Chaynaqa amayá Tayta Diospa contranpiqa hatariychikchu
nitaq chay allpapi runakunatapas manchakuychikchu. Paykunataqa tantata
mikuchkaq hinam facillata vencerusunchik. Paykunataqa manam pipas yana-
panchu. Ñoqanchikwanmi ichaqa Tayta Diospuni kachkan —nispa.
10 Chaywanpas llapallan runakunaqa paykunatamá rumiwan choqaparuyta
munarqaku. Aswanqa Israelpa llapallan mirayninkunamanmi Tayta Diospa kan-
chiriynin rikuriykurqa Diosman asuykuna karpapi. 11 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—¿Haykapikamataq kay runakuna piñachiwanqa? ¿Haykapikamataq mana
creewanqakuchu paykunapa qayllanpi tukuy señalkunata rurachkaptiypas?
12 Paykunataqa peste onqoyta kachaykamuspaymi chinkarachisaq allpata
mana dueñochakunankupaq. Qampa miraynikimantañam rurasaq paykuna-
mantapas aswan achkata hinaspa aswan atiyniyoq nacionta —nispa.
13 Aswanqa Moisesmi Tayta Diosta nirqa:
—Qamqariki kay runakunataqa Egipto nacionmantam atiynikiwan horqo-
murqanki, paykunata wañuchiy munasqaykita Egipto nacionniyoq runakuna
yacharuspankuqa 14 kay allpapi *yachaqkunamanchiki willanqaku. Paykunapas
yachankum runaykikunawan kasqaykitaqa chaynataq uyapura paykunaman
rimasqaykitapas. Yachankutaqmi puyuyki paykunapa hawanpi sayasqantapas
chaynataq punchawpi sayaq puyupi hinaspa tutanñataq sayaq ninapi ñaw-
paqninku risqaykitapas. 15 Kay runakunata qonqayllamanta wañurachiptikiqa
qanmanta uyariq nacionkunachiki contraykipi kaynata ninqaku: 16 "Tayta Dios-
qa prometesqan allpaman mana chayachiyta atispanmi chunniqpi wañurachin"
nispa. 17 Chaynaqa Taytalláy, prometesqaykiman hinayá atiyniyoq kasqaykita
reqsichikuy. Qamqariki kaynatam nirqanki: 18 "Ñoqa Tayta Diosqa anaq piña-
kuq hinaspa ancha hatun kuyapayakuqmi kani. Ñoqaqa mana allin ruraqtapas,
mana kasukuqtapas pampachaqmi kani. Culpayoq runatam ichaqa castigasaq,
tayta-mamakunamanta qallaykuspam castigasaq churinkunata, willkankuna-
ta hinaspa willkanpa willkankunatapas" nispa. 19 Chaynaqa Taytalláy, hatun
kuyapayakuynikiman hinayá kay runakunataqa pampachaykuy mana allin ru-
rasqankumanta, chaynataqa pampachaykuy imaynam Egipto nacionmantaraq
kunankama pampachasqaykiman hinayá —nispa.

Israelpa mirayninkunata Tayta Dios castigasqanmanta
(Deu 1:34-40)

20 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
—Ñoqam paykunata pampachani niwasqaykiman hina. 21 Chaywanpas
kikiyrayku chaynataq tukuy kay pachapi ancha reqsisqa kasqayrayku juras-
paymi nini: 22 Egipto nacionpi chaynataq chunniqpi atiyniyta rikuchkaspanku
chaynataq señal rurasqaykunata qawachkaspanku achka kutipi pruebaman
churawaqniykunaqa chaynataq kamachikuyniykunatapas mana kasukuqkuna-
qa, 23 manam mayqanninkupas rikunqakuchu abuelonkuman juramentowan
prometesqay allpataqa. Despreciawaqniy runakunaqa manamá mayqanpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay allpataqa rikunqakuchu. 24 Serviqniy Calebtam ichaqa yaykuchisaq chay
qawamusqan allpaman, mirayninkunapas chay allpatam dueñochakunqaku.
Calebllam karqa kasukuq sonqoyoq runaqa, payllam tukuy nisqaykunataqa
cumplirqa. 25 Amalec casta runakunam Canaan casta runakunapiwan qech-
wapiqa *yachachkanku, qamkunayá ichaqa paqarinpuni muyumuspaykichik
chunniqninta riychik Puka Lamar Qocha lawman —nispa.
26 Tayta Diosqa Moisesmanwan Aaronmanmi nirqataq:
27 —¿Haykapikamataq uyarisaq Israelpa mirayninkunapa rimayninta?
Contraypi mana allinkuna rimasqankutam uyarichkani. 28 Chaynaqa Ñoqa
Tayta Diospa juraspay nisqaytayá kaynata nimuy: Imam sucedesunaykichik-
paq rimasqaykichikta hinam ñoqa qamkunawan rurasaq. 29 Iskay chunka
watayoqmanta hanaymanmi contraypi rimaq llapallan yupasqakuna wañun-
qaku hinaptinmi cuerponkupas chunniqpi quedanqa. 30 Qamkunaqa manam
mayqannikichikpas yaykunkichikchu chay allpamanqa. Juraspayraq chaypi
*yachanaykichikpaq qosqay allpamanqa manam yaykunkichikchu. Jefonepa
churin Calebwan Nunpa churin Josueyllam yaykunqakuqa. 31 Qamkunam nir-
qankichik: 'Churinchikkunataqa enemigonchikkunach qechuruwasunchik' nispa.
Chay churikichikkunatañam chay despreciasqaykichik allpamanqa yaykuchisaq
hinaptinmi paykunaña reqsinqaku. 32 Qamkunapa wañusqa cuerpoykichikmi
ichaqa kay chunniqpi quedanqa. 33 Kay chunniqpitaqmi churikichikkunapas tawa
chunka wata purinqaku michistin. Qamkunapa traicionawasqaykichikmantam
paykunaña ñakarinqaku kay chunniqpi llapallaykichik wañunaykichikkama.
34 Tawa chunka punchawmi allpata wateqamurqankichik, chayna tawa chunka
watataqmi castigasqaykichik. Sapa punchawmantam huk wata castigo kanqa.
Chaynapim yachankichik contraypi hatarisqaykichikqa yanqapaq kasqanta.
35 Ñoqa Tayta Diosmá nini: Chaynatapunim rurasaq contraypi huñunakuq kay
mana allin runakunataqa. Kay chunniqpim wañunqaku, kaypitaqmi tukunqaku.

Chunka wateqaqkunata Tayta Dios wañurachisqanmanta

36-37 Allpata wateqamunankupaq Moisespa kachasqan runakuna kutiramuspan-
kum mana allin noticiakunawan chay allpapa contranpi runakunata rimachirqaku.
Chaymi Tayta Diospa qayllanpi peste onqoywan wañururqaku. 38 Chay allpa wate-
qamuq runakunamantaqa Josueywan Calebllam mana wañururqakuchu.

Horma lawpi Israelpa mirayninkuna vencesqa kasqankumanta
(Deu 1:41-46)

39 Tayta Diospa nisqanta Israelpa mirayninkunaman Moises willay-
kuptinmi anchallataña llakikurqaku. 40 Paqarinnintinmi tutapayta
hatarispanku rirqaku orqoman kaynata nispa:
—Kaypiñam kachkanchik chaynaqa Tayta Diospa prometewasqanchik
allpamanyá hakuchik. Cheqaptapunipas huchallikurunchikmi —nispa.
41 Hinaptinmi Moisesñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imanasqataq mana kasukurqankichikchu Tayta Diospa nisqanta? Chaynaqa rurasqaykichikpas manam allinchu kanqa. 42 Amañayá orqomanqa riychikchu, Tayta Diosqa manam qamkunawanñachu kachkan, yanqañataqmi enemigoykichik venceramusunkichikman. 43 Amalec casta runakunam Canaan casta runakunapiwan ñawpaqnikichikpiqa kachkanku chaynapi peleaspa wañuchisunaykichikpaq. Tayta Diosta manaña qatisqaykichikraykum payqa manaña yanapasunkichikchu —nispa.

44 Chaywanpas chay runakunaqa mana kasukuspankum orqo lawman rirqaku. Aswanqa Tayta Diospa baulninmi campamentopi quedarurqa chaynataq Moisespas. 45 Hinaptinmi chay orqopi *yachaq Amalec casta runakuna Canaan casta runakunapiwan lloqsiramuspanku chay riqkunata pasaypaqta vencerurqaku hinaspam qatimurqaku Horma lawman chayamunankukama.

Tayta Diosman ofrenda qonankumanta

15 1-2 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

—*Yachanaykichikpaq qonay allpaman yaykuspaykichikqa 3 ofrecewankichikmi torotapas otaq ovejatapas. Chay ofrendakunaqa kanmanmi lliw kañapuwanaykichik ofrendapas otaq prometewasqaykichik ofrendakunapas otaq voluntad ofrendakunapas otaq fiestakunapi ofrecewanaykichik ofrendakunapas. Tukuy chaykunaqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrendam kanqa. 4 Chayna ofrendakunata Ñoqa Tayta Diosman presentamuwaspaykichikqa yapankichiktaqmi iskay kilo fino harinatapas, chay harinaqa kanqa huk litro aceitewan chapusqam kawsaykunamanta ofrenda kananpaq. 5 Chay ofrendakunamanpas yapankichiktaqmi tallinapaq huk litro vinota, chaytaqa yapankichik sapa malta carnero ofrendamanmi. 6 Sapa poqosqa carnero ofrendamanñataqmi yapankichik tawa kilo fino harinata, chay harinaqa kanqa huk litro masnin aceitewan chapusqam kawsaykunamanta ofrenda kananpaq. 7 Chay ofrendakunamanpas yapankichiktaqmi tallinapaq huk litro masnin vinota, chaykunaqa kanqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrendam. 8 Sichum lliw kañana ofrendapaq malta torota Ñoqa Tayta Diosman ofrecewaspaykichikqa otaq prometewasqaykichik ofrendapaq ofrecewaspaykichikqa otaq ñoqawan allin kasqaykichikmanta ofrendapaq ofrecewaspaykichikqa 9 chay ofrendakunamanmi yapankichik soqta kilo fino harinata, chay harinaqa kanqa iskay litro aceitewan chapusqam. 10 Chay ofrendakunamanpas yapankichiktaqmi tallinapaq iskay litro vinota. Chaykunaqa kanqa Ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrendam. 11 Chaynatam rurankichik sapa ofrecewasqaykichik bueyeswan, carnerowan, malta carnerowan chaynataq chivatochawanpas. 12 Sapa animalta wañuchispaqa wakin ofrendakunatawanmi qowankichik hayka animalkunam kasqanman hina. 13 Miski asnaq kañasqa ofrendata ñoqa Tayta Diosman Israelpa mirayninkuna sapakama presentamuwaspanqa kamachisqaykunaman hinam ruranqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 —Sichu samapakuqlla forastero runa otaq qamkunawan unayña
*yachaq forasteropas miski asnaq kañasqa ofrendata ñoqa Tayta Dios-
man ofrecemuwaspanqa qamkunapa ruranaykichikta hinam ruranqaku.
15 Hina chayna decretollam kanqa qamkunapaqpas chaynataq foraste-
rokunapaqpas. Llapa miraynikichikpaqmi kanqa wiñaypaq decretoy.
Qamkuna hinam paykunapas kanqaku ñoqa Tayta Diospa qayllaypiqa.
16 Hina chayna yachachikuywan hina chayna reglamentollam kanqa qam-
kunapaqpas chaynataq qamkunawan kaq forastero runakunapaqpas.
17-18 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kay-
nata nirqa:
—Pusasqay allpaman yaykuspaykichikqa 19 chay allpapi kawsay-
kunamantam mikunkichik hinaspam ñoqa Tayta Diosman wakinta
ofrecewankichik. 20 Puntallaraq kuta rurasqaykichikmantaqa tanta ofren-
datam ofrecewankichik. Chay ofrendaqa kanqa eramanta horqosqaykichik
ofrendam. 21 Chaynatamá ñoqa Tayta Diosman wiñaypaq ofrecewankichik.
22 —Moisesman nisqaypi hina ñoqa Tayta Diospa kamachisqaykunata
pantaruspa mana ruraspaykichikqa 23 otaq Moisesnintakama qallariy-
ninmantapuni hamuq punchawkunakama tukuy kamachisqaykunata
pantaruspaykichikqa kaynatam rurankichik:
24 —Llapa runakunapa mana yachasqanta pipas huchallikuruptinqa chay
llapallan runakunam ofrecemuwanqa lliw kañana ofrenda kananpaq huk
malta torota, chay ofrendaqa kanqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofren-
dam, chaywan kuskatataqmi ofrecemuwankichiktaq kawsaykunamanta
ofrendatapas chaynataq tallinapaq vinotapas imaynam reglamentoyman
hina. Ofrecemuwankichiktaqmi huchaykichikrayku huk chivato ofrendata-
pas. 25 Hinaptinmi sacerdote wañuchinqa Israelpa mirayninkunapa rantinpi
chaymi paykunapa huchankunata pampachasaq. Paykunaqariki panta-
ruspankum huchallikururqaku. Chaynatam rurasaq pantarusqankumanta
huchankurayku kañasqa ofrendakunata ñoqa Tayta Diosman apamuwap-
tinku. 26 Israelpa mirayninkunatapas chaynataq qamkunawan *yachaq
forasterokunatapas pampachasaqmi pantaruspa huchallikuruptinkuqa.
27 —Pipas pantaypi huchallikuruspanqa watayoq cabratam ofrecemuwan-
qa huchanta pampachanaypaq. 28 Sacerdotem chay pantaruq runapa rantinpi
mana yachaywan huchallikusqanmanta animalta wañuchinqa ñoqa Tayta
Diospa qayllaypi. Chaynata sacerdote rurarupтinñam chay runapa huchantaqa
pampachasaq. 29 Pantaruspa huchallikuptikichikqa hina chay yachachikuyllam
kanqa qamkunapaq chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunapaqpas.
30 —Israelpa miraynin kaspapas otaq forastero kaspapas contraypi
huchallikuqqa ñoqa Tayta Diostam insultawachkan, chayna runaqa ru-
namasinkunamanta chinkachisqam kanqa. 31 Chayna runaqa ñoqa Tayta
Diospa palabrayta despreciaspa kamachikuyniytapas mana kasukusqan-
raykum kikinpa culpanrayku chinkachisqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samana punchaw mana respetaq runata wañuchisqankumanta

32 Israelpa mirayninkuna chunniqpi kachkaspankum tarirurqa-
ku samana punchawpi yantata pallachkaq runata. 33 Hinaspam payta
pusarurqaku Moisesmanwan Aaronman chaynataq llapa runakunapa
qayllanman. 34 Chayna runawanqa mana ima rurayta yachaspankum car-
celman churarurqaku. 35 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Chay runaqa wañunqapunim. Campamentomanta hawapim llapa ru-
nakuna rumiwan choqaparunqaku —nispa.
36 Hinaptinmi chay runataqa campamentomanta hawaman pusarus-
panku rumiwan choqaparurqaku wañunankama, chaynataqa rurarqaku
Tayta Diospa Moisesman kamachisqanpi hinam.

Pachankupa patankunaman kipuyoq qaytukuna sirananku manta

37-38 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa
kaynata:
—Pachaykichikpa patanpim sirankichik kipuyoq qaytukunata. Chayna-
tam llapallan miraynikichikkunapas ruranqaku. Pachaykichikpa patanpi
sapa kipumanmi churankichik morado watuchakunata. 39 Sapa chay kipuyoq
qaytukunata qawarispaykichikmi ñoqapa kamachikuyniykunata yuyarinki-
chik kasukunaykichikpaq chaynapim pierdekuq warmi hina sonqoykichikpa
mana allin munasqankunapiqa manaña purinkichikchu. 40 Chay kipuyoq
qaytukunata qawaspaykichikmá yuyarinkichik kamachikuyniykunata kasuku-
naykichikpaq chaynapim ñoqa Diosnillaykichikpaqña sapaqchasqa kankichik.
41 Ñoqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi Egipto nacionmanta horqomurqay-
kichik Diosnikichik kanaypaq. Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.

Moisespa contranpi Coreywan hoqarikuq runakuna castigasqa kasqankumanta

16 1 Izharpa churin Coreymi Moisespa contranpi runakunata umacharqa.
Coreyqa karqa Leviy ayllumanta kaq Coat sutiyoq runapa mirayninmi. Coreywan kuskataqmi umacharqaku Ruben ayllumanta kaq Eliabpa churin Datan sutiyoq runapas chaynataq paypa wawqen Abiram sutiyoq runapas chaynataq Peletpa churin On sutiyoq runapas. 2 Chaynaqa paykunamá Moisespa contranpi hoqarikururqaku Israelpa mirayninkunamanta iskay pachak pichqa chunkan runakunapiwan. Chay umacharachikuq runakunaqa karqaku runakunapa jefenkunam chaynataq ancha reqsisqa runakunam. 3 Chaynaqa paykunamá Moisespa hinaspa Aaronpa contranpi huñunakuruspanku kaynata nirqaku:
—¡Chaynallañayá qamkunapa munaychakuynikichikqa kachun! Llapallan kay runakunapas Diospa sapaqchasqanmi kachkan chaynataqmi paykunawantaq Tayta Diospas kachkan. ¿Chaynaqa imanasqataq qamkunallaqa munaychakuchkankichik Tayta Diospa runankunapiqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Moisesmi chayta uyariruspan qonqoranpa pampakama kumuykurqa.
5 Hinaspam chay Corey sutiyoq runata compañaqninkunatawan nirqa:
—Paqarinmi Tayta Dios qawachiwasunchik pim paypa kasqanta chaynataq pim paypaq sapaqchasqa kasqantapas chaynataq pim payman asuykuq runa kasqantapas. Tayta Diosqa akllakusqan runallatam kikinmanqa asuykachinqa. 6 Chaynaqa Corey, paqarinmi compañaqnikikunapiwan incienso qontichinaykichikta apamunkichik 7 hinaspam sansatawan inciensota chay qontichinaykichikman Tayta Diospa qayllanpi churankichik. Tayta Diospa akllakusqan kaqmi kanqa paypaq sapaqchakusqan runaqa. Chaynaqa Leviy ayllu runakuna ¡chaynallañayá rimasqaykichikqa kachun! —nispa.
8 Moisesqa nirqataqmi Coreyta:
—Uyariykuwaychik Leviypa mirayninkuna. 9 Diosman asuykuna karpapi servikuspa hinaspa Tayta Diospa qayllanpi kaspa Israelpa mirayninkunata servinaykichikpaqmi paykunamanta akllasurqankichik. Chaytachum qamkuna ¿yanqapaq hapinkichik? 10 Qamtam Corey, wawqekikunatawan, Leviy castakunamanta kasqaykichikrayku Tayta Dios qayllanman asuykachisurqankichik. ¿Hinaptinchum sacerdote karuytaraq munachkankichik? 11 Aaronqa ¿pitaq karqa paypa contranpi rimanaykichikpaqqa? Qamqa llapallan compañaqnikikunapiwanmi Tayta Diospa contranpi huñunakurunki —nispa.
12 Moisesqa qayachimurqataqmi Eliabpa churin Datantawan Abiramtapas. Aswanqa paykunam nirqaku:
—Manam ñoqaykuqa hamusaqkuchu —nispa.
Hinaspamá Moisesman kunarqaku:
13 —¿Yanqapaqchu rikchakapusunki tukuy imapapas kasqan Egipto nacionmanta pusaramuspa kay chunniqpi wañuchiwaynikiku? ¿Jefe hinachu ñoqaykupi munaychakuyta munanki? 14 ¿Maymá tukuy imapapas kasqan allpamanqa chayachiwankikuraqchu? ¿Maytaq chakrakunatapas nitaq uvas huertakunatapas qowankikuchu? ¿Ñawsakunata hinachu llapallaykuta ruraruwankiku? Manam qanmanqa hamusaqkuchu —nispa.
15 Anchallataña Moises rabiaruspanmi Tayta Diosta nirqa:
—Ama chaskiychu ofrendankutapas. Paykunapataqa manam asnollantapas qechurqanichu. Paykunataqa manam imanarqanipaschu —nispa.
16 Chaymantam Coreyta Moises nirqa:
—Paqarinmi llapallan compañaqnikikunapiwan Tayta Diosman asuykunkichik. Chaypim kanqa Aaronpas. 17 Sapakama qontichinaykichikta apaspaykichikmi chayman inciensota churankichik. Qampas chaynataq Aaronpas qontichinantin rispam chay iskay pachak pichqa chunkan qontichinakunatawan Tayta Diospa qayllanpi churankichik —nispa.
18 Chaymi sapakama qontichinankupi sansaman inciensota hinaykuspanku Diosman asuykuna karpapa punkunpi sayarqaku. Paykunawantaqmi karqaku Moiseswan Aaronpas. 19 Paykunapa contranpi Diosman asuykuna karpapa punkunman runakunata Corey huñurachi-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

muptinmi Diospa kanchiriynin rikuriykurqa llapallan chaypi huñunasqa runakunaman. 20 Tayta Diosmi Moisestawan Aaronta nirqa:

21 —¡Asurikuychik kay runakunamanta, kunallanmi paykunata wañurachisaq! —nispa.

22 Chaymi Moiseswan Aaronñataq qonqoranpa pampaman kumuykuspa nirqaku:

—Diosllayku, runakuna kawsachiq Dios. ¿Chulla runapa huchallanmantachu llapa runakunapaq piñakunki? —nispa.

23 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa Moisesta:

24 Niy Israelpa mirayninkunata Coreypa, Datanpa hinaspa Abirampa kasqanku karpamanta asurikunankupaq —nispa.

25 Chaymi Moises hatarispan wakin ancianokunapa compañasqan pasarqa Datanpa chaynataq Abirampa kasqanman. 26 Hinaspam chaypi runakunata Moises nirqa:

—Kay mana allin ruraq runakunapa karpanmanta asurikuychik, amataq imankutapas hapiychikchu yanqañataq paykunapa huchanmanta qamkunapas wañuruwaqchik —nispa.

27 Chaymi Coreypa, Datanpa hinaspa Abirampa kasqanku karpapa muyuriqninmanta runakuna asurikururqaku. Datanwan Abiramñataqmi karpankupa punkunman lloqsiramuspa warminkupiwan hinaspa hatunpas-taksapas wawa-churinkunapiwan chaypi sayarqaku.

28 Hinaptinmi Moises nirqa:

—Kunanmi yachankichik mana kikillaymantachu kaykuna rurasqayta, aswanqa yachankichikmi Tayta Dios kachamuwaptin kaykuna rurasqaytaqa. 29 Sichu kay runakuna wañukunqa wakin runakunapa wañukunanta hinalla hinaptinqa, yachankichikmi Tayta Diosqa mana kachamuwasqanta. 30 Aswanqa mancharikuypaq kaqta Tayta Dios ruraspa paykunata allpapa sonqonman kawsachkaqta wichiykachiptinqa, qamkunam yachankichik kay runakunaqa Tayta Dios qepanchaq kasqankuta —nispa.

31 Moises tukuy chaykunata rimayta tukuruptillanmi chay runakunapa sayasqanku allpa kicharikuykurqa. 32 Chaymi Coreyta hinaspa compañaqnin llapallan runakunata lliw familiantinta hinaspa tukuy kapuqninta allpa millpururqa. 33 Chaynapim paykunaqa uku pachaman kawsachkaqlla wichiykurqaku. Hinaptinmi allpaqa kaqllamanta wichqakururqa. Chaynapimá paykunaqa Israelpa mirayninkunamanta chinkarurqaku. 34 Allpa ukuman wichiqkunapa qaparisqankuta uyarispankum chaypa muyuriqninpi tarikuq Israel llapallan castakunapas ayqekustin nirqaku:

—Yanqañataq ñoqanchiktapas allpa millpuruwachwanchik —nispa.

35 Tayta Diospa qayllanmanta nina rikuriramuspañataqmi chay incienso qontichiq iskay pachak pichqa chunkan runakunata ruparurqa.

36-37 Aaronpa churin sacerdote Eleazarman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kañasqa wañuruq runakunapa ukunmanta horqoy chay qontichinakunata hinaspa karuman chay sansakunata taqtaramuy. Chaynataqa ruranki chay qontichinakunaqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum. 38 Huchallikusqankurayku chay wañuq runakunapa qontichimuwanankuqa ñoqallapañam kachkan, chayna sapaqchasqaqa kachkan inciensota ñoqa Tayta Diosman presentamuwanankupaq chaypi servichikusqankuraykum. Chaynaqa chay qontichinakunata llaspayachispayá chaywan altarpa hawanman laqachiy. Chaynapim chayqa Israelpa mirayninkunapaq señal kanqa —nispa.

39 Hinaptinmi sacerdote Eleazar, chay kañarachikuq runakunapa apasqanku broncemanta qontichinankuta huñuramuspan llaspayachirqa altarman laqanankupaq. 40 Chay llaspayachisqa kaqkunaqa karqa Israelpa mirayninkuna yuyarinankupaqmi chaynapi pipas Aaronpa mirayninmanta mana kachkaspanqa Tayta Diosman inciensota mana ofrecenanpaq hinaspa Coreytawan compañaqninkunata hina imapas mana pasananpaq. Hinaptinmi Eleazarman Moisesnintakama Tayta Diospa kamachisqanpi hina rurarqaku.

41 Paqarinnintin punchawñataqmi Israelpa mirayninkuna Moisespa hinaspa Aaronpa contranpi rimaspanku nirqaku:

—Qamkunam Tayta Diospa runankunata wañurachinkichik —nispa.

42 Moisespa chaynataq Aaronpa contranpi kaq runakuna paykunapa muyuriqninman huñunakuruptinkum Moiseswan Aaron pasarqaku Diosman asuykuna karpaman. Chay ratopi karpata puyu tapaykuptinñataqmi Tayta Diospa kanchiriynin rikuriykurqa. 43 Moiseswan Aaron karpapa ñawpaqninman chayaruptinkum 44 Moisesta Tayta Dios nirqa:

45 —Asurikuychik kay runakunapa chawpinmanta, kunallanmi paykunata wañurachisaq —nispa.

Chaymi paykuna qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 46 Moisesmi Aaronta nirqa:

—Altarmanta sansata qontichinaman churaspayá chayman inciensota hinay hinaspa chaylla kallpay runakunapa kasqanman hinaspa Tayta Diosta mañakamuy paykunapa huchanta pampachananpaq. Tayta Dios anchallataña piñakuruptinmi runakunapas peste onqoywan wañuytaña qallaykunku —nispa.

47 Moisespa kamachisqanman hinam Aaron qontichinata hapispan kallparqa runakunapa kasqanman hinaptinmi runakunaqa Tayta Diospa castigon peste onqoywan wañuytaña qallarichkasqaku. Chaymi Aaronqa inciensota kañaspan Tayta Diosta mañakurqa runakunapa huchanta pampachananpaq. 48 Wañuqkunapapas chaynataq kawsaqkunapapas chawpinpi Aaron sayaruptinmi chay peste onqoyqa chayraq tanirurqa. 49 Chaywanpas chay peste onqoywanmi wañururqakuña chunka tawayoq waranqa qanchis pachaknin runakuna. Coreywan wañuqkunaqa manam chay wañuqkunawanqa yupasqachu karqaku. 50 Chay peste onqoy taniruptinmi Aaron kutirirqa Diosman asuykuna karpapa punkunpi Moisespa kasqanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aaronpa tawnan iklliruspanmanta

17 1-2 Israelpa mirayninkunata kamachinanpaqmi Moisesta Tayta
Dios kaynata nirqa:
—Sapa ayllupa jefenmantayá mañay huk tawnata, paykunamantaqa ayllunkunaman hinam mañanki chunka iskayniyoq tawnakunata hinaspam chay tawnakunapi qellqanki sapakama jefepa sutinta. 3 Aaronpa sutintam qellqanki Leviy ayllupa tawnanpi. Sapa aylluman hinam sapa jefekunapa tawnanqa kanqa. 4 Chay tawnakunataqa ñoqaman asuykuna karpapim churanki Chunkantin Kamachikuynin waqaychana baulpa ñawpaqninpi, chaypim qamkunawan tupasaq. 5 Akllasqay runapa tawnanta iklliraschiptiymi Israelpa mirayninkunaqa manaña contraykichikpi rimanqakuñachu qayllaypiqa —nispa.

6 Israelpa mirayninkunaman Moises rimaruptinmi, paykunapi kaq sapa ayllupa jefen tawnanta qoykurqa chaymi karqa chunka iskayniyoq tawnakuna. Aaronpa tawnanpas paykunapa tawnanwanmi karqa. 7 Hinaptinmi Moises churarqa chay tawnakunata Tayta Diospa qayllanman Chunkantin Kamachikuy waqaychana karpapi. 8 Paqarinnintinta asuykuna karpaman Moises yaykuykuptinmi Leviy ayllumanta kaq Aaronpa tawnan iklliramuspa waytachkasqa hinaspam almendraskunatapas poqosqataña ruruchkasqa. 9 Chaymi Moises Tayta Diospa qayllanmanta tawnakunata horqoramurqa Israelpa mirayninkuna qawanankupaq hinaptinmi qawaykuspanku sapakama tawnankuta hapirqaku.

10 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Aaronpa tawnanta kutichiy Chunkantin Kamachikuy waqaychana baulpa ñawpaqninman, mana kasukuq Israelpa mirayninkuna yuyarinankupaq chaynapim contraypi rimayninkuta tukuchinki manaña wañunankupaq —nispa.

11 Moisesmi rurarqa Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hina. 12 Israelpa mirayninkunañataqmi Moisesta nirqaku:
—Kunanqa ¿ñoqaykupas wañuspachu llapallayku chinkarusaqku? 13 Tayta Diospa *yachanan karpaman pipas asuykuq runaqariki wañurunpunim —nispa.

Sacerdotekunapa chaynataq Leviy castakunapa imakunam ruranankumanta

18 1 Tayta Diosmi Aaronta nirqa:
—Qanmi churikikunapiwan chaynataq Leviy ayllukunapiwan huchayoq kankichik santuariopa contranpi falta kaptinqa. Aswanqa sacerdote kaynikichikpi mana allinkunata ruraspaykichikqa kikikichikmi huchayoq kankichik. 2 Chunkantin Kamachikuy waqaychana karpapi qanwan churikikuna serviwaspaykichikqa Leviy castamasikichiktam qamkunaman asuykachinkichik chaynapi qamkunaman huñunakuspanku yanapasunaykichikpaq. 3 Paykunaqa kamachisqaykita ruraspankum karpapi serviwanqaku aswanqa santuariopi serviciokunamanqa amam asuykunqakuchu nitaq altarmanpas chaynapi paykunapas qamkunawan kuska amapuni wañurunankupaq. 4 Paykunaqa qanwan huñunakuspankum asuykuwanaykichik karpapi tukuy ima ruranakunata ruranqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pipas Leviy ayllumanta mana kaspaqa amam asuykamusunkichikchu. 5 Qamkunallam cuentallikunkichik santuariomantawan altarmantaqa chaynapim Israelpa mirayninkunapa contranpiqa manaña piñakusaqchu. 6 Israelpa mirayninkunamantam Leviy castamasikita rakirqani Tayta Diospa regalonta hina qamkunaman qonaypaq chaynapi ñoqaman asuykuwanaykichik karpapi imam ruraykuna ruranankupaq. 7 Ichaqa qanwan churikikunallam rurankichik sacerdotepa ruranan altarpi ruraykunataqa chaynataq "Chuyay-chuyay" lugarpi ruranakunatapas. Sacerdote kaynikichikqa qamkunallapaqmi. Qamkunamanqa sacerdote kaynikichiktam qoykichik regalota hina chaynapi serviwanaykichikpaq. Pipas mana sacerdote kachkaspan sacerdotepa rurananta ruraqqa wañuchisqam kanqa.

Sacerdotekuna chaynataq Leviy castakuna imawanmi mantienekunankumanta

8 Tayta Diosmi Aaronta nirqa:

—Qowasqanku ofrendakunamanta cuentallikunaykipaqmi churarqayki. Israelpa mirayninkunapa qowasqanku sapaqchasqa ofrendakunatam qoyki qanman chaynataq churikikunamanpas. Chay ofrendakunaqa kanqa qamkunapa tocanciaykichikmi, chayqa wiñaypaq decretom. 9 Ñoqapaq kañananku ofrendakunamantam qampaq kanqa kawsaykunamanta ofrendakuna, qampaqtaqmi kanqa Israel runakunapa huchanrayku otaq culpanrayku animal wañuchisqanku llapallan ofrendakunapas, chaynaqa ñoqaman presentawasqanku tukuy chay ofrendakunaqa kanqa qampaq chaynataq churikikunapaq sapaqchasqam. 10 Chay sapaqchasqa ofrendakunataqa llapallan qari kaqkunam mikunkichik. Chaykunataqa hapinkichik sapaqchasqa kaqpaqmi.

11 —Qampaqtaqmi kanqa Israel runakunapa kuyuchispa regalota hina presentawasqanku ofrendakunapas. Chay ofrendakunaqa kanqa qanwan *yachaq churikikunapaqwanmi. Chayqa wiñaypaq decretom. Chaykunataqa mikunqaku ñoqaman asuykamuwananpaq wasikipi kaqkunallam. 12 Qanmantaqmi qoyki ñoqa Tayta Diosman presentawanankupaq Israel runakunapa puntallaraq horqosqanku aceitemanta, vinomanta hinaspa trigomanta ofrendakunatapas. 13 Cosechapa puntallaraq rurunmanta ñoqa Tayta Diosman apamuwasqankupas qampaqmi kanqa. Chaykunataqa mikunqaku pipas ñoqaman asuykamuwananpaq hina wasikipi kaqkunallam. 14 Israel runakunapa rakipuwasqan ofrendakunaqa qampaqmi kanqa.

15 —Israel runakunapa ñoqa Tayta Diosman ofrecewasqanku puntallaraq naceq wawakunaqa otaq animalkunapa punta criankunaqa qampaqmi kanqa. Ichaqa piwi wawakunapas chaynataq mana mikuna animalpa punta kaq crianpas reclamasqam kanan. 16 Chay reclamasqa kaqkunataqa tanteasqaykiman hinam killayoqllata reclamachinki iskay onza qollqewan. Chay qollqeqa kanqa santuariopi pesoman hinam. Chay santuariopi pesoqa yaqa media onzam. 17 Vacapa, ovejapa hinaspa cabrapa punta criankunataqa amam reclamachinkichu ñoqapaq sapaqchasqa kasqankurayku. Chay animalkunataqa wañuchispaykim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yawarninta chaqchunki altarman, wirankunatañataqmi kañanki ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaq. 18 Aychankunaqa qampaqmi kanqa. Qampaqtaqmi kanqa wakin ofrendakunamanta kuyuchispa ofrecewanaykichik animalpa pechonpas chaynataq ofrecewanaykichik animalpa *alleq piernanpas. 19 Israelpa mirayninkuna ñoqa Tayta Diospaq sapaqchapuwasqan ofrendakunatam qanman qoyki chaynataq qanwan *yachaq churikikunamanpas. Chayqa wiñaypaq decretom. Chay contratoqa mana cambiakuqmi wiñaypaq kanqa qampaqpas chaynataq miraynikikunapaqpas —nispa.

20 Tayta Diosmi nirqa Aaronta:

—Israelpa mirayninkunapa allpanpiqa manam herenciaykipas nitaq tocanciaykipas kanqachu, Israelpa mirayninkuna ukupiqa ñoqam kasaq tocanciayki chaynataq herenciaykipas. 21 Leviy ayllu runakunaman qosqay herenciaqa kanqa Israel runakunapa cosechasqankumanta llapallan diezmo qosqankum. Chaytam qoni asuykuwanaykichik karpapi servikusqankurayku. 22 Israelpa mirayninkunamanta wakin runakunaqa amam asuykunqakuchu karpamanqa. Yaykuspankuqa huchayoq kaspankum wañurunmanku. 23 Leviy ayllu runakunallam servikunqaku asuykuwanaykichik karpapiqa. Imapipas pantaruspankuqa kikinkum huchayoq kanqaku. Chayqa wiñaypaq decretom, Israel casta runakunapa allpanpiqa manam kanqachu Leviy ayllu runakunapa herencianqa. 24 Paykunapa herencianqa kanqa Israelpa mirayninkuna cosechasqankumanta diezmokuna qowasqankum. Chayraykum nirqani: "Israelpa mirayninkunapa allpanpiqa manam herencianku kanqachu" nispa.

25 Leviy ayllu runakunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa kaynata:

26 —Israelpa mirayninkuna cosechasqankumanta diezmo qowasqankutam qamkunaman qoykichik herenciaykichik kananpaq. Chay diezmokunamantam qamkunapas diezmoykichikta rakispa ñoqa Tayta Diosman ofrecewankichik. 27 Chay qowanaykichik diezmokunataqa tanteaykuspam rakipuwankichik imaynam Israelpa mirayninkuna kawsaykunamanta rakipuwasqanman hina chaynataq vino ofrendapas qowasqankuman hina. 28 Chaynaqa Leviy ayllu runakuna, qamkunamá ñoqa Tayta Diosman ofrecewankichik Israelpa mirayninkunapa qosusqaykichik llapallan diezmokunamanta. Ñoqa Tayta Diospaq ofrendakunataqa sacerdote Aaronmanmi qonkichik. 29 Tukuy imapas chaskisqaykimantaqa wakintam ñoqa Tayta Diosman ofrecewankichik. Chay qowasqaykichik ñoqapaq sapaqchasqa llapallan ofrendaqa kanqa allinnin kaqkunamantam.

30 —Chaynaqa Leviy ayllu runakuna, chay aswan allinnin ofrendata presentawaspaykichikqa chaypa puchuqninwanmi qamkunaña quedakunkichik, chay puchuqninqa kapusunkichik kawsaykuna cosechapas hinañam otaq vino rurasqaykichikpas hinañam. 31 Chaytaqa maypiña kaspaykichikpas mikuwaqchikmi familiaykichikpiwan. Asuykuwanaykichik karpapi servikusqaykichikraykum chay puchuq ofrendakunaqa qamkunapaq kanqa pagoykichik hina. 32 Chay allinnin kaqkunata ñoqaman ofrecerusqaykichikqa puchuqninta mikuspapas manañam huchallikunkichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynata ruraspaqa Israelpa mirayninkunapa sapaqchapuwasqan prohibisqa kaqkunata mana mikusqaykichikraykum mana wañunkichikchu.

Chuyanchana yakumanta

19 1-2 Israelpa mirayninkunaman yachachinanpaqmi Moisesmanwan Aaronman Tayta Dios kay decretota nirqa:

—Sumaqnin puka sano vaquillatayá apamuwaychik, chay vaquillaqa kanqa manaraq haykapipas yugo churkusqam. 3 Chay vaquillataqa qonkichik sacerdote Eleazarmanmi, payñataqmi campamentopa waklawninman pusachispan qayllanpi nakachinqa. 4 Sacerdote Eleazarñataqmi vaquillapa yawarninman dedonta challpuspan karpapa ñawpaqnin lawman challanqa qanchis kutikama. 5 Chaymantam hina qayllanpitaq chay vaquillata kañachinqa, kañachinqamá qaranta, aychanta, yawarninta chaynataq akantapas. 6 Chay sacerdotem chay vaquillapa rupasqanman wischuykunqa cedro kaspita, hisopota chaynataq guindo qaytutapas. 7 Chay sacerdotem pachankunata taqsakuspan kikinpas bañakunqataq hinaspañam campamentoman kutiykunqa. Payqa tutaykuqkamam ama asuykamuwanqachu. 8 Vaquilla kañaqpas pachankunata taqsaspanmi kikinpas bañakunqataq. Tutaykuqkamam paypas ama asuykamuwanqachu. 9 Asuykamuwananpaq hina kaq runam kañasqanku vaquillapa uchpantaqa huñuykuspan apanqa campamentopa hawa lawninman hinaspam chaypaq akllasqa sitioman churamunqa. Chay uchpataqa Israelpa mirayninkunam waqaychanqaku chaynapi yakuman polvospa chaywan chuyanchakunankupaq. Chaynataqa ruranqaku huchankumanta chuyanchasqa kanankupaqmi. 10 Uchpa hoqariqpas pachankunatam taqsakunqa hinaspam tutaykuqkama ama asuykamuwanqachu. Chayqa wiñaypaq decretom Israelpa mirayninkunapaq chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunapaqpas. 11 Wañusqa runapa ayan llachpaq runaqa qanchis punchawmi mana asuykuwanmanchu. 12 Kimsa kaq punchawpi hinaspa qanchis kaq punchawpi chuyanchakuna yakuwan chuyanchakuspanñam ñoqamanqa asuykamuwanman. Kimsa kaq punchawpi chaynataq qanchis kaq punchawpipas mana chuyanchakuspaqa manam asuykamuwanmanchu. 13 Pipas wañusqa runapa ayanta llachparuchkaspan mana chuyanchakuq runaqa *yachanay karpatam millakuypaqtaña rurachkan. Chayna runaqa Israel runakuna ukumanta chinkachisqam kanqa. Chuyanchana yakuwan mana challachikusqanraykum payqa millakuypaq kanqa. Chaynapimá payqa hina millakuyllapaq kachkan.

14 —Pipas kikinpa karpanpi wañuruptinqa kay yachachikuyman hinam rurankichik: Wañuqpa kasqan karpapi tarikuqkunapas chaynataq yaykuqkunapas qanchis punchawpunim mana asuykuwanmanchu. 15 Kicharayaq mankakunapas otaq tapanwan mana sumaq tapasqa mankakunapas millarikuypaqmi kanqa.

16 —Chay-chay chakrapi pipapas wañurachisqan runapa ayanta llachparuq runaqa otaq kikillanmanta wañuruq runapa ayanta llachparuq runaqa otaq runapa tullunta otaq sepulturanta llachparuq runaqa qanchis punchawpunim mana asuykuwanmanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17—Pipas chaykunata llachparuchkaspan mana asuykuwaqniy runaqa hucharayku wañuchisqa vaquillapa uchpanta mankaman polvospam chayman tallinqa chayraq wisimusqa yakuta. 18 Asuykuwananpaq kaq runam hisopo sutiyoq plantachata chay yakuman challpuspan chaywan challanqa chay runapa *yachanan karpata, challanqataqmi tukuy servicionkunatawan chaypi yachaq runakunatapas. Challanqataqmi tullu llachparuq runatapas otaq pipapas wañuchisqan runapa ayan llachparuq runatapas otaq kikillanmanta wañuruq runapa ayan llachparuq runatapas otaq sepultura llachparuq runatapas. 19 Asuykuwananpaq kaq runam kimsa kaq punchawpi chaynataq qanchis kaq punchawpi challanqa chay millakuypaq hina kaq runataqa. Qanchis kaq punchawpi chuyancharuptinmi pachankunata taqsakuspan kikinpas bañakunqataq. Payqa inti seqaykuytañam asuykuwanman. 20 Mana asuykamuwananpaq hina kachkaspa mana chuyanchachikuq runaqa runakuna ukumanta chinkachisqam kanqa, chaynaqa kanqa ñoqa Tayta Diospa santuarioyta millakuypaqtaña rurarusqanraykum. Chuyanchana yakuwan mana challachikusqanraykum payqa millakuypaq kanqa. 21 Chay decretoqa wiñaypaq decretom. Chuyanchana yakuwan challaq runapas pachankunatam taqsakunqa. Pipas chuyanchana yakuta llachpaq runaqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu. 22 Ñoqaman mana asuykamuwaqniy runapa tukuy ima llachpasqanqa millakuypaqmi kanqa, pipas millakuypaq runata llachparuqqa tutaykuqkamam mana asuykuwanmanchu.

Qaqamanta pawamuq yakumanta
(Éxo 17:1-7)

20 1 Israelpa llapallan mirayninkunam punta kaq killapi chayarurqaku Zin nisqanku chunniqman hinaspam samarurqaku Cades lawpi. Maria chaypi wañukuptinmi pamparurqaku.

2 Runakunapaq yaku mana kaptinmi paykuna huñunakururqaku Moisespa chaynataq Aaronpa contranpi. 3 Moisespa contranpi rimaspankum nirqaku:

—¡Amalaya Tayta Diospa wañuchisqan runakunawan kuska wañukuchwan karqa! 4 ¿Imapaqtaq Tayta Diospa runankunataqa kay chunniqman pusamuwarqankiku? ¿Ñoqaykupas chaynataq animalniykupas kaypi wañunaykutachu munankichik? 5 ¿Imapaqtaq Egipto nacionmanta pusamuwarqankiku kay mana

Chunniq law (Núm 20:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

imapa kanan sitioman? Kaypiqa manam tarpuchwanchu imatapas. Manam kanchu higospas, uvaspas, granadapas nitaq tomanaykupaq yakupas —nispa.

6 Runakunapa qayllanmantam Moiseswan Aaron pasarqaku Dios-
man asuykuna karpapa punkunman chaypim qonqoranpa pampakama
kumuykurqaku hinaptinmi Tayta Diospa kanchariynin paykunaman riku-
riykamurqa. 7 Moisestam Tayta Dios nirqa:

8 —Tawnaykita hapispayá wawqeki Aaronwan huñuychik runakunata.
Paykuna qawachkaptinmi qaqata rimapayanki yaku pawamunanpaq hi-
naptinmi chay qaqa rumimanta lloqsimuq yakuta runakuna tomanqaku
chaynataq animalkunapas —nispa.

9 Chaymi Tayta Diospa kamachisqanman hina qayllanmanta Moises
tawnanta aparqa. 10 Runakunata qaqapa ñawpaqninman Aaronpiwan hu-
ñuruspam Moises nirqa:

—Uyariychik llapa mana kasukuqkuna: ¿Yaqachum kay qaqa tomanay-
kichikpaq yakuta pawarachimunman? —nispa.

11 Chaynata niruspanmi Moises altoman makinta hoqarispan
tawnanwan iskaykama qaqata waqtarurqa hinaptinmi achka yaku pawa-
ramuptin runakunapas chaynataq animalkunapas tomarqaku. 12 Ichaqa
Moisestawan Aarontam Tayta Dios nirqa:

—Israelpa mirayninkunaman chuya kasqaymanta yachachinaykichik-
paq mana confiakuq kasqaykichikraykum ñoqapa qosqay allpamanqa
paykunata mana yaykuchinkichikchu —nispa.

13 Chay yakutam Meribawan suticharqaku. Chaypim Israelpa miray-
ninkuna Tayta Dioswan atipanakurqaku chaypitaqmi chuya kasqanta
paykunaman qawachirqa.

Edom nacionniyoq runakuna Israelpa mirayninkunata harkakusqankumanta

14 Cades lawmantam Moises huk kaqninta kacharqa Edom nacionpa
reyninta kaynata nimunanpaq:

—Castayki Israel runakunapa tukuy ñakarisqantaqa yachankim. 15 Abueloykum
Egipto nacionman ripukuspa chaypi unay watakuna yachamurqaku. Aswanqa
Egipto runakunam abueloykutapas hinaspa ñoqaykutapas ñakarichimuwarqaku.
16 Chaymi Tayta Diosta qayakuptiyku uyariykuwaspanku angelninta kacharqa
hinaspam Egipto nacionmanta horqoramuwarqaku. Kunanqa allpaykipa linde-
ronwan tupaq Cades llaqta lawpiñam kachkaniku. 17 Ruegakuykikum allpaykipa
chawpinta pasarunaykupaq. Manam tarpusqa ukuntachu nitaq uvas huertantachu
risaqku, manataqmi pozoykipi yakutapas tomasaqkuchu. Hatun ñanllanta rispay-
kum mana maylawmanpas muyusaqkuchu allpaykita pasarunaykukama —nispa.

18 Ichaqa Edom nacionpa reyninmi nirqa:

—Manam allpaypa chawpintaqa pasawaqchikchu, pasaptikichikqa qam-
kunawan peleaqmi lloqsimusaqku —nispa.

19 Hinaptinmi Israelpa mirayninkunañataq nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Hatun ñanllantam risaqkuqa, sichum pozoykipi yakuta ñoqaykupas otaq animalniykupas tomaruspaqa pagapusqaykikum. Chaki-purilla pasarunaykutayá dejaykuwayku —nispa.

20 Ichaqa Edompa reyninmi nirqa:

—Manapunim pasawaqchikchu —nispa.

Paykunapa contranpim lloqsimurqa achkallaña tropayoq qari-qarillaña. 21 Allpanku hawan pasanankuta harkakuptinkum Israelpa mirayninkunaqa huklaw ñannintaña pasakurqaku.

Aaronpa wañukusqanmanta

22 Israelpa mirayninkunam Cades llaqta lawmanta pasaspanku Hor sutiyoq orqoman chayarurqaku. 23 Edom nacionwan tupaq Hor sutiyoq orqopim Tayta Dios nirqa Moisestawan Aaronta:

24 —Aaronqa wañukuspam mana yaykunqachu Israelpa mirayninkunaman qosqay allpamanqa. Meriba lawpi yakuta qoptiy mana kasuwasqaykichikraykum payqa mana yaykunqachu. 25 Yaw Moises, qamyá Aarontawan churin Eleazarta pusay Hor sutiyoq orqoman. 26 Chaypim Sacerdote kaspan hinakunan pachanta horqonki hinaspam chay pachankunawanqa churin Eleazartaña pachachinki. Chaypim Aaron wañukunqa —nispa.

27 Tayta Diospa kamachisqanta hinam Moises rurarqa. Llapa runakuna qawachkaptinkum Hor sutiyoq orqoman rirqaku. 28 Chaypim sacerdote kaspan hinakunan pachata Aaronmanta Moises horqospan chay pachakunawan pachachirqa Aaronpa churin Eleazartaña. Aaronmi wañukurqa chay orqopa puntanpi. Moiseswan Eleazarñataqmi chay orqomanta kutikamurqaku. 29 Aaronpa wañukusqanta yacharuspankum Israelpa llapallan mirayninkuna waqayllawanña lutokurqaku kimsa chunka punchaw.

Arad llaqtayoqkunata Israelpa mirayninkuna vencerusqankumanta

21 1 Canaan casta runakunapa huknin reyninmi karqa Arad llaqtayoq runa. Payqa *yacharqa chay Neguev lawpim. Atarim sutiyoq ñanninta Israelpa mirayninkunapa risqanta yacharuspanmi paykunawan pelearqa hinaspam wakinta presocharurqa. 2 Hinaptinmi Israelpa mirayninkunañataq Tayta Diosman prometekuspanku nirqaku:

—Kay runakunata vencerachiwaptikikuqa kay runakunapa llapallan llaqtankutam purmarachisaqku —nispa.

3 Chaymi Israelpa mirayninkunapa mañakusqanta Tayta Dios uyarispan Canaan casta runakunata vencerachirqa chaymi runakunata wañuchispanku llaqtankutapas purmarachirqaku. Chayraykum chay sitiota suticharqaku Hormawan.

Broncemanta culebra rurasqankumanta

4 Chay Hor sutiyoq orqomantam pasarqaku Israel casta runakuna Puka Lamar Qocha lawman Edom nacionta muyunankupaq. Runakunañataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hukmanyarurqaku ñan risqankupi. 5 Hinaspam Diospa contranpi chaynataq Moisespa contranpi rimaspanku nirqaku:
—¿Imapaqtaq Egipto nacionmanta horqomuwarqankiku kay chunniqpi wañunaykupaqqa? Manam mikuypas nitaq yakupas kanchu. Amirunikuñam kay mana gustasqayku mikuytapas —nispa.
6 Chaymi Tayta Dios kachaykamurqa venenoyoq culebrakunata, runakunata kachuruptinmi Israelpa mirayninkunamanta achkaq wañurqaku.
7 Hinaptinmi chay runakunaqa Moisesman rispanku nirqaku:
—Huchallikurunikum Tayta Diospa contranpi hinaspa qampa contraykipi rimaspayku. Mañakuyá payta kay culebrakunata ñoqaykumanta chinkachinanpaq —nispa.
Chaymi Tayta Diosta Moises mañakurqa chay llapa runakunapaq. 8 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Kay venenoyoq culebraman rikchakuqtayá ruray huk culebrata hinaspayá bandera kaspipa puntanman churay hinaptinmi culebrapa kachusqankuna chayta qawaspanku mana wañunqakuchu —nispa.
9 Moisesmi broncemanta culebrata ruraruspan bandera kaspipa puntanman churarurqa. Hinaptinmi culebrakunapa kachusqan runakuna chay bronce culebrata qawaspanku mana wañurqakuchu.

Moab nacion muyusqankumanta

10 Israelpa mirayninkunam chay sitiomanta pasaspanku Obot lawpi campamentonkuta sayachirqaku. 11 Obot lawmanta pasaspankum samarurqaku Moab nacionpa chimpan intipa qespimunan lawpi otaq chunniqpi kaq Ijeabarim sitiopi. 12 Chay sitiomanta pasaspankum samarurqaku Zered Wayqopi.
13 Chay wayqomanta pasaspankum samarurqaku Arnon Mayupa waklawninpi. Arnon Mayuqa kachkan Moab nacionpa chunniq law linderonpim, chay Arnon Mayuqa Moab naciontam rakin Amor casta runakunapa allpanmanta.
14 Chayraykum Tayta Diospa guerrankunamanta willakuq libropi nichkan:

Sufa law allpapi Vaheb sitiontam pasarqaniku.
Wayqonkunatawan Arnon Mayu patantam rirqaniku.
15 Ar llaqtaman chayaq mayupa patantam rirqaniku.
Moabpa linderonkamam pasarqaniku.

16 Chay Arnon mayumantam rirqakuBeer sutiyoq pozokama, chay pozopa kasqanpim Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Runakunata huñumuy yakuta qonaypaq —nispa.
17 Chayraykum Israelpa mirayninkuna takirqaku kaynata:

Pozomantayá yaku lloqsimuy.
Pozomantayá takillasunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Varankuwanmi jefekuna toqorqaku.
Runakuna kamachiqkunam
tawnankuwan kicharqaku.

Chay chunniqmantam Israelpa mirayninkuna rirqaku Matana sitio lawkama. 19 Chay lawmantañataqmi rirqaku Nahaliel sutiyoq lawkama, chaymantañataqmi rirqaku Bamot sutiyoq lawkama. 20 Chaymantañataqmi rirqaku Moab nacionpi Qechwa Pampakama otaq Pisga Orqopa puntanmanta chunniq law qawana qechwakama.

Rey Sehonta Israel runakuna vencesqanmanta
(Deu 2:26-37)

21 Israelpa mirayninkunam Amor casta runakunapa reynin Sehonman kachaspan kaynata nichimurqaku:
22 —Ruegakuykim allpaykipa chawpinta pasarunaykupaq. Manam tarpusqa ukuntachu nitaq uvas huertantachu risaqku, manataqmi pozoykipi yakutapas tomasaqkuchu. Hatun ñanllanta rispaykum mana maylawmanpas muyusaqkuchu allpaykita pasarunaykukama —nispa.
23 Ichaqa Sehon sutiyoq reyqa manam munarqachu Israelpa mirayninkuna chay allpan pasananta chaymi llapallan tropankunata huñuruspan chunniqman lloqsirqa hinaspam Jahaza llaqta lawkama chayaruspan Israelpa mirayninkunapa contranpi pelearqa. 24 Israelpa mirayninkunañataqmi peleaspanku vencerurqaku hinaspam allpankuta dueñochakuykurqaku Arnon Mayumanta qallaykuspa Jaboc Mayukama otaq Amon casta runakunapa linderonkama, chay Amon casta runakunapa linderonqa mana pasay atinam karqa. 25 Israelpa mirayninkunamá Amor casta runakunapa llapa llaqtankunata otaq Hesbon llaqtata dueñochakururqaku llapa llaqtachankunatawan hinaspam chaypiqa paykunaña *yacharqaku. 26 Hesbon llaqtaqa karqa Amor casta runakunapa reynin Sehonpa yachanan llaqtam. Chay Sehon sutiyoq reyqa Moab runakunapa ñawpaq punta reyninta venceruspam qechururqa allpanta Arnon Mayukama. 27 Chayraykum runakunapas rimaqku kaynata:

Rey Sehonpa tiyanan
Hesbon llaqtaman hamuychik.
Yapamanta hatarichispayá
murallankunatapas perqaychik.
28 Hesbon llaqtamantam
kanananachkaq nina lloqsirqa.
Sehonpa llaqtanmantam
lenguachkaq nina lloqsirurqa.
Moab nacionpi Ar llaqtatam kañarurqa.
Arnonpi *yachaq runakunatam ruparurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Yaw Moab nacion runakuna,
iqamkunaqa imallapiraq rikukunkichik!
Quemos sutiyoq diospa runankuna,
qamkunaqa chinkachisqañam kachkankichik.
Quemos diosmi qari churikichiktapas lluptirachin.
Quemos diosmi warmi churikichiktapas presocharachin.
Amor casta runakunapa reynin
Sehonwanmi chaynata rurarachin.
30 Paykunatam venceypaq-vencerurqaniku.
Hesbon llaqtatam Dibon llaqtakama tuñirachirqaniku.
Nofa llaqtakamam purmarachirqaniku tukuy imatapas.
Medeba llaqtakamataqmi chayarun chay ninapas.

Basan nacionpa reynin vencesqankumanta
(Deu 3:1-11)

31 Chaynapimá Israelpa mirayninkuna *yacharqaku Amor casta runakunapa allpanpi. 32 Moisesqa kacharqataqmi Jezer llaqtata wateqamunankupaqpas chaymi Israelpa mirayninkunaqa dueñochakuykurqaku chay llaqtapa llaqtachankunatapas. Chaypi yachaq Amor casta runakunatapas qarqorurqakumá. 33 Chaymantam muyumurqaku Basan nacion lawman rinankupaq. Chaylawman richkaptinkum Basan nacionpa reynin Og llapallan tropankunapiwan lloqsimurqaku Edrei llaqta lawpi Israelpa mirayninkunawan peleananpaq. 34 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Ama paytaqa manchakuychu. Qanmanmi qoykusqayki chay reytaqa, qosqaykitaqmi runankunatapas allpantinta. Hesbon llaqtapi *yachaq Amor casta runakunapa reynin Sehonta hinam chay Rey Ogtapas ruranki —nispa.
35 Chaynapimá Rey Ogtaqa wañurachirqaku, wañurachirqakutaqmi churinkunatapas chaynataq llapallan runankunatapas. Manam pitapas puchurqakuchu hinaspam allpankutapas dueñochakuykurqaku.

Balaam sutiyoq runata Rey Balac qayachimusqanmanta

22 1 Chaymanta pasaspankum Israelpa mirayninkuna samarurqaku Moab sutiyoq pampakunapi, chay pampakunaqa kachkan Jordan Mayupa waklawnin Jerico llaqtapa chimpanpim.
2 Amor casta runakunapa contranpi Israel runakuna tukuy ima rurasqankutam Ziporpa churin Rey Balac yacharurqa. 3 Moab nacionniyoq runakunapas anchallatañam mancharikurqaku Israelpa mirayninkunaqa achkallaña kasqankurayku. Chaynaqa Israelpa mirayninkunaraykumá Moab nacionniyoq runakunaqa ancha mancharisqallaña karqaku. 4 Moab nacionniyoq runakunam Madian casta ancianokunata nirqaku:
—Qorata bueyes mikuchkaq hinachiki kay runakunaqa muyuriqninchikpi imanchiktapas tukurunqaku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay tiempopiqa Moab nacionpa reyninqa karqa Ziporpa churin Balacmi. 5 Chayraykum payqa Beorpa churin Balaam sutiyoq runaman kacharqa. Balaam sutiyoq runaqa kachkarqa Petor llaqtapim, chay Petor llaqtaqa tarikurqa Eufrates Mayupa hichpan Amav lawpim. Balaam sutiyoq runaman nimunankupaqmá Rey Balac runankunaman kaynata nirqa:

—Egipto nacionmantam runakuna lloqsiramunku allpapas tapaykuq, kunanqa hichpallaypiñam samaruspa kachkanku. 6 Chaylla hamuspaykiyá kay runakunata ñakaykapuway, paykunaqariki ñoqamantaqa aswan atiyniyoqmi kachkanku. Ichapas ñakaykuptikiqa venceruspay allpaymanta qarqoruyman. Ñoqaqariki yachanim pipaqpas mañakuptikiqa bendecisqa kasqanta chaynataq ñakaykuptikipas ñakasqa kasqanta —nispa.

7 Chaynapim Moab nacionniyoq ancianokuna chaynataq Madian castapa ancianonkuna Balaam sutiyoq runaman adivinaqpa pagonta apaspanku pasarqaku. Balaampa kasqanman chayaruspankuñataqmi Rey Balacpa kunasqanta willarqaku. 8 Hinaptinmi Balaamñataq paykunata nirqa:

—Kunan tutaqa kaypiyá samaychik. Tayta Diospa niwasqanta hinam paqarinña willasqaykichik —nispa.

Chaynapimá Moab nacionmanta riq ancianokunaqa Balaampa kasqanki samarurqaku. 9 Ichaqa Diosmi Balaaman rikuriykuspan nirqa:

—¿Pikunataq kay samakuqkunaqa? —nispa.

10 Chaymi Balaamñataq Diosta nirqa:

—Moab nacionpa reynin Ziporpa churin Balacmi kaynata kunamuwasqa: 11 "Egipto nacionmantam runakuna lloqsiramun allpapas tapaykuq chaynaqa hamuspaykiyá ñakaykapuway, icharaqpas chaynapiqa contrankupi peleaspay qarqoruyman" nispa.

12 Hinaptinmi Balaamta Dios nirqa:

—Ama paykunawanqa riychu, amataq chay runakunatapas ñakamuychu. Paykunaqa ñoqapa bendecisqay runakunam —nispa.

13 Achikyaruptinmi Rey Balacpa kachamusqan kamachikuqkunata Balaam nirqa:

—Kutikuychik llaqtaykichikman, Tayta Diosmi mana munanchu qamkunawan rinayta —nispa.

14 Moab nacionpi kamachikuqkunam kutiruspanku Rey Balacta nirqaku:

—Balaamqa manam ñoqaykuwan hamuyta munanchu —nispa.

15 Ichaqa Rey Balacmi yapatawan kacharqa aswan achkataña hinaspa ancha reqsisqa kamachikuqkunataña. 16 Balaampa kasqanman chayaruspankum Ziporpa churin Rey Balacpa kunasqanta nirqaku:

—Ama hina kaspaykiyá ama demoramuspa chaylla hamuruy. 17 Ñoqaqa anchallaña reqsisqa runatam rurasqayki. Imam mañawasqaykitapas rurasaqtaqmi. Hamuspaykiyá kay runakunata ñakaykapuway —nispa.

18 Ichaqa Balaanmi kaynata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—*Yachasqan palacionpi huntataña qori-qollqeta Rey Balac qowaptinpas
yupaychasqay Tayta Diospa kamachiwasqanpa contranpiqa manam imatapas
ruraymanchu. 19 Chaywanpas ama hina kaspayá kunan tuta kaypi samakuy-
chik. Kunan tutam yachaykusaq imatawanraqsi Tayta Dios niwananta —nispa.
20 Chay tutam Balaanman Dios rikuriykuspan nirqa:
—Chay runakuna pusaqniki hamuptinqa riyá paykunawan ichaqa ñoqa-
pa nisqallaytam ruranki —nispa.

Diospa angelninwan Balaam tuparusqanmanta

21 Achikyaruptinmi Balaamqa asnonpi sillakuykuspan Moabpi kamachikuq-
kunawan rirqa. 22 Aswanqa Diosmi piñakurqa Balaampa risqanwan. Chaymi
Tayta Diospa angelnin paypa contranpi ñanpi sayarurqa, chayqa pasakurqa iskay
serviqninkunawan compañachikuspa asnonpi sillasqa richkaptinmi. 23 Chay
asnonmi Tayta Diospa angelninta ñanpi espadan hapirisqata rikururqa hinaspam
ñanmanta muyuruspan chakrantaña rirqa ichaqa Balaanmi asnonta maqarqa
ñanman kutinanpaq. 24 Aswanqa Tayta Diospa angelninmi uvas huertakunapa
chawpin riq kichki ñanpi sayarurqa, sayarurqaqa kaylawnin-waklawnin rumi-
wan perqasqa kasqanraykum. 25 Chay angelta asno huktawan rikuruspanmi
perqa kuchuntaña rispan Balaampa chakinta perqaman qemirurqa chaymi
Balaamqa asnonta yapatawan maqarqa. 26 Ichaqa Tayta Diospa angelninmi ñaw-
paruspan manaña pasay atina kichki ñanpi sayarurqa. 27 Hinaptinmi chay asnoqa
Tayta Diospa angelninta rikurusqanrayku pampamanña sirikuykurqa. Chaymi
Balaam rabiaruspan tawnanwan asnonta waqtaparurqa. 28 Chay ratopim asnota
Tayta Dios rimarirachirqa hinaptinmi Balaamta chay asno nirqa:
—¿Imanarqaykitaq kimsakamaña maqawanaykipaq? —nispa.
29 Chaymi Balaamñataq nirqa:
—Burlakuwasqaykiraykum maqayki. Makiypi espada kaptinqa kuna-
llanmi wañurachikiman —nispa.
30 Chaymi asnoñataq Balaamta nirqa:
—¿Manachum Ñoqaqa asnoyki kani? ñoqaqariki unayña sillakusqayki
asnoykim kani, manam huk kutillatapas kaynataqa rurarqaykichu —nispa.
Hinaptinmi Balaamñataq nirqa:
—Arí chaynam —nispa.
31 Balaamta Tayta Dios qawarirachiptinmi chayraq rikururqa paypa
angelninta, chay angelqa espadanta hapispam ñanpi sayachkasqa. Chay-
mi Balaam qonqoranpa pampakama kumuykurqa. 32 Hinaptinmi Tayta
Diospa angelnin payta nirqa:
—¿Imanasqataq kimsakamaña asnoykita maqaparunki? Ñoqaqa hamurqa-
ni qamta harkanaypaqmi, kay risqaykiqa qampa munasqaykiman hinallam.
33 Asnoqa rikuruwaspanmi ñawpaqniymanta muyururqa kimsa kutikama,
mana chaynata ruranmanchu karqa hinaptinqa qamtam wañurachikiman
karqa, asnoykitam ichaqa mana wañuchiymanchu karqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Hinaptinmi Balaamñataq Tayta Diospa angelninta nirqa:
—Huchallikurunim. Ñawparuspa ñanpi sayarusqaykitaqa manam yacharqanichu. Mana allinpaq rikchakapusuptikiqa kutikusaqyá —nispa.
35 Ichaqa Tayta Diospa angelninmi Balaamta nirqa:
—Hinatayá riy chay runakunawan aswanqa ñoqapa nisqallaytam rimamunki —nispa.

Balaamta Rey Balac chaskisqanmanta

Chaymi Balaam rirqa Rey Balacpa kachamusqan runakunawan. 36 Balaampa risqanta Rey Balac yacharuspanmi chaskiqnin rirqa Arnon Mayupa hichpan Moab llaqtakama. Chay llaqtaqa kachkan Arnon Mayupa hichpanpi kaq Moab allpapa linderonpiñam. 37 Rey Balacmi Balaamta nirqa:
—¿Manachu kikiypuni qamtaqa qayachimurqayki? ¿Imanasqataq manaqa hamuyta munarqankichu? ¿Manachum ñoqaqa llumpa-llumpay reqsisqataña ruraykiman? —nispa.
38 Hinaptinmi Balaamñataq Rey Balacta nirqa:
—Arí, hamurqanim qawaykuqniki. Aswanqa manam munasqaytachu rimasaq, Diospa rimachiwasqallantam rimasaq —nispa.
39 Balaanmi pasarqa Rey Balacwan Quiriat-huzot llaqtaman. 40 Chaypim Rey Balac nakachirqa toronkunatawan ovejankunata. Chaynataqa rurachirqa Balaanman chaynataq compañaqnin kamachikuqkunaman convidananpaqmi.
41 Paqarinnintinmi Rey Balac pusarqa Balaamta Bamot-baal Moqoman. Chay sitiomantam qawarirqaku Israelpa mirayninkunapa campamentonpa patankunallata.

23 1 Chaymi Balaam nirqa Rey Balacta:
—Kaypi hatarichipuway qanchis altarkunata hinaspayá nakamuy qanchis torokunatawan qanchis carnerokunata —nispa.
2 Rey Balacmi rurarqa Balaampa nisqanta hina. Chaymi Rey Balacpiwan Balaam animalkunata wañuchispanku kañarqaku sapa altarpi huk torota chaynataq huk carnerota.
3 Chaymantam Rey Balacta Balaam nirqa:
—Lliw kañanayki animalpa ladonpi sayaykuchkay. Ñoqañataqyá rirusaq, ichapas Tayta Dioswan tuparamuyman. Imapas nimuwasqantam willasqayki —nispa.

Israel casta runakunapa favorninpi Balaam rimarisqanmanta

Chaynata niruspanmi Balaamqa pasarqa qala orqo lawman, 4 chaypim Dios rikuriykurqa hinaptinmi Balaamñataq nirqa:
—Qanchis altarkunata perqarachispaymi sapa altarpi huk torotawan huk carnerota ofrecemurqayki —nispa.
5 Rimananpaq Balaamta yachaykachispanmi Tayta Dios nirqa:
—Rey Balacman kutispaykim nisqayta hinalla nimunki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Balaam kutiruptinmi Rey Balacqa Moab nacionpi llapallan kamachikuqkunapiwan kañasqanku animalpa ladonpi sayachkasqa. 7 Hinaptinmi Balaam kaynata rimarirqa:

Aram nacionmantaraqmi
Rey Balac pusachimuwarqa.
Intipa qespimunan law orqomantaraqmi
Moab nacionpa reynin pusachimuwarqa.
Paymi kunamuwarqa:
"Hamuspayki Jacobpa mirayninkunata ñakaykapuway" nispa.
"Hamuspayki Israelpa mirayninkunata ñakaykapuway" nispa.
8 Ichaqa Diospa mana ñakasqankunataqa
¿imanispaytaqsi ñoqaqa ñakayman?
Paykunapaq mana allinta mana munachkaptinqa
¿imaynataq mana allintaqa rimariyman?
9 Kay alto orqokunamantam paykunata qawariykuni.
Kay moqokunamantam paykunata rikuykuni.
Paykunaqa sapaqchakuspa *yachakuq runakunam.
Wakin nacionkunamantapas rakisqa runakunam.
10 Ñutu allpa hinaña Jacobpa mirayninkunataqa
¿pitaqsi yupayta atinman?
Wakillan kachkaptinkupas Israelpa mirayninkunataqa
¿hayka kasqankutapas pitaqsi yachanman?
¡Ima allinraq kanman wak allin ruraq runakuna
hina ñoqapas wañukuptiyqa!
¡Ima allinraq kanman paykunapa wañukuyninta
hina ñoqapas chinkaruptiyqa!

11 Hinaptinmi Rey Balacñataq reclamarqa Balaamta:
—¿Imatataq nichkanki? Enemigoykunata ñakanaykipaqmi ñoqaqa pusachimurqayki, aswanqa paykunapa favorninpiraqmi qamqa rimarichkanki —nispa.
12 Hinaptinmi Balaamñataq nirqa:
—Ñoqaqa nirqaykiñam Tayta Diospa rimachiwasqallanta rimanaypaq —nispa.
13 Rey Balacñataqmi nirqa:
—Hakuchik huklaw sitioman, chaymantañam lliw campamentota mana rikuchkaspapas patallantapas qawaykamunki chaynapi ñakaykapamuwanaykipaq —nispa.
14 Chaymi Rey Balac pusarqa Balaamta Pisga Orqopi kaq Zofim patakama. Balaanmi chaypi qanchis altarkunata hatarichispan sapa altarpi wañuchispa kañarqa huk torotawan huk carnerota.
15 Chaypim Rey Balacta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Lliw kañanayki animalpa ladonpi sayaykuchkay. Ñoqañataqyá rirusaq, ichapas Tayta Dioswan tuparamuyman —nispa.
16 Balaanman Tayta Dios rikuriykuspanmi yachachirqa kaynata:
—Rey Balacman kutispaykiqa nisqayta hinallam nimunki —nispa.
17 Balaam kutiruptinmi Rey Balacqa Moab nacionpi kamachikuqkunapiwan kañasqanku animalpa ladonpi suyachkasqaku. Hinaptinmi Rey Balac tapurqa:
—¿Imanimusurqankitaq Tayta Diosqa? —nispa.
18 Chaymi Balaam kaynata rimarirqa:

¡Yaw Balac, qamqa hatarimuyá!
¡Yaw Ziporpa churin, qamqa uyariwayá!
19 Diosqa manam runakuna hinachu.
Manam payqa llullakunmanchu.
Piensasqantapas manam cambianmanchu.
Imapas rimasqantaqa ruranqapunim.
Imapas nisqantaqa cumplinqapunim.
20 Runankunapa favorninpi rimanaypaqmi
ñoqataqa kamachiwarqa.
Manam harkakuymanchu
Diospuni bendecichkaptinqa.
21 Jacobpa mirayninkunataqa
manam pipas huchayoqmi ninmanchu.
Israel casta runakunataqa
manam pipas mana allin ruraqmi ninmanchu.
Yupaychasqanku Tayta Diosqa
paykunawanmi kachkan.
Reyninkuta hinam paykunaqa
payta alabachkan.
22 Llumpay kallpasapallañam monte toroqa.
Chayna kallpawanmi Diospas paykunata
Egipto nacionmanta horqomurqa.
23 Jacobpa mirayninpa contranpiqa
manam brujopas atinmanchu.
Israelpa mirayninpa contranpiqa
manam adivinaqpas atinmanchu.
Kunanqariki Jacobpa mirayninkunatam ninqaku.
Kunanqariki Israelpa mirayninkunatam ninqaku:
"¡Mayna admirakuypaqmi qamkunarayku
Diospa rurasqanqa!" nispa.
24 Kay llapa runakunaqa leon hinam hatarichkanku.
Kay llapa runakunaqa leon hinam chutaparikuchkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam samaykunqachu wañuchisqanpa yawarninta llaqwanankama.

25 Hinaptinmi Rey Balacñataq nirqa Balaamta:
—Wak runakunata ñakaykuyta manaña atispaykiqa amataqyá bendeciontapas rimaytaqchu —nispa.
26 Chaymi Balaamñataq nirqa:
—¿Manachum ñoqaqa nirqayki: "Tayta Diospa niwasqallantam rurasaq" nispay?
27 Chaymi Rey Balacñataq nirqa:
—Hakuchik huklaw sitiomanña ichapas chay sitiomantaqa Dios munanman ñakaykapuwanaykipaq —nispa.
28 Chaynapim Rey Balacqa pusarqa Balaamta Peor sutiyoq orqopa puntaman. Chay sitiomantam sutillata rikurqaku tukuy chunniq pampata.
29 Chaymi Balaam nirqa Rey Balacta:
—Kaypi hatarichipuway qanchis altarkunata hinaspañataq nakamuy qanchis torotawan qanchis carnerota —nispa.
30 Chaynapim Rey Balac rurarqa Balaampa tukuy kamachisqanta hinaspam wañuchispa kañarqa huk torotawan huk carnerota sapa altarpi.

24 1 Israel casta runakunata Tayta Dios bendeciy munasqanta Balaam yacharuspanmi manaña rirqañachu wakin kutikunapi hinaqa Diospa imam nimunanta uyariq, payqa chunniq lawmanñam qawarirqa.
2 Israel casta runakunata ayllupuralla samasqankuta qawachkaptinmi Diospa Espiritun Balaamta huntaykurqa. 3 Chaymi Balaam kaynata rimarirqa:

Beorpa churin ñoqa Balaanmi,
imakunapas allinta qawaq ñoqa Balaanmi,
4 Diospa rimasqankuna uyariq ñoqa Balaanmi,
Tukuy Atiyniyoq Diospa qawachisqan
qawaq ñoqa Balaanmi,
mosqoypi hina kaspay revelacionkuna
qawaq ñoqa Balaanmi kaynata nini:
5 Jacobpa miraynin runakuna,
imayna kuyayllapaqmi karpaykikunaqa!
Israelpa mirayninkuna,
imayna kuyayllapaqmi *yachanaykikunaqa!
6 Qamkunaqa rikchakunkichik
seqella plantasqa palmera sachakunamanmi
chaynataq mayu patanpi huertakunamanmi.
Qamkunaqa rikchakunkichik
Tayta Diospa plantasqan aloes plantakunamanmi
chaynataq yaku patanpi cedro sachakunamanmi.
7 Israel casta runakunaqa
manam yakumantapas muchunqakuchu.
Tukuy ima tarpukusqankupaqpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam yakuqa pisinqachu.
Reyninkuqa Rey Agagmantapas aswan
hatunraqmi kanqa.
Payqa hatun munaychakuqmi kanqa.
8 Paykunataqa Diosmi Egipto nacionmanta horqomurqa.
Monte toro hina kallpasapallañam payqa.
Israel casta runakunaqa
enemigon nacionkunatapas pasaypaqtam tukurunqa.
Israel casta runakunaqa
enemigonkunapa tulluntapas ñutuypaqmi-ñutuparunqa.
Paykunaqa enemigonkutam
flechankuwan tuksiypaq-tuksiparunqa.
9 Paykunaqa leon hinaraqmi kurkuykunpas.
Paykunaqa china leon hinaraqmi waqtapanpas.
¿Pitaqsi atinman rikchachiytaqa?
¡Diospa bendecisqanyá kachun
bendecisuqnikichik runaqa!
¡Diospa ñakasqanyá kachun
ñakasuqnikichik runaqa!

Hamuq punchawkunapaq Balaam imam rimarisqanmanta

10 Balaampa nisqanta uyarispanmi Rey Balac anchallataña rabiarurqa hinaspam rabiamanta makintapas taqllakuspanraq Balaamta nirqa:
—Enemigoykunata ñakanaykipaqmi qayachimurqayki, aswanqa kimsakamañam paykunapaq bendicionta mañakurunki. 11 Chaynaqa wasikimanyá kutikuy. Ñoqaqa allin reqsisqatam ruraykiman karqa aswanqa Tayta Diosmi harkakurun —nispa.
12 Chaymi Balaamñataq nirqa:
—Ñoqapas nimurqaniñam kachamuwasqayki runakunata: 13 “*Yachasqayki palaciopi huntataña qori-qollqeta qowaptikipas, Tayta Diospa kamachiwasqanpa contranpiqa manam imatapas ruraymanchu. Allin kaqtapas otaq mana allin kaqtapas kikillaymantaqa manam ruraymanchu, Tayta Diospa niwasqallantam rimasaq” nispa. 14 Arí kunanqa llaqtaymanmi kutikusaqña aswanqa willaykusqaykiyá hamuq tiempokunapi runaykikunata wak runakuna imam ruranankumanta —nispa.
15 Balaanmi kaynata rimarirqa:

Beorpa churin ñoqa Balaanmi,
imakunapas allinta qawaq ñoqa Balaanmi,
16 Diospa rimasqankunata uyariq
ñoqa Balaanmi,
Alto-altopi kaq Diospa tanteasqankuna yachaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqa Balaanmi,
Tukuy Atiyniyoq Diospa qawachisqan qawaq
ñoqa Balaanmi,
mosqoypi hina kaspay revelacionkuna qawaq
ñoqa Balaanmi kaynata nini:
17 Rikuchkaniñam aswanqa manam kunankuna kaqtachu,
qawachkaniñam aswanqa manam hichpallapi kaqtachu.
Lucerom Jacobpa mirayninmanta lloqsimunqa.
Munayniyoq reymi Israelpa castamanta hatarimunqa.
Moabpa castan runakunapa umantam taqñunqa.
Setpa llapallan mirayninkunatam ñutuparunqa.
18 Edompa allpantam dueñochakunqa.
Seir Orqopi kaq enemigonkunatam vencenqa.
Israelpa castankunaqa atiywanmi ruranqa.
19 Jacobpa mirayninmantam munaychakuq lloqsinqa.
Payqa llaqtapi puchuqkunatam chinkachinqa.

20 Amalec casta runakunapa allpan lawman Balaam qawarispanmi kaynata rimarirqa:

Amalec nacionqa wakin nacionkunamantapas
ancha reqsisqallañam.
Chaywanpas wiñaypaq tuñichisqa
kaspam purmarunqaña.

21-22 Balaamqa Cain casta runakunatapas qawarispanmi kaynata rimarirqa:

Cainpa mirayninkuna,
amparakunayki sitiokuna
mayna seguroña kaptinpas,
qesachakuq hina qaqa
rumikunapi yachaptikipas,
chay qesaykiqa kañasqam kanqa.
Asiria lawmanta hamuqkuna
presocharusuptikichikmi chaynaqa kankichik.

23 Balaamqa rimarirqataqmi:

Ay ¿piraq kawsanqa tukuy kaykunata Dios ruraptinqa?
24 Chipre islamantam buquekuna hamunqa.
Hinaspam Asiria nacionpi munaychakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Heberpa mirayninkunapim munaychakunqa.
Ichaqa chay munaychakuqkunapas wiñaypaqmi puchukarunqa.

25 Chaymantam llaqtanman Balaam kutikurqa, Rey Balacpas ñannintam pasakurqa.

Baal Peor sutiyoq taytachata adorasqankumanta

25 1 Israelpa mirayninkuna Sitim lawpi samaruptinkum paykunamanta kaq qarikuna Moab nacionniyoq warmikunawan huchallikuyta qallaykurqaku. 2 Chay warmikunam taytacha-mamachaman imapas ofrecesqankuta chay runakunaman convidarqa hinaptinmi mikuspanku Moab casta runakunapa taytachankuta adorarqaku. 3 Chaynapimá Israel casta runakunaqa qatirqaku Baal-peor sutiyoq taytachataña adoranankupaq, chayraykum Tayta Diosqa paykunapa contranpi anchallataña piñakururqa. 4 Hinaspam Moisesta nirqa:

—Chay huchallikuq runakunapa llapallan kamachiqninkunata huñuruspayá ñoqa Tayta Diospa qayllaypi warkurachiy, paykunataqa llapa runapa qawasqantam warkurachinki, chaynapiñam Israel casta runakunapa contranpi ancha piñakuyniyqa taninqa —nispa.

5 Chaymi Israel casta runakunapa kamachiqninkunata Moises nirqa:

—Baal-peor sutiyoq taytachaman aysaypaq-aysachikuq castaykichiktam sapakama wañuchinkichik —nispa.

6 Diosman asuykuna karpapa punkunpi Moiseswan Israel casta runakuna waqachkaptinkum, llapallankupa qawasqanta huk kaqnin Israel casta runa kikinpa karpanman pusaykurqa Madian casta warmita. 7 Chayta rikuspanmi Aaronpa willkan otaq Eleazarpa churin sacerdote Finees chay huñunakusqankumanta lloqsispan lanzata aparikurqa. 8 Hinaspam chay warmi pusaykuq runapa karpanman yaykuruspan iskayninkuta wiksanpatakama lanzawan pasarachirqa. Chayñam Israel casta runakunata wañuchiq peste onqoyqa tanirurqa. 9 Chaywanpas ñam wañururqakuña iskay chunka tawayoq waranqa runakuna.

10 Chaymi Moisesta Tayta Dios nirqa:

11 —Aaronpa willkan otaq Eleazarpa churin sacerdote Fineesmi Israel casta runakunapa contranpi piñakuyniyta tanirachin, payqa ñoqamanta sientisqanraykum piñakuyninpi chay runata wañurachirqa. Chayraykum Israel casta runakunapa contranpi llumpayllataña piñakuchkaspaypas paykunataqa manaña tukururqanichu. 12 Chaynaqa niyá paywan hawkayay contratota rurasqaymanta. 13 Ñoqamanta sientisqanraykum paywanpas chaynataq mirayninkunawanpas contratota rurachkani chaynapi sacerdoteykunaña wiñaypaq kanankupaq. Chaynataqariki rurachkani Israel casta runakunapa huchankunatapas pampachaykachisqanraykum —nispa.

14 Madian casta warmiwan kuska wañuruq runaqa karqa Salupa churin Zimrim, chay Zimri sutiyoq runaqa karqa Simeon ayllupa jefenmi. 15 Chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Madian casta warmiñataqmi karqa Zurpa churin Cozbi. Chay Zur sutiyoq runaqa karqa Madian casta runakunapa huk kaqnin kamachiqninmi.

16 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

17 Madian casta runakunawan peleaspayá venceruychik. 18 Paykunaqa engañasurqankichikmi Baal-peor sutiyoq taytachankuwan, engañasurqankichiktaqmi chay Madian casta kamachikuqpa warmi churin Cozbiwanpas. Chay warmiqariki karqa paykunapa ayllunmi. Baal-peor sutiyoq taytachata castiganaypaqmi peste onqoyta kachaykamurqani chaymi chay Cozbi sutiyoq warmipas lanzawan wañuchisqa karqa.

Israel casta runakunaqa mosoqmanta yupasqa kasqankumanta

26 1 Chay peste onqoy taniruptinmi Moisestawan sacerdote Aaronpa churin Eleazarta Tayta Dios nirqa:

2 —Israelpa llapa mirayninkunamantam ayllunkuman hina iskay chunka watayoqmanta hanayman guerrapi peleay atiqkunata yupankichik —nispa.

3 Chaymi Jordan Mayupa hichpan Moab sutiyoq pampapi otaq Jerico llaqtapa chimpanpi Moisespiwan sacerdote Eleazar runakunata kamachirqa. 4 Kamachirqaqa iskay chunka watayoqmanta hanayman imaynam Tayta Diospa kamachisqanpi hina yupanankupaqmi.

Egipto nacionmanta lloqsimuq Israelpa mirayninkunam karqa kaykuna:

5 Israelpa piwi churin Ruben ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa churin Enocpa mirayninkuna, churin Falupa mirayninkuna, 6 Hezronpa mirayninkuna hinaspa Carmipa mirayninkuna. 7 Chaynapimá Ruben ayllumanta yupasqakunaqa karqa tawa chunka kimsayoq waranqa qanchis pachak kimsa chunkan runakuna. 8 Falupa churinmi karqa Eliab, 9 Eliabpa churinkunañataqmi karqa Nemuel, Datan hinaspa Abiram. 10 Datanwan Abiramqa runakunapa cabecillanmi karqa. Kay iskayninkumá Coreypa umachasqankunawan huñunakuruspanku Moisespa hinaspa Aaronpa contranpi hatarirqaku. Chaynataqa rurarqaku Tayta Diospa contranpi hatarispankum chaymi allpa kicharikuykuspan millpururqa Datantawan Abiramta chaynataq Coreytapas. Chaypitaqmi iskay pachak pichqa chunkan runakunapas ninapa rupasqan wañururqaku. Chaynaqa pasakurqa manaña masta ruranankupaqmi. 11 Chaywanpas Coreypa churinkunaqa manam wañurqakuchu.

12 Simeon ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Nemuelpa miraynin, Jaminpa miraynin, Jaquinpa miraynin, 13 Zerapa miraynin hinaspa Saulpa miraynin. 14 Chaynaqa Simeonpa ayllumanta kaqkunaqa karqa iskay chunka iskayniyoq waranqa iskay pachaknin runakunam.

15 Gad ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Zefonpa mirayninkuna, Haguipa mirayninkuna, Sunipa mirayninkuna, 16 Oznipa mirayninkuna, Eripa mirayninkuna, 17 Arodpa mirayninkuna hinaspa Arelipa mirayninkuna. 18 Chaynapimá Gad ayllumanta yupasqakunaqa karqa tawa chunka waranqa pichqa pachaknin runakuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Juda sutiyoq runapa churinkunam karqa Er hinaspa Onan, ichaqa paykunaqa Canaan allpapi kachkaspallaraqmi wañukurqaku. 20 Chaynaqa Juda ayllumanta lloqsiq runakunaqa karqa kaykunam: Selapa mirayninkuna, Farespa mirayninkuna hinaspa Zerapa mirayninkuna. 21 Farespa churinkunañataqmi karqa Hezron hinaspa Hamul. 22 Chaynapimá Juda ayllumanta yupasqakunaqa karqa qanchis chunka soqtayoq waranqa pichqa pachaknin runakuna.

23 Isacar ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Tolapa mirayninkuna, Fuapa mirayninkuna, 24 Jasubpa mirayninkuna hinaspa Simronpa mirayninkuna. 25 Chaynapimá Isacar ayllumanta yupasqakunaqa karqa soqta chunka tawayoq waranqa kimsa pachaknin runakuna.

26 Zabulon ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Seredpa mirayninkuna, Elonpa mirayninkuna hinaspa Jahleelpa mirayninkuna. 27 Chaynapimá Zabulon ayllumanta yupasqakunaqa karqa soqta chunka waranqa pichqa pachaknin runakuna.

28 Joseypa churinkunamantam karqa Manases ayllu hinaspa Efrain ayllu. 29 Manases ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Maquirpa mirayninkuna, Maquirpa churin Galaadpa mirayninkuna, 30 Galaadpa mirayninkunamantam lloqsirqa Jezerpa mirayninkuna, Helecpa mirayninkuna, 31 Asrielpa mirayninkuna, Siquempa mirayninkuna, 32 Semidapa mirayninkuna hinaspa Heferpa mirayninkuna. 33 Heferpa churin Zelofehad sutiyoq runapaqa manam qari churinkuna karqachu, kaspaqa-karqa warmi churinkunallam. Chay warmi churinkunam karqa Maala, Noa, Hogla, Milca hinaspa Tirsa. 34 Chaynapimá Manases ayllumanta yupasqakunaqa karqa pichqa chunka iskayniyoq waranqa qanchis pachaknin runakuna.

35 Efrain ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Sutelapa mirayninkuna, Bequerpa mirayninkuna hinaspa Tahanpa mirayninkuna. 36 Sutelapa mirayninkunaqa karqa Eranpa mirayninkunam. 37 Chaynapimá Efrain ayllumanta yupasqakunaqa karqa kimsa chunka iskayniyoq waranqa pichqa pachaknin runakuna. Chaynamá karqaku Josey ayllumanta kaq casta runakunaqa.

38 Benjamin ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Belapa mirayninkuna, Asbelpa mirayninkuna, Ahirampa mirayninkuna, 39 Sufampa mirayninkuna hinaspa Hufampa mirayninkuna. 40 Bela castamanta kaq runakunam karqa Ardpa mirayninkuna hinaspa Naamanpa mirayninkuna. 41 Chaynapimá Benjamin ayllumanta yupasqakunaqa karqa tawa chunka pichqayoq waranqa soqta pachaknin runakuna.

42 Dan ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Suhampa mirayninkuna. Paykunamá karqa Danpa mirayninkuna. 43 Chaynapimá Suham castamanta yupasqakunaqa karqa soqta chunka tawayoq waranqa tawa pachaknin runakuna.

44 Aser ayllumantañataqmi lloqsirqa Imnapa mirayninkuna, Isuipa mirayninkuna hinaspa Beriapa mirayninkuna. 45 Beria castamanta kaq runakunam lloqsirqa Heberpa mirayninkuna, Malquielpa mirayninkuna. 46 Aser sutiyoq runapaqa karqataqmi warmi churinpas Sera sutiyoq. 47 Chaynapimá Aser ayllu yupasqakunaqa karqa pichqa chunka kimsayoq waranqa tawa pachaknin runakuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Neftaliy ayllumanta kaq runakunam lloqsirqa Jahzeelpa mirayninkuna, Gunipa mirayninkuna, 49 Jezerpa mirayninkuna hinaspa Silempa mirayninkuna. 50 Chaynapimá Neftaliy ayllumanta yupasqakunaqa karqa tawa chunka pichqayoq waranqa tawa pachaknin runakuna.

51 Chaynaqa Israelpa mirayninkunata yuparuptinkum karqa soqta pachak hukniyoq waranqa qanchis pachak kimsa chunkan runakuna.

Diospa prometesqan allpaqa imaynam partisqa kananmanta

52 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

53 —Chay yupasqa kasqankuman hinamá partinki herencia allpataqa. 54 Achka ayllu kaqkunamanmi qonki hatunnin herenciata, pisi kaqkunamanñataqmi qonki taksan kaqta. Chaynaqa sapa ayllukunamanmá herencia allpataqa qonki yupasqa kasqankuman hina. 55 Allpataqa partinki sorteaspam, sapakamam abuelonkupa ayllunman hina herenciataqa chaskinqaku. 56 Chaynaqa suerteaspam achkapas otaq asllapas kasqankuman hina herenciankutaqa partinki.

Leviy ayllu runakuna yupasqa kasqankumanta

57 Leviy ayllumanta yupasqa kaqkunam karqaku Gersonpa mirayninkuna, Coatpa mirayninkuna hinaspa Meraripa mirayninkuna. 58 Leviy ayllumanta kaqmi karqa Libnipa mirayninkunapas, Hebronpa mirayninkunapas, Mahlipa mirayninkunapas, Musipa mirayninkunapas hinaspa Coreypa mirayninkunapas.

Coatpa mirayninmi karqa Amram. 59 Egipto nacionpiraq Leviypa mirayninkuna kachkaptinmi nacerqa Jocabed sutiyoq warmi, chay warmiwanmi casarakurqa Amram. Paykunapa wawa-churinmi karqa Aaron, Moises hinaspa paninku Mariapas. 60 Aaronpa churinkunam karqa Nadab, Abiu, Eleazar hinaspa Itamar. 61 Ichaqa Nadabwan Abiumi wañururqaku Tayta Diospaq mana kamachisqan inciensota qontichisqankurayku.

62 Huk killayoqmanta hanayman Leviy ayllu runakunata yupasqankum karqa iskay chunka kimsayoq waranqa qarikuna. Wakin Israel ayllukunawanqa manam yupasqachu karqa Leviy ayllukunaqa. Chaynaqa karqaku Israel wakin ayllukunawan herencia allpata mana chaskisqankuraykum.

63 Israelpa mirayninkunatamá Moisespiwan Sacerdote Eleazar yuparqa Jordan Mayupa hichpan Jerico llaqtapa chimpanpi otaq Moab sutiyoq pampakunapi. 64 Kay yupasqankupiqa manañam karqañachu Moiseswan sacerdote Aaronpa Sinai sutiyoq chunniqpi yupasqan runakunaqa. 65 Chay wañuruq runakunamantaqa Tayta Diosmi nirqaña kaynata:

—Paykunaqa chunniqpim wañunqakupuni hinaptinmi huk qaripas mana puchunqachu, puchuspaqa-puchunqa Jefonepa churin Calebwan Nunpa churin Josueyllam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zelofehadpa warmi churinkuna herencia mañakusqankumanta

27 1 Joseypa huknin churinmi karqa Manases, chay Manasespa churinmi
karqa Maquir, Maquirpa churinmi karqa Galaad, Galaadpa churinmi
karqa Hefer, Heferpa churinñataqmi karqa Zelofehad, paypañataqmi karqa pich-
qa warmi churinkuna, paykunam karqa Maala, Noa, Hogla, Milca hinaspa Tirsa.
Paykunaqa karqa Manases ayllumantam. 2 Paykunam pichqantin rirqaku Diosman
asuykuna karpapa punkunman chaypi Moiseswan, sacerdote Eleazarwan hinaspa
ayllukunapa kamachiqninkunawan rimanankupaq. Paykunatam nirqaku:
3 —Taytayku Zelofehadmi chunniqpi wañururqa. Ichaqa payqa
wañukurqa manam Tayta Diospa contranpi hoqarikuq Coreypa uma-
chasqankunawan kuskachu. Kikinpa huchanmantam payqa wañukurqa
mana qari churiyoq. 4 Chaynaqa ¿imaynanpitaq taytaykupa sutinqa
chinkachisqa kanman castamasinkunamantaqa? ¿Mana qari churiyoq
kasqanraykuchu sutin chinkachisqa kanman? Qoykuwaykuyá allpata tay-
taykupa wawqenkunaman qosqaykichik allpatawan kuskata —nispa.
5 Hinaptinmi Moises chay warmikunapa asuntonta Tayta Diosman wi-
llarqa. 6 Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:
7 —Allintam nichkanku Zelofehadpa warmi churinkunaqa, tionkuman he-
rencia allpa qosqaykichikta hinam wañukuq taytankumanpas tupaqnin allpata
qonkichik chaynapi chay herencia allpaqa chay warmi churinkunapaqña ka-
nanpaq. 8 Israelpa mirayninkunamanpas ninkitaqmi kaynata: “Qamkuna ukupi
pipas wañukunqa mana qari churiyoq hinaptinqa warmi churinkunamañam
qonkichik chay herencia allpataqa. 9 Sichum warmi churinpas manaña kap-
tinqa chay herencia allpataqa qonkichik wañukuqpa wawqenkunamañam.
10 Chay wañukuqpa wawqenkunapas manaña kaptinqa chay herencia allpa-
tam qonkichik chay wañukuqpa taytanpa wawqenkunamañña. 11 Sichu chay
wañukuqpa taytanpa wawqenkuna manaña kaptinqa chay herencia allpatam
dueñochakunanpaq qonkichik chay wañukuqpa hichpa ayllunmañña” nispa.
Kay decretoqa kanqa Israelpa mirayninkunaman reglamento qonaykipaqmi
imaynam qanman kamachisqaypi hina.

Moisespa rantinpi Josueyña nombrasqa kasqanmanta
(Deu 31:1-18)

12 Tayta Diosmi Moisesman kaynata nirqa:
—Riyá Abarim sutiyoq orqoman, chay orqomantam qawarinki Israel-
pa mirayninkunaman qosqay allpata. 13 Chay allpata qawaykuspaykiñam
wañukunki chaynapim wawqeki Aaronpa hinaspa abueloykikunapa
kasqanman rinki. 14 Kayllapiqa wañukunki Zin sutiyoq chunniqpi mana
kasuwasqaykichikraykum, chaynataqa rurarqankichik huñunasqa runa-
kuna atipanakuptinkum, paykunapa qayllanpimá yakuta mañakuptinku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chuya kasqayta mana qawachirqankichikchu. Chaymi lloqsiq yakuta suticharqaku Meriba nispa, chayqa tarikun Zin sutiyoq chunniq Cades lawpim.
15 Chaymi Tayta Diosta Moises nirqa:
16 —Llapallan runakuna kawsachiq Dios Taytalláy, qamyá nombray huk kaqnin runata huñunasqa runakunata kamachinanpaq 17 chaynapi guerra kaptinpas paykunata pusananpaq, qam Tayta Diospa huñunasqa runaykikuna mana michiqniyoq ovejakuna hina mana kananpaqmi payña pusanqa —nispa.
18 Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:
—Espiritupa huntasqan Nunpa churin Josueytam akllanki hinaspam paypa umanman makikita churanki. 19 Paytaqa sayachinki sacerdote Eleazarpa hinaspa huñunasqa llapallan runakunapa qayllanpim. Paykuna qawachkaptinkumá imam ruranankunata kunanki. 20 Atiynikitamá paymanña qonki Israelpa llapallan mirayninkuna paytaña kasukunankupaq. 21 Sacerdote Eleazarpa ñawpaqninpi Josuey sayaykuptinmi paypaq Eleazar tapuwaspa asuntokuna arreglana Urim sutiyoq rumita qawanqa. Josueymi kamachinqa Israelpa llapallan mirayninkunata tukuy imatapas ruranankupaq —nispa.
22 Tayta Diospa kamachisqanta hina Moises ruraspanmá Josueyta sayachirqa sacerdote Eleazarpa hinaspa huñunasqa llapallan runakunapa ñawpaqninpi. 23 Paypa umanman Moises makinkunata churaspanmi imam ruranankunata kunarqa imaynam Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

Sapa punchaw ofrendakuna qonankumanta
(Éxo 29:38-46)

28 1-2 Israelpa mirayninkunaman kamachinanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa kaynata:
—Tiempollanpim ofrecemuwankichik mikuy ofrendaytapas chaynataq kañapuwanaykichik ofrendaytapas, chaykunataqa ofrecemuwankichik miski asnaq ofrendakunata hinam. 3 Ñoqa Tayta Diosman kañapuwananku ofrendakunamantapas ninkitaqmi kaynata: “Watayoq sano iskay carnerokunatam mana tipiyta sapa punchaw lliwta kañapuwankichik. 4 Tempranonpim kañapuwankichik malta carnerota, huknintañataqmi kañapuwankichik inti seqaykuytaña. 5 Ofrecewankichiktaqmi kawsaykunamanta ofrendatapas, chaykunaqa kanqa iskay kilo fino harinam hinaspa kutasqa aceitunasmanta horqosqa huk litro aceitewan chapusqam. 6 Sinai Orqopi kamachisqayta hinam chaykunataqa sapa kutilla kañapuwankichik miski asnaq ofrendaypaq, chayqariki ñoqa Tayta Diospaq kañapuwasqaykichik ofrendam. 7 Sapa carnero ofrendawanmi ofrecewankichiktaq tallinapaq huk litro vinotapas, chay vinotaqa tallinkichik santuarioypim ñoqa Tayta Diospaq. 8 Kañapuwankichiktaqmi huknin carnerotapas inti seqaykuytaña, chaytaqa rurankichik tempranonpi kañapuwanaykichikta hinallam kawsay ofrendayoqta chaynataq tallinapaq vinoyoqta. Chay ofrendakunaqariki ñoqa Tayta Diospaq kañana miski asnaq ofrendam.”

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samana punchawpi ofrenda qonankumanta

9 —Samana punchawpiñataqmi ofrecemuwankichik watayoq sano iskay
carnerokunata, aceitewan chapusqatataqmi ofrecemuwankichik tawa kilo
fino harinatapas, chay ofrendaqa kanqa tallinapaq vino ofrendayoqmi. 10 Sapa
punchaw chay tallina ofrendayoq lliw kañapuwanaykichik ofrendamantapas,
kañapuwankichikmá sapa samana punchawpi lliw kañana ofrendakunata.

Mosoq killapi ofrenda qonankumanta

11 —Sapa killapa qallariyninpipas ñoqa Tayta Diospaqmi kañapuwankichik
iskay malta torokunata, poqosqa carnerota chaynataq watayoqkama sano
qanchis carnerokunatapas. 12 Sapa malta toro ofrendapaqmi kanqa aceitewan
chapusqa soqta kilo fino harina. 13 Watayoq sapa carneropaqnñataqmi kanqa
aceitewan chapusqa iskay kilo fino harina. Chay ofrendakunaqariki ñoqa Tayta
Diospaq miski asnaq ofrendam. 14 Tallinapaq kaq iskay litro vinom kanqa huk
malta toro ofrendapaq, litro parten tallinapaq vinoñataqmi kanqa huk poqosqa
carnero ofrendapaq, huk litro tallinapaq vinoñataqmi kanqa watayoq sapa car-
nero ofrendapaq. Chay lliw kañana ofrendataqa chaynatamá ofrecewankichik
watantinpuni sapa killapa qallariyninpi. 15 Sapa punchaw tallina ofrendayoq
lliw kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañu-
chipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.

Pascua Fiestapi ofrendakunamanta
(Lev 23:5-8)

16 —Punta kaq killapa chunka tawayoq kaq punchawninpim ñoqa Tayta Dios-
paq Pascua Fiestata rurankichik. 17 Chunka pichqayoq kaq punchawpiñataqmi
hatun fiesta kanqa. Qanchis punchawpunim mikunkichik mana qonchuyoq
tantata. 18 Chay fiestapa punta kaq punchawninpim qayanakuspa ñoqallapaqña
huñunakuyta rurankichik. Chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichik-
chu. 19 Ñoqa Tayta Diosmanmi lliwta kañaspa ofrecewankichik iskay malta
torota, huk poqosqa carnerota chaynataq watayoqkama qanchis carnerokuna-
tapas. Chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 20 Kawsaykunamanta aceitewan
chapusqa fino harina ofrendañataqmi kanqa soqta kilo sapa toro ofrendapaq,
tawa kilo harinañataqmi kanqa huk poqosqa carnero ofrendapaq, 21 iskay kilo
harinañataqmi kanqa watayoqkama sapa carnero ofrendapaq. 22 Huchaykichik
pampachasqa kananpaqmi ofrecewankichik huk chivatota. 23 Sapa tempranon-
pi lliw kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ofrecewankichikmá chay
fiestapi ofrendakunatapas. 24 Hina chaynallatamá rurankichik qanchisnintin
punchawpuni mikunapaq ofrendatapas. Chay ofrendakunaqariki ñoqa Tayta
Diospaq miski asnaq ofrendam. Sapa punchaw tallinapaq ofrendayoq ofren-
dakunamantapas chay ofrendakunatamá ofrecewankichik. 25 Chay fiestapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanchis kaq punchawninpim qayanakuspa ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik. Chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu.

Kawsaykunapa punta kaq rurun ofrendamanta
(Lev 23:9-22)

26—Semanakuna sutiyoq fiestapi ñoqa Tayta Diosman kawsaykunapa punta kaq rurunkunata ofrecewaspaykichikqa qayanakuspam ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik, chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu. 27Ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaqmi lliwta kañaspa ofrecewankichik iskay malta torokunata, huk poqosqa carnerota hinaspa watayoqkama qanchis carnerokunata. 28Kawsaykunamanta aceitewan chapusqa fino harina ofrendañataqmi kanqa soqta kilo sapa toro ofrendapaq, tawa kilo harinañataqmi kanqa huk poqosqa carnero ofrendapaq, 29iskay kilo harinañataqmi kanqa watayoqkama sapa carnero ofrendapaq. 30Huchaykichik pampachasqa kananpaqmi ofrecewankichik huk chivatota. 31Kawsaykunamanta ofrendayoq sapa punchaw lliw kañana ofrendakunamantapas, chay ofrendakunatamá kañapuwankichik, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. Chay fiestapi ofrendakunatamá kañapuwankichik tallinapaq ofrendayoqta.

Cornetilla Tocana Fiestamanta
(Lev 23:23-25)

29 1—Qanchis kaq killapa punta kaq punchawninpim qayanakuspa ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik, chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu. Chay punchawqa kanqa cornetillakuna tocana punchawmi. 2Ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaqmi lliwta kañaspa ofrecewankichik huk malta torota, huk poqosqa carnerota hinaspa watayoqkama qanchis carnerota, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 3Kawsaykunamanta aceitewan chapusqa fino harina ofrendañataqmi sapa toro ofrendapaq kanqa soqta kilo, tawa kilo harinañataqmi kanqa huk poqosqa carnero ofrendapaq, 4iskay kilo harinañataqmi kanqa watayoqkama sapa carnero ofrendapaq. 5Huchaykichik pampachasqa kananpaqmi ofrecewankichik huk chivatota. 6Sapa killa hinaspa sapa punchaw lliw kañapuwanaykichik animalkunamantapas chay fiestapi qowanaykichik ofrendakunatamá ofrecewankichik. Chay fiestapi ofrendakunataqa qowankichik kawsaykunamanta ofrendatawanmi hinaspa tallinapaq vinotawanmi. Chay ofrendakunaqa kanqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrendam.

Hucha Pampachana Punchawpi ofrendakunamanta
(Lev 23:26-32)

7—Chay qanchis kaq killapa chunka kaq punchawninpim qayanakuspa ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik, chay punchawpiqa ayunaspam humillakunkichik hinaspataqmi imapipas ama llamkankichikchu. 8Ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaqmi lliwta kañaspa ofrecewankichik huk malta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

torota, huk poqosqa carnerota hinaspa watayoqkama qanchis carnerota, chay animalkunaqa kanqa sanokamam, 9 kawsaykunamanta aceitewan chapusqa fino harina ofrendañataqmi sapa toro ofrendapaq kanqa soqta kilo, tawa kilo harinañataqmi kanqa huk poqosqa carnero ofrendapaq. 10 Iskay kilo harinañataqmi kanqa watayoqkama sapa carnero ofrendapaq. 11 Huchaykichik pampachasqa kananpaq qowanaykichik ofrendamantapas chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq sapa punchaw qowanaykichik ofrendakunamantapas hinaspa tallipuwanaykichik vino ofrendayoq lliw kañapuwanaykichik animalmantapas huk chivatotamá ofrecewankichik huchaykichik pampachasqa kananpaq.

Ramada Sutiyoq Fiestapi ofrendakunamanta
(Lev 23:33-44)

12 —Qanchis kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpim qayanakuspa ñoqallapaqña huñunakuyta rurankichik, chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu. Qanchis punchawnintinmi ñoqa Tayta Diospaq hatun fiestata rurankichik. 13 Punta kaq punchawpim ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaq kañapuwankichik chunka kimsayoq malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata hinaspa watayoqkama chunka tawayoq carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 14 Kawsaykunamanta aceitewan chapusqa fino harina ofrendañataqmi sapa toro ofrendapaq kanqa soqta kilo, tawa kilo harinañataqmi kanqa huk poqosqa carnero ofrendapaq, 15 iskay kilo harinañataqmi kanqa watayoqkama sapa carnero ofrendapaq. 16 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.

17 —Chay fiestapa iskay kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik chunka iskayniyoq malta torokunata, poqosqa iskay carnerokunata hinaspa watayoqkama chunka tawayoq carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 18 Kawsaykuna ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatam ofrecewankichik hayka animalkunapa kasqanman hina, chaykunataqa ofrecewankichik malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoq carnerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá. 19 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq chivato ofrendatapas.

20 —Chay fiestapa kimsa kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik chunka hukniyoq malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata hinaspa watayoqkama chunka tawayoq carnerokunata. 21 Kawsaykunamanta ofrendatapas hinaspa tallinapaq vino ofrendatapas ofrecewankichik hayka animalkunapa kasqanman hinam, chaykunataqa ofrecewankichik malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoqkama carnerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw
kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañu-
chipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.
23 Chay fiestapa tawa kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik chun-
ka malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata chaynataq watayoq
carnerokunatapas, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 24 Kawsaykuna-
manta ofrendatapas hinaspa tallinapaq vino ofrendatapas ofrecewankichik
hayka animalkunapa kasqanman hinam, chaykunataqa ofrecewankichik
malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoq car-
nerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá.
25 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw
kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañu-
chipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.
26 —Chay fiestapa pichqa kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik
isqon malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata hinaspa watayoqka-
ma chunka tawayoq carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam.
27 Kawsaykuna ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatam ofrecewankichik
hayka animalkunapa kasqanman hina, chaykunataqa ofrecewankichik
malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoq car-
nerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá.
28 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw
kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchi-
puwankichik hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.
29 —Chay fiestapa soqta kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik
pusaq malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata hinaspa watayoqka-
ma chunka tawayoq carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam.
30 Kawsaykuna ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatam ofrecewankichik
hayka animalkunapa kasqanman hina, chaykunataqa ofrecewankichik
malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoq car-
nerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá.
31 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw
kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchi-
puwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq chivato ofrendatapas.
32 —Chay fiestapa qanchis kaq punchawninpiñataqmi kañapuwankichik
qanchis malta torokunata, iskay poqosqa carnerokunata hinaspa watayoqka-
ma chunka tawayoq carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam.
33 Kawsaykunamanta ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatam ofrecewanki-
chik hayka animalkunapa kasqanman hina, chaykunataqa ofrecewankichik
malta torokunatawan, poqosqa carnerokunatawan hinaspa watayoq car-
nerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá.
34 Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchipuwankichiktaq hucha pampachanapaq kaq huk chivato ofrendatapas.

35—Chay fiestapa pusaq kaq punchawninpiñataqmi hatun huñunakuyta rurankichik, chay punchawpiqa amamá imapipas llamkankichikchu. 36Ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kananpaqmi kañapuwankichik huk malta torota, huk poqosqa carnerota hinaspa watayoqkama qanchis carnerokunata, chay animalkunaqa kanqa sanokamam. 37Kawsaykunamanta ofrendatawan tallinapaq vino ofrendatam ofrecewankichik hayka animalkunapa kasqanman hina, chaykunataqa ofrecewankichik malta torotawan, poqosqa carnerotawan hinaspa watayoq carnerokunatawan kuskatam, chaytaqa rurankichik reglamentoman hinamá. 38Tallinapaq ofrendayoq chaynataq kawsaykunamanta ofrendayoq lliw kañapuwanaykichik ofrendakunamantapas ñoqa Tayta Diospaqmi wañuchipuwankichik hucha pampachanapaq kaq chivato ofrendatapas.

39—Chaykunatamá imam tiempollanpi ñoqa Tayta Diospaq kañapuwankichik. Hina chay tiempopitaqmi ofrecewankichik prometewasqaykichik ofrendakunatapas, voluntad ofrendaykichikkunatapas, lliw kañapuwanaykichik ofrendakunatapas, kawsaykunamanta ofrendaykichikkunatapas, tallinapaq vino ofrendaykichikkunatapas chaynataq ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta ofrendakunatapas.

40Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hinamá Moises nirqa Israelpa mirayninkunaman.

Diosman prometekuspaqa cumplinamanta

30 1Tayta Diospa kamachisqantam Israel ayllukunapa jefenkunaman Moises kaynata nirqa:

2—Tayta Diosman pipas prometekuspanqa otaq juramentowan kikinmanta imatapas obligakuspanqa, chay rimasqantam cumplinqapuni, tukuy imapas rimasqanman hinamá ruranqa.

3—Soltera warmi taytanpa wasinpiraq kachkan Tayta Diosman imatapas prometekuspanqa otaq kikinmanta imatapas obligakuspanqa, 4cumplenqapunim imapas prometekusqanta otaq kikinmanta imapas obligakusqanta, chaynataqa ruranqa taytanpas uyarichkaspan paywan acuerdo kasqanraykum. Llapallantamá cumplinqa imapas prometekusqantaqa chaynataq kikinmanta llapallan obligakusqantaqa. 5Aswanqa chay soltera warmipa prometekusqanta otaq kikinmanta imatapas obligakusqanta taytan uyariruspan hina chay punchawllapi harkakuruptinqa chay warmiqa manam cumplinanchu, Tayta Diospas pampachaykunqam chay warmipa taytan harkakurusqanrayku.

6—Sichu huk warmi imatapas prometekuruchkaspan otaq imatapas mana ancha piensarispa kikinmanta obligakuruchkaspan casarakurunman 7hinaptinñataq qosanpas chayta yacharuchkaspan mana imatapas niptinqa, chay warmim imam prometekusqanman hina hinaspa kikinmanta obligakusqanman hina cumplinqapuni. 8Ichaqa chay warminpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

prometekusqanta otaq mana ancha piensarispa kikinmanta imatapas obligakusqanta yacharusqan punchawpi qosan harkakuruptinqa chay warmiqa manam cumplinanchu, Tayta Diospas pampachaykunqam.

9 —Viuda warmipa otaq leyman hina rakinasqa warmipa imapas prometekusqanqa hinaspa kikinmanta obligakusqanqa cumplisqapunim kanqa.

10 —Sichu casada warmi qosanpa wasinpiraq kachkaspan imatapas prometekuptinqa otaq kikinmanta jurasparaq obligakuptinqa 11 chaynapi qosanpas chayta yacharuchkaspan upallakuykuspa mana harkakuptinqa chay warmim prometekusqantawan kikinmanta obligakusqanta cumplinqapuni. 12 Ichaqa chay warmipa prometekusqanta otaq kikinmanta obligakusqanta hina chay punchawllapi qosan uyariruspan harkakuruptinqa chay warmiqa manam cumplinanchu tukuy nisqankunataqa. Qosan harkakurusqanraykum Tayta Diospas pampachaykunqa.

13 —Mayqan warmipapas tukuy imapas prometekusqantaqa otaq kikinmanta jurasparaq ayunananpaq tukuy imapas obligakusqantaqa qosanmi "allinmi" ninqa otaq "manam" ninqapas. 14 Paqarinnintin punchawkama qosan upallakuykuspan mana harkakuspanqa chay warmipa tukuy prometekusqankunatawan tukuy obligakusqankunatam cumplinanpaq "allinmi" nichkan, payqa aceptachkan chay warminpa rimarisqan punchawpi uyarichkaspan mana harkakusqanraykum. 15 Chay warminpa rimarisqankunata uyarichkaspan mana chay punchawllapi harkakuruspanqa kikinñam warminpa huchanwan cuentallikunqa —nispa.

16 Chay decretokunatam Tayta Dios kamachirqa Moisesman chaynapi chaykunaman hina warminwan qosan rurananpaq chaynataq taytanpas wasinpiraq kaq soltera churinwan imaynam rurananpaq.

Madian casta runakunata wañuchisqankumanta

31 1 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

2 —Israelpa mirayninkunapaqyá Madian casta runakunata vengakuy hinaspañam wañukunki —nispa.

3 Moisesmi runakunata nirqa:

—Wakinnikichikyá guerrapaq alistakuspa riychik Madian casta runakunapa contranpi, paykunatayá vengakamuychik Tayta Diospa sutinpi. 4 Israelpa llapallan mirayninkunamantam sapa ayllumanta kachankichik waranqa peleaq runakunata —nispa.

5 Chaynapimá sapa ayllumanta akllarqaku guerrapi peleaq waranqa runakunata, alistasqan llapallan runakunaqa karqa chunka iskayniyoq waranqam. 6 Guerramanmá sapa ayllumanta Moises kacharqa waranqa runakunata. Sacerdote Eleazarpa churin Fineestapas guerramanmi kacharqa, payqa rirqa santuariopa servicionkunatapas chaynataq tocanankupaq cornetillakunatapas aparikuspam. 7 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam Madian casta runakunawan peleaspa wañuchimurqaku llapallan qarikunata. 8 Chay runakunatawan kuskatataqmi wañuchimurqaku Madian casta runakunapa pichqantin reyninkutapas, chay reykunam karqa Evi, Requem, Zur, Hur hinaspa Reba. Espa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

dawanmi wañuchirqakutaq Beorpa churin Balaam sutiyoq runatapas. 9 Israelpa
mirayninkunam Madian casta warmikunatapas hinaspa wawankunatapas
presota pusarqaku, qatikurqakutaqmi tukuy animalninkutapas hinaspam apa-
kurqakutaq tukuy imankutapas. 10 Kañaykurqakutaqmi paykunapa *yachasqan
llapallan llaqtakunatapas chaynataq llapallan campamentonkutapas. 11 Chay-
napimá warmikunatapas hinaspa wawakunatapas animalkunatawan hinaspa
tukuy qechumusqankutawan hapikuykurqaku. 12 Chaykunatam aparqaku Moi-
sesman, sacerdote Eleasarman hinaspa huñunasqa Israelpa mirayninkunaman
Moab sutiyoq chunniq pampa campamentopi kachkaptinku. Chay campamento-
qa kachkarqa Jordan Mayupa hichpan Jerico llaqtapa chimpanpim.

13 Moisesmi sacerdote Eleazarwan hinaspa huñunasqa runakunapa je-
fenkunawan campamentomanta taripaqnin lloqsirqaku 14 ichaqa waranqa
soldado chaynataq pachak soldado kamachiq guerramanta kutimuq jefe-
kunapaqmi Moises piñakurqa. 15 Paykunatam nirqa:

—Llapa warmikunataqa ¿manachum wañuchimurqankichik? 16 Chay war-
mikunaqa Balaampa umachasqan kaspankum Tayta Diospa contranpi Israelpa
mirayninkunata hoqarichirqaku chaynapi Baal-peor sutiyoq taytachankuta-
ña servinankupaq. Chayraykum Tayta Diospas runankunata castigarqa peste
onqoywan. 17 Kunanpuniyá wañuchiychik llapallan qari wawakunatapas chay-
nataq mana doncella kaq warmikunatapas. 18 Doncella kaq sipaskunallatañam
amaqa wañuchinkichikchu. 19 Runata llapa wañuchiqkunaqa wañusqa runapa
ayan hapiqkunapiwanyá campamentomanta hawapi samaychik qanchis pun-
chawpuni. Kimsa kaq punchawpiwan qanchis kaq punchawpim qamkunaqa
chuyanchakunkichik, chuyanchakunqakutaqmi chay presochamusqaykichik-
chikkunapas. 20 Chuyanchankichiktaqmi llapa pachakunatapas chaynataq
qaramanta tukuy ima rurasqa kaqkunatapas chaynataq cabrapa pelonmanta
awasqa pachakunatapas hinaspa kullumanta llapa serviciokunatapas —nispa.

21 Guerramanta kutimuq soldadokunatam sacerdote Eleazar nirqa:

—Moisesman kamachispanmi Tayta Dios kay decretota yachachirqa: 22 "Qori-
tapas, qollqetapas, broncetapas, fierrotapas, estañotapas, tititapas 23 chaynataq
imapas ninapa mana ruparunan kaqtaqa chuyanchanaykichikpaqmi ninanta
pasachinkichik hinaspam chuyanchana yakuwan chuyanchankichik. Tukuy
imapas ninapa ruparunan kaqkunatañataqmi yakuwan mayllankichik. 24 Qan-
chis kaq punchawpi pachaykichikta taqsaspam chuyanchasqaña kankichik,
chaymantañam campamentomanpas kutiykunkichik" nispa.

Imakunapas qechumusqanku rakinakusqankumanta

25 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

26 —Qampiwan sacerdote Eleazarmi runakunapa jefenkunapiwan yupan-
kichik pusamusqanku runakunata chaynataq animalkunatapas. 27 Iskayman
rakiruspaykichikmi partenta qonkichik guerrapi peleamuqkunam, par-
tentañataqmi qonkichik wakin runakunaman. 28 Ñoqa Tayta Diospaqpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contribuciontam rakipuwanki chay guerrapi peleamuq runakunapa qechumusqankumanta, sapa pichqa pachakmantam rakipuwanki hukninta, rakipuwankimá runakuna, vacakuna, asnokuna chaynataq ovejakuna kaptinpas. 29 Chay ofrendakunataqa ñoqa Tayta Diospaqña kananpaqmi qonkichik sacerdote Eleazarman. 30 Mana guerraman riq Israel casta runakunaman qonaykichikmantam mañanki contribucionta, sapa pichqa chunkamantam mañanki hukninta, mañankimá runakuna, vacakuna, asnokuna, ovejakuna hinaspa ima animalkuna kaptinpas. Chaykunataqa qonki Leviy ayllu runakunamanmi, paykunaqariki *yachanay karpamantam cuentallikunku —nispa.

31 Moisesman Tayta Diospa nisqanta hinamá Eleazarpiwan Moises rurarqaku. 32 Guerraman rispa tropakunapa qechumusqankum karqa: soqta pachak qanchis chunkan pichqayoq waranqa ovejakuna, 33 qanchis chunka iskayniyoq waranqa vacakuna, 34 soqta chunka hukniyoq waranqa asnokuna. 35 Doncella sipaskunañataqmi karqa kimsa chunka iskayniyoq waranqa. 36 Chaynaqa ovejakunamanta rakiptinkum guerrapi peleamuq runakunaman tuparqa kimsa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq waranqa pichqa pachaknin ovejakuna. 37 Chay animalkunamanta Tayta Diosman tupaq contribucionñataqmi karqa soqta pachak qanchis chunkan pichqayoq ovejakuna. 38 Vacakunañataqmi guerraman riqkunapaq karqa kimsa chunka waranqa. Chay vacakunamantam Tayta Diospaq rakirqaku qanchis chunka iskayniyoq vacakunata. 39 Asnokunamantañataqmi paykunapaq karqa kimsa chunka waranqa pichqa pachaknin. Chay asnokunamantam Tayta Diospaq rakirqaku soqta chunka hukniyoq asnokunata. 40 Sipaskunamantañataqmi chay guerraman riqkunapaq karqa chunka soqtayoq waranqa sipaskuna. Paykunamantam Tayta Diospaq rakirqaku kimsa chunka iskayniyoq sipaskunata. 41 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam Tayta Diospaq rakisqanku ofrendata qorqa sacerdote Eleazarman.

42 Guerrapi peleamuqkunaman aypuruspanña Israelpa mirayninkunaman wakin partenta Moisespa rakisqanmi karqa: 43 Kimsa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq waranqa pichqa pachaknin ovejakuna, 44 kimsa chunka soqtayoq waranqa vacakuna, 45 kimsa chunka waranqa pichqa pachaknin asnokuna, 46 chunka soqtayoq waranqa sipaskuna. 47 Israelpa mirayninkunaman rakisqankumantamá sapa pichqa chunkamanta Moises chaskirqa hukninta sipaskunamanta kaptin otaq animalkunamanta kaptinpas. Chay rakisqankunatam qorqa Tayta Diospa *yachanan karpawan cuentallikuq Leviy ayllukunaman. Chaynataqa rurarqa payman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

48 Guerrapi peleamuq waranqa soldado kamachiqkunam pachak soldado kamachiqkunapiwan Moisesman rispanku 49 nirqaku:

—Guerraman pusasqayku tropakunata yuparuptiykum chulla runapas mana faltanchu. 50 Chayraykum Tayta Diosman qori alhajakunamanta sapakama tarisqaykuman hina ofrendata apamuniku: brazaletekunata, pulserakunata, anillokunata, aretekunata, collarkunata. Kaykunataqa Tayta Diosmanmi apamurqaniku huchaykuta pampachaykunanpaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Chay sumaqllaña rurasqan qorimanta alhajakunatamá Moiseswan sacerdote Eleazar chaskirqaku. 52 Waranqa soldado kamachiqkunapa hinaspa pachak soldado kamachiqkunapa Tayta Diosman qorimanta llapa alhajakuna qosqankum karqa pachak pusaq chunkan tawayoq kilo masnin. 53 Guerraman riq soldadokunapa imapas qechumusqankuqa kikinkupaqmi karqa. 54 Chaynaqa chay waranqa soldado kamachiqkunapa hinaspa pachak soldado kamachiqkunapa qosqanku qoritamá Moisespiwan sacerdote Eleazar chaskispanku apaykurqaku Diosman asuykuna karpaman, chaynataqa rurarqaku Israelpa mirayninkuna Tayta Diospa qayllanpi mana qonqasqa kanankupaqmi.

Jordan Mayupa waklawninpi allpa dueñochakuq ayllukunamanta
(Deu 3:12-22)

32 1 Rubenpa chaynataq Gadpa mirayninkunam animalsapa kaspanku, Jazer lawpi hinaspa Galaad lawpi allpakunata qawaykurqaku animalkunapaq kusallaña kasqanta. 2 Chaynapim Gadpa chaynataq Rubenpa mirayninkunaqa rirqaku Moisesman, sacerdote Eleazarman hinaspa runakunapa jefenkunaman, paykunatam kaynata nirqaku:

3 —Atarot lawpi, Dibon lawpi, Jazer lawpi, Nimra lawpi, Hesbon lawpi, Eleale lawpi, Sebam lawpi, Nebo lawpi hinaspa Beon lawpi 4 allpakunatam Tayta Dios qechururqa Israelpa mirayninkunapaq. Chay allpakunaqa animalpaq allin allpakunam, ñoqaykuqariki achkallaña animalniyoqmi kaniku. 5 Chaynaqa ama hina kaspaykiyá kay allpakunata qoykuwayku dueñochakunaykupaq chaynapi kay Jordan Mayutaqa amaña chimpanaykupaq —nispa.

6 Chaymi Gadpa chaynataq Rubenpa mirayninkunata Moises nirqa:

—¿Castaykichikkuna guerraman richkaptinchu qamkunañataq kaypi quedakuykunkichik? 7 ¿Imanasqataq Israelpa mirayninkunatapas hukmanyachinkichik Tayta Diospa qosqan allpaman mana rinankupaq? 8 Chaynatam taytaykichikkunapas rurarqaku Cades-barnea lawmanta wak chimpa allpata qawamunankupaq kachamuptiypas. 9 Escol Wayqokama chayaruspankum allpata qawaykurqaku hinaspam Israelpa mirayninkunata hukmanyachirqaku Tayta Diospa qosqan allpaman mana rinankupaq. 10 Chayraykum Tayta Dios anchallataña piñakurqa hinaspam juraspan kaynata nirqa:

11 —“Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman juraspa prometesqay allpamanqa manam yaykunqakuchu Egipto nacionmanta lloqsimuqkunaqa, manamá yaykunqakuchu iskay chunka watayoqmanta hanayman runakunaqa, paykunaqariki manam tukuy sonqonkuwanchu qatiwarqaku. 12 Yaykuspaqa-yaykunqaku Cenez casta runa Jefonepa churin Calebwan Nunpa churin Josueyllam. Paykunallam ñoqa Tayta Diostaqa tukuy sonqonkuwan qatiwarqaku” nispa. 13 Chayraykum Tayta Dios anchallataña piñakurqa Israel casta runakunapa contranpi hinaspam chunniqpi purichirqa tawa chunka wata. Chaynataqa purichirqa paypa qayllanpi mana allin ruraq miraykuna wañuspa tukunankukamam. 14 Yaw huchasapa runakunapa churinkuna, qamkuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa taytaykichikkunapa qatiqninñam rikurirunkichik chaynapi Israel casta runakunapa contranpi Tayta Diosta astawan piñachinaykichikpaq. 15 Tayta Diosmanta astawanraq karunchakuptikichikqa paypas Israelpa mirayninkunata saqerusqanpi hinam chunniqpi saqerusunkichik. Qamkunaraykutaqmi kay llapa runakunatapas Tayta Diosqa chinkarachinqa —nispa.

16 Rubenpa hinaspa Gadpa mirayninkunam Moisesman asuykuspanku nirqaku:

—Kay sitiokunapiyá animalniykupaq perqarusaqku chaynataqyá familiaykupaqpas churiykupaqpas llaqtata hatarirachisaqku. 17 Hinaspam armasqa risaqku Israelpa mirayninkunapa ñawpaqninta *yachananku allpaman chayachinaykukama. Ichaqa familiaykuqa murallasqa llaqtakunapiyá quedachunku kaylawpi yachaq runakunarayku. 18 Israelpa mirayninkuna sapakama herencianku allpata chaskinankukamam wasiykumanqa mana kutimusaqkuchu. 19 Manañam chaskisaqkuñachu herenciataqa Jordan Mayupa chimpanpiqa, herenciaykuqariki kachkanñam Jordan Mayupa kaylawnin intipa qespimunan lawpi —nispa.

20 Chaymi Moisesñataq nirqa:

—Nisqaykichikpi hina peleanaykichikpaqyá Tayta Diospa ñawpaqninta guerraman armasqa riychik. 21 Chaynataqyá paypa qayllanmanta enemigonkunata wischurunankama guerrapi peleanaykichikpaq Tayta Diospa ñawpaqninta llapallaykichik Jordan Mayuta chimpaychik. 22 Tayta Diospa ñawpaqninpi allpakunapas dueñochakusqaña karuptinqa kutikamunkichikñam chaynapim libreña kankichik Tayta Diospaq chaynataq Israel casta runakunapaqpas ruranaykichikmanta. Chaynapim kay allpaqa Tayta Diospa ñawpaqninpi herenciaykichik kanqa. 23 Nisqaykichikta hina mana ruraspaqa Tayta Diospa contranpim huchallikunkichik, chaynata ruraspaqa cheqaptapunipas castigasqam kankichik. 24 Nisqaykichikpi hinayá familiaykichikpaq llaqtakunata rurapuychik, perqaychiktaqyá animalnikichikkunapaq kanchakunatapas —nispa.

25 Hinaptinmi Gadpa hinaspa Rubenpa mirayninkuna Moisesta nirqaku:

—Kamachiwasqaykikuta hinam ñoqaykuqa rurasaqku. 26 Churiykuqa warmiykuqa, tukuy animalniykupiwanmi Galaad law llaqtakunapi quedanqaku. 27 Ñoqaykuqa nisqaykipi hinam llapallayku peleamunaykupaq armasqa risaqku Tayta Diospa ñawpaqninta —nispa.

28 Chaymi Moises rimarqa sacerdote Eleazarwan, Nunpa churin Josueywan hinaspa Israelpa mirayninkunamanta kaq ayllukunapa jefenkunawan, paykunatam nirqa:

29 —Sichum Gadpa chaynataq Rubenpa mirayninkuna llapallanku guerrapaq armasqa qamkunawan Tayta Diospa ñawpaqninta Jordan Mayuta chimpaptinkuqa allpakunata dueñochakuykuspañam paykunamanpas qonkichik chay dueñochakusqanku Galaad law allpata. 30 Guerrapaq armasqa qamkunawan kuska mana riptinkum ichaqa Canaan allpapi qamkunawan kuska allpata chaskinqaku —nispa.

31 Hinaptinmi Gadpa chaynataq Rubenpa mirayninkuna nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqaykuqa rurasaqku Tayta Diospa niwasqankuta hinam. 32 Guerrapaq
armasqam Tayta Diospa ñawpaqninta Canaan allpaman chimpasaqku. Ichaqa
dueñochakunayku herencia allpaqa Jordan Mayupa kaylawninpim kanqa —nispa.
33 Chaynapimá Gadpa mirayninkunaman, Rubenpa mirayninkunaman
chaynataq Joseypa churin Manasespa miraynin parten aylluman Moises qorqa
Amor casta runakunapa reynin Sehonpa allpanta chaynataq Basan nacionpa
reynin Ogpa allpanpa linderonpi llaqtakunatapas. 34 Gadpa mirayninkunam
mosoqmanta hatarichirqaku Dibon llaqtata, Atarot llaqtata, Aroer llaqtata,
35 Atarot-sofan llaqtata, Jazer llaqtata, Jogbeha llaqtata, 36 Bet-nimra llaqtata
chaynataq Bet-aran llaqtatapas, chay llaqtakunaqa karqa murallasqakamam.
Ovejankupaqpas perqarqakutaqmi kanchakunata. 37 Rubenpa mirayninkunam
mosoqmanta hatarichirqaku Hesbon llaqtata, Eleale llaqtata, Quiriataim llaq-
tata, 38 Nebo llaqtata, Baal-meon llaqtata, chay wakin llaqtakunapa sutintaqa
cambiarurqakum. Hatarichirqakutaqmi Sibma sutiyoq llaqtatapas, chay yapa-
manta hatarichisqanku llaqtakunataqa suticharqaku huk sutiwanñam.
39 Manasespa churin Maquirpa mirayninkunam Galaad lawman rispanku
dueñochakuykurqaku hinaspam chaypi *yachaq Amor casta runakunatapas
qarqorurqaku. 40 Chayraykum Manasespa churin Maquirpa mirayninkuna-
man Moises qoykurqa chay Galaad lawpi allpata chaypi *yachanankupaq.
41 Manasespa miraynin Jairpas Galaad lawpi taksa llaqtachakunatam due-
ñochakuykurqa hinaspam suticharqa “Havot-jair” nispa. 42 Noba sutiyoq
runapas rispanmi dueñochakuykurqa Kenat sutiyoq llaqtata chaynataq taksa
llaqtachankunatapas hinaspam suticharqa kikinpa sutinwan “Noba” nispa.

Israel runakunapa maylawnin purisqankumanta

33 1-2 Egipto nacionmantam Moisespiwan Aaronpa pusasqan Israelpa
mirayninkuna tropa-tropa lloqsimurqaku. Tayta Dios kamachip-
tinmi Moises qellqarqa purispanku sapa samasqanku sitiokunapa sutinta.
3 Punta kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpim Pascua Fies-
tapa paqarinnintinta llumpay qari-qarillaña lloqsimurqaku. Paykunaqa
Ramses llaqtamantam lloqsimurqaku Egipto nacionniyoq llapa runakuna
qawachkaptin. 4 Egipto nacionniyoq runakunapa llapallan piwi wawa-c-
hurinkunatam Tayta Dios wañurachirqa, paykunata pampanankukamam
Israelpa mirayninkunaqa lloqsirqaku. Chay tiempopim Tayta Diosqa
Egipto nacionniyoq runakunapa taytachankunata penqayman churarqa.
5 Ramses llaqtamanta lloqsispankum Israelpa mirayninkunaqa sama-
rurqaku Sucot lawpi.
6 Sucot lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku chunniqpa patan-
piña kaq Etam lawpi.
7 Etam lawmanta lloqsispankuñataqmi muyuramurqaku Baal-zefonpa
chimpanpi kaq Pi-hahirot lawman hinaspam samarurqaku Migdol lawpa
chimpanpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Pi-hahirot lawmanta lloqsispankuñataqmi lamar qochapa chawpinta
chunniqman chimparurqaku. Etam chunniqpi kimsa punchaw purispan-
kum samarurqaku Mara sutiyoq lawpi.
9 Mara lawmanta lloqsispankuñataqmi chayarurqaku Elim sutiyoq law-
man, chaypim karqa chunka iskayniyoq pukyukuna chaynataq qanchis
chunka palmera sachakunapas, chaynaqa chaypimá samarqaku.
10 Elim lawmanta lloqsispankuñataqmi Puka Lamar Qochapa hichpanpi
samarurqaku. 11 Puka Lamar Qochamanta lloqsispankuñataqmi samarur-
qaku Sin sutiyoq chunniqpi.
12 Sin chunniqmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Dofca sutiyoq
lawpi.
13 Dofca lawmanta lloqsispankum samarurqaku Alus lawpi.
14 Alus lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Refidim lawpi,
chaypim mana yaku karqachu runakuna tomanankupaq.
15 Refidim lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Sinai sutiyoq
chunniqpi.
16 Sinai chunniqmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Kibrot-hataa-
va lawpi.
17 Kibrot-hataava lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Hazerot
lawpi.
18 Hazerot lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Ritma lawpi.
19 Ritma lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Rimon-peres lawpi.
20 Rimon-peres lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Libna su-
tiyoq lawpi.
21 Libna lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Rissa lawpi.
22 Rissa lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Ceelata lawpi.
23 Ceelata lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Sefer sutiyoq
orqo lawpi.
24 Sefer Orqo lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Harada lawpi.
25 Harada lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Macelot lawpi.
26 Macelot lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Tahat lawpi.
27 Tahat lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Tara sutiyoq lawpi.
28 Tara lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Mitca sutiyoq lawpi.
29 Mitca lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Hasmona lawpi.
30 Hasmona lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Moserot lawpi.
31 Moserot lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Bene-jaacan
lawpi.
32 Bene-jaacan lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Gidgad
sutiyoq orqo lawpi.
33 Gidgad Orqo lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Jotbata lawpi.
34 Jotbata lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Abrona sutiyoq
lawpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Abrona lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Ezion-geber
llaqta lawpi.
36 Ezion-geber llaqta lawmanta lloqsispankuñataqmi samarurqaku Zin
sutiyoq otaq Cades sutiyoq chunniqpi.
37 Cades llaqta lawmanta lloqsiruspankuñataqmi samarurqaku Hor sutiyoq orqo
lawpi. Chay orqoqa kachkan Edom nacionpa linderonpiñam. 38 Tayta Diospa nis-
qanman hinam, sacerdote Aaron rirqa Hor Orqoman. Chaypim wañukurqa pichqa
kaq killapa punta kaq punchawninpi, payqa wañukurqa Israelpa mirayninkuna
Egipto nacionmanta lloqsimuspa tawa chunka watamanña yaykuchkaptinkum.
39 Hor Orqopim Aaron wañukurqa pachak iskay chunkan kimsayoq watanpi.
40 Neguev law Arad llaqtapi *yachaq Canaan casta runakunapa reynin-
mi yacharurqa Israelpa mirayninkuna chayaramusqanta.
41 Hor Orqo lawmanta lloqsispankum samarurqaku Zalmona lawpi.
42 Zalmona lawmanta lloqsispankum samarurqaku Punon lawpi.
43 Punon lawmanta lloqsispankum samarurqaku Obot lawpi.
44 Obot lawmanta lloqsispankum samarurqaku Moabpa linderonpiña
kaq Ije-abarim lawpi.
45 Ije-abarim lawmanta lloqsispankum samarurqaku Dibon-gad llaqta lawpi.
46 Dibon-gad llaqta lawmanta lloqsispankum samarurqaku Almon-di-
blataim lawpi.
47 Almon-diblataim lawmanta lloqsispankum samarurqaku Nebo Orqo-
pa chimpan Abarim sutiyoq orqokunapi.
48 Abarim Orqokunamanta lloqsispankum samarurqaku Nebo Orqopa
chimpan Moab sutiyoq chunniq pampakunapi, chay pampakunaqa kachkan
Jordan Mayupa hichpan Jerico llaqtapa chimpanpim. 49 Chaymantañataqmi
Jordan Mayupa hichpanpi campamentota sayachirqaku. Chay campamen-
toqa chutarikurqa Bet-jesimot llaqta lawmanta qallarispam Abel-sitim
lawkama, chay sitiokunaqa karqa Moab sutiyoq chunniq pampakunapim.

Canaan allpaman yaykuspanku imaynam partinakunankumanta

50-51 Moab sutiyoq chunniq pampakunapi otaq Jordan Mayupa hichpan
Jerico llaqtapa chimpanpi Israelpa mirayninkuna kachkaptinkum paykuna-
man ninanpaq Moisesta Tayta Dios kaynata nirqa:
—Jordan Mayuta chimparuspa Canaan allpaman yaykuspaykichikmi
52 chaypi *yachaq llapa runakunata qarqonkichik, ñutunkichiktaqmi rumi-
manta llapallan taytacha-mamachankutapas chaynataq llapallan fundisqa
adoranankutapas. Purmachinkichiktaqmi moqokunapi llapallan capillanku-
tapas. 53 Chay allpapi runakunata qarqospaykichikmi chaypi yachankichik,
chay allpataqa ñoqam qoykichik dueñochakunaykichikpaq. 54 Castaykichik-
man hinam sorteaspa herencia allpata chaskinkichik, achka kaqkunamanqa
hatun herenciatam qonkichik, aslla kaqkunamanñataqmi qonkichik taksa-
llata. Suerte tupasqanman hinam sapakama maylaw sitiopipas chaskinkichik,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

abueloykichikpa ayllunman hinamá herenciataqa chaskinkichik. 55 Chay
allpapi *yachaq runakunata mana qarqoptikichikqa hinalla kaspankum kan-
qaku ñawikichikpi astilla hina otaq waqtaykichikmanta tipaq kichka hina.
Paykunaqa yachasqaykichik allpapimá ñakarichisunkichik. 56 Chay enemigoy-
kichikwan imam ruranaypaq piensasqayta hinam qamkunawanpas rurasaq.

Canaan allpapa linderonkunamanta

34 1-2 Israelpa mirayninkunaman kamachinanpaqmi Moisesta Tayta
Dios kaynata nirqa:
—Canaan allpaman yaykuruptikichikmi chay allpaqa herenciaykichikña
kanqa. 3 Surlawpa linderonkunam kanqa Zin sutiyoq chunniqmanta qallа-
rispa Edom nacionpa linderonkama, surlawpa linderonkunaqa qallarinqa
intipa qespimunan lawpi kaq Kachi Qochamantam 4 hinaspam surlawninta
muyurimunqa Acrabim sutiyoq qasakama, chaymantañataqmi chutarikun-
qa Zin sutiyoq chunniqkama. Chaymantañataqmi chutarikunqa surlawpi
kaq Cades-barnea llaqtakama, chay sitiomantañataqmi chutarikunqa Ha-
sar-adar llaqtakama, chaymantañataqmi chayanqa Asmon lawkama. 5 Chay
Asmon lawmantañataqmi muyurimunqa Egipto sutiyoq chaki wayqokama,
chaymantañataqmi chutarikunqa Mediterraneo Lamar Qochakama.
6 —Intipa seqaykunan lawpi linderoykichikqa kanqa Mediterraneo
Lamar Qochapa patankunam.
7 —Norte lawpi linderoykichikñataqmi Mediterraneo Lamar Qochamanta
qallarispa chutarikunqa norte lawpi kaq Hor Orqokama. 8 Hor Orqomantam
derecholla chutarikunqa Hamat lawman yaykunakama, chaymantañataqmi chu-
tarikunqa Zedad llaqtakama. 9 Chaymantañataqmi Zifron llaqtanta chutarikuspa
Hazar-enan llaqtapi tukurunqa. Chaynamá kanqa norte lawpi linderoykichikqa.
10 —Intipa qespimunan lawpi linderoykichikqa derechollam chuta-
rikunqa Hazar-enan llaqtamanta qallarispa Sefam lawkama. 11 Sefam
lawmantañataqmi uraykamunqa Ribla llaqtakama, chay llaqtaqa kach-
kan Ain lawpa intipa qespimunan lawninpim. Chaymantañataqmi chay
linderoqa uray lawman chutarikunqa Cineret sutiyoq qochapa patanka-
ma otaq intipa qespimunan lawpi kaq patankama. 12 Chaymantañataqmi
Jordan Mayuntakama uray lawman chutarikunqa Kachi Qochapi tuku-
nankama, chayna muyuriqninpi linderoyoq allpamá qamkunapaqa kanqa.

Canaan allpa partinakunankumanta

13 Israelpa mirayninkunatam Moises kamachirqa kaynata:
—Sorteaspam kay allpataqa partinakunkichik herenciaykichik kanan-
paq, Tayta Diosmi kamachikurqa isqonnintin ayllukunamanpas chaynataq
Manasespa parten ayllumanpas partinaykichikpaq. 14 Ruben chaynataq
Gad ayllukunaqa, abuelonkupa castankuman hinam chaskirunkuña he-
renciankuta, chaskirunñataqmi Manasespa parten ayllupas. 15 Iskay ayllu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

partenqa chaskirunkuñam herenciankuta Jordan Mayupa kaylawninpi otaq Jerico llaqtapa kaylaw chimpan intipa qespimunan lawpi —nispa.
16 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:
17 —Allpa partisuqnikichikmi kanqa sacerdote Eleazarwan Nunpa churin Josuey. 18 Sapa ayllumantam huk kamachikuqta akllankichik herencia allpata partisunaykichikpaq:
19 —Juda ayllumantam akllankichik Jefonepa churin Calebta.
20 —Simeon ayllumantam akllankichik Semuelpa churin Amiudta.
21 —Benjaminpa ayllunmantam akllankichik Quislonpa churin Elidadta.
22 —Dan ayllumantam akllankichik Joglipa churin kamachikuq Buqui sutiyoq runata.
23 —Joseypa miraynin Manases ayllumantam akllankichik Efodpa churin kamachikuq Hanielta. 24 Efrain ayllumantam akllankichik Siftanpa churin kamachikuq Kemuelta.
25 —Zabulon ayllumantam akllankichik Parnacpa churin kamachikuq Elizafanta.
26 —Isacar ayllumantam akllankichik Azanpa churin kamachikuq Paltielta.
27 —Aser ayllumantam akllankichik Selomipa churin kamachikuq Ahiudta.
28 —Neftaliy ayllumantam akllankichik Amiudpa churin kamachikuq Pedaelta —nispa.
29 Chay kamachikuqkunatamá Tayta Dios kamachirqa herenciankupaq Israelpa mirayninkunaman Canaan allpata partinankupaq.

Leviy aylluman qonanku llaqtakunamanta

35 1 Moab sutiyoq chunniq pampakunapi otaq Jordan Mayupa hichpan Jerico llaqtapa chimpanpi kachkaptinkum Moisesta Tayta Dios nirqa:
2 —Israelpa mirayninkunata kamachiy herencia allpa chaskisqankupi Leviy aylluman llaqtakunata qonankupaq, chay llaqtakunapim paykunaqa *yachanqaku. Paykunamanyá qochunku llaqtakunapa muyuriqninpi echaderokunatapas.
3 Chay llaqtakunapi yachaptinkum chay llaqtakunapa echaderonkunaqa kanqa ganadonkupawan llapallan animalninkupaq. 4 Llaqtapa muyuriqninpi Leviy aylluman qosqaykichik echaderokunaqa kanqa tawa pachak pichqa chunkan metronmi, chaynaqa kanqa llaqtapa murallanmanta hawa lawmanmi. 5 Llaqtapa hawa lawnin intipa qespimunan lawpim tupunqaku isqon pachak metrota, surlawpipas tupunqaku hina isqon pachak metrollatam, hina chayna sayayllatam tupunqaku intipa seqaykunan lawpipas chaynataq norte lawpipas. Chaynaqa chay llaqtapa muyuriqninpimá chay echaderonkuna paykunapaq kanqa.
6 —Leviy aylluman qonaykichik llaqtakunamantam soqta llaqtakuna kanqa amparakuna llaqtakuna. Chay llaqtakunaqa kanqa runa wañuchiqpa lluptikuspan amparakunanmi. Chay soqta llaqtakunatawan kuskatam qonkichiktaq tawa chunka iskayniyoq llaqtakunatapas. 7 Leviy aylluman qonaykichik llapallan llaqtakunaqa kanqa tawa chunka pusaqniyoq llaqtaku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nam echaderontinkama. 8 Herenciaykichikmanta Leviy aylluman llaqtakunata
qospaykichikqa hatun herenciayoq Israel runakunam qonkichik achka llaqta-
kunata, taksa herenciayoq kaqkunañataqmi qonkichik aslla llaqtakunata. Sapa
ayllum haykam llaqta chaskisqaykichikman hina Leviy aylluman qonkichik.

Amparakunanku llaqtakunamanta
(Deu 19:1-13. Jos 20:1-9)

9-10 Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moisesta Tayta Dios nirqa:
—Jordan Mayuta chimparuspa Canaan allpapiña kaspaykichikmi 11 llaq-
takunata akllankichik amparakuna llaqtakuna kananpaq chaynapi pipas
qonqaymanta runamasinta wañurachispanqa chay llaqtaman lluptikunanpaq.
12 Chay llaqtakunaqa kanqa wañuqpa ayllun vengakuqmanta lluptinaykichik-
paqmi. Chaynapim chay qonqaymanta wañurachiq runaqa mana wañunqachu
runakuna huñunakuspa chay wañuchiqta juzganankukama. 13 Chay llaqta-
kuna qosqaykichikmantam amparakunaykichikpaq soqta llaqtakuna kanqa.
14 Kimsa amparakunaykichik llaqtakunam kanqa Jordan Mayupa kaylaw-
ninpi, kimsa amparakuna llaqtakunañataqmi kanqa Canaan allpapi. 15 Chay
amparakunaykichik soqtan llaqtakunam kanqa Israelpa mirayninkunapaq,
forasterokunapaq chaynataq samapakuq runakunapaqpas. Pipas qonqaymanta
huk kaqninta wañurachiq runaqa lluptispanmi chay llaqtapi amparakunqa.
16 Pipas fierrowan runamasinta wañurachispanqa, runa wañuchiqñam
rikurirun, chaynaqa wañuchisqapunim kanqa.
17 Pipas rumita hapiykuspa runamasinta wañurachispanqa, runa wañu-
chiqñam rikurirun, chaynaqa wañuchisqapunim kanqa.
18 Pipas kaspiwan runamasinta wañurachispanqa, runa wañuchiqñam
rikurirun, chaynaqa wañuchisqapunim kanqa. 19 Chay wañuqpa vidan-
manta reclamaqmi, runa wañuchiqta wañuchinqa maypipas tupasqanpi.
20 —Pipas cheqnisqanrayku pitapas tanqaykuspanqa otaq wateqaspa ima-
tapas hawanman wañunanpaq wischuykuspanqa 21 otaq cheqnisqanrayku
makillawan maqaspa wañurachispaqa, runa wañuchiqñam rikurirun. Wa-
ñuqpa vidanmanta reclamaqmi maypipas tupasqanpi paytapas wañuchinqa.
22 Ichaqa pipas mana cheqnikuchkaspan pitapas tanqaykuptinqa otaq mana
wateqaspa imatapas qonqaymanta hawanman wichiykachiptinqa 23 otaq mana
enemigon kachkaspa otaq daño rurayta mana maskachkaspa qonqaymanta
hawanman rumita wichiykachiptin wañuruptinqa 24 runakunam huñunaku-
ruspanku kay reglamentokunaman hina allin arreglota ruranqaku, chay allin
arreglotaqa ruranqaku qonqaymanta wañurachiq runapaqmi chaynataq wa-
ñuqpa vidan reclamaqpaqmi. 25 Wañuqpa vidan reclamaqmantam huñunasqa
runakuna chay qonqaymanta wañurachiqta libraspanku chay amparakuna
llaqtaman kutichinqaku, chay runa wañurachiq runaqa chay llaqtapim yachan-
qa aceitewan tallisqa sacerdotekunapa jefen wañunan punchawkama. 26 Ichaqa
chay wañurachiq runa amparakusqan llaqtapa linderonkunamanta lloqsirup-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tinqa, 27wañurachinmanmi chay wañuqpa vidanmanta reclamaq runa, payta
wañurachispanqa mana huchayoqmi kanqa. 28 Chaynaqa, chay qonqaymanta
wañuchiq runaqa chay amparakusqan llaqtapimá *yachanqa sacerdotekunapa
jefen wañukunankama, chay sacerdote wañukuptinñam allpanman kutinqa.
29 Kay decretokunaman hinamá allinta arreglankichik. Qamkunapas chaynataq
hamuq miraynikichikpas chaynatamá rurankichik maypiña *yachaspapas.

Testigokunapaq leykunamanta

30 —Pipas runamasinta wañuchiqqa testigokunapa nisqanman
hinam wañunqa ichaqa chulla testigopa nisqallanwanqa manam pipas
wañunmanchu.

31 —Runa wañuchiqta libranapaqqa amam qollqetaqa chaskinkichik-
chu, wañunanpaq sentenciasqa runaqa wañunqapunim.

32 —Amparakuna llaqtaman lluptispa pipas amparakuptinqa, llaqtanman
kutikunanpaqqa amam qollqetaqa chaskinkichikchu, chay amparakuna
llaqtapimá *yachanqa sacerdotekunapa jefen wañukunankama.

33 —*Yachanaykichikpaq kaq allpataqa amam millakuypaqtaqa ru-
rankichikchu runa wañuchiykunawanqa, runa wañuchiyqariki allpatam
millakuypaqta ruran, chay runa wañuchiqta wañuchiptillankum chayna
hucha ruraytaqa pampachasaq.

34 —*Yachanaykichikpaq allpataqa amamá millakuypaqtaqa rurankichik-
chu, chay yachanaykichik allpapiqariki ñoqapas yachasaqmi. Ñoqa Tayta
Diosqariki Israelpa mirayninkuna ukupim qamkunawan yachachkani.

Warmikunapaq herencia allpamanta

36 1 Joseypa churinmi karqa Manases, Manasespa churinmi karqa
Maquir, Maquirpa churinmi karqa Galaad, chay Galaadpa miray-
ninkunamanta kamachikuqkunam asuykurqaku Moisesmanwan Israelpa
miraynin ayllukunapa kamachiqninkunaman 2 hinaspam kaynata nirqaku:

—Moises, qamtam Tayta Dios kamachisurqanki Israelpa mirayninkuna-
man sorteaspa allpata partinaykipaq. Kamachisurqankitaqmi Zelofehad
sutiyoq castayku runapa allpantapas warmi churinkunaman partinay-
kipaq. 3 Ichaqa chay warmikuna Israel wakin ayllukunamanta kaq huk
kaqnin qariwan casarakuruptinqa chay tupaqnin herenciaqa aylluykupa
herencianmantach menosyarunqa, chaynapich chay herenciaqa chay ca-
saraqnin runapa herencianmanña yapakurunqa hinaptinchá suerteman
hina tupawasqanku herenciaykuqa menosyarunqa. 4 Israelpa mirayninkunapaq Jubileo sutiyoq wata chayaramuptinqa chay warmikunapa
herencia allpanqa yapakurunqa qosankupa herencianmanñach chaynapi-
chiki aylluykumanta kaq herencia allpaykuqa menosyarunqa —nispa.

5 Hinaptinmi Tayta Diospa kamachisqanta hina Israelpa mirayninkuna-
ta Moises kamachispan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Josey ayllumanta kaq runakunaqa allintam rimachkanku. 6 Chaynaqa Zelofehad sutiyoq runapa warmi churinkunatam Tayta Dios kaynata nin: "Munasqaykichikman hinayá piwanpas casarakuychik aswanqa casarakunkichikqa taytaykichikpa ayllunmanta kaqkunallawanmi, 7 chaynapim Israelpa mirayninkunapa herencianqa mana ayllun-aylluchu pasanakunqa. Israelpa mirayninkunaqa sapakamam taytankupa ayllunpa herencianwan dueño kanqaku. 8 Israelpa miraynin ayllumanta kaq herenciayoq warmiqa, taytanpa ayllumanta kaq runallawanmi casarakunqa chaynapim Israelpa mirayninkunaqa sapakama ayllunkuman tupaq herencianwan dueño kanqaku. 9 Chaynapimá chay herenciaqa mana ayllun-aylluchu pasanakunqa, Israelpa mirayninmanta kaq ayllukunaqa sapakamam herenciankuwan dueño kanqaku" nispa.

10 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanta hinamá Zelofehadpa warmi churinkuna rurarqaku. 11 Paykunam casarakurqaku taytankupa wawqenpa churinkunawan, chay warmikunam karqa: Maala, Tirsa, Hogla, Milca hinaspa Noa. 12 Chaynapim Joseypa churin Manases ayllumanta kaq warmikunapa herenciankuqa hinalla karqa abuelonkupa herencian ukupi.

13 Chay kamachikuykunatawan reglamentokunatam Israelpa mirayninkunaman ninanpaq Moisesman Tayta Dios kamachirqa, chaykunataqa qorqa Moab sutiyoq chunniq pampakunapim otaq Jordan Mayupa hichpan Jerico llaqtapa chimpanpim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOISESPA QELLQASQAN PICHQA KAQ LIBRO

DEUTERONOMIO

Deuteronomio ninanqa “yapamanta qosqa ley” ninanmi. Israelpa mirayninkuna Diospa prometesqan allpaman manaraq yaykuchkaptinkum Sinai Orqopi chaskisqanku leykunata Moises paykunaman yapamanta willarqa. Egipto nacionmanta hamuptinku chunniqpi admirakuypaq kaqkuna pasakusqanmantam paykunaman Moises willarqa yuyarinankupaq. Kay librom willawanchik Tayta Diosqa imaynatam akllakusqan hinaspa kuyasqan runankunata libraspa tukuypi bendecisqanmanta chaynataq purisqanku chunniqpipas imaynam paykunata pusasqanmanta. Señor Jesucristom nirqa: “Señor Diosnikitam kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vidaykiwan, tukuy yuyaynikiwan hinaspa tukuy kallpaykiwan” nispa. Chay kamachikuytam payqa suticharqa wakin kamachikuymantapas aswan hatunpaqraq (Dt 6:4-6. Mr 12:30)

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun chunniq purisqankupi imakunam paykunata pasasqanmanta (1-4).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Chunkantin Kamachikuypa nisqanman hina paykunata kunapayasqanmanta hinaspa leykunata, reglamentokunata, achka yachachikuykunata paykunaman qosqanmanta (5-26).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Canaan allpaman imaynam yaykunankumanta (27-28).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Moab runakunapa allpanpi kaspaña contrato rurasqankumanta (29-30).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun wañukunan tiempo hichpamuptin Moisespa despedikusqanmanta hinaspa Nebo Orqopi wañukusqanmanta (31-34).

Libropa qallariyninmanta

1 [1] Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan law chunniqpi Puka Lamar Qochapa hanaynin Araba lawpi chaynataq Paran, Tofel, Laban, Hazerot hinaspa Dizahab sitiokunapa chawpinpi Israelpa llapallan mirayninkuna kachkaptinmi paykunaman Moises willarqa. [2] Horeb Orqomanta Cades-barnea llaqtamanqa kachkan chunka hukniyoq punchaw puriymi, chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtaman chayanapaqqa pasana Seir Orqontam. 3 Tawa chunka wataña Egipto nacionmanta lloqsisqanku hawam chunka hukniyoq kaq killapi chaynataq chay killapa punta kaq punchawninpi Moises Israelpa mirayninkunaman rimapayarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina. 4 Paykunamanqa chaynataqa rimapayarqa Amor casta runakunapa reynin Hesbon llaqtayoq Sehonta chaynataq Basan nacionpa reynin Ogta venceruspañam. Chay Og sutiyoq reyqa *yacharqa Edrei llaqtapiwan Astarot llaqtapim. 5 Chaynaqa Jordan Mayupa wak- lawnin Moab casta runakunapa allpanpi Israelpa mirayninkuna kachkaptinkum Moises qallaykurqa kay yachachikuykuna yachachiyta:

6 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi Horeb Orqopi rimapayawaspanchik nirqa kaynata: "Unayñam qamkunaqa karunkichik kay orqo lawpi. 7 Muyurispaykichikyá riychik Amor casta runakunapa *yachanan orqokunaman, Araba lawman, orqokuna lawman, chay orqokunapa waqtan lawman, Neguev lawman hinaspa lamar Qocha lawman. Chay lawkunapiqa yachan Canaan casta runakunam, riychiktaqyá Libano lawmanpas, Eufrates hatun mayuman chayanaykichikkama. 8 Chay allpataqa ñoqam qoykichik yaykuspa dueñochakunaykichikpaq. Chay allpataqa abueloykichik Abrahanman, Isaacman, Jacobman chaynataq mirayninkunaman qonaypaqmi juraspay ñoqa Tayta Dios prometekurqani."

Kamachikuqkuna akllasqankumanta
(Éxo 18:13-27)

9 —Chay tiempopim ñoqa Moises nirqani kaynata: "Sapallayqa manam qamkunamanta cuentallikuyta atiymanchu. 10 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi mirarachisunkichik chaymi kunanqa kankichik cielopi lucerokuna hina achkallaña. 11 Abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diosyá kunan kasqaykichikmantapas achka waranqa mastaraq mirachisunkichik hinaspayá bendecisunkichik prometewasqanchikman hina. 12 Chaywanpas manam sapallayqa atiymanchu sasachakuynikichikkunata, quejanakuynikichikkunata hinaspa atipanakuynikichikkunata aguantaytaqa. 13 Chaynaqa sapa ayllumantayá akllaychik yachaysapa, yuyaysapa chaynataq allin reqsisqa runakunata chaynapi paykunaña kamachisunaykichikpaq" nispa.

14 —Hinaptinmi paykunañataq niwarqaku: "Allinpunim chay niwasqaykikuqa" nispa.

15 —Chaymi sapa ayllumanta akllarqani yachaysapa chaynataq allin reqsisqa runakunata hinaspam paykunata churarqani kamachikuqpaq. Paykunatam churarqani waranqa runakunata, pachak runakunata, pichqa chunka runakunata, chunka runakunata kamachinankupaq. Wakintañataqmi churarqani sapa aylluta kamachinanpaq. 16 Chaynataqmi paykunapa kamachiqninkunatapas kamachispay nirqani: "Llapallankuta uyarispaykichikyá allinta arreglaychik. Chaynatamá rurankichik Israelpa mirayninkuna kaptinpas chaynataq forasterokuna kaptinpas. 17 Pitapas sentenciaspaqa amam mayqanmanpas sayapakunkichikchu. Ama pitapas manchakuspaykichikmá wakchatapas otaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munayniyoqtapas uyarinkichik. Allin arregloqa Diosmantam hamun. Sasa asuntokunataqa ñoqamanmi apamuwankichik arreglanaypaq" nispa.

18 —Tukuy imapas ruranaykichikmantaqa chay tiempopim sumaqta yachachirqani.

Canaan allpa wateqamuq runakunamanta
(Núm 13:1-14:4)

19 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninta kasukuspaykum Horeb Orqomanta lloqsispa rirqaniku Amor casta runakunapa orqonkuna lawman. Rikumusqaykuta hinam chay hatun manchakuypaq chunniqninta hamurqaniku Cades-barnea llaqta lawman chayamunaykukama. 20 Chaypim nirqani: "Yupaychasqanchik Tayta Diospa qowananchik Amor casta runakunapa *yachanan orqokunamanmi chayaramunchik. 21 Chaynaqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi kunanpuni qoykusunkichikña, chaynaqa abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanpi hinayá rispaykichik dueñochakamuychik. Amayá manchakuychikchu nitaq hukmanyaychikchu" nispa. 22 Hinaptinmi paykunañataq hamuspa niwarqaku: "Allincha kanman wakinninchik runakunata ñawpaqninchik kacharuyqa chaynapi paykuna allpata wateqamunankupaq. Paykuna kutimuspankuchiki willawasunchik maynintam rinanchikpaqpas chaynataq maylaw llaqtakunamanmi yaykunachiktapas" nispa.

23 —Chay niwasqanku allinpaq rikchakapuwaptinmi chunka iskayninyoq runakunata akllarqani, sapa ayllumantam akllarqani huk runata. 24 Paykunam orqonta rispanku chayarurqaku Escol Wayqokama. Chaymanta pasaspankum qawamurqaku tukuy allpakunata. 25 Apamuwarqakutaqmi chay allpapa rurunkunatapas hinaspam willawarqaku: "Yupaychasqanchik Tayta Diospa qowananchik allpaqa suma-sumaqllañam kasqa" nispa. 26 Aswanqa mana riyta munaspankum yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisqanta mana kasukurqakuchu. 27 Hinaspam karpankupi rimarqaku: "Tayta Diosqa cheqniwaspanchikmi Egipto nacionmanta horqomuwarqanchik Amor casta runakunaman qoykuwaptinchik tukuruwananchikpaq. 28 Kunanqa ¿maytataq risunchik? Chay allpata qawamuq castanchikkunam ninku chay allpapiqa ñoqanchikmantapas astawan kallpasapa, hatunkaray runakuna kasqanmanta chaynataq llaqtakunapas alto-alto murallayoq llaqtakuna kasqanmanta. Rikuramunkutaqsi hatunkaray Anacpa miraynin runakunatapas. Chay noticiakunam pasaypaqta hukmanyarachiwanku" nispa.

29 —Chaymi paykunata nirqani: "Amayá katkatataychikchu nitaq manchakuychikchu paykunataqa. 30-31 Ñawpaqninchik riq yupaychasqanchik Tayta Diosmi peleanqa ñoqanchikpaq, payqa chaynataqa ruranqa Egipto nacionpi chaynataq chunniqpipas rurasqanman hinam. Chaykunataqa rikurqankichikmi, hamusqaykichik ñankunatam kay sitioman chayamunaykichikkama yupaychasqanchik Tayta Dios marqayninpi apamusurqankichik churinta taytan marqayninpi apamuchkaq hina" nispa. 32 Chaywanpas mama-taytaykichikqa manam confiakurqaku yupaychasqanchik Tayta Diospichu. 33 Payqariki ñawpaqniykutam rirqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

maypim samanaykuta qawastin. Tutanmi ninawan qawachiwarqaku mayninmi rinaykupaq, punchawñataqmi reqsichiwarqaku puyuwan.

Israel casta runakunapa contranpi Tayta Dios piñakusqanmanta
(Núm 14:20-35)

34 —Mama-taytaykichikpa rimasqanta Tayta Dios uyariruspanmi piñakururqa chaymi juraspan nirqa: 35 "Kay mana allin miray runakunaqa manam mayqanninpas rikunqachu abuelonkuman juraspay qonay sumaq allpataqa. 36 Jefonepa churin Calebmi ichaqa yaykunqa hinaptinmi payman chaynataq mirayninkunamanwan qosaq chay paypa reqsimusqan allpata. Payqa yaykunqa ñoqa Tayta Diosta tukuy sonqonwan qatiwasqanraykum" nispa.

37 —Mama-taytaykichikpa huchanraykum ñoqapaqpas Tayta Dios piñakuspa niwarqa: "Qampas manam yaykunkichu chay allpamanqa. 38 Nunpa churin yanapaqniki Josueymi ichaqa qampa rantikipi yaykunqa, chaynaqa paytayá kallpanchay, paymi qonqa chay herenciata Israelpa mirayninkunaman" nispa.

39 —Chaymantam Tayta Dios nirqataq kaynata: "Qamkunaqa manchakuspaykichikmi nirqankichik wawa-churikichikpas enemigopa presochasqan kananmanta. Aswanqa chay mana imapas yachaq warmakunam yaykunqaku chay allpamanqa. Chay allpataqa ñoqam paykunaman qosaq dueñochakunankupaq. 40 Ichaqa qamkunaqa chunniq lawman muyurispayá kaqllamanta riychik Puka Lamar Qocha lawman" nispa.

Mana kasukusqankurayku vencerachikusqankumanta
(Núm 14:39-45)

41 —Mama-taytaykichikmi niwarqaku: "Huchallikurunikum Tayta Diospa contranpi, ñoqaykuqa rispaykum peleamusaqku yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy kamachiwasqanchikman hina" nispa. Chaynapim taytaykichikqa guerrapi peleanankupaq armankuta sapakama hapispa facilpas kanman hina orqokunaman riyta munarqaku. 42 Hinaptinmi qamkunaman ninaypaq Tayta Dios niwarqa: "Ama riychikchu peleamuqqa, ñoqaqariki manam qamkunawanchu kachkani, mana chayqa enemigoykichikpa vencesqanmi karuwaqchik" nispa.

43 —Chaynata willachkaptiypas mana kasuwaspankum Tayta Diospa kamachisqanpa contranpi hoqarikurqaku hinaspam qari tukuspanku chay orqoman rirqaku. 44 Ichaqa chay orqopi *yachaq Amor casta runakunam taripaqninku lloqsiramuspanku vencerurqaku Seir sutiyoq orqopi hinaspam wayliskuna hina paykunata qatirqaku Horma llaqta lawkama. 45 Chaymi paykunaqa kutiramuspanku waqarqaku Tayta Diospa qayllanpi ichaqa manam payqa uyarirqachu nitaqmi caso-preciotapas churarqachu. 46 Chaynapim paykunaqa unay tiempo quedarqaku Cades llaqta lawpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chunniqpi purisqanku watakunamanta

2 1—Chay sitiomantam pasarqaniku chunniqman Puka Lamar Qocha lawman
riq ñanninta Tayta Diospa niwasqanman hina. Unay tiempom purirqaniku
Seir Orqopa muyuriqninkunapi. 2 Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa: 3 "Unayñam kay
orqopa muyuriqninpi purisqaykichikqa, kunanqa norte lawmanñayá pasaychik.
4 Hinaspayá kamachiytaq runakunata kaynata nispayki: 'Qamkunam pasanki-
chik Esaupa mirayninkunapa allpanta. Paykunaqa castamasikichikmi, paykunaqa
Seir Orqopitaqmi *yachanku. Paykunaqa manchakusunkichikmi, chaywanpas
anchatayá cuidakuychik. 5 Amam paykunawanqa peleankichikchu, paykunapa
allpantaqa manam taksachallatapas qosqaykichikchu. Seir Orqokunaqa Esau casta
runakunapam, paykunamanqa ñoqam qorqani. 6 Mikunaykichikpaq imatapas
munaspaqa paykunamantam rantinkichik, yaku tomasqaykichikmantapas pagan-
kichikmi' nispa." 7 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi bendeciwarqanchik tukuy ima
rurasqanchikpi, tawa chunka watapunim ñoqanchikwan karqa chaymi kay man-
chakuypaq chunniqpi puriptinchikpas mana imapas pisiwarqanchikchu.

8—Chaymantam Elat llaqtanta hinaspa Ezion-geber llaqtanta pasarqanchik
Araba Wayqonta. Pasarqanchikqa Seir Orqopi *yachaq castamasinchik Esau casta
runakunapa allpanpa hichpantam, chay Araba Wayqoman riq ñanmanta rakikus-
panchikmi pasarqanchik Moab casta runakunapa chunniq ñanninta. 9 Hinaptinmi
Tayta Dios niwarqa: "Amam imanankichikchu Moab casta runakunataqa hinaspa-
pas amataqmi paykunawanqa peleankichikchu, paykunaqa Lotpa mirayninkuna
kasqanraykum qorqani Ar sutiyoq allpata. Paykunapa allpantaqa manam qosqay-
kichikchu" nispa. 10 (Chay allpapiqa ñawpaqtam yacharqaku Em casta runakuna,
chay runakunaqa karqaku atiyniyoq achkallaña runakunam, chay runakunaqa
karqaku Anacpa mirayninkuna hina hatunkaray runakunam. 11 Wakin runaku-
nam creerqaku chay hatunkaray runakunaqa Refaim casta runakuna kasqanta,
Moab casta runakunam ichaqa Em casta runakunawan suticharqaku. 12 Seir law
allpapiqa ñawpaqtam yacharqaku Hor casta runakuna ichaqa paykunatam Esaupa
mirayninkuna qarqorurqaku, paykunata chinkarachispankum chaypiqa paykuna-
ña *yachakurqaku. Chaynataqa rurarqaku Israelpa mirayninkunapas Tayta Diospa
qosqan allpamanta qarqosqankuta hinam.) 13 Tayta Diosmi nirqa: "Kunanyá pasay-
chik Zered Mayuta" nispa. Hinaptinmi pasarqanchik Zered Mayuta.

14—Cades-barnea llaqta lawmanta hamuspa Zered Mayuta chipamunanchik-
kamam karqa kimsa chunka pusaqniyoq wata. Chay tiempokamaqa lliwñam
wañururqaku guerrapi peleaq llapallan runakunaqa. Paykunaqa campamento-
mantam chinkarurqaku Tayta Diospa jurasqanpi hina. 15 Tayta Diospa atiyninmi
paykunapa contranpi karqa campamentopa chawpinmanta chinkarachinanpaq.

16—Guerrapi peleaq chay llapallan runakuna wañuruptinñataqmi 17 Tayta
Dios niwarqa: 18 "Kunanpunim pasankichik Moab casta runakunapa allpan-
manta Ar sutiyoq llaqta lawman. 19 Amon casta runakunapa allpanman
chayaspaykichikqa amam paykunataqa imanankichikchu hinaspapas amataq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi paykunawanqa peleankichikchu. Amonpa miraynin runakunapa allpantaqa manam qosqaykichikchu. Chay allpataqariki qorqani Lotpa mirayninkunamanmi herencianku kananpaq" nispa. 20 (Wakin runakunapas creerqaku chay allpaqa Refain casta runakunapa kasqantam, chaynataqa piensarqaku ñawpaq tiempopi Refain casta runakuna chaypi *yachasqankuraykum. Paykunatam Amon casta runakuna suticharqaku "Zomzom casta runakuna" nispa. 21 Chay runakunaqa atiyniyoq achkallaña runakunam karqaku. Paykunaqa karqa Anacpa mirayninkuna hina hatunkaray runakunam. Paykunatam Tayta Dios tukurachirqa Amon casta runakunawan, chaynapim Amon casta runakunaña dueñochakuruspa chaypi yachakurqaku. 22 Seir Orqopi *yachaq Esaupa mirayninkunapaq Tayta Diospa rurasqanman hinam Amonpa mirayninkunawanpas rurarqa. Hor casta runakunata tukuruptinmi Esaupa mirayninkunaña paykunapa rantinpi yachakurqaku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 23 Chaynataqmi Gaza llaqtapa muyuriqnin llaqtachakunapi yachaq Av casta runakunatapas Creta islamanta hamuqkuna tukururqaku hinaspam paykunapa rantinpi yachakurqaku. Chay Creta islamanta hamuqkunaqa karqa Caftor casta runakunam.)

24 —Tayta Diosmi niwarqa: "Chimpaychik Arnon sutiyoq mayuta, kunanmi vencechisqaykichik Amor casta runakunapa reynin Sehonta, payqariki *yachan Hesbon llaqtapim, ñoqaqa qosqaykichiktaqmi paypa allpantapas. Chaynaqa allpanta dueñochakuyta qallarispayá paywan peleaychik. 25 Qamkunaraykum kunanmantapuni kay pachapi runakuna mancharichiyta qallarisaq. Qamkunamanta rimaqta uyarispankum mancharikuymanta katkatatanqaku hinaspa qewipakunqaku" nispa.

Rey Sehonta vencesqankumanta
(Núm 21:21-30)

26 —Cademot sutiyoq chunniqmantam kacharqani runakunata Hesbon llaqtapi *yachaq Rey Sehonta sumaq simillawan kaynata nimunankupaq: 27 "Allpayki chawpintam pasaruyta munaniku. Ñanninta rispallaykum mana maylawmanpas muyusaqkuchu. 28 Mikunaykupaq pisiptinqa rantisqaykikum, yakuykitapas tomaspaykuqa pagasqaykikum. Chakiwan pasaruqllatayá dejaykuwayku. 29 Seir Orqopi yachaq Esaupa mirayninkuna chaynataq Ar llaqtapi yachaq Moab casta runakuna hinayá qampas chaynata ruraykullawayku. Jordan Mayuta chimparunaykukamayá chaynataqa ruraykullawayku chaynapi yupaychasqayku Tayta Diospa qowananku allpaman chayarunaykukama" nispa.

30 —Aswanqa Hesbon llaqtapi *yachaq Rey Sehonmi mana munarqachu allpanpa chawpin pasananchikta. Paytaqariki yupaychasqanchik Tayta Diosmi pasaypaq rumi sonqota rurarurqa chaynapi paytaqa qamkunamanña entregaykusunaykichikpaq, chaynamá kachkanku kunan qawasqanchikpi hina.

31 —Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa: "Kunan punchawmantapunim qoykichik Rey Sehonta chaynataq allpantapas. Chaynaqa yaykuspaykichikyá allpan dueñochakuyta qallariychik" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

32—Hinaptinmi Rey Sehon taripamuwarqanchik llapa tropankunapiwan Jahaza llaqta lawpi peleananchikpaq. 33 Aswanqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi qoykuwarqanchik hinaptinmi vencerurqanchik payta, churinkunata chaynataq llapa tropankunatapas. 34 Llapallan llaqtankunata venceruspanchikmi tuñichirqanchik hinaspam wañuchirqanchik qarikunatapas, warmikunatapas chaynataq wawakunatapas manaña puchunankukama. 35 Ichaqa llapa animalkunapiwan llaqtakunapi tukuy ima qechusqallanchikmi ñoqanchikpaqqa karqa. 36 Arnon sutiyoq mayu patanpi Aroer llaqtamanta chaynataq wayqopi kaq llaqtamanta hinaspa Galaad lawpi llaqtakunakamam mayqan llaqtapas mana harkawarqanchikchu, yupaychasqanchik Tayta Diosmi munaychakunanchikpaq llapallanta qoykuwarqanchik. 37 Amon casta runakunapa allpanmanmi ichaqa mana chayarqanchikchu, manataqmi chayarqanchikchu Jaboc sutiyoq mayu lawpi llapallan kaqkunamanpas nitaq orqo lawpi kaqkunamanpas nitaq yupaychasqanchik Tayta Diospa prohibiwasqanchik allpakunamanpas.

Basan nacionpa reynin vencesqankumanta
(Núm 21:31-35)

3 1—Chaymantam hamurqanchik huklaw ñannintaña Basan nacion lawman. Ichaqa Og sutiyoq reyninmi taripamuwarqanchik llapallan tropankunapiwan Edrei llaqta lawpi peleananchikpaq.

2—Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa: "Amayá paytaqa manchakuychu, paytaqa ñoqam entregasqayki chaynataq llapallan tropankunatapas hinaspa allpantapas. Paytapas wañuchinkichikmi Hesbon llaqtapi *yachaq Amor casta runakunapa reynin Sehonta hina" nispa.

3—Chaynatam yupaychasqanchik Tayta Dios vencechiwarqanchik Basan nacionpa reynin Ogta chaynataq llapallan tropankunatapas hinaptinmi paykunata wañuchirqanchik mana pitapas puchuspa. 4 Chaynataqmi llapallan llaqtankunatapas vencerqanchik, manamá huk llaqtallatapas puchurqanchikchu, chay vencesqanchik llapallan llaqtakunaqa karqa soqta chunka llaqtakunam, chay llaqtakunaqa karqa Argob lawpim otaq Rey Ogpa gobiernasqan Basan nacionpi llaqtakunam. 5 Llapallan chay llaqtakunaqa karqa altokama murallasqam chaynataq punkunkunapas qerukunawan trankasqam. Vencerurqanchiktaqmi chakrakunapi mana murallayoq achkallaña llaqtakunatapas. 6 Hesbon llaqtapi Rey Sehonta hinamá chinkarachirqanchik llapallan llaqtakunapi qarikunatapas, warmikunatapas chaynataq wawakunatapas. 7 Llapallan animalkunatawan llaqtapi tukuy imakunatam qechurqanchik.

8—Chaynaqa chay tiempopimá Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan lawpi *yachaq iskay reykunapa nacionninta dueñochakururqankichik Arnon Mayumanta Hermon Orqokama. Chay reykunaqa karqaku Amor casta runakunapa reyninkunam. 9 (Kay Hermon Orqotam Sidon llaqtayoq runakuna suticharqaku Sirion Orqowan, Amor casta runakunañataqmi suticharqaku Senir Orqowan.) 10 Dueñochakurqanchikmá tukuy pampakunapi kaq llaqtakunatapas, Galaad

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lawpi llapallan llaqtakunatapas chaynataq Basan lawpi llapallan llaqtakunatapas Salca hinaspa Edrei llaqtakunaman chayananchikkama. Chay llaqtakunaqa karqa Basan nacionpa reynin Ogpa gobiernasqan llaqtakunam. 11 (Ichaqa Basan nacionpa reynin Ogllañam puchururqa Refaim casta runamantaqa. Paypa catrenmi karqa fierromanta tawa metro largoyoq hinaspa yaqa iskay metro anchoyoq. Amonpa mirayninkunapa Raba llaqtanpim chay catreqa sutillaraq kachkan.)

Jordan Mayupa waklawninpi quedamuq Israel ayllukunamanta
(Núm 32:1-42)

12 —Chay tiempopi dueñochakusqanchik allpatam qorqani Ruben ayllumanwan Gad aylluman, paykunamanqa qorqani Arnon Mayupa patanpi kaq Aroer llaqtamanta qallarispam Galaad parten orqokunakama, qorqanitaqmi chaypi kaq llaqtakunatapas. 13 Galaad allpamanta puchuq Rey Ogpa gobiernasqa Basan allpatañataqmi qorqani Manasespa parten aylluman. Qorqanimá Refaim casta runakunapa allpan nisqanku Argob lawpi allpakunatapas. 14 (Manases ayllumanta kaq Jair sutiyoq runam dueñochakuykurqa Argob lawpi allpakunata, payqa dueñochakuykurqa Gesur casta runakunapa allpanpa linderonkamam chaynataq Maaca casta runakunapa linderonkamam. Chay Basan lawpi allpataqa kikinpa sutinwanmi suticharqa "Havot-jair" nispa.) 15 Galaad allpataqa qomurqani Maquirpa mirayninkunamanmi. 16 Ruben ayllumanwan Gad ayllumanñataqmi qomurqani Galaad lawmanta qallarispa Arnon Mayupa kasqan allpakama. Linderonmi karqa chay wayqomanta qallarispa Amon casta runakunapa allpanwan tupaq Jaboc Mayukama. 17 Paykunamanmi qorqanitaq Araba sutiyoq qechwatapas, chaypa linderonñataqmi kachkan tukuy Jordan Mayu. Chay mayuqa richkan Cineret Qochamantam Araba sutiyoq qochakama otaq Kachi Qochakama. Chay qochaqa kachkan intipa qespimunan lawpi kaq Pisga Orqopa waqtan urayninpim.

18 —Chay tiempopim chay allpakuna qosqay ayllukunata kamachispay nirqani: "Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qoykusunkichik kay allpata dueñochakunaykichikpaq, ichaqa guerrapi peleay yachaq armasqakunaqa llapallaykichikmi rinkichik castamasikichik Israel runakunapa ñawpaqninta. 19 Qamkunaman qosqay llaqtakunapim ichaqa quedaspaqa-quedanqa warmikichikkunalla, churikichikkunalla hinaspa animalnikichikkunalla. Qamkunaqariki achka animalniyoqmi kachkankichik. 20 Qamkunaqa amam kutimunkichikchu dueñochakunaykichikpaq qosqay allpamanqa. Kutispaqa-kutikamunkichik qamkunaman yupaychasqanchik Tayta Dios hawkayay qosusqaykichikta hina castamasikichikkunamanpas hawkayayta qoykuptinñam chaynataq Jordan Mayupa chimpanpi allpatapas dueñochakuruptinkuñam" nispa.

21 —Chay tiempopiqa Josueytapas nirqanitaqmi kaynata: "Qawarqankim yupaychasqanchik Tayta Diospa imam chay iskay reykunawan rurasqanta, chaynatam Tayta Diosqa ruranqa pasanayki llapallan nacionkunapipas. 22 Amamá paykunataqa manchakunkichikchu, yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunapaqqa peleanqa" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa prometesqan allpaman Moises mana yaykunanmanta

23—Hina chay tiempopitaqmi Tayta Diosta ruegakuspay nirqani: 24"Señor
Diosnilláy, qanmi kay serviqnikiman qawachiwachkankiña hatu-hatun
atiyniyoq kasqaykita. Manam huk diosqa kanchu cielokunapipas hinaspa
kay pachapipas qampa rurasqaykikuna ruray atiqqa. 25Ama hina kaspayá
permitiykuway Jordan Mayupa chimpanman pasarunaypaq, chay allin allpa
qawaykuytam munachkani, munachkanitaqmi orqokunapa kasqan sumaqlla-
ña allpakuna qawaykuytapas chaynataq Libano Orqo qawaykuytapas" nispa.
26Aswanqa Tayta Diosmi qamkunarayku ñoqapaq piñakuruspan mañakus-
qaytapas mana uyariwarqachu, chaynapim Tayta Diosqa niwarqa kaynata:
"Amaña masta parlapayawaychu chay asuntomanta. 27Pisga Orqopa pun-
tanman rispayá qawarimuy intipa seqaykunan lawta, norte lawta, surlawta
chaynataq intipa qespimunan lawtapas. Jordan Mayutam ichaqa mana chim-
pankichu. 28Josueytayá kamachiy hinaspayá kallpanchaspayki valorchay.
Paymi runakunapa ñawpaqninta rispan allpata dueñochachinqa" nispa.
29—Chaynapimá quedarurqanchik Bet-peor llaqtapa chimpan qechwapi.

Kasukuq kanankupaq Moisespa consejasqanmanta

4 1—Israel casta runakuna, qamkunaqa kasukuychikyá yachachisqay
decretokunata chaynataq reglamentokunatapas. Kasukuspaykichikqa
manam wañunkichikchu hinaspam yaykunkichik abuelonchikkunapa yupay-
chasqan Tayta Diospa qosunaykichik allpaman. 2Kamachikuyniykunamanqa
amam imatapas yapankichikchu nitaq menosyachinkichikchu. Qamkunaqa
kasunkichikmá yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninkunataqa,
chaykunataqa ñoqam kamachikichik. 3Qawarqankichikmi taytacha-mamacha-
rayku yupaychasqanchik Tayta Diospa imam rurasqanta. Rikurqankichikmá
chay taytacha-mamacha llapa adoraqkunata qamkunamanta Tayta Dios
chinkachisqantapas. 4Yupaychasqanchik Tayta Diosta llapallan qatiqkunam
ichaqa kawsachkankichikraq kunankama. 5Ñoqam yachachirqaykichik yu-
paychasqanchik Tayta Diospa kamachiwasqan decretokunata chaynataq
reglamentokunatapas. Dueñochakunaykichik allpaman yaykuspaqa tukuy chay-
kunatamá cumplinkichik. 6Chaynata kasukuspa ruraptikichikqa wakin nacionpi
runakunam reqsisunkichik qamkunaqa yachaysapa chaynataq yuyaysapa runa-
kuna kasqaykichikpaq. Paykunapas kay decretokunata yachaspankum ninqaku:
"¡Cheqaptapunipas yachaysapa, entendimientoyoq hatun nacionmi kay nacionqa"
nispa. 7¿Mayqan hatun nacionpa diosninkunataq hichpallanpi kachkan ño-
qanchikpa sapa kutilla qayarikunanchik yupaychasqanchik Tayta Dios hinaqa?
8¿Mayqan hatun nacionpataq kapun allin decretokunapas chaynataq allin
reglamentokunapas qamkunaman kunan yachachisqaykuna hinaqa? 9Amayá
qonqaruychikchu imam rikumusqaykichikmantaqa, kawsanaykichikkamaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

amamá sonqoykichikmantapas chinkarachinkichikchu, chaykunataqa yachachinkichikmá churikichikkunamanpas chaynataq willkaykichikkunamanpas.

Horeb Orqopi Tayta Diospa imam rimarisqanmanta

10 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi Horeb Orqopi huk punchaw kachkaptinchikmi Tayta Dios niwarqa: "Huñumuy runakunata imam ninayta uyarinankupaq, chaynapi kay pachapi kawsananku punchawkama respetaway yachanankupaq hinaspa churinkunamanpas yachachinankupaq" nispa. 11 Chaynapim qamkunaqa chay orqopa sikinman asuykamuspa chaypi sayarqankichik hinaptinmi chay orqomanta ratachkaq nina lloqsimuspan alto-altokamaraq chutarikuspan rakta puyumanraq tikrakururqa. 12 Hinaptinmi chay ninapa ukunmanta Tayta Dios rimapayasurqankichik. Qamkunaqa uyarirqankichik rimasqallantam ichaqa manam ima rikchaytapas rikurqankichikchu. 13 Kikin Tayta Diosmi contratonta willasurqankichik. Chay contratonqa karqa iskay tabla rumikunapi qellqasqa Chunkantin Kamachikuykunam. Chaykunataqa kamachikurqa cumplinaykichikpaqmi. 14 Chay tiempopiqa Tayta Diosmi ñoqatapas kamachiwarqataq qamkunaman chay decretonkunata hinaspa reglamentonkunata yachachinaypaq chaynapi dueñochakunaykichik allpapi cumplinaykichikpaq.

Taytacha-mamachakunataqa ama adoranankumanta

15-16 —Horeb Orqopi rupachkaq nina ukumanta Tayta Dios rimapayamusqaykichik punchawpiqa manam ima rikchaytapas rikurqankichikchu. Chaynaqa cuidakuychikyá huchaman urmaykunaykichikmanta chaynapi qarimanpas otaq warmimanpas rikchakuq imagenkunata ama ruranaykichikpaq. 17-18 Amataqmá rurankichikchu animalkunaman rikchakuqtapas nitaq alton pawaqkunaman rikchakuqtapas nitaq qasqonpa puriq animalkunaman rikchakuqtapas nitaq challwakunaman rikchakuqtapas. 19 Yanqañataq cielopi intita, killata, lucerokunata hinaspa cielopi tukuy kaqkunata qawaspaykichik adorawaqchik. Tukuy chaykunataqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi churarqa kay pachapi llapallan runakunapaq. 20 Qamkunatam ichaqa metal chulluchina hornomanta horqomuchkaq hina Tayta Dios horqomusurqankichik Egipto nacionmanta chaynapi kunan hina paypa runankunaña kanaykichikpaq. 21 Ichaqa qamkunaraykum Tayta Dios piñakururqa ñoqapa contraypi hinaspam jurarqa Jordan Mayutapas manaña chimpanaypaq hinaspa qosunaykichik allin allpamanpas manaña yaykunaypaq. 22 Kay allpapi wañukuspay Jordan Mayuta mana pasaptiypas qamkunaqa chimpankichikmi chay allin allpata dueñochakunaykichikpaq. 23 Cuidakuychikyá yupaychasqanchik Tayta Diospa qamkunawan contrato rurasqanta ama qonqarunaykichikpaq. Yupaychasqanchik Tayta Diospa "amam" nisqan taytacha-mamachakunataqa amamá rurankichikchu. 24 Yupaychasqanchik Tayta Diosqa paylla kuyanata munaq Diosmi. Tukuy imapas ruparuq ratachkaq nina hinam payqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 —Churikichikpas chaynataq willkaykichikpas karuptinqa hinaspa qam-
kunapas chay allpapi machuyaruspaykichikqa yanqañataq tukuy imaman
rikchakuq taytacha-mamachakunata ruraspa pierdekuruwaqchik hinaspa yu-
paychasqanchik Tayta Diospa contranpi huchallikuspa payta piñachiwaqchik,
26 hinaptinqa chayllam chinkachisqa kankichik chay Jordan Mayupa waklaw
chimpanman dueñochakunaykichikpaq pasasqaykichik allpamanta. Manam
unaychu chaypiqa kankichik, chinkachisqapunim karunkichik. Ñoqam kunan
churani testigopaq cielotawan kay pachata. 27 Tayta Diosmi cheqerachisunki-
chik huklaw nacionkunaman hinaptinmi chay nacionkunapi wakillaykichikña
puchurunkichik. 28 Hinaspam chay nacionkunapi servinkichik runakunapa ru-
rasqan taytacha-mamachakunata, mana qawakuq, mana uyariq, mana mikuq,
mana muskiq, kullumanta chaynataq rumimanta taytacha-mamachakunata.
29 Chaywanpas yupaychasqanchik Tayta Diosta tukuy sonqoykichikwan, tukuy
yuyaynikichikwan maskaspaykichikqa tarinkichikmi. 30 Tukuy chay ñaka-
riykunapi kaspaykichik Tayta Diosman kutirikuspa payta kasukuptikichikqa
31 payqa llakipayakuq Dios kasqanraykum manapuni saqerusunkichikchu,
manataqmi chinkachisunkichikchu, manataqmi Tayta Diosqa qonqarunqachu
abuelonchikkunaman juramentowan contrato rurasqantaqa.

32 Ñawpa tiempopi
yachaq runakunatayá tapuychik,
runata kay pachapi
Diospa unanchasqanmantapuniyá
tapukachakuychik,
tukuy hinastinpiyá
tapukachakuychik:
"¿Yaqachum kayna hatu-hatun kaq pasakurqa,
yaqachum uyarirqankichik kaynataqa?"

33 —Ñoqanchik hinaqa ¿yaqachum pipas ratachkaq ninapa chawpinmanta
Diosta uyarirqaku otaq uyarichkaspankupas mana wañururqakuchu? 34 Prueba-
kunata, señalkunata, milagrokunata hinaspa guerrakunata ruraspanmi wakin
nacionkunamanta paypa runankunaña kananchikpaq pruebawaspanchik
akllawarqanchik. Yupaychasqanchik Tayta Diosmi Egipto nacionpi ñoqanchik-
pa qayllanchikpi chaynataq ñoqanchikrayku hatun atiyninwan hinaspa hatun
castigowan mancharikuypaq kaqkunata rurarqa. ¿Yaqachum taytacha-mama-
chakuna chaykunata ruranman karqa? 35 Chaykunataqa qawachisurqankichik
kikin Tayta Dioslla cheqap Dios kasqanta yachanaykichikpaqmi. 36 Yachachi-
sunaykichikpaqmi cielomanta rimapayamusurqankichik, kay pachapiñataqmi
qawachisurqankichik rupachkaq ninata hinaptinmi uyarirqankichik pa-
labrankunatapas chay ninapa ukunmanta. 37 Payqa abuelonchikkunata
kuyasqanraykum akllarqa paykunapa mirayninkunata hinaspam horqomurqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Egipto nacionmanta ancha hatun atiyninwan. 38 Ñoqanchikmantapas aswan
achka runayoq nacionkunata chaynataq aswan ancha atiyniyoq nacionku-
natam qayllanchikmanta qarqorqa, imaynam kunan sucedekusqanpi hinam
paykunapa allpanman qamkuna yaykuchkankichik dueñochakunaykichikpaq.
39 —Chaynaqa sumaqtamá yuyankichik Tayta Diosqa hanaq pacha-
pi hinaspa kay pachapipas sapallan Dios kasqanta. 40 Kunan punchawpi
kamachisqay Diospa decretonkunatawan kamachikuyninkunatayá kasu-
kuychik hinaptinqa qamkunapas chaynataq miraynikichikpas allintam
kawsakunkichik, yupaychasqanchik Tayta Diospa wiñaypaq qosunayki-
chik allpapim unay watakuna *yachankichik.

Amparakuna llaqtakunamanta

41 Moisesmi akllarqa kimsa llaqtakunata, chay llaqtakunataqa akllarqa
Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan lawpim. 42 Chay llaqtataqa
akllarqa pipas runamasinta ñawpaqmanta mana cheqnichkaspa wañura-
chispa huk kaqnin llaqtaman ayqekuspa mana wañuchisqa kananpaqmi.
43 Chay llaqtakunam karqa: Ruben ayllu runakunapa chunniq pampapi
kaq Beser llaqta, Gad ayllu runakunapa Galaad lawpi kaq Ramot llaqta,
Manases ayllu runakunapañataq Basan lawpi Golan llaqta.

Moisespa yachachisqan leykunamanta

44 Israelpa mirayninkunamanmi Moises willarqa yachachikuykunata. 45 Egipto
nacionmanta lloqsiramuptinkum paykunaman yachachirqa kamachikuykuna-
ta, decretokunata chaynataq reglamentokunatapas. 46 Chaynataqa *yachachirqa
Jordan Mayupa intipa qespimunan lawninpim otaq Bet-peor llaqtapa waqtan
qechwapim, chay qechwaqa kachkan Amor casta runakunapa reynin Sehonpa
allpanpim. Chay Rey Sehonqa yacharqa Hesbon llaqtapim, paytam vencerurqaku
Moisespiwan Israelpa mirayninkuna Egipto nacionmanta lloqsiramuspanku. 47 Hi-
naspam chay Rey Sehonpa allpanta chaynataq Basan lawpi Rey Ogpa allpantapas
dueñochakurqaku. Chay iskay reykunam karqaku Amor casta runakunapa reynin-
ku, paykunaqa *yacharqaku Jordan Mayupa chimpan intipa qespimunan lawpim.
48 Chay reykunapa allpanqa karqa Arnon Mayupa patanpi kaq Aroer llaqtamanta
qallarispam Sirion Orqokama. (Chay Sirion Orqopa huknin sutinmi karqa Her-
mon.) 49 Chay reykunapataqmi karqa Jordan Mayupa chimpan intipa qespimunan
lawpi kaq Araba Qechwapas Pisga Orqopa waqtanpi Kachi Qochakama.

Chunkantin Kamachikuykunamanta
(Éxo 20:1-17)

5 1 Israelpa llapallan mirayninkunata huñuruspanmi Moises nirqa:
—Israelpa mirayninkuna, qamkunaman kunan yachachisqay de-
cretokunatayá chaynataq reglamentokunatayá uyariychik. Chaykunataqa
sumaqta yachaspaykichikyá kasukuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi Horeb Orqopi ñoqanchikwan contratota rurarqa. 3 Chay contratotaqa rurarqa manam abuelonchikkunallawanchu aswanqa ñoqanchikpiwanmi otaq kaypi llapallanchik huñunasqa kaqkunapiwanmi. 4 Tayta Diosqariki chay orqopim rupachkaq nina ukumanta kikinpuni rimapayawarqanchik. 5 Chay tiempopiqa ñoqam karqani Tayta Diospa hinaspa qamkunapa chawpikichikpi chaynapi Tayta Diospa palabrankunata qamkunaman willanaypaq. Qamkunaqa rupachkaq ninata manchakuspaykichikmi orqoman mana seqarqankichikchu. Chaypim Tayta Dios nirqa:

6 "Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmantam horqomurqaykichik. 7 Ñoqallam Diosqa kani, amam huk dioskunaqa kapusunkichu.

8 "Amam taytacha-mamachataqa rurankichu imaman rikchakuqtapas, hanaq pachapi kaqman rikchakuqtapas, kay pachapi kaqman rikchakuqtapas nitaq allpapa ukun yakupi kaqman rikchakuqtapas. 9 Amam qonqorakunkichu chaykunapa ñawpaqninpiqa, amataqmi adorankichu. Ñoqaqa kani yupaychasqayki Tayta Diosmi. Ñoqaqa manam munanichu sapaq diosta adoranaykichiktaqa, chaynata ruraspa cheqniwaqniy tayta-mamakunapa huchallikusqanmantam castigasaqpuni wawa-churinkunata, chay wawa-churinkunapa willkankunata chaynataq chay willkanpa churinkunatapas. 10 Ichaqa kuyawaqniy runataqa otaq kamachikuyniy kasukuq runataqa waranqantin mirayninkunakamam favorecesaq.

11 "Ñoqapa sutiytaqa amam yanqaqa rimankichu. Sutiy yanqa rimaqtaqa castigasaqpunim.

12 "Yupaychasqayki ñoqa Tayta Diospa kamachisqaypi hinam samana punchawniyta respetanki hinaspa ñoqapaq sapaqchanki. 13 Soqta punchaw llamkaspaykim tukuy ruraynikikunata ruranki, 14 qanchis kaq punchawpim ichaqa samanki, chay punchawqa punchawniy kasqanrayku. Chay punchawpiqa amam rurankichu ima ruranatapas. Amataqmi ruranqachu qari churikipas nitaq warmi churikipas nitaq sirvientekipas nitaq sirvientaykipas nitaq bueyesnikipas nitaq asnoykipas nitaq ima animalnikipas nitaq llaqtaykipi *yachaq forasteropas. Qam samaptikim sirvientekikunapas samanqaku. 15 Qamqa yuyariyá Egipto nacionpi sirviente kasqaykita, chaymantam yupaychasqayki ñoqa Tayta Dios hatun atiyniywan chaynataq hatun castigowan qamta horqomurqayki. Chayraykumá yupaychasqayki Tayta Dios kamachiki samana punchawta respetanaykipaq.

16 "Yupaychasqayki ñoqa Tayta Diospa kamachisqaypi hinam taytamamaykita respetanki chaynapi ñoqapa qonay allpapi allin kanaykipaq hinaspa unay kawsanaykipaq.

17 "Amam pitapas wañuchinkichu.

18 "Amam hukwanqa pierdekunkichu.

19 "Amam suwakunkichu.

20 "Amam runamasikipa contranpiqa llullakunata rimankichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 "Amam munapayankichu runamasikipa warminta, amam munapayankichu runamasikipa wasinta nitaq allpanta nitaq sirviententa nitaq sirvientanta nitaq bueyesninta nitaq asnonta nitaq runamasikipa imantapas."

Diosta Israelpa mirayninkuna manchakusqanmanta
(Éxo 20:18-26)

22 —Kay palabrakunatam Tayta Dios fuertemanta rimarqa rupachkaq nina ukumanta chaynataq tutayay puyu ukunmanta orqopa ñawpaqnin pampapi llapallanku kachkaptinku. Upallaruspañataqmi kay palabrakunata qellqarqa iskay tabla rumikunapi hinaspam qowarqa ñoqaman. 23 Tutayay ukumanta lloqsimuq vozta uyarispaykichikmi chaynataq orqotapas rupachkaqta qawachkaptikichikmi ayllukunapa llapallan jefenkuna ancianokunapiwan ñoqaman hamuspa niwarqaku: 24 "Cheqaptapunipas Tayta Diosmi qawaykachiwanchik kanchaynintawan atiyniyoq kayninta. Uyarirunchiktaqmi voznintapas ninapa chawpinmanta. Kunanmi yacharuniku runakunata Tayta Dios rimapayachkaptinpas runakunaqa mana wañurusqanta. 25 Chaywanpas ¿imanasqamá chinkasaqkuqa kay mancharikuypaq ninapa rupasqanwanqa? Sichu yapatawan yupaychasqanchik Tayta Diospa vozninta uyarispaqa seguruch wañurusaqku. 26 Ninapa ukunmanta kawsaq Diospa vozninta ñoqayku hina uyarichkaspaqa manam pipas kawsanmanchu. 27 Chaynaqa qamllayá yupaychasqanchik Tayta Diosman asuykuspa tukuy nimususqaykita uyarimuy hinaspam qamña ñoqaykuman willawankiku chaynapi kamachimususqaykita kasukunaykupaq" nispa.

28 —Chaykuna niwasqaykichiktam Tayta Diosqa uyarichkarqa hinaspam niwarqa: "Uyarirqanim kay runakunapa nisusqaykita, allinpunim chay tukuy nisusqaykiqa. 29 Amalaya chayna sonqoyoqlla kanmanku respetawanankupaq hinaspa sapa punchaw llapallan kamachikuyniykunatapas kasukunankupaq chaynapi paykunapas chaynataq mirayninkupas allin kanankupaq. 30 Rispaykiyá nimuy karpankuman kutinankupaq. 31 Qamqa hinapim ñoqawan kanki hinaptinmi nisqayki tukuy kamachikuyniykunata, decretoykunata chaynataq reglamentoykunatapas chaynapi dueñochakunankupaq qosqay allpapi cumplinankupaq" nispa. 32 Chaynaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy kamachisusqaykichiktayá mana pantaspa kasukuychik. 33 Yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisusqaykichikpi hinayá allinta kawsaychik chaynapi dueñochakunaykichik allpapipas unay watakuna kawsanaykichikpaq.

Hatun kamachikuymanta

6 1 —Kaykunam chay kamachikuykuna, decretokuna chaynataq reglamentokuna, qamkunaman yachachinaypaq yupaychasqanchik Señor Diospa kamachiwasqankuna, chaykunataqa cumplinkichik dueñochakunaykichik allpaman yaykuspaykichikmi. 2 Chaynata ruraspamá yupaychasqanchik Tayta Diosta respetankichik hinaspam kasukunkichik kawsanaykichik punchawkama. Kasukunqakutaqmá churikichikkunapas chaynataq willkaykichikkunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kasukunkichikmá qamkunaman
qosqay decretokunatapas chaynataq
kamachikuykunatapas chaynapi unay
watakuna kawsakunaykichikpaq.
3 Chaynaqa Israelpa mirayninkuna,
kasukuspayá cumpliychik hinaptinqa
alli-allin kaspaykichikmi achkallaña
mirayniyoq kankichik tukuy imapapas
kasqan allpapi. Chay allpataqa abue-
lonchikkunapa yupaychasqan Tayta
Diosmi prometewarqanchik.
4 —Israel casta runakuna, uyariy-
chikyá: ¡Yupaychasqanchik Tayta
Diosqa chullallam!
5 —Yupaychasqanchik Tayta Diostam
kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vi-
daykiwan hinaspa tukuy kallpaykiwan.
6 —Kay kamachisqay pala-
brakunaqa sonqoykipim kanqa.
7 Churikikunamanmi sapa kutilla
yachachinki wasipi kaspa, ñanpi purispa, puñuq yaykuspa chaynataq
hatarispaykipas. 8 Kay kamachikuykunataqa señalta hinam qellqasqata
watakunki brazoykipi chaynataq urkuykipipas. 9 Qellqankitaqmi wasiki-
pa punkunkunapa marconkunapipas chaynataq zaguan punkukunapipas.

Urkupi watasqa Diospa yachachikuynin (Deu 6:8)

Israelpa mirayninkunatam Moises kamachin kasukunankupaq

10 Abuelonchik Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman prometesqan
allpamanmi yupaychasqanchik Tayta Dios yaykuchisunkichik. Chay allpaqa
kachkan hatun llaqtayoqkunam, chay llaqtakunataqa manam qamkunachu
hatarichirqankichik. 11 Chay allpapiqa wasikunapas tukuy allin kaqkunapa
huntasqanmi kachkan, chaykunataqa manam qamkunachu huntachir-
qankichik. Chaypiqa kachkantaqmi toqosqa pozokunapas, chaykunataqa
manam qamkunachu toqorqankichik, chay allpapiqa kachkantaqmi mana
rurasqaykichik uvas huertakunapas, aceituna sachakunapas, chaykunatamá
saksanaykichikkama mikunkichik. 12 Chaynaqa amamá yupaychasqanchik
Tayta Diostaqa qonqarunkichikchu, paymi horqomuwarqanchik Egipto
nacionpi sirviente kachkaptinchik. 13 Yupaychasqanchik Tayta Diosllata
respetaspayá adoraychik, imatapas juraspaykichikqa paypa sutillanpi-
yá juraychik. 14 Muyuriqnikichik nacionkunapi runakunapa adorasqanku
sapaq dioskunataqa amam qatinkichikchu. 15 Ñoqanchikwan kaq yupay-
chasqanchik Tayta Diosqa paylla kuyanata munaqmi, payqa contraykichikpi
piñakuspanmi kay pachamanta pasaypaqta chinkarachisunkichikman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16—Masah sutiyoq lawpi pruebaman churasqaykichikta hinaqa amam
pruebaman churankichikchu yupaychasqanchik Tayta Diostaqa. 17Kasukuychik-
taqyá yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisqankunataqa chaynataq paypa
kamachikuyninkunatawan decretonkunatapas. 18Tayta Diospa qayllanpiyá
ruraychik imam kaqta chaynataq agradaqninkunata chaynapi allin kanayki-
chikpaq hinaspa abuelonchikkunaman Tayta Diospa jurasqan sumaq allpaman
yaykuspa dueñochakunaykichikpaq, 19chaynapitaq prometewasqanchikpi hina
enemigoykichikkunatapas qayllaykichikmanta Tayta Dios qarqonanpaq.
20—Sichu hamuq punchawkunapi miraynikichik tapusunkichikman:
"¿Imapaqtaq yupaychasqanchik Tayta Dios kamachisurqankichik kay kamachi-
kuykunata, decretokunata hinaspa reglamentokunataqa?" nispa. 21Hinaptinqa
qamkunam ninkichik: "Ñoqaykum Egipto nacionpi Rey Faraonpa sirvienten-
kuna karqaniku hinaptinmi Tayta Dios horqomuwarqaku hatun atiyninwan.
22Ñoqaykum rikurqaniku Egipto nacionpi Faraonpa chaynataq castanku-
napa contranpi Tayta Diospa hatun hinaspa mancharikuypaq milagrokuna
rurasqanta, rikurqanikutaqmi admirakuypaq kaq rurasqankunatapas. 23Ño-
qaykutañataqmi horqomuwarqaku abuelonchikkunaman jurasqan allpaman
qamkunatawan kuskata yaykuchiwananchikpaq. 24Yupaychasqanchik Tayta
Diosqa kamachikurqataqmi llapallan kay decretonkunata cumplinanchikpaq
hinaspa payta respetananchikpaq chaynapi sapa punchaw allinlla kanan-
chikpaq hinaspa kunan punchaw hina kawsachiwananchikpaq. 25Chaynaqa
kamachiwasqanchikman hina yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi tukuy
kay kamachiwasqanchikkunata kasukuspaqa allintam rurachkanchik" nispa.

Taytacha-mamachakuna ama adoranamanta
(Éxo 34:11-17)

7 1—Yupaychasqanchik Tayta Diosmi dueñochakunaykichik allpaman yay-
kuchisuspaykichik, qayllaykichikmanta wischunqa qanchis nacionkunata,
qamkunamantapas aswan hatun chaynataq atiyniyoq nacionkunata, kaykunam
chay qarqonan nacionkunaqa: Het casta runakuna, Gerges casta runakuna, Amor
casta runakuna, Canaan casta runakuna, Ferez casta runakuna, Hiv casta ru-
nakuna chaynataq Jebus casta runakuna. 2Yupaychasqanchik Tayta Dios chay
nacionkunata qoykusuptikichik paykunata venceruspaqa pasaypaqtam chinka-
rachinkichik, amam paykunawanqa ima contratotapas rurankichikchu nitaqmi
llakipayankichikchu. 3Amam paykunataqa aylluchakunkichikchu. Amam
paykunapa churinkunawanpas churikichiktaqa casarachinkichikchu. 4Yanqam
paykunaqa churikichikta Tayta Diosmanta karuncharachispa, taytacha-mamacha-
kunataña adorachinmanku hinaptinqa Tayta Diosmi contraykichikpi piñakuspan
qayllanmanta chaylla chinkarachisunkichikman. 5Aswanqa paykunapa altarnin-
kunatam tuñichinkichik, adorananku paq rumimanta rurasqanku pilarkunatapas
pasaypaqtam pakipankichik. Qorurunkichikmá Asera sutiyoq kullumanta
mamachakunatapas hinaspam kañankichiktaq llapa taytachankutapas hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamachankutapas. 6 Qamkunaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa sapaqchasqan
runakunam kankichik. Kay pachapi wakin runakunamantamá yupaychasqanchik
Tayta Dios akllasurqankichik kikinpa runankunaña kanaykichikpaq.

Israelpa mirayninkunapa imam ruranankumanta

7 —Manam qamkunataqa wakin nacionkunamanta aswan achka kasqay-
kichikraykuchu Tayta Diosqa kuyasurqankichik hinaspa akllasurqankichik,
akllasurqankichikmá wakin nacionkunamanta aschachalla kachkaptikichikpas.
8 Tayta Diosmi qamkunata kuyaspa chaynataq abueloykichikman jurasqanta
cumplispa, Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmanta horqomusurqankichik
hinaspam libramusurqankichik hatun atiyninwan Rey Faraonpa munaychakuy-
ninmanta. 9 Reqsiychikyá yupaychasqanchik Tayta Diosqa cheqap Dios kasqanta.
Payqa kuyaqninkunawanqa chaynataq kamachikuyninkunapas kasukuqkunawan-
qa waranqantin miraykamapas kuyapayarikuspa contraton cumpliqmi. 10 Ichaqa
pipas cheqniqninmanqa kikinpuni pagapuspam wañurachinqa, chaypunillam
cheqniqninkunamanqa kikinpuni pagapunqa. 11 Chaynaqa kasukuychikyá kunan
kamachisqay kamachikuykunata, decretokunata chaynataq reglamentokunatapas.

Kasukuqkunata Dios bendecisqanmanta
(Lev 26:3-13. Deu 28:1-14)

12 —Sichu kay uyarisqaykichik reglamentokunata kasukuspa ruraptikichikqa
yupaychasqanchik Tayta Diosmi cumplinqa abuelonchikkunaman kuyapa-
yaspan jurasqan contratonta. 13 Payqa kuyasunkichikmi, bendecisunkichikmi
hinaspam achkayachisunkichik. Bendecisunkichikmi achka churi-wawakuna-
wanpas, mirachinqataqmi allpaykichikpa ruruntapas otaq trigoykichiktapas,
vinoykichiktapas, aceitekichiktapas, vacaykichikpa hinaspa ovejaykichikpa
criankunatapas. Chaynataqa ruranqa abuelonchikkunaman juraspa qonan
allpapim. 14 Qamkunaqa llapallan nacionkunamantapas aswan bendecisqam
kankichik. Qamkuna ukupiqa qaripas, warmipas chaynataq animalnikichik-
pas miraqmi kanqa. 15 Tayta Diosmi karunchachinqa qamkunamanta tukuy
onqoykunata chaynataq rikusqaykichikpi hina Egipto nacionman kachamus-
qan onqoykunatapas. Aswanqa llapallan cheqnisuqnikichik runakunatam chay
onqoykunawan ñakarichinqa. 16 Qamkunam ichaqa wañuchinkichik yupay-
chasqanchik Tayta Diospa entregasusqaykichik llapallan runakunata. Amamá
paykunataqa llakipayankichikchu nitaqmi taytacha-mamachankutapas adoran-
kichikchu, yanqam qamkunapaq urmachisuqnikichik kanman.

17 —Ichapas qamkuna ninakuwaqchik: “Kay nacionkunaqa ñoqanchikmanta-
pas aswan achkam ¿imaynataqsi qarqoytaqa atichwanchik?” nispa. 18 Aswanqa
amamá paykunataqa manchakunkichikchu. Yuyariychikyá Rey Faraonta chayna-
taq llapa Egipto runakunatapas yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy rurasqanta.
19 Yuyariychikyá hatun sasachakuykuna pasasqanchiktapas. Egipto nacionmanta
yupaychasqanchik Tayta Dios horqomuwaspanchikmi hatun atiyninwan hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hatun castigowan milagrokunata rurarqa chaynataq admirakuypaq señalkunatapas. Chaynatapunim payqa ruranqa manchakusqaykichik nacionkunatapas.
20 Puchuqkunamanwan pakakuqkunamanmi yupaychasqanchik Tayta Dios wayliskunata kacharimunqa anchata mancharichispa chinkachinankama. 21 Chaynaqa amayá katkatataychikchu paykunapa qayllanpiqa. Qamkunawan kaq yupaychasqanchik Tayta Diosmi manchakuypaq hatu-hatun Diosqa. 22 Yupaychasqanchik Tayta Diosqa chulla-chullallamantam chay nacionkunata qayllaykichikmanta qarqonqa. Llapallan nacionkunata qonqaymanta qarqoruynikichikqa manam valenmanchu, purun animalkunam contraykichikpi mirarunman. 23 Aswanqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi chay nacionkunata vencechisunkichik hinaspam chinkachinankama pasaypaqta chaqwarunqa. 24 Paymi reyninkunatapas entregasunkichik paykunapi munaychakunaykichikpaq. Wañuchispaykichikmi sutinkutapas chinkachinkichik kay pachapi manaña pipas yuyanankama. Manam mayqanninkupas qamkunawan peleaytaqa atinqachu chinkachinaykichikkama.
25 Taytacha-mamachankutam kañankichik, ichaqa amam munapayankichikchu chay taytacha-mamachanku qarachasqanku qori-qollqetaqa, yanqam urmachisunkichikman, chaykunaqa millakuypaqmi yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpiqa. 26 Chaynaqa amam wasikichikman apankichikchu imapas millakuypaq kaqkunataqa, yanqam qamkunapas chinkachisqa kawaqchik. Chay millakuypaq kaqkunaqa chinkachisqa kanankupaqmi churasqa kachkan, chayraykum chaykunataqa millakuypaqta hinaña qawankichik.

Tayta Diosta ama qonqanankumanta

8 1 —Kunan kamachisqay kamachikuykunatayá kasukuychik chaynapi kawsaspaykichik achka runakuna kanaykichikpaq hinaspa abuelonchikkunaman Tayta Diospa jurasqan allpaman yaykuspa dueñochakunaykichikpaq.
2 Yuyariychik tukuy chunniq ñankunapi tawa chunka wata purimusqanchikta. Yupaychasqanchik Tayta Diosmi chaynataqa purichimuwarqachik humillachisunaykichikpaq chaynapi pruebasuspaykichik piensasqaykichik yachananpaq chaynataq kamachikuyninkunatapas kasukunaykichikta otaq mana kasukunaykichiktapas yachananpaq. 3 Ñakarichispa yarqaymanta kachiwaspanchikpas "maná" sutiyoq mikuytam mikuchiwarqanchik, mikuchiwarqanchikqa abuelonchikkunapapas nitaq ñoqanchikpapas mana reqsisqanchik mikuytam, chaynapim ñoqanchikqa yacharqanchik: runaqa kawsanqa manam mikuyllawanchu aswanqa Tayta Diospa llapa rimasqankunawanmi. 4 Chay tawa chunka watapiqa manam pachanchikpas tukurqachu nitaqmi chakinchikpas punkirqachu. 5 Cuentatayá qokuychik: Yupaychasqanchik Tayta Diosmi corregisurqankichik churinta taytan corregichkaq hina. 6 Yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninkunata kasukuspaykichikyá payta respetaychik hinaspataq munasqanman hina kawsaychik. 7 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi yaykuchisunkichik allin allpaman, mayukunapa kasqan allpaman, qechwakunapipas chaynataq orqokunapipas pukyuyoq hinaspa qochayoq allpaman. 8 Chay allpaqa trigopa, cebadapa, uvaspa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

higospa, granadapa, aceituna sachapa hinaspa mielpapas kasqan allpam. 9 Chay
allpapiqa manam usunkichikchu mikuymantaqa nitaq imamantapas, rumikuna-
mantam horqonkichik fierrota, orqokunamantañataqmi horqonkichik cobreta.
10 Saksanaykichikkama mikuspaykichikqa yupaychasqanchik Tayta Diostamá
alabankichik chay allin allpa qosusqaykichikmanta.
11 —Yupaychasqanchik Tayta Diostaqa amamá qonqarunkichikchu.
Kasukuychikyá kunan kamachisqay kamachikuyninkunatapas, regla-
mentonkunatapas chaynataq decretonkunatapas. 12 Saksanaykichikkama
mikuspaykichikqa chaynataq hatarichisqaykichik sumaq wasikunapi ya-
chaspaykichikqa 13 chaynataq vacaykichikkunapas, ovejaykichikkunapas
miraruptinqa, qori-qollqekichikpas achkayaruptinqa chaynataq tukuy imay-
kichikkunapas achkayaruptinqa 14 amamá hatun tukuqqa karunkichikchu.
Chayna kaspaqa yupaychasqanchik Tayta Diostaqa amamá qonqarun-
kichikchu, payqariki Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmantam
horqomusurqankichik. 15 Paymi mana yakupa kasqan manchakuypaq hatun
chunniqninta pusamuwarqanchik. Pusamuwarqanchiktaqmi kachukuq cu-
lebrakunapa kasqan chaynataq atoq-atoqkunapa kasqan lawninkunatapas.
Paytaqmi qaqa rumimanta yakutapas toqyachimuspan tomachiwar-
qanchik. 16 Chunniqpimá mikuchiwarqanchik "maná" sutiyoq mikuyta,
abuelonchikkunapa mana reqsisqanku mikuyta. Chaykunatam rurarqa hu-
millachisunaykichikpaq hinaspa pruebaman churasunaykichikpaq chaynapi
chay pruebakuna tukusqa kaptin allinnikichikpaqña kananpaq.
17 —Yanqañataq sonqoykichikpi niwaqchik: "Kay llapa kapuqninchiktaqa
kallpanchikwanmi armakurqanchik" nispa. 18 Aswanqa yupaychasqanchik
Tayta Diostam yuyarinkichik. Paymi kallpanchasurqankichik kapuqni-
kichikta armakunaykichikpaq chaynapi abuelonchikkunaman jurasqan
contratonta qamkunawan kunan hina cumplinanpaq.
19 —Sichu yupaychasqanchik Tayta Diosta qonqaruspaykichik mana
reqsisqaykichik dioskunata qonqorakuspa adoraptikichikqa ñoqam kunan
contraykichikpi nikichik, cheqaptapunipas chinkachisqa kanaykichikman-
ta. 20 Imaynam qamkunapa qayllaykichikmanta Tayta Dios chinkachinqa
nacionkunata, chaynam qamkunapas chinkachisqa kankichik yupaychas-
qanchik Tayta Diospa palabran mana kasukusqaykichikrayku.

Israelpa mirayninkunapaq Diospa kuyapayakuyninmanta

9 1 —Israel casta runakuna, kaytayá uyariychik. Jordan mayuta chim-
panaykichikpaqmi tiempo chayaramunña, qamkunam qarqonkichik
qamkunamantapas aswan atiyniyoq hinaspa aswan achka runayoq
nacionkunata, dueñochakunkichiktaqmi alto-alto murallasqa hatun llaqta-
kunatapas. 2 Yachasqaykichikpi hinapas chaykunapi *yachaq runakunaqa
Anakpa mirayninkuna hina hatunkaray runakunam, uyarirqankichiktaqmi:
"¿Pitaqsi peleanman Anakpa mirayninkunawanqa?" nispa nisqankutapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3—Kunanyá yachaychik yupaychasqanchik Tayta Dios ñawpaqnikichik
risqanta. Payqa ratachkaq nina hina rispanmi chay nacionniyoq runakunata
wañuchispan humillachinqa qayllaykichikpi. Qamkunamá qarqoruspa chaylla
chinkarachinkichik Tayta Diospa nisqanpi hina. 4Yupaychasqanchik Tayta Dios
qayllaykichikmanta paykunata qarqoruptinqa, amam sonqoykichikpi ninkichik-
chu: "Allin runakuna kasqanchikraykum Tayta Diosqa qoykuwanchik kay allpata
dueñochakunanchikpaq" nispa. Sichu Tayta Dios paykunata qayllaykichikmanta
qarqoruspaqa mana allinkuna rurasqankuraykum qarqorunqa. 5Manam allin
ruraq runakuna kasqaykichikraykuchu nitaq allin sonqoyoq kasqaykichikrayku-
chu paykunapa allpanmanqa dueñochakunaykichikpaq yaykunkichik. Aswanqa
chay runakunataqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi qarqonqa mana allinku-
na rurasqankurayku chaynataq abuelonchik Abrahanman, Isaacman hinaspa
Jacobman jurasqantapas cumplinanrayku. 6Manamá allin ruraq runakuna kas-
qaykichikraykuchu yupaychasqanchik Tayta Diosqa qosunkichik chay allpataqa
dueñochakunaykichikpaq. Qamkunaqa rumi sonqo runakunam kankichik.

Israel castakuna Horeb Orqopi mana kasukusqankumanta
(Éxo 31:18-32:35)

7—Amam haykapipas qonqankichikchu yupaychasqanchik Tayta Dios-
ta chunniqpi piñachisqaykichikta. Egipto nacionmanta lloqsimusqaykichik
punchawmantapunim kayman chayamunaykichikkama Tayta Diosta mana
kasurqankichikchu. 8Horeb Orqo lawpim piñachirqankichik Tayta Diosta, chay-
raykum qamkunapa contraykichikpi piñakururqa chinkachisunaykichikpaq.
9Ñoqam rirqani orqota tabla rumikuna chaskiq. Rirqanimá qamkunawan Tayta
Dios contrato rurasqanmanta tabla rumikuna chaskiq. Chay orqopim kamur-
qani tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan mana mikuspa nitaq
yakutapas tomaspa. 10Hinaptinmi Tayta Dios qowarqa iskay tabla rumikuna-
ta, chaykunapim karqa kikinpa qellqasqan palabrakuna, chay palabrakunaqa
karqa huñunakusqanchik punchawpi rupachkaq orqopa chawpinmanta nisus-
qaykichik palabrakunam. 11Chay tawa chunka punchawwan tawa chunka tuta
pasaruptinmi Tayta Dios qowarqa contrato rurasqan chay iskay tabla rumiku-
nata. 12Hinaspam niwarqa: "Chaylla kaymanta kutiriy, Egipto nacionmanta
horqomusqayki runakunam huchallikurunku, manapas unaypim kamachisqay-
kunata mana cumplispanku fundisqa taytachata rurakurunku" nispa.

13—Tayta Diosqa niwarqataqmi: "Kunanmi qawani kay runakunaqa ancha
rumi sonqo kasqankuta. 14Dejaykuway wañurachispay sutinkutapas kay
pachamanta chinkarachinaypaq. Qampa miraynikimantañam paykunaman-
tapas aswan atiyniyoqta rurasaq hinaspa achkallataña mirachisaq" nispa.

15—Rupachkaq orqomanta uraykamuspaymi chay iskay tabla contrato
rumikunata apamurqani. 16Ichaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa contranpi
huchallikusqaykichiktam qawarqani. Qamkunamá Tayta Diospa kamachis-
qankunata manapas unaypi saqeruspa malta toroman rikchakuq fundisqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

taytacha-mamachataña rurakurusqankichik. 17 Chaymi apamusqay chay iskay
tabla rumikunata chamqaruspay pakirurqani qamkunapa qayllaykichikpi.
18 Chaymi qonqorakuykurqani Tayta Diospa qayllanpi. Hinaspam ñawpaq
kutipi rimasqayman hina tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan
mana mikurqanichu nitaq yakutapas tomarqanichu. Chaynatam rurarqani
Tayta Diospa contranpi huchallikuspa piñachisqaykichikrayku. 19 Qamkuna-
pa contraykichikpi anchata rabiaruspan wañuchisunaykichikpaq kaptinmi
mancharikurqani, chaywanpas Tayta Diosqa huktawanmi mañakusqayta
uyariykuwarqa. 20 Aaronpa contranpipas Tayta Dios anchata piñakuspanmi
wañurachiyta munarqa, ichaqa paypaqpas mañakurqanim. 21 Huchallikunay-
kichikpaq rurasqaykichik malta toro taytachatapas kañaruspaymi kutarurqani
polvoyanankama hinaspam orqomanta uraykamuq mayuman talliykurqani.

22 —Tayta Diostaqa piñachirqankichiktaqmi Tabera lawpipas, Masah lawpi-
pas hinaspa Quibrot-hataava lawpipas. 23 Cades-barnea llaqtamanta rispaykichik
dueñochakunaykichikpaq qosusqaykichik allpaman yaykunaykichikpaq Tayta
Dios kachasuptikichikpas kamachisqantam mana kasukurqankichikchu. Manam
paypi confiakurqankichikchu nitaqmi uyariytapas munarqankichikchu. 24 Qam-
kunaqa reqsisqay punchawmantapunim Tayta Dios mana kasukuq runakuna
kankichik. 25 Wañuchisunaykichikpaq Tayta Dios rimasqanraykum paypa qay-
llanpi qonqorakuykurqani tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan.
26 Ruegakuspaymi nirqani: “Señor Dioslláy, kikikipa runaykikuna kasqankuray-
kuyá paykunataqa amapuni chinkarachiychu. Paykunataqa hatun atiynikiwanmi
libramurqanki, Egipto nacionmantapas hatun atiynikiwantaqmi horqomurqanki.
27 Amayá qonqaruychu serviqniki Abrahamtaqa, Isaactaqa hinaspa Jacobtaqa.
Amayá kaqpaqpas hapiychu kay runakunapa rumi sonqo kasqankutaqa nitaq
mana allin rurasqankutapas nitaq huchallikusqankutapas. 28 Yanqañataqmi
horqomuwasqaykiku nacionpi kaqkuna ninmanku: ‘Tayta Diosqa manam atirqa-
chu prometesqan allpaman yaykuchiyta. Cheqnispanmi paykunata horqorurqa
chunniqpi wañurachinanpaq’ nispa. 29 Paykunaqa kanku kikikipa runaykikunam,
paykunataqa hatu-hatun atiynikiwanmi horqomurqanki.”

Yapamanta Tayta Dios contraton rurasqanmanta
(Éxo 34:1-10)

10 1 —Chaymantam Tayta Dios niwarqa: “Iskay tabla rumikunatayá la-
bramuy puntapi kaqkunaman rikchakuqta, ruramuytaqyá tablamanta
baultapas hinaspam orqoman hamunki ñoqapa kasqayman. 2 Chay pakisqayki
punta tabla rumikunapi qellqasqay palabrakunatam qellqasaq chay rumiku-
napipas hinaptinmi chay rumikunataqa churanki baulman” nispa.

3 —Rurarqanimá baulta acacia tablamanta hinaspam labrarqanitaq iskay
tabla rumikunatapas puntapi kaqkunaman rikchakuqta. Chaymantam rirqani
orqota iskaynin tabla rumikunata aparikuspay. 4 Hinaptinmi chay rumikuna-
pi Tayta Dios qellqarqa chunkantin kamachikuyninkunata imaynam puntata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qellqasqanman hina chaynataq huñunakusqanchik punchawpi rupachkaq orqomanta rimamusqanman hina. Qoykamuwaptinñataqmi 5 orqomanta uraykamuspay chay tabla rumikunata churarqani rurasqay baulman Tayta Diospa kamachiwasqanpi hina. Chaypim kachkan kunankama.

6 Jacaanpa mirayninkunapa pozonkunamantam Israelpa mirayninkuna pasarqaku Mosera lawkama. Chaypi Aaron wañukuptinmi pamparurqaku. Hinaptinmi churin Eleazarña taytanpa rantinpi sacerdote karqa. 7 Mosera lawmantam rirqaku Gudgoda lawman, Gudgoda lawmantañataqmi rirqaku Jotbata lawman, chay allpapiqa kachkanmi yakukunapas. 8 Chay tiempopim Tayta Dios akllarqa Leviy aylluta chaynapi paykunaña contraton baulta apanankupaq chaynataq payta servispa paypa sutinpi bendicioninta mañakunankupaq. Kay libro qellqasqa kanankamapas hina chaynallatam rurachkanku. 9 Chayraykum Leviy casta runakunapaqa wakin ayllukunapa hinaqa mana kanchu herencia chakrankupas. Paykunapa herencianqa kikin Tayta Diosmi yupaychasqanku Tayta Diospa nisqanpi hina.

10 —Ñoqaqa orqopimá kamurqani puntapi kamusqayta hina tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan. Chaypipas Tayta Diosqa uyariykuwaspanmi manaña wañuchisurqankichikchu. 11 Aswanqa paymi niwarqa: "Alistakamuyá runakunata pusanaykipaq, chaynapi rispaykichik abueloykichikkunaman jurasqay allpata dueñochakamunaykichikpaq" nispa.

Imam Tayta Diospa munasqanmanta

12 —Israel casta runakuna ¿imatataq Tayta Diosqa qamkunamanta munan? Payqa munan payta respetaspaykichik paypa tukuy munasqanman hina kawsanaykichiktam. Chaynataqmi munan tukuy sonqoykichikwan tukuy vidaykichikwan payta kuyaspa adoranaykichikta. 13 Munantaqmi kunan kamachisqay kamachikuyninkunata hinaspa decretonkunata kasukunaykichiktapas chaynapi alli-allinña kanaykichikpaq. 14 Amayá qonqaruychikchu cielokunaqa chaynataq cielokunapa hawanpi tukuy ima kaqpas chaynataq kay pachapa hinaspa tukuy ima chaypi kaqkunapas yupaychasqanchik Tayta Diosllapa kasqanta. 15 Chaywanpas Tayta Diosqa abuelonchikkunata kuyaspam akllarqa, chaymantam kunan qawasqaykichikpi hinapas paykunapa mirayninkunata akllasurqankichik, wakin nacionkunatam ichaqa mana akllarqachu.

16 —Cuerpoykichikpi señalakuchkaq hinayá sonqoykichikta Tayta Diospaq chuyanchaychik, amañayá rumi sonqoqa kaychikchu. 17 Yupaychasqanchik Tayta Diosqa sapallan Diosmi, sapallan Señormi. Payqa hatun munayniyoq, tukuy atiyniyoq chaynataq respetana Diosmi. Payqa manam pimanpas sayapakunchu nitaqmi pimanpas sayapakunanpaqqa regalokunatapas chaskikuykunchu. 18 Payqa allin arreglotam ruraykapun mana tayta-mamayoqkunapaqpas chaynataq viudakunapaqpas. Payqa forasterokunatapas kuyaspanmi mikuykachin chaynataq pachaykachin. 19 Qamkunaqa kuyaychikyá forasterokunata, qamkunapas Egipto nacionpim forastero karqankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 —Yupaychasqanchik Tayta Diosta respetaspayá payllata adoraychik,
payllata qatiychik chaynataq paypa sutillanpi juraychik. 21 Payllatam qam-
kunaqa alabanaykichik, payllataqmi Diosnikichik kaspan qamkunarayku
hatun manchakuypaq kaqkunata rurarqa, chaykunataqa rurarqa qamkuna
qawachkaptikichikmi. 22 Abuelonchikkuna Egipto nacionman yaykuspan-
kuqa qanchis chunka runakunallam karqaku ichaqa yupaychasqanchik
Tayta Diosmi kunankama mirarachisunkichik cielopi lucerokunata hinaña.

Tayta Diosqa ancha hatun kasqanmanta

11 1 —Yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyaspaykichikyá tukuy tiempopi
kasukuychik encargasusqaykichikta, decretonkunata, reglamentonku-
nata hinaspa kamachisqankunata. 2 Yachankichikmi yupaychasqanchik Tayta
Diospa corregisusqaykichiktaqa, chaykunataqa manam yachanchu churiki-
chikkunaqa nitaqmi rikurqakuchu. Paykunaqa manamá yacharqakuchu Tayta
Diospa hatun kaynintaqa nitaq hatun atiyninwan hinaspa hatun castigowan
rurasqantapas. 3 Manataqmi paykunaqa qawarqakuchu Egipto nacionpi Rey
Faraonpa contranpi chaynataq allpanpa contranpi milagrokuna rurasqan-
kunatapas. 4 Nitaq Egipto nacionpi tropankunapa, caballonkunapa hinaspa
carretankunapa contranpi rurasqantapas. Chaykunatam Puka Lamar Qocha-
pi pamparurqa, chaynataqa rurarqa ñoqanchikta qatimuwachkaptinchikmi,
chaynapimá paykunataqa Tayta Dios wiñaypaq chinkarachirqa. 5 Manataqmi
churikichikkunaqa qawarqakuchu kay sitioman chayamunaykichikkama
chunniqpi tukuy ima Diospa rurasqankunataqa. 6 Qamkunapa churikichikku-
naqa manataqmi yachankuchu Ruben ayllumanta kaq Eliabpa churinkunata
imam pasarusqanta, chay churinkunaqa karqa Datanwan Abiranmi. Paykuna-
tam Israel casta runakunapa chawpinpi allpa kicharikuykuspan millpururqa
familiantinta, ganadontinta, tukuy imankunatawan kuskata. 7 Qamkunam
ichaqa rikurqankichik Tayta Diospa tukuy chay hatun rurasqankunata.

Canaan allpapi bendecisqa kanankumanta

8 —Kasukuychikyá kunan willasqay llapallan kamachikuykunata
chaynapi kallpanchakuspa allpaman yaykunaykichikpaq, dueñochaku-
naykichikpaq 9 hinaspa chay allpapiqa unay watakuna kawsanaykichikpaq.
Chay allpataqa abuelonchikkunaman hinaspa paykunapa mirayninman
qonanpaqmi Tayta Dios jurarqa, chay allpaqariki tukuy imapapas kas-
qan allpam. 10 Dueñochakunaykichikpaq yaykunaykichik allpaqa manam
lloqsimusqaykichik Egipto nacionpi allpa hinachu. Chay Egipto nacionpi-
qa yuyu huertakunapi hinam muhuta tarpuspaykichik chakikichikwan
*parqorqankichik. 11 Chay dueñochakunaykichik allpam ichaqa orqokuna-
pa-qechwakunapa kasqan allpa, chay allpaqa parapapas chayanan allpam.
12 Yupaychasqanchik Tayta Diospa nanachikusqan allpam chay allpaqa,
chay allpataqa watapa qallarisqanmanta tukunankamam qawachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13—Sichu kasukunkichik kunan punchawpi qosqay kamachikuykunata chaynataq yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyaspaykichik tukuy sonqoykichikwan hinaspa tukuy vidaykichikwan adoraptikichikqa, 14paymi tarpuy paratapas chaynataq poqoy paratapas tiempollanpi allpaykichikman parachimunqa chaynapi tarpusqaykichikkunata cosechanaykichikpaq, kapusunkichiktaqmi kawsaykunapas, vinopas hinaspa aceitepas. 15Wiñachinqataqmi pastokunatapas animalnikichikkunapaq hinaptinmi mikunkichik saksanaykichikkama. 16Chaynaqa cuidakuychikyá amapuni engañachikunaykichikpaq. Amam Tayta Diosmanta rakikunkichikchu mana reqsisqaykichik taytacha-mamachakunata adoranaykichikpaq nitaqmi chaykunapa qayllanpiqa qonqorakunkichikchu. 17Chaynata ruraptikichikqa Tayta Diosmi contraykichikpi piñakuspan manaña parachimunmanchu hinaptinqa allpaykichikmantapas manañam cosechawaqchikchu, chayllataqmi wañuruwaqchik Tayta Diospa qosunaykichik allin allpapipas.

18—Chaynaqa kay kamachikuykunatayá sonqoykichikpi churaychik hinaspa yuyaymanaychik, kay kamachikuykunataqa señalta hinam qellqasqata watakunkichik brazoykichikpi chaynataq urkuykichikpipas. 19Churikichikkunamanmi sapa kutilla yachachinkichik kay palabrakunata wasipi kaspaykichik, ñanpi purispaykichik, puñuq yaykuspaykichik chaynataq hatarispaykichikpas. 20Qellqankichiktaqmi wasikichikpa punkunpa marconkunapipas chaynataq zaguan punkuykichikkunapipas 21chaynapi abueloykichikkunaman qonanpaq Tayta Diospa jurasqan allpapi qamkunapas chaynataq miraynichikkunapas mana chinkaruq cielokuna hina otaq kay pacha hina unay watakunata kawsanaykichikpaq.

22—Sichu kasukunkichik llapallan willasqay kamachikuykunata chaynataq Tayta Diostapas kuyaspa paypa munasqanman hina kawsaptikichikqa hinaspa payta qatiptikichikqa 23paypas wischunqam qayllaykichikmanta llapallan nacionkunata hinaptinmi qamkunapas dueñochakunkichik aswan achka hinaspa aswan atiyniyoq runakunapa nacionninta. 24Llapallan sarusqaykichik allpam qamkunapaq kanqa. Chay allpaykichikpa linderonmi kanqa surlawpi chunniqmanta qallarispa Libano Orqokunakama chaynataq Eufrates Mayumanta qallarispa intipa seqaykunan lawpi lamar qochakama. 25Manam pipas qamkunawan peleaytaqa atinqachu, prometewasqanchikman hinam maylawman riptikichikpas chaypi kaq runakunata yupaychasqanchik Tayta Dios mancharichispan katkatatachinqa.

26—Kunan punchawyá akllakuychik bendecisqa kanaykichikpaq otaq ñakasqa kanaykichikpaqpas. 27Kunan willasqay yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninkunata kasukuspaqa bendecisqam kankichik. 28Mana reqsisqaykichik sapaq dioskunata qatinaykichikpaq yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninkunata mana kasukuspaqa chaynataq kunan kamachisqayman hina mana kawsaspaqa ñakasqam kankichik.

29—Yupaychasqanchik Tayta Dios dueñochakunaykichik allpaman yaykuchisuptikichikqa Diospa bendecisqan kanaykichikmantam Gerezim Orqopi rimankichik, ñakasqa kanaykichikmantañataqmi rimankichik Ebal Orqopi. 30Chay orqokunaqa kachkan Jordan Mayupa waklaw chimpan otaq intipa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

seqaykunan lawman rinapim, chayqariki kachkan Canaan casta runakunapa allpan Gilgal llaqtapa chimpanpim otaq encina sachakunapa kasqan More sutiyoq lawpim. 31 Ñam Jordan Mayutaqa chimpankichikña chaynapi yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik allpata dueñochakunaykichikpaq. Chay allpata dueñochakuruspaykichikqa chaynataq chaypiña *yachaspaqa 32 kunan willasqay decretokunatawan reglamentokunatam kasukunkichik.

Diospa santuarionqa chullalla kasqanmanta

12 1 —Abuelonchikpa yupaychasqan Tayta Diosmi qosunkichik dueñochakunaykichikpaq allpata, chaynaqa kaykunamá kawsanaykichikkama chay kasukunaykichik decretokunaqa chaynataq reglamentokunaqa. 2 Vencenaykichik runakunapa taytacha-mamachanku adorana llapallan capillankutam tuñichinkichik, tuñichinkichiktaqmá orqokunapa puntankunapi kaqkunatapas, moqokunapi kaqkunatapas chaynataq rapisapa sachakunapa llantuyninpi kaqkunatapas. 3 Altarninkunatapas tuñichispam pakipankichiktaq adorananku rumimanta pilarkunatapas, kañankichiktaqmi kullumanta Asera sutiyoq mamachankutapas. Chaynaqa taytacha-mamachankutapas pasaypaqtamá pakipankichik hinaspam chinkachinkichiktaq taytacha-mamachankupa sutintapas chay sitiokunamanta.

4 —Yupaychasqanchik Tayta Diostaqa amam paykuna hinachu adorankichik. 5 Aswanqa llapallan ayllukunapa allpanmantam yupaychasqanchik Tayta Dios akllanqa sitiota, chaypim sutinta reqsichispa *yachanqa, chaynaqa chayman rispamá adoramunkichik. 6 Chaypim paypaq animalkunata wañuchispa lliwta kañankichik, chaynallatamá rurankichik wakin kañanapaq ofrendakunatapas. Chaymanmi apankichik diezmoykichikkunata chaynataq prometekusqaykichik ofrendakunatawan voluntad ofrendaykichikkunatapas. Apankichiktaqmi vacaykichikpa chaynataq ovejaykichikpa punta criankunatapas. 7 Hinaspam yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi chay sitiopi mikunkichik, qamkunaqa familiaykichikwan kuskamá kusikunkichik llamkasqaykichikpa rurun kasqanrayku, chaykunawanmi yupaychasqanchik Tayta Dios bendecisurqankichik.

8 —Chay allpapiqa amañam kaypi rurasqanchikkunata hinaqa rurankichikñachu. Kaypiqa sapakamam rurakuchkanchik allinpaq rikchakapuwasqanchikta. 9 Samanaykichikpaq yupaychasqanchik Tayta Diospa herencia qosunaykichik allpamanqa cheqaptapunipas manaraqmi chayachkankichikchu. 10 Aswanqa Jordan Mayuta chimparuspa yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapiña kaspaykichikqa chaynataq muyuriqnikichikpi enemigoykichikkunamanta paypa librasqan seguroña kaspaykichikqa 11 yupaychasqanchik Tayta Diospa sutin reqsisqa kananpaqmi kikinpa akllasqan sitiopi ofrecenkichik imaynam kamachisqayman hina, chaynaqa ofrecenkichikmá lliw kañana animalkunata, wakin kañanapaq ofrendakunata, diezmoykichikkunata, ofrendaykichikkunata chaynataq payman prometesqaykichik allinnin kaqkunatapas. 12 Hinaspam yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi fiestata rurankichik churikichikkunawan,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sirvientekichikkunawan, llaqtaykichikpi *yachaq Leviy casta runakunapiwan, Leviy casta runakunaqa manam qamkuna hinachu chakrakunata chaskinqaku.

13—Amamá munasqaykichik sitiopichu Tayta Diospaqqa animalkunata wañuchipunkichik. 14 Chaytaqa rurankichik huk kaqnin aylluykichikpa allpanmanta Tayta Diospa akllasqan sitiollapim, chaypimá kañankichik lliw kañana ofrendakunata hinaspam rurankichiktaq tukuy kamachisqaykunatapas.

15—Chaywanpas llaqtaykichikkunapiqa yupaychasqanchik Tayta Diospa bendecisusqaykichikman hinam munaspaykichikqa animalnikichikta nakaspa mikunkichik. Chay aychataqa llapallaykichikmi mikunkichik. Mikunqakum ñoqaman asuykamuwananpaq hina kaqkunapas hinaspa mana chaypaq hina kaqkunapas. Luwichupa otaq tarukapa aychanta mikuchkaq hinam mikunkichik. 16 Yawarnintam ichaqa ama mikunkichikchu, yakuta hinam pampaman tallirunkichik.

17—Llaqtaykichikkunapiqa amam mikunkichikchu kawsaykunamanta diezmoykichiktaqa nitaq vinomanta, aceitemanta diezmoykichiktapas nitaq vacaykichikpa otaq ovejaykichikpa punta kaq criantapas. Amataqmi mikunkichikchu Tayta Diosman prometesqaykichik ofrendakunatapas chaynataq voluntad ofrendaykichiktapas. 18 Chaykunataqa yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqan sitiollapim mikunkichik. Paypa qayllanpim fiestata rurankichik llamkasqaykichikpa rurunmanta, kusikunkichikmá churikichikkunawan, sirvientekichikkunawan chaynataq llaqtaykichikpi *yachaq Leviy casta runakunawanpas. 19 Chay allpapi kawsanaykichikkamaqa Leviy casta runakunata yanapaspamá ama qonqarunkichikchu.

20—Prometesusqaykichikman hina yupaychasqanchik Tayta Dios allpaykichikta masyarachiptinqa, aychanayasusqaykichik punchawpiyá aychata mikukuychik. 21 Sutin reqsisqa kananpaq yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqan sitio qamkunapa *yachasqaykichikmanta karupiraq kaptinqa Tayta Diospa qosusqaykichik vacaykichitayá otaq ovejaykichiktayá llaqtaykichikpi nakakuspa kamachisqaykichik hina munasqaykichikta mikukuychik. 22 Luwichupa otaq tarukapa aychan mikuchkaq hinamá llapaykichik mikunkichik, mikunqakum ñoqaman asuykamuwanankupaq hina kaqkunapas hinaspa mana chaypaq hina kaqkunapas. 23 Yawarnintam ichaqa imaraykupas ama mikunkichikchu. Yawarqa animalpa vidanmi, chaynaqa amam mikunkichikchu animalpa vidantaqa aychantawan kuskataqa. 24 Ama mikuspamá yakuta hinalla pampaman tallirunkichik. 25 Yawarta mana mikuspaqa allinmi kankichik, allintaqmi kanqa churikichikkunapas. Mana mikuspaqa Tayta Diospa qayllanpim paypa munasqanta rurachkankichik. 26 Aswanqa Diospaq sapaqchasqaykichik ofrendakunatawan prometesqaykichik ofrendakunataqa Tayta Diospa akllasqan sitiopim presentankichik. 27 Yupaychasqanchik Tayta Diosman animalkunata ofrecespaqa altarninpim animalkunata wañuchispa kañapunkichik. Chay ofrecesqaykichik animalkunapa yawarnintaqa altarninpa waqtanmanmi tallinkichik, aychantam ichaqa mikunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 —Chaynaqa tukuy kay kamachisqaykunatayá kasukuychik, chaynapi
qamkunapas chaynataq miraynikichikkunapas wiñaypaq allin kanaykichikpaq, chaynaqa kankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi
allinta ruraspam chaynataq munasqanman hina kawsaspam.

Taytacha-mamachakunataqa ama adoranankumanta

29 —Dueñochakunaykichik nacionpi runakunata yupaychasqanchik Tayta
Dios chinkarachiptinqa chaynataq paykunapa allpankunapi *yachaspaykichikqa,
30 cuidakunkichikmi paykunapa urmachisqan kanaykichikmanta, chay runakuna
chinkachisqaña karuptinqa diosninkumantam ama tapunkichu: "¿Imaynataq kay nacioniyoq runakunaqa diosninkuta adoranku? Chaynatayá ñoqapas
adorasaq" nispa. 31 Paykunapa adorasqanman hinaqa amamá yupaychasqanchik
Tayta Diostaqa adorankichikchu. Chay nacionniyoq runakunaqa taytacha-mamachankuta adorananku paqmi Tayta Diospa millakusqanta hinaspa cheqnisqanta
ruranku, paykunaqa churinkutapas chay taytachankumanmi kañapunkuraq.
32 —Chaynaqa tukuy kamachisqaykunatamá kasukunkichik mana yapaspa nitaq menosyachispa.

13 1 —Sichum qamkuna ukupi rikurirunman Diosmanta willakuq tukuq
otaq revelacionninpi qawaq runa hinaspa nisunkichikman milagrota
rurananmanta otaq admirakuypaq kaqta rurananmanta 2 hinaptin milagro
chaynataq admirakuypaq kaq cumplikuruptinñataq nisunkichikman: "Rispayá mana reqsisqanchik dioskunata adoramusunchik" nispa 3 hinaptinqa
amam payta kasunkichikchu. Chaywanqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi pruebayta munasunkichik cheqapchus tukuy sonqoykichikwan, tukuy
vidaykichikwan pay kuyasqaykichikta yachananpaq. 4 Yupaychasqanchik
Tayta Diosta qatispa payllata respetaychik. Kamachisqankunata cumpliychik,
nisqankunata kasukuspa payllata adoraychik, payllata qatispayá kawsaychik.
5 Diosmanta willakuq tukuq otaq revelacionninpi qawaq runaqa wañuchisqam kanqa, chay runaqa consejasurqankichik Egipto nacionpi sirviente
kachkaptikichik librasuqnikichik Tayta Diosmanta rakisunaykichikpaqmi.
Yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisusqaykichikman hina manaña
kawsanaykichikpaqmi chay runaqa rakisunaykichikpaq hikutasurqankichik.
Chaynapimá chay mana allintaqa qamkuna ukumanta chinkachinkichik.
6-8 —Sichu wawqekipas otaq qari churikipas otaq warmi churikipas otaq
kuyay warmikipas otaq kuyay amistadnikipas pakasqallapi hikutasunkiman
mana reqsisqayki otaq abuelonchikkunapapas mana reqsisqan taytacha-mamachakunata adoranaykipaq hinaptinqa amamá kasunkichu nitaq uyarinkichu.
Amamá uyarinkichu chay taytacha-mamachakunaqa muyuriqnikipi kaq
runakunapa diosnin kaptinpas otaq maylaw runakunapa diosnin kaptinpas.
Amam chay hikutasuqniki runataqa llakipayankichu nitaqmi wañuchinankumantapas harkakunkichu nitaq pakankipaschu. 9 Aswanqa chay runataqa
wañuchinkipunim, qanmi puntata wañuchiyta qallarinki, chaymantañam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wakin runakunapas chaynata ruranqaku. 10 Rumiwanmi chamqaparunki
wañunankama Egipto nacionpi sirviente kasqaykimanta libramusuqniki yu-
paychasqanchik Tayta Diosmanta rakiy munasusqaykirayku. 11 Chaynapim
Israelpa llapallan castankuna uyarispa manchakunqaku yapatawanqa amaña
huchallikunankupaq.

12-13 —Sichum uyariruwaq *yachanaykipaq yupaychasqanchik Tayta
Diospa qosusqayki mayqen llaqtapipas huk kaqnin pantachikuq runapa
kayna nisqanta: “Hakuchik sapaq dioskunataña adoramusunchik, chay
dioskunataqa manam reqsinkichikchu” nispa. 14 Hinaptinqa qamkunam
sumaqta averiguankichik. Sichu rimasqankuman hina chay millakuypaq
hucha rurasqa kaptinqa 15 chay llaqtapi runakunatam llapa animalnin-
tinta guerrawan wañuchinkichik hinaspam chay llaqtapi tukuy imatapas
chinkachinkichik pasaypaqta. 16 Chay llaqtapa llapa kapuqninta plazapa
chawpinpi huñuruspaykichikmi kañaykunkichik llaqtantinta, kañasqa
ofrendata hinamá yupaychasqanchik Tayta Diospaq kañaykunkichik.
Chaynaqa chay llaqtam wiñaypaq purmachisqa kanqa, manañam yapa-
manta hatarichisqañachu kanqa.

17 —Chay pasaypaq chinkachisqa kananpaq kaqkunamantaqa amam
imatapas hapikuykunkichikchu, chaynapim Tayta Diosqa qamkunawan
mana piñakunqachu aswanqa qamkunata kuyapayaykususpaykichikmi
achka-achkamanraq mirachisunki-
chik imaynam abuelonchikkunaman
jurasqanman hina. 18 Chaynataqa
ruranqa kunan kamachisqayman
hina yupaychasqanchik Tayta
Diosta kasukuspa kamachisqan-
kunatapas cumpliptikichikmi
chaynataq paypa munasqanman
hina kawsaptikichikmi.

Ullachku (Deu 14:1)

14 1 —Qamkunaqa yupay-
chasqanchik Tayta Diospa
churinkunam kankichik. Pipas
wañuruptinqa amam cuerpoyki-
chikta kuchukunkichikchu nitaqmi
umaykichiktapas kachiy-kachiytaqa
rutuchikunkichikchu. 2 Qamku-
naqa yupaychasqanchik Tayta
Diospaq sapaqchasqa runaku-
nam kankichik. Kay pachapi kaq
wakin runakunamantam aklla-
surqankichik paypa runankunaña
kanaykichikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mikuna chaynataq mana mikuna animalkunamanta
(Lev 11:1-47)

3 —Amam mikunkichikchu millakuypaq animalkunataqa. 4 Mikunaykichikpaq animalkunaqa kaykunam kanqa: bueyeskuna, ovejakuna, cabrakuna, 5 tarukakuna, luwichukuna, monte cabrakuna, monte ovejakuna, corzo sutiyoq animalkuna chaynataq tukuy rikchaq antilope sutiyoq animalkunapas. 6 Mikunkichikmá pallqa atakayoq hinaspa kutipaq llapa animalkunata. 7 Ichaqa amam mikunkichikchu camellota, liebreta nitaq purun qowitapas, chay animalkunaqa kutipaq kaspapas manam pallqa atakayoqchu.

8 —Amataqmi mikunkichikchu kuchitapas, pallqa atakayoq kaspapas manam kutipanchu, chaytaqa millakuypaqmi hapinkichik. Chay animalkunapa aychantaqa amamá mikunkichikchu nitaqmi wañuruptinpas hapinkichikchu.

9 —Yakupi kaq animalkunataqa mikuwaqchikmi ichaqa chay animalkunaqa kanan llika raprayoqmi hinaspa escamayoqmi, 10 mana chayna kaptinmi ichaqa ama mikunkichikchu, chayna animalkunataqa millakuypaqñam hapinkichik.

11 —Raprayoq limpio animalkunataqa mikuwaqchikmi. 12-18 Raprayoq animalkunamantaqa millakuypaq kasqanraykum kaykunata ama mikunkichikchu: tukuy rikchaq aguilakunata, tukuy rikchaq ankakunata, aqchikunata, tukuy rikchaq wamankunata, tukuy rikchaq cuervokunata, avestruzkunata, chuseqkunata, qewllakunata, tukukunata, cormorankunata, ibiskunata, cisnekunata, pelicanokunata, ullachkukunata, cigueñakunata, tukuy rikchaq garzakunata, condorkunata, abubillakunata hinaspa masukunata.

19 —Pawaspa pampanta puriq urukunaqa kanqa millakuypaq animalkunam, chaykunataqa amamá mikunkichikchu. 20 Raprayoq mikuna animalkunatam ichaqa mikunkichik.

21 —Kikillanmanta wañuruq animaltaqa amapunim mikunkichikchu. Chaykunataqa mikunankupaqmá qoykunkichik llaqtaykichikpi *yachaq forasterokunaman otaqmi puriqkunaman *rantikurunkichik. Qamkunaqa kankichik yupaychasqanchik Tayta Diospaq sapaqchakusqa runakunañam.

Tukuwan anka (Deu 14:12-18)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Amam cabra uñataqa mamanpa lechenpiqa yanunkichikchu.

Diezmokuna qonapaq yachachikuykunamanta

22 —Mana tipiytam watan-watan rakinkichik diezmota cosechasqaykichik kawsaykunamanta. 23 Trigomanta, vinomanta hinaspa aceitemanta rakisqaykichik diezmotawan vacaykichikmanta hinaspa ovejaykichikmanta horqosqaykichik punta criankunatam mikunkichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi, chaykunataqa mikunkichik paypa sutin reqsisqa kananpaq sitiopim payta respetay yachanaykichikpaq. 24 Sutin reqsisqa kananpaq Tayta Diospa akllasqan sitiomanraq chay bendecisusqaykichikmanta diezmokunata karupiraq kasqanrayku mana apayta atispaqa 25 *rantikuruspaykichikmi qollqenpiña apankichik chay sitioman. 26 Chay sitiopiñam rantinkichik tanteasqaykichikman hina bueyeskunata, ovejakunata, vinota, poqosqa aqata otaq ima mikunaykichiktapas hinaspam chaypi mikunkichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi. Chaynataqmi fiestata rurankichik familiaykichikkunawan kuska.

27 —Amam saqerunkichikchu llaqtaykichikpi *yachaq Leviy casta runakunataqa. Paykunaqa manam chaskinqakuchu herencia allpataqa qamkuna hinaqa.

28 —Sapa kimsa watapim horqonkichik cosechasqaykichikmanta llapallan diezmoykichikta hinaspam waqaychankichik llaqtaykichikpi. 29 Chaynapim llaqtaykichikpi yachaq mana herencia allpayoq Leviy casta runakuna saksanankukama mikunqaku, mikunqakutaqmi qamkunawan *yachaq forasterokunapas, mana tayta-mamayoqkunapas chaynataq viudakunapas. Hinaptinqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi tukuy rurasqaykichikpi bendecisunkichik.

Manukuqkuna pampachana watamanta

15 1 —Sapa qanchis watam manukuqnikichikta pampachankichik. 2 Chay manukuqkunawanqa kaynatam rurankichik: Runamasikichikman imatapas manuykuspaqa pampachaykuspaykichikmi amaña mañankichikchu. Israelpa mirayninkuna kaptinpas otaq mayqan runamasikichik kaptinpas amañam mañapayankichikchu pagasunaykichikpaq. Chay watapim Tayta Diospa sutinpi willakusqa kanqa: “Kunan wataqa Manukuqkuna Pampachana Watam” nispa. 3 Forasterokunamantaqa mañawaqchikmi prestasqaykichikta. Castamasikichikmantam ichaqa amaña mañankichikchu prestasqaykichikta. 4 Chaynapiqa manañam wakchakunapas qamkuna ukupiqa kanqachu, aswanqa Tayta Diosmi bendecisunkichik dueñochakunaykichikpaq qosunaykichik allpapi, 5 chaynataqa bendecisunkichik yupaychasqanchik Tayta Diosta uyariptikichikmi chaynataq kunan kamachisqankunata kasukuspaykichik cumpliptikichikmi. 6 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi bendecisunkichik prometesusqaykichikman hina chaymi prestankichik achka nacionkunamanpas. Qamkunam ichaqa mana prestakunkichikchu. Achka nacionkunapim munaychakunkichik. Qamkunapim ichaqa mana pipas munaychakunqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7—Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapi, sichu huk kaqnin llaqtapi kanqa qamkuna castamanta wakchayaruq runa hinaptinqa sonqoykichikta ama rumiyaykachispam chay runata yanapaykunkichik. 8 Llakipayaspaykichikmi prestaykunkichik necesitasqanman hina. 9 Sonqoykichikta rumiyaykachispaqa amam piensankichikchu: "Manukuqkuna Pampachana qanchis kaq watam hichpamuchkanña" nispaqa. Yanqañataq chay wakchayaq castamasikichikta mana allin ñawikichikwan qawaspa imallawanpas mana yanapaykuwaqchikchu, chayna kaptinqa contraykichikpi Tayta Diosta mañakuptinmi chay rurasqaykichikmanta huchallikuwaqchik. 10 Ama maqlla kaspaykichikmi chaylla yanapaykunkichik. Chayna rurasqaykichikmantam yupaychasqanchik Tayta Dios astawan bendecisunkichik tukuy rurasqaykichikpi. 11 Wakchakunaqa manam faltanqachu kay pachapiqa. Chaymi ñoqa kamachikichik, castamasikichikmanta wakchayaspa yarqaymanta kaqkunawan llakipayakuq kanaykichikpaq.

Sirvientekunapa favorninpi yachachikuymanta
(Éxo 21:1-11)

12—Hebreo castamasikichikmanta qaripas otaq warmipas servisunaykichikpaq kikillanmanta *rantikurusuptikichikqa, soqta watallam servichikunkichik. Qanchis kaq watamanqa librem lloqsikunqa. 13 Libreta kachaykuspaykichikqa amataqmi mana imayoqtaqa kachaykunkichikchu. 14 Aswanqa qoykunkichikmi animalnikichikmanta, cosechasqaykichikmanta chaynataq vinoykichikmantapas. Rakiykunkichikmá yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy qosusqaykichikmanta. 15 Yuyarinkichikmi Egipto nacionpi qamkunapas sirviente kachkaptikichik yupaychasqanchik Tayta Dios libramususqaykichikta. Chayraykum chaynata kunan kamachikichik.

16—Ichaqa qamtapas chaynataq familiaykitapas kuyasqanrayku chaynataq qamkunawan allin kasqanrayku chay sirvientekichik mana lloqsiyta munaptinqa 17 punkuykiman asuykachispaykim aleznawan rinrinta uchkurunki hinaptinmi wañunankama servisunki. Chaynallatam ruranki-chik sirvientaykichikwanpas. 18 Sirvientekichikkuna libre kachaykuytaqa amam llakikunkichikchu. Llamkasqanmanta partellanta pagon chaskiq peon hinam paykunaqa soqta watapuni servisurqankichik. Chaynapim yupaychasqanchik Tayta Diospas tukuy rurasqaykichikpi bendecisunkichik.

Animalkunapa punta kaq orqonkunata Tayta Diospaq sapaqchanankumanta

19—Vacaykikunamantawan ovejaykikunamantam punta kaq orqo uñankunata yupaychasqanchik Tayta Diospaq sapaqchanki.

—Vacaykikunapa punta wawan torochataqa amam llamkachinkichu nitaqmi ovejaykikunapa punta wawan carnerochapa millwantapas rutunkichu. 20 Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpim chay animalkunata mikunki sapa wata, familiaykikunawan kuskam mikunkichik paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

akllasqan sitiopi. 21 Ichaqa sichu sapaqchasqayki animal ñawsapas, weqropas otaq imaynapas kaptinqa, amam wañuchinkichu yupaychasqanchik Tayta Diosman ofrecenapaqqa. 22 Aswanqa yachasqayki llaqtapim mikunki chayna animaltaqa. Mikunqakutaqmi ñoqaman asuykamuwanankupaq hina kaqkunapas chaynataq mana chaypaq hina kaqkunapas, tarukatapas luwichutapas mikuchkaq hinam mikunkichik. 23 Chay animalkunapa yawarnintam ichaqa ama mikunkichu. Yakuta hinam pampaman tallirunki.

Sapa wata rurananku fiestakunamanta
(Éxo 23:14-17. 34:18-24)

16 1—Abib sutiyoq killa chayamuptinqa yupaychasqanchik Tayta Diospaqmi Pascua Fiestata rurankichikpuni. Paymi huk tuta chay killapi Egipto nacionmanta horqomusurqankichik.

2—Chay fiestapim vacakunatawan ovejakunata wañuchispa yupaychasqanchik Tayta Diosman ofrecenkichik. Chaytaqa rurankichik paypa sutin reqsisqa kananpaq akllasqan sitiopim.

3—Wañuchipusqaykichik animalpa aychantaqa mana qonchuyoq tantatawanmi mikunkichik. Qanchisnintin punchawmi mikunkichik chayna mana qonchuyoq tantataqa, ñakarisqaykichikmanta yuyarinaykichikpaqmi mikunkichik chayna tantata. Apurawllamanmi Egipto nacionmanta lloqsimurqankichik. Chaymi kawsanaykichik punchawkama Egiptomanta lloqsimusqaykichik punchawta yuyarinkichik. 4 Chay qanchisnintin punchawmi enteron nacionnikichikpi qonchu ama kanqachu. Chaynataqmi punta kaq punchawpa tarden lawpi wañuchipusqaykichik animalpa aychanqa ama puchunqachu paqarinnintin punchawkamaqa. 5 Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik llaqtapiqa amam ofrecenkichikchu Pascuapi wañuchipunaykichik animaltaqa, 6 ofrecenkichikqa yupaychasqanchik Tayta Diospa sutin reqsisqa kananpaq akllasqan sitiollapim. Chay animaltaqa Egipto nacionmanta lloqsimusqaykichik punchawpi hinam inti seqaykuytaña ofrecenkichik. 7 Ofrecesqaykichik aychataqa kankasqatam mikunkichik yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqan sitiopi. Hinaspam paqarinnintin punchawta kutikunkichik wasikichikman. 8 Soqta punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata. Qanchis kaq punchawpim ichaqa hatun huñunakuy kanqa yupaychasqanchik Tayta Diospaq. Chay punchawpiqa amam imapipas llamkankichikchu.

9—Trigo rutuy qallarisqaykichik punchawmanta qanchis semana pasaruptinmi 10 yupaychasqanchik Tayta Diospaq rurankichik Semanakuna sutiyoq hatun fiestata. Chay fiestapim voluntad ofrendaykichikta qonkichik yupaychasqanchik Tayta Diosman tukuy imapi bendecisusqaykichikmanta. 11 Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpimá chay fiestata rurankichik churikichikkunapiwan, sirvientekichikkunapiwan, sirvientaykichikkunapiwan, llaqtaykichikpi *yachaq Leviy casta runakunapiwan, forasterokunapiwan, mana tayta-mamayoqkunapiwan chaynataq viudakunapiwan. Chaytaqa rurankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa sutin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

reqsisqa kananpaq akllasqan sitiopimá. 12 Qamkunapas Egipto nacionpi sirviente
kasqaykichikta ama qonqaruspamá kasukunkichik kay decretokunata.
13 Trigo cosechaytawan uvas saruyta tukuspaykichikñam qanchis
punchawnintin rurankichik chay Ramada Fiestataqa. 14 Chay fiestapim
kusikunkichik churikichikkunawan, sirvientekichikkunawan, llaqtay-
kichikpi *yachaq Leviy casta runakunawan, forasterokunawan, mana
tayta-mamayoqkunawan chaynataq viudakunawanpas. 15 Chay fiestataqa
yupaychasqanchik Tayta Diospaqmi rurankichik qanchis punchawpuni
akllasqan sitiopi. Paymi cosechaykichikpi chaynataq tukuy ruranayki-
chikpipas bendecisunkichik hinaptinmi cheqaptapunipas kusikunkichik.
16 —Sapa watapim kimsa kutita llapallan qarikuna rinqaku yupay-
chasqanchik Tayta Diospa qayllanman otaq paypa akllasqan sitioman.
Chaynatam ruranqaku Mana Qonchuyoq Tanta Fiestapi, Semanakuna
Fiestapi chaynataq Ramada Fiestapipas. Amataqmi Tayta Diosmanqa
pipas rinqachu mana imatapas apaspaqa. 17 Yupaychasqanchik Tayta
Diospa bendecisqanman hinam sapakama ofrendankuta apanqaku.

Juezkuna allinta arreglanankumanta

18 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa sapa aylluman qosunaykichik
llaqtakunapim churankichik juezkunatawan autoridadkunata chaynapi
runakunapa quejanta allinta arreglanankupaq. 19 Allin arreglo ruraytaqa
amam qewirunkichikchu. Amataqmi imaraykupas wakin runakunalla-
manqa sayapakunkichikchu. Juez kaspapas amataqmi regalokunataqa
chaskikuykunkichikchu. Regalokunaqa yachayniyoqkunatapas ñawsayay-
kachinmi, pantachintaqmi allin ruraqkunapa rimaynintapas. 20 Arreglotaqa
rurankichik allin arregloman hinallam chaynapi mana wañuruspa yupay-
chasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpata dueñochakunaykichikpaq.
21 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa altarninta ruraspaqa amam chay
altarpa ladonpiqa sayachinkichikchu Asera sutiyoq mamacha kullutaqa,
22 amataqmi sayachinkichiktaqchu adoranapaq rumimanta pilartapas.
Chaykunataqa yupaychasqanchik Tayta Diosqa cheqninmi.

17 1 —Yupaychasqanchik Tayta Diosman ofrecespaqa sanon kaq
torotam chaynataq ovejatam wañuchipunkichik, mana chayna
kaptinqa Tayta Diospa millakusqanmi.
2 —Sichum yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik huk kaqnin
llaqtapi tariruwaqchik qaritapas otaq warmitapas Tayta Diospa mana mu-
nasqanman hina rurachkaqta chaynataq contratontapas mana respetaspa
rurachkaqta 3 chaynataq tariruwaqchik taytacha-mamachakunataña qatispa
adorachkaqta otaq chaykunapa ñawpaqninpi qonqorakuchkaqta chaynataq
intita, killata, lucerokunatapas adorachkaqta, chaykuna adoranataqa Tayta
Diosqa manam kamachikurqachu. 4 Sichum chaykunata yacharuspaykichikqa
sumaqtam averiguankichik. Israel casta ukupi chay millakuypaq rurasqanku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cheqap kaptinqa 5 chay ruraq runatam otaq warmitam pusankichik llaqtapa zaguanninpi autoridadkunaman hinaspam rumiwan choqaspa wañuchinkichik.

6 —Wañunanpaq sentenciaspaqa, iskay otaq kimsa testigokunapa declarakusqanwanmi sentenciankichik. Chullalla testigopa declarakusqanwanqa manam pipas wañunanpaq hinaqa sentenciasqa kanmanchu. 7 Chay testigokunam puntata chamqanqaku wañuchinankupaq. Chaymantañam llapallan runakunapas chamqanqaku. Chaynatam tukunkichik qamkunamanta tukuy mana allin ruraqkunata.

8 —Sichu llaqtaykichikpi kanqa wañuchinakuymanta, pleitokunamanta, maqanakuykunamanta otaq imamantapas sasa arreglo ruraykuna hinaptinqa yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqan sitiomanmi rinkichik. 9 Chaypim Leviy ayllu sacerdotekunaman chaynataq chay tiempopi juez kaqman asuntoykichikta willakunkichik hinaptinmi paykunaña nisunkichik imaynam arreglanaykichikmanta. 10 Chaynapim Tayta Diospa akllasqan sitiopi autoridad nisusqaykichikman hina rurankichik. Kasuspaykichikmá paykunapa yachachisqanman hinalla rurankichik. 11 Chay autoridadkunapa yachachisqanta hinallam chaynataq sentenciasqanta hinallam qamkunaqa rurankichik. Amam imayrikuqllatapas cambiankichikchu paykunapa nisqantaqa. 12 Ichaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi servikuq sacerdoteta otaq jueztapas mana kasukuq orgulloso runataqa wañunanpaqmi sentenciankichik. Chaynata ruraspaykichikmi Israelpa mirayninkunamanta chinkachinkichik tukuy mana allin ruraqkunata. 13 Hinaptinmi llapallan runakuna chayta uyarispanku manchakunqaku, chaynapimá manaña paytukuqñachu kanqanku.

Reyta churanapaq yachachikuykunamanta

14 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpamanmi yaykunkichik chaypi runakunata venceruspa. Chay allpapiña *yachaspañataq niwaqchik: “Muyuriqniykupi llapallan nacionkuna hinam gobiernawanankupaq ñoqaykupas munaniku reyniyoq kayta” nispa. 15 Hinaptinqa yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqallantam reynikichikpaq churankichik, payqa kanqa castamasikichikmi. Ichaqa amam churankichikchu forasterotaqa nitaq mana castaykichikmanta kaqtapas. 16 Ichaqa payqa amam achka caballokunata huñukunqachu. Amataqmi Egipto nacionmanqa runakunatapas kachanqachu caballonkunata achkayachinapaq. Tayta Diosmi nisurqankichik: “Amam haykapipas kay ñannintaqa Egipto nacionman kutinkichikchu” nispa. 17 Amam achka warmiwanqa casarakunqachu chaynapi Tayta Diosmanta ama karunchakurunanpaq, amataqmi achka qori-qollqetapas huñukunqachu.

18 —Gobiernayta reynikichik qallarispaqa, Leviy ayllu sacerdotekunapa hatallisqan libromantam kay yachachikuykunata kikinpaq qellqachinqa. 19 Kikinpaq chay copiata hatallispanmi kawsanankama sapa punchaw leenqa, chaynapi yupaychasqanchik Tayta Diosta respetananpaq chaynataq chay yachachikuykunata hinaspa decretokunatapas kasukunanpaq 20 chaynapi castamasinkunamantapas aswan valeqpaqraq mana piensananpaq chaynapitaq chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kamachikuykunamantapas mana karunchakunanpaq. Chaynata ruraptinqa paypas chaynataq mirayninpas unay watatam Israel nacionpi gobiernanqa.

Leviy ayllu sacerdotekunamanta

18 1—Leviy ayllumanta llapallan kaqkunaqa chaynataq chay castamanta sacerdotekunaqa manam chaskinqakuchu herencia allpata Israelpa mirayninkunamanta kaq wakin castakuna hinaqa. Paykunaqa kawsanqa Tayta Diospaq kañapusqanku chaynataq payman qosqanku ofrendakunamantam. 2 Wakin castamasinkuna hina herenciata mana chaskiptinkupas Tayta Diosmi paykunapa herencianqa, chaynatam kikin Tayta Dios nirqa.

3—Runakunam sacerdotekunaman apamunqaku torokunata otaq carnerokunata chaynapi sacerdotekuna kañapunankupaq. Chaynaqa chay kañasqankumantam sacerdotekunaman tocanqa: animalpa brazon, quijadan, wiksan. 4 Paykunapa tocanciantaqmi kanqa trigopa punta rurunkunapas, punta sarusqaykichik vinopas, punta rurasqaykichik aceitepas chaynataq ovejaykichikmanta punta rutusqaykichik millwakunapas. 5 Llapallan wakin ayllukunamantam paykunatapas chaynataq mirayninkunatapas yupaychasqanchik Tayta Dios akllakurqa paytaña sapa punchaw servinankupaq.

6—Israel nacionnikichikpi huk kaqnin llaqtapi *yachaq Leviy ayllu runa Tayta Diospa akllasqan sitioman riyta munaspaqa, 7 chaypim servikunqa Tayta Diospa qayllanpi, servikunqaqa chaypi servikuq Leviy ayllumasinkuna hinam. 8 Abuelonkunamanta herenciankuta chaskichkaspapas paykunaqa castamasinkuna hinam iguallata mikunqaku.

Taytacha-mamacha adoraqkunapa costumbrenkunata ama qatipakunankumanta

9—Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpaman yaykuspaqa chay nacionkunapi runakunapa millakuypaq costumbrenkunataqa amam rurankichikchu. 10 Amam mayqannikichikpas mayqan diospaqpas churikichikta kañapunkichikchu. Amam qamkuna ukupiqa kanqachu adivinaqkuna nitaq hamuq tiempomanta willakuq tukuqkunapas nitaq musyaqkunapas nitaq brujokunapas 11 nitaq layqakunapas nitaq adivinota tapukuqkunapas nitaq mana allin espiritu tapukuqkunapas nitaq espiritistakunapas. 12 Chaykuna ruraqtaqa Tayta Diosmi millakun. Yupaychasqanchik Tayta Diosmi wischunqa qayllaykichikmanta chay millakuypaq costumbreyoq nacionpi runakunataqa. 13 Yupaychasqanchik Tayta Diospa munasqanman hinamá kawsankichik. 14 Chay dueñochakunaykichik allpapi yachaq runakunaqa hamuq tiempokunamanta willakuq tukuqkunatam kasukunku chaynataq adivinaqkunatapas. Qamkunatam ichaqa yupaychasqanchik Tayta Dios mana dejasunkichikchu chaykunata ruranaykichikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Moises hina Diosmanta willakuq rikurimunanmanta

15 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunamanta rikurichimunqa ñoqa
hina paymanta willakuqta hinaptinmi payta kasunkichik. 16 Cheqaptapunipas
Horeb Orqopi huñunakuptinchikmi nirqankichik: “Amañayá yapamanta-
qa uyarisaqkuñachu yupaychasqanchik Tayta Diospa voznintaqa. Amañayá
rikusaqkuñachu ninapa kay hatun rupariynintapas chaynapi mana wañu-
runaykupaq” nispa. 17 Hinaptinmi Tayta Diosñataq niwarqa: “Allinmi chay
rimasqankuqa, 18 Israel castamasinku ukumantam qam hina ñoqamanta wi-
llakuqta kachamusaq. Hinaptinmi payña tukuy kamachisqayta paykunaman
willanqa. 19 Ñoqapa sutiypi paypa rimasqanta mana kasukuqkunataqa ñoqam
cuentata mañasaq. 20 Ichaqa pipas ñoqamanta willakuq tukuspa sutiypi
rimaspan mana kamachisqayta imatapas rimaptinqa otaq sapaq taytacha-ma-
machakunapa sutinpi rimaptinqa, wañunanpaqmi sentenciasqa kanqa” nispa.
21 Ichapas qamkuna piensawaqchik: “Chaynaqa ¿imaynatataq yachayman-
ku chay runapa willakusqanqa Tayta Diospa palabran kasqanta otaq mana
kasqantapas?” nispa, chaynaqa kaytam yuyankichik: 22 Sichu Tayta Diospa
sutinpi chay willakuqpa rimasqan mana cumplikuptinqa sutillam mana Tayta
Diospa palabranchu. Chaynaqa chay willakuqqa kikillanmantam hatun tu-
kuspa rimarqa. Chaynaqa amamá paytaqa manchakunkichikchu.

Amparakunanku llaqtakunamanta
(Núm 35:9-28. Jos 20:1-9)

19 1 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi nacionkunata chinkachispan
allpankuta dueñochakunaykichikpaq qosunkichik chaynapi llaq-
tankunapipas chaynataq wasinkunapipas *yachanaykichikpaq. 2 Hinaptinqa
yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapim akllankichik kimsa
llaqtakunata 3 hinaspam chay llaqtakunaman riq ñankunatapas allichankichik.
Chaypaqmi chay allpaykichikta partinkichik kimsaman chaynapi runamasin
wañurachiq runa mayqannin llaqtamanpas lluptikuspan amparakunanpaq.
4 Pipas runamasinta wañurachiq runam chay llaqtaman lluptikuspan vidanta
libranqa, ichaqa chayna librakunanpaqqa pruebananmi runamasintaqa qon-
qaymanta mana piensastin wañurachisqanta nitaq ñawpaqmantapas mana
cheqninakusqanta. 5 Ichapas pipas runamasinwan rinman monteta yantaman
hinaptinñataq hachawan waqtachkaptin cabonmanta hacha lloqsiruspan chay
runata wañurachinman hinaptinqa wañurachiqmi ayqekunqa huk kaqnin llaq-
taman chaynapim mana wañunqachu. 6 Ancha karupiraq chay llaqta kaptinqa
yanqañataqmi wañuqpa ayllun chay wañuchiqta vengakunanpaq rabiallawan-
ña qatispan wañurachinman. Yanqam chaynata rurarunman chay wañurachiq
runaqa inocente kachkaptinpas otaq mana cheqnichkaspan qonqaymanta
wañurachiptinpas. 7 Chayraykum kamachikichik kimsa llaqtakunata akllanay-
kichikpaq. 8 Yupaychasqanchik Tayta Dios abuelonchikkunaman prometesqanpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina allpaykichikta hatunyachispan lliw allpata qoykusuptikichikqa 9 chay
kimsa llaqtakunamanmi yapankichik amparakuna kimsa llaqtakunatawan.
Yupaychasqanchik Tayta Diosmi hatunyachinqa allpaykichikta kunan willasqay
kamachikuykunata kasukuptikichikqa hinaspa payta kuyaspa kamachisqan-
man hina sapa punchaw kawsaptikichikqa. 10 Chaynapim yupaychasqanchik
Tayta Diospa qosunaykichik allpapi inocente runakunata mana wañuchinki-
chikchu chaynataqmi wañuqkunamantapas mana culpayoq kankichik.
11 —Ichaqa pipas runamasinta cheqnisqanrayku qatispan traicion-
manta wañurachiptinqa hinaspa amparakunanku huk kaqnin llaqtaman
ayqekuptinqa 12 chay wañuchiqpa llaqtanpi ancianokunam presochara-
chispanku entregaykunqaku wañuqpa ayllunman hinaptinmi wañunqa.
13 Chayna runataqa ama llakipayaspaykichikmi wañuchinkichikpuni
chaynapim inocente runa mana wañuchisqachu kanqa Israel nacionpiqa.
Chaynata ruraptikichikqa Tayta Diosmi favorecesunkichik.
14 —Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapi *yachaspa-
qa amam suchuchinkichikchu runamasikichikpa allpanpa linderonkunata.
Chay linderokunaqa abueloykichikkunapa churasqanku hinallam kanqa.

Llulla rimaq testigokunapa contranpi yachachikuykunamanta

15 —Manam chulla testigollaqa acusanmanchu pitapas mana allin
rurasqanmantaqa otaq ima huchallikusqanmantapas. Runaqa culpasqa
kanqa iskay otaq kimsa runakuna testigakuptillanmi.
16 —Dañayta munaspan mana allin ruraq runata hina pipas runamasinta yan-
qamanta acusaptinqa 17 chay iskaynin quejanakuqkunam asuykunqaku Tayta
Diospa qayllanman. Rinqakumá sacerdotekunapa qayllanman chaynataq chay
tiempopi juezkunapa qayllanmanpas. 18 Hinaptinmi juezkuna suma-sumaqta chay
testigokunata tapupayanqa. Runamasinpa contranpi chay testigopa acusasqan llu-
lla kaptinqa 19 chay runamasinpa contranpi mañakusqan castigowanmi castigasqa
kanqa. Chaynata ruraspam chinkachinkichik qamkunamanta mana allin ruraq-
ta. 20 Chayta uyarispankum wakin runakunapas manchakunqaku hinaspataqmi
manaña ruranqakuchu chay mana allinkunata. 21 Amam llakipayankichu chay
huchallikuq runataqa. Pitapas wañurachispaqa kikinpas wañuchisqam kanqa,
ñawinta horqoruptinqa paypatapas ñawintam horqorunqaku, kirunta wichirachip-
tinqa paypatapas kiruntam wichirachinqaku, makinta pakiruptinqa paypatapas
makintam pakinqaku, chakinta pakiruptinqa paypatapas chakintam pakinqaku.

Guerrapi peleanankupaq yachachikuykunamanta

20 1 —Sichum guerrapi peleaq lloqsispaykichik qawaykunkichik enemi-
goykichikpa caballonkunata, carretankunata chaynataq tropankunata
qamkunamantapas aswan achkaraq kasqanta hinaspaqa amam manchakun-
kichikchu. Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik yupaychasqanchik Tayta
Diosmi qamkunawanqa kanqa yanapasunaykichikpaq. 2 Guerrapi peleanaykichik

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hora chayaramuptinqa sacerdotem rimarinqa soldadokunaman 3 kaynata: “Uyariychik Israelpa mirayninkuna, kunanmi enemigoykichikpa contranpi peleankichik. Amayá hukmanyaychikchu nitaq manchakuychikchu. Amayá katkatataychikchu paykunapa qayllanpiqa. 4 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi yanapasunkichik. Enemigoykichikpa contranpi peleaspanmi vencechisunkichik” nispa.

5 —Chaymantam soldadokunata autoridadkuna ninqaku: “Sichu qamkunamanta pipas mosoq wasita ruraruspan manaraq chaypi *yachaspanqa, kutikuchunyá wasinta. Yanqañataq guerrapi wañuruptin huk runaña chay wasinpi yachakunman. 6 Sichu qamkunamanta pipas uvasta plantaruspan manaraq rurunta mikuspanqa, kutikuchunyá wasinta. Yanqañataq guerrapi wañuruptin huk runaña uvasninta cosechakunman. 7 Sichu qamkunamanta pipas rimapayarqaña warmita casarakunanpaq hinaspaqa kutikuchunyá wasinta. Yanqañataq guerrapi wañuruptin hukwanña casarakurunman” nispa.

8 —Yapatawanmi soldadokunata autoridadkuna ninqaku: “Qamkunamanta pipas manchakuspan manaña valorniyoq kaspaqa kutikuchunyá wasinta. Yanqañataqmi manchakuspan soldadomasintapas manchapachinman” nispa. 9 Chay autoridadkuna soldadokunaman rimayta tukuruptinñataqmi tropapa capitanninkuna soldadokunapa ñawpaqninman churakunqaku.

10 —Sichu huk kaqnin llaqtaman peleanaykichikpaq asuykuspaqa, manaraq peleachkaspam rendikunankupaq rimapayachimunkichik. 11 Sichu chay llaqtapi kaqkuna hawkalla yaykunaykichikpaq munaptinkuqa paykunam sirvientekichik kaspa devaldella servisunkichik. 12 Ichaqa hawkalla yaykunaykichikta mana munaspanku contraykichikpi peleaptinkuqa, llaqtata muyuruspam peleankichik. 13 Yupaychasqanchik Tayta Dios vencerachisuptikichikmi chay llaqtapi llapallan qarikunata wañurachinkichik. 14 Ichaqa llaqtapi kaq warmikunaqa, wawakunaqa, animalkunaqa chaynataq llaqtapi tukuy ima kaqkunaqa qamkunapaqmi kanqa. Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichikraykum enemigoykichikmanta tukuy qechusqaykichikta hapikuykunkichik. 15 Hina chaynallatam rurankichik *yachanaykichik Canaan allpamanta karu-karupi kaq llapallan llaqtakunatapas, chaykunaqa manam Canaan allpapi kaq nacionkunachu. 16 Yupaychasqanchik Tayta Diospa dueñochakunaykichikpaq qosusqaykichik llaqtakunapim ichaqa llapallan runakunata wañurachinkichik. 17 Chaypi kaqkunaqa pasaypaq chinkachisqam kanqa. Chinkachinkichikmá Het casta runakunata, Amor casta runakunata, Canaan casta runakunata, Ferez casta runakunata, Hiv casta runakunata chaynataq Jebus casta runakunatapas, chaynataqa rurankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisqanman hinam. 18 Chaynatam rurankichik millakuypaq kaqkunata ruraspanku taytacha-mamachanku adorayta mana yachachisunaykichikpaq. Chay nacionkunapa rurasqanta hina ruraspaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa contranpim huchallikuwaqchik.

19 —Sichu peleaspa vencerunaykichikpaq llaqtapa muyuriqninpi campamentoykichikta churaruspaqa amam fruta sachankunataqa hachawan kuchupankichikchu. Chaykunapa rurunqa mikunaykichikpaqmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sachakunaqa manam runa hinaqa guerrapi peleanmanchu. 20 Chaywanpas
chay llaqtata vencerunaykichikkamaqa kuchuwaqchikmi mana ruruq sa-
chakunataqa, chaykunawan llaqtapa muyuriqninta qencharunaykichikpaq.

Wañusqa rikuriruq runamanta

21 1—Sichu yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapiña
kaspa tariruwaqchik chakrapi pipapas wañurachisqan runata ichaqa
manataq yachawaqchikchu pipapas wañurachisqanta hinaptinqa 2 ancianokuna-
piwan juezkunam wañusqa runapa kasqan sitiomanta qallarispa muyuriqninpi
kaq llaqtakunaman metrowan tupunqaku. 3 Hinaptinmi wañusqa runapa
hichpanpi kaq llaqtapa autoridadninkuna pusamunqaku manaraq yugoman wa-
tasqanku vaquillata. 4 Chay llaqtapi autoridadkunam pusanqaku chay vaquillata
mana chakiq yakuyoq wayqoman otaq mana haykapipas yapusqanku nitaq tar-
pusqanku wayqoman hinaspam pusasqanku vaquillapa kunkanta qewirunqaku.
5—Chaymantam Leviy ayllumanta sacerdotekuna chay llaqtaman asuykun-
qaku. Paykunataqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi akllarqa paypa qayllanpi
servinankupaq hinaspa runakunapaqpas Tayta Diospa bendicionninta mañа-
kunankupaq. Hinaptinmi paykunapa nisqanman hina arreglasqa kanqa tukuy
atipanakuy chaynataq tukuy daño ruranakuypas. 6 Chay llaqtapi llapallan autori-
dadkunam makinkuta mayllakunqaku vaquillapa hawanpi 7 hinaspam ninqaku:
"Manam ñoqaykuchu chay runataqa wañuchirqaniku nitaqmi pi wañuchisqan-
tapas rikurqanikuchu. 8 Chaynaqa Dios Taytallayku, pampachaykuwaykuyá
salvasqayki Israelpa mirayninkunata, amayá chay wañuqmantaqa tumpaway-
kuchu Israel runaykikunamanqa" nispa. Chaynapim chay wañuchisqanku
huchamantaqa pampachasqaña kankichik. 9 Chaynaqa Tayta Diospa qayllanpi
allinta ruraspaykichikmi chay wañuq inocente runa wañusqanmantaqa manaña
culpayoq kankichik.

Guerrapi presochasqa warmikunawan imaynam ruranankumanta

10—Sichu enemigoykichikwan peleaptikichik paykunamanta presocha-
naykichikpaq runakunata yupaychasqanchik Tayta Dios qoykusunkichikman
11 hinaptinñataq huk kaqnikichik chay presochasqa warmikunapi rikurun-
man buenamoza warmita hinaspa warmin kananpaq kuyaruspanqa 12 chay
warmitam wasinman pusanqa hinaptinmi chay warmiñataq chukchanta
kachiy-kachiyta rutukunqa chaynataqmi sillunkunatapas kaptakunqa. 13 Chayna-
taqmi presochachikusqan tiempopi pachantapas mudakuspan qaripa wasinpiña
*yachanqa. Tayta-mamanmanta llakikuspanqa huk killatam lutokunqa. Chay-
mantañam chay qari paywan casarakunqa chaynapim paypas warminña
kanqa. 14 Chay warmita manaña gustaruspaqa libretam kachaykunqa ichaqa
humillachisqanraykum mana *rantikunmanchu nitaqmi sirvientanpaqpas
hatallinmanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piwi churikunapaq herenciamanta

15 —Pipas iskay warmiyoq kaspan huknillanta kuyarunman chaynapi iskaynin
warmipitaq churinkunapas karunman, ichaqa piwi churinñataq kanman mana
kuyasqan kaq warmipi 16 hinaptinqa herencia qonanpaq tiempo chayaramuptinmi
kuyasqan warmipa wawanmanqa mana qonqachu piwi churinpa herenciantaqa.
Piwi churinqa karqa mana kuyasqan kaq warmipim, chayraykum piwi churipa
herenciantaqa paylla chaskinqa. 17 Aswanqa qonqamá mana kuyasqan warmi-
pa wawanmanpas, qonqaqa piwi churin kasqanraykum, wakin churinkunaman
herencia qosqanmantapas huk chaynatawanraqmi paymanqa qonqa. Payqa punta-
llaraq churin kasqanraykum piwi churi hina tukuy derechoyoq kanan.

Mana kasukuq churikuna castiganankumanta

18 —Sichu pipapas kanqa churin munaysapa chaynataq rebelde, tayta-ma-
man reprendeptinpas chaynataq castigaptinpas mana kasukuq 19 hinaptinqa
tayta-mamanmi hapiruspan llaqtanpi autoridadkunaman pusanqa. 20 Paykuna-
manmi ninqa: “Kay warmaykum munaysapa, rebelde, imata niptiykupas
manam kasuwankuchu, mikuylla-mikukuq borracho runam” nispa. 21 Chay-
mi llaqtanpi llapallan qarikuna rumiwan choqapaspanku wañuchinqaku.
Chaynata ruraspaykichikmi mana allin ruraqkunata qamkunamanta chinka-
chinkichik. Israelpa mirayninkunam chayta uyarispanku manchakunqaku.

Achka rikchaq yachachikuykunamanta

22 —Sichu pipas mana allin rurasqanmanta sentenciasqaykichikman
hina sachapi warkusqa wañuruptinqa, 23 tukuy tutaqa amam chaypiqa
cuerponta saqerunkichikchu aswanqa chay punchawllam pamparun-
kichik. Sachapi warkusqa wañuq runaqa Diospa ñakasqan runam.
Chaynaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa dueñochakunaykichikpaq qo-
sunaykichik allpataqa amam millakuypaqtaqa rurankichikchu.

22 1 —Sichu rikuruwaq llaqtamasikipa chinkasqa bueyesninta otaq ovejan-
tapas hinaspaqa amam upallakuykunkichu aswanqa llaqtamasikimanmi
pusarapunki. 2 Sichu chay animalpa dueñon mana reqsisqayki otaq vecinoyki
kaptinqa hapiruspaykim wasikiman pusanki hinaspam hatallinki llaqtamasiki
reclamasunaykikama. 3 Chaynatam rurankichik runamasikichikpa chinkaruq
asnonwanpas chaynataq wischurusqan ponchonwanpas otaq llaqtamasikichikpa
imantapas tarikuspaqa. Tariruspaqa amamá upallakuykunkichikchu.

4 —Sichu llaqtamasikipa asnonta otaq bueyesnintapas ñanpi pisipa-
ruspan wischurayaqta rikuspaqa amam qawayllaqa-qawakunkichikchu
aswanqa yanapaykunkichikmi hatarichinanpaq.

5 —Amam warmiqa pachakunqachu qaripa pachanwanqa nitaqmi qa-
ripas warmipa pachanwanqa. Pipas chayna ruraqqa yupaychasqanchik
Tayta Diospa millakusqanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 —Sichu ñanta richkaspayki sachapi otaq pampapipas tariruwaq
qestanpi mallqochankunata otaq runtuntapas oqllachkaq animalcha-
ta hinaspaqa amam apakunkichu mamantawan mallqochankunataqa,
7 mallqochankunallata apakuspam mamantaqa kachaykunki. Chaynata
ruraspaqa kusikunkim hinaspataqmi unayta kawsakunki.
8 —Pampa hina qatayoq mosoq wasita rurakuspaykiqa perqantam
ruranki qatanpa muyuriqninpi. Mana chayqa pipas wichiykamuspa wa-
ñuruptinmi wasipi kaqkuna huchayoq kawaqchik chay wañuqmanta.
9 —Uvas huertapiqa amam tarpunkichu huk rikchaq muhutaqa, yanqaña-
taqmi pierderapusunkiman uvasnikipas chaynataq tarpusqayki muhupas.
10 —Chakraykipiqa amam yapunkichu asnotawan bueyesta pareschaspaqa.
11 —Linotawan millwata taqruykuspaqa amam awankichu, chayna pa-
chawanqa amamá churakunkichu.
12 —Capaykipa tawan puntankunamanmi siranki kipukunata watuyoqtakama.

Casamientomanta yachachikuykuna

13 —Sichu pipas warmita casararunman ichaqa payman hukllawakuruspañña-
taq manaña kuyanmanchu 14 chaynapi warmita penqayman churayta munaspan
kaynata ninman: "Kay warmitam casararqani ichaqa paywan puñuptiymi
manaña doncellachu kasqa" nispa. 15 Chayna kaptinqa chay sipaspa tayta-
mamanmi llaqtapi autoridadkunapa qayllanpi doncella kasqanta pruebanqa.
16 Sipaspa taytanmá autoridadkunaman kaynata ninqa: "Ñoqam kay runawan
churiyta casarachirqani ichaqa kunanñataqmi churiytaqa cheqnipakurunña.
17 Penqayman churayta munaspanmi nichkan: 'Manam churikiqa doncellachu
kasqa' nispa. Aswanqa kaywanmi pruebani churiyqa doncella kasqanmanta."
Chaynata nispanmi puñuna pachanta qawachinqa llaqtapi autoridadkunaman.
18 Hinaptinmi autoridadkuna chay qarita presochaspanku castiganqaku. 19 Chay
autoridadkunam sipaspa taytanman multata pagachinqaku huk kilo qollqeta,
chaynataqa multanqaku Israelpa mirayninkunapi doncella sipasta penqayman

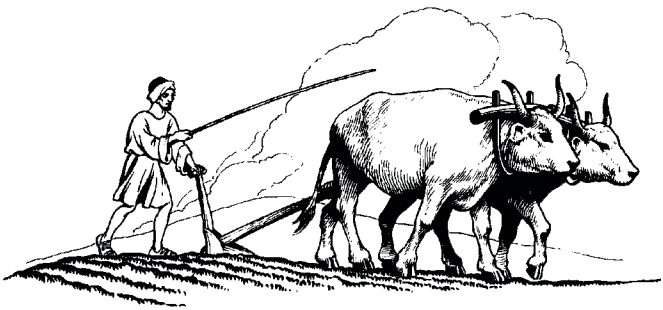

Bueyeskunawan yapuq (Deu 22:10)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

churasqanraykum. Chaywanpas chay casarasqan warmiqa paypa warminmi kanqa kawsanankama, chaynaqa manamá rakikuyta atinmanchu.

20 —Ichaqa cheqaptapuni chay sipas mana doncella kaptinqa 21 taytanpa wasinmanta horqoruspankum llaqtapi runakuna rumiwan chamqapaspa wañuchinqaku, chay warmiqariki familiantapas penqayman churaspam Israelpa mirayninkuna ukupi loca hina chaynata rurarqa. Chay warmita wañuchispamá qamkunamanta chinkachinkichik mana allin ruraqta.

22 —Sichu pitapas tarirunkichik casada warmiwan huchapakuchkaqta hinaptinqa iskayninkutam wañuchinkichik. Chaynata ruraspamá qamkunamanta chinkachinkichik mana allin ruraqta.

23 —Sichu doncella sipas rimapayasqaña kanqa casarakunanpaq ichaqa huk kaqnin runa llaqtapi tariruspan chay doncellawan puñuruptinqa, 24 iskaynintam pusankichik llaqtapi autoridadkunaman hinaspam rumiwan chamqapaspa wañurachinkichik. Sipasqa wañunqa llaqtapi kachkaspan mana qaparisqanraykum. Qariñataqmi wañunqa runamasinpa casaranan warmita penqayman churasqanrayku. Chaynata ruraspam qamkunamanta chinkachinkichik mana allin ruraqkunata.

25 —Sichu casarakunanpaq rimapayasqaña sipasta pipas campopi tariruspan abusaruptinqa qarillam wañunqa chay rurasqanmanta. 26 Sipastaqa amam imanankichikpaschu, manam payqa wañunanpaq hina huchayoqchu. Chay asuntoqa rikchakun pipas runamasinta qonqaymanta wañurachiq runamanmi. 27 Sipas abusaq runaqa campopi sapallanta tariruspanmi chaynata rurarqa. Sipas qayaykachakuptinpas manam pipas libranmanchu karqa.

28 —Sichu casarakunanpaq manaraq rimapayasqa doncellata abusachkaqta pitapas tariruptinkuqa, 29 chay abusaqmi sipaspa taytanman qonqa parte kilo qollqeta. Chaynataqmi abusasqanrayku chay sipasqa warminña kanqa. Chay runaqa kawsanankamam mana rakikunmanchu chay warmimantaqa.

30 —Taytanpa warmillanwanqa amam pipas kakunqachu. Chaynata ruraspaqa taytantam penqayman churachkan.

Tayta Diospa qayllanpi huñunakuyman pikunam mana yaykunankumanta

23 1 —Tayta Diospa qayllanpi huñunakuymanqa amam yaykunqachu runtun toqyasqapas nitaq qari kaynin kuchusqapas.

2 —Tayta Diospa qayllanpi huñunakuymanqa amam yaykunqachu pipapas churyapakuyninqa, chaynamá kanqa chunka mirayninkama.

3 —Tayta Diospa qayllanpi huñunakuymanqa amam yaykunqachu Amon casta runakunaqa nitaq Moab casta runakunapas, chaynamá kanqa chunka mirayninkukama. 4 Paykunaqa Egipto nacionmanta lloqsimuspa allpanku waqtanta pasamuptikichikmi mana taripamusurqankichikchu yakullankuwanpas nitaq mikuyllankuwanpas. Aswanraqmi Mesopotamia lawpi kaq Petor llaqtamanta hamuq Beorpa churin Balaanman pagarqaku ñakasunaykichikpaq. 5 Chaywanpas yupaychasqanchik Tayta Diosmi mana uyarirqachu Balaam-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta aswanqa kuyasusqaykichikraykum ñakaykuy munasusqaykichiktapas
tikrarurqa bendicionikichikmanña. 6 Chaynaqa wiñaypaqmá amapuni munan-
kichikchu paykunapa hawkalla kayninkutaqa nitaq allinlla kayninkutapas.
7 —Ichaqa amam millakunkichikchu Edom casta runakunataqa, pay-
kunaqariki qamkunapa castaykichikmi. Amataqmi millakunkichikchu
Egipto nacionpi kaqkunatapas. Paykunapa allpanpim qamkunaqa
*yacharqankichik. 8 Tayta Diospa qayllanpi huñunakuymanqa yaykuspaqa-
yaykunqa Egipto nacionniyoq runakunapa willkanpa churinkunallam.

Limpio kanankupaq yachachikuykunamanta

9 —Enemigoykichikkunapa contranpi peleaq lloqsispaqa amam ruran-
kichikchu imapas millakuypaq kaqkunataqa. 10 Sichu tuta puñunankama
runapa qari kayninmanta kikillanmanta imapas lloqsiptinqa, chay
runaqa manam Tayta Diosmanqa asuykunmanchu, payqa campamento-
mantam lloqsinqa, tukuy punchawmi hawapi kanqa. 11 Tardeykuqtaña
mayllakuspanmi inti seqaykuqtaña campamentoman kutiykunqa.
12 —Ispakunaykichikpaqpas kanqam sitio campamentomanta hawapi.
13 Kapusunkichiktaqmi estacaykichikpas chaywan allpata toqoykuspa chaypi
ispakunaykichikpaq hinaspa chay estacawantaq hatun ispaytapas tapanay-
kichikpaq. 14 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi purin campamentoykichikpi
librasunaykichikpaq chaynataq enemigoykichikta vencechisunaykichikpaq
chayraykum campamentoykichikqa kanqa paypaq sapaqchasqa, mana chayqa
Diosmi qamkuna ukupi ima qachatapas rikuspan qamkunamanta asurikunman.

Sirvientepa favorninpi yachachikuymanta

15 —Patronninmanta ayqekamuspan amparakamusuqniki sirviente
runataqa amam chay patronninman qonkichu. 16 Qanwanmi *yachanqa
akllakusqan huk kaqnin llaqtaykichikpi chaynataq akllakusqan sitiopi.
Amamá pipas paytaqa ñakarichinqachu.

Chuchumikakunapa contranpi yachachikuykunamanta

17 —Israel casta runakunapa warmi churinkunamantaqa amam pipas
chuchumikaqa kanqachu taytacha-mamachankuta adoranankupaqqa, qari
churinkupas amataqmi mariconqa kanqachu chaynata ruranankupaqqa.
18 Yupaychasqanchik Tayta Diospa templonmanqa amam dejankichikchu
chayna millakuypaq ruraqkunapa prometekusqan ganancianku apamunanku-
taqa. Chayna warmipapas-qaripapas rurayninqa Tayta Diospa millakusqanmi.

Imaymana yachachikuykunamanta

19 —Qollqetapas, kawsaykunatapas otaq imatapas castamasikiman
prestaspaqa, amam mirayninta mañankichu. 20 Forasterokunamantam
ichaqa mañawaq mirayninta. Castamasikimantaqa amamá mañankichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinqa dueñochakunaykichikpaq risqaykichik allpapim tukuy ima rurasqaykipi yupaychasqanchik Tayta Dios bendecisunki.

21 —Yupaychasqanchik Tayta Diosman prometespaqa utqayllamanmi cumplinki. Mana chayqa pay reclamaptinmi huchallikuwaq. 22 Mana prometekuspaqa manam huchallikunkichu. 23 Ichaqa voluntadnikimanta yupaychasqanchik Tayta Diosman prometekuspaqa qonkipunim.

24 —Runamasikipa uvas huertanman yaykuspaqa saksanaykikamam mikunki ichaqa amam canastaykimanqa pallankichu. 25 Runamasikipa cosechananña trigonman yaykuspaqa makillawanmi pallarikunki ichaqa rutunawanqa amam rutukunkichu.

Rakinakuymanta yachachikuykuna

24 1 —Sichu pipas casarasqan warmipi ancha millakuypaq imapas rurasqanta tarispaqa rakikunanpaqmi qellqanqa papelta. Chayta qoykuspanmi wasinmanta qarqorunqa. 2 Wasinmanta warmi lloqsikuspanqa hukwanñam casarakunman. 3 Ichaqa chay qepa qosanpas punta qosan hina millakuspaqa, paypas rakikunanpaqmi papelta qoykunqa. Wasinmanta qarqoruptinqa otaq chay casaraqnin qari wañuruptinqa 4 punta casaraqnin qariqa manañam yapatawanqa casaranmanchu. Chay ruraytaqa Tayta Diosmi millakun. Herenciaykichik kananpaq yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpataqa amam huchawan millakuypaqta rurankichikchu.

Achka rikchaq yachachikuykunamanta

5 —Chayllaraq casarakuq runaqa amam guerramanqa rinqachu nitaqmi imapipas servikunqachu wata pasanankama chaynapi warminpas kusisqa kananpaq.

6 —Amam prendapiqa hapinkichu kutakunanku maraytaqa nitaq tunawnintapas, chayqa kanman runapa vidan prendapi hapichkaq hinam.

7 —Sichu Israelpa mirayninmanta huk kaqnin runa hina castamasillanta suwarunman chay runawan servichikunanpaq otaq rantikurunanpaq hinaptinqa chay suwaq runatam wañuchinkichik. Chaynata ruraspam chay mana allin ruraqta qamkunamanta chinkachinkichik.

8 —Lepra onqoy rikuriruptinqa Leviy castamanta sacerdotekunapa tukuy nisusqaykichiktam cumplinkichik. Paykunaman kamachisqayta hinam rurankichik. 9 Yuyariychik Egipto nacionmanta lloqsimuspa hamuchkaptinchik Mariata yupaychasqanchik Tayta Dios imam rurasqanmanta.

10 —Runamasikiman imatapas prestaspaqa amam wasinta yaykunkichikchu prenda horqoq. 11 Hawallapi suyaptikim prendata horqomuspan qosunki. 12 Wakcha runa kaptinqa amam paqarinnintinkamaqa prendanta hatallinkichu. 13 Inti seqaykuyllatam kutiykachipunki puñuq yaykuspan chay ponchonwan qatakunanpaq. Hinaptinqa chay runa favornikipi yupaychasqanchik Tayta Diosta mañakuptinmi chay rurasqaykiqa paypa qayllanpi allin kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14—Mana imayoq wakcha llamkapakuq runataqa amam ñakarichinkichu. Llaqtamasiki kaptinpas otaq llaqtaykipi *yachaq forastero kaptinpas amamá ñakarichinkichu. 15 Llamkasqanmantaqa manaraqpas inti seqaykuchkaptinmi chay punchawllapi pagaykapunki. Chay runaqa wakcha kasqanraykum chay qollqewan mantienekun, mana chaynata ruraptikiqa Tayta Diosta qayakuptinmi huchayoq kawaq.

16—Churi-wawankupa huchallikusqanmantaqa amam tayta-mamantaqa wañuchinkichikchu nitaqmi tayta-mamanpa huchanmantapas churi-wawankutaqa wañuchinkichikchu. Huchallikusqankumantaqa sapakamatam wañuchinkichik.

17—Amam engañankichikchu forastero runakunataqa nitaq mana tayta-mamayoqkunatapas. Amataqmi viudakunapa prendantapas qechunkichikchu. 18 Yuyarinkichikmi Egipto nacionpi sirviente kachkaptikichik yupaychasqanchik Tayta Dios libramususqaykichikta. Chayraykum kay kamachisqaykunata cumplinkichik.

19—Kawsaykuna rutuypi huk kaqnin gavillata chakrapi qonqaruspaqa amañam hoqariq kutinkiñachu. Chaytaqa saqerunki forastero runakuna otaq mana tayta-mamayoqkuna otaq huk kaqnin viudapas huñukunanpaqñam. Chaynapim yupaychasqanchik Tayta Dios tukuy rurasqaykipi bendecisunki.

20—Aceitunata pallaspaqa amañam raman-ramanqa pallapankichu. Puchuqkunataqa saqenki forastero runakunapas, mana tayta-mamayoqkunapas chaynataq viudakunapas pallapakunankupaqñam.

21—Huertaykimanta uvasta pallaspaqa amañam pallapankichu. Puchuqkunataqa saqenki forasterokunapas, mana tayta-mamayoqkunapas hinaspa viudakunapas pallapakunankupaqñam. 22 Yuyarinkim Egipto nacionpi sirviente kasqaykita. Chayraykum kaykunata kamachiki kasukunaykipaq.

25 1—Qamkunapura pleitopi kaspaqa, cortepim arreglankichik. Chaypi juezkuna averiguaspankum mayqanpas inocente kasqanta yachanqaku, huchayoqtañataqmi sentencianqaku. 2 Chay huchayoqta azotenankupaq sentenciaptinkuqa, juezmi qayllanpi pampaman chutaykachispa azotechinqa huchanman hina. 3 Tawa chunka makillatam azotechinqa, manam mastachu, yanqañataqmi llumpayta azoterachiptinqa chay castamasikichik runa ñakarispan despreciasqa kanman qayllaykichikpi.

4—Erapi trillachkaq bueyestaqa amam senqapankichikchu.

Cuñadan viudawan casarakunanpaq yachachikuymanta

5—Sichu chulla wasillapi iskay wawqekuna *yachanmanku, hinaptinñataq huk kaqnin wañukunman ichaqa wañukuqpa mana chullapas churin kaptinqa, chay viudaqa manam casarakunmanchu huk casta runawanqa. Chay wañukuqpa wawqenmi chay viudataqa casaranqa hinaspam paywan debernинta ruranqa. 6 Chay viudapa wawanmi wañukuq qosanpa sutinta apanqa chaynapi wañukuqpa sutin Israelpa mirayninkunamanta mana chinkananpaq. 7 Sichu chay runa cuñadanta mana casarayta munaptinqa chay viudam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rinqa cortepi autoridadkunaman hinaspam paykunaman ninqa: “Cuñadoymi mana munanchu wañukuq wawqenpa sutin Israel casta runakuna ukupi yuyarisqa kananta. Cuñado kayninpi debernintam mana cumpliyta munanchu ñoqawan” nispa. 8 Hinaptinmi chay llaqtapi autoridadkuna chay warmipa cuñadonta qayachimuspanku paywan rimanqaku. Sichu pay ninqa: “Manam munanichu casarayta” nispa 9 hinaptinqa viudam payman asuykunqa ancianokunapa qayllanpi hinaspam cuñadonpa *usutanta chustuspan toqaykunqa uyanman hinaspam ninqa: “Kaynatam rurana wañukuq wawqenpa sutinta mana yuyarina munaq runataqa” nispa. 10 Hinaptinmi Israel nacionpi chay runapa ayllunta sutichanqaku: “*Usutan chustuchikuq runapa ayllunmi” nispa.

Wakin yachachikuykunamanta

11 —Sichu iskay runakuna maqanakuchkaptinku, hukninpa warminñataq qosanta defiendenanpaq asuykuspan huknin runata qari kayninmanta hapiruptinqa 12 mana imayrikuqtapas llakipayaspam chay warmipa makinta kuchuchinkichik.

13-14 —Amam rantinkichu nitaq *rantikunkichu mana cabal pesaq balanzapiqa nitaq kawsaykuna mana cabal tupunapipas. 15 Ichaqa cabal balanzapim chaynataq cabal tupunapim rantinakunki chaynapim yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik allpapi unayta kawsakunki. 16 Chay mana allinkunata ruraspanku runamasinku engañaqkunataqa Tayta Diosmi millakun.

Amalec casta runakunata chinkachinankumanta

17 —Yuyariychikyá Egipto nacionmanta lloqsimuptinchik ñanpi Amalec casta runakuna imam rurawasqanchikta. 18 Tayta Diostapas mana manchakuspankum qepanchik hamuq pisipasqakunata hinaspa hukmanyasqakunata hayparamuspanku wañuchirqaku. 19 Chaynaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa dueñochakunaykichikpaq qosunaykichik allpapi llapa enemigoykichikta vencerachisuptikichikqa kay pachamantam pasaypaqta chinkachinkichik Amalec casta runakunata. Amamá qonqarunkichikchu.

Punta ruruq ofrendakunamanta

26 1 —Dueñochakunaykichikpaq yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpaman yaykuspaqa hinaspa chaypiña *yachaspaqa, 2 chay allpapi qespisqanmantam cosechasqaykichik punta rurunkunata canastapi apankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa akllasqan llaqtaman. 3 Chaypim servikuq sacerdoteman asuykuspa ninkichik: “Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpim kunan rimarini abuelonchikkunaman prometisqan allpapiña kasqayta” nispa. 4 Hinaptinmi sacerdote canastata chaskisuspaykichik yupaychasqanchik Tayta Diospa altarninpa ñawpaqninman churanqa. 5 Chaymantam yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi ninkichik:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ñawpaq abuelonchikkunaqa karqaku Aram lawmanta purikuq as runakunallam. Egipto nacionman ripukuqkunañataqmi chaypi mirarurqaku hatun atiyniyoq ancha achka kanankukama. 6 Ichaqa Egipto nacionniyoq runakunam maqawarqanchik. Ñakarichiwaspanchikmi mana llakipayarikuspa servichikuwarqanchik. 7 Chaymi abuelonchikpa yupaychasqan Tayta Diosta mañakurqanchik hinaptinmi payqa uyariykuwarqanchik, qawarqataqmi hatun llakikuypi kasqanchiktapas, tukuypi llamkasqanchiktapas chaynataq ñakarichiwasqanchiktapas. 8 Chaymi hatun atiyninwan, manchakuypaq señalkunawan chaynataq admirakuypaq milagrokunawan Egiptomanta horqomuwarqanchik 9 hinaspam kayman pusamuwaspanchik tukuy imapapas kasqan allpata qowarqanchik. 10 Chayraykum kunan apamuni Tayta Diospa qowasqan allpapa punta rurunkunata" nispa.

—Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi canastata churaykuspam qonqorakunkichik. 11 Chaymantam fiestata rurankichik qamkunamanpas chaynataq familiaykichikmanpas yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy allinkuna qosusqaykichikmanta. Qamkunawan kuskataqmi kusikunqaku qamkunawan *yachaq Leviy ayllu runakunapas chaynataq forasterokunapas.

Diezmokuna qonankumanta

12 —Sapa kimsa wata cumplikuptinmi tukuy kapuqnikikunamanta qonki diezmoykita, tukuy imapas cosechasqaykimantam rakispa diezmoykita qonki, chaykunataqa qonki Leviy casta runakunamanmi, forasterokunamanmi, mana piyniyoqkunamanmi chaynataq viudakunamanmi, chaynapim llaqtaykipi saksanankukama mikunqaku. 13 Chaykunata qospaykim yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi ninki:

"Cosechasqaykunamanta sapaqchanay diezmoykunatam wasiymanta horqospay aypurqani Leviy casta runakunaman, forasterokunaman, mana piyniyoqkunaman chaynataq viudakunamanpas, tukuy chaykunatam kamachiwasqaykita cumplirqani. Tukuy kamachisqaykikunata mana qonqaspaymi kasukurqani. 14 Chay sapaqchasqay diezmokunamantaqa manam mikurqanichu wañuchikuypi kaspaypas nitaq qanman mana asuykamunaypaq hina kaspaypas nitaqmi wañuqkunamanpas ofrecerqanichu. Yupaychasqay Dios Taytalláy, tukuy kamachiwasqaykita kasukuspaymi cumplirqani. 15 *Yachasqayki hanaq pachamanta qawarimuspaykiyá Israelpa miraynin runaykikunata bendeciykuwayku, bendeciykuytaqyá qowasqaykiku tukuy imapa kasqan allpatapas, abueloykuman juraspa prometesqaykiman hina" nispa.

Israelpa mirayninkuna Tayta Diospaq sapaqchasqa kasqankumanta

16 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi kunan kamachisunki kay decretokunata hinaspa kay reglamentokunata ruranaykipaq. Chaynaqa tukuy sonqoykiwan tukuy yuyaynikiwanyá kasukuy. 17 Kunanmi nirqanki yupaychasqanchik Tayta Diosqa Diosniki kasqanta. Prometerqankitaqmi paypa munasqanman hina kawsanaykipaq chaynataq decretonkunata, kamachikuyninkunata, reglamen-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tonkunatapas wiñaypaq kasukuspa cumplinaykipaq. 18 Chaynaqa kunanmi Tayta
Dios nisunkichik prometekusqanman hina qamkunaqa runankunaña kasqay-
kichikta, chaynaqa kasukunaykichikmi tukuy kamachikuyninkunata. 19 Wakin
nacionkuna hatarichisqanmantapas qamkunatam ancha alabasqa nacionpaq
hoqarisunkichik hinaptinmi ancha reqsisqa suma-sumaqpaq qawasqa kankichik.
Tayta Diospa nisqanpi hinam payllapaqña sapaqchasqa nacion kankichik.

Ebal Orqopi rumikunamanta

27 1 Moisesmi Israel casta kamachikuq ancianokunapiwan runaku-
nata nirqa:
—Kasukuychikyá kunan llapallan kamachisqaykunata. 2 Yupaychasqanchik
Tayta Diospa qosusqaykichik allpaman yaykunaykichikpaq Jordan Mayuta
chimparuspaqa hatunnin rumikunata sayarachispaykichikmi iskuwan llu-
sinkichik. 3 Hinaspam chay llusisqa rumikunapi qellqankichik llapallan kay
willasqay yachachikuykunata, chaynataqa rurankichik yupaychasqanchik
Tayta Diospa qosunaykichik allpaman yaykunapaq chimparuspaykichikmi,
chay tukuy imapapas kasqan allpataqa abuelonchikkunapa yupaychasqan
Tayta Diosmi prometekuwarqanchik. 4 Chaynaqa Jordan Mayuta chimparus-
paykichikmi Ebal Orqopi sayachinkichik chay nisqay rumikunata hinaspam
iskuwan llusinkichik. 5-6 Chay orqopitaqmi hatarichinkichik yupaychasqan-
chik Tayta Diospaq rumimanta altartapas. Chay rumikunaqa mana labrasqa
rumikunam kanqa. Yupaychasqanchik Tayta Diosmanmi chay altarpi ofrecen-
kichik lliw kañana ofrendata 7 chaynataq paywan allinlla kasqaykichikmanta
ofrendatapas. Yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi mikuspaykichikmi
fiestata rurankichik. 8 Iskuwan llusisqa chay rumikunapim sutillata qellqanki-
chik kay qamkunaman willasqay yachachikuykunata —nispa.
9 Chaymantam Leviy ayllu sacerdotekunapiwan Israel casta runakunata
Moises nirqa:
—Israel casta runakuna, kaytayá upallaspa uyariychik, kunanmi yupay-
chasqanchik Tayta Diospa runankunaña karunkichik. 10 Chaynaqa kunan
willasqay kamachikuyninkunatam chaynataq yachachikuyninkunatam
kasukuspaykichik rurankichik —nispa.

Ñakaykunamanta

11 Chay punchawtaqmi runakunata Moises kamachispan nirqa:
12 —Jordan Mayuta chimparuptikichikmi Simeon ayllu, Leviy ayllu, Juda
ayllu, Isacar ayllu, Josey ayllu chaynataq Benjamin ayllupas Gerizim Orqopi
sayaykunqaku chaynapi runakunapaq Diospa bendicionninta mañakunanku-
paq. 13 Ebal Orqopipas ñakanankupaqmi sayanqaku Ruben ayllu, Gad ayllu,
Aser ayllu, Zabulon ayllu, Dan ayllu chaynataq Neftaliy ayllupas. 14 Hinaptin-
mi Leviy ayllu casta runakuna qaparispa Israelpa mirayninkunata ninqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 “Runapa llaqllasqan taytacha-mamachata otaq fundispa rurasqan
taytacha-mamachata otaq Tayta Diospa millakusqankunata pakasqapi
hatalliq runaqa ñakasqayá kachun” nispa. Hinaptinmi llapallan runaku-
nañataq ninqa: “Chaynayá kachun” nispa.
16 “Tayta-mamanta despreciaq runaqa ñakasqayá kachun” nispa. Hinap-
tinmi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
17 “Dueñochakuykunanrayku runamasinpa linderon suchuchiq runaqa
ñakasqayá kachun” nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku:
“Chaynayá kachun” nispa.
18 “Purikuq ñawsata ñanninmanta pantarachiq runaqa ñakasqayá kachun”
nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
19 “Forasterota, viudata, mana piyniyoqta engañaq runaqa, ñakasqayá kachun”
nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
20 “Taytanpa warminwan kakuq runaqa chay rurasqanwan taytanta
penqayman churasqanraykuyá ñakasqa kachun” nispa. Hinaptinmi llapa-
llan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
21 “Warmiwan puñuq hina animalwan kaq runaqa ñakasqayá kachun” nispa.
Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
22 “Mamanmanta otaq taytanmanta kaq panillanwan kakuq runaqa
ñakasqayá kachun” nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku:
“Chaynayá kachun” nispa.
23 “Suegrallanwan kakuq runaqa, ñakasqayá kachun” nispa. Hinaptin-
mi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
24 “Pakasqallapi runamasin wañurachiq runaqa ñakasqayá kachun” nispa.
Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku: “Chaynayá kachun” nispa.
25 “Inocente runata wañurachinanpaq qollqe chaskikuq runaqa ña-
kasqayá kachun” nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku:
“Chaynayá kachun” nispa.
26 “Kay yachachikuykunata mana respetaspa mana cumpliq runaqa
ñakasqayá kachun” nispa. Hinaptinmi llapallan runakunañataq ninqaku:
“Chaynayá kachun” nispa.

Kasukuqkunaqa Tayta Diospa bendecisqan kanankumanta
(Lev 26:3-13. Deu 7:12-24)

28 1 —Cheqaptapunipas yupaychasqanchik Tayta Diosta kasuspayki-
chik kunan willasqay kamachikuyninkunata ruraptikichikqa paymi
kay pachapi llapallan nacionkunamanta aswan reqsisqata rurasunkichik.
2 Tukuy kaykunawan bendecisqam kankichik yupaychasqanchik Tayta Dios-
ta kasukuspaykichikqa. 3 Llaqtapipas chaynataq chakrapipas bendecisqam
kankichik. 4 Tayta Diosmi bendecinqa churikichikkunata, cosechaykichik-
kunata chaynataq vacaykichikkunapa, ovejaykichikkunapa hinaspa tukuy
animalnikichikkunapa uñankunatapas. 5 Bendecisuptikichikmi canastay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kichikpas huntallaña kanqa chaynataq masa poqochinaykichik artesapas.
6 Maymi risqaykichikpim Tayta Diospa bendecisqan kankichik.
7 —Enemigoykichikkuna contraykichikpi peleaptinkupas Tayta Diosmi
vencechisunkichik. Allin formasqam contraykichikpi hamunqaku ichaqa
cheqeruspankum qamkunamanta ayqenqaku.
8 —Yupaychasqanchik Tayta Diosmi bendecisunkichik taqekichikpi kaq
kawsaykunapas mana tukunanpaq, bendecisunkichiktaqmi tukuy ima
llamkasqaykichikkunapipas hinaspam hawka kusisqata kawsachisunki-
chik qosunaykichik allpapi.
9 —Sichu kamachikuyninkunata cumplispa munasqanman hina kaw-
saptikichikqa prometesusqaykichikman hinam payllapaqña sapaqchasqan
runankunata hina yupaychasqanchik Tayta Dios hatallisunkichik. 10 Hinaptinqa
kay pachapi llapallan runakunam yachanqaku Tayta Diospa runankunawan
sutichasqa kasqaykichikta hinaspam manchakusunkichik. 11 Tayta Diosmi
llimparichkaqta tukuy imatapas qosunkichik, qosunkichikmi achka churikuna-
ta, mirachinqataqmi animalnikichikkunatapas, qosunkichiktaqmi sumaqllaña
cosechakunatapas. Chaynatam ruranqa abuelonchikkunaman prometesqan qo-
sunaykichik allpapi. 12 Kapuqninkunata kicharichkaq hinam allpaykichikman
tiempollanpi cielokunamanta parachimunqa hinaspam tukuy rurasqaykichikpi
yanapasunkichik. Achka nacionkunamanmi prestankichik, qamkunam ichaqa
mana pimantapas prestakunkichikchu. 13 Tayta Diosmi munaychakuqta rura-
sunkichik, qamkunapim ichaqa mana pipas munaychakunqachu. Chaynataqa
rurasunkichik yupaychasqanchik Tayta Diospa kunan willasqay kamachi-
kuyninkunata kasukuspa ruraptikichikmi 14 ichaqa chayna kanaykichikpaqqa
amam karunchakunkichikchu ñoqapa kunan kamachisqaymanta hinaspapas
amataqmi taytacha-mamachakunataqa adoranaykichikpaq qatinkichikchu.

Mana kasukuqkunapaq Diospa castigonmanta
(Lev 26:14-46)

15 —Sichu yupaychasqanchik Tayta Diosta mana kasuspaykichik kunan
willasqay kamachikuyninkunatapas chaynataq decretonkunatapas mana
ruraptikichikqa castigasqam kankichik. 16 Ñakasqam kankichik llaqta-
pi chaynataq chakrapipas. 17 Ñakasqa kaspam canastaykichikpas mana
imayoq kanqa, hina chaynallam kanqa masa poqochinaykichik artesapas.
18 Ñakasqam kanqa churi-wawaykichikpas, cosechaykichikpas, vacayki-
chikkunapas, ovejaykichikkunapas chaynataq tukuy animalnikichikkunapa
uñankunapas. 19 Ñakasqam kankichik maymi risqaykichikpipas.
20 —Tayta Diosmi tukuy rurasqaykichikpi ñakasunkichik, muspachisun-
kichik, llakichisunkichik. Mana allinkunata ruranaykichikpaq paymanta
rakikusqaykichikraykum manapas unaypi pasaypaqta chinkarachisunkichik.
21 Dueñochakunaykichik allpapi kachkaptikichikmi Tayta Dios kachamunqa
peste onqoyta tukurusunaykichikpaq. 22 Tayta Diosqa kachaykamunqataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tisis onqoytapas, ñakarichikuq calenturatapas, inflamaciontapas, nisyu rupaytapas, usyay tiempotapas chaynataq chakraykichikpi trigopaq polvillotapas, chaykunam qatisunkichik chinkanaykichikkama. 23 Cielokunamantapas manañam chikallantapas paramunqachu hinaptinmi allpaykichikpas pasaypaqta taqrayarunqa. 24 Tayta Diosmi parapa rantinpi parachimunqa ñutu allpatawan aqotaña chinkachisqa kanaykichikkama. 25 Tayta Diosmi entregaykusunkichik enemigoykichikpa vencesqan kanaykichikpaq. Enemigoykichikpa contranpi allin formasqa richkaspapas pasaypaqta cheqeruspam paykunamanta ayqekunkichik, qamkunaqa rikurirunkichik kay pachapi nacionniyoq runakunapa mancharikunanñam. 26 Ullachkukuna chaynataq purun animalkuna ayaykichikta mikuptinpas manam pipas manchachiqnin kanqachu.

27—Egipto nacionpi runakunata hinam ñakarichisunkichik chupuwan, amoqllowan, sarnawan chaynataq seqsipakuykunawanpas mana hampikuypas atinaykichikkama. 28 Tayta Diosqa castigasunkichitaqmi locoyaywan, ñawsayaywan chaynataq muspaypi hinaña kaywanpas 29 hinaptinmi chawpi punchaw kachkaptinpas tutayaypi llapchakachastin ñawsa hinaña purinkichik. Manam ima rurasqaykichikpas allinqa lloqsinqachu. Runakuna ñakarichisuspaykichikmi tukuy imaykichiktapas qechurusunkichik ichaqa manam pipas yanapaqnikichik hamunqachu. 30 Casarakunaykipaq rimapayasqayki sipastapas hukmi abusarunqa. Wasitam ruranki ichaqa manam chaypi *yachankichu. Uvas huertatam plantanki ichaqa manam rurunta mikunkichu. 31 Toroykitam qayllaykipi nakanqaku ichaqa manam aychanta mikunkichu. Wasikimantam asnoykita pusanqaku ichaqa manam kutichimusunkichu. Ovejaykikunatam enemigoykikuna qechusunki ichaqa manam pipas yanapaqniki hamunqachu. 32 Qawachkaptikipunim churikikunatapas huklaw nacioniyoq runakunaman entreganqaku. Imay horapas paykunawan tupaykuytam anchallataña munanki ichaqa manam imata ruraspapas atinkichu. 33 Chakraykimanta cosechasqaykikunatam otaq anchata llamkaspayki huñusqaykikunatam mana reqsisqayki runakuna mikukunqaku. Qamqa sarutyasqa kaspam chaylla-chaylla ñakarinki. 34 Tukuy chaykuna pasasuptikim locoyarunki. 35 Tayta Diosmi ñakarichisunki moqoykikunapi, piernaykikunapi chaynataq umaykikama mana hampiy atina chupukunawan.

36—Qampapas chaynataq abueloykichikkunapapas mana reqsisqan nacionmanmi qamtapas chaynataq reynikitapas Tayta Dios pusachisunkichik. Chaypim kullumanta chaynataq rumimanta rurasqa taytacha-mamachakunata adoranki. 37 Tayta Diospa pusachisusqayki llapallan nacionkunapim qamqa rikurirunki pipapas manchakunan, asipayanan chaynataq burlakunan runaña. 38 Achkatam tarpunki ichaqa langostakuna tukurusqanraykum pisillata cosechanki. 39 Huertaykipi uvasta plantaspaykim llamkanki ichaqa manam vinota tomankichu nitaqmi uvasnintapas pallankichu urukuna tukurusqanrayku. 40 Llapallan chakraykikunapim aceituna sachaykikuna kapusunki ichaqa rurunmanta kaq aceitewanmi mana untakunkichu rurunkuna kikillanmanta wichirusqanrayku. 41 Churikikuna kaqpas manam qanwanchu *yachanqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huklaw nacionkunaman presota pusaruptinku. 42 Langostakunam tukurunqa
llapallan sachaykikunatawan llapallan tarpukuynikikunatapas. 43 Qamkunawan
yachaq forasterokunam qamkunamantapas aswan-aswan munayniyoq kanqaku,
qamkunañataqmi aswan-aswan menosyankichik. 44 Paykunam prestasunkichik,
qamkunañataqmi paykunamanqa mana ima prestaytapas atinkichikchu. Paykunam munaychakusunkichik, qamkunañataqmi paykunata servinkichik.

45 —Chaynaqa chay castigokunamá hayparuspa wañurachisunkichik.
Chaynaqa kankichik yupaychasqanchik Tayta Diosta mana kasukusqaykichikraykum chaynataq willasusqaykichik kamachikuyninkunatapas hinaspa
decretonkunatapas mana cumplisqaykichikraykum. 46 Tukuy chay castigokunam qamkunapa contraykichikpi chaynataq miraynikichikpa contranpipas
admirakuypaq señal hina wiñaypaq kanqa. 47 Chaykunaqa chayamusunkichik
tukuy imapas qowaqninchik yupaychasqanchik Tayta Diosta kusikuywan
hinaspa tukuy sonqowan mana adorasqaykichikraykum. 48 Contraykichikpi
Tayta Diospa kachamusqan enemigoykichikkunatam servinkichik yarqaymanta, yakunayasqa, pachamantapas qalatullaña hinaspa tukuy imamantapas
wakchayasqa. Wañunaykichikkamam paykunata Tayta Dios servichisunkichik
fierro yugota apachkaqta hina. 49 Kay pachapa cantonpiraq kaq nacionmantam
contraykichikpi runakunata Tayta Dios pusamunqa. Paykunam hamunqa imapas hapinanpaq anka pawachkaq hinaraq, chay runakunam rimanqaku mana
entiendesqaykichik idiomata. 50 Manchakuypaq rikchayniyoq runakunam kanqaku. Yuyaqkunapas mana respetaq nitaq wawakunapas mana llakipayakuq
runakunam kanqaku. 51 Wakchayanaykichikkamam paykuna mikukunqaku animalnikichikkunata chaynataq kawsaynikichikkunatapas. Manañam
puchupusunkichikchu trigota, vinota, aceiteta nitaq vacakunapa hinaspa
ovejakunapa uñankunatapas chaynapim qamkunaqa wañunkichikña.

52 —Llapallan llaqtaykichikkunapa muyuriqninpim campamentonkuta
sayachinqaku. Harkachisqa alto-alto amparakunaykichik murallakunatam tuñichinqaku. Yupaychasqanchik Tayta Diospa qosunaykichik allpapi llapallan
llaqtaykichikkunapimá muyurusunkichik. 53 Llaqtaykichikkunata enemigoykichik
muyuruptinmi yarqaymanta kankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik churikichikkunatapas mikunaykichikkama. 54 Qamkunawan *yachaq
allinlla mikukuq hinaspa llampu sonqo runapas mikuchkaspam michakunqa
wawqentapas, kuyay warmintapas chaynataq wasinpi kaqraq churinkunatapas 55 chaynapi wañusqa churinpa aychan mikusqanta mana partiykarinanpaq.
Llapallan llaqtakunata enemigoykichikkuna muyuruptinqa manam imapas
mikunaykichikpaq kanqachu, paykunaqa llumpayllatañam ñakarichisunkichik.
56 Qamkunawan yachaq allinlla mikukuq hinaspa llampu sonqoyoq añañanka
warmipas mikuchkaspam michakunqa kuyay qosantapas chaynataq wawankunatapas 57 chaynapi wachakusqan wawan mikusqantapas chaynataq kikinpa madren
mikusqantapas mana partiykarinanpaq. Tukuy chaykunatam pakasqallapi kikillan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikurunqa. Llaqtaykichikkunata enemigoykichik muyuruptinqa manam imapas mikunaykichikpaq kanqachu. Paykunaqa llumpayllatañam ñakarichisunkichik.

58 —Sichu kay libropi qellqasqa kay llapallan yachachikuykunata mana kasukuptikichikqa nitaq ancha reqsisqa manchakuypaq yupaychasqanchik Tayta Diostapas mana respetaptikichikqa 59 paymi qamkunaman chaynataq mirayni-kichikkunamanpas kachaykamunqa admirakuypaq manaña tukuy atiq hatun castigokunata hinaspa manchakuypaq mana hampiy atina onqoykunata. 60 Egipto nacionpi ancha manchakusqaykichik llapa castigokunatam qankunamanpas kachaykamusunkichik hinaptinmi chaykunawan ñakarinkichik. 61 Chaynataqmi kay yachachikuy libropi mana tarikuq onqoykunatapas chaynataq castigokunatapas Tayta Dios kachaykamusunkichik puchukachisunaykichikkama. 62 Chaynaqa Israelpa mirayninkuna, cielopi lucerokuna hina achkallaña kachkaspapas aschallañam puchurunkichik yupaychasqanchik Tayta Diosta mana kasukusqaykichikrayku. 63 Tayta Diosmi kusikurqa tukuy imapi bendecisuspaykichik chaynataq mirachisuspaykichikpas, chaynallataqmi kusikunqa castigasuspaykichikpas chaynataq wañuchisuspaykichikpas chaynapim qamkunaqa qarqosqa kankichik dueñochakunaykichikpaq yaykunaykichik allpamanta. 64 Hinaptinmi Tayta Dios cheqechisunkichik llapallan nacionkunaman kay pachapa cantonmanta huknin cantonkama. Chaypim adorankichik qampapas nitaq abueloykikunapapas mana reqsisqan taytacha-mamachakunata, chay dioskunaqariki kanqa kullumanta hinaspa rumimanta rurasqam. 65 Chay nacionkunapi kaspaykichikqa purisqallaykichikpi kaspam samaytapas mana tarinkichikchu. Tayta Diosmi kawsachisunkichik mancharisqallataña, weqe ñawiyoqllataña hinaspa llakisqallataña. 66 Vidaykichikpas wañuypa patanpi hinaña kaptinmi tutapas-punchawpas mancharisqalla kankichik. Manataqmi yachakunkichikchu wañunaykichikta otaq kawsanaykichiktapas. 67 Ancha mancharisqallaña hinaspa desgraciallata qawaspaykichikmi sapa madrugaw ninkichik: "Amalaya tutaykurunmanña" nispa. Tutaykuruptinñataqmi ninkichik: "Amalaya achikyarunmanña" nispa. 68 Tayta Diosmi nisurqankichik Egipto nacionman amaña kutinaykichikpaq ichaqa kikinmi buquekunapi kutichisunkichik hinaptinmi sirviente kanaykichikpaq enemigoykichikkunaman munachikunkichik ichaqa manam pipas rantisuqnikichik kanqachu.

Tayta Dios huktawan contrato rurasqanmanta

29 1 Horeb sutiyoq orqopi Israelpa mirayninkunawan Tayta Dios contratota ruraruchkaspanpas Moab nacionpiña Israelpa mirayninkuna kachkaptinkum Moisesta yapamanta kamachirqa paykunawan contrato rurananpaq. 2 Israel casta llapallan runakunata qayarachispanmá Moises nirqa:

—Egipto nacionpi kaspaykichikmi qamkuna rikurqankichik imaynatam Rey Faraonta, serviqninkunata chaynataq chay nacionpi llapallan runankunatapas Tayta Dios castigasqanta. 3 Rikurqankichikmá chay hatun pruebakunata otaq chay admirakuypaq milagrokuna rurasqantapas. 4 Ichaqa kunankamam Tayta Dios manaraq yachayta qosurqankichikchu qawachkaspapas hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

uyarichkaspapas mana entiendenaykichikpaq. 5 Ñoqam pusamurqaykichik
chunniqninta tawa chunka watapuni ichaqa pachaykichikpas chaynataq
*usutaykichikpas manam tukurqachu. 6 Manam mikurqankichikchu tantata,
manataqmi tomarqankichikchu vinota nitaq poqosqa aqatapas. Tukuy chaykunataqa rurarqa yupaychasqanchik Tayta Dios kasqanta yachanaykichikpaqmi.

7—Kaylaw allpaman chayaramuptinchikñataqmi Hesbon llaqtapi
*yachaq Rey Sehon hinaspa Basan law allpapa reynin Og lloqsimurqaku ñoqanchikwan peleananpaq aswanqa paykunatam vencerurqanchik.
8 Hinaptinmi allpankuta dueñochakuruspa qorqanchik herencia allpanku kananpaq Ruben aylluman, Gad aylluman chaynataq Manases parten
ayllumanpas. 9 Chaynaqa kay contratopa nisqantayá cumpliychik chaynapi tukuy ima rurasqaykichikpipas allinta kawsanaykichikpaq.

10—Qamkunaqa llapallaykichikmi huñunasqa kachkankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi. Huñunasqamá kachkanku ayllukunapa jefenkunapas,
ancianokunapas, autoridadkunapas chaynataq Israel casta llapallan runakunapas, 11 warmakunapas, warmikunapas, campamentopi qamkunawan *yachaq
forasterokunapas, yantamuqkunapas chaynataq yaku apamuqkunapas. 12 Chayna huñunasqaqa kachkankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa kunan contrato
rurasqanman juramentowan yaykunaykichikpaqmi. 13 Chaynapim kunanmanta Tayta Diospa runankunaña kankichik. Payñataqmi karun Diosnikichikña
imaynam abuelonchik Abrahanman, Isaacman chaynataq Jacobman jurasqanpi hina. 14 Ichaqa manam qamkunallawanchu Tayta Diosqa kay juramentowan
contratotaqa ruran 15 aswanqa yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi kunan kaqkunapiwanmi. 16 Qamkunaqa yachankichikmi Egipto nacionpi imaynam
kamusqanchikta, yachankichiktaqmi hamusqanchikpi tarimusqanchik nacionkuna imaynam pasamusqanchiktapas. 17 Rikumurqanchikmi chay nacionkunapi
kullumanta, rumimanta, qollqemanta, qorimanta adorasqanku millakuypaq
taytacha-mamachakunata. 18 Amayá qamkunapiqa kachunchu qaripas, warmipas
otaq pi familiapas otaq pi ayllupas, chay nacionkunapa taytacha-mamachankuta adoraspanku yupaychasqanchik Tayta Diosmanta rakikuqkunaqa. Yanqañataqmi
qamkuna ukupiqa karunman hayaq otaq qatqe plantapa sapin hina runakuna.

19—Sichum chayna runa kay contratopi kaq ñakaykunata uyarichkaspan
sonqonpi alabakunman: "Rumi sonqo kaspay munasqallayta rurakuptiypas
tukuy imam allinpuni lloqsiwanqa" nispa. Chayna runaqa llapallan runakunatam urmarachinqa. 20 Chay runataqa manam Tayta Diosqa pampachanqachu
aswanqa paypa contranpi sientekuruspanmi anchata piñakurunqa chaynapim
kay libropi qellqasqa kaq ñakaykuna payman chayaramunqa, paytaqa Tayta
Diosmi manaña pipapas yuyarinanta kay pachamanta chinkachinqa. 21 Israelpa miraynin llapallan ayllukunamanta chay runata Tayta Dios rakiruspanmi
ñakariykunawan castiganqa, payqa castigasqa kanqa kay yachachikuy libropi
qellqasqa contratopi llapallan ñakaykunaman hinam. 22 Miraynikichikkunam
otaq hamuq wiñaykunam chaynataq karu nacionkunamanta hamuqkunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qawanqaku chay castigokunata hinaspa nacionnikichikman Tayta Diospa kachamusqan onqoykunatapas. 23 Qawanqakutaqmi chay allpaqa azufreyoq, kachiyoq hinaspa kañasqa allpa kasqanta. Mana tarpuna allpam kanqa. Manataqmi imapas ikllinqachu, manam qorallapas wiñanqachu. Sodoma, Gomorra, Adma chaynataq Zeboim llaqtakunapa kasqan allpakuna hinam kanqa. Chay llaqtakunatam Tayta Dios anchata piñakuspan chinkarachirqa.

24 —Hinaptinmi llapallan nacionkunapi *yachaq runakuna ninqaku: "¿Imanasqataq Tayta Diosqa kay allpata kaynataqa castigarun? ¿Imanasqataq kayna llumpa-llumpaytaqa piñakurun?" nispa. 25 Chaymi paykunaman contestanqaku: "Abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosmi Egipto nacionmanta horqomuspa paykunawan contratota rurarqa, chay contratota saqerusqankuraykum paykunaqa chayna kachkanku. 26 Paykunaqa taytacha-mamachakunatam adorarqaku hinaspam mana reqsisqanku taytachakunapa ñawpaqninpi qonqorakurqaku. Chay taytachakunataqa manam Tayta Dioschu qorqa. 27 Chayraykum Tayta Dios piñakururqa nacionninkupa contranpi hinaspam libronkupi qellqasqa tarikuq llapallan ñakaykunata paykunaman apamurqa. 28 Anchallataña Tayta Dios piñakuruspanmi allpankumanta qarqorurqa, paykunataqa llumpa-llumpay rabiawanmi kunan qawasqaykichikpi hina huklaw nacionkunamanña wischurun" nispa.

29 —Kanmi mana yachasqanchik pakasqa asuntokuna, chaykunataqa yachan yupaychasqanchik Tayta Diosllam. Chaywanpas kantaqmi ñoqanchikman chaynataq churinchikkunamanpas wiñaypaq reqsichisqan asuntokuna chaynapi kay llapallan yachachikuykunata cumplinanchikpaq.

Imaraykum Tayta Diospa bendecisqan kanankumanta

30 1 —Akllakunaykichikpaq tukuy willasqay Diospa bendicionninpas otaq ñakayninpas qamkunaman hamusuptikichikqa yupaychasqanchik Tayta Diospa qarqosusqaykichik nacionkunapi kaspaykichikmi yuyaymanankichik. 2 Sichu qamkunapas chaynataq churikichikkunapas yupaychasqanchik Tayta Diosman kutirikuspa tukuy sonqoykichikwan, tukuy vidaykichikwan kunan kamachisqaykunata kasukuptikichikqa 3 yupaychasqanchik Tayta Diosmi kutichimusunkichik preso kasqaykichikmanta hinaspam llakipayarisunkichik. 4 Karu-karu nacionkunamanña qarqosqa kaptikichikpas chaykunamantaraqmi yupaychasqanchik Tayta Dios kutichimusunkichik. Chaymantaraqmi payqa hoqarimusunkichik. 5 Abueloykichikkunapa dueñochakusqan allpamanmi yupaychasqanchik Tayta Dios kutichimusunkichik hinaptinmi kaqllamanta qamkunapaq kanqa. Tukuy imapi allinta kawsachisunaykichikpaqmi abueloykichikkunamantapas mastaraq mirachisunkichik. 6 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunatapas chaynataq miraynikichiktapas kasukuq sonqotaña ruranqa chaynapi tukuy sonqoykichikwan, tukuy vidaykichikwan payta kuyanaykichikpaq hinaspa kawsanaykichikpaq. 7 Hinaptinmi yupaychasqanchik Tayta Dios ñakaykunawan enemigoykichikta castiganqa, castiganqataqmi cheqnisuspaykichik ñakarichisuqnikichik runatapas. 8 Qamkunañataqmi Tayta Diosman kutirikuspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasukunkichik, cumplinkichiktaqmi kunan willasqay llapa kamachikuykunatapas. 9 Hinaptinqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi tukuy rurasqaykichikpi allinta kawsachisunkichik chaynapim achka churiyoq, achka animalniyoq hinaspa achkallaña cosechayoq kankichik. Tayta Diosqa abueloykichikkunata favorecespan kusikusqanpi hinam qamkunata favorecespanpas kaqllamanta kusikunqa. 10 Chaynataqa kusikunqa yupaychasqanchik Tayta Diosta kasukuptikichikmi chaynataq kay yachachikuy libropi qellqasqaman hina kamachikuyninkunata, decretonkunata cumpliptikichikmi, payqa kusikuntaqmi tukuy sonqoykichikwan hinaspa tukuy vidaykichikwan payman kutirikuptikichikqa.

11 —Kunan kay kamachikuykuna qamkunaman nisqayqa manam llumpay sasachu nitaqmi qamkunamanta karupichu kachkan. 12 Manam cielopichu kachkan, manam niwaqchikchu: "¿Pitaq cielota seqaruspan aparamunman hinaspa yachaykachiwachwan chaykunata cumplinanchikpaq?" nispa. 13 Nitaqmi lamar qochapa waklaw chimpanpichu kachkan. Manam niwaqchikchu: "¿Pitaq chimparuspan aparamunman hinaspa yachaykachiwachwan chaykunata cumplinanchikpaq?" nispa. 14 Aswanqa chay kamachikuykunaqa cumplinaykichikpaqmi kachkan hichpallaykichikpiña, simillaykichikpiña chaynataq sonqollaykichikpiña.

15 —Akllakuychikyá, kunanmi ñoqa churapamuykichik allin kaqta kawsanaykichikpaq, mana allin kaqtañataq wañunaykichikpaq. 16 Sichu kunan kamachisqaypi hina kasukuspaykichik yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyaspaykichikqa, munasqanman hina kawsaspaykichikqa chaynataq kamachikuyninkunata, decretonkunata chaynataq reglamentonkunatapas cumplispaykichikqa kawsaspam achkallaña mirayniyoq kankichik, chaynapitaqmi yupaychasqanchik Tayta Diosqa dueñochakunaykichik allpapi bendecisunkichik. 17 Ichaqa tukuy kay nisqaykunata mana kasukuspa taytacha-mamachakunaman qonqorakuspa adoranaykichikpaq karunchakuptikichikqa 18 kunanpunim ñoqa willaykichik: Jordan Mayuta chimparuspa dueñochakunaykichik allpaman yaykuruspaqa chinkarunkichikpunim, chaypiqa manam unaypaqchu kawsankichik. 19 Kawsayta otaq wañuyta otaq bendecisqa kayta otaq ñakasqa kayta akllakunaykichikpaq qamkunaman nisqaymantam contraykichikpi testigo kananpaq cielokunatawan kay pachata kunan churani. Chaynaqa qamkunapas hinaspa miraynikichikkunapas kawsakunaykichikpaqyá akllakuychik. 20 Yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyaspayá kasukuychik hinaspataqyá paymantaqa amapuni kacharikuychikchu. Paymiki qamkunata kawsachisuqnikichikqa chaynataq unay kawsachisuqnikichikpas, chaynapim unay watakuna yachakunkichik abuelonchik Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman Tayta Diospa jurasqan allpapi.

Moisespa rantinpi Josuey churasqa kasqanmanta
(Núm 27:12-23)

31 1 Israel llapallan runakunatam yapamanta Moises nirqa:

2 —Ñoqaqa pachak iskay chunkan watayoqñam kachkani, manañam kallpay kanñachu maylawman rinaypaqpas. Tayta Diospas niwarqataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jordan Mayuta manaña chimpanaypaq. 3 Chaywanpas yupaychasqanchik
Tayta Diosmi ñawpaqnikichikta rispan chay risqaykichikpi nacionniyoq runa-
kunata chinkachinqa chaynapi paykunapa allpanta dueñochakunaykichikpaq.
Josueymi pusasunkichik Tayta Diospa nisqanpi hina. 4 Tayta Diosmi chay
nacionkunata chinkachinqa Amor casta runakunapa reynin Sehonta hinaspa
Rey Ogta hina chaynataq paykunapa nacionnintapas chinkachisqanpi hina.
5 Chay nacionkunata Tayta Dios vencerachisuptikichikqa tukuy kamachisqay-
ta hinam paykunawan rurankichik. 6 Kallpanchakuspayá qarinchakuychik.
Amayá paykunataqa manchakuychikchu hinaspapas amataqyá katkatatay-
chikchu, yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunawan richkan, manam
payqa saqerusunkichikchu nitaqmi dejarusunkichikchu.

7 Chaymantam Josueyta Moises qayaspan Israel llapallan castakunapa
qayllanpi nirqa:

—Kallpanchakuspayá qarinchakuy, qanmi kay runakunata pusan-
ki abuelonchikman Tayta Dios qonanpaq jurasqan allpaman hinaspam
paykunaman qonki dueñochakunankupaq. 8 Tayta Dios ñawpaqnikita
rispanmi qanwan kanqa. Manam saqesunkichu nitaqmi dejarusunkichu,
chaynaqa ama manchakuychu nitaq hukmanyaychu —nispa.

Libre Kacharina Watapi Tayta Diospa yachachikuynin leenankumanta

9 Moisesmi qellqarqa kay yachachikuyta hinaspam qorqa Tayta Diospa
contraton baul apaq Leviy casta sacerdotekunaman chaynataq Israelpa
llapallan ancianonkunamanpas. 10-11 Paykunata kamachispanmi nirqa:

—Libre kacharina sapa qanchis wata tukuytam, Ramadakuna Fiesta-
pi leenkichik kay yachachikuykunamanta librota. Chaynataqa leenkichik
Israel casta llapallan runakunata yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi
huñuruspaykichikmi. Tayta Diospa akllasqan sitiopimá leenkichik paykuna
uyarinanpaq. 12 Huñunkichikmá llapallan runakunata. Qaritapas-warmita-
pas, wawakunatapas chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunatapas
chaynapi leesqanku yachachikuykunata uyarinankupaq chaynapitaq
yupaychasqanchik Tayta Diosta respetanankupaq chaynataq chay yacha-
chikuykunata kasukunankupaq. 13 Chaynapimá chay yachachikuykuna
manaraq yachaq churikichikkunapas chaykunata uyarispanku yupaychas-
qanchik Tayta Dios respetayta yachanqaku. Paytaqa respetanqaku Jordan
Mayuta pasaspa dueñochakunaykichik allpapi kawsananku punchawkamam.

Wañukunallanpaqña Moisesman Tayta Diospa imam kunasqanmanta

14 Tayta Diosmi Moisesta nirqa:

—Wañukunayki punchawmi hichpamuchkanña chaynaqa Josueyta
qayamuspaykiyá paywan kuska riy asuykamuwanaykichik karpaman,
chaypim payman kamachisaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynapimá Moiseswan Josuey rispanku sayarqaku Tayta Diosman asuykuna karpapa kasqanpi. 15 Chaypim Tayta Dios paykunaman rikuriykurqa sayaq puyupi, chay sayaq puyuqa sayaykurqa karpapa punkunpim. 16 Hinaptinmi Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Qamqa wañukunkiñam, ichaqa kay runakunaqa chay rinanku allpapim pierdekuq casada warmi hina mana reqsisqanku dioskunatańa qatinqaku hinaspam dejaruwaspanku paykunawan rurasqay contratoytapas mana cumplinqakuchu. 17 Hinaptinmi paykunapa contranpi piñakuruspay paykunata dejarusaq. Paykunataqa qepanchakuruptiymi puchukaytańa qallaykunqaku. Paykunaqa hatun sasachakuypi hinaspa ñakariypi kaspankum ninqaku: “Kay ñakariykunaqa hamuwanchik Tayta Dios manańa ñoqanchikwan kasqanraykum” nispa. 18 Ichaqa chayna ñakariy tiempo chayaramuptinqa astawanraqmi paykunata qepanchakurusaq, chaynataqa rurasaq tukuy mana allinkuna rurasqankuraykum chaynataq taytacha-mamachakunatańa adorasqankuraykum.

19 —Kunanyá kay takita qellqaspa yachachiychik Israelpa mirayninkunaman chaynapi takinankupaq chaynataq Israelpa mirayninkunapa contranpi testigo hina kananpaq. 20 Abueloykichikkunaman juramentowan prometesqay tukuy imapapas kasqan allpaman paykunata yaykuchiptiymi saksanankukama mikuspa wirayanqaku ichaqa karunchakuruspam mana reqsisqanku taytacha-mamachakunatańa adoranqaku. Ñoqata despreciawaspankum contratoytapas mana kasukunqakuchu. 21 Chay hatun sasachakuykunapi chaynataq ñakariykunapi rikuriptinkum kay taki kanqa testigo hina chaymi mirayninkupas takispanku mana qonqanqakuchu. Ñoqaqa yachaniñam jurasqay allpaman manaraq yaykuchkaspanku imam piensasqankutapas —nispa.

22 Chay punchawmi Moises qellqarqa kay takita hinaspam Israelpa mirayninkunaman yachachirqa.

23 Nunpa churin Josueyta Tayta Dios kamachispam kaynata nirqa:

—Kallpanchakuspayá qarinchakuy, qanmi yaykuchinki Israelpa mirayninkunata jurasqay allpaman, ñoqam qanwan kasaq —nispa.

24 Chay yachachikuykunata Moises qellqayta tukuruspañataqmi 25 Tayta Diospa contraton baul apaq Leviy casta runakunata nirqa:

26 —Kay yachachikuykuna librota churaychik yupaychasqanchik Tayta Diospa contraton baulpa ladonman. Chaypiyá kachun contraykichikpi testigo kananpaq. 27 Ñoqaqa yachanim qamkunaqa mana kasukuq hinaspa rumi sonqo runakuna kasqaykichikta. Qamkunawanraq kunan kachkaptiypas Tayta Diostam mana kasurqankichikchu. Wañuruptiyqa aswanñachiki mana kasukunkichikchu. 28 Huñumuychikyá castaykichikkunapa llapallan ancianonkunatawan autoridadkunata, paykuna uyarichkaptinkum kaykunamanta rimaspay paykunapa contranpi cielotawan kay pachata testigota hina churasaq. 29 Wañuruptiyqa cheqaptapunipas pierdekuruspaykichikmi kamachisqayman hina kawsaymantapas karunchakurunkichik. Yachanitaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa qayllanpi mana allinkunata ruraspa payta piñachinaykichikmantapas, chayraykum hamuq punchawkunapi castigasqa kankichik.

Moisespa qellqasqan taki

30 Hinaptinmi Israel casta llapallan runakunapa qayllanpi Moises rimarirqa qallariyninmanta tukuyninkama kayna niq takita:

32 1 ¡Cielokuna, rimarisqayta uyariy!
¡Kay pacha, rimarisqayta uyariy!

2 Para hinam chayaypaq-chayamunqa yachachikuyniyqa.
Sulla hinam wichiypaq-wichimunqa rimasqayqa.
Chayamunqaqa lliwapa hawanman paramuchkaq hinam.
Wichimunqaqa pastopa hawanman paramuchkaq hinam.

3 Ñoqaqa qayakusaqmi Tayta Diosta.
Hatunchaychikyá Diosninchikta.
4 Payqa hatun rumi hina amparaqninchikmi.
Paypa rurasqankunaqa alli-allinmi.
Llapallan arreglokuna rurasqanqa alli-allinmi.
Payqariki confiakunapaq Diosmi.
Paypiqa manam kanchu mana allinqa.
Allinninpi derecho ruraqmi payqa.

5 Diosta piñachiq runakunam qamkunaqa kankichik.
Manam qamkunaqa Diospa churinchu kankichik.
Chayraykum qamkunaqa penqaypi kachkankichik.
Karunchakuruspa pierdekuq miraymi qamkunaqa kankichik.
6 Yaw mana yuyayniyoq runakuna,
yaw mana yachayniyoq runakuna
¿chaynatachu Tayta Diosman pagapunkichik?
¿Manachum payqa taytaykichik?
¿Manachum payqa unanchasuqnikichik?
Payqa qamkunata rurasuqnikichikmi.
Payqa qamkunata takyachisuqnikichikmi.

7 Yuyariychikyá ñawpaq tiempokunamanta.
Piensariychikyá ñawpaq watakunapi achka miraykunamanta.
Tapurikuychikyá abueloykichikkunata
hinaptinqa paykunam willasunkichik.
Tapurikuychikyá yuyaqkunata
hinaptinqa paykunam nisunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Alto-altopi kaq Diosmi
nacionkunaman herenciata qorqa.
Alto-altopi kaq Diosmi
runakunata rakinarqa.
Chay nacionkunapa linderonkunatam churarqa.
Israelpa mirayninkunaman hinam rakirqa.
9 Tayta Diospa kapuqninqa chay runankunallam.
Paypa herencianqa Jacobpa mirayninkunallam.
10 Paykunatam tarirqa chunniq allpapi.
Paykunatam tarirqa wayrapa pukunan chaki allpapi.
Marqayninpi aparikamuspanmi yachachirqa paykunata.
Ñawi rurunta hinam cuidarqa paykunata.

11 Mallqonkunata pawachinanpaq rikchachiq aguila hinam,
qestanpa altonpi muyurichkaq aguila hinam,
mana wichiykachinanpaq raprankunata mastarichkaq hinam,
mallqonkunata purankunapi apamuchkaq aguila hinam
12 Tayta Diosqa paykunata pusamurqa.
Paykunataqa manam sapaq dioschu yanapamurqa.
13 Paykunataqa pusamurqa alto orqonkunatam.
Paykunamanqa mikuchimurqa allpapa rurunkunatam.
Mielta soqonankupaqpas qaqamantam horqorqa.
Aceitenkutapas raqchi rumimantam horqorqa.
14 Vacakunamanta horqospam llukllutapas mikuqku.
Ovejakunamanta horqospam lechetapas tomaqku.
Allinnin malta carnerokunatam
paykunaman mikuchimuq.
Basan lawmanta carnerokunatawan chivatokunatam
paykunaman mikuchimuq.
Allinnin trigotam paykunaman mikuchimuq.
Uvaspa zumon vinotam tomachimuq.

15 Ichaqa Jesurun sutiyoq runakunaqa wirayaruspankum
haytakuqllaña rikurirurqaku.
Wirankunawanpas wiswirinankukamam
anchallataña wirayarurqaku.
Unanchaqninku Diosninkutam saqerurqaku.
Hatun rumi hina amparaqninkutam despreciarqaku.
16 Mana reqsisqanku dioskunata adoraspankum
sientichirqaku Diosta.
Millakuypaq taytacha-mamachakunata adoraspankum
rabiachirqaku Diosta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Demoniokunapaqmi animalkunata wañuchipurqaku.
Chay demoniokunaqariki manam dioschu kanku.
Mana reqsisqanku dioskunapaqmi chayta rurarqaku.
Rurarqakuqa chayraq rikurimuq taytacha-mamachakunapaqmi.
Rurarqakuqa abuelonkupa mana haykapipas adorasqankupaqmi.

18 Yaw Israelpa mirayninkuna,
amparaqnikichik taytaykichiktam qonqarunkichik.
Yaw Israelpa mirayninkuna,
kawsay qosuqnikichik Diostam qonqarunkichik.
19 Chaykunata rikuspanmi Tayta Dios millakururqa.
Churinkuna piñachisqankuraykum millakururqa.
20 Chayraykum Tayta Dios nirqa:
"Paykunata qepanchakuruptiyqa imatas ruranqaku.
Paykunaqa mana allin ruraqkunam kanku.
Paykunaqa mana confiakuna churikunam kanku.
21 Taytacha-mamachakunata adoraspankum sientichiwarqaku.
Mana valeq imagenkunata adoraspankum piñachiwarqaku.
Chayraykum ñoqapas paykunata sientirachisaq.
Mana valeq runakunawanmi sientirachisaq.
Mana umayoq runakunawanmi piñarachisaq.
22 Piñakuyniymi nina hina ruparirun.
Uku pachapa uku-ukunkamam ruparirun.
Allpatapas kawsaynintintam tukurunqa.
Orqokunapa tiyasqankamam ratarirunqa.
23 Tukuy mana allinkunatam montoykamusaq.
Flechaykunatam paykunaman chayachimusaq.
24 Paykunaqa yarqaymantam wañurunqaku.
Puchukachikuq calenturawanmi wañurunqaku.
Millay peste onqoywanmi tukurunqaku.
Kachukuq purun animalkunatam kachaykamusaq.
Allpapi puriq venenoyoq culebrakunatam kachaykamusaq.
25 Guerrapim churinkupas wañunqaku callekunapi.
Mancharisqallañam kanqaku wasinku ukupi.
Mozokunapas doncellakunapas wañunqakum.
Ñuñuq wawakunapas yuyaqkunapas wañunqakum.
26 Paykunataqa ñutuparunaypaqmi piensarqani.
Manaña yuyarisqa kanankupaq chinkarachiytam piensarqani.
27 Ichaqa manam munarqanichu enemigonpa burlakunanta
chaynataq contrankupi kaqkuna yanqa piensananta:
'Kallpallanchikwanmi kaytaqa rurarunchik' nispa.
'Kaykunataqa manam Tayta Dioschu rurarun' nispa."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Israel castaqa mana consejaqniyoqñam kachkan.
Israel castaqa mana entiendeqñam kachkan.
29 Yachayniyoq kaspankuqa musyakunmankuch,
imaman chayanankutapas entiendenmankuch.
30 ¿Chullallaqa waranqa runata ayqerachinmanchum?
¿Iskayllaqa chunka waranqa runata lluptirachinmanchum?
Arí, amparaqninku Dios rantikuruptillanmi.
Arí, enemigonkuman Tayta Dios entregaykuptillanmi.

31 Manam amparaqninchik hinachu amparaqninkuqa.
Chaytaqa allintam yachanku enemigonchikkunaqa.
32 Uvas plantankupas Sodoma lawpa uvasnin hinam.
Paykunapa uvas plantanqa Gomorra chakrapi uvas hinam.
Paykunapa uvasninkuqa venenoyoq uvaskunam.
Paykunapa uvas wayunkuqa qatqe uvaskunam.
33 Culebrapa venenon hinaraqmi vinonkupas.
Runa wañuchiq culebrapa venenon hinaraqmi vinonkupas.

34 Tayta Diosmi nirqa:
"Tukuy kaykunatam waqaychachkani.
Tesoro waqaychanaypim waqaychachkani.
35 Mana allin ruraqkunataqa ñoqallam castigasaq.
Mana allin rurasqankuman hinam pagapusaq.
Paykunapaqa urmananku punchawmi hamuchkanña.
Chinkachisqa kananku punchawmi hichpaykamuchkanña.
Chinkachisqa kananku horam utqaykamuchkanña."

36 Tayta Diosmi runankunapaq allin arreglota ruranqa.
Tayta Diosmi siervonkunata llakipayarinqa.
Mana kallpayoqta rikuspanmi llakipayarikunqa.
Sirvientepas manaña kaptinmi llakipayarikunqa.
Librepas manaña kaptinmi llakipayarikunqa.
37 Hinaptinmi Tayta Dios ninqa:
"¿Maytaq paykunapa diosninkuqa?
¿Maytaq confiakunanku amparaqninkuqa?
38 ¿Maytaq ofrecesqanku wirakuna mikuq taytachankuqa?
¿Maytaq vino tallipusqanku tomaq taytachankuqa?
Hatarichunkuyá yanapasunaykichikpaq.
Hatarichunkuyá pakasunaykichikpaq.
39 Yachaychikyá, ñoqallam kani Diosqa.
Manam kanchu ñoqamanta huk sapaq Diosqa.
Ñoqallam wañuchinipas hinaspa kawsachinipas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqallam heridanipas hinaspa hampinipas.
Manam pipas libranmanchu ñoqapa makiymantaqa.
40 Cieloman makiyta haywarispaymi jurani.
Wiñaypaq kawsaq Dios kaspaymi jurani:
41 Espadayta llipipipinankama filochaykuspayqa,
sentencia ruranaypaq espadayta hapiykuspayqa,
enemigoykunatam castigarusaq
Cheqniwaqniykunamanmi pagapusaq.
42 Flechaykunatam yawarninkuman chapuparusaq.
Espadaywanmi paykunata wañurachisaq.
Wañuqkunapapas yawarninpim chapuparusaq.
Presokunapapas yawarninpim chapuparusaq.
Enemigonkunapa jefenkunapa yawarninpim chapuparusaq."

43 Nacionkuna, kusikuychikyá runankunamanta.
Paymi castigan sirvientenkuna wañuchisqa kasqanmanta.
Enemigonkunatam castiganqa.
Allpantam chuyanchanqa.
Runankunatam pampachanqa.

Wañukunallanpaqña Moises imam kunasqanmanta

44-45 Israelpa mirayninkunapa qayllanman Moises hamuruspanmi Nunpa churin Josueypiwan chay takita rimarqaku qallariyninmanta tukuyninkama. 46 Israelpa mirayninkunatamá kaynata nirqa:

—Kunan tukuy chay testificaspay nisqaykunatayá yuyaymanaychik. Churikichikkunatayá kamachiychik kay yachachikuykunata kasukuspa cumplinankupaq. 47 Manam kay palabrakunaqa yanqachu aswanqa kawsachiqnikichikmi. Kay yachachikuykunaraykum unay watakunata kawsakunkichik chayanaykichik allpapi, Jordan Mayuta pasaspam allpata dueñochakunkichik —nispa.

Prometesqan allpata Moisesman Dios qawachisqanmanta

48 Hina chay punchawllapim Moisesta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:
49 —Moab runakunapa allpanpi, Jerico llaqtapa chimpanpi kaq Abarim Orqokunaman rispaykiyá seqay Nebo Orqoman, chaymantam qawarinki Israelpa mirayninkunaman dueñochakunankupaq qonay Canaan allpata. 50 Chay seqasqayki orqopim wañukunki hinaspam abueloykikunapa kasqanman rinki, imaynam wawqeki Aaronpas Hor Orqopi wañukuspan abueloykikunapa kasqanman risqanpi hina. 51 Qamkunaqa iskaynikichikmi huchallikuwarqankichik Israelpa mirayninkunapa qayllanpi, Meriba-cades sitiopi. Zin sutiyoq chunniqpimá Israelpa miraynikunapa qayllanpi mana confiakuwarqankichikchu chuya kasqayta yachanaykichikpaq. 52 Chimpallanmantam qawarinki chay allpataqa, manam yaykunkichu Israelpa mirayninkunaman qonay allpamanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel castakunata Dios bendecinanpaq Moises rimarisqanmanta

33 1 Diospa runan Moisesmi manaraq wañukuchkaspan Israelpa mi-
rayninkunata Dios bendecinanpaq rimarispan kaynata nirqa:
2 Tayta Diosmi Sinai Orqomanta hamurqa.
Seir Orqomantam inti hina achikyamurqa.
Kancharimurqam Paran sutiyoq orqomanta.
Wara-waranqa sapaqchasqankunawanmi payqa hamurqa.
Rupachkaq ninata hinam decretonkunata apamurqa.
3 Dios Taytalláy, qamllam runaykikunataqa kuyanki.
Llapallan sapaqchakusqaykikunatam waqaychanki.
Paykunaqa ñawpaqnikipim qonqorakuykunku.
Paykunaqa kamachisqaykikunatam kasukunku.
4 Ñoqaman qowasqayki yachachikuytam kasukunku.
Jacob castakunapa herencian kamachikuytam kasukunku.
5 Jesurun sutiyoq runakunapim munaychakurqanki.
Kamachiqninkuna huñunakuptinmi munaychakurqanki.

6 Dios Taytalláy,
Ruben ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Ruben aylluqa kawsakuspayá ama chinkaruchunchu.
7 Dios Taytalláy,
Juda ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Juda ayllupa mañakusqantayá uyariykuy.
Runankunapa kasqanmanyá pusarikuy.
Paykunapaqyá atiynikiwan peleaykuy.
Enemigonkunapa contranpiyá yanapaykuy.
8 Dios Taytalláy,
Leviy ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Tumim sutiyoq rumikiqa kachun qanman sonqo runapaqyá.
Urim sutiyoq rumikiqa kachun qanman sonqo runapaqyá.
Masa sutiyoq sitiopim paykunata pruebaman churarqanki.
Meriba sutiyoq yakupa kananpim atipanakurqanki.
9 Paykunam tayta-mamanmanta nirqaku:
"Tayta-mamaykutaqa manam rikurqanikuchu" nispa.
Paykunam wawqenkumanta nirqaku:
"Wawqeykutaqa manam reqsirqanikuchu" nispa.
Churinkutapas manam reqsirqakuchu.
Paykunaqa palabraykitam kasukurqaku.
Paykunaqa contratoykitam waqaycharqaku.
10 Jacob casta runakunamanmi
yachachinqaku reglamentoykikunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel casta runakunamanmi
yachachinqaku yachachikuynikikunata.
Ñawpaqnikipim inciensota ratachipusunki.
Altarnikipim lliw kañana ofrendata kañapamusunki.
11 Dios Taytalláy, paykunapa kallpantayá yapaykuy.
Llamkasqankutayá agradowan chaskiykuy.
Enemigonkutapas waqtanpiyá waqtaparuy.
Cheqniqninkunatapas manaña sayarinankupaqyá waqtaparuy.

12 Dios Taytalláy,
Benjamin ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Kuyasqaykikunaqa confiakuspayá hawka kawsakuchunku.
Altopi kaqpa waqaychasqanmi sapa punchaw kachkanku.
Kuyasqayki runakunaqa marqaynikipim kawsakuchkanku.

13 Dios Taytalláy,
Josey ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Paykunapa allpankutaqa qamyá rurunanpaq bendeciykuy.
Cielokunamanta hamuq allinnin sullawanyá bendeciykuy.
Allpapa ukunpi kaq yakuwanyá bendeciykuy
14 chaynataq intipa rupayninwan poqoq rurukunawanpas
hinaspa killapa qespichisqan rurukunawanpas,
15 ñawpaqmantaraq kaq moqokunapi qespiqkunawanpas
chaynataq wiñaypaq waqtakunapi qespiqkunawanpas
16 chaynataq kay pachapas huntariq allinnin kaqkunawanpas
hinaspa tankar kichkapi kaqpa favorninwanpas.
Chaykunawanyá Joseypa castankuna favorecesqa kachun.
Wawqenkuna kamachiqpa castankunayá favorecesqa kachun.
17 Joseyqa karqa vacapa punta wawan hina sumaqllañam.
Joseyqa karqa waqrasapa monte toro hina kallpasapallañam.
Waqrapachkaq toro hinam nacionkunata venceparunqa.
Kay pachapa cantonkamam payqa venceparunqa.
Chaynam Efrain ayllu wara-waranqa runakunaqa.
Chaynam Manases ayllu waranqantin runakunaqa.
18 Dios Taytalláy,
Zabulon ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Zabulon aylluqa kusikuchunkuyá
maymanña rispapas.
Isacar aylluqa kusikuchunkuyá
maypiña karpanta sayachispapas.
19 *Yachananku orqomanmi runakunata qayanqaku.
Allin rurasqankumantam animalkunata ofrecenqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lamar qochapi tukuy ima kaqkunawanmi apuyanqaku.
Lamar qochapa aqonpi pakasqa tesorokunawanmi apuyanqaku.

20 Dios Taytalláy,
Gad ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Qamyá alabasqa kay.
Gad ayllupa allpan hatunyachisqaykimantayá alabasqa kay.
Gad aylluqa animalta suyachkaq leon hinam suyachkan.
Brazonta otaq umanta qechuruq leon hinam suyachkan.
21 Paykunaqa allinnin allpatam hapikuykurqaku.
Kamachiqkunapa tocanciantam akllakuykurqaku.
Runakunapa kamachiqninkuna huñunakuptinmi
qam Tayta Diospa imam munasqaykita cumplirqaku.
Israel castakunapaq allin arregloykiman hinam cumplirqaku.

22 Dios Taytalláy,
Dan ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Dan ayllu runakunaqa malta leon hinam.
Paykunaqa kanku Basan lawmanta pawamuq leon hinam.
23 Dios Taytalláy,
Neftaliy ayllukunapaqmi mañakuyki:
Neftaliy aylluqa anchallaña bendecisqaykim kachkanku.
Paykunaqa tukuy imawan bendecisqaykim kachkanku.
Surlawpi allpatam Kachi Qochakama dueñochakunqaku.

24 Dios Taytalláy,
Aser ayllu runakunapaqmi mañakuyki:
Paykunaqa wakinmantapas aswan bendecisqayá kachunku.
Paykunaqa castamasinkunapapas bendecisqanyá kachunku.
Paykunaqa chakinkutapas aceitewanraqyá mayllachunku.
25 Paykunapaqa cerrojonkupas fierromantaraqmi kanqa.
Paykunapaqa cerrojonkupas broncemantaraqmi kanqa.
Paykunapaqa wañukunankamam kallpankupas kanqa.

26 Jesurun runakuna,
manam pipas Diosnikichik hinaqa kanchu.
Yanapasunaykichikpaqmi cielokunapa hawanpi purichkan.
Payqa kancharistinmi puyu hawanta hamuchkan.
27 Wiñaypaq kawsaq Diosmi pakakunayki wasiqa.
Wiñaypaq atiyninwanmi marqasunki payqa.
Ñawpaqnikichikpi kaq enemigoykichiktam wischunqa.
Enemigoykichikta chinkachinaykichikpaqmi kamachikunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Israel castakunaqa paypi confiakuspam kawsakunkichik.
Jacobpa castakunaqa sapallaykichikmi kawsakunkichik.
Trigopapas vinopapas kanan allpapim *yachakunkichik.
Cielopapas sulla chayachimunan allpapim yachakunkichik.
29 ¡Yaw Israelpa mirayninkuna,
mayna kusisqam kankichik!
¿Pimá qamkuna hinaqa?
Qamkunaqa Tayta Diospa librasqan runakunam kankichik.
Paymi harkachikuna hina yanapaqnikiqa.
Paypa espadanpim kachkan atiynikiqa.
Enemigoykikunaqa ñawpaqnikipi humillasqam kanqa.
Wasa orqonkupas qamkunapa sarupasqaykichikmi kanqa.

Moises wañukuptin pampasqa kasqanmanta

34 1 Moisesmi rirqa Moab runakunapa allpanku lawmanta Nebo Orqoman hinaspam seqarqa Pisga Orqopa puntanman, chay orqokunaqa kachkan Jerico llaqtapa chimpanpim. Chay orqomantam Tayta Dios qawachirqa Galaad law allpakunata Dan castapa allpan lawkama. 2 Qawachirqam Neftalíy ayllupa, Efrain ayllupa, Dan ayllupa chaynataq Juda ayllupa *yachanan allpakunatapas Mediterraneo Lamar Qocha lawkama. 3 Qawachirqataqmi Neguev sutiyoq allpatapas, Jordan Mayu qechwatapas, palmera sachakunapa kasqan sutiyoq Jerico llaqtapa lawnin pampatapas Zoar llaqtachakama. 4 Hinaspam Moisesta Tayta Dios nirqa:

—Kay allpatam Abrahanman, Isaacman hinaspa Jacobman jurarqani chaynapi paykunapa mirayninkunaman qonaypaq. Kikikipuni qawaykunaykitam munarqani ichaqa manam yaykunkichu —nispa.

5 Chaymi Tayta Diospa serviqnin Moises wañukurqa Moab runakunapa allpanpi Tayta Diospa nisqanpi hina. 6 Moab runakunapa allpan Bet-peor llaqtapa chimpan qechwapim Tayta Dios pamparurqa. Chay sepulturataqa manam pipas reqsinchu kunan punchawkama. 7 Moisesmi wañukurqa pachak iskay chunkan watanpi, wañukusqan punchawkamam ñawinkuna allintaraq qawakurqa chaynataqmi kallpanpas mana pisirqachu.

8 Hinaptinmi Israelpa mirayninkuna waqarqaku kimsa chunka punchaw Moab runakunapa qechwanpi. Chaynapim cumplikurqa Moisesmanta lutokuspa waqasqanku punchawkuna. 9 Chaymantam Nunpa churin Josuey yachayniyoq rikurirurqa Moises kawsachkaspanraq paypa hawanman makinkunata churasqanrayku. Hinaptinmi Israelpa mirayninkuna Josueyta kasukuqku hinaspam ruraqkupas Tayta Diospa Moisesman kamachisqanta hina.

10 Chaywanpas Israelpa mirayninkunapiqa manañam haykapipas karqachu Diosmanta willakuq Moises hina runaqa. Payllatam Tayta Diosqa suma-sumaqta reqsirqa. 11 Manataqmi pipas Moises hinaqa karqachu Diospa atiyninta qawachispa admirakuypaq milagrokuna ruraq runaqa. Egipto nacionpim Rey Faraonpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contranpi, llapallan serviqninkunapa contranpi chaynataq enteron allpanpa
contranpi tukuy chaykunata rurarqa. 12 Manataqmi pipas igualarqachu atiyniyoq
kayninpipas chaynataq hatun kaqkunatawan manchakuypaq kaqkunata rurasqanpipas. Chaykunatam pay rurarqa Israelpa mirayninkunapa qawasqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JOSUEY SUTIYOQ LIBRO

Kay libroqa Josueypa sutinwan sutichasqam. Paymi karqa Moisespa rantinpi kamachikuq kananpaq churasqa. Kay librom willakun Moisespa wañukusqanpa qepanta Israel runakunapa imakunam rurasqanmanta.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Canaan runakunata Israelpa mirayninkuna Josueypa kamachisqanman hina guerrapi vencesqankumanta. Kay partepim tarikun admirakuypaq rurasqanku: Jordan Mayu chimpasqanku, Jerico llaqtatawan Hai llaqta vencesqanku, Hazor llaqta vencesqanku hinaspa Canaan runakunapa enteron allpan dueñochakusqanku (1-12).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Canaan allpata dueñochakuruspa sapa ayllu-man partesqankumanta, amparakunanku llaqtakuna akllasqankumanta, Leviy castaman llaqtakuna qosqankumanta hinaspa Canaan allpata partinakuspa Leviy castaman herenciankupaq allpa mana qosqankumanta (13-22).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Josuey machuyaruspaña despedikusqanmanta, Diospa prometesqan allpapiña kaspanku yapamanta Siquem llaqtapi llapallan Israel castakuna huñunakusqankumanta, Tayta Diosta servinankupaq Josuey anyaptin runakuna allin sonqowan Diosta servinankupaq hinaspa kasukunankupaq rima-risqankumanta. Willakuntaqmi Josuey wañukuptin pampasqa kasqanmantapas chaynataq Aaronpa churin sacerdote Eleazar wañukuptin pampasqa kasqanmantapas.

Josueyta Tayta Dios kamachisqanmanta

1 [1] Tayta Diospa serviqnin Moises wañukuptinmi Moisespa yanapaqnin Nunpa churin Josueyta Tayta Dios nirqa:

[2] —Serviqniy Moisesmi wañukunña. Kunanyá chimpay kay Jordan Mayuta kay runakunapiwan chaynapi Israelpa mirayninkunaman qosqay allpaman yaykunaykichikpaq. [3] Moisesman nisqaypi hinam ñoqaqa entregaykichik lliw sarusqaykichik allpata. [4] Chay allpaqa qamkunapaqmi kanqa surlawpi chun-niq lawmanta qallarispa norte lawpi Libano Orqokunakama chaynataq intipa qespimunan lawpi kaq Eufrates Mayumanta qallarispa Het casta runakunapa allpanta pasaspa intipa seqaykunan lawpi Mediterraneo sutiyoq hatun lamar qochakama. [5] Kawsanayki punchawkamaqa manam pipas venceyta atisunkichu. Moises yanapasqayta hinam qamtapas yanapasqayki. Manam saqesqaykichu nitaqmi haykapipas dejasqaykichu. [6] Qarinchakuspayá kallpanchakuy. Qanmi kay runakunaman kay allpata herencianku kananpaq partinki. Kay allpata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qonaypaqmi abueloykichikman jurarqani. 7Aswanqa kallpanchakuspaykiyá qarinchakuy chaynapi serviqniy Moisespa kamachisusqayki yacha- chikuyniykunata kasukunaykipaq. Yachachikuyniytayá ama pantaspa kasukuy chaynapi tukuy kawsaynikipi allin kanaykipaq. 8Kay libropi yachachikuyman hinallam rimanki, kayman hinallataqmi tuta-punchawpas yuyaymananki chaynapi kay libropi qellqasqanman hina ruranaykipaq hinaspa kasukunaykipaq. Hinaptinqa tukuy rurasqaykipas allinmi kanqa. 9Ñoqapunim kamachiki kallpanchakuspayki qarinchakunaykipaq. Amayá manchakuychu nitaq hukmanyaychu, yupaychasqayki ñoqa Tayta Diosqa mayta riptikipas qanwanmi kasaq —nispa.

Israelpa mirayninkunata Josuey kamachisqanmanta

10Josueymi kamachirqa runakuna kamachiqkunata:

11—Campamentopi runakunata kamachimuychik qoqawninkuta alistanankupaq. Kunanmanta kimsa punchawmanmi Jordan Mayuta chimpasunchik yupaychasqanchik Tayta Diospa qowananchik allpata dueñochakamunanchikpaq —nispa.

12Rubenpa mirayninkunamanpas, Gadpa mirayninkunamanpas chaynataq Manasespa parten ayllumanpas Josueymi nirqataq kaynata:

13—Yuyariychikyá Tayta Diospa serviqnin Moises kayna nisusqaykichikta: "Yupaychasqanchik Tayta Diosmi nirqa samanaykichikpaq chaynataq kay allpatapas qosunaykichikpaq" nispa. 14Warmikichikmi churikichikkunapiwan chaynataq animalnikichikkunapiwan quedanqaku Jordan Mayupa kaylaw chimpanpi otaq Moisespa qosusqaykichik allpapi. Qamkunamanta guerrapi llapallan peleaqkunam chimpankichik 15chaynapi qamkunata hina paykunatapas Tayta Dios samachinanpaq, paykunapas yupaychasqanchik Tayta Diospa qosqan allpatam dueñochakunqaku. Chaymantañam kutimunkichik Jordan Mayupa kaylawnin intipa qespimunan lawpi dueñochakusqaykichik allpaman. Chay allpataqa Tayta Diosmi qosurqankichik serviqnin Moiseswan —nispa.

16Chaymi Josueyta nirqaku:

—Ñoqaykuqa rurasaqkum tukuy kamachiwasqaykikuta, risaqkutaqmi maylawman kachawaptikikupas. 17Imaynam Moisespa tukuy kamachiwasqankutapas kasukurqaniku chaynam qamtapas kasusqaykiku. Yupaychasqanchik Tayta Diosyá ichaqa qanwanpuni kachun imaynam Moiseswanpas kasqanta hina. 18Pipas kamachikuynikipa contranpi kaq runaqa otaq tukuy kamachisqayki palabrakuna mana kasukuq runaqa wañuchisqapunim kanqa. Qamyá ichaqa qarinchakuspayki kallpanchakuy —nispa.

Jerico llaqtata wateqamunankupaq kachasqanmanta

2 1Nunpa churin Josueymi samasqanku Sitim lawmanta mana pipa yachasqallanta kacharqa iskay runakunata chay allpata reqsimunankupaq. Paykunatam nirqa:

—Qawamuychikyá allpatawan Jerico llaqtata —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunam rirqaku hinaspam chuchumika Rahab sutiyoq warmipa
wasinman yaykuspanku chaypi samarurqaku. 2 Ichaqa Jerico llaqtapi rey-
manmi willaykamurqaku kaynata:
—Israelpa mirayninkunamantam runakuna kunan tuta hamurunku
allpanchik wateqaq —nispa.
3 Chaymi Rahab sutiyoq warmiman rey kachaspan nichimurqa:
—Qanman hamuspa wasikiman yaykumuq runakunata hawaman hor-
qomuy. Paykunaqa lliw allpanchik wateqaqmi hamurunku —nispa.
4 Aswanqa chay warmim iskaynin samachisqan runakunata pakaruspan nirqa:
—Cheqaptam ñoqaman hamurqa runakuna ichaqa manam yacharqa-
nichu maylawmantam kasqankutaqa. 5 Tutaykuchkaptinñam llaqtapa
zaguanninta wichqanankupaq kachkaptin chay runakunaqa lloqsirur-
qaku. Maylawman pasasqankutaqa manam yachanichu. Apurawman
qatirayaychik hinaspaqa hayparunkichikmi —nispa.
6 Aswanqa chay runakunataqa paymi seqarachirqa wasinpa qatanman
hinaspam pakarurqa lino masasqan ukupi.
7 Reypa kachasqan runakunam vadokama qatiparqaku Jordan Mayu
lawman riq ñanninta. Punkutam wichqarurqaku qatipaq runakuna lloqsiruptil-
lanku. 8 Aswanqa chay pakasqa runakuna manaraq puñuruchkaptinkum chay
warmi seqarqa wasinpa qatanman hinaspam chay wateqaq runakunata nirqa:
9 —Yachanim Tayta Dios kay allpa qosunaykichikta. Qamkunaraykutaqmi
ancha manchakuyta Tayta Dios sonqoykuman churarun. Kay nacionpi llapallan
yachaqkunam qamkunarayku manchakuymanta wañusqa hinaña kachkanku.
10 Uyarirqanikum Egipto nacionmanta lloqsimuptikichik Puka Lamar Qocha-
ta Tayta Dios qayllaykichikpi chakirachisqanta. Uyarirqanikutaqmi Jordan
Mayupa waklaw chimpanpi kaq Amor casta runakunapa iskay reyninkuta otaq
Rey Sehontawan Rey Ogta imam rurasqaykichiktapas. Paykunatam chinkara-
chirqankichik. 11 Chaykuna uyarisqaykuwanmi mancharisqallaña kachkaniku.
Manam pi runapipas valor kanñachu qamkunarayku. Yupaychasqaykichik
Tayta Diosqa cielokunapi chaynataq kay pachapipas hina kaq Diosllam. 12 Rue-
gakuykichikmi Tayta Diosrayku kunallan juramento rurawanaykichikpaq.
Imaynam ñoqapas qamkunata llakipayarirqaykichik chaynatamá qamkunapas
taytaypa familiankunamanta llakipayarikunkichik. Chayna kananpaqyá con-
fianza señalta qoykuwaychik. 13 Chaynaqa tayta-mamaytapas, turiykunatapas,
ñañaykunatapas chaynataq kapuqninkunatapas amamá wañurachinkichikchu.
Libraykuwankikumá wañunaykumanta —nispa.
14 Hinaptinmi chay runakunañataq nirqaku:
—Kay asuntoykumanta mana willakuykuptikiqa vidaykutam qoykusaqku
qamkuna mana wañunaykichikpaq. Kay allpata Tayta Dios qoykuwaptin-
kum ñoqaykupas qamkunamanta cheqaptapuni kuyapayarikusaqku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Wasinpa perqankunam llaqtapa murallanpa parten karqa chaymi
murallapa hawanpi *yachasqanrayku Rahab uraykachirqa ventanamanta
waskawan. 16 Hinaspam paykunata nirqa:
—Qatipasuqnikichik runakuna mana tarirusunaykichikpaqyá paykuna ku-
timunankukama pasakuychik orqoman hinaspayá chaypi pakakaramuychik
kimsa punchaw. Chaymantañam pasakunkichik maymi rinaykichikta —nispa.
17 Chaymi chay runakuna nirqaku:
—Ñoqaykuqa juramento rurachiwasqaykikutam cumplisaqku. 18 Chayna-
qa ñoqayku kay allpaman yaykumuptiykum kay guindo waskata warkunki
uraykachiwasqaykiku ventanapi hinaspam huñunki wasikiman tayta-ma-
maykita, turi-~nañaykita chaynataq taytaykipa llapallan ayllunkunatapas.
19 Pipas wasikimanta calleman lloqsispaqa wañunqam chaynaqa kikinñam
huchayoq kanqa, ñoqaykum ichaqa mana culpayoqchu kasaqku. Aswanqa
pipas wasiki ukupi kachkaspan wañuchisqa kaptinqa ñoqaykum culpayoq
kasaqku. 20 Ichaqa kay asuntomanta willakuykuptikiqa ñoqaykum kasaqku
libre chay juramento rurachiwasqaykikumanta —nispa.
21 Hinaptinmi chay Rahab sutiyoq warmiñataq nirqa:
—Qamkunapa nisqaykichikman hinayá kachun —nispa.
Chaymi paykunata aviaruptin pasakurqaku. Rahab warmiñataqmi war-
kururqa ventanamanta chay guindo waskata.
22 Chaymi chay allpa wateqanankupaq hamuqkuna pasaspanku cha-
yarurqaku orqoman. Chaypim karqaku kimsa punchaw qatipaqninku
runakuna kutimunankukama. Chay qatipaqkunam maskamurqaku tukuy
hinastinpi ichaqa manam tarimurqakuchu. 23 Chay iskaynin wateqaq
runakunañataqmi orqomanta kutiramuspanku Jordan Mayuta chim-
parurqaku hinaspam Nunpa churin Josueyman pasarqaku. Paymanmi
willarqaku tukuy ima paykunawan pasasqanta. 24 Paykunamá nirqaku:
—Tayta Diosmi lliw allpata entregaykuwanchik chaynataqmi llapallan
yachaqkunapas manchakuymanta wañusqa hinaña kachkanku —nispa.

Jordan Mayu chimpasqankumanta

3 1 Paqarinnintin punchawmi tutapayta Josuey Israelpa llapallan
mirayninkunapiwan pasarqaku. Pasarqakuqa samasqanku Sitim
sutiyoq lawmantam Jordan Mayukama. Chaypim samarurqaku manaraq
chimpachkaspanku. 2 Kimsa punchaw pasaruptinñataqmi kamachikuqku-
na campamentonta pasarqaku. 3 Hinaspam runakunata kamachirqaku:
—Yupaychasqanchik Tayta Diospa contrato baulninta Leviy casta sacerdo-
tekunapa apasqanta qawarispaykichikmi qamkunapas lloqsinkichik maymi
kasqaykichikmanta 4 chaynapi baulpa qepanta rinaykichikpaq. Qamkunaqa
manam haykapipas kay ñannintaqa purirqankichikchu. Ichaqa amam asuy-
kunkichikchu baulmanqa. Huk kilometro karullantam rinkichik —nispa.
5 Chaymi runakunata Josueypas nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Diosllapaqñayá sapaqchakuychik, Tayta Diosmi qayllaykichikpi paqarin milagrokunata ruranqa —nispa.

6 Sacerdotekunatapas kamachirqataqmi:

—Contrato baulta hoqarispayá chimpaychik runakunapa ñawpaqninta —nispa.

Chaymi paykuna contrato baulta hoqarispanku runakunapa ñawpaqninta rirqaku. 7 Chaymi Josueyta Tayta Dios nirqa:

—Kunan punchawmantapunim Israel casta runakuna qawanankupaq ancha reqsisqata rurasqayki chaynapi Moiseswanpas kasqaypi hina qanwanpas kasqayta yachanankupaq. 8 Qanmá kamachinki contrato baul apaq sacerdotekunata chaynapi Jordan Mayupa patanman chayaruspanku Jordan Mayupa chawpinpi sayanankupaq —nispa.

9 Chaymi Israelpa mirayninkunata Josuey nirqa:

—Asuykamuychik hinaspa uyariychik yupaychasqanchik Tayta Diospa nisqankunata. 10 Kunanmi yachankichik kawsaq Diosqa ñoqanchikwan kasqanta. Paymi qamkunapa ñawpaqnikichikmanta qarqonqapuni Canaan casta runakunata, Het casta runakunata, Hiv casta runakunata, Ferez casta runakunata, Amor casta runakunata chaynataq Jebus casta runakunatapas. 11 Kunanmi tukuy kay pacha munaychakuq Señorpa contrato baulninta apaq sacerdotekuna Jordan Mayuta qayllaykichikpi chimpanqa. 12 Israelpa mirayninkunamantayá kunan akllaychik sapa ayllumanta huk runata otaq chunka iskayniyoq runakunata. 13 Tukuy kay pacha munaychakuq Señorpa contrato baulninta apaq sacerdotekuna Jordan Mayuta saruykuptinkum mayu rakikurunqa. Hanaymanta hamuq yakum qocharuspan sayarunqa —nispa.

14 Chaymi Jordan Mayuta chimpanankupaq karpankumanta lloqsirqaku, contrato baul apaq sacerdotekunapas runakunapa ñawpaqnintam pasarqaku. 15 Baul apaq runakunam mayuman yaykuykurqaku chaymi baul apaq sacerdotekunapas mayupa patan yakuta saruykurqaku. Cosecha tiempopiqa Jordan Mayupa tukuy patankamam huntaq. 16 Chaymi hanaymanta hamuq yaku qocharurqa. Qocharurqaqa Zaretan llaqtapa hichpan Adam llaqtapa hichpanpim otaq chimpaqkunapa karu hanayninpim. Kachi Qochaman otaq Araba lawpi qochaman riq yakuñataqmi allin richkaspan chakirurqa. Chaynapim mayu rakikururqa. Hinaptinmi runakuna Jerico llaqtapa chimpan lawman chimparurqaku. 17 Tayta Diospa contrato baulnin apaq sacerdotekunam ichaqa mayupa chawpin chaki allpapi allinta sayarqaku. Chaymi llapallan runakuna chakichisqa mayuta chimparqaku tukunankukama.

Jordan Mayumanta horqosqanku rumikunamanta

4 1 Llapallan runakuna Jordan Mayu chimpayta tukuruptinñataqmi Josueyta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:

2 —Akllaychik chunka iskayniyoq runakunata, sapa ayllumantam akllankichik huk runata. 3 Kamachiytaqyá paykunata chaynapi mayupa chawpinpi sacerdotekunapa allin sayasqanku sitiomanta chunka

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

iskayniyoq rumikunata horqomunankupaq, chaykunata apaspankum
montonqaku kunan tuta maypim samanaykichik sitiopi —nispa.
4 Chaymi Josuey qayarqa chay akllasqan runakunata, sapa ayllum-
tam qayarqa huk runata. 5 Paykunatam nirqa:
—Yupaychasqanchik Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninmanyá riychik
mayupa chawpinkama. Chaymantayá sapakama huk rumita horqomuspa
hombromuychik hayka ayllum Israelpa mirayninkunamanta kasqanchikman
hina. 6 Chay rumikunaqa señal hinam qamkunapaq kanqa, hamuq punchaw-
kunapim churikichik tapusunkichik: "Qamkunapaqqa ¿ima ninantaq kay
rumikunaqa?" nispa. 7 Hinaptinmi ninkichik: "Tayta Diospa contrato baulnin
chimpachkaptinmi ñawpaqninpi Jordan Mayu rakikururqa. Chaynaqa kay
rumikunaqa Israelpa mirayninkuna wiñaypaq yuyarinankupaqmi" nispa.
8 Chaymi Israelpa mirayninkuna Josueypa kamachisqanta hina ru-
rarqaku. Josueyman Tayta Diospa imaynam nisqanta hinam Israelpa
mirayninkunamanta hayka ayllum kasqankuman hina chunka iskayniyoq
rumita aparqaku. Jordan Mayupa chawpinmantamá aparqaku maypim
chay tuta samananku sitiokama. 9 Josueypas montorurqataqmi chunka
iskayniyoq rumikunata Jordan Mayupa chawpinpi, chaynataqa rurar-
qa contrato baul apaq sacerdotekunapa sayasqan sitiopim. Chaypiraqmi
kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokamapas.
10 Chaymi baulta apaq sacerdotekuna mayupa chawpinpi sayarurqaku,
sayarurqakuqa Josueynintakama runakunaman rimananpaq Tayta Diospa
tukuy kamachisqanta cumplinankukamam. Cumplirqakumá Josueyman
Moisespa tukuy kamachisqanpi hina. Chaymi runakuna utqayllamanña
chimparurqaku. 11 Llapallan runakuna chimpayta tukuruptinkuñataqmi
Tayta Diospa baulnintapas sacerdotekuna pasachirqa runakunapa ñaw-
paqninman chayanankukama. 12 Chimparqakutaqmi Rubenpa miraynin
soldadokunapas, Gadpa miraynin soldadokunapas chaynataq Manasespa
parten ayllu armasqa soldadokunapas. Chimparqakumá Israelpa wakin
mirayninkunapa puntanta paykunaman imaynam Moisespa kamachisqan-
pi hina. 13 Tayta Diospa qayllantam guerrapi peleanankupaq armasqa yaqa
tawa chunka waranqa soldadokuna chimparurqaku Jerico llaqtapa pampan
lawman. 14 Chay punchawmi Israelpa llapallan mirayninkuna qawachkap-
tinku Josueyta Tayta Dios hatuncharqa chaynapi Moisesta respetasqankuta
hina Josueytapas kawsanan punchawkama respetanankupaq.
15 Tayta Diosmá kamachirqa Josueyta:
16 —Chunkantin Kamachikuy waqaychana baul apaq sacerdotekunata
kamachiy Jordan Mayumanta lloqsimunankupaq —nispa.
17 Chaymi Josuey kamachirqa Jordan Mayumanta lloqsimunankupaq.
18 Tayta Diospa contrato baulnin apaq sacerdotekunam Jordan Mayumanta
lloqsiramuspanku mayu patan chaki allpapiña sayachkarqaku hinaptinmi
manaraq chakichkaspan risqanta hina mayu kuchun-kuchun kallparqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Chaymi llapallan runakuna Jordan Mayuta chimparurqaku punta
kaq killapa chunka kaq punchawninpi, campamentonkutam sayachirqaku
Gilgal law Jerico llaqtapa chimpan intipa qespimunan lawpi. 20 Chay Gil-
gal lawpim Josuey montorurqa Jordan Mayumanta apamusqanku chunka
iskayniyoq rumikunata. 21 Hinaspam Israelpa mirayninkunata nirqa:
—Miraynikichikkunam tayta-mamanta hamuq punchawkunapi
tapunqaku: "¿Imaninantaq kay rumikunaqa?" nispa. 22 Hinaptinmi payku-
naman willankichik: "Israel casta runakunam kay Jordan Mayuta chaki
allpanta chimpamurqaniku. 23 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qayllayku-
pi Jordan Mayuta chimpay tukunaykukama chakirachirqa, Puka Lamar
Qochata hinam payqa rurarqa. Chay qochatam ñawpaqniykupi chakira-
chirqa chimpay tukunaykukama" nispa. 24 Chaynapim kay pachapi kaq
llapallan runakuna Tayta Diospa llumpay atiyninta reqsinqaku, qamkuna-
pas sapa punchawmi yupaychasqanchik Tayta Diosta respetankichik.

Gilgal lawpi samarusqankumanta

5 1 Jordan Mayupa waklaw chimpanpi otaq intipa seqaykunan lawpi
kaq Amor casta runakunapa llapallan reyninkunam yacharurqa
Israelpa mirayninkuna Jordan Mayu chimpayta tukunankukama imayna-
tam Tayta Dios chay mayu chakirachisqanta. Yacharurqakutaqmi lamar
qochapa otaq Mediterraneo sutiyoq lamar qochapa patanpi kaq Canaan
casta runakunapa llapallan reyninkunapas. Chay reykunam pasaypaqta
hukmanyarurqaku Israelpa mirayninkunawan manaña peleanankupaq.
2 Chay tiempopitaqmi Josueyta Tayta Dios nirqa:
—Nina rumimanta afilasqa cuchillokunata ruraspayki yapamanta seña-
lay Israelpa mirayninkunata —nispa.
3 Chaymi Josuey nina rumimanta afilasqa cuchillokunata ruraruspan
Israelpa mirayninkunata señalarqaAralot Moqopi. 4 Josueymá señalarqa Egip-
to nacionmanta lloqsimuq llapallan qarikunata otaq guerrapi peleaq llapallan
qarikunata. Señalarqaqa Egipto naciomanta lloqsimuq qarikuna chunniq
ñanpi wañurusqankuraykum. 5 Egipto nacionmanta lloqsimuq llapallan qa-
rikunam señalasqa karqaku. Ichaqa Egipto nacionmanta lloqsimusqankupa
qepanta chunniq ñanpi naceq llapallan qarikunaqa manam señalasqachu
karqa. 6 Israelpa mirayninkunaqa tawa chunka watam purirqaku chunniqpi.
Tayta Diospa nisqanta mana kasukusqankuraykum chayna purirqaku Egipto
nacionmanta lloqsimuq guerrapaq llapallan qarikuna tukunankama. Chaymi
Tayta Dios jurarqa chay allpataqa paykunaman mana qawachinanpaq. Chay
allpaqa tukuy imakunapapas kasqan allpam. 7 Chayraykum mana kasukuq
runakunapa rantinpi naceq miraykunata Josuey señalarqa ñan risqankupi,
paykunataqa señalarqa manaraq señalasqa kasqankuraykum. 8 Chaymi llapa-
llan qarikunata señalayta tukuruptinku sanoyanankukama quedarqaku hina
samasqanku campamentollapi. 9 Chaymi Josueyta Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kunanmi qechuykichik Egipto nacionpi sirviente kaspa penqay qepikichikta —nispa.

Chayraykum chay sitiota suticharqaku “Gilgal” nispa kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

10 Israelpa mirayninkunamá samarurqaku Gilgal sitiopi. Hinaspam Pascua Fiestata rurarqaku tardeykuqta, chay fiestataqa rurarqaku killapa chunka tawayoq punchawninpim Jerico llaqtapa chimpan pampapi. 11 Pascuapa paqarinnintin punchawñataqmi chay Canaan allpapi kawsaykunataña mikurqaku otaq mana qonchuyoq tantatawan hamkakunataña. 12 Hinaptinmi chay allpapi kawsay mikusqanku punchawpa paqarinnintillanta “maná” sutiyoq mikuy taniramurqa. Chayraykum Israelpa mirayninkunapaq manaña karqañachu “maná” sutiyoq mikuy. Ichaqa Canaan allpapi cosechasqankutañam mikurqaku chay wata.

Josueyman espadayoq runa rikurisqanmanta

13 Jerico llaqtapa hichapanpi Josuey kachkaspanmi qonqaymanta rikururqa ñawpaqninpi sayachkaq runata, chay runam hapichkarqa vaynanmanta horqosqan espadata. Josuey asuykuspanmi nirqa:

—¿Ñoqayku partechu kanki icha enemigoykumanta kaqchu? —nispa.

14 Chay runam nirqa:

—Manam, aswanqa Tayta Diospa tropankunapa kamachiqnin kaspaymi kunan hamuni —nispa.

Hinaptinmi Josuey qonqoranpa pampakama kumukuykuspan nirqa:

—Señorlláy ¿imatataq kamachiwanki kay serviqnikimanqa? —nispa.

15 Chaymi Tayta Diospa tropan kamachiqñataq nirqa:

—*Usutaykita horqokuy. Kay sayasqayki sitioqa Tayta Diospaq sapaqchasqa sitiom —nispa.

Chaymi Josuey paypa nisqanta hina rurarqa.

Jerico llaqtata imaynam vencenanmanta

6 1 Jerico llaqtaqa kachkarqa suma-sumaq wichqasqam Israelpa mirayninkuna mana yaykunanpaq. Manam pipas lloqsirqachu nitaqmi yaykurqachu. 2 Aswanqa Tayta Diosmi Josueyta nirqa:

—Kunanmi Jerico llaqtata entregasqayki, entregasqaykitaqmi reynintapas chaynataq soldadonkunatapas. 3 Llaqtatam muyurimunkichik. Soldadokunawanmi huk kutita sapa punchaw llaqtata muyumunkichik. Chaynatam rurankichik soqta punchaw. 4 Baulpa ñawpaqnintam rinqaku qanchis sacerdotekuna sapakama carneropa waqranmanta cornetata apastin. Qanchis kaq punchawpim llaqtata muyurimunkichik qanchis kutita hinaptinmi sacerdotekuna cornetankuta tocanqaku. 5 Cornetata unayneqta tocaptinkuñataqmi chayta uyarispaykichik llapallaykichik sinchimanta qaparinkichik. Hinaptinmi llaqtapa murallan kikillanmanta tuñirunqa. Chaymi runakuna sapakama yaykunqaku llaqtaman maymi kasqankumanta derecholla —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Nunpa churin Josueymi sacerdotekunata qayaykuspan nirqa:
—Apaychik contrato baulta. Qanchis sacerdotekunañataqmi carnerokunapa waqranmanta qanchis cornetakunata apanqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninta —nispa.
7 Nirqataqmi runakunatapas:
—Pasaychik hinaspa muyurimuychik llaqtata. Armasqa soldadokunañataqmi Tayta Diospa ñawpaqninta pasanqaku —nispa.
8 Runakunaman Josuey rimayta tukuruptinmi qanchisnintin sacerdotekuna carneropa waqranmanta qanchis cornetata apaspanku rirqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninta cornetankuta tocastin. Tayta Diospa contrato baulninpas paykunapa qepantam qatirqa. 9 Armasqa soldadokunañataqmi cornetakuna tocaq sacerdotekunapa ñawpaqninta rirqaku. Qepan riq runakunapas baulpa qepantam rirqaku sacerdotekuna cornetankuta tocastin riptinku. 10 Runakunatam Josuey kamachirqa:
—Amam qamkunaqa qaparinkichikchu, amataqmi voznikichikpas uyarikunqachu nitaqmi chulla palabrallatapas rimarinkichikchu "Qapariychik" nispay kamachisqay horakama. Chay tiempopim ichaqa qaparinkichik —nispa.

Jerico llaqta vencesqankumanta

11 Josuey kamachiptinmá huk kutita Tayta Diospa baulninta muyuchirqaku llaqtapa muyuriqninta. Hinaspam campamentoman kutispanku chaypi tuta samarqaku. 12 Paqarinnintin punchawmi tutapayta Josuey hatarirqa hinaptinmi sacerdotekuna Tayta Diospa baulninta hombrorqaku. 13 Qanchis sacerdotekunam carneropa waqranmanta qanchis cornetakunata apastin riqku cornetankuta tocastin. Armasqa soldadokunañataqmi riqku paykunapa ñawpaqninta. Qepanku riq huñunasqa runakunapas Tayta Diospa baulninpa qepantam riqku sacerdotekuna cornetankuta tocaptinku. 14 Chay iskay kaq punchawpas llaqtatam huk kutitawan muyurqaku hinaspam kutirqaku campamentoman. Soqtantin punchawmi chaynallata rurarqaku.
15 Qanchis kaq punchawpiñataqmi hatarirqaku chayllaraq achikyamuchkaptin hinaspam muyurqaku llaqtata wakin punchawpi muyusqankuta hina. Ichaqa chay qanchis kaq punchawpiqa muyurqaku qanchis kutikamam. 16 Qanchis kaq kutita sacerdotekuna cornetankuta tocaruptinmi runakunata Josuey nirqa:
—¡Qapariychik! Llaqtataqa Tayta Diosmi entregaykusunkichikña. 17 Llaqtam chinkachisqa kananpaq Tayta Diospaq rakisqa kanqa chay llaqtapi kaq tukuy imakunapiwan. Ichaqa chuchumika Rahab sutiyoq warmiqa kawsanqam chaynataq wasinpi lliw kaqkunapas, payqa manam wañunqachu kachamusqanchik runakunata pakaykusqanrayku. 18 Qamkunaqa amam munapayankichikchu nitaqmi hapinkichikchu chinkachisqa kananpaq Tayta Diospaq rakisqa kaqkunataqa, chayta ruraspaqa Tayta Diospaq rakisqa campamentonchiktapas hatun desgraciamanmi churawaqchik. 19 Aswanqa qorimanta, qollqemanta, tukuy

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

broncemanta hinaspa fierromanta kaqkunaqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kanqa hinaspapas Tayta Diospa tesoronman yapasqam kanqa —nispa.

20 Chaymi runakuna qaparirqaku, sacerdotekunapas cornetankutam tocarqaku. Cornetapa waqasqanta uyarispankum runakuna qaparirqaku sinchi qapariywan chaymi llaqtapa murallan tuñiykamurqa. Runakunañataqmi llaqtaman sapakama yaykurqaku derechollata chaynapim llaqtata vencerurqaku. 21 Wañuchirqakum espadawan llaqtapi kaqkunata, qaritapas, warmitapas, warmatapas chaynataq machu-payatapas. Wañuchirqakutaqmi vacakunatapas, ovejakunatapas hinaspa asnokunatapas.

22 Llaqtata wateqamunankupaq kachasqanku iskay runakunatam Josuey kamachirqa:

—Chuchumika warmipa wasinman yaykuspaykichikyá juramentasqaykichikman hina horqomuychik payta chaynataq llapallan paywan wasinpi kaqkunatapas —nispa.

23 Llaqtata wateqamunankupaq kachasqanku mozokunam yaykuruspanku horqomurqaku chay Rahab sutiyoq warmita, tayta-mamanta, turi-~nañanta chaynataq llapa ayllunkunatapas. Hinaspam paykunata churarurqaku Israel campamentopa hawa lawninpi. 24 Llaqtatam kañaykurqaku tukuy chaypi kaqkunatawan. Qorimanta, qollqemanta, broncemanta chaynataq fierromanta kaqkunatam ichaqa horqoramuspanku Tayta Diospa templonpi tesoroman yaparqaku. 25 Josueyqa manamá wañuchirqachu Rahab sutiyoq chuchumika warmitaqa nitaq taytanpa castankunatapas nitaq llapallan ayllunkunatapas. Paykunam Israel castakunawan *yachachkanku kay libro qellqasqa kasqan punchawkama. Josueyqa chaynataqa rurarqa Jerico llaqtata wateqamunankupaq kachasqanku runakunata pakaykusqanraykum.

26 Chay tiempotaqmi Josuey juraspan nirqa:

—Tayta Diospa ñakasqanyá kachun kay Jerico llaqtata mosoqmanta hatarichiq runaqa:

Llaqtapa cimientonta churaptinqa
piwi churinmi wañunqa.
Llaqtapa zaguan punkunta churaptinñataqmi
sullka churin wañunqa.

27 Josueytaqa Tayta Dios yanapasqanraykum tukuy hinastinpi ancha reqsisqa karqa.

Acan sutiyoq runapa huchallikusqanmanta

7 1 Israelpa mirayninkunam chinkachisqa kananpaq Tayta Diospaq rakisqa kaqkunawan huchallikururqaku. Juda ayllumanta Carmipa churin Acan sutiyoq runam chinkachisqa kananpaq Tayta Diospaq rakisqa kaqkunata hapi-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kururqa. Carmiqa karqa Zabdipa churinmi, Zabdiñataqmi karqa Zarapa churin. Chayraykum Tayta Dios piñakururqa Israelpa mirayninkunapa contranpi.

Hucharayku castigomanta

2 Josueymi Jerico llaqtamanta runakunata kacharqa Hai llaqtata
wateqamunankupaq. Hai llaqtaqa karqa Betel llaqtapa chimpan intipa
qespimunan lawpim otaq Bet-aven llaqtapa hichpanpim. 3 Wateqaq runa-
kunam kutiramuspanku Josueymam nirqaku:
—Amañayá llapallan tropakunachu richunkuqa aswanqa richun-
ku iskay otaq kimsa waranqa hinalla, paykunallam Hai llaqtayoq
soldadokunataqa venceramunqaku. Amaña ñakarichiychu llapallan solda-
dokunataqa. Wak llaqtapi runakunaqa asllam kanku —nispa.
4 Chaynapimá kimsa waranqa soldadokunalla rirqaku Hai llaqtata atacanankupaq. Aswanqa paykunam Hai llaqtayoq soldadokunamanta lluptiramurqaku. 5 Hai
llaqtapi kaqkunamá paykunamanta wañurachimurqaku kimsa chunka soqtayoq
soldadokunata. Qatiramurqakum llaqtapa zaguanninmanta rumi horqona sitio-
kama. Urayninman qatimuspankum paykunataqa wañurachirqaku. Chayraykum
runakuna pasaypaqta hukmanyarurqaku. Manam valorninkupas karqañachu.
6 Josueymi pachanta llikipaspan Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi
qonqoranpa pampakama kumuykurqa. Chaytam rurarqa tardeykuqkama.
Israel casta ancianokunapas Josuey hina ruraspankum umankumanpas
allpata maqchikurqaku. 7 Chaymi Josuey nirqa:
—¡Ay Señor Dioslláy! ¿Imapaqtaq kay runakunata Jordan Mayuta chim-
pachimurqanki chaynapi Amor casta runakunaman qoykuwaspaykiku
chinkarachiwanaykikupaq? ¡Aswan allinchá kanman karqa Jordan Mayupa wak-
law chimpanpi hawka quedakamuyniyku! 8 ¡Ay Señorlláy! ¿Ima nisaqtaq Israel
castakuna enemigonkupa ñawpaqninmanta ayqekamuchkaptinkuqa? 9 Canaan
casta runakunaqa kay allpapi llapallan *yachaqkunapiwan uyarispankuchiki mu-
yuruwanqaku sutiykutapas kay pachamanta chinkarachinankama. Hinaptinqa
¿imatataq ruranki ancha reqsisqa sutiki mana penqaypi kananpaq? —nispa.
10 Chaymi Josueyta Tayta Dios nirqa:
—¿Imanasqataq pampapi pakcharayachkanki? Hatariy, 11 Israel casta runa-
kunaqa huchallikurunmi. Kamachisqay contratoytapas manam kasukunkuchu.
Hapikurunkutaqmi chinkachisqa kananpaq ñoqapaq rakisqa kaqkunata-
pas, suwakuruspam llullakurunku hinaspataqmi tukuy imankuwan kuskata
pakarunku. 12 Chayraykum Israelpa mirayninkunaqa enemigonkuwan chura-
nakuspa venceyta manaña atinqakuchu. Enemigonkupa ñawpaqninmantam
ayqenqaku chinkachisqa kananpaq ñakasqa karusqankurayku. Qamkunamanta
chay chinkachisqa kananpaq ñoqapaq rakisqa kaqta mana chinkachiptikichik-
qa manañam ñoqapas qamkunata yanapasqaykichikchu. 13 Hatarispaykiyá
runakunata ñoqapaq sapaqchay, niyá paqarinpaq ñoqallapaqña sapaqcha-
kunankupaq. Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Israel

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castakuna chinkachisqa kananpaq ñoqapaq rakisqa kaqmi qamkunapi kachkan. Qamkunamanta rakisqa kaqta horqonaykichikkamam enemigoykichikwan churanakuspa mana vencenkichikchu. 14 Paqarinmá asuykamuwankichik ayllun-ayllun. Ñoqapa akllasqay ayllum asuykamuwanqaku castan-castan. Ñoqapa akllasqay castam asuykamuwanqaku familian-familian. Ñoqapa akllasqay familiam asuykamuwanqaku sapakama. 15 Chinkachisqa kananpaq ñoqapaq rakisqa kaqta hatalliq runam kañasqa kanqa. Paywan kuskataqmi tukuy imankunapas kañasqa kanqa, kañasqaqa kanqa ñoqapa contratoyta mana kasukuspa Israel casta ukupi loco hina rurasqanmantam —nispa.

Chay suwakuq runa wañuchisqankumanta

16 Josueymá tutapayta hatarispan Israel runakunata asuykachirqa ayllun-ayllunta. Chaymi akllasqa karqa Juda ayllu. 17 Juda aylluta castan-castanta asuykachiptinmi Zara casta akllasqa karqa. Zara castata familian-familianta asuykachiptinmi Zabdi familia akllasqa karqa. 18 Chaymi Zabdipa familianmanta sapa runata asuykachiptinku Carmipa churin Acan sutiyoq runa akllasqa karurqa. Carmiqa karqa Zabdipa churinmi. Zabdiñataqmi karqa Zarapa churin, Zarañataqmi karqa Juda ayllumanta kaq.

19 Josueymi chay Acan sutiyoq runata nirqa:

—Churilláy, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta reqsikuspayá alabay. Kunanyá paypa qayllanpi mana pakawaspayki imam rurasqaykita willaway —nispa.

20 Chaymi Acanñataq nirqa:

—Cheqaptapunim Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa contranpi huchallikuruni. Kaykunatam rurarqani: 21 Jerico llaqtamanta qechusqa kaqkunamantam rikururqani kuyayllapaq Babilonia lawmanta kaq capata, iskay chunka kimsayoq kilo qollqeta chaynataq parte kilo pesaq trozo qoritapas. Chaykunata kuyaruspaymi apakurqani. Chaykunam karpaypa chawpin allpa ukupi pakasqa kachkan, qollqeñataqmi chaykunapa pampanpiraq pakasqa kachkan —nispa.

22 Josueymi kacharqa runakunata. Hinaptinmi paykuna kallpaylla rispanku chay karpapi tukuy ima pakasqanta tarirurqaku, qollqetapas tariramurqakutaqmi chaykunapa pampanpi. 23 Karpapa chawpinmanta horqoramuspankum Josueyman chaynataq llapallan Israelpa mirayninkunaman apamurqaku hinaspam Tayta Diospa qayllanman churarqaku. 24 Josueymi Israelpa mirayninkunapiwan pusachirqaku Zarapa miraynin Acan runata, churinkunata, vacankunata, asnonkunata, ovejankunata. Aparqakutaqmi qollqeta, capata, trozo qorita, carpanta hinaspa tukuy kapuqninkunatapas Acor sutiyoq qechwaman.

25 Josueymi chay Acan sutiyoq runata nirqa:

—¿Imanasqataq kay desgraciata apamuwarqankiku? Tayta Diosyá qanmanpas kunan punchaw desgraciata apamusunki —nispa.

Chaymi Israelpa llapallan mirayninkuna rumiwan choqaparurqaku. 26 Paykunapa hawanmantaqmi rumikunata montorurqaku hatun monton kanankama. Chay monton rumikunam kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayraqmi Tayta Diospa piñakuynin tanirurqa. Chayraykum chay sitioAcor Qechwawan sutichasqa kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Hai llaqtata vencesqankumanta

8 1 Tayta Diosmi nirqa Josueyta:
—Ama manchakuychu nitaq hukmanyaychu. Guerrapaq llapallan soldadokunata pusaspayki riy Hai llaqtaman. Ñoqam Hai llaqtapi reyta, runankunata, llaqtanta chaynataq allpantapas qanman qosqayki. 2 Jerico llaqtata chaynataq reynintapas imam rurasqaykita hinam Hai llaqtatapas chaynataq reynintapas ruranki ichaqa qechusqaykichikkunatam animalkunatawan qamkunapaq hapikunkichik. Llaqtaman yaykunankupaqmi llaqtapa qepa lawninpi runakunata churarunki pakasqallapi —nispa.

3 Josueymi guerrapaq soldadonkunapiwan alistakurqaku Hai llaqtapa contranpi rinankupaq. Akllarqam Josuey kimsa chunka waranqa kallpasapa soldadokunata hinaspam paykunata tutallan pasachirqa. 4 Paykunatam kamachirqa kaynata:

—Llaqtapa qepa lawninpim pakakaramunkichik ichaqa amam llaqtamantaqa llumpayta karuncharunkichikchu. Llapallaykichikmi listolla kachkankichik. 5 Ñoqañataqmi riqmasiy soldadokunapiwan asuykusaqku llaqtaman. Punta rurasqankuta hina paykuna contraykupi lloqsiramuptiñataqmi lluptisaqku paykunapa qayllankumanta. 6 Hinaptinmi paykuna qatimuwanqaku llaqtamanta karunchakurunaykukama. Paykunamá ninqaku: “Paykunaqa ñoqanchikmantam lluptichkanku ñawpaqta hina” nispa. Lluptisaqkumá paykunapa ñawpaqninta. 7 Qamkunañataqmi pakakusqaykichikmanta hatarimuspaykichik llaqtata dueñochakurunkichik. Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunaman qoykusunkichik. 8 Dueñochakuruspaykichikmi kañaykunkichik Tayta Diospa nisqanman hina. Chaynataqa ñoqam kamachikichik —nispa.

9 Josueymi paykunata kacharqa hinaptinmi pakakuq rirqaku. Hinaspam pakakururqaku Betel llaqtamanta Hai llaqtaman riq ñanpi otaq Hai llaqtapa inti seqaykunan lawninpi, Josueyñataqmi chay tuta quedarurqa tropankunawan. 10 Tutapayta Josuey hatariruspanmi tropankunata alistarqa hinaspam Israel casta ancianokunapiwan rirqa tropankunapa ñawpaqninta Hai llaqtapa contranpi. 11 Guerrapaq llapallan soldadokunapiwan pasaspanmi chayarurqaku llaqtapa ñawpaqninman hinaspam Hai llaqtapa norte lawninpi campamentonta sayachirqaku. Qechwallam rakirqa paykunataqa Hai llaqtamanta. 12 Pichqa waranqa soldadokunata akllaruspanmá pakaramurqaña Betel llaqtamanta Hai llaqtaman riq ñanpi otaq Hai llaqtapa intipa seqaykunan lawninpi. 13 Campamentopi kaq soldadokunatam churarurqaku llaqtapa norte lawninpi, pakakuq soldadokunatañataqmi churarurqaku llaqtapa inti seqaykunan lawninpi. Hinaptinmi Josuey chay tuta asuykurqa chawpi qechwakama.

14 Chayna churakurusqankuta Hai llaqtapi rey cuentata qokuruspanñataqmi tutapayllata hatarispan lloqsirqa llapallan tropankunawan Israel castapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contranpi Araba Qechwa lawpi peleanankupaq. Llaqtapa qepanpi pakarayaq
tropakunamantaqa manam reyqa yacharqachu. 15 Josueyñataqmi compa-
ñaqnin Israel tropakunapiwan vencerachikuq tukuspanku paykunamanta
lluptirqaku chunniq lawman. 16 Hai llaqtapi llapallan runakunam huñuna-
kururqaku paykunata qatinankupaq, Josueyta qatispankum llaqtamanta
karunchakururqaku. 17 Chaynapimá Hai llaqtapi nitaq Betel llaqtapipas
runakunaqa mana quedarqakuchu Israel castakuna qatisqankurayku, kichas-
qatam llaqtapa zaguannintapas saqerurqaku. 18 Tayta Diosmi nirqa Josueyta:

—Lanzaykita hoqariy Hai llaqta lawman, ñoqam qosqayki —nispa.

Chaymi Josuey makinpi lanzata hoqarirqa chay llaqta lawman. 19 Makinta
hoqariruptinmi pakakuqkunapas utqayman hatariramuspanku kallparqaku
hinaspam yaykururqaku llaqtaman. Dueñochakuruspankuñataqmi kañayta-
ña qallarirqaku. 20 Hai llaqtayoq runakuna qepankuta qawarispankuñataqmi
rikururqaku cielokamaraq llaqtanku qosnichkaqta. Chaymi manaña maylaw-
man lluptiytapas atirqakuñachu. Chunniqman lluptiq Israel soldadokunapas
kutiriykamurqataqmi qatiqninkupa contranpi. 21 Josueymi Israelpa llapallan
castankunapiwan rikururqaku pakakuqkunapa llaqta dueñochakurusqanta,
rikururqakutaqmi llaqtamanta wichariq qosniytapas chaymi kutiriykamuspan-
ku wañurachirqaku Hai llaqtayoq runakunata. 22 Llaqta dueñochakuqkunam
lloqsiramurqaku taripaqninku. Chaynapim tukuy lawninmanta corralasqa
rikurirurqaku Israel casta soldadokunapa chawpinpi. Hai llaqtayoqkunata wa-
ñurachiptinkum chulla runapas mana puchurqachu nitaqmi pipas lluptirqachu.
23 Hai llaqtapi reytam kawsachkaqta hapiruspanku Josueyman pusarqaku.

24 Hai llaqtamanta lloqsimuspa qatimuqkunatam espadawan chunniqpi pa-
saypaqta wañurachirqaku chaymantam Israel casta runakunaqa llapallanku
kutirirqaku Hai llaqtaman. Chaypipas lliw puchuqkunatam wañurachirqa-
ku espadawan. 25 Chay punchawmi Hai llaqtayoqkuna qaripas-warmipas
wañurqaku chunka iskayniyoq waranqa runakuna. 26 Josueymi lanzan
haywarayasqanta mana suchuchirqachu Hai llaqtapi llapallan yachaqkunata
wañuchinankukama. 27 Israel castakunam kikinkupaq hapikurqaku llaqtapi
animalkunata chaynataq tukuy imakunatapas, chaynataqa rurarqaku Josuey-
man Tayta Diospa kamachisqanpi hinam. 28 Josueymá kañarurqa Hai llaqtata.
Pasaypaqta tuñirachispanmi wiñay purmananpaq monto-montonta dejarurqa
kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 29 Hai llaqtapi reytam Josuey sachapi
warkururqa tardeykuqkama. Inti seqaykuytañam Josuey kamachirqa cuerpon-
ta sachamanta horqomuspanku llaqtapa zaguanninman wischumunankupaq
hinaspam paypa hawanpi hatarichirqaku hatun monton rumikunata. Chay
rumikunam hinallaraq kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Ebal Moqopi Diospa yachachikuynin leesqankumanta

30 Josueymi Israel castapa yupaychasqan Tayta Diospaq altarta rurachirqa
Ebal Moqopi, 31 chaynataqa rurarqa Israelpa mirayninkunaman Tayta Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

serviqnin Moisespa kamachisqanpi hinam. Chay altartaqa rurarqa mana pipapas labrasqan enteron rumikunamantam yachachikuynin libropi Moisespa qellqasqanman hina. Chay altarpa hawanpim Tayta Diosman lliw kañananku animalkunata ofrecerqaku, ofrecerqakutaqmi Tayta Dioswan allinlla kasqankumanta animalkunatapas. 32 Chay altarpa ruminkunapim Israelpa mirayninkunapa qayllanpi Josuey qellqarqa Moisespa qellqasqan yachachikuyta. 33 Israel casta llapallan runakunam sayarurqaku baulpa kaylaw-waklawninpi otaq Tayta Diospa contrato baulnin apaq Leviy casta sacerdotekunapa ñawpaqninpi. Chaypitaqmi sayachkarqaku ancianokunapas, kamachikuqkunapas, juezkunapas chaynataq forasterokunapas. Wakinmi sayarqaku Gerezim Moqo lawpi, wakinñataqmi sayarqa Ebal Moqo lawpi, chaynataqa rurarqaku Tayta Diospa serviqnin Moises ñawpaqmantaraq kamachisqanpi hinam chaynapi Israel runakunapaq Diospa bendicioninta mañakunankupaq.

34 Chaymantam Josuey leerqa tukuy yachachikuykunapa iman nisqanta. Leerqamá runakunapaq bendicionkunatapas chaynataq ñakaykunatapas, chaykunaqa kachkan yachachikuykuna qellqasqa libropim. 35 Moisespa tukuy kamachisqantam Josuey leerqa Israel casta llapallan runakunapa qayllanpi chaynataq warmikunapa hinaspa paykunawan kuska kaq forasterokunapa qayllanpipas.

Gabaon llaqtayoq kaqkunawan contrato rurasqankumanta

9 1 Jordan Mayupa kaylaw chimpanpi *yachaq llapallan reykunam chay guerrakunamanta uyarirurqaku. Chay reykunam karqaku orqo lawpi yachaqkuna, waqtakunapi yachaqkuna, Mediterraneo sutiyoq hatun lamar qochapa patanpi yachaqkuna chaynataq Libano Orqo lawkama yachaqkuna. Paykunamá karqa Het casta runakuna, Amor casta runakuna, Canaan casta runakuna, Ferez casta runakuna, Hiv casta runakuna chaynataq Jebus casta runakuna. 2 Kaykunata uyarispankumá huñunakururqaku chulla runa hinalla Josueypa chaynataq Israel castakunapa contranpi peleanankupaq. 3 Gaboan llaqtapi yachaqkunañataqmi uyarirurqaku Jerico llaqtatawan Hai llaqtata Josuey imam rurarusqanta. 4 Paykunaqa sacre kaywan ruraspankum comisionwan hamuq tukurqaku mawka costalkunata, mawka llikipasqa sirapasqa odrekunata asnonkuman cargakuruspa. 5 Hamurqakuqa mawka remendasqa *usutayoqmi chaynataq mawka pachayoqmi hinaspa ñanninkupaqpas chaki qoqarasqa tantayoqmi. 6 Hamurqakumá Josueyman Gilgal law campamentopi kachkaptin. Josueytawan Israelpa mirayninkunatam nirqaku:

—Karu nacionmantam ñoqaykuqa hamuniku. Ruraychikyá ñoqaykuwan contratota —nispa.

7 Israel runakunam chay Hiv casta runakunata nirqaku:

—Ichapas qamkunaqa hichpaykupi *yachankichik ¿Imaynataq qamkunawanqa contratota ruraymanku? —nispa.

8 Ichaqa paykunam Josueyta nirqaku:

—Ñoqaykuqa serviqnikikunam kaniku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Josueymi nirqa paykunata:
—¿Pitaq qamkunaqa kankichik? ¿Maymantataq hamuchkankichik? —nispa.
9 Paykunam nirqaku:
—Ñoqaykuqa llumpay karu nacionmantam hamurqaniku yupaychasqayki Tayta Diospa ancha reqsisqa sutinrayku. Uyarirqanikum Egipto nacionpi paypa tukuy ima rurasqankunata. 10 Uyarirqanikutaqmi Jordan Mayupa waklaw chimpanpi kaq Amor casta runakunapa iskay reyninkuta tukuy ima rurasqantapas, paykunaqa karqa Hesbon llaqtapi Rey Sehonwan Astarot llaqtapi *yachaq Basan lawpi Rey Ogmi. 11 Chayraykum ancianoykupiwan llaqtaykupi llapallan yachaqkuna niwarqaku: "Ñannikichikpaq necesitasqaykichikta apaspayá riychik paykunapa kasqanman hinaspayá nimuychik: 'Ñoqaykuqa serviqnikikunam kaniku, kunanyá contratota ñoqaykuwan ruraychik' " nispa. 12 Kay tantaykutam wasiykumanta lloqsimusqayku punchaw apamurqaniku qonichkaqllata, kayqaya kunanqa chakiruspan qoqarachkanña. 13 Kay odrekunamanpas mosoqllamanmi vinota huntachimurqaniku. Kayqaya kunanqa llikipasqaña kachkan, kayqaya pachaykupas, *usutaykupas karu-karumanta hamusqaykurayku mawkayasqaña kachkan —nispa.
14 Chaymi runakuna paykunapa apamusqankuta qawaspanku creerurqaku. Ichaqa Tayta Diostam mana tapurqakuchu. 15 Josueymi paykunawan hawkalla kanankupaq contratota rurarqa chaynapi paykunata mana wañuchinankupaq. Huñunasqa Israel casta runakunapa jefenkunapas juramentarqakum chaynata ruranankupaq.
16 Ichaqa paykunawan contrato rurasqankupa kimsa punchawllanmantam uyarirurqaku Gabaon llaqtamanta chay runakunaqa kasqankuta, yacharurqakumá hichpankupi *yachaq vecinollanku kasqankuta. 17 Chayraykum Israelpa mirayninkuna lloqsiruspanku paykunapa llaqtankuman kimsa punchawpi chayarurqaku. Chay sacre runakunapa llaqtankum karqa Gabaon, Cafira, Beerot hinaspa Kiriat-jearim. 18 Ichaqa Israelpa mirayninkunam paykunata mana wañurachirqakuchu, chaynataqa rurarqaku paykunapa jefenkuna Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa sutinpi juramentasqankuraykum.
Chaymi huñunasqa Israel casta llapallan runakuna jefenkunapa contranpi rimarqaku. 19 Aswanqa llapallan jefekunam huñunasqa llapallan runakunata nirqaku:
—Ñoqaykuqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum juramentarqaniku. Chayraykum paykunataqa mana imanachwanpaschu. 20 Paykunawanqa kaynatam rurasunchik: Paykunataqa manam wañuchichwanchu. Wañurachiptinchikqa juramento rurasqanchikraykum Tayta Diospa piñakuynin ñoqanchikpi kanman —nispa.
21 Israel casta jefekunaqa nirqakutaqmi :
—Hinalla kawsachunku ichaqa paykunam kanqaku llapallan runakunapaq yantaq hinaspa yaku apamuq —nispa.
Chaynapim jefekuna cumplirqaku prometesqankuta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Josueymi Gabaon llaqtayoqkunata tapurqa:
—Hichpallaykupi *yachachkaspaqa ¿imanasqataq engañawarqankiku: "Llumpay karumantam hamuniku" nispaqa? 23 Kunanqa ñakasqa kaspam sirvientekunaña kankichik. Manataqmi qamkunamanta faltanqachu Diosniypa templonpaq yantamuq nitaq yaku astamuqpas —nispa.
24 Chaymi Josueyta nirqaku:
—Yupaychasqayki Tayta Dios tukuy kay allpata qamkunaman qosunaykichikpaq hinaspa allpapi llapallan *yachaqkunata wañuchinanpaq serviqnin Moisesman kamachisqanta yacharuspaykum wañuchiwanaykikumanta anchallataña manchakuspa chaynataqa rurarqaniku. 25 Kunanqa makikipim kaniku. Tanteasqaykiman hinayá ñoqaykuwan ruray —nispa.
26 Chaymi Josuey chaynata paykunawan rurarqa. Chaynapitaqmi Israelpa mirayninkuna wañurachinanmanta paykunata librarurqa. 27 Josueymi chay punchaw churarurqa paykunata Israelpa mirayninkunapaq yantamuq chaynataq yaku astamuq kanankupaq, churarurqataqmi Tayta Diospa akllasqan sitiopi altarninpaq yantamunankupaqpas chaynataq yakuta astamunankupaqpas. Chaymantapunim kay libro qellqasqa kasqan tiempokama Gabaon llaqtayoq runakunaqa chayna sirviente karqaku.

Amor casta runakuna vencesqankumanta

10 1 Israel casta runakunam Jerico llaqtata chaynataq reynintapas vencerusqankuman hina vencerurqaku Hai llaqtata chaynataq reynintapas, chaytam yacharurqa Jerusalen llaqtapa reynin adonizedec. Yacharurqataqmi Gabaon llaqtayoqkunaqa Israel casta runakunawan hawkalla kanankupaq contratota rurarusqankutapas chaynataq kuskaña *yachasqankutapas. 2 Chaymi Rey Adonisedecqa runankunapiwan anchallataña mancharikururqaku. Gabaon llaqtaqa karqa reypa yachanan hatun llaqta hinaraqmi, Gabaon llaqtaqa Hai llaqtamantapas aswan hatunraqmi karqa, llapallan runankunapas valeroso soldadokunam karqa. 3 Jerusalen llaqtapi Rey Adonisedecmá kacharqa Hebron llaqtapi rey Hohanman, Jarmut llaqtapi Rey Pireanman, Laquis llaqtapi Rey Jafiaman hinaspa Eglon llaqtapi Rey Debirman kaynata nispan:
4 —Hamuychik ñoqaman hinaspa yanapawaychik Gabaon llaqtapi *yachaqkunapa contranpi peleananchikpaq. Paykunam Josueywan chaynataq Israelpa mirayninkunawan hawkalla kanankupaq contratota rurarunku —nispa.
5 Huñunakurqakumá Amor casta runakunapa pichqa reyninku. Chay reykunam karqa Jerusalen llaqtapi rey, Hebron llaqtapi rey, Jarmut llaqtapi rey, Laquis llaqtapi rey chaynataq Eglon llaqtapi rey. Paykunamá llapallan tropankunawan pasaspanku peleanankupaq campamentota sayachirqaku Gabaon llaqtapa hichpanpi.
6 Gilgal law campamentopi Josuey kachkaptinmi Gabaon llaqtapi *yachaqkuna willachimurqaku kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama dejaruwaspaykikuyá chaylla pasamuy. Hinaspaykiyá kay serviqnikikunata yanapaykuwayku hinaspa salvaykuwayku. Orqo lawpi yachaq Amor casta runakunapa llapallan reyninkum ñoqaykupa contraykupi huñunakaramunku —nispa.

7 Josueymi Gilgal lawmanta pasarqa guerrapaq llapallan soldadonkunapiwan chaynataq llapallan valeroso soldadonkunapiwan. 8 Tayta Diosmi Josueyta nirqa:

—Ama manchakuychu, paykunataqa ñoqam makikiman churasaq. Manam mayqanninpas qanwan peleaytaqa atinqakuchu —nispa.

9 Gilgal lawmantamá Josuey pasarqa tukuy tuta chaynapi qonqayllamanta Amor casta runakunata atacamunanpaq. 10 Tayta Diosmi Israelpa mirayninkunapa ñawpaqninpi Amor casta runakunata musparachirqa. Chaymi Israelpa mirayninkuna anchallataña wañurachirqaku Gabaon llaqtapa hichpanpi. Bet-horon llaqtaman riq ñanninta qatispankutaqmi wañuparachirqaku Azeca llaqtaman chaynataq Maceda llaqtaman chayanankukama. 11 Israelpa mirayninkunamanta Amor casta runakuna Bet-horon llaqtapa bajadanta ayqeqkunamanñataqmi Tayta Dios chayarachimurqa cielomanta hatun rumikuna hina runtu parata, chaynataqa chayarachimurqa Azeca llaqtaman chayanankukamam. Chay runtu parawan wañuchisqakunam aswan achka karqaku Israelpa mirayninkunapa espadanwan wañuqkunamantapas. 12 Amor casta runakunata Israelpa mirayninkunaman Tayta Dios entregasqan punchawpim Israel castakuna qawachkaptin Tayta Diosta mañakuspan Josuey kaynata nirqa:

Yaw inti, sayaykuy Gabaon llaqtapa altonpi, nispa.
Yaw killa, sayaykuy Ajalon qechwapa altonpi, nispa.
13 Intipas sayarurqam enemigonkunamanta vengakunankama.
Killapas sayarurqam Israel runakuna vengakunankama.

Chayna sucedekusqanmi qellqasqa kachkan Jeserpa libronpi:

Intim chawpi punchawpi sayaruspan huk punchawpuni mana seqaykurqachu. 14 Manam chayna punchawqa karqachu ñawpaqtapas nitaq qepatapas. Chay punchawllapim Tayta Dios kasurqa runapa chayna mañakusqanta. Chaynatam Tayta Dios rurarqa Israel castapa favorninpi peleaspan.

15 Josueymi lliw runankunapiwan kutikurqa Gilgal lawpi campamentonkuman. 16 Pichqan reykunañataqmi lluptikuspanku pakakurqaku Maceda law machaypi. 17 Josueymanmi willaykurqaku pichqan reykunaqa Maceda law machaypi pakakusqankuta. 18 Josueymi kamachirqa:

—Hatun rumikunata tanqaspa machaypa punkunman churaramuychik, churamuychiktaqyá machay cuidaqkunatapas. 19 Qamkunaqa ama

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

demoraspayá enemigoykichikta qatipaychik llaqtankuman ama yaykunankupaq. Paykunataqa Tayta Diosmi makikichikman churaykun —nispa.
20 Josueymi Israelpa mirayninkunapiwan Amor casta runakunata
wañuparachirqaku. Paykunamanta puchuqkunañataqmi yaykururqaku
murallasqa llaqtankuman. 21 Israel tropakunañataqmi kutimurqaku sano-
lla Josueypa kasqan Maceda lawpi campamentoman. Chaymantapunim
Israelpa mirayninpa contranpiqa manaña pipas rimarqakuñachu.
22 Josueymi kamachirqa:
—Machaypa punkunta kichamuspa horqomuychik chay pichqa reykunata —nispa.
23 Chaynata ruraspankum horqomurqaku machaymanta chay pichqan reykunata otaq Jerusalen llaqtapi reyta, Hebron llaqtapi reyta, Jeremot llaqtapi reyta, Laquis llaqtapi reyta chaynataq Eglon llaqtapi reyta. 24 Chay reykunata pusaramuptinkum Josuey qayarqa Israel llapallan runakunata hinaspam soldadokunapa jefenkunata otaq guerrapi peleaqmasinkunata kamachispan nirqa:
—Asuykamuspaykichik kay reykunata matankanpi saruychik —nispa.
Paykunam asuykuspanku reykunata matankanpi sarurqaku. 25 Josueymá paykunata nirqa:
—Ama manchakuychikchu nitaq hukmanyaychikchu. Kallpanchakuspayá qarinchakuychik. Kaynatam Tayta Dios ruranqa contraykichikpi peleaq llapallan enemigoykichikta —nispa.
26 Chaynata niruspanmi Josuey wañurachirqa reykunata hinaspam pichqa sachakunapi warkurachirqa. Chaypim warkurayarqaku tardeykuqkama.
27 Inti seqaykunanpaq kachkaptinñataqmi Josuey kamachirqa warkusqankumanta horqomuspanku pakakusqanku machayman wischumunankupaq. Chaynata ruraspankumá hatun rumikunata churaramurqaku machaypa punkunman. Chaynam kachkan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Wakin llaqtakuna vencesqankumanta

28 Josueyqa Maceda llaqtatapas hina chay punchawllapitaqmi vencerurqa. Llaqtatawan reyta atacaspanmi pasaypaqta wañurachirqa, Maceda llaqtapi reytapas Jerico llaqtapi reyta hinam rurarqa.
29 Chaymantañataqmi Josueyqa peleananpaq pasarqa Libna llaqtaman, chaymanqa pasarqa Israel casta llapallan runakunapiwanmi. 30 Chay llaqtatapas reynintintam Tayta Dios entregaykurqa Israel castakunaman. Chaypim espadawan pasaypaqta wañurachirqaku llapallan kawsaqkunata. Libna llaqtapi reytam rurarqa Jerico llaqtapi reyta hina.
31 Josueymi llapallan tropankunawan pasarqaku Libna llaqtamanta Laquis llaqtaman hinaspam campamentonkuta chay llaqtapa hichpanpi sayachirqaku chaypi runakunawan peleanankupaq. 32 Laquis llaqtatapas Tayta Diosqa paykunamanmi qoykurqa. Paykunam vencerurqaku paqarinnintin punchawlla hinaspam wañurachirqaku llapallan chaypi kawsaqkunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Libna llaqtapi kaqkunawan rurasqankuta hina. 33 Gezer llaqtapi Horam
sutiyoq reymi rirqa Laquis llaqtata yanapananpaq. Aswanqa Josueymi pay-
tawan chaynataq tropankunata wañurachirqa mana chullatapas puchuspa.
34 Josueymi llapallan Israel tropakunawan pasarqaku Laquis llaqtamanta
Eglon llaqtaman. Campamentonkutam chay llaqtapa hichpanpi sayarachirqa-
ku chay llaqtapi runakunawan peleanankupaq. 35 Hina chay punchawllapim
venceruspanku espadawan wañurachirqaku llapallan chaypi kawsaqkunata.
Chinkarachirqakumá Laquis llaqtapi runakunawan tukuy rarasqankuta hina.
36 Josueymi llapallan Israel tropakunawan pasarqaku Eglon llaqtaman-
ta Hebron llaqtaman chaypi runakunawan peleanankupaq. 37 Chaypipas
venceruspankum espadawan wañurachirqaku Hebron llaqtapi reyta
chaynataq llapallan llaqtachakunapi kawsaqkunatapas. Mana chullatapas
puchuspankum chinkarachirqaku Eglon llaqtapi runakunawan rurasqan-
kuta hina. 38 Josueymi llapallan Israel tropakunawan kutimurqa Debir
llaqtaman chay llaqtapi runakunawan peleanankupaq. 39 Vencerurqakum
Debir llaqtapi reyta chaynataq llapallan llaqtachankunapi kaqkunatapas.
Espadawanmi wañurachirqaku llapallan kawsaqkunata mana chullatapas
puchuspa. Imaynatam rurarqaku Hebron llaqtatapas hinaspa Libna llaq-
tatapas reynintinta chaynallatam rurarqaku Debir llaqtatapas reynintinta.
40 Josueymá wañuchirqa lliw orqokunapi kaqkunata, Neguev lawpi kaqku-
nata, qechwa law moqokunapi kaqkunata chaynataq orqopa waqtankunapi
kaqkunatapas. Wañuchirqakumá reyninkunatapas chaynataq llapallan kaw-
saqkunatapas mana chullatapas puchuspanku, chaynataqa rurarqaku Israelpa
yupaychasqan Tayta Diospa kamachisqanman hinam. 41 Josueymi enemigon-
kunata wañuchirqa Cades-barnea llaqtamanta Gaza llaqtakama chaynataq
Gosen lawmanta Gabaon llaqtakama. 42 Josueymi llapallan chay reykunata
huk guerrallawan venceruspan allpankunatapas dueñochakururqa Israelpa yu-
paychasqa Tayta Dios paykunapa favorninpi peleasqanrayku. 43 Chaymantam
Josueyqa kutirqa llapallan tropankunawan Gilgal lawpi campamentoman.

Rey Jabinta yanapaqninkunatawan vencesqankumanta

11 1 Hazor llaqtapi Rey Jabinmi chay pasaqkunamanta uyarispan ka-
charqa Madon llaqtapi Rey Jobabman, Simron llaqtapi reyman, Acsaf
llaqtapi reyman, 2 norte law orqokunapi kaq reykunaman, Cineret Qochapa
surlawnin Araba Qechwapi kaqkunaman chaynataq intipa seqaykunan Dor
llaqta lawpa waqtankunapi hinaspa orqonkunapi kaq reykunamanpas. 3 Payqa
kacharqataqmi intipa qespimunan hinaspa seqaykunan lawpi kaq Canaan casta
runakunamanpas, Amor casta runakunamanpas, Het casta runakunamanpas,
Ferez casta runakunamanpas, orqokunapi kaq Jebus casta runakunamanpas
chaynataq Hermon Orqopa waqtan Mizpa lawpi kaq Hiv casta runakunaman-
pas. 4 Chay reykunamá lloqsirqaku llapa tropankunawan. Paykunaqa karqa
lamar qochapa patanpi aqo hina llumpa-llumpay achkallañam. Guerrapaq ca-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ballonkupas, carretankupas nana-nanaqmi karqa. 5 Llapallan chay reykunamá
hukllawakuruspanku Merom Qochapa hichpanman hamururqaku hinaspam
chaypi campamentonkuta sayachirqaku Israel castakunawan peleanankupaq.
6 Aswanqa Tayta Diosmi nirqa Josueyta:
—Ama manchakuychu paykunata, paqarinmi kunan hina horata Israel
castakunaman llapallan chay runakunata wañusqata entregasaq. Chaymi
caballonkunapa ankuta kuchunki, carretankunatapas kañankitaqmi —nispa.
7 Josueymi llapallan tropankunawan paykunapa contranpi pasarqaku
Merom Qochapa hichpankama, qonqayllamanta chayaruspam paykunata
atacarqaku. 8 Tayta Diosmi qoykurqa Israel casta runakunaman chaymi
paykuna venceruspanku qatirqaku Hatun Sidon llaqtakama chaynataq Misrefot-maim lawkama chaynataq intipa qespimunan law Mizpa
Qechwakama. Paykunatamá wañuchirqaku mana chullatapas puchuspa.
9 Josueymi Tayta Diospa nisqanta hina paykunawan ruraspan caballonkupa ankunta kuchurarirqa, carretankutapas kañarurqataqmi.
10 Chay punchawllam Josuey kutiramuspan dueñochakururqa Hazor llaqtata
hinaspam reyninta wañurachirqa espadawan. Ñawpaqtaqa chay Hazor llaqtam
karqa yanapaqnin gobierno llaqtakuna kamachiq. 11 Chay Hazor llaqtapi llapallan
kawsaqkunatam espadawan wañurachirqaku. Chinkarachirqakumá mana chullatapas puchuspa. Hinaspataqmi chay Hazor llaqtataqa kañarurqaku. 12 Josueyqa
vencerurqataqmi chay wakin llaqtakunatapas reyninkunatawan. Espadawan
wañurachispam pasaypaqta chinkarachirqa Tayta Diospa serviqnin Moisespa
kamachisqanman hina. 13 Chaywanpas moqokunapi kaq llapallan llaqtakunataqa
manam kañarqakuchu aswanqa Hazor llaqtallatam. 14 Chay llaqtakunamantam
qechurqaku llapa kapuqninkuta chaynataq animalninkutapas. Llapallan runakunatam ichaqa wañurachirqaku espadawan mana chullallatapas puchuspa.

Moisespa kamachisqanta Josuey cumplisqanmanta

15 Tayta Diospa kamachisqanta hinam Moisespas kamachirqa Josueyman.
Chaymi Josueypas chaynata rurarqa Tayta Diospa Moisesman lliw kamachisqankunata cumplispan. 16 Josueymá dueñochakurqa llapa chay allpata,
orqokunata, llapallan Neguev lawta, Gosen law llapallan allpakunata, moqokuna lawta, Jordan Mayupa qechwanta, Israel castakuna *yachananpaq
orqokunata chaynataq waqtankunatapas. 17 Seir lawman riq Malac Moqomantapunim Hermon Orqopa uraynin Libano law pampapi Baal-gad llaqtakama
Josuey vencerurqa hinaspam llapallan reyninkunatapas wañurachirqa. 18 Unay
tiempom Josuey karqa guerrapi chay llapallan reykunawan. 19 Manam karqachu Israelpa mirayninkunawan hawkalla kanankupaq contrato ruraq llaqta,
aswanqa Gabaon llaqtapi *yachaq Hiv casta runakunallam. Llapallan chay
llaqtakunatamá guerrapi peleaspa vencerurqaku. 20 Kikin Tayta Diosmi chay
runakunapa sonqonta rumiyarachirqa chaynapi Israel castapa contranpi peleas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

panku mana llakipayasqa kanankupaq chaynataq chinkachisqa kanankupaq. Chinkachisqamá karqaku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

21 Chay tiempopitaqmi Josueyqa rispan wañurachirqa orqokunapi *yachaq Anac casta runakunata otaq Hebron llaqtapi kaqkunata, Debir llaqtapi kaqkunata, Anab llaqtapi kaqkunata, Juda casta runakunapa yachanan orqokunapi kaqkunata chaynataq Israel casta runakunapa yachanan orqokunapi kaqkunatapas. Josueymá chinkarachirqa paykunatapas chaynataq llaqtankutapas. 22 Israelpa mirayninkunapa yachanan allpapiqa Anac casta runakunamantaqa manam puchurqachu mayqanpas aswanqa puchurqa Gaza llaqtapi, Gat llaqtapi chaynataq Asdod llaqtapi kaqkunallañam.

23 Josueymá dueñochakururqa llapallan allpata Moisesman Tayta Diospa nisqanpi hina. Chay allpatam Israel castakunaman herenciata hina partirqa, sapa ayllumanmi tupaqninta qorqa. Chay tiempomantam manaña guerra karqachu chay allpapi.

Moisespa vencesqan reykunamanta

12 1 Intipa qespimunan law Jordan Mayupa chimpanpi *yachaq reykunatam Israelpa mirayninkuna vencerurqaku. Dueñochakururqakumá Arnon Mayuchamanta Hermon Orqokama, dueñochakururqakutaqmi intipa qespimunan law Jordan Mayupa patanpi kaq qechwatapas. Chaylaw allpapi kaq reykunam karqa kaykuna:

2 Hesbon llaqtapi *yachaq Amor casta runakunapa reynin Sehon. Paypa gobiernasqan allpam karqa Arnon Wayqopa patanpi kaq Aroer llaqtamanta otaq wayqopa chawpinmanta qallarispa Galaad law parten allpa Jaboc Wayqokama otaq Amonpa mirayninkunapa colindankama. 3 Rey Sehonqa gobiernarqataqmi intipa qespimunan law Jordan Mayupa qechwantapas, Cineret Qochamanta qallarispanmi gobiernarqa qechwapi qochakama otaq Kachi Qochakama, surlawpipas gobiernarqataqmi Bet-jesimot lawmanta qallarispa Pisga Orqopa waqtankama. Munaychakurqataqmi chaylaw allpakunapipas.

4 Vencerqakutaqmi Refaim casta runakunamanta puchuq Rey Ogtapas. Paymi Basan lawpi rey kaspan *yacharqa Astarot llaqtapi chaynataq Edrei llaqtapipas. 5 Rey Ogqa gobiernarqataqmi Hermon Orqopipas, Salca llaqtapipas chaynataq lliw Basan lawpipas Gesur lawkama hinaspa Maaca lawkama. Gobiernarqataqmi Galaad law parten allpapipas Hesbon llaqtapi Rey Sehonpa colindankama.

6 Chay reykunatamá Tayta Diospa serviqnin Moises chaynataq Israelpa mirayninkuna vencerurqaku. Hinaptinmi Moises partirqa chay allpakunata dueñochakunankupaq Ruben aylluman, Gad aylluman chaynataq Manases parten ayllumanpas.

Josueypa vencesqan reykunamanta

7 Intipa seqaykunan law Jordan Mayupa chimpanpi *yachaq reykunatam Josuey chaynataq Israelpa mirayninkuna vencerurqaku. Dueñochakurqaku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

má Libano Moqopa patan pampapi kaq Baal-gad llaqtamanta Seir Orqoman riq Halac Orqokama. Chay allpakunatam Josuey partirqa Israel casta sapa ayllukunaman tupasqanman hina. 8 Allpatamá qorqa orqokunapi, moqokunapi, Jordan Mayupa patan qechwapi, waqtakunapi, chunniqkunapi chaynataq Neguev lawpipas. Chay allpakunam karqa Het casta runakunapa, Amor casta runakunapa, Canaan casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Hiv casta runakunapa chaynataq Jebus casta runakunapa allpankuna.

9 Vencesqanku reykunam karqa: Jerico llaqtapa reynin, Betel llaqtapa hichpanpi kaq Hai llaqtapa reynin, 10 Jerusalen llaqtapa reynin, Hebron llaqtapa reynin, 11 Jarmut llaqtapa reynin, Laquis llaqtapa reynin, 12 Eglon llaqtapa reynin, Gezer llaqtapa reynin, 13 Debir llaqtapa reynin, Geder llaqtapa reynin, 14 Horma llaqtapa reynin, Arad llaqtapa reynin, 15 Libna llaqtapa reynin, Adulam llaqtapa reynin, 16 Maceda llaqtapa reynin, Betel llaqtapa reynin, 17 Tapua llaqtapa reynin, Hefer llaqtapa reynin, 18 Afec llaqtapa reynin, Saron llaqtapa reynin, 19 Madon llaqtapa reynin, Hazor llaqtapa reynin, 20 Simron-meron llaqtapa reynin, Acsaf llaqtapa reynin, 21 Taanac llaqtapa reynin, Meguido llaqtapa reynin, 22 Cedes llaqtapa reynin, Jocneam law Carmelo llaqtapa reynin, 23 Dor lawpi kaq Dor llaqtapa reynin, Gilgal lawpi kaq Goim llaqtapa reynin 24 hinaspa Tirsa llaqtapa reynin. Paykunam karqaku kimsa chunka hukniyoq reykuna.

Manaraq dueñochakusqanku allpakunamanta

13 1 Josuey anchata yuyaqyaruptinñam payta Tayta Dios nirqa:
—Qamqa ancha yuyaqñam kanki chaywanpas kachkanraqmi achkallaña allpakuna dueñochakunapaq. 2 Puchuq allpakunaqa kaykunam: Filistea casta runakunapa lliw allpankuna chaynataq Gesur casta runakunapa allpankuna. 3 Chay allpakunaqa qallarimuchkan Egipto nacionpa inti qespimunan lawpi Sihor Mayumantam hinaspam pasan Norte lawpi kaq Ecron llaqtapa linderonkama. Chay allpakunam Canaan casta runakunapa allpankuna. Chay allpakunapim kachkan Filistea casta runakunapi pichqantin kamachikuqkunapa llaqtankuna otaq: Gaza llaqta, Asdod llaqta, Ascalon llaqta, Gat llaqta hinaspa Ecron llaqta, chay allpakunapitaqmi kachkan Av casta runakunapa allpankupas. 4 Puchuchkanraqmi Canaan casta runakunapa surlawninpi allpakunapas, chay allpakunaqa chutarikuchkan Sidon llaqtayoq runakunapa allpanmantam Afec llaqtakama chaynataq Amor casta runakunapa linderonkama. 5 Puchuchkanraqmi Gebli casta runakunapa allpanpas chaynataq intipa qespimunan lawpi lliw Libano allpapas otaq Hermon Orqopa urayninpi kaq allpapas, chay allpaqa chutarikun Baal-gad llaqtamantam Hamat Qasakama. 6 Israelpa mirayninkunapa ñawpaqninmantam ñoqa wischusaq Libano Orqokunapi llapallan *yachaqkunata, paykunataqa wischusaq Misrefot-maim lawkamam. Wischusaqtaqmi Sidon llaqtayoq llapallan runakunatapas. Qanmi allpata partinki Israel castakunaman herencia allpanku kananpaq, chaynata-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa ruranki qanman kamachisqaypi hinam. 7Herencianku kananpaqmi allpata
partinki isqonnintin ayllukunaman chaynataq Manases parten ayllumanpas.

Intipa qespimunan lawpi allpakunamanta

8Manases ayllupa huknin partenqa, Ruben aylluwanmi chaynataq Gad
aylluwanmi chaskirunkuña herencia allpankuta. Chaytam Moises qorqa
paykunaman Jordan Mayupa chimpan intipa qespimunan lawpi. Tayta Dios-
pa serviqnin Moisesmá paykunaman qorqa. 9Moisespa chay allpa qosqanmi
qallarirqa Arnon Wayqopa patanpi kaq Aroer llaqtamanta chaynataq wayqopa
chawpinpi kaq llaqtamanta hinaspam chutarikurqa Medeba pampanta Dibon
llaqtakama. 10Qorqataqmi Hesbon llaqtapi gobiernaq Rey Sehonpa llapallan
llaqtankunatapas Amonpa mirayninkunapa linderonkama. 11Qorqataqmi
Galaad lawpi allpatapas, Gesur casta runakunapa allpantapas, lliw Hermon
Orqotapas chaynataq lliw Basan law allpatapas Salca llaqtakama 12otaq Basan
lawpi Rey Ogpa llapallan gobiernasqan allpankunatapas. Chay Ogmi *yacharqa
Astarot llaqtapi chaynataq Edrei llaqtapi. Paymi karqa Refaim casta runakuna-
pa puchuqnin. Paykunatam Moises venceruspan allpankuta dueñochakururqa.
13Aswanqa Gesur casta runakunatawan Maaca casta runakunataqa Israelpa
mirayninkunaqa manam wischurqakuchu, chayraykum paykunaqa Israel cas-
takunawan hinalla *yachachkanku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.
14Leviy ayllumanmi ichaqa herenciankupaq allpata Moises mana qor-
qachu. Israelpa yupaychasqan Tayta Diosman Israel casta runakunapa
kañanan ofrendam karqa Leviy ayllupa herencianqa.
15Ruben ayllumanmi haykam castankuman hina Moises qorqa allpata. 16Pay-
kunapa allpankunam karqa Medeba pampa, chay allpapa linderonkunam
qallarirqa Arnon Wayqopa patanpi kaq Aroer llaqtamanta chaynataq wayqopa
chawpinpi kaq llaqtamanta. 17Chay pampapa llaqtankunam karqa Hesbon llaqta
chaynataq pampapi kaq kay lliw llaqtakunapas: Dibon llaqta, Bamot-baal llaqta,
Bet-baal-meon llaqta, 18Jahaza llaqta, Cademot llaqta, Mefaat llaqta, 19Quiria-
taim llaqta, Sibma llaqta, qechwa law orqopi kaq Zaret-sahar llaqta, 20Bet-peor
llaqta, Pisqa Orqopa waqtankuna chaynataq Bet-jesimot llaqta. 21Ruben ayllupa
allpankunamá karqa pampapi llaqtakuna chaynataq Hesbon llaqtapi gobiernaq
Amor casta runakunapa reynin Sehonpa gobiernasqan allpakuna. Rey Sehontaqa
Madian casta runakunapa jefenkunatawanmi Moises wañurachirqa. Chay jefeku-
nam karqa: Evi, Requem, Zur, Hur hinaspa Reba. Chaykunam karqa Rey Sehon
serviqkuna otaq paypa allpanpi yachaqkuna. 22Israelpa mirayninkunaqa wañu-
rachirqakutaqmi Beorpa churin adivinaq Balaamtapas, paytaqa wañurachirqaku
guerrapi wañuchisqanku runakunatawan kuskatam. 23Rubenpa mirayninkunapa
allpankupa linderonmi pasarqa Jordan Mayukama. Tukuy chaykunamá karqa
Rubenpa mirayninkunapa herencia allpanku, castankuman hinam chay llaqtaku-
naqa paykunapaq karqa, paykunapaqtaqmi karqa muyuriqninpi llaqtachakunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Gad ayllumanmi haykam castankuman hina Moises qorqa allpata. 25 Herenciankupaq allpam karqa Jazer llaqta chaynataq Galaad lawpi llapallan llaqtakunapas, chay allpaqa ñawpaqtam karqa Amonpa mirayninkunapa parten allpa, chaynaqa chaykunatapas Moisesmá qorqa Raba llaqtapa hichpanpi kaq Aroer llaqtakama. 26 Qorqataqmi Hesbon llaqtamanta qallariq allpatapas Ramat-mizpa llaqtakama chaynataq Betonim llaqtakama, qorqataqmi Mahanaim llaqtamanta qallariq allpatapas Debir llaqtapa linderonkama. 27 Herenciankupaq allpataqmi karqa qechwa lawpi Bet-aram llaqtapas Bet-nimra llaqtapas, Sucot llaqtapas chaynataq Zafon llaqtapas otaq Hesbon llaqtapi gobiernaq Rey Sehonpa gobiernasqan wakin allpakunapas. Chay allpakunaqa karqa intipa qespimunan law Jordan Mayupa waklaw chimpanpim, chay hatun allpaqa chayarqa Cineret Qochapa surlaw patankamam. 28 Tukuy chaykunamá karqa Gadpa mirayninkunapa herencia allpanku, castankuman hinam chay llaqtakuna paykunapaq karqa muyuriqninpi llaqtachakunapiwan.

29 Manases ayllupa huknin partenmanpas haykam castankuman hinam Moises qorqa allpata. 30 Paykunapa allpanmi karqa Mahanaim llaqtamanta qallarispa lliw Basan law allpakuna otaq Rey Ogpa gobiernasqan lliw allpakuna otaq Basan lawpi kaq Jair castapa *yachasqan soqta chunka llaqtachakuna. 31 Paykunapataqmi karqa Galaad lawpi parten allpakunapas, Astarot llaqtapas chaynataq Edrei llaqtapas. Kay llaqtakunam karqa Basan lawpi Rey Ogpa gobiernasqan llaqtakuna. Chay allpakunam karqa Manasespa churin Maquirpa parten ayllukunapaq, chaynaqa karqa haykam castankuman hinam.

32 Kay allpakunatamá herenciankupaq Moises partirqa Jerico llaqtapa waklawnin Jordan Mayupa chimpanpi otaq intipa qespimunan law Moab runakunapa allpan pampakunapi. 33 Leviy ayllumanmi ichaqa Moises mana qorqachu herenciankupaq allpata, kaynata nisqanrayku:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi qamkunapa herenciaykichikqa —nispa.

Canaan allpata Josuey partisqanmanta

14 1 Canaan allpapim Israelpa mirayninkuna herenciankuta chaskirqaku. Chaytam paykunaman partirqa sacerdote Eleazar, Nunpa churin Josuey chaynataq Israel ayllukunapa kamachiqninkunapas. 2 Chay allpataqa suerteaspankum paykunaman partirqaku herenciankupaq, partirqakumá isqonnintin ayllukunaman chaynataq parten ayllumanpas Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina. 3 Ruben hinaspa Gad ayllumanpas chaynataq Manases parten ayllumanpas Moisesqa qorqañam herenciankupaq allpata, qorqaqa Jordan Mayupa waklaw chimpanpim. Leviy castakunamanmi ichaqa wakin ayllukunaman hinaqa mana qorqachu herenciankupaq allpata. 4 Joseypa mirayninkunam karqa iskay ayllukuna, chay ayllukunaqa karqa Manaseswan Efrainmi. Chaymi Leviy castakunamanqa mana qorqakuchu herenciankupaq allpata. Paykunamanqa qorqaku *yachanankupaq llaqtakunallatam, qorqakutaqmi vacankupaqpas,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ovejankupaqpas chaynataq cabrankupaqpas echaderokunata. 5 Moisesman Tayta
Diospa kamachisqanta hinallam Israelpa mirayninkuna allpata partinakurqaku.

Calebpa tocancianmanta

6 Judapa mirayninkunam rirqaku Josueywan rimaq Gilgal lawpi kach-
kaptin chaymi Cenez casta Jefonepa churin Caleb Josueyta nirqa:
—Qamqa yachankim ñoqamantawan qanmanta Cades-barnea lawpi kach-
kaptinchik serviqnin Moisesman imam Tayta Diospa nisqanta. 7 Ñoqaqa
karqani tawa chunka watayoqmi Tayta Diospa serviqnin Moises Cades-barnea
lawmanta Canaan allpa wateqaq kachawaptinqa. Chaymanta kutimuspaymi
ñoqaqa imam kaqllata willakurqani. 8 Riqmasiykunam ichaqa wakin runaku-
nata hukmanyarachirqaku, chaywanpas yupaychasqanchik Tayta Diosman
kasukuq sonqo kaspaymi cumplirqani. 9 Chay punchawmi Moises juramen-
taspan niwarqa: “Cheqaptapunipas sarumusqayki allpaqa qampa chaynataq
miraynikikunapa herencianmi kanqa, yupaychasqanchik Tayta Diosman
kasukuq sonqo kasqaykiraykum wiñaypaq herenciayki kanqa” nispa. 10 Kay-
qaya Tayta Dios kawsachiwachkanraq nisqanpi hina tawa chunka pichqayoq
watataraq, Israel casta runakunata chunniqpi purichkaptin Moisesman Tayta
Dios kay palabrakunata rimasqanmantapunim kunankama kawsachkaniraq.
Kunanqa kachkani pusaq chunka pichqayoq wataypiñam. 11 Kallpaypiraq-
mi kachkani guerraman rinaypaqpas, Moisespa kachawasqan punchawpi
hinaraqmi ñoqaqa kachkani imata ruranaypaqpas. 12 Tayta Diospa chay
punchawpi rimasqanta hinayá kunan qoykuway chay moqokunata. Yachan-
kimiki chay tiempopiqa Anac casta runakuna chay moqokunapi yachasqanta
chaynataq murallasqa hatun llaqtakunapas chaypi kasqanta. Tayta Dios yana-
pawaptinqa paypa niwasqanpi hinam qarqoruspay dueñochakurusaq —nispa.
13 Josueymi Jefonepa churin Calebpaq Diospa bendicionninta mañakurqa
hinaspam qoykurqa Hebron allpata herencianpaq. 14 Chayraykum Hebron
llaqtaqa karqa Cenez casta Jefonepa churin Calebpa herencian kay libro
qellqasqa kasqan punchawkama, paypañam karqa Israelpa yupaychasqan
Tayta Diosman kasukuq sonqo kasqanrayku. 15 Hebron llaqtapa ñawpaq
sutinqa karqa Quiriat-arbam. Arba runaqa karqa Anac casta hatunkaray
runam. Chay tiempomantam manaña guerra karqachu chay allpapi.

Juda castakunapa allpankunamanta

15 1 Juda miraykunapa tocancianmi karqa castankuman hina chaynataq
suerteasqankuman hina. Paykunapa tocancianqa Edom casta runaku-
napa allpanwanmi tupanakurqa hinaspam surlawpipas chayarqa Zin sutiyoq
chunniqkama. 2 Chay surlawpa linderonmi qallarirqa Kachi Qochapa surlawman
qawaq yaku puntarayaqninmanta. 3 Chaymantam surlawman pasarqa Acrabim
wichayninta hinaspa Zin chunniqninta. Cades-barnea llaqtapa surlawninta pa-
saspam chayarqa Hezron llaqtaman. Chaymantañataqmi Adar llaqtanta rispan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

muyurqa Carca sutiyoq llaqtaman. 4 Chaymantam pasarqa Asmon lawman
hinaspam lloqsirqa Egipto lawpi wayqoman. Chaymanta pasaspañataqmi tuku-
rurqa Mediterraneo sutiyoq lamar qochapi, chaymi Josuey nirqa:
—Chaynam kapusunkichik surlawman linderoykichik —nispa.
5 Intipa qespimunan lawman linderoñataqmi karqa Kachi Qochapa enteron
patan Jordan Mayupa yaykunan sitiokama. Norte lawman linderoñataqmi
qallarirqa Kachi Qochapa puntarayaqninmanta otaq Jordan Mayupa yaykumu-
nanmantapuni. 6 Chaymantam pasarqa Bet-hogla llaqtanta hinaspa Bet-araba
llaqta norte lawninta, chaymantañataqmi rirqa Rubenpa churin sutiyoq Bohan
Qaqakama. 7 Chaymantañataqmi Acor Qechwanta pasarqa Debir llaqtakama.
Chaymantañataqmi pasarqa Adumim wichaypa ñawpaqninpi kaq Gilgal law-
kama, chay linderoqariki pasarqa wayqopa surlawnintam hinaspam pasarqa
En-semes Pukyukama, chaymantañataqmi chutarikurqa En-rogel Pukyuka-
ma. 8 Chaymantam pasarqa surlawpi Jebus casta runakunapa kinrayninman
riq Ben-hinom Wayqonta. Jebus llaqtapa huknin sutinqa Jerusalen llaqtam.
Chaymantañataqmi chay linderoqa pasarqa Hinom Wayqopa chimpanpi kaq
moqopa puntanta intipa seqaykunan lawman, chay moqoqa kachkan norte
lawpi kaq Refaim Wayqopa tukuyninpim. 9 Chaymantam muyurirqa orqopa
puntanmantapuni Neftoa Pukyukunapa ñawinkama hinaspam pasarqa Efron
Moqopi llaqtakunapa kasqanta Baala llaqtakama. Chay Baala llaqtapa huknin
sutintaqmi karqa Quiriat-jearim. 10 Baala llaqtamantañataqmi linderoqa muyu-
rimurqa intipa seqaykunan law Seir Moqoman hinaspam rirqa Jearim Moqopa
waqtanta norte lawpi Quesalon llaqtakama. Chaymantam Bet-semes llaqtanta
pasarqa Timna llaqtakama. 11 Chaymantañataqmi norte lawman chutarikurqa
Ecron llaqtapa waqtanta hinaspam muyurirqa hina chay Sicron llaqtachaman.
Chaymantam rirqa Baala Moqonta Jabneel lawman chayanankama hinaspam
Mediterraneo sutiyoq lamar qochapi tukurqa. 12 Intipa seqaykunan law linderо-
qa Mediterraneo sutiyoq lamar qocham. Chaynamá karqa Juda miraykunapa
muyurimuq linderonqa, paykunaqa partinakurqaku castankuman hinam.

Calebpa dueñochakusqan llaqtakunamanta
(Jue 1:10-15)

13 Jefonepa churin Calebmanmi Josuey qorqa tocancian allpata. Paymanqa
qorqa Juda ayllupa allpan ukunpim Josueyman Tayta Diospa kamachisqanpi
hina. Qorqamá Quiriat-arba llaqtata. Chay Quiriat-arba llaqtapa huknin sutinmi
karqa Hebron. Chay Arba runam karqa Anacpa abuelon. 14 Hebron llaqtamantam
Caleb qarqorqa Anac casta runapa miraynin kimsa runakunata, chay runaku-
nam karqa Sesai sutiyoq runa, Ahiman sutiyoq runa hinaspa Talmai sutiyoq runa.
15 Chay llaqtamantam Caleb pasarqa Debir llaqtapi *yachaqkunapa contranpi.
Debir llaqtapa ñawpaq sutinqa karqa Quiriat-sefermi. 16 Calebmi nirqa:
—Pipas Quiriat-sefer llaqtata atacaspa venceruqtaqa warmi churiy
Acsawanmi casarachisaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Hinaptinmi Cenazpa churin Otoniel vencerurqa, Cenazqa karqa Calebpa wawqenmi. Calebqa Otonieltamá warmi churin Acsawan casarachirqa.
18 Acsam qosan Otonielman hamuspan umacharqa taytan Calebmanta chakrata mañanankupaq. Asnonmanta Acsa uraykuptinmi taytan Caleb tapurqa:
—¿Imataq pasasunki? —nispa.
19 Chaymi Acsañataq nirqa:
—Neguev allpata qoykuwachkaspaykiqa ama hina kaspayá pukyukunatapas qoykuway —nispa.
Chaymi Caleb qoykurqa hanay lawpi pukyukunatapas chaynataq uray lawpi pukyukunatapas.

Juda ayllupa llaqtankunamanta

20 Castankuman hina Juda ayllupa herenciankuqa kaynam karqa. 21 Edom nacionwan tupaq surlaw linderopi llaqtakunaqa kaykunam: Cabseel, Edar, Jagur, 22 Cina, Dimona, Adada, 23 Cedes, Hazor, Itnan, 24 Zif, Telem, Bealot, 25 Hazor-hadata, Queriot, Hezron, kay Hezron llaqtapa huknin sutinmi karqa Hazor, 26 Amam, Sema, Molada, 27 Hazar-gada, Hesmon, Bet-pelet, 28 Hazar-sual, Beerseba, Bizotia, 29 Baala, Iim, Esem, 30 Eltolad, Quesil, Horma, 31 Siclag, Madmana, Sansana, 32 Lebaot, Silhim hinaspa En-rimon. Llapallanmi karqa iskay chunka isqonniyoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
33 Waqtakunapi llaqtakunañataqmi karqa: Estaol, Zora, Asena, 34 Zanoa, En-ganim, Tapua, Enam, 35 Jarmut, Adulam, Soco, Azeca, 36 Saaraim, Aditaim, Gedera hinaspa Gederotaim. Chaykunam karqa chunka tawayoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
37 Waqtakunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Zenan, Hadasa, Migdal-gad, 38 Dilean, Mizpa, Jocteel, 39 Laquis, Boscat, Eglon, 40 Cabon, Lahmam, Quitlis, 41 Gederot, Bet-dagon, Naama hinaspa Maceda. Chaykunam karqa chunka soqtayoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
42 Waqtakunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Libna, Eter, Asan, 43 Jifta, Asena, Nezib, 44 Keila, Aczib hinaspa Maresa. Chaykunam karqa isqon llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
45 Wakin llaqtakunañataqmi karqa Ecron llaqta llaqtachankunapiwan hinaspa pagonkunapiwan. 46 Chay Ecron llaqtamantañataqmi chutarikurqa Mediterraneo sutiyoq lamar qochakama otaq Asdod llaqtapa hichpankama, chay lawpi llaqtakunapas karqa paykunapam llaqtachankunapiwan.
47 Paykunapataqmi karqa Asdod llaqtapas llaqtachankunapiwan hinaspa pagonkunapiwan chaynataq Gaza llaqtapas llaqtachankunapiwan hinaspa pagonkunapiwan. Paykunapamá karqa Egipto lawpi wayqokama chaynataq Mediterraneo sutiyoq lamar qochapa patankama.
48 Juda ayllupataqmi karqa moqokunapi kaq kay llaqtakunapas: Samir, Jatir, Soco, 49 Dana, Quiriat-sana, chay llaqtapa huknin sutinmi karqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Debir, 50 Anab, Estemoa, Anim, 51 Gosen, Holon hinaspa Gilo. Chaykunam
karqa chunka hukniyoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
52 Moqokunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Arab, Duma, Esan,
53 Janum, Bet-tapua, Afeca, 54 Humta, Quiriat-arba, chay llaqtapa huknin
sutinmi karqa Hebron, paykunapataqmi karqa Sior llaqtapas. Chaykunam
karqa isqon llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
55 Moqokunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Maon, Carmel, Zif,
Juta, 56 Jezreel, Jocdeam, Zanoa, 57 Cain, Gabaa hinaspa Timna. Chayku-
nam karqa chunka llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
58 Moqokunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Halhul, Bet-sur, Gedor,
59 Maarat, Bet-anot hinaspa Eltecon. Chaykunam karqa soqta llaqtakuna
llaqtachankunapiwan.
60 Moqokunapi wakin llaqtakunañataqmi karqa: Quiriat-baal, chay llaq-
tapa huknin sutinmi karqa Quiriat-jearim. Paykunapataqmi karqa Raba
llaqtapas. Chaykunamá karqa iskay llaqtakuna llaqtachankunapiwan.
61 Chunniq lawpi llaqtakunañataqmi karqa: Bet-araba, Midin, Secaca,
62 Nibsan, Kachi llaqta hinaspa En-gadi, chaykunam karqa soqta llaqtaku-
na llaqtachankunapiwan.
63 Aswanqa Jerusalen llaqtapi *yachaq Jebus casta runakunataqa
Judapa mirayninkunaqa manam qarqoyta atirqakuchu. Judapa miraynin-
kunawanmi *yachachkanku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Joseypa mirayninkunapa allpanmanta

16 1 Suerteaspa Joseypa mirayninkunaman allpa qosqankum qallarirqa inti-
pa qespimunan lawpi tarikuq Jordan Mayumanta, chay mayuqa kachkan
Jerico pukyukunapa hichpanpim, chaypi qallarispamá chunniqninta chutarikurqa
Betel moqokunakama. 2 Betel otaq Luz llaqtamantam pasarqa Arqui runakunapa
linderonpi Atarot llaqtakama. 3 Chaymantam pasarqa intipa seqaykunan lawpi
kaq Jaflet runakunapa allpanman, chaymantañataq uray lawpi kaq Bet-horon
llaqtapa linderonkama, chaymantañataqmi Gezer llaqtanta pasaspan chayarqa
Mediterraneo sutiyoq lamar qochakama. 4 Kay allpakunatam herenciankupaq
chaskirqaku Josueypa mirayninkuna otaq Manasespiwan Efrain ayllukuna.

Efrain ayllupa allpanmanta

5 Castankuman hinataqmi Efrain ayllupaqpas allpanku karqa. Intipa qespi-
munan lawmanmi karqa Atarot-adar llaqtamanta hanay lawpi kaq Bet-horon
llaqtakama. 6 Chaymantam pasarqa Mediterraneo Lamar Qochakama, chay-
mantañataqmi pasarqa norte lawninta Micmetat llaqtakama hinaspam
muyurirqa intipa qespimunan lawninta Taanat-silo llaqtakama, chaymantam
pasarqa intipa qespimunan lawpi kaq Janoa llaqtakama. 7 Janoa llaqtamantam
pasarqa Atarot llaqtaman chaynataq Naarat llaqtaman. Jerico llaqtapa hichpan-
ta pasaspañataqmi lloqsirqa Jordan Mayuman. 8 Tapua llaqtamantam pasarqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

intipa seqaykunan lawman Cana Mayukama, chayninta pasaspam lloqsirqa Mediterraneo sutiyoq lamar qochaman. Chay herencia allpamá karqa Efrain ayllupaq imaynam castankuman hina. 9 Paykunapaqtaqmi karqa rakisqa llapa llaqtakunapas llaqtachankunapiwan, chay tocaqnin llaqtakunaqa karqa Manases ayllupa allpan ukupim. 10 Gezer llaqtapi *yachaq Canaan runakunataqa manam qarqorqakuchu Efrain ayllu runakunaqa. Aswanqa chay Canaan casta runakunam paykuna ukupi yacharqaku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. Chaywanpas chay Canaan runakunam paykunata devaldella servirqaku.

Manases ayllupa allpanmanta

17 1 Suerteasqankuman hinam Manases ayllupaqpas tocancianku allpa karqa, Manasesqa Joseypa piwi churinmi karqa. Manasespa piwi churinmi karqa Maquir, Maquirñataqmi karqa Galaadpa taytan. Maquirmi karqa guerrapi peleaq runa. Paymanmi tuparurqa Jordan Mayupa intipa qespimunan lawpi Galaad allpa chaynataq Basan law allpapas. 2 Castankunaman hinam Manasespa wakiqnin mirayninkunapaqpas allpata suertearqaku: Abiezerpa mirayninkunapaq, Helecpa mirayninkunapaq, Asrielpa mirayninkunapaq, Siquempa mirayninkunapaq, Heferpa mirayninkunapaq chaynataq Semidapa mirayninkunapaq. Paykunam karqa Joseypa churin Manasespa mirayninkuna.

3 Heferpa churin Zelofehadpam mana karqachu qari churinkuna aswanqa warmi churinkunallam, paykunam karqa: Maala, Noa, Hogla, Milca hinaspa Tirsa. Heferpa taytanmi karqa Galaad, Galaadpa taytanmi karqa Maquir, Maquirpa taytanmi karqa Manases. 4 Chay warmikunam asuykurqaku sacerdote Eleazarman, Nunpa churin Josueyman chaynataq jefekunamanpas. Paykunatam nirqaku:

—Tayta Diosmi kamachirqa Moisesta ñoqaykumanpas qari aylluykuman hina herencia allpata qowanankupaq —nispa.

Chaymi herenciankupaq allpata Josuey paykunaman qoykurqa taytankupa qari ayllunkuman hina, chaynataqa qorqaku Tayta Diospa nisqanpi hinam.

5 Jordan Mayupa waklaw chimpanpi kaq Basan allpa chaskisqankumantapas chaynataq Galaad allpa chaskisqankumantapas chunka pedazo masraqmi Manases ayllumanqa tuparurqa. 6 Herencia allpataqa qorqakutaqmi Manasespa warmi mirayninkunamanpas, qorqakuqa castamasin qarikunaman hinam. Galaad lawpi kaq allpapas karqa Manasespa wakin mirayninkunapaqmi. 7 Chaynaqa Manases ayllupa allpanmi karqa Aserpa mirayninkunapa allpanmanta qallarispa Micmetat llaqtakama. Chay Micmetat llaqtam kachkan Siquem llaqtapa chimpan intipa qespimunan lawpi. Chaymantam linderon chutarikurqa surlawman hinaspam chayarqa Tapua Pukyu lawpi *yachaqkunapa kasqankama. 8 Tapua law allpaqa karqa Manases ayllupam, aswanqa paykunapa linderonpa ladonpi kaq Tapua llaqtaqa karqa Efrainpa mirayninkunapam. 9 Manases ayllupa linderonmi pasarqa surlawman Cana Mayukama, Efrain castapa chay llaqtankunam karqa Manases castapa llaqtankunawan kuska. Manases castapa linderonqa karqa hina chay Cana Mayupa norte lawninmantam. Hinaspam chay lindero-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa lloqsirqa Mediterraneo sutiyoq lamar qochakama. 10 Efrain castapa allpanmi
karqa Cana Mayupa surlawninpi, Manases castapa allpañataqmi karqa chay
mayupa norte lawninpi hinaspam chayarqa Mediterraneo Lamar Qochakama.
Tupanakurqataqmi Aser castakunapa linderonwanpas norte lawpi chaynataq
Isacar castakunapa linderonwanpas intipa qespimunan lawpi. 11 Manases cas-
takunamanqa tuparqataqmi herencia llaqtakunapas, chay llaqtakunaqa karqa
Isacar castakunapa allpanpim, tuparqataqmi Aser castakunapa allpanpipas. Chay
llaqtakunam karqa: Bet-sean llaqta llaqtachankunapiwan, Ibleam llaqta llaqta-
chankunapiwan, Dor llaqtapi *yachaqkuna llaqtachankunapiwan, Endor llaqtapi
yachaqkuna llaqtachankunapiwan, Taanac llaqtapi yachaqkuna llaqtachankuna-
piwan, Meguido llaqtapi yachaqkuna llaqtachankunapiwan chaynataq kimsantin
moqokunapas. 12 Aswanqa Manasespa mirayninkunam mana qarqoyta atirqaku-
chu chay llaqtakunapi yachaq Canaan casta runakunata. Chaynapim paykunaqa
hinalla yacharqaku chay allpapi. 13 Israelpa mirayninkuna kallpanchakurus-
pankuñataqmi Canaan casta runakunawan servichikurqaku devaldella ichaqa
manam qarqorqakuchu.

Joseypa mirayninkuna montekuna dueñochakusqankumanta

14 Joseypa mirayninkunam Josueyta nirqaku:
—¿Imanasqataq huk hawaqllapiqa herenciaykupaq allpata qowar-
qankiku? Ñoqaykuqariki achka-achka runam kaniku, Tayta Diospas
bendeciykuwankutaqmi —nispa.
15 Chaymi Josuey paykunata nirqa:
—Achkallaña kasqaykichikrayku Efrain runakunapa moqo-moqo
allpankuna kichkillaña kaptinqa, riychikyá montekunaman hinaspayá
Ferez casta runakunapa chaynataq Refaim casta runakunapa allpanpi
montekunata kuchumuychik —nispa.
16 Chaymi Joseypa mirayninkuna nirqaku:
—Arí, manamá kamawankuchu kay moqokunallaqa. Qechwapi *yachaq
llapallan Canaan casta runakunaqa otaq Bet-sean llaqtapi chaynataq
llaqtachankunapi yachaqkunaqa chaynataq Jezreel Qechwapi kaqkunaqa
fierromanta carretayoqkunam kanku —nispa.
17 Chaymi Josey casta Efrainpa miraynintawan Manasespa mirayninta
Josuey nirqa:
—Qamkunaqa kankichik achkallañam chaynataq kallpasapa
runakunam. Chaynaqa manam chullalla herencia allpayoqqa kawaq-
chikchu. 18 Aswanqa chay moqokunam qamkunapaq kanqa, monte
kaptinpas sachankunatam kuchunkichik cantonkama chaynapi due-
ñochakunaykichikpaq. Qamkunaqa qarqonkichikmi Canaan casta
runakunataqa fierromanta carretayoqkuna kaptinkupas chaynataq kallpa-
sapa kaptinkupas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wakin ayllukunapa allpanmanta

18 1 Israelpa llapallan mirayninkunam allpataqa dueñochakururqakuña chaymi Silo llaqtapi huñunakuspa sayachirqaku Diosman asuykuna karpata. 2 Chaywanpas Israelpa mirayninkunamantam karqaraq qanchis ayllukuna herenciankupaq manaraq allpa chaskiqkuna.

3 Chayraykum Israelpa mirayninkunata Josuey nirqa:

—¿Haykapikamataq qellakunkichik abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diospa qosusqaykichik allpata mana dueñochakunaykichikpaq? 4 Akllamuychik sapa ayllumanta kimsa runakunata, paykunata kachaptiymi puriramunqaku enteron allpata hinaspam willawanankupaq qellqamunqaku haypasqanman hina partinakunapaq. 5 Allpataqa qanchismanmi partinqaku. Juda castapa allpanmi quedanqa surlawpi. Joseypa castankunapa allpañataqmi quedanqa norte lawpi. 6 Chay allpatam wateqaqkuna qanchis parteman rakinaruspa qellqamunqaku imaynam partisqa kananmanta. Chayta apamuwaptinkum chayman hina suerteasqaykichik yupaychasqanchik Tayta Diospa qayllanpi. 7 Leviy castapaqa manam imaniraqllapas herenciankupaq allpaqa kanqachu qamkunapa hinaqa. Tayta Diospaq sacerdoten kayninkum paykunapa herenciankuqa. Gad castapas, Ruben castapas chaynataq Manases parten ayllupas ñam herencianku allpataqa chaskirunkuña. Paykunaqa chaskirunku intipa qespimunan law Jordan Mayupa waklaw chimpanpim. Chay allpatam paykunaman qorqa Tayta Diospa serviqnin Moises —nispa.

8 Chaymi rinankupaq chay runakunata Josuey nirqa:

—Rispaykichikyá qawamuspa qellqamuychik imaynam chay allpaqa kasqanmanta. Kutiramuptikichikñataqmi Tayta Diospa qayllanpi kay Silo llaqtapi qamkunapaq suerteasaq —nispa.

9 Rispankumá chay runakuna purimurqaku chay allpata. Llaqtakunapa imaynam kasqanta qellqamuspankum qanchisman partirurqaku chay allpata. Chaymantam Josueyman kutimurqaku Silo llaqta campamentonpi kachkaptin. 10 Silo llaqtapimá Tayta Diospa qayllanpi Josuey suerteaspan Israelpa mirayninkunaman allpata partirqa chaynapi herencianku allpa kananpaq.

Benjamin ayllupa allpanmanta

11 Castankuman hina suerteaspa qosqanku Benjamin ayllupa allpankum karqa Juda ayllupa chaynataq Josey ayllupa allpanku ukupi. 12 Norte lawpi linderonkuqa qallarirqa Jordan Mayumantam hinaspam pasarqa Jerico llaqta lawninta. Chaymantam pasarqa Orqokunaman intipa seqaykunan lawninta hinaspam Bet-aven chunniqpi tukurqa. 13 Chaymantañataqmi pasarqa Luz llaqtapa surlawninta, chay Luz llaqtapa huknin sutinmi karqa Betel. Atarot-adar Moqokamam uraykamurqa chay linderoqa, chay Moqoqa kachkan uray Bet-horon llaqtapa uray lawninpim. 14 Hinaspam surlawman muyurimurqa intipa seqaykunan lawninta, chaynam muyumurqa surlawpi Bet-horon llaq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tapa chimpa Moqonta, chaymantam lloqsirqa Quiriat-baal llaqtaman, chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Quiriat-jearim. Chay llaqtaqa karqa Juda ayllupa tocancianmi, chay llaqtam karqa intipa seqaykunan lawpi kaq lindero.

15 Surlawpi linderoñataqmi qallarirqa Quiriat-jearim llaqtapa cantonmanta hinaspam pasarqa intipa seqaykunan lawninta Neftoa llaqtapa hichpanpi pukyukunapa ñawinkama. 16 Chaymantam pasarqa “Hinompa Churin” sutiyoq wayqopa chimpa waqtankama otaq Refaim Wayqopa norte lawnin waqtakama. Chaymantam pasarqa Jebus casta runakunapa llaqtanpa waqtanta Hinompa Wayqon Rogel Pukyukama. 17 Chaymantam norte lawman muyurispa lloqsirqa En-semes llaqtaman. Chaymantañataqmi pasarqa Adumim wichaypa chimpan Gelilot lawkama, pasarqaqa “Rubenpa Churin” sutiyoq Bohan qaqakamam. 18 Chaymantam pasarqa Jordan Mayupa qechwanpa chimpanta norte lawman hinaspam rirqa chay mayupa qechwanman. 19 Chaymantam chay linderoqa pasarqa Bet-hogla llaqtapa norte lawninta, chayninta rispanmi chayarqa Kachi Qochapa norte law puntarayaqninkama otaq chay qochaman Jordan Mayupa yaykunankama. Chaynamá karqa surlawman Benjamin ayllupa linderonqa.

20 Jordan Mayum karqa intipa qespimunan lawpi linderonku. Chaynamá karqa Benjamin ayllupa herenciankuqa otaq allpankupa muyurimuqnin linderonkuqa, chaytaqa castankuman hinam partirqaku.

21 Benjamin aylluman castankuman hina qosqanku llaqtakunam karqa kaykuna: Jerico, Bet-hogla, Emec-casis, 22 Bet-araba, Zemaraim, Betel, 23 Avim, Para, Ofra, 24 Quefar-haamoni, Ofni hinaspa Geba. Chaykunam karqa chunka iskayniyoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan. 25 Wakin llaqtakunañataqmi karqa: Gabaon, Rama, Beerot, 26 Mizpa, Cafira, Mozah, 27 Requem, Irpeel, Tarala, 28 Zela, Elef, Jebus, chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Jerusalen, Gabaa hinaspa Quiriat-jearim. Chaykunam karqa chunka tawayoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan. Chaynamá karqa Benjamin ayllupa herencia allpankuqa otaq castankuman hina partisqanku allpakunaqa.

Simeon ayllupa allpanmanta

19 1 Iskay kaq suerteñataqmi tuparurqa Simeon ayllunman chaynapi castanman hina partinakunankupaq. Chay chaskisqanku allpaqa karqa Juda ayllupa herencia allpanku ukupim. 2 Chay chaskisqanku allpapi llaqtakunam karqa kaykuna: Beerseba, Seba, Molada, 3 Hazar-sual, Bala, Ezem, 4 Eltolad, Betul, Horma, 5 Siclag, Bet-marcabot, Hazar-susa, 6 Bet-lebaot hinaspa Saruhen. Chaykunam karqa chunka kimsayoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan. 7 Tocancian wakin llaqtakunañataqmi karqa: En-rimon, Eter hinaspa Asan. Chaykunam karqa tawa llaqtakuna llaqtachankunapiwan. 8 Simeon ayllupa tocanciantaqmi karqa chay llaqtakunapa muyuriqninpi llaqtachakunapas Baalat-beer llaqtaman chayanankama, chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Ramat. Chay llaqtaqa karqa Neguev chunniq lawpim. 9 Simeon ayllupa tocancianqa karqa Juda ayllupa herencia allpanku ukupim, chaynaqa karqa Juda ayllupa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allpanku paykunapaq ancha hatun kasqanraykum. Chaynapimá Simeon ayllupa herencia allpankuta partirqaku Juda ayllupa herencia allpanku ukupi.

Zabulon ayllupa allpanmanta

10 Kimsa kaq suerteñataqmi tuparurqa Zabulon ayllunman chaynapi castankuman hina partinakunankupaq. Chay chaskisqanku allpapa linderonmi karqa Sarid llaqtakama. 11 Chay linderoqa pasarqa intipa seqaykunan law Marala llaqtantam Dabeset llaqtaman chayanankama, chaymantam pasarqa Jocneam llaqtapa chimpan wayqokama. 12 Sarid llaqtamantañataqmi muyurirqa intipa qespimunan Quislot-tabor linderonkama. Chaymantañataqmi pasarqa Daberat llaqtanta Jafia llaqtakama. 13 Chaymantam pasarqa intipa qespimunan lawpi Gat-hefer llaqtaman chaynataq Ita-cazin llaqtaman. Chayninta lloqsispañataqmi pasarqa Rimon llaqtaman Nea llaqtanta muyurimuspan. 14 Norte law linderoñataqmi muyumurqa Hanaton llaqtanta Jefte-el Qechwaman chayanankama. 15 Paykunapa allpanpitaqmi karqa kay llaqtakuna: Catat, Naalal, Simron, Idala hinaspa Belen. Chay llaqtakunam karqa chunka iskayniyoq llaqtakunapa wakinnin llaqta llaqtachankunapiwan. 16 Chaynamá karqa Zabulon ayllupa castankuman hina herencia allpankuqa, llaqtakunapas paykunapam karqa llaqtachankunapiwan.

Isacar ayllupa allpanmanta

17 Tawa kaq suerteñataqmi tuparurqa Isacar aylluman chaynapi castankuman hina partinakunankupaq. 18 Chay herencia allpankupim karqa kay llaqtakuna: Jezreel, Quesulot, Sunem, 19 Hafaraim, Sihon, Anaharat, 20 Rabit, Quision, Abez, 21 Remet, En-ganim, En-hada hinaspa Bet-pases. 22 Chay herenciankupa linderonmi chayarqa Tabor Moqokama, Sahazima llaqtakama, Bet-semes llaqtakama hinaspam tukurqa Jordan Mayupi. Paykunapam karqa chunka soqtayoq llaqtakuna llaqtachankunapiwan. 23 Chaynamá karqa Isacar ayllupa castankuman hina herencia allpankuqa, llaqtakunapas paykunapam karqa llaqtachankunapiwan.

Aser ayllupa allpanmanta

24 Pichqa kaq suerteñataqmi tuparurqa Aser aylluman chaynapi castankuman hina partinakunankupaq. 25 Chay herencia allpankupim karqa kay llaqtakuna: Helcat, Hali, Beten, Acsaf, 26 Alamelec, Amad hinaspa Miseal. Chaynapim chay linderonqa chayarqa intipa seqaykunan lawpi Carmelo Orqokama chaynataq Sihor-libnat lawkama. 27 Intipa qespimunan lawninta riq linderoñataqmi muyumurqa Bet-dagon llaqtaman. Zabulon ayllupa allpanta pasaspanmi chayarqa norte lawpi Jefte-el Qechwakama, chaymantam pasarqa Bet-emec llaqtanta, Neiel llaqtanta hinaspam lloqsirqa Cabul llaqtapa norte lawninta. 28 Chay herencia allpankupim karqa kay llaqtakuna: Abdon, Rehob, Hamon hinaspa Cana, chay linderonqa chayarqa Sidon hatun llaqtakamam. 29 Chaymantañataqmi muyumurqa Rama llaqtanta murallasqa Tiro llaqtakama, chaymanñataqmi Hosa llaqtaman muyumuspa lloqsirqa Mediterraneo Lamar Qochakama. Paykuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pataqmi karqa kay wakin llaqtakunapas: Mahaleb, Aczib, 30 Uma, Afec hinaspa
Rehob. Chay llaqtakunawanmi karqa iskay chunka iskayniyoq llaqtakuna llaq-
tachankunapiwan. 31 Chaynamá karqa Aser ayllupa castankuman hina herencia
allpankuqa, llaqtakunapas paykunapam karqa llaqtachankunapiwan.

Neftaliy ayllupa allpanmanta

32 Soqta kaq suerteñataqmi tuparurqa Neftaliy aylluman chaynapi cas-
tankuman hina partinakunankupaq. 33 Allpankupa linderonmi qallarirqa
Helef llaqtamanta chaynataq Alon-saananim llaqtamanta hinaspam pasar-
qa Adami-neceb llaqtanta chaynataq Jabneel llaqtanta Lacum llaqtakama
hinaspam lloqsirqa Jordan Mayuman. 34 Chaymantam muyurqa intipa seqay-
kunan lawman, Aznot-tabor lawninta pasaspam chayarqa Hucoc llaqtaman.
Chaynapimá surlawpi Neftaliy ayllupa linderonqa karqa Zabulon ayllupa lin-
deronwan tupanakuq. Intipa seqaykunan lawman linderoñataqmi karqa Aser
ayllupa linderonwan tupanakuq, intipa qespimunan lawman linderonñataqmi
chayarqa Juda lawpi Jordan Mayukama. 35 Paykunaman tuparuq murallasqa
llaqtakunañataqmi karqa: Sidim, Zer, Hamat, Racat, Cineret, 36 Adama, Rama,
Hazor, 37 Cedes, Edrei, En- hazor, 38 Iron, Migdal-el, Horem, Bet-anat hinaspa
Bet-semes. Chaykunam karqa chunka isqonniyoq llaqtakuna llaqtachanku-
napiwan. 39 Chaynamá karqa Neftaliy ayllupa castankuman hina herencia
allpankuqa, llaqtakunapas paykunapam karqa llaqtachankunapiwan.

Dan ayllupa allpanmanta

40 Qanchis kaq suerteñataqmi tuparurqa Dan aylluman chaynapi castan-
kuman hina partinakunankupaq. 41 Paykunapa herencia allpankupim karqa
kay llaqtakuna: Zora, Estaol, Ir-semes. 42 Saalabin, Ajalon, Jetla, 43 Elon,
Timnat, Ecron, 44 Elteque, Gibeton, Baalat, 45 Jehud, Bene-berac, Gat-rimon,
46 Mejarcon hinaspa Racon. Paykunapataqmi karqa Jope llaqtapa hichpanpi
kaq allpakunapas. 47 Aswanqa Dan aylluman chay tocancianku allpa mana
haypaptinmi rirqaku Lesem llaqtata atacamunankupaq. Venceruspankum
runakunata espadawan wañurachirqaku hinaspam dueñochakurqaku. Chay
llaqtapi *yachaspankutaqmi chay Lesem llaqtata suticharqaku abuelonku
Danpa sutinwan. 48 Chaynamá karqa Dan ayllupa castankuman hina heren-
cia allpankuqa, llaqtakunapas paykunapam karqa llaqtachankunapiwan.

Josueypa tocancianmanta

49 Israelpa mirayninkuna linderonkuman hina herenciankupaq allpata partiyta
tukuruspankuñataqmi qorqaku Nunpa churin Josueyman, chay herencia allpata-
qa qorqaku kikinkupa allpanku ukupim. 50 Tayta Diospa nisqanman hinam Efrain
ayllupa yachasqan orqopi Josueyman qorqaku mañakusqan Timnat-sera llaqtata.
Chaymi chay llaqtata pay mosoqmanta hatarichispan chaypi *yacharqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Chay herenciankupaq allpatamá sacerdote Eleazar, Nunpa churin
Josuey chaynataq ayllukunapa jefenkuna suerteaspa partirqaku Israel
ayllukunaman. Chaynatamá rurarqaku Tayta Diospa qayllanpi otaq Dios-
man asuykuna karpapa punkunpi, chay karpaqa karqa Silo llaqtapim.
Chaynatamá herencia allpa partinakuyta tukurqaku.

Amparakunanku llaqtakuna akllasqankumanta
(Núm 35:6-34. Deu 4:41-43, 19:1-13)

20 1 Josueytam Tayta Dios nirqa:
2 —Israelpa mirayninkunamanyá niy Moisesman kamachisqayta hina
amparakunanku llaqtakunata akllanankupaq. 3 Mana piensachkaspa qonqaymán-
ta pipas runamasinta wañurachiq runaqa huk kaqnin llaqtaman lluptikuspanmi
amparakunqa chaynapi wañuq runapa ayllun reclamaspa vengakunanmanta.
4 Chay wañurachiq runam chay huk kaqnin llaqtaman lluptispan llaqtapa zaguan-
ninpa punkunpi sayanqa hinaspam willakunqa imam pasakusqanta chay llaqtapi
ancianokunaman. Chaymi paykuna uyarispanku chaskinqaku chay llaqtapi
hinaspam qonqaku sitiota paykunawan *yachananpaq. 5 Wañuqpa ayllun ven-
gakunanpaq qatiptinpas chay wañuchiqtaqa manam qonqakuchu, chaynataqa
ruranqaku ñawpaqmanta mana cheqnichkaspan qonqaymanta wañurachisqan-
raykum. 6 Chay wañuchiq runaqa chay llaqtallapim kanqa huñunasqa runakunapa
qayllanpi juzgasqa kanankama chaynataq chay tiempopi sacerdotekunapa jefen
wañukunankama. Chaymantañam runamasin wañurachiq runaqa kutinqa may-
mantam lluptimusqan llaqtaman chaynataq wasinmanpas —nispa.
7 Chaynapim Israel casta runakunaqa akllarqaku Galilea law Neftaliy ayllupa
orqonpi kaq Cedes llaqtata, akllarqakutaqmi Efrain ayllupa orqonpi kaq Siquem
llaqtatapas chaynataq Juda ayllupa orqonpi kaq Quiriat-arba llaqtatapas, chay
llaqtapa huknin sutinmi karqa Hebron. 8 Akllarqakutaqmi Jerico llaqtapa chim-
pan Jordan Mayupa intipa qespimunan law Beser llaqtatapas. Chay llaqtam karqa
Ruben ayllupa allpan chunniq pampapi. Akllarqakutaqmi Gad ayllupa allpanpi
kaq Ramot llaqtatapas. Chay llaqtaqa karqa Galaad lawpim. Akllarqakutaqmi
Golan llaqtatapas. Chay llaqtaqa karqa Manases ayllupa allpan Basan lawpim.
9 Chay llaqtakunatamá akllarqaku Israelpa llapallan mirayninkunapaq chaynataq
paykunawan *yachaq forasterokunapaq. Chay llaqtaqa karqa qonqaymanta runa-
masin wañurachiq runa lluptinanpaqmi chaynapi huñunasqa runakuna manaraq
juzgachkaptinku wañuqpa ayllun vengakuspa payta mana wañurachinanpaq.

Leviy castakunapa llaqtankunamanta
(1 Cr 6:54-81)

21 1 Leviy ayllupa jefenkunam rirqaku sacerdote Eleazarman, Nunpa
churin Josueyman chaynataq Israel ayllukunapa jefenkunaman.
2 Paykunam kachkarqaku Canaan casta runakunapa allpanpi kaq Silo
llaqtapi. Leviy ayllupa jefenkunam nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Tayta Diosmi Moisesman kamachirqa *yachanaykupaq llaqtakunata chaynataq animalniykupaq echaderokunatapas qowanaykikupaq —nispa.
3 Chaymi Israelpa mirayninkuna Leviy aylluman qorqaku kikinkupa herenciankumanta llaqtakunata echaderoyoqtakama, chaynataqa qorqaku Tayta Diospa kamachisqanman hinam.
4 Suerteaptinkum tuparurqa Coat castakunaman. Leviy Ayllu Coat castamanta kaq sacerdote Aaronpa mirayninkunamanmi tuparurqa chunka kimsayoq llaqtakuna. Chay llaqtakunam karqa Juda ayllupa allpanpi, Simeon ayllupa allpanpi chaynataq Benjamin ayllupa allpanpi. 5 Coatpa wakiqnin mirayninkunamanmi suerteaptinku tuparurqa chunka llaqtakuna Efrain ayllupa allpanpi, Dan ayllupa allpanpi hinaspa Manases parten ayllupa allpanpi. 6 Yapatawan suerteaptinkum tuparurqa Gersonpa castankunaman chunka kimsayoq llaqtakuna. Chay llaqtakunam karqa Isacar ayllupa allpanpi, Aser ayllupa allpanpi, Neftaliy ayllupa allpanpi chaynataq Manases parten ayllupa Basan law allpanpipas. 7 Huktawan suerteaptinkum tuparurqa Meraripa castankunaman chunka iskayniyoq llaqtakuna. Chay llaqtakunam karqa Ruben ayllupa allpanpi, Gad ayllupa allpanpi hinaspa Zabulon ayllupa allpanpi.
8 Moisesman Tayta Diospa kamachisqanman hinamá Leviy castakunaman suerteaspanku Israelpa mirayninkuna qorqaku chay llaqtakunata echaderonkunatawan. 9 Qorqakumá Juda ayllumantapas chaynataq Simeon ayllumantapas sutichananku llaqtakunata. 10 Chay llaqtakunamá puntata suerteasqankurayku tuparurqa Leviy ayllu Coat casta Aaronpa mirayninkunaman. 11 Paykunamanmi qorqaku Juda ayllupa orqonpi Quiriat-arba llaqtata muyuriqninpi echaderonkunatawan, chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Hebron. Chay Quiriat-arba llaqtam sutichasqa karqa Anacpa taytan Arbapa sutinwan. 12 Aswanqa chay llaqtapa chakrankunatam llaqtachankunatawan qorqaku Jefonepa churin Caleb dueñochakunanpaq.
13 Sacerdote Aaronpa mirayninkunamanmá qorqaku runamasin wañuchiq runa amparakunanpaq Hebron llaqtata. Chay llaqta qosqankumantapas qorqakutaqmi huk llaqtakunatapas, chay llaqtakunam karqa: Libna, 14 Jatir, Estemoa, 15 Holon, Debir, 16 Ain, Juta hinaspa Bet-semes. Chay isqon llaqtakunatam echaderonkunatawan qorqaku Juda hinaspa Simeon ayllukunapa allpanpi. 17 Benjamin ayllupa allpanpiñataqmi qorqaku Gabaon llaqtata, Geba llaqtata, 18 Anatot llaqtata hinaspa Almon llaqtata. Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 19 Aaronpa miraynin sacerdotekunapa llapallan llaqtankunam karqa chunka kimsayoq llaqtakuna echaderoyoqkama.
20 Leviy ayllu Coatpa wakin castanmanñataqmi suerteasqankuman hina qorqaku Efrain ayllupa allpanpi. 21 Paykunamanmi qorqaku Efrain ayllupa orqonpi Siquem llaqtata, chay llaqtam karqa runamasin wañuchiq runa amparakunanpaq. Qorqakutaqmi Gezer llaqtatapas, 22 Kibsaim llaqtatapas chaynataq Bet-horon llaqtatapas. Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 23 Dan ayllupa allpanpipas qorqakutaqmi Elteque llaq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tata, Gibeton llaqtata, 24 Ajalon llaqtata chaynataq Gat-rimon llaqtatapas.
Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 25 Paykunamanmi
qorqakutaq Manases parten ayllupa allpanpi Taanac llaqtatapas chaynataq
Gat-rimon llaqtatapas. Chaykunam karqa iskay llaqtakuna echaderoyoqkama.
26 Chaynaqa Coatpa wakin castankunapaq chay llapallan llaqtakunam karqa
chunka, paykunapataqmi karqa chay llaqtakunapa echaderonkunapas.
27 Leviy ayllumanta kaq Gersonpa mirayninkunamanñataqmi qorqaku
Manases parten ayllupa allpanpi kaq Basan law Golan llaqtata, chay llaqtam
karqa runamasin wañurachiq amparakunanpaq. Qorqakutaqmi Beestera
llaqtatapas. Chaykunam karqa iskay llaqtakuna echaderoyoqkama. 28 Qorqa-
kutaqmi Isacar ayllupa allpanpipas Cison llaqtata, Daberat llaqtata, 29 Jarmut
llaqtata chaynataq En-ganim llaqtatapas. Chaykunam karqa tawa llaqtakuna
echaderoyoqkama. 30 Qorqakutaqmi Aser ayllupa allpanpi Misael llaqtata-
pas, Abdon llaqtatapas, 31 Helcat llaqtatapas chaynataq Rehob llaqtatapas.
Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 32 Neftaliy ayllupa
allpanpipas qorqakutaqmi Galilea lawpi Cedes llaqtata, chay llaqtam karqa
runamasin wañuchiq runa amparakunanpaq. Qorqakutaqmi Hamot-dor llaq-
tatapas chaynataq Cartan llaqtatapas. Chaykunam karqa kimsa llaqtakuna
echaderoyoqkama. 33 Chaynaqa Gersonpa castankunapa llapallan llaqtanku-
nam karqa chunka kimsayoq llaqtakuna echaderoyoqkama.
34 Leviy ayllumanta kaq Meraripa castankunamanmi qorqaku Zabulon aylla-
pa allpanpi Jocneam llaqtata, Carta llaqtata, 35 Dimna llaqtata hinaspa Naalal
llaqtata. Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 36 Ruben aylla-
pa allpanpipas qorqakutaqmi Beser llaqtata, Jahaza llaqtata, 37 Cademot llaqtata
hinaspa Mefaat llaqtata, chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama.
38 Gad ayllupa allpanpipas qorqakutaqmi Galaad lawpi Ramot llaqtata, chay
llaqtam karqa runamasin wañuchiq runa amparakunanpaq. Qorqakutaq-
mi Mahanaim llaqtatapas, 39 Hesbon llaqtatapas chaynataq Jazer llaqtatapas.
Chaykunam karqa tawa llaqtakuna echaderoyoqkama. 40 Chaynaqa Leviy ayllu
wakin runakunaman otaq Merari casta runakunaman suerteaspanku qosqanku
llapallan llaqtakunam karqa chunka iskayniyoq llaqtakuna.
41 Israelpa mirayninkunapa dueñochakusqanku allpapi kaq Leviy aylluman qosqanku llapallan llaqtakunam karqa tawa chunka pusaqniyoq
llaqtakuna echaderoyoqkama. 42 Chay llaqtakunaqa sapakamam karqa
muyuriqninpi echaderoyoqkama.

Prometesqankunata Tayta Dios cumplisqanmanta

43 Abuelonkunaman juramentasqanman hinamá Israelpa miray-
ninkunaman llapallan allpata Tayta Dios qorqa. Chaymi paykuna
dueñochakuruspanku chaypi *yacharqaku. 44 Abuelonkuman tukuy juras-
qanta hinam muyuriqninkupi nacionkunawan hawkaña kanankupaq Tayta
Dios chaynata rurarqa. Chaymi llapallan enemigonkunapas paykunawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

peleayta manaña atirqakuchu, Tayta Dios yanapaptinmi enemigonkunatapas vencerqaku. 45 Israel castakunaman Tayta Dios prometespa llapa allin rimasqankunaqa manam yanqachu karqa aswanqa llapallanmi cumplikurqa.

Wakin ayllukuna Jordan Mayupa waklaw chimpanman kutisqankumanta

22 1 Josueymi qayarqa Ruben ayllumanta, Gad ayllumanta chaynataq Manases parten ayllumanta runakunata 2 hinaspam paykunata nirqa:

—Qamkunaqa kasurqankichikmi Tayta Diospa serviqnin Moisespa tukuy kamachisusqaykichikta chaynataq tukuy kamachisqaykunatapas. 3 Kunan punchawkamaqa manam castamasikichikkunata saqerurqankichikchu aswanqa kasukurqankichikmi yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisqankunata. 4 Prometesqanman hinam yupaychasqanchik Tayta Diosqa castamasikichikkunata hawkataña kawsachichkan. Kunanqa kutikuychikñayá Tayta Diospa qosusqaykichik allpapi wasikichikman, chaytaqa Tayta Diospa serviqnin Moisesmi qosurqankichik Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan lawpi. 5 Ichaqa Tayta Diospa serviqnin Moisespa qosusqaykichik kamachikuynintawan yachachikuynintayá ama qonqaspa kasukuychik chaynapi yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyanaykichikpaq, paypa tukuy munasqanman hina kawsanaykichikpaq, tukuy sonqoykichikwan chaynataq tukuy vidaykichikwan payta qatispa adoranaykichikpaq.

6 Josueymi paykunapaq Tayta Diospa bendicionninta mañakuspa paykunata aviaykurqa. Hinaptinmi paykunaqa pasakurqaku wasinkuman.

7 Manases parten ayllukunamanmi Moises qorqa allpata Basan lawpi, wakin Manases parten ayllukunamañataqmi Josuey qorqa castamasinkunapa allpanwan kuskata, paykunamanmá qorqa intipa seqaykunan law Jordan Mayupa chimpanpi. Chaymi Basan lawman riqkunapaq Diospa bendicionninta mañakuspan paykunata aviaykurqa wasinkuman kutikunankupaq. 8 Paykunatam nirqa:

—Kutiychikñayá wasikichikman tukuy imayoq otaq ancha animalsapa, qorisapa, qollqesapa, broncesapa, fierrosapa chaynataq ancha pachasapa. Enemigoykichikkunamanta qechusqaykichikkunatamá castamasikichikkunawan rakinakunkichik —nispa.

9 Ruben ayllumanta, Gad ayllumanta chaynataq Manases parten ayllumanta runakunam kutikurqaku. Pasakurqaku- má Galaad law allpankuman. Chay allpatam chaskirqaku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanta hina.

Jordan Mayupa patanpi altar hatarichisqankumanta

10 Canaan allpapi kaq Jordan Mayupa hichpan lawman chayaruspankum Ruben ayllu runakuna, Gad ayllu runakuna chaynataq Manases parten ayllu runakuna hatarichirqaku Jordan Mayupa patanpi ancha hatun altarta. 11 Chay Ruben ayllupa, Gad ayllupa chaynataq Manases parten ayllu runakunapa altar hatarirachisqankutam Israelpa wakin mirayninkuna uyarirurqaku. Chay altartaqa rurarurqaku Jordan Mayupa patan Israelpa mirayninkunapa *yachasqanku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Altarta perqaqkuna (Jos 22:10)

lawpim otaq intipa seqaykunan law Canaan allpapim. 12 Israelpa wakin mirayninkuna chay rurasqankuta uyariruspankumá llapallanku huñunakururqaku Silo llaqtapi paykunapa contranpi peleanankupaq. 13 Chaymi wakin Israelpa mirayninkuna kacharqaku sacerdote Eleazarpa churin Fineesta Galaad lawpi kaq Ruben aylluman, Gad aylluman chaynataq Manases parten aylluman. 14 Fineeswantaqmi kacharqaku chunka jefekunatapas, sapa jefem karqa Israel sapa ayllumanta. Chay llapallan ayllukunamanta jefekunaqa karqa Israel sapa ayllupi kamachikuqmi. 15 Paykunam pasarqaku Galaad lawpi kaq Ruben aylluman, Gad aylluman hinaspa Manases parten aylluman, chayaruspankum nirqaku:

16 —Tayta Diospa llapallan huñunasqa runankunam kaynata nin: "¿Ima traiciontataq rurachkankichik Israelpa Diosninpa contranpi? ¿Tayta Diosta mana qatinaykichikpaqchu hinaspa mana kasukuq kanaykichikpaqchu altarta rurakuruspa Tayta Diospa contranpi hatarichkankichik? 17 ¿Baal-peor taytacharayku huchallikusqanchikpas pisillapaqchu rikchakapusunkichik? Israelpa mirayninkunata Tayta Dios castigachkaptinpas kunankamapas hinallaraqmi culpayoq kachkanchik. 18 Tayta Diospa contranpi kunan mana kasukuptikichikqa paypas paqarinchiki piñakurunqa Israelpa llapallan mirayninkunapa contranpi. 19 Dueñochakusqaykichik allpa Tayta Dios adoranapaq hina mana kaptinqa, chimpamuychikyá Tayta Diospa allpanman otaq *yachasqan karpapa kasqanman hinaspayá allpata dueñochakuychik ñoqaykuwan kuska. Ichaqa amayá hoqarikuychikchu Tayta Diospa contranpiqa nitaq contraykupipas, chaynataqa rurachkankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altarninmanta sapaq altarta rurakuruspaykichikmi. 20 Yuyariychikyá Zarapa
miraynin Acan sutiyoq runata, paymi chinkachisqa kananpaq Tayta Diospaq
rakisqa kaqkunata hapikuykuspan Tayta Diosta traicionarqa. Chayraykum
Israelpa llapallan mirayninkunapa contranpi Tayta Dios piñakurqa. Chay ru-
naqa manataqmi sapallanchu wañurqa mana allin rurasqanmantaqa" nispa.
21 Chaymi Ruben ayllumanta, Gad ayllumanta hinaspa Manases parten
ayllumanta kaq runakuna Israelpa llapallan mirayninkunapa kachasqan
chay jefekunata nirqaku:
22 —Tukuy Atiyniyoq Tayta Diosmi yachan, Tukuy Atiyniyoq Tayta Diosmi
yachan. Israelpa mirayninkunapas yachachunyá: Tayta Diospa contranpi mana
kasukuq kanaykupaqchus icha payta traicionanaykupaqchus kayta rurasqani-
ku. Chayna traicionaq kaptiykuqa kunanyá castigawayku. 23 Sichu chay altarta
rurakurqaniku Tayta Diosta mana qatinaykupaq hinaptinqa kikinpuniyá cuen-
tata mañawachunku. Animalta wañuchispa lliw kañanapaq ofrendakunata,
kawsaykunamanta ofrendakunata chaynataq Dioswan huklla kasqaykumanta
ofrendakunata chay altarpi ofrecenayku kaptinqa hina kikintaqyá cuentata ma-
ñawachunku. 24 Kaytaqa rurarqaniku hamuq punchawkunapi sucedenanmanta
manchakuspaykum. Yanqañataq qamkunapa miraynikichik mirayniykuta
kaynata ninmanku: "¿Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa imaykichiktaq?
25 Tayta Diosmi churarurqa Jordan Mayuta rakiwaqninchik lindero kananpaq.
Manapunim kanchu qamkunapa partekichik Tayta Diospiqa" nispa. Chayna-
pim miraynikichikkuna mirayniykuta Tayta Dios mana respetaqta ruranmanku.
26 Chayraykum ninakurqaniku chay altarta ruranaykupaq, ichaqa manam
animalta wañuchispa lliw kañana ofrendata otaq huk rikchaq ofrendakunata
ofrecekunaykupaqchu. 27 Kay altarqa kanqa ñoqaykumantawan qamkunaman-
ta testigo hinam, testigo hinataqmi kanqa mirayninchikkunapaqpas chaynapim
animalkunata wañuchispa lliw kañana ofrendakunawan, wakin ofrendakunawan
chaynataq Dioswan huklla kasqaykumanta ofrendakunawanpas Tayta Diosta san-
tuarionpi adorasaqku. Chaynaqa miraynikichikkunapas mirayniykutam manaña
ninqakuchu: "Tayta Diospi partekichikqa manañam kanñachu" nispa. 28 Ñoqayku-
má ninakurqaniku hamuq punchawkunapi ñoqaykutapas otaq mirayniykutapas
chaynata niptinkuqa kaynata ninankupaq: "Abueloykupa kay rurasqanku altarqa
otaq Tayta Diospa altarninman rikchakuq altarqa manam animalkunata wañu-
chispa lliw kañanapaqchu nitaq wakin ofrendakunata ofrecenapaqchu aswanqa
qamkunamantawan ñoqaykumanta testigo hina kanallanpaqmi. 29 Huk altartaraq
rurakuytaqa amayá piensayllapas-piensasaqkuchu. Chaynata ruraspaqa Tayta
Diospa contranpich mana kasukuq kaymanku otaqcha manaña paypa qatiqnin-
chu kaymanku. Tayta Diospa yachasqan karpapa ñawpaqninpi altarllam kanqa
animalkunata wañuchispa lliw kañanapaq altarqa chaynataq kawsaykunamanta
ofrendakunatapas hinaspa wakin ofrendakunatapas ofrecenapaq altarqa" nispa.
30 Chaymi sacerdote Finees riqmasinkunapiwan otaq Israelpa mirayninku-
napi kamachikuqkunapiwan chaynataq Israel casta jefekunapiwan allinpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hapirqaku Ruben ayllupa, Gad ayllupa hinaspa Manases ayllupa rimasqankuta uyariruspanku. 31 Sacerdote Eleazarpa churin Fineesmi paykunata nirqa:
—Kunanmi entienderuniku Tayta Diosqa ñoqanchikwan kasqanta, chaynaqa manamá paypa contranpichu chay traiciontaqa piensarqankichik. Kunantaqmi Tayta Diospa castigonmanta Israelpa mirayninkunata libraruwankiku —nispa.
32 Chaymi sacerdote Eleazarpa churin Finees wakin jefekunapiwan kutikurqaku Ruben ayllupa hinaspa Gad ayllupa kasqan Galaad lawmanta, paykunaqa kutikurqaku Canaan allpamanmi otaq Israelpa wakin mirayninkunapa kasqanmanmi. Chayaruspankum paykunaman willarqaku chay asuntomanta. 33 Chaymi Israelpa wakin mirayninkunaman chay asunto allinpaq rikchakapurqa, chayraykum alabarqaku Tayta Diosta, manañam piensarqakuchu Ruben ayllupa hinaspa Gad ayllupa contranpi peleaq riytapas nitaq *yachasqanku allpa purmarachiytapas. 34 Ruben aylluwan Gad ayllum chay altarta suticharqaku "Ed" nispa. Chaynataqa suticharqaku:
—Chay altarqa ñoqanchikpaqmi testigo hina kanqa Tayta Dioslla cheqap Dios kasqanmanta —nispankum.

Israelpa mirayninkunata Josuey kunasqanmanta

23 1 Israelpa mirayninkunatam muyuriqninkupi enemigonkuwan peleasqankumanta unay watakunaña Tayta Dios samaykachirqa, Josueymi ancha yuyaqña kachkaspan 2 qayachimurqa Israel casta llapallan runakunata, ancianonkunata, jefenkunata, juezninkunata chaynataq kamachikuqkunatapas, paykunatam nirqa:
—Unay watayoq machuñam kani. 3 Qamkunaqa rikurqankichikmi yupaychasqanchik Tayta Diospa llapallan chay nacionkuna qamkunarayku tukuy rurasqanta. Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qamkunamanta pelearqa. 4 Suerteaspaymi kay allpakunata partirqaykichik sapa ayllukunaman. Partirqaykichikqa manam vencesqay nacionkunallatachu aswanqa manaraq qechusqay puchuq allpakunatawanmi, partirqaykichikqa Jordan Mayumanta qallarispam intipa seqaykunan lawpi Mediterraneo Lamar Qochakama. 5 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi qayllaykichikmanta qarqonqa chay allpapi runakunata chaymi allpankutapas qamkunaña dueñochakunkichik, chaynataqa rurankichik yupaychasqanchik Tayta Diospa prometewasqanchikman hinam.
6 —Anchata kallpanchakuspaykichikyá Moisespa qellqasqan libropi yachachikuykunata kasukuychik, ama qepanchakuspayá cumpliychik. 7 Qamkuna ukupi puchuq huklaw nacionniyoq runakunawanqa amayá hukllawakuychikchu. Taytacha-mamachankupa sutintapas amayá rimariychikchu, amataq sutinraykupas juramentaychikchu. Amamá chaykunataqa adorankichikchu nitaq qonqorakunkichikchu. 8 Aswanqa yupaychasqanchik Tayta Diosllatam qatinkichik kunankama rurasqaykichikta hina. 9 Tayta Diosmi qarqorqa hatun hinaspa atiyniyoq nacionkunata qayllaykichikmanta. 10 Paypa prometesusqaykichikpi hinam qamkunamantaqa chullalla runa lluptichinqa waranqa runata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yupaychasqanchik Tayta Diosmi peleanqa qamkunamanta. 11 Chaynaqa anchata cuidakuychik hinaspa yupaychasqanchik Tayta Diosta kuyaychik. 12 Sichu Tayta Diosmanta rakikuspaykichik qamkuna ukupi *yachaq huklaw nacionniyoq runakunata qatirikuptikichikqa chaynataq paykunawan hukllawakuspa casarakuptikichikqa 13 yupaychasqanchik Tayta Diosqa manam qarqonqachu qamkunawan yachaq chay runakunata aswanqa paykunam kanqa qamkunapaq toqlla hina, hapisunaykichikpaq malla hina, wasaykichikpaq azote hina chaynataq ñawikichikpaqpas kichka hina. Chaynaqa kanqaku yupaychasqanchik Tayta Diospa qosusqaykichik kay allin allpamanta chinkanaykichikkamam.

14 —Ñoqaqa wañukusaqñam. Chaynaqa yachaychikyá tukuy sonqoykichikwan chaynataq tukuy vidaykichikwan yupaychasqanchik Tayta Diospa tukuy allin prometesqankunaqa cumplikusqanta. Chaykunamantaqa manam chullapas yanqaqa karqachu. 15 Allin prometesusqaykichikmi qamkunapaq cumplikurqa chaynataqmi yupaychasqanchik Tayta Diospa castigasunaykichikpaq rimasqankunapas contraykichikpi cumplikunqa qosusqaykichik kay allin allpamanta chinkachisunaykichikkama. 16 Sichu yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachisusqaykichik contratonta mana kasukuptikichikqa chaynataq taytacha-mamachakunata adoraspa qonqorakuptikichikqa Tayta Diosmi contraykichikpi piñakunqa hinaptinmi chaylla chinkarunkichik kay qosusqaykichik sumaq allpamanta —nispa.

Josueypa despedikusqanmanta

24 1 Josueymi Israel llapallan ayllukunata Siquem llaqtapi huñuruspan qayarqa llapa ancianokunata, jefekunata, juezkunata chaynataq kamachikuqkunatapas, paykunam Tayta Diospa qayllanpi sayaykurqaku. 2 Chaymi llapallan runakunata Josuey nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: "Ñawpaq tiempopi abueloykichikkunam *yacharqaku Eufrates Mayupa waklaw chimpanpi. Paykunam karqa Tareywan churinkuna, Tareypa churinkunaqa karqa Abrahanwan Nacormi. Paykunam taytacha-mamachakunata adorarqaku. 3 Ñoqa Tayta Diosmi pusamurqani abueloykichik Abrahamta mayupa waklaw chimpanmanta hinaspam purichirqani lliw Canaan law allpakunapi. Chaymantam payta mirachirqani churin Isaacta qospay. 4 Isaacmanmi qorani churin Jacobtawan churin Esauta. Esaumanmi qorqani Seir Orqota dueñochakunanpaq. Jacobñataqmi mirayninkunapiwan rirqaku Egipto nacionman. 5 Chaymantam ñoqa kacharqani Moisestawan Aaronta hinaspam castigarqani Egipto nacionpi runakunata paykunapi tukuy rurasqaykunawan hinaspam chay nacionmanta taytaykichikkunata horqomurqani. 6 Egipto nacionmantamá paykunataqa horqomurqani. Lamar qochaman chayaramuptinkum Egipto runakuna carretankunawan chaynataq silladakunawanpas qatimurqaku tayta-mamaykichikta Puka Lamar Qochakama. 7 Chaymi tayta-mamaykichik qayakamuwaptinku churarqani tutayayta paykunapa qepanpi otaq Egipto runakunapa ñawpaqninpi. Lamar qochatam paykunapa hawanman kutiykachirqani chaymi paykunata taparurqa. Tayta-mamaykichikmi qawarqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Egipto runakunawan imam rurasqayta. Paykunaqa chunniqpim karqaku unay watakuna. 8 Chaymantam qamkunatapas yaykuchirqaykichik Jordan Mayupa waklawninpi *yachaq Amor casta runakunapa allpanman. Paykunam pelearqaku qamkunapa contraykichikpi, aswanqa ñoqam vencechirqaykichik chaymi allpankutapas dueñochakurqankichik. Qayllaykichikmantam paykunata chinkachirqani. 9 Chaymantam Siporpa churin Moab casta runakunapa reynin Balac pelearqa qamkunapa contraykichikpi. Chaymi Beorpa churin Balaamta qayachimurqa ñakasunaykichikpaq. 10 Aswanqa ñoqam Balaamta mana kasurqanichu chaymi bendicionniytaña achka kutipi qamkunapaq mañakuptin Rey Balacpa makinmanta librarqaykichik. 11 Chaymantam Jordan Mayuta chimparuspa chayamurankichik Jerico llaqtaman. Chay llaqtapi yachaqkunam qamkunawan pelearqaku, pelearqakutaqmi Amor casta runakunapas, Ferez casta runakunapas, Canaan casta runakunapas, Het casta runakunapas, Girges casta runakunapas, Hiv casta runakunapas chaynataq Jebus casta runakunapas. Ñoqam ichaqa paykunata makikichikman churarqani. 12 Qamkunapa ñawpaqnikichiktam kacharqani wayliskunata hinaptinmi qayllaykichikmanta qarqorqaku Amor casta runakunapa iskaynin reyninkuta. Chaynaqa manam espadaykichikwanchu nitaq flechaykichikwanchu paykunataqa qarqorqankichik. 13 Qorqaykichiktaqmi mana llamkasqaykichik chakrakunatapas chaynataq mana hatarichisqaykichik llaqtakunatapas. Chay lawpi kunan *yachaspaykichikmi mikuchkankichik mana plantasqaykichik uvas huertakunamantawan aceitunas huertakunamanta" nispa.

14 —Kunanyá Tayta Diosta respetaspa cheqap sonqowan payta adoraychik. Eufrates Mayupa waklaw chimpanpiraq chaynataq Egipto nacionpiraq kachkaspanku abueloykichikkunapa adorasqanku taytacha-mamachakunatayá qamkunamanta wischuychik hinaspayá Tayta Diosllata adoraychik. 15 Sichum Tayta Dios adorayta mana munaspaqa, kunanpuni akllakuychik pim adoranaykichikta. ¿Eufrates Mayupa waklaw chimpanpi kachkaspankuraq abueloykichikkunapa adorasqan taytacha-mamacha adoraytachu munankichik icha kay yachasqaykichik allpapi kaq Amor casta runakunapa taytacha-mamachanku adoraytachu munankichik? Ñoqam ichaqa familiaykunapiwan Tayta Diosllata adorasaqku —nispa.

16 Chaymi runakunañataq nirqaku:

—Tayta Diosta saqeruspa taytacha-mamachakuna adoraytaqa amayá yanqallapas piensasaqkuchu. 17 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi ñoqanchiktaqa chaynataq abuelonchikkunatapas Egipto nacionmanta sirviente kachkaptinchik horqomuwarqanchik. Paymi qayllanchikpi chay hatun milagrokunata rurarqa, paytaqmi waqaychawarqanchik hamusqanchik ñanpipas hinaspa pasamusqanchik allpapi runakunamantapas. 18 Tayta Diosmi qayllanchikmanta qarqorqa llapallan runakunata otaq chay allpapi *yachaq Amor casta runakunata. Chaynaqa ñoqaykuqa adorasaqku Tayta Diosllatam. Payllam ñoqaykupa Diosniykuqa —nispa.

19 Chaywapas Josueymi nirqa paykunata:

—Tayta Dios adoraytaqa manam atiwaqchikchu, payqa Chuya Diosmi chaynataq sientikuq celoso Diosmi. Payqa manam pampachasunkichikchu mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasukuptikichikqa hinaspa huchallikuptikichikqa. 20 Sichu Tayta Diosta saqeruspa taytacha-mamachakunataña adoraptikichikqa paypas contraykichikpi kaspanmi castigasunkichik hinaspam chinkarachisunkichik. Chaynatamá rurasunkichik kunankama qamkunapaq allinkunata rurachkaspanpas —nispa.

21 Runakunam Josueyta nirqaku:

—Manam chaynaqa kanmanchu. Ñoqaykuqa adorasaqku Tayta Diosllatam —nispa.

22 Chaymi runakunata Josuey nirqa:

—Kikillaykichikmi testigo kankichik Tayta Diosllata adoranaykichikpaq akllakusqaykichikmanta —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqa:

—Arí, testigom kaniku —nispa.

23 Josueymi paykunata nirqa:

—Kunanyá hatallisqaykichik taytacha-mamachakunata wischuychik hinaspayá tukuy sonqoykichikwan Israelpa yupaychasqan Tayta Diosman kutirikuychik —nispa.

24 Chaymi runakunañataq nirqaku:

—Ñoqaykuqa yupaychasqanchik Tayta Diostam adorasaqku hinaspapas niwasqankutam kasukusaqku —nispa.

25 Josueymi chay punchawpi rurarqa contratota runakunawan chay huñunakusqanku Siquem llaqtapi hinaspam paykunaman qorqa decretokunatawan leykunata. 26 Chaykunatam Josuey qellqarqa Diospa yachachikuyninkuna libropi. Chaynataqmi hatun rumita hapispan Tayta Diospa santuarionpa hichpan encina sachapa sikinpi sayachirqa 27 hinaspam llapallan runakunata nirqa:

—Kay rumim serviwasunchik testigomanta Tayta Diospa niwasqanchik palabrakunata uyarisqanrayku. Kay rumimá testigo kanqa qamkunapa contraykichikpi chaynapi Diosninchiktaqa ama traicionanaykichikpaq —nispa.

28 Chaymantam Josuey runakunata aviarqa herencianku allpanman sapakama kutikunankupaq.

Josueypa wañukusqanmanta
(Jue 2:6-10)

29 Manapas unaymantam Tayta Diospa serviqnin Nunpa churin Josuey wañukurqa pachak chunkan watayoqña. 30 Hinaptinmi pamparurqaku Timnat-sera llaqta law allpanpi. Chay Timnat-sera llaqtaqa karqa Efrain ayllupa allpan orqokunapim otaq Gaas Moqopa norte lawninpim. 31 Israelpa castankunam adorarqaku Tayta Diosta Josuey kawsanankama chaynataq Josueypa ancianomasinkuna kawsanankamapas. Chay ancianokunam qawarqaku Israel castakunapaq Tayta Dios tukuy ima rurasqankunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Joseypa tullunkuna pampasqankumanta

32 Israelpa mirayninkunam Siquem llaqtapi Joseypa herencian chakrapi pamparqaku Egipto nacionmanta Joseypa tullunkuna apamusqankuta. Chay allpatam Jacob rantirqa tawa kilo parten qollqewan Hamorpa churinkunamanta. Hamorqa karqa Siquempa taytanmi. Chay chakram karqa Joseypa mirayninkunapaq herencia.

Eleazarpa wañukusqanmanta

33 Wañukurqataqmi Aaronpa churin Eleazarpas hinaptinmi pamparurqaku churin Fineespa allpan moqopi otaq Efrain ayllupa allpan orqopi, chay allpataqa Josueymi qorqa Fineesman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JUECES SUTIYOQ LIBRO

Josuey wañuruptinmi Israelpa mirayninkunata gobiernananpaq mana pipas karqachu chayraykum rakinakuspa chaqwanakuyllaña karqa paykuna ukupi. Muyuriqninkupi nacionkunam chaylla-chaylla paykunata atacaqku otaqmi kikinkupurallapas guerrapi peleaqku. Paykuna ukupi puchuruq Canaan runakunatapas manam venceyta atirqakuchu nitaqmi qarqoyta atirqakuchu. Chayraykum paykunaqa pisi tiempolla hawkayaypi kaspanku chaqwasqalla hinaspa vencesqalla kawsaqku.

Chaynata kawsasqankuraykum sapa unayneqmanta paykuna ukupi rikurimuq valeroso runakuna paykunapi munaychakunanpaq. Chayna runakunatam sutichaqku "juezkuna" nispa, chayraykumá kay libroqa "Jueces" sutiwan sutichasqa. Chaywanpas chay runakunaqa manam juezkunallachu karqaku. Paykunapa rurasqankutamá kay libroqa willakun. Paykunamantam kachkanku ancha yuyarisqa Debora sutiyoq warmipa hinaspa Barac sutiyoq runapa rurasqan chaynataq Gedeonpa, Sansonpa rurasqanpas.

Rey Adoni-bezecta Juda aylluwan Simeon ayllu vencesqankumanta

1 1 Josuey wañukuptinmi Tayta Diosta Israelpa mirayninkuna tapurqaku:
—¿Mayqanniykutaq puntata risaqku Canaan casta runakunawan peleaq? —nispa.

2 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Juda ayllukunam puntataqa rinqaku, ñoqam Canaan casta runakunapa allpantaqa qosaq paykunaman —nispa.

3 Chaymi Juda ayllu runakuna castamasin Simeon ayllu runakunata nirqaku:
—Hakuchik tocaqniyku herencia allpaman hinaspayá peleamusun Canaan casta runakunapa contranpi, chaynataqchá ñoqaykupas qamkunapa tocanciaykichikman risaqku —nispa.

Chaymi Simeon ayllu runakunaqa paykunawan rirqaku. 4 Juda ayllu runakuna riptinkum Tayta Dios paykunaman qoykurqa Canaan casta runakunata chaynataq Ferez casta runakunatapas. Paykunaqa Bezec lawpim vencerurqaku chunka waranqa runakunata. 5 Chaypim Adoni-bezec sutiyoq reyta tarirurqaku hinaspam paypa contranpi peleaspanku Canaan casta runakunata hinaspa Ferez casta runakunata vencerurqaku. 6 Adoni-bezec reyñataqmi lluptikururqa ichaqa Israel casta runakuna hapiruspankum makinkunapa hinaspa chakinkunapa maman dedonta qorururqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Chay reymi nirqa:
—Qanchis chunka reykunapa makinkunapa hinaspa chakinkunapa maman dedonkunatam qorurachirqani hinaptinmi mesaypa ukunpi kaspanku mesay- manta wichiqkunata huñuspa mikuqku. Hina chaynallatam Diospas pagaykapuwan rurasqayman hina —nispa.
Adoni-bezecta Jerusalen llaqtaman pusamuptinkum chaypi wañukurqa.

Hebron llaqtatawan Jerusalen llaqtata Juda ayllu runakuna vencesqankumanta

8 Judapa mirayninkunam Jerusalen llaqtapa contranpi peleaspanku vencerurqaku hinaspam chaypi *yachaqkunatapas espadawan wañurachirqaku, kañaykurqakutaqmi llaqtatapas. 9 Judapa mirayninkunaqa rirqakutaqmi orqokunapi, Neguev lawpi chaynataq waqtakunapi yachaq Canaan casta runakunapa contranpi peleaqpas. 10 Hebron llaqtapi yachaq Canaan casta runakunapa contranpi peleaq Juda ayllu runakuna pasaspankumá wañurachirqaku Sesai sutiyoq runata, Ahiman sutiyoq runata chaynataq Talmai sutiyoq runatapas. Hebron llaqtapa ñawpaq sutinqa karqa Kiriat-arbam.

Debir llaqtata Otoniel vencesqanmanta
(Jos 15:15-19)

11 Rirqakutaqmi Debir llaqtapi *yachaqkunapa contranpi peleaqpas. Chay Debir llaqtapa ñawpaq sutinqa karqa Kiriat-sefermi. 12 Calebmi nirqa:
—Pipas Kiriat-sefer llaqtata atacaspa venceruqtaqa warmi churiy Acsawanmi casarachisaq —nispa.
13 Hinaptinmi Cenazpa churin Otoniel vencerurqa, Cenazqa karqa Calebpa sullka wawqenmi. Calebqa Otonieltamá warmi churin Acsawan casarachirqa.
14 Acsam qosan Otonielman hamuspan umacharqa taytan Calebmanta chakrata mañanankupaq. Asnonmanta Acsa uraykuptinmi taytan Caleb tapurqa:
—¿Imataq pasasunki? —nispa.
15 Chaymi Acsañataq nirqa:
—Neguev allpata qoykuwachkaspaykiqa ama hina kaspayá pukyukunatapas qoykuway —nispa.
Chaymi Caleb qoykurqa hanay lawpi pukyukunatapas chaynataq uray lawpi pukyukunatapas.

Juda aylluwan Benjamin ayllu vencesqankumanta

16 Cain casta runakunamanta kaqkunam otaq Moisespa suegronpa mirayninkunam Judapa mirayninkunapiwan rirqaku Palmeras sutiyoq llaqtamanta Juda lawpi chunniqman, chay chunniqqa kachkan Neguev law Arad llaqtapa hichpanpim. Rispankumá chaypi runakunawan *yacharqaku. 17 Juda ayllu runakunam castamasin Simeon aylluwan rispanku Sefat llaqtapi yachaq Canaan casta runakunata vencerurqaku hinaspam llaqtatapas purmarachirqaku, chayraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay llaqtataqa suticharqaku Hormawan. 18 Juda ayllu runakunaqa dueñochakuykurqakutaqmi Gaza llaqtatapas, Ascalon llaqtatapas, Ecron llaqtatapas chaynataq muyuriqninpi allpakunatapas. 19 Juda aylluta Tayta Dios yanapaptinmi orqokunapi *yachaqkunata qarqorurqaku. Aswanqa qechwapi yachaqkunataqa manam qarqorqakuchu guerrapaq carretanku fierromanta kasqanrayku. 20 Hebron llaqtatam Calebman qorqaku Moisespa nisqanman hina. Calebñataqmi chay llaqtamanta Anacpa kimsa churinkunata qarqorurqa. 21 Ichaqa Jerusalenpi yachaq Jebus casta runakunataqa Benjaminpa mirayninkunaqa manam qarqorqakuchu chaymi Jebus casta runakunaqa yacharqaku Benjaminpa mirayninkunawan Jerusalen llaqtapi. Chaypimá *yacharqaku kay libro qellqasqa kanankama.

Betel llaqtata Josey ayllu vencesqanmanta

22 Josey ayllu runakunapas Betel llaqtapa contranpim rirqaku Tayta Dios yanapaptin. 23 Paykunamá Betel llaqtapa contranpi wateqaqkunata churarqaku. Chay Betel llaqtapa ñawpaq sutinmi karqa Luz. 24 Chay wateqaqkunam rikururqaku llaqtamanta huk runa lloqsimuchkaqta, paytam nirqaku:

—Qawaykachiwayku imaynam llaqtaman yaykunata hinaptinqa llakipayasqaykikum —nispa.

25 Chay runam qawachirqa mayninmi yaykunata hinaptinmi chay llaqtapi llapallan runakunata espadawan wañurachirqaku ichaqa chay llaqtaman mayninmi yaykuna qawachiq runataqa llapallan familiantintam mana imanarqakuchu. 26 Hinaptinmi chay runaqa pasakurqa Het casta runakunapa allpanman hinaspam chaypi huk llaqtata hatarichispan Luzwan suticharqa. Chaynam sutin karqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

Manases aylluwan Efrain ayllu vencesqankumanta

27 Manases ayllu runakunam ichaqa mana qarqorqakuchu Bet-sean llaqtapi, Tanaac llaqtapi, Dor llaqtapi, Ibleam llaqtapi hinaspa Meguido llaqtapi *yachaqkunata nitaq chay llaqtakunapa muyuriqnin llaqtachakunapi yachaqkunatapas. Chaynapimá Canaan casta runakunaqa hinalla yachakurqaku chay llaqtakunapi. 28 Israel casta runakuna atiyniyoqña karuspam ichaqa Canaan casta runakunata devaldella llamkachirqaku, manamá qarqorqakuchu.

29 Efrain casta runakunapas manataqmi Gezer llaqtapi *yachaq Canaan casta runakunataqa qarqorqakuchu chaymi Canaan casta runakunaqa paykunawan yacharqaku Gezer llaqtapi.

Wakin ayllukunapa vencesqanmanta

30 Zabulon ayllupas manataqmi Quitron llaqtapi *yachaqkunata qarqoqchu nitaq Nabal llaqtapi yachaqkunatapas, chay Canaan casta runakunaqa paykunawan yachaspam devaldella llamkarqaku.

31 Aser ayllupas manataqmi Aco sutiyoq llaqtapi *yachaqkunataqa qarqorqakuchu nitaq Sidon llaqtapi, Ahlab llaqtapi, Aczib llaqtapi, Helba llaqtapi, Afec

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtapi hinaspa Rehob llaqtapi yachaqkunatapas. 32 Chaynapim Aser aylluqa
Canaan casta runakunawan kuska yacharqaku mana qarqosqankurayku.
33 Neftaliy ayllupas manataqmi Bet-semes llaqtapi *yachaqkunataqa qar-
qorqachu nitaq Bet-anat llaqtapi yachaqkunatapas, paykunaqa Canaan casta
runakunapa yachasqanku allpapim yacharqaku. Ichaqa Bet-semes llaqtapi ya-
chaqkunatawan Bet-anat llaqtapi yachaqkunataqa devaldellam llamkachirqaku.
34 Amor casta runakunam Dan aylluta orqokunaman qatirurqaku hi-
naspam mana dejarqakuchu qechwaman hamunankuta. 35 Chaynapim
Amor casta runakunaqa hinalla *yachakurqaku Heres Orqopi, Ajalon
Qechwapi hinaspa Saalbim llaqtapi. Ichaqa Josey ayllum atiyniyoq karus-
pan paykunawan devaldella llamkachikurqa.
36 Amor casta runakunapa linderonqa karqa Acrabim Qasamanta Sela
llaqtakamam hinaspam hanay lawman chutarikurqa.

Boquim lawman Tayta Diospa angelnin risqanmanta

2 1 Gilgal llaqtamanta Boquim lawman Tayta Diospa angelnin rispan-
mi Israel casta runakunata nirqa:
—Ñoqam horqomurqaykichik Egipto nacionmanta hinaspam abueloykichikman
juramentowan qosqay allpaman yaykuchirqaykichik. Paykunamanmi nirqani:
"Qamkunawan rurasqay contratoytaqa manam yanqachasaqchu 2 ichaqa kay allpa-
pi yachaqkunawanqa amam contratota rurankichikchu aswanqa altarninkutapas
tuñichinkichikmi" nispa. Chaynata nichkaptiypas manam kasukurqankichikchu.
¿Imanasqamá chaynataqa rurarunkichik? 3 Chayraykum nikichik: "Chay runa-
kunataqa manam qayllaykichikmanta qarqosaqchu, paykunaqa qamkunapaqmi
trampa hina kanqa, diosninkupas qamkunapa urmachiqnikichikmi kanqa" nispa.
4 Tayta Diospa angelnin chay palabrakunata Israelpa llapallan mirayninkuna-
man niykuptinmi qaparispa waqarqaku. 5 Chayraykum chay sitiota suticharqaku
Boquinwan hinaspam animalkunata wañuchispa Tayta Diosta adorarqaku.

Josueypa wañukusqanmanta
(Jos 24:29-31)

6 Runakunata Josuey aviaruptinmi Israelpa mirayninkuna sapakama
pasakurqaku tupaqnin allpankuta dueñochakunankupaq. 7 Runakunam
adorarqaku Tayta Diosta Josuey kawsanankama chaynataq Josueypa ancia-
nomasinkuna kawsanankamapas, chay ancianokunam qawarqaku Israel
casta runakunapaq Tayta Diospa tukuy ima rurasqankunata. 8 Tayta Diospa
serviqnin Nunpa churin Josueymi ichaqa wañukurqa pachak chunkan wa-
tayoqña. 9 Hinaptinmi pamparurqaku Timnat-heres llaqta law allpanpi, chay
Timnat-heres llaqtaqa karqa Efrain castakunapa orqonpim otaq Gaas moqopa
norte lawninpim. 10 Chaynapimá Canaan allpaman yaykuq llapallan miray-
kunapas wañukurqaku abuelonkuna hina hinaptinmi paykunapa qepantaqa huk

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mirayña nacemurqa, paykunaqa manam reqsirqakuchu Tayta Diosta nitaqmi yacharqakuchu Israelpa mirayninkunapaq imam Tayta Diospa rurasqantapas.

Israel castakunam karunchakunku Tayta Diosmanta

11 Israelpa mirayninkunam Tayta Diospa qayllanpi mana allinta rurarqaku, paykunaqa Baal sutiyoq taytachakunatañam adorarqaku. 12 Egipto nacionmanta horqomuqninku abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosmantam karunchakururqaku. Taytacha-mamachakunata qatispañam muyuriqninkupi runakunapa diosninkuta adorarqaku chaynapim Tayta Diosta piñachirqaku. 13 Tayta Diosta qepanchakuruspankum Baal sutiyoq taytachatawan Astarot sutiyoq mamachatañа adorarqaku. 14 Chaymi Israel castakunapa contranpi Tayta Dios piñakuruspan salteaqkunamanña qoykurqa salteasqa kanankupaq. Muyuriqninkupi enemigonkumanña qoykuptinmi manaña defiendekuyta atirqakuchu. 15 Sapa kuti guerraman riptinkupas Tayta Diosmi paykunapa contranpi karqa, ñawpaqmantaraq nisqanpi hina hinaspa paykunapa contranpi jurasqanman hina.

Ichaqa chayna sinchita ñakarichichkaspanpas 16 kikin Tayta Diosmi jefekunata hatarichirqa salteaqkunamanta librananpaq 17 ichaqa Israelpa mirayninkunaqa manataqmi jefekunatapas kasukurqakuchu, paykunaqa pierdekuq warmi hinam taytacha-mamachakunataña adorarqaku. Tayta Diospa kamachikuyninkunatam ñawpa abuelonkuqa kasukurqaku, paykunam ichaqa chaylla chay kamachikuyninkunamanta rakikururqaku, manam ñawpa abuelonku hinachu rurarqaku. 18 Hinaptinmi Tayta Dios paykunapaq jefekunata hatarichispan chay jefekunata yanaparqa. Chay jefe kawsanankamaqa paykunatam enemigonkunamanta librarqa. Tayta Diosmá paykunata llakipayarirqa ñakariypi hinaspa llakikuypi kaspa waqasqankuta uyarispan. 19 Aswanqa jefe wañuruptinqa kasqallanmi ñawpaq rurasqankuman kutikuqku hinaspam abuelonkumantapas aswan penqaypaq kaqtaraq ruraqku. Taytacha-mamachakunataña servispankum adorarqaku. Manam Wanakuqkuchu mana allin rurayninmantawan rumi sonqo kayninkumantaqa. 20 Chaymi Israel casta runakunapa contranpi Tayta Dios piñakuruspan nirqa:

—Kay nacionniyoq runakunaqa abuelonkuman kamachisqay contratota qepanchakuruspam nisqaykunatapas mana kasukunkuchu 21 chayraykum ñoqapas mana qarqosaqchu Josuey kawsachkaspanraq mana qarqosqan nacionkunataqa. 22 Chaynapim Israel casta runakunataqa chay nacionkunawan ñoqa Tayta Dios pruebasaq chaynapi ñoqapa munasqayman hina kawsasqankuta otaq mana kawsasqankutapas yachanaypaq, abuelonkuqa munasqayman hinam kawsarqaku —nispa.

23 Chayraykumá Tayta Diosqa saqerurqa chay nacionniyoq runakunataqa, manamá chaypunillachu qarqorurqa, manataqmi Josueywanpas qarqochirqachu.

Canaan allpapi puchuq runakunamanta

3 1 Israel casta runakunata pruebananpaqmá Tayta Diosqa puchuchirqa nacionkunata. Chay tiempopi kaq Israel casta runakunaqa manaraq na-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cesqankuraykum Canaan allpapi guerrakunataqa mana qawarqakuchu. 2 Chay
Israel casta runakuna mana yachasqankuraykum guerrapi peleayta yacha-
nankupaq kay runakunata puchuchirqa: 3 Filistea casta runakunamantam
puchuchirqa pichqa kamachikuqkunata, puchuchirqataqmi Canaan casta lla-
pallan runakunatapas, Sidon llaqtayoq runakunatapas chaynataq Baal-hermon
Orqomanta qallarispa Hamat lawman yaykuna qasakama otaq Libano Orqopi
*yachaq Hiv casta runakunatapas. 4 Chay runakunamá karqa Israel casta runa-
kunata Tayta Dios pruebananpaq chaynapi kamachikuyninkuna kasukusqanta
otaq mana kasukusqantapas qawananpaq, chay kamachikuyninkunatamá
abuelonkuman Tayta Dios kamachirqa Moiseswan. 5 Chaynapimá Israelpa mi-
rayninkunaqa yacharqa Canaan casta runakunawan, Het casta runakunawan,
Amor casta runakunawan, Ferez casta runakunawan, Hiv casta runakunawan
hinaspa Jebus casta runakunawan. 6 Chaymi warmi churinkutapas hinaspa
qari churinkutapas casarachirqaku chay nacionniyoq runakunawan, paykuna-
qa chay runakunapa taytacha-mamachankutañam adorarqaku.

Otoniel sutiyoq jefenkumanta

7 Israelpa mirayninkunamá Tayta Diospa qayllanpi mana allinta ruras-
panku yupaychasqanku Tayta Diosta qonqarurqaku hinaspam Baal sutiyoq
taytachakunataña chaynataq Asera sutiyoq mamachakunataña adorarqaku.
8 Hinaptinmi Tayta Dios piñakururqa Israel casta runakunapa contranpi hinas-
pam Aram-naharaim nacionpa reynin Cusan-risataim runamanña qoykurqa
chaynapim Israelpa mirayninkunaqa Cusan-risataim reytaña pusaq wata
servirqaku. 9 Chaymi Israelpa mirayninkuna qaparispa mañakurqaku Tayta
Diosta hinaptinmi Calebpa sullka wawqen Cenazpa churin Otonielta libraqnin-
kupaq hatarichirqa. 10 Tayta Diospa espiritun payta yanapaptinmi gobiernarqa
Israel casta runakunata. Otoniel peleaq lloqsiptinmi Aram nacionpa reynin
Cusan-risataim runata Otonielman Tayta Dios qoykurqa, chaynapimá Cusan-
risataim reyta vencerurqa. 11 Chaymi Israel nacionpi guerra mana karqachu
tawa chunka wata, chaymantañam Cenazpa churin Otonielqa wañukurqa.

Aod sutiyoq jefenkumanta

12 Israelpa mirayninkunam kasqallan Tayta Diospa qayllanpi mana allinta
rurarqaku, chaymi Moab nacionpa reynin Eglonta Israel casta runakunapa
contranpi Tayta Dios kallpanchaykurqa, chaynataqa rurarqa Israel casta ru-
nakuna Tayta Diospa qayllanpi mana allinta rurasqankuraykum. 13 Chay Rey
Eglonmi Amonpa hinaspa Amalecpa mirayninkunata huñuruspan Israel casta
runakunawan pelearqa hinaspam Palmeras sutiyoq llaqtata dueñochakururqa.
14 Chaymi Israelpa mirayninkuna Moab nacionpa reynin Eglonta servirqaku
chunka pusaqniyoq wata. 15 Israelpa mirayninkuna qaparispa Tayta Diosta ma-
ñakuptinkum hatarichirqa libraqninkuta, chay libraqninkuqa karqa Benjamin
ayllumanta kaq Gerapa churin Aod sutiyoq *ichoq maki runam. Paywanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israelpa mirayninkuna contribucionta apachirqaku Moab nacionpa reynin Eglonman. 16 Chay Aod sutiyoq runam parte metro sayayniyoq iskay lawnin filoyoq espadata rurakuruspan pachanpa ukun *alleq lawninpi churakuykurqa. 17 Hinaspam Moab nacionpa reynin Eglonman contribucionta aparqa. Eglonqa llumpay wirasapam karqa. 18 Eglonman contribucionta qoykuspanmi chay contribucion apaysiqmasinkunata aviarurqa. 19 Gilgal llaqtapi taytachakunapa kasqankama riruspanmi kutirqa Rey Eglonman hinaspam payta nirqa:

—Reylláy, secretom qanman ninay kachkan —nispa.

Chaymi reyñataq serviqninkunata nirqa:

—¡Upallaychik! —nispa.

Hinaptinmi paypa ñawpaqninpi llapallan kaqkuna lloqsirqaku. 20 Wayraparikuna salapi Rey Eglon sapallan tiyachkaptinmi, Aod asuykuspan nirqa:

—Diospa palabranmi qanman willanay kachkan —nispa.

Chaymi Rey Eglon tiyananmanta hatariruptin 21 Aodñataq *ichoq makinwan *alleq lawninmanta espadanta horqoykuspan reypa wiksanta tuksirurqa. 22 Chaymi espadaqa cabontin yaykururqa wiranpi chinkarunankama, Aodqa espadantapas mana horqoptinmi Rey Eglonpa hatun ispayninpas tallikururqa. 23 Aodñataqmi corredorman lloqsiramuspan salapa punkunkunata wichqarurqa cerrojowan.

24 Aod pasakuptinñam reypa serviqninkuna hamurqaku chaymi salapa punkunkunata wichqasqata qawaykuspanku nirqaku:

—Payqa ispakuchkanchá —nispa.

25 Rey manaña salapa punkunkunata kichamuptinmi suyasqankumanta muspaypi hinaña kaspanku llavewan punkuta kicharqaku hinaptinmi reyninkuqa pampapi wañusqa chutarayachkasqa.

26 Reypa serviqninkuna suyanankukamam Aodqa lluptirurqa hinaspam Gilgal llaqtapi taytachakunapa kasqanta pasaruspan Seirat lawman ayqekurqa. 27 Chay lawman chayaruspanñataqmi cornetata tocarqa Efrain Orqokunapi hinaptinmi Israelpa mirayninkuna paywan kuska orqomanta uraykamurqaku, Aodñataqmi paykunapa puntanta rispa. 28 nirqa:

—Qatiwaychik, enemigonchik Moab casta runakunatam Tayta Dios makinchikman churaykun —nispa.

Chaymi payta qatispa Moab lawman chimpana Jordan Mayupa vadonta dueñochakururqaku, manam chaynintaqa pitapas pasachirqakuchu. 29 Chay tiempopim Moab casta runakunamanta wañurachirqaku yaqa chunka waranqa valeroso soldadokunata, manataqmi chulla runatapas lluptichirqakuchu. 30 Chaynapimá Moab nacionniyoq runakunaqa Israel casta runakunapa humillachisqan karqa hinaptinmi chay lawpi guerra mana karqachu pusaq chunka wata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samgar sutiyoq jefenkumanta

31 Chay Aodpa qepantañataqmi jefe karqa Anatpa churin Samgar,
paymi soqta pachak Filistea casta runakunata wañurachirqa bueyes tuksina puyawan, paypas Israel casta runatam librarqa.

Deborawan Barac guerrapi vencesqankumanta

4 1 Aod wañuruptinmi Israelpa mirayninkuna kasqallan Tayta Diospa
qayllanpi mana allinta rurarqaku 2 chaymi paykunataqa Canaan casta
runakunapa reynin Jabinman Tayta Dios qoykurqa. Jabinqa gobiernarqa
Hazor llaqtapim, tropanpa kamachiqninmi karqa Sisara, payqa *yacharqa Haroset-goim llaqtapim. 3 Chaymi Israelpa mirayninkuna Tayta Diosta qaparispa
mañakurqaku. Jabinpaqa guerrapaq fierromanta carretankunam karqa isqon
pachak. Israelpa mirayninkunatam iskay chunka wata llumpayta ñakarichirqa.
4 Chay tiempopim Israel casta runakunapa gobiernaqnin karqa Diosmanta
willakuq Debora sutiyoq warmi, payqa karqa Lapidotpa warminmi. 5 Deboraqa costumbrenman hinam tiyaq Efrain Orqokunapi Rama llaqtamanta
Betel llaqtaman riq ñanpi otaq Deborapa Palmeran sutiyoq sachapa sikinpi,
Israelpa mirayninkunaqa Deboramanmi riqku allin arreglota rurananpaq.
6 Neftaliy law Cedes llaqtayoq Abinoampa churin Baracta Debora qayarachimuspanmi nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata kamachisunki: “Tabor Moqoman rispaykiyá huñumuy Neftaliypa chaynataq Zabulonpa mirayninkunamanta
chunka waranqa runakunata. 7 Ñoqam pusamusaq Cison Mayu Wayqoman Rey
Jabinpa tropankunapa kamachiqnin Sisarata chaynataq carretankunata hinaspa
tropankunatapas, chaypim qanpa makikiman churasaq” nispa.
8 Hinaptinmi Baracñataq Deborata nirqa:
—Ñoqawan riptikiqa risaqmi, mana chayqa manam risaqchu —nispa.
9 Chaymi Deborañataq nirqa:
—Risaqpunim qanwan ichaqa risqaykipiqa manam qamchu hatunchasqa
kanki, Sisarataqa Tayta Diosmi warmipa makinman churaykunqa —nispa.
Chaymi Deboraqa hatarispan Baracwan rirqa Cedes llaqtaman. 10 Cedes
llaqtamanmi Barac huñurachirqa Zabulon ayllumanta hinaspa Neftaliy
ayllumanta chunka waranqa runakunata. Deborapas paywantaqmi rirqa.
11 Moisespa suegron Hobabpa mirayninkunamanta Cain casta Hebermi castankunamanta rakikuruspan Zaanaim pampapi karpanta sayarachirqa encina
sachapa hichpanpi, chay sitioqa karqa Cedes llaqtapa hichpanpim. 12 Abinoampa churin Barac Tabor Moqoman seqarusqantam Sisaraman willaykurqaku.
13 Chaymi Sisarañataq guerrapaq fierromanta isqon pachaknintin carretankunata chaynataq llapallan tropankunata huñurachispan rirqa Haroset-goim
llaqtamanta Cison Wayqokama. 14 Hinaptinmi Baracta Debora nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kunan punchawmi Tayta Dios makikiman churaykun Sisarata, kikin Tayta Diosmi ñawpaqnikita richkan —nispa.

Chaymi Baracñataq Tabor Moqomanta uraykamurqa chunka waranqa runakunawan. 15 Hinaptinmi Barac peleaptin Tayta Dios musparachirqa Sisarata chaynataq llapallan carretankunatapas hinaspa llapallan tropankunatapas chaymi Sisaraqa carretanmanta uraykuspan chakillawanña lluptirurqa. 16 Aswanqa Baracmi qatirqa carretankunatawan tropankunata Haroset-goim llaqtakama chaynapim Sisarapa llapallan tropankunaqa espadawan wañururqa, manam chullallapas puchurqachu.

17 Chaymi Cain casta Heberpa warmin Jaelpa karpanman Sisara chakillawan lluptiruspa chayarurqa. Chaymanmi ayqekurqa Hazor llaqtapa reynin Jabinqa Cain casta Heberpa ayllunwan hawkalla kasqankurayku. 18 Sisarata chaskinanpaq Jael lloqsimuspanmi nirqa:

—Taytay, yaykukamuy, ama manchakuychu —nispa.

Chaymi Jaelpa karpanman yaykuruptin payñataq huk qatawan qataykurqa. 19 Hinaptinmi Sisara nirqa:

—Yakullayki, yakunayawachkanmi —nispa.

Hinaptinmi Jaelñataq odrepi lecheta kichaykuspan qoykurqa tomananpaq hinaspam kasqallan qataykurqa. 20 Chaymi Sisara nirqa:

—Karpapa punkunpiyá sayaykamuy, pipas hamuspa tapusuptikiqa kaynatam ninki: “Manam pipas kaypiqa kanchu” nispa.

21 Sisarañataqmi sinchi pisipasqa kasqanrayku puñururqa chaymi Heberpa warmin Jaelñataq karpanpa estacantawan mazota hapiykuspan upallalla Sisaraman asuykurqa hinaspam sentidonpi estacawan allpaman takarurqa chaynapimá wañururqa. 22 Chaymi Sisarata Barac qatichkaptin Jael chaskiqnin lloqsimuspa nirqa:

—Yaykumuy, maskasqayki qarita qawachisqayki —nispa.

Barac chay warmipa kasqanman yaykuruptinmi Sisaraqa sentidonpi estacawan takasqa wañusqaña kachkasqa.

23 Chay punchawpimá Canaan casta runakunapa reynin Jabinta Dios humillachirqa Israelpa mirayninkunapa qayllanpi 24 chaymi Israelpa mirayninkuna astawan kallpanchakururqaku Canaan casta runakunapa reynin Jabinpa contranpi payta chinkachinankukama.

Diosta Deborawan Barac alabasqankumanta

5 1 Chay punchawpim Deborawan Abinoampa churin Barac takirqaku kaynata:

2 Israel casta runakunapa jefenkunam
kamachinankupaq listollaña churakururqaku.
¡Chayraykuyá Tayta Diosta alabaychik!
Runakunam peleanankupaq ofrecekurqaku.
¡Chayraykuyá Tayta Diosta alabaychik!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 ¡Yaw reykuna, uyariwaychikyá!
¡Yaw gobiernaqkuna, atiendewaychikyá!
Ñoqam Tayta Diosman takisaq.
Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmanmi takisaq.

4 Dios Taytalláy,
Seir Orqomanta lloqsimuptikim,
Edom nacion pampamanta pasakuptikim
allpa katkatatarqa.
Cielokunam parachimurqa.
Puyukunam parachimurqa.
5 Orqokunam Tayta Diospa qayllanpi mastarikururqa.
Sinai Orqopas paypa qayllanpim mastarikururqa.
Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa qayllanpim
mastarikururqa.
6 Anatpa churin Samgarpa tiemponkunapim
manaña ñannintapas purirqakuchu.
Jaelpa tiemponkunapim
manaña ñannintapas viajarqakuchu.
Illaqkunam llutan ñanninkunataña purirqaku.
7 Israel nacionpi chakra runakunam qonqasqa karqaku.
Qonqasqaqa karqaku ñoqa Debora hatarinaykamam,
Israel nacionpa maman hina hatarinaykamam.

8 Mana reqsisqanku dioskunatam paykunaqa akllakuykurqaku.
Hinaptinmi llaqtakunapa punkunpiña kachkarqa guerrapas.
Israel casta tawa chunka waranqa runakunapiqa
manam karqachu huk lanzallapas.
Paykunapiqa manam karqachu huk harkachikunallapas.

9 Israel casta runakunapa jefenkunawanmi ñoqaqa kusikuchkani.
Kikillankumanta yanapakuqkunawanmi ñoqaqa kusikuchkani.
Qamkunaqa Tayta Diostayá yupaychaychik.

10 Yuyaymanaychikyá, yuraq asnopi sillakuqkuna.
Yuyaymanaychikyá, pellonpi tiyaqkuna.
Yuyaymanaychikyá, chakillawan illaqkuna.
11 Yakupa kananpi yaku qoqkunapa kasqanpiyá yuyaymanaychik.
Paykunaqa chakra llaqtachakunapim vencesqanmanta willakunku.
Tayta Diospa runankunam llaqtapa punkunkunaman rirqaku.

12 ¡Rikchariy Debora, rikchariy!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¡Rikcharispaykiyá takiy takikunata!
Abinoampa churin Barac,
hatarispayá pusay presoykikunata.
13 Israel casta runakunamanta puchuq jefekunam
uraykamurqaku.
Tayta Diospa runankunam kallpasapa soldadokuna
hina ñoqaman uraykamurqaku.
14 Amalec casta runakunata venceq Efrain
ayllum hamurqa.
Hina qepantañataqmi Benjamin ayllu hamurqa.
Hamurqakumá Maquir castamantapas jefekuna.
Hamurqakumá Zabulon ayllumantapas kamachikuqkuna.
15 Isacar ayllumanta kamachikuqkunapas
ñoqa Deborawanmi rirqaku.
Isacar ayllu runakunapas
ñoqa Baracwanmi karqaku.
Ñoqapa qepaytamá qechwaman kallparqaku.

Ruben ayllupa *yachasqanpipas
sinchillatañam tanteanakurqaku.
16 ¿Imanasqataq qeparurqankichik ovejakunapa kanchanpiqa?
¿Imanasqataq qeparurqankichik
michiqkunapa ovejankuna qayasqanta uyarinaykichikpaqqa?
Ruben ayllupa yachasqankupipas sinchillatañam
tanteanakurqaku.

17 Galaad casta runakunam
Jordan Mayupa chimpanpi qeparamurqaku.
Dan ayllu runakunam
buquekunapa waqtanpi qeparamurqaku.
Aser ayllu runakunam
lamar qochapa patanpi qeparamurqaku.
Paykunaqa buquekuna sayananpim qeparamurqaku.
18 Zabulon ayllu runakunaqa
wañuytapas manam manchakurqakuchu.
Neftaliy ayllu runakunaqa
moqokunapi wañuytapas manam manchakurqakuchu.

19 Reykunam Taanac llaqta lawman
hamuspanku pelearqaku.
Canaan allpapi reykunam
Meguido yakukunapa hichpan Taanacpi pelearqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aswanqa manam ima qollqetapas ganarqakuchu.
20 Cielokunapi lucerokunam pelearqaku.
Maymi kasqanmantam Sisarapa contranpi pelearqaku.
21 Cison sutiyoq wayqopi lloqllam
paykunataqa aparurqa.
Cison sutiyoq wayqopi ñawpaq lloqllam
tropankunata aparurqa.
Atiywanmi ñawpaqman risaq ñoqallayqa.

22 Caballokunapa kallpasqanmi
nisyullataña uyarikurqa.
Kallpasapa aguilillokunapa
kallpasqanmi uyarikurqa.
23 Tayta Diospa angelninmi nin:
"Meroz llaqtapi *yachaq runakunatayá ñakaychik.
Chaypi yachaqkunatayá llumpayllataña ñakaychik.
Tayta Diosta yanapaqnin
mana hamusqankumantayá ñakaychik.
Soldado hina yanapaqnin
mana hamusqankumantayá ñakaychik."

24 Cain casta Heberpa warmin Jaelqa
llapa warmikunamanta aswan bendecisqayá kachun.
Karpapi *yachaq warmikunamantapas
aswan bendecisqayá kachun.
25 Yakuta Sisara mañakuptinmi
Jaelqa lecheta qoykurqa.
Sumaqllaña tazonpim
llukllusqa lecheta qoykurqa.
26 Huknin makinwanmi estacata hapiykurqa.
*Alleq makinwanñataqmi llamkaqpa mazonta hapiykurqa.
Hinaspam Sisarata umanpi estacarurqa.
Umanta pakiruspam sentidonta pasarachirqa.
27 Chaynapim Sisaraqa qepichakururqa Jaelpa chakinkunapi.
Qepichakuruspanmi ankallarurqa chayllapi.
Wañururqamá maymi qepichakurusqanpi.

28 Sisarapa mamanmi ventanamanta qawarqa.
Ventanapa rejillasninta qawaspam nirqa:
"¿Imanasqataq wawaypa guerra carretanqa
mana chayamunchu?
¿Imanasqataq guerra carretankunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana uyarikunchu?”
29 Aswanqa yuyayniyoq señorakunam nirqa.
Chaynataqmi kikillanpas nikurqa:
“Segurochá maskachkanku qechunankupaq kaqta.
Otaqchá rakinakuchkanku qechusqankuta.
30 Sapa jefemanchá hukta otaq iskay sipasta qochkanku.
Sisaramanqa colorniyoq pachatachá qochkanku.
Hukta otaq iskay sumaq bordasqa telakunatachá
qechuqkunapa kunkanpaq qochkanku” nispa.
31 ¡Dios Taytalláy, llapa enemigoykikunaqa chaynatayá wañuchun!
¡Kuyasuqnikikunayá ichaqa kancharichkaq qespimuq inti hina kachun!

Chaynapimá chaylawpiqa mana guerra karqachu tawa chunka wata.

Gedeon sutiyoq jefenkumanta

6 1 Israelpa mirayninkuna Tayta Diospa qayllanpi mana allinta ruraptinkum Madian casta runakunaman qanchis watapaq qoykurqa. 2 Madian casta runakunam Israel casta runakunata ñakarichirqaku hinaptinmi Israelpa mirayninkunaqa orqokunapi pakakuna uchkukunata rurarqaku, rurarqakutaqmi machaykunapipas chaynataq sasa qespinakunapipas. 3 Israel casta runakuna tarpuptinkum Madian casta runakuna, Amalec casta runakuna chaynataq intipa qespimunan lawmanta kaq runakunapas paykunapa contranpi hamurqaku. 4 Hinaspam chaypi karpankuta sayarachispanku chakrapi kawsayninkutapas tukuqku Gaza llaqtaman chayanankukama. Manam puchuqkuchu kawsaykunatapas, ovejakunatapas, bueyeskunatapas hinaspa asnokunatapas. 5 Chay runakunam hamuqku animalnintin karpankunapiwan aqarway uru hina achka-achkallaña, paykunapas, camellonkunapas mana yupay atinam karqa, chaynam hamuqku chay allpapi kaqkunata tukunankupaq. 6 Chaynapim Madian casta runakunaqa Israel casta runakunata llumpayta wakchayarachirqa chaymi Israelpa mirayninkunaqa Tayta Diosta qaparispa mañakurqaku.

7 Israelpa mirayninkuna Madian casta runakunarayku Tayta Diosta qaparispa mañakuptinkumá 8 payñataq Israelpa mirayninkunaman kachamurqa paymanta willakuqta, chay willakuqmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta paykunaman kaynata nirqa:

—Ñoqam horqomurqani castamasikichikta Egipto nacionpi sirviente kasqankumanta. 9 Egipto runakunamantam libramurqani, llapallan ñakarichiqnin runakunamanta libramuspaymi enemigonkuta paykunapa qayllanmanta qarqorqani hinaspam allpankutapas castaykichikkunamanña qorqani. 10 Paykunatam nirqani: “Ñoqam qamkunapa yupaychasqaykichik Tayta Dios kani, Amor casta runakunapa diosninkutaqa amam manchakunkichikchu, paykunapa allpanpim kunanqa *yachachkankichik” nispa. Ichaqa chaynata castamasikichikkunaman nichkaptiypas manam kasukurqankichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Hinaptinmi Tayta Diospa angelnin Ofra llaqtachaman hamuspa chaypi kaq encina sachapa sikinpi tiyaykurqa, chay sacham karqa Abiezer casta Joaspa. Joaspa churin Gedeonmi uvas saruna pozopi trigota wayrachichkarqa, chaypiqa wayrachichkarqa Madian casta runakuna mana rikurunanpaqmi.
12 Tayta Diospa angelnin rikuriykuspam Gedeonta nirqa:
—¡Yaw kallpasapa qari, Tayta Diosmi qanwan kachkan! —nispa.
13 Hinaptinmi Gedeonñataq nirqa:
—Señorlláy, Tayta Dios ñoqaykuwan kachkaptinqa ¿imanasqamá tukuy kaykunaqa hamuwanku? ¿Maytaq abueloykunapa willawasqanku tukuy admirakuypaq milagrokunaqa? Paykunam willakuqku "Tayta Diosmi Egipto nacionmanta horqomuwarqanchik" nispanku. Kunanñataqmi Tayta Diosqa dejaruwaspanku Madian casta runakunaman qoykuwanku.
14 Chaymi Gedeonta Tayta Dios qawariykuspan nirqa:
—Rispayá kallpaykiman hina Israel casta runakunata Madian casta runakunamanta libramuy. Ñoqam qamtaqa kachachkayki —nispa.
15 Hinaptinmi Gedeonñataq nirqa:
—Ichaqa Señorlláy, ñoqaqa ¿imawantaq librasaq Israel casta runakunataqa? Manases ayllumantapas familiayqa llumpay wakcham, ñoqañataqmi taytaypa churinkunamantapas sullka kaq kani —nispa.
16 Tayta Diosmi nirqa:
—Qamta yanapaptiymi Madian casta runakunataqa vencerunki chulla runata hinalla —nispa.
17 Chaymi Gedeonñataq nirqa:
—Ama hina kaspaykiyá señalta qoykuway rimapayawasqaykimanta.
18 Kaymantaqa amaraqyá, ripukuychu ofrendayta apamuspay ñawpaqnikiman churamunaykama —nispa.
Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Ñoqaqa suyasqaykim kutimunaykikama —nispa.
19 Gedeon rispanmi yanururqa huk malta cabrachata, rurarurqataqmi iskay chunka kilo harinamanta mana qonchuyoq tantatapas hinaspam aychata churarqa canastillapi, caldontañataqmi mankapi, chaykunata apaspanmi presentarqa chay encina sachapa sikinpi. 20 Diospa angelninñataqmi Gedeonta nirqa:
—Aychatawan mana qonchuyoq tantata kay rumipa hawanman churaspayá caldontañataq talliy —nispa.
Chaymi pay rurarqa chaynata. 21 Hinaptinmi Tayta Diospa angelninñataq makinpi kaq tawnata haywarispan puntanwan aychata hinaspa mana qonchuyoq tantata tupaykurqa hinaptinmi rumimanta nina rataramuspan aychatawan mana qonchoyoq tantata ruparurqa. Ichaqa Tayta Diospa angelninmi ñawpaqninmanta chinkarurqa. 22 Tayta Diospa angelnin kasqanta Gedeon yacharuspanmi nirqa:
—¡Ay Señor Diosnilláy, angelnikipa uyantam rikurullani! —nispa.
23 Tayta Diosmi ichaqa nirqa:
—Ama manchakuychu, manam wañunkichu, hawkalla kay —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Chaymi Tayta Diospaq chaypi altarta ruraruspan Gedeon suticharqa:
"Tayta Diosmi Hawkayayqa" nispa. Kay libro qellqasqa kasqan punchawkamapas chay altarqa hinallam kachkan Abiezer castapa kasqan Ofra llaqtachapi.
25 Hinaptinmi Tayta Dios chay tutalla Gedeonta nirqa:
—Taytaykipa animalninkunamanta qanchis watayoq iskay kaq allinnin toronta hapispayá chaywan tuñichiy taytaykipa Baal sutiyoq taytachanpa altarninta, qoruruytaqyá altarpa ladonpi Asera mamachatapas. 26 Wak qaqapa patanpiyá yupaychasqayki Tayta Diospaq altarta rurapamuway hinaspayá allinnin torota wañuchipuwaspayki lliwta kañapamuway chay Asera mamacha yantasqayki kaspiwan —nispa.
27 Chaynapimá Gedeonqa chunka sirvientenkunawan Tayta Diospa nisqanta hina rurarqa aswanqa taytanpa familiankunatawan llaqtapi runakunata manchakusqanraykum punchawpi rurayta mana munaspan tutallan rurarqa. 28 Paqarinnintin tutapayta llaqtapi runakuna hatarimuspankum Baalpa altarninta tuñichisqata rikururqaku, qorusqatataqmi rikururqaku chaypa waqtanpi kaq Asera mamachatapas, rikurqakutaqmi altar rurasqanpa hawanpi allinnin toro kañasqatapas. 29 Chaymi runakuna ninakurqaku:
—¿Pitaq kaytaqa rurarun? —nispanku.
Tapukachanakuspankum nirqaku:
—Joaspa churin Gedeonmi kaytaqa rurarun —nispa.
30 Chaymi Joasta nirqaku:
—Churikita horqomuy wañuchinaykupaq, payqariki Baal taytachapa altarnintam tuñirachin, qoruruntaqmi chay altarpa waqtanpi Asera mamachatapas —nispa.
31 Hinaptinmi chay llapallan contranpi kaqkunata Joas nirqa:
—¿Baalpa favorninpichu peleankichik? ¿Paytachu defiendenkichik? Pipas paypa favorninpi peleaqqa kunanpuniyá manaraq achikyachkaptin wañuchun. Sichu Baal dios kaspaqa kikillanyá peleachun altarnin tuñichiqwan —nispa.
32 Chay punchawmantam Gedeonta suticharqaku Jerobaalwan, Jerobaal ninanqa "Baal paywan peleachun" ninanmi, chaynataqa suticharqaku Baalpa altarninta tuñichisqanraykum.
33 Llapallan Madian casta runakunam, Amalec casta runakunapiwan hinaspa intipa qespimunan lawmanta kaq runakunapiwan huklla huñunakuruspanku Jordan Mayuta chimparurqaku hinaspam Jezreel Pampapi carpankuta sayarachirqaku. 34 Hinaptinmi Tayta Diospa Espiritun Gedeonta huntaykuptin cornetata tocarqa chaymi Abiezer casta runakuna payman huñunakaramurqaku. 35 Hinaptinmi Manasespa llapallan ayllunman willakuqkunata Gedeon kacharqa chaymi Manases ayllu runakuna payman huñunakamurqaku. Willachimurqataqmi Aser ayllumanpas, Zabulon ayllumanpas chaynataq Neftaliy ayllumanpas chaymi paykunapas rirqaku Manases ayllu runakunawan tupanankupaq. 36 Hinaptinmi Gedeon nirqa Diosta:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Sichu Israel castakunata nisqaykipi hina ñoqawan libraptikiqa ñoqam kayta rurasaq:

37 Tutam oveja millwata churasaq erapi, sichu millwallapi sulla kaptin allpañataq chakilla kaptinqa yachasaqmi niwasqaykipi hina Israel casta runakunata ñoqawan libranaykita —nispa.

38 Chaynamá karqa. Tutapaytam Gedeon hatarimuspan millwapi sullata qapirurqa huk tazon huntata. 39 Chaywanpas Gedeonmi Diosta nirqa:

—Yapatawan rimariptiyqa amamá contraypiqa piñakunkichu, kunallañam millwawanqa pruebasqayki. Millwañataqyá kunanqa chaki kachun hinaptin lliw allpañataq sullayoq kachun —nispa.

40 Chay tutamá Dios rurarqa chaynata, millwallam chaki kachkasqa, lliw allpañataqmi sullayoq.

Madian casta runakunata Gedeon vencesqanmanta

7 1 Paqarinnintin tutapayta hatariruspankum Jerobaalwan sutichasqa Gedeon hinaspa paywan kaq llapallan runakuna Harod pukyu yakupa ladonpi karpankuta sayachirqaku. Madian casta runakunapa campamentonmi karqa More Moqopa hichpan qechwapi, chay campamentoqa karqa Israel tropakunapa norte lawninpim.

2 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa Gedeonta:

—Madian casta runakunata makikiman churanaypaqqa qanwan kaq runakunam achkallaña kachkan, Israel castakunaqa yanqañataqmi contraypi alabakunman: “Kikiykum librakunikuqa” nispa. 3 Kunanyá runakunaman willachiy: “Pipas manchakuqqa otaq umpu kaq runaqa Galaad orqomantayá kutikuchunku” nispa.

Hinaptinmi chay runakunamanta iskay chunka iskayniyoq waranqa kutikuptinku qeparurqaku chunka waranqallaña. 4 Aswanqa Tayta Diosmi Gedeonta nirqa:

—Runakunaqa achkaraqmi, yakumanyá paykunata pusay chaypim huk kutitawan pruebamusqayki pikunam qanwan rinanta chaynataq pikunam qanwan mana rinantapas —nispa.

5 Gedeonmá runakunata pusarqa yakuman, chaypim Gedeonta Tayta Dios nirqa:

—Pipas allqo hina qallunwan yaku tomaqtaqa huklawmanmi sayachinki, pipas qonqorakuykuspa yaku tomaqtañataqmi huklawman sayachinki —nispa.

6 Makinwan hoqarispa yaku tomaqkunam karqa kimsa pachak qarikuna, wakinkunañataqmi karqa qonqorakuykuspa yaku tomaqkuna.

7 Chaymi Gedeonta Tayta Dios nirqa:

—Kay kimsa pachak allqo hina yaku tomaq qarikunawan libraspaymi Madian casta runakunata makikiman churasaq, wakinqa sapakamayá maymi kasqanman kutikuchunku —nispa.

8 Chaymi mana akllasqa Israel casta runakunata Gedeon kutichirqa wasinkuman ichaqa manaraq pasakuchkaptinkum huñurachirqa qoqawnin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kutawan cornetankuta, chay kimsa pachak qarikunatañataqmi qeparachirqa. Madian casta runakunapa campamentonqa kachkarqa uray pampapim.

9 Chay tutam Gedeonta Tayta Dios nirqa:

—Hatarispa uraykamuy Madian casta runakunapa campamentonman, paykunataqa makikimanmi churasaq. 10 Peleanaykipaq uraykuyta manchakuspaykiqa sirvienteki Furawanyá campamentoman riy, 11 chay campamentopi rimasqankuta uyarispaykim kallpanchakunki hinaspam campamentopa contranpi uraykunki —nispa.

Hinaptinmi sirvienten Furawan rirqa armasqa kaq campamentopa patanman otaq campamento cuidaqkunapa kasqanman. 12 Chay pampapimá Madian casta runakuna, Amalec casta runakuna hinaspa intipa qespimunan lawmanta kaq runakuna aqarway urukuna hina achka-achkallaña mastarayachkasqaku, camellonkupas Lamar Qochapa patanpi aqo hinañam mana yupay atina kachkasqa. 13 Campamentoman Gedeon chayaruptinmi soldadomasinman huk runa mosqoyninta kaynata willachkasqa:

—Mosqoyniypim qawachkasqani cebada tantata Madian casta runakunapa campamentonkama kuchpakamuchkaqta chaymi karpata hapiruptin karpa wichiykurqa —nispa.

14 Hinaptinmi chay soldadomasinñataq nirqa:

—Chay mosqoyqa Israel casta Joaspa churin Gedeonpa guerrapi gananmanta willakuymi. Diosmi Madian casta runakunata llapallan campamentontinta Gedeonman qoykunqa —nispa.

15 Gedeonmi mosqoy willakusqanta hinaspa imam ninanta uyariykuspan Tayta Diosta adorarqa, Israel castakunapa campamentonman kutirispanmi nirqa:

—Hatariychikyá, Tayta Diosmi Madian casta runakunapa campamentonta qoykuwasunchik —nispa.

16 Chay kimsa pachak runakunata kimsaman rakiruspanmi sapakamaman cornetata qorqa, qoykarirqataqmi ukunpi ratachkaq mecheroyoq puyñukunatapas. 17 Paykunatam nirqa:

—Madian casta runakunapa campamentonpa patanman chayaruptiymi qamkunapas rurankichik ñoqapa rurasqayta hina. 18 Llapallan riqkunawan tocaptiykum qamkunapas tocankichik tukuy campamentopa muyuriqninpi hinaspam qaparinkichik: "¡Tayta Diosrayku hinaspa Gedeonraykum peleaniku!" nispa.

19 Tutaña yaqa chunka horata campamento cuidaqkunata cambiaruptillankum Gedeonpa pusasqan pachak runakuna campamentoman chayarurqaku hinaspam cornetankuta tocarqaku, sapakamam pakirqaku puyñu apasqankutapas. 20 Chay kimsaman rakisqakunamá tocarqaku cornetankuta hinaspam pakirqakutaq puyñunkutapas. *Ichoq makinkuwan mecherota hapispankum *alleq makinkuwanñataq cornetata hapirqaku tocanankupaq hinaspam qaparirqaku:

—¡Tayta Diosrayku hinaspa Gedeonraykum peleaniku! —nispa.

21 Israel casta runakuna sapakama campamentopa muyuriqninpi sayaruptinkum Madian casta runakunaqa lliw tropantin qapariyllawanña lluptirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Kimsa pachak Israel casta runakuna cornetankuta tocaptinmi lliw campamentopi kaq Madian casta runakunata kikinkupurallata Tayta Dios espadawan peleanarachirqa. Paykunaqa lluptirqaku Zerera lawman riq Bet-sita lawkamam chaynataq Tabat lawpa hichpanpi kaq Abel-mehola llaqtapa linderonkamam.

23 Chaymantam Gedeon qayachirqa Israelpa miraynin Neftaliy ayllu runakunata, Aser runakunata chaynataq llapallan Manases ayllu runakunatapas, paykunataqa qayachirqa Madian casta runakunata qatinankupaqmi. 24 Willakuqkunataqa kacharqataqmi Efrain orqokunapi *yachaq llapallan runakunamanpas, paykunatam kaynata nichimurqa:

—Rispayá Madian casta runakunata hapimuychik, Bet-bara llaqtapa hichpanpi Jordan Mayupa vadonkunatayá dueñochakamuychik manaraq paykuna chayaruchkaptinku —nispa.

Chaymi llapallan Efrain casta runakuna huñunakuruspa Bet-bara llaqtapa hichpanpi Jordan Mayupa vadonkunata dueñochakururqaku. 25 Presocharurqakutaqmi Madian casta tropakunapa iskay kamachiqnintapas otaq Orebtawan Zeebta, chay Oreb sutiyoq runatam wañurachirqaku Oreb sutiyoq qaqapi. Zeebtañataqmi wañurachirqaku Zeeb sutiyoq uvas sarunanku pozopi. Madian casta runakunata qatispankum Rey Orebpa hinaspa Rey Zeebpa umankunata apamurqaku Gedeonman Jordan Mayupa chimpanmanta.

Madian casta runakunapa reyninkunata Gedeon presochasqanmanta

8 1 Efrain casta runakunam ichaqa Gedeonta nirqaku:

—¿Imanasqamá kaytaqa rurawankiku? ¿Imanasqamá Madian casta runakunapa contranpi peleaq richkaspaqa manaqa qayamuwarqankikuchu? —nispa.

Paywan llumpayta churanakuruspankum piñakururqaku. 2 Chaymi Gedeonñataq nirqa:

—Qamkunaqa ñoqapa rurasqaymantapas aswan mastam rurarunkichik, ñoqayku Abiezer castakunaqa uvas cosechachkaq hina asllatam rurarqaniku, Efrain castakunañataqmi pallapaq hinalla kachkaspapas astawan mastaraq rurarqankichik. 3 Diosmi Madian casta tropakunapa kamachiqninku Orebtawan, Zeebta qamkunaman qoykusurqankichik, chaynaqa ñoqapa rurasqayqa manam igualanchu qamkunapa rurasqaykichikmanqa —nispa.

Chaynata niruptinmi Gedeonpa contranpi piñakuyninku tanirurqa 4 kimsa pachak rimaqmasin runakunapiwan Jordan Mayuman Gedeon chayaruspanmi chimparurqaku. Pisipasqa kachkaspankupas enemigonkutam qatirqaku. 5 Sucot llaqtaman chayaruptinkum chaypi runakunata Gedeon nirqa:

—Ama hina kaspayá kay pusasqay runakunaman as mikuyllaykichiktapas qoykapuwaychik, paykunaqariki pisipasqam kachkanku. Ñoqaykuqa Madian casta runakunapa reynin Zebatawan Zalmunatam qatichkaniku —nispa.

6 Hinaptinmi Sucot llaqtapi kamachikuqkunañataq nirqaku:

—¿Zebatawan Zalmunataqa hapirunkiñachu tropaykikunaman mikuchinaykupaqqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Gedeonñataqmi nirqa:
—Zebadatawan Zalmunata makiyman Tayta Dios churaykamuptinmi cuerpoykichikta llikiparusaq chunniqpi kichkakunawan hinaspa qotu-qotukunawan —nispa.
8 Chaymanta Penuel llaqtaman chayaruspañataqmi chaypipas hina chaynallatataq mañakurqa hinaptinmi chaypi *yachaqkunapas Sucot llaqtayoqkuna hinalla nirqaku. 9 Chaymi Gedeonñataq nirqa:
—Venceramusqaymanta kutimuspayqa wak torrekichiktam tuñirachisaq —nispa.
10 Chay Zebawan Zalmuna reykunam kachkarqaku Carcor llaqtapi, paykunawantaqmi kachkarqa yaqa chunka pichqayoq waranqa tropakunapas, chay tropakunaqa karqa intipa qespimunan lawmanta kaq puchuq tropakunam, espadawan peleaq pachak iskay chunkan waranqa soldadokunam wañururqakuña. 11 Gedeonmi karpapi yachaqkunapa purinanku ñanman chayarurqa, chay ñanmi karqa Noba llaqtapa chaynataq Jogbeha llaqtapa intipa qespimunan lawpi, chay tropakunapa campamentontam qonqayllamanta atacarurqa. 12 Chaymi Zebawan Zalmuna lluptirurqaku hinaptinmi Gedeonñataq qatispan Madian runakunapa chay iskaynin reyninkunata presocharurqa, llapallan tropankunatapas sinchillatañam katkatatarachirqa.
13 Hinaptinmi Joaspa churin Gedeon kutimurqa guerramanta Heres Qasanta, 14 Sucot llaqtapi yachaq huk mozota hapiruspa tapuptinmi chay mozoqa Sucot llaqtapa qanchis chunka qanchisniyoq anciano autoridadkunapa sutinta qellqaykuspa qoykurqa. 15 Sucot llaqtaman chayaruspanmi chaypi *yachaq runakunata Gedeon nirqa:
—¿Yuyachkankichikchu Zebamantawan Zalmunamanta? Paykunaraykum penqayman churawaspa niwarqankichik:
"¿Zebatawan Zalmunataqa hapirunkiñachu pisipasqa tropaykikunaman mikuchinaykupaqqa?" nispa. ¡Kayqayá chay reykunaqa!
16 Gedeon chaynata niruspanmi Sucot llaqtapi ancianokunata hapiruspa chunniqpi wiñaq kichkakunawan hinaspa qotu-qotukunawan castigarqa. 17 Chaynallataqmi Penuel llaqtapi torretapas tuñichispan llaqtapi runakunata wañurachirqa. 18 Chaymantam Zebatawan Zalmunata Gedeon tapurqa:
—Tabor Moqopi wañuchisqaykichik runakunaqa ¿imayna runakunataq karqa? —nispa.
Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Paykunaqa karqa qam kaqllam, sapakamam rikchakurqaku reypa churinman —nispa.
19 Chaymi Gedeonñataq nirqa:
—Wawqeykunam paykunaqa karqa, mamaypa wawankunam paykunaqa karqa. Tayta Diosraykum jurani: Paykunata mana wañuchiptikichikqa ñoqapas manam wañuchikichikmanchu karqa —nispa.
20 Chaymi Gedeon piwi churin Jeterta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Wañurachiy kay runata —nispa.

Chay mozom ichaqa espadanta mana horqorqachu warmaraq kaspa manchakusqanrayku. 21 Hinaptinmi Zebawan Zalmunañataq Gedeonta nirqa:

—Qari kaspaykiqa qamyá wañuchiwayku —nispa.

Hinaptinmi paykunata kikin Gedeon wañurachispan camellonkunapa kunkanpi llullu killaman rikchakuq adornokunata apakurqa. 22 Hinaptinmi Israel runakunañataq Gedeonta nirqaku:

—Madian casta runakunamanta librawachkaspaykikuqa qamyá gobiernawayku, gobiernawachunkutaqyá miraynikikunapas —nispa.

23 Chaymi Gedeonñataq nirqa:

—Manam ñoqapas nitaq mirayniykunapas gobiernaykikumanchu, Tayta Diosmi qamkunataqa gobiernasunkichik. 24 Ichaqa kayllatam mañakuykichik: Sapakamayá qoykuwaychik aretekuna qechumusqaykichikta —nispa.

Chay vencerachikuq runakunaqa Ismael casta runakuna kasqankuraykum qori areteyoqkama karqaku. 25 Israel casta runakunam Gedeonta nirqaku:

—Tukuy sonqoykumantam qosqaykiku —nispa.

Chaymi llikllata mastaykuspa chayman sapakama qechumusqanku aretekunata churarqaku. 26 Gedeonpa mañakusqan qorimanta llapallan aretekunapa llasayninqa karqa yaqa chunka isqonniyoq kilom, ichaqa manam yuparqakuchu llullu killaman rikchakuq adornokunataqa nitaq huk rikchaq aretekunatapas nitaq Madian casta reykunapa grosella pachankunatapas nitaq camellonkunapa kunkanpi collarkunatapas. 27 Chay adornokunamanta huk Efodta Gedeon rurachispanmi churachirqa Ofra llaqtanpi, chay efodtam Israel casta llapallan runakuna pierdekuq warmi hina adorarqaku, chaywanmi huchallikurqa Gedeonpas chaynataq familiankunapas.

28 Chaynapimá Madian casta runakunaqa Israel casta runakunapa qayllanpi humillachisqa karqaku, manañam haykapipas umankutaqa hoqarirqakuchu. Chaylawpiqa manam guerra karqachu tawa chunka wata, Gedeon kawsanankamaqa hawkallamá kawsakurqaku.

Gedeonpa wañukusqanmanta

29 Joaspa churin Jerobaalmi wasinman pasakuspan chaypi *yacharqa. 30 Payqa achka warmiyoq kasqanraykum qanchis chunka churiyoq karqa. 31 Siquem llaqtapi kaq compañeranpipas karqam Gedeonpa churin, paytam suticharqa Abimelecwan.

32 Joaspa churin Gedeon machuña wañuruptinmi taytan Joaspa sepulturanpi pamparurqaku, chay sepulturam karqa Abiezer castakunapa kasqan Ofra llaqtapi. 33 Gedeon wañuruptinmi ichaqa Israelpa mirayninkuna yapamanta huchallikurqaku, pierdekuq warmi hinam paykunaqa Baal sutiyoq taytachakunataña adorarqaku, paykunaqa Baal-berit sutiyoq taytachatam diosninkupaq akllakuykurqaku. 34 Chaymi Israelpa mirayninkuna yupaychasqanku Tayta Diosta qonqarurqaku, muyuriqnin nacionkunapi llapallan enemigonkumanta libraqnin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diostamá qonqarurqaku. 35 Manataqmi reqsikurqakuchu Israel casta runakunapaq Jerobaalwan sutichasqa Gedeonpa tukuy allinkuna rurasqantapas.

Abimelecpa gobiernasqanmanta

9 1 Jerobaalpa churin Abimelecmi mamanpa castankunapa kasqan Siquem llaqtaman rirqa hinaspam rimanakamurqaku mamanpa llapallan familiankunawan kaynata:

2 Ama hina kaspayá Siquem llaqtapi llapallan kamachikuqkunata kaynata niychik:

"¿Mayqantataq munawaqchik, Jerobaalpa llapallan qanchis chunka churinkuna gobiernasunaykichiktachu icha ñoqalla gobiernanaytachu? Amayá qonqaychikchu ñoqaqa qamkunapa aylluykichik kasqayta" nispa.

3 Siquem llaqtapi kaq llapallan kamachikuqkunaman tukuy kay palabrakunata mamanpa castan runakuna Abimelecpa favorninpi rimaruptinmi chay llaqtapi runakuna ratakuykurqa Abimelecman: "Payqa ayllunchikmi" nispa. 4 Medio kilo masnin qollqeta Baal-beritpa templonmanta Abimelecman qoykuptinkum chaywan contratarurqa yanqa puriq qella runakunata, chay runakunataqa contratarurqa payta puriysinanpaqmi. 5 Chaymi Ofra llaqtapi *yachaq taytanpa ayllunkunaman Abimelec rispan Jerobaalpa qanchis chunka qari churinkunata otaq wawqenkunata wañurachirqa huk rumipa hawallanpi, Jerobaalpa sullka churin Jotanmi ichaqa mana wañururqachu pakakurusqanrayku. 6 Siquem llaqtapi llapallan yachaqkunam huñunakururqaku Milo barriopi llapallan kaqkunapiwan hinaspam rispanku Abimelecta reypaq churarurqaku Siquem llaqtapi otaq encina sachapa hichpanpi, chaytaqa rurarqaku adorasqanku pilarpa ladonpim.

7 Jotanman willaykuptinkum pasarqa Gerezin Moqopa puntanman hinaspam chaymanta qayakamurqa kaynata:

—Siquem llaqtapi kamachikuqkuna, uyariwaychik, qamkunatapas Diosyá uyarisunkichik.

8 —Huk kutipis sachakuna kikinkupaq reyta akllayta munaspanku aceitunas sachata nisqaku: "Qamyá gobiernawayku" nispa. 9 Chaysi aceituna sachañataq nisqa: "¿Aceite qonaytachu dejaruyman sachakunata gobiernanaypaq? Chay aceitewanmi Diospas chaynataq runakunapas honrasqa kanku" nispa. 10 Hinaptinsi sachakunaqa nisqaku higos sachataña: "Qamñayá gobiernawayku" nispa. 11 Hinaptinsi higos sachañataq nisqa: "¿Allin miski ruruytachu dejaruyman sachakunataña gobiernanaypaq?" nispa.

12 —Chaymantas sachakunaqa nisqaku uvas sachataña: "Chaynaqa qamñayá gobiernawayku" nispa.

Higos sachapa kallman (Jue 9:10)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Hinaptinsi uvas sachañataq nisqa: “¿Diostapas chaynataq runakunatapas
kusichiq vinoytachu dejaruyman sachakunataña gobiernanaypaq?” nispa.
14 —Hinaptinsi llapallan sachakunaqa qotu-qotutaña nisqaku: “Qamña-
yá gobiernawayku” nispa. 15 Hinaptinsi qotu-qotuqa nisqa: “Cheqaptapuni
gobiernanaypaq churaruwaspaykichikqa hamuspayá ñoqapi llantukuychik,
mana chayna kaptinqa ñoqamanta nina lloqsiruspanyá Libanopi cedrokunata
ruparuchun” nispa.
16 —Kunanyá tapusqaykichik: ¿Abimelecta reypaq churaspaykichikqa allin
rurayman hinachu rurarunkichik? ¿Jerobaaltapas chaynataq ayllunkunatapas
allintachu rurarunkichik? ¿Paypa rurapususqaykichikman hinachu pagarun-
kichik? 17 Taytayqariki qamkunarayku peleaspanmi vidantapas peligroman
churarqa Madian casta runakunamanta librasunaykichikpaq, 18 qamkuna-
ñataqmi taytaypa ayllunkunapa contranpi kunan hatarirunkichik hinaspam
huk rumipa hawallanpi qanchis chunka qari churinkunata wañurachinkichik
hinaspam Siquem llaqtapi *yachaq runakunapa gobiernaqninpaqña churarun-
kichik taytay Jerobaalpa sirvientanpa wawan Abimelectapas, chaynataqariki
rurarunkichik aylluykichik kasqanraykum. 19 Sichu allin rurayman hina
taytay Jerobaalwan hinaspa ayllunkunawan kunan ruraspaykichikqa chay
Abimelecwanyá kusikuychik, paypas qamkunawantaqyá kusikuchun. 20 Mana
chayna kaptinqa Abimelecmanta nina lloqsiramuspanyá ruparuchun Siquem
llaqtapi runakunatawan Milo barriopi yachaqkunata, chay llaqtamantapas
nina lloqsiramuspanyá Abimelectapas ruparuchun.
21 Chaynata niruspanmi Jotamqa lluptikurqa Beer llaqtaman, chaypiqa
*yacharqa wawqen Abimelecmanta pakakunanpaqmi.
22 Chaynapim Abimelecqa Israel casta runakunapi kimsa wataña mu-
naychakurqa. 23 Ichaqa mana allin espirituta Abimelecmanwan Siquem
llaqtapi *yachaqkunaman Dios kachaykuptinmi Abimelecta paykuna
traicionarurqa. 24 Chaynataqa Diosmi rurarqa Jerobaalpa qanchis chunka
qari churinkunata Abimelec wañurachisqanrayku, chaynataqa rurarqa
wawqenkunata wañurachiq Abimelecta vengakunanpaqmi chaynataq Si-
quem llaqtapi yachaqkunatapas yanapasqankumanta vengakunanpaqmi.
25 Siquem llaqtapi yachaqkunam orqokunapa puntanpi churarurqaku wa-
teqaqkunata, chaykunapiqa churarurqaku llapallan ñannin pasaqkunata
suwanankupaqmi, chaykunamantam Abimelecman willarqaku.
26 Huk punchawmi Ebedpa churin Gaal sutiyoq runa wawqenkunawan
pasarqa Siquem llaqtaman hinaptinmi Siquem llaqtapi *yachaqkuna con-
fiakurqaku paypi. 27 Chay Siquem llaqtayoqkunam chakraman rispanku
uvasninkuta pallarqaku hinaspam uvasta saruspa fiestata rurarqaku,
diosninkupa templonman yaykuspanmá mikuspa hinaspa upyasqa Abi-
melecta ñakarqaku. 28 Ebedpa churin Gaalmi nirqa:
—¿Pitaq Abimelecqa Siquem llaqtapi yachaqkuna payta servinanchik-
paq? ¿Manachum payqa Jerobaalpa churin? ¿Manachum Zebulpas paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanapaqnin? Siquempa taytan Hamorpa castankunatayá servispaqa
serviychik, amayá servisunqa Abimelectachu. 29 Amalaya qamkunapi mu-
naychakuq rikuriruyman, chayna kaptinqa Abimelecta qarqoruspaycha
niyman: "Tropaykikunata yapaspayá peleananchikpaq lloqsimuy" nispa.
30 Ebedpa churin Gaalpa rimasqankunata llaqtapi gobernador Zebul
uyariruspanmi sinchita piñakururqa. 31 Chaymi mana pipapas yachasqa-
llanta willakuqkunata kacharqa Abimelecman kaynata nimunankupaq:
—Ebedpa churin Gaalmi wawqenkunapiwan hamurunku kay Siquem
llaqtaman hinaspankum runakunata hatarichichkanku qampa contray-
kipi. 32 Chaynaqa kunan tutayá qanwan kaq soldadokunapiwan rispa
wateqaqkunata churamuy chakrakunapi 33 hinaspayá paqarin inti qespi-
muytaña llaqtaman pasaykuy chaynapim runankunapiwan contraykipi
Gaal lloqsimuptin munasqaykiman hina ruranki —nispa.
34 Chaynapimá Abimelecqa llapallan tropankunapiwan tutan rispanku
tawaman rakinasqa Siquem llaqtata wateqarqaku. 35 Llaqtapa pun-
kunman Ebedpa churin Gaal lloqsiramuptinmi Abimelecpas llapallan
tropankunapiwan pakakusqankumanta lloqsiramurqaku. 36 Chaymi tro-
pakunata Gaal qawaykuspan Zebulta nirqa:
—Qaway, orqokunapa puntanmantam runakuna uraykamuchkan —nispa.
Hinaptinmi Zebulñataq nirqa:
—Qamqa rikuchkanki orqokunapa llantuynintam runakunata hina —nispa.
37 Chaymi Gaalñataq huktawan nirqa:
—Qaway, runakunam uraykamuchkan Allpapa Puputin sutiyoq orqo-
manta, wakin tropañataqmi hamuchkan Adivinaqkunapa Encina Sachan
sutiyoq ñanninta —nispa.
38 Hinaptinmi Zebulñataq nirqa:
—¿Maytaq tukuy rimasqaykiqa? Qamqariki nirqanki: "¿Pitaq Abimelec-
qa payta servinanchikpaq?" nispam ¿Manachu paykunaqa mana kaqllapaq
hapisqayki runakuna? Chaynaqa kunan lloqsispayá peleamuy —nispa.
39 Hinaptinmi Siquem llaqtapi *yachaqkunata pusaspa Gaal lloqsirqa Abime-
lecpa contranpi peleamunanpaq. 40 Ichaqa Gaalta Abimelec qatiptinmi paypa
qayllanmanta lluptirurqa chaymi Siquem llaqtapa zaguan punkunpipas achkaq
wañururqaku. 41 Abimelecmi qeparurqa Aruma sutiyoq sitiopi Gaaltawan
ayllunkunatañataqmi Zebul qarqorurqa manaña Siquem llaqtapi yachananpaq.
42 Paqarinnintin punchaw Siquem llaqtayoq runakuna campoman lloqsirup-
tinkum Abimelecman willamurqaku 43 chaymi payqa tropankunata kimsaman
rakiruspa campopi wateqarqaku. Runakuna Siquem llaqtamanta lloqsira-
muptinmi pakakusqankumanta lloqsiramuspanku paykunawan pelearqaku.
44 Abimelecmi paywan kaq tropakunapiwan pasaspa llaqtapa punkunta dueño-
chakururqaku, iskayman rakinasqa wakin tropakunañataqmi campopi kaqman
pawaykuspanku lliwta wañurachirqaku. 45 Abimelecqa tukuy punchawmá Siquem

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtapa contranpi pelearqa, chay llaqtata dueñochakuruspanmi chaypi runakunatapas wañurachirqa, llaqtatapas purmarachispanmi kachitaraq maqchiykurqa.

46 Siquem llaqtapa torrenpi llapallan kaqkuna Abimelecpa rurasqanta uyariruspankum El-berit taytachapa templonpa torrenman yaykururqaku. 47 Chay Siquem llaqtapa torrenpi llapallan *yachaqkuna huñunakurusqankutam Abimelecman willaykurqaku. 48 Hinaptinmi payqa Salmon Orqoman rirqa llapallan tropankunapiwan hinaspam sachapa kallmanta hachawan kuchuruspa hombrokuykurqa hinaspam runankunata nirqa:

—Rurasqayta hina apurawman ruraychik —nispa.

49 Chaynapimá llapallan tropankunapas sapakama sachapa kallmankunata kuchuspanku Abimelecta qatirqaku Siquem llaqtapa torrenkama, chay torrepa muyuriqninman kallmakunata montoykuspankum chay torreta kañaykurqaku. Chaynapim Siquem Torrepi llapallan kaqkuna warmipas-qaripas wañururqaku yaqa waranqa runakuna.

50 Abimelecqa rirqataqmi Tebes llaqtamanpas hinaspam chay Tebes llaqtata muyuruspan dueñochakururqa. 51 Chay llaqtapa chawpinpim karqa qaqay-qaqay torre, chaymanmi lluptikurqaku llapallan qarikuna, warmikuna chaynataq llaqtapi llapallan *yachaqkunapas hinaspam punkukunata wichqakuruspanku torrepa hawanman seqarurqaku. 52 Hinaptinmi Abimelecñataq peleastin torrepa punkunman chayarurqa. Kañaykunanpaq kachkaptinñam 53 huk warmi pakisqa tunaw rumita kachaykamurqa Abimelecpa umanman hinaptinmi umanta pakirurqa. 54 Chaymi arman apaq soldadonta apurawllamanña nirqa:

—Espadaykita horqospa wañurachiway, yanqam “Warmim wañurachin” nispa ninmanku.

Hinaptinmi arman apaq runa espadawan pasarachiptin wañururqa. 55 Abimelecta wañusqataña Israel casta tropakuna qawaykuspankum sapakama wasinkuman kutikurqaku.

56 Chaynatamá Abimelecman Dios pagarqa, taytanpa contranpi mana allinta ruraspa qanchis chunka wawqenkuna wañurachisqanmanta. 57 Siquem llaqtayoq llapallan runakunapa tukuy mana allin rurasqantam Dios kikinkupa hawanman kutichipurqa, Jerobaalpa churin Jotampa ñakasqanmá paykunapiqa cumplikurqa.

Tolapa chaynataq Jairpa gobiernasqanmanta

10 1 Abimelec wañuruptinmi Fuapa churin Tola hatarimurqa Israel casta runakunata librananpaq. Chay Fua sutiyoq runaqa karqa Isacar ayllumanta Dodopa churinmi. Chay Tola sutiyoq runaqa *yacharqa Efrain orqokunapi kaq Samir llaqtapim. 2 Paymi Israel casta runakunata gobiernarqa iskay chunka kimsayoq wata, wañuruptinñataqmi pamparurqaku Samir llaqtapi.

3 Tola wañuruptinmi Galaad lawmanta kaq Jair sutiyoq runa hatarimurqa, paymi Israel casta runakunata gobiernarqa iskay chunka iskayniyoq wata. 4 Jairpam karqa kimsa chunka churinkuna, paykunam kimsa chunka asnokunapi sillakuqku, kimsa chunkataqmi llaqtankupas karqa. Kay libro

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qellqasqa kasqan punchawkamam “Jairpa Llaqtankunawan” sutichasqa karqa chay llaqtakunaqa, chay llaqtakunaqa kachkan Galaad lawpim.
5 Jair wañuruptinmi pamparurqaku Camon llaqtapi.

Israel castakunata Amon castakuna ñakarichisqanmanta

6 Israelpa mirayninkunam ichaqa yapatawan Tayta Diospa qayllanpi mana allinta rurarqaku. Paykunamá adorarqaku Baal taytachakunata, Astarte sutiyoq mamachakunata, Aram nacionpa taytachankunata, Sidon llaqtapa taytachankunata, Moab casta runakunapa taytachankunata, Amonpa mirayninkunapa taytachankunata hinaspa Filistea casta runakunapa taytachankunata. Tayta Diosta seqaruspam manaña paytachu adorarqaku. 7 Chaymi Israel castakunapa contranpi Tayta Dios piñakuruspan qoykurqa Filistea casta runakunamanwan Amonpa mirayninkunamanña. 8 Chay watamantapunim Israelpa mirayninkunata venceruspa chunka pusaqniyoq wata ñakarichirqaku Jordan Mayupa chimpan Amor casta runakunapa ñawpaq allpanpi, Galaad lawpi kaq Israelpa llapallan mirayninkunatamá paykunaqa ñakarichirqaku. 9 Amonpa mirayninkunaqa Jordan Mayutapas chimparurqakutaqmi Juda ayllupa, Benjamin ayllupa hinaspa Efrain ayllupa contranpi peleanankupaq. Chaynapim Israel casta runakunaqa sinchi sasachakuypi tarikurqaku. 10 Hinaptinmi Tayta Diosta Israelpa mirayninkuna qayakurqaku kaynata nispanku:
—Qampa contraykipim huchallikuruniku. Qam Diosniykuta qepanchakuruspaykum Baal sutiyoq taytachakunataña adorarqaniku —nispa.
11 Hinaptinmi Israelpa mirayninkunata Tayta Dios nirqa:
—Qamkunatam ñakarichisurqankichik Egipto nacionniyoq runakuna, Amor casta runakuna, Amonpa mirayninkuna, Filistea runakuna, 12 Sidon llaqtayoq runakuna, Amalec casta runakuna hinaspa Maon casta runakuna. Hinaptinmi ñakarichisqa kaspa qayakuwaptikichik paykunamanta librarqaykichik. 13 Aswanqa qamkunam qepanchakuruwaspaykichik taytacha-mamachakunataña adorarqankichik chaymi qamkunataqa manaña librasqaykichikchu. 14 Rispayá akllakusqaykichik taytacha-mamachakunataña qayakamuychik, paykunayá ñakarichisqa kasqaykichik tiempopi librasunkichik —nispa.
15 Chaymi Israelpa mirayninkunañataq Tayta Diosta nirqaku:
—Huchallikurunikum, qamyá munasqaykita ruray ñoqaykuwan, ruegakullaykikum kunanllañayá libraykuwayku —nispa.
16 Kikillankumanta huklaw nacionpa taytachankunata saqeruspankum Tayta Diostaña adorarqaku chaymi Israelpa mirayninkunataqa ñakarisqankumanta Dios llakipayarikurqa.
17 Amonpa mirayninkuna guerrapaq huñunakuruspam Galaad lawpi campamentonkuta sayachirqaku, Israelpa mirayninkunapas huñunakuruspankum Mizpa llaqtapa hichpanpi campamentonkuta sayachirqaku.
18 Hinaptinmi Galaad lawpi runakuna kamachiqninkunapiwan ninakurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Pipas Amonpa mirayninkunapa contranpi peleay qallariqmi kanqa Galaad lawpi llapallan *yachaqkunapa jefen —nispa.

Jeftey sutiyoq jefenkumanta

11 1 Galaad lawmanta kaq Jefteymi karqa valeroso soldado. Payqa chuchumika warmipa wawanmi karqa, Jefteypa taytanñataqmi karqa Galaad. 2 Warminpipas karqam Galaadpa churinkunaqa, chay churinkuna wiñaruspanmi Jefteyta wasinmanta qarqorurqaku kaynata nispa:

—Huk warmipa wawan kasqaykiraykum taytanchikpa wasinpiqa mana herenciata chaskiwaqchu —nispa.

3 Chaymi Jefteyqa wawqenkunamanta lluptiruspa Tob lawpi *yacharqa, qella runakuna payman hukllawakuykuptinmi paykunawan lloqsiqku.

4 Tiempomantañam Amonpa mirayninkuna Israel castakunawan pelearqaku. 5 Chayraykum Galaad lawpi ancianokuna rirqaku Tob lawmanta Jefteyta pusamunankupaq. 6 Paytam nirqaku:

—Hakuchikyá jefeyku kanaykipaq chaynapi Amonpa mirayninkunapa contranpi peleamunanchikpaq —nispa.

7 Hinaptinmi Jefteyñataq Galaad lawpi ancianokunata nirqa:

—¿Manachum qamkunaqa cheqniwaspaykichik taytaypa wasinmanta qarqomuwarqankichik? ¿Llakipi kaspaykichikñachum kunan hamuwankichik? —nispa.

8 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Sasachakuypi kasqaykuraykumá kunan hamuniku ñoqaykuwan rinaykipaq hinaspa Amonpa mirayninkunapa contranpi peleaspa Galaad lawpi llapallan *yachaqkunapa jefenña kanaykipaq —nispa.

9 Hinaptinmi Jefteyñataq nirqa:

—Sichu Amonpa mirayninkunapa contranpi peleaq kutichiwaptikichik Tayta Dios vencechiwaptinqa qamkunapa jefekichikmi kasaq —nispa.

10 Hinaptinmi Galaad lawpi ancianokunañataq nirqa:

—Tayta Diosyá testigonchik kachun, nisqaykiman hinam rurasaqku —nispa.

11 Jeftey paykunawan riptinmi runakuna churarqaku kamachiqninkupaq chaymi Tayta Diospa qayllanpi lliw rimasqankunata yapatawan Jeftey rimarqa Mizpa llaqtapi. 12 Chaymantam Jeftey willakuqkunata kacharqa Amonpa mirayninkunapa reyninman kaynata nispa:

—¿Imanarqaykitaq ñoqaqa nacionniypa contranpi hamunaykipaq? —nispa.

13 Chaymi Jefteypa kachasqankunata Amonpa mirayninkunapa reynin nirqa:

—Ñoqaykuqa qamkunawan peleaqmi hamuchkaniku, Israel casta runakunam Egipto nacionmanta lloqsimuspa Arnon Mayumanta Jaboc Mayukama hinaspa Jordan Mayukama allpaykuta dueñochakururqaku, chaynaqa kunanyá mana guerrallawan kutiykachipuwayku —nispa.

14 Hinaptinmi Amon casta runakunapa reyninman Jeftey huktawan willakuqkunata kacharqa. 15 Hinaspam kaynata nichimurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Israel casta runakunaqa manam dueñochakurqakuchu Moab castakunapa allpantaqa nitaq Amonpa mirayninkunapa allpantapas. 16 Egiptomanta Israel casta runakuna lloqsimuspaqa chunniqnintam hamurqaku Puka Lamar Qochakama hinaspam Cades llaqta lawman chayamurqaku. 17 Hinaptinmi Israel castakuna kacharqa willakuqkunata Edom nacionpa reyninman: "Allpayki ukuntayá pasarullasaqku" nispa. Ichaqa Edom nacionpa reyninmi mana munarqachu. Moab nacionpa reyninmanpas kacharqam ichaqa paypas manataqmi munarqachu, chayraykum Israel castamasiykuqa qeparqaku Cades llaqta lawllapi. 18 Chaymantañataqmi chunniqninta hamuspanku Edom castakunapa hinaspa Moab castakunapa allpanta muyumurqaku, Moab casta runakunapa allpanpa intipa qespimunan lawninman chayaramuspankum Arnon Mayupa chimpanpi samarurqaku, manam pasarqakuchu Moab casta runakunapa linderontaqa Arnon Mayu Moab nacionpa linderon kasqanrayku. 19 Israel casta runakunam kacharqa willakuqkunata Hesbon llaqtapi gobiernaq Amor casta runakunapa reynin Sehonman: "Allpayki ukuntayá pasarullasaqku mayman rinaykuman chayarunaykupaq" nispa. 20 Chay Rey Sehonmi ichaqa mana munarqachu Israel casta runakuna paypa allpan pasanankuta, llapallan runankunata Jahaza llaqta lawpi huñuruspanmi Israel casta runakunapa contranpi pelearqa. 21 Ichaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi Rey Sehonta llapallan runankunatawan Israel castakunaman qoykurqa hinaptinmi paykunata wañurachispan dueñochakururqa chay nacionpi *yachaq llapallan Amor casta runakunapa allpanta. 22 Dueñochakururqakutaqmi Amor runakunapa llapallan allpantapas Arnon Mayumanta Jaboc Mayukama chaynataq chunniqmanta Jordan Mayukamapas. 23 ¿Chaynaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa qowasqankutachu munachkanki qechuruwaykuta? Chaytaqariki Tayta Diosmi Amor casta runakunamanta qechururqa. 24 Quemos diosnikipa qosusqaykitaqa ¿manachum dueñochakuwaq? Chaynataqmi ñoqaykupas yupaychasqayku Tayta Diospa qowasqankutaqa dueñochakuniku. 25 ¿Moab nacionpa reynin Ziporpa churin Balacmantapas aswan allinpaqchu hapikunki? Payqa manam atipanakurqachu nitaq pelearqachu Israel casta runakunapa contranpiqa. 26 Israel casta runakunaqa yaqa kimsa pachak watañam *yachachkaniku Hesbon hinaspa Aroer llaqtakunapiqa chaynataq llaqtachankunapipas chaynataq Arnon Mayupa patan llaqtakunapipas. ¿Imanasqataq mana chay tiempopichu kutichikurqankichik? 27 Ñoqaqa manam imanarqaykichu, qamqariki mana allintam rurachkanki contraypi peleaspayki. Tayta Diosmi juezqa, kunanqa paypuniyá juzgawasunchik Israelpa mirayninkunatapas chaynataq Amonpa mirayninkunatapas —nispa.

28 Amon casta runakunapa reyninqa manam caso-preciotapas churarqachu Jefteypa willachisqantaqa.

Jefteypa prometekusqanmanta

29 Tayta Diospa Espiritun Jefteyta yanapaptinmi pasarqa Galaad hinaspa Manases lawninta. Pasarqataqmi Galaad lawpi Mizpa llaqtantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mizpa llaqtamantañataqmi pasarqa Amonpa mirayninkunapa kasqanman. 30 Jefteymi Tayta Diosman prometekurqa kaynata:

—Sichum Amonpa mirayninkunata makiyman churaykuptikiqa 31 vencesqaymanta kutimuptiy tupanaypaq wasiymanta lloqsimuqmi qampaq kanqa, wañuchispaymi kañapusqayki —nispa.

32 Amonpa mirayninkunapa contranpi Jeftey peleaq riptinmi Tayta Dios paypa makinman churaykurqa. 33 Iskay chunka llaqtakunatam vencerurqa Aroer llaqtamanta Minit llaqtakama hinaspa Abel-keramim llaqtakama. Wañurachirqataqmi achkallaña runakunatapas. Chaynatam Amonpa mirayninkunata Israelpa mirayninkuna humillarachirqa.

34 Mizpa llaqtapi wasinman Jeftey kutimuptinmi chullachalla kapuq warmi churin lloqsiramurqa, payqa taytan chaskinanpaqmi lloqsimurqa tinyakunawan tususting. Jefteypa huk churinqa manam karqachu. 35 Chay churinta Jeftey qawaykuspanmi pachankunata llikipakuspan kaynata nirqa:

—Ay churilláy, humillarachiwaspaykim hatun llakiman churaruwanki, Tayta Diosmanmi prometekurqani, chay prometekusqaytaqa cumplisaqchá —nispa.

36 Chaymi churinñataq nirqa:

—Taytay, sichu Tayta Diosman prometekuspaqa ñoqawanyá ruray prometekusqaykiman hina, enemigoyki Amonpa mirayninkunataqariki Tayta Diospunim vengakurun. 37 Ichaqa taytay, suyaykuwayá iskay killata doncellamasiykunawan orqokunaman rispay doncella kasqaymanta chaypi waqamunaypaq —nispa.

38 Hinaptinmi taytanñataq nirqa:

—Riyá —nispa.

Iskay killa suyaykuptinmi doncellamasinkunawan orqokunapi doncella kasqanmanta waqamurqa.

39 Iskay killa pasaruptinmi taytanman kutimurqa chaymi taytanñataq prometekusqanman hina paywan rurarqa. Chaynapim chay churinqa doncellalla wañukurqa. 40 Chaymantapunim Israel nacionpi costumbreña karqa, sipaskunam watan-watan riqku Galaad lawmanta Jefteypa warmi churinmanta tawa punchaw waqaq.

Efrain castamasinkunawan Jeftey peleasqanmanta

12 1 Efrain casta qarikunam huñunakuruspanku Zafon llaqta lawman Jordan Mayuta chimparurqaku hinaspam Jefteyta nirqaku:

—Amonpa mirayninkunapa contranpi peleaq richkaspaqa ¿imanasqataq mana qayamuwarqankikuchu qamkunawan rinaykupaq? Chaynaqa ñoqaykum wasikita qamtawan kuskata kañasaqku —nispa.

2 Hinaptinmi Jefteyñataq nirqa:

—Ñoqam runaykunapiwan Amonpa mirayninkunawan hatun peleopi karqaniku chaymi qamkunata qayamuchkaptiypas mana yanapawarqankikuchu, 3 mana yanapawasqaykikuta qawaspaymi vidayta peligroman churaspay Amonpa mirayninkunawan peleamurqani hinaptinmi Tayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios makiyman churaykurqa. Chaynaqa ¿imanasqamá kunanqa hamuchkankichik ñoqapa contraypi peleanaykichikpaq? —nispa.

4 Chaymi Galaad lawpi llapallan runakunata Jeftey huñuruspan pelearqa Efrain ayllu tropakunawan hinaptinmi Galaad lawmanta kaqkuna Efrain castakunata vencerurqaku. Efrain castakunam nirqaku:

—Yaw Galaad lawpi *yachaqkuna, qamkunaqa Efrain ayllumanta hinaspa Manases ayllumanta lluptimuqkunam kankichik —nispa.

5 Hinaptinmi Galaad lawmanta kaqkuna Jordan Mayupa vadonkunata dueñochakururqaku Efrain castakuna mana chimpanankupaq. Efrain castamanta lluptiqkuna: "Pasaytam munaniku" niptinkum Galaad lawmanta kaqkunañataq tapurqaku: "¿Efrain ayllumantachu kanki?" nispa. "Manam" niptinkuñataqmi 6 niqku: "Chaynaqa 'Shibolet' nispayá niychik". Hinaptinmi: "Sibolet" nispa mana rimayta atiptinkuqa hapiruspa Jordan Mayupa vadonpi wañuchirqaku. Efrain ayllumanta kaqkunamá wañururqaku tawa chunka iskayniyoq waranqa runakuna.

7 Jefteymi gobiernarqa Israel nacionpi soqta wata, Galaad lawmanta kaq Jeftey wañuruptinmi Galaadpa huknin kaq llaqtapi pamparurqaku.

Kimsa jefekunapa gobiernasqanmanta

8 Jeftey wañuruptinmi Israel casta runakunata Belen llaqtamanta kaq Ibzan sutiyoq runa gobiernarqa. 9 Paypam karqa kimsa chunka qari churinkunawan kimsa chunka warmi churinkuna, llapallantam casarachirqa mana ayllunmanta kaqkunawan. Ibzanmi Israel nacionpi gobiernarqa qanchis wata. 10 Ibzan wañuruptinmi pamparurqaku Belen llaqtapi.

11 Ibzanpa qepantam gobiernarqa Israel nacionpi Zabulon ayllumanta kaq Elon, paymi Israel nacionpi gobiernarqa chunka wata. 12 Zabulon ayllumanta kaq Elon wañuruptinmi pamparurqaku Zabulon ayllupa allpan Ajalon llaqtapi.

13 Elonpa qepantam gobiernarqa Israel nacionpi Piraton lawmanta kaq Hilelpa churin Abdon. 14 Abdonpam kapurqa tawa chunka churinkuna hinaspa kimsa chunka willkankuna, paykunam sillakuqku qanchis chunka asnokunapi. Abdonmá Israel nacionpi gobiernarqa pusaq wata. 15 Piraton lawmanta kaq Hilelpa churin Abdon wañuruptinmi pamparurqaku Piraton lawpi. Piratonqa karqa Amalec runakunapa orqonpim otaq Efrain ayllupa allpanpim.

Sansonpa nacesqanmanta

13 1 Israelpa mirayninkunam huktawan Diospa qayllanpi mana allinta rurarqaku hinaptinmi Filistea casta runakunaman Tayta Dios qoykurqa tawa chunka watapaq.

2 Dan ayllumanta kaq Zora llaqtapim *yacharqa huk qari, paypa sutinmi karqa Manoa, paypa warminñataqmi karqa mana wachakuq. 3 Chay warmimanmi Tayta Diospa angelnin rikuriykuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qamqa mana wachakuq kachkaspapas wiksayakuspaykim qari wawata wachakunki. 4 Chaynaqa amam tomankichu vinota nitaq ima sinkachikuqtapas. Amataqmi mikunkichu mana mikuna kaqkunataqa. 5 Wiksayakuspam wachakunki qari wawata, paypa chukchantaqa amam pipas rutunqachu, payqa nacesqanmantapunim Diospaq rakisqa kanqa. Paymi qallarinqa Filistea casta runakunamanta Israel nacion librayta —nispa.

6 Chay warmim qosanman hamuspan willarqa kaynata:

—Diosmanta kaq runam hamuwarqa, rikchayninpas kasqa Diospa angelnin hina sinchi manchakuypaqmi. Manam tapurqanichu maymantam kasqanta, manataqmi paypas sutintaqa willawarqachu. 7 Paymi niwarqa: "Wiksayakuspaykim qari wawata wachakunki, amam tomankichu vinota nitaq ima sinkachikuqtapas, amataqmi mikunkichu mana mikuna kaqkunataqa, chay wawaqa nacesqanmantapunim wañukunan punchawkama Diospaq rakisqa kanqa" nispa.

8 Chaymi Tayta Diosta Manoa mañakuspa nirqa:

—Señorlláy, mañakullaykim chay qampa kachamusqayki runayá ñoqaykuman kutimuchun hinaspayá yachachiwachunku nacemuq wawawan imam ruranaykuta —nispa.

9 Manoapa mañakusqanta Dios uyariruptinmi Diospa angelnin huktawan chay warmiman kutimurqa campopi kachkaptin aswanqa qosan Manoaqa manam chaypichu karqa. 10 Warmiñataqmi apurawllamanña kallpaspan qosanman willamurqa:

—¡Qayninpa rikuriwaqniy runam huktawan rikuriykuwan! —nispa.

11 Chaymi Manoa warminwan rispa chay runapa kasqanman chayaruspan nirqa:

—¿Qamchu warmiywan rimaq runa kachkanki? —nispa.

Payñataqmi nirqa:

—Arí ñoqam kachkani —nispa.

12 Manoam nirqa:

—Nisqaykikuna cumplikuptinqa ¿imaynatataq chay wawataqa uywasaqku? ¿Imatataq payqa ruranqa? —nispa.

13 Chaymi Manoata Diospa angelnin nirqa:

—Warmikim kasukunqa ñoqapa llapa ima nisqaykunata. 14 Amam imatapas uvasmanta kaqtaqa mikunqachu, amataqmi vinotapas nitaq ima sinkachikuqtapas tomanqachu. Amataqmi mikunqachu mana mikuna kaqkunataqa, kasukuchunyá lliw kamachisqaytaqa —nispa.

15 Hinaptinmi Tayta Diospa angelninta Manoa nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá suyaykuwayku huk cabrachata yanurapunaykukama —nispa.

16 Tayta Diospa angelninñataqmi nirqa:

—Harkawaptikipas mikuynikitaqa manam mikusaqchu Tayta Diospaq animalta kañapuyta munaspaqa paypaqyá kañaykapuy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manoaqa manam yacharqachu Tayta Diospa angelnin kasqanta.
17 Chayraykum Tayta Diospa angelninta nirqa:
—Sutikitayá willaykuwayku niwasqaykiku cumplikuptin agradecekunaykupaq —nispa.
18 Hinaptinmi Tayta Diospa angelninñataq nirqa:
—¿Imanasqataq sutiyta tapuwanki? Sutiyqa admirakuypaqmi —nispa.
19 Hinaptinmi Manoa huk cabrachatawan kawsaykunamanta ofrendata apaspan rumipa hawanpi Tayta Diospaq kañarqa. Chaymi Manoa warminpiwan qawachkaptinku Tayta Diospa angelnin milagrota rurarqa, 20 altarmanta nina altoman lenguaptinmi Tayta Diospa angelnin wicharirqa lenguachkaq ninapi. Manoam warminpiwan chayta qawaspanku qonqoranpa pampaman kumuykurqaku.
21 Tayta Diospa angelnin Manoamanpas chaynataq warminmanpas manaña huktawan rikurimuptinmi Manoaqa yacharurqa Tayta Diospa angelnin kasqanta. 22 Manoam nirqa warminta:
—Cheqaptapunim wañurusunchik Diosta rikusqanchikrayku —nispa.
23 Hinaptinmi warminñataq nirqa:
—Sichu Tayta Dios wañunanchikta munaspanqa manach chaskiwachwanchu karqa ofrenda kañasqanchiktapas nitaq kawsaykunamanta ofrendatapas, manataqchá tukuy kaykunatapas qawachiwachwanchu karqa, nitaqchá chaykunatapas willawachwanchu karqa —nispa.
24 Chay warmi wachakuruspanmi chay wawanta suticharqa Sansonwan. Wawa wiñaptinmi Tayta Dios payta bendecirqa. 25 Zora llaqtamanta Estaol llaqtaman riq ñanpi kaq Danpa campamentonpi Sanson kachkaptinmi Tayta Diospa Espiritun pay kallpanchayta qallarirqa.

Sansonpa casarakusqanmanta

14 1 Sansonmi Timnat llaqtaman rispan chaypi Filistea casta sipasta rikururqa.
2 Chay llaqtamanta kutimuspanmi tayta-mamanman willarqa kaynata:
—Rikuramunim Timnat llaqtapi Filistea casta sipasta, ama hina caspayá paywan casarachiwaychik —nispa.
3 Hinaptinmi tayta-maman nirqa:
—¿Manachu warmi kan ayllunchikpi otaq llapallan nacionninchikpi paywan casarakunaykipaq? ¿Imanasqamá mana señalasqa Filistea casta runakunamanta warmiwanqa casarakuyta munanki? —nispa.
Sansonñataqmi taytanta nirqa:
—Chay sipasmi sonqoyta suwaruwan, paywanyá casarachiwaychik —nispa.
4 Tayta mamanqa manam yacharqachu Sansonpa munasqanqa Tayta Diosmanta kasqanta. Tayta Diosqa Filistea casta runakunata imaynam castigaruytam maskachkarqa, chay tiempopim Filistea casta runakunaqa Israel castakunapi munaychakuchkarqa. 5 Sansonmi tayta-mamanpiwan Timnat llaqtaman rirqaku. Timnat lawpi uvas huertakunaman chayaruptinmi huk malta leon Sansonman pawaykurqa qaparkachastin. 6 Tayta Diospa Espiritun Sansonta yanapaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huk cabrachata tisapachkaq hina mana imallawan tisaparurqa. Tayta-mamanmanqa manam willakurqachu chay rurasqanmanta. 7Chayaruspanmi sipasta rimapayarqa hinaptinmi chay sipasqa Sansonpa sonqonpaq hina karqa.

8Iskay kimsa punchawmanta warmiwan casarakunanpaq kutispanmi, ñanmanta rakikururqa wañuchisqan leonpa cuerponta qawananpaq. Qawaykuptinmi leonpa cuerponpi kachkasqa nana-nanaq abeja chaynataq miskinpas. 9Chayta horqoykuspanmi mikustin ñanta rirqa. Tayta mamanta hayparuspanmi paykunamanpas qoykurqa mikunankupaq, ichaqa manam willakurqachu chay miskitaqa leonpa cuerponmanta horqomusqanta. 10Sansonpa taytanmá hamurqa maypim sipaspa kasqanman hinaptinmi Sanson chaypi convidota rurarqa mozokunapa costumbrenman hina. 11Filistea runakuna Sansonta rikuruspankum kimsa chunka compañaqninkunata akllarurqaku paywan kananpaq. 12Chaymi compañaqninkunata Sanson nirqa:

—Ñoqam kunan nisqaykichik huk watuchita, sichu qamkuna qanchis punchaw convido fiestakama imam ninanta tariruptikichikqa, ñoqam qosqaykichik linomanta kimsa chunka pachakunatawan kimsa chunka fiesta pachakunata. 13Mana adivinayta atispam ichaqa qamkuna qowankichik linomanta kimsa chunka pachakunata hinaspa kimsa chunka fiesta pachakunata —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqa:

—Niwaykuyá chay watuchikita —nispa.

14Hinaptinmi paykunaman nirqa:

Mikuqmantam mikuy lloqsiramun,
kallpayoqmantam miski lloqsiramun.

Hinaptinmi paykuna mana atirqakuchu kimsa punchawpi chay watuchi adivinayta. 15Tawa punchawmantam Sansonpa warminta chay mozokuna nirqaku:

—Tapupayay qosaykita kay watuchipa imam ninanta willawanankupaq, mana chayna kaptinqa qamtam taytaykipa familiantawan kañarusqaykiku. ¿Kaymanqa convidaramuwarqankiku suwaruwanallaykikupaqchu? —nispa.

16Chaymi Sansonpa warmin paypa qayllanpi waqaspa nirqa:

—Cheqniyllam-cheqniwanki, manam kuyawankichu, llaqtamasiykunaman nisqayki watuchipa imam ninantaqa manam willawankichu —nispa.

Sansonñataqmi nirqa:

—¿Taytaymanpas nitaq mamaymanpas mana willachkaspaychu qanmanñataq willaruykiman? —nispa.

17Ichaqa Sansonpa warminmi paypa qayllanpi waqarqa convidopa qanchis kaq punchawninkama. Sansonpa warmin ruegapayasqanraykum convidopa qanchis kaq punchawninpi willaykurqa watuchipa imam ninanta chaymi payñataq llaqtamasinkunaman willaykurqa. 18Chay qanchis kaq punchawpim manaraq inti seqaykuchkaptin chay llaqtapi runakuna Sansonta nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mielmantapas aswan miskiqa
¿imaraqtaq kanman?
Leonmantapas aswan kallpayoqqa
¿imaraqtaq kanman?

Chaymi Sansonñataq paykunata nirqa:
—Vaquillaywan yapuruspaykichikmi watuchiypa imam ninanta yacharunkichik —nispa.
19 Tayta Diospa Espiritun Sansonta yanapaptinmi Ascalon llaqtaman rispan paykunapa castanmanta kimsa chunka qarikunata wañurachimurqa. Paykunamanta qechumusqanwanmi watuchin adivinaqkunaman fiesta pachakunata qoykurqa hinaspam sinchi piñasqa taytanpa wasinman kutikurqa. 20 Sansonpa warmintañataqmi casararachirqaku Sansonpa huk kaqnin compañaqninwanña.

15 1 Unay tiempomantañam trigo rutuy tiempopi cabrachata Sanson aparikuspan warmin watukuq kutirqa. Chayaruspanmi suegronta nirqa:
—Warmiypa kasqan cuartomanmi yaykusaq —nispa.
Chaymi Suegronñataq mana munaspan 2 nirqa:
—Ñoqaqa piensarqani cheqnisqaykitam chaymi casararachirqani amigoykiwanña aswanqa sullka ñañanmi kachkan paymantapas aswan buenamoza, paywanñayá casarakuruy mayorninpa rantinpi —nispa.
3 Hinaptinmi Sansonñataq nirqa:
—Chaynaqa mana huchayoqmi kasaq Filistea casta runakunata mana allinta ruraspayqa —nispa.
4 Sansonmi campoman pasaspan hapiramurqa kimsa pachaq atoqkunata, iskay atoqpa chupanta tinkiruspam yantata wataykurqa chawpinman. 5 Chaymantam yantata rataykachispan atoqkunata kachaykurqa Filistea runakunapa kawsayninman chaymi montonasqa gavillakunatawan sayaq kawsaykunata ruparurqa, ruparurqataqmi uvaskunatapas chaynataq aceituna sachakunatapas. 6 Hinaptinmi Filistea runakuna nirqaku:
—¿Pitaq kayta rurarun? —nispa.
Hinaptinmi nirqaku:
—Timnat llaqtayoq runapa masan Sansonmi kaytaqa rurarun warminta suegron qechuruspan amistadninwan casararachisqanrayku —nispa.
Chaymi Filistea runakuna hamuruspanku warmintawan taytanta kañarurqaku. 7 Sansonñataqmi paykunata nirqa:
—Kay rurasqaykichikmanta vengakuspayñam ñoqaqa samasaq —nispa.
8 Chaymi mana llakipayaspa Sansonqa tullunkupas pakipakunankama wañurachirqa mancharikuypaqta. Chaymanta rispanmi Etam Qaqa machaypi *yacharqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asnopa kakichunwan enemigonkunata Sanson vencesqanmanta

9 Filistea runakuna hamuruspankum Juda lawpi campamentonkuta
sayarachirqaku Lehi lawkama. 10 Chaymi Juda lawpi *yachaq runakuna
paykunata tapurqaku:
—¿Imanasqataq contraykupi peleaq hamurunkichik? —nispa.
Chaymi Filistea runakunañataq nirqaku:
—Imaynam rurawasqankuman hina ruranaykupaqmi Sanson chaqnaq
hamuniku —nispa.
11 Hinaptinmi Juda lawmanta kimsa waranqa qarikuna Etam Qaqa ma-
chayman rispanku Sansonta nirqaku:
—¿Manachum qamqa yachanki Filistea runakunaqa ñoqanchikpi mu-
naychakusqanta? ¿Imanasqataq kaytaqa ruraruwankiku? —nispa.
Hinaptinmi Sansonñataq nirqa:
—Paykunapa imaynam rurawasqanta hinam ñoqapas paykunata rurar-
qani —nispa.
12 Chaymi Juda runakuna nirqaku:
—Ñoqaykum hamuniku qamta chaqnaspayku Filistea runakunapa ma-
kinman churamunaykupaq —nispa.
Hinaptinmi Sansonñataq nirqa:
—Jurawaychik ama wañuchiwanaykichikpaq —nispa.
13 Chaymi paykunañataq nirqa:
—Manam wañuchisqaykikuchu, chaqnaruspallaykum Filistea runaku-
naman qosqaykiku —nispa.
Iskay mosoq waskakunawan chaqnaruspankum qaqamanta pusamurqa-
ku. 14 Lehi lawman chayarachimuptinkum Filistea runakuna kusikuymanta
qaparistin lloqsimurqaku Sansonwan tupanankupaq ichaqa Tayta Diospa
Espiritun payta yanapaptinmi brazonkunapi chaqnasqa waskakunata tipi-
rurqa rupasqa lino waskata tipichkaq hinalla hinaptinmi makinkunamanta
wichirurqa. 15 Chayllaraq wañuruq asnopa kakichunta tariruspam chay-
wan wañurachirqa waranqa Filistea runakunata. 16 Chaymi Sanson nirqa:

Asnopa kakichunwanmi monto-montonta rurarurqani.
Asnopa kakichunwanmi waranqata wañurachirqani.

17 Rimayta tukuruspanmi asnopa kakichunta wischururqa hinaspam
chay sitiota suticharqa “Ramat-lehi” nispa. 18 Chaymantam Sanson sinchi-
ta yakunayarachikuspa Tayta Diosta mañakurqa:
—¿Kaynasuta vencerachiwachkaspachu kunanñataq yakumanta wañu-
rachiwanki kay mana señalasqa runakunapa makinpi? —nispa.
19 Chay Lehi lawpi rumipa uchkunmanta Dios yakuta lloqsirachimup-
tinmi Sanson tomaykuspa kallpanchakururqa. Chayraykum chay sitiota

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

suticharqa “En-hacore” nispa, chay pukyuqa Lehi lawpim karqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

20 Sansonmi Israel nacionpi iskay chunka wata gobiernarqa Filistea runakunapa munaychakusqan punchawkunapi.

Gaza llaqtapi Sanson kasqanmanta

16 1 Gaza llaqtaman Sanson rispanmi chaypi rikururqa huk chuchumika warmita hinaspam paywan puñurqa. 2 Gaza llaqtapi runakuna llaqtankuman Sansonpa hamurusqanta yacharuspankum llaqtapa muyuriqninpi churakururqaku. Tukuy tutam qasillalla chay llaqtapa punkunkunata wateqarqaku: “Achikyaruptinñam wañurachisunchik” nispa. 3 Sansonmi ichaqa puñurqa chawpi tutakamalla. Chay horata hatariruspanmi llaqtapa zaguanninpa punkunkunata pilarnintinta hinaspa cerrojontinta hombrorikuspa pasakurqa. Rispanmi Hebron llaqtapa chimpan moqopa puntankama zaguan punkuta aparurqa.

Sansonta Dalila engañasqanmanta

4 Chaymantam Sansonqa Sorec Wayqopi huk warmita kuyarurqa, paypa sutinmi karqa Dalila. 5 Dalilaman Filistea runakunapa kamachiqninkuna chayaruspankum nirqaku:

—Sansonta llullallawan tapuruy imapim sinchi kallpam kasqanmanta. Imaynatataq ñoqaykuqa venceruspa chaqnaruymanku paypi munaychakurunaykupaq, rurasqaykimantaqa sapakamam qosqaykiku chunka kimsayoq kilo qollqeta —nispa.

6 Dalilam Sansonta nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá imapim sinchi kallpayki kasqanmanta willaykuway. ¿Imawantaq chaqnarachikuwaq munaychakusqa kanaykipaq? —nispa.

7 Chaymi Sansonñataq nirqa:

—Sichu chaqnaruwanmanku manaraq chakisqa qanchis waskakunawan hinaptinqa kallpay pisiruptinmi wakin qarikuna hinallaña rikurirusaq —nispa.

8 Filistea runakunapa kamachiqninkunaman Dalila willaykamuptinmi aparamurqaku manaraq chakisqa qanchis waskakunata hinaptinmi Dalila chaykunawan Sansonta chaqnarurqa.

9 Filistea runakuna Dalilapa cuartonpi pakakusqa kachkaptinkum Dalila nirqa:

—¡Sanson, Filistea runakunam hapirusuchkankiña! —nispa.

Chaymi Sanson waskakunata tipirurqa ninapa rupasqan lino qaytuta hinalla chaynapim mana yacharqakuchu imapim kallpan kasqanta.

10 Chaymantam Sansonta Dalila nirqa:

—Llullakuspam yanqakunallata niwanki, kunanyá ichaqa niykuway imawanmi chaqnasqa kanaykimanta —nispa.

11 Sansonmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Sichu chaqnaruwanmanku mosoq waskakunawan teqoy-teqoyta hinaptinqa kallpay pisiruptinmi wakin qarikuna hinallaña rikurirusaq —nispa.

12 Chaymi Dalila mosoq waskakunawan chaqnaruspan nirqa:

—¡Sanson, Filistea runakunam hapirusuchkankiña! —nispa.

Filistea runakunam cuartopi pakakusqa kachkarqaku ichaqa Sansonmi chay chaqnachikusqan waskakunata brazonkunamanta tipirurqa huk qaytuta hinalla. 13 Hinaptinmi Sansonta Dalila nirqa:

—Kunankamam yanqakunallata niwaspayki llullakuwachkanki. Kunanyá ichaqa niykuway ¿imawantaq chaqnasqa karuwaq? —nispa.

Chaymi Sansonñataq nirqa:

—Sichu qanchisman simpasqa chukchayta telarpi telawan awaruwaq hinaspañataq sumaqta perqaman estacaruwaq hinaptinqa kallpay pisiruptinmi wakin runakuna hinaña rikurirusaq —nispa.

Chaymi Sansonta Dalila puñurachispa qanchisman simpasqa chukchankunata telarpi telawan awarurqa 14 hinaspam perqaman estacaruspan nirqa:

—¡Sanson, Filistea runakunam hapirusuchkankiña! —nispa.

Ichaqa Sansonmi puñusqanmata rikchariruspan estacata telarnintinta aysarurqa. 15 Chaymi Dalila nirqa:

—¡Yaw llulla! ¿Imanasqataq “Kuyaykim” nispa niwanki mana kuyawachkaspaykiqa? Ñam kimsa kutikamaña engañaruwanki, manamá willawankichu imapim sinchi kallpayki kasqantaqa —nispa.

16 Dalilam sapa punchaw chay tapukuywan hikutaspan Sansonta rabiachirqa hinaptinmi pasaypaqtaña amiruspan 17 chay secretonta willaykurqa kaynata:

—Manam haykapipas chukchaytaqa rutuwarqakuchu, ñoqaqa mamaypa wiksanmantapunim Diospaq rakisqa kani. Sichu chukchayta ruturuwaptinkuqa kallpaymi ñoqamanta chinkarunman, kallpay pisiruptinmi wakin runakuna hinallaña rikuriruyman —nispa.

18 Sansonpa tukuy secretonta Dalila yacharuspanmi Filistea runakunapa kamachiqninkunata qayarachimuspan nirqa:

—Kunanqa hamuychikyá, payqa willaykuwanñam tukuy secretonta —nispa.

Chaymi Filistea runakunapa kamachiqninkuna hamurqaku qollqeta aparikuspanku.

19 Dalilam moqonkunapa hawanpi Sansonta puñurachirqa hinaspam huk qarita qayaykuspan qanchisman simpasqa chukchanta kachiy-kachiyta ruturachirqa, paypa kallpan chinkaruptinmi ñakarichiyta qallaykuspan 20 nirqa:

—¡Sanson, Filistea runakunam hapirusuchkankiña! —nispa.

Puñusqanmanta Sanson rikchariruspanmi piensarqa:

—Kunanpas wakin kutipi hinam librakurusaq —nispa.

Ichaqa manam yacharqachu Tayta Dios paymanta karunchakurusqanta. 21 Filistea runakuna Sansonta hapiruspankum ñawinkunata horqorurqaku hinaspam aparqaku Gaza llaqtaman, chaypim bronceman-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta cadenawan watasqata carcelpi kaq molinota kutachirqaku. 22 Ichaqa
rutusqa chukchanmi kasqallan wiñayta qallarirqa.

Sansonpa wañukusqanmanta

23 Filistea runakunapa kamachiqninkunam huñunakururqaku Dagon
sutiyoq taytachankuta adoraspa animalkunata wañuchipunankupaq, pay-
kunam kusikuspa nirqaku:

Diosninchikmi Sansonta qoykuwanchik.
Enemigonchik runatam qoykuwanchik.

24 Wakin runakunapas Sansonta qawaykuspankum diosninkuta yupay-
charqaku kaynata:

Diosninchikmi Sansonta qoykuwanchik.
Enemigonchik runatam qoykuwanchik.
Chakranchikkuna purmachiqtam qoykuwanchik.
Ayllunchikkuna wañuchiqtam makinchikman churaykun.

25 Anchata kusikuspankum nirqaku:
—Sansonta pusachimuychik asichiwananchikpaq —nispa.
Sansonta carcelmanta pusamuptinkum paykunapa qayllan-
pi asichiqninku karqa. Chaymantañataqmi Sansonta pilarkunapa
chawpinman sayaykachirqaku. 26 Chaymi aysaqnin warmata Sanson
nirqa:
—Llapchaykachiway templo takyachiq pilarkunata chaykunapi tawna-
pakuykunaypaq —nispa.
27 Chay templopim kachkarqaku huntay-huntayllaña qarikunawan
warmikuna. Filistea runakunapa llapallan kamachiqninkunapas chaypim
kachkarqaku, templopa altosninpipas yaqa kimsa waranqa qarikunawan
warmikunam kachkarqaku Sansonpa asichisqanta qawaspanku. 28 Hinap-
tinmi Tayta Diosta Sanson mañakuspan nirqa:
—Señor Dioslláy, kunanllañayá yuyariykuway. Diosnilláy, kunan ku-
tillañayá kallpanchaykullaway ñawiykunamanta Filistea runakunata
vengakurunaypaq —nispa.
29 Sansonmi templopa iskay pilarninkunaman hapipakuykuspan tan-
qaspan 30 nirqa:
—Wañusaqyá Filistea runakunawan kuska —nispa.
Chaynata nispanmi llapallan kallpanwan templo takyachiq pilarkunata
tanqarqa hinaptinmi templo wichiykurqa kamachikuqkunapa hawanman
chaynataq chaypi kaq runakunapa hawanmanpas. Wañuyninpiraqmi San-
sonqa wañurachirqa kawsayninpi wañuchisqanmantapas aswan mastaraq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Sansonpa wawqenkuna taytanpa llapallan ayllunkunapiwan hamuruspankum aparqaku Sansonpa cuerponta hinaspam pamparqaku Zoramanta Estaolman riq sitiopi, paytaqa pamparurqaku taytan Manoapa sepulturanpim. Sansonmi Israel casta runakunata gobiernarqa iskay chunka wata.

Micaia sutiyoq runapa templonmanta

17 1 Efrain Orqokunapim yacharqa Micaia sutiyoq runa. 2 Paymi mamanta nirqa:

—Chay chunka kimsayoq kilo qollqeta suwarachikuspaykim suwata ñakarqanki, chay qollqeqa ñoqapa makiypim kachkan, ñoqamá suwarurqayki —nispa.

Chaynata niptinmi maman nirqa:

—Wawalláy, Tayta Diosyá bendecisunki —nispa.

3 Chaymi Micaia sutiyoq runa kutichirqa mamanman chay chunka kimsayoq kilo qollqeta hinaptinmi maman nirqa:

Cheqaptapunipas Tayta Diospaqmi sapaqcharqani chay qollqetaqa tallasqa taytachata hinaspa fundisqa taytachata rurachinaykipaq, chaynaqa qanmanñayá qosqayki —nispa.

4 Micaia chay qollqeta kutiykachiptinmi maman iskay kilo masnin qollqeta plateroman qoykurqa tallasqa taytachatawan fundisqa taytachata rurananpaq, chay taytachakunaqa karqa Micaiapa wasinpim.

5 Micaiapa wasinpim kapurqa capillan hinaptinmi Diosta adorananpaq efodtawan wasinpaq taytachata rurachirqa hinaspam huknin churinta sacerdote kananpaq churarqa. 6 Chay tiempokunapiqa Israel nacionpi mana rey kasqanraykum, sapakama munasqankuta rurakuqku.

7 Juda law Belen llaqtapim *yacharqa Leviy ayllumanta kaq huk forastero mozo. 8 Chay Juda law Belen llaqtamantam lloqsirqa yachananpaq sitio maskaq, paymi richkaspan Efrain orqokunapi kaq Micaiapa wasinman chayarurqa. 9 Paytam Micaia tapurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.

Hinaptinmi Leviy casta mozoñataq nirqa:

—Juda law Belen llaqtamanta kaqmi kani, ñoqaqa maskachkani *yachanaypaq sitiotam —nispa.

10 Chaymi Micaia nirqa:

Kay wasiypiyá *yachakuy sacerdote kaspa taytay hinaña kanaykipaq. Watanpim pagasqayki tawa chunka onza llasaq qollqeta, qosqaykitaqmi pachaykitapas chaynataq mikuytapas —nispa.

11 Chaymi Leviy casta mozoqa Micaiapa nisqanta “Anri” nispan yacharqa paywan hinaspam Micaiapa churin hinaña karqa. 12 Chay mozota sacerdotenpaq Micaia churaruptinmi wasinpi *yacharqa. 13 Micaiam piensarqa:

—Kunanqa Tayta Diosqa bendeciwanqañam, ñoqapaqariki kapuwachkan Leviy casta sacerdotem —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dan ayllu runakunawan Micaia atipanakusqanmanta

18 1 Chay tiempokunapim Israel nacionpi rey manaraq karqachu.
Chay tiempokamam Dan ayllupa herencian manaraq karqachu
Israel ayllukunapa herencian ukupi chaymi maskachkarqaku maypim
*yachanankupaq. 2 Chaymi Danpa mirayninkuna Zora llaqtamantawan
Estaol llaqtamanta pichqa kallpasapa qarikunata kacharqaku chaynapi
allpata reqsimuspa qawamunankupaq, paykunatam nirqaku:
—Rispayá allpata qawamuychik —nispa.
Chay pichqantin runakuna Efrain orqokunaman chayaruspankum
Micaiapa wasinman rirqaku samakunankupaq. 3 Micaiapa wasinpa hich-
panpiña kachkaspankum Leviy casta mozopa vozninta musyarurqaku
hinaspam yaykuruspa tapurqaku:
—¿Pitaq pusamusurqanki kayman? ¿Imatataq ruranki kaypi? ¿Imanas-
qataq kaypi kachkanki? —nispa.
4 Hinaptinmi willakurqa Micaiapa paywan rurasqanmanta chaynataq
sacerdote kananpaq contratasqanmantapas. 5 Chaymi paykuna nirqaku:
—Kunanyá Diosta tapuykapuwayku kay risqaykupi allinpas otaq mana
allinpas kamunaykumanta yachaykunaykupaq —nispa.
6 Hinaptinmi chay Leviy casta mozo sacerdoteñataq nirqa:
—Hawkallayá riychik, Tayta Diosmi risqaykichikpi yanapamusunkichik —nispa.
7 Chaymantam chay pichqa qarikuna pasarqaku Lais llaqtaman. Chay
llaqtapi *yachaq runakunaqa Sidon llaqtapi yachaqkunapa costumbrenman
hinam confiakuspa hawkalla yachakuqku, chay allpapiqa mana pipapas
imanasqanmi hawka kakuqku, chaypiqa manamá pipas munaychakur-
qachu. Paykunaqa Sidon runakunamanta karupi kasqankuraykum mana
piwanpas hukllawakuqkuchu. 8 Chay qawamuqkuna Zora llaqtapi hinaspa
Estaol llaqtapi kaq ayllunkuman kutimuptinkum paykuna tapurqaku:
—¿Imaynataq kamurqankichik? —nispa.
9 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Allinsum, hakuchikyá hinaspa peleamusunchik. Chay qawamus-
qayku allpaqa allinsum kasqa, amayá qellakuychikchu, apurawmanyá
allpata dueñochakamusunchik. 10 Rispaykichikmi tarimunkichik hawka
*yachakuq runakunata hinaspa mana imapa pisinan hatun allpata. Chay
allpataqa Diosmi qoykusunkichik —nispa.
11 Dan ayllu soqta pachak qarikunam guerrapaq allin armasqakama lloqsirqa-
ku Zora llaqtamantawan Estaol llaqtamanta. 12 Juda lawman chayaruspankum
Quiriat-jearim llaqtapa hichpanpi otaq intipa seqaykunan lawpi campamenton-
kuta sayarachirqaku chaymi chay sitiota suticharqaku “Danpa Campamenton”
nispanku kay libro qellqasqa kasqan punchawkama. 13 Chaymanta pasaspan-
kum chayarurqaku Efrain orqokunapi kaq Micaiapa wasinman. 14 Hinaptinmi
chay Lais allpa reqsimuq pichqa runakuna ayllun runakunaman nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Yachankichikchu? Kay wasikunapiqa Dios adoranapaqmi kachkan huk Efod, kachkantaqmi wasiyoqpa taytachanpas chaynataq tallasqa taytachawan fundisqa taytachapas. Chaynaqa yachankichikñam imam rurayta —nispa.

15 Chayman chayaruspankumá Leviy casta mozopa wasinman otaq Micaiapa wasinman yaykuruspanku:

—¿Imaynallataq kachkanki? —nirqaku.

16 Danpa mirayninkunamanta guerrapaq allin armasqa soqta pachak qarikunañataqmi suyachkarqaku zaguan punkupi. 17 Hinaptinmi allpa reqsimuq pichqa qarikuna wasiman yaykuruspanku apakunankupaq hapirqaku tallasqa taytachatawan fundisqa taytachata, hapirqakutaqmi Dios adorana efodtapas chaynataq wasiyoqpa taytachantapas. Sacerdotewan guerrapaq allin armasqa soqta pachak qarikunañataqmi kachkarqaku zaguan punkupi.

18 Micaiapa wasinman yaykuruspankum horqomurqaku tallasqa taytachatawan fundisqa taytachata, horqomurqakutaqmi Dios adoranapaq efodtapas chaynataq wasiyoqpa taytachantapas. Chayta rikuruspanmi sacerdote nirqa:

—¿Imapaqtaq chaykunataqa horqochkankichik? —nispa.

19 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Upallay, ama imatapas rimarispa ñoqaykuwan hamuy, qamqa sacerdoteyku kaspam taytayku hinaña kanki. Huk familiallapaq sacerdote kanaykimantaqa ¿manachu aswan allin kanman Israel castakunamanta kaq ayllupaq sacerdote kayniki? —nispa.

20 Sonqonpaq hina kaptinmi chay sacerdoteqa Dios adorana efodtawan wasiyoqpa taytachanta aparikurqa, aparikurqataqmi tallasqa taytachatawan fundisqa taytachatapas hinaspam chay runakunawan pasakurqa. 21 Dan ayllu runakunam pasakurqaku wawa-churinkuta, animalninkuta hinaspa kapuqninkuta ñawpachispanku. 22 Micaiapa wasinmanta karunchakuruptinkuñam Micaiawan vecinonkuna huñunakuruspanku Danpa mirayninkunata qatirqaku. 23 Danpa mirayninkunata qayaykachaptinkum Danpa mirayninkunañataq muyuriykuspanku Micaiata nirqaku:

—¿Imataq pasasunki qayaykachamuwanaykikupaq? —nispa.

24 Hinaptinmi Micaiañataq nirqa:

—Rurachikusqay taytachaykunatam apakuchkankichik, pusakuchkankichiktaqmi sacerdoteytapas ¿mana imayoqta saqeruwachkaspaykichikchu tapuwankichikraq: “¿Imataq pasasunki?” nispa?

25 Hinaptinmi Danpa mirayninkunañataq nirqaku:

—Ama qaparkachamuychu, yanqañataq piñakuruspa huk kaqniyku wañurachisunkiman qamtapas chaynataq familiaykikunatapas —nispa.

26 Danpa mirayninkuna pasakuptinmi Micaiaqa achka kasqankuta qawaykuspa wasinman kutikurqa. 27 Danpa mirayninkunam Micaiapa rurasqankunata apaspanku hinaspa sacerdotentapas pusaspanku chayarurqaku Lais llaqtaman, chaypi runakunaqa mana pipapas imanasqanmi hawkalla kachkasqaku hinaptinmi Danpa mirayninkuna espadawan wañuchispanku llaqtankutapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kañaykurqaku. 28 Paykunaqa Sidon llaqtamanta karupi kasqankuraykum wakin runakunawanpas mana hukllawakurqakuchu chayraykum defiendeqninkuta mana tarirqakuchu. Lais llaqtaqariki karqa Bet-rehob law qechwapim. Danpa mirayninkunam chaypi *yacharqaku kasqallan llaqtata hatarichispanku. 29 Chay llaqtatam "Dan" nispa suticharqaku Israelpa churin Dan abuelonkupa sutinman hina. Ñawpaqtaqa chay llaqtapa sutinmi karqa Lais. 30 Danpa mirayninkunam chay tallasqa taytachata chaypi churarqaku adoranankupaq, sacerdotenku kananpaqñataqmi churarqaku Gersonpa churinta otaq Moisespa willkan Jonatanta. Jonatanpa mirayninkunapas sacerdotekunam karqaku Israel nacioninkumanta preso pusasqa rinankukama. 31 Micaiapa tallachisqan taytachamá paykunawan karqa Diospa santuarion Silo llaqtapi kanankama.

Leviy ayllu runapa compañeranta imam rurasqankumanta

19 1 Chay tiempokunapim Israel nacionpi rey manaraq karqachu. Efrain orqokuna cantonpim *yacharqa forastero hina Leviy ayllumanta huk qari, paymi Juda lawpi Belen llaqtamanta warmita pusamurqa compañeranpaq. 2 Hinaptinmi compañeranqa hukwan tupakuruspan Juda law Belen llaqtapi taytanpa wasinman pasakurqa. Chaypi tawa killa kachkaptinmi 3 compañeron qatirqa kuyakuyllawan rimapayaspa kutichimunanpaq. Pusarqataqmi huk sirviententawan iskay asnokunatapas hinaptinmi chay compañeranqa taytanpa wasinpi chaskirqa. 4 Compañeranpa taytanpas qawaykuspanmi kusikuywan chaskirqa wasinpi, harkaptinmi qeparurqa kimsa punchaw, chaypitaqmi mikurqapas, tomarqapas hinaspa puñurqapas. 5 Tawa kaq punchawpim ripukunanpaq tutapayta hatarirurqaku, ichaqa pasakunankupaqña kachkaptinmi chay compañeranpa taytan chay masanta nirqa:

—Mikuykuyraqyá aschallatapas ñanpi mana pisiparunaykipaq, chaymantañachiki pasakunkiqa —nispa.

6 Chaymi iskayninku tiyaykurqaku mikunankupaq hinaspa tomanankupaq hinaptinmi sipaspa taytan chay qarita nirqa:

—Ama hina kaspayá kunan tutatawanraq quedaykuy kusikunanchikpaq —nispa.

7 Hatariruspan pasakunanpaqña kachkaptinpas suegron ruegapayaptinmi huktawan chay tuta chaypi puñurqa. 8 Pichqa kaq punchawpim tutapayta pasakunanpaq hatarirurqa hinaptinmi sipaspa taytan nirqa:

—Kunanpas mikuykuyraqyá kallpanchakunaykipaq, kaypiraqyá karisunchik tardeyanankama —nispa.

Chaynapimá iskayninku mikurqaku. 9 Compañeranwan hinaspa sirvientenwan pasanankupaq chay qari kaptinmi sipaspa taytan otaq suegron payta nirqa:

—Tardeyamuspam tutaykamuchkanña, chaynaqa kunan tutatawanyá kaypi samakuy. Kayqayá punchawqa tukurunña, chaynaqa kusisqa kanaykipaqyá kaypi samakuy. Paqarin tutapaytañachiki hatariruspa wasikiman ripukunki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-11 Chay runam ichaqa mana munarqachu chay tutatawan samayta,
iskay silla asnonkunapi cargakuykuspanmi pasakurqa compañeranpiwan,
Jebus llaqtapa otaq Jerusalen llaqtapa chimpanman chayaruptinkum yaqa-
ña intipas seqaykuchkarqa chaymi Leviy casta patronninta sirvienten nirqa:
—Hakuchikyá Jebus runakunapa llaqtanpi samakuq —nispa.
12 Chaymi patronninñataq nirqa:
—Mana Israelpa mirayninkunapa llaqtanmanqa manam richwanchu,
Gabaa llaqtakamayá hakuchikqa. 13 Samaspaqariki-samasunchik Gabaa
llaqtapiñach otaq Ramá llaqtapiñach —nispa.
14 Richkaspankum inti seqaykuytaña chayarurqaku Benjamin law
Gabaa llaqtapa hichpanman. 15 Gabaa llaqtamanmá muyuykurqaku
chaypi samapakunankupaq ichaqa pipas mana samachiyta munaptinmi
llaqtapa plazanpi tiyaykurqaku.
16 Hinaptinmi huk machucha campopi llamkasqanmanta tutaykuqta-
ña hamuchkasqa, payqa Efrain orqokunamanta kasqanraykum yacharqa
Gabaa llaqtapi forastero hina. Chay llaqtapi *yachaqkunaqa karqaku
Benjaminpa mirayninkunam. 17 Chay campomanta hamuq machucham
llaqtapa plazanpi tiyaq viajerota rikuruspan tapurqa:
—¿Maymantaq richkanki? ¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.
18 Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Ñoqaykuqa Juda lawpi Belen llaqtamantam hamuchkaniku hinaspam Efrain
law orqokunapa cantonpi *yachasqayman richkaniku. Ñoqaqa rirqani Juda law
Belen llaqtamanmi, kunanñataqmi Tayta Diospa santuarionman richkani ichaqa
manam pipas wasinpi samaykachiwanchu. 19 Asnoykupaqqa kachkanmi pajapas
chaynataq pastopas. Ñoqapaqpas compañeraypaqpas chaynataq sirvienteypaqpas
kapuwachkankum tantawan vinopas, manamá imapas pisipuwankuchu —nispa.
20 Ichaqa chay machucham nirqa:
—Wasiymanyá hakuchik, imapas pisisuqnikitaqa ñoqam qosqayki,
kunan tutaqa amayá plazapiqa puñuychu —nispa. 21 Wasinman pusa-
ruspamá asnonkunaman qaramurqa hinaptinmi chay samakuqkunaqa
chakinkuta mayllakuruspa mikurqaku hinaspa tomarqaku. 22 Ichaqa ku-
sisqa kachkaptinkum chay llaqtapi mana allin qarikuna muyururqa chay
wasita, punkuta takaspankum wasipa dueñon machuchata nirqaku:
—Wasikiman yaykumuq runata horqomuy abusanaykupaq —nispa.
23 Wasipa dueñon machucham ichaqa lloqsiramuspan ruegakurqa:
—Runamasillaykuna, amayá kay penqaypaq kaqtaqa ruraychikchu, kay via-
jeroqa wasiypim samakuchkan. 24 Kachkanmi doncella churiy, kay qaripapas
kachkantaqmi warmin, paykunata horqomuptiyá munasqaykichikta rura-
chik ichaqa amayá kay qariwanqa penqaypaq kaqtaqa ruraychikchu —nispa.
25 Aswanqa chay runakunam mana munarqakuchu uyariyta chaymi Leviy
casta runa compañeranta calleman horqoramuptin paytaña abusarqaku tukuylla
tuta achikyanankama, achikyamuchkaptinñam dejarurqaku. 26 Achikyamuchkap-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tinñam chay warmi kutimurqa machuchapa wasinpi compañeronpa kasqanman hinaspam punkupa waqtanpi wichiykurqa, chaypim karqa achikyanankama.
27 Compañeronmi tutapayta hatariruspan punkuta kichaykurqa ripukunanpaq ichaqa compañeranmi wasipa punkunpa ñawpaqninpi chutarayachkasqa chay wasiman yaykuna rumiman hapipakuykuspa. 28 Chaymi compañeron nirqa:

—Hatariy, hakuchik —nispa.

Ichaqa manam rimarirqañachu wañusqa kasqanrayku chaymi compañeranpa cuerponta asnonman churkuykuspa pasakurqa maymi *yachasqanman.

29 Wasinman chayaruspanmi cuchillota hapiykuspan compañeranpa cuerponta chunka iskayniyoq parteman cuartezarurqa hinaspam chay piezakunata apachirqa Israel nacionpi sapa aylluman. 30 Llapallan chayta qawaqkunam nirqaku:

—Israelpa mirayninkuna Egipto nacionmanta lloqsimusqankumantapunim kunankama mana haykapipas kayna pasaqtaqa rikurqanchikchu. Kaymanta tanteanakuspayá imam rurananchikmanta rimanakusunchik —nispa.

Gabaa llaqtayoqkunata vengakusqankumanta

20 1 Israelpa llapallan mirayninkunam Mizpa llaqtaman rispanku huñunakururqaku huk runa hinalla Tayta Diospa qayllanpi, huñunakururqakumá Dan llaqtamanta, Beerseba llaqtamanta hinaspa Galaad lawmantapas. 2 Chaynapimá karqaku Israel ayllukunapa llapallan kamachiqninkuna Diospa runankunapa huñunakuyninpi. Guerrapi peleaqkunam karqaku tawa pachak waranqa chakillawan puriqkuna. 3 Benjaminpa mirayninkunam yacharurqaku Israelpa mirayninkunaqa Mizpa llaqtaman risqankuta. Hinaptinmi Israelpa mirayninkuna chay Leviy ayllu runata tapurqaku imaynam chay warmita wañuchisqankumanta. 4 Chaymi Leviy ayllu runa otaq wañuq warmipa compañeron kaynata nirqa:

—Compañeraywanmi Benjamin lawpi Gabaa llaqtaman chayaramurqaniku chaypi tuta samanaykupaq. 5 Hinaptinmi Gabaa llaqtapi runakuna contraypi hatarispanku wasita tuta muyururqaku wañuchiwayta piensaspanku hinaspam compañeraytaña abusarqaku wañurachinankukama. 6 Chaymi compañeraypa cuerponta cuartezaruspay Israel ayllukunapa dueñochakusqan enteron allpaman aparachirqani chaynapi chay mana allin rurasqankumanta hinaspa Israel nacionpi penqaypaq kaq rurasqankumanta llapallaykichik yachanaykichikpaq. 7 Chaynaqa kunanyá Israelpa mirayninkuna kasqaykichikrayku llapallaykichik imam ruranaykichikta tanteanakuychik —nispa.

8 Hinaptinmi llapallan runakuna huk runa hinalla hatarispanku nirqaku:

—Manam mayqanninchikpas kutisunchu karpanchikmanqa nitaq wasinchikmanpas. 9 Kunanpunim suerteananchik Gabaa llaqtapi kaqkunawanqa pikunam peleananmanta. 10 Israelpa llapallan ayllunmantam sapa pachakmanta rakisunchik chunka qarikunata, sapa waranqamantañataqmi rakisunchik pachak qarikunata, chunka waranqamantañataqmi rakisunchik waranqa qarikunata, chay rakisqanchik qarikunam tropakunapaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikuyta apanqaku, wakinñataqmi Benjamin lawpi Gabaa llaqtaman rispa
Israel nacionpi penqaypaq rurasqankumanta vengakamunqaku.
11 Chaymi Israel casta llapallan runakuna Gabaa llaqtapa contranpi
peleanankupaq huñunakururqaku huk runa hinallaña. 12 Israelpa ayllun ru-
nakunam kacharqaku Benjaminpa llapallan ayllunman kaynata nispanku:
—¿Imanasqamá kay mana allintaqa rurarunku qamkuna ukupiqa?
13 Kunanyá makiykuman churamuy Gabaa llaqtapi chay penqaypaq ruraq
qarikunata wañuchinaykupaq chaynapi chay mana allinta Israel nacion-
manta chinkachinaykupaq —nispa.
Benjamin ayllu runakunam ichaqa Israelpa miraynin ayllumasinkunapa nis-
qanta mana kasurqakuchu 14 aswanqa Gabaa llaqtamanmi lliw llaqtankumanta
huñunakururqaku Israel castamasinkupa contranpi peleanankupaq. 15 Wakin
llaqtakunamanta kaq Benjaminpa mirayninkunam chay tiempopi yupasqa karur-
qaku iskay chunka soqtayoq waranqa peleaqkuna, Gabaa llaqtapi *yachaq qanchis
pachak akllasqa qarikunam ichaqa mana yupasqachu karqaku. 16 Benjamin ayllu
runakunamantam karqa qanchis pachak akllasqa *ichoqwan warakaqkuna.
Paykunaqa chukchata warakaspapas hapichiqkupunim. 17 Castamasinku Israel
castakunañataqmi karqaku guerrapi tawa pachak waranqa peleaqkuna.

Benjamin ayllupa contranpi peleasqankumanta

18 Israelpa mirayninkunam Betel llaqtaman rirqaku Diosta tapukunankupaq:
—Ñoqaykumanta ¿pitaq puntata rinqa Benjaminpa mirayninkunapa
contranpi peleaq? —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Juda castakunam puntata rinqaku —nispa.
19 Israel castakunam tutapayta hatariruspanku Gabaa llaqtapa chimpan-
pi campamentonkuta sayarachirqaku. 20 Benjamin castakunapa contranpi
peleaq rispankum Gabaa llaqtapa contranpi peleanankupaq kinrayninman
churakurqaku. 21 Hinaptinmi Benjaminpa mirayninkuna Gabaa llaqtamanta
lloqsimuspanku chay punchawpi wañurachirqaku Israelpa mirayninkuna-
manta iskay chunka iskayniyoq waranqa qarikunata. 22 Aswanqa Israel casta
runakuna kallpanchakuspankum huktawan peleanankupaq kinrayninman
churakurqaku punta kaq punchawpi peleasqanku sitiollapi. 23 Chaynataqa
rurarqaku Israelpa mirayninkuna tutaykuqkama Tayta Diospa qayllanpi wa-
qasqankuraykuñam, chaypim Tayta Diosta tapurqaku kaynata:
—¿Huktawanchu risaqku castamasiyku Benjamin aylluwan peleaq? —nispa.
Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:
—Riychikyá paykunapa contranpi peleaq —nispa.
24 Chaymi Israelpa mirayninkunaqa chay iskay kaq punchawpi kasqallan
rirqaku Benjamin ayllupa contranpi peleaq. 25 Ichaqa Benjamin castakuna iskay
kaq punchawpi Gabaa llaqtamanta lloqsiramuspankum Israelpa mirayninkuna-
ta wañurachirqaku chunka pusaqniyoq waranqa qarikunata, paykunaqa karqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

espadawan peleaq qarikunam. 26 Hinaptinmi Israelpa llapallan mirayninkuna
rirqaku Betel llaqtaman Tayta Diospa qayllanpi waqaspa mañakunankupaq hi-
naspam chay punchaw ayunarqaku tutaykunankama, presentarqakutaqmi lliw
kañana animalkunatapas chaynataq allinlla kasqankumanta ofrendakunatapas.
27-28 Chay tiempopim Dioswan contrato rurasqanku Baul kachkarqa Betel
llaqtapi, sacerdotenñataqmi karqa Eleazarpa churin Finees, paymi karqa Aa-
ronpa willkan. Israelpa mirayninkunam yapatawan Tayta Diosta tapurqaku:
—¿Huktawanchu peleamusaqku aylluyku Benjamin castakunapa con-
tranpi icha manañachu? —nispa.
Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Rispayá peleamuychik, paqarinmi makikichikman churamusaq —nispa.
29 Hinaptinmi Israel castakuna churarurqaku Gabaa llaqtapa muyuriqninpi
wateqaqkunata, 30 Israelpa wakin mirayninkunañataqmi kimsa kaq punchawpi
Benjaminpa mirayninkunawan peleanankupaq Gabaa llaqtapa contranpi chu-
rakururqaku wakin kutipi hina. 31 Hinaptinmi Benjaminpa mirayninkuna Israel
tropakunawan peleanankupaq llaqtamanta karunchakururqaku hinaspam
wakin kutipi hina wañuchiyta qallarirqaku. Wañuchirqakumá Betel llaqtaman
hinaspa Gabaa llaqtaman riq ñankunapipas chaynataq campokunapipas yaqa
kimsa chunka qarikunata. 32 Benjaminpa mirayninkunam piensarqaku:
—Ñoqanchikpa qayllanchikpim ñawpaqta hina vencesqa karunku —nispa.
Israelpa mirayninkunam ninakurqaku:
—Lluptikuspayá llaqtamanta ñankama karuncharachisunchik —nispa.
33 Ichaqa llapallan Israel castakunam maymi kasqankumanta lloqsirqaku
peleanankupaq hinaspam kinrayninman churakururqaku Baal-tamar lawpi.
Chaynataqmi Israel castamanta wateqaqkunapas Gabaa llaqtapa muyuriq-
nin campopi pakakusqankumanta lloqsimurqaku. 34 Chaynapim Israelpa
llapallan mirayninkunamanta Gabaa llaqtapa contranpi ñawpaqman rirqa-
ku chunka waranqa akllasqa qarikuna. Nisyu-nisyuta peleasqankuraykum
Benjamin castakunaqa mana yacharqakuchu pierdesqankuta. 35 Tayta Dios
yanapaptinmi Israel castakuna vencerurqa Benjamin castakunata, wañura-
chirqakumá chay punchawpi iskay chunka pichqayoq waranqa pachaknin
Benjamin casta runakunata, paykunaqa karqa espadawan peleaq qariku-
nam. 36 Benjaminpa mirayninkunam qawakuykurqaku vencesqa kasqankuta.
Israelpa mirayninkunam ayqeq tukurqaku Benjamin castakuna qatiptinku.
Israelpa mirayninkunaqa confiakurqakumá wateqaqkuna Gabaa llaqtata vencer-
unankumanta. 37 Chay wateqaqkunamá Gabaa llaqtata apurawman atacarurqaku
hinaspam kayman-chayman kallpakacharuspanku espadawan wañurachirqaku
chaypi *yachaqkunata. 38 Chay wateqaqkunam ñawpaqtaraq yachachinakurqaku
Israel castamanta kaq wakin runakunawan llaqtata dueñochakuruspankuqa ha-
tu-hatunta qosnichinankupaq, 39 chaynapi Israel runakunamanta lluptiqkuna chay
señalwan kutirimuspa Benjamin castakunata atacanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Benjamin castakunam wañuchiyta qallaykuspanku wañurachirqaku yaqa kimsa chunka Israel runakunata, chaywanmi piensarqaku:
—Ñoqanchikpa qayllanchikpim ñawpaq hina vencesqa karunku —nispa.
40 Ichaqa llaqtamantam hatu-hatun qosni lloqsimuyta qallaykamurqa chaymi Benjamin castakuna qepankuta qawariykuptinku lenguachkaq nina chaynataq qosnipas cielokama haypachkasqa. 41 Israel castamanta wakin runakuna kutiriykuptinmi Benjamin casta runakunaqa sinchita mancharikururqaku paykunapa hawanman hatun desgracia hamusqanta qawakuykuspanku. 42 Benjamin casta runakunaqa Israel wakin runakunamanta chunniqman riq ñanninta lluptiyta munaspapas manam guerramanta lluptiyta atirqakuchu, llaqtamanta lloqsimuqkunam harkaruspanku wañuchirqaku. 43 Israel castakunamá Benjamin castakunapa ñanninta wichqaruspa tukuparurqaku Gabaapa chimpan intipa qespimunan lawkama.
44 Benjamin castakunamantam wañurachirqaku chunka pusaqniyoq waranqa qarikunata, paykunaqa karqa espadawan peleaq qarikunam. 45 Puchuqninkunam chunniqman lluptirurqaku Rimon Qaqa lawman hinaptinmi ñanpi wañurachirqaku pichqa waranqa qarikunata. Gidom lawkama qatispankum wañurachirqaku iskay waranqa qarikunatawan. 46 Benjamin castakunamanta chay punchawpi llapallan wañuqkunam karqa iskay chunka pichqayoq waranqa qarikuna, paykunam karqa espadawan peleaq valeroso qarikuna. 47 Ichaqa Benjamin castamanta soqta pachak qarikunam lluptikurqaku chunniq lawpi Rimon Qaqa lawman, chaypim *yacharqaku tawa killa. 48 Chaymantam Israel runakuna kutimuspanku Benjaminpa mirayninkunata espadawan wañuchirqaku sapa llaqtapi, wañurachirqakumá runakunatapas, animalkunatapas chaynataq llapa ima tarisqankutapas, kañaykurqakutaqmi llapallan llaqtakunatapas.

Benjamin casta qarikunapaq warmi maskasqankumanta

21 1 Israel runakunam Mizpa llaqtapi juramentarqakuña kaynata:
—Amam mayqanninchikpas Benjamin castakunawanqa casarachisunchu warmi churinchikta —nispa.
2 Ichaqa runakuna Betel llaqtapi huñunakuruspankum Diospa qayllanpi tukuylla punchaw sinchita waqaspanku nirqaku:
3 —Israelpa yupaychasqan Dios Taytallayku ¿imataq kay pasaruwanku Israel nacionpi huk ayllu faltananpaq —nispa.
4 Paqarinnintin punchaw runakuna tutapayta hatariruspankum chaypi altarta ruraspanku ofrecerqaku lliw kañana animalkunatawan allinlla kasqankumanta ofrendakunata. 5 Israelpa mirayninkunam tapunakurqaku:
—Llapallan Israel ayllumanta ¿mayqanninchiktaq Tayta Diospa qayllanpi huñunakuyman mana rirqachu? —nispa.
Paykunam juramentarqakuña kaynata:
—Tayta Diospa qayllanpi Mizpa llaqtapi huñunakuyman mana riqkunaqa wañuchisqapunim kanqaku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Israelpa mirayninkunam sinchi llakisqa kachkarqaku Benjamin ayllu
runakunata desgracia pasarusqanmanta, paykunam nirqaku:
—Kunanmi Israel castamanta huk ayllu chinkarun. 7 ¿Imatataq rurasun-
chik Benjamin ayllu puchuq runakunapaq chaynapi warmiyoq kanankupaq?
Tayta Diosrayku juraspam nirqanchik: "Warmi churinchikwanqa amam
casarachisunchu" nispa. 8 ¿Chaynaqa kachkanchu huk kaqnin Israel ayllu-
manta Mizpa llaqtapi Tayta Diospa qayllanman mana hamuq? —nispa.
Chaymi yacharurqaku chay guerrapaq Galaad lawpi kaq Jabes llaqta-
manta mana mayqenninpas chay huñunakuyman risqanta. 9 Runakunata
yupaptinkumá Galaad lawpi *yachaq Jabes llaqtamanta qarikuna mana pipas
karqachu. 10-11 Chaymi huñunakuypi llapallan kaqkuna Galaad law Jabes
llaqtapi kaqkunaman kacharqaku chunka iskayniyoq waranqa soldadokunata
chaynapi qarikunata, wawakunata hinaspa mana doncella kaq warmikunata
lliwta wañuchimunankupaq. 12 Hinaptinmi Galaad law Jabes llaqtapi tari-
murqaku tawa pachak doncellakunata hinaspam Canaan law Silo llaqtapi
campamentoman pusamurqaku. 13 Llapallan huñunakuypi kaqkunam Rimon
Qaqapi Benjamin castakunaman kacharqaku hinaspam hawkayaypiña kanan-
kupaq willachimurqaku. 14 Hinaptinmi Benjamin castakuna kutiramuptinku
Israel castakuna Galaad law Jabes llaqtayoq puchuq warmikunata warminku-
paq qorqaku, warmikunam ichaqa mana hayparqachu llapallan qarikunapaq.
15 Israel castakunam llakikurqaku Benjamin castakunamanta Israel
ayllukunapi huk aylluta Tayta Dios chinkarachisqanrayku. 16 Huñunakuy-
pim ancianokuna ninakurqaku:
—¿Imatataq rurasunchik mana warmiyoq puchuqkunapaq? Benjamin
casta warmikunam wañuchisqa karunku, 17 Benjamin castamanta lluptiq-
kunaqa mirayniyoqmi kananku chaynapi Israel nacionpi huk ayllu mana
chinkachisqa kananpaq.
18 Ñoqanchik Israelpa mirayninkunaqa manam casarachichwanchu warmi
churinchikkunawanqa. Ñoqanchikqa juraspam nirqanchik: "Ñakasqayá kachun
Benjamin castakunawan pipas warmi churinta casarachiqqa" nispa. 19 Sapa
watam Tayta Diospaq Silo llaqtapi hatun fiestata ruranku. Chay Silo llaqtaqariki
kachkan Betel llaqtapa norte lawninpim otaq Betel llaqtamanta Siquem llaqta-
man riq ñanpa intipa qespimunan lawninpim otaq Lebona llaqtapa surlawninpim.
20 Israel castakunapa ancianonkunam Benjamin castakunaman nichi-
murqaku kaynata:
—Silo llaqtapa hichpan uvas huertakunapi pakakuspam 21 listollaña
kankichik. Maypacham Silo llaqtamanta warmikuna tusustin lloqsi-
muptinkum qamkunapas uvas huertakunapi pakakusqaykichikmanta
lloqsimuspa sapakama sipasta hapikunkichik warmikichikpaq hinaspam
Benjamin law llaqtaykichikman pasakunkichik. 22 Sichum paykunapa tay-
tan otaq turin reclamanankupaq hamuwaptinkuqa kaynatam nisaqku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Qoykullawaykuyá, ñoqaykum Jabes llaqtapi kaqkunawan peleamuspayku mana llapan qarikunapaqchu warmikunata pusamurqaniku. Chaywanpas juramentomantaqa manam huchayoqchu kankichik mana casarachisqaykichikrayku" nispa.

23 Benjaminpa mirayninkuna chaynata ruraspankum sapakama hapikurqaku sipasta warminkupaq. Tusuqkunamanta suwakuspankumá kutikurqaku maymi herencia allpankuman hinaspam llaqtakunata mosoqmanta ruraspanku chaypi *yacharqaku.

24 Israelpa wakin mirayninkunapas chaymantam kutikurqaku sapakama ayllunkuman hinaspa familiankuman. Sapakamamá lloqsirqaku tocanciankuman otaq maymi herencia allpankuman.

25 Chay tiempokunapim Israel nacionpi manaraq rey kasqanrayku sapakama munasqankuta rurarqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

RUT SUTIYOQ LIBRO

Jueces sutiyoq librom willakun Israel runakuna ñakarispa llakikuyllapi kawsasqankumanta chayraykum kay Rut libropa willakuyninqa rikchakun mana yakupa kanan chunniqpi yakuyoq pukyuman. Kay libroqa willakun mastaqa Moab casta sutiyoq warmimantam, chayraykum kay libroqa "Rutwan" sutichasqa. Rutqa karqa Israel casta runapa viudanmi, payqa viudayarurqa manapas unay casada kachkaspanmi. Payqa reqsichikun suegranta kuyasqanrayku mana rakikuspanmi. Payqa Israel castakunapa Diosnintam diosninpaq reqsikurqa, Israel casta runakunatapas castanpaqñam reqsikurqa. Chaykuna rurasqantam yacharurqa wañukuq qosanpa ayllun Booz chaymi Rutwan casarakuyta munarqa. Rutwanmá casarakurqa chay tiempopi leykunaman hina chaynataq llaqtankupi costumbreman hina. Chaynapimá Rutqa Rey Davidpa ñawpaq abuelan karqa, payqa Señor Jesucristopapas ayllunmi. Rutqa huklaw nacionniyoq kachkaspanpas Tayta Diosman hapipakuspanmi hinaspa payta kasukuspanmi Israel casta runakunaman hukllawakurqa, chay rurasqanqa allinpunim karqa Diospa qayllanpiqa.

Moab nacionman Elimelec ripukusqanmanta

1 1 Israel casta runakunapa jefenkunapa gobiernasqan tiempopim
yarqay karqa Israel nacionpi chaymi Juda law Belen llaqtayoq runa
Moab casta runakunapa allpanman ripukurqa hinaspam chaypi *yacharqa warminwan hinaspa iskaynin qari churinkunawan. 2 Chay ripukuq
runapa sutinmi karqa Elimelec, warminpañataqmi karqa Noemiy, iskaynin churinkunapa sutinñataqmi karqa Mahalon hinaspa Quelion. Juda
law Belen llaqtamantam paykunaqa karqaku, chay llaqtapa huknin sutinqa Efratam. Paykunamá ripukurqaku Moab casta runakunapa allpanman.
3 Ichaqa Noemiypa qosan Elimelec wañukuptinmi Noemiyqa sapallanña qeparurqa iskaynin qari wawankunapiwan. 4 Paykunam Moab
nacionniyoq warmikunawan casarakururqa, chay huknin warmipa sutinmi karqa Orfa, hukninpañataqmi karqa Rut. Yaqa chunka wataña
chaypi yacharuptinkum 5 wañukurqataq Mahalonwan Quelionpas chaymi Noemiyqa sapallanña qeparullarqa qosanpas hinaspa wawankunapas
wañukuptin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Noemiywan Rut Belen llaqtaman risqankumanta

6 Chaymantam Moab nacionpi kachkaspan Noemiy uyarirurqa llaq-
tamasinkunaman Tayta Dios allin cosecha qosqanta chaymi Noemiyqa
Moab allpamanta iskaynin llumchuyninkunawan kutikurqa. 7 Chay
*yachasqanku sitio- mantamá lloqsirqaku Juda lawman pasanankupaq.
8 Ichaqa richkaptinkum Noemiy nirqa iskaynin llumchuyninkunata:
—Kutikuychikyá sapakama mamaykichikpa wasinman. Tayta Diosyá
qamkunata favorecesunkichik imaynam qamkunapas ñoqawan chayna-
taq wañukuq wawaykunawan rurasqaykichikpi hina. 9 Hina kikin Tayta
Diostaqyá huk qaritapas sapakamaman qosunkichik chaynapi casarakus-
pa wasikichikpi hawkayayta tarinaykichikpaq —nispa.
Chaynata nispamá Noemiyqa iskayninta muchaykarirqa chaymi qapa-
rispa waqarqaku. 10 Llumchuyninkunam nirqaku:
—Ñoqaykuqa qanwanmi ripusaqku llaqtaykiman —nispa.
11 Hinaptinmi Noemiyñataq nirqa:
—Kutikuychikyá wawallaykuna. ¿Imapaqtaq riwaqchik ñoqawanqa?
Ñoqapaqa manañam kanqachu wawaypas casarakunaykichikpaq-
qa. 12 Chaynaqa kutikuychikyá wawallaykuna, qosayoq kanaypaqqa
payañam kani. “Wawayoqraqmi kasaq” nispay kunan tuta qosaywan
puñuruyman hinaspa qari wawakunata wachakuruyman hinaptinpas
13 ¿suyawaqchikraqchu hatunyanankama? ¿Paykunata suyaspachum mana
casarakuwaqchik? ¡Manam, wawallaykuna! qamkunamantam aswanraq
llakikuni Tayta Diospa piñakuynin ñoqapa contraypi kasqanrayku —nispa.
14 Chaymi paykuna huktawan qaparispa waqarqaku. Chaymantam sue-
granta Orfa muchaykuspa pasakurqa, Rutñataqmi suegranwan qeparurqa.
15 Hinaptinmi Noemiyñataq nirqa:
—Waqaya llumchuymasikiqa kutikun llaqtanman hinaspa diosninkuna-
man, chaynayá qampas kutikuy —nispa.
16 Ichaqa Rutmi nirqa:
—Ama ruegawaychu qanmanta rakikuspa kutikunaypaq. Maymi ris-
qaykimanmi ñoqapas risaq, maymi yachasqaykipim ñoqapas *yachasaq,
aylluykikunam ñoqapa aylluy kanqa, Diosnikipas ñoqapa Diosniymi
kanqa, 17 maypim wañukusqaykipim ñoqapas wañukusaq, chaypitaqmi
pampakusaqpas. Sichu kawsananchikkama qanmanta rakikuptiyqa Tayta
Diosyá llumpayta castigawachun —nispa.
18 Rutqa manaña saqeyta munaptinmi Noemiyqa chayta yacharuspan
manaña hikutarqachu. 19 Chaynapimá iskayninku ripukurqaku Belen
llaqtaman, chayaruptinkum lliw llaqtantin runakuna admirakurqaku
paykunamanta, warmikunam ninakurqaku:
—¿Noemiychus wak warmiqá? —nispa.
20 Chaymi Noemiyñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—AmañaNoemiywanqa sutichawaychikchu aswanqaMarawanña sutichawaychik Tukuy Atiyniyoq Dios sinchita llakichiwasqanrayku. 21 Kaymantam lloqsirqani tukuy imayoq aswanqa kunanmi mana imayoqtaña Tayta Dios kutichimuwan. Chaynaqa ¿imanasqamá Noemiy nisparaqqa sutichawankichik? Tayta Diosmi contraypi sayarirqa, Tukuy Atiyniyoqmi llakichiwarqa —nispa.

22 Chaynapimá Noemiyqa kutirqa Moab casta llumchuynin Rutpiwan, Moab nacionmantam kutimurqa hina Belen llaqtanman. Chaynapim paykunaqa chayarurqaku cebada rutuy qallariyta.

Boozpa chakranpi cebadata Rut pallapakusqanmanta

2 1 Noemiypa qosan Elimelecpa ayllunmi karqa apu runa, paypa sutinmi karqa Booz.

2 Chay llumchuynin Moab casta Rutmi Noemiyta nirqa:

—Ama hina kaspayá dejaykuway chakrata rirunaypaq chaynapi chaskiwaqniypapi cebadata pallapakamunaypaq —nispa.

Chaymi Noemiyñataq nirqa:

—Riruyá, mamáy —nispan.

3 Chaynapim Rutqa chayaruspan rutuqkunapa qepanta rirqa pallapakustin. Mana yachastinmi chayarurqa suegron Elimelecpa ayllun Boozpa chakranman. 4 Rut pallapakuchkaptinmi Belen llaqtamanta hamuspan Booz sutiyoq runa chayaramurqa hinaspam rutuqkunata rimaykurqa:

—Tayta Diosyá qamkunawan kachun —nispa.

Chaymi rutuqkunapas nirqaku:

—Qamtapas Tayta Diosyá bendecisunki —nispa.

5 Chaymantañataqmi rutuqkunapa capataznin sirviententa Booz tapurqa:

—¿Pitaq wak sipasqa? —nispa.

6 Hinaptinmi chay capataz nirqa:

Gamillakuna (Rut 2:2)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Payqa Noemiywan hamuq Moab nacionniyoq sipasmi. 7Paymi ruegakuwarqa rutuqkunapa qepanta rispa gamillakunapa chawpinpi pallapakunanpaq. Chaynapimá tutapaymanta kunankama pallapakuchkan, huk ratochallam kay wasipiqa samariykurqapas —nispa.

8Hinaptinmi chay Rut sutiyoq sipasta Booz nirqa:

—Uyariy maváy, amam kaymantaqa huklaw chakramanqa pasakunkichu, hinallapiyá sirvientaykunawan kuska pallapakuy, 9paykunawan kuskayá qatiy rutuqkunapa maymanpas risqanta, sirvienteykunataqa kamachiniñam mana pipas imanasunaykipaq. Yakunayasuptikipas puyñukunapa kasqanman rispayá sirvienteykunapa yaku horqomusqanta tomakuy —nispa.

10Chaymi Rutqa qonqoranpa pampaman kumuykuspan Boozta nirqa:

—¿Imaynanpitaq qamqa forastera kachkaptiypas qawariykuwaspa favoreceykuwanki —nispa.

11Chaymi Boozñataq nirqa:

—Arí, ñoqaqa yachaniñam qosayki wañukuptin imaynam suegraykiwan vida pasasqaykita, yachanitaqmi tayta-mamaykitapas hinaspa nacekusqayki llaqtaykitapas saqemuspa mana reqsisqayki llaqtaman hamusqaykita. 12Tukuy chay rurasqaykimantayá Tayta Dios kutichipusunki, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosyá qanman llumpayta pagapusunki. Hamurqankiqa paypa waqaychasqan kanaykipaqmi —nispa.

13Chaymi Rutñataq nirqa:

—Taytáy, mana huknin sirvientayki hina kachkaptiypas favoreceykuwaspam consuelaykuwanki, kuyakuywan rimapayaykuwaspaykim kallpanchaykuwanki —nispa.

14Mikuy hora chayaramuptinmi Booz nirqa:

—Yaw sipas, kayman asuykamuspayá mikuykuy, tantaykitapas nuyuykachiyá vinagrepi —nispa.

Chaymi rutuqkunawan kuska tiyaykuptin Booz haywaykurqa kikinpa trigo hamkanta chaymi Rut saksanankama mikuruptinpas puchururqaraq. 15Huktawan Rut pallapakuq pasaptinmi sirvientenkunata Booz kamachirqa:

—Pallapakuchunyá gamilla huñusqaykichikpipas, amam penqayman churankichikchu, 16gamillamantapas mana musyayllatam wichichinkichik pallapakunanpaq, chaynaqa amamá michakunkichikchu —nispa.

17Chaynapim Rutqa tardeykuqkama chakrapi pallapakurqa, chay pallapakusqanta qaqoruptinmi lloqsirurqa iskay chunka kilo masnin cebada. 18Pallapakusqanta apaspam kutirqa wasinman hinaptinmi suegran qawarqa pallapakamusqanta, alzakamusqantapas qepinmanta horqoykuspam suegranman qoykurqa.

19Hinaptinmi suegran nirqa:

—¿Maypitaq pallapakamurqanki? ¿Maypitaq llamkapakamurqanki? Diosyá bendecichun chay yanapaykamusuqnikita —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi suegranman willarqa pipapim llamkamusqanta, suegranman willaspam kaynata nirqa:

—Kunan punchaw llamkamusqay chakrayoqpa sutinqa Boozmi —nispa.

20 Chaymi Noemiyñataq llumchuyninta nirqa:

—Tayta Diosyá bendecichun payta. ¡Diosqariki bendeciykuwanchikmi ñoqanchiktapas hinaspa wañuqkunatapas. Ayllunchikmi chay runaqa, paypaqa deberninmi reclamawananchik —nispa.

21 Hinaptinmi Rutñataq nirqa:

—Chay runam niwarqa: “Sirvientaykunawan kuskayá pallapakuy rutuchisqay tukunankama” nispa.

22 Chaymi Noemiyñataq llumchuyninta nirqa:

—Wawalláy, allinpunim sirvientankunawan lloqsiynikiqa. Amayá huklaw chakramanqa lloqsiychu —nispa.

23 Chaynatamá Rut rurarqa. Boozpa sirvientankunawan kuskam pallapakurqa cebada rutuy hinaspa trigo rutuy tukunankama. Paymá *yacharqa hina suegran Noemiywan.

Booz allin sonqo kasqanmanta

3 1 Chaymantam llumchuyninta Noemiy nirqa:

—Wawalláy, maskapusqaykiyá qosaykipaq huk kaqninta chaynapi kusisqa kawsakunaykipaq. 2 Kachkanmiki ayllunchik Booz. Paypa sirvientankunawanmi kuska llamkamurqanki, kunan tutam payqa cebadata wayrachinqa. 3 Chaynaqa bañakuspayá perfumewanpas hinakuytaq hinaspayá mosoq pachaykikunawan pachakuspa pasay eraman. Amaraqmi paywanqa reqsichikunkichu mikuyta, tomayta tukunankama. 4 Qawankim maypim pay puñusqanta hinaspam haytananta kichaykuspa chaypi puñunki, paymi nisunki imam ruranaykita —nispa.

5 Chaymi Rutñataq nirqa:

—Rurasaqmi tukuy kamachiwasqaykita —nispa.

6 Rutmá eraman rispan suegranpa tukuy kamachisqanta rurarqa. 7 Boozmi mikuruspa hinaspa tomaruspa kusisqallaña pasaspan huk monton cebadapa waqtanpi puñuykurqa. Chaymi Rut rispan upallalla Boozpa haytananpi puñuykurqa. 8 Chawpi tutatam Booz qonqayta rikcharirurqa hinaspam tikraparikuspan musyarurqa haytananpi huk warmi puñusqanta.

9 Chaymi Booz tapurqa:

—¿Pim kanki? —nispa.

Chaymi Rutñataq nirqa:

—Ñoqaqa kani sirvientayki Rutmi, qamqa kanki wañukuq qosaypa ayllunmi, chaynaqa debernikim reclamawaspa casarawanayki —nispa.

10 Chaymi Booz nirqa:

—Tayta Diosyá bendecisunki mamáy, kunanmi qawaykuni wañukuchkaptinpas qosaykipaq allinnintaraq maskasqaykita. Munaspaykiqa aputapas wakchatapas ñoqamanta mozotaraqmi maskakuruwaq karqa ichaqa manamá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaytachu rurarqanki. 11 Kunanqa amayá manchakuychu, ñoqam qanwan
rurasaq imam mañakuwasqaykiman hina. Llaqtaypi kaqkunaqa yachankum
allin sonqoyoq warmi kasqaykita. 12 Cheqaptapuni reclamaq aylluyki kachkap-
tiypas kachkanraqmi ñoqamanta aswan hichpa reclamaq aylluyki. 13 Kaypiyá
samakuy kunan tutaqa. Paqarin madrugaw pay reclamasuptikiqa allinmi,
ichaqa pay mana reclamasuptikiqa ñoqam reclamasqayki. Kaytaqa jurani kaw-
saq Diosraykum, chaynaqa waqtapakuyñayá tutamantakama —nispa.

14 Chaymi tutamantakama Boozpa haytananpi Rut puñurqa hinaspam
hatarirqa manaraq achikyachkaptin. Boozmi payta nirqaña:

—Eraman warmipa hamusqantaqa amayá pipas yachachunchu —nispa.

15 Boozqa nirqataqmi:

—Hawaykipi rebozaykita pampaman mastariykuspa sumaqta hapiykuy —nispa.

Rebozanta Rut mastariykuptinmi Booz talliykurqa yaqa tawa chunka
kilo cebadata chaymi churkuykuptin wasinman ripukurqa.

16 Suegranpa kasqanman Rut chayaruptinmi Noemiy nirqa:

¿Allinchu karamunki wawalláy? —nispan.

Chaymi Rut willarqa paypaq tukuy ima Booz ruramusqanmanta.

17 Rutmi nirqa:

—Kay yaqa tawa chunka kilo cebadatam qoykamuwan: “Suegraykiman-
qa amayá hinallaqa riychu” nispa.

18 Chaymi Noemiyñataq nirqa:

—Wawalláy, qawasunchikyá imaynam kananmanta, kunanqa chay ru-
naqa manam dejanqachu kay asuntotaqa ruray tukunankama —nispa.

Boozwan Rut casarakusqanmanta

4 1 Boozmi llaqtapa zaguan punkunpi plazaman rispa chaypi tiyay-
kurqa hinaptinmi Rutman Boozpa nisqan chay reclamaqnin runa
pasachkarqa chayninta chaymi Booz nirqa:

—Taytáy, hamuspayá kaypi tiyaykuy —nispa.

Chaymi pay hamuspan tiyaykurqa. 2 Chaymi llaqtapi chunka anciano-
kunata Booz qayaykuspan nirqa:

—Taytakuna, kaypiyá tiyaykuychik —nispa.

Chaymi arreglo ruraqkunapa tiyananpi tiyaykurqaku. 3 Hinaptinmi Rut
reclamaq deberniyoq runata Booz nirqa:

—Moab nacionmanta kutimuq Noemiymi ayllunchik Elemelecpa chak-
ranta rantikuchkan. 4 Ñoqam munarqani qanman willaykuyta chaynapi
rantiyta munaspaqa kay tiyaqkunapa hinaspa ancianokunapa qayllanpi
aylluykipaqña reclamaspa rantinaykipaq. Qanmiriki kanki Elemelecpa hich-
pa ayllunqa, chaynaqa qampam derechoyki ayllunchikpaqña reclamanayki.
Mana munaspaykiqa willaykuwayá ñoqaña rantirunaypaq, ñoqamriki
qampa qepaykiman derechoyoq runaqa kani reclamanaypaq —nispa.

Hinaptinmi reclamananpaq derechoyoq runa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Reclamasaqmi —nispa.

5 Chaymi Boozñataq nirqa:

—Noemiymanta chakranta rantispaykiqa wañukuqpa viudan Moab nacionniyoq Rutwanpas casarakunkim chaynapi wañukuqpa viudanmanta naceq churikipas chay chakrata dueñochakunanpaq —nispa.

6 Chaykunata uyariykuspanmi chay ayllunqa nirqa:

—Manam ñoqaqa reclamaymanchu, manam munanichu herenciayqa hukpaq kananta, reclamayta munaspaykiqa qamñayá rantiruy. Ñoqam derechoyta qoyki —nispa.

7 Chay tiempokunapim Israel nacionpi karqa kay costumbre: pipas reclamaptinqa otaq contratota ruraptinqa huk kaqninmi *usutanta lluchuykuspa qoykuq contrato ruraqmasinman. Chaynataqa ruraqku contrato firmasqa hina kananpaqmi. 8 Chay costumbreman hinamá chay Boozpa ayllunqa *usutanta lluchukuykuspan nirqa:

—Qamyá rantiruy —nispa.

9 Chaymi Boozñataq chaypi kaq ancianokunatawan chaypi kaq runakunata nirqa:

—Kunan punchawmi qamkuna llapallaykichik testigo kankichik Elemelecpa tukuy kapuqninkuna rantisqaymanta, Noemiymantam rantini Quelionpa hinaspa Mahalonpa kaqninkunata. 10 Casarakusaqtaqmi Mahalonpa viudan Moab nacionniyoq Rutwanpas. Chaynata ruraptiymi wañukuq Mahalonpa chakrankunapas hina sutillanpi kanqa. Chayraykum paypa ayllunmanta hinaspa llaqtamasinkunamanta sutinpas mana chinkanqachu. Chaynaqa kunanmá qamkuna testigo kankichik —nispa.

11 Hinaptinmi llaqtapa zaguan punkunpi kaqkuna llapallan runakunapiwan nirqaku:

—Arí, testigom kaniku. Wasikiman yaykumuq warmitaqa Tayta Diosyá Raqueltawan Leata hina rurachun, chay iskaynin warmikunamantam ñoqanchik Israel castakuna mirarqanchik. Qamtapas Dios yanapasuptikiyá munaychakuy kay Efrata llaqtapi, allin reqsisqataqyá kawsakuy kay Belen llaqtapipas. 12 Kay warmiwan casarakuptikiyá Tayta Dios qosunki achkallaña wawakunata imaynam Faresmanpas qosqanman hina. Farespa mamanmi karqa Tamar, taytanñataqmi karqa Juda —nispa.

13 Chaynapimá Boozqa casarakurqa Rutwan, kuskanchakusqanmantam Tayta Diospa munasqanman hina Rut wiksayakuspan wachakurqa qari wawata.

14 Chaymi warmikuna nirqaku Noemiyta:

—Tayta Diosyá alabasqa kachun, paymi qoykusunki reclamaqniki willkata. Chay willkaykiyá kachun Israel nacionninchikpi allin reqsisqa runa. 15 Willkaykiyá kachun consuelaqniki hinaspa payayaynikipipas mantienesuqniki, payqariki llumpay kuyasuqniki llumchuynikipa wawanmi, qampaqa Rutqa valen qanchis qari wawamantapas mastaraqmi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Hinaptinmi wawata hoqariykuspan Noemiy marqakuykurqa, chay
punchawmantam karqa chay wawapa uywaqnin. 17 Chayta qawaspankum
vecinankuna nirqaku:
—Noemiypaqmi nacerapun qari wawa —nispa.
Chay wawatam suticharqaku Obedwan. Paymi hatunyaspan karqa Isai-
pa taytan hinaspa rey Davidpa abuelon.

Davidpa ñawpa abuelonkunamanta

18 Kaykunam Farespa mirayninkuna karqa: Farespa churinmi karqa
Hezron, 19 Hezronpa churinñataqmi karqa Ram, Rampa churinñataq-
mi Aminadab 20 Aminadabpa churinñataqmi karqa Naason, Naasonpa
churinñataqmi karqa Salmon, 21 Salmonpa churinñataqmi karqa Booz,
Boozpa churinñataqmi karqa Obed, 22 Obedpa churinñataqmi karqa Isai,
Isaipa churinñataqmi karqa David.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

SAMUELWAN SUTICHASQA PUNTA KAQ LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Samuelpa sutinwan sutichasqam. Payqa karqa puntallaraq rikurimuq ancha reqsisqa willakuqmi hinaspa jefekunapa gobiernasqan tiempokunapa tukupayninpiña kamachikuqmi. Israelpa mirayninkunaqa yaqa iskay pachak watam mana pipapas gobiernasqan hatun chaqwapi karqaku chaywanpas paykunaqa chulla runa hinallañam rikurirurqaku, chaynaqa karqaku Tayta Diospa akllasqan Rey Saulpa gobiernasqan kaspankum. Paytam gobiernananpaq Samuel aceitewan tallirqa. Kay punta kaq librom anchata willakun Samuelmanta, Rey Saulmanta hinaspa Rey Davidmanta.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Samuelpa imaynanpim nacesqanmanta chaynataq Israel runakunapa kamachiqnin kaspa rurasqankunamanta (1-7).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Saulpa gobiernay qallarisqan watakunamanta (8-15).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Saulpa gobiernon wichinayaypaq kasqanmanta hinaspa rey kayninpi astawan hukmanyarusqanmanta. Chayna rikuriruspanmi Davidta enemigakuspan wañurachinanpaq qatikacharqa. Davidpas guerrillero hinaña rikuriruspanmi Filistea runakunapa favorninpiña pelearqa (16-30).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Gilboa Moqopi Filistea runakunawan peleachkaspa Saulpa wañurusqanmanta (31).

Kay libroman hinaqa Tayta Diosmanta mana rakikuspa kawsakuyqa hawkayaytawan Diospa favornintam apamun, payta mana kasuqkunapaqmi ichaqa desgraciawan ñakariylla kachkan.

Samuelpa nacesqanmanta

1 1 Efrain Orqokunapim karqa Rama sutiyoq llaqta, chaypim *yacharqa
Elcana sutiyoq runa. Paymi karqa Jerohampa churin. Jerohamñataqmi
karqa Eliupa churin. Eliuñataqmi karqa Tohupa churin, Tohuñataqmi karqa
Efrainpa castan Zufpa churin. 2 Elcanam karqa iskay warmiyoq, hukninpa
sutinmi karqa Ana, hukninpañataqmi karqa Penina. Peninapam karqa wawankuna, Anapañataqmi mana karqachu. 3 Elcanam llaqtanmanta sapa wata
riq Silo llaqtaman Llapallan Kamachiq Tayta Diosta adorananpaq chaynataq
animalkunata wañuchipunanpaq. Chaypim *yacharqa sacerdote Eliy. Paypam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqa iskay qari churinkuna, hukninpa sutinmi karqa Ofni, hukninpañataqmi karqa Finees. Paykunapas karqaku Tayta Diospa sacerdotenkunam.

4 Tayta Diospaq animalkunata Elcana wañuchispanmi tocaqninta qoq warmin Peninaman chaynataq llapallan churinkunamanpas chaynapi mikunankupaq. 5 Anamanmi ichaqa kuyasqanrayku huk chaynatawanraq qoykuq Tayta Diospa munayninman hina mana wachakuq kachkaptinpas. 6 Anataqa mana wachakuqta Tayta Dios rurarusqanraykum Penina paypa contranpi kaspan piñachiq hinaspa llakichiq.

7 Chaynatamá ruraq sapa wata Tayta Diospa wasinman riptinku. Anañataqmi chaynata piñachiptin waqaspan mana mikuqchu. 8 Chaymi qosan Elcana nirqa:

—Ana ¿imanasqataq waqachkanki? ¿Imanasqataq mana mikunkichu? ¿Imanasqataq llakisqa kachkanki? ¿Manachum ñoqaqa chunka wawaykikunamantapas aswan allinraq qampaq kani? —nispa.

9 Chaymi Silo llaqtapi Ana mikuykuspan hinaspa tomaykuspan hatarirqa. Eliy sutiyoq sacerdoteñataqmi Tayta Diospa templonpa punkunpi sillapi tiyachkarqa. 10 Anam llumpayta waqastin llakisqallaña Tayta Diosta mañakurqa. 11 Prometekuspanmi kaynata nirqa:

—Llapallan Kamachiq Tayta Dios, kay sirvientaykipa ñakarisqayta qawaykuspaykiyá ama qonqaruwaychu. Qari wawata qoykuwaptikiqa ñoqam qam Tayta Diospaq sapaqchapusqayki kawsanankama. Chayraykum chukchanpas kanqa mana rutuna —nispa.

12 Tayta Diospa ñawpaqninpi unaysu Ana mañakuptinmi paypa siminta sacerdote Eliy qawarqa. 13 Sonqollanpi mañakuptinmi Anapaqa simillan kuyurqa, rimasqanqa manam uyarikurqachu hinaptinmi Sacerdote Eliyñataq sinkapaq hapirqa. 14 Chaymi sacerdote Eliy nirqa:

—¿Haykapikamataq machasqa kanki? ¡Mallaqyayñayá! —nispa.

15 Chaymi Anañataq nirqa:

—Manam vinotaqa nitaq poqosqa aqatapas tomarqanichu, ñoqaqa Tayta Diosmanmi sonqoymanta willakuchkani tukuy llakiyta. 16 Amayá hapillawaychu mana allin warmipaqqa. Llumpay llakisqa kaspaymi kunankama mañakuchkani —nispa.

17 Chaymi Eliyñataq nirqa:

—Ripukuy hawkalla. Israelpa Diosninyá imam mañakusqaykita qosunki —nispa.

18 Hinaptinmi Anañataq nirqa:

—Gracias favoreceykuwasqaykimanta —nispa.

Kutikuspanmi mikurqaña chaymi uyanpas manaña hukmanyasqachu karqa. 19 Tutapayta hatarispankum Tayta Diosta adorarqaku hinaspam kutirqaku Rama llaqtapi wasinkuman. Elcanam warmin Anawan puñurqa hinaptinmi Anapa mañakusqanta Tayta Dios rurarqa. 20 Tiempopa risqanpim Ana wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata hinaspamSamuelwan suticharqa. Chaynatam suticharqa mañakusqanta Tayta Dios uyariykusqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymantam Elcana lliw familiantin rirqa Silo llaqtaman costumbrenman
hina Tayta Diosman animalkunata ofrecenanpaq chaynataq imam prometekusqantapas chaypi qomunanpaq. 22 Anam ichaqa mana rispan qosanta nirqa:
—Manam ñoqaqa risaqchu wawata anukanaykama. Chaymantañam apaspay
Tayta Diosman presentasaq chaypiña wañukunankama *yachananpaq —nispa.
23 Hinaptinmi qosan Elcanañataq nirqa:
—Munasqaykiman hinayá ruray. Hinapiyá kakuy wawata anukanaykikama. Tayta Diosyá cumplichun imam prometekusqanta —nispa.
Chaynapim Anaqa quedaruspan wawanta uywarqa anukanankama.
24 Wawata anukaruspanmi taksachallaraq kachkaptin aparqa Silo llaqtapi
Tayta Diospa wasinman. Anaqa pusarqataqmi kimsa watayoq torillotapas
hinaspam aparqataq iskay chunka iskayniyoq kilo harinatapas.
Aparqataqmi huk odre vinotapas. 25 Torillota Diosman ofreceykuspanmi warmachata qoykurqa sacerdote Eliyman. 26 Paytam nirqa:
—Taytáy, chullachalla almayki hawam yuyarichiki, ñoqaqariki kachkani Tayta Diosta qampa ñawpaqnikipi mañakuqmi.
27 Kay wawata qowananpaqmi mañakurqani, kayqayá mañakusqaytaqa
Tayta Dios qoykuwan. 28 Chaymi ñoqapas payman qochkani wañukunankama Tayta Diosta servinanpaq —nispa.
Hinaptinmi sacerdote Eliy qonqoranpa kumuykuspan Tayta Diosta yupaycharqa.

Diosta Ana alabasqanmanta

2 1 Anam mañakuspan takirqa:
Dios Taytalláy,
qamraykum sonqoypi kusikuchkani.
Qamllapim ñoqaqa kallpanchakuchkani.
Enemigoykunapa contranpim rimariymanña.
Librawasqaykiraykum kunanqa kusikuchkaniña.
2 Dios Taytalláy,
¡qam hina chuyaqa manam pipas kanchu!
¡Qam hinaqa manam pipas kanchu!
¡Qam hina harkaykuwaqniyqa manam pipas kanchu!
3 Amayá pipas rimachunchu hatun tukuspaqa,
amayá pipas alabakuchunchu llumpaytaqa.
Tayta Diosqariki tukuy ima yachaq Diosmi.
Payqa runapa tukuy ima rurasqanta controlaq Diosmi.
4 Payqa kallpasapakunapa flechanankuna pakipaqmi.
Mana kallpayoq runakunata kallpanchaqmi.
5 Saksaruspa puchupakuqkunam
kunanqa parten tantallapaqña llamkachkanku.
Yarqaymanta kaqkunam
kunanqa saksasqaña kachkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana wachakuqkunapas,
qanchis wawayoqñam kachkanku.
Achka wawayoq kaqkunañataqmi
wayta hina chakisqaña kachkanku.
6 Tayta Diosllam pitapas wañurachinman
chaynataq kawsarichinmanpas.
Payllam wañuqkunapa kasqanman wischuykunman
chaynataq horqomunmanpas.
7 Tayta Diosllam pitapas wakchayachinman
chaynataq apuyachinmanpas.
Payllam pitapas urmachinman
chaynataq sayarichinmanpas.
8 Diosllam wakchatapas hatarichin
pampapi urmasqanmanta.
Payllam limosna mañakuqtapas sayarichin
uchpapa kananmanta.
Hinaspam ancha reqsisqa runakunawanña tiyaykachin.
Hinaspam reqsisqa runakunapa tiyananpiña tiyaykachin.
Tayta Diospam kay pacha takyachiq pilarkunaqa,
chaykunapa hawanpim kay pachata churaykurqa.
9 Paymi waqaychan chuyanchasqan runakunataqa.
Ichaqa tutayaypim chinkarachinqa mana allin ruraqkunataqa.
Manam pipas vencenmanchu kikinpa kallpallanwanqa.
10 Tayta Diosmi pasaypaqta tukurunqa
contranpi sayariqkunataqa.
Paykunapa contranpim
cielomanta kachaykamunqa rayokunata.
Tayta Diosmi juzganqa
kay pachapi llapallan runakunata.

Qonqam atiyta akllakusqan reymanpas.
Kallpanchanqam aceitewan tallispa nombrasqantapas.

11 Chaymantam Elcana kutikurqa Rama sutiyoq llaqtapi wasinman. Warmacha Samuelñataqmi sacerdote Eliywan qeparurqa Tayta Diosta servinanpaq.

Eliypa churinkuna mana allinlla rurasqankumanta

12 Eliypa churinkunam karqaku mana allinlla ruraqkuna. Paykunaqa Tayta Diostam mana respetarqakuchu 13 nitaqmi respetarqakuchu reglamentoman hina runakunapaq sacerdotekuna imam ruranankutapas. Pipas animalta wañuchispan Diosman ofreceptinmi chay sacerdotepa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sirvienten trincheyoq rispan aychata yanuchkaptinku 14 chay trinchiwan horqoq perolmanta, mankamanta otaq sartenmantapas.

Chay trinchewan lliw horqosqanqa karqa sacerdotepaqmi. Chaynatam ruraqku Silo llaqtaman riq Israel casta llapallan runakunawan. 15 Altarpi manaraq wirata kañachkaptinkupas sacerdotepa sirvienten rispanmi Diosman animal ofreceq runata niq:

—Sacerdotepaq kankanapaqyá qoway aychata. Manam chaskisunkimanchu yanusqatañaqa aswanqa chawallatam —nispan.

16 Hinaptinmi chay animal ofreceq runañataq niq:

—Wiraraqyá puntata ruparuchun chaymantañayá munasqaykita horqokuykuy —nispa.

Chaynata niptinmi sirvienteñataq niq:

—Manam. ¡Kunanpunim qowankiqa! Mana chayqa qechurusqaykipunim —nispa.

17 Chaynapimá chay mozo sacerdotekunaqa llumpa-llumpayta huchallikurqaku Tayta Diospa qayllanpi. Paykunaqa Tayta Diosman qosqanku ofrendakunatamá yanqallapaq hapiqku.

18 Samuelñataqmi Tayta Diosta servirqa linomanta *efodwan pachasqa. Payqa karqa warmallaraqmi. 19 Mamanmi taksa sotanachanta rurapuq sapa wata. Chaytam apaq Silo llaqtaman qosanwan rispan, chaypim watan-watan animalta wañuchispa Diosman ofreceqku. 20 Chaymi Elcanapaqwan warminpaq sacerdote Eliy Diospa bendicionninta mañakuspan Elcanata niq:

—Kay warmikim Tayta Diosmanta mañakusqan wawan Samuelta qoykurqa payman, chaynaqa kay warmikipiyá Dios qosunki churikikunata kay warmapa rantinpi —nispa.

Chaymantam kutikuqku wasinkuman. 21 Anata Tayta Dios favoreceykuptinmi wiksayakururqa. Chaymi kimsakama wachakururqa qaritakama, wachakurqataqmi iskay warmi wawankunatapas. Samuelñataqmi wiñarqa Tayta Diospa ñawpaqninpi. Payqa karqa warmallaraqmi.

22 Sacerdote Eliymi karqa llumpay machuña. Payqa yacharqam churinkunaqa Israel casta llapallan runakunawan tukuy ima rurasqankuta. Yacharqataqmi Diosman asuykuna karpapa punkunpi serviq warmikunawan puñukusqankutapas. 23 Chaymi nirqa paykunata:

—¿Imanasqataq rurankichik kaykunata? Mana allin rurasqaykichiktam uyarini kay lliw runakunamanta. 24 Amayá chaynaqa kachunchu churillaykuna. Tayta Diospa runankunamanta kay uyarisqaykunaqa manapunim allinchu. 25 Sichum pipas runamasinpa contranpi huchallikuruptinqa Diosmi allinyanachinman. Ichaqa pipas Tayta Diospa contranpi huchallikuruptinqa ¿pitaq paywan allinyanachinman? —nispa.

Chaynata taytan niptinpas paykunaqa manam kasurqakuchu. Tayta Diosqa ñam tantearurqaña paykunata wañurachinanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Warma Samuelñataqmi wiñarqa Tayta Diostapas chaynataq runakunatapas agradastin.

27 Huk punchawmi sacerdote Eliyman Diospa runan hamuspan Tayta Diospa nisqanta nirqa:

—Egipto nacionpi ñawpa abueloykikuna Rey Faraonta servichkaptinkum paykunaman rikurirqani. 28 Chaymi Israel llapallan ayllukunamanta ñawpa abueloyki Aaronpa castankunata akllarqani sacerdoteykunaña kanankupaq, chaynapi altarniypa hawanpi animalkunata kañapuwanankupaq chaynataq inciensotapas kañapuwanankupaq chaynataq *efodwanpas churakuspa ñawpaqniypi serviwanankupaq. Ñawpa sacerdote abueloykikunamanqa qorqanitaqmi Israelpa mirayninkunapa kañasqanku ofrendakunatapas. 29 Chaynaqa ¿imanasqamá kamachisqaytaqa manaqa kasukunkichikchu? Ñoqaqariki kamachirqaykichik animalkunata carpaypa kasqanpi ofrecewanaykichikpaqmi chaynataq ofrendakunatapas presentawanaykichikpaqmi. ¿Imanasqataq ñoqamantapas mastaraq churikikunata hatuncharunki? Israel runaykunapa lliw allinnin ofrendakunawanmi paykunata wirayarachinki. 30 Chayraykum Israelpa yupaychasqan Tayta Dios nini kaynata: Ñoqam nirqani miraynikipas chaynataq abueloykikunapa mirayninpas wiñaypaqña serviwanankupaq. Kunanmi ichaqa mana chaynañachu kanqa. Ñoqaqa reqsisqatam rurasaq haykam yupaychawaqniytaqa. Despreciawaqniykunatam ichaqa ñakasaq. 31 Hamuchkanmi punchawkuna kallpaykita chinkarachinaypaq, chinkarachisaqtaqmi abueloykikunapa castanpa kallpantapas chaymi qampa castaykipiqa manaña pipas machuyayman chayanqañachu. 32 Israelpa castan runakunata sumaqllataña favoreceptiymi paykunamanta envidiakunki. Qampa familiaykiqa manañam pipas machuyayman chayanqañachu. 33 Ichaqa familiaykimantam hukninta puchuchisaq altarniypa hichpanpi kananpaq chaynapim qampas waqasqallaykipi ñawsayarunki hinaptinmi sonqoykipas nanarinqa. Wakin miraynikim ichaqa kallpankupi kachkasparaq lliw wañuchisqa kanqaku. 34 Chaymi kay señal qampaq kanqa: churiki Fineestawan Ofnitam iskayninkuta wañurachinqaku huk punchawllapi. 35 Hinaptinmi ñoqañataq confianza kaq sacerdoteyta churasaq. Ñoqaqa churasaq sonqoyman hinaspa munasqayman hina ruraqtam, paypa aylluntam anchallataña mirachisaq akllakusqay reyta sapa punchaw servinanpaq. 36 Chaymi pipas aylluykimanta kawsasparaqqa payman rinqa limosnero hina hinaspam qonqorakuykuspan ninqa: “Ama hina kaspaykiyá asllaña pagawanayki kaptinpas otaq parten tantallaña qowanayki kaptinpas sacerdotekunaman hina llamkayta qoykullaway chaynapi asllatapas mikunaypaq” nispa.

Samuelta Tayta Diospa qayasqanmanta

3 1 Samuelmi warmallaraq kachkaspan sacerdote Eliyta yanapaspan Tayta Diosta servirqa. Chay tiempokunapim Tayta Diosqa manaña ancha pitapas rimapayarqachu imam munasqanmanta. Manam pimanpas imatapas revelarqañachu. 2 Huk tutam sacerdote Eliy puñuchkarqa cuartonpi. Paymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñawsayayta qallaykuspan manaña qawakuytapas atirqañachu. 3 Samuel-
ñataqmi puñuchkarqa Tayta Diospa templonpi, chaypim kachkarqa Diospa
baulninpas, mecheropas hinallaraq ratachkaptinmi 4 Tayta Dios qayarqa:
—Samuel —nispan.
Chaymi Samuelñataq nirqa:
—¿Imata? —nispa.
5 Chaymi Eliypa kasqanman kallpaspan nirqa:
—Taytay ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.
Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:
—Manam ñoqaqa qayamurqaykichu. Kutispaykiyá puñukamuy —nispa.
Chaymi Samuel kutirispan huktawan siriykurqa. 6 Ichaqa Tayta Diosmi
huktawan Samuelta qayarqa:
—¡Samuel! —nispa.
Chaymi Samuel hatarispan rirqa Eliypa kasqanman hinaspam nirqa:
—Taytáy ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.
Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:
—Manam ñoqaqa qayamurqaykichu, churilláy, kutispayá puñukamuy —nispa.
7 Samuelqa manaraqmi reqsirqachu Tayta Diosta. Arí, kikin Diospas
manaraqmá imatapas paymanqa rimapayarqaraqchu. 8 Ichaqa Tayta Dios-
mi Samuelta qayarqa kimsa kaq kutipi hinaptinmi Samuel rirqa Eliypa
kasqanman hinaspam nirqa:
—Taytáy ¿imapaqtaq qayamuwarqanki? —nispa.
Chaymi Eliy musyarurqa warmallaraq Samueltaqa Tayta Dios qaya-
musqanta. 9 Chaymi Samuelta Eliy nirqa:
—Kutikuspayki puñukamuy. Yapatawan qayamusuptikiqa kaynatam ninki:
"Rimapayaykuwayá Dios Taytalláy, kay serviqnikiqa uyarichkaykim" nispa.
Chaynata niptinmi Samuelqa kutikuspan kaqlla puñuykurqa. 10 Chaymi
Tayta Dios hamuspan sayaykurqa hinaspam puntakunata hina qayarqa:
—¡Samuel! ¡Samuel! —nispan.
Chaymi Samuelñataq nirqa:
—Rimapayaykuwayá, Dios Taytalláy, kay serviqnikiqa uyarichkaykim —nispa.
11 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Israel runakuna ukupim rurasaq huk hatun castigota, chay castigomanta
lliw uyariqkunapas muspaypi hinaraqmi rikurirunqaku. 12 Chay punchawpim
cumplisaqpuni sacerdote Eliyman tukuy ima nisqayta. Arí, paytam nirqani
familianpa contranpi imam ruranayta. 13 Nirqaniñamá familiantapas wiñaypaq
castiganaymanta. Arí, churinkuna ñakawachkaptinpas payqariki manam cor-
regirqachu. 14 Chayraykum jurarqani Eliypa familianpa contranpi. Chay mana
allin rurasqanmantaqa manam haykapipas pampachasqachu kanqa animalku-
nataña wañuchipuwaptinpas nitaq kawsay ofrendakunata qowaptinpas —nispa.
15 Chaymantam Samuelqa waqtapakamurqa achikyanankama. Hi-
naspam kicharqa Tayta Diospa templonpa punkunkunata. Samuelmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manchakurqa imam uyarisqankunata sacerdote Eliyman willaykuyta.
16 Ichaqa Eliymi Samuelta qayaspan nirqa:
—Yaw Samuel —nispan.
Chaymi payñataq nirqa:
—¿Imata taytay? —nispa.
17 Chaymi sacerdote Eliy tapurqa:
—¿Imatataq Tayta Dios nisurqanki? Ama pakawaspayá willaykuway. ¡Diosyá llumpayta castigasunki imapas nisusqaykita pakawaptikiqa! —nispan.
18 Hinaptinmi Samuel willarqa lliwta mana imatapas pakaspan. Hinaptinmi Eliyñataq nirqa:
—¡Payqa Tayta Diosmi! ¡Rurachun imam munasqanman hinayá! —nispa.
19 Samuel wiñaptinmi Tayta Dios yanaparqa. Cumplirqamá Samuelman tukuy ima nisqanta. 20 Chaymi Israelpa llapallan castan runakuna Dan llaqtamanta qallaykuspa Beerseba llaqtakama yacharqaku Samuelqa Tayta Diosmanta cheqaptapuni willakuq kasqanta. 21 Yapatawanmi Tayta Dios rikurirqa Silo llaqtapi. Chaypimá Samuelman willaq imapas rimapayay munasqanta.

4 1 Hinaptinmi Samuelñataq willaq Israel casta llapallan runakunaman.

Diospa baulninta Filistea runakuna qechurusqanmanta

Chay tiempopim Filistea runakuna huñunakururqaku Israelpa castankunawan guerrapi peleanankupaq chaymi Israelpa castankuna peleaq lloqsispanku karpankuta sayachirqaku Eben-ezer sutiyoq lugarpa hichpanpi. Filistea runakunañataqmi karpankuta sayachirqaku Afec sutiyoq lawpi. 2 Filistea runakunam kinrayninman chutarikurqaku Israel casta runakunawan peleanankupaq. Peleayta qallaykuptinkum Israel casta runakunata Filistea runakuna vencerurqa. Chay peleasqanku pampapim wañurachirqaku tawa waranqa runakunata Israel castamanta. 3 Chaymi Israel casta tropakuna campamentoman kutiykuptinku ancianokuna nirqaku:
—¿Imanasqataq Tayta Diosqa Filistea runakunawanqa vencerachiwanchik? Rispanchikyá Silo llaqtamanta aparamusunchik Tayta Diospa contrato rurasqan baulta chaynapi chawpinchikta rispan enemigonchikkunamanta salvawananchikpaq —nispa.
4 Chaynapim Silo llaqtaman runakunata kacharqaku. Chay llaqtamantam apamurqaku Llapallan Kamachiq Tayta Diospa contrato rurasqan baulta. Chaypim payqa tiyan querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi. Eliypa churin Ofniwan Fineespas compañarqakum Diospa contrato rurasqan baulta. 5 Tropakunapa campamentonman Tayta Diospa contrato rurasqan baul chayaruptinmi Israelpa castankuna kusikuymanta qaparirqaku allpapas yachapayananankama.
6 Filistea runakunañataqmi sinchi qapariyta uyariruspanku tapunakurqaku:
—¿Imanasqataq sinchillataña qaparichkanku Hebreo casta runakunapa campamentonpiqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymantañam yacharurqaku Tayta Diospa contrato rurasqan baulninta campamentoman aparamusqankuta. 7 Chaymi Filistea runakunaqa mancharikuspanku nirqaku:

—¡Diosmi chayaramun campamentonkuman! ¡Imaynaraq kasunchik, ñawpaqtaqa manam kaynachu karqa! 8 ¡Imaynaraq kasunchik! ¿Piraq librawasunchik chay atiyniyoq Diosninkumantaqa? Chay Diosninkuqariki chunniqpipas tukuy rikchaq castigowanmi Egipto nacion runakunata castigarqa. 9 ¡Chaynaqa Filistea runakuna, kallpanchakuspa, qarinchakuspa peleaychik! ¡Hebreo casta runakunam serviwarqanchik, yanqañataq ñoqanchikpas paykunapa serviqnin rikuriruchwan! ¡Chaynaqa qarinchakuspayá peleasunchik! —nispa.

10 Filistea runakunamá peleaspanku vencerurqaku Israel casta runakunata. Paykunam lluptikurqaku karpankuman. Chaypi wañuqkunam karqaku achkallay-achkasu. Israel castamanta chakiwan puriq tropakunam wañururqaku kimsa chunka waranqa runakuna. 11 Filistea runakunamá Diospa contrato rurasqan baulnintapas qechururqaku. Eliypa churin Ofnitawan Fineestapas iskaynintam wañurachirqaku. 12 Ichaqa Benjaminpa ayllunmanta guerrapi peleaq huk qarim kallpaspan chay punchawlla Silo llaqtaman chayarurqa. Chayarurqaqa pachanpas llikipasqa hinaspa umanpas allpallañam. 13 Chayaruptinmi sacerdote Eliyqa uyan-uyanlla ñanpa patanpi tiyachkasqa sillanpi. Paymi llumpay preocupasqa kachkarqa Diospa contrato rurasqan baulmanta. Chay kallpamuq runamá llaqtanman chayaruspan willaykurqa imam pasakusqanmanta hinaptinmi lliw llaqtantin runakuna qaparispa waqarqaku. 14 Chay qaparisqankuta uyarispanmi Eliyñataq nirqa:

—¿Imanasqataq chaynatañaqa qaparichkanku? —nispa.

Hinaptinmi chay runa utqayllamanña rispan Eliyman willarqa. 15 Eliymi karqa isqon chunka pusaqnin watayoqña chaymi manaña rikukuytapas atirqachu puyuyasqa ñawiyoq kasqanrayku. 16 Chay runam sacerdote Eliyta nirqa:

—Chayraqmi chayaramuni guerramanta. Kunanmi ayqekamurqani peleasqay lugarmanta —nispa.

Chaymi Eliy tapurqa:

—¿Imataq pasakun taytáy? —nispa.

17 Hinaptinmi chay willakuqñataq nirqa:

—Israel casta runakunam lluptikunku Filistea runakunamanta. Chaynataqmi runakunapas achkallaña wañurunku. Churiki Ofniwan Fineespas iskayninkum wañurunku, Diospa baulnintapas Filistea runakunam qechurunku —nispa.

18 Diospa baulninmanta willaykuptinmi sillamanta Eliy wichiykurqa. Wichiykurqaqa qepan lawmanmi zaguan punkupa ladonpi chaymi llasaq cuerpo machuña kasqanrayku kunkanta pakiruspan wañukurqa. Payqa tawa chunka watapunim Israel casta runakunapa jefen karqa. 19 Llumchuynintañataqmi wachakuy hapirurqa. Chay llumchuyninqa karqa Fineespa warminmi. Paymi wiksayoq kaspan onqonan hichpapiña kachkarqa. Diospa baulnin qechusqa kasqantam uyarirurqa, uyarirurqataqmi suegronpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaspa qosanpa wañukusqantapas chaymi kallpanchakuykuspan wachakururqa. 20 Wañunayachkaptinmi payta yanapaqninkuna nirqaku:
—Ama manchakuychu, qari wawatam wachakurunki —nispa.
Paymi ichaqa manaña imatapas nirqachu nitaqmi musyakurqañachu 21-22 wawantam suticharqaIcabodwan: "Tayta Diospa atiyninmi Israel casta runakunamanta chinkarun" nispa.
Chaynataqa nirqa Diospa baulnin qechusqa kasqanraykum chaynataq suegronpiwan qosan wañukusqanraykum.

Diospa Baulnin Filistea runakunapa llaqtanpi kasqanmanta

5 1 Filistea runakunam Diospa baulninta qechuruspanku Eben-ezer sitiomanta aparqaku Asdod llaqtaman. 2 Hinaspam Señor Diospa baulninta apaykurqaku Dagon sutiyoq taytachankupa templonman. Chaypim churarqaku Dagon sutiyoq taytachankupa waqtanpi. 3 Paqarinnintin punchawmi Asdod llaqtayoq runakuna tutapayta hatarispan rirqaku hinaspam taytachanku Dagonta tarirurqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi pakcharayachkaqta. Chaymi taytachanku Dagonta churarqaku maymi kasqanman. 4 Chay punchawpa paqarinninmanmi tutapayta hatarispa huktawan hamurqaku. Hinaspam Dagontaqa huktawan tarirurqaku Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi pakcharayachkaqta. Ichaqa chay taytachanku Dagonpa umanñataqmi iskaynin makinpiwan qorusqaña kachkasqa punku pasaykunapi. Taytacha Dagonpaqa cuerpollanñam puchurusqa. 5 Chayraykum Asdod llaqtapi Dagonpa wasinman yaykuq sacerdotekunaqa mana sarunkuchu punku pasaykunata. Chaynallatam ruranku llapallan chayman yaykuqkunapas kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.
6 Chaymantam Tayta Diosqa Asdod llaqtayoqkunata sinchillataña castigarqa. Manchakuymi yaykururqa Asdod llaqtayoqkunaman chaynataq vecinonkunamanpas. Paykunatam chupupakuy onqoywan hapirachirqa. 7 Chaymi Asdod llaqtayoqkuna chaykunata qawaykuspanku nirqaku:
—Israel runakunapa Diosninpa baulninqa amapuniña ñoqanchikwanqa kachunchu. Chay Diosmi llumpayta castigawachkanchik. Castigachkantaqmi taytachanchik Dagontapas —nispa.
8 Chaymi Asdod llaqtayoq runakunaqa Filistea runakuna ukupi kamachikuqkunata qayachimurqaku hinaspam paykunata tapurqaku:
—¿Imatataq rurasunchik Israel casta runakunapa Diosninpa baulninwan? —nispanku.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Aparuychik Gat llaqtaman —nispa.
Chaymi Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta Gat llaqtaman aparqaku. 9 Ichaqa chay llaqtaman aparuptinkum paykunata anchallataña Tayta Dios chaqwarachirqa. Chay llaqtapi *yachaqkunatam taksamanta hatunkama chupupakuy onqoywan hapirachirqa. 10 Chaymi Filistea runakunaqa Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

baulninta aparachirqaku Ecron llaqtamanña. Ichaqa Diospa baulnin Ecron llaqtaman chayaruptinmi Ecron llaqtayoqkuna qaparirqaku kaynata:

—¡Llapallanchikta wañurachiwananchikpaqmi aparamuwanchik Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta! —nispa.

11 Tukuy chay llaqtakunapi llumpaysuta Dios castigasqanraykum chaqwallapiña llapa runakuna tarikurqaku wañuy patanpi hinaña. Chaymi qayachirqaku Filistea runakuna ukupi llapallan kamachikuqkunata hinaspam nirqaku:

—Apaychik kaymanta Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta. Kutichiychik maymi kasqanman chaynapi ama llapallanchikta wañurachiwananchikpaq —nispa.

12 Chay llaqta runakunapa qaparisqanqa chayarqa cielokamaraqmi. Wañuymanta lluptiqkunapas chupupakuy onqoywanmi hapirachikurqaku.

Filistea runakuna Diospa baulnin kutichisqankumanta

6 1 Tayta Diospa baulninmi karqa qanchis killapuni Filistea runakunapa allpanpi. 2 Filistea runakunam qayachirqaku sacerdotekunatawan adivinokunata hinaspam tapurqaku:

—¿Imatataq rurasunchik Tayta Diospa baulninwanqa? ¿Imaynatataq kutichichwanchik maymi kasqanmanqa? —nispa.

3 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Israel casta runakunapa Diosninpa baulninta kutichispaqa amamá apankichik mana imayoqtachu. Aswanqa pagaychikyá huchallikusqaykichikmanta ofrendata. Chayraqmi sanoyankichik hinaspam yachankichiktaq imanasqam castigoqa qamkunamanta mana karunchakusqanta —nispa.

4 Chaymi Filistea runakunañataq nirqaku:

—Hinaptinqa ¿imatataq huchallikusqaykumanta pagasaqku? —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqa:

—Qoychikyá chupuman rikchakuq pichqa qori alhajakunata, chaynataqa qonkichik Filistea runakunapa pichqa kamachiqnin kasqanraykum. Qoychiktaqyá ukuchaman rikchakuq pichqa qori alhajakunatapas. Qamkunaqariki kamachiqnikichikkunawan kuskam ñakarichkankichik hina chay castigollata. 5 Chaynaqa ruraychikyá chupuman rikchakuqta chaynataq chakraykichik tukuq ukuchakunaman rikchakuqtapas. Hinaspayá Israel casta runakunapa Diosninta alabaychik, icharaqpas chaynapi qamkunatapas, taytachaykichiktapas hinaspa chakraykichiktapas mana castiganmanchu. 6 Amayá qamkunaqa kaychik Egipto nacion runakuna hinachu otaq reyninku Faraon hinachu. Paykunam rumi sonqo runakuna karqaku chaymi Israel casta runakunapa Diosnin castigaptinña rinankupaq paykunata kachaykurqa. 7 Chaynaqa ruraychikyá huk mosoq carretata hinaspayá manaraq yugo watana iskay vacata hapispaykichik chayman chay carretata wataychik. Chay vacakunaqa kanqa uñayoq vacakunam. Ichaqa uñankunataqa amam kacharinkichikchu mamanta qatinanpaq, chay uñankunataqa kutichinkichik wasimanmi. 8 Chay carretamanyá churaychik Tayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa baulninta. Chaypa waqtanmañataqmi huk cajapi churankichik huchaykichikmanta pagasqaykichik qori alhajakunata. Chaykunata churaykuspam carreta chutaq vacakunata aviarunkichik. 9 Qamkunam qawankichik, sichum maymi kananman chay carreta wicharinqa Bet-semes llaqtaman riq ñanninta hinaptinqa tukuy chay mana allinkunawan castigawaqninchikqariki Israel casta runakunapa Diosninmi. Mana chayna kaptinqa yachasunchiktaqmi kay castigoqa paymanta mana hamusqanta, seguropas desgraciallach karqa —nispa.

10 Hinaptinmi chay runakuna chaynata rurarqaku. Uñayoq iskay vacakunata hapispankum carretaman watarurqaku. Uñankunatañataqmi wasipi wichqarurqaku. 11 Hinaspam Tayta Diospa baulninta churarqaku chay carretaman, churarqakutaqmi chay huknin cajatapas. Chay huknin cajapim kachkarqa ukuchaman rikchakuq qori alhajakuna chaynataq chupuman rikchakuq qori alhajakunapas. 12 Vacakunam derechollata waqastin pasarqaku Bet-semes llaqtaman riq ñanninta. Manam muyurqachu *ichoq lawman nitaq *alleq lawmanpas. Filistea runakunapa kamachiqninkunañataqmi carretapa qepanta qatirqaku Bet-semes llaqtapa linderonkama. 13 Bet-semes llaqtayoq runakunam qechwapi trigota rutuchkarqaku. Paykunam qawarispanku rikururqaku baulta hinaspam anchallataña kusikurqaku. 14 Chay carretamá Bet-semes llaqta lawpi Josueypa chakrankunaman chayaruspan chaypi sayarurqa. Chaypim karqa huk hatu-hatun rumi. Hinaptinmi chay Bet-semes llaqtayoqkuna chay carretata yantapaq chitqarurqaku. Chay vacakunatañataqmi lliwta kañaspa Tayta Diosman ofrecerqaku. 15 Leviypa castankunam Tayta Diospa baulninta uraykachirqaku. Uraykachirqakutaqmi chay qori alhaja waqaychasqanku cajatapas hinaspam chay hatun rumipa hawanman churaykurqaku. Chay punchawmi Bet-semes llaqtayoqkuna Tayta Diosman ofrecerqaku kañana ofrendakunata, kañarqakutaqmi animalkunatapas chaynataq wakin ofrendakunatapas. 16 Filistea runakunapa pichqantin kamachiqninkuna chayta qawaykuspankum hina chay punchawlla Ecron llaqtaman kutikurqaku.

17 Chay chupuman rikchakuq qori alhajakunata ofreceq Filistea llaqtakunam karqa pichqa: huknin qori alhajam karqa Asdod llaqtamanta, hukninñataq Gaza llaqtamanta, hukninñataq Ascalon llaqtamanta, huninñataq Gat llaqtamanta hinaspa hukninñataq Ecron llaqtamanta. Chaynaqa huchankumantamá Tayta Diosman pagarqaku chupuman rikchakuq pichqa qori alhajakunata. 18 Ukuchaman rikchakuq qori alhajakunapas karqa chay pichqantin kamachikuq Filistea runakunapa llapallan llaqtankuman hinam. Chay llapallan llaqtakunawan yupasqam karqa murallasqa llaqtakunapas chaynataq mana murallasqa taksa llaqtachakunapas. Kay libro qellqasqa kasqan punchawkamapas chay hatu-hatun rumiqa hinallaraqmi testigo hina kachkan. Chay rumipa hawanmanmá churarqaku Tayta Diospa baulninta. Chayqa karqa Bet-semes llaqtayoq Josueypa chakranpim.

19 Bet-semes llaqtayoq runakunam qawaykurqaku Tayta Diospa baulninpa ukunta chaymi pay wañurachirqa chay llaqtapi wakin runakunata. Wañurachir-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaqa qanchis chunka qarikunatam. Tayta Dios wañuywan castigaruptinmi chaypi
*yachaqkuna llumpayta waqarqaku. 20 Chaymi Bet-semes llaqtayoqkuna nirqaku:
—¿Piraq sayaykunman chuya Tayta Diospa ñawpaqninpiqa? ¿Pikunapa
kasqanmanraq rinqa ñoqanchikmanta pasaspanqa? —nispa.
21 Willakuqkunatam kacharqaku Quiriat-jearim llaqtapi *yachaqkunaman:
—Filistea runakunam kutirachimunku Tayta Diospa baulninta, chayna-
qa hamuspayá apaychik —nispa.

7 1 Chaymi Quiriat-jearim llaqtayoqkuna rispanku aparqaku Tayta
Diospa baulninta. Chaytam apaykurqaku Abinadabpa wasinman.
Chay wasiqa karqa moqopim. Chay baulmanta nanachikunanpaqmi sa-
paqcharqaku Abinadabpa churin Eleazarta.

Israel runakunapa kamachiqnin Samuelmanta

2 Quiriat-jearim llaqtapi baul churasqankumantam pasarurqa iskay
chunka wataña. Israel casta llapa runakunam Tayta Diosman kutirikuspa
munayllawanña maskarqaku 3 chaymi paykunata Samuel nirqa:
—Sichu tukuy sonqoykichikwan Tayta Diosman kutirikuspaykichikqa wischuy-
chikyá qamkuna ukupi kaq taytachakunata. Wischuychiktaqyá Astarot sutiyoq
mamachatapas hinaspayá Tayta Diosllapaqña kawsaspa payllataña adoraychik.
Chayna kaptinqa kikinpunim librasunkichik Filistea runakunamanta —nispa.
4 Chaymi Israelpa mirayninkuna wischurqaku Baal sutiyoq taytacha-
kunata chaynataq Astarot sutiyoq mamachakunatapas hinaspam Tayta
Diosllataña adorarqaku. 5 Samuelmi paykunata kamachirqa:
—Mizpa llaqtamanyá huñumuychik Israel casta llapallan runakunata.
Chaypim Tayta Diosta mañakusaq qamkunapaq —nispa.

Quiriat-jearim llaqta (1 S 7:2)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Israelpa mirayninkunamá huñunakururqaku Mizpa llaqtapi. Chaypim yakuta horqospanku Tayta Diosman ofrecerqaku, chay punchawmi ayunaspanku lliwpa ñawpaqninpi reqsikurqaku Tayta Diospa contranpi huchallikusqankuta. Chay Mizpa llaqtapim Samuel reqsichikurqa Israelpa mirayninkunapa jefen kananpaq. 7 Filistea runakunam yacharurqaku Israelpa mirayninkunaqa Mizpa llaqtapi huñunakurusqankuta chaymi Filistea runakunapa kamachiqninkuna pasarqaku Israel runakunapa contranpi. Chayta Israelpa mirayninkuna uyariruspankum mancharisqallaña karqaku. 8 Chaymi Samuelta nirqaku:

—Tuta-punchawyá yupaychasqanchik Tayta Diosta mañapuwayku chaynapi Filistea runakunapa makinmanta librawanankupaq —nispa.

9 Uña carnerochata Samuel wañuchispanmi Tayta Diospaq lliwta kañarqa chaymi Israel casta runakunapa favorninpi qaparillawanña Samuelpa mañakusqanta Dios uyariykurqa. 10 Tayta Diosman ofrecesqanta Samuel kañachkaptinmi Filistea runakuna chayaramurqa Israel casta runakunawan peleanankupaq. Tayta Diosmi paykunapa contranpi kachaykamurqa nisyullay-nisyu rayota chaymi llumpay mancharisqallaña kachkaptinku Israel casta runakuna vencerurqa. 11 Israel casta qarikunamá lloqsispanku Filistea runakunata wañuchistin qatirqaku Bet-car lawpa urayninkama. 12 Chaymantam Samuel rumita hapispan señalpaq churarqa Mizpa llaqtamanta Bet-san llaqtaman riq ñanpi. Hinaspam chay sitiota suticharqa "Eben-ezer" nispa. Chaynataqa suticharqa: "Kunankamam Tayta Dios yanapaykuwanchik" nispanmi.

13 Filistea runakuna chayna humillachisqa karuspankum manaña huktawanqa kutimurqakuchu Israel runakunapa allpanmanqa. Samuel kawsanankamaqa Tayta Diosmi siemprepuni Filistea runakunapa contranpi karqa. 14 Israel casta runakunamanmi kaqllamanta kutiykurqa Filistea runakunapa qechusqan llaqtakunapas. Chay llaqtakunaqa karqa Ecron llaqtamanta Gat llaqtakamam. Chaynapimá Israel casta runakunapa allpanpiqa manaña munaychakurqakuchu Filistea runakunaqa. Chaynataqmi Amor casta runakunawanpas Israel casta runakunaqa hawkalla kawsakurqaku.

15 Samuelmi Israel casta runakunapa jefen karqa wañukunan punchawkama. 16 Sapa watam Samuel rispan muyumuq Betel llaqtanta, Gilgal llaqtanta hinaspa Mizpa llaqtanta. Chay llaqtakunaman chayaspam Israel casta runakunapa asuntonta arreglaq, 17 chaymantam kutiq Rama llaqtapi wasinman, chaypi *yachaspanmi Israel casta runakunapa imapas asuntonkuta arreglaq. Hina chaypitaqmi rurarqa Tayta Diospaq altartapas.

Reyniyoq kananpaq Israel runakuna mañakusqankumanta

8 1 Samuelmi machuyaruspanña Israel casta runakunapa jefen kananpaq churarqa churinkunata. 2 Piwi churinpa sutinmi karqa Joel. Joelman qatiqñataqmi karqa Abias. Paykunam jefe karqaku Beerseba llaqtapi. 3 Ichaqa chay churinkunaqa manam taytanku Samuel hinachu allinta kawsarqaku. Aswanqa apuyayta kuyaruspankum regalokunata chaskikuqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ima asuntotapas manam allichaqku imam kaqninpichu. 4 Chaymi Israel casta
runakunapa llapallan ancianonkuna huñunakuruspanku rirqaku Rama llaq-
taman chaypi Samuelwan tupanankupaq. 5 Paykunam Samuelta nirqaku:
—Qamqa machuyarunkiñam. Churikikunaqa manam qam hina allinta-
chu kawsanku. Chaynaqa churapuwaykuyá huk reyta chaynapi huklaw
nacionkunapi hina huk reyña gobiernaqniyku kananpaq —nispa.
6 Chayna mañakusqankuqa manam Samueltaqa gustarqachu. Chaymi Sa-
muel Tayta Diosta mañakurqa. 7 Hinaptinmi Tayta Diosñataq Samuelta nirqa:
—Uyariyá runakunapa tukuy ima mañakususqaykita, manam qam-
tachu qepanchakusunkiqa aswanqa ñoqatam. Manam munankuchu
paykunapa reynin kanayta. 8 Egipto nacionmanta horqomusqay punchaw-
mantapunim kunankama tukuy imata contraypi rurarqaku, chaynallatam
qanwanpas kunan rurachkanku. Arí, ñoqamanta karunchakuruspan-
kumá taytacha-mamachakunataña adorachkanku. 9 Chaynaqa uyariyá
paykunapa mañakususqaykita. Ichaqa puntatayá paykunapa contranpi
willay imakunam gobiernaqninku reypa costumbren kananmanta.
10 Chaymi rey mañakuq runakunaman Samuel willarqa Tayta Diospa
tukuy ima nisqanta. 11 Diospa nisqantamá Samuel kaynata nirqa:
—Reyniyoq kaptikichikqa kaykunam paypa costumbren kanqa: Churikichik-
kunata hapirispam wakinta churanqa caballokunapa chutasqan carretakunapi
peleanankupaq, wakintañataq caballokunapi sillakuspa peleanankupaq,
wakintañataq kikinpa carretanpa ñawpaqninta kallpanankupaq. 12 Wakinta-
ñataqmi churanqa waranqa soldadokunapa kamachiqnin kananpaq chaynataq
pichqa chunka soldadokunapa kamachiqnin kananpaqpas. Qamkunatañataqmi
churasunkichik chakrankunapi yapuq kanaykichikpaq, cosechankuna rutuq
kanaykichikpaq chaynataq armakuna ruraq kanaykichikpaq hinaspa carretan-
kunapa piezankunapas ruraq kanaykichikpaq. 13 Warmi churikichikkunatapas
apanqam perfumekunata ruranankupaq, yanukunankupaq chaynataq tanta-
tapas ruranankupaq. 14 Reyqa hapikuykunqamá allinnin chakraykichiktapas,
allinnin uvas chakraykichiktapas chaynataq allinnin aceituna sacha huertayki-
chiktapas. Chay chakrakunatam qoykunqa serviqninkunaman. 15 Sapa chunka
costal granomantataqmi reymanqa qonkichik huknin costal granota, qonki-
chiktaqmi uvas plantaykichikmantapas. Chay qosqaykichiktam reyqa qonqa
palacionpi serviqninkunaman chaynataq gobiernonpi yanapaqninkunamanpas.
16 Reyqa qechusunkichikmi qaripas-warmipas sirvientekichikkunata chaynataq
qamkunamanta kaq mozokunatapas. Llamkachikunanpaqmi qechusunkichik-
taq allinnin asnoykichiktapas. 17 Sapa chunkamantam reymanqa qonkichik
huknin ovejaykichikta. Cheqaptaqariki kikikichikpunim kankichik paypa
serviqninqa. 18 Chay punchawkunapim chay nombrasqaykichik reyrayku qaya-
kamuwankichik ichaqa ñoqa Tayta Diosqa manam uyarisqaykichikchu —nispa.
19-20 Chaynata Samuel niptinpas runakunataqa manam imapas qokur-
qachu aswanmi paykunaqa kaynataraq nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Manam imananchu. Huklaw nacionkuna hina reyniyoq kaytam ñoqaykuqa munaniku, payña asuntoykutapas arreglanantam munaniku. Munanikuqa reyña gobiernawaspanku guerrapipas kamachiwanankutam —nispa.

21 Chaynaqa Samuelmá runakunapa lliw nisqanta uyarispan Tayta Diosman willarqa. 22 Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Mañakusqankuta uyarispayá akllapuy huk reyta —nispa.

Chaymi Samuelqa Israel casta runakunata kamachirqa maymi llaqtankuman kutikunankupaq.

Saulwan Samuel tupasqankumanta

9 1 Benjaminpa castan ukupim karqa huk valeroso qari. Paypa sutinmi karqa Cis. Cisqa karqa Abielpa churinmi, Abielñataqmi karqa Zerorpa churin, Zerorñataqmi karqa Becoratpa churin, Becoratñataqmi karqa Afiapa churin. 2 Cispa churinmi karqa Saul sutiyoq buenmozo joven. Israelpa miraynin runakunapiqa manam pipas karqachu pay hina buenmozoqa. Hatunsu kasqanraykum runakunaqa Saulpa hombrollanman haypaq.

3 Huk punchawmi taytan Cispa china asnonkuna chinkarurqa chaymi payqa churin Saulta nirqa:

—Huk kaqnin sirvientenchikwan riy asnokuna maskaq —nispa.

4 Chaymi Saul pasarqa Efrain orqokunaman, chaylawmantañataqmi pasarqa Salisa sutiyoq lawman ichaqa manam tarirqachu chay asnokunata. Chaylawmantañataqmi pasarqa Saalim sutiyoq lawman ichaqa chaypipas manamá tarirqachu. Pasarqataqmi Benjamin casta runakunapa allpan lawmanpas ichaqa manamá tarirqachu. 5 Chaymi Zuf casta runakunapa *yachanan lawman Saul chayaruspan riqmasin sirviententa nirqa:

—Haku kutikusunchikña, seguroch taytayqa asnonkunamantapas mastaqa ñoqanchikmantaña llakikuchkan —nispa.

6 Hinaptinmi chay sirvientenñataq nirqa:

—Kay llaqtapim kachkan Diospa runan, paytaqa lliwmi respetanku. Paypa imapas rimarisqanqa chay nisqanman hinam sucedekunpuni. Hakuchikyá paypata, ichapas payqa niykuwachwanchik maymanmi rinanchikpaq —nispa.

7 Chaymi Saul nirqa:

—Hakuchikyá. Ichaqa ¿imatamá apasunchik chay runamanqa? Alforjanchikpiqa manam puchunñachu ima tantallapas. Chaynaqa ¿imatamá qoykuchwanchik chay runamanqa? —nispa.

8 Huktawanmi Saulta sirvienten nirqa:

—Kapuwachkanmi qollqechay, chaytachiki qoykusaq Diospa runanmanqa chaynapi maymanmi rinanchikpaqpas willaykuwananchikpaq —nispa.

9 Ñawpa watakunam Israel casta runakuna Diosta tapukuq rispankuqa niqku kaynata: “Hakuchik qawaqpata” nispanku. Diosmanta willakuqwan kunan sutichasqanchiktam ñawpaqtaqa sutichaqku qawaqwan.

10 Chaynaqa Saulmá sirviententa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Allinmi chay nisqaykiqa, hakuwá —nispa.

Chaynapimá iskayninku rirqaku Diospa runanpa kasqan llaqtaman.
11 Llaqtaman riq wichayta richkaspankum tuparurqaku yakuman hamuq
sipaskunawan. Paykunatam tapurqaku:

—¿Kaypichu kachkan qawaq? —nispa.

12 Chaymi sipaskunañataq nirqa:

—Arí, kaypim kachkan ichaqa waklawchapiraqmi tarikun. Utqaymanyá
riychik. Payqa hamurqa kunan punchaw animalkunata Diosman moqopi ofrece-
nanpaqmi. 13 Chaynaqa llaqtaman chayaruspaykichikyá apurawman maskaychik
manaraq moqoman pasakuchkaptin. Chay santuariopim payqa mikunqa. Runa-
kunaqa manam mikunqakuchu pay chayanankama. Paymá Diosman graciasta
qonqa chay animalkunapa aychanmanta. Chaymantañam convidoman hamuq-
kunapas mikunqaku. Chaynaqa pasaychikyá, kunanpunim tarirunkichik —nispa.

14 Chaymi paykuna llaqtaman seqarqaku. Chay llaqtaman yay-
kuchkaptinkuñam Samuelqa hamuchkasqa paykuna lawman. Payqa
lloqsimuchkarqa moqoman rinanpaqmi.

15 Saul chayamunanpaq huk punchaw faltachkaptinraqmi, Samuelta
Tayta Dios kaynata nirqa:

16 —Paqarinmi kunan horatapuni Benjamin casta runakunapa allpanman-
ta kachamusqayki huk runata. Paytam aceitewan tallispa nombranki Israel
runaykunapa kamachiqnin kananpaq. Paymi runaykunata libranqa Filistea
runakunamanta. Runaykunapa mañakuwasqantam uyariykuni —nispa.

17 Chaynaqa Saulta Samuel rikuruptinmi Tayta Dios nirqa:

—Paymi chay nisqay runaqa. Paymi runaykunata gobiernanqa —nispa.

18 Chaymi llaqtapa zaguan punkunpiña kachkaptinku Saul asuykuspan
Samuelta nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá reqsiykachillaway qawaqpa wasinta —nispa.

19 Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Ñoqam kani, kunanqa hakuchikyá moqoman chaypi mikumunan-
chikpaq. Paqarin achikyaqmanñam willasqayki tukuy tapuwasqaykita
hinaspañam aviasqayki. 20 Kimsa punchawña chinkaq china asnoykikuna-
mantaqa amaña llakikuyñachu, ñam tarirunkuña. Israel casta runakunapa
llumpayllaña munasqankuqa kachkan qanwan aylluykikunam —nispa.

21 Chaymi Saul nirqa:

—¿Imaynataq chayqa kanman? Ñoqaqariki kani Benjamin ayllumanta kaqmi,
chay aylluqariki kaniku Israel wakin ayllukunamantapas aslla kaqmi. Chay-
wanpas ñoqapa familiayqa manam Benjaminpa wakin castankuna hina ancha
reqsisqachu. Hinaptinqa ¿imanasqamá chaykunataqa niwanki, taytáy? —nispa.

22 Hinaptinmi Saultawan chay sirviententa Samuel pusaykurqa cor-
redor ukuman hinaspam convidoman riqkunapa chawpinpi allin sitiopi
paykunata tiyaykachirqa. Chaypiqa tarikurqaku yaqa kimsa chunka ru-
nakunam, 23 Samuelmi yanukuqta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Apamuy sapaqlla churachisqay aychata —nispa.
24 Chaymi yanukuqqa enteron piernan aychata horqoykamuspan Saulman qoykurqa. Hinaptinmi Samuel nirqa:
—Kaytam qampaq sapaqllata churarqani chaynaqa mikuykuyá. Qampaqmá sapaqllata churachirqani kay runakunaman convidasqay punchawpi —nispa.
Chaynapimá chay punchawqa Saul mikurqa Samuelwan. 25 Hinaspam moqomanta uraykamurqa llaqtaman hinaptinmi Saulpaq camata alistapurqaku wasipa hawanpi hinaptinmi Saulqa chaypi puñurqa. 26 Paqarinnintinmi yaqa achikyaqtaña Saul puñuchkaptinraq Samuel qayarqa:
—Hatariyña avianaypaq —nispa.
Hatariruptinmi Samuelwan kuska lloqsirqaku. 27 Llaqtapa cantontaña uraykuchkaptinkum Samuel nirqa Saulta:
—Sirvientekita rimapayay puntachkananpaq —nispa.
sirvienten puntaruptinmi Samuelñataq Saulta nirqa:
—Qamqa suyaykuyraq tumpata. Imam Diospa niwasqantam qanman willanay kachkan —nispa.

Israel runakunapa reynin kananpaq Saulta nombrasqanmanta

10 1 Samuelmi huk botella aceiteta hapiykuspan Saulpa umanman talliykurqa hinaspam muchaykuspan nirqa:
—Tayta Diosmi kunan nombrasunki Israel runakunapa kamachiqnin kanaykipaq. Qanmi gobiernaspayki libranki muyuriqninpi enemigonkunamanta. Runankuna gobiernanaykipaq Tayta Dios nombrasusqaykitam yachanki kay señalwan: 2 Kunan ñoqawan rakinakuruptinchikmi iskay runakunawan tupanki Raquelpa sepulturanpa hichpanpi. Chayqariki kachkan Benjamin casta runakunapa allpan Selsa lawpim. Chay iskaynin runakunam nisunki: "Maskasqayki asnokunataqa tarirunkuñam. Taytaykiqa manañam llakikunchu asnokunamantaqa aswanqa qamkunamanta llakikuspam kaynata nichkan: '¿Imatataq ruraykullasaq churillaymanta?' nispa". 3 Chaymanta pasaspam Tabor sutiyoq lugarpi encina sachaman chayarunki, chaypim taripaykamusunki kimsa runakuna. Chay runakunaqa seqanqaku Diosta Betel llaqtapi adoranankupaqmi. Hukninmi kimsa cabrata pusanqa, hukninñataqmi apanqa kimsa tantakunata, hukninpas apanqataqmi huk odre vinota. 4 Paykunam rimaykususpayki qoykusunki iskay tantata. Chaytaqa chaskikunkimá. 5 Chaymanta pasaspaykim chayarunki Gabaa sutiyoq Diospa llaqtanman. Chaypim kachkan Filistea tropakunapa cuartelnin. Chay llaqtaman yaykuspaykim tuparunki Diosmanta willakuqkunawan. Paykunaqa moqomantam achkallaña uraykamuchkanku Diosmanta willakustin. Paykunapa ñawpaqnintañataqmi hamuchkanqa mandolina tocaqkuna, tinya tocaqkuna, qena tocaqkuna hinaspa arpa tocaqkuna. 6 Chaymi qamtapas Tayta Diospa Espiritun huntaykusuptiki paykuna hinaña qallaykunki Diosmanta willakuyta. Chay ratoqa tikrakurunki huk runamanñam. 7 Kay señalkuna hamusuptikiqa atisqaykiman hinayá imatapas ruray, Diosmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanapasunki. 8 Chaykuna pasakuruptinmi puntachkanki Gilgal llaqtaman. Chaypi tupaptinchikmi lliw kañana ofrendata ofrecesaq, ofrecesaqtaqmi Dioswan allinlla kasqanchikmanta animal ofrendatapas. Chaynapimá chayamunaykama suyawanki qanchis punchaw hinaptinmi willasqayki imam ruranaykita —nispa.

9 Samuelmanta rakikuykuspan pasakunanpaq Saul muyuriykuptillanmi paypa sonqonta Dios tikrarurqa hinaptinmi hina chay punchawllapi tukuy chay señalkuna cumplikururqa. 10 Chaymantam Saulqa sirvientenpiwan pasaspa chayarurqaku Gabaa sutiyoq llaqtaman chaymi paykunawan tupanankupaq lloqsimurqa Diosmanta willakuqkuna. Saulmanpas Diospa Espiritun huntaykuptinmi paypas Diosmanta willakuqkunawan kuskaña willakurqa. 11 Ñawpaqmanta llapallan reqsiqninkunañataqmi Diosmanta willakuqkunawan willakuqta qawaspanku ninakurqaku kaynata:

—¿Imataq pasarun Cispa churintaqa? ¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

12 Chaymi huk kaqnin nirqa:

—¿Pitaq paykunapa taytanqa? —nispa.

Chaymantapunim runakunaqa rimakuqku:

—¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

13 Saulqa Diosmanta willakuyta tukuruspanmi moqoman rirqa. 14 Paytawan sirviententam tion tapurqa:

—¿Maytataq rirqankichik? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Asnokuna maskaqmi chaymi manaña tarispa Samuelmanña rirqaniku —nispa.

15 Chaymi Saulpa tion nirqa:

—Chaynaqa ama hina kaspaykiyá willaykuway ¿imatataq nimusurqanki Samuelqa? —nispa.

16 Hinaptinmi tionta Saul nirqa:

—Cheqapllatam willaykuwarqaku asnokunaqa ña rikurirusqantaña —nispa.

Ichaqa Samuelpa rimapayasqan imaynam gobiernananmantaqa manam imallatapas willarirqachu. 17 Chaymantam Samuel huñunachirqa Israel casta runakunata Mizpa llaqtapi Tayta Diosta adoranankupaq. 18 Chaypim Israelpa mirayninkunata Samuel nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kaynata: “Israel casta runakunataqa ñoqam horqomurqaykichik Egipto nacionmanta. Qamkunataqa libramurqaykichik Egipto runakunapa makinmantam, libramurqaykichiktaqmi huklaw nacionkunapa munaychakuyninmantapas” nispa. 19 Kunanqariki Diosnikichiktam wischupakuchkankichik, payqa ima sasachakuynikichikpipas hinaspa ima llakikichikpipas yanapaqnikichikmi karqa. Ichaqa huk reytaraq mañakuwaspaykichikmi paytaqa wischupakurunkichik. Chaynaqa kunanyá Tayta Diospa qayllanman hamuychik aylluntin hinaspa castantin —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Israel llapallan ayllukunata Samuel asuykachiptinmi Benjamin ayllu
akllasqa karurqa. 21 Chaymantam Samuel kamachirqa Benjamin aylluqa castan-
kunaman hina asuykunankupaq. Hinaptinmi Matripa castan akllasqa karurqa.
Chay castamantañataqmi akllasqa karqa Cispa churin Saul chaymi payta mas-
kaspa mana tarirqakuchu. 22 Hinaptinmi huktawan Tayta Diosta tapurqaku:
—¿Chayaramunñachu chay runaqa? —nispa.
Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Payqa cargakunapa qepanpim pakarayachkan —nispa.
23 Paykunañataqmi kallpaspanku chay pakakusqanmanta horqoramur-
qaku. Runakunapa chawpinpi sayaykuptinmi hatunsu kasqanrayku pipas
hombronkamalla hayparqa. 24 Chaymi llapallan runakunata Samuel nirqa:
—¿Qawachkankichikchu reynikichikpaq Tayta Diospa akllasqanta?
¡Qamkuna ukupiqa manam pipas kanchu pay hinaqa! —nispa.
Hinaptinmi runakuna qaparirqaku:
—¡Kawsachun reyninchik! —nispa.
25 Chaymi Samuelqa llapa runakunaman willayta qallaykurqa imaynam nacion-
ninku gobiernananpaq reglamentokunata. Huk libropi qellqaspanmi churaykurqa
Tayta Diospa santuarionpi. Chaymantam Samuelqa llapa runakunata kamachirqa
wasinkuman kutikunankupaq. 26 Saulpas kutikurqataqmi Gabaa sutiyoq llaqtapi
wasinman, paytam compañarqaku peleay yachaq qarikuna. Chay qarikunataqa
Diospunim kallpanchaykurqa. 27 Ichaqa mana allin runakunam kamirqaku:
—¿Imaynataqsi kay runaqa salvawachwanchik? —nispa.
Manam ima regalollatapas aparqakuchu. Saulmi ichaqa upallakuykus-
pan mana uyariqpas tukurqachu.

Amon casta runakunata Rey Saul vencerusqanmanta

11 1 Amon casta runakunapa reynin Nahasmi rirqa Galaad lawpi
Jabes llaqtata hinaspam chaypi campamentonta churarqa ichaqa
chay llaqtayoq runakunam kaynata nirqaku:
—Contratota ruraptinchikyá ñoqaykuqa kasaqku qamkunapa sirviente-
kichikña —nispa.
2 Hinaptinmi chay Amon casta runakunapa reynin Nahasñataq nirqa:
—Sapakamapa alleq ñawikichikta horqonay kaptinqa allinmi, qamku-
nawanmi contratota rurasaq. Chayta ruraspayqa munachkani lliw Israel
casta runakuna penqayman churaytam —nispa.
3 Chaymi Jabes llaqtayoq ancianokunañataq nirqaku:
—Qanchis punchawyá suyaykuwayku chaynapi enteron Israel nacionpi
willachimunaykupaq. Sichum pipas manaña yanapaqniyku hamuptinqa
qampañach kasaqku —nispa.
4 Chay noticia willakuqkunam chayarurqaku Saulpa *yachasqan Gabaa
sutiyoq llaqtaman. Chaypi llapa runakunaman willakuptinkum chaypi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llapallan runakuna qapariyllawanña waqarqaku. 5 Chay ratoñataqmi Saul kutimuchkarqa chakramanta bueyeskunata qatirikuspa, paymi nirqa:
—¿Imanasqataq llapa runakunaqa waqachkanku? —nispa.
Chaymi Saulman willarqaku Jabes llaqtayoq runakunapa noticia apamusqankuta. 6 Chayta uyariykuptinmi Saulman Diospa Espiritun huntaykurqa hinaptinmi chay ratopi payqa llumpa-llumpayta piñakururqa. 7 Chaymi iskay bueyesta hapiykuspan chika-chikanta kuchuparurqa. Hinaspam chay kuchupasqa bueyespa partenkunata willakuqkunawan apachirqa enteron Israel nacionman. Chay willakuqkunam kaynata nirqaku:
—Saultawan Samuelta yanapananpaq mana lloqsimuq runapa bueyesninkunaqa kayna kuchupasqam kanqa —nispan.
Llapallan runakuna llumpayllataña mancharikuruspankum chulla runa hinalla lloqsirqaku. 8 Saulmi chay huñunakuq qarikunata yuparqa Bezec llaqtapi. Israel law runakunam karqa kimsa pachak waranqa qarikuna, Juda law runakunañataqmi karqa kimsa chunka waranqa qarikuna. 9 Chayman hamuq willakuqkunatam Saul nirqa:
—Jabes llaqtapi *yachaqkunata kaynata nimuychik: “Paqarinmi yaqa chawpi punchawta librasqa kankichik” nispa.
Hinaptinmi chay willakuqkuna pasaspanku chayta willamurqaku Jabes llaqtayoqkunaman chaymi paykunaqa kusikuspanku 10 Amon casta runakunapa reynin Nahasta nirqaku:
—Paqarinmi qampa makikiman churakusaqku munasqaykiman hina ñoqaykuwan ruranaykipaq —nispa.
11 Paqarinninmanmi tropankunata Saul rakirurqa kimsa grupoman hinaspam manaraq achikyamuchkaptin Amon casta runakunapa campamentonman yaykuruspanku nana-nanaqta wañurachirqaku yaqa chawpi punchawkama. Puchuqkunañataqmi lliw cheqerurqaku. Manam iskayllapas kuskaqa puchurqañachu. 12 Hinaptinmi wakin runakunañataq Samuelta nirqaku:
—¿Pikunataq nirqa: “¿Yaqachum Saulqa reyninchik kanman?” nispa? ¡Qomuwayku chay runakunata wañuchinaykupaq! —nispa.
13 Chaymi Saulñataq nirqa:
—Kunan punchawqa manam pipas wañunqachu. Kunanqariki Tayta Diosmi libraykuwanchik lliw Israel casta runakunata —nispa.
14 Samuelñataqmi nirqa chaypi llapallan runakunata:
—Hakuchik Gilgal llaqtaman. Chaypiyá Saulpa gobiernonta takyachimusunchik —nispa.
15 Chaymi llapallan runakuna pasarqaku Gilgal llaqtaman. Chaynapimá Tayta Diospa ñawpaqninpi Saulta chaskirqaku paykunapa reynin kananpaq hinaspam Tayta Diosman ofrecerqaku animalkunata, chaykunataqa ofrecerqaku paywan allinlla kasqankumantam. Hinaptinmi Saul llumpayllataña kusikurqa, kusikurqakutaqmi Israel casta llapallan runakunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Runakunaman Samuel rimarisqanmanta

12 1 Chaymantam llapallan Israel casta runakunata Samuel nirqa:
—Yachasqaykichikpi hinam ñoqaqa mana negarqaykichikchu
tukuy ima mañakuwasqaykichikta, ñam reytapas qoykuykichikña. 2 Kayqayá
reynikichik. Payñam tukuy imapipas kamachisunkichik. Ñoqaqa yuyaqñam
kani. Churiykunam ichaqa qamkunawan kachkan. Arí, ñoqaqariki mozo
kasqaymantam kunankama qamkunata kamachirqaykichik. 3 Kayqayá kaypi
kachkani. Sichum pipa bueyesnintapas otaq pipa asnontapas hapikuykuptiyqa
otaq pitapas ñakarichiptiyqa otaq pitapas yanqapas-yanqa llakichiptiyqa chay-
nataq yanqamanta imatapas chaskikuykuspa upallakuykuptiyqa kunanyá
niwaychik Tayta Diospa ñawpaqninpi hinaspa nombrasqan reypa ñawpaqnin-
pi. Chayna kaptinqa pagapusaqpunim imam debekusqayta —nispa.
4 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Qamqa taytáy, manam ñakarichiwarqankikuchu haykapipas,
manataqmi yanqapas-yanqaqa llakichiwarqankikuchu, manataqmi yan-
qamantaqa imatapas chaskikurqankichu —nispa.
5 Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:
—Tayta Diosmi testigoyqa akllakusqan reypiwan mana imamantapas
culpayoq tariwasqaykichikmanta —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Arí, chaynapunim taytáy —nispanku.
6 Samuelqa llapa runakunatam nirqataq:
—Tayta Diosmi akllarqa Moisestawan Aaronta chaymi paykuna ñawpa
abuelonchikkunata horqomurqaku Egipto nacionmanta. 7 Chaynaqa kunanyá
anchuykamuychik Tayta Diospa ñawpaqninpi qamkunata rimapayanaypaq.
Rimapayasqaykichikqa Tayta Diospa qamkunapaq allinkuna rurasqanman-
tawan ñawpa abuelonchikkunapaq allinkuna rurasqanmantam. 8 Jacobmi
mirayninkunapiwan ripukurqa Egipto nacionman. Chaypim ñawpa abue-
lonchikkunaqa ñakarisqankurayku Tayta Diosta qayakurqaku. Hinaptinmi
Tayta Diosqa kacharqa Moisestawan Aaronta. Paykunam Egipto nacionman-
ta abuelonchikkunata horqomuspan kay sitioman churarqa *yachanankupaq.
9 Ichaqa chay abuelonchikkunaqa karunchakururqakum yupaychasqanchik
Tayta Diosmanta hinaptinmi paykunataqa Sisara sutiyoq runapa munay-
chakuyninmanña qoykurqa. Chay runaqa karqa Hazor llaqtayoq lliw
tropakunapa kamachiqninmi. Diosqa qoykurqataqmi Filistea runakunaman-
pas chaynataq Moab casta runakunamanpas chaynapim paykunaqa ñawpa
abuelonchikkunawan pelearqaku. 10 Ichaqa abuelonchikkunam Tayta Diosta
qayakuspa nirqaku: “Dios Taytallayku, ñoqaykuqa qanmanta karunchaku-
ruspam huchallikuruniku, Baal sutiyoq taytachakunatawan Astarot sutiyoq
mamachakunatañam adorarqaniku. Qamñayá kunanqa enemigoykumanta
libraykullawayku, chaynapim ñoqaykuqa qamllataña adorasqaykiku” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 —Hinaptinmi Tayta Dios kachamurqa Jerobaalta, Baracta, Jefteyta
hinaspa ñoqa Samueltapas chaynapi enemigoykichikkunamanta librasunay-
kichikpaq. Hinaptinñam qamkunaqa hawka kawsakurqankichik. 12 Ichaqa
Amonpa mirayninkunapa reynin Nahasta contraykichikpi peleaq hamuqta
rikuruspam mañakuwarqankichik huk reyta qonaypaq, yupaychasqanchik
Tayta Diospuni reyninchik kachkaptinmi huk gobiernaqtaraq mañakuwarqan-
kichik. 13 Chaynaqa kayqayá kaypi kachkan qamkunapa akllakusqaykichik
reyqa. Tayta Diosmi qoykusunkichik mañakusqaykichik reyta. 14 Kunanqa
Tayta Diosta respetaspayá paytaña adoraychik, payta uyarispayá kasukuy-
chik nisqankunatapas. Yupaychasqanchik Tayta Diosta qatispaqa qamkunapas
chaynataq gobiernasuqnikichik reypas allinmi kanqa. 15 Ichaqa Tayta Diosta
mana uyarispa kamachikuyninkunatapas mana kasukuptikichikqa paymi cas-
tigasunkichik, castigasunkichikqa ñawpa abuelonchikkunata hinam.

16 —Chaynaqa kunan suyaspayá qawaychik Tayta Diospa hatu-hatun
señal rurasqanta. 17 Yachasqaykichikpi hinam kay trigo rutuy tiempopiqa
mana paramunchu. Ichaqa kunanmi Tayta Diosta mañakusaq hinap-
tinmi pay kachaykamunqa rayokunatawan parata. Chayraqmi cuentata
qokuruspa entiendenkichik Tayta Diospa qawasqanman hinaqa chay rey
mañakusqaykichikqa llumpay mana allin kasqanta.

18 Samuelmi chaynata rimaruspan qayakurqa Tayta Diosta. Hinaptin-
mi Tayta Dios chaypunilla kachaykamurqa rayokunatawan parata. Llapa
runakunam anchallataña manchakurqaku Tayta Diostawan Samuelta.
19 Chayraykum llapallan runakuna Samuelta nirqaku:

—Ama wañurunaykupaqyá kay sirvientekikunapaq mañapuwayku
yupaychasqanchik Tayta Diosta. Arí, huchasapallaña kachkaspapas aswan-
raqmi huchallikuruniku reyniyoq kanaykupaq mañakuspayku —nispa.

20 Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Amayá manchakuychikchu, cheqaptam qamkunaqa kay hatun mana allinta
rurarunkichik. Ichaqa Tayta Diosmantaqa amayá karunchakuychikchu, tukuy
sonqoykichikwanyá payta adoraychik. 21 Amayá mana valeq taytachakunamanqa
hapipakuychikchu, chaykunaqa mana valeq kasqanraykum mana yanapa-
sunkichikmanchu nitaq librasunkichikmanchu. 22 Tayta Diosmi ichaqa hatun
sutinrayku runankunataqa mana saqesunkichikchu. Payqariki runankunaña
kanaykichiktam munarqa . 23 Arí, ñoqaqa mañapusqaykichikmi Tayta Diosta,
mana chayta ruraspayqa paypa contranpich huchallikuyman. Chaynaqa paypu-
niyá librawachun contranpi huchallikunaymanta. Ñoqaqa yachachisqaykichikmi
imaynam allin sumaq kawsakuyta. 24 Qamkunaqa Tayta Diosta respetaspayá
payta adoraychik. Chaytaqa ruraychik cheqap sonqowanyá. Amayá qonqaruy-
chikchu imapas tukuy allinkuna qamkunapaq rurasqantaqa. 25 Sichum mana
allinllapi kawsaspaqa chinkachisqam kankichik, hina chinkachisqataqmi kanqa
reynikichikpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filistea runakunawan guerrapi peleasqankumanta

13 1 Israel nacionpi Saul gobiernayta qallaykuspanqa karqa yuyayni-
yoq runañam, chay nacionpim gobiernarqa iskay wata. 2 Israel casta
runakunamantam akllaykurqa kimsa waranqa soldadokunata, chay soldado-
kunamantam kikin Saulwan qeparqa iskay waranqa soldadokuna, paykunaqa
qeparqa Micmas llaqtapim chaynataq Betel llaqta law moqopim. Waranqa
soldadokunañataqmi qeparqa Jonatanwan, paykunaqa qeparqa Benjamin
ayllupa allpan Gabaa llaqtapim. Puchuq runakunatañataqmi Saul aviarur-
qa wasinkuman ripukunankupaq. 3 Gabaa llaqta lawpi Filistea tropakunapa
cuartelnintam Jonatan vencerurqa, chaytam wakin Filistea runakunañataq
yacharurqaku. Hinaptinmi Saul tocachirqa cornetakunata enteron Israel na-
cionpi, tocachirqaqa Hebreo casta runakuna llapallanku uyarinankupaqmi.

4 Llapallan Israel casta runakunam yacharurqaku Saulqa Filistea tropakuna-
pa cuartelninpi vencerusqanta. Yacharurqakutaqmi chay Filistea runakunaqa
paykunata cheqnipakurusqankutapas. Chayraykum Saulqa tropankunawan
huñunakurqa Gilgal llaqtapi. 5 Filistea runakunapas huñunakururqakumá Israel
runakunawan peleanankupaq. Guerrapaq carretakunam Filistea runakunapa
kapurqa kimsa chunka waranqa, kapurqataqmi soqta waranqa sillakuq soldado-
kunapas. Chaki-puri soldadokunañataqmi karqa mana yupay atina aqo hinaña.
Filistea runakunamá Micmas llaqtaman rispanku chaypi sayachirqaku campa-
mentonkuta, sayachirqakuqa Bet-aven llaqtapa intipa qespimunan lawninpim.

6 Israel runakunam llumpay sasachakuypi rikurirurqaku Filistea runakuna
ñakarichiptin chaymi machaykunapi, uchkukunapi, qaqakunapi, yarqa-
kunapi hinaspa chakisqa pozokunapi pakakurqaku. 7 Wakin Hebreo casta
runakunañataqmi Jordan Mayuta chimparuspa pasakurqaku Gad ayllupa
allpan lawman chaynataq Galaad lawmanpas. Saulmi ichaqa qeparurqa hina
Gilgal llaqtallapi, tropankunañataqmi qatirqa llumpay manchakuyllawanña.
8 Chaypim Saulqa suyarqa qanchis punchawpuni Samuelpa nisqanman hina.
Ichaqa Samuelmi mana chayamurqachu Gilgal llaqtaman chaymi runakuna-
qa ripukuytaña qallaykurqaku. 9 Chaymi runakunata Saul kamachirqa:

—Animalkunata apamuwaychik Tayta Diosman kañaspa ofrecenaypaq.
Apamuwaychiktaq paywan allinlla kasqanchikpaq ofrecena animalkunatapas.
Chaynapimá kikinpuni chay animalkunata ofrecespan lliwta kañarqa. 10 Chay
ofrecesqanta tukuykuptillanmi chayaramurqa Samuel. Chaymi Saulñataq
lloqsirqa Samuelta rimaykuspan chaskiykunanpaq. 11 Ichaqa Samuelmi nirqa:

—¿Imatataq kayta rurarunki? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Runakunam ripukuytaña qallaykurqa, qampas niwasqayki punchaw-
piqa manataqmi chayamurqankichu. Filistea runakunam Micmas llaqtapi
huñunakurunku. 12 Chaymi piensarqani: "Tayta Diospa favorninta mana-
raq mañakuchkaptiychá Filistea runakunaqa uraykamuspa Gilgal llaqtapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

peleowan hapiruwanqa" nispay. Chaymi mana munastinpas kikiyña animalkunata ofrecespay Tayta Diospaq kañapuchkarqani —nispa.

13 Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

—¡Loco hinam kaytaqa rurarunki! Sichum kasukuwaq karqa Tayta Diospa kamachisusqaykita hinaptinqa paymi cheqapta takyachinman karqa Israel nacionpi gobiernoykita chaynapi wiñaypaq kananpaq. 14 Kunanmi ichaqa kay gobiernoykiqa chaylla tukurunqa. Tayta Diosmi maskanqa paypa agradonpaq kaq runata hinaspam paytaña churanqa runakunata kamachinanpaq. Qamqariki manam kasukurqankichu imam kamachisusqaykita —nispa.

15 Chaymantam Samuelqa pasakurqa Gilgal llaqtamanta. Wakin tropakunañataqmi Saulta qatirqa guerrapi hapinakamunankupaq. Chay Gilgal llaqtamanta lloqsispamá chayarurqaku Benjamin ayllupa allpanpi Gabaa llaqtaman. Chaypim Saul yuparqa compañaqnin tropakunata. Chay yupasqan tropankunaqa karqa soqta pachak qarikunam. 16 Saulqa churin Jonatanwanmi qeparurqa Benjamin ayllupa allpan Gabaa llaqtapi. Paykunawantaqmi tropankunapas chaypi quedarqa. Filistea runakunañataqmi samarurqaku Micmas llaqta lawpi. 17 Chaymi Filistea runakunapa campamentonmanta lloqsirqa kimsa grupo salteaqkuna. Huknin grupom lloqsirqa Sual law Ofra sutiyoq llaqtaman. 18 Huknin grupoñataqmi pasarqa Bet-horon llaqta lawman, kimsa kaq tropañataqmi pasarqa Zeboim sutiyoq qechwa law qawarina orqoman, chay orqoqa qawachkan chunniq lawmanmi.

19 Israel lliw nacionpim huk herrerollapas mana tarikurqachu. Filistea runakunam nirqa:

—Hebreo casta runakunaqa amam ruranqakuchu espadatapas nitaq lanzatapas —nispa.

20 Chaynapim llapallan Israel casta runakunaqa Filistea runakunamanña apaqku yapuna rejankuta, lampankuta, hachankuta hinaspa piconkutapas. Aparqakuqa chaypi afilachimunankupaqmi. 21 Lampatawan rejatam afilaqku yaqa media onza qollqemanta. 22 Guerrapi peleananku punchaw chayaramuptinqa Saulwan hinaspa churin Jonatanwan kaq soldadokunapaqa manam karqachu espadanku nitaq lanzankupas, kaspaqa-karqa Saullapam hinaspa churin Jonatanllapam. 23 Huknin grupo Filistea tropakunañataqmi hichparamurqa Micmas llaqtapa qasankama.

Mana manchakuspa Jonatanpa imam rurasqanmanta

14 1 Huk punchawmi Saulpa churin Jonatan arman apaq soldadota nirqa:

—Chimparuspayá waklaw chimpapi tarikuq Filistea tropakunata atacaramusunchik —nispa.

Jonatanqa manam taytanmanqa willarqachu chay piensasqantaqa. 2 Saulmi tiyachkarqa Gabaa llaqtapa colindanpi kaq granado sachapa ukunpi. Paywantaqmi kachkarqa soqta pachak soldadokunapas. 3 Tayta Diospa sacerdotenmi karqa Ahitobpa churin Ahias, payqa sacerdotepa hinakunan *efodwan churakusqam kachkarqa. Ahiasqa karqa Icabodpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sobrinonmi, Icabodñataqmi karqa Fineespa churin, Fineesñataqmi karqa Eliypa churin, chay Eliyqariki Silo llaqtapi sacerdotem karqa.

Runakunaqa manam yacharqakuchu Jonatanpa pasakusqantaqa. 4 Jonantanmá Filistea tropakunapa kasqanman chayaypi rirqa. Chay pasay munasqan wayqopim kaylaw-waklawpi tarikurqa suytu qaqakuna. Chay huknin qaqapa sutinmi karqa Boses, hukninpa sutinñataqmi karqa Sene.

5 Huknin suytu qaqam karqa Micmas llaqtapa chimpan norte lawpi. Hukninñataqmi karqa Gabaa llaqtapa chimpan surlawpi. 6 Arman apaq soldadotam Jonatan nirqa:

—Chimparusunchikyá chay mana señalasqa Filistea tropakunapa kasqanman. Ichapas Tayta Diosqa yanapaykuwachwanchik. Paypa yanapakuyninwanqa pipas vencerunmanmi achka runawanpas otaq aslla runawanpas —nispa.

7 Hinaptinmi arman apaq soldadoñataq nirqa:

—Taytáy, tanteasqaykiman hinayá lliwta ruray. Ñoqaqa listom kachkani tukuy rurasqaykipi yanapanaypaq —nispa.

8 Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:

—Chaynaqa uyariwayá, wak runakunapa kasqanman chimparuspam paykunawan rikuykachikusunchik. 9 Sichum paykuna niwasunchik: "Suyaykuwayku qamkunapa kasqaykichikman uraykamunaykukama" nispa hinaptinqa paykunapa kasqanman mana seqaspam maymi kasqallanchikpi sayasunchik. 10 Ichaqa sichum paykuna qayamuwasunchik: "Seqamuychik" nispa hinaptinqa seqasunpunim. Chay señalwanmi yachasunchik vencenanchikpaq Tayta Diosqa yanapawasqanchikta —nispa.

11 Iskayninkumá rikuriykurqaku Filistea tropakunaman. Filistea runakunam nirqa:

—Kayqayá Hebreo casta runakunaqa lloqsimuchkankuña pakakusqanku uchkukunamanta —nispa.

12 Jonatantawan arman apaq soldadotamá qayarqaku:

—¡Seqamuychik kay ñoqaykupa kasqaykuman! ¡Peleaytam yachachisqaykiku! —nispa.

Chaymi arman apaqta Jonatan nirqa:

—Seqamuy qepayta, paykunataqa Tayta Diosmi Israel casta runakunaman qoykuwanchik —nispa.

13 Jonatanmi tawanpakuykuspanña seqarqa, arman apaqpas qepantam qatirqa. Enemigonkunata Jonatan wichirichimuptinmi qepan riq arman apaqñataq wichimuqkunata wañuchirqa. 14 Chay enemigonkunata wañuchiyta qallaykuspankum manapas parten chakrapi Jonatanwan arman apaq wañurachirqaku yaqa iskay chunka runakunata.

15 Hinaptinmi campamentopi tarikuq Filistea runakuna mancharisqallaña karqaku. Chayna llumpay mancharisqam tarikurqaku chakrapi kaqkunapas. Llumpay manchakuymi yaykururqa tropakunamanpas chay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nataq salteaq riq soldadokunamanpas. Aswan mancharisqaraqmi chay runakunaqa rikurirurqaku huk temblor chay punchawpi pasaruptin.

16 Qawananpaq churasqan Saulpa soldadonkunapas rikururqam Filistea tropakunaqa achkallaña kaynaman-waknaman ayqekuchkaqta, chay qawaq soldadokunam kachkarqaku Benjamin ayllupa allpan Gabaa sutiyoq llaqtapi. 17 Chaymi compañaqnin tropanta Saul nirqa:

—Chaylla listata pasaychik, pikunam mana kaypi kasqanta yachananchikpaq —nispa.

Chaymi listata pasaruptinku Jonatanwan arman apaq soldado mana chaypichu kasqa. 18 Hinaptinmi Ahiasta Saul nirqa:

—Diospa baulninta apamuy —nispa.

Chay punchawmi Diospa baulninqa tarikurqa Israel runakuna ukupi. 19 Ichaqa sacerdotewan Saul rimachkaptinmi Filistea tropakunapa campamentonpi chaqwakunaqa aswan-aswan mirarurqa chaymi sacerdoteta Saul nirqa:

—Amaña apamuyñachu —nispa.

20 Hinaspam Saulqa lliw tropankunata huñuruspan kallparqaku enemigonkupa kasqanman. Llumpay pantay kasqanraykum Filistea tropakunaqa kikinkupuraña wañuchinakuyta qallaykuspanku lliw tukunakururqaku. 21 Ñawpaqmantaraq Filistea runakunawan *yachaq Hebreo casta runakunapas paykunawanmi rirqaku guerrapi yanapamunankupaq. Ichaqa paykunaqa Saulpa hinaspa Jonatanpa pusasqan Israel tropakunamanñam hukllawakururqaku. 22 Efrain Orqokunapi pakakuq llapallan Israel runakunapas Filistea runakuna lluptikusqankuta uyariruspankum qatirqaku peleanankupaq. 23 Chay peleom chayarurqa Bet-aven llaqtakama. Chaynatamá Israel casta runakunata Tayta Dios libraykurqa chay punchawpi.

Saulpa juramento rurasqanmanta

24 Ichaqa chay punchawmi lliw Israel runakuna llumpay sasachakuypi tarikurqaku. Manamá pipas ima mikuyllatapas malliykurqakuchu. Saulmi llapa runakunata jurachirqa kaynata:

—Tardeykuqkamam ama pipas mikunqachu enemigoykunata vengakunaykama. Sichum pipas mikuruspaqa ñakasqam kanqa —nispa.

25 Saulpa llapallan tropankunam chayarurqa monteman, chay montepim miel tarikurqa pampakunapi. 26 Llapa runakuna monteman yaykuruptinmi mielqa puririchkasqa, ichaqa chay juramentota manchakuspankum mana malliyllapas-malliykurqakuchu. 27 Jonatanqa manam uyarirqachu tropankunata taytan jurachisqantaqa chaymi kaspi apasqanpa puntanwan mielta tupqeykuspa soqoykurqa chaymi ñawinpas sumaqtaraq qawarikururqa. 28 Ichaqa huknin soldadonmi payta nirqa:

—Taytaykim llapa tropata jurachiwarqaku pipas kunan punchawpi imallapas mikuqqa ñakasqa kananpaq. Chayraykumá runakunapas llumpay pisipasqaña kachkanku —nispa.

29 Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Taytayqa nacionninchiktam churarun huk sasachakuyman. Qawawasqaykiman hinam ñawillaypas allintaraq qawarikurun kay mielta malliykuptiy. 30 Maynataraq runanchikkunaqa kallpanchakuykunman karqa enemigonchikkunamanta qechusqanchikta kunan mikuykuspaqa. ¡Maychikataraq Filistea runakunataqa wañurachichwan karqa! —nispa.

31 Chay punchawmi Israel runakuna vencerurqaku Filistea runakunata. Pelearqakum Micmas llaqtamanta qallaykuspa Ajalon llaqtapi tukunankukama. Israel tropakunam ichaqa llumpay pisipasqaña tarikurqaku. 32 Pawaykuspankum enemigomanta qechusqankuta hapikurqaku: ovejakunata hinaspa hatunpas-taksapas vaca-torokunata, pampapi wañurachispankum aychata mikururqaku yawarnintinta. 33 Ichaqa wakin runakunam Saulman willaykamurqaku:

—Runakunam Tayta Diospa contranpi huchallikuchkanku, paykunaqa aychatam yawarnintinta mikukuchkanku —nispa.

Hinaptinmi Saul nirqa:

—¡Qamkunaqa kankichik mana kasukuq runakunam! Tanqamuychik kayman huk hatun rumita 34 hinaspayá kallpaspaykichik runakunata nimuychik: "Aychata yawarnintinta mikuspa Tayta Diospa contranpi ama huchallikunaykichikpaqyá sapakama apamuychik toroykichikta otaq ovejaykichikta chaynapi kikikichik nakaspa mikunaykichikpaq" nispa.

Chay tardepunim sapakama apamurqaku bueyesninkuta chaypi nakanankupaq. 35 Saulñataqmi Tayta Diospaq perqarqa huk altarta, chay altarmi karqa Saulpa puntallaraq perqasqan. 36 Saulmi nirqa:

—Kunan tutayá hakuchik urayta hinaspayá Filistea runakunapa contranpi peleamuspa tukuy imankuta qechumusun achikyanankama. Amamá chullallatapas puchuchisunchu kawsaqtaqa —nispa.

Hinaptinmi llapallanku nirqaku:

—Tanteasqaykiman hinayá lliwta ruray —nispa.

Hinaptinmi sacerdoteñataq nirqa:

—Puntataqa Diostayá tapusunchik —nispa.

37 Hinaptinmi Tayta Diosta Saul tapurqa:

—Taytáy ¿risaqkuchu Filistea runakuna wañuchiq icha manachu? ¿Yaqachum Israel runakuna paykunata venceramuymanku? —nispa.

Ichaqa Tayta Diosqa manam imallatapas chay punchawpiqa nirqachu. 38 Chayraykum Saul nirqa:

—Asuykamuychik kayman tropakunapa lliw kamachiqninkuna hinaptinyá yachasunchik kunanqa imam huchanchik kasqanmanta. 39 ¡Kunanmi ñoqa jurani Israel runakuna salvaq Tayta Diosrayku, chay huchallikuq runaqa churiy Jonatanña kaspapas wañunqapunim! —nispa.

Hinaptinmi llapallan runakuna upallalla karqaku. 40 Chaymi llapallan Israel runakunata Saul nirqa:

—Llapallaykichik chaylawpi sayaykuychik, ñoqañataq churiy Jonatanwan kaylawpi sayaykusaqku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi runakunañataq nirqaku:
—Taytáy, tanteasqaykiman hinayá ruray —nispanku.
41 Hinaptinmi Saulñataq Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta nirqa:
—¿Imanasqataq kay sirvientekimanqa mana rimariwankichu kunan punchawqa? Ñoqa otaq churiy huchallikuruptinqa suerteta qawaptiykuyá lloqsirachiy Urim sutiyoq suerteta. Sichum Israel runakuna huchallikuruptinqa suerteta qawaptiykuyá lloqsirachiy Tumim sutiyoq suerteta —nispa.
Hinaptinmi chay suerteqa wichiykurqa Jonatanpa hinaspa Saulpa contranpi chaymi wakin runakunaqa karqa mana huchayoq. 42 Saulmi nirqa:
—Kunanñataq suerteyaychik ñoqachus otaq churiy Jonatanchus huchayoq kasqayku yachanaykichikpaq —nispa.
Hinaptinmi Jonatanman tuparurqa 43 chaymi churin Jonatanta Saul tapurqa:
—Willaykuwayá imam rurasqaykita —nispa.
Chaymi Jonatan kaynata nirqa:
—Apamusqay kaspipa puntanwanmi malliykurqani mielta ¿chayraykuchum wañusaq? —nispa.
44 Chaymi Saulñataq nirqa:
—Jonatán ¡Diosyá llumpa-llumpayta castigawachun sichum qam mana wañuptikiqa! —nispa.
45 Hinaptinmi runakunañataq Saulta nirqa:
—¡Manam Jonatanqa wañunmanchu! ¡Payqariki llapallanchik Israel runakunatam libraykuwanchik! Kawsaq Tayta Diosraykum juraniku: Jonatanpaqa huk chukchallanpas manam pampamanqa wichinqachu. Payqa libraykuwarqanchik Diospa yanapakuyninwanmi —nispa.
Chaynapimá wañunanmanta Jonatanta librarurqaku llapa runakuna. 46 Saulpas manañam qatirqañachu Filistea runakunata chaymi Filistea runakunaqa ripukurqaku maymi *yachanankumanña.
47 Chaynatamá Israel runakunapa reynin kaspan Saulqa gobiernonta takyachirqa, guerrapim pelearqa muyuriqninpi enemigonkunawan, pelearqamá Moab casta runakunawan, Amonpa mirayninkunawan, Edom casta runakunawan, Soba nacionpa reyninkunawan hinaspa Filistea runakunawan. Maymanña peleaq lloqsispapas Saulqa vencemuqpunim. 48 Huk kutipipas tropata huñukuruspanmi vencerurqa Amalec casta runakunata, chaynapimá payqa Israel runakunata librarurqa llapa salteaqkunamanta.
49 Saulpa qari churinkunam karqa: Jonatan, Isui hinaspa Malquisua. Iskaynin warmi churinkunañataqmi karqa: Merabwan Mical. Merabqa karqa Micalpa mayorninmi. 50 Saulpa warminñataqmi karqa Ahinoam, payqa karqa Ahimaaspa churinmi. Llapa tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa Abner. Abnerqa karqa Saulpa tion Nerpa churinmi.
51 Saulpa taytan Ciswan Abnerpa taytan Nerqa karqaku Abielpa churinkunam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

52 Rey Saulpa tukuy tiempo kawsanankamam Filistea runakunawan
guerra llumpayllaña karqa chaymi Saulqa siemprepuni huñuq kallpasapa
valeroso qarikunata

Rey Saulta Tayta Dios wischupakusqanmanta

15 1-2 Huk punchawmi Saulta Samuel nirqa:
—Tayta Diosmi kachamuwarqa Israel runakunapa reyninpaq
aceitewan tallispa qamta nombranaypaq. Chaynaqa uyariyá Llapallan Kamachiq Tayta Diospa imam nisusqaykita: "Israel runakuna Egipto nacionmanta hamuchkaptinkum paykunapa contranpi sayarirqa Amalec casta runakuna chayraykum paykunata castigasaq. 3 Chaynaqa rispayá Amalec casta runakunata wañuchimuy. Tukuy imantintam paykunataqa chinkachimunkichik. Amam paykunataqa puchuchinkichikchu. Wañuchinkim qarikunata, warmikunata, warmakunata chaynataq ñuñuq wawakunatapas. Wañuchimunkimá vacakunatapas, ovejakunatapas, camellokunatapas chaynataq asnokunatapas" nispa.

4 Chaynapimá Saulqa qayachimurqa llapa runakunata hinaspam yuparqa Telaim llaqta lawpi. Chaki-puri tropakunam karqa iskay pachak waranqa runakuna, Juda casta runakunañataqmi karqa chunka waranqa qarikuna. 5 Chaymantam Saulqa pasarqa Amalec runakunapa *yachanan llaqtaman hinaspam pakakururqa wayqopi. 6 Chaymantam Saulqa chaypi yachaq Cain casta runakunata nirqa:
—Kaymanta lloqsispa karuman ripukuychik. Amalec runakunawan kuska kaptikichikqa paykunatawan kuskatam chinkarachikikuman. Qamkunaqariki llakipayarirqankichikmi Israelpa llapallan mirayninkunata Egipto nacionmanta hamuptinku —nispa.

Chaynapimá Cain casta runakunaqa rakikururqaku Amalec casta runakunamanta. 7 Hinaptinmi Saulqa Amalec casta runakunata vencerurqa Havila lawmanta qallaykuspa Shur sutiyoq lawkama otaq Egipto nacionman yaykunakama. 8 Saulmi presocharurqa Amalec casta runakunapa reynin Agagta hinaspam chay reypa tropankunatañataq espadawan llapachallanta wañurachirqaku. 9 Ichaqa Saulmi tropankunapiwan puchuykachispa Rey Agagta mana wañuchirqakuchu, manataqmi wañuchirqakuchu allinnin ovejakunatapas, allinnin torokunatapas, poqosqa malta torokunatapas hinaspa allinnin malta carnerokunatapas. Manataqmi chinkachirqakuchu allinnin kaqkunataqa. Mana valeq kaqkunatam ichaqa wañuchirqaku hinaspapas chinkachirqaku.

10 Chaymi Samuelta Tayta Dios nirqa:
11 —Pesakunim Saulta reypaq churasqaymanta. Payqa ñoqamanta karunchakuruspanmi mana cumplinchu imapas kamachisqaykunata —nispa.

Chay nisqanwanmi Samuel llakikururqa hinaspam Tayta Diosta mañakurqa tukuy tuta. 12 Paqarinnintin punchawtam Samuel hatarirqa tutapayta Saulwan tupanankupaq. Ichaqa Samuelmanmi willaykurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Saulqa Carmel sutiyoq sitiomanmi pasakun, chaypim allin reqsisqa kananpaq huk saywata hatarirachin, chaymantañataqmi muyuriykuspan kutikun Gilgal llaqtaman —nispa.

13 Saulpa kasqanman Samuelqa pasaptinmi payta nirqa:

—¡Tayta Diosyá bendecisunki taytáy! Ñoqaqa ñam ruraramuniña Tayta Diospa kamachiwasqanta —nispa.

14 Chaymi Samuelñataq nirqa:

—Hinaptinqa ¿imanasqataq uyarichkani ovejakunapa waqayninta hinaspa torokunapa qaparkachasqanta? —nispa.

15 Chaymi Saulñataq nirqa:

—Amalec casta runakunapa kasqanmantam runakuna aparamunku. Paykunam allinnin ovejakunatawan allinnin vacakunata puchuchirqaku chaynapi yupaychasqanchik Tayta Diosman ofrecespa kañapunapaq. Wakiqnintam ichaqa lliwta chinkarachimuniku —nispa.

16 Hinaptinmi Samuel nirqa Saulta:

—¡Upallaykuyraq! Kunanmi willasqayki chisi tuta imam Tayta Diospa niwasqanta —nispa.

Chaymi Saulñataq nirqa:

—Niwayá —nispa.

17 Hinaptinmi Samuel nirqa:

—Mana valeqpaq kikikita hapikuchkaspapas qamqa karunki Israel ayllukunapa kamachiqninraqmi. Tayta Diospunim nombrasurqanki Israel casta runakunapa reynin kanaykipaq. 18 Chaymi Tayta Diosqa kachasurqanki chay huchasapa Amalec casta runakunawan peleaspa chinkachimunaykipaq. 19 Hinaptinqa ¿imanasqamá Tayta Diospa kamachisusqaykitaqa manaqa kasukurqankichu? ¿Imanasqamá Tayta Diospa mana gustasqantaqa rurarunki enemigopa imanmanpas pawakuykuspaqa? —nispa.

20 Chaymi Samuelta Saul nirqa:

—Ñoqaqa kasukurqanim Tayta Diospa kamachiwasqantaqa. Ruramurqanim paypa imam niwasqanta. Chaymiki Amalec runakunapa reynin Agagtapas presota pusamurqani, chinkachimurqanitaqmi llapallan Amalec casta runakunatapas. 21 Tropaykunam ichaqa hapikuykurqa chinkachinapaq kaq allinnin ovejakunata hinaspa vacakunata. Arí, chaytaqa puchuykachirqaku yupaychasqanchik Tayta Diosman Gilgal llaqtapi ofrecenapaqmi —nispa.

22 Chaymi Samuel nirqa:

Imamantapas llalliriqtaqa Tayta Diosqa munan
manam animalkuna ofrecenatachu
nitaq animalkunata wañuchispa kañapunatachu,
nisqan kasukunatam payqa munan.
Animal ofrendakunamantapas
carnerokunapa wiranmantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aswan allinqa payta kasukuymi,
aswan allinqa payta uyariymi.
23 Adivinay llumpay hucha hinam
Tayta Diospa contranpi hoqarikuyqa.
Taytachakuna adoray hucha hinam
Tayta Diosta mana kasukuyqa.
Saul, paypa kamachisusqaykitam yanqacharqanki.
Paypas rey kaynikimantam qarqorusunki.

24 Chaymi Saulñataq nirqa:
—Arí, huchallikurunim. Manam kasukurqanichu Tayta Diospa kamachiwasqantaqa nitaq qampa niwasqaykikunatapas. Runakunata manchakuspaymi paykunapa mañakusqanta kasurqani. 25 Ichaqa ama hina kaspaykiyá chay huchaymanta pampachaykullaway, kutiraysillawayá Tayta Diosta adoranaypaq —nispa.
26 Chaymi Samuelñataq nirqa:
—Manam qanwanqa kutiymanchu. Qamqa yanqacharqankim Tayta Diospa kamachisusqaykita chaymi paypas qarqorusunki Israel runakunapa reynin manaña kanaykipaq —nispa.
27 Chaymi pasakunanpaq Samuel muyuriykuptin paypa capanpa puntanta Saul hapikururqa hinaptinmi chay capa llikikururqa. 28 Hinaptinmi Saulta Samuel nirqa:
—Kaynatam Tayta Dios llikirun Israel nacionpi gobiernoykita. Qanmantam qechurusunki runamasikimanña qoykunanpaq. Payqa qanmantaqa allin runam. 29 Israel runakunapa alabanan Diosqa manam llullakunchu, manataqmi payqa imamantapas wanakunmanchu, payqa manam runallachu wanakunanpaqqa —nispa.
30 Hinaptinmi Saulñataq nirqa:
—Huchallikurunim ñoqaqa. Ichaqa ama hina kaspaykiyá Israel runakunapa ancianonkunapa ñawpaqninpiwan llapa runakunapa ñawpaqninpi ñawpaqta hinalla kunanpas reyta hina respetaway. Chaynaqa ñoqawanyá kutirisun yupaychasqanchik Tayta Diosta adoramunaypaq —nispa.
31 Chaymi Samuel kutirqa Saulwan hinaptinmi Saulñataq Tayta Diosta adorarqa. 32 Samuelmi runakunata kamachirqa:
—Pusamuwaychik Amalec casta runakunapa reynin Agagta —nispa.
Agagñataqmi qewikachastin hamurqa Samuelpa kasqanman kaynata piensastin:
—Cheqaptapunim pasarunña rabiawan wañuchinakuyqa —nispa.
33 Ichaqa Samuelmi nirqa:
—Espadaykiwanmi wañuchirqanki achkallaña mamakunapa wawankunata. Chaynapunim mamaykipas kanqa manaña wawayoq —nispa.
Chaynata rimariykuspanmi Agagta wañurachispan chika-chikanta kuchuparurqa Tayta Diospa ñawpaqninpi. Chaynatam Samuel rurarurqa Gilgal llaqtapi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Chaymantam Samuelqa pasakurqa Rama llaqtaman hinaptinmi Saulñataq ripukurqa Gabaa llaqtapi wasinman. 35 Samuelmi wañukunan punchawkama manaña rikurqañachu Saulta. Tayta Diosmi pesakurqa Israel runakunapa reynin kananpaq Saul churasqanmanta chayraykum Samuelqa Saulmanta llumpayta waqarqa.

Rey kananpaq David nombrasqa kasqanmanta

16 1 Samueltam Tayta Dios kaynata nirqa:
—¿Haykapikamataq Saulmanta waqanki? Ñoqaqa qarqoruniñam Israel runakunapa reynin manaña kananpaq. Hatarispaykiyá waqrachamanta botellaykiman aceiteta huntachiy. Ñoqam munachkani Belen llaqtayoq Isai sutiyoq runapa wasin rinaykita. Paypa huknin churintam akllaruniña rey kananpaq.

2 Chaymi Samuelñataq nirqa:
—¿Imaynataq risaqqa? ¡Saul yacharuspanqariki wañurachiwanqach! —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Malta vacata pusarikuspayá nimuy: “Kay malta vacata Tayta Diosman ofreceqmi richkani” nispa.

3 Hinaspayá chay animal ofrecewanaykipa kasqanman pusaytaq Isai sutiyoq runata. Ñoqam nisqayki imam ruranaykita, ñoqapa reqsichisqaytam aceitewan tallispa nombranki rey kananpaq —nispa.

4 Chaynapimá Samuelqa lliwta rurarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina. Belen llaqtaman Samuel chayaruptinmi chay llaqtayoq autoridadkuna payta chaskinankupaq mancharisqallaña lloqsimurqaku hinaspam tapurqaku:
—¿Allinpaqchu hamuchkanki taytáy? —nispa.

5 Chaymi Samuelñataq nirqa:
—Arí, allinpaqmi, hamuchkaniqa Tayta Diosman animalta ofreceqmi. Chaynaqa qamkunapas Diosman asuykunaykichikpaqyá alistakuspa ñoqawan riychik animalta ofrecenapaq —nispa.

Diosman asuykunankupaq Isaitawan churinkunata Samuel alistaruspanmi qayarqa animalta ofrecenankupaq. 6 Paykuna chayaramuptinmi Samuel qawarqa Isaipa churin Eliabta hinaspam piensarqa:
—Segurom kay qaripuni rey kananpaq Tayta Diospa nombrasqanqa —nispa.

7 Ichaqa Tayta Diosmi Samuelta nirqa:
—Amayá allin rikchaynillantachu qawayqa nitaq sayaynillantachu. Paytaqa manam munanichu. Runapa qawasqanqa manam ñoqapa qawasqay hinachu. Runaqa qawan hawallantam, ñoqam ichaqa qawani sonqonta —nispa.

8 Chaymantam Isaiqa qayarqa Abinadab sutiyoq huknin churintaña hinaspam asuykachirqa Samuelman. Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:
—Manam paychu Tayta Diospa akllasqanqa —nispa.

9 Chaymantam Isaiqa asuykachirqa Sama sutiyoq churintaña hinaptinmi Samuel nirqa:
—Manam paychu Tayta Diospa akllasqanqa —nispa.

10 Isaimá asuykachirqa qanchis churinkunata hinaptinmi Samuelñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay churikikunataqa manam Tayta Diosqa akllarqachu —nispa.
11 Chaymantam Samuelqa Isaita tapurqa:
—¿Kayllachu churikikuna? —nispa.
Hinaptinmi Isaiñataq nirqa:
—Kachkanraqmi sullka kaq, payqa oveja michiqmi —nispa.
Chaymi Samuel nirqa:
—Qayachimuy payta. Manaraq pay chayamuptinqa, manam tiyachwanchu mikunanchikpaq —nispa.
12 Tayta Isai kamachikuptinmá qayamurqaku. Chay warmaqa kasqa sumaq paqo chukchayoq allin rikchayniyoq buen-mozom.
Hinaptinmi Samuelta Tayta Dios nirqa:
—Paymi, chaynaqa aceitewan tallispayá nombray rey kananpaq —nispa.
13 Chaymi Samuelqa waqrachamanta botellapi kaq aceiteta hapiykuspan wawqenkunapa qayllanpi talliykurqa Davidpa umanman. Chay ratomantapunim Davidta yanaparqa Tayta Diospa Espiritun. Chaymantam Samuelqa kutikurqa Rama llaqtaman.

Rey Saulpaq David arpa tocasqanmanta

14 Saulmantañataqmi Tayta Diospa Espiritun asurikururqa, paytaqa hapirurqa Tayta Diospa kachamusqan mana allin espirituñam. 15 Chaymi Saulta serviqninkuna nirqaku:
—Qawasqaykipi hinam, qamtaqa hapisuchkanki Diosmanta kaq mana allin espiritu. 16 Chaynaqa reynillayku, kay serviqnikikunatayá kamachiwayku pitapas arpa tocaqta maskamunaykupaq, mana allin espiritu hapisuptikim arpata tocaptin allinta sientekunki —nispa.
17 Chaymi Saulñataq nirqa:
—Maskamuychikyá pitapas allin tocay yachaqta hinaspayá pusamuwaychik —nispa.
18 Hinaptinmi huknin serviqnin nirqa:
—Ñoqam rikurqani Belen llaqtayoq Isaipa huknin churin allin tocaqta. Payqa yachantaqmi imaynam allin rimaytapas, manataqmi manchakunchu guerrapi peleaytapas. Payqa buenmozo qarim, paytaqa Tayta Diospunim yanapan.
19 Chaymi Saul comisionta kacharqa Isaiman kaynata nimunankupaq:
—Oveja michiq churiki Davidta kachamuway —nispa.
20 Hinaptinmi tayta Isaiqa churin Davidta kacharqa Rey Saulman. Hina kikinwantaqmi apachirqa huk cabrachatapas. 21 Chaynapimá Davidqa Saulpa kasqanman chayaruspan payta yanapananpaq chaypiña karqa chaymi Saulpas Davidta llumpayllatańa kuyaruspan arman apaqpaq akllaykurqa. 22 Saulqa huk runatam kacharqataq Davidpa taytan Isaita kaynata nimunanpaq:
—Davidqa agradoypaqmi, ama hina kaspaykiyá yanapawananpaq saqeykuway —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Diospa kachamusqan mana allin espiritu Saulta hapiptinmi Davidñataq arpanta tocaq chaymi Saulqa manaña ñakarispan allinyaykuq, mana allin espiritupas paymantam karunchakuq.

Goliat sutiyoq hatu-hatun runata David wañuchisqanmanta

17 1 Filistea runakunam llapa tropankunata guerrapaq huñururqaku Soco llaqtapi. Chay llaqtaqa tarikun Juda lawpim. Chay Filistea runakunamá campamentonkuta sayachirqaku Efes-damim sutiyoq sitiopi. Chay sitioqa tarikun Soco llaqtamanta Azeca llaqtaman riq ñanpim. 2 Chaynataqmi Saulpas Israel runakunawan huñunakururqaku hinaspam campamentonkuta sayachirqaku Ela sutiyoq qechwapi. Paykunapas kinrayninmanmi chutarikurqaku Filistea runakunapa contranpi peleanankupaq. 3 Filistea runakunam waklawnin moqokunapi karqaku. Israel runakunañataqmi karqaku kaylawnin moqokunapi chaymi paykunapa chawpinpiqa tarikurqa qechwa pampa. 4 Chay Filistea tropakuna ukumantam qonqaymanta lloqsiramurqa yaqa kimsa metro sayayniyoq soldado. Payqa karqa mana pipapas vencey atinanmi. Chay runapa sutinmi karqa Goliat, payqa karqa Gat llaqtayoqmi. 5 Goliatpa casconmi karqa broncemanta, qasqon harkaq pachanpas karqa hina broncemantataqmi, chay qasqon harkaqpa llasayninmi karqa pichqa chunka pichqayoq kilo. 6 Hina broncemantataqmi karqa piernankuna tapaqpas chaynataq wasanpi apasqan lanzapas. 7 Chay lanzapa cabonmi karqa telarpa qerunkuna hina rakusu, puntanñataqmi fierromanta kaspa llasarqa soqta kilo masninta. Goliatpa harkachikunanta apaqñataqmi rirqa paypa puntanta. 8 Goliatmá sayaykuspan kinrayman chutarisqa Israel tropakunata nirqa:

—¿Imapaqtaq kinrayninman chutarikusparaq peleaq lloqsimurqankichik? Ñoqaqa kani Filistea runam, qamkunañataqmi kankichik Saulpa serviqnin. Chaynaqa qamkunayá akllaychik huk kaqnikichikta chaynapi ñoqapa kasqayman uraykamuspan ñoqawan peleananpaq. 9 Sichu pay ñoqawan peleaspa venceruwanqa hinaptinqa ñoqaykum kasaqku qamkunapa sirvientekichik, ñoqa venceruptiymi ichaqa qamkuna kankichik ñoqaykupa sirvienteyku. 10 Kunan punchawmi desafiani lliw Israel tropakunata. ¡Qomuwaychikyá huk runata ñoqawan peleananpaq! —nispa.

11 Saulwan llapallan Israel runakuna chay Filistea runapa rimasqanta uyariruspankum lliw hukmayarurqaku hinaspam mancharisqallaña tarikurqaku.

12 Juda law Belen llaqtapim otaq Efrata sutiyoq llaqtapim *yacharqa huk runa, paypa sutinmi karqa Isai. Payqa wakin runakunamantapas llumpay machuñam karqa Saulpa tiemponpiqa. Payqa karqa pusaq churiyoqmi. Hukninpa sutinmi karqa David. 13 Isaipa kimsantin mayor churinkunam guerramanña pasarqaku Saulta yanapanankupaq. Paykunapa sutinmi karqa qatinasninpi: Eliab, Abinadab hinaspa Sama. 14 Paykunapa sullkanmi karqa David. Chaynaqa Isaipa mayor churinkunamá Rey Saulta qatirqaku. 15 Davidpas Saulpa campamentonmantam Belen llaqtaman kutikurqa chaypi taytanpa ovejankunata michinanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Chay Filistea runañataqmi lloqsimurqa sapa madrugaw hinaspa sapa
tarden, chaynatam rurarqa tawa chunka punchawpuni.
17 Huk punchawmi churin Davidta Isai nirqa:
—Wawqekikunamanyá apay kay costalillopi trigo hamkata, apaytaqyá kay
chunka tantatapas. Utqaymanyá pasachiy wawqekikunaman. Paykunaqa
kachkanku campamentopim. 18 Aparikuytaqyá kay chunka quesokunata-
pas. Kay quesokunataqa qoykunki waranqa soldadokuna kamachiqmanmi.
Chaynaqa qawamuyá imaynam wawqekikuna tarikusqanta, imallata-
pas apamuwayá chayta qawaykuspay allinlla kasqankuta yachanaypaq.
19 Saulqa Filistea runakunawan peleaspam kachkan Ela sutiyoq qechwapi.
Paywantaqmi kachkanku wawqekikunawan llapallan Israel tropakunapas.
20 Davidmi tutapayta hatarispa hinaspa ovejankunata hukman michiyka-
chispa taytan Isaipa qosqankunata aparikuspan pasarqa. Campamentoman
chayaruptinmi llapa tropakunaqa kinrayninman chutakuruspa guerrapi peleaq
lloqsinankupaq qaparichkasqaku. 21 Israel tropakunam Filistea runakunawan kin-
rayninman chutarikuspa chimpa-chimpa sayaykurqaku. 22 Davidñataqmi chayta
qawaykuspan taytanpa apachisqanta waqaychaykachirqa armakunamantawan
cargakunamanta nanachikuq runaman. Tropakunapa kasqanman yaykuruspanmi
wawqenkunata tapurqa imaynam kasqankumanta. 23 Paykunawan parlachkap-
tinmi qonqayta lloqsiykamurqa chay mana pipapas vencey atinan Gat llaqtayoq
Filistea soldado. Paypa sutinmi karqa Goliat. Paymá lloqsiramurqa Filistea tropa-
kuna ukumanta chaymi David uyarirqa paypa tukuy mana allin rimasqankunata.
24 Llapa Israel tropañataqmi chay Goliat sutiyoq runata qawaykuspa llumpay
mancharisqallaña ayqekurqaku. 25 Chay ayqekuqkunam ninakurqaku kaynata:
—¿Qawachkankichikchu lloqsimuspa wak insultakuq runata? ¡Wak
runata pipas venceruqmanqa reymi qori-qollqewan apuyachinqa, warmi
churinwan casarachispanmi contribuciontapas manaña cobranqachu
chay venceqpa ayllunmantaqa —nispa.
26 Chaymi David ladonpi kaqkunata tapurqa:
—¿Imatataq qonqaku kay Filistea runata wañurachispa Israel tropakuna
penqaypi kasqankumanta libraqmanqa? ¿Pi hinataq wak mana señalasqa
Filistea runaqa kawsaq Diospa tropankunataqa insultan? —nispa.
27 Chaymi runakunañataq nirqa:
—Goliat wañurachiq runamanqa kayta-waktam qonqa —nispa.
28 Ichaqa Davidpa mayor wawqen Eliabmi chay runakunawan rimas-
qanta uyariruspan piñakururqa Davidpaq hinaspam nirqa:
—¿Imamantaq hamurqanki? ¿Pimantaq saqemurqanki chunniqpi asllapas
kaq ovejakunata? Ñoqaqa yachanim hatun tukuq kaspayki mana allin tan-
teasqaykita. Qamqa hamurqanki guerrapi peleaqkuna qawakuqlla —nispa.
29 Chaymi Davidñataq nirqa:
—¿Imatataq kunanqa ruraruni? Ñoqaqariki rimayllam-rimarqani —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Chaymantam Davidqa wawqenpa kasqanmanta huklawman pasakuspan
chaypipas huktaña tapurqa ichaqa wakinpas punta nisqankuta hinallam nirqaku.
31 Davidpa tapukusqanta wakin uyariq runakunam pasaspanku willaykamurqaku
Saulman hinaptinmi Saulñataq Davidta qayachirqa. 32 Chaymi payta David nirqa:
—Ama pipas hukmanyachunchu wak runaraykuqa. Ñoqam risaq wak
Filistea runawan peleaq —nispa.
33 Chaymi Saul nirqa Davidta:
—Wak Filistea runawanqa manam peleayta atiwaqchu. Qamqa kanki warma-
raqmi, wak Filistea runam ichaqa mozo kayninmanta guerrallapi puriq —nispa.
34 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Kay sirvientekiqa taytaypa ovejankuna michiqmi kani, chayna michich-
kaptiymi huk leon kaspa otaq ukumari kaspapas ovejayta apakuq atajonmanta.
35 Hinaptinmi ñoqaqa chay animalpa qepanta qatiq kani hinaspam heridarus-
pay siminmanta qechumuq kani, qonqayta kutiriykuwaptinqa kakichunmanta
hapiruspaymi maqachkaspallay wañurachiq kani. 36 Leon kaptin otaq ukumari
kaptinpas kay sirvientekiqa wañuchiqmi kani. ¡Wak mana señalasqa Filistea
runaqariki chay huk kaqnin animal hinallam! ¿Imanasqamá payqa insultan
kawsaq Diospa tropantaqa? 37 Leonmantapas otaq ukumarimantapas libraqniy
Tayta Diosmi librawanqa wak Filistea runamantapas —nispa.
Hinaptinmi Saulñataq nirqa:
—Chaynaqa riyá, Tayta Diosyá yanapasunki —nispa.
38 Saulmi Davidta pacharachirqa guerrapi peleanan kikinpa pachanwan,
umanpipas churarqam broncemanta cascota, hinachirqakutaqmi bronce-
manta kaq qasqon harkachikunawanpas. 39 Davidqa pachanpa hawanmanpas
watakurqataqmi huk espadatapas hinaspam pruebananpaq puririrqa chayku-
nawanqa haykapipas mana churakusqanrayku. Chaymi Saulta David nirqa:
—Manam haykapipas churakurqanichu kaywanqa chaymi mana puriy-
ta atinichu —nispa.
Chaynata nispanmi chay pachakunata horqokururqa. 40 Tawnanta aparikus-
panmi mayupi pichqa lluchka rumichata wayqanman hinakuykurqa hinaspam
warakanwan asuykurqa Filistea runawan peleananpaq. 41 Chay Filistea runapas
Davidmanmi asuykamurqa, paypa puntantataqmi hamurqa harkachikunan
apaq soldadopas. 42 Chay Filistea runam Davidta qawaykuspan mana kaqpaqpas
hapirqachu Davidqa mozollaraq kasqanrayku. Davidta qawaykuptinmi payqa
kasqa sumaq paqo chukchayoq buenmozo. 43 Chay Filistea runam nirqa Davidta:
—¿Ñoqaqa allqochu karqani kaspiwan hamuwanaykipaq? —nispa.
Chaynata niruspanmi Davidta ñakarqa taytachankunapa sutinpi.
44 Chay Filistea runaqa nirqataqmi:
—¡Asuykamuwayá! Cuerpoykitam qosaq alton pawaq animalkunaman-
wan purunpi animalkunaman —nispa.
45 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qanmi ñoqaman hamuchkanki espadawan hinaspa lanzakunawan, ñoqam ichaqa qanman hamuchkani Llapallan Kamachiq Tayta Diospa sutinpi. Paytam insultarqanki, payqariki Israel tropakunapa Tukuy Atiyniyoq Diosninmi. 46 Kunanpunim qamta Tayta Dios makiyman churanqa, kunanpunitaqmi wañurachispay umaykitapas qorurusaq. Filistea tropakunapa wañusqa aychantañataqmi qarasaq alton pawaq animalkunamanwan purunpi animalkunaman. Chaynapim tukuy hinastinpi llapallan runakuna yachanqaku Israel nacionpa yanapaqninqa Diospuni kasqanta. 47 Kaypi huñunasqa llapallan runakunapas yachanqakum Tayta Diosqa mana espadallawanchu nitaq lanzallawanchu salvasqanta. Kay guerraqa Tayta Diospa munayllanpim kachkan chaymi payqa qamkunata qoykuwanqaku —nispa.

48 Chay Filistea runa peleananpaq Davidman asuykuptinmi Davidpas apurawman kallparispa chay runawan peleaq pasaykurqa. 49 Davidmi wayqanmanta huknin rumita horqoykuspan urkupipuni warakarurqa chay Filistea runata. Hinaptinmi chay Filistea runapa urkunpi chay rumi kiñakuruptin uyanpa pampaman wichiykurqa. 50 Chaynatam David vencerurqa chay Filistea runata warakanwan hinaspa huk rumillawan, chay runata wañuchinanpaqqa manam karqachu espadan. 51 Chaymi Davidqa chay Filistea runaman kallpaykuspan espadanta vainanmanta horqorurqa, chaywan wañuparachispanmi chaywantaq umantapas qorururqa.

Wakin Filistea tropakunañataqmi valeroso runa wañurusqanta qawaykuspanku lluptikurqaku. 52 Hinaptinmi Israel lawmanta tropakunapiwan Juda lawmanta tropakuna qaparillawanña Filistea tropakunata qatirqaku qechwaman yaykurinakama hinaspa Ecron llaqtapa zaguan punkunkama. Saaraim lawmanta qallaykuspam tukuy ñanpi Filistea runakunapa wañusqa cuerpon tarikurqa Gat hinaspa Ecron llaqtakunakama.

53 Chaynata Filistea runakunata Israel runakuna qatiruspankum kutirimuspankuñataq saquearqaku campamentonkuta. 54 Chaymantam Davidqa chay Filistea runapa umanta hoqarispan Jerusalen llaqtakama aparqa. Armankunatam ichaqa churaykurqa karpanman.

55-56 Filistea runawan David lloqsiptinmi Saul tapurqa tropankunapa kamachiqnin Abnerta:

—¿Pitaq wak warmapa taytan? —nispa.

Chaymi Abner nirqa:

—Reylláy, chullalla almay hawam niki, ñoqaqa manam yachanichu pim paypa taytanqa kasqanta —nispa.

Chaymi rey Saulñataq nirqa:

—Chaynaqa tapukachakuyá pim kasqanta —nispa.

57 Filistea runa wañuchisqanmanta David kutimuchkaptinmi Abner taripaykuspan Davidta pusarqa Rey Saulman Filistea runapa uman aptarikusqata. 58 Chaymi Saul tapurqa:

—¿Pipa churintaq kanki? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Ñoqaqa kani Belen llaqtayoq serviqniki Isaipa churinmi —nispa.

Jonatanwan David contrato rurasqankumanta

18 1 Davidwan Saul rimayta tukuykuptinmi Jonatanñataq amistadta armarurqa Davidwan hinaspam kikinta hina kuyarqa. 2 Saulpas chay punchawmantapunim Davidta akllaykurqa yanapaqninpaq hinaspam manaña munarqachu taytanpa wasinman kutinanta. 3 Jonatanwan Davidmi contratota rurarqaku juramentomanta wiñaypaq amigo kanankupaq. 4 Chaymi Jonatanqa hawanpi pachanta chustuykuspa qoykurqa Davidman, qoykurqataqmi espadantawan flechanantapas hinaspa weqaw watanantapas.

5 Davidmi Saulpa tukuy ima kamachisqanta allintapuni ruraq hinaptinmi Saulqa churarurqa guerrapi peleaq runakunapa kamachiqninpaqña chaymi llapallan tropakunatapas chaynataq Saulpa serviqninkunatapas agradarqa.

Saulpa envidiakusqanmanta

6 Ichaqa chay Filistea runata wañuchisqanmanta Davidwan tropakuna kutimuptinmi Rey Saul chaskiq warmikuna lloqsimurqaku Israel nacionpi llapallan llaqtakunamanta. Lloqsimurqakumá kusikuyllawanña takistin, tususti n hinaspa tinyakunatawan arpachakunata tocastin. 7 Chay tusuq warmikunam takispanku nirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.
Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

8 Chay takisqanku Saulta mana gustaptinmi llumpay piñasqallaña nirqa:
—Davidmantam takichkanku chunka waranqa wañuchisqanmanta, ñoqamantañataqmi waranqa wañuchisqallaymanta. Rey karunallanñam paytaqa faltan —nispa.

9 Chay punchawmantam Saulqa envidiawanña qawarqa Davidta.

10 Paqarinnintinmi Saulta hapirurqa Diospa kachamusqan mana allin espiritu hinaptinmi Saulqa palacion ukupi loco hinaña hapisqanta rimakurqa. Davidñataqmi tocananman hina arpata tocachkarqa. Saulmi hapichkarqa huk lanzata. 11 Chaymi Saulqa lanzawan Davidta choqarurqa. Paymi piensarqa:
—Lanzawanyá Davidta perqaman clavarusaq —nispa.
Ichaqa David surtiruptinmi iskaykama choqaspapas mana hapirachirqachu.

12 Saulmi manchakururqa Davidta Tayta Dios yanapasqanrayku, Saultañataqmi manaña yanaparqachu. 13 Chaymi Saulqa manaña Davidwan kuska kayta munaspan churarurqa waranqa soldadokunapa kamachiqnin kananpaqña chaymi Davidqa tropankunata kamachispan tukuy hinastinman rirqa. 14 Davidta Tayta Dios yanapaptinmá tukuy imata allinta rurarqa. 15 Davidqa tukuy imatapas allinta ruraptinmi Saulñataq manchakuq. 16 Israel lawpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

*yachaq runakunapiwan Juda lawpi yachaq runakunam Davidta kuyarqaku.
Payqa tropankunata kamachispanmi tukuy hinastinman rirqa.
17 Huk punchawmi Davidta Saul nirqa:
—Ñoqam casarachisqayki Merab sutiyoq mayor warmi churiywan ichaqa ñoqam munachkani mana manchakuspa guerrakunapi Tayta Diospaq peleanaykita —nispa.
Saulmi piensachkarqa:
—Manam kikiychu Davidtaqa wañuchisaq, paytaqa Filistea runakunayá wañurachimuchun —nispa.
18 Chaymi Davidñataq nirqa:
—Reynilláy ¿pimá ñoqallayqa kani reypa masan kanaypaqqa? Familiapas Israel runakuna ukupiqa manamiki ancha reqsisqachu —nispa.
19 Chay warmi churin Merabta Davidwan casarachinan tiempo chayaramuptinmi Saulqa chay warmi churinta casarachirqa Mehola llaqtayoq Adriel sutiyoq runawan. 20 Ichaqa Mical sutiyoq Saulpa huknin warmi churinmi Davidta kuyarqa. Chayta Saulman willaykuptinkum agradonpaq karqa.
21 Saulmi piensachkarqa paywanña Davidta casarachiq tukuspa huk trampaman wichiykachiyta chaynapi Filistea runakunaña Davidta wañurachinanpaq.
Chaynapimá Saulqa kay iskay kaq kutipipas Davidta kaynata nirqa:
—Kunanmi ichaqa masayña kanki —nispa.
22 Chaymantam Saulqa serviqninkunata kamachirqa:
—Davidtayá pakasqallapi nimuychik: “Qamqa llumpaytam reyta agradanki, paypa lliw serviqninkunapas kuyasunkim. Chaynaqa reypa masanñayá karuy” nispa.
23 Saulpa serviqninkuna Davidman chaykunata willaptinkum Davidñataq paykunata nirqa:
—¿Yanqallapaqchu hapinkichik reypa masan karuyta? Ñoqaqariki kani wakcham, manam anchallaña reqsisqataqchu kani —nispa.
24 Hinaptinmi Saulpa serviqninkuna willamurqaku imam Davidpa nisqanta. 25 Saulmi munachkarqa Davidqa Filistea runakunapa makinman wichiykunanta. Chayraykum chay serviqninkunata nirqa:
—Davidta nimuychik: “Costumbreman hina warmi churinrayku paganamantaqa reyqa munachkan enemigon Filistea runakuna vengakuytam”.
“Reyqa munachkan pachak Filistea runakunata wañuchimuspa qari kayninpa qarachanta payman qonaykitam” nispa.
26 Saulpa serviqninkuna chaykunata Davidman willaykuptinmi, David piensarqa:
—Chaynalla reypa masan karuyqa allinpunim —nispa.
Manaraq plazo cumplikuruchkaptinmi, 27 David pasarqa runankunawan hinaspam iskay pachak Filistea runakunata wañurachimuspan aparqa chay wañuq runakunapa qari kayninpa qarachanta hinaspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

reyman llapallanta qoykurqa chaynapi masan kananpaq. Chaymi Mical sutiyoq warmi churinwan Davidta Saul casarachirqa.

28 Ichaqa chayta Saul qawaykuspanmi aswan sumaqtaraq yacharurqa Davidtaqa Tayta Diospuni yanapasqanta, qawaykurqataqmi imaynam churin Micalpas David kuyasqanta. 29 Chaymi Saulqa aswan mastaraq Davidta manchakurqa. Chaymantapunim Saulqa wañukunankama Davidpa enemigon rikurirurqa. 30 Filistea tropa kamachiqkuna sapa kuti peleaq lloqsiptinkum David vencerariq Saulpa llapallan soldadonkunamantapas aswan mastaraq chaynapim Davidqa karqa aswan-aswan runakunapa respetasqan.

Davidta Saul wañurachiy munasqanmanta

19 1 Davidta wañurachinankupaqmi Saul kamachirqa churin Jonatantawan llapallan serviqninkunata. Aswanqa Saulpa churin Jonatanmi anchallataña Davidta kuyarqa. 2 Davidmanmi Jonatan willarqa:

—Taytay Saulmi wañurachiyta munasuchkanki, chaynaqa paqarin madrugawyá cuidakuy, pakakusqayki sitiollapim kanki. 3 Ñoqam hamusaq taytaywan qampa kasqayki sitioman, chaypim ladonpi sayaykuspa parlapayasaq qanmanta, chayñam willamusqayki imam niwasqanta —nispa.

4 Chaynapimá Jonatanqa Davidpa favorninpi taytanwan rimaspan nirqa:

—Reynilláy, amayá ruraychu ima mana allintapas sirvienteki Davidpa contranpiqa. Payqa manam ima mana allintapas rurasurqankichu aswanqa allinllatam. 5 Payqa vidantapas peligroman churaykuspam chay Filistea runatapas wañurachirqa. Chaynapim Tayta Dios libraykurqa llapallan Israel runakunata. Qampas chaytaqa qawaspam kusikurqanki. Chaynaqa ¿imanasqamá inocente runataqa wañuchiypi riwaq? Amayá munaychu yanqamanta David wañuchiytaqa —nispa.

6 Chaymi Saulqa churin Jonatanpa rimapayasqanta uyariykuspan nirqa:

—¡Tayta Diosraykum jurani, Davidqa manam wañuchisqachu kanqa! —nispa.

7 Davidta Jonatan qayaykuspanmi tukuy chay rimasqankuta willaykurqa. Kikin Jonatantaqmi Davidtaqa pusaykurqa Saulpa kasqanman chaymi Davidqa ñawpaqta hina Saulta yanaparqa.

8 Yapatawanmi guerra qallaykurqa chaymi David guerraman pasaspan Filistea runakunata venceramurqa. Filistea runakunam pasaypaqtaña venceraschikuspanku lluptikurqaku Davidpa ñawpaqninmanta. 9 Saulmanñataqmi huktawan yaykururqa Tayta Diospa kachamusqan mana allin espiritu. Saulqa palacionpim tiyachkarqa lanzanta hapirayastin. Davidñataqmi arpanta tocachkarqa. 10 Chaymi Saulqa lanzawan David clavaruyta munarqa perqaman ichaqa David surtiruptinmi Saulpa choqasqan lanzaqa clavakururqa perqallaman. Chay tutapunim David lluptikuruspan ayqekurqa. 11 Saulmá chaypunilla runankunata kacharqa Davidpa wasinman chaynapi payta wateqamuspanku paqarinnintinñataq wañurachinankupaq. Ichaqa Davidpa warmin Micalmi payman willaykurqa:

—Kunan tuta mana lluptikuptikiqa paqarinmi wañurachisunki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Davidtam ayqekunanpaq warmin Mical warkururqa ventananta
chaymi payqa lluptikuspan ayqekurqa. 13 Chaymantam Micalqa Davidpa
camanman siriykachirqa runaman rikchakuqta, uman lawman cabrapa
pelonta churaykuspanmi hawanmañataq qataykurqa. 14 David hapimu-
nankupaq Saulpa kachasqan runakunatam Mical nirqa:
—Payqa onqochkanmi —nispa.
15 Davidta huktawan maskamunankupaqmi runankunata Saul nirqa:
—¡Camantintapas apamuwaychik wañuchinaypaq! —nispa.
16 Chaymi Saulpa runankuna Davidpa wasinman yaykuruspanku
camapiqa tarirurqaku runaman rikchakuqllata, uman lawpiñataqmi tari-
rurqaku cabrapa pelollanta.
17 Chaymi Micalta Saul nirqa:
—¿Imanasqataq engañawaspayki enemigoyta lluptirachirqanki? —nispa.
Hinaptinmi Micalñataq nirqa:
—"Kachaykuway lluptikunaypaq, mana chayqa wañurachisqaykim"
nispa niwaptinmi kachaykurqani —nispa.
18 Chaynatamá Davidqa lluptikurqa hinaspam Samuelwan tupananpaq
rirqa Rama llaqtata. Chaypim Samuelman willaykurqa Saulqa payta tukuy
mana allin rurasqanta. Chaymantam Davidqa Samuelwanña ripukurqa
Naiot sutiyoq lawpi *yachanankupaq. 19 Ichaqa Saulmanmi willarqaku:
—Davidqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawpim kachkan —nispa.
20 Chaymi Saulqa runankunata kacharqa Davidta hapimunankupaq.
Chay runakuna chayaruspankum tarirurqaku Diosmanta willakuq achka
runakunata. Paykunam Diosmanta rimachkasqaku. Paykunatam diri-
gichkasqa kikin Samuel. Hinaptinmi qonqaymanta Diospa Espiritun chay
Saulpa kachasqan runakunatapas hapirurqa chaymi paykunapas Dios-
manta rimaytaña qallaykurqaku.
21 Chayta Saulman willaykuptinkum huk runakunataña kacharqa icha-
qa paykunapas Diosmanta rimaytañam qallaykurqaku. Chaymi Saulqa
kimsa kaq kutipiña huktawan runakunata kacharqa ichaqa paykunatapas
hina kaqllam pasarurqa. 22 Chaymi kikin Saulña pasarqa Rama llaqtaman
hinaspam Secu sutiyoq lawpi pozoman chayaruspan tapukurqa:
—¿Maypitaq kachkan Samuelwan Davidqa? —nispa.
Hinaptinmi huk kaqnin nirqa:
—Rama llaqtapa hichpan Naiot lawpim —nispa.
23 Chaylawman Saul pasaptinmi paytapas Diospa Espiritun hapirur-
qa hinaptinmi paypas Diosmanta willakuqkuna hinaña rimarqa. Hina
chayna rimastinmá rirqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawman chaya-
nankama. 24 Chaymantam Saulqa pachantapas chustukuruspan qalallaña
Samuelpa ñawpaqninpi Diosmanta rimarqa, wichiykuspanmi tukuy pun-
chaw pampapi qalalla karqa. Chayraykum runakuna rimakuqku:
—¿Saulpas kasqa Diosmanta willakuqñachus? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Davidta Jonatan yanapasqanmanta

20 1 Davidmi lluptikurqa Rama llaqtapa hichpan Naiot lawmanta
chaymi Jonatanpa kasqanman chayaruspa payta nirqa:
—¿Imatataq ñoqaqa ruraruni? ¿Mayqantaq mana allin rurasqayqa?
¿Mayqantaq taytaykipa contranpi ñoqapa huchay chaynapi wañuchiyta
munawaspa maskawananpaqqa? —nispa.
2 Chaymi Jonatanñataq nirqa:
—¡Amayá chaytaqa Diospas munachunchu! ¡Manapunim wañunkichu! Tay-
tayqa manam imatapas ruranmanchu mana willawaspanqa. ¿Imanasqataq
taytayqa kay asuntotaqa pakawanman? ¡Manam chaynaqa kanmanchu! —nispa.
3 Davidmi Jonatanman willaspan nirqa:
—Taytayki Saulqa alli-allintam yachan ñoqanchikqa llumpay amigo
kasqanchikta. Chaynaqa manam willasunkimanchu chaynapi ama lla-
kikunaykipaq. Ichaqa Tayta Diosrayku hinaspa vidaykiraykum jurani
¡ñoqaqa wañuy patanpiñam tarikuchkani! —nispa.
4 Hinaptinmi Jonatanñataq nirqa:
—Ñoqaqa imam munasqaykitam rurasaq —nispa.
5 Chaymi Davidñataq nirqa:
—Paqarinmi kanqa llullu killa fiesta. Chaypim tiyanayman hina
reywan tiyanay yachakun mikunapaq. Amayá harkawaychu, mincha
tardenkamayá purunpi pakakaramusaq. 6 Sichum ñoqamanta taytayki
tapusuptikiqa kaynatam ninki: "Davidqa permisota mañakuykuwaspam
kallpaylla pasan Belen llaqtanta. Chaypis watan-watan rurasqankuman
hina familiankunawan animalkunata Diosman ofrecenqaku" nispa.
7 Sichum taytayki "allinmi" niptinqa hawkam kasaq. Ichaqa chay niy-
kusqaykiwan piñakuruptinqa ñam yachankiña contraypi mana allin
piensasqanta. 8 Chayna kaptinqa, Jonatan, ama hina kaspam kay favorta
ruraykuwanki. Qanwanqariki amigo kananchikpaqmi jurarqanchik Tayta
Diospa ñawpaqninpi. Chaynaqa ñoqapa culpay kaptinqa qampuniyá wa-
ñurachiway. Amayá taytaykipa ñawpaqninmanraqchu pusawayqa —nispa.
9 Chaymi Jonatanñataq nirqa:
—¡Amayá chaynataqa piensaychu David! Sichum yacharusaq contraykipi tay-
taypa mana allin ruray piensasqanta hinaspaqa willaykusqaykipunim —nispa.
10 Hinaptinmi David nirqa:
—¿Pitaq willamuwanqa piñakuspa taytayki nisuptikiqa? —nispa.
11 Chaymi Jonatan nirqa:
—Hakuchik campota —nispa.
Chaynapim iskayninku pasarqaku campo lawman. 12 Chaypim Jonatan
nirqa Davidta:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum niki, paqarin-mincham kunan
hina horatapuni taytayta tapurusaq chaynapi paypa imam ruray munasqanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yachanaypaq. Allinlla qampaq kaptinqa willachimusqaykim. 13 Ichaqa tay-
tay mana allin rurayta munasuptikiqa Tayta Diosyá llumpayta castigawachun
mana willaykamuptiyqa hinaspa hawkalla ayqekunaykipaq mana yanapaptiy-
qa. ¡Tayta Diosyá yanapasunki imaynam taytaytapas yanapasqanman hina!
14 Chaynaqa David, sichum chay punchawkuna kawsasaqraq hinaptinqa lla-
kipayariwankimá imaynam Tayta Diospas qamta llakipayasusqaykiman hina.
Sichum wañukusaq hinaptinqa 15-16 amamá qonqarunkichu familiaykunata
llakipayariykuspa imallapipas yanapaykuyta, chaynataqa ruranki enemigoyki-
kunata kay pachamanta Tayta Dios chinkarachiptinmi. ¡Paypuniyá juzgachun
enemigoykikunata! —nispa.

Chaynatamá Jonatanqa huk contratota rurarqa Davidwan. 17 Kuyasqan-
raykum Davidman huktawan Jonatan jurarqa, kuyarqaqa kikinpa vidanta
hinam. 18 Paymi nirqa:

—Paqarinmi mosoq killa fiesta, chaynaqa qampa tiyanayki vacio kaptinchá
watukusunki. 19 Kimsa punchawninmanqa tiyanayki aswanraq vaciorayaptin-
chá watupayakusunki. Chaynaqa mejoryá pasakuy qayninpa pakakusqayki
sitioman hinaspayá tiyakamuy Egel sutiyoq rumipa kasqanpi. 20 Chay law-
manmi ñoqa kimsakama flechamusaq chay sitiota hapichiq sumllalla.
21 Sirvienteytam kachasaq: "Flechakunata maskamuy" nispa. Sirvienteytam
nisaqtaq: "Flechakunaqa kachkan qampa kaylawnikipim. Hamuspa hoqariy"
nispa. Chaynata niptiyqa ama imatapas manchakuspam lloqsikamunki, manam
imapas pasasunkichu. ¡Kaytaqa cheqaptapunim nichkayki Tayta Diosrayku
juraspay! 22 Ichaqa: "Flechakunaqa waklawneqpim kachkan" nispa mozota
niptiyqa pasakunkim. Chayna kaptinqa Tayta Diosmi munachkan pasakunayki-
ta. 23 Juramentowan contrato rurasqanchikmantaqa Tayta Diosmi testigo kanqa
wiña-wiñaypaq —nispa.

24 Chaynapimá Davidqa campopi pakakururqa. Llullu killa fiesta
chayaramuptinmi reyqa mesaman tiyaykurqa mikunanpaq. 25 Reyqa
tiyaykurqa perqapa ladonpim costumbrenman hina. Jonatanñataqmi
tiyaykurqa paypa chimpanpi, Abnerpas tiyaykurqam Saulpa waqtanpi
hinaptinmi Davidpa tiyananñataq quedarurqa vaciolla. 26 Chay pun-
chawpiqa Saulqa manam imatapas nirqachu Davidmantaqa. Paymi
piensarqa:

—Imapas pasaruptinchá mana chuyanchakusqanrayku kay Diospa fies-
tanpiqa mana mikunanpaq hinachu kachkan —nispa.

27 Ichaqa chay paqarinnintin fiesta punchawpipas Davidpa tiyanan
hina vaciolla kaptinmi churin Jonatanta Saul tapurqa:

—¿Imanasqataq Isaipa churinqa mana hamurqachu mikuq qayna pun-
chaw nitaq kunan punchawpas? —nispa.

28 Chaymi Jonatanñataq nirqa:

—Davidqa Belen llaqtanman rinanpaqmi ruegakuspa permisota
mañakuwarqa. 29 Ruegakuwarqamá permiso qoykunaypaq. Paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

familiansi animalkunata wañuchispa Tayta Diosman ofrecenqaku llaqtankupi. Chaysi Davidta wawqen kamachisqa rinanpaq. Niwarqataqmi, chay permisota qoykuptiyqa familiankunatapas pasada watukaykamunanpaq. Chayraykum mana hamurqachu qanwan mikuq —nispa.

30 Chaymi Saulqa Jonatanpa contranpi piñakuruspan qaqcharqa:

—¡Mana allin warmipa wawan maqta! ¿Manachu ñoqaqa yacharqani chay Isaipa churinwanqa llumpay amigollaña kasqaykita? ¡Chaynamá kanki penqaynikipaq chaynataq mamaykipa penqayninpaq! 31 Chay Isaipa churin kawsaptinraqqa manam segurochu vidayki manataqmi segurochu rey kanaykipas. ¡Chaynaqa wañunanpaqyá maskachimuspa pusamuway! —nispa.

32 Hinaptinmi taytanta Jonatan nirqa:

—¿Imanasqataq wañuchisqaqa kanqa? ¿Imatataq payqa rurarurqa? —nispa.

33 Chaymi Saulqa lanzanta hoqarirqa Jonatanta chamqarunanpaq. Chayraqmi Jonatanqa sumaqta yachaykurqa taytanqa cheqaptapuni David wañurachiy munasqanta. 34 Jonatanmi hatarirurqa mesamanta llumpay piñasqa, chayraykum mana mikurqachu chay llullu killa fiestapa iskay kaq punchawninpiqa. Jonatanpa sonqonmi nanarirqa taytan mana allinkunata Davidmanta rimasqanrayku. 35 Paqarinnintinmi Jonatanqa lloqsirqa campoman imaynam Davidwan rimanakusqanku horata. Jonatantam compañarqa warmallaraq sirvienten. 36 Chay sirviententam Jonatan nirqa:

—Kallpaspayki maskamuy flechasqay flechakunata —nispa.

Chay sirvienten kallpaptinmi Jonatanñataq flecharqa chay sirvientepa waklawninmanraq chayananpaq. 37 Hinaptinmi chay flechapa wichiykusqanman chay sirviente chayaruptinñataq Jonatan qayarqa:

—¡Flechaqa kachkan qanmanta waklawpiraqmi! —nispa.

38 Huktawanmi Jonatan qayarqa:

—¡Apurawllamanña kallpay ama sayaykuspa! —nispa.

Chaymantam sirvientenqa kutimurqa Jonatanman flechankunata apamuspa. 39 Ichaqa chay sirvienteqa manam imatapas entienderqachu, Jonatanwan Davidllam chaytaqa entienderqaku. 40 Jonatanmi chay sirvientenman qoykurqa armankunata hinaspam nirqa:

—Aparuy llaqtaman —nispa.

41 Chay sirviente pasaruptinñam David lloqsimurqa rumipa surlawninmanta hinaspam Jonatanpa ñawpaqninpi qonqoranpa kimsakama pampaman kumuykurqa. Chaymantam muchaykanakuspanku iskayniku waqarqaku, Davidmi waqarqa aminankama. 42 Jonatanmi Davidta nirqa:

—Pasakuy hawkalla. Ñoqanchikqariki iskayninchikmi jurarqanchik Tayta Diospa sutinpi. Paytataqmi mañakurqanchik siempre yanapanakunanchikpaqpas chaynataq ayllunchikkuna yanapanakunankupaqpas —nispa.

David pasakuptinmi Jonatanpas kutikurqa llaqtaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Davidpa lluptikusqanmanta

21 1 Davidmi pasarqa Nob sutiyoq llaqtapi Ahimelec sutiyoq sacerdotepa kasqanman. Chaymi Ahimelecqa mancharisqallaña lloqsimuspan Davidta tapurqa:

—¿Imanasqataq sapallaykiqa hamuchkanki? —nispa.

2 Chaymi Davidñataq nirqa:

—Reymi huk asuntota kunamuwarqa, kamachimuwarqam hamusqaymantaqa ama pipas yachananpaq chaynataq reypa kamachikuynintaqa ama pimanpas willakunaypaq. Kamachisqay runakunataqa saqeramuni huklaw sitiopi tupanaykupaqmi. 3 ¿Kachkanchu imallaykipas mikuykunaypaq? Qoykuwayá chay pichqantin tantata otaq imapas kaqta —nispa.

4 Hinaptinmi chay sacerdote nirqa:

—Manam kapuwanchu comun tantaqa, kaspaqa-kachkan Diospaq sapaqchasqa tantallam. Sichu runaykikuna mana puñurqachu warmikunawan hinaptinqa qoykusqaykim —nispa.

5 Hinaptinmi David nirqa:

—Runaykunawan kayna lloqsispaqa warmikunawanqa manañam puñunikuchu. Arí, kunan kutipiqa qonqaytam pasamurqaniku ichaqa runaykunaqa manam puñurqachu warmikunawanqa. Paykunaqa Diosman asuykunankupaq hinam kachkanku —nispa.

6 Sacerdotem Diospaq sapaqchasqa tantata Davidman qoykurqa. Arí, chaypiqa manamá karqachu comun tantaqa, kaspaqa-karqa Diospaq sapaqchasqa tantallam. Hina chay punchawllapim chay tantakunata suchurachirqaku Tayta Diospa mesanmanta hinaspam chay mesapa hawanpiqa churaykurqaku qonichkaq tantataña. 7 Chay punchawmi Saulpa huk serviqnin kachkarqa Tayta Diosta adorananpaq suyaspa, payqa karqa Edompa castan Doeg sutiyoq runam. Payqa karqa Saulpa michiqninkunapa kamachiqninmi.

8 Davidmi sacerdote Ahimelecta nirqa:

—¿Yaqachum kapusunkiman ima armallapas? Manam imananchu lanza kaspa otaq espada kaspapas. Qonqayta rey kamaykachiwaptinmi mana apamurqanichu espadayta nitaq huk armaykunatapas —nispa.

9 Hinaptinmi chay sacerdote nirqa:

—Arí, kaypim kachkan chay Goliat sutiyoq Filistea runapa espadan, chay runataqariki qanmi vencerurqanki Ela Qechwapi. Chay espadaqa kachkan huk capawan wankuykusqam chay *efodpa qepanpi. Munaspaykiqa apakuyá, manam huk armaqa kaypiqa kanchu —nispa.

Chaymi David nirqa:

—¡Chay espada hinaqa manam huk armaqa kanchu! ¡Chaynaqa qoykuwayá! —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Hina chay punchawllam David pasakurqa Saulmanta ayqekuspa
hinaspam chayarurqa Aquis sutiyoq reyman. Payqa karqa Gat llaqtapi
reymi. 11 Rey Aquispa serviqninkunam payta nirqaku:
—¡Kay runaqariki kay allpapi munaychakuq Rey Davidmi! Paymantam
tususpa takirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.
Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

12 Davidñataqmi chay rimasqankuwan cuentata qokuruspan Gat llaq-
tapa reynin Aquista anchallataña manchakururqa. 13 Chaymi paykunapa
qayllanpiqa loco hinaña rimakurqa hinaspam loco tukuruspan zaguan
punkukunapi qellqayta qallaykurqa, toqaynintapas barban uraytam sutu-
richirqa. 14 Hinaptinmi chay Rey Aquisqa serviqninkunata nirqa:
—¡Loco runam kayqa kasqa! ¿Imapaqtaq kayman pusamuwarqankichik?
15 ¿Kaypiqa faltawanchu locokuna? ¿Kay locotaraqchum pusamuwarqan-
kichik huk locopa rurananta kay wasiypi rurananpaq? —nispa.

22 1 Davidmi chaymanta pasakuspan ayqekurqa Adulam sutiyoq
machayman chaymi wawqenkunapiwan llapallan ayllunku-
na chayta yacharuspanku pasarqaku paywan huñunakunankupaq.
2 Chaypitaqmi Davidman taqrukuykurqaku sasachakuypi kaq llapallan
runakunapas, debekuq llapa runakunapas chaynataq llakipa qatisqan
runakunapas. Davidmá paykunapa capitanninña rikurirurqa. Chaynapim
Davidwan puriq runakunaqa karqa yaqa tawa pachak qarikuna.
3 Moab nacionpi kaq Mizpa sutiyoq llaqtaman David pasakuspanmi
chay nacionpa reyninta nirqa:
—Ama hina kaspayá kay ruegakusqayta arí niykullaway: mama-taytay ripuka-
muspanyá qanwan kachun imam Diospa munasqanta yachanaykama —nispa.
4 Chaynapimá Davidqa pusamurqa mama-taytanta Moab nacion reypa
ñawpaqninman hinaptinmi chaypi *yacharqaku David tukuy tiempo
mana yaykuy atina lugarpi pakarayanankama. 5 Ichaqa Diosmanta willa-
kuq Gad sutiyoq runam Davidta consejarqa:
—Ama kaychu chay mana yaykuy atina lugarpiqa, qamqa pasakuy Juda
lawmanyá —nispa.
David pasakuspanmi Haret sutiyoq monteman chayarqa.

Nob llaqtayoq sacerdotekunata Saul wañuchisqanmanta

6 Saulmi yacharurqa Davidqa runankunapiwan maypim tarikusqan-
ta. Chay ratom Saulqa tiyachkarqa Gabaa llaqta law tamarisco sachapa
llantusqan moqopi. Lanzanta hapiykuspan tiyaptinmi llapallan yanapaq-
ninkunañataq paypa muyuriqninpi sayachkarqaku.
7 Paykunatam Saul nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Benjaminpa castankuna, uyariwaychik. ¿Creenkichikchum chay Isaipa churinqa llapallaykichikman chakrakuna qosunaykichikta otaq uvas chakrakuna qosunaykichikta? Qamkunaqa ¿creenkichikchum waranqa tropa kamachiqpaq akllaykusunaykichikta? 8 Llapallaykichikmi contraypi hoqarikurunkichik chayraykum mayqannikichikpas mana willaykuwarqankichikchu churiy Jonatan chay Isaipa churinwan contratota ruraruptinpas. Manam imapas qokusunkichikchu ñoqamantaqa. Manam mayqannikichikpas willaykuwarqankichikchu chay serviqniy Davidta churiy Jonatan contraypi hatarirachiptinpas. Chay serviqniymi pakan-pakanlla wateqawachkan imaynam kunan rurasqanman hina —nispa.

9 Hinaptinmi Saulpa serviqninkunawan chaypi tarikuq Edom casta Doeg sutiyoq runa nirqa:

—Rikumurqanim chay Isaipa churinqa Nob llaqtaman rispan sacerdote Ahimelecwan kaqta, chay sacerdoteqa Ahitobpa churinmi. 10 Chay sacerdote Ahimelecmi Tayta Diosta tapurqa Davidpaq hinaspam qoykurqa mikuyta, qoykurqataqmi Filistea runa Goliatpa espadantapas —nispa.

11 Rey Saulmi qayachimurqa Ahitobpa churin sacerdote Ahimelectawan Nob llaqtapi *yachaq llapallan ayllun sacerdotekunata. Reyman llapallanku hamuruptinmi 12 Ahimelecta Saul nirqa:

—Kayta uyariway, Ahitobpa churin Ahimelec —nispa.

Chaymi sacerdote Ahimelecñataq nirqa:

—Uyarisqaykim, reylláy —nispa.

13 Chaymi Saulñataq nirqa:

¿Imanasqataq qamqa chay Isaipa churinwanqa ñoqapa contraypi hatarirqanki? Qanmi qoykurqanki tantata chaynataq huk espadatapas hinaspam Diostapas tapurqankiraq chay Davidpaq. Chaykunata ruraspam yanaparqanki chaynapi contraypi hatarispan kunan hina pakan-pakan wateqawananpaq —nispa.

14 Chaymi reyta Ahimelec nirqa:

—Llapallan serviqnikikunamantapas huk runaqa manam kanchu David hina confianqa qariqa. Chaywanpas payqariki qampa masaykim hinaspapas waqaychasuqniki soldadokunapa kamachiqninmi. Wasikipiqa manam pipas kanchu pay hina allin respetasqa runaqa. 15 Manataqmi chay kutillapichu Diostaqa tapurqani Davidpaqqa. ¡Manam chaynachu! Chaynaqa reylláy, amayá kay serviqnikitaqa yanqakunamantaqa tumpawaychu, amataqyá tumpaychu aylluykunatapas. Ñoqallayqa manam imaniraqtapas yachanichu kay asuntomantaqa —nispa.

16 Chaymi Rey Saul nirqa:

—¡Wañunkipunim Ahimelec! ¡Wañunqataqmi llapallan aylluykikunapas! —nispa.

17 Chaymantam rey Saulqa muyuriqninpi waqaychaqnin guardiakunata kamachirqa:

—¡Wañuchiychik Tayta Diospa sacerdotenkunata! Paykunapas Davidmanmi sayapakurunku. Paykunaqa chay runa ayqekusqanta yachachkaspankum mana willaykamuwarqakuchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa reypa serviqninkunam mana munarqakuchu Tayta Diospa sacerdotenkuna wañuchiyta. 18 Hinaptinmi Rey Saulqa kamachirqa Doeg sutiyoq Edom casta runataña:

—¡Qamñayá wañurachiy! —nispa.

Hinaptinmi chay runa pawaykurqa sacerdotekunata wañuchinanpaq. Chay punchawmi wañurachirqa pusaq chunka pichqayoq linomanta rurasqa *efodwan pachasqa sacerdotekunata. 19 Wañuchirqataqmi sacerdotekunapa *yachanan Nob llaqtapi qarikunatapas, warmikunatapas, warmakunatapas hinaspa ñuñuq wawakunatapas. Wañurachirqataqmi bueyeskunatapas, asnokunatapas hinaspa ovejakunatapas. 20 Ichaqa Ahimelecpa huknin churinmi lluptirurqa, Ahimelecqa karqa Ahitobpa churinmi, chay lluptiruqpa sutinmi karqa Abiatar. Paymi chay wañuymanta ayqekuspan chayarurqa Davidpa kasqankama. 21 Chaypim Davidman willaykurqa Tayta Diospa sacerdotenkunataqa Saul wañurachisqanmanta. 22 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Ñam yacharqaniña chay punchawpi tarikuq Edom casta Doeg sutiyoq runaqa Saulman willaykunanta. Ñoqam huchayoq kani llapallan aylluykikunata wañurachisqanmantaqa. 23 Ichaqa ama manchakuspayá ñoqawan kaypi yachakuy. Wañuchiwaqniy munaqmi qam wañuchiytapas munachkan. Ñoqawan kaptikiqa manam pipas imanasunkichu —nispa.

Keila llaqtayoqkunata David librasqanmanta

23 1 Huk punchawmi salteanankupaq Filistea runakuna yaykururqaku Keila llaqtaman hinaspam suwakurqaku chayraq trillasqa erapi trigokunata. Chaytam Davidman willaykurqaku. 2 Hinaptinmi David Tayta Diosta tapurqa kaynata:

—Taytáy ¿risaqchu icha manachu chay Filistea runakunawan peleaq? —nispa.

Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Arí, rispaykiyá peleamuy hinaspa libramuy chay Keila llaqtata —nispa.

3 Chaymi Davidpa runankuna nirqaku:

—Kay Juda lawpi kachkaspanchikpas manchakuywanmi kachkanchik. Astawanchá manchakusun Keila llaqtata Filistea tropakunawan peleaq rispaqa —nispa.

4 Tayta Diosta huktawan David tapuptinmi payñataq nirqa:

—Riypuni Keila llaqtaman. Filistea runakunataqa ñoqam makikiman churasaq —nispa.

5 Chaymi runankunawan David pasarqa Keila llaqtaman, chaypim Filistea runakunawan peleaspa pasaypaqta vencerurqaku, qatikurqakutaqmi llapallan ganadonkutapas. Chaynatamá David librarurqa Keila llaqtapi *yachaqkunata.

6 Ahimelecpa churin Abiatarmi Saulmanta lluptispan Davidwan Keila llaqtapi tuparqa, chayman rispanqa aparqam Diosninku tapuna *efodtapas. 7 Saulmanmi willaykurqaku Davidqa Keila llaqtapiña tarikusqanta chaymi Saulqa piensarqa:

—Kunanqa Diosmi makiymanña churaykun, chay llaqtaman yaykuruspaqa wichqasqaña hinaspa cerrojosqañam rikurirun —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Murallayoq hinaspa zaguanniyoq llaqta (1 S 23:7)

8 Chaymi Saulqa chaypunilla qayachirqa llapallan tropankunata
chaynapi Keila llaqtaman pasaspanku Davidtawan runankunata chaw-
picharunankupaq. 9 Ichaqa Saulpa mana allin piensasqanta David
yacharuspanmi sacerdote Abiatarta kamachirqa:
—¡Aparamuy Diosninchik tapuna *efodta —nispa. 10 Aparamuptinmi
David nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Dios kay serviqnikim yacharuni Saulqa kay
Keila llaqtaman hamuy piensasqanta. Ñoqaraykum kay llaqta puchukachiyta
piensachkan. 11 Taytáy ¿cheqaptachum hamunqa maskawananpaq? ¿Qoyku-
wanqakuchum kay Keila llaqtayoqkunaqa? Israelpa yupaychasqan Tayta Dios,
kay sirvientekim ruegakullayki willaykuwanaykipaq —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Arí, Saulqa hamunqam —nispa.
12 Hinaptinmi David huktawan tapurqa:
—Taytáy, ¿Saulmanqa qoykuwanqakuchum kay Keila llaqtayoq runaku-
naqa? —nispa.
Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:
—Arí, qamkunataqa qoykusunkichikmi —nispa.
13 Hinaptinmi David lloqsirqa Keila llaqtamanta, paywantaqmi lloqsirqa
yaqa soqta pachak soldadonkunapas. Paykunam purirqaku kayman-wakman
mana maymanpas riyta yachastin. Saulmanmi willaykurqaku Davidqa Keila
llaqtamanta lluptirusqanta chaymi Saulqa manaña rirqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chunniqkunapi David pakakusqanmanta

14 Zif law chunniqpa orqonkunapim karqa mana yaykuy atina sitiokuna.
Chay sitiokunapim David *yacharqa. Sapa punchawña Saul maskaptinpas
Diosqa manam qoykurqachu. 15 Saulmi lloqsirqa David wañurachiyta tan-
teaykuspan, chayta David yacharuspanmi Hores sutiyoq sitiollapi karqa,
chay sitioqa tarikun Zif sutiyoq chunniqpim.
16 Huk punchawmi Saulpa churin Jonatan pasarqa Hores sutiyoq sitio-
man, chaypim Davidta Jonatan kallpancharqa Diosman hapipakunanpaq.
17 Jonatanmá kaynata nirqa:
—Ama manchakuychu. Taytay Saulqa manam tarisunkichu. Qanmi huk
punchaw kanki Israel runakunapa reynin, ñoqañataqmi kasaq qampa qe-
paykiman qatiqllaña. Arí, kaytaqa taytay Saulpas ñam yachanña —nispa.
18 Tayta Diospa qayllanpi juramentota ruraruptinkum Jonatan kuti-
kurqa wasinman, Davidñataqmi qeparurqa hina Hores sutiyoq sitiollapi.
19 Ichaqa Zif lawpi *yachaqkunam pasarqaku Saulpa yachasqan Gabaa
llaqtaman hinaspam willamurqaku kaynata:
—Davidqa pakarayachkan yachanayku lawpi kaq mana yaykuy atina qa-
qakunapim. Pakarayachkanqariki Hores law Haquila sutiyoq orqokunapim.
Chayqa kachkan chunniqkunapa surlawninpiñam. 20 Chaynaqa reyllayku,
haykapipas llaqtaykuman riptikiqa ñoqaykum qomusqaykiku —nispa.
21 Chaymi Saulñataq nirqa:
—¡Tayta Diosyá bendecisunkichik llakipayariwasqaykichikmanta!
22 Chaynaqa kutispayá yachaykamuychik sumaqta maypim kasqantapas.
Yachamuychiktaqyá chaypiqa pikunam rikusqantapas. Willawarqakum
payqa llumpay sacre runa kasqanta. 23 Sumaqtayá qawaykamuychik
maykunapim pakakusqantapas hinaspayá willaykamuwaychikpuni. Che-
qaptapuni chay lawpi kaptinqa qamkunawanmi pasasaq, kuchun-kuchun
maskamuspam Judapa castan runakuna ukupi tariramusaq —nispa.
24 Hinaptinmi chay runakunaqa Saulpa ñawpaqninmanta Zif llaqtaman
kutikurqaku. Davidqa runankunapiwanmi kachkarqa Maon sutiyoq chun-
niqpi. Chayqa kachkan Araba sutiyoq chunniqpa surlawninpim.
25 Saulmá runankunapiwan pasarqa David maskaq. Ichaqa Davidman
willaykuptinkum uraykaramurqa qaqapa kasqanman hinaspam karqa
Maon sutiyoq chunniqpi. Chayta Saul yacharuspanmi Davidta hapi-
munanpaq kachakuykurqa Maon sutiyoq chunniqman. 26 Saulmi rirqa
runankunapiwan orqopa waklawnin waqtanta. Paykunam apurawman
rirqaku Saulmanta karunchakunankupaq. Saulqa runankunapiwanmi
chawpicharurqakuña Davidtawan runankunata hapirunankupaq. 27 Icha-
qa Saulman huk willakuq chayaramuspanmi nirqa:
—¡Utqayman kutiriy reynilláy! ¡Filistea runakunam nacionninchikta
saqueachkanku! —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Chaymi Saulqa David qatikachasqanmanta kutirirqa Filistea runakunawan peleaqña. Chayraykum chay sitiotaqa suticharqaku "Rakinaq Qaqa" nispanku.
29 Davidmi chay lugarmanta pasakurqa En-gadi sutiyoq sitioman. Chaypim *yacharqa mana yaykuy atina sitiokunapi.

Saulta David mana wañuchiy munasqanmanta

24 1 Filistea runakunata qatirusqanmanta Saul kutiramuptinmi willarqaku:
—Davidqa En-gadi Chunniqpim kachkan —nispanku.
2 Chaymi Saulqa Israel llapallan runakunamanta akllaykurqa kimsa waranqa soldadokunata hinaspam pasarqaku Purun Cabrakunapa Purinan Qaqa sutiyoq sitiokunapi Davidtawan runankunata maskamunankupaq. 3 Richkaspankum chayarurqaku ovejakunapa kanchanman. Chaypa hichpanpim kachkarqa huk machay, chay machay ukupim pakarayachkarqa Davidwan runankuna. Chay machaymanmi ispakunanpaq Saul yaykururqa. 4 Chaymi Davidta runankuna nirqa:
—Kunanmi cumplikurun "Enemigoykitam qosqayki" nispa Tayta Diospa prometesusqayki. Chaynaqa Saulwanyá imam munasqaykita ruray —nispa.
Davidmi upallalla asuykuspan Saulpa capanpa puntanta kuchururqa.
5 Ichaqa chay rurasqanmanta conciencian acusaptinmi David pesakurqa.
6 Chaymi runankunata nirqa:
—Amayá chaynataqa Tayta Diospas munachunchu. Payqariki rey kaspaqa kachkan kikin Tayta Dios reypaq nombrasqanraykum —nispa.
7 Chaynata nispam soldadonkunata David harkarurqa Saulman ama pawaykunankupaq. Chaymi Saulqa machaymanta lloqsiruspan pasakurqa.
8 Ichaqa paypa qepallanta machaymanta David lloqsiramuspanmi qayarqa:
—¡Señorlláy, reynilláy! —nispa.
Chaymi Saul qepaman qawariykuptin David qonqoranpa pampaman kumuykuspan 9 Saulta nirqa:
—Reynilláy, amayá qamqa kasuychu: "Davidqa contraykipim kachkan" nispa yanqa rimaqkunataqa. 10 Reynilláy, qawasqaykiman hinam wak machaypi kunan punchaw Tayta Dios qamta makiyman churaykamurqa chaymi "Wañurachiy" nispa niwaptinkupas qamtaqa kuyapayaspay mana wañurachirqaykichu. Arí, ñoqam piensarqani: "Reyniytaqa manam wañuchiymanchu, payqariki Tayta Diospa nombrasqan reymi" nispa.
11 —Chaynaqa reynilláy, qawaykuyá imam kay makiypi kasqanta. Kayqariki capaykipa puntanmi. Arí, makiypiña kachkaptikipas manamá wañurachirqaykichu. Chaynaqa reynilláy, cuentatayá qokuyña ñoqaqa mana contraykipi kasqayta. Ñoqallayqa manam hoqarikurqanichu hinaspapas manataqmi huchallikurqanichu qampa contraykipiqa. Chaywanpas reynilláy, qanmi maskawachkanki wañurachiwanaykipaq. 12 ¡Tayta Diosyá iskayninchikta juzgawasunchik! ¡Paypuniyá castigawachun qanmanta vengakuwaspan! Ñoqallayqa manam makiytaqa hoqarisaqchu qampa contraykipiqa. 13 Runakunapa ñawpaq rimakuyninmi kaynata nin: "Mana allin ruraykunaqa lloqsimun mana allin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakunamantam" nispa. Chaymi ñoqallayqa makiytaqa mana haykapipas hoqarisaqchu qampa contraykipiqa. 14 Chaynaqa reynilláy ¿pipa qepantamá qamqa richkanki? ¿Pitamá qamqa qatichkanki? Qampa ñawpaqnikipiqa kani mana valeq wañusqa allqo hinallam otaq mana valeq piki hinallam. 15 Chaynaqa reynilláy, Tayta Diosyá tanteasqanman hina qamtawan ñoqata juzgawasunchik. ¡Tayta Diosyá kay asuntoyta qawaykuspan qanmanta defiendewachun! —nispa.

16 David rimayta tukuruptinmi Saul nirqa:

—¡Kay rimapayawaqniyqariki kachkasqanki churillay Davidmi! —nispa.

Chaynata Saul rimariykuspanmi waqakurqa 17 hinaspam Davidta nirqa:

—Qamqa allin ruraqmi kanki ñoqamantaqa. Qampaq mana allinta munachkaptiymi kutirachiwanki allinwan. 18 Kunanmi qawaykachiwanki qamqa imapas allinnillay maskasqaykita. Arí, Tayta Diospuni makikiman churawachkaptinmi mana wañurachiwarqankichu. 19 Cheqaptaqariki manam pipas kanchu enemigonta tarichkaspan mana imanaqqa. Chaynaqa David ¡Tayta Diosyá imapas allinwan pagasunki kunan kutipi imam ñoqapaq ruraykusqaykimanta! 20 Kunanmi sumaqta cuentata qokuruni Israel runakunapa reynin kanaykita. Cuentataqmi qokuruni qam rey kaptikiqa Israel nacionpa gobiernon allin takyananta. 21 Chaynaqa David ¡kunanyá Tayta Diosrayku juraykuway! Amamá puchukarachinkichu mirayniykunatawan familiaykunataqa, amataqmá sutiytapas chinkarachinkichu —nispa.

22 David juraykuptinmi Saul kutikurqa palacionman, Davidñataqmi runankunawan pasakurqa mana yaykuy atina sitiokunaman.

Samuelpa wañukusqanmanta

25 1 Samuel wañukuptinmi Israel runakuna llapallanku huñunakuspa waqarqaku paymanta. Paypa cuerpontam pampaykurqaku Rama llaqtapi kaq wasinpi. Hinaptinmi Davidqa pasakurqa Paran sutiyoq chunniqman.

Abigail sutiyoq warmipa ruegakusqanmanta

2 Maon sutiyoq sitiopim *yacharqa huk llumpay apu runa. Chay runapam kapurqa kimsa waranqa ovejankuna hinaspa waranqa cabrankuna. Paymi costumbrenman hina ovejankunata rutuchkarqa Carmel llaqta lawpi. 3 Chay runapa sutinmi karqa Nabal. Payqa karqa Calebpa mirayninmi. Nabalqa karqa pasaypaq rumi sonqo mana allinlla kawsaq runam. Warmin Abigailmi ichaqa karqa buenamoza hinaspapas yachaywan imapas allin rurakuq.

4 Davidmi chunniqpi kachkaspan uyarirurqa Nabalqa ovejankuna rutusqanta. 5 Chaymi chunka runankunata kacharqa kaynata nispa:

—Nabalpatayá riruychik Carmel llaqta lawman hinaspayá ñoqapa parteymanta saludaykuychik. 6 Paytam ninkichik: "Wawqelláy, chaskiykuyá kay rimariykamusqayta: ñoqam qampaq munachkani allinlla tarikunaykita, chayna allinllataqyá tarikuchun familiaykikunapas hinaspa wasikipi llapallan kaqkunapas. 7 Chayraqmi yacharuni ovejaykikuna rutusqaykita. Arí, qamqariki yachankim michiq runaykikunaqa ñoqaykuwan Carmel lawpi tarikusqankuta. Ñoqaykuwan paykuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaptinqa manam imanarqanikuchu nitaqmi Carmel lawpi kaptinkuqa imankupas chinkarqachu. 8 Kay nisqayqa cheqap kasqantam yachaykuwaq kikin sirvientekikunata tapuykuspa. Chaynaqa ama hina kaspayá kachamusqay mozokunata allinta chaskiykapullaway. Paykunaqa hamuchkanku mikuyllaykipas kasqan allin tiempopim. Hinaptinqa paykunamanyá qoykapamullaway imallaykipas kapusuqnikita. Arí, ñoqaqariki qampaqqa kani churiki hinam" nispa.

9 Chaymi Davidpa runankuna pasaspanku chay encargota willarqaku Nabalman hinaspam upallaykuspa suyarqaku paypa rimarinanta. 10 Ichaqa Nabalmi kaynata nirqa:

—¿Pitaq chay Davidqa? ¿Pitaq chay Isaipa churinqa? ¡Kunan tiempokunaqa achkaq sirvientekunam patronninmanta lluptikuchkanku! 11 Mana reqsisqa yanqa purikuq runamanqa manam qoymanchu ima mikuyniytapas nitaq ima tomanaytapas nitaq ima aychatapas. Kaykunataqa alistarqani ovejaykuna rutuqkunapaqmi —nispa.

12 Chaymi Davidpa runankuna kutispanku Davidman willarqaku Nabalpa tukuy chay rimasqankunata. 13 Chaymi David runankunata kamachirqa:

—¡Espadaykichikta llapallaykichik watakuychik! —nispa.

Davidpa runankuna espadankuta weqawninman watakuptinmi Davidpas hina chaynallata rurarqa. Davidwanmi pasarqa tawa pachak runakuna. Iskay pachak runakunañataqmi qeparurqa imankutapas waqaychanankupaq. 14 Ichaqa Nabalpa huknin sirvientenmi pasarqa patronan Abigailman, chayaruspanmi kaynata willarqa:

—Chunniqmantaraqmi David kachamusqa runankunata patronniy Nabalta saludaykunankupaq ichaqa paymi imaymanata insultarqa. 15 Arí, chay runakunaqa ñoqaykuwanqa allinllam karqaku, manam imanawaqkupaschu. Paykunawan tukuy tiempo purunkunapi puriptiykupas manam imanawarqakuchu hinaspapas manataqmi imallaykupas chinkarqachu. 16 Ovejaykuta michiptiykupas aswanraqmi paykunaqa huk muralla hina tuta-punchaw imamantapas harkawaqku. 17 Ichaqa qosaykimá rumi sonqo kasqanrayku mana pipapas rimapayaykunan. Chaynaqa maináy, qamyá tantearispa imallatapas ruray, mana chayqa seguropunim familiantinman patronniymanqa ima mana allinpas chayaramunqa —nispa.

18 Chaymi Abigail alistarqa apurawllataña iskay pachak tantata, iskay odre vinota, pichqa oveja nakasqata, yaqa tawa chunka kilo trigo hamkata, uvas pasasmanta llapisqa pachak tortillakunata, alistarqataqmi higosmanta iskay pachak tortillakunatapas. Chaykunata asnonkunapi cargakuykuspanmi 19 sirvientenkunata nirqa:

—Ñawpachkaychikyá qamkuna, ñoqaqa pasamusaqñam —nispa.

Chay imam rurasqantaqa manam willarqachu qosan Nabalmanqa. 20 Abigailmi asnopi sillakuykuspan pakan-pakanlla orqomanta uraykurqa. Hinaptinmi Davidqa runankunapiwan paylawman hamuchkasqa chaymi Abigailqa payman taripaykurqa.

21 Davidmi hamuchkasqa kaynata piensastin:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Yanqapaqmi ñoqaqa chunniqpi nanachikurqani chay runapa tukuy imanta. Manam paypaqa imallanpas chinkarqachu ichaqa favorninpi rurachkaptiypas payqa mana allinwanmi kutirachiwan —nispa.

22 Davidmi kaynata jurarqa:

—¡Kunanmanta paqarinkamam Nabalpa llapachallan qari kaq ayllunkunata wañurachisaq! ¡Mana chayna kaptinqa Diosyá llumpaysuta castigawachun! —nispa.

23 Abigailmi Davidta rikuruspan asnonmanta apurawman uraykurqa hinaspam Davidpa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. 24 Chaymantam Davidpa chakinman wischukuykuspan nirqa:

—Taytáy ¡kay culpaqa kachun ñoqapa hawaypiyá! ¡Ama hina kaspaykiyá uyariykullaway kay rimarisqayta! 25 ¡Amayá kasuychu taytáy, chay torpe runaNabalpa rimasqantaqa! Arí, paytaqa sutinpas trazanpas reqsinmi. Payqa mana umayoq upa runam. Kay sirvientaykiqa manam rikuykamurqanichu kachasqayki runaykikunataqa. 26 Tayta Diosrayku hinaspa vidaykurayku juraspam nini: Tayta Diospunich mana munarqachu yawar chaqchuq hamunaykita hinaspa kikikipuni mana vengakunaykita. ¡Tayta Diosyá Nabalta hina castigachun llapallan enemigoykikunatapas chaynataq llapallan mana allin ruray munasuqnikikunatapas! 27 Chaynaqa taytáy, ama hina kaspayá kay regalokuna apamusqayta rakiykariy qanwan puriq runaykikunaman. 28 Ruegakuykitaqmi kay sirvientaykipa faltankunata pampachaykuwanaykipaqpas. Cheqaptapunim Tayta Diosqa reypaq churasuspayki allinta takyachisunki, chaynatachá ruranqa llapallan familiaykikunatapas. Qamqariki peleachkanki Tayta Diosraykum, kawsanaykikamaqa amayá qampaqa ima mana allinpas kachunchu. 29 Pipas qatikachasuspayki wañurachiyta munasuptikiqa qampa vidaykiqa kanqa yupaychasqayki Tayta Diospa waqaychasqanmi. Enemigoykikunataqa Tayta Diosmi wikaparunqa imaynam rumita warakachkaq hina. 30 Qampaq tukuy allinkuna qanmanta rimasqanta Tayta Dios cumpliptinmi hinaspa Israel runakunata kamachinaykipaq churasuptikim 31 mana imamanta pesakunaykipas kanqachu, manataqmi sonqoykipas hukmanrayanqachu. ¡Allinpunim yanqamanta mana wañuchiynikiqa! ¡Allinpunitaqmi kikillayki mana vengakuynikipas! Chaynaqa Tayta Diospuni tukuy imapi bendecisuptikimá ama qonqarullawankichu kay sirvientaykita —nispa.

32 Chaymi Davidñataq nirqa:

—¡Israelpa yupaychasqan Tayta Diosyá alabasqa kachun! Paymi kachamusurqanki ñoqawan kunan tupaykunanchikpaq. 33 Qamtapas paytaqyá bendecisunki allin piensaq kasqaykimanta. Kunanmi harkaykuwanki runakunapa yawarninta ama chaqchurunaypaq chaynataq kikiypuni ama vengakurunaypaq. 34 Ichaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum jurani. Paymi kunan harkaruwan qamtaqa ama imananaypaq. Sichum ñoqawan tupanaykipaq mana apuramuwaqchu karqa hinaptinqa paqarinqa Nabalpa llapallan runankunam manaña chullapas kawsanmanchu karqa —nispa.

35 Davidmi Abigailpa apamusqankunata chaskiykuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kunanqa hawkallañayá kutikuy wasikiman, qawasqaykiman hinam kunanqa uyariykuykiña chaynataqmi “arí” niykuykitaq imam mañakuwasqaykitapas —nispa.

36 Hinaptinmi Abigailqa kutikurqa qosan Nabalpa kasqanman. Chaymi payqa rey hinaraq wasinpi convidota rurakuchkasqa, Nabalqa llumpayta sinkaruspam llumpay kusisqallaña kachkasqa. Chayraykum warmin Abigailqa mana imatapas nirqachu paqarinnintinkama. 37 Paqarinnintin punchawman Nabal mallaqyaruptinñam warmin Abigail willarqa chaykunata. Chaymi Nabalqa hukmanyaruspan kaskitarurqa. 38 Chunka punchawmanta huktawan Tayta Dios castigaruptinmi Nabalqa chay punchaw wañukurqa. 39 Nabal wañurusqanta David yacharuspanmi nirqa:

—¡Yupaychaykim Tayta Dios! ¡Nabal insultawasqanmantam qamña ñoqapaq vengakurunki! ¡Libraykuwankim imapas mana allin ruranaymanta! Nabalpa mana allin rurayninkunatam kikillanman kutirachinki —nispa.

Chaymantam Davidqa Abigailta rimapayamunankupaq kacharqa chaynapi paywan casarakunanpaq. 40 Davidpa serviqninkunam rirqaku Carmel lawpi *yachaq Abigailman hinaspam paywan rimarqaku kaynata:

—Davidmi kachamuwarqaku qanwan casarakunanpaq —nispa.

41 Chaymi Abigailqa qonqoranpa pampaman kumuykuspan nirqa:

—Chaynata kamachiwaptinqa kayqayá kaypi kachkani sirvientenkunapa chakinta mayllanallaypaqpas. Ñoqaqariki kani Davidpa sirvientallanmi —nispa.

42 Chaynata rimarispam Abigailqa apurawllamanña alistakurqa, pichqa sirvientankunawanmi compañaykachikuspa asnopi sillada pasarqa. Paymá chay runakunata qatispan Davidwan casarakurqa.

43 Davidqa casarakurqataqmi Jezreel llaqtayoq Ahinoam sutiyoq warmiwanpas. Iskayninkumá karqaku Davidpa warminkuna. 44 Saulqariki churin Micaltam qoykurqa Palti sutiyoq runamanña. Paltiqa karqa Lais sutiyoq runapa churinmi, payñataqmi karqa Galim llaqtamanta kaq.

Saulta yapatawan David mana wañuchisqanmanta

26 1 Zif llaqtayoq runakunam pasarqaku Gabaa llaqtata chaypi Saulwan tupanankupaq hinaspam Saulta nirqaku:

—Davidqa pakakuchkan chunniqpa chimpan Haquila sutiyoq orqokunapim —nispa.

2 Hinaptinmi Saulqa kimsa waranqa soldadokunawan rirqa Zif llaqta law chunniqman. Chay riqmasin soldadokunaqa karqa Israel runakunamanta allinnin akllasqa qarikunam. Paykunawanmá pasarqa chay lawpi Davidta maskamunanpaq. 3 Saulqa campamentontam sayachirqa Haquila orqokuna lawpi. Chayqa kachkan ñanpa hichpallanpim hinaspa chunniqpa chimpallanpim. Ichaqa Davidmi chay chunniqpi kachkaspan musyakururqa Saulqa chaykama qatisqanta. 4 Chaymi Davidqa kacharqa wateqaqkunata chaynapi cheqaptapuni Saulpa chayaramusqanta yachananpaq. 5 Saulpa campamento

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sayachisqanman David chayaruspanmi qawarqa Saulpa maypim puñusqanta. Qawarqataqmi maypim Abner puñusqantapas, Abnerqa karqa Nerpa churinmi hinaspapas payqa karqa Saulpa llapallan tropankunapa kamachiqninmi. Davidmi yacharurqa Saulqa campamento ukupi puñusqanta. Chaypi puñuptinmi runankunañataq muyuriqninpi samarqaku. 6 Davidmi rimapayarqa Hetpa castan Ahimelec sutiyoq runata. Rimapayarqataqmi Abisai sutiyoq runatapas. Abisaiqa karqa Sarvia sutiyoq warmipa wawanmi hinaspa Joab sutiyoq runapa wawqenmi. Chay iskaynin runakunatamá David tapurqa:

—¿Pitaq riraysiwanman Saulpa campamentonkama? —nispa.

Hinaptinmi Abisai sutiyoq runa nirqa:

—¡Haku ñoqawanyá! —nispa.

7 Chaynapim Davidqa Abisaipiwan campamentoman pasarqaku chay tutapuni. Saulmi puñuchkasqa campamento ukupi. Sawnanpa waqtanpiñataqmi paypa lanzan pampapi clavarayachkasqa. Saulpa muyuriqninpiñataqmi puñuchkasqa Abnerwan llapa tropakuna. 8 Chaymi Davidta Abisai nirqa:

—Kunanmi enemigoykita Dios makikiman churaykun. Kunanyá kikinpa lanzallanwan wañurachisaq. Payqariki wañurunqa huk tuksiyllawanmi —nispa.

9 Chaymi Davidñataq nirqa:

—¡Ama wañuchiychu! Diospa nombrasqan rey wañuchiq runaqa manam kanmanchu mana castigasqaqa. 10 Ñoqaqa juranim Tayta Diosrayku, paychá wañuchispaqa wañuchinqa Saulpa wañunan punchaw chayaramuptin otaqchá wañunqaqa peleachkaspa. 11 Tayta Diosyá harkawachun kikinpa nombrasqan reytaqa ama wañurachinaypaq. Chaynaqa hakuchikyá sawnan lawpi kaq lanzatawan yakuyoq aysakullata aparikuspa —nispa.

12 Chaynapimá Davidqa Saulpa sawnanmanta aparikurqa huk lanzatawan yakuyoq aysakullata hinaspam pasakurqaku. Manam pipas rikurqachu nitaqmi pipas musyarqachu, manataqmi pipas rikcharirqachu. Llapallankum puñukururqaku paykunamanqa sinchi puñuyta Tayta Dios qoykusqanrayku. 13 Chaymantam Davidqa pasakurqa waklaw moqopa chimpanman hinaspam karuneqpi sayaykurqa huk moqopa puntanpi. 14 Chay sitiomantam tropakunatawan Nerpa churin Abnerta David qayarqa:

—Abner ¡contestamuway! —nispa.

Chaymi Abnerñataq nirqa:

—¿Pitaq qamqa kanki reyta qayaykachamunaykipaq? —nispa.

15 Chaymi David nirqa:

—¿Manachum qamqa kanki Israel runakuna ukupi mana pipapas igualay atinan? ¿Imanasqamá manaqa allintachu waqaycharqanki servisqayki reytaqa? ¡Huk runam yaykuramurqa rey wañurachiyta munaspan! 16 ¡Chayqa manam allinpunichu! Ñoqaqa Tayta Diosraykum jurani ¡qamkunaqa wañuytam debenkichik! Qamkunaqa manam waqaycharqankichikchu Tayta Diospa nombrasqan reynikichikta. Kunanyá ¡maskay! ¿Maypitaq kachkan reypa lanzanpiwan sawnan lawpi kaq yakuyoq aysaku? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Chaymi Davidpa vozninta Saul reqsiruspan nirqa:
—¡Qamqariki kachkasqanki masay Davidmi! —nispa.
Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Arí, reynilláy. Ñoqaqa kani Davidmi. 18 Ichaqa reynilláy ¿imanasqamá kay serviqnikitaqa qatikachawanki? ¿Ima mana allintamá ñoqaqa rurarurqani? 19 Reynilláy, ama hina kaspayá kay serviqnikita uyariykullaway. Sichum Tayta Diospuni ñoqapa contraypi qamta hatarirachisuptikiqa chaskiykuwachunyá huk ofrendata. Ichaqa chay contraypi hatarisqayki runallamanta kaptinqa Tayta Diosyá ñakachun. Ñoqatam qarqowarqaku Tayta Diospa kay allpanmanta. Chaynata ruraspam tanqaypaq-tanqawachkanku taytacha-mamachakunata servinaypaqña. 20 Tayta Dios wañunayta manaraq munaptinqa amayá wañusaqchu. Ichaqa reynilláy, qanmá lloqsimurqanki piki hinalla kachkaptiypas maskawanaykipaq. Montekunapim yututa hina maskawanki —nispa.
21 Hinaptinmi Saul nirqa:
—¡Kuyasqay David, ñoqaqa reqsikunim huchallikurusqayta! ¡Loco hina kaykunata ruraspaymi huk pantayman wichiykuni! Kunan punchawmi makikipiña kachkaptiypas mana wañurachiwarqankichu. Chaynaqa kutikamuyá, manañam wañuynikitaqa maskasaqñachu —nispa.
22 Chaymi David nirqa:
—¡Reynilláy, kayqayá lanzaykiqa kaypi kachkan! Huk kaqnin sirvientekitayá kachamuy kay lanza hoqarinanpaq. 23 Tayta Diosyá sapakamaman pagapuchun allin rurasqanman hina hinaspa allin confianza kasqanman hina. Tayta Diospuni kunan punchaw qamta makiyman churamuchkaptinmi mana wañurachirqaykichu qamqa paypa nombrasqan rey kasqaykirayku. 24 Kunan punchawmi qampa vidaykita qawarqani llumpay valorniyoqpaq chayna valorniyoqpaqyá Tayta Diospas qawachun ñoqapa vidayta hinaspayá Librawachun tukuy llakiymantapas.
25 Hinaptinmi Saul nirqa:
—Diosyá bendecisunki kuyasqay David. Qamqa hamuq punchawkunapim imapas hatun kaqkunata ruranki. Qamqa vencenkitaqmi tukuy imapipas —nispa.
David pasakuptinmi Saulñataq wasinman kutikurqa.

Filistea runakunapa allpanpi David tarikusqanmanta

27 1 Davidmi piensarurqa:
—Saulqa huk kaqnin punchawpim wañurachiwanqa, chaynaqa paymanta lluptinaypaqyá ayqekusaq Filistea runakunapa nacionninman. Chayman ripukuptiyqa Saulqa manañam qatikachawanqañachu, manañataqmi maskawanqachu Israel runakunapa tukuy allpanpipas —nispa.
2 Chaynapim Davidqa soqta pachak soldadonkunapiwan rirqaku Maocpa churin Rey Aquispa kasqanman. Payqa karqa Gat llaqtapa reyninmi.
3 Davidmi runankunapiwan *yacharqaku Rey Aquispa kasqan Gat llaqtapi. Sapakamam yacharqa familiankunawan. Davidqa pusakurqataqmi iskaynin warminkunatapas. Chay warminkunapa sutinmi karqa Ahi-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

noam hinaspa Abigail. Chay Ahinoam sutiyoq warmiqa karqa Jezreel llaqtayoqmi, chay Abigail sutiyoq warmiñataqmi karqa Carmel llaqtayoq, payqariki karqa Nabal sutiyoq runapa viudanmi. 4 Saulmi yacharurqa Davidqa Gat llaqtamanña ayqekusqanta chaymi manaña maskarqañachu.

5 Davidmi Rey Aquista rimapayaspan kaynata nirqa:

—Reynilláy, cheqapta favoreceykuwaspaykiqa ama hina kaspayá ama harkakuwaychu huk kaqnin chakra llaqtapi *yachanaypaq. Manachusmi allinchu kanman qanwan kay hatun llaqtapi yachayniyqa —nispa.

6 Hinaptinmi Rey Aquisqa chay punchawpuni Davidman qoykurqa Siclag sutiyoq llaqtata chaymi Siclag llaqtaqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama rikurirurqa Juda law reykunapaña.

7 Davidmi Filistea runakunapa allpanpi *yacharqa huk wata tawa killan. 8 Davidmi runankunawan lloqsiq Gesur llaqtayoqkunata saqueaq, saqueaqkutaqmi Gezer llaqtayoqkunatapas chaynataq Amalec casta runakunatapas. Paykunam ñawpa tiempomantaraq chay lawpi yacharqaku. Yacharqakuqa Shur lawman yaykunamanta qallaykuspam Egipto nacionkama. 9 Chaynatamá Davidqa chay lawpi yachaqkunawan pelearqa. Manam kawsaqtaqa puchuchirqachu qaritapas nitaq warmitapas, apakuqtaqmi ovejakunata, vacakunata, asnokunata, camellokunata chaynataq pachakunatapas hinaspam kutiykuqku Rey Aquispa kasqanman. 10 Rey Aquismi tapuq:

—¿Maypitaq kunanqa saqueamurqankichik? —nispa.

Hinaptinmi Davidñataq niq:

—Kunanqa saqueamurqaniku Juda allpapa surlawninpim otaq kunanqa saqueamurqaniku Jerameel casta runakunapa *yachasqan surlawninpim otaq kunanqa saqueamurqaniku Cain casta runakunapa yachanan surlawnintam —nispa.

11 Davidqa manam pitapas kawsaqtaqa puchuchirqachu Gat llaqtaman pasaspa ama willakunanpaq. Qaritapas-warmitapas lliwchatam wañurachirqa chaynapi imam rurasqanmanta ama willakunankupaq. Chaynatam costumbrenman hina rurarqa Filistea runakunapa allpanpi tukuy tiempo *yachaspan. 12 Rey Aquisqa Davidpi confiakuspanmi ima nisqantapas creeqpuni. Rey Aquismi kaynata piensaq:

—Davidqa llumpaytañam cheqnichikuchkan llaqtamasin Israel runakunawanqa, hina chaynalla kaspanqa tukuy tiempoñach serviwanqa —nispa.

28 1 Chay punchawkunapim Filistea runakuna tropankunata huñururqa Israel casta runakunapa contranpi peleanankupaq chaymi Davidta Rey Aquis nirqa:

—Qamqa yachasqaykipi hinapas ñoqawanmi soldadoykikunapiwan guerraman lloqsinki —nispa.

2 Chaymi Davidñataq nirqa:

—Arí, qanwanmi lloqsisaq, kunanmi yachaykunki kay serviqnikipa imam rurasqayta —nispa.

Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chaynaqa waqaychaqniy soldadokunapa jefenpaqñam churasqayki, chaynaqa kanki wañukunay punchawkamam —nispa.

Endor llaqtayoq brujata Saul tapukusqanmanta

3 Samuelmi wañukurqaña chaymi llapallan Israel runakuna paymanta llakikurqaku. Paypa cuerpontam pamparurqaku Rama sutiyoq kikinpa llaqtanpi. Saulmi Israel nacionmanta qarqorurqa wañukuqkunapa espiritun qayaqkunata chaynataq demoniowan rimaqkunatapas.

4 Filistea runakunam huñunakuruspanku campamentonkuta sayachirqaku Sunem sutiyoq llaqta lawpi. Saulpas Israel llapallan runakunata huñuruspanmi campamentonkuta sayachirqa Gilboa Moqopi. 5 Chaymi Saulqa Filistea runakunapa campamentonta qawaykuspan mancharikuyllawanña hukmanyarurqa. 6 Saulqa Tayta Diosta tapuptinpas manam imallatapas nirqachu. Manamá rimarirqachu sueñoypipas nitaq Urim sutiyoq alhaja rumita choqaptinkupas nitaq paymanta willakuqkunawanpas. 7 Hinaptinmi Saulqa sirviqninkunataña kamachirqa:

—Maskamuychik wañuqpa espiritun qayaq warmita chaynapi payman rispay tapukamunaypaq —nispa.

Chaymi serviqninkuna nirqa:

—Endor llaqtapiqa kachkanmi wañuqkunapa espiritun qayaq huk warmi —nispa.

8 Saulmi mana reqsichikunanpaq huk pachawan churakururqa hinaspam tutallan iskay runawan pusachikuspan pasarqa chay warmipa kasqanman. Chayaruspam Saul nirqa:

—Ama hina kaspayá ruranaykiman hina qayaykapullaway ñoqapa nisqay runapa espiritunta —nispa.

9 Hinaptinmi chay warmi nirqa:

—Qamqa yachankim Saulpa imam rurarusqanta. Payqariki kay nacionmantam qarqorun wañuqkunapa espiritun qayaqkunata, qarqoruntaqmi demoniowan rimaqkunatapas. Chaynaqa kay mañakuwasqaykiwanqa wañuymanmi tanqaypaq-tanqawachkanki —nispa.

10 Ichaqa Saulmi Tayta Diosrayku juraspan kaynata nirqa:

—Tayta Diosraykum jurani, manam pipas imanasunkichu —nispa.

11 Hinaptinmi chay warmi nirqa:

—¿Pi qayanaytataq munanki? —nispa.

Hinaptinmi Saulñataq nirqa:

—Qayaykapuway Samuelta —nispa.

12 Samuelta chay warmi rikuruspanmi qaparispan Saulta nirqa:

—¿Imanasqataq pantarachiwanki? ¡Qamqariki kasqanki Saulmi! —nispa.

13 Hinaptinmi Rey Saul nirqa:

—Ama manchakuychu ¿imatataq rikurunki? —nispa.

Chaymi warmiñataq Saulta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Dios kaqlla rikchayniyoqtam rikuchkani allpamanta seqamuchkaqta —nispa.
14 Hinaptinmi payta Saul nirqa:
¿Rikchayninqa imaynataq ? —nispa.
Chaymi pay contestarqa:
—Huk yuyaq runam hamuchkan capanwan capakuykuspan —nispa.
Chaymi Saulqa Samuel kasqanta musyaruspan qonqoranpa pampaman kumuykurqa. 15 Chaymi Saulta Samuel nirqa:
—¿Imanasqataq fastidiawanki qayachimuwaspayki? —nispa.
Hinaptinmi Saul nirqa:
—Ancha sasachakuypim kachkani Filistea runakuna contraypi peleaq hamurusqankurayku. Diospas ñoqamantaqa karunchakurunmi, manañam imallatapas niwanchu paymanta willakuqkunawanpas nitaq sueñoypipas. Chayraykum qayachimurqayki imam ruranayta niykuwanaykipaq —nispa.
16 Hinaptinmi Samuelñataq nirqa:
—¿Imanasqataq ñoqataqa tapuwanki kikin Tayta Diospuni enemigoyki rikuriruspa karunchakuruchkaptinqa? 17 Ñawpaqta qanman willachiwasqanman hinam Tayta Diosqa rurachkan. Rey kasqaykita qechususpaykim qoykun yanapaqniki Davidmanña. 18 Qamqariki manam kasukurqankichu Tayta Diospa kamachikuyninkunata, manataqmi cumplirqankichu rabiasqanrayku Amalec casta runakunata wañuchiq kachasuptikipas. Chayraykum kunanqa kayta rurasuchkanki. 19 Tayta Diosqa Israel runakunatawanmi Filistea runakunamanña qoykusunki, paqarinqa lliw churintinmi ñoqawanñam tarikunki. Israel casta tropakunataqa Tayta Diosmi qoykunqa Filistea runakunamanña —nispa.
20 Hinaptinmi Saulqa pampapi pakchakururqa, Samuelpa nisqanwanmi llumpayllataña mancharikururqa. Payqa huk punchaw hinaspa huk tutan mana mikusqa kasqanraykum mana kallpayoqña karqa. 21 Saulman chay warmi asuykuspanmi mancharisqallataña qawaspan nirqa:
—Kay sirvientaykiqa ruraykunim imam mañawasqaykita, vidaytapas peligroman churaspaymi imam niwasqaykita kasukurqani. 22 Chaynaqa ama hina kaspayá uyariykullaway: Mikuytam servimusqayki chaywan kallpanchakuspa pasakunaykipaq —nispa.
23 Saulñataqmi mana munaspan nirqa:
—Manam mikuymanchu —nispa.
Chay warmiwan Saulpa sirvientenkuna hikutaptinkuñam pampamanta hatariykuspan tiyaykurqa camapa hawanpi. 24 Chay warmipa wasinpim karqa wirayachikusqan malta toro, chaytam apurawman nakarurqa. Chaymantañataqmi harinata chapuspa tantata rurarqa mana qonchuyoqta. 25 Hinaspam apamurqa Saulmanwan serviqninkunaman. Chayta mikuykuspankum pasakurqaku hina chay tutalla.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filistea runakuna Davidpi mana confiakusqankumanta

29 1 Filistea runakunam llapallan tropankunata huñururqaku Afec
sutiyoq llaqta lawpi, Israel casta runakunañataqmi campa-
mentonkuta sayachirqaku Jezreel sutiyoq pukyupa ladonpi. 2 Filistea
runakunapa jefenkunam rirqa pachak soldado kamachiqkunawan chay-
nataq waranqa kamachiqkunawan. Paykunapa qepantañataqmi rirqa
Davidwan runankuna Rey Aquista compañaspanku. 3 Filistea runakunapa
kamachiqninkunam Rey Aquista tapurqaku:
—¿Imatataq wak Hebreo casta runakunaqa kaypi rurachkanku? —nispa.
Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:
—Arí, payqa Davidmi. Payqa karqa Israel runakunapa reynin Saulpa
yanapaqninmi. Ichaqa unay watakunañam ñoqawan karqa. Tupasqayku
punchawmantapunim paypiqa mana tarirqanichu imatapas —nispa.
4 Hinaptinmi Filistea runakunapa kamachiqninkuna Rey Aquispa con-
tranpi piñakuruspanku nirqaku:
—Chaynaqa kamachiyá maymi qosqayki llaqtaman kutinanpaq, manam
munanikuchu ñoqaykuwan peleaq rinantaqa. Yanqañataqmi peleachkap-
tinchik kutiriykuwachwanchik. Payqariki reyninwan allin kananpaqqa
kay soldadonchikkunata wañurachispanmi umanta qoykunman. 5 Kay
Davidmantam tusuqkunapas takirqaku:

Saulmi wañurachimun waranqa soldadokunata.
Davidñataqmi wañurachimun chunka waranqata.

6 Chaymi Davidta qayaspan Rey Aquis nirqa:
—¡Tayta Diosrayku juraspam niki qamqa mana engañakuq allin qari
kasqaykita! Campamentoykupi allin portakusqaykim llumpay gustoypaq
karqa. Manam qampiqa ima faltatapas tarirqanichu chayamuwasqay-
ki punchawmantapuni. Ichaqa Filistea runakunapa jefenkunam mana
gustasunkichu. 7 Chaynaqa David, hawkallayá kutikuy chaynapi Filistea
runakunapa jefenkuna hawka kanankupaq —nispa.
8 Chaymi Davidñataq nirqa:
—Reynilláy ¿imatataq ñoqaqa ruraruni? ¿Yaqachum tukuy tiempo
qanwan kaptiyqa ima mana allintapas tarirqanki kay serviqnikipiqa?
Chaynaqa ¿imanasqamá manaqa dejaykuwankichu enemigoykikunawan
peleamunaytaqa? —nispa.
9 Hinaptinmi Rey Aquisñataq nirqa:
—Ñoqaqa yachanim qamqa Diospa angelnin hina allin kasqaykita, ichaqa
Filistea runakunapa kamachiqninkunam tantearunku ñoqaykuwanqa mana
peleamunaykipaq. 10 Chaynaqa David, tutapayta hatarispaykiyá ripukuy rey-
niki Saulpa soldadokunapiwan. Paykunaqariki qanwanmi hamurqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Davidmi runankunapiwan tutapayta hatariruspan kutikurqaku Filistea runakunapa llaqtanman, Filistea runakunañataqmi pasarqaku Jezreel llaqta lawman.

Amalec casta runakunata David vencerusqanmanta

30 1 Kimsa punchawninmanmi Davidqa runankunapiwan chayarurqaku Siclag sutiyoq llaqtaman. Chayman chayaruspankum llaqtankuta tarirurqaku Amalec casta runakunapa saquearusqanta. Paykunam Neguev lawpi Siclag sutiyoq llaqtata atacaruspa lliwta kañaykusqaku. 2 Warmikunatawan kuskatam chaypi kaqkunata taksamanta hatunkama presota pasachisqaku aswanqa manam pitapas wañuchisqakuchu.

3 Davidmi runankunapiwan chay llaqtaman chayaruspa tarirurqaku kañasqataña, preso apasqa kasqankuraykum manaña tarirqakuchu warmillankutapas hinaspa churillankutapas. 4 Hinaptinmi Davidqa runankunapiwan qaparispanku waqarqaku manaña kallpayoq kanankukama. 5 Davidpa iskaynin warmintapas presotam aparusqaku. Chay huknin warminpa sutinmi karqa Ahinoam, payqa karqa Jezreel llaqtayoqmi. Huknin warminpa sutiñataqmi karqa Abigail, payqa karqa Carmel llaqtayoq Nabalpa viudanmi. 6 Davidmi ancha sasachakuypi karqa runankuna rumiwan choqaparunanpaq rimanakuptinku. Chay lliw runakunam llakisqallaña kachkarqaku churinkumanta. Ichaqa Davidmi hapipakurqa yupaychasqan Tayta Diosman. 7 Chayraykum Davidqa Ahimelecpa churin sacerdote Abiatarta nirqa:

—Ama hina kaspaykiyá aparamuway Diosninchik tapuna *efodta —nispa.

Abiatar chay efodta aparamuptinmi 8 Davidñataq Tayta Diosta tapurqa:

—Taytáy ¿qatisaqchu icha manachu chay saqueaq runakunata? ¿Yaqaraqchum hayparuyman? —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—¡Qatiypuni, paykunataqa hayparunkim hinaspam presokunatapas libramunkitaq! —nispa.

9 Hinaptinmi Davidqa chaypunilla pasarqa soqta pachak runankunawan. Paykunam chayarurqaku Besor Mayuman. Chaypim wakinnin runakuna qeparurqaku. 10 Chaypi qeparuqkunaqa karqa iskay pachak runakunam. Paykunam mayu pasayta mana atirqakuchu llumpay pisipasqa kasqankurayku chaymi tawa pachak runakunallawanña Davidqa pasarqa. 11 Richkaspankum purunpi tarirurqaku Egipto nacionniyoq huk runata, paytam pusamurqaku Davidman hinaspam mikuykachispa yakutawan qorqaku tomananpaq. 12 Chay runamanmá partiykurqaku higosmanta tortillatawan uvas pasasmanta iskay tortillakunata. Chaykunata mikuykuspanmi chay Egipto runaqa kallpanchakuykurqa. Payqa kasqa kimsa punchaw hinaspa kimsa tutan mana mikusqam hinaspa mana yaku tomasqam. 13 Chay runatam David tapurqa:

—¿Pipa sirviententaq kanki? ¿Maylawtaq kanki? —nispa.

Hinaptinmi chay Egipto nacionniyoq runañataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqaqa kani Amalec casta runapa sirvientenmi. Onqorusqayraykum yaqa kimsa punchawña patronniy kaypi saqeruwarqa. 14 Arí, ñoqaykum rirqaniku Ceret casta runakunapa *yachananpa surlawninta. Rirqanikutaqmi Juda lawtapas chaynataq Caleb casta runakunapa yachanan lawtapas, chaykunapi saqueamuspaykum Siclag sutiyoq llaqtatapas kañaykamurqaniku —nispa.

15 Chaymi David tapurqa:

—¿Yaqachum pusaruwankiman chay llapa suwakunapa kasqanman? —nispa.

Hinaptinmi chay Egipto nacionniyoq runa nirqa:

—Sichum Diosrayku jurawaspayki mana wañurachiwanayki kaptinqa hinaspa patronniyman mana qowanayki kaptinqa pusarusqaykim paykunapa kasqankama —nispa.

16 Pusaruptinmi chay runakunaqa tukuy pampaman cheqeruspa mikuchkasqaku hinaspa tomachkasqaku. Paykunam tukuy imata apamurqaku Filistea runakunapa llaqtanmanta chaynataq Juda lawpi *yachaq runakunapa llaqtanmantapas. Chayraykum huk hatun fiestata rurachkasqaku. 17 Chaymi Davidqa paykunaman pawaykuspan wañurachirqa madrugawmanta paqarinnintin tardeykuqkama. Tawa pachak mozokunallañam lluptirurqa camellonkuman sillakuykuspa.

18 Davidmá kutichimurqa Amalec casta runakunapa tukuy ima apasqanta, libramurqataqmi iskaynin warmintapas. 19 Chay suwasqanku runakunamantaqa manam taksapas-hatunpas faltarqachu. Tukuy ima apasqankutam lliwta David kutichimurqa. 20 Davidqa hapikuykurqataqmi llapallan ovejakunatapas hinaspa vacakunatapas. Chay animalkunata qatiq runakunam nirqaku:

—Kaykunaqa Davidpa ganancionmi —nispanku.

21 Davidmi chayarurqa Besor Mayupi qeparuq iskay pachak runakunapa kasqanman. Chaypiqa qeparurqaku llumpay pisipasqa kasqankuraykum. Paykunam Davidmanwan riqmasinkunaman taripaykurqaku chaymi Davidpas paykunaman asuykuspan rimaykurqa. 22 Ichaqa Davidwan riq wakin mana allin torpe runakunam nirqaku kaynata:

—Enemigomanta imakunapas qechumusqanchiktaqa manam qochwanchu kayllapi qepakuruq runakunamanqa. ¡Qospaqa-qosunchik sapakamapa warmintawan churinkunallatam! Paykunata pusarikuspayá ripukuchunku —nispa.

23 Chaymi paykunata David nirqa:

—¡Amayá chaytaqa ruraychikchu wawqellaykuna! Tayta Diosmi tukuy kaykunataqa qoykuwanchik, pay waqaychaykuwaspanchiktaqmi contranchikpi hamuq salteaqkunatapas makinchikman churaykun. 24 ¡Manam pipas uyarisunkichikmanchu chay munasqaykichiktaqa! Imapas qechumusqanchiktaqa igualmanmi rakinakusun. Kaypi qepiwan qepaqkunapas hinaspa peleaq riqkunapas igualninkam chaskinqa —nispa.

25 Chay punchawmantapunim kay libro qellqasqa kasqan punchawkama Israel runakunaqa ruraqku hina chay decretonman hinaspa chay reglamentonman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Davidmi Siclag llaqtaman chayaruspan Juda lawpi kamachikuq
amistadninkunaman apachirqa wakin imapas qechumusqanta. Chay apa-
chisqan runakunawantaqmi kaynata kunarqa:
—Tayta Diospa enemigon runakunamanta qechumusqaytam wakinta
qamkunaman apachimuchkaykichik —nispa.
27 Davidqa regalokunatamá apachirqa Betel llaqtayoqkunaman, Neguev
lawpi *yachaq Ramot llaqtayoqkunaman, Jatir llaqtayoqkunaman, 28 Aroer
llaqtayoqkunaman, Sifmot llaqtayoqkunaman hinaspa Estemoa llaqtayoqku-
naman. 29 Apachirqataqmi Racal llaqtayoqkunamanpas, Jerameel llaqtakunapi
yachaqkunamanpas hinaspa Cain casta runakunapa yachanan llaqtakuna-
manpas. 30 Chay regalokunataqa apachirqataqmi Horma llaqtayoqkunamanpas,
Bor-asan llaqtayoqkunamanpas, Atac llaqtayoqkunamanpas, 31 Hebron llaqta-
yoqkunamanpas hinaspa runankunawan purisqankupi llaqtayoqkunamanpas.

Churinkunawan Saul guerrapi wañukusqanmanta

31 1 Filistea runakunam pelearqa Israel casta runakunawan. Israel
runakuna ayqekuyta qallaykuspankum Gilboa Moqopi achka-ach-
ka wañururqaku. 2 Filistea runakunam Saultawan churinkunata qatirqaku
hinaspam wañurachirqaku Saulpa churin Jonatanta, Abinadabta hinaspa
Malquisuata. 3 Chaymantam Filistea runakunaqa mana chinkaykachispa
qatirqaku Saultaña, flechaqkuna Saulpa kasqankama hayparachiptinmi
Saulqa heridoña kachkarqa. 4 Chaymi arman apaq soldadota Saul nirqa:
—Espadaykita horqospayki tuksiruway, manam ñoqaqa munanichu wak mana
señalasqa enemigoykunaraq tuksiruwananta hinaspa burlakuwananta —nispa.
Chaymi llumpayta manchakusqanrayku arman apaq soldadoqa mana
munarqachu chay rurayta hinaptinmi Saulqa espadanta hapiykuspan ki-
kinña tuksikururqa. 5 Arman apaq soldadopas Saul wañurachikusqanta
qawaykuspanmi espadanwan tuksikururqa chaynapim paypas wañururqa.
6 Chaynatamá chay punchawpi Saul wañukurqa, wañukurqataqmi kimsan
churinkunapas hinaspa arman apaq soldadowan llapallan runankunapas.
7 Chay qechwapa waklawninpi *yachaq Israel runakunam rikururqaku Israel
tropakunaqa ayqekusqankuta. Rikurqakutaqmi Jordan Mayupa chimpanpi
yachaqkunapas. Paykunam yacharurqakutaq Saulwan churinkunapas wañu-
kusqankuta chaymi paykunapas yachasqanku llaqtakunamanta ayqekurqaku.
Hinaptinmi Filistea runakunaña chayaruspanku chaykunapi *yachakurqaku.
8 Paqarinnintin punchawmi Filistea runakuna lloqsirqaku wañuqkunapa
imantapas hoqarikamunankupaq. Gilboa Moqopim tarirurqaku Saultawan
churinkunata wañusqaña pampapi chutarayachkaqta. 9 Filistea runakunam
Saulpa umanta qoruruspanku armankunatapas lliwta hoqarirurqaku. Willa-
kuqkunatam kacharqaku tukuy llaqtankuman chaynapi llapa runakunaman
willakamunankupaq hinaspa taytachankupa templonpipas willakamunankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Saulpa armankunatam churarqaqaku Astarot sutiyoq mamachankupa templonpi. Saulpa cuerpontañataqmi warkururqaku Bet-san llaqtapa murallanman.
11 Galaad lawpi Jabes llaqtayoqkunam yacharurqaku Filistea runakunaqa Saulpa cuerponta imam rurarusqankuta. 12 Llapallan valeroso qarikuna tukuy tuta rispankum chayarurqaku Bet-san sutiyoq llaqtaman hinaspam murallanpi warkurayaq Saulpa cuerpontawan churinkunapa cuerponta uraykachirqaku hinaspam kutikurqaku Jabes llaqtankuman. Chaypim kañarurqaku chay cuerpokunata. 13 Puchuq tullukunatañataqmi pamparurqaku chay Jabes llaqtapi kaq sachapa sikinpi hinaspam qanchis punchaw ayunarqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

SAMUELWAN SUTICHASQA ISKAY KAQ LIBRO

Punta kaq libro hinam kay iskay kaq libropas Diosmanta willakuq Samuelpa sutinwan sutichasqa. Punta kaq libropi willakusqankunapa qatiqnillantam kay libropas willakun.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Rey Saulwan Jonatan wañukuptin llakillawanña Davidpa aya taki takisqanmanta, willakuntaqmi Juda nacionpi Rey Davidpa gobiernay qallarisqanmantapas chaynataq Saulpa churin Isboset imaynam wañukusqanmantapas (1-4).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Rey David enteron Israel nacionpi gobiernasqanmantawan allin yachaywan gobiernasqanmanta, willakuntaqmi guerrapi peleaq valeroso kasqanmantapas, gobiernasqan nacionta mirachispa takyachisqanmantapas, nacionnin ukupi hatarimuq enemigonkuna vencesqanmantapas chaynataq huklaw nacionmanta hatarimuq enemigonkuna vencesqanmantapas, willakuntaqmi runakunapa paypi confiakusqanmantapas, huchaman urmaykuspa runa wañurachisqanmantapas, Diosmanta willakuq Natan anyaptin huchankunata reqsikuspa wanakusqanmantapas chaynataq humillakuspan Diospa castigon chaskisqanmantapas (5-24).

Davidqa allin rey kasqanwanmi chaynataq allin gobiernaq kasqanwanmi Israel runakunapa ancha kuyasqan karqa chaymi paykunaqa Moisesta hina hatunnin libraqninkupaq hapirqaku. Diospa prometesqan Mesiasmanraqmi paytaqa tupachirqaku.

Saulpa wañukusqanta David yacharusqanmanta

1 [1]Saulpa wañukusqanpa qepantam Amalec casta runakuna vencerusqanmanta David kutimuspa iskay punchawña Siclag llaqtapi kachkarqa. [2]Kimsa kaq punchawmantam Saulpa campamentonmanta huk runa hamurqa llumpay llakisqa, pachankunapas llikisqa hinaspa allpallaña umayoq. Davidpa kasqanman chayaramuspanmi qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. [3]Chaymi David tapurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa

Chaymi payñataq nirqa:

—Israel tropapa campamentonmantam lluptiramuni —nispa.

[4]Hinaptinmi David tapurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imataq pasakun? ¡Ama hina kaspayá willaykullaway! —nispa.
Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—Peleasqankumanta soldadokuna lluptiruspam achkallaña wañurunku. Saulwan churin Jonatanpas wañurunmi —nispa.
5 Chay willaqnin mozotam David nirqa:
—¿Imaynanpitaq yachanki Saulpas chaynataq Jonatanpas wañurusqanta? —nispa.
6 Chaymi payñataq nirqa:
—Gilboa Moqopi kachkaspaymi qonqaymanta Saulta rikururqani lanzanpi tawnapakusqata, rikurqanitaqmi carretakunawan caballopi sillasqakunapas payta haypaykuchkaqtaña.
7 Qepanta qawarimuspanmi rikuramuwaspa qayamuwarqa. Chaymi ñoqañataq nirqani: "¿Imanantaq?" nispa. 8 Chaymi niwarqa: "Qamqa ¿pitaq kanki?" nispa. Hinaptinmi ñoqañataq nirqani: "Ñoqaqa kani Amelec casta runam" nispa. 9 Paymi niwarqa: "Ama hina kaspaykiyá asuykamuspa wañurachiwayña, herido kaspaypas kawsachkaniraqmi" nispa. 10 Chaymi asuykuspay wañurachirqani wañuy patanpiña kasqanta yachaspay. Umanpi coronatawan brazonpi brazaletetaqa qanmanmi apamurqayki.
11 Davidmi llumpay llakisqa kaspan pachanta llikiparqa, hina chaynallatam rurarqa paywan kaqkunapas. 12 Llumpayllataña waqaspankum ayunarqaku tardeykuqkama Saulpa hinaspa churin Jonatanpa wañukusqanmanta. Waqarqakutaqmi Tayta Diospa runankuna vencesqa kasqanmantapas chaynataq Israel casta runakuna guerrapi wañusqankumantapas. 13 Willaqnin mozotam David nirqa:
—¿Maymantataq qamqa kanki? —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Ñoqaqa kani Amalec casta forasterom —nispa.
14 Davidmi nirqa:
—¿Imanasqamá manaqa manchakurqankichu Tayta Diospa nombrasqan rey wañuchiytaqa? —nispa.
15 Chaymi huk kaqnin runata qayaykuspan David nirqa:
—Anchuykuspa wañuchiy —nispa.
Hinaptinmi asuykuspan wañurachirqa. 16 Wañunanpaq kachkaptinmi Davidñataq nirqa:
—Wañuchisqaykimantam huchayoq kanki, qampunim nirqanki: "Tayta Diospa nombrasqan reytam wañuchirqani" nispa.

Saulmantawan Jonatanmanta David aya takita takisqanmanta

17 Saulpa hinaspa churin Jonatanpa wañukusqanmantam David kay aya takita takirqa. 18 Judapa mirayninkunaman yachachinanpaqmi "Flechana Arma" sutiyoq kay aya takita kamachikurqa. Kay aya takiqa Jazerpa libronpi qellqasqam kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Israel castakuna,
qamkunamanta sumaq kaqmi
moqokunapi wañurun.
¡Imaynamá valeroso soldadokunaqa wichirun!
20 Gat llaqtapi ama willakuychikchu.
Ascalon llaqtapa callenkunapi
ama willakuychikchu
chaynapi Filistea warmikuna
ama kusikunankupaq,
chaynapi Dios mana reqsiq warmikuna
kusikuymanta ama pawaykachananpaq.

21 Gilboa Moqokuna,
qampa hawaykimanqa sullapas
amañayá chayamuchunchu.
Gilboa Moqokuna,
qampa hawaykimanqa parapas
amañayá chayamuchunchu.
Gilboa Moqokuna,
allin wiñachiq chakrakunapas
amañayá kachunchu.
Chaypim valeroso soldadokunapa
harkachikunanpas wischusqa karqa.

22 Jonatanpa flechankunaqa
wañuqkunapa yawarninpim
chapusqapuni karqa.
Valeroso soldadokunapa wirankunapim
chapusqapuni karqa.
Saulpa espadanmi wañuqkunapa yawarninpi
chapusqapuni karqa.
Valeroso soldadokunapa wirankunapim
chapusqapuni karqa.

23 Saulwan Jonatanqa kuyachikuqmi karqaku.
Saulwan Jonatanqa waylluchikuqmi karqaku.
Kawsaspapas manam rakinakurqakuchu.
Wañuspapas manam rakinakurqakuchu.
Ankakunamantapas aswan pawaqmi karqaku.
Leonkunamantapas aswan kallpasapam karqaku.

24 Israel casta warmikuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waqaychik Saulmanta.
Waqaychik guindo pachawan
pachachisuqnikichikmanta.
Waqaychik kuyayllapaq pachawan
pachachisuqnikichikmanta.
Waqaychik qori alhajawan pachaykichik
adornaqmanta.
25 ¡Imaynatam valeroso soldadokuna
peleopi wichirun!
Chaynam yachanaykichik moqokunapi
Jonatanpas wañusqa karun.
26 Jonatan wawqelláy,
llumpaytam qamqa llakirachiwanki.
Ñoqapaqqa mayna kuyaypaqmi karqanki,
warmikunapa kuyakuyninmantapas
aswan mastam kuyawarqanki.
27 ¡Imaynatam valeroso soldadokuna
wichirun!
¡Imaynatam guerrapi peleana armakunapas
tukurun!

Juda lawpi gobiernananpaq Davidta churasqankumanta

2 1 Chaykuna pasaruptinmi Tayta Diosta David tapurqa:
—¿Riymanchu Juda lawpi huk kaqnin llaqtaman? —nispa.
Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Riyá —nispa.
Hinaptinmi David tapurqa:
—¿Mayqan llaqtamantaq risaq? —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:
—Hebron llaqtaman —nispa.
2 Hinaptinmi David rirqa Hebron llaqtaman, paywantaqmi rirqaku iskaynin warminkunapas otaq Jezreel llaqtayoq warmin Ahinoampas chaynataq Carmel llaqtayoq Nabalpa viudan Abigailpas. 3 Pusarqataqmi puriqmasin runakunatapas familiantinta, paykunam *yacharqaku Hebron law llaqtakunapi. 4 Chaymi Juda casta runakuna hamuruspanku Davidta aceitewan tallirqaku Juda lawpi gobiernananpaq.

Davidmanmi willaykurqaku Galaad lawpi Jabes llaqtayoqkuna Saulta pampaykusqankumanta. 5 Chaymi runankunata David kacharqa Galaad law Jabes llaqtapi kaqkunaman kaynata nimunankupaq:
—Tayta Diospa bendecisqanmi qamkunaqa kankichik reyninchik Saulta kuyapayarispa pampaykusqaykichikmanta. 6 Kunanyá Tayta Dios cheqaptapuni kuyapayarisunkichik. Ñoqapas kay rurasqaykichikmantam allinta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurasqaykichik. 7Kallpanchakuspayá qarinchakuychik Saul wañuruchkaptinpas Juda casta runakunam aceitewan talliwarqaku gobiernanaypaq —nispa.

Israel nacionpi kikinkupura peleasqankumanta

8 Saulpa llapallan tropankunapa kamachiqninmi otaq Nerpa churin Abnermi Saulpa churin Isboset sutiyoq runata pusarqa Mahanaim llaqtaman. 9 Paytam Galaad lawpi, Aser casta runakunapa *yachanan lawpi, Jezreel lawpi, Efrain casta runakunapa yachanan lawpi, Benjamin casta runakunapa yachanan lawpi hinaspa lliw Israel nacionpi gobiernananpaq churarqa . 10 Tawa chunka watanpim Saulpa churin Isbosetqa Israel nacionpi gobiernayta qallaykurqa, chaypim iskay wata gobiernarqa. Juda casta runakunam ichaqa Davidta reyninkupaq chaskirqa. 11 Qanchis wata soqta killanmi Juda castakunapi David gobiernarqa Hebron llaqtapi.

12 Nerpa churin Abnerñataqmi Mahanaim llaqtamanta Gabaon llaqtaman lloqsirqa Saulpa churin Is-bosetpa tropankunawan. 13 Sarviapa wawan Joabmi Davidpa tropankunapiwan Hebron llaqtamanta lloqsirqaku hinaspam Gabaon estanquepa waqtanpi paykunawan tupanakurqaku. Abnerpa tropankunam karqa estanquepa waklawninpi, Joabpa tropankunañataqmi karqa estanquepa kaylawninpi. 14 Chaymi Joabta Abner nirqa:

—Mozo soldadonchikkuna lloqsispankuyá peleachunku llapallanchikpa qayllanchikpi —nispa.

Chaymi Joabñataq nirqa:

—Allinmi —nispa.

15 Hinaptinmi lloqsirqaku Benjamin castamanta otaq Saulpa churin Is-bosetpa partenmanta chunka iskayniyoq mozokuna, Davidpa tropankunamantapas chunka iskayniyoq mozokunam lloqsirqa. 16 Chaymi peleaqmasinwan umamanta sapakama hapinakuruspa espadankuwan tuksinakururqaku waqtankupi, chaynapim llapallanku wañururqaku. Chayraykum “Helcat-hazurim” nispa suticharqaku chay lugarta. Chay lugarqa kachkan Gabaon lawpim. 17 Chay punchawpi llumpa-llumpayta pelearuptinkum Davidpa tropankuna vencerurqa Abnertawan Israel casta tropakunata. 18 Chaypim kachkarqaku Sarviapa kimsa qari wawankuna otaq Joab, Abisai hinaspa Asael. Chay Asaelmi karqa purunpi luwichu hina kallpaq. 19 Asaelmi Abnerpa qepallanta qatirqa *alleqmanpas *ichoqmanpas mana muyurispan. 20 Chaymi Abner qepanta qawarispan nirqa:

—¿Manachu qamqa kanki Asael? —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa:

—Arí, ñoqam kani —nispa.

21 Chaymi payta Abner nirqa:

—Amaña qatiwaychu aswanqa *alleq lawman otaq *ichoq lawman muyurispa hapiy huk kaqnin mozo soldadota hinaspayki qechuy llapa imankunata —nispa.

Asaelmi ichaqa hinalla qatirqa. 22 Chaymi Abnerñataq yapatawan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Asuriy, ama qatiwaychu, yanqataq wañurachikiman, hinaspaqa ¿ima uyaywantaq wawqeki Joabmanqa rikuriyman? —nispa.

23 Asael mana asuriyta munaptinmi lanzapa qepanwan wiksanpi Abner tuksirurqa wasanta lloqsinankama. Hinaptinmi Asaelqa wikapakuruspa hina chayllapi wañururqa. Asaelpa wañurusqanman haykam chayamuqkunam chaypi sayarurqaku. 24 Joabpiwan Abisaimi ichaqa Abnerta qatirqaku hayparunankupaq. Intim seqaykururqa Gabaon law chunniqman riq ñanpi otaq Gia sutiyoq sitiopa ñawpaqninpi kaq Ama sutiyoq moqoman chayaykuchkaptinku. 25 Benjaminpa mirayninkunañataqmi huñunakururqaku Abnerwan hinaspam huk tropalla churakururqaku huk kaqnin moqopa puntanpi. 26 Abnermi Joabta qayaspan nirqa:

—¿Tukuy tiempochu wañuchinakuyllapi kasun? ¿Manachu yachanki llumpay llakillapi kananchikta? ¿Haykapikamataq runaykikunataqa mana kamachinkichu wawqenkuta amaña qatikachanankupaq? —nispa.

27 Chaymi Joabñataq nirqa:

—Kawsaq Diosrayku juraspam niki, qampuni mana rimariykamuptikiqa runaykunaqa sapakamam wawqenta qatikachanmanku karqa achikyanankama —nispa.

28 Joab cornetata tocaykuptinmi lliw runankuna sayarurqaku, manañam Israel castamasinkunataqa qatikacharqakuchu nitaqmi mastaqa pelearqakuñachu. 29 Abnermi runankunawan rirqaku tukuy tuta Araba sutiyoq qechwanta hinaspam Jordan Mayuta chimparuspanku rirqaku Bitron lawninta Mahanaim llaqtaman chayanankukama.

30 Abnerta qatikachasqanmanta Joab kutiramuspanmi llapallan tropankunata huñururqa chaymi Davidpa tropankunamanta faltarurqa Asaelwan chunka isqonniyoq soldadokuna. 31 Davidpa tropankunañataqmi Abnerpa tropankunata otaq Benjamin casta soldadokunata wañurachirqaku kimsa pachak soqta chunkan runakunata. 32 Asaelpa cuerponta Belen llaqtaman apaspankum chaypi pamparurqaku taytanpa sepulturanpi. Joabmi tropankunawan tukuy tuta rispan achikyarurqa Hebron llaqtapi.

3 1 Saulpa castankunam unay tiempo pelearqaku Davidpa castankunawan. David aswan-aswan kallpanchakuptinmi Saulpa castankunañataq hukmanyarqaku.

Hebron llaqtapi naceq Davidpa churinkunamanta
(1 Cr 3:1-4)

2 Hebron llaqtapi David kachkaptinmi nacerqa churinkuna: Piwi churinmi karqa Amnon. Paymi karqa Jezreel llaqtayoq Ahinoampa wawan. 3 Amnonpa sullkanmi karqa Quileab. Paymi karqa Carmel llaqtayoq Nabalpa viudan Abigailpa wawan. Quileabpa sullkanmi karqa Absalon. Paymi karqa Gesur nacion rey Talmaipa churin Maacapa wawan. 4 Absalonpa sullkanmi karqa Adonias. Paymi karqa Haguitpa wawan. Adoniaspa sullkanmi karqa Sefatias. Paymi karqa Abitalpa wawan. 5 Sefatiaspa sull-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hebron llaqta (2 S 3:2)

kanmi karqa Itream. Paymi karqa Davidpa huknin warmin Eglapa wawan. Chay churinkunaqa nacerqa Hebron llaqtapi David kachkaptinraqmi.

Davidwan Abner contrato rurasqanmanta

6 Saulpa castankunawan Davidpa castankuna guerrapi kachkaptinkum
Abner aswan-aswan reqsisqa rikurirurqa Saulpa castankunapi. 7 Saulpam
karqa Rizpa sutiyoq compañeran. Paymi karqa Aja sutiyoq runapa churin.
Chaymi Abnerta Is-boset nirqa:
—¿Imanasqataq kakurqanki taytaypa compañeranwan? —nispa.
8 Chaymi Is-bosetpa nisqanwan Abner sinchita piñakuruspan nirqa:
—¿Ñoqaqa allqochu karqani Juda castawan hukllawakunaypaq? Ñoqaqa
favorecerqanim taytayki Saulpa familiankunataqa chaynataq amistad-
ninkunatapas. Manataqmi qamtapas Davidpa makinmanchu qoykurqayki.
¿Hinaptinchu kunanñataq kay warmiwan huchallikusqaypaq tumpawanki?
9 Diosyá sinchita castigawachun Tayta Diospa jurasqanman hina David-
wan mana ruraptiyqa. 10 Saulpa castanmanta gobiernasqanta qechuspaymi
Davidtaña gobiernananpaq churasaq Israel castapipas chaynataq Juda cas-
tapipas, gobiernanqaqa Dan llaqtamanta Beerseba llaqtakamam —nispa.
11 Abnerta manchakusqanraykum Is-bosetqa mana imatapas contestarqachu.
12 Abnerñataqmi runankunata kacharqa Davidman kaynata nimunankupaq:
—¿Pipataq kay nacionqa? Contratotayá rurasunchik. Ñoqaqa yanapas-
qaykim lliw Israel nacion qampaq kananpaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Chaymi David nirqa:
—Allinmi, qanwanqa rurasaqmi contratota ichaqa ñoqaman hamuspaykiqa Saulpa warmi churin Micaltam pusamuwanki, mana chayqa manam uyayta rikuwaqchu —nispa.
14 Davidqa Saulpa churin Is-bosetmanpas runankunatam kacharqa kaynata nimunankupaq:
—Warmiy Micalta kutichipamuway. Paytaqa casaranaypaqmi rantirqani pachak Filistea runakunapa qari kayninpa qarachanwan —nispa.
15 Hinaptinmi Laispa churin Paltielmanta otaq qosanmanta Micalta qechurachimuspan Is-boset pusachirqa. 16 Qosan Paltielmi ichaqa waqastin payta qatirqa Bahurim llaqtakama. Chaypim Paltielta Abner kamachirqa:
—Kutiy —nispa.
Hinaptinmi Paltielqa kutikurqa.
17 Israel casta ancianokunawan Abner rimaspanmi nirqa:
—Unayñam munachkankichik qamkunapa reynikichik David kananta. 18 Chaynaqa kunanyá reynikichikpaq churaychik. Tayta Diosmi Davidman prometespan nirqa: "Serviqniy Davidwanmi Filistea runakunamanta chaynataq llapallan enemigonkunamanta Israel casta runaykunata librasaq" nispa.
19 Benjamin castakunawanpas Abner rimaruspanmi rirqa Hebron llaqtaman, payqa rirqa Israel castakunapa tukuy ima tanteasqantawan Benjamin casta llapallan runakunapa tukuy ima tanteasqanta Davidman willamunanpaqmi. 20 Abnermi iskay chunka runankunawan Davidpa kasqan Hebron llaqtaman chayarurqa. Davidmi convidota rurachirqa Abnerpaqwan paywan hamuqkunapaq. 21 Abnermi Davidta nirqa:
—Reynilláy, kunanmi Israel casta llapallan runakunata qanman huñuramusaq chaynapi contratota ruranaykichikpaq, qanmi tukuy munasqaykipi gobiernanki —nispa.
Abnerta David aviaruptinmi hawkalla pasakurqa.

Abnerta Joab wañuchisqanmanta

22 Davidpa tropankunam Joabpiwan chay ratopi chayaramurqaku salteamunankupaq tropa-tropa risqankumanta, paykunaqa chayamurqaku enemigonkumanta qechumusqankuta achkallataña apamustinmi. Abnerqa manañam Davidwanchu karqa Hebron llaqtapi. Abnerta David aviaruptinmi payqa pasakurqaña hawkalla. 23 Joabmá chayaramurqa llapallan tropankunawan. Joabmanmi willaykurqaku kaynata:
—Nerpa churin Abnermi reyman hamururqa, pay aviaruptinmi pasakurqa hawkalla —nispa.
24 Chaymi reyman rispan Joab nirqa:
—¿Imatataq kayta rurarunki? Abner qawaqniki hamuchkaptinqa ¿imanasqamá hawkallataqa kachaykurqanki? 25 ¿Manachu yachanki Nerpa churin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abnerqa engañasunaykipaq hamusqanta? Payqariki hamurqa mayman risqaykitapas chaynataq imam rurasqaykitapas yachananpaqmi —nispa.
26 Davidwan Joab rimasqanmanta lloqsiramuspanmi runankunata kacharqa Abnerta haypanankupaq. Davidpa mana yachasqantam Sira sutiyoq pozomantaña kutirachimurqaku. 27 Abner Hebron llaqtaman kutiramuptinmi Joab pusarurqa llaqtapi zaguanpa ukulawninpi sapallankupi rimanankupaq. Chaypim Abnerta wiksanpi tuksiruspa wañurachirqa wawqen Asael wañurachisqanmanta vengakuspa. 28 David yacharuspanmi nirqa:
—Nerpa churin Abner wañurachisqa kasqanmantaqa ñoqapas chaynataq gobiernoypas Tayta Diospa ñawpaqninpim wiñaypaq mana huchayoq kaniku. 29 Joabyá lliw castankunapiwan castigasqa kachun. Familianpipas amayá faltachunchu flujowan ñakariqpas, lepra onqoyniyoqpas, tawnallawan puriq wistupas, guerrapi wañuqpas otaq mikuymanta muchuqpas —nispa.
30 Joabmá wawqen Abisaipiwan Abnerta wañurachirqaku, chaynataqa rurarqaku Gabaon lawpi peleachkaptinku wawqenku Asaelta Abner wañurachisqanraykum.
31 Davidmi Joabtawan paywan kaq llapallan runankunata kamachirqa:
—Llikipakuychik pachaykichikta hinaspa lutokuspa waqaychik Abnerpa ayanpa ñawpaqninpi —nispa.
Rey Davidmi rirqa chakanapi kaq ayapa qepanta. 32 Hebron llaqtapi Abnerta pamparuptinkum rey qaparispa waqarqa sepulturapa waqtanpi, waqarqataqmi llapallan runakunapas. 33 Abnermanta aya takita rey takispanmi nirqa:

Abner ¿imanasqataq mana yuyayniyoq hina wañurunki?
34 Makikikunaqa manam chaqnasqachu karqa.
Chakikikunapas manam cadenasqachu karqa.
Mana allin runakunapa wañuchisqan hinam wañurunki.

Llapallan runakunapas paymantam huktawan waqarqaku. 35 Punchawllaraq kachkaptinmi mikuykunanpaq Davidta ruegamurqaku, Davidñataqmi juraspan nirqa:
—Diosyá sinchita castigawachun tantata otaq imatapas manaraq inti seqaykuchkaptin mikuruptiyqa —nispa.
36 Llapallan runakunam cuentata qokururqaku chay imam rurasqanmanta, chay rurasqanqa agradonkupaqmi karqa. 37 Israel casta llapallan runakunam chay punchaw cuentata qokururqaku Nerpa churin Abner wañusqanmantaqa Rey Davidqa inocente kasqanta.
38 Reymi serviqninkunata nirqa:
—Yachasqaykichikpi hinapas kunanmi Israel nacionpi hatun atiyniyoq kamachikuq wañurun. 39 Chaymi aceitewan tallisqa rey kachkaspaypas mana kallpayoq hina kachkani Sarviapa kay wawankuna ñoqamanta aswan atiyniyoq kasqankurayku. Tayta Diosyá pagapuchun mana allin ruraqmanqa mana allin rurasqanman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Is-boset sutiyoq reyta wañuchisqankumanta

4 1 Hebron llaqtapi Abnerpa wañurusqanmanta Saulpa churin Is-boset
yacharuspanmi pasaypaqta hukmanyarurqa, mancharikurqakutaqmi
Israel casta llapallan runakunapas. 2 Saulpa churin Is-bosetpam karqa iskay
runankuna, paykunaqa karqa salteaq runakunapa kamachiqninmi. Huk-
ninpa sutinmi karqa Baana hukninpañataq Recab. Iskayninkum karqaku
Benjamin ayllumanta kaq runakuna, paykunaqa karqa Beerot llaqtayoq Ri-
monpa churinkunam. Beerot llaqtaqa karqa Benjamin ayllu runakunapam.
3 Benjamin ayllu runakunapamá karqa Beerot llaqtayoq runakuna Gitaim
llaqtaman lluptikuchkaptinkupas. Beerot llaqtayoqkunaqa chay Gitaim llaq-
tapimá *yacharqaku forastero hina kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.
4 Saulpa churinmi karqa Jonatan, Jonatanpa churiñataqmi karqa Me-
fi-boset. Mefi-boset pichqa watayoqllaraq kachkaptinmi Saulpa hinaspa
Jonatanpa wañukusqanku noticia Jezreel llaqtamanta chayaramurqa.
Chay wawata uywaq warmi hoqariykuspa llupticichkaptinmi warma wi-
chiykurqa, chayraykum wistuña karqa.
5 Beerot llaqtayoq Rimonpa iskay churin Recabwan Baanam rirqaku
Is-bosetpa wasinman hinaspam chayarurqaku chawpi punchaw rupaypi,
Is-bosetñataqmi puñuchkarqa. 6 Wasipi tiyaq warmipas trigo akllasqanpi
puñuruptinmi Recabwan wawqen Baana yaykururqaku wasiman. 7 Is-
bosetñataqmi caman hawanpi puñukuchkasqa. Chaymi wañurachispa
umanta kuchururqaku, tukuy tuta Araba sutiyoq qechwanta apaspankum
8 Davidman Hebron llaqtapi qoykurqaku. Paytam nirqaku:
—Reyllayku, kayqaya wañuchiy munasuqniki enemigoyki Saulpa churin
Is-bosetpa umanqa. Kunanmi qanmanta Tayta Dios vengakurun Saulta-
wan mirayninkunata —nispa.
9 Chaymi Beerot llaqtayoq Rimonpa churin Recabtawan wawqen Baa-
nata David nirqa:
—Tukuy sasachakuymanta libraqniy kawsaq Tayta Diosraykum jurani:
10 Huk runam allin willakuy apamuwasqanta creespan Saulpa wañus-
qanmanta willawarqa chaymi chay willawasqanmanta merecesqanta
qospay Siclag llaqtapi wañurachirqani. 11 Qamkunaqa mana allin ruraq-
kuna kasqaykichikraykum wasinta yaykuspa allin ruraq runata camanpi
wañurachimurqankichik. Chaynaqa ¿manachum vengakusqaykichik?
¿manachum kay pachamantapas chinkarachisqaykichik? —nispa.
12 Chaypunilla runankunata David kamachiptinmi chay iskaynin
runakunata wañurachirqaku. Makinkunatawan chakinkunata ku-
churuspankum Hebron llaqta estanquepa waqtanpi warkururqaku.
Is-bosetpa umantañataqmi pamparurqaku Hebron llaqtapi kaq Abnerpa
sepulturanpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda lawpi chaynataq Israel lawpi Davidpa gobiernasqanmanta
(1 Cr 11:1-3)

5 1 Israel llapallan ayllukunam rirqaku Hebron llaqtata Davidman
kaynata ninankupaq:
—Ñoqaykuqa kaniku qampa aylluykipunim. 2 Pasaq tiempopiqa Saul gobiernawachkaptinkupas qanmi Israelpa tropankunataqa kamachirqanki.
Tayta Diosmi prometesurqanki: "Qanmi oveja michiq hina Israel casta runaykunata gobiernanki hinaspam Israel nacionpi kamachinki" nispa.
3 Hebron llaqtapi Rey Davidpa kasqanmanmá hamurqaku Israel casta llapallan ancianokuna, Rey Davidmi chaypi paykunawan contratota rurarqa Tayta Diospa qayllanpi. Israel nacionpi gobiernananpaqmi Davidta aceitewan tallirqaku. 4 Kimsa chunka watanpim Davidqa gobiernayta qallarirqa hinaspam gobiernarqa tawa chunka wata. 5 Juda lawpim gobiernarqa qanchis wata parten Hebron llaqtapi *yachaspan. Kimsa chunka kimsayoq watataqmi gobiernarqa lliw Israel lawpipas chaynataq Juda lawpipas Jerusalen llaqtapi yachaspan.

Murallasqa Sion llaqtapi runakunata David vencesqanmanta
(1 Cr 11:4-9)

6 Rey Davidmi tropankunapiwan rirqaku Jerusalen llaqtaman chay allpapi *yachaq Jebus casta runakunawan peleananpaq. Jebus casta runakunam Davidta nirqaku:
—Manam qamqa kayman yaykumuytaqa atiwaqchu, qamtaqa ñawsakunapiwan weqrukunallam wischurusunki —nispa.
Chaynataqa nirqaku: "Davidqa manam yaykumuyta atinmanchu" nispa piensasqankuraykum. 7 Davidmi ichaqa vencerurqa murallasqa Sion llaqtapi runakunata. Chay llaqtatam suticharqaku "Davidpa Llaqtan" nispaña.
8 Chay punchawpi manaraq peleachkaspanmi David nirqa:
—Pipas Jebus casta runakunata vencey munaqqa yakupa tunelninta yaykuspayá wañuchimuchun tukuy sonqoywan cheqnisqay wistukunata hinaspa ñawsakunata —nispa.
Chayraykum kaynata rimakuqku: "Ñawsakunapas nitaq wistukunapas manam Diospa templonmanqa yaykunmankuchu" nispa. 9 Chay murallasqa llaqtapi David *yachaspanmi suticharqa "Davidpa Llaqtan" nispa. Chay llaqtapa muyuriqninpim rurachirqa murallata, chaytaqa rurachirqa llaqtapa patanmanta uku lawmanmi.

Davidman comisionta Rey Hiram kachasqanmanta
(1 Cr 14:1-2)

10 Davidmi aswan-aswan atiyniyoq rikurirurqa Llapallan Kamachiq Tayta Dios yanapasqanrayku. 11 Chaymi Tiro llaqtapa reynin Hiram kacharqa Davidman runankunata. Cedro qerukunata apachispanmi kacharqataq carpinterokunatapas chaynataq rumi labraqkunatapas. Paykunam Davidpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

palaciota rurapurqaku. 12 Hinaptinmi David cuentata qokururqa Israel nacionpi gobiernananpaq Tayta Dios takyachisqanta. Entienderqataqmi Israel casta runakunata favorecespan pay gobiernachisqantapas.

Jerusalen llaqtapi naceq Davidpa churinkunamanta
(1 Cr 3:5-9. 14:3-7)

13 Hebron llaqtamanta Jerusalen llaqtamanña David astakuruspanmi chaypipas huk warmikunawan casarakururqa, kapurqataqmi huk compañerankunapas. Paykunam wachakurqaku Davidpa qaripas-warmipas churinkunata. 14 Jerusalen llaqtapi naceq Davidpa churinkunam karqa Samua, Sobab, Natan, Salomon, 15 Ibhar, Elisua, Nefeg, Jafia, 16 Elisama, Eliada hinaspa Elifelet.

Filistea runakunata David vencerusqanmanta
(1 Cr 14:8-17)

17 Filistea runakunam Israel nacionpi gobiernananpaq David churasqa kasqanta yacharurqaku chaymi llapallanku hamurqaku Davidta maskanankupaq. Davidmi ichaqa maskamusqankuta yacharuspan rirqa amparakunanku sitioman. 18 Filistea runakuna hamuruspankum Refaim Qechwapi campamentonkuta sayarachirqaku. 19 Hinaptinmi Tayta Diosta David tapurqa:

—¿Risaqchu Filistea runakunapa contranpi? ¿paykunataqa qowankichu? —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Riypuniyá, Filistea runakunataqa makikimanmi churamusaq —nispa.

20 Baal-perazim sitiokama David chayaruspanmi chaypi Filistea runakunata vencerurqa chayraykum nirqa:

—Lloqllapa wayqosqanta hinam Tayta Dios enemigoykunata qayllaypi vencerun —nispa.

—Chayraykum chay sitiota suticharqa “Baal-perazim” nispa. 21 Filistea runakuna taytachankuta chaypi saqeruptinmi Davidwan runankuna apakurqaku.

22 Filistea runakunam yapatawan hamururqaku Refaim Qechwaman hinaspam chaypi campamentonkuta sayachirqaku. 23 Chaymi Tayta Diosta David tapuptin payñataq nirqa:

—Ama riychu paykunapa ñawpaqninmanqa, paykunapa qepanman muyuruspayá balsamo sutiyoq sachakunapa ñawpaqninmanta pawaykamuy. 24 Balsamo sachakunapa hawanpi tropakuna marchachkaq hina saqaqaqaqta uyarispaykim listolla kanki pawaykunaykipaq. Qampa ñawpaqnikitam ñoqa Tayta Dios risaq Filistea tropakuna vencesqa kananpaq —nispa.

25 Tayta Diospa kamachisqanta hina David ruraspanmi Filistea tropakunata vencerurqa Gabaon llaqtamanta Gezer llaqtapa hichpankama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa baulninta Jerusalenman David aparuy munasqanmanta
(1 Cr 13:5-14)

6 1 Davidmi kasqallan huñurachirqa Israel casta llapallan akllasqa tropakunata. Paykunam karqa kimsa chunka waranqa soldadokuna. 2 Chaymi Juda law Baala llaqtamanta David llapallan tropankunawan pasarqa Tayta Diospa baulninta chay lugarmanta apamunanpaq. Chay baulmi sutichasqa karqa Llapallan Kamachiq Tayta Diospa sutinwan. Paymi chay baulpa hawanpi kaq querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi tiyaq. 3-4 Diospa baulninta mosoq carretaman churaykuspankum Abinadabpa wasinmanta aparqaku, chay wasiqa karqa moqopim. Abinadabpa churin Uzawan Ahio sutiyoq runam Diospa baulninta carretapi guiarqaku. Ahiom rirqa baulpa ñawpaqninta. 5 Davidmi Israel casta llapallan runakunawan Tayta Diospa ñawpaqninta rispa anchata kusikurqa, tukuy sonqonkuwan takispam tusurqaku taksa arpakunapa, hatun arpakunapa, tinyakunapa, taksa platillokunapa hinaspa hatun platillokunapa waqasqanwan. 6 Naconpa eranman chayaruptinkum bueyeskuna mitkaruptin Diospa baulnin mana wichiykunanpaq Uza sutiyoq runa hapirurqa. 7 Uza sutiyoq runapa contranpi Tayta Dios piñakuspanmi mana yuyaywan rurasqanrayku castigarurqa hinaptinmi hina chayllapi wañururqa Diospa baulninpa ladonpi.

8 Davidmi piñakururqa Uzata Tayta Dios wañurachisqanmanta chaymi chay lugar sutichasqa karqaPerez-uzawan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 9 Tayta Diosta manchakuspanmi chay punchaw David nirqa:

—Manañam apachimuymanchu Tayta Diospa baulnintaqa —nispa.

10 "Davidpa Llaqtanwan" sutichasqa llaqtaman Tayta Diospa baulninta manaña apayta munaspanmi kamachirqa Gat llaqtayoq Obed-edom sutiyoq runapa wasinmanña apanankupaq. 11 Tayta Diospa baulninmi Obed-edompa wasinpi karqa kimsa killa chaymi Obed-edomtawan lliw familianta Tayta Dios bendecirqa.

Tayta Diospa baulninta Jerusalenman David apachimusqanmanta
(1 Cr 15:1-16:6)

12 Rey Davidmanmi willarqaku:

—Tayta Diospa baulnin Obed-edompa wasinpi kasqanraykum paypa familiantawan lliw kapuqninkunata kikin Tayta Dios bendeciykun —nispa.

David rispanmi Obed-edompa wasinmanta Diospa baulninta kusikuywan Davidpa Llaqtanwan sutichasqa llaqtaman apachimurqa. 13 Tayta Diospa baulnin apaqkuna soqta ichiyta puriruptinkum torotawan wirayachisqa animalta David wañuchirqa payta adorananpaq.

14 Davidmi linomanta *efodwan pachasqa Tayta Diospa ñawpaqninpi tukuy kallpanwan pawaykacharqa. 15 Davidwan Israelpa llapallan castankunam Tayta Diospa baulninta aparqaku kusikuymanta qaparispanku chaynataq cornetata tocaspanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Davidpa Llaqtan sutiyoq llaqtaman Tayta Diospa baulnin chayaruptinmi
Saulpa warmi churin Mical ventanamanta qawarispa Rey Davidta rikururqa Tayta
Diospa ñawpaqninpi pawaykachaspa tusuqta chaymi sinchita despreciarurqa.
17 Tayta Diospa baulninta chayarachispankum churarqaku Davidpa alistasqa
karpapa ukunman. Davidmi ofrecerqa Tayta Diospa qayllanpi lliw kañana ofren-
dakunata chaynataq Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakunata. 18 Chay
ofrendakuna ofreceyta David tukuruspanmi Llapallan Kamachiq Tayta Diosta
mañakurqa runakunata bendecinanpaq. 19 Chaypi tarikuq Israel casta llapallan
runakunamanmi qarimanpas-warmimanpas aypuchirqa huk rosca tantata, datiles
sutiyoq frutamanta huk pedazo tortillata chaynataq uvas pasasmanta huk pedazo
tortillatapas. Chaymantam lliw runakuna sapakama wasinkuman pasakurqaku.
20 Davidpas kutikurqataqmi palacionman familianpaq Diospa bendi-
cionninta mañakunanpaq. Ichaqa Saulpa warmi churin Micalmi Davidta
chaskinanpaq lloqsiruspan nirqa:
—Israel nacionpi reyqa imayna alabasqam kunan punchaw karunki,
serviqnikikunapa sirvientankunapa qayllanpim mana penqakuq qalalla
runa hina qawachikamurqanki! —nispa.
21 Chaymi Micalta David nirqa:
—Arí, Tayta Diospa qayllanpim kusikurqani taytaykimantapas chaynataq
llapallan castaykikunamantapas Israel casta runakunapi kamachinaypaq aklla-
wasqanrayku. 22 Kunanqa nisqaykimantapas aswan despreciasqaraq kaspaymi
humillakusaq ichaqa rimasqayki sirvientakunapa alabasqanmi kasaq —nispa.
23 Chayraykum Saulpa warmi churin Micalqa mana wawayoq karqa
wañunankama.

Rey Davidman Tayta Dios prometesqanmanta
(1 Cr 17:1-27)

7 1 Muyuriqninpi enemigonkunamanta Tayta Dios hawkayayta qoy-
kuptinmi Rey Davidqa palacionpiña *yachachkaspan 2 Diosmanta
willakuq Natanta nirqa:
—Qawasqaykipi hinam ñoqaqa cedromanta palaciopi *yachachkani,
Diospa baulninñataqmi kachkan karpallapi —nispa.
3 Chaymi Natanñataq reyta nirqa:
—Rurayá tukuy piensasqaykiman hina. Tayta Diosmi qanwan kachkan —nispa.
4-5 Chay tutapunim Natanta Tayta Dios rimapayarqa serviqnin David-
man kaynata nimunanpaq:
—Manam qamchu temploytaqa rurapuwanki chaypi *yachanaypaq.
6 Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkunata horqomusqay punchaw-
mantapunim kunan punchawkama templopiqa mana yacharqanichu.
Ñoqaqa purirqani yachana karpallapim. 7 Tukuy tiempo Israelpa llapallan
mirayninkunawan purichkaspaypas runaykunata kamachikunankupaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

oveja michiq hina churasqay runakunamantaqa manam haykapipas mañarqanichu cedro tablamanta templota rurapuwanankupaqqa.
8 —Chaynaqa Llapallan Kamachiq Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá serviqniy
Davidman kaynata nimuy: "Ñoqam oveja michisqaykimanta horqomurqayki
Israel casta runaykunapi jefe kanaykipaq. 9 Lliw purisqaykipi yanapaspaymi
llapallan qanwan peleaq enemigoykikunatapas tukururqani, kay pachapi
atiyniyoqkunata hinam reqsisqata rurarqayki. 10 Israel casta runaykunapaq-
pas akllaruniñam huk sitiota, chaypim churarqani paykunataqa manaña
pipas kuyuchinanpaq hinaspa ñawpaq tiempopi hina mana allin ruraqkuna-
qa manaña ñakarichinanpaq. 11 Israel casta runaykunapi jefekuna churasqay
tiempomantaraq rurasqayman hinam llapallan enemigoykikunamanta
hawkayayta qosqayki. Ñoqa Tayta Diosmi prometeki castaykikunata mira-
chinaypaq. 12 Machuyaruspa abueloykikuna hina wañukuptikim kikikipa
churikita churasaq gobiernananpaq hinaspam takyachisaq gobiernonta.
13 Paymi ñoqapaq templota ruranqa, ñoqañataqmi takyachisaq gobiernonta
wiñaypaq. 14 Ñoqam paypaq kasaq taytan, payñataqmi ñoqapaq kanqa churiy.
Mana allinta ruraptinqa ñoqam corregisaq churinta taytan castigachkaq hina
chaynataq azotechkaq hina. 15 Ichaqa Saulmanta hinaqa kuyapayakuyniytam
churikimanta mana qechurusaqchu. Saultaqa wischururqani paypa rantinpi
qamtaña churanaypaqmi. 16 Castaykipas chaynataq gobiernoykipas wiñaypaq-
mi takyanqa. Castaykipa gobiernontapas wiñaypaqmi takyachisaq" nispa.
17 Tukuy chay palabrakunaman hinam chaynataq tukuy chay mos-
qoyninpi qawasqanta hinam Davidman Natan willarqa. 18 Chaymi Tayta
Diospa kasqanman Rey David yaykuykuspan ñawpaqninpi nirqa:
—Señor Dioslláy ¿pitaq ñoqaqa kani? ¿Pitaq castaykunapas kunankama qam
yanapawanaykipaqqa? 19 Señor Dioslláy, chaypas asllapaq rikchakapusupti-
kim kay serviqnikipa castay imaynam kananmantapas rimariykunkiraq. Señor
Dioslláy, chay rurasqaykiqa runakuna yachanankupaqmi. 20 Señor Dioslláy
¿imatawanraqtaq nikiman? Kay serviqnikitaqariki qanmi reqsiwanki. 21 Tukuy
chay admirakuypaq kaqkunatam rurarunki prometesqaykiman hina chaynataq
munasqaykiman hina chaynapi kay serviqnikiman reqsichiwanaykipaq. 22 Chay-
naqa Señor Dioslláy imayna hatunsum qamqa kanki! Qam hinaqa manam pipas
kanchu. Lliw uyarisqaykupi hinapas qanmanta huk diosqa manam kanchu.
23 Israel runaykikuna hinaqa manam kanchu kay pachapi huk nacionqa. Dioslláy,
paykunataqa qanmi hamuspa librarqanki runaykikuna kananpaq chaynapi allin
reqsisqa kanaykipaq. Egipto nacionpi runakunamantawan taytachankunaman-
tam libramurqanki hinaspam paykunapaq hatun manchakuypaq kaqkunata
rurarqanki chaynapi kay allpata dueñochakunankupaq. 24 Qanmi Israel casta
runaykikunata wiñaypaq takyaykachinki hinaspam paykunapa Diosnin karunki.
25 —Chaynaqa Dios Taytalláy, kay serviqnikimantawan mirayniyman-
ta rimasqaykitayá wiñaypaq cumpliy. Chaynatayá ruray nisqaykiman hina.
26 Sutiki wiñaypaq hatunchasqa kaptinyá nichunku: "Llapallan Kamachiq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosqa Israel castakunapa Diosninmi" nispa. Kay serviqniki Davidpa
castaykunapas takyachunyá qampa yanapakuynikiwan. 27 Israelpa yupay-
chasqan Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy, kay serviqnikimanmi niwarqanki
mirayniyoqta rurawanaykipaq. Chayraykum kay serviqnikiqa kallpancha-
kuni chaynata mañakamunaypaq. 28 Señor Diosnilláy, qamqa Diosmi kanki,
palabraykikunapas cheqapmi. Qanmi tukuy kay allinkunata serviqnikiman
prometewarqanki. 29 Kunanyá kay serviqnikipa castayta bendeciykapuway
qampa qayllaykipi wiñaypaq takyananpaq. Señor Diosnilláy, qanmi prome-
tewarqanki kay serviqnikipa castanqa wiñaypaq bendecisqa kananpaq —nispa.

Enemigonkunata David vencesqanmanta
(1 Cr 18:1-13)

8 1 Chaykunapa qepantam Filistea runakunata David venceruspan hu-
millaykachirqa. Paykunamantam Meteg-ama llaqtata qechururqa.
2 Vencerurqataqmi Moab casta tropakunatapas hinaspam pampaman siriy-
kachispan cordelwan tupurqa, cordelwan iskay kuti tupusqapi kaqkunam
wañuchisqa karqaku, cordelwan huk kuti tupusqapi kaqkunañataqmi kawsar-
qaku. Moab casta runakunata David munaychakuptinmi impuestota pagarqaku.

3 Rey Davidqa vencerurqataqmi Rehobpa churin Soba nacionpi Rey
Hadad-ezertapas, paytaqa vencerurqa Eufrates Mayu lawpi allpankunata kutichi-
kunanpaq richkaptinmi. 4 Paykunamantam waranqa qanchis pachaknin sillada
soldadokunata David presocharurqa. Presocharurqataqmi iskay chunka waranqa
chaki-puri soldadokunatapas. Pachak carretallapaqña caballokunata puchuyka-
chispanmi carreta aysaq llapallan caballokunapa ankunta kuchurachirqa.

5 Damasco llaqta lawmantam Aram nacionniyoq tropakuna hamur-
qaku Soba nacionpa reynin Hadad-ezerta yanapanankupaq, Davidmi
ichaqa chay Aram nacionniyoq tropakunamanta wañurachirqa iskay
chunka iskayniyoq waranqa soldadokunata. 6 Davidmi soldadonkunapaq
cuartelkunata churarurqa Aram nacion Damasco llaqtapi chaymi Aram
nacionniyoq runakunaqa Davidta servispanku pagarqaku impuestota.
Tayta Diosmi Davidta mayman peleaq riptinpas vencechirqa.

7 Hadad-ezerpa soldadonkunapa apamusqanku qorimanta harkachikuna
armankutam David qechururqa hinaspam Jerusalen llaqtaman aparqa. 8 Hadad-
ezerpa munaychakusqan llaqtakunamantam otaq Beta llaqtamantawan Berotai
llaqtamantam venceruspan nana-nanaq bronceta Rey David apachimurqa.

9 Hadad-ezerpa lliw tropankunata David vencerusqanta Hamat nacionpa
reynin Toi yacharuspanmi 10 Rey Davidman kacharqa churin Joramta, paywan-
mi apachirqa qorimanta, qollqemanta hinaspa broncemanta serviciokunata,
kacharqaqa Hadad-ezerwan Rey David guerrapi kaspan vencerusqanmanta
rimaykuspa alabamunanpaqmi. Chay Toi sutiyoq reypas Hadad-ezerwanmi
guerrapi karqa. 11 Jorampa apamusqan serviciokunatam Tayta Diospaq David
sapaqcharqa. Sapaqcharqataqmi munaychakusqan llapallan nacionkunamanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qori-qollqe apamusqankutapas. 12 Sapaqcharqamá Edom nacionmanta, Moab nacionmanta, Amonpa mirayninkunamanta, Filistea runakunamanta, Amalec casta runakunamanta chaynataq Hadad-ezerwan peleaspan qechumusqantapas. Hadad-ezerqa karqa Rehobpa churin Soba nacionpa reyninmi.

13 Davidmi aswan ancha reqsisqa rikurirurqa Aram nacionniyoq tropakunata venceramusqanwan. Vencerurqataqmi chunka pusaqniyoq waranqa Edom nacionniyoq soldadokunatapas Kachi Qechwawan sutichasqa sitiopi. 14 Enteron Edom nacionpi soldadonkunapaq cuartelkunata David churaruptinmi, Edom nacionniyoq llapallan runakunaqa Davidtaña servirqaku. Tayta Diosmi Davidta mayman peleaq riptinpas vencechirqa.

Davidpa tropan kamachiqkunamanta

(2 S 20:23-26. 1 Cr 18:14-17)

15 Davidmi lliw Israel nacionpi gobiernarqa hinaspam allinta ruraspa allin arreglota rurarqa llapallan runankunapaq. 16 Sarviapa wawan Joabmi llapallan tropakunapa kamachiqnin karqa. Ahiludpa churin Josafatñataqmi karqa imapas pasaqkunamanta qellqaq. 17 Ahitobpa churin Sadocpiwan Abiatarpa churin Ahimelecñataqmi karqa sacerdotekuna. Seraiasñataqmi karqa secretario. 18 Joiadapa churin Benaiam kamachirqa Ceret castamantawan Pelet castamanta kaq rey waqaychaq soldadokunata. Davidpa churinkunañataqmi karqa consejaqninkuna.

Mefi-boset sutiyoq runata David favorecesqanmanta

9 1 Davidmi nirqa:

—¿Saulpa castanmanta pillapas puchurqachu payta Jonatanrayku favorecenaypaq? —nispa.

2 Saulpa familianpam karqa sirvienten Siba sutiyoq. Paytam Davidpa kasqanman qayachimurqaku. Siba hamuruptinmi rey tapurqa:

—¿Qamchu Siba kanki? —nispa.

Chaymi Sibañataq nirqa:

—Arí, ñoqam kani —nispa.

3 Hinaptinmi rey tapurqa:

—¿Saulpa castanmanta kachkanraqchu pipas Diosrayku favorecenaypaq? —nispa.

Chaymi Siba nirqa:

—Kachkanraqmi Jonatanpa churin, payqa iskay chakin suchuyasqam kallan —nispa.

4 Chaymi rey tapurqa:

—¿Payqa maypitaq kachkan? —nispa.

Hinaptinmi Sibañataq nirqa:

—Payqa Amielpa churin Maquirpa wasinpim kachkan Lodebar llaqtapi —nispa.

5 Hinaptinmi Rey David payta pusachimurqa Lodebar llaqtapi *yachaq Amielpa churin Maquirpa wasinmanta. 6 Saulpa willkan otaq Jonatanpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

churin Mefi-bosetmi Davidpa kasqanman chayaramuspan paypa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. Chaymi Davidñataq nirqa:
—¡Mefi-boset! —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Ñoqam kani —nispa.
7 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Ama manchakuychu. Ñoqam taytayki Jonatanrayku qamta favorecespa abueloyki Saulpa llapallan allpanta kutichipusqayki, qamñataqmi tukuy tiempo ñoqawan kuska mikunki —nispa.
8 Mefi-bosetmi kumuykuspa nirqa:
—¿Pitaq ñoqaqa kallani? ¿Manachu ñoqaqa kani wañusqa allqo hina mana valeq? —nispa.
9 Saulpa ñawpaq sirvienten Sibata rey qayachimuspanmi nirqa:
—Saulpa chaynataq llapallan castankunapa kapuqninkunatam lliwta qoykuni patronniki Saulpa willkan Mefi-bosetman. 10 Qanmi llamkapunki chakrankunata churikikunawan hinaspa sirvientekikunawan, cosechankichikmá patronnikipa familiankuna mantienekunanpaq. Patronnikipa willkan Mefi-bosetmi ichaqa mikunqa ñoqawan kuska tukuy tiempo —nispa.
Sibapa churinkunam karqa chunka pichqayoq, sirvientenkunañataqmi karqa iskay chunka. 11 Sibam reyta nirqa:
—Qam Señor Reypa tukuy kamachiwasqaykita hinam ñoqaqa rurasaq —nispa.
Mefi-bosetmi reypa churin hina reywan kuska mikurqa. 12 Mefi-bosetpam huk taksa churin karqa Micaia sutiyoq. Sibapa wasinpi llapallan *yachaqkunam Mefi-bosetpa sirvienten karqaku. 13 Mefi-bosetmi ichaqa yacharqa Jerusalen llaqtapi reywan kuska mikusqanrayku. Payqariki karqa iskaynin chakin suchuyasqam.

Aram tropakunatawan Amon tropakunata David vencesqanmanta
(1 Cr 19:1-19)

10 1 Chaykunapa qepantam Amonpa mirayninkunapa reynin wañururqa hinaptinmi paypa rantinpiqa churin Hanunña gobiernarqa.
2 Chaymi David piensarqa:
—Nahaspa churin Hanuntaqa kuyapayarisaqyá imaynam taytanpas ñoqawan rurasqanta hina —nispa.
Taytanpa wañukusqanmanta Hanunta consuelananpaqmi serviqninkunata David kacharqa. Davidpa serviqninkuna Amonpa mirayninkunapa allpanman chayaruptinmi 3 Amonpa mirayninkunapa jefenkuna reyninku Hanunta nirqaku:
—¿Creenkichu taytaykita kuyasqanrayku consuelasunaykipaq Davidqa serviqninkunata kachamusqanta? ¿Manachu serviqninkunataqa kachamusuchkanki llaqtata wateqaspa puchukarachinankupaq? —nispa.
4 Chay Rey Hanunmi runankunata kamachirqa Davidpa serviqninkunata presochanankupaq hinaspa barbankutapas huklaw uyallanta siksirunankupaq chaynataq pachankutapas siki patankama qorurunan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kupaq. Reypa kamachisqanman hina ruraruspankum kachaykurqaku.
5 Davidman willaykuptinkum paykunaman taripachirqa anchallaña penqasqa kasqankurayku, paykunatam nichimurqa:
—Jerico llaqtapiyá kaychik barbaykichik kasqallan wiñamunankama hinaptinñam kutimunkichik —nispa.
6 Amonpa mirayninkunam Davidpa cheqnisqanta yacharuspanku, Aram nacionpi kaq Bet-rehob lawmanta hinaspa Soba lawmanta pagaspa pusachimurqaku iskay chunka waranqa soldadokunata, pusachimurqakutaqmi Maaca nacion reypa waranqa soldadonkunatapas chaynataq Tob lawmanta chunka iskayniyoq waranqa soldadokunatapas. 7 Chayta David yacharuspanmi Joabta kacharqa llapallan valeroso soldadonkunatawan. 8 Amonpa miraynin soldadokunam peleanankupaq lloqsispanku tropa-tropa kinrayninman churakururqaku llaqtapa zaguannin punkupa waqtanpi. Soba lawmanta hinaspa Rehob lawmanta Aram nacionniyoq soldadokunam ichaqa Tob lawmanta hinaspa Maaca lawmanta soldadokunapiwan churakururqaku campopi sapaqlla. 9 Chaymi qepanpi hinaspa ñawpaqninpi tropakuna kasqanta Joab qawaykuspan Israel soldadokunamanta aswan allinninta akllarurqa hinaspam Aram nacionniyoq tropakunawan peleananpaq churarurqa.
10 Puchuq tropakunatañataqmi wawqen Abisaiman qoykurqa chaynapi Amonpa miraynin tropakunawan peleananpaq. 11 Joabmi wawqenta nirqa:
—Aram nacionniyoq tropakuna ganamuwaptinqa hamunkim yanapawaqniy. Amonpa miraynin tropakuna ganamusuptikiñataqmi hamusaq yanapaqniki. 12 Kallpanchakuptikiyá tukuy kallpanchikwan peleasunchik nacionninchikrayku chaynataq Diosninchikpa llaqtankunarayku. ¡Tayta Diosyá munasqanta rurachun! —nispa.
13 Soldadonkunawan Aram nacionniyoq tropakunata Joab atacaptinmi paykunañataq lluptikurqaku. 14 Aram nacionniyoq soldadokunapa lluptisqanta Amonpa miraynin soldadokuna qawaykuspanmi paykunapas Abisaimanta lluptikurqaku hinaspam llaqtaman yaykururqaku. Amonpa miraynin soldadokunapa contranpi peleasqanmanta Joab kutimuspanmi chayaramurqa Jerusalen llaqtaman.
15 Aram nacionniyoq tropakuna Israelpa tropankunawan vencesqa kasqankuta qawakuykuspankum kasqallan huñunakururqaku. 16 Hadad-ezermi qayachimurqa Eufrates Mayupa waklaw chimpanpi kaq Aram nacionniyoq tropakunata hinaptinmi paykuna hamurqaku Helam llaqta lawkama. Hadad-ezerpa llapallan tropankuna kamachiq Sobacmi paykunata kamachirqa. 17 Davidman chayta willaykuptinkum Israel llapallan tropakunata huñuruspa Jordan Mayuta chimparurqa Helam llaqtaman chayanankama. Chaypim Aram nacionniyoq tropakuna Davidpa tropankunawan peleanankupaq kinrayninman churakuruspanku pelearqaku. 18 Aram nacionniyoq tropakunam ichaqa Israel tropakunamanta ayqekurqaku, Davidpa tropankunam wañurachirqa qanchis pachak carretawan peleaq soldadokunata, wañurachirqakutaqmi tawa chunka waranqa silladakunatapas. Aram nacionniyoq llapallan tropakuna kamachiq Sobacpas herido karuspanmi chaypi wañururqa. 19 Hadad-ezerpa llapallan yanapaqnin reykunam Israel

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tropakunapa vencerusqanta qawakuykuspanku Israel nacionwan hawkayayman yaykururqaku hinaspam paykunataña servirqaku. Chaymantapunim Aram nacionniyoq runakunaqa manchakururqaku Amonpa mirayninkuna yanapayta.

Betsabey sutiyoq warmiwan David huchallikusqanmanta

11 1 Mosoq wata chayaramuptinmi reykunapa guerraman lloqsinanku tiempopi David kacharqa Joabta, serviqninkunata hinaspa llapallan Israel tropakunata. Paykunam Amonpa miraynin tropakunata venceruspa Raba llaqtapa muyuriqninpi campamentonkuta churarurqaku peleanankupaq. Davidmi ichaqa Jerusalen llaqtapi qeparurqa.

2 Davidmi tarde law horata camanmanta hatariruspa palacionpa qatanpi paseakuchkaspa bañakuchkaq warmita rikururqa, chay warmim karqa buenamozallaña. 3 Chay warmi pim kasqanta tapumunankupaq David kachaptinmi nirqaku:

—Chay warmiqa Eliampa churin Betsabeymi, Het casta runa Uriaspa warminmi —nispa.

4 Chaymi David kacharqa runankunata chay warmita pusamunankupaq, hamuruptinmi David paywan puñururqa hinaptinmi Betsabeyqa wasinman kutikurqa. Payqa chayraqmi yawarpakuyninmanta chuyanchasqa kachkarqa.

5 Chay warmim wiksayakuruspan Davidman willachimurqa:

—Wiksayakurunim —nispa.

6 Chaymi Joabman David nichimurqa:

—Het casta Uriasta kachamuway —nispa.

Chaymi Joab chaynata rurarqa. 7 Urias payman hamuruptinñataqmi David tapurqa Joabpa imaynam kasqanmanta, tropakunapa imaynam kasqanmanta chaynataq guerra imaynam kasqanmantapas. 8 Chaymantam Uriasta David nirqa:

—Wasikiman rispayá samarimuy —nispa.

Reypa palacionmanta Urias lloqsiruptillanmi kikinpa mikunanmanta rey apachirqa regalota. 9 Uriasmi ichaqa wasinman mana rispa palaciopa punkunpi puñurqa reypa llapallan serviqninkunawan. 10 Urias wasinman mana risqanmanta Davidman willaykuptinkum David tapurqa:

—Viajasqaykimanta kutiramuchkaspaqa ¿imanasqamá manaqa rirqankichu wasikimanqa? —nispa.

11 Chaymi Uriasñataq nirqa:

—Diospa baulninpas, Israel tropakunapas, Juda tropakunapas karpallapim kachkanku, kamachiwaqniy Joabpas hinaspa serviqninkunapas campollapim puñuchkanku ¿hinaptinchu ñoqañataq wasiyman yaykusaq mikukuq, tomakuq hinaspa warmiywan puñukuq? Qampa vidaykiraykum jurani, manapunim chaytaqa ruraymanchu —nispa.

12 Davidmi nirqa:

—Kunanpas kaypiraqyá kariy. Paqarinñam aviasqayki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi Urias qeparurqa Jerusalen llaqtapi paqarinnintinkama.
13 David convidaspanmi mikuchirqa hinaspa tomachirqa sinkanankama.
Tutayaruptinñam Uriasqa reypa serviqninkunawan kuska puñuq rirqa
ichaqa manam rirqachu wasinmanqa.
14 Paqarinnintinmi David qellqarqa cartata Joabman hinaspam apachir-
qa kikin Uriaswan. 15 Cartapim nirqa:

> Uriasta churaruy llumpay peleaq tropakunapa puntanman hinaspa
> paymanta suchurikuychik chaynapi heridasqa wañunanpaq.

16 Chaymi llaqtata Joab atacaspa Uriasta churarurqa valeroso solda-
dokunapa kasqan sitioman. 17 Chaymi llaqta defiendeq soldadokuna
lloqsiramurqaku Joabwan peleanankupaq. Davidpa tropankunamantam
wakin soldadokuna wañururqa, wañururqataqmi Het casta runa Uriaspas.
18 Hinaptinmi Joab willachirqa Davidman guerrapi tukuy ima pasas-
qanmanta. 19 Willakuqtam kunarqa kaynata:
—Guerramanta tukuy imata reyman willaruptikiqa 20 ichapas piñakuspan
tapusunkiman: "¿Imanasqataq peleaspaqa llumpayta llaqtaman anchuykurqanki-
chik? ¿Manachu yacharqankichik murallamanta flechamusunaykichikta? 21 ¿Pitaq
wañurachirqa Jerobaalpa churin Abimelecta? ¿Manachu molino maray pakisqata
chamqaramurqa huk warmi Tebes llaqtapa murallanmanta?" nispa. Chaynata nip-
tinqa qanmi ninki: "Serviqniki Het casta runa Uriaspas wañurunmi" nispa.
22 Willakuq pasaspanmi Davidpa kasqanman chayaruspa Joabpa tukuy
nimusqanta Davidman willarqa. 23 Kaynatamá willarqa:
—Contraykupi campoman lloqsimuq soldadokunam ñoqaykumantapas
aswan mas kallpayoq karqaku, chaywanpas kutirirachirqanikum llaq-
tapa zaguan punkunkama. 24 Aswanqa flechaqkuna serviqnikikunapa
contranpi murallamanta flechamuptinkum wakin serviqnikikunapas wa-
ñururqaku, wañururqataqmi Het casta serviqniki Uriaspas —nispa.
25 Chaymi willakuqta David nirqa:
—Kallpanchaspayá Joabta nimuy: "Ama llakikuychu chaymantaqa,
guerrapiqa pipas wañunmi. Aswanqa llaqtatayá aswan masta atacay
chinkachinaykichikkama" nispa.
26 Uriaspa warminmi qosanpa wañurusqanta yacharuspan llumpayta
waqallarqa. 27 Lutokusqan tiempo pasaruptinñataqmi David kacharqa
Uriaspa viudanta palacionman pusamunankupaq. Chaymi payqa warmiñ-
ña kaspan wachakurqa Davidpa qari churinta. Aswanqa Davidpa chay
rurarusqanmi Tayta Diosta mana agradarqachu.

Davidta Natan qaqchasqanmanta

12 1 Tayta Diosmi Natanta kacharqa Davidman, Natan payman cha-
yaruspanmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Huk llaqtapis iskay runakuna kasqa, hukninsi kasqa apu, hukniñataq wakcha. 2 Apupas kasqa achkallaña ovejankunawan vacankuna. 3 Aswanqa chay wakchapas kasqa rantisqan chulla ovejachallan, chay ovejachantas kikinpuni uywakusqa. Chay ovejachas wiñasqa paywan chaynataq churinkunawan kuska, kikinpa mikunanmantas chay ovejachaqa mikuqpas. Tomanan vasomanta tomaspansi puñuqpas oqllayninpi. Chay ovejachaqa warmi churin hinas kasqa. 4 Huk punchaw apu runapa wasinman huk viajero chayaruptinsi apuqa ovejankunamantapas nitaq vacankunamantapas nakayta mana munasqachu samapakuqman mikuchinanpaq, chay wakcha runapa ovejachantaraq qechuramuspansi samapakuqninpaq mikuyta rurachisqa —nispa.

5 Chayta David uyariruspanmi chayna ruraq runapa contranpi sinchita piñakuruspan Natanta nirqa:

—Juranim kawsaq Tayta Diosrayku, chayna ruraq runaqa wañunanpunim. 6 Chay ovejachapa rantinpipas sayachipuchunyá tawa ovejachakunata, mana kuyapayarikuspa chayna rurasqanrayku —nispa.

7 Chaymi Davidta Natan nirqa:

—Qanmi kanki chay runaqa chaymi Israelpa yupaychasqan Tayta Dios kaynata nin: "Ñoqam aceitewan tallichispay Israel nacionpi gobiernanaykipaq nombrarqayki, librarqaykitaqmi Saulpa makinmantapas. 8 Munaychakusuqniki Saulpa familiantapas chaynataq warminkunatapas makikimanmi churamurqani. Gobiernachirqaykitaqmi Israel casta runakunapipas chaynataq Juda casta runakunapipas. Chaykunapas asllaraq kaptinqa mastaraqmi yapaykiman karqa. 9 ¿Imanasqamá ñoqa Tayta Diospa kamachikusqayta despreciaspaykiqa ñawpaqniypi mana allinta rurarqanki? Het casta Uriasta wañurachispaykim warmintapas warmikipaqraq hapikuykunki. Qam kamachiptikimá Uriasta Amonpa mirayninkuna guerrapi wañurachirqa. 10 Despreciawaspayki Het casta Uriaspa warminta warmikipaq hapikuykusqaykiraykum miraynikikunapi mana faltanqachu espadawan wañuchisqakuna. 11 Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmá kaynata nini: Desgraciatam kikikipa familiallaykimanta apamusaq, qawachkaptikim warmikikunata qechusqayki hinaspaymi qoykusaq huk kaqnin familiaykimanña hinaptinmi warmikikunawan punchawpipuni puñunqa. 12 Qamqa pakasqapim rurarqanki, ñoqañataqmi lliw Israel runakunapa qawasqanta punchaw rurasaq" nispa.

13 Chaymi Natanta David nirqa:

—Huchallikurunim Tayta Diospa contranpi —nispa.

Hinaptinmi Natanñataq nirqa:

—Tayta Diosqa pampachaykunmi huchaykikunataqa, manam wañunkichu. 14 Chaywanpas mana allin rurasqaykiwan Tayta Diosta despreciasqaykiraykum naceq churikiqa wañunqapuni —nispa.

15 Natan wasinman kutiruptinmi Uriaspa viudanpi Davidpa churin wawata Tayta Dios onqorachirqa hinaptinmi pasaypaq wañunayaqña rikurirurqa. 16 Chaymi Diosta David mañakuspan ayunarqa, qala pampapi siriykuspanmi sapa tuta achikyarqa. 17 Hinaptinmi palacionpi ancianokuna paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasqanman rirqaku pampamanta hatarichinankupaq. Paymi ichaqa mana hatariyta munarqachu, paykunawan mikuytapas manam munarqachu.

18 Qanchis kaq punchawpim wawa wañururqa chaymi Davidman wawapa wañurusqanmanta willaykuyta manchakuspanku ninakurqaku:

—Wawa kawsachkaptinraq rimapayaptinchikpas manam uyariwarqanchikchu. Chaynaqa wawapa wañurusqanmantaqa ¿imaynataq willachwanchik? Imatapas rurakurunqachiki —nispa.

19 Aswanqa Davidmi serviqninkunapa upallallamanta rimanakusqankuta uyarispan wawapa wañurusqanta musyarurqa chaymi tapurqa:

—¿Wañurunchu wawa? —nispa.

Hinaptinmi paykuna nirqa:

—Arí, wañurunmi —nispa.

20 Chaymi Davidqa qala pampamanta hatarispan bañakurqa, aceitewan llusikuspantaqmi pachantapas mudakurqa hinaspam Tayta Diospa karpanman yaykuspa adorarqa. Chaymantam wasinman kutiramuspan mikuyta mañakurqa chaymi qoykuptinku mikurqa. 21 Hinaptinmi serviqninkuna nirqaku:

—¿Imataq kay rurasqaykiqa? Wawa kawsaptinraqqa ayunaspam waqarqanki. Pay wañuruptinñataqmi hatarispayki mikunki —nispa.

22 Chaymi Davidñataq nirqa:

—Wawa kawsaptinraqqa ayunaspaymi waqarqani: "Ichapas Dios llakipayariwaspan wawata kawsachinmanraq" nispay. 23 Ichaqa kunan wañuruchkaptinqa ¿imapaqñataq ayunasaq? ¿Atiymanchu kawsarachiyta? Ñoqam paypa kasqanman risaq, paymi ichaqa manaña ñoqaman kutimunqachu —nispa.

Salomonpa nacekusqanmanta

24 Davidmi warmin Betsabeyta consuelarqa, huktawan paywan puñuptinmi wachakurqa huk qari wawata. Paytam David suticharqa Salomonwan. Tayta Diosmi chay wawata kuyaspan 25 willakuqnin Natanta kacharqa Davidman chaynapi chay wawata Tayta Diosrayku Jedidiaswan sutichananpaq.

Raba llaqtata David vencesqanmanta
(1 Cr 20:1-3)

26 Joabmi atacarqa Amonpa mirayninkunapa Raba llaqtanta. "Reypa Llaqtan" sitiota dueñochakuruspanmi 27 Davidman kacharqa willakuqkunata kaynata nimunankupaq:

—Raba llaqtata atacaspaymi yakupa kasqan barriota dueñochakuruni. 28 Kunanyá huñuy wakin tropaykikunata hinaspa llaqtata atacaspa dueñochakuy, mana chayqa llaqtata dueñochakuruptiymi sutiywan sutichasqa karunman —nispa.

29 Chaymi David lliw tropankunata huñuruspan Raba llaqtapa contranpi peleaq rirqa hinaspam venceruspa dueñochakururqa. 30 Chay nacionpi reypam karqa alhaja rumikunawan adornasqa qorimanta coronan, chay coronata horqoruspankum Davidpa umanman churarqaku. Chay coronapa llasayninmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqa kimsa chunka kimsayoq kilo. Davidmi llaqtamanta horqorqa chaypi kaq nana-nanaq imapas kaqkunata. 31 Horqomurqataqmi llaqtapi puchuq runakunatapas, paykunatam llamkachirqa sierrakunawan, trillanapaq fierromanta maquinakunawan hinaspa fierromanta hachakunawan, llamkachirqataqmi ladrillo hornokunapipas. Chaynatamá llamkachirqa Amonpa mirayninkunapa llapallan llaqtankunapi kaq runakunatapas. Chaymantam Davidqa kutikamurqa llapallan tropankunawan Jerusalen llaqtaman.

Panillanta Amnon abusasqanmanta

13 1 Chaykuna pasaruptinmi Davidpa churin Amnon enamorakururqa panin Tamarmanta. Tamarqa karqa Davidpa churin Absalonpa legitimo paninmi, paymi karqa ancha buenamoza. 2 Chaymi panin Tamarmanta Amnon ancha llakisqa kaspa onqorurqa. Tamarqa doncella kasqanraykum Amnonqa ima ruraruytapas mana atirqachu. 3 Ichaqa Amnonpa amigonmi karqa Jonadab. Paymi karqa Davidpa wawqen Simea sutiyoq runapa churin. Jonadabqa ancha sacre runam karqa. 4 Chaymi Amnonta nirqa:

—Reypa churin ¿imanasqataq puncha-punchaw kaynatañaqa hukmanyachkanki? ¿Manachu willaykuwankiman? —nispa.

Chaymi Amnonñataq nirqa:

—Wawqey Absalonpa panin Tamartam kuyaruni —nispa.

5 Chaymi Jonadab nirqa:

—Camaykiman usturuspa onqoq tukuruy. Taytayki watukusuqniki hamuptinmi ninki: “Ruegakuykim paniy Tamar hamuspan mikuyta ñawpaqniypi rurapuwananpaq chaynapi serviwaptin mikunaypaq” nispa.

6 Amnonmá ustururqa camanman hinaspam onqoq tukururqa. Amnonta watukuq rey hamuptinmi Amnon nirqa:

—Ruegakuykim paniy Tamar hamuspa iskay tortillakunata ñawpaqniypi rurapuwananpaq chaynapi serviwaptin mikunaypaq —nispa.

7 Palaciopi kachkaptinmi Tamarta David nichimurqa:

—Ama hina kaspaykiyá riy turiki Amnonpa wasinta hinaspayá mikuyta ruraykapamuy —nispa.

8 Tamarmi turin Amnonpa wasinman rispa camanpi usturayachkaqta tarirurqa. Masata qaqospanmi tortillata ruraspa ñawpaqninpi freirqa. 9 Hinaspam sartenmanta horqospa tortillakunata servirqa. Amnonmi ichaqa mana mikuyta munaspan nirqa:

—Kaymanta llapallan runakuna lloqsichun —nispa.

Hinaptinmi llapallan runakuna chaymanta lloqsirqaku. 10 Amnonmi Tamarta nirqa:

—Puñunay cuartoman mikuyta apamuspayki serviway mikunaypaq —nispa.

Chaymi Tamar rurasqan tortillakunata apaykurqa turin Amnonpa puñunan cuartonman. 11 Mikuyta ñawpaqninman asuykachiptinmi Tamarta hapiruspa Amnon nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Panilláy, hamuy puñukusunchik —nispa.

12 Payñataqmi nirqa:

—¡Manam turíy!, ama abusawaychu. Israel nacionpiqa manam kaynataqa ruranmankuchu. Ama kay penqaytaqa ruraychu. 13 Ñoqaqa ¿maymantaq riyman penqakuyniywanqa? Chaynataqchá qampas Israel nacionpi mana penqakuq runa hina qawasqa kawaq. Ruegakuykim kunan reyta rimapayaykamunaykipaq, payqa manam negasunkichu qanwan casarakunaytaqa.

14 Amnonmi ichaqa Tamarpa nisqan kasukuyta mana munaspan aswan kallpasapa kasqanrayku abusarurqa. 15 Aswanqa Amnonmi payta cheqnipakururqa ancha-anchata. Kuyasqanmantapas aswanraq cheqnipakuruspanmi nirqa:

—Hatarispaykiyá pasakuy —nispa.

16 Chaymi Tamar nirqa:

—Amayá chaynachu kachun turilláy. Abusawasqaykimantapas aswan mana allinmi kanman kay wischuwaynikiqa —nispa.

Amnonmi ichaqa paypa nisqan kasukuyta mana munarqachu. 17 Chaymi sirviententa qayaykuspan nirqa:

—Hawaman qarqoy kay warmita hinaspa punkuta sumaqta wichqay lloqsiruptin —nispa.

18 Sirvienten hawaman wischuruptinmi punkuta sumaqta wichqarurqa. Tamarpa pachanmi karqa qoysu suma-sumaq adornasqa. Chaynatam pachakuqku reypa doncella churinkuna. 19 Tamarmi uchpata umanman maqchikuykuspan suma-sumaq adornasqa qoysu pachantapas llikiparurqa hinaspam makinta umanman churakuykuspa qaparispa waqastin pasakurqa. 20 Chaymi turin Absalon nirqa:

—Panilláy ¿turiki Amnonchu qanwan karurqa? Kunanqa upallayñayá, payqariki turikim. Amayá llumpaytaqa llakikuychu kay asuntomantaqa —nispa.

Tamarmi llakisqallaña turin Absalonpa wasinpi *yacharqa. 21 Tukuy chay pasaqkunamanta Rey David yacharuspanmi sinchita piñakururqa. Ichaqa churin Amnontaqa manam qaqcharqachu piwi churin kaptin kuyasqanrayku. 22 Absalonpas wawqen Amnontaqa manam imatapas nirqachu chay rurasqanmanta ichaqa cheqnirqam Amnonta panin Tamarta abusasqanmanta.

Amnonta Absalon vengakusqanmanta

23 Iskay wataña pasaruptinmi Absalonpa runankuna Efrain llaqtapa hichpan Baal-hazor lawpi ovejankunata rutuchkarqaku. Absalonñataqmi convidarqa reypa llapallan churinkunata. 24 Absalonmi reyman hamuspan nirqa:

—Runaykunam rutuchkanku ovejaykunata chaynaqa ruegakuykim serviqnikikunawan rinaykipaq —nispa.

25 Chaymi reyñataq nirqa:

—Manam churilláy, manam llapallaykuqa riymankuchu, llumpaytam gastachikikuman —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Absalon llumpayta hikutaptinpas reyqa manam munarqachu paywan riyta ichaqa Diospa bendicionnintam Absalonpaq mañapurqa. 26 Absalonmi nirqa:
—Manaña llapallaykichik riyta munaptikichikqa ruegakuykim wawqey Amnon ñoqaykuwan rinanpaq —nispa.
Hinaptinmi reyñataq nirqa:
—¿Imapaqtaq Amnonqa qanwan rinman? —nispa.
27 Absalon hikutasqanraykum Amnonta rey kachaykurqa paywan rinanpaq, kachaykurqataqmi llapallan churinkunatapas.
Absalonmi reypa mikunanpaq hina convidota rurachirqa. 28 Absalonmi kamachirqa serviqninkunata kaynata:
—Ama hina kaspam ñoqata qawawankichik. Amnon vinowan tumpa sinkaña kachkaptinmi nisqaykichik: "Amnonta wañuchiychik" nispa. Hinaptinmi payta wañuchinkichik. Amam manchakunkichikchu, ñoqam kamachichkaykichik. Chaynaqa kallpanchakuspayá qarinchakuychik —nispa.
29 Absalonpa serviqninkunam kamachisqanman hina wañuchirqaku Amnonta chaymi reypa llapallan churinkuna lluptikurqaku mulankuman sapakama sillakuykuspa.
30 Paykuna ñanllapiraq kachkaptinkum Davidman willaykurqaku:
Absalonmi wañurachin llapallan churikikunata, manam pipas puchunchu —nispa.
31 Davidmi hatarispan pachanta llikiparuspan pampaman kuchpakuykurqa llumpay llakisqa kasqanrayku. Chaypi sayaq llapallan serviqninkunapas pachankutam llikipakururqaku. 32 Davidpa wawqen Simeapa churin Jonadabmi ichaqa Davidta nirqa:
—Reynilláy, amayá piensaychu mozo churikikunata wañurachisqankumantaqa. Amnonllam wañusqaqa kachkan Absalonpa kamachisqanman hina. Panin Tamarta abusasqan punchawmantaraqmi Absalonqa piensarurqa Amnon wañurachiyta. 33 Chaynaqa señor reynilláy, amayá piensaychu llapallan churikikuna wañurusqanmantaqa. Amnonllam wañurunqa —nispa.
34 Absalonñataqmi lluptikururqa. Llaqta cuidaq runa qawarispanmi rikururqa Horonaim llaqtaman riq ñanninta, orqolawpa waqtanta achkallaña runakuna bajamuchkaqta. Chaymi llaqta cuidaq runa reypa kasqanman pasaspan nirqa:
Horonaim llaqtaman riq ñannintam orqo lawpa waqtanta achkallaña runakuna uraykamuchkan —nispa.
35 Jonadabmi reyta nirqa:
—Waqaya hamuchkanku churikikunaqa ñoqapa piensasqayman hina —nispa.
36 Jonadab rimayta tukuykuchkaptinmi reypa churinkunaqa chayaykamurqaku hinaspam qaparispanku waqarqaku. Reypas llapallan serviqninkunawanmi sinchita waqarqaku. 37 Absalonñataqmi lluptikuspa ripukurqa Gesur nacionpa reynin Talmaipaman, Talmaiqa karqa Amiudpa churinmi. Davidñataqmi waqarqa churin Amnonmanta sapa punchaw. 38 Absalonmá lluptirurqa Gesur nacionman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaspam chaypi *yacharqa kimsa wata. 39 Churin Amnonpa wañusqanmanta Rey
Davidpa sonqon tiyaruptinmi tukuy sonqonwan Absalonta rikuykuyta munarqa.

Absalonta Joab kutichimusqanmanta

14 1 Sarviapa wawan Joabmi yacharurqa Absalonmanta rey extrañasqanta.
2 Joabmi Tecoa llaqtamanta pusachimurqa sacre warmita hinaspam nirqa:
—Ruegakuykim luto pachawan churakuspayki llakipi kachkaq hina rikchakunaykita, aceitewanpas ama untakuspaykim rikurirunki wañukuqmanta unayña lutokuchkaq hina. 3 Reyman yaykuspaykim yachachisqayta hina rimanki —nispa.
Joabmi yachachirqa warmita imakunam ninanta. 4 Tecoa llaqtayoq warmiqa reypa kasqanman chayaruspanmi qonqoranpa pampaman kumuykuspa nirqa:
—¡Reynilláy, yanapaykullawayá! —nispa.
5 Chaymi reyñataq nirqa:
—¿Imanantaq? —nispa.
Hinaptinmi chay warmi nirqa:
—Cheqaptapunim ñoqaqa viuda kani, qosaymi wañukunña. 6 Ñoqapam kapuwarqa iskay qari wawaykuna. Paykunam campopi peleaptinku mana pipas amachaqninku kaptin wawqenta huknin wañurachirqa. 7 Chaymi ñoqapa contraypi llapallan aylluykuna hatariramuspa niwachkanku: “Wawqen wañuchiq wawaykita makiykuman churamuy wawqen wañuchisqanmanta wañuchinaykupaq chaynapi herencia chaskinantapas amaña chaskinanpaq” nispa. Chaynaqa reynilláy, huknin wawaytachiki nina sansa hina kachkaqta chinkarachinqaku, hinaptinchá qosaypa sutinpas nitaq mirayninpas manaña kanqañachu kay allpapiqa —nispa.
8 Hinaptinmi reyñataq chay warmita nirqa:
—Kutiy wasikiman. Kamachisaqmi qampa favornikipi —nispa.
9 Tecoa llaqtayoq warmim nirqa reyta:
—Señor reylláy, taytaypa castankunayá culpayoqqa kasaqku ichaqa qamqa mana culpayoqmi kanki gobiernoykipi kaqkunapiwan —nispa.
10 Reyñataqmi nirqa:
—Contraykipi rimaqtaqa pusamuwayá chaynapim pipas manaña imanasunkichu —nispa.
11 Chaymi warmi nirqa:
—Ruegakuykim reylláy, yupaychasqayki Tayta Diosta mañakunaykipaq chaynapi wañuqmanta reclamaqpas amaña wawallayta chinkarachinanpaq. Chaynapich wawallayta manaña wañuchinqakuchu —nispa.
Chaymi reyñataq nirqa:
—Kawsaq Tayta Diosraykum jurani, wawaykitaqa manam pipas imananqachu —nispa.
12 Chay warmiqa nirqataqmi:
—Ruegakuykim señor reylláy, kayllatańa niykunaypaq —nispa.
Chaymi reyñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Niwayá —nispa.

13 Chaymi warmi nirqa:

—Chaynatapuniqa ¿imanasqamá piensachkanki Diospa runankunapa contranpi? Chaynakunata rimaspaykiqa kikillaykim culpayoq kanki, churikita qarqoruspaykim mana kutichimunkichu. 14 Cheqappunipas wañuqllam kanchik. Pampaman yaku tallirusqa hina mana hoqariy atinam kanchik. Nitaqmi Diospas qechunchu runapa vidantaqa. Payqa qarqosqa runa mana karunchakunanpaqmi tukuyta ruran. 15 Kunanqa hamurqani kaykuna niqnikim, Señor reylláy, runakuna mancharichiwasqanraykum, piensarqani: "Kunanyá reyta nimusaq, icharaqpas ruranman nisqayta" nispa. 16 Qam uyariwaspaykiqa libraruwankim ñoqatawan wawayta Diospa qowasqanku herenciaykumanta chinkarachiy munaq runamanta. 17 Señor reylláy, ñoqam piensarqani sonqollayta tiyaykachinaykimanta, qamqariki Diospa angelnin hinam kanki allinta otaq mana allintapas sumaqta tanteaq. Yupaychasqayki Tayta Diosyá qanwan kachun —nispa.

18 Reymi chay warmita nirqa:

—Amamá pakaykuwankichu ima tapusqaytapas —nispa.

Hinaptinmi warmiñataq nirqa:

—Niwayá, Señor reylláy —nispa.

19 Reymi tapurqa:

—Tukuy kaykuna nisqaykiqa ¿manachu Joabpa nisusqayki? —nispa.

Chaymi Warmiñataq nirqa:

—Señor reylláy, vidayraykum jurani, manam llullakusaqchu qam señor reyniypa imapas tapuwasqaykitaqa. Serviqniki Joab kamachiwaspanmi yachachiwarqa tukuy chay imakunapas qanman nisqaykunataqa. 20 Serviqniki Joabmi chayta rurarqa imam pasakuqkunata cambiananpaq. Ichaqa qam reyniyqa ancha yachayniyoqmi kanki Diospa angelnin hina nacionpi tukuy pasaqkunamanta yachaq —nispa.

21 Hinaptinmi reyñataq Joabta nirqa:

—Kay asuntotaqa arreglaruniñam. Rispaykiyá kutichimuy Absalon mozota —nispa.

22 Joabmi qonqoranpa pampakama kumuykuspan Tayta Diospa bendicionninta mañapurqa hinaspam nirqa:

—Señor reylláy, kunanmi kay serviqniki yacharuni favorecewasqaykita, qamqariki nisqaytam rurachkanki —nispa.

23 Gesur nacionman Joab rispanmi Absalonta pusamurqa Jerusalen llaqtaman. 24 Ichaqa reymi nirqa:

—Absalonqa wasinmanyá richun ama rikuwananpaq —nispa.

Chaymi Absalon wasinman rispa reyta mana rikurqachu.

25 Absalon hina buenmozo kasqanmanta alabasqa runaqa manam pipas karqachu Israel lliw nacionpiqa. Paymi karqa chaki plantanmanta uma puyukninkama sumaqllaña. 26 Chukchantam rutuchikuq sapa wata tukuyta. Chukchan wiñaruspanmi llumpayta fastidiaq. Rutuchikusqan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chukchanmi llasaq iskay kilo masninta reypa pesanman hina. 27 Absalonpam karqa kimsa qari churinkuna, karqataqmi huk warmi churinpas Tamar sutiyoq. Chay churin Tamarqa karqa ancha buenamozam.

28 Absalonmi *yacharqa Jerusalen llaqtapi iskay wata reyta mana rikuspa. 29 Absalonmi qayachimurqa Joabta reyman kachananpaq ichaqa Joabmi mana hamuyta munarqachu. Yapatawanmi qayachimurqa Joabta, chaywanpas manam hamuyta munarqachu. 30 Chaymi servientenkunata Absalon nirqa:

—Ñoqapa chakraypa waqtanpi Joabpa chakranta qawamuychik. Cebada tarpusqam kachkan. Rispaykichikyá kañaykamuychik —nispa.

Chaymi Absalonpa sirvientenkuna Joabpa chakranta kañaykamurqaku. 31 Chay ratollam Absalonpa wasinta Joab rispa nirqa:

—¿Imanasqataq sirvientekikuna chakrayta kañaykurqaku? —nispa.

32 Chaymi Absalonñataq nirqa:

—Ñoqam qayachimurqayki reyman kachanaypaq, paytayá nimuy: "¿Imapaqtaq Gesur nacionmanta hamurqani? Allinchá kanman karqa hinapi kamuyniy" nispa. Ñoqaqa kunanpunim reyta qawamusaq, huchayoq kaptiyqa wañuchiwachunyá —nispa.

33 Joabmi rirqa reyman willamuq hinaptinmi rey qayachimurqa Absalonta. Absalon reypa kasqanman chayaruspanmi paypa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. Reyñataqmi muchaykurqa Absalonta.

Davidpa contranpi Absalon hoqarikusqanmanta

15 1 Tiempopa risqanman hinam Absalon armakururqa guerrapaq carretata, caballokunata chaynataq pichqa chunka runakunatapas ñawpaqninta kallpanankupaq. 2 Absalonmi tempranolla hatarispa llaqtaman yaykuna zaguan ñanpa patanpi sayaq. Pipas reyman quejakuq hamuqta Absalon qayaspanmi tapuq:

—¿Maylaw llaqtamantataq hamuchkanki? —nispa.

Chay tapusqan runa Israelpa huk kaqnin ayllumanta kasqanta niptinqa, 3 Absalonmi niq:

—Niwasqayki asuntoykiqa razonpunipas ancha allinmi ichaqa manam pipas kanchu reypa rantinpi atiendesunaykipaq. 4 ¡Amalaya ñoqata churaykuwanmanku kay nacionpi juez kanaypaq! hinaptinqa llapallan quejayoqkuna otaq asuntoyoqkuna hamuwaptinkuch allin arreglota rurayman —nispa.

5 Chaymi pipas Absalonpa ñawpaqninman qonqorakuykunanpaq asuykuptinqa pay abrazaykuspan muchaykuq. 6 Chaynatam ruraq llapallan Israel castakunawan otaq reyman allin arreglo rurananpaq hamuqkunawan. Chaynatamá Israel runakunapa sonqonta Absalon suwarurqa.

7 Tawa wata pasaruptinmi reyta Absalon nirqa:

—Ama hina kaspayá kachaykuway Hebron llaqtaman rispay Tayta Diosman prometesqayta cumplinaypaq. 8 Aram law Gesur nacionpi kach-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaspayraqmi prometekurqani: “Sichu Tayta Dios Jerusalen llaqtaman kutichiwaptinqa ñoqam payta servisaq” nispay.

9 Chaymi rey nirqa:

—Hawkallayá pasakuy —nispa.

Hinaptinmi Absalon pasarqa Hebron llaqtaman. 10 Absalonmi kacharqa chakipurilla willakuqkunata llapallan Israel ayllukunaman kaynata nimunankupaq:

—Cornetapa waqasqanta uyarispaykichikmi ninkichik: “Absalonmi gobiernachkanña Hebron llaqtapi” nispa.

11 Jerusalen llaqtamantam Absalonwan kuska rirqa iskay pachak qayachisqan runakuna. Paykunaqa rirqaku mana imatapas yachastinmi chayraykum mana huchayoqchu karqaku. 12 Animalkunata wañuchispa Diosman ofrecechkaspanmi Absalon qayachimurqa Davidpa consejaqnin Ahitofel sutiyoq runata, paytaqa qayachimurqa Gilo llaqtamantam. Reypa contranpi kaqkunam aswanta mirarurqa chaynapim Absalon qatiq runakunapas astawan yapakururqa.

Jerusalenmanta David ayqekusqanmanta

13 Davidman willakuq rispanmi nirqa:

—Llapallan Israel castakunam Absalonwanña kachkanku —nispa.

14 Chaymi David kamachirqa Jerusalen llaqtapi paywan kuska kaq serviqninkunata:

—Kunanpuni ayqekusunchik, Absalonmantaqa manam lluptiyta atichwanchu. Utqayman lluptikusunchik, yanqañataqmi utqayman hayparamuwaspanchik atacaruwachwanchik hinaspam llaqtapi runakunatapas guerrawan wañurachinmanku —nispa.

15 Chaymi reypa serviqninkuna payta nirqaku:

—Ñoqaykuqa listom kachkaniku tukuy imapas niwasqaykiku ruranaykupaq —nispa.

16 Chaymi rey lloqsirqa palacionpi llapallan kaqkunawan kuska. Reyqa saqerurqa chunka compañerallantañam palaciota cuidanankupaq. 17 Reymá lloqsirqa llapallan runankunawan kuska hinaspam sayaykurqaku llaqtamanta karupiña kaq wasipi. 18 Llapallan serviqninkunam paypa waqtanta rirqaku. Rirqakumá reyta waqaychaq Ceret casta chaynataq Pelet casta soldadokunapas. Rirqakutaqmi paypa ñawpaqninta Gat llaqtamanta qatimuqnin soqta pachak soldadokunapas. 19 Reymi nirqa Gat llaqtayoq Itai sutiyoq runata:

—¿Imapaqtaq qamqa rinki ñoqaykuwan? Kutispaykiyá kamuy chay huk reywan. Qamqa kanki forasterom llaqtaykimanta qarqomusqa. 20 Qayna punchaw chayaramuq hinallaraqmi qamqa kachkanki. Chaynaqa ¿imapaqtaq ñoqaykuwan rinaykipaq nisqayki? ¿Ñoqapas atisqaymanchá maymanpas risaq? Qamqa kutikuspayá castaykikunatapas kutichiytaq. Tayta Diosyá cheqaptapuni favorecesunki —nispa.

21 Chaymi Itaiñataq reyta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kawsaq Tayta Diosrayku chaynataq qam reyniyrayku juraspam nini: “Wañunay otaq kawsanay kaptinpas qam señor reywanmi kasaq” —nispa.

22 Hinaptinmi David nirqa Itaita:

—Chaynaqa haku pasasunchik —nispa.

Chaymi Gat llaqtayoq Itai pasarqa llapallan tropantin hinaspa familiantin. 23 Runakuna pasanankamam chay lugarpi llapallan runakuna qaparispa waqarqaku. Llapallanmi pasarurqaku Cedron Wayqota reywan kuska. Llapallankumá pasarqaku chunniqman riq ñanninta. 24 Sacerdote Sadocpas llapallan Leviy castakunawanmi rirqa Diospa contrato baulninta apaspanku, chay baultam saqerqaku sacerdote Abiatarpa ladonpi llaqtamanta llapallan runakuna lloqsiyta tukunankukama. 25 Reyñataqmi nirqa Sadocta:

—Kutichiy llaqtaman Diospa baulninta. Tayta Dios favorecewaspaqa kutichimuwanqach hinaptinchá qawasaq baulta chaynataq *yachanan karpatapas. 26 Sichu pay niwanqa: “Manañam munaykichu” nispa hinaptinqa ñoqawanyá rurachun imam munasqanta —nispa.

27 Reyqa nirqataqmi sacerdote Sadocta:

—¿Manachum qawachkanki? Qamqa hawkallayá llaqtaman kutikuy Abiatarwan kuska. Kutichuntaqyá Ahimaas sutiyoq churikipas chaynataq Abiatarpa churin Jonatanpas. 28 Ñoqam kachkasaq Jordan Mayupa chunniq vadonpi noticiata willachimuwanaykichikkama —nispa.

29 Chaymi Sadocwan Abiatar kutichirqaku Diospa baulninta Jerusalen llaqtaman hinaspam chaypi karqaku. 30 Davidmi seqarqa Olivos sutiyoq moqo cuestata waqastin, qala chakilla chaynataq umanpas tapasqa. Paywan seqaq runakunapas waqastinmi rirqaku umanku tapasqa. 31 Davidmanmi willarqaku: “Ahitofelqa kachkan contraykipi Absalonwan hoqarikuqkunawan kuskam” nispa. Hinaptinmi David nirqa:

—Dios Taytalláy, Ahitofelpa consejasqanta yanqachay —nispa.

32 Davidmi chayarurqa Diosta ñawpaq tiempopi adorasqanku moqopa puntanman, chaypim Arqui castamanta kaq Husai sutiyoq runa lloqsiramurqa reywan tupaykuq, pachanpas llikipasqa chaynataq umanpas allpallaña. 33 Chaymi David nirqa:

—Ñoqawan rispaykiqa sasachakuytam qowankiman. 34 Jerusalen llaqtaman kutispayá Absalonta nimuy: “Reynilláy, ñoqam kasaq serviqniki, taytaykipa serviqnin kasqayman hinam qampa serviqnikiña kasaq” nispa. Chaynata ruraspaykim yanqachanki Ahitofelpa consejonta. 35 Chaypim kachkanku sacerdote Sadocwan sacerdote Abiatarpas, chaynaqa palaciopi llapa ima uyarisqaykitam willanki Sadocmanwan Abiatarman. 36 Chaypim kachkan Sadocpa churin Ahimaaspas chaynataq Abiatarpa churin Jonatanpas. Paykunawanmi willachimuwanki tukuy imakunapas uyarisqaykichikta —nispa.

37 Jerusalen llaqtaman Absalon yaykuykuchkaptinmi Davidpa amigon Husai Jerusalen llaqtaman chayarurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sibawan David rimasqanmanta

16 1 Moqopa puntanmanta tumpa waklawnintaña David richkaptinmi Mefi-bosetpa sirvienten Siba taripaykamurqa monturayoq iskay asnokunawan. Apamurqamá asnokunapi iskay pachak tantata, pachak racimo uvas pasasta, higos pasasmanta pachak tortillakunata chaynataq huk odre vinotapas. 2 Reymi tapurqa Sibata:

—¿Imataq kaykunaqa? —nispa.

Hinaptinmi Sibañataq nirqa:

—Asnokunam reypa familiankuna sillakunanpaq, tantawan pasaskunañataqmi soldadokuna mikunanpaq, vinoñataqmi chunniqpi pisipaqkuna tomanankupaq —nispa.

3 Hinaptinmi rey tapurqa:

—¿Maypitaq kachkan patronnikipa willkanqa? —nispa.

Chaymi Sibañataq nirqa:

—Payqa Jerusalen llaqtapim qeparamun, payqa piensachkan: "Israel nacionpi abueloypa gobiernasqantam kunan kutichipuwanqaku" nispanmi.

4 Chaymi reyñataq Sibata nirqa:

—Kunanqa qampaqñayá kachun Mefi-bosetpa llapa ima kapuqninkunapas —nispa.

Chaymi reypa qayllanpi qonqorakuykuspa Siba nirqa:

—Señor reylláy, siempreyá favoreceway —nispa.

5 Bahurim llaqtachakama Rey David chayaruptinmi Saulpa castan Gerapa churin Simei sutiyoq runa lloqsiramurqa reyta ñakastin. 6 Rumiwanmi chamqarqa Davidta chaynataq llapallan serviqninkunatapas. Reymi ichaqa rirqa runankunapa chaynataq waqaychaqnin soldadokunapa chawpinta. 7 Simei sutiyoq runa ñakaspanmi nirqa:

—Runamasin wañuchiq mana allin ruraq runa ipasay kaymanta! 8 Tayta Diosmi pagapusuchkanki Saulpa castankuna wañuchisqaykimanta, chaynataqa rurarqanki rantinpi qamña gobiernanaykipaqmi. Kunanmi ichaqa gobiernoykita Tayta Dios qoykun churiki Absalonmanña. Kay desgraciam hayparamusunki runa wañuchiq kasqaykimanta —nispa.

9 Chaymi reyta Sarviapa wawan Abisai nirqa:

—¿Imanasqamá kay wañusqa allqo hina runaqa qam señor reyniytaqa ñakasunki? Dejaykuwayá kunkanta kuchuramunaypaq —nispa.

10 Reymi ichaqa nirqa:

—Sarviapa wawankuna, kayqa manam qamkunapa asuntoykichikchu. Wak runa chaynata ñakawananpaqqa Tayta Dioschiki nirqa: "Ñakay Davidta" nispa. Hinaptinqa ¿pitaq ninman: "¿Imapaqtaq chaynata ruranki?" nispa?

11 Abisaitawan llapallan serviqninkunatam David nirqa:

—Kikiypa churiypunim maskawachkan wañuchiwananpaq hinaptinqa razonñachiki kay Benjamin casta runaqa. Hinayá ñakawachunku, Tayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dioschá chaynata kamachirqa. 12 Ichapas Tayta Dios qawarimuwanqa ñakarisqayta hinaspa kunan ñakawasqanmanta kutichipuwanqa allinta —nispa.

13 Davidwan serviqninkuna ñanta riptinkum Simeipas rirqa Davidpa chimpan waqtanta ñakastin, rumikunata chamqamustin chaynataq polvota maqchimustin. 14 Reymi llapallan runankunapiwan rispanku chayarurqaku pisipasqallaña maymi risqankuman hinaspam chaypi samarurqaku.

Jerusalen llaqtaman Absalonpa yaykusqanmanta

15 Absalonñataqmi yaykururqa Jerusalen llaqtaman llapallan Israel casta runakunapa compañasqan, Ahitofelpas paywantaqmi yaykurqa. 16 Davidpa amistadnin Arqui casta Husai sutiyoq runapas Absalonpa kasqanman chayaruspanmi qaparirqa:

—¡Kawsachun rey! ¡Kawsachun rey! —nispa.

17 Hinaptinmi Absalonñataq nirqa:

—¿Kaychu amistadniki Davidpaq kuyakuyniki? ¿Imanasqataq mana paywanchu rirqanki? —nispa.

18 Chaymi Husaiñataq nirqa:

—Manam riyta atinichu. Ñoqaqa qatisaq Tayta Diospapas, kay runakunapapas chaynataq Israel casta llapallan runakunapapas akllasqan reytam, paywantaqmi *yachasaqpas. 19 Chaywanpas pitapas servispayqa-servisaq amistadniypa churintam. Imaynam taytaykita servirqani chaynatam qamtapas servisqayki —nispa.

20 Hinaptinmi Ahitofelta Absalon nirqa:

—Consejawaychikyá imam rurananchikpaq —nispa.

21 Chaymi Absalonta Ahitofel nirqa:

—Palacio cuidanankupaq taytaykipa dejasqan compañerankunawan puñuy hinaptinmi lliw Israel casta runakuna yachanqaku taytaykiwan cheqninakusqaykita chaynapim kallpanchakunqaku qanwan kaq llapallan runakuna -nispa.

22 Hinaptinmi Absalonpaq karpata sayachirqaku palaciopa qatanpi hinaptinmi chaypi Absalon puñurqa taytanpa compañerankunawan lliw Israel castakunapa qawasqanta. 23 Chay tiempokunapiqa Ahitofelpa consejonqa karqa Diospa palabran hinam, chaynamá karqa Davidpaq chaynataq Absalonpaqpas.

Ahitofelpa consejasqanta Husai yanqachasqanmanta

17 1 Ahitofelmi nirqa Absalonta:

—Chunka iskayniyoq waranqa soldadokunata akllaykuspaymi kunan tutapuni Davidta qatisaq. 2 Qonqayllamanta chayaruspaymi pisipasqa mana kallpayoq kachkaptin mancharirachisaq. Paywan kaq llapallan runakuna ayqekuptinmi sapallantaña reyta wañurachisaq. 3 Chaynapim llapallan runakunata kutichimusaq qanman, kutimunqaqa maskasqayki taytayki Davidman llapallan runakuna kutimusqanta hinam. Paykuna kutikamuptinqa llapallan runakunam hawkallaña kanqaku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ahitofelpa consejasqanmi allinllaña rikchakarapurqa Absalonpaq chaynataq Israel casta llapallan ancianokunapaqpas. 5 Chaymi Absalonñataq nirqa:
—Qayamuychikyá Arqui casta Husai sutiyoq runatapas paypa consejontawan uyarinanchikpaq —nispa.
6 Absalonpa kasqanman Husai chayaramuptinmi Ahitofelpa consejasqanta Absalon willaspan nirqa:
—¿Ahitofelpa consejasqanman hinachu rurasunchik icha manachu? Qamqa ¿imaninkitaq? —nispa.
7 Chaymi Husai nirqa:
—Kunan kutipaq Ahitofelpa consejasusqaykiqa manam valenchu. 8 Yachankimiki taytaykipas chaynataq runankunapas valeroso soldadokuna kasqankutaqa. Kunanqa imayna piñasqachiki kachkanku purunpi china ukumarimanta wawankunata qechuruptinku piñasqa kachkaq hina. Chaymantapas taytaykiqa guerrapi peleay yachaq runam. Manam tutaqa puñunmanchu runankunawanqa. 9 Payqa seguroch kunanpunipas huk kaqnin machaypi otaq huklaw sitiopi pakakuchkan. Sichum soldadoykikuna peleasqankupi puntata wañuruptinqa pipas uyarispam qaparinqa: "Absalon qatiq soldadokunam achkallaña wañurunku" nispa. 10 Chayna kaptinqa maynaña guerrapi peleaq qaripas leon hinaña valeroso kachkaspanpas llumpaytach hukmanyarunqa. Llapallan Israel castankunam yachanku taytaykiqa guerrapi peleaq runa kasqanta chaynataq paywan kaqkunapas valeroso soldadokuna kasqankuta. 11 Chaynaqa kaytam consejayki: Huñuruyá Dan llaqtamanta qallarispa Beerseba llaqtakama lliw Israel nacionpi *yachaq soldadokunata. Paykunaqa kachkanku lamar qochapa patanpi aqo hinañam. Paykunatam qampuni pusanki guerrapi peleanankupaq. 12 Maymi tarisqanchikpim atacasunchik, allpapa hawanman sulla tiyamuchkaq hinam paykunataqa atacasunchik. Chaynata ruraptinchikqa manañam kawsanqachu paypas nitaq huk soldadollanpas. 13 Huk kaqnin llaqtapi pakakuruptinpas lliw Israel castakunam apasunchik waskakunata hinaspam chaywan llaqtapa ruminkunatapas wayqokama astarusunchik, chulla rumipas mana puchunankamam chaynataqa rurasunchik —nispa.
14 Chaymi Absalonwan lliw Israel castakuna nirqaku:
—Ahitofelpa consejasqanmantapas aswan allinqa Arqui casta Husaipa consejasqanmi —nispa.
Tayta Diosmi kamachirqa Ahitofelpa consejasqan allin kachkaptinpas yanqachasqa kananpaq chaynapi Absalonman desgracia chayananpaq. 15 Husaimi willarqa sacerdote Sadocmanwan sacerdote Abiatarman imaynam Absalonman chaynataq Israel casta ancianokunaman Ahitofelpa consejasqanta, willarqataqmi kikinpa imaynam concejasqantapas. 16 Husaiqa nirqataqmi:
—Kunanpuniyá Davidman kaynata willachimuychik:
"Kunan tutaqa amam qepankichu chunniq vadopiqa aswanqa chimpay Jordan Mayuta chaynapi qamtapas chaynataq qanwan lliw kaqkunatapas ama wañuchisunaykichikpaq" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Jonatanwan Ahimaas sutiyoq runañataqmi kachkarqaku Rogel Pukyupa patanpi, llaqtapi runakuna rikurunankumanta manchakuspankum mana yaykurqakuchu Jerusalen llaqtamanqa. Paykunamanqa huk sirvientam willamunan karqa chaynapi paykunañataq Rey Davidman willamunankupaq.
18 Paykunata huk mozo rikuruspanmi Absalonman willaykamurqa. Paykunam ichaqa iskayninku apurawman kallpaspa Bahurim llaqtapi huk kaqninpa wasinman chayarurqaku. Chay runapa pationpi pozoman yaykuruptinkum
19 chay runapa warminñataq pozota taparuspa chaypa hawanman trillasqa kawsayta mastarurqa chaynapim mana pipas yacharqachu. 20 Absalonpa serviqninkuna chayaruspankum wasipi *yachaq warmita tapurqaku:

—¿Maypitaq kachkanku Ahimaaswan Jonatanqa? —nispa.

Hinaptinmi warmiñataq nirqa:

—Ñachá mayuchataña chimparunku —nispa.

Maskaqkuna rispankum mana tarimusqankurayku kutikurqaku Jerusalen llaqtaman. 21 Chay maskaqkuna kutiruptillankum Ahimaaswan Jonatan pozomanta lloqsiruspa rirqaku Rey Davidman willaq. Paykunamá nirqaku:

—Apurawman mayuta chimpaychik. Ahitofelmi consejarun kayna-waknata qamkunapa contraykichikpi —nispa.

22 Hinaptinmi Davidqa llapallan runankunapiwan chimparurqaku Jordan Mayuta. Manaraqpas achikyamuchkaptinmi llapallanku Jordan Mayuta chimparurqaku, manam chullallapas puchurqachu kaylaw chimpapiqa.

23 Ahitofelñataqmi paypa consejasqanman hina mana ruraptinku asnonta caronaykuspa ripukurqa llaqtanpi wasinman. Llapa imanta allicharuspañataqmi warkukuruspan wañururqa chaymi abuelonpa sepulturanpi pamparurqaku.

Mahanaim llaqtapi Davidpa kasqanmanta

24 Mahanaim llaqtaman David chayaruptinmi Absalonpas Israel casta llapallan soldadokunawan Jordan Mayuta chimparurqaku. 25 Llapallan tropakunapa kamachiqnin Joabpa rantinpim Absalon churarurqa Amasa sutiyoq runataña. Chay runaqa karqa Israel nacionpi yachaq Itra sutiyoq runapa churinmi. Itram servinakurqa Nahaspa wawan Abigailwan otaq Sarviapa ñañanwan. Sarviaqa karqa Joabpa mamanmi.

26 Absalonmi Israel castakunawan campamentonkuta sayachirqaku Galaad law allpapi. 27 David Mahanaim llaqtaman chayaruptinmi payta chaskirqa Nahaspa churin Sobi. Payqa karqa Raba llaqtamanta kaq Amonpa mirayninmi. Chaskirqataqmi Amielpa churin Maquirpas. Payqa karqa Galaad lawpi Rogelim llaqtamanta kaqmi. 28 Davidpaqwan runankunapaqmi apamurqaku camakunata, tazonkunata, allpa mankakunata, trigota, cebadata, harinata, hamkata, habasta, lentejata, 29 mielta, llukllupata, ovejakunata hinaspa vacapa lechenmanta quesota. Mikuykunatamá apamurqaku Davidwan runankuna mikunankupaq. Paykunaqa apamurqaku: “Chunniqpi llapa runakunaqa yarqasqa, pisipasqa hinaspa yakunayasqach kachkanku” nispa piensasqankuraykum.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Absalon vencesqa kaspa wañusqanmanta

18 1 Davidmi soldadonkunata tropa-tropata formachispan churarqa kamachikuqta sapa waranqa soldadokunapaq hinaspa sapa pachak soldadokunapaq. 2 David tropankunata kimsaman rakiruptinmi punta kaq rakisqan tropata Joab kamachirqa. Iskay kaq tropatañataqmi kamachirqa Sarviapa wawan otaq Joabpa wawqen Abisai. Kimsa kaq tropatañataqmi kamachirqa Gat llaqtayoq Itai. Davidmi nirqa tropankunata:

—Ñoqapas qamkunawan kuskam peleaq risaq —nispa.

3 Chaymi tropakunañataq nirqa:

—Manapunim riwaqchu ñoqaykuwanqa. Enemigonchiktaqa manachá imapas qokunqachu ñoqayku lluptiptiykupas otaq lamitad soldadokuna wañuptiykupas. Qamqa valenki chunka waranqa soldadokuna hinam. Aswan allinqa kanman llaqtallapi kaspayki kay llaqtamanta yanapamuwanaykikum —nispa.

4 Hinaptinmi reyñataq nirqa:

—Qamkunapa munasqaykichikman hinayá rurasaq —nispa.

Llaqta zaguan punkupa ladonpi rey sayachkaptinmi tropakuna lloqsirqaku pachak-pachakmanta, waranqa-waranqamanta.

5 Reymi kamachirqa Joabta, Abisaita hinaspa Itaita kaynata:

—Ñoqaraykum churiy Absalonta allinllata rurankichik —nispa.

Llapallan tropakunam uyarirqaku lliw kamachiqkunaman Absalonmanta reypa kamachisqanta. 6 Davidpa tropankunamá lloqsirqaku Israel tropakunawan peleaq.

Efrain Montepi peleaptinkum 7 Israel tropakuna vencerachikurqaku Davidpa tropankunawan. Chay punchawpim wañururqaku iskay chunka waranqa soldadokuna. 8 Guerrapi peleaqkunam enteron chay lawpi cheqerurqaku. Espadawan wañuqkunamantapas mastaqa montepim aswan mastaraq wañururqaku. 9 Absalonmi mulanpi sillada richkaspan Davidpa tropankunawan tupanakururqa chaymi mulan yaykururqa kallmasapa hatun encina sachapa ukunman. Chay sachapi chukchan arwikuruptinmi Absalonqa sachamanta warkukururqa hinaptinmi mulañataq pasakurqa. 10 Payta huk runa rikuruspanmi willarqa Joabman:

—Absalontam rikuramuni encina sachapi warkurayachkaqta —nispa.

11 Joabñataqmi nirqa chay willaqnin runata:

—¡Rikuchkaspaykiqa pampaman wichinankamachiki wañurachiwaq karqa! Ñoqam qoykiman karqa pachak gramo qollqetawan weqaw watanata —nispa.

12 Hinaptinmi chay runañataq Joabta nirqa:

—Chunka kilo qollqetaña qowaptikipas manam imanaymanchu karqa reypa churintaqa. Reymi kamachisurqankichik qamta, Abisaita hinaspa Itaita: “Churiy Absalontaqa amam imanankichikchu” nispa. Chaytaqa ñoqaykupas uyarirqanikum. 13 Chaynaqariki vidaypa contranpich rurayman karqa. Reypaqqa manam imapas pakasqaqa kanchu. Qampas manam yanapawankimanchu karqa —nispa.

14 Hinaptinmi Joabñataq nirqa:

—Qanwanqa yanqañam tiempota pierdeni —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynata niruspanmi kimsa lanzawan Absalonta corazonninpi clavarurqa encina sachapi warkurayachkaqta. 15 Joabpa arman apaq chunka mozokunapas Absalonpa muyuriqninpi churakuspankum wañupaykachirqaku.

16 Cornetata Joab tocachiptinmi soldadonkunaqa manaña qatikacharqakuchu Israel casta runakunataqa. Chaynatamá Joab tropankunata harkarurqa. 17 Absalonpa cuerpontañataqmi wischuykurqaku montepi hatun uchkuman hinaspam hawanman montorurqaku achka rumikunata. Israel casta soldadokunañataqmi sapakama ayqekurqaku wasinkuman.

18 Absalonmi kawsachkasparaq rurachirqa huk monumentota "Reypa Wayqon" nisqanku sitiopi. Paymi nirqa:

—Manam ñoqapaqa kanchu churiypas sutiy yuyarisqa kananpaq —nispa.

Chay monumentotam suticharqa kikinpa sutinwan. Chaymi "Absalonpa Monumenton" nispa sutichanku kunan tiempokama.

19 Sadocpa churin Ahimaasmi Joabta nirqa:

—Ama hina kaspayá kachaykuway kallpanaypaq, reymanyá willaramusaq imaynatam enemigonkunamanta Tayta Diospa librasqanmanta —nispa.

20 Chaymi Joab nirqa:

—Kunanqa manaraqmi willamuwaqchu, huk punchawñam willaspaqa-willamunki. Reypa churin wañusqanraykum mana willamuwaqchu —nispa.

21 Ichaqa Joabmi nirqa Cus nacionniyoq huk soldadota:

—Qam rispayki willamuy reyman imam rikusqaykita —nispa.

Hinaptinmi chay Cus nacionniyoq soldadoqa Joabpa ñawpaqninpi kumukuykurqa, chaymantañam kallparqa. 22 Sadocpa churin Ahimaasñataqmi huktawan Joabta nirqa:

—Ima kaptinpas ñoqapas kallpasaq Cus nacionniyoq soldadopa qepanta —nispa.

Joabmi nirqa:

—Churilláy ¿imapaqtaq kallpawaq? Willamusqaykimantaqa manam premiota chaskiwaqchu —nispa.

23 Chaymi Ahimaas nirqa:

—Ima kaptinpas kallpasaq —nispa.

Hinaptinmi Joab nirqa:

—Kallpayá —nispa.

Chaymi Ahimaas pampan kaq ñanninta kallpaspan Cus nacionniyoq soldadota llallirurqa. 24 Davidmi tiyachkarqa llaqtapa zaguanninpa iskay punkupa chawpinpi. Llaqta cuidaqñataqmi seqarurqa zaguanpa alton pampaman. Chaymanta qawarispanmi rikururqa huk runa sapallan kallpamuchkaqta. 25 Llaqta cuidaqmi qaparispan reyman willarqa. Hinaptinmi reyñataq nirqa:

—Sapallan hamuspaqa allin noticiatam apamuchkan —nispa.

Chay kallpaq runa astawan hichpamuptinmi 26 Llaqta cuidaqñataq rikururqa huk runatapas kallpamuchkaqta hinaspam qayarqa punku cuidaqman:

—Huk runapas sapallanmi kallpamuchkan —nispa.

Chaymi rey nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chay runapas allin noticiatach apamuchkan —nispa.
27 Llaqta cuidaqmi nirqa:
—Punta kallpamuqpa kallpamusqanmi rikchakun Sadocpa churin Ahimaaspa kallpamusqanman —nispa.
Chaymi rey nirqa:
—Chay runaqa allin runam. Allin noticiatachá apamuchkan —nispa.
28 Ahimaas chayaruchkaspañam qayarikuq hina reyta rimaykurqa, reypa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumukuykuspanmi nirqa:
—Yupaychasqanchik Tayta Diosyá alabasqa kachun. Paymi makiykuman churaykamurqa qam Señor reyniypa contranpi hoqarikuqkunata —nispa.
29 Chaymi reyñataq tapurqa:
—¿Allinllachu kachkan churiy Absalon? —nispa.
Hinaptinmi Ahimaasñataq nirqa:
—Joab kachamuwachkaptinmi rikurqani achkallaña montonasqa runakunata ichaqa manam yacharqanichu imam pasasqanta —nispa.
30 Chaymi reyñataq nirqa:
—Suchurispa chay lawpi sayay —nispa.
Hinaptinmi Ahimaas chaynata rurarqa. 31 Chay ratollapim Cus nacionniyoq soldado chayaramuspan nirqa:
—Señor Reylláy, chaskiy kay allin noticiakunata. Kunanmi Tayta Dios allin arreglota ruraykapusunki qampa contraykipi llapallan hoqarikuqkunamanta librasuspayki —nispa.
32 Reymi tapurqa Cus nacionniyoq soldadota:
—¿Allinllachu kachkan churiy Absalonqa? —nispa.
Hinaptinmi Cus nacionniyoq soldadoñataq nirqa:
—Chay runa hinayá kachun qam señor reyniypa enemigoykikunaqa chaynataq daño rurasunaykipaq contraykipi llapallan hoqarikuqkunapas —nispa.
33 Chaymi rey hukmanyaruspan zaguanpa altonpi cuartoman waqastin seqarqa. Waqastin rispanmi nirqa:

¡Churilláy Absalon,
churilláy, churilláy Absalon,
ñoqam wañuyman karqa qampa rantikipi!
¡Absalon, churilláy, churilláy!

19 1 Joabmanmi willamurqaku:
—Reymi llumpayllataña waqachkan Absalonmanta —nispa.
2 Chay guerra ganasqanku punchawmi llakikuy punchawman tikrakururqa llapallan runakunapaq. Chay punchawpimá llapallan runakuna uyarirurqaku reyqa churinmanta llakipi kasqanta. 3 Chay punchawmi llapallan soldadokuna yaykurqaku llaqtaman pakakuspalla, yaykurqakuqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

guerrapi vencerachikamuspa penqakuymanta pakan-pakanlla yaykuchkaq hinam. 4 Reyñataqmi uyanta tapakuykuspan qaparillawanña waqarqa:

¡Churilláy Absalon,
churilláy, Absalon churilláy!

5 Chaymi reypa wasinman Joab rispan nirqa:
—Kunanmi penqayman churarunki llapallan serviqnikikunata. Paykunam librarqaku vidaykita, churikikunapa vidanta, warmikikunapa vidanta chaynataq compañeraykikunapa vidantapas. 6 Cheqnisuqnikikunata kuyaspam kuyasuqnikikunatañataq cheqninki. Kunanmi qawaykachikunki tropa kamachiqkunamantapas chaynataq serviqnikikunamantapas mana imapas qokususqaykita. Kusisqachá qamqa kawaq karqa Absalonlla kawsaptin ñoqaykuñataq llapallayku wañuptiykupas. 7 Kunanpuniyá hawaman lloqsispayki serviqnikikunata allinllata rimapayamuy, mana chaynata ruraptikiqa manachá chullallapas kunan tutaqa qanwan puchunqachu, chaytaqa Tayta Diosraykum jurani. Mozo kasqaykimanta kunankama mana allinkuna pasasusqaykimantapas aswan mana allinmi kayqa karunman —nispa.

8 Chaymi rispan rey tiyarqa llaqtapa zaguan patio tiyananpi. Reyqa zaguanpa pationpi tiyasqanta llapallan runakuna yacharuspankum llapallanku reyman presentakurqaku.

Jerusalen llaqtaman Davidpa kutisqanmanta

Israel castakunaqa sapakamam ripukurqakuña wasinkuman. 9 Israelpa mirayninmanta kaq llapallan ayllukunam atipanakuspanku kaynata ninakurqaku:
—Rey Davidqa librawarqanchikmi enemigonchikkunamanta, Filistea runakunamantapas salvawarqanchikmi ichaqa Absalonwan guerrapi kasqanraykum payqa lluptirurqa. 10 Absalontam aceitewan tallispa reyninchikpaq churarqanchik. Ichaqa payqariki guerrapim wañurun hinaptinqa ¿imanasqataq upallalla kachkanchik reyta mana kutichimuspa? —nispa.

11 Israel casta llapallan runakunapa rimasqankuta Rey David maymi kasqanpi uyariruspanmi kacharqa sacerdote Sadocmanwan sacerdote Abiatarman Juda lawpi ancianokunata kaynata nimunankupaq:
—¿Imatataq qamkunaqa suyachkankichik palacioyman mana kutichiwanaykichikpaqa? 12 Qamkunaqa castamasiy aylluykunam kankichik ¿imatataq qamkunaqa suyachkankichik mana kutichiwaspaykichik? —nispa.

13 Amasa sutiyoq sobrinontapas kaynatam nichimurqa:
—Qamqa castamasiy aylluymi kanki. Joabpa rantinpim llapallan tropakuna kamachiqpaq churasqayki. Mana chaynata cumpliptiyqa Tayta Diosyá llumpayta castigawachun —nispa.

14 Chaynata willachimuspanmi Juda lawpi llapallan runakunata Amasa convencerachirqa chaymi huk runa hinalla reyta nichimurqaku:
—Reylláy, kutikamuyá serviqnikikunapiwan —nispa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Chaymi rey kutimuspan chayaramurqa Jordan Mayukama. Juda casta
runakunam rirqa Gilgal llaqtakama reyta chaskinankupaq hinaspa Jordan
Mayuta pasachimunankupaq. 16 Rirqataqmi Benjaminpa mirayninmanta kaq
Bahurim llaqtapi *yachaq Gerapa churin Simeipas, Juda casta runakuna-
wanmi kallpaylla rirqa Rey Davidta chaskinankupaq. 17 Simeiwanmi rirqaku
Benjamin castamanta waranqa runakuna. Rirqataqmi Saulpa castanpa sirvien-
ten Siba sutiyoq runapas, payqa rirqa chunka pichqan churinkunapiwanmi
chaynataq iskay chunka sirvientenkunapiwanmi. Jordan Mayuta rey manaraq
chimpamuchkaptinmi paykuna yakuman yaykurqaku 18 reypa familiankunata
chimpachimunankupaq chaynapi reypa munasqanta ruranankupaq. Jordan
Mayuta rey chimpamunanpaq kachkaptinmi Gerapa churin Simei paypa ñaw-
paqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa. 19 Hinaspam reyta nirqa:

—Señor reylláy, Jerusalen llaqtamanta lloqsimusqayki punchawpi mana
allin rurasqaymantaqa amayá huchachawaychu. Amañataqyá chayta-
qa yuyaychu. Amañataqyá sonqoykipi waqaychaychu. 20 Kay serviqniki
huchallikusqayta reqsikuspaymi kunanpas Josey casta runakunamanta
puntataraq hamurqani qam señor reyniyta chaskinaypaq —nispa.

21 Chaymi Sarviapa wawan Abisai nirqa:

—Tayta Diospa churasqan aceitewan tallisqa reyta ñakasqanmantaqa
¿manachum Simeiqa wañunqa? —nispa.

22 Davidmi nirqa:

—Sarviapa wawankuna, kayqa manam qamkunapa asuntoykichik-
chu. ¿Imanasqataq qamkunaqa contraypi rikurirunkichik? Kunanqa
yachanipunim Israel nacionpi rey kasqayta, chaynaqa ¿yaqachum kunan
punchaw pipas wañunman Israel nacionpi? —nispa.

23 Chaymi reyñataq juraspa Simeita nirqa:

—Manam wañunkichu —nispa.

24 Saulpa willkan Mefi-bosetpas rirqam reyta chaskimuq. Rey pasa-
kusqanmantapunim Jerusalen llaqtaman hawkalla kutimunankama
chakintapas mana hampikurqachu, manataqmi barbantapas kaptakurqa-
chu nitaq pachantapas taqsakurqachu. 25 Reyta chaskinanpaq Jerusalen
llaqtaman Mefi-boset riptinmi reyñataq nirqa:

—Mefi-boset ¿imanasqataq mana ñoqawanchu rirqanki? —nispa.

26 Paymi nirqa:

—Señor reylláy, sirvienteymi engañaruwarqa. Kay serviqnikiqa wistu
kasqayraykum payta nirqani: “Asnota caronaykapuway, sillakuykuspay
reywan rinaypaq” nispa. 27 Chaynata niptiypas señor reynilláy, sirvientey-
mi qampa qayllaykipi calumniaruwarqa. Ichaqa qamqariki kanki Diospa
angelnin hinam, chaynaqa munasqaykiman hinayá ruray. 28 Taytaypa
llapallan familiankunam wañunan yachakurqa qampa qayllaykipi aswan-
qa qanmi kay serviqnikita convidawarqanki qanwan kuska mikunaypaq.
Chaynaqa reynilláy ¿imataraqtaq masta reclamaykiman? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Reymi nirqa:
—Manañam mastaqa rimachwanñachu. Kunanpunim kamachiki Siba
sutiyoq sirvientekiwan chakrakunata partenakunaykichikpaq —nispa.
30 Chaymi Mefi-bosetñataq nirqa:
—Sibayá dueñochakuchun llapallan chakrakunataqa, ñoqapaqqa qam señor
reyniy hawkalla palacioykiman kutikamusqaykim aswan allinsu —nispa.
31 Galaad law Barsilaipas Rogelim llaqtanmantam hamurqa Jordan Mayu-
ta reywan kuska chimparuspa paymanta despedikuykunanpaq. 32 Barzilaiqa
karqa pusaq chunka watayoq yuyaqñam. Mahanaim llaqtapi kachkaptinmi
reyta Barzilai mantienerqa apu-apu kasqanrayku. 33 Reymi nirqa Barzilaita:
—Haku Jerusalen llaqtaman, chaypim ñoqa mantienesqayki —nispa.
34 Chaymi Barzilaiñataq nirqa:
—Manañam unay watataqa kawsaymanchu Jerusalen llaqtaman qam
reyniywan rinaypaqqa. 35 Pusaq chunka watayoqñam kani. Mikusqaypa
chaynataq tomasqaypa gustontapas manañam musyaniñachu allin otaq
mana allin gustoyoq kasqantapas. Manañam atinichu qaripa otaq warmipa
takisqan uyariytapas. Yanqañachá ñoqataqa nanachikuwankimanpas. 36 Kay
serviqnikiqa compañasqayki Jordan Mayupa waklaw chimpankamallañam.
Chaynaqa amañayá ofrecewaychu chay tukuy niwasqaykitaqa. 37 Aswanqa
ruegakuykim llaqtayman kutikunaypaq chaynapi wañukuspapas tayta-
mamaypa sepulturanpa hichpanpi pampakunaypaq. Kayqaya serviqniki
Quimam, payña qanwan riptinyá paypaq ruray imam munasqaykita —nispa.
38 Chaymi reyñataq nirqa:
—Chaynaqa Quimamyá ñoqawan richun. Ñoqachá rurasaq paypaq imam
munasqaykita, rurasaqtaqmi paypaq imakunam mañawasqaykitapas —nispa.
39 Llapallan runakunam Jordan Mayuta chimparurqaku. Reypas chim-
paruspanmi Barzilaita muchaykuspa Tayta Diospa bendicionninta paypaq
mañapurqa. Chaymi Barzilaiqa wasinman kutikurqa. 40 Reyñataqmi pa-
sarqa Gilgal llaqtaman Quimam sutiyoq runawan kuska. Rirqakutaqmi
Juda casta llapa runakunapas chaynataq Israel castamanta lamitad runa-
kunapas. 41 Israel casta llapallan runakuna reyman rispankum nirqaku:
—Qam reyniykutaqa ¿imanasqataq Juda casta aylluykuqa dueñocha-
kurusunki chaynapi qamta, familiaykikunata chaynataq qampa llapallan
tropaykikunata Jordan Mayuta chimpachimunankupaqqa? —nispa.
42 Chaymi Israel casta runakunata Juda casta runakuna nirqaku:
—Reyqariki ñoqaykupaqa aylluykum. ¿Imanasqataq qamkunaqa
piñakunkichik chay rurasqaykumanta? ¿Icha reypatachu imantapas mi-
kururqaniku otaqchum ima regalotapas chaskikururqaniku? —nispa.
43 Chaymi Israel casta runakunañataq nirqaku:
—Chunka ayllukuna kasqaykuraykum Rey Davidqa chunka kutita pertene-
cewanku, chaynaqa ¿imanasqamá despreciawankikuqa? ¿Manachu ñoqayku
puntata rimanakurqaniku reyniykuta kutichimunaykupaqqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda casta runakunam ichaqa Israel casta runakunamantapas aswan mas piñachina kaqkunataraq rimarqaku.

Davidpa contranpi Seba hoqarikusqanmanta

20 1 Chaynata rimachkaptinkum chay Gilgal llaqtapi tarikurqa huk mana allin runa. Paymi karqa Benjaminpa castanmanta Bicripa churin Seba. Paymi cornetata tocaspan nirqa:

Israel casta runakuna
¡manañam ñoqanchikpaqqa imapas kanchu Davidmantaqa
nitaqmi herencianchikpas kanchu Isaipa churinmantaqa!
¡Sapakamayá ripukuychik wasikichikman!

2 Chaynapim Israel casta runakuna Davidta saqeruspanku qatikurqaku Bicripa churin Sebata. Juda casta runakunam ichaqa reyman sayapakuspa rirqaku Jordan Mayu patanmanta Jerusalen llaqtakama.

3 Jerusalen llaqtapi palacionman David chayaruspanmi palacion cuidananpaq saqesqan chunkantin compañerankunata churarurqa sapaq wasipiña. Paykunamanta nanachikuspanmi hina kikintaq mantienerqa, paykunawanqa manam uywanakurqañachu. Paykunaqa viudakuna hinam wichqasqa kawsarqaku wañunankukama.

4 Amasatam rey nirqa:

—Kunanmanta kimsa punchawmanmi Juda casta soldadokunata huñuramuspa kaypi kanki —nispa.

5 Chaymi Amasa rirqa Juda casta soldadokuna huñumuq, ichaqa citasqan punchawmanta masta unaramuptinmi 6 Davidqa Abisaitaña nirqa:

—Bicripa churin Sebaqa Absalonmantapas aswan mas dañotaraqmi rurawachwan. Chaynaqa soldadoykunawanyá payta qatipay, yanqañataq murallasqa llaqtakunata tariruspa pakakuruwachwan —nispa.

7 Joabpa soldadonkunam, reyta waqaychaq Ceret casta hinaspa Pelet casta soldadokunapiwan hinaspa lliw valeroso soldadokunapiwan Jerusalen llaqtamanta Abisaiwan lloqsispa Bicripa churin Sebata qatirqaku. 8 Gabaon llaqta law hatun rumipa hichpanpi kachkaptinkum Amasa hamurqa paykunawan tupaykuq. Joabmi karqa soldado pachayoq, weqawninpiñataqmi watasqa karqa vainayoq espada. Joab ichiptinmi vainanmanta espada wichirurqa. 9 Joabmi Amasata rimaykuspan nirqa:

—¿Hawkallachu kachkanki wawqelláy? —nispa.

*Alleq makinwanmi barbanmanta hapiykurqa muchaykunanpaq. 10 Amasaqa manam cuidakurqachu Joabpa makinpi espadamanta, Joabmi Amasata wiksanpi tuksirurqa chunchulninkunapas pampaman tallikunankama. Chaypunilla wañuruptinmi yapamantaqa manaña tuksirqachu. Chaymanta-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñam Joabqa wawqen Abisaipiwan Bicripa churin Sebata qatirqaku. 11 Joabpa huk kaqnin soldadonmi Amasapa ayanpa waqtanpi sayaykuspa nirqa:
—Joabtawan Davidta kuyaqkunaqa Joabtayá qatichunku —nispa.
12 Amasam chutaykachakuchkarqa yawarninpa hawanpiraq ñanpa chawpinpi, ñannin sapa pasaqkuna sayaykuspa qawarayasqankuta chay soldado qawaykuspanmi Amasapa ayanta suchuchirqa ñanmanta chakra ukuman hinaspam chaypi pachawan tapaykurqa. 13 Ñanmanta suchurachiptinmi runakunaqa manaña sayarqakuchu chaymi Joabwanña pasarqaku Bicripa churin Sebata qatispanku.
14 Sebam Israel casta ayllukunapa lawninta pasaruspa chayarurqa Abel-betmaaca llaqtaman, Bicripa llapallan castan runakunam huñunakuruspanku llaqtaman paywan kuska yaykururqaku. 15 Joabpa llapallan tropankuna Abelbet-maaca llaqtaman chayaruspankum llaqtata muyururqaku atacanankupaq. Llaqtaman yaykurunankupaqmi llaqtapa murallanpa qepanman allpata montorurqaku, Joabpa llapallan tropankunam llaqta harkaq murallata tuñichiypi rirqaku. 16 Chaymi llaqtamanta allin yuyayniyoq warmi qayaykachakamurqa:
—¡Uyariwaychik, uyariwaychik! Joabtayá niykapamuwaychik kayman hamunanpaq. Paywan rimaytam munani —nispa.
17 Warmiman Joab asuykuptinmi chay warmi nirqa:
—¿Qamchu kanki Joab? —nispa.
Chaymi Joabñataq nirqa:
—Arí, ñoqam kani —nispa.
Hinaptinmi warmiñataq nirqa:
—Uyariykuwayá kay sirvientaykipa rimarisqayta —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Niyá —nispa.
18 Hinaptinmi chay warmi kaynata nirqa:
—Ñawpaq tiempopim rimaqku kaynata: "Pipas tapukuy munaqqa Abel llaqtapi tapukuchun" nispa. Chaynapim ima asuntotapas arreglaqku. 19 Kay llaqtapi kaqkunaqa kaniku hawkalla kawsakuq runakunam chaynataq reypa qatiqnin runakunam. Ichaqa qanmi kay llaqtata chinkarachiypi richkanki. ¿Imanasqamá Tayta Diospa herenciantaqa tuñichiyta munanki? —nispa.
20 Chaymi Joabñataq nirqa:
—Chaytaqa manam piensayllapas-piensanichu. Manam tuñichisaqchu nitaq purmachisaqchu. 21 Manamá chayqa chaynachu, Efrain orqokunapi *yachaq Bicripa churin Seba sutiyoq runam Rey Davidpa contranpi hoqarikurun, chaynaqa payllatayá qoykamuwaychik hinaptinqa kutikusaqmi kay llaqtamanta —nispa.
Chaymi warmiñataq Joabta nirqa:
—Chay runapa umanta qoruruspaykum murallapa hawanta wischuramusaqku —nispa.
22 Chay warmim rirqa yuyaysapa kayninman hina llapa runakunawan rimamuq. Hinaptinmi paykuna Bicripa churin Sebapa umanta qoruruspanku wischuykamurqaku Joabman. Joab cornetata tocachiptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakuna llaqtamanta anchurikuspanku sapakama wasinkuman ripukurqaku. Joabñataqmi kutirqa reypa kasqan Jerusalen llaqtaman.

Davidpa yanapaqninkunamanta
(2 S 8:15-18. 1 Cr 18:14-17)

23 Joabmi karqa lliw Israel nacionpi tropakunapa kamachiqnin. Joidapa churin Benaia sutiyoq runañataqmi kamachirqa reyta waqaychaq Ceret casta hinaspa Pelet casta soldadokunata. 24 Adoramñataqmi debalde llamkaqkunapa kamachiqnin karqa, Ahiludpa churin Josafatñataqmi karqa imapas pasaqkunamanta qellqaq, 25 Sevañataqmi karqa secretario, Sadocwan Abiatarñataqmi karqa sacerdotekuna. 26 Jair llaqtayoq Ira sutiyoq runañataqmi karqa Davidpa sacerdoten.

Gabaon llaqtayoqkunapa favorninpi vengakusqankumanta

21 1 Davidpa gobiernasqan tiempopim karqa kimsa watantin muchuy chaymi Tayta Diosta David tapuptin pay nimurqa:

—Kay muchuyqa Saulwan castankuna Gabaon llaqtayoq runakunata wañuchisqankumantam —nispa.

2 Gabaon llaqtayoqkunata David qayachimuspanmi paykunawan rimarqa. Gabaon llaqtayoqkunaqa manam Israel castachu karqaku, paykunaqa karqa Amor casta runakunamanta puchuqkunam. Paykunamanmi Israel casta runakuna jurarqa mana wañuchinankupaq. Saulmi ichaqa Israelpa mirayninkunamanta hinaspa Judapa mirayninkunamanta sientispa Gabaon llaqtayoq runakunata chinkarachiypi rirqa. 3 Davidmá Gabaon llaqtayoqkunata nirqa:

—¿Imatataq rurayman contraykichikpi daño rurasusqaykichikmanta? ¿Imaynataq pampachayta atiwaqchik chaynapi Tayta Diospa allpanpaq bendicionninta mañakunaykichikpaq? —nispa.

4 Gabaon llaqtayoq runakunañataqmi nirqaku:

—Saulmantawan castankunamantaqa manam qori-qollqetachu munaniku, manataqmi munachkanikuqa Israel castamanta hukllapas wañuchiytachu —nispa.

Chaymi reyñataq nirqa:

—Chaynaqa niwaychikyá qamkunapa piensasqaykichikta ruranaypaq —nispa.

5 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Saulmi wakiqniykuta wañurachirqa hinaspam Israel nacionpi chullallapas mana puchunaykupaq chinkarachiwaykuta piensarqa. 6 Chaynaqa Saulpa mirayninmantayá qanchis runakunata makiykuman churamuy hinaptinmi ñoqayku warkumusaqku Tayta Diospa akllasqan Rey Saulpa llaqtanpi otaq Gabaa llaqtapi —nispa.

Chaymi rey "arí" nirqa. 7 Saulpa willkan otaq Jonatanpa churin Mefi-boset runatam ichaqa mana qoykurqachu Saulpa churin Jonatanwan juramento rurasqanrayku. 8 Reymi paykunapa makinman churarqa Aja sutiyoq runapa churin Rizpapa iskaynin wawankunata. Chay wawankunapa sutinmi karqa Armoni hinaspa Mefi-boset. Paykunamá karqa Saulpa churinkuna. Qoykurqataqmi Merab

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq warmipa pichqa wawankunatapas. Paykunam karqa Saulpa willkankuna. Merabmi karqa Adrielpa warmin. Adrielqa karqa Mehola llaqtayoq Barzilaipa churinmi. 9 Paykunatamá David qoykurqa Gabaon llaqtayoqkunaman, hinaptinmi warkururqaku huk moqopi Tayta Diospa qayllanpi. Saulpa qanchisnintin mirayninkunamá wañururqaku punta kaq cosecha otaq cebada rutuy qallarichkaptin.

10 Ajapa warmi churin Rizpam yana telamanta karpata rurakururqa hatun rumipa hawanpi hinaspam cosecha qallariyninmantapuni cuidarqa loco para ayakunapa hawanman chayamunankama. Punchawpipas manam dejarqachu alton pawaq animalkuna ayakuna mikurunanta nitaqmi tutapipas dejarqachu purun animalkuna mikurunanta.

11 Davidmanmi willarqaku Ajapa churinpa otaq Saulpa compañeranpa imam rurasqanta. 12 David rispanmi Saulpa hinaspa churin Jonatanpa tullunkunata apamurqa Galaad lawpi Jabes llaqtayoq runakunapa kasqanmanta. Paykunam puntata suwarurqaku Bet-san llaqtapa plazanmanta. Chaypim Filistea runakuna warkururqaku Saulpa ayanta Gilboa Moqopi venceruspanku. 13 Davidmi apachimurqa Saulpa tullunkunatawan churin Jonatanpa tullunkunata. Huñuchimurqataqmi warkusqa runakunapa tullunkunatapas. 14 Saulpa hinaspa churin Jonatanpa tullunkunatam pamparurqaku Benjamin ayllupa allpanpi kaq Zela llaqtapi otaq Saulpa taytan Cispa sepulturanpi. Lliwtamá rurarqaku reypa kamachisqanman hina. Chaykuna pasaruptinmi allpapaq mañakusqankuta Dios uyariykurqa.

Wañunanmanta Davidta Abisai librasqanmanta

15 Filistea runakunam yapatawan pelearqaku Israel castakunawan, Davidmi tropankunawan rirqa paykunapa contranpi peleaq. Peleachkaptinkum David pisiparurqa 16 hinaptinmi Davidta wañurachiypi rirqa hatunkaray runakunapa castan Isbi-benob sutiyoq runa. Chay runapa broncemanta lanzanmi llasarqa kimsa chunka kilo masninta, weqawninpipas aparqataqmi mosoq espadata. 17 Ichaqa Sarviapa wawan Abisaimi Davidta yanapaspan chay Filistea runawan pelearqa hinaspam wañurachirqa hinaptinmi Davidpa soldadonkuna juraspa nirqaku:

—Kunanmanta ñawpaqmanqa manañam lloqsinkichu guerraman ñoqaykuwan chaynapi Israel nacionpi achkiy wañuchisqa hina ama wañurunaykipaq —nispa.

Hatunkaray runakunawan peleasqankumanta
(1 Cr 20:4-8)

18 Gob lawpim huktawan guerra karqa Filistea runakunawan chaymi chay guerrapi Husa castamanta kaq Sibecai sutiyoq runa wañurachirqa hatunkaray runakunapa castan Saf sutiyoq runata. 19 Mosoqmantam karqa guerra Gob lawpi Filistea runakunawan chaymi chay guerrapi Jairpa churin Elhanan wañurachirqa Gat llaqtayoq Goliat sutiyoq runata, paypa lanzanpa kaspinmi karqa telarpa rodillon hina llumpay rakusu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Huktawanmi karqa guerra Gat llaqtapi chaymi chay guerrapi karqa huk
hatunkaray runa. Paypa makinkunam karqa soqta dedoyoqkama, hina chayna-
llataqmi karqa chakinkunapipas. Paypas hatunkaray runakunapa castanmi karqa.
21 Paymi insultarqa Israel soldadokunata chaymi Davidpa wawqen Simeapa chu-
rin Jonatan wañurachirqa. 22 Chay tawankum karqaku Gat llaqtayoq Rafa sutiyoq
runapa miraynin. Paykunatamá wañurachirqaku Davidpiwan soldadonkuna.

Enemigonkunata venceruspa Davidpa takisqan
(Salmo 18)

22 1 Davidmi kay takipa palabrankunata rimarirqa Tayta Diosman.
Payqa rimarirqa llapallan enemigonkunamantawan Saulmanta
Tayta Dios libraykuptinmi. 2 Kaynatamá David nirqa:

Dios Taytalláy,
qamqa ñoqapaqmi qaqa hina kapuwanki.
Qamqa pakakuna wasi hinam kapuwanki.
Qamqa ñoqallaytamiki libraykullawanki.
3 Diosnilláy,
amparakuykunay hatun rumim kapuwanki.
Qampunitaqmiki ñoqataqa harkawanki.
Atiynikiwanmi ñoqataqa salvawanki.
Qamllam ñoqataqa altoneqpi pakawanki.
Qamqa lluptikunay wasi hinam kapuwanki.
Qamqariki ñoqallaypa salvaqniymi kanki.
Daño ruraqkunamantam libraykullawanki.
4 Tayta Diostamiki qayakusaq ñoqallayqa.
Payllapunimriki sumaq alabana Diosqa.
Payllam enemigoymanta salvaykuqnillayqa.

5 Wañuymi yakupapas olankuna hina wichqarullawan.
Kallpachkaq lloqlla hinam mana allinkuna vencerullawan.
6 Waskawan watasqata hinam sepultura wichqarullawan.
Imapas toqlla hapiruchkaq hinam wañuy hapirullawan.
7 Sasachakuyllapi kaspam Tayta Diosta qayakullani.
Yanapaykuwananpaqmi Diosnillayman qaparillani.
Payllamriki templonmanta uyarirqa qayakusqayta.
Payllamriki uyariykun ñoqallaypa qaparisqayta.
8 Chaynataqmi kay pachapas kuyurispan katkatatarqa.
Cielokunapa tiyananpas lliwchataqmi kuyurirurqa.
Paypa piñakuyninwanmi llumpaysuta katkatatarqa.
9 Paypa senqanmantataqmi qosnikuna waspirirurqa.
Paypa siminmantataqmi rupaq nina lloqsirirurqa.
Chaynataqmi lloqsimuspan nina sansa ratarirurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Tela llikiq hinam alto cielomanta uraykamurqa.
Tutay-tutay puyum chaki pampanpipas rikurirurqa.
11 Querubinpa hawanpiraq sillakuspam pawarikurqa.
Wayrapapas raprallanpim payqariki pawarikurqa.
12 Kikin pakakunanpaqmi tutayayta churaykullarqa.
Payqa muyuriqninpipas harkaqnintam churaykullarqa.
Yakupapas yanayasqan puyutamya churaykullarqa.
13 Kancharichkaq ñawpaqnintam rupaq sansa ruparirurqa.

14 Tayta Diosmi cielomanta toqyachirqa truenokunata.
Alto-altopiraq Diosmi uyarichin qaparisqanta.
15 Flechanwanpas flechamuspam cheqechirqa enemigonta.
Achka-achka llipyanwanmi vencerurqa paykunataqa.
16 Dios Taytalláy,
simikimanta lloqsimuq qaqchakuynikiwanmi
lamar qochapa uku-uku kaynin rikuriramurqa.
Senqaykimanta lloqsimuq samaynillaykiwanmi
kay pachapapas cimientollankuna qalakurullarqa.
17 Diosmi ñoqallayta altomanta haywarimuwarqa.
Achka-achka yaku chawpinmantam horqoykullawarqa.
18 Llumpay atiyniyoq enemigoymantam librawarqa.
Llapachallan cheqniwaqniykunamantam librawarqa.
Paykunaqa ñoqamanta aswan kallpayoqmi karqa.
19 Ñakarichkaptiymi paykunaqa pawaykullawarqa.
Tayta Diosllamriki ñoqataqa yanapaykuwarqa.
20 Kichki-kichki lugarmantam payqa horqoykullawarqa.
Ñoqarayku kusikuspam payqa libraykullawarqa.
21 Allinta kawsakusqayraykum Tayta Diosqa premiaykullawan.
Allinta rurallasqayraykum allinwanraq pagaykullawan.
22 Diosniypa mana munallasqantaqa manam rurarqanichu.
Diosniypa contranpiqa manam hukmantaqa kawsarqanichu.
23 Ñoqaqa siemprepunim yuyachkani paypa leyninkunata.
Ñoqaqa manam karunchakuykurqanichu decretonmanta.
24 Diosniypa qayllanpiqa mana huchayoqmi kawsachkarqani,
pasaypaq mana allin ruraymantam waqaychakullarqani.
25 Allinta kawsakusqayraykum Tayta Diosqa pagaykullawan.
Qayllanpi allintaña rurallasqayraykum pagaykullawan.

26 Dios Taytalláy,
confiakusuqnikiwanqa confiakunapaqmi reqsichikunki.
Mana huchallikuqwanqa mana huchayoqmi reqsichikunki.
27 Chuyanchasqa runawanqa chuyapunitaqmi reqsichikunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atoq hina runawanqa qampas sacretaqmi reqsichikunki.
28 Qamqariki salvaykunkim humillakuykullaq runakunata.
Qawaspaykim penqachinki hatun tukuqllaña runakunata.
29 Dios Taytalláy,
tutaykuruptiypas qanmi achkiykuwasparaq kanchariwanki.
30 Achkallaña tropamanpas pawaykunaypaqmi yanapawanki.
Paykunapa murallanta seqarunaypaqmi yanapawanki.

31 Tayta Diospa kawsasqanqa mana chikallanpas pantayniyoqmi.
Tayta Diospa prometekusqanqa mana chikan pantachikuqmi.
Paypi amparakuq llapan runakunataqa harkaykullanmi.
32 Tayta Diosllam Diosqariki, manam hukqa kanchu.
Payllam harkawaqninchikqa, hukqa manam kanchu.
33 Diosmi ñoqataqariki kallpanchaykullawan.
Mana pantaruqtam payqariki kawsachiwan.
34 Payqa luwichupa chakintapas hinaraqmi ruran chakillayta.
Payqa altoneqpi sayaptiypas takyaykachillanmi chakillayta.
35 Ñoqataqa paymi yachachiwan guerrapiña peleamunaypaqpas.
Kallpanchallawanmi broncemanta arcowanraq
flechamunaypaqpas.
36 Qanmi harkachikunawan hina salvawanki.
Kuyakuywan yachachispam hatunchallawanki.
37 Lluchkanaymantapas ñannillaytam kicharqanki.

38 Enemigoykunatapas qatispaymi hayparqani tukunaypaq.
Tukurunaykamam manariki kutimurqanichu samanaypaq.
39 Puchukachirqanim mana sayariytawanpas atinankukama.
Maqapamurqanim mana sayariytawanpas atinankukama.
Paykunaqa wichiykurqam ñoqallaypa sayasqayraq pampakama.
40 Qanmi ñoqataqa guerrapipas peleanaypaq kallpanchawarqanki.
Ladoypipas qonqorananpaqmi enemigollayta churarqanki.
41 Ñoqallaypa enemigoykunam muyurirusparaq ayqekurqa.
Chaynam cheqniwaqniykunatapas wañurachillaptiy tukururqa.
42 Qayakuptinkupas manam yanaparqakuchu.
Tayta Diospas manamriki contestarqataqchu.
43 Pampa allpa polvotapas hinam ñuturqani.
Ñanpi mitutapas hinam saruparurqani.
Ñanpi mitutapas hinam ñutuparurqani.
44 Qanmi runakunapapas maqawananmanta libraykuwarqanki.
Nacionkunatapas kamachiqnin kanaypaqmi waqaychawarqanki.
Mana reqsisqaypas runakunawanmi qamqa servichiwarqanki.
45 Paykunaqariki uyariykuwaspam chayllapuni kasuwanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Forasterokunam kumukuykusparaq chaylla asuykullawanku.
46 Llapachallan forasterokunam pasaypaqta hukmanyarurqaku.
Pakakusqankumantapas katkatatastinmi lloqsiykullarqaku.

47 Wiñaypaqñayá kawsakuchun Tayta Diosqa.
Alabasqayá kachun harkaykuwaqniyqa.
Hatunchasqayá kachun salvaq Diosnillayqa.
Qaqa hinamá harkawaqniy Diosnillayqa.
48 Ñoqaraykumá vengakunpas Diosnillayqa.
Llapa runakunatapas chakillaymanmi churaykuwan.
49 Enemigollaymantapas payllataqmiki libraykuwan.
Contraypipas hatariqpa hawanpiraqmi churaykuwan.
Payllataqmi tukuy daño ruraqmantapas libraykuwan.
50 Dios Taytalláy,
chayraykumriki nacionkunapipas graciastaraq qollasqayki.
Chayraykumriki sutikimantapas qampaq takipullasqayki.
51 Akllakusqayki reytam sinchi sumaqtaraq venceykachiwanki.
Nombraykuwaspa aceitewan talliwasqaykitam kuyawanki.
Ñoqallaytawan llapan mirayniytam wiñaypaqña kuyallanki.

Wañukunallanpaqña Davidpa rimarisqan

23 1 Wañukunallanpaqña rimarispanmi David kaynata nirqa:
Isaipa churin Davidmi rimarini.
Alto-altopi Diospa hatunchasqan runam rimarini.
Rey kanaypaq Jacobpa Diosninpa nombrasqanmi nini,
Israel nacionpi miskillaña takiqmi nini:

2 Tayta Diospa Espiritunmi ñoqantakama rimarirqa.
Tayta Diospa palabrallanmi simillaypipas tarikurqa.
3 Israelpapas yupaychallasqan Diosnillanmiki rimawarqa.
Israelpapas harkaykullaqnin Diosnillanmiki niykuwarqa:
"Allinneqta rurallaspa runakuna gobiernaqqa,
ñoqa Diosta respetaspa runakuna gobiernaqqa
4 achikyaykamuptin intipa kanchariynin hinam,
puyupapas mana tapaykusqan kanchaq inti hinam,
pararuptin allpamanta pasto ikllimuchkaq hinam."
5 Chaynamiki mirayniytapas Diosllayqariki takyachirqa.
Wiñaypaqmi contratotaña ñoqallaywanqa ruraykurqa.
Chaykunatam ordenninpiraq allichasqata churaykurqa,
chaykunata cumplinanpaqmi waqaychaykuspa churaykurqa.
Paymi planta ikllichimuq hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

salvacionnillayta cumplinqa.
Paymi planta ikllichimuq hina
tukuy munasqayta cumplinqa.
6 Mana allin ruraqkunaqa wischusqa kichkam kallanqaku.
Paykunaqa pipapas mana hapiykunanñam kallanqaku.
7 Hapiykuyta munaqqariki fierrotaraqmi hapiykunqa.
Hapiykuyta munaqqariki lanzataraqmi hapiykunqa.
Paykunaqa chayllapipunim pasaypaqtaña ruparunqa.

Davidpa tropankunapi valeroso jefekunamanta
(1 Cr 11:10-47)

8 Davidpa valeroso soldadonkunamá karqa: Hacmon casta Is-boset, paymi karqa kimsa valeroso soldadokunapa jefen. Paymi huk kutipi lanzanwan wañurachirqa pusaq pachak soldadokunata. 9 Paymanmi qatirqa Ahoa castamanta kaq Dodo sutiyoq runapa churin Eleazar, paymi karqa kimsa valerosokunapa huknin. Paymi Davidwan kuska karqa Filistea soldadokunata desafiaspanku. Filistea soldadokuna chaypi huñunakuruptinkum Israel soldadokuna lluptikururqaku. 10 Eleazarmi ichaqa sayaykuspa wañurachirqa Filistea soldadokunata makinpas utinankama hinaptinmi espadanpas makinman laqakururqa. Chay punchawpim Tayta Dios allinsuta vencerachirqa chaymi Israel soldadokunaqa Eleazarpa kasqanman kutirirqaku wañuqkunapa llapa imankupas hoqarikuqllaña.

11 Eleazarman qatiqñataqmi karqa Agepa churin Sama. Payqa karqa orqo lawkunapi *yachaqmi. Filistea tropakunam huñunakurqaku Lehi lawpi. Chaypim karqa lentejayoq chakra. Chaymantam Israel soldadokuna Filistea tropakunamanta lluptirqaku. 12 Chay chakrapa chawpinpi Sama sutiyoq runa sayaykuspanmi defienderqa hinaspam vencerurqa Filistea tropakunata. Chaypim Tayta Dios allinsuta vencerachirqa.

13 Kimsa chunka valeroso jefekunamantam kimsan valeroso soldadokuna cosecha tiempopi rirqaku Davidman Adulam machaypi kachkaptin. Filistea soldadokunamantam wakinnin tropapa campamenton kachkarqa Refaim Qechwapi. 14 Filistea tropakunapa cuartelnin Belen llaqtapi kachkaptinmá Davidñataq kachkarqa amparakuna sitiopi. 15 Chaypim David ganasllawanña nirqa:

—¡Piraq tomaykachiwanman Belen llaqta zaguanpa waqtanpi pozomanta yakuta! —nispa.

16 Chay kimsan valeroso jefekunam Filistea tropakunapa campamentonman yaykuruspanku Belen llaqta zaguanpa waqtanpi pozomanta yakuta horqorurqaku hinaspam Davidman apamurqaku. Davidmi ichaqa mana munarqachu chay yaku tomayta, Tayta Diospaq ofrendata hina tallispanmi 17 nirqa:

—¡Dios Taytalláy ¿tomaymanraqchu kay runakunapa yawarninpa chanin yakuta otaq wañuyman wischukuspanku apamuwasqanku yakuta?! ¡Chaytaqa amayá piensayllapas-piensasaqchu! —nispa.

Chaynata nispanmi mana munarqachu tomayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay kimsan valeroso jefekunamá chaykunata rurarqaku.
18 Sarviapa wawan, Joabpa wawqen Abisaimi karqa kimsa chunka valeroso jefekunapa kamachiqnin. Paymi huk kutipi lanzanwan kimsa pachak soldadokunata wañurachirqa. Paypas reqsisqam karqa chay kimsan jefekuna hina. 19 Abisaimi chay kimsan valeroso jefekunamanta aswan reqsisqa karqa chaymi paykunapa jefen karqa. Ichaqa manam igualarqachu chay kimsa valeroso jefekunapa rurasqanmanqa.
20 Cabseel llaqtamanta Joidapa churin Benaia sutiyoq runapas valeroso kaspanmi achka hatun ruraykunata rurarqa. Paymi wañurachirqa Moab nacionniyoq iskay alli-allin valeroso soldadokunata. Huk punchawpas lastachkaptinmi uchkuman yaykuruspan chaypi wañurachirqa leonta. 21 Wañurachirqataqmi Egipto nacionniyoq hatunkaray runatapas. Chay Egipto nacionniyoq runam lanzawan armasqa kachkarqa. Benaiam ichaqa pelearqa huk kaspillawan hinaspam chay Egipto nacionniyoq runamanta lanzanta qechuruspa chaywan wañurachirqa. 22 Chaynaqa chay Joidapa churin Benaia sutiyoq runapas chay rurasqanwanmi sinchi reqsisqa karqa kimsan valeroso jefekuna hina. 23 Kimsa chunka jefekunamantapas ancha reqsisqamá karqa, chawanpas manam igualarqachu chay kimsa valeroso jefekunapa rurasqanmanqa. Benaiatam David churarurqa waqaychaqnin soldadokunapa jefenña kananpaq.
24 Kimsa chunka valeroso jefekunamanta wakinmi kaykuna: Joabpa wawqen Asael, Belen llaqtayoq Dodopa churin Elhanan, 25 Harod lawmanta Sama chaynataq Elica, 26 Bet-pelet llaqtayoq Heles, Tecoa llaqtayoq Iquespa churin Ira, 27 Anatot llaqtayoq Abiezer, Husah casta Mebunai, 28 Ahoa casta Salmon, Netofa llaqtayoq Maharai, 29 Netofa llaqtayoq Baanapa churin Heled, Benjamin allpapi Gabaa llaqtayoq Ribaipa churin Itai, 30 Piraton llaqtayoq Benaia, Gaas Wayqopi *yachaq Hidai, 31 Bet-araba lawpi yachaq Abi-albon, Bahurim llaqtayoq Azmavet, 32 Saalbim llaqtayoq Eliaba, Jasenpa churin Jonatanwan 33 orqokuna lawmanta Sama hinaspa Sararpa churin Ahiam, 34 Maaca lawmanta Ahasbaipa churin Elifelet, Gilo llaqtayoq Ahitofelpa churin Eliam, 35 Carmel llaqtayoq Hezrai, Arab llaqtachamanta Paarai, 36 Zoba nacionniyoq Natanpa churin Igal, Gad ayllumanta Bani, 37 Amon nacionniyoq Selec, Beerot llaqtayoq Naharai, paymi karqa Sarviapa wawan Joab sutiyoq runapa arman apaq, 38 Jatir llaqtayoq Irawan Gareb 39 hinaspa Het casta runa Urias. Llapallankum karqaku kimsa chunka qanchisniyoq valeroso jefekuna.

Guerrapi peleananpaq qarikunata David yupachisqanmanta
(1 Cr 21:1-17)

24 1 Tayta Diosmi Israel castakunapa contranpi yapatawan piñakurqa chaymi Davidta umacharqa Israel casta runakunatapas chaynataq Juda casta runakunatapas yupachinanpaq. 2 Hinaptinmi chaypi compañaqnin llapallan tropankunapa kamachiqnin Joabta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Israel llapallan ayllukunapa kasqanman rispayá Dan llaqtamanta Beerseba llaqtakama runakunata yupamuy chaynapi guerrapaq hina kaqkunaqa haykam kasqanta yachanaypaq —nispa.

3 Joabmi ichaqa reyta nirqa:

—Yupaychasqanchik Tayta Diosyá mirachichun kay nacionpi runakunataqa kunan kasqanmantapas pachak kuti mastaraq chaynapi qam señor reyniy qawanaykipaq. Reynilláy ¿imapaqtaq yupachiytaqa munachkanki? —nispa.

4 Ichaqa reypa kamachisqanmi Joabpa nisqanmantapas chaynataq tropakuna kamachiqkunapa nisqanmantapas cumplinapuni karqa. Joabwan tropakunapa kamachiqninmi reypa qayllanmanta lloqsirqaku Israel nacionpi guerrapaq runakunata yupamunankupaq. 5 Jordan Mayuta chimparuspankum qallarirqaku Aroer llaqtamanta chaynataq qechwapa chawpinpi llaqtamanta. Chaymantam pasarqaku Gad ayllupa allpanta Jazer llaqtaman. 6 Chaymantam pasarqaku Galaad lawman. Pasarqakutaqmi Het casta runakunapa allpantapas Cades llaqtakama. Dan-jaan llaqtaman chayaruspankum muyurimurqaku Sidon llaqtakama. 7 Chaymantam rirqaku Tiro murallasqa llaqtaman, rirqakutaqmi Hiv hinaspa Canaan casta runakunapa llapallan llaqtankunamanpas. Hinaspam chayarurqaku Juda ayllu runakunapa allpan Neguev law Beerseba llaqtakama. 8 Isqon killa iskay chunka punchawnin lliw Israel nacionta muyuyta tukuramuspankum kutimurqaku Jerusalen llaqtaman. 9 Joabmi reyman qorqa guerrapaq hina runakunaqa haykam kasqanta. Israel lawpim karqa pusaq pachak waranqa soldadokuna, Juda lawpiñataqmi karqa pichqa pachak waranqa soldadokuna.

10 Runakuna yupachiyta David tukuruspanmi sonqonpi pesakuspan Tayta Diosta nirqa:

—Dios Taytalláy, hatuntam huchallikuruni kaykunata ruraspay, kunanmi ruegakuyki kay serviqnikita mana allin rurasqaymanta pampachaykuwanaykipaq, ñoqaqa loco hinam chaykunata ruraruni —nispa.

11 Tutapayta David hatarichkaptinmi Davidpa tapukunan runata otaq Diosmanta willakuq Gad sutiyoq runata Tayta Dios nirqa:

12 —Davidman rispaykiyá ñoqa Tayta Diospa nisqayta nimuy: "Kimsa ruranaykunamantayá akllakuykuy hukllata chaynapi chay akllakusqaykiman hina qamta castiganaypaq" nispa. 13 Chay willakuq Gad rispamá Davidman willamurqa:

—¿Mayqantataq akllakunki, nacionpi qanchis wata muchuy kanantachu otaq kimsa killa enemigoykikunapa qatikachasqan kaytachu otaq nacionpi kimsa punchawpuni peste onqoy kanantachu? Chaynaqa allintayá tanteaykuy kachamuwaqniyman willamunaypaq —nispa.

14 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:

—Hatun sasachakuypim rikuriruni. Tayta Diospa makinman wichiykuymi aswan allinqa runakunapa makinman wichiykuymantaqa. Tayta Diospa kuyapayakuyninqa hatu-hatunmi —nispa.

15 Tayta Diosmi kachaykamurqa peste onqoyta Israel castakunaman chay tempranomanta señalasqan punchawkama. Hinaptinmi Dan llaq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tamanta Beerseba llaqtakama otaq Israel lliw nacionpi wañururqaku
qanchis chunka waranqa runakuna. 16 Jerusalen llaqtapi runakunata
angel wañurachinanpaq kachkaptinmi Tayta Dios llakipayarikurqa chay
castigo apachimusqanmanta chaymi wañuchiq angelta nirqa:
—Chayllapaqñam, amaña masta wañuchiychu —nispa.
Tayta Diospa angelninmi kachkarqa Jebus casta Arauna sutiyoq runapa
eranpi. 17 Wañuchiq angelta rikuruspanmi David nirqa Tayta Diosta:
—Ñoqam hatu-hatunta huchallikuruni, ñoqamriki mana allintaqa rura-
runi. Kay runakunaqa ovejakuna hina kaspam mana imatapas rurarqakuchu.
Ruegakuykim ñoqatawan taytaypa castankunata castiganaykipaq —nispa.

Altarta David rurachisqanmanta
(1 Cr 21:18-27)

18 Chay punchawmi Gad rirqa Davidman hinaspam nirqa:
—Jebus casta Arauna sutiyoq runapa eranman rispaykiyá hatarichimuy
altarta Tayta Diospaq —nispa.
19 Chaynapimá Davidqa rirqa Tayta Dios kamachiptin Gadpa wi-
llasqanman hina. 20 Arauna karumanta qawachkaspam reytawan
serviqninkunata paypa kasqanman hamuchkaqta rikururqa chaymi
taripaykuspan reypa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa.
21 Hinaspam nirqa:
—Señor reynilláy ¿imaynanpitaq kay serviqnikitaqa watukaykamuwan-
ki —nispa.

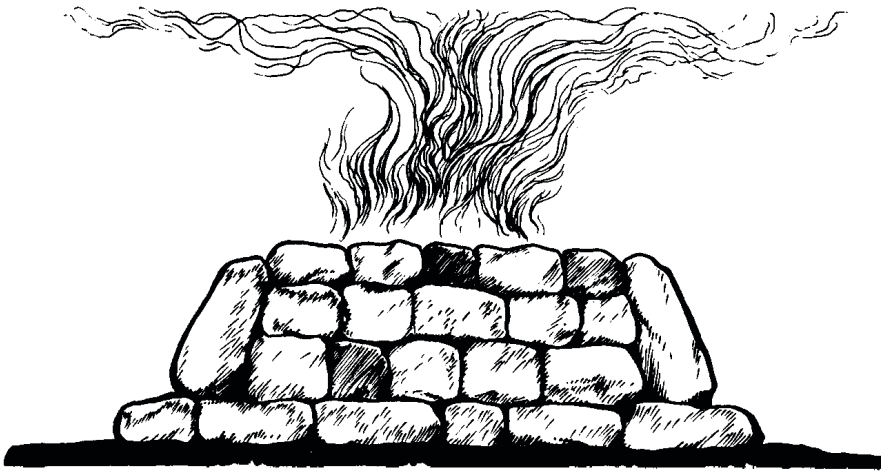

Altar (2 S 24:18)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Kay erayki rantiqmi hamurqani Tayta Diospaq altarta kaypi ruranaypaq chaynapi runakuna wañuchiq peste onqoy taninanpaq —nispa.
22 Chaymi Araunañataq nirqa:
—Reynilláy, kayqaya eraqa, munasqaykiman hinayá animalkunata wañuchispa kañay. Kayqaya bueyeskunapas wañuchispa lliwchanta kañanaykipaq, yantapaqpas kachkanmi trillanakunawan bueyeskunapa yugonkuna. 23 Reylláy, tukuy kaykunatam qam reyman qoyki. ¡Yupaychasqayki Tayta Diosyá favorecesunki! —nispa.
24 Chaymi reyñataq nirqa:
—Amayá chaynachu kachun ichaqa precionwanmi rantisqayki. Yupaychasqay Tayta Diosmanqa manam ofreceymanchu lliw kañapunay kaqkunataqa mana imaniraqllapas cuestawasqantaqa —nispa.
Davidmi rantirurqa eratawan bueyeskunata medio kilo masnin qollqewan. 25 Chaypim David altarta hatarichirqa Tayta Diospaq. Animalkunatam wañuchirqa lliwta kañapunanpaq chaynataq Dioswan allinlla kasqanmanta ofrecenanpaq. Nacionpa favorninpi ruegakusqanta Tayta Dios uyariykuptinmi peste onqoy Israel nacionpi tanirurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

REYKUNAMANTA WILLAKUQ

PUNTA KAQ LIBRO

Kay libroqa reykunapa gobiernasqanmanta willakuq librom.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Rey David enteron nacionpi gobiernachkaspan anchallaña machuyarusqanmanta, willakuntaqmi manaraq wañukuchkaspan rantinpi rey kananpaq churin Salomonta churasqanmantapas. Solomon gobiernaptinqa Israel nacionqa anchallaña reqsisqam karqa, linderonkunam chayarqa karukunamanraq, chayna linderokuna hinaqa manañam haykapipas karqachu. Salomonpa kapuqninwan yachaysapa kayninqa ancha reqsisqam karqa llapallan nacionkunapi. Paymi hatarichirqa llaqtakunatawan murallankunata hinaspa palaciokunatawan samarina sitiokunata. Rurachirqataqmi Jerusalen llaqtapi Tayta Diospa templontapas. Kay libroqa willakun Rey Salomon hatun obrakuna rurasqanmantam chaynataq warmikunaman qokuruspa taytacha-mamachakuna adorasqanmantam (1-11).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Salomon wañukuptin gobiernasqan nacionqa iskayman rakikurusqanmanta. Norte lawpi Israel nacionmi Diospa ñanninmanta karunchakururqa. Surlawpi reykunañataqmi wakinqa karqa Diosman sonqo reykuna, wakinñataqmi karqa Diosmanta karunchakuqkuna (12-22).

Kay libroqa willakuntaqmi Diosmanta willakuq Eliasmantapas. Paymi Baal sutiyoq taytachapa serviqnin runakunapa contranpi hatariruspan paykunata wañurachirqa.

Rey Davidta Abisaq sutiyoq doncella servisqanmanta

1 1 Rey David llumpay machuña kaptinmi qatakunawan qataptinkupas
manaña qoniqchu. 2 Chaymi serviqninkuna reyta nirqaku:
—Reynillayku, qampaqyá doncellata maskamuchunku cuidasuspayki
yanapasunaykipaq hinaspa qanwan puñuspa qonichisunaykipaq —nispa.
3 Enteron Israel nacionpi maskamuspankum tariramurqaku Sunem llaqta-
yoq Abisag sutiyoq sumaq buenamoza sipasta, paytam reyman pusamurqaku.
4 Chay sipasqa karqa ancha buenamozallañamá, paymi reyta servispa yanapar-
qa, reymi ichaqa mana haykapipas paywanqa puñurqachu warminwan hinaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Davidpa rantinpi Adonias gobiernay munasqanmanta

5 Davidpa warmin Haguitpa wawan Adoniasmi hoqarikururqa:
—Ñoqam gobiernasaq —nispa.
Carretakunatawan caballopi sillakuqkunatam huñukururqa, huñukururqataqmi kikinta waqaychananpaq pichqa chunka soldadokunatapas.
6 Taytanmi ichaqa haykapipas mana anyarqachu:
—¿Imanasqataq chaytaqa rurachkanki? —nispaqa.
Adoniasmi karqa Absalonpa sullkan ancha buenmozo. 7 Sarviapa wawan Joabmi sacerdote Abiatarwan rimanakuspa Adoniasta yanaparqaku. 8 Ichaqa sacerdote Sadocpas nitaq Joiadapa churin Benaiapas nitaq Diosmanta willakuq Natanpas nitaq Simeipas nitaq Rei sutiyoq runapas nitaq Rey Davidpa valeroso soldadonkunapas manam Adoniaspa favorninpichu karqaku.
9 Zohelet sutiyoq rumipa kasqanpi Adonias convidota rurachispanmi ovejakunata, vacakunata hinaspa wirayachisqan animalkunata nakachirqa. Chay Zohelet sutiyoq rumiqa kachkan Rogel Pukyupa hichpanpim. Qayachirqamá reypa llapallan churinkunatapas hinaspa Juda castamanta kaq reypa llapallan serviqninkunatapas. 10 Ichaqa manam qayachirqachu Diosmanta willakuq Natantapas nitaq Benaiatapas nitaq valeroso soldadokunatapas nitaq wawqen Salomontapas. 11 Chaymi Salomonpa maman Betsabeyta Natan nirqa:
—¿Manachum yachanki Haguitpa wawan Adonias reypaq churakurusqanta? Chaytaqa reyninchik Davidqa manam yachanchu. 12 Chaynaqa vidaykitapas chaynataq wawayki Salomonpa vidantapas salvayta munaspaqa consejoytayá chaskiy. 13 Rey Davidman rispayá nimuy kaynata: "Reynilláy, kay serviqnikimanmi jurawarqanki: 'Wawayki Salomonmi ñoqapa rantiypi gobiernanqa' nispa. Chayna kaptinqa ¿imanasqamá Adoniasqa gobiernachkan?" nispa. 14 Reyman chaykunata nichkaptikim ñoqapas qepaykita yaykuramusaq hinaspam rimasqaykiman hina nisaq.
15 Reypa cuartonmanmi Betsabey yaykururqa, reyqa ancha yuyaqñam karqa, Sunem llaqtayoq Abisag sutiyoq doncellam payta yanapachkarqa. 16 Betsabey reypa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykuptinmi reyñataq nirqa:
—¿Imatataq munanki? —nispa.
17 Chaymi Betsabey nirqa:
—Reynilláy, yupaychasqanchik Tayta Diosraykum jurawarqanki: "Wawayki Salomonmi ñoqapa rantiypi gobiernanqa" nispa. 18 Ichaqa mana yachasqallaykitam Adoniasña gobiernachkan. 19 Nakarachinmi bueyesninkunata, wirayachisqan animalninkunata chaynataq achka ovejankunatapas, qayarachintaqmi churikikunatapas, sacerdote Abiatartapas chaynataq llapallan tropakuna kamachiq Joabtapas ichaqa manam qayachirqachu churiki Salomontaqa. 20 Chaynaqa reynilláy, Israel nacionpi lliw runakunam suyachkanku qampa rantikipiqa gobiernaq pim kasqan ninaykita. 21 Mana chayna kaptinqa, reynilláy, qam wañukuptikim ñoqapas chaynataq waway Salomonpas traicionaqpaq hapisqa kaymanku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Chaynata reyman Betsabey nichkaptinmi chayaramurqa Diosmanta
willakuq Natan 23 hinaptinmi reyman willarqaku:
—Diosmanta willakuq Natanmi kaypi kachkan —nispa.
Diosmanta willakuq Natanmi reypa qayllanpi qonqoranpa pampaman
kumuykuspan 24 nirqa:
—Reynilláy ¿kamachirqankichu: "Adoniasmi ñoqapa rantiypi gobiernanqa"
nispayki? 25 Adoniasmi nakarachin bueyeskunata, wirayachisqan animalkunata
chaynataq achka ovejakunatapas. Qayarachintaqmi qampa lliw churikikuna-
tapas, tropakunapa kamachiqninkunatapas chaynataq sacerdote Abiatartapas.
Paykunaqa Adoniaswan kuska mikuspankum hinaspa upyaspankum nichkanku:
"Kawsachun Rey Adonias" nispa. 26 Ichaqa kay serviqnikitaqa manam qayachi-
warqachu nitaq sacerdote Sadoctapas nitaq Joiadapa churin Benaiatapas nitaq
churiki Salomontapas. 27 Chaynaqa reynilláy ¿qampa kamachisqaykichum tukuy
kaykunaqa? Qampa rantikipi gobiernaqmantaqa manam niwarqankichu —nispa.

Salomonta reypaq David churasqanmanta

28 Rey Davidmi qayachimurqa Betsabeyta. Betsabey reypa kasqanman
yaykuruspanmi paypa qayllanpi sayaykurqa. 29 Chaymi reyñataq nirqa:
—Llapa llakikuymanta libraqniy kawsaq Tayta Diosraykum jurayki. 30 Israelpa
yupaychasqan Tayta Diosrayku juraspaymi nirqayki: "Wawayki Salomonmi ñoqa-
pa rantiypi gobiernanqa" nispa, chay nisqayman hinam kunan rurasaq —nispa.
31 Betsabeyñataqmi reypa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykus-
pan nirqa:
—Reynilláy David, qamqa wiñaypaqyá kawsakuy —nispa.
32 Chaymantam Rey David qayachimurqa sacerdote Sadocta, Diosman-
ta willakuq Natanta hinaspa Joiadapa churin Benaiata. Paykuna reypa
qayllanman yaykuruptinkum 33 paykunata nirqa:
—Serviqniykunawan compañachikuspa churiy Salomonta mulaypi
sillaykachispa pusaychik Gihon Pukyu lawman. 34 Chaypim sacerdote
Sadocwan Diosmanta willakuq Natan aceitewan tallispa Salomon-
ta churanqaku, Israel nacionpi rey kananpaq cornetata tocachispam:
"¡Kawsachun Rey Salomon!" ninkichik. 35 Qamkunawan hamuspanmi pa-
lacioypi tiyaspan rantiypi gobiernanqa, paytaqa kamarachiniñam Israel
castatapas chaynataq Juda castatapas gobiernananpaq —nispa.
36 Chaymi reyta Joiadapa churin Benaia nirqa:
—Chaynayá kachun, chaynatayá kamachichun qam reyniypa yupay-
chasqan Tayta Diospas. 37 Imaynam qam reyniywanpas Tayta Dios karqa,
chaynayá kachun Salomonwanpas, hinaspayá paypa gobiernontapas qam
reyniy Davidpa gobiernonmantapas aswan mastaraq hatunchachun —nispa.
38 Sacerdote Sadocmá Diosmanta willakuq Natanpiwan, Joiadapa
churin Benaiapiwan, Ceret casta soldadokunapiwan, Pelet casta solda-
dokunapiwan Rey Davidpa mulanpi sillaykachispa Salomonta pusarqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gihon Pukyu lawman. 39 Sacerdote Sadocmi Diospa karpanmanta waqrachapi aceiteta horqomuspan Salomonman talliykurqa chaymi cornetata tocachiptinku llapa runakuna qaparirqaku:

—¡Kawsachun Rey Salomon! —nispa.

40 Llaqtapi llapa runakunam qatirqaku qenata tocastin, paykunaqa hatu-hatuntam kusikurqaku. Paykunapa qaparisqankuwanmi allpapas kicharikuykuqmanña rikchakurqa.

41 Adoniasmi llapallan convidasqan runakunapiwan mikuyta tukuruchkaspankuña bulla rurasqankuta uyarirurqaku. Corneta waqasqanta Joab uyariruspanmi nirqa:

—¿Imanasqataq runakunaqa llaqtapi llumpayllataña alborotachkanku? —nispa.

42 Chaynata rimachkaptinmi sacerdote Abiatarpa churin Jonatan chayarurqa chaymi Adoniasñataq nirqa:

—Qamqa valeroso qarim kanki, yaykuykamuyá, allin noticiatach apamuwachkankiku —nispa.

43 Chaymi Jonatanñataq nirqa:

—Cheqaptaqariki reyninchik Davidmi Salomonta reypaq churarun. 44 Paywantaqmi kacharqa sacerdote Sadoctapas, Diosmanta willakuq Natantapas, Joiadapa churin Benaiatapas, Ceret casta soldadokunatapas chaynataq Pelet casta soldadokunatapas, paykunam Salomonta sillaykachirqaku Rey Davidpa mulanpi 45 hinaptinmi sacerdote Sadocwan Diosmanta willakuq Natanpas Gihon Pukyu lawpi Salomonta aceitewan tallispanku reypaq churarunku. Hatun kusikuywan runakuna kutimuspankum bullallataña rurachkanku, chay alborototamiki qamkunaqa uyarichkankichik. 46 Salomonpas reypa tiyananpim tiyaykurunña. 47 Reypa serviqninkunapas riruspankum reyninchik Davidta alabaramunku: "Diosyá Salomontaqa qanmantapas aswan mas reqsisqataraq rurachun hinaspayá gobiernontapas qampamanta aswantaraq hatunyachichun" nispa.

Rey Davidpas camanpi kumuykuspam Diosta adoraspan 48 nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa alabasqayá kachun, kunan punchawmi qawachkaptiy churiyta palacioypi tiyaykachin —nispa.

49 Adoniaspa convidasqankuna chayta uyariruspankum mancharikururqaku, llapallankum hatariruspanku sapakama ripukurqaku. 50 Adoniaspa Salomonta manchakuspanmi rispanaltarpa waqrachankunaman hapipakururqa. 51 Salomonmanmi willaramurqaku:

—Adoniasmi manchakususpayki altarpa waqrachankunaman hapipakurun: "Kunanpuni Rey Salomon jurawachun ama wañuchiwananpaq" nispa.

52 Chaymi Salomonñataq nirqa:

—Allinllata kawsaptinqa manam huk chukchallanpas pampaman wichinqachu, faltakuruspanmi ichaqa wañuchisqa kanqa —nispa.

53 Chaymi Rey Salomon kacharqa altarpa kasqanmanta Adoniasta pusamunankupaq. Rey Salomonpa qayllanpi qonqoranpa kumuykuptinmi Rey Salomon nirqa:

—Ripukuy wasikiman —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salomonman Davidpa kunasqanmanta

2 1 Davidpa wañukunan punchaw hichpamuptinmi churin Salomonta
kunaspan nirqa:
2 —Ñoqaqa wañukusaqñam chaynaqa kallpanchakuspayá qarincha-
kuy. 3 Moisespa qellqasqan yachachikuykunaman hina kawsaspayá kasukuy
yupaychasqanchik Tayta Diospa decretonkunata, kamachikuyninkunata, re-
glamentokunata hinaspa Chunkantin Kamachikuyninkunatapas, chaynata
kawsaspaqa llapa ima rurasqaykipipas chaynataq mayman risqaykipipas allinpu-
nim kanki. 4 Tayta Diosmi prometewasqanta cumplinqa, paymi niwarqa kaynata:
"Qampa miraynikikuna ñoqamanta mana rakikuspa nisqaykunata tukuy son-
qonwan hinaspa tukuy vidanwan kasukuspa kawsaptinkuqa mana tukuytam
qampa miraynikikunamanta Israel nacionpi gobiernaq qari kanqa" nispa.
5 Qamqa ñam yachankiña paniy Sarviapa wawan Joab imam rurawasqanta-
qa, payqariki Israel nacionpim llapallan tropakuna kamachiq iskay runakunata
wañurachirqa, payqa wañurachirqa Nerpa churin Abnertawan Jeterpa churin
Amasatam. Paykunataqa wañurachirqa manam guerra tiempopichu, chay runa-
kunapa yawarninwanmi yawarcharurqa weqawniy watakunaytapas chaynataq
sandaliaytapas. 6 Chaynaqa yuyaywanyá ruray, paytaqa wañuchinkimá. 7 Galaad
lawmanta Barzilaipa mirayninkunatam ichaqa kuyapayarinki, palacioykipim qan-
wan kuska paykunaqa mikunqa, paykunaqariki yanapaykuwarqakum wawqeki
Absalonmanta lluptichkaptiy. 8 Qanwantaqmi kachkan Bahurim lawpi *yachaq
Benjaminpa miraynin Gerapa churin Simeipas, paymi Mahanaim llaqtaman
richkaptiy hatun ñakaywan ñakawarqa, kutimuptiymi ichaqa kikillan Jordan
Mayuman taripaykamuwaspa chaskiykuwarqa chaymi Tayta Diosrayku jurarqani:
"Manam wañuchisqaykichu" nispay. 9 Ichaqa castigankipunim, qamqa yuyayniyoq
runam kanki, tanteasqaykiman hinayá ruray, paytaqa wañuchinkimá —nispa.

Davidpa wañukusqanmanta
(1 Cr 29:26-30)

10 David wañukuptinmi pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq bar-
riopi. 11 Davidmi Israel nacionpi gobiernarqa tawa chunka wata. Qanchis
watam gobiernarqa Hebron llaqtapi, kimsa chunka kimsayoq watañata-
qmi gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. 12 Taytan David wañuruptinmi
Salomonña gobiernarqa, paypa gobiernonqa allintam takyarqa.

Adoniaspa wañusqanmanta

13 Salomonpa maman Betsabeymanmi hamurqa Haguitpa wawan Ado-
nias chaymi Betsabey nirqa:
—¿Allin sonqowanchu hamuwachkanki? —nispa.
Chaymi Adoniasñataq nirqa:
14 Qanman ninaymi kachkan —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi Betsabey nirqa:
—Niwayá —nispa.
15 Chaymi pay nirqa:
—Yachankim gobiernoqa ñoqapa kasqanta, yachankitaqmi Israel casta llapallan runakunapas gobiernanay munasqankutaqa ichaqa chay gobiernoqa pasarun wawqeymanñam chaynata Tayta Dios kamachisqanrayku.
16 Mañakunaymi kachkan, chaytaqa amamá negaruwankichu —nispa.
—Chaymi Betsabey nirqa:
—Niwayá —nispa.
17 Adoniasmi nirqa:
—Ama hina kaspaykiyá Rey Salomonta rimapayaykapuway Sunem llaqtayoq Abisag sutiyoq sipaswan casarachiwananpaq, qamtaqa manam negasunkichu —nispa.
18 Chaymi Betsabey nirqa:
—Allinmi, reytaqa ñoqam rimapayaykapusqayki —nispa.
19 Chaynapimá Betsabeyqa rirqa Rey Salomonta Adoniaspa favorninpi rimapayamunanpaq. Rey Salomonmi sayarispa chaskirqa hinaspam mamanpa qayllanpi qonqorakuykurqa. Tiyananpi kasqallan tiyaykuspanmi aparachimurqa mamanpa tiyananta, reypa *alleqninpi maman tiyaykuspanmi 20 payta nirqa:
—Taksachalla mañakuytam mañakusqayki, amamá negawankichu —nispa.
Chaymi reyñataq mamanta nirqa:
—Mañakuway mamáy, ñoqaqa manam negasqaykichu —nispa.
21 Chaymi mamanñataq nirqa:
—Sunem llaqtayoq Abisag sutiyoq sipaswanyá wawqeki Adoniasta casarachiy —nispa.
22 Hinaptinmi Rey Salomonñataq mamanta nirqa:
—¿Imanasqataq mañawanki Sunem llaqtayoq Abisag sutiyoq sipaswan Adoniasta casarachinaypaq? Chaywanqa mañakuwachkanki mayorniy kasqanrayku gobiernoyta payman qonaypaqmi, paypaq mañakuspaqa-mañakuytaqyá sacerdote Abiatarpaqpas chaynataq Sarviapa wawan Joabpaqpas —nispa.
23 Chaynata niruspam Rey Salomonqa jurarqa Tayta Diosrayku kaynata:
—Tayta Diosyá llumpayta castigawachun chay mañakusqanmanta Adoniasta mana wañuchiptiyqa. 24 Tayta Diosmi taytay Davidpa rantinpi gobiernachiwachkan, promesanman hinam chay gobiernotaqa ñoqamanwan mirayniymanña qoykuwanku, kunanpunim Adoniasqa wañunqa —nispa.
25 Joiadapa churin Benaiata Rey Salomon kachaptinmi Adoniasta wañurachimurqa. 26 Chaymantam sacerdote Abiatarta Rey Salomon nirqa:
—Anatot llaqta lawpi chakraykiman ripukuy, qampas wañunaykim yachachun ichaqa Señor Diospa baulninta taytay Davidpa qayllanpi apasqaykiraykum chaynataq taytay Davidpa tukuy ima ñakarisqanpi ñakarisqaykiraykum manaraq wañuchisqaykichu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Chaynatamá Abiatartaqa Tayta Diospa sacerdoten kasqanmanta Rey
Salomon qarqorurqa. Chaynapimá cumplikurqa Eliypa mirayninpa con-
tranpi Silo llaqtapi Tayta Diospa rimasqan.
28 Absalonmanqa mana hukllawakuchkaspapas Joabqa Adoniaspa partidon-
mi karqa chayraykum chay noticiata uyariruspan Tayta Diospa karpanman
lluptikururqa chaypim altarpa waqrachankunaman hapikururqa. 29 Rey Salo-
monmanmi willaykurqaku Tayta Diospa karpanman Joab lluptiruspa altarpa
waqtanpi kasqanta. Joiadapa churin Benaiata Salomon kachaspanmi nirqa:
—Rispaykiyá Joabta wañurachimuy —nispa.
30 Tayta Diospa karpanman Benaia yaykuruspanmi nirqa:
—Reymi kamachikun lloqsinaykipaq —nispa.
Hinaptinmi Joab nirqa:
—Manam lloqsiymanchu, ñoqaqa kaypim wañusaq —nispa.
Chaymi Benaiañataq kutirqa Joabpa nisqanta reyman willananpaq.
31 Chaymi reyñataq nirqa:
—Chaynaqa nisusqaykiman hinayá wañuchispa pamparamuy chaynapim
ñoqamantawan taytaypa mirayninkunamanta qechunki yanqapunima-
nta Joabpa wañuchisqan culpata. 32 Tayta Diosmi castiganqa chay runakuna
wañuchisqanmanta, taytay Davidpa mana yachasqantam Joab wañuchirqa
paymanta aswan allin kaq qarikunata. Wañuchirqamá Nerpa churin Abnerta,
payqa karqa Israel llapallan tropakunapa kamachiqninmi, wañuchirqataqmi
Jeterpa churin Amasatapas, payqa karqa Juda casta llapallan tropakunapa
kamachiqninmi. 33 Chay rurasqanmantam Joabwan mirayninkuna castigasqa
kanqa, Davidmanmi ichaqa mirayninkunamanwan, familiankunamanwan
chaynataq gobiernonmanwan Tayta Dios qonqa wiñaypaq hawka kawsakuyta.
34 Chaymi Joiadapa churin Benaia rispa Joabta wañurachimurqa hinas-
pam pamparamurqa kikin Joabpa wasinpi, chay wasinqa karqa chunniqpim.
35 Chaymi Joiadapa churin Benaiata Joabpa rantinpi rey churarqa llapallan
tropapa kamachiqnin kananpaq, Sadoctañataqmi churarqa Abiatarpa ran-
tinpi sacerdote kananpaq. 36 Simeitapas rey qayachimuspanmi nirqa:
—Jerusalen llaqtapi wasita ruraspa chaypi *yachakuy ichaqa amam
maymanpas lloqsinkichu. 37 Sichu lloqsiruspa Cedron Wayqota chimpa-
ruspaqa wañunkipunim, kikikim huchayoqqa kanki —nispa.
38 Chaymi Simeiñataq reyta nirqa:
—Allinmi, qam reyniypa nisqaykiman hinam rurasaq —nispa.
Simeimi Jerusalen llaqtapi unay tiempo *yacharqa. 39 Ichaqa kimsa
wata pasaruptinmi Simeipa iskay sirvientenkuna lluptirurqaku Maaca
sutiyoq runapa churin Aquispaman. Aquisqa karqa Gat llaqtapa reyninmi.
Willaykurqakum Simeiman kaynata:
—Sirvientekikunaqa Gat llaqtapim kachkanku —nispa.
40 Chaymi Simeiqa asnonta montoraykuspan Gat llaqtapi Aquispa
wasinman rirqa sirvientenkunata maskamunanpaq. Riruspanmá Simei-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa sirvientenkunata kutichimurqa Gat llaqtamanta. 41 Salomonmanmi
willaykurqaku Simeiqa Jerusalen llaqtamanta riruspa Gat llaqtamanta
kutiramusqanta. 42 Chaymi Simeita qayachimuspan rey nirqa:
—¿Manachum Tayta Diosrayku jurachispay avisarqayki: "Kaymanta
lloqsispaykiqa wañunkipunim" nispay? ¿Manachum niwarqanki: "Allinmi
niwasqaykiqa" nispa? 43 ¿Imanasqamá Tayta Diosrayku jurasqaykitaqa mana
respetarqankichu chaynataq kamachisqaytapas mana kasukurqankichu?
44 Sonqoykipiqa yachachkankim taytay Davidpa contranpi mana allinkuna ru-
rasqaykita, chaynaqa Tayta Diosmi mana allin rurasqaykimanta castigasunki.
45 Ñoqa Rey Salomonmi ichaqa Diospa bendecisqan kasaq hinaptinmi David-
pa gobiernon wiñaypaq takyachisqa kanqa Tayta Diospa qayllanpi —nispa.
46 Reymi Joiadapa churin Benaiata kamachirqa Simeita wañuchimu-
nanpaq chaymi rispan Simeita wañurachimurqa chaynapim Salomonpa
gobiernon allinta takyarqa.

Faraonpa churinwan Salomon casarakusqanmanta

3 1 Salomonmi aylluchakururqa Egipto nacionpa reynin Faraonwan, Fa-
raonpa churinwan casarakuruspanmi payta pusamurqa "Davidpa llaqtan"
sutiyoq barrioman chaypi *yachanankupaq. Chaypiqa yacharqaku reypa
wasinta, tayta Diospa templonta chaynataq Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi
murallatapas hatarichiyta tukunankukamam. 2 Chay tiempopim runakuna
Diospaq animalkunata wañuchiqku alto moqokunapi kaq capillakunapi, chay-
nataqa rurarqaku Tayta Diospa templon manaraq rurasqa kasqanraykum.

Diosmanta Salomon yachay mañakusqanmanta
(2 Cr 1:1-13)

3 Salomonmi ichaqa Tayta Diosta kuyarqa taytan Davidpa decretonkunata
kasukuspa, chaywanpas animalkunata wañuchispanmi inciensota kañarqa
alto moqo capillakunapi. 4 Gabaon llaqtamanpas Diospaq animalkuna wa-
ñuchiqmi rirqa. Chaymanqa rirqa chay moqopi kaq capilla ancha reqsisqa
kasqanraykum, chay altarpa hawanpim waranqa animalkunata kañamurqa.
5 Gabaon llaqtapim sueñoyninpi Salomonman Tayta Dios rikuriykuspan nirqa:
—Mañakuway imam munasqaykita, ñoqam qosqayki —nispa.
6 Chaymi Salomonñataq nirqa:
—Serviqniki taytay Davidtam llumpayta kuyapayarirqanki, chaynataqa ru-
rarqanki cheqaptapuni munasqaykiman hina allin ruraq kasqanraykum, kunan
sucedekusqanpi hinam payta bendecispayki churintapas gobiernachiwachkanki.
7 Yupaychasqay Dios Taytalláy, kunanmá taytay Davidpa rantinpi kay serviqnikita
gobiernachiwachkanki, ñoqaqa warmaraqmi kani, manam ima ruraytapas yacha-
niraqchu. 8 Kay serviqnikiqa akllakusqayki runaykikunapa chawpinpim kachkani,
paykunaqa kachkanku nana-nanaq mana yupay atina runakunam. 9 Qoykuwayá
yachayta chaynapi allinta entiendespa runaykikunata gobiernanaypaq chayna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pi imam allin kasqanta chaynataq mana allin kasqantapas tanteanaypaq. Mana chayna kaptinqa ¿pitaq gobiernayta atinman nana-nanaq runaykikunata? —nispa.

10 Salomonpa chay mañakusqan Señorpa agradonpaq kaptinmi 11 Señorñataq nirqa:

—Manamá mañakuwarqankiqa unay wata kawsakuytachu nitaq qori-qollqetachu nitaq enemigoykikuna wañuchisqa kanankutachu. Mañakuwarqankiqa entendimientotam allin arreglo ruranaykipaq, 12 chaynaqa qoykim mañakusqaykiman hina. Qoykimá yachaytapas chaynataq allin entendimientotapas, ñawpaqtaqa manam pipas karqachu qam hina yachayniyoqqa, manataqmi qanmanta qepatapas kanqachu. 13 Qoykitaqmi mana mañawasqaykikunatapas, apuyachispaymi ancha reqsisqata rurasqayki, kawsanaykikamaqa huk reyqa manam qam hinaqa kanqachu. 14 Taytayki David hina decretoykunata hinaspa kamachisqaykunata kasukuspa munasqayman hina ruraptikiqa unay watakunatam kawsachisqayki —nispa.

15 Salomon rikchariruspanmi cuentata qokururqa sueñosqanta chaymi Jerusalen llaqtaman kutirimuspa Tayta Diospa contrato rurasqan baulpa qayllanpi animalkunata wañuchispa lliwta kañarqa, ofrecerqataqmi Dioswan allinlla kasqanmanta ofrendakunatapas, preparachirqam convidota llapallan serviqninkunapaq.

Salomonqa yachayniyoq chaynataq apullaña kasqanmanta

16 Chay tiempopim iskay chuchumika warmikuna reypa kasqanman rispa paypa qayllanpi sayaykurqaku. 17 Hinaptinmi huknin warmi nirqa:

—Reynilláy, kay warmiwanmi *yachaniku huk wasillapi, paywan kuska wasipi kachkaspaymi wachakururqani. 18 Wachakusqaymanta kimsa punchawmantam kay warmipas wachakururqa, iskayllaykum chay wasipiqa yacharqaniku, manam pipas chaypiqa karqachu, iskayllaykumá chay wasipiqa karqaniku. 19 Kay warmipa wawanmi wañururqa tuta puñuchkaspa ñitirusqanrayku. 20 Hinaptinmi chawpi tutata hatariruspa waqtaymanta wawayta horqorusqa puñunaykama hinaspam chay wawaytaqa ladonmanña churaykusqa, wañusqa wawantañataqmi waqtayman churaramusqa. 21 Wawayta ñuñunaypaq tutapayta hatariruspaymi paytaqa tariykurqani wañusqataña ichaqa achikyaruptinmi allinta qawaykuspay reqsirurqani mana waway kasqanta —nispa.

22 Chaymi huknin warmiñataq nirqa:

—Manam, kawsaq wawaqa ñoqapam, wañusqañataqmi qampa —nispa.

Chaymi punta rimaq warmiñataq nirqa:

—Manam, wañusqa wawam qampaqa, kawsaqñataqmi ñoqapa —nispa.

Chaynatam reypa qayllanpi atipanakurqaku. 23 Chaymi reyñataq piensarqa:

—Kay warmim nin: "Ñoqapam kawsaq wawaqa qampañataqmi wañusqa wawa" nispa. Huknin warmiñataqmi nin: "Manam, qampa wawaykiqa wañusqa kaqmi, ñoqapañataqmi kawsaq" nispa.

24 Hinaptinmi rey kamachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Apamuychik espadata —nispa.

Reyman espadata aparamuptinkum 25 kamachirqa:

—Kawsaq wawata chawpimanta partiruspa qoychik partenta sapakamaman —nispa.

26 Wawanmanta sonqonpi llumpayta llakikusqanraykum kawsachkaq wawapa maman reyta nirqa:

—Reylláy, kay warmimanyá qoykuy kay kawsaq wawataqa, amayá wañuchiychu —nispa.

Huknin warmiñataqmi nirqa:

—Amayá kachunchu qampaqpas nitaq ñoqapaqpas, partiychikyá —nispa.

27 Chaymi reyñataq nirqa:

—Punta rimaq warmiman qoychik chay kawsaq wawata, ama wañuchiychikchu, paymi cheqap mamanqa —nispa.

28 Chaymi Israel nacionniyoq llapallan runakuna yacharurqaku reypa allin arreglasqanta, reytam respetarqaku allin arreglo rurananpaq Diospa yachay qosqanta qawaykuspanku.

Salomonpa imaynam gobiernasqanmanta

4 1 Rey Salomonmá gobiernarqa enteron Israel nacionpi. 2 Gobiernonpi paypa churasqan kamachikuqkunam kaykuna: Sacerdotem karqa Sadocpa churin Azarias. 3 Secretariokunam karqa Elihoref sutiyoq runawan Ahias, paykunaqa karqa Sisapa churinkunam. Reypa rurasqankunamanta qellqaq runam karqa Ahiludpa churin Josafat. 4 Llapallan tropa kamachiqmi karqa Joiadapa churin Benaia. Sacerdotekunañataqmi karqa Sadocwan Abiatar. 5 Prefectokunapa jefenmi karqa Natanpa churin Azarias. Reypa consejaqninmi karqa Natanpa churin sacerdote Zabud. 6 Palaciopi mayordomom karqa Ahisar. Debaldella llamkaqkunapa jefenmi karqa Abdapa churin Adoniram.

7 Enteron Israel nacionpim Salomon churarqa chunka iskayniyoq prefectokunata. Paykunam sapakama watapi huk killanka mantieneqku reytawan wasinpi kaqkunata. 8 Chay prefectokunapa sutinmi kaykuna:

Efrain orqokunapim prefecto karqa Ben-Hur sutiyoq runa.

9 Macaz llaqtapa, Saalbim llaqtapa, Bet-semes llaqtapa, Elon llaqtapa hinaspa Bet-hanan llaqtapa prefectonñataqmi karqa Ben-Dacar sutiyoq runa.

10 Arubot llaqtapa, Soco llaqtapa hinaspa enteron Hefer lawkunapa prefectonñataqmi karqa Ben-Hesed sutiyoq runa. 11 Enteron Dor lawpa prefectonñataqmi karqa Ben-Abinadab sutiyoq runa. Chay prefectopa warminmi karqa Rey Salomonpa churin Tafat.

12 Taanac llaqtapa hinaspa Meguido llaqtapa prefectonñataqmi karqa Ahiludpa churin Baana. Paymi gobiernarqa Jezreel llaqtapa uraynin Saretan llaqtapa hichpanpi kaq Bet-sean llaqtamanta qallarispan Abel-mehola llaqtakama hinaspa Jocmeam llaqtapa waklawninkama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Galaad law Ramot llaqtapa prefectonñataqmi karqa Ben-Geber sutiyoq
runa. Paytaqmi cuentallikurqa Manasespa miraynin Jairpa llaqtankunaman-
tapas. Chay llaqtakunaqa karqa Galaad lawpim. Cuentallikurqataqmi Basan
lawpi kaq Argob sutiyoq lawpi kaq soqta chunka murallasqa llaqtakunaman-
tapas. Chay llaqtakunapa punkunkunam karqa broncemanta cerrojoyoq.
14 Mahanaim llaqtapa prefectonñataqmi karqa Idopa churin Ahinadab.
15 Neftaliy lawpa prefectonñataqmi karqa Ahimaas sutiyoq runa, paymi
casarakururqa Salomonpa churin Basematwan.
16 Aser lawpa hinaspa Alot lawpa prefectonñataqmi karqa Husaipa chu-
rin Baana.
17 Isacar lawpa prefectonñataqmi karqa Paruapa churin Josafat.
18 Benjamin lawpa prefectonñataqmi karqa Elapa churin Simei.
19 Galaad lawpa prefectonñataqmi karqa Uri sutiyoq runapa churin
Geber, chay Galaad lawqa karqa Amor casta runakunapa reynin Sehonpa
nacionninwan Basan law Rey Ogpa nacionninmi.
Karqataqmi enteron nacionpaq huk prefectopas.

Salomonpa gobiernon hatunyasqanmanta

20 Juda castamantawan Israel castamanta kaqkunam karqaku lamar qocha-
pa patanpi aqo hina nana-nanaq runakuna, mikunankupas, tomanankupas
mana pisisqanmi kusisqallaña kawsarqaku. 21 Salomonmi munaychakurqa
llapallan nacionkunapi, payqa munaychakurqa Eufrates Mayumanta Filistea
nacionkamam chaynataq Egipto nacionpa linderonkamam. Impuestokunata
Salomonman pagaspankum paytaña wañunankama servirqaku. 22 Salomon-
pa sapa punchaw mikunanpaqmi karqa: soqta waranqa soqta pachaknin kilo
suysusqa harina, chunka kimsayoq waranqa iskay pachaknin kilo mana suy-
susqa harina, 23 kawsaykunawan wirayachisqa chunka torokuna, pastowan
wirayachisqa iskay chunka torokuna hinaspa pachak ovejakuna, karqataqmi
luwichukunapas, tarukakunapas chaynataq wallpakunapas. 24 Eufrates Mayu
intipa seqaykunan law nacionkunapim Rey Salomon munaychakurqa Tifsa
llaqtamanta Gaza llaqtakama. Munaychakurqataqmi Eufrates Mayu intipa se-
qaykunan law nacionkunapa reyninkunapipas, chaynapim muyuriqninpi kaq
nacionkunawan hawkayaypi *yacharqa.
25 Salomonpa gobiernasqan watakunapim Dan llaqtamanta Beerseba llaqta-
kama Juda castamantawan Israel castamanta kaqkuna sapakama confianzawan
*yacharqaku uvas huertakunapi chaynataq higos huertakunapipas. 26 Chaykuna-
mantapas Salomonpaqa kapurqataqmi caballonkunapaq tawa chunka waranqa
cuartochakuna, chay caballokunam carretakunata aysaq, kapurqataqmi chunka
iskayniyoq waranqa sillakuqkunapas. 27 Prefectokunam Rey Salomontawan
mesanpi mikuqkunata sapakama mantieneqku watapi huk killanka, manam
imamantapas faltachiqkuchu. 28 Tupasqanman hinam caballokunapaqwan carre-
ta aysaq uywakunapaq cebatawan pajata maymi kasqanman apachimuqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Diosmi Salomonman qorqa yachaytawan entendimientota. Lamar qocha-
pa patanpi aqo hinam karqa paypa yachayninqa. 30 Intipa qespimunan lawpi
yachayniyoqkunamantapas chaynataq Egipto nacionpi llapallan yachayni-
yoqkunamantapas aswan yachayniyoqraqmi Salomonqa karqa. 31 Llapallan
runakunamantapas aswan yachayniyoqmá payqa karqa. Zera casta Etanman-
tapas chaynataq Maholpa kimsa churinkunamantapas aswan yachayniyoqmi
payqa karqa. Maholpa churinkunam karqa Heman, Calcol hinaspa Darda.
Yachayniyoq kasqanmantam muyuriqninpi llapallan nacionkuna Salomonta
allinta reqsirqaku. 32 Yachachirqam kimsa waranqa rikchanachiykunatawan
waranqa pichqan takikunata. 33 Yachachirqataqmi sachakunamantapas, yacha-
chirqaqa Libano monte cedro sachamanta qallaykuspanmi raqrakunapi wiñaq
hisopo plantapi tukunankama, yachachirqataqmi animalkunamantapas, pawaq
animalkunamantapas, qasqonpa puriq animalkunamantapas chaynataq challwa-
kunamantapas. 34 Tukuy hinastinpi kaq reykunam Salomonpa yachayninmanta
uyariruspanku runankunata kachamurqaku paypa nisqanta uyarinankupaq.

Rey Hiranwan Salomonpa contrato rurasqanmanta.
(2 Cr 2:1-18)

5 1 Tiro llaqtapa reynin Hirampas Rey Salomonmanmi kachamurqa
serviqninkunata, payqa kacharqa taytan Davidpa rantinpi rey kanan-
paq Salomonña churasqa kasqanta yacharuspanmi. Hiramqa Davidwanmi
amigo karqaku tukuy tiempo. 2 Chaymi rey Hiramta Salomon nichimurqa:
3 —Yachasqaykipi hinam taytay Davidqa yupaychasqayku Tayta Diospaq
templota mana rurarqachu, payqariki guerrapim karqa muyuriqninpi ene-
migonkunata Tayta Dios vencechinankama. 4 Kunanqa yupaychasqay Tayta
Diosmi tukuy hinastinpi hawkayaytaña qoykuwan, manañam enemigoykuna-
pas kanchu nitaq ima mana allinpas. 5 Chaymi tantearuni yupaychasqay Tayta
Diospa templon ruranaypaq, taytay Davidmanmi Tayta Dios nirqa: “Qampa
rantikipi gobiernananpaq churasqay churikim templota rurapuwanqa ñoqapaq”

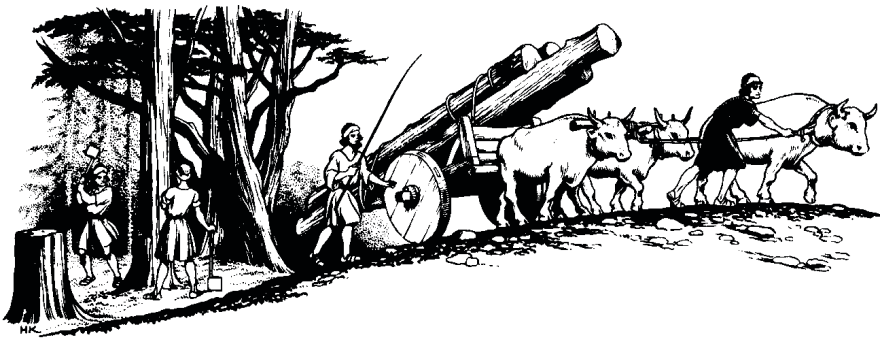

Templopaq Libanomanta qerukuna (1 R 5:5)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nispa. 6 Kunanqa kamachiyá Libano montekunamanta cedrokunata kuchupamuwanankupaq. Serviqnikikunatam ñoqapa serviqniykuna yanapanqa, ñoqaqa mañakusqaykitam pagasqayki, yachasqaykipi hinapas manam pipas kanchu Sidon llaqtayoq runakuna hina qeruta allin kuchuqkunaqa —nispa.

7 Rey Hiranmi Salomonpa nichimusqanta uyariruspan sinchita kusikurqa hinaspam nirqa:

—Tayta Diosyá kunan alabasqa kachun chay hatun nacionpi gobiernananpaq Davidman yachaysapa churin qoykusqanmanta —nispa.

8 Hiranmi Salomonman kacharqa kaynata nichimunanpaq:

—Uyariykunim lliw nichimuwasqaykita, munasqaykiman hinam rurasaq chay cedromanta qerukunawanqa chaynataq cipresmanta qerukunawanpas. 9 Serviqniykunam Libano montemanta lamar qochakama aparunqaku, chaymantañataqmi lamar qochanta balsakunapi aparachimusaq munasqayki sitiokama hinaptinmi qamña chaypi paskachispayki aparachinki. Kay rurasqaymantam imam munasqayta ruranki, palacioypi kaqkunapaqmi mikuykunata apachimunki —nispa.

10 Haykam munasqantamá Salomonman Rey Hiram qoykurqa cedromanta hinaspa cipresmanta qerukunata. 11 Salomonñataqmi Rey Hirampa palacionpi kaqkuna mikunanpaq qorqa tawa waranqa tawa pachaknin tonelada trigota chaynataq tawa waranqa tawa pachaknin litro aceitetapas, chaynatamá Salomon sapa wata qorqa Rey Hiranman. 12 Tayta Diosmá prometesqanman hina Salomonman yachayta qorqa. Rey Hirampas Salomonwan contratota ruraspam hawkayaypi kawsarqaku.

13 Rey Salomonpa decretasqanman hinam lliw Israel nacionpi hapirurqaku kimsa chunka waranqa qarikunata chaynapi debaldella llamkanankupaq. 14 Paykunamantam chunka waranqa runakunata kacharqa Libano Orqoman chaypi huk killanka llamkamunankupaq hinaspa iskay killañataq wasinkupi kanankupaq. Debaldella llamkaqkunapa jefenmi karqa Adoniram. 15 Chaymantapas Salomonpaqa karqam qanchis chunka waranqa carga apaq runankuna, kapurqataqmi orqopi rumikunata labrapuqnin pusaq chunka waranqa runakunapas. 16 Akllarqataqmi llamkapuqnin runakunapa kimsa waranqa kimsa pachaknin capatazninkunatapas, paykunamá llapallan llamkaqkunata kamachirqa. 17 Reymi kamachirqa hatun sumaq akllasqa rumikunata horqomuspa templopa cimientonpaq labranankupaq. 18 Salomonpaq hinaspa Rey Hirampaq llamkaqkunam Gebal llaqtayoq llamkaqkunapiwan templota ruranankupaq alistaramurqaku qerukunatawan rumikunata.

Templota Salomon rurachisqanmanta
(2 Cr 3:1-14)

6 1 Israelpa mirayninkuna Egipto nacionmanta lloqsimusqanku tawa pachak pusaq chunkan wataña pasaruptinmi otaq Israel nacionpi Salomon tawa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

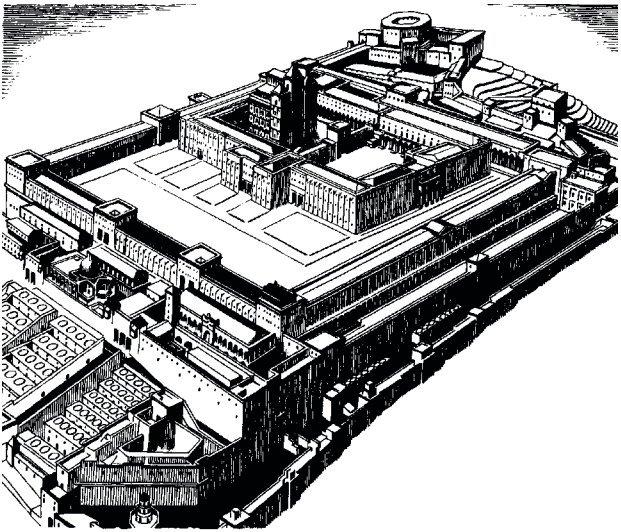

Salomonpa rurachisqan templo (1 R 6:1)

watamanña gobiernachkaspanmi Ziv sutiyoq iskay kaq killapi Tayta Diospa templon rurayta qallarichirqa. 2 Tayta Diospaq Rey Salomonpa templo rurachisqanpa largonmi karqa iskay chunka qanchisniyoq metro, anchonñataqmi karqa isqon metro, sayayninñataqmi karqa chunka kimsayoq metro parten. 3 Templopa corredorninpa largonñataqmi karqa isqon metro templopa anchonwan igual, chay corredorpa anchonqa karqa tawa metro partenmi. 4 Templopipas rurachirqataqmi rejillayoq ventanakunata. 5 Rurachirqataqmi temploman hapichisqa muyuriqninpi cuartokunatapas, chay cuartokunaqa hapichisqa karqa "chuya" sutiyoq cuartopa hinaspa "chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopa muyuriqninmanmi. 6 Sapa cuartopa anchonmi karqa iskay metro cuarton, altospi sapa cuartopa anchonñataqmi karqa iskay metro qanchis chunkan centimetro, chay altospa altosninpi sapa cuartopa anchonñataqmi karqa kimsa metro chunka pichqan centimetro. Chayna rurasqaqa karqa templopa hawa lawninpi perqakunata menosyarachimusqankuraykum chaynapi qerukunata ustuchinankupaq wasipa perqanta manaña uchkunankupaq. 7 Templota ruranankupaq rumikuna apamusqankum karqa labrasqakamaña chaymi templota ruraspankuqa manaña uyarirqakuchu martillopa, cincelpa nitaq fierromanta herramientakunapa chalanyasqanta. 8 Templopa waqtankunapi cuartokunaman yaykunapaq punkum karqa templopa *alleq lawninpi, chayninta yaykuspam gradasninta seqaqku punta kaq altospi cuartokunaman chaynataq iskay kaq altospi cuartokunamanpas.

9 Templota Salomon qespirachispanmi cedromanta qerukunawan hinaspa cedromanta tablakunawan qatachirqa. 10 Templopa muyuriqninpipas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cuartokunatam rurachirqa iskay metro cuarton sayayniyoqtakama, chay cuartokunam temploman hapichisqa karqa cedromanta vigakunawan.
11 Tayta Diosmi Salomonta nirqa:
12 —Kay templotam rurachipuwachkanki, sichu decretoykunata, reglamentoykunata hinaspa kamachisqaykunata kasukuspa kawsaptikiqa taytayki Davidman qanmanta prometesqaykunatam cumplisaq 13 hinaspaymi Israelpa mirayninkunawan *yachasaq, Israel casta runaykunataqa manam saqesaqchu —nispa.
14 Chaynapimá Salomonqa templo rurayta tukurachirqa. 15 Templopa uku perqankunatam tableachirqa pampanmanta techonkama cedro tablakunawan, pampantañataqmi tableachirqa cipres tablakunawan. 16 Templopa uku lawninpi "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartotapas cedro tablakunawanmi tableachirqa pampanmanta techonkama, chay cuartopa largonmi karqa isqon metro. 17 "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopa ñawpaqninpim karqa huk hatun cuarto. Chay cuartopa largonmi karqa chunka pusaqniyoq metro. 18 Templopa ukunmi cedro tablakunawan tableasqa karqa, chay tablakunapim tallarqaku purun calabazaman rikchakuq adornokunata, tallarqakutaqmi umpariq waytaman rikchakuq adornokunatapas, lliwmi karqa cedromanta. Chaypiqa manam ima rumipas rikurirqachu. 19 Salomonmi templopa uku lawninpi "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartota alistachirqa chaypi Tayta Diospa contrato rurasqan baulta churananpaq. 20 Chay "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopa largonmi karqa isqon metro, chayna sayayniyoqllataqmi karqa, anchonpas chaynataq sayayninpas. Chay cuartotam qaracharqa qori-purowan. Chay cuartopa ñawpaqninpi kananpaqmi rurachirqataq cedro tablamanta altartapas, chaytam qoriwan qaracharqa. 21 Salomonmá templopa ukunta qori-purowan qaracharqa, chay qori-purowan qarachasqa "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopa punkuntam harkachirqa qorimanta cadenawan. 22 Chaynaqa lliw templotamá qori-purowan qaracharqa uraymanta hanaykama, qaracharqataqmi "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopa ñawpaqninpi kaq altartapas.
23 Aceitunas sacha kullumantataqmi rurachirqa querubin sutiyoq iskay angelkunatapas. Chaykunataqa rurachirqa "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopi kananpaqmi. Sapa querubinpa sayayninmi karqa tawa metro parten. 24 Querubinpa huknin rapranpa largonmi karqa iskay metro cuarton, hina chay sayayllam karqa huknin rapran- pas. Querubinpa huknin rapranpa puntanmantam huknin rapranpa puntankama karqa tawa metro parten. 25 Iskaynin querubinkunam huk sayayniyoqlla karqaku, sapakamapa rapranmi karqa tawa metro parten largoyoq. Iskayninkum huk formayoqlla karqaku. 26 Sapa querubinpa sayayninpas tawa metro partentaqmi karqa. 27 Chay querubinkunatam churarqa templopa ukunpi kaq "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartoman, querubinkunapa mastarisqa rapranpa puntankunam tuparqa kaylaw-waklaw perqaman. Iskaynin querubinpa raprankunapa puntanmi tupanakurqa chay cuartopa chawpinpi. 28 Chay querubinkunatapas Salomonmi qoriwan qaracharqa. 29 Perqakunapi kaq tablakunapipas tallachirqataqmi tukuy rikchaq dibujokunata, querubin sutiyoq angelkunata, palmerakunata hinaspa umpariq waytakunata, chaynatamá rurachirqa "Chuyay-chuyay" sutiyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cuartopipas chaynataq “Chuya” sutiyoq cuartopipas. 30 Templopa pampantapas
qoriwanmi qaracharqa, chaynatamá rurachirqa “Chuyay-chuyay” sutiyoq cuarto-
pipas chaynataq “Chuya” sutiyoq cuartopipas. 31 Chay “Chuyay-chuyay” sutiyoq
cuartoman yaykunapaqmi rurachirqa aceitunas sacha tablakunamanta pun-
kukunata, chay punkukunapa chakankunam sayaqninkunawan karqa pichqa
waqtayoq. 32 Iskay punkukunam karqa aceitunas sacha tablakunamanta, chay
tablakunapim tallachirqa querubin sutiyoq angelkunata, palmerakunata hinaspa
umpariq waytakunata, tukuy chaykunatapas qoriwanmi qaracharqa. Qoriwanmá
qaracharqa querubinkunatawan palmerakunatapas. 33 “Chuya” sutiyoq cuartoman
yaykuna punkupaqpas rurachirqam sayaqninta aceitunas sacha tablamanta, chay
sayaqninqa karqa tawa waqtayoqmi. 34 Chay iskaynin punkukunaqa karqa cipres
tablamantam, sapa punkupa iskay hojankunam karqa doblakuq. 35 Chay punkuku-
napim tallachirqa querubinkunata, palmerakunata hinaspa umpariq waytakunata,
chay tallachisqankunataqa qoriwanmi qaracharqa. 36 Templopa uku lawninpi
patiotapas rurachirqam labrasqa rumikunamanta, sapa kimsa seqe rumikunapa
hawanpim churachirqa huk seqe labrasqa vigakunata, chay vigakunaqa karqa
cedro sachamantam.

37 Tawa watamanña Salomon gobiernachkaptinmi Ziv sutiyoq killapi
Tayta Diospa templonpa cimienton churayta qallarirqaku. 38 Chunka huk-
niyoq watamanña Salomon gobiernachkaptinmi Bul sutiyoq pusaq kaq
killapi templota qespirachirqaku, qespirachirqakuqa llapa imantintam
planonman hina. Qanchis watapimá chay templotaqa qespirachirqaku.

Salomonpa huk wasikuna rurachisqanmanta

7 1 Salomonmi kikinpa palacionta rurachispan chunka kimsayoq watapi qes-
pirachirqa. 2 Rurachirqataqmi “Libano Monte” sutiyoq palaciotapas. Chay
palaciopa largonmi karqa tawa chunka pichqayoq metro, anchonñataqmi karqa
iskay chunka iskayniyoq metro parten, sayayninñataqmi karqa chunka kimsa-
yoq metro parten. Chay palaciopa pilarninkunam karqa cedro qerumanta, chay
pilarkunaqa tawa seqem sayarqa. Chay tawa seqe pilarkunapa hawanpiñataqmi
karqa cedromanta vigakuna. 3 Chay vigakunaqa karqa tawa chunka pichqayoq-
mi, kimsaman rakisqa kaptinmi sapa seqepi karqa chunka pichqayoq vigakuna
pilarkunapa takyachisqan. Chay vigakunapa hawanmanmi qatarqaku cedro
tablakunawan. 4 Karqataqmi kimsa seqe ventanakunapas, chay ventanakunaqa
karqa kimsa-kimsapura qawanakuqmi. 5 Llapallan punkukunapas chaynataq
ventanakunapas karqa cuadradokamam, chay punkukunawan chay ventana-
kunaqa kimsa-kimsapuram qawanakurqaku. 6 Rurachirqataqmi pilarsapallaña
hatun cuartotapas iskay chunka iskayniyoq metro parten largoyoqta hinaspa
chunka kimsayoq metro parten anchoyoqta. Chay salapa ñawpaqninpipas
karqataqmi pilarsapa huk corredor, chayqa karqa tablamanta alayoqmi. 7 Ru-
rachirqataqmi reypa tiyanan otaq reypa juzganan cuartotapas, chay cuartoqa
cedro tablakunawan tableasqam karqa pampanmanta techonkama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Salomonpa *yachasqan palaciopa qepa lawninpim karqa huk patio, karqataqmi huk cuartopas reypa juzganan cuartowan igualla. Casarasqan warminpaqpas rurachirqataqmi huk palaciota, chay palaciopim karqa huk cuarto reypa juzganan cuartowan igualla. Salomonpa warminqa karqa Faraonpa churinmi. 9 Lliw chay obra rurasqankum karqa ancha-ancha valorniyoq rumikunawan rurasqa. Hawanpas-ukunpas sierrakunawan kuchusqa kasqanraykum rumikunaqa karqa medidanman hina labrasqa, cimientonmanta qallarispam perqapa tukuyninkama karqa chaynalla, chaynallam karqa wasipa uyanmanta hatun patiokamapas. 10 Cimientonmi karqa ancha-ancha valorniyoq hatun rumikunawan rurasqa. Wakin rumikunam karqa tawa metro parten sayayniyoq, wakinñataqmi karqa kimsa metro soqta chunkan centimetro sayayniyoq. 11 Perqankunapas karqa ancha-ancha precioyoq rumikunawan hinaspa qerukunawan rurasqam, chay rumikunaqa karqa medidanman hina labrasqam. 12 Hatun patiopa muyuriqninpiñataqmi karqa kimsa seqe labrasqa rumikuna, chaypa hawanmanñataqmi yaykurqa huk seqe cedromanta vigakuna, chaynallam karqa qespinankama, hina chaynallataqmi karqa Tayta Diospa templonpa uku law pationpas chaynataq templopa corredorninpas.

Hiram sutiyoq runata Salomon contratasqanmanta
(2 Cr 2:13-14. 3:15-17)

13 Rey Salomonmi Tiro llaqtamanta qayachimurqa Hiram sutiyoq runata. 14 Payqa karqa Neftaliy ayllu viudapa wawanmi, taytanpas Tiro llaqtamanta kaspanmi sumaqllataña yachaq broncemanta imapas rurayta. Hiramqa allin yuyayniyoq, entiendeq hinaspa yachaypa huntasqan kasqanraykum broncemanta tukuy imata ruraq. Rey Salomonpa kasqanman rispanmi llapa obrakuna kamachisqanta rurarqa. 15 Broncemanta iskay pilarkunatam rurarqa, chay sapa pilarkunapa sayayninmi karqa pusaq metro, sapakamapa muyuriqninñataqmi karqa pichqa metro parten cordelpa kamaqnin. 16 Rurarqataqmi pilarkunapa puntanpi churananpaq broncemanta fundisqa adornokunatapas. Sapa pilarpa adornonpa sayayninmi karqa iskay metro cuarton. 17 Chay sapakama adornokunatam muyurirqa broncemanta simpasqa mallakuna hinaspa cadena cordonkuna, tukuy chaykunaqa karqa pilarkunapa puntanman churanankupaqmi, sapa pilarpaqmá karqa qanchis adornokuna. 18 Chay mallapa muyuriqninpipas rurarqataqmi iskay seqe granadakunata chaynapi sapa pilarkunapa puntanpi kaq adornokunata granadawan tapananpaq. 19 Corredorpa pilarninkunapa puntanmi karqa amankay wayta hina adornoyoq, chay adornokunapa sayayninmi karqa yaqa iskay metro. 20 Sapa pilarpa puntanpi kaq adornopa muyuriqninpim karqa iskay pachak granadakuna, chaykunaqa karqa iskay seqepim pelota hina ruyru adornopa hawanpi, chay ruyru adornoqa tupanakurqa mallawanmi. 21 Chay pilarkunatam sayarachirqa templopa hawa law corredorninpi, *alleq lawpi pilartam suticharqaku “Jaquin” nispa, *ichoq lawpi kaqtañataqmi suticharqaku “Boaz” nispa. 22 Pilarkunapa puntanmá amankay wayta hina rurasqa karqa, chaynatamá pilarkuna rurayta tukururqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templopa llapa imankunamanta
(2 Cr 4:1-5:1)

23 Fundirqataqmi broncemanta hatun ruyru estanquetapas. Huknin patanmanta huklawnin patankamam karqa tawa metro parten, sayayninñataqmi karqa iskay metro cuarton, muyuriqninñataqmi karqa chunka kimsayoq metro parten cordel sayaqniyoq. 24 Chay estanquepa patanpa muyuriqninpa urayninmi karqa purun calabaza hina broncemanta ruyrukunawan adornasqa. Iskay seqepim chayna adornasqa karqa, sapa tawa chunka pichqayoq centimetropim karqa calabazaman rikchakuq chunka adornokuna, chay calabazachakunaqa fundisqa karqa estanquewan kuskam. 25 Chay estanquem tiyarqa broncemanta fundisqa chunka iskayniyoq bueyeskunapa hawanpi, kimsa bueyeskunam qawarqa norte lawman, kimsa bueyeskunañataq intipa seqaykunan lawman, kimsa bueyeskunañataqmi qawarqa surlawman, kimsa bueyeskunañataq intipa qespimunan lawman, bueyeskunapa ankanmi uku lawpi karqa. 26 Chay estanquepa raktanmi karqa pusaq centimetro, patanñataqmi amankay wayta panchiqman rikchakurqa. Chay estanquemanmi huntaq tawa chunka tawayoq waranqa litro yaku.

27 Rurarqataqmi broncemanta chunka carretakunatapas, sapakama carretapa largonmi karqa huk metro pusaq chunkan centimetro, anchonñataqmi karqa huk metro pusaq chunkan centimetro, sayayninñataqmi karqa huk metro kimsa chunkan pichqayoq centimetro. 28 Chay carretakunam kayna rurasqa karqa: waqtankunapi sapa tablerom marcoyoq karqa. 29 Chay marcoyoq tablerokunapim dibujasqa karqa leonkuna, bueyeskuna hinaspa querubin sutiyoq angelkuna, dibujasqataqmi karqa marcokunapa hawanpipas. Leonkunapa hinaspa bueyeskunapa hawanpi ukunpipas dibujasqataqmi karqa warkusqa wayta hina adornokuna. 30 Sapa carretapim karqa broncemanta tawa ruedakuna, ruedata hapiqkunapas karqa broncemantataqmi. Sapakamapa tawan esquinankunapiñataqmi fundisqa karqa chakinkuna lavatoriokunata hapinanpaq, sapa chakin lawpim dibujasqa karqa warkusqa wayta hina adornokuna. 31 Chay lavatoriopa tiyananmi uku lawninmanta siminkama karqa tawa chunka pichqayoq centimetro, chay siminqa karqa ruyru toqom, chay toqota takyachiqñataqmi karqa soqta chunka pusaqniyoq centimetro altoyoq, chay siminpipas karqam dibujokuna, chay marcoyoq tablerokunaqa karqa cuadradom, manam ruyruchu. 32 Tawa ruedakunam karqa marcoyoq tablerokunapa urayninpi, ruedakunapa hapiqninkunam karqa carretakunawan huklla, sapa ruedapa sayayninqa karqa soqta chunka pusaqniyoq centimetrom. 33 Ruedakunam rikchakurqa guerra carretakunapa ruedanman, ruedapa hapiqninkunaqa, aronkunaqa, rayonkunaqa chaynataq tamborninkunaqa karqa fundisqakamam. 34 Tawa esquinakunapi tawa tiyanakunapas sapakamam karqa carretawan chulla piezalla. 35 Carretapa hawanpi ruyruñataqmi karqa iskay chunka iskayniyoq centimetro parten altoyoq, carretapa hawanpim karqa tiyanakuna hinaspa tablerokuna, chaykunaqa karqa chulla piezallam. 36 Chay Hiram sutiyoq runam tablerokunapipas, marcokunapipas chaynataq sapa vacio sitiopa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasqanpipas tallarqataq querubinkunata, leonkunata hinaspa palmerakunata, muyuriqninkunapipas tallarqataqmi warkusqa wayta hina adornokunata. 37 Chaynatamá rurarqa fundisqa chunka igualkamalla carretakunataqa, chaykunataqa rurarqa chayna sayayniyoqllatam hinaspa hina chayna rikchakuqllatam.

38 Rurarqataqmi broncemanta chunka hatun lavatoriokunatapas, chay lavatoriokunamanmi yaykuq pusaq pachak pusaq chunkan litro yaku, sapa lavatoriom karqa huk metro pusaq chunkan centimetro anchoyoq, chay sapa lavatoriotam churarqa sapakamata chunkantin carretakunaman. 39 Wasipa *alleq lawninmanmi churachirqa pichqa carretakunata, wakin pichqatañataq wasipa *ichoq lawninman, estanquetañataqmi churachirqa templopa surlawnin intipa qespimunan lawman.

40 Rurarqataqmi mankakunatapas, palakunatapas chaynataq tazonkunatapas. Hiranmi tukuy chay obrakunata Rey Salomonpa kamachisqanman hina lliwta tukururqa Tayta Diospa templonpaq. 41 Paymi fundirqa iskaynin pilarkunata, pilarkunapa puntanpi pelota kaqlla iskay adornokunata, chay pelota kaqlla adorno tapaq iskaynin mallakunata. 42 Chay iskaynin mallakunapaqpas rurachirqataqmi tawa pachak granadakunata, iskay seqe granadakunam karqa sapa mallapaq, chay mallakunaqa karqa pilarkunapa puntanpi kaq pelota kaqlla adornokunata tapananpaqmi. 43 Fundirqataqmi chunka carretakunatapas, carretakunapi churasqa chunka lavatoriokunatapas, 44 estanquetapas, estanquepa tiyanan bueyeskunatapas, 45 mankakunatapas, palakunatapas chaynataq tazonkunatapas.

Hiranmi Rey Salomonpaq tukuy chaykunata rurarqa llipipipiq broncemanta, chaykunatam rurarqa Tayta Diospa templonpaq. 46 Chaykunataqa reymi Jordan Mayupa patanpi fundichirqa llinka mitu allpapa kasqanpi, chay sitioqa kachkan Sucot llaqtamanta Saretan llaqtaman rinapim. 47 Salomonmi broncemanta llapa ima rurachisqanta manaña pesarqachu nana-nanaq hinaspa manaña pesay atina kasqanrayku.

48 Salomonqa rurachirqataqmi Tayta Diospa templonpi kaq tukuy imakunatapas, chaykunam karqa qorimanta altarwan, qorimanta mesa, chay mesaqa karqa Diospa tantankuna churanapaqmi. 49 Rurachirqataqmi qori-puromanta candelerokunatapas, chaykunatam churachirqa “Chuya” sutiyoq cuartopi, pichqatam churachirqa *alleq lawninman, wakin pichqatañataq *ichoq lawninman. Rurachirqataqmi candelerokunapa waytankunatapas, mecheronkunatapas, qorimanta tenazakunatapas, 50 qorimanta medianokunatapas, mecha kaptanapaq tijeraskunatapas, tazonkunatapas, wisllakunatapas chaynataq incienso qontichina kaqkunatapas. Qorimantataqmi rurachirqa “Chuyay-chuyay” sutiyoq cuartopa chaynataq “Chuya” sutiyoq cuartopa punkunkunatapas.

51 Chaynatam Rey Salomon Tayta Diospa templonpaq obrakuna rurasqanta tukurachirqa hinaspam taytan Davidpa sapaqchasqan qori-qollqe llapa serviciokunata churarqa Tayta Diospa templonpi kaq tukuy ima waqaychana cuartokunaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa baulninta temploman Salomon apachisqanmanta
(2 Cr 5:2-14)

8 1 Salomonmi Jerusalen llaqtapi huñurachirqa Israel casta autoridadkunata, ayllukunapa kamachiqninkunata hinaspa Israel familiakunapi ancha
reqsisqa runakunata. Paykunataqa huñurachirqa "Davidpa Llaqtan" sutiyoq
barriomanta Tayta Diospa contrato baulninta apamunankupaqmi, chay barriopa
huknin sutinmi karqa Sion. 2 Rey Salomonmi Israel casta llapallan runakunawan
huñunakurqa Etanim sutiyoq killapi otaq watapa qanchis kaq killanpi, paykunaqa huñunakurqa hatun fiestata ruranankupaqmi. 3 Israel castamanta llapallan
ancianokuna hamuruptinmi sacerdotekuna baulta hoqarispa 4 aparqaku, aparqakutaqmi Diosman asuykuna karpatapas, karpapi Diosllapaqña sapaqchasqa
llapallan serviciokunatapas, chaykunataqa sacerdotekunawan Leviy casta
runakunam aparqaku. 5 Rey Salomonmi Israel castamanta llapallan huñunasqa
runakunawan asuykurqa baulpa ñawpaqninman hinaspam ovejakunatawan
bueyeskunata Tayta Diospaq wañuchirqaku, chaykunaqa karqa manaña yupay
atinam. 6 Sacerdotekunam Tayta Diospa contrato baulninta churaykurqaku maypim kanan templopa ukun lawpi kaq "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartoman, chay
churananku sitioqa karqa querubin sutiyoq angelkunapa rapranpa ukunpim.
7 Querubinkunapa raprankuna baulpa hawanman kicharisqa kaptinmi chay querubinkunaqa taparqa baultawan chay baul hombronanku varillakunata. 8 Baulta
hombronanku varillakunam allin largoyoq karqa chaymi hawa law cuartomantaraq rikukurqa, chay cuartoqariki karqa "Chuya" sutiyoq cuartom, ichaqa
templopa hawa lawninmantaqa manam rikurqakuchu, chaynam kachkan kay
libro qellqasqa kasqan punchawkama. 9 Baulpa ukunpiqa karqa iskay labrasqa
tabla rumikunallam, chay tabla rumikunataqa Horeb Orqo lawpi kachkaptinkuraqmi Moises churarqa, chay tabla rumikunapi qellqaspam Tayta Dios contratota
rurarqa Israelpa mirayninkunawan Egipto nacionmanta lloqsimuchkaptinku.
10 Sacerdotekuna santuariomanta lloqsimuptinkum Tayta Diospa templonta puyu huntarurqa. 11 Chay puyu otaq Tayta Diospa kanchariynin
temploman huntarusqanraykumá sacerdotekuna mana atirqakuchu santuariopi imam rurananku rurayta.

Templota Salomon dedicasqanmanta
(2 Cr 6:1-7:10)

12 Salomonmi nirqa:

Dios Taytalláy, qanmi nirqanki:
"Tutayay puyu ukupim *yachasaq" nispa.
13 Ichaqa rurachipurqaykim suma-sumaq templota
chaypi wiñaypaq yachanaykipaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Rey muyuriykuspanmi Israel casta llapa huñunasqa runakuna sa-
yachkaptin paykunapaq Diospa bendicionninta mañakurqa:
15 —Alabasqayá kachun Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa, taytay
Davidman prometesqantam payqa atiyninwan cumplirun. Paymá kaynata
nirqa: 16 "Israel runaykunata Egipto nacionmanta horqomusqaymantapunim
mana akllarqanichu Israel ayllukunapa mayqen llaqtantapas chaypi sutiy
reqsisqa kananpaq templota rurachinaypaq, Israel runaykunata gobierna-
nanpaqqa Davidtam akllarqani" nispa. 17 Taytay Davidmi tukuy sonqonwan
munarqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq huk templo rurayta. 18 Icha-
qa Tayta Diosmi taytay Davidta nirqa: "Tukuy sonqoykiwan huk templo
rurapuway munasqaykiqa allinmi 19 ichaqa manam qamchu chay templota-
qa rurapuwanki, qampa churikim chay templotaqa rurapuwanqa" nispa.
20 —Tayta Diosmi prometekusqanta cumplirqa. Ñoqam taytay Davidpa
rantinpi Israel nacionpi gobiernachkani Tayta Diospa nisqanpi hina, Israel-
pa yupaychasqan Tayta Diospaqmi templota rurarachini. 21 Baulpaqpas
sitiotam alistaruni, chay baulpim kachkan Egipto nacionmanta horqomus-
pa abuelonchikkunawan Tayta Diospa rurasqan contrato —nispa.
22 Tayta Diospa altarninpa ñawpaqninpi Rey Salomon sayaykuspanmi
Israel casta llapallan huñunasqa runakunapa qayllanpi altoman makinku-
nata hoqarispa 23 nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, qam hina Diosqa manam kanchu hanaq
pachapipas nitaq kay pachapipas, qamqariki tukuy sonqonwan kawsaq ser-
viqnikikunata favorecespa contratoyki cumpliqmi kanki. 24 Serviqniki taytay
Davidman prometesqaykitam cumplirqanki, kunan punchawkunapi pasasqan-
man hinamá rimasqaykitaqa imam rurasqaykiwan cumplirqanki. 25 Chaynaqa
Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, kunanyá cumpliy serviqniki taytay David-
man prometesqaykita, qanmi payta nirqanki: "Ñoqapa ñawpaqniypiqa mana
tukuytam qampa miraynikimanta Israel nacionpi gobiernaq qari kanqa ichaqa
churikikunaqa munasqayman hinayá kawsachun, qampa kawsasqaykiman
hinayá paykunapas kawsachunku" nispa. 26 Israelpa yupaychasqan Tayta Dios,
kunanyá serviqniki taytay Davidman nisqaykiqa cumplikuchun.
27 —Ichaqa Taytáy ¿cheqaptachu qamqa kay pachapi yachawaq? Cielokuna-
pipas nitaq cielokunapa hanayninpipas manam qamqa kamawaqchu, chaynaqa
¿imaynataq kay templo rurasqaypiqa *yachawaq? 28 Chaywanpas yupaychasqay
Dios Taytalláy, kay serviqnikipa mañakusqaytayá uyariykullaway, ñawpaqni-
kipi qayakusqaytayá kunanpuni uyariykullaway. 29 Tuta punchawyá qaway kay
templota, kay sitiomantam nirqanki: "Sutiymi chaypi reqsisqa kanqa" nispa,
chaynaqa uyariykullawayá kay sitioman qawarispa kay serviqnikipa mañakusqayta. 30 Kay serviqnikipas chaynataq Israel casta runaykikunapas kay sitio
lawman qawarimuspa ruegakuptiykumá uyariykullawankiku. Hanaq pacha
*yachasqaykimanta uyariykamuspamá pampachaykullawankiku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 —Sichu pipas runamasinpa contranpi huchallikuruptin chay runata kay templopi kaq altarnikipa ñawpaqninpi jurachiptinkuqa 32 qanmi hanaq pachamanta uyariykamunki hinaspam serviqnikikunata juzganki, mana allin ruraqtapas castigaspaykim pagapunki mana allin rurasqanman hina, mana huchayoqtam ichaqa mana huchayoqta hina chaskispayki allin rurasqanman hina pagapunki.

33 —Sichu Israel casta runaykikuna enemigonkunawan vencerachikunqaku qampa contraykipi huchallikurusqankurayku ichaqa qanman kasqallan kutirikamuspa qamta alabaspa hinaspa mañakuspa kay templo lawman qawamuspa ruegakusuptikiqa 34 qanmi hanaq pachamanta uyariykamunki, Israel casta runaykikunapa huchantam pampachaykunki hinaspam kutichimunki abueloykuman qosqayki allpaman.

35 —Sichu qampa contraykipi paykuna huchallikurusqanrayku mana para kanmanchu ichaqa humillachisqaykirayku kay sitioman qawarimuspa sutikita alabaptinkuqa hinaspa huchankumanta wanakuptinkuqa 36 qanmi hanaq pachamanta uyarimunki hinaspam serviqniki Israel casta runaykikunapa huchankunata pampachaykunki, munasqaykiman hina kawsanankupaq yachachispaykim parata kacharimunki runaykikunaman herencia qosqayki allpaman.

37 —Sichu nacionpi yarqaypas, peste onqoypas karuptinqa otaq kawsaykunapas chakiptinqa otaq ismuptinqa otaq hatunpas-taksapas aqarway urukuna karuptinqa otaq nacionniykutapas enemigo atacananpaq muyuruptinqa otaq huk rikchaq onqoykunapas karuptinqa 38 sonqonpi llakikuspa mayqen runapas otaq Israel casta llapallan runapas kay templo lawman makinkunata hoqarimuspa mañakuptinqa otaq ruegakuptinqa 39 hanaq pacha *yachasqaykimantayá uyariykamuy, paykunataqa pampachaykuspayá sapakamaman pagapuy kawsasqankuman hina hinaspa sonqonku reqsisqaykiman hina. Qamllamiki llapa runakunapa sonqontaqa reqsinki. 40 Chaynapim paykunaqa respetasunki abueloykuman qosqayki allpapi kawsananku punchawkama.

41 —Forastero runakunapas mana Israel casta runaykikuna kachkaspam qamrayku karu llaqtakunamantaraq hamunqaku. 42 Uyarinqakum hatun sutikimanta, atiynikimanta chaynataq hatun castigoykimantapas. Chaynaqa kay temploykiman qawarispa mañakamuptinkum 43 hanaq pacha *yachasqaykimanta uyariykamunki, chay forastero runapa mañakususqaykiman hinamá ruraykunki, chayna kaptinqa kay pachapi llapallan runakunapas sutikitam reqsinqaku, paykunapas Israel casta runaykikuna hina respetasuspaykim kay rurachisqay temploqa sutikiwan sutichasqa kasqanta yachanqaku.

44 —Sichu runaykikuna rinman guerraman enemigonpa contranpi qampa kachasqayki ñanninta hinaspa qam Tayta Diosta mañakusunkiman akllasqayki kay llaqtaman qawarimuspanku otaq qampaq rurachisqay temploman qawarimuspanku 45 hinaptinqa qanmi hanaq pachamanta uyarimunki mañakususqaykita hinaspam vencechinki. 46 Mana huchallikuq runaqa manam kanchu. Sichu qampa contraykipi huchallikurusqankurayku piñakuruspa enemigonkunaman entregaykuwaq chaynapi karumanpas otaq hichpamanpas preso apasqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kanankupaq 47 hinaptinñataq chay preso kasqanku allpapi qanman kutirikamuspa ruegakamusunkiman kaynata: “Huchallikurunikum, mana allintam qampa contraykipi rurarunikuˮ nispa. 48 Sichu preso pusasqa kasqanku enemigonkupa allpanpi kachkaspa tukuy sonqonkuwan hinaspa tukuy vidankuwan qanman kutirikamunmanku abueloykuman qosqayki allpa lawman otaq akllasqayki llaqta lawman otaq kay qampaq rurachisqay templo lawman qawarimuspa mañakamusuptikiqa 49 qanmi uyariykamunki hanaq pacha *yachasqaykimanta. Mañakamususqaykitamá favorninkupi ruraykunki. 50 Contraykipi huchallikuruq runaykikunatamá pampachaykunki, pampachaykuytaqyá mana kasususqaykikunatapas. Preso apaqnin runakunawanyá kuyapayariykachiy. 51 Chaynataqa ruraykuy runaykikunaqa herenciayki hina kasqanraykuyá. Fierro fundina hornomanta horqochkaq hinam paykunataqa Egipto nacionmanta horqomurqanki.

52 —Kay serviqnikipapas chaynataq Israel casta runaykikunapapas mañakamusqaykutayá uyariykuwayku. 53 Señor Diosllayku, abueloykuta Egipto nacionmanta horqomuspa serviqniki Moiseswan nichisqaykiman hinam paykunataqa kay pachapi llapa nacionkunamanta herenciaykipaq akllakurqanki —nispa.

54 Tayta Diospa altarninpa ñawpaqninpi cieloman brazonkunata hoqarispa qonqoranpa mañakusqantam Salomon tukururqa. 55 Sayariruspanmi Israel casta llapallan runakunapaq Diospa bendicionninta hatun vozpi mañakurqa:

56 —Lliw prometesqanpi hina Israel casta runankunaman hawkayay qoq Tayta Diosyá alabasqa kachun. Payqariki mana faltaytam cumplirun serviqnin Moiseswan llapa ima allin kaqkuna prometechisqanta.

57 —Yupaychasqanchik Tayta Diosyá ñoqanchikwan kachun imaynam ñawpaq abuelonchikkunawan kasqanpi hina, amayá payqa wischuruwasunchu nitaq saqeruwasunchu. 58 Sonqonchikpas paypaqñayá kachun chaynapi tukuy munasqanman hina kawsananchikpaq chaynataq kamachisqankunata, decretonkunata hinaspa reglamentonkunata kasukunanchikpaq, chaykunatamá abuelonchikkunaman kamachirqa. 59 Yupaychasqanchik Tayta Diosta mañakusqaykunayá paypa qayllanpi tuta punchaw kachun, chaynapi kay serviqninpaqpas chaynataq Israel casta runakunapaqpas sapa punchaw necesitasqaykuman hina allinta arreglananpaq. 60 Chayna kaptinqa kay pachapi llapallan runakunapas Tayta Diosqa sapallan Dios kasqantam yachanqaku. 61 Chaynaqa kunan punchawpi hinayá tukuy sonqoykichikqa kachun yupaychasqanchik Tayta Diospaq chaynapi decretonkunata cumplispa kamachisqankunata kasukunaykichikpaq —nispa.

62 Chaymantam reywan Israel casta llapallan runakuna animalkunata wañuchispa Tayta Diosta adorarqaku. 63 Rey Salomonmi Tayta Diospaq wañuchirqa iskay chunka iskayniyoq waranqa bueyeskunata hinaspa pachak iskay chunkan waranqa ovejakunata. Chay animalkunaqa karqa Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendam.

Chaynatamá reywan Israelpa llapallan mirayninkuna Diospa templonta dedicarqaku. 64 Reyqa hina chay punchawllapitaqmi Tayta Diospa templonpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñawpaqninpi kaq pationtapas Diosllapaqña sapaqcharqa, chaypim kañarqa lliw kañana ofrendakunata hinaspa kawsay ofrendakunata, kañarqataqmi allinlla kasqankumanta ofrenda animalkunapa wirankunatapas. Chaynataqa rurarqa Tayta Diospa templonpa qayllanpi kaq broncemanta altar taksalla kasqanraykum, lliw kañana ofrendakunapaqpas, kawsay ofrendakunapaqpas chaynataq Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda animalkunapa wirankunapaqpas manamá hayparqachu. 65 Chay tiempopim Rey Salomon rurarqa hatun fiestata huñunasqa Israel llapallan runakunawan. Paykunam hamurqaku Hamat llaqtaman yaykunanku qasamantaraq chaynataq Egipto sutiyoq chaki wayqomantaraq, hamurqakuqariki yupaychasqanku Tayta Diospa qayllanpi qanchis punchaw fiestata hatun kusikuywan ruranankupaqmi. Chaymantapas qanchis punchawtawanraqmi chay fiestataqa rurarqaku, fiestaqa karqa chunka tawayoq punchawmá. 66 Fiesta tukuypa paqarinnintintam runakunata rey aviarurqa hinaptinmi runakunaqa reyta agradecekuspanku sonqonkupi kusisqallaña ripukurqaku sapakama wasinkuman. Paykunaqa kusikurqaku serviqnin Davidpaqpas chaynataq Israel casta runankunapaqpas Tayta Dios tukuy allinkuna rurasqanraykum.

Salomonwan Dios contrato rurasqanmanta
(2 Cr 7:11-22)

9 1 Tayta Diospa templontapas, kikinpa palaciontapas chaynataq kikinpa tukuy ima ruray munasqantapas Rey Salomon qespirachiptinmi 2 payman Tayta Dios yapatawan rikuriykurqa Gabaon llaqtapi ñawpaqta rikuriykusqanpi hina. 3 Tayta Diosmi nirqa:

—Uyariykuykim mañakuwasqaykita, kay templo rurasqaykitam ñoqallapaqña sapaqcharuni chaypi sutiyta wiñaypaq reqsichinaypaq, sapa punchawmi nanachikuspay waqaychasaq. 4 Sichu taytayki David hina ñoqapa qayllaypi kawsaspa tukuy sonqoykiwan mana pantaspa tukuy kamachisqayta ruraptikiqa chaynataq reglamentoykunatapas hinaspa decretoykunatapas kasukuptikiqa 5 taytayki Davidman nisqaypi hinam Israel nacionpi gobiernoykita wiñaypaq takyachisaq. Paymanmi nirqani: "Mana tukuytam qampa miraynikikunamanta Israel nacionpi gobiernaq qari kanqa" nispa. 6 Ichaqa sichu qamkunapas otaq miraynikichikpas ñoqata qepanchakuruspa qosqay kamachikuyniykunata hinaspa decretoykunata mana kasukuspa huk dioskunatańa qatispa adoraptikichikqa 7 ñoqam Israel nacionta qarqosaq qosqay allpamanta. Kay ñoqapaq sapaqchasqay templotapas chinkarachisaqmi hinaptinmi Israel casta runakunataqa wakin runakunapas penqaspa burlakunqaku. 8 Kay suma-sumaq templotapas purmasqataña qawaykuspankum haykam pasaqkuna admirasqallaña burlakuspa ninqaku: "¿Imanasqamá Tayta Diosqa kay naciontawan kay templotaqa kaynata rurarun?" nispa. 9 Hinaptinmi uyariqkunañataq ninqaku: "Yupaychasqanku Tayta Diosta saqerusqankuraykum chaynaqa kachkanku. Paymi Egipto nacionmanta paykunapa abuelonkunata horqomur-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa ichaqa chay runakunaqa huk dioskunataña qatispam adorarqaku chaymi paykunamanqa Tayta Dios tukuy kay mana allinkunata aparamun" nispa.

Salomonpa wakin rurasqankunamanta
(2 Cr 8:1-18)

10 Rey Salomonmi Tayta Diospa templontawan kikinpa palacionta rurachirqa iskay chunka watapi, 11 chaykunapaqmi Tiro llaqtapa reynin Hiram apachimurqa cedro qerukunata, cipres qerukunata chaynataq Salomonpa munasqanman hina qoritapas chaymi Hiranman Rey Salomon qoykurqa Galilea lawpi iskay chunka llaqtakunata. 12 Hinaptinmi Tiro llaqtapa reynin Hiram rirqa Salomonpa qosqan llaqtakuna qawamuq ichaqa manam gustarqachu. 13 Chaymi Salomonta nirqa:

—Wawqelláy ¿imamá kay qowasqayki llaqtakunaqa? —nispa.

Chayraykum suticharqaCabulwan, chay allpaqa chayna sutichasqamá karqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama. 14 Rey Hiramqariki Salomonmanmi apachirqaña kimsa waranqa isqon pachak soqta chunkan kilo qorita.

15 Rey Salomonmi Tayta Diospa templonta, kikinpa palacionta, palacio takyachiq perqakunata, Jerusalen llaqtapa murallankunata, Hazor llaqtata, Meguido llaqtata hinaspa Gezer llaqtata ruranankupaq runakunata debaldella llamkachirqa. 16 Ñawpaqtaraqmi Egipto nacionpa reynin Faraon hamuspa Gezer llaqtata vencerurqa, chay llaqtapi *yachaq Canaan casta runakunata wañurachispanmi chay Gezer llaqtataqa kañaykurqa, chay llaqtataqa churinmanmi regalaykurqa Salomonwan casarakusqanrayku. 17 Chayraykum chay Gezer llaqtataqa mosoqmanta Salomon hatarichirqa, hatarichirqataqmi urayninpi kaq Bet-horon llaqtatapas, 18 Baalat llaqtatapas chaynataq chunniqpi kaq Tadmor sutiyoq llaqtatapas. Chay llaqtakunaqa karqa Rey Salomonpa allpanpim. 19 Mosoqmantataqmi hatarichirqa kawsay waqaychanan llaqtakunatapas, carretakunapa kanan llaqtakunatapas chaynataq caballokunapa kanan llaqtakunatapas. Rurachirqataqmi Jerusalen llaqtapi, Libano Orqokunapi hinaspa enteron gobiernasqan allpapi llapa ima ruray munasqantapas. 20 Puchuqraq Amor casta runakunaqa, Het casta runakunaqa, Ferez casta runakunaqa, Hiv casta runakunaqa chaynataq Jebus casta runakunaqa manam Israelpa mirayninkunachu karqa. 21 Paykunapa mirayninkunatamá otaq Israelpa mirayninkunapa mana chinkachiy atisqankutamá debaldella Salomon llamkachirqa kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 22 Ichaqa Israelpa mirayninkunamantaqa manam pitapas debaldellaqa llamkachirqachu paykunaqa karqaku soldadonkunam, reypa yanapaqninkunam, capitankunam, carretankunapi kaq soldadokunapa jefenkunam hinaspa sillakuqkunapa jefenkunam. 23 Rey Salomonpa rurachisqankunapi llamkaqkunata kamachiqkunam karqa pichqa pachak pichqa chunkan capatazkuna.

24 "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriomanta Salomonpa rurachisqan palacionman Faraonpa warmi churin riruptinmi Salomon rurachirqa palacio takyachiq perqakunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Salomonmi watapi kimsa kutita Tayta Diosman ofreceq lliw kañana
ofrendakunata, ofreceqtaqmi Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda-
kunatapas. Chaykunataqa ofrecerqa rurachisqan altarpim, kañarqataqmi
inciensotapas. Chaynatamá templotaqa qespirachirqa.
26 Rey Salomonqa rurachirqataqmi buquekunatapas Puka Lamar Qochapa pa-
tanpi kaq Ezion-geber sutiyoq llaqtapi. Chay llaqtaqa kachkan Edom sutiyoq allpa
Elat llaqtapa hichpanpim. 27 Rey Hiranmi buquekunapi llamkaqkunata kacharqa
Salomonpa runankunatawan kuskata, Hirampa runankunaqa karqa lamar qocha-
pi buque allin manejaqkunam. 28 Paykunamá rirqaku Ofir allpaman hinaspam
Rey Salomonpaq apamurqaku yaqa chunka tawayoq waranqa kilo qorita.

Rey Salomonman Saba nacionpa reinan watukusqanmanta
(2 Cr 9:1-12)

10 1 Tayta Diosrayku Salomon ancha reqsisqa kasqanmanta Saba nacionpa
reinan uyariruspanmi hamurqa ancha sasa tapukuykunawan pruebanan-
paq. 2 Jerusalen llaqtamanmá hamurqa achka-achka serviqninkunawan kuska,
camellokunapim apamurqa miski asnaqkunata, achka-achka qorita hinaspa
alhaja rumikunata. Salomonpa kasqanman chayaramuspanmi sonqonpi llapa ima
piensasqanta nirqa. 3 Chaymi Salomonñataq niykarirqa lliw tapukuyninta, ima
tapukuyninpas manam puchurqachu mana contestasqaqa. 4 Saba nacionpa rei-
nanmi qawaykurqa Salomonqa alli-allin yachayniyoq kasqanta, qawaykurqataqmi
templo rurachisqantapas, 5 mesanpi tukuy rikchaq mikuykunatapas, palacionpi
yanapaqninkunapa imaynam kawsasqankutapas, sirvientenkunapa imaynam ser-
visqantapas hinaspa imaynam pachakusqankutapas. Qawaykurqataqmi reyman
copa serviqkunatapas chaynataq Tayta Diospa templonpi animalkunata wañuchis-
pa kañasqankutapas, chaykunawan admirakuspanmi 6 reyta nirqa:
—Cheqapmi kasqa rurasqaykimanta hinaspa alli-allin yachayniyoq
kasqaykimanta niwasqankuqa. 7 Niwasqankutaqa manam creerqanichu
ñawiykunawan kunan rikuykunaykama, manamiki partellantapas willawar-
qakuchu. Yachaynikiwan tukuy imaykiqa uyarisqaymantapas aswanraqmi
kasqa. 8 ¡Mayna kusisqam kachkan warmikikunaqa chaynataq ñawpaqniki-
pi tukuy tiempo yachayniki uyariq serviqnikikunaqa! 9 ¡Kuyasuspayki Israel
nacionpi gobiernachisuqniki yupaychasqayki Tayta Diosyá alabasqa kachun!
Tayta Diosqa Israel nacionta wiña-wiñaypaq kuyasqanraykum rey kanayki-
paq churasurqanki chaynapi derechonpi allinta arreglanaykipaq —nispa.
10 Saba nacionpa reinanmá Rey Salomonman qorqa kimsa waranqa isqon
pachak soqta chunkan kilo qorita, miski asnaq achka-achka especeriakunata
chaynataq alhaja rumikunatapas. Saba nacion reinapa nana-nanaq miski asnaq-
kuna apamusqanta hinaqa manam haykapipas Salomonmanqa apamurqakuchu.
11 Ofir lawmanta qori apamuq Rey Hirampa buquenkunam apamurqataq sandalo
sutiyoq achka-achka qerukunatawan alhaja rumikunata. 12 Chay sandalo sutiyoq
qerukunamantam Rey Salomon rurachirqa Tayta Diospa templonpi kaq gradaspi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hapipakuna kaqkunata chaynataq kikinpa palacionpi kaq gradaspi hapipakuna kaqkunatapas. Tocaqkunapaqpas rurachirqataqmi hatun arpakunatawan taksa arpakunata. Chay sandalo sutiyoq qerukunataqa manam ñawpaqtaqa apamurqakuchu, manataqmi kay libro qellqasqa kasqan punchawkamapas chayna achka-achkataqa rikurqakuchu. 13 Rey Salomonmi qosqan regalokunamantapas astawanraq Saba nacion reinaman qoykurqa tukuy mañakusqankunata hinaptinmi reinaqa serviqninkunapiwan nacionninman kutikurqa.

Salomonpa kapuqninmantawan reqsisqa kasqanmanta
(2 Cr 9:13-24)

14 Salomonmi sapa wata chaskiq iskay chunka iskayniyoq tonelada qorita, 15 impuestotapas chaskirqam rantikuq runakunamantawan negociantekunamanta. Arabia law reykunamantawan Israel nacionpi llapa prefectokunamantañataqmi chaskirqa contribucionta. 16 Rey Salomonqa qorimantam rurachirqataq iskay pachak hatun harkachikuna armakunata, sapakamatam rurachirqa soqta kilo masnin martillasqa qorimanta. 17 Hina qorimanta martillasqatataqmi rurachirqa kimsa pachak taksa harkachikuna armakunatapas, sapakamatam rurachirqa huk kilo parten masnin qorimanta hinaspam "Libano Monte" sutiyoq palaciopi churachirqa. 18 Elefantepa waqonmantapas rurachirqataqmi hatun tiyananta hinaspam qori-purowan qaracharqa. 19 Reypa tiyananmanmi seqarqa soqta gradaskuna, chay tiyanapa wasanñataqmi karqa ruyru, kaylaw-waklawninpiñataqmi karqa brazonpa samanankuna, chaykunapa sapa waqtanpim karqa sayachkaq leonkuna. 20 Chay soqta gradaskunapa kaylaw-waklawninpipas karqataqmi chunka iskayniyoq leonkuna, huk leonmi karqa sapa gradaspa waqtanpi. Chayna tiyanataqa manam mayqennin reypas rurachirqachu. 21 Rey Salomonpa tomanan vasokunapas karqa qorimantam, "Libano Monte" sutiyoq palaciopi serviciokunapas qori-puromantam karqa, qollqemantaqa manam imapas karqachu. Salomonpa tiemponpiqa manam qollqetaqa qawariqkupaschu. 22 Rey Salomonpa hinaspa Rey Hirampa lamar qochapi negocio ruranan buquenkunam sapa kimsa watamanta apamuqku qorita, qollqeta, elefantepa waqonta, monokunata hinaspa pavo realkunata.

23 Chaynapimá rey Salomonqa masyarurqa tukuy hinastinpi reykunata apu kayninpi chaynataq yachayninpipas. 24 Llapallan runakunam munarqaku Rey Salomon rikuykuyta hinaspa Diospa yachay qosqan uyariykuyta. 25 Llapallankum regalanankupaq sapa wata apamuqku qori-qollqe serviciokunata, sumaq pachakunata, armakunata, miski asnaqkunata, caballokunata hinaspa mulakunata.

Rey Salomonpa rantisqankunamanta
(2 Cr 1:14-17. 9:25-28)

26 Rey Salomonmi huñurachirqa carretakunatawan caballopi sillakuqkunata. Kapurqam waranqa tawa pachaknin carretakuna hinaspa chunka iskayniyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waranqa sillakuqkuna, paykunatam carretakunapa kasqan llaqtakunaman churachirqa, churachirqataqmi Jerusalen llaqtapi reywan kanankupaqpas.
27 Reymi Jerusalen llaqtapi qollqeta huñurachirqa rumita hinaña, cedro sachakunañataqmi karurqa waqtakunapi wiñaq purun higos sachakuna hinaña.
28 Mizraim lawmantawan Cilicia lawmantam apamuqku Salomonpaq caballokunata. Reypaq rantimuqkunamá chaylawkunamanta rantimuqku. 29 Mizraim lawmantam sapa carretata rantimuqku yaqa qanchis kilo qollqewan, caballotañataq yaqa iskay kilo qollqewan, paykunañataqmi *rantikuqku Het casta runakunapa reyninkunaman hinaspa Aram nacionniyoq reykunaman.

Salomonpa warminkunamanta

11 1 Rey Salomonmi Faraonpa churinta kuyachkaspapas kuyarurqa huklaw nacionniyoq warmikunata, kuyarurqamá Moab nacionniyoq warmikunata, Amon nacionniyoq warmikunata, Edom nacionniyoq warmikunata, Sidon llaqtayoq warmikunata hinaspa Het casta warmikunata. 2 Chay nacionniyoq runakunamantam Israelpa mirayninkunata Tayta Dios nirqa:

—Amam paykunawanqa casarakunkichikchu nitaqmi paykunapas qamkunawanqa casarakunqachu, yanqañataqmi taytachanku qatiqtaña rurarusunkichikman —nispa.

Salomonmi ichaqa chay warmikunaman hukllawakururqa. 3 Reykunapa churinkunam Salomonpa warminkuna karqa qanchis pachak, kapurqataqmi kimsa pachak compañerankunapas, chay warmikunam Salomonta huchallirachirqa.
4 Machuyaruptinmi chay warmikunaqa taytacha-mamachakunataña Salomonta adorachirqaku chaynapim payqa yupaychasqan Tayta Diospaqqa hawa sonqollaña karqa, manañam taytan David hinachu adorarqa tukuy sonqonwan. 5 Rey Salomonqa Sidon llaqtayoq runakunapa Astarte sutiyoq mamachantañam yupaycharqa, yupaycharqataqmi Amon casta runakunapa Milcom sutiyoq millakuypaq taytachankutapas. 6 Chaynapimá Salomonqa Tayta Diospa qayllanpi mana allinta rurarqa, manam taytan David hinachu mana pantaspa Tayta Diosta qatirqa.

7 Salomonmi Jerusalen llaqtapa chimpan moqopi huk capillata rurarachirqa, chaytaqa rurachirqa Moab casta runakunapa yupaychasqan Quemos sutiyoq millakuypaq taytachapaqmi, rurachirqataqmi Amonpa mirayninkunapa yupaychasqan Moloc sutiyoq millakuypaq taytachapa capillantapas.
8 Rurachirqataqmi huklaw nacionniyoq llapallan warmikunapaqpas chaymi paykunaqa mamacha-taytachankuman inciensota kañaqku, kañapuqkutaqmi animalkunatapas. 9 Chaymi Salomonpaq Israelpa yupaychasqan Tayta Dios piñakururqa, payqa piñakururqa iskay kutita rikurichkaptinpas Salomonpa sonqon rakikurusqanraykum. 10 Tayta Diosmi kamachirqa sapaq dioskunataqa mana qatinanpaq ichaqa manam Tayta Diospa kamachisqanta kasukurqachu. 11 Chayraykum Salomonta Tayta Dios nirqa:

—Chaynata kawsaspa kamachisqay contratotawan decretoykunata mana kasukusqaykiraykum gobiernasqayki nacionta partispa serviqnikiman qosaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ichaqa taytayki Davidraykum kawsanaykikamaqa mana chaynatachu rurasaq,
ñoqaqa churikipa makinmantañam qechusaq. 13 Manam llapallan naciontachu
ñoqaqa qechusaq, aswanqa serviqniy Davidraykum hinaspa ñoqapaq akllakus-
qay Jerusalen llaqtaraykum puchuchisaq huk aylluta churikiman —nispa.

Salomonpa enemigonkunamanta

14 Tayta Diosmi Salomonpa contranpi hatarirachirqa Edom nacionniyoq Hadad
sutiyoq runata, payqa karqa chay nacionniyoq reypa mirayninmi. 15 Edom
nacionwan David peleaptinraqmi llapallan tropankuna kamachiq Joab rirqa wa-
ñuqkunata pampamunanpaq hinaspam Edom nacionniyoq llapallan qarikunata
wañurachirqa. 16 Joabmá Israel casta llapallan tropakunapiwan soqta killapuni
*yacharqaku Edom nacionpi llapa qarikunata wañuchiy tukunankukama. 17 Ha-
dadmi ichaqa warmallaraq kachkaspan taytan serviq Edom casta runakunawan
lluptirurqa Egipto nacionman. 18 Madian lawmanta lloqsiruspankum chayarurqa-
ku Paran lawman, chay sitiomanta runakunata pusarikuspankum chayarurqaku
Egipto nacion Rey Faraonpa kasqanman hinaptinmi Rey Faraon qoykurqa wasita,
mikuyta chaynataq chakratapas. 19 Faraon anchallataña favorecespanmi chay
Hadad sutiyoq runata casararachirqa warmin Tahpenespa ñañanwan. 20 Tahpe-
nespa ñañanmi wachakururqa Hadadpa churinta, chay wawatam suticharqaku
Genubat nispa. Reina Tahpenesmi chay wawata uywarqa Faraonpa palacionpi
wawankunatawan kuskata. 21 Hadadmi Egipto nacionpi kachkaspa yacharurqa
Davidpa wañukusqanmanta, yacharurqataqmi llapallan tropakuna kamachiq
Joabpa wañukusqantapas chaymi Faraonta nirqa:

—Dejaykuwayá llaqtayman kutinaypaq —nispa.

22 Faraonmi nirqa:

—Kaypiqa ¿imataq pisisunki llaqtaykiman kutiy munanaykipaq? —nispa.

Chaymi Hadadñataq nirqa:

—Manam imapas pisiwanchu ichaqa dejaykuwayá kutinaypaq —nispa.

23 Diosqa Salomonpa contranpitaqmi hatarirachirqa Eliadapa churin
Rezontapas, paymi Soba nacionpa reynin Hadad-ezer servisqanmanta llup-
tirurqa. 24 Chay Rezon sutiyoq runam runakunata huñuruspa salteaqkunapa
jefen rikurirurqa, Soba nacionpi kaqkunata David wañurachiptinmi payku-
naqa Soba nacionmanta ripukurqaku Damasco llaqtaman hinaspam chaypi
munaychakurqaku. 25 Chaymi Rezonqa Salomon wañukunankama Israel
nacionpa contranpi karqa, Israel nacionpa contranpi kaq Hadadpa mana
allin rurasqankunamanmi Rezonpas yaparqaraq mana allin rurasqankuna-
ta. Israel nacionta cheqnispanmi Rezonqa Aram nacionta gobiernarqa.

26 Salomonpa serviqnin Jeroboampas reypa contranpim hoqarikururqa, Je-
roboamqa karqa Sereda llaqtayoq Efrain casta Nabatpa churinmi, mamanpa
sutinñataqmi karqa Zerua, payqa karqa viudañam. 27 Rey Salomonpa contranpi
Jeroboam hoqarikunanpaq causam karqa kay: Salomonmi palacion takyachiq
perqata churachispa taytan Davidpa llaqtanpa murallanpi raqrakunata allichachir-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa. 28 Jeroboamqa karqa kallpasapa valeroso runam, allin ruraq kasqanta Salomon
qawaykuspanmi Joseypa castan llamkaqkunapa kamachiqninpaq churarurqa.
29 Jeroboanmi Jerusalen llaqtamanta huk punchaw lloqsiruspa ñanpi tuparurqa
Silo llaqtayoq Diosmanta willakuq Ahiaswan, payqa richkarqa mosoq capayoq-
mi, iskayllanku campopi kachkaptinkum 30 Ahiasqa churakusqan mosoq capanta
chunka iskayniyoq pedazoman llikiparurqa 31 hinaspam Jeroboamta nirqa:

—Hapiy chunka pedazokunata, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kay-
nata: "Ñoqam kunan Salomonmanta gobiernonta qechusaq hinaspaymi chunka
ayllukunata qanman qosqayki, 32 Salomonpaqñataqmi puchunqa huk ayllullaña
serviqniy Davidrayku chaynataq Israel ayllukunamanta Jerusalen llaqtatapas
akllakusqayrayku. 33 Salomonqa paywan kaqkunapiwanmi ñoqata qepanchaku-
ruwaspa adorarqaku Sidon llaqtayoq runakunapa yupaychasqan Astarte sutiyoq
mamachakunataña, adorarqakutaqmi Moab casta runakunapa yupaychasqan
Quemos sutiyoq taytachatapas chaynataq Amonpa mirayninkunapa yupaychas-
qan Milcom sutiyoq taytachatapas. Paykunaqa manam taytan David hinachu
rurarqaku. Davidqa munasqayman hina kawsaspanmi decretoykunatapas chay-
nataq reglamentoykunatapas cumplirqa. 34 Ichaqa Salomonmantaqa manam
enteron nacionnintachu qechurusaq, wañunankamam payqa gobiernanqa
akllakusqay serviqniy Davidrayku, Davidmi waqaycharqa kamachikuyniy-
kunata chaynataq decretoykunatapas. 35 Ichaqa Salomonpa churinmantam
gobiernonta qechurusaq hinaspaymi qanmanña chunkantin ayllukunata
qoykusqayki. 36 Salomonpa churinmanqa qosaq huk ayllullatañam. Munanim
serviqniy Davidpa achkiy hina kayninqa hinalla Jerusalen llaqtapi kananta, chay
llaqtatam akllakurqani chaypi sutiy reqsisqa kananpaq. 37 Qamtañam churas-
qayki munasqaykiman hina gobiernanaykipaq, Israel nacionpimá rey kanki.
38 Tukuy kamachisqaykunata kasukuspa, munasqayman hina kawsaspa allinta
ruraptikiqa chaynataq decretoykunatapas hinaspa kamachisqaykunatapas kasu-
kuspa serviqniy David hina ruraptikiqa, ñoqam qamta yanapasqayki, Davidpaq
hinataqmi takyachisaq miraynikipa gobiernontapas, Israel naciontapas maki-
kimanmi churasaq gobiernanaykipaq. 39 Chaynaqa Davidpa mirayninkunatam
penqayman churasaq ichaqa manam wiñaypaqchu" nispa.

40 Chayraykum Salomonqa Jeroboam wañuchiyta munarqa ichaqa
Jeroboanmi lluptirurqa Rey Sisacpa kasqan Egipto nacionman, Egipto na-
cionpimá karqa Salomonpa wañukunankama.

Rey Salomonpa wañukusqanmanta
(2 Cr 9:29-31)

41 Salomonpa wakin rurasqankunamantawan yachayninmantaqa Salomonpa
vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 42 Rey Salomonmi Jerusalen
llaqtapi *yachaspa lliw Israel nacionpi gobiernarqa tawa chunka wata. 43 Abue-
lonkuna hina Salomon wañuruptinmi pamparurqaku taytan "Davidpa Llaqtan"
sutiyoq barriopi, paypa rantinpiñataqmi gobiernarqa churin Roboam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacion iskayman rakikusqanmanta
(2 Cr 10:1-11:4)

12 1 Israel casta llapallan runakunam huñunakururqaku Siquem llaqtaman
chaymi Roboam rirqa paytaña reypaq churanankupaq. 2 Ichaqa chaytam
yacharurqa Nabatpa churin Jeroboam. Paymi Rey Salomonmanta lluptiruspan
Egipto nacionpiraq kachkarqa. 3 Chaymi payta qayachimuptinku huñunasqa
Israel casta runakunawan kuska rirqaku Roboanman hinaspam kaynata nirqaku:
4 —Llumpay llasaq yugota bueyesman churkuchkaq hinam taytayki
llamkachiwarqaku, kunanyá taytaykipa llumpay llamkay qowasqankuta
menosyachiy, qechuwaykutaqyá llasaq yugo qowasqankutapas hinaptin-
qa servisqaykikum —nispa.
5 Chaymi Roboamñataq nirqa:
—Kimsa punchawmantañayá kutimuychik —nispa.
Chaymi runakuna kutikurqaku. 6 Hinaptinmi taytan Salomon kawsap-
tinraq serviqnin ancianokunata Rey Roboam tapurqa consejachikunanpaq:
—¿Imatataq consejawankichik kay runakunaman ninaypaq? —nispa.
7 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Sichu kay runakunata allinta servispayki sumaqllata rimapayaptikiqa
paykunam servisunki tukuy tiempo —nispa.
8 Roboanmi ichaqa ancianokunapa consejasqanta mana kasukuspan
paywan kuska uywasqa serviqnin mozokunataña tapurqa consejachiku-
nanpaq. 9 Chay mozokunatamá nirqa:
—¿Imatataq consejawankichik kay runakunaman ninaypaq? Paykunam
niwarqaku: “Taytaykipa llumpay llamkay qowasqankutayá menosyachiy,
qechuwaykutaqyá llasaq yugo qowasqankutapas” nispa.
10 Chaymi Roboanwan kuska uywasqa mozokunatañataq nirqaku:
—“Taytaykipa llasaq yugo qowasqankuta menosyachiy” niq runakunaman-
mi ninki kaynata: “Ñoqapa uña dedoyqa taytaypa piernanmantapas aswan
rakum.” 11 “Taytaymi llasaq yugota churkusurqankichik, ñoqam ichaqa
aswan llasaqtaraq churkusqaykichik, taytaymi castigasurqankichik azote-
wan, ñoqam ichaqa castigasqaykichik fierro puntayoq azotewanraq” nispa.
12 Rey Roboampa: “Kimsa punchawmantam kutimunkichik” nispa nisqan-
man hinam Jeroboamqa llapallan runakunapiwan kutirqaku. 13 Ancianokunapa
consejasqanta mana kasukuspanmi reyqa nanay simiwan runakunata rimapa-
yarqa. 14 Mozokunapa consejasqanman hinamá nirqa kaynata:
—Taytaymi llasaq yugota churkusurqankichik, ñoqam ichaqa aswan
llasaqtaraq churkusqaykichik, taytaymi castigasurqankichik azotewan,
ñoqam ichaqa castigasqaykichik fierro puntayoq azotewanraq —nispa.
15 Reymi runakunapa mañakusqanta mana kasurqachu, chaynataqa
rurarqa Diosmanta willakuq Silo llaqtayoq Ahiaswan Nabatpa churin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jeroboanman Tayta Diospa nisqan cumplikunanpaqmi. 16 Reypa mana
uyarisqanta Israel casta runakuna qawaykuspankum nirqaku:

Israel casta runakuna
¡manañam ñoqanchikpaqqa imapas kanchu Davidmantaqa
nitaqmi herencianchikpas kanchu Isaipa churinmantaqa!
¡Israel casta runakunaqa, wasikichikmanyá pasakuychik!
¡Davidpa mirayninkunaqa, kikikichikyá arreglakuychik!

Chaymi Israel casta runakunaqa wasinkuman ripukurqaku. 17 Chaynapim
Juda law llaqtakunapi *yachaq Israelpa mirayninkunallataña Roboamqa
gobiernarqa. 18 Rey Roboanmi debaldella llamkachiqkunapa jefen Adoramta
kacharqa ichaqa Israel casta llapallan runakunam rumiwan choqaspa wañu-
rachirqaku chaymi Rey Roboampas apurawllamanña carretanpi lluptirurqa
Jerusalen llaqtaman. 19 Chaynapimá Israel casta runakunaqa hoqarikururqa
Davidpa castankunapa contranpi kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.
20 Israel casta llapallan runakunam yacharurqaku Jeroboampa kasqallan
kutiramusqanta hinaspam qayachimurqaku huñunakuyman, chaypim enteron
Israel nacion gobiernananpaq churarurqaku, manañam mayqen ayllupas David-
pa castan Rey Roboamtaqa qatirqakuchu, qatispaqa-qatirqa Juda ayllullañam.
21 Rey Roboanmi Jerusalen llaqtaman chayaramuspan huñururqa Juda
ayllumanta hinaspa Benjamin ayllumanta guerrapaq akllasqa pachak
pusaq chunkan waranqa soldadokunata, chaynataqa huñururqa Israel
casta wakin runakunapa contranpi peleaspa taytan Salomonpa gobiernas-
qan allpata kutichikunanpaqmi. 22 Diosmi ichaqa runan Semaiasta nirqa:
23-24 —Juda nacionpi gobiernaq Salomonpa churin Roboamtayá, Juda
casta llapallan runakunatawan, Benjamin casta llapallan runakunatawan
hinaspa wakin runakunatawan nimuy ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta:
"Ama riychikchu nitaq peleaychikchu Israelpa miraynin castaykichik-
wanqa, sapakamayá wasikichikman kutikuychik, Roboampa contranpi
hoqarikusqankuqa munasqayman hinam karqa" nispa.
Chaymi Tayta Diospa nisqanta kasukuspa sapakama ripukurqaku.

Jeroboampa huchallikusqanmanta

25 Jeroboanmi Efrain Orqokuna lawpi kaq Siquem llaqtata mosoqman-
ta hatarichispan chaypi yacharqa, chaymantañataqmi Penuel llaqtaman
rispan chay llaqtatapas hatarichirqa. 26 Jeroboanmi piensarqa:
—Gobiernoyqa kasqallanchá Davidpa castanman kutiykunqa 27 sichu
kay runakuna Jerusalen llaqtapi kaq templopi Tayta Diospaq animalkuna
wañuchiq riptinkuqa —nispa.
28 Chaymi consejota rey chaskiruspan rurachirqa qorimanta iskay toro-
chakunata hinaspam runakunata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Israel casta runakuna, amañayá Jerusalen llaqtamanqa riychikchu, Egipto nacionmanta horqomusuqnikichik diosnikichikqa kaykunam —nispa.
29 Huknin toro taytachatam churarqa Betel llaqtapi, huknintañataqmi churarqa Dan llaqtapi. 30 Chay rurasqanwanmá runakunata huchallirachirqa, wakin runakunaqa Dan llaqtakamaraqmi rirqaku chay taytacha adoraq. 31 Rurachirqataqmi alto moqokunapi capillakunatapas hinaspam chaykunapi churarqa mana Leviypa mirayninmanta kaq sacerdotekunata. 32 Jeroboanmi pusaq kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpi rurachirqa hatun fiestata, chay fiestataqa rurachirqa Juda nacionpi fiestata hinam hinaspam kikinpuni altarpi animalta wañuchispa lliwta kañarqa. Chaynatamá rurarqa Betel llaqtapi. Qorimanta rurasqan torochakunapaqmi animalta wañuchispa lliwta kañarqa hinaspam Betel llaqtapa moqonkuna capilla rurachisqanpi sacerdotekunata churarqa. 33 Betel llaqta altar rurachisqanpimá pusaq kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpi animalta wañuchispa lliwta kañarqa, chay fiestataqa rurarqa sonqonmanta tanteasqan killapim. Israelpa mirayninkunapaqmi hatun fiestata rurachirqa hinaspam kikinpuni altarpi inciensota kañarqa.

Rey Jeroboamta Diosmanta willakuq qaqchasqanmanta

13 1 Tayta Dios kamachiptinmi Juda nacionmanta Diospa runan Betel llaqtaman chayaramurqa, payqa chayaramurqa Jeroboam altarpi inciensota kañachinanpaq sayachkaptinmi. 2 Chay willakuqmi Tayta Dios kamachisqanrayku altarpa contranpi qaparirqa kaynata:
—¡Altar, altar! Tayta Diosmi nisunki: “Davidpa castanmantam huk wawa nacemunqa Josias sutiyoq, paymi moqo capillakunapi incienso kañaq sacerdotekunata qampa hawaykipi wañuchinqa hinaspam hawaykipipas runakunapa tullunta kañanqa” nispa.
3 Chay punchawpi huk milagro pasananpaqmi nirqa kaynata:
—Tayta Diosmi milagronmanta kaynata nin: “Altarmi pakipakurunqa hinaptinmi hawanpi uchpapas tallikurunqa” nispa.
4 Betel llaqta altarpa contranpi Diospa runan qaparirusqanta Rey Jeroboam uyariruspanmi altarmanta makinta haywarispa nirqa:
—¡Hapiychik! —nispa.
Ichaqa makin chakiruptinmi manaña doblayta atirqachu. 5 Altar pakipakuruptinmi uchpapas tallikururqa milagro pasananmanta Diospa runan nisqanman hina, chaynataqa nirqa Tayta Dios kamachisqanraykum. 6 Chaymi Diospa runanta rey nirqa:
—Ruegaykapuway yupaychasqayki Tayta Diosta hinaspa mañaykapuway makillay kasqallan doblakunanpaq —nispa.
Hinaptinmi Diospa runan Tayta Diosta ruegakuptin reypa makinqa doblakurqaña ñawpaqta hina. 7 Reymi Diospa runanta nirqa:
—Wasiymanyá hakuchik mikuykamunaykipaq chaypim regalota qomusqayki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Diospa runanmi ichaqa reyta nirqa:
—Parten palacioykitaña qowaptikipas manam riymanchu qanwanqa nitaqmi mikuymanchu nitaqmi yakutapas tomaymanchu kay sitiopiqa.
9 Tayta Diosmi kamachiwarqa kaynata nispa: “Amam mikunkichu nitaq yakutapas tomankichu amataqmi risqayki ñannintaqa kutimunkichu” nispa.
10 Chaynapim Betel llaqtaman risqan ñannintaqa manaña kutimurqachu.
11 Chay tiempopim Betel llaqtapi *yacharqa Diosmanta willakuq yuyaqña runa, paypa churinkuna hamuruspanmi willarqa Betel llaqtapi Diospa runan imam rurasqanmanta, willarqakutaqmi reytapas imam nimusqanmanta. 12 Chaymi taytanñataq paykunata tapurqa:
—¿Maylaw ñannintataq pasarqa? —nispa.
Chaymi churinkuna qawachirqaku Juda nacionmanta hamuq Diospa runanqa mayninmi risqanta. 13 Chaymi churinkunata nirqa:
—Asnoyta sillaykapuwaychik —nispa.
Asnonta sillaykuptinkum sillakuykuspa pasarqa. 14 Richkaspanmi Diospa runantaqa encina sachapa sikinpi tiyachkaqta tarirurqa hinaspam tapurqa:
—¿Qamchu kachkanki Juda nacionmanta hamuq Diospa runan? —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Arí, ñoqam kani —nispa.
15 Chaymi Diosmanta willakuq yuyaq runañataq nirqa:
—Hakuwá wasiyta imallatapas mikuykamunaykipaq —nispa.
16 Chaymi Diospa runanñataq nirqa:
—Manam kutiymanchu wasikiman yaykunaypaqqa, qanwanqa manam mikuymanchu nitaq yakullatapas tomaymanchu chay llaqtapiqa. 17 Tayta Diosmi kamachiwarqa kaynata: “Amam mikunkichu nitaqmi yakutapas tomankichu chaypiqa, amataqmi kutinkichu risqayki ñannintaqa” nispa.
18 Chaymi Diosmanta willakuq yuyaq runa llullakuspa nirqa:
—Ñoqapas qam hina Diosmanta willakuqmi kani, angelmi Tayta Diospa nisqanta kaynata niwarqa: “Wasikiman pusamuy mikuspa yakuta tomaykunanpaq” nispa.
19 Hinaptinmi paywan kutispa mikumurqa hinaspa yakutapas tomarqa. 20 Mesapi tiyachkaptinkum Tayta Dios rimapayamurqa Diospa runan kutichimuq yuyaq runata. 21 Chaymi Juda nacionmanta hamuq Diospa runanta chay yuyaq runa hatun vozpi nirqa:
—Tayta Diosmi kaynata nin: “Yupaychasqayki ñoqa Tayta Diospa nisqaytam mana rurarqankichu nitaqmi kamachisqaytapas kasuwarqankichu, 22 aswanqa kutimuspaykim ñoqa Tayta Diospa: ‘Amam mikunkichu nitaq yakutapas tomankichu’ nisqay sitiopi mikurqanki hinaspa yakutapas tomarqanki chaymi cuerpoykitapas abueloykipa sepulturanpiqa mana pampanqakuchu” nispa.
23 Mikuytawan yaku tomayta tukuruptinkum chay kutichimuqnin yuyaq runa asnonta sillaykapuptin 24 pasakurqa ichaqa leonwan tuparuptinmi chay leon wañurachirqa, cuerpon ñanpi chutarayaptinmi ladonpiñataq sayachkar-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa leonwan asno. 25 Chay ñannin puriqkunam rikururqaku ñanpi chutarayaq
cuerpota chaynataq cuerpopa waqtanpi sayaq leontapas chaymi Diosmanta
willakuq yuyaq runapa *yachasqan llaqtanman chayaruspanku willakurqaku.
26 Ñanmanta kutirachimuq Diosmanta willakuq runa uyariruspanmi nirqa:
—Chay wañuruq runaqa Diospa runanmi, Tayta Diospa kamachisqanpa
contranpi ruraptinmi Tayta Diosqa leonman qoykurqa hinaptinmi leon
atacaruspa paytaqa wañurachin Tayta Diospa nisqanman hina —nispa.
27 Churinkunatam nirqa:
—Asnota sillaykapamuwaychik —nispa.
Sillaykapuptinkum 28 pasaspan ñanpi chutarayachkaq cuerpota tarirur-
qa, asnowan leonpas chay cuerpopa waqtanpim sayachkasqa ichaqa chay
leonqa manam chay cuerpotaqa mikusqachu nitaqmi asnotapas imanasqa-
chu. 29 Diosmanta willakuq chay yuyaq runam Diospa runanpa cuerponta
asnonpi cargakuykuspa aparqa llaqtaman chayarachispa waqayllawanña
pampananpaq. 30 Cuerpota sepulturaman churaykuptinmi waqarqaku:
—¡Ay, wawqelláy! —nispa.
31 Pampayta tukuruptinkum churinkunata kaynata nirqa:
—Ñoqa wañuruptiymi pampaykuwankichik kay Diospa runanpa
pampakusqanpa waqtanpi. Tulluykunatamá paypa tullunpa hichpan-
pi churankichik. 32 Paymi rimarqa Tayta Diospa nisqanta Betel llaqta
altarpa contranpi chaynataq Samaria law moqokunapi kaq capillakunapa
contranpipas, nisqankunaqa cumplikunqapunim —nispa.
33 Chaykunawanpas Jeroboamqa hinallam mana allin rurayninta rurarqa,
payqa aswanraqmi pipas munaqta churarqa moqo capillakuna rurachisqan-
pi sacerdote kanankupaq. 34 Chay hucham Jeroboampa castanpa huchan
karqa, chayraykum kay pachamanta pasaypaq chinkachisqa karqaku.

Jeroboampa contranpi Ahias willakusqanmanta

14 1 Chay tiempopim Jeroboampa churin Abias onqorurqa. 2 Chaymi
warminta Jeroboam nirqa:
—Pachakuy huk pachakunawan chaynapi ñoqapa warmiy kasqaykita
pipas mana reqsisunaykipaq. Riruyá Silo llaqtaman, chaypim kachkan
Diosmanta willakuq Ahias, paymi niwarqa kay nacionpi rey kanaypaq.
3 Aparikuy chunka tantakunata, tortata hinaspa huk aysaku mielta. Paypa
kasqanman riruptikim nimusunki warmataqa imam pasananmanta.
4 Jeroboampa warminmá rurarqa qosanpa nisqanta hina. Silo llaqta-
man pasaspanmi Ahiaspa wasinman chayarurqa, Ahiasmi ichaqa llumpay
yuyaqña kaptin ñawinkuna tutayarusqanrayku manaña rikukurqachu.
5 Tayta Diosmi ichaqa Ahiasman willaykurqaña kaynata:
—Jeroboampa warminmi hamunqa onqoq wawanmanta tapukusunaykipaq,
pantachikuspanmi hamusunki, qamñataqmi kayna-kaynata ninki —nispa.
6 Warmipa punku yaykumusqanta Ahias uyariruspanmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Yaykukamuy, Jeroboampa warmin. ¿Imanasqataq pantachikunki? Tayta Diosmantam chaskiruniña llakikuypaq noticiata qanman willanaypaq. 7 Chaynaqa Jeroboanman kutispayá Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta kaynata nimuy: "Runakunamanta akllaykuspaymi Israel casta runaykunata gobiernanaykipaq churarqayki. 8 Davidpa castanmanta gobiernonta qechuruspaymi qoykurqayki ichaqa manam serviqniy David hinachu kamachikusqaykunata kasukurqanki, Davidqa tukuy sonqonwanmi munasqayman hina kawsarqa. 9 Qanmi ichaqa mana allinkunata rurarunki, qanmanta ñawpaq kaq runakunamantapas aswantaraq piñarachiwanaykipaqmi fundisqa taytachakunataraq rurakunki hinaspam qepanchakuruwanki. 10 Chaymi qampa castaykiman apamusaq castigota, Israel nacionpi qampa kaq lliw qarikikunatam tukurusaq, tukurusaqtaqmi sirviente kaqtapas chaynataq libre kaqtapas, mirayniikikunatam tukunankama kañarusaq wanuta kañachkaq hina. 11 Pipas qampa aylluykimanta llaqtapi wañuqkunatam allqokuna mikunqa, campopi wañuqkunatañataqmi ullachkukuna mikunqa. Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata" nispa.

12 —Yaw warmi qamqa kutiyá wasikiman, llaqtaman chayaykuchkaptikim warma wañurunqa. 13 Hinaptinmi Israel nacionpi llapa runakuna hatun llakikuywan pampanqaku, payllam Jeroboampa churinkunamanta pampasqa kanqa, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi Jeroboampa castankunamanta payllata allin kasqanpaq tarirun. 14 Tayta Diosmi Israel nacionpi reyta churanqa, paymi kunanmantapuni Jeroboampa castankunata lliwta tukunqa. 15 Imaynam soqosta mayu aytinyachin, chaynatam Tayta Diospas Israel casta runakunata castiganqa, sacha pilachkaq hinamá Tayta Diosqa Israel casta runakunata qarqorunqa abuelonkunaman qosqan sumaq allpamanta, paykunataqa Eufrates Mayupa waklawninmanmi cheqerachinqa. Chaynataqa rurarunqa Asera mamachata ruraruspa Tayta Diosta piñarachisqankuraykum. 16 Jeroboampa huchallikusqanraykum chaynataq Israel naciontapas huchallichisqanraykum Tayta Diosqa qoykunqa Israel casta runakunata —nispa.

17 Jeroboampa warminmi Tirsa llaqtaman pasarqa chaymi wasinman chayaruspa punkuta yaykuykuchkaptin warma wañururqa. 18 Israel nacionpi llapa runakunam hatun llakikuywan pamparqaku Tayta Diosmanta willakuq serviqnin Ahiaspa nisqanman hina.

19 Jeroboampa wakin rurasqankunaqa, guerrakunapi peleasqankunaqa chaynataq imaynam gobiernasqanqa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 20 Jeroboanmi iskay chunka iskayniyoq wata gobiernarqa, abuelonkuna hina wañuruptinñataqmi churin Nadabña paypa rantinpi gobiernarqa.

Juda nacionpi Roboam gobiernasqanmanta
(2 Cr 12:1-16)

21 Salomonpa churin Rey Roboanmi Juda nacionpi gobiernarqa, payqa tawa chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Chunka qan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chisniyoq watam gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. Jerusalen llaqtatamá
Israel ayllukunamanta Tayta Dios akllakurqa sutin chaypi reqsisqa ka-
nanpaq. Roboampa mamanmi karqa Amon nacionniyoq Naama.
22 Juda nacionpi runakunam Tayta Diospa qayllanpi mana allinku-
nata rurarqaku hinaspam abuelonkupa hucha rurasqankumantapas
aswan mastaraq huchallikurqaku Tayta Diosta piñachispa. 23 Paykunapas
alto moqokunapim rurachirqaku capillakunata, adorananku pilarku-
nata hinaspa Asera sutiyoq mamachakunata, rurachirqakuqa llapallan
moqokunapiwan rapisapa sachakunapa sikinpim. 24 Chay nacionpiqa kar-
qataqmi mariconkunapas, paykunam rurarqaku Israelpa mirayninkunapa
qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan huchallikuq runakuna hina.
25 Rey Roboam pichqa watamanña gobiernachkaptinmi Jerusalen llaq-
tata atacarqa Egipto nacionpa reynin Sisac. 26 Paymi hapikuykurqa Tayta
Diospa templonpi tukuy imakunatawan reypa palacionpi tukuy imakunata.
Lliwta qechuruspanmi Salomonpa qorimanta rurachisqan harkachikuna
armakunatapas apakurqa. 27 Chaykunapa rantinpim Rey Roboam rurachir-
qa broncemantaña harkachikuna armakunata hinaspam waqaychaqnin
soldadokunapa jefenman qoykurqa reypa palacionpa punkunpi waqay-
chanankupaq. 28 Tayta Diospa templonman sapa kuti rey yaykuptinmi
waqaychaqnin soldadokuna chay harkachikuna armata apaqku hinaspam
kasqallan kutichimuqku chay soldadokunapa cuartonman.
29 Roboampa wakin rurasqankunaqa chaynataq tukuy ima rurasqankuna-
qa Juda nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.
30 Jeroboanwan Roboamqa guerrallapim tukuy tiempo karqaku.
31 Abuelonkuna hina Roboam wañuruptinmi abuelonkunapa kasqanpi
pamparurqaku “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi. Mamanmi karqa Amon
nacionniyoq Naama. Roboampa rantinpim gobiernarqa churin Abiam.

Juda nacionpi Rey Abiampa gobiernasqanmanta
(2 Cr 13:1-22)

15 1 Nabatpa churin Rey Jeroboam chunka pusaqniyoq watamanña gobier-
nachkaptinmi Juda nacionpi Abiam gobiernayta qallaykurqa. 2 Abianmi
Jerusalen llaqtapi gobiernarqa kimsa wata, paypa mamanmi karqa Abisalonpa
churin Maaca sutiyoq warmi. 3 Abiampas taytanpa ñawpaq tukuy huchallikus-
qanman hinam kawsarqa. Yupaychasqan Tayta Diospaqmi hawa sonqollaña
karqa, paypa sonqonqa manañam abuelon Davidpa sonqon hinachu karqa.
4 Ichaqa Davidpa yupaychasqan Tayta Diosmi paypa mirayninta Jerusalen llaq-
tapi achkiyta hina churarqa chaynapi Davidpa rantinpi rey kananpaq chaynataq
Jerusalen llaqtapas hinalla kananpaq. 5 Davidqa tukuy tiempom Tayta Diospa
llapa kamachisqanmanta mana rakikuspa munasqanman hina kawsarqa, hucha-
llikuspaqa-huchallikururqa Uriaspa asuntollanpim. 6 Jeroboanwan Roboampa
guerrallapi kasqankuqa hinallam karqa Abiam kawsanankamapas. 7 Abiampa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wakin rurasqankunaqa chaynataq tukuy ima rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. Abianwan Jeroboampas guerrallapimá karqaku. 8 Abuelonkuna hina Abiam wañuruptinmi "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi pamparurqaku, paypa rantinpim gobiernarqa churin Asa.

Juda nacionpi rey Asapa gobiernasqanmanta
(2 Cr 14:1-5. 15:16-19)

9 Israel nacionpi rey Jeroboam iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi Juda nacionpi Asa gobiernayta qallaykurqa. 10 Rey Asam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa tawa chunka hukniyoq wata, paypa abuelanmi karqa Abisalonpa churin Maaca sutiyoq warmi

11 Rey Asam abuelon David hina Tayta Diospa munasqanman hina rurarqa. 12 Nacionmantam mariconkunata wischurqa, chinkarachirqataqmi abuelonkunapa rurachisqan taytacha-mamachakunatapas. 13 Abuelan Maacatapas reina kayninmantam horqorurqa Asera sutiyoq mamachata rurachisqanrayku, abuelanpa rurachisqan mamachata kuchuruspanmi Cedron wayqopi kañarurqa. 14 Ichaqa moqokunapi capillakunataqa manam chinkachirqachu, chaywanpas Asapa sonqonqa Tayta Diosllapaqmi karqa wañukunankama. 15 Taytanpa hinaspa kikinpa sapaqchasqan ofrendakunatapas Tayta Diospa templonmanmi churarqa, churarqamá qori-qollqetapas chaynataq serviciokunatapas.

Rey Ben-adadwan rey Asapa contrato rurasqanmanta
(2 Cr 16:1-10)

16 Israel nacionpa reynin Baasawanmi Rey Asa guerrapi karqa tukuy tiempo. 17 Israel nacionpa reynin Baasam Juda nacionpa contranpi peleaq rispan Rama llaqtata aswanraq allicharachirqa, chaynataqa rurarqa Juda nacion reypa kasqanmanta mana lloqsimunankupaqmi hinaspa mana yaykunankupaqmi. 18 Rey Asam horqomurqa Tayta Diospa templonpi puchuq qori-qollqetawan reypa palacionpi kaq tukuy imakunata hinaspam huk kaqnin serviqninman qoykuspa apachirqa Aram nacionpa reynin Ben-adadman. Payqa karqa Hezionpa willkanmi otaq Tabrimonpa churinmi. Ben-adadqa *yacharqa Damasco llaqtapim. Paytam Rey Asa kaynata nichimurqa:

19 —Qampa taytaykiwan ñoqapa taytay contrato rurasqankuta hinayá ñoqanchikpas contratota rurasunchik, qori-qollqe regalotam apachimuchkayki Israel nacionpa reynin Baasawan contrato rurasqaykita tukunaykipaq chaynapi ñoqamanta anchurikunanpaq —nispa.

20 Rey Ben-adadmi Rey Asapa nisqanta kasukuspan tropankunapa kamachiqninkunata kacharqa Israel nacionpi llaqtakunata atacamunankupaq, paykunam vencerurqaku Ijon llaqtata, Dan llaqtata hinaspa Abel-bet-maaca llaqtatapas, vencerurqakutaqmi Cineret lawpi llapallan llaqtakunatapas chaynataq Neftaliy allpapi llapallan llaqtakunatapas. 21 Rey Baasa chayta yacharuspanmi Rama llaqta allichachisqanta saqeruspa Tirsa llaqtamanña kutikurqa. 22 Juda nacionpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lliw runakunata Rey Asa huñurachispanmi Rama llaqtapi Rey Baasapa hatarichisqan rumikunatawan kaspikunata aparachirqa, chaykunawanmi Benjamin lawpi Geba llaqtatawan Mizpa llaqtata aswanraq hatarirachirqa.

Rey Asapa wañukusqanmanta
(2 Cr 16:11-14)

23 Rey Asapa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa lliw rurasqankunaqa chaynataq llaqtakunatapas aswan mastaraq hatarichisqanqa Juda nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.
Ichaqa machuyayninpim onqorurqa chakinwan. 24 Abuelonkuna hina Rey Asa wañuruptinmi abuelon "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi otaq abuelonkunapa kasqanpi pamparurqaku, paypa rantinpim churin Josafat gobiernarqa.

Israel nacionpi rey Nadabpa gobiernasqanmanta

25 Juda nacionpi iskay watamanña Rey Asa gobiernachkaptinmi Israel nacionpi gobiernayta qallaykurqa Jeroboampa churin Nadab, iskay watam Israel nacionpi gobiernarqa. 26 Tayta Diospa qayllanpim Rey Nadabqa taytan hina mana allinta rurarqa hinaspam taytan hinataq Israel nacionpi runakunatapas huchallichirqa. 27 Rey Nadabpa contranpim hoqarikururqa Isacar castamanta kaq Ahiaspa churin Baasa, paymi Filistea nacion Gibeton llaqta lawpi Rey Nadabta wañurachirqa. Rey Nadabtaqa wañurachirqa Israel llapallan runakunapiwan chay Gebeton llaqtata muyuruspa atacachkaptinkum.
28 Juda nacionpi Rey Asa kimsa watamanña gobiernachkaptinmi Rey Nadabtaqa Baasa wañurachirqa hinaspam paypa rantinpi kikinña gobiernarqa. 29 Rey Baasaqa gobiernayta qallaykuspallaraqmi Rey Jeroboampa llapallan castanta wañurachirqa, manam puchuchirqachu chullallatapas. Silo llaqtayoq serviqnin Ahiaswan Tayta Diospa nisqanman hinam lliwta tukururqa. 30 Chaynataqa rurarqa Jeroboampa tukuy huchankunaraykum chaynataq Israel nacionpi runakunatapas huchallichisqanraykum, chaykunawanmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta piñachirqa.
31 Nadabpa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.
32 Israel nacionpa reynin Baasam Rey Asawan guerrallapi karqaku tukuy tiempo kawsanankukama.

Israel nacionpi rey Baasapa gobiernasqanmanta

33 Juda nacionpi kimsa watamanña Rey Asa gobiernachkaptinmi Tirsa llaqtapi Ahiaspa churin Baasa gobiernayta qallaykurqa, iskay chunka tawayoq watam gobiernarqa lliw Israel nacionpi. 34 Rey Baasapas Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa, paypas Israel nacionpi runakunata huchallichiq Rey Jeroboam hinam huchallikurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 1 Baasapa contranpi nimunanpaqmi Hananipa churin Jehuta Tayta
Dios nirqa:
2 —Ñoqam pampamanta hoqarichkaq hina Israel nacionpi churarqayki
runaykunapa jefen kanaykipaq ichaqa qampas Jeroboampa kawsasqanman
hina kawsaspaykim Israel nacionpi runaykunata huchallirachinki, chay
huchallikusqankuwanmi piñarachiwanku. 3 Chaymi qamtawan castayki-
kunata chinkarachisaq, Nabatpa churin Rey Jeroboampa castankunawan
rurasqayta hinam rurasaq. 4 Castaykimanta llaqtapi wañuqkunatam allqo-
kuna mikunqa, campopi wañuqkunatañataqmi ullachkukuna mikunqa.
5 Rey Baasapa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa
rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qell-
qasqa kachkan. 6 Abuelonkuna hina Rey Baasa wañuruptinmi Tirsa llaqtapi
pamparurqaku, paypa rantinpim gobiernarqa churin Ela sutiyoq runaña.
7 Hananipa churin Jehu sutiyoq willakuqwanmá Tayta Dios rimachir-
qa Rey Baasapa contranpiwan castanpa contranpi, chaynataqa rimachirqa
Rey Baasapas rurasqankunawan Jeroboampa castankuna hina Tayta Diosta
piñachisqanraykum chaynataq paypa qayllanpi tukuy mana allinkuna ruras-
qanraykum chaynataq Rey Jeroboampa castankunatapas tukurusqanraykum.

Israel nacionpi Rey Elapa hinaspa Rey Zimripa gobiernasqanmanta

8 Juda nacionpi Rey Asa iskay chunka soqtayoq watamanña gobiernachkaptin-
mi Baasapa churin Ela gobiernarqa Tirsa llaqtapi, payqa iskay watam gobiernarqa
Israel nacionpi. 9 Guerrapaq lamitad carretakuna kamachiq Zimri sutiyoq serviq-
ninmi Rey Elapa contranpi hoqarikururqa, Rey Elaqa Tirsa llaqtapim mayordomon
Arsapa wasinpi tomaspa sinka kachkarqa. 10 Chaymi Zimri yaykuruspan wañura-
chirqa, paytaqa wañurachirqa Juda nacionpi Rey Asa iskay chunka qanchisniyoq
watamanña gobiernachkaptinmi, Zimriñam Rey Elapa rantinpi gobiernarqa.
11 Zimrim gobiernayta qallaykuspallan Rey Baasapa lliw castankuna-
ta wañurachirqa, manam puchuchirqachu huk qaritapas nitaq reclamaq
aylluntapas nitaq pi amistadnintapas. 12 Baasapa lliw castankunatamá Zimri
tukururqa Baasapa contranpi Tayta Dios willakuqnin Jehuwan willachis-
qanpi hina. 13 Rey Baasawan churin Rey Elam tukuy huchallikusqankuwan
Israel casta runakunata huchallirachirqaku, taytacha-mamachakuna ruras-
qankuwanmá yupaychasqanku Tayta Diosta piñarachirqaku.
14 Rey Elapa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa vidanman-
ta willakuq libropim qellaqasqa kachkan.
15 Juda nacionpi Rey Asa iskay chunka qanchisniyoq watamanña
gobiernachkaptinmi Rey Zimriqa gobiernayta qallaykurqa, payqa qanchis pun-
chawllam gobiernarqa Tirsa llaqtapi, Filistea runakunapa llaqtan Gibetontam
Israel tropakuna atacarurqakuña. 16 Campamentopi kaq runakunam yacha-
rurqaku Rey Elata Zimri wañurachisqanta chaymi reypaq chay punchawllapi
churarurqaku llapallan tropakuna kamachiq Omri sutiyoq runata chaynapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

payña Israel nacionpi rey kananpaq. 17 Chaymi Omriqa Israel nacion llapallan
tropakunapiwan Gibeton llaqtamanta pasaspa Tirsa llaqtataña atacarqaku.
18 Llaqta vencesqaña kasqanta Zimri qawaykuspanmi palaciopa ukun-
man hinakururqa hinaspam chaypiña kachkaspa kañaykurqa chay
palaciota, chaypimá ruparuspa wañururqa. 19 Payqa wañururqa Tayta
Diospa qayllanpi llapa huchakuna rurasqanraykum, payqa Israel nacionpi
runakuna huchallichiq Jeroboampa hucha rurasqanman hinam kawsarqa.
20 Zimripa wakin rurasqankunaqa chaynataq Elapa contranpi hoqarikusqan-
qa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

Israel nacionpi Rey Omripa gobiernasqanmanta

21 Chaymantapunim Israel nacion runakuna iskayman rakikururqa. Wakin-
mi Ginatpa churin Tibnita gobiernoman churayta munarqaku, wakinñataqmi
munarqa Omri churayta. 22 Omripa partidonkunam ichaqa ganarurqaku Tib-
nipa partidonkunata chaymi Tibni wañuruptin Omriña gobiernarqa.
23 Juda nacionpi Rey Asa kimsa chunka hukniyoq watamanña go-
biernachkaptinmi Israel nacionpi Omri gobiernayta qallaykurqa. Payqa
chunka iskayniyoq watam gobiernarqa Israel nacionpi, chay watakuna-
mantam soqta watata Tirsa llaqtapi gobiernarqa. 24 Rey Omrim Semer
sutiyoq runamanta Samaria moqota rantirurqa soqta chunka soqtayoq
kilo qollqewan, chay- pim llaqtata ruraruspa suticharqa Samariawan, Sa-
maria moqopa ñawpaq dueñon Semerpa sutinwanmi suticharqa.
25 Omripas Tayta Diospa qayllanpim mana allinta rurarqa, paymanta ñaw-
paq tiempokunapi gobiernaqkunamantapas aswanraqmi rurarqa. 26 Israel
nacion runakunata huchallichiq Jeroboampa rurasqanman hinam paypas
kawsarqa. Jeroboamqa karqa Nabatpa churinmi. Omriqa taytacha-mama-
chakunata rurasqanwanmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta piñachirqa.
27 Omripa rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa rurasqan-
kunaqa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa
kachkan. 28 Abuelonkuna hina Rey Omri wañuruptinmi Samaria llaqtapi
pamparurqaku, paypa rantinpim gobiernarqa churin Acab.

Israel nacionpi Rey Acabpa gobiernasqanmanta

29 Juda nacionpi Rey Asa kimsa chunka pusaqniyoq watamanña gobiernach-
kaptinmi Omripa churin Acab Israel nacionpi gobiernayta qallaykurqa. Samaria
llaqtapi *yachaspanmi gobiernarqa iskay chunka iskayniyoq wata. 30 Omri-
pa churin Acabmi Diospa qayllanpi mana allinta rurarqa, paymanta ñawpaq
tiempopi gobiernaqkunamantapas aswanraqmi rurarqa. 31 Nabatpa churin
Jeroboampa hucha rurasqanmantapas aswanraqmi rurarqa. Sidon llaqtapi
Rey Et-baalpa churin Jezabelwanmi casarakururqa hinaspam Baal taytachata
servispa adorarqa. 32 Baal taytachapaqmi altarta rurachirqa, rurachirqataqmi
templontapas Samaria llaqtapi. 33 Rey Acabqa rurachirqataqmi Asera sutiyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Murallasqa Samaria llaqta (1 R 16:24)

mamachatapas, chaykunawanmi ñawpaq tiempopi Israelpi gobiernaqkunamantapas aswanraq Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta piñachirqa.

34 Acabpa tiemponpim Bet-el llaqtayoq Hiel sutiyoq runa mosoqmanta hatarichirqa Jerico llaqtata, cimientonta churarachiptinmi piwi churin Abiram wañururqa, llaqtapa punkunta churarachiptinñataqmi sullka kaq Segub sutiyoq churin wañururqa, chaynapimá Nunpa churin Josueywan Tayta Diospa nichisqan cumplikurqa.

Eliasmi willakun parapa usyananmanta

17 1 Galaad law Tisbe llaqtayoq Eliasmi Rey Acabta nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosraykum jurani, ñoqaqa paypa serviqnin kasqayraykum paypa qayllanpitaq kachkani: “Kay watakunapim para mana kanqachu nitaqmi sullayllapas-sullamunqachu ñoqa ninaykama” nispa.

2 Tayta Diosmi Eliasta nirqa:

3 —Intipa qespimunan lawman rispaykiyá Jordan Mayupa chimpan Querit Wayqopi pakakamuy. 4 Wayqomantam yakuta tomanki, mikuytañataqmi kamachisqayman hina cuervo sutiyoq alton pawaqkuna apamusunki —nispa.

5 Tayta Diospa kamachisqanman hina Elias ruraspanmi rirqa Jordan Mayupa chimpan Querit Wayqopi *yachananpaq. 6 Chaymi cuervokuna tantatawan aychata apamuqku sapa tutapaytawan sapa tardeykuqta, yakutañataqmi tomarqa wayqomanta. 7 Nacionman para mana chayamusqanraykum manapas unaypi wayqopi yaku chakirurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Viudapa wasinpi Elias samakusqanmanta

8 Eliastam Tayta Dios nirqa:
9 —Hatarispaykiyá Sidon law Sarepta llaqtaman riy hinaspayá chaypi
*yachamuy, chaypim viudata kamarachiniña mikuchisunaykipaq —nispa.
10 Eliasmi Sarepta llaqtaman rispan chayarurqa llaqtapa punkunman hinaspam yanta pallakuchkaq viudata rikururqa, payta qayaykuspanmi nirqa:
—Ama hina kaspaykiyá aysakupi as yakuta aparamuway tomaykunaypaq —nispa.
11 Yaku apamuq pasaptinmi chay viudata qayaspan nirqa:
—Apamuwaytaqyá tantatapas —nispa.
12 Chaymi viudañataq nirqa:
—Yupaychasqayki kawsaq Tayta Diosraykum jurayki, tantayqa manam kapuwanchu, kapuwaspaqa-kapuwachkan tinajaypi putqoy harinawan puyñuchaypi pisi aceitellañam, kunanmi huñuchkarqani iskay kimsa yantakunata chaywan ñoqapaqwan wawaypaq tantarunaypaq hinaspa mikuykuspa wañukunaykupaq —nispa.
13 Eliasmi nirqa:
—Amayá manchakuychu, rispaykiyá ruraramuy nisqaykiman hina ichaqa ñoqapaqyá puntata ruraykapamuway tortillata, chayta aparamuwaspaykiñam, qampaqwan wawaykipaqa ruramunki. 14 Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: "Tinajaykipi harinapas chaynataq puyñuchaykipi aceitepas manam pisinqachu ñoqa Tayta Dios allpaman parata chayachimunaykama" nispa.
15 Chaymi viudaqa ruraramurqa Eliaspa nisqanman hina chaynapim viudapas, Eliaspas chaynataq viudapa familianpas unay tiempo mikurqaku.
16 Tinajapi harinapas manam tukurqachu, manataqmi pisirqachu puyñuchapi aceitepas. Chaynamá karqa Eliaswan Tayta Diospa nichisqanpi hina.
17 Wasiyoq viudapa wawan llumpayllataña onqoruptinmi samayninpas chinkarurqaña. 18 Chaymi viudañataq Eliasta nirqa:
—¿Imatataq kayta ruraruwanki, Diospa runan? ¿Mana allin rurasqaymanta yuyarichiwaspa waway wañuchinaykipaqchu hamurqanki? —nispa.
19 Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Apamuy wawaykita —nispa.
Mamanpa brazonmanta chaskiykuspanmi altospi samasqan cuartoman aparurqa, camanman churaykuspanmi 20 Tayta Diosta mañakuspan nirqa:
—Yupaychasqay Dios Taytalláy ¿samakusqay wasipi viudatapas llakichinkichum wawanta wañurachispayki? —nispa.
21 Wawapa hawanman kimsa kutikama pakchakuykuspanmi Tayta Diosta mañakurqa kaynata:
—Yupaychasqay Dios Taytalláy, ruegakuykim kay wawapa vidanta kasqallan kutiykachinaykipaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Eliaspa mañakusqanta Tayta Dios uyariruspanmi wawata kawsarirachirqa. 23 Chaymi wawata Elias marqarikuykuspa altospi cuartomanta uraykarachirqa, mamanman qoykuspanmi nirqa:

—Kayqaya wawaykiqa kawsarirun —nispa.

24 Chaymi viudañataq nirqa:

—Kunanqa yachaniñam cheqap Diospa runan kasqaykita, yachanitaqmi Tayta Diospa palabran rimasqaykipas cheqap kasqanta —nispa.

Rey Acabwan Elias kasqallan tupasqanmanta

18 1 Unay tiempo pasaruptinmi kimsa watamantaña Tayta Dios kasqallan Eliasta nirqa:

—Rey Acabmanyá riy, ñoqam kasqallan kay allpaman parata chayachimusaq —nispa.

2 Paypa qayllanmanmá Elias rirqa, llumpay muchuymi kachkarqa Samaria llaqtapi. 3 Rey Acabmi qayachimurqa mayordomon Abdiasta, Abdiasqa Tayta Diosta llumpay respetaqmi karqa. 4 Tayta Diosmanta willakuqkunata Reina Jezabel wañuchichkaptinmi Abdiasqa iskay machaykunapi pakarurqa pachak willakuqkunata. Payqa sapa machaypim pakarurqa pichqa chunkatakama hinaspam mikuywan yakuwan kawsachirqa. 5 Rey Acabmá Abdiasta nirqa:

—Pastota maskamunaykipaqyá riy enteron nacionpi llapallan pukyukunamanwan wayqokunaman chaynapi caballokunatapas hinaspa mulakunatapas kawsachinanchikpaq, mana chayqariki wakintach wañurachisunchik —nispa.

6 Chaymi nacionta muyuriramunankupaq iskayman rakinakururqaku, Acab huknin ñanninta riptinmi Abdiasñataq huklawninta rirqa. 7 Abdias ñanninta richkaspanmi tuparurqa Eliaswan, Eliasta reqsiruspanmi qonqoranpa pampaman kumuykuspan nirqa:

—¿Manachum qamqa Tayta Elias kachkanki? —nispa.

8 Chaymi Eliasñataq nirqa:

—Arí, ñoqam kani. Nimuy reyniki Acabta: “Eliasmi kaypi kachkan” nispa.

9 Hinaptinmi Abdiasñataq nirqa:

—¿Ima huchatataq rurarqani Acabman kachawaptiki wañuchiwananpaq? 10 Yupaychasqanchik Tayta Diosraykum jurani, enteron nacionpim reyniyqa qamta maskachimusurqanki chaymi llapallanku nirqaku: “Manam kaypichu” nispanku hinaptinmi nacionkunapi runakunata jurachirqa mana tarisusqaykimanta. 11 Chaychu kunan niwanki: “Nimuy reynikita: ‘Eliasmi kaypi kachkan’ nispa.” 12 Reyman willaq pasanaykamam Tayta Diospa Espiritun aparusunki mana yachasqay sitioman, Acabman willaykuptiycha pasamuspa mana tarisuspaykiñataq ñoqata wañurachiwanqa. Ñoqapas mozo kasqaymantapunim Tayta Diosta respetani. 13 ¿Manachu pipas willasurqanki Diosmanta willakuqkunata Jezabel wañuchichkaptin pachak willakuqkunata iskay machaypi pichqa chunkatakama pakarusqayta chaynataq mikuywan yakuwan kawsachisqayta?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Kunanñataqmi niwanki: “Rispaykiyá willamuy reynikiman: Eliasmi kaypi
kachkan nispa,” chaynata niptiyqariki ñoqataqa wañurachiwanqach.
15 Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Llapallan Kamachiq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani, ñoqaqa paypa
serviqnin kasqayraykum paypa qayllanpi kachkani, kunanpunim yayku-
saq Rey Acabman —nispa.
16 Chaymi Abdias rirqa Rey Acabman willamuq, willaykamuptinmi Acab
hamurqa Eliaswan tupananpaq. 17 Eliasta Rey Acab qawaykuspanmi nirqa:
—¿Qamchum kachkanki Israel nacionta chaqwachiq? —nispa.
18 Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Ñoqaqa manam Israel naciontaqa chaqwachinichu, qanmi chaqwachirqanki-
qa taytaykipa castankunapiwan Tayta Diospa kamachikusqankunata saqeruspa,
qamkunaqa Baal sutiyoq taytachakunatañam qatirqankichik. 19 Kunanyá Car-
melo Orqoman huñuchimuy Israel nacionpi llapallan runakunata, Baal sutiyoq
taytachamanta tawa pachak pichqa chunkan willakuqkunata chaynataq Jezabel-
pa mikuchisqan Asera sutiyoq mamachamanta tawa pachak willakuqkunatapas.

Baal adoraqkunawan Elias atipanakusqanmanta

20 Rey Acabmi Carmelo Orqoman huñurachirqa Israelpa llapallan mi-
rayninkunatawan taytacha-mamachamanta willakuqkunata. 21 Eliasmi
llapallan runakunaman asuykuspan nirqa:
—Haykapikamataq iskayrayankichik, sichu Tayta Dios cheqap Dios kaptinqa
paytayá qatiychik, sichu Baal cheqap Dios kaptinqa paytañayá qatiychik —nispa.
Hinaptinmi runakunaqa mana imatapas nirqakuchu. 22 Chaymi Elias
kasqallan runakunata nirqa:
—Sapallayñam Tayta Diosmanta willakuq puchuruni, Baalmanta willa-
kuqkunam ichaqa tawa pachak pichqa chunkan runakunaraq kachkanku.
23 Chaynaqa apamuwayku iskay bueyeskunata, hukninta paykuna akllaspayá
nakaruspa yantapa hawanman churachunku, ninataqa amam chaypa ukunpi-
qa churanqakuchu. Ñoqapas huknin bueyesta nakaspaymi yantapa hawanman
churasaq, ñoqapas ninataqa manam chaypa ukunpiqa churasaqchu. 24 Qamku-
nam mañakunkichik diosnikichikta, ñoqapas mañakusaqtaqmi yupaychasqay
Tayta Diosta, mayqenpas ninata kachaykamuqmi cheqap Diosqa —nispa.
Chaymi llapallan runakuna nirqaku:
—Allinpunim nisqaykiqa —nispa.
25 Chaymi Baalmanta willakuqkunata Elias nirqa:
—Qamkunaqa achkam kankichik chaynaqa qamkunayá puntata bue-
yesta akllaspa nakaychik hinaspa diosnikichikta mañakuychik, ichaqa
amam ninataqa chaypa ukunmanqa churankichikchu —nispa.
26 Chaskisqanku bueyesta nakaruspankum achikyasqanmantapuni
chawpi punchawkama Baal diosninkuta mañakurqaku kaynata nispa:
—¡Taytallayku Baal, uyariykullawayku! —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa manam pitapas nitaq ima vozllatapas uyarirqakuchu chaykum altar rurasqankupa muyuriqninpi tususpa-tususpa muyurirqaku.
27 Chawpi punchawña kachkaptinmi paykunata asipayaspan Elias nirqa:
—Aswantaraqyá qayakuychik, payqariki diosmi, ichapas yuyaymanachkan otaq ispakuchkanpas otaq illarunpas, ichapas payqa puñuchkan mana pipa rikchariykachisqan —nispa.
28 Chaymi aswanraq qaparispanku costumbrenkuman hina espadakunawan hinaspa lanzakunawan cuerponkuta kuchukurqaku yawarpas suturimunankama. 29 Chawpi punchaw pasaruptinmi tardeykuqta ofrenda kañana horakama loco hinaña hinalla qaparkacharqaku ichaqa manam ima vozllatapas uyarirqakuchu, manataqmi pipas contestamurqachu nitaqmi pipas atiendemurqachu. 30 Chaymi Elias llapallan runakunata nirqa:
—Asuykamuwaychik —nispa.
Hinaptinmi llapallan runakuna asuykurqaku chaymi Tayta Diospa tuñichisqa altarninta allicharurqa. 31 Jacobpa churinkunamanta chunka iskayniyoq ayllukunaman hinamá Elias chunka iskayniyoq rumikunawan altarta rurarqa. (Jacobtam Tayta Dios nirqa: "Israelmi sutiki kanqa" nispa.) 32 Tayta Diospaq altarta ruraruspanmi altarpa muyuriqninta yarqacharurqa yaqa iskay chunka litro yaku yaykuqpaq. 33 Yantata churaykuspanmi bueyesta nakarurqa hinaspam chay yantapa hawanman churaykurqa, 34 chaynata ruraruspanmi nirqa:
—Tawa puyñukunaman huntachiychik yakuta hinaspa yantapa hawanpi kaq nakasqa bueyesman hichaychik —nispa.
Hicharuptinkum Elias nirqa:
—Yapatawan hichaychik —nispa.
Chaywanpas nirqaraqmi yapatawan hichanankupaq chaymi kimsa kutikama hicharqaku. 35 Yakum altarmanta lloqllarispan yarqamanpas huntarurqa. 36 Wañuchisqa animalta kañananpaq hora chayaramuptinmi Diosmanta willakuq Elias altarman asuykuspa nirqa:
—Abrahampa, Isaacpa hinaspa Israelpa yupaychasqan Dios Taytalláy, Israel nacionpi Dios kasqaykitayá kunan reqsichikuy, reqsichiytaqyá ñoqapas serviqniki kasqayta chaynataq kamachiwasqaykiman hina kaykuna rurasqaytapas. 37 Uyariykuwayá Diosnilláy chaynapi kay llapa runakunapas qamqa Tayta Dios kasqaykita yachanankupaq hinaspa karunchasqa sonqonkutapas kutirichimunaykipaq —nispa.
38 Chaymi Tayta Diospa ninan wichiykamuspan bueyesta, yantata chaynataq rumikunatapas chinkarachirqa, chakirachirqataqmi yarqapi yakutapas. 39 Chaymi llapallan qawaq runakuna qonqoranpa pampaman kumuykuspa nirqaku:
—Tayta Diosmi cheqap Diosqa, Tayta Diosmi cheqap Diosqa —nispa.
40 Chaymi Elias nirqa:
—Baal taytachamanta willakuqkunata hapiychik, amayá hukllapas lluptichunchu —nispa.
Hapiruptinkum Elias pusarqa Cison Wayqoman hinaspam chaypi wañurachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paramunanpaq Diosta Elias mañakusqanmanta

41 Chaymantam Rey Acabta Elias nirqa:
—Mikumuy, tomamuy llumpay parapa qaparisqantam uyarichkani —nispa.
42 Acabmi pasarqa mikuq hinaspa tomaq. Eliasñataqmi rirqa Carmelo Orqopa puntankama, chaypim chuychuykuspa moqonkunapa chawpinman uyanta kumuykachirqa. 43 Hinaspam serviqninta nirqa:
—Rispaykiyá qawamuy lamar qocha lawta —nispa. Sirvientenmi lamar qocha lawta qawamuspan nirqa:
—Manam imatapas rikumunichu —nispa.
Hinaptinmi Eliasñataq nirqa:
—Qanchis kutikama rispayá qawamuy —nispa.
44 Qanchis kaq kutipiñam sirvienten nirqa:
—Runapa maki plantan hina sayayniyoq puyutam lamar qochamanta seqamuqta rikuramuni —nispa.
Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Rispaykiyá Rey Acabman nimuy: "Carretaykiman caballokunata wataspayá ripuy para mana harkasunaykipaq" nispa.
45 Rey Acab carretanpi Jezreel llaqtaman richkaptinmi cielokunata sinchi wayrayoq yanay-yanay puyukuna tapaykurqa. 46 Eliasta Tayta Dios kallpanchaykuptinmi pachanta allichakuykuspan Jezreel llaqtaman kallparqa hinaspam Rey Acabmantapas puntataraq chayarurqa.

Horeb Orqoman Elias lluptisqanmanta

19 1 Rey Acabmi warmin Jezabelman willarqa Eliaspa llapa ima rurasqanta, willarqataqmi Baalmanta willakuqkunata imaynam wañurachisqantapas. 2 Chaymi Eliasman Jezabel nichimurqa kaynata:
—Dioskunayá sinchita castigawachun Baalmanta willakuqkunata imaynam rurasqaykiman hina sichu qamtapas paqarin kay horakama mana chaynata ruraruptiyqa —nispa.
3 Chaymi Eliasqa wañuypa patanpiña kasqanta qawakuykuspan ayqekurqa Juda law Beerseba llaqtaman, chay llaqtapim sirviententa saqerurqa.
4 Payñataqmi chunniqninta pasakurqa huk punchaw puriyta, chaypim huk retama sachapa sikinpi tiyaykurqa hinaspam wañuyta mañakuspan nirqa:
—Dios Taytalláy, kunankamallañayá kawsasaq, ñoqataqa wañurachiwayñayá, ñoqaqa manam abueloykunamanta aswan allinchu kani —nispa.
5 Chaynata niruspanmi retama sachapa sikinpi siriykuspa puñururqa, angel hamuruspanñataqmi llachpaykuspa nirqa:
—Hatarispa mikuy —nispa.
6 Chaymi puñusqanmanta rikchariruspa sawnanpa ladonpi rikururqa sansapa hawanpi rurasqa tortillata, chaypitaqmi kachkasqa aysakupi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yakupas, mikuykuspa tomaykuspanmi kasqallan puñuykurqa. 7 Tayta
Diospa angelnin kasqallan hamuspanmi llachpaykuspa nirqa:
—Hatarispa mikuy, llumpay karuraqmi rinaykiqa kachkan —nispa.
8 Chaymi hatariruspa mikurqa hinaspa tomarqa, chay mikuywan kall-
panchakuykuspanmi tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan
rirqa Diospa Orqonwan sutichasqa Horeb Orqoman chayanankama. 9 Cha-
yaruspanmi machaypi samarurqa chaymi Tayta Dios rimapayaspa nirqa:
—Yaw Elias ¿imatataq kaypi rurachkanki? —nispa.
10 Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Llapallan kamachiq Dios Taytalláy, qanmantam llumpayllataña
sientini, Israelpa mirayninkunam contrato rurasqaykita saqeruspa altar-
nikikunatapas tuñirachinku. Qanmanta willakuqkunata espadawan
wañurachiptinkum sapallayña puchuruni, ichaqa ñoqatapas maskawach-
kankum wañurachiwanankupaq —nispa.
11 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Hawaman lloqsimuspayá ñoqapa qayllaypi orqopi sayay —nispa.
Tayta Dios pasachkaptinmi sinchi-sinchi wayra orqokunata tuñichis-
pa rumikunata ñuturqa ichaqa Tayta Diosqa manam wayrapichu karqa.
Wayra pasaruptinmi pacha kuyuy karurqa, Tayta Diosmi ichaqa mana
chay pacha kuyuypichu karqa. 12 Chay pacha kuyuy pasaruptinmi hamur-
qa nina, Tayta Diosmi ichaqa mana ninapichu karqa, nina pasaruptinmi
hamurqa huk sumaq qasilla chiwiwiwiy. 13 Chaymi Elias uyariruspan
uyanta tapakuykurqa capanwan, machaymanta lloqsiramuspanmi ma-
chaypa punkunpi sayaykuspa uyarirqa:
—Yaw Elias ¿imatataq kaypi rurachkanki? —niqta.
14 Chaymi payñataq nirqa:
—Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy, qanmantam llumpayllataña
sientini, Israelpa mirayninkunam contrato rurasqaykita seqaruspa altar-
nikikunatapas tuñirachinku. Qanmanta willakuqkunata espadawan
wañurachiptinkum sapallayña puchuruni, ichaqa ñoqatapas maskawach-
kankum wañurachiwanankupaq —nispa.
15 Chaymi Tayta Dios nirqa:
—Damasco llaqta law chunniqmanyá kutikuy mayninmi hamusqaykita,
chayaspaykim Hazael sutiyoq runata aceitewan tallinki Aram nacionpi
gobiernananpaq. 16 Nimsipa willkan Jehu sutiyoq runatañataqmi ace-
itewan tallinki Israel nacionpi gobiernananpaq, Abel-mehola llaqtayoq
Safatpa churin Eliseotañataqmi churanki qampa rantikipi ñoqamanta
willakuq kananpaq. 17 Hazaelpa mana wañuchisqantam wañuchinqa Jehu,
Jehupa mana wañuchisqantañataqmi Eliseo wañuchinqa. 18 Chaywanpas
Israel nacionpim puchuchirqani qanchis waranqa runakunata, paykunaqa
manam qonqorakurqakuchu nitaqmi Baal sutiyoq taytachataqa mucharqakuchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eliseowan tupasqanmanta

19 Elias richkaspanmi Safatpa churin Eliseota tarirurqa chunka iskayniyoq yunta
bueyeskunawan yapuchkaqta, chay yunta bueyeskuna ñawpaqninta riptinmi pay-
ñataq yapuchkarqa qepallaña riq yuntawan, Eliseopa waqtanta pasachkaspanmi
Eliasqa capanwan Eliseota capaykachirqa. 20 Chaymi Eliseoqa yapusqan yuntata
saqeruspan Eliaspa qepanta kallparqa, payta hayparuspanmi nirqa:

—Amayá harkakuwaychu, tayta-mamaymantaraqyá despedikaykamu-
saq, chaymantañam qatisqayki —nispa.

Chaymi Eliasñataq nirqa:

—Rispaykiyá kutimuy, manam harkaykichu —nispa.

21 Kutiramuspanmi yunta bueyesta wañurachirqa, takllatawan yugota
yantaruspañataqmi aychata yanururqa hinaspam runakunaman mikura-
chirqa. Chaynata ruraruspanmi Eliasta qatirikurqa servinanpaq.

Aram tropakunata Rey Acab vencesqanmanta

20 1 Aram nacionpa reynin Ben-adadmi huñurachirqa llapa tropan-
kunata, kimsa chunka iskayniyoq reykunata, caballonkunata
chaynataq carretankunata, Samaria llaqtaman chayaruspanmi muyu-
ruspan atacarqa. 2 Nisqanta nimunankupaqmi llaqtapi *yachaq Israel
nacionpa reynin Acabman runankunata kacharqa:

3 —Qori-qollqekipas, allinnin warmikikunapas chaynataq allinnin chu-
rikikunapas ñoqapam —nispa.

4 Chaymi Israel nacionpa reyninñataq nirqa:

—Reynilláy, qampa nisqaykipi hinam ñoqaqa tukuy imaykunapiwan
qampaña kani —nispa.

5 Chay kachasqan runakuna mosoqmanta kutispankum Rey Ben-adad-
pa nimusqanta kaynata nirqaku:

—Kachamurqaykiqa qori-qollqekita, warmikikunata chaynataq churikiku-
nata qowanaykipaqmi. 6 Paqarinmi kay horata serviqniykunata kachamusaq
hinaptinmi wasikitapas chaynataq serviqnikikunapa wasintapas maskacha-
kunqaku, llapa kuyasqaykimanta sumaqninta hapispam apamunqaku —nispa.

7 Chaymi Israel nacionpa reynin enteron nacionpi ancianokunata qaya-
chimuspan nirqa:

—Yachasqaykichikpi hinapas chay runaqa mana allinniytam maskach-
kan, payqa runankunatam kachamuwasqa warmiykunata, churiykunata
hinaspa qori-qollqeyta qonaypaq chaymi mana harkakurqanichu —nispa.

8 Llapallan ancianokunawan runakunañataqmi nirqaku:

—Amayá paytaqa kasuychu, amataqyá qoychu mañasusqaykitapas —nispa.

9 Chaymi Rey Ben-adadpa kachamusqankunaman Rey Acab nirqa:

—Nimuychik señor reyniyman: “Punta kaqpi llapa ima mañakuwasqan-
taqa qosaqmi, kunan mañakuwasqantam ichaqa mana atiymanchu” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay kachamusqan runakuna kutispankum willakurqaku imam nisqanta. 10 Chaymi Ben-adad mosoqmanta Acabta nichimurqa:
—Dioskunayá sinchita castigawachun Samaria llaqtata purmarachiptiy ñutu allpallanpas soldadoykunapa putqoyninpi hayparuptinqa —nispa.
11 Chaymi Israel nacionpa reyninñataq Rey Ben-adadta nimunankupaq nirqa:
—Manaraq peleachkaspaqa amayá llumpaytaqa alabakuychu —nispa.
12 Ben-adadmi wakin reykunawan kuska ramadakunapi tomachkarqaku chaymi chay noticiata uyariruspa yanapaqninkunata nirqa:
—Alistakuychik atacanapaq —nispa.
Chaymi llaqtata atacanankupaq alistakurqaku.
13 Ichaqa Israel nacionpa reynin Acabmanmi Diosmanta willakuq asuykuspan nirqa:
—Tayta Diosmi kaynata nin: "¿Rikuchkankichum kay nana-nanaq runakunata? Kunanmi qampa makikiman churasaq Tayta Dios kasqayta yachanaykipaq" nispa.
14 Chaymi Acabñataq tapurqa:
—¿Piwantaq makiymanqa churamunki? —nispa
Chaymi Diosmanta willakuqñataq Tayta Diospa nisqanta nirqa:
—Provinciakunapi jefekunata yanapaq mozokunawanmi —nispa.
Chaymi Acabñataq tapurqa:
—¿Pitaq qallarinqa peleayta? —nispa.
Hinaptinmi Diosmanta willakuqñataq nirqa:
—Qanmi —nispa.
15 Chaymi provinciakunapi jefekunata yanapaq mozokunata Acab yuparurqa iskay pachak kimsa chunkan mozokunata, yuparqataqmi Israelpa llapallan miraynikunatapas chaymi karqa qanchis waranqa soldadokuna. 16 Chawpi punchawta lloqsiptinkum Rey Ben-adadqa kimsa chunka iskayniyoq yanapaqnin reykunawan ramadakunapi sinkallaña tomachkasqaku. 17 Chaymi provinciakunapi jefekunata yanapaq mozokuna puntata lloqsirqaku. Rey Ben-adadmi runankunata kacharqa yachamunankupaq chaymi chay kachasqan runakuna willarqaku:
—Samaria llaqtamantam tropakuna lloqsimuchkanku —nispa.
18 Chaymi Ben-adad nirqa:
—Guerrapaq otaq mana guerrapaq lloqsimuptinkupas kawsachkaqllatayá hapimuychik —nispa.
19 Llaqtamantamá lloqsiramurqaku provinciakunapi jefekunata yanapaq mozokuna, paykunapa qepantañataqmi lloqsimurqa llapa tropakuna. 20 Sapakamam enemigon wañuchiyta qallaykurqaku, Aram soldadokuna lluptiyta qallaykuptinmi Israel soldadokunañataq qatirqaku. Aram nacionpa reynin Ben-adadmi caballonpi lluptirurqa wakin silladakunapiwan. 21 Israel nacionpa reynin qatispanmi sillada tropakunatawan carretakunata vencerurqa. Aram nacionniyoq tropakunatamá pasaypaqta vencerurqa. 22 Chaymi Diosmanta willakuqñataq Israel nacionpa reyninman asuykuspa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kutispaykiyá aswan allintaraq allichakamuy. Huk wata pasaruptinmi Aram nacion reyqa kutimunqa contraykipi peleaq —nispa.

23 Aram nacionpa reynintam yanapaqninkuna nirqaku:

—Israel casta runakunapa llapa diosninqa orqokunapa diosninmi chaymi ganaruwanchik. Pampapi peleaspanchikmi ichaqa ganaruchwanchik, 24 chaynaqa kaynatayá ruray: Reykunata puestonmanta horqospayá paykunapa rantinpiqa churay capitankunatańa 25 hinaspayá tropakunatapas pierdemusqayki tropakunata hina alistay, hina chaynallataqyá kachun caballokunapas chaynataq carretakunapas hinaptinmi pampapi peleaq lloqsispanchik ganasunchikpuni —nispa.

Chaymi Ben-adad kasukuspa paykunapa nisqanta hina rurarqa. 26 Huk wata pasaruptinmi Rey Ben-adad Aram tropakunata huñuruspa Afec llaqtaman hamurqa chaypi Israel casta tropakunawan peleananpaq. 27 Israel casta tropakunapas huñusqa kaspankum mikunankupaq qoqawchakuspa peleaq lloqsirqaku. Aram tropakunapa chimpanpim Israelpa tropankuna samarurqaku, paykunaqa karqaku iskay atajo cabrakuna hinallam, Aram tropakunamanta kaqkunam ichaqa pampapas tapaykuqraq karqaku.

28 Diospa runan hamuspanmi Tayta Diospa nisqanta Israel nacionpa reyninman nirqa:

—Aram runakunam ninku: “Tayta Diosqa orqokunallapa diosninmi, manam qechwapa diosninchu” nispa, chayraykum chay nana-nanaq runakunata makikiman churasaq, chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta —nispa.

29 Qanchis punchawmi tropakuna chimpa-chimpa karqaku, qanchis kaq punchawpim ichaqa peleayta qallaykurqaku hinaptinmi huk punchawllapi Israel tropakuna Aram tropakunata wañurachirqaku pachak waranqata. 30 Puchuqkunam lluptirurqaku Afec llaqtaman, ichaqa chay llaqtapa murallan tuñiykuspanmi wañurachirqa iskay chunka qanchisniyoq waranqa soldadokunata. Ben-adadpas llaqtaman lluptiramuspanmi cuarton-cuarton pakaykachakurqa.

31 Chaymi Rey Ben-adadta yanapaqninkuna nirqa:

—Uyarirqanikum Israel nacion reykunaqa kuyapayakuq kasqankuta, chaynaqa kunanyá luto pachawan pachakurusaqku hinaspataqyá kunkaykumanpas waskata watakurusaqku hinaspayá Israel nacionpa reyninman risaqku, icharaqpas kawsaykachisunkiman —nispa.

32 Luto pachawan pachakuruspankum waskakunatapas kunkankuman watakuruspa Israel nacionpa reyninman hamurqaku hinaspam nirqaku:

—Serviqniki Ben-adadmi nimusunki: “Ama wañuchiwaychu” nispa.

Chaymi Israel nacionpa reyninñataq nirqa:

—¿Payqa kawsachkanraqchu? ¡Wawqey hinam payqa! —nispa.

33 Chay nisqanta allin señalpaq hapispankum apurawman nirqaku:

—Ben-adadqa wawqekim —nispa.

Chaymi reyñataq nirqa:

—Rispayá pusaramuwaychik —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Ben-adad hamuruptinmi Rey Acab carretanman seqarachirqa.
34 Chaymi Rey Ben-adad nirqa:
—Taytaykimanta taytaypa qechusqan llaqtakunatam kutichipusqayki hinaptinmi Samaria llaqtapi taytaypa rurasqanta hina Damasco llaqtapi negociopaq callekunata ruranki —nispa.
Chaymi Rey Acab nirqa:
—Contratota ruraptinchikmi kacharisqaykiqa —nispa.
Contratota ruraruspanmá kachaykurqa.
35 Diosmanta willakuqmi Diospa nisqanman hina willakuqmasinta nirqa:
—Maqaway —nispa.
Ichaqa manam maqayta munarqachu. 36 Chaymi pay nirqa:
—Tayta Diospa nisqanta mana kasukusqaykiraykum ñoqamanta pasaptillayki leon wañurachisunki —nispa.
Chay runa pasaptinmá leonwan tuparuptin chay leon wañurachirqa.
37 Chaymantam Diosmanta willakuq runaqa huk runawan tuparuspa paytaña nirqa:
—Maqaway —nispa.
Chaymi qoyoyanankama takarurqa. 38 Chaymi Diosmanta willakuq runaqa pantachikunanpaq ñawinta watakuykuspa rirqa reyta ñanpi suyananpaq. 39 Rey pasachkaptinmi qaparispa nirqa:
—Kay serviqnikim guerrapi kachkarqani hinaptinmi huk soldado churachiwarqa huk presota kaynata niwaspan: “Waqaychay kay runata, lluptiruptinqa kikikim wañunki paypa rantinpi otaqmi kimsa chunka tawayoq kilo qollqeta paganki” nispa. 40 Ichaqa ruranaykunata kaypi-chaypi rurachkaptiymi chay runa chinkarurqa —nispa.
Chaymi Israel nacionpa reyninñataq nirqa:
—Kikillayki willakuykuspam sentenciakurunki —nispa.
41 Ichaqa ñawin tapakusqanta apurawllamanña horqokuruptinmi rey reqsirurqa chay runaqa Diosmanta willakuq kasqanta. 42 Chaymi Tayta Diospa nisqanta chay willakuq nirqa:
—Wañunanpaq sentenciasqay runata kacharisqaykimantam qamña wañunki paypa rantinpi, runaykikunañataqmi wañunqa runankunapa rantinpi —nispa.
43 Chaymi Israel nacionpa reyninqa Samaria llaqtapi palacionman ripukurqa llakisqa hinaspa piñasqa.

Nabotpa uvas Huertanta Rey Acab qechusqanmanta

21 1 Jezreel llaqtayoq Nabot sutiyoq runapam kapurqa uvas huertan. Chay huertanqa karqa Samaria llaqtapi *yachasqan Rey Acabpa palacionpa waqtanpim. 2 Chaymi Nabot sutiyoq runata Rey Acab nirqa:
—Palacioypa waqtanpi kasqanraykuyá qoykuway uvas huertaykita yuyukunata tarpunaypaq, chaypa rantinpiqa qosqayki aswan allin uvas huertatañam, mana munaptikiqa qollqenpiyá pagasqayki precionta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Chaymi Rey Acabta Nabot nirqa:
—Amayá Tayta Diospas munachunchu abueloykunapa qowasqan herencia allpata qanman qoykunaypaqqa —nispa.
4 Chaymi Rey Acabqa Jezreel llaqtayoq Nabotpa nisqanwan palacionman kutikurqa llakisqa hinaspa piñasqa, Nabotmá nimurqa:
—Abueloykunapa qowasqan herencia allpataqa manam qoykimanchu —nispa.
Palacionman chayaruspanmi camanman ustururqa, perqa lawman muyuriruspanmi mana mikuyta munarqachu. 5 Chaymi warmin Jezabel hamuruspan nirqa:
—¿Imanasqataq llakisqa kachkanki hinaspataq mikuytapas wischupakuchkanki? —nispa.
6 Chaymi Acabñataq nirqa:
—Jezreel llaqtayoq Nabot sutiyoq runatam nimurqani: "Uvas huertaykitayá *rantikuruway, mana rantipi munaptikiqa huk uvas huertatayá qoykusqayki" nispa, ichaqa manam munarqachu: "Uvas huertaytaqa manam qoykimanchu" nispa.
7 Chaymi warmin Jezabel nirqa:
—Qamqariki Israel nacionpi reymi kanki. Hatarispaykiyá mikuy chaynataq kusirikuy, Jezreel llaqtayoq Nabotpa uvas huertantaqa ñoqam qosqayki —nispa.
8 Reina Jezabelmi qosan Acabpa sutinpi cartakunata qellqaruspan Acabpa sellonwan sellarurqa hinaspam aparachirqa Nabotpa *yachasqan llaqtapi autoridadkunamanwan allin reqsisqa runakunaman. 9 Carta qellqasqanpim kaynata nirqa:

> Runakunatayá kamachiychik ayunanankupaq hinaspayá
> llapallaykichikpa qayllaykichikman Nabot sutiyoq runata tiyachiychik.
> 10 Iskay mana allin runakunatayá maskaychik paypa contranpi
> llullakuspa: "Diostawan reytam insultarqanki" ninankupaq. Llaqtamanta
> hawaman pusaspaykichikmi rumiwan choqaspa wañurachinkichik.

11 Chaymi Nabotpa llaqtanpi *yachaq autoridadkuna chaynataq allin reqsisqa runakuna Jezabelpa qellqasqan cartapa nisqanman hina rurarqaku. 12 Ayunopaq runakunata kamachispankumá llaqtapi runakunapa qayllanman tiyachirqaku. 13 Iskay mana allin runakuna hamuruspankum Nabotpa chimpanpi tiyaykurqaku chaymi chay mana allin runakuna llapa runakunapa qayllanpi Nabotpa contranpi llullakuspa nirqaku:
—Nabotmi Diostawan reyta insultarun —nispa.
Chaymi llaqtamanta hawaman pusaruspanku rumiwan choqaspa wañurachirqaku. 14 Chaymantam Reina Jezabelman willachimurqaku:
—Nabot sutiyoq runataqa rumiwan choqaspam wañurachinkuña —nispa.
15 Rumiwan wañurachisqankuta Jezabel yacharuspanmi qosan Acabta nirqa:
—Rispaykiyá Jezreel llaqtayoq Nabotpa huertanta dueñochakamuy, payqariki manam chay huerta *rantikuyta munasurqankichu. Kunanqa wañurunñam, manañam kawsanchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Jezreel llaqtayoq Nabotpa wañurusqanta Rey Acab yacharuspanmi
uvas huertanta dueñochakaramunanpaq rirqa. 17 Chaymi Tisbe llaqtayoq
Eliasta Tayta Dios nirqa:
18 —Samaria llaqtapi *yachaq Israel nacionpa reyninwan tupaqyá riy,
payqa kachkan Nabotpa uvas huertanpim, chay huertata dueñochaku-
nanpaqmi rirun. 19 Ñoqa Tayta Diospa nisqaytam payman kaynata ninki:
"¿Nabot sutiyoq runata wañurachichkaspachum kapuqllantapas dueño-
chakurunkiraq? Nabotpa yawarninta allqokuna llaqwasqanpim qampa
yawarnikitapas allqokuna llaqwanqa" nispa.
20 Chaymi Eliasta Rey Acab nirqa:
—Yaw enemigoy ¿tariruwankichum? —nispa.
Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Arí, tariruykim, qamqa Tayta Diospa qayllanpi mana allin rurayllamañam
qokurunki. 21 Chaymi Tayta Dios kaynata nisunki: "Kunanmi castigota apamus-
qayki, llapallan miraynikikunatam tukusaq. Qampa mirayniki qarikunatam
chinkachisaq, chinkachisaqmá Israel nacionpi sirviente kaqtapas otaq libre kaq-
tapas. 22 Nabatpa churin Jeroboampa castankunatawan Ahiaspa churin Baasapa
castankunata hinam qampa castaykikunatapas chinkarachisaq Israel nacionta
huchallichispa piñachiwasqaykirayku." 23 Jezabelmantañataqmi Tayta Dios kay-
nata nin: "Jezreel llaqtapi kaq chakrapim Jezabelpa aychanta allqokuna mikunqa"
nispa. 24 "Pipas qam Acabpa aylluykimanta llaqtapi wañuqkunatam allqokuna
mikunqa, campopi wañuqkunatañataqmi ullachkukuna mikunqa" nispa.
25 Rey Acab hinaqa manam pipas karqachu Tayta Diospa qayllanpi mana
allinlla ruraqqa, warmin Jezabelmi umachaq tukuy huchakunata rurananpaq.
26 Acabmi karqa llumpay millakuypaq huchakuna ruraq, taytacha-mamacha-
kunatam adorarqa Amor casta runakunapa adorasqankuta hina. Paykunatam
Tayta Dios Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta wischururqa.
27 Acab kaykunamanta uyariruspanmi pachanta llikipakururqa hinas-
pam luto pachawan churakuruspa ayunarqa. Puñurqapas hina chay luto
pachantillanmi hinaspam humillasqallaña purirqa. 28 Chaymi Tisbe llaq-
tayoq Eliasta Tayta Dios nirqa:
29 —¿Rikumurqankichum Acabqa imaynam humillasqa kasqanta? Qay-
llaypi humillakusqanraykum kawsanankamaqa manaraq castigasaqchu,
churinpa tiemponpiñam castankunaman chay castigota apamusaq —nispa.

Acab vencesqa kananmanta Micaiaspa willakusqanmanta
(2 Cr 18:1-34)

22 1 Kimsa watañam pasarurqa Israel nacionwan Aram nacion guer-
rapi mana peleasqanku. 2 Kimsa kaq watapiñam Juda nacionpa
reynin Josafat Israel nacionpa reyninman watukurqa. 3 Chaymi yanapaq-
ninkunata Israel nacionpa reynin Acab nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Manachu yachankichik Galaad lawpi Ramot llaqtaqa ñoqanchikpa kasqanta? Ñoqanchikpa kachkaptinpas Aram nacionpa reyninmantam mana kutichikunchikchu —nispa.

4 Josafat sutiyoq reytam nirqa:

—¿Munawaqchum ñoqawan kuska rispa Galaad lawpi kaq Ramot llaqta atacamuyta? —nispa.

Chaymi Rey Josafatñataq nirqa:

—Qanwan ñoqaqa hukllam kanchik, hukllataqmi kanku soldadoykunapas soldadoykikunawan chaynataq caballoykunapas caballoykikunawan. 5 Icha-qa ama hina kaspayá puntata tapuy Tayta Diospa imam ninanta —nispa.

6 Chaymi Israel nacionpa reynin huñurachirqa Diosmanta willakuq yaqa tawa pachak runakunata hinaspam tapurqa:

—¿Galaad lawpi kaq Ramot llaqtapa contranpi peleaq risaqkuchu icha manachu? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq llullakuspa nirqaku:

—Riypuniyá, Tayta Diosmi makikiman churamunqa —nispa.

7 Rey Josafatqa nirqataqmi:

—¿Kanmanraqchu Tayta Diosmanta huk kaqnin willakuq chaynapi payta tapunanchikpaq? —nispa.

8 Chaymi Josafat sutiyoq reyta Israel nacionpa reynin nirqa:

—Arí, tapunanchikpaqqa kachkanraqmi Tayta Diosmanta willakuq, payqa Imlapa churin Micaiasmi, ichaqa cheqninim paytaqa, manam hay-kapipas allintaqa willawanchu aswanqa mana allinllatam —nispa.

Chaymi Rey Josafatñataq nirqa:

—Ama chaynataqa rimaychu —nispa.

9 Chaymi Israel nacionpa reynin qayarachimurqa huk serviqninta hi-naspam nirqa:

—Imlapa churin Micaiasta chaylla pusamuway —nispa.

10 Israel nacionpa reyninwanmi Juda nacionpa reynin Josafat sapakama sillankupi tiyachkarqaku, paykunaqa reypa pachanwan churakuruspankum Samaria llaqtaman yaykuna erapi tiyachkarqaku, Diosmanta llapallan llulla willakuqkunañataqmi paykunapa qayllanpi willakuchkarqaku. 11 Quenaanapa churin Sedequiasmi rurakururqa fierromanta waqrakunata hinaspam nirqa:

—Kaynatam Tayta Dios nin: “Kay waqrakunawan waqrachkaq hinam Aram nacionniyoq runakunata atacarunki chinkarachinaykikama” nispa.

12 Diosmanta llapallan llulla willakuqkunapas chaynallatam willakurqaku:

—Galaad lawpi kaq Ramot llaqtataqa atacamuyá. Tayta Diospuni maki-kiman churaykamuptinmi paykunataqa ganarunki —nispa.

13 Micaiasta qayamunanpaq kachasqan runam payta nirqa:

—Diosmanta willakuqkunam llapallanku hina chayna allinllata reyman nirunku. Qampas paykuna hinayá niy allinta —nispa.

14 Chaymi Micaias nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kawsaq Tayta Diosraykum jurani, ñoqaqa Tayta Diospa imam niwasqallantam rimasaq —nispa.

15 Reypa kasqanman hamuruptinmá rey nirqa:

—Micaias ¿Galaad lawpi kaq Ramot llaqtata atacamusaqkuchu icha manachu? —nispa.

Chaymi pay nirqa:

—Riypuniyá, Tayta Diosmi makikiman churamunqa —nispa.

16 Chaymi reyñataq nirqa:

—¿Hayka kutitañataq nisqayki Tayta Diospa sutinpi cheqapllata juraspa niwanaykipaq? —nispa.

17 Chaymi Micaias nirqa:

Ñoqam Israel nacionpi
llapallan runakunata rikurqani.
Orqokunapi cheqesqa mana michiqniyoq
ovejakunata hinam rikurqani
chaymi Tayta Dios nirqa:
"Kaykunaqa mana dueñoyoq ovejakuna hinam kachkanku,
sapakamayá wasinkuman hawkalla kutikuchunku."

18 Chaymi Josafat sutiyoq reyta Israel nacionpa reynin nirqa:

—¿Manachum nirqayki: "Manam imatapas ñoqapa allinniypaqqa willakunchu aswanqa mana allinllatam" nispay?

19 Chaymi Tayta Diospa nisqanta Micaias nirqa:

—Ñoqam Tayta Diosta qawarqani tiyananpi tiyachkaqta, qawarqanitaqmi hanaq pachapi llapallan serviqninkunatapas *alleqninpi hinaspa *ichoqninpi sayachkaqta. 20 Chaymi Tayta Dios nirqa: "¿Pitaq Acabta engañarunman Galaad lawpi kaq Ramot llaqtata atacamunanpaq chaynapi chaypi wañurachisqa kananpaq?" nispa. Chaymi huknin serviqnin nirqa hukta, hukninpas huktataq. 21 Ichaqa huk espiritum Tayta Diospa qayllanpi rikuriykuspa nirqa: "Ñoqam engañamusaq" nispa. Hinaptinmi Tayta Dios nirqa: "¿Imaynatataq ruramunki?" nispa. 22 Chaymi espirituñataq nirqa: "Llapallan willakuqkunawanmi reyman llullata willachimusaq" nispa. Chaymi Tayta Diosñataq nirqa: "Engañamuspayá chaynata ruraramuy" nispa. 23 Chaynaqa kunanmá serviqniki llapallan willakuqkunapa siminman Tayta Dios churarun llulla espirituta, Tayta Diosmi rimarun chinkarachisunaykipaq —nispa.

24 Micaiasman Quenaanapa churin Sedequias asuykuspanmi uyanpi takarurqa hinaspam nirqa:

—¿Maynintataq Tayta Diospa espiritunqa ñoqamanta rirqa qamtaraq rimapayasunaykipaq? —nispa.

25 Chaymi Micaias nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chaytaqa yachanki cuarton-cuarton pakaykachakusqayki punchawmi —nispa.

26 Chaymi Israel nacionpa reynin nirqa:

—¡Micaiasta hapiruspayá pusay llaqtapi gobernador Amonmanwan churiy Joasman! 27 Ñoqa reypa kayna nisqaytam nimunkichik: “Kay runata carcelpi wichqaspayá mikunanpaqpas qoychik tantatawan yakullata, chaynam kanqa vencespa kutimunaykama” nispa.

28 Chaymi Micaiasñataq nirqa:

Sichu vencespa kutimunki hinaptinqa
manam Tayta Diosmanta willakuqchu kani.
Chaynaqa runakuna,
uyariychikyá llapallaykichik.

29 Israel nacionpa reyninwan Juda nacionpa reynin Josafatmi rirqa Galaad lawpi kaq Ramot llaqtaman. 30 Josafat sutiyoq reytam Israel nacionpa reynin nirqa:

—Ñoqam huk pachawan pantarachikuspay peleaq yaykusaq, qamñataqmi hina rey pachallaykiwan churakunki —nispa.

Israel nacionpa reyninqa huk pachawan pantarachikuspanmi peleaq yaykurqa. 31 Aram nacionpa reyninmi ichaqa kimsa chunka iskayniyoq carretankunapi kaq capitanninkunata kamachirqa:

—Amam piwanpas peleankichikchu aswanqa Israel nacionpa reynillawanmi —nispa.

32 Chaymi carretakunapi kaq soldadokunapa capitanninkuna Josafat sutiyoq reyta rikuruspanku piensarqaku:

—Paymi Israel nacionpa reyninqa —nispa.

Payllawan peleanankupaq pasaykuptinkum Rey Josafatñataq yanapachikunanpaq qayakurqa. 33 Hinaptinmi carretakunapi kaq soldadokunapa capitanninkuna qawaykurqaku payqa mana Israel nacionpa reynin kasqanta chaymi anchurikururqaku. 34 Aram nacionniyoq huk kaqnin soldado llutanpi flecharuptinmi Israel nacionpa reyninta qasqonpi hapirurqa harkachikunanpa tupanakuqninpi chaymi reyñataq carretan manejaqta nirqa:

—Muyurichiy carretata hinaspa horqoway kaymanta, llumpay heridasqam kachkani —nispa.

35 Ichaqa chay punchawpi guerra llumpay kasqaraykum Israel nacionpa reyninqa hina carretallanpi sayarqa Aram tropakunapa chimpanpi, ichaqa tardeykuytam wañururqa carretapa ukunman yawarnin suturuptin. 36 Inti seqaykuchkaptinñam llapa tropakunapa kasqanpi uyarirqaku:

—Sapakama llaqtaykichikman hinaspa chakraykichikman riychik —niqta.

37 Rey wañuruptinmá Samaria llaqtaman apamuspanku chaypi pamparurqaku. 38 Chaymantam carretapi kaq yawarta mayllarqaku Samaria

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

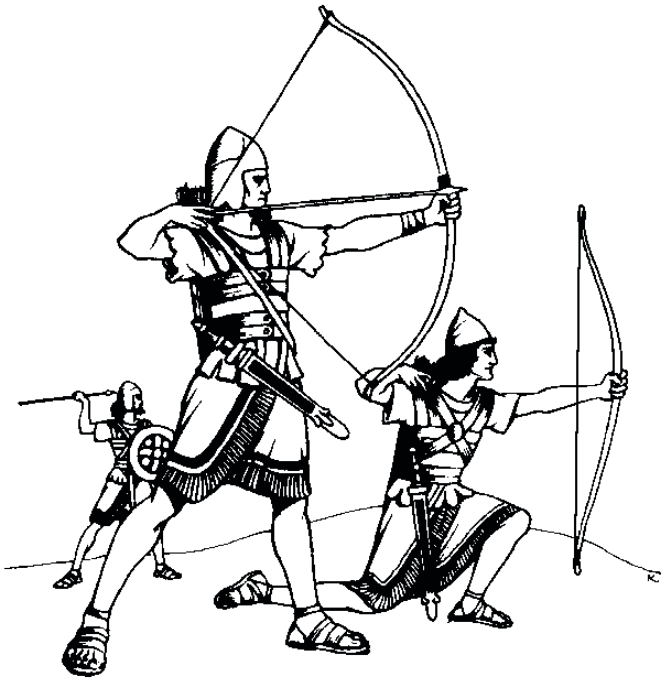

Flechaq soldadokuna (1 R 22:34)

law estanquepi. Chay estanquepim chuchumikakuna bañakuqku, Tayta Diospa nisqanman hinamá allqokunapas llaqwarqaku Acabpa yawarninta.

39 Acabpa wakin rurasqankunaqa chaynataq elefantepa waqonmanta palacion rurachisqanqa chaynataq llaqtakuna rurachisqanqa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 40 Abuelonkuna hina Rey Acab wañuruptinmi churin Ocoziasña paypa rantinpi gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Josafat gobiernasqanmanta
(2 Cr 20:31-37)

41 Israel nacionpa reynin Acab tawa watamanña gobiernachkaptinmi Asapa churin Josafat Juda nacionpi gobiernayta qallarirqa. 42 Rey Josafatqa kimsa chunka pichqayoq watanpi kachkaspanmi gobiernayta qallarirqa, Jerusalen llaqtapim iskay chunka pichqayoq wata gobiernarqa, paypa mamanmi karqa Silhi sutiyoq runapa churin Azuba.

43 Rey Josafatqa taytan Asapa tukuy allinkuna rurasqanman hinam kawsarqa, mana imallapipas pantaykuspanmi Tayta Diospa munasqanman hina rurarqa, chaywanpas moqokunapi capillakunataqa manam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chinkachirqachu, runakunam hinallaraq animalkunata wañuchispa hinaspa inciensotapas kañaspa chaykunapi adorarqaku.

44 Rey Josafatqa manam guerrapichu karqa Israel nacionpa reyninwanqa.
45 Rey Josafatpa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa
guerrapi peleasqankunaqa Juda nacion reykunapa vidanmanta willakuq
libropim qellqasqa kachkan. 46 Paytaqmi taytan Asapa tiemponpi puchuq
maricon runakunatapas nacionmanta qarqorurqa. 47 Edom nacionpim rey
mana karqachu, reypa rantinpiqa gobiernarqa huk prefectollam.

48 Josafatmi negocio ruranapaq buquekunata rurachirqa, chaykunam
Ofir lawmanta qori apamuq rinan karqa ichaqa Ezion-geber llaqta-
pa hichpan lamar qochapim ñutupakururqa chaymi manaña rirqachu.
49 Chaymi Josafat sutiyoq reyta Acabpa churin Rey Ocozias nirqa:

—Buquepi llamkaq runaykunayá qampa runaykikunawan kuska richun-
ku buquekunapi —nispa.

Rey Josafatmi ichaqa mana munarqachu. 50 Abuelonkuna hina Rey Jo-
safat wañuruptinmi pamparurqaku Abuelon "Davidpa Llaqtan" sutiyoq
barriopi otaq abuelonkunapa kasqanpi, paypa rantinpiñataqmi gobiernar-
qa churin Joramña.

Israel nacionpi Rey Ocozias gobiernasqanmanta

51 Juda nacionpi Rey Josafat chunka qanchisniyoq watamanña gobier-
nachkaptinmi Rey Acabpa churin Ocozias Israel nacionpi gobiernayta
qallaykurqa, Samaria llaqtapi *yachaspanmi Israel nacionpi gobiernarqa
iskay wata. 52 Rey Ocoziaspas Tayta Diospa qayllanpim mana allinku-
nata rurarqa, tayta-mamankunapa huchanman hinam kawsarqa. Israel
nacionniyoq runakuna huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam
huchallikurqa. 53 Baal sutiyoq taytachata servispanmi paytaña adorarqa,
tayta-mamanpa imam rurasqanta hina ruraspanmi Israelpa yupaychas-
qan Tayta Diosta piñarachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

REYKUNAMANTA WILLAKUQ

ISKAY KAQ LIBRO

Reykunamanta willakuq punta kaq librom tukuykurqa Rey Josafatmantawan Rey Ocoziasmanta willakuspan. Rey Josafatmi karqa surlawpi Juda nacionpa reynin. Rey Ocoziasñataqmi karqa norte lawpi Israel nacionpa reynin. Iskay kaq libroñataqmi qallarin Diosmanta willakuq Eliaspa machuyayninmanta willakuspa, willakuntaqmi Diosmanta willakuq Eliseopa vidanmantapas. Eliseoqa karqa Eliaspa discipulonmi. Elias wañukuptinmi rantinpi payña Diosmanta willakurqa.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Israel nacion Juda nacionmanta rakinasqa kaspa guerrapi vencesqa kasqanmanta hinaspa huklaw nacionman pusasqa kasqanmanta (1-17).

Iskay kaq parteñataqmi willakun surlawpi kaq Juda nacionmanta, Jerusalen llaqta vencesqa kasqanmanta hinaspa chaypi *yachaqkunapas Babilonia nacionman pusasqa kasqanmanta, willakuntaqmi Egipto nacionman lluptisqankumantapas chaynataq Juda nacion Babilonia runakunapa makinpiña kaptin Gobernador Gedaliasña gobiernasqanmantapas (18-25).

Rey Ocoziaspa wañukusqanmanta

1 [1]Rey Acabpa wañukusqan qepallantam Moab nacionniyoq runakuna hoqarikururqa Israel nacionpa contranpi. [2]Samaria llaqtapi *yachaq Rey Ocoziasmi palacionpa altosnin ventanamanta wichiykamuspan onqorurqa chaymi runankunata qayaspan nirqa:

—Rispaykichikyá Ecron llaqtapi Baal-zebub sutiyoq taytachata tapumuychik kay onqosqaymanta sanoyasaqchus icha manachus.

[3]Hinaptinmi Tisbe llaqtayoq Eliasta Tayta Diospa angelnin nirqa:

—Riyá Samaria llaqtapi *yachaq reypa kachasqan runakunawan tupamuq hinaspayá nimuy: “Israel nacionpiqa manachum karqa Dios chaynapi Ecron llaqtapi kaq Baal-zebub sutiyoq taytachataraq tapuchimunaykichikpaq” nispa. [4]Hinaspapas nimuytaqyá ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Onqosqayki camaykimantaqa manañam hatarinkiñachu aswanqa wañunkipunim” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi Elias chaynata nimurqa. 5 Kachasqan runakuna reyman kutiruptinmi paykunata tapurqa:
—¿Imanasqataq kutiramunkichik? —nispa.
6 Chaymi paykuna nirqa:
—Huk runawan tuparuptiykum niwarqaku: “Kachamusuqnikichik reyman kutirispayá Tayta Diospa niwasqanta kaynata nimuychik: ‘¿Israel nacionpiqa manachum karqa Dios chaynapi Ecron llaqtapi kaq Baal-zebub tayta- chataraq tapuchimunaykichikpaq? chaynaqa onqosqayki camaykimantaqa manam hatarinkiñachu, aswanqa wañunkipunim’ nispa.”
7 Hinaptinmi reyñataq paykunata tapurqa:
—Tupasqaykichik hinaspa chayna willasuqnikichik runaqa ¿imaynataq karqa? —nispa.
8 Chaymi paykunañataq nirqa:
—Payqa karqa pelomanta pachayoqmi chaynataq qaramanta rurasqa correawan weqawninpas watasqam —nispa.
Chaymi reyñataq nirqa:
—Payqa Tisbe llaqtayoq Eliasmi —nispa.
9 Hinaspam capitanta pichqa chunka runankunatawan kacharqa. Eliasñataqmi tiyachkarqa moqopi chaymi capitan niykurqa:
—Diospa runan, qamtam rey nimusunki: “Hamuway” nispa.
10 Chaymi pichqa chunka kamachiq capitanta Elias nirqa:
—Diospa runan kaptiyqa cielomanta nina uraykamuspayá qamtawan pichqa chunka runaykikunata ruparuchun —nispa.
Cielomanta Diospa kachamusqan nina uraykamuspanmi capitantawan pichqa chunka runankunata ruparurqa.
11 Reymi kacharqa huk capitantaña pichqa chunka runankunatawan. Paypas Eliastam nirqa:
—Diospa runan, qamtam rey nimusunki: “Chaylla hamuway” nispa.
12 Chaymi Eliasñataq nirqa:
—Diospa runan kaptiyqa cielomanta nina uraykamuspayá qamtawan pichqa chunka runaykikunata ruparuchun —nispa.
Cielomanta Diospa kachamusqan nina uraykamuspanmi capitantawan chaynataq pichqa chunka runankunata ruparurqa.
13 Yapatawanmi kacharqa kimsa kaq capitanta pichqa chunka runankunatawan chaymi Eliaspa kasqanman chayaruspan paypa qayllanpi qonqorakuykurqa hinaspam ruegakurqa:
—Diospa runan, ruegakuykim vidallaytawan kay pichqa chunka serviqnikikunapa vidanta allin ñawikiwan qawarinaykipaq. 14 Ñam iskay kutikamaña cielomanta nina uraykamuspan punta hamuq capitankunatawan pichqa chunka runankunata ruparun. Vidallaykutaqa allin ñawikiwanyá qawariy —nispa.
15 Hinaptinmi Eliasta Tayta Diospa angelnin nirqa:
—Paywan riy, amayá paytaqa manchakuychu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi Elias hatarispan capitanwan kuska reyman rirqa. 16 Chayaruspanmi reyta nirqa:

—Tayta Diosmi kaynata nisunki: “Ecron llaqtapi Baal-zebub taytachata tapuchimunaykipaqqa ¿manachum Israel nacionpiqa karqa Dios paypa imam ninanta tapuchimunaykipaq? chaynaqa onqosqayki camaykimantaqa manam hatarinkiñachu aswanqa wañunkipunim” nispa.

17 Eliaswan Tayta Diospa nichisqanman hina Ocozias wañuruptinmi paypa wawqen Joramña gobiernarqa Ocoziasqa mana churiyoq kasqanrayku. Gobiernaytaqa qallarirqa Josafatpa churin Joram iskay watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi.

18 Ocoziaspa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

Hanaq pachaman Elias hoqarisqa kasqanmanta

2 1 Tayta Dios remolino wayrawan Eliasta hanaq pachaman hoqarinanpaq kaptinmi Gilgal llaqtamanta Elias rirqa Eliseowan. 2 Eliasmi nirqa Eliseota:

—Tayta Diosmi Betel llaqtaman kachawachkan, ama hina kaspaykiyá kayllapi kachkay —nispa.

Chaymi Eliseoñataq nirqa:

—Kawsaq Tayta Diosraykum chaynataq qamraykum jurani: Manam qepaymanchu, qatisqaykipunim —nispa.

Chaymi kuskanku Betel llaqtaman rirqaku. 3 Betel llaqtapim *yacharqaku Diosmanta willakuqkuna, Eliseo chaskiq llaqtamanta lloqsispankum payta nirqaku:

—¿Manachum yachanki patronniki Eliastaqa kunan punchaw Tayta Dios qanmanta hoqarirunanta? —nispa.

Chaymi Eliseo nirqa:

—Arí, yachanim, upallaychik —nispa.

4 Yapamantam Elias nirqa:

—Tayta Diosmi Jerico llaqtaman kachawachkan, ama hina kaspaykiyá kayllapi kachkay —nispa.

Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:

—Kawsaq Tayta Diosraykum chaynataq qamraykum jurani: Manam qepaymanchu, qatisqaykipunim —nispa.

Chaymi kuskanku Jerico llaqtaman chayarurqaku. 5 Jerico llaqtapim *yacharqaku Diosmanta willakuqkuna, paykunam Eliseoman asuykuspa nirqaku:

—¿Manachum yachanki patronniki Eliasta kunan punchaw Tayta Dios qanmanta hoqarirunanta? —nispa.

Chaymi Eliseo nirqa:

—Arí, yachanim, upallaychik —nispa.

6 Chaymantam Elias nirqa Eliseota:

Tayta Diosmi Jordan Mayuman kachawachkan, ama hina kaspaykiyá kayllapi kachkay —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi Eliseo nirqa:
—Kawsaq Tayta Diosraykum chaynataq qamraykum jurani: Manam qepaymanchu, qatisqaykipunim —nispa.
Chaymi kuskanku pasarqaku. 7Diosmanta willakuq pichqa chunka runakunam paykunata qatimuspanku karu chimpankupi sayaykuspa qawarqaku, Eliaspiwan Eliseoñataqmi Jordan Mayupa patanpi sayarqaku. 8Eliasmi capanta pataraykuspan mayuta waqtarqa. Mayu kichariykuptinmi iskayninku chimparurqaku chaki allpanta. 9Chimparuptinkuñataqmi Eliseota Elias nirqa:
—Qampaq imapas ruranayta munaspaykiqa mañakuway manaraq qanmanta rakikuchkaptiy —nispa.
Eliseom mañakurqa:
—Espirituykimanta herenciata hina huk chaynatawan qoykuway rantikipiqepanaypaq —nispa.
10Eliasmi nirqa:
—Sasa rurana kaqtam mañakurunki. Qanmanta rakikusqayta rikuspaykiqa mañakusqaykitam chaskinki, mana rikuspaykim ichaqa mana chaskinkichu —nispa.
11Rimastin paykuna richkaptinkum rupachkaq caballokunapa aysasqan rupachkaq carreta rikuriykuspa paykunata rakirurqa, remolino wayrapa hoqarisqanmi Elias hanaq pachaman hoqarikururqa. 12Eliseom Eliasta qawarispan qaparirqa:
—Taytáy, taytáy Elias, Israel nacionpaqmi carretakunawan caballopi sillada tropakuna hina karqanki —nispa.
Chaymantapunim manaña Eliasta rikurqañachu.

Eliaspa rantinpi Eliseo kasqanmanta

Eliseoñataqmi pachanta hapispan iskayman llikirurqa. 13Eliaspa wichiykachisqan capanta hoqariykuspanmi kutirirqa hinaspam Jordan Mayupa Patanpi sayarqa. 14Eliaspa wichiykachisqan capanta hapispanmi mayuta waqtarqa:
—¿Maypitaq Eliaspa yupaychasqan Tayta Diosqa kachkan? —nispa.
Chaynata nispa waqtaruptillanmi mayu kicharikuykurqa chaymi Eliseo chimparurqa. 15Jerico llaqtapi kaq willakuqkuna chimpanmanta qawaspam ninakurqaku:
—Eliaspa espiritunmi Eliseopiña kachkan —nispa.
Eliseoman taripaspankum paypa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 16Hinaspam nirqaku:
—Kaypim ñoqaykuwan kachkan pichqa chunka kallpasapa runakuna. Paykuna rispankuyá servisqayki Eliasta maskaramuchunku, ichapas Tayta Diospa espiritun hoqariruspan chay-chay orqopi otaq qechwapi saqerun —nispa.
Eliseom nirqa:
—Amaña kachaychikchu —nispa.
17Paykuna huktawan-huktawan niptinkum Eliseoñataq penqarikuspa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kachaychikyá —nispa.

Chaymi paykuna kacharqaku chay pichqa chunka runakunata. Kimsa punchaw Eliasta maskamuspankum manaña tarimurqakuchu. 18 Jerico llaqtapiraq Eliseo kachkaptinmi Elias maskamuqkuna kutiramurqa chaymi paykunata nirqa:

—¿Manachum nirqaykichik amaña rinaykichikpaq? —nispa.

Jerico llaqtapi pukyuta Eliseo allinyachisqanmanta

19 Jerico llaqtapi kaq runakunam Eliseota nirqaku:

—Señorllayku, rikusqaykipi hinam kay llaqtapa kasqan sitioqa allin sitio, ichaqa yakunmi mana valeq, allpankunapas qala allpam —nispa.

20 Eliseom nirqa:

—Mosoq mankata apamuwaspaykichik chayman kachita hinamuychik —nispa.

Mañakusqanta qoykuptinkum 21 Eliseo pukyuman rispan kachita maqchirqa hinaspam:

—Tayta Diospa nisqantam kaynata nirqa:

—Ñoqam allinyachini kay yakuta, manañam kunanmantaqa wañuypas nitaq qala allpapas kanqachu —nispa.

22 Chay punchawmantapunim Eliseopa nisqanman hina chay yakukunaqa tomanapaq hinaña karqa.

23 Jerico llaqtamantam Eliseo pasarqa. Wichayman riq ñanninta Betel llaqtaman richkaptinmi llaqtamanta lloqsimuq warmakuna paymanta burlakuspanku qayaykacharqaku:

—Yaw paqla, seqay, yaw paqla, seqay —nispa.

24 Eliseoñataqmi paykunata qawarispan Tayta Diospa sutinpi ñakaykurqa chaymi montemanta iskay china ukumarikuna lloqsiramuspan tawa chunka iskayniyoq warmakunata tisaparurqa. 25 Chaymantam Eliseo pasarqa Carmelo orqoman, chay sitiomantañataqmi Samaria llaqtaman kutirqa.

Israel nacionpi Rey Joram gobiernasqanmanta

3 1 Acabpa churin Rey Joranmi Israel nacion gobiernayta qallaykurqa Samaria llaqtapi *yachaspan, payqa gobiernarqa Juda nacionpa reynin Josafat chunka pusaqniyoq watamanña gobiernachkaptinmi. Joranqa gobiernarqa chunka iskayniyoq watam. 2 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Ichaqa manam taytanpa nitaq mamanpa rurasqanta hinachu. Payqa wischururqam taytanpa rurasqan Baal sutiyoq taytachapa pilarninta. 3 Chaywanpas Israel nacionniyoq runakunata huchallichiq Rey Jeroboam hinam huchallikurqa. Jeroboamqa karqa Nabatpa churinmi.

Eliseom willakun Moab nacion vencesqa kananmanta

4 Moab nacionpi Mesa sutiyoq reymi achka oveja uywaq kaspan Israel nacionpi reyman impuestota pagaq pachak waranqa malta carnerokunatawan pachak

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waranqa millwantin carnerokunata. 5Ichaqa Rey Acab wañuruptinmi Moab nacionpa reynin hoqarikururqa Israel nacion reypa contranpi. 6Rey Joramñataqmi chay punchaw Samaria llaqtamanta pasaspan Israel nacionpi runakunata tropa-tropata huñurqa. 7Juda nacionpa reynin Josafatmanpas kaynatam willachimurqa:

—Moab nacionpa reyninmi contraypi hoqarikurun. ¿Paypa contranpi peleaq riwaqchum ñoqawan? —nispa.

Chaymi Juda nacionpa reynin Josafat nirqa:

—Arí risaqmi. Ñoqawan qamqa chullallam kanchik. Runaykunawan caballoykunapas qamllapataqmi —nispa. 8Tapurqataqmi:

—¿Maylawnintataq risunchik? —nispa.

Chaymi Rey Joramñataq nirqa:

—Edom nacionman riq chunniq ñannintam risun —nispa.

9Chaymi Israel nacionpa reynin, Juda nacionpa reynin hinaspa Edom nacionpa reynin kuskanku rirqaku. Qanchis punchawña chunniqninta muyuchkaptinkum soldadokunapaq yakunku pisirurqa, pisirurqataqmi pusasqanku uywakunapaqpas. 10Hinaptinmi Israel nacionpa reynin nirqa:

—Achachallawya kimsanchik reykunatam Tayta Dios huñuramuwanchik Moab casta runakunaman qoykuwananchikpaq —nispa.

11Chaymi Rey Josafat tapukurqa:

—¿Manachum pipas kaypi kanman Tayta Diosmanta willakuq chaynapi paynintakama Tayta Diosta tapunanchikpaq? —nispa.

Hinaptinmi Israel nacion reypa serviqninkunamanta huknin nirqa:

—Kaypim kachkan Safatpa churin Eliseo. Payqa Eliaspa makinman yaku talliqmi karqa —nispa.

12Rey Josafatmi nirqa:

—Payqa Tayta Diospa nisqantam willawasun —nispa.

Israel nacionpa reyninmi, Edom nacionpa reyninpiwan hinaspa Rey Josafatpiwan rirqaku Eliseopa kasqanman. 13Chaymi Israel nacionpa reyninta Eliseo nirqa:

—¿Imatataq munanki ñoqawan? Taytaykipa chaynataq mamaykipa tapunan willakuqkunamanyá riy —nispa.

Chaymi Israel nacionpa reyninñataq nirqa:

—Manam, Tayta Diosmi kay kimsan reykunata huñuramuwanku Moab casta runakunaman qoykuwanankupaq —nispa.

14Hinaptinmi Eliseo nirqa:

—Llapallan Kamachiq Tayta Diospa qayllanpim kunan kachkani, Juda nacionpa reynin Josafatllatam respetani, mana chayqa manam yanapaykimanchu nitaqmi qawarikimanpaschu karqa. 15Chaynaqa arpa tocaqtayá pusamuwaychik —nispa.

Arpa tocaq tocachkaptinmi Eliseota Tayta Dios rimachirqa 16kaynata:

—Kay qechwapiyá achka yarqakunata kicharuychik. 17Manam wayratapas nitaq paratapas rikunkichikchu, kay qechwa yakuyoq rikuriruptinmi qamkunapas, ganadoykichikpas chaynataq uywaykichikkunapas upyankichik. 18Ñoqa Tayta Diospa kay rurayniyqa manam imapasraqchu, ñoqaqa Moab

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

casta runakunatapas makikichikmanmi churamusaq. 19 Llapa murallasqa
llaqtakunatawan suma-sumaq llaqtakunatam vencenkichik. Llapa allinnin
sachakunatam kuchunkichik, llapa pukyukunatam pamparunkichik, llapa
allinnin chakrakunatapas rumikunawanmi huntarachinkichik —nispa.
20 Nisqanpi hinamá paqarinnintinta, Diosman ofrenda kañananku hora-
pi, Edom nacion lawman riq ñanninta yakukuna hamururqa hinaptinmi
chaypi allpakuna yakuyoq rikurirurqa. 21 Moab nacionpi kaqkunam pay-
kunawan peleananpaq reykuna risqanta yacharuspa armakuna manejay
yachaq llapallan runakunata qayarurqaku hinaspam nacionpa linderonpi
churakururqaku. 22 Paqarinnintinmi tutapayta hatarispanku chimpaman-
ta qawaykurqaku chaymi yakukuna intipa kanchariyninwan yawar hina
pukallaña paykunapaq rikchakarapurqa. 23 Chaymi ninakurqaku:
—Waqa yawarmi. Ñoqanchikman hamuq reykunam kikinkupura
peleaspa wañunarachikunku. Chaynaqa imankutapas qechumunanchik-
paqyá kallpasunchik —nispa.
24 Aswanqa Israel casta runakunapa kasqanman chayaruptinkum
paykunañataq lloqsiramurqa chaymi Moab casta runakuna paykunapa
ñawpaqninta lluptirqaku hinaptinmi Israelpa castankunaqa hayparuspa
wañurachirqaku. 25 Llaqtakunatam tuñichirqaku. Allinnin chakrakuna-
manpas sapakamam rumikunata wischurqaku huntarachinankukama,
yakuyoq pozokunatapas pamparuspam allinnin sachakunatañataq kuchu-
parurqaku. Sayaspaqa-sayarqa Kir-hareset sutiyoq llaqtallañam ichaqa
warakaqkunam muyuriqninpi churakuruspanku vencerurqaku.
26 Moab nacionpa reyninmi peleasqankupi vencerachikuspa espadayoq
qanchis pachak peleaqkunata pusarikuspan atacaq rirqa Edom nacion
reypa kasqanman ichaqa manam atirqachu. 27 Chayraykum kikinpa ran-
tinpi rey kananpaq kaq piwi churinta hapiruspan murallapa hawanpi
wañurachirqa, paytaqa wañurachirqa ofrendata hina diosninman kañanan-
paqmi. Israel casta runakunapa contranpi anchallataña Dios rabiaruptinmi
Israelpa castankunaqa lloqsiruspanku llaqtankuman kutikurqaku.

Viudapa aceitenmanta

4 1 Diosmanta willakuqkunapa huk viudanmi qaparispan Eliseoman
willakurqa:
—Yachasqaykipi hinapas qosayqa wañukunñam, payqariki Tayta Dios
respetaq runam karqa. Debekusqay runa hamuruwaspanmi iskaynin qari
wawaykunataña servichikunanpaq pusayta munachkan —nispa.
2 Chaymi Eliseoñataq nirqa:
—¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? ¿kachkanchu imallaykipas
wasikipi? —nispa.
Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Manam imaypas kanñachu, kaspaqa-kachkan aysakuchaypi aceite-llayñam —nispa.

3 Eliseom nirqa:

—Kutirispaykiyá vecinoykikunamanta prestakaramuy achka vacio aysakukunata. 4 Wasikiman yaykuruspaykiñataqmi wawaykikunallawan punkuta wichqakurunki, llapallan prestakamusqayki kaqkunaman hillpuruspam huntasqanman hina huklawman churanki —nispa.

5 Nisqanpi hina pasaspanmi chay warmiqa wawankunallawan punkunta wichqakururqa. Wawankuna aysakukunata haywaptinmi aceiteta hillpurqa. 6 Aysakukunapas huntaruptinñataqmi warmanta nirqa:

—Huk aysakutawanraq haywamuway —nispa.

Chaymi warmañataq nirqa:

—Manam kanñachu —nispa.

Chaynata niruptillanmi aceite tukururqa. 7 Diospa runanman willamuptinmi pay nirqa:

—Chay aceiteta *rantikamuy debesqaykita paganaykipaq, puchunwañataqmi qanwan wawaykikuna vidaykichikta pasankichik —nispa.

Sunem llaqtayoq warmipa wawanta Eliseo kawsarichisqanmanta

8 Huk punchawmi Eliseo pasarqa Sunem llaqtachapa chawpinta. Chaypim yacharqa ancha reqsisqa warmi. Paymi Eliseota hikutaspan pusarqa wasinpi mikunanpaq. Sapa kutilla chayninta pasaspanmi warmipa wasinpi mikunanpaq yaykuq. 9 Chay warmim qosanta nirqa:

—Kunanmi yacharuni wasinchikman hamuq runaqa Diospaq sapaqchasqa runa kasqanta. 10 Altospiyá cuartochata rurarapusunchik, chaypiyá camata, sillata, mecherota churapusunchik watukamuwaspanchik chaypi samakunanpaq —nispa.

11 Huk kutipi chay wasiman chayaruspanmi rurapusqanku cuartochapi puñurqa 12 chaymi Giezi sutiyoq runanta nirqa:

—Wasiyoq señorata qayaramuy —nispa.

Qayaramuptinmi Eliseopa qayllanman hamurqa. 13 Chaymi Eliseoñataq runanwan chay warmita nichirqa:

—Tukuy imapas rurasqaykiwanmi favorecewachkankiku. ¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? ¿Reytachu otaq tropakunapa kamachiqnintachu munanki favornikipi rimapayanaypaq? —nispa.

Hinaptinmi chay señorañataq nirqa:

—Kay llaqtaypiqa hawkam kawsakuni —nispa.

14 Eliseom chay runanta tapurqa:

—Imatamá paypaqqa rurasunchik —nispa.

Hinaptinmi Giezeñataq nirqa:

—Señorapaqa manam wawan kanchu, qosanpas machuñam —nispa.

15 Chaymi Eliseo nirqa:

—Qayaramuy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qayaramuptinmi chay señoraqa punkupi sayaykurqa. 16 Chaymi Eliseo nirqa:
—Watamanmi kunan hina tiempopi wawata marqarinki —nispa.
Chaymi señorañataq nirqa:
—Diospa runan taytáy, amayá kay sirvientaykitaqa llullakuwaychu —nispa.
17 Eliseopa nisqanpi hinamá chay señoraqa wiksayakuruspan hamuq watapi chay nisqan tiempopi qari wawata wachakurqa. 18 Wawa wiñaruspanmi huk punchaw rirqa taytanman chakrapi rutuqkunawan kachkaptin. 19 Chaymi taytanta nirqa:
—Ay, umallaymi nanawachkan —nispa.
Taytanñataqmi sirviententa kamachirqa:
—Mamanman aparuy —nispa.
20 Marqarikuspanmi mamanman chayarachirqa chaymi mamanpa millqayninpi chawpi punchawkama karuspan wañururqa. 21 Mamanñataqmi altosman aparuspan Diospa runanpa camanman churaykamurqa. Sapallanta saqeykamuspanmi lloqsikaramurqa. 22 Qosanta qayaykuspanñataqmi nirqa:
—Huknin runata kacharamuway asnontinta, Diospa runan Eliseopatayá rirusaq, chayllam kutiramusaq —nispa.
23 Qosanmi tapurqa:
—¿Imamantaq paypataqa rinki? Kunanqa manammosoq killachu nitaqmi samana punchawchu —nispa.
Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:
—Ama hukmanyaychu —nispa.
24 Riysiqnin runawan asnonta caronaykachispanmi payta nirqa:
—Ñawpaqniyta riptikim qatisqayki. Amam maypipas sayachiwankichu ñoqa ninaykama —nispa.
25 Pasaspanmá Carmelo Orqopi Eliseopa kasqanman chayarurqa. Diospa runan Eliseo karullamantaraq Sunem llaqtayoq warmita rikuruspanmi sirvienten Giezita kamachirqa:
—Wak hamuqqariki Sunem llaqtayoq warmim. 26 Kallpaylla taripaykuspaykiyá tapuykamuy: “¿Allinllachu kachkanki, qosaykipas chaynataq wawaykipas allinllachu kachkan?” nispa.
Chaynata tapuykuptinmi chay señora nirqa:
—Allinllam kachkaniku —nispa.
27 Diospa runan Eliseopa kasqan orqoman chayaruspanmi Eliseopa chakinta abrazakuykurqa. Asuriykachinanpaq Giezi asuykuptinmi Diospa runan nirqa:
—Ama imanaychu sonqonpi ancha llakisqam kachkan. Imamantam chayna kasqantaqa manaraqmi Tayta Dios willawanchu —nispa.
28 Señoram nirqa Eliseota:
—Taytalláy ¿ñoqaqa mañakurqaykichum qari wawata? ¿Manachum nirqayki ama llullakuwanaykipaq? —nispa.
29 Chaymi sirvienten Giezita kamachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chaylla alistakuspayá tawnayta aparikuspa pasaypuni, ñanpi piwanpas tupaspaykiqa amam rimaykunkichu nitaqmi pipa rimaykususqaykitapas chaskinkichu. Tawnaytam warmapa uyanman churaykunki —nispa.

30 Warmapa mamanñataqmi nirqa:

—Kawsaq Tayta Diosraykum chaynataq qamraykum jurani, manam saqesqaykichu —nispa.

Chaymi Eliseoqa chay warmiwan pasarqa. 31 Giezi puntaruspanmi warmapa uyanman Eliseopa tawnanta churaykurqa aswanqa manam warmapa samaynin karqachu nitaqmi kawsaypaq hinañachu karqa chaymi Eliseoman kutirispan willarqa:

—Warmaqa manam rikcharinchu —nispa.

32 Wasiman Eliseo chayaruptinqa hinallam warmaqa wañusqa Eliseopa camanpi chutarayachkasqa. 33 Eliseo yaykuruspanñataqmi punkuta wichqakaramurqa hinaspam warmallawan chay ukupi kaspan Tayta Diosta mañakurqa. 34 Wañusqa warmapa hawanman pakchanpa chutakuykuspanmi siminta, ñawinta, makinkunata warmapa siminwan, ñawinwan, makinkunawan tupanaykachirqa hinaptinmi warmapa cuerpon qoniriyta qallaykurqa. 35 Sayariruspanmi Eliseoqa wasipi kayman-chayman purikacharqa. Kutiykuspanñataqmi yapamanta warmapa hawanman chutakuykurqa chaymi warmaqa qanchis kutikama hachinyaruspan qawarikururqa. 36 Eliseom Giezita qayaykuspan niykurqa:

—Wasiyoq señorata qayaykamuy —nispa.

Qayaramuptinmi nirqa:

—Kayqa wawayki, apakuyñayá —nispa.

37 Yaykuruspanmi Eliseopa ñawpaqninpi qonqoranpa pampaman kumuykurqa hinaspanmi wawanta marqarikuspa lloqsimurqa.

Eliseopa milagrokuna ruwasqanmanta

38 Gilgal llaqtaman Eliseo kutiruptinmi chay lawpi hatun muchuy karqa, Diosmanta willakuqkuna Eliseopa muyuriqninpi yachachinanpaq tiyaykuptinkum sirviententa Eliseo kamachirqa:

—Hatun mankata churkuspayki paykunapaq yanumuy —nispa.

39 Paykunapa hukninmi rirqa monteta mikunankupaq yuyu pallamuq. Arwi-arwipa rurunta tariramuspanmi llikllan huntata pallaramurqa. Wasiman chayarachispanñataqmi pikaparuspa yanukusqanku mankaman kamarurqa ichaqa manam yacharqachu ima plantapa rurun kasqantapas. 40 Mikunankupaqña qaranakuruspam malliykuspa qaparirqaku:

—Diospa runan, kay mikuyqa venenoyoqmi kasqa —nispa.

Manaña mikuptinkum 41 Eliseo kamachirqa:

—Harinata apamuwaychik —nispa.

Qoykuptinkum mankaman talliykuspan nirqa:

—Runakunaman qaraychik —nispa.

Mikuruptinkuqa manañam paykunataqa imanarqapaschu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Baal-salisa llaqtamantam huk runa apamurqa Diospa runan Eliseoman
iskay chunka cebadamanta primicia tantakunata, apamurqataqmi chayraq
cosechasqa espigayoq trigotapas. Eliseom sirviententa kamachirqa:
—Runakunaman qoykuy mikunankupaq —nispa.
43 Chaymi sirvientenñataq nirqa:
—Imanispataqsi pachak runakunamanqa kaychallataqa qoykusaq —nispa.
Chaymi Eliseoñataq nirqa:
—Qoy runakunaman mikunanpaq, Tayta Diosmi nin: "Mikuptinkupas
puchunqaraqmi" nispa.
44 Runakunaman qoykuptinmi mikurqaku aswanqa puchururqaraqmi
Tayta Diospa nisqanpi hina.

Naaman sutiyoq runapa sanoyasqanmanta

5 1 Aram nacion reypa llapallan tropankuna kamachiq Naamanmi reyninpa
ancha estimasqan karqa, paywanmi Tayta Dios Aram nacionta enemi-
gonkunamanta librarqa, chayraykum reynin anchata favorecerqa. Chay runaqa
valeroso soldadom karqa, chaywanpas payqa lepra onqoywanmi ñakarichkarqa.
2 Huk kutipim Aram nacionmanta kaq soldadokuna tropa-tropa Israel
nacionman rispanku presocharuspa pusarqaku huk sipaschata, paymi
Naamanpa warminta servirqa. 3 Paymi patronanta nirqa:
—Amalaya Samaria llaqtapi *yachaq willakuqpa ñawpaqninpi patronniy
rikurirunman hinaptinqa lepra onqoyninmantachá sanoyarachinman —nispa.
4 Naamanmi reyninman yaykuspan willarqa:
—Israel nacionmanta pusamusqanku sipascham kayna-waknata willa-
kun —nispa.
5 Chaymi Aram nacionpa reynin nirqa:
—Hinatayá riruy Diosmanta chay willakuqman, ñoqapas Israel nacion-
pa reyninmanmi cartata apachisqayki —nispa.
Pasarqamá Naaman kimsa pachak kimsa chunkan kilo qollqeta aparikuspan.
Aparqataqmi soqta chunka soqtayoq kilo qoritapas chaynataq chunka mosoq
pachakunatapas. 6 Israel nacion reypaq carta apasqanmi kaynata nirqa:

Kay carta apamusuqnikim serviqniy Naaman, paytam kachamuyki
lepra onqoyninmanta sanoyaykachinaykipaq.

7 Israel nacionpa reyninñataqmi cartata leeruspan pachantapas llikis-
panraq nirqa:
—¿Ñoqaqa Dioschu kani runata wañuchinaypaq otaq kawsachinaypaq-
pas otaq kay onqoqta kachamuwaptin sanoyachinaypaq? Yachaychikyá
kay cartamuwasqanwanqa manam imatachu munan aswanqa guerrapi
ñoqawan peleayllatam —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Israel nacionpa reynin pachan llikipasqanta Diospa runan Eliseo ya-
charuspanmi nichimurqa reyta:
—¿Imanasqataq pachaykita llikiparqanki? Kachamuway chay runata chay-
napi Diosmanta willakuq Israel nacionpi kasqanta yachananpaq —nispa.
9 Naamanmi caballonkunawan carretanpi pasaspan Eliseopa wasinpa punkun-
pi sayarurqa. 10 Ichaqa Eliseom wasin ukullamanta sirvientenwan nichimurqa:
—Jordan Mayuta rispaykiyá chaypi mayllakaramuy qanchis kutikama
hinaptinmi aychaykiqa ñawpaqta hina sanoña kanqa —nispa.
11 Naamanñataqmi rabiasqa kutirispan nirqa:
—Ñoqaqa piensarqani: “Lloqsiykamuspanchiki yupaychasqan Tayta Diospa
sutinta qayllaypi rimarinqa hinaspachiki nanayniyta llapchaykuspan kay lepra
onqoyniyta sanoyarachinqa” nispaymi. 12 Damasco llaqta lawpi Abana Mayu-
wan Farfar Mayuqa ¿manachum Israelpa mayunkunamantaqa aswan allin?
Chay mayukunapi mayllakuspayqa ¿manachum sanoyaruyman? —nispa.
Chaynata nispanmá kutikurqa ancha piñasqallaña. 13 Serviqnin runa-
kunañataqmi asuykuspanku nirqaku:
—Taytáy, Diosmanta willakuq imatapas sasa kaqta kamachisuptikiqa
¿manachum ruraruwaq? “Mayllakaramuspaykiqa sanoyarunkim” nich-
kaptillanqa mayllakaramuyá —nispa.
14 Diospa runan Eliseopa nisqanman hina pasaspanmi Jordan Mayupi qan-
chis kutikama challpukaramurqa hinaptinmi cuerpon wawapa cuerpon hina
rikuriruptin onqoyninmanta sanoyarurqa. 15 Riqmasinkunapiwan kuska Dios-
pa runanpa kasqanman kutiruspanmi paypa ñawpaqninpi sayaykuspa nirqa:
—Kunanmi yacharuni, manam kay pachapiqa Dios kanchu aswanqa
Israel nacionllapim. Ama hina kaspaykiyá kay serviqnikimanta chaskiy-
kullaway kay regalokuna apamusqayta —nispa.
16 Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:
—Servisqay kawsaq Tayta Diosraykum jurani manam chaskikimanchu —nispa.
Imallatapas chaskiykunanpaq Naaman hikutaptinpas manamá Eliseoqa
chaskiyta munarqachu.
17 Naamanmi nirqa:
—Mana chayqa, ama hina kaspaykiyá kay llaqtaykipi allpata iskay mulapi
apanaypaq kamaqta qoykuway. Kunan punchawmantam kay serviqnikiqa Tayta
Diosllapaqña animalkunata kañapusaq, payllamanñataqmi ofrecesaq wakin
ofrendakunatapas, manam ofrecesaqñachu wakin dioskunamanqa. 18 Rimon
sutiyoq taytachanpa templonman adorananpaq reyniy yaykuspan brazoypi
tawnapakuykuptinqa chaynataq ñoqapas paywan kuska taytacha Rimonpa qay-
llanpi qonqorakuykuptiyqa Tayta Diosyá pampachaykuwachun —nispa.
19 Eliseom nirqa:
—Hawkallayá kutikuy —nispa.
Chaymi Naaman pasakurqa. Manaraqpas karuta richkaptinmi 20 Dios-
pa runan Eliseopa sirvienten Giezi piensarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Patronniyqa yanqam harkakurun Aram nacionmanta hamuq Naamanpa apamusqankuna chaskiytaqa, kawsaq Tayta Diosraykum jurani: Kallpaylla hayparuspaymi imallantapas mañakaramusaq —nispa.

21 Chaymi Naamanta hayparunanpaq Giezi pasarqa. Kallpaylla risqanta Naaman rikuruspanmi carretanmanta chaylla uraykuspan tapuykurqa:

—¿Hawkallachu imapas? —nispa.

22 Chaymi Gieziñataq nirqa:

—Allinllam kachkaniku, patronniy Eliseom kachamuwachkan qanman kaynata willanaypaq: "Kunanmi Efrain orqokunamanta Diosmanta willakuq iskay mozokuna chayaramuwan, ama hina kaspaykiyá paykunaman qoykunaypaq apachimuway kimsa chunka kimsayoq kilo qollqetawan iskay mosoq pachakunata" nispa.

23 Naamanmi nirqa:

—Chaynaqa ama hina kaspaykiyá soqta chunka soqtayoq kilo qollqellataña chaskiykuway —nispa.

Chaynata Naaman hikutaptinmi soqta chunka soqtayoq kilo qollqeta iskay wayqaman hinaykurqa iskay mosoq pachakunatawan, iskay runankunaman Naaman qepiykachispanmi Giezipa ñawpaqninta pasachirqa. 24 Moqoman chayaruptinkum, apaysiqninkunamanta chaskiruspan wasinpi pakaramurqa. Apaqkunatañataqmi kutikunankupaq aviarurqa. 25 Patronnin Eliseoman yaykuykuptinmi tapuykurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki Giezi? —nispa.

Chaymi payñataq nirqa:

—Ñoqaqa manam maytapas rirqanichu —nispa.

26 Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:

—¿Manachum piensayniypi rikurqayki chay runa carretanmanta uraykamuspan chaskisusqaykita? ¿Qollqepas otaq pachakunapas chaskina tiempochu. Aceituna huertakuna, uvas huertakuna chaynataq ovejakuna, bueyeskuna hinaspa sirvientekuna rantina tiempochu? 27 Chaynaqa Naamanpa lepra onqoyninwanmi qamña miraynikikunapiwan mana tukuyta onqonkichik —nispa.

Hinaptinmi Gieziqa lloqsirurqa Eliseopa qayllanmanta riti hina yuraqyuraq lepra onqoyniyoq.

Mayuman wichiykuq hachata Eliseo wampuchisqanmanta

6 1 Diosmanta willakuqkunam nirqaku Eliseota:

—Qawasqaykipi hinam kay *yachasqanchik wasiqa kichkillaña. 2 Chaynaqa Jordan Mayupa patanman rispaykuyá sapakama qeruta kuchuramuspa chaypi wasita ruraramusaqku *yachananchikpaq —nispa.

Eliseom nirqa:

—Riychikyá —nispa.

3 Chaymi hukninñataq nirqa:

—Ruegakuykim ñoqaykuwan rinaykipaq —nispa.

Chaymi Eliseo nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Hakuchikyá —nispa.

4 Pasaspankum Jordan Mayupa patanman chayaruspa qerukuna kuchuyta qallaykurqaku. 5 Huknin runa qeruta kuchuchkaptinmi hachanpa fierron mayuman wichiykurqa chaymi qaparirqa:

—Ay taytáy, chay hachaqa prestakamusqallam karqa —nispa.

6 Chaymi Diospa runan Eliseo tapurqa:

—¿Maylawmantaq wichiykun? —nispa.

Wichiykusqan sitiota qawaykachiptinmi kaspita Eliseo kuchuruspan choqaykurqa hinaspam hachapa fierronta chaylla wampurachimurqa. 7 Chaymi Eliseo nirqa:

—Horqoy —nispa.

Chaymi haywarispan hachapa fierronta hapirurqa.

Aram nacionniyoq tropakunata Eliseo hapirusqanmanta

8 Aram nacionpa reyninmi pelearqa guerrapi Israel nacionpa contranpi. Capitanninkunawan rimanakuspanmi nirqa:

—Reqsisqa sitiokunapim campamentoy kanqa —nispa.

9 Diospa runan Eliseom Israel nacionpa reyninman willachimurqa:

—Cuidakunkim, amam waknintaqa rinkichu, Aram nacionniyoq soldadokunam chaymanqa rinqaku —nispa.

10 Israel nacionpa reyninmi Diospa runanpa willachisqan sitioman qawamunankupaq wateqaqkunata kacharqa, chaynatam achka kutipi rurarqa cuidakunanpaq.

11 Aram nacionpa reyninñataqmi chaykuna pasakusqanwan rabiasqallaña kaspan tropakunapa capitanninkunata huñuruspan tapurqa:

—¿Mayqannikichiktaq imapas rimanakusqanchikta willachkan Israel nacionpa reyninman? —nispa.

12 Chaymi huknin capitan nirqa:

—Reynillayku, manam ñoqaykuchu willachkanikuqa aswanqa Israel nacionpim kachkan Diosmanta willakuq Eliseo. Paymi Israel nacionpa reyninmanqa willachkan puñunayki cuartopi rimasqaykitapas —nispa.

13 Reymi kamachirqa:

—Rispaykichikyá qawaramuychik maypim chay runa kasqanta chaynapi runakunata kachaspay hapirachimunaypaq —nispa.

Chaymi willaykurqaku:

—Dotan llaqtapim payqa kachkan —nispa.

14 Hinaptinmi rey kacharqa silladakunata, carretakunata hinaspa achkallaña soldadokunata, tutallan chayaruspankum llaqtapa muyuriqninpi churakururqaku. 15 Paqarinnintintam Diospa runanta serviq runa tutapayta hatariruspan lloqsirurqa chaymi Aram nacionniyoq tropakuna, caballopi silladakuna hinaspa carretakuna llaqtapa muyuriqninpi kachkasqa. Chaymi chay mozo qaparirqa:

—Ay taytáy ¿imatataq ruraykullasunchik —nispa.

16 Chaymi Eliseoñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama manchakuychu, paykunawan kaqkunamantapas aswan achkam kachkan ñoqanchikwan kaqkunaqa —nispa.

17 Chaymi Diosta Eliseo mañakuspan nirqa:

—Dios Taytalláy, kay mozopa ñawintayá kichaykuy chaynapi rikunanpaq —nispa.

Chay mozopa ñawinta Tayta Dios kichaykuptinmi rikururqa orqopa hawanpi silladakunawan rupachkaq carretakuna Eliseopa muyuriqninpi kachkaqta.

18 Aram nacionniyoq tropakuna Eliseopa kasqan llaqtata atacayta qallariptinkum Tayta Diosta mañakuspan Eliseo nirqa:

—Ruegakuykim kay runakunata ñawsayarachinaykipaq —nispa.

Chaymi Eliseopa mañakusqanman hina runakunata ñawsayarachirqa. 19 Hinaptinmi Eliseo nirqa chay tropata:

—Kayqa manam ñanchu nitaqmi llaqtachu. Qatiwaychik ñoqam pusasqaykichik chay maskasqaykichik runaman —nispa.

Chaymi Samaria llaqtaman pusarurqa. 20 Samaria llaqtaman chayarachispanmi Tayta Diosta mañakurqa:

—Dios Taytalláy, kay runakunapa ñawinta kichaykuy qawarikunankupaq —nispa.

Paykunapa ñawinta Tayta Dios kichaykuptinmi qawakuykurqaku Samaria llaqtapiña kasqankuta. 21 Israel nacionpa reyninmi paykunata rikuruspan Eliseota tapuykurqa:

—Taytáy ¿kay runakunataqa wañurachisaqchu? —nispa.

22 Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:

—Ama wañuchiychu. ¿Yaqachum wañuchiwaq espadaykiwan chaynataq flechaykiwan presochasqaykikunata? Paykunamanqa qoykuy mikuytawan yakutayá chaynapi mikuykuspa hinaspa upyaykuspa reyninkuman kutikunankupaq.

23 Convidopaq hina mikuyta rey yanurachiptinmi mikurqaku hinaspa upyarqaku, chayña paykunata kachaykuptinmi reyninkuman kutikurqaku. Chaymantapunim Aram nacionniyoq tropakunaqa Israel nacionmanqa manaña kutirqakuchu.

Samaria llaqta muchuypi kachkaptin librasqanmanta

24 Chaykunapa qepantam Aram nacionpa reynin Ben-adad llapa tropankunata huñuruspan muyuramurqa Samaria llaqtata. 25 Chayraykum Samaria llaqta ancha yarqaypi rikurirurqa chaymi asnopa umantapas rantikuqku yaqa huk kilo qollqepi, palomapa ispaynin sutiyoq waytapa cuarto kilo papantapas rantikuqku parte kilo masnin qollqepim.

26 Israel nacionpa reynin murallapa hawanta richkaptinmi huk warmi qaparispan nirqa:

Reynilláy, libraykullaway —nispa.

27 Reyñataqmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Tayta Dios mana yanapasuptikiqa ¿imaynatataq ñoqaqa yanapaykiman? ¿Maymantataq horqomusaq trigota otaq vinota? —nispa.

28 Chaymantam rey tapuykurqa:

—¿Imataq pasasunki? —nispa.

Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:

—Kay warmim niwarqa: “Wawaykita aparamuy kunan punchaw mikurunanchikpaq. Paqarinñataqmi ñoqapa wawayta mikurusunchik” nispa. 29 Wawayta yanuruspaykumá mikururqaniku. Paqarinnintinñataqmi payta nirqani: “Kunanñataqyá wawaykita apamuy mikurunanchikpaq” nispa. Ichaqa payñataqmi wawanta pakarun —nispa.

30 Warmipa chayna nisqanta rey uyariruspanmi pachanta llikiparqa, muralla hawanta richkaptinmi runakuna rikururqaku luto pachawan ukunpi pachakusqanta. 31 Reymi jurarqa:

—Safatpa churin Eliseopa umanta kunanpuni mana kuchuruptiyqa Diosyá llumpa-llumpayta castigawachun —nispa.

32 Eliseo wasinpi ancianokunapiwan tiyachkaptinmi payman rey kacharqa. Kachasqan runa manaraq Eliseopata chayachkaptinmi Eliseo nirqa ancianokunata:

—¿Manachum yachankichik runa wañuchiq rey umayta kuchunanpaq kachamusqanta? Chaynaqa, kachamusqan runa chayaramuptinmi punkuta wichqaruspaykichik ama yaykuchimunkichikchu. Chay runapa qepantaqa uyarichkanchikñam reyninpa hamusqanta —nispa.

33 Ancianokunawan Eliseo parlachkaptinraqmi rey chayaruspan nirqa:

—Tukuy kay ñakariyqa Tayta Diosmantam. ¿Imapaqñataq paypiqa confiakuymanpas? —nispa.

7 1 Chaymi Eliseo nirqa:

—Uyariychik Tayta Diospa nisqanta: “Paqarinmi kunan hina horata Samaria llaqtapa punkunpi qanchis kilo harina valenqa yaqa media onza qollqellaña, chunka tawayoq kilo cebadapas valenqa yaqa media onza qollqellañam” nispa.

2 Chaymi brazonmanta rey hapipakunanpaq compañaqnin soldadokunapa jefenñataq Diospa runan Eliseota nirqa:

—¿Cielopi ventanakunataña Tayta Dios kunan kichaykuptinchu chaynaqa kanqa? —nispa.

Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:

—Qamqa rikunkim ichaqa manam mikunkichu —nispa.

3 Llaqta zaguan punkupa hawa lawninpim kachkarqaku lepra onqoyniyoq tawa runakuna. Paykunam ninakurqaku:

—Wañunanchikkamaqa ¿imapaqtaq kay hawapiqa tiyasunchik? 4 Llaqta ukuman yaykuyta atispaqa llaqtapichiki yarqaymanta wañurusunchik, wañurusunchiktaqchiki kay hawapi kaspanchikpas. Chaynaqa, Aram nacionniyoq tropakunamanyá hakuchik. Llakipayawaptinchikqa kawsasunchiki, wañurachiwaptinchikqa wañusuntaqchiki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Tutaykuchkaptinñam hatarispa pasarqaku Aram nacionniyoq tropakunapa
campamenton lawman. Campamentopa kasqanman chayaruspankuqa manam
pitapas tarirqakuchu. 6 Aram nacionniyoq tropakunapa campamentonpim Señor
uyarirachirqaña carretakunapa caballokunapa kallpayninta, uyarirachirqataqmi
nana-nanaq tropakunapa sinchi qapariynintapas. Chayraykum ninakurqaku:
—Israel nacionpa reyninmi qollqewan contrataramun Het casta runa-
kunapa reyninta chaynataq Egipto nacion reykunatapas contranchikpi
hamuspanku peleanankupaq —nispa.
7 Chaynapimá tutaykuchkaptin carpankuta, caballonkuta, asnonkuta hinaspa
campamentonkuta maymi kasqanpi saqeruspanku vidankurayku lluptikurqa-
ku. 8 Lepra onqoyniyoqkuna campamentoman chayaruspankum karpaman
yaykuruspa mikurqaku hinaspa upyarqaku. Qollqeta, qorita hinaspa pachaku-
nata apaspankum pakaramurqaku. Kutirispam huknin karpamanpas yaykuspa
chaymantapas apaspa pakaramurqaku. 9 Chaymantam ninakurqaku:
—Kay rurasqanchikqa manam allinchu. Kunan punchawqa allin noticia
willakuna kachkaptinmi ñoqanchikqa upallakuykunchik. Achikyanan-
kama suyaspaqa castigasqam kachwan. Kunanpuni pasaspanchikyá
llaqtaman yaykuspa reypa wasinpi willakamusunchik —nispa.
10 Pasaspankumá llaqtapa punkun waqaychaqkunata qayaykacharqaku:
—Aram nacionniyoq tropakunapa campamentonmanmi rirqani-
ku chaymi mana pi runapas chaypiqa kanchu nitaqmi rimasqankupas
uyarikunchu. Caballokunawan asnokunallam chaypiqa watarayachkan.
Karpankupas imam kaqllam kachkan —nispa.
11 Punku waqaychaqkunam qayarikuspa reypa wasinpi willakurqaku.
12 Chay tutam rey hatarispan serviqninkunata nirqa:
—Aram nacionniyoq tropakunapa imam rurawasqanchikta nisqaykichik. Yar-
qaymanta kasqanchikta yachaspankum campamentonkumanta lloqsiruspanku
chakrakunapi pakakurunku kaynata nispanku: “Llaqtamanta lloqsiramuptinkum
kawsachkaqllata hapirusunchik hinaspam llaqtaman yaykurusunchik” nispa.
13 Chaymi huknin serviqnin nirqa:
—Kay llaqtapi puchoq pichqa caballokunapi silladakunata kacharup-
tinchikyá yacharamuchunku imaynam kasqanta. Israel nacionpi wañuq
runakuna hinallam paykunapas kawsanqa otaq wañunqa —nispa.
14 Caballokunata iskay carretakunaman wataruptinkum Aram nacion-
niyoq tropakunata qatipanankupaq rey kacharqa runankunata:
—Qawaramuychikyá —nispa.
15 Rispankum chayarurqaku Jordan Mayukama. Ñanpiñataqmi tarir-
qaku pachakunatawan llapa imakunata Aram nacionniyoq tropakuna
lluptispanku wichichisqankuta. Kachasqanku runakuna kutiramus-
pankum reyman willaykurqaku. 16 Hinaptinmi llaqtamanta runakuna
lloqsiruspanku Aram nacionniyoq tropakunapa campamentonmanta
tukuy imata apakamurqaku. Chay punchawpim Tayta Diospa nisqanpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina qanchis kilo harina valerqa yaqa media onza qollqellaña, chunka tawayoq kilo cebadapas valerqa yaqa media onza qollqellañam.

17 Brazonmanta hapipakunan soldadokunapa jefentam rey churarqa llaqtapa punkunpi cuidananpaq, ichaqa runakunam tanqanakuspanku payta sarupa-rurqaku wañunankama, chaynaqa pasakurqa reywan tupasqan punchawpi Diospa runan Eliseopa nisqanpi hinam. 18 Reytam Diospa runan nirqaña:

—Paqarinmi kunan hina horata Samaria llaqtapa punkunpi chunka tawayoq kilo cebada valenqa yaqa media onza qollqellaña, qanchis kilo harinapas valenqa yaqa media onza qollqellañam —nispa.

19 Chaynata Diospa runan niptinmá brazonmanta reypa hapipakunan soldadokunapa jefen nirqa:

—¿Cielopi ventanakunataña Tayta Dios kunan kichaykamuptinchu chaynaqa kanqa? —nispa.

Hinaptinmi Eliseoñataq nirqa:

—Qamqa rikunkim ichaqa manam mikunkichu —nispa. 20 Nisqanpi hinamá chayna pasakurqa, runakunam saruparurqaku wañunankama.

Sunem llaqtayoq warmipa kapuqninkunata kutiykachisqanmanta

8 1 Kawsarichisqan warmapa mamantam Eliseo nirqa:

—Kay nacionmanmi qanchis wata yarqayta Tayta Dios apa-chimunqa, familiaykiwanyá munasqayki llaqtaman ripukuy chaypiña yachamunaykipaq —nispa.

2 Diospa runan Eliseopa nisqanpi hinamá chay warmi familianwan ripu-kurqa Filistea runakunapa allpanman, chaypim *yacharqaku qanchis wata.

3 Qanchis wata pasaruptinñataqmi filistea runakunapa allpanmanta kikinpa llaqtanman warmi kutiruspan reyta ruegakurqa wasintawan chakrankunata kutiykachipunankupaq. 4 Diospa runan Eliseopa serviqnin Giezitam rey nirqa:

—Eliseopa admirakuypaq llapa ruwasqankunamanta willaykuway —nispa.

5 Wañusqa warmata imaynatam Eliseo kawsarichisqanmanta reyman willach-kaptinmi kawsarichisqan warmapa maman reyman chayarurqa wasinmanta chaynataq chakrankunamanta ruegakunanpaq chaymi reyman Giezi willaykurqa:

—Reylláy, kay señorapa wawantam Eliseoqa kawsarirachirqa —nispa.

6 Reypas warmita tapuykuptinmi paypas chaynallata willakurqa chay-mi serviqnin runata rey kamachirqa:

—Kay warmipa tukuy imankunatayá kutichipuychik, kutichipuychiktaqyá saqerusqanmantapuni kunankama chakrankunapa rurusqantapas —nispa.

Aram nacionpi Hazael rey kasqanmanta

7 Damasco llaqtaman Eliseo chayaruptinmi Aram nacionpa reynin Ben-adad onqochkarqa chaymi payman willaykurqaku:

—Diospa runanmi kayman chayaramun —nispa.

8 Chaymi Hazael sutiyoq runata rey kamachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Regalota aparikuspayki Diospa runanta watukaramuy hinaspa paynintakama Tayta Diosta tapukaramuy kay onqoyniymanta sanoyanayta otaq mana sanoyanaytapas yachanaypaq —nispa.

9 Damasco llaqtapi tukuy imapas allin kaqkunamanta regalota tawa chunka camellokunapi cargarikuspanmi Eliseo watukuq Hazael pasarqa. Chayaruspanmi paypa qayllanpi sayaykuspan niykurqa:

—Churiki hina humillakuspanmi Aram nacionpa reynin Ben-adad qanman kachamuwan kaynata nispan: "¿Kay onqoyniymanta sanoyasaqchu icha manachu?" nispa.

10 Eliseom nirqa:

—Rispayki nimuy: "Kay onqoynikimantaqa sanoyankim" nispa. Chaywanpas Tayta Diosmi willaykuwan cheqaptapuni wañunanmanta —nispa.

11 Hazael penqarikunankamam Diospa runan qawarayarurqa hinaspanmi waqayta qallaykurqa. 12 Chaymi Hazael tapuykurqa:

—Taytáy ¿imanasqataq waqachkanki? —nispa.

Eliseom nirqa:

—Yachanim Israelpa mirayninkuna ñakarichinaykita, murallasqa llaqtankunatam kañaykunki, mozonkunatam espadawan wañuchinki, wawakunatam pampakunaman choqapaspa wañuchinki, wiksayoq warmikunapa wiksantam kuchunki —nispa.

13 Chaymi Hazaelñataqmi nirqa:

—¿Kay serviqniki allqoqa imañataq kani chaykunata ruranaypaqqa? —nispa.

Chaymi Eliseoñataq nirqa:

—Tayta Diosmi qawaykachiwan Aram nacionpiqa qamña rey kanaykita —nispa.

14 Hazael kutirispa reyninman chayaruptinmi tapuykurqa:

—¿Imanimusunkitaq Eliseoqa? —nispa.

Chaymi Hazaelñataq nirqa:

—Sanoyankipunis —nispa.

15 Paqarinnintinñataqmi Hazael frazadata yakuman challpuruspan Ben-adadpa uyanman churarurqa hinaptinmi wañururqa. Chaynapim Hazaelña rantinpi gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Joram gobiernasqanmanta
(2 Cr 21:1-20)

16 Acabpa churin Joram pichqa watamanña gobiernachkaptinmi Joram sutiyoq reypas Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa taytan Josafat gobiernachkaptinraq. 17 Chay Rey Joram gobiernayta qallaykuspanqa karqa kimsa chunka iskayniyoq watayoqmi, Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pusaq wata 18 ichaqa Israel nacion reykunapa kawsasqanta hinam kawsarqa, kawsarqaqa Acabpa castankunapa kawsasqanta hinam. Acabpa churintaqmi warminpas karqa chayraykum Tayta Diospa qayllanpipas mana allinkunata rurarqa. 19 Chaywanpas serviqnin Davidraykum Tayta Diosqa mana tuku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurqachu Juda nacionta. Chaynataqa rurarqa wiñaypaq rataq achkiyta hina Davidmanwan mirayninkunaman qonanpaq prometesqanraykum.

20 Rey Jorampa tiemponpitaqmi Edom nacionpas Juda nacionpa munaychakusqan kachkaspan contranpi hoqarikururqa hinaspataqmi reyninkutapas churarurqaku. 21 Chayraykum Rey Joram llapa carretankunawan pasarqa Zair lawkama. Tutayaruptinñataqmi Edom nacionpi kaqkunata atacarqaku, aswanqa Edompa castankunam Jorampa chaynataq carretakunapi riq capitanninkunapa muyuriqninpi churakururqaku, chaywanpas Jorampa runankunaqa lluptirurqakum wasinkuman. 22 Chaynapimá Edom nacionqa librakururqa Juda nacionpa munaychakuyninmanta kay libro qellqasqa kasqan punchawkama. Hina chay tiempopitaqmi Libna llaqtapas Juda nacionpa munaychakuyninmanta librakururqa. 23 Jorampa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 24 Abuelonku hina Joram wañuruptinmi abuelonkunapa pampakusqanpi otaq "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi pamparurqaku.

Paypa rantinpiñataqmi Ocozias sutiyoq churinña gobiernarqa.

Rey Ocozias Juda nacionpi gobiernasqanmanta
(2 Cr 22:1-6)

25 Acabpa churin Rey Joram chunka iskayniyoq watamanña Israel nacionpi gobiernachkaptinmi Jorampa churin Ocozias Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa. 26 Chay Rey Ocozias gobiernayta qallaykuspanqa karqa iskay chunka iskayniyoq watayoqmi, Jerusalen llaqtapiqa gobiernarqa huk watallam. Mamanpa sutinmi karqa Atalia, chay Ataliaqa karqa Israel nacionpa reynin Omripa willkanmi. 27 Acabpa chaynataq paypa castankunapa kawsasqanman hina Ocozias kawsaspanmi Tayta Diospa qayllanpi mana allinkunata rurarqa. Payqariki Acabpa ayllunmi karqa.

28 Aram nacionpa reynin Hazaelpa contranpi peleananpaqmi Ocozias rirqa Acabpa churin Joranwan. Hazaelmi tarikurqa Galaad law Ramot llaqtapi. Aram nacionniyoq soldadokuna Joramta heridaruptinkum 29 payqa kutikurqa Jezreel llaqtaman chay guerrapi peleaspa heridarachikusqanta hampichikamunanpaq. Chaypi Acabpa churin Joramta hampichkaptinkum payta watukunanpaq rirqa huknin Jorampa churin Ocozias. Chay rey Ocoziasqa karqa Juda nacionpa reyninmi.

Israel nacionpa reynin kananpaq Jehu nombrasqa kasqanmanta

9 1 Diosmanta willakuq Eliseom, willakuqmasinkunapa hukninta qayaykuspan nirqa:

—Alistakuspayá kay puyñuchapi aceiteta aparikuspayki pasay Galaad lawpi Ramot llaqtaman. 2 Chayaruspaykim maskanki Josafatpa churin Jehuta otaq Nimsipa willkanta. Capitanmasinkunamanta qayaykuspaykim sapaq salaman pusaykunki. 3 Chaypim kay apasqayki aceiteta umanman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

talliykunki kaynata nispayki: “Tayta Diosmi nisunki: ‘Ñoqam kay aceiteta tallispa nombrayki Israel nacionpa reynin kanaykipaq’ nispa. Chaynata niykuspam punkunta lluptikamunki ama imatapas suyaspayki” nispa.

4 Diosmanta willakuq chay mozomá pasarqa Galaad law Ramot llaqtaman. 5 Chayaruptinmi tropakunapa capitanninkuna huñunasqa tiyachkasqaku chaymi asuykuspan nirqa:

—Capitan, qanwanmi parlaykuyta munani —nispa.

Chaymi Jehu tapuykurqa:

—¿Mayqanniykuwan? —nispa.

Hinaptinmi chay mozoñataq nirqa:

—Qawanmi capitan —nispa.

6 Jehu hatarispan salaman yaykuptinmi chay mozoqa aceiteta umanman talliykuspan nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata nisunki: “Ñoqam kay aceiteta tallispa churayki Israelpa miraynin runaykunapa reynin kanaykipaq. 7 Reyniki Acabpa castankunatam wañuchinki, ñoqamanta willakuq serviqniykunatapas chaynataq wakin serviqniykunatapas wañuchisqanmanta chaynataq Jezabelpa wañuchisqankunamantapas vengakunaypaq. 8 Acabpa llapa castanmi puchukanqa. Tukurusaqmi ayllunkunapa qari kaq llapa mirayninkunatapas, tukurusaqmá sirviente kaptinkupas chaynataq libre kaptinkupas. 9 Acabpa castantaqa tukurusaq Nabatpa churin Jeroboampa castankunata hinam chaynataq Ahiaspa churin Baasapa castankunata hinam. 10 Jezabel sutiyoq warmipas llaqtapi kaq chakrapi wañuptinmi allqokunapa mikusqan kanqa, manam pipas pampaqnin kanqachu” nispa.

Chaynata niykuspanmi chay mozo punkuta kichaykuspan lluptikurqa. 11 Jehu salamanta lloqsiruspan reypa serviqnin capitankunaman asuykuptinmi tapuykurqaku:

—¿Imanantaq? ¿Imapaqtaq wak loco qayasurqanki? —nispa.

Chaymi Jehuñataq nirqa:

—Qamkunaqa reqsinkichikmi wak runataqa, yachankichiktaqmi rimasqantapas —nispa.

12 Paykunam nirqaku:

—Llullakunkim, manam yachanikuchu. Niykuwayku imam nisusqaykita —nispa.

Paymi nirqa:

—Tayta Diospa nisqantam willawarqa: “Kay aceiteta tallispaymi churayki Israel nacionpi rey kanaykipaq” nispa.

13 Hinaptinmi llapa capitanmasinkuna chaylla pachankuta gradaskunapa hawanman churarurqaku Jehupa chakin sarunanpaq, chaymantam cornetata tocaspanku qaparirqaku:

—Jehumi rey —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Joramta Jehu wañuchisqanmanta

14 Chaynapimá Josafatpa churinqa otaq Nimsipa willkan Jehuqa hoqarikururqa Rey Jorampa contranpi. Chay punchawkunam Joramqa Israel runakunapiwan kachkarqa Galaad law Ramot llaqtapi, chay llaqtata Aram nacionpi Rey Hazaelmanta defiendispan. 15 Ichaqariki Aram nacionpa reynin Hazaelwan peleasqanpim Rey Joramqa heridarachikurqa chaymi hampichikunanpaq Jezreel llaqtaman kutirurqa. Chay Jehu sutiyoq runamá puriqmasinkunata nirqa:

—Tanteaptikichkqa amayá pipas kay llaqtamantaqa lluptichunchu chaynapi Jezreel llaqtaman rispan ama willakamunanpaq —nispa.

16 Jehumi guerrapaq carretanman seqaruspan pasarqa Jezreel llaqtaman. Chaypim Rey Joram onqospan kachkarqa, chaypitaqmi kachkarqa watukuqnin Juda nacionpa reynin Ocoziaspas. 17 Jezreel llaqtapa torrenmanta cuidaq guardiam Jehuwan riq tropa llaqtaman asuykuqta rikuruspan willakurqa:

—Tropatam rikuruni —nispa.

Joranmi nirqa:

—Kamachiy huk kaqninta sillakuykuspan taripaykunanpaq, tapuykamuchunyá hawkallachus icha imaynas kasqanmanta —nispa.

18 Sillada taripaykuspanmi tapuykurqa:

—Reymi kachamuwan: "¿Hawkallachu hamuchkanki?" —nispa.

Chaymi Jehu nirqa:

—Ama chaymantaqa iskayrayaychu. Qepayman churakuspayki ñoqaykuwan riy —nispa.

Llaqta cuidaqñataqmi willakurqa:

—Kachasqanchik soldadom paykunaman chayarun ichaqa manam kutimunchu —nispa.

19 Yapamantam huk silladata kacharqa chaymi paypas tapuykurqa:

—Reymi kachamuwan: "Hawkallachu hamuchkanki" nispa.

Chaymi Jehuñataq nirqa:

—Ama chaymantaqa iskayrayaychu. Qepayman churakuspayki ñoqawan riy —nispa.

20 Llaqta cuidaqñataqmi yapamanta willakurqa:

—Kachasqanchik soldadom paykunaman chayarun ichaqa manam kutimunchu. Puntamuqpa manejamusqanqa rikchakun Nimsipa willkan Jehupa manejamusqanmanmi. Locollañam carretapi kallpamuchkan —nispa.

21 Chaymi Joram kamachirqa:

—Carretayman caballokunata watachunku —nispa.

Wataruptinkum Israel nacionpa reynin Joranwan Juda nacionpa reynin Ocozias sapakama carretankupi lloqsirqaku Jehuta taripanankupaq. Paywanmi tuparurqaku Jezreel llaqtayoq Nabotpa chakranpi. 22 Jehuta rikuruspanmi Joram tapuykurqa:

—¿Hawkallachum hamuchkanki Jehu? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi payñataq nirqa:
—¿Ima hawkayaytaq kanman mamayki Jezabel huk taytachakunataña qatichkaptinqa chaynataq tukuy brujeriakunatapas rurachkaptinqa? —nispa.
23 Joranmi carretanta qepaman muyurirachispan lluptikurqa Ocoziasta kaynata nistin:
—¡Traicionaruwanchikmi! —nispa.
24 Jehuñataqmi flechanta hapiykuspan Joramta flecharurqa qepanmanta. Corazonninta flecha lloqsiruptinmi Joramqa carretanman wichiykurqa. 25 Jehumi kamachirqa Bidcar sutiyoq capitanninta:
—Hoqarispayki Jezreel llaqtayoq Nabotpa chakranpa patanman wischuykamuy. Yuyariyá, iskayninchik taytan Acabta servispa carretapi qatichkaptinchikmi Acabpa contranpi Tayta Dios nirqa: 26 "Qayna punchawmi rikurqani Nabot sutiyoq runata chaynataq churinkunatapas wañuchisqaykita, chaynaqa kay chakrapipunim qamtapas vengakusqayki" nispa. Chaynaqa Tayta Diospa nisqanman hinayá Nabotpa chakranman wikapaykamuy —nispa.

Rey Ocoziasta Jehu wañuchisqanmanta
(2 Cr 22:7-9)

27 Chaykuna pasasqanta Juda nacionpa reynin Ocozias rikuruspanmi Bet-hagan lawman riq ñanninta lluptikurqa. Jehu qatispanmi qaparirqa:
—Waktawan wañuchiychik carretanpi —nispa.
Gur sutiyoq wichariq ñampim, Ibleam llaqtapa hichpanpi yaqalla wañurachirqaku. Meguido llaqtaman Ocozias lluptiruspanmi chaypiña wañururqa. 28 Chaymi serviqninkuna carretapi aparuspanku Jerusalen llaqtapi kaq "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi abuelonkunapa pampakusqan sitiopi pamparurqaku. 29 Chay Rey Ocoziasqa Juda nacionpim gobiernayta qallarirqa Acabpa churin Joram chunka hukniyoq watamanña gobiernachkaptin.

Jezabel sutiyoq warmita wañuchisqankumanta

30 Chaymantam Jehu pasarqa Jezreel llaqtaman. Chaypi *yachaq Jezabel sutiyoq warmiñataqmi Jehu hamusqanta yacharuspan ñawinkunata pintakururqa, chukchantapas sumaqta allichakuruspanmi ventananman asuykurqa qawananpaq. 31 Llaqtapa punkunta Jehu pasachkaptinmi Jezabel niykurqa:
—Reynin wañuchiq yawZimri ¿hawkallachu kachkanki? —nispa.
32 Jehumi ventanata qawarispan rimarirqa:
—¿Pitaq ñoqapa favorniypi kachkan? —nispa.
Chaymi reypa wasinpi servikuq iskay kimsa runakuna ventanamanta Jehuta qawariykamurqaku. 33 Paykunatam Jehu kamachirqa:
—Chay warmita wischuykamuychik —nispa.
Calleman wischuykamuptinkum yawarnin perqamanwan caballokunaman pinkiykurqa. Jehuñataqmi carretanwan chay warmipa hawanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pasarurqa. 34 Jezreel llaqtaman yaykuruspanmi mikuruspanña hinaspa
upyayta tukuruspanña kamachirqa:
—Chay ñakasqa warmita qawaramuychik hinaspa pamparamuychik
reypa churin kasqanrayku —nispa.
35 Pampamunankupaq chayaruspankuqa manañam cuerpontaqa
tarirqakuñachu, tarispaqa-tarirurqaku uma tulluntawan maki-chakillan-
tañam. 36 Kutirispanku willaykuptinñataqmi Jehu nirqa:
—Diosmi Tisbe llaqtayoq serviqnin Eliaswan nirqa: "Jezreel llaqtapi
kaq chakrapim Jezabelpa aychanta allqokuna mikunqa." 37 Jezabelpa
cuerponqa karka hina kaspanmi Jezreel llaqtapi kaq chakrata wanuchan-
qa, manañam pipas: "Kayqa Jezabelmi" ninqachu.

Rey Acabpa ayllunkunata Jehu wañuchisqanmanta

10 1 Samaria llaqtapim Acab sutiyoq reypa karqa qanchis chunka churinkuna.
Samaria llaqtapi kaq Jezreel llaqtayoq capitankunaman, ancianokunaman
chaynataq Acabpa churin uywaqkunaman cartata Jehu apachispanmi nirqa:

2 Reynikichikpa churin uywaqkuna, carretankunawan, caballonkunawan
cuentallikuqkuna, murallasqa llaqta nanachikuqkuna hinaspa armankuna
hatalliqkuna, kay cartata chaskisqaykichik horamantapunim, 3 akllankichik
reynikichikpa allinnin chaynataq justo kaq churinta hinaspam taytanpa
rantinpi churankichik, chaynata ruraspam reynikichikpa castankunapa
favorninpi peleankichik.

4 Carta chaskiqkunañataqmi ancha mancharisqallaña nirqaku:
—Iskaynin reykunapas Jehuta mana venceyta atichkaptinkuqa ¿imay-
nataqsi ñoqanchikqa paywan peleachwanchik? —nispa.
5 Chaymi reypa mayordomonpas, llaqtapi gobiernaqpas, ancianokuna-
pas chaynataq warmakunapa uywaqninkunapas Jehuta nichimurqaku:
—Ñoqaykuqa serviqnikikunam kaniku, imam niwasqaykikutam rurasaqku. Ma-
nataqmi reytaqa pitapas akllaymankuchu. Tanteasqaykitayá ruray —nispa.
6 Jehumi yapamanta cartaspan paykunata nirqa:

Ñoqapa favorniypi hinaspa kasuwaqniy kaspaykichikqa,
reynikichikpa qari churinkunapa umanta apamuwaspayá paqarin
kay horata hamuychik Jezreel llaqtaman.

Reypa qanchis chunka qari churinkunaqa, llaqtapi reqsisqa runakuna-
pa makinpim kachkarqaku paykunapa uywasqan kasqanrayku. 7 Cartata
kamas chaskiruspankum reypa qanchis chunka churinkunata wañu-
rachispanku umanta canastapi apachirqaku Jezreel llaqtapi Jehuman.
8 Kachasqan runa chayaruspanmi Jehuman willaykurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Reypa churinkunapa umantam chayarachimunku —nispa.
Chaymi Jehuñataq kamachirqa:
—Llaqtapa zaguan punkunpiyá paqarinkama iskay hawaqpi montoramuychik —nispa.
9 Paqarinnintintam Jehu chay sitioman rispan chaypi sayaykuspa llapa runakunata nirqa:
—Justo runakuna kaspaykichikqa niykuwaychikyá: Reyniypa contranpi hoqarikuruspaymi payta wañurachirqani ichaqa ¿Pitaq kaykunataqa wañurachirqa? 10 Yachaychikyá, Tayta Diospa imapas Acabpa castanpa contranpi nisqanqa manam yanqaqa kanmanchu, aswanqa cumplikunqam. Tayta Diosmi kaykunataqa rurarqa serviqnin Eliaswan nichisqanman hina —nispa.
11 Jehuqa wañurachirqataqmi Jezreel llaqtapi puchuq Acabpa castankunatapas, kamachikuqkunatapas, amistadninkunatapas chaynataq sacerdotenkunatapas. Mana pitapas puchuykuspamá llapallanta wañurachirqa.
12 Jezreel llaqtamantam Jehu pasarqa Samaria llaqtaman. Risqanpim chayarurqa "Oveja Michiqkunapa Campamenton" sutiyoq sitioman.
13 Chaypim tuparurqa Juda nacionpa reynin Ocoziaspa ayllunkunawan, paykunatam tapurqa:
—¿Pikunataq qamkunaqa kankichik? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqa:
-Ñoqaykuqa Rey Ocoziaspa ayllunmi kaniku chaymi reypa churinkunatawan reinapa wawankunata watukuq hamurqaniku —nispa.
14 Jehumi kamachirqa:
—Kawsachkaqllata hapiruychik —nispa.
Kawsachkaqllata hapiruspankum "Oveja Michiqkunapa Campamenton" sutiyoq sitiopa hichpanpi kaq pozopi tawa chunka iskayniyoq runakunata mana pitapas puchuspa wañurachirqaku.
15 Jehu chaymanta pasaspanmi tuparurqa Recabpa churin Jonadab sutiyoq runawan, payta rimaykuspanmi tapurqa:
—¿Qamqa ñoqa hinachu tanteanki? —nispa.
Jonadabmi nirqa:
—Arí, chaynam —nispa.
Hinaptinmi Jehu nirqa:
—Chayna kaptinqa makiyta hapiykuway —nispa.
Makinta haywariykuptinmi carretanman seqarachirqa 16 hinaspam nirqa:
—Hakuchik ñoqawan, qamqa qawankim Tayta Diospa favorninpi tukuy ima rurasqayta —nispa.
Chaymi carretanpi pasachirqa. 17 Samaria llaqtaman Jehu chayaruspanmi Acabpa partidonmanta chaypi puchuqkunata mana chullatapas lluptichispan wañurachirqa, chaynataqa rurarqa Eliaswan Tayta Diospa nichisqanpi hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Baal sutiyoq taytachatawan adoraqninkunata Jehu chinkachisqanmanta

18 Samaria llaqtapi llapa runakunata Jehu huñuruspanmi nirqa:
—Baaltam Acab adorarqa pisillata, ñoqam ichaqa paymanta aswan allinta adorasaq. 19 Chaynaqa Baalmanta llapa willakuqkunatayá qayamuychik, qayamuychiktaqyá adoraqnin llapa runakunatawan llapa sacerdotenkunatapas. Animalkunata wañuchipuspaymi Baalta adorasaq, chaynaqa manamá pipas faltananchu. Pipas mana hamuqkunaqa wañunqapunim —nispa.

Chaynataqa llullakurqa Baal adoraqkunata tukurunanraykum. 20 Jehuqa nirqataqmi:
—Baalpaq hatun huñunakuy punchawta akllaychik —nispa.

Hinaptinmi chay punchawpaq qayarqaku. 21 Jehu tukuy Israel nacionpi willachimuptinmi Baalpa llapallan adoraqninkuna huñunakururqaku. Baalpa templonmanmi mana pipas faltaspa yaykururqaku. Chaynapimá Baalpa templonpi kichkiy-kichkiy karqaku, 22 pachakuna waqaychaqtam Jehu kamachirqa:
—Baal adoraq llapallan runakunapaq pachakunata horqomuy —nispa.

Pachakunata aypuruptinkum 23 Recabpa churin Jonadabwan Baalpa templonman yaykuruspa Baal adoraqkunata Jehu nirqa:
—Maskaspa sumaqta qawaychik, yanqañataq kaypi pipas kanman Tayta Dios adoraqkuna. Kaypiqa kanqa Baal adoraqkunallam —nispa.

24 Animalkunata wañuchispa Baalman kañanankupaq paykuna yaykunankukamam, pusaq chunka runankunata Jehu hawa punkupi churaramuspan paykunata kamachirqa:
—Qamkunaman qosqay runakunata mana wañuchispa huk kaqllantapas lluptirachiqqa vidanwanmi paganqa —nispa.

25 Baalpaq lliw kañapuyta tukuruspanmi Jehu kamachirqa soldadonkunatawan capitanninkunata:
—Yaykumuspaykichik wañuchiychik. Chullapas ama lluptichunchu —nispa.

Chaymi soldadokuna capitankunapiwan runakunata wañuchispa hawaman wischumurqaku. Chaynata wañuchistinmi chayarurqaku Baalpa templonpa ukunkama. 26 Baalpa templonpi kaq adorananku llapa pilarkunatapas horqomuspam kañarurqaku. 27 Baal taytachatapas ñuturuspankum chay templotapas taqmarurqaku hinaspam ispakunanku sitiotaña rurarurqaku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

28 Chaynatamá Jehu chinkarachirqa Israel nacionmanta Baal sutiyoq taytachata. 29 Chaywanpas Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam Jehu sutiyoq reypas huchallikurqa. Payqa Betel llaqtapipas chaynataq Dan llaqtapipas qorimanta malta torokunatam hinalla adorarqa.

30 Tayta Diosmi Jehuta nirqa:
—Piensasqayman hina Acabpa ayllunkunata wañuchispa qayllaypi allin ruwasqaykiraykum churikikuna Israel nacionpi gobiernanqa willkaykipa willkankama —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Jehuqa manam tukuy sonqonwanchu kasukurqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa yachachikuyninkunataqa. Israel nacion huchallichiq Jeroboam hinam Jehupas huchallikurqa.

32 Chay punchawkunapim Israel nacionpa allpan menosyachiyta Tayta Dios qallaykurqa. Chayraykum llapa linderonkunapi *yachaq runakunata Rey Hazael atacarqa. 33 Payqa atacarqa Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan lawpi kaq Gad ayllupa, Ruben ayllupa hinaspa Manases ayllupa allpankunatam otaq Galaadwan sutichasqa allpakunatam atacarqaqa Arnon Mayupa hichpanpi kaq Aroer llaqtamanta qallarispanmi Galaad lawninta Basan lawkama.

34 Jehupa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspan rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 35 Jehu abuelonkuna hina wañuruptinmi Samaria llaqtapi pamparqaku. Rantinpim churin Joacazña gobiernarqa. 36 Jehumi gobiernarqa Samaria llaqtapi iskay chunka pusaqniyoq wata.

Gobiernay munaq Atalia sutiyoq warmita wañuchisqankumanta
(2 Cr 22:10-23:21)

11 1 Rey Ocoziaspa maman Ataliam wawan Rey Ocoziasta wañurachisqankuta yacharuspan wañurachirqa Rey Ocoziaspa llapallan mirayninkunata. 2 Rey Jorampa warmi churin Josabam ichaqa Rey Ocoziaspa panin kasqanrayku, turinpa churinkunata wañuchichkaptinku sobrinon Joasta wañuchiqkunamanta qechururqa hinaspam uywaqnin warmitawan puñuna cuartopi pakarurqa chaynapi Atalia mana rikunanpaq. Chaynapimá mana wañuchirqakuchu. 3 Uywaqninpiwanmá Joasqa soqta wata pakasqa karqa Tayta Diospa templonpi. Ataliañataqmi gobiernarqa nacionpi.

4 Qanchis watamanñataqmi sacerdote Joiada qayachimurqa capitankunata, reina waqaychaq soldadokunata, qayachimurqataqmi guardiakunapa jefenkunatapas hinaspam temploman pusaykurqa. Chay templopim paykunawan contratota ruraspan juramentachirqa hinaspañam reypa churinta paykunaman reqsiykachirqa. 5 Imam ruranankupaqmi kamachirqa:

—Kimsaman rakikuruspaykichikmi wakinnikichik samana punchawpi palaciota waqaychankichik. 6 Wakinnikichikñataqmi Sur sutiyoq punkupi churakurunkichik, wakinnikichikñataqmi churakurunkichik qepa law punkupi chaynapi mana pipas yaykunanpaq. 7 Samana punchawpi serviruspa lloqsiqkunam templopi waqaychankichik Rey Joasta. 8 Qamkunam sapakama armantin reypa muyuriqninpi kankichik. Pipas qamkunapa chawpikichik pasay munaqtaqa wañurachinkichikmi. Qamkunamá reyta waqaychankichik maylawman riptinpas —nispa.

9 Capitankunamá sacerdote Joiadapa kamachisqanta hina rurarqaku. Samana punchawpi yaykuq soldadokunatapas chaynataq chay punchawpi lloqsiq soldadokunatapas sapa kamachiqkunam pasachispanku sacerdote Joiadaman presentarqaku. 10 Joiadañataqmi Diospa templonpi churasqan Rey David-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pa lanzankunatawan harkachikunanta sapa kamachikuqman qoykarirqa.
11 Reyta waqaychaq guardiakunañataqmi payta chawpicharuspanku sapakama armayoq sayarurqaku templopa hinaspa altarpa *alleq lawninmanta *ichoq lawninkama. 12 Reypa churin Joasta Joiada horqoramuspanmi umanman coronata churarqa, hapichirqataqmi Chunkantin Kamachikuykunatapas. Rey kananpaqmi umanman aceiteta tallirqa chaymi taqllakuspanku nirqaku:
—Reyninchik kawsachun —nispa.
13 Runakunapa hinaspa rey waqaychaq soldadokunapa qaparisqanta Atalia uyariruspanmi runakunapa huñunakusqan temploman yaykurqa. 14 Qawariptinmi reyqa costumbrenkuman hina pilarpa waqtanpi sayachkasqa. Capitankunapas trompeta tocaqkunapiwanmi reypa waqtanpi kachkasqaku, runakuna kusikuspanku trompetata tocaptinkum Atalia pachanta llikipaspan qaparirqa:
—¡Traicionmi kayqa, traicionmi kayqa! —nispa.
15 Sacerdote Joiadañataqmi capitankunata nirqa:
—Kay chawpikichikmanta hawanman Ataliata horqoruychik. Pitapas payta qatimuqtaqa wañurachiychikyá, Tayta Diospa templonpiqa amam paytaqa wañuchinkichikchu —nispa.
16 Ataliata lloqsirachispankum reypa palacionman riq "Caballokunapa Punkun" sutiyoq punkupi wañurachirqaku.
17 Sacerdote Joiadam Tayta Dioswan contratota rurachirqa reytapas chaynataq runankunatapas chaynapi Tayta Diospa runankunaña kanankupaq. Runakunatapas reywanmi contratota rurachirqa. 18 Llapallan runakuna Baalpa templonman yaykuruspankum tuñirachirqaku altarninkunatawan taytachankunata, pasaypaqta ñuturuspankum Matan sutiyoq Baalpa sacerdotentapas altarkunapa ñawpaqninpi wañurachirqaku. Joiadaqa guardiakunatapas churarqam Tayta Diospa templonta waqaychanankupaq.
19 Joiada kamachiptinmi capitankuna, rey waqaychaq soldadokuna, guardiakuna chaynataq llapallan runakuna reyta pusarqaku Tayta Diospa templonmanta palacioman. Guardiakunapa punkunta yaykuruspankum reykunapa tiyananpi tiyachirqaku. 20 Llaqtapi llapallan runakunam kusisqallaña karqaku. Llaqtapas hawkañataqmi karqa palaciopa hichpanpi Ataliata espadawan wañurachiptinku. 21 Qanchis watanpim Joasqa gobiernayta qallaykurqa.

Juda nacionpi Joas gobiernasqanmanta
(2 Cr 24:1-27)

12 1 Jehu qanchis watamanña Samaria llaqtapi gobiernachkaptinmi, Joaspas gobiernayta qallaykurqa. Tawa chunka watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Paypa mamanqa karqa Beerseba llaqtayoq Sibia sutiyoq warmim.
2 Sacerdote Joiada tukuy tiempo yachachinankamaqa Joasmi Tayta Diospa agradonpaq allin kaqta rurarqa. 3 Chaywanpas moqokunapi capillakunataqa manam chinkachirqachu chaymi runakunaqa hinalla moqokunapi animalkunata wañuchiqku chaynataq inciensotapas taytacha-mamachakunaman kañaqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Sacerdotekunatam Rey Joas nirqa:
—Temploman apamusqanku Diospaq sapaqchasqa llapa qollqetayá sapa runapa contribucion qosqantawan chaynataq voluntadmanta qosqanku qollqetawan 5 sacerdotekuna chaskimuychik, chaykunataqa sapakamam chaskimunkichik reqsisqaykichik runakunamanta, chaykunawanyá Tayta Diospa templonpi kaq raqrakunata allichachiychik —nispa.
6 Chaywanpas iskay chunka kimsayoq watamanña Joas gobiernachkaptinmi, sacerdotekunaqa manaraq allichachirqakuchu templopi raqrasqa uchkukunataqa. 7 Chayraykum Rey Joas sacerdote Joiadatawan wakin sacerdotekunata qayachimuspan nirqa:
—¿Imanasqataq templopi raqrasqa uchkukunataqa manaraq allichachinkichikchu? Kunanmantaqa manam qamkunañachu qollqetaqa chaskinkichik reqsisqaykichik runakunamantaqa, chay qollqetaqa qochinkichik allichaq runakunamanñam chaynapi paykunaña Tayta Diospa templonpi kaq raqrakunata allichanankupaq —nispa.
8 Chaymi sacerdotekunaqa kasukuspanku manaña qollqetaqa chaskirqakuñachu nitaqmi templopi raqrasqa uchkukunatapas allichachirqakuñachu.
9 Sacerdote Joiadam rurarachirqa baulta tapanpi uchkuyoqta hinaspam churarurqa altarpa hichpanpi otaq temploman yaykuqkunapa *alleq lawninpi. Punku waqaychaq sacerdotekunam temploman apasqanku llapa qollqeta chay baulman hinaqku. 10 Baulpi achkallaña qollqe karuptinmi reypa secretarionwan sacerdotekunapa jefen rispanku qollqeta yupaspanku wayqakunaman churaspa templopi waqaychaqku. 11 Chay qollqeta pesaruspam qoqku templowan cuentallikuqkunaman, paykunañataqmi pagaqku carpinterokunaman, templo allichaqkunaman, 12 albañilkunaman hinaspa rumi labraqkunaman. Chay qollqewanmi rantiqku qerukunatawan labrasqa rumikunata chaynapi Tayta Diospa templonpi raqrasqa uchkukunata allichanankupaq. Templopa tukuy imankuna allichaypimá qollqeta gastarqaku. 13 Tayta Diospa templonman apamusqanku chay qollqemantaqa manam ruraqkuchu medianokunata, mecha limpianakunata, tazonkunata nitaq cornetillakunatapas. Templopaqqa manam qollqemanta nitaq qorimanta ima servicionkunatapas rurarqakuchu. 14 Aswanqa templota allichaspa llamkaqkunallamanmi pagaqku. 15 Llamkaqkunaman paganankupaq qollqe hatalliq runakunamantaqa manam cuentata mañaqkuchu confianza runakuna kasqankurayku. 16 Culparayku hinaspa hucharayku ofrenda qollqetaqa manam Tayta Diospa templonmanqa apaqkuchu, chay qollqeqa sacerdotekunapaqmi karqa.
17 Aram nacionpa reynin Hazaelmi Gat llaqtapa contranpi peleananpaq rirqa, venceruspañataqmi Jerusalen llaqtapa contranpiña pasarqa. 18 Chayraykum Juda nacionpa reynin Joas kikinpa sapaqchasqan ofrendakunata qoykurqa Aram nacionpa reynin Hazaelman, qoykurqataqmi Juda nacionpa reynin Josafatpa, Jorampa, Ocoziaspa otaq abuelonkunapa sapaqchasqan ofrendakunatapas chaynataq templopi hinaspa reypa palacionpi churasqanku qoritapas hinaptinmi chay Rey Hazaelqa Jerusalen llaqtamanta kutikurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Joaspa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 20 Serviqnin jefekunam Joaspa contranpi hoqarikuruspanku Sila llaqtaman riq Bet-milo sutiyoq sitiopi wañurachirqaku. 21 Chaynaqa Rey Joastamá wañurachirqaku Simeat sutiyoq warmipa wawan Isacarwan Somerpa wawan Josabad, paykunaqa karqa serviqninkunam. Joastam pamparurqaku Jerusalen llaqtapi abuelonkunapa pampakusqan sitiopi otaq "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi. Paypa rantinpim gobiernarqa churin Amasias.

Rey Joacazpa gobiernasqanmanta

13 1 Ocoziaspa churin Joas iskay chunka kimsayoq watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi Jehupa churin Joacaz gobiernayta qallaykurqa Samaria llaqtapi. Joacasqa gobiernarqa chunka qanchisniyoq watam. 2 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa hinaspanmi Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hina huchallikurqa, chayna ruraytaqa manam saqerqachu. 3 Chayraykum Israel nacionpa contranpi Tayta Dios anchallataña piñakuruspan Aram nacionpa reynin Hazaelman hinaspa paypa churin Ben-adadman unay wata munaychakunanpaq qoykurqa.

4 Tayta Diosta Joacaz ruegakuptinmi Israel nacionniyoq runakunapa ñakarisqanta qawaspan Joacazpa mañakusqanta uyariykurqa, paykunataqariki Aram nacionpa reyninmi ñakarichirqa. 5 Israel nacionman libraqninta Tayta Dios qoykuptinmi Israelpa mirayninkunaqa Aram nacionmanta librakuruspanku ñawpaqta hina wasinkupiña hawka *yachakurqaku. 6 Chaywanpas manam saqerqachu Israel nacion huchallichiq Jeroboam casta runakunapa huchallikusqantaqa. Paykunaqa hinallamá huchallikurqaku. Asera sutiyoq mamachapas hinallam karqa Samaria llaqtapi.

7 Rey Joacazpa soldadonkunamanta puchuqkunam karqa caballopi sillakuq pichqa chunka runakuna, guerrapaq chunka carretakuna, chaki-puri chunka waranqa soldadokuna. Aram nacionpa reyninmi paykunataqa chinkarachirqa hinaspataqmi ñutu allpata hinaña saruparurqa. 8 Joacazpa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropi qellqasqam kachkan. 9 Joacaz abuelonkuna hina wañuruptinmi Samaria llaqtapi pamparurqaku, paypa rantinpim churin Joasña gobiernarqa.

Israel nacionta Rey Joas gobiernasqanmanta

10 Rey Joas kimsa chunka qanchisniyoq watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi, Joacazpa churin Joas Israel nacion gobiernayta qallaykurqa, paymi Samaria llaqtapi gobiernarqa chunka soqtayoq wata. 11 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa, chayna ruraytaqa manamá saqerqachu. 12 Joaspa wakin rurasqankunaqa chaynataq mana manchakuspa Juda nacion Rey Amasiaspa contranpi peleasqanqa Israel nacion reykunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 13 Abuelonkuna hina Joas wañukuptinmi Jeroboamña rantinpi gobiernarqa. Israel nacion reykunapa pampakusqan Samaria llaqtapim Joasta pamparqaku.

Eliseopa wañukusqanmanta

14 Wañukunanpaqña Eliseo onqochkaptinmi Eliseota watukunanpaq Israel nacionpa reynin Joas rirqa. Eliseopa qayllanpi waqaspanmi nirqa:
—Taytáy, taytáy, qamqa Israel nacionpaqmi carretakunawan caballopi sillada tropakuna hina karqanki —nispa.
15 Eliseom payta nirqa:
—Flechana arcotawan flechakunata hapiy —nispa.
Chaykunata hapiykuptinmi 16 Eliseo niykurqa:
—Kunanñataqyá flechanaykipaq hinaña churakuy —nispa.
Chaynata churakuruptinmi Eliseopas reypa hapisqanta hapiykurqa.
17 Hinaspam nirqa:
—Intipa qespimunan lawpi kaq ventanata kichaykuy —nispa.
Kichaykuptinmi Eliseo nirqa:
—Flecharuy hawaman —nispa.
Flecharuptinmi Eliseo rimarirqa:
—Salvananpaq kaq Tayta Diospa flechanmi wak flechaqa, wak flechaqa Aram nacionpa contranpi venceq flecham. Afec llaqta lawpim Aram soldadokunata tukunaykikama wañuchinki —nispa.
18 Yapamantam Eliseo kamachirqa:
—Flechakunata hapiy —nispa.
Flechakunata Israel nacionpa reynin hapiykuptinmi Eliseo nirqa:
—Pampata waqtay flechawan —nispa.
Kimsakama waqtaruspanmi sayarurqa. 19 Chaymi Diospa runan Eliseoñataq reypaq piñakuspan payta nirqa:
—Pichqa kutikama otaq soqta kutikama waqtaruspaqa Aram nacionniyoq runakunatam manaña chullallapas puchunankama wañuchiwaq karqa. Chaynaqa kimsa kutikamallam Aram nacionta vencenki —nispa.
20 Eliseo wañukuptinmi pamparurqaku. Watan-watanmi Moab nacionmanta salteaq tropakuna Israel nacionman hamurqaku. 21 Huk punchawmi runakuna wañukuqpa ayanta pampachkarqaku hinaptinmi qonqaymanta rikururqaku huk salteaq tropata chaymi ayata Eliseopa sepulturanman wischuykuspa ayqekurqaku. Eliseopa tullunkunaman chay wañukuqpa ayan tuparuspanmi kawsarirurqa hinaspam sayarirurqa.
22 Aram nacionpa reynin Hazaelmi Israel nacionniyoq runakunata ñakarichirqa tukuy tiempo Rey Joacazpa gobiernasqan watakama. 23 Aswanqa Tayta Diosmi paykunata kuyapayaspan paykunamanta llakipayarikurqa hinaspa favorecerqa, chaynataqa rurarqa Abrahanwan, Isaacwan hinaspa Jacobwan contratota ruras-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanraykum. Chayraykum Diosqa mana munarqachu paykuna chinkarachiytapas nitaq qayllanmanta wischuruytapas kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

24 Aram nacionpa reynin Hazael wañuruptinmi churin Ben-adad sutiyoq runaña rantinpi gobiernarqa. 25 Hazaelmi guerrata ruraspan Rey Joaspa taytan Joacazmanta llaqtakunata qechurqa, chay llaqtakunatam Rey Joas kaqllamanta dueñochakurqa. Kimsakama Ben-adadta Rey Joas venceruspanmi Israelman llaqtakunata kutiykachirqa.

Rey Amasiaspa gobiernasqanmanta
(2 Cr 25:1-28)

14 1 Joacazpa churin Joas iskay watamanña Israel nacionpi gobiernachkaptinmi Juda nacionpa reynin Joaspa churin Amasias gobiernayta qallaykurqa. 2 Iskay chunka pichqayoq watanpi kachkaspanmi Amasiasqa gobiernayta qallaykurqa. Payqa iskay chunka isqonniyoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Paypa mamanqa karqa Jerusalen llaqtayoq Joadan sutiyoq warmim. 3 Rey Amasiasqa Tayta Diospa qayllanpim allinkunata rurarqa ichaqa manañam ñawpaq abuelon David hinañachu, taytan Joaspa rurasqankunata hinam tukuyta rurarqa. 4 Chaywanpas moqokunapi capillakunaqa hinallam karqa chayraykum runakunapas animalkunata hinalla chaypi wañuchispa kañaqku, kañaqkutaqmi inciensotapas.

5 Gobiernonpi allintaña takyaruspanmi wañurachirqa taytanta wañuchiq serviqninkunata. 6 Wañuchisqan runakunapa churinkunataqa manam wañuchirqachu Moisespa qellqasqan yachachikuy libropi Tayta Diospa kamachisqanpi hina. Tayta Diosmi nirqa:

—Churi-wawankupa huchallikusqanmantaqa amam tayta-mamantaqa wañuchinkichikchu nitaqmi tayta-mamanpa huchanmantapas churi-wawankutaqa wañuchinkichikchu. Ichaqa Huchallikusqankumantaqa sapakamatam wañuchinkichik —nispa.

7 Amasiasmi Edom casta chunka waranqa soldadokunata wañurachirqa "Kachi Qechwawan" sutichasqa sitiopi. Guerrapi venceruspanmi Sela llaqtata dueñochakururqa hinaspam Jocteelwan suticharurqa kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

8 Chaymantam Amasias comisionta kacharqa Joacazpa churin otaq Jehupa willkan Israel nacionpa reynin Joaspata, paytam nichimurqa:

—Hamuy qanwanñataq qawanakuykunaypaq —nispa.

9 Hinaptinmi Israel nacionpa reynin Joasñataq Juda nacionpa reynin Amasiasta nichimurqa:

—Libano montepi wiñaq cardo qoram Libano montepi kaq cedro sachata nichimurqa: "Warmi churikita qari churiywan casarachiy" nispa. Ichaqa Libano monte animalmi chayninta pasaspan cardo qorata saruparurqa. 10 Edom nacionniyoq runakunata venceruspaykim hatun tukuqllaña rikurirunki. Chaynaqa chaywan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

alabakuspaykiyá hawkalla wasikipi kakuy. ¿Imanasqataq peleayta munanki qampas chaynataq Juda nacionpi kaqkunapas llakillapi rikurinaykichikpaq? —nispa.

11 Amasias mana kasukuyta munaptinmi Israel nacionpa reynin Joasqa tupanakurqa Juda nacionpa reynin Amasiaswan Bet-semes llaqtapi, chay llaqtaqa kachkan Juda nacionpim. 12 Juda nacionniyoq soldadokunata Israel nacion soldadokuna venceruptinmi sapakama wasinkuman lluptikurqaku. 13 Bet-semes llaqtapimá Israel nacionpa reynin Joas presocharurqa Joaspa churin Juda nacionpa reynin Amasiasta hinaspam pusarqa Jerusalen llaqtaman. Amasiasqa karqa Joaspa churinmi otaq Ocoziaspa willkanmi. Rey Joasmi Jerusalen llaqtapa murallanta taqmarurqa pachak pusaq chunkan metro largoyoqta Efrain sutiyoq zaguan punkumanta esquinapi zaguan punkukama. 14 Paymi apakurqa Tayta Diospa templonpi kaq llapa qori-qollqetawan llapa serviciokunata hinaspa reypa wasinpi tarisqan llapa qori-qollqeta. Allin reqsisqa wakin runakunata garantiapaq hina Rey Joas pusaspanmi Samaria llaqtaman kutikurqa.

15 Rey Joaspa wakin rurasqankunaqa chaynataq Juda nacionpa reynin Amasiaswan mana manchakuspa imaynam peleasqanqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 16 Rey Joas abuelonkuna hina wañuruptinmi Israel nacion reykunapa pampakusqan Samaria llaqtapi pamparqaku, rantinpim churin Jeroboamña gobiernarqa.

17 Israel nacionpa reynin Joacazpa churin Joas wañukusqanmantam Juda nacionpa reynin Joaspa churin Amasiasqa kawsarqa chunka pichqayoq watataraq. 18 Amasiaspa wakin rurasqankunaqa qellqasqa kachkan Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim 19 Jerusalen llaqtapi kaqkunam Rey Amasiaspa contranpi hoqarikururqaku chaymi Amasiasqa Laquis llaqtaman lluptikurqa, aswanqa Laquis llaqtakama qatispankum chaypi wañurachimurqaku. 20 Paypa ayanta Jerusalen llaqtaman caballokunapi apamuspankum "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi abuelonkunapa pampakusqan sitiopi pamparqaku. 21 Juda nacionpi kaq llapallan runakunam Azariasta rey kananpaq churarurqaku taytan Amasiaspa rantinpi, payqa kachkarqa chunka soqtayoq watayoqllaraqmi. 22 Abuelonkuna hina Amasias wañukuptillanmi churin Azarias Elat llaqtata kutirachikurqa Juda nacionpaq hinaspam mosoqmanta hatarichirqa.

Joaspa churin Rey Jeroboam Israel nacionpi gobiernasqanmanta

23 Juda nacionpa reynin Joaspa churin Amasias chunka pichqayoq watamanña gobiernachkaptinmi, Israel nacionpa reynin Joaspa churin Jeroboam Samaria llaqtapi gobiernayta qallaykurqa. Jeroboanmi gobiernarqa tawa chunka hukniyoq wata. 24 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa.

25 Joaspa churin Jeroboanmi Israel nacionpa linderonkunata kutirachikurqa Hamat lawman yaykuna qasamanta Araba law qochakama. Chaytaqa rurarqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanman hinam. Tayta Diosmi rimarqa paymanta willakuq Jonaswan. Jonasmi karqa Amitaipa churin Gat-hefer

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtapi *yachaq. 26 Hatun ñakariypi Israel nacionniyoq runakuna kawsasqankuraykum Tayta Dios paykunata qawarirqa. Manañam pipas yanaparqañachu Israel naciontaqa chaymi libre kaqpas hinaspa sirviente kaqpas llapallanku ñakarirqaku. 27 Kay pachamanta Israelpa sutin chinkarachiyta Tayta Dios manaraq munaspanmi Joaspa churin Jeroboanwan Israel nacionta salvarurqa.

28 Jeroboampa wakin rurasqankunaqa, mana manchakuspan rurasqankunaqa, guerrapi llapa peleasqankunaqa chaynataq Juda nacionpa munaychakusqan Damasco llaqtata hinaspa Hamat llaqtata Israel nacionpaq imaynam kutichikusqanqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 29 Israel nacionpi gobiernaq abuelonkuna hinam Jeroboam wañukurqa. Paypa rantinpiñataqmi churin Zacariasña gobiernarqa.

Rey Azariaspa gobiernasqanmanta
(2 Cr 26:3-5, 16-23)

15 1 Israel nacionpi Rey Jeroboam iskay chunka qanchisniyoq watamanña gobiernachkaptinmi Amasiaspa churin Azarias Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa. 2 Azariasqa chunka soqtayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pichqa chunka iskayniyoq wata. Mamanmi karqa Jerusalen llaqtayoq Jecolias sutiyoq warmi.

3 Taytan Amasiaspa tukuy ima rurasqanta hinam Tayta Diospa qayllanpi allin kaqkunata rurarqa. 4 Chaywanpas moqokunapi capillakunaqa hinallam karqa chayraykum runakunapas animalkunata hinalla chaypi wañuchispa kañaqku, kañaqkutaqmi inciensotapas. 5 Chayna allinkunata rurachkaptinpas Tayta Diosmi lepra onqoywan castigarurqa hinaptinmi wañunan punchawkama sapaq wasipi chaywan onqorqa. Chayna kaptinmi palacionpiqa churin Jotamña quejakunata arreglaq.

6 Rey Azariaspa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 7 Abuelonkuna hina Rey Azarias wañukuptinmi, “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi pamparqaku. Paypa rantinpim churin Jotamña gobiernarqa.

Israel nacionpi Rey Zacariaspa gobiernasqanmanta

8 Juda nacionpa reynin Azarias kimsa chunka pusaqniyoq watamanña gobiernachkaptinmi Jeroboampa churin Zacarias Israel nacionpi gobiernayta qallarirqa, soqta killam Samaria llaqtapi gobiernarqa. 9 Abuelonkuna hinam mana allinkunata Tayta Diospa qayllanpi rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa.

10 Zacariaspa contranpim Jabespa churin Salum hoqarikururqa. Runakunapa qayllanpi atacaruspanmi wañurachirqa hinaspam paypa rantinpi gobiernarqa.

11 Zacariaspa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 12 Tayta Diosmi nirqa Rey Jehuman:

—Churikikunam Israel nacionpi gobiernanqa willkaykipa willkankama —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi chayna karqa.

Israel nacionpi Rey Salumpa gobiernasqanmanta

13 Juda nacionpa reynin Uzias kimsa chunka isqonniyoq wataña gobiernachkaptinmi Jabespa churin Salum gobiernayta qallaykurqa. Paymi gobiernarqa huk killalla Samaria llaqtapi. 14 Gadipa churin Manahem sutiyoq runam Tirsa llaqtamanta Samaria llaqtaman rispan Jabespa churin Salumta wañurachirqa hinaspam paypa rantinpi gobiernarqa.

15 Salumpa wakin rurasqankunawan Zacariaspa contranpi hoqarikuruspa imam rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

16 Chaymantañataqmi chay Manahem sutiyoq runaqa Tirsa llaqtamanta qallaykuspa atacarqa Tifsa llaqtata chaynataq muyuriqninpi llaqtakunatapas, chay llaqtakunata saqueaspanmi llapallan wiksayoq warmikunapa wiksantapas kuchururqa. Tifsa llaqtapa punkunkunata chaypi *yachaqkuna mana kichasqanraykum chaynataqa rurarqa.

Israel nacionpi Rey Manahempa gobiernasqanmanta

17 Juda nacionpa reynin Azarias kimsa chunka isqonniyoq watamanña gobiernachkaptinmi Gadipa churin Manahem Israel nacion gobiernayta qallarirqa hinaspam Samaria llaqtapi gobiernarqa chunka wata. 18 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa kawsanan punchawkama.

19 Asiria nacionpa reyninPul sutiyoq runam hamurqa Israel nacionta atacananpaq, paymanmi Rey Manahem qorqa kimsa chunka kimsayoq waranqa kilo qollqeta chaynapi Manahempa favorninpi kaspan gobiernonta astawan takyachinanpaq. 20 Chay qollqetam Manahem mañarqa Israel nacionpi kapuqniyoq apukunamanta, chay apu runakunam sapakama qorqa parte kilo masnin qollqeta chaynapi Asiria nacionpa reyninman qonankupaq. Chayraykum Asiria nacionpa reyninqa Israel nacionpi mana unaspan kutikurqa.

21 Rey Manahempa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 22 Rey Manahenmi abuelonkuna hina wañukurqa, paypa rantinpim Pekaia sutiyoq churiñña gobiernarqa.

Israel nacionpi Rey Pekaiapa gobiernasqanmanta

23 Rey Azarias pichqa chunka watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi Manahempa churin Pekaia Israel nacion gobiernayta qallarirqa hinaspam iskay wata Samaria llaqtapi gobiernarqa. 24 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa.

25 Pekaiapa contranpim hoqarikururqa Remaliaspa churin Peka. Pekaqa karqa hina Pekaiapa capitanninmi. Chay Pekam Argob sutiyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runawan hinaspa Arie sutiyoq runawan Galaad lawmanta pichqa chunka runakunapiwan yanapachikuspa Rey Pekaiata wañurachirqaku, paytaqa wañurachirqaku Samaria llaqtapi reypa palacionpa uku kaq wasinpim, chaynapim Peka sutiyoq runaña paypa rantinpi gobiernarqa.

26 Pekaiapa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

Israel nacionpi Rey Pekapa gobiernasqanmanta

27 Rey Azarias pichqa chunka iskayniyoq watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi Remaliaspa churin Peka Israel nacion gobiernayta qallarirqa. Paymi gobiernarqa iskay chunka wata Samaria llaqtapi. 28 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboam hinam huchallikurqa.

29 Israelpa reynin Peka gobiernachkaptinmi Asiria nacionpa reynin Tiglatpileser hamururqa, atacaspanmi vencerurqa Ijon llaqtata, Abel-bet-maaca llaqtata, Janoa llaqtata, Cedes llaqtata hinaspa Hazor llaqtata. Galaad lawpi, Galilea lawpi chaynataq Neftaliy allpapi llapallan *yachaqkunatapas vencerus-panmi presochasqata Asiria nacionman pusarqa. 30 Elapa churin Oseasñataqmi Remaliaspa churin Pekapa contranpi hoqarikuruspan wañurachirqa, chaynapim Oseasqa Pekapa rantinpi gobiernayta qallarirqa, payqa qallarirqa Uziaspa churin Rey Jotam iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi.

31 Pekapa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

Juda nacionpi Rey Jotam gobiernasqanmanta
(2 Cr 27:1-9)

32 Israel nacionpi iskay watamanña Remaliaspa churin Peka gobiernachkaptinmi Uziaspa churin Jotam Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa. 33 Iskay chunka pichqayoq watanpim karqa gobiernayta qallaykuspanqa. Payqa Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka soqtayoq wata. Paypa mamanqa karqa Sadocpa churin Jerusa sutiyoq warmim.

34 Jotanmi Tayta Diospa qayllanpi tukuy imakunatapas allinta rurarqa taytan Uziaspa tukuy rurasqanman hina. 35 Chaywanpas moqokunapi capillakunaqa hinallam karqa, chayraykum runakunapas chaykunapi animalta wañuchispa hinalla kañaqku, hinallataqmi kañaqku inciensotapas. Hina Rey Jotanmi hatarichirqa Tayta Diospa templonpa altonpi kaq punkutapas.

36 Jotampa wakin rurasqankunaqa Israel nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan.

37 Tayta Diosmi chay punchawkunapi Juda nacionpa contranpi kachayta qallarirqa Aram nacionpa reynin Rezintawan Remaliaspa churin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pekata. 38 Abuelonkuna hina Jotam wañukuptinmi abuelonkupa pampakusqan sitiopi otaq "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi pamparurqaku. Paypa rantinpim churin Acazña gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Acazpa gobiernasqanmanta
(2 Cr 28:1-27)

16 1 Remaliaspa churin Peka chunka qanchisniyoq watamanña gobiernachkaptinmi Jotampa churin Acaz gobiernayta qallaykurqa Juda nacionpi. 2 Rey Acazqa iskay chunka watanpim gobiernayta qallaykurqa. Payqa chunka soqtayoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Ichaqa manam abuelon David hinachu yupaychasqan Tayta Diospa qayllanpi allinta rurarqa. 3 Aswanqa Israel nacion reykunapa kawsasqanta hinam kawsarqa. Rurarqataqmi Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan runakunapa millakuypaq rurasqankutapas. Payqa churintapas chay runakuna hinam kañarqa. 4 Alto moqo capillakunapipas hinaspa rapisapa sachakunapa ukunpipas animalkunata wañuchispanmi kañarqa, kañarqataqmi inciensokunatapas.

5 Aram nacionpa reynin Rezinmi Remaliaspa churin Pekawan otaq Israel nacionpa reyninwan rirqaku Jerusalen llaqtaman chaynapi Rey Acazpa contranpi peleanankupaq ichaqa manam venceyta atirqakuchu. 6 Chay tiempopim Aram nacionpa reynin Rezin kutichikurqa Elat llaqtata. Juda nacionniyoq runakunatam Elat llaqtamanta qarqorurqa chaymi Edom nacionniyoq runakunaña chayman rispanku chaypi *yacharqaku kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

7 Rey Acazmi kacharqa comisionta Asiria nacionpa reynin Tiglat-pileserman kaynata nispan:

> Ñoqaqa kani churiki hina serviqnikim. Hamuspaykiyá libraykuway Aram nacionpa hinaspa Israel nacionpa reyninmanta, paykunam atacawachkanku.

8 Tayta Diospa templonmanta qollqeta, qorita hinaspa reypa wasinpi qori-qollqeta horqoramuspanmi Asiria nacionpa reyninman regalota apachirqa. 9 Asiria nacionpa reynin chaskiruspanmi rirqa Damasco llaqtapa contranpi peleananpaq. Venceruspanmi runankunata presochasqata pusarqa Kir lawman, wañurachirqataqmi reyninku Rezintapas.

10 Chaymantam Rey Acazqa pasarqa Damasco llaqtaman Asiria nacionpa reynin Tiglat-pileserwan tupananpaq. Damasco llaqtapi altarta Rey Acaz qawaykuspanmi chay altarpa dibujonta chaynataq imaynam rurasqankuta apachirqa sacerdote Uriasman. 11 Damasco llaqtamanta Rey Acazpa apachisqan dibujoman hinam sacerdote Urias altarta rurarqa Rey Acaz Damasco llaqtapi unamunankama.

12 Damasco llaqtamanta rey kutiruspanmi chay altarta qawaykurqa hinaspam chay altarman asuykuspa animalta kañarqa. 13 Diospaqmi wañuchisqan animalkunata kañarqa, kañarqataqmi kawsaykunamanta ofrendatapas hinaspam tallirqataq vino ofrendatapas. Dioswan allinlla kasqanmanta wañuchisqan animalpa yawarnintapas challarqam altarpa hawanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Tayta Diospa qayllanpi kaq broncemanta altartañataqmi templopa
ñawpaqninmanta asurirachispan mosoq altarpa norte lawninpiña churar-
qa. 15 Rey Acazmi sacerdote Uriasta kamachirqa:
—Hatun kaq altarpim kañanki tempranonpi lliw kañana ofrendakunata, kañan-
kitaqmi tardekuqpi kañana kawsaykunamanta ofrendatapas, reypa qosqan lliw
kañana ofrendatapas chaynataq reypa qosqan kawsaykunamanta ofrendatapas.
Kañankitaqmi runakunapa lliw kañana ofrendankutapas chaynataq paykunapa
kawsaykunamanta ofrendankutapas, chaymanqa tallinkitaqmi paykunapa vino
ofrendankutapas. Chaymanqa challankitaqmi lliw kañana animalpa yawarnin-
tapas chaynataq wakin wañuchisqa animalkunapa yawarnintapas. Broncemanta
altarmi ichaqa ñoqapaq kanqa Tayta Diosta consultanaypaq —nispa
16 Rey Acazpa kamachisqanta hinamá sacerdote Urias rurarqa. 17 Rey Acaz-
mi horqorachirqa lavatoriokunapa tiyanan tablakunata, horqorachirqataqmi
broncemanta rurasqa torokunapa hawanpi tiyaq estanquetapas, lozeta rumi-
pa hawanpiñam estanquetaqa tiyarachirqa. 18 Templopi samana punchawpaq
corredor hatarichisqankutapas chaynataq hawamanta reypa yaykunan pun-
kutapas horqorachirqam chaynapi Asiria nacionpa reyninta agradananpaq.
19 Acazpa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 20 Abuelonkuna hina Acaz
wañukuptinmi abuelonkunapa pampakusqan sitiopi otaq "Davidpa Llaqtan" su-
tiyoq barriopi pamparurqaku. Paypa rantinpim churin Ezequiasña gobiernarqa.

Israel nacionpi kaqkunata presochasqankumanta

17 1 Juda nacionpa reynin Acaz chunka iskayniyoq watamanña go-
biernachkaptinmi Elapa churin Oseas gobiernayta qallaykurqa
Samaria llaqtapi. Paymi Israel nacionta gobiernarqa isqon wata. 2 Paymi
Tayta Diospa qayllanpi mana allinkunata rurarqa ichaqa manam hucha-
llikurqaqa paymanta ñawpaq kaq Israel nacionpa reyninkuna hinachu.
3 Rey Oseaspa contranpim hamurqa Asiria nacionpa reynin Salmanasar. Ven-
ceruptinmi Oseasqa paytaña servispan contribucionta pagarqa. 4 Aswanqa Rey
Oseasmi Asiria nacion reypa contranpi hoqarikunanpaq Egiptopa reynin So su-
tiyoq runaman comisionta kacharqa, Asiria nacionpa reyninman watan-watan
paganan contribuciontapas manañam pagarqachu, chaykunata Rey Salmanasar
yacharuspanmi Rey Oseasta cadenawan carcelpi presocharurqa. 5 Asiria nacion-
pa reyninqa Israel nacionta tropankunawan venceruspanmi Samaria llaqtapa
muyuriqninpi kimsa wata churakururqa. 6 Isqon watamanña Rey Oseas gobier-
nachkaptinmi Asiria nacionpa reyninqa Samaria llaqtata venceruspan Israel
nacionniyoq runakunata presochasqata Asiria nacionman pusarqa, chaypiña
*yachanankupaqmi churarqa Halah llaqtapi, churarqataqmi Habor Mayupa pa-
tanpi kaq Gozan llaqtapipas chaynataq Media nacionpa llaqtankunapipas.
7 Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa contranpim Israelpa mirayninkuna
huchallikururqaku, taytacha-mamachakunatañа adoraspankumá Egipto na-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cionmanta horqomuqnin Diospa contranpi huchallikururqaku. Paykunataqa horqomurqa Rey Faraonpa munaychakuyninmantam. 8 Paykunaqa qayllankumanta Tayta Diospa wischusqan nacionkunapa costumbrenkunatam rurarqaku, rurarqakutaqmi Israel nacion reykunapa costumbrenkutapas.

9 Yupaychasqanku Tayta Diospa contranpim Israelpa mirayninkunaqa pakasqallapi mana allinkunata rurarqaku, llapa llaqtakunapa moqonkunapim capillakunata rurarurqaku, chaykunataqa rurarurqaku guardiakunapa qawanan torrekunapim chaynataq murallasqa llaqtakunapim. 10 Moqokunapipas hinaspa rapisapa sachakunapa ukupipas sayarachirqakum rumimanta pilarkunatawan Asera sutiyoq mamachakunata. 11 Paykunapa qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan nacionkuna hinam chay capillakunapi inciensota kañarqaku. Tukuy mana allinkunata ruraspankum Tayta Diosta piñachirqaku.

12 "Qamkunaqa amam chaynakunataqa rurankichikchu" nispa Tayta Dios nichkaptinpas taytacha-mamachakunatam adorarqaku. 13 Chayraykum Tayta Diosqa paymanta willakuq llapallan runankunawan chaynataq revelacion qawachisqan runankunawan Israel naciontawan Juda nacionta anyaspa nichirqa:

—Qamkunaqa mana allin kawsasqaykichikmanta kutirikamuspayá kasukuychik kamachikuyniykunatawan decretoykunata. Kasukuychikqa abueloykichikkunaman tukuy kamachisqay yachachikuyniykunatayá, chaykunataqa willachirqaykichik ñoqamanta willakuq serviqniykunawanmi —nispa.

14 Paykunapa abuelonkum sonqonkuta rumiyaykachispa yupaychasqanku Tayta Diospi mana confiakurqakuchu, chaynam paykunapas sonqonkuta rumiyaykachispa mana kasukurqakuchu. 15 Paykunaqa qepanchakurqakum Tayta Diospa decretonkunatapas chaynataq abuelonkunawan Tayta Diospa contrato rurasqantapas, qepanchakurqakutaqmi abuelonkuman qosqan Chunkantin Kamachikuynintapas. Taytacha-mamachakunataña adoraspankum muyuriqninkupi nacionkuna hina mana imapaqpas valeqña rikurirurqaku. Chaynataraqmi rurarqaku: "Amam rurankichikchu chay nacionkunapa rurasqantaqa" nispa Tayta Dios nichkaptinpas. 16 Yupaychasqanku Tayta Diospa llapallan kamachisqankunata saqeruspankum metalmanta fundisqa iskay toro taytachakunataña rurakururqaku, rurakururqakutaqmi Asera sutiyoq mamachatapas. Cielopi llapa lucerokunata adoraspankum Baal sutiyoq taytachataña adorarqaku. 17 Churinkunatam qaritapas-warmitapas taytachakunaman kañarqaku, musyaqkunamanwan brujokunamanmi qokururqaku. Tayta Diospa qayllanpi tukuy mana allin ruraykunaman qokuruspankum payta piñachirqaku.

18 Chayraykum Tayta Diosqa Israel nacionpa contranpi anchallataña piñakuruspan qayllanmanta chinkarachirqa chaymi Juda ayllullaña puchururqa. 19 Ichaqa Juda nacionpas manam kasukurqachu yupaychasqanku Tayta Diospa kamachikuyninkunataqa, paykunaqa Israel nacionpa rurasqan costumbrekunaman hinaraqmi kawsarqaku. 20 Chayraykum Tayta Diosqa qepanchakururqa Israelpa llapallan mirayninkunata. Ñakarichispanmi salteaqkunamanña qoykurqa qayllanmanta chinkarachinankama. 21 Israel nacionta Davidpa castanmanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Dios rakiruptinmi Israel casta runakunaqa Nabatpa churin Jeroboamtaña reyninkupaq churarurqaku. Jeroboanmi Israel nacionta Tayta Diosmanta rakiruspan hatunta huchallichirqa. 22 Israel nacionniyoq runakunaqa hinallam rurarqaku Jeroboampa huchallikusqankunata. 23 Chaynatam Tayta Dios rurarqa paymanta willakuq llapallan serviqninkunawan willachisqanpi hina. Israel nacionniyoq runakunam allpankumanta preso pusasqa karqaku Asiria nacionman, chaypim kachkanku kay libro qellqasqa kasqan tiempokamapas.

Samaria llaqtaman runakunata astachisqanmanta

24 Asiria nacionpa reyninmi runakunata pusachimurqa Babilonia lawmanta, Cuta llaqtamanta, Ava lawmanta, Hamat llaqtamanta hinaspa Sefarvaim llaqtamanta, Israel casta runakunapa rantinpim paykunataña Samaria law llaqtakunapi churaykurqa, chay llaqtakunapiñam dueñochakuykuspa *yachakurqaku. 25 Asiria nacionniyoq reypa chayllaraq chayachimusqan runakunam qallariyninpiqa Tayta Diosta mana respetarqakuchu, paykunapa contranpi leonkunata Tayta Dios kachaykuptinmi wañuchiyta qallaykurqa. 26 Chayraykum Asiria nacionpa reyninta nirqaku:

—Samaria lawpi llaqtakunaman *yachanankupaq pusachisqayki runakunaqa manam yachankuchu chay nacion diospa reglamentonkunata, chay diosmi kachaykamun leonkunata paykunata wañuchinanpaq, manamá hukllapas kanchu chay reglamentokuna yachaqqa —nispa.

27 Hinaptinmi Asiria nacionpa reynin kamachirqa:

—Samaria llaqtamanta pusamusqaykichik huk kaqnin sacerdotetayá kutichiychik chaynapi chaypiña *yachaspan chay Israel nacion diospa reglamentonkunata yachachinanpaq —nispa.

28 Samaria llaqtamanta preso pusasqanku huknin sacerdote kutiramuspanmi Betel llaqtapi *yacharqa hinaspam yachachirqa imaynam Tayta Dios respetayta. 29 Chaywanpas sapa nacionmanta kaqkunam sapakama diosninkuta rurakuspanku maymi yachasqankupi churarqaku, chaykunataqa churarqaku Samaria moqokunapi runakunapa rurasqan capillakunapim. 30 Babilonia lawmanta kaqkunam rurarqaku Sucot-benot sutiyoq taytachankuta, Cuta llaqtamanta kaqkunam rurarqaku Nergal sutiyoq taytachankuta, Hamat llaqtamanta kaqkunañataqmi rurarqaku Asima sutiyoq taytachankuta. 31 Ava lawmanta kaqkunam rurarqaku Nibhaz sutiyoq taytachankutawan Tartac sutiyoq taytachankuta. Sefarvaim llaqtamanta kaqkunañataqmi Adramelec sutiyoq taytachankutawan Anamelec sutiyoq taytachankuta adorananku pac churinkuta kañaqku. 32 Tayta Diosta respetachkaspapas paykuna ukumanta sacerdotekunata akllaruspankum moqokunapi adorananku capillakunapi servikunankupaq churarurqaku. 33 Tayta Diosta respetachkaspankupas diosninkutaqa hinallam serviqku, chaytaqa ruraqku punta *yachasqanku nacionpi costumbrenkuman hinam.

34 Kay libro qellqasqa kasqan tiempokamapas ñawpaq costumbrekunataraqmi rurachkanku. Hinapi *yachaq runakunaqa manam Tayta Diostaqa respetanku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chu, manataqmi rurachkankupas paypa reglamentonkunaman hinachu hinaspa decretonkunaman hinachu, Jacobpa mirayninkunaman qosqan yachachikuykunatapas hinaspa kamachikuykunatapas manam kasukunkuchu. Jacobtam Tayta Dios suticharqa Israelwan. 35 Jacobpa mirayninkunawan Tayta Dios contratota ruraspanmi kamachirqa:

—Taytacha-mamachakunataqa amam respetankichikchu, ñawpaqninpipas amam qonqorakunkichikchu, amam adorankichikchu, chaykunapaqqa amataqmi animalkunatapas kañapunkichikchu, 36 qamkunaqa ñoqa Tayta Diosllatam respetawankichik, qamkunataqa atiyniypiwan hatun castigokunawanmi Egipto nacionmanta horqomurqaykichik. Ñoqallata adorawaspamá ñoqallapaqtaq animalkunatapas kañapuwankichik. 37 Tukuy tiempoyá kasukuychik qellqaspa qosqay decretokunata, reglamentokunata, yachachikuykunata chaynataq kamachikuykunatapas, taytacha-mamachakunataqa amamá adorankichikchu. 38 Qamkunawan contrato rurasqaytaqa amam qonqarunkichikchu nitaqmi taytacha-mamachakunatapas adorankichikchu. 39 Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosllata respetawaptikichikqa enemigoykichikmantapas librasqaykichikmi —nispa.

40 Chaywanpas paykunaqa manam kasukurqakuchu, ñawpaq costumbrenkuman hinallam rurarqaku. 41 Asiria nacion reypa pusachimusqan runakunaqa Tayta Diosta adorachkaspapas serviqkum kikinkupa taytacha-mamachankutapas. Churinkupas, willkankupas abuelonkupa rurasqanta hinallam rurarqaku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

Juda nacionpi Rey Ezequiaspa gobiernasqanmanta
(2 Cr 29:1-2)

18 1 Elapa churin Oseas kimsa watamanña Israel nacionpi gobiernachkaptinmi Juda nacionpa reynin Acazpa churin Ezequias Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa. 2 Rey Ezequiasqa iskay chunka pichqayoq watanpim Juda nacionpi gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa iskay chunka isqonniyoq wata. Paypa mamanqa karqa Zacariaspa churin Abi sutiyoq warmim. 3 Tayta Diospa qayllanpim allinta rurarqa ñawpa abuelon Davidpa tukuy rurasqankunata hinaraq. 4 Moqokunapi capillakunata tuñichispanmi adorananku rumi pilarkunatapas pakirurqa, Asera sutiyoq mamachakunatapas kuchururqam. Moisespa rurachisqan broncemanta culebratam ñutuparurqa. Chay punchawkamam Nehustan sutiyoq chay culebraman Israelpa mirayninkuna inciensota kañaqku.

5 Israelpa yupaychasqan Tayta Diospim Ezequias confiakurqa, Juda nacionpi reykunamantaqa manam pipas Ezequias hinaqa karqachu paypa ñawpaqnintapas nitaq qepantapas. 6 Tayta Diosman confiakuykuspanmi paymanta mana rakikurqachu, payqa Moisesman Tayta Diospa qosqan kamachikuykunatam kasukurqa. 7 Payta Tayta Dios yanapasqanraykum tukuy rurasqan allin lloqsiq. Asiria nacion reypa contranpi hoqarikuruspanmi manaña payta servirqachu. 8 Filistea

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakunatapas enteron allpankupim vencerurqa Gaza llaqtakama, vencerurqaqa guardiakunapa qawanan torrekunamantam murallasqa llaqtakunakama.

Samaria llaqtata vencesqankumanta

9 Rey Ezequias tawa watamanña gobiernachkaptinmi chaynataq Elapa
churin Oseas qanchis watamanña Israel nacionpi gobiernachkaptinmi Asiria
nacionpa reynin Salmanasar Samaria llaqtapa contranpi hamuruspan llaq-
tapa muyuriqninpi tropankunawan churakururqa. 10 Kimsa watamantañam
vencerurqa. Rey Ezequias soqta watamanña gobiernachkaptinmi chaynataq
Rey Oseaspas isqon watamanña Israel nacionpi gobiernachkaptinmi Asi-
ria nacionpa reynin Samaria llaqtata dueñochakururqa. 11 Asiria nacionpa
reynin Salmanasarmi Israel runakunata presochasqata Asiria nacionman
pusarqa, chaypiña yachanankupaqmi churarqa Halah llaqtapi, churarqataq-
mi Habor Mayupa patanpi kaq Gozan llaqtapipas chaynataq Media nacionpa
llaqtankunapipas. 12 Chaykunaqa pasakurqa yupaychasqanku Tayta Diospa
nisqanta mana kasukusqankuraykum chaynataq contrato rurasqantapas
mana cumplisqankuraykum. Tayta Diospa serviqnin Moisespa tukuy kama-
chisqankunatam mana kasukurqakuchu hinaspa mana cumplirqakuchu.

Juda nacionpa contranpi Rey Senaquerib hamusqanmanta
(2 Cr 32:1-19. Is 36:1-22)

13 Rey Ezequias chunka tawayoq watamanña gobiernachkaptinmi Asiria
nacionpa reynin Senaquerib Juda nacionpi llapa murallasqa llaqtakunapa
contranpi hamururqa hinaspam vencerurqa. 14 Juda nacionpa reynin Eze-
quiasmi Asiria nacionpa reyninta Laquis llaqtapi kachkaptin nichimurqa:
—Arí, ñoqaqariki pantaruykim ichaqa nacionniymantayá asurikuyña,
tukuy mañawasqaykitam qosqayki —nispa.

Chaymi Asiria nacionpa reynin obligarqa Juda nacionpa reynin Ezequiasta
isqon waranqa isqon pachaknin kilo qollqetawan isqon pachak isqon chunkan
kilo qorita. 15 Rey Ezequiasmá qoykurqa Tayta Diospa templonpi chaynataq pa-
lacionpi waqaychasqanku qollqeta. 16 Rey Ezequiasmi chaypunilla horqorachirqa
Tayta Diospa templopa punkunkunapi qarachasqan qoritawan pilarkunapi qara-
chasqan qorita. Chaykunatam Asiria nacionpa reyninman qoykurqa.

17 Chaymantam Asiria nacionpa reyninqa Laquis llaqtamanta Jerusalen llaq-
taman kacharqa llapallan tropankunapa kamachiqninta, kacharqataqmi huk
hatun kamachikuqtapas chaynataq peleanankupaq kamachikuq runatapas,
achkallaña tropayoqtam kacharqa Rey Ezequiaswan tupanankupaq. Jerusalen
llaqtaman chayaruspankum sayarurqaku hanay law estanqueman hamuq yar-
qapa hichpanpi. Chay estanqueqa kachkan “Taqsaq Runapa Chakran” sutiyoq
sitioman riq ñanpa hichpanpim. 18 Rey Ezequiasta qayaptinkum llaqtamanta
lloqsimurqa Hilciaspa churin reypa mayordomon Eliaquim, lloqsimurqataq-
mi secretario Sebnapas chaynataq Asafpa churin Joa sutiyoq runapas, payqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqa reypa rurasqankunamanta qellqaqmi. 19 Paykunatam Rey Ezequiasman
nimunankupaq Asiria nacionpa tropankuna kamachiq nirqa:
—Asiria nacionpa ancha reqsisqa reyninmi nin: "¿Imaman hapipakuspay-
kitaq qamqa confiakuchkanki? 20 Qanmi nichkanki: 'Ñoqapaqa kachkanmi
consejaqniykunapas chaynataq guerrapaq valeroso soldadoykunapas' nispa
ichaqa yanqam chayqa. ¿Piman confiakuspaykitaq contraypiqa hoqarikurun-
ki? 21 ¿Pakisqa soqos tawna hina Egipto nacionpichum confiakuchkanki? Chay
soqos tawnaqa tawnapakuqninpa makintapas pakipakuruspanmi uchkurun.
Chay pakipasqa soqos hinallam Egipto nacionpa reynin Faraonqa paypi confia-
kuqninkunapaqqa. 22 Ichapas niwankichikman: 'Ñoqaykuqa yupaychasqayku
Tayta Diospim confiakuniku' nispa. ¿Manachum moqokunapi chay Diospa
capillankunatawan altarninkunataqa lliwta Ezequias chinkarachirqa? Payqa
Juda nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi kaqkunatam nichkan: 'Kay Je-
rusalen llaqtapi kaq altarpa ñawpaqllanpiñam adorankichik' nispa. 23 Kunanyá
Asiria nacion reyniywan apuestay hinaptinqa ñoqapas qosqaykim iskay waran-
qa caballokunata, qosqaykiqa partekimanta sillakuqkunata qoptikim. 24 Egipto
nacionpa carretankunapiña hinaspa sillada tropankunapiña confiakuspapas
¿imaynataq atiwaq reyniypa serviqnin capitanninkunamanta eqoneq kaqlla-
wanpas peleayta? 25 Kay llaqtata tuñichiq hamunaypaqqa ¿manachum Tayta
Dios kamachimuwarqa: 'Chay nacionman rispayki tuñichimuy' nispa?"
26 Hinaptinmi Hilciaspa churin Eliaquimñataq, Sebnapiwan hinaspa
Joapiwan chay kamachiqta nirqaku:
—Ruegakuykikum, muralla hawanpi runakuna uyarichkaptinqa amayá
rimapayawaykuchu Juda nacionniyoq runakunapa rimayninpiqa, Aram
nacionniyoq runakunapa rimayninpiyá rimapayawaykuqa, kay serviqni-
kikunaqa entiendesaqkum —nispa.
27 Chay kamachikuqmi paykunata nirqa:
—Reyniyqa manam kachamuwarqa reynillaykichikman nitaq qamkunallaman
willanaypaqchu, kachamuwarqaqa muralla hawanpi kaq runakunapaqwanmi,
paykunapas uyarinankupunim, paykunaqa qamkunawan kuskam hatun ispay-
ninkuta mikunqaku chaynataqmi yaku ispayninkutapas tomanqaku —nispa.
28 Chaynata niruspanmi chay kamachikuq runaqa sayaykuspan Juda
nacion runakunapa rimayninpi qaparispan nirqa:
—Asiria nacion ancha reqsisqa reypa kayna nisqantayá uyariychik 29 "Rey
Ezequiaswanqa amayá engañachikuychikchu, manam ñoqamantaqa li-
brasunkichikmanchu. 30 Tayta Diospi confiakunaykichikpaqmi Ezequiasqa
nisunkichikman: 'Cheqaptapunipas Tayta Diosqa librawasunchikmi, manam
kay llaqtaqa Asiria nacionpa reyninmanqa qosqachu kanqa' nispa. 31 Ezequias-
pa chayna nisqantaqa amayá kasuychikchu, Asiria nacionpa reyninmi kaynata
nin: 'Ñoqawan contratota ruraspayá ñoqamanña humillakuychik. Chaynata
ruraspaqa sapakamam uvas huertaykichikpi kaqkunatawan higos huertay-
kichikpi kaqkunata mikunkichik, sapakamataqmi posoykichikpi yakutapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tomankichik. 32 Kikiypuni hamuspaymi pusasqaykichik kay *yachasqaykichik
allpaman hina kawsaypapas, vinopapas kasqan allpaman, mikuypapas, uvas
huertapapas kasqan allpaman, aceitunas sachapa chaynataq mielpapas kasqan
allpaman, chaypi kawsaspaykichikqa manam wañunkichikchu. Ezequiastaqa
amayá kasuychikchu, payqa llullakususpaykichikmi nisuchkankichik: Tayta
Diosmi librawasunchik, nispa. 33 Wakin nacionkunapa diosninkupas ¿may-
qallanpas yaqachum nacionnin librayta atirqa Asiria nacionpa reyninmanta?
34 ¿Maypimá kachkan Hamat llaqtapa diosninpas, Arfad llaqtapa diosnin-
pas, Sefarvain llaqtapa diosninpas, Hena llaqtapa diosninpas chaynataq Iva
llaqtapa diosninpas? ¿Chay dioskunaqa Samaria llaqta librayta atirqakuchu
ñoqamanta? 35 Chay nacionkunapa llapallan diosninkunamantaqa ¿mayqan-
nintaq ñoqamanta nacionnin librayta atirqa? Chaynaqa amayá piensaychikchu
Tayta Diospas Jerusalen llaqtata ñoqamanta librananta' " nispa.

36 Uyariqnin runakunañataqmi upallalla kaspanku mana imatapas nir-
qakuchu. Reymi kamachirqa paykunata:

—Amam imatapas rimarinkichikchu —nispa.

37 Hinaptinmi Hilciaspa churin mayordomo Eliaquimñataq Sebna sutiyoq
secretariopiwan hinaspa Asafpa churin Joapiwan pachankuta llikiparqaku hi-
naspam Rey Ezequiasman kutirispanku chay kamachikuqpa rimasqankunata
willarqaku. Chay Joa sutiyoq runaqa karqa reypa rurasqankunamanta qellqaqmi.

Rey Senaqueribmanta Juda nacion librasqa kasqanmanta

(2 Cr 32:20-23. Is 37:1-38)

19 1 Rey Ezequias chayta uyariruspanmi pachanta llikiparurqa hi-
naspam luto pachawan churakuruspan temploman yaykurqa.
2 Chaymantam kacharqa luto pachawan pachasqata mayordomo Elia-
quimta, secretario Sebnata hinaspa yuyaq sacerdotekunata. Paykunatam
kacharqa Diosmanta willakuq Isaiasman, Isaiasqa karqa Amozpa churin-
mi. 3 Paymanmi Rey Ezequiaspa nisqanta kaynata nirqaku:

—Llakisqa, qaqchasqa, insultasqa kasqanchik punchawmi kunan pun-
chawqa. Wachakunanpaq kachkaspan manaña kallpayoq warmi hinam
kachkanchik. 4 Icharaqpas yupaychasqanchik Tayta Dios uyarinman
chay kamachikuqpa rimasqankunata. Paytam Asiria nacionpa rey-
nin kachamurqa kawsaq Diosta insultananpaq, allinchá kanman chay
uyarisqanmanta yupaychasqanchik Tayta Dios paytapas qaqchaptinqa.
Chaynaqa Diostayá mañakuy wakin puchuqkunapa favorninpi —nispa.

5 Rey Ezequiaspa serviqninkunamá Isaiaspata pasarqaku. 6 Isaiasmi
paykunata nirqa:

—Reynikichiktam Tayta Diospa nisqanta kaynata nimunkichik: "Asiria
nacion reypa serviqninkunapa insultawasqantaqa amayá manchakuychu.
7 Kunanmi Asiria nacionpa reyninta noticiawan umacharusaq hinaptinmi na-
cionninman kutinqa. Chaypiñam huk kaqninpa wañuchisqan kanqa" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Chay tropakuna kamachiqmi uyarirurqa Asiria nacionpa reyninqa Laquis
llaqtamanta asurikusqanta. Kutirispanmi reyta tarirurqa Libna llaqtapa contran-
pi peleachkaqta. 9 Rey Senaqueribpa contranpi peleananpaq Cus nacionpa reynin
Tirhaca hamusqanta yacharuspanmi chay Rey Senaqueribqa kaqllamanta comi-
sionta kacharqa 10 Juda nacionpa reynin Ezequiasman kaynata nimunankupaq:

Qampa confiakusqayki Diosnikis nisunki: "Asiria nacionpa
reyninmanqa manam Jerusalen llaqtaqa qosqachu kanqa" nispa. Chay
nisusqaykiwanqa amayá engañachikuychu. 11 Qamqa uyarirqankim
Asiria nacion reykunapa llapallan nacionkuna tuñichisqantaqa ¿chaychus
qamñataq librakuwaq? 12 Abueloykunapa tuñichisqan Gozan llaqtataqa,
Haran llaqtataqa, Resef llaqtataqa chaynataq Telasar llaqtapi *yachaq
Eden casta runakunataqa ¿yaqachum diosninku librarqa? 13 ¿Maypitaq
kachkan Hamat llaqtapa reyninqa, Arfad llaqtapa reyninqa, Sefarvaim
llaqtapa reyninqa, Hena llaqtapa reyninqa hinaspa Iva llaqtapa reyninqa?
14 Comisionmanta Ezequias cartata chaskiruspanmi leeruspan Tayta
Diospa templonman apaykurqa hinaspanmi Diospa qayllanpi kichara-
yachkaqta churaykurqa. 15 Tayta Diospa qayllanpi mañakuspanmi nirqa:
—Querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi *yachaq Israelpa yupaychas-
qan Tayta Dios, kay pachapi llapallan nacionkunapi munaychakuq Diosqa
qamllam kanki. Qanmi rurarqanki cielotapas hinaspa kay pachatapas. 16 Dios
Taytalláy, atiendeykullawaspaykiyá uyariykullaway, ñawillaykikunata ki-
chaykuspayá qawariykuy kay asuntota, uyariykuytaqyá qam Kawsaq Dios
insultaq Rey Senaqueribpa rimasqankunatapas. 17 Dios Taytalláy, cheqapta-
punipas Asiria nacion reykunaqa nacionkunatam allpantinta purmachirqa.
18 Taytachankutapas ninamanmi wischuykurqaku chaykunaqa mana cheqap
kasqankurayku, kullumanta otaq rumimanta runakunapa rurasqan kasqan-
raykum chaykunataqa chinkarachirqaku. 19 Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
qamllatam ruegakullayki, qamlla Dios kasqaykita kay pachapi llapallan na-
cionkuna yachanankupaqyá Rey Senaqueribmanta salvaykullawayku —nispa.
20 Hinaptinmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta Amozpa
churin Isaiasqa Rey Ezequiasman kaynata nichimurqa:
—Asiria nacionpa reynin Senaqueribmanta mañakuwasqaykitaqa uyariykuy-
kim. 21 Chaymi Asiria nacion reypa contranpi ñoqa Tayta Dios kaynata nini:

Yaw Rey Senaquerib,
Sion llaqtaqa doncella hinam
qamta despreciaspa burlakuchkan.
Jerusalen llaqtaqa warmi hinam
qepaykipi umanta aywichkan.
22 ¿Pitataq insultarqanki?
¿Pitataq ñakarqanki?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Pipa contranpitaq qaparirqanki?
¿Pitataq hatunchakuspa qawarqanki?
¡Israel nacion Chuya Diospa contranpim
chaykunataqa rurarqanki!
23 Comisionkuna kachasqaykiwanmi
Señorta insultarqanki
hinaspataqmi nirqanki:
"Nana-nanaq carretaykunawanmi
orqopa puntanman qespirqani.
Mana yaykuy atina Libano
Orqomanmi chayarqani.
Mana yaykuy atina qatakunamanmi rirqani.
Hatun cedro sachankunatam kuchurqani.
Sumaq cipres sachankunatam kuchurqani.
Karu-karu sitiokunamanmi chayarqani.
Huerta hina montekunamanmi chayarqani.
24 Huklaw nacionpiraq pozokunatapas
toqospaymi yakunta upyarqani" nispa.
"Sarupaspaymi Egipto nacion yarqakunatapas
chakichirqani" nispa.
25 ¿Manachum haykapipas uyarirqanki
ñawpaqmantaraq ñoqa Tayta Diospa rurasqayta?
¿wiñaymantaraq ñoqa Tayta Diospa tanteasqayta?
Kunanqa rurarunamiki.
Chaymi murallasqa llaqtakunata tuñichichkanki.
Montorayaq rumikunata hinallañam rurachkanki.
26 Chaypi *yachaq runakunaqa
pisi kallpayoqllañam rikurirunku.
Hukmanyasqallañam karunku.
Penqachisqallañam karunku.
Campopi qorakuna hinallañam karunku.
Chakrapi yuyukuna hinallañam karunku.
Wasi hawanpi wiñaq qewakuna hinam karunku.
Chay qewakunam manaraq poqochkaspa chakirunku,
chaynam paykunapas chinkarunku.
27 Yachanim tukuy ima rurasqaykitapas
chaynataq mayman risqaykitapas
chaynataq contraypi piñakusqaykitapas.
28 Uyarinim ñoqapa contraypi piñakusqaykita.
Uyarinim orgulloso kaynikiwan rimasqaykita
chayraykum anzueloyta senqaykiman churasaq,
chayraykum bridaytapas simikiman churasaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kutirichisqaykim hamusqayki ñanninta.

29 Isaiasmi Rey Ezequiasman nirqa:
Kaymi qampaq señal kanqa,
kunan watam chakrapi
kikinmanta wiñaqta mikunkichik.
Hamuq watapiñataqmi
mana yapusqa allpamanta
wiñaqta mikunkichik.
Kimsa kaq watapiñataqmi tarpuspa cosechankichik.
Uvastapas plantaspam rurunta mikunkichik.
30 Juda castamanta puchuqkunam tarpusqa muhu hina kanqaku.
Sapichakuspankum allin planta hina rurunqaku.
31 Puchuqkunam Jerusalen llaqtamanta miranqaku.
Lluptiqkunapas Sion Moqomantam miranqaku.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata ruranqa.
Anchata kuyasqanraykum chaynata ruranqa.
32 Asiria nacion reymantam Tayta Dios nin:

"Kay llaqtamanqa manam yaykumunqachu.
Flechankunataqa manam flechanqachu.
Harkachikunan armatapas manam hapinqachu.
Allpatapas murallapa qepanmanqa manam montochinqachu.
33 Hamusqan ñannillantam kutikunqa.
Manam yaykumunqachu kay llaqtamanqa.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynataqa.
34 Ñoqam kay llaqtata amparaspay salvasaq.
Kikiyraykum chaynataqa rurasaq.
Serviqniy Davidraykum rurasaq."

35 Nisqanpi hinam chay tutalla Tayta Diospa angelnin lloqsiramuspan Asiria soldadokunapa campamentonpi wañurachirqa pachak pusaq chunkan pichqayoq waranqa runakunata. Achikyaruptinñataqmi wañusqaña llapallanku kachkasqaku. 36 Hinaptinmi Asiria nacionpa reynin Senaqueribqa puchuq tropankunawan Ninive llaqtanman kutikuspan chaypi *yacharqa. 37 Huk punchawmi chaypiña kachkaspan Nisroc taytachanta templopi adorachkarqa hinaptinmi churin Adramelecwan churin Sarezer espadawan payta wañurachirqaku hinaspam Ararat lawman lluptikurqaku. Rey Senaqueribpa rantinpim Esarhadon sutiyoq churinña gobiernarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Ezequiaspa onqosqanmanta
(2 Cr 32:24-26. Is 38:1-8)

20 1 Chay punchawkunapim Rey Ezequias onqorurqa wañuy patanpiña kanankama. Amozpa churin Diosmanta willakuq Isaias watukuqnin rispanmi payta nirqa:

—Yaw Ezequias, Tayta Diosmi nisunki: "Qamqa wañukunkiñam, chaynaqa imaykikunatapas allichakuyñayá" nispa.

2 Chaymi Ezequiasqa perqa lawman uyanta muyurirachispa Tayta Diosta mañakurqa:

3 —Dios Taytalláy, ruegakuykim qayllaykipi cheqap sonqowan kawsasqayta hinaspa qampa munasqaykiman hina rurasqaytapas yuyarinaykipaq —nispa.

Chaynata niruspanmi Ezequiasqa llumpayllataña waqarqa.

4 Chay palaciopi kaq patiota manaraq Isaias pasaruchkaptinmi Tayta Dios payta niykurqa:

5 —Runaykuna kamachiq Ezequiasman kutirispayá nimuy kaynata: "Abueloyki Davidpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: 'Uyariykuykim mañakuwasqaykita, rikurqaykitaqmi waqasqaykitapas, sanoyarachiptiymi kimsa punchawmanta temployman rinki. 6 Wataykikunamanmi yapasaq chunka pichqayoq watataraq, qamtapas hinaspa kay Jerusalen llaqtatapas Asiria nacionpa reyninmantam librasaq. Kikiyraykum chaynataq serviqniy Davidraykum kay Jerusalen llaqtataqa waqaychasaq' nispa."

7 Chaynata niruspanmi Isaias kamachirqa:

—Llapisqa higosta apamuychik —nispa.

Aparamuptinkum Ezequiaspa chupunman laqarurqaku hinaptinmi chaywan sanoyarurqa. 8 Chaymi Rey Ezequias tapurqa Isaiasta:

—¿Imataq señal kanqa Tayta Dios sanoyaykachiwaptin kimsa punchawmanta templomanpas rinaypaqqa? —nispa.

9 Isaiasmi nirqa:

—Tayta Diospa nisusqayki cumplikunanta yachanaykipaqmi señalta hina qosunaykipaq kayta nisunki: "¿Chunka gradasta inti ñawparunantachu munanki? ¿Icha chunka gradasta inti kutirirunantachu munanki? ¿Mayqantataq munanki?" nispa.

10 Chaymi Ezequiasñataq nirqa:

—Facilqa kanman intipa llantuynin chunka gradasta ñawparuyninmi. Munaymanqa chunka gradasta llantuy kutirirunantam —nispa.

11 Chayna kananpaqmi Diosmanta willakuq Isaias mañakurqa. Llantuyta Tayta Dios kutirirachirqa Acazpa gradasninpi chunka gradasta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Babilonia nacionmanta hamuqkunata Rey Ezequias chaskisqanmanta
(2 Cr 32:27-31. Is 39:1-8)

12 Chay tiempopim Babilonia nacionpa reynin Berodac-baladan otaq
Baladanpa churin apachimurqa Rey Ezequiasman cartakunatawan
regalota, chaykunataqa apachimurqa onqorusqanta yacharuspanmi.
13 Comisionpa nisqanta Ezequias uyariykuspanmi paykunaman qawachir-
qa palacionpi llapa imanta: qori-qollqeta, especeriakunata, miski asnaq
aceiteta, armakuna waqaychananta, qawachirqataqmi wasinpi tukuy
imakuna waqaychasqantapas. Mana imatapas pakaykuspanmi paykuna-
man qawachirqa palacionpi kaqkunata chaynataq gobiernasqan nacionpi
tukuy kapuqninkunatapas. 14 Hinaptinmi Diosmanta willakuq Isaias Rey
Ezequiasman hamuspan tapurqa:

—Chay runakunaqa ¿imaninkutaq? ¿Maylawmantataqsi hamunku?
—nispa.

Chaymi Rey Ezequiasñataq nirqa:

—Paykunaqa hamurqaku karu-karu Babilonia nacionmantaraqmi
—nispa.

15 Nirqataqmi Isaias:

—¿Imakunatataq palacioykipiqa rikurqaku? —nispa.

Hinaptinmi Ezequiasñataq nirqa:

—Palacioypim tukuy imayta qawarqaku, waqaychana wasipi imaykuna-
tapas mana pakaspaymi paykunaman qawachirqani —nispa.

16 Chaymi Isaias nirqa Rey Ezequiasta:

—Uyariy Tayta Diospa nisqanta: 17 Hamuchkanmi tiempo palacioykipi
llapa imaykikunatawan, abueloykikunapa kunankama tukuy huñusqanta
mana puchuykuspa Babilonia nacionman apanankupaq. 18 Miraynikі-
kunatam pusanqaku Babilonia nacion reypa palacionpi servikuqkuna
kanankupaq.

19 Chaymi Rey Ezequias nirqa Isaiasta:

—Tayta Diospa nisqanmanta willawasqaykiqa allinpunim, kawsanayka-
maqa luegochiki hawkalla hinaspa allinlla kawsasaq —nispa.

Rey Ezequiaspa wañukusqanmanta
(2 Cr 32:32-33)

20 Rey Ezequiaspa wakin rurasqankunaqa, mana manchakuspa ruras-
qankunaqa chaynataq yarqatawan estanqueta rurachispan llaqtaman
yaku pusaykusqanqa Juda nacionpi reykunapa wakin rurasqanmanta
willakuq libropi qellqasqam kachkan. 21 Ezequias abuelonkuna hina wa-
ñukuptinmi paypa rantinpiqa gobiernarqa churin Manasesña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda nacionpi Rey Manasespa gobiernasqanmanta
(2 Cr 33:1-20)

21 1 Chunka iskayniyoq watanpim Manasesqa gobiernayta qallaykurqa,
Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pichqa chunka pichqayoq wata, paypa
mamanqa karqa Hepsiba sutiyoq warmim. 2 Tayta Diospa qayllanpim mana allin-
kunata rurarqa. Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan
runakunapa millakuypaq rurasqankunatam rurarqa. 3 Taytan Ezequiaspa tuñi-
chisqan moqokunapi capillakunatam kaqllamanta hatarichirqa hinaspam Baal
sutiyoq taytachapaqña altarkunata rurarqa. Israel nacionpa reynin Acab hinam
rurarqa Asera sutiyoq mamachakunatapas. Cielokunapi llapallan lucerokuna-
man qonqorakuspanmi chaykunata adorarqa. 4 "Ñoqam sutiyta Jerusalen llaqtapi
churasaq" nispa Tayta Dios nichkaptinpas Manasesqa Tayta Diospa templonpim
altarkunata hatarirachirqa. 5 Templopa iskaynin pationkunapipas cielokunapi kaq
llapa lucerokunata adorananpaqmi altarkunata rurachirqa.

6 Churintapas taytachapaqraqmi kañapurqa. Musyaqkunaman, brujokunaman
qokuruspanmi espiritistakunatawan espiritu qayaqkunata tapukurqa, chay achka
mana allinkunata Tayta Diospa qayllanpi ruraspanmi payta piñachirqa. 7 Asera
sutiyoq mamacha rurachisqantam churarurqa Tayta Diospa templonman. Chay
templomantam Davidmanwan churin Salomonman Tayta Dios kaynata nirqa:

—Israel llapallan ayllukunamanta akllasqay Jerusalen llaqtapim hinaspa
templopim sutiyta wiñaypaq churasaq. 8 Chaynataqa rurasaq tukuy kamachis-
qayta kasukuspanku serviqniy Moiseswan willachisqay yachachikuykunaman
hina kawsaptinkum, abuelonkuman qosqay allpamantam Israel casta runaku-
nataqa manaña maylawmanpas yanqaqa purichisaqchu —nispa.

9 Ichaqa manamá paykunaqa kasukurqakuchu. Rey Manasesqa paykunata-
qa astawanraqmi pantachirqa, Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta Tayta
Diospa chinkachisqan runakunamantapas astawanraqmi mana allinkunata ru-
rachirqa. 10 Chayraykum Tayta Dios paymanta willakuq serviqninwan nichirqa:

11 —Ñawpaq Amor casta runakunapa millakuypaq rurasqankumantapas
aswan mana allinkunataraq Juda nacionpa reynin Manases rurasqanray-
kum chaynataq Juda nacion runakunatapas rurasqan taytachakunawan
huchallichisqanraykum 12 Israelpa yupaychasqan Tayta Dios nin: "Kunanmi
apachimusaq Jerusalen llaqtamanwan Juda nacionpi yachaqkunaman hatun-
nin kaq castigota, chayna castigomanta uyariqkunaqa muspaypi hinaraqmi
rikurirunqaku. 13 Samaria llaqtatapas chaynataq Acabpa mirayninkunata-
pas castigasqayta hinam Jerusalen llaqtataqa castigasaq, mayllasqa platota
pakchachkaq hinam Jerusalen llaqtatapas mayllarusaq. 14 Wakin runay-
kunatapas qarqoruspaymi enemigonkunaman qoykusaq hinaptinmi llapa
enemigonkunapa qechusqan hinaspa suwasqan kanqaku. 15 Paykunam
qayllaypi mana allinkunata ruraspanku Egipto nacionmanta abuelonkupa
lloqsimusqanku punchawkunamantaraq kunankama rabiachiwanku" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Chaymantapas Rey Manasesqa Jerusalen llaqtapim cantonmanta
cantonkama mana huchayoq runakunata achkallataña wañurachirqa,
chaynataraqmi rurarqa huchallikusqanwan Juda nacionpi runakunata
huchallichichkaspanpas chaynapi Tayta Diospa qayllanpi mana allinku-
nata ruranankupaq. 17 Rey Manasespa wakin rurasqankunaqa chaynataq
huchallikusqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta
willakuq libropim qellqasqa kachkan. 18 Abuelonkuna hina Rey Manases
wañukuptinmi palacionpi kaq huertapi otaq Uza sutiyoq runapa huertan-
pi pamparurqaku. Paypa rantinpim churin Amonña gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Amonpa gobiernasqanmanta
(2 Cr 33:21-25)

19 Rey Amonqa iskay chunka iskayniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa.
Jerusalen llaqtapim gobiernarqa iskay wata. Paypa mamanmi karqa Mesule-
met sutiyoq warmi. Chay mamanqa karqa Jotba llaqtayoq Haruzpa churinmi.
20 Taytan Manases hinam Rey Amonpas mana allinkunata rurarqa Tayta
Diospa qayllanpi. 21 Taytanpa tukuy mana allin kawsasqanman hinam paypas
kawsarqa. Taytanpa adorasqan taytachakunatam paypas adorarqa hinaspam
chaykunapa ñawpaqninpi qonqorakurqa. 22 Abuelonkunapa yupaychasqan
Tayta Diosta saqeruspanmi paypa munasqanman hinaqa manaña kawsarqachu.
23 Rey Amonpa serviqninkunam paypa contranpi hoqarikuruspa hina
palaciollanpi wañurachirqaku. 24 Aswanqa llaqta runakunam Rey Amon-
pa contranpi hoqariruq llapallan runakunata wañurachirqaku hinaspam
churin Josiastaña rantinpi gobiernananpaq churarurqaku.
25 Amonpa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin ru-
rasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 26 Rey Amontam
pamparurqaku Uza sutiyoq runapa huertanpi kaq kikinpa sepulturanpi.
Paypa rantinpim churin Josiasña gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Josiaspa gobiernasqamanta
(2 Cr 34:1-2)

22 1 Rey Josiasqa pusaq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen
llaqtapim gobiernarqa kimsa chunka hukniyoq wata. Paypa mamanmi
karqa Jedida sutiyoq warmi. Chay mamanqa karqa Boscat llaqtayoq Adaiapa
churinmi. 2 Rey Josiasqa Tayta Diospa qayllanpi tukuy allinkunata ruraspanmi
ñawpaq abuelon Davidpa kawsasqanman hinaraq mana pantaspa kawsarqa.

Diospa yachachikuynin libro tarisqankumanta
(2 Cr 34:8-33)

3 Chunka pusaqniyoq watamanña Rey Josias gobiernachkaspanmi
Mesulampa willkan otaq Azaliaspa churin secretario Safanta Josias ka-
charqa Tayta Diospa templonman kaynata nispan:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 —Sacerdotekunapa jefen Hilciaspatam rinki kayna nisqayta nimunaykipaq: “Temploman runakunapa apamusqan qollqetayá otaq punkukunawan cuentallikuq runakunapa huñusqan qollqetayá huñuchiy 5 hinaspayá templo allichachiqkunaman qoykuy llamkaqkunaman paganankupaq. 6 Paganqakumá carpinterokunaman, albañilkunaman hinaspa rumi labraqkunaman. Chay qollqewantaqyá rantichunku qerukunatapas chaynataq labrasqa rumikunatapas, chaykunawanyá templota allichachunku. 7 Llamkachiqkuna gastananpaq qollqe qosqankumantaqa amam cuentata mañanqakuchu, paykunaqariki confianza runakunam” nispa.

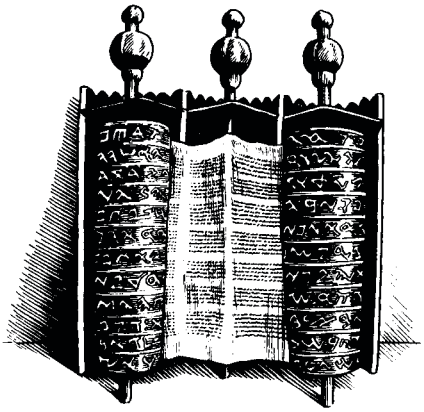

Diospa yachachikuynin libro (2 R 22:8)

8 Secretario Safan chayaruptinmi sacerdote Hilcias payta nirqa:

—Templopim tariruni Diospa yachachikuynin librota —nispa.

Chay librota Safanman Hilcias haywaykuptinmi pay leerqa. 9 Secretario Safañataqmi reyman kutiruspan nirqa:

—Serviqnikikunaqa templopi huñusqanku qollqetaqa ñam qoykamunkuña templo allichachiqkunaman —nispa.

10 Chaymantam reyman niykurqa:

—Sacerdote Hilciasmi kay librota qoykuwan —nispa.

Reypa qayllanpim chay librota leerqa. 11 Yachachikuy libropi leesqanta uyariykuspanmi reyqa pachankunata llikiparqa. 12 Hinaspam sacerdote Hilciasta, Safanpa churin Ahicamta, Micaiaspa churin Acborta, secretario Safanta hinaspa serviqnin Asaiasta kamachirqa:

13 —Tayta Diosta tapumuychik kay tarisqaykichik libropi imam willakusqanmanta. Tapumuychiktaqyá ñoqapaqpas chaynataq Juda nacionpi *yachaq lliw runakunapaqpas Tayta Diospa imam nisqanta. Kay libroman hina abuelonchikkuna mana kasukusqanraykum Tayta Diospa piñakuyninqa contranchikpi mancharikuyllapaqña kachkan —nispa.

14 Hinaptinmi sacerdote Hilciasñataq, Ahicampiwan, Acborpiwan, Safanpiwan hinaspa Asaiaspiwan rirqaku Diosmanta willakuq Hulda sutiyoq warmita tapukamunankupaq. Payqa karqa Salumpa warminmi. Chay qosan Salumqa karqa Ticvapa churinmi. Ticvañataqmi karqa Harhaspa churin. Harhasmi karqa templopi pachakunawan cuentallikuq. Huldaqa Jerusalen llaqtapim *yacharqa Mosoq Barriopi. Chay runakuna chayaruspankumá paywan parlarqaku. 15-16 Chaymi Huldañataq paykunata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqantam kachamusuqnikichik runaman kaynata ninkichik: “Juda nacion reypa leesqanman hinam kay llaqtapa contranpipas chaynataq kaypi *yachaq runakunapa contranpipas apachimusaq chay libropi nisqay castigokunata. 17Ñoqata saqeruwaspankum huk rikchaq taytachakunamanña inciensota kañarqaku chaykuna rurasqankuwan rabiachiwanankupaq. Chayraykum piñakuyniyqa nina hina kay sitiopa contranpi ruparispan mana taninqachu. 18Chaynaqa Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosta tapuwanaykichikpaq kachamusuqnikichik Juda nacionpa reynintam kaynata nimunkichik: Libropi kaqkunatam qamqa uyariykurqanki. 19Kay llaqtapas chaynataq runankunapas mancharikuypaq ñakasqa kanankupaq contranpi rimasqaykunatam uyariykurqanki. Sonqoykipi llakirikuspam ñoqapa qayllaypi humillakurqanki, pachaykikunatapas qayllaypi llikipaspam waqarqanki, chaykunataqa ñoqapas yachanim. 20Chayraykum abueloykikuna hina wañukuspa hawka tiempollapi pampakunki. Kay llaqtapa contranpi castigo apachimusqaytaqa manam rikunkichu” nispa.

Kutirispankum chaynata reyman willamurqaku.

Diospa contratonta kasukunankupaq huktawan prometekusqankumanta

23 1Rey Josiasmi huñurachimurqa Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi llapallan ancianokunata. 2Reymi Tayta Diospa templonman rirqa Juda nacionniyoq taksapas-hatunpas llapallan runakunapiwan, Jerusalen llaqtapi llapallan *yachaqkunapiwan, sacerdotekunapiwan hinaspa Diosmanta willakuqkunapiwan. Llapallanku uyarichkaptinmi templopi tarisqanku contrato librota rey leerqa. 3Reymi pilarpa waqtanpi sayaykuspan Tayta Diospa qayllanpi contratota rurarqa. Chayman hinam prometekurqa Tayta Diosta qatinanpaq, prometekurqataqmi kamachisqankunatapas, Chunkantin Kamachikuyninkunatapas, decretonkunatapas tukuy sonqonwan hinaspa tukuy vidanwan kasukunanpaq, prometekurqataqmi chay libropi Dioswan contrato rurasqan palabrakunata cumplinanpaqpas. Chaypi kaq llapallan runakunapas reypa contrato rurasqantam chaskirqaku.

Taytachakunata Rey Josias ñutusqanmanta
(2 Cr 34:3-7)

4Chaymantam rey kamachirqa sacerdotekunapa jefen Hilciasta, wakin sacerdotekunata hinaspa punkukunawan cuentallikuqkunata temploman yaykuspanku Baalta, Aserata hinaspa cielopi llapallan lucerokunata servinankupaq kaqkunata horqomunankupaq. Jerusalen llaqtamanta horqoramuptinkum Cedron nisqanku chunniq pampapi kañachirqa, uchpantapas Betel llaqtakamam aparachirqa. 5Juda nacionpa llaqtankunapi chaynataq Jerusalen llaqtapa muyuriqnin moqokunapa capillankunapi incienso kañanankupaq Juda nacion reykunapa churasqan sacerdotekunatam qarqorurqa. Qarqorurqataqmi Baalman, intiman, killaman, figuraman rikchakuq lucerokunaman hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cielopi llapallan lucerokunaman incienso kañanankupaq churasqanku sacerdotekunatapas. 6 Tayta Diospa templonpi kaq Asera sutiyoq mamachatapas Jerusalen llaqtamanta hawaman horqorachispanmi Cedron sutiyoq wayqoman wischurachirqa, chaypim kañarurqaku uchpayanankama. Uchpantañataqmi wakchakunapa sepulturanman maqchiparurqaku. 7 Tuñichirqataqmi templopa pationpi mariconkunapa cuartonkunatapas chay cuartokunapim warmikunapas Asera sutiyoq mamachapaq pachakunata awaqku.

8 Juda nacion llaqtakunapi llapallan sacerdotekunata huñurachimuspanmi, chay sacerdotekunapa incienso kañananku moqokunapi capillakunatapas millakuypaqta rurarqa. Chaynataqa rurarqa Geba llaqtamanta Beerseba llaqtakamam. Tuñichirqataqmi llaqtapa gobernadornin Josueypa punkunpi capillakunatapas. Chay punkuqa karqa llaqtapa zaguan punkunpa *ichoq lawninpim. 9 Moqokunapi incienso kañaq sacerdotekunaqa manam seqaqkuchu Jerusalen llaqtapi kaq Tayta Diospa altarninmanqa. Chaywanpas sacerdotemasinkunawan kuskam mana qonchuyoq tantata mikuqku.

10 "Ben-Hinom" sutiyoq wayqopi churinku kañananku Tofet sutiyoq sitiotapas millakuypaqtam rurarurqa chaynapi manaña pipas churinta Moloc sutiyoq taytachaman kañananpaq. 11 Juda nacion reykunapa intiman qosqanku caballokunatapas chinkarachirqam. Chay caballokunaqa karqa rey serviq Natan-melecpa cuartonpa hichpan punkupim otaq templopa pationpim. Kañarurqataqmi intita adoranankupaq carretakunatapas. 12 Rey Josiasqa tuñirachirqataqmi Acazpa wasinpa qatanpi kaq altarkunatapas, chaykunataqa Juda nacionpa reyninkunam hatarichirqa. Tuñichirqataqmi templopa iskaynin pationkunapi Rey Manasespa hatarichisqan altarkunatapas. Chaypi ñutuparuspanmi allpantapas Cedron sutiyoq wayqoman wischurachimurqa.

13 Jerusalen llaqtapa chimpan moqokunapi otaq Olivos Moqopa surlawninpi capillakunatapas reyqa millakuypaqtam rurarurqa. Chaykunatam Israel nacionpa reynin Salomon hatarichirqa Sidon llaqta runakunapa Astarte sutiyoq cheqnipay mamachankupaq, hatarichirqataqmi Moab casta runakunapa Quemos sutiyoq cheqnipay taytachankupaqpas chaynataq Amonpa mirayninkunapa Milcom sutiyoq millakuypaq taytachankupaqpas. 14 Ñutuparurqam adorananku rumi pilarkunatapas, kuchuparurqataqmi Asera sutiyoq mamachakunatapas, chaykuna horqosqanku sitiomanpas runakunapa tullunkunawanmi huntarachirqa. 15 Tuñichirqataqmi Betel llaqtapa moqonpi altartapas chaynataq Israel nacion huchallichiq Nabatpa churin Jeroboampa hatarichisqan moqopi capillatapas, chaykunataqa kañarurqa uchpayanankamam. Asera sutiyoq mamachatapas hina paytaqmi kañarurqa.

16 Chay sitiopi Rey Josias qawarispanmi rikururqa waqtakunapi sepulturakunata chaymi runakunata kachaspan tullukunata horqorachimurqa hinaspam altarkunapa hawanpi kañarurqa millakuypaqña kananpaq, chaynapim Tayta Diospa nisqan cumplikurqa runanwan willachisqanpi hina. 17 Rey Josiasmi tapukurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Pipa sepulturantataq wakpiqa qawachkani? —nispa.

Llaqta runakunañataqmi nirqa:

—Wakqa Juda nacionmanta hamuq Diospa runanpa sepulturanmi. Kay Betel llaqtapa altarninpi kunan rurasqaykikunatam payqa rimarqaña —nispa.

18 Rey Josiasmi nirqa:

—Amayá pipas paypa tullunkunataqa kuyuchichunchu —nispa.

Chaynapim paypa tullunkunawan Samaria llaqtamanta hamuq Diosmanta willakuqpa tullunkunapas hinalla karqa.

19 Tayta Diosta piñachinankupaq Israel nacion reykunapa Samaria llaqtakunapa muyuriqnin moqokunapi hatarichisqan capillakunatapas, Betel llaqtapi rurasqanta hinam Rey Josiasqa lliwta chinkarachirqa. 20 Moqo capillakunapi kaq llapallan sacerdotenkunatapas hina chay altarkunapa hawallanpim wañurachirqa, chaypitaqmi kañarurqa runakunapa tullunkunatapas hinaspam Jerusalen llaqtaman kutikurqa.

Pascua Fiestata Rey Josias rurasqanmanta
(2 Cr 35:1-19)

21 Rey Josiasmi llapallan runakunata kamachispan nirqa:

—Kay contrato libropi qellqasqaman hinayá yupaychasqanchik Tayta Diospaq Pascua Fiestata ruraychik —nispa.

22 Pascua Fiestataqa manañam rurarqakuñachu Israel nacionta jefekuna gobiernasqan watamantaraq, manataqmi rurarqakuchu Israel nacion reykunapa tiemponpipas nitaq Juda nacion reykunapa tiemponpipas. 23 Chunka pusaqniyoq watamanña Rey Josias gobiernachkaptinmi Jerusalen llaqtapi Pascua Fiestata rurarqaku.

Juda nacionpa contranpi hinallaraq Tayta Diospa piñakusqanmanta

24 Rey Josiasqa chinkarachirqataqmi espiritistakunatapas, espiritu qayaqkunatapas, wasi taytacha-mamachakunatapas chaynataq wakin taytacha-mamachakunatapas. Chinkarachirqataqmi Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi adoranankupaq llapa cheqniypay qawasqankutapas. Chaykunataqa rurarqa templopi sacerdote Hilciaspa tarisqan libropi Diospa yachachikuyninta cumplinanpaqmi. 25 Manam huk reypas karqachu Tayta Diosman kutirikuq Rey Josias hinaqa, payqa tukuy sonqonwanmi, tukuy vidanwanmi hinaspa tukuy kallpanwanmi Moisespa qellqasqan llapa yachachikuykunaman hina kawsarqa. Pay hinaqa manamá huk reypas karqachu paypa ñawpaqnintapas nitaq paypa qepantapas.

26 Chaywanpas Manasespa tukuy rabiachisqanraykum Tayta Diospa piñakuyninqa karqa ratarichkaq nina hina chaymi Juda nacionpa contranpi piñakuyninqa hinalla karqa. 27 Chayraykum Tayta Diosqa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Israel nacion wischusqayta hinam Juda naciontapas qayllaymanta wischusaq. Kay akllasqay Jerusalen llaqtatapas qepanchakurusaqñam, qepanchakurusaqtaqmi “Sutiytam chaypi churasaq” nisqay templotapas —nispa.

Rey Josiaspa wañukusqanmanta
(2 Cr 35:20-27)

28 Josiaspa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 29 Chay tiempopim Egipto nacionpa reynin Faraon Necao rirqa Eufrates Mayukama chaynapi Asiria nacionpa reyninta yanapananpaq. Rey Josiasñataqmi Rey Necaopa contranpi rirqa, ichaqa Rey Necaomi Meguido llaqta lawpi Rey Josiasta rikuruspan wañurachirqa. 30 Hinaptinmi runakuna carretaman wañusqataña churkuruspanku Meguido llaqtamanta Jerusalen llaqtaman aparqaku hinaspam kikinpa sepulturanpi pamparurqaku. Llaqta runakunañataqmi Josiaspa churin Joacazta pusaramuspanku aceitewan umaman tallispa taytanpa rantinpi rey kananpaq churarurqaku.

Juda nacionpi Joacazpa gobiernasqanmanta
(2 Cr 36:1-4)

31 Rey Joacazqa iskay chunka kimsayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Kimsa killallam gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. Mamanmi karqa Libna llaqtayoq Jeremiaspa churin Hamutal. 32 Chay Rey Joacazpas Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa abuelonkunapa rurasqankunata hina. 33 Chay Rey Joacaz Jerusalen llaqtapi mana gobiernananpaqmi payta Faraon Necao cadenawan presocharurqa Hamat nacionpi kaq Ribla llaqtapi. Juda nacionniyoq runakunatapas multarurqam kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqewan hinaspa kimsa chunka kimsayoq kilo qoriwan. 34 Faraon Necaoqa gobiernananpaqmi churarqa Eliaquim sutiyoq Rey Josiaspa huknin churintaña chaynapi taytanpa rantinpi gobiernananpaq. Chay Rey Eliaquimpa sutintam tikrarurqa Joacinmanña. Joacazta Egipto nacionman pusaruptinmi chaypiña wañukurqa.

35 Rey Joacinmi Faraonman pagarqa qori-qollqeta. Ichaqa Faraon Necaopa kamachisqanta hina payman qonanpaqmi Juda nacionniyoq runakunata kamachirqa kapuqniyoq kasqankuman hina contribucionta qonankupaq.

Juda nacionpi Rey Joacim gobiernasqanmanta
(2 Cr 36:5-8)

36 Rey Joacimqa iskay chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa, chunka hukniyoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Paypa mamanmi karqa Zebuda sutiyoq warmi, chay mamanqa karqa Ruma llaqtayoq Pedaiaspa churinmi. 37 Rey Joacimqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa abuelonkunapa rurasqanman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 1 Rey Joacimpa tiemponpim Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor
hamurqa Juda nacionpa contranpi peleananpaq. Venceruptinmi Joacim servirqa kimsa wata, ichaqa Nabucodonosorpa contranpi tantearuspanmi hoqarikururqa. 2 Aswanqa Tayta Diosmi kachamurqa Joacimpa contranpi Caldea law tropakunata, Aram law tropakunata, Moab casta tropakunata hinaspa Amon casta tropakunata. Paykunatam Tayta Dios kachamurqa willakuq serviqninkunawan nisqanpi hina Juda nacionta chinkachinanpaq. 3 Cheqaptapunipas Manasespa huchankunamantawan tukuy mana allin rurasqankunamantam chay castigokunaqa hamurqa Juda nacionman. Tayta Diosmi qayllanmanta chinkarachinanpaq chaynata kamachikurqa. 4 Chay castigoqa hamurqa Jerusalen llaqtapipas mana huchayoq runakunata achkallataña Manases wañurachisqanraykum, chayraykum Tayta Diosqa mana pampachayta munarqachu.

5 Rey Joacimpa wakin rurasqankunaqa Juda nacion reykunapa wakin rurasqanmanta willakuq libropim qellqasqa kachkan. 6 Abuelonkuna hina Joacim wañukuptinmi paypa rantinpiqa churin Joaquinña gobiernarqa.

7 Egipto nacion reyqa manañam haykapipas llaqtanmantaqa lloqsirqañachu, llapa allpankunatam Egipto Mayumantapuni Eufrates Mayukama Babilonia nacionpa reynin dueñochakururqa.

Rey Joaquinwan ancianokuna Babilonia nacionman preso risqankumanta
(2 Cr 36:9-10)

8 Rey Joaquinqa chunka pusaqniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Kimsa killallam gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. Paypa mamanmi karqa Nehusta sutiyoq warmi. Chay mamanqa karqa Jerusalen llaqtayoq Elnatanpa churinmi. 9 Chay Rey Joaquinqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa taytanpa rurasqankunaman hina.

10 Chay tiempopim Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa capitanninkuna hamurqaku Jerusalen llaqtapa contranpi hinaspam atacanankupaq llaqtapa muyuriqninpi churakururqaku. 11 Llaqtata capitanninkuna muyuruptinkuñam kikin Nabucodonosor hamururqa. 12 Hinaptinmi Juda nacionpa reynin Joaquinqa mamanpiwan, serviqninkunapiwan, kamachikuqkunapiwan hinaspa palacionpi serviqkunapiwan Babilonia nacionpa reyninman qokurqaku, Nabucodonosorqa presocharurqa pusaq watamanña Babilonia nacionpi gobiernachkaspanmi.

13 Rey Nabucodonosormi templopa lliw tesoronkunatawan Rey Joaquinpa palacionpi tesorokunata horqorurqa. Israel nacionpa reynin Salomonmi rurachirqa qorimanta serviciokunata templopaq, chaykunatapas lliwtam Nabucodonosorqa ñutuparurqa. Chaykunataqa rurarqa Tayta Diospa nisqanman hinam. 14 Jerusalen llaqtapi yachaqkunatam llapallanta presochasqata pusarqa. Pusarqamá llapallan capitankunatapas, llapallan soldadokunatapas, tukuy oficio yachaq llapallan runakunatapas chaynataq herrerokunatapas. Lliwmi karqaku chunka waranqa runakuna. Puchurqakuqa llaqtakunapi wakchakunallañam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Rey Nabucodonosorqa Jerusalen llaqtamantam Babilonia llaqtaman
presochasqata pusarqa Rey Joaquinta, paypa warminkunata, palacionpi
serviqninkunata chaynataq llaqtakunapi ancha reqsisqa runakunatapas.
16 Pusarqataqmi guerrapi peleanankupaq hina valeroso qanchis waran-
qa soldadokunatapas. Oficioyoq runakunatawan herrerokunatañataqmi
pusarqa waranqa runakunata. 17 Babilonia nacionpa reyninmi Jerusalen
llaqtapi rey kananpaq Joaquinpa rantinpi tion Mataniasta churarurqa.
Chay Mataniaspa sutintam tikrarurqa Sedequiasman.

Juda nacionpi Rey Sedequiaspa gobiernasqanmanta
(2 Cr 36:11-16. Jer 52:1-3)

18 Rey Sedequiasqa iskay chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qa-
llaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka hukniyoq wata. Paypa
mamanmi karqa Libna llaqtayoq Jeremiaspa churin Hamutal. 19 Chay Rey
Sedequiasqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa Rey Joacim-
pa tukuy rurasqanta hina. 20 Chayraykum Jerusalen llaqtapa chaynataq Juda
nacionpa contranpi Tayta Dios piñakuruspan qayllanmanta wischururqa.

Jerusalen llaqta tuñichisqa kasqanmanta
(Jer 39:1-7. 52:3-11)

Rey Sedequiastaqmi Babilonia nacion reypa contranpipas hoqarikururqa.

25 1 Isqon watamanña Rey Sedequias gobiernachkaptinmi chunka kaq
killapa chunka kaq punchawninpi Babilonia nacionpa reynin Nabu-
codonosor llapa tropankunapiwan Jerusalen llaqtapa contranpi hamuruspan
muyuriqninpi churakururqa. Campamentonta sayarachispanmi llaqtapa
contranpi hawa lawninpi perqata hatarirachirqa. 2 Chaynapimá Jerusalen
llaqtaqa enemigopa chawpichasqan karqa Sedequiaspa gobiernasqan chun-
ka hukniyoq watakama. 3 Killapa isqon punchawninpim llaqtapi runakuna
puramente yarqaymanta karqaku mikunankupaq manaña imapas kaptin.
4 Llaqtapa murallanta Babilonia tropakuna toqoruptinkum Jerusalen llaqtapi
llapa soldadokuna tutallan lluptirurqaku llaqtapa punkunmanta riq ñanninta.
Chay punkum karqa iskay perqapa chawpinpi otaq reypa huertanpa hichpanpi.
Paykunaqa ayqekurqaku Babilonia soldadokuna llaqtapa muyuriqninpi kach-
kaptinkum. Reypas pasakurqamá Araba Qechwaman riq ñanninta. 5 Babilonia
tropakunañataqmi qatipaspanku Rey Sedequiasta hapiramurqaku Jerico llaq-
taman riq pampapi. Sedequiaspa tropankunañataqmi sapallanta saqeruspanku
cheqekururqaku. 6 Rey Sedequiasta presocharuspankum Babilonia nacionpa
reyninman pusarqaku. Paymi kachkarqa Ribla llaqtapi. Chaypim Sedequiasta
sentenciarqaku. 7 Chay Ribla llaqtapi Sedequias qawachkaptinmi churinkunata
wañuchirqaku, Rey Sedequiastañataqmi ñawinkunata horqoruspanku bronce
cadenawan watasqata Babilonia llaqtaman pusarqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

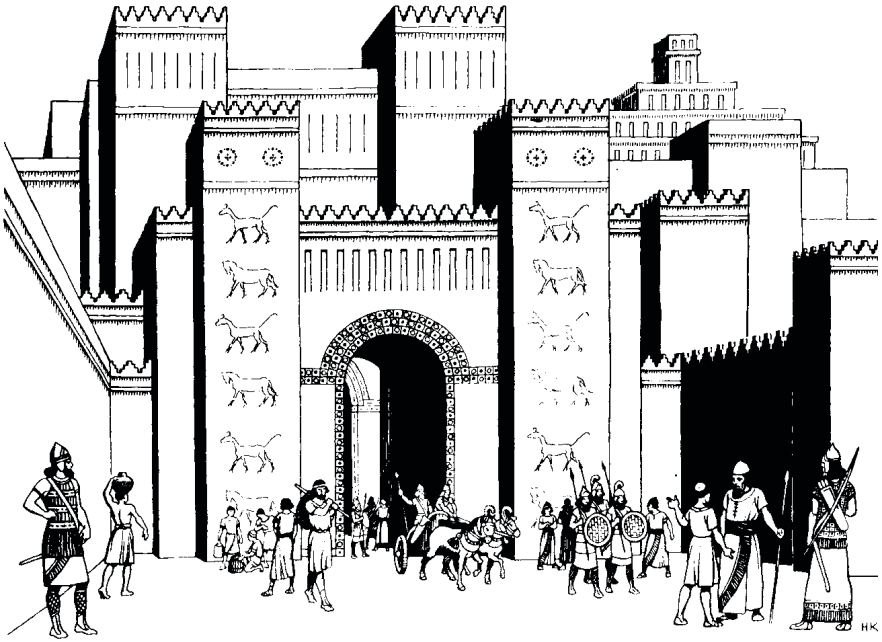

Babilonia llaqtapa zaguan punkun (2 R 25:1)

Jerusalen llaqtapi templo tuñichisqankumanta
(2 Cr 36:17-21. Jer 39:8-10. 52:12-30)

8 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor chunka isqonniyoq watamanña
gobiernachkaptinmi pichqa kaq killapa qanchis kaq punchawninpi Jerusalen
llaqtaman chayaramurqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin otaq reypa
serviqnin Nabuzaradan. 9 Paymi kañaykachirqa Tayta Diospa templonta, reypa
palacionta, Jerusalen llaqtapi llapallan wasikunata hinaspa kamachikuqkunapa
llapallan wasinkunata. 10 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninwan kaq
Babilonia nacionniyoq llapallan soldadokunam Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi
murallata taqmarurqaku. 11 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuza-
radanmi presochasqata pusarqa Jerusalen llaqtapi puchuq runakunata, Babilonia
nacionpa reyninman qokuq runakunata chaynataq wakin comun runakunatapas.
12 Rey cuidaq soldadokunapa capitanninqa wakcha runakunallatañam chay na-
cionpiqa puchuykachirqa uvas huertakunatawan chakrakunata llamkanankupaq.
13 Tayta Diospa templonpi bronce pilarkunata, tiyanankunata chaynataq tem-
plopi yaku churananku bronce estanqueta ñutuparuspankum chay llapa bronceta
Babilonia lawman aparqaku. 14 Aparqakutaqmi mankakunatapas, palakunatapas,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mechero limpianakunatapas, wisllakunatapas, servichikunanku broncemanta
llapa serviciokunatapas, 15 incienso qontichinakunatapas, tazonkunatapas. Tukuy
ima qorimanta kaqkunatapas chaynataq qollqemanta kaqkunatapas reyta waqay-
chaq soldadokunapa capitanninmi aparqa. 16 Templopi kananpaqmi broncemanta
Salomon rurachirqa chay iskay pilarkunata, rurachirqataqmi estanquetapas
hinaspa estanquepa tiyanankunatapas, chaykunapa llasayninqa manaña yupay
atinam karqa. 17 Sapa pilarkunapa sayayninmi karqa pusaq metro masnin pun-
tanpi broncemanta adornoyoq. Sapa adornopa sayayninmi karqa iskay metro
masnin, chay adornopa muyuriqninmi karqa granadawan adornasqa broncema-
nta malla. Iskaynin pilarkunam hina chaynalla karqa.

Juda nacion runakuna preso risqankumanta

18 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninqa pusarqataqmi sacer-
dotekunapa jefen Seraiastapas, payman qatiqnin sacerdote Sofoniastapas
chaynataq punkukunawan cuentallikuq kimsa runakunatapas. 19 Llaqtapi
runakunamantapas presocharqam soldadokunapa capitanninta, pre-
socharqataqmi Rey Sedequiaspa consejaqnin llaqtapi *yachaq pichqa
runakunatapas chaynataq tropakunapa capitanninpa secretariontapas,
payqa karqa guerrapaq runakuna huñumuqmi, presocharqataqmi llaqta-
pi *yachaq soqta chunka runakunatapas. 20 Paykunatamá pusarqa reyta
waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuzaradan, pusarqaqa Ribla
llaqtapi kaq Babilonia nacionpa reyninmanmi. 21 Babilonia nacionpa rey-
nin kamachiptinmi Hamat law Ribla llaqtapi paykunata wañurachirqaku.
Chaynatamá Juda nacionniyoq runakunaqa allpankumanta preso pu-
sasqa karqaku.

Juda nacionpi puchuqkuna Egipto nacionman lluptisqankumanta
(Jer 40:7-10, 41:1-3, 16-18)

22 Juda nacionpi puchuq runakunapaqmi Babilonia nacionpa reynin Na-
bucodonosor prefectota churarqa Safanpa willkan otaq Ahicampa churin
Gedaliasta. 23 Gedaliasta prefecto kananpaq Babilonia nacionpi rey chu-
rarusqanta tropakunapa jefenkuna yacharuspankum Mizpa llaqtaman
hamurqaku, hamurqakuqa tropankunapiwan kuskam. Hamurqakutaqmi
Netaniaspa churin Ismaelpas, Careapa churin Johananpas, Netofa llaq-
tayoq Tanhumetpa churin Seraiaspas chaynataq Maaca llaqtayoq runapa
churin Jaazaniaspas, paykunaqa hamurqaku runankunapiwanmi. 24 Pre-
fecto Gedaliasmi paykunamanwan runankunaman juramentaspan nirqa:
—Babilonia nacion runakuna serviytaqa ama manchakuychikchu. Hina-
pi *yachaspayá Babilonia nacionpi reyta serviychik, chaynata ruraspaqa
hinaspaqa allinmi kankichik —nispa.
25 Qanchis killaman richkaptinñataqmi reykunapa castanmanta kaq Elisa-
mapa willkan otaq Netaniaspa churin Ismael chunka runakunapiwan rispa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gedaliasta wañurachirqa. Wañurachirqataqmi Juda nacionmanta kaq runakunatapas chaynataq Mizpa llaqtapi yachaq Babilonia runakunatapas. 26 Hinaptinmi Babilonia runakunata manchakuspanku llapa runakuna taksapas-hatunpas tropakunapa capitanninkunapiwan kuska Egipto nacionman lluptikurqaku.

Babilonia llaqtapi preso kachkaptin Rey Joaquinta kacharisqankumanta

(Jer 52:31-34)

27 Juda nacionpa reynin Joaquinta Babilonia nacionman preso pusasqankum richkarqa kimsa chunka qanchisniyoq watamanña, chay watapa chunka iskayniyoq killanpim, iskay chunka qanchisniyoq punchawninpi chay Rey Joaquinta carcelmanta horqorurqa. Paytaqa horqorurqa Evil-merodac sutiyoq Babilonia nacionpa reyninmi, horqorurqaqa gobiernayta qallarisqan watapim. 28 Kuyakuywan rimapayaspanmá chay llaqtapi wakin reykunamantapas aswan reqsisqataraq churarqa. 29 Carcelpi kasqan pachanta mudarachiptinmi reywan kuska mikurqa wañukunan punchawkama. 30 Kawsanan punchawkamam sapa punchaw mikunanpaq qoqku Babilonia nacion reypa qosqan mikuyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CRONICAS SUTIYOQ PUNTA KAQ LIBRO

Cronicaswan sutichasqa kay iskay librokunaqa mana llapanta willawaspanchikpas kaqllamantam willakun Samuelpa libronkunapi chaynataq Reykunamanta Willakuq librokunapi kaqkunamanta. Kay librokunaqa yapamantam willakun Rey Davidpa hinaspa Rey Salomonpa wakin rurasqankunamanta. Willakuntaqmi templomantapas, sacerdotekunamantapas chaynataq Diosta imaynam adoranamantapas. Karqam reykuna Israel runakunapa yupaychasqan Tayta Diosmanta mana rakikuqkuna, sasachakuy tiempokunapipas payllaman hapipakuq reykuna, paykunam karqa Josafat, Ezequias hinaspa Josias. Israel nacionman otaq Juda nacionman desgracia hamuptinpas Israel runakunaman prometesqankunatam Tayta Diosqa cumplirqa, chayraykum templopi Diospaq chuya serviciokuna rurayninkupas mana taniq karqa.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Israel castakunapa ñawpaq abuelonkunapa listasqa sutinmantawan Rey Saulpa wañukusqanmanta (1-10).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Rey Davidpa gobiernasqanmanta, sasachakuykunapi kasqanmanta hinaspa tukuy allin rurasqankunamanta, willakuntaqmi Rey Salomon templota rurachinanpaq tukuy imakunata Rey Davidpa alistasqanmantapas (11-29).

Adanpa mirayninkunamanta
(Gn 5:1-32)

1 1 Adanpa churinmi karqa Set, Setpa churinñataq Enos.
2 Enospa churinmi karqa Cainan, Cainanpa churinñataqmi karqa
Mahalaleel, Mahalaleelpa churinñataq Jared. 3 Jaredpa churinmi karqa
Enoc, Enocpa churinñataqmi karqa Matusalen, Matusalenpa churinñataq
Lamec. 4 Lamecpa churinmi karqa Noey.

Noeypa mirayninkunamanta
(Gn 10:1-32)

Noeypa churinkunam karqa Sem, Cam hinaspa Jafet. 5 Jafetpa mirayninmi karqa Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesec hinaspa Tiras.
6 Gomerpa mirayninmi karqa Askenaz, Rifat hinaspa Togarma. 7 Javanpa
mirayninmi karqa Elisa, Tarsis, Quitim hinaspa Roda lawpi *yachaqkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Cam sutiyoq runapa mirayninmi karqa Cus casta runakuna, Egipto casta runakuna, Fut casta runakuna hinaspa Canaan casta runakuna.
9 Cuspa mirayninmi karqa Seba casta runakuna, Havila casta runakuna, Sabta casta runakuna, Raama casta runakuna hinaspa Sabteca casta runakuna. Raamapa mirayninñataqmi karqa Sebapiwan Dedan. 10 Cuspa mirayninmi karqa Nimrod. Paymi kay pachapi valeroso runa rikurirurqa.
11 Egipto casta runakunam karqa Lud casta runakuna, Anam casta runakuna, Lehab casta runakuna, Naftuh casta runakuna, 12 Patrus casta runakuna, Casluh casta runakuna chaynataq Caftor casta runakuna. Paykunamanta miramuqmi karqa Filistea runakuna.
13 Canaanpa piwi churinmi karqa Sidon, sullkañataq Het. 14 Canaanpa mirayninñataqmi karqa Jebus casta runakuna, Amor casta runakuna, Gerges casta runakuna, 15 Hiv casta runakuna, Arac casta runakuna, Sin casta runakuna, 16 Arvad casta runakuna, Zemar casta runakuna hinaspa Hamat casta runakuna.
17 Sempa mirayninmi karqa Elam casta runakuna, Asur casta runakuna, Arfaxad casta runakuna, Lud casta runakuna hinaspa Aram casta runakuna. Arampa mirayninmi karqa Uz casta runakuna, Hul casta runakuna, Geter casta runakuna hinaspa Mas casta runakuna. 18 Arfaxadpa mirayninmi karqa Sala, Salapa churinñataq Heber. 19 Heberpam karqa iskay churinkuna, hukninmi karqa Peleg. Pelegwanmi suticharqaku paypa tiemponpi allpa rakinakurusqanrayku, Pelegpa wawqenpa sutinmi karqa Joctan. 20 Joctanpa churinkunam karqa Almodad, Selef, Hazar-mavet, Jera, 21 Adoram, Uzal, Dicla, 22 Obal, Abimael, Seba, 23 Ofir, Havila hinaspa Jobab. Llapallankum karqa Joctanpa churinkuna.

Sempa mirayninmanta
(Gn 11:10-26)

24 Sempa mirayninmi karqa Arfaxad, Arfaxadpa mirayninñataq Sala, 25 Salapa churinmi karqa Heber, Heberpa churinñataq Peleg, Pelegpa churinñataq Reu. 26 Reupa churinmi karqa Serug, Serugpa churinñataq Nacor, Nacorpa churinñataq Tarey. 27 Tareypa churinmi karqa Abram. Paypa qepa sutinmi karqa Abraham.

Abrahampa mirayninmanta
(Gn 25:1-6, 12-18)

28 Abrahampa churinkunam karqa Isaacpiwan Ismael. 29 Ismaelpa mirayninñataqmi karqa piwi churin Nebaiot, payman qatiqkunañataqmi karqa Cedar, Adbeel, Mibsam, 30 Misma, Duma, Massa, Hadad, Tema, 31 Jetur, Nafis hinaspa Cedema. Paykunam karqa Ismaelpa churinkuna.
32 Ceturam karqa Abrahampa compañeran. Paymi wachakurqa Zimramta, Jocsanta, Medanta, Madianta, Isbacta hinaspa Sua sutiyoq runata. Jocsanpa churinkunam karqa Sebapiwan Dedan. 33 Madianpa churinkunam karqa Efa, Efer, Hanoc, Abida hinaspa Elda. Llapallankum karqa Ceturapa mirayninkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esaupa mirayninmanta
(Gn 36:1-43)

34 Abrahampa churinmi karqa Isaac, Isaacpa churinkunatañataq
Esaupiwan Israel. 35 Esaupa churinkunam karqa Elifaz, Reuel, Jeus,
Jaalam hinaspa Corey. 36 Elifazpa churinkunam karqa Teman, Omar,
Zefo, Gatam hinaspa Cenaz. Timnañataqmi wachakurqa Elifazpa churin
Amalecta. 37 Reuelpa churinkunam karqa Nahat, Zera, Sama hinaspa
Miza.

38 Seir casta runakunam karqa Lotan, Sobal, Zibeon, Ana sutiyoq runa,
Dison, Ezer hinaspa Disan. 39 Lotanpa churinkunam karqa Horipiwan Hemam.
Timnañataqmi karqa Lotanpa panin. 40 Sobalpa churinkunam karqa Alvan,
Manahat, Ebal, Sefo hinaspa Onam. Zibeonpa churinkunam karqa Ajapiwan
Ana sutiyoq runa. 41 Anapa churinmi karqa Dison, Disonpa churinkunañataq-
mi karqa Hemdan, Esban, Itran hinaspa Queran. 42 Ezerpa churinkunam karqa
Bilhan, Zaavan hinaspa Jaacan sutiyoq runa. Disanpa churinkunam karqa
Uzpiwan Aran.

Edom nacionpi reykunamanta

43 Israelpa mirayninkunapi manaraq rey gobiernachkaptinmi Edom nacionpi
gobiernarqa kay reykuna: Beorpa churin Bela, paypa llaqtanpa sutinmi karqa
Dinaba. 44 Bela wañuruptinñataqmi paypa rantinpi gobiernarqa Zerapa churin
Jobab. Jobabqa karqa Bozra llaqtamanta kaqmi. 45 Jobab wañuruptinñataqmi
paypa rantinpi gobiernarqa Teman lawmanta Husam. 46 Husam wañuruptinña-
taqmi paypa rantinpi gobiernarqa Bedadpa churin Hadad. Paymi vencerurqa
Madian runakunata Moabpa allpanpi peleaspa. Hadadpa llaqtanmi karqa Avit.
47 Hadad wañuruptinñataqmi paypa rantinpi gobiernarqa Masreca llaqtayoq
Samla. 48 Samla wañuruptinñataqmi paypa rantinpi gobiernarqa Rehobot
llaqtayoq Saul. Chay Rehobot llaqtam karqa Eufrates Mayupa patanpi. 49 Saul
wañuruptinñataqmi paypa rantinpi gobiernarqa Acborpa churin Baal-hanan.
50 Baal-hanan wañuruptinñataqmi paypa rantinpi gobiernarqa Pau llaqtayoq
Hadad. Hadadpa warminmi karqa Matredpa wawan Mehetabel. Matredñataq-
mi karqa Mezaabpa warmi churin.

51 Hadad wañuruptinña Edom nacionpi kamachikuqkunam karqa Timna,
Alva, Jetet, 52 Aholibama, Ela, Pinon, 53 Cenaz, Teman, Mibzar, 54 Magdiel hi-
naspa Iram. Paykunamá karqaku Edom nacionpi kamachikuqkuna.

Israelpa mirayninmanta
(Gn 35:22-26)

2 1 Israelpa churinkunam karqa Ruben, Simeon, Leviy, Juda, Izacar,
Zabulon, 2 Dan, Josey, Benjamin, Neftaliy, Gad hinaspa Aser.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Judapa mirayninmanta

3 Judapa churinkunam karqa Er, Onan hinaspa Sela. Paykunapa mamankum
karqa Canaan casta Sua sutiyoq runapa churin. Judapa piwi churin Er sutiyoq
runam ichaqa karqa mana allin ruraq chaymi Tayta Dios wañurachirqa. 4 Ju-
dapa llumchuynin Tamarmi wachakururqa Judapa churinkunata. Paykunam
karqa Farespiwan Zera. Judapa llapallan churinkunam karqa pichqa.
5 Farespa churinkunam karqa Hezronpiwan Hamul. 6 Zerapa churinkunam
karqa Zimri, Etan, Heman, Calcol hinaspa Darda. Llapankuqa pichqam karqaku.
7 Carmipa churinmi karqa Acar. Paymi Israel castaman hatun llakikuyta
apaykamurqa Tayta Diospaq rakisqata suwakuruspan. 8 Etanpa churinmi karqa
Azarias. 9 Hezronpa churinkunam karqa Jerameel, Ram hinaspa Quelubai.
10 Rampa churinmi karqa Abinadab, Abinadabpa churiñataq Naason. Paymi
karqa Judapa mirayninkunapi kamachikuq. 11 Naasonpa churinmi karqa Salma,
Salmapa churiñataq Booz. 12 Boozpa churinmi karqa Obed, Obedpa churiña-
taq Isai. 13 Isaipa piwi churinmi karqa Eliab. Eliabmanñataqmi qatirqa Abinadab,
Abinadabpa sullkanñataqmi karqa Simea. 14 Simeapa sullkanñataqmi karqa Na-
tanael, Natanaelpa sullkanñataq Radai. 15 Radaipa sullkanñataqmi karqa Ozem,
Ozempa sullkanñataq David. 16 Paykunapa paninkunam karqa Sarviapiwan
Abigail. Sarviapa wawankunam karqa Abisai, Joab hinaspa Asael, kimsam pay-
kunaqa karqaku. 17 Abigailmi wachakurqa Ismael casta Jeterpa churin Amasata.
18 Hezronpa churinmi karqa Caleb. Paypa iskay warminkunam karqa
Azubapiwan Jeriot. Paykunapa wawankunam karqa Jezer, Sobab hinaspa
Ardon. 19 Azuba wañuruptinmi Caleb casarakururqa Efratawan. Paymi wa-
chakurqa Hurta. 20 Hurpa churinmi karqa Uri, Uripa churiñataq Bezaleel.
21 Hezronmi soqta chunka watanpiña Maquirpa churinwan casarakurur-
qa, Maquirmi karqa Galaadpa taytan. Hezronpa warminmi wachakurqa
churin Segubta. 22 Segubpa churinmi karqa Jair, Jairmi munaychakur-
qa Galaad law iskay chunka kimsayoq llaqtakunapi. 23 Gesur nacionpa
tropankunapiwan Aram nacionpa tropankunam ichaqa Jairpa llaqtanku-
nata dueñochakururqaku. Dueñochakururqakutaqmi Kenat llaqtatapas
llaqtachankunatawan. Lliwmi karqa soqta chunka llaqtakuna. Chay llaqta-
kunapi *yachaqkunam karqaku Galaadpa taytan Maquirpa mirayninkuna.
24 Caleb-efrata llaqtapi Hezron wañuruptinmi Hezronpa warmin Abias
wachakururqa wawan Asurta. Asurmi karqa Tecoa llaqtata hatarichiq.
25 Hezronpa piwi churin Jerameelpa churinkunam karqa Ram, paymi karqa
piwi churin, paymanñataqmi qatirqa Buna, Orem, Ozem hinaspa Ahias. 26 Jera-
meelpa huknin warminmi karqa Atara sutiyoq. Paymi Onampa maman karqa.
27 Jerameelpa piwi churin Rampa churinkunam karqa Maaz, Jamin hi-
naspa Equer. 28 Onampa churinkunañataqmi karqa Samaipiwan Jada.
Samaipa churinkunañataqmi karqa Nadabpiwan Abisur. 29 Abisurpa
warminmi karqa Abihail. Paymi wachakurqa Ahbantawan Molidta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Nabadpa churinkunam karqa Seledpiwan Apaim. Seledmi wañururqa
mana churiyoq. 31 Apaimpa churinmi karqa Isi, Isipa churinñataq Sesan,
Sesanpa churinñataq Ahlai.
32 Samaipa wawqen Jadapa churinkunam karqa Jeterpiwan Jonatan. Jetermi
wañururqa mana churiyoq. 33 Jonatanpa churinkunam karqa Peletpiwan Zaza.
Paykunam karqa Jerameelpa mirayninkuna.
34 Sesanpa churinkunaqa karqa warmikunallam, manam qari churinqa
karqachu. Ichaqa kapurqam Jarha sutiyoq Egipto nacionniyoq sirvienten.
35 Sesanmi sirvienten Jarhata casarachirqa warmi churinwan hinaptinmi
pay wachakurqa wawan Ataita. 36 Ataipa churinmi karqa Natan, Natanpa
churinñataq Zabad. 37 Zabadpa churinmi karqa Eflal, Eflalpa churinña-
taq Obed. 38 Obedpa churinmi karqa Jehu, Jehupa churinñataq Azarias.
39 Azariaspa churinmi karqa Heles, Helespa churinñataq Elasa. 40 Elasapa
churinmi karqa Sismai, Sismaipa churinñataq Salum. 41 Salumpa churin-
mi karqa Jecamias, Jecamiaspa churinñataq Elisama.
42 Jerameelpa wawqen Calebpa piwi churinmi karqa Mesa, Mesam
karqa Zif llaqtata hatarichiq. Mesapa sullkanmi karqa Hebronpa taytan
Maresa. 43 Hebronpa churinkunam karqa Corey, Tapua, Requem hinas-
pa Sema. 44 Semapa churin Rahanmi karqa Jorcoam llaqtata hatarichiq,
Requempa churinñataqmi karqa Samai. 45 Samaipa churinmi karqa Maon,
paymi Bet-sur llaqtata hatarichirqa.
46 Calebpa compañeran Efam wachakurqa Haranta, Mosata hinaspa Ga-
zezta. Haranpa churinpas Gazez sutiyoqmi karqa.
47 Jahdaipa churinkunam karqa Regem, Jotam, Gesan, Pelet, Efa hinaspa Saaf.
48 Calebpa huknin compañeran Maacam wachakurqa Sebertawan Tir-
hanata. 49 Wachakurqataqmi Madmana llaqtata hatarichiq Saaf sutiyoq
runatapas chaynataq Macbena hinaspa Gibea llaqtata hatarichiq Sevata-
pas. Calebpa warmi churinmi karqa Acsa.
50 Calebpa mirayninkuna otaq warmin Efratapa piwi wawan Hurpa
churinkunam karqa Quiriat-jearim llaqtata hatarichiq Sobal, 51 Belen
llaqtata hatarichiq Salma hinaspa Bet-gader llaqtata hatarichiq Haref.
52 Quiriat-jearim llaqtata hatarichiq Sobalpa churinkunam karqa Haroe
sutiyoq runa hinaspa Manahat llaqtapi *yachaq parten runakuna. 53 Qui-
riat-jearim llaqtapi yachaq castakunam karqa Itra casta runakuna, Fut casta
runakuna, Suma casta runakuna hinaspa Misra casta runakuna. Paykuna-
manta miramuqkunam Zora llaqtayoqkuna chaynataq Estaol llaqtayoqkuna.
54 Salmapa churinkunam karqa Belen llaqtayoqkuna, Netofa llaqta-
yoqkuna, Atrot-bet-joab llaqtayoqkuna, Manahat llaqtapi *yachaq parten
runakuna hinaspa Zora llaqtayoqkuna. 55 Jabes llaqtapi qellqaqkunapa
ayllunkunam karqa Tira casta runakuna, Simea casta runakuna hinas-
pa Suca casta runakuna. Paykunam karqaku Cain castakuna otaq Recab
casta runakunapa abuelon Hamatpa mirayninkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Davidpa churinkunamanta
(2 S 3:2-5. 5:13-16. 1 Cr 14:3-7)

3 1 Hebron llaqtapi David kachkaptinmi nacerqa churinkuna. Piwi churinmi karqa Amnon. Paymi karqa Jezreel llaqtayoq Ahinoampa wawan. Amnonpa sullkanmi karqa Daniel. Paymi karqa Carmel llaqtayoq Abigailpa wawan. 2 Danielpa sullkanmi karqa Absalon. Paymi karqa Gesur nacionpa reynin Talmaipa churin Maacapa wawan. Absalonpa sullkanmi karqa Adonias. Paymi karqa Haguitpa wawan.

3 Adoniaspa sullkanmi karqa Sefatias. Paymi karqa Abitalpa wawan. Sefatiaspa sullkanmi karqa Itream. Paymi karqa Eglapa wawan, Eglaqa karqa Davidpa huknin warminmi. 4 Chay soqtantin churinkunam nacerqaku Hebron llaqtapi David *yachachkaptin. Chay llaqtapim David gobiernarqa qanchis wata soqta killan, Jerusalen llaqtapiñataqmi gobiernarqa kimsa chunka kimsayoq wata. 5 Jerusalen llaqtapi warmin Betsabeypa wawan naceqkunam karqa Simea, Sobab, Natan hinaspa Salomon. Betsabeyqa karqa Amielpa churinmi. 6 Karqaraqmi isqon churinkunapas. Paykunam karqa Ibhar, Elisama, Elifelet, 7 Noga, Nefeg, Jafia, 8 Elisama, Eliada hinaspa Elifelet. 9 Paykunam karqa Davidpa llapallan churinkuna. Compañerankunapi churinkunaqa manam yupasqachu karqa. Karqataqmi Tamar sutiyoq paykunapa paninkupas.

Salomonpa mirayninkunamanta

10 Salomonpa churinmi karqa Roboam, Roboampa churinñataq Abias, Abiaspa churinñataq Asa, Asapa churinñataq Josafat. 11 Josafatpa churinmi karqa Joram, Jorampa churinñataq Ocozias, Ocoziaspa churinñataq Joas. 12 Joaspa churinmi karqa Amasias, Amasiaspa churinñataq Azarias, Azariaspa churinñataq Jotam. 13 Jotampa churinmi karqa Acaz, Acazpa churinñataq Ezequias, Ezequiaspa churinñataq Manases. 14 Manasespa churinmi karqa Amon, Amonpa churinñataq Josias.

15 Josiaspa piwi churinmi karqa Johanan. Johananpa sullkanmi karqa Joacim, Joacimpa sullkanmi karqa Sedequias, Sedequiaspa sullkanñataq Salum.

16 Joacimpa churinkunam karqa Jeconiaspiwan Sedequias.

17 Preso pusasqa Jeconiaspa mirayninkunam karqa churin Salatiel, 18 Malquiram, Pedaias, Senazar, Jecamias, Hosama hinaspa Nedabias.

19 Pediaspa churinkunam karqa Zorobabelpiwan Simei. Zorobabelpa churinkunam karqa Mesulampiwan Hananias. Paykunapa paninkum karqa Selomit. 20 Zorobabelpa wakin pichqa churinkunam karqa Hasuba, Ohel, Berequias, Hasadias hinaspa Jusab-hesed.

21 Hananiaspa mirayninmi karqa Pelatias hinaspa Jesaias. Hananiaspa miraynintaqmi karqa Refiaspa churinkunapas, Arnanpa churinkunapas, Abdiaspa churinkunapas hinaspa Secaniaspa churinkunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Secaniaspa mirayninmi karqa Semaias churinkunapiwan. Semaiaspa
soqtantin churinkunam karqa Hatus, Igal, Barias, Nearias hinaspa Safat.
23 Neariaspa kimsa churinkunam karqa Elioenai, Ezequias hinaspa Azricam.
24 Elioenaipa qanchis churinkunam karqa Hodavias, Eliasib, Pelaias,
Acub, Johanan, Dalaias hinaspa Anani.

Judapa mirayninmanta

4 1 Judapa mirayninmi karqa: churin Fares, Farespa churinmi karqa
Hezron, Hezronpa churinmi karqa Carmi. Carmipa churinmi karqa
Hur, Hurpa churinñataq Sobal. 2 Sobalpa churinmi karqa Reaia. Reaiapa
churinmi karqa Jahat. Jahatpa churinkunam karqa Ahumaipiwan Lahad.
Paykunaqa karqa Zora llaqtayoqmi.
3 Etampa churinkunam karqa Jezreel, Isma hinaspa Idbas. Paykuna-
pa paninpa sutinmi karqa Haze-lelponi. 4 Etampa wakin churinkunam
karqa Gedor llaqtata hatarichiq Penuel hinaspa Husa llaqtata hatarichiq
Ezer. Paykunam karqa Hurpa mirayninkuna. Hurmi karqa Efratapa piwi
wawan. Paymi karqa Belen llaqtapi kamachikuq.
5 Tecoa llaqtata hatarichiq Asurmi karqa iskay warmiyoq. Chay warminkunaqa
karqa Helawan Naaram. 6 Naarapa wawankunam karqa Ahuzam, Hefer, Temeni
hinaspa Ahastari. 7 Helapa wawankunam karqa Zeret, Jezoar hinaspa Etnan.
8 Cospa churinkunam karqa Anubpiwan Zobeba. Paypa mirayninkuna-
má karqa Harumpa churin Aharhelpa castankuna.
9 Jabesqa wawqenkunamantapas aswan reqsisqaraqmi karqa. Maman-
mi ñakariywan wachakusqanrayku suticharqa Jabeswan. 10 Jabesmi
Israelpa Diosninta mañakuspa nirqa:
—Bendeciykuwaspayá allpayta masyaykachiy hinaspa waqaychayku-
way. Mana allinmantayá libraykuway mana ñakarinaypaq —nispa.
Chaymi mañakusqanman hina Dios rurarqa.
11 Sua sutiyoq runapa wawqen Quelubpa churinmi karqa Mehir. Mehirmi
karqa Estonpa taytan. 12 Estonpa churinkunam karqa Bet-rafa, Paseah hinas-
pa Nahas llaqtapi kamachikuq Tehina. Paykunam karqa Reca law runakuna.
13 Cenazpa churinkunam karqa Otonielpiwan Seraias. Otonielpa churin-
kunam karqa Hatatpiwan 14 Meonotai. Meonotaipa churinmi karqa Ofra.
Seraiaspa churinmi karqa Joab. Paymi karqa Carisim Qechwa runakuna-
pi kamachikuq. Chay qechwatam suticharqaku Carisinwan, chaynataqa
suticharqaku imapas ruraq maestrokuna chaypi *yachasqankuraykum.
15 Jefonepa churin Calebpa churinkunam karqa Iru, Ela hinaspa Naam.
Elapa churinmi karqa Cenaz.
16 Jahaleelpa churinkunañataqmi karqa Zif, Zifa, Tirias hinaspa Asareel.
17-18 Esdraspa churinkunam karqa Jeter, Mered, Efer hinaspa Jalon. Me-
redmi casarakururqa Faraonpa churin Bitiawan. Bitiam wachakurqa Mariata,
Samaita hinaspa Estemoa llaqtapi kamachikuq Isbata. Juda castamanta Mered-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pa huknin warminmi wachakurqa Gedor llaqtapi kamachikuq Jeredta, Soco llaqtapi kamachikuq Heberta hinaspa Zanoa llaqtapi kamachikuq Jecutielta.

19 Nahampa panin otaq Hodiaspa warminpa wawankunam karqa Garm casta runakunapa *yachasqan Keila llaqtapi kamachikuq, huknin wawañataqmi karqa Maaca llaqtayoq Estemoa.

20 Simonpa churinkunam karqa Amnon, Rina, Ben-hanan hinaspa Tilon.
Isipa churinkunañataqmi karqa Zohetpiwan Benzohet.

21 Judapa miraynin Selapa churinkunam karqa Leca llaqtata hatarichiq Er, Maresa llaqtata hatarichiq Laada, Bet-asbea lawpi *yachaq lino awaqkunapa castankuna. 22 Selapa miraynintaqmi karqa Joacimpas, Cozeba llaqtapi yachaqkunapas chaynataq Joaspiwan Sarafpas. Paykunam Moab casta warmikunawan casarakuruspanku Belen llaqtaman kutikurqaku ñawpaq tiempokunapi willakusqankuman hina. 23 Paykunaqa manka ruraqkuna kaspankum yacharqaku Netaim llaqtapiwan Gedera llaqtapi. Chaykunapi *yachaspankum reyta servirqaku.

Simeonpa mirayninkunamanta

24 Simeonpa churinkunam karqa Nemuel, Jamin, Jarib, Zera hinaspa Saul. 25 Saulpa churinmi karqa Salum. Salumpa churinmi karqa Mibsam, Mibsampa churinñataq Misma.

26 Mismapa churinmi karqa Hamuel, Hamuelpa churinmi karqa Zacur, Zacurpa churinñataqmi karqa Simei. 27 Simeipa qari churinkunam karqa chunka soqtayoq, warmi churinkunañataqmi karqa soqta, Simeipa wawqenkunam ichaqa mana achka churiyoqchu karqaku chaymi Judapa castankuna hinaqa mana mirarqakuchu. 28 *Yachasqanku llaqtakunam karqa Beerseba, Molada, Hazarsual, 29 Bilha, Ezem, Tolad, 30 Betuel, Homa, Siclag, 31 Bet-marcabot, Hazar-susim, Bet-birai hinaspa Saaraim. Chaykunamá paykunapa llaqtanku karqa Davidpa gobiernasqan tiempokama. 32 Paykunapa pichqa llaqtachankunam karqa Etam, Ain, Rimon, Toquen hinaspa Asan. 33 Paykunapataqmi karqa chay llaqtachakunapa muyuriqninpi taksa llaqtachakunapas Baalat llaqtakama. Chaykunam karqa paykunapa *yachanan llaqtakunawan abuelonkunamanta listankuna.

34-38 Abuelonkunapa castankunapi kamachiqkunam karqa Mesobab, Jamlec, Amasiaspa churin Josias, Joel hinaspa Jehu. Jehuqa karqa Josibiaspa churinmi, Josibiasqa karqa Seriaspa churinmi, Seriasñataqmi karqa Asielpa churin. Paykuna hina kamachikuqtaqmi karqa Elioenaipas, Jaacobapas, Jesohaiapas, Asaiaspas, Adielpas, Jesimielpas, Benaiapas chaynataq Sifipa churin Zizapas. Sifim karqa Alonpa churin, Alonmi karqa Jedaiaspa churin, Jedaiasmi karqa Simripa churin, Simriñataq Semaiaspa churin. Chayna sutiyoq runakunapa castankunamá llumpayta mirarurqaku. 39 Paykunaqa animalninkupaq pastota maskaspankum chayarurqaku Gedor llaqtaman yaykuna intipa qespimunan qechwakama. 40 Chaypim tarirurqaku alli-allin sumaq pastokunata, machu-machu pampakunata chaynataq hawkallaña *yachakunapaq allpata. Chaypim Cam casta runakuna yacharqaku ñawpaqta. 41 Juda nacionpi Ezequias gobiernachkaptinmi chay listasqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakuna hamuruspanku atacarurqaku chaypi ñawpaq *yachaqkunata. Tuñichirqakum karpankunata chaynataq chukllankunatapas. Purmarachirqakum kay libro qellqasqa kasqan tiempokama, paykunañam rantinpi chay sitiopi yacharqaku chaypi pastokuna animalninkupaq kasqanrayku. 42 Simeonpa mirayninkunamanta pichqa pachak soldadokunapas Seir Orqomanmi rirqaku. Paykunatam kamachirqa Pelatias, Nearias, Refaias hinaspa Uziel. Chay kamachikuqkunam karqaku Isipa churinkuna. 43 Paykunamá wañurachirqaku Amalec runakunamanta puchuqkunata. Chaypim *yacharqaku kay libro qellaqasqa kasqan tiempokama.

Rubenpa mirayninmanta

5 1 Rubenmi karqa Israelpa piwi churin ichaqa taytanpa compañeranwan puñurusqanraykum piwi churi kayninpa derechon qosqa karqa wawqen Joseypa mirayninmanña. Rubenqa manam piwi churi hinañachu cuentasqa karqa. 2 Judam ichaqa llapallan wawqenkunamanta aswan atiyniyoq rikuriruspan paykunapa kamachiqnin karqa. Chaywanpas Joseymanmi piwi churi kay derechoqa tocarqa. 3 Israelpa piwi churin Rubenpa churinkunamá karqa Hanoc, Falu, Hezron hinaspa Carmi.

4 Rubenpa miraynintaqmi karqa Joelpas, Joelpa churinmi karqa Semaias. Semaiaspa churinmi karqa Gog, Gogpa churinñataq Simei. 5 Simeipa churinmi karqa Micaia, Micaiapa churinmi karqa Reaia, Reaiapa churinmi karqa Baal, 6 Baalpa churinñataq Beera. Beeram karqa Ruben castakunapa jefen. Paytam presota pusachirqa Asiria nacionpa reynin Tiglat-pileser.

7 Beerapa castankunam ayllunkuman hina listasqa karqaku. Kamachikuqmi karqa Jeiel. Listasqataqmi karqa Zacariaspas 8 hinaspa Azazpa churin Belapas. Azazmi karqa Semapa churin. Semaqa karqa Joelpa mirayninmi. Paykunam munaychakurqaku Aroer llaqtamanta Nebo Orqo lawkama hinaspa Baal-meon llaqtakama. 9 Munaychakurqakutaqmi intipa qespimunan lawpipas Eufrates Mayumanta qallarispa chunniq lawpi tukunankama, chaynaqa karqa Galaad lawpi animalninku llumpayta mirarusqanraykum.

10 Saulpa gobiernasqan tiempopim Ruben castakuna pelearqaku Agar casta runakunawan. Ruben castakunam paykunata venceruspanku munaychakurqaku intipa qespimunan lliw Galaad lawpi.

Gadpa mirayninmanta

11 Gadpa mirayninqa *yacharqa Rubenpa mirayninpa chimpan Basan lawpi Salca llaqtakamam. 12 Basan lawpi yachaqkuna kamachiqmi karqa Joel, payman qatiq kamachiqñataqmi karqa Safan, Jaanai hinaspa Safat. 13 Paykunapa ayllunkunam abuelonkunapa castankunaman hina karqaku Micael, Mesulam, Seba, Jorai, Jacan, Zia hinaspa Heber. Llapallankum karqaku qanchis. 14 Kaykunam Abihailpa churinkuna. Abihailmi karqa Huripa churin, Hurim karqa Jaroapa churin, Jaroam karqa Galaadpa churin, Galaadmi karqa Micaelpa churin, Micaelmi karqa Jesisaipa churin, Jesisaimi karqa Jahdopa churin, Jahdo-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñataq Buzpa churin. 15 Ahi sutiyoq runam karqa Abdielpa churin otaq Gunipa willkan. Chay Ahi sutiyoq runam karqa abuelon castakunapa jefen. 16 Gad castankunam *yacharqaku Galaad lawpi, Basan lawpi hinaspa llaqtachankunapi. Yacharqakutaqmi Saronpa lliw echaderonkunapipas. 17 Juda nacionpi Rey Jotam gobiernachkaptinmi chaynataq Israel nacionpi Rey Jeroboam gobiernachkaptinmi Gad casta llapallan runakuna castankuman hina listasqa karqaku.

Intipa qespimunan lawpi yachaqkuna enemigonkuta vencerusqankumanta

18 Rubenpa mirayninkunam Gadpa mirayninkunapiwan hinaspa Manasespa parten mirayninkunapiwan karqaku tawa chunka tawayoq waranqa qanchis pachak soqta chunkan valeroso soldadokuna. Paykunaqa harkachikunawan hinaspa espadawan armasqam karqaku. Paykunaqa flechana arcokuna allin manejaqkunam karqaku. Guerrapaq alli-allin yachachisqa kaspankum tropa-tropa lloqsiqku. 19 Paykunam pelearqaku Agar casta runakunawan, Jetur casta runakunawan, Nafis casta runakunawan hinaspa Nodab casta runakunawan. 20 Paykunata Dios yanapaptinmi Agar castakunatawan yanapaqninkunata vencerurqaku. Paykunam peleachkaspanku Diosta mañakurqaku chaymi Dios yanaparqa paypi confiakusqankurayku.

21 Enemigonkupa animalninkunata qechuruspankum apakurqaku pichqa chunka waranqa camellokunata, iskay pachak pichqa chunkan waranqa ovejakunata chaynataq iskay waranqa asnokunatapas. Presocharurqakutaqmi pachak waranqa runakunatapas. 22 Nana-nanaqmi enemigonku wañururqa Diospa munasqan chay guerra kasqanrayku. Chaynapimá paykunapa kasqankupi *yacharqaku preso pusasqa kasqanku tiempokama.

23 Manasesmanta parten ayllukunam anchata mirarurqaku hinaspam *yacharqaku Basan lawmanta qallarispa Baal-hermon llaqtakama, chay llaqtam karqa Senir Orqopa sikinpi, chay Senir Orqopa huknin sutinmi karqa Hermon. 24 Paykunapa castanpi jefekunam karqa Efer, Isi, Eliel, Azriel, Jeremias, Hodavias hinaspa Jahdiel, paykunamá castanpi alli-allin valeroso jefekuna karqaku. 25 Ichaqa abuelonkupa yupaychasqan Diostam traicionarurqaku, chay allpapi runakunapa taytachankuta adoraspankum huchapakuq warmi hina huchallikururqaku, chaynatam rurarqaku paykunapa qayllanmanta Dios chay runakunata chinkarachichkaptinpas. 26 Chaymi paykunapa contranpi Israelpa Diosnin sonqocharqa Asiria nacionpa reynin Pulta. Pulpa huknin sutinqa karqa Tiglat-pilesermi. Pulmi Ruben aylluta, Gad aylluta hinaspa Manases parten aylluta presota pusachirqa Halah lawman, Habor lawman, Hara lawman hinaspa Gozan Mayu lawman, chaypim karqaku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leviy casta sacerdotekunamanta

6 1 Leviypa churinkunam karqa Gerson, Coat hinaspa Merari. 2 Coatpa churinkunam karqa Amram, Izhar, Hebron hinaspa Uziel. 3 Amrampa churinkunam karqa Aaron, Moises hinaspa Maria. Aaronpa churinkunam karqa Nadab, Abiu, Eleazar hinaspa Itamar. 4 Eleazarmi karqa Fineespa taytan, Fineesmi karqa Abisuapa taytan, 5 Abisuam karqa Buquipa taytan, Buquim karqa Uzipa taytan, 6 Uzim karqa Zeraiaspa taytan, Zeraiasmi karqa Meraiotpa taytan, 7 Meraiotmi karqa Amariaspa taytan, Amariasmi karqa Ahitobpa taytan, 8 Ahitobmi karqa Sadocpa taytan, Sadocmi karqa Ahimaaspa taytan, 9 Ahimaasmi karqa Azariaspa taytan, Azariasmi karqa Johananpa taytan, 10 Johananmi karqa Azariaspa taytan. Chay Azariasmi sacerdote karqa Jerusalen llaqtapi Salomonpa rurachisqan templopi. 11 Azariasmi karqa Amariaspa taytan, Amariasmi karqa Ahitobpa taytan, 12 Ahitobmi karqa Sadocpa taytan, Sadocmi karqa Salumpa taytan, 13 Salunmi karqa Hilciaspa taytan, Hilciasmi karqa Azariaspa taytan, 14 Azariasmi karqa Seraiaspa taytan, Seraiasñataqmi karqa Josadacpa taytan. 15 Josadacmi preso pusasqa karqa Juda nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi kaqkunata Nabucodonosorwan Tayta Dios presota pusachiptin.

Leviy castapa mirayninkunamanta

16 Leviypa churinkunam karqa Gerson, Coat hinaspa Merari.
17 Gersonpa churinkunam karqa Libniwan Simei.
18 Coatpa churinkunam karqa Amram, Izhar, Hebron hinaspa Uziel.
19 Miraripa churinkunam karqa Mahalipiwan Musi.
Leviy ayllu runakunam taytankupa mirayninman hina kayna karqa:
20 Gersonpa churinmi karqa Libni, Libnipa churinmi karqa Jahat, Jahatpa churinmi karqa Zima, 21 Zimapa churinmi karqa Joa, Joapa churinmi karqa Ido, Idopa churinmi karqa Zara, Zarapa churinñataqmi karqa Jeatrai.
22 Coatpa churinmi karqa Aminadab, Aminadabpa churinmi karqa Corey, Coreypa churinmi karqa Asir, 23 Asirpa churinmi karqa Elcana, Elcanapa churinmi karqa Ebiasaf, Ebiasafpa churinmi karqa Asir, 24 Asirpa churinmi karqa Tahat, Tahatpa churinmi karqa Uriel, Urielpa churinmi karqa Uzias, Uziaspa churinñataqmi karqa Saul. 25 Elcanapa churinmi karqa Amasaiwan Ahimot, 26 Ahimotpa churinmi karqa Elcana, Elcanapa churinmi karqa Zofai, Zofaipa churinmi karqa Nahat, 27 Nahatpa churinmi karqa Eliab, Eliabpa churinmi karqa Jeroham, Jerohampa churinñataqmi karqa Elcana.
28 Samuelpa churinkunañataqmi karqa piwi churin Vasniwan qatiqnin Abias.
29 Meraripa churinmi karqa Mahli, Mahlipa churinmi karqa Libni, Libnipa churinmi karqa Simei, Simeipa churinmi karqa Uza, 30 Uzapa churinmi karqa Simea, Simeapa churinmi karqa Haguia, Haguiapa churinñataqmi karqa Asaias.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templopaq Davidpa churasqan takiqkunamanta

31 Tayta Diospa wasinpiña paypa baulnin karuptinmi David churarqa
takikunamanta cuentallikuq runakunata. 32 Paykunam Diosman asuy-
kuna karpapa ñawpaqninpi takirqaku, chaynatam rurarqaku Jerusalen
llaqtapi Tayta Diospa templonta Salomon ruranankama, paykunaqa chay-
natamá rurarqaku imaynam ruranankuman hina.

33 Churinkunapiwan chaypi takiqkunam karqa Coatpa mirayninmanta
Heman sutiyoq takiq runa, paypa taytanmi karqa Joel, Joelpa taytanñataqmi
karqa Samuel, 34 Samuelpa taytanñataqmi karqa Elcana, Elcanapa taytanñataq-
mi karqa Jeroham, Jerohampa taytanñataqmi karqa Eliel, Elielpa taytanñataq
Toa. 35 Toapa taytanñataqmi karqa Zuf, Zufpa taytanñataqmi karqa Elcana,
Elcanapa taytanñataqmi karqa Mahat, Mahatpa taytanñataqmi karqa Amasai,
36 Amasaipa taytanñataqmi karqa Elcana, Elcanapa taytanñataqmi karqa Joel,
Joelpa taytanñataqmi karqa Azarias, Azariaspa taytanñataqmi karqa Sofonias,
37 Sofoniaspa taytanñataqmi karqa Tahat, Tahatpa taytanñataqmi karqa Asir,
Asirpa taytanñataqmi karqa Ebiasaf, Ebiasafpa taytanñataqmi karqa Corey,
38 Coreypa taytanñataqmi karqa Izhar, Izharpa taytanñataqmi karqa Coat, Coat-
pa taytanñataqmi karqa Leviy, Leviypa taytanñataqmi karqa Israel.

39 Heman sutiyoq runapa *alleq lawninpiñataqmi kachkarqa takiqmasin Asaf,
Asafpa taytanmi karqa Berequias, Berequiaspa taytanñataqmi karqa Simea,
40 Simeapa taytanñataqmi karqa Micael, Micaelpa taytanñataqmi karqa Baasias,
Baasiaspa taytanñataqmi karqa Malquias, 41 Malquiaspa taytanñataqmi karqa
Etni, Etnipa taytanñataqmi karqa Zera, Zerapa taytanñataqmi karqa Adaia,
42 Adaiapa taytanñataqmi karqa Etan, Etanpa taytanñataqmi karqa Zima, Zima-
pa taytanñataqmi karqa Simei, 43 Simeipa taytanñataqmi karqa Jahat, Jahatpa
taytanñataqmi karqa Gerson, Gersonpa taytanñataqmi karqa Leviy.

44 Heman sutiyoq runapa *ichoq lawninpiñataqmi kachkarqa Meraripa
mirayninmanta kaq takiqmasin, payqa karqa Quisipa churin Etanmi, Quisipa
taytanñataqmi karqa Abdi, Abdipa taytanñataqmi karqa Maluc, 45 Malucpa
taytanñataqmi karqa Hasabias, Hasabiaspa taytanñataqmi karqa Amasias,
Amasiaspa taytanñataqmi karqa Hilcias, 46 Hilciaspa taytanñataqmi karqa Amsi,
Amsipa taytanñataqmi karqa Bani, Banipa taytanñataqmi karqa Semer, 47 Se-
merpa taytanñataqmi karqa Mahli, Mahlipa taytanñataqmi karqa Musi, Musipa
taytanñataqmi karqa Merari, Meraripa taytanñataqmi karqa Leviy.

48 Leviypa wakin castankunañataqmi churasqa karqaku Diospa *ya-
chanan wasipi tukuy imata ruranankupaq. 49 Aaronwan miraynillanmi
Diospa serviqnin Moisespa kamachisqanman hina kañarqaku altarpi
ofrendakunata, paykunallataqmi presentarqaku incienso kañananku
altarpipas. Paykunallataqmi rurarqaku “Chuyay-chuyay” sitiopi rurana-
kunatapas, chaynapimá Israel runakunapa huchankuta pampachachiqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aaronpa mirayninkunamanta

50 Aaronpa churinmi karqa Eleazar, Eleazarpa churinmi karqa Finees, Fineespa churinñataqmi karqa Abisua. 51 Abisuapa churinñataqmi karqa Buqui, Buquipa churinñataqmi karqa Uzi, Uzipa churinñataqmi karqa Zeraias, 52 Zeraiaspa churinñataqmi karqa Meraiot, Meraiotpa churinñataqmi karqa Amarias, Amariaspa churinñataqmi karqa Ahitob, 53 Ahitobpa churinñataqmi karqa Sadoc, Sadocpa churinñataqmi karqa Ahimaas.

Leviy casta runakunapa llaqtankunamanta
(Jos 21:1-42)

54 Aaron casta runakunamanmi *yachananku llaqtakuna suerteman hina puntata tocarqa, Aaronqariki karqa Coatpa mirayninmanta kaqmi. Aaronpa mirayninpa yachanan llaqtakunawan linderokunam kayna karqa: 55 Paykunamanmá qorqaku Juda law Hebron llaqtatawan muyuriqninpi echaderokunatapas. 56 Hebron llaqtapa chacrankunatawan taksa llaqtachankunatam ichaqa qorqaku Jefonepa churin Calebman. 57 Chaynaqa Aaronpa mirayninkunamanmá qorqaku amparakuna Hebron llaqtata. Qorqakutaqmi Libna llaqtatapas, Jatir llaqtatapas chaynataq Estemoa llaqtatapas echaderontintakama. 58 Qorqakutaqmi Hilen llaqtatapas, Debir llaqtatapas echaderontintakama, 59 chaynataq Asan llaqtatapas, Bet-semes llaqtatapas echaderontintakama. 60 Aaronpa miraynin runakunamanqa qoykurqakutaqmi Benjamin casta runakunapa llaqtankunatapas, chay llaqtakunam kaykuna: Geba, Alemet, Anatot echaderonkunapiwan. Chunka kimsayoqmi karqa Aaronpa familianman tocaq llaqtakunaqa.

61 Coatpa wakin mirayninmanmi suertepa tocasqanman hina qorqaku chunka llaqtakunata, chay chunkantin llaqtakunaqa karqa parten Manases ayllupam. 62 Gersonpa mirayninmanñataqmi familiankunaman hina qorqaku chunka kimsayoq llaqtakunata, chay llaqtakunaqa karqa Isacar ayllupam, Aser ayllupam, Neftaliy ayllupam hinaspa Basan lawpi kaq parten Manases ayllupa llaqtankunam.

63 Meraripa mirayninmanñataqmi familiankuman hina suerteaspa qorqaku chunka iskayniyoq llaqtakunata, chay llaqtakunaqa karqa Ruben ayllupa, Gad ayllupa hinaspa Zabulon ayllupa llaqtankunam.

64 Israelpa mirayninkunamá qorqaku Leviy castakunaman llaqtakunata echaderontinta. 65 Suerteaspam chay llaqtakunataqa qorqaku, qorqakumá Juda ayllupa *yachanan lawpi kaqkunatapas, Simeon ayllupa yachanan lawpi kaqkunatapas chaynataq Benjamin ayllupa yachanan lawpi kaqkunatapas. 66 Coat casta familiakunamanpas qorqakutaqmi Efrain ayllupa llaqtankunata echaderontinta. 67 Qorqakutaqmi Efrain Orqokunapi amparakunanku Siquem llaqtatapas hinaspa Gezer llaqtatapas echaderontintakama. 68 Qoykurqakutaqmi Jocmeam llaqtatapas, Bet-horon llaqtatapas, 69 Ajalon llaqtatapas hinaspa Gat-rimon llaqtatapas echaderontintakama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

70 Coatpa puchuq familiankunamanmi qoykurqaku Aner sutiyoq llaqtatawan Bileam sutiyoq llaqtata echaderontintakama. Chay llaqtakunaqa karqa parten Manases ayllupam.

71 Gersonpa mirayninmañataqmi qorqaku Basan lawpi Golan llaqtatawan Astarot llaqtata echaderontintakama, chay llaqtakunaqa karqa parten Manases ayllupa llaqtankunam. 72 Qoykurqakutaqmi Isacar ayllupa llaqtankunatapas echaderontintakama, chay llaqtakunam karqa Cedes llaqta, Daberat llaqta, 73 Ramot llaqta hinaspa Anem llaqta. 74 Paykunamantaqmi qorqaku Aser ayllupa llaqtankunatapas echaderontintakama, chay llaqtakunam karqa: Masal llaqta, Abdon llaqta, 75 Hucoc llaqta hinaspa Rehob llaqta. 76 Qoykurqakutaqmi Neftaliy ayllupa llaqtankunatapas echaderontintakama, chay llaqtakunam karqa Galilea lawpi Cedes llaqta, Hamon llaqta hinaspa Quiriataim llaqta.

77 Meraripa puchuq mirayninmañataqmi qorqaku Zabulon ayllupa llaqtankunata echaderontintakama, chay llaqtakunam karqa Rimon hinaspa Tabor. 78 Qorqakutaqmi Ruben ayllupa llaqtankunatapas echaderontintakama, chay llaqtakunaqa karqa Jerico llaqtapa intipa qespimunan lawninpim otaq Jordan Mayupa waklaw chimpanpim, chay llaqtakunam karqa: chunniq lawpi Beser llaqta, Jaza llaqta, 79 Cademot llaqta hinaspa Mefaat llaqta. 80 Paykunamantaqmi qorqaku Gad ayllupa llaqtankunatapas echaderontintakama, chay llaqtakunam karqa Galaad lawpi Ramot llaqta, Mahanaim llaqta, 81 Hesbon llaqta hinaspa Jazer llaqta.

Isacarpa mirayninkunamanta

7 1 Isacarpa tawantin churinkunam karqa Tola, Fua, Jasub hinaspa Simron.
2 Tolapa churinkunam karqa Uzi, Refaias, Jeriel, Jahmai, Jibsam hinaspa Semuel. Paykunam karqaku Tola castakunapa kamachiqninkuna, chaynataqmi paykunaqa karqaku castanku hina valeroso soldadokuna. Davidpa tiemponpim karqaku iskay chunka iskayniyoq waranqa soqta pachaknin runakuna.

3 Uzipa churinmi karqa Israhias. Israhiaspa churinkunam karqa Micael, Obadias, Joel hinaspa Isias. Paykunaqa pichqantinmi karqaku kamachikuqkuna. 4 Paykunaqa castankuman hinam karqaku guerrapaq hina kimsa chunka soqtayoq waranqa tropakuna, paykunaqa llapallanku warmiyoq kasqankuraykum chaynataq churisapallaña kasqankuraykum chayna achka-achka karqaku.

5 Chaynaqa Isacar ayllupa llapallan familiankunamanta valeroso soldadokunam karqa pusaq chunka qanchisniyoq waranqa, chayna listasqaqa karqaku lliw familiankuman hinam.

Benjaminpa mirayninkunamanta

6 Benjaminpa kimsa churinkunam karqa Bela, Bequer hinaspa Jediael.
7 Bela sutiyoq runapa pichqa churinkunam karqa Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot hinaspa Iri, paykunaqa pichqantinmi karqaku castanku ukupi kamachikuqkuna, paykunaqa karqaku iskay chunka iskayniyoq waranqa kimsa chunkan tawayoq valeroso soldadokunam familiankunaman hina listasqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Bequerpa churinkunañataqmi karqa Zemira, Joas, Eliezer, Elioenai, Omri, Jerimot, Abias, Anatot hinaspa Alamet. Paykunamá karqaku Bequerpa llapallan churinkuna. 9 Chaynaqa familiankupa listanman hinaspa castanku ukupi kamachikuq kasqankuman hinaqa paykunam karqaku iskay chunka waranqa iskay pachaknin valeroso soldadokuna.

10 Jediael sutiyoq runapa churinñataqmi karqa Bilhan. Bilhanpa churinkunam karqa Jeus, Benjamin, Aod, Quenaana, Zetan, Tarsis hinaspa Ahisahar. 11 Paykunaqa llapallankum Jedielpa churinkuna karqaku. Castanku ukupi kamachikuqkuna kaspankum guerrapaq hina karqa chunka qanchisniyoq waranqa iskay pachaknin valeroso soldadokuna.

12 Hir sutiyoq runapa mirayninkunam karqa Sufam casta runakunawan Hufam casta runakuna, Husim casta runakunañataqmi karqa Aherpa mirayninkuna.

Neftaliypa mirayninkunamanta

13 Neftaliypa churinkunam karqa Jahzeel, Guni, Jezer hinaspa Salum. Paykunaqa karqa Bilha sutiyoq warmipa willkankunam.

Manasespa mirayninkunamanta

14 Manasespa churinmi karqa Maquir, Maquirqa karqa Manasespa churinmi otaq Aram nacionniyoq compañeranpi churinmi, Maquirqariki karqa Galaadpa taytanmi, Galaadñataqmi karqa Asrielpa taytan. 15 Maquir sutiyoq runam casarakurqa Maaca sutiyoq warmiwan, chay warmiqa karqa Hufam hinaspa Sufam runakunapa ayllunmi. Maquirpa huknin churinñataqmi karqa Zelofehad, paypa churinkunaqa karqa warmikunallam. 16 Maquirpa warmin Maacam wachakururqa qari wawata, chay wawatam suticharqa Pereswan, Perespa wawqenñataqmi karqa Seres. Perespa churinkunam karqa Ulam hinaspa Requem. 17 Ulampa churinmi karqa Bedan. Chaynaqa paykunamá karqa Galaadpa hinaspa Maquirpa mirayninkuna, Maquirpa taytanmi karqa Manases.

18 Maquirpa panin Hamolequet sutiyoq warmipa wawankunam karqa Isod, Abiezer hinaspa Mahala. 19 Semida sutiyoq runapa churinkunam karqa Ahian, Siquem, Likhi hinaspa Aniam.

Efrainpa mirayninkunamanta

20 Efrainpa churinmi karqa Sutela, Sutelapa churinñataqmi karqa Bered, Beredpa churinñataqmi karqa Tahat, Tahatpa churinñataqmi karqa Elada, Eladapa churinñataqmi karqa Tahat, 21 Tahatpa churinñataqmi karqa Zabad, Zabadpa churinñataqmi karqa Sutela. Efrainpa churin Ezertawan Eladtam wañurachirqaku Gat lawpi naceq runakuna, chaynataqa wañurachirqaku animalninkuta qechuq hamusqankuraykum. 22 Chaymi taytanku Efrain unay tiempo llakisqallaña karqa hinaptinmi castamasinkuna rispanku consuelarqaku. 23 Chaymantam warminwan puñuruptin wiksayakuruspa wachakurqa huk qari wawata, chay wawatam suticharqakuBeriawan wasinpi llaki karusqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Beria sutiyoq runapa warmi churinmi karqa Seera, paymi Uray
Bet-horon llaqtata chaynataq Hanay Bet-horon llaqtatapas hatarichirqa,
hatarichirqataqmi Uzen-seera llaqtatapas.
25 Beriapa churinmi karqa Refa, Refapa churinmi karqa Resef, Resefpa
churinñataqmi karqa Telah, Telahpa churinñataqmi karqa Tahan, 26 Tahanpa
churinñataqmi karqa Laadan, Laadanpa churinñataqmi karqa Amiud, Amiud-
pa churinñataqmi karqa Elisama, 27 Elisamapa churinñataqmi karqa Nun,
Nunpa churinñataqmi karqa Josuey. 28 Efrain miray runakunapa tocancia *ya-
chanankum karqa Betel llaqta intipa qespimunan lawpi Naaran llaqta, intipa
seqaykunan lawpi Gezer llaqta hinaspa Siquem llaqta, chaynaqa karqa Ayah
llaqtakamam llaqtachantinkama. 29 Manases ayllupa makinpiñataqmi karqa
Bet-sean llaqta, Taanac llaqta, Meguido llaqta hinaspa Dor llaqta llaqtachantin-
kama. Chay llaqtakunapim *yacharqa Israelpa churin Joseypa mirayninkuna.

Aserpa mirayninkunamanta

30 Aserpa churinkunam karqa Imna, Isua, Isui, Beria hinaspa paykuna-
pa panin Sera.
31 Beriapa churinmi karqa Heberpiwan Malquiel. Malquielmi karqa
Birzavitpa taytan. 32 Herberpa churinkunañataqmi karqa Jaflet, Semer,
Hotam hinaspa paykunapa panin Sua sutiyoq warmi.
33 Jafletpa churinkunam karqa Pasac, Bimhal hinaspa Asvat. Paykuna-
má karqa Jafletpa churinkuna.
34 Semerpa churinkunam karqa Ahi, Rohga, Jehuba hinaspa Aram.
35 Wawqen Helempa churinkunañataqmi karqa Zofa, Imna, Seles hinas-
pa Amal.
36 Zofapa churinkunam karqa Sua sutiyoq runa, Hernefer, Sual, Beri,
Imra, 37 Beser, Hod, Sama, Silsa, Itran hinaspa Beera.
38 Jeterpa churinkunañataqmi karqa Jefone, Pispa hinaspa Ara.
39 Ulapa churinkunam karqa Ara, Haniel hinaspa Rezia.
40 Llapallankum karqaku Aserpa mirayninkuna. Paykunaqa karqa fami-
lianku ukupi kamachikuqkunam chaynataq allinnin valeroso soldadokunam
chaynataq allin reqsisqa runakunam. Paykunaqa castankupa listanman
hinam karqaku guerrapaq hina iskay chunka soqtayoq waranqa soldadokuna.

Benjaminpa mirayninkunamanta

8 1 Benjaminpa piwi churinmi karqa Bela sutiyoq runa, Belaman
qatiqñataqmi karqa Asbel, Asbelman qatiqñataqmi karqa Ahara,
2 Aharaman qatiqñataqmi karqa Noha, Nohaman qatiqñataqmi karqa
Rafa. 3 Belapa churinkunam karqa Adar, Gera, Abiud, 4 Abisua, Naaman,
Ahoa, 5 Gera, Sefufan hinaspa Hiram.
6 Aodpa mirayninkunam karqa castanku ukupi kamachikuqkuna, pay-
kunaqa *yacharqaku Geba llaqtapim, chaymantam qarqosqa karqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manahat llaqtaman. 7Paykunam karqa Naaman, Ahias hinaspa Gera. Geraqa karqa Uza sutiyoq runapa hinaspa Ahiud sutiyoq runapa taytanmi, chay Gera sutiyoq runam paykunata chay llaqtaman pusarqa.

8Saharaim sutiyoq runam warmin Husinmanta hinaspa warmin Baaramanta rakikuruspan ripukurqa Moab nacionman, chaypim churinkuna karqa. 9Paypa qepa kaq Hodes sutiyoq warminmi wachakurqa churinkunata, paykunam karqa Jobab, Sibia, Mesa, Malcam, 10Jeuz, Saquias hinaspa Mirma. Paykunaqa karqa castanku ukupi kamachikuqkunam.

11Husim sutiyoq ñawpa warminpi churinkunam karqa Abitob hinaspa Elpaal. 12Elpaalpa churinkunam karqa Heber, Misam hinaspa Semed. Semedmi hatarichirqa Ono hinaspa Lod sutiyoq llaqtakunata llaqtachantintakama. 13Elpaalpa churintaqmi karqa Beriawan Semapas, paykunaqa karqaku Ajalon llaqtapi *yachaq castanku ukupi kamachikuqkunam, paykunam qarqorurqaku Gat llaqtayoq ñawpa runakunata.

14-16Beriapa wakin churinñataqmi karqa Ahio, Sasac, Jeremot, Zebadias, Arad, Ader, Micael, Ispa hinaspa Joha.

17-18Elpalpa wakin churinñataqmi karqa Zebadias, Mesulam, Hizqui, Heber, Ismerai, Jezlias hinaspa Jobab.

19-21Simeipa churinkunañataqmi karqa Jaquim, Zicri, Zabdi, Elienai, Ziletai, Eliel, Adaias, Beraias hinaspa Simrat.

22-25Sasacpa churinkunam karqa Ispan, Heber, Eliel, Abdon, Zicri, Hanan, Hananias, Elam, Anatotias, Ifdaias hinaspa Peniel.

26-27Jerohampa churinkunam karqa Samserai, Seharias, Atalias, Jaresias, Elias hinaspa Zicri. 28Llapallankum karqaku familianku ukupi listaman hina kamachikuqkuna. Paykunaqa *yacharqaku Jerusalen llaqtapim.

Saulpa familianmanta
(1 Cr 9:35-44)

29Gabaon llaqtapim *yacharqa Gabaon llaqta hatarichiq Jehiel, paypa warminpa sutinmi karqa Maaca. 30Jehielpa piwi churinmi karqa Abdon, Abdonpa qatiqninkunañataqmi karqa Zur, Cis, Baal, Ner, Nadab, 31Gedor, Ahio, Zequer 32hinaspa Miclot. Chay Miclot sutiyoq runam karqa Simeapa taytan. Paykunapas castanku hinam Jerusalen llaqtapi *yacharqaku.

33Ner sutiyoq runam karqa Cispa taytan, Cismi karqa. Saulpa taytan, Saulpa churinkunam karqa Jonatan, Malquisua, Abinadab hinaspa Es-baal. 34Jonatanpa churinmi karqa Merib-baal, paypa churinmi karqa Micaia. 35Micaiapa churinkunam karqa Piton, Melec, Tarea hinaspa Acaz. 36Acazmi karqa Joadapa taytan, Joadapa churinkunam karqa Alemet, Azmavet hinaspa Zimri. Zimrim karqa Mosapa taytan. 37Mosam karqa Binapa taytan, Binapa churinmi karqa Rafa, paypa churinñataqmi karqa Elasa, paypa churinñataqmi karqa Azel.

38Azelpa soqta churinkunam karqa Azricam, Bocru, Ismael, Searias, Obadias hinaspa Hanan. Paykunamá karqa Azelpa churinkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Azelpa wawqen Esec sutiyoq runapa piwi churinmi karqa Ulam,
Ulanman qatiqñataqmi karqa Jeus, Jeusman qatiqñataqmi karqa Elifelet.
40 Ulampa churinkunaqa karqa valeroso soldadokunam chaynataq flechana
arma alli-allin manejaqkunam. Ulampa churinkunapam karqa achka-achka churinkuna hinaspa willkankuna, llapallankum karqa pachak pichqa
chunkan runakuna. Paykunaqa karqaku Benjaminpa mirayninkunam.

9 1 Israel casta llapallan runakunam familiankuman hina listasqa karqaku Israel reykunapa vidanmanta willakuq libropi.

Babilonia nacionmanta kutimuqkunamanta
(Neh 11:1-24)

Juda nacionpi runakunam Tayta Dios traicionarusqankurayku Babilonia nacionman preso pusasqa karqaku.

2 Babilonia nacionmanta puntata kutimuspa chakrankuman hinaspa llaqtankuman *yachanankupaq yaykuqkunam karqaku Israel castamanta wakin runakuna, sacerdotekuna, Leviy casta runakuna hinaspa templopi sirviente kaqkuna. 3 Juda castamanta, Benjamin castamanta, Efrain castamanta chaynataq Manases castamanta runakunam Jerusalen llaqtapi *yacharqaku.

4 Judapa churin Farespa miraynin runakunam karqa Utai, Utaipa taytanmi karqa Amiud, Amiudpa taytanmi karqa Omri, Omripa taytañataqmi karqa Imri, Imripa taytanñataqmi karqa Bani. 5 Selapa miraynin runakunañataqmi karqa Asaiaswan churinkuna. Asaiasqa karqa Selapa piwi churinmi. 6 Zerapa mirayninmantañataqmi karqa Jeuel. Paykunapa castanmantam karqaku soqta pachak isqon chunkan runakuna.

7 Benjamin castamanta kaqkunam karqa Salu, Salupa taytanmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Hodavias, Hodaviaspa taytanñataqmi karqa Asenua. 8 Jerusalen llaqtapitaqmi *yacharqa Jerohampa churin Ibneiaspas chaynataq Elapas, Elapa taytanmi karqa Uzi, Uzipa taytanñataqmi karqa Micri. Chaypitaqmi yacharqa Mesulampas, Mesulampa taytanmi karqa Sefatias, Sefatiaspa taytanñataqmi karqa Reuel, Reuelpa taytanñataqmi karqa Ibnias. 9 Castankuman hinam karqaku isqon pachak pichqa chunkan soqtayoq runakuna. Llapallankum karqaku castanku ukupi kamachikuqkuna.

10 Jerusalen llaqtapi *yachaq sacerdotekunam karqaku Jedaias, Joiarib, Jaquin,
11 Azarias. Azariaspa taytanmi karqa Hilcias. Hilciaspa taytanñataqmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Sadoc, Sadocpa taytanñataqmi karqa Meraiot, Meraiotpa taytanñataqmi karqa Ahitob. Azariasmi cuentallikurqa Diospa templonmanta. 12 Huknin sacerdotem karqa Adaia, Adaiapa taytanmi karqa Jeroham, Jerohampa abuelonñataqmi karqa Pasur, Pasurpa taytanñataqmi karqa Malquias. Huknin sacerdoteñataqmi karqa Masai sutiyoq runa, Masaipa taytanmi karqa Adiel, Adielpa taytanñataqmi karqa Jazera, Jazerapa taytanñataqmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Mesilemit, Mesilemitpa taytanñataqmi karqa Imer. 13 Sacerdotekunapa llapallan castankunam karqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waranqa qanchis pachak soqta chunkan runakuna. Paykunaqa castanku ukupi kamachikuqkunam karqaku Diospa templonpi ruranankupaq allin yachachisqa.

14 Jerusalen llaqtapi *yachaq Leviy casta runakunam karqa Semaias, Semaiaspa taytanmi karqa Hasub, Hasubpa taytanñataqmi karqa Azricam, Azricampa taytanñataqmi karqa Hasabias. Hasabiasqa karqa Meraripa castanmi. 15 Leviy casta wakin runakunam karqa Bacbacar, Heres, Galal hinaspa Matanias. Mataniaspa taytanmi karqa Micaia, Micaiapa taytanñataqmi karqa Zicri, Zicripa taytanñataqmi karqa Asaf. 16 Leviy casta huknin runañataqmi karqa Obadias, Obadiaspa taytanmi karqa Semaias, Semaiaspa taytanñataqmi karqa Galal, Galalpa taytanñataqmi karqa Jedutun. Leviy casta huknin runañataqmi karqa Berequias, Berequiaspa taytanmi karqa Asa, Asapa taytanñataqmi karqa Elcana. Chay Elcana sutiyoq runam *yacharqa Netofa llaqtayoqkunapa yachanan llaqtachakunapi.

17 Jerusalen llaqtapi punkukunawan cuentallikuqkunam karqa Salum, Acub, Talmon hinaspa Ahiman. Wawqenku Salunmi karqa paykunapa jefen. 18 Kay libro qellqasqa tiempokamamá Salum karqa reypa yaykunan punkuwan cuentallikuq. Chay punkuqa qawarqa intipa qespimunan lawmanmi. Paykunamá karqaku Leviy casta runakunapa campamentonpi punkukunawan cuentallikuqkuna.

19 Chay Salum sutiyoq runapa taytanmi karqa Corey, Coreypa taytanñataqmi karqa Ebiasaf, Ebiasafpa taytanñataqmi karqa Corey, Salunmi Corey castamasinkunapiwan templopa punkunkunawan cuentallikuqku. Paykunapa abuelonkunam Tayta Diospa yachanan karpapa punkunwan cuentallikuqku.

20 Sacerdote Eleazarpa churin Fineesmi ñawpaq tiempopi paykunapa jefen karqa. ¡Tayta Diosyá paywan kachun!

21 Meselemias sutiyoq runapa churin Zacariasmi karqa Diosman asuykuna karpapa punkunwan cuentallikuq.

22 Punkukunawan cuentallikunankupaq akllasqa runakunam karqa iskay pachak chunka iskayniyoq runakuna, paykunam castankuman hina listasqa karqa *yachasqanku llaqtachakunapi. Paykunatamá nombrarqa Davidwan Diosmanta willakuq Samuel, chayna nombrasqaqa karqaku confianza runakuna kasqankuraykum. 23 Paykunamá mirayninkunapiwan Tayta Diospa templonpa punkunkunawan tupasqanman hina cuentallikuqku, chay templopa huknin sutinqa karqa “karpam”. 24 Templopa tawan lawninpi punkukunawan cuentallikuqkunam karqa. Intipa qespimunan lawpi, intipa seqaykunan lawpi, norte lawpi hinaspa surlawpi. 25 Paykunapa castankunam *yachasqanku llaqtachakunamanta hamuqku tupasqanman hina qanchis punchaw yanapakunankupaq.

26 Leviy castamanta punkukunawan cuentallikuq tawa jefekunam ichaqa tukuy tiempo cuidaqku Diospa templonpi cuartokunatawan tukuy ima waqaychana cuartokunata. 27 Paykunaqa cuidaspankum Diospa templonpa muyuriqninpi tuta pasaqku, paykunataqmi templopa llavenwanpas cuentallikurqaku sapa temprano kichanankupaq. 28 Leviy castamanta wakin runakunañataqmi cuentallikurqaku cultopaq serviciokunamanta, chay serviciokunatam yupaspanku waqaychananku sitioman apaykuqku hinaspam chaymantataq horqomuqkupas. 29 Wakinkuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñataqmi cuentallikurqaku wakin serviciokunamantawan Diospaq sapaqchasqa llapallan serviciokunamanta. Cuentallikurqakutaqmi harinamantapas, vinomantapas, aceitemantapas, inciensomantapas chaynataq especeriakunamantapas.
30 Wakin sacerdotekunañataqmi especeriakunata taqrunaqku perfumepaq.
31 Leviy casta Matatias sutiyoq runam cuentallikurqa ofrendapaq tanta ruraymanta, Matatiasqa karqa Salumpa piwi churinmi, Salumñataqmi karqa Corey castamanta. 32 Coat castamanta wakin Leviy castakunam cuentallikurqaku Diospa qayllanpi churana tanta ruraymanta, chaykunatam churaqku sapa samana punchawpi. 33 Karqataqmi takiqkunapas, paykunaqa karqa Leviypa castankunapi kamachikuqkunam, paykunam *yacharqaku templopa cuartonkunapi, tuta punchaw takiyllapi servikusqankuraykum huk ruranataqa mana rurarqakuchu.
34 Paykunamá listaman hina karqa Leviy casta runakunapa kamachiqninkuna, paykunaqa *yacharqaku Jerusalen llaqtapim.

Saulpa familiankunamanta
(1 Cr 8:29-40)

35 Gabaon llaqtapim *yacharqa Gabaon llaqta hatarichiq Jehiel, paypa warminpa sutinmi karqa Maaca. 36 Jehielpa piwi churinmi karqa Abdon, Abdonpa qatiqninkunañataqmi karqa Zur, Cis, Baal, Ner, Nadab, 37 Gedor, Ahio, Zacarias hinaspa Miclot. 38 Chay Miclot sutiyoq runam karqa Simeampa taytan. Paykunapas castanku hinam Jerusalen llaqtapi yacharqaku.
39 Ner sutiyoq runam karqa Cispa taytan, Cismi karqa Saulpa taytan, Saulpa churinkunam karqa Jonatan, Malquisua, Abinadab hinaspa Es-baal. 40 Jonatanpa churinmi karqa Merib-baal, paypa churinmi karqa Micaia. 41 Micaiapa churinkunam karqa Piton, Melec, Tarea hinaspa Acaz. 42 Acazmi karqa Jarapa taytan, Jarapa churinkunam karqa Alemet, Azmavet hinaspa Zimri. Zimrim karqa Mosapa taytan. 43 Mozam karqa Binapa taytan, Binapa churinmi karqa Refaias, Refaiaspa churinñataqmi karqa Elasa, Elasapa churinñataqmi karqa Azel.
44 Azelpa soqta churinkunam karqa Azricam, Bocru, Ismael, Searias, Obadias hinaspa Hanan. Paykunamá karqa Azelpa churinkuna.

Churinkunawan Saul guerrapi wañusqanmanta
(1 S 31:1-13)

10 1 Filistea runakunam pelearqa Israel runakunawan, Israel runakuna ayqekuyta qallaykuspankum Gilboa Moqopi achka-achka wañururqaku. 2 Filistea runakunam Saultawan churinkunata qatirqaku hinaspam wañurachirqaku Saulpa churin Jonatanta, Abinadabta hinaspa Malquisuata. 3 Chaymantam Filistea runakunaqa mana chinkaykachispa qatirqaku Saultaña, flechaqkuna Saulpa kasqankama hayparachiptinmi Saulqa heridoña kachkarqa. 4 Chaymi arman apaq soldadota Saul nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Espadaykita horqospayki tuksiruway, manam ñoqaqa munanichu wak mana señalasqa enemigoykunaraq hamuspa ñoqamanta burlakuwanankuta —nispa.

Chaymi llumpayta manchakusqanrayku arman apaq soldadoqa mana munarqachu chay rurayta hinaptinmi Saulqa espadanta hapiykuspa kikinña tuksikururqa. 5 Arman apaq soldadopas Saul wañurachikusqanta qawaykuspanmi espadanwan tuksikururqa, chaynapim paypas wañururqa. 6 Chaynatamá chay punchaw Saul wañukurqa, wañukurqataqmi kimsan churinkunapas hinaspa llapallan familiankunapas. 7 Qechwapi *yachaq llapallan Israel runakunam tropakunapa lluptisqantawan Saulpa hinaspa churinkunapa wañurusqanta yacharuspanku llaqtankuta saqeruspa lluptikurqaku hinaptinmi Filistea runakunaña hamuruspanku chay llaqtakunapi yacharqaku.

8 Paqarinnintin punchawmi Filistea runakuna lloqsirqaku wañuqkunapa imantapas hoqarikamunankupaq. Gilboa Moqopim tarirurqaku Saultawan churinkunata wañusqaña pampapi chutarayachkaqta. 9 Filistea runakunaqa Saulpa pachanta llatanaruspankum umantawan armankunata aparqaku. Willakuqkunatam kacharqaku Filistea runakunapa llapallan muyuriqninpi llaqtakunaman, chay llaqtakunamanqa kacharqaku taytachankuman hinaspa llapallan runakunaman willamunankupaqmi. 10 Saulpa armankunatam churarqaku mamachankupa templonpi, umantañataqmi warkururqaku Dagon sutiyoq taytachankupa templonman.

11 Galaad lawpi Jabes llaqtayoq llapallan runakunam yacharurqaku Filistea runakunaqa Saulpa cuerponta imam rurarusqankuta. 12 Llapallan valeroso qarikuna rispankum Saulpa hinaspa churinkunapa ayanta apamurqaku Jabes llaqtankuman, chaypi kaq encina sachapa sikinpi pamparuspankum qanchis punchaw ayunarqaku.

13 Tayta Diosta traicionasqanraykumá Saulqa wañururqa, payqa huchallikururqa Tayta Diospa palabranta mana kasukuspanmi chaynataq espiritistata tapukuspanmi. 14 Tayta Diosta mana tapukusqanraykum pay wañurachirqa hinaspam paypa rantinpi Isaipa churin Davidman gobiernonta qoykurqa.

Juda lawpi chaynataq Israel lawpi Davidpa gobiernasqanmanta
(2 S 5:1-5)

11 1 Israel casta llapallan runakuna rispanmi Davidwan huñunakurqaku Hebron llaqtapi hinaspam Davidta nirqaku:

—Ñoqaykuqa kaniku qampa aylluykipunim. 2 Saul gobiernawachkaptinkupas qamqa ñawpaqmantaraqmi Israel tropakunata kamachirqanki. Tayta Diosmi prometesurqanki: “Qanmi oveja michiq hina Israel casta runaykunata gobiernanki hinaspam Israel nacionpi kamachinki” nispa.

3 Hebron llaqtapi Rey Davidpa kasqanmanmá hamurqaku Israel casta llapallan ancianokuna, Rey Davidmi chaypi paykunawan contratota rurarqa Tayta Diospa qayllanpi. Israel nacionpi gobiernananpaqmi Davidta aceitewan tallirqaku. Chaynatam rurarqaku Samuelnintakama Tayta Diospa prometesqanman hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Murallasqa Sion llaqtapi David vencesqanmanta
(2 S 5:6-10)

4 Chaymantam David llapallan Israel tropakunawan Jerusalen llaqtaman rirqaku. Jerusalen llaqtapa huknin sutinmi karqa Jebus. Jebus casta runakunam chay lawpiqa yacharqaku. 5 Jebus casta runakunam Davidta nirqaku:

—Manam qamqa kayman yaykumuytaqa atiwaqchu —nispa.

Davidmi ichaqa dueñochakururqa chay murallasqa Sion llaqtata. Chay Sion llaqtatam suticharqaku "Davidpa Llaqtan" nispa. 6 Davidmi nirqa:

—Pipas Jebus casta runakunata puntata atacaqmi kanqa llapallan tropakunapa kamachiqnin —nispa.

Sarviapa wawan Joab puntata seqaspa atacaruptinmi payta David churarqa llapallan tropakuna kamachiqpaq. 7 Davidmi *yacharqa murallasqa llaqtapi chayraykum chay llaqtata suticharqaku "Davidpa Llaqtan" nispa. 8 Chaypa muyuriqninpim David llaqtata hatarichirqa, chaytaqa hatarichirqa llaqtapa patanmanta muyuriqninkamam. Mana tukusqa kaqkunatañataqmi Joab allichachirqa. 9 Davidta Llapallan Kamachiq Tayta Dios yanapaptinmi payqa aswan atiyniyoqraq rikurirurqa.

Davidpa valeroso soldadonkunamanta
(2 S 23:8-39)

10 Kaykunam karqa Davidpa soldadonkunapa valeroso jefenkuna hinaspa gobiernonpi kallpanchaqninkuna. Paykunam Israel casta llapallan runakunapiwan Davidta kallpancharqaku chaynapi imaynam Tayta Diospa nisqanpi hina gobiernananpaq.

11 Davidpa valeroso soldadonkunamá karqa: Hacmoni casta Jasobeam, paymi karqa kimsa valeroso soldadokunapa jefen. Paymi huk kutipi lanzanwan wañurachirqa kimsa pachak soldadokunata. 12 Paymanmi qatirqa Ahoa castamanta Dodo sutiyoq runapa churin Eleazar, paymi karqa kimsa valerosokunapa huknin. 13 Paymi karqa Davidwan Pas-damim lawpi, chay sitiopim Filistea runakuna huñunakururqaku peleanankupaq, chaypitaqmi karqa cebada chakra. Israel tropakuna Filistea runakunamanta lluptichkaptinkum 14 Eleazar chay cebada chakrapa chawpinpi churakuykuspan defienderqa hinaspam Filistea runakunata vencerurqa. Chaynatamá Tayta Dios pasaypaqta vencerachirqa.

15 Kimsa chunka valeroso jefekunamantam kimsa rirqaku Davidpa pakakusqan qaqakunapi kasqan Adulam sutiyoq machayman, Filistea runakunapa campamentonmi kachkarqa Refaim Qechwapi. 16 Davidmi karqa amparakunan sitiopi, Filistea runakunapa tropankunañataqmi kachkarqa Belen llaqtapi. 17 Davidta yakunayaruptinmi nirqa:

—¡Piraq tomaykachiwanman Belen llaqta zaguanpa waqtanpi pozomanta yakuta! —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Chay kimsa valeroso jefekunam Filistea tropakunapa campamentonman
yaykuruspanku Belen llaqta zaguanpa waqtanpi pozomanta yakuta horqorur-
qaku hinaspam Davidman apamurqaku. Davidmi ichaqa mana munarqachu
chay yaku tomayta, Tayta Diospaq ofrendata hina tallispanmi 19 nirqa:
¡Diosnilláy ¿tomaymanraqchu kay runakunapa yawarninpa chanin
yakuta otaq wañuyman wischukuspanku apamuwasqanku yakuta?!
¡Chaytaqa amayá piensayllapas-piensasaqchu! —nispa.
Chaynata nispanmi mana munarqachu tomayta.
Chay kimsan valeroso jefekunamá chaykunata rurarqaku.
20 Joabpa wawqen Abisaimi karqa kimsa chunka valeroso jefekunapa kama-
chiqnin. Paymi huk kutipi lanzanwan kimsa pachak soldadokunata wañurachirqa.
Paypas reqsisqam karqa chay kimsan jefekuna hina. 21 Abisaimi chay kimsan
valeroso jefekunamanta aswan reqsisqa karqa chaymi paykunapa jefen karqa.
Ichaqa manam igualarqachu chay kimsa valeroso jefekunapa rurasqanmanqa.
22 Cabseel llaqtamanta Joiadapa churin Benaia sutiyoq runapas valeroso
kaspanmi achka hatun ruraykunata rurarqa. Paymi wañurachirqa Moab nacion-
niyoq iskay alli-allin valeroso soldadokunata. Huk punchawpas lastachkaptinmi
uchkuman yaykuruspan chaypi wañurachirqa leonta. 23 Wañurachirqataqmi
Egipto nacionniyoq hatunkaray runatapas, paypa sayayninmi karqa yaqa iskay
metro parten. Chay Egipto nacionniyoq runam lanzawan armasqa kachkarqa,
paypa lanzanpa kaspinmi karqa telarpa rodillon hina rakusu. Benaiam pa-
waykurqa huk kaspillawan hinaspam Egipto nacionniyoq runamanta lanzanta
qechuruspa chaywan wañurachirqa. 24 Chaynaqa chay Joiadapa churin Benaia
sutiyoq runapas chay rurasqanwanmi sinchi reqsisqa karqa kimsan valeroso
jefekuna hina. 25 Kimsa chunka jefekunamantapas ancha reqsisqamá karqa, chay-
wanpas manam igualarqachu chay kimsa valeroso jefekunapa rurasqanmanqa.
Benaiatam David churarurqa waqaychaqnin soldadokunapa jefenña kananpaq.
26 Wakin valeroso jefekunam karqa: Joabpa wawqen Asael, Belen llaqtayoq
Dodopa churin Elhanan, 27 Harod lawmanta Samot, Bet-pelet llaqtayoq Heles,
28 Tecoa llaqtayoq Iquespa churin Ira, Anatot llaqtayoq Abiezer, 29 Husah casta
Sibecai, Ahoa casta Ilai, 30 Netofa llaqtayoq Maharai, Netofa llaqtayoq Baanapa
churin Heled, 31 Benjamin allpapi Gabaa llaqtayoq Rebaipa churin Itai, Piraton
llaqtayoq Benaia, 32 Gaas Wayqopi *yachaq Hurai, Bet-araba lawpi yachaq Abiel,
33 Bahurim llaqtayoq Azmavet, Saalbim llaqtayoq Eliaba, 34 Gimso llaqtayoq Ja-
sempa churinkuna, Harar lawmanta Sagepa churin Jonatan, 35 Harar lawmanta
Sacarpa churin Ahiam, Urpa churin Elifal, 36 Mequer lawmanta Hefer, Bet-pelet
llaqtayoq Ahias, 37 Carmel llaqtayoq Hezrai, Esbaipa churin Naarai, 38 Natan-
pa wawqen Joel, Hagraipa churin Mibhar, 39 Amon nacionniyoq Selec, Berot
llaqtayoq Naharai, paymi karqa Sarviapa wawan Joab sutiyoq runapa arman
apaq, 40 Jatir llaqtayoq Irawan Gareb, 41 Het casta runa Urias, Ahlaipa churin
Zabad, 42 Ruben casta Sizapa churin Adina, Adinam karqa Ruben castakunapa
jefen, paywantaqmi karqa kimsa chunka runakunapas. 43 Wakin valeroso jefe-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunañataqmi karqa Maacapa churin Hanan, Mitan lawmanta Josafat, 44 Astarot
llaqtayoq Uzias, Aroer llaqtayoq Hotampa churinkuna, paykunapa sutinmi
karqa Samapiwan Jehiel, 45 Zimripa churin Jediael, paypa wawqen Joha, Joha-
tam suticharqaku "Tiz casta runa" nispa. 46 Wakin valeroso jefekunañataqmi
karqa Mahanaim llaqtayoq Eliel, Elnaampa churin Jerebaipiwan Josavia, Moab
nacionniyoq Itma, 47 Eliel, Obed hinaspa Soba nacionniyoq Jaasiel.

Davidwan hukllawakuq tropakunamanta

12 1 Cispa churin Saulpa qayllanmantam David wischusqa kaspan
Siclag llaqtaman ripukurqa, chaypi kachkaptinmi guerrapi ya-
napanankupaq Davidman hukllawakurqaku valeroso tropakuna. 2 Chay
tropakunam armasqa karqaku flechana arcokunawan. Paykunaqa wara-
kaqkum *alleq makinkuwanpas chaynataq *ichoq makinkuwanpas, hina
chaynallatam ruraqku flechakunawanpas.

Benjamin casta Saulpa familian 3 runakunapa jefenmi karqa Ahiezer, paypa
wawqenmi karqa Joas, paykunaqa karqa Gabaa llaqtayoq Sama sutiyoq
runapa churinkunam. Saulpa wakin familiantaqmi karqa Azmavetpa chu-
rin Jesielpiwan Peletpas, Anatot llaqtayoq Beracapiwan Jehupas 4 chaynataq
Gabaon llaqtayoq Ismaiaspas, payqa karqa kimsa chunka valeroso soldadoku-
napa hukninmi hinaspa paykunapa jefenmi. Wakinñataqmi karqa Jeremias,
Jahaziel, Johanan, Geder llaqtayoq Jozabad, 5 Eluzai, Jeremot, Bealias, Sema-
rias, Haruf llaqtayoq Sefatias, 6 Coreypa castan Elcana, Isias, Azareel, Joezer,
Jasobeam 7 hinaspa Gedor llaqtayoq Jerohampa churin Joelpiwan Zebadias.

8 Gad castamanta kaqkunapas wakinmi rakikuruspanku Davidman hukll-
awakururqaku chunniq law amparakuna sitiopi kachkaptin, guerrapaq hina
valeroso soldadokuna kaspankum karqaku, harkachikuna armayoqkama hinas-
pa lanzayoqkama, paykunapa rikchayninqa karqa leonpa rikchaynin hinaraqmi
hinaspa orqopi apurawman kallpaq luwichu hinaraqmi. 9 Chay runakunapa
jefenmi karqa Ezer. Wakin jefekunañataqmi qatinasninpi karqa: Obadias,
Eliab, 10 Mismana, Jeremias, 11 Atai, Eliel, 12 Johanan, Elzabad, 13 Jeremias
hinaspa Macbanai. 14 Paykunamá karqa Gadpa miraynin tropakunapa jefen-
kuna, paykuna ukupi pisi kallpayoq soldadollapas karqa pachak soldadokuna
hinaraqmi. Paykuna ukupi kallpayoqñataqmi karqa waranqa soldadokuna hi-
naraq. 15 Paykunam Jordan Mayuta chimparurqaku punta kaq killapi mayupas
kuchun-kuchun llimparichkaptin hinaspam qechwapi *yachaqkunata intipa
qespimunan lawman hinaspa intipa seqaykunan lawman cheqerachirqaku.

16 Benjaminpa miraynin wakin runakunapas rirqakum Davidpa ampa-
rakusqan sitioman, paykunaqa rirqaku Juda casta wakin runakunapiwan
kuskam, 17 Paykunaman David taripaykuspanmi nirqa:

—Sichu hamuchkankichik hawkayaypaq hinaspa yanapawanaykichik-
paq hinaptinqa tukuy sonqoywanmi chaskisqaykichik, mana pitapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

dañachkaptiy enemigoykunaman qowanaykichikpaq hamuptikichikmi
ichaqa abuelonchikkunapa Diosnin qawaspa juzgasunkichik —nispa.
18 Chaymi kimsa chunka jefekunapa jefen Amasaiqa Espiritupa huntay-
kusqan nirqa:

Taytallayku David, ñoqaykuqariki qampam kaniku.
Isaipa churin taytallayku,
qanwanmi ñoqaykuqa kachkaniku.
Hawka kawsakuyyá qanwan kachun.
Hawka kawsakuyyá yanapaqnikikunawan kachun.
Diosniki yanapasusqaykiraykuyá
hawkayay qanwan kachun.

Chaymi David paykunata chaskiruspa tropankunapa jefenkuna kanan-
paq churarqa.
19 Manasespa wakin castanpas Davidmanñam hukllawakururqaku,
paykunaqa hukllawakururqaku Filistea tropakunawan Saulpa contran-
pi David peleaq riptinmi. Chaywanpas Davidqa Filistea runakunataqa
manam yanaparqachu. Filistea runakunapi kamachikuqkunam riman-
akururqaku Davidta qarqorunankupaq. Paykunam nirqaku:
—Traicionaruwaspanchikmi reynin Saulman pasakunman hinaptinmi
wañuruchwanchik —nispa.
20 Ziclag llaqtapiña kachkaptin Manases castamanta Davidman hukl-
lawakuqkunam karqa Adnas, Jozabad, Jediael, Micael, Jozabad, Eliu hinaspa
Ziletai. Paykunaqa karqa Manases casta waranqa soldadokuna kama-
chiqkunam. 21 Paykunam Davidta yanaparqaku salteaqkunapa contranpi,
llapallankum valeroso soldadokuna karqaku hinaspam tropakunapa kama-
chiqnin rikurirurqaku. 22 Sapa punchawmi Davidta yanapanankupaq hamuqku
achka-achka tropakuna chaynapim nana-nanaq tropakuna rikurirurqa.

Davidpa tropankunamanta

23 Hebron llaqtapi David kachkaptinmi payman hukllawakurqaku guerrapaq
hina tropakuna, paykunam hamurqaku Tayta Diospa prometesqanman hina
Saulpa rantinpi Davidtaña gobiernopi churanankupaq. Chay hamuqkunam
karqa 24 Judapa mirayninmanta guerrapaq hina soqta waranqa pusaq pachak-
nin runakuna, paykunaqa harkachikunayoq hinaspa lanzayoqkamam karqaku.
25 Simeonpa mirayninmantam karqaku guerrapaq hina qanchis waranqa pachak-
nin runakuna. 26 Leviypa mirayninmantam karqaku waranqa soqta pachaknin
runakuna. 27 Davidmantaqmi hamurqa Aaronpa miraynin runakunapa jefen Joia-
dapas, paywantaqmi hamurqa kimsa waranqa qanchis pachaknin runakunapas.
28 Hamurqataqmi Sadoc sutiyoq guerrapi puriq valeroso mozopas, Sadocwan-
taqmi karqa iskay chunka iskayniyoq castamasin jefekunapas. 29 Hamurqataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saulpa castamasin Benjaminpa miraynin kimsa waranqa runakunapas, chaywanpas Benjaminpa miraynin runakunaqa yaqa llapallanmi Saulpa favorninpi karqaku. 30 Efrainpa mirayninmantapas hamurqakutaqmi iskay chunka waranqa pusaq pachaknin runakuna, paykunam karqaku castankupi alli-allin reqsisqa valeroso soldadokuna. 31 Parten Manases ayllunmantapas hamurqakutaqmi chunka pusaqniyoq waranqa runakuna, paykunam akllasqa karqaku rispanku Davidta gobiernopi churamunankupaq. 32 Isacarpa mirayninmantañataqmi karqa iskay pachak jefekuna, paykunam karqaku tiempokunamanta entiendeqkuna hinaspam yachaqku Israel casta runakunapa imam ruranankuta, paykunaqa llapallan castamasinkunatam kamachiqku. 33 Zabulon castamantañataqmi karqa pichqa chunka waranqa runakuna, paykunaqa tukuy ima clase armakunawan peleanankupaqmi yachachisqa hinaspa listollaña karqaku chaynapi mana iskayrayaspa Davidta yanapanankupaq. 34 Neftaliy castamantañataqmi karqa waranqa jefekuna, paykunawantaqmi karqaku kimsa chunka waranqa harkachikunayoq lanzayoqkama soldadokunapas. 35 Dan castamantañataqmi karqa peleanankupaq listollaña iskay chunka pusaqniyoq waranqa soqta pachaknin runakuna. 36 Aser castamantañataqmi karqa peleanankupaq listollaña tawa chunka waranqa runakuna. 37 Hamurqakutaqmi Jordan Mayupa chimpanpi Ruben casta runakunapas, Gad casta runakunapas chaynataq parten Manases ayllu runakunapas, paykunaqa karqaku pachak iskay chunkan waranqa runakunam, tukuy rikchaq armakunawan peleanankupaqmi paykunaqa yachachisqa karqaku.

38 Paykunamá guerrapaq hina armasqa llapallanku rirqaku Hebron llaqtaman chaynapi Israel lliw nacionpi gobiernananpaq Davidta tukuy sonqonkuwan churanankupaq, Israel casta wakin runakunapas huk sonqollam llapallanku karqaku Davidta gobiernopi churanankupaq. 39 Davidwanmi kimsa punchaw mikuspa hinaspa tomaspa karqaku, chaynataqa rurarqaku castamasinkuna tukuy imata qoqawchasqanraykum. 40 Isacar castapa kasqanmantapas, Zabulon castapa kasqanmantapas hinaspa Neftaliy castapa kasqanmantapas vecinonkunam apamurqaku mikuykunata asnokunapi, camellokunapi, mulakunapi hinaspa bueyeskunapi. Apamurqakumá harinata, llapipasqa higos pasasta, uvas pasasta, vinota, aceiteta, aychapaq bueyeskunata chaynataq ovejakunatapas, chaykunataqa achkanpim apamurqaku Israel nacionpi hatun kusikuy kasqanrayku.

Jerusalen llaqtaman Diospa baulninta David apay munasqanmanta
(2 S 6:1-11)

13 1 Waranqantin kamachiqkunawan hinaspa pachak kamachiqkunawan otaq llapallan jefekunawan David rimanakuruspanmi 2 Israel casta huñunasqa runakunata nirqa:

—Qamkunapaq allin rikchakapusuptikichikqa hinaspa yupaychasqanchik Tayta Diospaq allin kaptinqa tukuy hinastinmayá willakuqkunata kachasunchik Israel allpapi yachaq llapallan ayllunchikkunaman. Kachasunchiktaqyá llaqtakunapiwan echaderonkunapi kaq sacerdotekunamanpas chaynataq Leviy casta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakunamanpas chaynapi llapallanku hamuspanku ñoqanchikwan huñunakunankupaq 3 hinaspa Diosninchikpa baulninta kayman apamunanchikpaq. Saulpa tiemponmantapunim chay baulwanqa Diosta mana tapurqanchikchu —nispa.

4 Hinaptinmi huñunakuypi kaqkuna llapallanku "Allinmi" nirqaku chayta ruranankupaq.

5 Davidmi huñurachirqa Israel casta llapallan runakunata. Payqa huñuchimurqa Egipto nacion lawpi Sihor Mayupa kasqanmantaraqmi chaynataq Hamat lawman yaykurina lawmantaraqmi. Huñunakurqakumá Quiriat-jearim llaqtamanta Diospa baulninta apamunankupaq. 6 Davidmi Israel casta llapallan runakunapa compañasqan rirqa Quiriat-jearim llaqtaman. Chay llaqtapa huknin sutinmi karqa Baala. Chay llaqtaqa karqa Juda lawpim. Rirqakumá Diospa baulninta apamunankupaq. Chay baulmi sutichasqa karqa Diospa sutinwan. Paymi chay baulpa hawanpi kaq querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi tiyaq. 7 Diospa baulninta mosoq carretaman churaykuspankum Abinadabpa wasinmanta aparqaku. Uzapiwan Ahio sutiyoq runam carretata guiarqaku. 8 Davidmi Israel casta llapallan runakunawan Diospa ñawpaqninta rispa anchata kusikurqaku, tukuy sonqonkuwan takispam tusurqaku taksa arpakunapa, hatun arpakunapa, tinyakunapa, platillokunapa hinaspa cornetillakunapa waqasqanwan. 9 Quidon sutiyoq runapa eranman chayaruptinkum bueyeskuna mitkaruptin Diospa baulnin mana wichiykunanpaq Uza sutiyoq runa baulta hapirurqa. 10 Uza sutiyoq runapa contranpim Tayta Dios piñakururqa, payqa piñakururqa chay Uza sutiyoq runa baulta hapirusqanraykum chaymi hina chayllapi wañurachirqa, Diospa qayllanpimá payqa wañururqa.

11 Davidmi piñakururqa Uzata Tayta Dios wañurachisqanmanta chaymi chay lugar sutichasqa karqa Perez-uzawan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 12 Tayta Diosta manchakuspanmi chay punchaw David nirqa:

—Manam apachimuymanchu Diospa baulnintaqa —nispa.

13 "Davidpa llaqtanwan" sutichasqa llaqtaman baulta manaña apayta munaspanmi kamachirqa Gat llaqtayoq Obed-edom sutiyoq runapa wasinmanña apanankupaq. 14 Diospa baulninmi Obed-edompa wasinpi karqa kimsa killa chaymi Obed-edompa familiantawan tukuy imanta Tayta Dios bendecirqa.

Davidman comisionta Rey Hiram kachasqanmanta
(2 S 5:11-12)

14 1 Tiro llaqtapa reynin Hiranmi kacharqa Davidman runankunata, apachirqataqmi cedromanta qerukunatapas. Kacharqataqmi albañilkunatapas chaynataq carpinterokunatapas Davidpaq palacionta ruranankupaq. 2 Hinaptinmi David cuentata qokururqa Israel nacionpi gobiernananpaq Tayta Dios takyachisqanta. Entienderqataqmi Israel casta runakunata llumpayta favorecespan pay gobiernachisqantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqtapi naceq Davidpa churinkunamanta
(2 S 5:13-16. 1 Cr 3:5-9)

3 Jerusalen llaqtapi David *yachaspanmi huk warmikunawan casarakururqa
chaymi paykuna wachakurqa qaritapas-warmitapas Davidpa churinkunata. 4 Jerusalen llaqtapi naceq Davidpa churinkunam karqa Samua, Sobab, Natan, Salomon,
5 Ibhar, Elisua, Elpelet, 6 Noga, Nefeg, Jafia, 7 Elisama, Eliada hinaspa Elifelet.

Filistea runakunata David vencerusqanmanta
(2 S 5:17-25)

8 Filistea runakunam Israel lliw nacionpi gobiernananpaq David churasqa kasqanta yacharurqaku chaymi llapallanku hamurqaku Davidta maskanankupaq. David chayta yacharuspanmi paykunawan tupaq lloqsirqa. 9 Chaymi Filistea runakuna hamururqaku Refaim Qechwapi *yachaqkunata salteanankupaq. 10 Hinaptinmi Diosta David tapurqa:

—¿Risaqchu Filistea runakunapa contranpi? ¿Paykunataqa qowankichu? —nispa.

Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Riypuniyá, Filistea runakunataqa makikimanmi churamusaq —nispa.

11 Baal-perazim sitiokama David chayaruspanmi chaypi Filistea runakunata vencerurqa, chayraykum nirqa:

—Lloqllapa wayqosqanta hinam Dios enemigoykunata qayllaypi vencerun —nispa.

Chayraykum chay sitiota suticharqa “Baal-perazim” nispa. 12 Filistea runakuna taytachankuta chaypi saqeruptinmi David kañarachirqa.

13 Filistea runakunam yapatawan hamururqaku Refaim Qechwapi *yachaqkunata salteanankupaq. 14 Chaymi Diosta David yapatawan tapuptin payñataq nirqa:

—Ama riychu paykunapa ñawpaqninmanqa aswanqa paykunapa qepanman muyuruspayá balsamo sutiyoq sachakunapa ñawpaqninmanta pawaykamuy. 15 Balsamo sachakunapa hawanpi tropakuna marchachkaq hina saqaqaqaqta uyarispaykim listolla kanki pawaykunaykipaq. Qampa ñawpaqnikitam ñoqa Dios risaq Filistea tropakuna vencesqa kananpaq —nispa.

16 Diospa kamachisqanta hina David ruraspanmi Filistea tropakunata vencerurqaku Gabaon llaqtamanta Gezer llaqtapa hichpankama. 17 Chaymi Davidqa alli-allin reqsisqa karqa tukuy nacionkunapi, Tayta Diosmi tukuy chay nacionkunapi runakunaman manchakuyta qorqa Davidta respetanankupaq.

Tayta Diospa baulninta David Jerusalen llaqtaman apachisqanmanta
(2 S 6:12-23)

15 1 Davidqa kikinpaqpas rurachirqam wasikunata, chaytaqa rurachirqa “Davidpa Llaqtan” nisqanku barriopim, sayachisqan karpapim huk sitiota allicharqa Diospa baulninpaq. 2 Chaymi kamachispan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Diospa baulnintaqa Leviy castakunallam apanqaku, paykunatam Tayta Dios akllarqa paypa baulninta apanankupaq hinaspa tukuy tiempo payta servinankupaq —nispa.

3 Davidmi Jerusalen llaqtaman huñuchirqa Israel casta llapallan runakunata chaynapi Tayta Diospa baulninta alistachisqan sitioman apamunankupaq.
4 Huñurachirqataqmi Aaronpa mirayninkunatapas chaynataq Leviy casta runakunatapas. 5 Coatpa mirayninkunamantam huñurachirqa pachak iskay chunkan runakunata, paykunapa jefenmi karqa Uriel. 6 Meraripa mirayninkunamantam huñurachirqa iskay pachak iskay chunkan runakunata, paykunapa jefenmi karqa Asaias. 7 Gersonpa mirayninkunamantam huñurachirqa pachak kimsa chunkan runakunata, paykunapa jefenmi karqa Joel. 8 Elizafanpa mirayninkunamantam huñurachirqa iskay pachak runakunata, paykunapa jefenmi karqa Semaias.
9 Hebronpa mirayninkunamantam huñurachirqa pusaq chunka runakunata, paykunapa jefenmi karqa Eliel. 10 Uzielpa mirayninkunamantam huñurachirqa pachak chunka iskayniyoq runakunata, paykunapa jefenmi karqa Aminadab.

11 Davidqa qayachirqataqmi sacerdote Sadoctawan sacerdote Abiatartapas, qayachirqataqmi Leviy castamanta Urieltapas, Asaiastapas, Joeltapas, Elieltapas chaynataq Aminadabtapas. 12 Paykunatam nirqa:

—Leviy castakunapi jefekuna kasqaykichikraykuyá chuyanchakuychik, chuyanchaychiktaq castaykichikkunatapas chaynapi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa baulninta apamunaykichikpaq hinaspa alistasqay sitioman churanaykichikpaq. 13 Punta kutipiqa qamkuna mana apamuptikichikmi yupaychasqanchik Tayta Dios wakinniykuta wañurachirqa, chaynataqa rurarqa paypa leyninman hina mana tapusqaykuraykum —nispa.

14 Chay sacerdotekunawanmi Leviy casta runakuna chuyanchakurqaku Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa baulninta apamunankupaq. 15 Chaymi Leviypa mirayninkuna apamurqaku Diospa baulninta varillankunamanta hombrorikuspanku, chaynataqa rurarqaku Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

16 Davidqa kamachirqataqmi Leviy casta runakunapa jefenkunatapas chaynapi castamasinkunamanta takiqkunata tocanantintakama churanankupaq, churarqakuqa takispa kusikuywan taksa arpakunawan, hatun arpakunawan chaynataq platillokunawan compañanankupaqmi. 17 Leviy casta runakunamantam akllarqaku Joelpa churin Hemantawan castamasin Berequispa churin Asafta. Akllarqakutaqmi Meraripa miraynin otaq castamasin Cusaiaspa churin Etantapas 18 chaynataq paykunapa castanku punta jefekunaman qatiqkunatapas, paykunam karqa Zacarias, Jaaziel, Semiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Benaia, Maasias, Matatias, Elifelehu, Micnias. Akllarqakutaqmi punkukunawan cuentallikuqkunamantapas, paykunam karqa Obed-edom hinaspa Jehiel.

19 Takiqkunamantam Heman, Asaf hinaspa Etan tocarqaku broncemanta platillokunata. 20 Alamot tonopi taksa arpakunata tocaqñataqmi karqa Zacarias, Aziel, Semiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Maasias hinaspa Benaia. 21 Matatiasñataqmi Elifelehupiwan, Micniaspiwan, Obed-edompiwan, Jeielpiwan hinaspa Azariaspiwan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tocarqaku hatun arpakunata seminit tonoman hina guiaspanku. 22 Leviy castakunapa jefen Quenanias sutiyoq runañataqmi takiqkunapa maestron karqa, paymi takiqkunamanta cuentallikurqa allin yachachisqa kasqanrayku. 23 Berequiaswan Elcanañataqmi Diospa baulninmanta cuentallikuqkuna karqaku. 24 Sacerdotekunamantañataqmi Sebanias, Josafat, Natanael, Amasai, Zacarias, Benaias hinaspa Eliezer tocarqaku cornetillakunata, paykunaqa tocarqaku Diospa baulninpa ñawpaqninpim. Obed-edonwan Jehiaspas Diospa baulnin cuidaqkunam karqaku.

25 Davidmá Israel casta ancianokunawan hinaspa waranqantin tropa kamachiqkunawan rirqaku Tayta Diospa contrato baulninta Obed-edompa wasinmanta kusikuywan apamunankupaq. 26 Tayta Diospa contrato baulninta apananpaq Leviy casta runakunata Dios yanapasqanraykum qanchis malta torokunata hinaspa qanchis carnerokunata wañuchirqaku ofrendapaq. 27 Davidmi kachkarqa fino linomanta pachawan pachasqa, hina chayna pachasqataqmi kachkarqa baul apaq llapallan Leviy casta runakunapas, takiqkunapas chaynataq takiqkunapa maestron Quinaniaspas. Davidqa pachakurqataqmi linomanta *efodwanpas. 28 Chaynatam llapallan Israel castakuna aparqaku Tayta Diospa contrato baulninta, aparqakuqa kusikuymanta qaparistinmi hinaspa cornetakunata, cornetillakunata, platillokunata, taksa arpakunata hinaspa hatun arpakunata tocastinmi.

29 "Davidpa Llaqtanwan" sutichasqa llaqtaman Tayta Diospa contrato baulnin chayaruptinmi Saulpa warmi churin Mical ventanamanta qawarispa rey Davidta rikururqa kusikuspa tusuchkaqta chaymi sinchita despreciarurqa.

16 1 Diospa baulninta apaspankum churarqaku Davidpa sayachisqan karpapi hinaspam Diospa qayllanpi ofrecerqaku lliw kañana animalkunatawan Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakunata. 2 Chay ofrendakuna ofreceyta Rey David tukuruspanmi Tayta Diosta mañakurqa llapallan runakunata bendecinanpaq. 3 Lliw runakunamanmi otaq Israelpa llapallan castankunamanmi qarimanpas-warmimanpas aypuchirqa huk rosca tantata, llapisqa datiles sutiyoq frutamanta tortillata hinaspa llapisqa uvas pasasmanta huk pedazo tortillata.

4 Leviy castakunamantam David churarqa Tayta Diospa baulninpa ñawpaqninpi servikuqkunata, paykunamá cuentallikurqaku Tayta Diospa tukuy ima rurasqanta yuyarichinankupaq, graciasta qonankupaq hinaspa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta alabanankupaq. 5 Asaf sutiyoq runam karqa paykunapa jefen, payman qatiq jefen karqa Zacarias. Wakinñataqmi karqa Jeiel, Semiramot, Jehiel, Matatias, Eliab, Benaia, Obed-edom hinaspa Jeiel. Paykunam taksa arpakunatawan hatun arpakunata tocarqaku, Asafñataqmi tocarqa platillokunata. 6 Benaiawan Jahazielmi sapa punchaw tocarqaku cornetillakunata Diospa contrato baulninpa qayllanpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Graciasta qospa Davidpa takisqanmanta
(Sal 105:1-15. 96:1-13. 106: 1, 47-48)

7 Davidmi chay punchawpi Asafmanwan llamkaqmasinkunaman chay-
llaraq qorqa kay takita Tayta Diosman graciasta qonankupaq:

8 Tayta Diosmanyá graciasta qoychik.
Sutinmantayá mañakuychik.
Runakunamanyá rurasqankunata reqsichiychik.
9 Paymanyá alabanzakunata takiychik.
Llapallan milagronkunamantayá rimaychik.

10 Chuya sutinmantayá qamkunaqa alabakuychik.
Tayta Diosta maskaqkunaqa
sonqoykichikpiyá kusikuychik.
11 Tayta Diostayá maskaychik.
Atiynintayá maskaychik.
Tukuy tiempoyá maskaychik.
12 Rurasqan milagrokunamantayá yuyariychik.
Admirakuypaq rurasqankunamantayá yuyariychik.
Sentencia rimasqankunamantayá yuyariychik.
13 Qamkunaqa kankichik
serviqnin Abrahampa mirayninkunam.
Qamkunaqa kankichik
akllasqan Jacobpa mirayninkunam.
14 Yupaychasqanchik Tayta Diosqa payllapunim.
Tukuy kay pachapi arreglaqqa payllapunim.
15 Payqa wiña-wiñaypaqmi
yuyachkan contrato rurasqantaqa
Waranqantin miraykunapaqmi
payqa yuyachkan kamachisqankunataqa.
16 Abrahanwan rurasqan contratotaqa
manam qonqanchu.
Isaacman jurasqan contratotaqa
manam qonqanchu.
17 Jacobpaqmi decretonta segurarqa.
Israelpaqmi contratonta wiñaypaq segurarqa.
18 Abrahanmanmi Tayta Dios nirqa:
"Qanmanmi qosqayki Canaan law allpata" nispa.
"Qanmanmi qosqayki tocanciaykichik allpata" nispa.

19 Paykunaqa asllaraq kachkaptinkum,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaypi forastero kachkaptinkum,
20 nacion-nacion purichkaptinkum,
gobiernon-gobiernon purichkaptinkum
21 Dios mana consienterqachu
pipas ñakarichinanta.
Paykunarayku qaqchaspam
nirqa reykunata:
22 “Akllasqaykunataqa amayá llachpaychikchu” nispa.
“Willakuqkunataqa amayá imanaychikchu” nispa.

23 Kay pachapi llapallan kawsaqkuna,
Tayta Diosmanyá takiychik.
Salvacionninmantayá
sapa punchaw willakuychik.
24 Ancha reqsisqa kasqanmantayá
nacionkunapi willakuychik.
Milagrokuna rurasqanmantayá
runakunaman willakuychik.
25 Tayta Diosqa mayna hatunmi.
Payqa mayna alabanapaqmi.
Lliw dioskunamantapas respetanapaqmi.
26 Yanqakunallam
llapallan runakunapa diosninqa.
Tayta Diosmi ichaqa
cielokunata unancharqa.
27 Payqa sinchillataña kanchariqmi.
Payqa santuarionpi ancha atiyniyoqmi.
Payqa santuarionpi ancha kusichiqmi.

28 Runakunapa castankuna,
Tayta Diosqa anchallaña reqsisqa
kasqanmantayá rimariychik.
Tayta Diosqa anchallaña atiyniyoq
kasqanmantayá rimariychik.
29 Tayta Diospa sutin ancha reqsisqa
kasqanmantayá rimariychik.
Payllamanñayá ofrendakunata apamuychik.
Paypa ñawpaqninmanyá asuykamuychik.
Adorana pachakunawan pachakuspayá
Tayta Diosta adoraychik.
30 Kay pachapi llapallan runakunayá
katkatataychikqa paypa qayllanpiqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paymi mana suchurinanpaq
kay pachata takyachirqa.
31 Cielokunapas kusikuchunyá.
Kay pachapas kusikuchunyá.
Nacionkunapipas niychikyá:
"Tayta Diosmi gobiernachkan" nispa.
32 Lamar qochapas qaparichunyá.
Chaypi kaqkunapas qaparichunyá.
Campokunapas kusikuchunyá.
Chaypi kaqkunapas kusikuchunyá.
33 Montepi llapa sachakunapas
Tayta Diospa qayllanpiyá kusikuchun.
Kay pachapi gobiernananpaq
hamuqpa qayllanpiyá kusikuchun.
34 Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
35 Qamkunayá niychik:
"Salvaq Diosllayku,
qampuniyá salvaykullawayku.
Nacionkunamantayá huñuykuwayku
qanman graciasta qonaykupaq.
Nacionkunamantayá huñuykuwayku
kusikuyllawanña alabanaykupaq.
36 Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa
alabasqayá kachun.
Wiñaymanta-wiñaykamayá payqa
alabasqa kachun."

Llapallan runakunam "Amen" nispa Tayta Diosta alabarqaku.

37 Tayta Diospa contrato baulninpa ñawpaqninpim David churarqa Asaftawan paypa ayllunkunata, paykunataqa churarqa baulpa ñawpaqninpi sapa punchaw imam ruranankupi servikunankupaqmi. 38 Churarqataqmi Obed-edomtapas soqta chunka pusaqniyoq llamkaqmasin runakunatawan, Jedutunpa churin Obed-edonwan Hosañataqmi karqa punkukunawan cuentallikuqkuna. 39 Churarqataqmi sacerdote Sadoctapas sacerdotemasinkunatawan Tayta Diospa karpanpi kanankupaq, chay karpaqa karqa Gabaon Moqopim. 40 Churarqaqa Tayta Diospa altarninpi lliw kañana animalkunata ofrecenankupaqmi. Paykunaqa sapa tempranon hinaspa sapa tardeykuqtam ofreceqku, ofreceqkuqa Israel casta runakunaman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam otaq Tayta Diospa yachachikuynin libropi qellqas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaman hinam. 41 Paykunawantaqmi karqa Hemanwan Jedutunpas chaynataq sutin-sutin akllasqan wakin runakunapas takinankupaq. Paykunam takirqaku:

Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.

42 Hemanwan Jedutunmi tocaqku cornetillakunata, platillokunata hinaspa wakin tocanakunata, paykunaqa compañaspankum tocarqaku Diosta alabaspanku. Jedutunpa churinkunaqa punkukunawan cuentallikuqkunam karqaku.
43 Chaymantam lliw runakunaqa sapakama wasinkuman ripukurqaku. Davidpas palacionmanmi kutikurqa familianpaq Diospa bendicionninta mañakunanpaq.

Rey Davidman Tayta Dios prometesqanmanta
(2 S 7:1-29)

17 1 Muyuriqninpi enemigonkunamanta Tayta Dios hawkayayta qoykuptinmi Rey Davidqa palacionpiña *yachachkaspan Diosmanta willakuq Natanta nirqa:
—Qawasqaykipi hinam ñoqaqa cedromanta palaciopi *yachachkani, Diospa contrato baulninñataqmi kachkan karpallapi —nispa.
2 Chaymi Natanñataq Davidta nirqa:
—Rurayá tukuy piensasqaykiman hina. Diosmi qanwan kachkan —nispa.
3-4 Chay tutapunim Natanta Dios rimapayarqa serviqnin Davidman kaynata nimunanpaq:
—Manam qamchu temploytaqa rurapuwanki chaypi *yachanaypaq. 5 Israelpa mirayninkunata horqomusqay punchawmantapunim kunan punchawkama templopiqa mana yacharqanichu. Ñoqaqa yachana karpallapim kayman-chayman purirqani. 6 Tukuy tiempo Israelpa llapallan mirayninkunawan purichkaspaypas runaykunata kamachinankupaq oveja michiq hina churasqay runakunamantaqa manam haykapipas mañarqanichu Cedro tablamanta templota rurapuwanankupaqqa. 7 Chaynaqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá serviqniy Davidman kaynata nimuy: "Ñoqam oveja michisqaykimanta horqomurqayki Israel casta runaykunapi jefe kanaykipaq. 8 Lliw purisqaykipi yanapaspaymi llapallan qanwan peleaq enemigoykikunatapas tukururqani, kay pachapi atiyniyoqkunata hinam reqsisqata rurarqayki. 9 Israel casta runaykunapaqpas akllaruniñam huk sitiota, chaypim churarqani paykunataqa manaña pipas kuyuchinanpaq hinaspa ñawpaq tiempopi hina mana allin ruraqkuna manaña ñakarichinanpaq. 10 Israel casta runaykunapi jefekuna churasqay tiempomantaraq rurasqayman hinam llapallan enemigoykikunata humillachisaq. Ñoqa Tayta Diosmi prometeki castaykikunata mirachinaypaq. 11 Machuyaruspa abueloykikuna hina wañukuptikim kikikipa churikita churasaq gobiernananpaq hinaspam takyachisaq gobiernonta. 12 Paymi ñoqapaq templota ruranqa, ñoqañataqmi takyachisaq gobiernonta wiñaypaq. 13 Ñoqam paypaq kasaq taytan, payñataqmi ñoqapaq kanqa churiy. Ichaqa ñawpasuqniki Saulmanta hinaqa kuyapayakuyniytam churikimanta mana qechu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rusaqchu. 14 Paytaqa akllasqay castapipas chaynataq gobiernoypipas wiñaypaqmi
takyachisaq, chaynapimá gobiernonqa wiñaypaq takyanqa" nispa.
15 Tukuy chay palabrakunaman hinam chaynataq tukuy chay mos-
qoyninpi qawasqanta hinam Davidman Natan willarqa. 16 Chaymi Tayta
Diospa kasqanman Rey David yaykuykuspan ñawpaqninpi nirqa:
—Yupaychasqay Dios Taytalláy ¿pitaq ñoqaqa kani? ¿Pitaq castaykuna-
pas kunankama qam yanapawanaykipaqqa? 17 Diosnilláy, chaypas asllapaq
rikchakapusuptikim kay serviqnikipa castay imaynam kananmantapas rima-
riykunkiraq. Yupaychasqay Dios Taytalláy, qamqa ancha reqsisqa runatapas
hinaraqmi qawaykuwarqanki. 18 Dios Taytalláy, reqsisqa rurawasqaykimantaqa
¿imatawanraqtaq ñoqaqa nikiman? Kay serviqnikitaqariki qanmi reqsiwan-
ki. 19 Dios Taytalláy, kay serviqnikiraykum piensasqaykiman hina tukuy kay
admirakuypaq kaqkunata rurarunki chaynapi tukuy kay hatun rurasqaykita
qawachinaykipaq. 20 Dios Taytalláy, qam hinaqa manam pipas kanchu. Lliw uya-
risqaykupi hinapas qanmanta huk Diosqa manam kanchu. 21 Israel runaykikuna
hinaqa manam kanchu kay pachapi huk nacionqa. Dioslláy, qanmi hamuspa
librarqanki runaykikuna kananpaq chaynapi allin reqsisqa kanaykipaq. Egipto
nacionpi runakunamantam libramurqanki hinaspam paykunapaq hatun man-
chakuypaq kaqkunata rurarqanki, nacionkunatapas qarqorqankim kay allpata
dueñochakunankupaq. 22 Qanmi Israel casta runaykikunata churarqanki wiñay-
paqña runaykikuna kanankupaq hinaspam paykunapa Diosnin karunki.
23 —Chaynaqa Dios Taytalláy, kay serviqnikimantawan mirayniymanta
rimasqaykitayá wiñaypaq takyachiy. Chaynatayá ruray nisqaykiman hina.
24 Prometesqaykitayá takyachiy sutiki wiñaypaq hatunchasqa kananpaq chay-
nataq runakunapas kaynata ninankupaq: "Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa
Israel castakunapa Diosninmi" nispa. Kay serviqniki Davidpa castaykunapas
takyachunyá qampa yanapakuynikiwan. 25 Dioslláy, kay serviqnikimanmi
niwarqanki mirayniyoqta rurawanaykipaq. Chayraykum kay serviqnikiqa
kallpanchakuni chaynata mañakamunaypaq. 26 Dios Taytalláy, qamllam
Diosqa kanki, kay allinkunatam kay serviqnikiman prometewarqanki. 27 Ku-
nanmá kay serviqnikipa castayta munasqaykiman hina bendeciykunki
chaynapi wiñaypaqña takyananpaq. Dios Taytalláy, qanmi paykunataqa ben-
decirqanki, chaynaqa wiñaypaqmi bendecisqa kanqaku —nispa.

Enemigonkunata David vencesqanmanta
(2 S 8:1-14)

18 1 Chaykunapa qepantam Filistea runakunata David venceruspan
humillaykachirqa. Paykunamantam Gat llaqtatawan llaqta-
chankunata qechururqa. 2 Vencerurqataqmi Moab casta tropakunatapas,
paykunapi David munaychakuruptinmi impuestota pagarqaku.
3 Rey Davidqa vencerurqataqmi Soba nacionpa reynin Hadad-ezertapas,
chay Soba nacionqa kachkan Hamat lawpim. Paytaqa vencerurqa Eufrates

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mayu lawpi allpankunata kutichikunanpaq richkaptinmi. 4 Paykunamantam
David qechururqa guerrapaq waranqa carretakunata, presocharurqataqmi
qanchis waranqa sillada soldadokunatapas chaynataq iskay chunka waranqa
chaki-puri soldadokunatapas. Pachak carretallapaqña caballokunata puchuy-
kachispanmi carreta aysaq llapallan caballokunapa ankunta kuchurachirqa.
5 Damasco llaqta lawmantam Aram nacionniyoq tropakuna hamur-
qaku Soba nacionpa reynin Hadad-ezerta yanapanankupaq, Davidmi
ichaqa chay Aram nacionniyoq tropakunamanta wañurachirqa iskay
chunka iskayniyoq waranqa soldadokunata. 6 Davidmi soldadonkunapaq
cuartelkunata churarurqa Aram nacion Damasco llaqtapi chaymi Aram
nacionniyoq runakunaqa Davidta servispanku pagarqaku impuestota.
Tayta Diosmi Davidta mayman peleaq riptinpas vencechirqa.
7 Hadad-ezerpa soldadonkunapa apamusqanku qorimanta harkachiku-
na armankutam David qechururqa hinaspam Jerusalen llaqtaman aparqa.
8 Hadad-ezerpa munaychakusqan llaqtakunamantam otaq Tibhat llaqtaman-
tawan Cun llaqtamantam nana-nanaq bronceta Rey David apachimurqa. Chay
broncemantam Salomon rurachirqa yaku churanapaq hatun ruyru estanqueta,
rurachirqataqmi pilarkunatawan templopi broncemanta serviciokunatapas.
9 Soba nacionpa reynin Hadad-ezerpa lliw tropankunata David vencerus-
qanta Hamat nacionpa reynin Toi yacharuspanmi 10 Rey Davidman kacharqa
churin Adoramta, paywanmi apachirqa qorimanta, qollqemanta hinaspa
broncemanta serviciokunata, kacharqaqa Hadar-ezerwan Rey David guerrapi
kaspan vencerusqanmanta rimaykuspa alabamunanpaqmi. Chay Toi sutiyoq
reypas Hadad-ezerwanmi guerrapi karqa. 11 Adorampa apamusqan servicioku-
natam Tayta Diospaq David sapaqcharqa. Sapaqcharqataqmi munaychakusqan
llapallan nacionkunamanta qechumusqan qori-qollqe apamusqankutapas.
Sapaqcharqamá Edom nacionmanta, Moab nacionmanta, Amonpa miray-
ninmanta, Filistea nacionmanta chaynataq Amalec casta runakunamanta
qechumusqantapas.
12 Sarviapa wawan Abisaimi wañurachirqa Edom casta chunka pusaq-
niyoq waranqa tropakunata Kachi Qechwawan sutichasqa sitiopi. 13 Edom
nacionpi soldadokunapaq cuartelkunata David churaruptinmi Edom
nacionniyoq llapallan runakunaqa Davidtaña servirqaku. Tayta Diosmi
Davidta mayman peleaq riptinpas vencechirqa.

Davidpa tropan kamachiqkunamanta
(2 S 8:15-18. 20:23-26)

14 Davidmi lliw Israel nacionpi gobiernarqa hinaspam allinta rura-
spa allin arreglota rurarqa llapallan runankunapaq. 15 Sarviapa wawan
Joabmi llapallan tropakunapa kamachiqnin karqa. Ahiludpa churin Jo-
safatñataqmi karqa imapas pasaqkunamanta qellqaq. 16 Ahitobpa churin
Sadocpiwan Abiatarpa churin Ahimelecñataqmi karqa sacerdotekuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Savsañataqmi karqa secretario. 17 Joiadapa churin Benaiam kamachirqa
Ceret castamantawan Pelet castamanta kaq reyta waqaychaq soldadoku-
nata. Davidpa churinkunañataqmi karqa ñawpaqninpi yanapaqninkuna.

Aram tropakunatawan Amon tropakunata David vencesqanmanta
(2 S 10:1-19)

19 1 Chaykunapa qepantam Amonpa mirayninkunapa reynin Nahas wañu-
rurqa hinaptinmi rantinpi churin gobiernarqa. 2 Chaymi David piensarqa:
—Nahaspa churin Hanuntaqa kuyapayarisaqyá imaynam taytanpas ño-
qawan rurasqanta hina —nispa.

Taytanpa wañukusqanmanta Hanunta consuelananpaqmi serviqninkunata
David kacharqa. Davidpa serviqninkuna Amonpa mirayninkunapa allpan-
man chayaruptinmi 3 Amonpa mirayninkunapa jefenkuna Hanunta nirqaku:
—¿Creenkichu taytaykita kuyasqanrayku consuelasunaykipaq Davidqa
serviqninkunata kachamusqanta? ¿Manachu chay runakunataqa kacha-
musuchkanki nacionta wateqaspa puchukarachinankupaq? —nispa.

4 Chay Rey Hanunmi runankunata kamachirqa Davidpa serviqnin-
kunata presochanankupaq hinaspa barbankutapas huklaw uyallanta
siksirunankupaq chaynataq pachankutapas siki patankama qorurunan-
kupaq. Reypa kamachisqanman hina ruraruspankum kachaykurqaku.
5 Chay pasakusqanmanta Davidman willaykuptinkum paykunaman tari-
pachirqa anchallaña penqasqa kasqankurayku, paykunatam nichimurqa:
—Jerico llaqtapiyá kaychik barbaykichik kasqallan wiñamunankama
hinaptinñam kutimunkichik —nispa.

6 Davidpa cheqnisqanta yacharuspankum Hanunwan Amonpa miraynin-
kuna apachirqaku kimsa chunka kimsayoq waranqa kilo qollqeta, chaytaqa
apachirqaku guerrapaq carretakunatawan sillakuq soldadokunata contratamu-
nankupaqmi. Chaykunataqa apachirqaku Mesopotamia law Aram nacionmanta,
Aram-maaca nacionmanta hinaspa Soba nacionmanta contratamunankupaqmi.
7 Contratamurqakutaqmi guerrapaq kimsa chunka iskayniyoq waranqa ca-
rretankunatawan tropantin Maaca nacionpa reynintapas. Paykunam Mediba
llaqtapa chimpanman chayaruspanku campamentonkuta sayachirqaku. Amon-
pa mirayninkunapas llaqtankumanta lloqsiramuspankum huñunakaramurqaku
guerraman rinankupaq. 8 Chayta David yacharuspanmi Joabta kacharqa
llapallan valeroso soldadonkunatawan. 9 Amonpa miraynin soldadokunam
peleanankupaq lloqsispanku tropa-tropa kinrayninman churakururqaku llaq-
tapa zaguannin punkupa waqtanpi. Hamuq reykunañataqmi campopi sapaqlla
churakururqaku. 10 Chaymi qepanpi hinaspa ñawpaqninpi tropakuna kasqanta
Joab qawaykuspan Israel soldadokunamanta aswan allinninta akllarurqa hi-
naspam Aram nacionniyoq tropakunawan peleananpaq churarurqa. 11 Puchuq
tropakunatañataqmi wawqen Abisaiman qoykurqa chaynapi Amonpa miraynin
tropakunawan peleananpaq. 12 Joabmi wawqenta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Aram nacionniyoq tropakuna ganamuwaptinqa hamunkim yanapawaqniy. Amonpa miraynin tropakuna ganasuptikiñataqmi hamusaq yanapaqniki. 13 Kallpanchakuptikiyá tukuy kallpanchikwan peleasunchik nacionninchikrayku chaynataq Diosninchikpa llaqtankunarayku. ¡Tayta Diosyá munasqanta rurachun! —nispa.

14 Soldadonkunawan Aram nacionniyoq tropakunata Joab atacaptinmi paykunañataq lluptikurqaku. 15 Aram nacionniyoq soldadokunapa lluptisqanta Amonpa miraynin soldadokuna qawaykuspankum paykunapas Joabpa wawqen Abisaimanta lluptikurqakutaq hinaspam llaqtaman yaykururqaku, Joabñataqmi kutikurqa Jerusalen llaqtaman.

16 Aram nacionniyoq tropakuna Israelpa tropankunawan vencesqa kasqankuta qawakuykuspankum runakunata kacharqaku Eufrates Mayupa waklaw chimpanpi kaq Aram nacionniyoq tropakunaman hinaptinmi paykunata pusamurqaku. Paykunataqa pusamurqa Hadad-ezerpa llapallan tropankuna kamachiqmi. 17 Davidman chayta willaykuptinkum Israel llapallan tropakunata huñuruspa Jordan Mayuta chimparurqa, Aram nacionniyoq tropakunawan peleanankupaqmi chimpa-chimpa churakururqaku. Paykunapa chimpanpi David churakuruptinmi Aram nacionniyoq tropakuna peleayta qallaykurqaku. 18 Aram nacionniyoq tropakunam ichaqa Israel tropakunamanta ayqekurqaku, Davidpa tropankunam wañurachirqa tawa chunka waranqa chaki-puri soldadokunatawan qanchis waranqa carreta manejaq soldadokunata. Davidqa wañurachirqataqmi Aram nacionniyoq llapallan tropakuna kamachiq Sofac sutiyoq runatapas. 19 Hadad-ezerpa llapallan yanapaqninkunam Israel tropakunapa vencerusqanta qawakuykuspanku Davidwan hawkayayman yaykururqaku hinaspam paytaña servirqaku. Chaymantapunim Aram nacionniyoq runakunaqa manchakururqaku Amonpa mirayninkuna yanapayta.

Raba llaqtata David vencesqanmanta
(2 S 12:26-31)

20 1 Para tiempo pasaruptinmi reykunapa guerraman lloqsinanku tiempopi tropankunata pusaspan Joab rirqa Amonpa mirayninkunapa allpan purmachiq. Raba llaqtata muyuruspanmi atacarurqa purmachinankama. Davidñataqmi kachkarqa Jerusalen llaqtapi. 2 Chay nacionpi reypam karqa alhaja rumikunawan adornasqa qorimanta coronan, chay coronata horqoruspankum Davidpa umanman churarqaku. Chay coronapa llasayninmi karqa kimsa chunka kimsayoq kilo. Davidmi llaqtamanta horqorqa chaypi kaq nananaq imapas kaqkunata. 3 Horqomurqataqmi llaqtapi puchuq runakunatapas, paykunatam llamkachirqa sierrakunawan, trillanapaq fierromanta maquinakunawan hinaspa fierromanta hachakunawan. Chaynatamá llamkachirqa Amonpa mirayninkunapa llapallan llaqtakunapi runakunata. Chaymantam Davidqa kutikamurqa llapallan tropankunawan Jerusalen llaqtaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatunkaray runakunawan peleasqankumanta
(2 S 21:18-20)

4 Chaykuna pasaruptinmi Gezer llaqtapi guerra karurqa Filistea casta runakunawan. Chay tiempopim Husa castamanta kaq Sibecai wañurachirqa hatunkaray runakunapa castan Sipai sutiyoq runata chaynapim Filistea casta runakuna humillachisqa karqaku. 5 Mosoqmantam karqa guerra Filistea runakunawan chaymi Jairpa churin Elhanan wañurachirqa Gat llaqtayoq Goliatpa wawqen Lahmi sutiyoq runata. Paypa lanzanpa kaspinmi karqa telarpa rodillon hina llumpay rakusu.

6 Huktawanmi karqa guerra Gat llaqtapi, chay guerrapim karqa huk hatunkaray runa. Paypa makinkunam karqa soqta dedoyoqkama, hina chaynallataqmi karqa chakinkunapas. Paypas hatunkaray runakunapa castanmi karqa. 7 Paymi insultarqa Israel soldadokunata chaymi Davidpa wawqen Simeapa churin Jonatan wañurachirqa. 8 Chay tawankum karqaku Gat llaqtayoq Refa sutiyoq runapa miraynin. Paykunatamá wañurachirqa Davidpiwan soldadonkuna.

Guerrapi peleananpaq qarikunata David yupachisqanmanta
(2 S 24:1-17)

21 1 Satanasmi Israel castakunapa contranpi churakuruspan Davidta umacharqa Israel casta runakunata yupachinanpaq. 2 Rey Davidmi Joabtawan tropakunapa capitanninkunata kaynata kamachirqa:

—Israel llapallan runakunapa kasqanman rispayá Beerseba llaqtamanta Dan llaqtakama runakunata yupamuychik chaynapi guerrapaq hina kaqkunaqa haykam kasqanta yachanaypaq —nispa.

3 Joabmi ichaqa reyta nirqa:

—Tayta Diosyá mirachichun kay nacionpi runakunataqa kunan kasqanmantapas pachak kuti mastaraq. Reynilláy ¿manachum paykunaqa llapallankupas serviqnikikuna? Reynilláy ¿imapaqtaq runakuna yupachiyta munachkanki chaynapi Israel nacionta huchallichinaykipaq? —nispa.

4 Ichaqa reypa kamachisqanmi Joabpa nisqanmantapas cumplinapuni karqa. Joab tukuy Israel nacionpi puriramuspanmi kutimurqa Jerusalen llaqtaman. 5 Joabmi reyman willarqa guerrapaq hina runakunaqa haykam kasqanta. Enteron Israel lawpim karqa chunka hukniyoq pachak waranqa runakuna, Juda lawpiñataqmi karqa tawa pachak qanchis chunka waranqa runakuna. 6 Leviy ayllutawan Benjamin ayllutam ichaqa mana yuparqakuchu. Joabpa qawasqanman hinaqa reypa kamachikusqanqa manam allinchu karqa.

7 Diospaqpas reypa kamachikusqanqa manam allinchu karqa, chayraykum castigarqa Israel nacionta. 8 Chaymi David kaynata mañakurqa:

—Dios Taytalláy, hatuntam huchallikuruni kaykunata ruraspay, kunanmi ruegakuyki kay serviqnikita mana allin rurasqaymanta pampachaykuwanaykipaq, ñoqaqa loco hinam chaykunata ruraruni —nispa.

9 Chaymi Davidpa tapukunan Gad sutiyoq runata Tayta Dios nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 —Davidman rispaykiyá ñoqa Tayta Diospa nisqayta nimuy: “Kimsa
ruranaykunamantayá akllakuykuy hukllata chaynapi chay akllakusqaykiman hina qamta castiganaypaq” nispa.
11 Gad rispamá Tayta Diospa nisqanta Davidman kaynata willamurqa:
—¿Mayqantataq akllakunki, 12 nacionpi kimsa wata muchuy kanantachu icha
kimsa killa enemigoykikunapa guerrawan qatikachasqa kaspa vencesqa kaytachu
otaq kimsa punchawpuni peste onqoywan tukuy nacionpi castigasqa kaytachu?
Chay peste onqoywanmi ñoqapa angelniy tukuy Israel nacionpi runakunata wañuchinqa. Chaynaqa allintayá tanteaykuy kachamuwaqniyman willamunaypaq.
13 Hinaptinmi Davidñataq nirqa:
—Hatun sasachakuypim rikuriruni. Tayta Diospa makinman wichiykuymi aswan allinqa runakunapa makinman wichiykuymantaqa. Tayta
Diospa kuyapayakuyninqa ancha hatunmi —nispa.
14 Peste onqoyta Israel castakunaman Tayta Dios kachaykamuptinmi
wañururqa qanchis chunka waranqa runakuna. 15 Tayta Diosmi angelta
kacharqa Jerusalen llaqtapi runakunata wañurachinanpaq. Runakunata
angel wañuchichkaptinmi Tayta Dios qawariykuspan llakipayarikurqa
chay castigo apachimusqanmanta chaymi wañuchiq angelta nirqa:
—Chayllapaqñam, amaña masta wañuchiychu —nispa.
Tayta Diospa angelninmi kachkarqa Jebus casta Ornan sutiyoq runapa eranpi. 16 David qawarispanmi Tayta Diospa angelninta rikururqa kay
pachapa altonpi kachkaqta. Angelqa Jerusalen llaqtapa contranpim wañuchinanpaq hinalla espadanta haywarayachkarqa, chaymi Davidñataq
ancianokunapiwan luto pachawan pachakuruspanku qonqoranpa pampaman kumuykurqaku. 17 Diostam David nirqa:
—Runakuna yupasqa kananpaqqa ñoqam kamachirqani, ñoqam huchallikuruniqa, ñoqamá mana allintaqa ruraruni. Kay runakunaqa
ovejakuna hina kaspam mana imatapas rurarqakuchu. Yupaychasqay
Dios Taytalláy, ruegakuykim ñoqatawan taytaypa castankunata castiganaykipaq ichaqa amayá runaykikunataqa castigaychu —nispa.

Altarta David rurachisqanmanta
(2 S 24:18-25)

18 Tayta Diospa angelninmi Davidman nimunanpaq Gadta kamachirqa
chaynapi David rispan Jebus casta Ornan sutiyoq runapa eranpi Tayta Diospaq altarta hatarichimunanpaq. 19 Chaynapim Tayta Diospa sutinpi Gadpa
willasqanman hina David rirqa. 20 Qepanta Ornan qawariykuspanmi angelta rikururqa hinaptinmi paywan kaq tawantin churinkuna pakakururqaku.
Ornanqa trigotam trillakuchkarqa. 21 Ornan qawarispanmi rikururqa David
payman hamuchkaqta chaymi eramanta rispa qonqoranpa pampaman kumuykurqa Davidpa qayllanpi. 22 Chaymi Ornanta David nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qoykuway kay eraykita chaynapi Tayta Diospaq kaypi altarta ruranaypaq. Cabal precionpiyá *rantikuruway chaynapi runakunamanta peste onqoy chinkananpaq —nispa.

23 Hinaptinmi Ornanñataq nirqa:

—Reynilláy, kay erataqa qoykim tanteasqaykiman hina ruranaykipaq. Bueyeskunatapas qoykim wañuchispa kañanaykipaq, yantapaqpas qoykitaqmi trillana carretakunata, trigotapas qoykitaqmi kawsaykunamanta ofrendapaq. ¡Chaynaqa tukuy kaykunatamá qam reyman qoyki! —nispa.

24 Chaymi Rey Davidñataq nirqa:

—Manapunim chaynaqa kanmanchu, ñoqaqa cabal precionwanmi rantisqayki. Mana qollqeypa chanin lliw kañana ofrendataqa manam Tayta Diosmanqa ofreceymanchu. Manam qampa kaqtaqa qechuykimanchu —nispa.

25 Chaynapimá Davidqa chay sitiopaq Ornanman qorqa yaqa qanchis kilo qorita. 26 Chaypim Tayta Diospaq David hatarichirqa altarta hinaspam lliw kañana ofrendakunata ofrecerqa, ofrecerqataqmi Dioswan allinlla kasqanmanta ofrendakunatapas. Chaymantam Davidqa Tayta Diosta mañakurqa, hinaptinmi Tayta Diosñataq uyariykuspan hanaq pachamanta kachaykurqa ninata lliw kañana ofrendakuna altarpa hawanman. 27 Chaymantam Tayta Diosqa angelta kamachirqa espadanta vainanman kutiykachinanpaq.

Templopaq sitiomanta

28 Jebus casta Ornanpa eranpi Tayta Diospa uyariykusqanta David qawaykuspanmi animalkunata kañapurqa. 29 Chunniqpiraq Moisespa rurachisqan Tayta Diospa *yachanan karpaqa Gabaon Moqopiraqmi kachkarqa, chaypitaqmi kachkarqa animal kañananku altarpas. 30 Davidmi chay Gabaon lawman mana riyta atirqachu Diosta tapukamunanpaq, Tayta Diospa angelninpa espadanta rikurusqanraykum payqa mancharisqallaña kachkarqa.

22 1 Chayraykum nirqa:

—Kaypim kanqa yupaychasqanchik Tayta Diospa templonqa, kaypitaqmi kanqa Israel casta runakunapa lliwta kañananku altarpas —nispa.

Templo ruranankupaq alistasqankumanta

2 Israel nacionpi llapallan forasterokunata Rey David huñurachispanmi wakinninta kamachirqa rumikunata labranankupaq chaynapi Diospa templonta rurachinanpaq. 3 Davidqa alistachirqataqmi achkallaña fierrokunatapas chaykunawan zaguan punkukunata clavanankupaq, alistachirqataqmi hapinaq fierrokunatapas chaynataq manaña pesay atina broncetapas. 4 Alistachirqataqmi manaña yupay atina cedro qerukunatapas. Chayna achkallaña cedro qerukunataqa Sidon hinaspa Tiro llaqtayoq runakunam Davidman apamurqaku.

5 Davidmi kaynata tantearqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Churiy Salomonqa warmallaraqmi, Tayta Diospa templon rurachisqayqa llapanmanta hatun allin reqsisqam kanqa, llapallan nacionkunapipas sumaqllañam kanqa. Chaynaqa chay templo rurasqa kananpaqmi tukuy imata alistasaq —nispa.

Chayraykum Davidqa manaraq wañukuchkaspan tukuy imata achkanpi alistarqa. 6 Chaymantam Davidqa churin Salomonta qayarachispan kamachirqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq templota rurachipunanpaq. 7 Churin Salomontamá kaynata nirqa:

—Churilláy, ñoqam munarqani yupaychasqanchik Tayta Diospaq templo rurachiyta. 8 Ichaqa Tayta Diosmi niwarqa: "Qamqa achka runakunatam wañuchirqanki, hatun guerrakunatam rurarqanki. Qamqa manamá temploytaqa rurachiwaqchu ñoqapa qayllaypi achka runakunata wañuchisqaykirayku. 9 Qampam churiki kanqa hawkalla kawsakuq. Ñoqam muyuriqninpi enemigonkunamanta hawkayachisaq chayraykum paypa sutinqa kanqa Salomon. Ñoqam paypa gobiernasqan tiempopi Israel nacionta hawkayachisaq mana pipas imanananpaq. 10 Paymi ñoqapaq templota ruranqa. Paymi ñoqapa churiy kanqa, ñoqañataqmi paypa taytan kasaq, gobiernontam Israel nacionpi wiñaypaq takyachisaq" nispa. 11 Churilláy, chaynaqa Tayta Dios kunan yanapasuspaykiyá favorecesunki. Paypa nisusqaykiman hinam yupaychasqanchik Tayta Diospaq templota rurachinki. 12 Tayta Diosyá yuyaytawan entiendeyta qosunki Israel nacionpi gobiernanaykipaq chaynapim yupaychasqanchik Tayta Diospa yachachikuyninkunata kasukunki. 13 Israel nacionpaqmi Tayta Dios decretokunatawan, reglamentokunata Moisesman kamachirqa, chayman hina ruraspaykiqa favorecesqam kanki. Chaynaqa qarinchakuspayá ama manchakuychu hinaspapas amataqyá hukmanyaychu. 14 Kayqayá hatun afanwan Tayta Diospa templonpaq alistaruni kimsa waranqa kimsa pachaknin tonelada qorita, kimsa chunka kimsayoq waranqa tonelada qollqeta, alistarunitaqmi achka-achka manaña pesay atina broncetapas hinaspa fierrotapas. Huñurqanitaqmi qerukunatapas chaynataq rumikunatapas, chaykunamanmi qampas yapanki. 15 Qanwanmi kachkan achka llamkaqkuna, rumi labraqkuna, albañilkuna, carpinterokuna hinaspa tukuy rikchaq ruraq maestrokuna. 16 Qoripi, qollqepi, broncepi hinaspa fierropi llamkaqkunaqa mana yupay atinam kachkanku. Chaynaqa llamkaymanyá churakuy. Tayta Diosyá yanapasunki —nispa.

17 Davidqa kamachirqataqmi Israel nacionpi kaq llapa jefekunatapas churin Salomonta yanapanankupaq, paykunatam nirqa:

18 —Yupaychasqanchik Tayta Diosqa qamkunatam yanapasuchkankichik. Payqa tukuy hinastinpim hawkayayta qoykusunkichik. Paymi qoykuwan kay nacionpi llapallan runakunata paykunapi munaychakunaypaq. Paykunaqa Tayta Diospa hinaspa runankunapa munaychakusqanñam kachkanku. 19 Yupaychasqanchik Tayta Diostayá maskaychik tukuy sonqoykichikwan hinaspa tukuy vidaykichikwan, hatarichiychikyá yupaychasqanchik Tayta Diospa santuarionta. Chaymanmi paypa contrato baulnintawan paypaq sapaqchasqa serviciokunata apamunkichik —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leviy casta runakunapa imam ruranankumanta

23 1 Rey Davidmi machuyaywan ancha yuyaqña karuspan churin
Salomonta Israel nacionpi gobiernananpaq churarqa. 2 Paymi huñurachirqa Israel nacionpi llapallan jefekunata, sacerdotekunata hinaspa Leviy casta runakunata. 3 Leviy casta runakunamantam yuparqaku kimsa chunka watamanta hanayman, chulla-chullallamanta yupaptinkum karqa kimsa chunka pusaqniyoq waranqa qarikuna. 4-5 Chaymi David nirqa:

—Chay Leviy casta runakunamantam iskay chunka tawayoq waranqa runakuna kanqa Tayta Diospa templonpi nanachikuqkuna, soqta waranqañataqmi kanqa jefekuna hinaspa juezkuna. Tawa waranqa runakunañataqmi zaguan punkukunawan cuentallikunqaku, tawa waranqa runakunañataqmi Tayta Diosta alabanqaku chaypaq rurachisqay tocanakunata tocaspanku —nispa.

6 Leviy castakunatam kimsaman David rakinarurqa, paykunam karqa Gerson castakuna, Coat castakuna hinaspa Merari castakuna.

7 Gersonpa mirayninkunamantam karqa Laadanwan Simei. 8 Laadanpa kimsa churinkunam karqa piwi kaq Jehiel, qatiqnin Zetam hinaspa Joel. 9 Simeipa kimsa churinkunam karqa Semolit, Haziel hinaspa Haran. Paykunam karqa Laadanpa castankunapi jefekuna. 10 Simeipa tawa churinkunam karqa Jahat, Ziza, Jeus hinaspa Beria. 11 Piwi kaqmi karqa Jahat, qatiqninñataq Ziza. Jeuspawan Beriapa churinkunam ichaqa mana achkachu karqa, chayraykum paykunaqa yupasqa karqaku chulla familiallaña imam ruranankupi.

12 Coatpa tawa churinkunam karqa Amram, Izhar, Hebron hinaspa Uziel. 13 Amrampa churinkunam karqa Aaron hinaspa Moises. Aaronmi churinkunapiwan rakisqa karqa Tayta Diosllapaqña ofrendakunata wiñaypaq sapaqchanankupaq, paykunaqa rakisqa karqa Tayta Diospa qayllanpi inciensota kañanankupaqmi hinaspa payllataña servispa paypa bendicionninta wiñaypaq mañakunankupaqmi. 14 Diospa runan Moisespas chaynataq mirayninkunapas sutichasqa karqa Leviy ayllupa sutinwanmi.

15 Moisespa churinkunam karqa Gersonwan Eliezer. 16 Gersonpa churinmi karqa Sebuel. Paymi karqa jefe. 17 Eliezerpa churinmi karqa Rehabias. Paymi karqa jefe. Eliezerpaqa manañam karqachu churinkuna. Rehabiaspa churinkunam ichaqa karqa achkallaña. 18 Izharpa churinmi karqa Selomit. Paymi karqa jefe. 19 Hebronpa piwi kaq churinmi karqa Jeraias, paymi karqa jefe. Jeriaspa sullkanmi karqa Amarias, Amariaspa sullkanñataqmi karqa Jahaziel, Jahazielpa sullkanñataqmi karqa Jecaman. 20 Uzielpa piwi kaq churinmi karqa Micaias, paymi karqa jefe. Micaiaspa sullkanmi karqa Isaias.

21 Meraripa churinkunam karqa Mahliwan Musi. Mahlipa churinkunam karqa Eliazarwan Cis. 22 Eliazarmi wañukurqa mana qari churiyoq. Warmi churinkunalla kaptinmi ayllun Cispa qari churinkuna paykunawan casarakurqaku. 23 Musipa kimsa churinkunam karqa Mahli, Edar hinaspa Jeremot.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Paykunam karqaku Leviypa mirayninkuna, paykunaqa castanku
runakunapa jefenkuna kaspankum sapakama yupasqa karqaku, Tayta
Diospa templonpim iskay chunka watayoqmanta hanayman servikurqaku.
25 Davidmi nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi hawkayayta qoykun Israel
runankunaman, paymi Jerusalen llaqtapi *yachanqa wiñaypaq. 26 Chay-
naqa Leviy casta runakunaqa manañam apakachanqakuñachu Tayta
Diospa yachanan karpataqa nitaq llapan servicionkunatapas —nispa.
27 Davidpa qepa kamachisqanman hinamá Leviy castakunapa mirayninta
yuparurqaku iskay chunka watayoqmanta hanayman. 28 Leviy castakunapa
ruranankunmi karqa Aaronpa mirayninkunata Tayta Diospa templonpi yana-
pay. Yanapanankumá karqa patiokunapi, cuartokunapi, Diospaq sapaqchasqa
kaqkuna limpiaypi hinaspa Diospa templonpi tukuy ima ruraypi. 29 Payku-
namá cuentallikurqaku Diospa qayllanpi monton patanasqa tantakunawan,
kawsaykunamanta rurasqa harinawan, mana qonchuyoq tortillakunawan,
sartenpi freisqa kaqkunawan hinaspa masarasqa kaqkunawan. Cuentalli-
kurqakutaqmi sayaynin tupuna kaqkunawanpas chaynataq llasaynin pesana
kaqkunawanpas. 30 Paykunaqa sapa tempranonmi hinaspa sapa tardenmi
templopi sayananku karqa Tayta Diosman graciasta qospanku alabananku-
paq. 31 Paykunaqa sayanankum karqa samana punchawkunapi sacerdotekuna
animalta wañuchispa Tayta Diospaq lliwta kañaptinkupas chaynataq mosoq
killapi hinaspa fiestakunapi kañaptinkupas. Reglamentoman hinam paykuna-
qa haykam kasqankuman hina tukuy tiempopi Tayta Diospa qayllanpi mana
faltakuspa kananku karqa. 32 Paykunamá cuentallikurqaku Diosman asuyku-
na karpawanpas chaynataq santuariowanpas, Diospa templonpim rurarqaku
castanku Aaronpa mirayninkunapa kamachisqanman hina.

24 1 Aaronpa mirayninkunam rakisqa karqaku castankuman hina.
Aaronpa churinkunam karqa Nadab, Abiu, Eleazar hinaspa Ita-
mar. 2 Ichaqa Nadabwan Abiumi manaraq taytanku wañukuchkaptin
wañururqaku, paykunapaqa manam churinpas karqachu. Chaymi Elea-
zarwan Itamar sacerdotekunapa rurananta rurarqaku.
3 Davidmi Eleazarpa mirayninmanta kaq Sadocwan hinaspa Itamarpa mi-
rayninmanta kaq Ahimelecwan rakirqaku sacerdotekunata tocasqanman hina
servinankupaq. 4 Ichaqa cuentatam qokururqaku Itamarpa mirayninkuna-
mantaqa Eleazarpa mirayninkuna aswan achka jefekuna kasqankuta chaymi
Eleazarpa mirayninmanta akllarqaku chunka soqtayoq jefekunata, Itamar-
pa mirayninmantapas akllarqakum pusaq jefekunata. 5 Eleazarpa hinaspa
Itamarpa miraynintapas suerteman hinam rakirqaku sapakamata. Paykuna-
mantam karqa santuariopi jefekuna hinaspa Diospa serviqnin jefekuna.
6 Leviypa ayllunmanta Natanaelpa churin secretario Semaiasmi qell-
qarqa llapallan jefekunapa sutinta. Paymi qellqarqa reypa qayllanpi,
kamachikuqkunapa qayllanpi, sacerdote Sadocpa qayllanpi, Abiatarpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

churin Ahimelecpa qayllanpi, sacerdote casta jefekunapa qayllanpi hinaspa Leviy casta jefekunapa qayllanpi. Suerteta horqospam Eleazarpa mirayninmanta akllarqaku iskay familiata, Itamarpa mirayninmantañataqmi akllarqaku huk familiata, chaynatamá rurarqaku qatinasninpi.

7-18 Suerteta horqoptinkum punta kaqmanta qallarispa qatinasninpi iskay chunka tawayoqkama karqa: Joiarib, Jedaias, Harim, Seorim, Malquias, Mijamin, Hacos, Abias, Jesua, Secanias, Eliasib, Jaquim, Hupa, Jesebeab, Bilga, Imer, Hezir, Afses, Petaias, Hezequiel, Jaquin, Gamul, Delaia hinaspa Maazias.

19 Paykunam oficionkuman hina churasqa karqaku chaynapi Diospa templonman yaykuspa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa kamachisqanman hina llamkanankupaq, chay reglamentokunataqa qorqa abuelonku Aaronmanmi.

20 Leviypa mirayninmanta puchuqkunañataqmi karqa: Amrampa castan Subael, Subaelpa castan Jehdias, 21 Rehabiaspa castan Isias, paymi karqa jefe, 22 Izharpa castan Selomot, Selomotpa castan Jahat, 23 Hebronpa piwi churin Jerias, Jeriaspa sullkan Amarias, Amariaspa sullkan Jahaziel, Jahazielpa sullkan Jecaman. 24 Paykunawantaqmi karqa Uzielpa churin Micaiapas, Micaiapa castan Samirpas, 25 Micaiapa wawqen Isiaspas chaynataq Isiaspa castan Zacariaspas. 26 Paykunawantaqmi karqa Meraripa castan Mahliwan Musipas chaynataq Meraripa castan Jaazaiaspas. 27 Meraripa castan Jaaziaspa churinkunam karqa Soham, Zacur hinaspa Ibri. 28 Mahlipa castanmi karqa Eleazar, paymi mana churiyoq karqa. 29 Cispa castanmi karqa Jerameel. 30 Musipa castanmi karqa Mahli, Edar hinaspa Jerimot.

Paykunam karqaku Leviypa mirayninmanta castankuman hina. 31 Paykunapas suerteman hina rakisqam karqaku Aaronpa miraynin castamasinkuman hina. Chaynatam suertearqaku Rey Davidpa qayllanpi, Sadocpa qayllanpi, Ahimelecpa qayllanpi, sacerdotekunapa qayllanpi hinaspa Leviy casta jefekunapa qayllanpi. Mayor wawqenkupa familian hinam sullka wawqekunapas igualla suerteasqa karqaku.

Tocaqkunamantawan takiqkunamanta

25 1 Davidmi tropapa jefenkunapiwan rakirqaku servicio ruranankupaq Asafpa churinkunata, Hemanpa churinkunata hinaspa Jedutunpa churinkunata. Paykunataqa rakirqaku takispa taksa arpata, hatun arpata chaynataq platillokunata tocaspa Diosmanta willakunankupaqmi. Chay serviciopi llamkaqkunam karqa 2 Asafpa churin Zacur, Josey, Netanias hinaspa Asarela. Paykunatam yachachirqa taytanku Asaf. David yachachiptinmi Asafqa Diosmanta willakurqa.

3 Jedutunpa soqtantin churinkunapas chay serviciopi llamkaqkunam karqa. Paykunam karqa Gedalias, Zeri, Jesaias, Simei, Hasabias hinaspa Matatias. Paykunatam taytanku Jedutun yachachirqa. Jedutunmi taksa arpapa compañasqan Diosmanta willakurqa. Chaynataqa rurarqa Tayta Diosman graciasta qospa alabananpaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Hina chay serviciopim llamkarqaku Hemanpa churinkunapas. Paykunam
karqa Buquias, Matanias, Uziel, Sebuel, Jeremot, Hananias, Hanani, Eliata,
Gidalti, Romanti-ezer, Josbecasa, Maloti, Hotir hinaspa Mahaziot. 5 Llapallan-
kum karqaku reypa tapukunan Hemanpa churinkuna. Diosmi Hemanman
prometerqa atiyniyoq kananpaq, paymanmi qorqa chunka tawayoq qari churin-
kunatawan kimsa warmi churinkunata. 6 Paykunataqa taytankum llapallankuta
yachachirqa chaynapi Tayta Diospa templonpi platillokunawan, hatun arpaku-
nawan hinaspa taksa arpakunawan payta alabaspa templopi ruranankupaq.
Asaftawan Jedutuntaqa hinaspa Hemantaqa kikin reymi yachachirqa.
7 Tayta Diosman takinankupaq yachachisqa aylluntin runakunam llapa-
llanku karqaku iskay pachak pusaq chunkan pusaqniyoq runakuna.
8 Paykunaqa muyuyninpi servikunankupaqmi suertearqaku mayor kas-
papas, warma kaspapas, maestro kaspapas hinaspa discipulo kaspapas.
9-31 Suerteta horqoruptinku punta kaqmanta qallarispa qatinasninpi iskay
chunka tawayoqkama servikuqkunam karqa Asafpa miraynin Josey. Wakin-
ñataqmi karqa Gedalias, Zacur, Izri, Netanias, Buquias, Jesarela, Jesahias,
Matanias, Simei, Azareel, Hasabias, Subael, Matatias, Jeremot, Hananias, Jos-
becasa, Hanani, Maloti, Eliata, Hotir, Gidalti, Mahaziot hinaspa Romanti-ezer.
Muyuyninpi familiantin hinaspa churintin sapakama llamkanankupaq-
mi karqaku chunka iskayniyoq runakuna.

Punkukunawan cuentallikuqkunamantawan kamachikuqkunamanta

26 1 Muyuyninpi punkukunawan cuentallikunankupaqmi Corey castaman-
ta rakisqa karqa Coreypa churin Meselemias. Coreyqa karqa Asafpa
churinmi. 2 Meselemiaspa piwi kaq churinmi karqa Zacarias, Zacariasman qatiq-
kunañataqmi karqa Jediael, Zebadias, Jatniel, 3 Elam, Johanan hinaspa Elioenai.
4 Obed-edompa piwi kaq churinmi karqa Semaias, Semaiasman qatiqnin-
kunañataqmi karqa Jozabad, Joa, Sacar, Natanael, 5 Amiel, Isacar hinaspa
Peultai. Diosmi Obed-edomta bendecirqa achka churinkunata qospan.
6 Obed-edompa churin Semaiaspapas karqam churinkuna. Paykunam cas-
tankupi munaychakurqaku valeroso soldadokuna kasqankurayku. 7 Semaiaspa
churinkunam karqa Otni, Rafael, Obed, Elzabad, Eliu hinaspa Semaquias. Eliu-
wan Semaquiasqa wawqenkunamantapas aswan valeroso qarikunam karqaku.
8 Llapallankumá paykunaqa Obed-edompa miraynin karqaku, churinkunapas
hinaspa castankunapas karqa servicio rurayninkupi valeroso soldadokunam.
Llapallankum karqaku soqta chunka iskayniyoq runakuna.
9 Meselemiaspa churinkunawan castankunam karqa chunka pusaqni-
yoq valeroso soldadokuna.
10 Merariпa miraynin Hosapa churinmi karqa Simri, mana piwi churi
kachkaptinpas paytam jefe kananpaq taytan churarqa. 11 Simripa qa-
tiqninmi karqa Hilcias, Tabalias hinaspa Zacarias. Hosapa llapallan
churinkunawan castankunam karqa chunka kimsayoq runakuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Paykunamanmi punkukunawan muyuyninpi cuentallikuy tocarqa. Paykunam runakunapa jefenkunapiwan kuska castamasinkuna hina Tayta Diospa templonpi servirqaku. 13 Sapa punkuwan cuentallikunankupaqmi suerteta choqarqaku abuelonkupa castanman hina, mayorpaqpas otaq sullkapaqpas chaynallam karqa.

14 Intipa qespimunan lawpi punkupaqmi suerte tocarurqa Selemiasman. Norte law punkupaqñataqmi suerte tocarurqa Selemiaspa churin Zacariasman, paymi yachayniyoq consejero karqa. 15 Obed-edonmanmi tocarurqa surlawpi punku, paypa churinkunamanñataqmi tocarurqa templopi almacen cuartokuna. 16 Supim sutiyoq runamanwan Hosamanñataqmi tocarurqa intipa seqaykunan lawpi punku hinaspa hanay lawman rina ñanpi Selequet sutiyoq punku.

Imam ruranankutam iguallaman rakirqaku kaynata: 17 Intipa qespimunan lawpaqmi churarqaku Leviy castamanta soqta runakunata, norte lawpaqmi churarqaku sapa punchawpaq tawa runakunata, surlawpaqmi churarqaku sapa punchawpaq tawa runakunata, almacen cuartokunapaqñataqmi churarqaku iskay runakunata sapa cuartopaq. 18 Intipa seqaykunan lawpi patiomanmi churarqaku hanay lawman rina ñanpaq tawa runakunata, hina patiopiñataqmi churarqaku iskay runakunata. 19 Chayna rakisqamá karqaku punkukunawan cuentallikuqkunaqa, paykunaqa karqa Coreypa mirayninkunam chaynataq Meraripa mirayninkunam.

20 Leviypa castan wakin runakunañataqmi cuentallikurqaku Diospa templonpi tukuy ima kaqkunamantawan Diospaq sapaqchasqa kaqkunamanta. 21 Gersonpa churin Laadanpa mirayninkunam karqa chay Leviy casta runakunapa jefenkuna. Laadanpa huknin mirayninqa karqa Jehieli sutiyoq runam. 22 Jehielipa churinkunam karqa Zetam hinaspa Joel. Paykunam cuentallikurqaku Tayta Diospa templonpi tukuy ima kaqkunamanta.

23 Amram casta runakunapas, Izhar casta runakunapas, Hebron casta runakunapas chaynataq Uziel casta runakunapas 24 qori-qollqewan cuentallikuqkunam karqaku, paykunapa jefenmi karqa Sebuel. Sebuelqa karqa Gersonpa mirayninmanta kaqmi, Gersonñataqmi karqa Moisespa churin.

25 Eliezerpa mirayninmanta Sebuelpa castankunam karqa: Eliezerpa churin Rehabias, Rehabiaspa churin Jesahias, Jesahiaspa churin Joram, Jorampa churin Zicri hinaspa Zicripa churin Selomit.

26 Selomitmi castamasinkunapiwan cuentallikurqaku Diospaq sapaqchasqa tukuy ima kaqkunamanta. Chaykunataqa Tayta Diospaqmi Rey David sapaqcharqa. Sapaqcharqataqmi ayllukunapa jefenkunapas, waranqa soldado kamachiqkunapas, pachak soldadokuna kamachiqkunapas chaynataq tropakuna ukupi wakin kamachiqkunapas. 27 Chay sapaqchasqanku kaqkunaqa karqa guerrapi qechumusqankum, chaykunawan Diospa templonta allichanankupaq. 28 Chaykunawan kuskataqmi kachkarqa Diosmanta willakuq Samuelpa sapaqchasqankunapas, Cispa churin Saulpa sapaqchasqankunapas, Nerpa churin Abnerpa sapaqchasqankunapas chay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nataq Sarviapa wawan Joabpa sapaqchasqankunapas. Diospaq tukuy chay sapaqchasqankuwanmi cuentallikurqa Selomitwan castamasinkuna.

29 Izharpa miraynin Quenaniaswan churinkunam karqaku autoridadkuna hinaspa juezkuna. Paykunaqa manam cuentallikurqakuchu templopi kaqkunamantaqa.

30 Hebron casta Hasabiaswan castamasinkunam karqa waranqa qanchis pachaknin qarikuna. Paykunaqa Jordan Mayupa kaylawnin intipa seqaykunan lawpim Israel nacionpa kaqninkunawan cuentallikurqaku. Cuentallikurqakuqa Tayta Diospa hinaspa reypa llapallan asuntonkunamantam. 31 Hebron casta runakunapa jefenqa karqa Jeriasmi. Tawa chunka watamanña David gobiernachkaptinmi Hebron casta runakunapa listanpi maskachkaspa tarirurqaku valeroso qarikunapa sutinta. Paykunam karqa Galaad law Jazer llaqtapi kaqkuna. 32 Jeriaspa castan runakunaqa karqa iskay waranqa qanchis pachaknin qarikunam, paykunaqa karqa castamasinkunapa jefenkunam, paykunapas karqa valeroso qarikunamá. Paykunatam Rey David churarqa Ruben ayllupa, Gad ayllupa hinaspa parten Manases ayllupa kamachiqnin kananpaq, paykunataqa churarqa Diospa llapa kaqninkunawan hinaspa reypa kaqninkunawan cuentallikunankupaqmi.

Davidpa tropankunapa jefenkunamanta

27 1 Watapi sapa killa muyuyninpi reypa servicionpi kaqkunam karqaku ayllukunapa jefenkuna, waranqa soldado kamachiqkuna hinaspa pachak soldado kamachiqkuna hinaspa wakin capitankuna. Runakunamá rakisqa karqaku chunka tawayoq waranqa soldadonka.

2 Qallariy killapi reyta servinanpaq punta kaq rakisqa tropapa kamachiqninmi karqa Zabdielpa churin Jasobeam, paypa kamachisqan tropakunaqa karqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunam. 3 Farezpa miraynin Jasobeanmi kamachirqa chay punta kaq killapi serviq tropakunapa llapallan jefenkunataqa.

4 Iskay kaq killapi reyta servinanpaq rakisqa tropapa kamachiqninmi karqa Ahohi casta Dodai, chay tropakunapa kamachiqninmi karqa Miclot, paypas kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.

5 Kimsa kaq killapi reyta servinanpaq rakisqa tropapa kamachiqninmi karqa sacerdotekunapa jefen Joiadapa churin Benaia, paypas kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam. 6 Kay Benaiam karqa kimsa chunka valeroso soldadokunapa huknin. Ichaqa chay tropakunataqa kamachirqa Benaiapa churin Amisabadmi.

7 Tawa kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa Joabpa wawqen Asael, Asael wañuruptinqa churin Zebadiasñam kamachirqa, paypas kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.

8 Pichqa kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa Izra casta Samhut, paypas kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Soqta kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa
Iquespa churin Ira, payqa karqa Tecoa llaqtamantam, paypas kamachirqa
iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
10 Qanchis kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa
Pelon casta Heles, payqa karqa Efrainpa mirayninmi, paypas kamachirqa
iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
11 Pusaq kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa
Husapa castan Sibecai, payqa karqa Zera castam, paypas kamachirqa
iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
12 Isqon kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa
Anatot llaqtayoq Abiezer, payqa karqa Benjamin ayllumantam, paypas
kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
13 Chunka kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kamachiqninmi karqa
Netofa llaqtayoq Maharai, payqa karqa Zera castam, paypas kamachirqa
iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
14 Chunka hukniyoq kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kama-
chiqninmi karqa Efrainpa miraynin Piraton llaqtayoq Benaia, paypas
kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
15 Chunka iskayniyoq kaq killapi reyta servinanpaq tropapa kama-
chiqninmi karqa Otonielpa miraynin Netofa llaqtayoq Heldai, paypas
kamachirqa iskay chunka tawayoq waranqa soldadokunatam.
16 Israel ayllu runakunapa autoridadninkunaqa kaykunam: Ruben ayllu
runakunapa autoridadninmi karqa Zicripa churin Eliezer. Simeon ayllu runaku-
napa autoridadninmi karqa Maacapa churin Sefatias. 17 Leviy ayllu runakunapa
autoridadninmi karqa Kemuelpa churin Hasabias. Aaron casta runakunapa auto-
ridadninmi karqa Sadoc. 18 Juda ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Davidpa
huknin wawqen Eliu. Isacar ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Micaelpa
churin Omri. 19 Zabulon ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Abdiaspa churin
Ismaias. Neftaliy ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Azrielpa churin Jeri-
mot. 20 Efrain ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Azaziaspa churin Oseas.
Parten Manases ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Pediaspa churin Joel.
21 Galaad lawpi kaq parten Manases ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Za-
cariaspa churin Iddo. Benjamin ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Abnerpa
churin Jaasiel. 22 Dan ayllu runakunapa autoridadninmi karqa Jerohampa churin
Azareel. Paykunamá karqa Israel ayllu runakunapa autoridadninkuna.
23 Tayta Diosmi prometerqa Israel casta runakunataqa cielopi lucerokunata hi-
naña mirachinanpaq, chayraykum Davidqa mana yupachirqachu iskay chunka
watanman manaraq chayaq runakunataqa. 24 Sarviapa wawan Joabmi runaku-
na yupayta qallaykurqa, payqa manam tukurqachu chay yupasqanmanta Israel
casta runakuna castigasqa kasqankurayku. Chayraykum Rey Davidpa vidan-
manta willakuq libropiqa chay haykam yupasqanqa mana qellqasqachu karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Reypa tukuy imanwan cuentallikuqmi karqa Adielpa churin Azmavet.
Uziaspa churin Jonatanñataqmi cuentallikurqa chakrakunapi, llaqtakunapi,
llaqtachakunapi hinaspa torrekunapi kaqninkunamanta. 26 Quelubpa churin
Izriñataqmi cuentallikurqa chakrapi llamkaqkunamanta. 27 Rama llaqtayoq
Simei sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa uvas huertakunamanta. Sefam llaq-
tayoq Zabdi sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa almacenpaq vino huñuymanta.
28 Gedera llaqtayoq Baal-hanan sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa waqtakunapi
aceitunas sachakunamanta hinaspa purun higos sachakunamanta. Joas sutiyoq
runañataqmi cuentallikurqa almacenpi aceitemanta. 29 Saron law Sitrai sutiyoq
runañataqmi cuentallikurqa Saron lawpi michina vacakunamanta. Adlaipa churin
Safat sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa qechwa lawpi michina vacakuname-
nta. 30 Ismael casta Obil sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa camellokunamanta.
Meronot llaqtayoq Jehodias sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa asnokunamanta.
31 Hagar casta Jaziz sutiyoq runañataqmi cuentallikurqa ovejakunamanta. Payku-
namá llapallanku karqa Rey Davidpa kapuqninkunawan cuentallikuqkuna.

32 Davidpa tion Jonatanmi karqa consejo qokuq runa, payqa karqa allin entien-
deq hinaspa allin secretariom. Hacmonipa churin Jehiel sutiyoq runañataqmi
karqa reypa churinkunata yanapaq. 33 Ahitofel sutiyoq runapas karqa reypa con-
sejaqninmi. Arqui casta Husai sutiyoq runapas karqa reypa confianza runanmi.
34 Ahitofel sutiyoq runapa rantinpiñataqmi karqa Benaiapa churin Joiada hinaspa
Abiatar. Reypa llapallan tropankunapa kamachiqninñataqmi karqa Joab.

Davidpa rantinpi Salomon gobiernasqanmanta

28 1 Davidmi Jerusalen llaqtapi huñurachirqa Israel casta runaku-
napa llapallan autoridadninkunata, chay autoridadkunam karqa:
ayllukunapa autoridadninkuna, reyta muyuyninpi serviq tropakunapa
kamachiqninkuna, waranqa soldadokunapa kamachiqninkuna, pachak
soldadokunapa kamachiqninkuna, reypa llapallan chakrankunamanta
cuentallikuqkuna, reypa ganadonkunawan cuentallikuqkuna hinaspa reypa
churinkunamanta cuentallikuqkuna. Huñuchirqataqmi serviqnin runakuna-
tapas, allin reqsisqa soldadokunatapas chaynataq valeroso soldadokunatapas.

2 Rey Davidmi sayariykuspan nirqa:

—Castamasillaykuna, runallaykuna, uyariykuwaychikyá. Ñoqam munarqani
templo rurayta chaynapi Tayta Diospa contrato baulnin chaypi kananpaq hinaspa
chaypitaq Diosninchikpa chakinpas samaykunanpaq. Chayta rurachinaypaqmi
tukuy imakunatapas alistarqaniña. Ichaqa Diosmi niwarqa: 3 "Manam qamchu
temploytaqa rurachipuwanki, qamqariki guerrapi peleaq kaspaykim achkallaña
runakunata wañuchirqanki" nispa. 4 Chaywanpas Israelpa yupaychasqan Tayta
Diosmi akllaykuwarqa llapallan familiaymanta chaynapi wiñaypaqña Israel casta
runakunapa reynin kanaypaq. Paymá Juda ayllu runakunata akllaykurqa go-
biernanankupaq, chay Juda ayllumantañataqmi akllaykurqa ñoqapa familiayta
chaynapim wawqeykunamantañataq ñoqata akllaykuwarqa enteron nacionpi rey

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kanaypaq. 5 Tayta Diosmi qoykuwarqa achkallaña churikunata, kunanmi llapallan
churiykunamanta Tayta Dios akllaykun churiy Salomonta chaynapi Tayta Diospa
munaychakusqan Israel nacionpi rey kananpaq. 6 Tayta Diosmi niwarqa: "Churiki
Salomonmi rurachipuwanqa temploytawan patioykunataqa, paytaqa churiypaq-
ñam akllaykuni, ñoqañataqmi paypaq kasaq taytan hina. 7 Paypa gobiernontam
takyachisaq wiñaypaq, chaynataqa rurasaq kamachikuyniykunatawan reglamen-
toykunata kunankama cumplisqanta hina kallpanchakuspan cumpliptinmi" nispa.
8 —Israel casta runakunaqa Tayta Diospa runankunam kankichik,
chaynaqa kunanyá lliw Israel casta runakunapa qayllanpi Diosninchik
uyarichkaptin tukuy sonqoykichikwan kasukuychik yupaychasqanchik
Tayta Diospa kamachikuyninkunata, chayna kaptinqa kay sumaqllaña
allpanchikmi hina kikillaykichikpaq kanqa hinaptinmi wiñaypaqña he-
renciata hina churikichikkunamanpas saqenkichik —nispa.
9 Churin Salomontañataqmi David nirqa:
—Churilláy Salomon, kay taytaykipa Diosniyta reqsikuspaykiyá serviy
tukuy sonqoykiwan hinaspa ganasllawanña. Tayta Diosqariki qawach-
kanmi llapa runakunapa concienciantaqa, reqsintaqmi runapa imam
munasqantapas chaynataq tanteasqantapas. Chaynaqa payta maskapti-
kiqa tariykachikunqam, payta saqeruptikim ichaqa paypas wiñaypaqña
qanmanta karunchakurunqa. 10 Amayá qonqaruychu Tayta Diospa
akllasusqaykitaqa, payqariki akllasurqanki santuarionpaq templonta ru-
ranaykipaqmi. Chaynaqa kallpanchakuspaykiyá ruraypuni —nispa.
11 Chaymantam Davidqa churin Salomonman qoykurqa templopa corredor-
ninpa planonkunata, kikin templopa planonkunata, almacen cuartokunapa
planonkunata, altosninpi cuartokunapa planonkunata, uku lawpi kaq cuar-
tokunapa planonkunata hinaspa hucha pampachana cuartopa planonkunata.
12 Qorqataqmi templopa pationkunapi tukuy ima rurananpaq tanteasqan pla-
nokunatapas chaynataq patiokunapa muyuriqninpi ruranan kaq cuartokunapa
planonkunatapas. Qorqataqmi Diospa qori-qollqen waqaychana cuartokunapa
planonkunatapas chaynataq paypaq sapaqchasqa ofrendakuna waqaychananku
cuartokunapa planonkunatapas. 13 Yachachirqataqmi sacerdotekunawan Leviy
casta runakuna muyuyninpi Tayta Diospa templonpi imaynam ruranankutapas
chaynataq templopi kaq tukuy ima serviciokunawan imaynam ruranankutapas.
14 Qorimanta hinaspa qollqemanta sapa serviciokunapaqpas yachachirqam
haykam qoriwan qollqe yaykunanmanta. 15 Candelerokunapaqwan mecheron-
kunapaqpas yachachirqam haykam yaykunanmanta, chaykunaqa sapakamam
kanan karqa qorimanta hinaspa qollqemanta. 16 Hina chaynallatam yachachirqa
qorimanta hinaspa qollqemanta sapakama mesapaqpas. Chay qorimanta me-
sapim patanasqata churaqku Diospa tantanta. 17 Qori-puromanta kananpaqmi
yachachirqataq trinchekunapaqpas, medianokunapaqpas, aysakukunapaqpas
hinaspa qorimanta tazonkunapaqpas. Payqa yachachirqa chay serviciokunapaq
haykam yaykunanman hinam. 18 Incienso kañananku altartapas qori-puromanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurachinanpaqmi yachachirqa haykam yaykunanta. Yachachirqataqmi carretata imaynam rurachinanpaqpas. Chay carretaqa karqa Tayta Diospa contrato baulninpa querubin sutiyoq angelkunapa rapranwan llantuykusqanmi.

19 Tukuy chay yachachikuykunam qellqasqa karqa Davidman Tayta Diospa qawachisqanman hina, chaynapi tukuy imatapas chay yachachikuyman hina rurananpaq.

20 Davidmá Salomonta nirqa:

—¡Qarinchakuspa hinaspa kallpanchakuspayá ruraypuni, amayá hukmanyaruychu nitaq manchakuychu, qamtaqariki yanapasuchkanki yupaychasqay Tayta Diosmi! Paypa templonpi serviciokunata lliw tukuchinaykikamam payqa mana saqerusunkichu nitaq karunchakunqachu. 21 Kayqayá kaypi kachkan sacerdotekunapas chaynataq Leviy casta runakunapas muyuyninpi Diospa templonpi servikunankupaq. Tukuy ima ruraypi llamkaypaqpas kanqam kikinkumanta ofrecekuq runakuna, paykunaqa tukuy imata ruranankupaq yachayniyoqmi kanku. Jefekunapas chaynataq llapallan runakunapas qampa kamachisqaykitam kasukunqaku —nispa.

29 1 Chaymantañataqmi Rey Davidqa llapallan huñunasqa runakunata nirqa:

—Churiy Salomontam Dios sapallanta akllarqa, warmallaraq kachkaptinpas tukuy ima rurananqa hatu-hatunllañam kachkan. Manamiki chay rurayqa kachkan runapaq palacio ruraruyllachu aswanqa yupaychasqanchik Tayta Diospaq templon ruraymi. 2 Tukuy kallpaywanmi imakunatapas alistarqani Diosniypa templon rurachinaypaq. Qoritam alistarqani qorimanta kaqkunapaq, qollqetañataq qollqemanta kaqkunapaq, broncetañataq broncemanta kaqkunapaq, qerutañataq qerumanta kaqkunapaq. Alistarqanitaqmi hapichinapaq kaq onice sutiyoq rumitapas, yana rumitapas, imaymana colorniyoq rumikunatapas, tukuy rikchaq suma-sumaq rumikunatapas chaynataq achkallaña marmol sutiyoq rumitapas. 3 Templopaq tukuy ima alistasqaymantapas Diosniypa templonta kuyasqayraykum qoni kikiypa kaq qoritawan qollqeta. 4 Qonimá pachak tonelada qori-purota, qonitaqmi iskay pachak kimsa chunkan tonelada chuyayachisqa qollqetapas, chay qollqewanmi templopa perqankunata qarachanqaku. 5 Qoritamá qoni qorimanta kaqkunapaq, qollqetañataqmi qoni qollqemanta kaqkunapaq, chaykunataqa tukuy ima ruraypaqmi qoni maestrokuna rurananpaq. Kunanqa ¿pitaq kikillanmanta ofrendata qoykunman Tayta Diosman? —nispa.

6 Chay voluntad ofrendatam qorqaku familiakunapa jefenkuna, Israel ayllukunapa jefenkuna, waranqa soldadokunapa kamachiqninkuna, pachak soldadokunapa kamachiqninkuna, qorqakutaqmi reypa obranpi llamkaqkunapa jefenkunapas. 7 Templopi ruraykunapaqmá qorqaku pachak soqta chunkan pichqayoq tonelada qorita, yaparqakutaqmi pusaq chunka tawayoq kilo qoritapas. Qorqakutaqmi kimsa pachak kimsa chunkan tonelada qollqetapas, yaqa soqta pachak tonelada broncetapas chaynataq kimsa waranqa kimsa pachaknin tonelada fierrotapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Alhaja rumiyoq kaqkunapas chay rumikunatam Tayta Diospa templonpaq qorqaku Gersonpa miraynin Jehielman.
9 Chay voluntadninkumanta qosqankuwanmi llapa runakuna kusikurqaku, paykunaqa tukuy sonqonkuwanmi chaykunata Tayta Diosman qorqaku, Rey Davidpas anchatataqmi kusikurqa.
10 Chayraykum Davidqa llapallan runakunapa qayllanpi Tayta Diosta alabarqa kaynata nispa:
—Abueloyku Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, qamqa wiña-wiñaypaq alabasqam kanki. 11 Dios Taytalláy, qamqa kanki mayna hatunmi, mayna munayniyoqmi, mayna suma-sumaqmi, mayna wiñaypaqmi chaynataq mayna atiyniyoqmi. Qampamiki cielopi tukuy ima kaqpas chaynataq kay pachapi kaqpas. Dios Taytalláy, hina qamtaqmi tukuy imakunatapas gobiernanki, qamqariki tukuy imapa hawanpim kachkanki. 12 Qanmantam hamun apuyaypas chaynataq ancha reqsisqa kaypas. Qamllam tukuy imapiqa munaychakunki. Qamllataqmi pimanpas qonki kallpatawan atiytaqa, qamllataqmi runataqa hatunyachiwaq hinaspa atiytapas qowaq. 13 Diosnillayku, chayraykum qamllamanña graciasta qospa suma-sumaq sutillaykita alabaniku. 14 Ichaqa ¿pimá ñoqaqa kani? ¿Imamá castamasiykunaqa chaynapi tukuy kaykunata qanman ofrecenaykupaqqa? Cheqaptaqariki tukuy imapas qanmantam hamun, ñoqaykuqa qochkaykiku qanmanta chaskisqallaykutam. 15 Qampa ñawpaqnikipiqa kachkaniku samapakuq forasterokuna hinallam, hina chaynallam karqaku llapallan ñawpaq abueloykupas. Ñoqaykupa vidaykuqa kay pachapi chinkaruq llantuy hinallam.
16 —Dios Taytallayku, yupaychallasqayku, tukuy kay alistasqayku qori-qollqeqa llapallanmi qanmanta hamun hinaspapas hina qampam, chaykunataqa alistarqaniku chuya sutillaykipaq templota ruranaykupaqmi. 17 Diosnilláy, ñoqaqa yachanim runakunapa sonqonta qampuni qawasqaykita chaynataq munasqaykiman hina kawsaq runakunaqa agradoykipaq kasqanta, chayraykum allin sonqoywan tukuy kaykunataqa ofrecemuchkayki. Kunanmi kusikuywan qawaykuni kaypi huñunasqa runaykikunaqa voluntad ofrendanku qomususqaykita.
18 Abueloyku Abrahampa, Isaacpa hinaspa Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, yanapaykuyá kay runakunapa sonqon hina kaynalla kananpaq, paykunaqa qanman sonqo runakunayá kachunku. 19 Churiy Salomonmanpas allin sonqotayá qoykuy chaynapi kamachikusqaykikunata, Chunkantin Kamachikuynikikunata hinaspa decretoykikunata cumplispa alistasqay kaqkunawan templota rurananpaq —nispa.
20 Davidqa huñunasqa llapallan runakunatapas kaynatam nirqa:
—Kunanqa yupaychasqanchik Tayta Diostayá alabaychik —nispa.
Hinaptinmi chaypi huñunasqa llapallan runakuna abuelonkupa yupaychasqanku Tayta Diosta alabarqaku, qonqoranpam pampaman kumuykurqaku Tayta Diospa qayllanpipas chaynataq reypa qayllanpipas. 21 Paqarinnintin punchawñataqmi Tayta Diospaq wañuchipurqaku animalkunata, ofrecerqakutaqmi lliw kañana ofrendakunatapas. Chay ofrecesqankum karqa waranqa malta torokuna, waranqa carnerokuna, waranqa malta carnerokuna, chay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunataqa ofrecerqaku vino ofrendayoqtakamam, Israel casta llapallan runakunapaqpas ofrecerqakum wakin achka-achka ofrendakunatapas. 22 Chay punchawpim ancha kusikuyllawanña Tayta Diospa ñawpaqninpi mikuspa tomarqaku hinaspam iskay kaq kutipiña reypaq churarqaku Davidpa churin Salomonta. Paytaqa munaychakuq kananpaqmi aceitewan tallirqaku Tayta Diospa qayllanpi. Sadoctañataqmi aceitewan tallirqaku sacerdote kananpaq. 23 Chaynapimá Salomonqa Tayta Diospa qayllanpi gobiernayta qallaykurqa, payqa taytan Davidpa rantinpi gobiernaspanmi anchallaña bendecisqa karqa. Paytamá Israel casta llapallan runakuna kasukurqa. 24 Llapallan jefekunapas chaynataq valeroso soldadokunapas Rey Davidpa llapallan mirayninkunapiwanmi Rey Salomonta kasukunankupaqña churakurqaku. 25 Tayta Diosmi Rey Salomonta llumpa-llumpayta hatuncharqa Israel casta runakunapa qayllanpi, payqa gobiernasqanpim ancha-ancha reqsisqa rikurirurqa, paypa ñawpaqnintaqa chayna ancha reqsisqa reyqa manam karqachu Israel nacionpiqa.

Davidpa wañukusqanmanta
(1 R 2:10-12)

26 Isaipa churin Davidmá gobiernarqa enteron Israel nacionpi. 27 Payqa Israel nacionpim gobiernarqa tawa chunka wata. Qanchis watam gobiernarqa Hebron llaqtapi, kimsa chunka kimsayoq watañataqmi gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. 28 Payqa wañukurqa yuyaq kayninpi achkallaña watayoqmi, payqa wañukurqa apu-apullañam chaynataq anchallaña reqsisqam. Paypa rantinpim gobiernarqa churin Salomon.

29 Rey Davidpa rurasqankunaqa qallariyninmanta tukuyninkamam qellqasqa kachkan Diosmanta willakuq Samuelwan sutichasqa libropi, qellqasqataqmi kachan Diosmanta willakuq Natanpa qellqasqan libropipas chaynataq Diosmanta willakuq Gadpa qellqasqan libropipas. 30 Qellqasqamá kachkan gobiernonpi tukuy ima pasasqanmantapas atiyninmantapas, tukuy ima payta pasasqanmantapas chaynataq Israel naciontawan wakin nacionta imam pasasqanmantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CRONICAS SUTIYOQ ISKAY KAQ LIBRO

Cronicaswan sutichasqa kay iskay kaq libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Rey Salomonpa gobiernasqanmanta (1-9).

Iskay kaq parteñataqmi willakun norte lawpi Israel castakuna Rey Davidpa contranpi hatarispa rakikurusqankumanta (10).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Israel runakuna huklaw nacionman preso pusasqa kasqankumantawan kutimunankupaq Rey Ciropa decretasqanmanta (11-36).

Yachayta Salomon mañakusqanmanta
(1 R 3:3-15)

1 **1** Rey Davidpa churin Salomonmi takyachisqa karqa gobiernonpi. yupaychasqan Tayta Dios payta yanapaspanmi ancha reqsisqata rurarurqa.
2 Salomonmi lliw Israel nacionpi huñururqa waranqa soldado kamachiqkunata, pachak soldado kamachiqkunata hinaspa juezkunata, huñururqataqmi llapallan autoridadkunatawan ayllukunapa llapallan jefenkunatapas. **3** Salomonmi rirqa llapallan huñunasqa runakunapiwan Gabaon llaqta lawpi moqoman, chaypim karqa Diosman asuykuna karpa, chay karpatam chunniqpi rurachirqa Tayta Diospa serviqnin Moises. **4** Ichaqa Davidmi Quiriat-jearim llaqtamanta Diospa baulninta apamurqa kikinpa alistasqan lugarman, chaytaqa apamurqa Jerusalen llaqtapi huk karpata armasqanraykum. **5** Gabaon llaqta lawpitaqmi kachkarqa broncemanta altarpas Tayta Diospa *yachanan karpapa ñawpaqninpi, chay altartam rurarqa Uripa churin otaq Hurpa willkan Bezaleel, chaymanmi Salomonwan llapallan huñunasqa runakuna rirqa Diosta tapukamunankupaq.

6 Tayta Diospa qayllanpi broncemanta altarmanmi Salomon seqarurqa, chay altarqa karqa Diosman asuykuna karpapa ñawpaqninpim, chay altarpim waranqa animalkunata wañuchispa lliwta kañarqa.

7 Chay tuta Salomonman Dios rikuriykuspanmi nirqa:

—Mañakuway imam munasqaykita, ñoqam qosqayki —nispa. **8** Chaymi Salomonñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qanmi taytay Davidta ancha-anchata kuyapayaspayki ñoqatapas reypaq churaykuwanki taytaypa rantinpi. 9 Dios Taytalláy, kunanyá cumplikuchun taytay Davidman prometesqayki, qanmi churawarqanki kay pachapi polvo hina achka-achkallaña runakunapa reynin kanaypaq. 10 Kunanyá qoway yuyaytawan yachayta kay runakunata gobiernanaypaq. ¿Pitaq gobiernanman kay achkallaña runaykikunataqa? —nispa.

11 Hinaptinmi Diosñataq nirqa:

—Kaytaqa allintam piensarqanki, qamqa manam mañakuchkanki apuyaytachu nitaq qori-qollqetachu nitaq reqsisqa kaytachu nitaq enemigoykikuna wañunantachu nitaq unay kawsakuyta- chu. Qamqa runaykunata gobiernanaykipaqmi mañakuwachkanki yuyaytawan yachayta, paykunapa reynin kanaykipaqmá churarqayki. 12 Chayraykum yuyaytawan yachayta qosqayki, qosqaykitaqmi apuyaytawan qori-qollqetapas chaynataq reqsisqa kaytapas. Manam qam hinaqa karqachu mayqan reypas, manataqmi kanqachu huk reypas —nispa.

13 Gabaon llaqta law moqomantam otaq Diosman asuykuna karpamantam Salomon kutimurqa Jerusalen llaqtaman hinaspam gobiernarqa Israel nacionpi.

Rey Salomonpa rantisqankunamanta
(1 R 10:26-29. 2 Cr 9:25-28)

14 Rey Salomonmi huñurachirqa carretakunatawan caballopi sillakuqkunata. Kapurqam waranqa tawa pachaknin carretankuna hinaspa chunka iskayniyoq waranqa sillakuqkuna, paykunatam carretakunapa kasqan llaqtakunaman churachirqa, churachirqataqmi Jerusalen llaqtapi reywan kanankupaqpas. 15 Reymi Jerusalen llaqtapi huñurachirqa qori-qollqeta rumita hinaña, cedro sachakunañataqmi karqa waqtakunapi wiñaq purun higos sachakuna hinaña. 16 Muzri lawmantawan Cilicia lawmantam apamuqku Salomonpaq caballokunata. Reypaq rantimuqkunamá chaylawkunamanta rantimuqku. 17 Muzri lawmantam sapa carretata *rantimuqku yaqa qanchis kilo qollqewan, caballotañataq yaqa iskay kilo qollqewan, paykunañataqmi rantikuqku Het casta runakunapa reyninkunaman hinaspa Aram nacionniyoq reykunaman.

Rey Hiranwan Salomon contrato rurasqanmanta
(1 R 5:1-18. 7:13-14)

2 1 Rey Salomonmi piensarqa Tayta Diospaq templo rurayta, piensarurqataqmi gobiernananpaq palacio ruraytapas. 2 Chaypaqmi Salomon akllaykurqa imapas apaq qanchis chunka waranqa runakunata hinaspa rumita labramuq pusaq chunka waranqa runakunata, akllarqataqmi llamkaqkunapa kimsa waranqa soqta pachaknin capatazninkunatapas.

3 Tiro llaqtapa reynin Hiranman Salomon kachaspanmi nichimurqa:

Ñoqawanyá ruray taytay Davidwan imam rurasqaykita, paymanmi apachimurqanki cedrokunata *yachanan palaciota rurakunanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ñoqam rurasaq yupaychasqay Tayta Diospaq templota paypa
qayllanpi miski asnaq inciensota kañanaypaq, chaypim sapa
kutilla churasaq patanasqa Diospa tantantapas. Chaypitaqmi sapa
tempranon hinaspa sapa tarden animalkunatapas wañuchispay
lliwta kañapusaq, chaynallatam rurasaq samana punchawkunapipas,
mosoq killakunapipas chaynataq yupaychasqayku Tayta Diospa
fiestankunapipas. Chaykunaqa wiña-wiñaypaqmi rurasqa kanan Israel
nacionpi. 5 Templo rurasqayqa kanqa hatunsum, chaynaqa kanqa
Diosniykuqa llapallan dioskunamantapas hatu-hatunsu kasqanraykum.
6 Aswanqa ¿pitaq atinman paypaq templo rurapuyta?
¡Cielokunapipas nitaq cielokunapa hanayninpipas manam payqa
kamanmanchu! ¿Pitaq ñoqaqa kani templonta rurapunaypaq chaynapi
paypa qayllanpi inciensollataña kañanaypaqpas? 7 Kachamuwayá
imakunapas tallay yachaq runata chaynapi qorimanta, qollqemanta,
broncemanta, fierromanta, puka qaytumanta, grosella qaytumanta
hinaspa azul qaytumanta rurananpaq. Paymi llamkanqa Juda lawpi
*yachaq maestrokunawan hinaspa Jerusalen llaqtapi maestrokunawan,
paykunatam taytay David contratarqa. 8 Libano montemantayá
apachimuway cedro qerukunata, cipres qerukunata hinaspa sandalo
sutiyoq qerukunata. Ñoqaqa yachanim serviqnikikuna Libano montepi
chay qerukuna kuchuy yachasqankuta, chaynaqa serviqniykunam
qampa serviqnikikunata yanapanqaku. 9 Achka qerukunatayá
huñumuchunku, templo rurasqayqa kanqa suma-sumaq hatun
templom. 10 Qeru kuchumuq hinaspa labraq serviqnikikunapaqmi
qosaq tawa waranqa tawa pachaknin tonelada kutasqa trigota, tawa
waranqa tawa pachaknin tonelada cebadata, tawa pachak tawa
chunkan waranqa litro vinota hinaspa hina chayna aceiteta.

11 Hinaptinmi Tiro llaqtapa reynin Hiram cartarqa Salomonman kaynata:

Tayta Diosmi kuyarqa runankunata hinaspam churasurqanki
paykunapa reynin kanaykipaq. 12 Kay pachapas chaynataq cielokunapas
unanchaq Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa alabasqayá kachun. Paymi
Rey Davidman qoykurqa yachaysapa allin piensaq churita. Chaymi
qam ruranki Tayta Diospa templontawan gobiernanaykipaq palaciota.
13 Ñoqam kachamuyki yuyaysapa allin yachayniyoq Hiram-abi sutiyoq
maestrota. 14 Payqa Dan ayllumanta kaq warmipa wawanmi hinaspa Tiro
llaqtayoq runapa churinmi. Payqa yachanmi qorimanta, qollqemanta,
broncemanta, fierromanta, rumimanta hinaspa tablamanta tukuy ima
rurayta, yachantaqmi grosella qaytumanta, morado qaytumanta, lino
qaytumanta hinaspa puka qaytumanta tukuy ima ruraytapas. Yachantaqmi
tukuy ima tallaytapas hinaspa llapa dibujokuna ruraytapas. Paymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llamkanqa maestroykikunawan hinaspa taytayki Davidpa contratasqan maestrokunawan. 15 Chaynaqa kunanyá kay serviqnikikunaman apachimuwayku trigotawan cebadata chaynataq aceitetawan vino prometewasqaykitapas. 16 Hinaptinqa necesitasqayki qerukunatam kuchumusaqku Libano montemanta hinaspam Jope llaqtakama balsakunapi lamar qochanta aparamuptiyku chaymanta apachinki Jerusalen llaqtaman.

17 Salomonmi yupachirqa Israel nacionpi llapallan forastero runakunata, payqa yupachirqa taytan Davidpa yupachisqanmanta qepatañam, yuparachiptinmi karqa pachak pichqa chunkan kimsayoq waranqa soqta pachaknin runakuna. 18 Paykunamantam akllarqa imapas apaq qanchis chunka waranqa runakunata, akllarqataqmi rumita orqopi labramuq pusaq chunka waranqa runakunatapas chaynataq llamkaqkunapa kimsa waranqa soqta pachaknin capatazninkunatapas.

Templota Salomon rurachisqanmanta
(1 R 6:1-38)

3 1 Salomonmi Tayta Diospa templon rurachiyta qallaykurqa Jerusalen llaqtapi kaq Moriah sutiyoq moqopi, chay sitiopim Tayta Dios rikuriykurqa taytan Davidman, chay sitiotam David alistarqa Tayta Diospa templon rurachinanpaq, chay sitioqa karqa Jebus casta Ornan sutiyoq runapa eranmi. 2 Tawa watamanña Rey Salomon gobiernachkaspanmi chay templo ruraytaqa qallarichirqa iskay kaq killapa iskay kaq punchawninpi.

3 Kaynatam Salomon cimientachirqa Diospa templonta: Templopa largonmi karqa iskay chunka qanchisniyoq metro, anchonñataqmi karqa isqon metro. 4 Templopa corredorninpa largonñataqmi karqa isqon metro templopa anchonwan igual, altonpas karqa isqon metrotaqmi, chay corredorpa ukuntam qaracharqa qori-purowan. 5 Hatunnin cuartopa perqantañataqmi tableachirqa cipres tablakunawan hinaspam qaracharqa qori-purowan, chaypa hawanpiñataqmi tallachirqa palmerakunatawan cadenakunata. 6 Templotam adornachirqa alhaja rumikunawan, chaypi servikuq qoriqa karqa Parvaim lawmanta kaqmi. 7 Qoriwanmi qaracharqa templopa ukunta: vigankunata, punkunpa marconkunata, perqankunata hinaspa punkunkunata. Perqankunapipas tallachirqataqmi querubin sutiyoq angelkunata.

8 Rurachirqataqmi “Chuyay-chuyay” sutiyoq cuartotapas, chaytaqa rurachirqa templopa anchon hina isqon metro largoyoqtam, hina isqon metrollataqmi karqa chay cuartopa anchonpas, chay cuartotam qaracharqa qori-purowan, chay qorim karqa yaqa iskay chunka tonelada. 9 Sapa clavopa llasayninmi karqa parte kilo tumpa masnin, qoriwanmi qaracharqa altosninpi cuartokunatapas.

10 Rurachirqataqmi “Chuyay-chuyay” sutiyoq cuartopi kananpaq querubin sutiyoq iskay angelkunatapas, kullumanta tallarachispanmi qaracharqa qoriwan. 11 Iskaynin querubinkunapa rapranpa largonmi karqa isqon metro. Huknin rapranpa largonmi iskay metro cuarton chaymi hayparqa templopa perqankama, huknin rapranpa largonpas iskay metro cuarton kaspanmi tu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

panakurqa huknin querubinpa rapranwan. 12 Hina iskay metro cuartontaqmi karqa huknin querubinpa rapranpas chaymi hayparqa templopa perqankama, chaynataqmi huknin rapranpa largonpas karqa iskay metro cuartontaq chaymi tupanakurqa huknin querubinpa rapranwan. 13 Chay querubinkunapa kicharayaq rapranmi karqa isqon metro, chaykunam sayaspa qawarqaku hatun cuarto lawman. 14 Telatapas rurarqataqmi morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa fino linomanta, chay telapa hawanpim rurachirqa kuruyoq querubin sutiyoq angelkunata.

Iskay pilarkuna rurachisqanmanta
(1 R 7:15-22)

15 Templopa ñawpaqninpim Salomon rurachirqa iskay pilarkunata yaqa chunka soqtayoq metro altoyoqtakama, chaykunapa puntanpim karqa iskay metro cuarton sayayniyoq adornokuna. 16 "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartopipas rurachirqataqmi cadenakunata, chaykunatam churarqa pilarpa adornonkunapa hawanman. Rurachirqataqmi pachak granadakunatapas hinaspam chaykunata churarqa cadenakunapa hawanman. 17 Chay pilarkunatam churarqa templopa punkunman, huknintam churarqa chay punkupa *alleqnin lawman huknintañataq *ichoqnin lawman, alleqnin lawpi kaqtam suticharqa "Jaquin" nispa, ichoqnin lawpi kaqtañataqmi suticharqa "Boaz" nispa.

Templopa llapa imankunamanta
(1 R 7:23-51)

4 1 Salomonmi altarta rurachirqa broncemanta isqon metro largoyoqta, isqon metro anchoyoqta hinaspa tawa metro parten altoyoqta. 2 Fundichirqataqmi broncemanta hatun ruyru estanquetapas, huknin patanmanta huknin patankamam karqa tawa metro parten, sayayninñataqmi karqa iskay metro cuarton, muyuriqninñataqmi karqa chunka kimsayoq metro parten cordel sayayniyoq. 3 Chay estanquepa uray law muyuriqninpiñataqmi karqa iskay seqe bueyeskuna, chunka bueyeskunam karqa sapa tawa chunka pichqayoq centimetropi, chaykunam fundisqa karqa estanquewan huk piezalla. 4 Chay estanquem tiyarqa broncemanta fundisqa chunka iskayniyoq bueyeskunapa hawanpi, kimsa bueyeskunam qawarqa norte lawman, kimsa bueyeskunañataq intipa siqaykunan lawman, kimsa bueyeskunañataqmi qawarqa surlawman, kimsa bueyeskunañataq intipa qespimunan lawman, bueyeskunapa ankanmi uku lawpi karqa. 5 Chay estanquepa raktanmi karqa pusaq centimetro, patanñataqmi amanqay wayta panchiqman rikchakurqa. Chay estanquemanmi huntaq soqta chunka soqtayoq waranqa litro yaku.

6 Rurachirqataqmi chunka lavatoriokunatapas, chaykunatam churarqa pichqata *alleq lawninman, wakin pichqatañataq *ichoq lawninman, chaypim mayllaqku kañanankupaq nakasqanku animalkunatawan nakanapaq kaqkunata, estanquem ichaqa karqa sacerdotekunapa mayllakunanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Rurachirqataqmi Diospa kamachisqanman hina qorimanta chunka candelerokunatapas, chaykunatam churarqa temploman, pichqatam churarqa *alleq lawninman wakin pichqatañataq *ichoq lawninman.
8 Rurachirqataqmi chunka mesakunatapas, chaykunatam churachirqa temploman, pichqatam churachirqa alleq lawninman wakin pichqatañataq ichoq lawninman, rurachirqataqmi qorimanta tazonkunatapas.
9 Sacerdotekunapaqpas rurachirqam huk patiota, rurachirqataqmi hawapi huk hatun patiotapas punkuyoqtakama, chaypa punkunkunatam qaracharqa broncewan. 10 Estanquetam churachirqa templopa *alleq lawninman otaq intipa qespimunan surlawman.
11 Rurachirqataqmi mankakunatapas, palakunatapas chaynataq tazonkunatapas. Hiranmi tukuy chay obrakunata Salomonpa kamachisqanman hina tukururqa Diospa templonpaq. 12 Paymá fundirqa iskaynin pilarkunata, pilarkunapa puntanpi pelota kaqlla iskay adornokunata, chay pelota kaqlla adorno tapaq iskaynin mallakunata. 13 Chay iskaynin mallakunapaqpas rurachirqataqmi tawa pachak granadakunata, iskay seqe granadakunam karqa sapa mallapaq, chay mallakunaqa karqa pilarkunapa puntanpi kaq pelota kaqlla adornokunata tapananpaqmi. 14 Fundirqataqmi chunka carretakunatapas, carretakunapi churasqa chunka lavatoriokunatapas, 15 estanquetapas, estanquepa tiyanan bueyeskunatapas, 16 mankakunatapas, palakunatapas chaynataq tazonkunatapas.
Hiranmi Rey Salomonpaq tukuy chaykunata rurarqa llipipipiq broncemanta, chaykunatam rurarqa Tayta Diospa templonpaq. 17 Chaykunataqa reymi Jordan Mayupa patanpi fundichirqa llinka mitu allpapa kasqanpi, chay sitioqa kachkan Sucot llaqtamanta Saretan llaqtaman rinapim.
18 Salomonmi broncemanta llapa ima rurachisqanta manaña pesarqachu nana-nanaq hinaspa manaña pesay atina kasqanrayku.
19 Salomonqa rurachirqataqmi Diospa templonpi kaq tukuy imakunatapas, chaykunam karqa qorimanta altarwan qorimanta mesakuna, chay mesakunaqa karqa Diospa tantankuna churanapaqmi. 20 Rurachirqataqmi qori-puromanta candelerokunatapas mecherontintakama, chaykunatam churachirqa “Chuya” sutiyoq cuartopi chaynapi Diospa kamachisqanpi hina ratachisqa kananpaq. 21-22 Qori-puromantam rurachirqa waytakunatapas, mecherokunatapas, tenazakunatapas, mecha kaptanapaq tijeraskunatapas, tazonkunatapas, wisllakunatapas chaynataq incienso qontichina kaqkunatapas. Qorimantataqmi rurachirqa “Chuyay-chuyay” sutiyoq cuartopa chaynataq “Chuya” sutiyoq cuartopa punkunkunatapas hinaspa templopa hawa law punkunkunatapas.

5 1 Chaynatam Rey Salomon Tayta Diospa templonpaq obrakuna rurasqanta tukurachirqa hinaspam taytan Davidpa sapaqchasqan qori-qollqe llapa serviciokunata churarqa Tayta Diospa templonpi kaq tukuy ima waqaychana cuartokunaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa baulninta temploman Salomon apachisqanmanta
(1 R 8:1-11)

2 Salomonmi Jerusalen llaqtapi huñurachirqa Israel casta autoridadkunata,
ayllukunapa kamachiqninkunata hinaspa Israel familiakunapi ancha reqsisqa
runakunata. Paykunataqa huñurachirqa "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriomanta Tayta Diospa contrato baulninta apamunankupaqmi, chay barriopa huknin
sutinmi karqa Sion. 3 Rey Salomonmi Israel casta llapallan runakunawan huñunakurqa watapa qanchis kaq killanpi, paykunaqa huñunakurqa hatun fiestata
ruranankupaqmi. 4 Israel castamanta llapallan ancianokuna hamuruptinmi
Leviy castakuna baulta hoqarispa 5 aparqaku, aparqakutaqmi Diosman asuykuna karpatapas, karpapi Diosllapaqña sapaqchasqa llapallan serviciokunatapas,
chaykunataqa sacerdotekunawan Leviy casta runakunam aparqaku. 6 Rey
Salomonmi Israel castamanta llapallan huñunasqa runakunawan asuykurqa
baulpa ñawpaqninman hinaspam ovejakunatawan bueyeskunata Tayta Diospaq
wañuchirqaku, chaykunaqa karqa manaña yupay atinam. 7 Sacerdotekunam
Tayta Diospa contrato baulninta churaykurqaku maypim kanan templopa ukun
lawpi kaq "Chuyay-chuyay" sutiyoq cuartoman, chay churananku sitioqa karqa
querubin sutiyoq angelkunapa rapranpa ukunpim. 8 Querubinkunapa rapran-
kuna baulpa hawanman kicharisqa kaptinmi chay querubinkunaqa taparqa
baultawan chay baul hombronanku varillakunata. 9 Baulta hombronanku vari-
llakunam allin largoyoq karqa chaymi hawa law cuartomanraq rikukurqa, chay
cuartoqariki "Chuya" sutiyoq cuartom ichaqa templopa hawa lawninmantaqa
manam rikurqakuchu, chaynam kachkan kay libro qellqasqa kasqan punchaw-
kama. 10 Baulpa ukunpiqa karqa iskay labrasqa tabla rumikunallam, chay tabla
rumikunataqa Horeb Orqo lawpi kachkaptinkuraqmi Moises churarqa, chay
tabla rumikunapi qellqaspam Tayta Dios contratota rurarqa Israelpa mirayninkunawan Egipto nacionmanta lloqsimuchkaptinku.

11 Sacerdotekunam Diospa templonmanta lloqsiramurqaku, chaypi kaq sacerdotekunaqa mayqan turnonku kaptinpas llapallankum chuyanchasqaña karqaku.
12 Llapallan takiq Leviy casta runakunamantañataqmi Asafwan Heman hinaspa
Jedutun llapallan churinkunapiwan chaynataq wawqenkunapiwan fino linowan pachasqakama tocarqaku platillokunata, taksapas-hatunpas arpakunata,
paykunaqa tocarqaku intipa qespimunan law altarpa waqtanpim, pachak iskay
chunkan sacerdotekunapas paykunawantaqmi tocarqa cornetillakunata.

13 Cornetillakunata tocaptinkum llapallanku takispa huk vozlla Tayta
Diosta alabarqaku hinaspa graciasta qorqaku. Cornetillakunata, platillokunata hinaspa huk rikchaq tocanakunata tocaspankum hinaspa
takispankum Tayta Diosta alabarqaku kaynata:

Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosta alabaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosta alabaychik.

Hinaptinmi Tayta Diospa templonman puyu huntaykamurqa. 14 Chay
puyu otaq Tayta Diospa kanchariynin temploman huntarusqanraykumá
sacerdotekuna mana atirqakuchu santuariopi imam rurananku rurayta.

Templota Salomon dedicasqanmanta
(1 R 8:12-66)

6 1 Salomonmi nirqa:

Dios Taytalláy, qanmi nirqanki:
"Tutayay puyu ukupim *yachasaq" nispa.
2 Ichaqa rurachipurqaykim
suma-sumaq templota chaypi wiñaypaq
*yachanaykipaq, nispa.

3 Rey muyuriykuspanmi Israel casta llapa huñunasqa runakuna sayachkaptin paykunapaq Diospa bendicionninta mañakurqa:
4 —Alabasqayá kachun Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa, taytay Davidman prometesqantam payqa atiyninwan cumplirun. Paymá kaynata nirqa: 5 "Runaykunata Egipto nacionmanta horqomusqaymantapunim mana akllarqanichu Israel ayllukunapa mayqan llaqtantapas chaypi sutiy reqsisqa kananpaq templota rurachinaypaq, manataqmi huk runatachu akllarqani Israel casta runaykunapa jefenpaqpas. 6 Aswanqa Jerusalen llaqtatam akllarqani chaypi sutiy reqsisqa kananpaq, Davidtañataqmi akllarqani Israel runaykunata gobiernananpaq" nispa. 7 Taytay Davidmi tukuy sonqonwan munarqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq huk templo rurayta. 8 Ichaqa Tayta Diosmi taytay Davidta nirqa: "Tukuy sonqoykiwan huk templota rurapuway munasqaykiqa allinmi, 9 ichaqa manam qamchu chay templotaqa rurapuwanki, qampa churikim chay templotaqa rurapuwanqa" nispa.
10 —Tayta Diosmi prometekusqanta cumplirqa. Ñoqam taytay Davidpa rantinpi Israel nacionpi gobiernachkani Tayta Diospa nisqanpi hina, Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaqmi templota rurarachini. 11 Israelpa mirayninkunawan Tayta Diospa contrato baulnintapas chaymanmi churachirqani —nispa.
12 Tayta Diospa altarninpa ñawpaqninpi Rey Salomon sayaykuspanmi Israel casta llapallan huñunasqa runakunapa qayllanpi makinkunata hoqarirqa. 13 Salomonmi rurachirqaña broncemanta patakta, chaypa largonmi karqa iskay metro cuarton, hina chaynallam karqa anchonpas, altonñataqmi karqa huk metro kimsa chunka pichqayoq centimetron, chaytam churaykurqa patiopa chawpinman hinaspam hawanman seqaruspa qonqorakuykurqa huñunasqa Israel casta llapallan runakunapa qayllanpi. Chaypimá makinkunata altoman hoqarispa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 —Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, qam hina Diosqa manam kanchu
hanaq pachapipas nitaq kay pachapipas, qamqariki tukuy sonqonwan kawsaq
siervoykikunata favorecespa contratoyki cumpliqmi kanki. 15 Serviqniki taytay
Davidman prometesqaykitam cumplirqanki, kunan punchawkunapi pasasqan-
man hinamá rimasqaykitaqa imam rurasqaykiwan cumplirqanki. 16 Chaynaqa
Israelpa yupaychasqan Tayta Dios, kunanyá cumpliy serviqniki taytay Davidman
prometesqaykita, qanmi payta nirqanki: "Ñoqapa ñawpaqniypiqa mana tukuytam
qampa miraynikimanta Israel nacionpi gobiernaq qari kanqa, ichaqa churiki-
kunaqa munasqayman hinayá kawsachun, yachachikuyniykunata cumplispa
kawsasqaykiman hinayá paykunapas kawsachunku" nispa. 17 Israelpa yupaychas-
qan Tayta Dios, kunanyá serviqniki taytay Davidman nisqaykiqa cumplikuchun.
18 —Ichaqa Taytáy ¿cheqaptachu qamqa runakunawan kay pachapi *yachawaq?
Cielokunapipas nitaq cielokunapa hanayninpipas manam qamqa kamawaq-
chu, chaynaqa ¿imaynataq kay templo rurasqaypiqa yachawaq? 19 Chaywanpas
yupaychasqay Dios Taytalláy, kay serviqnikipa mañakusqaytayá uyariykullaway,
ñawpaqnikipi qayakusqaytayá kunanpuni uyariykullaway. 20 Tuta punchawyá
qaway kay templota, kay sitiomantam nirqanki: "Sutiymi chaypi reqsisqa kanqa"
nispa, chaynaqa kay sitioman qawarimuspayá uyariykullaway kay serviqnikipa
mañakusqayta. 21 Kay serviqnikipas chaynataq Israel casta runaykikunapas kay
sitio lawman qawarimuspa ruegakuptiykumá uyariykullawankiku. Hanaq pacha
*yachasqaykimanta uyariykamuspamá pampachaykullawankiku.
22 —Sichu pipas runamasinpa contranpi huchallikuruptin chay runata kay tem-
plopi kaq altarnikipa ñawpaqninpi jurachiptinkuqa 23 qanmi hanaq pachamanta
uyariykamunki hinaspam serviqnikikunata juzganki, mana allin ruraqtapas casti-
gaspaykim pagapunki mana allin rurasqanman hina, mana huchayoqtam ichaqa
mana huchayoqta hina chaskispayki allin rurasqanman hina pagapunki.
24 —Sichu Israel casta runaykikuna enemigonkunawan vencerachikunqa-
ku qampa contraykipi huchallikurusqankurayku ichaqa qanman kasqallan
kutirikamuspa qamta alabaspa hinaspa mañakuspa kay templo lawman
qawamuspa ruegakusuptikiqa 25 qanmi hanaq pachamanta uyariykamunki,
Israel casta runaykikunapa huchantam pampachaykunki hinaspam kutichi-
munki paykunaman hinaspa abueloykuman qosqayki allpaman.
26 —Sichu qampa contraykipi paykuna huchallikurusqanrayku mana para
kanmanchu ichaqa humillachisqaykirayku kay sitioman qawarimuspa sutiki-
ta alabaptinkuqa hinaspa huchankumanta wanakuptinkuqa 27 qanmi hanaq
pachamanta uyarimunki hinaspam serviqniki Israel casta runaykikunapa
huchankunata pampachaykunki, munasqaykiman hina kawsanankupaq yacha-
chispaykim parata kacharimunki runaykikunaman herencia qosqayki allpaman.
28 —Sichu nacionpi yarqaypas, peste onqoypas karuptinqa otaq kawsayku-
napas chakiptinqa otaq ismuptinqa otaq hatunpas taksapas aqarway urukuna
karuptinqa otaq nacionniykutapas enemigo atacananpaq muyuruptinqa otaq
huk rikchaq onqoykunapas karuptinqa 29 sonqonpi llakikuspa mayqen runa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pas otaq Israel casta runapas kay templo lawman makinkunata hoqarimuspa
mañakuptinqa otaq ruegakuptinqa 30 hanaq pacha *yachasqaykimantayá
uyariykamuy, paykunataqa pampachaykuspayá sapakamaman pagapuy kaw-
sasqankuman hina hinaspa sonqonku reqsisqaykiman hina. Qamllamriki llapa
runakunapa sonqontaqa reqsinki. 31 Chaynapim paykunaqa respetasunki hinas-
pam kasusunki abueloykuman qosqayki allpapi kawsananku punchawkama.
32 —Forastero runakunapas, mana Israel casta runaykikuna kachkaspam
qamrayku karu llaqtakunamantaraq hamunqaku hatun sutikirayku hinas-
pa hatun atiywan castigaspa rurasqaykirayku. Chaykunarayku hamuspa
kay temployki lawman mañakamuptinkum 33 hanaq pacha *yachasqayki-
manta uyariykamunki, chay forastero runapa mañakususqaykiman hinamá
ruraykunki, chayna kaptinqa kay pachapi llapallan runakunapas sutikitam
reqsinqaku, paykunapas Israel casta runaykikuna hina respetasuspaykim
kay rurachisqay temploqa sutikiwan sutichasqa kasqanta yachanqaku.
34 —Sichu runaykikuna rinman guerraman enemigonkupa contranpi
qampa kachasqayki ñanninta hinaspa qam Tayta Diosta mañaku-
sunkiman akllasqayki kay llaqtaman qawarimuspanku otaq qampaq
rurachisqay temploman qawarimuspanku 35 hinaptinqa qanmi hanaq pa-
chamanta uyarimunki mañakususqaykita hinaspam vencechinki.
36 —Mana huchallikuq runaqa manam kanchu. Sichu qampa contraykipi
huchallikurusqankurayku piñakuruspa enemigonkuman qoykuwaq chaynapi
karumanpas otaq hichpamanpas preso apasqa kanankupaq 37 hinaptinñataq
chay preso kasqanku allpapi qanman kutirikamuspa ruegakamusunkiman kay-
nata: “Huchallikurunikum, mana allintam qampa contraykipi rurarunikuˮ nispa.
38 Sichu preso pusasqa kasqanku allpapi kachkaspa tukuy sonqonkuwan hinaspa
tukuy vidankuwan qanman kutirikamunmanku, sichu abueloykuman qosqayki
allpa lawman otaq akllasqayki llaqta lawman otaq kay qampaq rurachisqay tem-
plo lawman qawarimuspa mañakamusuptikiqa 39 qanmi uyariykamunki hanaq
pacha *yachasqaykimanta. Mañakamususqaykitamá favorninkupi ruraykunki,
pampachaykunkitaqmi contraykipi huchallikuq runaykikunatapas.
40 —Chaynaqa Dioslláy, kay lugarpi mañakusqaykutayá uyariykulla-
wayku hinaspa atiendeykullawayku.
41 Dios Taytalláy,
samanayki sitiomanyá qamqa riypuni.
Atiyniki qawachiq
baulnikiwanyá yaykuypuni.
Dios Taytalláy,
sacerdotekunapas pachawan churakuchkaq hinayá
salvasqa kachunku.
Qanman sonqo runakunapas
kusikuywanyá qaparichunku.
42 Dios Taytalláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aceitewan reypaq nombrasqaykitayá
ama qepanchakuychu.
Serviqniki Davidpaq kuyapayakuynikitayá
ama qonqaruychu.

7 1 Salomon chay mañakuyta tukuruptinñataqmi hanaq pachamanta
wichiykamurqa nina hinaspam ruparurqa lliw kañanapaq animal
wañuchisqanta, ruparurqataqmi Diospaq wakin animalkuna wañuchis-
qantapas hinaptinmi Tayta Diospa kanchariynin temploman huntaykurqa.
2 Sacerdotekunam Tayta Diospa templonman mana yaykuyta atirqaku-
chu paypa kanchariynin chayman huntarusqanrayku. 3 Israelpa llapallan
mirayninkunañataqmi nina wichiykamusqanta hinaspa Tayta Diospa
kanchariynin temploman huntarusqanta qawaykuspanku qonqoranpa ku-
muykurqaku lozasqa pampakama, Tayta Diostam adorarqaku kaynata:

Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qosunchik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qosunchik.

4 Chaymantam reywan Israel casta llapallan runakuna Tayta Diospaq
animalkunata wañuchispa adorarqaku. 5 Rey Salomonmi Tayta Diospaq
wañuchirqa iskay chunka iskayniyoq waranqa bueyeskunata hinaspa
pachak iskay chunkan waranqa ovejakunata, chay animalkunaqa karqa
Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendam.

Chaynatamá reywan llapallan runakuna Diospa templonta dedicarqaku.

6 Sacerdotekunapas imam ruranankutam rurarqaku, chaypitaqmi
kachkarqaku Leviy casta runakunapas Tayta Diospaq tocanantinkama,
chaykunataqa Rey Davidraqmi rurachirqa Tayta Diosman graciasta qonan-
paq, chay takiqa karqa: "Payqa wiñaypaq kuyapayakuqmi" niq alabanapaq
takim. Sacerdotekunamá cornetillakunata tocarqaku Leviy casta runaku-
napa chimpanpi, Israel casta llapallan runakunañataqmi sayachkarqaku.

7 Rey Salomonmi Tayta Diospa templonpa ñawpaqninpi kaq patiota
Diosllapaqña sapaqcharqa, chaypimá kañarqa lliw kañana ofrenda-
kunatawan Dioswan allinlla kasqanmanta ofrenda animalkunapa
wirankunatapas. Chaynataqa rurarqa broncemanta rurachisqan altar
taksalla kasqanraykum, lliw kañana ofrendakunapaqpas, kawsay ofren-
dakunapaqpas chaynataq wirankunapapas manamá hayparqachu.

8 Chay tiempopim Rey Salomon rurarqa hatun fiestata huñunasqa Israel lla-
pallan runakunawan. Paykunam hamurqaku Hamat llaqtaman yaykunanku
qasamantaraq chaynataq Egipto sutiyoq chaki wayqomantaraq, hamurqakuqa-
riki qanchis punchaw fiestata ruranankupaqmi. 9 Pusaq kaq punchawpiñataqmi
rurarqaku hatun huñunakuyta, chaytaqa rurarqaku qanchis punchawnintin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

puni altarta dedicasqankuraykum chaynataq huk qanchis punchawtawanraq hatun fiestata rurasqankuraykum. 10 Qanchis kaq killapa iskay chunka kimsayoq punchawninpim rey aviarurqa runakunata wasinkumanña ripukunankupaq. Paykunaqa tukuy sonqonkuwanmi kusikurqaku Davidpaqpas, Salomonpaqpas chaynataq Israel casta runakunapaqpas Tayta Dios allinkunata rurasqanrayku.

Salomonwan Dios contrato rurasqanmanta
(1 R 9:1-9)

11 Tayta Diospa templontapas, kikinpa palaciontapas chaynataq tukuy ima ruray munasqantapas qespirachiptinmi, 12 payman Tayta Dios tuta rikuriykuspan nirqa:

—Uyariykuykim mañakuwasqaykita chaymi kay sitiota akllaykuni animalkuna wañuchina templopaq. 13 Chaynaqa sichu usyarachimusqayrayku mana paramuptinqa otaq aqarwaykunata kachaykamuptiy chakrapi tukuy kaqkunata mikuruptinqa otaq runaykunaman peste onqoykunata kachaykamuptiyqa 14 hinaptin alabawaqniy runaykuna humillakuspa ruegakuwaptinqa hinaspa tukuy mana allin kawsasqankumanta wanakuptinkuqa ñoqam uyarimusaq hanaq pachamanta hinaspam pampachasaq huchankuta, allpankutapas hina ñoqataqmi allinyachisaq. 15 Kunanmantapunim kay sitiomanta mañakamuwasqankuta atencionwan uyarisaq. 16 Kunanmi akllakuspay ñoqallapaqña sapaqchani kay templota sutiy wiña-wiñaypaq reqsisqa kananpaq. Tukuy tiempom kay templotaqa nanachikusaq. 17 Sichu taytayki David hina ñoqapa qayllaypi kawsaspa tukuy kamachisqayta ruraptikiqa chaynataq reglamentoykunatapas hinaspa decretoykunatapas kasukuptikiqa 18 taytayki Davidman nisqaypi hinam gobiernoykita takyachisaq. Paymanmi nirqani: "Mana tukuytam qampa mirayniikikunamanta Israel nacionpi gobiernananpaq qari kanqa" nispa. 19 Ichaqa sichu qamkunapas ñoqata qepanchakuruspa qosqay decretokunatawan kamachisqaykunata mana kasukuspa huk dioskunataña qatispa adoraptikichikqa 20 ñoqam qarqorusqaykichik qosqay allpamanta. Kay ñoqapaq sapaqchasqay templotapas chinkarachisaqmi hinaptinmi llapallan runakuna penqaspa burlakusunkichik.

21 —Kay suma-sumaq templotapas purmasqataña qawaykuspankum haykam pasaqkuna admirasqallaña tapukunqaku: "¿Imanasqamá Tayta Diosqa kay naciontawan kay templotaqa kaynata rurarun?" nispa. 22 Hinaptinmi uyariqkunañataq ninqaku: "Abuelonkunapa yupaychasqan Tayta Diosta saqerusqankuraykum chaynaqa kachkanku. Paymi Egipto nacionmanta horqomurqa ichaqa chay runakunaqa huk dioskunataña qatispam adorarqaku chaymi paykunamanqa diosninku tukuy kay mana allinkunata aparamun" nispa.

Salomonpa wakin rurasqankunamanta
(1 R 9:10-28)

8 1 Rey Salomonmi Tayta Diospa templontawan kikinpa palacionta rurachirqa iskay chunka watapi. 2 Rey Hirampa qosqan llaqtakunata mosoqmanta hatarirachispanmi chaykunapi churarqa Israelpa mirayninkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Chaymantam Salomon rirqa Soba lawpi Hamat llaqtaman hinaspam chay
llaqtata dueñochakaramurqa. 4 Mosoqmantataqmi rurachirqa chunniq lawpi kaq
Tadmor sutiyoq llaqtatapas chaynataq kawsaykuna waqaychanan Hamat lawpi ru-
rachisqan llapa llaqtakunatapas. 5 Mosoqmantataqmi rurachirqa hanay lawpi kaq
Bet-horon llaqtatapas hinaspa uray lawpi kaq Bet-horon llaqtatapas chaynapi mu-
rallasqa hinaspa cerrojasqa punkuyoq llaqtakuna kananpaq. 6 Mosoqmantataqmi
rurachirqa Baalat llaqtatawan kawsaykuna waqaychanan llapallan llaqtakuna-
tapas chaynataq carretakunapa kanan llaqtakunatawan caballokunapa kanan
llaqtakunatapas. Rurachirqataqmi Jerusalem llaqtapi, Libano Orqokunapi hinaspa
enteron gobiernasqan allpapi llapa ima ruray munasqantapas. 7 Puchuqraq Het
casta runakunaqa, Amor casta runakunaqa, Ferez casta runakunaqa, Hiv casta
runakunaqa chaynataq Jebus casta runakunaqa manam Israelpa mirayninkuna-
chu karqa. 8 Paykunapa mirayninkutamá otaq Israelpa mirayninkunapa mana
chinkachiy atisqankutamá debaldella Salomon llamkachirqa kay libro qellqasqa
kasqan tiempokama. 9 Ichaqa Israelpa mirayninkunamantaqa manam pitapas
debaldellaqa llamkachirqachu, paykunaqa karqaku soldadokunam, reypa yana-
paqninkunam, capitankunam, carretankunapi kaq soldadokunapa jefenkunam
hinaspa sillakuqkunapa jefenkunam. 10 Rey Salomonpa rurachisqankunapi llam-
kaqkunata kamachiqkunam karqa iskay pachak pichqa chunkan capatazkuna.

11 "Davidpa llaqtan" sutiyoq barriomantam Salomon pusachirqa
Faraonpa warmi churinta. Paytaqa pusachirqa paypaq palacio rurachi-
pusqanmanmi, Salomonmi nirqa:

—Tayta Diospa baulninta apaykusqanku cuartokunaqa Diosllapaqña
sapaqchasqam, chaynaqa warmiyqa manam *yachanmanchu Israel na-
cionpa reynin Davidpa palacionpiqa —nispa.

12 Rey Salomonmi Tayta Diosman ofreceq lliw kañanapaq kaq animal-
kunata, chaykunataqa ofreceq templopa corredorninpa chimpanpi kaq
rurachisqan Tayta Diospa altarninpim. 13 Moisespa kamachikusqanman
hinamá imatapas imam punchawllanpi ofrecerqa samana punchaw-
kunapi, mosoq killa fiestakunapi hinaspa watapi rurana kimsa hatun
fiestakunapi. Chay hatun fiestakunam karqa: Mana Qonchuyoq Tanta
Fiesta, Semanakunapa Tukuynin Fiesta hinaspa Ramada Ruray Fiesta.

14 Sacerdotekunatapas kamachirqataqmi taytan Davidpa kamachisqanman
hina muyuyninpi ruranankupaq, kamachirqataqmi Leviy casta runakunatapas
chaynapi ruranankuman hina Tayta Diosta alabaspa sacerdotekunatapas tukuy
ima ruraypi sapa punchaw yanapanankupaq. Punkukunawan cuentallikuqku-
natapas kamachirqataqmi muyuyninpi sapakama punkukunapi kanankupaq,
kamachirqaqa Diospa runan Davidpa kamachisqanman hina ruranankupaqmi.
15 Sacerdotekunapas chaynataq Leviy casta runakunapas kasukurqakumá Rey
Davidpa kamachisqanpi hina imam rurananmanta rurayta, kasukurqakuqa
qori-qollqe waqaychana cuartokunawan imam ruraymantam. 16 Tayta Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

templon cimientachiy qallarisqanmantam Salomonqa tukuy imata rurachirqa qespichinankama, chaynatamá qespichirqa Tayta Diospa templonta.

17 Salomonmi rirqa Ezion-geber llaqtamanwan Elat llaqtaman, chay llaqtakunaqa karqa Edom nacionpi kaq Puka Lamar Qochapa patanpim. 18 Hiranmi lamar qocha allin reqsiq serviqninkunawan apachirqa buquekunata, kacharqataqmi buquekunapi llamkaqkunatapas. Paykunam Ofir lawta rirqaku Salomonpa serviqninkunapiwan hinaspam chaymanta apamurqaku Rey Salomonman yaqa chunka pichqayoq tonelada qorita.

Rey Salomonman Saba nacionpa reinan watukusqanmanta
(1 R 10:1-13)

9 1 Salomon ancha reqsisqa kasqanmanta Saba nacionpa reinan uyariruspanmi hamurqa ancha sasa tapukuykunawan pruebananpaq. Jerusalen llaqtamanmá hamurqa achka-achka serviqninkunawan kuska, camellokunapim apamurqa miski asnaqkunata, achka-achka qorita hinaspa alhaja rumikunata, Salomonpa kasqanman chayaramuspanmi sonqonpi llapa ima piensasqanta nirqa.

2 Chaymi Salomonñataq niykarirqa lliw tapukuyninta, ima tapukuyninpas manam puchurqachu mana contestasqaqa: 3 Saba nacionpa reinanmi qawaykurqa Salomonqa alli-allin yachayniyoq kasqanta, qawaykurqataqmi palacio rurachisqantapas, 4 mesanpi tukuy rikchaq mikuykunatapas, palacionpi yanapaqninkunapa imaynam kawsasqankutapas, sirvientenkunapa imaynam servisqantapas hinaspa imaynam pachakusqankutapas. Qawaykurqataqmi reyman copa serviqkunatapas, paykunapa pachankutapas chaynataq Tayta Diospa templonpi animalkunata wañuchispa kañasqankutapas, chaykunawan admirakuspanmi 5 reyta nirqa:

—Cheqapmi kasqa rurasqaykimanta hinaspa alli-allin yachayniyoq kasqaykimanta niwasqankuqa. 6 Niwasqankutaqa manam creerqanichu ñawiykunawan kunan rikuykunaykama, manamiki partellantapas willawarqakuchu, tukuy yachaynikiqa uyarisqaymantapas aswanraqmi kasqa. 7 ¡Mayna kusisqam kachkan runaykikunaqa chaynataq ñawpaqnikipi tukuy tiempo yachayniki uyariq serviqnikikunaqa! 8 ¡Kuyasuspayki gobiernachisuqniki yupaychasqayki Tayta Diosyá alabasqa kachun! Diosqa Israel nacionta kuyasqanraykum chaynataq chay nacionta wiñaypaq takyachinanraykum qamta churasurqanki paykunapa reynin kanaykipaq chaynapi derechonpi allinta arreglanaykipaq —nispa.

9 Saba nacionpa reinanmá Rey Salomonman qorqa kimsa waranqa isqon pachak soqta chunkan kilo qorita, miski asnaq achka-achka especeriakunata chaynataq alhaja rumikunatapas. Saba nacion reinapa nana-nanaq miski asnaqkuna apamusqanta hinaqa manam haykapipas Salomonmanqa apamurqakuchu.

10 Rey Hirampa serviqninkunapas Salomonpa serviqninkunapiwanmi Ofir lawmanta apamurqaku qorita, Sandalo sutiyoq qerokunata hinaspa alhaja rumikunatapas. 11 Chay sandalo sutiyoq qerukunamantam Rey Salomon rurachirqa Tayta Diospa templonpi kaq gradaspi hapipakuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaqkunata chaynataq kikinpa palacionpi kaq gradaspi hapipakuna kaqkunatapas. Tocaqkunapaqpas rurachirqataqmi hatun arpakunatawan taksa arpakunata. 12 Rey Salomonmi Saba nacion reinaman qoykurqa tukuy ima apamusqanpa truequenta, qoykurqataqmi tukuy ima mañakusqantapas hinaptinmi reinaqa serviqninkunapiwan nacionninman kutikurqa.

Salomonpa riquezanmanta chaynataq reqsisqa kasqanmanta
(1 R 10:14-29. 2 Cr 1:14-17)

13 Salomonmi sapa wata chaskiq iskay chunka iskayniyoq tonelada qorita,
14 impuestotapas chaskirqam *rantikuq runakunamantawan negociantekunamanta hinaspa Arabia law reykunamanta. Israel nacionpi prefectokunamantañataqmi Rey Salomonqa chaskirqa qori-qollqeta. 15 Rey Salomonqa qorimantam rurachirqataq iskay pachak harkachikuna armakunata, sapakamatam rurachirqa soqta kilo masnin martillasqa qorimanta. 16 Hina qorimanta martillasqatataqmi rurachirqa kimsa pachak taksa harkachikuna armakunatapas, sapakamatam rurachirqa kimsa kilo masnin qorimanta hinaspam "Libano Monte" sutiyoq palaciopi churachirqa. 17 Elefantepa waqonmantapas rurachirqataqmi hatun tiyananta hinaspam qori-purowan qaracharqa. 18 Reypa tiyananmanmi seqarqa soqta gradaskuna, chaypitaqmi karqa qorimanta sarupakunapas. Tiyananpa Kaylaw-waklawninpiñataqmi karqa brazonpa samanankuna, chaykunapa sapa waqtanpim karqa sayachkaq leonkuna. 19 Chay soqta gradaskunapa kaylaw-waklawninpipas karqataqmi chunka iskayniyoq leonkuna, huk leonmi karqa sapa gradaspa waqtanpi. Chayna tiyanataqa manam mayqennin reypas rurachirqachu.
20 Rey Salomonpa tomanan vasokunapas karqa qorimantam, "Libano Monte" sutiyoq palaciopi serviciokunapas qori-puromantam karqa, qollqemantaqa manam imapas karqachu. Salomonpa tiemponpiqa manam qollqetaqa qawariqkupaschu.
21 Lamar Qochapi reypa negocio ruranan buquenkunam viajaq Hirampa serviqninkunawan, sapa kimsa watamantam apamuqku qorita, qollqeta, elefantepa waqonta, monokunata hinaspa pavo realkunata.

22 Chaynapimá Rey Salomonqa masyarurqa tukuy hinastinpi reykunata apu kayninpi chaynataq yachayninpipas. 23 Llapallan kay pachapi reykunam munarqaku Rey Salomon rikuykuyta hinaspa Diospa yachay qosqan uyariykuyta. 24 Llapallankum regalanankupaq sapa wata apamuqku qori-qollqe serviciokunata, sumaq pachakunata, armakunata, miski asnaqkunata, caballokunata hinaspa mulakunata.

Rey Salomonpa rantisqankunamanta
(1 R 10:26-29. 2 Cr 1:14-17)

25 Salomonpaqa kapurqataqmi caballo uywanan tawa waranqa establokunapas chaynataq carretakuna waqaychananpas, karqataqmi caballoman chunka iskayniyoq waranqa sillakuqkunapas. Paykunatam carretakunapa kasqan llaqtakunaman churachirqa, churachirqataqmi Jerusalen llaqtapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

reywan kanankupaqpas. 26 Paymi munaychakurqa llapallan reykunapa hawanpi Eufrates Mayumanta Filistea runakunapa nacionninkama chaynataq Egipto nacionpa linderonkamapas. 27 Reymi Jerusalen llaqtapi qollqeta huñurachirqa rumita hinaña, cedro sachakunañataqmi karurqa waqtakunapi wiñaq purun higos sachakuna hinaña. 28 Mizraim lawmantawan huklaw karu nacionkunamantam apamuqku caballokunata Salomonpaq.

Rey Salomonpa wañukusqanmanta
(1 R 11:41-43)

29 Qallariyninmanta tukuyninkama Salomonpa wakin rurasqankunaqa Diosmanta willakuq Natanpa libronpim qellqasqa kachkan, qellqasqataqmi kachkan Silo llaqtayoq Ahiaspa libronpipas chaynataq Iddopa libronpipas. Chay Iddo sutiyoq runam sueñoyninpi rikusqanta qellqarqa Nabatpa churin Jeroboampa contranpi. 30 Rey Salomonmi Jerusalen llaqtapi *yachaspa lliw Israel nacionpi gobiernarqa tawa chunka wata. 31 Abuelonkuna hina Salomon wañuruptinmi pamparurqaku taytan “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi, paypa rantinpiñataqmi gobiernarqa churin Roboam.

Israel nacion iskayman rakikusqanmanta
(1 R 12:1-24)

10 1 Israel casta llapallan runakunam huñunakururqaku Siquem llaqtaman chaymi Roboam rirqa paytaña reypaq churanankupaq. 2 Nabatpa churin Jeroboam chayta yacharuspanmi Egiptomanta kutimurqa. Paymi Rey Salomonmanta lluptiruspan Egipto nacionpiraq kachkarqa. 3 Chaymi payta qayachimuptinku huñunasqa Israel casta llapallan runakunawan kuska rirqaku Roboanman hinaspam kaynata nirqaku:

4 —Llumpay llasaq yugota bueyesman churkuchkaq hinam taytayki llamkachiwarqaku, kunanyá taytaykipa llumpay llamkay qowasqankuta menosyachiy, qechuwaykutaqyá llasaq yugo qowasqankutapas hinaptinqa servisqaykikum —nispa.

5 Chaymi Roboamñataq nirqa:

—Kimsa punchawmantañayá kutimuychik —nispa.

Chaymi runakuna kutikurqaku. 6 Hinaptinmi taytan Salomon kawsaptinraq serviqnin ancianokunata Rey Roboam tapurqa consejachikunanpaq:

—¿Imatataq consejawankichik kay runakunaman ninaypaq? —nispa.

7 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Sichu allinlla kaspayki kay runakunapa munasqanta ruraspa sumaqllata rimapayaptikiqa paykunam servisunki tukuy tiempo —nispa.

8 Roboanmi ichaqa ancianokunapa consejasqanta mana kasukuspan paywan kuska uywasqa serviqnin mozokunatańa tapurqa consejachikunanpaq. 9 Chay mozokunatamá nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imatataq consejawankichik kay runakunaman ninaypaq? Paykunam niwarqaku: “Taytaykipa llumpay llamkay qowasqankutayá menosyachiy, qechuwaykutaqyá llasaq yugo qowasqankutapas” nispa.

10 Chaymi Roboanwan kuska uywasqa mozokunañataq nirqaku:

—“Taytaykipa llasaq yugo qowasqankuta menosyachiy” niq runakunamanmi ninki kaynata: “Ñoqapa uña dedoyqa taytaypa piernanmantapas aswan rakum. 11 Taytaymi llasaq yugota churkusurqankichik, ñoqam ichaqa aswan llasaqtaraq churkusqaykichik, taytaymi castigasurqankichik azotewan, ñoqam ichaqa castigasqaykichik fierro puntayoq azotewanraq” nispa.

12 Rey Roboampa “Kimsa punchawmantam kutimunkichik” nispa nisqanman hinam Jeroboamqa llapallan runakunapiwan kutirqaku. 13 Ancianokunapa consejasqanta mana kasukuspanmi reyqa nanay simiwan runakunata rimapayarqa. 14 Mozokunapa consejasqanman hinamá nirqa kaynata:

—Taytaymi llasaq yugota churkusurqankichik, ñoqam ichaqa aswan llasaqtaraq churkusqaykichik, taytaymi castigasurqankichik azotewan, ñoqam ichaqa castigasqaykichik fierro puntayoq azotewanraq —nispa.

15 Reymi runakunapa mañakusqanta mana kasurqachu, chaynataqa rurarqa Diosmanta willakuq Silo llaqtayoq Ahiaswan Nabatpa churin Jeroboanman Tayta Diospa nisqan cumplikunanpaqmi. 16 Reypa mana uyarisqanta qawaykuspankum nirqaku:

Israel casta runakuna
¡manañam ñoqanchikpaqqa imapas kanchu Davidmantaqa
nitaqmi herencianchikpas kanchu Isaipa churinmantaqa!
¡Israel casta runakunaqa
wasikichikmanyá pasakuychik!
¡Davidpa mirayninkunaqa
kikikichikyá arreglakuychik!

Chaymi Israel casta llapallan runakunaqa wasinkuman ripukurqaku. 17 Chaynapim Juda law llaqtakunapi *yachaq Israelpa mirayninkunallataña Roboamqa gobiernarqa. 18 Rey Roboanmi debaldella llamkachiqkunapa jefen Adoramta kacharqa ichaqa Israel casta runakunam rumiwan choqaspa wañurachirqaku chaymi Rey Roboampas apurawllamanña carretanpi lluptirurqa Jerusalen llaqtaman. 19 Chaynapimá Israel casta runakunaqa hoqarikururqa Davidpa castankunapa contranpi kay libro qellqasqa kasqan punchawkama.

11 1 Rey Roboanmi Jerusalen llaqtaman chayaramuspan huñururqa Juda ayllumanta hinaspa Benjamin ayllumanta guerrapaq akllasqa pachak pusaq chunkan waranqa soldadokunata, chaynataqa huñururqa Israel casta wakin runakunapa contranpi peleaspa gobiernasqan allpata kutichikunanpaqmi. 2 Tayta Diosmi ichaqa runan Semiasta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3-4—Juda nacionpi gobiernaq Salomonpa churin Roboamtayá Israelpa
miraynin llapallan Juda casta hinaspa Benjamin casta llapallan runaku-
natawan nimuy ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: "Ama riychikchu nitaq
peleaychikchu castaykichikwanqa, sapakamayá wasikichikman kutikuychik,
Roboampa contranpi hoqarikusqankuqa munasqayman hinam karqa" nispa.
Chaymi Tayta Diospa nisqanta kasukuspa ripukurqaku, manañam rir-
qakuchu Jeroboampa contranpi peleaqqa.

Llaqtakunata Rey Roboam allichachisqanmanta

5 Roboanmi *yacharqa Jerusalen llaqtapi hinaspam aswan allintaraq allicha-
chirqa Juda nacionpi murallasqa llaqtakunata. 6 Allichachirqamá Belen llaqtata,
Etam llaqtata, Tecoa llaqtata. 7 Bet-sur llaqtata, Soco llaqtata, Adulam llaqtata,
8 Gat llaqtata, Maresa llaqtata, Zif llaqtata, 9 Adoraim llaqtata, Laquis llaqtata,
Azeca llaqtata, 10 Zora llaqtata, Ajalon llaqtata hinaspa Hebron llaqtata. Chay
llaqtakunam murallasqa llaqtakuna karqa Juda lawpi chaynataq Benjamin
lawpipas. 11 Chay llaqtakunapa murallankunata allichachispam chaykunapi
churachirqa capitankunata, chaypitaqmi waqaycharqa mikuytapas, aceitetapas
hinaspa vinotapas. 12 Chay llapallan llaqtakunapiqa churarqataqmi harkachiku-
na armakunatapas chaynataq lanzakunatapas. Alli-allintam allichachirqa chay
llaqtakunata hinaspam Juda lawpi hinaspa Benjamin lawpi munaychakurqa.
13 Lliw Israel nacionpi kaq sacerdotekunapiwan Leviy casta runakunaña-
taqmi tukuy hinastinmanta hamurqaku paywan kuska kanankupaq. 14 Leviy
casta runakunam saqeramurqaku echaderonkunatawan tukuy kapuqninkuna-
ta hinaspam hamurqaku Juda lawmanwan Jerusalen llaqtaman. Jeroboanmi
gobiernonpi qatiqninkunapiwan paykunata qarqorurqaku Tayta Diospa sacer-
dotenkuna kasqankumanta. 15 Jeroboanmi huk sacerdotekunatańa churarurqa
moqokunapi kaq capillakunapi sacerdotekuna kanankupaq hinaspa chivato tay-
tachapaqwan kikinpa rurachisqan toro taytachakunapaq sacerdote kanankupaq.
16 Tukuy sonqonkuwan Israelpa yupaychasqan Tayta Dios qatiy munaq llapallan
ayllu runakunam ichaqa chay Leviy casta sacerdotekunatańa qatirqaku, paykú-
naqa Jerusalen llaqtamanmi rirqaku abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diospaq
animalkunata wañuchinankupaq. 17 Chaynatamá takyachirqaku Juda nacionpi
gobiernota hinaspam kimsa wata Salomonpa churin Roboamta kallpancharqaku,
payqariki kimsa watallam Davidpa hinaspa Salomonpa rurasqanta hina rurarqa.
18 Rey Roboanmi casarakururqa Davidpa willkan Mahalatwan, Mahalatqa
karqa Jerimotpa churinmi. Casarakurqataqmi Abihail sutiyoq warmiwan-
pas. Abihailqa karqa Eliabpa churinmi, Eliabñataqmi karqa Isaipa churin.
19 Mahalatmi Roboampa churinkunata wachakurqa, paykunam karqa Jehus,
Semarias hinaspa Zaham. 20 Chaymantañataqmi kasarakururqa Absalonpa
churin Maacawan hinaptinmi pay wachakurqa Abiamta, Ataita, Zizata hi-
naspa Selomit sutiyoq runata. 21 Llapallan warmikunamantapas chaynataq
compañerankunamantapas mastaqa Roboamqa kuyarqa Absalonpa churin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maacatam. Roboampam karqa chunka pusaqniyoq warminkuna, compañerankunañataqmi karqa soqta chunka. Qari churinkunam karqa iskay chunka pusaqniyoq, warmi churinkunañataqmi karqa soqta chunka.

22 Roboanmi churarqa Maacapa wawan Abiamta llapallan wawqenkunapa jefen kananpaq. Payqa Abiamtam reypaq churayta munarqa.
23 Allinta tanteaspam llapallan churinkunaman rakirqa Juda lawpi hinaspa Benjamin lawpi kaq murallasqa llaqtakunata, qorqataqmi mikuykunatapas, mana pisiyta qospanmi achka warmikunawan casarachirqa.

Juda nacionta Rey Sisac atacasqanmanta
(1 R 14:21-31)

12 1 Rey Roboanmi gobiernonta takyarachispan alli-allinta kallpanchakururqa hinaspam Tayta Diospa yachachikuynintapas qepanchakururqa, qepanchakururqataqmi Israel casta runakunapas. 2 Tayta Diosta traicionaruspa Roboam pichqa watamanña gobiernachkaptinmi Egipto nacionpi Rey Sisac hamurqa guerrawan hinaspam Jerusalen llaqtata atacarurqa. 3 Atacarqamá waranqa iskay pachaknin carretakunawan, soqta chunka waranqa silladakunawan hinaspa Egipto lawmanta hamuq mana yupay atina runakunawan, chay runakunam karqa Libia runakuna, Suqui runakuna hinaspa Cus runakuna. 4 Paykunam dueñochakururqa Juda lawpi murallasqa llaqtakunata hinaspam Jerusalen llaqtakama chayarurqaku.

5 Roboanwan Juda nacionpi jefekuna Rey Sisacpa hichpamusqanta yacharuspa Jerusalen llaqtapi huñunasqa kachkaptinkum, Diosmanta willakuq Semaias paykunaman hamururqa hinaspam Tayta Diospa nisqanta kaynata nirqa:

—Saqeruwasqaykichikman hinam ñoqapas saqerusqaykichik Rey Sisacpa makinpi —nispa.

6 Israel casta jefekunawan Rey Roboamñataqmi humillakuspa nirqaku:

—Allinpunim Tayta Diospa kay rurasqanqa —nispa.

7 Chay humillakusqankuta Tayta Dios qawaykuspanmi Semaiasta nirqa:

—Humillakusqankuraykum manaña chinkachisaqchu aswanqa kunallanmi librasaq. Sisacnintakamaqa manañam kacharisaqñachu piñakuyniytaqa Jerusalen llaqtapa contranpiqa. 8 Ichaqa Sisactam servinqaku imaynam serviwayta yachanankupaq hinaspa imaynam huklaw nacionniyoq rey serviyqa kasqanta yachanankupaq.

9 Jerusalen llaqtata Egipto nacionpa reynin Sisac atacaspanmi hapikuykurqa Tayta Diospa templonpi tukuy imakunata chaynataq reypa palacionpi tukuy imakunatapas. Lliwta qechuruspanmi Salomonpa qorimanta rurachisqan harkachikuna armakunatapas apakurqa. 10 Chaykunapa rantinpim Rey Roboam rurachirqa broncemantaña harkachikuna armakunata hinaspam waqaychaqnin soldadokunapa jefenman qoykurqa reypa palacionpa punkunpi waqaychanankupaq. 11 Tayta Diospa templonman sapa kuti rey yaykuptinmi waqaychaqnin soldadokuna chay harkachiku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

na armata apaqku hinaspam kasqallan kutichimuqku chay soldadokunapa cuartonman. 12 Chaynata Rey Roboam humillakuykuptinmi Tayta Diospa piñakuynin tanirurqa paymanta, manamá lliwtachu chinkarachirqa.

13 Rey Roboam kallpanchakuruspanmi Jerusalen llaqtapi hinalla gobiernarqa. Payqa tawa chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Chunka qanchisniyoq watam gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. Jerusalen llaqtatamá Israel llapallan ayllukunamanta Tayta Dios akllakurqa sutin chaypi reqsisqa kananpaq. Roboampa mamanmi karqa Amon nacionniyoq Naama. 14 Roboanmi Tayta Diosta tukuy sonqonwan mana maskayta munaspan mana allinta rurarqa.

15 Qallariyninmanta tukuyninkama Roboampa wakin rurasqankunaqa kachkan Diosmanta willakuq Semaiaspa qellqasqan libropim chaynataq Diosmanta willakuq Iddopa libronpim otaq ayllukunamanta rimaq paypa listanpim. 16 Jeroboanwan Roboamqa guerrallapim tukuy tiempo karqaku.

Abuelonkuna hina Roboam wañuruptinmi pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi. Mamanmi karqa Amon nacionniyoq Naama, Roboampa rantinpim gobiernarqa churin Abiam.

Juda nacionpi Rey Abiampa gobiernasqanmanta
(1 R 15:1-7)

13 1 Rey Jeroboam chunka pusaqniyoq watamanña gobiernachkaptinmi Juda nacionpi Abiam gobiernayta qallaykurqa. 2 Jerusalen llaqtapim gobiernarqa kimsa wata, paypa mamanmi karqa Gabaa llaqtayoq Urielpa miraynin Micaias.

Guerrapim karqaku Abianwan Jeroboamqa. 3 Abianmi qallaykurqa guerrapi peleayta tawa pachak waranqa akllasqa valeroso soldadonkunawan, Jeroboampas Abianwan peleananpaqmi alistarqa pusaq pachak waranqa akllasqa valeroso soldadokunata. 4 Abianmi Efrain law orqokunapi Zemaraim Moqoman riruspa chaypi sayaykuspa qayakurqa:

—Jeroboanwan Israel nacionniyoq lliw runakuna uyariwaychik. 5 ¿Manachu yacharqankichik Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa Davidmanwan mirayninkunaman Israelpi wiña-wiñaypaq gobierno qosqanta? ¿Manachu contratota rurarqa paykunalla gobiernanankupaq? 6 Aswanqa Nabatpa churin Jeroboanmi Davidpa churin Salomonpa contranpi hoqarikururqa. Jeroboamqa karqa Rey Salomonpa serviqninmi. 7 Jeroboanmanmi huñunakururqa mana allinpi puriq qella runakuna, paykunam Salomonpa churin Roboampa contranpi hoqarikururqaku, chaynataqa rurarqaku Roboam mozollaraq kaspa iskayrayasqanraykum chaynataq mana imayna defiendekuyta atisqanraykum. 8 Kunanñataqmi Tayta Diospa gobiernonpa contranpi churakuyta munankichik chay gobiernoqa Davidpa mirayninkunapa kachkaptinpas. Chaytaqa rurachkankichik achkallaña kasqaykichikraykum chaynataq diosnikichik kananpaq Jeroboampa qorimanta rurachisqan malta torokuna qamkunawan kasqanraykum. 9 Qamkunaqa qarqorurqankichikmi Tayta Diospa churasqan Aaronpa miraynin sacerdotekunatapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq Leviy casta runakunatapas. Huklaw runakunapa rurasqanman hinataqmi sacerdotekunatapas churarurqankichik. Pipas malta torotawan qanchis carnerokunata apamuspa sacerdote kayta munaptinqa taytacha-mamachakunapa sacerdotenña kananpaqmi churaq kankichik. 10 Ñoqaykupa yupaychasqaykuqa Tayta Diosmi, paytaqa manam saqerqanikuchu. Tayta Diospa serviqnin sacerdotekunapas kachkan Aaronpa mirayninkunam, yanapaqninkunapas kachkan Leviypa castankunam. 11 Paykunam sapa tempranon hinaspa sapa tarden Tayta Diospaq kañanku lliw kañanapaq kaq wañuchisqa animalkunatawan miski asnaq inciensokunata. Churankutaqmi qori-puro mesapi tantakunatapas, sapa tardentaqmi ratachiqku qorimanta candeleropi mecherokunatapas. Ñoqaykuqa ruraniku yupaychasqayku Tayta Diospaq ruraykunatam, qamkunam ichaqa Tayta Diostaqa qepanchakurunkichikña. 12 Kaypim ñoqaykuwan kachkan Diosniykuqa jefeyku hina, kaypitaqmi kachkan cornetilla tocaq sacerdotekunapas qamkunapa contraykichikpi cornetillankuta tocanankupaq. Yaw Israelpa mirayninkuna, amayá peleaychikchu abueloykichikpa yupaychasqan Tayta Diospa contranpiqa, manam pay venceytaqa atiwaqchikchu —nispa.

13 Jeroboanmi kamarachirqa wakin soldadonkunata chaynapi Juda casta soldadokunata qepanmanta atacamunankupaq, Jeroboampa wakin soldadonkunam Juda runakunapa qepanpiña kachkarqaku. 14 Chaymi Juda runakuna qepanta qawariykuspa cuentata qokururqaku ñawpaqninmantawan qepanmanta soldadokuna atacamusqanta chaymi Tayta Diosta mañakurqaku, sacerdotekunañataqmi tocarqaku cornetillankuta. 15 Chaymi Juda runakuna qapariptinku Jeroboamtawan Israel nacionniyoq llapallan runakunata Dios vencerurqa, chaynataqa rurarurqa Rey Abiampa hinaspa Juda runakunapa qayllanpim. 16 Hinaptinmi Israel nacionniyoq soldadokuna ayqekurqaku Juda runakunapa qayllanmanta. Chaynatam Dios qoykurqa paykunaman. 17 Rey Abianmi soldadonkunapiwan wañurachirqaku Israel nacionniyoq achka-achka runakunata, chaypi wichiq runakunam karqa pichqa pachak waranqa akllasqa runakuna. 18 Chaynapimá chay tiempopiqa humillasqa karqaku Israel nacionniyoq runakuna, Juda nacionniyoq runakunam ichaqa kallpanchasqa karqaku abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosman hapipakusqankurayku.

19 Rey Abianmi qatirqa Jeroboamta hinaspam dueñochakururqa Betel llaqtata, Jesana llaqtata hinaspa Efrain llaqtata llaqtachantintakama. 20 Abiampa kawsasqan tiempokunapiqa manañam Jeroboamqa atiyniyoqñachu karqa. Tayta Dios onqoyta qoykuptinmi wañururqa. 21 Abianmi aswan mas atiyniyoq rikurirurqa. Payqa casarakururqa chunka tawayoq warmikunawanmi, paykunapim karqa iskay chunka iskayniyoq qari churinkuna, karqataqmi chunka soqtayoq warmi churinkunapas. 22 Rey Abiampa wakin rurasqankunapiwan rimasqankunaqa Diosmanta willakuq Iddopa qellqasqan libropim kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda nacionpi Asapa gobiernasqanmanta
(1 R 15:8-12)

14 1 Abuelonkuna hina Abiam wañuruptinmi “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi pamparurqaku, paypa rantinpim gobiernarqa churin Asa. Rey Asa gobiernaptinmi chay nacionqa karqa hawkalla chunka watapuni.

2 Rey Asam allinta rurarqa yupaychasqan Tayta Diospa munasqanman hina. 3 Tuñirachirqam huklaw nacionniyoq runakunapa taytachankupa altarninkunatapas chaynataq moqokunapi kaq capillakunatapas. Adoranankupa rumi pilarkunatapas pakiparuspam qorururqataq Asera sutiyoq mamachakunatapas. 4 Juda nacionniyoq runakunatapas kamachirqataqmi abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosta maskaspa yachachikuyninkunatapas hinaspa kamachisqankunatapas kasukunankupaq. 5 Tuñirachirqam Juda nacion llaqtakunapa moqonkunapi kaq capillakunatapas chaynataq incienso kañana altarkunatapas. Pay gobiernanankamaqa nacionmi hawkalla karqa.

6 Rurachirqam Juda nacionpi murallasqa llaqtakunata nacion hawkalla kasqanrayku, paypa tiemponpiqa manam ima guerrapas karqachu, Tayta Diosmi hawkayayta qorqa. 7 Juda nacionniyoq runakunatam nirqa:

—Kay llaqtakunata allichaspayá muyuriqninpipas rurasunchiktaq murallata, torrekunata hinaspa cerrojoyoq punkukunata. Kay nacionqa ñoqanchikpañam yupaychasqanchik Tayta Diosta maskasqanchikrayku. Payta maskaptinchikmi qoykuwanchik kay nacionninchikpi hawkayayta —nispa.

Chay llaqtakunata allinta allichaspamá qespirachirqaku.

8 Rey Asapam karqa Juda castamanta kimsa pachak waranqa soldadonkuna, paykunam karqaku hatun harkachikuna armayoqkama hinaspa lanzayoqkama, Benjamin castamantañataqmi karqa iskay pachak pusaq chunkan waranqa soldadonkuna, paykunaqa karqaku taksa harkachikuna armayoqkamam hinaspa flechayoqkamam, llapallankum valeroso soldadokuna karqaku. 9 Paykunapa contranpim peleaq hamurqa Cus nacionniyoq Zera sutiyoq runa, payqa hamurqa waranqantin-waranqantin soldadoyoqmi chaynataq guerrapaq kimsa pachak carretayoqmi, paykunaqa chayaramurqaku Maresa sutiyoq llaqtamanmá. 10 Paypa contranpi Rey Asa lloqsispanmi peleananpaq churakururqa Maresa llaqta law Sefata Qechwapi. 11 Rey Asam yupaychasqan Tayta Diosta mañakurqa kaynata:

—Dios Taytalláy, qamllam kanki kallpasapakunapa contranpi mana kallpayoqkunata yanapaykuqqa. Yupaychasqayku Dios Taytalláy, yanapaykullawaykuyá, qanmanmi hapipakamuykiku, qampa sutikipim hamuniku kay achka-achka soldadokunapa contranpi. Dios Taytalláy, qanmi Diosniykuqa kanki, amayá qamqa piwanpas vencechikuychu —nispa.

12 Tayta Diosmi Cus nacionniyoq runakunata vencerurqa Asapa hinaspa Juda runakunapa qayllanpi chaymi Cus nacionniyoq runakunaqa ayqekurqaku. 13 Rey Asañataqmi soldadonkunapiwan qatirqaku Gerar llaqtakama chaymi Cus nacionniyoq runakuna wañururqa mana hukllapas kawsanan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kama. Tayta Diospa qayllanpi hinaspa paypa soldadonkunapa qayllanpimá chinkarurqaku chaymi achka-achkasuta llapa imankutapas apakurqaku.
14 Chaymantañataqmi atacarurqaku Gerar llaqtapa muyuriqninpi llapallan llaqtakunata, Tayta Diospa rurasqanwanmi chaykunapi *yachaqkuna mancharikururqaku, Juda runakunam saquearurqaku llapallan llaqtakunata chaypi achkallaña llapa imakuna kasqanrayku. 15 Hatuskunapi animalniyoqkunatapas atacaspankum hapikururqaku achkallaña ovejakunatawan camellokunata hinaspam kutikurqaku Jerusalen llaqtaman.

Rey Asapa rurasqankunamanta
(1 R 15:13-15)

15 1 Diospa Espiritun Obedpa churin Azariasman huntaykuptinmi
2 pay rirqa Rey Asawan tupananpaq, paymá nirqa:
—Rey Asapiwan Juda casta runakuna hinaspa Benjamin casta runakuna, qamkunaqa llapallaykichikyá uyariwaychik: Tayta Diosmi yanapasunkichik payta qatiptikichikqa, maskaspaykichikqa tarinkichikmi, qepanchakuptikichikmi ichaqa paypas qepanchakurusunkichiktaq. 3 Unay tiempom Israel castakunaqa mana cheqap Diosniyoq, mana sacerdoteyoq hinaspa Diosmanta mana yachachisqa karqaku. 4 Paykunaqa sasachakuyninkupi kaspañam Israelpa yupaychasqan Tayta Diosman kutirikuspa maskarqaku hinaspam payta tarirqaku. 5 Chay tiempokunapiqa manam pipaqpas karqachu hawkayay aswanqa chaqwallañam karqa llapallan nacionkunapi kaqkunapaq. 6 Huk nacionmi purmachiq huk nacionta chaynataqmi huk llaqtapas purmachiq huk llaqtata, Diosmi chaqwarqa tukuy rikchaq sasachakuykunawan. 7 Aswanqa kallpanchakuspayá ama hukmanyaychikchu, pagoykichiktaqa chaskinkichikmi llamkasqaykichikmanta —nispa.

8 Diosmanta willakuqpa nisqanta Asa uyariykuspanmi kallpanchakururqa hinaspam tuñirachirqa millakuypaq taytachakunata otaq Juda lawpipas hinaspa Benjamin lawpipas taytachakunata. Tuñirachirqataqmi Efrain law orqokunapi taytachakunatapas chaynataq dueñochakusqan llaqtakunapi taytachakunatapas. Allichachirqataqmi Tayta Diospa templon corredorpa ñawpaqninpi kaq altartapas. 9 Huñururqam llapallan Juda castakunatawan Benjamin castakunata, huñururqataqmi Efrain castamanta, Manases castamanta hinaspa Simeon castamanta riq chaypi kaqkunatapas. Achkaqmi Israel nacionmanta pasakurqaku Rey Asaman, paymanqa pasakurqaku yupaychasqan Tayta Dios yanapasqanta qawaykuspankum.

10 Paykunaqa huñunakururqaku Jerusalen llaqtapi chunka pichqayoq watanpa kimsa killanmanña Rey Asa gobiernachkaptinmi. 11 Chay punchawpim Tayta Diospaq wañuchipurqa guerrapi peleaspa qechumusqanku qanchis pachak bueyeskunatawan qanchis waranqa ovejakunata. 12 Abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosta tukuy sonqonkuwan hinaspa tukuy vidankuwan maskanankupaqmi prometekurqaku. 13 Prometekurqakutaqmi Israelpa yupaychasqan Tayta Dios mana maskaqtaqa hatuntapas-taksatapas, qaritapas-warmitapas wañuchinanku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paq. 14 Tayta Diosmanmi hatu-hatun qapariywan juramentarqaku, chaynataqa rurarqaku cornetillakunatawan cornetakunata tocachkaptinkum. 15 Juda nacionpi llapallan kaqkunañataqmi kusikurqaku jurasqankuwan, paykunaqa tukuy sonqonkumantam jurarqaku. Tukuy voluntadwan maskaspankum Tayta Diosta tarirqaku chaynapim pay qorqa hawkayayta tukuy hinastinpi.

16 Rey Asaqa abuelan Maacatapas reina kayninmantam horqorurqa Asera sutiyoq mamachata rurachisqanrayku, abuelanpa rurachisqan mamachata kuchuruspanmi ñuturachirqa hinaspam kañarurqa Cedron wayqopi. 17 Ichaqa Israel casta runakunapa kasqan moqokunapi capillakunataqa manam chinkachirqachu, chaywanpas Asaqa allin sonqoyoqmi karqa wañukunankama. 18 Taytanpa hinaspa kikinpa sapaqchasqan ofrendakunatapas Diospa templonmanmi churarqa, churarqamá qori-qollqetapas chaynataq serviciokunatapas. 19 Rey Asapa kimsa chunka pichqayoq wata gobiernasqan tiempopiqa manam guerra karqachu.

Rey Ben-adadwan Rey Asapa contrato rurasqanmanta
(1 R 15:16-22)

16 1 Kimsa chunka soqtayoq watamanña Rey Asa gobiernachkaptinmi Israel nacionpa reynin Baasa Juda nacionpa contranpi peleaq rirqa. Rama llaqtata aswan allinta allicharachispanmi mana pitapas kacharirqachu Juda nacionpi reypa kasqanman yaykunankuta hinaspa lloqsinantapas. 2 Tayta Diospa templonpi qori-qollqetawan reypa palacionpi tukuy imakunata Asa horqoramuspanmi apachirqa Aram nacionpi Rey Ben-adadman. Payqa *yacharqa Damasco llaqtapim. Paytam Rey Asa kaynata nichimurqa:

3 —Qampa taytaykiwan ñoqapa taytay contrato rurasqankuta hinayá ñoqanchikpas contratota rurasunchik, qori-qollqe regalotam apachimuchkayki Israel nacionpa reynin Baasawan contrato rurasqaykita tukunaykipaq chaynapi ñoqamanta anchurikunanpaq —nispa.

4 Rey Ben-adadmi Rey Asapa nisqanta kasukuspan tropankunapa kamachiqninkunata kacharqa Israel nacionpi llaqtakunata atacamunankupaq, paykunam vencerurqaku Ijon llaqtata, Dan llaqtata hinaspa Abel-maim llaqtata, vencerurqakutaqmi kawsaykuna waqaychana Neftaliy lawpi kaq llaqtakunatapas. 5 Rey Baasa chayta yacharuspanmi Rama llaqta allichachisqanta sayarachispa manaña llamkachirqachu. 6 Juda nacionniyoq llapallan runakunata Rey Asa kamachispanmi Rama llaqtamanta apachirqa Rey Basapa rurachisqan rumikunatawan qerukunata, chaykunawanmi aswanraq allicharachirqa Geba llaqtatawan Mizpa llaqtata.

7 Chay tiempopim Diosmanta willakuq Hanani Juda nacionpi Rey Asaman hamuspa nirqa:

—Aram nacionpa reyninman hapipakuspaykim yupaychasqayki Tayta Diosmanqa mana hapipakurqankichu, chayraykum paypa soldadonkunaqa qanmanta lluptirun. 8 Cus nacionniyoq runakunapiwan Libia nacionniyoq runakunaqa ¿manachu karqa achka-achkallaña soldadokuna, carretakuna hinaspa silladakuna? chaywanpas Tayta Diosman hapipakusqaykiraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

makikiman churaykurqa. 9 Tayta Diosqa qawamuchkanmi llapallan kay
pachapi pasaqkunata chaynapi paypa qayllanpi allin sonqoyoqkunaman
atiyninta qawachinanpaq. Loco hinam Aram nacionniyoq reymanqa hapipa-
kurqanki, kunanmantaqa guerrallañam kanqa qampa contraykipi —nispa.
10 Diosmanta willakuqpa contranpi Rey Asa piñakuruspanmi carcela-
rachirqa, payqa piñakururqa chay willakuqpa nisqankunawanmi. Chay
tiempokunapim Asa llumpa-llumpayta ñakarichirqa wakin runakunata.

Rey Asapa wañukusqanmanta
(1 R 15:23-24)

11 Qallariyninmanta tukuyninkama Rey Asapa rurasqankunaqa Juda nacion-
pi hinaspa Israel nacionpi reykunapa vidanmanta willakuq libropim qellqasqa
kachkan. 12 Kimsa chunka isqonniyoq watamanña gobiernachkaspanmi Rey
Asa onqorurqa chakinwan llumpa-llumpayta ichaqa Tayta Diosta mana mña-
kuspanmi hampiqkunallawan hampichikurqa. 13 Payqa tawa chunka hukniyoq
watamanña gobiernachkaspanmi abuelonkuna hina wañukurqa. 14 Chaymi
pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi kaq kikinpa rurachikusqan
sepulturapi. Chayman chutaykuspankum hinarqaku especeriakunatawan mis-
killaña asnarichkaq huk rikchaq perfumekunata, chaykunatam rurarqa allin
perfume ruray yachaqkuna. Paypaqmi ratachirqaku hatun lenguachkaq ninata.

Juda nacionpi Rey Josafat gobiernasqanmanta

17 1 Rey Asapa rantinpiñataqmi churin Josafat gobiernarqa, paymi
Israel nacionpa contranpi allinneqta kallpanchakururqa. 2 Chu-
rarqam soldadokunata Juda nacionpi kaq murallasqa llaqtakunapi,
churarqataqmi taytan Asapa dueñochakusqan Efrain law llaqtakunapipas.
3 Tayta Diosmi yanaparqa Josafat sutiyoq reyta, paytaqa yanaparqa go-
biernonta qallarispa abuelon David hina kawsasqanraykum, payqa manam
maskarqachu Baal sutiyoq taytachakunapa yanapakuynintaqa. 4 Rey Josafat-
qa taytanpa Diosninpa yanapakuyninta maskaspanraqmi kasukurqa paypa
kamachisqankunata, payqa manataqmi kawsarqa Israel nacionpi rurasqanman
hinachu. 5 Chayraykum paytaqa Tayta Dios takyachirqa gobiernonpi, Juda
nacionniyoq llapallan runakunam qorqaku regalokunata chaymi ancha-ancha-
llataña apuyaruspa sinchi reqsisqa karqa. 6 Payqa tukuy sonqonwanmi Tayta
Diospa munasqanman hina kawsarqa. Payqa chinkarachirqataqmi Juda law
moqokunapi capillakunatapas chaynataq Asera sutiyoq mamachakunatapas.
7 Kimsa watamanña gobiernachkaspanmi kacharqa churasqan jefe-
kunata Juda llaqtakunapi yachachinankupaq, chay jefekunam: Benhail,
Abdias, Zacarias hinaspa Micaias. 8 Chay jefekunawantaqmi rirqa Leviy
casta Semaiaspas, Netaniaspas, Zebadiaspas, Asaelpas, Semiramotpas,
Jonatanpas, Adoniaspas, Tobiaspas hinaspa Tobadoniaspas. Paykunawan-
taqmi rirqa sacerdote Elisamapas chaynataq Jorampas. 9 Paykunam Juda

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionpi yachachirqaku Tayta Diospa yachachikuynin libromanta. Purirqakumá Juda nacionpi llapallan llaqtakunapi runakunata yachachistin.

10 Juda nacionpa muyuriqnin nacionpi kaq reykunam Tayta Diosta manchakusqankurayku mana peleayta munarqakuchu Rey Josafatpa contranpi. 11 Filistea runakunapas Rey Josafatmanmi apamuqku regalokunatawan impuesto qollqeta, Arabia law runakunapas apamurqakum qanchis waranqa qanchis pachaknin carnerokunatawan qanchis waranqa qanchis pachaknin chivatokunata.

12 Rey Josafatmi aswan-aswanta munaychakurqa hinaspam rurachirqa Juda nacionpi murallasqa llaqtakunatawan mikuy waqaychana llaqtakunata. 13 Achka-achkam karqa imankunapas Juda nacion llaqtakunapi, Jerusalen llaqtapipas kapurqataqmi guerrapi peleaq valeroso soldadonkuna. 14 Chay soldadokunam familiankuman hina kayna karqa Juda ayllumanta tropakuna kamachiqmi karqa Adnas, paywanmi karqaku kimsa pachak waranqa soldadokuna. 15 Adnaspa qatiqninñataqmi karqa Johanan, paywanmi karqa iskay pachak pusaq chunkan waranqa soldadokuna. Johananpa qatiqninñataqmi 16 karqa Zicripa churin Amasias, paymi kikinmanta yaykurqa Tayta Diosta servinanpaq. Paywantaqmi karqa iskay pachak waranqa valeroso soldadokunapas.

17 Benjamin ayllumantañataqmi karqa Eliada sutiyoq valeroso soldado, paywanmi karqa iskay pachak waranqa soldadokuna, paykunaqa karqa flechawan hinaspa taksa harkachikunawan peleay yachaqkunam. 18 Eliadapa qatiqninñataqmi karqa Jozabad, paywanmi karqa guerrapaq armasqa pachak pusaq chunkan waranqa runakuna.

19 Paykunamá karqa reypa serviqninkuna, ichaqa manam yupasqachu karqa Juda nacionpa muyuriqnin murallasqa llaqtakunapi kaqkunaqa.

Rey Acab vencesqa kananmanta Micaiaspa willasqanmanta
(1 R 22:1-40)

18 1 Rey Josafat ancha-anchata apuyaruspanmi anchallaña reqsisqa karurqa. Josafatpa churinmi casarakururqa Acabpa warmi churinwan.

2 Iskay kimsa wata pasaruptinmi Rey Josafat rirqa Samaria llaqtata Rey Acab watukuq, Rey Josafatpaqwan riqmasinkunapaqmi Rey Acab nakachirqa achka ovejakunatawan bueyeskunata hinaspam rimapayarqa Galaad lawpi Ramot llaqtata atacanankupaq. 3 Israel nacionpa reynin Acabmá Juda nacionpa reynin Josafatta tapurqa:

—¿Munawaqchum ñoqawan kuska rispa Galaad lawpi kaq Ramot llaqta atacamuyta? —nispa.

Chaymi Rey Josafatñataq nirqa:

—Qanwan ñoqaqa hukllam kanchik, hukllataqmi kanku soldadoykunapas soldadoykikunawan guerraman rinanchikpaq. 4 Ichaqa ama hina kaspayá puntata tapuy Tayta Diospa imam ninanta —nispa.

5 Chaymi Israel nacionpa reynin huñurachirqa Diosmanta willakuq tawa pachak runakunata hinaspam tapurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Galaad lawpi kaq Ramot llaqtapa contranpi peleaq ¿risaqkuchu icha manachu? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq llullakuspa nirqaku:

—Riypuniyá, Diosmi makikiman churamunqa —nispa.

6 Rey Josafatqa nirqataqmi:

—¿Kanmanraqchu Tayta Diosmanta huk kaqnin willakuq chaynapi payta tapunanchikpaq? —nispa.

7 Chaymi Josafat sutiyoq reyta Israel nacionpa reynin nirqa:

—Arí, tapunanchikpaqqa kachkanraqmi Tayta Diosmanta willakuq, payqa Imlapa churin Micaiasmi, ichaqa cheqninim paytaqa, manam haykapipas allintaqa willawanchu aswanqa mana allinllatam —nispa.

Chaymi Rey Josafatñataq nirqa:

—Ama chaynataqa rimaychu —nispa.

8 Chaymi Israel nacionpa reynin qayarachimurqa huk serviqninta hinaspam nirqa:

—Imlapa churin Micaiasta chaylla pusamuway —nispa.

9 Israel nacionpa reyninwanmi Juda nacionpa reynin Josafat sapakama sillankupi tiyachkarqaku, paykunaqa reypa pachanwan churakuruspankum Samaria llaqtaman yaykuna erapi tiyachkarqaku, Diosmanta llapallan llulla willakuqkunañataqmi paykunapa qayllanpi willakuchkarqaku. 10 Quenaanapa churin Sedequiasmi rurarurqa fierromanta waqrakunata hinaspam nirqa:

—Kaynatam Tayta Dios nin: “Kay waqrakunawan waqrachkaq hinam Aram nacionniyoq runakunata atacarunki chinkarachinaykikama” nispa.

11 Diosmanta llapallan llulla willakuqkunapas chaynallatam willakurqaku:

—Galaad lawpi kaq Ramot llaqtataqa atacamuyá. Tayta Diospuni makikiman churaykamuptinmi paykunataqa ganarunki —nispa.

12 Micaiasta qayamunanpaq kachasqan runam payta nirqa:

—Diosmanta willakuqkunam llapallanku hina chayna allinllata reyman nirunku. Qampas paykuna hinayá niy allinta —nispa.

13 Chaymi Micaias nirqa:

—Kawsaq Tayta Diosraykum jurani, ñoqaqa Diosniypa imam niwasqallantam rimasaq —nispa.

14 Reypa kasqanman hamuruptinmá rey nirqa:

—Micaias ¿Galaad lawpi kaq Ramot llaqtataqa atacamusaqkuchu icha manachu? —nispa.

Chaymi pay nirqa:

—Riypuniyá, Diosmi makikiman churamunqa —nispa.

15 Chaymi reyñataq nirqa:

—¿Hayka kutitañataq nisqayki Tayta Diospa sutinpi cheqapllata juraspa niwanaykipaq? —nispa.

16 Chaymi Micaias nirqa:

Ñoqam Israel nacionpi llapallan runakunata rikurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Orqokunapi cheqesqa mana michiqniyoq ovejakunata hinam rikurqani
chaymi Tayta Dios nirqa:
"Kaykunaqa mana dueñoyoq ovejakuna hinam kachkanku" nispa.
"Sapakamayá wasinkuman hawkalla kutikuchunku" nispa.

17 Chaymi Josafat sutiyoq reyta Israel nacionpa reynin nirqa:
—¿Manachu nirqayki: "Manam imatapas ñoqapa allinniypaqqa willakunchu aswanqa mana allinllatam" nispay?
18 Chaymi Tayta Diospa nisqanta Micaias nirqa:
—Ñoqam Tayta Diosta qawarqani tiyananpi tiyachkaqta, qawarqanitaqmi hanaq pachapi llapallan serviqninkunapas *alleqninpi hinaspa *ichoqninpi sayachkaqta. 19 Tayta Diosmi nirqa: "¿Pitaq Acabta engañarunman Galaad lawpi kaq Ramot llaqtata atacamunanpaq chaynapi chaypi wañuchisqa kananpaq?" nispa. Chaymi huknin serviqnin nirqa hukta, hukninpas huktataq. 20 Ichaqa huk espiritum Tayta Diospa qayllanpi rikuriykuspa nirqa: "Ñoqam engañamusaq" nispa. Hinaptinmi Tayta Dios nirqa: "¿Imaynatataq ruramunki?" nispa. 21 Chaymi espirituñataq nirqa: "Llapallan willakuqkunawanmi reyman llullata willachimusaq" nispa. Chaymi Tayta Diosñataq nirqa: "Engañamuspayá chaynata ruramuy" nispa. 22 Chaynaqa kunanmá serviqniki llapallan willakuqkunapa siminman Tayta Dios churarun llulla espirituta, Tayta Diosmi rimarun chinkarachisunaykipaq —nispa.
23 Micaiasman Quenaanapa churin Sedequias asuykuspanmi uyanpi takarurqa hinaspam nirqa:
—¿Maynintataq Tayta Diospa espiritunqa ñoqamanta rirqa qamtaraq rimapayasunaykipaq? —nispa.
24 Chaymi Micaias nirqa:
—Chaytaqa yachanki cuarton-cuarton pakaykachakusqayki punchawmi —nispa.
25 Chaymi Israel nacionpa reynin nirqa:
—Micaiasta hapiruspayá pusay llaqtapi gobernador Amonmanwan churiy Joasman. 26 Ñoqa reypa kayna nisqaytam nimunkichik: "Kay runata carcelpi wichqaspayá mikunanpaqpas qoychik tantatawan yakullata, chaynam kanqa vencespa kutimunaykama" nispa.
27 Chaymi Micaiasñataq nirqa:

Sichu vencespa kutimunki hinaptinqa
manam Tayta Diosmanta willakuqchu kani.
Chaynaqa runakuna,
uyariychikyá llapallaykichik.

28 Israel nacionpa reyninwan Juda nacionpa reynin Josafatmi rirqa Galaad lawpi kaq Ramot llaqtaman. 29 Josafat sutiyoq reytam Israel nacionpa reynin nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqam huk pachawan pantarachikuspay peleaq yaykusaq, qamñataqmi hina rey pachallaykiwan churakunki —nispa.

Israel nacionpa reyninqa huk pachawan pantarachikuptinmi iskayninku peleaq yaykurqaku. 30 Aram nacionpa reyninmi ichaqa carretankunapi kaq capitankunata kamachirqa:

—Amam piwanpas peleankichikchu aswanqa Israel nacionpa reynillanwanmi —nispa.

31 Chaymi carretakunapi kaq soldadokunapa capitanninkuna Josafat sutiyoq reyta rikuruspanku piensarqaku:

—Paymi Israel nacionpa reyninqa —nispa.

Payllawan peleanankupaq pasaykuptinkum Rey Josafatñataq yanapachikunanpaq qayakurqa chaymi Tayta Dios yanapaykuspa paypa kasqanmanta asurirachirqa enemigonkunata. 32 Carretakunapi kaq soldadokunapa capitanninkunamá mana Israelpa reynin kasqanta qawaykuspanku anchurikururqaku. 33 Aram nacionniyoq huk kaqnin soldado llutanpi flecharuptinmi Israel nacionpa reyninta qasqonpi hapirurqa harkachikunanpa tupanakuqninpi chaymi reyñataq carretan manejaqta nirqa:

—Muyurichiy carretata hinaspa horqoway kaymanta, llumpay heridasqam kachkani —nispa.

34 Ichaqa chay punchawpi guerra llumpay kasqanraykum Israel nacionpa reyninqa hina carretallanpi sayarqa Aram tropakunapa chimpanpi, payqa inti seqaykuytañam wañururqa.

Rey Josafat qaqchasqa kasqanmanta

19 1 Juda nacionpa reynin Josafat hawkalla Jerusalen llaqtapi palacionman kutimuptinmi 2 taripaqnin hamurqa Hananipa churin Jehu. Paymi karqa Diosmanta willakuq chaymi Josafat sutiyoq reyta nirqa:

—¿Imanasqataq mana allin runakunata yanapanki hinaspa Tayta Dios cheqniqkunata kuyanki? chayraykum Tayta Dios qampa contraykipi piñakurun. 3 Ichaqa qanmi rurarqanki allinkunata, Asera sutiyoq mamachakunata kañarachispam kay nacionmanta qechururqanki hinaspam tukuy sonqoykiwan Tayta Diospa yanapakuyninta maskarqanki —nispa.

Juezkunata Rey Josafat churasqanmanta

4 Rey Josafatmi Jerusalen llaqtapi *yachachkaspapas watukurqa runankunata, payqa abuelonkunapa yupaychasqan Tayta Diosman kutirichinanpaqmi rirqa Beerseba llaqtakamaraq hinaspa Efrain law orqokunakamaraq. 5 Churarqam juezkunata Juda nacion llapallan murallasqa llaqtakunapi. 6 Chay juezkunatam nirqa:

—Piensaychik rurasqaykichikpi, qamkunaqa imatapas arreglankichik manam runakunapaqchu aswanqa Tayta Diospaqmi, paymi qamkunawan kachkan arreglota ruraptikichik. 7 Qamkunaqa Tayta Diosta manchakuspayá piensaychik imam rurasqaykichikpi, yupaychasqanchik Tayta Diosqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam munanchu mana allin ruraq kanaykichikta, pimanpas sayapakunaykichikta nitaq yanqamanta regalokuna chaskinaykichiktapas —nispa.
8 Rey Josafatqa Jerusalen llaqtapipas churarqataqmi Leviy castakunata, sacerdotekunata hinaspa Israel casta familiakunapa jefenkunata, paykunataqa churarqa Tayta Diospa reglamentonkunapi hinaspa quejakunapi juezkuna hina arreglanankupaqmi. Paykunaqa Jerusalen llaqtapim *yacharqaku. 9 Chaymi paykunata rey kamachirqa:
—Tayta Diosta respetaspam cheqapllata rurankichik sumaq sonqollawan. 10 Llaqtakunapi *yachaq aylluykichikkunam hamusunkichik ima quejankutapas allichanaykichikpaq chaynapi pipas wañusqa rikuriruq runaqa wañuchisqa kasqanta otaq mana wañuchisqa kasqanta yachanaykichikpaq hinaspa yachachikuykunaman hina ruranaykichikpaq. Chay yachachikuykunapim kachkan kamachikuykuna, decretokuna hinaspa reglamentokuna. Paykunatayá yachachiychik Tayta Diospa contranpi ama huchallikunankupaq, chaynapitaq Tayta Diospas qamkunapa hinaspa aylluykichikpa contranpi ama piñakunanpaq, chaynata ruraspaykichikqa mana culpayoqmi kankichik. 11 Sacerdotekunapa jefen Amariasmi kamachisunkichik Tayta Diospa leyninmanta kaqkunapi, Israelpa churin Zebadiasñataqmi kamachisunkichik reypa ley-

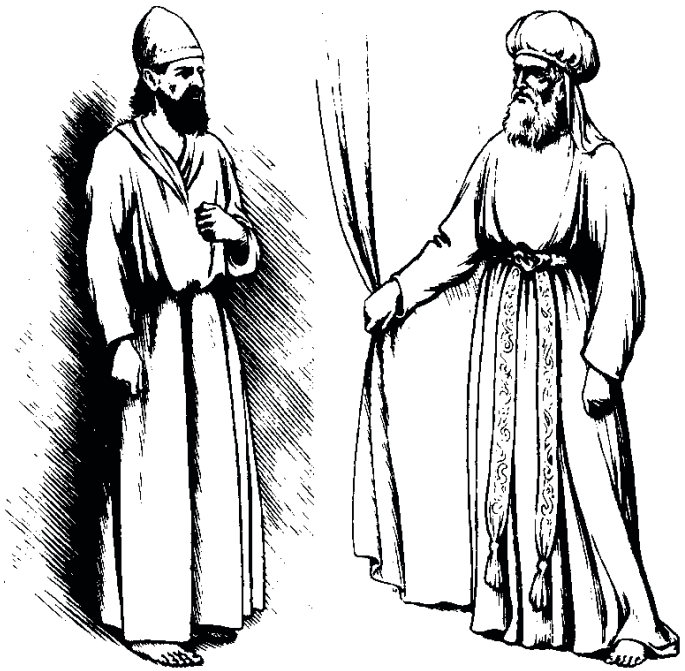

Sacerdotewan Leviy casta (2 Cr 19:8)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninmanta kaqkunapi, Zebadiasqariki Juda ayllu runakunapa kamachiqninmi, Leviy casta runakunañataqmi kanqa yanapaqnikichik. ¡Kallpanchakuspayá ruraychik! ¡Tayta Diosyá yanapachun allin ruraqkunataqa! —nispa.

Moab naciontawan Amon nacionta Josafat vencesqanmanta

20 1 Chaykuna pasaruptinmi Moabpa hinaspa Amonpa mirayninkuna hamururqaku Rey Josafatpa contranpi peleaq, 2 paykunawantaqmi hamurqa wakin Meun runakunapas. Chaymi wakin runakuna Rey Josafatman hamuspanku willarqaku:

—Qochapa waklaw chimpan Edom nacion lawmantam hamuchkanku achka-achka tropakuna, paykunaqa Engadi lawpiñam otaq Hazezon-tamarpiñam kachkanku —nispa.

3 Chaymi Josafat mancharikuspan Tayta Diosta mañakurqa yanapananpaq, Juda nacionpi llapallan runakunamanmi willachirqa ayunananankupaq. 4 Hinaptinmi Juda nacionpi kaqkuna huñunakururqaku Tayta Diospa yanapakuyninta mañakuspanku, hamurqakutaqmi Juda nacionpi llapallan llaqtakunapi kaqkunapas. 5 Juda nacionmanta chaynataq Jerusalen llaqtamanta kaqkunam huñunasqa kachkarqaku Tayta Diospa templonpa mosoq pationpa chimpanpi, paykunapa chawpinpi Josafat sayariykuspanmi 6 nirqa:

—Abueloykupa yupaychasqan Dios Taytalláy, qamqa kanki hanaq pachapi kaq Diosmi, qamqa munaychakunkim llapallan nacionpa gobiernonkunapi. Qamqa kanki kallpasapa atiyniyoqmi, manam pipas contraykipiqa churakunmanchu. 7 Dios Taytayku, qanmi wischururqanki kay allpapi *yachaq runakunata Israel casta runaykikunapa qayllanmanta, kay allpatam wiña-wiñaypaq qorqanki amistadniki Abrahampa miraynin runaykikunaman. 8 Kay allpapi yachaspankum rurarqaku temploykita hinaspam nisurqanki: 9 "Sichu hamunqa ñoqaykuman castigo hina guerrapas, peste onqoypas otaq yarqaypas hinaptinqa kay templopa ñawpaqninpi qayllaykimanmi hamusaqku, qamqariki kay templopim kachkanki, llakikuyniykupipas qamtam mañakamusqaykiku hinaptinmi uyariykuspa salvaykuwankiku" nispa. 10 Ichaqa kayqayá kaypiña kachkanku Amonpa mirayninkunapas, Moabpa mirayninkunapas chaynataq Seir Orqopi yachaqkunapas. Paykunapa allpanku ukunta pasamunantam mana munarqankichu Israel castakuna Egipto nacionmanta hamuptinku chaynapim paykunaqa asurikuspanku mana wañuchirqakuchu. 11 Chaywanpas paykunaqa qarqowaykutaraqmi munachkanku kay allpa qowasqaykikumanta. 12 ¡Diosnillayku! ¿manachum paykunataqa castiganki? Manam ñoqaykupaqa kanchu kallpayku kay achka-achkallaña atacaqniyku runakunamanta defiendekunaykupaq, manataqmi ima ruraytapas atinikuchu chaymi qamllaman hapipakamuniku yanapaykuwanaykikupaq —nispa.

13 Juda nacionniyoq llapallan runakunam sayarqaku Tayta Diospa qayllanpi warmintinkama hinaspa hatunpas-taksapas churinkunapiwan. 14 Chaypitaqmi kachkarqa Zacariaspa churin Jahaziel sutiyoq runapas, Zacariasqa karqa Benaiapa churinmi otaq Jeielpa willkanmi, Jeielñataqmi karqa Leviy casta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asafpa mirayninmanta kaq Mataniaspa churin. Huñunasqa kachkaptinkum
Tayta Diospa Espiritun huntaykurqa Jahazielman 15 chaymi pay nirqa:
—Juda nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi llapallan *yachaqkuna uyariy-
chik, qampas uyariyá Rey Josafat. Tayta Diosmi nisunkichik kaynata: "Amayá
manchakuychikchu nitaq hukmayaychikchu kay achka-achkallaña tropakuna-
pa qayllanpiqa, manam qamkunapachu kay guerraqa aswanqa kikin Diospam.
16 Paqarinyá atacaychik paykunata, paykunam hamuchkanku Sis sutiyoq qa-
santa, paykunataqa tarirunkichik wayqopa tukuynin Jeruel sutiyoq chunniqpa
chimpanpim. 17 Manam qamkunachu peleankichik chay guerrapiqa, chaynaqa
allinta sayaspayá takyaychik, qawankichikmi Tayta Diospa imaynam libra-
susqaykichikta. Juda nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi kaqkuna, amayá
manchakuychikchu nitaq hukmanyaychikchu. Paqarinmi lloqsinkichik payku-
napa contranpi hinaptinmi Tayta Dios yanapasunkichik" nispa.
18 Rey Josafat qonqoranpa pampaman kumuykuptinmi Juda nacionpi chayna-
taq Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapas adoranankupaq qonqorakuykurqaku Tayta
Diospa qayllanpi. 19 Coatpa miraynin hinaspa Coreypa mirayninkunamanta Leviy
casta runakunapas hatun vozpim alabarqaku Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta.
20 Paqarinnintin hatarispankuñataqmi lloqsirqaku Tecoa sutiyoq chun-
niqman chaymi paykuna lloqsichkaptinku Rey Josafat sayarispan nirqa:
—Juda nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi kaqkuna, uyariykuwaychik:
Yupaychasqanchik Tayta Diosman hapipakuptikichikqa yanapasunki-
chikmi, hapipakuychiktaqyá Diosmanta willakuqkunamanpas hinaptinqa
allinmi kasunkichik —nispa.
21 Runakunawan rimaruspanmi takiqkunata churarqa Dios adorana pa-
chakunawan pachakuykuspa takillawanña Tayta Diosta alabanankupaq.
Guerraman lloqsiqkunapa qayllanpi chaynata ruraspankum takirqaku:

Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.

22 Takispa alabayta qallariptinkum Tayta Dios chaqwarachirqa Amonpa hinaspa
Moabpa mirayninkunata chaynataq Seir Orqomanta kaqkunatapas. Paykunamá
hamurqaku Juda nacionpa contranpi ichaqa vencesqam karurqaku. 23 Amonpa hi-
naspa Moabpa mirayninkunam atacarqaku Seir Orqopi *yachaqkunata hinaspam
lliwta wañurachirqaku, Seir Orqopi kaqkunata wañuchiyta tukuruspankuñataq-
mi kikinkupura wañuchinakuspa tukunakururqaku. 24 Juda nacionpi kaqkuna
chunniq qawarina sitioman rispankum chaymanta rikururqaku achka-achkallaña
tropakuna pampapi wañusqata, manam mayqallanpas lluptisqachu. 25 Hinaptinmi
Josafatñataq runankunapiwan rirqaku wañusqakunapa imankunatapas apamuq,
tariramurqakum achka-achka animalkunata, armakunata, pachakunata hinaspa
valorniyoq kaqkunatapas. Chaykunata hapikuruspankum manaña apaytapas atir-
qakuchu, kimsa punchawmi huñurqaku chaykunata achkallaña kasqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Tawa punchawninmanmi huñunakururqaku Beraca sutiyoq qechwapi,
chaypim alabarqaku Tayta Diosta, chayraykum chay sitiota suticharqa-
ku Beraca Qechwawan kay libro qellqasqa kasqan tiempokama. 27 Juda
nacionniyoq hinaspa Jerusalen llaqtayoq llapallan runakunam Josafat
jefeyoq kutimurqaku kusisqallaña Jerusalen llaqtaman, chayna kusisqaqa
kutirqaku enemigonkunamanta Tayta Dios libraykusqanraykum. 28 Jeru-
salen llaqtaman chayaramuspankum hatun arpakunata, taksa arpakunata
hinaspa cornetillakunata tocastin Tayta Diospa templonman yaykurqaku.
29 Israel nacionpa enemigonkunapa contranpi Tayta Dios peleasqanta
uyariruspankum chay nacionkunapi llapallan gobiernaqkuna Diosta man-
chakururqaku. 30 Chaynapim Rey Josafatpa gobiernonqa hawkalla karqa,
chaynaqa karqa paypa Diosnin muyuriqnin nacionkunawan hawkataña
kawsachisqanraykum.

Rey Josafatpa gobiernon tukusqanmanta
(1 R 22:41-50)

31 Chaynatamá Rey Josafatqa gobiernarqa Juda nacionpi. Payqa kimsa
chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallarirqa, Jerusalen llaqtapim
iskay chunka pichqayoq wata gobiernarqa, paypa mamanmi karqa Silhi
sutiyoq runapa churin Azuba.
32 Rey Josafatqa taytan Asapa tukuy allinkuna rurasqanman hinam
kawsarqa, mana imallapipas pantaykuspanmi Tayta Diospa munasqan-
man hina rurarqa. 33 Chaywanpas moqokunapi capillakunataqa manam
chinkachirqachu, runakunaqa abuelonkupa Diosninpiqa manaraqmi
tukuy sonqonkuwanchu iñirqaku.
34 Qallariyninmanta tukuyninkama Josafatpa wakin rurasqankunaqa
Hananipa churin Jehupa qellqasqan libropim kachkan, chaykunaqa kach-
kan Israel nacionpi reykunamanta willakuq libropim.
35 Chaykuna pasaruptinñataqmi Juda nacionpa reynin Josafatqa
Israel nacionpa reynin Ocoziasman hukllawakururqa, Ocoziasqa mana
allinkunalla ruraqmi karqa. 36 Paymanqa hukllawakururqa negociota
ruranankupaq buquekunata rurachinankupaqmi, chay buquekunataqa
rurachirqaku Ezion-geber llaqta lawpim. 37 Hinaptinmi Maresa llaqtayoq
Dodavapa churin Eliezer Rey Josafatpa contranpi Diosmanta willarqa:
—Rey Ocoziasman hukllawakusqaykiraykum Tayta Dios chinkarachin-
qa rurasqayki buquekunata —nispa.
Buquekuna pakipakuruptinmá negociomanqa manaña rirqakuchu.

Juda Nacionpi Rey Joram gobiernasqanmanta
(2 R 8:16-24)

21 1 Abuelonkuna hina Rey Josafat wañuruptinmi pamparurqaku abue-
lonkunapa pampakusqan “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi, paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rantinpiñataqmi gobiernarqa churin Joramña. 2 Jorampa wawqenkunam karqa
Azarias, Jehiel, Zacarias, Azariahu, Micael hinaspa Sefatias. Paykunamá karqa
Juda nacionpa reynin Josafatpa churinkuna. 3 Josafatmi churinkunaman rega-
larqa qori-qollqetawan alhajakunata, regalarqataqmi Juda nacionpi murallasqa
llaqtakunatapas. Paypa rantinpi gobiernananpaqmi ichaqa churarqa churin
Joramta, paytaqa churarqa piwi churin kasqanraykum. 4 Taytanpa rantinpi
gobiernananpaq Rey Joram yaykuruspanmi kallpanchakururqa hinaspam llapa-
llan wawqenkunata wañurachirqa espadawan, wañurachirqataqmi Israel wakin
jefekunatapas. 5 Chay Rey Joram gobiernayta qallaykuspanqa karqa kimsa chun-
ka iskayniyoq watayoqmi, Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pusaq wata. 6 Ichaqa
Israel nacion reykunapa kawsasqanta hinam kawsarqa, kawsarqaqa Acabpa
castankunapa kawsasqanta hinam. Acabpa churintaqmi warminpas karqa, chay-
raykum Tayta Diospa qayllanpipas mana allinkunata rurarqa. 7 Chaywanpas
Davidwan contratota rurasqanraykum Tayta Diosqa mana munarqachu Davidpa
castankuna chinkarachiyta. Chaynataqa rurarqa wiñaypaq rataq achkiyta hina
Davidmanwan mirayninkunaman qonanpaq prometesqanraykum.

8 Rey Jorampa tiemponpitaqmi Edom nacionpas Juda nacionpa munaychakus-
qan kachkaspan contranpi hoqarikururqa hinaspam reytapas churakururqaku.
9 Chayraykum Rey Joramqa pasarqa soldadokunapa jefenkunawan hinaspa
llapallan carretankunawan. Paywan carretankunapi kaq capitankuna tuta ha-
tariruspankum atacarqaku muyuykuqnin Edom runakunata. 10 Chaywanpas
Edom nacionqa librakururqam Juda nacionpa munaychakuyninmanta kay libro
qellqasqa kasqan punchawkama. Hina chay tiempopitaqmi Libna llaqtapas Juda
nacionpa munaychakuyninmanta librakururqa, chaynaqa karqa abuelonkunapa
yupaychasqan Tayta Diosta Rey Joram qepanchakurusqanraykum. 11 Rey Joram-
qa rurachirqataqmi Juda nacion moqokunapi capillakunatapas, chaykunawanmi
Jerusalen llaqtapi kaqkunata huchapakuq warmita hina huchallirachirqa, Juda
nacionpi kaqkunatapas pantarachirqam.

12 Chayna kachkaptinmi chayaramurqa Diosmanta willakuq Eliaspa
kayna niq cartan:

> Abueloyki Davidpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kaynata: “Qamqa
> manam kawsarqanki taytayki Josafatpa kawsasqanman hinachu
> 13 aswanqa Israel nacionpi kaq reykunapa mana allin kawsasqanman
> hinam. Acabpa castankuna mana allin rurasqankuta hinam Juda
> nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi kaqkunata huchallichirqanki.
> Wañurachirqankitaqmi qanmanta aswan allin kaq wawqekikunatapas.
> 14 Chayraykum hatun llakita Tayta Dios kachaykamunqa runaykikunaman,
> churikikunaman, warmikikunaman hinaspa tukuy kapuqnikikunaman.
> 15 Qanmanñataqmi kachaykamunqa achka onqoykunata, wiksa
> nanaywanmi onqorunki chunchulnikipas lloqsinankama” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Tayta Diosmi hatarirachirqa Filestea runakunata Rey Jorampa contranpi, hatarichirqataqmi Cus lawpa hichpanpi *yachaq Arabia runakunatapas.
17 Paykunam hamurqaku Juda nacionwan peleaq hinaspam yaykuruspanku apakurqaku reypa palacionpi tukuy ima kaqkunata, churinkunata chaynataq warminkunatapas hinaptinmi puchururqaqa Rey Jorampa sullka churin Joacazllaña. 18 Tayta Diosqa kachaykamurqataqmi mana hampiy atina wiksa nanaytapas. 19 Iskay wata pasaruptinmi chay onqoyninwan chunchulnin lloqsiramurqa hinaptinmi wañururqa llumpa-llumpayta ñakarispan. Runankunaqa wañuruptinpas manamya ninallatapas rataykachipurqakuchu abuelonkunapaq hinaqa. 20 Rey Joramqa kimsa chunka iskayniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa, Jerusalen llaqtapim pusaq wata gobiernarqa, payqa wañukurqa mana pipapas llakipayasqanmi hinaptinmi pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi, paytaqa pamparurqaku manam reykunapa pampakunanpichu.

Rey Ocozias Juda nacionpi gobiernasqanmanta
(2 R 8:25-29)

22 1 Jerusalen llaqtapi *yachaqkunam Jorampa rantinpi gobiernananpaq churarurqaku sullka churin Ocoziasta. Jorampa mayor churinkunatam ñawpaqtaraq Arabia runakunawan kuska hamuq salteaqkuna wañurachirqaku campamentoman yaykuruspa. Chaynapim Juda nacionpiqa gobiernarqa Rey Jorampa churin Ocoziasña. 2 Chay Rey Ocozias gobiernayta qallaykuspanqa karqa iskay chunka iskayniyoq watayoqmi, Jerusalen llaqtapiqa gobiernarqa huk watallam. Mamanpa sutinmi karqa Atalia, chay Ataliaqa karqa Rey Omripa willkanmi. 3 Rey Ocoziaspas mana allintam kawsarqa Acabpa castankunapa kawsasqanta hina, mamanmi umacharqa mana allinkunata rurananpaq. 4 Acabpa castankuna hinamá mana allinkunata rurarqa Tayta Diospa qayllanpi. Taytan wañukuptinmi Acabpa castankuna consejarqaku mana allinninpaq.
5 Chaynapimá Ocoziasqa rurarqa paykunapa umachasqanta. Israel nacionpa reyninwanmi otaq Acabpa churin Joranwanmi hukllawanakururqa chaynapi Aram nacion Rey Hazaelpa contranpi peleananpaq. Galaad law Ramot llaqtapi peleaptinkum Aram tropakuna heridaramurqa. 6 Chaymi Rey Joramqa kutikurqa Jezreel llaqtaman, payqa kutikurqa Aram nacionpa reynin Hazaelwan Ramot llaqtapi peleaspa heridarachikusqan hampichikamunanpaqmi. Chaypi Acabpa churin Joramta hampichkaptinkum payta watukunanpaq rirqa huknin Jorampa churin Ocozias. Chay rey Ocoziasqa karqa Juda nacionpa reyninmi.

Rey Ocoziasta Jehu wañuchisqanmanta
(2 R 9:27-29)

7 Diosmi munarqa Rey Joramta watukusqanpi Rey Ocozias wañunanta, chayaruspanmi Joranwan lloqsirqaku Nimsipa churin Jehupa contranpi peleaq. Jehutam Tayta Dios akllarqa Acabpa castankunata chinkarachinanpaq. 8 Jehumi Jezreel llaqtapi Acabpa castankunata castigachkaspan chaypi tarirurqa Juda

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionniyoq jefekunata. Tarirurqataqmi Rey Ocoziaspa wawqenkunatapas chaynataq churinkunatapas, paykunaqa Rey Ocoziastam servichkarqaku, paykunatam Jehu wañurachirqa. 9 Chaymantañataqmi kikin Ocoziasta maskamurqa, payqa Samaria llaqtapim pakarayachkarqa, chaypi tariruspam pusamurqaku Jehuman hinaptinmi wañurachispa pamparurqaku payqa Rey Josafatpa churin kasqanrayku, Josafatqa tukuy sonqonwanmi Tayta Diospa yanapakuyninta maskarqa. Ocoziaspa castankunaqa manañam atirqakuchu gobiernoman yaykuyta.

Gobiernay munaq Atalias sutiyoq warmita wañuchisqankumanta
(2 R 11:1-21)

10 Rey Ocoziaspa maman Ataliam wawan Rey Ocoziasta wañurachisqankuta yacharuspan wañurachirqa Juda nacion reypa llapallan mirayninkunata. 11 Rey Jorampa warmi churin Josabam ichaqa Rey Ocoziaspa panin kasqanrayku turinpa churinkunata wañuchichkaptinku sobrinon Joasta wañuchiqkunamanta qechururqa hinaspam uywaqnin warmitawan puñunan cuartopi pakarurqa chaynapi Atalia mana rikunanpaq. Chaynapimá mana wañuchirqakuchu. Chay pakaruq Josaba sutiyoq warmiqa karqa sacerdote Joiadapa warminmi otaq Ocoziaspa paninmi. 12 Paykunawanmá Joasqa soqta wata pakasqa karqa Diospa templonpi. Ataliañataqmi gobiernarqa nacionpi.

23 1 Atalia qanchis watamanña gobiernachkaptinmi sacerdote Joiada kallpanchakuykuspan contratota rurarqa tropakunapa capitanninkunawan, chay capitankunam karqa Jeroboampa churin Azarias, Johananpa churin Ismael, Obedpa churin Azarias, Adaiapa churin Maasias hinaspa Zicripa churin Elisafat. 2 Enteron Juda nacionpi paykuna purimuspankum llapallan llaqtakunamanta huñuramurqaku Leviy castakunatawan Israel familia jefekunata, paykunawanmi rirqaku Jerusalen llaqtaman. 3 Hinaptinmi Diospa templonpi huñunasqa llapallan runakuna contratota rurarqaku reywan.

Chaypimá Joiada nirqa:

—Kaypim kachkan reypa churin, paymi Davidpa miraynin kasqanrayku Tayta Diospa prometesqanpi hina gobiernanqa. 4 Chaynaqa kaynatam rurankichik: Sacerdotekunamanta hinaspa Leviy casta runakunamanta kimsaman rakikuruspaykichikmi samana punchawpi temploman yaykuq huknin parteñataq waqaychankichik templopa punkunkunata. 5 Huknin parteñataqmi waqaychankichik reypa palacionta, huknin parteñataqmi waqaychankichik "Cimiento Punku" sutiyoq punkuta, llapallan runakunañataqmi kanqa Tayta Diospa templonpa pationkunapi. 6 Amam pipas yaykunqachu Tayta Diospa templonmanqa, yaykuspaqa-yaykunqaku sacerdotekunawan Leviy casta runakunallam imam ruranankuta ruranankupaq chaypaq sapaqchasqa kasqankurayku, llapallan runakunañataqmi ruranqaku Tayta Diospa kamachisqanta. 7 Leviy casta runakuna reyta chawpicharuspankum makinpi armayoqkama kanqaku, pipas temploman yaykuqqa wañunqam. Qamkunamá reyta waqaychankichik maylawman riptinpas —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Leviy castakunawan llapallan Juda nacionpi kaqkunamá rurarqaku sacerdote Joiadapa kamachisqanta hina. Sapakama jefekunam kamachirqaku samana punchawpi yaykuqkunatawan samana punchawpi lloqsiqkunata, sacerdote Joiadaqa manam kacharirqachu rurananta tukuruq runatapas. 9 Sacerdote Joiadaqa capitankunamanpas qoykurqam Rey Davidpa lanzankunatawan hatunpas taksapas harkachikuna armankunata, chay armakunaqa Diospa templonpim waqaychasqa karqa. 10 Llapallan runakunatam seqellataña churarurqa armayoqtakama, paykunataqa churarurqa templopa *alleq kuchunmanta *ichoq law kuchunkamam, altarñataqmi karqa paykunapa chawpinpi, llapan lawmantam reytaqa waqaycharqaku. 11 Sacerdote Joiadam churinkunapiwan horqoramurqaku Rey Ocoziaspa churin Joasta hinaspam umanman coronata churarqaku, hapichirqataqmi Chunkantin Kamachikuykunatapas, aceiteta rey kananpaq umanman tallispankum nirqaku:

—¡Kawsachun reyninchik! —nispa.

12 Runakunapa kallpasqankutawan "Kawsachun reyninchik" nisqankuta Atalia uyariruspanmi Tayta Diospa templonpi runakunapa kasqanman yaykurqa. 13 Chaypim reyta rikururqa temploman yaykuna pilarpa waqtanpi, rikururqataqmi jefekunatapas chaynataq cornetilla tocaqkunatapas reypa waqtanpi sayachkaqta. Llapallan runakunañataqmi kusikuyllawanña tocarqaku cornetillakunata. Takiqkunapas tocanankuwanmi alabachkarqaku, chaykunata Atalia qawaykuspanmi pachantapas llikipakuspan nirqa:

—¡Traicionmi kayqa, traicionmi kayqa! —nispa.

14 Sacerdote Joiadam tropakunapa capitanninkunata lloqsirachispan nirqa:

—Kay chawpikichikmanta hawaman Ataliata horqoruychik. Pitapas payta qatimuqtaqa wañurachiychikyá, Tayta Diospa templonpiqa amam paytaqa wañuchinkichikchu —nispa.

15 Ataliata lloqsirachispankum reypa palacionman riq "Caballokunapa Punkun" sutiyoq punkupi wañurachirqaku.

16 Sacerdote Joiadam contratota rurarqa reywan hinaspa llapallan runakunawan chaynapi Tayta Diospa runankunaña kanankupaq. 17 Llapallan runakuna Baalpa templonman yaykuruspankum tuñirachirqaku altarninkunatawan taytachankunata, pasaypaqta ñuturuspankum Matan sutiyoq Baalpa sacerdotentapas altarkunapa ñawpaqninpi wañurachirqaku. 18 Joiadaqa guardiakunatapas churarqam Tayta Diospa templonpi, chay guardiakunataqa kamachirqa Leviy casta sacerdotekunam, chay sacerdotekunataqa Rey Davidraqmi muyuyninpi llamkanankupaq churarqa, chaynataqa churarqa Moisespa yachachikuyninpi qellqasqanman hina animalkunata wañuchispa kañanankupaqmi, chaykunataqa kusikuywan takistinmi ruraqku Davidpa kamachisqanman hina. 19 Joiadaqa Tayta Diospa templonman yaykuna punkukunapipas churarqam punkukunawan cuentallikuqkunata, chaypiqa churarqa mana chuyanchasqa kaqkuna mana yaykunankupaqmi. 20 Qayachirqataqmi capitankunatapas, llapallan runakunapi allin reqsisqakunatapas, runakunapi kamachikuqkunatapas chaynataq llapa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llan runakunatapas. Chaymantam Tayta Diospa templonmanta reyta pusarqaku reypa palacionman, hanay punkunta yaykuruspankumá reypa tiyananpi reyta tiyaykachirqaku. 21 Llaqtapi llapallan runakunam kusisqallaña karqaku. Llaqtapas hawkañataqmi karqa Ataliata espadawan wañurachiptinku.

Juda nacionpi Joas gobiernasqanmanta
(2 R 12:1-21)

24 1 Qanchis watallanpiraqmi Joasqa gobiernayta qallaykurqa, tawa chunka watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Paypa mamanqa karqa Beerseba llaqtayoq Sibia sutiyoq warmim. 2 Sacerdote Joiada kawsanankamaqa Joasmi Tayta Diospa agradonpaq allin kaqta rurarqa. 3 Joiadam casararachirqa iskay warmikunawan hinaptinmi churinkuna karqa qarikunapas-warmikunapas.

4 Chaykuna pasaruptinmi Joasqa piensarqa Tayta Diospa templon allichachiyta. 5 Sacerdotekunatawan Leviy casta runakunata huñurachispanmi nirqa:

—Juda nacionpi llaqtakunaman lloqsispayá Israel casta llapallan runakunamanta qollqeta mañamuychik, chaytaqa huñumunkichik sapa wata Diosninchikpa templon allichachinanchikpaqmi. Chaytaqa apurawmanyá ruramuychik —nispa.

Leviy casta runakunaqa manam apurawmanchu ruramurqaku chay kamachisqantaqa. 6 Chayraykum sacerdotekunapa jefen Joiadata rey qayachimuspan nirqa:

—¿Imanasqataq Leviy casta runakunataqa mana hikutarqankichu Juda nacionmantawan Jerusalen llaqtamanta impuestokunata apamunankupaq? ¿Manachu chaykunataqa Tayta Diospa serviqnin Moiseswan Israel casta huñunasqa runakuna kamachirqaku Chunkantin Kamachikuynin waqaychana karpapaq? —nispa.

7 Mana allin ruraq Ataliam wawankunapiwan porfiakuspa yaykururqaku Diospa templonman hinaspam Baal sutiyoq taytachakunata adorarqaku Tayta Diospaq sapaqchasqa serviciokunawan servichikuspa. 8 Huk baultaña ruranankupaq rey kamachikuptinmi chay baulta churarqaku Tayta Diospa templonpa zaguan punkunman. 9 Reymi willachimurqa Juda nacionpiwan Jerusalen llaqtapi kaqkuna Tayta Diosman impuestota apamunankupaq. Chaynata ruranankupaqmi Diospa serviqnin Moises chunniqpi kachkaptinku kamachirqa Israel casta runakunata. 10 Hinaptinmi llapallan jefekunapiwan llapallan runakuna kusikuywan apamurqaku impuestota, chaykunataqa baulmanmi churarqaku huntanankama. 11 Leviy casta runakunam aparqaku baulta reypa churasqan cuentallikuqkunaman, achka qollqe kasqanta chay runakuna qawaykuptinñataqmi reypa secretarion hamuq, paywantaqmi hamuq sacerdotekunapa jefenpa churasqan runakunapas, paykunam baulpi qollqeta talliramuspa maymi kasqanman kaqlla churamuqku, sapa kutilla chaynata ruraspam achka-achka qollqeta huñururqaku. 12 Reypiwan Joiadañataqmi chay qollqeta qoqku Tayta Diospa templonpi llamkaqkunaman, paykunañataqmi Tayta Diospa templonta allichanankupaq contratarqaku rumi labraqkunatawan carpinterokunata. Contratarqakutaqmi fierropi hinaspa broncepi llamkaqkunatapas Tayta Diospa templonta allichanankupaq. 13 Llamkachiqkuna allinta llamkachispankum allin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta allicharqaku, Diospa templonmá sumaq allichasqa karqa imaynam ñawpaq tiempopi kasqanman hinaraq. 14 Allichayta tukuruspankuñataqmi reymanwan Joiadaman apamurqaku qollqe puchuqkunata hinaptinmi paykunañataq chaykunamanta rurachirqaku Tayta Diospa templonpi servikuq lliw kañana ofrendapaq kaq serviciokunata hinaspa wisllakunata, rurachirqakutaqmi qorimantawan qollqemanta wakin serviciokunatapas. Joiada kawsanankamaqa mana tukuytam Tayta Diospa templonpi wañuchirqaku lliw kañana ofrendakunata.

15 Machuyaruspanmi Joiada wañukurqa, payqa yuyaq kayninpiñam pachak kimsa chunkan watanpi wañukurqa. 16 Hinaptinmi pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi kaq reykunapa pampakusqanpi, chaypiqa pamparurqaku Israel casta runakunapaqpas, Diospaqpas chaynataq templonpaqpas allinkuna rurasqanraykum.

17 Joiada wañukuptinmi hamurqaku Juda nacionpi jefekuna, reypa qayllanpi qonqorakuptinkum rey kasukurqa paykunapa consejasqanta. 18 Abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diospa templonta qepanchakuruspankum adorarqaku Asera sutiyoq mamachakunataña chaynataq huk rikchaq taytachakunataña, chay hucharaykum Dios piñakururqa Juda nacionniyoq runakunapa contranpi chaynataq Jerusalen llaqtayoq runakunapa contranpipas. 19 Chaywanpas Tayta Diosmi kacharqa paymanta willakuqkunata chaynapi paykuna rimapayaptin Diosman kutirikunankupaq ichaqa chay willakuqkuna anyachkaptinkupas paykunaqa manam kasukurqakuchu.

20 Hinaptinmi Diospa Espiritun huntaykurqa sacerdote Joiadapa churin Zacariasman chaymi altoneqman seqaruspan Diospa nisqanta nirqa:

—¿Imanasqataq ñoqa Tayta Diospa kamachisqaykunata mana kasukunkichikchu? Chayraykum mana allinkuna hamusunkichik —nispa.

21 Aswanqa Zacariaspa contranpi hatariruspankum reypa kamachisqanman hina rumiwan chamqaparurqaku, paytaqa wañurachirqaku Tayta Diospa templonpa pationpim. 22 Rey Joasmi Zacariasta wañurachirqa Zacariaspa taytan Joiadapa ñawpaq tiempopi kuyapayakuynintapas mana kaqpaqpas hapispa. Zacariasmi wañuykuchkaspanña nirqa:

—Tayta Diosyá kayta qawachun hinaspayá cuentata mañachun —nispa.

23 Tarpuy tiempopim Aram nacionniyoq tropakuna hamururqaku Rey Joaspa contranpi, Juda nacionmanwan Jerusalen llaqtaman yaykuruspankum wañurachirqaku llapallan runakunapa jefenkunata hinaspam tukuy imata qechuruspanku apachirqaku Damasco llaqtapi kaq reyman. 24 Aram nacionmanta hamuq tropakunaqa asllam hamurqaku ichaqa Tayta Diosmi paykunapa makinman churaykurqa Juda nacionniyoq achka-achka tropakunata, chaynataqa qoykurqa abuelonkunapa yupaychasqan Tayta Diosta qepanchakurusqankuraykum. Chaynatamá Aram nacionniyoq tropakuna Rey Joasta castigarqaku.

25 Aram nacionniyoq runakuna kutikuspankum Rey Joasta saqerurqaku anchallaña nanaypi hinaptinmi serviqninkuna hatarirurqaku paypa contranpi. Sacerdote Joiadapa churinta wañurachisqanraykum wañu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rachirqaku camallanpi, chaymantam pamparurqaku “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi, paytaqa pamparurqaku manam reykunapa pampakunanpichu. 26 Rey Joaspa contranpi hatariqkunam karqa Simeatpa wawan Zabad sutiyoq Amon casta runa hinaspa Simritpa wawan Jozabad.

27 Rey Joaspa churinkunamantaqa qellqasqa kachkan reykunapa vidanmanta willakuq libropim, chaypitaqmi qellqasqa kachkan paypa contranpi Diospa willachisqankunapas chaynataq Diospa templon allichachisqanpas. Paypa rantinpim gobiernarqa churin Amasias.

Rey Amasiaspa gobiernasqanmanta
(2 R 14:1-22)

25 1 Iskay chunka pichqayoq watanpi kachkaspanmi Amasiasqa gobiernayta qallaykurqa. Payqa iskay chunka iskayniyoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Paypa mamanqa karqa Jerusalen llaqtayoq Joadan sutiyoq warmim. 2 Rey Amasiasqa Tayta Diospa qayllanpim allinkunata rurarqa ichaqa manam tukuy sonqonwanchu.

3 Gobiernonpi allintaña takyaruspanmi wañurachirqa taytanta wañuchiq serviqninkunata. 4 Chay runakunapa churinkunataqa manam wañuchirqachu Moisespa qellqasqan yachachikuy libropi Tayta Diospa kamachisqanpi hina. Tayta Diosmi nirqa:

—Churi-wawankupa huchallikusqanmantaqa amam tayta mamantaqa wañuchinkichikchu nitaqmi tayta-mamanpa huchanmantapas churi-wawankutaqa wañuchinkichikchu. Ichaqa huchallikusqankumantaqa sapakamatam wañuchinkichik —nispa.

5 Amasiasmi huñurachirqa Juda nacionpi kaqkunata hinaspam castankunaman hina churarurqa Juda casta runakunapa hinaspa Benjamin casta runakunapa kamachiqninkunapaq. Iskay chunka watayoqmanta hanayman yuparachiptinmi karqa guerrapaq akllasqa kimsa pachak waranqa runakuna, paykunaqa karqa lanzantinkamam hinaspa harkachikuna armantinkamam. 6 Israel nacionmantapas contratarqam pachak waranqa valeroso soldadokunata, paykunataqa contratarqa kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqewanmi.

7 Diospa runan hamuruspanmi Rey Amasiasta nirqa:

—Reylláy, Israel casta tropakunaqa amayá qanwanqa lloqsichunchu, Tayta Diosqa manam yanapachkanchu Israel nacionniyoq runakunataqa nitaqmi yanapanchu Efrainpa llapallan mirayninkunatapas. 8 Sichu chaynata kallpanchakuspa peleaq riptikiqa Diosmi enemigoykikunapa qayllanpi vencerachisunki. Diosqa atiyniyoqmi yanapasunaykipaqpas chaynataq vencerachisunaykipaqpas —nispa.

9 Hinaptinmi Amasias tapurqa Diospa runanta:

—¿Imatataq rurasaq Israel nacionniyoq tropakunapaq kay kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqewanqa? —nispa.

Hinaptinmi chay Diospa runanñataq nirqa:

—Tayta Diosmi chaymantaqa aswan masta kutichipusunki —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Chaymi yanapananpaq hamuq Efrain casta tropakunata Amasias rakirurqa
hinaspam wasinkuman kutirichirqa ichaqa paykunam ancha-anchata piñakurur-
qaku Juda nacionpa contranpi hinaspam wasinkuman kutikurqaku piñasqallaña.
11 Amasias kallpanchakuruspanmi tropankunata pusarqa, "Kachi Qechwa"
sutiyoq sitioman. Chaypim wañurachirqa Seir Orqo lawpi chunka waranqa
soldadokunata. 12 Chaymantapas Juda nacionniyoq runakunaqa presocha-
rurqakum wakin chunka waranqa soldadokunatapas. Paykunatam qaqaman
pusaruspa wikapaykamurqaku hinaptinmi cuerponku ñutupakururqa.
13 Guerraman mana rinankupaq Rey Amasiaspa kutichisqan tropa-
kunañataqmi yaykururqaku Juda nacionpi llaqtakunaman, paykunaqa
Samaria llaqtamanta qallarispam Bet-horon llaqtakama yaykururqaku
hinaspam wañurachirqaku Juda nacionniyoq kimsa waranqa runakunata,
tukuy ima kapuqninkutapas apakurqakum achkallataña.
14 Edom tropakuna wañuchimusqanmanta Rey Amasias kutimuspan-
mi apamurqa Seir Orqo law runakunapa taytachankunata hinaspam
diosninta hina churaspan adorarqa, kañapurqataqmi inciensotapas.
15 Hinaptinmi Tayta Dios piñakururqa Amasiaspa contranpi hinaspam wi-
llakuqninta kacharqa kaynata nimunanpaq:
—¿Imanasqataq mañakuchkanki huklaw nacionpa taytachankunataqa?
paykunaqa manam qanmantapas adoraqninkunata librarqachu —nispa.
16 Diosmanta willakuq kaykunata niptinmi reyñataq nirqa:
—¿Rey consejaqpaqchu qamtaqa churarqaykiku? Upallayá icha ¿wa-
ñuytachu munanki? —nispa.
Rimayta tukuruptinmi Diosmanta willakuqñataq nirqa:
—Chaykuna rurasqaykimantam Diosqa tantearunña wañuchisunayki-
paq, qamqariki consejasqaykunatam mana kasukurqankichu —nispa.
17 Juda nacionpa reynin Amasiasqa hukpa consejonta chaskispanmi co-
misionta kacharqa Israel nacionpa reynin Joasman, payqa karqa Jehupa
willkanmi otaq Joacazpa churinmi. Rey Joasmanmá kaynata nichimurqa:
—Hamuy qanwanñataq qawanakuykunaypaq —nispa.
18 Hinaptinmi Israel nacionpa reynin Joasñataq Juda nacionpa reynin
Amasiasta nichimurqa:
—Libano montepi wiñaq cardo qoram Libano montepi kaq cedro sachata
nichimurqa: "Warmi churikita qari churiywan casarachiy" nispa. Ichaqa
Libano monte animalmi chayninta pasaspan cardo qorata saruparur-
qa. 19 Qanmi Edom nacion vencerusqaykimanta alto tukuspa alabakunki.
Hawkallayá wasikipi kakuy. ¿Imanasqataq peleayta munanki qampas chay-
nataq Juda nacionpi kaqkunapas llakillapi rikurinaykichikpaq? —nispa.
20 Amasiasmi ichaqa mana kasukurqachu. Edom nacionpa taytachankunata
Rey Amasias mañakusqanraykum Diospuni qoykurqa Rey Joasman. 21 Chay-
raykum Israel nacionpa reynin Joasqa tupanakurqa Juda nacionpa reynin
Amasiaswan Bet-semes llaqtapi, chay llaqtaqa kachkan Juda nacionpim. 22 Juda

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionniyoq soldadokunata Israel nacion soldadokuna venceruptinmi sapakama wasinkuman lluptikurqaku. 23 Bet-semes llaqtapimá Israel nacionpa reynin Joas presocharurqa Juda nacionpa reynin Amasiasta hinaspam pusarqa Jerusalen llaqtaman. Amasiasqa karqa Joaspa churinmi otaq Joacazpa willkanmi. Chay Israel nacionpa reynin Joasmi Jerusalen llaqtapa murallanta taqmarurqa pachak pusaq chunkan metro largoyoqta Efrain sutiyoq zaguan punkumanta esquinapi zaguan punkukama. 24 Paymi apakurqa Diospa templonpi kaq llapa qori-qollqetawan llapa serviciokunata, chaykunataqa nanachikurqa Obed-edonmi, apakurqataqmi reypa palacionpi kaq qori-qollqetapas. Allin reqsisqa wakin runakunata garantiapaq hina Rey Joas pusaspanmi Samaria llaqtaman kutikurqa.

25 Israel nacionpa reynin Joacazpa churin Joas wañukusqanmantam Judá nacionpa reynin Joaspa churin Amasiasqa kawsarqa chunka pichqayoq watataraq. 26 Qallariyninmanta tukuyninkama Amasiaspa wakin rurasqankunaqa qellqasqa kachkan Juda nacionpa hinaspa Israel nacionpa reyninkunapa vidanmanta willakuq libropim. 27 Tayta Diosmanta Amasiaspa rakikusqan punchawmantam Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna paypa contranpi hoqarikururqaku chaymi Amasiasqa Lakis llaqtaman lluptikurqa aswanqa Lakis llaqtakama qatispankum chaypi wañurachimurqaku. 28 Paypa ayanta caballokunapi apamuspankum abuelonkunapa pampakusqan Juda law llaqtapi pamparurqaku.

Rey Uziaspa gobiernasqanmanta
(2 R 14:21-22. 15:1-7)

26 1 Juda nacionpi kaq llapallan runakunam Uziasta rey kananpaq churarqaku taytan Amasiaspa rantinpi, payqa kachkarqa chunka soqtayoq watayoqllaraqmi. 2 Abuelonkuna hina Rey Amasias wañukuptillanmi churin Uzias Elat llaqtata kutirachikurqa Juda nacionpaq hinaspam mosoqmanta hatarichirqa.

3 Uziasqa chunka soqtayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa, Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pichqa chunka iskayniyoq wata. Mamanmi karqa Jerusalen llaqtayoq Jecolias sutiyoq warmi.

4 Taytan Amasiaspa tukuy ima rurasqanta hinam Tayta Diospa qayllanpi allin kaqkunata rurarqa. 5 Zacarias kawsanankamaqa Uziasqa Diostam mañakurqa, Dios respetayta Zacarias entiendechiptinmi mañakusqan tiempokunapi Tayta Dios bendecirqa.

6 Filistea runakunawan Rey Uzias peleaspanmi tuñirachirqa Gat llaqtapa murallankunata, Jabnia llaqtapa murallankunata hinaspa Asdod llaqtapa murallankunata, chay Asdod llaqta lawpipas chaynataq Filistea runakunapa *yachanan huklaw sitiokunapipas rurachirqam llaqtakunata. 7 Diosmi yanaparqa Filistea runakunapa contranpi peleaptin, yanaparqataqmi Gur-baalpi yachaq Arabia runakunapa contranpi peleaptinpas chaynataq Meon casta runakunapa contranpipas peleaptinpas. 8 Amon casta runakunam Rey Uziasman pagaqku impuestota hinaptinmi alli-allin reqsisqa kasqan chayarurqa Egipto nacionpa linderonkamaraq, payqa llumpayllaña atiyniyoqmi rikurirurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Rey Uziasqa torrekunatapas rurachirqataqmi Jerusalen llaqtapi, chaykunataqa rurachirqa “Esquina Punku” sutiyoq punkupa altonpim chaynataq “Qechwaman Qawaq” sutiyoq punkupa waqtanpim, esquinapa altonpipas rurachispanmi sumaqta takyachirqa. 10 Payqa chunniqpipas rurachirqam torrekunata hinaspam pozokunatapas achkata uchkuchirqa, chaynataqa rurarqa waqtakunapipas chaynataq pampakunapipas achkallaña animalninkuna kasqanraykum. Kapurqataqmi chakrapi llamkaq runankunapas, waqtakunapi kaq uvas huertakunapi llamkaq runankunapas chaynataq wakin huertankunapi llamkaq runankunapas. Chaykunapiqa kapurqa chacrapi wiñaqkunata kuyasqanraykum.

11 Rey Uziaspaqa kapurqataqmi guerrapi peleaq soldadonkunapas, paykunam guerraman lloqsiqku reypa secretarion Jehielpa rakisqanman hina chaynataq reypa serviqnin Masiaspa rakisqanman hina, chay tropakunapa kamachiqninñataqmi karqa reypa churasqan Hananias. 12 Familiakunapa llapallan jefenkunam karqa iskay waranqa soqta pachaknin valeroso soldadokuna. 13 Paykunapa makinpim karqa guerraman riq kimsa pachak qanchisniyoq waranqa pichqa pachaknin alli-allin yachachisqa soldadokuna. Paykunaqa atiyniyoq tropakuna kaspankum enemigonkupa contranpi reyta yanapaqku. 14 Uziasmi llapallan soldadonkunapaq alistarqa taksa harkachikuna armakunata, lanzakunata, cascokunata, qasqontin-wasa harkaqkunata, flechana arcokunata hinaspa warakakunata. 15 Jerusalen llaqtapim yachayniyoq runakunawan rurachirqa maquinakunata, chaykunataqa rurachirqa torrekunapa hinaspa murallakunapa esquinanpi kananpaqmi chaynapi chaymanta flechakunawan flechanankupaq hinaspa hatun rumikunawan chamqanankupaq. Chay rurasqankutaqa yacharurqakum karu llaqtakunapi yachaqkunapas. Admirakuypaqta Dios yanapasqanraykum Usiasqa llumpay atiyniyoq rikurirurqa.

16 Aswanqa llumpay atiyniyoq karuspanmi hatun tukuqllaña rikurirurqa wichirunankama. Yupaychasqan Tayta Diosta traicionaspanmi paypa templonman yaykuspa inciensota kañarqa incienso kañana altarpi. 17 Paypa qepantam yaykururqa sacerdote Azarias pusaq chunka valeroso sacerdotekunawan. 18 Paykunam Rey Uziaspa contranpi sayaykuspanku nirqaku:

—Rey Uzias, Tayta Diospaq kañana inciensotaqa manam qamchu kañanayki, chaytaqa rurananku Aaronpa miraynin sacerdotekunallam, ñoqallaykum chaykuna ruranaykupaqqa sapaqchasqa kaniku. Lloqsiy kay santuariomanta. Kay rurasqaykiwanqa yupaychasqayki Tayta Diostam traicionarunki chaymi payqa humillarachisunki —nispa.

19 Rey Uziasmi hapichkarqa incienso qontichinata, chayta qontichinanpaq hapichkaspanmi piñakururqa sacerdotekunawan hinaptinmi reypa urkunpi lepra onqoy rikurirurqa. Chayqa pasarurqa Tayta Diospa templonpi sacerdotekuna qawachkaptinmi otaq incienso kañana altarpa waqtanpi kachkaptinmi. 20 Sacerdotekunapa jefen Azariaswan llapallan sacerdotekuna qawaykuptinkum reypa urkunpi lepra kachkasqa chaymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

apurawllamanña lloqsichimurqaku templo ukumanta, paypas apurawllamanñam lloqsimurqa Tayta Dios leprawan castigarusqanrayku.

21 Chaynapim Rey Uziasqa wañukunankama lepra onqoywan karqa hinaspam *yacharqa sapaq wasipiña, Tayta Diospa templonmanta rakisqa kaptinmi nacionpiqa churin Jotamña gobiernarqa runakunapa quejankunata arreglaspan.

22 Qallariyninmanta tukuyninkama rurasqankunataqa Diosmanta willakuq Isaiasmi qellqarqa, Isaiasqa karqa Amospa churinmi. 23 Abuelonkuna hina Rey Uzias wañukuptinmi pamparurqaku abuelonkunapa sepulturanpa hichpanpi, chay sepulturaqa tarikurqa reykunapa pampakunan sitiopim, chaypiqa pamparurqaku: "Leprawan onqoqmi" nispankum. Paypa rantinpim churin Jotamña gobiernarqa.

Rey Jotampa gobiernasqanmanta
(2 R 15:32-38)

27 1 Rey Jotamqa iskay chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Payqa Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka soqtayoq wata. Paypa mamanqa karqa Sadocpa churin Jerusa sutiyoq warmim.

2 Jotanmi Tayta Diospa qayllanpi tukuy imakunatapas allinta rurarqa taytan Uziaspa tukuy rurasqanman hina. Ichaqa taytan hinaqa manam yaykurqachu Tayta Diospa templonmanqa, runakunam ichaqa huchallikuyllapi karqaku.
3 Hina Rey Jotanmi hatarichirqa Tayta Diospa templonpa altonpi kaq punkutapas, Ofel Moqopi kaq murallapa hawanpipas achkallatañam rurachirqa.
4 Juda law orqokunapipas rurachirqataqmi llaqtakunata. Montekunapipas rurachirqataqmi mana yaykuy atina wasikunatawan torrekunata. 5 Guerrapipas pelearqam Amon runakunapa reyninwan chaymi vencerachikuspan chay watapi qorqa kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqeta hinaspa iskay waranqa iskay pachaknin tonelada trigotawan iskay waranqa iskay pachaknin tonelada cebadata. Hina chaynallatam qorqaku iskay wata qatiqninpipas.

6 Chaynatamá Rey Jotamqa kallpanchakururqa yupaychasqan Tayta Diospa qayllanpi allinta kawsasqanrayku. 7 Jotampa wakin rurasqankunaqa, guerrapi peleasqankunaqa chaynataq imaynam kawsasqanqa qellqasqa kachkan Juda nacionniyoq reykunapa chaynataq Israel nacionniyoq reykunapa vidanmanta willakuq libropim.

8 Rey Jotamqa iskay chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa, payqa Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka soqtayoq wata.
9 Abuelonkuna hina Jotam wañukuptinmi pamparurqaku "Davidpa Llaqtan" sutiyoq barriopi. Paypa rantinpim churin Acazña gobiernarqa.

Juda nacionpi Rey Acazpa gobiernasqanmanta
(2 R 16:1-20)

28 1 Rey Acazqa iskay chunka watanpim gobiernayta qallaykurqa. Payqa chunka soqtayoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Ichaqa manam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

abuelon David hinachu Tayta Diospa qayllanpi allinta rurarqa. 2 Aswanqa Israel
nacion reykunapa kawsasqanta hinam kawsarqa. Fundispam rurachirqa Baal su-
tiyoq taytachakunatapas. 3 Ben-hinom sutiyoq wayqopi inciensotapas kañaspanmi
churinkunatapas kañachirqataq, chaynataqa rurarqa Israelpa mirayninkunapa
qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan runakunapa millakuypaq rurasqankuta
hinam. 4 Alto moqo capillakunapipas hinaspa rapisapa sachakunapa ukunpipas
animalkunata wañuchispanmi kañarqa, kañarqataqmi inciensokunatapas.

5 Chayraykum yupaychasqan Tayta Dios qoykurqa Aram nacionpa rey-
ninman. Aram nacionniyoq runakuna venceruspankum achka-achkata
presocharurqaku hinaspam Damasco llaqtaman pusarqaku. Tayta Diosqa
qoykurqataqmi Israel nacionpa reyninmanpas hinaptinmi paypas pasaypaq-
ta vencerurqa. 6 Remaliaspa churin Rey Pekapa tropankunamá Juda nacionpi
huk punchawlla wañurachirqaku pachak iskay chunkan waranqa valeroso
soldadokunata, chaynaqa pasakurqa abuelonkupa yupaychasqan Tayta Dios-
ta qepanchakurusqankuraykum. 7 Efrain casta Zicri sutiyoq valeroso runapas
wañurachirqam reypa churin Maasiasta, palaciopi mayordomo Azricam sutiyoq
runata, wañurachirqataqmi reypa rantinpi ruraq Elcana sutiyoq runatapas.
8 Israel nacionniyoq tropakunaqa Juda nacionniyoq ayllunkutapas presotam pu-
sarqaku, chay pusasqankum karqa iskay pachak waranqa runakuna, presomá
rirqaku warmikunapas, qari warmakunapas chaynataq warmi warmakunapas.
Saqueasqankutapas achka-achkatam aparqaku Samaria llaqtaman.

9 Samaria llaqtapim karqa Tayta Diosmanta willakuq Obed sutiyoq
runa, paymi chaskinanpaq lloqsiykurqa Samaria llaqtaman soldadokuna
yaykumuchkaptinku hinaspam nirqa:

—Abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diosmi Juda nacionpa
contranpi piñakuspan paykunata makikichikman churaykun ichaqa payku-
nataqa piñakuyllawanñam wañurachinkichik, chayna rurasqaykichiktaqa
Tayta Diospas yacharunmi. 10 Kunanpas tanteanakurunkichikmi Juda
nacionniyoq runakunawan Jerusalen llaqtayoq runakuna qaripas-war-
mipas sirvientekunaña kanankupaq, aswanqa ¿manachu qamkunapas
huchallikurunkichik yupaychasqaykichik Tayta Diospa contranpi? 11 Kunan
uyariykuwaspaykichikyá kutichiychik preso pusamusqa aylluykichikkunata,
Tayta Diosmi qamkunapa contraykichikpi piñasqallaña kachkan —nispa.

12 Hinaptinmi Efrainpa mirayninkunamanta wakin jefekuna hatarir-
qaku chay guerramanta kutimuqkunapa contranpi. Paykunam karqa
Johananpa churin Azarias, Mesilemotpa churin Berequias, Salumpa chu-
rin Ezequias hinaspa Adlaipa churin Amasa. 13 Paykunam nirqaku:

—Chay presokunataqa amayá yaykuchimuychikchu kaymanqa, Tayta
Diospa contranpi huchallikusqaykichikmi ñoqaykupa hawaykupi karun-
man. Hatu-hatun culpayoq hinaspa huchasapa kachkaptiykupas aswan
yapaytaraqmi munachkankichik, Diospa piñakuyninqa nina hinam kach-
kan Israel nacionpa contranpi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Jefekunapa hinaspa huñunasqa runakunapa qayllanpim chay soldadokuna
kachaykurqa chay presokunata, paykunapa qayllanpitaqmi churaykurqaku qechu-
musqanku kaqkunatapas. 15 Chay presokunapa favorninpi rimaqkunam paykunata
chaskiykuspa pachachirqaku soldadokunapa qechumusqan pachakunawan, mana
pachayoq kaqkunata pachaykachispankum hinaspa *usutaykachispankum mi-
kuykachirqaku hinaspa tomaykachirqaku, hampiykurqakutaqmi onqoqkunatapas.
Llapallankuta kutichispam mana kallpayoq kaqkunatapas asnopi sillaykachispa
aparqaku Jerico llaqtakama otaq "Palmerallaña" llaqtakama, chaypi ayllunkuman
saqeykuspam Samaria llaqtaman kutikamurqaku.

16 Chay tiempopim yanapachikunanpaq Rey Acaz kacharqa Asiria nacionpa
reyninman. 17 Paymanqa kacharqa Edom nacionniyoq runakuna hamurus-
pa Juda nacionpi kaqkunata vencerusqanraykum chaynataq presokunatapas
pusarusqanraykum. 18 Filistea runakunapas yaykuruspam dueñochakurur-
qaku waqtakunapi llaqtakunatawan Neguev lawpi llaqtakunatapas. Chay
llaqtakunam karqa Bet-semes llaqta, Ajalon llaqta hinaspa Gederot llaqta.
Dueñochakururqakutaqmi Soco llaqtatapas, Timna llaqtatapas chaynataq
Gimzo llaqtatapas llaqtachantintakama. Chay llaqtakunapiqa Filistea runa-
kunañam *yachakurqaku. 19 Tayta Diosmi humillachirqa Juda nacionta Israel
castapi Rey Acazpa huchanmanta, nacionpi runakuna munasqankuta rurap-
tinmi mana harkakurqachu. Chaynapim Tayta Diosta traicionarurqa.

20 Asiria nacionpa reynin Tiglat-pileser hamuruspanmi mana yanapas-
pan Rey Acazta ñakarichirqa. 21 Rey Acazmi Tayta Diospa templonmanta,
reypa palacionmanta hinaspa jefekunapa wasinmanta horqomurqa valorni-
yoq kaqkunata, Asiria nacionpa reyninman chaykunata qoptinpas manam
imapaqpas servirqachu. 22 Rey Acazqa chay ñakariy tiempokunapi kach-
kaspanpas aswanraqmi traicionarqa Tayta Diosta. 23 Guerrapi venceqnin
Damasco llaqtapi taytachakunapaq animalkunata wañuchispanmi nirqa:

—Aram nacion reykunapa taytachankunaqa yanapanmi paykunata, chaynaqa
ñoqapas paykunapaqmi animalkunata wañuchipusaq yanapawananpaq —nispa.

Ichaqa chaykuna rurasqanraykum wichiykurqa, wichiykurqataqmi Israel casta
llapallan runakunapas. 24 Rey Acaz Diospa templonmanta serviciokunata horqo-
ruspanmi pakiparurqa, wichqarurqataqmi Tayta Diospa templontapas hinaspam
Jerusalen llaqtapa llapallan esquinankunapi rurachirqa altarkunata. 25 Juda
nacionpi kaq llapallan llaqtakunapa orqonkunapipas rurachirqataqmi capillaku-
nata, chaykunataqa rurachirqa taytachakunapaq inciensota kañananpaqmi chay
rurasqanwanmi piñachirqa abuelonkunapa yupaychasqan Tayta Diosta.

26 Qallariyninmanta tukuyninkama Rey Acazpa wakin rurasqankuna-
qa chaynataq imaynam kawsasqanqa qellqasqa kachkan Israel nacion
hinaspa Juda nacion reykunapa vidanmanta willakuq libropim. 27 Rey
Acaz abuelonkuna hina wañukuptinmi pamparurqaku Jerusalen llaqtapi
ichaqa pamparqakuqa manam Israel casta reykunapa pampakunan sepul-
turapichu. Paypa rantinpim churin Ezequiasña gobiernarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Ezequiaspa gobiernasqanmanta
(2 R 18:1-3)

29 1 Rey Ezequiasqa iskay chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa iskay chunka isqonniyoq wata. Paypa mamanqa karqa Zacariaspa churin Abi sutiyoq warmim. 2 Tayta Diospa qayllanpim allinta rurarqa ñawpa abuelon Davidpa tukuy rurasqankunata hinaraq. 3 Gobiernasqan punta kaq watapa punta kaq killanpim Tayta Diospa templonta kicharqa hinaspam allichachirqa. 4 Chaymantam pusachimurqa sacerdotekunatawan Leviy casta runakunata, intipa qespimunan law plazapi huñuchispanmi 5 nirqa:

—Uyariwaychik Leviy casta runakuna: Diospaq kunan sapaqchakuspayá abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diospa templonta chuyanchaychik hinaspayá santuariomantapas horqoychik millakuypaq kaqkunata. 6 Abuelonchikkunam yupaychasqanchik Tayta Diosta traicionaruspanku paypa qayllanpi mana allinkunata rurarqaku, Tayta Diosta qepanchakuruspankum santuariontapas mana qawayta munarqakuchu, chaynapimá paykunaqa payta qepanchakururqaku.

7 —Wichqarurqakum corredorpa punkunkunatapas, wañurachirqakum mecherokunatapas, manataqmi kañarqakuchu inciensotapas chaynataq lliw kañana ofrendakunatapas, Israelpa Diosninmanqa manañam ofrecerqakuchu santuarionpiqa. 8 Chayraykum Tayta Diospa piñakuynin hamurqa Juda nacionpa hinaspa Jerusalen llaqtapa hawanman chaymi paykunataqa qamkunapa qawasqaykichikpi hinapas qoykurqa manchakuypaq purmachisqa hinaspa despreciasqa kanankupaq. 9 Chayraykum tayta-mamanchikpas espadawan wañuchisqa karqaku, preso pusasqataqmi karqaku qari churinchikkunapas, warmi churinchikkunapas chaynataq warminchikkunapas. 10 Kunanmi ñoqa contratota rurasaq Israelpa yupaychasqan Tayta Dioswan chaynapi ñoqanchikpa hawanchikmanta piñakuynin suchurichinanpaq. 11 Chaynaqa churillaykuna, amayá mana umayoqqa kaychikchu, Tayta Diosmi akllasurqankichik qayllanpi kaspa servinaykichikpaq hinaspa serviqninkuna kaspa inciensota kañapunaykichikpaq —nispa.

12 Chaypunilla llamkaq Leviy casta qarikunam kaykuna: Coatpa mirayninmantam karqa Amasaipa churin Mahatwan Azariaspa churin Joel. Meraripa mirayninmantañataqmi karqa Abdipa churin Ciswan Jehaleelpa churin Azarias. Gersonpa mirayninmantañataqmi karqa Zimapa churin Joawan Joapa churin Eden. 13 Elizafanpa mirayninmantañataqmi karqa Zimripiwan Jeiel. Asafpa mirayninmantañataqmi karqa Zacariaspiwan Matanias. 14 Hemanpa mirayninmantañataqmi karqa Jehielpiwan Simei. Jedutunpa mirayninmantañataqmi karqa Semaiaspiwan Uziel. 15 Paykunam ayllunkunata huñuruspa chuyanchakurqaku hinaspam Tayta Diospa templonman yaykurqaku chuyanchanankupaq, chaynataqa rurarqaku reypa kamachisqanman hinam chaynataq Tayta Diospa palabranman hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Sacerdotekunam yaykurqaku Tayta Diospa templonta chuyanchanankupaq, chaymantam horqoramurqaku tukuy ima millakuypaq kaqkunata, chaykunataqa horqomurqaku Tayta Diospa templonpa pationmanmi hinaptinmi Leviypa castankuna aparurqaku Cedron wayqoman. 17 Punta kaq killapa qallariynin punchawpim chuyanchayta qallarirqaku hinaspam chay killapa pusaq punchawninmanqa yaykururqakuña Tayta Diospa corredorninman. Tayta Diospa kikin templontaqa chuyancharqaku pusaq punchawpim. Chaynaqa chay chuyanchaytamá tukurqaku punta kaq killapa chunka soqtayoq punchawninpi. 18 Rey Ezequiasman hamuspankum nirqaku:

—Tayta Diospa templontaqa ñam chuyancharamunikuña, chuyancharamunikutaqmi animalkunata wañuchispa kañana altartapas lliw serviciontinta chaynataq Diospa tantan churana mesatapas lliw serviciontinta. 19 Rey Acazpa qepanchakurusqan serviciokunatapas allichaspam Diosllapaqña sapaqcharamuniku, chay serviciokunataqa Rey Acaz gobiernaspanmi Tayta Diosta traicionaruspa qepanchakururqa. Kunanqa chay serviciokunaqa kachkan Tayta Diospa altarninpa ñawpaqninpiñam —nispa.

20 Rey Ezequias tutapayta hatariruspanmi huñururqa chay llaqtapi jefekunata hinaspam rirqa Tayta Diospa templonman. 21 Chay jefekunam pusamurqa qanchis malta torokunata, qanchis carnerokunata, qanchis malta carnerokunata hinaspa qanchis chivatokunata. Chaykunataqa pusamurqaku reypa gobiernonpi kaqkunapa huchan pampachasqa kananpaqmi chaynataq santuariopas chuyanchasqa kananpaqmi hinaspa Juda nacionniyoq runakunapas huchanmanta pampachasqa kanankupaqmi. Reymi kamachirqa Aaronpa miraynin sacerdotekunata animalkunata wañuchispa Tayta Diospa altarninpi lliwta kañanankupaq. 22 Sacerdotekuna torokunata wañuchispankum chaskirqaku yawarninta hinaspam chaywan altarman challarqaku, malta carnerokunatapas wañuchispankum chaypa yawarninwan altarman challarqaku.

23 Chivatokunatam reypa qayllanmanwan huñunasqa runakunapa qayllanman asuykachirqaku chaynapi huchanku pampachasqa kananpaq hinaptinmi makinkuta churaykurqaku chay chivatokunapa hawanman. 24 Chaykunata sacerdotekuna wañurachispankum yawarninta altarman challarqaku ofrendapi hina, chaytaqa rurarqaku Israel casta llapallan runakunapa huchan pampachasqa kananpaqmi, reymi kamachikurqa Israel llapallan casta runakunapaq lliw kañana animalkunata kañanankupaq, ofrecechirqataqmi paykunapa huchan pampachasqa kananpaqpas. 25 Rey Ezequiasqa churarqataqmi Leviy casta runakunatapas, paykunataqa churarqa Tayta Diospa templonpim platillontinta, hatun arpantinta hinaspa taksa arpantinta. Chaynataqa rurarqa Davidpa hinaspa Diosmanta willakuq Gadpa chaynataq Diosmanta willakuq Natanpa kamachikusqanman hinam. Tayta Diosmi chaykunata willachirqa paymanta willakuqkunawan.

26 Leviy casta runakunam sayachkarqaku Davidpa qosqan tocanantinkama, sacerdotekunañataqmi sayachkarqaku cornetillantinkama. 27 Hinaptinmi Rey Ezequias kamachirqa lliw kañana ofrendakunata altarpi kañanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lliw kañana ofrendakunata kañayta qallariptinkum Tayta Diospaq takiyta qallarirqaku cornetillakunawan hinaspa Israel nacionpa reynin Davidpa qosqan tocanankunawan. 28 Chaynatam llapa huñunasqa runakuna adorarqaku, takiqkuna takiptinmi cornetilla tocaqkunapas cornetillankuta tocarqaku. Tukuy chaytaqa rurarqaku lliw kañana ofrenda kañasqanku tukunankamam. 29 Tukuy chaykunata ofreceyta tukuruptinkum reywan llapallan compañaqninkuna qonqorakuykuspanku adorarqaku. 30 Rey Ezequiaswan jefekunam Leviy casta runakunata kamachirqaku Davidpa takisqankunawan chaynataq Diosmanta willakuq Asafpa takisqankunawan Tayta Diosta alabanankupaq chaymi hatun kusikuywan alabaspanku adoranankupaq kumuykurqaku.

31 Rey Ezequiasmi runakunata nirqa:

—Kunanqa Diospaq sapaqchasqañam kachkankichik, chaynaqa Tayta Diosmanyá asuykamuychik, Tayta Diospa templonpiyá ofreceychik animalkunatawan graciasta qonaykichik ofrendakunata —nispa.

Hinaptinmi lliw huñunasqa runakuna ofrecerqaku animalkunatawan graciasta qonanku ofrendakunata. Allin sonqoyoq llapallan runakunapas apamurqakum lliw kañana animalkunata. 32 Lliw huñunakuqkunapa apamusqan kañanapaq kaqkunam karqa qanchis chunka torokuna, pachak carnerokuna hinaspa iskay pachak malta carnerokuna. Tukuy chaykunaqa karqa Tayta Diospaq lliwta kañanankupaqmi. 33 Chaynaqa Diospaq sapaqchasqanku llapallan ofrendam karqa soqta pachak torokuna hinaspa kimsa waranqa ovejakunawan cabrakuna.

34 Ichaqa sacerdotekuna aslla kasqankuraykum mana kamakurqakuchu kañana animalkunapa qaran chustunankupaq, chayraykum tukuysinankupaq ayllunku Leviy casta runakunaña yanaparqaku, paykunaqa yanaparqa wakin sacerdotekuna chuyanchakunankukamam. Leviy casta runakunaqa sacerdotekunamantapas aswantaraqmi chuyanchakuyta munarqaku. 35 Achkallañamá karqa lliw kañana ofrendakunapas chaynataq Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda animalkunapa wirankunapas. Achkallañataqmi karqa lliw kañana ofrendaman tallinanku vinopas.

Chaynatamá mosoqmanta qallarirqaku Tayta Diospa templonpi serviciokuna rurayta. 36 Hinaptinmi Rey Ezequias kusikurqa lliw runakunapiwan, paykunaqa kusikurqa runakunata apurawllamanña Dios chaykuna rurachisqanraykum.

Pascua Fiestata Rey Ezequias rurasqanmanta

30 1 Rey Ezequiasmi willachimurqa Israel nacionniyoq llapallan runakunaman chaynataq Juda nacionniyoq runakunamanpas. Cartakunatapas apachirqataqmi Efrain ayllu runakunamanwan Manases ayllu runakunaman, paykunamanqa apachirqa Jerusalen llaqtapi Tayta Diospa templonman hamunankupaqmi hinaspa chaypi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq Pascua Fiestata ruranankupaqmi. 2 Reymi autoridadkunapiwan hinaspa llapallan runakunapiwan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tantearurqa Jerusalen llaqtapi iskay kaq killapi Pascua Fiestata ruranankupaq.
3 Achkaq sacerdotekuna Diosllapaqña mana sapaqchakusqankuraykum mana
atirqakuchu tiempollanpi Pascua Fiesta rurayta, manataqmi runakunapas huñu-
nakuqkuchu Jerusalen llaqtapiqa. 4 Chay tiempopi ruray piensarusqankum allin
rikchakapurqa reypaq chaynataq llapallan huñunasqa runakunapaqpas. 5 Chaymi
Beerseba llaqtamanta qallarispa Dan llaqtakama willachirqaku Israel casta llapa-
llan runakunaman, willachirqakuqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq Pascua
Fiestata ruraq Jerusalen llaqtaman hamunankupaqmi. Ñawpaqtaqa qellqasqaman
hinaqa manam rurarqakuchu achka runakunawanqa.

6 Reypa hinaspa autoridadkunapa cartan apaqkunam lloqsirqaku ente-
ron Israel nacionmanwan Juda nacionman, paykunaqa lloqsirqaku reypa
kamachikusqanman hina kaynata niqmi:

> Israelpa mirayninkuna, qamkunaqa kutirikuychikyá Abrahampa,
> Isaacpa hinaspa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosman hinaptinqa Asiria
> nacionpa reyninkunamanta lluptiqkunamanmi paypas kutimusunkichik.
> 7 Qamkunaqa amayá kaychik abueloykichikkuna hinachu nitaq
> aylluykichikkuna hinachu. Paykunam traicionarurqaku abuelonchikkunapa
> yupaychasqan Tayta Diosta hinaptinmi qawasqaykichikpi hinapas pay
> qoykurqa purmachisqa kanankupaq. 8 Amayá abueloykichikkuna hinaqa
> sonqoykichikta rumiyachiychikchu. Tayta Diospa kamachikuyninkunatayá
> kasukuychik hinaspayá hamuychiktaq paypa wiñaypaq sapaqchasqan
> santuarionmanpas. Yupaychasqanchik Tayta Diosta serviptikichikqa
> paypa piñakuyninmi qamkunamanta asurinqa. 9 Sichu Tayta Diosman
> kutirikuptikichikqa aylluykichikkunata hinaspa churikichikkunata preso
> pusaq enemigokunam llakipayarispa kay allpaman kutichimunqaku.
> Yupaychasqanchik Tayta Diosqa llakipayakuqmi hinaspa kuyapayakuqmi,
> payman kutirikuptikichikqa payqa manam saqesunkichikchu.

10 Carta apaqkunam llaqtan-llaqtan rirqaku Efrain lawman, Manases law-
man hinaspa Zabulon lawkama, runakunam ichaqa asikuspanku burlakurqaku
paykunamanta. 11 Chaywanpas Aser ayllumanta, Manases ayllumanta hinaspa
Zabulon ayllumanta wakin runakunaqa humillakuykuspam hamurqaku Jeru-
salen llaqtaman. 12 Juda nacionpi kaqkunatapas Dios sonqochaykuptinmi huk
soqolla karqaku reypa hinaspa autoridadkunapa kamachikuyninta cumplinan-
kupaq. Chaynataqa rurarqaku Tayta Diospa nisqanman hinam.

13 Jerusalen llaqtapim huñunakururqaku achka-achka runakuna, chaypiqa hu-
ñunakururqaku Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata ruranankupaqmi, chay fiestataqa
rurarqaku iskay kaq killapim. 14 Chay fiesta qallarinankupaqmi tuñirachirqa-
ku Jerusalen llaqtapi taytacha-mamachakunapaq rurasqanku altarkunatawan
incienso kañana altarkunata, chaykunatam wischumurqaku Cedron wayqoman.
15 Chaymantam wañuchirqaku *Pascuapaq wañuchina animalta, chaytaqa wañu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chirqaku iskay kaq killapa chunka tawayoq punchawninpim. Sacerdotekunapiwan
Leviy casta runakunam humillakuspanku Diospaq sapaqchakurqaku hinaspam
Tayta Diospa templonman apamurqaku lliw kañana ofrendakunata. 16 Costum-
breman hinam sapakama imam ruranankuta rurarqaku Diospa runan Moisespa
yachachikuyninman hina hinaptinmi sacerdotekunañataq yawarta challarqaku
Leviy castakunamanta chaskispanku. 17 Chay huñunakuypiqa achkallañam karqa-
ku Diospaq mana sapaqchakuq runakuna, chayraykum Leviy casta runakunaña
*Pascua animalkunata paykunapaq wañuchipurqaku, mana chaypaq hina kaq
llapallan runakunapaqmá wañuchipurqaku. 18-19 Achka-achka runakunam Efrain
ayllumanta, Manases ayllumanta, Isacar ayllumanta hinaspa Zabulon ayllumanta
mana chuyanchasqachu karqaku, chayna kachkaspankupas mikurqakum *Pascua
animalpa aychanta, chaynataqa rurarqaku manam qellqaman hinachu. Aswanqa
Rey Ezequiasmi paykunapaq mañapurqa kaynata:

—Dios Taytalláy, qamqa allinmi kanki, qamqa pampachaykuyá tukuy
sonqowan llapallan maskasuqniki runakunata. Abueloykupa yupay-
chasqan Tayta Dios, santuarioman yaykunankupaq mana chuyanchasqa
kachkaptinkupas paykunataqa pampachaykuyá —nispa.

20 Chaymi Tayta Dios uyarirqa Ezequiaspa mañakusqanta hinaspam mana
castigarqachu runakunata. 21 Chaynatam Jerusalen llaqtapi kaq Israelpa
mirayninkuna Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata qanchis punchawpuni rurar-
qaku hatu-hatun kusikuywan Tayta Diosta alabastin. Sapa punchawmi Leviy
casta runakunapiwan sacerdotekuna paytaqa alabarqaku tocana kaqkuna-
tapas nisyullataña tocaspanku. 22 Chaymantam Rey Ezequias kallpancharqa
Tayta Dios serviq allin yachayniyoq Leviy casta runakunata.

Paykunaqa qanchis punchawmi mikurqaku fiestapi wañuchisqanku animal
tupaqninkuta, wañuchirqakutaqmi Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda-
kunatapas, chaytaqa rurarqaku abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosman
graciasta qospankum. 23 Llapallan huñunasqa runakunam tantearurqaku
qanchis punchawtawanraq fiestata ruranankupaq, chaytam kusikuyllawan-
ña rurarqaku. 24 Juda nacionpa reynin Ezequiasmi huñunasqa runakunaman
qoykurqa waranqa torokunatawan qanchis waranqa ovejakunata. Autoridad-
kunapas qorqataqmi waranqa torokunatawan chunka waranqa ovejakunata.
Achkaq sacerdotekunam Diospaq sapaqchakurqaku. 25 Juda nacionniyoq huñu-
nasqa llapallan runakunam kusikurqaku, kusikurqakutaqmi sacerdotekunapas,
Leviy casta runakunapas, Israel nacionmanta hamuq llapallan huñunasqa runa-
kunapas chaynataq paykunawan hamuq llapallan forasterokunapas chaynataq
Juda nacionpi forasterokunapas. 26 Hatu-hatun kusikuymá karqa Jerusalen
llaqtapi, chay llaqtapiqa Israel nacion Rey Davidpa churin Salomonpa tiempon-
kunamantaraqmi manaña karqachu chayna kusikuyqa. 27 Chaymantam Leviy
casta sacerdotekuna sayarispanku runakunapaq mañakurqaku Diospa bendi-
cionninta hinaptinmi Tayta Dios uyarirqa. Sacerdotepa mañakusqanqa Tayta
Diospa “Chuyay-chuyay” *yachanan hanaq pachakamam chayarurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 1 Tukuy chaykuna tukuruptinmi chaypi kaq Israel casta llapallan runakuna lloqsirqaku Juda nacionpi llaqtakunaman hinaspam pakiparurqaku rumimanta pilarkunata, tuñirachirqakutaqmi Asera sutiyoq mamachakunatapas, moqokunapi capillakunatapas, Juda lawpi hinaspa Benjamin lawpi kaq altarkunatapas chaynataq Efrain lawpi hinaspa Manases lawpi kaq altarkunatapas, chaynataqa rurarqaku tukunankukamam. Chaymantam Israelpa llapallan mirayninkuna kutikurqaku maymi kasqankuman chaynataq llaqtankuman.

2 Chaymantam Rey Ezequiasqa Leviy casta runakunatapas chaynataq sacerdotekunatapas churarqa muyuyninpi ruranankupaq. Sacerdotekunam ofrecerqaku lliw kañana ofrendakunatawan Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakunata, chaytaqa rurarqaku Leviy casta runakunapa yanapasqanmi, Leviy casta runakunaqa Tayta Diospa *yachanan templopa zaguanninpim graciasta qospanku alabarqaku. 3 Reymi qorqa animalninkunamanta lliw kañana ofrendakunata, payqa qorqa tempranon hinaspa tarden ofrecenankupaqmi, qorqataqmi samana punchawpi, mosoq killakunapi chaynataq hatun fiestakunapi ofrecenankupaqpas, chaykunataqa ofrecerqaku Tayta Diospa yachachikuyninpi qellqasqaman hinam. 4 Payqa Jerusalen llaqtapi *yachaqkunatapas kamachirqataqmi sacerdotekunaman hinaspa Leviy casta runakunaman imapas tocaqnin qonankupaq chaynapi paykuna Tayta Diospa yachachikuyninman hina imam ruranankuta ganasllawanña cumplinankupaq. 5 Chayna kamachikuy lloqsiramuptinmi Israelpa mirayninkuna qorqaku kawsaykunapa punta kaq rurunta, qorqakutaqmi vinomanta, aceitemanta, mielmanta hinaspa chakrankupi llapa ima qespiqkunamantapas, chaykunamanta punta kaq horqosqankutamá achkanpi qorqaku. Achkanpitaqmi apamurqaku tukuy imamanta horqosqanku diezmokunatapas.

6 Israel nacionmanta hamuq Juda nacion llaqtakunapi *yachaq runakunapas Juda casta runakunapiwan kuskam qorqaku diezmonkuta, qorqakuqa vacakunamantawan ovejakunamantam, yupaychasqanku Tayta Diosmanqa apamurqakutaqmi paypaq sapaqchasqanku ofrendakunatapas. Tukuy chaykunatam montonninpi churarqaku. 7 Chaykuna montonaytaqa qallaykurqaku kimsa kaq killapim hinaspam tukurqaku qanchis kaq killapi. 8 Rey Ezequiaswan autoridadkuna hamuruspankum qawaykurqaku chay montonasqakunata chaymi Tayta Diosta alabaspanku paypa bendicionninta mañakurqaku Israel casta runakunapaq. 9 Chay montonninpi apamusqankumantam Rey Ezequias tapurqa sacerdotekunatawan Leviy casta runakunata. 10 Hinaptinmi Sadocpa castanmanta kaq sacerdotekunapa jefen Azarias nirqa:

—Tayta Diospa templonman ofrendanku apamusqanku punchawmantam allin saksaypaqtaña mikuniku chaywanpas achkaraqmi puchurun. Tayta Dios runakunata bendeciykuptinmi kaykunaqa achkallaña puchurun —nispa.

11 Chaymi Rey Ezequias kamachirqa Tayta Diospa templonpi cuartokunata allichanankupaq hinaptinmi allicharurqaku. 12 Chaymi mana tipiyta apamurqaku ofrendakunatawan diezmokunata, apamurqakutaqmi Diospa sapaqchasqanku ofrendakunatapas. Chaykunawan cuentallikuqkunapa jefen

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kananpaqmi churarqaku Leviy casta Conanias sutiyoq runata, qatiqnin jefe kananpaqñataqmi churarqaku wawqen Simeita. 13 Paykunata yanapaq mayordomokunañataqmi karqaku Jehiel, Azazias, Nahat, Asael, Jerimot, Jozabad, Eliel, Ismaquias, Mahat hinaspa Benaia, paykunataqa churarqa Rey Ezequiaswan Azariasmi, Azariasqa karqa Diospa templonpi jefem. Leviy casta Imnapa churin Coreyñataqmi 14 Intipa qespimunan lawpi punku waqaychaq karqa, paymi cuentallikurqa Diospaq voluntad ofrenda qosqankuwan, hina paytaqmi rakinarqa Tayta Diospaq impuesto qosqankutapas chaynataq Diosllapaqña sapaqchasqa kaqkunatapas. 15 Sacerdotekunapa *yachasqan llaqtakunapi Coreypa yanapaqninkunam karqa Eden, Miniamin, Jesua, Semaias, Amarias hinaspa Secanias, paykunaqa muyuyninpim machumanpas-mozomanpas castamasinkunaman mana tipiyta qorqaku tocaqninkuta. 16 Qorqakutaqmi kimsa watayoqmanta hanayman listasqa qarikunamanpas chaynataq ruranankuman hina Tayta Diospa templonpi sapa punchaw muyuyninpi llapallan llamkaqkunamanpas. 17 Qorqakutaqmi familiankunaman hina listasqa sacerdotekunamanpas chaynataq Leviy casta runakunamanpas, paykunaqa yupasqa karqa iskay chunka watayoqmanta hanaymanmi chaynapi imam ruranankuman hina muyuyninpi ruranankupaq. 18 Llapallankum listasqa karqaku warmintin hinaspa churi-wawantin, chayna listasqaqa karqaku tukuy sonqonkuwan Diospaq sapaqchasqa kaqkunapi sapaqchakusqankuraykum. 19 Sapa llaqtakunapim karqa akllasqa runakuna sapakamaman tupaqninku qonankupaq, paykunam qorqaku llaqtakunapa echaderunkunapi *yachaq Aaronpa miraynin sacerdotekunamanpas chaynataq huk llaqtakunapi kaqkunamanpas, qorqakumá sacerdote casta qarikunamanpas chaynataq listasqa Leviy casta llapallan runakunamanpas.

20 Chaynatamá Rey Ezequias rurarqa enteron Juda nacionpi. Payqa yupaychasqan Tayta Diospa qayllanpim rurarqa alli-allin kaqkunata hinaspa cheqap kaqkunata. 21 Llapa imakunatam Diospa templonpi serviciopaq rurarqa Diospa yachachikuyninman hina chaynataq kamachikuyninman hina. Diosninta mañakuspanmi tukuy sonqonwan rurarqa chaymi tukuy rurasqan allin lloqsirqa.

Juda nacionpa contranpi Rey Senaquerib hamusqanmanta
(2 R 18:13-19:37. Is 36-37)

32 1 Diospa munasqanman hina cumplispa Rey Ezequiaspa tukuy chay rurasqankunapa qepantam hamururqa Asiria nacionpa reynin Senaquerib hinaspam guerrawan yaykururqa Juda nacionman, murallasqa llaqtakunata vencenanpaqmi chaypi campamentonta churarurqa.

2 Jerusalen llaqtata atacananpaq Rey Senaqueribpa hamurusqanta Rey Ezequias qawaykuspanmi 3 tanteanakurqaku runankunapa jefenkunawan hinaspa valeroso runakunawan chaynapi llaqtapa hawa lawninpi kaq pukyukunata taparunankupaq chaymi paykuna yanaparqaku. 4 Achkallaña runakuna huñunakuruspankum taparurqaku llapallan puk-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

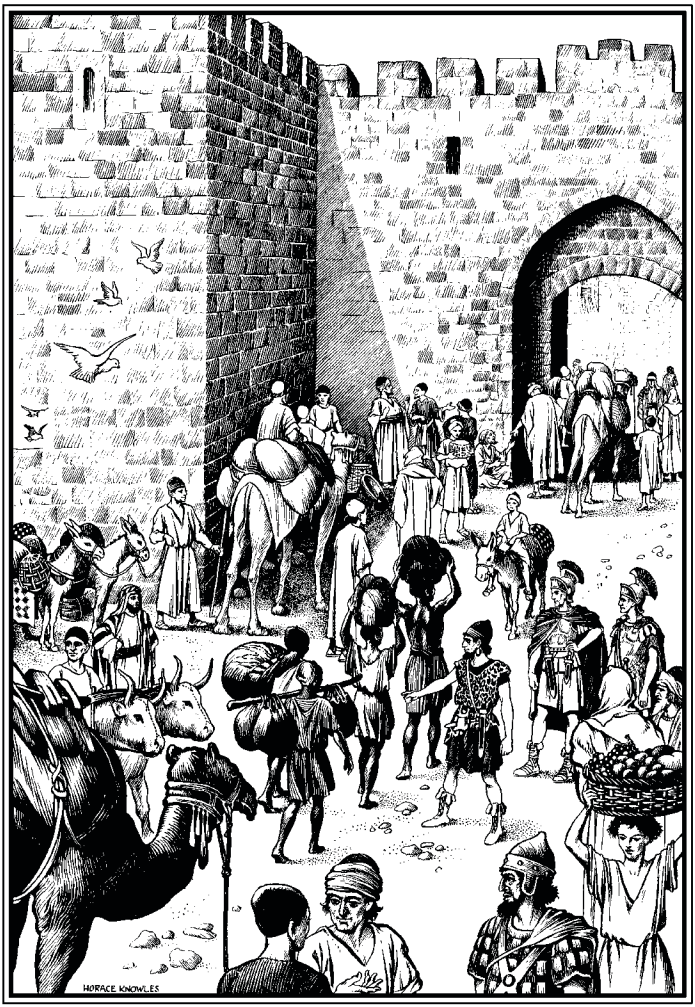

Sca Huk llaqtaman yaykuna zaguan (2Cr 32:1)

yukunatawan chay lawnin pasaq mayuchata, chaykunataqa taparurqaku Asiria nacionpa reyninkuna hamuspa mana achka yaku tarinankupaqmi.

5 Rey Ezequiasqa kallpanchakuspanmi perqapachirqa llapa tuñisqa murallakunata, chaypa hawanpipas hoqarichirqam aswan hatunraq torrekunata, rurachirqataqmi ñawpaq murallapa hawa lawninpi huk murallatapas. Perqachirqataqmi “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopa muyuriqninpi muralla hapiq perqakunatapas, rurachirqataqmi achkalla-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ña lanzakunatapas chaynataq harkachikuna armakunatapas. 6 Guerrapi peleanankupaqmi churarqa runakunapa jefenkunata, paykunata llaqtapa zaguannin plazapi huñuruspanmi kallpancharqa kaynata:

7 —Kallpanchakuspayá qarinchakuychik, amayá manchakuychikchu Asiria nacionpa reynintaqa nitaq paywan hamuq achka-achka tropakunatapas, paywan kaqkunamantapas aswan achkaqa kachkan ñoqanchikwan kaqkunam. 8 Paywanqa kachkan runakunapa kallpallanmi, ñoqanchikwanmi ichaqa kachkan yupaychasqanchik Tayta Dios, peleaptinchikqa paymi yanapawasunchik —nispa.

Hinaptinmi runakuna kallpanchakururqaku Juda nacion Rey Ezequiaspa nisqanwan.

9 Asiria nacionpa reynin Senaqueribmi llapallan tropankunawan atacachkarqa Laquis llaqtata, chaypi kachkaspanmi serviqninkunata kacharqa Jerusalen llaqtaman, paykunataqa kacharqa Juda nacionpa reynin Ezequiasman hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaq Juda casta llapallan runakunaman kaynata nimunankupaqmi:

10 —Asiria nacionpa reynin Senaqueribmi kaynata nin: "Muyurusqaña Jerusalen llaqta kachkaptinqa ¿pimantaq qamkunaqa hapipakunkichik? 11 ¿Manachu Ezequiasqa engañasuchkankichik: 'Yupaychasqanchik Tayta Diosmi librawasunchik Asiria nacionpa reyninmantaqa' nispa? 12 ¿Manachu moqokunapi chay Diospa capillankunatawan altarninkunataqa lliwta Ezequias chinkarachirqa? Payqa Juda nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi kaqkunatam nichkan: 'Kay chullalla altarpa ñawpaqninpi adoraspan chaypa hawallanpitaq inciensotapas kañankichik' nispa. 13 ¿Manachu yachankichik tukuy chay allpakunapi kaq runakunawan ñoqapa rurasqaytawan abueloykunapa imam rurasqanta? Chay nacionkunapa diosninkunaqa manam mayqanpas atirqachu ñoqamanta librayta. 14 Chaynaqa ¿imaynatataq diosnikichikqa librasunkichikman ñoqamantaqa? 15 Amañayá Ezequiaswanqa engañachikuychikchu nitaq pantaymanqa pusachikuychikchu, amayá paytaqa creeychikchu. Chay llapallan nacionkunapiqa chaynataq chay llapallan gobiernokunapiqa manam mayqan diospas ñoqamantaqa runankunata librayta atirqachu, manataqmi librarqachu abueloykunamantapas. ¿Chaychus diosnikichikñataq librasunkichikman ñoqamanta?" nispa.

16 Rey Senaqueribpa serviqninkunaqa chaykunamantapas mastaraqmi rimarqaku Tayta Diospa hinaspa serviqnin Ezequiaspa contranpi. 17 Chaywanpas Rey Senaqueribqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa contranpim qellqarqaraq cartakunata, chay cartakunapim kaynata nirqa:

> Wakin nacionkunapi dioskunam ñoqamanta mana librayta atirqachu runankunata, Ezequiaspa diosninpas ñoqamantaqa manam runankuna librayta atinqachu.

18 Rey Senaqueribpa serviqninkunam judiokunapa rimayninpi hatun vozpi qayakurqaku, chaynataqa rurarqaku Jerusalen murallapa hawanpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaq runakunata mancharichinankupaqmi hinaspa hukmanyasqa kachkaptinku chay llaqtata vencerunankupaqmi. 19 Jerusalen llaqtapi *yachaq runakunapa diosninpa contranpim rimarqaku, paykunaqa rimarqaku wakin nacionniyoq runakunapa diosninkupa contranpi rimasqankupi hinam. Chay dioskunaqa karqa runakunapa rurasqallanmi.

20 Rey Ezequiasmi Diosmanta willakuq Isaiaswan yanapakuyta mañakurqaku hanaq pachamanta, Isaiasqa karqa Amozpa churinmi. 21 Hinaptinmi Tayta Dios kachamurqa huk angelta, paymi Asiria nacion reypa campamentonpi wañurachirqa llapallan valeroso soldadokunata, jefekunata hinaspa capitankunata. Chaynapim Rey Senaqueribqa nacionninman kutikurqa penqakuyllawanña. Diosninpa templonman yaykuruptinmi kikinpa churillankuna espadawan chaypi wañurachirqa.

22 Chaynatamá Tayta Diosqa libraykurqa Ezequiastawan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunata, paykunataqa libraykurqa Asiria nacionpa reynin Senaqueribmantam chaynataq llapallan enemigonkunamantam hinaspam qorqa hawkayayta muyuriqninpi kaqkunawan. 23 Chaymi Jerusalen llaqtaman achkallaña runakuna apamurqaku Tayta Diospaq ofrendakunata, Juda nacionpa reynin Ezequiasmanpas apamurqakutaqmi suma-sumaq regalokunata, chay tiempomantam Ezequiasqa hatunchasqa karqa llapallan nacionkunapa qayllanpi.

Rey Ezequiaspa onqosqanmanta
(2 R 20:1-11. Is 38:1-22)

24 Chay punchawkunapim Rey Ezequias onqorurqa wañuypa patanpiña kanankama chaymi Tayta Diosta mañakuptin huk señalta qorqa. 25 Allinkunata chaskichkaspanpas Rey Ezequiasqa manam allintachu kutichirqa, hatun tukuq rikuriruptinmi Dios piñakururqa paypa contranpi, Juda nacionpa contranpi hinaspa Jerusalen llaqtapa contranpi.

26 Ichaqa hatun tukuq kachkaspanpas Rey Ezequiasqa humillakuykurqam, humillakuykurqataqmi Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapas, Ezequias kawsanankamaqa Diospa piñakuyninqa manam paykunaman hamurqachu.

Rey Ezequiaspa apuyasqanmanta

27 Rey Ezequiasmi karqa apullaña hinaspa ancha-ancha reqsisqa. Huñukururqam qori-qollqeta, alhaja rumikunata, perfumekunata, harkachikuna armakunata hinaspa tukuy rikchaq kuyayllapaq kaqkunata. 28 Rurachirqataqmi almacenkunatapas, chaykunapim waqaycharqa trigota, vinota hinaspa aceiteta. Rurachirqataqmi establokunatapas tukuy rikchaq hatun animalkunapaq, rurachirqataqmi taksa animalkunapaq kanchakunatapas. 29 Payqa rurachirqataqmi llaqtakunatapas. Achkallañam kapurqa taksa animalkunapas chaynataq hatun animalkunapas, chayna achka-achkataqa Diosmi qoykurqa.

30 Rey Ezequiasqa taparachirqataqmi hanay lawpi kaq Gihon sutiyoq pukyupa punkuntapas hinaspam chay yakuta pusachirqa “Davidpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llaqtan" sutiyoq barriopa intipa seqaykunan lawman. Chaynapimá Rey Ezequiasqa bendecisqa karqa tukuy ima rurasqankunapi.

Babilonia nacionmanta hamuqkunata Rey Ezequias chaskisqanmanta
(2 R 20:12-19. Is 39:1-8)

31 Babilonia lawpi autoridadkunam runakunata kachamurqa Juda nacionpi milagro rikurisqanmanta yachanankupaq. Ezequiaspa sonqonpi tukuy ima kaqkunata pruebananpaqmi Dios paymanta karunchakururqa.

Rey Ezequiaspa wañukusqanmanta
(2 R 20:20-21)

32 Rey Ezequiaspa wakin rurasqankunaqa chaynataq allinkuna rurasqankunaqa llapallanmi qellqasqa kachkan Diosmanta willakuq Isaiaspa willakusqan libropi, Isaiasqa Amozpa churinmi karqa, qellqasqataqmi kachkan Juda nacion reykunapa hinaspa Israel nacion reykunapa vidanmanta willakuq libronpipas.
33 Abuelonkuna hina Rey Ezequias wañukuptinmi pamparurqaku Davidpa mirayninkunapa pampakusqan hanayninpi. Ezequias wañukuptinmi honrarqaku Juda nacionpi kaqkunapiwan Jerusalen llaqtapi llapallan kaqkuna, paypa rantinpiñataqmi gobiernarqa churin Manasesña.

Rey Manasespa gobiernasqanmanta
(2 R 21:1-18)

33 1 Chunka iskayniyoq watanpim Rey Manasesqa gobiernayta qallaykurqa, Jerusalen llaqtapim gobiernarqa pichqa chunka pichqayoq wata. 2 Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta Tayta Diospa qarqosqan runakunapa millakuypaq rurasqankunatam rurarqa. 3 Taytan Ezequiaspa tuñichisqan moqokunapi capillakunatam kaqllamanta hatarichirqa hinaspam Baal sutiyoq taytachapaqña altarkunata rurarqa, rurachirqataqmi Asera sutiyoq mamachakunatapas. Cielokunapi llapallan lucerokunaman qonqorakuspanmi chaykunata adorarqa. 4 "Ñoqam sutiyta wiñaypaq Jerusalen llaqtapi churasaq" nispa Tayta Dios nichkaptinpas Manasesqa Tayta Diospa templonpim altarkunata hatarichirqa. 5 Tayta Diospa templonpa iskaynin pationkunapipas cielokunapi llapa lucerokunata adorananpaqmi altarkunata rurachirqa.
6 Churinkunatapas taytachapaqraqmi kañapurqa Ben-hinom sutiyoq wayqopi. Musyaqkunaman, brujokunaman, rastreaqkunaman qokuruspanmi espiritistakunatawan espiritu qayaqkunata tapukurqa, chay achka mana allinkunata Tayta Diospa qayllanpi ruraspanmi payta piñachirqa.
7 Mamacha rurachisqantam churarurqa Diospa templonman. Chay templomantam Davidmanwan churin Salomonman Tayta Dios kaynata nirqa:
—Israel llapallan ayllukunamanta akllasqay kay Jerusalen llaqtapim hinaspa kay templopim sutiyta wiñaypaq churasaq. 8 Chaynataqa rurasaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tukuy kamachisqayta kasukuspanku serviqniy Moiseswan willachisqay yachachikuykunaman hina, decretokunaman hina hinaspa reglamentokunaman hina kawsaptinkum, abuelonkuman qosqay allpamantam Israel casta runakunataqa manaña maylawmanpas yanqaqa purichisaqchu —nispa.

9 Manasesqa Juda nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunatam pantarachirqa, Israelpa mirayninkunapa qayllanmanta Tayta Diospa chinkachisqan runakunamantapas astawanraqmi mana allinkunata rurachirqa. 10 Manasestawan runankunata Tayta Dios rimapayaptinmi paykunaqa mana uyarirqakuchu. 11 Chayraykum paykunapa contranpi Tayta Dios pusaramurqa Asiria nacion reypa tropankunapa kamachiqninkunata, paykunam Rey Manasesta hapiruspanku cadenakunawan wataruspa Babilonia llaqtaman presota pusarqaku.

12 Chayna ñakariypi kaspanmi mañakurqa yupaychasqan Tayta Diosta, abuelonkunapa Diosninpa qayllanpim pasaypaqta humillakuykurqa. 13 Chaynapim Diosqa mañakusqanta uyariykuspan contestamurqa, paytaqa Jerusalen llaqtapi gobiernonmanmi kutichimurqa. Chayraqmi Manasesqa reqsikuykurqa Tayta Diosqa cheqap Dios kasqanta.

14 Rey Manasesmi rurachirqa “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopa hawa lawninpi murallakunata, chaytaqa rurachirqa Gihon Pukyupa intipa seqaykunan law wayqopim, chay murallam wayqonta chutarikuspan chayarqa Challwa Punkukama. Murallachirqataqmi Ofel Moqotapas, chay murallataqa hoqarirachirqa alto-altosutam. Juda nacionpi kaq murallasqa llapallan llaqtakunapipas churarqam tropakunapa kamachiqninkunata. 15 Tayta Diospa templonmantapas horqorachirqataqmi forasterokunapa taytachankunatawan chaypi kaq mamachakunata. Horqorachirqataqmi Tayta Diospa templonpa kasqan moqopi rurachisqan llapallan altarkunatapas chaynataq Jerusalen llaqtapi kaqkunatapas, tukuy chaykunataqa wikaparachirqa llaqtapa hawa lawninmanmi. 16 Tayta Diospa altarninta allichachispanmi chaypi kañapurqa Dioswan allinlla kasqanmanta ofrendatawan Diosman gracias qonan ofrendata, Juda nacionpi runakunatapas kamachirqataqmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta adoranankupaq. 17 Chaywanpas runakunaqa hinallam kañarqaku moqokunapi kaq capillakunapi, chaykunataqa rurarqaku yupaychasqanku Tayta Diospaqmi.

18 Rey Manasespa wakin rurasqankunaqa, Diosninman mañakusqankunaqa hinaspa willakuqkunapa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa sutinpi payman rimapayasqankunaqa llapallanmi qellqasqa kachkan Israel nacionpa reyninkunapa vidanmanta willakuq libropi. 19 Diosmanta willakuqkunapa rimasqanpim qellqasqa kachkan paypa mañakusqankunapas uyarisqa kasqanpas, manaraq humillakuchkaspa huchallikusqankunapas, traicionasqankunapas, maykunapim capillakuna rurachisqankunapas, Asera sutiyoq mamacha rurachisqanpas chaynataq tukuy rikchaq taytacha-mamachakuna rurachisqankunapas. 20 Abuelonkuna hina Manases wañukuptinmi pamparurqaku palacionpi. Paypa rantinpim churin Amonña gobiernarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda nacionpi rey Amonpa gobiernasqanmanta
(2 R 21:19-26)

21 Rey Amonqa iskay chunka iskayniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa iskay wata. 22 Taytan Manases hinam Rey Amonpas mana allinkunata rurarqa Tayta Diospa qayllanpi. Animalkunata wañuchipuspanmi adorarqa taytan Manasespa rurasqan llapallan taytacha-mamachakunata. 23 Taytan Manases hinaqa manam humillakurqachu, aswanraqmi payqa huchallikurqa.

24 Rey Amonpa serviqninkunam paypa contranpi hoqarikuruspa hina palaciollanpi wañurachirqaku. 25 Aswanqa llaqta runakunam Rey Amonpa contranpi hatariruq llapallan runakunata wañurachirqaku hinaspam churin Josiastaña rantinpi gobiernananpaq churarurqaku.

Rey Josiaspa gobiernasqanmanta
(2 R 22:1-2)

34 1 Rey Josiasqa pusaq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa kimsa chunka hukniyoq wata. 2 Rey Josiasqa Tayta Diospa qayllanpi tukuy allinkunata ruraspanmi ñawpaq abuelon Davidpa kawsasqanman hinaraq mana pantaspa kawsarqa.

Rey Josiaspa tukuy ima rurasqankunamanta

3 Pusaq watamanña Rey Josias gobiernachkaspanmi mozollaraq kachkaspa qallarirqa abuelon Davidpa Diosnin mañakuyta. Chunka iskayniyoq watamanña gobiernachkaspanmi Juda nacionmantawan Jerusalen llaqtamanta wischuyta qallarirqa moqokunapi kaq capillakunata. Wischurqataqmi Asera sutiyoq mamachakunatapas chaynataq huk rikchaq taytacha-mamachakunatapas, chaykunaqa karqa rumimanta labrasqam hinaspa fundisqam. 4 Josiaspa qayllanpim tuñichirqaku Baal sutiyoq taytachakunapa altarninkunata. Paytaqmi pakipachirqa chay altarpa hawanpi kaq incienso kañanankutapas. Pakiparachirqataqmi Asera sutiyoq mamachakunatapas chaynataq labrasqa hinaspa fundisqa taytacha-mamachakunatapas, chaykunata ñutuparachispanmi maqchirachirqa chayna taytacha-mamachakunaman animalkuna ofreceq runakunapa sepulturanman. 5 Altarkunapitaqmi kañarurqa sacerdotekunapa tullunkunatapas, chaynatam chuyancharqa Juda naciontawan Jerusalen llaqtata. 6 Manases law, Efrain law, Simeon law llaqtakunapipas hina chaynallatam rurarqa Neftaliy law llaqtakunakama, maskaparqataqmi muyuriqnin sitiokunapipas. 7 Altarkunatawan Asera sutiyoq mamachakunatam tuñirachirqa, ñuturachirqataqmi rumimanta labrasqa taytacha-mamachakunatapas. Pakiparurqataqmi Israel allpapi kaq incienso kañana llapallan altarkunatapas. Chaynata rurarуspañam kutimurqa Jerusalen llaqtaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa yachachikuynin libro tarisqanmanta
(2 R 22:3-23:3)

8 Chunka pusaqniyoq watamanña Rey Josias gobiernachkaspanmi millakuypaq kaqkunata qechururqa nacionmantawan templomanta hinaspam yupaychasqan Tayta Diospa templonta allichanankupaq kacharqa Azaliaspa churin Safanta, llaqtapi alcalde Maasiasta hinaspa Joacazpa churin Joa sutiyoq runata, Joam karqa reypa rurasqankunamanta qellqaq. 9 Paykuna rispankum sacerdotekunapa jefen Hilciasman qoykurqaku Tayta Diospa templonman apamusqanku qollqeta, chay qollqetam chaskirqaku punkukunawan cuentallikuq Leviy casta runakuna, paykunamá chaskirqaku Manases castamanta, Efrain castamanta, Israel casta wakin runakunamanta, lliw Juda castamanta, Benjamin castamanta hinaspa Jerusalen llaqtapi llapallan kaqkunamanta. 10 Chay qollqetam qorqaku Tayta Diospa templonpi churasqa llamkachiqkunaman. Paykunañataqmi pagarqaku Tayta Diospa templonta allichaq llapallan llamkaqkunaman. 11 Qorqakutaqmi carpinterokunamanpas chaynataq maestrokunamanpas, paykunamanqa qorqaku labrasqa rumikunatawan hapinaq qerukunata rantinankupaqmi. Chay templopa qerunkunaqa utusqaña kachkaptinpas Juda nacionpa reyninkunataqa manam imapas qokurqachu.

12 Chay runakunam allinta llamkarqaku rurasqankuta. Capatazkunam karqa Leviy casta Meraripa miraynin Jahatwan Abdias hinaspa Coatpa miraynin Zacariaswan Mesulam. Sumaqllaña tocaq Leviy casta runakunam 13 imapas apaqkunata tukuy imapi llamkachirqaku. Wakin Leviy casta runakunañataqmi karqaku secretariokuna, kamachiqkuna hinaspa punkukunawan cuentallikuqkuna.

14 Tayta Diospa templonman apamusqanku qollqeta horqomuchkaptinkum sacerdote Hilcias tarirurqa Moisesnintakama Tayta Diospa qosqan yachachikuy librota. 15 Chaymi Hilcias willarqa secretario Safanman:

—Ñoqam tariruni yachachikuy librota Tayta Diospa templonpi —nispa.

Chay librota Safanman qoykuptinmi 16 payñataq aparqa reyman hinaspam willarqa chay asuntomanta kaynata:

—Serviqnikikunaqa rurachkanikum tukuy imam kamachiwasqaykikuta. 17 Horqorunikum Tayta Diospa templonpi tarisqayku qollqeta, horqoruspam qoykamuniku llamkachiqkunamanwan llamkaqkunaman —nispa.

18 Chaymantam secretario Safanqa reyman willarqa:

—Sacerdote Hilciasmi kay librota qoykuwan —nispa.

Reypa qayllanpim chay librota leerqa. 19 Yachachikuy libropi leesqanta uyariykuspanmi reyqa pachankunata llikiparqa. 20 Hinaspam sacerdote Hilciasta, Safanpa churin Ahicamta, Micaiaspa churin Abdonta, secretario Safanta hinaspa serviqnin Asaiasta kamachirqa:

21 —Tayta Diostayá tapumuychik ñoqapaq, tapumuychiktaqyá Israel nacionpi hinaspa Juda nacionpi puchuq runakunapaqpas. Kay libroman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina abuelonchikkuna mana kasukusqankuraykum Tayta Diospa piñakuyninqa contranchikpi mancharikuyllapaqña kachkan —nispa.

22 Hinaptinmi Hilciaswan reypa kachasqankuna rirqaku Diosmanta willakuq Hulda sutiyoq warmiman tapukamunankupaq. Payqa karqa Salumpa warminmi. Chay qosan Salumqa karqa Ticvapa churinmi. Ticvañataqmi karqa Harhaspa churin. Harhasmi karqa templopi pachakunawan cuentallikuq. Huldaqa Jerusalen llaqtapim *yacharqa mosoq Barriopi, chay runakuna chayaruspankumá paywan parlarqaku. 23 Chaymi Huldañataq paykunata nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqantam kachamusuqnikichik runaman kaynata ninkichik: 24 "Juda nacion reypa leesqanman hinam kay llaqtapa contranpipas chaynataq kaypi *yachaq runakunapa contranpipas apachimusaq chay libropi nisqay castigokunata. 25 Ñoqata saqeruwaspankum huk rikchaq taytachakunamanña inciensota kañarqaku chaykuna rurasqankuwan rabiachiwanankupaq. Chayraykum piñakuyniyqa nina hina kay sitiopa contranpi ruparispan mana taninqachu. 26 Chaynaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta tapuwanaykichikpaq kachamusuqnikichik Juda nacionpa reynintam kaynata nimunkichik: Libropi kaqkunatam qamqa uyariykurqanki. 27 Kay llaqtapa hinaspa runankunapa contranpi rimasqaykunatam uyariykurqanki. Sonqoykipi llakirikuspam ñoqapa qayllaypi humillakurqanki, pachaykikunatapas qayllaypi llikipaspam waqarqanki, chaykunataqa ñoqapas yachanim. 28 Chayraykum abueloykikuna hina wañukuspa hawka tiempollapi pampakunki. Kay llaqtapa chaynataq *yachaqkunapa contranpi castigo apachimusqaytaqa manam rikunkichu" nispa.

Kutirispankum chaynata reyman willamurqaku. 29 Rey Josiasmi huñurachimurqa Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi llapallan ancianokunata. 30 Reymi Tayta Diospa templonman rirqa Juda nacionniyoq taksapas-hatunpas runakunapiwan, Jerusalen llaqtapi llapallan *yachaqkunapiwan, sacerdotekunapiwan hinaspa Leviy casta runakunapiwan. Llapallanku uyarichkaptinmi templopi tarisqanku contrato librota rey leerqa. 31 Reymi pilarpa waqtanpi sayaykuspan Tayta Diospa qayllanpi contratota rurarqa. Chayman hinam prometekurqa Tayta Diosta qatinanpaq, prometekurqataqmi kamachisqankunatapas, Chunkantin Kamachikuyninkunatapas, decretonkunatapas tukuy sonqonwan hinaspa tukuy vidanwan kasukunanpaq, prometekurqataqmi chay libropi Dioswan contrato rurasqan palabrakunata cumplinanpaqpas. 32 Chaymantam cumplinankupaq Rey prometechirqa Jerusalen llaqtapi kaqkunata chaynataq Benjamin casta kaqkunata hinaptinmi Jerusalen llaqtapi kaqkuna cumplirqaku abuelonkupa Diosninkuwan contrato rurasqankuman hina. 33 Rey Josiasmi chinkarachirqa lliw Israelpa miraynin runakunapa *yachasqan allpapi kaq millakuypaq rurasqankuta hinaspam Israel nacionpi llapallan kaqkunata kamachirqa yupaychasqanku Tayta Diosta adoranankupaq chaymi Rey Josias kawsanankamaqa mana rakikurqakuchu abuelonkupa yupaychasqan Tayta Diosmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pascua Fiestata Rey Josias rurasqanmanta
(2 R 23:21-33)

35 1 Rey Josiasmi Tayta Diospaq Pascua Fiestata rurachirqa Jerusalen llaqtapi, punta kaq killapa chunka tawayoq punchawninpim wañuchirqaku
Pascua Fiestapi wañuchina carnerokunata. 2 Churarqam sacerdotekunatapas
imam ruranankuman hinaspam kallpancharqa Tayta Diospa templonpi llamkanankupaq. 3 Chaymantam Israel casta llapallan runakuna yachachiq Leviy casta
runakunata otaq Tayta Diospaq sapaqchasqan kaqkunata kaynata nirqa:
—Diospaq sapaqchasqa kaq baultayá churaychik Israel nacionpa reynin
Davidpa churin Salomonpa rurachisqan temploman chaynapi amaña hombronaykichikpaq. Kunanqa yupaychasqanchik Tayta Diostayá serviychik,
serviychiktaqyá paypa runan Israel casta runakunatapas. 4 Alistakuychikyá
abueloykichikkunapa castankunaman hina muyuyninpi ruranaykichikpaq,
chaynataqa rurankichik Israel nacionpa reynin Davidpapas chaynataq churin
Salomonpapas qellqaspa kamachikusqankuman hinayá. 5 Israel castamasikichikpaqyá Leviy castamanta kaqkuna wakiqnikichik santuariopi kaychik.
6 Paykunapaqyá wañuchipuychik Pascua Fiestapi wañuchina carnerokunata.
Chuyanchakuspataqyá alistaychik Israel castamasikichikpaq, chaynataqa rurankichik Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina ruranankupaqmi —nispa.
7 Rey Josiaspas kikinpa animalninkunamantam qorqataq ovejakunata,
malta carnerokunata hinaspa malta chivatokunata, chaykunataqa Pascua Fiestapaqmi qorqa llapallan chaypi kaqkunaman. Chay animalkunam karqa kimsa
chunka waranqa taksa animalkuna hinaspa kimsa waranqa bueyeskuna. 8 Jefekunapas voluntadninkumantam qorqaku runakunaman, sacerdotekunaman
hinaspa Leviy casta runakunaman. Diospa templonpi kamachikuq Hilciaspas,
Zacariaspas hinaspa Jehielpas qorqam sacerdotekunaman iskay waranqa soqta
pachaknin carnerokunata Pascua Fiestapi wañuchinankupaq, qorqakutaqmi
kimsa pachak bueyeskunatapas. 9 Leviy casta jefe Conaniaspas, Semaiaspas,
wawqen Natanaelpas, Hasabaiaspas, Jehielpas hinaspa Josabadpas qorqataqmi
Leviy castamasin runakunaman pichqa waranqa taksa animalkunata hinaspa
pichqa pachak bueyeskunata, chaykunataqa qorqa Pascua Fiestapaqmi.
10 Fiestapaq chayna alistasqa karuptinmi sacerdotekuna maymi kanankuman
churakurqaku, Leviy casta runakunapas muyuyninpi ruranankupaqmi churakurqaku reypa kamachisqanman hina. 11 Chaynapim wañuchirqaku Pascua Fiestapaq
wañuchina animalkunata hinaptinmi sacerdotekunañataq challarqaku Leviy casta
runakunapa haywasqan yawarta, Leviy casta runakunañataqmi animalkunapa
qarankunata chusturqaku. 12 Hina paykunataqmi rakinarqa lliw kañanapaq kaq
animalkunatapas, rakinarqakuqa familiankuman hina Israel casta runakunaman
qonankupaqmi chaynapi Moisespa libronpi qellqasqaman hina ofrecenankupaq,
hina chaynallatam rurarqaku bueyeskunawanpas. 13 Reglamentoman hinam
kankarqaku Pascua carnero aychata, Diospaq sapaqchasqa kaqkunatañataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanurqaku mankakunapi, perolkunapi hinaspa sartenkunapi, chaynata ruraspankum apurawllamanña aypurqaku llapallan runakunaman. 14 Leviy casta runakunaqa prepararqakutaqmi kikinkupaqpas chaynataq sacerdotekunapaqpas, chaynataqa rurarqaku Aaronpa miraynin sacerdotekuna tutaykuqkama lliw kañanapaq kaqkunatawan wirakunata kañaypi kasqankuraykum.

15 Asafpa miraynin takiqkunapas maymi kasqankupim karqaku Davidpa, Asafpa, Hemanpa hinaspa Jedutunpa kamachisqanman hina, Jedutunqa karqa Rey Davidpaq Diosta tapuqmi. Punkukunawan cuentallikuqkunapas sapakamam punkupi karqaku, manam puestonkutaqa saqeqkuchu imapaqpas, Leviy castamasinkunam paykunapaqqa preparamurqa.

16 Chay punchawpi Tayta Diospaq Pascua Fiestata ruranankupaqmi chaynata alistarqaku, alistarqakutaqmi Tayta Diospa altarninpi lliw kañana kaqkunata kañanankupaqpas, chaynataqa rurarqaku Rey Josiaspa kamachikusqanman hinam. 17 Chaypi kaq Israelpa mirayninkunam tiempollanpi Pascua Fiestata rurarqaku, qanchis punchawmi rurarqaku mana Qonchoyoq Tanta Hatun Fiestataqa. 18 Diosmanta willakuq Samuelpa tiemponmantaraqmi Israelpa miraynin runakunaqa mana rurarqakuchu chayna Pascua Fiestataqa. Manataqmi Israel nacionpa mayqan reyninpas rurarqachu Rey Josiaspa rurasqan Pascua Fiestata hinaqa. Paymá rurarqa sacerdotekunawan, Leviy casta runakunawan, chaypi kaq Israel nacionniyoq runakunawan hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaqkunawan. 19 Chay Pascua Fiestataqa rurarqaku chunka pusaqniyoq watamanña Rey Josias gobiernachkaptinmi.

Rey Josiaspa wañukusqanmanta
(2 R 23:28-30)

20 Tayta Diospa templonta Rey Josias allicharachisqanpa qepantañam Egipto nacionpa reynin Necao hamururqa guerrawan, payqa hamururqa Eufrates Mayupa hichpan Carquemes llaqtapi peleananpaqmi. Paywan peleaq Josias lloqsiptinmi. 21 Rey Necao runankunawan kaynata nichimurqa:

—Juda nacionpa reynin ¿imanachkaykitaq qamtaqa? Ñoqaqa manam qampa contraykipichu hamuni aswanqa guerrawan hapiqniypa contranpim, Diosmi niwarqa apurawman rinaypaq, chaynaqa amayá yanapaqniy Diospa contranpiqa kaychu, mana chayqa paymi chinkarachisunkiman —nispa.

22 Rey Josiasmi ichaqa mana asurispa pantarachikurqa paywan peleananpaq, manamá kasukurqachu Rey Necaopa nisqanta, paypa nisqanqa karqa Diosmantam. Chaynapimá guerraman yaykurqa Meguido llaqtapa hichpan pampapi. 23 Flechawan peleaqkuna Rey Josiasta flecharuptinkum serviqninkunata nirqa:

—¡Horqowaychik kaymanta llumpay heridasqam kachkani! —nispa.

24 Chaymi serviqninkuna chay carretamanta horqoruspanku hinaykurqaku huknin carretanmanña hinaspam aparurqaku Jerusalen llaqtaman hinaptinmi chaypiña wañukurqa. Paytaqa pamparurqaku abuelonkunapa sepulturanpim. Chaymi Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi llapa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llan kaqkuna llakikurqaku. 25 Rey Josiasmantam Jeremias qellqarqa aya takita chaymi llapallan takiqkuna qaripas-warmipas aya takiwan Josiasta yuyarinku kay libro qellqasqa kasqan tiempokama, Israel nacionpimá costumbreña karqa. Chaykunaqa qellqasqa kachkan aya-takikuna libropim.

26-27 Qallariyninmanta tukuyninkama Rey Josiaspa wakin rurasqankunaqa hinaspa Tayta Diospa yachachikuyninpi qellqasqaman hina allin rurasqankunaqa Juda nacionpi chaynataq Israel nacionpi reykunapa vidanmanta willakuq libropi qellqasqam kachkan.

Rey Joacazpa gobiernasqanmanta
(2 R 23:31-35)

36 1 Rey Josiaspa churin Joacaztam taytanpa rantinpi Jerusalen llaqtapi gobiernananpaq nacionpi runakuna churarurqaku. 2 Rey Joacazqa iskay chunka kimsayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Kimsa killallam gobiernarqa Jerusalen llaqtapi. 3 Ichaqa Egipto nacionpa reyninmi qarqorurqa Jerusalen llaqtapi rey kayninmanta hinaspam chay nacionta multaspa pagachikurqa kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqetawan kimsa chunka kimsayoq kilo qorita. 4 Chaywanpas Egipto nacionpa reyninqa Juda nacionpa chaynataq Jerusalen llaqtapa reynin kananpaqmi churarqa Joacazpa wawqen Eliaquimta. Chay Rey Eliaquimpa sutintam tikrarurqa Joacinmanña. Rey Necaoqa Joacimpa wawqen Joacaztapas pusarurqam Egipto nacionman.

Rey Joacimpa gobiernasqanmanta
(2 R 23:36-24:7)

5 Rey Joacimqa iskay chunka pichqayoq watanpim gobiernayta qallaykurqa, chunka hukniyoq watam Jerusalen llaqtapi gobiernarqa. Payqa yupaychasqan Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. 6 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor paypa contranpi hamuruspanmi pusarurqa Babilonia llaqtaman bronce cadenakunawan watasqata. 7 Tayta Diospa templonpi serviciokunatapas aparuspanmi churaykurqa Babilonia llaqtapi templonman.

8 Rey Joacimpa wakin rurasqankunaqa, millakuypaq kaqkuna rurasqankunaqa hinaspa paywan imapas pasaqkunaqa qellqasqa kachkan Juda nacionpa hinaspa Israel nacionpa reyninkunapa vidanmanta willakuq libropim. Paypa rantinpim churin Joaquinña gobiernarqa.

Rey Joaquinwan ancianokuna Babilonia nacionman preso risqankumanta
(2 R 24:8-17)

9 Rey Joaquinqa chunka pusaqniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Payqa Jerusalen llaqtapim gobiernarqa kimsa killa chunka punchawllan. Chay reyqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa.

10 Mosoq wata chayaramuptinmi Rey Nabucodonosor Babilonia llaqtaman pusachimurqa Rey Joaquinta, paywan kuskatataqmi apachimurqa Tayta Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

templonpi aswan valorniyoq kaqkunatapas, Juda nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi gobiernananpaqñataqmi churarqa Joaquinpa ayllun Sedequiasta.

Rey Sedequiaspa gobiernasqanmanta
(2 R 24:18-20. Jer 52:1-3)

11 Rey Sedequiasqa iskay chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka hukniyoq wata. 12 Chay Rey Sedequiasqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa. Manataqmi humillakurqachu Tayta Diosmanta willakuq Jeremiaspa qayllanpipas. 13 Rey Nabucodonosormi Sedequiasta Diospa sutinpi jurachirqa payta kasukunanpaq ichaqa Sedequiasmi paypa contranpi hatarirurqa. Sonqonta rumiyarachispanmi mana kutirikurqachu Israelpa yupaychasqan Tayta Diosman.

14 Llapallan sacerdotekunapa jefenkunapas llapallan runakunapiwanmi traicionayllapi karqaku. Jerusalen llaqtapi Tayta Dios kikinpaq sapaqchasqan templontapas mana respetaspankum llapa nacionkunapa millakuypaq rurasqankuta hina rurarqaku. 15 Chaymi abuelonkunapa yupaychasqan Tayta Dios sapa kutilla kacharqa paymanta willakuqkunata, chaynataqa rurarqa runankunatawan *yachanan templota llakipayasqanraykum. 16 Paykunam ichaqa asikurqaku Diospa kachasqan runakunamanta, paykunapa willakusqantapas mana uyariq tukuspankum Diosmanta willakuqkunatapas burlakurqaku. Runankunapa contranpi Tayta Dios piñakuruptinmi manaña ima ruraytapas atirqakuchu.

Diospa templon tuñichisqa kasqanmanta
(2 R 25:8-21. Jer 39:8-10. 52:12-30)

17 Paykunapa contranpim Tayta Dios kachamurqa Caldea lawpi reyta hinaptinmi pay espadawan templopi wañurachirqa mozokunata, manam llakipayarqachu mozokunatapas, doncellakunatapas, yuyaqkunatapas nitaq eqoyasqakunatapas. Llapallankutamá paypa makinman Tayta Dios churaykurqa. 18 Chay reyqa apachirqataqmi Diospa templonpi kaq hatunpas-taksapas llapallan serviciokunata, apachirqataqmi Tayta Diospa templonpi qori-qollqetapas reypa qori-qollqetapas chaynataq jefekunapa qori-qollqentapas. Llapallantamá apachirqa Babilonia lawman. 19 Diospa templontapas kañaykuspankum taqmarurqaku Jerusalen llaqtapa murallantapas. Kañaykurqakutaqmi llaqtapa llapallan palacionkunatapas, pakiparurqakutaqmi llapallan valorniyoq kaqkunatapas.

20 Wañuymanta wakin puchuqkunatañataqmi presota pusarurqaku Babilonia nacionman hinaptinmi reypa hinaspa churinkunapa sirvientenña karqaku, chaynaqa karqaku Persia nacionpa reyninkuna Babilonia nacionpi gobiernayta qallarinankukamam. 21 Chaynapim Jeremiaswan Tayta Diospa willachisqankuna cumplikurqa. Allpapas samarqataqmi preso pusasqa kasqanku tiempokama. Purmarqamá qanchis chunka wata cumplikunankama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Ciropa decretonmanta
(Esd 1:1-14)

22 Persia nacionpi Rey Ciropa gobiernasqan punta kaq watapim Persia nacionpi Rey Cirota Tayta Dios sonqocharqa paymanta willakuq Jeremiaswan willachisqanman hina, chaynataqa rurarqa Tayta Diospa willachisqan cumplikunanpaqmi. Rey Cirom willachimurqa lliw gobiernasqanpi kaqkunaman simiwan hinaspa qellqasqawan kaynata:

23 Persia nacionpi ñoqa Rey Cirom kaynata nini: Hanaq pachapi
Tayta Diosmi qowarqa kay pachapi nacionkunata hinaspam
kamachiwarqa Juda lawpi kaq Jerusalen llaqtapi templota
hatarichipunaypaq. Qamkuna ukupi kaq Tayta Diospa runankunatayá
paypuni yanapachun hinaptinyá chaylawman richunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ESDRASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay librotaqa qellqarqa Esdrasmi. Kay Esdras librowan qatiqnin Nehemiasqa chullallam. Esdrasqa karqa Diospa leyninkunata yachachiqmi. Paymi anchallataña munarqa Israel runakuna kaqllamanta Dios yupaychanankuta. Nehemiasqa prefecto kachkaspapas Diospa kaqninkunamantam nanachikurqa. Jerusalen llaqtapa murallanta allichachispanmi guardiakunatapas churarqa.

Kay Esdras sutiyoq libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun huklaw nacionpi kaq judiokuna Zorobabelwan Jerusalen llaqtaman kutimusqankumanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun templota mosoqmanta hatarirachispa kaqllamanta Diosta adoranankupaq sapaqchasqankumanta (3-6).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun kikin Esdras wakin judiokunawan kutimuspa Diospa kaqninkuna allichasqanmanta (7-10).

Rey Ciropa decretonmanta
(2 Cr 36:22-23)

1 1 Persia nacionpi Rey Ciropa gobiernasqan punta kaq watapim Persia nacionpi Rey Cirota Tayta Dios sonqocharqa paymanta willakuq Jeremiaswan willachisqanman hina, chaynataqa rurarqa Tayta Diospa willachisqan cumplikunanpaqmi. Rey Cirom willachimurqa lliw gobiernasqanpi kaqkunaman simiwan hinaspa qellqasqawan kaynata:

2 Persia nacionpi ñoqa Rey Cirom kaynata nini: Hanaq pachapi Tayta
Diosmi qowarqa kay pachapi nacionkunata hinaspam kamachiwarqa Juda
lawpi kaq Jerusalen llaqtapi templota hatarichipunaypaq. 3 Qamkuna ukupi
kaq Tayta Diospa runankunatayá paypuni yanapachun chaynapi Juda
lawpi kaq Jerusalen llaqtaman rispa Israelpa yupaychasqan Tayta Diospaq
templota ruramunankupaq, paymi Jerusalen llaqtapi Diosqa. 4 Maypim
*yachasqankupi Tayta Diospa runankunamanta llapallan puchuqkunayá
yanapachunku riy munaq runakunata, yanapachunkuyá qori-qollqewan,
imapas kapuqninkuwan, animalkunawan hinaspa munasqankuman hina
Jerusalen llaqtapi kaq Diospa templonpaq ofrendakunawan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel castakunapa Jerusalen llaqtaman kutisqankumanta

5 Hinaptinmi Juda hinaspa Benjamin casta runakunapa jefenkuna, sacerdotekuna, Leviypa castankuna otaq Diospa haykam sonqochasqankuna rirqaku Jerusalen llaqtapi kaq Tayta Diospa templon ruranankupaq. 6 Muyuriqninkupi llapallan kaqkunañataqmi yanaparqaku qori-qollqewan, imapas kapuqninkunawan, animalkunawan, alhajakunawan chaynataq ofrendakunawanpas munasqankuman hina. 7 Chaymi Rey Ciro diosninkupa templonmanta horqomurqa Diospa servicionkunata, chay serviciokunataqa Rey Nabucodonosormi Jerusalen llaqtapi Diospa templonmanta apamuspa churarqa diosninkupa templonman. 8 Persia nacionpa reynin Cirom chay serviciokunata horqochirqa qori-qollqe waqaychaq Mitridates sutiyoq runawan, paymi yupaspan qoykurqa Juda lawpi reypa castan kamachikuq Sesbasar sutiyoq runaman. 9-10 Kaykunatam yuparqaku: qori medianokunam karqa kimsa chunka, qollqemanta medianokunam karqa waranqa, cuchillokunam karqa iskay chunka isqonniyoq, qorimanta tazonkunam karqa kimsa chunka, qollqemanta tazonkunam karqa tawa pachak chunkan, wakin serviciokunañataqmi karqa waranqa.

11 Qori-qollqemanta llapallan serviciokunam karqa pichqa waranqa tawa pachaknin. Chaykunatam Sesbasar llapallanta aparqa Babilonia nacionpi preso kaqkuna Jerusalen llaqtaman kutiqkunapiwan.

Zorobabelwan kutimuqkunamanta
(Neh 7:5-73)

2 1 Juda law llaqtayoqkunata Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa Babiloniaman preso apasqankunam kutimurqaku Jerusalen llaqtaman chaynataq Juda lawmanpas. Sapakamam kutirqaku llaqtankuman. 2 Paykunam rirqaku Zorobabelwan, Josueywan, Nehemiaswan, Seraiaswan, Reelaiaswan, Mardoqueowan, Bilsanwan, Misparwan, Bigvaiwan, Rehunwan chaynataq Baanawan. Chay kutiq Israel casta yupasqa runakunam kaykuna: 3 Parospa mirayninkunam karqa iskay waranqa pachak qanchis chunkan iskayniyoq.

4 Sefatiaspa mirayninkunam karqa kimsa pachak qanchis chunkan iskayniyoq.

5 Arapa mirayninkunam karqa qanchis pachak qanchis chunkan pichqayoq.

6 Pahat-moabpa mirayninkuna otaq Josueypa chaynataq Joabpa mirayninkunam karqa iskay waranqa pusaq pachaknin chunka iskayniyoq.

7 Elampa mirayninkunam karqa waranqa iskay pachaknin pichqa chunka tawayoq.

8 Zatupa mirayninkunam karqa isqon pachak tawa chunkan pichqayoq.

9 Zacaipa mirayninkunam karqa qanchis pachak soqta chunkan.

10 Banipa mirayninkunam karqa soqta pachak tawa chunkan iskayniyoq.

11 Bebaipa mirayninkunam karqa soqta pachak iskay chunkan kimsayoq.

12 Azgadpa mirayninkunam karqa waranqa iskay pachaknin iskay chunka iskayniyoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Adonicampa mirayninkunam karqa soqta pachak soqta chunkan
soqtayoq.
14 Bigvaipa mirayninkunam karqa iskay waranqa pichqa chunkan
soqtayoq.
15 Adinpa mirayninkunam karqa tawa pachak iskay chunkan tawayoq.
16 Ezequiaspa mirayninkunamanta kaq Aterpa mirayninkunam karqa
isqon chunka pusaqniyoq.
17 Bezaipa mirayninkunam karqa kimsa pachak iskay chunkan kimsayoq.
18 Jorapa mirayninkunam karqa pachak chunka iskayniyoq.
19 Hasumpa mirayninkunam karqa iskay pachak iskay chunkan kimsayoq.
20 Gibarpa mirayninkunam karqa isqon chunka pichqayoq.
21 Belen llaqtayoqkunam karqa pachak iskay chunkan kimsayoq.
22 Netofa llaqtayoqkunam karqa pichqa chunka soqtayoq.
23 Anatot llaqtayoqkunam karqa pachak iskay chunkan pusaqniyoq.
24 Azmavet llaqtayoqkunam karqa tawa chunka iskayniyoq.
25 Quiriat-jearim llaqtayoqkuna, Cafira llaqtayoqkuna hinaspa Beerot
llaqtayoqkunañataqmi karqa qanchis pachak tawa chunkan kimsayoq.
26 Rama llaqtayoqkuna hinaspa Geba llaqtayoqkunañataqmi karqa
soqta pachak iskay chunkan hukniyoq.
27 Micmas llaqtayoqkunam karqa pachak iskay chunkan iskayniyoq.
28 Betel hinaspa Hai llaqtayoqkunañataqmi karqa iskay pachak iskay
chunkan kimsayoq.
29 Nebo llaqtayoqkunam karqa pichqa chunka iskayniyoq.
30 Magbis llaqtayoqkunam karqa pachak pichqa chunkan soqtayoq.
31 Huknin Elam llaqtayoqkunañataqmi karqa waranqa iskay pachak
pichqa chunkan tawayoq.
32 Harim llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak iskay chunkan.
33 Lod llaqtayoq, Hadid llaqtayoq hinaspa Ono llaqtayoqkunañataqmi
karqa qanchis pachak iskay chunkan pichqayoq.
34 Jerico llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak tawa chunkan pichqayoq.
35 Senaa llaqtayoqkunam karqa kimsa waranqa soqta pachaknin kimsa
chunkan.
36 Josuey ayllumanta kaq Jedaiaspa miraynin sacerdotekunam karqa
isqon pachak qanchis chunkan kimsayoq.
37 Sacerdote Imerpa mirayninkunam karqa waranqa pichqa chunkan
iskayniyoq.
38 Sacerdote Pasurpa mirayninkunam karqa waranqa iskay pachaknin
tawa chunka qanchisniyoq.
39 Sacerdote Harimpa mirayninkunam karqa waranqa chunka
qanchisniyoq.
40 Hodavias ayllumanta kaq Josueypa chaynataq Cadmielpa miraynin
Leviy casta runakunam karqa qanchis chunka tawayoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Asafpa mirayninmanta takiqkunam karqa pachak iskay chunkan pusaqniyoq.
42 Punkukunawan cuentallikuqkunam kaykuna: Salumpa mirayninkuna, Aterpa mirayninkuna, Talmonpa mirayninkuna, Acubpa mirayninkuna, Hatitapa mirayninkuna hinaspa Sobaipa mirayninkuna. Llapallanmi karqa pachak kimsa chunkan isqonniyoq.
43 Templopi sirvientekunam karqa: Zihapa mirayninkuna, Hasufapa mirayninkuna, Tabaotpa mirayninkuna, 44 Querospa mirayninkuna, Siahapa mirayninkuna, Padonpa mirayninkuna, 45 Lebanapa mirayninkuna, Hagabapa mirayninkuna, Acubpa mirayninkuna, 46 Hagabpa mirayninkuna, Salmaipa mirayninkuna, Hananpa mirayninkuna, 47 Gidelpa mirayninkuna, Gaharpa mirayninkuna, Reaiapa mirayninkuna, 48 Rezinpa mirayninkuna, Necodapa mirayninkuna, Gazampa mirayninkuna, 49 Uzapa mirayninkuna, Paseahpa mirayninkuna, Besaipa mirayninkuna, 50 Asenapa mirayninkuna, Meunimpa mirayninkuna, Nefusimpa mirayninkuna, 51 Bacbucpa mirayninkuna, Hacufapa mirayninkuna, Harhurpa mirayninkuna. 52 Bazlutpa mirayninkuna, Mehidapa mirayninkuna, Harsapa mirayninkuna, 53 Barcospa mirayninkuna, Sisarapa mirayninkuna, Temapa mirayninkuna, 54 Neziapa mirayninkuna hinaspa Hatifapa mirayninkuna.
55 Salomonpa sirvientenkunapa mirayninkunam karqa: Sotaipa mirayninkuna, Soferetpa mirayninkuna, Perudapa mirayninkuna, 56 Jaalapa mirayninkuna, Darconpa mirayninkuna, Gidelpa mirayninkuna, 57 Sefatiaspa mirayninkuna, Hatilpa mirayninkuna, Poqueret-hazebaimpa mirayninkuna hinaspa Amonpa mirayninkuna. 58 Templopi llapallan sirvientekunapiwan Salomonpa sirvientekunapa mirayninkunam karqa kimsa pachak isqon chunkan iskayniyoq.
59 Tel-mela llaqtamanta, Tel-harsa llaqtamanta, Querub llaqtamanta, Adon llaqtamanta hinaspa Imer llaqtamanta hamuqkunam mana allintachu yacharqaku taytankupa ayllunkunamanta nitaq castankumantapas. Chaynapim Israel casta kasqankumanta iskayrayarqaku. Paykunam karqa: 60 Delaiapa mirayninkuna, Tobiaspa mirayninkuna hinaspa Necodapa mirayninkuna, llapallankum karqa soqta pachak pichqa chunkan iskayniyoq. 61 Wakin sacerdotekunapa mirayninkunam karqa: Habaiapa mirayninkuna, Cospa mirayninkuna hinaspa Barzilaipa mirayninkuna. Kay Barzilaimi casarakurqa Galaad lawmanta kaq Barzilaipa huknin warmi churinwan chayraykum suegronpa sutinwan sutichakurqa. 62 Paykunam maskarqaku listapi abuelonkunapa sutinta ichaqa manam tarirqakuchu, chayraykum manaña chaskisqachu karqaku sacerdote kananpaq. 63 Chayraykum prefecto nirqa paykunata:
—Amam mikunkichikraqchu Diospaq sapaqchasqa mikuykunataqa Urimtawan Tumimta sacerdote choqaspa Diosta tapunankama —nispa.
64 Chaypi llapallan huñunasqa runakunam karqaku tawa chunka iskayniyoq waranqa kimsa pachak soqta chunkan.
65 Sirvientekunatawan sirvientakunataqa manam yuparqakuchu paykunawan kuskataqa, paykunam karqa qanchis waranqa kimsa pachaknin kimsa chunka qanchisniyoq, karqataqmi warmipas-qaripas iskay pachak takiqkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

66 Caballokunam karqa qanchis pachak kimsa chunkan soqtayoq, mulakunam karqa iskay pachak tawa chunkan pichqayoq. 67 Camellokunam karqa tawa pachak kimsa chunkan pichqayoq, asnonkuñataqmi karqa soqta waranqa qanchis pachak iskay chunkan.

68 Wakin ayllukunapa jefenkunañataqmi Jerusalen llaqtapi Tayta Diospa templonman chayaruspanku qorqaku ofrendakunata munasqankuman hina Diospa templonpaq chaynapi maymi kasqanpi templota mosoqmanta hatarichinankupaq.

69 Kapuqninkuman hinam qorqaku obrapaq qori-qollqe waqaychaqman. Qoritam qorqaku tawa pachak pusaq chunkan pusaq kilota, qollqetañataqmi qorqaku iskay waranqa qanchis pachak pichqa chunkan kilota, qorqakutaqmi sacerdotekunapaq pachak pachakunatapas.

70 Llaqtankupim *yacharqaku sacerdotekuna, Leviy castakuna, wakin runakuna, takiqkuna, punkukunawan cuentallikuqkuna hinaspa templonpi sirvientekuna. Israel casta wakin runakunaqa yacharqaku abuelonkupa llaqtanpim.

Dios adorananku altarta huktawan hatarichisqankumanta

3 1 Qanchis kaq killa chayaramuptinmi Israelpa castan llapallan runakuna llaqtankupiña kachkaspa chulla runa hinalla huñunakururqa Jerusalen llaqtapi. 2 Hinaptinmi Josadacpa churin Josuey, sacerdotemasinkunapiwan, Salatielpa churin Zorobabelpas ayllunkunapiwan hatarichirqaku Israelpa yupaychasqan Diospa altarninta, chaypa hawanpi Diospaq animalkunata wañuchispankum lliwta kañapurqaku imaynam Diospa runan Moisespa yachachisqanman hina. 3 Hatarichirqakumá allin tiyaq altarta, chaynataqa rurarqaku chay allpapi runakunata manchakusqankuraykum, chaypa hawanpim Tayta Diospaq animalta wañuchispanku lliwta kañaqku sapa tempranon hinaspa sapa tarden. 4 Rurarqakutaqmi Ramada sutiyoq hatun fiestatapas imaynam qellqasqaman hina, Diospaqpas animalta wañuchispankum lliwta kañaqku sapa punchaw. Costumbrenkuman hinamá haykam kañana kaqta sapa punchaw kañaqku. 5 Chaymantam animalkunata wañuchispanku Diospaq kañaqku sapa punchaw, kañaqkutaqmi llullu killa punchawpipas chaynataq Tayta Diospaq sapaqchasqa llapallan huñunakuy punchawpipas, kañaqkutaqmi pipapas kikinmanta Tayta Diosman llapallan ofrecey munasqankutapas. 6 Qanchis kaq killapa punta punchawninmantam qallarirqaku Tayta Diospaq animalta wañuchispa lliw kañapuyta, ichaqa Tayta Diospa templonpa cimientonkunaqa manaraqmi churasqachu karqa. 7 Qollqetam qorqaku albañilkunamanwan carpinterokunaman, qorqakutaqmi mikuytapas, tomanapaq kaqtapas hinaspa aceitetapas Sidon hinaspa Tiro llaqtayoqkunaman chaynapi Libano montemantaraq lamar qochanta Jope llaqtakama cedro kullukunata apamunankupaq. Chaytaqa rurarqaku Persia nacionpi Rey Ciropa munasqanman hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa templon cimientasqankumanta

8 Iskay wataña Jerusalen llaqtapi Diospa templonman chayasqanku
hawañam chay iskay kaq watapa iskay kaq killanpi Salatielpa churin Zoro-
babel Josadacpa churin Josueypiwan hinaspa paykunapa ayllunkunapiwan
qallaykurqaku Diospa templon hatarichiyta. Chay runakunam karqa sacerdo-
tekuna, Leviy castakuna chaynataq Babilonia nacionpi llapallan presochasqa
kasqankumanta Jerusalen llaqtaman kutimuqkuna. Chay templo ruraypaqmi
Leviy casta runakunata iskay chunka watayoqmanta hanayman churarqaku
chay obrata rurachinankupaq. 9 Josueymi churinkunawan hinaspa ayllunku-
nawan chaynataq Hodaviaspa mirayninmanta Cadmielpa churinkunapiwan
chulla runa hinalla rirqaku Diospa templonpi llamkaqkunata llamkachi-
nankupaq. Chaynatam rurarqa Henadadpa churinkunapiwan hinaspa
ayllunkunapiwan, paykunaqa karqa Leviy ayllumanta kaq runakunam.
10 Tayta Diospa templonpa cimientonta albañilkuna churachkaptinkum
sacerdotekuna chaypaq hina pachasqakama cornetillata aptarikuspanku
sayarirqaku. Leviy castamanta Asafpa mirayninkunapas sayarirqakutaq-
mi platillontinkama Tayta Diosta alabanankupaq, chaynataqa rurarqaku
Israel nacionpa reynin Davidpa kamachikusqanman hinam. 11 Takiqku-
nam alabaspanku hinaspa Tayta Diosman graciasta qospanku takirqaku:

Payqa ancha allinmi,
Payqa Israel casta runakunata wiñaypaq kuyapayaqmi

Llapallan runakunam hatun kusikuywan qaparispa Tayta Diosta alabar-
qaku, chaynataqa takirqaku Tayta Diospa templonta cimientasqankuraykum.
12 Chaypim tarikurqaku sacerdotekuna, Leviy castakuna chaynataq ayllukuna-
pa achka jefenkunapas, paykunamanta machuña kaqkunam rikurqaku punta
kaq templota, chayraykum chay templopa cimientonkuna churasqa kasqanta
rikuspanku qaparillawanña waqarqaku, wakinkunañataqmi kusikuyman-
ta qaparirqaku. 13 Runakuna nisyullataña qaparisqankuraykum mana pipas
reqsiyta atirqachu mayqenmi kusikuywan qapariy kasqanta otaq mayqenmi
waqaywan qapariy kasqanta. Chay qaparisqankum karusukama uyarikurqa.

Llamkaqkunata enemigonkuna sayarachisqanmanta

4 1 Juda castapa hinaspa Benjamin castapa enemigonkunam yacharurqa-
ku Babilonia nacionpi presochasqa kasqankumanta kutispanku Israelpa
yupaychasqan Tayta Diospa templon rurasqankuta. 2 Chay enemigokunam
Zorobabelmanwan ayllukunapa jefenkunaman asuykuspa kaynata nirqaku:
—Perqasunchikyá kuska, ñoqaykupas qamkuna hinañam Diosnikichikman
asukuykuniku, paypaqñam animaltapas wañuchipuniku Asiria nacionpi Rey
Esar-hadonpa kayman pusamuwasqanku tiempomantaraq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Chaymi Zorobabelwan Josuey hinaspa Israel ayllukunapa wakin jefenkuna nirqaku:
—Qamkunawanqa manam hukllawakuymankuchu Diosniykupa templon huktawan hatarichinaykupaqqa. Ñoqallaykum hatarichisaqku Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa templontaqa, chaynataqa rurasaqku Persia nacionpa reynin Ciropa kamachiwasqankuman hinam —nispa.
4 Chaylaw llaqtayoq runakunam hukmanyarachirqa Juda casta llamkaqkunata chaynapi amaña llamkanankupaq. 5 Consejaq runakunamanpas pagarurqakutaqmi munasqankuta llamkaqkuna amaña ruranankupaq. Chaynam pasakurqa Persia nacionpa reynin Ciropa gobiernasqan tiempomanta Persia nacionpa reynin Dariopa gobiernasqan tiempokama. 6 Rey Asuero gobiernayta qallarichkaptinmi wakin runakuna qellqarqaku Juda lawpi hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapa contranpi. 7 Rey Artajerjespa tiemponpim Bislanwan Mitridates, Tabeel hinaspa paykunawan wakin kaqkuna qellqarqaku Persia nacionpa reynin Artajerjesman, chay carta apachisqankutaqa qellqarqaku Aram runakunapa rimayninpim. 8 Rehum sutiyoq runam karqa kamachikuq, Simsa sutiyoq runañataqmi karqa secretario. Paykunam cartarqaku Rey Artajerjesman Jerusalen llaqtapi yachaqkunapa contranpi:

9 Ñoqa kamachikuq Rehunmi qellqamuyki, secretario Simsaipiwan
hinaspa kuska kaqmasiykuna Persia nacionpi, Erec lawpi, Babilonia
lawpi hinaspa Elam law Susa llaqtapi juezkunapiwan, tropakuna
kamachiqkunapiwan hinaspa gobernadorkunapiwan, 10 Samaria llaqtakunapi
*yachaqkunapiwan hinaspa Eufrates Mayupa kaylawninpi yachaqkunapiwan.
Chay lugarkunamanmi ñawpaq abueloykuta presota pusachirqa hatun
munayniyoq Rey Asnapar. 11 Kaymá apachisqanku cartapa copian:
"Reynillayku Artajerjes, Eufrates Mayupa kaylawninpi kaq serviqnikikunam
rimaykamuykiku: 12 Yachayá reyllayku, qampa kasqaykimanta ñoqaykuman
hamuq judiokunam Jerusalen llaqtaman chayaruspanku hatarichichkanku
mana kasukuq chaynataq mana allin runakunapa *yachanan llaqtata.
Cimientonkunatapas allichaspankum murallantapas qespiykachichkankuña.
13 Yachaytaqyá reyllayku, sichum kay llaqta yapamanta hatarichisqa kaptinqa
chaynataq murallanpas perqasqa kaptinqa manañam paganqakuchu
alcabalata, impuestota nitaq contribuciontapas, chaynapim reykunapaq qoriqollqe chaskinankuqa asllayanman. 14 Qampuni mantienewasqaykikuraykum
mana allinpaqchu rikchakapuwanku despreciasqa kaynikiqa, chayraykum
yachanaykipaq reyllayku willamuykiku, 15 chaynapi abueloykikunapa
tiemponpi pasaqkunamanta qellqasqanku libropi maskachinaykipaq. Chay
libropi imam qellqasqa kaqta tarispaykim yachanki kay llaqtapi runakunaqa
mana kasukuq kasqanta, reykunapas hinaspa wakin llaqtakunapas
dañaq kasqanta, paykunaqariki ñawpaq tiempokunamantaraq hoqarikuq
runakunam, chayraykum kay llaqtaqa purmachisqa karqa. 16 Chayraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nimuykiku reyllayku, kay llaqta mosoqmanta hatarichisqa kaptinqa mayupa tukuy kaylawninpi llaqtakunaqa manañachá qampañachu kanqa" nispa.

17 Hinaptinmi Rey Artajerjesñataq cartarqa kaynata:

Kamachikuq Rehum, secretario Simsai, Samaria lawpi *yachaqkuna hinaspa Eufrates Mayupa waklawninpi kaqkunapas, qamkunatam rimaykamuykichik. 18 Ñoqaykuman apachimusqaykichik cartam, leesqa hinaspa rimayniykuman tikrasqa karqa ñoqapa qayllaypi. 19 Libropi maskachispam yacharqaniku chay llaqtaqa ñawpaqmantaraq reykunapa contranpi hoqarikuq kasqanta, chay llaqtapimá rimanakuspanku gobiernopa contranpi hoqarikusqaku. 20 Jerusalen llaqtapiqa atiyniyoq reykunam kasqa, paykunam munaychakusqaku Eufrates Mayupa tukuy waklawninpi, chay reykunamanmi pagasqaku alcabalatawan contribuciontapas. 21 Chaynaqa kunanyá kamachiychik chay runakunata amaña ruranankupaq chaynapi chay llaqtata amaña hatarichinankupaq, ñoqa kamachimuptiyñam mosoqmanta hatarichisqa kanqa. 22 Ama qonqaspam cumplinkichik kay kamachimusqayta chaynapi reykunapa contranpi imapas ama kananpaq.

23 Rey Artajerjespa cartantam leerqaku Rehumpa qayllanpi secretario Simsaipa qayllanpi hinaspa paykunawan kaq wakin runakunapa qayllanpi, utqayllamanña Jerusalen llaqtaman rispankum judiokunata obligarqaku amaña llamkanankupaq. 24 Chaymi manaña rurarqakuchu Jerusalen llaqtapi Diospa templonta, sayarurqakum Persia nacionpi Rey Dario iskay watamanña gobiernanankama.

Diospa templon qespichisqankumanta

5 1 Diosmanta willakuq Hageowan Idopa churin Diosmanta willakuq Zacariasmi Juda lawpi hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaq judiokunaman willarqaku Israel kamachiq Diosninkupa sutinpi. 2 Chaymi Salatielpa churin Zorobabelwan Josadacpa churin Josuey kaqllamanta qallarirqaku Jerusalen llaqtapi Diospa templon rurayta, paykunataqa yanaparqakum Diosmanta willakuqkunapas. 3 Chay tiempopim paykunaman rirqaku Eufrates Mayupa waklawninpi gobiernaq Tatnaiwan Setar-boznai compañaqninkunapiwan, paykunam nirqaku:

—¿Pitaq kamachisurqankichik kay templota kaqllamanta hatarichinaykichikpaq hinaspa kay perqakunatapas qespichinaykichikpaq? —nispa.

4 Hinaptinmi willarqaniku chay templo hatarichiq runakunapa sutinkunata. 5 Aswanqa Diosniykum judiokunapa kamachiqninkunata waqaychawarqaku, hinaptinmi hinalla rurarqaniku Rey Darioman willachiptiyku cartamuwanankukama.

6 Eufrates Mayupa waklawninpi gobiernaq Tatnaimi, Setar-boznaipiwan hinaspa Eufrates Mayupa waklawninpi kamachikuqmasinkunapiwan Rey Darioman cartarqaku. 7 Chay apachisqanku cartam kaynata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reyllayku Dario, rimaykamullaykikum. 8 Yachayá, ñoqaykum
rirqaniku Juda lawpi kaq hatun Diospa templonman, chay templotam
hatun labrasqa rumikunawan hatarichichkanku, perqankunapas ñam
vigakunawan churasqaña kachkan, apurawllamanña rurasqankuraykum
temploqa qespiykuchkanña. 9 Tapurqanikum kamachikuqkunata: "¿Pitaq
kamachisurqankichik kay templota hatarichinaykichikpaq chaynataq kay
perqankunatapas qespichinaykichikpaq" nispa. 10 Paykunapa sutinkutapas
tapurqanikum qanman willamunaykupaq, paykuna kamachiq
runakunapa sutinkunatapas tapurqanikum qanman qellqamunaykupaq.
11 Paykunam niwarqaku: "Ñoqaykuqa kaniku hanaq pachapi chaynataq
kay pachapipas munaychakuq Diospa serviqninkunam. Kay mosoqmanta
hatarichisqayku temploqa ñawpaqmantaraqmi rurasqa karqa, chaytaqa
Israel nacionpi hatun reymi rurachispan qespichirqa. 12 Ichaqa
hanaq pachapi munaychakuq Diosta abueloyku piñachisqanraykum
paykunata qoykurqa Caldea lawmanta kaq Babilonia nacionpa
reynin Nabucodonosorman. Chay reymi chay templota tuñichispan
presochasqata Babilonia lawman paykunata pusarqa. 13 Chaywanpas
Babilonia nacionpa reynin Cirom gobiernay qallarisqan watapi, kikinpuni
kamachirqa Diospa kay templon mosoqmanta rurasqa kananpaq.

14 "Chay rey Nabucodonosormi Jerusalen llaqtapi Diospa
templonmanta horqorurqa qori-qollqemanta serviciokunata hinaspam
Babilonia llaqtapi templonman churarurqa. Chay serviciokunatam
Rey Ciro horqorurqa Babilonia llaqtapi templomanta hinaspam
qoykachirqa Sesbasarman, paytam churarqa prefecto kananpaq.
15 Rey Cirom Sesbasarta kamachirqa: 'Jerusalen llaqtaman rispaykiyá
Diospa templonta mosoqmanta maymi kasqanpi hatarichimuy
hinaspayá chay temploman churamuy kay serviciokunata'
nispa. 16 Sesbasar rispanmi Jerusalen llaqtapi Diospa templonpa
cimientonkunata churarqa, chaymantapunim kunankama temploqa
perqachikuchkan ichaqa manaraqmi qespichisqachu kachkan" nispa.

17 Chaynaqa reyllayku, allinpaq rikchakapusuptikiqa,
maskachiyá reykunapa rurasqanmanta willakuq librokunapi, chay
librokunaqariki kachkan Babilonia llaqtapim, qawaykuyá cheqapchu
Rey Ciro kamachisqa kay Jerusalen llaqtapi Diospa templon
mosoqmanta hatarichisqa kananpaq, chayna kaptinqa, reyllayku,
willachimuwaykuyá kay asuntomanta munasqaykita.

6 1 Chaymi Rey Dario kamachikurqa Babilonia nacionpi qori-qollqe
waqaychana wasipi reykunapa rurasqanmanta willakuq librokunapi maskanankupaq. 2 Hinaptinmi Media law Ecbatana llaqtapi reypa
*yachanan palaciopi tarirqaku librota, chay libropim yuyarinapaq kayna
qellqasqa kasqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Rey Ciropa gobiernasqan punta kaq watapim kikin Rey Ciro
kamachirqa kaynata: “Jerusalen llaqtapi Diospa templonmantam kaynata
nini: ‘Cimientonkunayá churasqa kachun, perqankunapas mosoqmanta
hatarichisqayá kachun chaypi Diospaq animalkunapas wañuchipusqa
kananpaq. Sayayninmi kanqa iskay chunka qanchisniyoq metron,
anchonpas kanqa iskay chunka qanchisniyoq metrontaqmi. 4 Hatun
rumikunatam churanqaku kimsa seqeta, chaypa hawanmanñataqmi
churanqaku huk seqe vigakunata, chay ruraypi gastokunaqa reypa
qori-qollqenmantayá pagasqa kachun. 5 Rey Nabucodonosormi Jerusalen
llaqtapi Diospa templonmanta horqorurqa qori-qollqemanta serviciokunata
hinaspam Babilonia llaqtaman aparurqa. Chaykunatapas kutichichunkuyá
maymi kasqan Jerusalen llaqtapi Diospa templonman’ nispa.”

6 Chayraykum Rey Dario kamachirqa Eufrates Mayupa waklawninpi go-
biernaq Tatnaitawan Setar-boznaita hinaspa paykunawan kuska Eufrates
Mayupa waklawninpi kamachikuq runakunata, paykunatamá kaynata nirqa:

Anchuriychik, 7 ama michakuychikchu Diospa templon chaypi
ruranankuta. Judiokunapa prefectonyá paykunapa kamachiqninkunapiwan
maymi kasqanpi mosoqmanta hatarichichunku Diospa templonta.
8 Ñoqataqmi kamachimuykichik judiokunapa kamachiqninkuna Diospa
templonta hatarichiptinku imaynam yanapanaykichikpaq: Eufrates
Mayupa waklawninmanta reypaq impuestokuna huñusqawanyá
pagaychik lliw gastokunata, chaynapi rurasqanku mana sayarunanpaq.
9 Qoychiktaqyá sapa punchaw Jerusalen llaqtapi sacerdotekunapa imam
mañakusqantapas, malta torokunatapas chaynataq carnerokunatapas,
chaykunataqa qonkichik hanaq pachapi munaychakuq Diosman
wañuchispa kañapunankupaqmi. Qoychiktaqyá mañakusqanku trigotapas,
kachitapas, vinotapas hinaspa aceitetapas. 10 Chaynapim hanaq pachapi
munaychakuq Diospaq animalkunata wañuchipunqaku hinaspam allin
kanaykupaq mañakunqaku ñoqapaqpas chaynataq churiykunapaqpas.
11 Sichum pipas kay kamachikusqayta mana kasukuptinqa paypa
wasinmanta qeruta horqospankuyá chaypa puntanpi hoqarichunku
wañunanpaq, wasinpas tuñichisqayá kachun mana kasukusqanrayku.
12 Jerusalen llaqtapi sutinmanta reqsichikuq Diosyá chinkachichun
llapa reyta otaq runakunatapas Jerusalen llaqtapi Diospa templonta
tuñichiptinkuqa otaq decretoytapas cambiaptinkuqa. Ñoqa Dariom
kay kamachikuyta qoni, chaynayá rurasqa kachun.

Diospa templonta ruraspanku qespichisqankumanta

13 Mayupa waklawninpi gobiernaq Tatnaiwan, Setar-boznaimi paykunawan
kuska kamachikuq runakunapiwan Rey Dariopa kamachikusqanta imam kaqta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurarqaku. 14 Chaynapim judiokunapa kamachiqninkuna aswan-aswan hatarichirqaku Diosmanta willakuq Hageopa hinaspa Idopa churin Zacariaspa nisqanman hina. Chay templo hatarichisqankumá qespichisqa karqa Israelpa yupaychasqan Diospa kamachisqanman hina chaynataq Rey Ciropa, Rey Dariopa hinaspa Rey Artajerjespa kamachisqanman hina, paykunaqa karqa qatinastinpi Persia nacionpa reyninkunam. 15 Rey Dario soqta watamanña gobiernachkaptinmi Diospa templon qespichisqa karqa Adar sutiyoq killapa kimsa kaq punchawninpi.

16 Hinaptinmi Israelpa mirayninkuna, sacerdotekuna, Leviy castakuna chaynataq llapallan preso pusasqakunamanta kutimuqkuna Diospa templonta dedicarqaku kusikuyllawanña. 17 Diospa templonta dedicaspankum wañuchirqaku pachak malta torokunata, iskay pachak carnerokunata chaynataq tawa pachak malta carnerokunatapas, wañuchirqakutaqmi chunka iskayniyoq chivatokunatapas, chaykunataqa wañuchirqaku Israel casta runakunapa huchanraykum. Huk chivatotam wañuchirqaku sapa ayllupaq. 18 Churarqakutaqmi sacerdotekunatapas muyuyninpi ruranankupaq, Leviy casta runakunatapas churarqakum rakisqa kasqankuman hina, chaynataqa churarqaku Moisespa libronpi qellqasqanman hinam Jerusalen llaqtapi Diosta servinankupaq.

19 Preso pusasqa kutimuqkunam rurarqaku Pascua Fiestata punta kaq killapa chunka tawayoq punchawninpi. 20 Sacerdotekunam Leviy castakunapiwan chuyanchakurqaku, llapallankum tukuy imapi preparasqaña karqaku hinaspam animalkunata wañuchirqaku Pascua Fiestapaq, chaynatam rurarqaku preso pusasqa kasqankumanta kutimuqkunapaq, ayllunku sacerdotekunapaq chaynataq kikinkupaqpas. 21 Chay Pascua mikuytam mikurqaku preso pusasqakunamanta Israel casta kutimuqkuna, paykunawan kuskataqmi mikurqaku chaylawkunapi runakunapa millakuypaq rurasqankunamanta rakikuqkunapas hinaspam taqrukurqaku Israelpa yupaychasqan Tayta Diosta adoranankupaqña. 22 Qanchis punchawnintinmá rurarqaku kusikuyllawanña Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata, Tayta Diosmi Asiria nacionpi reywan favorecechirqa Israelpa yupaychasqan Diospa templon ruraypi yanapananpaq. Chayraykum paykunata Tayta Dios kusichirqa.

Jerusalen llaqtaman riqmasinkunawan Esdras chayasqanmanta

7 1 Chaykuna pasaruptinmi Persia nacionpa reynin Artajerjes gobiernachkaptin Babilonia lawmanta Esdras kutimurqa. Esdrasqa karqa Seriaspa churinmi, Seriasñataq Azariaspa churin, Azariasñataq Hilciaspa churin, 2 Hilciasñataq Salumpa churin, Salumñataq Sadocpa churin, Sadocñataq Ahitobpa churin, 3 Ahitobñataq Amariaspa churin, Amariasñataq Azariaspa churin, Azariasñataq Meraiotpa churin, 4 Meraiotñataq Zeraiaspa churin, Zeraiasñataq Uzipa churin, Uziñataq Buquipa churin, 5 Buquiñataq Abisuapa churin, Abisuañataq Fineespa churin, Fineesñataq Eleazarpa churin, Eleazarñataqmi karqa punta kaq sacerdote Aaronpa churin. 6 Chay Esdrasmi karqa allin yachayniyoq Moisespa yachachikuynin allin yachachiq. Chay yachachikuytaqa Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi Moisesman qorqa. Yupaychasqan Tayta Dios Esdrasta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanapaptinmi Rey Artajerjes payman qoykurqa tukuy ima mañakusqanta.
Chaynapimá Esdras kutimurqa Babilonia lawmanta. 7Paywantaqmi Jerusalen llaqtaman kutirqa Israel castanmanta kaq wakin runakunapas, paykunam karqa sacerdotekuna, Leviy castakuna, takiqkuna, punkukunamanta cuentallikuqkuna hinaspa templopi sirvientekuna. Kutirqakuqa Rey Artajerjes qanchis watamanña gobiernachkaptinmi. 8-9Esdrasmi lloqsirqa Babilonia lawmanta Rey Artajerjespa qanchis watamanña gobiernasqan punta kaq killapa qallariynin punchawpi. Dios yanapaptinmi Jerusalen llaqtaman chayarqa pichqa kaq killapa qallariynin punchawpi. 10Esdrasmi sinchillataña preparakurqa Tayta Diospa yachachikuyninta estudiananpaq, cumplinanpaq chaynataq decretokunatapas hinaspa reglamentokunatapas Israel castakunaman yachachinanpaq.

11Tayta Diospa kamachikuyninkuna chaynataq decretonkuna Israel casta runakunaman yachachiq sacerdote Esdrasmanmi Rey Artajerjes qorqa kayna niq cartata:

12Reykunapa reynin ñoqa Artajerjesmi rimaykamuyki qam sacerdote Esdrasta, qanmi kanki hanaq pachapi munaychakuq Diospa leynin yachachikuq. 13Kamachinim gobiernasqay nacionpi llapallan Israel castakunata, sacerdotekunata hinaspa Leviy castakunata, paykunamanta Jerusalen llaqtaman qanwan llapallan ripuy munaqkunaqa richunkuyá. 14Ñoqa reymi qanchis consejeroykunapiwan kachachkayki Juda lawpi hinaspa Jerusalen llaqtapi tukuy imata qawamunaykipaq. Chaytaqa qawamunki Diosnikipa leynin hatallisqaykiman hinam. 15Qori-qollqe qosqaykutapas apaytaqyá Jerusalen llaqtapi *yachaq Israelpa yupaychasqan Diosman, chaykunataqa ñoqam qochkani consejeroykunapiwan. 16Apaytaqyá Babilonia lawpi llapallan qori-qollqe huñusqaykitapas chaynataq runakunapa hinaspa sacerdotekunapa kikinkumanta qosqankutapas, chaykunam kanqa Jerusalen llaqtapi templopaq. 17Chay qori-qollqewanmi rantinki torokunata, carnerokunata hinaspa malta carnerokunata, rantinkitaqmi ofrendapaq kawsaykunatapas chaynataq hichanapaq vinotapas, chay animalkunatam wañuchipunki Jerusalen llaqtapi Diosnikichikpa templonpi kaq altarpi. 18Qori-qollqe puchuqwanñataqmi judiomasikikunapiwan tanteasqaykichikman hina rurankichik Diosnikichikpa munasqanta. 19Ichaqa Diosnikipa templonpi servichikunapaq chaskisqayki lliw serviciokunataqa imam kaqtam qoykunki Jerusalen llaqtapa Diosninman.

20Diosnikipa templonpaq llapa ima pisiqtañataqmi qori-qollqey waqaychana wasimanta horqonki. 21Ñoqa Rey Artajerjesmi kamachimuykichik Eufrates Mayupa waklawninpi kaq qori-qollqey waqaychaqkunata. Sacerdote Esdraspa mañasusqaykichiktaqa qoychikyá, payqa hanaq pachapi munaychakuq Diospa leynin yachachiqmi. 22Kayna haypaqkamamá qonkichik: kimsa waranqa kimsa pachaknin qollqeta,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

iskay chunka waranqa kilo trigota, iskay waranqa iskay pachaknin
litro vinota chaynataq iskay waranqa iskay pachaknin litro aceiteta,
kachitapas achkanpimá qonkichik manaña pesaspa.
23 Hanaq pachapi munaychakuq Diospa llapa ima kamachikusqanmi
chaylla rurasqa kanqa hanaq pachapi munaychakuq Diospa wasinpaq.
¿Imanasqataq piñakuyninqa kanman gobiernoypa contranpiqa chaynataq
churiykunapa contranpiqa? 24 Nimuykichiktaqmi: Amam alcabalatapas,
impuestotapas nitaq contribuciontapas cobrankichikchu llapallan
sacerdotekunamantaqa, Leviy casta runakunamantaqa, takiqkunamantaqa,
punkukunawan cuentallikuqkunamantaqa, templopi sirvientekunamantaqa
nitaq Diospa templonpi wakin servikuqkunamantapas.
25 Esdras, Diosnikipa yachay qosusqaykiman hinam churanki
juezkunatawan gobernadorkunata chaynapi Diosnikipa leynin
yachaq llapallan runakunata gobiernanankupaq. Paykunaqariki
*yachachkanku Eufrates Mayupa waklawninpim. Mana
yachaqkunatañataqmi qam yachachinki. 26 Diosnikipa leyninta
chaynataq ñoqa reypa leyniyta pipas mana kasukuq runaqa chaylla
juzgasqayá kachun wañunanpaq otaq llaqtanmanta qarqosqa kananpaq
otaq kapuqninpas qechusqa kananpaq otaq preso kananpaqpas.

Diosta Esdras alabasqanmanta

27 Esdrasmi Tayta Diosta alabaspan nirqa:
—Alabasqayá kachun ñawpaq abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diosqa, paymi Rey Artajerjesta sonqocharqa kaykunata rurananpaq chaynapi Jerusalen llaqtapi Tayta Diospa templonta sumaqyachinanpaq. 28 Tayta Diosmi llakipayariykuwarqa reypa ñawpaqninpi, consejeronkunapa ñawpaqninpi chaynataq reypa churasqan atiyniyoq llapa jefekunapa ñawpaqninpipas. Yupaychasqay Tayta Dios favorecewaptinmi huñurqani Israel casta allin reqsisqa runakunata kutinankupaq, paykunataqa huñurqani ñoqawan kutinankupaqmi —nispa.

Jerusalen llaqtaman kutiqkunapa sutinkuna

8 1 Rey Artajerjes gobiernachkaptin abuelonkunapa listanman hina chaynataq familiankunaman hina Babilonia lawmanta ñoqawan kutiqkunam kaykuna:
2-3 Fineespa mirayninmantam kutirqa Gerson.
Itamarpa mirayninmantam kutirqa Daniel.
Davidpa mirayninmantam kutirqa Secaniaspa churin Hatus.
Parospa mirayninmantam kutirqa Zacarias, paywan kuskataqmi kutirqa pachak pichqa chunkan listasqa qarikunapas.
4 Pahat-moabpa mirayninmantam kutirqa Zeraiaspa churin Elioenai, paywan kuskataqmi kutirqa iskay pachak qarikunapas.
5 Zatupa mirayninmantam kutirqa Jahazielpa churin Secanias, paywan kuskataqmi kutirqa kimsa pachak qarikunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Adinpa mirayninmantam kutirqa Jonatanpa churin Ebed, paywan
kuskataqmi kutirqa pichqa pachak qarikunapas.
7 Elampa mirayninmantam kutirqa Ataliaspa churin Jesaias, paywan
kuskataqmi kutirqa qanchis chunka qarikunapas.
8 Sefatiaspa mirayninmantam kutirqa Micaelpa churin Zebadias, pay-
wan kuskataqmi kutirqa pusaq chunka qarikunapas.
9 Joabpa mirayninmantam kutirqa Jehielpa churin Obadias, paywan
kuskataqmi kutirqa iskay pachak chunka pusaqniyoq qarikunapas.
10 Banipa mirayninmantam kutirqa Josifiaspa churin Selomit, paywan
kuskataqmi kutirqa pachak soqta chunkan qarikunapas.
11 Bebaipa mirayninmantam kutirqa Bebaipa churin Zacarias, paywan
kuskataqmi kutirqa iskay chunka pusaqniyoq qarikunapas.
12 Azgadpa mirayninmantam kutirqa Hacatanpa churin Johanan, pay-
wan kuskataqmi kutirqa pachak chunkan qarikunapas.
13 Adonicampa mirayninmantam kutirqa qepa wiñaykuna, paykunapa
sutinmi karqa Elifelet, Jeiel hinaspa Semaias, paykunawan kuskataqmi
kutirqa soqta chunka qarikunapas.
14 Bigvaipa mirayninmantañataqmi kutirqa Utai hinaspa Zabud, paykunawan kuskataqmi kutirqa qanchis chunka qarikunapas.

Diospa templonpi sirvientekunamanta

15 Ñoqa Esdrasmi huñurqani paykunata Ahava lawman riq mayupa patanpi
hinaspam chaypi karpaykuta sayachispa kimsa punchaw samarqaniku. Ru-
nakunapa chaynataq sacerdotekunapa chawpinpi maskaspayñataqmi mana
tarirqanichu Leviypa mirayninmanta kaqkunata. 16 Chaymi qayachimurqani
Eliezerta, Arielta, Semaiasta, Elnatanta, Jaribta, Elnatanta, Natanta, Zacariasta
hinaspa Mesulamta, paykunam karqa jefekuna. Qayachimurqanitaqmi Joiarib-
tawan Elnatantapas, paykunam karqa yachayniyoq runakuna. 17 Paykunatam
kacharqani Casifia sitiopi Ido sutiyoq runaman, paymi karqa chaypi jefe. Chay
kachasqay runakunatam yachachirqani Idomanpas chaynataq templopi sirvien-
te ayllunkunamanpas imam nimunankupaq. Paykunapas kachkarqa Casifia
sutiyoq sitiopim. Paykunataqa kamachirqani Diosniykupa templonpi servikuq
runakunata pusamuwananpaqmi. 18 Chaynapimá Diosniyku favorecewasqanku-
rayku ñoqaykuman pusamurqa yachayniyoq Serebiasta, churinkunata hinaspa
wawqenkunata, llapallankum karqa chunka pusaqniyoq runakuna. Serebiasqa
karqa Mahlipa mirayninmanta kaqmi. Mahliñataqmi karqa Leviypa miraynin-
manta kaq. Leviyñataqmi karqa Israelpa churin. 19 Pusarqakutaqmi Meraripa
mirayninmanta kaq Hasabiastapas chaynataq Jesaiastapas, paykunam waw-
qenkunapiwan hinaspa churinkunapiwan karqaku iskay chunka qarikuna.
20 Pusamurqakutaqmi templopi servikuq iskay pachak iskay chunkan
sirvientekunatapas. Paykunapa abuelonkunatam Davidwan serviq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninkuna churarqaku Leviypa castankunata yanapanankupaq. Chay pusamusqanku runakunaqa listasqam karqaku.

21 Ñoqam kamachirqani Ahava Mayupa patanpi ayunanaykupaq hinaspa Diosniykupa ñawpaqninpi humillakuspa payta mañakunaykupaq chaynapi ñoqaykupas, warmaykupas chaynataq llapa kapuqniykupas rinayku ñanpi allinlla kananpaq. 22 Reymanta tropatawan sillada runakuna mañakuytaqa penqakurqanim chaynapi ñanpi enemigoykumanta waqaychawanankupaq. Reytam nirqaniku:

—Diosniykuqa llapallan maskaqnintam yanapan, pay saqeqninpa contranpiñataqmi sinchita piñakun —nispa.

23 Chayraykum ayunaspa Diosniykuta mañakurqaniku chaymi payqa uyariykuwarqaku.

24 Rakirqanim chunka iskayniyoq sacerdotekunapa jefenkunata, paykunam karqa Serebiaswan Hasabias hinaspa paykunapa ayllunmanta chunka runakuna. 25 Paykunamanmi pesarqani qori-qollqetawan serviciokunata. Chaykunatam qorqa reywan consejeronkuna hinaspa jefekunawan chaypi kaq lliw Israelpa mirayninkuna, chaykunataqa qorqaku Diosniykupa templonpaqmi. 26 Paykunamanmá pesarqani iskay chunka hukniyoq waranqa tawa pachak pichqa chunkan kilo qollqeta, qollqemanta pachak serviciokunata hinaspa kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qorita. 27 Pesarqanitaqmi qorimanta iskay chunka medianokunatapas, chaykunapa sapakamapa llasayninqa karqa pusaq kilokamam, pesarqanitaqmi llipipipichkaq iskay bronce vasokunatapas, chaykunaqa qorimanmi rikchakurqa.

28 Paykunatam nirqani:

—Qamkunaqa Tayta Diospaq rakisqam kankichik, Diospaq rakisqataqmi kay serviciokunapas chaynataq qori-qollqepas, chaykunaqa voluntad ofrenda kasqanraykum kachkan abuelonchikkunapa yupaychasqan Tayta Diospaq. 29 Chaynaqa cuidadowanyá waqaychaychik sacerdote jefekunapa, Leviy castakunapa hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaq ayllukunapa jefenkunapapas ñawpaqninpi pesanaykichikkama otaq Tayta Diospa templonpa cuartonkunapi pesanaykichikkama. 30 Chaymi sacerdotekunawan Leviy castakuna chaskirqaku pesasqanku qori-qollqetawan serviciokunata Jerusalen llaqtapi kaq Diosniykupa templonman apamunankupaq.

31 Punta kaq killapa chunka iskayniyoq punchawninpimá Ahava Mayu patanmanta pasarqaniku Jerusalen llaqtaman rinaykupaq. Diosniykuqa favorecewaspankum enemigoykumantapas chaynataq ñanpi salteaqkunamantapas librawarqaku. 32 Jerusalen llaqtaman chayaramuspaykum kimsa punchawta samarqaniku. 33 Tawa kaq punchawpiñataqmi Diosniykupa templonpi pesarqaniku qori-qollqetawan serviciokunata Uriaspa churin sacerdote Meremotpa chaynataq Fineespa churin Eleazarpa ñawpaqninpi. Paykunawantaqmi karqa Leviy castamanta kaq Josueypa churin Jozabad-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wan Binuipa churin Noadiaspas. 34 Yupasqata hinaspa pesasqatam lliwta qorqaniku. Chaykunapa haykam pesasqanmi chay tiempopi apuntasqa karqa.
35 Preso kasqankumanta kutimuqkunam Israelpa Diosninman animalkunata wañuchispa lliwta kañapurqaku. Chaykunam karqa lliw Israel castapaq chunka iskayniyoq malta torokuna, isqon chunka soqtayoq carnerokuna, qanchis chunka qanchisniyoq malta carnerokuna, hucha pampachanapaq chunka iskayniyoq chivatokuna, llapallantam Tayta Diospaq kañapurqaku. 36 Reypa qellqamusqan kamachikuykunatapas qorqakutaqmi Eufrates Mayupa kaylawninpi kaq prefectokunaman chaynataq capitankunaman. Paykunapas yanaparqakum Israelpa castankunata, yanaparqakutaqmi Diospa templon rurayninkupipas.

Israel castakunapa huchanrayku Esdraspa mañakusqanmanta

9 1 Chaykuna rurayta tukuruptinkum ñoqaman hamurqa jefekuna, paykunam niwarqa:
—Israel runakunaqa sacerdotekunapiwanmi hinaspa Leviy casta runakunapiwanmi mana rakikunkuchu wakin nacionniyoq runakunamanta otaq Canaan casta runakunamanta, Het casta runakunamanta, Feres casta runakunamanta, Jebus casta runakunamanta, Amon casta runakunamanta, Moab casta runakunamanta, Egipto nacionniyoq kaqkunamanta chaynataq Amor casta runakunamantapas. Chayraykum paykunapa millakuypaq rurasqankutaraq castanchikkunapas rurachkanku. 2 Chay nacionniyoq runakunapa warmi churinkunawanmi kikinku chaynataq churinkupas casarakurunku, chaynapim Diospaq rakisqa casta runakunaqa chaqrukurunku wakin nacionniyoq runakunawan. Jefekunawan kamachikuqkunaraqmi puntataqa Tayta Diosta traicionarunku —nispa.
3 Chayta uyariruspaymi llikirqani pachaytawan capayta, chutakurqanitaqmi chukchaytawan barbaytapas hinaspam sinchi llakisqa tiyarqani. 4 Preso kasqankumanta kutimuqkunapa Diosta traicionasqankuraykum ñoqaman huñukamurqaku Israelpa Diosninpa palabrankuna manchakuq llapallan runakuna chaymi sinchi llakisqa karqani Diospaq wañuchisqa animalta kañananku tarde lawkama. 5 Diospaq wañuchisqa animalta kañananku tarde law horatam llakisqa kasqaymanta hatarirqani, pachaypas chaynataq capaypas llikisqam qonqorakurqani. Makiykunata hoqarispaymi yupaychasqay Tayta Diosman 6 nirqani:
—Dioslláy, penqakusqa hinaspa humillasqam kachkani qanman asuykunaypaq. Dioslláy, mana allin rurasqaykum pasaypaqta mirarun, huchaykupas hanaq pachakamataqmi wiñarun. 7 Abueloykupa tiemponkunamantaraqmi kunan punchawkama hatun huchapi kawsachkaniku. Mana allin rurasqaykuraykum ñoqaykupas, llapa reyniykupas chaynataq llapa sacerdoteykupas huklaw nacionkunapa reyninkunaman entregasqa karqaniku chaynapi wañuchisqa, preso pusasqa, suwasqa chaynataq kunan punchaw hina penqachisqa kanaykupaq. 8 Dios Taytallayku, kunanmi ichaqa pisi tiempollapaqpas kuyapayariykuwankiku hinaspam libretaña asllatapas puchuykachiwankiku chaynapi santuarioykipi seguro lugarta qowanaykikupaq. Diosnillayku,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanmi ñawillaykuta kanchariykunki hinaspam sirviente kachkaptiykupas pisillatapas kawsaykachiwankiku. 9 Sirviente kachkaptiykupas qam Diosniykuqa manam saqeruwankikuchu, aswanqa kuyapayaykachiwankikum Persia nacionpa reyninkunawan. Qamtaqmi kawsachiwankiku qam Diosniykupa tuñichisqa temploykita mosoqmanta hatarichinaykupaqpas chaynataq Juda lawpi hinaspa Jerusalen llaqtapi waqaychawanaykikupaqpas.

10 —Kunanqa, Diosllayku ¿imanisaqkutaq chaykunata ruraruchkaspaykuqa? Ñoqaykuqa kamachikuynikikunatam saqerurqaniku. 11 Qanmanta willakuq serviqnikikunawanmi kaynata nirqanki: "Dueñochakunaykichikpaq yaykusqaykichik allpaqa millakuypaq allpam, chaynaqa kachkan chay nacionkunapi runakuna millakuypaqta rurasqankuraykum chaynataq millakuypaq rurasqankuwan Canaan allpata canton-canton huntarachisqankuraykum. 12 Kunanqa amañamá casarachinkichikchu warmi churikichikkunataqa paykunapa qari churinkuwanqa, nitaqmi casarachinkichikchu warmi churinkutapas qari churikichikwanqa. Amataqmi haykapipas maskankichikchu paykunapa hawkayaynintawan allin kayninkutaqa, chaynataqa rurankichik kallpasapa kanaykichikpaqmi, allpapa allin rurunta mikunaykichikpaqmi chaynataq miraynikichikmanpas wiñaypaq herencia allpata saqenaykichikpaqmi" nispa.

13 —Mana allin rurasqaykuraykum chaynataq hatun huchaykuraykum tukuywan castigawarqankiku, chaywanpas qam Diosniykuqa manam castigawarqankiku mana allin rurasqaykuman hinachu aswanqa lluptiykachiwankikuraqmi. 14 ¿Yapamantachum mana kasukusaqku kamachikuynikikunata, casarakusaqkuchum kay millakuypaq kaqkuna ruraq runakunawan? ¿Manachum piñakuwaq ñoqaykuta tukuruwanaykikukama, mana pipas puchunankama nitaq pipas lluptinankama?

15 —Israelpa yupaychasqan Dios Taytalláy, allin ruraqmi qamqa kanki chayraykum puchuykachiwankikuraq kunankama. Ñawpaqnikipiraqmi kachkaniku hatun huchallikuq kachkaspaykupas. Qampa ñawpaqnikipiqa manam pipas sayanmanchu kayna huchallikuq kachkaspaqa —nispa.

Huklaw nacionniyoq warmikunata qarqosqankumanta

10 1 Diospa templonpa ñawpaqninpi qonqoranpa Esdras mañakuchkaptinmi chaynataq waqaspa huchankunata willakuchkaptinmi payman huñunakamurqa Israel castakunamanta achka-achka runakuna, qarikuna, warmikuna chaynataq warmakunapas, paykunam llakikuyllawanña waqarqaku. 2 Chaymi Elampa mirayninmanta kaq Jehielpa churin Secanias nirqa Esdrasman:

—Ñoqaykum Diosninchikta traicionaruniku huklaw nacionniyoq kay llaqtapi *yachaq warmikunawan casarakuspayku, chaywanpas Israel casta runakunaqa confianzawanraqmi suyachkanchik. 3 Kunanyá contratota Diosninchikwan rurasaqku chaynapi llapan warmikunata wawankunatawan qarqonaykupaq. Chaynataqa rurasaqku qampa chaynataq Diosnikichikpa kamachikuyninman manchakuqkunapa nisqankuman hinam, yachachikuy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninman hinataqmi rurasaqkupas. 4 Hatariy, kay asuntoqa qampa ruranaykim,
ñoqaykupas yanapasqaykikum, chaynaqa kallpanchakuspayá arreglay —nispa.
5 Qonqorasqanmanta Esdras hatariruspanmi jurachirqa Leviy casta sacerdotekunapa jefenkunatawan Israel casta llapallan runakunata chaynapi
nisqankuman hina ruranankupaq. Chaymi paykunañataq jurarqaku. 6 Diospa
templonpa ñawpaqninmanta Esdras hatariruspanmá pasarqa Eliasibpa churin
Johananpa cuartonman. Chaypim mana mikurqachu nitaq yakuta tomarqachu.
Preso kasqankumanta kutiqkuna Diosta traicionasqankuraykum llakisqa karqa.
7 Juda lawpiwan Jerusalen llaqtapim qayakurqaku preso kasqankumanta llapallan kutimuqkuna Jerusalen llaqtaman huñunakunankupaq. 8 Pipas
kimsa punchawkama mana hamuqtañataqmi jefekunapa chaynataq autoridadkunapa rimanakusqankuman hina tukuy kapuqninkunata qechunanku
karqa hinaspa kutimuqkunamanta rakisqa kananku karqa. 9 Hinaptinmi
kimsa punchawllanman Juda lawmanta hinaspa Benjamin lawmanta runakuna huñunakamurqaku Jerusalen llaqtaman. Huñunakurqakumá isqon kaq
killapa iskay chunka punchawninpi. Chay punchawpim llapa runa Diospa
templonpa plazanpi tiyarqaku chay asuntorayku hinaspa parapi kasqankurayku katkatatastin. 10 Hatarispanmi sacerdote Esdras paykunata nirqa:
—Qamkunam Diosta traicionarqankichik wakin nacionniyoq warmikunawan casarakuspaykichik, kay rurasqaykichiktam Israel castakunapa
huchanman yaparqankichik. 11 Kunanyá huchaykichikkunata willakuychik ñawpa abueloykichikpa yupaychasqan Tayta Diosman. Paypa
munasqanta ruraspayá rakikuychik kay allpapi *yachaq wakin nacionniyoq runakunamantawan wakin nacionniyoq warmikunamanta —nispa.
12 Chaymi llapallan huñunasqa runakuna qaparispa nirqa:
—Nisqaykiman hinayá rurasqa kachun. 13 Aswanqa runakunaqa achkallañam kachkaniku hinaspapas paramuchkanraqtaqmi, manataqmi
callepiqa kaymankuchu. Kay asuntoqa manam iskay-kimsa punchawpi
ruranapaqchu. Achkallañam kaniku kay hucha ruraqkunaqa. 14 Chaynaqa
jefeykuyá qepachun llapallaykupa rantiykupi. Llaqtaykupi huklaw nacionniyoq warmikunawan lliw casarakuqñataq citasqa punchawkunapi
kutimuchunku, paykunawantaqyá hamuchunku sapa llaqtapa ancianonkunapas chaynataq juezninkunapas chaynapi kay asuntorayku Diosninchikpa
sinchi piñakuynin ñoqanchikmanta pasarunankama —nispa.
15-16 Chaynatamá rurarqaku preso kasqankumanta kutimuqkuna. Aswanqa
Asaelpa churin Jonatanwan Ticvapa churin Jahaziasllam mana munarqakuchu. Paykunamantaqmi sayapakurqa Mesulampas chaynataq Leviy casta
Sabetaipas. Chaymi sacerdote Esdras ayllukunapa jefen qarikunata akllaspan
abuelonkupa castankuman hina churarqa. Paykunam chunka kaq killapa qallariynin punchawpi huñunakuruspanku chay asuntomanta rimanakurqaku.
17 Chaynapim wakin nacionniyoq warmikunawan casarakuqkuna juzgayta
tukurqaku watapa qallariynin punta kaq punchawninpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Sacerdotekunapa castanmanta wakin nacionniyoq warmikunawan
casarakuqkunam kaykuna:
Josadacpa churin Josueypa mirayninmantawan ayllunmantam karqa
Maasias, Eliezer, Jarib hinaspa Gedalias. 19 Paykunam prometekurqaku
warminkuta qarqonankupaq hinaspataqmi huchankumanta Diosman sa-
pakama ofrecerqaku huk carnerota.
20 Imerpa mirayninmantam karqa Hananiwan Zebadias.
21 Harimpa mirayninmantam karqa Maasias, Elias, Semaias, Jehiel hi-
naspa Uzias.
22 Pasurpa mirayninmantam karqa Elioenai, Maasias, Ismael, Natanael,
Jozabad hinaspa Elasa.
23 Leviy castamantam karqa Jozabad, Simei, Kelaia otaq Kelita, Petaias,
Juda hinaspa Eliezer.
24 Takiqkunamantam karqa Eliasib. Punkukunawan cuentallikuqkuna-
mantañataqmi karqa Salum, Telem hinaspa Uri.
25 Israel castamanta wakinkunam kaykuna: Parospa mirayninmantam
karqa Ramia, Jezias, Malquias, Mijamin, Eleazar, Malquias hinaspa Benaia.
26 Elampa mirayninmantam karqa Matanias, Zacarias, Jehiel, Abdi, Je-
remot hinaspa Elias.
27 Zatupa mirayninmantam karqa Elioenai, Eliasib, Matanias, Jeremot,
Zagad hinaspa Aziza.
28 Bebaipa mirayninmantam karqa Johanan, Hananias, Zabai hinaspa Atlai.
29 Banipa mirayninmantam karqa Mesulam, Maluc, Adaia, Jasub, Seal
hinaspa Ramot.
30 Pahat-moabpa mirayninmantam karqa Adna, Quelal, Benaia, Maa-
sias, Matanias, Bezaleel, Binuy hinaspa Manases.
31 Harimpa mirayninmantam karqa Eliezer, Isaias, Malquias, Semaias,
Simeon, 32 Benjamin, Maluc hinaspa Semarias.
33 Hasumpa mirayninmantam karqa Matenai, Matata, Zabad, Elifelet,
Jeremai, Manases hinaspa Simei.
34 Banipa mirayninmantam karqa Madai, Amram, Uel, 35 Benaia, Be-
dias, Queluhi, 36 Vanias, Meremot, Eliasib, 37 Matanias, Matenai, Jaasai,
38 Bani, Binui, Simei, 39 Selemias, Natan, Adaia, 40 Macnadebai, Sasai,
Sarai, 41 Azareel, Selemias, Semarias, 42 Salum, Amarias hinaspa Josey.
43 Nebopa mirayninmantañataqmi karqa Jeiel, Matatias, Zabad, Zebina,
Jadau, Joel hinaspa Benaia.
44 Chay llapallan runakunam wakin nacionniyoq warmikunawan casa-
rakurqaku, wakinninkupaqa churinkupas karqañam chay warmikunapi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

NEHEMIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Persia nacionpi Rey Artajerjes kamachiptin Jerusalen llaqtaman Nehemias kutimusqanmanta hinaspa Jerusalen llaqtapa murallan allichachisqanmanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Diospa kaqninkunata Esdras rurachiptin Nehemias yanapasqanmanta (3-7).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun runakunapa qayllanpi Diospa yachachikuynin leesqankumanta, willakuntaqmi Diosninkuta kasukunankupaq yapamanta runakunapa contrato rurasqankumantapas (8-10).

Tawa kaq parteñataqmi willakun templopi servikuqkunamanta, llaqtapa murallan qespichisqankumanta hinaspa Nehemiaspa tukuy ima rurasqanmanta (11-13).

Jerusalen llaqtapaq Nehemias mañakusqanmanta

1 1 Kaymi Hacaliaspa churin Nehemiaspa willakusqankuna: Rey
Artajerjes iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi Quisleu sutiyoq killapi ñoqa Nehemias palaciopa kanan Susa llaqtapi kachkarqani.
2 Hinaptinmi aylluykunamanta kaq Hanani sutiyoq runa hamurqa, paywantaqmi hamurqaku Juda lawmanta wakin runakunapas. Paykunatam tapurqani mana preso riq puchuq judiokunamanta chaynataq Jerusalen llaqtamantapas. 3 Hinaptinmi niwarqaku:

—Chay lawpi *yachaq presochasqakunamanta puchuqkunam ñakarispanku penqaypi kallachkanku. Jerusalen llaqtapa murallanpas tuñichisqam kachkan, zaguan punkunkunapas kañasqataqmi kachkan —nispa.

4 Chaykunata uyarispaymi tiyaykuspay waqarqani, achka punchaw llakikuspaymi ayunaspay mañakurqani hanaq pachapi munaychakuq Diosta. 5 Paytam nirqani:

—Mañakuykim hanaq pachapi munaychakuq Dios Taytalláy. Qamqariki kanki hatun manchakuypaq Diosmi. Contratoykita cumplispaykim kuyaqnikikunatawan kamachikuynikikuna kasukuqkunata kuyapayanki. 6 Tuta punchaw qampa qayllaykipi kay sirvientekipa mañakusqaytayá qawarimuspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

uyariykullaway. Israelpa miraynin sirvientekikunaraykum mañakamuyki, reqsikunitaqmi Israel casta runakunaqa qampa contraykipi huchallikurusqaykuta. Arí, ñoqapas abueloypa castanpiwanmi huchallikuruni. 7 Llumpay mana allintam rurarunikuu contraykipi, manataqmi kasukunikuchu serviqniki Moiseswan qowasqaykiku kamachikuynikikunatapas, decretoykikunatapas chaynataq reglamentoykikunatapas. 8 Yuyariyá serviqniki Moisesman kayna nisqaykita: "Qamkuna huchallikuptiki- chikqa ñoqam cheqechisqaykichik huklaw nacionkunaman. 9 Ichaqa ñoqaman kutirikamuwaspaykichik kamachikuyniykunata kasukuptikichikqa, cheqechisqa karu llaqtapi kasqaykichikmantam huñumuspa pusamusqaykichik *yachanaypaq akllasqay sitioman" nispa.

10 —Israelpa mirayninkunaqariki sirvientikikunam kaniku chaymi hatun atiynikiwan librawarqankiku. 11 Ruegakuykim Señorlláy, chaylla kay sirvientikipa mañakuyniyta chaynataq sutiki respetay munaq sirvientikikunapa mañakuynintapas uyariykunaykipaq. Kay sirvienteki imapas rurasqay allin lloqsinanpaqyá yanapaykuway, reywanpas favoreceykachiwayá.

Chaynatam nirqani reyman copa serviq kasqayrayku.

Rey Artajerjesmi favorecen Nehemiasta

2 1 Rey Artajerjes iskay chunka watamanña gobiernachkaptinmi Nisan killapi vino paypa ñawpaqninpiña kachkaptin payman servirqani. Reypa qayllanpiqa ñoqaqa manam haykapipas llakisqachu karqani. 2 Chaymi rey niwarqa:

—¿Imanasqataq llakisqa kachkanki? Manam onqosqaqa kawaqchu chaynaqa ¿imamantachiki llakikuchkanki? —nispa.

Chaymi sinchillataña mancharikurqani. 3 Hinaspaymi nirqani reyta:

—Wiñaypaqyá kawsakuy reylláy. ¿Imaynataq manaqa llakikuymanchu abueloykunapa pampakusqan llaqta chunnichisqa chaynataq zaguan punkukunapas kañasqa kachkaptinqa? —nispa.

4 Reyñataqmi niwarqa:

—¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? —nispa

Chaymi hanaq pachapi munaychakuq Diosta mañakuspay 5 reyta nirqani:

—Reylláy, munaspaykiqa kay sirvientekitayá favorecewaspayki kachaway Juda lawpi abueloykunapa pampakusqan llaqtaman chaynapi mosoqmanta hatarichimunaypaq —nispa.

6 Reinapas waqtanpi tiyachkaptinmi rey niwarqa:

—¿Hayka unaypaqtaq illanki hinaspaqa haykapitaq kutimunki? —nispa.

Hinaptinmi rey kachawarqa haykapikamam kamunayta niykuptiy.

7 Reytaqa nirqanitaqmi:

—Reylláy, munaspaykiqa qoykachiwayá cartakunata Eufrates Mayupa waklawninpi gobiernaqkunapaq chaynapi Judá lawman chayanaykama ama harkakuwanankupaq. 8 Huk cartatañataqyá qoykuway sachaykikuna waqaychaq Asaf sutiyoq runapaq chaynapi pay kullukunata qowananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaykunawanchiki rurachisaq templopa punkunkunata, llaqtapa murallanta chaynataq *yachanay wasitapas —nispa.

Chaynatamá rey qowarqa Tayta Diospa favorecewasqanman hina.

9 Eufrates Mayupa waklawninpi gobiernaqkunaman chayaruspaymá qorqani reypa cartankunata. Reypa kachasqanmi ñoqawan rirqaku tropakunapa jefenkuna chaynataq caballopi sillasqa soldadokunapas.
10 Aswanqa Horon llaqtayoq Sambalat hinaspa Amon castamanta kamachikuq Tobias yacharuspam sinchillataña piñakururqaku, piñakururqakuqa Israelpa mirayninkunata yanapananpaq hukkaqnin hamusqanraykum.

Nehemiasmi runakunata kallpanchan murallata hatarichinankupaq

11 Chayarqanimá Jerusalen llaqtaman, chaypi kimsa punchaw karuspaymi 12 tutan hatarirqani wakin qarikunapiwan ichaqa manaraqmi pimanpas willarqanichu Jerusalen llaqtapi ruranaypaq sonqoyman Diospa churasqantaqa. Ñoqapa sillakusqay animalmanta hukqa manam karqachu. 13 Tuta lloqsispaymi Qechwaman Riq Zaguanninta pasaspay rirqani Dragonwan sutichasqa pukyu lawmanwan Qopapataman Riq Zaguanman. Jerusalen llaqtapa lliw murallankunatam tuñichisqata qawarqani, qawarqanitaqmi llaqtapa zaguan punkukuna kañasqa kasqantapas. 14 Chaymantam pasarqani Pukyuman Riq Zaguanman chaynataq reypa rurasqan qochaman, aswanqa manam karqachu campo sillakusqay uywa pasananpaq. 15 Tutaraqmi wayqonta wichayman rirqani hinaspaymi qawarqani murallata, muyuspaymi yaykurqani Qechwaman Riq Zaguanninta, chaymantam kutikurqani.

16 Jefekunam ichaqa mana yacharqakuchu mayman risqaytapas nitaq imam rurasqaytapas, chaykamam imatapas manaraq nirqaniraqchu judiokunaman otaq sacerdotekunaman, prefectokunaman chaynataq wakin obra ruraqkunamanpas. 17 Chaymantañam paykunata nirqani:

—Qamkunaqa qawachkankichikmi sasachakuypi kasqanchikta. Jerusalen llaqtapa murallanpas tuñichisqam kachkan chaynataqmi zaguan punkunkunapas kañasqataq kachkan. Hatarispayá Jerusalen llaqtapa murallanta hatarichisunchik, amañayá mastaqa penqaypi kasunchikchu —nispa.

18 Willarqanitaqmi paykunaman imaynatam Diosniy favorecewasqantapas chaynataq reypa niwasqankunatapas hinaptinmi nirqaku:

—Hatarispayá perqasunchik —nispa.

Chaynapimá kallpanchakurqaku ruranankupaq. 19 Aswanqa Horon llaqtayoq Sambalat hinaspa Amon castamanta kamachikuq Tobiasmi Arabia lawmanta Gesem sutiyoq runapiwan yacharuspanku asipayawarqaku hinaspa despreciawarqaku, paykunam nirqaku:

—¿Imatataq rurachkankichik? ¿Reypa contranpichu hoqarikuchkankichik? —nispa.

20 Ñoqañataqmi paykunata nirqani:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Hanaq pachapi munaychakuq Dios yanapawaptinkum kay sirvientenkunaqa perqasaqku. Qamkunataqa manam imapas qokusunkichikchu Jerusalen llaqtamantaqa —nispa.

Jerusalen llaqtapa murallankuna kaqllamanta hatarichisqankumanta

3 1 Sacerdotekunapa jefen Eliasibmi sacerdotemasinkunapiwan perqarqaku
Ovejawan sutichasqa zaguanta hinaspam Diospaq sapaqcharqaku. Punkunkunatapas churaspankum Pachakwan sutichasqa torrekama murallatapas perqarqaku, chaykunatapas Diospaqtaqmi sapaqcharqaku Hananeel sutiyoq torrekama. 2 Paykunapa waqtanpim perqarqaku Jerico llaqtayoq qarikuna. Paykunapa waqtanpiñatqmi perqarqa Imripa churin Zacur. 3 Senaapa mirayninkunam perqarqaku Challwawan sutichasqa zaguanta. Churarqakutaqmi punkupa chakankunatapas, punkunkunatapas chaynataq aldabankunatapas hinaspa cerrojonkunatapas. 4 Paykunapa waqtanpim allicharqa Cospa willkan otaq Uriaspa churin Meremot. Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqa Mesezabeelpa willkan otaq Berequiaspa churin Mesulam. Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqa Banapa churin Sadoc. 5 Paykunapa waqtanpiñataqmi allicharqaku Tecoa llaqtayoq runakuna, allin reqsisqa runakunam ichaqa mana yanapayta munarqakuchu kamachikuqkunapa obranpi llamkayta. 6 Ñawpa Zaguantam allicharqaku Paseahpa churin Joiadapiwan Besodiaspa churin Mesulam, churarqakutaqmi punkunkunatapas, aldabankunatapas chaynataq cerrojonkunatapas. 7 Paykunapa waqtanpim allicharqa Gabaon llaqtayoq Melatias, Meronot llaqtayoq Jadon, Gabaon llaqtayoq runakuna chaynataq Mizpa llaqtayoqkunapas, paykunam Eufrates Mayupa waklawninpi kaq prefectopa munaychakuyninpi karqaku. 8 Paykunapa waqtanpim allicharqa Harhaiapa churin Uziel, paymi karqa qorimanta alhaja ruraqkunamanta kaq. Paypa waqtanpiñataqmi allicharqa Hananias, paymi karqa perfume ruraqkunamanta. Paykunam allicharqaku Jerusalen llaqtapa ancho murallankama. 9 Paykunapa waqtanpitaqmi allicharqa Hurpa churin Refaiaspas, payqa karqa Jerusalen parten llaqtapi alcaldem. 10 Paykunapa waqtanpim allicharqa Harumaf sutiyoq runapa churin Jedaiaspas, payqa rurarqa wasinpa chimpanpi kasqanraykum. Paypa waqtanpim allicharqa Hasabniaspa churin Hatus.

11 Harimpa churin Malquiaswan Pahat-moabpa churin Hasubmi allicharqaku huk hawaqta, allicharqakutaqmi Hornokunawan sutichasqa torretapas. 12 Paykunapa waqtanpim allicharqa Halohespa churin Salum, paymi karqa Jerusalen parten llaqtapa alcalden, paywantaqmi llamkarqa warmi churinkunapas. 13 Qechwaman Riq Zaguantam allicharqa Hanunwan Zanoa llaqtapi *yachaqkuna, paykunam mosoqmanta perqarqaku, churarqakutaqmi punkunkunatapas, aldabankunatapas chaynataq cerrojonkunatapas. Murallatapas allicharqakum tawa pachak pichqa chunkan metrota Qopapataman Riq Zaguankama. 14 Qopapataman Riq Zaguantam allicharqa Recabpa churin Malquias, paymi karqa Bet-haquerem lawpi gobernador, paymi mosoqmanta perqaspan churarqa punkunkunata, aldabankunata hinaspa cerrojonkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Colhozepa churin Salum sutiyoq runapas allicharqam Pukyuman Riq
Zaguanta, paymi karqa Mizpa lawpi gobernador. Paymi mosoqmanta perqas-
pan churarqataq punkunpa chakankunatapas, punkunkunatapas chaynataq
aldabantawan cerrojonkunatapas. Allicharqataqmi reypa huertanman riq
Siloe estanquepa perqantapas Davidpa Llaqtanmanta uraykamuq gradaskama.
16 Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa Azbucpa churin Nehemias, paymi karqa
Bet-sur parten distritopa gobernadornin, paymá allicharqa Davidpa sepulturan-
kunapa ñawpaqninkama, estanquekama hinaspa soldadokunapa cuartelninkama.
17 Paypa waklawninpiñataqmi allicharqaku Leviy casta Banipa churin
Rehum, paypa waqtanpim allicharqa Hasabias, paymi karqa Keila parten dis-
tritopa gobernadornin, payqa allicharqa Keila distritopa sutinpim. 18 Paykunapa
waklawninpiñataqmi allicharqa ayllun Henadadpa churin Bavai, paymi karqa
Keila parten distritopa gobernadornin. 19 Paypa waqtanpim allicharqa Josuey-
pa churin Ezer, paymi karqa Mizpa llaqtapa gobernadornin, paymi allicharqa
esquinapi armakuna waqaychana wasiman seqanapa chimpanpi esquinakama.
20 Paypa waklawninpiñataqmi Zabaipa churin Baruc huk hawaqta ganasllawan-
ña allicharqa, esquinamanta qallaykuspam sacerdotekunapa jefen Eliasibpa
wasinpa punkunkama allicharqa. 21 Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaqta
allicharqa Cospa willkan otaq Uriaspa churin Meremot, allicharqaqa Eliasibpa
punkunmanta qallarispam hina kikin Eliasibpa wasinpa cantonkama.
22 Paypa waklawninpiñataqmi allicharqaku sacerdotekuna, paykunaqa
karqa Jordan Mayupa qechwanpi *yachaqkunam. 23 Paykunapa waklawninpi-
ñataqmi allicharqaku Benjaminpiwan Hasub, chaytam rurarqaku wasinkupa
chimpan kasqanrayku. Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa Ananiaspa
willkan otaq Maasiaspa churin Azarias, paypas allicharqa wasinpa waqtanpi
kaqtam. 24 Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaqta allicharqa Henadadpa
churin Binui, Azariaspa wasinmanta qallarispam murallapa esquinanpi tukur-
qa. 25 Uzaipa churin Palalmi allicharqa esquinapa chimpanpi, allicharqataqmi
reypa alto palacionmanta lloqsiq hatun torretapas, chay torremá karqa guar-
diakunapa pationpa hichpanpi. Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa Farospa
churin Pedaias. 26 Ofel Moqopi yachaq templopa sirvientenkunañataqmi alli-
charqaku intipa qespimunan lawpi lloqsina zaguanpa chimpankama hinaspa
hawa lawman lloqsiq torrekama. 27 Paykunapa waklawninpiñataqmi huk ha-
waqta allicharqaku Tecoa llaqtayoq runakuna, allicharqakuqa hawa lawman
lloqsiq hatun torrepa chimpanmanta qallarispam Ofel Moqopa murallankama.
28 Caballokunapa Zaguanninmanta qallaykuspam sacerdotekuna allicharqaku
sapakama wasinkupa chimpanta. 29 Paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa
Imerpa churin Sadoc, payqa allicharqa wasinpa chimpantam, paypa waklawnin-
piñataqmi allicharqa Secaniaspa churin Semaias, paymi karqa intipa qespimunan
lawpi zaguan punkuwan cuentallikuq. 30 Paypa waklawninpiñataqmi huk hawaq-
ta allicharqaku Selemiaspa churin Hananiaspiwan Salaf sutiyoq runapa soqta kaq
churin Hanun, paykunapa waklawninpiñataqmi allicharqa Berequiaspa churin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mesulam, payqa allicharqa cuartonpa chimpantam. 31 Paypa waklawninpiñataqmi allicharqa qorimanta alhaja ruraqkunamanta kaq Malquias, allicharqaqa templopa sirvientenkunapa wasinkamam chaynataq negociantekunapa wasinkamam, chay wasiqa karqa soldadokunapa huñunakunanku zaguanpa chimpanpim. Malquiasqa allicharqataqmi esquinapi llaqta cuidaqkunapa puestonkamapas. 32 Esquinapi llaqta cuidaqkunapa puestonmanta qallarispam Oveja sutiyoq zaguankama allicharqaku qorimanta alhaja ruraq negociantekunapiwan.

Enemigonkupa asipayasqanmanta

4 1 Ñoqaykupa muralla rurasqaykuta Sanbalat uyariruspañataqmi llumpayllatańa piñakururqa, rabiallawanñam burlakuwarqaku ñoqayku judiokunamanta. 2 Castankunamanwan Samaria lawpi tropankunamanmi kaynata nirqa:

—¿Imatataq chay mana kallpayoq judiokunaqa rurachkanku? ¿Yapamantachu murallakunata hatarichinqaku? ¿Diospaqchum animalkunata wañuchipunqaku? ¿Huk punchawllapichum llamkayta tukurunqaku? ¿Mosoqyarachinqakuchum montonasqa allpa ukupi kańasqa rumikunata? —nispa.

3 Sanbalatwan kuskataqmi kachkarqa Amon castamanta Tobiaspas, paymi nirqa:

—Qawaychik, wak perqasqanku murallataqariki atoq seqaspanpas tuñirachimunqam —nispa.

Nehemiaspa mañakusqanmanta

4 Chaymi ñoqa Nehemias kaynata mañakurqani:

—Diosllayku, uyariyá asipayawasqankuta, kikinkumanyá kutirachiy kamikuyninkuta, paykunaqa huklaw nacionman preso pusasqayá kachunku. 5 Amayá pampachaychu mana allinkuna rurasqankumantaqa, ñawpaqnikipi kaq huchankutapas amataqyá limpiaychu perqaqkunata sinchillataña rabiachisqankurayku —nispa.

Enemigonkupa amenazasqanmanta

6 Rurarqanikumá murallata hinaptinmi runakuna ganasllawanña rurasqankurayku chawpikamaña lliw muralla rurasqa karqa. 7 Astawanqa Sanbalatpiwan Tobiasmi, Arabia lawmanta kaqkunapiwan chaynataq Amon castamanta kaqkunapiwan hinaspa Asdod llaqtamanta kaqkunapiwan Jerusalen llaqtapa murallankuna allichasqaykuta chaynataq raqrankunatapas tapasqaykuta uyariruspanku sinchillataña piñakururqaku. 8 Paykunam lliwchanku rimanakururqaku Jerusalen llaqtapa contranpi peleanankupaq chaynapi dañanankupaq. 9 Chaymi Diosniykuta mañakuspayku churarqaniku runakunata tuta punchaw llaqtata cuidanankupaq chaynapi paykunamanta defiendekunaykupaq. 10 Juda lawmanta runakunañataqmi rimarqaku kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Apamuqkunapa kallpankum pisirunña, wischunapaq allpapas achkam, manataqmi atiymankuchu muralla perqaytaqa —nispa.

11 Ñoqaykupa contraykupi kaqkunañataqmi nirqaku:

—Amayá yachachunkuchu nitaq qawachunkuchu paykunapa chawpinman yaykuruspa wañurachinanchikkama hinaspa llamkasqankuta sayarachinanchikkama —nispa.

12 Aswanqa enemigoykuwan *yachaq judiokuna hamuspankum willapayawarqaku chunka kutikama:

—Maylawninchikmantapas paykunaqa atacawasunchikmi —nispa.

13 Chaymi churarqani runakunata murallapa qepan uraynin lawkunapi, churarqanitaqmi murallapa kicharayaqninkunapipas. Paykunaqa karqaku espadakunawan, lanzakunawan hinaspa flechakunawan armasqam. 14 Chaymi qawarispay reqsisqa runakunata, gobiernaq runakunata hinaspa llapallan runakunata nirqani:

—Amayá manchakuychikchu paykunataqa, amataqyá qonqaychikchu Señorninchikqa hatun kasqanta chaynataq manchakuypaq kasqantapas, peleaychikyá aylluykichikrayku, churikichikkunarayku, warmikichikrayku hinaspa wasikichikrayku —nispa.

15 Enemigoyku chaykuna yacharusqaykutawan paykunapa rimanakuyninkuta Dios yanqacharusqanta uyariruptinkum llapallayku kutiykurqaniku murallapi rurayniykuman. 16 Chay punchawmantam parten runaykuna llamkaqku obrapi, partenñataqmi lanzakunawan, harkachikunawan, flechakunawan chaynataq qasqopas wasapas harkachikunawan armasqa karqaku. Juda casta runakunapa qepanpiñataqmi kachkarqaku jefekuna. 17 Murallapi perqaqkunawan qepiqkunam huknin makinkuwan llamkaqku obrapi huknin makinwanñataqmi espadata hapiqku. 18 Perqaqkunam llamkaspanku sapakama weqawninkupi watasqa espadayoq karqaku, corneta tocaqñataqmi ñoqawan kuska karqa. 19 Hinaptinmi reqsisqa runakunata, gobiernaq runakunata hinaspa llapallan runakunatawan nirqani kaynata:

—Rurananchikqa hatu-hatunmi, ñoqanchikñataqmi rakinasqa kachkanchik murallapi karupikama. 20 Chaynaqa cornetapa waqasqanta uyarispaykichikmi chaypipuni ñoqaykuwan huñunakunkichik. Diosninchikmi ñoqanchikpaq peleanqa.

21 Parten runakuna lanza hapirisqa kaptinkumá ñoqaykuñataq llamkarqaniku achikyasqanmanta tutaykunankama. 22 Nirqanitaqmi runakunata chay tiempopi:

—Sapakama sirvientekichikwan Jerusalen llaqtapi kaychik chaynapi tutan cuidakuspa punchawñataq obrapi llamkananchikpaq. 23 Chaynataqmi ñoqapas, aylluykunapas, runaykunapas hinaspa compañaqniy llaqta cuidaqkunapas mana llatanakurqanikuchu pachaykuta, llatanakuspaqa-llatanakurqaniku bañakunallaykupaqñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kikinku ukupi sasachakuymanta

5 1 Paykuna ukupi runakunam, warmikunapiwan anchallataña rimarqaku castanku judiokunapa contranpi. 2 Wakiqninkum nirqaku:

—Ñoqaykuqa achkallañam kaniku, achkallañataqmi wawa-churiykupas, chayraykum mana wañurunaykupaq munaniku trigota —nispa.

3 Wakinñataqmi nirqaku:

—Yarqawaptinkum trigota rantinaykupaq prendakuruniku chakraykuta, uvas huertaykuta chaynataq wasiykutapas —nispa.

4 Wakinñataqmi nirqaku:

—Qollqetam prestakuruniku reyman impuestota paganaykupaq chaypaqmi chakraykutawan uvas huertaykutapas prendakunayku. 5 Judiomasinchikkunawanqa ayllupuram kanchik, churinchikpas churinku hinam, paykunapa sirvientenña kananpaqmi qorqaniku qari churiykutawan warmi churiykutapas. Wakin warmi churiykuqa sirvientañam kachkankupas, manataqmi harkakunaykupaq ima ruraytapas atinikuchu chakraykupas hinaspa huertaykupas hukpa makinpiña kasqanrayku —nispa.

6 Quejankutawan willakuwasqankuta uyariruspaymi sinchillataña rabiarurqani. 7 Chaykunamanta yuyaymanarispaymi reqsisqa runakunata chaynataq gobiernaq runakunata qaqcharqani kaynata:

—¿Mirayninpaqraqchum castaykichikman prestankichik? —nispa.

Chay asuntomanta rimanaykupaqmi huñururqani runakunata. 8 Paykunatam nirqani:

—Ñoqaykum atisqaykuman hina kutichimurqaniku nacionkunaman *rantikusqa judiomasinchikkunata. ¿Qamkunañataqchu aylluykichikta rantikurunkichik ñoqayku kutichimunaykupaq? —nispa.

Upallakuspa mana imatapas niwaptinkum. 9 nirqani:

—Manam allinchu chay rurasqaykichikqa. ¿Manachum respetankichik Diosninchikta chaynapi enemigonchik nacionkuna ama burlakuwananchikpaq? 10 Ñoqapas aylluntinmi runaykunapiwan qollqetawan trigota prestarqaniku chaynaqa qonqasunñayá miraynin mañaytaqa. 11 Ruegakuykichikmi chakrankuta, uvas huertankuta, aceituna huertankuta chaynataq wasinkutapas kutichipunaykichikpaq. Ruegakuykichiktaqmi qollqemantapas, trigomantapas, vinomantapas hinaspa aceitemantapas manusqaykichikpa miraynin mañasqaykichikta kutichipunaykichikpaq —nispa.

12 Paykunañataqmi niwarqaku:

—Kutichipusaqkum, manañam imatapas mañasaqkuchu, nisqaykiman hinamá rurasaqkuqa —nispa.

Chayman hinamá sacerdotekunata qayaspay juramentachirqani. 13 Pachaytapas taspispaymi kaynata nirqani:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Pipas kay juramento mana cumpliqkunatayá wasinkumantawan llamkayninkumanta Dios kaynata taspichun hinaspa llapa imantapas qechuchun —nispa.

Lliw huñunasqa runakunañataqmi nirqaku:

—¡Chaynayá kachun! —nispa.

Tayta Diosta alabaspamá chayman hina rurarqaku.

Nehemiaspa allin sonqo kayninmanta

14 Rey Artajerjesmi churawarqa Juda lawpi prefecto kanaypaq. Prefecto kaytam qallarirqani pay iskay chunka watamanña gobiernachkaptin. Kimsa chunka iskayniyoq watamanña gobiernachkaptinmi chunka iskayniyoq wataña prefectoman tupaq mikuyta ñoqapas nitaq aylluykunapas mana chaskirqanikuchu. 15 Ñoqamanta punta kaq prefectokunaqa ñakarichirqam runakunata hinaspam mikunankupaqwan vino tomanankupaq sapa punchaw chaskiqku yaqa parte kilo qollqeta, paykunapa yanapaqninkunapas ñakarichirqam runakunataqa. Ñoqam ichaqa Diosta respetasqayrayku mana chaynatachu rurarqani. 16 Kay muralla hatarichiypipas ruranaytam rurarqani, manataqmi rantirqanikuchu chakrakunatapas, llapallan runaykunapas chay llamkaypim karqaku huk runa hinalla. 17 Judiokuna kaspapas otaq gobiernaqkuna kaspapas ñoqamantataqmi mikuqku pachak pichqa chunkan runakuna ichaqa manam yupasqachu karqa ñoqaykupa muyuriqniykupi kaq nacionkunamanta hamuq runakunaqa. 18 Sapa punchaw mikuyta rurachispaymi nakachirqani huk torota, akllasqa soqta ovejakunata hinaspa raprayoq animalkunata, sapa chunka punchawñataqmi nana-nanaq vinota apachimurqani. Chaywanpas prefecto kasqayrayku tupawaqniy mikuytaqa manam mañakurqanichu, chaynataqa rurarqani kay runakunapa llumpayllaña llamkayninku kasqanraykum. 19 Chaynaqa Dioslláy, allinniypaqyá ama qonqawaychu kay runakunapaq tukuy ima rurasqayrayku.

Nehemiaspa contranpi rimanakusqankumanta

6 1 Sanbalatmi Tobiaspiwan Arabia lawmanta kaq Gesem sutiyoq runapiwan, wakin enemigoyku runakunapiwan yacharurqaku muralla perqasqayta chaynataq chaypiqa murallapa raqranpas manaña kasqanta. Chay tiempokamaqa manaraqmi punkukunatapas churarqanichu. 2 Sanbalatpiwan Gesenmi kachamurqaku kaynata niwanankupaq:

Hamuy Ono Pampapa huk kaqnin llaqtachanpi huñunakunanchikpaq —nispa.

Paykunaqariki piensarqaku mana allinta rurawanankupaqmi. 3 Chaymi kacharqani runakunata kaynata nimunankupaq:

—Ñoqaqa rurachkani hatun obratam chaymi hamuytaqa mana atiramuymanchu, qamkunaman rispay kay obrata saqeruptiyqa kay obram sayarunman —nispa.

4 Tawa kutikamam nichimuwarqaku, ñoqañataqmi paykunaman nichimurqani puntapi nichimusqayta hinalla.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Hinaptinmi Sanbalatqa runanwanña kunamusqa hina chayna willakuyllata kunanwanqa pichqa kutikamaña, apachimuwasqataqmi kicharayachkaq huk cartatapas. 6 Chay cartam kaynata nisqa:

> Huklaw nacionniyoq runakunam rimachkanku, Gesempas hina chaynallatam nin, qamsi judiokunapiwan hoqarikuyta piensachkanki chaysi murallatapas perqachichkanki, ninkutaqmi paykunapa reynin karuy munasqaykitapas. 7 Chaynallataqsi churarunkiña Diosmanta willakuqkunatapas: "Kachkanñam Juda nacionpi rey" nispa chaynapi Jerusalen llaqtapi qanmanta willakachakunankupaq. Chay rimaykunataqa Rey Artajerjesmanmi willaykunmanku, chaynaqa hamuypuni rimanakunanchikpaq.

8 Chaymi Sanbalatman nichimurqani:
—Manam chay nisqaykiman hinachu, chaykunataqa umallaykimantam horqorunki —nispa.
9 Ñoqaykuta mancharichiypi kawaspankum nirqaku:
—Paykunapa kallpanqa obra rurasqankupim pisirunqa chaymi mana tukunqakuchu —nispa.
Chaymi Tayta Diosta mañakurqani:
—Kunanqa aswanraqyá kallpanchaykullaway —nispa.
10 Chaymantam rirqani Mehetabelpa willkan otaq Delaiapa churin Semaiaspa wasinman, paymi chaypi wichqarayachkasqa hinaspam kaynata niwarqa:
—Diospa templonpa santuarionpi huñunakuspayá punkunkunata wichqarusunchik, wañuchisunaykipaqmi hamuchkanku, kunan tutapunim chayamunqaku —nispa.
11 Chaymi payta nirqani:
—Ñoqa hina qariqa manam lluptinmanchu, ñoqa hina qariqa manam santuarioman yaykunmanchu vidanta salvananpaqqa, manam yaykusaqchu —nispa.
12 Musyarurqanim paytaqa Dios mana kachamusqanta, kaytaqa rimachkarqa Tobiaswan Sanbalat pagarusqanraykum. 13 Paykunam pagarurqaku manchachiwananpaq chaynapi chayta ruraspa huchallikurunaypaq hinaspataq paykunapa ñawpaqninpipas penqaypi kaptiy humillachiwanankupaq. 14 Dioslláy, amayá qonqaychu Tobiaswan Sanbalatpa kay rurasqankutaqa, amataqyá qonqaychu qanmanta willakuq Noadias sutiyoq warmimantapas chaynataq qanmanta wakin willakuqkunamantapas, paykunam manchachiwayta munarqaku.
15 Murallamá tukusqa karqa Elul killapa iskay chunka pichqayoq punchawninpi. Chay obratam qespichirqaniku pichqa chunka iskayniyoq punchawpi. 16 Llapallan enemigoykum yacharurqaku, rikurqakutaqmi muyuriqniykupi kaq nacionkunapas, paykunam penqakuspanku humillakururqaku kay rurasqaykuqa Diospa yanapakuyninwan qespichisqa kasqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Chay punchawkunapim achka cartakunata Juda lawpi reqsisqa runakuna apachinakuqku Tobiaswan. 18 Chaynataqa rurarqaku Juda lawpi achkallaña runakuna Tobiasman juramentasqankuraykum. Tobiasqariki karqa Ara sutiyoq runapa churin Secaniaspa masanmi, Tobiaspa churin Johananpa warminñataqmi karqa Mesulampa warmi churin, Mesulamqa karqa Berequiaspa churinmi. 19 Ñoqapa ñawpaqniypipas allinllatañam rimaqku Tobiasmantaqa, paymanmi willaqku tukuy ima rimasqaykunata. Hinaptinmi Tobiasñataq apachimuwaq cartakunata manchachiwananpaq.

Nehemiasmi churan kamachikuqkunata

7 1 Muralla qespiruptinmi punkunkunata churarqani, churasqataqmi karqa punkukunawan cuentallikuqkunapas, takiqkunapas chaynataq Leviy casta runakunapas. 2 Jerusalen llaqtapi gobiernananpaqmi churarqani wawqey Hananita, churarqanitaqmi Hananiastapas, paymi karqa Jerusalen llaqtapi gobierno wasipa jefen, payqa karqa wakin runakunamantapas Dios respetaq confianza runam. 3 Paykunatam nirqani:

—Jerusalen llaqtapa punkunkunataqa amam kichankichikchu alto intikama, llaqta cuidaqkuna puestonkupi kachkaptinraqmi punkukunataqa wichqaspa cerrojowan segurankichik. Churankichiktaqmi Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanta llaqta cuidaq runakunatapas. Paykunapa wakinninmi cuidanqa maymi cuidanankupi, wakinñataqmi cuidanqa wasinkupa chimpanpi. 4 Llaqtam hatu-hatun karqa aswanqa chaypi yachaqkunaqa asllam karqa tuñichisqa wasikunapas manaraq hatarichisqa kasqanrayku.

Zorobabelwan kutimuqkunamanta
(Esd 2:1-70)

5 Diosmi umayman churarqa reqsisqa runakunatawan gobiernaqkunata hinaspa llapallan runakunata huñunaypaq chaynapi sapakama ayllunkuman hina yupasqa kanankupaq, tarirqanitaqmi ayllunkuman hina ñawpaq kutimuqkunapa listachikusqan librotapas, chaypim kayna qellqasqa kasqa:

6 "Juda law llaqtayoqkunata Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa Babiloniaman preso apasqankunam kutimurqaku Jerusalen llaqtaman chaynataq Juda lawmanpas. Sapakamam kutirqaku llaqtankuman. 7 Paykunam rirqaku Zorobabelwan, Josueywan, Nehemiaswan, Azariaswan, Raamiaswan, Nahamaniwan, Mardoqueowan, Bilsanwan, Misperetwan, Bigvaiwan, Nehunwan hinaspa Baanawan. Chay kutiq Israel casta yupasqa runakunam kaykuna:

8 Parospa mirayninkunam karqa iskay waranqa pachak qanchis
chunkan iskayniyoq.
9 Sefatiaspa mirayninkunam karqa kimsa pachak qanchis chunkan
iskayniyoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Arapa mirayninkunam karqa soqta pachak pichqa chunkan
iskayniyoq.
11 Pahat-moabpa mirayninkunam otaq Josueypa chaynataq Joabpa
mirayninkunam karqa iskay waranqa pusaq pachaknin chunka
pusaqniyoq.
12 Elampa mirayninkunam karqa waranqa iskay pachaknin pichqa
chunka tawayoq.
13 Zatupa mirayninkunam karqa pusaq pachak tawa chunkan
pichqayoq.
14 Zacaipa mirayninkunam karqa qanchis pachak soqta chunkan.
15 Binuypa mirayninkunam karqa soqta pachak tawa chunkan
pusaqniyoq.
16 Bebaipa mirayninkunam karqa soqta pachak iskay chunkan
pusaqniyoq.
17 Azgadpa mirayninkunam karqa iskay waranqa kimsa pachak iskay
chunkan iskayniyoq.
18 Adonicampa mirayninkunam karqa soqta pachak soqta chunkan
qanchisniyoq.
19 Bigvaipa mirayninkunam karqa iskay waranqa soqta chunkan
qanchisniyoq.
20 Adinpa mirayninkunam karqa soqta pachak pichqa chunkan
pichqayoq.
21 Ezequiaspa mirayninkunamanta kaq otaq Aterpa mirayninkunam
karqa isqon chunka pusaqniyoq.
22 Hasumpa mirayninkunam karqa kimsa pachak iskay chunkan
pusaqniyoq.
23 Bezaipa mirayninkunam karqa kimsa pachak iskay chunkan
tawayoq.
24 Harifpa mirayninkunam karqa pachak chunka iskayniyoq.
25 Gabaonpa mirayninkunam karqa isqon chunka pichqayoq.
26 Belen hinaspa Netofa llaqtayoqkunam karqa pachak pusaq chunkan
pusaqniyoq.
27 Anatot llaqtayoqkunam karqa pachak iskay chunkan pusaqniyoq.
28 Bet-azmavet llaqtayoqkunam karqa tawa chunka iskayniyoq.
29 Quiriat-jearim llaqtayoqkuna, Cafira llaqtayoqkuna hinaspa Beerot
llaqtayoqkunañataqmi karqa qanchis pachak tawa chunkan
kimsayoq.
30 Rama llaqtayoqkuna hinaspa Geba llaqtayoqkunañataqmi karqa
soqta pachak iskay chunkan hukniyoq.
31 Micmas llaqtayoqkunam karqa pachak iskay chunkan iskayniyoq.
32 Betel hinaspa Hai llaqtayoqkunañataqmi karqa pachak iskay
chunkan kimsayoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Huknin Nebo llaqtayoqkunam karqa pichqa chunka iskayniyoq.
34 Huknin Elam llaqtayoqkunañataqmi karqa waranqa iskay pachaknin
pichqa chunka tawayoq.
35 Harim llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak iskay chunkan.
36 Jerico llaqtayoqkunam karqa kimsa pachak tawa chunkan pichqayoq.
37 Lod llaqtayoq, Hadid llaqtayoq hinaspa Ono llaqtayoqkunañataqmi
karqa qanchis pachak iskay chunkan hukniyoq.
38 Senaa llaqtayoqkunam karqa kimsa waranqa isqon pachaknin kimsa
chunkan.
39 Josueypa ayllunmanta kaq Jedaiaspa miraynin sacerdotekunam
karqa isqon pachak qanchis chunkan kimsayoq.
40 Sacerdote Imerpa mirayninkunam karqa waranqa pichqa chunkan
iskayniyoq.
41 Sacerdote Pasurpa mirayninkunam karqa waranqa iskay pachaknin
tawa chunka qanchisniyoq.
42 Sacerdote Harimpa mirayninkunam karqa waranqa chunka qanchisniyoq.
43 Hodavias ayllumanta kaq Josueypa chaynataq Cadmielpa miraynin
Leviy casta runakunam karqa qanchis chunka tawayoq.
44 Asafpa mirayninmanta takiqkunam karqa pachak tawa chunkan
pusaqniyoq.
45 Punkukunawan cuentallikuqkunam kaykuna: Salumpa miray-
ninkuna, Aterpa mirayninkuna, Talmonpa mirayninkuna, Acubpa
mirayninkuna, Hatitapa mirayninkuna hinaspa Sobaipa mirayninkuna.
Llapallanmi karqa pachak kimsa chunkan pusaqniyoq.
46 Templopi sirvientekunam karqa: Zihapa mirayninkuna, Hasufapa mi-
rayninkuna, Tabaotpa mirayninkuna, 47 Querospa mirayninkuna, Siahapa
mirayninkuna, Padonpa mirayninkuna, 48 Lebanapa mirayninkuna, Haga-
bapa mirayninkuna, Salmaipa mirayninkuna, 49 Hananpa mirayninkuna,
Gidelpa mirayninkuna, Gaharpa mirayninkuna, 50 Reaiapa miraynin-
kuna, Rezinpa mirayninkuna, Necodapa mirayninkuna, 51 Gazampa
mirayninkuna, Uzapa mirayninkuna, Paseahpa mirayninkuna, 52 Besai-
pa mirayninkuna, Meunimpa mirayninkuna, Nefusimpa mirayninkuna,
53 Bacbucpa mirayninkuna, Hacufapa mirayninkuna, Harhurpa miray-
ninkuna, 54 Bazlutpa mirayninkuna, Mehidapa mirayninkuna, Harsapa
mirayninkuna, 55 Barcospa mirayninkuna, Sisarapa mirayninkuna, Temapa
mirayninkuna, 56 Neziapa mirayninkuna hinaspa Hatifapa mirayninkuna.
57 Salomonpa sirvientenkunapa mirayninkunam karqa: Sotaipa miraynin-
kuna, Soferetpa mirayninkuna, Perudapa mirayninkuna, 58 Jaalapa mirayninkuna,
Darconpa mirayninkuna, Gidelpa mirayninkuna, 59 Sefatiaspa mirayninkuna,
Hatilpa mirayninkuna, Poqueret-hazebaimpa mirayninkuna hinaspa Amonpa
mirayninkuna. 60 Templopi llapallan sirvientekunapiwan Salomonpa sirviente-
kunapa mirayninkunam karqa kimsa pachak isqon chunkan iskayniyoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

61 Tel-mela llaqtamanta, Tel-harsa llaqtamanta, Querub llaqtamanta, Adon
llaqtamanta hinaspa Imer llaqtamanta hamuqkunam mana allintachu ya-
charqaku taytankupa ayllunkunamanta nitaq castankumantapas. Chaynapim
Israel casta kasqankumanta iskayrayarqaku. Paykunam karqa: 62 Delaiapa
mirayninkuna, Tobiaspa mirayninkuna hinaspa Necodapa mirayninku-
na, llapallankum karqa soqta pachak tawa chunkan iskayniyoq. 63 Wakin
sacerdotekunapa mirayninkunam karqa: Habaiapa mirayninkuna, Cospa
mirayninkuna hinaspa Barzilaipa mirayninkuna. Kay Barzilaimi casarakur-
qa Galaad lawmanta kaq Barzilaipa huknin warmi churinwan, chayraykum
suegronpa sutinwan sutichakurqa. 64 Paykunam maskarqaku listapi abue-
lonkunapa sutinta ichaqa manam tarirqakuchu, chayraykum manaña
chaskisqachu karqaku sacerdote kanankupaq. 65 Chayraykum prefecto nirqa
paykunata: "Amam mikunkichikraqchu Diospaq sapaqchasqa mikuykunataqa
urimtawan tumimta sacerdote choqaspa Diosta tapunankama" —nispa.

66 Llapallan huñunasqa runakunam karqaku tawa chunka iskayniyoq waran-
qa kimsa pachak soqta chunkan. 67 Sirvientekunawan sirvientakunataqa manam
yuparqakuchu paykunawan kuskataqa, paykunam karqaku qanchis waranqa
kimsa pachaknin kimsa chunka qanchisniyoq, karqataqmi warmipas qaripas
iskay pachak tawa chunkan pichqayoq takiqkuna. 68 Caballokunam karqa qan-
chis pachak kimsa chunkan soqtayoq, mulakunam karqa iskay pachak tawa
chunkan pichqayoq, 69 Camellokunam karqa tawa pachak kimsa chunkan pich-
qayoq, asnokunañataqmi karqa soqta waranqa qanchis pachak iskay chunkan.

70 Wakin jefekunam obrapaq ofrendata qorqaku, prefectom templopi qori-
qollqe waqaychaqman qorqa pusaq kilo qorita, pichqa chunka medianokunata,
qorqataqmi sacerdotekunapaq pichqa pachak kimsa chunkan pachakunata-
pas. 71 Jefekunam templopi qori-qollqe waqaychaqman qorqaku pachak soqta
chunkan kilo qoritawan waranqa iskay pachak chunkan kilo qollqeta. 72 Wakin
runakunañataqmi qorqaku soqta chunka qoritawan waranqa pachaknin kilo
qollqeta, qorqakutaqmi sacerdotepaq soqta chunka qanchisniyoq pachakunatapas.

73 Llaqtankupim *yacharqaku sacerdotekuna, Leviy casta runakuna,
punkukunawan cuentallikuqkuna, takiqkuna, llaqta runakuna, templopi
sirvientekuna hinaspa Israel llapallan castakuna."

Yachachikuy librota Esdras leesqanmanta

8 Qanchis kaq killa chayaramuptinmi Israelpa mirayninkuna kachkarqaku
llaqtankupiña. 1 Llapa runakunam huk runa hinalla huñunakamurqaku
Yakuman Lloqsina Zaguanpa ñawpaqninpi kaq plazapi chaymi Diospa yacha-
chikuynin yachachiq Esdrasman nirqaku Moisespa qellqasqan yachachikuy
librota apamunanpaq, chay yachachikuytam Tayta Dios kamachirqa Israel
runankunaman. 2 Qanchis kaq killapa punta kaq punchawninpim sacerdote
Esdras apamurqa yachachikuy librota huñunasqa runakunaman, qarikuna-
man, warmikunaman hinaspa llapallan entiendey atiqkunaman. 3 Yakuman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esdrasmi Diospa yachachikuynin librota leerqa (Neh 8:1)

Lloqsina Zaguanpa ñawpaqninpi kaq plazapim chay librota leerqa llapallanpa ñawpaqninpi achikyaqmanta chawpi punchawkama. Llapallan runakunam tukuy atencionwan uyarirqaku Diospa yachachikuynin libro leesqanta.
4 Diospa libronmanta yachachiq Esdrasñataqmi sayachkarqa chaypaq rurasqa tabladillopa hawanpi, paypa *alleq lawninpim sayachkarqa Matatias, Sema, Anias, Urias, Hilcias hinaspa Maasias. *Ichoq lawninpiñataqmi sayachkarqa Pedaias, Misael, Malquias, Hasum, Hasbadana, Zacarias hinaspa Mesulam.
5 Librotamá Esdras kicharqa llapallan runakuna qawachkaptin, payqa kachkarqa llapallan runakunamanta altoneqpim, librota kichaykuptinmi llapallan runakuna sayarirqaku. 6 Chaynapim Esdras alabarqa hatun munayniyoq Tayta Diosta, llapallan runakunañataqmi makinkuta hoqarispanku nirqaku:

—¡Chaynayá kachun, chaynayá kachun! —nispa.

Qonqoranpa pampaman kumuykuspankum Tayta Diosta adorarqaku.

7 Leviy casta runakunam Diospa yachachikuyninta runakunaman entiendechirqaku, paykunam karqa Josuey, Bani, Serebias, Jamin, Acub, Sabetai, Hodias, Maasias, Kelita, Azarias, Jozabed Hanan hinaspa Pelaia. Runakunañataqmi maymi kasqankupi sayachkarqaku. 8 Clarollatañam leerqaku Diospa yachachikuynin librota hinaspam entiendesqanku rimayman tikrarqaku chaynapi leesqankuta entiendenankupaq. 9 Prefecto Nehemiasmi, Diospa yachachikuynin yachachiq sacerdote Esdraspiwan hinaspa runakuna entiendechiq Leviy castakunapiwan llapallan runakunata nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diospaq sapaqchasqa punchawmi kunanqa, amayá llakikuychikchu nitaq waqaychikchu —nispa.

Chaynataqa nirqaku llapallan runakuna Diospa yachachikuyninkunata uyarispa waqasqankuraykum. 10 Nirqakutaqmi:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Rispaykichikyá allin mikuykunata mikumuychik, uvasmanta upita tomamuychik, apachiychiktaq mikunankupaq manaraq alistasqa kaqkunamanpas. Señorninchikpaq sapaqchasqa punchawmi kunanqa, amayá llakikuychikchu, Tayta Diospa kusikuyninqa amparawaqninchik wasi hinam —nispa.

11 Leviy casta runakunapas waqaqkunata upallachispam nirqaku:

—Upallaychik, kunanqa Diospaq sapaqchasqa punchawmi, amayá llakikuychikchu —nispa.

12 Chaynapim llapallan runakuna rirqaku mikuq hinaspa tomaq, chaynataq mikuyninkuta haywanakuspa sinchillataña kusikunankupaq. Paykunam sumaqllataña entienderqaku tukuy uyarisqankuta.

Ramada sutiyoq fiestamanta

13 Paqarinnintin punchawñataqmi huñunakururqaku ayllukunapa llapallan jefenkuna, sacerdotekuna hinaspa Leviy casta runakuna, paykunaqa huñunakurqaku Diospa yachachikuynin yachachiq Esdraspa kasqanmanmi chaynapi Diospa yachachikuyninta entiendenankupaq. 14 Chay qellqasqa yachachikuypim tarirurqaku Moisesnintakama Diospa kamachikuyninta chaynapi qanchis kaq killapa hatun fiestanpi Israelpa mirayninkunaqa ramadakunapi *yachanankupaq. 15 Chayta yacharuspankum llapallan llaqtakunapiwan Jerusalen llaqtapi willakurqaku:

—Orqokunaman rispaykichikyá apamuychik aceituna sachapa kallmankunata, purun aceituna sachapa kallmankunata, arrayanpa kallmankunata, palmerapa kallmankunata hinaspa llapallan kallmasapa sachakunapa kallmankunata chaynapi qellqasqaman hina ramadakunata rurananchikpaq —nispa.

16 Rispankumá runakuna apamurqaku kallmakunata hinaspankum sapakama rurarqaku ramadakunata. Rurarqakumá wasinkupa qatankunapi, pationkupi, Diospa templonpa pationkunapi, Yakuman Lloqsina Zaguanpa plazanpi chaynataq Efrain sutiyoq zaguanpa plazanpipas. 17 Preso pusasqa kasqankumanta llapallan kutimuqkunam rurarqaku ramadakunata hinaspam chaypi *yacharqaku, Nunpa churin Josueypa tiemponmantaraqmi Israelpa mirayninkunaqa manaña chaynataqa rurarqakuchu chaymi chay rurasqankuwan ancha-anchata kusikurqaku. 18 Esdrasmi sapa punchaw leerqa Diospa yachachikuynin qellqata, chaytaqa leerqa punta punchawmanta qallarispam fiesta tukuyninkama, qanchis punchawnintinmá rurarqaku hatu-hatun fiestata, pusaq kaq punchawpiñataqmi hatun huñunakuy karqa kamachikuyman hina.

Israel casta runakunapa mañakusqanmanta

9 1 Hina chay killapa iskay chunka tawayoq punchawninpim huñunakurqaku Israelpa mirayninkuna ayunaspanku, lutokuspanku hinaspa umankumanpas allpawan polvokuspanku. 2 Israelpa mirayninkunam rakikururqaku llapallan huklaw nacionniyoqkunamanta. Sayaspankum willakurqaku huchankutawan abuelonkunapa mana allinkuna rurasqankuta. 3 Maymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kasqankupi runakuna sayanankukamam leerqaku yupaychasqanku Tayta Diospa yachachikuynin qellqata kimsa horapuni, kimsa horataqmi huchankutapas willakurqaku hinaspankum yupaychasqanku Tayta Diosta adorarqaku.
4 Chaymantam Leviy casta runakuna seqarqaku tabladillopa hawanman hinaspam hatun vozpi mañakurqaku yupaychasqanku Tayta Diosta. Paykunam karqa Josuey, Bani, Cadmiel, Sebanias, Buni, Serebias, Bani hinaspa Quenani.
5 Josueymi, Cadmielpiwan, Banipiwan, Hasabniaspiwan, Serebiaspiwan, Hodiaspiwan, Sebaniaspiwan hinaspa Petaiaspiwan kaynata nirqaku:

—Hatarispayá alabaychik wiñaymanta-wiñaykama kaq yupaychasqanchik Tayta Diosta. Dios Taytallayku, tukuy imamantapas aswanqa sutikiyá alabasqa kachun. 6 Qam sapallaykim kanki Tayta Diosqa, qanmi rurarqanki cielokunatapas, cielokunapa hawanpi kaqkunatapas, llapallan lucerokunatapas, qamtaqmi rurarqanki kay pachatawan llapallan chaypi kaqkunatapas chaynataq lamar qochakunatawan lliw chaypi kaqkunatapas, qamtaqmi llapallan chaykunataqa kawsachinki chaymi hanaq pachapi angelkunapas adorasunki.

7 —Dios Taytalláy, qanmi kanki Abramta akllaykuq Diosqa, paytaqa Caldea law Ur llaqtamantam horqomurqanki hinaspam suticharqanki Abrahanwan.
8 Qanmi qawaykurqanki payqa qampi hapipakuq allin qari kasqanta chaymi paywan huk contratota rurarqanki, chay contratopim prometekurqanki Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa, Amor casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Jebus casta runakunapa hinaspa Gerges casta runakunapa allpanta Abrahampa mirayninman qonaykipaq. ¡Chay prometekusqaykitaqa Taytáy, cumplirqankim! 9 Qamqa qawarqankim Egipto nacionpi imaynam abueloykupa ñakarisqanta, uyarirqankitaqmi Puka Lamar Qochapa patanpi imaynam waqapakusqankutapas. 10 Hatun milagrokunatawan hatun señalkunatam rurarqanki Rey Faraonpa hinaspa yanapaqninkunapa contranpi chaynataq nacionninpi llapallan runakunapa contranpipas. Qanmi yacharurqanki Egipto runakunaqa llumpayllataña hatunchakuspa Israel castakunawan imam rurasqankuta, chaynapimiki sutikipas kachkan kunanqa ancha allin reqsisqaña. 11 Israel castakunapa ñawpaqninpim iskayman rakirurqanki lamar qochata chaymi paykunaqa pasarqaku chakichisqa allpantaña, ichaqa uku-uku yakuman rumita wischuykuchkaq hinam qocha ukuman wischuykurqanki paykuna qatiq enemigonkunataqa.
12 Israel castakunatam punchawninpi pusarqanki sayanpa puyuwan, tutanñataqmi pusarqanki sayanpa ninawan chaynapi risqanku ñanta kanchinanpaq.

13 —Sinai Orqopa hawanman uraykamuspam altomanta rimapayamurqanki, paykunamanmi qorqanki allin reglamentokunata, cheqap yachachikuykunata, decretokunata hinaspa sumaq kamachikuykunata.
14 Paykunataqa yachachirqankitaqmi samana punchawtapas qampaq sapaqchanankupaq, paykunaman willananpaqmi serviqniki Moisesman qorqanki kamachikuykunata, decretokunata hinaspa yachachikuykunata. 15 Paykuna yarqaymanta kaptinkum qam qorqanki cielokunamanta mikuyta, yakuman-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta kaptinkupas taqrawaqtamanta horqoykuspam paykunaman qoykurqanki,
qamqa nirqankitaqmi prometekusqayki nacionman yaykunankupaqpas.
16—Ichaqa paykunam otaq abueloykum karqaku hatun tukuq rumi sonqo
runakuna, chayraykum qampa kamachikuynikikunata mana kasukurqakuchu.
17Paykunaqa manam munarqakuchu kasukuyta, manataqmi yuyarqakuchu
paykunapa favorninpi imapas hatun kaqkuna rurasqaykitapas, rumi sonqo
kasqankuraykum Egipto nacionpi huktawan sirviente kayta munaspanku
kutikunankupaq akllakurqaku huk kamachikuqta. Ichaqa qamqa kanki hu-
chakuna pampachaykuq Diosmi, qamqa kanki llampu sonqo kuyapayakuq
hinaspa anaq piñakuq Diosmi, qamqa kuyakuq kaspaykim paykunataqa mana
saqerurqankichu. 18Kikinkupaq fundisqa malta torota rurakuruspankum
nirqaku: “Kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik diosqa” nispa,
chaykunawanmi llumpayta piñachisurqanki. 19Qamqa kuyapayakuq kaspay-
kim paykunataqa mana saqerurqankichu chunniqpipas. Punchaw riptinkum
paykunataqa pusarqa sayanpa puyu, manam huk punchawllapas chinkarurqa-
chu, tutan riptinkuñataqmi kanchirqa chay sayanpa nina. 20Espirituykitapas
qorqankim paykunata yachachinanpaq, paykunataqa manam pisirqachu
manawan sutichasqa apachisqayki mikuypas, yakunayachikuptinkupas qamqa
qorqankitaqmi tomanankupaq yakutapas. 21Paykunataqa tawa chunka wa-
tapunim chunniqpi mikuchirqanki, manam imapas paykunataqa pisirqachu,
pachankupas manam mawkayarqachu nitaqmi chakinkupas punkirqachu.
22—Paykunamanqa qoykurqankitaqmi gobiernokunatapas hinaspa nacionku-
natapas, chay allpakunapa linderonkunatapas paykunapaqmi parteparurqanki,
chaynapim paykunaqa dueñochakuykurqaku Hesbon llaqtapi *yachaq Sehon
sutiyoq reypa nacionninta, dueñochakuykurqakutaqmi Basan nacionpa reynin
Ogpa allpantapas. 23Abueloykupa miraynintaqa cielokunapi lucerokunata hina-
ñam mirachirqanki hinaspam paykunataqa pusarqanki dueñochakunankupaq
ñawpa abuelonkuman prometekusqayki allpaman. 24Chaynapim mirayninkunaqa yaykuspanku Canaan lawpi allpakunata dueñochakurqaku, chay allpapi *yachaqkunatapas paykunapa makinmanñam qoykurqanki chaynapi munasqankuman hinaña chay runakunata ruranankupaq. 25Paykunaqa dueño-
chakuykurqakutaqmi murallasqa llaqtakunatapas, chay tukuy imapa qespinan
allpakunatapas, tukuy imayoq wasikunatapas, toqosqaña pozokunatapas, uvas
chakrakunatapas, aceitunas sachakunatapas chaynataq tukuy rikchaq fruta sa-
chakunatapas. Chaynapim paykunaqa saksanankukama mikurqaku, paykunaqa
wirayaspankum kusikuyllawanña chaskirqaku qampa sumaqllaña qosqaykita.
26—Ichaqa mana kasukuqña rikuriruspankum traicionarusurqanki, qampa
yachachikuynikikunatapas paykunaqa qepanchakururqakuñam, qanmanta
willakuqkunatapas wañurachispankum llumpa-llumpayta piñarachisurqanki.
27Chaynapim qampas Taytáy, chay abueloyku runakunataqa enemigonku-
manña qoykurqanki ñakarichisqa kanankupaq chaynapim ñakarispankuña
yanapaykunaykipaq mañakusurqanki, qamñataqmi llakipayakuq kasqaykirayku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hanaq pachamanta uyariykurqanki, qamqa libraqnin runakunatam paykunaman kacharqanki chaynapi ñakarichiqnin enemigonkunamanta libraykunanpaq.
28 —Ichaqa hawkayayta tariruspankum huktawan qampa ñawpaqnikipi mana allinta rurarqaku chaynapim qamqa enemigonkupa munaychakuyninmanña qoykurqanki hinaptinmi paykunaqa yanapaykunaykipaq huktawan mañakusurqanki, chaymi qamqa llakipayakuq kasqaykirayku hanaq pachamanta uyariykurqanki, qamqa achka kutipimá paykunataqa libraykurqanki. 29 Paykunataqa anyaypaqmi-anyarqanki yachachikuynikikunaman kutirikunankupaq, ichaqa paykunaqa hatun tukuqllaña rikuriruspankum mana kasurqachu kamachikuynikikunatapas, paykunaqa huchallikururqakutaqmi yachachikuynikikunapa contranpipas, chay yachachikuykunaqariki kawsaytam qon pipas kasukuqninmanqa. Chay abueloyku runakunaqa mana kasukuq kaspankumá qepanchakurusurqanki hinaspam rumi sonqoña rikurirurqaku. 30 Paykunataqa watantin-watantinmi pacienciakuspayki Espirituykipa yanapasqan willakuqkunawan willachirqanki ichaqa paykunaqa manam uyarikurqakuchu, chayraykum paykunataqa allpakunapi munaychakuq runakunamanña qoykurqanki. 31 Chaywanpas qamqa llumpay llakipayakuq kasqaykiraykum paykunataqa mana pasaypaqchu chinkarachirqanki nitaqmi pasaypaqqa saqerurqankichu. Qamqariki kanki llampu sonqo kuyapayakuq Diosmi.
32 —Atiyniyoq Diosnillayku, qamqariki kanki hatu-hatun manchakuypaq Diosmi, qamqariki wiñaypaqmi cumplinki contrato rurasqaykitawan hatun kuyakuynikitaqa. Chaynaqa Diosnillayku, amayá asllapaqchu hapiy tukuy mana allinkuna pasaruwasqankutaqa, chaynam pasarurqa reyniykuta, jefeykuta, sacerdoteykuta, qanmanta willawaqniykuta, abueloykuta hinaspa llapallan runakunata. Chaykunaqariki pasawarqanku Asiria nacionniyoq reykunapa tiemponmantaraqmi kunankama. 33 Chaywanpas qamqariki mana huchayoqmi kanki tukuy imapas pasawasqankumantaqa, qamqariki tukuy imatapas rurarqanki cheqap ruraynikiman hinam, ñoqaykum ichaqa mana allinkunata rurarqaniku. 34 Reyniykupas, jefeykupas, sacerdoteykupas hinaspa abueloyku runakunapas manam rurarqakuchu yachachikuynikikunaman hinaqa. Paykunaqa manataqmi kasukurqakuchu kamachikuynikikunatapas chaynataq paykunapa contranpi willasqayki Chunkantin Kamachikuykunatapas. 35 Paykunaqa aswanraqmi gobiernonkupi tarikuspankupas mana yupaychasurqankichu, manataqmi qepanchakurqakuchu mana allin rurasqankutaqa. Paykunaqa chaykunataraqmi rurarqaku qosqayki hatu-hatun tukuy imapa wiñanan chakrakunapi tukuy imata qoykuchkaptikipas.
36 —Qawariwaykuyá Diosnillayku, kunanqariki sirviente runakunañam kachkaniku, kaynaqa kachkaniku abueloykuman qosqayki allpapim, kay allpataqa qorqanki imapas wiñaqkunatawan imapas allin kaqkunata mikunankupaqmi. 37 Imapas achkallaña ruruqkunaqa hawaykuman churasqayki reykunapañam rikurirun, chaynaqa kachkan huchaykuraykum, paykunañam munasqankuman hina munaychakuchkanku ñoqaykumantapas chaynataq animalniykumantapas, chayraykum ñoqaykuqa ancha llakisqallaña kachkaniku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kamachikuykuna cumplinankupaq contrato rurasqankumanta

38 —Chayraykum ñoqaykuqa chunkay-chunkayta prometekuspa qellqaniku huk contratota, chaypi firmaspam sellonkutapas churachkanku jefeykupiwan, Leviy casta runakuna chaynataq sacerdoteyku.

10 1 Sutiykuta firmaspa sellomuqkunam kaniku: Ñoqa prefecto Nehemias. Ñoqaqariki kani Hacalias sutiyoq runapa churinmi, wakinñataqmi karqa Sedequias, 2 Seraias, Azarias, Jeremias, 3 Pasur, Amarias, Malquias, 4 Hatus, Sebanias, Maluc, 5 Harim, Meremot, Obadias, 6 Daniel, Gineton, Baruc, 7 Mesulam, Abias, Mijamin, 8 Maazias, Bilgai hinaspa Semaias. Paykunaqa karqa sacerdotekunam.

9 Sutinku churaq Leviy casta runakunañataqmi karqa: Azaniaspa churin Josuey, Henadadpa miraynin Binuy, Cadmiel 10 hinaspa sacerdotemasin ayllun Sebanias, Hodias, Kelita, Pelaias, Hanan, 11 Micaia, Rehob, Hasabias, 12 Zacur, Serebias, Sebanias, 13 Hodias, Bani hinaspa Beninu.

14 Kamachikuqkunañataqmi karqa: Paros, Pahat-moab, Elam, Zatu, Bani. 15 Buni, Azgad, Bebai, 16 Adonias, Bigvai, Adin, 17 Ater, Ezequias, Azur, 18 Hodias, Hasum, Bezai, 19 Harif, Anatot, Nebai, 20 Magpias, Mesulam, Hezir, 21 Mesezabeel, Sadoc, Jadua, 22 Pelatias, Hanan, Ananias, 23 Oseas, Hananias, Hasub, 24 Halohes, Pilha, Sobec, 25 Rehum, Hasabna, Maasias, 26 Ahias, Hanan, Anan, 27 Maluc, Harim hinaspa Baana.

Wakin runakunapas Dioswan contrato rurasqanmanta

28 Chaypi wakin runakunapas otaq sacerdotekunapas, Leviy casta runakunapas, punkukunawan cuentallikuqkunapas, takiqkunapas, templopi sirvientekunapas chaynataq Diospa yachachikuynintaña cumplinankupaq chaylawpi runakunamanta sapaqchakuqkunapas, llapallankum warmintin hinaspa yuyayniyoqña churinkunapiwan 29 hukllawakurqaku ayllunkunawanpas chaynataq jefenkunawanpas hinaspam tukuy sonqonkuwan jurarqaku Diospa qosqan Moisespa yachachikuykunaman hina kawsanankupaq. Prometekurqakutaqmi yupaychasqayku Señor Diospa llapallan kamachikuyninkunata, reglamentonkunata hinaspa decretonkunata cumplinankupaqpas. 30 Chaynaqa warmi churiykutapas manam casarachisaqkuchu hichpaykupi *yachaq huk casta runakunawanqa, manataqmi qari churiykutapas casarachisaqkuchu paykunapa warmi churinkunawanqa. 31 Hichpaykupi yachaq huk casta runakuna samanayku punchawpi imataña rantikunankupaq apamuptinkupas otaq tukuy rikchaq kutakunataña apamuptinkupas manam ñoqaykuqa rantisaqkuchu, fiesta punchawpipas manamá imatapas rantisaqkuchu. Sapa qanchis watataqmi chakraykutapas samachisaqku, pampachasaqkum manukuwaqniyku runakunatapas.

32 Kikillaykumantam prometekuchkaniku watan-watan tawa gramo qollqe qoytapas, chay qollqeqa kanqa Diosniykupa templonpi gastokunapaqmi. 33 Chay qollqem servikunqa Diospa qayllanpi churana tanta ruranapaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sapa punchaw kawsaykunamanta ofrendapaq, sapa punchaw lliw kañana ofrendakunapaq hinaspa Diosniykupa templonpi tukuy ima ruraykunapaq.

34 Sacerdotekunam Leviy casta runakunapiwan hinaspa llapallan runakunapiwan suertearqaniku abueloykupa ayllunman hina watan-watan Diosniykupa templonman sapa kuti qonayku yanta apanaykupaq chaynapi chay yantawan yupaychasqayku Tayta Diospa altarninpi kañanapaq, chaynam yachachikuyninkunapi qellqasqa kachkan. 35 Prometekurqanikutaqmi Tayta Diospa templonman watan-watan chakrapa punta kaq rurunkunatawan fruta sachakunapa rurunta apanaykupaqpas. 36 Prometekurqanikutaqmi piwi churiykutawan animalniykupa punta kaq wawanta Tayta Diospa templonman pusanaykupaqpas, chay pusamunayku animalkunaqa kanan karqa vacakunamantawan ovejakunamantam, chay pusamunaykuqa kanan karqa Diosniykupa templonpi servikuq sacerdotekunapaqmi. Chaynataqa ruranayku karqa Diospa yachachikuyninpi qellqasqanman hinam. 37 Prometekurqanikutaqmi Diosniykupa templonpi cuartoman sacerdotekunapaq imakuna apamuytapas. Apamusaqkumá puntallaraq kuta horqosqaykutapas, kawsaykunamanta ofrendakunatapas, llapallan fruta sachakunamanta puntallaraq rurun pallasqaykutapas, puntallaraq vino horqosqaykutapas chaynataq puntallaraq aceite horqosqaykutapas. Prometekurqanikutaqmi Leviy casta runakunapaq tukuy cosechaykumanta diezmoyku apamuytapas, diezmo qonaykutaqariki paykunam llamkasqayku llaqtakunaman hamuspa apanqaku.

38 Leviy casta runakuna chay diezmokunata hoqariq riptinkuqa Aaronpa mirayninmanta kaq sacerdotem paykunawan rinqa, chay Leviy casta runakunaqa chay huñumusqanku diezmokunapa diezmontaqa apaykunqaku Diosniykupa templonpi cuartomanmi. 39 Arí, Israelpa mirayninkunaqa Leviy castakunapiwanmi Diospaq sapaqchasqa serviciokunapa kasqan cuartoman apaykunku trigo ofrendakunatawan vino ofrendakunata hinaspa aceite ofrendakunata, chay cuartokunapiqariki kachkan Diospa servicion ruraq sacerdotekunam, chaypitaqmi kachkan punkukunawan cuentallikuqkunapas hinaspa takiqkunapas. Chaynaqa ñoqaykumá prometekuniku Diosniykupa templontaqa mana qonqaspa atiendenaykupaq.

Jerusalen llaqtapi yachaqkunamanta
(1 Cr 9:1-34)

11 1 Chaynaqa runakunapa kamachiqninkunamá Jerusalen llaqtapiña *yacharqaku, wakin runakunañataqmi suertearqaku Diospa sapaqchasqan Jerusalen llaqtapiña chunka runakunamanta huknin yachananpaq, chay isqonnintin puchuq runakunañataqmi yachananku karqa wakin llaqtakunapi. 2 Hinaptinmi llapallan runakunañataq chay Jerusalen llaqtapi yachay munaqkunata alabarqaku.

3-4 Israel castakunapa wakinninqa *yacharqa Juda law llaqtakunapim, paykunaqa sapakamam yacharqaku llaqtankupi hinaspa chakrankupi. Chay yachaqkunaqa karqa sacerdotekunam, Leviy casta runakunam, templopi sirvientekunam chaynataq Salomonpa sirvientenkunapa mirayninmi. Juda ayllu wakin runakunañataqmi Benjamin ayllu wakin runakunapiwan Jerusalen llaqtapiña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yacharqaku. Jerusalen llaqtapiña yachaq provinciapi jefekunaqa kaykunam:
Juda ayllumantam karqa: Ataias, paypa taytanmi karqa Uzias, Uziaspa taytañataqmi karqa Zacarias, Zacariaspa taytanñataqmi karqa Amarias, Amariaspa taytanñataqmi karqa Sefatias, Sefatiaspa taytanñataqmi karqa Mahaleel, Mahaleelqa karqa Fares sutiyoq runapa mirayninmi. 5 Hukninñataqmi karqa Maasias, paypa taytanñataqmi karqa Baruc, Barucpa taytanñataqmi karqa Colhoze, Colhozepa taytanñataqmi karqa Hazaias, Hazaiaspa taytanñataqmi karqa Adias, Adiaspa taytanñataqmi karqa Joiarib, Joiaribpa taytanñataqmi karqa Zacarias, Zacariasqa karqa Siloni sutiyoq runapa mirayninmi. 6 Jerusalen llaqtapi *yachaq Fares casta llapallan runakunam karqa tawa pachak soqta chunkan pusaqniyoq runakuna, paykunaqa llapallankum karqaku guerrapaq alistasqa runakuna.

7 Benjamin ayllumanta kaqkunañataqmi karqa Salu, Salupa taytanmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Joed, Joedpa taytanñataqmi karqa Pedaias, Pedaiaspa taytanñataqmi karqa Colaias, Colaiaspa taytanñataqmi karqa Maasias, Maasiaspa taytanñataqmi karqa Itiel, Itielpa taytanñataqmi karqa Jesaias, 8 Salupa castamasinñataqmi karqa Gabai hinaspa Salai. Paykunam llapallanku karqaku isqon pachak iskay chunkan pusaqniyoq runakuna. 9 Paykunapa jefenñataqmi karqa Zicripa churin Joel. Senuapa churin Judañataqmi karqa Jerusalen llaqtapi iskay kaq kamachikuq.

10 Sacerdotekunañataqmi karqaku: Jedaias, paypa taytanmi karqa Joiarib, Joiaribpa taytanñataqmi karqa Jaquin. 11 Huknin sacerdoteñataqmi karqa Seraias, paypa taytanñataqmi karqa Hilcias, Hilciaspa taytanñataqmi karqa Mesulam, Mesulampa taytanñataqmi karqa Sadoc, Sadocpa taytanñataqmi karqa Meraiot, Meraiotpa taytanñataqmi karqa Ahitob, Ahitobqa karqa Diospa wasinpi kamachikuqmi. 12 Paykunaqa templopi llamkaqmasinkunapiwanmi llapallanku karqaku pusaq pachak iskay chunkan iskayniyoq. Huknin sacerdoteñataqmi karqa Adaias, paypa taytanmi karqa Jeroham, Jehorampa taytanñataqmi karqa Pelalias, Pelaliaspa taytanñataqmi karqa Amsi, Amsipa taytanñataqmi karqa Zacarias, Zacariaspa taytanñataqmi karqa Pasur, Pasurpa taytanñataqmi karqa Malquias, 13 Paykunaqa ayllukunapa jefen castamasinkunapiwanmi karqaku iskay pachak tawa chunkan iskayniyoq runakuna. Huknin sacerdoteñataqmi karqa Amasai, paypa taytanñataqmi karqa Azareel, Azareelpa taytanñataqmi karqa Azai, Azaiapa taytanñataqmi karqa Mesilemot, Mesilemotpa taytanñataqmi karqa Imer, 14 payqa guerrapaq listollaña kaq castamasinkunapiwanmi karqaku pachak iskay chunkan pusaqniyoq runakuna. Paykunapa kamachininqa karqa Gedolim sutiyoq runapa churin Zabdielmi.

15 Leviy casta runakunañataqmi karqa: Semaias, paypa taytanmi karqa Hasub, Hasubpa taytanñataqmi karqa Azricam, Azricampa taytanñataqmi karqa Hasabias, Hasabiaspa taytanñataqmi karqa Buni. 16 Leviy casta runakunapa iskaynin jefenkunaqa karqa Sabetai sutiyoq runawan Jozabad sutiyoq runam, paykunaqa Diospa templonpa hawa lawninpi llamkachiqkunam karqaku. 17 Diosta mañakunanku horapim takispanku payman graciasta qoqku,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay takiqkunapa maestronmi karqa Matanias, paypa taytanmi karqa Micaia,
Micaiapa taytañataqmi karqa Zabdi, Zabdipa taytañataqmi karqa Asaf.
Bacbuquias sutiyoq runañataqmi karqa ayllunkunapi iskay kaq kamachikuq.
Leviy casta huknin runañataqmi karqa Abda, paypa taytanmi karqa Samua,
Samuapa taytañataqmi karqa Galal, Galalpa taytañataqmi karqa Jedutun.
18 Chaynaqa Diospa sapaqchasqan llaqtapi Leviy castakunamanta llapallan
*yachaqkunaqa karqa iskay pachak pusaq chunkan tawayoq runakunam.
19 Punkukunawan cuentallikuqkunam karqa Acub, Talmon hinaspa ayllun-
kuna, llapallankum karqaku pachak qanchis chunkan iskayniyoq runakuna.
20 Israel casta wakin runakunañataqmi wakin sacerdotekunapiwan
hinaspa Leviy casta wakin runakunapiwan *yacharqaku Juda lawpi kaq
llaqtakunapiña. Paykunaqa sapakamam maymi allpankupi yacharqaku.
21 Ichaqa templopi sirvientekunaqa yacharqaku Ofel Moqopim, paykuna-
pa jefenkum karqa Ziha sutiyoq runawan Gispa sutiyoq runa.
22 Jerusalen llaqtapi kaq Leviy casta runakunapa jefenqa karqa Uzi sutiyoq
runam, paypa taytanmi karqa Bani, Banipa taytañataqmi karqa Hasabias,
Hasabiaspa taytañataqmi karqa Matanias, Mataniaspa taytañataqmi karqa
Micaia. Paykunaqa karqa Asafpa mirayninmanta kaqkunam, hina payku-
nataqmi karqa Diospa templonpi takiqkunapa maestronpas. 23 Chaynataqa
rurarqaku sapa punchaw takinankupaq rey kamachikusqanraykum.
24 Runakunata atiendenanpaq reypa ñawpaqninpi kaq runapa sutin-
ñataqmi karqa Petaias, paypa taytanmi karqa Mesezabeel, paykunaqa
karqaku Judapa churin Zera sutiyoq runapa mirayninkunam.

Huklaw llaqtakunapipas *yachasqankumanta

25 Juda castamanta kaq wakin runakunañataqmi *yacharqa chakrasapallaña
taksa llaqtachakunapi. Wakinkum yacharqa Quiriat-Arba sutiyoq llaqtapi taksa
llaqtachankunapiwan, wakinñataqmi yacharqa Dibon sutiyoq llaqtapi chaynataq
taksa llaqtachankunapiwan, wakinñataqmi yacharqa Jecabseel sutiyoq llaqtapi
taksa llaqtachankunapiwan, 26 wakinñataqmi *yacharqa Josuey sutiyoq llaqtapi,
Molada sutiyoq llaqtapi, Bet-pelet sutiyoq llaqtapi, 27 Hazar-sual sutiyoq llaqta-
pi, Beerseba sutiyoq llaqtapi taksa llaqtachankunapiwan. 28 *Yacharqakutaqmi
Siclag sutiyoq llaqtapipas, Mecona sutiyoq llaqtapipas chaynataq llaqtachankuna-
pipas. 29 Yacharqakutaqmi En-rimon sutiyoq llaqtapipas, Zora sutiyoq llaqtapipas,
Jarmut sutiyoq llaqtapipas, 30 Zanoa sutiyoq llaqtapipas, Adulam sutiyoq llaqtapi-
pas chaynataq chay iskay llaqtakunapa llaqtachankunapipas, yacharqakutaqmi
Laquis llaqtapipas, tukuy chakrankunapipas hinaspa Azeca llaqtapipas tukuy llaq-
tachankunapiwan. Paykunaqa *yacharqaku Beerseba llaqtamanta Hinom sutiyoq
wayqokamam. 31 Benjamin casta runakunañataqmi *yacharqaku Geba sutiyoq
llaqtapi, Betel sutiyoq llaqtapi llaqtachankunapiwan. 32 Yacharqakutaqmi Anatot
sutiyoq llaqtapipas, Nob sutiyoq llaqtapipas, Ananias sutiyoq llaqtapipas, 33 Hazor
sutiyoq llaqtapipas, Rama sutiyoq llaqtapipas, Gitaim sutiyoq llaqtapipas, 34 Hadid

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq llaqtapipas, Seboim sutiyoq llaqtapipas, Nebalat sutiyoq llaqtapipas, 35 Lod sutiyoq llaqtapipas, Ono sutiyoq llaqtapipas chaynataq Obra Ruraqkuna sutiyoq wayqopipas. 36 Wakin Leviy casta runakunañataqmi *yacharqaku Juda casta hinaspa Benjamin casta runakunapa yachanan lawpi.

Sacerdotekunamantawan Leviy castakunamanta

12 1 Salatielpa churin Zorobabelwan hinaspa Josueywan kutimuq sacerdotekunaqa hinaspa Leviy castakunaqa kaykunam: Sacerdotekunamantam karqa Seraias, Jeremias, Esdras, 2 Amarias, Maluc, Hatus, 3 Secanias, Rehum, Meremot, 4 Ido, Gineto, Abias, 5 Mijamin, Maadias, Bilga, 6 Semaias, Joiarib, Jedaias, 7 Salu, Amoc, Hilcias hinaspa Jedaias. Paykunam karqa sacerdotekunapa jefenkuna chaynataq Josueypa tiemponpi ayllunkunapas.

8 Leviy castamantam karqa Josuey, Binuy, Cadmiel, Serebias, Juda hinaspa Matanias, Mataniasmi castamasinkunapiwan Diosman gracias qoq takiqkunata yachachirqa. 9 Paykunapa castamasin Bacbuquias hinaspa Uni sutiyoq runapas paykunapa chimpanpim karqa imam rurananta rurananpaq.

10 Joiacim sutiyoq runapa taytanmi karqa Josuey, Joiacimñataqmi karqa Eliasibpa taytan, Eliasibñataqmi karqa Joidapa taytan, 11 Joidañataqmi karqa Johananpa taytan, Johananñataqmi karqa Jaduapa taytan.

12 Joiacimpa tiemponpi ayllukunapa kamachiqnin sacerdotekunam kaykuna: Seraias castapa kamachiqninmi karqa Meraias, Jeremias castapa kamachiqninmi karqa Hananias. 13 Esdras castapa kamachiqninmi karqa Mesulam, Amarias castapa kamachiqninmi karqa Johanan. 14 Melicu castapa kamachiqninmi karqa Jonatan. Sebanias castapa kamachiqninmi karqa Josey. 15 Harim castapa kamachiqninmi karqa Adna. Meraiot castapa kamachiqninmi karqa Helcai. 16 Ido castapa kamachiqninmi karqa Zacarias. Gineton castapa kamachiqninmi karqa Mesulam. 17 Abias castapa kamachiqninmi karqa Zicri, Miniamin castapa kamachiqninmi karqa..., Moadias castapa kamachiqninmi karqa Piltai. Bilga castapa kamachiqninmi karqa Samua, 18 Semaias castapa kamachiqninmi karqa Jonatan. 19 Joiarib castapa kamachiqninmi karqa Matenai. Jedaias castapa kamachiqninmi karqa Uzi. 20 Salai castapa kamachiqninmi karqa Calai. Amoc castapa kamachiqninmi karqa Eber. 21 Hilcias castapa kamachiqninmi karqa Hasabias, Jedaias castapa kamachiqninmi karqa Natanael.

22 Eliasib, Joiada, Johanan hinaspa Jadua sutiyoq runakunapa tiemponpim Leviy castakunapa kamachiqnin chaynataq sacerdotekunapa kamachiqninkunapas apuntasqa karqaku, paykunaqa apuntasqa karqaku Persia nacionpi Rey Dariopa tiemponkamam. 23 Leviy castakunapa kamachiqninkunapas apuntasqataqmi karqaku reykunapa wakin rurasqankunamanta apuntananku libropi, chayna apuntasqaqa karqaku Eliasib sutiyoq runapa willkan Joahananpa tiemponkamam. 24 Chaynaqa Leviy castakunapa kamachiqninkunaqa karqa kaykunam: Hasabias, Serebias hinaspa Cadmielpa churin Josuey. Paykunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chimpanpiñataqmi kachkarqa castankuna chaynapi muyuyninpi Tayta Diosta yupaychaspa payman graciasta qonankupaq. Chaynatam kamachikurqa Diospa serviqnin David. 25 Almacen cuartopa hichpanpi punkuwan cuentallikuqkunam karqa Matanias, Bacbuquias, Obadias, Mesulam, Talmon hinaspa Acub. 26 Paykunaqa karqaku Joiacimpa tiemponpi kaqkunam, Joiacimpa taytanmi karqa Josuey, Josueypa taytanñataqmi karqa Josadac. Paykunaqariki karqaku prefecto Nehemiaspa hinaspa Diospa leynin yachachiq sacerdote Esdraspa tiemponpi kaqkunam.

Llaqtapa murallankunata Diospaq sapaqchasqankumanta

27 Jerusalen llaqtapa murallankuna Diospaq sapaqchananku punchaw chayaramuptinmi tukuy hinastin *yachasqankupi maskamurqaku Leviy casta runakunata hinaspam pusarqaku Jerusalen llaqtaman chaynapi kusikuyllawanña graciasta qospanku takikunawan, platillokunawan, hatun arpakunawan hinaspa taksa arpakunawan cultota ruranankupaq. 28 Chaynaqa Leviy castamanta takiq runakunamá hamurqaku Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunamanta, hamurqakutaqmi Netofa sutiyoq llaqtachakunamantapas 29 chaynataq Bet-gilgal llaqtachamantapas chaynataq Geba chakrakunamantapas chaynataq Azmavet chakrakunamantapas. Takiqkunaqariki Jerusalen llaqtapa muyuriqninpim llaqtachakunata kikinkupaq hatarirachirqaku. 30 Sacerdotekunam Leviy castakunapiwan chuyanchakuruspanku chuyancharqakutaq wakin runakunatapas, llaqtaman yaykuq zaguan punkukunatapas chaynataq murallatapas.

31 Chaymantam ñoqa Nehemias murallapa hawanman seqachirqani Juda law autoridadkunata, sayaykachirqanitaqmi iskayman rakinasqa achkallaña takiqkunatapas. Puntata riq takiqkunamá murallapa hawanta rirqa *alleq law Qopapata Punku lawman. 32 Chay takiqkunapa qepantam rirqa Osaias, payqa richkarqa Juda law parten autoridadkunawanmi. 33 Paywanqariki richkarqaku Azariasmi Esdraspiwan hinaspa Mesulampiwan. 34 Richkarqataqmi Juda sutiyoq runawan Benjaminpas chaynataq Semaiaswan Jeremiaspas. 35 Cornetillantinkama riqmasin sacerdotekunañataqmi karqa Zacarias, paypa taytanñataqmi karqa Jonatan, Jonatanpa taytanñataqmi karqa Semaias, Semaiaspa taytanñataqmi karqa Matanias, Mataniaspa taytanñataqmi karqa Micaias, Micaiaspa taytanñataqmi karqa Zacur, Zacurpa taytanñataqmi karqa Asaf. 36 Paykunawantaqmi rirqa castamasin Semaiaspas, Azaraelpas, Milalaipas, Gilalaipas, Maaipas, Natanaelpas, Judapas chaynataq Hananipas, paykunam tocachkarqaku Diospa serviqnin Davidpa tocanan kaqkunata. Paykunapa ñawpaqnintañataqmi rirqa Diospa yachachikuynin yachachiq Esdras. 37 Hina chaynalla murallapa hawanta rispankum Pukyuman Lloqsiq Zaguan punkupa hawanta seqarqaku “Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopa gradasninta, rirqakuqa Davidpa palacionpa altonta Yakuman Lloqsiq Zaguan punkuman chayanankukamam, chay zaguanqariki kachkan intipa qespimunan lawpim.

38 Chay takiqkunapa huknin partenñataqmi rirqa *ichoq lawman. Ñoqa Nehemiaspas chay takiqkunatam qatirqani parten runakunapiwan kuska,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqaykuqa rirqaniku murallapa hawantamá Hornokunapa Kanan Torrenta pasastin ancho murallakama. 39 Chaymantañataqmi rirqaniku Efrain sutiyoq zaguan punku hawanta hinaspam pasarqaniku Ñawpa Zaguan hawanta, Challwa Zaguan punku hawanta, Hananeel Torre hawanta hinaspa Pachak sutiyoq torre hawanta, Oveja sutiyoq zaguan punkupa hawankama chayaruspaykum sayaykurqaniku Guardiapa zaguannin hawanpi.

40 Chay iskayman rakinasqa takiqkunam Diospa templonman chayaykuspa sayaykurqaku, ñoqapas riqmasiy parten kamachikuqkunawanmi chaypi sayaykurqani. 41 Cornetillakuna tocaq sacerdotekunapas hina chaynallatam rurarqaku, paykunam karqa: Eliacim, Maasias, Miniamin, Micaias, Elioenai, Zacarias, Hananias, 42 Maasias, Semaias, Eleazar, Uzi, Johanan, Malquias, Elam hinaspa Ezer. Chaynapimá chay takiqkunaqa Izrahias sutiyoq runapa kamachisqan takirqaku.

43 Chay punchawpiqa Diosmanmi ofrecerqaku sumaq achkallaña ofrendakunata chaynapim runakunapas ancha kusisqallaña karqaku Diospuni paykunataqa kusiykachisqanrayku, warmikunapas wawakunapiwanmi ancha kusisqallaña tarikurqaku. Chay Jerusalen llaqtapi kusikuyqa karukamaraqmi uyarikurqa.

Sacerdotekunapaqwan Leviy castakunapaq mikuymanta

44 Chay tiempopim runakunata akllarqaku qori-qollqeta, ofrendakunata, punta kaq rurukunata hinaspa diezmokunata almacen cuartoman huñunankupaq. Paykunaqa akllasqa karqaku Diospa yachachikuyninman hina sacerdotekunapaq hinaspa Leviy castakunapaqpas tupaqninta huñunankupaqmi. Chaynataqa rurananku karqa llaqtakunapa chakrankunapim. Judá lawpi *yachaqkunaqa kusisqallañam kachkarqaku sacerdotekunapa hinaspa Leviy castakunapa imam rurasqankuwan. 45 Sacerdotekunamá Leviy castakunapiwan Diosninkuta servirqaku, rurarqakutaqmi chuyanchana kaqkunatapas, hina chaynallatam rurarqaku takiqkunapas hinaspa punkukunawan cuentallikuqkunapas. Tukuy chaykunataqa rurarqaku Davidpa hinaspa churin Salomonpa kamachisqanman hinam. 46 Arí, Davidpa tiemponpiraqqa hinaspa Asaf sutiyoq runapa tiemponpiraqqa karqam takiqkunapa maestronkuna chaynataq Diosman alabaq takiqkunapa kamachiqninkunapas hinaspa Diosman gracias qoq takiqkunapa kamachiqninkunapas.

47 Chaynaqa Zorobabelpa tiemponpiwan Nehemiaspa tiemponpiqa lliw Israel runakunam sapa punchaw qorqaku mikuykunata takiqkunaman chaynataq punkukunawan cuentallikuqkunamanpas, tupaqninman hinataqmi qorqaku Leviy casta runakunamanpas. Leviy casta runakunapas hina chaynallatam rurarqaku Aaronpa castan sacerdotekunawan.

Nehemias corregispan imakunapas rurasqanmanta

13 1 Chay tiempopim llapa runakunapaq leerqaku Moisespa qellqasqanta, chaypim tarirurqaku Amon casta runakunawan Moab casta runakunaqa Diospa runankunawanqa wiñaypaq mana hukllawanakunankumanta. 2 Chaynaqa karqa Israel runakuna hamuchkaptin mikuywan, yakuwan mana chaskisqan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuraykum, paykunaqariki Balaam sutiyoq runamanmi pagarurqaku Israel runakunata ñakaykunanpaq, ichaqa Diosniykum chay ñakanantaqa tikrarurqa bendicionmanña. 3 Chaynaqa chay leesqanku yachachikuypa imam nisqanta uyariykuspankum Israel runakunamanta rakirqaku llapallan forastero runakunata.

4 Ñawpaqmantaraqmi sacerdote Eliasib karqa Diosniykupa templonpi almacen cuartokunamanta nanachikuq. Payqa Tobiaspa familianña rikurirusqanraykum 5 paypaq alistapurqa huk hatun cuartota, chay alistapusqan cuartoqa pasaq tiempokunapiqa karqa kawsaymanta ofrendakunapas, inciensopas, templopa servicionkunapas, trigomanta, vinomanta, aceitemanta diezmokunapas waqaychananku cuartom, chay almacenpi tukuy imapas kaqkunaqa karqa Leviy casta runakunapaqwan takiqkunapaqmi hinaspa punkukunawan cuentallikuqkunapaqmi, chaypitaqmi churaqku sacerdotekunapaq ofrendakunatapas. 6 Tukuy chaykuna pasakuptinqa ñoqa Nehemiasqa manam Jerusalen llaqtapichu tarikurqani, ñoqaqa Babilonia lawpi Rey Artajerjes kimsa chunka iskayniyoq watanmanña gobiernachkaptinmi paypa kasqanman kutikurqani. Ichaqa punchawkuna pasaruptinmi reymanta permisota mañakuspay 7 Jerusalen llaqtaman kutimurqani, chayñam musyarurqani Eliasib sutiyoq runapa imam mana allin rurarusqantaqa. Payqariki Tobiaspaqmi huk cuartota alistarapusqa Diospa templonpa pationpi. 8 Chay rurasqanmantam ñoqaqa sinchillataña piñakururqani hinaspam chay cuartomantaqa wischururqani Tobiaspa familianpa tukuy ima kapuqninkunata. 9 Hinaspam kamachirqani chay cuartotaqa chuyanchanankupaq, kamachirqanitaqmi Diospa templonpi serviciokunatapas, kawsay ofrendakunatapas hinaspa inciensotapas maymi kananman kutiykachinankupaq.

10 Yacharurqanitaqmi Leviy casta runakunaman tupaqninta manaña qosqankutapas, Leviy casta runakunawan Diospa templonpi servicio ruraq takiqkunaqa ripukusqaku maymi chakrankumanñam. 11 Chaymi autoridadkunata nirqani:

—¿Imanasqataq Diospa templonqa kayna saqesqa kachkan? —nispa.

Chaymi sacerdotekunatawan Leviy casta runakunata huñuruspay maypim ruranankuman churarqani. 12 Chaynapim Juda lawpi llapallan *yachaqkuna chay almacen cuartoman apamurqaku trigo diezmonkuta chaynataq vinomantawan aceitemanta diezmonkutapas. 13 Chay almacen cuartokunapi nanachikunanpaqñataqmi churarqani sacerdote Selemiastawan Diospa yachachikuynin yachachiq Sadocta, churarqanitaqmi Leviy castamanta kaq Pedaias sutiyoq runatapas. Paykunapa yanapaqnin kananpaqñataqmi churarqani Hananta, paypa taytanmi karqa Zacur, Zacurpa taytanñataqmi karqa Matanias. Chay churasqay runakunaqa allin confianza runakunam karqa. Chaynaqa paykunamá castamasinkunamanqa imapas tupaqninta aypunanku karqa. 14 Diosnilláy, amayá qonqaruychu kay imam rurasqaytaqa, amayá qonqaruychu qam Diosnillaypa hinaspa temploykipa favorninpi tukuy allinkuna rurasqaytaqa.

15 Chay tiempopim Juda lawpi rikurqani samana punchaw kachkaptinpas wakin runakunaqa vinota horqonankupaq uvas sarusqankuta, rikurqanitaqmi wakin runaqa rutusqa trigotapas apamuspa asnoman churkuchkaqta,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay asnomanqa churkurqakutaqmi vinotawan uvas frutakunatapas chaynataq higos frutatawan tukuy imakunatapas. Paykunaqa hina chay samana punchawpitaqmi Jerusalen llaqtamanpas tukuy chaykunata aparqaku. Paykunatam qaqchaparqani chay punchawpi mikuykunata *rantikusqankurayku.
16 Jerusalen llaqtapi *yachaq Tiro llaqtayoq wakin runakunapas apamurqakum
challwakunatawan tukuy imakunata hinaspam samana punchaw kachkaptinpas Jerusalen llaqtapi Juda casta runakunaman rantikurqaku. 17 Chayraykum
ñoqaqa Juda lawpi kamachikuq runakunata qaqcharqani kaynata:

—Mana allintam rurachkankichik samana punchawpi mana samaspaqa.
18 Chaynatamá abuelonchikkunapas rurarqaku, chayraykum kikin Diosninchik kay mana allinkunata ñoqanchikman aparamuwanchik, aparamuntaqmi
kay llaqtapa hawanmanpas. ¿Samana punchawpi mana samaspaqa astawanraqchum munachkankichik Diosninchik piñarachiyta? —nispa.

19 Jerusalen llaqtapa punkunkunaman llantuy chayaramuptinmi manaraqpas samana punchaw qallaykuchkaptin kamachirqani Jerusalen
llaqtapa punkunkunata wichqanankupaq, kamachirqanitaqmi chay punchaw pasaruptinqa kichanankupaqpas. Chay punkukunapiqa churarqanitaqmi wakin serviwaqniy runakunatapas chaynapi samana punchawpiqa
ima cargapas ama yaykumunanpaq. 20 Chaynapim negociantekunapas hinaspa tukuy ima *rantikuqkunapas Jerusalen llaqtamantaqa hawapi achka
kutita achikyarqaku. 21 Paykunata qaqchaspaymi kaynata nirqani:

—¿Imanasqataq qamkunaqa murallapa qepanpi samachkankichik? Sichum huktawan chaynata ruraptikichikqa presocharusqaykichikmi —nispa.

Chaymantapunim paykunaqa manaña kutimurqakuchu samana punchawpiqa. 22 Leviy casta runakunatapas kamachirqanitaqmi chuyanchakuspanku
punkukunaman cuidaq rinankupaq chaynapi samana punchawtaqa Diosllapaqña sapaqchanankupaq. Diosnilláy, amayá qonqaruychu kay rurasqaytapas, qamqa kuyapayakuynikiman hinayá llakipayariykullaway.

23 Chay tiempopiqa rikurqanitaqmi imaynam Juda castamanta
wakin runakuna Asdod llaqtayoq warmikunawan casarakurusqankutapas, rikurqanitaqmi Amon casta warmikunawan hinaspa Moab casta
warmikunawan casarakurusqankutapas. 24 Chaynapim paykunapa wawachurinpa partenqa rimarqa Asdod runakunapa rimaynintawan huklaw
nacionniyoq runakunapa rimaynintaña ichaqa manam rimarqakuchu Juda casta runakunapa rimaynintaqa. 25 Paykunawan atipanakuspaymi
ñakaykurqani, wakintaqa maqaruspaymi chukchantapas chutaparurqani hinaspam Diosrayku jurachispay kaynata nirqani:

—Amam warmi churikichikkunataqa casarachinkichikchu paykunapa qari churinkunawanqa nitaqmi qari churikichiktapas casarachinkichikchu paykunapa warmi churinwanqa, kikikichikpunipas amamá chaynataqa rurankichikchu.
26 Israel nacionpa reynin Salomonpas chaynatamiki huchallikururqa huklaw nacionkunapa reyninqa pay hina mana kachkaptinpas. Paymi Diosninpa ku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yasqan kasqanrayku Israel nacionpa reyninpaq churasqa karqa. Chaywanpas paytaqa huklaw nacionniyoq warmikunam huchallirachirqa. 27 Chaynaqa ¿manachum ñoqaykuqa uyarichkaniku Diosninchikpa contranpi kaynaña mana allin rurasqaykichikta? Qamkunaqariki Diosninchiktam traicionarunkichik huklaw nacionniyoq warmikunawan casarakuruspaykichik —nispa.

28 Joiada sutiyoq runapa huknin churintam ñawpaqniymanta qarqorurqani, Joiadaqa karqa sacerdotekunapa jefen Eliasibpa churinmi. Chay churintaqariki qarqorurqani Horon llaqtayoq Sanbalatpa masan kasqanraykum. 29 Diosnilláy, qamqa amayá qonqaruychu paykunataqa. Paykunaqariki sacerdote kayninkutam millakuypaqtaña rurarunku, sacerdotekunawan hinaspa Leviy castakunawan contrato rurasqaykitapas hina chayna millakuypaqtam rurarunku.

30 Chaynaqa kikiypunimá sacerdotekunatawan Leviy casta runakunata imapas huklaw nacionniyoq kaqkunamanta chuyancharqani hinaspam sapakamata maypim ruranankuman churarqani. 31 Kamachirqanitaqmi tiempollanpi yantatapas hinaspa punta kaq rurukunatapas apamunankupaq. Diosnilláy, qamqa favorecewanaykipaqyá yuyariykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ESTERWAN SUTICHASQA LIBRO

Esdras librowan Nehemias libroqa willakun judiokuna huklaw nacionmanta kutimusqankumantam. Ester libroñataqmi willakun Persia nacionpi qeparamuq judiokunapa llakikuy vidanmanta. Chayna llaki vidapi kachkaptinkum Ester sutiyoq sipas castamasinkunapa favorninpi atisqanta rurarqa.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Esterpa reina rikurirusqanmanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun palaciopi servikuq ancha-ancha reqsisqa Aman sutiyoq runa judiokunata chinkarachinanpaq mana allinkuna rurasqanmanta (3-6).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Reina Ester willaptin judiokunapa favorninpi Rey Asuero decretasqanmanta, willakuntaqmi enemigonkumanta defiendekunanpaq judiokunapa favorninpi kamachisqanmantapas (7-10).

Judiokunam Purim sutiyoq Fiestata ruranku tukuy chaykunata yuyarinankupaq (9:10-32).

Rey Asueropa hatun convido rurasqanmanta

1 1 Pachak iskay chunkan qanchisniyoq provinciapim Rey Asuero gobiernarqa. Payqa gobiernarqa India lawmanta qallaykuspam Cus lawkama. 2 Chay punchawkunapi gobiernananpaqmi Rey Asueroqa Susa llaqtapi *yacharqa. Chay llaqtaqa karqa reypa yachanan llaqtam.

3 Kimsa watamanña gobiernachkaspanmi Rey Asueroqa huk hatun convidota rurachirqa llapallan jefenkunapaqwan serviqninkunapaq hinaspa Persia nacionniyoq tropakunapa jefenkunapaq, rurachirqataqmi Media nacionniyoq tropakunapa jefenkunapaqpas, provinciakunapi prefectokunapaqpas chaynataq gobernadorkunapaqpas. 4 Rey Asueroqa chaytaqa rurachirqa gobiernonpa riquezankunata, hatun kayninta hinaspa sumaqllaña atiyniyoq kasqanta paykunaman qawachinanraykum. Chay fiestaqa karqa parte watapunim. 5 Chay punchawkuna pasaruptinpas qanchis punchawtawanraqmi reyqa huktawan convidota rurachirqa. Chay fiestaqa karqa palacio huertapa pationpim. Chay fiestamanqa convidasqataqmi karqaku Susa llaqtapi llapallan yachaqkunapas. Apupas-wakchapas llapallanmi convidasqa karqaku chay fiestamanqa. 6 Chay patio adornaq toldokunam karqa yuraq chaynataq azul, hapiqnin cuerdakunaña-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

taqmi karqa linomanta grosella colorniyoqkama, chay cuerdakunaqa pasachisqa karqa qollqe anillokunapa ukuntam hinaspam hapichisqa karqa marmol rumi pilarkunaman. Chaypiqa karqataqmi waqtapaykuspa tiyananku qori-qollqemanta tiyanakunapas, maymi sayananku pampapas karqa cheqchi rumiwan chaynataq yuraqpas-yanapas marmol rumiwan sumaqllaña adornasqam. 7 Paykunaqa upyarqaku qorimanta vasokunapim, chay vasokunaqa karqa imaymana rikchaqmi. Vinoqa achkallañam karqa reypa allin runa kayninman hina, 8 chaywanpas reyqa llapallan mayordomokunatam kamachirqa pitapas mana upyay munaqtaqa ama hikutanankupaq, chaynapi munasqankuman hinalla sapakama tomanankupaq. 9 Vasti sutiyoq reinapas warmikunapaqmi rurarqa huk hatun convidota, chay convidotaqa rurarqa Rey Asueropa palacionpim.

10 Qanchis kaq punchawpi vino upyasqanwan Rey Asuero kusisqa karuspanmi kacharqa qanchis serviqninkunata. Paykunam karqa Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar hinaspa Carcas. 11 Chay runakunaqa kachasqa karqaku Reina Vastita coronasqata reypa ñawpaqninman pusamunankupaqmi chaynapi kamachikuqkunapiwan llapallan runakuna sumaqllaña kayninta qawanankupaq. Payqa ancha buenamoza warmim karqa. 12 Ichaqa Vasti sutiyoq reinaqa manam hamuyta munarqachu. Reypuni serviqninkunawan qayachichkaptinpas manam payqa hamuyta munarqachu. Paypaq rey anchallataña hukmanyaruspanmi hinaspa piñakuruspanmi 13 qayachimurqa tiempokunamanta yachaq runakunata. Reypa costumbrenmi karqa leykunamantawan allin arreglo ruraymanta yachaqkuna tapukuy. 14 Paypa ñawpaqninmanmi huñunakamurqaku Carcena sutiyoq runa, Admata sutiyoq runa, Tarsis sutiyoq runa, Meres sutiyoq runa, Marcena sutiyoq runa hinaspa Memucan sutiyoq runa. Chay qanchisnintin runakunaqa karqa Persia nacionmanta chaynataq Media nacionmanta jefekunam, paykunaqa karqa reypa qayllanman yaykuspa paypa gobiernonpi hatun kamachikuqkunam. 15 Chaynaqa reymá paykunata tapurqa leyman hina Reina Vastiwan imam ruranmanta. Payqa chayna ruraytaqa piensarqa serviqninkunawan qayachimuchkaptin reinaqa mana kasukusqanraykum.

16 Chaymi Memucan sutiyoq runa reypa hinaspa kamachiqninkunapa ñawpaqninpi nirqa:

—Manam reypa contrallanpichu Reina Vastiqa huchallikurun aswanqa huchallikurun llapallan kamachiqkunapa contranpiwan Rey Asueropa llapallan provinciankunapi kaq llapallan runakunapa contranpim. 17 Reinapa kay rurarusqantaqa llapallan warmikunachá yacharunqaku hinaspachá qosankutapas despreciaspanku kaynata ninakunqaku: "Rey Asuerom kamachirqa Reina Vasti ñawpaqninman hamunanpaq ichaqa manam hamurqachu" nispa. 18 Chaynaqa Persia nacionniyoq chaynataq Media nacionniyoq allin reqsisqa señorakunapas reinapa imam rurarusqanta uyariruspankuchá hina chaynatataq ruranqaku qosankupa contranpi, chaynapich paykunaqa qosankuta despreciangaku hinaptinchá qosankupas llumpayllataña piñakunqa. 19 Reynilláy, allinpaq rikchakapusuptikiqa mosoq decretotayá qoykuy hinaptinyá chay decretoqa willachisqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kachun. Persia nacionpa chaynataq Media nacionpa leyninkunaman hinayá mana cambiasqa kananpaq rurasqa kachun chay decretoqa. Chay decretoman hinataqyá reina Vastiqa amaña qayllaykimanqa hamuchunchu, paymantapas aswan allin warmiñayá reina kananpaqqa akllasqa kachun. 20 Chay decreto qosqaykiqa lliwpa yachasqantaqmi kanan tukuy gobiernasqayki provinciakunapipas chaymi llapallan warmikunaqa apupas-wakchapas qosankuta respetanqaku —nispa.

21 Reypaq chaynataq kamachikuqkunapaqpas chay Memucan sutiyoq runapa rimasqan allinpaq rikchakapuptinmi chayman hina reyqa rurarqa. 22 Chaymi reyqa cartakunata apachirqa gobiernasqan llapallan provinciakunaman, chay cartakunataqa apachirqa sapa provinciapa imaynam qellqanankuman hinam hinaspa llapa runakunapa imaynam rimayninkuman hinam. Llapallan qosakuna wasinkupi kamachikuq kananpaqmi chay cartakunaqa apachisqa karqa. Llapallan runakunapa rimayninman hina willachisqa kananpaqmi chay cartakunaqa qellqasqa karqa.

Esterña reina kananpaq akllasqa kasqanmanta

2 1 Manapas unaymantam piñakuynin taniruptin Rey Asueroqa yuyarirurqa Vasti sutiyoq warmipa contranpi sentenciasqanmanta.
2 Chaymi serviqninkuna reyta nirqaku:

—Reynilláy, qampaqyá maskamuchunku buenamoza doncella sipaskunata.
3 Qampuniyá akllay gobiernasqayki provinciakunapi chay doncella maskamuq runakunata. Paykunayá *yachasqayki Susa llaqtaman pusamuchunku buenamoza doncella sipaskunata. Chay sipaskunaqa kanqaku warmikuna waqaychaq serviqniki Hegai sutiyoq runapa cuidasqanmi, payñachiki qonqa pachakunatapas hinaspa perfumekunatapas chay doncellakunamanqa.
4 Sonqoykiman hina kaq sipaschiki kanqa reina Vastipa rantinpiqa —nispa.

Chayna nisqanku reypaq allin rikchakapuptinmi chaynata rurarqa. 5 Reypa *yachasqan Susa llaqtapim yacharqa Mardoqueo sutiyoq Judio runa, payqa karqa Benjaminpa castanmanta kaqmi, paypa taytanqa karqa Jair sutiyoq runam, Jairñataqmi karqa Simei sutiyoq runapa miraynin, Simeiñataqmi karqa Cis sutiyoq runapa miraynin. 6 Mardoqueoqa Jerusalen llaqtamanta preso riqkunawanmi pusasqa karqa, payqa pusasqa karqa Juda nacionpi Rey Jeconiaswan kuskam. Rey Jeconiasqa Babilonia nacionpi Rey Nabucodonosorpa pusachisqanmi karqa. 7 Mardoqueom uywakurqa tionpa churin Ester sutiyoq primanta, hebreo rimaypim Esterpa sutinqa karqa Hadasa, payqa karqa mana tayta-mamayoqmi. Ichaqa payqa karqa allin rikchayniyoq buenamozam. Paytaqa tayta-maman wañukuptinmi Mardoqueoña churichakuykuspa uywakurqa. 8 Reypa kamachikusqan decretokuna willakusqa karuptinmi reypa *yachasqan Susa llaqtaman achka sipaskunata huñuramurqaku, chaypim Hegai sutiyoq runapa waqaychasqan karqaku. Esterpas reypa wasinman pusasqa kaspamá Hegai sutiyoq runapa makinman churasqa karqa. 9 Paymi sipasta kuyapayaykuspan yanapaypaq-yanaparqa, tukuy munasqanman hinam adornokunawanpas churachirqa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikuykunatapas allinllantataqmi mikuchirqa. Qorqataqmi reypa palacionpi kaq akllasqa qanchis sirvientakunatapas hinaspam chay sipaskunatawan kuskata pusarqa warmikunapa yachanan wasipi sumaqnin kaq cuartokunaman.

10 Esterqa manam willakurqachu maylaw llaqtayoq kasqantapas nitaq pipa ayllunmi kasqantapas, chaynataqa rurarqa Mardoqueopa yachachisqanman hinam. 11 Sapa punchawmi Mardoqueoqa warmikunapa *yachasqan patiopa chimpanpi purikacharqa. Payqa chaynataqa rurarqa Ester imaynam kasqan yachaykuyta munaspanmi chaynataq paywanqa imam rurasqankuta yachaykuyta munaspanmi.

12 Warmikunapaq leyman hina chunka iskayniyoq killa pasaruptinmi sapakama sipasman tuparqa reyman yaykunanku. Allichapakunanku tiempoqa kaynam karqa: Soqta killam mirra aceitewan cuerponkuta untakuqku, soqta killañataqmi warmikunapa imaynam rurananman hina miski asnaq aceitewan untakuqku. 13 Reyman yaykunanpaq sipasman tuparamuptinmi tukuy ima mañakusqanta qoykurqa chaykunawan adornasqa warmikunapa wasinmanta reypa palacionman rinanpaq. 14 Sipasmi reyman yaykuq tutaykuqta, paqarin tutamantañataqmi pasaq huk wasimanña otaq reypa compañerankunapa kasqanmanña. Chay wasipiqa Saasgaz sutiyoq runam cuentallikurqa warmikunamanta. Yapatawanqa manam reymanqa yaykuqkuñachu, yaykuspaqa-yaykuq rey munaptillanmi otaq sutinpi qayachimuptillanmi.

15 Esterqa karqa Mardoqueopa tion Abihailpa churinmi hinaspa Mardoqueopa churichakusqanmi. Reyman yaykunanpaq Esterman tuparuptinqa allichapakunanpaqqa manam imatapas mañakurqachu, churaspaqa-churakurqa reypa serviqnin warmikuna waqaychaq Hegai sutiyoq runapa nisqallantam. Estertaqa llapallan qawaqninkunam kuyarurqaku. 16 Chaynaqa Estertamá pusarqaku Rey Asueropa kasqanman, chaynataqa rurarqaku Rey Asuero qanchis watamanña gobiernachkaptinmi, chay pusasqanku killapa sutinmi karqa Tebet killa. 17 Reymi llapallan kuyasqan warmikunamantapas Ester kaqta kuyarurqa. Llapallan sipaskunamantapas Ester kaqtam reyqa favorecespan umanman coronawan coronaykachirqa, paytaqa Vastipa rantinpim reina kananpaqña akllaykurqa. 18 Chaymantam Esterpa sutinpi rey hatun convidota rurarqa llapallan kamachiqkunapaqwan serviqninkunapaq. Provinciankunapi *yachaqkunatapas fiesta ruranankupaqmi kamachirqa, regalokunatapas qorqataqmi reypa allin sonqo kasqanman hina.

Reypa contranpi hoqarikuqkunata Mardoqueo denunciasqanmanta

19 Sipaskuna yapamanta huñunasqa kachkaptinmi Mardoqueo reypa zaguan punkunpi tiyachkarqa. 20 Esterqa Mardoqueopa kamachisqanman hinam mana willakurqachu may llaqtayoq kasqantapas nitaq pipa ayllunmi kasqantapas, Esterqa Mardoqueopa nisqantam ruraq paypa makinpi kachkaptin yachachisqanman hina. 21 Chay punchawkunapi reypa zaguan punkunpi Mardoqueo tiyachkaptinmi punkupi guardiakuna otaq reyta serviq iskay runakuna Rey Asueropa contranpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rabiallawanña wañurachinankupaq rimanakurqaku, chay runakunaqa karqa Bigtanwan Teresmi. 22 Aswanqa Mardoqueom chayta yacharuspan reina Esterman willaykurqa, Esterñataqmi reyman willaykurqa Mardoqueopa sutinpi. 23 Chay asuntomanta tapukachakuspankum yacharurqaku cheqap kasqanta, chayraykum reypa iskaynin runankunaqa warkusqa karqaku, kaymi qellqasqa karqa reypa qayllanpi reypa gobiernasqanmanta apuntana qellqapi.

Judiokunapa contranpi Aman hoqarikusqanmanta

3 1 Chaykuna pasaruptinmi Rey Asuero hatuncharqa Agagpa mirayninmanta kaq Hamedata sutiyoq runapa churin Amanta, tiyanantapas churarurqa paywan kaq llapallan kamachiqkunapa tiyananmantapas aswan altopiraqmi. 2 Chaymi reypa zaguan punkunpi kaq llapallan serviqninkuna Amanpa qayllanpi qonqoranpa pampaman kumuykurqaku, chaynataqa rurarqaku reypuni kamachikusqanraykum, Mardoqueom ichaqa mana qonqorakurqachu nitaq kumuykurqachu.

3 Chaymi zaguan punkupi kaq reypa serviqninkuna Mardoqueota nirqaku:

—¿Imanasqataq manaqa kasukunkichu reypa kamachikuynintaqa? —nispa.

4 Sapa punchaw chaynata tapupayachkaptinkupas manam payqa kasukurqachu chaymi Amanman willaykurqaku cheqapchus Mardoqueoqa chayna rurasqanpi hinalla kananpaq, ñam Mardoqueoqa willakururqaña Juda nacionniyoq kasqanta. 5 Amanñataqmi qawaykurqa paypa qayllanpiqa Mardoqueo mana qonqorakusqanta nitaq mana kumuykusqanta chaymi payqa anchallatańa rabiarurqa. 6 Mardoqueollata wañurachiy munasqanqa asllapaq rikchakapuptinmi, Amanqa munarqa Mardoqueopa lliw castankunatawan tukuruyta, payqa munarqa Rey Asueropa gobiernasqanpi *yachaq llapallan judio runakuna wañurachiytam. Ñataqmi willaykurqakuña pikunam Mardoqueopa ayllunkuna kasqantapas.

Judio runakuna wañuchisqa kanankupaq decretomanta

7 Nisan sutiyoq killapim otaq watapa qallariynin killapim Rey Asuero chunka iskayniyoq watamanña gobiernachkaptin Amanpa ñawpaqninpi “pur” nisqanku suerteta choqarqaku, chaytaqa rurarqaku judio runakunata haykapim wañuchinankupaqmi otaq ima killapim chaynataq ima punchawpim wañuchinankupaqmi, hinaptinmi Adar sutiyoq killapi hinaspa chay killapa chunka kimsayoq punchawninpi tuparurqa. 8 Chaymi Amanqa nirqa Rey Asuerota:

—Gobiernasqayki provinciakunapim cheqesqa hinaspa rakinasqa huk casta runakuna *yachachkan, leyninkupas sapaqmi llapallan runakunapa leyninmantapas, chay runakunaqa manataqmi leynikitapas kasukunkuchu, chayna kawsasqankuqa manam allinpunichu qampaqqa. 9 Allinpaq rikchakapusuptikiqa decretaykuyá paykuna chinkachisqa kanankupaq, ñoqañataqmi kimsa pachak kimsa chunkan kilo qollqeta qosaq qori-qollqeki waqaychaqman —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Chaymi reyñataq makinmanta anillonta horqoykuspan judio runakunapa
enemigon Amanman qoykurqa, payqa karqa Agag sutiyoq runapa miraynin
Hamedata sutiyoq runapa churinmi. 11 Amantamá rey kaynata nirqa:
—Qollqe munachiwasqaykiqa qampaqyá kachun, chay runakunawanqa
tanteasqaykiman hinayá ruray —nispa.
12 Watapa qallariynin killapa chunka kimsayoq punchawninpim reypaq
qellqaqkuna qellqarqaku Amanpa lliw kamachikusqanman hina reypa pre-
fectonkunaman, sapa provinciapi kaq subprefectokunaman hinaspa sapa
llaqtapi gobernadorkunaman, qellqarqakuqa sapa provinciapi imaynam qell-
qasqankuman hinam chaynataq llapa runakunapa rimayninkuman hinam.
Rey Asueropa sutinpi qellqaspankum paypa anillonwan sellarqaku. 13 Carta
apaqkunatam chaylla pasachirqaku reypa gobiernasqan llapallan provincia-
kunaman. Chay decretopim kamachisqa karqa chunka iskayniyoq killapa otaq
Adar sutiyoq killapa chunka kimsayoq punchawninpi judio runakunata wañu-
chinankupaq, paykunataqa huk punchawllapi wañuchispam chinkachinanku
karqa mozokuna kaptinpas, yuyaqkuna kaptinpas, wawakuna kaptinpas
chaynataq warmikuna kaptinpas, kamachirqataqmi kapuqninkunata hapikuy-
kunankupaqpas. 14 Sapa provinciakunamanmi kay qellqasqa leypa copianqa
apachisqa karqa chaynapi llapallanku chay punchawpiqa judio runakunapa
contranpi chaylla hatarinankupaq. 15 Reypa *yachanan Susa llaqtapim chay
leyqa qosqa karqa chaymi reypa kamachisqanrayku kallpayllaman carta
apaqkunaqa lloqsirqaku, Aman sutiyoq runañataqmi reywan tiyaykuspa upya-
kurqaku, Susa llaqtapiñataqmi runakunaqa ancha hukmanyasqallaña karqaku.

Contrankupi decretorayku judio runakuna llakikuypi kasqankumanta

4 1 Tukuy kaykunata Mardoqueo yacharuspanmi pachankunata lli-
kipakurqa hinaspam luto pachawan pachakuruspan uchpawanpas
maqchikurqataq umanman hinaspam llaqtapa chawpinta pasarqa llakiman-
ta qapariyllawañña. 2 Luto pachawan reypa palacion ukuman yaykunanpaq
mana permitisqa kasqanraykum payqa punkukamalla chayarqa. 3 Reypa ka-
machisqan decreto sapa provinciakunaman chayasqanpim judio runakunaqa
karqaku huk hatun llakikuypi, chayraykum paykunaqa ayunowan qaparka-
chastin luto pachawan churakurqaku, puñurqakupas uchpakunapiñam.

Castankunapa favorninpi reyta Ester mañakusqanmanta

4 Serviqnin sipaskunam yaykuspanku Esterman willarqaku, hina chaynallata-
taqmi willarqaku serviqnin runakunapas, reinapas sinchillataña llakikuspanmi
Mardoqueoman pachata apachirqa chaynapi chay luto pachankunata horqo-
kuspan chay apachisqan pachawanña pachakunanpaq, ichaqa payqa manam
chaskirqachu. 5 Reypa churasqan serviqnin Hatac sutiyoq runata Ester qayay-
kuspanmi Mardoqueoman kacharqa chaynapi imam pasakusqanmantawan
imanasqam chayna pachasqa kasqanmanta tapumunanpaq. 6 Chaynapim Hatac

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq runaqa lloqsirqa Mardoqueowan tupananpaq, Mardoqueoqa reypa palacionpa chimpan plazapim kachkarqa. 7Mardoqueom payman willarqa tukuy ima pasakusqanmantawan imaynam judio runakunaqa chinkachisqa kanankumanta, willarqataqmi Aman sutiyoq runaqa reyman qollqe qoy munasqantapas, payqa chay qollqetaqa ofrecekurqa judio runakuna wañuchisqa kanankupaqmi. 8Qorqataqmi judio runakuna chinkachisqa kanankupaq Susa llaqtapi decreto qosqanpa copiantapas chaynapi Esterman qawaykachiptin paypas leenanpaq. Kunarqataqmi reyman rispa paypa qayllanpi castankunapa favorninpi mañakunanpaqpas.

9Hatac sutiyoq runa Esterpa kasqanman kutirispanmi willarqa Mardoqueopa willamusqankunata. 10Chaymi Esterqa Hatac sutiyoq runawan Mardoqueoman kaynata willachimurqa:

11—Reypa llapallan serviqninkunawan gobiernasqan provinciakunapi runakunaqa yachankupunim reypa leyninqa kayna nisqanta: "Qaripas otaq warmipas mana qayasqa kachkaspan reypa ukulaw pationman yaykuqqa wañuchisqam kanqa, yaykuspaqa-yaykunman pimanpas qori tawnanta rey haywariykuptillanmi" nispa. Ñoqaqa kimsa chunka punchawñam mana qayasqachu karqani reyman yaykunaypaqqa.

12Esterpa nisqankunatam willarqaku Mardoqueoman, willaykuptinkum payñataq Esterman kunarqa kaynata:

13—¿Reypa palacionpi kaspaykichum wañunaykimanta judia kachkaspapas lluptiyta piensachkanki? 14Sichum kunan rimarinayki kachkaptin upallakuykuptikiqa judio runakunapa libraqninqa huklawmantachiki hamunqa, chaywanpas qamqa taytaykipa ayllunkunapiwanmi puchukanki. Ichapas kunan hina horapaq reina kayman qamqa chayarqanki —nispa.

15Chaymi Esterñataq willachimurqa kaynata:

16—Susa llaqtaman rispaykiyá judio runakunata huñuramuy hinaspayá ayunaychik ñoqapaq, kimsa punchawpunim tutantin punchawnintin ama mikunkichikchu hinaspapas amataqmi tomankichikchu. Ñoqapas serviqniy sipaskunawanmi ayunasaq, leyman hinaqa mana yaykuna kachkaptinpas reymanmi yaykusaq, wañunay kaptinpas hinachiki wañurusaq —nispa.

17Chaymi Mardoqueo pasaspan Esterpa tukuy kamachisqanta hina rurarqa.

Reypa qayllanman Esterpa yaykusqanmanta

5 1Kimsa punchaw pasaruptinmi Ester pachakurqa reina pachawan hinaspam reypa kanan patioman yaykurqa, chay patioqa karqa reypa salanpa chimpanpim, reyqa tiyachkasqa hina maymi tiyananpim, chay tiyananqa karqa palacioman yaykunapa chimpanpim. 2Payqa reina Esterta patiopi sayachkaqta rikuykuspanmi favoreceykurqa, makinpi kaq qorimanta tawnanta haywariykuptinmi Esterñataq asuykuspan tawnanpa puntanta llapchaykurqa. 3Chaymi reyñataq tapurqa:

—Reina Ester ¿imataq pasasunki? ¿Imataq qampa mañakuynikiqa? Ñoqaqa gobiernasqay naciontapas parteykusqaykim —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Chaymi Esterñataq nirqa:
—Reynilláy, agradoykipaq kaptinqa kunanyá Amanwan kuska hamuychik convido rurasqayman —nispa.
5 Hinaptinmi reyñataq kamachikurqa:
—Chaypunilla riychik Esterpa mañakusqanman hina, qayamuychiktaqyá Amantapas —nispa.
Chaynapimá reyqa hamurqa Esterpa rurachisqan convidoman. 6 Reymi convidopi vinota tomachkaspan Esterta nirqa:
—¿Imatataq mañakuwanki qanman qonaypaq? ¿Imataq qampa mañakuynikiqa? Ñoqaqa qoykusqaykim gobiernasqay nacionpa partentapas —nispa.
7 Chaymi Esterñataq nirqa:
—Ñoqapa mañakuyniyqa hinaspa ruegakuyniyqa kaymi:
8 Reynilláy, sichum favorecewaspaykiqa kay mañakusqaytawan ruegakusqaytayá "arí" niykullaway, chaskiykullawayá agradoykipaq kaptinqa, paqarinyá huktawan hamuy Amanpiwan kuska rurachisqay convidoman, paqarinñam mañakusqayki imam mañakunaytaqa —nispa.

Mardoqueota warkurachinanpaq Aman alistakusqanmanta

9 Chay punchawmi Aman ancha kusisqallaña lloqsirqa aswanqa reypa palacionpa punkunpi Mardoqueota rikuruspanmi paypa contranpi anchallataña rabiarurqa, payqa rabiarurqa ñawpaqninpi Mardoqueo mana sayariptinmi nitaq manchakuyllamantapas mana kuyuriptinmi. 10 Chaywanpas aguantakuykuspanmi Amanqa wasinman chayarurqa hinaspam qayachimurqa amistadninkunata, qayachimurqataqmi warmin Zerestapas. 11 Paykunapa qayllanpim alabakurqa achkallaña qori-qollqenkunamanta, alabakurqataqmi achkallaña churinkunamantapas, tukuy imawan rey hatunyarachisqanmantapas, kamachikuqkunapa hawanpi kasqanmantapas chaynataq reypa serviqninkunapa hawanman rey churasqanmantapas. 12 Amanqa nirqataqmi:
—Reina Esterqa manam pitapas convidarqachu reywan kuskataqa ichaqa ñoqallatam qayaykuwan, ñoqaqa paqarinpaqpas reywan kuskam convidasqa kachkani, 13 chaywanpas tukuy chaykunaqa manam gustoypaqchu, chaynaqa kachkani Mardoqueo sutiyoq judio runata sapa kutilla reypa palacionpa punkunpi tiyaqta qawaspaymi —nispa.
14 Chaymi warmin Zereswan llapallan amistadninkuna kaynata nirqaku:
—Iskay chunka iskayniyoq metro sayayniyoq warkunatayá rurarachiy hinaspayá paqarinpuni reyta niy chaypi Mardoqueo warkusqa kananpaq, chaynapiyá qamqa kusisqaña yaykuy convidoman —nispa.
Chayna nisqanku Amanpa agradonpaq karuptinmi payqa rurachirqa huk warkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mardoqueopa vencesqanmanta

6 1 Chay tutam reyqa mana puñuyta atirqachu hinaspam kamachirqa
pasaq tiempokunapi sucedekusqanmanta qellqasqankuta qayllanman
apamuspanku leenankupaq. 2 Chay qellqapim tarirurqaku Bigtan hinaspa
Teres sutiyoq runakunapa contranpi Mardoqueopa denunciasqanta, chay
runakunaqa iskayninkum karqaku reypa punkunwan cuentallikuqkuna,
paykunaqa Rey Asuero wañurachiytam munarqaku. 3 Chaymi rey tapurqa:
—¿Mardoqueotaqa yaqachum imallawanpas favorecerqaku otaq yaqachum ima cargollatapas qorqaku? —nispa.
Hinaptinmi reypa serviqninkuna nirqaku:
—Manam imallatapas paypaqqa rurarqakuchu —nispa.
4 Patiopi huk kaqnin puriqta uyarispanmi rey tapurqa:
—¿Pitaq purichkan patiopiqa? —nispa.
Chay ratoqa Amanmi reypa palacionpa hawa lawnin patioman chayaramuspan chaypi kachkarqa, payqa chaypiqa kachkarqa rurachisqan warkunapi Mardoqueota warkuchinanmanta reyman ninanpaqmi.
5 Hinaptinmi reypa serviqninkuna nirqaku:
—Wak patiopi sayaq runaqa Amanmi —nispa.
Chaymi reyñataq nirqa:
—Yaykumuchun —nispa.
6 Aman yaykuramuptinmi reyñataq payta tapurqa:
—¿Imaynataq hatunchasqa kanman reypa hatunchay munasqan runaqa? —nispa.
Chaymi Amanñataq sonqonpi piensarirqa:
—¿Pitaq reypa hatunchay munasqanqa kanman mana ñoqa kaspaqa? —nispa.
7 Chaymi Amanqa reyta nirqa:
—Reypa hatunchay munasqan runapaqqa 8 apamuchunkuyá reypa pachankunata, payqa reypa sillakunan caballopi sillachisqayá kachun, churachunkutaqyá reypa umanpi kaq coronawanpas. 9 Ancha reqsisqa serviqninmanyá qochunku reypa pachankunatawan caballonta chaynapi chay pachakunawan reypa hatunchay munasqan runata pachachinankupaq, chay silladapa puntanta rispankuyá qayaykachakuchunku kaynata: "Kaynatapunim reyqa hatunchan hatunchay munasqan runataqa" nispa.
10 Chaymi reyqa Amanta nirqa:
—Utqaymanyá horqomuy pachakunay pachakunata, pusamuytaqyá caballoytapas hinaspayá nisqaykiman hina ruramuy Mardoqueo sutiyoq judio runawan otaq palaciopa punkunpi tiyaqwan, amam qonqankichu tukuy imapas nisqaykiman hina paywan rurayta —nispa.
11 Chaymi Amanqa chay pachakunata hapiykuspan chaynataq caballotapas alistaykuspan Mardoqueota pachachirqa hinaspam caballopi silladata pusarqa llaqtapa plazanta, payqa ñawpaqnintam rirqa kaynata qaparistin:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kaynatapunim reyqa hatunchan hatunchay munasqan runataqa —nispa.
12 Chaymantam Mardoqueoqa kutirirqa reypa palacionpa punkunman,
Amanñataqmi ancha llakisqallaña umantapas tapakuykuspan wasinman
kutikurqa kallpaylla. 13 Amanmi tukuy ima pasarusqanmanta willakurqa
Zeres sutiyoq warminman, willakurqataqmi llapallan amistadninkunaman-
pas chaymi yachaysapa runakuna warmin Zerespiwan kaynata nirqaku:
—Chay Mardoqueo judio kaptinqa paypa ñawpaqninpim wichiytaña qa-
llaykunki, paytaqa manam venceyta atiwaqchu, aswanqa cheqaptapunim
wichiypaqña-wichiykunki —nispa.
14 Paykunawan parlachkaptinraqmi reypa serviqninkuna chayarurqaku
utqayllamanña Esterpa convido rurasqanman Amanta pusanankupaq.

Aman warkusqa kasqanmanta

7 1 Reyqa Amanwan kuskamá rirqa reina Esterpa convido rurasqanman. 2 Chay
iskay kaq punchaw convidopi vinota tomachkaptinkum Esterta rey nirqa:
—Reina Ester ¿imataq qampa mañakuynikiqa? ñoqaqa imapas mañaku-
wasqaykitam qosqayki, gobiernasqaypa partentapas qoykusqaykim —nispa.
3 Chaymi reina Esterñataq nirqa:
—Reynilláy, qampa favorecesqan kaptiyqa chaynataq qampa agradoykipaq
kaptiyqa mañakusqaytayá uyariykullaway. Qamqa vidaytayá qoykullaway,
chaynataqyá salvaykuytaq castaykunapa vidantapas. 4 Ñoqaqa castay-
kunapiwan kuskam rantikusqaña kachkaniku, ñoqaykuqa ñakarichisqa,
wañuchisqa, chinkachisqa kanaykupaqñam citasqa kachkaniku. Sirviente-
kuna kanaykupaq rantikusqa kaspachiki ñoqaqa upallakuykuyman, chayna
kaptinqa manach qampa umayki nanachiq hamuymanchu karqa —nispa.
5 Hinaptinmi Rey Asueroñataq reina Esterta tapurqa:
—¿Pitaq chayqa? ¿Maypitaq kachkan chayna ruray munaq runaqa? —nispa.
6 Hinaptinmi Esterñataq nirqa:
—Chay enemigoyku runaqa hinaspa contraykupi sayariq mana allin
ruraq runaqa kay Amanmi —nispa.
Chaymi Amanqa mancharikururqa reypa hinaspa reinapa qayllanpi.
7 Chaymi reyqa piñakuruspan hatarirurqa convidomanta hinaspam pasa-
kurqa palacionpa huertanman. Amanñataqmi qeparqa vidanmanta reina
Esterta ruegakunanpaq, Amanqa cuentatam qokururqa payta wañura-
chinanpaq reyqa churakuykusqanta. 8 Huertamanta convido salaman rey
kutiramuptinmi waqtapaspa tiyanan kamapi Ester kachkaptin Amanpas wis-
chukuykuspantaq chay kamapa waqtanpi kachkasqa, hinaptinmi rey nirqa:
—¿Hina palaciopichu reinatapas abusaytaraq munarqanki? —nispa.
Rey chaynata niruptinmi Amanpa uyanta taparurqaku. 9 Chaymi reypa
serviqnin Harbona sutiyoq runa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Amanpa wasinpim kachkan iskay chunka iskayniyoq metro altoyoq warkuna, chaytaqa kikin Amanmi rurachirqa reypa favorninpi rimariq Mardoqueopaq —nispa.

Chaymi rey kamachirqa:

—Chaynaqa Amantayá chaypi warkumuychik —nispa.

10 Chaymi Amantaqa warkururqaku Mardoqueopaq rurachisqan warkunapi, chayñam reypa piñakuynin pasarurqa.

Judio runakunapa favorninpi decretomanta

8 1 Hina chay punchawllapim Judio runakunapa enemigon Amanpa wasinta Estermanña Rey Asuero qoykurqa, Mardoqueoñataqmi reypa serviqnin kananpaqña yaykurqa, chaynataqa rurarqa ayllu kasqankumanta Ester willakusqanraykum. 2 Chaymi Amanmanta qechusqan anillota horqoykamuspan Mardoqueomanña qoykurqa. Esterpas Mardoqueotaqa churarqa Amanpa kapuqninkunapa hawanpiñam. 3 Chaymantam reyta huktawan reina Ester rimapayarqa, payqa reypa ñawpaqninpi qonqorakuykuspanmi waqayllawanña ruegakurqa Agagpa miraynin Aman sutiyoq runapa decreto rurasqankuna anulasqa kananpaq, chaynapi judio runakunapa contranpi piensasqanpas amaña cumplikunanpaq. 4 Chaymi reyqa Esterman haywariykurqa qori tawnanta hinaptinmi Esterqa hatariykuspan sayaykurqa reypa ñawpaqninpiña. 5 Hinaspam kaynata nirqa:

—Sichum qampa agradoykipaq kaptiyqa hinaspa qayllaykipi favornikita tariruptiyqa chaynataq mañakusqaypas allin kaptinqa chaynataq kuyakuynikipas ñoqapaq kaptinqa llapallan provinciaykikunamanyá qellqasqa kachun chaynapi Amanpa tantearusqanmanta cartakuna yanqachasqa kananpaq. Chay Amanqa karqa Agagpa mirayninmanta kaq Hamedatapa churinmi. Amanqa kamachikurqa llapallan provinciakunapi judio runakuna puchukachisqa kanankupaqmi. 6 ¿Imanispataq qawayman castaykuna ñakariypi kaptinkuqa? ¿Imaynamá ñoqaqa aylluykunapa puchukasqantaqa qawakuyman? —nispa.

7 Chaymi Rey Asueroñataq reina Estertawan judio Mardoqueota nirqa:

—Ñoqaqa Estermanmi qoykuniña Amanpa wasinta, Amantapas warkurachiniñam judio runakunapa contranpi sayarisqanmanta. 8 Qamkunayá qellqaychik judio runakunaman ñoqapa sutiypi tanteasqaykichikman hina hinaspataqyá anilloywanpas selloychiktaq. Reypa sutinpi qellqasqa chaynataq anillonwan sellasqa decretotaqa manañam yanqachayta atinmankuchu —nispa.

9 Chaymi reypaq qellqaqkunata qayachimurqaku Sivan sutiyoq kimsa kaq killapa iskay chunka kimsayoq punchawninpi hinaptinmi Mardoqueopa tukuy kamachisqanta hina qellqarqaku, qellqarqakumá judio runakunamanpas, prefectokunamanpas, subprefectokunamanpas chaynataq India provinciamanta qallarispa Cus provinciakama pachak iskay chunkan qanchisniyoq provinciakunapi kaq hatun kamachikuqkunamanpas. Qellqarqaqa sapa provinciapa imaynam qellqasqankuman hinam chaynataq llapallan runakunapa rimayninkuman hinam. Judio runakunamanpas qellqarqataqmi imaynam qell-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qasqankuman hina chaynataq imaynam rimayninkuman hina. 10 Rey Asueropa
sutinpi qellqaspamá hina paypa anillonwantaq sellarqakupas hinaspam carta-
kunata apachirqa reypa cartakuna apachinan ancha kallpaq caballokunawan,
chay caballokunaqa reypaq uywasqa caballokunam karqa. 11 Chay cartaku-
nawanmi llapallan llaqtakunapi kaq judio runakunata kikin rey autorizarqa
huñunakuspanku kikinkutapas wawa-churinkutapas chaynataq warminkutapas
defiendenankupaq chaynataq enemigonkutapas puchukanankama wañuchispa
chinkachinankupaq. Wañuchinqakumá maylaw runakunamanta otaq provin-
ciakunamanta armasqa runakuna wañuchinankupaq hamuptinpas. 12 Chaytaqa
rurananku karqa huk punchawllapim Rey Asueropa gobiernasqan lliw pro-
vinciakunapi, chaytaqa rurananku karqa chunka iskayniyoq killapa otaq Adar
sutiyoq killapa chunka kimsayoq punchawninpim. 13 Llapallan runakuna yacha-
nankupaqmi sapa provinciakunapi kamachisqa karqa chay decretopa imaynam
copianman hina judio runakuna chay punchawpi enemigonkuta vengaku-
nankupaq alistasqaña kanankupaq. 14 Reypa kamachikuyninman hinam carta
apaqkuna lloqsirqaku utqayllamanña ancha kallpaq caballokunapi, chaynapimá
chay decretotaqa willakurqaku reypa *yachasqan Susa llaqtapi.

15 Mardoqueoñataqmi reypa qayllanmanta lloqsirqa reypa yuraqniyoq morado
pachankunawan pachakuykuspa umanpipas qorimanta hatun coronayoq chayna-
taq wasanpipas linomanta hinaspa grosellamanta capayoq chaymi Susa llaqtapi
*yachaqkuna qaparillawañna kusikurqaku. 16 Judio llapallan runakunapaqqa chay
punchawqa karqa ancha-ancha kusikuy punchawmi chaynataq alabasqa ka-
nanku punchawmi. 17 Chaymi reypa kamachikusqan decretopa chayasqan sapa
provinciapi chaynataq sapa llaqtapipas, judio runakuna ancha-ancha kusikuy-
manta convidokunata hinaspa fiestakunata rurarqaku. Achkallaña runakunapas
judio runakunata manchakuspankum paykunapa qatiqninña rikurirurqaku.

Judio runakuna vencesqankumanta

9 1 Chunka iskayniyoq killapim otaq Adar sutiyoq killapa chunka kim-
sayoq punchawninpim reypa kamachikusqan decretoman hina judio
runakunata enemigonkuna munaychakunanku karqa, judio runakunaraqmi
chay cheqniqninkunapiqa munaychakurqaku. 2 Rey Asueropa gobiernas-
qan llapallan provinciakunapim judio runakunaqa huñunakururqaku mana
allin ruray munaqninkunawan peleanankupaq, ichaqa manam pipas chay
enemigonmantaqa paykunapa contranpi sayariyta atirqakuchu, llapallan
runakunam mancharisqallaña karqaku chay Judio runakunarayku. 3 Chaymi
provinciakunapi reypa churasqan llapallan hatun kamachikuqkuna, prefecto-
kuna, subprefectokuna hinaspa autoridadkuna Mardoqueota manchakuspanku
judio runakunataña yanaparqaku. 4 Mardoqueoqa ancha munayniyoqmi karqa
reypa palacionpi, Mardoqueopa munayniyoq kasqantam provinciakunapipas
lliw yacharurqaku, payqa aswan-aswan munayniyoqmi hoqariypaq-hoqari-
kurqa. 5 Judio runakunaqa llapallan enemigonkunawanmi munasqankutaña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurarqaku, paykunaqa enemigonkunatamá espadawan wañuchispa puchukachirqaku. 6 Reypa *yachanan Susa llaqtapim judio runakunaqa wañuchispa puchukarachirqaku pichqa pachak runakunata. 7 Paykunaqa wañuchirqakumá Parsandata sutiyoq runatapas, Dalfon sutiyoq runatapas, Aspata sutiyoq runatapas, 8 Porata sutiyoq runatapas, Adalia sutiyoq runatapas, Aridata sutiyoq runatapas, 9 Parmasta sutiyoq runatapas, Arisai sutiyoq runatapas, Aridai sutiyoq runatapas hinaspa Vaizata sutiyoq runatapas. 10 Kay wañuchisqanku chunkantin runakunaqa karqa judio runakunapa enemigon Amanpa churinkunam, Amanqa karqa Hamedata sutiyoq runapa churinmi. Ichaqa paykunaqa manam qechurqakuchu chay wañuchisqanku runakunapa kapuqninkutaqa.

11 Hina chay punchawllapitaqmi reypa *yachanan Susa llaqtapipas wañuchisqankumanta reyman willarqaku. 12 Hinaptinmi reyñataq reina Esterman nirqa kaynata:

—Kay ñoqapa *yachanay Susa llaqtapipas judio runakunam wañurachinku pichqa pachak runakunata, wañurachinkutaqmi Amanpa chunkantin churinkunatapas, chaynaqa ¿imatawanraqtaq mañakuwanki? ¿imatawanraqtaq ruranayta munachkanki? Imapas mañakusqaykiqa rurasqam kanqa —nispa.

13 Chaymi Esterñataq nirqa:

—Agradoykipaq kaptinqa kay Susa llaqtapi judio runakunayá kunan decretoman hina paqarinpas rurachunku, chaynataqyá Amanpa chunkantin churinkunapa ayantapas warkuchunku warkunakunapi —nispa.

14 Reymi kamachirqa chaynata ruranankupaq, decretotapas Susa llaqtapi qoykuptinmi Amanpa chunkantin churinkunapa ayanta warkurqaku.

15 Susa llaqtapi kaq judio runakunam Adar sutiyoq killapa chunka tawayoq punchawninpi huktawan huñunakururqaku hinaspam Susa llaqtapi wañurachirqaku kimsa pachak runakunatawan, ichaqa manam qechurqakuchu imankutapas. 16 Reypa gobiernasqan provinciakunapi wakin judio runakunapas huñunakurqakum defiendekunankupaq, chaynapiñam paykunaqa enemigonkumanta hawka karqaku, paykunapas cheqniqninkunatam wañurachirqaku qanchis chunka pichqayoq waranqa runakunata, ichaqa manam qechurqakuchu imankutapas. 17 Adar sutiyoq killapa chunka kimsayoq punchawninpim tukuy kaykunaqa pasakurqa, chay killapa chunka tawayoq punchawninpiñataqmi samarqaku hinaspam paykunaqa chay punchawpi convidota ruraspanku kusikurqaku.

18 Susa llaqtapi kaq judio runakunam huñunakurqaku hina chay Adar sutiyoq killapa chunka kimsayoq punchawninpi, huñunakurqakutaqmi paqarinnintin chunka tawayoq punchawpipas, paykunaqa chunka pichqayoq punchawpiñam samarqaku hinaspam chay punchawta rurarqaku convidanakuspa kusikuy punchawta. 19 Chayraykum mana murallasqa llaqtachakunapi *yachaq judio runakunapas Adar killapa chunka tawayoq punchawninpiqa kusikuywan convidota ruranku, regalokunatapas apachinakunkutaqmi sapakama vecinonkunawan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Purim sutiyoq fiestamanta

20 Tukuy kaykunamanta qellqaspan Mardoqueo apachirqa cartakunata. Rey
Asueropa gobiernasqan llapallan provinciakunapi kaq judio runakunamanmi
payqa apachirqa. Apachirqataqmi hichpallapi *yachaqkunamanpas chaynataq
karupi kaqkunamanpas. 21 Adar killapa chunka tawayoq hinaspa chunka pich-
qayoq punchawninpi watan-watan fiestata ruranankupaqmi payqa kamachirqa.
22 Chaynataqa kamachikurqa judio runakuna enemigonmanta hawkaña kasqan-
ku punchawraykum chaynataq llakikuyninkupas kusikuymanña tikrakusqan
killa kasqanraykum chaynataq waqayninkupas kusikuy punchawmanña tikra-
kurusqanraykum. Kamachirqataqmi chay punchawkunapiqa convidanakuspa
kusikunankupaqpas, vecinonkuman sapakama mikuyta apachinankupaqpas
chaynataq wakchakunaman regalokuna qonanku punchawkuna kananpaq-
pas. 23 Chaymi judio runakunaqa Mardoqueopa qellqasqanta chakispanku chay
fiesta ruray qallarisqankuman hina rurarqaku. 24 Agagpa miraynin Hamedata
sutiyoq runapa churin Amanmi tantearurqa judio runakuna puchukarachiyta,
payqariki karqa judio runakunapa enemigonmi, Amanqa “pur” sutiyoq suer-
tetam choqarqa paykunataqa puchukarachispa tukurunanpaq. “Pur” ninanqa
“suerte” ninanmi. 25 Reina Ester ñawpaqninman hamuruptinmi reyqa chay
asuntomanta yacharurqa hinaspam cartawan kamachikurqa judio runaku-
napa contranpi kaq Aman sutiyoq runapa mana allin tanteasqan kikillanman
wichiykunanpaq chaynataq churinkunatapas hinaspa kikintapas warkunapi
warkurunankupaq. 26 Chay punchawkunam Purim sutiwan sutichasqa karqa,
“purim” ninanqa “suertekuna” ninanmi. Chayraykum Mardoqueopa cartanman
hina, qawasqankuman hina hinaspa kikinku ukupi pasasqanman hina 27 judio
runakunaqa kamachirqaku kikinkupas, mirayninkupas chaynataq paykunaman
llapallan hukllawakuqkunapas mana qonqaruspa iskay punchawpuni fiesta-
ta ruranankupaq, chaytam rurananku karqa imaynam chay qellqasqanman
hina watan-watan imam tiempollanpi. 28 Kamachirqakutaqmi chay iskaynin
punchawpiqa lliw mirayninkunapiwan hinaspa ayllunkunapiwan provincia-
kunapipas chaynataq llaqtakunapipas fiestata ruranankupaq chaynapi judio
runakunapipas hinaspa mirayninkunapipas kay Purim punchawkunaqa mana
qonqasqa kananpaq, aswanqa chay punchawkunapiqa fiestata ruranankupaq.
29 Hinaptinmi Abihailpa churin reina Ester judio Mardoqueopiwan hatun atiy-
niyoq kayninkuman hina qellqarqaku iskay kaq cartata, chay cartaqa rimarqa
Purim sutiyoq fiestamantam. 30 Chaymi Mardoqueo apachirqa cartakunata lla-
pallan judio runakunaman chaynataq Rey Asueropa gobiernasqan pachak iskay
chunkan qanchisniyoq provinciakunamanpas. Mardoqueoqa chay runakunataqa
kuyakuywan hinaspa confianzawanmi rimapayarqa. 31 Judio Mardoqueopiwan
Reina Esterpa kamachisqanman hinaqa señalasqanku tiempopim kay Purim
punchawkunapiqa kikinku hinaspa mirayninku fiestata ruranankuqa, kama-
chirqataqmi kikinkupas chaynataq mirayninkupas imaynam ayunanankupaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq waqanankupaqpas. 32 Chaynapimá Purim fiestamanta Esterpa kamachikuyninqa allin takyachisqa karqa, chayqa libropi qellqasqam karqa.

Mardoqueo hatunchasqa kasqanmanta

10 1 Rey Asuerom tukuy hinastin nacionkunapi chaynataq lamar qochapa patanpi kaq llaqtakunapipas kamachikurqa impuestota paganankupaq. 2 Atiyniyoq kasqanrayku hinaspa munayniyoq kasqanrayku tukuy rurasqankunaqa chaynataq imaynam Mardoqueotapas hatunyachisqanmanta claroy-claroy willakuyninkunaqa qellqasqam kachkan Media hinaspa Persia nacionniyoq reykunapa vidanmanta willakuq libropi. 3 Judio Mardoqueoqa munayniyoq kayninpiqa karqa Rey Asueropa qatiqllanmi, payqa judio runakuna ukupiqa anchallaña reqsisqam karqa, payqa chaynaqa karqa castankunapa allinninta maskaspa favorninpi rimasqanraykum, payqa nana-nanaq castamasinkunapa estimasqanmi karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JOBWAN SUTICHASQA LIBRO

Kay libroqa Job sutiyoq runapa sutinwan sutichasqam kachkan paypa vidanmanta willakusqanrayku. Jobqa Diospa munasqanman hina kawsakuq ancha apu runam karqa, kapurqataqmi achkallaña churinkunapas chaynataq achkallaña sirvientenkunapas. Qonqaymanta payman hatun desgracia hamuruptinmi tukuy kapuqnin chinkarurqa. Churinkunam wañururqa, kikintapas hapirurqataqmi ñakarichiqnin millakuypaq onqoy, chayraykum payqa manaña ima rurakuytapas atirqachu. Payta consuelaq tukunankupaqmi puntata kimsa amistadninkuna rirqa, rirqataqmi tawa kaq amistadninpas.

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun imaynanpim Job desgraciaman wichiykusqanmanta (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun kimsa amistadninkunawan Job churanakusqanmanta (3-31).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Eliupa rimapayasqanmanta (32-37).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jobta Tayta Dios imam nisqanmanta (38-42:6).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun tukuy chay pasakuqpa tukupayninmanta (42:7-17).

Job sutiyoq runapa ñakarisqanmanta

1 1 Uz sutiyoq lawpim *yacharqa Job sutiyoq runa. Payqa mana huchallikuspam Diospa munasqanman hina allinta ruraq. Payqa Diosta adoraqmi karqa, payqa imapas mana allinmantaqa rakikuqpunim. 2 Churinkunam karqa qanchis qarikuna hinaspa kimsa warmikuna. 3 Paypaqa kapurqam qanchis waranqa ovejankuna, kimsa waranqa camellonkuna, pichqa pachak pares bueyesninkuna, pichqa pachak china asnonkuna, kapurqataqmi achka-achka sirvientenkunapas. Jobqa karqa intipa qespimunan lawpi llapallan yachaqkunamantapas aswan reqsisqa runam.

4 Qari churinkunam tupamuqnin punchawpi wasinpi ruraq huk hatun convidota hinaspam watukanakuqku, qayachimuqkutaqmi kimsan paninkutapas paykunawan tomaspa mikunankupaq. 5 Chayna qatinasninpi convidokuna tukuruptinmi Jobqa churinkunata qayachimuq paykunata chuyanchananpaq. Jobqa tutapayta hatarispanmi sapa churinpa huchanrayku animalta wañuchispa Diospaq lliwta kañaq. Sapa kutim chaynata ruraq kaynata piensasqanrayku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ichapas churiykunaqa imawanpas huchallikurun, ichapas paykunaqa sonqonkupi Diosta insultarunku —nispa.

6 Huk punchawmi angelkuna Tayta Diospa qayllanman rirqaku. Satanaspas paykunawan kuskataqmi rirqa Tayta Diospa qayllanman. 7 Chaymi Satanasta Tayta Dios tapurqa:

—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.

Hinaptinmi Satanasñataq nirqa:

—Allpa pachata canton-canton muyumusqaymantam hamuchkani —nispa.

8 Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:

—¿Cuentata qokamurqankichu serviqniy Jobmanta? Pay hinaqa manam pipas kanchu allpa pachapiqa. Payqa mana huchallikuspa munasqayman hina allin ruraqmi. Payqa adoraqniy kaspanmi imapas mana allinmantaqa rakikunpuni —nispa.

9 Chaymi Satanasqa Tayta Diosta nirqa:

—Arí, Jobqariki adorasuchkanki manam debaldellachu. 10 Qamqariki qenchawan hina muyuruspam waqaychachkanki paytaqa chaynataq familiankunatapas hinaspa tukuy ima kapuqninkunatapas. Llamkayninpipas bendeciykuptikim paypaqa animalninkunapas chaylawpiqa llumpa-llumpayta mirarun. 11 Aswanqa paypa llapa kapuqninta purmarachiptikiqa uyaykipipunim ñakasunki —nispa.

12 Hinaptinmi Tayta Diosñataq Satanasta nirqa:

—Allinmi, munasqaykitayá ruray Jobpa llapallan kapuqninkunawanqa. Ichaqa amam imanankipaschu kikin Jobtaqa —nispa.

Hinaptinmi Satanasqa lloqsirqa Tayta Diospa qayllanmanta.

13 Huk punchawmi Jobpa churinkuna mayor kaqpa wasinpi mikuspa tomachkarqaku. 14 Hinaptinmi Jobman hamuspan huk runa nirqa:

—Bueyeskunawan yapuchkaptiykum chaynataq asnokunapas hichpaykupi mikuchkaptinmi 15 qonqayta chayaramurqaku Saba casta runakuna hinaspam animalkunata salteawaspanku runaykikunatapas lliwta wañurachinku. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispa.

16 Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

—Cielomanta Diospa ninan wichiykamuspanmi ruparun llapallan ovejakunatawan llapallan michiqkunata. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispa.

17 Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

—Kimsaman rakisqa Caldea tropakuna hamuruspankum camellokunata qatikunku, michiqkunatapas espadawanmi wañurachinku. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispa.

18 Manaraqpas chay runa willakuyta tukuchkaptinmi huk runapas chayaramuspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Piwi churikipa wasinpim llapallan churikikuna mikuspa tomachkarqaku.
19 Hinaptinmi qonqaymanta chunniqpa waklawninmanta viento rikuriramuspan churikikunapa kasqan wasita tawan esquinamanta tuñirachin hinaptinmi llapallanku wañurun. Ñoqallañam lluptiramuni qanman willanaypaq —nispa.
20 Chaymi Jobqa llakikuymanta hatarispan pachantapas llikipakurqa hinaspam chukchantapas rutukuruspan qonqoranpa pampaman kumuykuspan Diosta adorarqa, 21 paymi nirqa:

Nacekuspayqa manam imatapas apamurqanichu.
Wañukuspaypas manataqmi imatapas apasaqchu.
Tayta Diosmi qowarqa imatapas.
Paytaqmi qechuruwanpas.
Tayta Diosyá alabasqa kachun.

22 Tukuy chaykunawanpas Jobqa manam huchallikurqachu, manataqmi chaykunamantaqa Diosmanchu culparqa.

2 1 Huk punchawmi angelkuna Tayta Diospa qayllanman rirqaku. Satanaspas paykunawan kuskataqmi rirqa Tayta Diospa qayllanman.
2 Chaymi Satanasta Tayta Dios tapurqa:
—¿Maymantataq hamuchkanki? —nispa.
Hinaptinmi Satanasñataq nirqa:
—Allpa pachata canton-canton muyumusqaymantam hamuchkani —nispa.
3 Hinaptinmi Tayta Diosñataq nirqa:
—¿Cuentata qokamurqankichu serviqniy Jobmanta? Pay hinaqa manam pipas kanchu allpa pachapiqa. Payqa mana huchallikuspa munasqayman hina allin ruraqmi. Payqa adoraqniy kaspanmi imapas mana allinmantaqa rakikunpuni. Yanqapuni paypa kapuqninkunata tukurachiwaptikipas hinallaraqmi payqa mana huchayoq kachkan —nispa.
4 Chaymi Satanasñataq nirqa:
—Qararayku qara, vidanraykum runaqa tukuy ima kapuqnintapas qonman.
5 Aychanpiwan tullunpi nanayta qoykuptikiqa uyaykipipunim ñakasunki —nispa.
6 Hinaptinmi Tayta Diosñataq Satanasta nirqa:
—Allinmi, munasqaykitayá ruray paywanqa ichaqa amam wañurachinkichu —nispa.
7 Tayta Diospa qayllanmanta Satanas lloqsispanmi llumpa-llumpay chupu onqoywan Jobta hapirachirqa. Chay chupukunam Jobpa cuerponpi rikurirurqa chaki plantanmanta qallaykuspa uma puyukninkama. 8 Chaymi Jobqa uchpapa hawanpi tiyaykuspan pakisqa kallanawan siksikurqa.
9 Warminñataqmi payta nirqa:
—¿Hinallaraqchu qamqa mana huchallikuq kachkanki? ¡Diosta ñakaspaykiyá wañuy! —nispa.
10 Hinaptinmi Jobñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jobwan amistadninkuna (Job 2:11)

—¡Mana yuyayniyoq warmikuna hinam rimachkanki! allin kaqkunata Diosmanta chaskichkaspanchikqa ¿imanasqataq mana allin kaqkunataqa manaqa chaskichwanchu? —nispa.

Tukuy chaykunawanpas rimasqanpiqa Jobqa manam huchallikurqachu.

Jobta amistadninkuna watukusqanmanta

11 Jobpam karqa kimsa amistadninkuna. Hukninpa sutinmi karqa Elifaz. Payqa karqa Teman lawmantam. Hukninpa sutinñataqmi karqa Bildad. Payqa karqa Sua sutiyoq lawmantam. Hukninpa sutinñataqmi karqa Zofar. Payqa karqa Naamat lawmantam. Paykunam Jobta tukuy mana allinkuna pasarusqanta yacharuspanku rirqaku compañaspa consuelanankupaq. **12** Karullamantaraq qawarispankum Jobtaqa mana reqsiypas atinataña rikururqaku. Qaparillawanña waqaspankum llakikuymanta pachankutapas llikiparqaku, allpatapas altomanmi maqchirqaku umankuman wichimunanpaq. **13** Paykunapas Jobpa waqtan pampapim tiyaykurqaku. Jobpa nanaynin llumpa-llumpay kasqanraykum paykunaqa pasaypaq imallatapas rimarirqakuchu, qanchis punchaw qanchis tutanmi chaynalla karqaku.

Nacekusqan punchawta Job ñakasqanmanta

3 **1** Jobmi rimarispan ñakarqa nacesqan punchawta, **2** paymi nirqa:

3 Ñakasqayá kachun
mamaypa wiksayakuwasqan tutaqa.
Ñakasqayá kachun
mamaypa wachakuwasqan punchawqa.
4 Chay punchaw
tutay-tutay rikuriruptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Diospuni chay punchawta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manaña kaqpaqpas hapiptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawpa hawanman
manaña kanchaykuptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
5 Chay punchawta yanay-yanay
tutayay tapaykuptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawta yanay-yanay
puyu wankuykuptinqa
¡ima allincha kanman karqa!

Chay punchawta tutayay venceruptinqa
¡ima allincha kanman karqa!

6 Chay tutata yanay-yanay
tutayay millpuruptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawta watapa punchawninkunapi
mana chaskiptinkuqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawta watapa killankunapi
mana yupaptinkuqa
¡ima allincha kanman karqa!

7 Chay tutapi mana wiksayakuptinkuqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay tutapi mana kusikuypas kaptinqa
¡ima allincha kanman karqa!

8 Chay punchawta ñakaqkuna ñakaptinkuqa
¡ima allincha kanman karqa!
Leviatanta rikcharichiy yachaqkuna
chay punchawta ñakaptinkuqa
¡ima allincha kanman karqa!
9 Chay punchawpaq achikyaq lucerokunapas
mana kanchaptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawpaq suyasqanku achkiypas
mana chayamuptinqa
¡ima allincha kanman karqa!
Chay punchawpaq mana achikyarimuptinqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

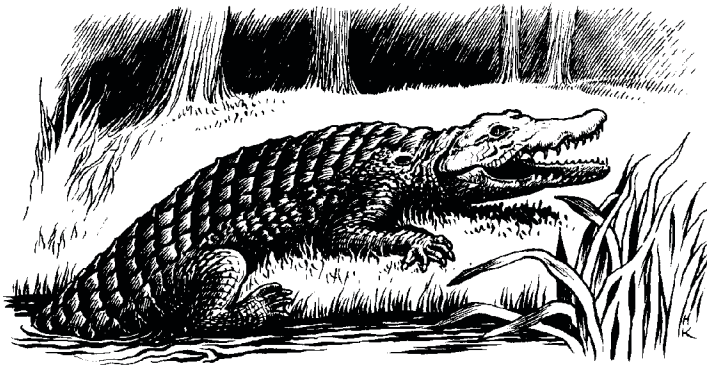

Cocodriloman rikchakuq leviatan (Job 3:8)

¡ima allincha kanman karqa!
10 Chay punchawqa ñakasqayá kachun
nacenaypaq mana harkakusqanmanta.
Ñakasqayá kachun kayna sasachakuykuna
qawanaypaq mana harkakusqanmanta.
11 ¿Imanasqataq manaqa wañukurqanichu
mamaypa wiksallanpiraq kachkaspayqa?
¿Imanasqataq manaqa wañukurqanichu
mamaypa wiksanmanta chayraq lloqsimuchkaspayqa?
12 ¿Imapaqtaq millqaypipas chaskiwarqaku?
¿Imapaqtaq ñuñutapas qoykuwarqaku?
13 Sichum wañukuymanña karqa hinaspaqa
ñachá siriykuspa samakuchkaymanña karqa.
Sichum wañukuymanña karqa hinaspaqa
ñachá puñukuspa hawkaña kachkayman karqa.
14 Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
kay pachapi reykunapiwan consejaqkunawanpas.
Paykunam kikinkupaq rurakunku wasikunata
ichaqa ñam purmasqaña tarikuchkan chaykunapas.
15 Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
qori kapuqniyoq kamachikuqkunawan.
Ñoqaqa ñachá puñukuchkaymanña karqa
qollqewan wasin huntachiq kamachikuqkunawan.
16 ¿Imanasqataq sulluruq wawa hinaqa
mana pakasqachu karqani?
¿Imanasqataq nacekuchkaspan
wañukuq wawachakuna hinaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana pakasqachu karqani?
17 Wañuqkunapa kasqanpiqa mana allin ruraqkunapas
manañam fastidiakunkuchu.
Wañuqkunapa kasqanpiqa pisipaq runakunapas
manañam pisipankuñachu.
18 Chaypiqa presokunapas ñam samakunkuña.
Capatazpa qaqchakuyninmantam samakunkuña.
19 Chaypiqa taksapas-hatunpas kuskam kachkanku.
Sirvientekunapas patronninmantam libreña kachkanku.

20 ¿Imanasqataq ñakariqmanqa
Diospas qonraq achkiyta?
¿Imanasqataq llakisqamanqa
Diospas qonraq kawsakuyta?
21 Paykunamanqa wañuyta suyaptinkupas
manamya chayamunchu.
Pakata hinaña maskaptinkupas
manamya chayamunchu.
22 Paykunaqa sepulturapiñam llumpa-llumpayta kusikunqaku.
Paykunaqa sepulturaman uraykuspañam chayraq kusikunqaku.
23 ¿Imanasqataq Diosqa kawsachin
mana maymanpas risqan yachaq runataqa?
¿Imanasqataq Diosqa kawsachin
qenchawan hina wichqarusqan runataqa?

24 Llakillaña hapiwasqanraykum
mikuytapas manaña mikuniñachu.
Yaku tallisqa hinañamya
qaparkachasqayqa manaña taninñachu.
25 Imam manchakusqaymi hamuruwanña.
Imam manchakusqaymi sucederuwanña.
26 Manamya hawka kawsakuyniypas kanchu.
Manamya hawka samakuyniypas kanchu.
Hukmanyasqalla kaspaymi
imaniraq hawkayaytapas
mana tarillanichu.

Jobta Elifaz qaqchasqanmanta
(4-14)

4 1 Teman lawmanta Elifaz sutiyoq runam rimarispan Jobta nirqa:

2 Job, qamqa ¿piñakuruwaqchum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamta rimapayaykuptiykuqa?
¿Pitaq kanman upallallaqa
mana rimapayakuspankuqa?
3 Qamqariki achka-achkamanmi yachachirqanki.
Mana kallpayoqtam kallpancharqanki.
4 Qamqariki wichiykuchkaqña runatam
rimapayaykuspa kallpanchaykuq kanki.
Moqonpas doblakuruchkaqña runatam
kallpanchaykuq kanki.
5 Kunanñataqmi mana allin
qanman chayaramusuptiki
manapas unaypi amirunki.
Kunanñataqmi mana allin
qanman tuparamusuptiki
manapas unaypi hukmanyarunki.
6 Diosta adorachkaspaykiqa
¿imanasqamá manaqa paypichu hapipakunki?
Mana huchayoq kawsachkaspaykiqa
¿imanasqamá manaqa Diosmanchu hapipakunki?
7 Kunanyá yuyaymanariy
¿Pi inocente runataq chinkarunman?
¿Maypitaq Diospa munasqanman hina
kawsakuq runaqa purmachisqa kanman?
8 Ñoqapa rikusqayman hinaqa
yapuchkaq hina mana allinllata tarpuqqa
chaytataqmi cosechanqa.
Ñoqapa rikusqayman hinaqa
tarpuchkaq hina ñakarichiyllata tarpuqqa
chaytataqmi cosechanqa.
9 Diospa samayninwanmi paykunaqa chinkarunku.
Viento hina piñakuyninwanmi puchukarunku.
10 Leon hinaña ñawrawyaptinpas,
leon hinaña qaparkachaptinpas
kirunkunam pakipasqa kanqa.
Kallpanpi kaq leon hina kaptinpas
kirunkunam pakipasqa kanqa.
11 Orqo leonqa wañurun
mana imapas mikunanpaq kaptinmi.
China leonpa wawankunaqa cheqerun
mana imapas mikunanpaq kaptinmi.

12 Huk asuntotam upallallamanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huk kaqnin willaykuwarqa.
Chaytaqa rinrillaypim
huk kaqnin willaykuwarqa.
13 Pesadillallaña kanan tutamriki,
miski-miskita runakuna puñuchkaptinmiki
14 ñoqallaymanqa katkatataywan
llumpay manchakuy yaykuruwarqa.
Llapa tullullaykunapas
llumpa-llumpaytam katkatatarqa.
15 Ñawpaqniytam huk espiritu pasarurqa,
cuerpoypi pelokunapas mancharikuptiymi sayarirurqa.
16 Ñawpaqniypim sayaykurqa chay rikuriykuwaqniyqa
ichaqa manam rikurqanichu uyantaqa.
Uyarirqanitaqmi upallallamanta kayna rimarisqantaqa:
17 "Runaqa manam kanmanchu Diosmanta
astawanraq allin ruraqqa.
Runaqa manam kanmanchu unanchaqninmanta
aswanraq chuyaqqa.
18 Diosqa manam confiakunchu
serviqninkunapipas.
Diosqa pantaytam tarin
angelninkunapipas.
19 Chaynaqa ¿imaynamá confiakunman
mana kallpayoq runapiqa?
Ñutu allpapa hawanpi
mitumanta wasi rurasqa hinallam runaqa.
Sarurusqa pacha puyu hina
wañuruqllam runaqa.
20 Achikyaqmanta tutaykuqkamallam
sarupasqa rikurirunku.
Mana pipapas yuyarisqanmi
wiñaypaq chinkarunku.
21 Waskan chutukuruptin tuñiruq karpa hinallam
paykunaqa wañurunku.
Yachayniyoq kayta manaraq haypachkaspam
paykunaqa wañurunku."

5 1 Chaynaqa Job, qayakuyá qamqa.
¿Yaqachum pipas contestasunkiman qamtaqa?
¿Diospa mayqen sapaqchasqanmantaq asuykuwaqqa?
2 Cheqaptapunim millay sonqo runataqa
piñakuynillan wañurachin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cheqaptapunim mana yuyayniyoq runataqa
envidiakusqallan wañurachin.
3 Rikurqanim mana allin runaqa
allin sapichakuchkaq hina apuyasqanta.
Chaypunillam ñakaykurqani paypa wasinta.
4 Paypaqa churinkunapas
mana yanapayniyoqmi kachkan.
Paypaqa churinkunapas
juzgadopim ñakarichisqa kachkan.
Paykunaqa mana pipapas
defiendesqanmi kachkan.
5 Paypa cosecha horqosqantapas
yarqaymanta kaqkunam lliw tukurunku.
Kichkakuna ukupi kaqtapas
yarqaymanta kaqkunam lliw pallaparunku.
Paypa kapuqnintaqa
ñakariqkunam envidiawan qawapayanku.
6 Mana allinqa hamun
manam ñutu allpamantachu.
Ñakariyqa ikllimun
manam kay allpamantachu.
7 Ichaqa imaynam ninapa chispan pawan altoman
chaynam runapas nacen ñakariypi kawsakuyman.
8 Sichum qam kaspayqa
Diosmanmi kutirikuyman.
Qam kaspayqa asuntoytam
paypa makinmanña churaykuyman.
9 Diosqa mana entiendey atina
hatu-hatun kaqkunatam ruran.
Diosqa mana yupay atina
milagrokunatam ruran.
10 Payqa allpamanmi parata chayachimun.
Payqa chakramanmi yakuta kacharimun.
11 Payqa humildekunatam hatunchaykun.
Payqa lutoyoqkunatam seguroman churaykun.
12 Payqa sacrekunapa tanteasqantam
yanqacharun.
Makinkunawan mana imanananpaqmi
chaynata rurarun.
13 Payqa yachaysapakunatam hapirun
sacre kaywan piensasqankupi.
Payqa atoq runatam qonqayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pantarachin yuyaymanasqanpi.
14 Paykunaqa punchaw kachkaptinmi
tutayaypi kachkanku.
Paykunaqa chawpi punchawraq kachkaptinmi
tutayaypi hina tampikachastin purichkanku.
15 Diosqa wakchakunatam salvan
espada hina kiruyoq atoq runakunamanta.
Diosqa wakchakunatam salvan
kallpasapa runakunapa makinmanta.
16 Payqa mana imayoqkunapa hapipakunanmi.
Mana allin ruraqkunapas upallakunmi.

17 ¡Mayna kusisqam Diospa corregisqan runaqa!
Chaynaqa amayá wischupakuychu
Tukuy Atiyniyoq Diospa castigontaqa.
18 Runaman heridata Dios qoykuspanqa
hina kikintaqmi chaytaqa vendaykunqa.
Pitapas Dios maqarachispanqa
hina paytaqmi hampiykunqa.
19 Payqa achka kutipim sasachakuymanta
librasunki qamtaqa.
Achka kutipim mana allinqa
mana imanasunkichu qamtaqa.
20 Yarqay tiempopim payqa
wañuymanta librasunki.
Guerra tiempopim payqa
espadamanta librasunki.
21 Payqa nina qallu runamantam
pakaykusunki.
Ima desgraciapas hamusuptikim
mana mancharikuspa takyanki.
22 Qamqa asikunkiñam ima desgraciamantapas.
Qamqa asikunkiñam yarqay chayamusuptikipas.
Manam manchakunkichu purun animalkunatapas.
23 Chakrapi rumikunapas manam imanasunkichu.
Purunpi animalkunapas manam imanasunkichu.
24 Qamqa wasikipim tariykunki
tukuy imaykipas allinlla kasqanta.
Qamqa kanchaykipi animalkunata
watukuykuspam tariykunki llapallanta.
25 Miraynikikunapas achkallaña
kasqantam qamqa tariykunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Willkaykikunapas kay pachapi
pasto hinaña achkallaña
kasqantam tariykunki.
26 Wañukunaykikamam kallpaykipas
mana pisinqachu qampaqqa.
Poqosqa trigo tiemponpi
hoqarisqa hinam kanki qamqa.
27 Tukuy chaykunataqa ñoqaykum
yachamurqaniku chayna kasqanta.
Hinaptinqa chayman hina kawsanaykipaqyá
qampas kasukuy uyarisqaykita.

Jobmi qaqchan amistadnin Elifazta

6 1 Jobñataqmi nirqa:

2 ¡Ima allinraq kanman
llakikuyllayta pesaykuptinkuqa!
¡Ima allinraq kanman
ñakarisqayta balanzaman churaykuptinkuqa!
3 Hinaptinqa lamar qochapi aqomantapas
mastaraqcha llasanmanqa.
Chayraykum mana controlasqaña
karqa palabraykunaqa.
4 Tukuy Atiyniyoq Diospa flechankunam
hapiruwan ñoqallayta.
Chaymi ñoqapa sonqollayqa
soqochkan chaypa venenonta.
Diospa manchachiwasqanmi
hapiypaq-hapiwachkan ñoqallayta.
5 Purun asnoqa manam hawchityanmanchu
sumaqllaña pastokunata mikuchkaspanqa.
Toropas manataqmi waqanmanchu
panqata mikuchkaspanqa.
6 Manam pipas mikunmanchu
mana kachiyoq qamya mikuytaqa.
Manam miskiqa kanmanchu
runtupa yuraqninqa.
7 Manam munanichu
chayna mikuytaqa.
Onqoyllatam apamuwan
chayna mikuykunaqa.
8 ¡Ima allinraq kanman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munasqayta Dios qoykuwaptinqa!
9 ¡Ima allinraq kanman
Dios saruparuwayta munaptinqa!
¡Ima allinraq kanman
pay makinta hoqarispan wañurachiwaptinqa!
10 Hinaptinqa chayqa kanman
consueloraqchá ñoqallaypaqqa.
Hinaptinqa nanayllay mana tanichkaptinpas
kusikuymantachá pawaykachayman ñoqallayqa.
Manam ñoqallayqa pakarqanichu
Chuya Diospa palabrantaqa.
11 Ichaqa kallpallaymi tukurunña.
Manam atiymanñachu confiakuytaqa.
¿Imaraykutaq pacienciawan
kawsayman ñoqallayqa?
12 Ñoqapa kallpayqariki
manam rumimantachu.
Ñoqapa cuerpoyqariki
manam broncemantachu.
13 Manam kikiypunipas
atinichu yanapakuytaqa.
Tukuy imapi allin horqowaqniy yachayniypas
chinkarunñam ñoqamantaqa.
14 Llakipa qatisqan runataqa
kuyapayananmi amistadninqa.
Tukuy Atiyniyoq Diosta manaña respetaptinpas
kuyapayananmi amistadninqa.
15 Ichaqa wawqeykuna, qamkunapas lloqlla hinam
traicionaruwankichik.
Ichaqa wawqeykuna, kallpaq lloqlla hinam
qamkunaqa pasarunkichik.
16 Chay lloqllaqa ritipa chullusqanwanmi
aswanraq putkayarun.
Chay lloqllaqa lastapa chullusqanwanmi
aswanraq yapakurun.
17 Ichaqa rupay tiempo chayaramuptinmi
chay lloqllaqa chinkarun.
Ichaqa rupayllaña kaptinmi chay lloqllaqa
maymi kasqanmanta chinkarun.
18 Puriqkunapas karunchakurunñam ñanninkumanta.
Chunniqmanña seqaspankum
paykunaqa wañurunku yakumanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Tema lawmanta puriqkunam
yakuta maskanku.
Saba lawmanta hamuqkunam
yaku tarinankupi confiakunku.
20 Chay confiakusqanku yakuman chayaruspankum
penqaypi rikurirunku.
Chay yakupa kanankama chayaruspankum
burlakusqa hina rikurirunku.
21 Chayna lloqlla hinam qamkunapas kankichik.
Manchakuypaq kaqta rikuruspaykichikmi
mancharikunkichik.
22 Chayna kanaykichikpaqqa manam imatapas
mañakurqaykichikchu ñoqaqa.
Manataqmi mañakurqaykichikchu
qori-qollqekichikmanta ñoqapaq qonaykichiktaqa.
23 Manam ñoqaqa mañakurqaykichikchu
enemigomanta lluptichiwanaykichiktaqa.
Manam ñoqaqa mañakurqaykichikchu
manchakuypaq runakunamanta librawanaykichiktaqa.

24 Qamkuna yachachiwaptikichikqa
upallakusaqmi ñoqaqa.
Qamkunayá entiendechiwaychik
imapim ñoqallay pantasqaytaqa.
25 ¿Pitapas imananmanchum
allin rimayqa?
¿Imatataq reqsichiwachkankichik
qaqchawaspaykichikqa?
26 Qamkunam rimasqaymanta
qaqchawankichik.
Muspaypi hinaña rimasqay palabrakunatam
qamkunaqa wayrapaq hinalla hapinkichik.
27 Qamkunaqa mana tayta-mamayoqpaqmi
suerteankichik.
Qamkunaqa amistadnikichiktam
*rantikurunkichik.
28 Munaspaykichikqa kunanyá
qamkuna uyapurawaychik.
Qamkunata llullakuptiyqa
ñoqatayá niykuwaychik.
29 Reqsikuychikyá.
Amayá mana allin ruraqqa kaychikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amayá allin ruraq kasqaytaqa negaychikchu.
30 Rimasqaywanqa manam huchallikunichu ñoqaqa.
Musyakustinmi imatapas rimani ñoqaqa.

Diospa contranpi Job rimasqanmanta

7 1 Kay pachapi runapa vidanqa
levapi riq soldado hinallam.
Kawsasqan punchawkunaqa llamkapakuqpa
punchawnin hinallam.
2 Runapa kawsasqanqa rikchakun
llantukuykuy munaq sirvientemanmi.
Runapa kawsasqanqa rikchakun
pagon chaskiy munaq llamkapakuqmanmi.
3 Killan-killanmi mana valeqlla
ñoqapa kawsasqayqa.
Tutan-tutanmi ñakariylla
ñoqapa kawsasqayqa.
4 Camapi wischurayaspaymi:
"¿Imay horataraq hatarillasaq?"
nispay piensanipas.
Tutapas manaña achikyariptinmi
mana puñuyta atistillan achikyarunipas.
5 Urukunapa tukusqanñam kachkan
cuerpollayqa.
Qarapachkaq polvollañam kachkan
cuerpollayqa.
Qeyallañam toqyachkan matakusqa
aychaymantaqa.
6 Awaqpa kallwanmantapas aswan apurawmanraqmi
pasachkan punchawniykunaqa.
Manaraq imamanpas hapipakuykuchkaptiymi
tukurunña ñoqapa kawsasqayqa.

7 Diosnilláy, yuyariyá vidayqa
pasaruq wayra hinalla kasqanta.
Yuyariyá ñoqapa ñawillaykunaqa
allin kaqta manaña rikunanta.
8 Qawawaqniykunam mastaqa
manaña rikuwanqakuchu.
Qawariykuwaptikiqa manañam kasaqchu.
9 Imaynam puyupas
waspiruspan chinkarun,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynam sepulturaman uraykuqpas
pasaypaqña chinkarun.
10 Wasinmanqa manañam
payqa kutinqañachu.
Nitaqmi llaqtamasinkunapas
paytaqa qawanqakuñachu.
11 Chayraykum mana upallaykuspayña rimasaq.
llakipa intusqan sonqoyoqmi rimasaq.
Sonqoypas nanarisqam ñoqaqa rimasaq.
12 ¿Cuidarayawanaykipaqqa ñoqaqa
kani lamar qochachu?
¿Cuidarayawanaykipaqqa ñoqaqa
kani lamar qochapi manchakuypaq animalchu?
13 Ñoqam piensani puñunaypiqa
nanayniy qonqariyta.
Ñoqam piensani puñuptiyqa
¡Ay, ay! ninay samananta.
14 Ichaqa pesadillakunawanmi
manchachiwanki.
Ichaqa manchakuypaq mosqoykunatam
qoykuwanki.
15 Ñoqaqa mastaqa munani
teqoruwanaykitañam.
Cuerpoymantapas mastaqa kuyani
wañukuytañam.
16 Ñoqaqa amiruniñam vidaytaqa.
Manam wiñaypaqchu kawsasaq ñoqaqa.
Ñoqataqa saqeruwayñayá qamqa.
Waspiy hinallamiki ñoqapa vidayqa.
17 ¿Pimá runaqa payta
hatunchanaykipaqqa?
¿Pimá runaqa paymanta
cuentallikunaykipaqqa?
18 ¿Pimá runaqa sapa tutapayta
watukunaykipaqqa?
¿Pimá runaqa rato-ratolla
pruebanaykipaqqa?
19 ¿Haykapikamataq qamqa
qawarayawanki ñoqallaytaqa?
¿Haykapikamataq manaqa dejawankichu
toqayllaypas millpuykunaytaqa?
20 Runakuna waqaychaq Diosnilláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huchallikuruspayqa
¿ima mana allintataq
ruraruni contraykipiqa?
¿Imanasqataq ruraruwanki
flechapa tuksipananta hinaqa?
¿Ima sasachakuytamá ñoqaqa
qoyki qanmanqa?
21 ¿Manachum mana kasukusqaytaqa
pampachaykuwankiman?
¿Manachum mana allin rurasqaymantaqa
pampachaykuwankiman?
Chayllam allpapi
kuchparayarusaq ñoqaqa.
Chayllam maskawaptikiqa manaña kasaqñachu ñoqaqa.

Diosqa allin ruraq kasqanmanta Bildadpa rimarisqanmanta

8 1 Sua sutiyoq lawmanta kaq Bildadmi Jobta nirqa:

2 ¿Haykapikamataq chaykunata rimanki?
Sinchillataña viento pukuchkaq hinam qamqa rimachkanki.
3 Dios Juzgaspanqa
manam pitapas engañanchu.
Tukuy Atiyniyoq Diosqa allin ruraytaqa
manam qewinchu.
4 Paypa contranpichá
churikikunaqa huchallikurunku.
Hinaptinchá paykunaqa
mana kasukusqankumanta castigasqa kachkanku.
5 Sichum Diosta tukuy sonqoykiwan
maskaptikiqa,
sichum tukuy atiyniyoq Diosta
ruegakuptikiqa,
6 sichum limpiolla Diospa munasqanman
hina kawsakuptikiqa
cheqaptapunim Diosqa
qamta waqaychasunki.
Cheqaptapunim payqa
merecesqayki kaqta kutichipusunki.
7 Ñawpaq kapusuqnikikunam
pisillapaq rikchakapusunki.
Hamuq tiempopiqa kapuqnikikunam
aswan achkaraq kapusunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Qamqa tapurikuyá ñawpa runakunata.
Qamqa yachayá abuelonkupa yachasqanta.
9 Ñoqanchikqa qayna punchawmanta
kaqllam kanchik.
Mana ima yachaqmi
ñoqanchikqa kanchik.
Llantuy hina pasaruqllam
ñoqanchikqa kawsanchik.
10 Ñawpaq runakunaqa rimaspankum
yachachisunki.
Ñawpa runakunaqa sonqomantam
rimapayasunki.
11 Tuturaqa manam wiñanmanchu
mana mitupa kasqanpiqa.
Soqosqa manam wiñanmanchu
mana yakupa kasqanpiqa.
12 Ichaqa chayraq ikllimuptin
mana yakuyoq kaspanqa,
ichaqa chayraq ikllimuptin
manaraq rutuna kaspanqa
wakin pastokunamantapas
puntataraqmi chakirunqa.
13 Chaynapunim Dios qonqaruq
lliw runapa vidanqa.
Chaynapunim Diosmanta mana yuyariq runapa
confianzanqa tukurunqa.
14 Qaytu hina tipiruqllam
confiakusqanqa.
Arañapa llikan hinallam
paypa hapipakusqanqa.
15 Arañapa llikanman tawnapakuykuptinpas
manam aguantanqachu.
Arañapa llikanman hapipakuykuptinpas
manam takyachinqachu.
16 Mana allin ruraq runakunaqa rikchakun
intita qawaq verdellaña qorakunamanmi.
Mana allin ruraq runakunaqa rikchakun
huertapi sumaqllaña mastarikuq pastokunamanmi.
17 Chaykunapa sapinkunaqa
rumipa hawanpim simpanakunku.
Chaykunapa sapinkunaqa
rumikunapa ukunmanmi ustunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Pipas chaymanta chutaruptinqa
manañam pipas kaqpaqpas hapinqachu chaytaqa.
19 Chaynallam paykunapa kusikuyninqa.
Chaypa wiñasqanpiñataqmi hukña wiñamunqa.

20 Diosqa manam wischunmanchu
mana huchayoq runataqa.
Diosqa manam sayapakunmanchu
mana allin ruraq runamanqa.
21 Ichaqa chaywanpas payqa
simikitam huntachinqa kusikuywan.
Ichaqa chaywanpas payqa
simikitam huntachinqa kusikuy qapariywan.
22 Ichaqa qamta cheqniqnikikunam
penqaypa intusqan kanqaku.
Ichaqa mana allin runakunapa wasinqa
chunnichisqam kanqaku.

Diosta Job mana contestay atisqanmanta

9 1 Jobñataqmi nirqa:

2 Arí, ñoqaqa sumaqtam yachani
chaypa cheqap kasqantaqa.
¿Imaynamá runaqa mana huchayoqpaqqa
hapisqa kanman Diospa qayllanpiqa?
3 Sichum Dioswan pipas
atipanakuyta munaspaqa
waranqamantach mana atinmanchu
hukllapas contestaytaqa.
4 Diosqa tukuy imapas yachaqmi.
Diosqa llumpay kallpasapa atiyniyoqmi.
Manam pipas Diostaqa desafianmanchu.
Chaynata ruraspanqa manam allinqa lloqsinmanchu.
5 Qonqaymantam orqokunata kuyurichin.
Piñakuspanmi chaykunata tuñichin.
6 Diosmi sitionmanta kay pachata
kuyurichin.
Payqa kay pachapa tiyanankunatam
katkatatarichin.
7 Dios harkakuptinqa intipas
manam lloqsimunchu.
Dios taparuptinqa lucerokunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam kanchimunchu.
8 Payqa cielokunata
sapallan mastariqmi.
Payqa lamar qochapa
olankunapi puririqmi.
9 Diosmi unancharqa
Suwapa Corralnin sutiyoq lucerokunatapas.
Diosmi unancharqa
Qalalu sutiyoq lucerokunatapas.
Diosmi unancharqa
surlawpi kaq lucerokunatapas.
10 Diosqa mana entiendey atina
hatu-hatun kaqkunatam ruran.
Diosqa mana yupay atina
milagrokunatam ruran.
11 Dios ñawpaqniyta pasaptinpas
manam rikunichu.
Dios qonqayta pasaruptinpas
manam musyakunichu.
12 Imatapas hapikuykuptinqa
¿pitaq reclamanman?
Pay ruraptinqa
¿pitaq: "¿Imatataq ruranki?" ninman?
13 Diosqa manam qonqarunchu
piñakuynintaqa.
Diospa chakinpim humillasqa kanqaku
Rahabta yanapaqkunaqa.
14 ¿Imaynatataq contestayman
paytaqa?
¿Mayqen palabrakunawantaq
discutiyman paytaqa?
15 Mayna allin ruraqña kaspaypas
manam kutipaymanchu paytaqa.
Payqa juezniy kasqanraykum
payllataña ruegakullasaq ñoqallayqa.
16 Sichum mañakusqayta Dios
contestaykuwaptinqa
chaywanpas manaraqmi
creeymanchu Dios atiendewanantaqa.
17 Diosmi wayra-parawan
mastay-mastayta rurarullawan.
Heridaykunatapas aswan-aswanraqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana imamanta yapaykullawan.
18 Manamya dejaykuwanchu
samayniy millpuykunaytapas.
Payqa aswan llakikuywanraqmi
huntaykuwanpas.
19 Sichum kallpawan hapinakuptiykuqa
¿pitaq payta vencenman?
Sichum juicioman apanakuptiykuqa
¿pitaq payta presentachinman?
20 Sichum allin ruraqpaq hapikuptiyqa
kikinpunich mana allin ruraqpaq
declararachiwanman.
Sichum mana huchayoqpaq hapikuptiyqa
kikinpunich huchayoq runapaq
declararachiwanman.
21 Mana huchayoq kaptiypas chayqa
manam imapas qokuwanñachu.
Mana huchayoq kaspapas manañam
ñoqaqa kawsakuyta munaniñachu.
22 Chaynaqa ñoqam nini
tukuy imapas igualla kasqanta:
"Diosqa chinkachinmi
mana huchayoq runatapas.
Diosqa chinkachintaqmi
mana allin ruraq runatapas."
23 Ima desgraciapipas qonqayta
mana huchayoq runakuna wañukuptinqa
Diosqa asikunmi
mana huchayoq runakunapa llakikusqanmantaqa.
24 Diosqa mana allin ruraqkunapa makinmanmi
kay pachataqa churarun.
Payqa chaypi kaq
juezkunapa ñawintam taparun.
Dios mana ruraptinqa
¿pitaq chaytaqa rurarun?
25 Wataykunam pasarun kallpaqmantapas
aswan apurawtaraq.
Lluptiypaqmi-lluptiruwan allin kaqtapas
mana qawaykuchkasparaq.
26 Qocha hawanpi puriq
tuturamanta balsa hinam
apurawllaman pasarun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mikunan hapinanpaq
pawaykuq anka hinam
apurawllaman pasarun.
27 Sichum: “Ay, ay nisqaytaqa qonqasaqñayá”
nispa niptiyqa,
Sichum: “Llaki uyayoq kasqayta
saqespayá asikusaqña” nispa niptiyqa
28 llapa nanayllaykunam
mancharichiwan ñoqallayta.
Yachanim Diosnilláy, qamqa
huchayoqpaq hapiwanaykita.
29 Mana allin ruraq kachkaspayqa
yanqapaqñachiki llamkasaq ñoqaqa.
30 Taqsanawanña makiyta mayllakuptiypas,
lejiawanña makiyta chuyanchakuptiypas
31 qamqa mitu uchkumanraqmi
wischuykuwanki.
Pachaypas ñoqamanta millakuwanankamam
wischuykuwanki.
32 Diosqa manam ñoqallay hina runachu
payta contestanaypaqqa.
Diosqa manam ñoqallay hina runachu
juicioman apanakunaykupaqqa.
33 ¡Ima allinraq kanman
ñoqaykuta allinyanaykachiq
pipas kaptinqa!
¡Ima allinraq kanman
ñoqaykuta abrazaykachiwaqniyku
pipas kaptinqa!
34 ¡Ima allinraq kanman
Diospa castigonmanta
pipas harkaykuwaptinqa!
¡Ima allinraq kanman
Diospa manchakuy qowasqanmanta
pipas harkaykuwaptinqa!
35 Mana manchakuspayñach rimapayayman paytaqa.
Manam rimasqaykichikman hinachu kani ñoqaqa.

Jobmi waqan nanayninmanta

10 1 Vidaytam amiruniña ñoqaqa.
Mana upallaykuspam
willakusaq ñoqaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llumpay llaki sonqoyoqmi
rimarisaq ñoqaqa.
2 Diostam nisaq ñoqaqa:
Mana allin ruraqpaqqa
amayá hapiwaychu ñoqataqa.
Qawaykachiwayá imamantam
culpayoqpaq hapiwasqaykitaqa.
3 Qampuni ñoqapa unanchaqniy kachkaspaykiqa
¿imanasqamá ñakarichiwankiqa?
¿Imanasqamá mana allin ruraqmanraqqa
sayapakurunkiqa?
4 Qamqariki manam
runapa ñawin hina
ñawiyoqchu kanki.
Qamqariki manam
runapa rikusqanman hinachu
qawanki.
5 Qampa punchawnikikunaqa
manam runapa punchawnin hinallachu.
Qampa wataykikunaqa
manam runapa watankuna hinallachu.
6 Hinaptinqa ¿imanasqamá
mana allin rurasqaykunataqa maskanki?
Hinaptinqa ¿imanasqamá
huchaykunataqa averiguanki?
7 Qamqariki yachankim
mana culpayoq kasqaytaqa.
Yachankimiki qampa makikimanta
mana pipas librawanantaqa.
8 Ñoqataqa qanmi formawaspayki
unanchawarqanki
¿hinaspachum kunanqa pasaypaqta
wañurachiyta munawanki?
9 Yuyariyá, qamqariki mitumanta
hinam rurawarqanki
¿hinaspachum kunanñataq ñutu allpaman
huktawan tikraruwanki?
10 ¿Manachu lecheta hina talliruwarqanki?
¿Manachu quesopaq hina cuajaruwarqanki?
11 Qaraywan aychaywanmi pachaykachiwarqanki.
Tulluykunatawan ankuykunatam simpay-simpayta ruraykurqanki.
12 Qanmi kawsachiwaspayki favorecewarqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qanmi cuidawaspayki vidayta waqaycharqanki.
13 Chaywanpas qamqa ñam
yuyaymanarqankiña kaykunamanta.
Yachanim kay yuyaymanasqaykiqa
sonqoykipi kasqanta.
14 Qanmi qawawarqanki huchallikuruptiyqa
hapiruwanaykipaq.
Qanmi qawawarqanki huchallikuruptiyqa
culpayoqpaq hapiwanaykipaq.
15 Culpayoq kaspayqa ¿imallapiraq rikukuyman ñoqallayqa?
Manaña culpayoq kaspaypas manam hoqarisaqchu umaytaqa.
Llumpay penqaypim ñoqallayqa kallachkani.
Ñakarispaymi sinka hinaña kallachkani.
16 Sichum umallayta hoqariruptiyqa
leon hinam hapiruwanaykipaq qatikachawanki.
Sichum umallayta hoqariruptiyqa
contraypim milagrokunatapas ruranki.
17 Kuti-kutirispaykim contraypi testigoykikunata churanki.
Contraypim piñakuynikita yapaykuwanki.
Tropakunata yapa-yaparispam ñoqallayman
pawaykachiwanki.

18 ¿Imanasqataq mamaymanta nacechiwarqanki?
Amalaya ñoqallayqa wañukuyman karqa.
Hinaptinqa manach pipas rikuwanmanchu karqa.
19 Hinaptinqa mana haykapipas
kawsaq hinach kayman karqa.
Hinaptinqa nacesqallaraq kachkaspachá
sepulturaman apasqa kayman karqa.
20 Ñoqapa asllapas punchawniykunaqa
ñam tukuruchkanña.
Tumpallatapas asirikunaypaqyá
ñoqamantaqa anchurikuyña.
21 Chayna asirikuytam munani
manaña kutimuq illaruchkaspay.
Chayna asirikuytam munani
manaraq tutayay nacionman illaruchkaspay.
Chayna asirikuytam munani
manaraq tutay-tutaypa kasqanman illaruchkaspay.
22 Chay nacionqa yana mankapa
sikin hina tutayaypa kananmi.
Chay nacionqa chaqwa hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tutay-tutaypa kananmi.
Chaypiqa achkiypas rikchakun tutayaymanmi.

Jobta Zofar qaqchasqanmanta

11 1 Naamat lawmanta Zofar sutiyoq runam Jobta nirqa:

2 Chayna achkallaña palabrakunaqa
contestasqam kanan.
¿Pipas achkallataña rimaspanchum
mana huchayoqpaqña hapisqa kanman?
3 ¿Achka rimasqaykiwanchu
runakunata upallarachinki?
¿Burlakuptikichu
mana pipas qaqchasunki?
4 Qamqa Diostam ninki:
"Yachachisqaykunaqa allinpunim" nispa.
Qamqa Diostam ninki:
"Qayllaykipiqa limpiom kani" nispa.
5 Amalaya Diospuni rimapayasunkiman.
Amalaya Diospuni contraykipi nisunkiman.
6 Diosqa yachachisunkimanmi
runamanta pakasqa kaqkunata.
Allin yachachikuyqariki
iskay yachachikuyniyoqmi.
Chaynapim qamqa qawawaq
Diospa castigasusqaykiqa
merecesqaykimantapas aslla kasqanta.

7 ¿Mana haypay atina Diospa
kaynintachu maskayta munachkanki?
¿Tukuy atiyniyoq Diospa cabal
kaynintachu maskayta munachkanki?
8 Chaykunaqariki cielokunamantapas
aswan alto-altoraqmi.
Hinaptinqa ¿imatamá rurawaq?
Chaykunaqariki wañuqkunapa
kasqanmantapas aswan uku-ukuraqmi.
Hinaptinqa ¿imatamá yachawaq?
9 Chaykunapa sayayninqariki
kay pachamantapas aswan largoraqmi.
Chaykunapa sayayninqariki
lamar qochamantapas aswan anchoraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Sichum Dios pasaspan
pitapas presocharuptinqa
¿pitaqcha payta harkakunman?
Sichum Dios pasaspan
juicioman qayaptinqa
¿pitaqcha payta harkakunman?
11 Payqa reqsinmi
engañakuq runakunataqa.
Mana allin kaqkunata qawaspanqa
payqa yachachkanpunim chaykunamantaqa.
12 Mana yuyayniyoq runaqa
manam tikrakurunmanchu
yuyayniyoq runamanqa.
Asnomantaqa
manam nacenmanchu runaqa.
13 Sichum sonqoykita
Diospaq preparaptikiqa,
sichum Diosman makikita
haywariptikiqa,
14 sichum makikikunapi mana allin kaqta
kikikimanta wischuptikiqa,
sichum wasikipi
imapas mana allin yachananta
mana consienteptikiqa
15 umaykim mana penqakuspa
altoman hoqarisqa kanqa.
Sonqoykim mana imatapas manchakuspan
qaqa hina takyanqa.
16 Hinaptinmi ñakarisqaykitaqa
qonqarunkiña.
Yaku pasaruqmanta hinam
chaykunataqa qonqarunkiña.
17 Hinaptinmi qampa vidaykiqa kancharinqa
chawpi punchawmantapas aswan mastaraq.
Hinaptinmi tutayaypi kasqaykiqa kancharinqa
achikyaypi kanchay hinaraq.
18 Qamqa seguroña
confiakusqaykiraykum kawsakunki.
Muyuriqnikita qawarispam
mana manchakuspaña puñukunki.
19 Puñuykuptikiqa manam pipas
manchachisunkichu qamtaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Achkaqmi favorecenaykipaq
maskasunki qamtaqa.
20 Mana allin runakunapa ñawinmi
ichaqa pisiparunña
Amparakunankupaq mana imatapas
tarispam pisiparunkuña.
Paykunapa confianzanqa wañuruchkaq hinam
puchukarunña.

Jobmi rimarin Diospa atiyninmantawan yachayninmanta

12 1 Hinaptinmi Jobñataq nirqa:

2 Arí, decente runakunam
kankichik qamkunaqa.
Qamkuna wañukuptikichikmi
yachaypas qamkunawantaq tukurunqa.
3 Ñoqapas qamkuna hina yuyayniyoqmi kaniqa.
Arí, manam qamkunamanta menoschu kaniqa.
¿Pimá mana yachanchu chaykunataqa?

4 Diosta mañakuptiymi rimapayawarqa.
Chaywanpas amistadniymi asipayawarqa.
Allin ruraq mana huchayoqmi kani.
Chaywanpas amistadniypa asipayasqanmi kani.
5 Seguro kawsakuq runakunaqa manam
kaqpaqpas hapinchu desgraciataqa.
Huchaman urmaq runakunallas
pasan chayna desgraciataqa.
6 Salteaq runakunaqa wasinkupipas
hawkam kawsakunku.
Diosta piñachiq runakunaqa
segurom kawsakunku.
Diosqa paykunapa munayllanpi
kasqanta piensaspankum
seguro kawsakunku.
7 Chaynaqa kunanyá tapuy uywakunata.
Hinaptinmi paykuna yachachisunki.
Chaynaqa kunanyá tapuy alton pawaqkunata.
Hinaptinmi paykuna willaykusunki.
8 Kay pachapi kaqkunatapas
rimapayayá hinaptinqa yachachisunkim.
Lamar qochapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaqkunapas chaykunataqa willaykusunkim.
9 ¿Pitaq mana yachanchu
tukuy kaykunataqa?
¿Pitaq mana yachanchu
Tayta Diospuni kaykuna rurasqantaqa?
10 Diospa makinpim
llapallan kawsaqkunapa vidanqa kachkan.
Paypa makinpitaqmi
llapallan runakunapa espiritunpas kachkan.
11 Cheqaptapunim rinriqa
musyan palabrakunata.
Chaynataqmi simipas
musyantaq mikuypa gustonkunata.

12 Machuyaruqña runakunapim
kachkan yachayqa.
Unay watayoq runakunapim
kachkan entiendeyqa.
13 Diosllamantam hamun
yachaywan atiyqa.
Diosllamantam hamun
allin consejakuywan allin entiendeyqa.
14 Imatapas Dios tuñirachiptinqa
manañam pipas hatarichinmanchu.
Pitapas Dios wichqaruptinqa
manañam pipas kacharinmanchu.
15 Yakukunata Dios tanirachiptinqa
lliwmi chakirun.
Yakukunata Dios kachaykuptinqa
lliw allpatam aparun.
16 Diosllamantam hamun
atiywan venceyqa.
Payllamantam hamun
engañachikuq runawan engañakuq runaqa.
17 Consejaqkunatam imanmantapas
qechusqataña payqa presochaspan pusarun.
Payqa juezkunatam
upamanña tikrarun.
18 Payqa mana munayniyoqtañam
rikurirachin reykunata.
Payqa presochaspam mana pachayoqtaña
pasachin paykunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Sacerdotekunatam imanmantapas qechusqataña
payqa presochaspan pusarun.
Unay tiempoña munaychakuq runakunatam
payqa qarqorun.
20 Hapipakuna consejaqkunatam
payqa upallachin.
Yuyaq runakunapa allin tanteasqantam
payqa chinkachin.
21 Payqa kamachikuqkunatam
penqayman churarun.
Payqa kallpasapakunapa armantam
qechurun.
22 Diosmi tutayay ukupi
pakasqata rikurichin.
Tutay-tutayña kaqtapas
achkiymanmi lloqsichin.
23 Diosmi hatunyachin nacionkunata.
Diosmi purmachin nacionkunata.
Payqa nacionkunapa linderontam hatunyachin.
Chaypi *yachaqkunatapas presotam pusachin.
24 Kay pachapi jefekunapa yuyaynintam
Diosqa yanqacharachin.
Mana ñampa kanan chunniqpim
paykunataqa pantarachin.
25 Paykunaqa tutayaypim
tamra-tamra purinku.
Sinka runa hinam
Diospa pantachisqan
paykunaqa purinku.

Jobmi defiendekun honrado runa kasqanmanta

13 1 Arí, tukuy kaykunataqa
kikiypunim rikurqani.
Arí, tukuy kaykunataqa
kikiypunim uyarispay entienderqani.
2 Ñoqapas yachanim
qamkunapa yachasqaykichiktaqa.
Manataqmi ñoqaqa menoschu
kani qamkunamantaqa.
3 Ñoqaqa Tukuy Atiyniyoq
Dioswanmi rimayta munani.
Manam qamkunawan rimaytachu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqaqa munani.
Asuntoymanta Dioswan
parlariytam munani.
4 Qamkunaqa llullakuspam
imatapas pakaykunkichik.
Qamkunaqa llapallaykichikmi mana
imapaq serviq doctorkuna kankichik.
5 ¡Ima allinraq kanman
pasaypaqta upallaruptikichik!
Hinaptinqa yachayniyoq kasqaykichiktach
reqsichikuwaqchik.

6 Kunanyá uyariykuwaychik
asuntoymanta rimarisqayta.
Kunanyá atiendeykuwaychik
ñoqapa defiendekusqayta.
7 ¿Diospa favorninpichum
chay llullakunata rimachkankichik?
¿Diospa favorninpichum
chay engañokunata rimachkankichik?
8 ¿Qamkunaqa Diosmanchum
sayapakurunkichik?
¿Qamkunaqa Diospaqchum
discutiwachkankichik?
9 Sichum pay pruebasuptikichikqa
¿yaqachum allin lloqsiwaqchik?
¿Yaqachum qamkunaqa runapas kanman hina
payta engañaruwaqchik?
10 Sichum engañollawan payman sayapakuptikichikqa
seguropunim qaqchaparusunkichik payqa.
11 Hatu-hatun kasqanraykum
Diosqa mancharichisunkichik.
Diosqa llumpa-llumpaytam
qamkunata mancharichisunkichik.
12 Rikchanachiykuna rimasqaykichikqa
usuchisqa uchpa hinallam.
Murallaykichikqa mitumanta
wichiruq perqa hinallam.

13 Kunanqa upallaptikichikyá
ñoqañataq rimarisaq.
Imaña pasawaptinpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqañataqmi rimarisaq.
14 ¿Imanasqataq vidaytapas wañuypa
patanmanraqqa churallasaq?
¿Wañuypas-kawsaypas chullalla kachkaptinchum
chaymanraq wichiykullasaq?
15 Diospuni wañurachiwaypi kaptinpas
ñoqallayqa paymanmi hapipakullasaq.
Imaynaña kaptinpas paypa ñawpaqninpim
ñoqaqa defiendekullasaq.
16 Ichapas chaynapi salvacionta
tarillayman ñoqallayqa.
Diosta mana kaqpaqpas hapiq runaqa
manam chayanmanchu paypa ñawpaqninmanqa.
17 Qamkunaqa allintayá uyariychik
kay nisqaykunata.
Qamkunaqa allintayá uyariychik
kay rimarisqaykunata.
18 Kunanmi ordenninpi rimarisaq asuntoymanta.
Ñoqaqa yachakunim mana huchayoq kasqayta.
19 ¿Yaqachum pipas
atipanakunman ñoqawanqa?
Chayna kaptinqa upallakuruspaymi
wañukusaqña ñoqallayqa.

20 Iskay cosallatañayá
ama ruraychu ñoqallaypaqqa.
Hinaptinqa manam
pakakusaqchu qanmantaqa.
21 Amañayá castigawaychu
ñoqallaytaqa.
Amayá manchachiwaychu
manchakuypaq kasqaykiwanqa.
22 Qayaykamuwayá hinaptinqa
ñoqam contestamusqayki.
Ñoqa rimapayamuptiymi
qamñataq contestamuwanki.
23 ¿Maynañataq mana allin rurasqaykunaqa?
¿Maynañataq ñoqapa huchaykunaqa?
Qawaykachiwayá mana kasukusqaytaqa.
Qawaykachiwayá ñoqapa huchaytaqa.
24 ¿Imanasqataq ñoqamantaqa pakakuchkanki?
¿Imanasqataq enemigoykipaqqa hapiwachkanki?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 ¿Wayrapa apakachasqan rapi hinalla kachkaptiychum
ñoqataqa ñakarichiwanki?
¿Chakisqa paja hinalla kachkaptiychum
ñoqataqa qatikachawanki?
26 Llakikuypaq kaqkunatam
contraypi qellqachkanki.
Mozo kaspay mana allin rurasqaymantam
cargochawanki.
27 Cepo sutiyoq hapichinawanmi
chakiykunata hapichiwanki.
Maypim purisqaypim
qamqa wateqawanki.
Chaki plantaytam
qamqa señalarunki.
28 Ismuchkaq hinam
runaqa machuyaruchkanña.
Puyupa tukusqan pacha hinam
runaqa tukuruchkanña.

Runapa pisilla kawsasqanmanta

14 1 Warmimanta naceq runapa vidanqa
pisi tiempollapaqmi.
Warmimanta naceq runapa vidanqa
llumpay amirunallapaqmi.
2 Runapa vidanqa wayta hina
panchiruspan qawiruqllam.
Runapa vidanqa llantuy hina
mana takyaspan chinkaruqllam.
3 ¿Kayna runatachum
qawariwanki?
¿Kayna runatachum
juiciomanraq qayachiwanki?
4 Manam pipas qachamantaqa
horqonmanchu limpiotaqa.
5 Cheqaptapunim runapa punchawninkunaqa
yupasqalla kachkan.
Cheqaptapunim runapa killankunaqa
makillaykipi kachkan.
Decretasqaykiman hina maykamam chayananmantaqa
mana pasaqmi payqa kachkan.
6 Amaña paytaqa qawarayaspayá
hawka kananpaqña saqeykuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llamkapakuqpa punchawnin cumplikunankamayá
paytaqa saqeykuy.

7 Sachaqa kuchusqa kaspapas
huktawanraqmi ikllimunqa.
Mana faltaytam
chay sachaqa ikllimunqa.
8 Chay sachapa sapinkuna
allpapi machuyaruptinpas,
chay sachapa kullun ñutu
allpapi wañuruptinpas
9 yaku nuyuykuptinmi huktawan verdeyarinqa,
mosoq planta hinaraqmi
kallmankuna mutmurinqa.
10 Ichaqa runa wañukuptinqa
¿pitaq sayarichinman?
Ichaqa runa tukuruptinqa
¿maypitaq kanman?

11 Imaynam yakukuna lamar qochamanta waspirun,
imaynam mayupas taniruspa chakirun,
12 chaynam cielokuna kanankamaqa runaqa
mana hatarinqachu wañusqanmanta.
Chaynam cielokuna kanankamaqa runaqa
mana rikcharinmanchu puñusqanmanta.

13 ¡Ima allinraq kanman
piñakuyniki pasanankama pakaykuwaptikiqa!
¡Ima allinraq kanman
plazota qoykuwaspayki yuyariwaptikiqa!
14 Sichum huk runa wañukuspanqa
¿yaqachum huktawan kawsarimunqa?
Chayna kaptinqa ñakarispapas
kacharisqa kanaykamam suyasaq ñoqallayqa.
15 Hinaptinqa qayakamuptikim
ñoqañataq contestamusqayki.
Hinaptinqa unanchawasqaykimantachá
sientiypaqña-sientiwanki.
16 Yupiyta yupaptikipas manachá qamtaqa
imapas qokusunkimanchu huchaymantaqa.
17 Costalpa simin sirachkaq hinam
mana kasukusqayta sirarunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mituwan llusichkaq hinam
mana allin rurasqaykunata tapaykunki.
18 Huk orqo wichiykuspan
mastakuruchkaq hinam,
tiyananmanta huk hatun rumi kuyuchkaq hinam,
19 imaynam rumikunata yaku
llaqwachkaq hinam,
imaynam allpata lloqlla apachkaq hinam
qampas runapa confiakullasqanta
lliw yanqacharunki.
20 Qamqa pasakunankamam wiñaypaqña
runata vencerunki.
Rikchaynintapas tikraruspaykim
paytaqa qarqorunki.
21 Churinkuna alabasqa kaptinpas
runaqa manañam yachanqañachu.
Churinkuna humillasqa kaptinpas
payqa manam cuentata qokunqañachu.
22 Runaqa sapallanmi ñakarillan
cuerponpa nanayninta.
Payqa sapallanmi llakikullan
kikinpa llakikuyninmanta.

Jobta Elifaz qaqchasqanmanta
(15-21)

15 1 Teman lawmanta Elifazpas Jobtam nirqa:

2 Yachayniyoq runaqa
¿rimanmanchu yanqakunata?
Yachayniyoq runaqa
¿wayrallawanchu huntachinman wiksanta?
3 Yachayniyoq runaqa manam rimanpas
mana serviq palabrakunatachu.
Yachayniyoq runaqa manam rimanpas
mana valeq palabrakunatachu.
4 Dios respetaytam qamqa
chinkachiypi richkanki.
Diosmanta yuyaymanaytam qamqa
menosyachichkanki.
5 Mana allin sonqoykim
mana allinllata rimachisunki.
Qamqariki atoq runakunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimanantam akllakuykunki.
6 Simillaykim huchayoq kasqaykitaqa
reqsirachisunki.
Manam ñoqachu huchayoq kasqaykitaqa
reqsirachiki.
Simillaykim contraykipiqa
contestasunki.
7 ¿Runakunamanta punta naceqchu
qamqa kanki?
¿Orqokunamanta puntataraqchum
qamqa wachakusqa karqanki?
8 ¿Qamllachu Diospa huñunakuyninpi
rimasqanta uyarayarqanki?
¿Sapallayki yachayniyoq
kasqaykipaqchum hapikunki?
9 ¿Imatañataq qamqa yachanki
ñoqaykupa mana yachanaykutaqa?
¿Imatañataq qamqa entiendenki
ñoqaykupa mana entiendenaykutaqa?
10 Ñoqayku ukupiqariki kachkan
soqo chukchayoq machuyaruq runakunañam.
Ñoqayku ukupiqariki kachkan
taytaykimanta aswan achka watayoq runakunañam.
11 ¿Asllapaqchum hapinki
kikin Diospa consuelasusqaykita?
¿Asllapaqchum hapinki
sumaq palabrakunawan rimapayasusqaykita?
12 ¿Imanasqataq sonqoyki
karunchasuchkanki?
¿Imanasqataq nanay ñawikiwanqa
qawarayachkanki?
13 ¿Imanasqataq chayna palabrakunataqa
simikimanta lloqsichichkanki?
14 ¿Pitaq runaqa chuyayachisqapaqña
hapisqa kananpaqqa?
¿Pitaq warmimanta naceqqa
limpiopaqña hapisqa kananpaqqa?
15 Diosqa manam angelninkunapipas
confiakunchu.
Paypa qayllanpiqa cielokunapas
manam limpiochu.
16 Hinaptinqa aswanraqchiki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

millakuypaq huchasapa runapiqa
Diosqa mana confiakunchu.
Hinaptinqa aswanraqchiki
yaku tomachkaq hina huchallikuq runapiqa
Diosqa mana confiakunchu.

17 Uyariwayá. Ñoqam willasqayki.
Ñoqaqa qawasqaytam willasqayki.
18 Ñoqam willasqayki
yachayniyoqkunapa willawasqankuta.
Chay yachayniyoqkunaqa manam pakarqakuchu
abuelonkunapa willasqanta.
19 Paykunallamanmi allpaqa
qosqa karqa.
Forasterokunaqa manam pasarqachu
paykunapa chawpintaqa.

20 Mana allin ruraqpa kawsayninqa
tukuy tiempom ñakariylla.
Chaynataqmi ñakarichiqpa watankunaqa
kachkan yupasqalla.
21 Chay mana allin runaqa
manchakuypaq qapariykunatam uyarirun.
Chay mana allin runamanqa
hawkalla kakuchkaptinmi salteaqkuna chayaramun.
22 Paypaqa manam ima confianzanpas kanñachu
chay tutayaymanta lloqsinanpaqqa.
Payqa akllasqañam kachkan
espadawan wañunanpaqqa.
23 Ullachkukunapa mikusqan kananpaqmi
payqa akllasqaña kachkan.
Tutayaq tiempo suyasqantam
payqa yachakuchkan.
24 Sasachakuywan llakikuymi
paytaqa mancharichin.
Chaykunam paytaqa rey hina contranpi
hatariruspan vencen.
25 Chaykunamá pasan Diospa contranpi
makin hoqariq runataqa.
Chaykunamá pasan Tukuy Atiyniyoq Diospa contranpi
hatunchakuq runataqa.
26 Chay runaqa Diospa contranpim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pawaykuq-pawaykuqllaña kallpan.
Chay runaqa allin rakta harkachikunawan
harkaykachikuspanmi kallpan.
27 Payqa poqosqa uyallañam kachkanpas.
payqa wiksasapallañam kachkanpas.
28 Payqa yachanqapas tuñichisqa llaqtakunapim.
Payqa yachanqapas chunnichkaq wasikunapim.
Payqa yachanqapas purmasqa wasikunapim.
29 Payqa qori-qollqewanqa
manañam apuyanqachu.
Paypaqa kapuqninkunam
manaña duranqachu.
Kay pachapiqa kapuqninkunam
manaña miranqachu.
30 Payqa manam lluptinqachu
tutayaymantaqa.
Sachapa kallmanta ninapa chakirachisqan hinam
payqa kanqa.
Payqa Diospa pukuykusqanwanmi
tukusqa kanqa.
31 Mana allin runaqa amayá hapipakuchunchu
pantachiqnin engañollapiqa.
Chay engañollam paypaqa
pagon rikurirunqa.
32 Sachapa kallman chakiruq hinam
payqa manaraq tiemponpi tukurunqa.
Ikllimuq kallmakunapas
manam kanqañachu paypaqa.
33 Payqa kanqa
yuranmanta mana poqosqa uvas pallarusqa hinam.
Payqa kanqa
aceitunas sachapa sisan wichiruq hinam.
34 Dios mana yupaychaqkunapa castankunaqa
mana mirayniyoqmi kanqa.
Pakasqallapi imapas chaskikuq runapa wasinqa
ninapa rupasqanmi kanqa.
35 Paykunaqa wiksayoq warmi hinam
mana allinta wiksayakurunku.
Paykunaqa wachakuq warmi hinam
mana allinta wachakurunku.
Wachakuq warmi, wawata rikurichiq hinam
paykunaqa engañollata rikurirachinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa contranpi Job rimasqanmanta

16 1 Jobñataqmi nirqa:

2 Achka kutitañam uyarirqani
chay rimasqaykichikta hinaqa.
Consuelakuq tukuspaykichikmi
amirachiwankichikña qamkunaqa.
3 ¿Haykapitaq tukunqa kay yanqa
mana pasaq rimasqaykichikqa?
¿Ima kallpanchasuptikichiktaq
contestawankichik chaynataqa?
4 Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
ñoqapas qamkuna hinachá rimachkayman.
Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
contraykichikpich miskichikuchkayman.
Ñoqapa ñakarisqayta qamkuna ñakariptikichikqa
ñoqapas qamkunapa contraykichikpich
kusipayaspay umayta kuyuchichkayman.
5 Ichaqa palabrallawanpas ñoqaqa
kallpanchaykichikmanmi.
Ichaqa consuelo palabrallawanpas
sonqoykichiktaqa tiyaykachiymanmi.
6 Rimariptiypas manam nanayllayqa
samaykunchu.
Upallaruptiypas manam nanayniyqa
pasaykunchu.
7 Diosmi ñoqapa kallpallayta
chinkarachin.
Payqa llapallan amigoykunatam
mancharirachin.
8 Paymi ruraruwan tullunwan
qarallantaña.
Chayna tullu kayniymi contraypi
hatarirun testigo hinaña.
9 Payqa cheqniwaspanmi piñakuyllawanña
purun animal hina llikiparuwan.
Payqa contraypim
kirunta kachupakuspan qawawan.
Payqa enemigoy hinam
nanay ñawinwan qawawan.
10 Llapa runakunaqa contraypi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakuruspankum yachapayawanku.
Paykunaqa despreciawaspankum
uyaykunapi maqawanku.
11 Diosmi qoykuwan
mana allin runakunaman.
Payqa wischuykuwanmi
mana allin ruraqkunaman.
12 Hawka kawsakuchkaptiymi
ñutuparullawan.
Matankaymanta hapiykuspam chamcharullawan.
Flechapa hapinanta hinam churaruwan.
13 Paypa flechaqninkunam
ñoqallayta muyuykuwanku.
Mana llakirikuspam
rurunllaytapas clavarunku.
Hayaqllaytam taqtarunku.
14 Payqa kaypi-wakpim
ikiparuwan.
Payqa kallpasapa soldado hinam
contraypi kallpaykuwan.

15 Ñoqaqa llakillawanñam
luto pachawan churakurqani.
Chaymi orgulloso kayniytapas
pampaman wischurqani.
16 Llumpayta waqasqaywanmi
pukay-pukayña kachkan uyallaypas.
Anta-antallañam kachkan ñawillaypas.
17 Chaynam pasawarqa
manapuni daño ruraq kachkaptiypas.
Chaynam pasawarqa
allin sonqowan mañakuchkaptiypas.

18 Allpa, amayá tapaykuychu yawarllayta.
Allpa, amayá pakaykuychu qaparillasqayta.
19 Aswanqa hanaq pachapim
kunanpuni kapuwachkan ñoqapa testigoy.
Aswanqa altokunapim kapuwachkan
ñoqallaypa abogadoy.
20 Amistadniykunapas despreciawankum
ñoqataqa.
Ichaqa Diospa ñawpaqninpim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

weqellayta chaqchuchkani ñoqaqa.
21 Imaynam huk runa rimanman
amistadninpa favorninpi
chaynach ñoqapa abogadoypas defiendewanman
Diospa ñawpaqninpi.
22 Apurawmanmi pasachkan
pisi watakunallaña kawsanayqa.
Manaña kutimunaypaqmi
ripukusaq ñoqallayqa.

17 1 Valorllaymi tukuruchkanña.
Vidallaypa tukuyninmi chayamuchkanña.
Sepulturam kapuwachkan preparasqaña.
2 Asipayawaqniy runakunallam
kachkan ñoqawanqa.
Paykunapa piñakuyllantam
qawani ñoqallayqa.
3 Diosnilláy, qamyá
garantizaykuway ñoqallaytaqa.
Arí, qamllam garantizawankiman
ñoqallaytaqa.
4 Mana entiendenankupaqmi
tutayarachinki paykunapa yuyaynintaqa.
Chaynapim qamqa mana dejankichu
paykuna vencenantaqa.
5 Imankunapas chaskirunanrayku
amistadnin denunciaq runapa churinkunaqa
ñawsakunam kallanqaku.
6 Qampunim munarqanki
llapallan runakunapa asipayanan kanayta.
Qanmi dejaykuwanki
runakunapa toqapayanan kanayta.
7 Llakikusqayraykum
ñawillaypas tutayaruchkanña.
Tukuy cuerpollaymi
kachkan llantuy hinallaña.
8 Chaynata qawaykuwaspankum
allin kawsaqkuna admirakunku.
Mana huchayoq runakunam
iskay uyapa contranpi hatarirunku.
9 Allin ruraq runakunaqa
kawsasqanpim aswanraq kallpanchakunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Llapallaykichikyá
kayman hamuychik qamkunaqa.
Manam huk yuyayniyoqtapas
tariymanchu qamkunapiqa.

11 Punchawniykunam pasachkan.
Piensasqaykunam chinkachkan.
Sonqoypa munasqankunam chinkachkan.
12 Qamkunam ichaqa tutatapas
punchawmanña tikrarunkichik.
Tutayaypi kachkaspaykichikmi ninkichik:
"Ñam achkiqa hichpamuchkanña" nispaykichik.
13 Ñoqapa suyasqay wasiqa kachkan
wañusqakunapa kasqallanpim.
Ñoqaqa camaytapas mastakuni
tutayayllapim.
14 Wañusqakunapa kasqantam
sutichani: "Qanmi kanki
taytay" nispay.
Aycha urutañataqmi sutichani:
"Qanmi kanki mamaypas, paniypas" nispay.
15 Chaynaqa ¿maypimá ñoqapa
confianzayqa?
Chaynaqa ¿pimá tarirapuwanman
imapipas confiakunaytaqa?
16 ¿Yaqachum chay confiakusqayqa
ñoqawan uraykunman wañuqkunapa kasqanman?
¿Yaqachum kay confiakusqayqa
samanaykupaq compañawanman ñutu allpaman?

Bildadmi rimarin mana allin runakunapa imaynam kanankumanta

18 1 Sua sutiyoq lawmanta Bildadmi nirqa:

2 Rimasqankumantaqa ¿haykapiñataq
upallanqaku kay runakunaqa?
Sichum entiendewaqchik hinaptinqa
ñachá rimachwanña qamkunawanqa.
3 ¿Imanasqataq hapiwankiku
animalkunata hinaqa?
¿Upa runawan tupachisqachum
kaniku ñoqaykuqa?
4 ¿Qam piñakuptikichum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kay pachaqa chunnirunqa?
¿otaqchum rumikunapas maymi
kasqanmanta suchuchisqa kanqa?
5 Mana allin ruraq runapaqa
achkiy hina kayninpas wañurunqam.
Mana allin ruraq runapaqa lenguaspa
rupariyninpas tukurunqam.
6 Paypaqa karpanpi achkiyninpas tutayarunqam.
Paypaqa mecheronpas wañurunqam.
7 Qarillaña purichkaspanpas
hukmanyarunqam payqa.
Kikinpa tanteasqallanmi
wichiykachinqa paytaqa.
8 Chakinkunapas toqllaman
wichichisqam payqa kanqa.
Chay wichiykunan malla
hawanpim payqa purinqa.
9 Paytaqa chakinmantam
lazo hapirunqa.
Hapiruspanqa aswanraqmi
teqonqa paytaqa.
10 Paypaqmi waskapas
pampapi pakasqa kachkan.
Paypaqmi toqllapas
ñanpi pakasqa kachkan.
11 Payqa maypiñapas
manchakuypa hapisqallanmi.
Payqa kaypi-wakpi
manchakuypa qatikachasqallanmi.
12 Yarqaymantam paypaqa
kallpanpas tukuruchkanña.
Paypa hawanman wichiykunanpaqmi
desgraciaqa kachkan listollaña.
13 Paypa aycha qarantaqa
degraciam as-asllamanta mikurunqa.
Wañuchiq onqoymi
paytaqa pasaypaqta tukurunqa.
14 Wasinpi hawka kawsakusqanmantapas
payqa wikutisqam kanqa.
Payqa manchakuypaq wañuymanmi
pasachisqa kanqa.
15 Kikinpa wasinpas manaña paypa kaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaypiqa hukña kawsakunqapas.
Azufrem chaqchusqa kanqa
paypa *yachananpipas.
16 Payqa kanqa sapinmanta chakiruq
sacha hinam.
Payqa kanqa kallmankuna qawiruq
sacha hinam.
17 Kay pachapipas payqa
manañam yuyasqachu kanqa.
Llaqtanpipas manañam rimarinqakuchu
paypa sutintaqa.
18 Achkiypi purichkaspam
payqa tutayayman wischusqa kanqa.
Payqa kay pachamanta
runakunapa qarqorusqanmi kanqa.
19 Paypa ayllunpiqa manañam kanqachu
churinkunapas.
Paypa ayllunpiqa manañam kanqachu
willkankunapas.
Paypa wasinpiqa manam
kawsanqañachu pillapas.
20 Chay runata imapas
pasarusqanta yacharuspankum
intipa qespimunan lawpi *yachaqkuna
llumpayta mancharikunqaku.
Chay runataqa imapas
pasarusqanta yacharuspankum
intipa seqaykunan lawpi yachaqkuna
llumpayta admirakunqaku.
21 Chaynapunim pasanqa
mana allin ruraqpa yachanantaqa.
Chaynapunim pasanqa
Dios mana reqsiq runapa kanantaqa.

Jobmi confiakun mana huchayoqpaqña Dios hapinanmanta

19 1 Jobñataqmi nirqa:

2 ¿Haykapikamataq qamkunaqa
llakichiwankichik?
¿Haykapikamataq yanqa rimasqaykichikwan
mikuypaq-mikuwankichik?
3 Achka kutipiñam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

penqayman churaruwankichik qamkunaqa.
Mana penqarikuspam
tratapawankichik qamkunaqa.
4 Cheqaptaña pantayman wichiykuptiypas
chay pantayqa ñoqallapaqñam.
5 Qamkunaqa contraypim hatunchakunkichik.
Penqaypi tarikusqaytam
qamkunaqa uyaypipuni niykuwankichik.
6 Ichaqa yachaychikyá
daño ruraqniyqa Diospuni kasqanta.
Yachaychikyá paypuni mallanwan
ñoqallaytaqa wankuruwasqanta.
7 "Ñakarichiwachkankum" nispa qayakuptiypas
manamya contestawanchu pillapas.
Qayakuptiypas manamya kanchu
ima allin arreglollapas.
8 Diosmi ñanniyta wichqarun
manaña pasanaypaq.
Ñanniytam tutayarachin
manaña qaway atinaypaq.
9 Reqsisqa kasqaytapas
yanqacharunmi payqa.
Corona qechuchkaq hinam
allin reqsisqa kayniyta qechuruwan payqa.
10 Kaylawniymanta-waklawniymantam
ñoqallaytaqa pasaypaqta arruinaruwan.
Sachata pelachkaq hinam
confianzaytapas qechuruwan.
11 Piñakuynintam contraypi
wichiykachimuwan.
Payqa enemigonpaqñam hapiruwan.
12 Imaynam tropakuna huklla huñunakuruspa
rinku huk llaqtapa contranpi,
chaynam paypas peleachkan contraypi.
Chay tropakuna llaqtaman
yaykunanpaq ñan rurachkaq hinam
payqa peleachkan contraypi.
Wasiyta muyuykuq tropakuna hinam
payqa peleachkan ñoqapa contraypi.

13 Payqa ñoqamantam karuncharachin
wawqeykunatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manañam reqsiqpas tukuwankuñachu
reqsiqniykunapas.
14 Aylluykunapas manañam
kapuwanñachu ñoqapaqa.
Reqsisqaykunapas qonqaruwanñam
ñoqataqa.
15 Wasiypi samakuqkunapas
manañam reqsiqpas tukuwankuñachu.
Sirvientaykunapas manañam
reqsiqpas tukuwankuñachu.
Forasterota hinam paykunaqa
manaña reqsiqpas tukuwankuñachu.
16 Sirvienteta qayakuptiypas
manam contestawanchu.
Kikiypuni ruegakuptiypas
manam contestawanchu.
17 Samayniypas asnarirunñam warmiypaqqa.
Millakuypaqmi rikuriruni familiaypaqqa.
18 Warmakunapas ñoqallaytam
despreciawanku.
Paykunaman rikuriykuptiymi
contraypi rimanku.
19 Cheqnipakuruwankuñam kuyanakusqay
amistadniykunapas.
Contraypiñam churakurunku ñoqapa
sinchi kuyasqaykunapas.
20 Tulluywan qarallayñam
rikuriruni.
Kiruykuna hapiq aychallaywanñam
lluptiruni.
21 Ñoqamantayá llakipayarikuychik
amigollaykuna.
Ñoqamanmi wichiykullawan
Diospa castigonkuna.
22 ¿Imanasqataq ñakarichiwankichik
Dios hinaqa?
¿Manaraqchum aminkichik
mikuwachkaq hina kamiwaytaqa?
23 ¡Ima allincha kanman palabraykuna
qellqasqa kaptinqa!
¡Ima allincha kanman rimasqaykuna
libropi qellqasqa kaptinqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 ¡Ima allincha kanman fierromanta cincelwan
titi tablapi pipas qellqaruptinqa!
¡Ima allincha kanman rumipi
wiñaypaq pipas qellqaruptinqa!
25 Ñoqaqa yachanipunim
reclamaqniypa kawsakusqantaqa.
Kaykuna pasaruptinmi kay pachapi
sayaykuspan defiendewanqa ñoqataqa.
26 Kay aycha cuerpoy onqoypa
mikupasqan kaptinpas
ñoqaqa hina cuerpoyoqraqmi
rikullasaq Diostapas.
27 Diostaqa kikiypunim rikuykusaq.
Manam hukchu qawanqaqa,
aswanqa ñawiywanpunim rikuykusaq.

Ñoqapa sonqollaymi hukmanyarurqa
28 qamkunapa kayna nisqaykichikwan:
"¿Imaynataq ñakarichichwanqa" nispa
"Kikinpa huchankunaraykum ñakarichkanqa" nispa.
29 Chaynaqa qamkunayá espadata manchakuychik.
Hucharayku Diospa apamusqan espadatayá manchakuychik,
juicio kasqantam yachankichik.

Zofarmi rimarin mana allin ruraqkunaqa castigasqa kananmanta

20 1 Naamat lawmanta Zofar sutiyoq runañataqmi nirqa:

2 Manam atiniñachu qasillalla kayta.
Chayraykum ñoqañataq nisqayki.
Manam atiniñachu upallalla uyariyta.
Chayraykum ñoqañataq nisqayki.
3 Tratawasqaykitam uyariykuyki.
Entiendeq kasqayraykum contestasqayki.

4 Qamqariki yachankim
ñawpa tiempomantaraq kayna pasakusqanta.
Qamqariki yachankim kay pachapi
runa rikurisqanmantaraq kayna pasakusqanta:
5 Mana allin ruraqpa asikuyninqariki
pisi tiempollapaqmi.
Dios mana respetaq runapa kusikuyninqa
huk ratollapaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Cielomanña haypaq hina
hatunchakuynin kaptinpas,
puyukunaman haypachkaq
hina uman chayaptinpas
7 payqa ispay hinallam
wiñaypaq chinkarunqa.
Reqsiqninkunapas: “¿Maypitaq kachkan
payqa?” nispam ninqa.
8 Payqa mosqoy hinallam chinkarunqa.
Payqa mana tarisqañam kanqa.
Mosqoypi qawasqa hinallam pasarunqa.
9 Qawaqninpas manañam rikunqañachu.
*Yachasqan sitiopas manañam reqsinqañachu.
10 Paypa churinkunam
qopunqa wakchakunaman.
Suwakusqantaqa kikinpunim
kutichipunqa wakchakunaman.
11 Paypa cuerponqa
mozopa hinaraq kachkaptinpas
allpapiraqmi tukunqa kallpallanpas.
12 Mana allin rurasqanqa
siminpi miski hinaña kaptinpas,
chaytaqa qallunpa ukunpi
pakachkaq hinaña kaptinpas,
13 chaynataq allinpaq hapisqanrayku mana millakuptinqa
hinaspa simin ukupiraq waqaychaptinqa
14 wiksanpi mikuyninmá qoltutuyurunqa.
Culebrapa venenon hinamá ukunpi rikurirunqa.
15 Payqa rakrapu hinam riqueza mikusqanta aqtumunqa.
Diospunim paypa wiksanmanta vomitachinqa.
16 Chayna runaqa culebrapa
venenontam soqonqa.
Chayna runataqa maqta urum
kachuruspan wañurachinqa.
17 Payqa manañam rikunqachu
mayu hina kallpaq mieltaqa.
Payqa manañam rikunqachu
yaku hina kallpaq lechetaqa.
18 Payqa hukmanñam qonqa
llamkasqanpa ganasqantapas.
Payqa manam kusikunqachu
qori-qollqe huñusqanwanpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Payqa wakchakunata ñakarichispam
saqerurqa.
Payqa wasintapas mana rurakuspam
hukmantaña qechukurqa.
20 Payqa imawanpas mana saksaqmi karqa.
Tariqpunim imapas munasqantaqa.
21 Pay mikuptinqa manam
imapas puchuqñachu.
Chayraykum allin kayninpas
manaña takyanqachu.
22 Aswan-aswanraq apullaña kachkaspanmi
sasachakuykunaman wichiykunqa.
Tukuy ima ñakariymi
paypa hawanman chayaramunqa.
23 Wiksanta huntachichkaptinmi
Diosqa piñakuyninta kachaykunqa.
Mikuchkaptinmi Diosqa piñakuyninta
para kacharichkaq hina kachaykunqa.
24 Fierro armakunamanta lluptiruptinpas
broncemanta flecham tuksirunqa.
25 Chay flechaqa cuerponman yaykuruspanmi
hayaqninta pasarunqa.
Payqa manchakuywanmi hapirachikunqa.
26 Yanay-yanay tutayaymi paypa
qori-qollqentapas taparunqa.
Runapa mana pukupayasqan ninam
paytaqa kañarunqa.
Wasinpi puchuqkunatapas
chay ninataqmi ruparunqa.
27 Cielokunam paypa culpanta
qawachinqa.
Allpapas paypa contranpim
hatarinqa.
28 Wasintapas paypataqa
lloqllam aparunqa.
Diospa piñakusqan punchawpim
wasinqa apasqa kanqa.
29 Mana allin ruraqpaqmi
tukuy chaykunata Diospuni alistarqa.
Chay runapa pagon kananpaqmi
chaykunataqa Diospuni kamachikurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana allin ruraqkuna hawkayaypiraq kawsakusqankumanta

21 1 Jobñataqmi nirqa:

2 Kay rimasqaykunatayá uyariykuychik.
Chaywanyá consuelaykuwaychik.
3 Rimarinaykamayá pacienciaykuwaychik.
Chaymantañayá munaspaqa asikuwaychik.

4 Manam runawanchu quejayqa.
Manam kaymanchu qasillallaqa.
5 Qawariwaspayá mancharikuychik.
Makikichikwanyá simikichikta tapaychik.
6 Ñoqapunim yuyarispayqa
mancharikuni llumpayta.
Manchakuymantam cuerpoypas
katkatatan llumpayta.
7 ¿Imanasqataq mana allin ruraqkunaqa
kawsachkankuraq?
¿Imanasqataq paykunaqa kawsachkanku
machuyayninkukamaraq?
¿Imanasqataq paykunaqa kachkanku
aswan-aswan atiyniyoqraq?
8 Paykunaqa kawsakuspam churinpas
allin kasqanta qawanku.
Paykunaqa ñawinkuwanpunim willkankunapas
allin kasqanta qawanku.
9 Wasinkupas seguro kaptinmi
imatapas mana manchakunkuchu.
Diospa castigonpas
manam paykunamanqa wichiykunchu.
10 Paykunapaqa kachkanmi mana faltaspa
muyaq toronkunapas.
Mana sulluspam sumaqllataña
wachan vacankunapas.
11 Chayna mana allin ruraqkunapa warmankunaqa
ovejakuna hinam lloqsinku.
Paykunapa churinkunaqa
pawaykachastinmi purinku.
12 Paykunaqa tinyata, arpata
tocaptinkum kusikuymanta takinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa qenapa tocasqanwanmi
anchallataña kusikunku.
13 Paykunaqa allin kawsaypim
kawsakunkupas.
Hawkalla wañukuspam uraykunku
wañuqkunapa kasqanmanpas.
14 Paykunaqa Diostapas kaynatam ninku:
Qamqa anchurikuyá ñoqaykumantaqa.
Manam munanikuchu munasqaykiman hina kawsaytaqa.
15 "¿Pitaq Tukuy Atiyniyoq Diosqa?" nispa.
"¿Chaynapi payta servinanchikpaqqa?" nispa.
¿Imallapipas serviwachwanchum
payta mañakuptinchikqa?
16 Ichaqa mana allin ruraqkunapa allin kayninkuqa
manam kachkan paykunapa makillanpichu.
Chayraykum paykunapa tanteayninkutaqa
ñoqallayqa mana qatipakuymanchu.

17 As kutillapim wañurun
mana allin ruraq runapa mecheronqa.
As kutillapim desgraciapas
hamun paykunamanqa.
As kutillapim Diospas
piñakuyninpi castigan paykunataqa.
18 As kutillapim mana allin ruraq runaqa
paja hina wayrapa cheqechisqanpas.
As kutillapim paykunaqa kanku
qopa hina vientopa apakachasqanpas.
19 Runakunapa nisqanman hinaqa
chay mana allin ruraqkunapa churinkunapaqmi
Diosqa waqaychan castigonta.
Ñoqapa piensasqayman hinaqa
Diosyá castigachun kikin mana allin ruraqta.
Chaynapiyá qawachichun payqa huchayoq kasqanta.
20 Payqa kikinpuniyá qawachun
chay castigonta.
Payqa kikinpuniyá tomachun
Tukuy Atiyniyoqpa piñakuyninta.
21 Wañukuspañaqa ¿yaqachum
kusikunmanraq qepan hamuqkunamanta?
22 ¿Yaqachum pipas Diosta
yachachinman imallatapas?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Yaqachum pipas alto-altopi kaqkuna juzgaq Diosta
yachachinman imallatapas?

23 Chayna runaqa allin kallpallanpiraqmi
wañukunpas.
Payqa seguro hinaspa hawkallam
wañukunpas.
24 Chay runaqa wañukunqa poqosqaraqmi.
Chay runaqa wañukunqa kallpayoqraqmi.
25 Wakin runañataqmi wañukunqa
llumpay llakikuypi.
Manaraq allinta kusirikuchkaspam
wañukunqa llakikuyllapi.
26 Ichaqa wañukuspankuqa iskayninkum
allpapi pampasqa kanqaku.
Chaynapim paykunaqa
aycha urupa mikusqan kanqaku.
27 Ñoqaqa yachanim ñoqapa contraypi
imam piensasqaykichikta.
Yachanim contraypi tanteanakuspa
daño ruray munawasqaykichikta.
28 Qamkunam tapunakunkichik kaynata:
"¿Maypitaq kachkan
chay munaychakuqpa wasinqa?" nispa.
"¿Maypitaq kachkan
chay mana allin ruraqkunapa *yachananqa?" nispa.
29 ¿Manachum tapuyllapas-tapukurqankichik
ñannin pasaqkunataqa?
¿Manachum imapas qokusunkichik
paykunapa willakusqanmantaqa?
30 Mana allin runataqa manas imapas pasanchu
desgraciapa chayamusqan punchawqa.
Payqa Diospa piñakuynin punchawpipas
waqaychasqas kanqa.
31 ¿Pitaq uyanpi declaranman
chayna mana allin runataqa?
Chay runamanqa ¿pitaq paganman
chayna mana allin rurasqanmantaqa?
32 Payqa kanqapas pampakunanpaq
sepulturaman apasqaraqmi.
Paytaqa velanqakupas
sepulturanpa hawanpiraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Pampakusqan qechwa allpapas
sumaqllatañam chaskiykun paytaqa.
Pampamunankupaq apaptinkupas
achkallay-achka runakunam payta qatirqa.
Chaynataqmi paypa puntantapas
achkallay-achka runakunataq rirqa.

34 Chaynaqa yanqallam qamkunaqa
consuelaq tukuwankichik.
Yanqa engañollatam qamkunaqa
contestawankichik.

Jobta hatu-hatun huchallikuqpaq Elifaz qaqchasqanmanta
(22-27)

22 1 Teman lawmanta kaq Elifazñataqmi Jobta nirqa:

2 ¿Yaqachum runaqa Diospaq
imallapipas servikunman?
Allin yachayniyoqña runa kaspapas
¿yaqachum Diospaq servikunman?
3 ¿Tukuy Atiyniyoq Diostaqa
kusichinchu allin ruraq kasqaykiqa?
¿Qampa allin kawsakusqaykiwanchum
payqa imallatapas allinta gananqa?
4 Payta respetasqaykiraykum
payqa mana qaqchasunkichu.
Payta respetasqaykiraykum
payqa juiciomanpas mana pusasunkichu.
5 Cheqaptaqa ancha mana allin runam
qamqa kanki.
Cheqaptaqa mana yupay atinañam
kachkan qampa mana allin rurasqayki.
6 Yanqapunim aylluykikunapa
pachanta prendapaq hapirqanki.
Chaynapim paykunataqa
qalallataña saqerurqanki.
7 Pisipasqamanmi yakuta
mana tomaykachirqankichu.
Yarqaymanta kaqmanpas
manam mikuykachirqankichu.
8 Chaywanpas qamqariki
chakrasapallaña munaychakuqmi kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaywanpas qamqariki
chaypi *yachaq ancha reqsisqam kanki.
9 Qamqariki viudakunatapas
mana imayoqtam kutichirqanki.
Qamqariki mana piyniyoqpa
makinkunatam chamcharurqanki.
10 Chayraykum kunanqa
lazollaña muyusuchkanki.
Chayraykum kunanqa
mancharikuyllaña hukmanyachisuchkanki.
11 Chayraykum manaña rikukunaykipaq
tutayayña muyuykusunki.
Chayraykum lloqllaq yakukunapas
pamparusunki.

12 ¿Manachum Diosqa
cielokunapa altonpiraq kachkan?
Lucerokunaqa mayna altopiña kaptinpas
chaykunapa altonpiraqmi payqa kachkan.
13 Chaywanpas qanmi ninki:
"Diosqa manam imatapas yachanchu.
Puyuy-puyuyllaña kachkaptinqa
manam juzgaytaqa atinmanchu.
14 Puyukuna tapaykuptinmi
manaña rikunchu payqa" nispa.
"Cielokunapa muyuriqninpim
purichkan payqa" nispa.
15 ¿Qampas munachkanki
ñawpa runakuna hina kawsaytachu?
¿Qampas munachkanki mana allin
runakuna hina kawsaytachu?
16 Paykunam manaraq wañunanku tiempopi
chinkachisqa karqaku.
Paykunaqa lloqllapa apasqan wasi hina
mana takyaqmi karqaku.
17 Paykunaqa Diostapas kaynatam nirqaku:
"Qamqa ñoqaykumantayá anchurikuy" nispanku.
Nirqakutaqmi: "Tukuy atiyniyoq Diosqa
imanawachwantaq ñoqanchiktaqa" nispanku.
18 Chaywanpas paymi allinkunawan
huntaykachirqa paykunapa wasintaqa.
Chaymi ñoqallayqa manapuni qatipakusaqchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraqkunapa tanteayninkutaqa.
19 Allin ruraq runakunam
qawaspanku kusikunqaku.
Mana huchayoq runakunam
burlakunqaku kaynata nispanku:
20 “Contranchikpi hatariqkunam
lliw tukusqaña kachkanku.
Imanku puchuqtapas ninam
lliwta ruparun” nispanku.

21 Qamqa hawkaña kawsanaykipaqyá
Dioswan allinyanakuy.
Chaynata ruraspaqa
allinyaytam qallaykunki.
22 Chaynaqa paypa yachachikuynintayá
chaskikuy.
Palabrankunatayá ama qonqaruspayki
waqaychaykuy.
23 Tukuy Atiyniyoq Diosman kutirikuspaqa
huktawan hoqarisqam kanki.
Wasikimanta mana allinkunata qarqoruspaqa
huktawan hoqarisqam kanki.
24 Chaynaqa qori kapusuqnikitayá
allpaman wischuy.
Qori-puroña kapusuqnikitapas
mayukunapa wayqonmanyá wischuy.
25 Chaynata ruraptikiqa
Tukuy Atiyniyoq Diosñam
qori hina kapusunki.
Chaynata ruraptikiqa
Tukuy Atiyniyoq Diosñam
monto-monton qollqe hina kapusunki.
26 Qanmi Tukuy Atiyniyoq Diosrayku
sinchillataña kusikunki.
Paytam llumpay
confianzallawanña qawaykunki.
27 Imatapas qam mañakuptikim
payqa uyarisunki.
Chaynataqmi qampas prometekusqaykita
cumplinki.
28 Imaña ruray munasqaykipas cumplikunqam.
Purisqayki ñanpas kancharinqam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Paykuna humillasqa kaptinmi
qamñataq ninki:
"Paykunaqa hoqarisqañayá
kachun" nispayki.
Chayna humillasqa kaqtaqa
Diosmi salvanqa.
30 Culpayoqña kaptinpas
runataqa Diosmi libranqa.
Mana huchayoq kasqaykiraykum
payqa librasqa kanqa.

Diospa qayllanpi Job defiendekuy munasqanmanta

23 1 Jobñataqmi nirqa:
2 Kunanpas sinchi llakikuywanmi
quejakuchkani ñoqaqa.
Kay llakikusqaypim
llumpay llasaqllaña rikurirun
Diospa ñitiwaqniy makinqa.
3 ¡Ima allinraq kanman
Diosta maypipas tariruptiyqa!
¡Ima allinraq kanman
paypa *yachasqanman chayaruptiyqa!
4 Chayna kaptinqa paymanchá
willakuyman asuntollayta.
Chayna kaptinqa favorniypichá
willakuyman tukuy asuntoyta.
5 Chayna kaptinqa yachaymanchá
Diospa imam contestawasqanta.
Chayna kaptinqa entiendeymanchá
Diospa imam niwasqanta.
6 ¿Payqa tukuy kallpanwanchum
ñoqapa contraypi sayarinman?
Manam, payqa aswanraqmi
uyariykuwanman.
7 Paypa munasqanman hina kawsaq runaqa
paywanchá rimanakunman.
Hinaptinqa juzgawaqniy runamantachá
wiñaypaqña librakuruyman.
8 Ichaqa intipa qespimunanmanña riptiypas
Diosqa manamá chaypichu.
Ichaqa intipa seqaykunanmanña rispaypas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diostaqa manamá rikunichu.
9 *Ichoq lawpi imata ruraptinpas
manam Diostaqa rikuykunichu.
*Alleq lawman muyuriptinpas
paytaqa manamya qawaykunichu.
10 Payqa reqsinpunim
ñoqapa imaynam kawsasqaytaqa.
Pruebaman churaykuwaptinqa
qori hina chuyay-chuyaymi
lloqsisaq ñoqallayqa.
11 Paypa akllapuwasqan ñannintam
cuidadollawanña purirqani ñoqallayqa.
Yachachiwasqanta kasukuspaymi
manapuni pantarqanichu ñoqallayqa.
12 Paypa kamachikusqantaqa
mana qepanchakuspam kasukurqani.
Paypa rimarisqankunataqa
mikuy tupawaqniymantapas mastam waqaycharqani.
13 Payqa sapallanmi.
¿Pitaq cambiarunman paypa
tanteasqantaqa?
Payqa ruranpunim
imam munasqantaqa.
14 Payqa cumplinqapunim ñoqamanta
imam kamachisqantaqa.
Chayna piensasqankunaqa
achka-achkam kachkan paypa sonqonpiqa.
15 Chayraykum manchakuni paytaqa.
Piensarispallapas manchakunim ñoqallayqa.
16 Diosmi hukmanyarachin sonqollayta.
Tukuy Atiyniyoqmi mancharichiwan llumpa-llumpayta.
17 Manamá chinkaruniraqchu
tutayaypipas.
Manataqmi tutayayqa
taparunraqchu uyaytapas.

Diosta mana imapas qokuptin Job quejakusqanmanta.

24 1 Tukuy Atiyniyoq Diosqa
¿imanasqataq juzgananpaq
tiempotaqa mana churanchu?
Payta reqsiqkunaqa
¿imanasqataq paypa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay punchaw churasqantaqa
mana reqsinkuchu?
2 Mana allin runakunaqa
linderokunatam kuyurachinku.
Paykunaqa animalkunatam
suwakuspa michikunku.
3 Paykunaqa mana tayta-mamayoqpa
asnontam pusakunku.
Paykunaqa viudapa bueyesnintapas
prendapim apakunku.
4 Paykunaqa wakchakunatapas
ñanmantam wischunku.
Chaynapim paykunapa kasqan nacionpi
wakchakunapas lliw pakakunku.
5 Chay wakchakunaqa purun asnokuna hinam
wawankunapaq mikuy maskamuq lloqsinku.
Paykunaqa churinkunapaq
mikuytaqa chunniqllapim tarinku.
6 Paykunaqa huk runapa chakranpi
cosechapakuqñam rinku.
Paykunaqa mana allin ruraqkunapa
uvas huertanpi pallapakuqñam rinku.
7 Mana imapas qatayoqmi
tukuy tuta kallanku.
Tapakuykunankupaq mana imapas kaptinmi
chiripi ñakarillanku.
8 Orqokunapi parapas
nuyurullanmi paykunataqa.
Manaña imapas harkaykachikunankupaq kaptinmi
rumikunamanña asuykullanku paykunaqa.

9 Mana allin ruraqkunaqa mana taytayoq wawatam
qechurunku mamanpas ñuñuchkaptinraq.
Paykunaqa wakchakunamantam
prendakunata qechunku.
10 Wakchakunaqa mana pachanku kaptinmi
purillankupas yaqa qalallaña.
Paykunaqa trigotam qepillanku
yarqaymantapas yanqallaña.
11 Molinowan chamchaspam
horqonku aceiteta.
Yakunayachikustinmi vinopaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sarunku pozopi uvasta.
12 Llaqtapi *yachaq wakcha runakunam
ñakariypi kasqankumanta waqallachkanku.
Heridasqa runakunam
yanapakuyta mañakullachkanku.
Diosmi ichaqa
chay mana allin rurasqankumanta
mana acusanchu.
13 Wakin runakunaqa
achkiytam mana munankuchu.
Purisqankupi chay achkiy kanantaqa
manam munankuchu.
Chay achkiypa kanchasqan ñanpiqa
manam takyayta munankuchu.
14 Ñakariq runatawan wakcha runata wañuchinanpaqmi
runa wañuchiqqa tutapaytaraq hatarin.
Tutapas suwakunanpaqmi
payqa hatarin.
15 Warmin traicionaq runaqa
tutayananta suyaspam piensan:
"Manam pipas rikuwanchu" nispa.
Hinaspam payqa uyantapas pakan.
16 Suwakunaqa tutallan wasiman
yaykuruspam suwakunku.
Punchawqa lliwmi wichqakurunku.
Achkiy reqsiytapas manam
munankuchu paykunaqa.
17 Achikyaypas pasaypaq tutayay hinam
paykunapaqqa.
Pasaypaq tutayaytam kuyan paykunaqa.

18 Paykunaqa yakupa hawanpi
pusoqo hinallam kanku.
Paykunapaqa chakrankupas
ñakasqam kachkanku.
Manañam pipas rinñachu
uvas huertanmanpas.
19 Usyaywan rupayllaña kaptinmi
chulluruspan chinkarunña ritipas.
Chaynatapunim huchallikuqkunataqa
chinkarachinqa sepulturapas.
20 Suwakunataqa qonqarunqam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamankupunipas.
Paykunaqa aycha urupa
miskillaña mikusqanmi kanqaku.
Paykunaqa pipapas mana
yuyasqanñam kanqaku.
Qorusqa sacha hinam
paykunaqa kanqaku.
21 Qolluq mana wachakuq warmitam
paykunaqa ñakarichirqaku.
Viuda warmitapas manam
allintachu paykunaqa rurarqaku.
22 Diosmi ichaqa kallpanwan
qarqorun atiyniyoqkunataqa.
Pay hatariruptinqa
manañam pipas seguroñachu vidanmantaqa.
23 Suwakunaman Dios confianzata
qoykuptinmi paykunaqa segurollaña kachkanku.
Ichaqa Diosqa qawachkanmi
imaynam paykunapa kawsasqantaqa.
24 Paykunaqa huk ratollapaqmi hoqarikunku.
Huk ratollapitaqmi chinkachisqapas kanku.
Wichqakuruq wayta hinam humillasqa kanku.
Trigo qorusqa hinam rikurirunku.
25 Mana chayna kaptinqa
¿pitaq llullakuqpaq kunan hapiwanman?
Mana chayna kaptinqa
¿pitaq rimasqaykunata yanqachanman?

Runakuna huchayoq kasqanmanta

25 1 Sua sutiyoq lawmanta Bildadñataqmi nirqa:

2 Diosqa tukuy ima gobiernaqmi.
Diosqa llapa runapa manchakunanmi.
Payqa hanaq pachapi hawkayay qokuqmi.
3 Tropankunapas manaña yupay
atinam paypaqa.
Achkiyninpas llapallan runamanmi
kanchaykun paypaqa.
4 ¿Yaqachum runaqa mana huchayoq
kanman Diospa qayllanpiqa?
¿Yaqachum warmimanta naceqqa
limpio kanman Diospa qayllanpiqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Paypa qayllanpiqa killapunipas
manam allintaqa kanchanchu.
Paypa qayllanpiqa lucerokunapas
manam sumaq claroy-claroychu
6 Runaqa paypa qayllanpiqa
aycha uru hinallam.
Runaqa paypa qayllanpiqa
cochinilla hinallam.

Diosqa Tukuy imapi munaychakuq kasqanmanta

26 1 Jobñataqmi nirqa:
2 ¿Imapitaq yanaparqanki
mana kallpayoq runata?
¿Imaynatataq librarqanki
eqoyasqa runata?
3 ¿Yaqachum allin consejollatapas
qorqanki mana yuyayniyoq runaman?
¿Yaqachum allin yachayta
yachachirqanki chayna runakunaman?
4 ¿Pipa yanapakuyninwantaq
rimarirqanki chay palabrakunata?
¿Pi rimachisuptikitaq
qamqa rimarqanki chaynata?

5 Wañuqkunapa almanmi
yakukunapa ukunpi qewikachakuchkan.
6 Diospa qayllanpiqa
wañuqkunapa kasqanpas sutichallam kachkan.
Paypa qayllanpiqa uku pachapas
manam pakasqachu kachkan.
7 Diosmi norte lawpi cielokunata
mastarirqa mana imapa kasqanpi.
Kay pachatam warkusqata
hina churarqa mana imapa hawanpi.
8 Payqa puyukunapim
wichqarun yakukunatapas.
Yakupa llasayninwanqa manamya
llikirunchu puyukunapas.
9 Payqa poqosqa killapa
uyantam puyunkunawan tapaykun.
Pañolonwan tapachkaq hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

puyunkunawan tapaykun.
10 Lamar qochapa muyuriqnintam
Diosqa churaykun linderopaq
chaykamalla achkiy chayananpaq,
hinaspañataq chaymanta
tutayay qallaykunanpaq.
11 Cielokunapa pilarnin orqokunam
katkatatan Diospa qaqchakuyninwan.
Mancharikuchkaq hinam
katkatatanku Diospa qaqchakuyninwan.
12 Diosqa kallpanwanmi
lamar qochata hawkayachin.
Payqa allin tanteayninwanmi
Rahab animalta ñutuparuspan chinkarachin.
13 Pukusqanwanmi cielokunata
puyumanta limpiarun.
Makinwanmi lluchkay-lluchkay culebrata
payqa tuksirun.
14 Chaykunaqa
rurasqankunapa wakillanmi.
Kay uyarisqanchikqariki
upallalla rimarisqapa aschallanmi.
Hinaptinqa ¿pitaq entiendenman
nisyullay-nisyuta qapariptinqa?

Mana allin runakuna castigasqa kananmanta

27 1 Jobmi yapatawan nirqa:

2 Derechoyta qechuruwaptinpas
kawsaq Diosraykum jurani.
Llakichiwaptinpas
Tukuy Atiyniyoq Diosraykum jurani.
3 Tukuy tiempo kawsanaykamaqa
Diospa qowasqan samayniy kanankamaqa
4 manam mana allintaqa
rimasaqchu ñoqaqa.
Qalluypas manataqmi
rimanqachu llullataqa.
5 Kawsanaykamaqa manapunim upallasaqchu
mana huchayoq kasqaymanta rimaytaqa.
Manapunim chaskisqaykichikchu
qamkuna cheqap rimaq kasqaykichikpaqqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Allin ruraq kasqaymantaqa
mana kachakuykuspam defiendekusaq.
Kawsanaykamaqa sonqoypapas
mana qaqchasqanmi ñoqaqa defiendekusaq.

7 Mana allin ruraqkuna hina
castigasqayá kachun enemigoykunaqa.
Mana allin runakuna hina
castigasqayá kachun contraypi sayariqkunaqa.
8 Diosta mana respetaq runaqa
¿imapitaq confiakunman
Diospa wañurachisqan kaspanqa?
Diosta mana respetaq runaqa
¿imapitaq confiakunman
Diospuni kawsayninta qechuruptinqa?
9 Diosqa ¿yaqachum payta uyarinman
sasachakuykuna payman hamuptinqa?
10 Payqa manam kusikuytaqa tarinchu
Tukuy Atiyniyoq Diospiqa.
Payqa manam sapa punchawchu
qayakun Diostaqa.
11 Ñoqam yachachisqaykichik atiyninwan
imaynam Diospa rurasqanmantaqa.
Manam pakasqaykichikchu
Tukuy Atiyniyoq Diospa ruray munasqanmantaqa.
12 Chaynaqa llapallaykichik rikuchkaspaqa
¿imanasqataq rimankichik yanqakunataqa?

13 Mana allin ruraqpaq
Diospa waqaychasqan castigoqa kaynam,
daño ruraq runakunapa
Diosmanta chaskisqanku herenciaqa kaynam:
14 Churinkunaqa maynataña miraspapas
guerrapim wañurunqaku.
Mirayninkunaqa maynaña kaspapas
mikuymanta yarqasqam kanqaku.
15 Paykunamanta puchuqkunañataqmi
peste onqoywan wañuspa pampasqa kanqaku.
Hinaptinmi viudakunapas paykunamanta
manaña waqaspa upallakuykunqaku.
16 Mana allin ruraq runaqa
allpata hinaña qollqeta huñukuruptinpas,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraq runaqa
mituta hinaña pachata rurarуptinpas
17 chaywanqa pachakunqa
allin ruraq runakunam.
Chay qollqetaqa rakinakunqa
mana huchayoq runakunam.
18 Mana allin ruraq runaqa
pacha tukuq puyu hinallam
wasinta rurakurun.
Mana allin ruraq runaqa
chakrapi cuidaqpa hatusninta
hinallam wasinta rurakurun.
19 Chayna runaqa chay tutallapaqñam
apullaña puñuykun,
ichaqa rikchariruspanqa
mana imayoqñam rikurirun.
20 Paytaqa manchakuymi aparunqa
lloqlla hina.
Paytaqa tutapi wayra param
aparunqa suwa hina.
21 Paytaqa intipa qespimunan
lawmanta wayra pukumuqmi pasachikun.
Paytaqa vientom
wasinmanta hoqariruspan seqaykachikun.
22 Wayraqa mana llakipayarispam
paypa contranpi pukunqa.
Atiyninmanta ayqeyta munaptinpas
wayraqa paypa contranpim pukunqa.
23 Taqllakuspa asipayachkaq hinam
paymantaqa viento burlakunqa.
Silbakuspa burlakuchkaq hinam
vientoqa maymi kasqanmanta aparunqa.

Yachayqa maypim tarikusqanmanta

28 1 Qollqe horqonapaqqa
kanmi minakuna.
Qorita chuyanchanapaqqa
kanmi sitiokuna.
2 Fierrotaqa horqona
allpa ukumantam.
Cobreta chulluchispaqa
rakina rumimantam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Runaqa achkiymanñam
tikrarun tutayaytapas.
Payqa kuchun-kuchunmi
maskan metalniyoq rumikunatapas.
Payqa maskanmi tutayayña kaptinpas.
Payqa maskanmi sinchillaña tutayay ukukunapipas.
4 Minatam toqonku runakunapa
mana yachananpi.
Minatam toqonku runakunapa
mana purinanpi.
Runakunapa kasqanmanta karupim
waskakunawan warkuchikuspa llamkanku.
Paykunaqa kaynaman-waknamanmi
waskakunawan wayuchikuspa aywiykachachikunku.
5 Kawsaykunatam qespichin
kay pachapa hawan allpaqa.
Ichaqa ninawan tukusqa hinam
kachkan chaypa ukunqa.
6 Chay allpapa ukun rumikunapim tarikun
safiro sutiyoq alhaja rumikunapas.
Chay allpapitaqmi tarikun
qori rumikunapas.
7 Chaykunaman riq ñantaqa
manam rikurqachu wamankunapas.
Chaykunaman riq ñantaqa
manam reqsirqachu ankakunapas.
8 Manchakuypaq animalkunapas
manam chaynintaqa purinchu.
Leonkunapas manam chaynintaqa pasanchu.
9 Hina rumi kaptinpas runaqa
qaqatam uchkun kallpallanwan.
Qaqallaña kaptinpas runaqa
orqotam wikutin kallpallanwan.
10 Runaqa toqon qaqay-qaqay rumikunatam.
Payqa tarin tukuy suma-sumaq kaqkunatam.
11 Payqa mayupa toqyasqan
pukyukunatam qochacharun.
Pakasqa kaqkunatam
lliwpa qawanantaña rurarun.

12 Ichaqa ¿maymantamá hamun yachayqa?
¿Maypimá kachkan entiendeyqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Runaqariki mayna valorniyoq
yachay kasqantaqa manam yachanchu.
Yachayqariki tarikun manam
runakunapa kawsasqan kay pachapichu.
14 Uku-uku lamar qocham nin:
"Yachayqa manam tarikun kaypichu" nispa.
Chaynataqmi lamar qochapas nin:
"Kaypipas manataqmi tarikunchu" nispa.
15 Yachaytaqa manam qoriwanchu rantina.
Yachaytaqa manam qollqewanchu pagana.
16 Qoripurowanpas yachaytaqa
manam tupachichwanchu.
Onice alhaja rumiwanpas yachaytaqa
manam tupachichwanchu.
Safiro alhaja rumiwanpas yachaytaqa
manam tupachichwanchu.
17 Qoriqa manam igualanmanchu
yachaymanqa.
Sumaqllaña cristalpas
manam igualanmanchu yachaymanqa.
Qori-puromanta alhajakunapas
manam igualanmanchu yachaymanqa.
18 Coral alhaja rumitaqa
manam qawarinapasñachu.
Cristal rumitaqa
manam qawarinapasñachu.
Yachaypa llumpay valesqanman hinaqa
perlaskunapas manam ancha valenchu.
19 Cus nacionmanta hamuq
topacio sutiyoq alhaja rumipas
manapunim yachaymanqa igualanchu.
Qori-purowanpas manapunim
yachayqa rantisqaqa kanmanchu.
20 Chaynaqa ¿maymantamá hamun yachayqa?
Chaynaqa ¿maypimá kachkan entiendeyqa?
21 Yachayqa llapa kawsaqkunapa ñawinmanta
pakasqam kachkan.
Yachayqa alton pawaq animalkunamantapas
pakasqam kachkan.
22 Uku pachapas rimachkaq hinam nin:
"Yachaymantaqa uyayllam-uyarirqani" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Diosllam reqsin
chay yachaypa ñannintaqa.
Diosllam yachan chay yachaypa
maypim kasqantaqa.
24 Diosqa qawanmi kay pachataqa
cantonmanta cantonkamapas.
Diosqa rikunmi cielopa ukunpi
kaqkunatapas.
25 Wayraman Dios kallpata qospanqa,
yakupaq Dios medidanta churaspanqa,
26 parananpaq kamachikuykunata qospanqa,
llipyayllawanña rayokunapa ñanninta kichaspanqa
27 qawarqataqmi yachaytapas.
Willakurqataqmi chay yachaymantapas.
Chaynapim payqa mana
tukuqpaq churarqa.
Sumaqta qawapaykuspanmi
chaskirqa chaytaqa.
28 Hinaspam runataqa
Dios nirqa kaynata:
"Runa yachayniyoq kananpaqqa
ñoqa Señortam respetawanan.
Runa allin entiendeq kananpaqqa
mana allinmantam rakikunan."

Tukuykunallanpaqña Job defiendekusqanmanta
(29-31)

29 1 Jobmi nirqataq:

2 ¡Ima allinraq kanman
ñawpaq killakunapi hina rikuriruptiyqa!
¡Ima allinraq kanman
Diospa waqaychawasqan punchawkunapi hina rikuriruptiyqa!
3 Chay tiempokunapiqa paypa achkiyninwan
kanchaykusqam kaq kani.
Chay tiempokunapiqa kanchaykuwaptinmi
tutayaypipas puriq kani.
4 ¡Ima allinraq kanman
kallpaypi hinaraq rikuriruptiyqa!
Chay tiempokunapiqa
favorecewaspam Diospuni wasiytapas waqaycharqa.
5 Chay tiempokunapiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tukuy Atiyniyoq Diospunim ñoqawan karqa.
Chay tiempokunapiqa
churiykunapas muyuriqniypim ñoqawan karqa.
6 Chay tiempokunapiqa
lechepa llukllunpas yanqaña kaptinmi
chaypa hawantaña purirqanipas.
Chay tiempokunapiqa rumikunapa hawantaraqmi
puririrqa aceiteypas.
7 Llaqtapa zaguanninpi
huñunakuyman riptiymi
hinaspa chay huñunakuypi
tiyaykuptiymi
8 mozokunapas rikuykuwaspan
respetowan huk lawman pasakuqku.
Yuyaq runakunapas
sayariykuspam rimaykuwaqku.
9 Kamachikuqkunapas rimachkaspankum
qonqayta upallaykuqku.
Paykunaqa makinkuwanmi
siminkuta tapakuqku.
10 Jefekunapas rimachkaspankum
upallaytaña qallaykurqaku.
Qonqaytam wata qalluña
rikurirurqaku.

11 Uyariwaqniykunam
ñoqataqa alabawaqku.
Qawaqniykunam ñoqamanta
allinta rimaqku.
12 Ruegakuwaqniy ñakariqtaqa
ñoqam librarqani.
Mana pipapas nanachikusqan
mana piyniyoqtam ñoqaqa yanaparqani.
13 Pasaypaq wakchayaruq runapas
graciastam ñoqaman qowarqa.
Yanapasqaywanmi viudapas
kusikuywan takirqa.
14 Sapa punchaw pachakuchkaq hinam
allin ruraytaqa ruraq kani.
Sapa punchaw punchukuchkaq hinam
allin arreglotaqa ruraq kani.
Sombrerokuchkaq hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin arreglotaqa ruraq kani.
15 Ñawsapa ñawinkuna hinam
ñoqaqa karqani.
Suchupa chakinkuna hinam
ñoqaqa karqani.
16 Wakchakunapa taytanmi
ñoqaqa karqani.
Mana reqsisqaypa asuntonpi preocupakuqmi
ñoqaqa karqani.
17 Mana allin runapatam ichaqa
kirunkunatapas pakiparqani.
Siminmantañam hapisqantapas
horqoq kani.

18 Ñoqam piensarqani kawsasqay punchawkunaqa
aqo hinaña kananmanta.
Ñoqam piensarqani
wasiypipuni wañukunaymanta.
19 Ñoqam piensarqani
yakupa patanpi sachapa sapin hina
allin kasqayta.
Piensarqanitaqmi
tutapi sulla chaskichkaq sacha hina
allin kasqayta.
20 Nirqanitaqmi runakuna
mana tukuyta alabawananmanta.
Nirqanitaqmi mosoq flechana hina
kallpayqa mana tukunanmanta.

21 Chay tiempopiqa llapa runakuna uyariwaspanmi
pacienciawan suyaqku.
Consejoykunata chaskinankupaqmi
paykunaqa upallaykuqku.
22 Rimayta tukuruptiyqa
manam pipas kutipawaqchu.
Sulla hina chayaykuq palabraykunataqa
manam wischupakuqkuchu.
23 Parata suyachkaq hinam
paykunaqa suyawarqaku.
Usyay tiempopi parata suyachkaq hinam
palabraykunata uyariqku.
24 Ñoqam paykunapaq asirirkurqani

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manaña pimanpas confiakuptinku.
Paykunam chay favortaqa
mana despreciaspa chaskiqku.
25 Ñoqam paykunapa imaynam
purinanta tantearqani.
Paykunapa jefen kaspaymi
chawpinkupi tiyarqani.
Tropankunapa chawpinpi rey hinam
paykuna ukupi yacharqani.
Llakisqakunata consuelaq hinam
ñoqaqa paykunata consuelarqani.

Jobmi llakikun ñakariypi tarikusqanmanta.

30 1 Kunanñataqmi ñoqamantapas
aswan mozo kaqkunaraq asipayawankupas.
Paykunapa taytankutaqa manam munaymanchu karqa
ganadoykuna michiq allqollapaqpas.
2 Makinkupas ¿imapaqtaq serviwanman karqa
manaña kallpankupas kachkaptinqa?
3 Wakchayaywan pasaypaq yarqaymanta kaspankum
tutankuna chaki allpapi purirqaku.
Imapas tarisqankutañam kachurqaku.
4 Sachakunapa ukunpim
mikunankupaq malvastaña pallaqku.
Retamapa sapinkunatañam
paykunaqa mikuqku.
5 Paykunaqa karqaku
runakuna ukumantapas wischusqam.
Paykunaqa karqaku suwakuna hina
qaparillawanña qatikachasqam.
6 Pasaypaq chaki wayqokunapim
paykunaqa *yacharqaku.
Machaykunapa raqrankunapim
paykunaqa yacharqaku.
7 Monte-monte ukupim
paykunaqa qaparkachaqku.
Sacha-sacha ukupim
paykunaqa huñunakuqku.
8 Paykunaqa kanku
mana yuyayniyoq runakunapa churinkunam.
Paykunaqa kanku
mana pipapas reqsisqan runakunapa churinkunam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa kanku
llaqtankumantapas wischusqa runakunam.

9 Kunanqa ñoqam rikuriruni
chayna runakunapa burlakunanña.
Kunanqa ñoqam rikuriruni
asikunanku runaña.
10 Kunanqa millakuwaspankuraqmi
ñoqamanta anchurikunku.
Kunanqa mana penqakusparaqmi
uyaypipas toqawanku.
11 Flechanapa cuerdanta tipichkaq hinam
ñoqallaytaqa Dios humillarachiwan.
Chayraykum kay runakunapas
manaña respetowanchu qawawan.
12 *Alleq lawniymantam hatarinku.
Qepamanmi tanqaykuwanku.
Venceruwayta munaspankum
tukuy imata ruranku.
13 Wichirachiwayta munaspankum purinaytapas
lliw taqmarunku paykunaqa.
Manamya pipas yanapaykuwanchu
ñoqallaytaqa.
14 Uchkusqa murallanta hinam
paykunaqa yaykuramunku.
Tuñisqa rumikuna qaparichkaq hinaraqmi
ñoqa lawman tikrakamunku.
15 Manchakuymi qonqaymanta hapirullawan.
Respetasqa kasqaypas qonqaytam
wayrapa apasqan hina chinkaruwan.
Puyu pasachkaq hinam
libraqniypas chinkaruwan.

16 Ñoqallayqa wañuypa patanpiñam
kachkani.
Ñoqallayqa llakipa qatisqanñam
kachkani.
17 Tutam tulluykunaman
nanaykuna yaykuruwan.
Kachuwaqniy hinam
mana samaykuspan nanawan.
18 Diosmi llumpay atiyninwan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pachaymanta hapichkaq hina hapiruwan.
Ponchopa kunkan qewichkaq hinam
ñoqallayta llapiruwan.
19 Diosmi mitukunapa
chawpinman wischuykullawan.
Allpaman-uchpamanñam
ñoqallaytaqa rikurirachiwan.

20 Diosnilláy, qayakamullaptiypas
manamya contestaykuwankichu.
Qayllaykipi sayaykullaptiypas
qawaylla-qawaykuwaspam
mana yanapaykuwankichu.
21 Mana llakipayakuqñam
ñoqawanqa rikurirunki.
Piñakuywanmi qamqa
ñakarichiwanki.
22 Wayrawan hoqarirachiwaspaykim
aparachiwanki.
Wayra-parawanmi ñoqataqa
katkatatachiwarqanki.
23 Yachakunim qam
wañuyman apawasqaykita.
Yachakunim llapallan kawsaqkunapa
huñunakunanman apawasqaykita.
24 ¿Manachum pillapas makinta
haywariykunman sasachakuypi kaqmanqa?
¿Manachum pillapas makinta
haywariykunman ruegakuspan yanapakuyta mañakuptinqa?
25 ¿Manachum ñoqaqa waqarqani
sasachakuypi kaqkunawan kuska?
¿Manachum ñoqaqa llakikurqani
wakchakunawan kuska?
26 Ichaqa allin kaqkunata suyachkaptiymi
mana allin kaqkuna chayaramuwan.
Achkiyta suyachkaptiymi
tutayayña chayaramuwan.
27 Ukuykunam manaña
samaykuspan tukukuchkan.
Llakikuy punchawllañam
ñoqallaytaqa suyawachkan.
28 Ñoqallayqa tutayaypim intipapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manaña kanchaykusqan purillachkani.
Huñunakuypipas hatarispaymi
yanapaykuwanankupaq qaparillani.
29 Kunanqa atoqkunaman rikchakuqñam
rikurirunipas.
Kunanqa avestruz animalman rikchakuqñam
rikurirunipas.
30 Aycha qaraypas
yanayaruspam pelarikuchkan.
Tulluykunapas calenturawanmi
llumpayta ruparikuchkan.
31 Arpallaymi llakikunaypaqña
serviwachkan.
Qenallaymi waqakunaypaqña
compañawachkan.

Mana huchayoq kasqanmanta Jobpa rimarisqanmanta

31 1 Kikiypunim contratota rurarqani
doncellakunataqa mana qawapayanaypaq.
2 Hanaq pachapi kaq Diosqa
¿ima premiotataq runamanqa qonman?
Tukuy Atiyniyoq Diosqa
¿ima herenciatataq altomanta qomunman?
3 ¿Manachum llakikuytaqa
qonman mana allin runakunaman?
¿Manachum sasachakuytaqa
qonman mana allin ruraqkunaman?
4 ¿Manachum Diosqa qawanman
imaynam purisqayta?
¿Manachum Diosqa yupanman
lliw ichisqaykunata?

5 Ñoqaqa juranim
mana engañowan rurasqaymanta.
Ñoqaqa juranim apuraspay
mana pitapas engañasqayta.
6 Mana engañakuq balanzapi
pesachkaq hinayá
kikin Diospuni allinta juzgaykuwachun.
Payqa mana huchayoq kasqaytayá
yachachun.
7 Sichum allin ñanmanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rakikuruptiyqa,
sichum ima mana allinmanpas
makiykuna chapukuruptinqa
8 tarpusqaytapas hukñayá mikukuchun.
Tarpusqaypa rurunpas pilapasqayá kachun.

9 Sichum sapaq warmiwan
engañarachikuptiyqa,
sichum vecinoypa punkunpi
payta wateqaptiyqa
10 kikiypa warmiypuniyá
hukpaqña kawsayta kutapakuchun.
Mana reqsisqay runañayá
paywan puñukuchun.
11 Chaynata ruraruptiyqa
imayna huchach kanman!
Chaynata ruraruptiyqa
imayna castiganapaqcha kanman!
12 Chaynata ruraruptiyqa kanman
uku pachakama rupaspan yaykuq nina hinach.
Chaynata ruraruptiyqa kanman
tarpukusqaypa sapinkama ruparuq nina hinach.
13 Sichum sirvienteykuna reclamawachkaptin
despreciarqani paykunapa derechonta,
sichu sirvientaykuna reclamawachkaptin
despreciarqani paykunapa derechonta
14 hinaptinqa ¿imatataq ruraykullayman
Diospuni contraypi hatariruptinqa?
hinaptinqa ¿imatataq contestallayman
Diospuni tapuykuwaptinqa?
15 Ñoqapas-paykunapas mamaykupa wiksanpi
Diospa unanchasqallanmi kanikuqa.
Ñoqapas-paykunapas mamaykupa wiksanpi
sapallan Diospa rikurichisqanmi kanikuqa.
16 Wakchakunapa mañakuwasqantaqa
manam negarqanichu.
Viudatapas aminankama waqaqtaqa
manam qawakurqanichu.
17 Mikuspayqa manam sapallaychu
mikurqani.
Mikuspayqa mana tayta-mamayoqmanmi
haywaykuq kani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ñoqaqa mozo kasqaymantaraqmi
mana tayta-mamayoqkunapaq taytan hina karqani.
Ñoqaqa warma kasqaymantaraqmi
viudakunata yanaparqani.
19 Pipapas mana pachan kaptin
wañunayachkaqta rikuspayqa,
pipapas tapakuykunanpaq
mana imanpas kaptinqa
20 ñoqam ovejaykunapa millwanwan
qoniykachirqani paytaqa.
Hinaptinmi payñataq
bendecisqa kanaypaq mañapuwarqa.
21 Mana tayta-mamayoqtaqa
manam amenazarqanichu.
Payta amenazanaypaqqa
reqsisqay autoridadkunamanqa
manam hapipakurqanichu.
22 Kay rimasqaykuna mana cheqap kaptinqa
rikraypas wasaymantayá chutakuruchun.
Kay rimasqaykuna mana cheqap kaptinqa
brazoypas hombroymantayá pakikuruchun.
23 Ñoqallayqa Diospa castigontam manchakurqani.
Atiyninta qawachkaspaqa manam kaykunataqa
rurayta atiqchu kani.

24 Manam haykapipas qoripiqa
hapipakurqanichu.
Manataqmi: “Qanmi hapipakunayqa
kanki” nispayqa nirqanichu.
25 Kusikuyniytaqa manam churarqani
llumpay apu kasqaypichu.
Kusikuyniytaqa manam churarqani
llumpay qollqe ganasqaypichu.
26 Rikurqanim intipa kancharisqanta.
Rikurqanim killapa sumaqllaña achkirisqanta.
27 Ichaqa piensaspallaypas
manam engañasqachu karqani.
Manataqmi muchapayaspaypas
adoraqchu karqani.
28 Chaynata ruraruptiyqa
¡mayna castiganapaqcha kanman!
Chaynata ruraruptiyqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Altopi kaq Diosta negaycha kanman.

29 Pipas cheqniwaqniy llakipa hapisqan kaptinqa
manam kusikurqanichu.
Cheqniwaqniyta ima mana allinpas pasaruptinqa
manam kusipayarqanichu.
30 Ñoqaqa manam munarqanichu
simiy huchallikunantaqa.
Ñoqaqa manam ñakarqanichu
paypa wañunanta munaspayqa.
31 Wasiypi *yachaqkunam ñoqamanta
nirqaku: "¿Pitaq Jobpa mikunanmanta
mana saksaykurqachu?" nispa.
32 Manam hawapichu puñuchiq kani
forastero runataqa.
Wasiytaqa kichaykuqmi kani
puriq runamanqa.
33 Wakin runa hinaqa
manam taparqanichu
mana kasukusqaytaqa.
Wakin runa hinaqa
mana allin rurasqaytaqa
manam pakarqanichu sonqoypiqa.
34 Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
mana manchakurqanichu
chay huñunasqa runakunataqa.
Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
mana hukmanyarqanichu
aylluykunapa despreciawananmantaqa.
Chay huchakunataqa mana rurasqayraykum
upallakuykuspay mana lloqsirqanichu punkuymantaqa.

35 ¡Ima allinraq kanman
pipas uyariykuwaptinqa!
Kay firmaywanmi
defiendekuni asuntoytaqa.
Tukuy Atiyniyoq Diosyá
contestawachun ñoqataqa.
Acusawaqniyqa qellqaspayá
denunciawachun ñoqataqa.
36 Hinaptinqa chaytam apasaq
hombroypi sutillata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Umaypi coronata apachkaq
hinam apasaq sutillata.
37 Tukuy ima rurasqaymantam
ñoqaqa Diosman cuentata qosaq.
Ñoqaqa ancha reqsisqa kamachikuq hinam
payman asuykusaq.
38 Chakraypi runakunapas manam
contraypiqa qaparirqakuchu.
Chakraypi yapuqkunapas
manapunim waqarqakuchu.
39 Paykunapa cosechasqankutaqa
manam mikurqani debaldellachu.
Chakrapi llamkaqkunataqa
manam hukmanyachirqanichu.
40 Sichum chaykunata ruraruptiyqa
trigo wiñananmantayá
chakraypipas kichkaña wiñachun.
Sichum chaykunata ruraruptiyqa
cebada wiñananmantayá
chakraypipas qoraña wiñachun.

Chaykunata rimarispanmá Jobqa tukurqa defiendekusqanta.

Eliu sutiyoq runa Jobta contestasqanmanta
(32-37)

32 1 Jobqa allin ruraq kasqanpaq hapikusqanraykum chay rimaqmasinkuna manaña imatapas nirqakuchu. 2 Hinaptinmi Eliu sutiyoq runa Jobpa contranpi piñakururqa. Payqa piñakururqa Jobqa mana huchayoqpaq hapikuspan Diosta culpaptinmi. Eliu sutiyoq runaqa karqa Baraquelpa churinmi. Baraquelñataqmi karqa Buz casta Ram sutiyoq runapa miraynin. 3 Eliu sutiyoq runaqa piñakururqataqmi Jobpa chay kimsan amistadninkunapa contranpipas. Paykunamá imallatapas manaña nispanku Jobta mana allin ruraqpaq hapirqaku. 4 Eliu sutiyoq runaqa paykunamanta sullkaraq kaspam rimananpaq listollaña suyarqa. 5 Chay kimsa runakuna manaña Jobta niyta atiptinkum paykunapa contranpi Eliuqa piñakururqa. 6 Chaynapimá Buzpa castan Baraquelpa churin Eliuqa rimarirqa kaynata:

Qamkunaqa machu señorkunaña kaptikichikmi,
ñoqaqa mozollaraq kaspaymi
manchakurqani yachasqaykuna rimariyta.
7 Ñoqamá piensarqani kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Machu runakunayá puntataqa
rimachunku" nispa.
"Achka watayoqkunayá puntataqa
yachayta yachachichunku" nispa.
8 Seguroch Diosmanta hamuq espiritu
runapiqa kachkan.
Seguroch Tukuy Atiyniyoq Diospa pukuriynin
runataqa entiendechichkan.
9 Manam yuyaqkunallachu yachayniyoqqa kanku.
Manam machukunallachu allin kaq entiendeqqa kanku.
10 Chaymi nikichik: "Ñoqatayá uyariwaychik.
Yachaytam ñoqapas yachachisqaykichik."

11 Ñoqam atienderqani rimasqaykichikta.
Ñoqam uyarirqani yuyaymanaspa rimasqaykichikta.
Ñoqam suyarqani allin palabrakuna maskasqaykichikta.
12 Ñoqaqa sumaqtam uyarirqani
qamkunapa rimasqaykichikta.
Ichaqa mayqannikichikpas
manam atirqankichikchu Job convencechiyta.
Ichaqa mayqannikichikpas
manam atirqankichikchu Job rimapayayta.
13 Yachaysapapaq mana hapikunaykichikpaqmi
mana runachu contestanqa aswanqa Diosmi.
14 Jobqa manam imatapas rimapayawarqachu.
Ñoqapas contestasaqqa
manataqmi qamkunapa rimasqaykichikman hinachu.

15 Tayta Job, paykunaqa kachkanku
mancharisqañam.
Paykunaqa kachkanku qamta mana
rimapayay atiqñam.
Paykunapaqa palabrankupas tukurunñam.
16 Chaynaqa ¿ñoqapas suyasaqchum
paykuna upallarusqanrayku?
Chaynaqa ¿ñoqapas suyasaqchum
sayaruspa manaña rimapayasusqaykirayku?
17 Manam, ñoqaqa kikiypa
parteymantam nisqayki.
Ñoqaqa yachasqaytam
qanman rimapayasqayki.
18 Sonqoymi huntallaña kachkan rimanaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam aguantayta atiniñachu rimanaypaq.
19 Vino timpuchkaq hinam
ñoqapa sonqollay timpuchkan.
Mosoq odre llikikuruchkaqña hinam
ñoqapa sonqollay llikiruq hinaña kachkan.
20 Chaynaqa hawkayarinaypaqmi
ñoqaqa rimarisaq.
Chaynaqa qamta contestanaypaqmi
simiyta kicharisaq.
21 Pimanpas mana sayapakuspaymi
rimarisaq.
Pitapas mana alabaspaymi
rimarisaq.
22 Ñoqaqa manam yachanichu
runa alabaytaqa.
Chaynata ruraruptiyqa unanchawaqniychá
qarqoruwanman ñoqataqa.

Eliu sutiyoq runawan Job qaqchachikusqanmanta

33 1 Chaynaqa Job, kunanyá
uyariy kay palabraykunata.
Chaynaqa Job, kunanyá
atiendey llapan rimasqayta.
2 Kunanqa ñam simiyta kichaykuniña.
Kunanqa ñam rimayta qallaykuniña.
3 Ñoqaqa rimarisaq
Diospa munasqanman hina piensaspam.
Yachasqaytaqa rimarisaq mana llullakuspam.
4 Ñoqataqa Diospa espiritunmi
unanchawarqa.
Ñoqamanqa Tukuy Atiyniyoq Diosmi
kawsayta qowarqa.

5 Atispaykiqa ñoqatayá contestaway.
Allinta preparakuspayá contestaway.
Ñawpaqniypi sayaykuspayá contestaway.
6 Ñoqapas Diospa qayllanpiqa
qam hinallam kani.
Ñoqapas mitumanta
unanchasqallam karqani.
7 Chaynaqa ñoqamantaqa
manam ima manchakunaykipas kanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqaqa manam tanqaypaqqa
tanqasqaykichu.
8 Cheqaptapunim qamqa
qayllaypi rimarqanki.
Hinaptinmi kayna
nisqaykita uyarirqayki:
9 “Ñoqaqa mana huchayoqmi kani.
Ñoqaqa kani manam mana kasukuqchu.
Ñoqaqa kani mana culpayoqmi.
Ñoqaqa kani manam
mana allin ruraqchu.
10 Ichaqa Diosmi yanqamanta
cargochawan.
Diosqa yanqamantam
enemigonpaqña hapiwan.
11 Chakiykunatam cadenawan hina
chaqnaruwarqa” nispa.
“Maypim purisqaytapas
paymi cuidawarqa” nispa.
12 Manam allinpunichu chay rimasqaykiqa.
Diosqa aswan mas hatunmi runamantaqa.
13 ¿Imanasqataq qamqa churanakunki Dioswanqa?
Payqa manam cuentataqa qonmanchu imapas rimasqanmantaqa.
14 Diosqa achka formapim rimapayan runakunataqa.
Ichaqa manam cuentata qokunchu runaqa.
15 Diosqa rimapayakunmi mosqoypipas.
Rimapayakunmi tuta revelacionpipas.
Rimapayanmi puñuy hapiruptinpas.
Rimapayanmi camanpi puñuruptinpas.
16 Rinrillanpim rimapayan Diosqa.
Cheqapyachinmi amenazasqantaqa.
17 Chaynataqa rimapayan
mana allin rurasqankumanta kutirichinanpaqmi.
Chaynataqa rimapayan
orgulloso kayninta qechunanpaqmi.
18 Chaynapim Diosqa
runakunata libraykun sepulturamanta.
Chaynapim Diosqa
libraykun guerrapi wañunanmanta.
19 Diosqa corregintaqmi
camapi nanaykunawanpas.
Diosqa corregintaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tullunkunapi mana taniq nanaykunawanpas.
20 Chaynapim runaqa
mikuytapas millakurunña.
Mayna miskiña kaptinpas
mikuytam millakurunña.
21 Chaynapim aychanpas
tukuchkan manaña rikurinankama
hinaspa mana rikuriq
tullunkunapas rikurinankama.
22 Paypa vidanqa
sepulturamanñam hichpaykuchkan.
Paypa vidanqa wañuqkunapa
kasqanmanñam hichpaykuchkan.

23 Ichaqa paypa ladonpi huk angel kaspaqa,
waranqa angelkunamanta huk allinyanachiq angel kaspaqa,
Diospa munasqanta rurananpaq
chay runata rimapayaq angel kaspaqa
24 chay runamanta llakipayarikuspanyá
Diosta nichun kaynata:
"Sepulturaman ama yaykunanpaqyá
libraykuy kay runata" nispa.
"Vidanpa rantinpim
tariruniña huk pagota" nispa.
25 Hinaptinqa aychallanpas
rikurirunqa mozo kasqanpi hinaraqchá.
Hinaptinqa rikurirunqa
mozo kasqanpi hina kallpayoqraqchá.
26 Diosta ruegakuptinmi
payqa chaskiykunqa.
Kusikuywan qaparispam
Diospa uyanta rikuykunqa.
Runaqa ñawpaq hina allin ruraq kananpaqmi
Diosqa payman kutichipunqa.
27 Chaynataqmi chay runaqa
llapa runakunaman ninqataq kaynata:
"Ñoqa huchallikuruchkaptiypas
Diosqa manam merecesqayman
hinachu castigaruwan.
Diospa munasqanman hina
mana kawsachkaptiypas
payqa manam merecesqayman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinachu castigaruwan.
28 Aswanraqmi payqa
sepulturaman rinaymanta
vidallayta libraykuwan.
Kunanqa achkiyta
qawaspay kawsakunaypaqñam
libraykuwan.”

29 Chaynaqa tukuy kaykunatam
Diosqa runawan ruran.
Iskay otaq kimsa kutikamam
Diosqa chaynata ruran.
30 Chaynatam ruran runata
wañuypa patanmantaña kutichinanpaq.
Chaynatam ruran wakin kawsaqkunata hina
achkiyninwan kancharinanpaq.

31 Tayta Job, qamqa
allintayá uyariykuway.
Ñoqa rimanaypaqyá
upallalla uyariykuway.
32 Sichum imapas niwanayki kaptinqa
kunanyá niway.
Munachkanim allin ruraq kasqayki yachaykuyta,
chaynaqa qamyá rimapayaway.
33 Mana chayna kaptinqa
uyariway ñoqata.
Mana chayna kaptinqa upallayá,
yachachisqaykim allin yachayta.

Diospa favorninpi Eliu sutiyoq runa rimarisqanmanta

34 1 Yapatawan rimarispanmi Eliu nirqa kaynata:
2 Yuyayniyoqkuna, uyariychikyá
kay palabraykunata.
Yachayniyoqkuna, atiendeychikyá
kay rimasqaykunata.
3 Malliykuspam yachanchik
mikuypa gustontaqa.
Chaynataqmi uyariykuspataq yachachwan
palabrakunapa allin otaq mana allin kasqantaqa.
4 Chaynaqa rimasqaykichikmantayá
razonninpi kaqta akllasunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaspayá allin kaqta
kikinchikpura yachasunchik.
5 Uyarisqanchikpi hinam Job nirqa kaynata:
"Ñoqaqa allin ruraq kaptiypas
Diosqa manamya ruraykapuwanchu allin arreglota.
6 Razonniypi kaptiypas llullakuqpaqmi hapiwan" nispa.
"Mana faltayoq kachkaptiypas
mana sanoyay atiq heridawanmi castigaruwan" nispa.
7 Chaynaqa ¿pi runataq kanman
Job hina Diosta burlakuq runaqa?
Sapa rato yaku tomachkaq
hinamiki burlakun Jobqa.
8 Payqa purikun mana allin
ruraqkunawanmi.
Payqa purikun mana allin
runakunawanmi.
9 Jobpa nisqanman hinaqa, runaqa
manas imatapas horqokunchu
Dios agradayta munaspanqa.
10 Chaynaqa yuyayniyoq runakuna,
qamkunayá uyariwaychik.
Mana allin rurayqa
Diosmanta karunchasqayá kachun.
Hucha rurayqa
Tukuy Atiyniyoq Diosmanta karunchasqayá kachun.
11 Diosqariki runamanqa pagapun
imaynam rurasqanman hinam.
Diosqariki runamanqa qopun
imaynam kawsasqanman hinam.
12 Hinaptinqariki Diosqa manam
ruranmanchu mana allintaqa.
Hinaptinqariki Tukuy Atiyniyoq Diosqa
manam tikranmanchu allin arreglo ruraytaqa.
13 Diosmanqa manam pipas
kay pachataqa qoykurqachu.
Diosmanqa tukuy kay pachataqa
manam pipas churachikurqachu.
14 Sichum runata Dios nanachikuptinqa,
vidantawan samayninta kutichikuptinqa
15 llapallan runakunach tukurunman.
Runakunach allpaman kutiykunman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Chaynaqa entiendeq kaspaykiqa
uyariwayá.
Chaynaqa uyarikuq kaspaqa
atiendewayá.
17 Sichum allin arreglo
rurayta Dios cheqnispanqa
manach atinmanchu gobiernaytaqa.
Chaynaqa yaqachum acusawaq
tukuy allin ruraq Atiyniyoq Diostaqa.
18 Payqariki reykunatapas ninmi:
"Qamkunaqa qara uyam kankichik" nispa.
Payqariki kamachikuqkunatapas ninmi:
"Mana allin ruraqkunam kankichik" nispa.
19 Payqa manam sayapakunchu
kamachikuqkunamanpas.
Payqa manam wakchata despreciaspanchu
apumanñataq sayapakunpas.
Paypa unanchasqallanmiki
kachkan apupas-wakchapas.
20 Runakunaqariki
qonqayllamantam wañukunku.
Runakunaqariki
chawpi tutatam wañukunku.
Paykunaqa katkatatarispam
ripukunku.
Manam runapa atiyninwanchu
llapa munaychakuqkunaqa qechusqa kanqaku.
21 Diosqa qawachkanmi
runakunapa imaynam kawsasqantaqa.
Diosqa rikuchkanmi
runakunapa imaynam purisqantaqa.
22 Mana allin ruraq runa pakakunanpaqqa
manam kanchu tutayaypas.
Mana allin ruraq runataqa
manam pakaykunmanchu
maynaña yanay-yanay tutayaypas.
23 Diosqa manam suma-sumaqtaraqchu
averiguanan runamantaqa
chaynapi runa payman rispa
juzgasqa kananpaqqa.
24 Diosqa manam averiguananraqchu
munaychakuqkunata urmachinanpaqqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosqa manam averiguananraqchu
paykunapa rantinpipas churananpaqqa.
25 Diosqa yachanmi
chay munaychakuqpa imam rurasqantaqa.
Payqa tutallan tikraparuspam
lliw ñutuparun paykunataqa.
26 Mana allin ruraqkunata hinam
payqa castigan.
Llapa runapa qawasqantam
payqa castigan.
27 Paykunaqa manañam qatirqakuchu
Diostaqa.
Paykunaqa manañam piensarqakuchu
Diospa munasqanman hina kawsaytaqa.
28 Chaynapim Diosman chayachirqaku
wakchakunapa qayakusqanta.
Chaymi Diosqa uyariykurqa
ñakariqkunapa qayakusqanta.
29 Sichum Dios upallakuykuptinqa
¿pitaq payta acusanman?
Sichum Dios uyanta pakaykuptinqa
¿pitaq payta qawanman?
Diosqa qawachkanmi nacionkunataqa.
Diosqa qawachkanmi runakunataqa
30 chaynapi Diosta mana yupaychaq runaqa
mana gobiernananpaq,
chaynapi runakuna engañaqqa
mana gobiernananpaq.

31 Ichaqa sichum Diosta
mana allin ruraq runa ninman kaynata:
"Huchallikurunim, ñoqaqa
manañam huchallikusaqñachu
yapatawanqa.
32 Mana rikusqay faltaykunatayá
qawaykachiway" nispa.
"Sichum huchallikuruptiyqa manaña
ruranaypaqyá qawaykachiway" nispa.
33 ¿Qampa tanteasqaykiman hinachu
Dios pagasunaykita munachkanki?
Qamqariki paypa pagasusqaykitam
wischupakurunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynaqa qanmi akllakunaykiqa.
Manam ñoqachu akllanayqa.
Hinaptinqa niwayá imam yachasqaykitaqa.

34 Yuyayniyoq runakunam
niwanqaku ñoqata.
Yachayniyoq runakunam
niwanqaku kaynata:
35 "Jobqa rimachkan manam yachaywanchu.
Jobqa rimachkan manam yuyaywanchu.
36 Ima allinraq kanman
Jobpa rimasqankuna allin tapusqa kaptinqa.
Mana allin runa hinam
hukmankunata payqa rimarqa.
37 Payqa huchallikuchkaspanpas
mana kasukuqraqmi rikurirun.
Payqa ñoqanchiktapas
kutipakuqñam rikurirun" nispa.
"Payqa Diospa contranpipas
llumpay rimaqmi rikurirun" nispa.

35

1 Eliu sutiyoq runaqa nirqataqmi:

2 Tayta Job, ¿allinpaqchu
rikchakapusunki qamtaqa
Diosraq: "Razonniyoqmi kanki"
nisunaykipaqqa?
3 Qamqa Diostam nirqanki kaynata:
"¿Imataq qokusunki
ñoqa huchallikuptiyqa?" nispa.
"¿Ima allintataq qowanman karqa
mana huchallikuptiyqa?" nispa.
4 Chaynaqa ñoqam
contestasqayki qamta.
Chaynaqa ñoqam contestasaq
qampa amistadnikikunata.
5 Cielokuna lawman umaykita
hoqarispayá qawariy.
Puyukunaqa qanmanta aswan mas altopi
kasqantayá qawariy.
6 Huchallikusqaykiqa Diostaqa
manam imananpaschu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maynaña mana kasukusqaykipas
Diostaqa manam imananpaschu.
7 Allinta ruraspapas
manataqmi imallatapas
qochkankichu.
Allinta ruraspapas
manataqmi imallapipas
favorecechkankichu.
8 Chayna mana allin rurasqaykiqa
dañanman qam hina runallatam.
Allin rurasqaykipas
favorecenmanqa qam hina runallatam.
9 Runakunaqa llumpayta ñakarispankum
qayakunku.
Paykunaqa munaychakuqkunapa makinmanta
librasqa kanankupaqmi qayakunku.
10 Ichaqa paykunaqa manam maskankuchu
unanchaqnin Diostaqa.
Ichaqa paykunaqa manam maskankuchu
tutankuna takichiqnin Diostaqa.
11 Manam maskankuchu purun animalkunamantapas
mastaraq yachachiwaqninchik Diostaqa.
Manam maskankuchu alton pawaq animalkunamantapas
mastaraq yuyay qowaqninchik Diostaqa.
12 Paykunataqa orgulloso kasqankuraykum
qayakuptinkupas Diosqa mana contestanchu.
Paykunataqa mana allin ruraq kasqankuraykum
qapariptinkupas Diosqa mana contestanchu.
13 Cheqaptapunipas Diosqa manam uyarinqachu
chayna yanqa qayakusqankutaqa.
Cheqaptapunipas Tukuy Atiyniyoq Diostaqa
manam imapas qokunchu chaymantaqa.
14 “Diostaqa manam rikurqanichu”
nisparaqmi piensachkankipas qamqa.
Ichaqa pacienciawanyá suyaykuy,
paypa ñawpaqninpiñam kachkan asuntoykiqa.
15 Qamqa kunanmi ninkitaq piñakuspanpas
Diosqa mana castigakusqanta.
Qamqa kunanmi ninkitaq
loco hina rurasqaykimanta,
Diostaqa mana imapas qokusqanmanta.
16 Chaynaqa Job, qamqariki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanqakunatam rimachkanki.
Qamqariki mana yachaywanmi
llumpayta rimachkanki.

Eliumi rimarin Diospa hatu-hatun kayninmanta

36 1 Eliu yapatawan rimarispanmi kaynata nirqa:

2 Tumpatayá suyaykuway ñoqa yachachinaypaq.
Kachkanraqmi Diospa favorninpi rimarinaypaq.
3 Ancha-ancha yachasqaykunamantam
rimarisaq.
Unanchaqniyqa razonninpi kasqantam
qawachisaq.
4 Cheqaptapunipas manam
llullachu rimasqaykunaqa.
Ñoqaqariki alli-allin yachayniyoq kaspaymi
rimapayachkaykichik qamkunataqa.

5 Diosqa atiyniyoq kasqanraykum
pitapas nanachikuntaq.
Payqa tukuy ima rurasqanpipas
atiyniyoq kasqanraykum takyantaq.
6 Manam kawsachinqachu
mana allin ruraq runataqa.
Ñakariqkunapaqmi ichaqa
allin arreglota ruraykapunqa.
7 Diosqa nanachikunmi
allin ruraq runakunataqa.
Reykunawanña tiyanankupi tiyaptinkupas
nanachikunmi paykunataqa.
Maypipas hoqarisqa kasqankupim
wiñaypaq takyachin paykunataqa.
8 Cadenawanña chaqnasqa kachkaptinkupas,
waskakunawanña watasqa kachkaptinkupas
9 Diosmi paykunaman reqsichin
mana allin rurasqankumanta.
Diosmi paykunaman reqsichin
orgullowan mana kasukusqankumanta.
10 Diosqa paykunatam rimapayan
wanakunankupaq.
Diosqa paykunatam rimapayan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allinmanta kutirikunankupaq.
11 Sichum Diosta kasukuspa
payta serviptinkuqa
kawsakunankukamam allinllaña kanqaku.
Wañukunankukamam kusisqallaña kanqaku.
12 Mana kasukuspankum ichaqa guerrapi
wañuchisqa kanqaku.
Mana kasukuspankum ichaqa mana
imata yachastin wañukunqaku.
13 Rumi sonqo runakunaqa
llumpa-llumpay piñakuqllañam kanku.
Cadenakunawan chaqnasqa kaspankupas
paypa yanapakuynin mana maskaqmi kanku.
14 Chayna rumi sonqo runakunaqa
mozollaraq kachkaspam wañukunkupas.
Penqaypaq kaqkunata
rurachkaspam wañukunkupas.
15 Ñakariqkunataqa Diosmi libraykun
chay ñakarisqanwan.
Nanaywan kaqkunataqa Diosmi rimapayan
chay nanayninwan.
16 Payqariki qamtapas tukuy sasachakuymantam
aysaypay-aysasuchkanki.
Payqariki mana ima sasachakuypa kasqanmanmi
pusasuchkanki.
Payqariki miskillaña mikuykunapa kasqanmanmi
kusikunaykipaq pusasuchkanki.
17 Mana allin ruraq runakunapa juzgasqa kanankum
qampiña cumplikuspan hapisuchkanki.
Juiciopi sentenciasqanmi hapisuchkanki.
18 Chaynaqa cuidakuyá,
yanqañataq pipas qori-qollqewan aysaykusunkiman.
Chaynaqa cuidakuyá,
yanqañataq pipas hatun regalokunawan pantarachisunkiman.
19 Sasachakuymantaqa manam
librasunkimanchu qaparisqaykipas.
Sasachakuymantaqa manam
librasunkimanchu tukuy atiynikipas.
20 Chaynaqa amayá munaychu qonqaymanta
nacionkunapa chinkarunan tutatapas.
21 Cuidakuyá amaña mana
allin rurayman kutirinaykipaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamqariki ñakariymantam akllakurqanki
mana allin ruraqña kanaykipaq.

22 Diosqa hatu-hatun atiyniyoqmi.
Payqa mana pipapas igualay atinan yachachikuqmi.
23 Manam pipas paytaqa
tapunmanchu imapas rurasqanmantaqa.
Manam pipas paytaqa ninmanchu
mana allin rurasqanmantaqa.
24 Runakuna takispam
alabanku Diospa rurasqanmanta,
chaynaqa qampas payta hatunchaspayá
alabay rurasqanmanta.
25 Llapa runakunam paytaqa qawanku.
Runakunaqa karullamantam paytaqa rikunku.
26 Diosqa hatu-hatunmi,
chayraykum mana entiendeyta atichwanchu paytaqa.
Manataqmi atichwanchu
paypa watankuna yupaytaqa.
27 Diosmi altoman yakuta waspichin.
Hinaspam chulluchispan mayukuna kallpananpaq parachin.
28 Paraqa puyumantam tallikamun.
Paraqa llumpayllatañam kay pachaman tallikamun.
29 ¿Pitaq entiendenman
puyukunapa mastarikusqanta?
¿Pitaq entiendenman Diospa yachasqanmanta
rayokunapa tunrururumusqanta?
30 Diosqa llipyaytapas
tukuy muyuriqninmanmi mastarirun.
Lamar qochapa ukuntam ichaqa pakaykurun.
31 Chaynatam Diosqa mikuchin
nacionkunaman.
Chaynatam Diosqa achkallaña mikuyta
qon paykunaman.
32 Payqa llipyaytapas makinpim hapiykun.
Payqa llipyaytapas mayman chayananpaqmi kamachikun.
33 Altopi tunrururuykunam
willawanchik paramunanmanta.
Animalkunapas willawanchikmi
wayra para hatarimunanmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 1 Chay rayokunapa qaparisqanta
uyariptiymi sonqollaypas tukukuruchkanña.
Chay rayokunata uyariptiymi
sonqollaypas qasqoymanta pawaruchkanña.
2 Qamkunaqa uyariychikyá
Diospa llumpa-llumpay qaparisqanta.
Qamkunaqa uyariychikyá
paypa siminmanta lloqsimuq qapariyta.
3 Payqa cielokunapa tukuy ukunpim
llipityarichin.
Payqa kay pachapa cantonkamam
llipityarichin.
4 Chay llipyaykunapa qepantañataqmi
Diospa qaparisqan uyarikun.
Paypa qaparisqanmi
manchakuyllapaqña uyarikun.
Paypa vozninqa
mana taniqmi uyarikun.
5 Llumpay admirakuypaqmi
Diospa vozninpa tunrururusqanqa.
Mana entiendey atinanchikkunatam
ruran payqa.
6 Paypuni lastatapas kamachiptinmi
kay pachaman wichimun.
Paypunim nisyullataña
paratapas chayachimun.
7 Dios chaynata ruraptinmi
runakunapas wasillankupi qeparunku.
Chaykunataqa Diospuni
rurasqantam yachanqaku.
8 Purun animalkunapas
machayninmanmi yaykurunku.
Pakakunankupim *yachanku.
9 Surlawmantam vientokuna qespiramun.
Norte lawmantam chirikuna qespiramun.
10 Dios pukuykuptinmi
yakukunapas rankachurun.
Dios pukuykuptinmi
hatun qochakunapas ritiyarun.
11 Payqa puyukunatapas
yakuwanmi huntaykachin.
Chaypa ukunkunamantam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llipyaykunata cheqechin.
12 Llapa llipyaykunam cielokunapi
qewi-qewillaña muyurichkanku.
Diospa dirigisqan hinaspa kamachisqanmi
chaynataqa rurachkanku.
Tukuy kay pachapim
chay kamachisqanta rurachkanku.
13 Wakin kutipiqa Diosmi
chaykunata apamun castigananpaq.
Wakin kutipiñataqmi apamun
allpanta parqonanpaq.
Wakin kutipiñataqmi apamuntaq
kuyapayakuyninta qawachikunanpaq.

14 Tayta Job, qamqa sayaykuspayá uyariway ñoqata.
Qamqa qawariyá Diospa admirakuypaq rurasqankunata.
15 ¿Yachankichum qamqa
imaynatam Dios kaykuna kamachisqanta?
¿Yachankichum qamqa
puyu ukupi imaynam llipyachisqanta?
16 ¿Yachankichum qamqa
imaynam puyukunapa altokunapi takyasqanta?
Chaykunaqariki qawachiwanchikmi Diosqa
admirakuypaq hatu-hatun yachayniyoq kasqanta.
17 Qamqa pachaykipa ukunpim rupapakurunki.
Surlawmanta rupamuspan allpata
susunkarachiptinmi qamqa rupapakurunki.
18 ¿Yaqachum qamqa
cielota Dios mastariptin yanapawaq?
¿Yaqachum cielota fundisqa espejota hina ruraysiwaq?
19 Diosta imam ninaykupaqyá
yachachiwayku.
Manam paywanqa churanakuymankuchu
ñoqaykuqa tutayaypi kachkaq hina
mana yachaq kasqaykurayku.
20 ¿Ñoqapa rimarisqayqa
Diosman willasqaraqchum kanman?
¿Runaqa chaynapi chinkachisqa
kananpaqchum kikinraq mañakunman?

21 Wayrakuna puyuta aparuspanmi
rikurirachin cielopi achkiyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi sumaqllataña achkiriptin runakunaqa
manaña rikuyta atinkuchu chay achkiyta.
22 Norte lawmantam hamuchkan
qori hina kancharichkaq sumaq antaqa.
Mancharikuypaq sumaqllaña
kanchariymi muyuriykun Diostaqa.
23 Tukuy Atiyniyoq Diostaqa
manam haypayta atichwanchu.
Llumpa-llumpay kallpayoq kasqanraykum
paytaqa mana haypayta atichwanchu.
Allin arreglo ruraq kasqanraykum
payqa mana pitapas ñakarichinchu.
Siemprepuni allin ruraq kasqanraykum
payqa mana pitapas ñakarichinchu.
24 Chayraykum runakunaqa
respetanku Diostaqa.
Diosqa manam kaqpaqpas hapinchu
yachaysapa tukuq runakunataqa.

Tayta Diospuni Jobta contestasqanmanta
(38:1-42:6)

38 1 Jobtam Tayta Dios rimapayarqa sinchillaña wayra ukumanta:
2 ¿Pitaq qamqa kanki
tanteasqaykunata yanqachanaykipaqqa?
¿Pitaq qamqa kanki
mana yachaywan yanqakuna rimanaykipaqqa?
3 Peleananpaq kaq qari hinayá
alistakuy sumaqta.
Ñoqam tapusqayki hinaptinmi
contestawanki sumaqta.
4 ¿Maypitaq karqanki
kay pachata qallarichiptiyqa?
Kunanyá contestaway
cheqaptapuni yachaspaykiqa.
5 Sichum yachaptikiqa
¿pitaq chaypa sayayninta tupurqa?
Sichum yachaptikiqa
¿pitaq cordelta chutarirqa?
6 ¿Imapa hawanpitaq kachkan
takyachisqa kay pachaqa?
¿Pitaq churarqa esquinanpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hapiq rumitaqa?
7 ¿Maypitaq karqanki
llapallan achikyaq lucerokuna takiptinkuqa?
¿Maypitaq karqanki
llapallan angelkuna qaparillawanña kusikuptinkuqa?

8 Allpa ukumanta lamar qocha toqyaruptinqa
¿pitaq punkukunawan wichqarurqa?
9 Lamar qochamanqa puyukunatam
qorqani chaywan pachakunanpaq.
Lamar qochamanqa yanay-yanay tutayaytam
qorqani chaywan chumpikunanpaq.
10 Ñoqaqa churarqanim
lamar qochapa maykamam rinanta.
Hinaspam churarunitaq
punkunkunatawan cerrojonkunata.
11 Ñoqaqa lamar qochatam nirqani kaynata:
"Kaykamallam chayamunki qamqa.
Amapunim pasankichu kaymantaqa.
Hatun tukuq olaykikunapas kayllapim sayanqa."
12 ¿Yaqachum haykapipas achikyamunanpaq
kamachikurqanki?
¿Yaqachum haykapipas achikyamuyman
sitionta qawachirqanki?
13 ¿Yaqachum kamachirqanki achikyay paqarinanpaq
chaynapi llikllapa patankunamanta chaspichkaq hina
mana allin ruraqkunata wischurunaykipaq?
14 Hinaptinmi chay achikyayqa
kay pachata sumaqllataña rikuriykachin.
Sumaqllaña pachasqata hinam rikuriykachin.
15 Mana allin ruraqkunapa
achkiyninqa tutayaymi.
Ichaqa chaytapas paykunamantaqa
qechurun achkiymi.
Amenazakuq atiyninkupas chinkarunmi.

16 Lamar qochapa toqyanan pukyukunakamaqa
¿yaqachum yaykurqanki?
Uku-uku lamar qochapa mana reqsiy atinankunapi
¿yaqachum kaynaman-waknaman purirqanki?
17 Qanmanqa ¿yaqachum rikuykachisurqanki
wañuqkunapa kasqanpa punkunta?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamqa ¿yaqachum rikuykurqanki
sinchi tutayaypa punkunkunata?
18 Qamqa ¿yaqachum entiendenki
mayna ancho-anchom kay pachaqa kasqanta?
Sichum chayta yachaspaykiqa
niykuwayá ñoqata.
19 ¿Maynintataq rina
achkiypa kasqanmanqa?
¿Maypitaq kachkan
tutayaypa kasqanqa?
20 ¿Chaynapi chay achkiytaqa
mayman chayanankama pusanaykipaq
chaynapi chay achkiytaqa
wasinman chayanankama pusanaykipaq?
21 Tukuy chaykunataqa seguroch
yachankipuni qamqa.
Achka-achka watayoqñamiki
kachkanki qamqa.

22 Ritikunapa qallarisqanmanqa
¿yaqachum qamqa yaykurqanki?
Runtu parapa qallarisqantaqa
¿yaqachum rikurqanki?
23 Chaykunataqa ñoqam
waqaychani ñakarichina tiempokunapaq.
Chaykunataqa ñoqam waqaychani
guerrapi peleana tiempokunapaq.
24 Yachaptikiqa ¿maylaw ñanninkunatataq
achkiyqa cheqerin?
Yachaptikiqa ¿maylaw ñanninkunatataq
intipa qespimunan lawmanta pukumuq
wayraqa cheqerin?
25 ¿Pitaq loco parapa ñanninkunata kicharqa?
¿Pitaq rayopa toqyasqallanña
wayra parapa ñanninta kicharqa
26 chaynapi mana pipa *yachananman
chayachinanpaq,
chaynapi mana runapa kasqan
chunniqman parachinanpaq?
27 Chaynapim ñoqaqa chaki allpakunaman
saksanankama paraykachini.
Chaynapim ñoqaqa llullu pastokunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sumaqllataña wiñarichini.
28 Yachaptikiqa ¿parapaqa
kapunchum taytanqa?
Yachaptikiqa ¿sullapaqa
kapunchum taytanqa?
29 Yachaptikiqa ¿pitaq ritipa mamanqa?
Yachaptikiqa ¿pitaq qasataqa wachakurqa?
30 Yachaptikiqa ¿pitaq yakukunata
ritiyarachispan rumiman tikrarun?
Yachaptikiqa ¿pitaq uku-uku lamar
qochapa hawanta ritiman tikrarun?

31 ¿Yaqachum qamqa Suchu sutiyoq
lucerokunapa watakunta churaykuwaq?
¿Yaqachum qamqa Qalalu sutiyoq
lucerokunapa watakunta paskaruwaq?
32 ¿Qamchum huñunasqa lucerokunata
sapa tuta lloqsichimunki?
¿Qamchum Suwapa Corralnin
sutiyoq lucerokunata pusanki?
¿Qamchum chaypa qatiqnin
lucerokunatapas michinki?
33 Qamqa ¿reqsinkichum
cielokunapi gobiernaq decretokunata?
¿Yaqachum kay pachapipas servikunanpaq
churanki chay decretokunata?
34 ¿Yaqachum qamqa puyukunata kamachiwaq
chaynapi sinchi parawan nuyurusunaykipaq?
35 Qamqa ¿kamachinkichum
llipyaykunatapas maylawmanpas pasanankupaq?
Hinaptinqa ¿yaqachum
chay llipyaykunaqa nisunkiman:
"Qamta kasukunaykupaqmi
kaypi kachkaniku" nisparaq?
36 Yachaptikiqa ¿pitaq qoqan sutiyoq
pawaq animalman yachayta qorqa?
Yachaptikiqa ¿pitaq utulluman
entiendeyta qorqa?
37 Puyukunata yupananpaqqa
¿pitaq yachayniyoq kanman?
¿Pitaq puyñumanta tallichkaq hina
cielokunamanta parachimunman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 chaynapi allpapas mituyarunanpaq,
chaynapi kurpakunapas laqanakurunanpaq?

39 ¿Qamchum china leonpa mikunantapas hapipunki?
¿Qamchum malta leonkunamanpas saksaykachinki?
40 ¿Chaynatachum ruranki
leonkuna unchupakuykuspa
machayninpi kaptinku?
¿Chaynatachum ruranki
leonkuna uchkunpi
laqakuykuspa wateqaptinku?
41 ¿Pitaq ullachkupaq
mikunanta churapun?
Mallqonkunapas qayakuwaptinqa
hinaspa yarqaymanta pawaykachaptinkuqa
¿pitaq mikuyninta churapun?

39 1 Qamqa ¿yachankichum ima tiempopim
purun cabrakuna wachasqanta?
Qamqa ¿qawarqankichum
luwichu wachachkaqta?
2 Qamqa ¿yuparqankichum
wiksayakusqan killankunata?
Qamqa ¿yachankichum
haykapim wachananta?
3 Chay animalkunaqa
chuychuykuspam wacharunku.
Chaynapim nanayninkunaqa
samarunña wacharuptinku.
4 Chaynapim wawankunapas
sumaqllataña purunkunapi hatunyanku.
Chaynapim wawankunapas
mana kutimuqña ripukunku.
5 Yachaptikiqa ¿pitaq purun
asnota munasqanpi purinanpaq kachaykurqa?
Yachaptikiqa waskanmanta kachaykuchkaq hina
¿pitaq purun asnota kachaykurqa?
6 Chay asnokunamanmi *yachananpaq
qorqani Araba sutiyoq chunniqkunata.
Chay asnokunamanmi yachananpaq
qorqani qollpakunapa kasqan qechwata.
7 Chay asnokunaqa asikunmi
llaqtakunapi chaqwakunamantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay asnokunaqa manam kasukunchu
arrieropa qaparisqantapas.
8 Chay asnokunaqa moqokunapim
pastota maskanku.
Verde kaqkunata maskastinmi
purinku.

9 Purun toroqa ¿munanmanchum qampaq llamkayta?
Purun toroqa ¿munanmanchum
corralnikipi artesapa waqtanpi samayta?
10 Chay torotaqa ¿yaqachum
yapunaykipaq coyundawan wataruwaq?
¿Qepaykita qatisuptikichum
chay qechwa allpata rastrillachiwaq?
11 ¿Yaqachum qamqa kallpasapa kasqanrayku
chay toropi confiakuwaq?
¿Kallpasapa kasqanraykuchum chay torotaqa
llamkapusunaykipaq dejaykuwaq?
12 Qamqa ¿yaqachum chay toroman
hapipakuwaq payña cosechapusunaykipaq?
Qamqa ¿yaqachum chay toroman
hapipakuwaq payña eraykipi huñupusunaykipaq?

13 Avestruz sutiyoq animalmi raprankunata
kuyuchin kusikuymanta.
Cigueña sutiyoq pawaq animalpa raprankunaqa
aswan allinraqmi avestruzpamanta.
Chay cigueñapa purankunaqa
aswan allinraqmi avestruzpamanta.
14 Chay avestruz animalqa
allpapim runtunkunata saqerun.
Ñutu allpapi qoñichkaqtam saqerun.
15 Payqa manam yachanchu
qonqayta sarurusqa kanantaqa.
Payqa manam yachanchu
purun animal ñuturunantaqa.
16 Manapas wawanchu kanman hinam
payqa ñakarichin wawankunatapas.
Manam imapas qokunchu
yanqapaq rurasqanpas.
17 Arí, paymanqa manam yuyayta qorqanichu.
Arí, paymanqa manam entiendeyta qorqanichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ichaqa sayariykuspanqa,
ichaqa raprankunata kallpananpaq hoqarispanqa
caballokunamantapas asikunmi,
sillakuqmantapas asikunmi.

19 Chaynaqa caballomanqa ¿qamchum
kallpanta qorqanki?
¿Qamchum matankanpi orqochakuq
pelonkunata churarqanki?
20 ¿Aqarway uru pawaykachachkaqta hinachum
caballota pawaykachachinki?
Senqanwan qorqoryaspa manchakuypaq caballotaqa
¿qamchum pawaykachachinki?
21 Caballoqa kallpanpi kusisqa kaspanmi
aspikachanraq qechwapi allpatapas.
Mana mancharikuspam
kallpan guerrapi peleananpaqpas.
22 Enemigopa manchachisqanmantapas
asikunmi caballoqa.
Enemigopa espadanmantapas
manam manchakuymantachu
kutirikun caballoqa.
23 Flechakuna apananku taqraqyaptinpas
caballoqa manam manchakunchu.
Hatun lanzawan taksa lanza llipipipiptinpas
caballoqa manam manchakunchu.
24 Corneta waqaykuptinqa katkatataspam
manaña sayayta atispa kallpaytaña qallaykun.
Samay chinkay kallpaspam
pampataqa mikuypaq-mikuykun.
25 Corneta waqaykuptinmi
contestaq hinaraq weqeqeqen caballoqa.
Karullamantaraqmi guerratapas
musyaykun caballoqa.
Capitankunapa kamachikusqantawan
peleaqkunapa qaparisqantam
uyarinpuni caballoqa.

26 ¿Qam yachaysapa kasqaykiraykuchum
wamanpas yachan pawayta?
¿Qam yachaysapa kasqaykiraykuchum
wamanpas surlawman mastarin raprankunata?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 ¿Qam kamachiptikichum ankapas
altoman hoqarikun?
¿Qam kamachiptikichum ankapas
orqokunapi qesanta rurakun?
28 Chay ankaqariki
*yachan qaqakunapim.
Chay ankaqariki
tutapas puñun qaqakunapim.
Chay ankaqariki
orqopa puntankunapim wasichakun.
Chay ankaqariki
mana seqay atinakunapim *yachakun.
29 Chaymantaraqmi mikunanpaq
hapinanta wateqamun.
Karumantaraqmi payqa
qaway-qawamuspan rikuramun.
30 Paypaqa mallqonkunapas
yawartam soqon.
Wañusqakunapa kasqanpim
ankakunaqa tarikun.

40 1 Tayta Diosqa Jobtam nirqataq:

2 ¿Ñoqa Tukuy Atiyniyoq Dioswan atipanakuq
runaqa anyawanmanraqchum?
¿Ñoqa Dioswan qaqchanakuq runaqa
contestawanmanraqchum?

3 Jobñataqmi Tayta Diosta nirqa:

4 Mana imapaq valeqmi kallaniqa.
¿Imataraqtaq nillaykimanqa?
Upallakurusaqñayá ñoqaqa.
5 Achka kutikamañam
rimarqani ñoqaqa.
Kunanqa manam imatapas
rimaymanñachu ñoqaqa.

Atiyninta Tayta Dios qawachikusqanmanta

6 Jobtam Tayta Dios sinchillaña wayra ukumanta kaynata nirqa:

7 Peleananpaq kaq qari hinayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

alistakuy sumaqta.
Ñoqam tapusqayki
hinaptinmi contestawanki sumaqta.
8 Qamqa ¿sentencia rurasqaytachum
mana kaqpaqpas hapinki?
¿Mana huchayoqpaqña hapikunaykipaqchum
qamqa mana allin ruraqpaqña hapiwanki?
9 Qampas ¿ñoqa hina
atiyniyoqchum kanki?
¿Rayopa qaparisqanta hinachum
qampas ñoqa hina qaparinki?
10 Chaynaqa qampas atiyniyoq
hinayá hatunchakuy.
Chaynaqa qampas atiyniyoq
hinayá altopi churakuy.
Chaynaqa qampas kancharichkaq
hinayá lliwwan reqsichikuy.
11 Chaynaqa qampas sinchi
piñakuynikitayá cheqerichiy.
Llapa hatun tukuqkunata
qawarispayá humillaykachiy.
12 Qawarispallayá humillaykachiy
paykunataqa.
Maymi kasqanpiyá saruparuy
mana allin ruraq runakunataqa.
13 Paykunataqa allpapiyá
pamparuy llapallanta.
Paykunataqa wañuqkunapa kasqanpiyá
pakaruy llapallanta.
14 Hinaptinqa ñoqapas
qamtam alabasqayki.
Kallpallaykiwan salvakurusqaykimantam
razonta qosqayki.
15 Qawariyá qamtawan unanchasqay
behemot sutiyoq animalta.
Payqariki bueyeskuna hinam
mikun pastokunata.
16 Qawariyá mayna kallpayoqmi
paypa wasanqa kasqanta.
Qawariyá mayna kallpayoqmi
wiksa qaranqa kasqanta.
17 Cedro sacha kuyuchkaqta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinam chupantapas kuyuchin chay animalqa.
Piernankunapi ankukunapas
simpay-simpaymi kachkan paypaqa.
18 Chay animalpaqa tullunkunapas kachkan
broncemanta tubo hina kallpasapam.
Chay animalpa piernankunapas kachkan
fierro hina kallpasapam.
19 Llapan animalmantapas kallpasapatam
unancharqani chay animaltaqa.
Chaynaqa ñoqallam unanchasqayrayku
espadawan asuykuyman paymanqa.
20 Orqokunapi pastokunapas
paypaqmi wiñachkan.
Chaypitaqmi purun animalkunapas
pawaykachachkan.
21 Ichaqa chaywanpas tankar kichkapa
ukunpim waqtapakun.
Ichaqa chaywanpas soqosllaña
cienegakunapim pakakun.
22 Chay animaltaqa tankar kichkakunam
llantuykun.
Chay animaltaqa mayupa patanpi wiñaq
kiswarkunam muyuriykun.
23 Jordan Mayu yapakuptinpas
manam payqa manchakunchu.
Jordan Mayuqa siminmanña
haypaptinpas payqa manam manchakunchu.
24 Qawakuchkaqtaqa ¿yaqachum
pipas hapirunman?
¿Yaqachum pipas senqanta toqoruspan
lazowan pasarachinman?

41 1 Leviatan sutiyoq animaltaqa
¿yaqachum anzuelowan hapiruwaq?
Leviatan sutiyoq animaltaqa
¿yaqachum qallunmanta
lazowan takyachiwaq?
2 ¿Yaqachum paytaqa waskawan
senqanmanta watucharuwaq?
¿Yaqachum paytaqa ganchowan
kakichunta usturachiwaq?
3 Payqa ¿yaqachum ruegakusunkiman
llakipayarikunaykipaq?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa ¿yaqachum llampu siminwan
ruegakusunkiman llakipayarikunaykipaq?
4 ¿Contratotachu qanwan ruranqa
wiñaypaq servisunaykipaq?
5 Chay Leviatan animalwanqa
¿huk urpituchawan hinachum pukllakuwaq?
Chay Leviatan animaltaqa
¿warmi churikikunapa
pukllananpaqchum wataruwaq?
6 ¿Rantikuqkunachum chaywanqa
negociota rurakunmanku?
¿Negocio ruraqkunachum
paytaqa parteparuspa rantikunmanku?
7 ¿Yaqachum qamqa lanzakunallawan
qaranta inturachiwaq?
¿Yaqachum challwaqkunapa lanzallanwanqa
paypa umanta tuksiparuwaq?
8 Hawallanmanpas makikita churaykuspaqa
manam qonqankichu paywan peleasqaykimantaqa.
Manam huktawanqa rurankiñachu chaynataqa.

9 Chay Leviatan animal hapiy munaqkunaqa
hukmanyasqallañam rikurirunku.
Chay animalta rikuykuspallaraqmi
qonqayta desmayarunku.
10 Manam pipas loco hinaqa kanmanchu
payta rikcharichinanpaqqa.
Chaynaqa ¿pitaq sayayta atinman
ñoqapa qayllaypiqa?
11 ¿Pitaq imatapas qowarqa
chaynapi kutichipunaypaqqa?
Ñoqapamiki kay pachapi
tukuy ima kaqkunaqa.
12 Kunanqa rimarisaqtaqyá
chay Leviatan animalpa maki-chakinmanta.
Kunanqa rimarisaqtaqyá
kallpanmantawan qawapasllaña kasqanmanta.
13 ¿Pitaq chuturunman tapaqnin
qarantaqa?
¿Pitaq tuksirunman rakta-rakta
qarantaqa?
14 ¿Pitaqsi siminta kakllarunman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paypataqa?
Manchakuypaq kirunkunawan muyuykusqam
kachkan chay siminqa.
15 Chay animalpa wasanqa kachkan
seqella churasqa harkachikuna armakuna hinam.
Chay wasanpi kaqkunaqa
kachkan suma-sumaq hapinasqa hinam.
16 Chay wasanpi kaqkunaqa alli-allin
hapinakusqam kachkan.
Wayrapapas mana yaykunanmi
chaykunaqa kachkan.
17 Chay wasanpi kaqkunaqa hukninmanta hukninmanmi
suma-sumaq laqanasqa kachkan.
Mana pipapas rakiy atinanmi
chaykunaqa kachkan.
18 Chay animal hachiwyaptinqa
llipyaykunaraqmi paymanta lloqsirin.
Chay animalpaqa achikyamuqtam
ñawinkunapas achkiy hinaraq kancharin.
19 Chay animalpaqa siminmantapas
lloqsin ninakunaraqmi.
Chay animalpaqa siminmantapas
waspirin nina chispakunaraqmi.
20 Chay animalpa senqanmantapas
qosnikunaraqmi lloqsichkan.
Soqoswan yanusqa timpuchkaq
mankamanta hinaraqmi
chay qosniqa lloqsichkan.
21 Chay animalqa samaynillanwanmi
sansakunatapas ruparichin.
Chay animalqa lenguachkaq
ninataraqmi siminmantapas lloqsirichin.
22 Chay animalpaqa kunkanpas
llumpay kallpasapallañam kachkan.
Payta qawaqkunaqa llapallankum
manchakuymanta katkatatachkan.
23 Sipu-sipu aychankunapas paypaqa
llumpa-llumpay qarayasqam kachkan.
Qaqay-qaqay mana kuyuriqmi
chaykunaqa kachkan.
24 Chay animalpaqa sonqonpas
rumi hina qaqay-qaqaymi kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay animalpaqa sonqonpas
maray hina qaqay-qaqaymi kachkan.
25 Chay animal hatariptinqa llapanmanta kallpasapa
kaqkunapas llumpaytam mancharikunku.
Chay animalpa chupanta
aywirinanmantam manchakuymanta ayqekunku.
26 Pipas chay animalta hayparuspanqa
manam imanaytapas atinmanchu
espadallawanqa otaq lanzallawanqa.
Pipas chay animalta hayparuspanqa
manam imanayta atinmanchu
flechallawanqa otaq taksa lanzallawanqa.
27 Chay animalpaqa fierromanta
armakunapas paja hinallam.
Chay animalpaqqa broncemanta
armakunapas ismusqa kaspi hinallam.
28 Flechakunapas manam
ayqechinchu paytaqa.
Rumikunawan warakasqankupas
pajaman rikchakuqllam paypaqqa.
29 Paja hinallam paymanqa chayan
fierro maqanapas.
Payqa asikunmi lanza choqasqankupa
siw-siwyasqanwanpas.
30 Chay animalpaqa qasqonpipas
ñawchi puntayoq manka pakikuna
hinaraqmi kachkan.
Chay animalqa mitu hawanta
pasaruptinpas yupinkunam yapusqa
hinaraq kachkan.
31 Chay animalqa manka timpuchkaqta hinam
uku-uku lamar qochatapas timpurichin.
Api timpuchkaq hina
muru-murutaraqmi rikurirachin.
32 Maymi risqan yakupim saqerun
kanchariq ñanta chay animalqa.
Yuyaqpa chukchan hinaraqmi
rikurirun chay lamar qochaqa.
33 Kay pachapiqa manam kanchu
chay animalman rikchakuqqa.
Mana imatapas manchakunanpaqmi
payqa rurasqa karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Hatun tukuqkunatam despreciowan
qawan chay animalqa.
Llapallan hatun tukuqkunapa
reyninmi payqa.

Huchankunata Job reqsikusqanmanta

42 1 Jobñataqmi Tayta Diosta nirqa:

2 Taytáy, ñoqaqa yachanipunim
tukuy imapas ruray atiq kasqaykita.
Ñoqaqa yachanipunim munasqaykiqa
mana yanqachasqa kananta.
3 Qanmi nirqanki kaynata:
“¿Pitaq qamqa kanki
munasqaykunata yanqachanaykipaqqa?” nispa.
“¿Pitaq qamqa kanki
mana yachaywan yanqakunata
rimanaykipaqqa?” nispa.
Ñoqaqa rimarqani mana entiendesqay
admirakuypaq kaqkunatam.
Ñoqaqa rimarqani mana yachasqay
admirakuypaq kaqkunatam.
4 Qanmi niwarqankitaq kaynata:
“Qamqa uyariwayá rimarisqayta” nispa.
“Contestawayá tapusqaykunata” nispa.
5 Taytáy, ñoqaqa uyayllam-uyarirqani qanmanta.
Kunanmi ichaqa ñawiywanpuni qawaykullayki qamtaqa.
6 Kunanqa penqakuymantam wanakuniña.
Allpapiwan uchpapi tiyaykuspam wanakuniña.

Job huktawan Diospa bendecisqan kasqanmanta

7 Chaykunata Jobman Tayta Dios rimapayaruspanmi Teman law Elifaz tapas nirqataq:

—Piñasqam kachkani qampa contraykipipas chaynataq iskaynin amistadnikikunapa contranpipas. Qamkunaqa manam serviqniy Job hinachu cheqap kaqta ñoqamanta rimarqankichik. 8 Chaynaqa mana yuyaywan rurasqaykichikmanta ama castiganaypaqyá Jobman pusaychik qanchis malta torokunatawan qanchis carnerokunata. Chay animalkunata payman qoptikichikmi qamkunapa favornikichikpi wañuchispa ñoqapaq kañapuwanqa, chaynataqa ruranqa serviqniy Job hina mana cheqap rimasqaykichikmantam.

9 Chaynapim Teman lawmanta Elifazqa rispan yupaychasqanku Tayta Diospa munasqanta rurarqa. Hina chaynatataqmi rurarqaku Sua sutiyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lawmanta Bildadpiwan Naamat lawmanta Zofar sutiyoq runapas. Chaynapim Tayta Diosqa chaskirqa Jobpa mañakusqanta.

10 Chaynata Job amistadninkunapaq mañakuruptinmi Tayta Diosqa kasqallan payta bendecirqa. Paymanmi qoykurqa ñawpaq kapuqninmantapas huk chaynatawanraq. 11 Chaynapimá Jobmanqa hamurqaku wawqenkuna, paninkuna chaynataq ñawpaqta llapallan reqsiqninkunapas. Wasinpi huñunakuykuspankum rurarqaku convidota. Payta llakipayaykuspankum consuelarqaku tukuy sasachakuy Tayta Diospa qosqanmanta. Paykunaqa sapakamataqmi qorqaku qollqetawan huk qori anillota.

12 Chay kawsakusqan watakunapim Jobqa ñawpaq watakunamantapas aswanraq Tayta Diospa bendecisqan karqa. Paypamá kapurqa chunka tawayoq waranqa ovejankuna, soqta waranqa camellonkuna, iskay waranqa yapuq bueyesninkuna, kapurqataqmi waranqa china asnonkunapas. 13 Paypaqa karqataqmi qanchis qari churinkunapas chaynataq kimsa warmi churinkunapas. 14 Chay kimsan warmikunamanta punta naceqtam suticharqaJemima nispa. Qatiqnin warmi churintañataqmi suticharqaCesia nispa. Chay sullka warmi churintañataqmi suticharqaKeren-hapuc nispa. 15 Tukuy kay pachapiqa manam tarikurqachu Jobpa churinkuna hina kuyayllapaq suma-sumaq sipaskunaqa. Paykunamanmi taytan Job qopurqa tocaqnin herencianta. Qoykurqaqa qari churinkunamanwan igualtam. 16 Chaymantam Jobqa kawsakurqa pachak tawa chunkan watataraq. Payqa rikurqam churinkunata, willkankunata hinaspa willkanpa churinkunatapas. 17 Jobqa wañukurqa yuyaq kayninpiñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

YUPAYCHANAPAQ TAKIKUNA

SALMOS

Kay librotam castellanopi sutichanku “Salmos” nispa. Kay libroqa karqa Israelpa mirayninkuna Diosta yupaychanankupaqmi hinaspa payta mañakunankupaqmi. Judio runakunatapas chaynataq Cristoman iñiqkunatapas tukuy tiempopi Diosman asuykachiqnin ancha kuyasqam kay libroqa. Kay libropiqa kachkan pachak pichqa chunkan takikunam, chay takikunaqa kachkan pichqa librokunaman rakisqam:

Punta kaq libropim kachkan punta kaq rakimanta qallaykuspa tawa chunka hukniyoq rakikama.

Iskay kaq libropim kachkan tawa chunka iskayniyoq rakimanta qallaykuspa qanchis chunka iskayniyoq rakikama.

Kimsa kaq libropim kachkan qanchis chunka kimsayoq rakimanta qallaykuspa pusaq chunka isqonniyoq rakikama.

Tawa kaq libropim kachkan isqon chunka rakimanta qallaykuspa pachak soqtayoq rakikama.

Pichqa kaq libropim kachkan pachak qanchisniyoq rakimanta qallaykuspa pachak pichqa chunkan rakikama.

Pichqaman rakisqa kay librokunaqa sapakamam tukuykun Diosta alabaspa. Manam llapallanchu chay takikunaqa Davidpa qellqasqan karqa. Wakinqa karqa Salomonpa chaynataq sutinkuwan sutichasqa runakunapa qellqasqanmi. Tiempokunapa pasasqanman hinam chay takikunaqa huñusqa karqa chulla librollamanña, chaynapim Ñawpaq Testamento librokunaman hukllawasqa karqa. Judiokunam huñunakuyninkupi salmokunata leeqku hinaspa takiqku, chaynatam ruranku kunankamapas. Señor Jesucristopas apostolninkunapiwan yachachispam salmokunamanta rimarqaku. Cristoman iñiqkunapas qallariyninmantapunim salmokunata leespa takiqku. Salmokunapiqa kachkan imaymana yachachikuymi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

PUNTA KAQ LIBRO (1-41)

Salmo 1

Cheqap kusikuymanta

1 Mayna kusisqam mana allin runakunapa
consejasqankuna mana chaskiq runaqa.
Mayna kusisqam huchasapa runakunapa
kawsasqanpi hina mana kawsaq runaqa.
Mayna kusisqam Diosta burlakuqkunawanpas
mana haykapipas hukllawakuq runaqa.
2 Tayta Diosllapa tukuy ima yachachisqantam
kuyakuyllawanña cumplen chayna runaqa.
Tuta punchawmi chayna sumaq yachachisqanpi
yuyaymanaykuspan cumplen chayna runaqa.
3 Chayna runaqa yarqapapas patallanpiña
sumaqllaña wiñaq sachamanmi rikchakun.
Chayna runaqa tiempollanpi sumaqllatañа
ruruykamullachkaq sachamanmi rikchakun.
Chayna runapa tukuy ima rurallasqanqa
alli-allinpunim haykapipas lloqsiykun.

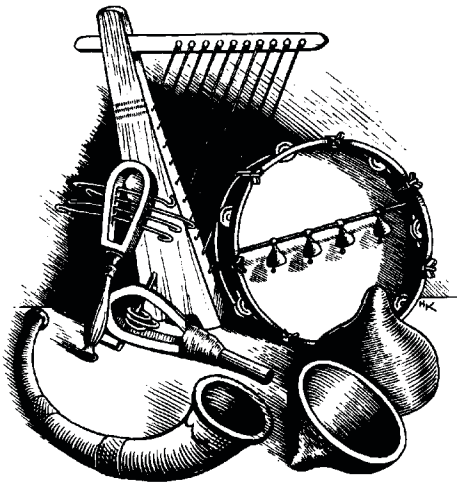

Yupaychanapaq tocanakuna (Sal 1:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Manam chaynachu pasaypaqpas kallanqariki
mana allinllata kawsakullaq runaqa.
Qopa wayrapa aparisqan hinaraqmiki
kanqa mana allinkuna ruraq runaqa.
5 Chayna runaqa juicio ruray chayamuptinpas
manapunimriki allinraqqa kanmanchu.
Justo runapa kasqanmanqa manataqmiki
huchayoqkunaqa pasaypaqpas rinmanchu.
6 Tayta Diosniyqa reqsichkanmi justokunapa
kawsakuynillanqa allinpuni kallasqanta.
Mana allinlla ruraqkunam ichaqariki
kawsasqankupipas tarinqaku wañuyllata.

Salmo 2

Tayta Diospa churin gobiernananmanta

1 ¿Imanasqataq nacionkunaqa piñakuywanqa hatarinku?
¿Imanasqataq runakunapas yanqakunata tantearunku?
2 Kay pachapiqariki reykunapas hukllatam hoqarikurunku.
Kamachikuqkunapas Tayta Diospa contranpim rimanakurunku.
Aceitewan tallispa nombrasqanpa contranpim rimanakurunku.
3 Qaparispankum kaynata ninku: “Cadenankuta tipirusun.
Waskawan watawasqanchiktapas ñoqanchikmantam wischurusun.”
4 Hanaq pachapi kawsakuqpunim paykunamanta asikunqa.
Hina kikinmi Señorqariki paykunamanta burlakunqa.
5 Chaymantataqmi piñakuywantaq rimapayanqa paykunata.
Paykunataqa rabiawantaqmi anchata hukmanyarachinqa.
6 “Ñoqaqariki akllakuspaymi churaruniña reyniytaqa.
Sapaqchakusqay Sion Moqopim churaykullani reyniytaqa.”
7 Tayta Diospaqa decretonmantam chay reyqariki nin kaynata:
“Tayta Diospunim niykullawarqa: ‘Churiymi qamqa kapuwanki,
kunan punchawmantapunimriki ñoqaqa kani Taytallayki.
8 Herenciapaqpas nacionkunata mañawaptikim qosqaykitaq.
Kay pachatapas mañawaptikim qampa kananpaq qosqaykitaq.
9 Huk fierromanta tawnawan hinam paykunataqa vencerunki.
Allpa mankata pakichkaq hinam paykunataqa castiganki.’ ”

10 Kay pachapi llapallan reykuna,
qamkunaqariki lliwyá entiendeychik.
Kay pachapi kamachikuqkuna,
anyasusqaykichiktayá chaskikuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Tayta Diosta respetaspa payllatapuni servikuychik.
Qamkunaqa manchakuywan paymantapuni kusikuychik.
12 Diospa churintaqa ama piñakunanpaq yupaychaychik.
Kawsasqaykichikpi ama wañurunapaq yupaychaychik.
Payqariki mayna-mayna apurawllaman piñakuqmi.

Mayna kusisqamya payman lliw runakuna confiakuqqa.

Salmo 3

Tayta Diospa yanapakuyninta David mañakusqanmanta

Churin Absalonpa qayllanmanta David lluptispan Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,
mayna achkallañamya enemigoykunaqa kachkanku.
Dios Taytalláy,
achka-achkallañamya contraypi kaqkunaqa kachkanku.
2 Achka-achka runamya kaynata ñoqamanta nichkanku:
"Diosqa manam paytaqa imamantapas salvaykunqachu."
(Samariy)
3 Dios Taytalláy,
qanmi ichaqariki muyuriqniypi pakaykuwanki.
Ñoqallaytaqariki hatunchawankim, kallpanchawankim.
4 Tayta Diostaqariki qapariywanmi qayakuchkani
chaymi sapaqchakusqan orqomantaraq contestaykuwan.
(Samariy)
5 Siriykuspaypas puñuruni Tayta Dios yanapawaptinmi.
Puñullaspaypas rikcharini Tayta Dios yanapawaptinmi.
6 Ñoqallaytaqa wañuchiwananpaq muyuykuwaptinkupas
manapuniñam manchakuniñachu tropantin runatapas.

7 Hatariyá Dios Taytáy.
Salvawayá Diosnilláy.
Ñoqallaypa enemigoykunataqa uyankunapipas maqapankim.
Mana allin ruraqkunapataqa kirunkunatapas pakipankim.

8 Tayta Dios, qampunimá kallanki runakunapa salvaqnillanqa.
Tayta Dios, llumpaytayá bendeciy lliw qampa runaykikunataqa.
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 4

Tayta Diospi hapipakuspa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdakunawan Diosman Davidpa takisqan

1 Ñoqallaypa favorniypi alli-allin ruraq Diosnilláy,
qamta qayakuptiyá ñoqallaytaqa contestaykuway.
Ñakariypi kachkaptiymi yanapaykuwanki Diosnilláy.
Llakipayawaspayá mañakusqayta uyariykuway.
2 Llapa runakuna,
¿Haykapkamataq insultawankichik ñoqata?
¿Haykapkamataq kuyankichik yanqakunata?
¿Haykapkamataq maskankichik llullakuyllata?
(Samariy)
3 Yachaychikyá Tayta Diosqa
payman iñiqkuna akllakusqanta.
Yachaychikyá Tayta Diosqa
payta mañakuptiy uyariwasqanta.

4 Qamkunaqa katkatataywanraqyá
amaña mastaqa huchallikuychikchu.
Qamkunaqa upallaspaykichikyá
camaykichikpipas yuyaymanaychiktaq.
(Samariy)
5 Animalkunata wañuchispayá
sonqomanta ofreceychik.
Qamkunaqariki Tayta Diospiyá
allinneqta confiakuychik.

6 Dios Taytalláy,
achka-achkallañamya rimaspa runakuna nillachkanku:
"¿Pitaq kusichiwachwan allinta ñoqanchikta?" nispanku.
Dios Taytalláy,
allin ñawikiwanyá qampuni qawariykamullawayku.
7 Hatun kusikuytamya ñoqapa sonqollayman churaykunki.
Achka trigomantapas aswan mas Kusikuytam qoykuwanki.
Uvas aqamantapas aswan mas Kusikuytam qoykuwanki.

8 Ñoqallayqa hawkalla siriykuspam chaypunilla puñurunipas.
Waqaychallawaptikim mana pipa imanasqan kawsakunipas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 5

Diospa yanapakuynin mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, qenakunawan Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
uyariykuyá kay rimarillasqayta.
Dios Taytalláy,
entiendeykuyá kay quejakamusqayta.
2 Rey Diosnilláy,
uyariykuyá kay qaparillasqayta.
Qamllatañamá mañakamullachkayki.
3 Dios Taytalláy,
tutapaytamá uyariykullawanki.
Achikyaqtamá willakamullachkayki.
Suyachkanimá contestawanaykita.

4 Qamqa manam kanki mana allinkunalla munaq Dioschu.
Mana allin rurallaqpas manam qanwanqa *yachanmanchu.
5 Manam sayanmanchu ñawpaqnikipiqa alabakuqqa.
Cheqnillankim llapan mana allin rurallaqkunataqa.
6 Dios Taytalláy,
llulla rimaq runakunataqa qamqa chinkarachinkim.
Wañurachiqtawan traicionakuqtaqa millakullankim.

7 Ichaqa kuyapayakuq kasqaykiraykum wasikiman yaykullani.
Ñoqaqa respetowanmi temployki lawman qawarispa yupaychayki.
8 Dios Taytalláy,
wateqaqniymantayá allin sonqoykiman hina pusallaway.
Yanapaykullawayá munasqallaykiman hina kawsanaypaq.
9 Paykunaqa mana cheqap rimaqmi kanku.
Sonqonkupi mana allin piensaqmi kanku.
Asnaq sepultura hinam rimasqankupas.
Llullakuspam paykunaqa rimachkankupas.
10 Dios Taytalláy,
sentenciaykuyá paykunaqa castigarusqaña kallanankupaq.
Paykunatayá mana allin tanteasqankumanta wichiykachiyña.
Paykunatayá mana allin rurasqankumanta wikaparuyña.
Contraykipimá paykunaqa mana kasukuqña kawsallachkanku.

11 Kusikuchunkuyá qampi amparakuy maskaq runakunaqa.
Kusikuymantayá wiñaypaqraq takichunku runakunaqa.
Qanmi allinta harkaykunki paykunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi qamrayku kusikunku kuyaqnikiqa.
12 Dios Taytalláy,
qamqa allinlla rurallaqtam bendeciykunki.
Qamqa kuyakuq kallaspaykim harkaykullanki.

Salmo 6

Sasachakuy tiempokunapi Davidpa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdakunawan Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
amayá qaqchallawaychu piñakuspaykiqa.
Amayá castigawaychu rabiakuspaykiqa.
2 Dios Taytalláy, llakipayariykuwayá.
Ñoqaqa pasaypaq mana kallpayoq hinañamriki kachkani.
Dios Taytalláy, qamqa hampiykullawayá.
Tulluypa chilinankamam pasaypaq mancharisqaña kachkani.
3 Dios Taytalláy, ñoqaqa mancharikuspam katkatatachkani.
¿Haykaptaq ñoqallaytaqa yanapaykuwanki?
4 Dios Taytalláy, kutiriykamuspayá libraykullaway.
Kuyapayawaspayá salvaykullaway.
5 Wañukuspaqa manapunim pipas qamtaqa yuyasunkichu.
Wañuqkunapa kasqanpiqa manam graciasta qosunkimanchu.

6 Ñoqallayqa amirunim llumpa-llumpayta waqaytapas.
Sapa tuta waqaspaymi nuyurachini sawnaytapas.
Weqeywanmi tuyturuni puñuykullasqay camaytapas.
7 Llumpay waqallasqayraykum rikukunñachu ñawillaypas.
Enemigoykunaraykum antallataña rikunipas.

8 Mana allinkuna, asuy ñoqallaymanta.
Tayta Diosmi uyarirun waqallasqayta.
9 Tayta Diosmi uyarirun ruegakusqayta.
Tayta Diosmi chaskiykuwan mañakusqayta.
10 Llapallan enemigoykunam
penqakuspa llumpayllataña mancharikunqaku.
Llapallan cheqnillaqniykunam
qonqayllata penqakuymanta kutirikunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 7

Tayta Diosllam allin juezqa

Benjaminpa miraynin Cus insultaruptinmi Tayta Diosman
David tukuy sonqonwan kaynata takirqa.

1 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
qamllapipunimá amparakuni sonqoymanta.
Salvaykullawayá lliw qatikachawaqniymanta.
Libraykullawayá lliw qatikachawaqniymanta.
2 Paykunaqa yanqam ñoqallaytaqa leon hina llikiparuwanman.
Paykunaqa yanqam mana pipapas librasqanta tisaparuwanman.

3 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
sichum chaynata rurallasqayrayku culpayoq kallaptiyqa,
4 sichum ñoqawan hawka kaqman mana allinwan pagaptiyqa,
(Librarqanimá yanqapunimanta wateqawaqniytapas.)
5 qatiwaspanyá kikin enemigoy hapirullawachun
hinaspataqyá pampakunapipas saruparuwachun.
Pampamanraqyá honornillaytapas wikapaykuruchun.
(Samariy)

6 Dios Taytalláy,
ñoqapa favorniypiqa piñakuywanyá hatariy.
Piñakuq enemigoykunapa contranpiraqyá sayariy.
Ñoqapa favorniypiqa qampunitaqyá hatariy.
Ñoqapa favorniypiqa arreglotayá ruraykuy.
7 Llapallan naciontaqa qayllaykipiyá huñunay.
Altopi tiyaykuspayá paykunataqa gobiernay.

8 Dios Taytalláy,
qamqa kikikimá llapan runata
juzgaykullanki juicioman hina.
Allin arreglotayá ruraykullaway
allin sonqoyoq kasqayman hina.
Allin arreglotayá ruraykullaway
mana culpayoq kasqayman hina.

9 Allinlla ruraq Diosnilláy,
qanmi runapa piensasqanta reqsinki.
Qanmi runapa sonqontaqa reqsinki.
Tukuchunñayá mana allin ruraqkunapa rurasqankuqa.
Takyachisqayá kachun tukuy allintapuni ruraqkunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Altopi kawsaq Diosnilláy,
harkawaqniyqa qamtaqmiki kallanki.
Munasqaykipi kawsallaqtam salvanki.
11 Allinpunimá Diospa tukuy arreglokuna rurasqanqa.
Tukuy tiempomá piñakunki mana allinpa contranpiqa.

12 Pipas wanakuspa Diosman manapuni kutirikuptinqa,
paymi espadanta filoyaykachispan castigarullanqa.
Castigananpaqmi flecha arcontapas alistaykurunña.
13 Payqa rurakurullanñam wañuchina armakunatapas.
Payqa rurakurullanñam rupakuchkaq flechakunatapas.
14 Mana allin runaqa wiksayakuq warmi hinam kachkan.
Payqa huchallata wachakunanpaqmi nanaywanña kachkan.
Huchallikusqanmi runamasintapas ñakarichillanqa.
Wiksayakusqantam llullallatapuni wachakurullanqa.
15 Payqariki pozotaraqmi aspirunpas.
Payqa uku-ukutaraqmi uchkurunpas.
Payqariki uchkusqanmanmi wichiykunqa.
16 Runakuna ñakarichisqanmi kutiykunqa umallanman.
Daño rurasqanmi wichiykunqa paypa uma puyukninman.
17 Allin-allin kasqanraykum Tayta Diosman graciastataq qosaq.
Alto-altopiraq kawsaq Tayta Diostam alabaykullasaq.

Salmo 8

Diospa ancha reqsisqa kayninmantawan
runapa hatunchasqa kasqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Gat llaqtapi *yachaqkunapa
tononwan Diosman Davidpa takisqan

1 Hatu-hatun Dios Taytallayku,
¡qampa sumaq sutikiqa
kay tukuylla pachapiqa mayna reqsisqam!
¡Suma-sumaq kaynikiqa
mastakun cielokunapapas waklawninkamaraqmi!
2 Llapa wawakunapiwan
ñuñuqraq wawakunawanmi alabaykachikunki.
Qamqa atiynikiwanmi
enemigoykikunarayku chayta rurarullanki,
chaynapim enemigoykikunata upallachinki,
chaynapim vengativo kaqkunata upallachinki.
3 Qamllapa rurasqayki cielotapas qawarispaymi,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altopi churasqayki killatapas qawarispaymi,
altopi churasqayki lucerota qawarispaymi
4 ñoqallayqa tapukuni:
"¿Piraqtaq runaqa paymantaraq piensanaykipaq?
¿Pitaqsi mirayninpas paykunata yuyanaykipaq?"

5 Runataqa rurarqanki
angelkunamantapas tumpaniraq menostamriki.
Coronawan churaq hinam
paytaqa respetana runataraq ruraykullanki.
Coronawan churaq hinam
paytaqa ancha reqsisqallataña ruraykullanki.
6 Rurasqaykikunapim payta gobiernaykachirqanki.
Tukuylla imapapas hawanpimya churaykurqanki.
7 Ovejakunapipas qanmiriki munaychachinki.
Llapallan bueyespipas qanmiriki munaychachinki.
Munaychachinkitaqmi purun animalkunapipas.
8 Munaychachinkitaqmi pawaq animalkunapipas,
lamar qochapi kawsaq tukuy challwakunapiraqpas,
lamar qochanta tukuy ima puriqkunapiraqpas.

9 ¡Hatu-hatun Dios Taytallayku,
qampa sumaq sutikiqa
kay tukuylla pachapiqa mayna reqsisqam!

Salmo 9

Tayta Diosqa allin arreglaq kasqanmanta Davidpa gracias qosqan

Takiqkunapa maestronpaq, Mut-laben tonopi Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
ñoqaqa graciastam qomullasqayki tukuy sonqoymanta.
Ñoqaqa nisaqmi llapachallanña milagroykimanta.
2 Ñoqaqa qamraykum llumpayllataña kusikullachkani.
Ñoqaqa qamraykum sinchillataña kusikullachkani.
Altopi kaptikim sutikimanta ñoqa takillani.
3 Cheqniqniy kaqkunam qepaneqmanña kutirikurunku.
Paykunam qamllapa ñawpaqnikipi kuchpakurullanku.
Paykunam qamllapa ñawpaqnikipi puchukarullanku.
4 Qampunim imapas arreglokuna ruraq kapuwanki.
Qampunim tiyaspa arreglollayta ruraykapuwanki.
Qampunim tiyaspa derechonpiraq arreglapuwanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Qamqa llapan nacionkunatamya qaqchaparurqanki.
Mana allin ruraqkunatamya puchukarachirqanki.
Sutinkunatapas wiñaypaqmi chinkarachirqanki.
6 Llapachallan enemigollayqa lliwmi tukurunña.
Paykunaqariki wiña-wiñaypaqmi chinkarunña.
Mana yuyarinapaqmi llaqtankupas chinkarunña.
7 Tayta Diosñataqmi wiña-wiñaypaqña gobiernachkan.
Juzgananpaqmiki payqa tiyananta alistachkan.
8 Allin arregloman hinam kay pachata juzgallanqa.
Allin munasqanman hinam runatapas sentencianqa.

9 Dios Taytalláy,
ñakarillaq runakunataqa qanmi amparanki.
Sasachakuy tiempokunapipas qanmi amparanki.
10 Dios Taytalláy,
reqsiqniki runaykikunapas qampim confiakunku.
Maskasuqnikiqa manam qonqasqachu kallanqaku.

11 Sionpi gobiernaq Tayta Diosmanñayá
llapallaykichik takillaychik.
Tukuy imapas rurasqanmantayá
runakunaman willallaychik.
12 Wañuchiqpa yawar chaqchusqantamá
manapunitaq qonqanqachu.
Ñakariqpa qayakullasqantamá
manapunitaq qonqanqachu.

13 Dios Taytalláy,
ñoqallaytayá llakipayaykuway.
Ñoqallaytayá qawariykullaway.
Cheqniqniykunaraykumá
ñoqallayqa ñakarillachkani.
Wañuy patanmantañamá
qampa horqoykusqan kallachkani.

14 Sion zaguan punkupimá ñoqallayqariki willakusaq.
Alabanaykumantamá llapallanta ñoqa willakusaq.
Salvawasqaykimantamá ñoqallayqariki kusikusaq.

15 Nacionkunam wichiykunku kikillankupa uchku rurasqankuman.
Chakinkupas wichiykuspam hapirachikun malla pakasqankuwan.
16 Tayta Diosqa reqsichikun arreglokuna allin rurasqanwanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana allin rurallaqqa urmaykullanqa imam rurasqanmanmi.
(Higaion-Samariy)

17 Mana allinlla ruraqkunaqa apasqa kanqaku
wañuqkunapa kasqanmanmi.
Diosta qonqaruq nacionkunaqa apasqa kanqaku
wañuqkunapa kasqanmanmi.

18 Mana imayoqkunaqa manataqmiriki kanqa qonqallasqachu.
Manataqmi humildepa confianzallanpas kanqa chinkachisqachu.
19 Dios Taytalláy,
hatariykuspayá ama vencechikuychu mana valeq runawanqa.
Ñawpaqnikipiyá kachun nacionkunapas llumpayllaña juzgaykusqa.
20 Dios Taytalláy,
qamllapunitaqyá llumpa-llumpaysutaraq mancharichiy paykunata.
Yachachunkutaqyá wañuq runakunalla llapallanku kasqankuta.
(Samariy)

Salmo 10

Diospa yanapakuyninta David mañakusqanmanta

1 Dios Taytalláy
¿imanasqataq sayakuchkanki llumpay karu-karupiqa?
¿Imanasqataq pakakuchkanki sasachakuy tiempopiqa?
2 Mana allinllata ruraq runaqa
hatun tukuspanmi qatikachan ñakariqkunata.
Mana allinllata ruraq runaqa
trampa rurasqanpim hapirachikunqa pasaypaqta.

3 Mana allinllata ruraq runaqa
alabakunraqmi mana allin munapayallasqanmanta.
Kikillanpaqpuni munaq runaqa
ñakaykuspanraqmi despreciaykullachkan Tayta Diosta.
4 Mana allinllata ruraq runaqa
umantapas hoqariruspanmi Diosta mana maskaykunchu.
Mana allinllata ruraq runaqa
tanteaspapas Diosmantaqa manapunim yuyaykunchu.
5 Mana allinllata ruraq runaqa
ima rurasqanpiñapas allinpunim lloqsin haykapipas.
Manamriki entiendenchu reglamento rurasqaykitapas.
Despreciaykullanmi llapachallan enemigonkunatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Chayna runam sonqonpipas tanteachkan:
"Manapunim haykapipas ñoqallayqa wichisaqchu" nispa.
"Manapunim haykapipas sasachakuykullasaqchu" nispa.
7 Mana allinllata ruraq runaqa
qacha siminwanmi pitañapas ñakaykarin llumpaysuta.
Llulla siminwanmi pitañapas engañaykun llumpaysuta.
Ñakaq siminwanmi pitañapas amenazan llumpaysuta.
Rimasqallanwanmi pitañapas ñakarichin pasaypaqta.
Rimasqallanwanmi pitañapas dañaykullan pasaypaqta.
8 Mana allinllata ruraq runaqa
llaqtachakunapim pitañapas wateqaypaq-wateqachkan.
Mana huchayoqtam pakakuspa wañuchiypaq-wañuchichkan.
Mana piyniyoqtam pakakuspa wateqaypaq-wateqachkan.
9 Mana allinllata ruraq runaqa
machayninpi pakakuchkaq leonpas hinaraqmi wateqachkan.
Wakcha runatapas hapirunanpaqmi wateqaykullachkan.
Hapiruspanmiki wakcha runatapas mallawan aysachkan.
10 Mana allinllata ruraq runaqa
leonpas hinaraqmi chintiparikuspan kurkuykacharichkan.
Mana piyniyoqpas wakcha runaqa
mana allinllata ruraqpapas makinmanmi wichiykuchkan.
11 Mana allinllata ruraq runaqa:
"Diosqa qonqarunñam wakcha runataqa" nisparaqmi nichkan.
"Mana qawaykunanpaqmi pakakurun" nisparaqmi nichkan.

12 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
qamqa hatarispayá makikita hoqariykuy.
Wakchakunamantayá siemprepuni yuyariykuy.
13 ¿Imanasqamá despreciasunki mana allin runakunaqa?
¿Imanasqamá piensachkankupas mana allin runakunaqa:
"Manapunimá juzgawasunchu Tayta Diospas" nispankuraqqa?
14 Rikurqankimá ñakarichikuq mana allin rurallasqanta.
Qawarqankimá fastidiakuspa mana allin rurallasqanta.
Qawaspaykimá paymanqariki pagapunki merecesqanta.
Qamllamanñamá hapipakullan wakchayasqa runakunapas.
Qamllamanñamá amparakullan mana tayta-mamayoq kaqpas.
15 Brazontataqyá pakiparullay mana allin ruraqpatapas.
Cuentatataqyá mañaykurullay mana allin rurasqantapas.
Cuentatataqyá mañaykurullay tukusqaña kanankamapas.
16 Wiñaypaqñamá gobiernallachkan Tayta Diosqa maykunapipas.
Allpanmantamá wischuchikunqa llapachallan nacionkunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Dios Taytalláy,
uyarichkankim ñakarillaqpa tukuy mañakullasqanta.
Uyariykusqa kanankupaqmi preparanki sonqonkuta.
18 Dios Taytalláy,
ruraykullankim arreglotapas mana piyniyoqkunapaq.
Ruraykullankim arreglotapas wakchayaykusqakunapaq.
Allpa runaqa ama pitapas llumpay mancharichinanpaq.

Salmo 11

Tayta Diosllaman hapipakuqmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa takisqan

1 Tayta Diospimá amparakuyta
maskaykullachkani ñoqallayqa.
¿Imanasqamá niwachkankichik:
"Kullku hina pakakunapaqqa
orqomanñayá ayqekuspapas
ayqekullaychikqa" nisparaqqa?
2 "Qawariyñayá, flechanankutam
preparachkan mana allin runa.
Flechankutamá cuerdankumanña
churallachkan mana allin runa.
Allin kaqtamá flecharunanpaq
listakuchkan mana allin runa.
3 ¿Imatañamá justokunapas
chayna karuptinqa ruraykunqa?
¿Imatañamá cimientollanpas
wichiykullaptinqa ruraykunqa?"

4 Sapaqchasqan templollanpim Tayta Diosqa kachkan.
Hanaq pachapitaqmiki tiyananpas kachkan.
Tayta Diosqa llapallantam qawapayallachkan.
Payqariki lliw runatam qawapayaykuchkan.
5 Qawallachkantaqmi allin ruraq runatapas.
Qawallachkantaqmi mana allin runatapas.
Cheqnillanmi payqa daño ruraqkunatapas.
6 Paykunapa hawanmanmi paraykachimunqa
ruparichkaq sansatawan asufrekunata.
Kanananaq vientokunawanmi castiganqa
tuku-tukuy mana allin rurallaqkunata.
7 Tayta Diosqariki allin ruraq kasqanraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuyapayan allin ruraq runakunataqa.
Allin kawsakuqkunaqa allin kasqanraykum
qawaykullanqaku Tayta Diospa uyantaqa.

Salmo 12

Diospa yanapakuynin Davidpa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, raku vozpi Diosman takinapaq Davidpa rurasqan taki

1 Dios Taytalláy
¡qampuniñayá salvaykullawayku ñoqaykutaqa!
Tukurunñamá qamllamanña iñiq runakunaqa.
Chinkarunñamá llapa confiakuna runakunaqa.
2 Llullallatamá rimankupas llapa runakunaqa.
Engañowanmá alabakunkupas runakunaqa.
3 Dios Taytalláy,
puchukachiyá chayna iskay uya kaqkunataqa.
Puchukachiyá yanqa alabakuq kaqkunataqa.

4 "Vencerusunchikqa rimarikuspam.
Siminchikqariki kikillanchikpam.
¿Yanqaraqchum pipas kamachiwachwan?"
niqkunatayá qamqa pasaypaqta puchukarachiy.

5 Tayta Diosmi nin kaynata:
"Ñakariqkuna sarupasqa kasqanraykum
ñoqapuni hatarisaq.
Lliw wakchakuna waqachisqa kasqanraykum
kunanpuni hatarisaq.
Mañakuwasqan salvaciontam paykunaman
kunanpuni qoykullasaq."

6 Tayta Diospa promesanqa
allpa hornopi chulluchisqa
chuyay-chuyay qollqe hina cheqappunim.
Tayta Diospa promesanqa
qanchiskamapas chulluchisqa
chuyay-chuyay qollqe hina cheqappunim.
7 Dios Taytalláy,
ñoqaykutamá qamqa allintaraq cuidawankiku.
Wiñaypaqñamá chayna runamanta cuidawankiku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Muyurichkanmá mana allin ruraq runakunaqa.
Hatunchankumá mana allintapas runakunaqa.

Salmo 13

Sasachakuypi kaspan Davidpa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy
¿haykapikamataq qonqaruwanki?
¿Wiñaypaqchum qamqa qonqaruwanki?
¿Haykapikamataq pakakuwanki?
2 ¿Haykapikamataq pensamientopa
llumpay intuykusqan kasaq ñoqaqa?
¿Haykapikamataq sonqollaypipas
llumpay llakisqaraq kasaq ñoqaqa?
¿Haykapikamataq enemigoypas
contraykunapiraq hatarirunqa?

3 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
qawariykuwaspayá contestaykullaway.
Wañuy puñuymantayá kanchariykullaway.
4 Cheqniqniyqa amayá nillachunchu kayta:
"Venceykuruniñamá ñoqallayqa" nispa.
Enemigoykunachá kusikullanmanku.
Wichiykusqaymantachá kusikullanmanku.
5 Kuyakuynikipimá confiakullachkani.
salvawasqaykipimá kusikullachkani.
6 Tayta Diosnillaymanmá ñoqa takillasaq.
Favornillanmantamá ñoqa takillasaq.

Salmo 14

Runaqa huchallikuylla munaq kasqanmanta
(Salmo 53)

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Rumi sonqo runakunam piensachkanku:
"Diosqariki manam kanchu" nillaspanku.
Paykunaqa pasaypaqmi pierderunku.
Millakuypaq kaqkunatam rurarunku.
Manam pipas allintaqa ruranñachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tayta Diosmi runataqa hanaq pachamanta qawamuchkan.
Pillatapas entiendeqta tariykunanpaqmi qawamuchkan.
Pillatapas maskaqninta tariykunanpaqmi qawamuchkan.

3 Llapallankum pantay ñanta pasakunku.
Lliwmi pantaruspa pierdekurullanku.
Manam pipas allintaqa ruranñachu.
Chullallapas manamriki ruranñachu.
4 Mana allin ruraq lliw runaqa
manam entiendellankuchu.
Tantatapas hinam mikuparullanku runaykunatapas.
Paykunaqa manam mañakunkutaqchu Tayta Diosniytapas.
5 Mana allin rurallaqkunaqa
llumpay mancharisqam kachkan.
Tukuy allin ruraqkunawanmi
Diosqa haykapipas kachkan.
6 Paykunaqa ñakariqpa
tanteaykusqanmantam burlakuchkan.
Ñakariqkunamantaqa
Tayta Diosmi preocupakullachkan.

7 ¡Ima allinsuraq kanman Sionmanta
Israelpa salvaqnillan hamuptinqa!
¡llapan runakunapapas kawsasqanta
allinninpaq Tayta Diosraq cambiaptinqa!
Jacobpapas mirayninmi kusikunqa.
Israelpapas mirayninmi kusikunqa.

Salmo 15

Runamantaqa imatam Dios munasqanmanta

Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy
¿pitaq *yachallanman qampa yachanayki karpapiqa?
¿Pitaq yachallanman sapaqchakusqayki moqopiqa?
2 Yachanqaqariki mana huchayoqña kawsakuqmi.
Yachanqaqariki allin kaqkunata rurallaqmi.
Yachanqaqariki sonqomanta cheqap rimallaqmi.
3 Payqa manam pimantapas qepanpiqa rimakunchu.
Payqa manapunim runamasintapas imananchu.
Payqa manam vecinollankunatapas insultanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Payqa desprecianmi Diospa rechazasqan runataqa.
Payqa alabanmi Tayta Dios respetaq runataqa.
Mayna cuestaptinpas cumplinmiki prometesqantaqa.
5 Payqa qollqentapas prestan manam miraynillanpaqchu.
Mana huchayoqpa contranpiqa manam chaskikunchu.
Chayna kawsakuqqa manam haykapipas wichinqachu.

Salmo 16

Akllasqa herenciamanta

Mictam sutiyoq takitam David takin.

1 Diosnilláy,
ñoqallayta waqaychaykullaway.
Qamllamanmi amparakullani.
2 Dios Taytalláy,
qamtam ñoqallayqa nillarqayki:
"Qanmiriki Señorniyqa kanki.
Allin kapuqniyqa qamllam kanki."

3 Kay pachapi chuya kaqkunaqa
¡mayna sumaq runakunam kanku!
¡Sonqoytapas kusichiqmi kanku!
4 Aswan ñakarichun taytachata
qatillayta munaq kaqkunaqa.
Ñoqallayqa manam tallisaqchu
tukuy yawar ofrendankutaqa.
Manam ñoqallayqa rimasaqchu
taytachakunapa sutintaqa.

5 Dios Taytalláy,
qowarqankim tocawaqniytaqa.
Qowarqankim favornikitaqa.
Takyachinkim kapuqnillaytaqa.
6 Chakra tupuykapullawasqanmi
tocaruwan allin sitiopiraq.
Herenciaypas kapullawachkanmi
sumaq kuyayllapaq sitiopiraq.

7 Ñoqallayta consejaykuwaqniy
Tayta Diosnillaytam alabasaq.
Tutankunapipas corregispam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqataqa sonqochaykullawan.
8 Siemprem yuyallasaq Diosniytaqa.
*Alleq lawnillaypim kachkan payqa.
Manam urmasaqchu ñoqallayqa.
9 Sonqoywanmi kusikullachkani.
Simiywanmi kusikullachkani.
Confiakuspam cuerpoy samaykunqa.
10 Cuerpoytaqariki manapunim
sepulturapiqa saqenkichu.
Sapaqchasqaykipa cuerpontaqa
manataqmi ismurachinkichu.

11 Ñoqataqa reqsiykachiwankim
imaynatam sumaq kawsakuyta.
Qayllaykipim kusikuyllawanña
tukuy sonqollayta huntaykunki.
*Alleq lawnikipi kallaspayqa
siemprem tarillani kusikuyta.

Salmo 17

Allin arreglopaq Davidpa mañakusqan

Davidpa mañakusqan

1 Dios Taytalláy,
uyariykuyá mana engañopaq kaq asuntollayta.
Entiendeykuyá qaparillawanña qayakullasqayta.
Uyariykuyá qamta simillaywan qayakullasqayta.
Simillaywanmá rimachkani cheqap mañakuyniytaqa.
2 Qamllamantayá hamullachun favorniypi arregloqa.
Qawariykuyá munallasqaykiman hina kawsaqtaqa.

3 Sonqoytaqariki suma-sumaqtamya qawaykunki.
Qawaykuwanaykipaqmi qamqa tutan hamurqanki.
Ninawanpas pruebaq hinam qamqa pruebaykuwarqanki.
Qamqa manam ima huchatapas tariwarqankichu.
Piensasqaywan rimasqayqa manam contranakullanchu.
4 Runapapas ruraynillanmantam asurikurqani.
Manam runa wañurachiq hinaraqchu kawsarqani.
Ñoqallayqa kamachisqaykiman hinam rurarqani.
5 Qampa ñannikipim purirqani mana pantaykuspa.
Chakiykunam purillarqa manapuni urmaykuspa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Diosnilláy,
qayakamusqaytayá uyariykuway.
Kumuykamullaspayá chaskiykullaway.
Rimarillasqaytayá chaskiykullaway.
7 Qawaykachiwayá admirakuypaq kuyapayakuynikita.
Salvaykullankimá atiynikipi amparakullaqkunata.
Kikikipunimá salvaykullanki contrakuqninkunamanta.
8 Kikikipuniyá cuidaykullaway ñawi ruruykita hina.
Pakaykullawayá raprallanwanraq wallpa pakaykuchkaq hina.
9 Cuidaykullawayá mana allinlla rurawaqniykunamanta.
Pakaykullawayá chinkarunaypaq muyuwaqniykunamanta.
10 Paykunaqa engreidollaña runakunam kanku.
Paykunaqa orgullollawanña rimakuqmi kanku.
11 Paykunaqa contraykupi hamuruspam muyuwachkan.
Pampamanraq wikapaykuwananpaqmi qawawachkan.
12 Llumpay llikiparuy munaq leonmanraqmi rikchakunku.
Maypiñapas pakakuchkaq leonmanraqmi rikchakunku.
13 Dios Taytalláy,
kikikipuniyá hatariykuy paykunapa contrallanpiqa.
Kikikipuniyá pampamanraq qonqorachiy paykunataqa.
Espadaykiwanyá libraykuway mana allin runamantaqa.
14 Dios Taytalláy,
atiynikiwanyá libraykuway mana allin runamantapas.
Libraykullawayá kay pachapi kapuqniyoq runamantapas.
Favornikiwanmá wiksankuta mikuywanraq huntaykachinki.
Puchuqwanñataqmá churintapas, willkantapas
saksaykachinki.
15 Uyallaykitamá qawaykusaq allintaña kawsasqayrayku.
Kusikullasaqmá rikcharispay qamllataña qawasqayrayku.

Salmo 18

Venceruspa Davidpa takisqanmanta
(2 S 22:1-51)

Takiqkunapa maestronpaq, Tayta Diospa serviqnin Davidpa takisqan. Paymi kay takipa palabrankunata rimarirqa Tayta Diosman. Payqa rimarirqa llapallan enemigonkunamantawan Saulmanta Tayta Dios libraykuptinmi. Kaynatamá David nirqa:

1 Dios Taytalláy,
qamqa kallpanchaqniymi kapuwanki,
chaymi qamtaqariki kuyakuyki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Dios Taytalláy,
qamqa ñoqapaqmi qaqa hina kapuwanki.
Qamqa pakakuna wasi hinam kapuwanki.
Qamqa ñoqallaytamiki libraykullawanki.
Diosnilláy,
amparakuykunay hatun rumim kapuwanki.
Qampunitaqmiki ñoqataqa harkawanki.
Atiynikiwanmi ñoqataqa salvawanki.
Qamllam ñoqataqa altoneqpi pakawanki.
3 Tayta Diostamriki qayakusaq ñoqallayqa.
Payllapunimriki sumaq alabana Diosqa.
Payllam enemigoymanta salvaykuqnillayqa.

4 Wañuymi waskawanpas watasqata hina wankurullawan.
Kallpachkaq lloqlla hinam mana allinkuna vencerullawan.
5 Waskawan watasqata hinam sepultura wichqarullawan.
Imapas toqlla hapiruchkaq hinam wañuy hapirullawan.

6 Sasachakuyllapi kaspam Tayta Diosta qayakullani.
Yanapaykuwananpaqmi Diosnillayman qaparillani.
Payllamriki templonmanta uyarirqa qayakusqayta.
Payllamriki uyariykun ñoqallaypa qaparisqayta.
7 Chaynataqmi kay pachapas kuyurispan katkatatarqa.
Orqokuna tiyananpas lliwchataqmi kuyurirurqa.
Paypa piñakuyninwanmi llumpaysuta katkatatarqa.
8 Paypa senqanmantataqmi qosnikuna waspirirurqa.
Paypa siminmantataqmi rupaq nina lloqsirirurqa.
Chaynataqmi lloqsimuspan nina sansa ratarirurqa.
9 Tela llikiq hinam alto cielomanta uraykamurqa.
Tutay-tutay puyum chaki pampanpipas rikurirurqa.
10 Querubinpa hawanpiraq sillakuspam pawarikurqa.
Wayrapapas raprallanpim payqariki pawarikurqa.
11 Kikin pakakunanpaqmi tutayayta churaykullarqa.
Payqa muyuriqninpipas harkaqnintam churaykullarqa.
Yakupapas yanayasqan puyutamya churaykullarqa.
12 Kancharichkaq ñawpaqnintam puyunkuna pasakullarqa.
Chaymantapas runtu param llipyaywanraq lloqsirullarqa.
13 Tayta Diosmi cielomanta toqyachirqa truenokunata.
Alto-altopiraq Diosmi uyarichin qaparisqanta.
Runtu parawanpas sinchi llipyakunam lloqsimullarqa.
14 Flechanwanpas flechamuspam cheqechirqa enemigonta.
Achka-achka llipyanwanmi vencerurqa paykunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Dios Taytalláy,
simikimanta lloqsimuq qaqchakuynikiwanmi
lamar qochapa uku-uku kaynin rikuriramurqa.
Senqaykimanta lloqsimuq samaynillaykiwanmi
kay pachapapas cimientollankuna qalakurullarqa.

16 Diosmi ñoqallayta altomanta haywarimuwarqa.
Achka-achka yaku chawpinmantam horqoykullawarqa.
17 Llumpay atiyniyoq enemigoymantam
librawarqa.
Llapachallan cheqniwaqniykunamantam
librawarqa.
Paykunaqa ñoqamanta aswan
kallpayoqmi karqa.
18 Ñakarichkaptiymi paykunaqa
pawaykullawarqa.
Tayta Diosllamriki ñoqataqa
yanapaykuwarqa.
19 Kichki-kichki lugarmantam
payqa horqoykullawarqa.
Ñoqarayku kusikuspam payqa
libraykullawarqa.

20 Allinta kawsakusqayraykum Tayta Diosqa premiaykullawan.
Allinta rurallasqayraykum allinwanraq pagaykullawan.
21 Diosniypa mana munallasqantaqa manam rurarqanichu.
Diosniypa contranpiqa manam hukmantaqa kawsarqanichu.
22 Ñoqaqa siemprepunim yuyachkani paypa leyninkunata.
Ñoqaqa manam karunchakuykurqanichu decretonmanta.
23 Diosniypa qayllanpiqa mana huchayoqmi kawsallarqani.
Pasaypaq mana allin ruraymantam waqaychakullarqani.
24 Allinta kawsakusqayraykum Tayta Diosqa pagaykullawan.
Qayllanpi allintaña rurallasqayraykum pagaykullawan.

25 Dios Taytalláy,
confiakusuqnikiwanqa confiakunapaqmi reqsichikunki.
Mana huchallikuqwanqa mana huchayoqmi reqsichikunki.
26 Chuyanchasqa runawanqa chuyapunitaqmi reqsichikunki.
Atoq hina runawanqa qampas sacretaqmi reqsichikunki.
27 Qamqariki salvaykunkim humillakuykullaq runakunata.
Humillaykunkiñataqmi hatun tukuqllaña runakunata.
28 Yupaychasqay Dios Taytalláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tutaykuruptiypas qanmi achkiykuwasparaq kanchariwanki.
29 Achkallaña tropamanpas pawaykunaypaqmi yanapawanki.
Paykunapa murallanta seqarunaypaqmi yanapawanki.
30 Tayta Diospa kawsasqanqa mana chikallanpas pantayniyoqmi.
Tayta Diospa prometekusqanqa mana chikan pantachikuqmi.
Paypi amparakuq llapan runakunataqa harkaykullanmi.

31 Tayta Diosllam Diosqariki, manam hukqa kanchu.
Payllam harkawaqninchikqa, hukqa manam kanchu.
32 Diosmi ñoqataqariki kallpanchaykullawan.
Mana pantaruqtam payqariki kawsachiwan.
33 Payqa luwichupa chakintapas
hinaraqmi ruran chakillayta.
Payqa altoneqpi sayaptiypas
takyaykachillanmi chakillayta.
34 Ñoqataqa paymi yachachiwan
guerrapiña peleamunaypaqpas.
Kallpanchallawanmi broncemanta
arcowanraq flechamunaypaqpas.
35 Qanmi harkachikunawan hina salvawanki.
Qanmi alliq makikiwan takyaykachiwanki.
Kuyakuywan yachachispam hatunchallawanki.
36 Lluchkanaymantapas ñannillaytam kicharqanki.
37 Enemigoykunatapas qatispaymi hayparqani peleanaypaq.
Tukurunaykamam manariki kutimurqanichu samanaypaq.
38 Maqapamurqanim mana sayariytawanpas atinankukama.
Paykunaqa wichiykurqam ñoqallaypa sayasqayraq pampakama.
39 Qanmi ñoqataqa guerrapipas peleanaypaq kallpanchawarqanki.
Ladoypipas qonqorananpaqmi enemigollayta churarqanki.
40 Ñoqallaypa enemigoykunam muyurirusparaq ayqekurqa.
Chaynam cheqniwaqniykunatapas wañurachillaptiy tukururqa.
41 Qayakuptinkupas manam yanaparqakuchu.
Tayta Diospas manamriki contestarqataqchu.
42 Wayrachisqa polvotapas hinam ñuturqani.
Ñanpi mitutapas hinam wischurullarqani.

43 Qanmi runakunapapas maqawananmanta libraykuwarqanki.
Nacionkunapapas kamachiqnin kanaypaqmi
churaykuwarqanki.
Mana reqsisqaypas runakunawanmi qamqa servichiwarqanki.
44 Paykunaqariki uyariykuwaspam chayllapuni kasuwanku.
Forasterokunam kumukuykusparaq chaylla asuykullawanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Llapachallan forasterokunam pasaypaqta hukmanyarurqaku.
Pakakusqankumantapas katkatatastinmi lloqsiykullarqaku.

46 Wiñaypaqñayá kawsakuchun Tayta Diosqa.
Alabasqayá kachun harkaykuwaqniyqa.
Hatunchasqayá kachun salvaq Diosnillayqa.
47 Ñoqaraykumá vengakunpas Diosnillayqa.
Llapa runakunatapas chakillaymanmi churaykuwan.
48 Enemigollaymantapas payllataqmiki libraykuwan.
Contraypipas hatariqpa hawanpiraqmi churaykuwan.
Payllataqmi tukuy daño ruraqmantapas libraykuwan.

49 Dios Taytalláy,
chayraykumriki nacionkunapipas
graciastaraq qollasqayki.
Chayraykumriki sutikimantapas
qampaq takipullasqayki.
50 Akllakusqayki reytam
sinchi sumaqtaraq venceykachiwanki.
Nombraykuwaspa aceitewan
talliwasqaykitam kuyawanki.
Ñoqallaytawan llapan mirayniytam
wiñaypaqña kuyallanki.

Salmo 19

Unanchasqanwan atiyninta Dios reqsichikusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Diospa atiynillanmantam
cielokuna willawanchik.
Rurallasqanmantam
chaypi kaqkunapas rimawanchik.
2 Sapa punchawpunim
chaykunaqa rimapayawanchik.
Tutan-tutanraqmi
Diosmantapas reqsiykachiwanchik.
3 Ima rimay palabralla
mana uyarikuptinpas
nitaq paypa voznin
manapuni uyarikuptinpas
4 voznillanmi lliw mundopa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hawankama mastakurun.
Palabranmi kay pachapa
cantonkama chayaykurun.
Diosmi cielopi intipa *yachananta ruraykurun.
5 Chay intiqa rikchakunpas
kusikuywan kallpaq runamanmi.
6 Payqariki cielokunapapas
cantonmantam lloqsiykamun.
Payqariki cielokunapapas cantonkamam puririmun.
Manapunim imañapas pakakunchu rupayninmantaqa.

7 Tayta Diospa tukuy yachachikuyninqa
mana imaniraqllapas fallayoqmi.
Paypa sumaqllaña yachachikuyninqa
runatapas astawanraq kallpanchaqmi.
Tayta Diospa kamachikuyninkunaqa
mayna sumaqllaña confiakunapaqmi.
Paypa sumaq kamachikuyninkunaqa
mana yachallaqman yachay qoykuqraqmi.
8 Tayta Diospa lliw encargasqankunaqa
mana imaniraqllapas pantaykuqmi.
Paypa llapachallan encargaykusqanqa
runakunapas sonqon kusiykachillaqmi.
Tayta Diospa kamachikusqankunaqa
mana imaniraqllapas faltayoqmi.
Paypa sumaq kamachikusqankunaqa
runakunapapas ñawin kanchaykuqmi.

9 Tayta Diosta
respetananchikpaq qosqan
kamachikuyninqa chuyay-chuyaymi.
Tayta Diosta
respetanaykichikpaq qosqan
kamachikuyninqa wiña-wiñaypaqmi.
Paypa decretonkunaqa cheqappunim.
Paypa decretonkunaqa allinpunim.

10 Tukuy chaykunaqa
qorimantapas aswan munanaraqmi.
Chaykunaqa qori puromantapas
aswan munanaraqmi.
Tukuy chaykunaqa lliw mielmantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aswan miskisuraqmi.
Tukuy chaykunaqa panalnillanpi
hina miskisuraqmi.

11 Chay kamachikuynikiqa
serviqllaykitapas anyaykullawanmi.
Chaykunata waqaychaqkunaqa
kallasaqku hatun premioyoqmi.
12 ¿Yaqaraqchum pipas musyakunman
imapipas pantarusqanmanta?
Pampachaykullaway llapachallan
pakaykusqa huchaykunamanta.
13 Waqaychaykullaway qampa contraykipi
ama hoqarikunaypaq.
Amapuni permiteychu chaykunaqa
munaychakullawananpaq.
Chaynapiqa pasaypaqpas
manapuni huchayoqñam kawsakusaq.
Chaynapiqa contraykipi
hoqarikuymantam libre kawsakusaq.

14 Dios Taytalláy,
qamqariki kanki rumi hina amparaykuqniymi.
Qamqariki kanki tukuymanta libraykuqnillaymi.
Rimasqaykunapas qampa agradoykipaqtaq kachun.
Piensasqaykunapas qampa agradoykipaqtaq kachun.

Salmo 20

Enemigokunata vencenapaq mañakuymanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Tayta Diospunitaqyá
contestasunki llakikusqayki punchawpiqa.
Jacobpapas Diosninyá
defiendesunki imamantapas allintaqa.
2 Santuarionmantayá
payqa yanapamusunki.
Sion Moqomantayá
payqa kallpanchamusunki.
3 Payqa yuyarichunyá
qampa llapallan ofrendallaykikunamanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa chaskiykuchunyá
paypaq kañasqa ofrendallasqaykikunata.
(Samariy)

4 Qoykusunkitaqyá imam munallasqaykita.
Cumpliykachichunyá tanteallasqaykita.
5 Qamlla venceptikimá
ñoqallaykuqa kusikusaqku llapallayku.
Hoqarillasuntaqmá
banderatapas Diosnillanchikpa sutillanpi.
Tayta Diospunitaqyá
tukuy imapas mañasqaykita qollasunki.

6 Tayta Diosqa vencechinmi
sapaqchakusqan reynillantaqa.
Mana iskayrayallaspam
yachanipuni tukuy chaytaqa.
Payqariki hanaq pacha
santuarionmantam contestamunqa.
Enemigonkunamantam
*alleq makinwan salvaykullanqa.
7 Wakin runakunam hapipakunku
guerrapaq carretakunaman.
Wakin runakunam hapipakunku
guerrapaq caballokunaman.
Ñoqanchikqariki hapipakunchik
Taytanchik Diosnillanchikmanmi.
8 Paykunaqa wichiykullan
moqollankupas doblakuptinmi.
Ñoqanchikqariki aswan
sayanparaqmi takyallachkanchik.
Ñoqanchikqariki mana
kuyuriqpunim sayallachkanchik.

9 Dios Taytallayku,
Vencenanpaqyá
reyniykuta yanapaykuy qampuni.
Qayakusqayku punchawpiyá
contestaykuwayku qampuni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 21

Venceruspan Davidpa takisqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,
Kallpanchaykuptikim reyqariki
llumpayta kusikuchkan.
Vencerachiptikim reyqariki
llumpayta kusikuchkan.
2 Qamqariki qoykurqankim
paypa lliw munasqantaqa.
Manam negaykurqankichu
qamta mañakusqantaqa.
(Samariy)

3 Qamqa payman haypaykuspam
bendecinki allinsuta.
Umanmanmi churarqanki
qori-puro coronata.
4 Unay wata kawsay
mañakullasqantam qollarqanki.
Wiña-wiñaypaqraq kawsakuytam
qamqa qollarqanki.
5 Yanapaykuptikim payqa
kachkan llumpay reqsisqaña.
Paytam ruraykunki
kancharichkaq atiyniyoqtaña.
6 Qamqa wiña-wiñaypaqmi
payta bendeciykullanki.
Qamqa paywan kallaspaykim
kusikuywan huntaykunki.
7 Tayta Diospi confiakusqanraykum
reyqa wichinqachu.
Altopiraq Diospa
kuyakuyninraykum kuyunqachu.

8 Diosnilláy,
makillaykiwanmi hayparunki
lliw enemigoykita.
*Alleqllaykiwanmi hayparunki
lliw cheqnisuqnikita.
9 Dios Taytáy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

juzganapaq rikurimusqayki
tiempopim kañaykunki.
Rupachkaq hornota hinaraqmi
lliwchanta rupachinki.
10 Miraynillantapas
kay pachamantaqa chinkachinkim.
Castankunatapas
lliw runamantaqa chinkarachinkim.
11 Qampaq mana allin ruray munasqantam atinqachu.
Contraykipi tanteasqankutapas manam ruranqachu.
12 Qayllankupi flechaykita churaptikim ayqekunku.
Paykunaqa muyurispam kallpayllaña lluptikunku.

13 Dios Taytalláy,
qampuniraq hatunchakuykullay llumpay atiynikiwan.
Qamllamanmi atiyniyoq kasqaykimanta takillasaqku.
Qamllamanmi atiyniyoq kasqaykimanta alabasaqku.

Salmo 22

Ñakarispa qaparisqanmantawan alabaspa takisqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, "Achikyaq taruka" sutiyoq tonoman hina Davidpa Diosman takisqan

1 Diosnilláy, Diosnilláy, ¿ñoqallaytaqa
imanasqamariki saqerullawanki?
¿Imanasqataq karuncharuspaykiqa
manaqa salvaykullawankichu?
¿Imanasqataq qayakullasqaytaqa
manaqa uyariykuwankichu?
2 Diosnilláy, punchawpim qayakullayki
ichaqa manam contestawankichu.
Diosnilláy, tutanpim qayakullayki
chaywanpas manam upallaykunichu.

3 Qamllamriki sapachallan
chuyay-chuyay reyqa gobiernanki.
Israelpa castallankunaqa
qamtam alaballasunki.
4 Ñoqaykupa abueloykum
qanman hapipakuykusurqanki.
Paykunatam librarqanki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qampi confiakullasqankurayku.
5 Qamta qayakullasqanraykum
libraykusqa kallarqaku.
Qampi confiakullasqankuraykum
penqaypichu kallarqaku.

6 Ñoqallayqa kani
utuskuru hina mana valeq runam.
Ñoqallayqa kani
runakunapapas kamillasqan runam.
Ñoqallayqa kani
runakunapapas despreciasqan runam.
7 Llapachallan qawaqnillaykunam
ñoqamanta burlakunku.
Yachapayawaspam umankutawanpas
aywikachaykunku.
8 Paykunaqa ñoqamantam kaynataraq ninku:
"Payqariki Tayta Diosllapimya confiakurqa.
Tayta Diosyá librachun payta kuyaspanqa.
Paypuniyá salvachun payta kuyaspanqa."
9 Qanmi ñoqataqa horqoykuwarqanki
mamallaypa wiksan ukupiraq kasqaymanta.
Qanmi confiakuyta yachachiwarqanki
kuyay mamallaypa marqayninpi kasqaymanta.
10 Ñoqallayqa manaraqpas naceptiymi
qamqa ñoqamanta cuentallikuykullarqanki.
Mamallaypa wiksanmantapuniraqmi
qamqariki ñoqallaypa Diosniy kapuwanki.
11 Ama ñoqamanta karunchakullaychu.
Llakikuymi haypaykamuwachkan ñoqallayta.
Manamriki yanapaykuqniyqa kapuwanchu.

12 Llapa torokuna
muyuwachkaq hinam
enemigollaykunapas muyuparuwanku.
Basan lawpi
kallpasapa toro hinam
paykunaqa ñoqallayta chawpicharuwanku.
13 Leonpas hinaraqmi hakaykachawanku.
Qaparispam ñoqallayta llikiparuwanku.

14 Yaku talliykusqa hinam kallachkani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tullullaykunapas moqapasqam kallachkani.
Sonqollaymi cera hina chullurichkan.
Ukullaypim tukuy sonqollaypas chullurichkan.
15 Kallpallaymi teja hina pasaypaq chakirirun.
Qallullaypas paladarniymanmi laqakurun.
Qamqa ñoqallaytam churaykullawanki
wañuqkunapapas kasqan qotqo allpakama.

16 Allqokuna hinam muyuriruwanku.
Mana allin runakunam chawpicharuwanku.
Ñoqallaypa makillaytam uchkurunku.
Ñoqallaypa chakillaykunatam uchkurunku.
17 Lliw tulluymi yupariykunaña kachkan.
Enemigoykunam qawapayaykullawachkan.
18 Pachallaykunatam rakinakurqaku.
Pachallaypaqmiki suertetaraq choqarqaku.
19 Dios Taytalláy,
Amapuniyá ñoqamantaqa
karunchakuruychu.
Kallpanchaqnilláy yanapaykuway,
ama qepamuychu.
20 Libraykuwayá espadawanraq wañurunaymanta.
Libraykuwayá allqokunaraq sipiwananmanta.
21 Salvaykuwayá leonkunapa simillanmantapas.
Libraykuwayá torokunapa waqrayninmantapas.

22 Qamllamantam wawqeykunaman
ñoqallayqariki willakullasaqpas.
Qamllatañam alaballasaq
ñoqallayqariki huñunakuypipas.
23 Tayta Diosta respetaqkuna,
payta llapachallaykichik alabaychik.
Jacobpapas mirayninkuna,
Diosta llapachallaykichik yupaychaychik.
Israelpapas mirayninkuna,
Diosta llapachallaykichik respetaychik.
24 Diosqa manam despreciarqachu
ñakariqkunapa ñakarisqantaqa.
Diosqa manam millakurqachu
ñakariqkunapa ñakarisqantaqa.
Diosqariki manapunimya
pakakuykurqachu paykunamantaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqariki uyariykurqam
qayakuqkunapa qayakusqantaqa.

25 Qamllaraykum alaballasaq
hatun huñunakuypapas kallasqanpi.
Qollasqaykim prometesqayta
respetaqnikikunapa ñawpaqninpi.
26 Mikuykuspam saksaykunqaku
yarqarachikullaq humildekunapas.
Tayta Diostam alabanqaku
llapachallan cheqap maskaqninkunapas.
Chayna payta maskaqkunaqa
wiñaypaqñamiki kawsakunqakupas.

27 Tukuy hinastinpi kaqkunaqa
Tayta Diosmantam yuyarinqaku.
Tukuy hinastinpi kaqkunaqa
Tayta Diosmanmi kutimunqaku.
Llapallan nacionpipas ayllukunaqa
qamtataqmiki adoranqaku.
28 Tayta Diosmi lliwta gobiernaqqa.
Paymi lliw nacion munaychakuqqa.

29 Kay pachapi llapallan apu runakunam
mikuspanku paytaqa adoraykunqaku.
Ñutu allpaman llapallan kutiykullaqkunam
paypa ñawpaqnillanpiraq qonqorakunqaku.
Vidankupas mana takyachiy atiqkunam
paypa ñawpaqnillanpi qonqorakunqaku.
30 Qepa wiñaymi paytaqa serviykullanqaku.
Qepa hamuqmanmi Señormanta willanqaku.
31 Manaraqpas naceqmanraqmi willanqaku
alli-allin arreglokuna rurasqanmanta.
Hinaspataqmi paykuna willakullanqaku
Tayta Diospa chaykunata rurallasqanmanta.

Salmo 23

Tayta Diosmi michiqnillayqa

Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamllam kanki ñoqallaypa michiqnillayqa,
manam imapas pisiwanqañachu. 2 Sumaqllaña iklliri muq
pastokunapim
ñoqallaytaqa samaykachiwanki.
Ñoqataqa pusawanki yakukunapa
sumaq hawkalla samananmanraqmi.
3 Qamqariki pasaypaqña kallachkaptiypas
ñoqallaytaqa kallpanchaykuwankim.
Prometellawasqaykiman hinaraqmiki
allin ñanninta pusakullawanki.

4 Tutay-tutay wayqopiña purillaspaypas
manañamriki manchakuniñachu.
Ñoqawanqa kikikiraq kasqaykiraykum
manapuniña manchakuniñachu.
Qamqariki ñoqallaytam kallpanchawanki
varaykiwanpas tawnallaykiwanpas.
5 Enemigollaykunapa ñawpaqninpipas
mikuykunatam churaykapuwanki.
Miski-miskillaña asnaq perfumewanmi

Michiqwan ovejankuna (Sal 23:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

umallaymanpas talliykullawanki.
Copallaytam qamqariki llimparichkaqta
sumaqllataña huntaykachillanki.
6 Ñoqallaypaq allinkuna rurasqaykiqa
sapa punchawmi compañallawachkan.
Ñoqallaypaq kuyapayakuynillaykiqa
sapa punchawmi compañallawachkan.
Tayta Diosqa ñoqallaytam
wiña-wiñaypaq
wasillanpiña kawsachikuwanqa.

Salmo 24

Kancharichkaq reymanta

Davidpa Diosman takisqan

1 Tayta Diospam tukuy
kay pachaqa,
paypataqmi kay pachapi tukuy ima kallaqpas.
Tayta Diospam tukuy kay allpaqa,
paypataqmi kay allpapi llapachallan *yachaqpas.
2 Tayta Diosmi tukuy kay pachapa
cimientonta churaykurqa lamar qocha hawanpi.
Tayta Diosmi tukuy kay pachapa
cimientonta takyachirqa mayukuna hawanpi.

3 ¿Pitaq seqanman
Tayta Diospa yachakunan moqomanqa?
¿Pitaq sayanman
Tayta Diospa sapaqchasqan sitiopiqa?
4 Chaymanqa yaykunqa
ima ruraywanpas mana huchallikuqllam.
Chaymanqa yaykunqa
ima piensaywanpas mana huchallikuqllam.
Chaymanqa chayanqa
taytachakunapas mana adoraykuqllam.
Chaymanqa chayanqa
yanqakunamanta mana juraq runallam.
5 Chayna runaqa
Tayta Diospa sumaq bendeciykusqanmi.
Salvaq Diosninpa
mana huchallikuqpaqña chaskisqanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Chaynam kanqaku
Tayta Diosman hamukullaq lliw runaqa.
Chaynam kanqaku
uyallayki qawaykuyta maskallaqqa.
Chaynam kanqaku
Jacobpapas Diosnillanta maskallaqqa.
(Samariy)

7 Kichakuychikyá zaguanpa lliw punkunkuna.
Kichakuychikyá wiñaypaq kaq punkukuna.
Kancharichkaq reymá chayninta yaykumullanqa.
8 ¿Pitaq wak sumaqllaña kancharichkaq reyqa?
Payqariki mana manchakuq kallpasapa Tayta Diosmi.
Payqariki soldado hina kallpasapa Tayta Diosmi.
9 Kichakuychikyá zaguanpa lliw punkunkuna.
Kichakuychikyá wiñaypaq kaq punkukuna.
Kanchariq reymá chayninta yaykumullanqa.
10 ¿Pitaq wak sumaqllaña kancharichkaq reyqa?
Payqariki llapan runapas kamaykachiq Tayta Diosmi.
Payqariki sumaqllataña kancharichkaq Tayta Diosmi.
(Samariy)

Salmo 25

Diospa consejon Davidpa mañakusqanmanta

Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
ñoqallayqariki qamllatam mañakullayki.
2 Diosnilláy,
ñoqallayqariki qamllapim hapipakuni.
Amayá pasaypaq penqaymanqa kachaykullawaychu.
Amayá enemigoykunaqa asikuwachunchu.
3 Manamá qamllaman confiakuqqa penqaypichu kanqa.
Chaynamá traicionakuqkunaqa llumpay penqaypiraq kanqa.

4 Dios Taytalláy,
reqsiykachillawayá
munasqallaykiman hina kawsakuytapas.
Yachaykachillawayá
munasqallaykiman hina kawsakuytapas.
5 Yachaykachillawayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cheqap kaqnikiman hina pusawaspayki.
Salvaykuqniy Diosniymá
qamqariki ñoqallaypaq kapullawanki.
Hina qampunitaqmá
tukuy punchaw confiakunay Diosqa kallanki.

6 Dios Taytalláy, amayá qonqaruychu
ñawpaq tiempokunapi hina
llakipayakuynikimantaqa.
Dios Taytalláy, amayá qonqaruychu
ñawpaq tiempokunapi hina
kuyapayakuynikimantaqa.
7 Dios Taytalláy,
amayá yuyariychu mozollaraq kallaspay
tukuy huchallikuy-kullasqaymantaqa.
Dios Taytalláy,
amayá yuyariychu mana kasukullaspay
tukuy mana allin rurasqaymantaqa.
Kuyapayakuynikiman hinayá
ñoqallaytaqa yuyariykullaway.
Allin kallasqaykimanpas hinayá
ñoqallaytaqa uyariykullaway.
8 Tayta Diosqariki mayna alli-allin Diosmi.
Tayta Diosqariki manapuni pantaruqmi.
Chayraykum payqa huchayoqkunata
yachaykachinqa allin kawsakuyta.
9 Humildekunatam pusan leynillanman hina.
Payllataqmi kawsachinpas munasqanman hina.
10 Kuyakuywanmi Tayta Diosqa ruran.
Cheqap kayninman hinam lliwta ruran.
Chaynataqa ruran
tukuy contratonkuna kasukuqkunawanmi.
Chaynataqa ruran
kamachikuyninkuna kasukuqkunawanmi.

11 Dios Taytalláy,
sutillaykiraykum mana allin
rurasqaykunamanta pampachaykuwanki.
Huchallaykunatam nana-nanaq
maychikaña kaptinpas pampachaykuwanki.
12 Tayta Diosllamiki yachachinqa
allintaña kawsayta respetaqnintaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Tukuy imayoqmi payqariki
suma-sumaqllataña kawsakullanqapas.
Chayna runapaqa mirayninpas
chaskiykullanqataqmi herenciallantaqa.
14 Tayta Diosqariki sumaqllaña amigopas
hinamya respetaqninpaqqa.
Contratollantapas payqariki
yachaypaqmi-yachachin lliw paykunamanqa.
15 Ñoqallayqariki Tayta Diostam
tuta punchawkunapas qawaykachallani.
Payqa ñoqallayta toqlla hina
peligrokunamanta libraykuwaqniymi.

16 Dios Taytalláy,
qawariykuwaspayá llakipayariykullaway.
Ñoqaqariki sapallaymi kaypi ñakarillachkani.
17 Ñakarisqaymantayá qampuniña libraykuway.
Pensamientopa intusqanmi ñoqallayqa kallachkani.
18 Ñakarillasqaytayá llamkallasqaytawan qaway.
Huchallaykuna pampachawanaykipaqmi mañakuyki.
19 Qamqa qawariykuyá enemigollaykunata.
Llumpayllatañam paykunaqariki mirariykuchkanpas.
Ñoqallaytaqa cheqnikuywanraqmi qawallawankupas.
20 Ñoqallaytaqa qamyá libraykuspa waqaychaway.
Qamllapipuni confiakuspam mana penqakusaqñachu.
21 Qamqa munasqaykiman hina
kawsaptiymi cuidawanki.
Mana pantasqayraykumiki
qamqa waqaychallawanki.
Qamllapimiki ñoqallayqa
aswan confiakullachkani.

22 Diosnilláy, Israelpa lliw castankunatayá
libraykuy tukuy ñakariyninmanta.

Salmo 26

Mana faltayoq kawsakuymanta

Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
qamllapuniyá allin arreglota ruraykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allinllatamá ñoqallayqariki kawsakurqani.
Qamllapiñamá mana hukmanyaspa confiakurqani.
2 Dios Taytalláy,
qamllapuniyá qawapaykuwaspa pruebaykullaway.
Sonqollaytayá piensallasqaytawan qawaykullaway.
3 Siemprepunimá kuyawasqaykita yuyallachkani.

4 Llulla rimaq runakunawanqa
manam kawsakullarqanichu.
Iskay uya runakunawanqa
manam kuskanchakurqanichu.
5 Cheqnirqanim mana allin kaqpa
tukuy huñunakuynintaqa.
Manamiki kawsallarqanichu
mana allin rurallaqwanqa.

6 Dios Taytalláy,
makillaypas aywisqaña kallaptinqa,
huchallaypas chuyanchasqa kallaptinqa
altarllaykitapas muyu-muyurispam
qamllataña alabasaq ñoqallayqa.
7 Qamllamanña agradecekullaspaymi
qampaq takipullasqayki ñoqallayqa.
Llapallan milagroykikunamantam
pimanñapas willakusaq ñoqallayqa.

8 Dios Taytalláy,
ñoqallayqa kuyallanim
*yachanayki templollaykitaqa.
Ñoqallayqa kuyallanim
kancharichkaq yachanaykitaqa.
9 Amayá chinkarachiwaychu
huchasapa runakunatawan kuskataqa.
Amayá wañurachiwaychu
runakuna wañuykachiqtawan kuskataqa.
10 Paykunaqariki mana allinllatataqmi
tanteankupas.
Paykunaqariki yanqakunawanmi
rantirachikunpas.

11 Ñoqamá ichaqariki kawsakuchkani mana faltayoq.
Qamllayá ñoqallaytaqa libraykullaway imamantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamllayá ñoqallaytaqa llakipayaway imapiñapas.
12 Manapunim mitkanqachu chakillayqa.
Allinsutam sayachkani ñoqallayqa.
Lliw huñunakuqkunapa chawpinpiqa
Tayta Diostamiki alaballasaq ñoqallayqa.

Salmo 27

Tayta Diosmi kanchaykuwaqniyqa hinaspa salvaqniyqa

Davidpa takisqan

1 Tayta Diosmi kanchaykuwaqniyqa,
manam pitapas manchakunichu.
Tayta Diosmi salvaykuwaqniyqa,
manam pitapas manchakunichu.
Tayta Diosmi amparaqnillayqa,
manam pitapas manchakunichu.

2 Mana allin ruraqkunam
mikuypaq-mikuruwananpaq pawaykuruwanku.
Contrallaypi lliw kaqkunam
enemigollaykunapiwan pawaykuwanku.
Ichaqa pawaykuwachkaspankupas
haytakuruspankum kuchpakurullanku.
3 Tropa muyuykuwaptinpas
sonqoyqa manapunimriki manchakullanqachu.
Guerra hatarimuptinpas
ñoqaqa manapunimriki hukmanyallasaqchu.
4 Ñoqallaypam kapullawachkan imam mañakusqay.
Chaytam ñoqallayqa maskallachkani.
Tayta Diospa templollanpiña wañukunaykama
kawsakuytañam munallachkani.
Tayta Diospa lliw sumaqllaña kaynin qawaykuytam
ñoqaqariki munallachkani.
Tayta Diospa templollanpiña yuyaymanaykuytam
ñoqaqariki munallachkani.
5 Ñakarina punchawkunaña chayaykamuptinpas
*yachakunanpim pakaykuwanqa.
Tayta Diosqa karpan ukupim tapaykullawanqa.
Rumimanraqmi hoqariwanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Enemigoykuna muyuykuwaptinmi
ñoqallayqariki masyariykullasaq.
Chaymi Diosnillayta adoraykunaypaq
karpallanpa ñawpaqninpi animalta
kusikuyllawanña wañuchipullasaq.
Ñoqallayqariki Tayta Diosllapaqña
takillaspayraqmi alabaykullasaq.

7 Dios Taytalláy,
qayakullasqaytayá uyariykullaway.
Llakipayawaspayá contestaykullaway.
8 Dios Taytalláy,
qamqa sonqollaytamá rimapayarqanki:
"Yanapaykunaypaqyá maskawaychik" nispa.
Qamllatapunitaqmá maskaykullachkayki.
9 Qamqa amapuniyá pakakullawaychu.
Rabiawanqa amayá wischurullawaychu.
Yanapaykuwaqniymá qamqa kapuwanki.
Sapaytaqa amayá saqerullawaychu.
Salvaqnillay Diosniymá qamqa kapuwanki
10 Dios Taytalláy,
ñoqataqa mamayña saqeruwaptinpas,
ñoqataqa taytayña saqeruwaptinpas,
ñoqataqa qamllañam uywakullawanki.
11 Dios Taytalláy,
wateqaqniyraykuyá yachaykachillaway.
Alli-allintañayá kawsaykachillaway.
Ñannillaykipiñayá qamqa pusallaway.
12 Ñoqataqa amayá qamqa entregaykuwaychu.
Enemigollaymanyá ama qoykuwaychu.
Llulla rimaqkunamá contrallaypi kachkan.
Dañaruwananpaqmá contrallaypi kachkan.

13 Kay pachapiraq kawsakunaykamaqa
qawasaqmi Tayta Diospa allin rurallasqankunataqa.
Chaykunatapas qawaykunaymantaqa
manapunimriki iskayrayallachkanichu ñoqallayqa.
14 Tayta Diosllapiñayá qamqa hapipakuy.
Kallpanchakuykuspayá allinneqta sayay.
Tayta Diosllapiñayá qamqa hapipakuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 28

Mañakusqanchikta Tayta Dios uyarisqanmanta

Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy, qamllatam
ñoqallayqa qayakamullayki.
Amparaqlláy, qamllatam
ñoqallayqa qayakamullayki.
Qampuniyá amaña
upallaspa contestaykullaway.
Mana qamllapuni
contestaykullawasqaykiraykumriki
wañuq runamanpas
rikchakuqraq ñoqallayqa kallachkani.
2 Qamtaq uyariykullaway
qaparispa ruegakullasqayta.
Qamtaq uyariykullaway
makillaykunata hoqariptiy,
sapaqchallasqayki temploykiman
makillayta hoqariptiy.

3 Amapuni aysaykullawaychu ñoqataqa
mana allin ruraqkunatawan kuskataqa
nitaq huchallikuqkunatawan kuskatapas.
Paykunaqa hawka kawsaymanta rimaspapas
runamasin dañaruypim yuyaymanachkanku.
4 Paykunamanqa rurasqanman hinayá
merecesqankuta pagaykapuy allinneqta.
Paykunamanqa pagaykuy qampuniyá
mana allinkunatapas rurasqankumanta.
Paykunamanqa merecesqankutayá
qoykapullay makinkupa rurayninkumanta.
5 Paykunaqa manapunim entienderinkuchu
Tayta Diospa tukuy ima rurasqanmantaqa
nitaq paypa tukuy unanchallasqanmantaqa.
Chaymi Tayta Diosqa paykunata tuñichinqa.
Manapunim huktawanqa hatarichinqachu.

6 Ruegakusqay uyarillawaqniy Tayta Diosqa
kachun suma-sumaqllaña alabaykullasqa.
7 Tayta Diosmi atiyninwan harkaykuwaqniyqa.
Paypipunim confiakullarqani ñoqallayqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi payqa ñoqallayta yanapaykuwarqa.
Chaymi kusikuywan llimparichkan sonqollaypas.
Takillasqaywanmi agradecekuchkanipas.
8 Tayta Diosllam runankuna kallpanchaykuqninqa.
Payllapunim aceitewan sapaqchaykullasqa
reyta amparaykullaspa salvaykuqnillanqa.

9 Dios Taytalláy,
runaykikunatayá qamllapuni salvaykuy.
Qampa kaqkunatayá bendeciykuy allinta.
Runaykikunatayá michiykullay allinta.
Marqarichkaq hinayá wiñaypaqña waqaychay.

Salmo 29

Tayta Diospa atiyniyoq vozninmanta

Davidpa Diosman takisqan

1 Hanaq pachapi kaqkuna,
Tayta Diospa allin reqsisqa kasqanmantayá
willakuychik.
Tayta Diospa atiyniyoqraq kasqanmantayá
willakuychik.
2 Tayta Diospa allin reqsisqa sutinmantayá willakuychik.
Tayta Diospaq sumaqllataña pachakuspayá adoraychik.

3 Tayta Diosmi lamar qocha hawanpipas qaparichkan.
Sumaqllaña kancharichkaq Diosmi tunrururuykuchkan.
Hatun lamar qocha hawankunapiraqmiki kachkan.
4 Tayta Diospa voznillanqa nisyu-nisyullañam kachkan.
Paypa voznillanqa mayna atiyniyoqllañam kachkan.

5 Taytanchik Diospa voznillanqa
cedro sachakunapas pakipaqmi.
Libano Montekunapiña
cedro sachakunapas pakipaqmi.
6 Payqa Libano Montepi sachakunataqa
uña torota hinañam pawaykachachirqa.

7 Tayta Diosqa vozninwanmi
pukurimun llipipipiq llipyaykunata.
8 Tayta Diosqa vozninwanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

katkatataykachin purun chunniqkunata.
Payqariki katkatatachinmi
Cades lawkunapi lliw chunniqtapas.

9 Tayta Diospa vozninqa qewiparunmi
encina sachakunatapas.
Tayta Diospa vozninqa rawmaparunmi
montepi sachakunatapas.
Templollanpim paytaqa llapachallanku
sumaqta yupaychallankupas.
10 Tayta Diosqariki munaychakullanmi
sinchi parapa hawanpipas.
Rey hinaraqmiki tiyaykullaspanraq
payqa gobiernaykullachkanpas.
11 Tayta Diosqa runakunatapas
allin kallpanchaywanmi yanapaykun.
Tayta Diosqa runankunatapas
hawka kawsakuywanmi bendeciykun.

Salmo 30

Tayta Diosman graciasta David qosqanmanta

Templo dedicananpaq Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,
sasachakuymanta horqoykuwasqaykiraykum
qamtaqa hatunchallayki.
Enemigoykuna kusipayawananmantam
ñoqata harkawarqanki.
2 Dios Taytalláy,
qayakullaptiymi qamqa hampiykuwarqanki.
Diosniymi qamqa kallanki.
3 Wañuy patanpiña kallachkaptiymiki
qamqa ñoqata librawarqanki.
Wañuqkunapapas kallasqanman rinaymantam
kawsariykachiwarqanki.

4 Tayta Diosman iñiq runakunayá
payman takillaychik.
Chuya kayninmanta yuyarispayá
agradecekuychik.
5 Payqariki ratochallapaqmi piñakurunpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa kawsananchikkamam favorecewasunpas.
Achikyaytam kusikusun tutan waqallaspapas.

6 “Manam haykapipas urmasaqchu” nispaymi
ñoqallayqa hawka kaspay piensallarani.
7 Dios Taytalláy,
Ñoqallaytamriki favorecewaspayki
allinneqta takyaykachillawarqanki.
Llumpa-llumpaysutam ñoqallayqariki
hukmanyallarqani pakakuruptiki.

8 Dios Taytáy, qamllatam qayakamusqayki.
Señorlláy, qamllatam ruegakamusqayki.
9 ¿Yaqachum ima allinpas kanman
pasaypaqtaña ñoqallay wañukullaptiyqa?
¿Yaqachum ima allinpas kanman
wañuqkunapa kasqanman urmaykullaptiyqa?
10 Dios Taytáy, uyariykuspayá
llakipayariykullaway.
Dios Taytáy, ñoqataqa qamyá
aswan yanapaykullaway.

11 Qamqa ñoqapa llakikuynillaytam
llumpa-llumpay kusikuymanña tikraykapuwanki.
Luto pachata chustuykuwaspaykim
kusikuna pachallaywanña hinaykachiwanki.
12 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
chayraykumá ñoqaqa qamllatańa alaballasqayki.
Chayraykumá ñoqaqa qamllamanña takipullasqayki.
Wiñaypaqmá ñoqaqa qamllatańa reqsikullasqayki.

Salmo 31

Tayta Diosllapi David confiakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,
Haykapipas qamllapimá amparakullani ñoqaqa.
Haykapipas amañayá hukmanyallasaqchu ñoqaqa.
Allin ruraq kaspaykiyá ñoqallayta lluptiykachiway.
2 Uyariykuwaspaykiyá apurawman libraykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatun rumi hinaraqyá qamqariki amparaykuway.
Pakaq wasi hinaraqyá qamllapuni pakaykullaway.

3 Qamllam kanki ñoqallayta qaqa hina
harkaykuwaqniyqa.
Qamllam kanki pakakuna wasi hina
pakaykuwaqniyqa.
Prometekullasqaykiman hinam pusakuwachkanki qamqa.
4 Pakapuwasqanku toqllamantayá qamqa amparaykuway.
Amparakunapas wasi hinayá qamqa amparaykuway.
5 Dios Taytalláy,
qamllamanmi ñoqallayqa espirituytapas qomullayki.
Cheqap Diosnilláy,
qamllamiki ñoqataqa sumaqtaraq librallawarqanki.

6 Cheqnillanim taytachakunapas
waqaychaykuq runakunataqa.
Tayta Diosllapiñamriki
confiakuykullachkanipas ñoqallayqa.
7 Ñoqataqa llumpayta
kuyapayawasqaykiraykum kusikusaq.
Qamllamiki ñoqapa ñakarillasqaykunataqa
qawarqanki.
Qamllamiki ñoqapa sasachakuyniykunataqa
yacharqanki.
8 Ñoqallaypa enemigoymanqa
manam entregaykuwarqankichu.
Ñoqataqa churaykuwarqanki
manam kichkillaña lugarpichu.
9 Dios Taytalláy,
llakipayariykullaway.
Ñoqallayqa kaypim ñakarillachkani.
Llumpayta waqasqayraykum
ñawillaypasriki wichirullachkanña.
Cuerpoywan imaykunapas
pasaypaqmiriki tukurullachkanña.
10 Nanaypa intusqallanmi ñoqallayqa
vidaytapas pasachkani.
Llakipa hapisqallanmi ñoqallayqa
watan-watan pasachkani.
Llumpayta ñakariptiymi ñoqallaypa
kallpallaypas tukuchkanña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llumpayta ñakariptiymi ñoqallaypa
kallpallaypas pisirunña.

11 Ñoqaqa kani enemigoykunapa
aswan despreciasqanraqmi.
Ñoqaqa kani vecinoykunapapas
llumpay despreciasqanraqmi.
Ñoqaqa kani reqsiwaqniykunapa
sinchi mancharikunanmi.
Callepi ñoqa rikuwaqniykunapas
ayqerikuruwanraqmi.
12 Wañusqatapas hinañam
qonqarullawanku ñoqataqa.
Chamchasqa puyñu hinañam
kaypi kallachkani ñoqallayqa.
13 Uyarikunim achkallay-achka
runa kamiwasqantaqa.
Chayraykum llumpay manchakuy
muyuriykullawan ñoqataqa.
Contraypimiki huk runa hinallaña
rimanakurunku.
Ñoqallaytaqa wañuchinankupaqmi
tanteanakurunku.

14 Dios Taytalláy,
ñoqam ichaqa qamllapipuni confiakuchkani.
"Qamllam Diosniyqa kapullawanki" nispam nichkani.
15 Imam pasawananpas makillaykipim kallachkan.
Tukuy enemigoykunamantayá libraykullaway.
Qatikachawaqniykunamantayá libraykullaway.
16 Serviqnikitaqa kuyakuywanyá qawariykuway.
Kuyapayakuynillaykiraykuyá salvaykullaway.

17 Dios Taytalláy,
qayakamullachkaptiyqa amayá
kachaykullawaychu penqaymanqa.
Tukuy mana allin ruraqkunayá
ñakarillachunku penqaypiqa.
Wañuqkunapa kallasqanmanyá
upallanankupaq wischuykuyqa.
18 Siminkupas upallaruchunñayá
llullallata rimaqkunapaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa mana allinllatamá
rimachkanku kawsakuqmantapas.
Paykunaqa despreciakusparaqmá
hatun tukusparaq rimankupas.

19 ¡Mayna-mayna hatunraqmi
tukuy rurasqallaykikunaqa!
Chaykunatam waqaychallarqanki
respetaqnikikunapaq.
Chaykunatam rurarqanki qamllapiña
confiakuqkunapaq.
Lliw runapa ñawpaqninpimriki
rurallarqankipas qamqa.
20 Confiakullaqnikikunataqa
qayllaykipim pakaykunki.
Enemigollaypa rimanakusqankumantam pakaykunki.
Wasillayki ukupiraqmiki qamqa waqaychaykullanki.

21 ¡Alabasqayá kachun Tayta Diosqa!
Admirakuypaq kaqkunata ruraykuspam
ñoqallaytaqa kuyapayariwarqa.
Tropakunapa chawpichasqan murallasqa
llaqtapiraqmi kuyapayariwarqa.
22 Qonqaymantaraq mancharikullaspaymiki
piensarurqani pakakurusqaykita.
Ichaqa qanmi uyariykullawarqanki
ruegakullaspay qayakamullasqayta.

23 Tayta Diostayá kuyaychik
llapallan iñiqnillankunaqa.
Tayta Diosllamá waqaychan
payllapi confiakuqkunataqa.
Achkanpitaqmá paganqa
paytukuq lliw runakunamanqa.
24 Tayta Diospi confianzawan suyaqkunaqa
allinneqtaraqyá kallpanchakuychik,
sonqoykichiktayá takyachillaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 32

Pampachasqa kaspa kusikuymanta

Yachachinapaq taki, Davidpa Diosman takisqan

1 ¡Mayna kusisqam mana kasukusqanmanta
Diospa pampachaykusqan runaqa!
¡Mayna kusisqam tukuy huchallankunapas
Diospa pakaykullasqan runaqa!
2 ¡Mayna kusisqam mana huchallikuqpaqña
Tayta Diospa hapisqan runaqa!
¡Mayna kusisqam tukuy piensasqankunapi
mana engañakullaq runaqa!

3 Huchallayta mana willakuptiyqa
cuerpollaymi aswan debilyarun.
Tukuy punchawllaña waqasqayraykum
cuerpollayqa aswan debilyarun.
4 Tuta punchawraqmi nisyullataña
qamqariki castigawarqanki.
Rupay tiempopipas hinaraqmiki
kallpaytapas chakirachirqanki.
(Samariy)
5 Mana pakaspam huchallaytaqa
qamllamanpuni willakurqayki.
Kikillaytaqmi yuyaymanaspa
nikullarqani kaynatapuni:
"Tayta Diosmanmi willakullasaq
mana kasukuq kasqaymantaqa."
Qanmi pampachaykullawarqanki
tukuy culpayoq kasqaymantaqa.
(Samariy)

6 Chayraykum qampi iñillaqkunapas
tarikunayki tiempopi qamta mañakunqaku.
Cheqaptam lloqlla hatarimuqñapas
paykunamanqa manapuniña chayallanqachu.
7 Imamantapas pakaykuwaqniyqa
qamllamiki kanki.
Ñakariymanta waqaychawaqniyqa
qamllamiki kanki.
Librawaspaykim takiqkunawanraq
kusiykachiwanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Samariy)

8 Tayta Diosmi nin:
Ñoqam entiendechisqayki qamtaqariki.
Ñoqam yachachillasqayki kawsakuytaqa.
Ñoqam qawariykullaspay consejasqayki.
9 Amayá caballo hina mana entiendeqqa kaychu.
Amayá mulapas hina mana entiendeqqa kaychu.
Chayna animalkunaqa kallpananmantam
freno riendaskunawanraq sujetapana.
Mana chayqa manamriki asukuykunchu.

10 Achkallaña nanaykunam kanqa
mana allin ruraqkunapaqqa.
Tayta Diosmiriki kuyapayan
paypi confiakullaqkunataqa.
11 Allin runakuna,
Tayta Diosraykuyá qamkunaqa kusikuychik.
Tayta Diosmantayá llumpaysuta kusikuychik.
Allin sonqokuna,
llapallaykichikyá kusikuywan takillaychik.

Salmo 33

Tayta Diosta alabanapaq taki

1 Allin runakuna,
Tayta Diosman takillaychik kusikuyllawanña.
Diospa munasqanman hina kawsaqkunapapas
alaballasqankum kachkan suma-sumaqllaña.
2 Tayta Diosmanyá graciasta qoychik
arpata sumaqta tocaspa.
Alabaspayá takiychik chunka cuerdayoq
arpata tocaspa.
3 Payllamanña mosoq takitapas takillaychik.
Qaparispa suma-sumaqtaraq tocaykuychik.

4 Tayta Diospa rimasqanqa mana pantayniyoqmi.
Tukuy ima rurasqanqa mana engañoyoqmi.
5 Payqa kuyanmi
tukuy munasqanman hina kaqkunataqa.
Payqa kuyanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin arregloman hina kaqkunataqa.
Kuyakuyninqa
llimpariykullanmi tukuy kay pachataqa.

6 Tayta Diospa rimarisqanwanmi
cielokunaqa sumaqllaña unanchasqa karqa.
Tayta Diospa samaynillanwanmi
cielokunapi kaqkunapas unanchasqa karqa.
7 Payqariki montonachkaq hinam
lamar qochapi huñunarun yakukunatapas.
Payqariki qocharachiq hinam
waqaychaykurun uku-uku yakukunatapas.

8 Kay pachapi llapallan *yachaqkuna,
qamkunaqa Tayta Diostayá respetaychik.
Kay pachapi llapallan kawsaqkuna,
qamkunaqa Tayta Diostayá manchakuychik.
9 Pay niptinmi imapas rikurirqa.
Kikinpuni kamachiptinmi takyaykurqa.

10 Tayta Diosqa yanqacharunmi
nacionkunapa rimanakusqantaqa.
Tayta Diosqa yanqacharunmi
runakunapa tanteanakusqantaqa.
11 Tayta Diospa rimarillasqankunaqa
takyan wiña-wiñaypaqñam.
Tayta Diospa tanteaykullasqankunaqa
takyan mana tukuypaqñam.
12 Tayta Diosta yupaychaq nacionkunaqa
mayna-mayna kusisqamya.
Tayta Diospa akllasqan runakunaqa
mayna-mayna kusisqamya.

13 Tayta Diosqa hanaq pachamantaraqmi qawamuchkan.
Payqariki llapan runakunatamya rikumuchkan.
14 Payqariki maymi *yachallasqanmantam qawamuchkan.
Kay pachapi llapan yachallaqkunatam qawamuchkan.
15 Tanteaytaqa paymi qoykullarqa llapan runamanpas.
Qawachkanmi paykunapa ima rurasqankutapas.

16 Reyqariki manam salvakunqa
tropasapallaña kasqanraykuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Soldadoqa manam librakunqa
kallpasapallaña kasqanraykuchu.
17 Mana pasaypaq valeqñam caballopas
rikurirun salvakuyta munasqaqa.
Mana valeqñam kallpayoq caballopas
rikurirun librakuyta munasqaqa.

18 Tayta Diosmi waqaychaykun
payllataña respetaqnin runataqa.
Paymi waqaychaykun
kuyapayakuynillanpi suyaqkunataqa.
19 Paykunaqariki suyachkanku
wañuymanta libraykunanpaqmi.
Paykunaqariki suyachkanku
yarqaypipas kawsachinanpaqmi.

20 Ñoqanchikqa Tayta Diospim
tukuy sonqowanraq confiakullachkanchik.
Payllapunim ñoqallanchiktaqa
kuyakuywan yanapawachkanchik.
Payllapunim ñoqallanchiktaqa
atiyninwan harkaykuwachkanchik.
21 Hinaptinqa payllaraykum
tukuy sonqonchikwan kusikullasunchik.
Paypa chuyay-chuyay sutillanpim
ñoqanchikqa confiakullachkanchik.
22 Dios Taytalláy,
qampi suyasqaykuman hinayá
kuyapayariykuwayku.

Salmo 34

Diospa waqaychakuyninmanta

Davidpa takisqan David loco tukuptinmi Rey Abimelec payta wischururqa.

1 Tukuy tiempom ñoqallayqa
Tayta Diosta alabasaq.
Paytam ñoqallayqa
mana upallaspay yupaychasaq.
2 Diospim alabakullasaq.
Humildepas uyarichun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Humildepas kusikuchun.
Diospim alabakullasaq.
3 Tayta Diosta ñoqallaywan allinneqta alabasun.
Tayta Diospa sutillanta huk sonqolla hatunchasun.

4 Tayta Diosta maskaptiymi uyariwan ñoqallayta.
Payqa libraykullawanmi
tukuy manchakusqaymanta.
5 Tayta Diosta qawaqkunam
sumaqtaraq kancharinku.
Tayta Diosta qawaqkunam
manapuni pukayanchu.
6 Ñakarispay Tayta Diosta
qayaptiymi uyariwan.
Lliw sasachakuyniymantam
payqariki libraykuwan.
7 Tayta Diospa angelninmi harkan
Dioslla respetaqta.
Tayta Diospa angelninmi salvan
Dioslla respetaqta.
8 Pruebaspataq yachaykuychik
Diospa allin kasqantapas.
Mayna-mayna kusisqamya
Diospi amparakullaqpas.
9 Tayta Diosta respetaychik
sapaqchallasqankunaqa.
Manam ima pisinqachu
respetaqninkunataqa.
10 Leonkunata yarqaptinmi
mana imallapas kanchu.
Tayta Diosta maskaqtaqa
manam ima pisinqachu.
11 Churillaykuna, asuykamuspa
uyarillawaychik ñoqata.
Tayta Diostapas respetanatam
yachachisqaykichik ñoqaqa.
12 Unay watata kawsay munaqqa,
kusikuyta munaq runaqa
13 mana allinta ama rimaychu.
Engañota ama rimaychu.
14 Mana allinta saqerispayki
allinllatapuni ruraykuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hawka kawsayta maskallaspayki
chaynatapuniña kawsakuy.

15 Tayta Diosqa cuidaykuchkanmi
allin ruraq runata.
Tayta Diosqa uyarintaqmi
mañakusqankunata.
16 Tayta Diosqa castiganpunim
mana allin ruraqta.
Tayta Diosqa chinkachinpunim
paykunapa sutinta.
17 Allin runa qayakuptinmi
Tayta Diosqa uyarin.
Lliw imapi ñakariptinmi
Tayta Diosqa lluptichin.
18 Huchanmanta llakiq runapa hichpallanpim sayaykun.
Huchayoqpas wanakuptinqa Tayta Diosmi salvaykun.

19 Allin runapa sasachakuyninmi achka-achkallaña.
Diosmi ichaqa libraykullanqapas llapachallantaña.
20 Tullunkunatam Tayta Dios
waqaychan llapachallantapas.
Chaykunamantam mana pakinqachu
huk tullullantapas.
21 Huchallikuqtam paypa rurasqallan lliw wañurachinqa.
Allin runata pipas cheqniqninqa huchayoqmi kanqa.
22 Diosmi libraykun serviqllankunapa vidallankutaqa.
Paypi llapallan confiakuqkunaqa inocentem kanqa.

Salmo 35

Tayta Diospa yanapakuynin mañakusqanmanta

Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
qamyá sayariy contraypi sayarillaqkunaman.
Qamyá pawaykuy contraypi pawaykuwaqnillayman.
2 Qamyá hapiytaq taksalla harkachikunaykita.
Qamyá hapiytaq hatunneq harkachikunaykita.
Qamyá sayaspa sumaqta yanapaway ñoqata.
3 Qamqa lanzaykita horqoykuspayá
wichqay qatiwaq enemigoykunapa ñanninta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ñoqam salvaqniki kani" nispayá
kikikimanta rimapayaykullaway ñoqata.

4 Penqaypiraqyá kachunku
wañuchiwaqniy munaqkunaqa.
Humillasqayá kachunku
wañuchiwaqniy munaqkunaqa.
Qepamanraqyá kutichun
mana allinniy munaqkunaqa.
5 Chaynallataqyá kachunku
wayraykachisqa qopa hinaraq.
Wayrachichunyá llapanta
Tayta Diosniypa angelnillanraq.
6 Tutayaqñayá kallachun
lliw paykunapa chayna ñanninqa.
Lluchkallañayá kallachun
lliw paykunapa chayna ñanninqa.

7 Mana imanachkaptiymi
paykunaqa uchkumanraq wichiykachiyta munawarqaku.
Mana imanachkaptiymi
wichiykachiwanankupaq hatun uchkuta toqorurqaku.
8 Qonqaymanta wichiykuchun
toqlla rurakuykusqanman.
Wichiykuspa chinkaruchun
uchku ruraykusqanman.
9 Tayta Diospim kusikusaq.
Salvaykullawasqanraykum ñoqaqariki kusikullasaq.
10 Chaymi ñoqaqa tukuy sonqoywan kaynata nisaq:
Dios Taytalláy,
pipas manapunimriki kallanchu qanman igualaqqa.
Qamqa ñakarichiqmantam libranki ñakarillaqtaqa.
Qamqa salteaqkunamantam libranki ñakariqkunataqa.
Qamqa salteaqkunamantam libranki wakcha runataqa.

11 Daño rurawananpaqmi testigokuna sayarirunku.
Mana yachallasqaymantam contrakuqkuna tapuykuwanku.
12 Allin rurallasqaymantam mana allinwan kutichiwanku.
Llakichiwanankupaqmi chaynatapuni ruraruwanku.
13 Ñoqam llakikuyllawanña purillarqani onqoptinkupas.
Ñoqam llakikuyllawanña ayunarqani onqoptinkupas.
Siemprem ñoqallayqariki ukullaypipas mañakurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ñoqam humillasqallaña lutokuykuspa purillarqani.
Kuyaqmasillaymantapas hinaraqmiki purillarqani.
Kuyay wawqellaymantapas hinaraqmiki purillarqani.
Kuyay mamallaymantapas hinaraqmiki llakikurqani.

15 Ñoqa urmarullaptiyqa huñunakuspam kusikurqaku.
Mana yachasqaytaraqmi wistutyaspanku asikuwanku.
Mana samaykusparaqmi ñoqallaytaqa maqallawanku.
16 Mana allin runakunam wistuta hina burlakuwanku.
Kachupakuspankuraqmi cheqnikuyninta qawachiwanku.

17 Señornilláy ¿haykapkamam qawallanki kaykunata?
Qampuniyá libraykuway qolluchiqniykunamanta.
Qampuniyá libraykuway leonpapas siminmanta.
18 Qamllatamá gracias nisaq hatun huñunakuypipas.
Qamllatamá alabasaq achka runa kasqanpipas.

19 Amapuniyá kusikuchunchu
yanqamanta rikuriruq enemigoypas.
Amapuniyá qemchiwachunchu
yanqamanta cheqniwaqniy enemigoypas.
20 Manapunimá enemigoyqa
rimarinchu hawkallaña kawsaymantapas.
Engañotamá tanteanakunku
hawkallaña kawsakuypa contrallanpipas.
21 Contraypiraqmá siminkutapas
hatunsuta kicharispa niwan kaynata:
"Qawaykunchikmá kusikuywanraq
kay runapa desgraciaman wichiykusqanta."

22 Dios Taytalláy,
amamariki qawallasqaykimantaqa upallankichu.
Señor Diosnilláy,
amapunitaq ñoqallaymantaqariki karunchakuychu.
23 Señor Diosnilláy, rikchariruspa
allin arreglollataña ruraykapuway.
Señor Diosnilláy, hatariruspa
tukuy asuntoymantapas defiendeykuway.
24 Dios Taytalláy, allin kaspaya
allin arreglollataña ruraykapuway.
Yupaychasqalláy, ñoqallaymanta
mana asikunanpaqya ruraykapuway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Amapuniyá piensachunkuchu:
"Kaytam munallarqanchikqa" nillasparaqqa.
Amapuniyá piensachunkuchu:
"Millpuypaqmi-millpurunchik" nikusparaqqa.
26 Llapallankuyá ñoqallaymanta
miski asikuqkunaqa penqaypi kachun.
Llapallankuyá ñoqallaymanta
miski asikuqkunaqa pantaypi kachun.
Penqachisqayá kachunkuriki
llapan hatun tukuqllaña contrawaqniyqa.
Humillasqayá kachunkuriki
llapan hatun tukuqllaña contrawaqniyqa.

27 Takichunkuyá mana culpayoq
kasqaymanta favorniypi runakunaqa.
Kusikuchunyá mana culpayoq
kasqaymanta favorniypi runakunaqa.
"Hatunchasqayá kallachunriki
Tayta Diosqa" nisparaqya nillachunkupas.
"Diosqa munanmá serviqnillanqa
hawka kananta" nisparaqya nillachunkupas.
28 Dios Taytalláy, rimallasaqmi
allin arreglallasqayki kaqkunamanta.
Dios Taytalláy, tukuy punchawmi
ñoqa rimapayasqayki alabanzata.

Salmo 36

Diospa kuyapayakuyninmanta

Takiqkunapa maestronpaq,
Tayta Diospa serviqnin Davidpa takisqan

1 Mana kasukuymi rimapayan sonqollanpi
mana allin runataqa.
Manam payqa haykapipas yuyarinchu
Diosllatapas respetaykuytaqa.
2 Kikillanmi hatunpaqña hapikuspa
mana qawakunchu huchantaqa.
Kikillanmi hatunpaqña hapikuspa
mana cheqnillanchu huchantaqa.
3 Paypa rimasqankunaqa tukuy

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allinkunam, tukuy llullallañam.
Payqa rikurirun mana tanteakuqñam,
allin kaqpas mana ruraqllañam.
4 Puñunanpi huchallata tanteaspanmi
mana allinllapi kawsakuchkan.
Huchamanta rakikuyta mana munaspanmi
huchallapi kawsakuchkan.

5 Dios Taytalláy,
cielomanpas chayaruchkaq hinam
llumpayllaña kuyapayakuynikiqa.
Puyumanpas chayaruchkaq hinam
achka-achka confianapaq kaynikiqa.
6 Ukullaña lamar qocha hinam
allin arreglopas ruraykusqaykiqa.
Dios Taytalláy,
llapachallan runakunatawan
animalkunatam waqaychallankiqa.

7 Diosnilláy
imayna-mayna valorniyoqllañam
qampa hatun kuyapayakuynikiqa!
Imaynallam chiwchikuna mamankupa
raprallankunapi amparakun,
chaynallatam lliw runakunapas
qampa llantuynikipitaq amparakun.
8 Paykunaqa wasikipi allin
mikuykunawanmi saksaykullanqaku.
Mayumanta miskillaña yakutapas
qoykuptikim tomaykullanqaku.
9 Yaku toqyamuchkaq hinaraqmi
tukuy kawsakuyqa qamllamanta hamun.
Chaynataqmiriki qawasqayku
achkiyllapas hina qamllamanta hamun.
10 Qamta reqsiqnikikunamanqa
kuyapayakuynikita qoykarimuy.
Qampa munasqayki hina piensaqkunamanqa
arregloykitataq qoykarimuy.
11 Lliw orgullosokunapas amapunitaqyá
tanqaykullawachunkuchu.
12 Qawariychik, wichiykurunkuñam
mana allinkuna ruraykuqkunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huktawanraq manapuni sayarinanpaqmi
wichiykunku paykunaqa.

Salmo 37

Mana allin ruraqkunapa kawsasqanmanta

Davidpa takisqan

1 Amayá piñapakuychu
hucha ruraqkunamantaqa.
Amayá envidiakuychu
pantachikuqkunamantaqa.
2 Paykunaqa pasto hinam
chaylla qawirunku.
Paykunaqa qora hinam
chaylla chakirunku.

3 Qamtaqyá allinta ruray
Tayta Diosman hapipakuspa.
Qamtaqyá allpapi *yachay
confianzawan kawsakullaspa.
4 Qamtaqyá Tayta Diosmanta
anchallataña kusikuykuy.
Kikinmá qoykullasunki
sonqoykipapas munasqanta.
5 Qamtaqyá Tayta Diosmanqa
vidallaykita entregaykuy.
Paypiyá confiakuy qamqa.
Payqa ruraykullanqam lliwta.
6 Paytaqmá allin kaynikita
kancharinqa achkiyta hina.
Paytaqmá derechoykitapas
kancharichinqa intita hina.

7 Upallayá Tayta Diospa qayllanpiqa.
Amataqyá piñakuychu pipas mejorakuptinqa.
Diospitaqyá pacienciawan suyay qamqa.
Amataqyá piñakuychu hukmanllata tanteaptinqa.
8 Amataqyá piñakuychu llumpaytaqa.
Llumpaytamá huchallirachisunkiman chaykunaqa.
Amataqyá rabiakuychu sinchitaqa.
Llumpaytamá huchallirachisunkiman chaykunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Tukunqamá mana allin ruraqkuna.
Allpatamá dueñoyanqa Tayta Diospi suyaqkuna.

10 Mana allin ruraqkunaqa chayllapunim kanqañachu.
Maskaspapas paykunataqa manapunim tarinkichu.
11 Ñakariqmi ichaqariki dueñoyanqa allpatapas.
Paykunaqa kusikuywanmi hawkayaypi kawsanqapas.
12 Mana allin runaqariki hukmanllatam tanteaykuchkan.
Allin ruraq runakunapa contrallanpim tanteaykuchkan.
Paykunapa contranpiraqmi kiruntapas kachupachkan.
13 Señorpunim asikullanqa mana allin runamanta.
Yachachkanmi Señorqariki castiganan punchawmanta.

14 Mana allin runakunaqa espadankutam horqonku
ñakariqkunata wichichinankupaq.
Mana allin runakunaqa flechankutam chutanku
mana imayoqta wichichinankupaq.
Chaynataqa paykunamiki rurallachkanku Diospaqña
kawsaqkunatapas wañuchinankupaq.
15 Espadallankuwanmi tuksikurullanqa.
Flechana arconkupas pakipasqam kanqa.

16 Mana allin runakunapa achkallaña kapuqninmantaqa
allin ruraqkunapa pisillapas kapuqninmi allinqa.
17 Mana allin runakunapa atiyninqa
chinkachisqam kanqa.
Allin ruraqkunatam Tayta Diosqariki
takyaykachinqa.

18 Tayta Diosmi nanachikun
mana huchayoq runakunamanta.
Wiñaypaqmi qoykullanqa
tukuy herencia kapuqninkunata.
19 Muchuy tiempokunapipas
manam pasaypaq penqakunqakuchu.
Yarqay tiempokunapipas
manam pasaypaq muchullanqakuchu.

20 Mana allinllata ruraq runakunaqariki
puchukachisqam kanqa.
Pastokuna hinam Diospa enemigonkunaqa
puchukachisqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qosnikuna hinam Diospa enemigonkunaqa
chinkarachisqa kanqa.

21 Mana allin runaqa prestakuykuspapas
mana pagakuqmi.
Allin ruraq runaqa llakipayakuspa
chaylla qokuykuqmi.
22 Tayta Diospa favorecesqan runakunaqa
allpatam dueñochakunqaku.
Tayta Diospa ñakaykullasqan runakunaqa
llapanmi chinkarullanqaku.

23 Runataqa maymanña rillaptinpas
Tayta Diosmi pusallachkan.
Kawsasqanwan agradaq runataqa
Tayta Diosmi takyachichkan.
24 Payqa wichiykuspanpas manapunim
pampapiqa kallanqachu.
Tayta Diosmi paytaqa hapillaspan
mana wichiykachinqachu.

25 Ñawpaq warma kaspaypas,
kunan yuyaq kaspaypas
allin runataqa manam
qonqarusqataqa rikurqanichu.
Wawa-churintapas manam
limosnakuqtaqa rikurqanichu.
26 Allin ruraq runaqa
tukuy tiempopipas kuyakullaqmi.
Imallanpas prestaykuqmi
chayna kawsakullaq runaqariki.
Mirayllanpas ancha-ancha
bendecisqataqmi kallanqariki.

27 Qamyá asurikuy mana allin ruraymanta.
Qamyá tukuy tiempo ruray allin kaqkunata.
Wiñaypaqmi kawsakunki chaynataña rurallaspaqa.
28 Tayta Diosqa kuyanmiki
allin ruray arreglotaqa.
Payqa manam saqenqachu
payllamanña iñiykuqtaqa.
Diosqa wiñaypaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

waqaychaykullanqa paykunataqa.
Mirayninpas chinkarunqam
mana allin rurallaqpaqqa.
29 Allin ruraq runakunam
allpataqa dueñoyanqaku.
Paykunaqa chaypimiki
wiñaypaqraq kawsakunqaku.

30 Allin ruraq runaqa
allin yachaywantaqmi riman.
Allin ruraq runaqa
allin arreglomantam riman.
31 Diosnillanpa yachachisqanpas
sonqonpipunim kachkan.
Chakillanpas chayraykumiki
takyaykullaqraq kachkan.

32 Mana allin runaqa
allin ruraqtamya wateqachkan.
Allin ruraq runata
wañuchinanpaqmi wateqachkan.
33 Tayta Diosmi ichaqa
mana dejanqachu wichinanta.
Juiciopiña kaptinpas
manam dejanqachu pierdenanta.

34 Tayta Diospi confiakuspa kasukuypuni payllata.
Hatunchaspam qoykusunki dueñoyanayki allpata.
Puchukaqtam qawaykunki mana allinlla ruraqta.
35 Rikurqanim manchakuypaq mana allin runatapas.
Rapisapa sacha hinam payqa chutarikurqapas.
36 Chinkarusqanraykum haykapipas tarikurqañachu.
Maskaspapas manam ñoqallayqa tarirqaniñachu.

37 Qawaykuyá mana culpayoqña kawsakullaq runataqa.
Rikuykuyá Diospa munasqanman hina kawsaq runataqa.
Allinsumá kanqa hawka kawsakuqqa hamuq tiempopipas.
38 Tukunqamá llapachallan manapuni kasukuqkunapas.
Chinkanqamá huchallikuruqkunaqa hamuq tiempopipas.

39 Tayta Diosmi allin runakunapa salvaykuqninqa.
Payllam sasachakuy tiempokunapi amparaqninqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Tayta Diosllapunim paykunataqa yanapaykunqa.
Tayta Diosllapunim paykunataqa libraykullanqa.
Mana allin ruraq runamantapas libraykullanqam.
Mana allin ruraq runamantapas salvaykullanqam.
Amparakuptinkum Tayta Diospuni salvaykullanqa.

Salmo 38

Tayta Diospa yanapakuynin mañakusqanmanta

Yuyarinapaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Dios Taytalláy,
amayá qaqchallawaychu piñakuspaqa.
Dios Taytalláy,
amayá castigawaychu rabiakuspaqa.
2 Flechallaykikunam ñoqallayta clavaruwan.
Qampa makillaykim ñoqallayta ñitiruwan.
3 Cuerpollaypas manam sanoñachu kapuwachkan.
Piñakurusqaykiraykumiki chayna kachkan.
Tullullaykunapas mana sanoyaqñam kachkan.
Huchaykunaraykumiki chaynapuni kachkan.
4 Mana allin rurasqaymi ñitiruwachkanña.
Llasaq carga hinaraqmi ñitiruwachkanña.

5 Loco hina rurasqayraykum
heridallaypas asnarichkanña.
Loco hina rurasqayraykum
heridallaypas ismurichkanña.
6 Ñoqallayqa chayraykumiki
kurkunpallaña purichkanipas.
Ñoqallayqa chayraykumiki
humillasqaña purichkanipas.
Ñoqallayqa tukuy punchawmi
lutokusqaña purichkanipas.
7 Ñoqapaqa tukuy wasaypas
llumpayllatañam ruparillachkan.
Ñoqapaqa tukuy cuerpoymi
onqosqallaña kapullawachkan.
8 Ñoqapaqa tukuy cuerpoymi
kapullawachkan susunkasqaña.
Ñoqapaqa tukuy cuerpoymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kapullawachkan ñutupasqaña.
Sonqollaypas hukmanyaptinmi
hikikyachkani anchallataña.

9 Señor, qamqa yachachkankim imakunam
munallasqaytaqa.
Llaki hapillawasqanpas manam pakasqachu
qanmantaqa.

10 Ñoqapaqa sonqollaypas apurawllamanñam
patpatyachkan.
Ñoqapaqa kallpallaypas pasaypaqtañamya
chinkarichkan.
Ñoqapaqa ñawillaypas tutayasqañamya
kapuwachkan.
11 Onqorusqayraykum kuyaqllaykunapas
karunchakurunku.
Onqorusqayraykum runamasillaypas
karunchakurunku.
Onqorusqayraykum ayllullaykunapas
karunchakurunku.
12 Wañunayta munaqkunam
toqllataraq churarapuwanku.
Dañawayta munaqkunam
chinkachiwananpaq rimarunku.
Traicionawanankupaqmi
tukuy punchaw rimanakurunku.

13 Ñoqam ichaqa mana paykunata uyariqpas tukunichu.
Ñoqam ichaqa mana rimay atiq hina mana rimanichu.
14 Chaymi ñoqaqa rikurirullani mana uyarikullaqña.
Chaymi ñoqaqa rikurirunipas mana kutipakullaqña.

15 Dios Taytalláy,
ñoqallayqa qamtam suyallachkayki.
Señor Diosnilláy,
ñoqallaytam qamqa contestawanki.
16 Ñoqam mañakullani ñoqamantaqa
ama asikuwanankupaq.
Ñoqam mañakullani urmaruptiyqa
ama hatunchakunankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ñoqallayqariki wichiykunaypaqñam kallachkani.
Llakikuypa sapa punchaw intusqanmi kallachkani.
18 Mana allin rurallasqaymantam willakullachkani.
Huchaykunamantam preocupasqallaña kallachkani.
19 Ñoqallaypa enemigollayqa kawsachkankuraqmi.
Paykunaqariki kachkankupas kallpasaparaqmi.
Yanqamanta cheqniwaqnillayqa mirachkankuraqmi.
20 Allin kaqta ruraptiypas
hukman kaqtam qoykuwanku.
Allin kaqta ruraptiymi
contraypiraq sayarinku.

21 Dios Taytalláy,
amapuniyá sapallaytaqa saqeruwaychu.
Dios Taytalláy,
amapuniyá ñoqamantaqa karunchakuychu.
22 Dios Taytalláy,
utqaymanñayá yanapaykuway ñoqallaytaqa.
Salvaqnilláy,
utqaymanñayá yanapaykuway ñoqallaytaqa.

Salmo 39

Kawsakuyqa wayta hina chakiruqlla kasqanmanta

Takiqkunapa maestron Jedutun sutiyoq runapaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Ñoqam prometekurqani kawsallasqaypipas
allinllaña kawsanaypaq.
Ñoqam prometekurqani rimallasqaywanpas
mana huchallikunaypaq.
Ñoqam prometekurqani rimanaymantapas
simiy senqaparunaypaq.
Mana allin runakuna qawawasqanraykum
chaynatachu rurallasaq.

2 Ñoqam upallakuykuspay manapuni
imatapas rimarirqanichu.
Allin kaqkunamantapas manamiki
imatapas rimarirqanichu.
Ñoqallayqa llakillaymantapas manapunim
asllatapas allinyarinichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ñoqapaqariki sonqollaypas ukullaypim
llumpaysuta ruparirqa.
Yuyaymanallachkaptiymi ukuypipas
ruparichkaq nina ratarirqa,
hinaptinmi ñoqallaypa simillayqariki
rimariyta qallarirqa.

4 Dios Taytalláy, willaykuwayá
ima punchaw wañukunayta.
Dios Taytalláy, willaykuwayá
hayka watam kawsakunayta.
Dios Taytalláy, yachaykusaqyá
maynachallam kawsanaymanta.

5 Ñoqallayman kawsay qoykuwasqaykiqa
makiypapas cuartan hinallam.
Ñawpaqnikipiqa watallaykunapas
yanqa imallapas hinallam.
Ñoqaykuqa kawsaspapas-kawsaniku
samay chinkaruchkaq hinallam.
6 Ñoqaykuqa kawsaniku kayman-wakman
pasaruchkaq llantuy hinallam.
Tukuy imamanta afanakuykuyqa
waspiruchkaq samay hinallam.
Qori-qollqe huñukusqa kaqpas
manam waqaychasqañachu kallanqa.
Pipa hapikuykusqanpas manapuni
yachakuqñamiki kallanqa.

7 Señornilláy ¿imatamá suyallayman ñoqallayqa?
Señornilláy ¡qamllapimá confiakuni ñoqallayqa!
8 Librawayá tukuy imapipas mana kasukusqaymanta.
Librawayá rumi sonqo runakuna kamiwananmanta.
9 Ñoqallaymá upallaykurqani imam rurasqaykirayku.
Simiytamá kicharirqanichu imam rurasqaykirayku.
10 Qampuniyá castigawasqaykitaqa asuriykachiyña.
Ñoqallaymá maqawasqaykiwan wañunayallachkaniña.
11 Runatamá mana allin rurallasqanmanta correginki.
Paypatamá kuyasqanta puyusqata hina chinkachinki.
Runatamá waspiruchkaq samaytapas hina chinkachinki.

12 Dios Taytalláy, mañakusqaytayá uyariykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios Taytalláy, qayakusqaytayá uyariykullaway.
Dios Taytalláy, waqallasqaytayá contestaykullaway.
Forastero hinamiki, kaypi-wakpi
*yachallachkani qanwanqa.
Abuelollaykuna hinam
kaypi-wakpi
yachallachkani ñoqaqa.
13 Ama qawapayawaychu tumpallapas
kallpancharisqa kanaypaq.
Manaraqpas wañukullachkaspay
sumaq kallpancharisqa kanaypaq.

Salmo 40

Diospa librasqanmanta alabanza

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Llumpay pacienciawanraqmi suyarqani
Tayta Diosniytaqa.
Kurkuykusparaqmi uyariykamullawarqa
ñoqataqa.
2 Wañuy pozomantaraqmi horqoykamuwarqa
ñoqataqa.
Mitu timpukuchkaq lliwamantam horqowarqa
ñoqataqa.
Allin taqra rumipitaqmiki payqa sayachiwarqapas.
Paytaqmiki takyaykachillarqa lluchkaq chakiykunatapas.
3 Kikintaqmi simiymanpas churaykurqa mosoq takinayta.
Kikintaña alabanaypaqmi qoykuwarqa takinayta.
Achkallaña qawaqkunam Tayta Diosta respetallanqaku.
Achkallaña qawaqkunam Tayta Diospi confiakullanqaku.

4 ¡Mayna kusisqamya Tayta Diosllamanña hapipakuykuqqa!
Payqa manam juntakunchu orgulloso runakunawanqa.
Payqa manam juntakunchu taytachata adorallaqwanqa.
5 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
Achka-achkallañam milagrokunapas rurallasqaykiqa.
Achka-achkallañam favorniykupipas tanteallasqaykiqa.
Manam pipas yupaytaqa atinmanchu rurasqaykitaqa.
Manach willaytapas atiymanchu rurallasqaykimantaqa.

6 Wañuchisqa animalkunatam mana munarqankichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kawsaymanta ofrendakunatam mana munarqankichu.
Qanmi kichaykullarqanki ñoqallaypa rinrillaytapas.
Manam mañakurqankichu lliw kañasqa animaltapas.
Manam mañakurqankichu hucharayku ofrendatapas.

7 "Kayqayá hamuchkani" nispamiki
nillarqani ñoqallayqa.
"Kachkanmá wankuykusqa libropipas
ñoqamanta qellqallayqa:
8 'Diosnilláy, munachkanim munallasqaykiman
hina rurallayta.
Diosnilláy, sonqollaypim waqaychani
qampa yachachisqaykita.' "
9 Dios Taytalláy,
achka runakunamanmi willakullarqani
allin ruraymanta.
Qamqariki yachachkankim ñoqallayqa
mana upallasqaymanta.
10 Manam upallarqanichu allinkuna
rurallasqaykimantaqa.
Ñoqallayqa willakullarqanim confiakuna
kasqaykimantaqa.
Ñoqallayqa willakullarqanim qampa
salvacionnikimantaqa.
Nana-nanaq huñunasqa runaykikunapa
ñawpaqnillanpiqa.
Qampa kuyapayakuynikitam manapuni
pakaykurqanichu.
Confiakuna kallasqaykimantam manapuni
pakaykurqanichu.

11 Dios Taytalláy,
amayá negaykullawaychu
qampa llakipayakuynillaykitaqa.
Tukuy tiempo waqaychallawachun
qampa kuyapayakuynikiqa.
Tukuy tiempo waqaychallawachun
qampa confiakuna kaynikiqa.
12 Mana yupay atinañam tukuy
mana allin muyuykurullawan.
Ñawsayanaykamam mana allin
rurallasqay hapikurullawan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chukchay hina mana yupanañam
kachkan mana allin rurasqayqa.
Sonqollaypas hukmanyanankamam
achkayarun huchallikusqayqa.

13 Dios Taytalláy,
qamqa kallpamuspayá ñoqallayta libraykullaway.
Dios Taytalláy,
qamqa utqamuspayá ñoqallayta yanapallaway.
14 Penqaypiyá kachunku
llapallan wañuchiway
munaqkunaqa.
Qepamanyá kutichun
llapallan dañaruway
munaqkunaqa.
Penqaypiyá kachunku
llapallan dañaruway
munaqkunaqa.
15 Penqaypiyá kachunku
ñoqallay asipayawaqniykunaqa.
Muspaypiyá kachunku
ñoqallay asipayawaqniykunaqa.

16 Llapallan maskaqnikikunayá kusikuchunku.
Llapallan maskaqnikikunayá asirichunku.
"Tayta Diosqa hatunchasqa kachun"
niqkunayá kusikuchunku.
Qampa salvacionnikita kuyallaqkunayá
kusikuchunku.
17 Ñakariqña kallaptiypas
Tayta Diosnillaymá qonqallawanchu.
Wakcha runa kallaptiypas
Tayta Diosnillaymá qonqallawanchu.
Qamqariki ñoqallayta
yanapawaspamá dejawankichu.
Amapunim yupaychasqay sumaq
Dios Taytalláy unamunkichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 41

Onqoq runapa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Davidpa Diosman takisqan

1 Mayna kusisqamya
wakcha runakuna nanachikuq runaqa.
Sasachakuy tiempopipas
Tayta Diosllam libraykunqa paytaqa.
2 Chayna runataqariki
Tayta Diosmi waqaychaykun sumaqta.
Chayna runataqariki
Tayta Diosmi kawsachinqa sumaqta.
Payqariki kay pachapim
anchallaña kusisqaraq kallanqa.
Diosqa manam qoykunqachu
payta cheqniq enemigollanmanqa.
3 Onqosqaña kaptinñapas
Tayta Diosmi kallpanchanqa paytaqa.
Onqoptinpas camantapas
allichaspam cuidallanqa paytaqa.

4 Tayta Diostamiki niykullarqani:
"Dios Taytalláy, llakipayariykuwayá ñoqallayta" nispa.
"Dios Taytalláy, sanoyaykachillawayá ñoqallayta" nispa.
"Dios Taytalláy, huchallikurullanimá contraykipi" nispa.
5 Enemigoykunam tapunakunku:
"Achachalláw, kay runaqa ¿haykapimá wañukunqa? " nispa.
"Achachalláw, sutillanpas ¿haykapimá chinkarunqa?" nispa.
6 Watukuqniy hamuspapas llullallatam rimakunku.
Sonqonpipas kamiyllatam paykunaqa taqekunku.
Hawamanraq lloqsiruspam willakachakurullanku.

7 Llapachallan cheqniwaqnillaykunamya huñunakurunku.
Paykunaqariki contrallaypiraqmi wachachacharunku.
Contrallaypiraqmi mana allinllatapuni piensarunku.
8 "¡Ima plagach kay runata hapirunpas!"
nispanraqmi ninku.
"Camanmantam mana hatarinqañachu"
nisparaqmi ninku.
9 Confiakusqay kuyaqmasillaypas contraypiraqmiki karqa.
Ñoqallaypa mikuqmasillaypas despreciaqniyraqmi karqa.
10 Qam Dios Taytam llakipayaykuspa hatariykachiwankiqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Merecesqan pagapunaypaqmi hatariykachiwankiqa.

11 Kayna pruebawanmá yachaykusaq qamta agradasqaytaqa.
Amapuniñayá venceruwachunchu enemigollayqa.
12 Waqaychawankimá mana faltayoqña kawsallasqayrayku.
Wiña-wiñaypaqmá takyaykachiwanki qanwan kanayrayku.

13 Wiñaymanta wiñaykamayá Israelpa
yupaychasqan Tayta Diosqa alabasqa kachun.
Chaynayá kachun. Chaynayá kachun.

ISKAY KAQ LIBRO (42-72)

Salmo 42

Diosmantam yakunayachikuq hina kachkani.

Takiqkunapa maestronpaq, yuyaymananapaq Coreypa mirayninkunapa takisqan.

1 Yakunayachikuq tarukam waqan
yakuyoq mayuta maskaspa.
Diosnilláy, chaynapunim
purillachkani qamta maskaspa.
2 Yakunayachikuq hinam kachkani
Diosnillaymanta.
Yakunayachikuq hinam kachkani
kawsaq Diosmanta.
¿Haykapiñataq Diosniypa
kasqanman risaq?
¿Haykapiñataq Diosniypa
kasqanman yaykusaq?
3 Tuta-punchawmi millpuchkani weqellayta.
Sapa kutillam tapuwanku ñoqallayta:
"¿Maypitaq kachkan Diosnikiqa?" nispa.

4 Chaykunamanta yuyariptiymi
sonqollay waqan yawarta.
Yuyarinim nana-nanaq runakunawan
imaynam purisqayta.
Ancha kusikuyllawanñam
paykunata pusarqani Diospa templonman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Graciasta qostinmi
paykunata pusarqani Diospa templonman.
Diospaq fiesta kachkaptinmi
achkallaña runakunata
pusaykurqani paypa templonman.

5 ¿Imamantamá ñoqallayqa hukmanyaruyman?
¿Imamantamá ñoqallayqa preocupakuyman?
Diosnillaypim suyasaq ñoqallayqa.
Paytaqa alabasaqraqmi ñoqallayqa.
Payllam ñoqallaypa salvaqniyqa.
6 Payllataqmi ñoqallaypa Diosniyqa.

Llumpay hukmanyasqam ñoqallayqa kachkani.
Chayraykum qanmanta ñoqallayqa yuyarillani.
Jordan Mayu lawpi kaspaymi
ñoqallayqa qanmanta yuyarini.
Mizar Moqopi kaspaymi
ñoqallayqa qanmanta yuyarini.
7 Paqchaq yakullayki qapariptinmi
qaqakuna yachapayanakun.
Olallaykikunam orqochakuspan
ñoqapa hawallayta pasarun.

8 Punchawpim apachimuwan
kuyakuyninta Tayta Diosqa.
Tutankunañataqmi sonqollaypi kachkan
paypa takinkunaqa.
Kawsay qowaqniy Diosnillaypaqmi
kachkan mañakuyniyqa.
9 Qaqa hina harkaykuqniy Diosnillaytam
nini kaynata:
“¿Imanasqamá qonqaruwanki ñoqallaytaqa?
¿Imanasqamá enemigoykunaraykuqa
kayna llakikuypiqa purisaq?
¿Imanasqamá enemigoykunapa
ñakarichisqanqa purisaq?”
10 Tullullaykuna pakipachkaq hinam
enemigoykuna kamipayawanku.
Tukuy punchawmi tapupayawanku:
“¿Maypimá kachkan Diosnikiqa?” nispanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 ¿Imamantamá hukmanyaruyman?
¿Imamantamá preocupakuyman?
Diosnillaypim suyasaq ñoqallayqa.
Paytaqa alabasaqraqmi ñoqallayqa.
Paymi yanapaykuwan ñoqallaytaqa.
Payllataqmi ñoqallaypa Diosnillayqa.

Salmo 43

Defiendenanpaq Tayta Diosta mañakusqanmanta

1 Diosnilláy,
allin arreglotayá ruraykapullaway.
Qanman mana iñiqkunamantayá
asuntollaypi defiendeykuway.
Mana allin ruraq llullakunamantayá
libraykullaway.
2 Diosnilláy,
amparakuq wasi hinapunim
qamqa kanki.
¿Imanasqamá ñoqallaytaqa
qamqa wischurullawanki?
¿Imanasqamá enemigoykunaraykuqa
kayna llakikuypiqa purillasaq?
¿Imanasqamá enemigoykunapa ñakarichisqanqa
waqastillanqa purillasaq?
3 Qampa achkillaykitayá apachimuway.
Cheqap kaqnillaykitayá apachimuway.
Chaykunayá ñoqallaytaqa pusawachun
qampa sapaqchakusqayki orqoman.
Chaykunayá ñoqallaytaqa pusawachun
qampa *yachanaykikunaman.
4 Diosnilláy,
ñoqam chayamusaq
altarnikipa kasqanman.
Chayasaqmi llumpay kusikuy qowaqniy
Diosniypa kasqanman.
Yupaychasqay Diosnilláy,
arpawan takispam
graciasta qomusqayki qanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 ¿Imamantamá
ñoqallayqa hukmanyaruyman?
¿Imamantamá
ñoqallayqa preocupakuyman?
Diosnillaypim suyasaq ñoqallayqa.
Paytaqa alabasaqmi ñoqallayqa.
Payllam ñoqallaypa salvaqniyqa.

Salmo 44

Diospa amparakuynin mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, yuyaymananapaq Coreypa mirayninpa takisqan

1 Diosnillayku,
ñoqaykum uyarirqaniku
ñawpaq tiempokunapi
imam rurasqaykimanta.
Abueloykum willawarqaku
paykunapa tiemponpiqa
imam rurasqaykimanta.
2 Qanmi nacionniyoq
runakunata qarqorqanki.
Abueloykutañam chayman
churarqanki.
Llapa runakunatam
castigaspa wischurqanki.
3 Yachanankupaq allpakunataqa
qechukurqaku manam espadallankuwanchu.
Paykunaqa librakurqaku
manam kikinkupa kallpallankuwanchu.
*Alleq makillaykiwanmi
chay allpakunataqa qechurqanki.
Qamqa atiyllaykiwanmi
paykunataqa libraykullarqanki.
Paykunatam yanaparqanki
allin ñawikiwan qawarispayki.
Qamqa paykunaraykum
kusisqa kanki.

4 Diosnilláy,
qamllam kanki reynillayqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacobpa castankunapaqyá
apachimuy salvacionnikitaqa.
5 Qam yanapawaptikikum
enemigoykutaqa wichichiniku.
Qam yanapawaptikikum
atacawaqniykutaqa sarupaniku.
6 Manapunim hapipakunichu
flechanaypiqa.
Salvawananpaqqa manataqmi
hapipakunichu espadaypiqa.
7 Enemigoykumantam
salvaykuwarqankiku qampuni.
Cheqniwaqniykutam
penqayman churarqanki qampuni.
8 Diosnilláy, tukuy tiempom
qanmanta alabakusaqku.
Diosnilláy, wiña-wiñaypaqmi
graciasta qosqaykiku.
(Samariy)
9 Ichaqa qanmi ñoqaykutaqa
wischuruwankiku.
Ichaqa qanmi ñoqaykutaqa
penqarachiwankiku.
Tropaykutapas manañam qamqa
yanapankichu.
10 Enemigoykupa qayllanpim
mana yanapawarqankikuchu.
Chaymi ñoqaykuqa
qepamanña suchurirqaniku.
Cheqniqniykum
imapas munarisqankuta
qechuwanku.
11 Wañuchinapaq ovejata hinam
qoykuwarqankiku.
Lliw nacionkunamanmi
cheqechiwarqankiku.
12 Mana imallapaqmi
*rantikuruwankiku runaykikunataqa.
Manam imaniraqtapas
ganarqankichu rantikusqaykimantaqa.
13 Llapa vecinoykupa
insultanallantam ruraruwankiku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muyuriqniykupi *yachaqkunapa
burlakunallantam
ruraruwankiku.
Muyuriqniykupi yachaqkunapa
asikunallantam ruraruwankiku.
14 Nacionkunapa chawpinpim ruraruwankiku
watuchimanta hina rimakunankuta.
Runakunapa chawpinpim ruraruwankiku
burlakunallankuta.
15 Tukuy punchawmi
penqaypa intusqallan kachkani.
Uyallaypas
pukayasqam kachkani.
16 Chaynam kachkani
insultawaqniy runarayku.
Chaynam kachkani
kamiwaqniy runarayku.
Chaynam kachkani
vengakuqniy enemigoyrayku.
17 Kaykunaqa pasawanku
manam qamta qonqaruptiykuchu.
Qampa contrato rurasqaykitaqa
manam faltakurqanikuchu.
18 Qanmantaqa sonqoykuqa
manam qepamanqa kutirirqachu.
Munasqaykiman hina kawsakuymantaqa
chakillayqa manataqmi pantarqachu.
19 Ichaqa qanmi
atoqkunapa *yachananpi saruparuwarqankiku.
Ichaqa qanmi
sinchi tutayaywan taparachiwarqankiku.
20 Diosnillayku,
sichum sutikita
qonqaruymanku karqa,
sichum mana reqsisqayku kawsaq Diosta
mañakuymanku karqa
21 hinaptinqa ¿manachum
yacharuwaq karqa chaytaqa?
Qamqariki yachankipunim
sonqollaypipas pakasqa kaqtaqa.
22 Ichaqa tukuy punchawmi
qamrayku wañuypa patanpi kachkaniku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañuchinankupaq apasqanku
ovejakunata hinam qawawanku.

23 Señorlláy, rikchariyñayá.
Amañayá puñuyñachu.
Señorlláy, rikchariyñayá.
Amayá wiñaypaqqa wischuruwaykuchu.
24 Señorlláy,
¿Imanasqamá pakakuchkanki ñoqaykumantaqa?
¿Imanasqamá qonqarunki ñakarisqaykutaqa?
¿Imanasqamá qonqarunki sasachakuyniykutaqa?
25 Ñoqaykuqa pampakama
humillasqam kachkaniku.
Ñoqaykuqa allpakama
pakchakusqam kachkaniku.
26 Hatarispayá
ñoqaykutaqa yanapaykuwayku.
Kuyapayakuq kasqaykiraykuyá
libraykuwayku.

Salmo 45

Reypa casamientonpaq taki

Takiqkunapa maestronpaq, "Lirio" sutiyoq tonopi yuyaymananapaq
Coreypa mirayninpa takisqan, kuyakuy taki

1 Sonqollaymi suma-sumaq palabrakunawan
llimparisqa kachkan.
Reyman takipunaypaqmi
sonqollayqa listollaña kachkan.
Allin qellqaq hina rimanaypaqmi
simillayqa listollaña kachkan.

2 Llapan runamantapas
kuyayllapaqmi qamqa kanki.
Suma-sumaqllaña rimaqmi
qamqa kanki.
Chayraykum Diosqa
wiñaypaq bendecisurqanki.
3 Valeroso soldado,
espadaykitayá weqawnikiman watakuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kancharichkaq atiyniyoq kanaykipaqyá
chaynata churakuy.

4 Caballopa chutasqan carretakunawanmi,
atiyniyoq kasqaykita qawachikunaykipaqmi
venceq-venceqllaña guerraman lloqsinki.
Cheqap kaqkunata defiendenaykipaqmi
chaynataqa lloqsinki.
Humildekunata defiendenaykipaqmi
chaynataqa lloqsinki.
Allin kaqkunata defiendenaykipaqmi
chaynataqa lloqsinki.
Hatun manchakuypaq kaqkunataqa
alleq makikiwanmi ruranki.
5 Reynilláy,
llapachallan runakunayá
qampa chakillaykiman
wichiypaq-wichiykuchunku.
Enemigoykikunapa sonqonmanyá
ñawchi punta flechaykikuna
clavakuruchunku.

6 Diosnilláy,
qamqa wiña-wiñaypaqmi gobiernanki.
Allin arregloman hinam gobiernanki.
7 Qamqa allin ruraytam kuyanki.
Mana allin ruraytañataqmi cheqninki.
Chayraykum Diospas akllasurqanki.
Qampa Diosnikim akllasurqanki.
Wakinmantapas qam kaqtaraqmi
kusikuywan huntaykusurqanki.
Miski asnaq aceitewan
tallichkaq hinam
kusikuywan huntaykusurqanki.
8 Mirra sutiyoq miski asnaqllañam
pachaykipas miskillataña asnarin.
Aloe sutiyoq miski asnaqllañam
pachaykipas miskillataña asnarin.
Canela sutiyoq miski asnaqllañam
pachaykipas miskillataña asnarin.
Elefantepa waqonwan
adornasqa palaciokunapim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mirra planta (Sal 45:8)

tocaqkunapas kusichisunki.
9 Huk reykunapa warmi churinkunapas
akllasqayki warmikunapa chawpinpim kachkan.
Qori-puro alhajakunawan adornasqa reinapas
*alleq lawnikipim sayachkan.

10 Yaw novia, uyariykuyá kay nisqayta.
Qonqaruyñayá nacionnikita.
Qonqaruyñayá aylluykita.
11 Sumaq buenamoza kasqaykiraykum
qamtaqa reypas kuyasunki.
Paytaqa señorniki kasqanraykum
respetowan kasukunki.
12 Tiro llaqtayoq runakunam
regalokunawan hamusunki.
Apu runakunam
favorniki mañakuq hamusunki.

13 Reypa warmi churinmi
palacioman yaykuchkan suma-sumaqllaña.
Paypa pachanmi kachkan
qori qaytuwan awasqallaña.
14 Sumaqllaña bordasqa pachayoqtam
reyman pusachkanku.
Doncellakunapas
paypa qepantam qatichkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reynilláy,
noviaykipa amigankunatapas
qanmanmi pusamuchkanku.
15 Paykunaqa yaykumuchkanku
ancha kusisqallañam.
Paykunaqa yaykumuchkanku
llumpay kusisqallañam.
Paykunaqa yaykumuchkanku
reypa palacionmanñam.
16 Churikikunam gobiernanqaku
abueloykikunapa rantinpi.
Paykunatam gobiernanankupaq
churanqa tukuy hinastinpi.
17 Ñoqam wiñaypaq rurasaq
sutiki mana qonqasqa kananpaq.
Chayraykum llapa runakunaqa
graciasta qosunki wiñaypaq.

Salmo 46

Tayta Diosmi ñoqanchikwanqa kachkan

Takiqkunapa maestronpaq, "Alamot" sutiyoq tonopi Coreypa mirayninpa takisqan

1 Diosmi amparawaqninchikqa.
Diosmi kallpanchawaqninchikqa.
Diosmi sasachakuykunapi
chaylla yanapawaqninchikqa.
2 Chayraykum ñoqanchikqa
mana manchakusunchu.
Allpa tikrakuptinpas
manam manchakusunchu.
Lamar qochapa chawpinman
orqokuna wichiptinpas
manam manchakusunchu.
3 Lamar qochaqa qaparillawanña
timpuypaq-timpuptinpas
manam manchakusunchu.
Chaypa hoqarikusqanwan
orqokuna katkatataptinpas
manam manchakusunchu.
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Mayupa achkallaña yakunkunam
Diospa llaqtanta kusichin.
Kikinpaq sapaqchakusqan
llaqtantam kusichin.
5 Diosmi kachkan
chay llaqtapa chawpinpiqa.
Manapunim wichinqachu
chay llaqtaqa.
Achikyamuptinmi Diospuni
chay llaqtataqa yanapanqa.
6 Qaparinmi llapa nacionkunapas.
katkatatanmi llapa gobiernokunapas.
Dios qapariptinmi chullurun kay pachapas.
7 Ñoqanchikwanqa kachkan
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi.
Ñoqanchikta pakaykuwaqninchikqa
Jacobpa Diosninmi.
(Samariy)

8 Hamuspayá qawaychik
Tayta Diospa imam rurasqankunata.
Hamuspayá qawaychik
kay pachapi imam purmachisqankunata.
9 Guerrakunatam payqa tanirachin.
Kay pachapa cantonkamam tanirachin.
Flechana arcokunatam pakiparun.
Peleana lanzakunatam pakiparun.
Guerrapaq carretakunatam kañarun.
10 Diosmi nin kaynata:
"Amaña peleaspayá
yachaychik Dios kasqayta.
Yachaychikyá nacionkunapa hawanpiqa
ñoqa kasqayta.
Yachaychikyá kay pachapa hawanpiqa
ñoqa kasqayta."

11 Ñoqanchikwanqa kachkan
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi.
Ñoqanchikta pakaykuwaqninchikqa
Jacobpa Diosninmi.
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 47

Diosmi kay pachapa reyninqa

Takiqkunapa maestronpaq, Coreypa mirayninkuna Diosman takisqan

1 Llapallan runakuna,
makikichikwanyá taqllakuychik.
Kusikuywanyá Diosman takiychik.
Nisyuniqtayá Diosman takiychik.
2 Alto-altopi kaq Tayta Diosqa
manchakuypaqmi.
Payqa tukuy kay pachapi
hatu-hatun reymi.
3 Llapa runakunatam churarqa
munaychakunanchikpaq.
Llapa nacionkunatam churarqa
sarutyananchikpaq.
4 Paymi allpakunata akllapuwarqanchik
chaypi *yachananchikpaq.
Jacobta kuyaspam
munasqan allpata akllarqa yachananchikpaq.
(Samariy)

5 Diosmi tiyananman seqarqa
kusikuy takillawanña.
Tayta Diosmi tiyananman seqarqa
corneta waqayllawanña.
6 ¡Takiychik Diosman!
¡Takiychik Diosman!
¡Takiychik Reyninchikman!
¡Takiychik Reyninchikman!
7 Diosmi tukuy kay pachapi Reyqa.
Paymanyá takiychik
yuyaymananapaq takitaqa.
8 Diosmi llapallan nacionkunata gobiernachkan.
Diosmi sapaqchakusqan tiyananpi tiyachkan.
9 Abrahampa Diosninpa runankunam
huñunakurunku.
Chaynam llapa runakunapa jefenkunapas
huñunakurunku.
Diosllapam kay pachapi munayniyoqkunaqa.
Llumpa-llumpay hatunchasqam payqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 48

Jerusalen llaqta suma-sumaq kasqanmanta

Diosman Coreypa mirayninkunapa takisqan

1 Hatu-hatunmi Tayta Diosqa.
Diosninchikpa llaqtanpiqa
payllam kanan alabasqaqa.
Diosninchikpa sapaqchasqan moqopiqa
payllam kanan alabasqaqa.

2 Diospa yachanan Sion Moqoqa
suma-sumaq hoqarisqam kachkan.
Chay moqoqa
hatu-hatun Reypa llaqtanmi kachkan.
Chay moqoqa
kay pachapi runakunata kusiykachiqmi kachkan.

3 Diosqa palacionkunapim kachkan.
Pakakuykuq kasqanpaqmi reqsichikuchkan.
4 Llapa reykunam huñunakurunku.
Llapallankun chayman asuykurunku.
5 Ichaqa chay llaqtata qawaykuspankum
llumpayllataña admirakurqaku.
Ichaqa chay llaqtata qawaykuspankum
mancharikuymanta ayqekurqaku.
6 Paykunaqa manchakuywanmi
hapirachikurqaku.
Wachakuchkaq warmi hinam
nanaywan ñakarirqaku.
7 Intipa qespimunan lawmanta
pukumuq vientowanmi pakipanki.
Negociantepa buquenkunatam pakipanki.
8 Uyarisqanchikman hinam
kunan rikuykunchik.
Llapallan Kamachiq Tayta Diospa
llaqtanpim rikuykunchik.
Diosninchikpa llaqtanpim
rikuykunchik ñoqanchikqa.
Chay llaqtataqa
Diosmi wiñaypaq takyachinqa.

9 Diosnilláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuyapayakuynikimantam yuyaymananiku.
Temploykipa chawpinpim yuyaymananiku.
10 Diosnilláy,
kay pachapa cantonkamam
allin reqsisqa kanki.
Kay pachapa cantonkamataqmi
alabasqa kanki.
Qamqa atiynikiwanmi
allin kaqkunallata ruranki.

11 Sion Moqopi *yachaqkunayá
anchallataña kusikuchunku.
Juda lawpi yachaqkunayá
anchallataña kusikuchunku.
Allin arreglokuna
rurasqaykimantayá kusikuchunku.

12 Purispayá
Sion Moqota muyurimuychik.
Torrenkunatayá
chay llaqtapata yupamuychik.
13 Sumaqtayá qawamuychik
murallapa cimienton hapiq perqankunata.
Sumaqtayá qawamuychik
chaypi tarikuq palaciokunata.
Chaynapim qepa wiñaqkunaman
willankichik chaykunamanta.
14 Kay rimasqanchik Diosmá
wiña-wiñaypaq Diosninchikqa.
Kay rimasqanchik Diosmá
wiña-wiñaypaq pusawaqninchikqa.

Salmo 49

Manam qollqellapichu kusikuyqa

Takiqkunapa maestronpaq, Coreypa mirayninkunapa Diosman takisqan.

1 Kaytayá uyariychik,
llapallan runakuna.
Uyariychikyá,
kay pachapi llapallan *yachaqkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Uyariychikyá humildekunawan
reqsisqa runakunapas.
Uyariychikyá apukunawan
wakcha runakunapas.
3 Yachaywanmi ñoqaqa rimasaq.
Entiendena kaqtam yuyaymanasaq.
4 Rikchanachiykunatam uyarisaq.
Watuchikunatam arpawan willasaq.

5 Manam ñoqaqa manchakusaqchu
sasachakuy punchawkunapiqa.
Manam manchakusaqchu
engañawaqniykuna muyuriykuwaptinqa.
6 Paykunaqa qori-qollqenkupim
confiakunku.
Paykunaqa achka kapuqninmantam
alabakunku.
7 Manam wawqentaqa
qollqellawanqa libranmanchu.
Manataqmi librakunanpaqqa
Diosmanqa paganmanchu.
8 Achka-achka qollqepaqmi
pipas librakunanpaqqa.
Haykapipas manam qollqellaqa
haypanmanchu pipas librakunanpaqqa.
9 Wiña-wiñaypaq kawsananpaqqa
qollqellaqa manam haypanmanchu.
Sepulturamanta librakunanpaqqa
qollqellaqa manam haypanmanchu.
10 Yachanchikmiki yachayniyoq runakunapas
igualpaq wañunankutaqa
chaynataq pisi yuyayniyoqkunapa
igualpaq wañunankutaqa.
Yachanchiktaqmiki qori-qollqenkupas
hukpaqña kanantaqa.
11 Paykunaqa sutinkuwanmi
chacrankupa sutinta churarqa.
Tanteasqankuman hinaqa
wasinkupas wiña-wiñaypaqmi kanqa.
Sepulturankum ichaqa
wiña-wiñaypaq *yachananku kanqa.
12 Runaqa mayna apuña kaspapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam unaypaqchu kawsanqa.
Animalkuna wañuruspan
chinkaruchkaq hinam kanqa.

13 Chaynatam tukurunqaku
kikillankupi confiakuqkunaqa.
Chaynatam tukurunqaku
kikillankumanta alabakuqkunaqa.
(Samariy)

14 Wañuymi chayna runakunapa michiqninqa.
Ovejakunata hinam pusan
llapallan wañuqkunapa kasqanmanqa.
Diospa munasqanman hina kawsaqkunaqa
achikyaruptinmi paykunapi munaychakunqa.
Sumaqllaña wasinkumanta karupim
wañuqkunapa kasqanpiña cuerponqa ismunqa.
15 Ichaqa Diosmi librawanqa
wañuqkunapa kasqanmantaqa.
Payqa maymi kasqanpim
chaskiykuwanqa ñoqallaytaqa.
(Samariy)

16 Amayá hukmanyaychu
pipas apuyaptinqa.
Amayá hukmanyaychu
wasinpi kapuqninkuna yapakuptinqa.
17 Chay runa wañukuspanqa
manapunim imantapas apanqachu.
Chaynataqmi kapuqninkunapas
manataq qatinqachu.
18 Manam imananchu kawsakuspanraq
kusisqapaq hapikusqanpas.
Manam imananchu apuyasqanrayku
alabasqaña kasqanpas.
19 Chayaramunqam
paypa wañukunan punchawqa.
Chayaramunqam
manaña achkiypas qawanan punchawqa.

20 Mayna apuña kaspapas
mana entiendeq runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

animalkuna wañuruspan
chinkaruchkaq hinam kanqa.

Salmo 50

Kay pachata Dios juzgananmanta

Diosman Asaf sutiyoq runapa takisqan

1 Llumpa-llumpay atiyniyoq
Tayta Diosmi rimarirqa.
Huñunakunankupaqmi
kay pachapi *yachaqkunata
qayarirqa.
Intipa qespimunan lawmantam
qayarirqa.
Intipa seqaykunan lawmantam
qayarirqa.
2 Sion llaqtamantam
kancharimun Diosqa.
Sumaqllaña llaqtamantam
kancharimun Diosqa.
3 Mana upallaykuspam
Diosninchikqa hamuchkan.
Paypa ñawpaqninpiqa
ninam rupakuchkan.
Paypa muyuriqninpiqa
wayra-param chayakuchkan.
4 Hanaq pachapi kaqkunatam qayanqa.
Kay pachapi kaqkunatam qayanqa.
Runankunata juzgananpaqmi qayanqa:

5 “Huñuychikyá ñoqaman iñiqkunata.
Huñuychikyá ñoqawan contrato ruraqkunata.
Animalkunata wañuchipuwaspam
rurarqaku chay contratota.”
6 Cielokunam willakunqaku
Diosqa allinkuna ruraq kasqanmanta.
Cielokunam willakunqaku
Diosqa allin arreglo ruraq kasqanmanta.
(Samariy)

7 Tayta Diosmi nin kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

“Ñoqapa runaykuna,
uyariychikyá kay rimasqayta.
Israel castakuna,
uyariychikyá kay willakusqayta.
Ñoqam Diosqa kani.
Ñoqam Diosnikiqa kani.
8 Manam qaqchaykichu
animalkuna ofrecewasqaykimantaqa.
Manam qaqchaykichu
sapa punchaw kañapuwasqaykimantaqa.
9 Manam mañakuchkaykiqa
corralnikipi kaq malta torokunatachu.
Manam mañakuchkaykiqa
kanchaykipi kaq chivatokunatachu.
10 Ñoqallapam
llapallan purun animalkunaqa.
Ñoqallapataqmi
waranqantin-waranqantin
waqtakunapi kaq animalkunaqa.
11 Ñoqallapataqmi orqokunapi kaq
pawaq animalkunapas.
Ñoqallapataqmi chakrakunapi kawsaq
llapallan animalkunapas.
12 Sichu yarqarachikuspayqa
manam qanmanchu willaykimanqa.
Kay pachaqa ñoqapam.
Chaypi tukuy imapas ñoqapam.
13 Ñoqaqa manam mikunichu
torokunapa aychantaqa.
Ñoqaqa manam tomanichu
chivatokunapa yawarnintaqa.
14 Diosman graciasta qonaykipaqyá
kachun animal ofrecesqaykiqa.
Alto-altopi kaq Diosmanyá
pagapuy prometekusqaykitaqa.
15 Sasachakuy punchawpim qayakamuwanki.
Ñoqam qamtaqa libraykusqayki.
Qamñataqmi ñoqata yupaychawanki.

16 Ichaqa mana allin ruraqtam
Dios nin kaynata:
“¿Ima derechoykiwantaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimanki decretoykunamanta?
¿Ima derechoykiwantaq
rimanki contratoymanta?"
17 Qamqariki manam munankichu
anyasqa kaytaqa.
Qamqariki qepanchakunkim
ñoqapa palabraytaqa.
18 Suwata rikuspaykiqa
paymanmi kuskanchakuykunki.
Hukwan-hukwan kakuqkunawanmi
qamqa pareschakuykunki.
19 Mana allinllatam rimaq kanki.
Simikiwanmi engañaq kanki.
20 Wawqekipa contranpim
tiyaykuspa rimaq kanki.
Mamaykipa wawanmantam
yanqakunata rimaq kanki.
21 Chaykunata rurachkaptikipas
upallakurqanim imam rurasqaykimanta.
Chaymi qamqa piensarqanki
qam hina huchasapa kasqayta.
Ichaqa chaykunamanta qaqchaspaymi
qawachisqayki huchaykikunata.

22 "Diosta qonqaruqkuna,
qamkunayá kayta entiendeychik.
Mana entiendeptikichikqa
ñoqam tisaparusqaykichik.
Yanqañataqmi mana pipas
kanmanchu librasuqnikichik.
23 Pipas graciasta qowaqniyqa
yupaychawanmi.
Munasqayman hina kawsaqtaqa
salvaykusaqmi."

Salmo 51

Pampachaykunanpaq Diosta mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Diospaq Davidpa takisqan. Davidmi kayta takirqa Betsabeywan huchallikurusqanrayku Diosmanta willakuq Natan qaqchaptin.

1 Diosnilláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qampa kuyapayakuynikiman hinayá
ñoqallayta llakipayariykullaway.
Diosnilláy,
sinchi llakipayakuynikiman hinayá
mana kasukusqayta limpiaykapullaway.
2 Mana allin rurasqaymantayá
aswan-aswan mayllaykullaway.
Llapachallan huchallaymantayá
ñoqallayta chuyanchallaway.
3 Ñoqallayqa reqsikuykullanim
mana kasukusqaykunata.
Ñoqallayqa manam atinichu
huchallaykunapas qonqayta.
4 Qampa contraykipipunim
ñoqallayqa huchallikuruni.
Qamqa qawawachkaptikim
mana allintaraq rurarullani.
Kaytaqa willakuchkani
mana huchayoq kasqaykita
reqsichinaypaqmi.
Chaynataq sentenciawasqaykipas
mana pantayniyoq kasqanta
reqsichinaypaqmi.

5 Huchallikuqpaqmi
mamallayqa wiksayakuwarqa.
Mana allin ruraqpaqmi
mamallayqa wachakullawarqa.
6 Qamqa kuyankim
runapa sonqonpi cheqap kaqta.
Qamqa sonqoypim
qoykuwanki yachayniyoq kayta.
7 Hisopo plantawan challaykuwaptikiqa
limpioñam kallasaq.
Mayllaykuwaptikiqa ritimantapas
aswanraqmi yuraqyallasaq.
8 Kusikuy takikunatayá
uyariykachillaway.
Kusikuy qapariytayá
uyariykachillaway.
Ñakarichiwasqaykimantayá
kunanqa kusiriykachillaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Amañayá yuyayñachu
ñoqallaypa huchallaykunataqa.
Qampuniyá limpiaykuway
llapa mana allin rurasqaymantaqa.

10 Diosnilláy,
chuyanchasqa sonqotañayá
ruraykapullaway.
Diosnilláy,
mana hukmanyaq sonqotañayá
mosoqyaykachipuway.
11 Amayá wischurullawaychu
qampa qayllaykimantaqa.
Amayá qechurullawaychu
Chuya Espirituykitaqa.
12 Salvawasqaykirayku kusikusqaytayá
kutichipuway.
Kasukuq sonqoyoqtañayá
ñoqallaytaqa uywakullaway.
13 Chayna kaptinqa
mana kasukuqkunatam yachachisaq.
Allintaña
kawsanankupaqmi yachachisaq.
Chaynapim huchasapakunata qanman kutichimusaq.
14 Salvawaqniy Diosnilláy,
libraykullawayá runataqa
amaña wañuchinaypaq.
Chaynapim ñoqallayqa
allin ruraq kasqaykimanta takillasaq.

15 Señorlláy,
qampuniyá simillayta kichariykuway.
Alabanaypaqyá simillayta kichariykuway.
16 Qamqariki manam munankichu
animalkuna wañuchipunaytaqa.
Chayta munaptikiqa
ñoqaqa qoykuykimanmi.
Qamqariki manam munankichu
animalkuna lliw kañapunaytaqa.
Chayta munaptikiqa
ñoqaqa qoykuykimanmi.
17 Diosnilláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llakisqa sonqoyoq runatam
munanki mastaqa.
Qamqa manam despreciankichu
wanakusqa sonqoyoq runataqa.

18 Allin munasqaykiman hinayá
Sion Moqopi llaqtata allichaykuy.
Allin rurasqaykiman hinayá
Jerusalen llaqtapa murallanta perqaykuy.
19 Chayraqmi qampaq hina
animal ofrendakunapas agradasunki.
Chayraqmi lliw kañasqanku
animalkunapas agradasunki.
Chayraqmi malta torokunatapas
altarnikipi ofrecesunki.

Salmo 52

Mana allin ruraqpa yanqa hatunchakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq. Edom casta Doeg sutiyoq runam Rey Saulman hamuspan willarqa: "Ahimelec sutiyoq sacerdotepa wasinmanmi Davidqa hamurun" nispa. Chay pasakusqanmantam yuyaymanananpaq David kayta takirqa.

1 Valeroso soldado,
¿imanasqataq alabakunki mana allinmantaqa?
¡Mana tukuruqmi Diospa kuyapayakuyninqa!
2 Daño rurayllapim
qamqa piensachkanki.
Ñawchi puntayoq cuchillo
qalloyoqmi qamqa kanki.
3 Allin kaqmantapas mastaqa
mana allintam qamqa kuyanki.
Cheqap kaqmantapas mastaqa
llullakuytam qamqa kuyanki.
(Samariy)
4 Qamqa nina qallu runam kanki.
Qamqa dañaq palabrakunatam kuyanki.
5 Chaynaqa Diosmi wichirachisunki.
Wiñaypaqmi payqa purmarachisunki.
Qamtaqa wasikimantam qarqorusunki.
Qora pelachkaq hinam chutarusunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kay vidamantam payqa qechurusunki.
(Samariy)

6 Allin ruraq runakunam
chayta qawaspanku manchakunqaku.
Chayna runamantam ichaqa
asikunqaku kaynata nispanku:
7 "Waqaya Diospa kallpanchakuynin
mana maskaq runaqa.
Waqaya kikinpa qori-qollqellanpi
hapipakuq runaqa.
Waqaya aswanraq mana allinta
rurachkan chayna runaqa."
8 Ñoqam ichaqa Diospa wasinpi kaq
sumaqllaña aceitunas sacha hina kachkani.
Diospa kuyapayakuyninpim ñoqallayqa
wiña-wiñaypaq confiakuchkani.
9 Diosnilláy,
chay rurasqaykimantam
ñoqallayqa wiña-wiñaypaq
graciasta qanman qosaq.
Qanman iñiqkunapa ñawpaqninpi
sutillaykiqa allin kasqantam
ñoqallayqa willakusaq.

Salmo 53

Runaqa huchallikuylla munaq kasqanmanta
(Salmo 14)

Takiqkunapa maestronpaq, "Mahalat" tonopi yuyaymananapaq Davidpa takisqan

1 Rumi sonqo runakunam piensachkanku:
"Diosqariki manam kanchu" nillaspanku.
Paykunaqa pasaypaqmi pierderunku.
Millakuypaq kaqkunatam rurarunku.
Manam pipas allintaqa ruranñachu.
2 Diosllamiki runataqa
hanaq pachamanta qawamuchkan.
Pillatapas entiendeqta
tariykunanpaqmi qawamuchkan.
Pillatapas maskaqninta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tariykunanpaqmi qawamuchkan.
3 Llapallankum qepamanña kutikunku.
Lliwmi pantaruspa pierdekurullanku.
Manam pipas allintaqa ruranñachu.
Chullallapas manamriki ruranñachu.

4 Mana allin ruraq lliw runaqa
manam entiendellankuchu.
Tantatapas hinam
mikuparullanku runaykunatapas.
Paykunaqa manam
mañakunkutaqchu sumaq Diosniytapas.
5 Mana manchakunanku kachkaptinmi
paykunaqa llumpa-llumpay
mancharisqa karqaku.
Contraykipi hatariq
lliw runakunapa tullunkupas
Diospa wischusqanmi karqaku.
Paykunatam penqayman churarqanki
Diospuniña pasaypaqta wischurullasqanrayku.

6 ¡Ima allinsuraq kanman Sionmanta
Israelpa salvaqnillan hamuptinqa!
¡llapan runakunapapas kawsasqanta
allinninpaq Diosnillayraq cambiaptinqa!
Jacobpapas mirayninmi kusikunqa.
Israelpapas mirayninmi kusikunqa.

Salmo 54

Enemigonkunamanta waqaychananpaq Diosta mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdayoq tocanakunawan yuyaymananapaq Davidpa takisqan. Kaytam takirqa Zif llaqtayoq runakuna Saulman hamuruspan: "Davidqa allpaykupim pakakuchkan" nispa niptin

1 Diosnilláy,
sutillaykiraykuyá salvaykullaway.
Diosnilláy,
allin arreglotayá ruraykapullaway.
2 Diosnilláy,
mañakusqaytayá uyariykullaway.
Rimapayasqaytayá uyariykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Forastero runakunam
contraypi hatarirunku.
Mana llakipayakuqkunam
wañuchiyta munawachkanku.
Diostaqa manapunim
kaqpaqpas hapinkuchu.
(Samariy)

4 Chaywanpas Diosmi
ñoqallaytaqa yanapawan.
Chaywanpas Señormi
ñoqallaytaqa uywakuwan.
5 Mana allinninkutam kutichipunki
wateqaqniykunamanqa.
Confiakunapaq
kasqaykiman hinayá
chinkachiy paykunataqa.
6 Dios Taytalláy,
tukuy sonqoywanmi
animalkunata wañuchipusqayki.
Allin kasqaykiraykum
graciasta qollasqayki.
7 Tukuy sasachakuyniymantam
libraykuwarqanki.
Enemigoykuna vencechikusqantam
rikuykachiwarqanki.

Salmo 55

Ñakariqpa mañakusqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdayoq tocanakunawan yuyaymananapaq Davidpa takisqan

1 Diosnilláy,
uyariykullawayá mañakusqaytaqa.
Amapuniyá qepanchakuychu
ruegakusqaytaqa.
2 Ñoqallaytayá uyariykullaway.
Ñoqallaytayá contestaykullaway.
Mañakamuspaymi
pantaypi hina tarikuni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mañakamuspaymi
hukmanyasqa tarikuni.
3 Chaynaqa kachkani
enemigoy qaparisqanraykum.
Chaynaqa kachkani
mana allin ruraq ñakarichiwasqanraykum.
Mana allinkunatam churkuruwanku.
Paykunaqa piñakuspam chiqniruwanku.

4 Ñoqallaypa sonqollaymi
ukullaypi pawatyachkan.
Wañuy manchakuymi
ñoqallayta intuwachkan.
5 Manchakuymi yaykurullawan.
Katkatataymi hapirullawan.
Sustochakuymi inturullawan.
6 Chaymi ñoqallayqa nirqani:
"Amalaya paloma hina
raprayoq rikuriruyman.
Chayna kaptinqa
pawarikuspach samakuyman.
7 Chayna kaptinqa
karumanchá lluptikuyman.
Chayna kaptinqa
purunpichá samakuyman.
(Samariy)
8 Sinchi wayramantachá
apurawman ayqekuyman.
Wayra-paramantachá
apurawman lluptikuyman.

9 Señorlláy,
paykunataqa millpuruyá.
Señorlláy,
paykunataqa pantachiyá.
Llaqtapiqa qawani
daño rurayllatam.
Llaqtapiqa qawani
llumpay piñanakuyllatam.
10 Tuta-punchawmi purikunku
llaqtapa murallanpiqa.
Mana allin rurayllam kachkan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay llaqtapa chawpinpiqa.
Ñakariyllam kachkan
chay llaqtapa chawpinpiqa.
11 Chaypa chawpinpiqa kachkan
daño rurayllam.
Plazankunapipas kachkan
suwanakuyllam.
Plazankunapipas kachkan
engañollam.

12 Manam enemigoychu
ñoqataqa piñarachiwarqa.
Chaynalla kaptinqa
aguantaymancha karqa.
Manam cheqniwaqniychu
contraypiqa hatarirurqa.
Paylla kaptinqa
pakakuruymancha karqa.
13 Chay contraypi hatariqqa
qanmi kanki.
Chay runaqariki
qam puriqmasiymi kanki.
Chay runaqariki
qam kuyanakuqmasiymi kanki.
14 Ñoqanchikqa kuskanchikmi
imatañapas willanakuq kanchik.
Diospa templonpipas
runakunapa chawpinpim
puriq kanchik.
15 Enemigoykunaqa qonqaytayá
pasaypaq wañuruchunku.
Wañusqakunapa kasqanmanyá
kawsachkaqraq wichiykuchunku.
Paykunapa wasinpiqa
mana allinkunallam kachkan.
Paykunapa sonqonpiqa
mana allinkunallam tarikuchkan.

16 Ñoqam ichaqa
qayakullasaq Diosta.
Tayta Diosmi
salvakuwanqa ñoqallayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Tardeykuqtawan achikyaqtam
qayakullasaq payta.
Chawpi punchawtam
nisaq willakuyllayta.
Payqa uyariykuwanqam
ñoqapa voznillayta.
18 Hawkalla kanaypaqmi librawanqa
contraypi kaq guerrapa chawpinmanta.
Librawanqam nana-nanaq
contraypi kaq enemigoymanta.

19 Paykunaqa wiñaypaq gobiernaqpa
humillachisqanmi kanqaku.
(Samariy)

Paykunaqa mana wanakuspam
hina kaqlla kawsanqaku.
Paykunaqa Diostapas
mana respetaqmi kachkanku.
20 Chayna runaqa maqaparunmi
amistadninkunatapas.
Chayna runaqa pakiparunmi
contrato rurasqantapas.
21 Rimankupas mantequillamantapas
aswan-aswan llamputaraqmi.
Guerrallamantam piensankupas.
Rimankupas aceitemantapas
aswan-aswan llamputaraqmi.
Ñawchi espadamanmi rikchakun
rimayninkupas.

22 Tayta Diosmanyá qoykuy
preocupasqa kasqaykitaqa.
Payñam cuentallikunqa
qanmantaqa.
Allin runataqa manam wiñaypaqchu
saqenqa urmasqataqa.

23 Diosnilláy,
runa wañuchiqkunaqa
kawsananku watakunapa chawpinkamallapas
manam kawsanqakuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Engañakuq runakunaqa
kawsananku watakunapa chawpinkamallapas
manam kawsanqakuchu.
Paykunataqa chinkarunanpaqmi
tanqaykunki sepulturaman.
Ñoqam ichaqa confianzawan
hapipakuni qamllaman.

Salmo 56

Diosta confianzawan mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, "Karuneqpi kaq encina sachakunapi paloma" sutiyoq tonopi Davidpa takisqan Mictam. Filistea runakuna Gat llaqtapi hapiruptinmi kaynata takirqa

1 Diosnilláy,
ñoqallaytayá llakipayariykullaway.
Runakunamá saruparullawanku.
Tukuy punchawmi atacaruwanku.
Tukuy punchawmi ñakarichiwanku.
2 Tukuy punchawmi
wateqaqniykuna sarupallawanku.
Nana-nanaqmi hatunchakuspa
peleowan hapirullawanku.

3 Manchakuypi tarikuspayqa
qamllapim confiakullaniqa.
4 Palabrallanpi confiakuspam
Diosta alaballani.
Mana manchakuspam
Diospi confiakullani.
Runaqa mana imanawananmantam
ñoqallayqa confiakullani.
5 Tukuy tiempom paykunaqa
imam rimasqayta qewiykunku.
Daño ruraruwayllapim
paykunaqa piensachkanku.
6 Ñoqawan piñanakuyllatam
paykunaqa maskanku.
Pakan-pakanmi
paykunaqa wateqawanku.
Ñoqapa imam rurasqaytam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunaqa qawanku.
Ñoqallay wañurachiyllatam
paykunaqa suyachkanku.

7 Diosnilláy,
mana allin rurasqankumantaqa
amayá lluptichunchu paykunaqa.
Piñakuynikiwanyá
humillaruy llapa runakunataqa.
8 Yanqa purisqaytam yuparqanki.
Qamqa weqeykunatam huñurqanki.
Chaykunataqa libroykipim qellqarunki.
9 Qamta mañakuptiymi qepaman kutirichinki
enemigoykunata.
Ñoqaqa yachanipunim qam Diosniyqa
ñoqaman sayawasqaykita.

10 Imam prometewasqanraykum
Diostaqa alaballani.
Imam prometewasqanraykum
Tayta Diostaqa alaballani.
11 Mana manchakuspam
Diospi confiakullani.
Runa mana imanawananpaqmi
ñoqallayqa confiakullani.

12 Diosnilláy,
ñoqallayqa rurasaqpunim
qanman prometekusqaykunataqa.
Ñoqallayqa qanmanmi qosqayki
gracias qonay ofrendakunataqa.
13 Diosnilláy,
qamqa wañuymantam libraykuwarqanki.
Urmarunaymantam libraykuwarqanki
qampa ñawpaqnikipiña purinaypaq,
kawsay achkiynikipiña purinaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 57

Ñakarichiqninkunamanta librananpaq mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq. "Ama purmachiychu" sutiyoq tonopi Davidpa takisqan mictam. Kaytam takirqa Saulpa qayllanmanta machayman lluptikuspan

1 Diosnilláy,
ñoqamantayá llakipayarikuy.
Taytalláy,
ñoqamantayá llakipayarikuy.
Qamllapim amparakullani.
Mamanpa rapranpi
chiwchicha pakakuchkaq hinam
qamllapi amparakullani.
2 Favorniypi munasqanman hina
cumpliq Diostam qayakullani.
3 Ñoqallaytaqa salvawananpaqyá
hanaq pachamanta kachamuchun.
Sarutyawaqniykunata qaqchananpaqyá
hanaq pachamanta kachamuchun.
(Samariy)
Confiakunapaq kasqanraykuyá
kuyapayakuyninta kachamuchun.

4 Leonkunapa chawpinpi hinam
ñoqallayqa kawsallachkani.
Runa mikuq animalkunapa chawpinpim
ñoqallayqa kuchparayallachkani.
Chay animalkunapa kirunkunaqa
lanzapa puntankuna hinam.
Chay animalkunapa kirunkunaqa
flechapa puntankuna hinam.
Chay animalkunapa qallunkunaqa
ñawchi puntayoq espada hinam.
5 Diosnilláy,
cielokunapa altonkamayá
hatunchasqa kay.
Diosnilláy,
tukuy kay pachapiyá
allin reqsisqa kay.

6 Enemigoykunam
wichiykachiwananpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mallata churarunku.
Chayraykum ñoqallayqa
kallachkani hukmanyasqa.
Enemigoykunam wichiykachiwananpaq
uchkuta toqorunku.
Ichaqa kikinkupunim
wichiykunku chaymanqa.
(Samariy)

7 Diosnilláy,
sonqollayqa listom
kachkan takinaypaq.
Diosnilláy,
sonqollayqa listom
kachkan qanman takinaypaq.
8 Sonqolláy, rikchariyá.
Qampas hatun arpa, rikchariyá.
Qampas taksa arpa, rikchariyá.
Hatarichisaq intitayá.
9 Señorlláy,
runakunapa qayllanpim
graciasta qosqayki.
Nacionkunapim takipusqayki.
10 Alto-alto cielokunaman
haypachkaq hinam
qampa kuyapayakuynikiqa.
Puyukunaman haypachkaq hinam
confiakunapaq kaynikiqa.
11 Diosnilláy,
cielokunapa altonkamayá
hatunchasqa kay.
Diosnilláy,
tukuy kay pachapiyá
allin reqsisqa kay.

Salmo 58

Allin arreglota rurananpaq Diosta mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, "Ama purmachiychu"
sutiyoq tonopi Davidpa takisqan Mictam

1 Atiyniyoqkuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿cheqaptachum qamkunaqa
allin kaqta rimankichik?
Atiyniyoqkuna
¿cheqaptachum runakunapaq
allin arreglota rurankichik?
2 Qamkunaqa mana allin
sonqowanmi rurankichik.
Daño rurayllatam cheqechinkichik.
Rantikuchkaq hinam
cheqechinkichik.

3 Mana allin ruraq runakunaqa
mamanpa wiksanmantapunim
lliw pantarunku.
Llullallata rimaspam
nacesqankumantapuni
lliw pantarunku.
4 Venenoyoq culebra hinam
paykunaqa kachkanku.
Mana uyariq upa culebra hinam
paykunaqa kachkanku.
5 Chayna culebraqa qena tocasqatapas
manam uyarinchu.
Mayna sumaqña tocasqatapas
manam uyarinchu.

6 Diosnilláy,
paykunapa kirunkunatayá
pakiparuy.
Dios Taytalláy,
malta leonkunapa waqonkunatayá
chamchaparuy.
7 Maqchisqa yaku hinayá
paykunaqa chinkaruchun.
Flechaptinkupas flechankuqa
mana kallpayoqyá kachun.
8 Paykunaqa purichkaspayá
qallu-qallu hina chulluruchunku.
Mana achkiy rikuq
sullusqa wawa hinayá kachunku.
9 Mana chakisqa kichkapa rupayninwan
mankaykichik manaraq timpuruchkaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin runaqa qechusqa kanqa.
Chakisqa kichkapa rupayninwan
mankaykichik manaraq timpuruchkaptinmi
mana allin runaqa qechusqa kanqa.

10 Allin ruraq runaqa Diospa vengakusqanta
qawaspam kusikunqa.
Payqa mana allin runapa yawar chaqchusqanpim
chakinta nuyuchinqa.
11 Hinaptinmi runakuna ninqa:
"Cheqaptapunim allin kawsaq runapaqa
premionkuna kachkan.
Cheqaptapunim kay pachapiqa
Diospuni juzgachkan."

Salmo 59

Enemigonkunamanta librasqa kananpaq Diosta mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, "Ama purmachiychu" sutiyoq tonopi Davidpa takisqan Mictam. Kaytaqa takirqa wañurachiyta munaspan Davidpa wasinta Saul wateqachiptinmi

1 Diosnilláy,
ñoqapa enemigoykunamantayá
libraykullaway.
Diosnilláy,
contraypi hatariqkunamantayá
defiendeykullaway.
2 Mana allin ruraqkunamantayá
libraykullaway.
Runa wañuchiqkunamantayá
salvaykullaway.
3 Dios Taytalláy,
paykunaqa wañurachiwananpaqmi
wateqawachkanku.
Kallpasapa runakunam
contraypi huñunakuchkanku.
Chaytaqa rurachkanku
manamá mana kasukuq kasqayraykuchu.
Chaytaqa rurawachkanku
manamá imapas huchallikusqayraykuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Manam ñoqaqa
ima mana allintapas rurarqanichu.
Ichaqa paykunam
kallpasparaq contraypi preparakunku.
Hatariyá yanapawanaykipaq.
Pasamuyá qawaykuwanaykipaq.
5 Llapallan Kamachiq
yupaychasqay Tayta Dios,
Israelpa yupaychasqan
Llapallan Kamachiq Dios,
rikcharispayá castigay
llapallan nacionkunataqa.
Amayá llakipayaychu
traycionakuq mana allin runakunataqa.
(Samariy)

6 Allqo hina anyakustinmi
tardeykuqta kutimunku.
Allqo hina anyakustinmi
llaqtata muyurinku.
7 Siminkuwanmi insultakunku.
Espada hina tuksikuqtam
paykunaqa kamikunku.
"Manam pipas uyarinchu" nispam
paykunaqa tanteanku.

8 Dios Taytalláy,
qanmi paykunamantaqa asikunki.
Llapallan chay nacionkunamantaqa
qanmi burlakunki.
9 Kallpanchaqniy Diosnilláy,
qamtam suyachkayki ñoqallayqa.
Qamllam kanki defiendewaqniyqa.
10 Kuyapayawaqniy Diosmi taripamuwanqa.
wateqaqniykuna castigasqantam qawachiwanqa.
11 Harkaykuwaqniyku Señorlláy,
paykunataqa amayá wañuchiychu.
Chaynapim runaykunapas
paykunataqa mana qonqanqakuchu.
Harkaykuwaqniyku Señorlláy,
atiynikiwanyá cheqerachiy.
Atiynikiwanyá humillarachiy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Siminkuwan huchallikusqankuraykuyá
paytukuq kasqankumanta
presochasqa kachunku.
Siminkuwan mana allin rimasqankuraykuyá
paytukuq kasqankumanta
presochasqa kachunku.
Llullakuspa jurasqankuraykuyá
13 piñakuynikiwan chinkarachiy.
Llullakuspa willakusqankuraykuyá
tukunankukama chinkarachiy.
Kay pachapa cantonkamam yachakunqa.
Jacobpa mirayninpiqa
Diospuni gobiernasqanmi yachakunqa.
(Samariy)

14 Allqo hina anyakustinmi
tardeykuqta kutimunku.
Allqo hina anyakustinmi
llaqtata muyurunku.
15 Mikuyta maskastinmi
kaypi-chaypi purinku.
Mana saksaspankum
tutanñataq qaparkachanku.

16 Ñoqam ichaqa achikyaruptin
atiynikimanta takillasaq.
Ñoqam ichaqa achikyaruptin
qampa kuyapayakuynikimanta
nisyuneqta takillasaq.
Qamllapunim defiendeykuwanki.
Sasachakuyniypim amparaykuwanki.
17 Kallpanchaqniy Diosnilláy,
qanmanmi takillasaq ñoqallayqa.
Qamllam kanki defiendeqniyqa.
Qamllam kanki kuyapayaqniyqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 60

Diospa yanapakuyninta mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, "Amanqay hinam Diospa kamachikuyninqa kachkan" niq tonopi Davidpa takisqan mictam. Davidmi guerrapi pelearqa Aram-naharaim sutiyoq nacionpa contranpi chaynataq Aram-soba sutiyoq nacionpa contranpipas. Chaymanta Joab kutimuspanmi Kachi Qechwapi wañurachirqa chunka iskayniyoq waranqa Edom casta runakunata. Chaymi Davidqa runakunaman yachachinanpaq kay takita takirqa

1 Diosnilláy,
piñakuruspaykim wischuruwarqankiku.
Piñakuruspaykim castigawarqankiku.
Kallpallaykutayá kutiykachipuwayku.
2 Kay pachatam katkatatachirqanki.
Kay pachatam kichaykachirqanki.
Amaña kuyunanpaqyá hampiykuy.
Chay kichakurusqantayá hampiykuy.
3 Runaykikunatam ñakarichiwarqankiku.
Muspaypi purinaykupaqmi sinkarachiwarqankiku.
4 Qamta respetaqkunamanmi
qorqanki huk banderata.
Flechaqkunapa ñawpaqninpim
sayachinku chay banderata.
(Samariy)
5 Ñoqaykutayá atiynikiwan salvaykuwayku.
Ñoqaykutayá atiynikiwan yanapaykuwayku.
Kuyasqaykikunatayá libraykuwayku.

6 Diosmi santuarionpi nirqa:
"¡Mayna kusikuywanmi rakinasaq
Siquem llaqtapi allpakunata!
¡Mayna kusikuywanmi partipasaq
Sucot Qechwapi allpakunata!
7 Galaadpa allpankunaqa ñoqapam.
Manasespa allpankunaqa ñoqapam.
Efrainqa cascowan hina harkachikunaymi.
Judaqa akllakusqay gobiernaqmi.
8 Moab nacionmi ichaqa
lavatorio hina mayllakunay.
Edom nacionñataqmi
ñoqapa *usutay wikapanay.
Filistea nacionñataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

venceruspay qaparinay.”

9 ¿Pitaq pusawanqa
murallasqa llaqtamanqa?
¿Pitaq pusawanqa
Edom nacionmanqa?
10 Qamqariki Diosnilláy,
manam sayapakuwankikuñachu.
Qamqariki Diosnilláy,
tropaykuwanpas manam lloqsinkiñachu.
11 Enemigoykupa contranpiyá
yanapaykuwayku.
Runapa yanapakuyninqa
manam imapaqpas valenchu.
12 Diospa yanapakuyninwanmi
vencesun ñoqanchikqa.
Paymi saruparunqa
enemigonchikkunataqa.

Salmo 61

Waqaychananpaq Diospi confiakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdayoq tocanakunawan Davidpa takisqan

1 Diosnilláy,
qayakamusqaytayá uyariykullaway.
Mañakamusqaytayá atiendeykullaway.
2 Kay pachapa cantonmantam
qayakamullayki.
Sonqollay hukmanyaruptinmi
qamta qayakamullayki.
Qamqa ñoqamantapas
alto-alto rumimanmi hoqariykuwanki.
3 Qamllam kanki ñoqallayta
amparaykuwaqniyqa.
Qamllam kanki enemigoymanta
torre hina harkaykuwaqniyqa.
4 Ñoqallayqa munachkani
karpaykipi wiñaypaq kawsakuytam,
mamanpa rapranpi
chiwchicha hina amparakuytam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Samariy)
5 Diosnilláy,
prometekusqaykunatam uyariykuwarqanki.
Respetaqnikikunaman
imam qonaykitam ñoqamanpas qoykuwarqanki.

6 Reymanyá yapaykuy
achka watakunata.
Payqa kawsakuchunyá
una-unay watakunata.
7 Payqa gobiernachun
qampa ñawpaqnikipiyá.
Paytaqa waqaychachun
confiakunapaq kasqaykiyá.
8 Chaynapim sutillaykimanta
siemprepuni takillasaq.
Sapa punchawmi
prometekusqaykunata cumplillasaq.

Salmo 62

Diosllapim tarinchik yanapakuyta

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqanta Jedutunpa allichasqan
1 Diosnillaymi hawkalla kawsachiwaqniyqa.
Payllam ñoqallayta salvaykuwaqniyqa.
2 Payllam hatun rumi hina
harkaykuwaqniyqa.
Payllam salvaykuwaqniyqa.
Payllam pakaykuwaqniyqa.
Manam ancha wichisaqchu ñoqaqa.
3 ¿Haykapikamataq wichiykuchkaqña
perqata hina
tanqaypaq-tanqawankichik?
¿Haykapikamataq kuyuchkaq
cercota hina
tanqaypaq-tanqawankichik?
4 Allin reqsisqa kasqaymanta
wichichiwanaykichikpaqmi
tanteanakunkichik.
Llullakuyllatam munankichik.
Simillawanmi alabawankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sonqoykichikwanñataqmi ñakawankichik.
(Samariy)

5 Diosnillaymi hawkalla kawsachiwaqniyqa.
Payllam confianzawan suyanayqa.
6 Payllam hatun rumi hina
harkaykuwaqniyqa.
Payllam salvaykuwaqniyqa.
Payllam pakaykuwaqniyqa.
Manam ancha wichisaqchu ñoqaqa.

7 Diosllam salvaykuwaqniyqa.
Payllam hatunchawaqniyqa.
Diosllam hatun rumi hina
takyachiqniyqa.
Payllam amparaykuqniyqa.
8 Llapallan runakuna,
qamkunaqa payllapiyá
tukuy tiempo confiakuychik.
Qamkunaqa tukuy sonqowanyá
payta rimapayaychik.
Diosnillanchikmi
ñoqanchiktaqa amparawanchik.
(Samariy)

9 Wakcha kaspapas samay hina
waspiruqllam runakunaqa.
Apu kaspapas llulla hina
yanqallam runakunaqa.
Iskayninkuta balanzapi pesaptinkupas
manam imaniraqtapas llasankuchu.
Kuskankuta balanzapi pesaptinkupas
samay hinallam mana llasankuchu.
10 Imapas daño rurasqaykichikpiqa
amayá confiakuychikchu.
Imapas suwakusqaykichikmantaqa
amayá alabakuychikchu.
Apuyayta hayparuspaykichikqa
amayá chaypiqa hapipakuychikchu.

11 Diosmi nirqa kaynata,
ñoqam uyarirqani kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ñoqamantam hamun atiyqa" niqta.
12 Señorlláy,
qamllam kuyapayakuqqa kanki.
Sapakamamanmi qamqa pagapunki.
Rurasqankuman hinam pagapunki.

Salmo 63

Tukuy imamantapas allinqa Diospa kuyakuynillanmi

Juda law chunniqpi kachkaspan Diosman Davidpa takisqan

1 Diosnilláy,
qamllam Diosniyqa kanki.
Tutapaymantam maskasqayki.
Yakunayachikuq hinam
tukuy sonqoywan
qamta maskallachkayki.
Yakunayachikuq hinam
tukuy kallpaywan
qamta maskallachkayki.
Mana yakupa kasqan
chaki allpapi hinam
qamta maskallachkayki.
2 Santuarioykipim rikuykurqayki qamta.
Chaypim rikuykunaypaq
qawarirqani atiynikita.
Chaypim rikuykunaypaq
qawarirqani kanchariynikita.
3 Kuyapakuynikim kawsakusqaymantapas
aswanraq allinqa.
Simillaywanmi qamtaqa
alabasqayki ñoqallayqa.
4 Wañukunaykamam
qamtaqa alaballasqayki.
Makillayta hoqarispaymi
mañakullasqayki.
5 Wirasapallaña
aycha mikuchkaq hinam
saksaykusaq ñoqallayqa.
Ancha-ancha kusikuywanmi
alabasunki simillayqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Camaypi waqtapaykuspaymi
qanmanta yuyarini.
Tukuy tutam ñoqallayqa
qanmanta yuyaymanani.
7 Qamllam kanki
ñoqallayta yanapaykuwaqniyqa.
Mamanpa rapranpi chiwchicha hinam
kusikullani ñoqallayqa.
8 Ñoqapa vidayqa
qanman hapichisqam kachkan.
Qampa *alleq makillaykim
ñoqallaytaqa hapiwachkan.
9 Wañuchiwaqniy munaqkunaqa
pasaypaq puchukachisqam kanqaku.
Wañuchiwaqniy munaqkunaqa
uku pachamanmi wichiykunqaku.
10 Espadawan wañuchisqam kanqaku.
Atoqkunapa mikusqanmi kanqaku.
11 Reymi ichaqa
Diosrayku kusikunqa.
Diosrayku juraqkunaqa
paytam alabanqaku.
Llulla rimaqkunam ichaqa
siminkupas wichqasqa kanqaku.

Salmo 64

Enemigonkunamanta amparananpaq Diosta mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqan

1 Diosnilláy,
qanman willakusqaytayá
uyariykullaway.
Diosnilláy,
enemigoykunapa manchachikuyninmantayá
waqaychaykullaway.
2 Mana allin ruraqkunapa tanteanakusqanmantayá
pakaykullaway.
Nana-nanaq chaqwa ruraqkunamantayá
pakaykullaway.
3 Espada filochachkaq hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimanankupaq lisollaña kachkanku.
Paykunaqa flechachkaq hinam
qatqe palabrakunata rimarqarinku.

4 Mana culpayoq runatam
pakakusqankumanta flecharunku.
Paykunaqa qonqaymantam
mana manchakuspa flecharunku.
5 Kikinpuram kallpanchanakunku
mana allinkunata ruranankupaq.
Rimanakunkum tranpakunata
pakasqallapi churanankupaq.
"Manam pipas rikunchu"
nisparaqmi piensanku.
6 Mana allinllatam
kaynata tantearqaku:
"Allinsutam tantearunchik"
nispam tantearqaku.

Runakunaqa sacre sonqoyoqmi.
Runakunaqa sacre piensayniyoqmi.
7 Diosmi paykunataqa flecharunqa.
Qonqaymantam flecharunqa.
8 Paykunaqa imam rimasqankuwanmi
kikillanku wichiykunqaku.
Pipas chayta qawaqkunañataqmi
umankuta kuyuchispa kusipayanqaku.
9 Hinaptinmi Diostaqa
llapallan runakuna
chayraq respetanqaku.
Chayraqmi runakunaqa
Diospa tukuy rurasqanmanta
allinta yuyaymananqaku.
10 Allin ruraq runaqa
Tayta Diosraykum kusikunqa.
Allin ruraq runaqa
Tayta Diospim amparakunqa.
Llapallan allin piensaqkunaqa
Diosllapim alabakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 65

Tayta Diosllatam yupaychanaqa

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqan

1 Sion llaqtapi kaq Diosnilláy,
qamllam yupaychasqaqa kanayki.
Sion llaqtapi kaq Diosnilláy,
qamllam prometekusqankutaqa chaskinayki.
2 Qamqa pipapas mañakusqanta
uyariykuqmi kanki.
Llapallan runakunam
qanmanqa asuykamusunki.
3 Mana allin rurasqaykum
ñoqaykutaqa venceruwanku.
Ichaqa mana kasukusqaykutam
qamqa pampachaykuwankiku.
4 ¡Mayna kusisqam
temploykipa pationkunapi *yachananpaq
akllasqayki runaqa!
¡Mayna kusisqam
temploykipa pationkunapi yachananpaq
pusamusqayki runaqa!
Wasikipi allin kaqkunawanmi
ñoqaykuqa saksaykusaqku.
Sapaqchasqa temploykipi
allin kaqkunawanmi
ñoqaykuqa saksaykusaqku.
5 Salvaq Diosnillayku,
allin rurasqaykiman hinam contestaykuwankiku.
Admirakuypaq kaqwanmi contestaykuwankiku.
Kay pachapi tukuy ima kaqkunapas
qamllapim confiakunku.
Lamar qochapi tukuy imakunapas
qamllapim confiakunku.
6 Qamqa atiynikiwanmi
orqokunata takyachirqanki.
Chumpikuchkaq hinam
qamqa kallpanchakurqanki.
7 Qamqa upallachinkim
lamar qochapa qaparisqanta.
Qamqa upallachinkim
olankunapa qaparisqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamqa upallachinkim
runakunapa qaparisqanta.
8 Karullay-karu llaqtakunapi *yachaqkunam
manchakunqaku milagroykikunamanta.
Intipa qespimunanmanta intipa seqaykunankamam
kusikuymanta qaparichinki llapa runakunata.
9 Qamqa kay pachata cuidaspam
paraykiwan *parqonki.
Qamqa kay pachatam
allin wiñaqllataña ruranki.
Qamqa yarqaykikunatam
yakuwan huntachinki.
Qamqa runakunapaqmi
kawsaykunata wiñachinki.
Chaynatam alistarqanki.
10 Qamqa chakrapa surconkunatam
yakuwan nuyuykachinki.
Surcopa orqorayaqninkunatam
yakuwan mastarirunki.
Qamqa llumpay parawanmi
chakrata tuytuykachinki.
Qamqa chayraq wiñarimuq
plantachakunatam bendecinki.
11 Qamqa cosecha tiempom
alli-allinta qespichinki.
Maypi-chaypipas
taqekunatam llimparichinki.
12 Chunniqpi pastokunapas
sumaq verdellañam.
Fiestapaq pachasqa hinam
moqokunapas kachkanku.
13 Waqtakunam animalkunawan
sumaqllataña huntarinku.
Qechwapi chakrakunam kawsaywan
sumaqllataña huntarinku.
Llapallankum qapariyllawanña
kusikuymanta takinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 66

Diospa rurasqankunaqa admirakuypaqmi

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman takinapaq

1 Kay pachapi llapallan kaqkunaqa
Diosmanyá takisunchik.
Kusikuywan qaparispayá
payman takisunchik.
2 Allin reqsisqa sutinmantayá
payman takiychik.
Allin reqsisqapaq ruraspayá
payman alabaychik.
3 Diostayá niychik qamkunaqa:
"Manchakuypaqmi imapas rurasqaykikunaqa.
Llumpay atiyniyoq kasqaykiraykum
qonqorakusunki enemigoykikunaqa.
4 Kay pachapi llapallan kaqkunam
qamta adorasunki.
Kay pachapi llapallan kaqkunam
qanman takipusunki.
Kay pachapi llapallan kaqkunam
sutikimanta takipusunki."
(Samariy)

5 Hamuspayá qawaychik
Diospa rurasqankunata,
runakunapaq manchakuypaq
kaqkuna rurasqankunata.
6 Payqa lamar qochatam
chakirachirqa.
Pasanankupaqmi mayutapas
chakirachirqa.
Chayraykuyá kusikusunchik
ñoqanchikqa.
7 Atiyninwanmi wiñaypaq
gobiernan payqa.
Payqa qawachkanmi
llapallan nacionkunataqa.
Mana kasukuqkunaqa manam hatarinqakuchu
paypa contranpiqa.
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Llapallan runakunayá,
Diosniykuta alabaychik.
Qamkunaqa llapallaykichikyá,
takikunawan payta alabaychik.
9 Paymi ñoqaykutaqa
kawsachiwarqaku.
Mana urmanaykupaqmi
sumaqta hapiwarqaku.

10 Diosnillayku,
ñoqaykutaqa qanmi
pruebaman churawarqankiku.
Qollqeta chulluchichkaq hinam
ñoqaykutaqa chuyanchawarqankiku.
11 Qamqa mallamanmi
wichiykachiwarqankiku.
Llasaq qepitam
qepiykachiwarqankiku.
12 Umaykupim runakunawan
saruparachiwarqankiku.
Mayu ukuntam
pasachiwarqankiku.
Nina ukuntam
pasachiwarqankiku.
Chaywanpas tukuy imapa
kasqanmanmi horqoykuwarqankiku.

13 Lliw kañapunaypaqmi animalkunata
temploykiman apamullasaq.
Chaynapim prometekusqaykunata
qanman cumplillasaq.
14 Chaykunataqa simillaymi
qanman prometekusurqanki.
Chaykunataqa sasachakuyniypim
simillay prometekusurqanki.
15 Wira animalkunatam
lliwchanta kañapusqayki.
Ñoqaqa qampaqmi
carnerokunata qosnichipusqayki.
Ñoqallayqa torokunatam
qanman ofrecesqayki.
Ñoqallayqa chivatokunatam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanman ofrecesqayki.
(Samariy)

16 Diosta llapallan respetaqkunayá,
hamuspa uyariwaychik.
Ñoqapaq Dios imam rurasqanmantamá
qankunaman willasqaykichik.
17 Ñoqam qaparispay qayakurqani.
Ñoqam rimaspay qayakurqani.
18 Sonqoypi kaq huchata
kuyakuywan qawaptiyqa
Señorqa manach ñoqataqa
uyariwanmanchu karqa.
19 Diosqa cheqaptam uyariykuwarqa.
Ruegakusqaytam payqa uyariykuwarqa.

20 Alabasqayá kachun Diosqa.
Payqa mañakusqaytam
mana negawarqachu.
Payqa kuyapayakuynintam
mana qechuwarqachu.

Salmo 67

Llapallan nacionkunam Diosta alabananku

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdayoq tocanakunawan Diosman takinapaq

1 Diosyá ñoqanchiktaqa
llakipayaykuwasun.
Diosyá ñoqanchiktaqa
bendeciykuwasun.
Diosyá allin ñawinwan
qawariykuwasun.
(Samariy)
2 Diosnilláy,
tukuy kay pachapiyá
reqsisqa kachun
qanman agradaq kawsakuyqa.
Diosnilláy,
llapallan nacionkunapiyá
reqsisqa kachun
qampa salvacionnikiqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Diosnilláy, runakunayá
graciasta qosunki.
Llapallan runakunayá
graciasta qosunki.

4 Llapa nacionkunayá
anchallataña kusikuchunku.
Llapa nacionkunayá
kusikuymanta qaparichunku.
Allin arregloman hinam
llapa runakunata gobiernanki.
Kay pachapi nacionkunatam
qamqa pusaypaq-pusanki.
(Samariy)

5 Diosnilláy, runakunayá
graciasta qosunki.
Llapallan runakunayá
graciasta qosunki.

6 Allpanchikqa sinchitam rurunqa.
Bendeciwasunmi yupaychasqanchik Diosqa.
7 Diosyá bendeciwasun ñoqanchiktaqa.
Paytayá respetachun kay pachapi
llapallan *yachaqkunaqa.

Salmo 68

Israel runakunapa vencesqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqan

1 Dios hatariptinqa enemigonkunam
lliw cheqerikunku.
Cheqniqninkunam qayllanmanta
lliw ayqerikunku.
2 Wayrapa apasqan qosni hinallam
paykunaqa waspirunqaku.
Ninaman wischusqa cera hinallam
paykunaqa chullurunqaku.
Chaynatapunim mana allin ruraqkunaqa
pasaypaq chinkarqaku.
3 Allin ruraqkunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ichaqa kusikunqaku.
Diospa ñawpaqninpim
anchallataña kusikunqaku.
Llumpay kusikuymantam
paykunaqa qaparinqaku.

4 Diosmanyá takiychik.
Sutinmanyá takiychik.
Puyukunapi puriqtayá
qamkuna hatunchaychik.
Tayta Diosmi paypa sutinqa.
Paypa ñawpaqninpiyá
kusikuychik qamkunaqa.
5 Chuya *yachananpi Diosqa
mana piyniyoqkunapa taytanmi.
Juiciopipas viudakuna defiendeqmi.
6 Diosmi mana piyniyoqkunaman
qoykun familiata.
Preso kaqkunatam kusikuchkaqta
horqomun carcelmanta.
Mana kasukuqkunamanmi ichaqa qoykun mana imapa wiñanan
allpapi kawsakuyta.

7 Diosnilláy,
runaykunapa ñawpaqnintam
qamqa rirqanki.
Diosnilláy,
chunniqnintam qamqa
paykunata pusarqanki.
(Samariy)

8 Hinaptinmi kay pachapas katkatatarqa.
Parapas cielokunamantam paramurqa.
Sinai Orqopim Diospa ñawpaqninpi
kaykuna pasakurqa.
Israelpa yupaychasqan Diospa ñawpaqninpim
kaykuna pasakurqa.
9 Diosnilláy,
qamqa llumpayllatañam parachimurqanki.
Chakisqa allpaykitam nuyuykachirqanki.
10 Diosnilláy,
runaykikunatam *yachananpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaypi churarqanki.
Wakchakunata kuyapayaspam
qamqa mantienerqanki.

11 Señormi noticiata willakurqa,
chaytam achka warmikuna willakurqa:
12 “Llapa reykunam ayqekuchkanku.
Llapa tropankunam ayqekuchkanku.
Paykunamanta qechusqa kaqkunatam
warmikuna wasinkupi rakinakunku.
13 Chay rakinakusqankuqa karqa
palomapa rapran formayoq
qollqewan llusisqa raprakunam,
palomapa puran formayoq
qellullaña qoriwan
llusisqa purakunam.
¿Imanasqataq wakinnikichikqa
guerra kachkaptinqa
mana rirqankichikchu?
¿Imanasqataq ovejakunapa kanchanpi
pakakuruspaqa manaqa rirqankichikchu?”
14 Tukuy atipayniyoq Diosmi
cheqerachirqa llapa reykunata.
Salmon Orqopi lastachichkaq hinam
cheqerachirqa paykunata.

15 Mayna altollañam Basan Orqoqa.
Achka puntayoqmi Basan Orqoqa.
16 Achka puntayoq orqokuna
¿imanasqataq envidiawanqa qawankichik
Diospa *yachay munasqan orqotaqa?
Tayta Diosqa chay orqopim
wiñaypaq kawsakunqa.
17 Waranqantin-waranqantinmi
guerrapaq Diospa carretankunaqa.
Señorqa Sinai Orqomantam
santuarionman hamurqa.
18 Dios Taytalláy,
altomanmi wicharirqanki.
Presokunatam aparikurqanki.
Runakunamantam regalokunata
qamqa chaskirqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunawan yachanaykipaqmi
mana kasukuqkunamantapas
regalokunata chaskirqanki.

19 Señortayá alabasunchik.
Payqa sapa punchawmi
qepillanchikta apaysiwanchik.
Diosninchik kasqanraykum
payqa salvaykuwanchik.
(Samariy)
20 Pitapas salvaykuq Diosqa
Diosnillanchikmi.
Pitapas wañuymanta libraykuqqa
Señor Diosnillanchikmi.
21 Diosmi pakiparunqa
enemigonkunapa umantaqa.
Diosmi llikiparunqa
enemigonkunapa uma qarantaqa.

22 Señormi nirqa kaynata:
"Ñoqam qamtaqa kutichimusqayki
Basan lawmanta.
Ñoqam qamtaqa kutichimusqayki
ukullay-uku lamar qochamanta.
23 Chaynapim qamqa
enemigoykikunapa yawarninpi
chakikikunatapas pukayachinki.
Chaynapim qamqa
enemigoykikunapa yawarnintapas
allqoykiwan laplachinki."

24 Diosnilláy,
suyullaña riq runaykikunatam
paykunaqa qawachkankuña.
Reynilláy, Diosnilláy,
santuarioykiman riq runaykikunatam
paykunaqa qawachkankuña.
25 Runakunapa ñawpaqnintam
takiqkuna richkanku,
takiqkunapa qepantam
tocaqkuna richkanku.
Chawpinkutañataqmi tinyata tocastin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

doncellakuna richkanku.
26 Huñunasqa runakuna ukupiyá
Diosta alabaychik.
Israel runakunapa huñunakuyninpiyá
Tayta Diosta alabaychik.
27 Aslla kaspapas Benjamin runakunam
ñawpaqta richkan.
Qepankutañataqmi Juda jefekuna richkan.
Richkantaqmi Zabulon jefekunapas
chaynataq Neftaliy jefekunapas.

28 Diosnikim kamachirqa
qampa kallpaykita.
Diosnillayku,
ñawpaqpi rurasqaykiman hinayá
qawachiwayku kallpallaykita.
29 Jerusalenpi kaq palacioykimanmi
reykuna apamusunki regalokunata.
30 Soqosllaña ukupi animal hina
yachaqkunatayá qaqchay.
Uñantin torokuna kachkaq hina
achkallaña runakunatayá qaqchay.
Paykunam qollqerayku
sarupanku runakunata.
Qanmi cheqechirqanki
guerralla kuyaq runakunata.
31 Hatun kamachikuqkunam
Egipto nacionmanta hamurqaku.
Cus nacionniyoq runakunam
Diosman makinkuta hoqarinqaku.
32 Kay pachapi nacionkuna,
Diosmanyá takiychik.
Kay pachapi nacionkuna,
Señormanyá takiychik.
(Samariy)
33 Payqa carretapi purichkaq hinam
cielokunapi purin.
Payqa ñawpaq
tiempomantaraq kaq
cielokunapim purin.
Uyariychikyá paypa qayakusqanta.
Uyariychikyá nisyullay-nisyu vozninta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Qamkunaqa reqsiychikyá
Diosqa atiyniyoq kasqanta.
Reqsiychikyá Israel runakunapi
hatunchasqa kasqanta.
Reqsiychikyá paypa atiyninqa
puyukunapipas kasqanta.
35 Diosnilláy
¡mayna manchakuypaqmi
kanki santuarioykipiqa!
Israel castapa Diosninqa
kallpanchanmi runankunataqa.

¡Alabasqayá kachun Diosqa!

Salmo 69

Llakikuypi qaparisqanmanta

Takiqkunapa maestronpaq, "Amanqaykuna" sutiyoq tonopi Davidpa takisqan

1 Diosnilláy, salvaykullawayá
ñoqallaytaqa.
Yakum qeqeparachiwachkanña
ñoqallaytaqa.
2 Timpuq mitumanmi
ñoqallayqa wichillachkani.
Mana sayay atina mitumanmi
ñoqallayqa wichillachkani.
Ukullay-uku yakupa tapasqanmi
ñoqallayqa kallachkani.
Mayukunapa apasqanmi
ñoqallayqa kallachkani.
3 Qayaykachakuptiymi
kunkallaypas saqrayarunña.
Qayaykachakuptiymi
kunkallaypas chakirunña.
Diosnillayta suyasqaypim
ñawillaypas tutayarunña.
4 Yanqamanta cheqniqniykunam
chukchaymantapas masraq rikurirunku.
Yanqamanta tukuwaqniy munaqkunam
achkallataña mirarunku.
Mana suwakuchkaptiypas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunam kutichinayta munanku.

5 Diosnilláy,
yachankim loco hina ruraq kasqaytaqa.
Manam pakaykimanchu huchaykunataqa.
6 Llapallan Kamachiq
Señor Diosnilláy,
qampi confiakuqkunaqa
amayá penqaypiqa kachunkuchu.
Ñoqaraykuqa
amayá penqaypiqa kachunkuchu.
Israelpa yupaychasqan Diosnilláy,
munayllawanña maskasuqnikikunaqa
ñoqaraykuqa amayá penqaypiqa kachunkuchu.
7 Qamraykum insultasqa karqani.
Qamraykum uyallaypipas pukayarqani.
8 Ñoqapa wawqeykunapapas
mana reqsinanmi karqani.
Mamaypa wawankunapapas
mana reqsinanmi karqani.

9 Sinchitam sientini
qampa wasikimantaqa.
Kamiqnikikunapa kamikuyninmi
ñoqaman wichiykuwarqa.
10 Ayunaspa waqaptiypas
insultawarqakum paykunaqa.
11 Lutokuptiypas watuchimanta hinam
rimakuwanku paykunaqa.
12 Llaqtapa punkunpi huñunakuqkunam
ñoqamanta wachachachachkanku.
Sinkakuq runakunam
ñoqamanta takispa qayaykachakunku.

13 Ichaqa Dios Taytalláy,
ñoqaqa qamllatam mañakullayki.
Diosnilláy,
akllakusqayki tiempopi
contestawanaykipaqmi mañakullayki.
Ancha kuyapayakuq kasqaykiraykuyá
contestaykullaway.
Salvawanaykipaq confiakuna kasqaykiraykuyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contestaykullaway.
14 Mitupiqa ama chinkaykunaypaqyá
libraykullaway.
Ñoqallay cheqniqkunamantayá
libraykullaway.
Ukullay-uku yakumantayá
libraykullaway.
15 Amayá kachaykuwaychu
mayukuna apawananpaqqa.
Amayá kachaykuwaychu
ukullay-uku yaku
millpuruwananpaqqa.
Amayá kachaykuwaychu
ukullay-uku pozo
taparuwananpaqqa.

16 Dios Taytalláy,
allin kuyapayakuynikiman hinayá
contestaykullaway.
Llumpayllaña llakipayakuynikiman hinayá
qawariykullaway.
17 Kay serviqnikimantaqa amayá
uyallaykita pakaykuwaychu.
Sasachakuypi kasqayraykuyá
salvawanaykipaq ama unamuychu.
18 Ñoqallayman asuykamuwaspayá
reclamaykullaway.
Ñoqapa enemigoykunaraykuyá
qamqa libraykullaway.
19 Qamqa yachankim
insultawasqankuta.
Qamqa yachankim
penqayman churawasqankuta.
Qamqa yachankim
pikunam enemigoykuna kasqankuta.
20 Insultawaptinkum sonqollaypas
nanay-nanayña kachkan.
Chaynapim cuerpollaypas
mana kallpayoqña kachkan.
Consuelota munallaptiypas
manamya pipas llakipayawarqachu.
21 Ñoqapa mikunaypim venenota churarqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yakunayawaptinmi vinagreta tomachiwarqaku.

22 Paykunapa convidonqa
kikinkutayá wichiykachichun
huk toqlla hina.
Convidopi kaq compañeronkunapas
paykunapaqyá rikuriruchun
huk trampa hina.
23 Paykunapa ñawintayá tutayarachiy.
Chakintapas siempretaqyá katkatatachiy.
24 Paykunapa hawanmanyá
piñakuynikita wichiykarachiy.
Ruparichkaq hina piñakuynikiwanyá
paykunata hayparachiy.
25 Campamentonkupas
chunniruchunyá paykunapaqa.
Amañataqyá pipas *yachachunchu
paykunapa karpanpiqa.
26 Pruebasqayki runatam
paykunaqa ñakarichinku.
Ñakarichisqaykipa nanayninmantam
paykunaqa willakachakunku.
27 Mana allin rurasqankutaqa
amayá qonqaruychu.
Qampa qosqayki allin kaqtaqa
amayá haypachunkuchu.
28 Wiñay kawsaqkunapa sutin
apuntana libromantapas chinkarachiyá
paykunapa sutintaqa.
Allin ruraq runakunapa sutin
apuntana libropiqa amayá apuntaychu
paykunapa sutintaqa.
29 Diosnilláy,
qamyá salvaykullaway
kay ñakariq runataqa.
Diosnilláy,
qamyá hoqariykullaway
kay nanaywan kaq runataqa.

30 Diospa sutintam
takispa alaballasaq.
Payman graciasta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qospaymi hatunchallasaq.
31 Chaynapim Tayta Diosqa
toro wañuchipunamantapas
aswan agradowanraq chaskinqa.
Chaynapim waqrayoq
hinaspa atakayoq malta toromantapas
aswan agradowanraq payqa chaskinqa.
32 Chayta qawaykuspam
kusikunqaku ñakariqkuna.
Sonqoykichikyá kallpanchakuchun
Dios maskaq runakuna.
33 Tayta Diosqa uyarinmi
wakcha runakunatapas.
Manam desprecianchu
preso runankunatapas.
34 Cielokunapas kay pachapas
Diostayá alabachun.
Lamar qochapas chaypi
tukuy imapas
Diostayá alabachun.
35 Diosmi salvanqa
Sion llaqtataqa.
Payqa huktawanmi hoqarinqa
Juda lawpi llaqtakunataqa.
Hinaptinmi chaypiña *yachanqaku.
Hinaptinmi chayta dueñochakunqaku.
36 Diosta serviqkunapa mirayninmi
herenciapaq chaskinqaku.
Diospa sutin kuyaqkunam
chaypiqa yachanqaku.

Salmo 70

Utqayman hamuy salvaykuwanaykipaq

Takiqkunapa maestronpaq, yuyarichinanpaq Davidpa takisqan

1 Diosnilláy,
kallpamuspayá libraykullaway.
Diosnilláy,
utqamuspayá yanapallaway.
2 Pantaypiyá kachunku
llapallan wañuchiway munaqkunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Penqaypiyá kachunku
llapallan wañuchiway munaqkunaqa.
Qepamanyá kutichun
llapallan dañaruway munaqkunaqa.
Penqaypiyá kachunku
llapallan dañaruway munaqkunaqa.
3 “Allinta rurachun” nispa
kamiwaqniykunaqa qepamanyá kutirichunku.
Paykunaqa penqakuymantayá
qepaman kutirichunku.
4 Llapallan maskaqnikikunayá kusikuchunku.
Llapallan maskaqnikikunayá asirichunku.
“Diosnillayqa hatunchasqa kachun”
niqkunayá kusikuchunku.
Qampa salvacionnikita
kuyallaqkunayá kusikuchunku.

5 Humilde runa kasqayraykuyá
utqamuspayki yanapaykullaway.
Wakcha runa kasqayraykuyá
utqamuspayki yanapaykullaway.
Diosnilláy,
qanmi kanki yanapawaqniyqa.
Qanmi kanki libraykuwaqniyqa.
Dios Taytalláy,
amayá unamuychu qamqa.

Salmo 71

Yuyaq runapa mañakusqan

1 Dios Taytalláy,
qamllapim amparakurqani ñoqallayqa.
Amayá haykapipas
penqaypiqa kasaqchu ñoqallayqa.
2 Allin ruraynikiman hinayá
libraykullaway ñoqallaytaqa.
Allin ruraynikiman hinayá
lluptichillaway ñoqallaytaqa.
Uyariykuwaspaykiyá apurawman
salvaykullaway ñoqallaytaqa.
3 Machay hinayá qamqa kapullaway

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaypi *yachakunaypaq
chaynapi ñoqallayqa chayman
sapa kuti yaykunaypaq.
Qamyá kamachikuy
ñoqallayqa salvasqa kanaypaq.
Hatun rumi hinam amparaykullawanki.
Pakakuna wasi hinam pakaykullawanki.

4 Diosnilláy,
mana allin ruraqkunamantayá
libraykullaway.
Liso runakunamantayá
libraykullaway.
Daño ruraqkunamantayá
libraykullaway.
5 Señor Diosnilláy,
qamllam kanki
warma kasqaymanta
ñoqapa suyanayqa.
Qamllam kanki
warma kasqaymanta
ñoqapa confiakunayqa.
6 Nacesqaymantapunim
qampi hapipakurqani ñoqallayqa.
Mamaymanta nacenaypaqqa
qanmi yanapawarqanki ñoqallaytaqa.
Qamtam tukuy tiempo
alaballasqayki ñoqallayqa.

7 Milagro hinam karqani
achka runakunapaq ñoqallayqa.
Ichaqa qamllam kanki
ñoqapa amparakunayqa.
8 Alabanapaq kasqaykimantam
tukuy punchaw rimallachkani.
Suma-sumaq kasqaykimantam
tukuy punchaw rimallachkani.
9 Ñoqallay machuyaruptiyqa
amayá wischurullawaychu.
Kallpallay tukuruptinqa
amayá saqerullawaychu.
10 Ñoqapa enemigoykunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contraypi rimakuwanku.
Wañuchiwananpaq wateqaqniykunam
huklla rimanakurunku.
11 Paykunam ninakunku kaynata:
"Diosqa karunchakurunñam paymanta.
Qatispayá hapiruychikña paytaqa.
Manam pipas libranqañachu paytaqa."

12 Diosnilláy, amapuniyá
karunchakuychu ñoqamantaqa.
Diosnilláy, utqamuspayá
yanapaykuway ñoqallaytaqa.
13 Ñoqapa enemigoykunaqa
penqayman churasqayá kachunku.
Ñoqapa enemigoykunaqa
chinkachisqayá kachunku.
Mana allinniy munaqkunaqa
penqaypiyá kachunku.
Mana allinniy munaqkunaqa
pantaypiyá kachunku.
14 Ñoqallaymi ichaqa
tukuy tiempo suyallasqayki.
Ñoqallaymi ichaqa
aswan-aswan alabasqayki.
15 Tukuy punchawmi rimallasaq
allinlla ruraq kasqaykimanta.
Tukuy punchawmi rimallasaq
ñoqallay salvaykuwasqaykimanta.
Chaykuna mana entiendey atina kaptinpas
rimallasaqmi chaykunamanta.
16 Señor Diosnilláy,
rimarisaqmi atiywan rurasqaykimanta.
Yuyarichisaqmi allin rurasqaykimanta.

17 Diosnilláy,
qanmi warma kasqaymanta
qawachiwarqanki milagroykikunata.
Kunankamapas willakuchkaniraqmi
qampa milagroykikunata.
18 Diosnilláy,
yuyaqña kaptiyqa
amayá qonqarullawaychu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosnilláy,
soqo umaña kaptiyqa
amayá qonqarullawaychu.
Ñoqaqa munachkaniraqmi
qepa wiñaymanpas
atiyllaykimanta willayta.
Ñoqaqa munachkaniraqmi
qepa hamuqkunamanpas
kallpallaykimanta willayta.

19 Diosnilláy,
cielokunamanpas haypaq hinañam
kachkan allin kaqkuna rurasqaykiqa.
Hatu-hatunmi
qampa chaykuna rurasqaykiqa.
Manam pipas kanchu qam hinaqa.
20 Qanmi kachaykuwarqanki
llumpay ñakariykunaman.
Qanmi kachaykuwarqanki
llumpay mana allinkunaman
ichaqa chaywanpas huktawanmi
hatarichiwanki kawsayman.
Kay pachapi ukullay-uku uchkumantam
hoqarimuwanki huktawan.
21 Aswanraqmi qamqa hatunyachiwanki.
Huktawanmi qamqa consuelawanki.
22 Diosnilláy, confiakuna kasqaykimantam
hatun arpawan graciasta qosqayki.
Israelpa yupaychasqan chuya Diosnilláy,
taksa arpawanmi qamta alabasqayki.
23 Kusikuywan qaparispaymi takipusqayki.
Libraykuwasqaykimantam takipusqayki.
24 Rimaspaymi tukuy punchaw willakusaq.
Allinlla ruraq kasqaykimantam willakusaq.
Chaynatam willakusaq
mana allinniy maskaqkunaqa
penqaypi kasqankurayku.
Chaynatam willakusaq
mana allinniy maskaqkunaqa
pantaypi kasqankurayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 72

Reypaq mañakuymanta

Salomonpa takisqan

1 Diosnilláy,
reymanyá yachaynikita qoykuy
allin arreglokuna rurananpaq.
Diosnilláy,
reypa churintayá yanapaykuy
allin kaqkuna rurananpaq
2 chaynapi qampa allin rurasqaykiman hina
paypas runaykikuna juzgananpaq,
chaynapi allin arreglo rurasqaykiman hina
wakchakunata paypas juzgananpaq.
3 Chaynapim orqokunapas
hawka kawsakuytaña apamunqa.
Chaynapim moqokunapas
allin ruraytaña apamunqa.
4 Reyqa ñakariqkunapaqyá
allin arreglota rurachun.
Wakchakunapa churinkunatayá
reyqa salvachun.
Runakuna ñakarichiqtayá
reyqa sarupachun.

5 Inti kanankamaqa
runakunam respetasunki.
Killa kanankamaqa
wiñaypaqmi respetasunki.
6 Iklliriмuq rutusqa
pastokunapa hawanman
paramuchkaq hinayá
reyqa kachun.
Allpapa hawanman
paramuchkaq hinayá
payqa kachun.
7 Paypa gobiernasqan tiempopiqa
iklliriq pasto hinayá
rikurichun allin kawsakuyqa.
Ruruq plantakuna hinayá
killa kanankamaqa achkallataña
mirachun hawka kawsakuyqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Lamar qochamanta qallaykuspayá
reyqa gobiernachun.
Eufrates Mayumanta qallaykuspayá
payqa gobiernachun
kay pachapa cantonkama.
9 Chunniqpi *yachaqkunam
paypa ñawpaqninpi qonqorakunqaku.
Ñutu allpa mikunankukamam
enemigonkunaqa humillakunqaku.
10 Tarsis lawmantam
reykuna apamunqaku regalokunata.
Lamar qochapa patankunamantam
apamunqaku regalokunata.
Saba lawmantam
reykuna apamunqa presentekunata.
11 Llapachallan reykunam
paypa ñawpaqninpi pakchakunqaku.
Llapachallan nacionkunam
payta servinqaku.
12 Payqa libraykunqam
qayakuq wakcha runataqa.
Payqa libraykunqam
mana yanapasqa runataqa.
13 Payqa llakipayanqam
mana kallpayoq runataqa.
Payqa llakipayanqam
mana imayoq runataqa.
Payqa salvaykunqam
wakchakunapa vidantaqa.
14 Engañasqa kanankumantam
payqa wakchakunata libraykunqa.
Dañasqa kanankumantam
payqa wakchakunata libraykunqa.
Reypa llumpay kuyasqanmi
paykunapa vidanqa.
15 ¡Kawsachunyá reyqa!
Saba lawpi kaq qoritayá
paymanqa qochunku.
Paypaqqa siempreyá
Diosta mañakuchunku.
Dios bendecinanpaqyá
paypaq mañakuchunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Kay pachapiyá
achka-achka kawsaykuna qespichun.
Moqo chakrakunapiyá
sumaqllataña kawsaykuna aywityachun.
Libano lawpi hinayá
kawsaykunaqa sumaqllataña ruruchun.
Llaqtapi *yachaqkunapas
plantakuna hinayá sumaqllataña waytarichun.
17 Reypa sutinqa wiñaypaqyá
yuyasqa kachun.
Paypa reqsisqa kayninqa
inti hinayá takyachun.
Payraykuyá llapallan nacionkunaqa
bendecisqa kachun.
Paytaqa llapa nacionkunayá
kusikuyniyoqpaq hapichun.
18 Alabasqayá kachun
Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa.
Payllam ruran milagrokunataqa.
19 Paypa allin reqsisqa sutinqa
wiñaypaq alabasqayá kachun.
Tukuy kay pachapiyá
payqa ancha reqsisqa kachun.
¡Chaynapuniyá kachun!

20 Kaypim tukun Davidpa mañakusqankuna, payqa karqa Isaipa churinmi.

KIMSA KAQ LIBRO (73-89)

Salmo 73

Diospa kuyapayakuyninmanta

Diosman Asafpa takisqan

1 ¡Diosqa mayna allinpunim
Israel runakunapaqqa!
¡Diosqa mayna allinpunim
limpiolla sonqokunapaqqa!
2 Wikapakuq hinaraqmi
yaqalla wichiykullarqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kuchpakuchkaq hinaraqmi
yaqalla urmaykullarqani.
3 Alabakuqkunamantam
ñoqaqa envidiakurqani.
Mana allin ruraqkuna
apuyasqantam qawarqani.

4 Paykunaqa manapunim
ñakarinkuchu wañuspapas.
Paykunaqa wiray-wiray
kallpasapamya kachkankupas.
5 Manam ñakarinkupaschu
wakillankuna hinaraqqa.
Manam sasachakunkuchu
wakillankuna hinaraqqa.
6 Wallqakusqankuta hinam
orgullonkuta qawachinku.
Pachakuchkaq hinallamya
dañokunata ruraykunku.
7 Wirayarusqankuraykum
pawaruchkanña ñawinkupas.
Mana tukurisparaqmi
hukmanllataña piensankupas.
8 Paykunaqa burlakuspam
hukman piensaywan rimakunku.
Hatunchakuspankuraqmi
ñakariymanta rimarunku.
9 Rimarunkum paykunaqa
hanaq pachapa contranpipas.
Rimarunkum kay pacha
dueñochakuykunankupaqpas.
10 Chaymi runankunatapas
Diospuni kutirichimunqa.
Saksaykuytam yakutapas
paykunallapaq horqochinqa.

11 Ninkutaqmi paykunaqa:
"¿Imaynataq yachanman Diosqa?
¿Yaqachum musyakunman
Alto-altopi kaq Diosqa?"
12 Kay mana allin runakunaqa
chaynatam ruranku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa hawka-hawkaraqmi
aswan-aswan apuyakuchkanku.
13 Chaynaqa yanqapaqmi
limpiakuchkani sonqoytapas.
Chaynaqa yanqapaqmi
mana allinman
makiypa mana chapukusqanpas.
14 Ñoqaqa tukuy punchawmi
azotesqa karqani.
Ñoqaqa sapa madrugawmi
castigasqa karqani.

15 Sichum chaynata nispay
rimayman karqa hinaspaqa
kay churikunapa miraynintaqa
ñachá traicionaruymanña karqa.
16 Kay asuntomanta tanteaspam
munarqani entiendenaypaq.
Ichaqa llumpay sasam karqa
chaykuna entiendenaypaq.
17 Diospa santuarionman yaykuspañam
chayraq entienderqani.
Paykunataqa imam pasananmantam
sumaqta entienderqani.
18 Lluchka-lluchka ñanmanmi
paykunataqa churaykunki.
Purmaq wasita hinam
paykunataqa rurarunki.
19 Qonqaymanta purmachisqam
paykunaqa rikurirunku.
Manchakuywan tukusqam
paykunaqa rikurirunku.
20 Señorlláy,
puñuymanta rikcharichkaq hinam
qamqa hatarinki.
Paykunaqa hawa sonqo kasqankutam
qamqa desprecianki.

21 Sonqollay llakisqa kaptinmi
ñoqaqa rikurirurqani
mana entiendeq animal hinaña.
22 Sonqollay nanaywan kaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qampa qayllaykipiqa rikurirurqani
asno hinaña.
23 Ichaqa chaywanpas
ñoqawanraqmi kachkanki.
Ichaqa chaywanpas
*alleq makiymantam hapiwachkanki.
24 Allinta consejawaspaykim
qamqa pusawachkanki.
Allin reqsisqatañam
qamqa chaskiykuwanki.
25 Qamllam kapuwachkanki
hanaq pachapiqa.
Qanwan kaspayqa manam munanichu
imatapas kay pachapiqa.
26 Cuerpollaymi sonqollaywan
llumpayta wañunayachkan.
Ichaqa Diosnillaymi
rumita hina takyachiwachkan.
Ichaqa Diosnillaymi
herencia hina wiñaypaq kapuwachkan.

27 Qanmanta karunchakuqkunaqa
pasaypaqtam puchukanqaku.
Qanmanta rakikuqkunaqa
qampa tukurusqaykim kanqaku.
28 Ñoqapaqqa ¡mayna sumaqmi
Diospa ñawpaqninpi kayqa!
Señor Diosnillaypim
amparakuni ñoqallayqa.
Paypa tukuy rurasqanmantam
willakusaq ñoqallayqa.

Salmo 74

Runakunata librananpaq Diosta mañakusqanmanta

Yachachinapaq Asafpa takisqan

1 Diosnilláy,
¿imanasqataq wiñaypaqqa
wischuruwankiku ñoqaykutaqa?
¿Imanasqataq piñakurunki
kanchaykipi ovejaykikunapa contranpiqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ñawpaq tiempokunamantaraq
rantisqayki runaykikunamantayá yuyariy.
Ñawpaq tiempokunamantaraq
herencia hina reclamasqayki
ayllu runakunamantayá yuyariy.
Ñawpaq tiempomantaraq
*yachasqayki kay Sion Moqomantayá yuyariy.
3 Hamuspayá qaway
wiñaypaq purmachisqa kay llaqtata.
Hamuspayá qaway
enemigopa tuñichisqan kay santuariota.

4 Qampa enemigoykikunam
huñuwasqaykiku wasipi qaparkachanku.
Paykunaqa chaypim señalpaq
banderankutapas sayarachinku.
5 Paykunaqa rikchakunku
hoqarispan hacha apamuq runamanmi.
Paykunaqa rikchakunku
sacha-sacha ukupi kuchuq runamanmi.
6 Paykunaqa hachawanmi pakiparunku
sumaqllaña llaqllasqa kaqkunata.
Paykunaqa machetewanmi pakiparunku
sumaqllaña llaqllasqa kaqkunata.
7 Santuarioykitam
paykunaqa kañarunku.
*Yachanayki sitiotam
tuñirachispa yanqacharunku.
8 “Paykunatayá pasaypaqta chinkarachisun”
nispam tanteanakurunku.
Kay nacionpi qanwan huñunakunayku
lliw wasikunatam paykunaqa kañarunku.
9 Manam rikunikuñachu
qanmanta yachachikuq ima señaltapas.
Manamriki kanñachu
qanmanta willakuq runapas.
Manamriki kanñachu
haykapim kaykuna pasanan yachaqpas.

10 Diosnilláy,
¿haykapikamataq enemigoqa
insultasunki?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosnilláy,
¿sutikitapas wiñaypaqchum
qepanchakusunki?
11 ¿Imanasqataq manaqa haywarimunkichu
atiyniyoq makikitaqa?
Makikita horqoykuspayá
puchukarachiy paykunataqa.
12 Diosnilláy,
ñawpaq tiempomantaraqmi
reyniyqa kanki.
Kay pachapi pitapas salvaykuqqa
qamllam kanki.
13 Qamqa atiynikiwanmi
lamar qochata rakirurqanki.
Yakupi kaq manchakuypaq
animalkunapa umantam pakiparqanki.
14 Manchakuypaq Leviatan sutiyoq
animalpa umantam ñutururqanki.
Chaypa aychantam
chunniqpi *yachaqkunaman qoykurqanki.
15 Qamqa pukyukunatam toqyachirqanki.
Qamqa mayukunatam pawachirqanki.
Mana chakiq yakutam chakichirqanki.
16 Qampam tutapas-punchawpas.
Qanmi takyachirqanki killatapas.
Qanmi takyachirqanki intitapas.
17 Kay pachapa linderonkunatam
qamqa churarqanki.
Qanmi poqoy tiempotapas
qallarichirqanki.
Qanmi chiraw tiempotapas
qallarichirqanki.

18 Dios Taytalláy,
yuyariyá enemigopa insultasusqaykita.
Yuyariyá sutillaykitaqa
mana umayoq runakuna wischupakusqanta.
19 Kay runaykikunataqa
kullkuchakunata hinaqa
amayá qoykuwaykuchu
purun animalkunamanqa.
Amayá wiñaypaqqa qonqaruwaykuchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kay ñakariq runaykikunataqa.
20 Amayá qonqaruychu contratotaqa.
Tutayaq kuchupi daño ruraqkunaqa
huntarachinkuñam kay pachataqa.
21 Amayá humillachikuchunchu
ñakariq runaqa.
Qamtam alabasunki
ñakariq runaqa.
Qamtam alabasunki
wakcha runaqa.

22 Diosnilláy,
hatarispayá defiendey asuntoykita.
Yuyariyá mana umayoq runakunaqa
tukuy tiempo kamisusqaykita.
23 Amayá qonqaruychu
enemigoykikunapa qayaykachakusqantaqa
chaynataq manaña tukuyta
contraykipi hatariqkunapa qaparisqantaqa.

Salmo 75

Allin arreglo ruraq Diosmanta

Takiqkunapa maestronpaq, "Ama qonqaychu" niq tonopi Asafpa takisqan

1 Diosnillayku,
qanmanmi graciasta qomuykiku.
Hichpaykupi kasqaykiraykum
graciasta qomuykiku.
Milagroykikunamantam
runakuna willakunku.
2 Qamqa kaynatam ninki:
"Akllasqay tiempopim
allin arreglota rurasaq.
3 Kay pacha kuyuptinqa
tiyananmantam takyachisaq.
Tukuy imantin kuyuptinqa
ñoqam takyachisaq.
(Samariy)
4 Alabakuqkunatam nini:
'Ama alabakuychikchu' nispa.
Mana allin ruraqkunatam nini:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

‘Ama hatunchakuychikchu’ nispa.
5 Paykunatam ninitaq:
‘Amayá llumpaytaqa
hatunchakuychikchu’ nispa.
‘Amataqyá qari-qariqa
rimaychikchu’ nispa.”

6 Pitapas hatunchaqqa manam hamun
intipa qespimusqanmantachu.
Pitapas hatunchaqqa manam hamun
intipa seqaykunanmantachu.
Manataqmi chayqa hamun
surlaw chunniqmantachu.
7 Diosllamiki kachkan juezqa.
Payllam wakin runata humillaqqa.
Payllam wakin runata hatunchaqqa.
8 Piñakuynin vasotam
Tayta Diosqa hapichkan.
Chay vinoqa
poqosqam kachkan.
Imakunawanpas chaqrusqam
chay vinoqa kachkan.
Chay piñakuynin vinota
Dios tallimuptinqa
kay pachapi
mana allin ruraqkunam tomanqa.
Paykunaqa tukunankukamam
llapallanku tomanqa.

9 Ñoqam ichaqa chay pasakuqmanta
wiñaypaq willakusaq.
Jacobpa Diosninmanmi
takispay alabasaq.
10 Diosmi nin kaynata:
“Mana allin ruraq runakunapa
atiynintam yanqachasaq” nispa.
“Allin ruraq runakunapa
atiynintañataqmi hatunchasaq” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 76

Venceq Diosmanta

Takiqkunapa maestronpaq, cuerdayoq tocanakunawan Diosman Asafpa takisqan

1 Juda nacionpim
Diosqa reqsisqa.
Israel nacionpipas
sutinmi hatunchasqa.
2 Paypa karpanqa kachkan
Salem llaqtapim.
Paypa *yachananqa kachkan
Sion llaqtapim.
3 Chaypim payqa pakiparurqa
nina puntayoq flechakunata.
Chaypim payqa pakiparurqa
harkachikunatawan espadakunata.
Chaypim payqa pakiparurqa
guerrapaq llapallan armakunata.
(Samariy)

4 Diosnilláy,
kancharichkaqmi qamqa kanki.
Achka animalpa kanan orqomantapas
aswan sumaqraqmi qamqa kanki.
5 Valeroso runakunam
imankupas qechusqa karqaku.
Mana rikcharinankupaqñam
paykunaqa puñururqaku.
Kallpasapa runakunapas
manam ima rurayta atirqakuchu.
6 Jacobpa yupaychasqan Diosnilláy,
amenazaykuptikim carretankupas
mana kuyuriqña rikurirun.
Paykunapa caballonkunapas
mana kuyuriqñam rikurirun.

7 Manchakuypaqmi kanki qamqa.
Llumpayta piñakuruptikiqa
¿pitaq sayanman ñawpaqnikipiqa?
8 Qamqa juzganaykipaqmi
reqsichikamunki hanaq pachamanta.
Kay pachaqa qasillallam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kachkan manchakuymanta.
9 Diosnilláy,
chaykunam pasakurqa
kay pachapi kaqkunata
juzganaykipaq hatarimuptiki.
Chaykunam pasakurqa
llapallan ñakariqkunata
salvanaykipaq hatarimuptiki.
(Samariy)

10 Runakunapa piñakusqanmi
qamtaña alabasunki.
Paykunapa piñakuynin puchuqwanmi
qamqa guerrapaq alistakunki.
11 Yupaychasqanchik Tayta Diosmanyá
qankunaqa prometekuychik.
Yupaychasqanchik Tayta Diosmanyá
qamkunaqa pagapuychik.
Paypa muyuriqninpi kaqkunayá
ofrendaykichikta apamuychik.
Respetanapaq kaqmanyá
ofrendaykichikta apamuychik.
12 Kamachikuqkunatam
payqa wañurachin.
Kay pachapi reykunatam
manchakuymanta katkatatachin.

Salmo 77

Diospa rurasqankuna yuyarinamanta

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Asafpa takisqanta Jedutunpa allichasqan
1 Diosmanmi uyariwananpaq qaparini.
Payllatam uyariwananpaq qayakuni.
2 Llakikusqay punchawpim
Señorllata maskani.
Mana pisipaspam tutankunapas
makillayta haywarini.
Runakunapa consuelawasqantapas
mana munaspaymi wischupakuni.
3 Diosmanta yuyarispaymi hikikyani.
Yuyaymanaspaymi hukmanyaruni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

(Samariy)

4 Diosnilláy, qamqa
manam puñuchiwankichu.
Muspaypi hina kaspaymi
mana rimaytapas atinichu.
5 Pasaq punchawkunamantam yuyarini.
Ñawpaq watakunamantam yuyarini.
6 Tutankuna takisqaytam yuyarini.
Sonqoypi yuyaymanaspaymi
kikiyta tapukuni:
7 "Señorqa ¿wiñaypaqchu wischuruwasunchik?
Señorqa ¿manañachu favorecewasunchik?
8 ¿Wiñaypaqchu kuyakuyninqa tanirun?
¿Wiñaypaqchu prometekusqanqa tukurun?
9 ¿Diosqa qonqarunchu kuyapayakuyninta?
¿Piñakuspachu qonqarun llakipayakuyninta?"
(Samariy)
10 Piensaspaymi kaynata nirqani:
"Onqosqa hinam kachkani" nispa.
"Alto-altopi Diospa atiyninqa
manam ñawpaq hinañachu kachkan" nispa.
11 Dios Taytalláy, rurasqaykimantam yuyarillasaq.
Ñawpa tiempopi rurasqaykimantam yuyarillasaq.
Admirakuypaq rurasqaykimantam yuyarillasaq.
12 Qampa tukuy rurasqaykimantam rimallasaq.
Atiynikiwan rurasqaykimantam yuyaymanasaq.

13 Diosnilláy,
rurasqaykipiqa ancha chuyam kanki.
Qamllam munayniyoq Diosqa kanki.
14 Diosnilláy,
qamllam admirakuypaq milagrota ruranki.
Qamqa atiynikitam runakunaman reqsichinki.
15 Atiynikiwanmi runaykikunata reclamarqanki.
Jacobpa castankunatam reclamarqanki.
Joseypa castankunatam reclamarqanki.
(Samariy)

16 Diosnilláy,
lamar qocham rikurusurqanki.
Lamar qocham rikurususpayki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manchakuymanta anchata aywikacharqa.
Lamar qochapa ukunkunam katkatatarurqa.
17 Yana puyukunam loco parata chayachimurqa.
Paykunam nisyu rayokunata toqyachimurqa.
Llipyachimusqaykim tukuy hinastinman chayamurqa.
18 Muyuq wayrapim rayoykikuna toqyarqa.
Llipyaykikunam kay pachata kancharirqa.
Allpam kuyurispan katkatatarqa.
19 Lamar qochantam pasarqanki.
Achka yakuntam chimparqanki.
Yupikikunapas mana tariytam chimparqanki.
20 Runaykikunatam pusarqanki.
Ovejakunata hinam qatirqanki.
Moisespiwan Aaronwanmi
qamqa pusachirqanki.

Salmo 78

Runankunapa favorninpi Diospa rurasqanmanta

Yachachinapaq Asafpa takisqan

1 Runaykuna, yachachikuyniyta uyariychik.
Qamkunaman nisqayta entiendeychik.
2 Rikchanachiykunawanmi rimarisaq.
Ñawpaq tiempokunamantaraq
watuchikunatam horqomusaq.
3 Uyarisqaykutawan yachasqaykutam
willasqaykichik.
Abueloykupa willawasqankutam
willasqaykichik.
4 Mirayniykumanpas mana pakaspam willasaqku.
Alabanapaq Tayta Diospa
rurasqankunamantam willasaqku.
Atiyninwan admirakuypaq milagro
rurasqankunamantam alabasaqku.

5 Jacobpa castankunamanmi
Chunkantin Kamachikuyninta qorqa.
Israelpa castankunamanmi
kikinpa yachachikuyninta churarqa.
Mirayninkunaman yachachinanpaqmi
abuelonchikkunaman kamachirqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 chaynapi hamuq miraykuna yachanankupaq,
churi-wawa naceqkunapas yachanankupaq
chaynataq paykunapas mirayninkuman willanankupaq.
7 Chaynapim Diospi confianzankuta churanqaku.
Rurasqanmanta mana qonqaspam kasukunqaku.
Paypa kamachikuyninkunatam kasukunqaku.
8 Manam abuelonkuna hinañachu kanqaku.
Abuelonkuqa rumi sonqo runakunam karqaku.
Mana kasukuq runakunam paykunaqa karqa.
Diosninkupipas mana confiakuqkunam karqa.
9 Efrainpa mirayninkunam
flechana armayoq karqaku
ichaqa guerraman yaykuspankum
qepaman kutirurqaku.
10 Diospa contratontam
mana kasukurqakuchu.
Yachachikuyninman hinaqa
manam kawsarqakuchu.
11 Qonqarurqakum Diospa rurasqankunamanta.
Admirakuypaq kaqkunata qawachisqanmanta.
12 Diosmi admirakuypaq milagrokunata
rurarqa abuelonkupa qayllanpi.
Chaykunatam rurarqa
Egipto nacion Zoan sutiyoq lawpi.
13 Lamar qochatam rakirqa
chayninta pasachinanpaq.
Yakutam sayarachirqa
perqa hina kananpaq.
14 Punchawmi pusarqa puyuwan,
tukuylla tutañataq ninawan.
15 Purunpi qaqakunatam
iskayman chitqarachirqa.
Uku-ukupi kaq yakutam
achkanpi tomaykachirqa.
16 Qaqamantam pawachimurqa
lloqlla hina yakukunata
hinaspam puririchirqa
achkallaña mayukunata.

17 Chaywanpas runakunaqa sapa kutillam
huchallikurqaku Diospa contranpi.
Chunniqpim hatarirurqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

alto-altopi kaqpa contranpi.
18 Sonqonkupim Diosta piñachirqaku.
Munasqallanku mikuytam mañakurqaku.
19 Diospa contranpim ninakurqaku kaynata:
"¿Chunniqpipas churamunmanchu mikuyta?
20 Qaqata waqtachiptinmi
yakukuna pawaramurqa.
Mayu hinam chay yakuqa
lloqllaypaq-lloqllaramurqa.
¿Ichaqa mikuytapas qowachwanchu?
¿Runakunamanqa aychatapas qoykunmanchu?"

21 Chayna nisqankuwanmi
Tayta Dios piñakururqa.
Jacob castapa contranpim
nina ruparirurqa.
Israel castapa contranpim
payqa rabiarurqa.
22 Chaynaqa pasakurqa Diosninkupi
mana confiakusqankuraykum.
Chaynaqa pasakurqa yanapakuyninpi
mana creesqankuraykum.
23 Chaywanpas Diosqa puyukunatam kamachirqa.
Cielokunapa punkunkunatam kicharirqa.
24 Runankunapaqmi mikuyta parachimurqa.
Mikunankupaqmi trigota hina qomurqa.
25 Angelkunapa mikunantam runa mikurqa.
Saksanankukama mikunankupaqmi Dios qomurqa.
26 Cielomantam wayrachimurqa
intipa qespimunan lawmanta.
Atiyninwanmi pukuchimurqa
surlaw wayrata.
27 Paykunapaqmi polvota hinaña
parachimurqa aychata.
Lamar qochapi aqota hinañam
parachimurqa yututa.
28 Tiyachimurqam campamentonkupa chawpinman.
Tiyachimurqam karpankupa muyuriqninman.
29 Saksanankukamam mikurqaku mikuyta.
Diosmi cumplichirqa munasqankuta.
30 Munasqankupas manaraq tukuruchkaptinmi,
mikusqankupas siminkupiraq kachkaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 paykunaman Diospa piñakuynin hamururqa.
Kallpasapa runakunatam wañurachirqa.
Israel casta mozokunatam chinkarachirqa.

32 Chaywanpas kasqallanmi huchallikurqaku
admirakuypaq rurasqankunapi mana creespanku.
33 Waspiyta hinallam paykunata chinkarachirqa.
Mancharikuypaqtam wañurachirqa.
34 Diosmi wañurachirqa paykunamanta kaqta.
Chaymi kawsaqkuna maskapayaqku payta.
Payman kutirikuspam maskaqku mana tukuyta.
35 Yuyarirqakum amparaqninkuqqa
Dioslla kasqanmanta.
Yuyarirqakum salvaqninkuqqa
alto-altopi kaq Dioslla kasqanmanta.
36 Siminkuwanmi engañaqku.
Rimaspam llullakuqku.
37 Diostaqa manam kuyarqaku
cheqap sonqowanchu.
Nitaqmi contratontapas
kasukurqakuchu.

38 Chaywanpas Diosqa kuyapayarqam paykunata.
Payqa pampachaykurqam mana allin rurasqankuta.
Manam chinkarachirqachu paykunataqa.
Achka kutitam asurichirqa piñakuynintaqa.
39 Diosmi yuyarirqa paykunaqa
wañuq runalla kasqankuta.
Yuyarirqam pasaruspan
chinkaruq wayra hinalla kasqankuta.

40 Achka kutipim Diosta
mana kasukurqakuchu chunniqpi.
Llakichirqakum payta
mana imapa kasqan purunpi.
41 Kasqallanmi Diosninkuta piñachirqaku.
Israelpa chuya Diosnintam llakichirqaku.
42 Manam yuyarirqakuchu Diospa atiyninmanta,
ñakarisqanku punchawpi rurasqanmanta.
43 Manataqmi yuyarirqakuchu
Egipto nacionpi milagrokuna rurasqanmantapas.
Manataqmi yuyarirqakuchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zoan lawpi admirakuypaq rurasqanmantapas.
44 Mayupi yakukunatam yawarman tikrarurqa.
Kallpaq yakukunatam yawarman tikrarurqa.
Mana tomanankupaqmi chaynata rurarurqa.
45 Kachupananpaqmi kachamurqa
nana-nanaq tankaylluta.
Tukurunanpaqmi kachamurqa
achka-achka kayrakunata.
46 Chakrankupi kawsayninkutam
urukunawan tukurachirqa.
Llamkasqankupa ruruntam
aqarwaywan mikurachirqa.
47 Uvasninkutam tukurachirqa
runtu parawan.
Purun higoskunatam tukurachirqa
chikchi parawan.
48 Animalninkutam wañurachirqa
runtu parawan.
Ganadonkutam wañurachirqa
rayokunawan.
49 Paykunapaqmi llumpayllataña piñakururqa.
Sinchillataña rabiaruspanmi
enemigonkunawan castigarqa.
50 Piñakuyninta manaña aguantaspanmi
peste onqoywan wañurachirqa.
Wañuchinanpaq manaña harkakuspanmi
peste onqoywan wañurachirqa.
51 Llapallan piwi churikunatam
Egipto nacionpi wañurachirqa.
Cam castakunapa *yachasqanpim
paykunataqa wañurachirqa.

52 Runankunatam lloqsichimurqa
ovejakunata hina.
Chunniqnintam pusamurqa
ganadokunata hina.
53 Mana manchakunankupaqmi
confianzayoqta pusarqa.
Enemigonkutam ichaqa
lamar qocha pamparurqa.
54 Runankunatam pusamurqa
sapaqchasqan allpaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Runankunatam yaykuchimurqa
vencespa qechusqan orqokunaman.
55 Mana yupaychaqnin runakunatam qarqorqa.
Allpankutapas runankunamanñam suerteaspa partirqa.
Israel ayllukunatam *yachanankupi kawsachirqa.

56 Ichaqa alto-altopi Diosta piñachispam
paypa contranpi hoqarikurqaku.
Chunkantin Kamachikuyninkunatam
paykunaqa mana kasukurqakuchu.
57 Abuelonkuna hinamá qepanchakuruspa
Diosninkuta traicionarurqaku.
Flechaqllanman flecharuq arco hinamá
Diosninkuta traicionarurqaku.
58 Moqopi kaq capillankupi
adoraspankum piñachirqaku.
Mamacha-taytachankuwanmi paykunaqa
sientechirqaku.
59 Chaykunata adorasqankuraykum
ancha-anchata rabiarurqa.
Israel casta runakunatam
pasaypaqta negarurqa.
60 Silo llaqtapi *yachanan karpantapas
payqa saqerurqam.
Runakunawan yachanan karpantapas
payqa saqerurqam.
61 Enemigonkunamanmi entregaykurqa
atiynin reqsichiq baulta.
Enemigonkunamanmi entregaykurqa
sumaq kaynin reqsichiq baulninta.
62 Runankunapaqmi anchallataña rabiarurqa.
Guerrakunawanmi paykunata wañurachirqa.
63 Paykunamanta mozokunam
kañasqa wañurullarqaku.
Doncellakunapas casamientopaqmi
manaña takillarqakuchu.
64 Guerrakunapim wañururqa sacerdotenkupas.
Manataqmi waqarqachu viudankupas.

65 Puñusqanmanta rikcharichkaq hinam
Tayta Diosñataq rikcharirurqa.
Sinkasqanmanta rikcharichkaq hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosñataq rikcharirurqa.
66 Vencerurqam enemigonkunata.
Wiñaypaqmi penqakuypaqta
rurarurqa paykunata.
67 Negarurqam Joseypa mirayninta.
Manam akllarqachu Efrainpa castanta.
68 Juda ayllutam payqa akllarqa.
Kuyasqan Sion Moqotam akllarqa.
69 Hatu-hatun orqota hinam
santuariontapas rurachirqa.
Kay pachata takyachisqanta hinam
wiñaypaq takyachirqa.
70 Serviqnin Davidtam payqa akllarqa.
Oveja michisqanmantam paytaqa horqomurqa.
71 Oveja michisqanmantam paytaqa pusamurqa.
Jacob casta runankunata michinanpaqmi pusamurqa.
Israel casta runankunata michinanpaqmi pusamurqa.
72 Chaymi Davidqa michirqa cheqap sonqowan.
Chaymi Davidqa michirqa ancha yuyaywan.

Salmo 79

Jerusalen llaqta tuñichisqa kaptin waqasqanku

Diosman Asafpa takisqan

1 Diosnilláy,
mana reqsiqniki runakunam
herenciayki allpaman yaykurunku.
Sapaqchakusqayki temploykitapas
millakuypaqtañam rurarunku.
Jerusalen llaqtatapas
pasaypaqtañam purmarachinku.
2 Serviqniki runakunapa ayantam
ullachkukunamanña mikunanpaq qoykunku.
Qanman sonqo runakunapa cuerpontam
purun animalkunamanña saqerunku.
3 Paykunapa yawarnintam
yakuta hinaña usurachinku.
Jerusalen llaqtapa muyuriqninpim
chaynata rurarunku.
Manam pipas karqachu
paykuna pampaykuqninku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Vecinoykupas ñoqaykutam
insultawachkanku.
Muyuriqniykupi *yachaqkunam
burlakuwachkanku.

5 Dios Taytalláy,
¿haykapikamataq qamqa piñakurunki?
¿Wiña-wiñaypaqchu qamqa piñakurunki?
¿Nina hinaraqchu qamqa ruparirunki?
6 Mana reqsisuqniki nacionkunamanyá
piñakuynikitaqa kachaykuy.
Mana mañakusuqniki gobiernokunamanyá
piñakuynikitaqa kachaykuy.
7 Jacob castakunatam tukurunku.
*Yachasqanku llaqtakunatam purmarachinku.
8 Contraykupiqa amayá yuyariychu
abueloykupa huchallikusqankumantaqa.
Sinchi llakisqa kasqaykuraykuyá
llakipayariykullawayku ñoqaykutaqa.

9 Salvaq Diosnillayku,
sutiki ancha reqsisqa kananpaqyá yanapaykuwayku.
Salvaq Diosnillayku,
sutikiraykuyá libraspa pampachaykullawayku.
10 ¿Imanasqataq mana reqsiqniki
runakunaqa ninman?:
"¿Maypitaq kachkan Diosninkuqa?" nispanku.
Serviqnikikunapa yawarninmanta
vengakusqaykitayá yachachunku.
Serviqnikikunapa yawarninmanta
vengakusqaykitayá qawaykusaqku.
11 Presokunapa quejantayá uyariy.
Hatun atiynikiwanyá salvaykariy.
Wañunanpaq kaqkunatayá kawsachiy.

12 Señorlláy, vecinoykutayá
qanchiskama vengakuy.
Penqayman churasusqaykimantayá
qamqa vengakuy.
13 Chayna kaptinqa kay runaykikunam
graciasta qosqaykiku.
Kay michisqayki ovejaykikunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wiñaypaq graciasta qosqaykiku.
Lliw mirayniykupim
wiñaypaqña alaballasqaykiku.

Salmo 80

Allinña kanankupaq mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq, "Amanqay hinam Diospa kamachikuyninqa kachkan" niq tonopi Diosman Asafpa takisqan

1 Israel casta runakunapa
michiqnin Diosnilláy, uyariykuyá.
Ovejakunata hina Josey casta runakunata
pusaq Diosnilláy, uyariykuyá.
Querubinwan sutichasqa angelkunapa chawpinpi
tiyaq Diosnilláy, kanchariykuyá.
2 Efrain casta runakunapa
qayllanpiyá kanchariy.
Benjamin casta runakunapa
qayllanpiyá kanchariy.
Manases casta runakunapa
qayllanpiyá kanchariy.
Atiynikita huktawan
qawachinaykipaqyá hamuwayku.
Ñoqaykuman qampuni
hamuruspayá salvaykuwayku.

3 Diosnillayku,
imayna kasqaykuta hinayá
allinyaykachiwayku.
Salvasqa kanaykupaqyá
kuyakuywan qawariykuwayku.

4 Llapallan Kamachiq Tayta Dios,
yupaychasqayku Tayta Dios,
kay runaykikunapa mañakusqaykuwanqa
¿haykapikamataq rabianki qamqa?
5 Mikuypa rantinpim mikuniku weqellata.
6 Vecinoykutapas qanmi atipanachinki
ñakarichiwanankupaq.
Enemigoykutapas qanmi hatarichinki
burlakuwanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Llapallan kamachiq Diosnillayku,
ñawpaq kasqaykuman hinayá
allinyaykachiwayku.
Salvasqa kanaykupaqyá
kuyakuywan qawariykuwayku.

8 Egipto nacionmantam
uvas plantata hinalla horqoykamuwarqankiku.
Mana reqsiqniyku nacionkunata
qarqoruspaykim chaypi plantawarqankiku.
9 Uvas plantapaq monteta kichachkaq hinam
plantawarqankiku.
Chaymi allin sapichasqa
chaypi takyarqaniku.
Hina chay allpapitaqmi
enteron allpata huntarqaniku.
10 Orqokunatapas uvas planta
llantuykuchkaq hinam mirarurqaniku.
Hatun cedro sachakunatapas kallmankunawan
tapaykuchkaq hinam chutarikurqaniku.
11 Lamar qochakamaraqmi
kallmankuna chayarurqa.
Eufrates Mayukamaraqmi
ikllisqankuna chayarurqa.
12 ¿Imanasqataq chay uvas huertapa
cerconta taqmaparachinki?
13 Saqeruptikim untiparun
monte kuchikunapas.
saqeruptikim dañokurun
purun animalkunapas.

14 Llapallan Kamachiq Diosnillayku,
qamqa kunanyá kutiriykamuwayku.
Hanaq pachamantayá qawariykamullawayku.
Uvas plantata hinayá qawariykamullawayku.
15 Ñoqaykumiki kaniku
chay uvas plantasqaykiqa.
Ñoqaykumiki kaniku
atiynikiwan ikllichisqaykiqa.
16 Chay uvas plantaqa kañasqam kachkan.
Chay uvas plantaqa kuchusqam kachkan.
Qaqchasqaykiraykum chaynaqa kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Reynikipaq akllasqayki
runatayá yanapaykuy.
Paypa miraynintayá
atiynikiwan yanapaykuy.
18 Hinaptinqa qanmantam
mana rakikusaqkuchu.
Qamtaña mañakunaykupaqyá
kawsachillawayku.

19 Llapallan Kamachiq Diosnillayku,
ñawpaq kasqaykuta hinayá
allinyaykachiwayku.
Salvasqa kanaykupaqyá
kuyakuywan qawariykuwayku.

Salmo 81

Huchallikuptinkupas Diospa kuyapayakuyninmanta

Takiqkunapa maestronpaq, Gat llaqtapi *yachaqkunapa tononwan Diosman Asafpa takisqan

1 Takiychik kusikuywan
kallpanchaqninchik Diosman.
Kusikuymanta qapariychik
Jacob castakunapa Diosninman.
2 Alabaychik tinyawan,
miski waqaq arpachawan
hinaspa hatun arpawan.
3 Llullu killapi
cornetata tocaychik.
Poqosqa killapi
cornetata tocaychik.
Chay punchawmi
hatun fiestanchik.
4 Israel casta runakunapaqmi
chay decretoqa.
Jacobpa Diosninmi qorqa
chay reglamentotaqa.
5 Chay kamachikuytaqa Diosmi
Josey castakunaman qorqa.
Egiptopa contranpi lloqsispanmi
chaytaqa qorqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana reqsisqaypa kayna nisqantam
uyarirqani:
6 Llasaq qepimantam
wasaykita samaykachirqani.
Llasaq canastakunamantam
samaykachirqani.
7 Llakikuypi kaspayki
qayakamuwaptikim libraykurqaki.
Rayopa toqyasqan
yana puyumantam contestamurqayki.
Meriba sutiyoq
pukyupa patanpim pruebarqayki.
(Samariy)
8 Runallaykuna, qamkunaman
willasqaytayá uyariwaychik.
Israelpa castankuna,
amalaya ñoqataña kasukuwaqchik.
9 Huk rikchaq dioskunaqa
amam kapusunkichikchu.
Huk rikchaq dioskunataqa
amam adorankichikchu.
10 Yupaychasqaykichik
Tayta Diosmi
ñoqaqa kani.
Egipto nacionmanta horqomusuqnikichikmi
ñoqaqa kani.
Mallqonkunata maman mikuchichkaq hinam
qamkunatapas mikuchisqaykichik.
Simikichikta kichariptikichikmi
qamkunatapas mikuchisqaykichik.

11 Ichaqa runaykunam
mana uyariwarqakuchu.
Israel castakunam
mana chaskiwarqakuchu.
12 Chayraykum munaysapa
kayninkupi saqerurqani.
Munasqankupiña kawsanankupaqmi
chaynata saqerurqani.
13 Sichu runaykuna ñoqapa nisqayta
uyariwanman karqa,
sichu Israel castakuna nisqayman hinalla

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kawsanman karqa,
14 hinaptinqa chayllachá enemigonkuta
venceruyman karqa,
hinaptinqa ñakarichiqnin runakunatachá
castigayman karqa.
15 Ñoqa Tayta Diosta cheqniqniykunam
manchakuspa humillakunmanku karqa.
Wiña-wiñaypaqchá paykunataqa
castigayman karqa.
16 Runaykunatam allinnin trigota
mikuchiyman karqa.
Qaqakunapi avejapa miskinwanmi
saksachiyman karqa.

Salmo 82

Juezkunaman Tayta Diospa rimapayasqan

Diosman Asafpa takisqan

1 Diosmi hatun huñunakuypi sayachkan.
Juezkunapa chawpinpim sentenciaspa nichkan:
2 ¿Haykapikamataq
mana allinllata arreglankichik?
¿Haykapikamataq
mana allin ruraqkunaman sayapakunkichik?
(Samariy)
3 Wakchapaqwan mana piyniyoqpaqyá
allinta arreglaychik.
Ñakariqpaqwan mana imayoqpaqyá
allinta ruraychik.
4 Wakchatawan llakisqatayá
lluptichiychik.
Mana allin ruraqkunamantayá
defiendeychik.

5 Qamkunaqa manam imatapas yachankichikchu.
Tutayaypi purispam mana entiendenkichikchu.
Naciontapas manam takyachinkichikchu.
6 Ñoqam nirqaykichik
qamkunaqa dioskuna kasqaykichikta,
llapallaykichik alto-altopi kaqpa
churinkuna kasqaykichikta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Chaywanpas wakin
kamachikuq hinam
qamkunaqa wañurunkichik.
Chaywanpas wakin
runakuna hinam
qamkunaqa chinkarunkichik.

8 Diosnilláy, hatarispaykiyá juzgay.
Kay pachapi runakunatayá juzgay.
Llapallan nacionkunapa dueñon
kasqaykiraykuyá juzgay.

Salmo 83

Israel nacionpa enemigonkuna tukusqa kananpaq mañakusqan

Diosman Asafpa takisqan

1 Diosnilláy, amayá
qamqa samaykuychu.
Diosnilláy, amayá
mana rimariqqa kaychu.
Diosnilláy, amayá
qamqa upallakuruychu.
2 Enemigoykikunam qaparkachachkanku.
Cheqnisuqnikikunam hoqarikurunku.
3 Runaykikunapa contranpim
engañollata rimanakurunku.
Nanachikusqaykikunapa contranpim
pakasqallapi rimanakurunku.
4 Paykunam ninakurunku:
Rispayá Israel nacionta
tukuramusunchik, nispa.
Manaña nacion kananpaqyá
tukuramusunchik, nispa.
Sutinpas qonqasqa kananpaqyá
tukuramusunchik, nispa.
5 Contraykipim huk sonqolla
yachanarachikunku.
Contraykipim paykunaqa
contratota rurarunku.
6 Paykunam karqa
Edom casta tropakunawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ismael casta tropakuna,
Moab casta tropakunawan
Agar casta tropakuna,
7 Gebal casta tropakunawan
Amon casta tropakuna,
Amalec casta tropakunawan
Filistea casta tropakuna
hinaspa Tiro llaqta tropakuna.
8 Asiria tropakunapas
paykunamanmi hukllawakurunku.
Lot casta runakunapa
kallpanchaqninñam rikurirunku.
(Samariy)

9 Madian runakunata hinayá castigay.
Kamachikuq Sisarata hinayá castigay.
Rey Jabinpa tropankunata hinayá castigay.
Cison Mayupi rurasqaykita hinayá castigay.
10 Endor lawpim chinkachisqa karqaku.
Chakrapaq wanu hinañam rikurirurqaku.
11 Rey Orebta hinayá
kamachiqninkutapas wañuchiy.
Rey Zeebta hinayá
kamachiqninkutapas wañuchiy.
Rey Zebata hinayá
reqsisqa jefenkutapas wañuchiy.
12 Chay reykunam kaynata ninakurqaku:
Diospa qosqan allpatayá
dueñochakurusun, nispanku.

13 Diosnilláy,
muyuq wayra hinayá
paykunataqa aparuy.
Wayrapa apasqan qopata hinayá
paykunataqa aparuy.
14 Monteta nina rupachkaq hinayá,
orqopi ichu rupaspa lenguachkaq hinayá,
15 sinchi parayoq wayraykiwan
qatikacharuy paykunata.
Sinchi parayoq wayraykiwan
mancharirachiy paykunata.
16 Dios Taytalláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunatayá penqayman churaruy.
Manchakusunaykipaqyá penqayman churaruy.
17 Wiña-wiñaypaqyá penqayman
churasqa kachunku.
Wiña-wiñaypaqyá
mancharisqa kachunku.
Penqayman churaruptikiyá
wañuruchunku.
18 Sutikiqa Tayta Dioslla
kasqantayá yachachunku.
Kay pachapa altonpiqa qamlla
kasqaykitayá yachachunku.

Salmo 84

Diospa templonman riy munasqan

Takiqkunapa maestronpaq, Gat llaqtapi *yachaqkunapa tononwan, Diosman Coreypa mirayninkunapa takisqan

1 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy
¡mayna kuyayllapaqmi *yachakunayki lugarqa!
2 Anchatam munani, Dios Taytalláy,
qampa templollaykipa pationkunapi kaytaqa.
Wañurinaykamam munallachkani chaytaqa.
Sonqoypi kusisqam Kawsaq Diosnilláy,
tukuy cuerpoywanmi takimullasaq qanmanqa.

3 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy,
pichinchuruchallapas qesachallantam rurakun.
Wayanakuychapas, Rey Diosnilláy,
altarniki chimpanpim mallqochallanpaq rurakun.

4 ¡Mayna kusisqamya
templollaykipi *yachaqqa!
Mana samaykuspam
alabasunki qamtaqa.
(Samariy)
5 ¡Mayna kusisqamya
qamllapi kallpanchakuqqa,
temploykimanpas riy munaq runakunaqa!
6 “Waqay” Wayqontaña puriypaq-puriptinkupas
wayqom yakuyoqman tikraypaq-tikrakurunqa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tarpuy pararaqmi pozoman huntaykurunqa.
7 Aswan-aswanraqmi
kallpata hapillanqaku.
Sionpim Diospa ñawpaqninpiraq
rikurinqaku.

8 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy,
mañakusqayta uyariykullaway sumaqta.
Jacobpa Dios Taytallan, qampuniyá
tukuy mañakusqayta atiendeykuway sumaqta.
(Samariy)
9 Reynillaykutaqa yanapaykuyá.
qampaq aceitewanraq sapaqchaykusqaykirayku.

10 Waranqantin punchaw huklawpi kanaymantaqa
chulla punchawllapas patioykim aswan allinqa.
Huchallikuqllapa kasqanpi kanaymantaqa
templo punkuykiwan cuentallikuymi allinqa.
11 Inti hinaraqmi kanchaypaq-kanchariykuwan.
Imamantañapas harkaqniymi Taytallay Diosqa.
Ancha reqsisqatam ruraypaq-ruraykullawan.
Kuyakuynillantam qoykuwan Taytallay Diosqa.
Paypa munasqanpi allinneq kawsaqmantaqa
manam qechunqachu qoykusqan allin kaqtaqa.

12 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy
imayna kusisqallañam qampi confiakuqkunaqa!

Salmo 85

¡Dios Taytalláy, salvaykullawayku!

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Coreypa mirayninkunapa takisqan

1 Dios Taytallayku,
allpaykitam favorecerqanki.
Jacobpa castan presokunatam
kutichimurqanki.
2 Runaykikunapa mana allin rurasqantam
pampachaykurqanki.
Paykunapa llapa huchallikusqantam
pakaykurqanki.
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Llapa piñakuynikitam anchurirachinki.
Hatun rabiakuynikitam asurirachinki.

4 Salvaq Diosnillayku,
ñoqaykutayá kutirichiwayku.
Contraykupi piñakuynikita
amachaspayá kutirichiwayku.
5 ¿Wiñaypaqchu contraykupi piñakunki?
¿Mirayniykupapas contranpichu rabiakunki?
6 Runaykikunataqa ¿manachum
kaqllamanta kallpanchawankikuman?
Runaykikuna kusikunaykupaqqa
¿manachum kallpanchawankikuman?
7 Dios Taytallayku, kuyapayariykullawaykuyá.
Dios Taytallayku, salvaykullawaykuyá.
8 Tayta Diospa nisqantam uyarisaq ñoqaqa.
Runakunamanmi hawkaña kanankupaq rimanqa.
Payman sonqo runakunamanmi rimanqa.
Sonso hina manaña ruranankupaqmi rimanqa.
9 Cheqaptapunim Diosqa hichpallapi kachkan
respetaqninkunata salvananpaq
chaynapi allpanchikpi
ancha reqsisqa kananpaq.

10 Tayta Diospa kuyapayakuyninwan
cumpliq kayninqa tupanakunpunim.
Allin ruraq kayninwan
hawkayachikuq kayninqa hukllawanakunpunim.
11 Tayta Diospa cumpliq kayninqa
kay pachapi suti reqsiyllam kanqa.
Tayta Diospa allin ruraq kayninqa
hanaq pachamantam reqsichimusqa kanqa.
12 Tayta Diosmi allinkunata qonqa.
Allpanchikmi sinchita rurunqa.
13 Diospa ñawpaqnintaqa
allin rurasqanmi rinqa.
Chayninta purinanpaqmi
ñanta alistanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 86

Yanapananpaq Diosta mañakusqan

Davidqa mañakusqan

1 Dios Taytalláy, uyariykullawayá.
Dios Taytalláy, contestaykullawayá.
Ñakariypim kallachkani.
Llakikuypim kallachkani.
2 Qanman sonqollaña kallasqayraykuyá
waqaychaykuway.
Qanman hapipakuq serviqllaykitayá
salvaykullaway.
Qamlla Diosnillayqa kasqaykiraykuyá
salvaykullaway.

3 Señorlláy, llakipayariykullaway.
Tukuy tiempopim qayakamullayki.
4 Kay serviqnikitayá kusiriykachillaway.
Señorlláy, qamtam mañakullayki.
5 Señorlláy, hucha pampachaykuq
allin sonqom qamqa kanki.
Llapallan qayakusuqnikita
kuyapayaykuqmi qamqa kanki.

6 Dios Taytalláy,
mañakullasqaytayá uyariykullaway.
Ruegakullasqaytayá chaskiykullaway.
7 Sasachakuypi kaspaymi qayakamullayki.
Qamqa qayakamusqaytam contestaykuwanki.
8 Señorlláy, qam hina
Diosqa manam kanchu.
Rurasqaykikunata hinaqa
manam pipas ruranchu.

9 Señorlláy, nacionkunapi
llapallan runakunatam unancharqanki.
Paykunam adoraqniki hamuspanku
sutikimanta yupaychasunki.
10 Qamqa sinchi atiyniyoqmi kanki.
Admirakuypaq kaqkunatam ruranki.
Sapallaykim qamqa Dios kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Dios Taytalláy,
munasqaykiman hina
kawsaytayá yachachillaway.
Yachachisqaykiman hina
puriytayá yachachillaway.
Qamtaña respetanaypaqyá
iskayrayaq sonqoyta hukllaway.
12 Señor Diosnilláy,
tukuy sonqoywanmi alabasqayki.
Wiñaypaqmi qamta yupaychasqayki.
13 Ñoqallaytaqa ancha-anchatam
kuyapayawanki.
Wañusqakunapa kasqanmantam
libraykuwarqanki.

14 Diosnilláy,
hoqarikuq runakunam
ñoqallayta atacawachkanku.
Manchakuypaq runakunam
wañurachiwayta munachkanku.
Paykunaqa qanmantapas
mana piensariqmi kanku.
15 Señorlláy,
qanmi ichaqa kanki llakipayakuq.
Diosnilláy,
qanmi ichaqa kanki kuyapayakuq.
Qamqa kanki anaq piñakuqmi.
Qamqa kanki ancha kuyakuqmi.
Qamqa kanki confiakuna Diosmi.
16 Qawarimuspaykiyá llakipayariykullaway.
Kay serviqnikitayá kallpanchaykullaway.
Serviqnikipa wawantayá salvaykullaway.
17 Allinniypaqyá milagrota ruraykuy.
Cheqniqniykunapas qawananpaqyá
ruraykuy.
Cheqniqniykunapas penqarikunankupaqyá
ruraykuy.
Dios Taytalláy, qanmi
ñoqataqa yanapaykuwarqanki.
Dios Taytalláy, qanmi
ñoqataqa consuelaykuwarqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 87

Jerusalen llaqtata Dios kuyasqanmanta

Diosman Coreypa mirayninkuna takisqan

1 Sapaqchasqan moqopim
Tayta Dios cimientarqa.
Jerusalen llaqtatam
chaypi hatarichirqa.
2 Jacob casta runakunapa
*yachasqankumantapas mastaqa
Sion llaqtapa zaguanninkunatam
kuyan Tayta Diosqa.
3 Yaw Diospa llaqtan,
sumaqllaña palabrakunatam
qanmanta ninku.
Sumaqllaña kaqkunatam
qanmanta rimanku.
(Samariy)
4 Diosmi kaynata nin:
Reqsiwaqniy nacionkunamantam rimasaq.
Rahabwan sutichasqa Egiptomantam rimasaq.
Babilonia nacionmantawan Filistea
nacionmantam rimasaq.
Tiro llaqtamanta hinaspa Cus
nacionmantam rimasaq.
"Sion llaqtapim nacerqa
reqsiwaqniykunaqa"
nispam rimasaq.

5 Sonqomantamá wakinñataq ninqaku:
Kay-wak runam Sionpi nacerqaku, nispa.
Alto-altopi kaq Diosmi
chay llaqtata takyachinqa, nispa.
6 Tayta Diosmi runakunamanta qellqanqa:
Sion llaqtapim kay runapas nacerqa,
nispanmi qellqanqa.
(Samariy)
7 Takiqkunawan tusuqkunam ninku:
Sion llaqtayoqllam kaniku, nispanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 88

Wañuy patanpiña kaspa mañakusqan

Takiqkunapa maestronpaq. "Llakisqallaña ñakariymanta" tonopim Coreypa mirayninmanta kaq Ezra casta Heman qellqarqa kay yachachikuy takita

1 Dios Taytalláy, punchawmi qayakamullayki.
Salvaq Diosnilláy, tutanmi qayakamullayki.
2 Mañakamusqaytayá chaskiykullaway.
Qayakamusqaytayá uyariykuway.

3 Pasa-pasaypaqtañam ñakarillachkani.
Wañuypapas patanpiñam kallachkani.
4 Pampanapaq hinañamya kallachkani.
Eqo mana kallpayoqñam kallachkani.
5 Wañusqakunawan wischusqañam
ñoqaqa kachkani.
Guerrapi wañuruq pampasqa
hinañam kachkani.
Paykuna hinam
mana yuyarisqaykiña kachkani.
Paykuna hinam
mana yanapasqaykiña kachkani.
6 Uku-uku uchkumanmi wischuykuwanki.
Tutayaq ukumanraqmi wischuykuwanki.
7 Ñoqaqa kachkani
piñakuynikipa ñitisqan hinaraqmi.
Ñoqataqa ruraruwanki
llapa olakunapa pampasqanta hinaraqmi.
(Samariy)

8 Reqsisqaykunatam ñoqamanta karuncharuwanki.
Paykunapa millakunantañam ruraruwanki.
Preso hina manaña lloqsiqtam ruraruwanki.
9 Chaynapim ñoqaqa ñawsayaruchkaniña.
Anchata waqaspaymi ñawsayaruchkaniña.
Dios Taytalláy,
sapa punchawmi qayakamullayki.
Qanmanmi makillayta hoqarimullayki.
10 ¿Wañusqakunapaqchu ruraruwaq milagroykikunata?
¿Icha wañuqkunachu qosunkiman graciasta?
(Samariy)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 ¿Sepulturapichu
kuyakuynikimanta rimanqaku?
¿Wañusqakunapa kasqanpichu
confianza kasqaykimanta rimanqaku?
12 ¿Sinchi tutayaypichu
milagroykikunata yachanqaku?
¿Manaña imapas yuyarina sitiopichu
allin rurasqaykimanta yachanqaku?

13 Dios Taytalláy,
ñoqam ichaqa qayakamullayki.
Tutapaymantam mañakamullayki.
14 Dios Taytalláy
¿imanasqataq qepanchakuruwanki?
¿Imanasqataq ñoqamanta pakakurunki?
15 Mozo kasqaymantam ñoqaqa ñakarirqani.
Wañuy patanpiñam ñoqaqa rikurirurqani.
Mancharichiwaptikim
mosqoypi hinaña rikurirurqani.
16 Ñoqapaq rabiakusqaykim hayparullawanña.
Mancharichiwasqaykim chinkarachiwachkanña.
17 Tukuy punchaw yakupa
muyurusqan hinam kallachkani.
Chay yakupa pasaypaq
chawpicharusqan hinam kallachkani.
18 Kuyawaqniykunatam karuncharurqanki.
Amigoykunatam ñoqamanta karuncharurqanki.
Tutayayllatañam amistadniypaqpas churaykapuwanki.

Salmo 89

Davidwan Dios contrato rurasqanmanta

Yachachinanpaq Ezra casta Etanpa yachachikuy takisqan

1 Dios Taytalláy,
kuyapayakuq kasqaykimantam
wiñaypaq takisaq.
Confiakunapaq kasqaykimantam
tukuy tiempopi willakullasaq.
2 Allin cimientasqa wasi hinam
qamqa wiñaypaq kuyapayakuq kanki.
Allin takyachisqa cielokuna hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamqa wiñaypaq confiakuna kanki.
3 Qanmi nirqanki:
Akllasqaywanmi contratota rurarqani, nispa.
Serviqniy Davidmanmi prometerqani, nispa.
4 Ñoqaqa paymanmi prometerqani:
"Miraynikikunatam rey kanankupaq
wiñaypaq takyachisaq" nispa.
"Rantikipi wiñaypaq gobiernanankupaqmi
churaykusaq" nispa.
(Samariy)

5 Dios Taytalláy,
hanaq pachapi kaqkunam
milagroykikunamanta alabasunki.
Sapaqchasqaykikuna huñunakuptinkum
confiakunapaq kasqaykimanta alabasunki.
6 Dios Taytalláy,
cielokunapi kaqkunamantaqa
¿pitaq igualasunkiman?
Diospa churinkunamantaqa
¿pitaq rikchakusunkiman?
7 Sapaqchasqakuna huñunakuptinkum
qayllaykipi katkatatachinki.
Muyuriqnikipi kaqkunamantapas
aswan manchakuypaqmi kanki.

8 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy
¿pitaq qam hina atiyniyoqqa kanman?
Dios Taytalláy ¿pitaq qam hina
tukuypi confiakuna Diosqa kanman?
9 Qanmi hoqarikuruq lamar qochapi munaychakunki.
Qamqa hatun olankunatam tanirachinki.
10 Rahabwan sutichasqa Egipto naciontam
guerrapi peleaqta hina vencerurqanki.
Hatun atiynikiwanmi
enemigoykikunata cheqerachirqanki.
11 Qampam cielokunapas.
Qampam kay pachapas.
Kay pachataqa qanmi unancharqanki.
Tukuy imankunatapas qanmi unancharqanki.
12 Norte lawpi kaqkunataqa
qanmi unancharqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Surlawpi kaqkunataqa
qanmi unancharqanki.
Tabor Moqom kusikuspa alabasunki.
Hermon Orqon kusikuspa alabasunki.
13 Atiyniyoqmi qampa brazoykiqa.
Kallpayoqmi qampa makikiqa.
Tukuy venceqmi alleq makikiqa.
14 Gobiernaspaykiqa allintapunim ruranki.
Gobiernaspaykiqa allintapunim arreglanki.
Gobiernaspaykiqa sutillatam kuyapayakunki.
Sutilla confiakunam qamqa kanki.

15 Dios Taytalláy
¡mayna kusisqam
yachaywan alabasuqniki runakunaqa!
¡Mayna kusisqam
kancharichkaq qayllaykipi kawsaqkunaqa!
16 Paykunam tukuy tiempopi
sutikirayku kusikunku.
Allinkuna rurasqaykiraykum
hoqarisqa kanku.
17 Paykunataqa atiynikiwanmi sumaqchanki.
Favornikiwan kallpanchaqniykum qamqa kanki.
18 Tayta Diospam munaychakuqninchikqa.
Israelpa Chuya Diosninpam reyninchikqa.

19 Revelawaspaykim huk kutipi rimarqanki.
Qanman sonqo runakunamanmi nirqanki:
Valeroso soldadoytam yanaparqani.
Runaykunamanta akllasqaytam hatuncharqani.
20 Ñoqapa serviqniy Davidtam tarirqani.
Rey kananpaqmi aceitewan sapaqcharqani.
21 Atiyniywanmi paytaqa takyachisaq.
Atiyniywanmi paytaqa kallpanchasaq.
22 Enemigonkunaqa manam paytaqa atacanqachu.
Mana allin runakunaqa manam ñakarichinqachu.
23 Enemigonkunatam qayllanmanta chinkarachisaq.
Cheqniqninkunatam ñoqaqa wañurachisaq.
24 Confiakuwananpaqmi paytaqa churasaq.
Paytaqa ñoqam kuyapayasaq.
Sutiyraykum atiyniyoqta rurasaq.
25 Lamar qochamantaraqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munaychakunanpaq churasaq.
Mayukunapa kasqankamaraqmi
munaychakunanpaq churasaq.
26 Paymi kaynata qayakuwanqa:
"Qanmi taytay kanki" nispa.
"Qanmi Diosniy kanki" nispa.
"Amparaykuqniymi qamqa kanki" nispa.
"Salvaqniymi qamqa kanki" nispa.
27 Piwi churipa derechontam ñoqaqa qosaq.
Kay pachapi reykunapa hawanpim churasaq.
28 Payta kuyaspam
prometesqayta cumplisaqpuni.
Paywan contratoytam
mana faltaspay cumplisaqpuni.
29 Mirayninkunatam wiñaypaq gobiernachisaq.
Hanaq pacha kanankamaqa
gobiernontam takyachisaq.

30 Sichu paypa mirayninkuna kamachikuyniyta
saqeruptinkuqa,
sichu kamachisqayman hina
mana kawsaptinkuqa,
31 sichu decretoykunata sarutyaptinkuqa,
sichu kamachikuyniykunata
mana kasukuptinkuqa
32 mana kasukusqankumantam varawan castigasaq.
Mana allin rurasqankumantam azotewan castigasaq.
33 Chaywanpas kuyapayakuyniytaqa
manam qechurusaqchu.
Chaywanpas cheqap rimasqaytaqa
manam negarusaqchu.
34 Contratoytaqa manam pakisaqchu.
Rimasqaytaqa manam tikrasaqchu.
35 Chuya kasqayraykum huk kutillata
jurarqani ñoqaqa.
Manataqmi Davidtaqa
llullakusaqchu ñoqaqa.
36 Mirayninkunam wiñaypaq gobiernanqa.
Ñawpaqniypi inti hinam gobiernon kanqa.
37 Gobiernonmi killa hina
takyachisqa kanqa.
Puyukunapi testigo hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

gobiernon kanqa.
(Samariy)

38 Chaywanpas piñakuruspaykim
reypaq churasqaykita qepanchakururqanki.
Chaywanpas piñakuruspaykim
aceitewan sapaqchasqaykita wischupakururqanki.
39 Serviqnikiwan contrato rurasqaykitam
mana kaqman churarunki.
Paypa coronantapas
pampakamaraqmi wischurunki.
40 Mankaparurqankim murallankunata.
Purmarachirqankim llaqtankunata.
41 Llapallan pasaqkunam suwakunku.
Vecinonkunam paytaqa burlakunku.
42 Contranpi kaqkunatam kallpancharunki.
Llapallan enemigonkunatam kusirachinki.
43 Laqoyarachinkim espadanpa filontapas.
Manam sayarichirqankichu guerrapipas.
44 Sumaqllaña kaynintam tukurachirqanki.
Paypa gobiernontam tukurachirqanki.
45 Mozo kaynintam menosyarachirqanki.
Penqaymanmi paytaqa churarurqanki.
(Samariy)

46 Dios Taytalláy ¿wiñaypaqchu pakakurunki?
¿Wiñaypaqchu nina hina ruparinqa piñakuyniki?
47 Amayá qonqaychu
wataykunaqa pisilla kasqanta,
unanchasqayki runaqa
yanqallapaq kawsasqanta.
48 ¿Pi runaraq
kawsaspa mana wañuqqa kanman?
¿Pi runaraq
wañusqakunapa kasqanmanta librakunman?
(Samariy)

49 Señorlláy ¿maytaq ñawpaq tiempopi
kaq kuyakuyniki?
¿confiakunapaq kasqaykirayku
Davidman juramentasqayki?
50 Señorlláy,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yuyariyá kay serviqnikikunataqa
insultawasqankuta.
Yuyariyá achkallaña runakunapa
insultawasqankuqa sonqoykupi kasqanta.
51 Dios Taytalláy,
chaynatam enemigoykikuna insultawanku.
Aceitewan sapaqchasqaykitam insultawanku.
Tukuy ima rurasqaypim insultawanku.
52 ¡Tayta Diosyá alabasqa kachun!
¡Wiña-wiñaypaqyá chayna kachun!

TAWA KAQ LIBRO (90-106)

Salmo 90

Runakunaqa pisi watalla kawsasqanmanta

Diospa runan Moisespa mañakusqan

1 Señornillayku, yachanayku
wasi hinam
qamqa kanki.
Yachakunayku wiñaypaqña
wasi hinam
qamqa kanki.
2 Orqokunata manaraqpas rikuriykachichkaspaykim,
allpa pachata manaraqpas rikuriykachichkaspaykim,
tukuy imanta manaraqpas rikuriykachichkaspaykim
wiña-wiñaypaq qamqariki Diosllapuni kallachkanki.
3 Runatam ñutuypaq ñuturullanki.
Allpayaychik, nispamya nirunki.

4 Qampaqa waranqa watakunapas
qayna punchaw pasaruq hinallam.
Qampaqa waranqa watakunapas
kimsa hora tutapi hinallam.
5 Lloqllapa apasqan hinatamiki
runataqa chinkarachillanki.
Puñuyta chinkachiq hinallamiki
vidantaqa chinkarachillanki.
Tutapay iklliruq pastota hinam
vidantaqa rikurirachinki.
6 Tutapay ikllispam payqa waytarun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tardenñataqmi qawispa chakirun.

7 Piñakuruspaykim llapaykuta
tukuruypaq-tukuruwankiku.
Rabiakuruspaykim mosqoypi hina
qamqa rikurirachiwankiku.
8 Pasaypaq hukmanlla rurasqaykutam
ñawikiwan qamqa qawaykurullanki.
Huchallaykutapas sutillatam
qamqariki rikuriykachinki.
9 Piñakuruptikim vidallaykupas
pasaypaqta tukurullachkanña.
Runapa samaynin hinallataqmi
vidaykuqa chinkarullachkanña.
10 Runapa kawsaypaq-kawsasqaykuqa
qanchis chunka watallañamiki.
Allinta takyaqqa kawsallaniku
pusaq chunka watallañamiki.
Ichaqa chaywanpas chay wataykuqa
llakikuywan sasachakuyllañam.
Chay watakunaqa chayllam pasarun.
Vidaykupas chaynam chinkaykurun.

11 Piñakuynikipa rawrasqantaqa
manam pipas entiendellanmanchu.
Manchakuyllapaqña rabiaykitaqa
manam pipas entiendellanmanchu.
12 Vidayku tukuruq kallasqantaqa
qampunitaq yachachillawayku.
Yuyaywan ñoqayku kawsanaykupaq
qampuniña yachachillawayku.

13 Dios Taytalláy,
ama unamuspayá kutirikamullawayku.
Kay serviqnikikunatayá llakipayarillawayku.
14 Achikyamuptinyá kuyakuynikiwan huntaykuwayku.
Kawsanaykukamam kusisqa takisaqku.
15 Ñakarichiwasqaykiku punchawkunaman hinayá
kusirichillawayku.
Mana allin watakuna kawsasqaykuman hinayá
kusirichillawayku.
16 Serviqnikikunamanyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurasqaykikuna rikurichun.
Mirayninkumanyá
sumaq kayniki rikurichun.
17 Señor Diosnillayku,
favorecewaykuyá
tukuy rurasqayku allin lloqsinanpaq.
Favorecewaykuyá
tukuy rurasqayku chayna kananpaq.

Salmo 91

Tayta Diosllam amparakunanchikqa

1 Alto-altopi kaqpa pakaykusqanmi,
Tukuy Atiyniyoqpa llantuykusqanmi
2 Tayta Diosta nini:
Pakakuna wasi hinam
qamqa kanki, nispa.
Amparakuna wasi hinam
qamqa kanki, nispa.
Diosnilláy, ñoqaqa
qampim confiakusaq, nispa.
3 Pakasqa toqllamantam
payqa libraykusunki.
Wañuchiq onqoymantam
payqa libraykusunki.
4 Purankunawan hinam
payqa pakaykusunki.
Raprankunapi hinam
payqa amparasunki.
Confiakunapaq kallasqanmi
harkaykusunki.
Harkachikuna arma hinam
harkaykusunki.
5 Manam manchakunkichu
tutayaypi kaqtapas.
Manam manchakunkichu
punchaw flechasqamantapas
6 nitaq tutapi puriq onqoymantapas
nitaq rupaypi wañuchiq pestemantapas.
7 Ladoykipim waranqa runa wañunqa.
Alleqnikipim chunka waranqa wañunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam imanasunkichu qamtaqa.
8 Qamqa mana allinkunatam
qawaylla-qawanki.
Mana allin ruraqkunapa
castigontam rikunki.

9 Tayta Diosta pakaykusuqnikipaq
churasqaykiraykum,
Alto-altopi Kaqta *yachanayki wasipaq
hapisqaykiraykum
10 ima mana allinpas
mana imanasunkichu,
nitaqmi onqoypas
wasikiman chayamusunkichu.
11 Qamraykum angelninkunata kamachinqa
mayta riptikipas waqaychasunaykipaq.
12 Paykunam hapisunki rumiman
chakikita mana takakunaykipaq.
13 Leonkunapa, culebrakunapa
kasqantam purinki.
Uña leonkunatam, venonoyoq
culebrakunatam sarunki.

14 Tayta Diosmi nin:
Ñoqata kuyawasqanraykum
ñoqapas payta librasaq.
Ñoqata reqsiwasqanraykum
seguro sitiopi churasaq.
15 Qayakamuwaptinmi ñoqa contestasaq.
Sasachakuyninpim payta yanapasaq.
Libraspaymi reqsisqata rurasaq.
16 Unay watakunatam kawsachisaq.
Pay salvasqaytam qawachisaq
.

Salmo 92

Diospa kuyapayakuyninmanta

Samana punchawpi Diosman takinapaq

1 Dios Taytalláy
¡mayna sumaqmi qanman gracias qoyqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Alto-altopi kaq Diosnilláy
¡mayna sumaqmi qanman takiyqa!
2 ¡Mayna sumaqmi tempranonpas
kuyapayakuynikimanta willakuyqa!
¡Mayna sumaqmi tutankunapas
confiakunapaq kasqaykimanta willakuyqa!
3 ¡Mayna sumaqmi charangowanraq takiyqa!
¡Mayna sumaqmi hatun arpawan takiyqa!
¡Mayna sumaqmi taksa arpawan takiyqa!

4 Dios Taytalláy,
rurasqaykikunawanmi ñoqallayta kusichiwarqanki.
Rurasqaykikunamantam kusikuywan takichiwanki.
5 Dios Taytalláy
¡mayna hatunmi rurasqaykikunaqa!
¡Mayna sasam piensasqaykikunaqa!
6 Asno runallam
chaykunataqa mana yachanchu.
Sonso runallam
rurasqaykikunataqa mana entiendenchu.
7 Mana allin runakunam
qora hina iklliriman.
Mana allin runakunam
qora hina waytarimun.
Chaywanpas chinkachisqam kanqaku.
Wiñaypaq chinkachisqam kanqaku.
8 Dios Taytalláy,
qanmi ichaqa alto-altopi kachkanki.
Qanmi ichaqa wiña-wiñaypaq kachkanki.
9 Dios Taytalláy, enemigoykikunaqa
chinkachisqamá kanqaku.
Llapallan mana allin ruraqkunaqa
cheqechisqamá kanqaku.

10 Qanmi ichaqa kallpanchaykuwanki.
Kallpasapa torota hinam kallpanchaykuwanki.
Fino aceitewanmi talliykuwanki.
11 Wateqawaqniykunapa vencechikusqantam rikuykusaq.
Daño ruraqniykunapa vencechikusqantam uyarisaq.

12 Allin ruraq runaqa
palmera sacha hinam mastarikun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allin ruraq runaqa
Libano monte cedro hinam chutarikun.
13 Tayta Diospa templonpi plantasqa hinam kachkan.
Diosninchikpa templonpa pationpim wiñachkan.
14 Chay sachaqa machuyaruspanpas
ruruyoqmi kanqa.
Chay sachaqa hatu-hatun
rapisapallañam kanqa.
15 Chaynapim willakunqaku
Tayta Diosqa amparaqniy kasqanta.
Chaynapim willakunqaku
Tayta Diosqa mana faltayoq kasqanta.
Chaynapim willakunqaku
payqa mana huchayoq kasqanta.

Salmo 93

Tayta Dios Rey kasqanmanta

1 Tayta Diosmi gobiernachkan.
Rey hina pachasqam kachkan.
Tayta Diosqa atiyninwanmi chumpikuchkan.
Payqa kay pachatam takyachirqa.
Mana suchunanpaqmi takyachirqa.
2 Dios Taytalláy,
chay tiempomantaraqmi takyachkan gobiernoyki.
Qamqa wiña-wiñaypaq kaqmi kanki.

3 Dios Taytalláy,
mayukunam hoqarikuchkan.
Mayukunam qaparichkan.
Mayukunam orqochakuchkan.
4 Altopi kaq qam Tayta Diosqa
lamar qochapa qapariyninmantapas
aswan atiyniyoqmi kanki.
Altopi kaq qam Tayta Diosqa
lamar qochapa orqochakuyninmantapas
aswan atiyniyoqmi kanki.

5 Dios Taytalláy,
kamachikuynikikunaqa llumpay confiakunapaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chuya kasqaykiqa temploykipaqmi.
Chaynaqa kanqa wiña-wiñaypaqmi.

Salmo 94

Tayta Diosmi kay pacha juzgaq

1 Vengakuq Dios Taytalláy
¡qamqa kanchariyá!
2 Kay pacha juzgaq Taytalláy
¡qamqa hatariyá!
¡Alto tukuqkunatapas
qamqa castigayá!

3 Dios Taytalláy
¿haykapikamataq mana allin runakuna
kusikunqaku?
4 ¿Haykapikamataq hatun tukuspa rimanqaku?
Mana allin ruraqkunam alabakuchkanku.
5 Dios Taytalláy,
runaykikunatam saruparunku.
Dios Taytalláy,
akllakusqaykikunatam ñakarichinku.
6 Viudakunatawan forasterokunatam wañuchinku.
Mana tayta-mamayoqkunatam wañuchinku.
7 Paykunam ninku:
Tayta Diosqa manam rikunchu, nispa.
Jacobpa Diosninqa manam qawanchu, nispa.
8 Asno runakuna,
qamkunayá entiendeychik.
Sonso runakuna,
¿haykapiñataq yuyayniyoq kankichik?
9 Rinri ruraq Diosqa
¿manachum uyarinqa?
Ñawi ruraq Diosqa
¿manachum rikuykunqa?
10 Nacionkuna corregiq Diosqa
¿manachum castiganqa?
Runakuna yachachiq Diosqa
¿manachum yachanqa?
11 Tayta Diosqa yachanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runapa piensasqankunataqa.
Tayta Diosqa yachanmi
paykuna waspiy hinalla kasqantaqa.

12 Dios Taytalláy
¡mayna kusisqam corregisqayki runaqa!
¡Mayna kusisqam yachachikuynikiwan
yachachisqayki runaqa!
13 Sasachakuy punchawkunapim
paytaqa hawkayachinki.
Mana allin ruraqpaq
sepulturata toqonankukamam hawkayachinki.
14 Tayta Diosqa manam
saqenqachu runankunata.
Tayta Diosqa manam
saqenqachu akllasqankunata.
15 Diospa munasqanman hinañam
arreglanqaku.
Allin ruraq llapa runakunam
chaynata ruranqaku.

16 ¿Pitaq favorniypi sayarinqa
dañawaqniykunapa contranpi?
¿Pitaq favorniypi rimarinqa
mana allinkunapa contranpi?
17 Sichu Tayta Dios
mana yanapawaptinqa
sepulturapa patanpiñam
kachkayman karqa.
18 Chakillaymi lluchkaykuchkanña,
nispa qapariptiymi,
Dios Taytalláy,
kuyapayariykuwaspayki hapiykullawanki.
19 Pensamientokunapa intusqan kaptiymi
qamqa consuelowaspayki kusichiwanki.
20 Mana allin gobiernaqkunawanqa
manam hukllawakuwaqchu.
Paykunaqa decretokunawanmi
runakunata ñakarichinku.
21 Allin ruraqta
wañuchinankupaqmi rimanakunku.
Inocente runata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wañuchinankupaqmi sentenciarunku.
22 Tayta Diosmi ichaqa
harkaykuwan.
Diosniymi ichaqa
hatun rumi hina amparaykuwan.
23 Tayta Diosmi paganqa
mana allin rurasqankumanta.
Paykunatam chinkarachinqa
daño rurasqankumanta.
Yupaychasqanchik Tayta Diosmi
chinkarachinqa paykunata.

Salmo 95

Kusikuywanyá Tayta Diosman takisun

1 ¡Hamuychik takisunchik
Tayta Diosman!
¡Kusikuywan qaparisunchik
salvaqninchikman!
Payqa hatun rumi hinam amparawanchik.
Payqa tukuy imamantam salvawanchik.
2 Asuykuspayá graciasta qosunchik.
Qaparispayá payman takisunchik.
3 Tayta Diosqariki hatun Diosmi.
Lliw dioskunapi hatun reymi.
4 Uku-ukukunapim munaychakun kay pachapipas.
Payllapataqmi orqokunapa altonkunapas.
5 Paypataqmi lamar qochapas.
Paymi chaytaqa rurarqa.
Makinkunawanmi chaki allpatapas
payqa rurarqa.

6 Hamuptikichikyá kumuykuspa adorasunchik.
Tayta Diospa qayllanpiyá qonqorakusunchik.
Paymi ñoqanchiktaqa unanchawarqanchik.
7 Ñoqanchikpa Diosninchikmi payqa.
Runankunam kanchik ñoqanchikqa.
Michinan ovejankunam kanchik ñoqanchikqa.

Allinchá kanman kunan
nisqanta uyariptikichiqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Amayá sonqoykichikta rumiyachiychikchu
Meriba lawpi hinaqa.
Amayá sonqoykichikta rumiyachiychikchu
chunniq Masah lawpi hinaqa.
9 Chay chunniqpim ñawpa abueloykichikkuna
rurasqaykunata rikurqaku.
Chaywanpas ñawpa abueloykichikkunam
piñachiwaspa pruebawarqaku.
10 Tawa chunka watam chay runakunawan
piñasqa karqani,
chayraykum chay runakunataqa
kaynata nirqani:
"Pantaq sonqo runakunam
kankichik" nispa.
"Ñanniykunatapas mana reqsiqmi
kankichik" nispa.
11 Chayraykum piñakuyniypi jurarqani:
"Samanankupaq qosqaymanqa
manam yaykunqakuchu" nispa.

Salmo 96

Tayta Diosta alabanapaq mosoq taki

1 Kay pachapi llapallan kawsaqkuna,
Tayta Diosmanyá
mosoq takita takiychik.
Tayta Diosmanyá
qamkunaqa takiychik.
2 Tayta Diosmanyá takiychik.
Payllatañayá alabaychik.
Salvakuq kasqanmantayá takiychik.
Sapa punchawyá chaymanta willakuychik.
3 Nacionkunapi willakuychik
ancha reqsisqa kasqanmanta.
Runakunaman willakuychik
milagrokuna rurasqanmanta.
4 Tayta Diosqa mayna hatunmi.
Tayta Diosqa mayna alabanapaqmi.
Payqa lliw dioskunamantapas respetanapaqmi.
5 Yanqakunallam
llapa runakunapa diosninqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosmi ichaqa
cielokunata unancharqa.
6 Ancha kancharichkaqmi
kachkan payqa.
Santuarionpim kachkan
paypa atiyninqa.
Santuarionpim kachkan
sumaq kayninqa.

7 Runakunapa castankuna,
Tayta Diostayá reqsikuychik.
Ancha reqsisqam kanki,
nispayá niychik.
Ancha atiyniyoqmi kanki,
nispayá niychik.
8 Tayta Diostayá honraychik.
Sutinraykuyá payta honraychik.
Paymanyá ofrendakunata apamuychik.
Pationkunamanyá qamkunaqa yaykuychik.
9 Adorana pachakunawan pachakuspayá
Tayta Diosta adoraychik.
Llapallan kay pachapi runakunayá
paypa qayllanpi katkatataychik.
10 Tayta Diosmi gobiernachkan,
nispayá willakuychik.
Nacionkunapi runakunamanyá
chaynata willakuychik.
Paymi kay pachata takyachirqa
mana suchurinanpaq.
Allin arreglotam payqa
ruranqa runakunapaq.
11 Cielokunapas kusikuchunyá.
Kay pachapas kusikuchunyá.
Qaparichunyá lamar qochapas.
Qaparichunyá chaypi kaqkunapas.
12 Campokunapas kusikuchunyá.
Chaypi kaqkunapas kusikuchunyá.
Montepi llapa sachakunapas kusikunqakum.
Montepi llapa sachakunapas qaparinqakum.
13 Hamuq Tayta Diospa qayllanpim
paykunaqa kusikunqa.
Kay pachapi runakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

juzgananpaqmi hamunqa.
Cheqap arregloman hina
runakunata juzgananpaqmi hamunqa.
Iguallatam imam kaqta arreglanqa.

Salmo 97

Tayta Dios gobiernasqanmanta

1 Tayta Diosmi gobiernachkan.
Kay pachapi kaqkunaqa kusikuchunkuyá.
Lamar qochakunapa
patanpi *yachaqkunaqa kusikuchunkuyá.
2 Puyukunapas paypa muyuriqninpim kachkan.
Tutayaypas paypa muyuriqninpim kachkan.
Allin rurayman hinam payqa gobiernan.
Derechonpim payqa tukuy imata gobiernan.
3 Paypa ñawpaqnintapas ninam richkan.
Muyuriqninpi enemigonkunatam rupachkan.
4 Llipyankunam kay pachata kancharichkan.
Kay pachapi kaqkunam rikuspa katkatatachkan.
5 Tayta Diospa qayllanpim
orqokuna cera hina chullurun.
Tukuy kay pachapa dueñonpa qayllanpim
chaynata chullurun.
6 Cielokunam willakun allin ruraq kasqanta.
Llapallan runakunam
rikunku paypa kanchariyninta.
7 Taytacha-mamachata
llapallan adoraqkunam penqakunku.
Taytacha-mamachankumanta
alabakuqkunam penqakunku.
Llapallan falso dioskunayá
qonqorakuchunku.

8 Dios Taytalláy,
Sion llaqtayoqkunam
uyarispa kusikunku.
Juda lawpi *yachaqkunam
anchata kusikunku.
Allin arreglo rurasqaykiraykum
chaynata kusikunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Dios Taytalláy,
qamqa alto-altopim kachkanki.
Tukuy kay pachapa hawanpim kachkanki.
Llapa falso dioskunapa hawanpim kachkanki.

10 Tayta Dios kuyaqkuna,
cheqniychik mana allinta.
Payqa waqaychanmi
payman sonqoyoqkunata.
Payqa libranmi
mana allin runakunamanta.
11 Allin ruraq runapaqqa
punchawpas kanchirinmi.
Diospa munasqan ruraqtaqa
kusikuypas intuykunmi.

12 Allin runakuna,
Tayta Diospiyá kusikuychik.
Allin runakuna,
chuya Diostayá: Gracias, niychik.

Salmo 98

Tayta Dios allin ruraq kasqanmanta

Diosman takinapaq

1 Tayta Diosman takiychik.
Musoq takitayá takiychik.
Milagrokunatam payqa rurarun.
Atiyninwanmi payqa vencerun.
Chuyay-chuyay kallpanwanmi vencerun.
2 Tayta Diosmi vencesqanta qawachin.
Allin ruraq kasqantam qawachin.
Nacionkuna qawachkaptinmi qawachin.
3 Manam qonqarqachu
Israel castakunapa kuyapayakuyninta.
Manam qonqarqachu
payqa confiakunapaq kasqanta.
Enteron kay pacham rikurun
Diosninchikpa vencesqanta.

4 Kay pachapi llapallan kaqkuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosmanyá kusikuywan takiychik.
Kusikuywanyá qaparispa takiychik.
5 Tayta Diospaqyá arpata tocaychik.
Takiwanyá paypaq arpata tocaychik.
6 Tayta Diospa qayllanpiyá
cornetillakunata tocaychik.
Reyninchik Tayta Diospa qayllanpiyá
cornetakunata tocaychik.
7 Lamar qochapas qaparichunyá.
Chaypi kaqkunapas qaparichunyá.
Kay pachapas qaparichunyá.
Chaypi *yachaqkunapas qaparichunyá.
8 Mayukunapas taqllakuq runa hinayá taqllakuchun.
Orqokunapas takiqkuna hinayá huklla qaparichun.
9 Tayta Diospa qayllanpiyá
chaynataqa qaparichun.
Payqa kay pachata
juzgananpaqmi hamunqa.
Kay pachatam
allin arregloman hina juzganqa.
Runakunatam payqa
derechonpi juzganqa.

Salmo 99

Llapallanpa reyninqa Tayta Dioslla kasqanmanta

1 Tayta Diosmi gobiernachkan.
Runakunapas katkatatachunyá.
Payqa querubinkunapa chawpinpim tiyachkan.
Kay pachapas kuyurichunyá.
2 Hatunmi Sion llaqtapi kaq Tayta Diosqa.
Llapa runakunapim munaychakun payqa.
3 Diosnilláy,
hatun sutikitayá alabachunku.
Respetana sutikitayá alabachunku.
Chuya kasqaykiraykuyá alabachunku.

4 Qamqa atiyniyoq reymi kanki.
Qamqa allin arreglotam kuyanki.
Derechoyoq kanankupaqmi churarqanki.
Qanmi Jacobpa castankunapaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allinta arreglarqanki.
Qanmi Jacobpa castankunapaq
allinta rurarqanki.
5 Chuya kasqanraykuyá
yupaychasqanchik Tayta Diosta hatunchaychik.
Chuya kasqanraykuyá
chakinkunapa ñawpaqninpi qonqorakuychik.

6 Moiseswan Aaronmi sacerdotekunawan kachkan.
Samuelñataqmi mañakuqkunawan kachkan.
Tayta Diostam paykunaqa mañakurqa
hinaptinmi Diosñataq contestamurqa.
7 Paykunamanmi sayaq puyumanta rimamurqa.
Kamachikuyninkunatam kasukurqaku paykunaqa.
Decretokuna qosqantam kasukurqaku paykunaqa.

8 Dios Taytallayku,
paykunatam qamqa contestamurqanki.
Pampachaqninku Diosmi karqanki.
Rurasqankuman hinam pagarqanki.
9 Yupaychasqanchik Tayta Diostayá hatunchaychik.
Sapaqchasqan orqopiyá qonqorakuychik.
Chuya Dios kasqanraykuyá
chaynata ruraychik.

Salmo 100

Tayta Diostayá adorasunchik

Diosman gracias qonapaq taki

1 Mundontinpi llapachallan yachaqkuna,
kusikuywan Diosta alabaychik.
2 Kusikuywan Tayta Diosta adoraychik.
Kusikuywan payman hamullaychik.

3 Tayta Diosta Diosllapaqa reqsikuychik.
Paymi unanchaykullawarqanchik.
Runankunam ñoqanchikqa kallanchik.
Michinanpi ovejanmi kanchik.

4 Templollanpa punkullanta yaykuykuychik
payllamanña graciastapas qostin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Patiollanta yaykullaychik alabastin.
Alabaspa gracias niykullachik.

5 Ancha allinmá Tayta Diosnillayqa.
Wiñaypaqmi kuyakuynillanqa.
Wiñaypaqñamá cheqap kaynillanqa.

Salmo 101

Tayta Diosman reypa prometesqanmanta

Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
kuyapayakuynikimantam takisaq.
Allin arreglasqaykimantam takisaq.
Qamllataña alabaspaymi takisaq.
2 Cuidakusaqmi
mana huchallikuspa kawsanaypaq.
¿Haykapitaq qamqa
ñoqaman hamuwaq?
Mana hucha sonqoyoqmi
palacioypipas kawsasaq.
3 Mana allin kaqkunatam qepanchakusaq.

Cheqninim Diosmanta
karunchaqkunapa rurasqantaqa.
Manam qatipakusaqchu
paykunapa rurasqantaqa.
4 Qarqorusaqmi
mana allin piensasqaykunataqa.
Manam qawarisaqchu
mana allin ruraqtaqa.
5 Upallachisaqmi
runamasinpa qepanpi rimaqtaqa.
Manam aguantasaqchu
hatun tukuq orgulloso runataqa.
6 Nacionpi confianza
runakunatam akllasaq.
Ñoqawan kananpaqmi
paykunataqa akllasaq.
Mana huchallikuqmi
ñoqataqa serviwanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana chayna kawsaqmi
ñoqataqa serviwanqa.
7 Engañaq runaqa palacioypiqa
manam yachanqachu.
Llulla runaqa qayllaypiqa
manam servikunqachu.
8 Sapa punchawmi upallachisaq
nacionpi lliw mana allin ruraqkunata.
Tayta Diospa llaqtanmantam qarqosaq
llapallan mana allin ruraqkunata.

Salmo 102

Llakisqa runapa mañakuynin

Ñakariqpa mañakusqan otaq llakisqa kaspan Tayta Diosman willakusqan

1 Dios Taytalláy,
mañakamullasqaytayá uyariykullaway.
Qayakamullasqaytayá chaskiykamullaway.
2 Llakikusqay punchawpiqa
amayá pakaykuwaychu uyaykita.
Llakikusqay punchawpiqa
qamyá uyariykullaway ñoqallayta.
Qayakamullasqay punchawpiqa
chayllayá contestaykamuway ñoqallayta.
3 Vidallaymi qosni hinaraq tukuchkan.
Tullullaykunam sansa hinaraq rupachkan.
4 Sonqollaypas hukmanyasqañam kachkani.
Chakiruq qora hinañam kachkani.
Mana mikunayay ganasniyoqñam kachkani.
5 Qaparkachasqayraykum
tullunwan-qarallanña kachkani.
6 Ñoqaqa chunniqpi
chuseq hinañam kachkani.
Purmasqa wasikunapi
tuku hinañam kachkani.
7 Ñoqaqa manaña puñuy tariqmi kallani.
Wasipa hawanpi pichiwchakuna hinam kallani.
Sapachallan kaq pichiwchakuna hinam kallani.
8 Sapa punchawmi
enemigoykuna kamiwanku.
Contraypi locoyaqkunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chuseq (Sal 102:6)

ñakapayawanku.
9 Tantamantam uchpataña mikullani.
Tomaspaypas weqeytawanmi tomallani.
10 Chaytaqa rurani piñakurusqaykiraykum.
Chaytaqa rurani rabiakurusqaykiraykum.
Qanmi ñoqataqa hatunchawarqanki.
Ichaqa kikillaykim humillarachiwanki.
11 Llantuy hinam pasarun wataykunaqa.
Qora hinam chakiruchkaniña ñoqaqa.
12 Dios Taytalláy,
qamqa wiñaypaqmi gobiernanki.
Wiña-wiñaypaqmi yuyasqa kanki.

13 Hatarispaykim llakipayanki.
Sion llaqtatam llakipayanki.
Llakipayanayki tiempoñam.
Plazoqa cumplikurunñam.
14 Serviqnikikunaqa kuyanmi
Sion llaqtapa ruminkunatapas.
Serviqnikikunaqa kuyapayanmi
chaypi tarikuq allpatapas.

15 Nacionkunam respetasunki qam Tayta Diosta.
Kay pachapi llapallan reykunam
respetanqaku reqsisqa kaynikita.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Sion llaqtata kasqallan hatarichisqaykirayku,
chaynataq reqsisqa kaynikita qawachikusqaykirayku.
17 Qamqa uyarinkim
mana imayoqkunapa mañakusqanta.
Qamqa chayllam chaskinki
paykunapa mañakusqanta.
18 Chaykunaqa qellqasqayá kachun
hamuq miraykunapaq,
chaynapi hamuq punchawpi nacemuqkuna
Tayta Diosta alabanankupaq.

19 Altopi santuarionmantam
Tayta Dios qawamun.
Paymi hanaq pachamanta
kay pachata qawamun.
20 Payqa qawamuchkan
presokunapa hikikyasqata uyarinanpaqmi.
Payqa qawamuchkan
wañunanpaq sentenciasqakunata kacharinanpaqmi.
21 Chaynapim Sion llaqtapi
Tayta Diosmanta willakunqaku.
Chaynapim Jerusalen llaqtapi
payllataña alabanqaku.
22 Chaynataqa ruranqaku
runakuna huñunakuptinkum.
Chaynataqa ruranqaku
nacionkuna huñunakuptinkum.
Chaynataqa ruranqaku
Tayta Diosta adoranankupaq huñunakuptinkum.
23 Kallpayoqraq kachkaptiymi eqoyarachiwarqa.
Ñoqapa wataykunatam menosyarachirqa.
24 Chaymi Tayta Diosta nirqani:
Amayá wataykunataqa menosyarachiychu, nispa.
Kallpallaypiraq kachkaptiyqa
amayá menosyarachiychu, nispa.

Qamqa wiña-wiñaypaq kawsakuqmi kanki.
25 Qallariyninpim kay pachata cimientarqanki.
Cielokunatam atiynikiwan unancharqanki.
26 Chaykuna puchukaruptinpas
takyankim qamqa.
Lliwmi pacha hina mawkayarunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mudachichkaq hinam
mudarachinki qamqa.
Chaykunaqa mawka pacha hinam
wischuchikunqa.
27 Qanmi ichaqa hina kaqlla kanki.
Mana tukuq watayoqmi kanki.
28 Serviqnikipa mirayninkunaqa
qayllaykipim *yachanqaku.
Qayllaykipim manaña
kuyuchisqa kanqaku.

Salmo 103

Tayta Diostam alabasaq

Davidpa takisqan

1 Tukuy sonqollaywanmi
Tayta Diosta alabasaq.
Tukuy yuyayniywanmi
chuya sutinta alabasaq.
2 Tukuy sonqoywanmi
alabasaq Tayta Diosta.
Manam qonqasaqchu
tukuy favorninkunata.
3 Paymi tukuy mana allin
rurasqaymanta pampachaykuwan.
Paymi tukuy onqoymanta
ñoqallayta sanoyachiwan
4 Wañunaymantaraqmi
payqa libraykullawan.
Llakipayariwaspam
payqa kuyapayawan.
5 Kawsanaykamam payqa
allinkunawan saksaykachiwan.
Anka hina kallpayoq
kanaypaqmi mosoqyaykachiwan.

6 Tayta Diosmi
allin kaqkuna ruraqqa.
Paymi ñakariqkunapaq
allin arreglo ruraqqa.
7 Moisesmanmi yachachirqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

imaynam tanteasqanqa kasqanmanta.
Israelpa mirayninmanmi
qawachirqa admirakuypaq rurasqankunata.
8 Tayta Diosqa llakipayakuqmi.
Tayta Diosqa kuyapayakuqmi.
Payqa mana chaylla piñakuruqmi.
Payqa ancha kuyakuq sonqoyoqmi.
9 Manam wiñaypaqchu anyawasun.
Manam wiñaypaqchu piñakuwasun.
10 Manam huchanchikman hinachu
castigawanchik.
Manam mana allin rurasqanchikman hinachu
pagawanchik.
11 Imaynam cielokuna
allpamanta alto-altopi kachkan,
chaynam respetaqninkunapaq
kuyapayakuyninpas hatu-hatun kachkan.
12 Intipa qespimunantam
intipa seqaykunanmanta karuncharun.
Chaynam mana kasukusqanchiktapas
ñoqanchikmanta karuncharun.
13 Imaynam tayta
churinkunata llakipayan,
chaynam Tayta Diospas
respetaqninkunata llakipayan.
14 Payqa yachanmi
imamanta rurasqa kasqanchikta.
Payqa yuyanmi
allpamanta rurasqa kasqanchikta.

15 Runapa vidanqa qora hinallam,
chakrapi waytariq qora hinallam.
16 Wayra qespiramuspanmi
chinkarachin chay qorataqa.
Manam yachakunchu
maypim wiñasqanqa.
17 Tayta Diospa kuyapayakuyninmi
ichaqa kachkan wiña-wiñaypaq.
Respetaqninkunapaq kuyapayakuyninmi
ichaqa kachkan wiña-wiñaypaq.
Allin rurayninmi kachkan
respetaqninkunapa mirayninkunapaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Chayna rurasqankunaqa kachkan
contraton cumpliqkunapaqmi
hinaspa kamachisqankunata
mana qonqaspa kasukuqkunapaqmi.
19 Tayta Diosmi tiyananta
hanaq pachapi churarun.
Llapallanpi munaychakunanpaqmi
chaypi churarun.
20 Angelkuna, Tayta Diostayá alabaychik.
Kallpasapakuna, payllatayá alabaychik.
Kamachisqan ruraqkunayá alabaychik.
Nisqankunata kasukuqkunayá alabaychik.

21 Llapallan tropankuna,
Tayta Diostayá alabaychik.
Munasqanta ruraspa serviqninkuna,
payllatañayá alabaychik.
22 Llapallan unanchasqankuna,
Tayta Diostayá alabaychik.
Tukuy munaychakusqan sitiokunapi kaqkuna,
payllatañayá alabaychik.
Tukuy sonqoywanmi Tayta Diosta alabasaq.

Salmo 104

Unanchaqninchikta alabasunchik

1 Tukuy sonqoywanmi Tayta Diosta alabasaq.
Yupaychasqay Dios Taytalláy
imayna hatunmi qamqa kanki!
Suma-sumaq kanchariq pachawan
pachakuchkaq hinam kancharinki.
2 Pachawan hinam
achkiwan churakunki.
Telata hinam
cielokunata mastarunki.
3 Lamar qochapa hawanpim
wasikipa altosninta churarunki.
Qamqa puyukunatam
carretaykipaq churanki.
Wayrapa rapranpi pawachkaq hinam
qamqa purinki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Willakuqniki kananpaqmi
wayrakunata churanki.
Serviqniki kananpaqmi
ninapa rupayninta churanki.

5 Kay pachatam maypim
tiyananpaq unancharqanki.
Mana haykapipas suchurinanpaqmi
chaynata takyachirqanki.
6 Uku-uku lamar qochawanmi
kay pachata tapaykurqanki.
Pachawan tapaykuchkaq hinam
chaynata tapaykurqanki.
Orqokunatapas yakukunawanmi
qamqa tapaykachirqanki.
7 Qaqchaykuptikim yakukuna
ayqeypaq-ayqerqaku.
Rayoykipa toqyasqanwanmi
lluptiypaq-lluptikurqaku.
8 Yakukunam orqokunaman qespirurqaku.
Wayqokunamanmi tallikuykurqaku.
Señalasqayki sitiomanmi chayarurqaku.
9 Linderontam churarunki
chaymanta mana pasanankupaq
chaynapi kaqllamanta
allpata mana tapanankupaq.

10 Qanmi pukyukunata toqyachispa
wayqonkunata kallpachinki.
Orqokunapa chawpintam
chay yakukunataqa puririchinki.
11 Purunpi llapallan animalkunam
chay yakuta tomanku.
Montepi asnokunam
yakunayayninkuta tanichinku.
12 Alton pawaqkunam
mayupa patanpi *yachanku.
Alton pawaqkunam
sachakunapa kallmanpi takinku.

13 Cielomanta parachisqaykiwanmi
orqokunata parqoykunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allpatapas parachisqaykiwanmi
qamqa saksaykachinki.
14 Animalkunapaqmi pastokunata wiñachinki.
Mikunankutapas allpamanta
horqonankupaqmi chaynata rurarunki.
15 Vinotam horqonku
sonqonkuta kusichinankupaq.
Aceitetam horqonku
uyankuta llusikunankupaq.
Tantatañataqmi horqonku
kallpanchakunankupaq.
16 Tayta Diospa sachankunaqa
yakuwan saksasqam.
Líbano lawpi plantasqan cedrokunapas
yakuwan saksasqam.
17 Chaypim alton pawaqkuna qesachakun.
Cipres sachapim cigueñapas qesachakun.
18 Alto orqokunaqa
monte cabrakuna purinanpaqmi.
Waqta ranrakunaqa
purun qowikuna pakakunanpaqmi.
19 Killan-killan yupanapaqmi
rurarqanki killata.
Intiqa yachanmi
ima horam seqaykuyta.
20 Tutayachiptikim chayaramun tutapas.
Tutaqa lloqsinmi monte animalkunapas.
21 Leonkunam mikunanta
maskaspa qaparkachanku.
Qanmantam paykunaqa
mikunanta mañakunku.
22 Achikyaruptinmi ichaqa kutikunku.
Machayninman yaykuruspam puñukunku.
23 Runañataqmi llamkananpaq lloqsin.
Tardeykuqkama llamkananpaqmi lloqsin.

24 Dios Taytalláy,
mana yupay atinam
qampa rurasqaykikunaqa.
Yachaywanmi rurarqanki
tukuy chaykunataqa.
Unanchasqaykikunawanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huntarun kay pachaqa.
25 Chaypiqa ancho-ancho
lamar qocham kachkan.
Chaypiqa mana yupay atina
animalkunam kachkan.
Taksapas-hatunpas
animalkunam kachkan.
26 Lamar qochapim
purichkan buquekunapas.
Qanmi unancharqanki
Liviatan animaltapas.
Chaypi pukllananpaqmi
unancharqanki chay animaltapas.
27 Llapallankum mikuchinaykipaq suyanku.
Tiempollanpi mikuchinaykipaqmi suyanku.
28 Paykunaman qoptikim
mikunankuta huñukunku.
Makikita kichariptikim
allinkunawan saksakunku.
29 Manaña favoreceptikiqa
pasaypaqmi mancharikunku.
Vidanta qechuruptikiqa
wañuruspam allpayarunku.
30 Espirituykita kachaspaykim
kaqllamanta unanchanki.
Kay pachapa rikchaynintam
kaqllamanta mosoqyachinki.
31 Tayta Diosqa wiñaypaqyá
reqsisqa kachun.
Tayta Diosqa rurasqanmantayá
kusikuchun.
32 Pay qawarimuptinqa
kay pachapas katkatatanmi.
Pay tupaykuptinqa
orqokunapas qosnirinmi.

33 Kawsanaykamam Tayta Diosman takisaq.
Kawsanaykamam takita paypaq takisaq.
34 Yuyaymanasqaypiyá agradakuchun payqa.
Tayta Diosllapim kusikuni ñoqaqa.
35 Kay pachamantayá
chinkachun huchasapakunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amañayá kachunkuchu
mana allin ruraqkunaqa.

Tukuy sonqoywanmi
Tayta Diosta alabasaq.
¡Aleluya!

Salmo 105

Israel castapaq Tayta Diospa milagronkunamanta

1 Tayta Diosmanyá
graciasta qoychik.
Sutinmantayá
payta mañakuychik.
Runakunamanyá
rurasqankunata reqsichiychik.
2 Paymanyá alabanzakunata
takiychik.
Llapallan milagronmantayá
rimaychik.
3 Chuya sutinmantayá
qamkunaqa alabakuychik.
Tayta Diosta maskaqkunaqa
sonqoykichikpiyá kusikuychik.
4 Tayta Diostayá
qamkunaqa maskaychik.
Atiynintayá
qamkunaqa maskaychik.
Tukuy tiempoyá
payllataña maskaychik.
5 Rurasqan milagrokunamantayá
yuyariychik.
Admirakuypaq rurasqankunamantayá
yuyariychik.
Sentencia rimasqankunamantayá
yuyariychik.
6 Yuyariychikyá,
serviqnin Abrahampa mirayninkuna.
Yuyariychikyá,
akllasqan Jacobpa mirayninkuna.
7 Payqa yupaychasqanchik Tayta Diosmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa allin arreglokuna ruraqmi.
Payqa tukuy kay pachapi arreglaqmi.
8 Payqa wiña-wiñaypaqmi
yuyachkan contrato rurasqantaqa.
Waranqantin miraykunapaqmi
payqa yuyachkan kamachisqan palabrakunataqa.
9 Abrahanwan rurasqan contratotaqa
manam qonqanchu.
Isaacman jurasqan contratotaqa
manam qonqanchu.
10 Jacobpaq decretontam segurarqa.
Israelpaq wiñaypaq contratontam segurarqa.
11 Abrahamtam Tayta Dios nirqa:
Qanmanmi qosqayki
Canaan law allpata, nispa.
Qanmanmi qosqayki
tocanciaykichik allpata, nispa.
12 Paykunaqa asllaraq kachkaptinkum,
chaypi forastero kachkaptinkum,
13 nacion-nacion purichkaptinkum,
gobiernon-gobiernon purichkaptinkum
14 Diosqa mana consienterqachu
pipas ñakarichinanta.
Paykunarayku qaqchaspam
nirqa reykunata:
15 Akllasqay runakunataqa
amam llachpankichikchu, nispa.
Ñoqamanta willakuqkunataqa
amam imanankichikchu, nispa.

16 Kay pachamanmi
yarqayta kachamurqa.
Kawsanankupaq mikuytam
chinkarachirqa.
17 Paykunapa ñawpaqnintam
huk runata kacharqa.
Sirvientepaq rantikusqa
Joseytam kacharqa.
18 Chakinkunatam cadenawan watarqaku.
Kunkanmantam cadenawan watarqaku.
19 Chaynaqa karqa
Joseypa nisqan cumplikunankamam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

otaq paypa cheqap rimaq kasqanta
Tayta Dios qawachinankamam.
20 Reymi runankunata kachaspan
Joseyta kachaykachirqa.
Achka runakunapi munaychakuqmi
payta kachaykachirqa.
21 Wasinpi kamachikunanpaqñam
churaykurqa.
Joseymi tukuy kapuqninpi
gobiernarqa.
22 Jefekunatapas munasqanman hina
kamachinanpaqmi churaykurqa.
Ancianonkunatapas yachayta
yachachinanpaqmi churaykurqa.
23 Israelmi Egipto nacionman yaykurqa.
Jacobmi Cam castapa allpanpi *yacharqa.
24 Diosmi achka-achkaman
runakunata mirarachirqa.
Enemigonkunamantapas
aswan kallpayoqtam rurarurqa.
25 Egipto runakunapa sonqontam tikrarqa
runankunata cheqninanpaq.
Egipto runakunapa sonqontam tikrarqa
sirvientenkunata engañananpaq.

26 Tayta Diosmi kacharqa
serviqnin Moisesta.
Tayta Diosmi kacharqa
akllasqan Aaronta.
27 Paykunam rurarqaku
milagrokunata Egipto runakunapi.
Admirakuypaq kaqkunatam
rurarqaku Cam castapa allpanpi.
28 Dios tutayarachiptinmi
lliw nacion tutayarurqa.
Ichaqa manam kasukurqakuchu
palabrankunataqa.
29 Yakukunatam yawarman tikrarurqa.
Challwakunatam pasaypaq wañurachirqa.
30 Nacionninkupim kayrakuna mirarurqa.
Reyninkupa palacionmanmi yaykururqa.
31 Rimariykuptillanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achka-achka tankayllukuna hamururqa.
Rimariykuptillanmi
puka chuspikuna lliw nacionman huntarurqa.
32 Paramantam
runtu parata parachirqa.
Lenguachkaq ninatam
nacionpi rikurichirqa.
33 Uvas plantakunatawan
higos plantakunatam tukururqa.
Nacionpi llapallan sachakunatam
lliw pakiparurqa.
34 Rimariykuptillanmi
aqarwaykuna rikurirurqa.
Mana yupay atinam
aqarwaychakunapas rikurirurqa.
35 Nacionpi qorakunatam mikururqa.
Chakrapi wiñaqkunatam mikururqa.
36 Nacionninkupi llapa piwikunatam
wañurachirqa.
Punta kaq churi-wawankutam
wañurachirqa.

37 Qori-qollqeyoqtam
runankunata horqomurqa.
Manam imapas pasarqachu
paykuna castataqa.
38 Egipto runakunam
lloqsimusqankuwan kusikurqaku.
Paykunata manchakusqankuraykum
chaynata kusikurqaku.
39 Diosmi puyuta mastarirqa
paykunata tapaykunanpaq.
Tutanñataqmi ninata churarqa
paykunata achkinanpaq.
40 Aychata mañakuptinkum
yutukunata kachamurqa.
Cielokunamanta mikuywantaqmi
paykunata saksachirqa.
41 Qaqata raqrarachiptinmi
yaku pawamurqa.
Chaki allpantam
mayu hinaraq puririrqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Manam qonqarqachu
chuya promesanta.
Serviqnin Abrahanman
prometesqanta.
43 Runankunatam horqomurqa
llumpay kusisqata.
Akllasqankunatam horqomurqa
sinchi kusisqata.
44 Huklaw nacionniyoq runakunapa
allpantam qoykarirqa.
Chay runakunapa llamkasqantam
dueñochaykachirqa
45 chaynapi decretonkunata
kasukunankupaq,
chaynapi yachachisqankunata
cumplinankupaq.

¡Aleluya!

Salmo 106

Israel castaqa mana kasukuq kasqankumanta

1 ¡Aleluya!
Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
2 ¿Pitaq rimarinqa
atiywan Tayta Diospa rurasqankunamanta?
¿Pitaq willakunqa
Tayta Diosqa alabana kasqanmanta?
3 ¡Mayna kusisqam
Diospa reglamenton cumpliqkunaqa!
¡Mayna kusisqam
tukuy tiempopi allinta ruraqkunaqa!
4 Dios Taytalláy,
runaykikunata favorecespaykiqa
yuyariykullawayá.
Salvanaykipaq hamuspaykiqa
yuyariykullawayá.
5 Chaynapim akllasqaykikunapaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin rurasqaykita qawasaq.
Chaynapim nacionnikipa
kusikusqanwan kusikusaq.
Chaynapim runaykikunawan
ñoqapas alabasaq.

6 Abueloyku hinam
huchallikurqaniku.
Mana allinllatam
ñoqaykupas rurarqaniku.
Huchallatam
ñoqaykupas rurarqaniku.
7 Egipto nacionpi milagroykikunamantaqa
abueloykutam mana imapas qokurqachu.
Achka-achka kutipi kuyapayasqaykitam
mana yuyarirqakuchu.
Puka Lamar Qochapa waqtanpim
mana kasusurqankichu.

8 Chaywanpas Tayta Diosmi
salvaykurqa sutinrayku
chaynapi ancha atiyniyoq
reqsisqa kananrayku.
9 Puku Lamar Qochata
kamachiptinmi chakirurqa.
Chay ukuntam
chunniqninta hina pasachirqa.
10 Chaynatam cheqniqninkunamanta
salvarqa.
Chaynatam enemigonkunamanta
librarqa.
11 Contraqnin runakunatam
yaku pamparurqa.
Manam hukllapas
kawsarqachu paykunamantaqa.
12 Chaymi Diospa palabranta creerqaku.
Chaymi payman takispa alabarqaku.

13 Chayllam qonqarurqaku
Diospa rurasqankunata.
Manam suyarqakuchu
paypa piensasqankunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Munasqallanku mikuytam
munarqaku chunniqpi.
Chaynapim Diosta
piñachirqaku purunpi.
15 Chaymi pay qorqa
mañakusqankuta
ichaqa kachamurqam
wañuchikuq onqoyta.

16 Campamentonpipas paykunaqa
Moisesmantam envidiakurqaku.
Tayta Diospaq sapaqchasqan
Aaronmantam envidiakurqaku.
17 Chaymi allpa kicharikuruspa
Datan runata millpururqa.
Abiramtapas kuska
kaqmasinkunatawanmi taparurqa.
18 Ninam paykunapa huñunakuyninpi
ratarirurqa.
Mana allin ruraq runakunatam
ruparurqa.

19 Oreb lawpim
toro taytachata rurarqaku.
Qorimanta fundisqa
taytachatam rurarqaku.
20 Kanchariq Diosninkutam
paykunaqa tikrarurqaku.
Qora mikuq animalpa
imagenninwanmi tikrarurqaku.
21 Salvaqninku Diostam
paykunaqa qonqarurqaku.
Egiptopi atiywan
rurasqantam qonqarurqaku.
22 Qonqarurqakumá Cam castapa allpanpi
admirakuypaq rurasqanta.
Qonqarurqakumá Puka Lamar Qochapi
manchakuypaq rurasqanta.
23 Chaymi paykunata tukurunanpaq
Dios rimarirqa.
Ichaqa akllakusqan Moisesmi
chawpinkupi sayaykurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piñakuyninta tanichinanpaqmi
chaypi sayaykurqa.
Mana tukusqa kanankupaqmi
chaypi sayaykurqa.

24 Chaymantapas munayllapaqña allpatam
despreciarqaku.
Diospa promesanpi mana creespam
despreciarqaku.
25 Diospa contranpim
karpanku ukupi rimarqaku.
Tayta Diospa nisqanta
mana kasukuqmi karqaku.
26 Chaymi paykunapa contranpi jurarqa.
Chaymi chunniqpi wañuchinanpaq rimarqa.
27 Payqa jurarqa mirayninkutapas
nacionkunapi wañuchinanpaqmi.
Payqa jurarqa mirayninkutapas
runakunapa kasqanman cheqechinanpaqmi.

28 Baal-peor taytacha adoraqkunamanmi
hukllawakurqaku.
Wañuqkunaman ofrecesqanku
aychatam mikurqaku.
29 Diostam piñachirqaku
mana allin rurasqankuwan
chaymi paykunata castigarqa
peste onqoywan.
30 Fineesmi huchallikuqpa contranpi
hatarirurqa.
Hinaptinmi peste onqoyqa
chayraq tanirurqa.
31 Chaymi paytaqa allin ruraqpaq
Dios chaskirqa.
Wiña-wiñaypaqmi
mirayninkunatapas chaskirqa.

32 Meriba sutiyoq yakupa kasqanpipas
Diostam piñachirqaku
chaymi Moisespaq mana allinchu
karqa paykunarayku.
33 Paytam piñarachirqaku sinchita

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaptinmi rimarqa hapisqanta.

34 Tayta Diospa chinkachiy munasqankunatam
mana chinkachirqakuchu.
Wañuchiychik chay runakunata,
nichkaptinmi mana chinkachirqakuchu.
35 Aswanraqmi chay nacionkunapi
runakunawan hukllawanakurqaku.
Paykunapa imam ruranankuta
yacharuspam chaynataña rurarqaku.
36 Taytacha-mamachankutañam adorarqaku.
Chaykunam paykunata pantarachirqaku.
37 Demoniokunapaqmi
qari churi-wawankuta wañuchirqaku.
Demoniokunapaqmi
warmi churi-wawankuta wañuchirqaku.
38 Paykunam wañuchirqaku
Canaan allpapi
inocente wawakunata.
Canaan runakunapa
taytacha-mamachankupaqmi
wañuchirqaku churi-wawankuta.
Chaymi chay nacionpi runakuna
huchayoq karqaku
wañuchisqankumanta.
39 Chay rurasqankuwanmi
millakuypaqña rikurirurqaku.
Chuchumika warmi hinam
rurayninkuwan huchallikurqaku.

40 Tayta Diosmi anchata
runankunapa contranpi rabiarurqa.
Tayta Diosmi runankunata
millakuypaqtaña qawarqa.
41 Dios mana reqsiq nacionkunamanmi
qoykurqa.
Cheqniqninkunañam paykunapiqa
munaychakurqa.
42 Enemigonkunam ñakarichirqaku.
Paykunapa humillachisqanñam karqaku.
43 Achka kutitam
Dios librarqa paykunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aswanqa manam
kasukurqakuchu consejasqanta.
Humillachisqam karqaku
mana allin rurasqankumanta.
44 Chaywanpas Tayta Diosqa qawarirqam
llakikuypi kasqankuta.
Chaywanpas payqa uyarirqam
qaparispa mañakusqankuta.
45 Paykunawan contrato rurasqanta yuyarispam
mana castigarqachu.
Sinchi kuyapayakuq kasqanraykum
mana castigarqachu.
46 Preso pusaqninkunawanmi
llakipayariykachirqa.
Llapallan presochaqninkunawanmi
llakipayariykachirqa.

47 Dios Taytallayku,
qampuniyá salvaykullawayku.
Nacionkunamantayá huñuykuwayku
qanman graciasta qonaykupaq.
Nacionkunamantayá huñuykuwayku
kusikuyllawanña alabanaykupaq.

48 Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa
alabasqayá kachun.
Wiñaymanta wiñaykamayá
payqa alabasqa kachun.
Llapallan runakunayá:
Amen, nispa nichun.

¡Aleluya!

PICHQA KAQ LIBRO (107-150)

Salmo 107

Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta

1 Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosman graciasta qoychik.
2 Chaynatayá nichunku
Tayta Diospa reclamasqankuna.
Chaynatayá nichunku
enemigonkunamanta reclamasqankuna.
3 Chaynatayá nichunku
nacionkunamanta huñunasqankunapas,
intipa qespimunan lawmanta
huñusqankunapas,
intipa seqaykunan lawmanta
huñunasqankunapas
chaynataq lamar qocha lawmanta
huñunasqankunapas.

4 Chunniqpim purirqaku pantaruspanku.
Purunpim purirqaku pantaruspanku.
Llaqtaman riq ñantam
mana tarirqakuchu.
*Yachanankupaqmi
mana tarirqakuchu.
5 Yarqaymanta kaspankum wañunayarqaku.
Yakumanta kaspankum wañunayarqaku.
6 Chaymi llakikuypi kaspanku
qayakurqaku Tayta Diosta.
Chaymi paykunata
libraykurqa sasachakuyninkumanta.
7 Derecho ñannintam
paykunata pusarqa.
*Yachanankupaq llaqtamanmi
paykunata pusarqa.

8 Kuyapayakuyninmantayá Tayta Diosman
graciasta qochunku.
Runakunapaq milagronkunamantayá
graciasta qochunku.
9 Payqa yakunayasqatam tanichin.
Payqa yarqasqatam saksachin.

10 Wakinmi *yacharqa
sinchi tutayaypi ñakarichisqa.
Wakinmi yacharqa
fierromanta cadenawan presochasqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Chaynaqa karqaku
Tayta Diospa palabranta
mana kasukusqankuraykum,
alto-altopi kaq
Diospa piensasqankunata
despreciasqankuraykum.
12 Chaymi sasa llamkaywan
humillachisqa karqaku.
Wichiykuptinkupas
manam pipas yanaparqachu.
13 Chaymi llakikuypi kaspanku
qayakurqaku Tayta Diosta.
Chaymi paykunata
salvaykurqa sasachakuyninkumanta.
14 Sinchi tutayaymantam
paykunata horqorurqa.
Preso kasqanku
cadenatam tipiparurqa.

15 Kuyapayakuyninmantayá
Tayta Diosman
graciasta qochunku.
Runakunapaq milagronkunamantayá
graciasta qochunku.
16 Broncemanta punkukunatam pakiparurqa.
Fierromanta cerrojokunatam chamchaparurqa.

17 Wakinmi mana kasukusqankurayku
mana yuyayniyoqña rikurirurqaku.
Mana allin rurasqankuraykum
paykunaqa ñakarirqaku.
18 Llapallan mikuytam millakurqaku.
Wañuy patankamam chayarurqaku.
19 Chaymi llakikuypi kaspanku
qayakurqaku Tayta Diosta.
Chaymi paykunata
salvaykurqa sasachakuyninkumanta.
20 Palabranta nimuspam sanoyachirqa.
Wañuymantam paykunata librarqa.
21 Kuyapayakuyninmantayá Tayta Diosman
graciasta qochunku.
Runakunapaq milagronkunamantayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

graciasta qochunku.
22 Payta adoranaykichikpaqyá
animalkunata wañuchiychik.
Rurasqankunamantayá
kusikuyllawanña willakuychik.

23 Lamar qochapi buquekunawan riqkunam,
lamar qochapi negocio ruraqkunam
24 rikurqaku Tayta Diospa rurasqankunata,
lamar qochapi rurasqan milagrokunata.
25 Rimarispanmi sinchillataña wayrarachirqa.
Olankunatam altokunaman hoqarichirqa.
26 Buquekunam altomanraq hoqarikurqaku.
Lamar qochapa ukunmanraqmi uraykurqaku.
Runakunam pasaypaqta hukmanyarurqaku.
27 Sinkakuna hinam runakuna
pasaypaq tamsaykacharqaku.
Buque manejay yachasqankupas
manañam valerqañachu.
28 Chaymi llakikuypi kaspanku
qayakurqaku Tayta Diosta.
Chaymi paykunata
horqorurqa sasachakuyninkumanta.
29 Sinchi wayratam menosyachirqa.
Hatun olakunatam hawkayachirqa.
30 Tukuy chaykuna hawkayaruptinñataqmi
chayraq kusikurqaku.
Tayta Dios yanapaptinmi
munasqanku llaqtaman chayarqaku.
31 Kuyapayakuyninmantayá
Tayta Diosman
graciasta qochunku.
Runakunapaq milagronkunamantayá
graciasta qochunku.
32 Runakunapa huñunakuyninpiyá hatunchaychik.
Ancianokunapa huñunakuyninpiyá alabaychik.

33 Mayukunata chakirachiptinmi
chunniq allpaña rikurirurqa.
Pukyukunata chakirachiptinmi
chaki allpaña rikurirurqa.
34 Kawsay qespiq allpakunatam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qollpa allpaman tikrarurqa.
Mana allin runakuna *yachasqanraykum
chaynaman tikrarurqa.
35 Chunniq allpatam
qochayoq allpaman tikrarqa.
Chaki allpatam
pukyuyoq allpaman tikrarqa.
36 Chaymanmi churarqa
yarqaymanta kaqkunata.
Chaypim hatarichirqaku
*yachanankupaq llaqtata.
37 Chakrakunapim tarpurqaku.
Uvas plantakunatam tarpurqaku
hinaspam achkanpi cosecharqaku.
38 Paykunata bendeciptinmi
achkaman mirarqaku.
Paykunata bendeciptinmi
animalninkupas mirarqaku.
39 Menosyachisqa, humillachisqam
paykunaqa karqaku.
Ñakariypi, sasachakuypi,
llakikuypim karqaku.
40 Diosqa desprecianmi
kamachikuq runatapas.
Payqa mana ñanpa kananpim
purichin paykunatapas.
Payqa pantaypim
purichin paykunatapas.
41 Wakchakunatam hoqarin
ñakarisqanmanta.
Ovejakunata hinam
mirachin castankuta.
42 Allin ruraq runakunam
qawaspanku kusikunku.
Llapallan mana allin
ruraqkunam upallanku.

43 Yuyayniyoq runaqa
chaykunapiyá piensachun.
Tayta Diospa
kuyapayakuynintayá entiendechun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 108

Tayta Diospa yanapaykuynin mañakusqanmanta

Diosman Davidpa takisqan

1 Diosnilláy, ñoqaqa takinaypaqmi
listollaña kachkani.
Tukuy sonqowan takipunaypaqmi
listollaña kachkani.
2 Hatun arpa rikchariyá.
Taksa arpa rikchariyá.
Hatarichisaq intitayá.
3 Dios Taytalláy,
runakunapa qayllanpim
graciasta qosqayki.
Dios Taytalláy,
tukuy nacionkunapim
takikunata takipusqayki.
4 Cielokunamantapas alto-altoraqmi
qampa kuyapayakuynikiqa.
Puyukunamanpas haypaq hinaraqmi
confiakunapaq kaynikiqa.
5 Diosnilláy,
cielokunapa altonkamayá
hatunchasqa kay.
Diosnilláy,
tukuy kay pachapiyá
allin reqsisqa kay.
6 Chaynapi kuyasqaykikuna
librasqa kanaykupaq.
Atiynikiwanyá salvaykuwayku
librasqa kanaykupaq.
Qampuniyá contestaykuwayku
librasqa kanaykupaq.
7 Diosmi santuarionpi nirqa:
¡Mayna kusikuywanmi rakinasaq
Siquem llaqtapi allpakunata!
¡Mayna kusikuywanmi partipasaq
Sucot Qechwapi allpakunata!
8 Galaad allpakunaqa ñoqapam.
Manases allpakunaqa ñoqapam.
Efrainqa cascowan hina harkachikunaymi.
Judaqa akllakusqay gobiernaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Moab nacionmi ichaqa
lavatorio hina mayllakunay.
Edom nacionñataqmi
ñoqapa usutay wikapanay.
Filistea nacionñataqmi
venceruspay qaparinay.

10 ¿Pitaq pusawanqa
murallasqa llaqtamanqa?
¿Pitaq pusawanqa
Edom nacionmanqa?
11 Qamqariki Diosnilláy,
manam sayapakuwankikuñachu.
Qamqariki Diosnilláy,
tropaykuwanpas manam lloqsinkiñachu.
12 Enemigoykupa contranpiyá
yanapaykuwayku.
Runapa yanapakuyninqa
manam imapaqpas valenchu.
13 Diospa yanapakuyninwanmi
vencesun ñoqanchikqa.
Paymi saruparunqa enemigonchikkunataqa.

Salmo 109

Vengakunanpaq Tayta Diosta qayakusqan

Takiqkunapa maestronpaq. Diosman Davidpa takisqan

1 Ñoqaqa alabaykim Diosnilláy.
Amayá upallaychu Diosnilláy.
2 Mana allin runakunam contraypi rimanku.
Engañakuqkunam contraypi rimanku.
Llullallatam contraypi rimanku.
3 Muyuriqniymantam insultawanku.
Mana imamantam atacawanku.
4 Kuyachkaptiypas acusawankuraqmi.
Ñoqallayqa mañakullachkaykiraqmi.
5 Allinta rurachkaptiypas
mana allinwanmi kutichiwanku.
Paykunataqa kuyachkaptiypas
cheqniypaqraqmi-cheqniwanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Mana allin runayá
chayna runataqa juzgachun.
Enemigon runayá
chayna runataqa acusachun.
7 Juzgasqa kaspapas
huchayoqyá rikurichun.
Paypa mañakusqanpas
huchanpaqyá kachun.
8 Watankunapas pisillañayá kachun.
Oficionmanpas huk runañayá yaykuchun.
9 Churinkunapas
mana taytayoqyá rikurichun.
Warminpas
mana qosayoqyá rikurichun.
10 Churinkunapas mañakustinyá
wasin-wasin purichunku.
Purmachisqa wasinkumantayá
wischusqa kachunku.
11 Llapa ima kapuqnintapas
manuqnin runayá apakuchun.
Tukuy ima ganasqantapas
forasterokunayá qechuruchun.
12 Paymanta kuyapayaqninqa
amayá pipas kachunchu.
Mana piyniyoq churinkunatapas
amayá pipas llakipayachunchu.
13 Paypaqa mirayninpas
tukusqayá kachun.
Paypaqa sutinpas
wiñaypaqyá chinkachun.
14 Dios Taytalláy,
taytanpa mana allin rurasqantaqa
amayá qonqaychu.
Mamanpa huchallikusqantaqa
amayá pampachaychu.
15 Dios Taytalláy,
paypa huchankunataqa
amapuniyá qonqaychu.
Kay pachapiqa
amañayá pipas yuyachunchu.

16 Mana kuyapayarispanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pitapas ñakarichirqa.
Ñakariqtawan wakchatam
payqa ñakarichirqa.
Sonqonpi hukmanyasqatam
wañunankama ñakarichirqa.
17 Ñakayllata kuyasqanraykuyá
kikinpuni ñakasqa kachun.
Mana favorecekuq kasqanraykuyá
amataq favorecesqachu kachun.
18 Pachawan hinam
ñakaypa intusqan karqa.
Chay ñakayqa yaku hinaraqmi
ukunmanpas yaykururqa.
Chay ñakayqa tullunkunamanpas
aceite hinaraqmi yaykururqa.
19 Chaynaqa chay ñakayqa
pachan hinayá kachun.
Chumpin hinaraqyá
wiñaypaq kachun.
20 Dios Taytalláy,
chaynatayá pagay cheqniqniykunaman.
Chaynatayá pagay contraypi rimaqkunaman.

21 Señor Diosnilláy,
qamqa allintayá ruraykullaway.
Pim kasqaykiraykuyá libraykullaway.
Kuyapayakuq kasqaykiraykuyá libraykullaway.
22 Ñoqaqa ñakariq wakcham kallachkani.
Sinchi llakisqa sonqoyoqmi kallachkani.
23 Chinkaruq llantuy hinallañam
kallachkani.
Wikaparusqa aqarway hinallañam
kallachkani.
24 Moqoykunapas katkatatachkanmi
ayunasqayrayku.
Ñoqallayqa tulluyaruniñam
mana mikusqayrayku.
25 Paykunam ñoqamanta asikunku.
Qawariwaspankum umankutapas aywirinku.

26 Yupaychasqay Dios Taytalláy,
ñoqallaytaqa qampuniyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanapaykullaway.
Kuyapayakuynikiman hinayá
salvaykullaway.
27 Dios Taytalláy,
yachachunkuyá
kayqa atiyniki kasqanta.
Dios Taytalláy,
yachachunkuyá
kaytaqa qampuni rurasqaykita.
28 Ñakawaptinkupas qamqa bendeciwankim.
Hatariptinkupas qamqa penqarachinkim.
Kay serviqnikitaqa kusichiwankim.
29 Acusaqniykunaqa pachawan
churasqa hinayá
penqaypi kachunku.
Paykunaqa capawan
churachisqa hinayá
penqaypi kachunku.

30 Ñoqaqa Tayta Diosmanmi
anchata graciasta qosaq.
Ñoqaqa achka runapa qayllanpim
payta alabasaq.
31 Payqa wakchapa favorninpim sayaykun.
Wañunanpaq juzgaqninmantam salvaykun.

Salmo 110

Tayta Diospa akllasqan reymanta

Diosman Davidpa takisqan

1 Tayta Diosmi señorniyta nirqa:
Enemigoykikunata vencenaykamayá
*alleqniypi tiyaykuy.
Enemigoykikunata saruchinaykamayá
alleqniypi tiyaykuy.

2 Tayta Diosmi Sion llaqtamanta
atiywan gobiernachisunki.
Qamqa enemigoykikunapi
munaychakunaykipaqmi gobiernachisunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Atiywan peleasqayki punchawpim
runaykikuna entregakusunki.
Sumaqllaña kasqayki punchawpim
kikinkumanta hamusunki.
Achikyaq sulla hinam
akllasqayki mozokuna hamusunki.

4 Tayta Diosmi
kaynata jurarqa.
Rimarispanqa mana qepaman
kutiqmi jurarqa:
Qamqa wiñaypaq sacerdotem
kanki, nispa.
Qamqa Melquisedecman rikchakuqmi
kanki, nispa.

5 Señormi kachkan
alleq lawnikipipas.
Piñakusqan punchawmi
tukurunqa reykunatapas.
6 Nacionkunatam juzganqa.
Ayakunatam montonqa.
Tukuy kay pachapi
jefekunatam tukurunqa.
7 Wayqopi yakutam risqanpi tomanqa.
Chay yakum mosoqmanta kallpanchaykunqa.

Salmo 111

Tayta Diospa rurasqankunamanta

¡Aleluya!

1 Tukuy sonqoywanmi
Tayta Diosman graciasta qosaq.
Allin runakunapa qayllanpim
Tayta Diosman graciasta qosaq.
Llapan runakunapa qayllanpim
Tayta Diosman graciasta qosaq.
2 Tayta Diospa rurasqanqa
admirakuypaqmi.
Chaykunata pipas kuyaqqa
yuyaymananmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Rurasqankunaqa suma-sumaqmi.
Payqa wiñaypaq allin ruraqmi.
4 Milagronkunatapas yuyachinmi.

Tayta Diosqa llakipayakuqmi.
Tayta Diosqa kuyapayakuqmi.
5 Payqa mikusqatam uywachkan
respetaqninkunataqa.
Payqa wiñaypaqmi yuyachkan
contratontaqa.
6 Atiyninwan rurasqankunatam
runakunaman rikuchirqa.
Huklaw nacionniyoqkunapa allpantam
paykunawan dueñoyachirqa.
7 Paypa rurasqankunaqa confiakunapaqmi.
Payqa imapas allin arreglaqmi.
Lliw kamachikuyninkunapas confiakunapaqmi.
8 Chay kamachikuyninkunaqa
wiña-wiñaypaqmi takyachkan.
Chay kamachikuyninkunaqa
confiakunapaqmi mana pantayniyoq kachkan.
9 Payqa runankunatam librarqa.
Wiñaypaqmi contratonta rurarqa.
Payqa chuyay-chuyay Diosmi.
Payqa ancha respetana Diosmi.

10 Yachayniyoq kanapaqqa
Tayta Diostam respetana.
Tukuymanta puntataqa
allin yuyayniyoqmi
kamachikuyninkuna cumpliqkunaqa.
Wiñaypaq alabanam Tayta Diosqa.

Salmo 112

Tayta Dios respetaq runapa kusikusqanmanta

¡Aleluya!

1 ¡Mayna kusisqam
Tayta Dios respetaq runaqa!
¡Mayna kusisqam
kamachikuyninkunapi kusikuq runaqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Paypaqa mirayninpas kay pachapim
sinchi atiyniyoq kanqaku.
Mana pantaq runapa mirayninqa
bendecisqam kanqaku.
3 Payqa wasinpipas
qori-qollqeyoqmi kachkan.
Payqa wasinpipas
kapuqniyoqmi kachkan.
Payqa wiñaypaqmi
allinta rurachkan.
4 Chay runaqa tutayaypim kanchay hina.
Mana pantaqkunapaqmi kanchay hina.
Chay runaqa kuyapayakuqmi.
Chay runaqa llakipayakuqmi.
Payqa allinkunata ruraqmi.
5 Allin runaqa kuyapayakuqmi.
Allin runaqa prestakuykuqmi.
Payqa negocionpipas concienciayoqmi.
6 Allin ruraq runaqa
wiñaypaq mana urmaqmi kanqa.
Allin ruraq runaqa
wiñaypaqmi yuyarisqa kanqa.
7 Mana allin noticiamantaqa
manam manchakunchu.
Tayta Diospi confiakusqanraykum
mana imapas qokunchu.
8 Qaqa hina sayaspa
mana manchakuqmi kanqa.
Enemigonkuna
vencechikusqantam qawanqa.
9 Wakchakunamanmi imallantapas aypuykarin.
Wakchakunamanmi imallantapas qoykarin.
Allin rurasqanqa wiña-wiñaypaqmi kanqa.
Allin reqsisqa kaspanmi respetasqa kanqa.
10 Mana allin ruraq runaqa
payta qawaspanmi piñapayanqa.
Kachupakusparaq qawaptinmi
kallpanpas chinkarirunqa.
Mana allin ruraq runapa
munasqanqa pasaypaqtam chinkarunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 113

Kuyapayakuyninmanta Tayta Diosta alabaychik

¡Aleluya!

1 Tayta Diospa serviqninkuna,
paytayá alabaychik.
Tayta Diospa serviqninkuna,
sutinraykuyá alabaychik.

2 Kunanmanta wiñaykamayá
Tayta Diosqa alabasqa kachun.
Kunanmanta wiñaykamayá
sutinrayku alabasqa kachun.
3 Intipa qespimunan lawmantaraqyá
Tayta Diosqa alabasqa kachun.
Intipa seqaykunan lawkamaraqyá
Tayta Diosqa alabasqa kachun.
4 Tayta Diosqa llapallan nacionkunapa
hawanpiraqmi kachkan.
Alto cielokunamantapas
kanchariqraqmi payqa kachkan.

5 Yupaychasqanchik Tayta Dios hinaqa
manam pipas kanchu.
Alto-altopi tiyaspa gobiernaq hinaqa
manam pipas kanchu.
6 Chayna kachkaspapas
kumuykusparaqmi cielokunata qawaykamun.
Chayna kachkaspapas
kumuykusparaqmi kay pachata qawaykamun.
7 Payqa wakcha runatapas
allpamantaraqmi hoqariykun.
Payqa mana imayoqtapas
qopa patamantaraqmi hoqariykun.
8 Paytaqa hoqariykun
kamachikuqkunawan tiyaykachinanpaqmi.
Paytaqa hoqariykun
runamasinkuna kamachiqkunawan tiyaykachinanpaqmi.
9 Payqa mana wachakuqtapas
wawasapatam ruraykun.
Chay warmiñataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wawasapa kasqanrayku kusikun.

¡Aleluya!

Salmo 114

Egipto nacionmanta lloqsimusqanku yuyarina taki

1 Egipto nacionmanta
Israel casta lloqsimuptinmi
otaq huk simi rimaq nacionmanta
Jacobpa castan lloqsimuptinmi
2 Juda casta runakuna
Tayta Diospa santuarion hina
rikurirqa.
Israel casta runakunañataqmi
gobiernasqan runakunaña
rikurirqa.

3 Lamar qochapas paykunata
rikuruspanmi anchurikururqa.
Jordan Mayupas qepaman
kutirispanmi kicharikururqa.
4 Pawaykachaq carnerokuna hinam
orqokuna kusikurqaku.
Pawaykachaq chitakuna hinam
moqokunapas kusikurqaku.

5 Lamar qocha
¿imanasqataq qamqa anchurikurqanki?
Jordan Mayu
¿imanasqataq qamqa kicharikurqanki?
6 Orqokuna ¿imanasqataq
pawaykachaq carnerokuna hina
kusikurqankichik?
Moqokuna ¿imanasqataq
pawaykachaq chitakuna hina
kusikurqankichik?

7 ¡Yaw allpa pacha!
qamqa Señorpa qayllanpiyá
katkatatay.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacobpa Diosninpa qayllanpiyá
katkatatay.
8 Paymi qaqamanta lloqsichispa
yakuta qochachirqa.
Qaqa rumimantam
pukyu yakuta toqyachimurqa.

Salmo 115

Tayta Diosqa manam taytacha-mamachakuna hinachu

1 Dios Taytalláy,
alabasqaqa kasaqku
amayá ñoqaykuchu.
Qamllam alabasqaqa kanayki
manam ñoqaykuchu.
Kuyapayakuq kasqaykimantam
alabasqa kanayki.
Confiakunapaq kasqaykimantam
alabasqa kanayki.
2 Imanasqataq runakunaqa tapunakunku:
¿Maypitaq Israel castakunapa
Diosninkuqa kachkan? nispa.
3 Chaymi contestaniku:
Diosniykuqa hanaq pachapim kachkan.
Payqa tukuy munasqantam ruran, nispa.

4 Paykunapa taytacha-mamachankuqa
qori-qollqellam.
Tukuy chaykunaqa
runakunapa rurasqankunallam.
5 Simiyoq kaspapas
manam rimankuchu.
Ñawiyoq kaspapas
manam qawakunkuchu.
6 Rinriyoq kaspapas
manam uyarinkuchu.
Senqayoq kaspapas
manam muskinkuchu.
7 Makiyoq kaspapas
manam llachpankuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chakiyoq kaspapas
manam purinkuchu.
Kunkayoq kaspapas
manam qaparinkuchu.
8 Chaykunamanmi rikchakun
chaykuna ruraqkunapas.
Chaykunamanmi rikchakun
chaykunapi confiakuqkunapas.

9 Israel castakuna,
Tayta Diospiyá confiakuychik.
Paymi ñoqanchiktaqa yanapaykuwanchik.
Paymi ñoqanchiktaqa defiendeykuwanchik.
10 Aaron castakuna,
Tayta Diospiyá confiakuychik.
Paymi ñoqanchiktaqa yanapaykuwanchik.
Paymi ñoqanchiktaqa defiendeykuwanchik.
11 Tayta Dios respetaqkuna,
Tayta Diospiyá confiakuychik.
Paymi ñoqanchiktaqa yanapaykuwanchik.
Paymi ñoqanchiktaqa defiendeykuwanchik.

12 Tayta Diosmi yuyarirun ñoqanchikmantaqa.
Paymi bendeciwasunchik ñoqanchiktaqa.
Israel castakunatam bendecinqa.
Aaron castakunatam bendecinqa.
13 Respetaqninkunatam Tayta Diosqa bendeciwasun.
Hatuntapas-taksatapas paymi bendeciwasun.

14 Tayta Diosyá mirachisunkichik achkanpi.
Churikichiktapas mirachichunyá achkanpi.
15 Cielokunatapas unanchaq
Tayta Diosmi bendecisunkichik.
Kay pachatapas unanchaq
Tayta Diosmi bendecisunkichik.

16 Tayta Diospam hanaq pachaqa.
Kay pachatañataqmi runakunaman qorqa.
17 Wañusqakunaqa manañam
Tayta Diostaqa alabankuñachu.
Upallaruqkunapa kasqanman
uraykuqkunaqa manam alabankuñachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ñoqanchikqa Tayta Diostam alabasunchik.
Kunanmanta wiñaykamam Tayta Diosta alabasunchik.

¡Aleluya!

Salmo 116

Tayta Diosman gracias qonapaq

1 Qayakullasqayta uyariykuwasqanraykum
Tayta Diosta kuyani.
Ruegakullasqayta uyariykuwasqanraykum
Tayta Diosta kuyani.
2 Chaylla uyariwasqanraykum
paytaqa mañakusaq.
Ñoqallayqa kawsanaykamam
paytaqa mañakusaq.
3 Wañuymi waskawanpas
watasqata hina chaqnarullawan.
Wañunayaywan ñakarichkaqta hinam
ñoqataqa hapirullawan.
Sasachakuywan llakikuyllam
ñoqallaytaqa hapirullawan.
4 Hinaptinmi Tayta Diosta qayakurqani.
Libraykuwananpaqmi Tayta Diosta qayakurqani.

5 Tayta Diosqa kuyapayakuqmi.
Tayta Diosqa allinlla ruraqmi.
Diosninchikqa llakipayakuqmi.
6 Tayta Diosqa waqaychanmi
pisi experienciayoq runakunataqa.
Llumpay muchuypi kachkaptiymi
salvaykuwarqa ñoqataqa.
7 Sonqollaymi kunanqa hawkayarunña.
Tayta Dios allinyaykachiptinmi
hawkayarunña.
8 Wañunaymanta libraykuwasqanraykum,
waqanaymanta libraykuwasqanraykum,
urmanaymanta harkaykuwasqanraykum
9 Tayta Diosllapaqña kawsasaq.
Kawsaqkunapa allpanpim kawsasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Hatun llakikuypim kachkani,
nisparaqmi confiakurqani.
11 Lliw runaqa llullam,
nispaymi llutanpi rimarqani.

12 Ñoqallayqa ¿imatataq
Tayta Diosmanqa kutichisaq?
Lliw allinyaykachiwasqanmantaqa
¿imatataq paymanqa kutichisaq?
13 Kusisqam salvacionta chaskisaq.
Tayta Diostam ñoqaqa qayakusaq.
14 Tayta Diosmanmi prometekusqaykunata
cumplisaq.
Llapallan runakunapa qayllanpim
cumplisaq.

15 Diosman sonqo runakuna wañukuptinqa
manam yanqallapaqchu hapin Tayta Diosqa.
16 Dios Taytalláy,
serviqnikim ñoqaqa kallani.
Serviqnikipa wawanmi kallani.
Qanmi watawasqankuta tipirurqanki.
17 Graciasta qonaypaqmi
animalta wañuchipusqayki.
Qam Tayta Diostam
ñoqaqa qayakamusqayki.
18 Tayta Diosmanmi prometekusqaykunata
cumplisaq.
Llapallan runakunapa qayllanpim
cumplisaq.
19 Dios Taytalláy,
temploykipa pationkunapim
ñoqaqa cumplisaq.
Jerusalen llaqtapim
ñoqaqa cumplisaq.

¡Aleluya!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 117

¡Tayta Diosman takiychik!

1 Nacionkuna, llapallaykichik
Tayta Diosta alabaychik.
Runakuna, llapallaykichik
Tayta Diosta yupaychaychik.
2 Ñoqanchikpaq kuyakuyninqa
llumpa-llumpay hatunllañam.
Tayta Diosqa wiñaypaqpuni
llumpay confiakunanchikñam.

¡Aleluya!

Salmo 118

Salvasqanmanta Tayta Diosman gracias qosqan

1 Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
2 Israel castakuna,
Payqa wiñaypaq kuyapayakuqmi,
nispayá niychik.
3 Aaron castakuna,
Payqa wiñaypaq kuyapayakuqmi,
nispayá niychik.
4 Tayta Dios respetaqkuna,
Payqa wiñaypaq kuyapayakuqmi,
nispayá niychik.
5 Llakisqa kaspaymi
qayakurqani Tayta Diosta.
Contestawaspanmi horqoykuwarqa
kichki sitiomanta.
6 Tayta Diosmi yanapawaqniyqa,
manam manchakusaqchu.
Runapa imapas rurawanantaqa
manam manchakusaqchu.
7 Tayta Diosmi yanapawaqniyqa.
Yanapawaqniykuna ukupim
yanapawan payqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cheqniqniykunatam qawasaq,
vencesqatam qawasaq.
8 Runakunapi hapipakunamantaqa
Tayta Diosllapim confiakunanchik.
9 Kamachikuqkunapi hapipakunamantaqa
Tayta Diosllapim confiakunanchik.

10 Llapallan nacionmanta
runakunam muyuriruwanku.
Aswanqa Tayta Dios
yanapawaptinmi vencerurqani.
11 Muyuriwaspankum
chawpicharuwanku.
Aswanqa Tayta Dios
yanapawaptinmi vencerurqani.
12 Abejakuna hinam muyuriruwanku.
Kichkapi nina hinam ruparunku.
Aswanqa Tayta Dios
yanapawaptinmi vencerurqani.
13 Urmaykunaypaqmi paykuna tanqaykuwarqa,
ichaqa Tayta Diosmi yanapaykuwarqa.
14 Tayta Diosmi kallpanchawaqniyqa.
Alabanaypaqmi takisaq ñoqaqa.
Paytaqmi salvaqniyqa karurqa.

15 Allin ruraqkunapa
wasinpiqa kusikuywanmi qaparichkanku.
Salvasqa kasqankumantam
kusikuywan qaparichkanku:
Tayta Diosqa atiyninwanmi
vencerun, nispam nichkanku.
16 Tayta Diospa atiyninqa
admirakuypaqmi, nispam nichkanku.
Tayta Diosqa atiyninwanmi
vencerun, nispam nichkanku.
17 Manam wañusaqchu ñoqaqa
aswanqa kawsasaqmi.
Kawsasaqqa Tayta Diospa
rurasqankunamanta willakunaypaqmi.
18 Tayta Diosmi sinchita castigawarqa
ichaqa manam wañunaykamachu castigawarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Allin kaqman yaykuna
punkukunatayá kichawaychik.
Tayta Dios alabaq
yaykunaypaqyá kichawaychik.

20 Tayta Diospa punkunmi chayqa.
Chaynintam yaykun allin ruraqkunaqa.

21 Dios Taytalláy,
uyarimuwasqaykiraykum graciasta qomullayki.
Salvaqniy kasqaykiraykum graciasta qomullayki.
22 Wasi perqaqkunapa
wischupakusqanku rumiqa
cimientopi eskinan hapiq
rumiñam rikurirurqa.
23 Kaytaqa rurarun Tayta Diosmi.
Kay qawasqanchikqa admirakuypaqmi.
24 Chay punchawqa
Tayta Diospa rurasqanmi.
Chay punchawpiqa
kusikusunchikmi.

25 Dios Taytalláy,
ruegakamullaykim, kunanyá salvaykullawayku.
Dios Taytalláy,
ruegakamullaykim, kunanyá allinchaykuwayku.

26 Alabasqayá kachun
Tayta Diospa sutinpi hamuqqa.
Tayta Diospa templonmantam
mañapuchkaykiku bendicionnintaqa.
27 Tayta Diosllam Diosqa.
Payllam kanchariwaqninchikqa.
Kallmakunatayá hapiychik.
Fiestapaqyá huñunakuychik.
Altarkamayá asuykamuychik.

28 Diosniy kasqaykiraykum
graciasta qosqayki.
Diosniy kasqaykiraykum
qamta hatunchasqayki.
29 Allin kasqanraykuyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosman graciasta qoychik.
Payqa wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.

Salmo 119

Tayta Diospa yachachikuyninqa sumaqllaña kasqanmanta

HUK

1 ¡Mayna kusisqam
Tayta Diospa
munallasqanman hina kawsaqkunaqa!
¡Mayna kusisqam Tayta Diospa
yachachisqanman hina kawsaqkunaqa!
2 ¡Mayna kusisqam Tayta Diospa
kamachillasqan kasukullaqkunaqa!
¡Mayna kusisqam Tayta Diosta
tukuy sonqonwan maskallaqninkunaqa!
3 Allin ruraqmi paykunaqa.
Rurachkankupas Diospa munallasqantam.
4 Kunakuyniki kasukusqa
kanantamiki munallankiqariki.
5 Allin kawsaytam munallani
decretoykikunata kasukunaypaq.
6 Manam penqakullasaqñachu
lliw kamachisqaykita cumplillaspayqa.
7 Cheqap sonqollam gracias nisaq
lliw reglamentoykita yachallaspayqa.
8 Decretoykitam kasukusaq.
Pasaypaqtaqa amam saqewankichu.

ISKAY

9 Mozoqa ¿imaynatataq
mana huchallikuspa kawsanman?
Palabraykita kasukuspanmi
mana huchallikuqqa kawsanman.
10 Ñoqallayqa tukuy sonqoywanmi
maskayki qamtaqa.
Amayá karunchawaychu
kamachikuynikikunamantaqa.
11 Qampa palabraykitam
sonqoypi waqaycharqani.
Contraykipi mana huchallikunaypaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sonqoypi waqaycharqani.
12 Dios Taytalláy,
alabasqam qamqa kanki.
Decretoykikunatamá yachaykachiwanki.
13 Ñoqaqa simiywanmi willakurqani.
Llapallan reglamentoykitam willakurqani.
14 Kamachisqaykiman hina
kawsaspaymi kusikuni.
Qori-qollqemantapas
mastaraqmi kusikuni.
15 Encargoykikunapim yuyaymanani.
Munasqaykiman hina kawsaytam munani.
16 Kusikunim decretoykikunamantaqa.
Manam qonqasaqchu palabraykikunataqa.

KIMSA

17 Kay serviqnikita favoreciwaptikiqa kawsasaqmi.
Palabraykitapas ñoqaqa kasukusaqmi.
18 Yuyaymananaypaqyá
ñawillaykunata kichaykuway.
Admirakuypaq yachachikuynikikunata
entiendenaypaqyá kichaykuway.
19 Ñoqaqa forasterollam
kani kay pachapiqa.
Amayá pakaykuwaychu
kamachisqaykikunataqa.
20 Tukuy tiempopim sinchillataña munachkani.
Reglamentoykikuna yachaykuytam munachkani.
21 Kamachisqaykikunamanta pantarusqankuraykum
hoqarikuq runakunata qaqcharunki.
Kamachisqaykikunamanta pantarusqankuraykum
ñakasqa runakunata qaqcharunki.
22 Kamachikuynikikunata kasukusqayraykuyá
amaña kamiwachunkuchu.
Kamachikuynikikunata kasukusqayraykuyá
amaña despreciawachunkuchu.
23 Kamachikuqkuna contraypi
rimanakuruptinkupas
kay serviqnikiqa
decretoykikunapim yuyaymanasaqpas.
24 Kamachikuynikikunaqa kusichiqniymi.
Runakuna hina consejawaqniymi.

TAWA

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Pasaypaqñam wañunayachkani ñoqallayqa.
Prometewasqaykiman hinayá kawsaykachiwayqa.
26 Kawsasqaymanta willakuptiymi
contestaykuwarqankiqa.
Decretoykikunatapas
yachaykachiwayá ñoqallaymanqa.
27 Encargoykikunaman hina
kawsanaypaqyá entiendeykachiway.
Milagroykikunapi yuyaymananaypaqyá
entiendeykachiway.
28 Sinchi llakikuymantam
sonqollaypas tukukuruchkanña.
Prometewasqaykiman hinayá
kallpanchaykullawayña.
29 Llulla rimanaymantayá harkaykuway.
Yachachikuynikiwanyá llakipayaykuway.
30 Cheqap ñanpi puriytañam akllakurqani.
Reglamentoykikunata kasukunaypaqñam chaskikurqani.
31 Dios Taytalláy,
kamachikuynikikunamanmi
hapipakullani ñoqaqa.
Amayá penqaymanqa
churaykullawaychu ñoqataqa.
32 Kamachikuynikikunata cumplinaypaqmi
chaylla kachkani.
Allin yuyayta qoykuwasqaykiraykum
chaynaqa kachkani.

PICHQA

33 Dios Taytalláy,
decretoykikunaman hina
kawsakuytayá yachaykachiway.
Kawsanaykama kasukunaypaqyá
chaykunataqa yachaykachiway.
34 Yachachikuynikita kasukunaypaqyá
entiendechiway.
Tukuy sonqoywan kasukunaypaqyá
entiendechiway.
35 Kamachikusqaykikunaman hina
kawsanaypaqyá pusaway.
Chayman hina kusisqa
kawsanaypaqyá pusaway.
36 Kamachikuynikikunata kuyanaypaqyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yanapaykuway.
Engañowan apuyaymantayá
harkaykuway.
37 Yanqa kaqkunata ama qawanaypaqyá
waqaychaykuway.
Munasqaykiman hina kawsanaypaqyá
waqaychaykuway.
38 Kay serviqnikiman
prometewasqaykitayá cumpliy.
Respetaqnikikunaman
prometesqaykitayá cumpliy.
39 Amañayá ñoqataqa kamiwachunkuchu.
Manchakusqayraykuyá ama kamiwachunkuchu.
Sentenciayki allin kasqanraykuyá
ama kamiwachunkuchu.
40 Encargoykikunatam kuyani ñoqaqa.
Allin kasqaykiraykuyá kawsariykachiway ñoqataqa.

SOQTA

41 Dios Taytalláy, kuyapayariykullaway.
Prometesqaykiman hinayá salvaykullaway.
42 Chayna kaptinqa
contestasaqmi kamiwaqniytaqa.
Qampa palabraykipim
confiakuni ñoqallayqa.
43 Amayá haykapipas munaychu
llulla rimanaytaqa.
Reglamentoykikunapim
confiakuchkani ñoqallayqa.
44 Tukuy tiempopim
yachachikuynikikunata kasukusaq.
Wiña-wiñaypaqmi
yachachikuynikikunata kasukusaq.
45 Chayna kaptinqa
libreñam kawsakusaq.
Encargoykikunata cumplisqayraykum
libreña kawsakusaq.
46 Reykunapa ñawpaqninpim
kamachikuynikikunamanta rimasaq.
Mana penqakuspam
ñoqaqa rimasaq.
47 Kamachisqaykikunatam kuyani.
Chaykunawanmi kusikuni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Kamachisqaykikunatam kuyani.
Kamachisqaykikunatam munani.
Decretoykikunapim yuyaymanani.

QANCHIS

49 Kay serviqnikiman
rimarisqaykitayá yuyariy.
Confiakunaypaq rimapayawasqayki
palabratayá yuyariy.
50 Chay prometewasqayki palabrawanmi
kawsachiwanki.
Llakisqa kachkaptiymi
consuelawanki.
51 Hoqarikuq runakunam
ñoqamanta burlakunku.
Yachachikuynikikunamantaqa
manam karunchakunichu.
52 Dios Taytalláy,
ñawpaq reglamentoykikunamantam yuyarini.
Chaykunawanmi ñoqallayqa consuelakuni.
53 Mana allin ruraqkunamantam
sinchita piñakuruni.
Yachachikuynikikunata saqerusqankuraykum
sinchita piñakuruni.
54 Decretoykikunamantaqa takirqanim.
Runapa llaqtanpipas takirqanim.
55 Dios Taytalláy,
tutanpas ñoqaqa qanmantam yuyarini.
Yachachikuynikikunatam kasukuni.
56 Ñoqapa imam ruranayqa kaymi:
encargoykikuna kasukuymi.

PUSAQ

57 Dios Taytalláy,
qanmi ñoqapa tukuy imayqa kanki.
Palabrayki kasukunaypaqmi
prometekurqayki.
58 Tukuy sonqoywanmi ruegakurqayki qamtaqa.
Prometewasqaykiman hinayá
kuyapayariykullaway ñoqataqa.
59 Imayna kawsasqaypim
ñoqaqa piensarqani.
Chaymi kamachikuynikikunata
kasqanllan kasukurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

60 Mana munaspaymi
kamachikusqaykikunata kasukurqani.
Apurawmanmi
kamachikusqaykikunata kasukurqani.
61 Mana allin runakunam chawpicharuwanku.
Yachachikuynikikunataqa manam qonqarqanichu.
62 Qanman graciasta qonaypaqmi
chawpi tutata hatarillani.
Allin reglamentoykikunarayku
graciasta qonaypaqmi hatarillani.
63 Llapallan respetasuqnikikunapa
amistadninmi kani.
Encargoykikuna kasukuqkunapa
amistadninmi kani.
64 Dios Taytalláy, kuyapayankim
tukuy kay pachapi kaqkunataqa.
Qamqa yachaykachiwayá
decretoykikunataqa.

ISQON

65 Dios Taytalláy,
kay serviqnikiwanmi
allinta rurarunki.
Prometewasqaykiman hinam
allinta rurarunki.
66 Yuyayniyoq kanaypaqyá
yachaykachiway.
Yachayniyoq kanaypaqyá
yachaykachiway.
Kamachisqaykikunapi confiakusqayraykuyá
yachaykachiway.
67 Manaraq humillachisqa
kachkaspaymi pantarurqani.
Kunanmi ichaqa qampa
palabraykitaña kasukuni.
68 Qamqa allin Diosmi kanki.
Qamqa allinlla ruraqmi kanki.
Decretoykikunatam yachaykachiwanki.
69 Hoqarikuq runakunam hatarirunku.
Contraypi llullakunankupaqmi hatarirunku.
Ñoqam ichaqa tukuy sonqoywan
qamllatańa kasukusaq.
Encargoykikunatam tukuy sonqoywan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqaqa kasukusaq.
70 Rumi sonqo runakunam paykunaqa
ichaqa yachachikuynikipim kusikuni ñoqaqa.
71 Humillachisqa kasqayqa
allinniypaqmi karqa.
Chaynapim yacharqani
decretoykikunataqa.
72 Waranqantin qorimantapas ñoqapaq
aswan allinqa yachachisqaykikunam.
Waranqantin qollqemantapas ñoqapaq
aswan allinqa yachachisqaykikunam.

CHUNKA

73 Qanmi unanchaspa kawsachiwarqanki.
Kamachisqaykikunatam entiendechiwanki.
74 Respetasuqnikikuna
rikuwaspanyá kusikuchunku.
Palabraykipi confiakusqayraykuyá
paykunaqa kusikuchunku.
75 Dios Taytalláy,
reqsinim reglamentoykikunaqa
allin kasqanta.
Confiakunapaq kaspaykim
humillarachiwanki ñoqallayta.
76 Kay serviqnikita kuyapayariwaspaykiyá
consuelaykullaway.
Kay serviqnikiman prometewasqaykipi hinayá
consuelaykullaway.
77 Ñoqallaytaqa kawsanaypaqyá
llakipayariykullaway.
Yachachikuynikipi kusikusqayraykuyá
llakipayariykullaway.
78 Hoqarikuq runakunaqa
penqachisqayá kachunku.
Yanqamanta ñakarichiwasqankuraykuyá
penqachisqa kachunku.
Ñoqam ichaqa yuyaymanasaq.
79 Qamllataña respetasuqnikikunaqa
ñoqamanyá huñunakamuchunku.
Kamachikuynikikuna yachaqkunaqa
ñoqamanyá huñunakamuchunku.
80 Mana huchayoqtayá
decretoykikunallapi yuyaymanachiway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana penqachisqa kanaypaqyá
chaynata yuyaymanachiway.
CHUNKA HUKNIYOQ
81 Salvawanaykita suyaspaymi
wañuy patanpiña kallachkani.
Chaywanpas ñoqallayqa
palabraykipim confiakullachkani.
82 Prometewasqaykikunata suyaspam
yaqaña ñawsayaruchkanipas.
¿Haykapitaq consuelawanki?
nispaymi waqachkanipas.
83 Qosnipi chakiruq
odre hinaña kaspaypas
decretoykikunataqa
manam qonqarunichu pasaypaqpas.
84 ¿Haykapikamataq kawsasaq
kay serviqnikiqa?
¿Haykapitaq castiganki
ñakarichiwaqniykunataqa?
85 Hoqarikuq runakunam
uchkukunata ñoqapaq toqorunku.
Yachachikuynikiman hina mana ruraspam
chaynata rurarunku.
86 Confiakunapaqmi lliw kamachisqaykikunaqa.
Mana imamantam ñakarichiwanku runakunaqa.
Qamyá yanapaykullaway ñoqallaytaqa.
87 Yaqallam kay pachamanta
chinkarachiwanku,
chaywanpas encargoykikunataqa
manam saqerqanichu.
88 Kuyapayakuynikiman hinayá
kawsachiway.
Kamachikuynikikunata kasukunaypaqyá
kawsachiway.
CHUNKA ISKAYNIYOQ
89 Dios Taytalláy,
palabraykiqa wiñaypaqmi.
Hanaq pachapipas
mana tukuqmi.
90 Qamqa wiña-wiñaypaq
confiakunam kanki.
Qanmi kay pachata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinapi kananpaq takyachirqanki.
91 Chaykunaqa kunankamapas
reglamentoykikunaman hinam kachkan.
Tukuy imapas servisusqaykiraykum
hinalla kachkan.
92 Yachachikuynikipi mana kusikuspayqa
llakikuywanmi wañuruymanña karqa.
93 Manam haykapipas
qonqasaqchu encargoykikunataqa.
Chaykunawanmi
kawsachiwarqanki ñoqallaytaqa.
94 Qampa kallasqayraykuyá
salvaykullaway.
Encargoykikunata cumplisqayraykuyá
salvaykullaway.
95 Mana allin ruraqkunam
suyawachkan wañuchiwananpaq.
Ñoqam ichaqa kamachikuynikikunata
entiendeypi risaq.
96 Tukuy ima allin kaqkunapas
qawasqayman hinaqa tukuruqllam kachkan.
Qampa kamachisqaykikunam ichaqa
mana tukuyniyoq alli-allin kachkan.

CHUNKA KIMSAYOQ

97 ¡Maynatam yachachikuynikita kuyallani!
Chaypim tukuy punchaw yuyaymanani.
98 Enemigoykunamantapas mastaraqmi
yachayniyoqta ruraykullawanki.
Kamachisqaykikunawanmi
chaynataqa ruraykullawanki.
Ñoqapaqña wiñaypaq kasqanraykum
chaynataqa ruraykullawanki.
99 Llapallan maestroykunamantapas
aswan mastaraqmi entiendellani.
Kamachikuynikikunata yuyaymanasqayraykum
chaynata entiendellani.
100 Machukunamantapas aswan mastaraqmi
ñoqaqa entiendeni.
Encargoykikunata kasukusqayraykum
chaynata entiendeni.
101 Mana allinkunapi kawsanaymantam
anchurikurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Palabraykita kasukunaypaqmi
anchurikurqani.
102 Reglamentoykikunamantaqa
manam rakikurqanichu.
Chaykunawan yachachiwasqaykiraykum
mana rakikurqanichu.
103 Simillaypaqpas
¡mayna miskillañam prometewasqaykiqa!
Mielmantapas aswan miskiraqmi
chay prometewasqaykiqa.
104 Encargoykikunawanmi
allin entiendeqña rikuriruni.
Chayraykum tukuy mana allin
kawsayta cheqnini.

CHUNKA TAWAYOQ

105 Palabraykiqa chakiykunata
kachaykuq mechero hinaraqmi.
Palabraykiqa purisqay ñanpipas
achkiy hinaraqmi.
106 Allin reglamentoykikunataqa
kasukusaqmi.
Chayta cumplinaypaq
jurasqaytaqa kasukusaqmi.
107 Dios Taytalláy,
sinchi llakisqa kasqayraykuyá
kawsachillaway.
Prometewasqaykiman hinayá
kawsachillaway.
108 Dios Taytalláy,
ruegakuykim ofrendata hina
alabasqayta chaskiwanaykipaq
chaynataq reglamentoykikunatapas
yachachiwanaykipaq.
109 Ñoqaqa sapa kutillam
wañuypa patanpiña kachkani.
Chaywanpas yachachikuynikikunataqa
mana qonqaqñam kachkani.
110 Mana allin ruraqkunam hapiruwanankupaq
toqllata churachkanku.
Ñoqam ichaqa encargoykikunamanta
mana karunchakunichu.
111 Kamachikuynikikunam wiñaypaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

herenciay hinaña kapuwachkan.
Sonqoyta kusichisqanraykum
herenciay hinaña kapuwachkan.
112 Tukuy sonqoywanmi
decretoykikunata cumplisaq.
Wiña-wiñaypaqmi
chaykunataqa cumplisaq.

CHUNKA PICHQAYOQ

113 Iskay uya runakunataqa cheqninim
ichaqa yachachikuynikitaqa kuyanim.
114 Qamqa kanki pakaykuqniymi.
Qamqa kanki harkaykuqniymi.
Palabraykipas ñoqapa confiakunaymi.
115 Mana allin ruraqkuna,
ñoqamantayá anchuriychik.
Diosniypa kamachisqankunata
kasukunaypaqyá anchuriychik.
116 Kawsallasaqmi prometewasqaykiman
hina kallpanchallawaptikiqa.
Amayá penqakusaqchu
qamllapi confiakuchkaspaqa.
117 Yanapawaptikiqa salvasqam kasaq.
Decretoykikunatam mana tukuyta estudiasaq.
118 Decretoykikunamanta
llapallan rakikuqtam cheqnirunki.
Engañasqankupas yanqalla kasqanraykum
paykunataqa cheqnirunki.
119 Qopata hinam qawanki
kay pachapi mana allin ruraqkunataqa.
Chaymi ñoqallaypas kuyallani
kamachikuynikikunataqa.
120 Qamta manchakusqayraykum
sayarirun chukchaykunapas.
Ñoqallayqa respetanitaqmi
reglamentoykikunatapas.

CHUNKA SOQTAYOQ

121 Allin arregloman hinam
allinta rurarqani ñoqaqa.
Amayá saqeruwaychu
ñakarichiqniykunapa kasqanpiqa.
122 Allin kanaypaqyá
nanachikuway kay serviqllaykita.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amayá munaychu
hoqarikuq runakuna ñakarichiwananta.
123 Waqaptiymi ñawiykunapas
yaqaña tutayaruchkanpas.
Salvawanaykita suyaspam
yaqaña ñawsayaruchkanipas.
Allinpaq prometewasqaykita suyasqayraykum
yaqaña ñawsayaruchkanipas.
124 Kuyapayakuynikiman hinayá
kay serviqnikipaq allichaykapuway.
Decretoykikunatapas
kay serviqnikimanyá yachaykachiway.
125 Serviqniki kasqayraykuyá
entiendeykachiway.
Kamachikuynikita reqsinaypaqyá
entiendeykachiway.
126 Dios Taytalláy,
ñam chayaramunña
ruranaykipaq tiempoqa.
Manam kasukunkuñachu
yachachikuynikikunataqa.
127 Chayraykum kamachikusqaykikunata
qorimantapas mastaraq kuyaruni.
Chayraykum kamachikusqaykikunata
qori-puromantapas mastaraq kuyaruni.
128 Chaymi llapallan encargoykikunawan
allinta kawsanaypaq pusachikuni.
Tukuy mana allin kawsaytañataqmi cheqnini.

CHUNKA QANCHISNIYOQ

129 Admirakuypaqmi kamachikuynikikunaqa
chaymi kasukullachkani ñoqallayqa.
130 Achkiy hinaraqmi
palabrayki entiendesqankuqa.
Pisi experienciayoqkunatapas
entiendeykachinmi palabraykiqa.
131 Yakunayachikuspa
samatyachkaq hinam kachkani.
Kamachisqaykikunata kuyasqayraykum
chaynaqa kachkani.
132 Ñoqallayta qawarimuwaspaykiyá
llakipayariykullaway.
Kuyasuqnikikunawan rurasqaykita hinayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llakipayariykullaway.
133 Ñoqallaytaqa palabraykiman hinayá
kawsachiway.
Mana allinkuna ama munaychakuwananpaqyá
kawsachiway.
134 Libraykuway runakuna
ñakarichiwananmanta,
hinaptinqa kasukusaqmi
encargoykikunata.
135 Favoreceykuwayá kay serviqnikitaqa.
Yachaykachiwayá decretoykikunataqa.
136 Ñoqapaqa weqellaykunapas
mayu hinaraqmi puririn.
Yachachikuynikita mana kasukusqankuraykum
chaynataqa puririn.

CHUNKA PUSAQNIYOQ

137 Dios Taytalláy,
ancha allin ruraqmi kanki qamqa.
Mana pantayniyoqmi reglamentoykikunaqa.
138 Kunawasqaykiku kamachikuynikikunaqa
allin ruranapaqmi.
Kunawasqaykiku kamachikuynikikunaqa
sumaq confiakunapaqmi.
139 Palabraykiraykum
anchallataña sientikuruni.
Enemigoykuna qonqarusqanraykum sientikuruni.
140 Chuyayachisqa qori-puro hinam
prometewasqaykiqa.
Chayraykum chaytaqa kuyallani
kay serviqnikiqa.
141 Mana pipa qawarinan kaspaypas
manam qonqanichu encargoykikunataqa.
Despreciasqa kaspaypas
manam qonqanichu encargoykikunataqa.
142 Qamqa kanki wiñaypaq
allin ruraqmi.
Qampaqa yachachikuynikipas
confiakunapaqmi.
143 Ñakarispaypas
kamachisqaykikunapim kusikuni.
Sasachakuypi kaspaypas
kamachisqaykikunapim kusikuni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

144 Wiñaypaq allinmi kamachikuynikikunaqa.
Kawsanaypaqyá entiendechiway ñoqallaytaqa.
CHUNKA ISQONNIYOQ
145 Dios Taytalláy,
tukuy sonqoywanmi
contestaykamuwanaykipaq qayakamullayki.
Decretoykikunata
kasukunaypaqmi qayakamullayki.
146 Salvawanaykipaqmi
qayakamullayki.
Kamachikuynikikunata kasukunaypaqmi
qayakamullayki.
147 Tutapayta hatarispaymi
qayakamullayki.
Prometewasqaykipi confiakuspam
qayakamullayki.
148 Mana puñuspaymi
tukuy tuta rikchani.
Palabraykikunapi
yuyaymananaypaqmi rikchani.
149 Dios Taytalláy,
kuyapayakuynikiman hinayá uyariykullaway.
Reglamentoykiman hinayá kawsaykachillaway.
150 Daño rurayllapi kaq
runakunam asuykuruwanku.
Ichaqa yachachikuynikikunamantam
karunchakurunku.
151 Dios Taytalláy,
ñoqapa hichpallaypim
kachkanki qamqa.
Confiakunapaqmi
llapallan kamachisqaykikunaqa.
152 Unayñam kamachikuynikikunamanta
yachani.
Wiñaypaq takyachisqaykitam
yachani.
ISKAY CHUNKA
153 Ñakarisqayta qawaykuspayá
libraykullaway.
Yachachikuynikitaqa mana qonqasqayraykuyá
libraykullaway.
154 Asuntollaypi defiendewaspayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

libraykullaway.
Prometewasqaykiman hinayá
kawsachillaway.
155 Mana allin ruraqkunaqa
manam salvakunqakuchu
decretoykikuna mana cumpliy
munasqankurayku.
156 Dios Taytalláy,
anchallañam runapaq
kuyapayakuynikiqa.
Reglamentoykikunaman hinayá
kawsachillaway ñoqallaytaqa.
157 Achkallañam kachkan
ñakarichiwaq enemigoykunaqa.
Chaywanpas manam rakikunichu
kamachikuynikikunamantaqa.
158 Traicionasuqniki runakunataqa
qawaspaymi cheqnini.
Palabraykikuna mana kasukuqkunatam
cheqnini.
159 Dios Taytalláy,
qawariyá encargoykikuna
kuyasqaytaqa.
Kuyapayakuynikiman hinayá
kawsachillaway ñoqallaytaqa.
160 Llapallan palabraykiqa
pasaypaq confiakunapaqmi.
Llapallan reglamentoykikunaqa
wiñaypaq allinmi.

ISKAY CHUNKA HUKNIYOQ

161 Kamachikuqkunam ñakarichiwanku
yanqapuni.
Ichaqa sonqoymantam
palabraykitaqa respetani.
162 Prometewasqaykipim
sinchita kusikullani.
Achka riqueza
tarikuq hinam kusikullani.
163 Llullataqa
cheqnispaymi millakuni.
Yachachikuynikitam
ichaqa kuyani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

164 Achka kutitam punchawpi
alabayki.
Reglamentoykikuna
allin kasqanraykum alabayki.
165 Yachachikuynikita kuyaqkunaqa
hawkallañam kawsakunku.
Paykunataqa manam imapas
urmachinmanchu.
166 Dios Taytalláy,
salvaykuwanaykipaqmi
suyallachkani ñoqallayqa.
Kamachisqaykikunata cumplisqayraykuyá
salvaykullawayqa.
167 Kamachikuynikikunatam kasukuni.
Tukuy sonqoywanmi chaykunataqa kuyani.
168 Encargoykikunataqa kasukunim.
Kamachikuynikikunataqa kasukunim.
Imaynam kawsasqaytaqa yachawankim.

ISKAY CHUNKA ISKAYNIYOQ

169 Dios Taytalláy,
qayakamusqaytayá uyariykullaway.
Palabraykiman hinayá entiendeykachiway.
170 Ruegakusqaytaqa qamyá chaskiykuway.
Prometewasqaykiman hinayá libraykullaway.
171 Ñoqallayqa sinchitam
alaballasqayki.
Decretoykikuna yachachiwasqaykiraykum
alaballasqayki.
172 Prometewasqaykimantam
takispa alabasqayki.
Llapallan kamachisqaykikunaqa
allin kasqanraykum alabasqayki.
173 Chaypunillayá atiynikiwan
yanapaykuway.
Encargoykikunata akllakusqayraykuyá
yanapaykuway.
174 Dios Taytalláy,
salvaykuwanaykitam munallachkani.
Qampa yachachikuynikimantam
kusikuchkani.
175 Qamta alabanaypaqyá
kawsachiway ñoqataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reglamentoykikunayá
yanapawachun ñoqataqa.
176 Chullaruq ovejata hinayá
kay serviqnikita maskaykullaway.
Kamachisqaykikunata mana qonqasqayraykuyá
kay serviqnikita maskaykullaway.

Salmo 120

Sasachakuypi kaspan qayakusqan

Diosman asuykunapaq taki

1 Sasachakuypi kaspaymi
qayakurqani Tayta Diosta.
Chaymi pay
contestamuwarqa ñoqata.
2 Dios Taytalláy,
llullakuqkunamantayá libraykullaway.
Engañakuqkunamantayá libraykullaway.

3 Yaw llulla qallu
¿imatataq qamqa horqokunki?
¿imatawantaq qamqa chaskikunki?
4 Guerrapi peleaqpa
ñawchi punta flechanwanmi
Diosqa castigasunki.
Retama yantapa
ratarichkaq sansanwanmi
payqa castigasunki.

5 ¡Imallapiraq rikukuni!
Ñoqaqariki Mesec runakunapa
*yachananpiñam samapakuchkani.
¡Imallapiraq rikukuni!
Ñoqaqariki Cedar runakunapa
yachananpiñam samapakuchkani.
6 Unay tiempoñam ñoqaqa *yacharqani.
Hawkayay cheqnikuqkunawanmi yacharqani.
7 Hawkalla kawsakuymantam
rimani ñoqaqa.
Guerrallatam
munachkanku paykunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 121

Tayta Diosmi waqaychawaqninchik

Diosman asuykunapaq taki

1 Orqokunata qawarispaymi
tapukullayman:
¿Maylawmantaraq yanapaqniyqa
hamullawanman?
2 Yanapakuyqa hamullawanqa
Tayta Diosmantam,
cielokunapas allpa-pachapas
unanchaqmantam.

3 Manam haykaqpas urmanaykita
munallanqachu.
Manam haykaqpas cuidaqnikiqa
puñullanqachu.
4 Israel castapa waqaychaqninqa
mana puñuqmi.
Israel castapa waqaychaqninqa
wiñay rikchaqmi.
5 Compañaqniki Tayta Diospunim
waqaychaqniki.
Compañaqniki Tayta Diospunim
llantusuqniki.
6 Manam punchawpas intiqariki
rupasunkichu.
Manam tutapas killaqariki
dañasunkichu.

7 Tayta Diospunim waqaychasunki
desgraciamanta.
Tayta Diospunim waqaychaykunqa
vidallaykita.
8 Tayta Diospunim maypi-chaypipas
waqaychasunki.
Tukuy tiempopim qamtaqariki
waqaychasunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 122

Jerusalen llaqta hawka kananpaq mañakusqan

Diosman asuykunapaq Davidpa takisqan

1 Ñoqam kusikurqani:
Tayta Diospa templonmanmi
risunchik, niwaptinku.
2 Jerusalen llaqta,
ñoqaykuqa callekikunapiñam
purichkaniku.
3 Jerusalen llaqtaqa
huk hawaqllapim kachkan.
Suma-sumaq hatarichisqam kachkan.
4 Chaymanmi rinku
Tayta Diospa akllasqan runakuna.
Chaymanmi rinku
Israel casta llapallan runakuna.
Tayta Diosman graciasta
qonankupaqmi rinku.
Kamachikuyman hina
ruranankupaqmi rinku.
5 Allinta arreglaq gobiernoqa
chay llaqtapim kachkan.
David castapa gobiernonqa
chay llaqtapim kachkan.

6 Jerusalen llaqtamantayá
mañakuychik kaynata:
Jerusalen llaqtaqa
hawkayaypiyá kachun.
Qamta kuyasuqniki runakunaqa
hawkallayá kachun.
7 Murallaykikunapa ukulawninpi kaqkunapas
hawkallayá kachunku.
Palacioykikunapi kaqkunapas
hawkallataqyá kachunku.

8 Aylluykunapaqmi Jerusalen llaqtata nisaq:
Hawkayay kachun qampi, nispa.
Amigoykunapaqmi Jerusalen llaqtata nisaq:
Hawkayay kachun qampi, nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Jerusalen llaqta,
yupaychasqayku Diospa templonraykum
allinnikita maskasaq.
Jerusalen llaqta,
Tayta Diospa templonraykum
allinnikita maskasaq.

Salmo 123

Diosllaman hapipakuspa mañakusqanmanta

Diosman asuykunapaq taki

1 Dios Taytallayku,
qamllatapunim ñoqallaypa ñawillayqa
qawamusuchkanki.
Qamqa hanaq pacha wasikipim yachallachkanki.
2 Dios Taytallayku,
patronninmanta imatapas chaskinanpaq
sirvientepas hinam
favorecewanaykikukama suyachkaykiku.
Dios Taytallayku,
patronanmanta imatapas chaskinanpaq
sirvientapas hinam
favorecewanaykikukama suyachkaykiku.

3 Dios Taytallayku,
ñoqallaykuta kuyakuynikiman hina kuyapayawayku.
Amirunikuñam paykunapa despreciontaqa.
4 Dios Taytallayku,
amirunikum apuyarullaqkunapa
asikuynillanta.
Chaynallataq hatun tukullaqpa despreciontapas.

Salmo 124

Israel castakunapa salvaqninqa Dioslla kasqanmanta

Diosman asuykunapaq Davidpa takisqan

1 Israel castakunayá nichunku:
Sichu Tayta Dios
mana favorninchikpi kaptinqa.
2 Sichu Tayta Dios

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana favorninchikpi kaptinqa
chaynataq runakunapas
contranchikpi hatarispanqa
3 kawsachkaqllatachiki piñakuruspa
millpuruwachwan karqa.
4 Yakukuna hinachiki
aparuwachwan karqa.
Mayu hinachiki
hawanchikta pasarunman karqa.
5 Lloqlla hinachiki
hawanchikta pasarunman karqa.

6 Tayta Diosqa alabasqayá kachun.
Payqa manam enemigonchikunaman
qoykuwarqanchikchu.
Kirunwan kachuparuwananchikpaqmi
mana qoykuwarqanchikchu.
7 Urpitu hapiqkunapa toqllanmanta
lluptichkaq hinam lluptirunchik.
Toqlla tipiruptin
lluptichkaq hinam lluptirunchik.
8 Yanapakuyqa hamullawanqa
Tayta Diosmantam,
cielokunapas, allpa pachapas
unanchaqmantam.

Salmo 125

Runankunata Dios waqaychasqanmanta

Diosman asuykunapaq taki

1 Tayta Diospi confiakuqkunaqa
Sion Moqo hinam kanku.
Paykunaqa wiñaypaqmi
mana kuyuchisqa kanqaku.
2 Jerusalen llaqtapa muyuriqninpim
orqokuna kachkan.
Chaynam Tayta Diospas
runankunapa muyuriqninpi kachkan.
Kunanmanta wiñaykamam
chaynaqa kachkan.
3 Allin ruraqkunapa allpanpiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin gobiernaqkunaqa
manam wiñaypaqchu gobiernanqaku.
Chayna kaptinqa
allin runakunam
mana allinkunaman qokurunmanku.
4 Dios Taytalláy,
qamqa allin runakunapaqyá
allinta ruray.
Qampa munasqaykiman hina
ruraqkunapaqyá allinta ruray.
5 Dios Taytalláy,
mana allin kawsay
munaqkunatayá castigay.
Mana allin ruraqkunatawan
kuskatayá castigay.

¡Israel casta runakunaqa
hawkayaypiyá kachun!

Salmo 126

Nacionninku allinyananpaq mañakusqanku

Diosman asuykunapaq taki

1 Jerusalen llaqtayoq presokunatam
Tayta Dios kutirachimurqa.
Chaymi mosqoypi hinaraq
tarikurqanchik ñoqanchikqa.
2 Chayraqmi miskillataña asikurqanchik.
Chayraqmi kusikuymanta takirqanchik.
Huklaw nacionniyoq runakunam nirqaku:
Tayta Diosmi paykunapaq
admirakuypaq kaqkunata rurarun, nispanku.
3 Tayta Diosmi admirakuypaq kaqkunata
ñoqanchikpaq rurarqa.
Paypa rurasqankunamantam
kusikurqanchik ñoqanchikqa.

4 Neguev lawpi chaki wayqokunam
rikurirun yakuyoqña.
Chaynayá ñoqaykutapas
ñakarisqaykumanta kutirichiwaykuña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Waqaspa tarpuqkunaqa
kusikuywanmi cosechanqa.
6 Muhuta waqastin apaqpas
kusikuymanta takistinmi kutimunqa.
Gamillakunata apamustinmi
payqa kutimunqa.

Salmo 127

Tukuy allinkunaqa hamun Tayta Diosmantam

Diosman asuykunapaq Salomonpa takisqan

1 Sichu wasita Tayta Dios
mana hatarichiptinqa
yanqapaqmi llamkanqaku.
Sichu llaqtata Tayta Dios
mana waqaychaptinqa
yanqapaqmi waqaychanku.
2 Yanqam kanman tutapaymanta
tutaykuqkama llamkasqaykichikpas.
Yanqam kanman mikunaykichikpaq
ñakarispa ganasqaykichikpas.
Tayta Diosqa kuyaqninkunapaqmi
imallatapas churaykun.
Paykuna puñuchkaptinraqmi
imallatapas churaykun.

3 Churi-wawanchikkunaqa
Tayta Diospa qowasqanchik herencianchikmi.
Nacepuwaqninchikkunaqa
Tayta Diospa qowasqanchik premionchikmi.
4 Kallpallanchikpiraq
naceq churinchikkunaqa
valeroso soldadokunapa
flechankuna hinaraqmi kanqa.
5 Ancha kusisqam
achka flechayoq runaqa.
Chayna kusisqataqmi
achka churiyoq runaqa.
Enemigonkunawan
juiciopi kaspapas
respetachikunqam payqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 128

Tayta Dios respetaqpa kusikuynin

Diosman asuykunapaq taki

1 ¡Mayna kusisqam Tayta Diosta
llapallan respetaqkunaqa!
¡Mayna kusisqam paypa munasqanman
hina kawsaqkunaqa!
2 Chayna kaspaqa
llamkaspa ganasqaykiwanmi mikunki.
Kusikuyniyoqmi kanki.
Tukuymi allin kasunki.
3 Wasikipi ruruchkaq uvas planta hinam
warmikipas kapusunki.
Mesaykipa muyuriqninpi
ikllimuq aceitunas plantakuna hinam
churikikunapas kapusunki.
4 Chaynatam Tayta Diosqa
respetaqnin runata bendecinqa.

5 Sion Moqomantayá
Tayta Dios bendecisunki.
Jerusalen llaqtapa allinnintam
kawsanaykikama qawanki.
6 Willkaykikunatam qawanki.

¡Israel casta runakunaqa
hawkayaypiyá kachun!

Salmo 129

Tayta Diosmi libraqninchikqa

Diosman asuykunapaq taki

1 Israel castakunayá nichunku:
Warma kasqaykumantaraqmi
llumpayta ñakarichiwarqaku.
2 Warma kasqaykumantaraqmi
llumpayta ñakarichiwarqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aswanqa manapunim
ñoqaykutaqa vencewarqakuchu.
3 Ñoqaykutaqa azoteruwaptinkum
wasallaykupas matakurun.
Yapusqa surcokuna
hinaraqmi rikurirun.
4 Tayta Diosqa allin ruraq
kasqanraykum libraykuwanku.
Mana allin ruraqkunapa
watawasqankumantam libraykuwanku.
5 Sion llaqtata cheqniqkunaqa
penqaypiyá kachunku.
Sion llaqtata cheqniqkunaqa
llapallankuyá lluptichunku.
6 Wasipa hawanpi wiñaq
qora hinayá kachunku.
Manaraq rachuruchkasqa chakiruq
qora hinayá kachunku.
7 Chay qorakunaqa
rutuqpa makinmanpas manam huntanchu.
Gamilla hoqariqpa marqayninmanpas
manam haypanchu.
8 Manam pipas ninqachu
chay hoqariqkunataqa:
"Tayta Diosyá bendecisunkichik" nispaqa.
"Tayta Diospa bendecionnintam
qamkunapaq mañakuniku" nispaqa.

Salmo 130

Tayta Diosllam confiakunanchikqa

Diosman asuykunapaq taki

1 Dios Taytalláy,
qamtam qayakamullayki.
Uku-ukumantam qayakamullayki.
2 Señorlláy,
ñoqallaytayá uyariykullaway.
Ruegakusqaytayá uyariykullaway.

3 Señor Diosnilláy,
mana allin rurasqaykuta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yuyaptikiqa
llapallaykuchiki castigasqa
kallaymanku karqa.
4 Ichaqa qamllam pampachaykuwankikuqa.
Qamllata adoranaykupaqmi pampachaykuwankikuqa.
5 Tukuy sonqoywanmi
Tayta Diospi confiakuni.
Paypa palabranpim
ñoqaqa confiakuni.
6 Tutapi llaqta cuidaqkunaqa
confianzawanmi suyanku achikyanantaqa.
Paykunamantapas mastaraqmi
Tayta Diosllapiña confiakuchkani ñoqaqa.
7 Israel castakuna,
Tayta Diospiyá confiakuychik.
Tayta Diosmi kuyapayasunkichik.
Paymi pasaypaqta librasunkichik.
8 Paymi Israel castakunata libranqa.
Tukuy mana allin rurasqankumantam libranqa.

Salmo 131

Confianzawan mañakuymanta

Diosman asuykunapaq Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
ñoqallayqa manam orgullosochu kani
nitaqmi runamasiyta despreciaqchu kani.
Manam hatun kaqkunatapas munanichu.
Manam admirakuypaq kaqkunatapas munanichu.
2 Hawkallam ñoqallayqa kachkani.
Upallallam ñoqallayqa kachkani.
Mamanpa marqayninpi wawa hinam
kachkani ñoqallayqa.
Anukasqa wawa hinañam
kachkani ñoqallayqa.

3 Israel castakuna,
Tayta Diospiyá confiakuychik.
Kunanmanta wiñaykamayá confiakuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 132

Davidman Tayta Dios prometesqanmanta

Diosman asuykunapaq taki

1 Dios Taytalláy,
Davidmantayá yuyariy.
Tukuy ñakarisqanmantayá yuyariy.
2 Qam Tayta Diosman
juramentasqanmantayá yuyariy.
Jacobpa atiyniyoq Diosnin
kasqaykirayku prometesusqaykitayá yuyariy.
3 Paymi nirqa:
Manam wasiyman yaykusaqchu
nitaqmi kamaypipas waqtapasaqchu.
4 Manam huk ñawitapas puñusaqchu,
manataqmi puñunayachikusaqchu.
5 Tayta Diospaq sitiota tarinaykama.
Jacobpa atiyniyoq Diosninpaq
*yachananta tarinaykama.

6 Diospa baulninmantam
uyarirqaniku Efrata lawpi.
Chay baultam tarirqaniku
Jaar law chakrapi.
7 Diospa yachananmanyá
ñoqanchikqa yaykusunchik.
Qayllanpi kaq baulninpa
ñawpaqninpiyá qonqorakusunchik.

8 Dios Taytalláy,
samanayki sitiomanyá
qamqa riypuni.
Atiyniki qawachiq
baulnikiwanyá yaykuypuni.
9 Sacerdotekikunapas allin ruraywanyá
pachasqa kachunku.
Qanman sonqo runakunapas
kusikuymantayá qaparichunku.
10 Serviqniki Davidraykuyá
reytaqa ama qepanchakuychu.
Aceitewan tallichisqaykitaqa
amayá qepanchakuychu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Davidmanmi Tayta Dios
cheqaptapuni juramentarqa.
Manam qepaman kutinqachu
chay juramentasqanmantaqa.
Miraynikitam gobiernachisaq,
nispanmi nirqa.
12 Miraynikikuna contratoyta cumpliptinqa,
miraynikikuna kamachisqaykunata cumpliptinqa
paykunapa mirayninpas
wiñaypaqmi gobiernanqa, nispanmi nirqa.

13 Tayta Diosqa
Sion Moqotam akllakurqa.
Tayta Diosqa
chaypi *yachaytam munarqa.
14 Paymi nirqa:
Kay moqom wiñaypaq kanay sitio.
Kaymi yachanaypaq munasqay sitio.
15 Kawsayninkutam sinchita ruruchisaq.
Wakchakunatam mikuywan saksachisaq.
16 Ñoqaqa salvacionniywanmi
pachaykachisaq sacerdotenkunatapas.
Kusikuymantam qaparinqaku
ñoqaman sonqo runankunapas.
17 Sion Moqopim Davidpa mirayninmanta
atiyniyoq reyta gobiernachisaq.
Aceitewan tallichisqay reytam
lamparata hina ratachisaq.
18 Enemigonkunatam penqayman churasaq.
Paypa gobiernontañataqmi sumaqyachisaq.

Salmo 133

Diosman sonqoyoqkunapa kuyanakuyninmanta

Diosman asuykunapaq Davidpa takisqan

1 ¡Mayna allinmi
wawqe-panikunapa
huk sonqolla kawsakuyninqa!
¡Mayna kuyayllapaqmi
wawqe-panikunapa
huk sonqolla kawsakuyninqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Umaman talliykusqa miski asnaq
aceite hinam chayna kawsakuyqa.
Barbaman sullmariq aceite hinam
chayna kawsakuyqa.
Aaronpa barbankamam sullmarin
chay aceiteqa.
Sotananpa kunkankamam
sullmarin chay aceiteqa.
3 Hermon Orqomanta sullamuchkaq hinam
chayna kawsakuyqa.
Sion Moqoman sullamuchkaq hinam
chayna kawsakuyqa.
Chaypi kawsaqkunamanmi
Tayta Dios bendicionninta apachin.
Chaypi kawsaqkunamanmi
wiñay kawsayta apachin.

Salmo 134

Tayta Diosta alabasunchik

Diosman asuykunapaq taki

1 Tayta Diosta serviqninkunaqa,
llapallanchikyá payta alabasunchik.
Tayta Diospa templonpi tutankuna
serviqkunapas, paytayá alabasunchik.
2 Santuarion lawmanyá makinchikta hoqarisunchik.
Tayta Diostayá ñoqanchikqa alabasunchik.
3 Sion Moqomantayá
Tayta Diosqa bendeciwasun.
Cielokunatapas allpa pachatapas
unanchaqyá bendeciwasun.

Salmo 135

Tayta Diospa admirakuypaq rurasqankunamanta

¡Aleluya!

1 Tayta Diostayá alabasunchik.
Paypa serviqninkunayá alabasunchik.
2 Tayta Diospa templonpi serviqkuna,
paytayá alabaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templonpa pationpi serviqkuna,
paytayá alabaychik.
3 Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosta alabasunchik.
Paypa sutinqa kuyayllapaq
kasqanraykuyá takisunchik.
4 Tayta Diosqa Jacob castakunatam
kikinpaq akllakurun.
Payqa Israel castakunatam
kapuqninpaq akllakurun.

5 Ñoqaqa yachanim
Tayta Diosqa
ancha hatun kasqanta.
Yachanim Señorninchikqa
llapallan dioskunamanta
aswan hatun kasqanta.
6 Cielokunapipas Tayta Diosqa
tukuy munasqantam ruran.
Kay pachapipas payqa
tukuy munasqantam ruran.
Lamar qochakunapipas
tukuy munasqantam ruran.
Lamar qochapa tukuy ukunpipas
chaynatam ruran.
7 Kay pachapa cantonkunamantam
puyukunata hatarichimun.
Parananpaqmi llipyaykunata
hatarichimun.
Churasqan sitiomantam
wayrakunata pukuchimun.
8 Paymi Egipto nacionpi
runakunapa piwinkunata wañurachirqa.
Paymi Egipto nacionpi
animalkunapa piwinkunata wañurachirqa.
9 Egipto nacionpa chawpinmanmi
milagrokunata apachimurqa.
Egipto nacionpa chawpinmanmi
admirakuypaq kaqkunata apachimurqa.
Faraonpa contranpim payqa
apachimurqa.
Llapallan serviqninkunapa contranpim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

apachimurqa.
10 Achka nacionkunatam chinkarachirqa.
Atiyniyoq reykunatam wañurachirqa.
11 Amor casta runakunapa
reynin Sehontam wañurachirqa.
Basan lawpi Rey Ogtam
payqa wañurachirqa.
Canaan runakunapa
lliw reyninkutam wañurachirqa.
12 Chay reykunapa allpantam
runankunaman qoykurqa.
Israel castakuna
dueñochakunanpaqmi qoykurqa.

13 Dios Taytalláy,
wiñaypaqmi sutillaykiqa.
Dios Taytalláy,
wiñaypaqmi kanki yuyarisqa.
14 Tayta Diosmi runankunapaq
allinta arreglanqa.
Paymi serviqninkunamanta
llakipayarikunqa.
15 Nacionkunapa taytacha-mamachankuqa
qori-qollqellam.
Tukuy chaykunaqa
runakunapa rurasqankunallam.
16 Simiyoq kaspapas
manam rimankuchu.
Ñawiyoq kaspapas
manam qawakunkuchu.
17 Rinriyoq kaspapas
manam uyarinkuchu.
Manataqmi siminkupi
samayninkupas kanchu.
18 Chaykunamanmi rikchakun
chaykuna ruraqkunapas.
Chaykunamanmi rikchakun
chaykunapi confiakuqkunapas.

19 Israel castakuna,
Tayta Diosta alabaychik.
Aaron castakuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosta alabaychik.
20 Leviy castakuna,
Tayta Diosta alabaychik.
Tayta Dios respetaqkuna,
payta alabaychik.
21 Sion Moqomantayá
Tayta Diosqa alabasqa kachun.
Jerusalen llaqtapi *yachaq
Tayta Diosqa alabasqayá kachun.

¡Aleluya!

Salmo 136

Israel castakunapaq Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta

1 Allin kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik.
2 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
sapallan Diosman graciasta qoychik.
3 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
sapallan Señorman graciasta qoychik.
4 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
hatun milagrokuna ruraqman
graciasta qoychik.
5 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
entiendeywan cielokunata unanchaqman
graciasta qoychik.
6 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
yaku hawanpi allpa mastariqman
graciasta qoychik.
7 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
hatun achkiqkuna unanchaqman
graciasta qoychik.
8 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
punchaw munaychakunanpaq inti unanchaqman
graciasta qoychik.
9 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
tuta munaychakunanpaq
killatawan lucerota unanchaqman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

graciasta qoychik.
10 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Egipto runakunapa piwinkuna wañuchiqman
graciasta qoychik.
11 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Egipto runakunamanta
Israel castakuna horqomuqman
graciasta qoychik.
12 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Israel castakunata hatun
atiyninwan horqomuqman
graciasta qoychik.
13 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Puka Lamar Qocha rakiruqman
graciasta qoychik.
14 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Israel castakunata
lamar qochapa chawpinta pasachiqman
graciasta qoychik.
15 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Rey Faraonta tropankunatawan
Puka Lamar Qochapi qeqeparachiqman
graciasta qoychik.
16 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
chunniqninta runankuna pusaqman
graciasta qoychik.
17 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
atiyniyoq reykuna venceqman
graciasta qoychik.
18 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
munayniyoq reykuna wañuchiqman
graciasta qoychik.
19 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Amor casta Rey Sehon wañuchiqman
graciasta qoychik.
20 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Basan lawpi Rey Og wañuchiqman
graciasta qoychik.
21 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
paykunapa allpanta runankunamanña qoqman
graciasta qoychik.
22 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

serviqnin Israel dueñochachiqman
graciasta qoychik.
23 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
ñakarichisqa kachkaptiyku yuyariwaqniykuman
graciasta qoychik.
24 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
enemigoykumanta libraqniykuman
graciasta qoychik.
25 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
tukuy kawsaqkuna mikuchiqman
graciasta qoychik.
26 Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
hanaq pachapi munaychakuq Diosman
graciasta qoychik.

Salmo 137

Babilonia law mayukunapa patanpi presokuna waqaspa takisqanku

1 Babilonia nacionpa
mayunkunapa patanpi
tiyaspam waqarqaniku.
Sion llaqtamanta
yuyarispaykum waqarqaniku.
2 Chaypi kaq wayaw sachakunapim
arpaykuta warkuykurqaniku.
3 Preso pusawaqniykum
takinaykupaq mañawaqku.
Sion llaqtapa takintayá
takiykapuwayku, nispam niwaqku.

4 Tayta Diosman alabanayku takitaqa
¿imaynamá takiymanku
runakunapa llaqtanpiqa?
5 Jerusalen llaqtalláy,
qamta qonqaruptiyqa
alleq makillaypas
mana valeqñayá karuchun.
6 Qanmanta mana yuyariptiyqa
qallullaypas pasaypaqtayá
laqakuruchun.
Jerusalenrayku tukuymanta llalliqta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana kusikuptiyqa qallullaypas
pasaypaqtayá laqakuruchun.

7 Dios Taytalláy,
amayá qonqaychu
Edompa mirayninkunataqa.
Jerusalen vencesqa
kasqan punchawpim
nirqaku paykunaqa:
¡Chay llaqtata taqmaychik! nispa.
¡Cimientonkama taqmaychik! nispa.

8 Babilonia llaqta,
tuñichisqam kanki qamqa.
¡Mayna kusisqam imam rurawasqaykikumanta
pagasuqniki runakunaqa!
9 ¡Mayna kusisqam churi-wawaykikunata
hapispa qaqa rumikunaman
chamqaparuq runakunaqa!

Salmo 138

Tayta Diospa favorninkunamanta gracias qosqan

Davidpa takisqan

1 Tukuy sonqoywanmi
qamllamanña graciasta qosqayki.
Dioskunapa qayllanpim
qamllapaqña takipusqayki.
2 Sapaqchasqayki templo lawmanmi
ñoqaqa qonqorakusaq.
Kuyapayakuq kasqaykiraykum
qanman graciasta qosaq.
Confiakunapaq kasqaykiraykum
qanman graciasta qosaq.
Tukuy imamantapas
sutikita hatunchasqaykiraykum
graciasta qosqayki.
Tukuy imamantapas
palabraykita hatunchasqaykiraykum
graciasta qosqayki.
3 Qayakamuptiymi contestaykamuwarqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qayakamuptiymi kallpanchaykuwarqanki.

4 Dios Taytalláy,
kay pachapi llapallan reykunam
graciasta qosunki.
Palabraykikunata uyarispankum
graciasta qosunki.
5 Tayta Diospa rurasqankunamantam
paykunaqa takinqaku.
Paypa ancha reqsisqa kasqanraykum
paykunaqa takinqaku.
6 Tayta Diosqa humildekunatam yanapan
altopi kachkaspapas.
Orgulloso runatam ichaqa
karullamantaraq reqsirunpas.

7 Sasachakuypi kachkaptiypas
qam Tayta Diosmi kawsachillawanki.
Enemigoykunapa piñakuyninpa contranpim
atiynikiwan yanapawanki.
Hatun atiynikiwanmi
ñoqallaytaqariki salvaykuwanki.
8 Tayta Diosmi cumplinqa
ñoqapaq munasqantaqa.
Dios Taytalláy,
wiñaypaq kuyapayakuqmi kanki qamqa.
Amayá dejaruychu rurasqaykikunataqa.

Salmo 139

Diosmi tukuy ima yachaqqa

Takiqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
qanmi sonqoyta qawaspayki
pim kasqayta yachawanki.
2 Qanmi yachanki
tukuy ima rurasqayta.
Karumantaraqmi cuentata
qokunki piensasqaykunata.
3 Purisqaytawan samasqaytam qawanki.
Imaynam kawsasqaytam yachanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Dios Taytalláy,
manaraqpas rimarichkaptiyqa
yachachkankiñam imam rimanaytaqa.
5 Tukuy muyuriqniymantam kichkicharuwanki.
Atiynikiwanmi hapiruwanki.
6 Admirakuypaqmi
tukuy chaykuna yachasqaykiqa.
Hatun kasqanraykum
mana entiendeyta atinichu ñoqaqa.

7 Espirituykimantaqa ¿maymantaq rillayman?
Qayllaykimantaqa ¿maymantaq lluptillayman?
8 Cielokunaman wichariptiypas
qamqa chaypim kachkanki.
Wañuqkunapa kasqanman uraykuptiypas
qamqa chaypim kachkanki.
9 Intipa qespimunan lawmanña pawariptiypas,
intipa seqaykunan lawpiña *yachaptiypas
10 qampunim chay lawman pusawanki.
Atiynikiwanmi qamqa hapiykuwanki.
11 Ñoqallaytaqa tutayaymi
pakaykuwanqa, niptiypas,
Muyuriqniypi achkiypas
tutayarunqam, niptiypas
12 chay tutayaypas manapunim
pakawanmanchu qanmantaqa.
Punchaw hinam tutapas kancharinqa.
Tutayaypas, kanchaypas iguallam qampaqqa.
13 Qanmi cuerpoypa ukunpi
kaqkunata rurarqanki.
Qanmi mamaypa
wiksanpi wiñachiwarqanki.
14 Chayna mana entiendey atina
rurawasqaykimantam graciasta qoyki.
Chayna admirakuypaq
rurawasqaykimantam graciasta qoyki.
Admirakuypaqmi chay rurasqaykikunaqa.
Sumaqtam yachani chaykunataqa.
15 Pakasqallapi tulluypa rikurisqanpas
qanmantaqa manam pakasqachu karqa.
Allpapa ukunpi hina wiñasqaypas
qanmantaqa manam pakasqachu karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Sulluchallaraq kachkaptiymi
rikuwarqankiña ñoqataqa.
Ruranaykunaqa librollaykipi
qellqasqañam karqa.
Manaraqpas nacechkaptiymi
qellqasqaña karqa.

17 Diosnilláy,
¡mayna suma-sumaqmi
qampa piensasqaykikunaqa!
¡Mayna achka-achkam
tukuy chaykunaqa!
18 Aqomantapas aswan achkaraqmi
chaykunata yupayta munaptiypas.
Ñoqaqa qanwanraqmi
kachkani rikcharispaypas.

19 Diosnilláy,
wañuchiy mana allin ruraqkunata.
Runa wañuchiqkunaqa
anchurichunkuyá ñoqamanta.
20 Paykunaqa contraykipim
mana allinkunata rimanku.
Paykunaqa enemigoyki kachkaspankum
sutikita yanqa rimanku.

21 Dios Taytalláy,
cheqnisuqnikitaqa
¿manachum ñoqapas cheqnini?
Qampa contraykipi hoqarikuqkunataqa
¿manachum ñoqapas cheqnipakuni?
22 Pasaypaqtam cheqnini.
Enemigoypaqmi hapini.

23 Diosnilláy, qawapaykuspayá
sonqollayta reqsiykuy.
Pruebaman churawaspaykiyá
piensasqaykunata yachaykuy.
24 Qawaykuyá
mana allinta kawsaptiyqa.
Wiñay kawsaypaq hinayá
kawsachiway ñoqataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 140

Ñakarichikuqkunamanta harkananpaq mañakusqan

Tocaqkunapa maestronpaq, Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
mana allin ruraq runamanta libraykullaway.
Lisollaña runakunamanta waqaychaykuway.
2 Paykunaqa mana allinllatam yuyaymananku.
Sapa punchawllañam peleollata hatarichinku.
3 Qallunkupas culebrakunapa lancetan hinam.
Siminkupas culebrakunapa venenon hinam.

4 Dios Taytalláy,
mana allin ruraqkunamanta waqaychaykuway.
Lisollaña runakunamanta waqaychaykuway.
Urmachiway munaqkunamanta waqaychaykuway.
5 Orgullosokunam toqllataraq pakarullanku.
Purinallaymanmi mallataraq mastarullanku.
Hapiwananpaqmi waskataraq churarullanku.
(Samariy)

6 Tayta Diostam nirqani:
Qanmi Diosniy kanki, nispa.
Dios Taytalláy,
ruegakusqaytayá uyariykuy, nispa.
7 Señor Diosnilláy,
atiywan salvaqlláy,
guerrapi kaptiymi
umallayta harkaykunki.
Casco hinam
umallayta harkaykunki.

8 Dios Taytalláy,
mana allin ruraqkunapa
munasqantaqa amayá cumplichiychu.
Mana allin piensasqankutaqa
amayá rurachiychu.
Mana hoqarikunankupaqyá
ama cumplichiychu.
(Samariy)

9 Contraypi tukuy

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin rimasqankuqa
hawanmanyá wichiykuchun.
10 Nina sansakunayá
wichiykuchun paykunamanqa.
Rupachkaq ninamanyá
wischusqa kachun paykunaqa.
Yakuyoq pozomanyá
wischusqa kachun paykunaqa.
11 Cuento qepi runaqa
amayá takyachunchu
kay pachapiqa.
Mana allinyá qatikachachun
chinkanankama liso runataqa.

12 Yachanim Tayta Diosqa
humillachisqakuna defiendesqanta.
Chaynataq wakchakunapaqpas
allin arreglo rurasqanta.
13 Qanmanmi graciasta qosunki
allin ruraqkunaqa.
Qayllaykipim kawsanqa
munasqaykiman hina ruraqkunaqa.

Salmo 141

Mana allinkunamanta waqaychananpaq mañakusqan

Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
qamtam qayakamullayki.
Utqaymanyá anchuykamuway.
Qayakusqaytayá uyariykullaway.
2 Kañasqa incienso hinayá
mañakuyniypas qayllaykipi kachun.
Tardeykuq ofrenda hinayá
makillaykuna hoqarisqaypas
chaskisqa kachun.

3 Dios Taytalláy,
qampuniyá simillay waqaychaqta
churaykuy.
Punku waqaychaq hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

simillayta waqaychaykuy.
4 Mana allinkuna piensaymanqa
amayá kachaykuwaychu.
Mana allinkuna ruraymanqa
amayá kachaykuwaychu.
Mana allin ruraqkunawan
chayna ruranaypaqa
amayá kachaykuwaychu.
Paykunapa miski mikuyninta
mikunaypaqa
amayá kachaykuwaychu.

5 Allin runa castigawaptinqa
allinniypaqmi.
Paypa anyawasqanqa
allinnin perfume hinaraqmi.
Chaynaqa manam harkakusaqchu
umayman talliwanantaqa.
Chaywanpas mañakusaqmi
mana allin rurasqankupa contranpiqa.
6 Mana allin ruraqkunapa cabecillankunaqa
qaqaman wischusqam kanqaku.
Chayraqmi paykunaqa
sumaq rimasqayta uyarinqaku.
7 Yapuptinku kurpakuna hinam
tulluykupas kachkan.
Sepulturapa patanpim
wischu-wischu kachkan.

8 Señor Dioslláy,
qamllatam qawachkayki ñoqallayqa.
Qamllamanmi amparakullani ñoqallayqa.
Amayá saqerullawaychu ñoqallaytaqa.
9 Mana allin ruraqkunapa
trampanmantayá waqaychaway.
Paykunapa churasqan
toqllamantayá waqaychaway.
10 Toqlla rurasqankumanyá
llapanku urmaykuchun
mana allin ruraqkunaqa.
Mana imapapas imanasqanmi
pasasaq ñoqaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 142

Qanmi amparakunayqa kanki

Davidpa qellqasqan yachachikuy taki, machaypi kachkaspan Diosta mañakusqan

1 Qaparispaymi Tayta Diosta mañakuni.
Qaparispaymi Tayta Diosta ruegakuni.
2 Paypa qayllanpim quejakullani.
Paypa qayllanpim
ñakarisqaymanta willakullani.
3 Hukmanyasqa kaspaymi
willakullani.

Diosnilláy,
qamllam purinay ñantaqa reqsinki.
Qamllam purinay ñanpi
toqlla pakarusqankutaqa yachanki.
4 *Alleq lawniytayá qawariykamuy.
Yanapaykuqniyqa manam pipas kanchu.
Manam mayman ayqenaypas kanchu.
Manam pipas nanachikuqniy kanchu.

5 Dios Taytalláy,
qamta qayakamullaspaymi niki:
Qanmi pakakunayqa kanki, nispa.
Qamllam kay pachapi
llapa imay kanki, nispa.
6 Humillachisqa kasqayraykuyá
uyariykullaway.
Qapariwan qayakamusqaytayá
uyariykullaway.
Ñakarichiwaqniykunamantayá
libraykullaway.
Ñoqamanta kallpayoq kasqankuraykuyá
libraykullaway.
7 Wichqasqa kasqaymantayá
qampuni horqoykullaway.
Qamllaman graciasta
qonaypaqyá horqoykullaway.
Allin ruraqkunam
kusikuymanta muyuriykuwanqa.
Favorecewasqaykiraykum
paykunaqa muyuriykuwanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salmo 143

Qamllapim confiakuni

Diosman Davidpa takisqan

1 Dios Taytalláy,
mañakullasqaytayá uyarikuy.
Ruegakullasqaytayá uyariykuy.
Confiakuna kasqaykiraykuyá
contestaykamullaway.
Allin ruraq kasqaykiraykuyá
contestaykamullaway.
2 Amayá juzgadomanqa
qaykuwaychu kay serviqnikitaqa.
Lliwmi huchallikuqlla
qayllaykipiqa.

3 Enemigoymi ñakarichiwan.
Pasaypaqtam venceruwan.
Unayña wañukuqkunata hinañam
tutayaypi kawsachiwan.
4 Sonqollaymi
pasaypaqta hukmanyarun.
Pensamientollaymi
pasaypaqta musparun.
5 Pasaq tiempokunamantam
yuyarillani.
Llapa rurasqaykunapim
yuyaymanani.
Atiynikiwan rurasqaykikunapim
piensani.
6 Qanmanmi
makillayta hoqarini.
Qanmantam
yakunayasqa hina kachkani.
Chaki allpa hinam
yakunayasqa kachkani.
(Samariy)

7 Dios Taytalláy,
chayllayá contestaykamuway ñoqallaytaqa.
Wañuruchkaniñam ñoqallayqa.
Qamllayá favoreceykuway ñoqallaytaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañuqkuna hinañach kallayman mana chayna kaptinqa.
8 Kuyapayakuynikimantayá
tutapaytaraq uyariykachillaway.
Qamllapi confiakusqayraykuyá
imaynam kawsanayta yachaykachillaway.
Qamllataña tukuy sonqoywan
mañakusqayraykuyá yachaykachillaway.
9 Dios Taytalláy,
enemigoykunamantayá libraykuway.
Qamllapi pakakusqayraykuyá libraykuway.
10 Munasqaykiman hina
ruranaytayá yachachillaway.
Qamqa Diosniy kasqaykiraykuyá
yachachillaway.
Pampantayá allin espirituykiwan
pusachiway.

11 Dios Taytalláy,
sutikiraykuyá
kawsachillaway.
Allin ruraq kasqaykiraykuyá
sasachakuymanta horqollaway.
12 Favorecewasqaykiraykuyá
enemigollaykunata chinkarachiy.
Ñoqa serviqniki kasqayraykuyá
llapallan cheqniwaqniykunata puchukarachiy.

Salmo 144

Diosman graciasta Rey qosqanmanta

Diosman Davidpa takisqan

1 Alabasqayá kachun Tayta Diosqa.
Amparakunay rumi hinam payqa.
Paymi makillaykunata
yachachin peleanaypaq.
Paymi dedollaykunata
yachachin guerrapaq.
2 Paymi ñoqallayta kuyapayariwaqniyqa.
Paymi wasi hina amparaykuwaqniyqa.
Paymi alto sitiopi hina pakakunayqa.
Paymi ñoqallayta lluptichiqniyqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paymi harkachikuna armayqa.
Paymi ñoqallayta amparaykuqniyqa.
Paymi runaykunapi gobiernachiwaqniyqa.

3 Dios Taytalláy,
¿pitaq runaqa
paypi piensanaykipaq?
¿Pitaq runaqa
payta nanachikunaykipaq?
4 Runaqa chinkaruq
waspiy hinallam.
Watankunapas chinkaruq
llantuy hinallam.

5 Dios Taytalláy,
cieloykikunata kichaykuspayá uraykamuy.
Qosnirinanpaqyá orqokunata llachpaykamuy.
6 Llipyachimuspayá
enemigoykikunata cheqerachiy.
Flechata hina
llipyachimuspayá chaqwarachiy.
7 Altomanta makikita haywariykamuspayá
atiynikiwan libraykullaway.
Lloqllamanta horqochkaq hinayá
huklaw nacion runakunamanta libraykullaway.
8 Yanqa rimaqkunamanta librallaway.
Engañowan juramentaqkunamanta librallaway.

9 Diosnilláy,
qanmanmi mosoq takita
takimusqayki.
Chunka cuerdayoq arpawanmi
takimusqayki.
10 Reykuna vencechiq kasqaykiraykum
takimusqayki.
Kay serviqniki Davidta
librawasqaykiraykum takimusqayki.
Guerrapi wañunaymanta
librawasqaykiraykum takimusqayki.
11 Yanapawaspayá
huklaw nacion runakunamanta
librallaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yanqa rimaqkunamanta
librallaway.
Engañowan juramentaqkunamanta
librallaway.

12 Qari churiykupas mozo kayninpiyá
plantakuna wiñaq hina kachunku.
Warmi churiykupas
palaciopi labrasqa pilar hinayá kachunku.
13 Taqeykupas tukuy rikchaq
kawsaykunawanyá huntasqa kachun.
Animalniykupas waranqanpiyá mirachun.
Wara-waranqanpiyá allpaykupi mirachun.
14 Uywaykupas llasaq
carga apaqyá kachun.
Amayá kachunchu
ñoqaykupaq sasachakuyqa.
Amayá presochasqachu
kasaqku ñoqaykuqa.
Guerrapaq qapariypas
amayá kachunchu plazaykupiqa.
15 ¡Mayna kusisqam
chaykunapa pasasqan runakunaqa!
¡Mayna kusisqam
Tayta Dios yupaychaq runakunaqa!

Salmo 145

Diospa allin sonqo kasqanmanta alabanapaq taki

Davidpa alabasqan

1 Reylláy, Dioslláy,
ñoqaqa qamtam
hatunchasqayki.
Wiña-wiñaypaqmi
alabasqayki.
2 Sapa punchawmi
alabasqayki.
Wiña-wiñaypaqmi
alabasqayki.
3 Tayta Diosqa
ancha hatunmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa sinchi
alabanapaqmi.
Hatun kayninpas
mana entiendey atinaraqmi.

4 Tayta-mamakunam
lliw mirayninta
rurasqaykimanta alabanqaku.
Paykunam atiynikiwan
rurasqaykikunamanta
willakunqaku.
5 Rimanqakum allin reqsisqa
munaychakuq kasqaykimanta.
Ñoqañataqmi yuyaymanasaq
admirakuypaq rurasqaykimanta.
6 Rimanqakum manchakuypaq atiywan
rurasqaykikunamanta.
Ñoqañataqmi willakusaq
hatun kaynikimanta.
7 Allin sonqoyoqllaña kasqaykimantam
yuyarispa willakunqaku.
Allin ruraq kasqaykimantam
qaparispa takinqaku.

8 Tayta Diosqa kuyapayakuqmi.
Tayta Diosqa llakipayakuqmi.
Payqa mana chaylla piñakuruqmi.
Payqa ancha kuyakuq sonqoyoqmi.
9 Tayta Diosqa
ancha allinmi llapallanpaqpas.
Llakipayarikunmi
llapallan rurasqankunamantapas.

10 Dios Taytalláy,
llapallan unanchasqaykikunayá
graciasta qosunki.
Qanman sonqo runakunayá
alabasunki.
11 Gobiernoykipa
ancha reqsisqa
kasqanmantayá rimachunku.
Sinchi atiywan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurasqaykimantayá rimachunku,
12 chaynapi sinchi atiywan rurasqaykimanta
runakunaman yachachinankupaq,
chaynapi allin reqsisqa
sumaq gobiernoykimanta yachachinankupaq.
13 Qampa gobiernoykiqa
wiña-wiñaypaqmi.
Munaychakuynikipas
wiñaymanta-wiñaykamataqmi.
Tayta Diosqa
cumplinmi prometesqankunatapas.
Tayta Diosqa
kuyapayarikunmi rurasqankunamantapas.

14 Tayta Diosmi takyachin
llapallan wichiqkunata.
Paytaqmi hoqarin
wichisqakunata.
15 Llapallaykum qamllamanta suyaniku.
Tiempollanpim mikunaykuta qowankiku.
16 Makillaykita kicharispam
llapallan kawsaqkunata saksaykachinki.
Qamqa munasqankuwanmi
llapallan kawsaqkunata saksaykachinki.
17 Tayta Diosqa tukuy rurasqankunapipas
allin ruraqmi.
Payqa llapallan rurasqankunapipas
kuyapayakuqmi.
18 Tayta Diosqa llapallan qayakuqninkunapa
hichpallanpim kachkan.
Confianzawan llapallan qayakuqninkunapa
hichpallanpim kachkan.
19 Respetaqninkunapa
munasqantam ruraykun.
Qayakuptinkum
uyariykuspa salvaykun.
20 Tayta Diosqa waqaychanmi
llapallan kuyaqninkunata.
Payqa chinkachinmi
llapallan mana allin ruraqkunata.
21 Tayta Diostayá
simillayqa alabachun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chuya kasqanmantayá
llapallanchikpa alabasqan kachun.
Wiña-wiñaypaqyá
alabasqa kachun.

Salmo 146

Libraqninchikta alabasun

¡Aleluya!

1 Tukuy sonqoywanmi
Tayta Diosta alabasaq.
2 Kawsanaykamam
Tayta Diosta alabasaq.
Kawsanaykamam
takispa Diosniyta alabasaq.
3 Kamachikuqkunapiqa
amayá confiakuychikchu.
Runallapiqa
amayá confiakuychikchu.
Paykunaqa manam
salvawachwanchikchu.
4 Paykunaqa
wañuruspankum allpayarun.
Chay punchawllapitaqmi
tanteasqankupas chinkarun.

5 ¡Mayna kusisqam
Jacobpa Diosninpa
yanapasqan runaqa!
¡Mayna kusisqam
yupaychasqan Tayta Diospi
confiakuspa suyaqqa!
6 Paymi cielokunatapas
kay pachatapas rurarqa.
Paymi lamar qochatapas,
chaypi tukuy kaqkunatapas rurarqa.

7 Ñakarichisqakunapaqpas
allin arreglotam ruran payqa.
Yarqaymanta kaqkunamanpas
mikuykachinmi payqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosqa
libraykunmi presokunatapas.
8 Tayta Diosqa
qawariykachinmi ñawsakunatapas.
Tayta Diosqa
hatariykachinmi urmasqakunatapas.
Tayta Diosqa
kuyanmi allin ruraqkunatapas.
9 Tayta Diosqa
waqaychanmi forasterokunata.
Payqa mantienenmi
mana tayta-mamayoqkunata.
Payqa mantienentaqmi
viudakunatapas.
Chaqwarachintaqmi
mana allin ruraqkunapa vidantapas.
10 Sion llaqta,
Tayta Diosmi
wiñaypaq gobiernanqa.
Diosnikiqa
wiña-wiñaypaqmi
gobiernanqa.

¡Aleluya!

Salmo 147

Jerusalen llaqtata favorecesqanrayku Diosta alabasqan

1 ¡Tayta Diosta yupaychaychik!
¡Mayna allinmi alabaspa
Diosninchikman takiyqa!
¡Mayna miskillañam
pay alabayqa!
Paypaq hinam chayna alabayqa.
2 Tayta Diosmi kaqllamanta
hatarichin Jerusalen llaqtata.
Paymi huñumun
Israel casta wischusqakunata.
3 Payqa llakisqa
sonqoyoqkunatapas consuelaykunmi.
Payqa heridankunatapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hampiykunmi.
4 Payqa lucerokunatapas
yupaspam churarqa.
Chaynataqmi sapakamata
sutichan payqa.
5 Señorninchikqa hatunmi.
Payqa sinchi atiyniyoqmi.
Yachayninpas mana entiendey atinaraqmi.
6 Tayta Diosmi
humildekunata hoqarin.
Mana allin
ruraqkunatam ichaqa
pasaypaqta humillachin.

7 Tayta Diosmanyá
graciasta qospa
takiychik.
Diosninchikmanyá
alabaspa
arpawan takiychik.
8 Paymi puyukunawan
taparun cielokunata.
Paymi allpapaq
preparan parata.
Paymi wiñachin
orqokunapi pastokunata.
9 Paymi animalkunata mikuchin.
Ullachkuchakuna waqaptinmi mikuchin.
10 Caballokunapa kallpanwanpas
manam kusikunchu.
Runapa utqayman kallpasqanwanpas
manam contentakunchu.
11 Tayta Diosqa
kusikunmi respetaqninkunapi.
Payqa kusikunmi
kuyapayakuyninpi confiakuqkunapi.

12 Jerusalen llaqta,
Tayta Diosta alabay.
Sion Moqopi llaqta,
Diosnikita alabay.
13 Qampa punkuykikunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cerrojontam takyachin.
Qampi yachaq runakunatam bendecin.
14 Ukuykipi yachaqkunatam
hawkayachin.
Allinnin trigowanmi
saksaykachin.
15 Paymi kay pachaman
palabranta apachimun.
Chaymi chaylla
palabranqa cheqerun.
16 Paymi lastata
millwata hina chayachimun.
Paymi qasata
uchpata hina rikurichimun.
17 Runtuta hinam
parachimun chikchita.
¿Pitaq aguantanman
chay chirinta?
18 Rimaspa kamachiptinmi
ritipas chullurun.
Qoñi wayrawan
pukurachiptinmi
yakukunapas puriririn.
19 Jacobpa castankunamanmi
palabrankunata willarqa.
Israelpa castankunamanmi
decretonkunatapas willarqa.
Paykunamanmi
reglamentontapas willarqa.
20 Manam chaynatachu
rurarqa wakin nacionkunawanqa.
Chay nacionkunaqa
manam yacharqachu reglamentonkunataqa.

¡Aleluya!

Salmo 148

Unanchasqankunam Tayta Diosta alaban

¡Aleluya!

1 Hanaq pachapi kaqkuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¡Tayta Diostayá alabaychik!
Altokunapi kaqkuna
¡Tayta Diostayá alabaychik!
2 Llapallan angelninkuna
¡paytayá alabaychik!
Llapallan tropankuna
¡paytayá alabaychik!
3 Inti, killa
¡Tayta Diostayá alabaychik!
Kanchariq lucerokuna
¡llapallaykichikyá alabaychik!
4 Cielokunapa hawanpi cielokuna
¡paytayá alabaychik!
Cielokunapa hawanpi yakukuna
¡paytayá alabaychik!

5 ¡Tayta Diostayá
alabaychik qamkunaqa!
Pay kamachiptinmi
unanchasqa karqa chaskakunaqa.
6 Paymi chaykunata
wiña-wiñaypaq takyachirqa.
Paymi mana cambiana
decretota kamachirqa.
7 Kay pachapi kaqkuna
¡Tayta Diosta alabaychik!
Lamar qochapi manchakuypaq animalkuna
¡payta alabaychik!
8 Llipyawan runtu-parapas
¡paytayá alabaychik!
Lastawan puyukunapas
¡paytayá alabaychik!
Kamachisqan ruraq wayra-parapas
¡paytayá alabaychik!
9 Orqokunawan llapallan moqokunapas
¡paytayá alabaychik!
Ruruq sachakunawan
llapallan cedro sachakunapas
¡paytayá alabaychik!
10 Monte animalkunawan
llapallan uywa animalkunapas
¡paytayá alabaychik!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taksa animalkunawan
pawaq animalkunapas
ipaytayá alabaychik!
11 Kay pachapi reykunawan
llapallan nacionkunapas
ipaytayá alabaychik!
Kay pachapi
kamachikuqkunawan
llapallan cabecillakunapas
ipaytayá alabaychik!
12 Mozokunawan
doncellakunapas
ipaytayá alabaychik!
Yuyaqkunawan
warmakunapas
ipaytayá alabaychik!

13 Tayta Dioslla alto-altopi kasqanraykuyá
ipayta alabaychik!
Cielokunapa hawanpi kasqanraykuyá
ipayta alabaychik!
Kanchariyninqa kay pachapa hawanpi kasqanraykuyá
ipayta alabaychik!
14 Paymi runankunaman
atiyniyoq reyta qorqa.
Chay reyqa
llapallan payman sonqo runakunapa
alabasqanmi kanqa.
Chay reyqa
hichpanpi kaq Israelpa mirayninkunapa
alabasqanmi kanqa.

¡Aleluya!

Salmo 149

Rey kasqanraykuyá Tayta Diosta alabaychik

¡Aleluya!

1 Tayta Diosmanyá
Mosoq takita takiychik.
Payman sonqo runakuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakuyninpiyá alabaychik.
2 Israel castakuna,
unanchasuqnikichikraykuyá
kusikuychik.
Sion llaqtapi *yachaqkuna,
reynikichikraykuyá
kusikuychik.
3 Kusikuymanta tususpa
payta alabaychik.
Tinyawan, arpawan
payman takiychik.
4 Paymi runankunapi
kusikun.
Paymi humildekunata
vencechispan hatunchaykun.
5 Payman sonqo runakuna,
chayna vencesqaykichikmantayá kusikuychik.
Camaykichikpi kachkaspapas
qaparispayá takiychik.
6 Simikichikwanyá Diosta
alabaychik.
Iskay filoyoq espadatayá
hapiychik.
7 Nacionkunata vengakunaykichikpaqyá
hapiychik.
Runakunata castiganaykichikpaqyá
hapiychik.
8 Reyninkutapas cadenakunawan
watanaykichikpaqyá hapiychik.
Reqsisqa runakunatapas
fierromanta cadenakunawan
watanaykichikpaqyá hapiychik.
9 Chaynapim qellqasqa sentenciata
paykunapi rurankichik.
Payman sonqo runakunapaqmi
adorana hina kanqa vencesqaykichik.

¡Aleluya!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cornetillakuna, cornetakuna, tinyakunawan bombo, platillokuna (Sal 150:1)

Salmo 150

Tocanakunawan Diosta alabanamanta

¡Aleluya!

1 Diosnillanchikta templonpi alabaychik.
Kanchariykuchkaq cielonpi alabaychik.
2 Atiyninwan rurasqanmantaya alabaychik.
Ancha hatun kallasqanmantaya alabaychik.

3 Cornetatapas tocaspa alabaychik.
Arpakunata tocaspa alabaychik.
4 Tinyakunawan danzawan alabaychik.
Charanqopiwan qenawan alabaychik.
5 Chinchinyaq platillowanpas alabaychik.
Waqachkaq platillowanpas alabaychik.

6 Samatyaspa kawsallaqkunaya alabaychik.
¡Aleluya! Tayta Diostañaya alabaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

PROVERBIOS
SUTIYOQ LIBRO

Kay Proverbios libroqa yachaysapakunapa pisi rimayllanpi yachaywan rimasqanku librom. Chay yachachikuykunaqa mana qonqarunapaqmi karqa pisi rimaykunalla. Chayna yachachikuykunawanmi ñawpaq tiempokunapiqa yachachiqku. Cheqap yachayniyoq kayqa qallarin Tayta Diosta respetaspa kasukuywanmi. Wakin yachachikuykunam riman Diospa leyninman hina kawsanapaq, allin costumbreyoq kanapaq, allin kaqkuna rurananpaq, runakunawan imaynam kawsanapaq, negociokuna imaynam ruranapaq, humilde kanapaq, pacienciayoq kanapaq hinaspa autoridadkunawan imaynam portakunapaq.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem yachachiwanchik yachayqa runa hina ancha alabasqa kasqanmanta, Diospa yachayninmanta chaynataq chay yachayninman hina cielopas hinaspa kay pachapas tukuy imantin rurasqa kasqanmanta (1-9).

Iskay kaq partepiñataqmi kachkan “Salomonpa rimarisqan rikchanachiykuna” (10-29).

Kimsa kaq partepiñataqmi kachkan Agurpa rimasqankunawan Lemuelpa mamanpa rimasqankuna (30-31:9).

Tawa kaq partepiñataqmi kachkan alabasqa warmimanta (31:10-31)

Rikchanachiykunaqa imapaqmi servisqanmanta

1 1 Rikchanachiykunata Rey Salomonpa yachaywan rimasqankuna.
Payqa karqa Rey Davidpa churin Israel nacionpa reyninmi.

2 Kay yachaywan rimasqankunaqa yachayniyoq kanapaqmi.
Kay yachaywan rimasqankunaqa corregisqa kanapaqmi
chaynataq yachaywan rimasqankunapa
imam ninan entiendenapaqmi
3 chaynapi corregisqa kanapaq,
allin tanteaq kanapaq,
allin ruraq kanapaq,
allin costumbreyoq kanapaq,
Diospa munasqanta ruranapaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Kaykunataqa qellqarqa
pisi experienciayoqkunapas
allinta ruraspa sacre kananpaqmi
chaynataq entiendespa
yachaywan allinkunata akllanankupaqmi.
5 Yachayniyoq runapas uyarispanmi
aswan yachayniyoqraq kanqa.
Allin entiendeq runapas uyarispanmi allin kaq
consejota apakunqa
6 chaynapi rikchanachiykunata entiendenanpaq,
chaynapi tupanachiykunata entiendenanpaq,
chaynapi yachayniyoqkunapa nisqanta entiendenanpaq,
chaynapi watuchikunata entiendenanpaq.

7 Yachayniyoq kanapaqqa
Tayta Diostam respetana
tukuymanta puntataqa.
Mana yachayniyoq runaqa
desprecianmi yachayniyoq kaytapas.
Despreciantaqmi corregisqa kaytapas.

Mozokunapaq consejokunamanta

8 Churilláy, kasukuyá
taytaykipa anyasusqaykitaqa.
Churilláy, amayá qonqaychu
mamaykipa yachachisusqaykitaqa.
9 Chay nisusqaykikunaqa
umaykipi sumaq adornokuna hinam kanqa.
Chay nisusqaykikunaqa
kunkaykipaq collar hinam kanqa.
10 Churilláy, huchasapakuna engañayta
munasuptikiqa amayá munaychu.
11 "Hakuchik ñoqaykuwan runa wañuchiq"
nisuptikiqa amayá munaychu.
"Hakuchik inocente runata
toqllaman urmaykachiq"
nisuptikiqa amayá munaychu.
12 Nisunkimantaqmi:
"Ayata sepultura
millpuchkaq hinayá
inocente runakunata
chinkarachimusun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Uku pachaman urmachiq hinayá
inocente runakunata
urmaykachimusun.
13 ¡Chaynapim achka-achka
riquezakuna kapuwasun!
¡Chaynapim tukuy qechumusqanchikwan
wasinchiktapas huntachisun!
14 Ñoqaykuwan kuskam partekita
chaskinki qamqa" nispa.
"Chulla wayqa qollqellam
llapanchikpaq kanqa" nispa.
15 Churilláy, amayá riychu paykunawanqa.
Asurikuyá paykunapa ñanninmantaqa.
16 Huchasapakunaqa chayllam kallpanku
mana allinta ruramunankupaq.
Huchasapakunaqa utqayllamanñam rinku
pitapas wañuchimunankupaq.

17 Llapa pawaq animalkuna qawachkaptinmi
yanqapaq toqllata churanku.
18 Chaynam huchasapakunapas
kikillanku wañunankupaq wateqanku.
Vidankupa contranpimiki
chaynataqa rurachkanku.
19 Chaynam runamasinmanta qechuqkunaqa kanqa.
Munapayasqankum kikillankuta wañurachinqa.

Yachaypa qayakusqanmanta

20 Yachaymi callekunapi qayakuchkan.
Yachaymi plazakunapi qaparichkan.
21 Runakunapa huñunakunan
esquinakunapim qaparichkan.
Llaqtapa punkun plazakunapim
kaynata nichkan:
22 "Pisi experienciayoq runakuna,
¿haykapikamataq pisi experienciayoq
kayta munankichik?
Asipayakuq runakuna,
¿haykapikamataq asipayakuyllata
munankichik?
Sonso runakuna,
¿haykapikamataq yachayta cheqninkichik?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Anyasqaykunata kasukuptikichikqa
sonqoytam kicharisqaykichik.
Anyasqaykunata kasukuptikichikqa
piensasqaytam yachachisqaykichik.
24 Qayachkaptiymi mana munarqankichikchu.
Makiyta haywariptiypas
manam atiendewarqankichikchu.
25 Aswanraqmi qamkunaqa consejasqaykunatapas
mana chaskirqankichikchu.
Aswanraqmi qamkunaqa anyasqaykunatapas
mana munarqankichikchu.
26 Chaynaqa ñoqapas asikusaqmi
desgracia hamusuptikichik.
Chaynaqa ñoqapas burlakusaqmi
manchakusqaykichikkuna hamusuptikichik.
27 Manchakusqaykichik
wayra-para hina
hamuptinmi asikusaq.
Desgraciakuna
Sinchi viento hina
hamuptinmi asikusaq.
Sasachakuypi kaptikichikmi asikusaq.
Ñakarichisqa kaptikichikmi asikusaq.

28 Chay tiempopiqa qayakamuwaptikichikpas
manam contestasqaykichikchu.
Tutapaymanta maskawaspaykichikpas
manam tariwankichikchu.
29 Chaynatam rurasqaykichik
yachayta cheqnisqaykichikrayku.
Chaynatam rurasqaykichik
Tayta Dios respetaytapas mana akllasqaykichikrayku.
30 Manam munankichikchu
consejasqaykunata.
Manam chaskinkichikchu
tukuy anyasqaykunata.
31 Mana allin rurasqaykichikpa
ruruntam ñakarinkichik.
Mana allin consejasqaykichikpa
ruruntam amirunkichik.
32 Pisi experienciayoq runakunatam
chay pantarusqan wañurachinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sonso runakunatam
mana tanteoyoq kaynin chinkarachinqa.
33 Aswanqa segurom kawsakunqa
pipas uyariwaqniyqa.
Mana allinmantapas manam manchakunqachu
pipas uyariwaqniyqa.”

Yachayniyoq kayqa runakunapa allinninpaqmi

2 1 Churilláy, palabraykunatayá chaskiykuy.
Kamachisqaykunatayá sonqoykipi churaykuy.
2 Churilláy, yachaytayá uyarispa atiendey.
Churilláy, entiendenaykipaqyá piensay.
3 Entiendeq kanaykipaqyá qayakuy.
Cuenta qokuq kanaykipaqyá qayakuy.
4 Qollqeta hinayá maskay.
Pakasqata hinayá maskay.
5 Hinaspaqa entiendenkim
Tayta Dios respetayta.
Hinaspaqa tarinkitaqmi
Diospa yachayninta.
6 Tayta Diosmi yuyay qokuqqa.
Paymi palabranwan yachay qokuqqa.
Paytaqmi rimasqanwan entiendechikuqqa.
7 Diosqa munasqanman hina ruraqkunamanmi
allin kanankupaq yuyayta qoykun.
Payqa mana culpayoq kawsaqkunatam
imamantapas harkaykun.
8 Diosqa reglamenton kasukuqkunatam cuidan.
Diosqa paypi sonqoyoqkunatam waqaychan.
9 Chaynaqa entiendenkim allin rurayta.
Chaynaqa entiendenkim reglamenton kasukuyta.
Entiendenkitaqmi
Diospa munasqanman hina ruraytapas.
Entiendenkitaqmi
tukuy allinman hina kawsaytapas.
10 Yuyaymi sonqoykiman huntarinqa.
Yachaymi vidaykita kusichinqa.
11 Yuyaymanaspam cuidakunki.
Allinta entiendespam waqaychakunki.
12 Chaynapim mana allin
kawsaymanta librakunki.
Mana allin rimaqkunamantam librakunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Chayna runakunaqa
manam Diospa munasqanman hinañachu
kawsachkankupas.
Chayna runakunaqa
tutayay ñanpi purichkaq hinam
kawsachkankupas.
14 Paykunaqa kusikunkuraqmi
mana allin rurasqankumantapas.
Anchataraqmi kusikunku
mana allin ruraykunamantapas.
15 Qewi-qewi ñankunapi purichkaq
hinam pantarunku.
Mana allinta kawsaspam pantarunku.
16 Yachayniyoq kaspaqa librakunkim
mana reqsisqayki mana allin warmimanta.
Yachayniyoq kaspaqa librakunkim
alabasuqniki pierdekuq warmimanta.
17 Chayna warmiqa
sipas kaptinraq casaraqnin qosantapas saqerunmi.
Chayna warmiqa
Dioswan contrato rurasqantapas qonqarunmi.
18 Chay warmipa wasinman riq ñanninta pipas rispaqa
wañuymanmi richkan.
Paypa wasinman riq ñanninta pipas rispaqa
wañusqakunapa kasqanmanmi richkan.
19 Chay warmiman llapallan yaykuqkunaqa
manam kutimunñachu.
Chay warmiman llapallan yaykuqkunaqa
manam wiñay kawsaymanqa rinqañachu.
20 Chaynaqa allin ñanta richkaq
hinayá kawsay.
Chaynaqa allin ruraqkunapa kawsasqanta
hinayá kawsay.
21 Diospa munasqanman hina kawsaqkunaqa
kay pachapim *yachanqaku.
Mana culpayoq kaq runakunaqa
kay pachapim hinalla takyanqaku.
22 Mana allin ruraqkunam ichaqa
kay pachamanta chinkachisqa kanqaku.
Traicionaqkunam ichaqa qora pilarusqa
hina kay pachamanta qechusqa kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yuyayniyoq kanapaq imaynam ruranamanta

3 1 Churilláy, amayá qonqaychu yachachikuyniykunata.
Churilláy, sonqoykipiyá waqaychay kamachikuyniykunata
2 hinaptinqa unay watakunam kawsakunki,
hinaptinqa hawkallañam kawsakunki.
3 Ama qonqaspamá kuyapayakuq kanki.
Ama qonqaspamá cheqapllata rimanki.
Chaykunataqa kunkaykimanyá
collarta hina wallqakuruy.
Chaykunataqa tablapi qellqachkaq hinayá
sonqoykipi qellqaruy.
4 Hinaptinqa Diospa chaynataq runakunapa
favorecesqanmi kanki.
Hinaptinqa Diospa chaynataq runakunapa
reqsisqanmi kanki.
5 Tayta Diosllapiyá confiakuy
tukuy sonqoykiwanqa.
Amayá confiakuychu kikikipa
entiendesqallaykipiqa.
6 Tukuy kawsasqaykipiyá
yuyariy Tayta Diosta.
Paymi munasqanman hina
kawsachisunki qamta.
7 Amayá ancha yuyayniyoq
kasqaykipaqchu hapikuy.
Tayta Diosta respetaspaykiyá
mana allinmanta asurikuy.
8 Chaynata ruraptikiqa cuerpoykipas
hampisqaraqmi kanqa.
Chaynata ruraptikiqa cuerpoykipas
kallpanchasqaraqmi kanqa.

9 Tayta Diosta alabay
tukuy kapuqnikikunawan.
Tayta Diosta alabay
llapallan kawsaynikipa punta kaq rurunkunawan.
10 Hinaptinqa kawsaykuna taqenaykipas
astawanmi huntarinqa.
Hinaptinqa uvas sarunayki
uvaspa zumonwanmi llimparinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Churilláy, amayá despreciaychu
Tayta Diospa castigontaqa.
Churilláy, amayá hukmanyaychu
Tayta Diospa anyasusqaykiwanqa.
12 Tayta Diosqa kuyasqan runatam corregin.
Taytapas kuyasqan churinta castigachkaq hinam
payqa corregin.

13 ¡Mayna kusisqam yachayta tariq runaqa!
¡Mayna kusisqam allin entiendeq runaqa!
14 Yachay chaskisqanmi mastaqa
valen qollqemantapas.
Entiendeq kayninmi mastaqa
valen qorimantapas.
15 Coral alhaja rumimantapas
mastaraqmi valen yachayniyoq kayqa.
Kuyayllapaq kaq tukuy imapas
manam igualanchu yachayniyoq kaymanqa.
16 Yachayqa *alleq makinwanmi
unay kawsakuyta qosunki.
Yachayqa *ichoq makinwanmi apuyachisuspayki
reqsisqata rurasunki.
17 Yachaypa yachachisqanwanqa
runapas kusisqam kawsakunqa.
Yachaypa yachachisqanwanqa
runapas hawkallam kawsakunqa.
18 Yachayqa kawsay qokuq sacha hinam hatalliqninkunapaq.
Yachayqa kusikuy qokuqmi hapiqnin runakunapaq.

19 Tayta Diosqa chay yachaywanmi
kay pachata cimientarqa.
Tayta Diosqa chay entiendeywanmi
cielokunatapas takyachirqa.
20 Yachayninwanmi toqyachimurqa
uku-uku lamar qochata.
Yachayninwanmi sullatapas
sullachimurqa puyukunamanta.

21 Churilláy,
allin kanaykipaq yachayniyoq kaytaqa
amayá qonqaychu.
Yachaywan allin kaqkuna akllaytaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

amayá qonqaychu.
22 Chaykunaqa qamtam kawsachisunki.
Chaykunaqa kunkaykipi collar hinam adornasunki.
23 Chaynaqa segurom purikunki ñannikipipas.
Chaynaqa manam mitkanqachu chakikipas.
24 Siriykuspapas mana manchakuspam puñunki.
Siriykuspapas miskillatañam puñukunki.
25 Qonqaymanta hamuq mancharikuypaq
kaqkunamantaqa manam manchakunkichu.
Mana allin runakunaman
hamuq desgraciamantapas
manataqmi manchakunkichu.
26 Tayta Diosmi kanqa
anchallataña confiakunaykiqa.
Toqllawan hapisqa kanaykimantapas
paymi waqaychasunkiqa.

27 Ama recelaspayá qoykuy mañakusuqnikimanqa.
Qoykuypuniyá qoykunaykipaq kachkaptinqa.
28 Kunan qonaykipaq kachkaptinqa
amayá dejaychu paqarin punchawpaqqa.
29 Runamasiki qampi confiakuchkaptinqa
amayá contranpiqa tanteaychu mana allintaqa.
30 Yanqamantaqa amayá piwanpas churanakuychu.
Mana ofiendesuchkaptikiqa amayá churanakuychu.
31 Daño ruraq runamantaqa amayá envidiakuychu.
Amayá paypa kawsasqanman hinaqa kawsaychu.
32 Malvado runataqa Tayta Diosqa millakunmi.
Ichaqa munasqanman hina ruraqkunapiqa confiakunmi.
33 Tayta Diosqa ñakanmi
mana allin ruraqpa wasinta.
Tayta Diosqa bendecinmi
allin ruraqkunapa *yachanantaqa.
34 Burlakuqkunataqa paypas burlakunmi.
Humildekunataqa paypas favorecenmi.
35 Yachayniyoq runakunaqa
herencia chaskichkaq hinam allin
reqsisqa kanqaku.
Mana yachayniyoqkunañataqmi
penqayman churasqa kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allinta kawsanapaq yachachikuykunamanta

4 1 Churikuna, uyariychikyá taytaykichikpa
corregisusqaykichikta.
Allin entiendeq kanaykichikpaqyá
uyariychik sumaqta.
2 Ñoqaqa allintam yachachirqaykichik
qamkunataqa.
Amamá qonqarunkichikchu
yachachikuyniykunataqa.
3 Ñoqapas taytaypa churin wawallaraq kaptiymi,
ñoqapas mamaypa sapallan wawan kaptiymi
4 taytay yachachiwaspan niwaq kaynata:
"Sonqoykipi hatalliy nisqaykunata,
hinaspayá kamachikuyniykunata kasukuy,
hinaspayá wiñaypaq kawsakuy.
5 Astawanqa maskay yuyayniyoq kaytayá.
Astawanqa maskay entiendeq kaytayá.
Amayá qonqaychu nisqaykunata.
Amayá rakikuychu nisqaykunamanta.
6 Yachayta mana saqeptikiqa
paymi waqaychasunki.
Chayta kuyaptikiqa
paymi cuidasunki.
7 Imamantapas puntataqa
yachaytayá maskay.
Imakuna maskanaykimantapas
entiendeq kayta maskay.
8 Yachayta hatunchaptikiqa
qamtam paypas hatunchasunki.
Yachayta hatalliptikiqa
paypas reqsisqatam rurasunki.
9 Umaykimanmi sumaq adornota churanqa.
Umaykimanmi sumaq coronata churanqa."

10 Churilláy, uyarispayá hatalliy nisqaykunata.
Hatalliptikiqa masyachinqakum wataykikunata.
11 Yachayniyoq runakunapa kawsasqanman hinam
yachachisqayki.
Diospa munasqanman hinam purichisqayki.
12 Chaynata kawsaspaqa
manam sasachakuypichu kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynata kawsaspaqa
mana mitkaqmi kanki.
13 Ama despreciaspayá
chaskiypuni corregisusqaykitaqa.
Kawsakunkim corregisusqaykita kasukuspaqa.
14 Amayá kawsaychu mana allin
ruraqkunapa kawsasqanman hinaqa.
Amayá kawsaychu mana allin runakunapa
kawsasqanman hinaqa.
15 Paykunapa kawsasqanmanta
karunchakuspayá
ama chaynataqa kawsaychu.
Paykunamanta rakikuruspaykiyá
paykunawanqa ama riychu.
16 Paykunaqa mana allinta
mana ruraspaqa manam puñunkuchu.
Pitapas mana allinman
mana urmaykachispankuqa
manam puñuytapas tarinkuchu.
17 Tanta mikuchkaq hinam
mana allinta ruranku.
Vino upyachkaq hinataqmi
daño rurayllapi kawsanku.

18 Allin ruraqkunapa vidanqa
chayraq achikyamuchkaq hinam.
Inti qespiramuspan
aswan-aswan punchawyaruq hinam.
19 Mana allin ruraqkunapa purisqanqa
tutayay hinam.
Imapipas mitkanankuta
mana yachaqkuna hinam.
20 Churilláy, uyariy nisqaykunata.
Churilláy, atiendey palabraykunata.
21 Tukuy tiempopiyá yuyay.
Sonqoykipiyá waqaychay.
22 Maskaqninkunatam palabrayqa kawsachin.
Tukuy cuerpontam hampi hina sanoyachin.
23 Piensasqaykikunatayá cuiday
tukuy ima cuidasqaykimantapas mastaqa.
Chay piensasqaykikunam
kawsachisunki qamtaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Engañanaykipaqqa amayá yanqakunata rimaychu.
Pantachinaykipaqqa amayá llullata niychu.
25 Qamqa puntamanyá qaway.
Qamqa ñawpaqllamanyá qaway.
26 Cuidadowanyá puriy
maymi sarusqaykita qawaspayki.
Chaynata ruraspaykiqa
segurom kawsakunki.
27 Allin ñanmantaqa amayá muyuruychu.
Mana allinkuna ruraymanqa amayá riychu.

Chuchumika warmimanta waqaychakunapaq

5 1 Churilláy, uyariy yachaywan nisqaykunata.
Churilláy, atiendey entendimientowan nisqaykunata
2 chaynapi allin kaqkunata akllanaykipaq,
chaynapi yachaywan rimanaykipaq.
3 Miel hina miskillañam
chuchumika warmipa rimayninqa.
Aceitemantapas aswan llampuraqmi
chuchumika warmipa rimayninqa.
4 Chaywanpas rurayninqa
ajenjopa qatqen hinaraqmi llakichikun.
Iskay filoyoq espadapa filonmantapas
aswanraqmi kuchukun.
5 Chay warmiqa wañuymanmi richkan.
Payqa wañuqkunapa kasqanmanmi richkan.
6 Chayna warmiqa wiñay kawsaytapas
manam maskanchu.
Pantaypi kawsasqantapas
manam cuentata qokunchu.

7 Churillaykuna, chaynaqa uyariwaychikyá nisqaykunata.
Churillaykuna, amayá rakikuychikchu nisqaykunamanta.
8 Karunchakuyá chay warmiman riq ñanmantaqa.
Amayá asuykuychu paypa wasinpa punkunmanqa.
9 Mana chayqa kallpaykitam qowaq hukkunaman.
Mana chayqa vidaykitam qowaq hukkunaman.
10 Mana chayqa mana reqsisqayki runakunam
imaykikunawanpas saksarunmanku.
Mana chayqa llamkasqaykipa ruruntam
mana reqsisqaykipa wasinpi saksarunmanku.
11 Chayna kaptinqa cuerpoyki tukunayaptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qepataña waqawaq.
Chayna kaptinqa aychayki tukunayaptinmi
qepataña waqawaq.
12 Yanqataq niwaq:
"Yanqam aburrikurqani corregiwaptinku.
Manam tukuy sonqoywanchu
chaskirqani anyawaptinku.
13 Yachachiwaqniykunapa niwasqantapas
manam kasukurqanichu.
Maestroykunapa niwasqantapas
manam uyarikurqanichu.
14 Yaqallamya tukuy desgraciapi rikuriruni.
Llaqtamasiykunapa qayllanpim
yaqalla tukuy desgraciapi rikuriruni."

15 Yakunayasuptikiqa kikikipa
pozoykimantayá tomay.
Pozoykimanta pullpumuq
yakutayá tomay.
16 Pukyuykipi yakuqa
amayá callekunaman usuchunchu.
Kallpaq yakuykipas
amataqyá plazakunamanqa usuchunchu.
17 Qamllapaqyá kachun pozoykipi yakuqa.
Amayá qoychu mana reqsisqayki runakunamanqa.
18 Kapusuqniki pukyuyki hina warmikiqa
Diospa bendecisqanyá kachun.
Mozo kasparaq kasarasqayki warmikiwanyá
sonqoykiqa contentakuchun.
19 Payqa kachun kuyayllapaq
luwichu hinayá.
Payqa kachun kuyayllapaq
monte cabra hinayá.
Paypa ñuñullanwayá
tukuy tiempopi contentakuy.
Paypa kuyakuynillanwanyá tukuy
tiempopi wañurinaykikama contentakuy.

20 Churilláy ¿imapaqtaq mana reqsisqayki warmiwanqa kusikuwaq?
Churilláy ¿imapaqtaq runapa warmintaqa abrazawaq?
21 Runapa vidantaqa Tayta Diosmi sumaqta yachan.
Paykunapa kawsasqantapas paymi qawarayan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Mana allin ruraq runataqa
mana allin rurasqanmi presocharun.
Mana allin ruraq runaqa
waskawan chaqnasqa hinam
huchankunawan rikurirun.
23 Mana corregikusqanraykum wañurunqa.
Loco hina rurasqanraykum pantarunqa.

Mana reqsisqa runamanqa mana garantizanamanta

6 1 Churilláy, runamasikita garantizaspaykiqa,
mana reqsisqayki runata garantizaspaykiqa
2 rimasqaykiwanmi toqllaman hina
wichiykunki.
Rimasqaykiwanmi preso hina
hapirachikunki.
3 Chayna kaptinqa churilláy,
runapa makinpiña kasqaykiraykuyá
kaynata ruray.
Librakunaykipaqyá
kaynata ruray:
Humillakuspaykiyá amistadnikita chaylla ruegakamuy.
4 Chaynaqa amayá puñuywan hapichikuychu.
Chaynaqa amayá ratollapas puñuruychu.
5 Hapiq runamanta lluptichkaq luwichu
hinayá lluptikuy.
Pawaq animalta toqllawan hapiqmanta
hinayá ayqekuy.

Qellakuna anyanapaq yachachikuymanta

6 Yaw qella runa,
yachayniyoq kanaykipaqyá
sisita qawamuy.
Yaw qella runa,
yuyayniyoq kanaykipaqyá
imaynam kawsasqanta qawamuy.
7 Sisipaqa jefenpas manam kanchu.
Sisipaqa capatazninpas manam kanchu.
Sisitaqa manam pipas kamachinchu.
8 Chaywanpas payqa rutuy tiempopim
mikuyninta segurakun.
Chaywanpas cosecha tiempopim
mikunanta huñukun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Yaw qella runa
¡ima horakamataq qamqa puñunki!
Yaw qella runa
¡ima horañataq qamqa hatarinki!
10 Puñuywan hapichikuspa
puñunaykikamam,
makikikunatapas chupqaruspa samanaykikamam
11 yanqa purikuq runa suwarususpayki
wakchayarachisunki.
Salteaq runam mana imayoqta rikurirachisunki.

Mana allin ruraqkunapa imaynam kasqanmanta

12 Mana penqakuq runaqa
llullakunata willakachakustinmi purin.
Mana allin runaqa
llullakunata willakachakustinmi purin.
13 Chay runaqa ñawinkunatam
qemchityachin engañananpaq.
Chay runaqa chakinkunawanmi
señaschan engañananpaq.
Chay runaqa dedonkunawanmi
tupqen engañananpaq.
14 Mana allinllatam
tukuy tiempopi piensachkan.
Mana allinllatam
tukuy tiempopi yuyaymanachkan.
Tukuy tiempopim
runakunata peleanachichkan.
15 Chayraykum qonqaymanta
desgraciapi rikurirunqa.
Huk ñawi qemchiyllapim
pasaypaqtaña puchukarunqa.

Tayta Diospa millakusqankunamanta

16 Soqta huchakunatam cheqnin Tayta Diosqa,
qanchis kaqtaqa pasaypaqtam millakun payqa:
17 Cheqninmi hatun tukuq runata.
Cheqninmi llulla rimaq runata.
Cheqninmi inocente runa wañuchiqta.
18 Cheqninmi mana allinkunata
rurananpaq yuyaymanaqta.
Cheqninmi mana allinta ruramunanpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaylla kallpaqta.
19 Cheqninmi llullakuna rimaq testigota.
Millakunmi wawqentinpuralla peleanachiqta.

Hukwan pierdekuy huchamanta

20 Churilláy, kasukuyá
taytaykipa kamachisusqaykitaqa.
Churilláy, amayá qonqaychu
mamaykipa yachachisusqaykitaqa.
21 Qasqoykipi adornota hinayá
mana qonqaspa apaykachay.
Kunkaykipi mana qonqaspa
collarta hinayá apaykachay.
22 Chaykunam puriptikipas pusasunki.
Chaykunam puñuruptikipas harkasunki.
Chaykunam rikchariptikipas rimapayasunki.

23 Taytaykipa kamachisusqaykiqa mechero hinam.
Mamaykipa yachachisusqaykiqa achkiy hinam.
Taytaykipa anyakuyninqa
wiñay kawsayman pusasuqnikim.
Taytaykipa corregisusqaykiqa
wiñay kawsayman pusasuqnikim.
24 Chay nisusqaykikunam
chuchumika warmimanta waqaychasunki.
Sapaq warmipa alabasunaykimantam harkasunki.
25 Buenamoza kaynintaqa
amayá sonqoykipi munapayaychu.
Sumaqllaña ñawinkunaqa
amayá sonqoykita suwachunchu.

26 Chuchumika warmiraykum qariqa rikurirun
huk millpuy tanta hinallaña.
Hukwan pierdekuq warmiñataqmi hapichkan
chay qaripa llumpay precioyoq vidantaña.
27 Pipas marqayninpi ninata apaspanqa
pachantam kañarachikun.
28 Pipas sansa hawanpi purispanqa
chakintam ruparachikun.
29 Chaynam kanqa
runamasinpa warminwan kakuq runaqa.
Manam lluptinmanchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castigasqa kananmantaqa.

30 Manam pipas desprecianchu
wakcha runa suwakuruptinqa.
Manamá pipas desprecianchu
yarqaymanta suwakuruptinqa.
31 Chaywanpas hapirachikuspanqa
qanchis kuti mastam pagapunqa.
Chaywanpas hapirachikuspanqa
wasinpi lliw kapuqninwanmi pagapunqa.

32 Hukpa warminwan huchallikuq runaqa
mana yuyayniyoq runam.
Hukpa warminwan huchallikuq runaqa
kikillan wañuchikuq runam.
33 Chayna runaqa maqachikuspanmi
tukuyta nichikunqa.
Manam pipas qonqanqachu
penqaypi kasqantaqa.
34 Celoso kayninmi runapa piñakuyninqa.
Manam hawkayanqachu
vengakunan punchawpiqa.
35 Manam chaskinqachu imataña pagaptinpas.
Manam pampachanqachu
achkallaña regalokunata qoptinpas.

Pierdekuq warmipa engañakuyninmanta

7 1 Churilláy, kasukuyá nisqaykunata.
Sonqoykipiyá churay kamachisqaykunata.
2 Kamachisqaykunata kasukuspaqa
wiñaypaqmi kawsanki.
Ñawi ruruykita hinam
yachachikuyniykunata waqaychanki.
3 Dedoykipi anillota hinayá waqaychay.
Papelpi qellqachkaq hinayá sonqoykipi qellqay.
4 Yachaytayá niy: “Qamqa paniymi kanki” nispa.
Entiendeytañataq sutichay: “Aylluymi kanki” nispa.
5 Chaynapim chuchumika warmimanta
librasunki.
Chaynapim llampu rimaq sapaq warmimanta
librasunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Wasiypa ventananmanta qawarispaymi,
ventanaypa rejillasninmanta qawarispaymi
7 rikurqani pisi experienciayoq mozokunata.
Paykunamantam rikurqani
manaraq yuyayniyoq kaqta.
8 Callentam
warmipa yachanan esquinaman pasarqa.
Chayninta rispanmi
chay warmipa wasinman pasarqa.
9 Inti seqaykuytaña tutaykuchkaptinñataqmi,
astawan tuta chayaramuptinñataqmi
10 paywan tupaqnin huk warmi lloqsimurqa.
Pachapakusqa sacre chuchumika warmim
taripaykamurqa.
11 Payqa rimaysapallaña warmim.
Payqa mana kasukuq warmim.
Wasinpipas mana takyaq warmim.
12 Chay warmiqa callekunapiraqmi wateqachkan.
Chay warmiqa plazakunapiraqmi wateqachkan.
Llapa esquinakunapiraqmi wateqachkan.
13 Chay warmim mozota hapiruspan muchaykurqa.
Mana recelaspantaqmi payta niykurqa:
14 "Tayta Dioswan allin kasqaymantam
ofrenday kapuwachkan.
Prometesqay ofrendakunam
pagasqaña kachkan.
15 Chayraykum qanwan
tupaykuq lloqsimurqani.
Qamta qawaykuyta munaspaymi
tariramunaykama hamurqani.
16 Camaytam sumaq colchakunawan
qataramuni.
Egipto nacionmanta colorniyoq
lino colchawanmi qataramuni.
17 Mirra sutiyoq miski asnaqtam
camaymanpas hinaramuni.
Aloes sutiyoq miski asnaqtam
camaymanpas hinaramuni.
Canela sutiyoq miski asnaqtam
camaymanpas hinaramuni.
18 Rispanchikyá
aminanchikkama kuyanakamusunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Manam wasipichu qosayqa.
Karutam illarun payqa.
20 Wayqapi qollqeta apaspanmi pasarqa.
Chawpi killatañam kutimunqa payqa.”

21 Hikutaspanmi mozota convencerachirqa.
Sumaqllaña rimayninwanmi payta pasachirqa.
22 Chayllataqmi mozopas
payta qatirikurqa.
Camalman bueyes richkaq
hinaraqmi pasakurqa.
Toqllaman wichiykuq luwichu
hinaraqmi wichiykurqa.
23 Sonqonta flecha pasarunankamam
wañunanta mana yachakunchu.
Toqllaman urpitu pawaykuq hinataqmi
chay mozopas wañuyman risqanta mana yachakunchu.

24 Chaynaqa uyariykuwaychikyá, churillaykuna.
Chaynaqa nisqaykunatayá atiendeychik, churillaykuna.
25 Chay warmipa kawsasqanman hina
kawsaytaqa amayá piensayñachu.
Chay warmipa pantasqanta
hinaqa amayá pantayñachu.
26 Payqa achkaqtañam pantarachispan
heridasqata saqerun.
Nana-nanaq runakunatañam
wañusqata saqerun.
27 Wasinman riq ñanqa
wañuqkunapa kasqanmanmi richkan.
Wasinman riq ñanqa
wañuqkunapa kasqanmanmi chayachkan.

Yachaypa qayakuyninmanta

8 1 Qayakuchkaq runa hinam
yachayqa qayakuchkan.
Qaparichkaq runa hinam
entiendeyqa qaparichkan.
2 Ñanpa hichpan alto moqokunapim
sayan qayakunanpaq.
Ñanpa pallqankunapim
sayaykun qayakunanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Llaqtaman yaykuna zaguankunapim
payqa qaparin.
Llaqtaman yaykuna punkukunapim
payqa qaparin:
4 “Runakuna, qamkunatam qayachkaykichik.
Runakuna, qamkunatam rimapayachkaykichik.
5 Pisi experienciayoq runakuna,
qamkunapas entiendeychikyá.
Sonso runakuna,
qamkunapas entiendeychikyá.
6 Uyariychikyá, ñoqaqa
sumaqllaña kaqkunatam rimasaq.
Uyariychikyá, ñoqaqa
Diospa munasqanman hinam rimasaq.
7 Cheqap kaqkunatam rimarisaq ñoqaqa.
Manam munanichu mana allinmanta rimaytaqa.
8 Allin kaqkunallamantam
rimani ñoqaqa.
Manam pantachinaypaqchu
rimani ñoqaqa.
Manam huchallichinaypaqchu
rimani ñoqaqa.
9 Tukuy nisqaykunaqa allinllam
entiendeqkunapaqqa.
Tukuy nisqaykunaqa Diospa munasqanman hinam
yachay maskaqkunapaqqa.
10 Chaynaqa qollqemantapas mastaqa
corregisqaytayá chaskiychik.
Chaynaqa akllasqa qorimantapas mastaqa
yachachisqaytayá chaskiychik.

11 Yachayniyoq kaymi alhaja
rumikunamantapas aswan allinqa.
Imaña munasqaykipas
manam igualanmanchu chay yachaymanqa.

12 Ñoqa yachayqa kuska kawsakuq runakuna hinam
allin tanteaywan tupanakuni.
Yuyaymanaspa allin consejokuna tariq runa hinam
ñoqapas yachayta hatallini.
13 Tayta Diosta respetaq runaqa
cheqninmi mana allintaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqapas cheqninim
orgulloso runatawan
hatunchakuq runataqa.
Ñoqapas cheqninim
mana allinlla kawsaq runatawan
llullalla rimaq runataqa.
14 Ñoqallam kani allin consejo qokuqpas.
Ñoqallataqmi kani yachaywan allin rurachiqpas.
Ñoqallam kani allin entiendechiqpas.
Ñoqallataqmi kani atiywan rurachiqpas.
15 Ñoqaraykum reykunapas allinta gobiernanku.
Ñoqaraykum autoridadkunapas allinta decretanku.
16 Ñoqaraykum kamachikuqkunapas
allinta kamachikunku.
Ñoqaraykum munaychakuqkunapas
allin arreglota ruranku.
17 Ñoqaqa kuyanim kuyawaqniykunataqa.
Tariwanqakum chaylla maskawaqniykunaqa.
18 Ñoqapim tarinmanku
apuyaytawan reqsisqa kaytaqa.
Ñoqapim tarinmanku mana tukuy
riquezatawan allin ruraytaqa.
19 Qorimantapas aswan allinqa
ñoqapa qosqaymi.
Qori-puromantapas aswan allinqa
ñoqapa qosqaymi.
Akllasqa qollqemantapas aswan allinqa
ñoqapa qosqaymi.
20 Allin ñanpi purichkaq runa hinam
ñoqaqa purini.
Derecho ñanpi purichkaq runa hinam
ñoqaqa purini.
21 Kuyawaqniykunamanmi
tupaqnin herencianta qoni.
Qori-qollqewanmi
paykunapa wasintapas huntachini.

22 Tukuy ima rurayta qallarichkaspanqa
Tayta Diosmi hatalliwarqaña.
Rurasqankunatapas manaraq rurachkaspanmi
payqa ñawpaqmantaraq hatalliwarqaña.
23 Wiña-wiñaymantaraqmi ñoqaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nombrasqa karqani.
Kay pachapas manaraq unanchasqa kachkaptinmi
ñoqaqa churasqa karqani.
24 Uku-uku lamar qochakunapas
manaraq kachkaptinmi
rikurichisqa karqani.
Achka-achka yakuyoq pukyukunapas
manaraq kachkaptinmi
rikurichisqa karqani.
25 Orqokunapas manaraq takyachisqa kachkaptinmi
rikurichisqa karqani.
Moqokunapas manaraq rikurichkaptinmi
rikurichisqa karqani.
26 Kay pachatapas nitaq chakrakunatapas
Tayta Diosqa manaraqmi unancharqaraqchu.
Kay pachapa ñutu allpankunatapas
Tayta Diosqa manaraqmi unancharqaraqchu.
27 Cielokunatapas manaraq takyachichkaptinqa
chaypiñam karqani.
Uku-uku lamar qochapa muyuriqninta trazaptinqa
chaypiñam karqani.
28 Altokunapi puyukunata takyachiptinqa
chaypiñam karqani.
Kay pachapa uku-uku pukyunkunata
takyachiptinqa chaypiñam karqani.
29 Lindero churasqanmanta
mana pasananpaq lamar qochata kamachiptinqa
chaypiñam karqani.
Kay pachapa cimientonkunata trazaptinqa
chaypiñam karqani.
30 Payta ruraysiq maestro hinam
ñoqaqa karqani.
Paytam sapa punchaw kusichirqani.
Tukuy tiempom
paypa ñawpaqninpi kusikurqani.
31 Paypa unanchasqan kay pachapim
kusikurqani.
Runakunaraykum ñoqaqa
anchata kusikurqani.

32 Chaynaqa churillaykuna,
uyariwaychikyá qamkunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mayna kusisqam
yachachisqayman hina kawsakuqkunaqa.
33 Corregisqayta kasukuspayá
yuyayniyoqña kaychik.
Yuyayta ama despreciaspayá
yuyayniyoqña kaychik.
34 Mayna kusisqam corredorniyman
hamuspan suyapayawaqniy runaqa.
35 Cheqap kawsakuytam tarirun
pipas tariwaqniyqa.
Tayta Diospa favornintam tarirun
pipas tariwaqniyqa.
36 Ichaqa ñoqamanta karunchakuq runaqa
kikinpa contranpim huchallikuchkan.
Ichaqa llapallan cheqniwaqniykunaqa
wañuytam munachkan.

Mana yachayniyoq kaypa contranpim kachkan yachayniyoq kayqa

9 1 Yachaymi wasinta hatarirachin.
Qanchis pilarninkunatam llaqllarachin.
2 Convidopaqmi animalkunata wañurachin.
Vinotapas alistaykuspam mesata mastarachin.
3 Serviqnin sipaskunawanmi
runakunata qayarachimun.
Llaqtapa altonkunamantaraqmi
paykunata qayarachimun:
4 “Pisi experienciayoqkuna,
asuykamuychik” nispa.
Mana ancha yuyayniyoqkunatam nichimun:
5 “Hamuychik mikuy preparasqayta mikunaykichikpaq.
Hamuychik alistasqay vinota tomanaykichikpaq.
6 Manaña pisi experienciayoq kaspayá kawsaychik.
Entiendeq runakuna hinayá
kawsaychik.”

7 Burlakuq runata pipas corregispaqa
despreciachikunqam.
Mana allin ruraq runata pipas qaqchaspaqa
insultachikunqam.

8 Burlakuq runata anyaspaqa
cheqnichikunkim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yachayniyoq runata anyaspaqa
kuyachikunkim.

9 Yachayniyoq runata consejaptikiqa
aswan yachayniyoqmi kanqa.
Allin ruraq runata yachachiptikiqa
aswan yachayniyoqmi kanqa.

10 Yachayniyoq kanapaqqa
Tayta Diostam respetana
tukuymanta puntataqa.
Entiendeq kanapaqqa.
Chuya Diostam reqsina
tukuymanta puntataqa.

11 Ñoqaraykum nana-nanaq punchawkunata kawsakunki.
Ñoqaraykum achka-achka watakunata kawsakunki.
12 Ancha yachayniyoq runa kaspaqa
qamllapaqchá yachayniyoq kanki.
Burlakuq runa kaspaykiqa
kikillaykim ñakarinki.

13 Llumpay rimaysapa warmi hinam
sonso kayqa.
Mana imallapas yachaqmi
sonso kayqa.
Pisi experienciayoqmi
sonso kayqa.
14 Chayna warmiqa wasinpa punkunpiraqmi tiyan.
Llaqtapa alton patakunapiraqmá tiyan.
15 Chaypi tiyaykuspanmi qayaypaq-qayan
ñannin pasaqkunata.
Chaypi tiyaykuspanmi qayaypaq-qayan
derecholla pasaqkunata:
16 "Pisi experienciayoqkuna, asuykamuwaychik"
nispa.

Mana ancha yuyayniyoqkunatam qayan:
17 "Mayna miskillañam suwakuspa tomasqa yakukunaqa.
Mayna miskillañam pakakuspa mikusqa tantakunaqa" nispa.
18 Ichaqa chay qayasqankunaqa manam yachanchu
chaypiqa almakuna tarikusqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa chay qayasqankunaqa manam yachanchu
uku pachaman risqankuta.

Rey Salomonpa rimarisqan rikchanachiykunamanta
(10:1-22:16)

10 1 Salomonmi rimarirqa kay rikchanachiykunata:

Yachayniyoq churiqa taytan kusichiqmi.
Mana yachayniyoq wawaqa maman llakichiqmi.

2 Yanqapaqmi mana allinta ruraspa apuyayqa.
Wañuymantam librakun allin rurayqa.

3 Allin ruraq runataqa Tayta Diosqa
manam dejanqachu yarqaymantaqa.
Mana allin ruraq runataqa manam
saksachinqachu imam munasqanwanqa.

4 Qellapakuspa llamkaq runaqa wakchayanqam.
Ganasllawanña llamkaq runaqa apuyanqam.

5 Cosechapi huñukuq runaqa allin
yachayniyoq churim.
Cosechapi puñukuq runaqa
penqayman churakuq churim.

6 Allin ruraq runaqa
bendecisqam kanqa.
Mana allin runapa rurasqanmi ichaqa
siminta taparunqa.

7 Allin runaqa
yuya-yuyarisqam kanqa.
Mana allin ruraq runapa sutinmi ichaqa
qonqasqaña kanqa.

8 Kamachikuykunatam kasukun
yachaywan tanteaq runaqa.
Desgraciapim rikurirunqa
yanqakuna rimaq runaqa.

9 Manam imatapas manchakunchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana huchallikuspa kawsakuq runaqa.
Huchallikuspalla kawsakuq runam
ichaqa hapirachikunqa.
10 Dañotam rurachkan
runamasinta qemchiq runaqa.
Desgraciapim rikurirunqa
yanqakuna rimaq runaqa.

11 Toqyachkaq yaku hina kawsachikuqmi
allin ruraq runapa rimasqanqa.
Mana allin runapa rurasqanmi ichaqa
siminta taparunqa.

12 Cheqnikuq runaqa peleollatam
qosnirichin.
Kuyakuq runaqa runamasinpa faltantam chinkachin.

13 Yachaywan rimasqam
allin entiendeq runapa rimasqanqa.
Mana tanteoyoq runaqa
wasanpi kaspiwan waqtapasqam kanqa.

14 Yachayniyoq runakunaqa rimarinanku
punchawkamam upallalla kakunku.
Mana yachayniyoqkuna rimaspankuqa
desgraciallatam apamunku.

15 Apu runapaqa kapuqninkunam
llaqtapa murallan hina amparaqnin.
Wakcha runapaqa mana imayoq kasqanmi
desgraciaman wichichiqnin.

16 Allin ruraq runapa pagonqa
cheqap kawsakuymi.
Mana allin ruraq runapa cosechasqanqa
huchanpa castigonmi.

17 Corregisqa kasqanta kasukuq runaqa
cheqap kawsaymanmi richkan.
Qaqchasqa kasqanta mana chaskiq runaqa
pantaymanmi richkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Llulla runaqa cheqnikuyllatam
sonqonpi hatallichkan.
Sonso runaqa cuento qepillam purichkan.

19 Rimaysapa runaqa huchallikuqllañam.
Pisi rimaq runaqa yachaysapallañam.

20 Akllasqa qollqe hinam
allin ruraq runapa rimasqanqa.
Mana imapaq valeqmi
mana allin ruraq runapa piensasqanqa.

21 Allin ruraq runapa rimasqanqa
achkaqpa sonqontam saksaykachin.
Mana yachayniyoq runataqa
mana yachayniyoq kayninmi wañuchin.

22 Tayta Diospa bendicioninmi
apuyachin runataqa.
Tayta Diospa bendicionninqa
manam apamunchu llakikuytaqa.

23 Mana yachayniyoq runaqa kusikunmi
mana allin rurasqanmanta.
Allin entiendeq runaqa kusikunmi
yachayniyoq kasqanmanta.

24 Imapas manchakusqanraqmi
mana allin runataqa sucederun.
Allin ruraq runakunam ichaqa
munasqankuta chaskirun.

25 Sinchi wayra pasaruptinmi
mana allin ruraq runaqa chinkarun.
Allin ruraq runam ichaqa
wiña-wiñaypaq takyarun.

26 Kachaqnin runakunapaqqa
kirupas mancharichiq vinagre hinam
qella runaqa.
Kachaqnin runakunapaqqa
ñawipas waqachiq qosni hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qella runaqa.

27 Tayta Diosta respetaq runaqa
unaymi kawsakunqa.
Mana allin runakunapa watankunam
ichaqa pisilla kanqa.

28 Allin ruraq runakunapa suyasqanqa
kusikuyllam kanqa.
Mana allin ruraq runakunapa suyasqanqa
chinkachisqam kanqa.

29 Tayta Diospa munasqanman hina
kawsaq runataqa paymi amparachkan.
Mana chayna kawsaqkunatam
ichaqa puchukachichkan.

30 Allin ruraq runaqa
manam haykapipas tampikachanqachu.
Mana allin ruraq runakunam
ichaqa kay pachapipas mana takyanqachu.

31 Yachaywan palabrakunatam riman
allin ruraq runaqa.
Mana allinlla ruraq runapa qallunmi
ichaqa kuchusqa kanqa.

32 Allin ruraq runaqa yachaywanmi
riman agradopaq kaqkunata.
Mana allin ruraq runam
ichaqa riman mana allinllata.

11 1 Tayta Diosqa millakunmi
mana cabal pesaq balanzataqa.
Tayta Diospa agradonpaqmi
cabal pesakunaqa.

2 Hatun tukuq runakunaqa
penqaypim kanqaku.
Humillakuq runakunaqa
yachayniyoqmi kanqaku.

3 Diospa munasqanman hina ruraq runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chayna rurasqanpa pusasqanmi.
Traicionaq runaqa
mana allin rurasqanpa chinkachisqanmi.

4 Qori-qollqeqa manam pitapas libranqachu
Diospa piñakuynin punchawpiqa.
Allin ruraymi ichaqa
wañuymanta libranqa.

5 Mana huchayoq kayninmi
runataqa allinta kawsachin.
Mana allin ruraq runatam ichaqa
mana allin rurasqankuna wichichin.

6 Diospa munasqanman hina kawsaqkunataqa
allin rurasqanmi libranqa.
Traicionaq runakunatam ichaqa
mana allin munasqankuna munaychakunqa.

7 Mana allin ruraq runa wañuruptinqa
tukuy ima suyasqankunapas chinkarunmi.
Mana allin ruraq runa wañuruptinqa
kallpanpi hapipakusqanpas chinkarunmi.

8 Allin ruraq runataqa
Tayta Diosmi sasachakuyninmanta libraykun.
Mana allin ruraq runatam ichaqa
chay sasachakuyman churaykun.

9 Dios mana yupaychaq runam rimayninwan
runamasinta dañarun.
Allin ruraq runakunam ichaqa
yachayninwan runamasinta librarun.

10 Allin ruraq runakunapa imankunapas miraptinqa
llaqtamasinkunam kusikunku.
Mana allin ruraq runakuna wañuruptinmi
ichaqa kusikuymanta qaparinku.

11 Diospa munasqanman hina ruraqkuna
bendecisqa kaptinmi
llaqtapas hatunchasqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana allin ruraqkunapa rimayninwanmi
ichaqa llaqtapas tuñichisqa kanqa.

12 Mana yuyayniyoq runaqa
runamasinta despreciaspanmi insultakun.
Allin entiendeq runam ichaqa
mana insultaspa upallakun.

13 Cuento qepi runaqa
pakananpaq kaqkunatam willakachakun.
Confianapaq runam ichaqa
pakananpaq kaqkunata waqaychaykun.

14 Allin consejaqkuna mana kaptinqa
nacionmi vencerachikunqa.
Achka consejaqkuna kaptinmi
ichaqa nacion salvakunqa.

15 Mana reqsisqanta garantizaq runaqa
llakipim rikurinqa.
Mana garantizay munaq runam ichaqa
mana sasachakuypichu rikurinqa.

16 Kuyapayakuq warmiqa
alabasqallañam kanqa.
Daño ruraq runam
ichaqa apuyayllata gananqa.

17 Kuyapayakuq runaqa
kikintapas allintam rurakun.
Mana kuyapayakuq runam ichaqa
kikillanta dañakun.

18 Mana allin ruraq runaqa
mana kaqllatam gananpas.
Allin kaqta ruraq runam ichaqa
cheqap pagonta gananpas.

19 Allin kawsaq runaqa
cheqaptam kawsachkan.
Mana allin kawsaq runam
ichaqa wañuyman richkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Tayta Diosqa millakunmi
huchallapi yuyaymanaqkunataqa.
Ichaqa kusikunmi
mana huchallikuspa kawsaqkunawanqa.

21 Mana allin ruraq runaqa
chaskinqapunim castigonta.
Allin ruraq runapa castanmi ichaqa
lluptinqa castigomanta.

22 Imaynam qorimanta anillo
kuchipa senqanpi rikurirun,
chaynam buenamoza warmipas
mana allinta piensaspanqa rikurirun.

23 Allin ruraq runakunaqa
allin kaqkunallatam munanku.
Mana allin ruraq runakunam ichaqa
Diospa castigasqan kanqaku.

24 Imallantapas qokuykuq runaqa
qosqanmantapas mastaraqmi chaskikunqa.
Paganantapas mana cabal pagakuq runam
ichaqa aswanraq pisirachikunqa.

25 Imallantapas qokuykuq runaqa
tukuy imayoqmi kanqa.
Yakuta saksaykachiqpas
saksasqam kanqa.

26 Kawsaykuna pakaruq runataqa
runakunam ñakanqaku.
Kawsaykuna *rantikuq runapaqmi ichaqa
Diospa bendicionninta mañapunqaku.

27 Allin kaqkunata maskaq runaqa
favortam tarirunqa.
Mana allin maskaq runatam ichaqa
mana allin hayparunqa.

28 Qori-qollqenpi confiakuq runaqa
chakisqa rapi hinam wichirunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allin ruraq runakunam ichaqa
iklliriq rapi hina wiñarunqa.

29 Wasinpi kaqkunata desgraciaman churaq runaqa
mana imayoqmi rikurirunqa.
Mana entiendeq runaqa
yachayniyoq runatam servinqa.

30 Allin ruraq runapa vidanqa
sachapa rurun hina kawsachikuqmi.
Yuyayniyoq runaqa runamasin convencechiqmi.

31 Allin ruraq runaqa kay pachapim
pagonta chaskinqa.
Mana allin ruraq runapas
huchallikuqwan kuskam pagonta chaskinqa.

12 1 Corregisqa kayta munaq runaqa
yachaytam munan.
Qaqchachikuy mana munaqmi ichaqa
asno kayta munan.

2 Allin runaqa
Tayta Diospa favornintam chaskin.
Sacre runam ichaqa
Tayta Diospa sentencianta chaskin.

3 Mana allin kawsaq runaqa
manam takyanqachu.
Allin ruraq runakunam ichaqa
mana kuyunqachu.

4 Allin warmiqa qosanpa
umanpi kaq sumaq corona hinam.
Qosan penqachiq warmiqa
qosanpa tullunpi onqoy hinam.

5 Allin ruraq runakunaqa Diospa
munasqanman hinam yuyaymananku.
Mana allin ruraq runakunam
ichaqa engañollata consejanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Mana allin ruraq runakunapa rimayninqa
wañuchinanpaq wateqaq runa hinam.
Diospa munasqanman hina ruraq runapa rimayninqa
runamasin libraq hinam.

7 Mana allin ruraq runakunaqa
vencechikuspam chinkanqaku.
Allin ruraq runakunapa castanmi
ichaqa hinalla seguinqaku.
8 Runaqa yachayniyoq kasqanraykum
alabasqa kanqa.
Huchalla piensaq runam ichaqa
despreciasqa kanqa.

9 Mana mikunayoq allin reqsisqa runamantaqa
despreciasqa kaspapas
servienteyoq kaymi aswan allinqa.

10 Allin ruraq runaqa
nanachikunmi animalninkunamanta.
Mana allin ruraq runam
ichaqa mana yachanchu llakipayakuyta.

11 Chakranpi llamkakuq runaqa
saksanankama mikunayoqmi kanqa.
Yanqa purikuq runam ichaqa
mana ancha yachayniyoq kasqanta reqsichikunqa.

12 Mana allin runakunapa qechusqantam
munapayan mana allin ruraq runaqa.
Allin sapichasqa sacha hinam
wiñan allin ruraq runakunaqa.

13 Mana allin rimasqanmi
urmaykachinqa mana allin runakunataqa.
Allin ruraq runakunaqa
lloqsinqam sasachakuyninmantaqa.

14 Rimasqankupa rurunwanqa
sapakamam saksanqaku.
Paykunaqa rurasqankuman hinam
pagonkuta chaskinqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mana tanteoyoq runapaqqa
tukuy rurasqankunam allinpaq rikchakun.
Yachayniyoq runam ichaqa
consejaqninkunata kasukun.

16 Mana tanteoyoq runaqa
piñasqa kasqantam chaylla qawachikun.
Yachayniyoq runam ichaqa
insultachikusqantapas pakaykun.

17 Cheqap willakuq testigoqa
imam kaqllatam willakun.
Llullakuq testigom ichaqa
engañollata willakun.

18 Nanay simikunam rimanku
espadawan tuksichkaq hina.
Yuyayniyoq runakunapa rimasqanmi
ichaqa hampi hina.

19 Cheqap rimaq runaqa
wiñaypaqmi takyanqa.
Llulla rimaq runam
ichaqa chaylla chinkanqa.

20 Mana allin piensaq runakunapa sonqonpiqa
engañollam kachkan.
Allin kaqkuna consejaq runapa sonqonpim
ichaqa kusikuylla kachkan.

21 Manam imapas pasanqachu
allin ruraq runataqa.
Mana allin ruraqkunam ichaqa
ñakarinqa tukuy mana allintaqa.

22 Tayta Diosqa cheqninmi
llulla rimaq runakunataqa.
Tayta Diosqa favorecenmi
cheqap rimaqkunataqa.

23 Tanteoyoq runaqa
manam alabakunchu yachayninmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sonso runam ichaqa
sutilla reqsichikun mana yuyayniyoq kasqanmanta.

24 Llamkakuq runaqa
munaychakuq runam kanqa.
Qella runam ichaqa
llamkachisqa kanqa.

25 Preocupasqa kaptinmi
runapa sonqon hukmanyasqa kachkan.
Kuyakuy palabrakunawanmi ichaqa
sonqon kusisqa kachkan.

26 Allin ruraq runaqa
runamasintam allinta pusachkan.
Mana allin ruraq runam
ichaqa pantay ñanninta pusachkan.

27 Hapinan animaltam
mana qatipaykunchu qella runaqa
Pipaqpas ancha valorniyoqmi
allin llamkaq runaqa.

28 Cheqap kawsaymi
allinta ruraspa kawsayqa.
Manam pipas wañunqachu
allinta ruraspa kawsakuqqa.

13 1 Yachayniyoq churiqa
kasukunmi taytanpa correqisqanta.
Burlakuq runam ichaqa
mana kasunchu anyaqninta.

2 Rimasqankunapa ruruntam
cosechanqa runaqa.
Daño rurayllatam munanku
traicionaq runakunaqa.

3 Rimasqanta cuidakuq runaqa
kikillantam cuidakun.
Rimaysapa runam ichaqa
kikillanta dañakun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Qella runaqa munaspapas
manam tarinchu imatapas.
Allin llamkaq runam
ichaqa chaskin tukuy imatapas.

5 Llulla rimaykunataqa cheqninmi
allin ruraq runaqa.
Cheqnipaymi hinaspa penqaypaqmi
mana allin ruraq runaqa.

6 Allinkuna rurasqanmi harkan
mana culpayoq runataqa
Mana allin rurasqanmi
wichichin huchallikuq runataqa.

7 Kanmi apu tukuq runakuna
mana imankupas kachkaptin.
Kantaqmi wakcha tukuqkunapas
tukuy imankupas kachkaptin.

8 Qori-qollqenmi wañunanmanta libran
apu runataqa.
Pipa amenazakuyninpas manam imapas qokunchu
wakcha runataqa.

9 Allin ruraqkunapa kawsasqanqa
kusikuyta apamuq kanchay hinaraqmi.
Mana allin ruraqkunapa kawsasqanqa
wañuruq mechero hinaraqmi.

10 Atipanakuyllatam hatarichin
orgulloso runaqa.
Yachayniyoq runakunam
allin consejo chakiqkunaqa.

11 Engañowan apuyaruqqa
chayllam menosyarunqa.
As-asllamanta apuyaruqqa
kapuqnintam mirachinqa.

12 Runapa imapas suyasqan unamuptinmi
sonqon hukmanyarun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Suyasqan rikurimuptinmi ichaqa
kawsay qokuq sacha hinaraq rikurirun.

13 Kamachikuyta despreciaq runaqa
despreciasqanmantam paganqa.
Kamachikuyta respetaq runam
ichaqa premiasqa kanqa.

14 Yachayniyoq runapa yachachikuyninqa
kawsachikuq yaku hinam.
Paypa yachachikuyninqa
wañuchiq toqllamanta lluptichiqnin hinam.

15 Pipapas favorecesqanmi
tantearispa ruraq runaqa.
Sasallañam
traicionaq runakunapa kawsasqanqa.

16 Yachaywanmi ruran
yachayniyoq runakunaqa.
Sonso kasqantam qawaykachikun
sonso runaqa.

17 Mana allin ruraq runaqa kachaptinkupas
sasachakuymanmi wichiykun.
Allin willakuq runam ichaqa
hampi hinaraq allinyaykachikun.

18 Corregisqankuta mana chaskiq runaqa
wakchayaspam penqaypi kanqa.
Qaqchasqankuta kasukuq runam
ichaqa reqsisqa kanqa.

19 Ancha suyasqanta tariruspanmi
contentakun runaqa.
Sonso runakunam ichaqa
mana rakikuyta munanchu
mana allin ruraymantaqa.
20 Yachayniyoq runakunawan juntanakuspaykiqa
yachayniyoqmi kanki.
Sonso runakunawan juntanakuspam
ichaqa sasachakuypi kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Huchallikuq runakunataqa
desgraciakunallam qatikachachkan.
Allin ruraq runakunaqa
allinkunawan premiasqam kachkan.

22 Allin runapa herencianqa
kanqa willkankunapaqmi.
Huchasapa runapa kapuqninkunaqa
kanqa allin ruraq runapaqmi.

23 Wakcha runapa llamkasqanpiqa
achka kawsaymi qespirun.
Ichaqa abusakuq runakunam
tarpukuyninta qechurunku.

24 Mana kasukuq churinta
mana latigay munaq runaqa
churintam cheqnin.
Churin kuyaq runam ichaqa
chaylla corregin.

25 Allin ruraq runaqa
saksanankamallam mikun.
Mana allin ruraq runam ichaqa
manaña saksarispa mikuylla-mikun.

14 1 Familianmantam nanachikun
yachayniyoq warmiqa.
Familiantam pierdechin
mana yuyayniyoq warmiqa.

2 Diospa munasqanman hina kawsaq runaqa
Tayta Diostam respetan.
Pantaypi kawsaq runam ichaqa
Tayta Diosta desprecian.
3 Mana yuyayniyoq runaqa
hatun tukuspa rimasqamantam
castigasqa kanqa.
Yachayniyoq runam ichaqa
rimasqanwan waqaychasqa kanqa.

4 Taqepas vaciorayanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

bueyeskuna mana kaptinqa.
Bueyeskunapa kallpanwanmi
ichaqa achka kawsaykuna kanqa.

5 Cheqap rimaq testigoqa
mana llullakuspanmi riman.
Llullakuq testigom ichaqa
llullallata riman.

6 Yachayta maskaspapas
burlakuq runaqa manam tarinchu.
Allin entiendeq runapaqmi ichaqa
yachay tariypas mana sasachu.

7 Karunchakuyá sonso runamantaqa.
Paypa rimayninpiqa
manam tarinkichu yachaykunataqa.

8 Yachayniyoq runaqa
entiendenmi imaynam kawsakuyta.
Sonso runakunam ichaqa
engañakuspa piensan yachayniyoq kasqanta.

9 Mana tanteoyoq runakunaqa
culpayoq kasqankumantam asikunku.
Diospa munasqanman hina kawsaqkunam
ichaqa allin sonqoyoq kawsakunku.

10 Runaqa sonqollanpim yachan
llakisqa kasqantaqa.
Paypa kusikuyninwanqa
Manam kusikunmanchu sapaq runaqa.
11 Mana allin ruraqkunapa wasinqa
chinkachisqam kanqa.
Diospa munasqanman hina
kawsaqkunapa yachananmi ichaqa takyanqa.

12 Kanmi allin ñanman rikchakuq ñan.
Ichaqa chay ñanpa tukupayninqa wañuyllam.

13 Asikuspanpas runaqa
sonqonpim llakisqa kanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kusikuyninñataqmi
llakikuyman tikrakunman.

14 Piensasqanpi pantaruq runaqa
mana allin kawsasqanwanmi contentakun.
Allin runam ichaqa
allin kawsasqanwan contentakun.

15 Pisi experienciayoq runaqa creerunmi
tukuy imapas nisqankuta.
Yachayniyoq runam ichaqa
entienden imaynam kawsananta.

16 Yachayniyoq runaqa mana allinmantam
manchakuspan karunchakun.
Sonso runam ichaqa
atrevido kaspan kikillanpi confiakun.

17 Imatapas loco hinam ruran
chaylla piñakuruq runaqa.
Sacre runam ichaqa
cheqnisqa kanqa.

18 Pisi experienciayoq runakunaqa
mana tanteoyoqmi kanqaku.
Yuyaysapa runakunam ichaqa
yachaywan coronasqa kanqaku.

19 Mana allin runakunam
allin runakunapa ñawpaqninpi humillakunqaku.
Mana allin ruraq runakunam
allin ruraqkunapa punkunpi humillakunqaku.

20 Amistadninkunapas cheqninmi
wakcha runataqa.
Achkallaña runakunam
kuyan apu runataqa.

21 Huchallikunmi
runamasin despreciaq runaqa.
Mayna kusisqam
ñakariqta llakipayaq runaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Mana allinllapi yuyaymanaq runakunaqa
pantayllapim kachkanku.
Allin kaqkunapi yuyaymanaq runakunam
ichaqa kuyapayasqa kachkanku.
Allin kaqkunapi yuyaymanaqkunapas
confianza runakunam kachkanku.

23 Imapipas llamkaq runaqa
allin kaqkunatam tarin
Rimaylla-rimaq runaqa
wakchayayllatam tarin.

24 Yachayniyoq runakunataqa
qori-qollqenmi corona hina adornan.
Sonso runakunataqa
mana tanteoyoq kayninmi adornan.

25 Cheqap rimaq testigoqa
runamasintam libran.
Llulla rimaq testigoqa
engañokunallatam riman.

26 Tayta Dios respetaq runaqa
confianzallawanñam kawsakunqa.
Payta respetasqanraykum mirayninkunapas
allin amparasqa kawsakunqa.
27 Tayta Diosta respetayqa
kawsachikuq yaku hinam.
Chayqa kanqa wañuchiq toqllamanta
lluptichiqnin hinam.

28 Achka runata gobiernaq reyqa
allin reqsisqam kanqa.
Pisi runakunallata gobiernaspanmi
ichaqa penqaypi kanqa.

29 Anaq piñakuq runaqa
ancha entiendeq runam.
Chaylla piñakuruq runaqa
mana tanteoyoq runam.

30 Allinlla piensaq runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cuerpontam kawsachin.
Envidioso kayninmi ichaqa
tullunpi onqoy hina ñakarichin.

31 Mana imayoq runata ñakarichiq runaqa unanchaqnintam insultan.
Wakcha runa llakipayaq runam
ichaqa unanchaqninta hatunchan.

32 Mana allin ruraq runaqa
desgracia hamuptinmi wichirunqa.
Allin ruraq runaqa
wañuruspanpas amparaqniyoqmi kanqa.

33 Entiendeq runapa sonqonpiqa
yachaymi kachkan.
Sonso runakunapa
kasqanpipas yachayqa reqsisqam kachkan.

34 Allin ruraq runakunaqa
nacionnintam hatunchan.
Huchalla ruraq runakunam ichaqa
nacionninta penqayman churan.

35 Reymi favorecen
yuyaywan serviqnin runataqa.
Piñakuyninpi castigasqam kanqa
penqayman churaqnin runaqa.

15 1 Allin simillawan contestaq runaqa
runamasinpa piñakusqantam tanichin.
Nanay simiwan contestaq runam
ichaqa astawanraq runamasinta piñachin.

2 Yachayniyoq runakunapa siminmantam
yachay lloqsin.
Sonso runakunapa siminmantam
ichaqa mana allin rimaykuna lloqsin.

3 Maypi kaq runatapas
Tayta Diosqa rikuchkanmi.
Mana allin runatapas
allin runatapas payqa qawachkanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Allin ruruq sacha hinam
allin simiyoq runaqa.
Runamasintam llakichin
nina qallu runaqa.

5 Taytanpa corregisqantam desprecian
mana yachayniyoq runaqa.
Corregisqa kasqanta kasukuq runam
yachayniyoq runaqa.

6 Allin ruraq runapa wasinpiqa
achka qori-qollqem kachkan.
Mana allin ruraqpa ganasqanpim
ichaqa desgracia kachkan.

7 Yachayniyoq runakuna rimaspanqa
yachaytam cheqechin.
Sonso runakunam ichaqa
mana chaynatachu cheqechin.
8 Mana allin ruraq runakunapa ofrendantaqa
Tayta Diosqa millakunmi.
Paypa munasqanman hina ruraq runakunapa
mañakusqanqa agradonpaqmi.

9 Tayta Diosqa millakunmi
mana allin ruraqkunapa kawsasqantaqa
ichaqa kuyanmi
allin ruray munaqkunataqa.

10 Nisyutam castigana
allin kawsay mana munaq runataqa.
Wañunqapunim
anyasqa kayta cheqniq runaqa.

11 Tayta Diosqa qawachkanmi
wañusqakunapa kasqantapas.
Tayta Diosqa qawachkanmi
uku-pachatapas.
Yachachkantaqmi runakunapa imaynam
piensasqantapas.

12 Faltanmanta qaqchaqnintaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

burlakuq runaqa manam kuyanchu.
Manataqmi yachayniyoqkunaman
hukllawakuytapas munanchu.

13 Runapa sonqon kusisqa kaptinqa
uyanpas kusisqam kanqa.
Sonqon llakisqa kaptinmi ichaqa
hukmanyasqa kanqa.

14 Allin entiendeq runaqa astawan
yachaytam munan.
Sonso runam ichaqa
mana tanteoyoq kayta munan.

15 Ñakariq runakunapaqqa sapa punchawmi
ñakariy punchawkunalla.
Kusisqa sonqoyoq runapaqmi ichaqa
punchawkunaqa fiesta punchawkuna hinalla.

16 Achka kapuqniyoq kachkaspa
llakisqa kaymantaqa
wakchalla kaspapas Tayta Diosta
respetaymi aswan allinqa.

17 Cheqninakuspa
wira aychayoq mikuruymantaqa
kuyanakuspa yuyu mikuyllapas
mikuruymi aswan allinqa.

18 Chaylla piñakuruq runaqa
hatarichinmi churanakuyta.
Anaq piñakuq runam ichaqa
amachan atipanakuyta.

19 Qella runapaqqa ñanpas
kichka-kichka ñanmanmi rikchakapun.
Diospa munasqanman hina ruraq runapaqmi
ichaqa carreteraman rikchakapun.

20 Taytantam kusichin
yachayniyoq runaqa.
Mamantam desprecian

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sonso runaqa.

21 Mana allinta piensariq runaqa
mana tanteoyoq kasqanwanmi kusikun.
Allin entiendeq runam ichaqa
pantaruspanpas allin kawsayman kutirikun.

22 Runapa ruray munasqanmi
mana qespinchu mana consultaspa rurasqanrayku.
Runapa imapas rurasqanqa qespinmi
achka consejaqkunata consultasqanrayku.
23 ¡Maynatam kusikun
allinta contestaruq runaqa!
¡Mayna allintaqmi
tiempollanpi rimarisqa palabraqa!

24 Wiñay kawsayman riq ñanqa wichaymanmi
richkan yachayniyoq runapaqqa.
Chayna kawsasqanmi
uku pachaman rinanmanta libran paytaqa.

25 Orgulloso runapa wasintaqa
Tayta Diosmi tuñichin.
Viudapa linderonkunatam
ichaqa Tayta Dios takyachin.

26 Tayta Diosqa millakunmi
mana allin runakunapa tanteasqantaqa.
Tayta Diospa agradonpaqmi
allin sonqoyoqpa palabrankunaqa.

27 Engañowan ganay munaq runaqa
familianmanmi desgraciata apaykunqa.
Sayniyachikuyta cheqniq runaqa
hawkam kawsakunqa.

28 Contestananpaqmi sumaqta piensan
allin kawsaq runaqa.
Yakuta hichachkaq hinam riman
mana allin ruraq runaqa.

29 Mana allin ruraq runakunamantam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosqa karupi kachkan.
Allin ruraq runakunapa mañakusqantam
ichaqa Tayta Dios uyarichkan.

30 Kusisqa ñawiyoq runaqa runamasintam kusichichkan.
Allin noticiata willakuq runaqa
runamasintam kallpanchachkan.
31 Allin kawsananpaq anyasqa kasqanta
uyarikuq runaqa
yachayniyoq runakunawanmi yachanqa.

32 Corregisqa kasqanta mana kasukuq runaqa
kikillantam despreciakuchkan.
Anyasqa kasqanta uyarikuq runaqa
allin entiendeqñam kachkan.

33 Tayta Diosta respetaq runaqa
yachayniyoq kananpaqmi corregisqa kanqa.
Puntataqa humillakunam
ancha reqsisqa kanapaqqa.

16 1 Runaqa sonqonpiqa tantean
munasqanman hinam.
Ichaqa rimaspaqa-rimanqa
Tayta Diospa munasqanman hinam.

2 Runamanqa limpiopaqmi rikchakapun
tukuy ima rurasqanqa.
Ichaqa Tayta Diosmi tupun
runapa piensasqantaqa.

3 Tayta Diospa makinmanyá churay
imapas ruray munasqaykikunataqa.
Paymi qespichinqa
tukuy imapas ruranaykipaq
piensasqaykikunataqa.

4 Tayta Diosqa tukuy imatam rurarqa kikinpa tanteasqanta
rurananpaq.
Mana allin ruraq runatapas
paymi rurarqa castiganan punchawpaq.
5 Llapa orgulloso runakunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa millakusqanmi kachkanku.
Cheqaptapunim paykunaqa
castigasqa kanqaku.

6 Cheqap kuyapayakuq kasqanraykum
Tayta Diosqa runata huchanmanta pampachaykun.
Tayta Diosta respetaspam
runaqa mana allinmanta karunchakun.

7 Runapa allin kawsasqan
Tayta Diosta agradaykuptinqa.
Paymi enemigonkunata
hawkayaypi kawsachinqa.

8 Allinta ruraspa
asllapas ganasqanmi aswan allinqa
runamasinta engañaspa
runa apuyasqanmantaqa.

9 Runam tantean mayninmi puriyta
ichaqa Tayta Diosmi pusan mayninmi rinanta.

10 Reyqa Diospa rantinpim
riman sentenciaspanqa.
Manam traicionanmanchu
arreglota ruraspanqa.

11 Cabal balanzawan cabal pesoqa
Tayta Diosmantam hamun.
Wayqapi pesakunapas paypa rurasqan kaspanmi
paymanta hamun.

12 Reykunaqa mana allin ruraykunatam
millakunku.
Paykunaqa gobiernontam
allin ruraykunawan takyachinku.

13 Reykunapa agradonpaqmi
imam kaqllata rimaq runakunaqa.
Diospa munasqanman hina rimaqtaqa
kuyanmi reykunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Rey piñakuruptinqa
huk kaqninmi wañurunqa.
Yachayniyoq runam ichaqa
reypa piñakuyninta amachanqa.

15 Reypa uyan kusisqa kaptinqa
runam kawsanqa.
Paypa favorninñataqmi
tiempollanpi para hina kanqa.

16 Qori-puro tariymantapas
aswan allinqa yachay tariymi.
Akllasqa qollqe tariymantapas
aswan allinqa entiendey tariymi.

17 Diospa munasqanman hina ruraqkunaqa
sutillam mana allinmanta rakikunku.
Cuidakuq runakunaqa
vidankutam waqaychakunku.

18 Runaqa alto tukuq rikuriruspanmi chinkarun.
Runaqa orgulloso rikuriruspanmi wichirun.

19 Ñakariq runakunawan humillasqa kaymi aswan allinqa
orgulloso runakunawan qechusqanku qori-qollqe rakinakuymantaqa.

20 Tayta Diospa palabranta kasukuq runaqa tukuy imapim allin kanqa.
Tayta Diospi confiakuq runaqa
ancha kusisqam kanqa.

21 Allin tanteaq runataqa
entiendeqpaqmi hapinqaku.
Allin simi runa rimaptinqa
runakunam convencekunqaku.
22 Kawsachikuq yaku hinam
yachayniyoq runapaq yachayniyoq kayninqa.
Mana tanteoyoq runata corregiyqa
mana kaqllam kanqa.

23 Allin yachayniyoq runaqa
yachanmi imaynam rimayta.
Chayna rimasqanwanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pitapas convencechin allinta.

24 Miel hina miskillañam
kuyakuywan pipapas rimasqanqa.
Runapa sonqonpaqpas chaynataq tullunkunapaqpas
hampi hinaraqmi chaykunaqa.

25 Kanmi allin ñanman
rikchakuq ñan
ichaqa chay ñanpa tukupayninqa wañuyllam.

26 Yarqaymanta kasqanmi
llamkachin llamkaq runataqa.
Mikunayasqanmi
llamkananpaq ganaschan paytaqa.

27 Mana penqakuyniyoq runaqa
mana allinllatam tanteachkan.
Rimasqankunapas
ratarichkaq nina hinaraqmi kachkan.

28 Mana allinllata ruraq runaqa
runamasinkunatam peleanachin.
Cuento qepi runapas
kuyanakuqkunatam rakinachin.

29 Daño ruraq runaqa
engañanmi amigonta.
Mana allinta kawsananpaqmi
pantarachin amigonta.

30 Ñawinkuna qemchityachiq runaqa
mana allinkunata rurananpaqmi tanteachkan.
Simin kachupakuruq runaqa
mana allin rurasqanmantam willakuchkan.

31 Kawsayninpi allinta ruraspa
machuyaruq runapaqqa
umanpi sumaq corona hinam
soqonkunaqa.

32 Kallpasapa soldadomanta aswan allinqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

anaq piñakuq runam.
Llaqta venceq runamantapas aswan allinqa
kikillan controlakuq runam.

33 Runaqa Diospa munayninta yachananpaqmi
choqan suerteta.
Iman rurananmi ichaqa
hamun Tayta Diosllamanta.

17 1 Chaki tantallatapas mikuspa
hawka kawsakuymi aswan allinqa fiestakunata ruraspa
peleollapi kawsaymantaqa.

2 Taytanta penqayman churaq churipim
munaychakunqa yachayniyoq sirvienteqa.
Chay churipa wawqenkunawan kuskam
herenciatapas chaskinqa.

3 Qollqetawan qoritaqa ninawan chulluchispam
yachana allin kasqanta.
Chaynatam Tayta Diospas
prueban runapa sonqonta.

4 Mana allin ruraq runaqa
mana allin runapa rimasqantam chaylla uyarin.
Llullakuq runapas
daño rurananpaq piensaq runapa rimasqantam
chaylla uyarin.

5 Unanchaqnintam insultan
wakcha runamanta burlakuq runaqa.
Castigasqapunim kanqa
desgraciapi kaq runamanta kusikuq runaqa.

6 Yuyaqkunapa willkankunaqa
umankupi sumaq corona hinam.
Churi-wawankunapa tayta-mamankuqa
adornonku hinam.

7 Rumi sonqo runapa miskillaña rimasqanqa
manam tupanchu.
Kamachikuq runapa llulla rimasqanqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manataqmi tupanchu.

8 Alhaja rumi hinam
Sayniyaq runapa regalo qosqanqa.
Maypipas munasqantam
tarin chayna regalowanqa.

9 Pipapas faltanta pakaykuq runaqa
kuyanakuyllatam hatarichin.
Pipapas faltanta willakachakuruqmi ichaqa
kuyanakuqkunata cheqninachin.

10 Entiendeq runaqa chaskikunmi
pipa anyasqantapas.
Sonso runatam ichaqa
mana imapas qokunchu
pachak kutikama azotesqapas.

11 Mana kasukuq runam
maskan mana allinllata,
chayraykum payman kachanqaku
mana llakipayaqnin runata.
12 Wawachankuna suwarachikuq ukumariwan
tuparuymi kanman aswan allinqa
mana tanteaspa rurananpaq
kachkaq sonso runawan tuparuymantaqa.

13 Pipas runamasinta allin rurasqanmanta
mana allinwan pagaptinqa
manam asurinqachu
mana allinpas wasinmantaqa.

14 Qocharayaq yakuta kacharichkaq hinam
pleito qallarichiq runaqa.
Manaraq llumpayta atipanakuchkaspa
asurikuymi aswan allinqa.

15 Mana allin runata
allin runapaq pipapas chaskisqantaqa
Tayta Diosqa millakunmi.
Allin runata mana allin runapaq
pipapas chaskisqantaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosqa millakunmi.

16 Sonso runaqa
manam rantinmanchu yachaytaqa.
Qollqewanqa manam rantinmanchu
mana tanteoyoq kachkaspanqa.

17 Tukuy tiempopim cheqap amigoqa kuyakun.
Sasachakuy tiempopipas wawqe hinaraqmi kuyakun.

18 Mana tanteaq runaqa
pipapas garantizaqninmi rikurirun.
Chay rurasqanwanmi payqa
runamasinmanta cuentallikuqña rikurirun.
19 Peleayllatam munan
mana kasukuq runaqa.
Desgraciatam maskakuchkan
alabancero runaqa.

20 Manam allintaqa kawsanmanchu
huchalla yuyaymanaq runaqa.
Desgraciapa hapisqallanmi
tikranpakuna rimaq runaqa.

21 Sonso runapa taytanqa
llakisqallam kachkan.
Rumi sonqo runapa taytanqa
mana kusikuyniyoqmi kachkan.

22 Kusisqalla sonqoyoq runaqa
sanoy-sanoymi kanqa.
Llakisqalla sonqoyoq runam
ichaqa onqosqalla kanqa.

23 Mana allin ruraq runaqa pakasqallapim
regalota chaskikuchkan.
Allin arreglo mana rurasqa kananpaqmi
chaynata rurachkan.

24 Entiendeq runaqa
yachayniyoq kayllatam maskachkan.
Sonso runam ichaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana haypay atinakunallata maskachkan.

25 Sonso runaqa taytanta piñachiqllam.
Sonso runaqa mamanta llakichiqllam.

26 Allin ruraq runata multayqa
manam valenchu.
Diospa munasqanman hina kawsaq runata
castigayqa manam valenchu.

27 Ancha yachayniyoqmi
pisilla rimaq runaqa.
Mana chaylla hukmanyaruqmi
entiendeq runaqa.

28 Mana tanteoyoq runa upallakuptinqa
yachayniyoqpaqraqmi hapinku.
Upallakuq runataqa
entiendeq runapaqraqmi hapinku.

18 1 Runamasinmanta rakikuq runaqa
kikillanpaqmi imatapas maskachkan.
Allin tanteaqkunapa consejasqantam
payqa harkakuchkan.

2 Sonso runaqa
manam munanchu entiendeyta.
Aswanqa munanmi
piensasqankunalla uyarichikuyta.

3 Penqaymanmi churakun
mana allin ruraq runaqa.
Penqaypiña kaptinñataqmi
runakuna insultanqa.

4 Uku-uku yaku hinam
runapa rimayninkunaqa.
Toqyaq yaku hinam
yachaywan rimasqankunaqa.
Llimpariq mayu hinam
yachaywan rimasqankunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Manam valenchu
mana allin ruraqman
pipas sayapakuyninqa.
Manataqmi valenchu
allin ruraqpa asuntonta
mana allinta arreglaptinqa.

6 Sonso runataqa
rimayllanmi peleanachin.
Rimasqanwantaqmi payqa
azoteqninta qayachin.
7 Sonso runapa
rimasqanqa desgraciamanmi pusachkan.
Payqa rimasqallanwanmi
kunkanman waskata churakuchkan.

8 Cuento qepi runapa rimasqankunataqa
miski mikuyta hinam runaqa millpurun.
Chay rimasqankunaqa
uyariqnin runapa ukunmanmi pasaykurun.

9 Imapas rurasqankuna tuñichiqmanmi
rikchakun qella runaqa.
Wawqentin hinaraqmi
kachkanku paykunaqa.

10 Mana tuñichiy atina torre hinam
Tayta Diosqa.
Allin ruraq runaqa paymanmi
amparakunanpaq kallpaykunqa.

11 Apu runapa kapuqninqa
mana vencey atina llaqtamanmi rikchakapun.
Apu runapa qori-qollqenqa
amparakuna alto-alto perqamanmi rikchakapun.

12 Pipas alto tukuq karuspanqa
chinkachisqam kanqa.
Pipas humillakuq kaspanqa
allin reqsisqam kanqa.

13 Manaraq allinta uyarichkaspan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimaq runaqa
mana tanteoyoq kasqantam qawachikun.
Mana allinta uyarichkaspan
rimaq runaqa
penqaypi kasqantam qawachikun.
14 Onqoq runataqa kallpanchakusqanmi
hatarichinman.
¿Pitaqsi hukmanyasqa
runataqa kallpanchanman?

15 Entiendeq runaqa allin yachaytam tarin.
Yachayniyoq runaqa
allin yachaytam uyarin.

16 Regalo apasqaqa
punkukunapas kicharikunmanmi.
Chay regalowanqa
munayniyoq runakunawanpas tupanmanmi.

17 Punta quejakuq runam
allin ruraq runaman rikchakunqa.
Sapaq runa tapupayaptinmi ichaqa
llulla kasqanta hapirachikunqa.

18 Suerteta choqasqañam
pleitoqa taninman.
Atiyniyoq runakunatapas
suertetaqmi rakinanman.

19 Piñachisqa wawqeqa
mana yaykuy atina llaqta hinam.
Pleiteanakuyqa mana yaykuy atina
wasipa cerrojon hinam.

20 Runaqa rimasqankunawanmi
mikuywan hina saksanqa.
Siminmanta lloqsisqankunawanmi
mikuywan hina saksanqa.

21 Runaqa wañunqapas otaq
kawsanqapas rimasqanraykum.
Allin rimakuq runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

imaynapas kanqa rimasqanraykum.

22 Allin kaqtam tarikun
allin warmiwan casarakuq runaqa.
Tayta Diospa favornintam hayparun
chayna warmiwan casarakuq runaqa.

23 Wakcha runaqa ruegakuspanmi
rimapayakun.
Apu runam ichaqa qaqcharisparaq
contestakun.

24 Kanmi runapa amigon tukuq runakuna.
Kantaqmi wawqemantapas
aswan confiakunaraq amigokuna.

19 1 Tikranpa rimaq sonso runamantaqa
wakcha kaspapas
mana culpayoq kawsakuymi aswan allinqa.

2 Mana sumaqta piensarispa
afanakuyqa manam valenchu.
Hawanpa-ukunpi imapas rurayqa
manam valenchu.

3 Mana tanteoyoq runapa rurasqankunaqa
pantayllamanmi pusan.
Chaywanpas rabiaruspanmi
Tayta Diostaraq acusan.

4 Apu runapa qori-qollqenmi
paypa amigonkunata achkayachin.
Wakcha runatam ichaqa wakcha kaynin
amistadninkunamantapas rakinachin.

5 Llullakuq testigoqa
castigasqapunim kanqa.
Llulla rimaq runaqa
castigasqapunim kanqa.

6 Allin sonqoyoq runapa favornintam
achkallaña maskanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qokuq runataqa llapallankum
amistadnin kanankupaq maskanku.

7 Wakcha runataqa cheqninmi
llapallan wawqenkunapas.
Paymantaqa karunchakurunmi
amistadninkunapas.
Manam pipas kanñachu
rimapayaptinpas.

8 Yachay tariq runaqa
kikillantam kuyakun.
Entiendey kuyaq runaqa
allin kaqtam tarikun.

9 Llullakuq testigoqa
castigasqapunim kanqa.
Llulla rimaq runaqa
chinkachisqapunim kanqa.

10 Sonso runapa kusisqalla kawsakuyninqa
manam valenchu.
Munaychakuq runakunapi
sirvientepa gobiernasqanpas
manataqmi valenchu.

11 Anaq piñakuq runam
yachayniyoq runaqa.
Ofiendeqkunata pampachaspanmi
alabasqa kanqa.

12 Malta leonpa qapariynin hinaraqmi
reypa piñakuyninqa.
Pastopi sulla hinaraqmi
reypa favorninqa.

13 Taytantam llakichin
sonso runaqa.
Sutupayamuq para hinaraqmi
atipanakuq warmiqa.

14 Herencia riquezataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tayta-mamankumantam chaskinku.
Yachayniyoq warmitam
ichaqa Tayta Diosmanta chaskinku.

15 Qellakuyninmi runataqa
miskillataña puñuchin.
Qella runataqa
yarqachikusqanmi ñakarichin.

16 Kawsakunqam
Diospa kamachikuynin kasukuq runaqa.
Diospa munasqanta despreciaqmi
ichaqa wañunqa.

17 Tayta Diosmanmi prestan
wakcha runaman qoykuq runaqa.
Chayna rurasqanmantam paymanpas
Tayta Dios pagapunqa.

18 Warmallaraq kachkaptinyá
churikitaqa corregiy.
Wañuyman ama rinanpaqyá
paytaqa corregiy.

19 Anchallaña piñakuq runataqa
castigasqa kananpaqmi saqenki.
Castigomanta libraspaykiqa
wakin castigomantapas chaylla-chayllam libranki.

20 Kasukuy consejasusqaykita.
Chaskiy corregisusqaykita.
Chaynapim tarinki yachayta.

21 Runaqa imataña ruraytapas tanteanmanmi,
aswanqa rurasqaqa kanqa
Tayta Diospa munasqallanmi.

22 Apuyaruy munasqanmi
runataqa penqayman churarunqa.
Wakcha runa kaymi
llulla runamanta aswan allinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Respetaqnin runataqa
Tayta Diosmi kawsachin.
Mana allinmanta harkaspanmi
tukuy imayoqta kawsachin.

24 Qella runaqa makintam
haywarin platoman.
Ichaqa manam imatapas
apaykunchu siminman.

25 Pisi experienciayoq runapas yuyaytam hapinqa
burlakuq runata castigaptikiqa.
Imatapas entiendenqam entiendeq runata qaqchaptikiqa.

26 Penqayman churaspan llakichiq churim taytanta maqaq runaqa.
Penqayman churaspan llakichiq wawam mamanta qarqoq runaqa.

27 Churilláy, corregisqa kayta manaña munaspaykiqa
yachay palabrakunamantam pantachkanki qamqa.

28 Llulla rimaq testigoqa
allin arreglo ruraymantam burlakun.
Mana allin ruraq runaqa
mana allinkunallawanmi contentakun.

29 Burlakuq runakunapaqmi
castigokunaqa chaylla kachkan.
Sonso runapa wasanpaqtaqmi
azotekunapas chaylla kachkan.

20 1 Vinowanmi runaqa
burlakuq runa rikurirun.
Poqosqa aqawanñataqmi
qaparkachaq runa rikurirun.
Chaykunata upyaspa pantaruspaqa
manaña yachayniyoqmi rikurirun.

2 Malta leonpa qapariynin hinam
reypa piñakuyninqa.
Vidanpa contranpim huchallikun
reyta piñachiq runaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Alabasqa runam
atipanakuymanta asurikuq runaqa.
Mana tanteoyoqmi
churanakuyta qallarichiq runaqa.

4 Tarpuy tiempo kachkaptinpas
qella runaqa manam yapunchu.
Cosecha tiempopi maskaptinqa
manam imanpas kapunchu.

5 Pozopi uku-uku yaku hinam
runapa tanteayninqa.
Imayna horqoytapas yachanmi
entiendeq runaqa.

6 Achka runakunam alabakunku
kuyapayakuq kasqankumanta.
¿Pitaqsi tarinman
imapipas confiakuna runata?

7 Mana culpayoqmi kawsakun
allin ruraq runaqa.
¡Mayna kusisqam kachkanku
paypa churinkunaqa!

8 Queja arreglananpaq tiyananpi
rey tiyaykuspaqa
qawarispallanmi chinkarachin
mana allintaqa.

9 Manam pipas ninmanchu:
"Sonqoyqa limpiasqañam" nispa.
Manam pipas ninmanchu:
"Huchaykunamanta limpiasqañam kani" nispa.

10 Tayta Diosqa cheqninmi
mana cabal kaq pesotaqa.
Tayta Diosqa cheqninmi
mana cabal kaq kullutaqa.

11 Rurasqankunawanmi mozoqa
imaynam kasqanta reqsichikun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa munasqanman hina kawsasqantam
reqsichikun.

12 Rinritaqa Tayta Diosmi rurarqa uyarikunanpaq.
Ñawitaqa Tayta Diosmi rurarqa qawakunanpaq.

13 Amayá puñukuqllaqa kaychu,
mana chayqa wakchayarunkim.
Rikchaspaqa saksaykunkim.

14 Rantiqmi *rantikuqta nin:
"Kaynikiqa manam valenchu" nispa.
Pasakuspañataqmi alabakun:
"Allintam rantiruni" nispa.

15 Qoriwan alhaja rumim
ancha valorniyoqqa.
Chaykunamantapas aswan valorniyoqraqmi
yachaywan rimaq runaqa.

16 Mana reqsisqan runata pipas garantizaptinqa
chay runapa pachantayá prendapaq hapiy.
Huklaw llaqtayoq runata pipas garantizaptinqa
chay runapa pachantayá prendapaq hatalliy.

17 Runaqa anchallatañam gustan
llullakuspa ganasqam mikuytaqa.
Ichaqa siminmi
aqopa huntasqam rikurirunqa.

18 Tanteasqaykikunata allinta qespichiy
allinta consejachikuspayki.
Guerrapi peleay
allinta consejachikuspayki.

19 Cuento qepi runaqa
manam secretota hatallinchu.
Rimaysapa runawanqa
amayá anchata puriychu.

20 Tayta-maman ñakaq runaqa mechero
hinam wañurunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay mecheronqa
ancha tutayaypim wañurunqa.

21 Apuyaruyta munaruspa
qallariyninpi chaylla imapas armakurusqanqa
qepa punchawkunapim
manaña kusichinqachu hatalliqnintaqa.

22 Ama haykapipas rimaychu:
"Vengakurusaqmi" nispaqa.
Tayta Diosllapi hapipakuspa
suyay librasunaykipaqqa.

23 Tayta Diosqa cheqninmi
mana cabal kaq pesotaqa.
Manataqmi agradonpaqchu
engañakuq balanzakunaqa.

24 Runataqa Tayta Diosllam pusachkan
mayman rinanpaqpas.
Manam pipas yachakunchu
imaynam vidan kanantapas.

25 Manam valenmanchu Tayta Diosman
imapas chaylla sapaqcharuyqa.
Toqlla hinam kanman
mana tanteaspa chay rurarusqanqa.

26 Yachayniyoq reyqa
mana allin ruraqkunatam
wayrachichkaq hina cheqechin.
Paykunataqa trillachkaq hinam
trillananpa ruedanwan sarurachin.

27 Tayta Diospa mecheron hinam
runapa conciencianqa.
Chay conciencianmi kuchun-kuchunta
kanchan runapa sonqontaqa.

28 Kuyapayakuq confianza reyqa
allintam takyanqa.
Kuyapayakuywan gobiernaptinqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

gobiernonmi allinta takyanqa.

29 Mozokunapa kallpanqa
paykunapa adornon hinam.
Yuyaqkunapa soqo chukchanqa
paykunapa adornon hinam.

30 Heridayoq kanankama maqaspam
runamantaqa mana allinta qechuna.
Azotewan waqtapaspam runapa sonqonmantaqa
mana allinta qechuna.

21 1 Reypa piensasqanqa Tayta Diospa atiyninpim
kachkan *parqona yaku hina.
Tayta Diosmi munasqanman hina
reyta piensachin parqona yaku pusachkaq hina.

2 Runamanqa allinpaqmi rikchakapun
tukuy ima rurasqanqa
ichaqa Tayta Diosmi tupun
runapa piensasqantaqa.

3 Animal wañuchipunamantapas mastaqa
Tayta Diosqa munan allin ruranatam.
Animal wañuchipunamantapas mastaqa
Tayta Diosqa munan allin arreglo ruranatam.

4 Hatun tukuspa
apuyaruy munayqa hucham.
Mana allin ruraqkunapa
kawsasqanqa hucham.
5 Ganaswan llamkakuq
runapa yuyaymanasqanqa apuyachinqam.
Mana tanteaq runapa chaylla rurasqanqa
wakchayachinqam.

6 Imaynam wañuy munaq runapa samaynin
chinkarun,
chaynam llullakuywan huñusqa riquezapas
chinkarun.

7 Mana allin ruraq runakunapa daño rurasqanqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castigomanmi aysan paykunata.
Paykunaqa manam munanchu
Diospa munasqanman hina rurayta.

8 Qewi-qewi ñan hinam
huchasapa runapa vidanqa.
Chuya yaku hinam
Diospa munasqanman hina rurayqa.

9 Wasipa qatan cuartochapi *yachakuymi
aswan allinqa
atipanakuq warmiwan
hatun wasipi yachaymantaqa.

10 Mana allin rurayllatam munan
mana allin ruraq runaqa.
Chayna runaqa manam
llakipayanchu runamasintaqa.

11 Pisi experienciayoq runapas
burlakuq runata castigaptinkuqa
yachayniyoqñam rikurirunqa.
Yachayniyoq runata anyaptinkuñataqmi
astawan yachaysaparaq rikurirunqa.
12 Allin ruraq Diosqa qawarayanmi
mana allin ruraq runapa familiantaqa.
Desgraciamanmi qaykun
mana allin ruraq runakunataqa.

13 Wakchakunapa ruegakusqanta
mana uyariy munaq runataqa qayakuptinpas
manam pipas
contestanqachu paytaqa.

14 Pakasqallapi regalo qosqanmi
runapa piñakuyninta tanichin.
Secretollapi pagaykuypas
runapa anchallaña rabiakuynintam tanichin.

15 Allin arreglo rurayqa
kusichinmi allin ruraq runata.
Ichaqa mancharichinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraq runata.

16 Allin tanteowan kawsasqanmanta pantaruq runaqa
wañuqkunapa kasqanpim samanqa.

17 Kusikuyllata kuyaq runaqa
wakchallam kanqa.
Vinotawan fiestakunalla kuyaq runaqa
manam haypanqachu apuyaymanqa.

18 Mana allin ruraq runaqa
Allin ruraq runapa rantinpim ñakarinqa.
Traicionaq runaqa Diospa munasqanman hina
ruraqkunapa rantinpim ñakarinqa.

19 Chunniqpi *yachakuymi kanman allinqa
atipanakuq lisa warmiwan yachaymantaqa.
20 Yachayniyoq runapa wasinpiqa kapunmi
qori-qollqewan tukuy imankunapas.
Sonso runam ichaqa
yanqachan tukuy kapuqninkunatapas.

21 Allin rurayta munaspa kuyapayakuq runaqa
cheqap kawsaytam tarinqa.
Payqa allinta ruraspanmi
allin reqsisqa kanqa.

22 Yachayniyoq runam vencen
valeroso runakunapa defiendesqan llaqtata.
Tuñirachinmi confiakusqanku
mana yaykuy atina murallata.

23 Imam rimasqan cuidakuq runaqa
sasachakuykunamantam librakunqa.

24 Runa tukuspa
ancha piñakuruq runatam tratanku:
“Qamqa kanki runa tukuqllaña,
orgulloso, burlakuq runam” nispanku.

25 Qella runataqa munapayasqanmi
wañurachinraq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana llamkay munasqanmi
paytaqa wañurachinraq.
26 Payqa tukuy punchawmi
munaylla-munan imatapas.
Allin ruraq runam ichaqa
qokuykun imallantapas.

27 Mana allin ruraqkunapa animal ofrecesqantaqa
Tayta Diosmi millakun.
Mana allin sonqonwan ofrecesqankuraykum
Tayta Diosqa millakun.
28 Llullakuq testigoqa chinkachisqam kanqa.
Allin uyariq runam ichaqa rimarikunqa.

29 Mana allin ruraq runaqa
hawka tukuq runam.
Diospa munasqanman hina ruraq runaqa
hawkalla kawsakuq runam.

30 Runapa yachayninwan entiendeq kayninqa
manam valenchu Tayta Diospa contranpiqa.
Runapa allin consejaq kayninqa
manam valenchu Tayta Diospa contranpiqa.

31 Guerrapaqmi alistana caballotaqa.
Chaywanpas Tayta Diosmi vencechin guerrapiqa.

22 1 Qori-qollqeyoq kaymantapas
aswan allinqa allin reqsisqa kaymi.
Qori-qollqeyoq kaymantapas aswan allinqa
kuyasqa runa kaymi.

2 Apupas-wakchapas chullallam kanku.
Iskayninkum Tayta Diospa unanchasqan kanku.

3 Tanteoyoq runaqa desgracia sucedenanta
qawarispanmi asurikun.
Pisi experienciayoq runañataqmi
chayninta pasaykuspan ñakarikun.

4 Tayta Diospa qayllanpi humillakuspa
respetaqnin runaqa kapuqniyoqmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reqsisqa kaspataqmi
unaypaq kawsakunqa.

5 Pantaypi kawsaq runaqa kichkakunapa,
toqllakunapa kasqanpi purichkaq hinam.
Vidan cuidaq runaqa chaykunamanta
karunchakuq hinam.

6 Imaynam kawsananpaqyá
yachachiy warmataqa.
Yuyaqña kaspapas
manam pantanqachu payqa.

7 Apu runam munaychakun
wakcha runakunapi.
Prestaq runañataqmi
munaychakun prestakuqninpi.

8 Ñakarichiq runaqa
desgraciallatam cosechanqa.
Tukurunqam paypa varanqa.

9 Runamasin llakipayaq runaqa
paypa bendecisqanmi kanqa.
Wakchakunaman mikuykachisqanraykum
bendecisqa kanqa.

10 Burlakuq runata qarqoruptikiqa
churanakuykunapas tukurunqam.
Pleiteanakuypas chaynataq
insultanakuypas tanirunqam.

11 Limpio sonqoyoq kayta munaq runaqa
reypa amistadninmi.
Miskillaña rimaq runaqa
reypa amistadninmi.

12 Cheqap yachaytaqa
Tayta Diosmi cuidan.
Engañaq runapa rimasqantaqa
mana kaqmanmi churan.
13 Qella runam nin:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

“Leonqa hawapim kachkan” nispa.
“Callepim wañurachiwanman” nispa.

14 Uku-uku pozo hinam
pierdekuq warmipa rimayninqa.
Tayta Diospa ñakasqan runaqa
chay pozomanmi wichiykunqa.

15 Yanqakunallapim
piensan warmaqa.
Latigowan corregisqam ichaqa
chaymanta karunchakunqa.

16 Apuyananrayku wakchata ñakarichiq runaqa
wakchayanqapunim.
Apu runaman qoq runapas wakchayanqapunim.

Yachayniyoq runakunapa nisqankunamanta

17 Atiendespayki sumaqta uyariy yachayniyoq
runakunapa rimasqankunata.
Sumaqta atiendey ñoqapa yachachisqaykunata.
18 Sonqoykipi waqaychaptikim kusichisunki.
Chaylla rimanaykipaqmi simillaykipi kapusunki.
19 Tayta Diospi confiakunaykipaqmi
kunanqa kaykunata yachachisqayki.

20 Kimsa chunka yachachikuykunatam
qellqarqani qampaq.
Kaykunatam qellqarqani
qamta consejaspay yachachinaypaq
21 chaynapi cheqap palabrakunapa
cheqap kasqanta yachanaykipaq,
chaynapi kachasuqnikimanqa cheqap
palabrakunata willanaykipaq.

- 1 -

22 Wakcha kasqanraykuyá
wakchamantaqa ama suwakuychu.
Humilde runataqa amayá
juzgadopi ñakarichiychu.
23 Tayta Diosmi paykunataqa
chay asuntonpi defiendenqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay qechuqninkunamantam
Tayta Diospas qechunqa.

- 2 -

24 Ama amigo kaychu
chaylla piñakuq runawan.
Ama puriychu
chaylla rabiakuq runawan.
25 Mana allin vidantam yacharuwaq.
Hinaspam toqllaman hina urmaykuwaq.

- 3 -

26 Ama garantizaychu pitapas
debekuq runataqa.
Amataq qoychu
paymantaqa prendatapas.
27 Mana chayqa paganaykipaq mana kaptinmi
qechusunkiman puñunayki camatapas.

- 4 -

28 Amayá asurichiychu ñawpaqmantaraq
churasqa linderokunataqa.
Amayá asurichiychu abueloykikunaparaq
churasqan linderokunataqa.

- 5 -

29 Reykunatam servinqa empeñowan llamkaq runaqa.
Manam servinqachu mana ancha reqsisqa runakunataqa.

- 6 -

23 1 Munaychakuq runawan
mikunaykipaq tiyaspaykiqa
qawarikuyá pipa qayllanpim
tiyasqaykita.
2 Mikuysapa kasqaykitam aguantankipuni.
Mana chayqa cuchillowanyá
wañurachikuypuni.
3 Ama munapayaychu
mesanpi miski mikuyninkunataqa.
Engañollam kanman
chay mikuyninkunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

- 7 -

4 Amayá apuyaruyllapiqa afanakuychu.
Entiendespayá amaña afanakuychu.
5 Qawarikuptikiqa manañam
kanqachu qori-qollqeqa.
Anka hina rikuriruspam
pawakunqa qori-qollqeqa.
Cieloman anka pawachkaq hinam
pawakunqa qori-qollqeqa.

- 8 -

6 Maqlla runawanqa ama mikuychu.
Amataq miski mikuynintapas munapayaychu.
7 Chay mikuypa precionpi tanteaspanmi
payqa nisunki:
"Mikuy, tomay" nispa aswanqa
manam allin sonqowanchu nisunki.
8 Aslla mikusqaykitapas vomitarunkim.
Miskillaña rimasqaykimantapas pesakurunkim.

- 9 -

9 Ama allinninpaq rimapayaychu
sonso runataqa.
Payqa desprecianqam
tanteowan rimapayasqaykitaqa.

- 10 -

10 Amayá asurichiychu
ñawpaqmantaraq churasqa linderokunataqa.
Amataqyá hapikuykuychu
mana tayta-mamayoqpa allpantaqa.
11 Paykunapaq reclamaq Diosqa
ancha atiyniyoqmi.
Qampa contraykipi paykunapa
asunton valechiqqa Diosmi.

- 11 -

12 Sonqoykipiyá hatalliy corregisusqaykitaqa.
Uyarispaykiyá kasukuy yachachisusqaykitaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

- 12 -

13 Warma corregiytaqa amayá recelaychu.
Payta azoteptikiqa manam wañurunqachu.
14 Paytam azotewan correginki
hinaspaqa wañunanmantam libranki.

- 13 -

15 Churilláy, yachayniyoq kaptikiqa
sonqoymantam kusikusaq ñoqaqa.
16 Diospa munasqanman hina rimaptikiqa
tukuy sonqoywanmi kusikusaq ñoqaqa.

- 14 -

17 Huchallikuq runakunamantaqa
amayá envidiakuychu.
Sapa punchaw Tayta Dios respetaytaqa
amayá qonqaychu.
18 Chayna kaptinqa hamuq punchawnikikunam
allinlla kanqa.
Suyasqaykipas manataqmi
yanqapaqchu kanqa.

- 15 -

19 Churilláy, sumaqta uyarispaykiyá
allin yachayniyoqña kakuy.
Diospa munasqanman hinayá
tukuy sonqoykiwan kawsakuy.
20 Tomakuq runakunawanqa
ama hukllawakuychu.
Llumpay aycha mikuqkunawanpas
amataq hukllawakuychu.
21 Wakchayanqam tomakuyllapi-mikukuyllapi
kakuq runakunaqa.
Puñunayachikuq kaspankum
lata pachawanña churakunqa paykunaqa.

- 16 -

22 Taytayki kasqanrayku
kasukuy taytaykita.
Mamayki payayaruptinqa
amataq despreciaychu payta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Cheqaptawan yachaytaqa
rantichkaq hinayá armay.
Amayá chaykunataqa *rantikuruychu.
Corregisqa kaytawan entiendeytaqa
rantichkaq hinayá armay.
Amayá chaykunataqa rantikuruychu.
24 Allin ruraq runapa taytanmi
payrayku anchata kusikun.
Allin yachayniyoqpa taytanmi
payrayku anchata kusikun.
25 Qamraykuyá tayta-mamayki kusikuchun.
Qamraykuyá wachakusuqniki kusikuchun.

- 17 -

26 Ñoqallapiyá tukuy sonqoykiwan
piensay churilláy.
Imaynam kawsasqaytayá qawariy
churilláy.
27 Uku-uku pozo hinam
pierdekuq warmiqa.
Kichki pozo hinataqmi
chuchumika warmiqa.
28 Suwa hinam
payqa wateqan runata.
Payqa pierderachinmi
achka runata.

- 18 -

29 ¿Pitaq: “Ay, ay” nispa nin?
¿Pitaq: “Nanawanmi” nispa nin?
¿Pitaq atipanakuypi purin?
¿Pitaq quejanakuypi purin?
¿Pitaq mana imamanta maqachikun?
¿Pitaq anta-antallataña qawakun?
30 Chayna ruraqkunaqa
vino upyaypi demoraqkunam.
Chayna ruraqkunaqa
preparasqa vino maskaqkunam.
31 Ama munapayaychu vinotaqa pukayariptin.
Ama munapayaychu copapi kanchariptin.
Ama munapayaychu
llampullaña millpusqa kaptin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Qepatañam kachukuq culebra hina
kachurusunkiman.
Venenosapa culebra hinam
nanarachisunkiman.
33 Ñawikikunam hukmankunata
qawanqa.
Sonqoykimantam mana allin rimaykuna
lloqsimunqa.
34 Lamar qochapa chawpinpi
puñuchkaq hinam rikurirunki.
Buquepa hatun kaspinpa puntanpi
puñuchkaq hinam rikurirunki.
35 Mallaqyaruspañataqmi ninki:
"Maqawarqakum ichaqa
manam nanawanchu" nispa.
"Takawarqakum ichaqa
manam musyanichu" nispa.
Chaywanpas ninkiraqmi:
"Mallaqyaruspayqa yapatawanmi
vinota upyamusaq" nispa.

- 19 -

24 1 Mana allin runakunamantaqa
amayá envidiakuychu.
Amataqyá paykunawan
hukllawakuytaqa munapayaychu.
2 Paykunaqa daño rurayllamantam piensanku.
Runamasinku ñakarichiyllamantam rimanku.

- 20 -

3 Yachaywanmi wasitaqa hatarichina.
Yuyaywanmi wasitaqa cimientana.
4 Yachaywanmi wasipa cuartonkunataqa huntachina.
Kuyayllapaq kaqkunawanmi wasitaqa huntachina.
Kusichikuq riquezawanmi wasitaqa huntachina.

- 21 -

5 Yachayniyoq runaqa
kallpasapa kasqantam qawachikun.
Yachayniyoq runaqa
kallpanmanmi astawanraq yapaykun.
6 Consejachikuspaykim guerrataqa ruranki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Achkaqwan consejachikuspam vencenki.

- 22 -

7 Yachayqa mana haypay atinam
mana tanteoyoq runapaqqa.
Juzgadopiqa manam imayna rimayta
atinchu payqa.

- 23 -

8 Mana allinllata rurananpaq piensaqtam
Sacre runawan sutichanku.
9 Mana tanteoyoq runakunaqa huchallapim piensanku.
Burlakuq runataqa runakunam cheqninku.

- 24 -

10 Sasachakusqayki punchawpi hukmanyaruspaqa
pisi kallpayoqñam rikurirunki qamqa.

- 25 -

11 Libray wañuyman pusasqakunata.
wañunayaqkunatayá harkay wañunanmanta.
12 "Cheqappunipas manam yacharqanichu" niptikipas
¿manachum cuentata qokuchkan
sonqokuna qawaqqa?
¿Manachum chaytaqa yachachkan
vidakuna waqaychaqqa?
Runakunapa rurasqanman hinataqmi payqa paganqa.

- 26 -

13 Churilláy, allin kasqanraykuyá
mikuykuy avejapa miskinta.
Miskillaña kasqanraykuyá malliykuy
panalpi miskita.
14 Chaynapim yachanki
yachayniyoq kayqa miski hina kasqanta.
Chayta tariruptikiqa hamuq tiempopim
allinnikipaq kanqa.
Chayta tariruptikiqa
suyasqaykipas manam yanqachu kanqa.

- 27 -

15 Mana allin ruraq runa hinaqa amayá wateqaychu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin ruraq runapa wasintaqa.
Mana allin ruraq runa hinaqa amayá saqueaychu
paypa *yachasqan wasintaqa.
16 Allin ruraq runaqa qanchis
kutita urmaspanpas yapatawanmi sayarinqa.
Mana allin ruraq runakunam
ichaqa desgraciaman urmaykarinqa.

- 28 -

17 Enemigoyki desgraciaman urmaykuptinqa
ama kusikuychu.
Imapipas pantaruptinqa amataq sonqoykipi
kusipayaychu.
18 Kusipayaptikiqa Tayta Dios
yacharuspanmi mana gustarunmanchu chayta.
Chaynapim Tayta Dios piñakuyninta
asurirachinman pantaq enemigoykimanta.

- 29 -

19 Ama piñakuychu mana allin ruraqkunarayku.
Ama envidiakuychu mana allin ruraqkunarayku.
20 Mana allin runapaqqa hamuq punchawkunam
mana allinlla kanqa.
Mana allin ruraq runakunapa vidanqa
wañuruq mechero hinallam kanqa.

- 30 -

21 Tayta Diostawan reyta respetay,
churilláy.
Ama juntanakuychu traicionaq runakunawan,
churilláy.
22 Qonqaymantam castigasqa kanqaku
chay traicionaq runakunaqa.
Manam pipas yachanchu Tayta Diospa
nitaq reypa castiganantaqa.

Yachayniyoq runakunapa wakin rimasqankuna

23 Yachayniyoq runakunam kaykunatapas nirqa:

Manam allinchu juezkuna arreglaspanku
hukkaqnin runallaman sayapakuyninku.
24 Mana allin ruraq runatam ninmanku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Qamqa kanki allin ruraqmi" nispanku.
Chayna niq runataqa runakunam ñakanqaku.
Chayna niq runataqa nacionkunam desprecianqaku.
25 Mana allin ruraqkunata qaqchaqqa
allinmi kanqaku.
Chayna ruraq runakunaqa hatunmanta
bendecisqam kanqaku.

26 Diospa munasqanman hina rimaq runaqa
uyariqninpa siminta muchachkaq hinam kanqa.

27 Wasikimanta hawapi arreglay ruranaykikunata.
Tukupay chakraykipi llamkaynikikunata.
Chaymantañam rurakunki wasikita.

28 Runamasikipa contranpiqa
amam yanqamanta testigakunkichu.
Amataqmi llullakunataqa paypa
contranpi rimankichu.

29 Ama niychu: "Rurawasqanta hinallam paytapas
rurasaq" nispaqa.
Ama niychu: "Rurawasqanta hinallam ñoqapas
kutichisaq" nispaqa.

30 Pasarqanim qella runapa
chakranpa patanta.
Pasarqanim mana yuyayniyoqpa
uvas huertanpa patanta.
31 Qawariptiymi chay chakranpiqa
kichkakunallaña wiñarusqa.
Qawariptiymi chay chakrantaqa
itanakunallaña huntarusqa.
Rumi perqankunapas lliwmi tuñirusqa.
32 Chaykunata qawaspaymi
chaykunamanta yuyaymanarqani.
Chaykunata qawaspaymi kay
yachachikuyta entienderqani:
33 "Asllatapas puñuykusaqraq" niptikiqa,
"Puñunayawachkanraqmi" niptikiqa,
"Makiykunatapas chupqaykuspaymi waqtapakusaq"
niptikiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 wakchayaymi chayaramusunki.
Yanqa purikuq hinam chayaramusunki.
Armasqa salteaq hinam chayaramusunki.

Salomonpa wakin rimasqankuna
(25:1-29:27)

25 1 Juda nacionpa reynin Ezequiasmi serviqnin runakunawan qellqachirqa Rey Salomonpa rikchanachiyninkunata:

2 Imatapas pakasqanmantam Diostaqa yupaychana.
Imatapas entiendesqankumantam reykunataqa hatunchana.

3 Manam pipas entiendenmanchu cielokunapa
alto-alto kayninta.
Manam pipas entiendenmanchu kay pachapa
uku-uku kayninta.
Manam pipas entiendenmanchu reykunapa
piensayninta.

4 Qollqeta chullurachiptikim
qollqe chuyayarun.
Plateroñataqmi kuyayllapaq
alhajata rurarun.
5 Mana allin runata reypa servicionmanta qarqoruptikiqa
allin rurasqanwanmi hawkalla gobiernanqa.

6 Ama alabakuychu reypa qayllanpiqa.
Amataq sayaychu reqsisqa
runakunapa kasqanpiqa.
7 "Kay ñawpaq sitioman hamuy" nispa
reypa nisusqaykim aswan allinqa,
ancha reqsisqa runapa qayllanpi
humillachisunaykimantaqa.

Imapas rikusqaykimantaqa ama
8 chaylla juezkunaman willaramuychu.
Yanqañataqmi nisqaykipa contranpi huk kaqnin rimaruptin
manaña ima rurayta atiwaqchu.

9 Defiendekuy acusasuqniki runamasikimanta.
Ichaqa amam willakunkichu huk kaqninpa secretonta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Yanqañataqmi pipas uyariruspan
penqayman churasunkiman.
Mala famayoq runa rikuriruptikiqa
mana chinkaqmi kanman.

11 Qollqewan hapichisqa qorimanta
manzanam sumaqllaña,
chaynam terminonpi rimarisqa palabrapas sumaqllaña.
12 Qorimanta anillo hinaraqmi
kasukuq runata yachayniyoqpa anyaykusqanqa.
Qori-puromanta alhaja hinaraqmi
kasukuq runata yachayniyoqpa anyaykusqanqa.

13 Imaynam rupay tiempopi runata
riti frescaykachin,
chaynam confianapaq kaq runaqa
kachaqninpa sonqonta kawsarichin.

14 Mana parayoq puyukuna hinam
mana imallantapas qokuykuchkaspa
yanqa alabakuq runaqa.
Mana parayoq wayra hinam
mana imallatapas qokuykuchkaspa
yanqa alabakuq runaqa.

15 Pacienciawanmi
munaychakuq runataqa convencechina.
Llampu simiwanmi
contrakuqtaqqa upallachina.

16 Saksanaykikamalla mikuy avejapa miskinta
tarispaykiqa.
Yanqañataqmi aqturuwaq aminaykikama
mikuruspaykiqa.
17 Ama ancha kutinyaychu
amistadnikipa wasinman.
Yanqañataqmi amirususpayki
cheqnipakurusunkiman.

18 Maqanapas otaq espadapas hinam
runamasinpa contranpi llullakuq runaqa.
Ñawchi flecha hinam runamasinpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contranpi llullakuq runaqa.

19 Sasachakuy punchawpi kachkaspa
traicionero runapi confiakuq runaqa
utusqa kirunwan kachuchkaq hinam.
Sasachakuy punchawpi kachkaspa
traicionero runapi confiakuq runaqa
weqrustin puriq runa hinam.
20 Llakisqa runata takipayaq runaqa
chiri punchawpi pachanta llatanaq hinam.
Llakisqa runata takipayaq runaqa
vinagrewan jabonta tupachichkaq hinam.

21 Cheqnisuqniki runata yarqaptinqa
mikuykachiy.
Cheqnisuqniki runata yakunayaptinqa
tomaykachiy.
22 Chaynata paywan ruraptikiqa
penqakuymantam uyan pukayarunqa.
Tayta Diosmi kutichipusunki
chaynata paywan ruraptikiqa.

23 Norte lawmanta wayra pukumuspanmi
parata apamun.
Cuento qepi runapa rimasqanwanmi
pitapas piñarachimun.

24 Wasipa qatan cuartochapi
*yachakuymi aswan allinqa
atipanakuq warmiwan
hatun wasipi yachaymantaqa.

25 Imaynam chiri yaku ancha yakunayasqa
runata kawsarichin,
chaynataqmi karumanta hamuq noticiapas
runata kawsarichin.

26 Putkachasqa yakuyoq pukyu hinam
allin ruraq runaqa mana allin
ruraq runapa qayllanpi katkatatan.
Qanrachasqa yakuyoq pukyu hinaraqmi
allin ruraq runaqa mana allin ruraq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runapa qayllanpi katkatatan.

27 Avejapa miskin achka mikuyqa
manam allinchu.
Alabasqa kanapaq maskayqa
manam allinchu.

28 Imaynam murallasqa llaqta
tuñiriruspan mana defensayoqña rikurirun,
chaynam mana controlakuq
runapas mana defensayoqña rikurirun.

26 1 Poqoy tiempopi qasaqa manam allinchu.
Cosecha tiempopi parapas manam allinchu.
Chaynam sonsopa reqsisqa
kayninpas mana allinchu.

2 Imaynam pichinchu pawayllapawan,
chaynam yanqamanta ñakaypas
mana imanakunchu.
Imaynam wayanakuypas muyuylla-muyun,
chaynam yanqamanta ñakaypas
mana imanakunchu.

3 Azotewanmi caballotaqa mansana.
Cabestrowanmi asnotaqa manejana.
Azotewantaqmi sonsotapas castigana.

4 Amayá mana tanteaspa rimasqanman hinachu
contestay sonso runataqa.
Sonso kasqaykipaqmi qawachikuwaq
chaynata ruraspaqa.
5 Mana tanteaspa rimasqanman hinayá contestay
sonso runataqa.
Mana chayqa yachayniyoqpaqmi
hapikunman payqa.

6 Chakinta kuchukuchkaq hinam
sonso runawan noticia apachiq runaqa.
Dañolla ruraq hinam
sonso runawan noticia apachiq runaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Imaynam suchu runapa chakinkuna
mana valenchu,
chaynam sonsopa rikchanachiy rimasqanpas
mana valenchu.

8 Warakapi watasqa rumiqa
manam valenchu.
Chaynam sonsota alabayqa
mana valenchu.

9 Imaynam machasqa runa
makinta kichka tipaptin mana musyanchu,
chaynam rikchanachiypas
sonsopa siminpiqa mana entiendekunchu.

10 Llapa purikuqta flecharuq runa hinam
sonso runata llamkananpaq contrataq runaqa.
Llapa purikuqta flecharuq runa hinam
yanqa purikuqta llamkananpaq contrataq runaqa.

11 Imaynam allqo mikusqanta kutirachispan
kaqllamanta mikurun,
chaynam sonso runaqa
mana tanteaspa rurasqanta kaqllamanta rurarun.
12 Sonso runam aswan allinqa
kikillan yachaysapapaq hapikuq runamantaqa.

13 Qella runam nin:
"Leonqa ñanpim kachkan" nispa.
Qella runam nin:
"Leonqa callekunapim kachkan" nispa.

14 Imaynam punku kuyun tiyananpi,
chaynam qellapas qochpan camanpi.

15 Qella runaqa platomanmi haywarin makinta
ichaqa qellakunmi siminman apaykuyta.

16 Qella runaqa yachaysapa kasqanpaqmi hapikun.
Yuyaywan contestaq qanchis runamantapas
aswan yachaysapapaqraqmi hapikun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Rinrinkunamanta allqo hapichkaq runaqa
locomanmi rikchakun.
Runapa pleitonman chapukuq runapas
chayna locomanmi rikchakun.

18 Imaynam loco runa wañuchinanpaq
rupachkaq flechakunawan
flechanman pitapas.
19 Chayna runamanmi rikchakun amigonta engañaruspan:
"Burlallapim rurarqani" niq runapas.

20 Mana yanta kaptinqa
ninapas wañurunmi.
Cuento qepi runa mana kaptinqa
atipanakuypas tanirunmi.
21 Carbonmi ninataqa sansayachin.
Yantanmi ninataqa ratachin.
Pleitollapi puriqmi pitapas atipanachin.

22 Cuento qepi runapa rimasqankunataqa
miski mikuyta hinam runaqa millpurun.
Chayna runapa rimasqankunaqa
uyariqnin runapa ukunmanmi pasaykurun.

23 Imaynam allpamanta qachqa manka qollqewan
suma-sumaq llusisqa.
Chaynam mana allin sonqoyoq runapa
miskillaña rimasqanqa.

24 Cheqnikuq runaqa rimasqanwanmi pakan cheqnikuyninta.
Sonqonpim ichaqa yuyaymanachkan
engañananpaq kaqkunallata.
25 Ama creeychu
miski siminwan rimapayasuptikiqa.
Qanchis clase mana allinkunam
kachkan sonqonpiqa.
26 Cheqnikuyninta engañowan pakayta munaptinpas
mana allin kayninqa
sutillataqmi kanqa runakunapa qayllanpipas.

27 Trampapaq pozo uchkuq runaqa
kikillanmi chayman wichiykunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rumi kuchpaq runaqa
rumi kuchpasqanwanmi hapirachikunqa.

28 Llulla rimaq runaqa cheqninmi
kamisqan runata.
Engañowan alabaq runaqa urmachinmi
alabasqan runata.

27 1 Hamuq punchawkunapi ruranaykimantaqa
amayá alabakuychu.
Paqarin punchaw imapas
sucedenanmantaqa manam yachankichu.

2 Amayá alabakuychu kikillaykiqa.
Hukkaqninyá alabasunki qamtaqa.

3 Rumipas llasaqmi. Aqopas llasaqtaqmi.
Mana tanteoyoqpa piñakuyninqa aswan llasaqmi.

4 Mana llakipayakuqmi piñakuruq runaqa.
Hamuq lloqlla hinataqmi rabiakuruq runaqa.
¿Pitaqsi defiendekuyta atinman
sientikuruqmantaqa?

5 Runamasikita uyanpi qaqchaymi aswan allinqa
runamasikita pakasqallapi kuyanaykimantaqa.

6 Corregisunaykipaq maqasuqniki
amistadnikiqa confiakunapaqmi.
Achka kutikama muchapayasuqniki enemigoykiqa
mana confiakunapaqmi.

7 Avejapa miskintapas manañam
munanñachu saksasqa runaqa.
Qatqe mikuypas miskillañam
yarqaymanta kaq runapaqqa.

8 Urpituqa pasakuspanmi saqerun qesanta.
Chaynam ripukuq runapas saqerun llaqtanta.

9 Miski asnaq aceitewan inciensom runapa
sonqonta kusirichin.
Kuyaqnin amistadninpa consejasqanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runataqa kusirichin.

10 Amistadnikitaqa amayá qonqaychu.
Taytaykipa amistadnintapas amayá qonqaychu.

Sasachakuypipas
wawqekipa wasintaqa amayá yaykuychu.
Karu llaqtapi *yachaq wawqekimantaqa
hichpaykipi yachaq vecinoykim aswan allinqa.

11 Churilláy, yachayniyoq kaspayá
kusiriykachiy sonqoyta.
Chayna kaptikiqa contestasaqmi
insultaqniy runata.

12 Allin yuyayniyoq runaqa desgracia sucedenanta
qawarispanmi asurikun.
Pisi experienciayoqñataqmi
chayninta pasaykuspan ñakarikun.

13 Mana reqsisqa runata pipas garantizaptinqa
chay runapa pachantayá prendapaq hapiy.
Chuchumika warmita pipas garantizaptinqa
chay runapa pachantayá prendapaq hapiy.

14 Tutapaytaraq qaparispa
amistadninta rimaykuq runaqa,
amistadnin insultaqpaq
hapisqam kanqa.

15 Atipanakuq warmiqa
sutupayamuq para hinam.
16 Chay warmita upallachiyqa
wayra harkay hinam
otaq *alleq makipi
aceiteta hatalliy hinam.

17 Imaynam fierro limawan
fierrota afilanku.
Chaynam amigopurapas
entiendenachikunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Higos sachata cuidaq runaqa
ruruntam mikunqa.
Patronninpa imankunatapas
nanachikuqqa alabasqam kanqa.

19 Yakupi runa qawakuptinmi
uyanta rikurichin.
Chaynam runapa sonqonpas
imaynam runa kasqanta qawachin.

20 Sepulturawan uku pachaqa
manam huntanchu.
Chaynam munapayaq runapas
munapayasqanwanqa mana contentakunchu.

21 Qollqetawan qoritaqa ninawan chulluchispam
allin kasqanta yachanku.
Chaynataqmi runamantapas alabasqa kasqanwan
allin otaq mana allin kasqanta yachanku.

22 Kawsaytawan kuskata maraypi kutapayaptikipas
mana tanteoyoq runaqa
manam qonqanqachu
mana tanteoyoq kayninmantaqa.

23 Qawariy ovejaykikunapa imaynam kasqanmanta.
Nanachikuytaq chaykunapa imaynam kasqanmanta.
24 Qori-qollqeqa manam
tukuy tiempo duraqchu.
Reypa gobiernonqa takyanqa
manam wiñaypaqchu.
25 Lliwakunam iklliriminqa.
Qorakunam rikurimunqa.
Orqokunapi pastokunaqa
rutusqam kanqa.
26 Hinaptinqa ovejaykikunapa
millwanwanmi pachakunki.
Chivatoykikunata *rantikuspam
qamqa allpata rantinki.
27 Cabraykikunapa lechenpas
manam pisipusunkichu.
Familiaykikuna tomananpaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana-pisinqachu.
sirvientaykikuna tomananpaqmi
mana pisinqachu.

28 1 Mana pipas qatikachachkaptinmi
ayqen mana allin ruraq runaqa.
Leon hina confianzayoqmi
kachkan allin ruraq runakunaqa.

2 Hoqarikuq runakuna nacionpi karuptinmi
gobiernaqnin runakuna achkayanku.
Allin entiendeq yachayniyoq runa gobiernaptinmi
runakuna ordenpi kawsanku.

3 Wakcha runakunata ñakarichiq
mana piyniyoq runaqa,
cosechata pampaman mastaruq
loco para hinam kanqa.

4 Diospa yachachikuyninmanta rakikuq runakunam
mana allin ruraqkunata alabanku.
Diospa yachachikuynin kasukuqkunañataqmi
mana allin ruraqkunapa contranpi churakunku.

5 Mana allin ruraq runakunaqa
manam entiendenkuchu allin arreglomanta.
Tayta Diosman hapipakuqkunam
ichaqa entiendenku tukuy imata.
6 Mana huchallikuq
wakcha runam aswan allinqa
pantayllapi kawsaq
apu runamantaqa.

7 Tayta Diospa yachachikuynin kasukuq runaqa
allin entiendeq runam.
Mikuysapakunawan juntanakuq runaqa
taytan penqachiq runam.

8 Qollqeta prestaspan mirayninkunawan
qori-qollqe huñuq runaqa
wakchakunamanta llakipayarikuq runakunapaqmi
chay qollqeta huñunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Pipas Tayta Diospa yachachikuyninkunata
mana kasukuptinqa,
Tayta Diospas paypa mañakusqankunatam cheqninqa.

10 Diospa kamachisqanman hina ruraqta
mana allinman pantachiq runaqa
toqlla churasqaman hinam chay
pantay kawsayman wichiykunqa.
Mana huchayoq runakunañataqmi
allin herenciata chaskinqa.

11 Yachayniyoq kasqanpaqmi
hapikun apu runaqa.
Paypa mana yachayniyoq kasqantam
qawachin entiendeq wakchaqa.

12 Allin ruraq runakuna venceruptinqa
hatun fiestata ruraspam kusikunku.
Mana allin ruraqkuna hoqarikuptinqa
runakunam pakan-pakanlla purillanku.
13 Huchankuna pakaq runaqa
manam allinchu kanqa.
Huchanta willakuspa wanakuq runam
ichaqa Diospa kuyapayasqan kanqa.

14 Mayna kusisqam tukuy tiempopi
Tayta Dios respetaq runaqa.
Sonqon rumiyachiq runam
ichaqa desgraciapi rikurinqa.

15 Qaparkachaq leonqa
otaq pawamuq ukumariqa ñakarichikunmi.
Wakcha runakunapi
gobiernaq mana allin runapas ñakarichikunmi.

16 Mana entiendeq runa gobiernaspanqa
aswanraqmi ñakarichin runakunata.
Engañaspa ganayta cheqniq
runaqa kawsanqam unay watakunata.

17 Runamasin wañuchiqpa
conciencianpa acusasqanqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kawsanan punchawkamam pakan-pakan kanqa.
Amayá pipas sayapakuchunchu chay runamanqa.

18 Mana huchayoq kawsaq runaqa
salvasqam kanqa.
Mana allin kawsaq runaqa
desgraciamanmi wichiykunqa.

19 Chakranpi llamkaq runaqa
mikuywan saksasqam kanqa.
Yanqa purikuq runaqa
wakchayaypa intusqanmi kanqa.

20 Confianza runaqa
ancha bendecisqam kanqa.
Chaylla apuyaruy munaqqa
castigasqapunim kanqa.

21 Manam allinchu huk kaqnin
runallaman sayapakuyqa.
Parten tantaraykullapas
huchallikunmanmi runaqa.

22 Chaylla apuyaruytam munan
envidioso runaqa.
Manam yachanchu wakchayaypi
rikurirunantaqa.

23 Alabaqnin runamantapas mastaqa
qaqchaqnintam mastaqa kuyanqa.

24 Taytanmanta suwakuruspa
mana huchapaq hapiq runaqa,
mamanmanta suwakuruspa
mana huchapaq hapiq runaqa
runa wañuchiqpa amigonmi kanqa.

25 Ancha ambicioso runaqa
runamasinta peleanachiqllam.
Tayta Diospi hapipakuq runaqa
kanqa allinllam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Piensasqallanpi hapipakuq
runaqa sonso runam.
Yachaywan kawsaq runaqa
librasqa runam.

27 Manam pisipunqachu
mana kapuqniyoq wakcha runaman
qoykuqpaqqa.
Mana llakipayakuqmi ichaqa
ñakasqa kanqa.

28 Mana allin ruraqkuna hoqarikuptinqa
runakunam pakakunku.
Mana allin ruraqkuna chinkaruptinqa
allin runakunam mirarunku.

29 1 Qaqchasqa kaspan sonqon rumiyachiqqa
mana musyayllatam chinkachisqa rikurirunqa.
Manaña remedioyoqmi chinkachisqa rikurirunqa.

2 Allin ruraq runakuna miraptinqa
runakunam kusikunku.
Mana allin ruraqkuna munaychakuptinqa
runakunam ñakarispa waqanku.

3 Yachayniyoq karuyta munaq runaqa
taytantam kusichin.
Chuchumikakunaman qokuq runam
ichaqa imankunatapas chinkachin.

4 Allin arreglota ruraspanmi
reyqa nacionninta takyachin.
Yanqamanta regalo chaskiq
reyqa nacionnintam wichirachin.

5 Amigonta chaylla-chaylla alabaq runaqa
amigonpaqmi toqllata churachkan chaywanqa.

6 Mana allin runapaqqa mana kasukusqanmi
toqlla hina kachkan.
Allin ruraq runapaqqa
takiwan kusikuymi kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Allin ruraq runaqa nanachikunmi
mana imayoq runakunapa derechonmanta.
Mana allin ruraq runataqa
manam imapas qokunchu chaykunamanta.

8 Burlakuq runakunam
llaqta runakunata hatarichin.
Yachayniyoqkunataqmi chay
hoqarikuqkunapa piñakuyninta tanichin.

9 Yachayniyoq runa mana tanteoyoq
runawan pleitoman yaykuptinqa,
chay mana tanteoyoqmi rabiaqlla burlakuqlla kanqa.
Manam hawkayay kanqachu paypaqqa.

10 Runa wañuchiq runakunam mana
huchayoq runata cheqninku.
Diospa munasqanman hina ruraq runakunatam
wañuchiypi rinku.

11 Sonso runaqa
chayllam piñakun.
Yachayniyoq runaqa
piñakuynintam munaychakun.

12 Gobiernaq runa llulla rimaqkunapa
rimasqanta kasuptinqa,
llapa serviqninkunam
mana allin ruraq rikurirunqa.

13 Wakchapas, ñakarichiqninpas
chullallam kanku.
Iskayninkuman Tayta Dios ñawita qosqanraykum
chaynaqa kachkanku.

14 Wakchakunapaq allin arreglaq reyqa
gobiernontam wiñaypaq takyachinqa.

15 Runam yuyayta hapin azotesqaraq.
Runam yuyayta hapin anyasqaraq.
Munaysapa warmam
mamanta churan penqaymanraq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Mana allin ruraq runakuna miraptinmi
huchapas mirarunraq.
Allin ruraq runakunam ichaqa
urmasqantapas rikunqakuraq.

17 Churikita corregiptikiqa
anchatam kusichisunki payqa.

18 Tayta Diosmanta hamuq
palabra mana kaptinqa
munasqankutañam ruranku runakunaqa.
¡Mayna kusisqam Tayta Diospa
yachachikuyninkuna kasukuq runakunaqa!

19 Sirvientetaqa manam simillawanqa corregichwanchu.
Entiendespanpas payqa manapunim kasukunmanchu.

20 Sonso runam aswan allinqa
mana piensarispa chaylla rimaruqmantaqa.

21 Warma kayninmanta
kuyapayasqayki sirvienteqa
wiñaruspanmi manaña
kasukuq rikurirunqa.

22 Chaylla piñakuruq runaqa
atipanakuyllatam hatarichinman.
Rabiakuruq runaqa anchallatañam
huchallikurunman.

23 Orgulloso runaqa
humillachisqam kanqa.
Humilde runañataqmi
allin reqsisqa kanqa.

24 Suwakunawan hukllawakuq runaqa
cheqninmi vidanta.
Suwachikuq ñakachkaptinpas
manam willakunchu rurasqanmanta.

25 Kikinpaq toqlla churachkaq hinam
runamasin manchakuq runaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospi confiakuqñataqmi
paypa amparasqan kanqa.

26 Achkaqmi maskanku gobiernaq
runapa favorninta.
Tayta Diosllam runapa
asuntontaqa arreglan allinta.

27 Allin ruraq runakunam millakun
mana allin ruraqkunata.
Paykunañataqmi millakun Diospa munasqanman
hina kawsaqkunata.

Agurpa yachachisqankuna

30 1 Masa lawpi *yachaq Jaquepa churin Agurpa yachachisqankuna. Itielman chaynataq Ucalman yachachispanmi Agur kaynata nirqa:

2 Ñoqam kani wakin runakunamantapas
aswan mana umayoq runaqa.
Manam entiendenichu
wakin runakuna hinaqa.
3 Yuyayniyoq kaytaqa manam yachanichu.
Chuya Diosmantapas manam imatapas yachanichu.
4 ¿Pitaq cielokunaman seqaspa uraykamurqa?
¿Pitaq wayrakunata makinpi putqorqa?
¿Pitaq capanpi watarqa yakukunata?
¿Pitaq churarqa allpapa linderonkunata?
¿Imataq paypa sutinqa yachaptikiqa?
¿Imataq churinpa sutinqa yachaptikiqa?

5 Confiakunapaqmi
Diospa llapallan prometesqankunaqa.
Diosmi harkan llapallan
paypi amparakuqkunataqa.
6 Ama imatapas yapaychu paypa nisqanman.
Yapaptikiqa yanqam qaqchasunkiman.
Llullakuqpaqmi payqa hapisunkiman.

7 Iskay mañakuyllatam mañakurqayki,
Diosnilláy.
Manaraq wañukuchkaptiyyá qoykuway,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taytalláy.
8 Engañaq kanaymantayá libraykuway.
Llullakuq kanaymantayá harkaykuway.
Amataq wakchayachiwaychu.
Nitaq apuyarachiwaychu.
Mikunaypaq kamaqllatayá qoykuway.
9 Puchu-puchu kapuwaptinqa yanqam negaykiman:
"Pitaq Tayta Diosqa" nispa.
Wakchayaruspayñataqmi suwakuyman
qam Diosniypa sutikita penqayman churaspa.

10 Patronninpa qayllanpiqa amam rimankichu
sirvientepa contranpiqa.
Yanqañataqmi qamña castigasqa
kawaq ñakasuptikiqa.

11 Kanmi taytan ñakaq runakuna.
Kantaqmi mamanmanta rimakuqkuna.
12 Wakin runakunaqa limpiopaqmi hapikunku
ichaqa manaraq qachanku mayllasqam kachkanku.
13 Kanmi alto tukuspa despreciaqkuna.
Kanmi despreciowan runamasin qawaqkuna.
14 Kanmi espada hina kiruyoq runakuna.
Kanmi cuchillo hina waqoyoq runakuna
kay pachapi humildekunata mikurunanpaq,
runakunamanta wakchakuna tukurunanpaq.
15 Yawar soqoq kuwikapa iskay wawankunam ninku:
"Qoway, qoway" nispa.

Kanmi kimsa mana haykapipas saksaqkuna,
tawa kaqpas manam ninmanchu:
"Chayllapaqñam" nispa.
16 Sepulturaqa manam ninmanchu:
"Chayllapaqñam" nispa.

17 Taytan burlakuq runapa ñawintaqa
cuervokunayá horqochun.
Maman mana kasukuq runapa ñawintaqa
ankakunayá mikuchun.

18 Kimsa kaqkunatam mana entiendeyta atinichu.
Tawa kaqtaqa manataqmi reqsiyta atinichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Maynintam anka cielopi pawasqantaqa
manam reqsinichu.
Maynintam buque lamar qochanta risqantaqa
manam reqsinichu.
Imaynam sipaspa sonqonta qari suwasqantaqa
manam reqsinichu.

20 Pierdeq casada warmim nin:
"Manam huchallikurqanichu" nispa.
Mikuruspa simin pichakuchkaq hinam nin:
"Manam huchallikurqanichu" nispa.
21 Kimsa clase runakunam
nacionta chaqwaman churanku.
Tawa kaq clase runakunapas
mana aguantay atinam kanku.
22 Sirviente runapa rey kasqanqa
mana aguantay atinam.
Mana umayoq runapa
llumpa-llumpay mikusqanqa
mana aguantay atinam.
23 Mana kuyasqa warmipa casarakusqanqa
mana aguantay atinam.
Patronanpa rantinpi rikuriruq sirvientaqa
mana aguantay atinam.

24 Kantaqmi kay pachapi tawa taksa animalchakuna,
chaykunam llumpay yachaysapa animalchakuna.
25 Sisichakunam mana ancha kallpayoq kachkaspanpas
cosechapi mikunankuta huñukunku.
26 Purun qowi animalchakunam pisi kallpayoq
kachkaspankupas
ranrakunapi wasichakunku.
27 Aqarway urukunam reyninku mana kachkaptinpas
tropa-tropa lloqsinku.
28 Sukullukuykunam hapirunalla kachkaspapas
reypa palacionpiraq *yachanku.

29 Kimsa kaqkunam sumaqllataña purin.
Tawa kaqpas sumaqllatañam purin.
30 Leonqa aswan kallpasapam
llapallan animalmantapas.
Payqa manam qepamanqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kutirinmanchu imaraykupas.
31 Qari-qarim purin
gallopas chaynataq chivatopas.
Qari-qaritaqmi purin
mana vencey atina reypas.
32 Loco hina alabakuspaykiqa
simikitayá makikiwan taparuy.
Mana allinta piensaruspaykiqa
simikitayá makikiwan taparuy.
33 Lecheta qaywispaqa
chay lechetam tikarachinki.
Senqaykita llapiparuspaqa
yawartam lloqsirachinki.
Pitapas rabiachispaykiqa
maqanakuytam hatarirachinki.

Rey Lemuelpa yachachisqankuna

31 1 Masa lawpi Rey Lemuelpa yachachisqankuna. Chay yachachikuykunawanmi paytapas maman corregirqa:
2 ¿Imanikimantaq wawalláy?
¿Imanikimantaq wachakusqalláy?
¿Imanikimantaq prometekuspa mañakusqay wawalláy?
3 Warmikunawanqa amayá
kallpaykita tukuychu.
Reykuna chinkachiq warmikunawanqa
amayá kawsaychu.
4 Lemuel, reykunaqa
manam vinotaqa tomananchu.
Poqosqa aqa tomay munaypas
manam munaychakuqkunapaqchu.
5 Tomaspankuqa Tayta Diospa
decretonkunatam qonqarunmanku.
Llapallan ñakariqkunapaq
allin arreglo ruraytam tikrarunmanku.
6 Wañunayaq runakunamanyá
poqosqa aqataqa qoykuy.
Llakisqa runakunamanyá
vinotaqa qoykuy.
7 Tomaspankuyá qonqachunku
wakcha kayninkuta.
Tomaspankuyá amaña
yuyarichunkuchu ñakarisqankuta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mana rimariqkunapa favorninpiyá rimariy.
Mana piyniyoqkunatayá qamqa defiendey.
9 Allinta arreglanaykipaqyá rimariy.
Humildekunata defiendenaykipaqyá rimariy.
Wakchakunata defiendenaykipaqyá rimariy.

Allin warmiqa alabasqam

10 Sasa tarinam allin warmiqa.
Alhaja rumimantapas ancha
valorniyoqmi payqa.
11 Paypiqa pasaypaqtam confiakun qosanpas.
Qosanpaqqa mirapunqam tukuy imanpas.
12 Kawsanankamam qosanta
tukuypi agradan payqa.
Kawsanankamam allin kaqkunallata
ruran payqa.
13 Rantinmi millwatawan linota.
Ganasllawanñam ruran tukuy imata.
14 Negociante buque hinam huñumun mikuyta.
Karumantaraqmi huñumun mikuyta.
15 Tutaraq hatarispanmi
familiankunaman mikuchin.
Sirvientakunamanpas
imam ruranantam kamachin.
16 Chakrata qawaramuspanmi rantirun.
Ganakusqanwantaqmi uvasta plantarun.
17 Chumpikuspanmi alistakun.
Makinkunatam kallpanchaykun.
18 Negociontam sumaqta
cuidan allin kananpaq.
Ancha tutakamam mecheronpas
ratan rurananpaq.
19 Kallapanta hapispanmi puchkan.
Puchka tullunta hapispanmi puchkan.
20 Ñakariqkunamanmi imallantapas qoykun.
Wakchakunamanmi makinta haywariykun.
21 Manam manchakunchu rititaqa.
Rakta pachayoqmi kachkan familiankunaqa.
22 Payqa awakunmi sumaq colchakunatapas.
Fino telamantam ruran pachakunatapas.
23 Qosanpas suti reqsillam llaqtapa zaguanninpa plazanpi.
Payqa suti reqsiyllam ancianokunawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakusqanpi.
24 Payqa camizonkunatapas ruraspanmi *rantikun.
Chumpikunatapas negociantekunamanmi rantikun.
25 Kallpayoq chaynataq respetasqa
kayninmi pachankunaqa.
Manam manchakunchu
hamuq punchawkunamantaqa.
26 Payqa rimanpas ancha yachaywanmi.
Yachachinpas ancha kuyapayakuywanmi.
27 Sumaqtam qawan familiankuna
imaynam kawsasqantaqa.
Manam mikunchu
mana trabajonpa chanin mikuytaqa.
28 Wawankunapas allinllatañam
riman kaynata:
Qosanpas alabantaqmi kaynata:
29 “Achka-achka warmikunam ruranku allinkunata” nispa.
“Qanmi ichaqa masyarunki llapallankuta” nispa.
30 Warmipa kuyayllapaq kayninqa yanqam.
Buenamoza kayninpas chinkaruq
waspiy hinam.
Tayta Dios respetaq warmiqa
alabanapaq hinam.
31 Tukuy chaykuna rurasqanmantayá
qoychik premiota.
Rurasqankunayá llaqtapa zaguanninpa plazanpi
alabachun payta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ECLESIASTES
SUTIYOQ LIBRO

Ñawpaq Testamentota Griego idiomaman tikraspankuraqmi kay librotaqa suticharqaku Eclesiasteswan. Eclesiastes ninanqa “willakuq” ninanmi. Chay willakuqmi rimarqa runapa vidanqa imapaqmi kasqanmanta. Rimarqataqmi kay pachapi kawsanakamaqa imakunam maskanamantapas.

Willakuqqa anchata yuyaymanaspanmi entienderqa runapa vidanqa pisi tiempollapaq kasqanmanta, nirqataqmi tukuy sasachakuypa intusqan kasqanmantapas chaynataq runaqa yanqallapaq kawsasqanmantapas. Runataqa Tayta Diosmi unancharqa payta respetaspa kusikuyta tarinanpaq. Diosllam tukuy imapas yachaq juezqa. Kay vidapi Diospa favorninkunawan gozakuyqa, llamkakuyqa, yachayniyoq kayqa hinaspa tukuy imayoq kayqa allinpunim Diosta respetaspa pipas kasukuptinqa.

Tukuy imaqa yanqallapaq kasqanmanta

1 1 Kay palabrakunaqa yachachikuqpa rimasqankunam. Paymi karqa
Davidpa churin chaynataq Jerusalen llaqtapi rey. 2 Yachachikuqmi
nin:

¡Chinkaruq waspiy hinallam tukuy imaqa!
¡Pasaypaq chinkaruqllam tukuy imaqa!
3 ¿Imatataq runaqa horqokun llamkasqanmanta,
kay pachapi tukuy ñakariywan llamkasqanmanta?
4 Wañurunmi miraykuna.
Nacemunmi miraykuna.
Allpam ichaqa hina kaqlla.
5 Intim qespimun.
Intim seqaykun.
Maymi lloqsimusqanmanmi kallpan.
Kasqallan qespimunanpaqmi kallpan.
6 Wayram pukun surlawman
hinaspam muyurin norte lawman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muyuspa-muyuspam pasan wayraqa.
Maymi muyusqanmanmi kutiykun wayraqa.
7 Llapallan mayukunam rin lamar qochaman.
Lamar qochañataqmi mana huntanchu yakuwan.
Mayukunapas qallarimusqanmanmi kutiykun huktawan.
8 Tukuy imam runata amichin.
Rimayninmantapas mastaraqmi amichin.
Ñawim mana saksanchu qawasqanwan.
Rinripas manam saksanchu uyarisqanwan.
9 Tukuy ima kaqkunaqa hina kaqllam kanqa.
Tukuy ima rurasqa kaqkunaqa hina kaqllam kanqa.
Manam imapas mosoqqa kanchu kay pachapiqa.
10 Manam imapas kanchu:
"Kayqa mosoqmi" ninanchik.
Wiñay tiempomantam karqaña
manaraq kachkaptinchik.
11 Ñawpaq kaqkunamantam manaña runakuna yuyarinkuchu.
Qepa hamuqkunapas manam yuyarinqakuchu.
Hamuq kaqkunamantam mana yuyarinqakuchu.

Yachachikuqta imakunam pasasqanmanta

12 Ñoqa yachachikuqmi Israel nacionpi rey kaspay Jerusalen llaqtapi gobiernarqani 13 hinaspam kay pachapi runakunapa tukuy rurasqanta yachaywan entiendenaypaq suma-sumaqta tapukachakurqani. Sasa-sasa llamkaytam Dios qorqa runakunaman ruranankupaq. 14 Kay pachapi llapa rurasqakunata qawaykuspaymi cuentata qokuni tukuy chaykunaqa chinkaruq waspiy hinalla kasqanta otaq wayrata hapirunapaq qatikachay hinalla kasqanta.

15 Qewisqataqa manam derechayta atichwanchu.
Faltaq kaqtaqa manam yupayta atichwanchu.

16 Sonqoypim nikurqani: "Jerusalen llaqtapi llapallan ñawpaq gobiernaqkunamanta masta hatunchakuruspaymi aswan yachaysaparaq rikuriruni. Hayparunim sinchi yuyayniyoq kayta chaynataq yachaytapas. 17 Churakuykurqanim yachayniyoq kayta entiendenaypaq chaynataq mana yuyayniyoq kaytapas hinaspa loco hina uraytapas entiendenaypaq. Tukuy kaykunapas wayrata hapirunapaq qatikachay hinalla kasqantam yacharuni" nispa.

18 Achka yachayniyoq runaqa
achka uma nanaytam tarinqa.
Yachayninman yapaq runaqa
llakikuytam yapakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 1 Nikurqanitaqmi: “Kunanqa kusikuymanyá qokusaq allin kawsayta
tarinaypaq” nispa. Ichaqa chaypas chinkaruq waspiy hinallam. 2 Asi-
kuymantam nirqani chayqa mana yuyayniyoq runapa ruranan kasqanta.
Kusikuymantañataqmi nirqani chayqa mana imapas apamuq kasqanta.
3 Yachayniyman hina yuyaywan ruraspaymi cuerpoyman gustota
qonaypaq upyaykunaman qokurqani. Kay pachapi runakuna pisi tiempo-
llapaq kawsaspa loco hina rurasqankutam ñoqapas rurarqani cheqapchus
chay rurasqankuwan allin kawsasqankumanta cuentata qokunaypaq.

4 Hatun trabajokunatam rurarqani.
Kikiypaqmi palaciokunata rurachirqani.
Chakraykunapim uvasta plantachirqani.
5 Huertakunatawan parquekunatam
rurachirqani.
Tukuy rikchaq ruruyoq sachakunatam
plantarqani.
6 Plantachisqay sachakunata parqochinaypaqmi
estanquekunata rurachirqani.
7 Rantirqanim sirvientekunatawan sirvientakunatapas.
Kapuwarqataqmi palacioypi naceq criadoykunapas.
Achkallañataqmi vacaykunawan
ovejaykunapas kapuwarqa.
Jerusalen llaqtapi ñoqamanta ñawpaq
gobiernaqkunamantapas aswan achkaraqmi kapuwarqa.
8 Ñoqaqa huñukururqanitaqmi qori-qollqetapas.
Chaykunataqa munapayanmi reykunapas.
Chaykunataqa munapayanmi nacionkunapas.
Kapuwarqam takiqkuna qarikunapas-warmikunapas.
Gozakunaypaqmi kapuwarqataq huk warmikunapas.

9 Jerusalenpi ñawpaq gobiernaqkunamantapas
aswan reqsisqam rikurirurqani.
Chaywanpas yachayniytam
hinalla waqaycharqani.

10 Gozakurqanim qawaspay munarusqaykunapi.
Gozakurqanim sonqoypa munarusqankunapi.
Ñakariywan tukuy rurasqaypim gozakurqani.
Tukuy chaypa pagontam
gozakuyta chaskirqani.
11 Chaymantam piensarqani llapa rurasqaymanta.
Piensarirqanim ñakariywan rurasqaymanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi chaykunaqa karqa chinkaruq waspiy hinalla.
Hinaptinmi chaykunaqa karqa wayrata hapirunapaq qatikachay hinalla.
Kay pachapiqa tukuy imam mana valeqlla.

12 Ñoqaqa piensarirqanitaqmi yachaymantapas
chaynataq mana yuyayniyoq kaymantapas
chaynataq sonso kaywan ruraymantapas.
Qepay hamuq reyqa ¿imataraqtaq ruranman?
Payqa imapas rurasqa kaqllatañam ruranman.
13 Cuentatam qokuruni:
Imaynam achkiypas tutayaymanta aswan valorniyoq,
chaynam yachayniyoq kaypas
mana yuyayniyoq kaymantaqa aswan valorniyoq.
14 Yachayniyoq runaqa allinta qawaspam purin.
Sonso runam ichaqa tutayaypi hina purin.
Ichaqa hina kaqllam pasan yachayniyoq runatapas.
Hina kaqllataqmi pasan sonso runatapas.
15 Chaymi nikurqani:
"Sonso runata imapas pasarusqanqa,
ñoqatapas hina kaqllam pasaruwanqa.
Chaynaqa manam serviwanchu yachayniyoq kayniyqa" nispa.
Nikurqanitaqmi:
"Chaypas chinkaruq waspiy hinallam" nispa.
16 Yachayniyoqmantaqa manam haykapipas yuyarinqakuchu.
Manataqmi sonso runamantapas yuyarinqakuchu.
Tiempopa risqanman hinam llapallanku qonqasqaña kanqaku.
Yachayniyoqpas hinaspa sonsopas iguallam wañunqaku.

17 Chayraykum kay pachapi lliw ruraykunatapas amiruspay vidaytapas cheqnipakururqani. ¡Tukuy imapas chinkaruq waspiy hinallam chaynataq wayrata hapirunapaq qatikachay hinallam! 18 Cheqnipakurqanitaqmi kay pachapi ñakariywan tukuy ima rurasqaykunatapas. Chaykunataqariki saqesaq qepay hamuq runamanmi. 19 Ichaqa ¿pimá yachan, ichapas chay qepay hamuq munaychakuqqa kanman yachayniyoqpas otaq sonsopas? paychiki kay pachapi ñakarispa yachaywan tukuy ima llamkasqaykunapi munaychakunqa. ¡Chaypas chinkaruq waspiy hinallam!
20 Chaymi ñakariywan kay pachapi llapa llamkasqaymanta yuyariptiy sonqoy tukukurqa. 21 Kanmi yuyaywan, yachaywan chaynataq experienciawan llamkaq runa, ichaqa mana llamkaq runamanmi tukuy imankunata saqeykun. ¡Chaypas chinkaruq waspiy hinallam chaynataq hatun mana allinllam!
22 Runaqa ¿imatataq horqokun afanakuspa ñakariywan kay pachapi llamkasqanmanta? 23 Tukuy vidanmi nanaylla chaynataqmi ñakaris-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qanmantapas llakillataq. Tutapas pensamientowanmi mana puñunchu. ¡Chaypas chinkaruq waspiy hinallam!

24 Runapaq allinqa kanman mikukuyllam, tomakuyllam chaynataq llamkasqanmanta kusikuyllam. Tukuy chaykunaqa Diosmanta kasqantam yacharuni. 25 Mana chayna kaptinqa ¿pitaqsi mikunman hinaspa gozakunman? 26 Agradaqnin runamanqa Diosmi qon yuyayta, yachayta chaynataq kusikuyta. Huchallikuq runamanmi ichaqa qon llamkayta chaynapi huñuruspa hinaspa montokuruspa Diospa agradonpaq kaq runaman qonanpaq. ¡Chaypas chinkaruq waspiy hinallam chaynataq wayrata hapirunapaq qatikachay hinallam!

Tukuy imam tiempoyoqlla

3 1 Kay pachapiqa tukuy imam tiempoyoqlla.
Imapas munaruyqa tiempoyoqllam.

2 Kanmi nacenapaq tiempo.
Kanmi wañunapaq tiempo.
Kanmi plantanapaq tiempo.
Kanmi platasqa horqonapaq tiempo.
3 Kanmi wañuchinapaq tiempo.
Kanmi hampinapaq tiempo.
Kanmi tuñichinapaq tiempo.
Kanmi hatarichinapaq tiempo.
4 Kanmi waqanapaq tiempo.
Kanmi asinapaq tiempo.
Kanmi lutokunapaq tiempo.
Kanmi tusunapaq tiempo.
5 Kanmi rumikuna cheqechinapaq tiempo.
Kanmi rumikuna huñunapaq tiempo.
Kanmi abrazanapaq tiempo.
Kanmi mana abrazanapaq tiempo.
6 Kanmi maskanapaq tiempo.
Kanmi chinkachinapaq tiempo.
Kanmi waqaychanapaq tiempo.
Kanmi wischunapaq tiempo.
7 Kanmi pacha llikinapaq tiempo.
Kanmi pacha siranapaq tiempo.
Kanmi upallanapaq tiempo.
Kanmi rimanapaq tiempo.
8 Kanmi pitapas kuyanapaq tiempo.
Kanmi pitapas cheqninapaq tiempo.
Kanmi guerrapi peleanapaq tiempo.
Kanmi hawkayaypi kanapaq tiempo.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 ¿Imatataq runaqa horqokun ñakarispa llamkasqanmanta? 10 Diosmi runakunaman llamkayta qon chaypi llamkanankupaq, chaytam ñoqa qawarqani. 11 Diosqa tukuy imatam tiempollanpi sumaqllataña rurarqa hinaspam runakunaman qorqa wiña-wiñaypaq kaqkunamanta piensanankupaq. Chaywanpas runaqa manam entiendeyta atinmanchu qallariyninmanta tukuyninkama Diospa rurasqantaqa.
12 Yachasqayman hinaqa runapaqa manam imapas allinqa kanchu aswanqa kusikuyllam hinaspa kawsakunankama allin rurayllam. 13 Runapaq allinqa kanman mikukuyllam, tomakuyllam chaynataq llamkasqanmanta kusikuyllam. Tukuy chaykunapas Diosmantam hamun. 14 Yacharunitaqmi Diospa llapa rurasqankunaqa wiñaypaq kasqanta, chaymanqa manam pipas yapanmanchu nitaq pipas qechunmanchu. Chaykunatam Dios rurarqa runakuna payta respetananpaq.
15 Kunan sucedekuqmi ñawpaq tiempopi karqaña.
Manaraq pasaqkunapas ñam sucedekurqaña.
Pasaqtaqa Diosmi yapatawan kutichimunqaña.

Runakuna ukupi engañokuna kasqanmanta

16 Kay pachapim rikurqani:
Allin arreglo kanan sitiopim
mana allinta ruranku.
Allin ruray kanan sitiopim
mana allinta ruranku.
17 Chaymi sonqoypi piensarqani:
"Allin ruraq runatapas Diosmi juzganqa.
Mana allin ruraqtapas Diosmi juzganqa.
Imapas munaruyqa tiempoyoqllam.
Tukuy ima ruraypas Diospa qayllanpiqa tiempoyoqllam."

18 Ñoqam piensarqani: "Runakunataqa Diosmi entiendechin animalkunaman rikchakuq kasqankuta yachanankupaq." 19 Runakunata imam sucedesqanmi animalkunatapas suceden. Runakuna hinataqmi animalkunapas wañun, chaynaqa runapapas chaynataq animalpapas samayninqa hina kaqllam. Runaqa manamá animaltaqa masyanchu. ¡Chaypas chinkaruq waspiy hinallam! 20 Animalpas, runapas hina kaqllamanmi rinku. Llapallankum ñutu allpamanta rurasqa karqaku. Llapallankutaqmi ñutu allpaman kutiykunqaku. 21 ¿Pitaq yachan runakunapa espiritun altoman risqanta otaq animalpa espiritun allpaman yaykusqanta? 22 Chaymi cuentata qokuruni:

Runapaq allinqa kanman llamkasqanmanta kusikuyllam.
Llamkasqanmanta pagonqariki chaykunallam.
Paypa qepan tiempopi pasaqtaqa
¿pitaq qawachinman paymanqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 1 Qawarispaymi kay pachapi tukuy ñakariyta rikurqani:

Ñakariqkunam waqanku
ichaqa manam pipas consuelaqnin kanchu.
Atiyniyoqkunam ñakarichinku
ichaqa manam pipas consuelaqnin kanchu.
2 Kawsaqkunamantapas aswan allinqa
wañuqkunam.
Kunankama kawsaqkunamantapas allinqa
wañukuqkunam.
3 Kay pachapi mana allinkunata
manaraq rikusqankuraykum,
wañuqkunamantapas aswan allinqa
manaraq nacemuqkuna.
Kay pachapi mana allinkunata
manaraq rikusqankuraykum,
kawsaqkunamantapas aswan allinqa
manaraq nacemuqkuna.

4 Rikurqanitaqmi tukuy llamkayqa hinaspa tukuy imapa allin qespisqanqa runakuna envidiachisqanta.

Chaypas chinkaruq waspiy hinallam,
wayrata hapirunapaq qatikachay hinallam.
5 Sonso runaqa makinkunatam chupqakuykun.
Chaynapim wakchayayman wichikuykun.
6 Ñakariywan llamkaspa iskaynin makinpi
imayoqpas runamantaqa
otaq wayrata hapirunanpaq
qatikachaq runamantaqa
hawkayaypi kawsakuspa huknin makillanpi
kapuqniyoq runam
kanman aswan allinqa.

7 Yapatawan qawarispaymi kay pachapi rikurqani huk chinkaruq waspiy hinalla kaqta:

8 Kanmi runa mana piyniyoq,
mana churiyoq, mana wawqeyoq.
Ichaqa mana samaykuspanmi llamkachkan.
Apuyasqanwan mana contentakuspanmi llamkachkan.
Manam tapukunchu: “¿Pipaqtaq ñoqaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñakariywan llamkani?" nispa.
"¿Imanasqataq vidaypiqa mana kusikunichu?" nispa.
Chaypas chinkaruq waspi hinallam
chaynataq sasa llamkayllam.

Huklla kaspaqa atisunmi

9 Chulla runalla kanamantaqa
iskay runam aswan allinqa.
Iskayninkum llamkasqankumanta chaskinqaku.
Aswan mastam pagonkuta chaskinqaku.
10 Iskayninkumanta huknin wichiykuptinqa
hukninmi wichiqta hatarichinqa.
Ichaqa iimaynaraq kallanman
sapallan wichiykuq runaqa!
Wichiykuptinqa manam pipas,
hatarichinqachu paytaqa.
11 Qonichinakunkum iskay puñuqkunaqa.
¿Piwantaq qonichinakunman sapallan puñuqqa?
12 Vencerachikunmanmi chullalla runaqa
ichaqa defiendekunmankum iskay runaqa.
Manam facillataqa tipirunmankuchu kimsa pata qaytutaqa.

Yachayniyoq kayqa manam yuyaq runakunallapaqchu

13 Allin consejokunata mana chaskiq machuyasqa sonso reymanta aswan allinqa yachayniyoq wakcha mozom. 14 Chayna mozoqa carcelmanta lloqsiruspanpas otaq nacionpi wakcha nacespanpas gobiernanmanmi. 15 Kay pachapi kawsaspa puriqkunatam rikurqani reypa rantinpi kaq mozopa favorninpi kasqankuta. 16 Manaña yupay atina yanapaqnin runakuna kaptinpas qepa wiñaykunaqa manam paymanta contentochu karqaku. Chaypas chinkaruq waspiy hinallam. Wayrata hapirunapaq qatikachay hinallam.

Cumplinapunim prometekusqanchiktaqa

5 1 Diospa templonman yaykuspaykiqa kasukunaykipaqyá asuykuy. Amayá sonso runakuna hinaqa ruraychu. Paykunam animal wañuchisqanku kañasqa ofrendata presentanku ichaqa manam yachankuchu chay rurasqankuqa mana allin kasqanta.

2 Amayá mana piensarispaqa
apurawman rimaychu.
Amayá hawanpi-ukunpiqa
Diosman prometekuychu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosqa kachkan hanaq pachapim.
Qamqa kachkanki kay pachapim.
Amayá llumpaytaqa rimaychu.
3 Pensamientopa intusqan kayqa
muspayllatam apamun.
Llumpay rimayqa
sonsopa rimanallantam apamun.

4 Diosman prometekuspaykiqa ama unaspayá cumpliypuni. Sonso runakunaqa manam payta agradanchu. Chaynaqa cumpliypuniyá prometekusqaykita. 5 Prometekuspa mana cumplinaykimanta aswan allinqa kanman mana prometekuymi.

6 Amam rimaynikiqa huchallichisunkichu chaynapi prometekusqaykita apaq hamuptin: "Pantarurqanim" nispa ama ninaykipaq. ¿Imapaqtaq rimasqaykikunawanqa Diosta piñachiwaq chaynapi rurasqaykikunata chinkarachinanpaq? 7 Achka muspayqa hinaspa achka rimayqa chinkaruq waspiy hinallam, qamyá ichaqa Diosta respetay.

Riquezakunaqa mana valesqanmanta

8 Huk kaqnin llaqtapi wakchakunata autoridad ñakarichisqanta qawaspaykiqa chaynataq allin arreglota derechonpi mana ruraptinkuqa amayá admirakuychu. Chay autoridadpa hawanpim kachkan aswan huk autoridad, paykunapa hawanpipas hukkunaraqmi kachkan. 9 Chaywanpas allpapa rurunqa llapallanpaqmi. Kikin reypas allpapa rurunwantaqmi mantienekun.

10 Qollqe kuyaq runaqa
maynaña qollqewanpas manam contentakunmanchu.
Achka imayoqpas kayta munaqqa
manam contentakunmanchu.
Chaypas chinkaruq waspiy hinallam.
11 Runapa kapuqninkuna miraruptinqa
provechaqninkunapas mirantaqmi.
Manam imatapas horqokunchu dueñonqa.
Gustotaqa tarin qawasqallanwanmi.
12 Asllata otaq achkata mikuspanpas
miskitam puñukun llamkakuq runaqa.
Achka kapuqninkunaraykum mana
puñunchu apu runaqa.

13 Onqoy hina mana allintam
kay pachapi rikurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qori-qollqe waqaychayqa
hatalliqninpa mana allinninpaqmi.
14 Chay kapuqninkunataqa
mana allin negociopim yanqacharun.
Hinaptinmi churin kaqpas
mana imayoqña rikurirun.
15 Mamanmanta naceq wawaqa
manam imatapas apamunchu.
Chaynam wañukuqpas
llamkasqanpa pagontaqa mana apanqachu.
16 Kaypas onqoy hina mana allinmi.
Imaynam kay pachaman hamurqa.
Chaynam kasqallan kutikunqa.
Llamkasqanmantam mana horqonchu imatapas.
Wayrapa aparunallanmi llamkasqanpas.
17 Chaymantapas kawsanankamam tutayayllapi mikun.
Afanllawanmi, onqoyllawanmi, rabiallawanmi mikun.

18 Sumaqtaqa rikchakapuwan kaymi: Runapaq allinqa kanman mikukuyllam, tomakuyllam chaynataq Dios kawsachinan punchawkama ñakariywan llamkasqanmanta kusikuyllam. Chayllam paypa pagonqa. 19 Diosqa pimanpas qonmi qori-qollqetawan tukuy imata. Payllataqmi runamanqa qon chaykunamanta mikunanpaq, pagonta chaskinanpaq chaynataq ñakariywan llamkasqanmanta kusikunanpaqpas. 20 Runata kusikuyllapi Dios kawsachisqanraykum, runataqa vidanmanta mana pasaypaq imapas qokunchu.

6 1 Rikurqanitaqmi kay pachapi runakunapaq llumpay sasa kaqta: 2 Diosmi qon wakin runaman qori-qollqetawan tukuy imata chaynataq reqsisqa kaytapas. Manataqmi sonqonpa tukuy ima munasqantapas faltachinchu, ichaqa Diosmi mana provechachinchu chaykunamanta gozakunanpaq, aswanqa chay runapa mana reqsisqan runañam provechakun. Chaypas chinkaruq waspiy hinallam chaynataq onqoy hina mana allinllam. 3 Sichu runa pachak churiyoq kanman hinaspa unay watata kawsanman, ichaqa achka watata kawsakuspanpas allin kaqmanta mana gozakuptinqa chaynataq sepulturallapipas mana pampasqa kaptinqa, ñoqam chay runamanta nini: "Abortasqa wawam paymanta aswan allinqa" nispa. 4 Abortasqa wawaqa yanqapaqmi nacemun. Tutayayllapim chinkarunpas. Tutayayllapitaqmi sutinpas qonqasqa kanqa. 5 Chay abortasqa wawaqa intita mana rikuchkaspapas chaynataq mana imata yachachkaspapas, chay runamanta aswan hawkaraqmi samakunqa. 6 Chay runa allin kaqmanta mana gozakuspan iskay waranqa watataña kawsaptinpas ¿manachu iskayninku chulla sitiollaman rinqaku?

7 Mikunallanpaqmi ñakariywan llamkan runaqa.
Ichaqa manam sonqonpas tiyanchu mikusqanwanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Yachayniyoq runaqa ¿imapitaq
masyan sonso runataqa?
Wakcha runataqa ¿imapaqtaq servinman
runamasinwan kawsasqanqa?
9 Runapa rikusqanmi aswan allinqa
paypa imapas munarusqanmantaqa.
Chaypas chinkaruq waspiy hinallam.
Wayrata hapirunapaq qatikachay hinallam.
10 Kunan kaqqa ñawpaqmantaraqmi sutiyoqña karqa.
Runapa kasqanqa ñam yachasqaña karqa.
Manam pipas atipanakunmanchu
paymanta aswan atiyniyoq runawanqa.
11 Achka rimaykunaqa mirarachinmi
mana valeq kaqkunatapas.
Chayna rimaymantaqa
¿provechanmanchu imallatapas?

12 Chinkaruq waspiy hinallam runapa pisi watakuna kawsasqanqa, chay watankunaqa pasarunpas llantuy hinallam. Runapa kawsakusqanpi imapas allin kasqantaqa ¿pitaq yachan? Paypa wañukusqanpa qepantaqa ¿pitaq willanman kay pachapi pasaqkunamanta?

Yachayniyoq runamantawan sonso runamanta

7 1 Miski asnaq olormantapas
aswan allinqa honorniyoq kaymi.
Runapa nacesqan punchawmantapas
aswan allinqa wañukusqan punchawmi.

2 Convido wasiman riymantaqa
wañuchikuqpa wasinman riymi aswan allinqa.
Wañuywanmi llapa runa tukurunku.
Kawsaq runakunapas chaymantam piensarinanku.

3 Runapa asikusqanmantaqa
llakisqa kasqanmi aswan allinqa.
Llakiqa runapa uyantam hukmanyachin
ichaqa paypa sonqontam allinyachin.

4 Yachayniyoq runakunaqa wañuymantam piensarinku.
Sonso runakunam ichaqa kusikuyllamanta piensanku.

5 Sonso runakunapa takisqan uyariymantaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yachayniyoqkunapa qaqchakusqan uyariymi
aswan allinqa.
6 Sonsopa asikusqanqa
tullpapi kichkapa toqyasqan hinallam.
Chaypas chinkaruq waspiy hinallam.
7 Yachayniyoq runa pitapas ñakarichispaqa
sonso runa hinam rurachkan.
Yanqamanta regalota chaskikuq runaqa
sonqontam mana allinman tikrachkan.

8 Ima asuntopapas qallariyninmantaqa
chay asuntopa tukupayninmi aswan allinqa
Pay tukuq runamantaqa
anaq piñakuq runam aswan allinqa.

9 Ama chaylla piñakuruq kaychu.
Chayna kaspaqa manam kanki yachayniyoqchu.

10 Ama haykapipas niychu:
¿Imanasqataq ñawpaq tiempokunaqa
kunan tiempomantapas
aswan allin karqa? nispaykiqa.
Manam yachayniyoq hinachu
tapukuchkanki chaynataqa.

11 Herenciayoq hinaspa yachayniyoq runaqa
favorecenmanmi kay pachapi runakunataqa.
12 Yachayniyoq runataqa yachayninmi defienden.
Chaynataqmi kapuqniyoqtapas qollqen defienden.
Chaywanpas yachayniyoq kaymi aswan allinqa.
Yachayninmi allinta kawsachin chay runataqa.
13 Qawaykuy Diospa rurasqanta.
¿Pitaq derechanman paypa qewisqanta?
14 Allin punchawkuna tupasuptikiqa
chayraykuyá kusikuy.
Sasachakuykuna hamusuptikiñataq
kaynata piensariy.
Chaykunataqa iskaynintapas
Diosmi rurarun.
Hamuq punchawkunamanta
runa mana yachananpaqmi
chaynataqa rurarun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Chinkaruq waspiy hinalla kawsakusqaypim tukuy kaykunata
rikurqani:

Allin ruraq runapas wañunmi
allinta rurachkaspanpas.
Mana allin ruraqpas
unaytam kawsakun
mana allinta rurachkaspanpas.

16 Amayá alli-allin runaqa kaychu.
amataqyá llumpay yachaysapapas kaychu.
¿Imanasqataq kikillayki tukuypaq-tukunki?

17 Amayá llumpay mana allin ruraqqa kaychu.
Amataqyá llumpay sonsoqa kaychu.
¿Imanasqataq manaraq tiempoykipiqa wañuyta munanki?

18 Allinmi huknin hapiynikipas
chaynataq huknin mana dejaynikipas.
Dios respetaq runaqa iskayninmantam lloqsinqa.

19 Llaqtapi gobiernaq chunka runakunamantapas mastaqa
yachayninmi kallpanchan yachayniyoq runataqa.
20 Kay pachapiqa manam hukllapas kanchu
allin ruraq runaqa.
Manam kanchu allinllata ruraspa
mana huchallikuq runaqa.

21 Ama creeychu llapa rimasqankuta,
chaynapim mana uyarinkichu serviqnikipa
rimakususqaykita.
22 Qampas allintam yachanki.
Achka kutitam runamasikimanta rimakurqanki.

Yachayniyoq karuy munaymanta

23 Yachayniywanmi tukuy chaykunata pruebarqani.
Yachayniyoq kanaypaqmi munarqani
ichaqa mana haypay atina kasqantam
cuentata qokuruni.
24 Yachayqa imamantapas aswan karupiraqmi kasqa.
Mana pipapas entiendey atinan sasa-sasam kasqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Chaymi yachayniyoq hinaspa entiendeq
kanaypaq estudiarqani.
Yuyayniyoq hinaspa razonniyoq
kanaypaqmi maskarqani
chaynapi sonso kayqa mana allin
kasqanta yachanaypaq,
chaynapi sonso kayqa loco hina
kasqanta yachanaypaq.

26 Chaymi tarirurqani
aswan llaki apamuqqa
mana allin warmi kasqanta.
Paypa sonqonqa toqlla hinam
makinkunapas chaqnaq cadena hinam.
Diospa agradonpaq kawsaqllam
chay warmimantaqa lluptinqa.
Huchallikuq runam ichaqa
chay warmiwan presocharachikunqa.

27 Ñoqa yachachiqmi sapa asuntopa imam kasqanta entienderuspay tariruni kayta:

28 ¡Manaraqmi tariniraqchu maskasqayta!
Waranqa qarikunamantam tariruni
Diospa agradonpaq kaqqa huk qarilla kasqanta,
chulla qarilla confiakunapaq kasqanta.
Ichaqa chulla warmitapas manam tarinichu
llapallan warmikunamanta.
29 Aswanqa kayllatam tariruni:
Runataqa Diosmi unancharqa munasqanman hina ruraqta,
ichaqa mana allin piensaymanmi qokurunku pasaypaqta.

8 1 ¿Pitaq yachayniyoq runa hinaqa kanman? ¿Pitaq imakunamantapas entiendeqqa kanman? Runapa yachayniyoq kayninqa uyantam kancharichin. Qaqchu uya kaynintam tikraykun.

Rey kasukuymanta

2 Diospa qayllanpi jurasqaykiman hinayá reypa kamachikusqanta kasukuy. 3 Reypa qayllanmantaqa amayá utqayman lloqsiychu. Amataqyá mana allinmanqa sayapakuychu. Reyqa imam munasqantam ruran. 4 Reypa nisqanqa atiyniyoqmi. ¿Pitaq payta ninman: "¿Imatataq rurachkanki?" nispa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Kamachikuy kasukuqtaqa manam pasanqachu imapas.
Yachayniyoq runaqa yachanmi haykapim ruraytapas.
Yachayniyoq runaqa yachanmi imaynam ruraytapas.
6 Imapas munaruyqa tiempoyoqllam.
Imapas munaruyqa imaynam ruranallam.
Runapa sasachakuyninqa llumpayllañam.
7 Runaqa manam yachanchu imapas pasananta
nitaqmi pipas willanchu imaynam pasananta.

Kawsaymantawan wañuymanta

8 Manam pipas dueñochu vidanwanqa
chaynapi vidanta hatallinanpaqqa.
Manataqmi pipas harkakunmanchu
wañunan punchawtaqa.
Chay wañuymantaqa manam pipas librakunmanchu.
Mana allin ruraqtaqa huchanqa manam lluptichinqachu.

9 Kay pachapi llapa ruraykunamanta yachanaypaq churakuykuspaymi tukuy kaykunata rikurqani: Kanmi runapaq tiempo runamasinmanta munaychakuspa ñakarichinanpaq.

Chinkaruq waspiy hinalla kaqkunamanta

10 Rikurqanim mana allin ruraqkuna
allin pampasqa kasqankuta.
Rikurqanitaqmi Diospa agradonpaq kawsaqkunañataq
llaqtapi qonqasqa kasqankuta.
Paykunaqa Diospa templonmanpas yaykuspam lloqsimuqku.
Chaypas chinkaruq waspiy hinallam.

11 Runata mana allin rurasqanmanta mana chaylla castigasqankuraykum, wakin runakunapas sonqonkupi chaylla kachkanku mana allinta ruranankupaq. 12 Huchallikuq runaqa pachak kutita mana allinta rurachkaspapas unaytam kawsakun. Chaywanpas ñoqam yachani: Dios respetaq runakunaqa payta respetasqankuraykum allin kanqaku. 13 Mana allin ruraqkunam ichaqa mana allinlla kanqaku. Diosta mana respetasqankuraykum vidanku tukurunqa llantuy hinalla. 14 Kaypas kay pachapi chinkaruq waspiy hinallataqmi: Kanmi allin ruraq runakuna ichaqa mana allin ruraq runakuna hinam ñakarinku. Kantaqmi mana allin ruraq runakunapas allin ruraqkuna hina gozakuqkuna. Chaypas chinkaruq waspiy hinallam.
15 Chaymi kusikuy vida allin kasqanmanta rimarini:

Runapaq allinqa kanman mikukuyllam,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tomakuyllam chaynataq kusikuyllam.
Chaykunallamiki kay pachapi Diospa qosqanqa,
watakunapi llamkasqanmanta kusichiqninqa.

16 Ñoqam churakuykurqani yachayta reqsinaypaq hinaspa kay pachapi ruraykunatapas qawanaypaq. Kanmi runa tutapas-punchawpas mana puñunayachikuq. 17 Diospa tukuy rurasqankunata qawaspaymi cuentata qokuruni: Runaqa manam entiendeyta atinmanchu kay pachapi rurasqa kaqkunamanta, entiendenanpaq maynataña maskaspanpas manam runaqa tarinqachu. Ichapas yachayniyoq runa ninman: "Ñoqam ichaqa yachaniña" nispa. Ichaqa manam cheqaptachu entienderun.

Runakunaqa wañuqlla kasqanmanta

9 1 Llapa chaykunata estudiaruspaymi yacharuni:

Allin ruraqkunapas chaynataq yachayniyoqkunapas
rurasqankupiwanmi Diospa makillanpi kachkan.
Runaqa manam yachanchu kuyakuypas
otaq cheqnikuypas payman hamunanta.
2 Llapallantam hina kaqlla pasan.
Allin ruraqtapas hina kaqllam pasan.
Mana allin ruraqtapas hina kaqllam pasan.
Allin runatapas hina kaqllam pasan.
Mana allin runatapas hina kaqllam pasan.
Diospa chaskisqan runatapas hina kaqllam pasan.
Hina kaqllam pasan Diospa mana chaskisqan runatapas,
Diospaq animal wañuchipuqkunatapas,
Diospaq animal mana wañuchipuqkunatapas.
Huchayoq runatapas
hina kaqllam pasan.
Mana huchayoq runatapas
hina kaqllam pasan.
Juraq runatapas, juray manchakuqtapas
hina kaqllam pasan.

3 Kay mana allinmi pasakun kay pachapi lliw ruraykunapi: Llapallantam hina kaqlla pasan. Llapa runakunapas piensan mana allinllatam, wañunankukaman loco hina rurayllapi piensanku, chaymantañam rinku wañuqkunapa kasqanman.

4 Kanraqmi esperanza kawsaq runapaqqa.
Wañusqa leonmantaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kawsaq allqom aswan allinqa.
5 Wañunanmantam yachanku kawsaqkunaqa.
Manam imatapas yachanchu wañuqkunaqa.
Ima pagotapas manam chaskinchu wañuqkunaqa.
Manam pipas yuyarinkuñachu wañuqkunamantaqa.
6 Tukurunñam kuyakuyninqa.
Tukurunñam cheqnikuyninqa.
Tukurunñam sientekuyninpas.
Kay pachapi tukuy ruraykunapiqa
manañam kanqachu ima rurananpas.
7 Mikunaykitayá mikuy kusikuywan.
Vinoykitayá tomay sonqomanta kusikuywan.
Diosqa agradakunmi rurasqaykikunawan.
8 Tukuy tiempo yuraq pachallawan pachakuy.
Miski asnaq aceiteta umaykiman tukuy tiempo hinakuy.
9 Kuyasqayki warmikiwanyá
vidata pasay tukuy tiempoqa.
Kay pachapi chinkaruq waspiy hinallam
Diospa qosusqayki vidaykiqa.
Chayna allin kawsakuyllam
sasa llamkasqaykipa pagonqa.
10 Kallpaykiman hina ruray ima ruranaykitapas.
Wañuruspaqa manañam rurankichu imatapas.
Manañam piensankichu imatapas.
Manañam yachankichu imatapas.
Manañam yuyankichu imatapas.

Runakuna ukupi engañokuna kasqanmanta

11 Kay pachapim kaykunatapas rikurqanitaq:

Manam apurawman kallpaqchu carrerapiqa ganan.
Manam valeroso soldadochu guerrapiqa ganan.
Mana yachayniyoq runapaqpas pisinmanmi mikuyqa.
Entiendeq runapaqpas pisinmanmi qori-qollqeqa.
Yachaysapa runapaqpas pisinmanmi favorqa.
Aswanqa sapakamapaqmi hamun tiempon.
Aswanqa sapakamapaqmi hamun suerten.
12 Runapas wañunan horamantaqa manam yachanchu.
Challwapas mallapa hapirunanmantaqa manam yachanchu.
Urpitupas toqllapa hapirunanmantaqa manam yachanchu.
Chaynam runapas mana allin horapi
wañunanmanta mana yachanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qonqayllamanta hapirachikuspan
wañurunantam mana yachanchu.

Yachayniyoq kaymi imamantapas aswan allinqa

13 Kay pachapim rikurqanitaq hatunpaq rikchakapuwaq kay yachayta:
14 Karqam aslla runayoq taksa llaqtacha. Chaypa contranpim ancha atiyniyoq
rey hamuruspan muyuriqninpi hatun perqata hatarirachirqa vencenanpaq.
15 Chay llaqtachapim karqa yachayniyoq wakcha runa. Paymi yachayninwan
chay llaqtachata librarurqa vencesqa kananmanta. Ichaqa manam pipas pay-
manta yuyarirqachu. 16 Chaymi nini: Valeroso kaymantapas aswan allinqa
yachayniyoq kaymi. Chaywanpas wakcha runapa yachayninqa despreciasqam, nisqankunataqa manañam pipas kasuyta munankuchu.

17 Sonso runakunapa reyninpa
qaparkachasqan uyarinamantaqa,
yachayniyoqpa hawkalla
rimasqan uyariymi aswan allinqa.
18 Guerrapaq armakunamanta aswan allinqa yachayniyoq kaymi.
Huk huchallikuq runaqa achka allinkunatapas
pierderachinmanmi.

10 1 Olorkuna ruraqpa olornintam
wañusqa chuspikuna asnarirachin.
Tumpa sonso hina ruraypas
yachayniyoq runapa yachaynintam chinkarachin.
Chayqa reqsisqa kaynintam pierderachin.

2 Yachayniyoq runaqa allinkunallapim piensan.
Sonso runañataqmi mana allinkunallapi piensan.

3 Mana yuyayniyoq runaqa kawsasqanpipas
mana yuyayniyoq kasqantam qawachikun.
Mana entiendeq hinaspa mana yuyayniyoq kasqantam
llapallanman qawachikun.

4 Kamachikuq contraykipi piñakuruptinqa
ama dejaychu llamkasqaykita.
Humillakuspallaykim pampachachikunki
llumpay piñachisqaykimanta.

5 Yacharunitaqmi kay pachapi huk mana allinmanta,
chay pantaymi hamun gobiernaqkunamanta.
6 Mana yuyayniyoq runakunatam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

alto puestokunapi churanku.
Apukunatañataqmi bajo puestokunapi churanku.
7 Rikurqanim sirvientekuna
caballokunapi sillasqa puriqta,
kamachikuqkunatañataq sirvientekuna hina
chakillankuwan puriqta.

8 Pozo uchkuq runaqa
uchkusqanmanmi wichiykunqa.
Pipas perqa taqmaqtaqa culebram kachurunqa.
9 Pipas rumikuna horqoqqa rumikunawanmi hapirachikunqa.
Pipas yantata chitqaqqa yantasqanpim waqtakurunqa.

10 Laqoyasqa hachawanqa
runam aswan kallpawanraq waqtanqa.
Yachayniyoq runam ichaqa
yachayninman hina allinta ruranqa.

11 Manaraq mansoyachisqa culebra kachuruptinqa
manañam ima ruraytapas
atinmanchu mansoyachiqninqa.

12 Yachayniyoqpa rimasqankunaqa
uyariqkunatam favorecenqa.
Sonso runapa rimasqankunam ichaqa
kikillanta millpurunqa.
13 Rimayta qallaykuspanmi riman
mana pasaqkunallata.
Rimayta tukuruspanñataqmi riman
aswan mana valeqkunallata.
14 Mana yuyayniyoq runaqa rimayllam-rimanqa.
Manam pipas yachanchu
qepan hamuq tiempopi imapas pasananmantaqa.
¿Pitaqsi willanqa paypa qepanta
imapas pasaqmantaqa?

15 Sonso runaqa ñakarispam llamkan llumpayta.
Payqa manam reqsinchu llaqtaman riq ñanta.

16 Warmallaraq reyniyoq nacionqa
iimaynaraq kanqa!
Chaypi kamachiqkunapas tutapaymantapuni

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

convidollapi kaptinqa
¡imaynaraq kanqa!
17 ¡Mayna kusisqam
reqsisqa runapa churin reyniyoq nacionqa!
¡Mayna kusisqam
horallanpi mikuqkunapa gobiernasqan nacionqa!
Paykunaqa kallpanchakunankupaqmi mikunku.
Manam sinkakunankupaqchu paykunaqa huñunakunku.

18 Qella runapa wasinpa qatanqa wichirirunmi.
Mana llamkay munaqpa wasintaqa
parapas sutunmi.

19 Convidotaqa ruranku kusikunankupaqmi.
Vinoqa kawsaspa gozakunapaqmi.
Qollqeqa tukuy ima ruraqmi.

20 Reytaqa ama ñakaychu piensaspallapas.
Aputaqa ama ñakaychu puñunayki cuartopipas.
Alton pawaq urpitum piensasqaykita aparunman.
Raprayoqkunam rimasqaykikunata willaramunman.

11 1 Lamar qochaman tantata wischuchkaq hinayá
aypukuy tantaykita.
Punchawkuna pasaruptinmi
tarirunki kaqllamanta.

2 Qanchisman otaq pusaqman aypuy kapuqnikikunata.
Manam yachankichu nacionman ima desgraciakuna hamunanta.

3 Puyukuna armakuptinqa allpamanmi paramunqa.
Sachaqa surlawman wichiykusqanpim kuchparayanqa.
Sachaqa norte lawman wichiykusqanpim kuchparayanqa.

4 Wayramunallanta suyaq runaqa manam tarpukunqachu.
Puyumunallanta qawaq runaqa manam cosechanqachu.

5 Qamqa manam yachankichu
wayrapa mayninmi risqanta.
Qamqa manam yachankichu
warmipa wiksanpi wawapa
tulluchankuna wiñasqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynam mana yachankichu
tukuy ima ruraq Diospa rurasqankunata.

6 Tutapaymanta muhuykita tarpuy.
Ama pisipaspayki chisinkuytapas tarpuy.
Manam yachankichu
mayqen tarpusqaykim wiñamunanta.
Manataqmi yachankichu
iskayninku igualla wiñamunanta.

7 Qawanapaq sumaqllañam achkiyqa.
¡Mayna allinmi intipa kanchaynin qawayqa!
8 Runa unay wata kawsaspaqa
chaynataq chay watakunapi kusikuspanqa,
yuyarichunyá tutayay hina
achka sasachakuy punchawkuna hamunanmanta.
Tukuy ima hamuqkunaqa chinkaruq waspiy hinallam kanqa.

Mozokunapaq consejokuna

9 Yaw mozo, qamqa mozo kaynikipi gozakuy.
Mozo kachkaspallaraq gozakuy.
Kawsakuy sonqoykipa munasqanman hina.
Kawsakuy ñawikipa qawasqanman hina.
Ichaqa ama qonqaychu Dios juzgasunaykita.
Ichaqa ama qonqaychu chaykunamanta juzgasunaykita.
10 Chaynaqa wischuyñayá sonqoykipi llakikuykunata.
Chaynaqa saqeyñayá sasachakuynikikunata.
Mozoyaypas chinkaruq waspiy hinallam.
Mozo kaypas chinkaruq waspiy hinallam.

12 1 Mozollaraq kachkaspaykiyá
unanchaqnikimanta yuyariy.
Mana allin tiempokuna manaraq hamuchkaptinyá
paymanta yuyariy.
Yanqañataqmi chay tiempokunapi niwaq:
"Manañam gozakunaypaq tiempoñachu" nispa.
2 Intipa achkiynin manaraq tutaykuruchkaptinyá
qamqa yuyariy.
Achkiypas manaraq chinkaruchkaptinyá
qamqa yuyariy.
Yuyariyá killapa achkiyninpas
manaraq tutaykuruchkaptin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yuyariyyá lucerokunapa achkiyninpas
manaraq tutaykuruchkaptin.
Yuyariyyá pararamuptin puyukunapas
hinallaraq kachkaptin.
3 Machuyaruptikiqa waqaychasuqniki makikikunam
katkatatanqa.
Chay tiempopiqa kallpayoq piernaykikunam eqoyarunqa.
Waqoykikunapas asllayarusqanraykum manaña kutanqachu.
Ventanamanta qawaqkunapas manañam
rikukunqachu.
4 Machuyaruptikiqa hawa lawman punkum wichqakurunqa.
Molinopa qapariyninmi menosyarunqa.
Urpitupa waqasqan hinallañam
vozninpas rikurirunqa.
Takinanpaq vozninpas pasaypaqtam menosyarunqa.
5 Altokunapi kaspam manchakunki.
Ñanpi kaqkunatam manchakunki.
Almendras sachapa sisan hinam
soqoyarunqa chukchaykipas.
Aqarway uru hinam sasallataña purinkipas.
Llapa ima munanaykim chinkarunqa.
Wañuq runaqa wiñaypaq *yachanan
sitiomanmi rinqa.
Wañukuqmanta waqaqkunam callenta waqastin rinqa.

6 Yuyariyá unanchaqnikimanta manaraq wañukuchkaspa,
qollqe cadena hina manaraq tipiruchkaspa,
qori tazon hina manaraq pakiruchkaspa,
pukyupa patanpi puyñu hina manaraq pakiruchkaspa.
7 Ñutu allpamanta rurasqa cuerpoykim
imam kasqan allpaman kutiykunqa.
Espirituykiñataqmi
qosuqniki Diosman kutiykunqa.
8 Yachachikuqmi nin:
¡Chinkaruq waspiy hinallam tukuy imaqa!
¡Pasaypaq chinkaruqllam tukuy imaqa!

Runapa imam rurananmanta

9 Yachachikuq runaqa manam yachayniyoqllachu karqa, aswanqa runakunamanmi yachachirqa imam yachasqanta. Payqa yuyaymanaspataqmi estudiarqa achkallaña rikchanachiykunata hinaspam chaykunata qatinas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninpi qellqarqa. 10 Chay yachachikuqmi sumaq palabrakuna tariypi rirqa
cheqap kaqman hina sumaqllataña allinta qellqananpaq.
11 Yachayniyoq runakunapa nisqankunaqa tuksina puakuna hinam,
paykunapa hukllaman huñuruspa nisqankuqa allin takasqa estacakuna
hinam. Chaykunaqa chullalla michiqpa qosqanmi. 12 Chaynaqa churilláy,
allinnikipaqyá chaykunallawan consejachikuy. Librokuna qellqaytaqa
manam haykapipas tukunmankuchu. Llumpay estudiaypas pisipaytaqmi.

13 Nisqaykunam tukurunña.
Lliwmi uyarisqaña.
Chaynaqa Diostayá respetay qamqa.
Paypa kamachikuyninkunatayá kasukuy qamqa.
Chayllam runapa tukuy rurananqa.
14 Diosqa runakunapa tukuy rurasqanmantam juzganqa.
Allin rurasqanmantapas Diosmi juzganqa
Mana allin rurasqanmantapas Diosmi juzganqa.
Pakasqapi rurasqanmantapas Diosmi juzganqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CANTARES
SUTIYOQ LIBRO

Kay libropa sutinqa “llapallan takikunamantapas aswan allinnin kaq taki” ninanmi. Kay libropi kuyanakuymanta takikunaqa soqta parteman rakisqam kachkan. Kay takikunaqa riman noviowan novia cheqap kuyanakusqankumantam. Chay tiempopi costumbrekunaman hina noviokuna takispankuqa rikchanachispam takiqku.

Judio runakunam chay kuyanakuy takikunata tupachinku runankunata Tayta Diospa kuyasqanwan. Cristoman iñiqkunapas chay kuyanakuy takikunatam tupachinku iñiqninkunata Señor Jesucristopa kuyasqanwan. Punta kaq rakipa qallariyninpi Salomonpa sutin rikurisqanraykum Biblia estudiakuna creenku kay libroqa Salomonpa qellqasqan kasqanta.

Kay libroqa soqta takiman rakisqam kanman:
Punta kaq taki (1:1-2:7).
Iskay kaq taki (2:8-3:5).
Kimsa kaq taki (3:6-5:1).
Tawa kaq taki (5:2-6:3).
Pichqa kaq taki (6:4-8:4).
Soqta kaq taki (8:5-14).

---

1 1 Salomonpa qellqasqan sumaqllaña taki.

Punta kaq taki

Warmim nin:

2 Muchakuq simillaykiwanyá muchaykuway.
Vinomantapas aswan miskim kuyawasqaykiqa.
3 Miskillatañam perfumekikunaqa asnarinqa.
Tallisqa perfumepa asnariynin hinam sumaq sutikiqa.
Chayraykum kuyasunki doncellakunaqa.

4 ¡Reynilláy, kallpayllayá qamqa pusakuway!
¡Reynilláy cuartoykimanyá qamqa pusakuway!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Doncellakunam nin:

Ñoqaykuqa sinchillatañam qanwan kusikusaqku.
Kuyakuynikitam vinomantapas aswan masta reqsichisaqku.
Chayraykum qamtaqa doncellakuna kuyasunki llapallanku.

Warmim nin:

5 Jerusalen llaqtapi *yachaq warmikuna,
zambacha kaspapas ñoqaqa buenamozam kani.
Cedar lawpi karpakuna hina zambacham ñoqaqa kani.
Salomonpa telankuna hina sumaqcham ñoqaqa kani.
6 Zambacha kasqaytaqa amayá qawawaychikchu.
Intipa yanayarachiwasqantaqa amayá qawawaychikchu.
Zambachaqa kachkani inti yanayarachiwasqanraykum.
Turiykuna contraypi piñakuruspankum
uvas huerta cuidanaypaq churaruwanku ñoqataqa.
Manam cuidarqanichu kikiypa uvas huertaytaqa.
7 Kuyakusqalláy, qamyá willaykullaway:
¿Maypitaq qamqa michinki ovejaykikunata?
¿Maypitaq chawpi punchawpi samachinki ovejaykikunata?
¿Imanasqataq ñoqaqa velowan tapasqa warmi hina puriyman?
¿Imanasqataq michiqmasikikunapa kasqanpiqa qamta
maskaykiman?

Doncellakunam nin:

8 Warmikunamanta ancha buenamozam kanki qamqa.
Maypi kasqanta mana yachaspaykiqa
ovejakunapa yupinta qatipaspaykiyá lloqsiy.
Cabrachaykikunatapas hatuskunapa waqtampiyá michiy.

Qarim nin:

9 Kuyakusqalláy,
Rey Faraonpa carretan aysaq yegua hinam qamqa kanki.
Chayna sumaq kaqwanmi qamtaqa tupachiki.
10 ¡Ima sumaqmi perlaskunawan adornasqa uyaykiqa!
¡Ima sumaqmi sumaq alhajakunawan adornasqa kunkaykiqa!
11 Qorimanta collarkunatam rurapusqaykiku.
Qollqewan adornasqatam rurapusqaykiku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Warmim nin:

12 Reymi mikunanpaq mesanpi tiyaykurqa.
Chaymi perfume miskillataña asnarirqa.
13 Kuyay-yanayqa wayqachapi mirra planta perfume hinam.
Ñunuykunapa chawpinpi tukuy tiempo kaq perfume hinam.
14 Kuyay-yanayqa En-gadi law uvas huertakunapi alheña wayta hinam.

Qarim nin:

15 Kuyakusqalláy ¡mayna kuyayllapaqmi qamqa kanki!
Qamqariki ¡mayna suma-sumaqmi kanki!
Qamqa palomakuna hina sumaqllaña ñawiyoqmi kanki.

Warmim nin:

16 Kuyay-yanalláy, buenmozom qamqa kanki.
Kuyay-yanalláy, kuyapasmi qamqa kanki.

Qarim nin:

Camanchikmi kachkan miski asnaq qorakunamanta.
17 Wasinchikpa vigankunam kachkan cedro sachamanta.
Techonchikpa tablankunam kachkan cipres sachamanta.

Warmim nin:

2 1 Saron lawpi chiwanway wayta hinam ñoqaqa kani.
Qechwakunapi amanqay wayta hinam ñoqaqa kani.

Qarim nin:

2 Kichkakunapa chawpinpi kaq amanqay wayta hinam kuyasqayqa.
Chaynam doncellakunapa chawpinpi kachkan kuyasqayqa.

Warmim nin:

3 Monte sachakunapa chawpinpi
manzana sacha hinam
kuyay-yanayqa.
Chaynam mozokunapa chawpinpi
kachkan kuyay-yanayqa.
¡Mayna sumaqmi chay sachapa llantuyninpi tiyakuyqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¡Mayna miskim chay sachapa rurunkuna mikuyqa!
4 Payqariki convido wasimanmi pusawarqa ñoqataqa.
Banderata hina sutillatam qawachiwan kuyakuynintaqa.

5 Kuyakuymanta onqosqa kasqayraykuyá
kallpanchawaychik uvas pasaskunawan.
Kuyakuymanta onqosqa kasqayraykuyá
kallpanchawaychik manzanakunawan.
6 *Ichoq brazonyá umaypi kachun.
*Alleq brazonwanyá abrazawachun.

Qarim nin:

7 Jerusalen llaqtapi doncellakuna,
campopi luwichukunaraykuyá prometewaychik.
Campopi tarukakunaraykuyá prometewaychik.
Kikinmanta munanankamayá
kuyakuytaqa ama rikchachiychikchu.
Kikinmanta munanankamayá
kuyakuytaqa ama hatarichiychikchu.

Iskay kaq taki

Warmim nin:

8 Kuyay-yanaypa voznintaqa uyarichkaniñam.
Ñoqapa kuyay-yanayqa hamuchkanñam.
Orqokunapa hawantam pawamuchkan.
Moqokunapa hawantam kallpamuchkan.
9 Kuyay-yanayqa luwichu hinam.
Kuyay-yanayqa tarukacha hinam.
Payqa perqapa qepanpiñam kachkan.
Payqa ventanantam qawamuchkan.
Payqa rejillasnintam wateqamuchkan.
10 Kuyay-yanaymi niwarqa:
Kuyasqalláy, hatariyá.
Sumaqchalláy, hakuchikyá.
11 Poqoy tiempom pasarunña.
Para tiempom tukurunña.
12 Campopi waytakunam rikuriramunña.
Takinapaq tiempom chayaramunña.
Qoqñukunapa waqasqanpas campopim uyarikuchkanña.
13 Higos sachapa rurunkunam poqosqaña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Uvaspa sisanmi asnarin miskillataña.
Kuyasqalláy, hatariyá.
Sumaqchalláy, hakuchikyá.
14 Orqopa raqrankunapi pakakuq urpichalláy,
qaqapa uchkunkunapi pakakuq urpichalláy,
uyaykitayá rikuykachiway.
Voznikitayá uyariykachiway.
¡Mayna sumaqmi qampa vozniki uyariykuyqa!
¡Mayna sumaqmi qampa uyayki rikuykuyqa!

Iskayninkum nin:

15 Uvas plantakuna dañaq atoqkunata hapimuychik.
Uvaspa sisan dañaq atoqchakunata hapimuychik.

Warmim nin:

16 Kuyay-yanayqa ñoqapam, paypam kani ñoqaqa.
Amanqay waytakunapa chawpinpim michin payqa.
17 Manaraq inti qespimuchkaptinyá kutikamuy yanalláy.
Manaraq llantuy pasaruchkaptinyá kutikamuy yanalláy.
Qaqakunapi purichkaq luwichu hinayá qamqa kay.
Qaqakunapi purichkaq tarukacha hinayá qamqa kay.

3 1 Camaypim tutankuna maskarqani kuyasqayta.
Maskaspaymi mana tarirqanichu kuyasqayta.
2 Kunanqa hatarispayá muyuramusaq llaqtata.
Callekunapiyá maskaramusaq kuyasqayta.
Plazakunapiyá maskaramusaq kuyasqayta.
Ichaqa manam tarimurqanichu kuyasqayta.
3 Llaqta cuidaq guardiakunawanmi tuparurqani.
Llaqtata muyuchkaptinkum tuparurqani.
Chaymi kuyasqaymanta tapukurqani.
4 Paykunamanta pasaruspaymi kuyasqayta tarirurqani.
Tumpa ratollanmantam kuyasqayta tarirurqani.
Hapiruspaymi mamaypa wasinman pusaykurqani.
Wachakuwaqniypa cuartonmanmi pusaykurqani.
Manaña kachaykuspaymi paytaqa pusaykurqani.

Qarim nin:

5 Jerusalen llaqtapi doncellakuna,
campopi luwichukunaraykuyá prometewaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Campopi tarukakunaraykuyá prometewaychik.
Kikinmanta munanankamayá
kuyakuytaqa ama rikchachiychikchu.
Kikinmanta munanankamayá
kuyakuytaqa ama hatarichiychikchu.

Kimsa kaq taki

Doncellakunam ninku:

6 ¿Pitaq wakqa chunniqmanta hamuchkan?
Chutarikuq qosni hinam chunniqmanta hamuchkan.
Mirrawan, inciensowan perfumasqallañam hamuchkan.
Tukuy rikchaq olorwan perfumasqallañam hamuchkan.
*Rantikuqpa olorninwan perfumasqallañam hamuchkan.
7 Chunniqmanta wak hamuqqa Salomonpa andasninmi.
Wakqa soqta chunka soldadokunapa compañasqan andasninmi.
Israel nacionniyoq valerosokunapa compañasqan andasninmi.
8 Chay soldadokunaqa llapallankum espadayoqkama kachkanku.
Llapallankum peleanankupaq yachachisqakama kachkanku.
Llapallankum weqawninkupi espadayoqkama kachkanku.
Tutayaypi ima kaptinpas defiendekunankupaqmi listo kachkanku.
9 Rey Salomonmi andasta rurachikurqa.
Libano law qeromantam rurachikurqa.
10 Sayaq adornonkunam karqa qollqemanta.
Wasan takyachiqñataqmi karqa qorimanta.
Tiyananmi grosella telawan forrasqa karqa.
Ukuntam Jerusalenpi doncellakuna adornarqa.
Kuyay sonqonkuwanmi paykunaqa adornarqa.
11 Sion llaqtapi doncellakuna, lloqsimuychik.
Lloqsimuspayá Rey Salomonta qawaychik.
Mamanpa corona rurasqantayá qawaychik.
Casarakunan punchawpaq coronantayá qawaychik.
Kusikunan punchawpaq coronantayá qawaychik.

Qarim nin:

4 1 Kuyakusqalláy imayna kuyayllapaqmi qamqa kanki!
Qamqariki imayna suma-sumaqmi kanki!
Qamqa palomakuna hina sumaqllaña ñawiyoqmi kanki.
Chukchaykikunaqa uraykamuchkaq cabrakuna hinam.
Galaad orqomanta uraykamuchkaq cabrakuna hinam.
2 Kiruykikunaqa millwan rutusqa ovejakuna hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lluchkay-lluchkaymi.
Taqsakuna sitiomanta seqamuq
ovejakuna hina yuraq-yuraqmi.
Kiruykikunaqa rikchakun
iskay wawayoqkama ovejakunamanmi.
Kiruykikunaqa rikchakun
mana qolluq ovejakunamanmi.
3 Simikipas guindo qaytu hina suma-sumaqmi.
Sentidoykikunapas iskayman partisqa
granada hina suma-sumaqmi.
Veloykipa ukunpi sentidoykikunaqa
ancha suma-sumaqmi.
4 Kunkaykiqa Davidpa rurachisqan torre hinam.
Kunkaykiqa armakuna warkuna torre hinam,
waranqa harkachikuna arma warkuna hinam.
Chaynam kunkaykimanta alhajaykikuna warkurayachkan.
Llapallanmi valerosokunapa arman hina warkurayachkan.
5 Ñuñuykikunaqa luwichupa mellizo wawan hinam,
amanqay waytakunapa chawpinpi mikuchkaq hinam.

6 Manaraq inti qespimuchkaptinmi
mirrapa kasqan orqoman risaq.
Manaraq llantuy pasaruchkaptinmi.
inciensopa kasqan moqoman risaq.

7 Kuyasqalláy, qamqa lliw kuyayllapaqmi kanki.
Kuyasqalláy, qamqa mana defectoyoqmi kanki.

8 Kuyay-yanalláy, Libano lawmantayá uraykusunchik.
Kuyay-yanalláy, Libano lawmantayá ripukusunchik.
Amana Orqopa puntanmantayá qawariykuy.
Senir Orqopa puntanmantayá qawariykuy.
Qamqa qawariykuy Hermon Orqopa puntanmantayá.
Qamqa qawariykuy leonkunapa kasqan orqomantayá.
9 Sonqoytam suwaruwanki, panichalláy,
sonqoytam suwaruwanki, kuyay-yanalláy.
Huk qawariyllawanmi sonqoyta suwaruwanki.
Kunkaykipi huk alhajallawanmi suwaruwanki.

10 Panichalláy ¡mayna sumaqmi kuyakuynikiqa!
Kuyay-yanalláy ¡mayna sumaqmi kuyakuynikiqa!
Vinomantapas aswan miskim kuyakuynikiqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leonkuna (Cant 4:8)

Olorkunamantapas aswan allinmi perfumekiqa.

11 Kuyay-yanalláy, miel hinaraqmi qampa rimasqaykiqa.
Miskillaña lechem simikipiqa kachkan.
Miskillaña mielmi simikipiqa kachkan.
Qampa pachaykim miskillataña asnarichkan.
Libano Monte hinaraqmi asnarichkan.
12 Panichalláy, cercosqa huerta hinam qamqa kanki.
Kuyay-yanalláy, toqyaq yaku hina cercosqam qamqa kanki.
Kuyay-yanalláy, wichqasqa pukyu hinam qamqa kanki.
13 Ikllirimuq granada huerta hinam qamqa kanki.
Miskillataña ruruq granada hinam qamqa kanki.
Chay huertaqa alheña waytayoqmi.
Chay huertaqa nardo waytayoqmi.
14 Chaypiqa kachkanmi nardowan chiwanwaypas.
Chaypiqa kachkanmi miski asnaq soqoswan canelapas.
Kachkantaqmi inciensopaq llapallan sachakunapas.
Kachkantaqmi mirra sachawan aloes plantapas.
Kachkantaqmi miski asnaq allinnin plantakunapas.
15 Huertapi toqyaq yaku hinam qamqa kanki.
Libano Orqomanta kallpaq yaku hinam qamqa kanki.
Chay kallpaq yakuyoq pozo hinam qamqa kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Warmim nin:

16 Norte law wayra, qamyá pukurikuy.
Surlaw wayra, kaymanyá hamuy.
Miski asnaqkunata cheqechinaykipaqyá pukurimuy.
Huertaykimanyá hamuy,
kuyay-yanalláy.
miski rurunkunatayá mikuy kuyay-yanalláy.

Qarim nin:

5 1 Panichalláy, huertaymanqa yaykuruniñam.
Kuyay-yanalláy, huertaymanqa yaykuruniñam.
Ñoqaqa huñuruniñam mirra sachapa weqentapas.
Ñoqaqa huñuruniñam miski asnaq plantakunatapas.
Panalpi mieltapas mikuruniñam.
Vinotawan lechetapas tomaruniñam.

Doncellakunam nin:

Kuyasqay amigoykuna,
mikukuychik, tomakuychik.
Kuyasqay amigoykuna,
munasqaykichikta tomaykuychik.

Tawa kaq taki

Warmim nin:

2 Ñoqam puñururqani ichaqa sonqoymi musyarqa.
Kuyay-yanaymi punkuta takamuspa niwarqa:
"Panichalláy, kuyay-yanalláy,
umaymi sullawan nuyuy-nuyuy kachkan" nispa.
"Doncella urpichalláy,
chukchaykunam tuta sullawan nuyusqa kachkan" nispa.

3 Chaymi nirqani:
"Pachaytam chustukuruniña
¿imapaqtaq kasqallan pachakusaq?" nispa.
Chaymi nirqani:
"Chakiykunatam mayllakuruniña
¿imapaqtaq kasqallan qachachasaq?" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Punkupa uchkuntam kuyay-yanay haywariykamurqa.
Chaymi ñoqapa sonqoy payrayku hukmanyarurqa.
5 Kuyay yanayta kichanaypaqmi hatarirqani ñoqaqa.
Chaymi makiykunamanta mirra perfume suturirqa.
Dedoykunamantam punkupa cerrojonman suturirqa.
6 Yaykumunanpaq punkuta kichaykuptiymi
manaña chaypichu kasqa,
Paypa rimasqanta uyarisqaywanmi,
sonqoy hukmanyarurqa.
Payta maskaspaymi manaña tarirqanichu.
Payta qayaptiypas manañam contestamuwarqachu.
7 Llaqta cuidaq guardiakunawanmi tuparurqani.
Llaqtata muyuchkaptinkum tuparurqani.
Chaymi maqaruwaspanku heridaruwarqaku.
Muralla cuidaqkunam rebozayta qechuruwarqaku.

8 Jerusalen llaqtapi doncellakuna, prometewaychik.
Kuyay-yanayta tarispaykichikqa paymanyá willaykuychik.
Kuyakuymanta onqosqa kasqaytayá willaykuychik.

Doncellakunam nin:

9 Llapallan warmikunamanta aswan buenamoza
¿imanasqataq aswan allin
kuyay-yanaykiqa?
¿Wakinmanta aswan allinchu kuyay-yanaykiqa?
¿Chaychum prometechiwankiku ñoqaykutaqa?

Warmim nin:

10 Kuyayllapaq mestizom
kuyay-yanayqa.
Waranqantin qarikunapipas suti reqsiyllam payqa.
11 Qori-puro hina valorniyoqmi suma-sumaq umanpas.
Chiwillo hina yanay-yanay qaspam chukchankunapas.
12 Ñawinkunam yakupa patanpi iskay palomakuna hina kachkan.
Lechewan bañasqa iskay palomakuna hinam kachkan.
Paypa ñawinqa sumaq hapichisqa alhaja rumi hinam kachkan.

13 Paypa uyanqa miski asnaq waytayoq huerta hinam.
Paypa uyanqa hatun miski asnaq plantakuna hinam.
Siminpas mirra perfumeyoq puka wayta hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Makinkunam berilo alhaja rumiyoq
adornasqa qori anillokuna hina.
Cuerponmi zafiro alhaja rumiyoq
elefantepa waqon lluchkasqa hina.

15 Piernankunapas marmol rumimanta pilarkuna hinam.
Qori-puropa hawanpi cimientasqa pilarkuna hinam.
Rikchayninpas Libano law akllasqa cedrokuna hinam.

16 Siminmi ancha miskillaña.
Tukuy imanmi munayllapaqña.
Jerusalenpi doncellakuna,
kuyay-yanayqa chaynam.
Kuyakusqayqa chaynam.

Doncellakunam nin:

6 1 Llapallan warmikunamanta aswan buenamoza
¿maymantaq pasakun
kuyay-yanaykiqa?
¿Maylawmantaq pasarqa
kuyay-yanaykiqa?
Qanwan kuskayá maskamusunchik paytaqa.

Warmim nin:

2 Kuyay-yanayqa huertanmanmi rirqa.
Miski asnaq plantakunapa kasqanmanmi rirqa.
Payqa huertapi michimunanpaqmi rirqa.
Amanqay waytakunata pallamunanpaqmi rirqa.

3 Ñoqaqa kani kuyay-yanaypam,
payñataqmi ñoqapa.
Amanqay waytakunapa chawpinpim
michin payqa.

Pichqa kaq taki

Qarim nin:

4 Kuyakusqalláy, qamqa sumaqllañam kanki.
Tirza llaqta hina kuyayllapaqmi kanki.
Jerusalen llaqta hina munayllapaqñam kanki.
Banderayoq hina mana vencey atinam qamqa kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Amañayá qawawayñachu qamqa.
Sonqoytam suwaruwanki qamqa.
Chukchaykikunaqa uraykamuchkaq cabrakuna hinam.
Galaad Orqomanta uraykamuchkaq cabrakuna hinam.
6 Kiruykikunaqa ovejakuna hina
lluchkay-lluchkaymi.
Taqsakuna sitiomanta seqamuq ovejakuna hina
yuraq-yuraqmi.
Kiruykikunaqa rikchakun iskay wawayoqkama
ovejakunamanmi.
Kiruykikunaqa rikchakun
mana qolloq
ovejakunamanmi.
7 Sentidoykikunapas
iskayman partisqa
granada hina suma-sumaqmi.
Veloykipa ukunpi sentidoykikunaqa
ancha suma-sumaqmi.

8 Reypa warminkunam soqta chunka reinakuna.
Reypa compañerankunam pusaq chunka warmikuna.
Manaña yupay atinam doncella sipaskuna.
9 Doncella urpichallayqa sapachallanmi.
Payqa mamanpa llumpa-llumpay kuyayninmi.
Payqa wachakuqninpa aswan kuyayninmi.
Doncellakuna qawaykuspam alabanku.
Reinakunawan reypa compañerankunam alabanku.

Doncellakunam nin:

10 ¿Pitaq wak warmiqa
inti qespimuchkaq hina rikurimuchkan?
¿Pitaq wak warmiqa
killa hina kuyayllapaq qespimuchkan?
Kancharichkaq inti hinam rikurimuchkan.
Banderayoq hina mana vencey atinam hamuchkan.

Warmim nin:

11 Ñoqaqa nogalniyoq huertamanmi rirqani.
Wayqopi ikllimusqanta qawamuqmi rirqani
uvas plantakunapa ikllimusqanta rikumunaypaq,
granada sachakunapa waytarisqanta qawamunaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ichaqa qonqayllamantam sonqoypa munasqan cumplikururqa.
Aylluykuna ukupi kamachikuqmi carretanman churaruwarqa.

Doncellakunam nin:

13 Kuyasqay Sulamit,
kutikamuy, kutikamuy.
Qawaykuytam munaykiku,
kutikamuy, kutikamuy.

Warmim nin:

¿Imanasqataq munankichik ñoqa Sulamit sutiyoq qawayta?

Doncellakunam nin:

Munanikum Mahanaim llaqta fiestapi hina tusunaykita.

Qarim nin:

7 1 Kamachikuqpa warmi churin
¡mayna sumaqmi sandaliaykikunapi chakikikunaqa!
Alhaja hinaraqmi kachkan qampa piernaykikunaqa.
Alhaja ruraqpa cadenankuna hinaraqmi piernaykikunaqa.
2 Kuyayllapaq puputikipas vino huntayoq ruyru taza hinam.
Kuyayllapaq wiksaykipas montosqa trigo hinam.
Amanqaykunapa chawpinpi montosqa trigo hinam.
3 Ñuñuykikunaqa mellizo uña luwichukuna hinam.
4 Kunkaykipas elefantepa waqonmanta rurasqa torre hinam.
Ñawikikunapas Hesbon llaqtapi iskay estanquekuna hinam,
Bat-rabim zaguanpa ladonpi iskay estanquekuna hinam.
Senqaykipas Damasco llaqtaman qawaq Libano lawpi torre hinam.
5 Carmelo Orqo hinam kachkan umaykiqa.
Grosella qaytu hinam kachkan chukchaykiqa.
Reypa sonqontam suwan qaspa chukchaykiqa.

6 Kuyakusqalláy
¡mayna suma-sumaqmi kanki!
¡Mayna kuyayllapaqmi kanki!
7 Sayaynikiqa palmera sacha hinam.
Ñuñuykikunaqa uvas sarta hinam.
8 Ñoqam nirqani palmera sachaman seqanaypaq
hinaspa ruruyoq kallmanta pallakamunaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñuñuykikunayá uvas sarta hina kachun.
Samaynikiyá manzanakuna hina asnarichun.
9 Simikipas allin vino hinayá kachun.

Warmim nin:

Kuyay-yanallayqa vinotayá tomaykuchun.
Simintayá kirunkunapa chawpinta pasaykuchun.

10 Ñoqapam kuyay-yanayqa.
Munallawanmi payqa.

11 Kuyay-yanalláy, utqaymanyá hakuchik.
Kuyay-yanalláy, campomanyá lloqsisunchik.
Alheña waytakunapim tuta samasunchik.
12 Tutapaytam uvas huertakunaman risunchik.
Ikllimusqanta otaq mana ikllimusqantam qawamusunchik.
Sisarusqanta otaq mana sisarusqantam qawamusunchik.
Granadakuna waytarusqanta otaq mana waytarusqantam qawamusunchik.
Chaypi kuyakuyniyta qomuptiymi kuyanakusunchik.
13 Mandragoras plantam miskillataña asnarichkan.
Punkunchikpim tukuy gustoyoq frutakuna kachkan.
Qaynapas-kunanpas pallasqa frutakunam kachkan.
Kuyay-yanalláy chaykunaqa qampaq huñusqam kachkan.

8 1 Amalaya ñoqapa turiy rikuriruwaq.
Amalaya mamaypa ñuñunwan uywasqa kawaq.
Chayna kaptinqa callepich muchaykuykiman qamtaqa.
Manach pipas despreciawanmanchu muchaykuptiyqa.
2 Hinaptinqa wasiymanmi pusaykiman.
Mamaypa wasinmanmi yaykuchikiman.
Hinaptinmi qamñataq yachachiwankiman.
Hinaptinqa vinotach tomachikiman.
Miski asnaqwan chaqrusqatach tomachikiman.
Granadakunamanta aqatach tomachikiman.

3 *Ichoq brazonyá umaypi kachun.
*Alleq brazonyá abrazawachun.

Qarim nin:

4 Jerusalen llaqtapi doncellakuna, prometewaychik,
kikinmanta munanankamayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuyakuytaqa ama rikchachiychikchu.
Jerusalen llaqtapi doncellakuna, prometewaychik,
kikinmanta munanankamayá
kuyakuytaqa ama hatarichiychikchu.

Soqta kaq taki

Doncellakunam nin:

5 ¿Pitaq chunniqmanta hamuq wak warmiqa?
¿Pitaq wak kuyay-yananman hapipakuykuspa hamuqqa?

Warmim nin:

Manzana sachapa sikinpim rikchachirqayki.
Chaypim dolorwan hapichikurqa qampa mamayki.
Chaypim dolorwan hapichikuspa wachakusurqanki.

6 Sonqoykipiyá marcasqata hina churaykuway.
Brazoykipiyá marcasqata hina churaykuway.
Wañuy hina llumpa-llumpay kallpayoqmi kuyakuyqa.
Wañuq runaqa manam lloqsinmanchu sepulturamantaqa.
Chaynam ñoqapas mana kachariymanchu kuyasqaytaqa.
Lenguachkaq nina hinam cheqap kuyakuyqa.
Tayta Diosmanta hamuq nina hinam kuyakuyqa.
7 Maynaña yakupas manam wañuchinmanchu kuyakuytaqa.
Mayukunapas manam chinkachinmanchu kuyakuytaqa.
Kuyakuyta tukuy kapuqninwan rantiy munaq runaqa,
runakunapa llumpay asipayasqanmi kanqa.

Warmikunapa turinkunam nin:

8 Kapuwachkankum panichayku ñoqaykupaqa.
Ichaqa ñuñunpas chayraqmi wiñachkan paypaqa.
¿Imatataq rurasaqku yaykupakamuwaptinkuqa?
9 Sichum muralla kanman hinaptinqa
hawanpich yapaykuymanku qollqemanta torrechakunata.
Sichum punku kanman hinaptinqa
cedromanta tablakunawancha tablearuymanku hawanta.

Warmim nin:

10 Ñoqaqa kani muralla hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñuñuykunapas torrechakuna hinam.
Hawkayachiqninmi kani ñoqaqa,
chaynapaqmi qawawachkan kuyay-yanayqa.
11 Baal-hamon lawpim Salomonpa uvas huertan kapurqa.
Chay uvas huertantam cuidaqkunaman qoykurqa.
Cosecha tiempo chayamuptin qopunankupaqmi qoykurqa.
Chunka hukniyoq kilo qollqeta qopunankupaqmi qoykurqa.

12 Salomon, qampaqyá kachun chunka hukniyoq kilo qollqeqa.
Iskay kilo masnin qollqeñataqmi rurun cuidaqkunapaq kanqa.
Ñoqapas kikiymi cuidakusaq uvas huertaytaqa.

Qarim nin:

13 Huertakunapi tiyaq kuyasqalláy,
amistadnikikunam uyarichkan voznikita.
Uyariykachiwayá qampa voznikita.

Warmim nin:

14 Utqamuyá kuyay yanalláy.
Miski asnaq plantakunapa hawantayá
luwichu hina kallpamuy.
Miski asnaq plantayoq orqopi tarukacha
hinayá kallpamuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ISAIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Isaiaspa sutinwan sutichasqa librom. Pusaq pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi Isaiasqa Israel runakunaman Diospa palabranta willarqa. Kay librom willakun Diospa atiyninmanta, munaychakuyninmanta hinaspa chuya kayninmanta. Achka kutitam payta sutichan "Israelpa Chuya Diosnin" nispa. Willakuntaqmi Israel nacionpi chaynataq llapallan nacionkunapi tukuy ima sucedekusqantaqa Dios gobiernasqanta. Isaiasmi anyarqa runakunata Diosninkupa chuya kayninman hina kawsanankupaq hinaspa Diospa munasqanman hina kasukuypi kawsanankupaq.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman.

Punta kaq partepim Asiria runakuna Juda nacionta amenazasqanmanta Isaias paykunata qawachirqa chay castigoqa huchankurayku, mana kasukusqankurayku hinaspa Diospi mana confiakusqankurayku hamusqanmanta. Rimasqankunawan hinaspa rikchanachiykunawanmi Israel runakunata chaynataq autoridadkunata anyarqa Diospa munasqanman hina purinankupaq. Willarqataqmi hamuq tiempokunapi Rey Davidpa mirayninmanta huk kaq hamunanmanta, chaynapi pay gobiernaptin enteron kay pachapi hawkayay kaptin allin kawsakunankumanta. (1-39).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel nacion vencesqaña kaspa manaña esperanzayoq huklaw nacionpi ñakarisqankumanta. Willakuntaqmi Diosqa paykunata yuyarispan nacionninkuman libretaña kutichimunanpaq preparasqanmantapas. Willakuntaqmi Tayta Diospa serviqninmantapas chaynapi huchankurayku wañuspa librananmanta, payqa karqa qepa punchawkunapi hamuq Jesucristom (40-55).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun castigasqa kasqankumanta sayarispa kallpanchakusqankumanta chaynapi Diospa munasqanman hina kawsanankupaq, Samana Punchawpipas samanankupaq, Diosta mañakunankupaq, animalkunatapas wañuchipunankupaq chaynataq prometekusqan cumpliq Diospi confiakunankupaq (56-66).

Imapaqmi kay pachaman hamusqanmanta rimaspanmi Señor Jesucristo leerqa kay libropi palabrakunata (61:1, 2. Lc 4:18, 19).

Juda nacionpi runakuna ancha huchallikuq kasqankumanta

1 [1] Juda nacionpim qatinasninpi gobiernarqa Rey Uzias, Rey Jotam, Rey Acaz hinaspa Rey Ezequias. Paykunapa gobiernasqan tiempopim Amozpa churin Isaiasman revelacionninpi Tayta Dios rimapayarqa Juda nacionpa chaynataq Jerusalen llaqtapa contranpi:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Cielokuna, uyariychik Tayta Diospa nisqanta.
Kay pacha, qampas uyariy paypa kayna nisqanta:
Uywarqanim hatunyanankama churiykunataqa,
ichaqa contraypim hatarirunku paykunaqa.
3 Bueyespas reqsinmi dueñontaqa.
Asnopas reqsinmi mikunan artesantaqa.
Reqsinmá dueñonpa churasqan artesataqa.
Israelpa castan runaykunaqa manam reqsiwankuchu.
Israelpa castan runaykunaqa manam entiendewankuchu.

4 Ay iimaynaraq kankichik,
kay nacionpi huchasapa runakuna!
Ay iimaynaraq kankichik,
mana allin ruraykunawan intusqa runakuna!
Yaw, mana allinlla ruraq miraykuna.
Yaw, huchalla ruraq churikuna.
Tayta Diosmantam karunchakurunkichik.
Israelpa yupaychasqan Chuya Diosmantam rakikurunkichik.
Israelpa yupaychasqan Chuya Diostam qepancharunkichik.
5 ¿Imanasqataq castigachikuytaraq munankichik?
¿Imanasqataq manaña kasukuq rikurirunkichik?
Heridayoqmi kachkankichik enteron umaykichikpi.
Llapallaykichikmi llakisqa kachkankichik sonqoykichikpi.
6 Chaki pampaykichikmanta umaykichikkamam qamkunapiqa
mana imaykichikpas kanchu sanoqa
aswanqa toqyasqa heridakunallam kachkan.
Punkisqa, kichasqa heridakunallam kachkan.
Manam pipas chaykunataqa hampirqachu.
Manam pipas chaykunataqa watarqachu.
Manam pipas aceitellawanpas llusiykurqachu.

7 Nacionnikichikmi chunnichkan.
Llaqtaykichikkunam rupachkan.
Chakraykichikpi tarpusqaykichiktam
forasterokunaña qayllaykichikpi mikuchkan.
Forasterokunapa purmachisqanku hinam
chakraykichik chunnichisqa kachkan.
8 Sion Moqopi llaqtam sapallanña qeparun.
Uvas huertapi chuklla hinam sapallanña qeparun.
Pepino tarpusqapa chawpinpi hatus hinam
sapallanña qeparun.
Enemigopa muyurirusqan llaqta hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sapallanña rikurirun.
9 Sichu Llapallan Kamachiq
Tayta Dios
mana saqeykuwaptinchikqa,
otaq ñoqanchikmanta as runallatapas
mana puchuykachiptinqa
kunallanmi Sodoma llaqta hina
kachkachwanchik karqa.
Chaynallataqmi Gomorra llaqtamanña
rikchakuchwanchik karqa.

Tayta Diostaqa imaynam adoranamanta

10 Sodoma llaqtapi hina kamachikuqkuna,
uyariychik Tayta Diospa palabranta.
Gomorra llaqtapi hina runakuna,
entiendeychik Diosninchikpa yachachikuyninta.

11 Tayta Diosmi nin:
¿Imapaqtaq valen
achkallaña animalkuna wañuchipuwasqaykichikpas?
Amiruniñam carnerokunata wañuchipuwaspa
wiran kañapuwasqaykichiktapas.
Malta torokunapa yawarnin
chaqchusqaykichiktaqa millakuruniñam.
Carnerokunapa chaynataq chivatokunapa
yawarnin chaqchusqaykichiktaqa millakuruniñam.
12 Qamkunam hamuwankichik ñoqawan tupanaykichikpaq,
ichaqa ¿pitaq kamachisurqankichik
temploypa pationta sarutyanaykichikpaq?
13 Kawsaykunamanta yanqapaq ofrendataqa
amaña apamuwaychikñachu.
Chay ofrendakunapa qosnintaqa
manañam aguantaniñachu.
Mosoq killakunapi fiestakunapaqmi
runakunata huñunkichik.
Samana punchawkunapi fiestakunapaqmi
runakunata qayankichik.
Chaywanpas manañam aguantanichu chay fiestakunataqa.
Manañam aguantanichu huchallikuq runapa fiestankunataqa.
14 Mosoq killakunapi fiestaykichikkunataqa
pasaypaqtam cheqnipakuruniña.
Hatun fiestaykichikkunapaq huñunakuynikichiktapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llumpa-llupaytam amiruniña.
Llasaq carga hinam ñoqapaq chaykunaqa.
Amiruniñam chaykuna apaytaqa.
15 Makikichikta hoqarispa mañakamuwaptikichikpas
qamkunamantam asurichini ñawiykunatapas.
Achka kutita mañakamuwaptikichikpas
manam uyarikichikchu qamkunataqa.
Yawarwan qachachasqam kachkan makikichikqa.
16 Mayllakuspa limpiakuychik.
Mana allin ruraynikichikta qayllaymanta asurichiychik.
Mana allin rurayta saqeychik.
17 Allin rurayta yachaychik.
Allin arreglo rurayta maskaychik.
Ñakarichiqtapas allintaña ruranpaqyá yachachiychik.
Mana tayta-mamayoqta defiendeychik.
Viudakunapa asuntonman sayapakuychik.

18 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Kunanyá ñoqaman hamuychik.
Kunanyá ñoqawan tanteanakusunchik.
Cochinilla hina guindoña huchaykichik kaptinpas
ritita hinam yuraqyachisaq.
Morado colorniyoqña huchaykichik kaptinpas
yuraq millwata hinam yuraqyachisaq.
19 Sichum kasuwayta munaspaykichikqa
allpapa allin ruruntam mikunkichik.
20 Sichu mana kasuwanaykichikpaq hikutakuspaykichikqa
guerrawanmi tukusqa kankichik,
chaynatam ñoqa Tayta Dios nikichik.

Jerusalen llaqtapi runakunata Tayta Dios limpiananmanta

21 ¿Imaynanpimá chuchumikayarunkiqa
confiakunay llaqta kachkaspaqa?
Ñawpaqtaqa runaykikunam allin arreglota ruraqku.
Allin kaqkunallata ruraspankum paykunaqa kawsaqku.
Kunanqa runamasinku wañuchiqllañam
runaykikunaqa kachkanku.
22 Qollqekipas chulluchisqa
qollqepa puchuqnin qacha hinañam rikurirun.
Sumaqllaña vinoykipas
yaku hinañam rikurirun.
23 Kamachiqnikikunam pasaypaq mana kasukuqkuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kamachiqnikikunam suwakunapa amigonkuna.
Llapallankum qollqewan rantichikunku.
Regalokunallatam paykunaqa maskanku.
Mana piyniyoqkunatapas manam allintaqa arreglankuchu.
Viudakunapa asuntontapas manam nanachikunkuchu.
24 Chayraykum Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini.
Chayraykum Israelpa yupaychasqan kallpasapa Diosnin nini:
Kunanmi ichaqa cuentata mañasaq contraparteykunamanta.
Kunanmi ichaqa vengakusaq chay enemigoykunamanta.
25 Yapamantam atiyniywan qamkunata castigasqaykichik.
Chulluchisqa qollqepa puchuqnin qachata hinam limpiasqaykichik.
Chulluchisqa metalpa mana valeqninta hinam rakisqaykichik.
26 Ñawpaq tiempopi hinam
churasaq qamkunapaq juezkunata.
Qallariyninpi hinam
churasaq qamkunapaq consejaqnikichikkunata.
Chaykunata qanwan ruraptiymi kaqllamanta runakuna:
"Allinkuna ruraq runakunapa *yachanan llaqta" nispa sutichasunki.
Chaykunata qanwan ruraptiymi kaqllamanta runakuna:
"Tayta Diospa confiakunan llaqta nispa" sutichasunki.
27 Sion Moqopi yachaqkunatam
allin arreglokunata ruraspay librasaq.
Sion Moqopi *yachaq wanakuqkunatam
allinkunata ruraspay librasaq.
28 Mana kasukuqkunawan huchasapakunaqa
ñutusqam kanqaku.
Ñoqamanta karunchakuqkunaqa
chinkachisqam kanqaku.
29 Penqarikunqakum
kuyasqanku encina sachakunamanta.
Uyankupas pukayanqam
diosninkuta adoranankupaq akllasqanku huertakunamanta.
30 Rapinkuna wichirachisqa encina sacha hinam kankichik.
Manaña yakuyoq huerta hinam kankichik.
31 Kallpasapa runapas qopa hinañam karunqa.
Rurasqankunam nina chispa hinaña rikurirunqa.
Manaña pipas amachaqnin kaptinmi kuskankuña ruparunqa.

Nacionkunata Tayta Dios hawkayachinanmanta
(Miq 4:1-3)

2 1 Amozpa churin Isaiasman revelacionninpi Tayta Dios rimapayaykuptinmi Juda nacionmantawan Jerusalen llaqtamanta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tukupay tiempokunapim Tayta Diospa templonpa kasqan orqoqa
wakin orqokunamantapas altosuraq kanqa.
Wakin alto moqokunamantapas aswan hatunchasqam kanqa.
Chay orqomanmi rinqaku llapallan nacion runakunaqa.
3 Nana-nanaq nacion runakunam hamunqaku.
Hinaspam paykunaqa kaynata ninqaku:
"Hakuchikyá risunchik Tayta Diospa orqonman,
Risunchikyá Jacobpa Diosninpa templonman.
Paymi yachachiwasun paypaq hina kawsanapaq.
Yachachiwasunchikmi paypa munasqanman hina kawsanapaq.
Sion Moqomantam Tayta Diospa yachachikuynin lloqsimunqa.
Jerusalen llaqtamantam Tayta Diospa palabran lloqsimunqa.
4 Tayta Diosmi juzganqa nacionkunata.
Paymi arreglanqa nana-nanaq runakunapa asuntonkunata.
Paykunaqa espadankutapas rejakunamanñam tikrarunqaku.
Paykunaqa lanzankutapas rutunakunamanñam tikrarunqaku.
Manañam nacionpurapas peleanqakuñachu.
Guerrapaqpas manañam yachanqakuñachu.
5 Jacobpa castankuna, risunchikyá.
Purisunchikqa Tayta Diospa kanchayninpiyá.

Orgulloso runakuna castiganamanta

6 Dios Taytáy, runaykikunatam saqerurqanki.
Dios Taytáy, Jacobpa castankunatam saqerurqanki.
Intipa lloqsimunan lawpi brujeriakunawan huntasqam kachkanku.
Filistea llaqtakunapi musyaqkuna hinam rurachkanku.
Forastero runakunawanmi hukllawakurunku.
7 Kay nacionqa qori-qollqewan huntasqam kachkan.
Nana-nanaq riquezakunawan huntasqam kachkan.
Kay nacionqa caballokunawan huntasqam kachkan.
Nana-nanaq carretakunawan huntasqam kachkan.
8 Kay nacionqa taytacha-mamachakunawan
huntasqam kachkan.
Kay nacionqa makinkupa rurasqankutam adorachkan.
9 Wakcha runakuna humillakuptinpas
ama pampachaychu.
Reqsisqa runakuna humillakuptinpas
ama pampachaychu.

10 Runakunaqa qaqakunamanmi yaykunqa.
Paykunaqa allpa ukukunapim pakakunqa.
Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam pakakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyninmantam pakakunqa.
11 Hatun tukuq runakunam humillakunqa.
Orgulloso runakunam kumuykunqa.
Chay tiempopiqa Tayta Diosllam hatunchasqa kanqa.
12 Llapallan Kamachiq Tayta Diospa chaykuna rurasqan tiempopim
alto tukuqkunatawan orgullosokunata humillachinqa.
Hatunchakuq runakunatam humillachinqa.
13 Humillachinqamá Libano Orqopi
cedro sachakuna hina llapallan hatunchakuq orgullosokunata.
Humillachinqamá Basan lawpi
encina sachakuna hina kallpasapa tukuqkunata.
14 Humillachinqamá hatun orqokuna hina
llapallan hatunchakuqkunata.
Humillachinqamá alto moqokuna hina
llapallan hatunchakuqkunata.
15 Hatun torrekuna hina
hatunchakuqkunatam humillachinqa.
Mana yaykuy atina murallakuna hina
kaqkunatam humillachinqa.
16 Negocio ruraq buquekuna hina
kaqkunatam humillachinqa.
Suma-sumaq buquekuna hina
kaqkunatam humillachinqa.
17 Hatun tukuq runakunam humillakunqa.
Orgulloso runakunam kumukuykunqa.
Chay tiempopiqa Tayta Diosllam hatunchasqa kanqa.
18 Pasaypaqtam taytacha-mamachankuqa chinkanqa.

19 Kay pachata katkatatachinanpaqmi
Tayta Dios rikurimunqa.
Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam
runakuna pakakunqa.
Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyninmantam
pakakunqaku.
Qaqapi machaykunamanmi yaykunqaku.
Allpapi uchkukunamanmi ustunqaku.
20 Chay tiempopim runakuna
qori-qollqemanta taytacha-mamachankuta wischunqa.
Topo nisqanku animalpa kasqanmanmi chaykunata wischunqa.
21 Kay pachata katkatatachinanpaqmi Tayta Dios rikurimunqa.
Tayta Diospa mancharikuypaq qayllanmantam runakuna pakakunqa.
Tayta Diospa hatun kayninpa kanchariyninmantam pakakunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qaqapi raqrakunamanmi yaykunqaku.
Orqopa raqrankunamanmi ustunqaku.
22 Ama confiakuychikchu samayllawan kawsaq runapiqa.
¿Imapaqtaq valen samayllawan kawsaq runaqa?

Juda nacionpiwan Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

3 1 Sumaqta qawariychik,
Llapallan Kamachiq Señor Diosmi qechusunkichik.
Jerusalen llaqtaman tukuy ima apamuqkunatam
qechusunkichik.
Juda nacionman tukuy ima apamuqkunatam
qechusunkichik.
Mikunaykichikpaq kaqtawan tomanaykichikpaq yakutam
qechusunkichik.
2 Qechusunkichiktaqmi valeroso runakunatawan
guerrapi peleaqkunatapas.
Qechusunkichiktaqmi juezkunatawan
Diosmanta willakuqkunatapas.
Qechusunkichiktaqmi musyaqkunatawan
anciano autoridadkunatapas.
3 Qechusunkichiktaqmi capitankunatawan
reqsisqa runakunatapas.
Qechusunkichiktaqmi consejaqkunatawan
sumaq ruraq maestrokunatapas.
Qechusunkichiktaqmi suerte tikraqkunatapas.
4 Paykunapa rantinpim Tayta Dios churanqa
mozokunataña jefekichikpaq.
Paykunapa rantinpim churanqa
warmakunataña munaychakusunaykichikpaq.
5 Runakunam kikinkupura ñakarichinakunqaku.
Sapakamam runamasillanta ñakarichinqaku.
Warmakunam hatarinqa yuyaqkunapa contranpi.
Despreciasqa runakunam hatarinqa
reqsisqa runakunapa contranpi.
6 Wakinmi taytanpa castan wawqellanta hapiruspan ninqa:
“Qampaqa pachayki kachkanraqmi
chaynaqa kamachiwayku” nispa.
“Qamyá kay purmachisqa llaqtata
gobiernay” nispa.
7 Payñataqmi hapiqninta contestanqa:
“Ñoqaqa manam atiymanchu arreglayta” nispa.
“Manam wasiypiqa kanchu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikunaypas nitaq pachaypas” nispa.
“Ama churawaychikchu runakuna kamachiqpaqqa” nispa.
8 Ciertopas Jerusalen llaqtaqa
mitkaq runa hina tuñichisqañam.
Ciertopas Juda nacionqa vencesqañam.
Chaypi *yachaqkunam Tayta Diospa contranpi rimanku.
Tayta Diospa contranpim mana kasukuspa kawsanku.
Tayta Diospa kanchariyninpa qayllanpim ruranku.

9 Sutillam rikchayninku paykunataqa acusachkan.
Sodoma llaqta huchan willakuchkaq hinam willakuchkan.
Mana pakayta atiptinkum sutilla kachkan.
¡Ay, imaynaraq paykunaqa kanqaku!
Paykunaqa kikillankum castigonta apamunqaku.
10 Niychik allin ruraqkunata: “Allinmi kasunki” nispa.
“Allinkuna rurasqaykimantam mikunki” nispa.
11 ¡Ay, mana allin ruraq runaqa imaynaraq kanqa!
Mana allin rurasqankunaman hinam Tayta Dios paganqa.

12 Warmakunallam runaykunataqa ñakarichichkan.
Warmikunañam runaykunataqa gobiernachkan.
Runallaykuna, kamachisuqnikichikkunaqa
pantaypim kawsachisuchkankichik.
Runallaykuna, kamachisuqnikichikkunaqa
allin kawsasqaykichikmantam pantachisuchkankichik.
13 Tayta Diosqa listom kachkan runakunata pleiteananpaq.
Payqa chayllam kachkan runakunata juzgananpaq.
14 Tayta Diosmi pleiteanqa runankunapa autoridadninkunata.
Tayta Diosmi pleiteanqa runankunapa jefenkunata.
Paykunatam ninqa: Qamkunaqa uvas huertaytam
tukururqankichik, nispa.
15 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi nin kaynata:
¿Ima derechoykichikwantaq ñakarichinkichik runaykunata?
¿Ima derechoykichikwantaq maqankichik wakchakunata?

Jerusalen llaqtapi warmikunata castigananmanta

16 Tayta Diosmi nin:
Sion llaqtapi orgullosa warmikunata,
umankuta altoman hoqariruspan puriqkunata,
ñawinkuwan qarikunata engañananpaq qawaqkunata,
ñutuchallamanta purispanku salsalyachiqkunata,
chakinkupa adornonkunata salsalyachistin puriqkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ñoqa Señor castigaspaymi
paykunapa uma puyukninta sarnayachisaq.
Chay warmikunapa penqayninkutam runakunaman qawachisaq.

18 Chay punchawmi Señorqa adornonkuta chinkachinqa.
Chakinkupi salsalyaq adornotam Señorqa chinkachinqa.
Llullu killaman rikchakuq collarninkutam chinkachinqa.
19 Chinkachinqam chay warmikunapa aretenkutapas.
Chinkachinqam brazaletenkutawan uya tapankutapas.
20 Chinkachinqam uma wankunkutawan chaki watanankutapas.
Chinkachinqam weqaw watana chumpinkutapas.
Chinkachinqam perfumenkunatawan waylurninkutapas.
21 Anillonkutawan senqanpi aretenkutam chinkachinqa.
22 Suma-sumaq qoysu pachankutawan
mantontam chinkachinqa.
Capankutawan carterankutam chinkachinqa.
23 Espejonkutawan linomanta
fino pachankutam chinkachinqa.
Uma wanki adornonkutawan
mantillankutam chinkachinqa.
24 Chayraykum perfumepa rantinpi
millakuypaq asnayña kanqa.
Weqaw watakunankupa
rantinpim waskaña kanqa.
Sumaqllaña ñaqchasqa kanankumantam
umankupas paqlayasqaña kanqa.
Suma-sumaq pachankupa rantinpim
luto pachaña kanqa.
Kuyayllapaq uyankupipas
caldeasqa fierrowan marcallañam kanqa.
25 Runaykikunam guerrapi wañunqaku.
Valeroso soldadoykikunam peleaspa wañunqaku.
26 Llaqtapi runakunam waqaspa lutokunqaku.
Saqesqa warmi hinam allpapi tiyanqaku.

4 1 Chay tiempopim qanchis warmikuna
chullalla qarita hapispa ninqaku:
“Ñoqaykuqa kikiykum mantienekusaqku.
Ñoqaykuqa kikiykum pachakusaqku.
Qosayku hinañayá kaykuy
apellidoykita apanaykupaq,
chaynapi mana qosayoq hina
amaña penqaypi kanaykupaq.”

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hamuq tiempokunapi Jerusalen llaqta hawkayaypi kananmanta

2 Chay tiempopiqa Tayta Diospa ikllichisqan planta hinam
huk runaqa kanqa.
Suma-sumaq allin reqsisqa planta hinam
chay runa kanqa.
Allpankupi cosechasqankum alabakunankupaq
suma-sumaq kanqa.
Israelpa mirayninkunamanta lluptiqkunapa
alabakunanpaqmi kanqa.
3 Sion llaqtapi saqesqakunatam
Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
Jerusalen llaqtapi puchuqkunatam
Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
Jerusalen llaqtapi kawsaspa listasqakunatam
Tayta Diospaq sapaqchasqawan sutichanqaku.
4 Castigananpaq Espiritunwan sentenciaspanmi,
castigananpaq nina hina Espiritunwan rimaspanmi
Señorqa Sion llaqtapi warmikunapa qachankunata mayllanqa.
Jerusalen llaqtapi wañuchisqankumantam yawarta mayllanqa.
5 Sion Moqopa tukuy hawanmanmi,
chaypi huñunasqakunapa hawanmanmi
punchawpi rikurichispa mastarinqa yanay-yanay puyuta.
Tutanñataqmi churanqa kanchariq lenguachkaq ninata.
Chay achkiriyninmi toldo hina kanqa.
Llapallankupa hawanpim toldo hina kanqa.
6 Paykunataqa ramada hinam harkanqa.
Punchawpi rupaymantam llantuykunqa.
Paramantawan sinchi wayramantam harkaykunqa.

Juda nacionta uvas huertaman rikchanachisqanmanta

5 1 Ancha kuyasqay amistadniypaqmi takisaq.
Uvas huertanmanta rimaspaymi takisaq.
Ancha kuyasqay amistadniypam
uvas huertan kapurqa.
Tukuy imapa qespinan waqtapim
huertan kapurqa.
2 Sumaqta barbecharuspanmi
ruminkunata rumicharurqa.
Miski ruruq uvas estacatam plantarurqa.
Cuidananpaqmi chakrapa chawpinpi
markayoq chukllata rurarachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Uvas planta (Is 5:1)

Uvas sarunapaq pozotam rurarurqa.
Miski uvas rurunantam payqa suyarqa
aswanqa puchqo uvasllatam rurururqa.
3 Chaynaqa Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna,
niwaychik, ninmi Tayta Dios.
Chaynaqa Juda nacionpi yachaqkuna juzgaychik,
ninmi Tayta Dios.
¿Uvas huertachu causa karqa
chayna kananpaq?
¿Icha ñoqachu causa kani
uvas huertay kayna kananpaq?
4 ¿Imakunataraqtaq rurayman karqa uvas huertaypaq?
¿Icha imaraqmi faltawan uvas huertaywan ruranaypaq?
Miski uvas rurunantam suyarqani ñoqaqa.
¿Imaynanpimá puchqo uvastaqa wayururqaqa?
5 Chaynaqa kunanmi qamkunaman
imam ruranayta nisqaykichik.
Uvas huertaywan imam ruranaytam
kunan nisqaykichik.
Llapa cerconta paskaruptiymi
purmarachinqaku.
Perqankunata lliw tuñirachiptiymi
saruparunqaku.
6 Purmarachispaymi saqerusaq.
Manaña podanankupaq nitaq qoranankupaqmi rurarusaq.
Cardokunawan kichkakunawanmi huntarachisaq.
Uvas huertayman mana paramunanpaqmi kamachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Llapallan Kamachiq Tayta Diospa uvas huertanqa
Israel casta runakunam.
Sumaqllaña paypa plantankunaqa
Juda nacionpi *yachaqkunam.
Paykunamantam allin arreglokuna ruranankuta suyarqa,
aswanqa wañuchinakuyllatam payqa qawarqa.
Paykunamantam allinkuna ruranankuta suyarqa,
aswanqa ñakariqkunapa qapariyllantam uyarirqa.

Mana allin ruraqkuna castigasqa kananmanta

8 ¡Ay, imaynaraq kankichik,
wasikichikman wasikunapas yapaqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik,
chakraykichikman chakrakunapas yapaqkuna!
¿Qamkunallañachu kay allpapi *yachayta munankichik?
¿Runamasikichikpaqqa manañachum sitiota puchunkichik?
9 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi juraspan niwarqa:
"Achka-achka wasikunam tuñichisqa kanqa.
Hatunnin suma-sumaq wasikunam mana runayoq chunninqa.
10 Chunka yuntayoq huertamantam
horqonqaku yaqa urpu vinollata.
Chunka costal muhumantam
cosechanqaku chulla costallata."

11 ¡Ay, imaynaraq kankichik,
tutapayta hatarispa upyakuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik,
sinchi tutakama machakuqkuna!
12 Taksa arpawan, hatun arpawan fiesta ruraqkunaqa,
tinyawan, qenawan,
achka vinowan fiesta ruraqkunaqa
manam qawarinkuchu
Tayta Diospa rurasqanta.
Manam cuentata qokunkuchu
paypa unanchasqankunamanta.
13 Chayna runaykunam huklaw nacionman
presochasqa rinqaku.
Paykunamanta reqsisqa runakunam
yarqaymanta wañunqaku.
Llapallan runakunam
yakumanta chakirunqaku.
14 Chayraykum wañuqkunapa kasqan sitiopas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yarqaymanta hinaraq kicharinqa simintapas,
chaynapi runankunatawan reqsisqa
runankunata millpurunanpaq,
fiestakunapi kaqkunatawan
aychanku kusichiyllapi kaqkunata millpurunanpaq.
15 Chayraykum wakcha runakuna humillakunqa.
Chayraykum reqsisqa runakuna kumukuykunqa.
Orgulloso runakunapas penqaypitaqmi rikurinqa.
16 Aswanqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
allin arreglo rurasqanwan hatunchakunqa.
Chuya Diosmi allinkuna rurasqanwan
chuya kasqanta reqsichikunqa.
17 Hinaptinmi ovejakuna echaderonkupipas
mikunqaku.
Apukunapa purmasqa chakrankunapipas
llutanpi puriq ovejakunañam mikunqaku.

18 ¡Ay, imaynaraq kankichik
watuwan chutachkaq hina
llullakuspa mana allin ruraykunata pusamuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
carreta aysana waskawan aysachkaq hina
huchata pusamuqkuna!
19 Qamkunam ninkichik: Diosqa apurawmanñayá
tukuchun ruranankunata qawananchikpaq, nispa.
Israelpa chuya Diosninqa tanteasqankunatayá
chaylla cumplichun reqsinanchikpaq, nispa.
20 ¡Ay, imaynaraq kankichik
mana allinta allinmi niqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
allin kaqta mana allinmi niqkuna!
Qamkunaqa achkiytam
tutayaypaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa tutayaytam
achkiypaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa qatqetam
miskipaq hina hapinkichik.
Qamkunaqa miskitam
qatqepaq hina hapinkichik.

21 ¡Ay, imaynaraq kankichik
kikillaykichikpaq yachaysapa tukuqkuna!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¡Ay, imaynaraq kankichik
kikillaykichikpaq entiendeq tukuqkuna!
22 ¡Ay, imaynaraq kankichik
vino tomanaykichikpaq qari tukuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
machachikuq vino preparaypi mana masyachikuqkuna!
23 Qamkunaqa qollqeta chaskikuykuspam
mana allin ruraq runata
mana huchayoqta hina kachaykunkichik.
Qamkunaqa qollqeta chaskikuykuspam
allin ruraq runapa derechonkunata qechunkichik.
24 Imaynam qopata nina ratulla ruparun,
imaynam chaki pasto
lenguachkaq ninaman wichiykurun,
chaynam qamkunapas sapinmanta
tukusqa hina kankichik.
Chaynam qamkunapas wayrapa apasqan
chaki wayta hina tukusqa kankichik.
Llapallan Kamachiq Tayta Diospa yachachisqankunata
mana kasukusqaykichikraykum chaynaqa kankichik.
Israelpa Chuya Diosninpa kamachisqankunata
despreciasqaykichikraykum chaynaqa kankichik.
25 Chayraykum runankunapa contranpi
anchata Tayta Dios piñakurun.
Chayraykum atiyninwan paykunata
Tayta Dios castigarun.
Chaynapim orqokuna katkatatarqa.
Paykunamanta wañuqkunam
wanu hina callekunapi wischurayarqa.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

26 Tayta Diosqa karupi kaq nacionkunapaqmi
banderata sayachin.
Silbachkaq hinam kay pachapa cantonmanta
paykunata hamuchin.
Chayllam paykuna pasamunku.
Apurawllamanñam chayaramunku.
27 Paykunamantaqa manam mayqanninpas pisipamunchu.
Paykunamantaqa manam mayqanninpas mitkamunchu.
Manam mayqanpas puñutyanqachu nitaq puñunqachu.
Manam mayqanpa chumpinpas paskakamunchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam mayqanpa *usutanpa watullanpas tipimunchu.
28 Ñawchiy-ñawchiymi flechankupas.
Suma-sumaq estirasqañam flechanankupas.
Rumi hinaraqmi caballonkupa casconpas.
Remolino wayra hinaraqmi carretankupa ruedankunapas.
29 Qapariyninkupas leonpa qapariynin hinaraqmi.
Qaparinkupas malta leonpa qapariyninta hinaraqmi.
Qaparispam leonqa
mikunanpaqpas hapin.
Mana pipapas qechusqantam
seguro sitioman kallpachin.
30 Citasqa punchaw chayaramuptinmi
Chay nacionkunamanta hamuqkunaqa qaparinqa.
Israel nacionpa contranpim
lamar qochapa qaparisqanta hina qaparinqa.
Pipas Israel nacionta qawarispaqa
tutayaypa tapaykusqanta hinam
sasachakuyllapi kasqanta qawarinqa.
Achkiynintapas yana puyupa
tutayachisqanta hinam
sasachakuypi kasqanta qawarinqa.

Isaiasta Tayta Dios akllasqanmanta

6 1 Rey Uziaspa wañukusqan watapim ñoqa rikurqani Tayta Diosta
alto-alto tiyananpi tiyachkaqta chaynataq pachanpa patankunapas
temploman huntaykuqta.
2 Tayta Diospa altonpiñataqmi kachkasqa Serafin nisqanku angelkuna
sapakama soqta raprayoq. Iskay raprankunawanmi uyankuta tapakuqku,
iskay raprankunawañataqmi chakinkuta tapakuqku, iskay rapranku-
wañataq pawaqku. 3 Paykunam qaparispa ninakuqku:

Chuyam, chuyam, chuyam
Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa.
Atiyninwan huntasqam
kachkan llapallan kay pachaqa.

4 Chayna qaparisqanwanmi punkupa pilarninkunapas katkatatarqa,
templomañataqmi qosnipas huntarirqa. 5 Hinaptinmi nirqani:
—¡Imaynaraq kasaq! Kunanqa wañurusaqmi. Mana allin rimaq runa
kachkaspaymi chaynataq mana allin rimaq runakunawan *yachachkas-
paymi kunan rikuruni Llapallan Kamachiq Rey Tayta Diosta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Hinaptinmi serafinwan sutichasqa angel altarmanta nina sansata
tenazawan horqoramuspa ñoqapa lawman pawamurqa. 7 Chaywan simiy-
man tupaykachiwaspanmi niwarqa:

Kunanmi simikita kay sansa tupaykurun.
Mana allinkuna rurasqaykitam qechurun.
Huchaykikunapas pampachasqañam karun.

8 Chaymantam uyarirqani Señor Diospa kayna nisqanta:
—¿Pitataq kachasaq? ¿Pitaq willakamunqa ñoqaykumanta? —nispa.
Chaymi ñoqa nirqani:
—Kayqaya ñoqa kaypi kachkani —nispa
Chaymi ñoqa nirqani:
—Ñoqatayá kachaway —nispa.
9 Paymi runakunaman nimunaypaq kaynata niwarqa:

Allinta uyarichkaspapas manam entiendenkichikchu.
Sumaqta qawachkaspapas manam yachankichikchu.
10 Sonsoyachiy kay runakunapa yuyaymanayninta.
Upayachiy kay runakunapa rinrinta.
Ñawsayachiy kay runakunapa ñawinta,
chaynapi mana rikunankupaq,
chaynataq mana uyarinankupaq,
chaynataq mana entiendenankupaq,
chaynapi mana wanakunankupaq,
chaynapi huchankuta mana pampachanaypaq.
11 Chaymi ñoqa tapurqani kaynata:
—¿Haykapikamataq chaynaqa kanqa Señor Diosllay? —nispa.
Payñataqmi niwarqa:

Llaqtakuna chunnichisqa mana runayoq kanankamam.
Wasikunapi manaña runapas kanankamam.
Chakrakunapas purmachisqa kanankamam.
12 Runakunata karuman pusachinaykamam.
Kay nacionpas pasaypaq chunninankamam.
13 Llapa runakuna sapa chunkamanta
hukllaña puchuruptinpas
huktawanmi chinkachisqa kanqaku paykunapas.
Encina sachata kuchuruptinku
kullullanña puchuruq hinam kanqaku.
Roble sachata kuchuruptinku
kullullanña puchuruq hinam kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaywanpas ikllimunqam chay kulluqa.
Chay kullumanta ikllimuqmi Tayta Diospaq sapaqchasqa kanqa.

Rey Acazman Isaiaspa willasqanmanta

7 1 Jotampa churin otaq Uziaspa willkan Rey Acaz Juda nacionpi
gobiernaptinmi Aram nacionpa reynin Rezinwan Israel nacion-
pa reynin Peka Jerusalen llaqtata atacarqaku, ichaqa manam venceyta
atirqakuchu. Chay Rey Pekaqa karqa Remaliaspa churinmi. 2 Chayna
sucedesqanmantam willamurqaku Rey Davidpa castan Rey Acazman
chaynataq ayllunkunamanpas kaynata nispanku:
—Aram nacionmanta tropakunam huñunakurunku Efrain castakuna-
wan —nispa.
Hinaptinmi Rey Acaz runankunapiwan katkatatarqaku montepi wayra-
pa kuyuchisqan sachakuna hinaraq.
3 Chaymi Tayta Dios nirqa Isaiasta:
—ChurikiSear-jasubwan kuska lloqsiy Rey Acazwan tupanaykichikpaq.
Paywanmi tupamunkichik hanay lawpi estanqueman hamuq yarqapa
hichpanpi. Chay estanquem kachkan Taqsaq Runapa Chakranman riq
ñanpa hichpanpi. 4 Paytam ninki:

"Cuidakuy ichaqa ama manchakuychu,
ama sustochakuychu nitaq hukmanyaychu
chay iskay qosniq yanta hina runakunaraykuqa,
otaq Aram tropakunawan Rezinpa
rupariq nina hina rabiasqanraykuqa
chaynataq Remaliaspa churin Pekapa
rabiasqanraykuqa.
5 Aram runakunaqa, Efrain castakunaqa
chaynataq Remaliaspa churin Pekaqa
llapallankum contraykipi kachkanku.
Mana allinta rurasunaykipaqmi rimanakurunku:
6 'Juda nacionta atacaramusunchik.
Paykunata mancharirachimusunchik.
Venceramuspa partinakaramusunchik' nispa.
'Rey kananpaq Tabeelpa churinta churaramusunchik.'
7 Ichaqa Tayta Diosmi nin:
'Chay piensasqankuqa manam rurakunqachu.
Chay rimasqankuqa manam sucedenqachu.
8 Damasco llaqtaqa Aram nacion gobiernaq llaqtam.
Damasco llaqtaqa Rey Rezinpa gobiernanan llaqtam.
Soqta chunka pichqayoq watamantam
Efrain casta otaq Israel nacionqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manaña nacion kanankama chinkachisqa kanqa.
9 Samaria llaqtaqa
Efrain casta otaq Israel nacion gobiernaq llaqtam.
Samaria llaqtaqa
Remaliaspa churin Pekapa gobiernanan llaqtam.
Sichu qamkunapas mana ñoqapi confiakuspaqa
manam takyankichikchu unaypaqqa.' "

Emanuelpa nacemunanmanta

10 Huktawanmi Tayta Diosqa Rey Acazta rimapayaspan nirqa:
11 —Mañaway ñoqa Tayta Diosta señalta hina milagrota ruranaypaq. Ukuukukunapi ruranaypaq otaq alto-altokunapi ruranaypaq mañaway —nispa.
12 Hinaptinmi Rey Acazñataq nirqa:
—Manam milagro ruranantaqa mañasaqchu nitaqmi Tayta Diostaqa pruebasaqchu —nispa.
13 Chaymi Isaias payta nirqa:

Rey Davidpa castanmanta kaqkuna, kaytayá uyariychik:
¿Yanqallapaqchu rikchakapusunkichik
runakunata piñachiynikichik?
¿Chaychum Diosniytapas piñachiyta munankichik?
14 Chaynaqa kikin Tayta Diosmi milagrota
ruraspan qosunkichik señalta:
Doncella sipasmi wiksayakuruspan
wachakunqa qari wawata.
"Emanuel" nispam sutichanqa chay wawata.
15 Mana allin kaqta mana chaskinanpaq
chaynataq allin kaqta akllananpaq
cuentata qokuspañam
llukllutawan mielta mikunqa.
16 Mana allin kaqta mana chaskinanpaq
chaynataq allin kaqta akllananpaq
manaraq warma cuentata qokuchkaptinmi
saqesqa kanqa cheqnisqayki chay iskay reykunapa nacionninkunaqa.
17 Tayta Diosmi mana allin punchawkunata
contraykipi kachamunqa.
Runaykikunapa contranpim
chay punchawkunata kachamunqa.
Abueloykikunapa castankunapa
contranpim kachamunqa.
Juda nacionmanta Israel nacionpa
rakikusqan punchawmantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay punchawkuna hinaqa
manam kanqachu haykapipas.
Asiria nacionpa reyninta pusachimuptinmi
chayna mana allin punchawkuna hamunqa.
18 Chay tiempopim Tayta Dios silbariq hina qayamunqa.
Chuspikunata hinam Egipto nacionpi kaqkunata pusamunqa.
Egipto Mayupa waklawninpi *yachaqkunatam pusamunqa.
Abejakunata hinam Tayta Dios pusamunqa.
Asiria nacionpi yachaqkunatam pusamunqa.
19 Chayaramuspankum uku-uku wayqokunapi tiyarunqaku.
Qaqakunapa raqrankunapim tiyarunqaku.
Kichka-kichka ukupim tiyarunqaku.
Animalkunapa tomanan pukyukunapim tiyarunqaku.
20 Chay tiempopim Israel runakunata
Señor Dios navajawan hina rutuchinqa.
Eufrates Mayupa waklawninmantaraq
alquilamusqan navajawan hinam rutuchinqa.
Paqlayachinqamá Israel runakunapa umanta.
Rutunqamá chakinkupa pelonkunata.
Rutunqamá paykunapa barbankunata.
21 —Chay tiempopi vaca uywaqpaqwan iskay ovejakuna hatalliqpaqmi 22 leche achkallaña kapunqa llukllutapas mikunankama. Chay nacionpi wañunankumanta llapallan puchuqkunam mikunqaku llukllutawan mielta. 23 Chay tiempopim waranqa uvas plantakunapa wiñanan otaq waranqa qollqepa chanin huerta tikrakunqa kichkakunapa chaynataq cardokunapa wiñanan chakramanña. 24 Chay huertamanmi runakuna yaykunqa flechakunawan chaynataq flechananku armakunawan, chay llapallan allpapi kichkakunawan cardokunallaña wiñasqanrayku. 25 Kichkakunatawan cardokunata manchakuspankum manaña pipas yaykunqachu azadonwan ñawpaq llamkananku moqokunamanqa. Chay chakrakunaqa servinqa bueyeskunata qaykunallankupaqñam chaynataq ovejakuna sarutyanallanpaqñam.

Isaiaspa churinkuna rikchanachiypaq kasqankumanta

8 1 Tayta Diosmi niwarqa:
—Hatun tablapi qellqay runapa leey atinan letrakunawan “Maher-salal-hasbaz” niq palabrakunata. 2 Chaytam ruranki sacerdote Uriaspa qayllanpi chaynataq Jeberequiaspa churin Zacariaspa qayllanpipas. Paykunatam allin testigoykunapaq churani —nispa.
3 Chaymantam karqani warmiywan hinaptinmi wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata. Chaymi Tayta Dios niwarqa:
—Chay wawata sutichay Maher-salal-hasbaz sutiwan. 4 Manaraq chay wawa “taytay” otaq “mamay” nispa rimayta yachachkaptinmi Damasco

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtapa qori-qollqentawan Samaria llaqtapa qori-qollqenta Asiria nacionpa reynin qechunqa. 5 Yapatawanmi Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa:

6 Aram nacionpa reynin Rezinrayku kusikuspanku,
Remaliaspa churin Rey Pekarayku kusikuspanku
qasillalla kallpaq yakuta kay runakuna wischupakusqankuraykum,
otaq Siloe yakuta kay runakuna wischupakusqankuraykum
7 ñoqa Señor Dios paykunata tuyturachisaq.
Lloqlla hina llimparichkaq Eufrates Mayuwanmi tuyturachisaq,
otaq ancha atiyniyoq Asiria nacionpa reyninwanmi vencerachisaq.
Paymi tukuy patankunaman
llimparichkaq mayu hina tuyturunqa.
Paymi tukuy patankunaman
pullqaruchkaq mayu hina tuyturunqa.
8 Juda nacionman pasaspanmi lloqlla hina lliw aparunqa.
Runakunapa kunkankamaraq hayparuchkaq hinam tuyturunqa.
Anka pawaspan raprankunata mastarichkaq hinam taparunqa.
Yaw Emanuel, llapallan allpaykitam taparunqa.
9 Nacionkunamanta runakuna,
guerrapaq qaparispayá desgraciapi rikuriychik.
Karu nacionpi llapallan runakuna,
kayta uyariychik:
Armaykichikta alistakuspapas desgraciapim rikurinkichik.
Arí, chaynata ruraspaykichikpas desgraciapim rikurinkichik.
10 Tanteanakuptikichikpas manam rurasqachu kanqa
ñoqaykuwan Dios kasqanrayku.
Rimanakuptikichikpas manam cumplisqachu kanqa
ñoqaykuwan Dios kasqanrayku.

Tayta Dioslla respetanamanta

11 Tayta Diosmi segurota hapiykuwaspan kunawarqa kay runakunapa kawsasqanman hina ama kawsanaypaq. Kaynatam pay niwarqa:
12 —Kay runakunam nichkanku: “Gobiernopa contranpim hoqarikuchkanku” nispa. Amam qamkunaqa chaynataqa ninkichikchu. Paykunapa respetasqantaqa amam respetankichikchu nitaqmi manchakunkichikchu.
13 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios chuya Dios kasqaytayá reqsiychik, ñoqallatayá respetawaychik, ñoqallatataqyá manchakuychikpas.
14 Ñoqam kasaq santuario. Israel casta iskaynin nacionkunapaqmi ichaqa kasaq mitkana rumi hina hinaspa urmachikuq hatun rumi hina. Jerusalen llaqtapi yachaqkunapaqmi kasaq toqlla hina chaynataq trampa hina.
15 Achkaqmi mitkaruspa wichiykunqaku hinaspa ñutupasqa kanqaku.
Achkaqmi chay toqllaman wichiykuspanku presochasqa kanqaku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Discipulonkunata Isaias kunasqanmanta

16 Allinta waqaychaspa sellowan hina
seguraychik ñoqapa willasqayta.
Allinta waqaychaychik discipuloykuna ukupi
yachachisqaykunata.
17 Runankunata Tayta Dios manaña favoreceptinpas
ñoqaqa paypim suyasaq.
Jacobpa mirayninkunata manaña favoreceptinpas
ñoqaqa paypim hapipakusaq.
18 Ñoqaqa Tayta Diospa qowasqan churiykunapiwanmi
Israel nacionpi señalpaq milagro hina churasqa kachkaniku.
Sion llaqtapi *yachaq Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta
señalpaq milagro hina churasqam kachkaniku.
19 Runakunaqa segurom nisunkichik:
Espiritistakunata qayakuychik.
Wachachachaspa upallallamanta rimaq
espirituyoqkunata qayakuychik.
¿Runakunaqa manachum Diosninkuta tapukunmanku? nispa.
¿Kawsaqkunapaqqa manachum wañuqkunapa almanta
consultanmanku? nispa.
20 Qamkunaqa Tayta Diospa yachachikuynintayá consultaychik.
Qamkunaqa Tayta Diospa kamachikuynintayá consultaychik.
Chaykunaman hina mana rimaspankuqa
kay pacha manaraq achikyaq hinam kachkanku paykunaqa.

21 Ñakarichisqa kaspankum
runakuna kayman-chayman purinqaku.
Yarqaymanta kaspankum
runakuna kayman-chayman purinqaku.
Yarqaymanta kaspankum rabiasqa kanqaku.
Reyninkutawan Diosninkutam ñakanqaku.
Altokunatam paykunaqa qawanqaku.
22 Pampata qawaspankum ñakariyllata rikunqaku.
Pampata qawaspankum tutayayllata rikunqaku.
Tutayaypi hinam ñakariyllapi tarikunqaku.
Pasaypaq tutayayman tanqasqam kanqaku.

Mesias nisqanku nacespan gobiernananmanta

9 1 Chaywanpas manam tutayayllañachu kanqa chay ñakariq-
kunapaqqa. Tayta Diosmi ñawpaq tiempokunapi Neftaliypa
castankunatawan Zabulonpa castankunata humillarqa. Hamuq tiempoku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

napiñataqmi reqsisqa kanankupaq ruranqa qochaman riq ñanpa patanpi kaqkunata. Reqsisqa kanankupaqmá ruranqa Jordan Mayupa waklawninpi kaqkunata otaq Dios mana reqsiq runakunapa Galilea allpanpi kaqkunata.

2 Tutayaypi kawsaqkunam hatun achkiyta rikururqa.
Llumpay tutayaypi *yachaqkunamanmi achkiy rikuriykurqa.
3 Runakunata mirachispaykim ancha kusikuyta
apamurqanki, Dios Taytalláy.
Chayraykum ancha kusisqa paykunaqa
kachkanku, Dios Taytalláy.
Cosecha tiempopi hinam
qampa qayllaykipi kusikuchkanku.
Guerrapi suwakusqankuta rakinakuspa
kusikusqankuta hinam kusikuchkanku.
4 Matankankupi llasaq yugota pakipachkaq hinam
otaq hombronkupi kaspita pakipachkaq hinam
ñakarichiqninkuta vencerurqanki.
Ñakarichiqninkupa varanta pakipachkaq hinaraqmi,
Madian runakunata vencesqayki punchawpi hinaraqmi
paykunapi munaychakuqta vencerurqanki.
5 Guerrapi peleaptinku bullallaña ruraq *usutankuqa,
chaynataq yawarwan qachachasqa pachankuqa,
lliwmi ruparunqa.
Chaykunataqa ninam lliwta tukurunqa.
6 Wawam nacerapuwanchik.
Wawatam Dios qoykuwanchik.
Pay gobiernaptinmi sutichanqaku: Admirakuypaq Kaqwan,
Consejakuqwan, Tukuy Kallpayoq Dioswan,
Wiña-wiñaypaq Taytawan
hinaspa Hawkayay Qokuq Kamachikuqwan.
7 Rey Davidpa rantinpim gobiernanqa.
Gobiernonpa atiyninmi tukuy hinastinman miranqa.
Hawka gobiernayninqa manam tukunqachu.
Gobiernontaqa manam pipas qechunqachu.
Allinta ruraspanmi gobiernanqa.
Allin arreglokunawanmi gobiernanqa.
Chay tiempomanta wiña-wiñaykamam gobiernanqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa sientisqanraykum chaynata
ruranqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacionpa contranpi Tayta Diospa piñakuyninmanta

8 Señor Diosmi willachirqa Jacob castapa contranpi.
Chay willakusqanmi chayarqa Israel nacionpa contranpi.
9 Llapallan runakunam yachanqa.
Efrain castakunam yachanqa.
Samaria llaqtapi *yachaqkunam yachanqa.
Orgulloso kaspankum ninku,
hatun tukuspankum kaynata ninku:
10 Ladrillo perqakuna wichiruptinpas
labrasqa rumikunawanmi perqasaqku, nispa.
Sicomoro vigakunata kuchuruptinkupas
Cedromanta vigakunatam churasaqku, nispa.
11 Ichaqa Tayta Diosmi hatarichimurqa
Rezinpa contraqninkunata.
Paymi atacanankupaq hoqarichimurqa
paypa enemigonkunata.
12 Intipa qespimunan lawmantam
Aram runakunata pusamurqa.
Intipa seqaykunan lawmantam
Filistea runakunata pusamurqa
chaynapi Israel nacionta millpurunanpaq,
siminku huntata paykunata millpurunanpaq.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

13 Chaywanpas runakunaqa castigaqninku Diosmanqa
manam kutikurqakuchu.
Chaywanpas Llapallan Kamachiq Tayta Diostaqa
manam maskarqakuchu.
14 Tayta Diosmi
animalpa umanta chaynataq chupanta
kuchuchkaq hina castiganqa Israel nacionta.
Palmera sachata kuchuchkaq hinam
huk punchawllapi castiganqa.
Tutura plantata rutuchkaq hinam
huk punchawllapi castiganqa.
15 Ancianokunapiwan reqsisqa runakunam
chay animalpa uman hina.
Llullakuspa Diosmanta willakuq tukuqkunañataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay animalpa chupan hina.
16 Kay runakunata pusaqninkum paykunata pantarachinku.
Pusasqan runakunam pantaypi rikurirunku.
17 Chayraykum Señorqa mana favorecerqachu mozokunata.
Manam Señorqa favorecerqachu mana tayta-mamayoqkunata.
Nitaqmi llakipayarikurqachu viudakunamanta.
Llapallankum kachkanku Dios mana respetaq runakuna.
Llapallankum kachkanku yanqakunalla rimaqkuna.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

18 Kichkakunatawan cardokunata ruparuq nina hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.
Monte sachakunatapas ruparuq nina hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.
Qosnirichkaq remolino wayra altokunaman hoqarichkaq hinaraqmi
runakunataqa mana allin rurasqanku tukuchkan.
19 Llapallan Kamachiq Tayta Dios piñakusqanraykum
enteron kay nacion rupachkan.
Llapallan Kamachiq Tayta Dios piñakusqanraykum
chay runakunaqa ninapaq yanta hina kachkan.
Runakunaqa runamasinta
mana kuyapayarikuqñam kachkan.
20 Runaqa kaylawpi millpuchkaspapas
manam saksanchu.
Runaqa waklawpi mikuchkaspapas
manam contentakunchu.
Runaqa brazonpa aychanta mikuchkaspapas
manam contentakunchu.
21 Manases castam mikuchkaq hina
Efrain castata tukuchkan.
Efrain castam mikuchkaq hina
Manases castata tukuchkan.
Iskaynin castakunam mikuchkaq hina
Juda castata tukuchkan.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 1 ¡Ay, imaynaraq kankichik
engañanaykichikpaq decretaqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
ñakarichinaykichikpaq ley qellqaqkuna!
2 Wakchakunapa derechontam
qamkunaqa mana qonkichikchu.
Ñakariq runaykunapaqmi
allin arreglotaqa rurankichikchu.
Viudakunapa kapuqnintam apakunkichik.
Mana tayta-mamayoqkunapa kapuqnintam qechukunkichik.
3 ¿Imataraq rurankichik castigo punchawpiqa?
¿Imataraq rurankichik karumantaraq desgracia
hamususqaykichik punchawpiqa?
¿Pimanraq yanapasunaykichikpaq ayqenkichik?
¿Maypiraq qori-qollqekichikta saqenkichik?
4 Preso pusasqakunawan kuska mana humillakuspaqa
manañam ima ruraytapas atinkichikñachu.
Wañusqakunapa kasqanman mana wichiykuspaqa
manañam ima ruraytapas atinkichikñachu.
Chaywanpas Tayta Diosqa
hinallam piñasqa kachkan.
Chaywanpas payqa hinallam
atiyninwan castigananpaq kachkan.

Runankunata Asiria runakunawan castigananmanta

5 ¡Ay, imaynaraq kanqa
Asiria nacionpa reynin, nispam nin Tayta Dios.
Payqa castiganaypaq vara hinam kachkan.
Piñakuyniypi azote hinam payqa kachkan.
6 Mana respetawaqniy nacionta
atacananpaqmi payta kachani.
Ofiendeqniy runakunata
atacananpaqmi payta kachani.
Qori-qollqenkuta suwaspa
qechumunanpaqmi payta kachani.
Callepi mituta hina
sarutyananpaqmi payta kachani.
7 Ichaqa Asiria nacionpa reyninqa
manam chaynatachu piensan.
Payqa manam chaynatachu sonqonpipas tantean.
Aswanqa payqa tuñichinallanpaqmi piensan.
Achka nacionkunata chinkachinallanpaqmi piensan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Chay reyqa kaynatam nichkan:
"Tropaykunapi kamachikuqkunaqa reykuna hinallam.
9 Ñoqapaqqa Calno llaqtaqa Carquemis llaqta hinallam.
Ñoqapaqqa Hamat llaqtaqa Arfad llaqta hinallam.
Ñoqapaqqa Samaria llaqtapas Damasco llaqta hinallam.
Ñoqapaqqa chay llaqtakunaqa vencenay llaqtakunallam.
10 Achka taytacha-mamacha adoraq nacionkunatam dueñochakurqani.
Jerusalen llaqtapi taytacha-mamachakunamantapas
aswan achka taytacha-mamachayoq
nacionkunatam dueñochakurqani.
Samaria llaqtapi taytacha-mamachamantapas
aswan achka taytacha-mamachayoq
nacionkunatam dueñochakurqani.
11 Castigarqanim Samaria llaqtata
chaynataq taytacha-mamachankunatapas.
Castigasaqtaqmi Jerusalen llaqtatapas
chaynataq taytacha-mamachankunatapas."
12 Señorqa Sion Moqopa contranpi
runankunata tukuruspanmi,
Jerusalen llaqtapa contranpi
runankunata tukuruspanmi
ninqa: Asiria nacionpa reynintam castigasaq.
Orgulloso kayninwan rurasqanmantam castigasaq.
Alabakuspa chaynataq hatunchakuspa
rurasqanmantam castigasaq.
13 Asiria nacionpa reyninmi nirqa:
"Atiyniywanmi chaykunata rurarqani.
Ancha entiendeq kaspaymi tanteaspa rurarqani.
Nacionkunapa linderonkunatam asurichirqani.
Qori-qollqentam ñoqaqa qechurqani.
Ñoqaqa munaychakuq hinam
gobiernaqninkunatapas tiyanankumanta wischurqani.
14 Qesanmanta horqochkaq hinam
runakunapa qori-qollqenta horqorqani.
Saqesqa runtukunata
horqochkaq hinam
runakunapa qori-qollqenta horqorqani.
Ichaqa rapranta urpitu mana kuyurichiq hinam
mana pipas kuyurirqachu.
Ichaqa tuspanta urpitu kicharispan mana waqaq hinam
mana pipas waqarqachu."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Hachawan kuchuqmanta mastaqa
hacha ¿alabakunmanchu?
Serruchowan kuchuqmanta mastaqa
serrucho ¿hatun tukunmanchu?
Tawnaqa manam kamachinmanchu apaqnintaqa.
Runaqa manam kaspichu payta vara kamachinanpaqqa.

16 Chayraykum Señor Diosqa kallpasapa
runankunata eqoyachinqa.
Reqsisqa kaynintam rupachkaq ninawan
hina ruparachinqa.
17 Israelpa achkiynin Diosqa ruparichkaq
nina hinam kanqa.
Israelpa chuya Diosninqa lenguachkaq
nina hinam kanqa.
Huk punchawllapim kañaruspa chinkarachinqa.
Cardokunatawan kichkakunata hinam tukurunqa.
18 Pasaypaqtam chinkarachinqa
sumaqllaña montekunata.
Pasaypaqtam chinkarachinqa
tukuy imapa wiñanan chakrakunata.
Onqoq runata hinam saqerunqa.
Pasaypaq mana kallpayoqta hinam saqerunqa.
19 Pisillañam rikurirunqa
montepi puchuq sachakunaqa.
Warmachapapas yupanallanña kanankamam
puchurunqa sachakunaqa.

Israel casta puchuqkunamanta

20 Chay tiempopiqa Israel castakunamanta puchuqkunaqa
otaq Jacobpa castankunamanta lluptiqkunaqa
manañam hapipakunqachu ñakarichiqninpiqa
aswanqa Tayta Diosllapim hapipakunqaku.
Israelpa chuya Diosllanpim hapipakunqaku.
21 Jacobpa castanmanta as
puchuqkunallam kutirikunqaku.
Kallpasapallaña Diosmanmi Jacobpa castanmanta
puchuqkuna kutirikunqaku.
22 Yaw Israel castakuna, qamkunamanta
achkallaña kaptinpas
kutimunqakuqa wakillanmi.
Qamkunamanta lamar qochapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aqo hinaña kaptinpas
kutimunqakuqa wakillanmi.
Llimparichkaq lloqlla hina
chinkachisqa kanaykichikpaqmi
citasqaña kachkankichik.
Allin arregloman hina
chinkachisqa kanaykichikpaqmi
citasqaña kachkankichik.
23 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi
tantearun kay nacionta chinkachinanpaq.
Payqa cumplinqam
tanteasqan enteron nacionta chinkachinanpaq.

24 Chayraykum Llapallan Kamachiq Señor Dios nin kaynata:

Sion Moqopi *yachaq runallaykuna,
amayá manchakuychikchu Asiria runakunata.
Kaspiwan waqtasuptikichikpas
paykunataqa amayá manchakuychikchu.
Egipto runakunata hina
waqtasuptikichikpas amayá manchakuychikchu.
25 Manapas unaymantam contraykichikpi
piñakuyniy tukurunqa.
Manapas unaymantam paykuna castiganaypaq
piñakuyniy kanqa.

26 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
Asiria nacion castigayta qallarinqa.
Oreb sutiyoq rumipi Madian runakunata
castigasqanta hinam castiganqa.
Egipto nacionpi tawnan
hoqarisqanta hinam castiganqa.
Lamar qochapa hawanman tawnan
hoqarisqanta hinam castiganqa.
27 Chay tiempopim llasaq qepi hina
churasusqaykita horqosunki.
Chay tiempopim matankaykiman yugo hina
churasusqaykita horqosunki.
Wirayaruspa pakirusqayki yugotam horqosunki.

Asiria tropakuna hichpamusqanmanta

28 Enemigom Ajat llaqtaman chayaramun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Migron llaqtatam pasaramun.
Micmas llaqtapim tukuy apamusqanta saqeramun.
29 Qasantam pasaramun. Geba llaqtapim samarun.
Rama llaqtapi runakunam katkatatanku.
Rey Saulpa kasqan llaqtapi kaqkunam ayqekuchkanku.
30 Sumaq Galim llaqtapi *yachaqkuna, qapariychik.
Lais llaqtapi yachaqkuna, uyariychik.
Anatot llaqtapi yachaqkuna
¡imaynaraq kankichik!
31 Madmena llaqtamantam lluptichkanku.
Gebim llaqtapi yachaqkunam pakakuchkanku.
32 Kunanpunim sayarirunña Nob llaqtapi enemigoqa.
Sion llaqtapi yachaqkunatam amenazachkan enemigoqa.
Moqopi Jerusalen llaqtatam amenazachkan enemigoqa.
33 Qawaychik, Llapallan Kamachiq Señor Diosmi
manchakuypaq atiyninwan sachakunapa kallmanta qorurunqa.
Hatun kuchusqa sachakunata hinam wichiykachinqa.
Ancha hatunnin sachakunatam pampaman wikutirunqa.
34 Montepi achkallaña sachakunatam hachawan chaqorunqa.
Libano Orqopi sachakunam paypa atiyninrayku sirirunqa.

Isaipa mirayninmanta kaq runa imaynam gobiernananmanta

11 1 Kuchusqa sachapa kullunmanta
ikllimuchkaq hinam runa nacemunqa.
Sachapa sapinmanta wiñamuchkaq hinam
Isai castamanta nacemunqa.
2 Paymi Tayta Diospa Espiritunwan huntasqa kanqa
ancha yuyaysapa kananpaq,
ancha entiendeq kananpaq,
ancha yuyaywan consejananpaq,
ancha atiyniyoq kananpaq,
ancha yachaysapa kananpaq
hinaspa Tayta Diosta respetananpaq.
3 Tayta Diosta respetaptinkum payqa kusikunqa.
Manam qawasqallanman hinachu pitapas juzganqa.
Manam uyarisqanman hinallachu pitapas sentencianqa.
4 Wakchakunatam derechonkuman hina allinta arreglanqa.
Kay pachapi humildekunatam
Diospa munasqanman hina defiendenqa.
Palabrankunam azote hina kanqa
kay pachapi runakunata castigananpaq.
Samayninmi espada hina kanqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraqkunata wañuchinanpaq.
5 Allinkuna rurayninmi pachan hina kanqa.
Confiakuna kayninmi chumpin hina kanqa.
6 Hinaptinqa atoqwan malta carnerom hawkaña kawsanqa.
Uturunguwan uña cabram kuskaña waqtapanqaku.
Leonwan malta toropas kuskañam wiñanqaku.
Warmachapa pusasqanñam chaykunaqa kanqaku.
7 Vacawan ukumarim kuskankuña pastota mikunqaku.
Chaykunapa wawankunapas kuskañam waqtapanqaku.
Leonkunapas bueyes hinam pajataña mikunqaku.
8 Cobra nisqanku culebrapa uchkunpa hichpanpim
ñuñuq wawa pukllanqa.
Vibora nisqanku culebrapa uchkunmanmi
chayraq anukasqa wawa makinta haywarinqa.
9 Sapaqchasqay enteron orqopiqa
manañam pipas mana allintaqa ruranqachu.
Sapaqchasqay enteron orqopiqa
manañam pipas dañanqachu.
Imaynam yaku pasaypaqta tapaykun lamar qochata,
chaynam enteron kay pachapi runakunapas
reqsiwanqaku ñoqa Tayta Diosta.
10 Sachapa sapin ikllimuq hinam
chay tiempopi Isaipa mirayninmanta rikurimunqa.
Nacionkunapaq bandera hinam kanqa.
Paytam maskanqaku nacionkunamanta runakuna.
Paypa samasqan sitiom kancharinqa.

Preso riqkuna libre kutimunankumanta

11 Chay tiempopim Señorqa
yapamanta atiyninta qawachinqa.
Puchuq runankunata
reclamamuspanmi atiyninta qawachinqa.
Reclamamunqam runankunata
Asiria nacionmantawan Egipto nacionmanta.
Reclamamunqam runankunata
Patros nacionmantawan Cus nacionmanta.
Reclamamunqamá runankunata
Elam nacionmantawan Sinar lawmanta.
Reclamamunqamá runankunata
Hamat llaqtamantawan lamar qochapa patanpi kaq
nacionkunamanta.
12 Señalta hinam banderata nacionkunapaq sayachinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huklaw nacionkunaman Israel casta
qarqosqakunatam huñumunqa.
Judá nacionmanta cheqechisqakunatam
enteron kay pachamanta huñumunqa.
13 Tukunqañam Efrain castapa envidioso kaynin.
Tukunqañam Juda nacionpa cheqnikuq kaynin.
Efrain castaqa manañam Juda castamanta envidiakunqachu.
Juda castapas manañam Efrain castata cheqninqachu.
14 Aswanqa iskayninkuñam Filistea runakunapa
contranpi pawanqaku.
Intipa seqaykunan law qepankumantam paykunata atacanqaku.
Intipa qespimunan lawpi runakunatam saqueanqaku.
Paykunam munaychakunqaku Edom runakunapi.
Paykunam munaychakunqaku Moab runakunapi.
Paykunamanmi Amon runakuna sujetakunqaku.
15 Egipto nacion lawpi lamar qochapa partentam chinkachinqa.
Atiyninwanmi rupachkaq wayrata Eufrates Mayuman pukuchinqa.
Chay mayutam qanchis mayuchakunaman rakirunqa.
*Usutankuta manaña chutukuspam runakuna chimparunqa.
16 Imaynam hatun ñan karqa
Israel castakuna Egipto nacionmanta hamunanpaq,
chaynam kanqa hatun ñan
Asiria nacionpi puchuqkuna hamunanpaq.

Graciasta qospanku takinankumanta

12 1 Chay punchawmi ninki:
Dios Taytalláy,
graciastam qoyki,
contraypi piñakuruchkaspaykipas
rabiakuynikitam ñoqamanta asuriykachinki.
Kunanqa qanmi consuelaykullawanki.
2 Qam Tayta Diosmi kanki salvaqniyqa.
Qamllapim confiakuni ñoqallayqa.
Manañam manchakusaqchu ñoqallayqa.
Amparaqniyqa kanki qam Tayta Diosllam.
Takinaypaqpas kanki qam Tayta Diosllam.
Payllamá ñoqallay salvaqniyqa.
3 Qamkunam kusikuyllawanña yakuta horqonkichik.
Salvasunaynichikpaqmi pukyumanta yakuta horqonkichik.
4 Chay punchawmi ninkichik:
Tayta Diosmanyá graciasta qoychik.
Tayta Diostayá mañakuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tukuy rurasqanmantayá
nacionkunaman willakuychik.
Payqa tukuy imapa hawanpi kasqanmantayá
nacionkunaman yuyarichiychik.
5 Admirakuypaq rurasqanmantayá
Tayta Diosman takiychik.
Enteron kay pachapiyá
chay rurasqanta reqsichiychik.
6 Sion Moqopi *yachaqkuna,
kusikuymanta qapariychik.
Israelpa Chuya Diosnin
hatun kasqanrayku qapariychik.
Israelpa Chuya Diosnin
qamkuna ukupi kasqanrayku qapariychik.

Babilonia nacionpa contranpi willakusqanmanta

13 1 Amozpa churin Isaiasman Tayta Dios revelaspanmi willarqa Babilonia nacionpi pasananmanta:

2 Qala orqopa hawanpi banderata sayachiychik.
Soldadokunata atacanankupaq qayaychik.
Paykunata kamachikuqkunapa punkunman
yaykunanpaq señaschaychik.
3 Guerrapi peleanankupaqmi sapaqchasqaykunata kamarachini.
Valeroso soldadokunatam qayaramuni.
Vencesqaywan kusikuqkunatam kamarachini.
Castiganaypaq ruraqkunatam kamarachini.
4 Orqokunapa hawanpim
achkallaña runakunapa qayakuynin hina uyarikun.
Nacionkunapa qapariynin hinam uyarikun.
Nacionkunamanta huñunasqa runakunapa qapariyninmi uyarikun.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi runankunata yupachkan.
5 Karu nacionkunamantam hamuchkanku.
Kay pachapa cantonmantaraqmi hamuchkanku.
Tayta Diosmi hamuchkan
piñakuyninpi armakunawan hina castigananpaq,
chaynapi chay runakunawan
tukuy kay pachata purmachinanpaq.
6 Qaparkachaychik, Tayta Diospa castiganan
punchawmi hichpamuchkanña.
Tukuy Atiyniyoq Diospa purmachinan
punchawmi hamuchkanña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Chayraykum llapallan runaqa
manaña kallpayoq rikurirunqa.
Chayraykum llapallan runaqa
pasaypaq hukmanyasqaña rikurirunqa.
8 Pasaypaq mancharisqam rikurirunqaku.
Hatun llakipiwan hatun nanaypim rikurirunqaku.
Wachakuq warmipa nanayninwan hinam qewikachakunqaku.
Ancha hukmanyasqam sapakama qawanakunqaku.
Penqakuymantam uyankupas ruparisqa kanqaku.

9 Tayta Diospa castiganan punchawmi chayamuchkanña.
Mana aguantay atina piñakuyninmi chayamuchkanña.
Pasaypaq rabiakuynin punchawmi chayamuchkanña,
chaynapi kay pachata chunnirachinanpaq,
chaynapi kay pachapi huchasapakunata chinkarachinanpaq.
10 Cielokunapi lucerokunam manaña achkinqachu.
Cielokunapi huñunasqa lucerokunam manaña achkinqachu.
Qespiykamuspallam inti tutayaruspan manaña kanchanqachu.
Killapas tutayaruspam manaña kanchanqachu.
11 Tayta Diosmi nin kaynata:
Kay pachapi runakunatam huchankumanta castigasaq.
Mana allin ruraq runakunatam
mana allin rurasqankumanta castigasaq.
Orgulloso runakunapa
hatun tukuynintam tukuchisaq.
Orgullowan gobiernaqkunatam humillachisaq.
12 Runakunatam asllaña kanankukama pisiyachisaq.
Ofir law qori-puromantapas astawanraqmi menosyachisaq.
13 Chayraykum katkatatachisaq cielokunata.
Maymi kasqan sitiomantam
suchurichisaq kay pachata.
Chaynataqa rurasaq Llapallan Kamachiq
ñoqa Tayta Dios
chay punchawpi piñakusqayraykum.
Chaynataqa rurasaq chay punchawpi
rupariq nina hina rabiakusqayraykum.

14 Runakunam rikurinqa
qatikachasqa luwichu hina.
Runakunam rikurinqa
mana michiqniyoq oveja hina.
Sapakamam pasakunqaku ayllunkuman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sapakamam pasakunqaku nacionninkuman.
15 Pipas tarichikuqtam lanzawan tuksipanqaku.
Pipas hapichikuqtam espadawan wañuchinqaku.
16 Kikinku qawachkaptinkum
churi-wawankuta wañuchinankupaq pampaman choqapanqaku.
Wasinkutam suwanqaku,
warminkunatam abusanqaku.
17 Contrankupim kachamusaq
Media nacionmanta runakunata
otaq mana qollqemanta piensaq runakunata,
otaq qoritapas mana munaq runakunata.
18 Flechankuwanmi wañuchinqaku mozonkunatapas.
Manam llakipayanqakuchu llullu wawachakunatapas.
Manam llakipayanqakuchu warmachakunatapas.
19 Ñoqapa chinkachisqay Sodoma llaqta hinam
alhaja rumi hina nacionkunapa qawapayasqan
Babilonia llaqtaqa purmachisqa kanqa.
Ñoqapa chinkachisqay Gomorra llaqta hinam
Sumaq kayninmanta Caldea nacionpi runakunapa alabasqan
Babilonia llaqtaqa purmachisqa kanqa.
20 Babilonia llaqtaqa manaña
runapa *yachanan llaqtam kanqa.
Qepa wiñaykunapa manaña
yachanan llaqtam kanqa.
Arabia runakunam chay sitiopiqa
karpankuta manaña sayachinqakuchu.
Michiqkunam chay sitiopiqa
ovejankuta manaña samachinqakuchu.
21 Babilonia llaqtapiqa purun animalkunallañam *yachanqa.
Wasinkunatapas chuseqkunallañam huntanqa.
Avestruz sutiyoq animalkunañam chaypiqa yachanqa.
Monte cabrakunañam chaypiqa kallpakachanqa.
22 Palacionkunapim waqanqa hiena sutiyoq animalkunallaña.
Adornasqa palacionkunapim waqanqa atoqkunallaña.
Babilonia llaqtapa castigasqa kanan
tiempoqa hichpamuchkanñam.
Babilonia llaqtapa castigasqa kanan
punchawqa kayllañam.

Israelpa mirayninkuna allpankuman kutimunankumanta

14 1 Arí, Tayta Diosqa Jacob castakunamantam llakipayarikunqa. Yapamantamá Israel castakunaqa paypa akllasqan runakuna kanqa. Chayraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunata Tayta Dios allpankupi kawsachinqa. Huklaw nacionmanta kaqkunam paykunaman huñunakunqa hinaspam Jacobpa castankunaman hukllawakunqa. 2 Israelpa castankunatam achkaq runakuna chaskinqaku. Kutiptinkutaqmi paykunata nacionninkuman compañanqaku. Hinaptinmi Israel castakuna chay runakunata rantinqaku warmi-qarita sirvientenkupaqña Tayta Diospa qosqan allpapi. Israel castakunapa presochaqnin runakunatam presochasqata pusanqaku hinaspataqmi munaychakunqaku ñakarichiqnin runakunapi.

Babilonia nacionpa reyninta burlakuspa imaynam takinankumanta

3 Israel castakuna, ñakarisqaykichikmanta, waqasqaykichikmanta
chaynataq ancha llakikuypi sirviente kasqaykichikmanta Tayta Dios librasuptikichikmi 4 Babilonia nacionpa reyninta burlakuspa ninkichik kaynata:

¡Imaynatamya ñakarichikuq reyqa tukurun!
¡Imaynatamya piñakuyninpi rurasqanqa tukurun!
5 Mana allin ruraqpa atiynintam
kaspita hina Tayta Dios pakiparun.
Nacionkunapi gobiernaq runapa
tawnantam Tayta Dios pakiparun.
6 Piñakuyninpim chay reyqa nacionkunata castigaq.
Mana tanispam paykunata castigaq.
Piñakuyninpim nacionkunapi munaychakuq.
Mana sayaykuspanmi paykunata qatikachaq.
7 Kunanmi ichaqa kay pachapi nacionkuna
hawkayaypi kachkanku.
Kunanmi ichaqa kay pachapi nacionkuna
kusikuywan takichkanku.
8 Libano Orqopi cipres sachakunapas
kusikuywanmi nichkanku.
Libano Orqopi cedro sachakunapas
kusikuywanmi nichkanku:
"Qam wañusqaykimantaqa manañam
pipas hamuspa kuchuwankuñachu" nispanku.
9 Wañusqakunapa kasqan sitiopi kaqkunapas
kuyuparikuspankum lloqsimunku
chaskisunaykipaqpas.
Kay pachapim kamachikuqkunapa
almankunapas sayarinqaku.
Nacionpi llapallan reykunam
tiyanankumanta hatarinqaku.
10 Llapallanmi rimarispa nisuchkanki:
"Qampas mana kallpayoqmi rikurirunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qampas ñoqayku hinaraqmi rikurirunki.
11 Hatunchakuq kaynikim kay wañuqkunapa
kasqanman chayaramun.
Arpaykikunapa waqayninpas kay wañuqkunapa
kasqanmanmi chayaramun.
Kaypi waqtapanayki camapas aycha urullañam.
Qataykikunapas kaypiqa asnariq urullañam.”
12 Achikyamuptin llipipipiq lucero
¡imaynanpimá cielomantaqa wichiykamunki!
Nacionkuna venceq kachkaspaqa
¿imaynanpimá kay pachamanqa wischurachikamunki?
13 Qanmi sonqoykipi nirqanki:
“Hanaq pachamanmi ñoqaqa seqarusaq.
Tayta Diospa luceronkunapa altonpim
tiyanayta churamusaq.
Norte lawman rispaymi
huñunakunanku orqopi tiyamusaq.
14 Alto-altopi kaq puyukunapa
altonmanraqmi seqarusaq” nispa.
“Ñoqaqa Alto-altopi Dios hinam kasaq” nispa.
15 Aswanqa wañusqakunapa kasqanmanmi
uraykachisurqanki.
Aswanqa uku-ukumanraqmi
uraykachisurqanki.
16 Rikusuqnikikunam qawarayasuspayki ninqaku.
Qanmanta yuyaymanaspankumá ninqaku:
“¿Manachum kay runaqa kay pachapi runakunata
chaqwachiq karqa?
¿Manachum kay runaqa
kay pachapi nacionkunata katkatatachiq karqa?
17 Kay pachatam payqa chunnichirqa.
Llaqtankunatam payqa tuñichirqa.
Presokunapas wasinman kutinanta
mana munaq runam karqa.”
18 Nacionkunapi llapallan wañusqa reykunam
sepulturankupi honrasqa chutarayachkanku.
Sapakamam sepulturankupi hawka chutarayachkanku.
19 Qanmi ichaqa sepulturaykimanta wischusqa kachkanki.
Mana valeq kallma hinam wischusqa kachkanki.
Espadawan tuksisqa wañuqkunapa ñitisqanmi kachkanki.
Sarutyasqa aya hinam wikapasqa kachkanki.
Rumikunapa kasqan uku-uku uchkumanmi aya

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina wischusqa kachkanki.
20 Manam wakin reykuna hinachu pampasqa kanki.
Nacionnikita pasaypaq purmachisqaykimantam
mana pampasqachu kanki.
Chaynam kanki runaykikuna wañuchisqaykimanta.
Wiñaypaqmi manaña yuyarinqakuchu
mana allin runakunapa mirayninta.
21 Churinkunapaq sitiota alistaychik
wañuchinankupaq,
chaynapi abuelonkupa mana allin rurasqankumanta
wañuchinankupaq,
chaynapi kay pachapi dueñochakuyta ama piensanankupaq,
chaynapi kay pachapi llaqtakunata
amaña hatarichinankupaq.

22 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Ñoqam paykunapa contranpi hatarisaq,
Babilonia llaqtatam chinkachisaq, nispa.
Tayta Diosqa nintaqmi:
Babilonia llaqtapi puchuqkunatawan kuskatam tukusaq,
churinkunatam willkankunatawan kuskata tukusaq, nispa.
23 Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa nintaqmi:
Chay llaqtataqa erizo animalkunapa
*yachananmanñam tikrasaq.
Yakupa qocharayanan sitiomanñam tikrasaq.
Pichanawan qopata pichachkaq hinam chinkachisaq.

Asiria nacion purmachisqa kananmanta

24 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi juraspa nirqa:

Cheqaptapunipas ñoqapa piensasqayman hinam kanqa.
Cheqaptapunipas ñoqapa tanteasqayman
hinam cumplisqa kanqa.
25 Hina allpaypim Asiria runakunata wañuchisaq.
Hina orqoykunapim paykunata sarupasaq.
Yugo horqosqa hinam runaykunapi
munaychakuyninku tukurunqa.
Qepinku uraykachisqa hinam runaykunapa
ñakariynin tanirunqa.
26 Kay pachapa contranpim ñoqa Tayta Dios
chaynata tanteachkani.
Llapallan nacionkunata atiyniywan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castiganaypaqmi kachkani.

27 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi
chaynata tanteachkan.
¿Pitaq paypa tanteasqanta michakunman?
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
atiyninwan castigananpaq kachkan.
¿Pitaq paypa castigananta harkanman?

Filistea runakunapa contranpi willakusqanmanta

28 Rey Acazpa wañusqan watapim Isaias kaynata willakurqa:
29 Maqasuqnikichikpa tawnan pakirusqanraykuqa
amayá kusikuychikchu.
Filistea llapallan runakuna,
chay pakirusqanraykuqa
amayá kusikuychikchu.
Chay kuchusqa culebrapa puchuqninmantaqa
aswan kachukuq culebraraqmi lloqsimunqa.
Chay kachukuq culebrapa mirayninmantaqa
pawariq venenosapa culebraraqmi lloqsimunqa.
30 Pasaypaq wakcha runakunam
achka pastota mikuchkaq ovejakuna hina mikunqaku.
Mana imayoqkunam
hawkayaypi samachkaq ovejakuna hina hawka samakunqaku.
Yarqaymantam wañuchisaq qanmanta as puchuqkunata.
Lliwtam wañuchisaq qanmanta lliw puchuqkunata.
31 Zaguanpi kaqkuna iqaparkachayllawanñayá waqaychik!
Llaqtapi kaqkuna illakimantayá qapariychik!
Norte lawmantam tropakuna hamuchkan.
Qosni hinaraqmi tropakuna kallpamuchkan.
Tropakunamanta chulla soldadopas
mana rakikusqam hamuchkan.
32 Chay runakunamanqa ¿ima nispataq nisunchik?
Chay nacionmanta kachamusqankumanqa ¿ima nispataq nisunchik?
Nisunchikqa: Tayta Diosmi takyachinqa
Sion Moqota, nispam.
Nisunchikqa: Ñakarichisqa runankunam
chaypi amparakunqa, nispam.

Moab castapa contranpi willakusqanmanta

15 1 Moab castapa contranpim Isaias kaynata willakurqa:
Moab nacionpi kaq Ar llaqtata vencerusqanku tutam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Moab nacion desgraciapi rikurirqa.
Moab nacionpi kaq Kir llaqtata vencerusqanku tutam
Moab nacion desgraciapi rikurirqa.
2 Dibon llaqtapi runakunam waqaq richkanku.
Moqo capillakunapi waqaqmi richkanku.
Moab castam qaparkachachkan Nebo llaqta
tuñichisqankumanta.
Moab castam qaparkachachkan Medeba llaqta
tuñichisqankumanta.
Llapallankum umanku kachiy-kachiy rutusqa kachkanku.
Llapallankum barbanku rutusqa kachkanku.
3 Luto pachayoqmi callekunapi purichkanku.
Wasipa pampa hina techonpim
waqaspa qaparkachachkanku.
Llaqtapa plazankunapim
waqaspa qaparkachachkanku.
Waqaspankum paykunaqa wischurayachkanku.
4 Hesbon llaqtapi kaqkunam qayaykachakunku.
Eleale llaqtapi kaqkunam qayaykachakunku.
Jahaza llaqtakamam uyarikuchkan qayaykachakusqanku.
Chayraykum Moab soldadokuna manchakuymanta qaparinku.
Chayraykum Moab soldadokuna hukmanyarunku.
5 Moab castakunapaqmi sonqoymanta qayaykachakuchkani.
Moab castakunapaqmi yanapakuyta mañakuchkani.
Runankunam lluptikuchkanku Zoar llaqtakama.
Lluptikuchkankumá Eglat-selisiya llaqtakama.
Luhit wichaytam waqastin richkanku.
Horonaim llaqtaman riq ñantam
qayaykachakustin richkanku.
Desgraciapi kasqankuraykum qaparispa richkanku.
6 Nimrim Wayqopi pukyukunam chakirunña.
Qorakunapas lliwmi chakirunña.
Verde pastopas manaña kanankamam chakirunña.
7 Chayraykum runakunaqa
wasinkupi huñusqanku kapuqninkuta astachkanku.
Wayaw sachakunapa kasqan
wayqopa waklawninmanraqmi astachkanku.
8 Qayaykachakusqankum lliw Moab nacionpi uyarikuchkan.
Eglaim llaqtakamam qaparkachasqanku uyarikuchkan.
Beer-elim lawkamam qaparkachasqanku uyarikuchkan.
9 Dimon llaqtapi pozokuna yawarwan huntasqa kachkaptinpas
hatun castigotaraqmi kachamusaq chay Dimon llaqtamanpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Moab nacionmanta lluptiqkunatam leon mikurunqa.
Chay nacionpi puchuqkunatam leonkuna mikurunqa.

Moab runakuna Juda nacionman ayqekusqankumanta

16 1 Nacionpi gobiernaqman malta carnerota qatichiychik.
Chunniqpi Sela llaqtamanta Sion Moqoman qatichiychik.
2 Moab nacionmanta warmikunam
otaq Arnon Mayuta chimpaqkunam
rapraykachaq mallqo urpitukuna hinaraq kachkanku.
Qesanmanta pawarachisqa mallqo urpitukuna hinaraqmi
kachkanku.
3 Sion Moqopi yachaqkunatam ninku:
Tanteanakuychik amparawanaykikupaq.
Rimanakuychik defiendewanaykikupaq.
Chawpi punchawpiyá tuta hina llantuykuwayku ñoqaykuta.
Pakaykuwaykuyá qanman ayqemuqkunata.
Amayá traicionawaykuchu qanman lluptimuqkunata.
4 Qamkuna ukupiyá *yachachunku Moab nacionmanta
ayqemuqkunaqa.
Salteaqkunamantayá pakaykuwayku ñoqaykutaqa.

Ñakarichisqa kayniyku tukuruptinqa,
llaqtakuna purmachiyta tukuruptinkuqa,
chaynataq enemigopas nacionmanta pasaruptinqa
5 Diosmi hatun kuyakuyninpi huk gobiernota hatarichinqa.
Davidpa castanmantam confianza runata gobiernachinqa.
Juzgaspanmi allin arreglokunata ruranqa.
Runakuna allinta ruranankupaqmi hikutanqa.

6 Yachanchikmi Moab nacionpi runakunapa
orgulloso kayninta.
Yachanchikmi ancha hatun tukuq hinaspa runa
tukuq kayninta.
Yachanchikmi mana respetakuq kaynintapas.
Yachanchikmi yanqa alabakuq kaynintapas.
7 Moab nacionmanta kaqkunam
qaparkachanqaku nacionninkumanta.
Qamkunam waqankichik Kir-hareset llaqtamanta kaq
ñupupasqa uvas pasaskunamanta.
Qamkunaqa waqankichikmi
ñakarichisqa kasqankumanta.
8 Hesbon llaqta law chakrakunapi plantakunam qawikurun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sibma llaqta law uvas huertakunam pasaypaqta qawikurun.
Nacionkunapi munaychakuqkunam ikllimuqkunata lliw sarutyarun.
Jazer llaqtakamam kallmankuna mastarikururqa.
Chunniqnintam kallmankuna mastarikururqa.
Lamar qochapa waklawninkamaraqmi chayarurqa.
9 Chayraykum Jazer llaqtapi kaqkuna waqachkanku
Sibma llaqta law uvas huertamanta.
Chaynam ñoqapas waqachkani
Sibma llaqta law uvas huertamanta.
Hesbon llaqta, qamraykum weqeyta chaqchuni.
Eleale llaqta, qamraykum weqeyta chaqchuni.
Tarpukuynikikunapa hawanpim
guerrapi peleaqkuna qaparinku.
Cosechaykikunapa hawanpim
guerrapi peleaqkuna qaparinku.
10 Kusikuyninkum kunanqa tukurunña
tarpusqa chakrankunamanta.
Qapariyninkum kunanqa tukurunña
tarpusqa chakrankunamanta.
Uvas huertankupi takiyninkuqa
manañam kanqachu.
Uvas sarunankupiqa manañam sarunqakuñachu.
Vinopaq uvastaqa manañam sarunqakuñachu.
Qapariyninkuqa manañam kanqañachu.
11 Chayraykum arpa hina sonqoy
waqan Moab nacionmanta.
Chayraykum arpa hina sonqoy
waqan Kir-hareset llaqtamanta.
12 Moab nacionpi kaqkunaqa
moqokunapi capillakunaman yaykuspapas
manam ima ruraytapas atinqakuchu.
Moab nacionpi kaqkunaqa
pisipanankukama santuarionkupi mañakuspapas
manam ima ruraytapas atinqakuchu.

13 Chaynatamá unayña Tayta Dios rimarqa Moab nacionpa contranpi.
14 Kunanñataqmi Tayta Dios kaynata nin:
Kimsa watamantam
otaq llamkapakuq runapa yupasqan watamantam
ancha reqsisqa Moab nacionqa despreciasqa nacion kanqa.
Nana-nanaq runayoq kaspapas despreciasqa nacionmi kanqa.
Chay puchuq runakunaqa mana atiyniyoq runakunallam kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Damasco llaqtapa contranpi willakuymanta

17 1 Damasco llaqtapa contranpim Isaias kaynata willakurqa:

Damasco llaqtaqa manañam llaqtañachu kanqa.
Aswanqa tuñichisqa rumikunallañam montorayanqa.
2 Aroer llaqta lawpi llaqtakunaqa mana runayoqñam kanqa.
Animalkunapa echaderonñam kanqa.
Animalkunallañam chaypiqa puñunqaku.
Mana pipapas manchachisqanñam hawka kanqaku.
3 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Efrain castapaqa
manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.
Israel allin reqsisqa nacionpaqa
manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.
Damasco llaqtapaqa manañam kanqachu gobiernonqa.
Aram nacionpi puchuqkunapaqa
manañam kanqachu murallasqa llaqtanqa.

Israel nacion castigasqa kananmanta

4 Chay tiempopim Jacobpa allin reqsisqa nacionninqa
pisi kallpayoq rikurirunqa.
Tukuy imawan huntasqa kayninpas
mana imayoqñam rikurirunqa.
5 Cosechapi rutunaraq trigo
hinam kanqa.
Makinwan huñusqa espigakuna hinam kanqa.
Refaim Qechwapi trigo pallapasqa hinam kanqa.
6 Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin:
Pallapanankupaq aceitunas sacha hinam kanqa.
Waqtaparuptinku puntankunapi
iskay kimsa ruruyoq hinam kanqa
otaq kallmapi tawa pichqa rurullaña
puchuq hinam kanqa.
7 Chay tiempopim runaqa unanchaqninmanta
cuentata qokunqa.
Chay tiempopim Israelpa Chuya Diosninta qawarinqa.
8 Manañam qawarinqakuchu kikinkupa rurasqan altarkunata.
Manañam qawarinqakuchu Asera sutiyoq mamachankuta.
Manañam kaqpaqpas hapinqakuñachu
incienso kañananku altarkunamanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Chay tiempopim murallasqa llaqtakunata saqerunqaku.
Montepi kuchurusqa sachakunata hinam saqerunqaku.
Israel runakunapa qayllanpi saqerusqanku
llaqtakunata hinam saqerunqaku.
Pasaypaq chunnichisqañam kanqaku.
10 Chaynam kasunki salvaq Diosniki qonqarusqaykirayku.
Chaynam kasunki qaqa hina amparakuna Diosniki mana
yuyarisqaykirayku.
Kuyayllapaq plantakunata
huertaykipi plantaspapas,
huklaw nacionmanta apamusqa
taytacha-mamachakunapaq plantaspapas
11 plantasqayki punchawmi nanachikunki.
Paqarinnintillanmi iklllirachinki.
Aswanqa onqoy rikuriramuptinmi pierderunqa.
Mana hampiy atina onqoy rataykuptinmi
cosechayki pierderunqa.

12 Lamar qochapa qapariyninta hina uyariychik.
Nana-nanaq nacionkunapa qapariyninta uyariychik.
Nisyu lloqllapa qapariyninta hina uyariychik.
Nana-nanaq runakunapa hamusqanta uyariychik.
13 Achka yakukunapa qapariyninta hinamá
chay runakunaqa qaparinku.
Paykunata Tayta Dios qaqchaptinmi
karukunamanraq lluptikunku.
Moqokunamanta wayrapa apasqan qopa hinaraqmi
qatikachasqa kanku.
Sinchi wayrawan remolino wayra hamuchkaq hinaraqmi
qatikachasqa kanku.
14 Chisinkuytam mancharikuyllapaqña rikurirunku.
Manaraq achikyamuchkaptinmi chinkarunku.
Chaynam sucederun saqueaqninchikkunata.
Chaynam pasarun suwaqninchikkunata.

Cus nacionpa contranpi willakuymanta

18 1 ¡Ay, imaynaraq kanqa wanwakunapa
warwaryanan nacion!
¡Ay, imaynaraq kanqa Cus law
mayukunapa waklawninpi kaq nacion!
2 Chay nacionmi lamar qochanta
purichin runankunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tuturamanta buquekunapim
purichin willakuq runankunata.
Yaw kachasqa kallpaqkuna,
qamkunaqa chayllayá riychik.
Hatunkaray runakunamanyá chaylla riychik.
Chayllayá riychik lluchkay-lluchkay
uyayoq runakunaman.
Riychikyá tukuy hinastinpi kaq
runakunapa manchakusqan runakunaman.
Runamasin ñakarichiq kallpasapa
runakunamanyá chaylla riychik.
Mayukunapa partisqan nacionpi
*yachaqkunamayá chaylla riychik.
3 Kay pachapi kawsaq runakuna,
enteron kay pachapi kawsaq runakuna,
orqokunapi banderakunata sayachiptinkum qawankichik.
Cornetata tocaptinkum uyarinkichik.

4 Tayta Diosmi niwarqa:
Maypi kasqaypim ñoqaqa hawkalla kasaq.
Maypi kasqaymantam ñoqaqa qawamusaq.
Usyaypi llipipipispa kanchariq
inti hinam ñoqaqa kasaq.
Cosecha tiempo rupaypi sulla hinam ñoqaqa kasaq.
5 Uvas plantakuna sisayta tukuruptinmi,
rurunkunapas poqoytaña qallaykuptinmi,
manaraqpas cosecha qallarichkaptinmi
kallmankunata cuchillowan rawmaruchkaq
hina chinkarachinqa.
Wiñaq kallmankunata kuchuparuspa
wischuruchkaq hinam chinkarachinqa.
6 Lliwmi moqokunapi saqesqa kanqa.
Aycha mikuq pawaqkunapaqmi saqesqa kanqa.
Purun animalkunapaqmi saqesqa kanqa.
Chay sitiopim alton pawaq animalkuna
poqoy tiempopi kanqaku.
Chay sitiopim purun animalkuna
cosecha tiempopi kanqaku.
7 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanmi
ofrendankuta apamunqaku.
Hatunkaray lluchkay-lluchkay uyayoq
runakunam apamunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tukuy hinastinpi kaq runakunapa manchakusqan
runakunam apamunqaku.
Apamunqakumá ofrendankuta runamasin ñakarichiq
kallpasapa runakuna.
Apamunqakumá ofrendankuta mayukunapa partisqan
nacionpi *yachaqkuna.
Apamunqakumá ofrendankuta Sion Moqopi llaqtaman.
Apamunqakumá Llapallan Kamachiq
Tayta Diosta alabana llaqtaman.

Egipto nacionpa contranpi willakuymanta

19 1 Egipto nacionpa contranpim Isaias willakun:

Egipto nacionman riq
Tayta Diostayá qawariychik.
Sillasqa hina puyupi kallpaylla
riqtayá qawariychik.
Egipto nacionpi taytacha-mamachakunam
paypa qayllanpi katkatatanku.
Egipto nacionpi llapallan runakunam
pasaypaqta hukmanyarunku.
2 Tayta Diosmi nin:
Egipto runakunatam takanarachisaq.
Kikinkupuratam peleanarachisaq.
Amistadpuram peleanqaku.
Llaqtapuram peleanqaku.
Nacionpuram peleanqaku.
3 Egipto runakunapa yuyaymanaynintam hukmanyarachisaq.
Egipto runakunapa tanteasqankutam yanqacharusaq.
Hinaptinmi taytacha-mamachakunata tapunqaku.
Brujokunatañam paykunaqa tapunqaku.
Tapunqakum espiritistakunata.
Qayakunqakum wañuqkunapa espiritunkunata.
4 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
Egipto runakunatam entregaykusaq.
Ñakarichispa munaychakuqninku runakunamanñam qoykusaq.
Mana llakipayakuq reywanmi paykunata gobiernachisaq.

5 Nilo Mayupa yakunmi chinkarunqa.
Pasaypaqtam chay mayuqa chakirunqa.
6 Yarqakunam asnarirunqa.
Wayqokunapi yakukunam pisirunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Egipto nacionpi Nilo Mayum chinkarunqa.
Ismurunqam lliw soqoskuna.
Ismurunqam lliw tuturakuna.
7 Nilo Mayupa patanpi plantakunam chakirunqa.
Nilo Mayupa patanpi tarpuykunam lliw chakirunqa.
Manaña kanankamam wayra aparunqa.
8 Nilo Mayupi challwaqkunam qaparkachanqaku.
Anzuelowan llapallan challwaqkunam waqanqaku.
Atarrayawan challwaqkunam eqoyarunqaku.
9 Pilchasqa linowan llamkaqkunam muspaypi hina kanqaku.
Yuraq tela awaqkunam muspaypi hina kanqaku.
10 Tela awaqkunam pasaypaqta hukmanyarunqaku.
Llapallan llamkaq runakunam llakisqa sonqoyoq kanqaku.

11 Zoan llaqtapi kamachikuqkunaqa
ancha roqrum kanku.
Rey Faraonta yuyaywan consejaq kachkaspankum
mana valeqllata consejanku.
¿Imaynanpitaq chayna runakunaqa Rey Faraonman niqku:
Yachaysapa runakunapa castanmi kaniku, nispaqa?
¿Imaynanpitaq chayna runakunaqa Rey Faraonman ninku:
Ñoqaykuqa ñawpaq reykunapa castanmi kaniku, nispaqa?
12 Yaw Egipto nacionpa reynin Faraon
¿maypitaq kachkan yachaysapa runaykikunaqa
chaynapi Llapallan Kamachiq Tayta Diospa
tanteasqanta willasunaykipaqqa?
¿Maypitaq kachkan yachaysapa runaykikunaqa
chaynapi Egipto nacionpa contranpi
tanteasqankuta yachachisunaykipaqqa?
13 Zoan llaqtapi kamachikuqkunaqa
sonso runakunam.
Menfis llaqtapi kamachikuqkunaqa
engañachikuq runakunam.
Ayllunkupi kamachikuqkunaqa
Egipto nacion pantarachiq runakunam.
14 Tayta Diosmi paykunapi rikurirachirqa.
Pantachikuq espiritutam rikurirachirqa.
Paykunam pantarachinku Egipto nacionta.
Tukuy rurasqankupim pantarachinku chay nacionta.
Vomitaq sinkata hinam rurarunku.
Tamsakachaq sinkata hinam rurarunku.
15 Uma kaqpas nitaq chupa kaqpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Egipto nacionpa favorninpiqa
manam ima ruraytapas atinqachu.
Palmera kallmapas nitaq tuturapas
chay nacionpa favorninpiqa
manam ima ruraytapas atinqachu.

16 Chay tiempopim Egipto nacionpi runakunaqa warmikuna hinaña rikurirunqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dios atiyninwan paykunata castigaptinmi katkata-
taspanku mancharikunqaku. 17 Juda nacionpi kaqkunam tamsaykachachinqaku
Egipto nacionpi *yachaqkunata. Chaymi pipas sapa kuti Juda nacionpi kaqkuna-
manta yuyarispankuqa mancharikunqaku Egipto nacionpa contranpi Llapallan
Kamachiq Tayta Diospa tanteasqankunamanta. 18 Chay tiempopim kanqa Egipto
nacionpi pichqa llaqtakuna Canaan allpapi rimayninkuta rimaqkuna. Paykunaqa
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta mana rakikunankupaqmi juranqaku. Chay
llaqtakunapa huknintam Intipa Llaqtanwan sutichanqaku. 19 Chay tiempopim
kanqa Egipto nacionpi Tayta Diospaq sapaqchasqa altar, linderonpipas churan-
qakutaqmi Tayta Dios yuyarina monumentota. 20 Chay monumentom señal
chaynataq testigo hina kanqa ñakarichiqninkupa contranpi Tayta Diosta mañа-
kuptinku. Paymi kachamunqa salvaqninkuta paykunata defiendespa librananpaq.
21 Tayta Diosqa Egipto nacionpi kaqkunamanmi reqsichikunqa, paykunapas payta
reqsikuspankum yupaychanqaku. Adoraspankum paypaq animalkunata wañu-
chipunqaku, ofrecenqakutaqmi kawsaykunamanta ofrendakunatapas hinaspam
prometespanku cumplinqaku. 22 Tayta Diosqa azotechkaq hinam castiganqa
Egipto runakunata, chaywanpas kikillantaqmi paykunata sanoyachinqa. Tayta
Diosman kutirikuspa mañakuptinkum paykunataqa sanoyachinqa.

23 Chay tiempopitaqmi Egipto nacionmanta Asiria nacionkama hatun ñan
kanqa hinaptinmi Asiria nacionpi kaqkuna rinqaku Egipto nacionman, Egip-
to nacionpi kaqkunapas rinqakutaqmi Asiria nacion lawman. Egipto nacionpi
kaqkunawan Asiria nacionpi kaqkunam kuskanku adoranqaku Tayta Diosta.

24 Chay tiempopim Egipto nacionwan Asiria nacion hinaspa Israel na-
cion kimsanku bendicion kanqa kay pachapi nacionkunapaq. 25 Llapallan
Kamachiq Tayta Diosmi bendecinqa paykunata kaynata nispan:

—Ñoqam bendecini Egipto runaykunata, bendecinitaqmi unanchasqay
Asiria naciontapas chaynataq herenciay Israel naciontapas —nispa.

Egipto naciontawan Cus nacionta Asiria nacion vencesqanmanta

20 1 Huk watam Asiria nacionpa reynin Sargon kachamurqa llapa-
llan tropankuna kamachiqta Asdod llaqtaman hinaptinmi chay
llaqtapa contranpi peleaspan vencerurqa. 2 Chay tiempopim Tayta Dios
rimapayarqa Amozpa churin Isaiasta, paytam nirqa:

—Chustukuy luto pachaykitawan *usutaykita —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi pay chaynata ruraspan mana pachayoq qala chakilla purirqa. 3 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Serviqniy Isaiasmi mana pachayoq chaynataq qala chakilla purirqa kimsa watapuni. Chaytam rurarqa señalpaq hina Egipto nacionta chaynataq Cus nacionta imam pasananmanta yachachinanpaq. 4 Asiria nacionpa reyninmi presochasqata pusanqa Egipto nacionpi kaqkunatawan Cus nacionpi kaqkunata. Paykunamantam pusanqa mozokunatapas chaynataq machukunatapas. Paykunataqa pusanqa mana pachayoqtam, qala chakillatam chaynataq qala sikillatam chaynapi Egipto nacion penqaypi kananpaq. 5 Hinaptinmi Cus nacionpi confiakuqkuna chaynataq Egipto nacionmanta alabakuqkunapas mancharikuspanku penqakuywan kanqaku. 6 Chaymi lamar qochapa patanpi *yachaqkuna chay tiempopi ninqaku:

—Qawaychik confiakusqanchik nacionta. Asiria nacionpi reymanta librawaspanchik yanapawananchikpaqmi chay nacionman lluptirqanchik. Chaynaqa ¿imaynatataq kunanqa lluptisunchik? —nispa.

Babilonia nacion vencesqa kananmanta

21 1 Lamar qochapa hichapanpi kaq chunniq sitiopa contranpim
Isaias kaynata nirqa:

Imaynam Neguev lawninta sinchi wayra hamuchkan,
chaynam chunniq lawmanta enemigo hamuchkan.
Mancharikuypaq sitiomantam hamuchkan.
2 Puramente manchakuypaqmi Tayta Diospa rikurichiwasqanqa:
Traicionaqkunam traicionachkanku.
Salteaqkunam salteachkanku.
Elam nacionmanta kaqkuna ¡atacaychik!
Waqayninkutam upallachisaq.
Media nacionmanta kaqkuna ¡muyurispa atacaychik!
Waqayninkutam upallachisaq.
3 Cuerpoymi pasaypaqta nanawachkan.
Wachakuywan ñakariq warmi hinam
nanaywan qewikachakuchkan.
Llakikuypi kaspaymi manaña uyarinichu.
Mancharikuypi kaspaymi manaña qawakunichu.
4 Muspaypi hinam rikuriruni.
Mancharikuywanmi katkatatachkani.
Tarden lawpi gustasqay tiempom mancharichiqniyña karun.
Ancha mancharichiqniyñam rikurirun.
5 Mesaqa kachkan alistasqañam.
Mantelkunapas kachkan mastasqañam.
Tropa kamachiqkuna ¡sayariychik!
¡Harkachikunaykichik armakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aceitewan llusiychik!
6 Señormi kaynata niwarqa:
Llaqta cuidaqta churamuy.
Tukuy rikusqanta
willakunanpaq churamuy.
7 Pares-pares caballokunapa aysasqan carretakunata qawaspanqa,
asnokunapi silladakuna hamuqta qawaspanqa,
camellokunapi silladakuna hamuqta qawaspanqa
llaqta cuidaqyá sumaqta qawarayachun, nispa.
Llaqta cuidaqyá allinta qawarayachun, nispa.
8 Llaqta cuidaqñataqmi qaparispan ninman:
Señor, maymi churawasqankupim
puncha-punchaw sayachkani.
Señor, maymi sayasqaypim
tutan-tutan cuidachkani.
9 Kunanmi qawachkani carretapi runa hamuqta.
Qawachkanim pares caballopa aysasqan carretapi runa hamuqta.
Vencerunkum Babilonia llaqtataqa.
Taytacha-mamachankupas pampakunapiñam wischurayachkan.
Chaykunaqa ñutupasqañam pampakunapi wischurayachkan.

10 Ñakarichisqa castamasillaykuna,
erapi trillasqa hina castamasillaykuna,
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanta
uyarisqaytam willaykichik.
Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmanta
uyarisqaytam willaykichik.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

11 Duma llaqtapa contranpim Isaias nirqa:

Huk kaqninmi Seir Orqomanta nimuwachkan:
Yaw llaqta cuidaq runa
¿hayka horallañataq faltachkan achikyananpaq? nispa.
Yaw llaqta cuidaq runa
¿hayka horallañataq faltachkan achikyananpaq? nispa.
12 Llaqta cuidaqmi contestaspan nin:
Hamuchkanmi hora achikyamunanpaq.
Hamuchkantaqmi hora tutaykunanpaq.
Yachayta munaspaqa tapukuychik.
Yachayta munaspaqa kutimuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Arabia runakunapa contranpi willakusqanmanta

13 Arabia runakunapa contranpim Isaias nirqa:

Dedan lawmanta viajerokuna,
Arabia law pukyu sachakunapi tuta samakuqkuna,
14 yakunayasqakunawan tupaykuq lloqsimuychik.
Yakullaykichiktapas qoykunaykichikpaqyá lloqsimuychik.
Tema lawpi yachaqkuna,
lluptiqkunamanyá taripaykamuychik.
Mikuyllaykichiktapas qoykunaykichikpaqyá taripaykamuychik.
15 Paykunaqa guerrapi wañunankumantam ayqekuchkanku.
Vainanmanta horqosqa espadawan wañunankumantam ayqekuchkanku.
Flechana armawan kamaykuqkunamantam lluptikuchkanku.
Manchakuypaq guerramantam ayqekuchkanku.

16 Señormi kaynata niwarqa:
Kaymanta huk watamanmi
otaq llamkapakuq runapa yupasqan watamanmi
Cedar castapa ancha reqsisqa kaynin
lliw puchukarunqa.
17 Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini:
Flechawan peleaq soldadokunaqa aschallañam puchurunqa.
Cedar castamanta peleaqkunaqa aschallañam puchurunqa.

Jerusalen llaqtamanta

22 1 Revelacion Qawana Qechwamantam Isaias nirqa:
¿imataq qamkunata pasarusunkichik?
¿Imanasqataq wasipa qatanman seqarunkichik?
2 Bullakunawan huntasqa llaqta,
fiestakunapi bullakunawan huntasqa llaqta
Wañuqnikikunaqa manam espadawanchu wañurqaku.
Paykunaqa manam guerrapichu wañurqaku.
3 Kamachikuqnikikunam llapallan lluptirunku.
Mana flechasqa kachkaspallam presochasqa karunku.
Ukuykipi kaq runakunam kuska presochasqa karunku.
Enemigo karupi kachkaptinraqmi lluptirunku.
4 Chaymi nirqaykichik kaynata:
Amayá qawawaychikchu ñoqata.
Waqaytam munani ancha llakimanta.
Waqaptiyqa ama consuelawaychikchu ñoqata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi decretarqa.
Chaqwasqa kanan punchaw hamunanpaqmi decretarqa.
Revelacion Qawana Qechwapi
munaychakunanpaqmi decretarqa.
Revelacion Qawana Qechwapi
muspaypi hina kanankupaqmi decretarqa.
Llaqtapa murallankunatam tuñichichkanku.
Orqokunapipas uyarikunankamam qaparichkanku.

6 Elam tropakunam flecha apanankuta alistarunkuña.
Manejaqkunam carretankuman seqarunkuña.
Soldadokunam caballonkuman sillakurunkuña.
Kir lawmanta tropakunam harkachikuna armankuta horqorunkuña.
7 Jerusalen llaqta, sumaqllaña qechwaykikunapi
carretakunam huntallaña kachkanku.
Sillasqa tropakunam llaqtapa zaguanninkunata
atacanankupaq churakurunku.
8 Juda nacionpa harkachikunantam horqorunku.

Chay punchawmi qamkuna qawarqankichik Monte Palaciowan sutichasqa wasipi armakunata. 9 Qawarqankichiktaqmi “Rey Davidpa Llaqtan” sutiyoq barriopi murallakuna raqrallaña kasqantapas, qocharachirqankichiktaqmi yakutapas uray law estanquepi. 10 Jerusalen llaqtapi wasikunatapas yupaspam wakinta tuñichirqankichik chaykunawan murallakunatapas allichanaykichikpaq. 11 Rurarqankichiktaqmi estanqueta iskay murallakunapa chawpinpi, chaytaqa rurarqankichik ñawpaq estanquemanta hamuq yaku qochananpaqmi. Ichaqa manam rikurqankichikchu tukuy chaykuna unanchaq Diosta nitaqmi qawarqankichikchu ñawpaqmanta ruraq Diostapas.

12 Chay punchawmi Llapallan Kamachiq Señor Dios qayasurqankichik.
Waqaspa qaparkachanaykichikpaqmi qayakurqankichik.
Umaykichikta rutuchikunaykichikpaqmi qayasurqankichikqa.
Luto pachawan pachakunaykichikpaqmi qayasurqankichikqa.
13 Kusikuyllawanñam rurarqankichik fiestakunata.
Nakarqankichikmi bueyeskunatawan carnerokunata.
Aychata mikuspam vino tomakuyllapi kankichik.
Mikukusun, tomakusun, paqarinmi wañukusun, nispam ninkichik.
14 Llapallan kamachiq Señor Diosmi ñoqaman rikuriykuwarqa
hinaspam rinrillaypi kaynata niykuwarqa:
Kay mana allin rurasqaykichiktaqa
manam pampachasaqchu, nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manaraq chayta rurachkaptiymi
qamkuna wañunkichik, nispa.
Chaynatam llapallan kamachiq ñoqa Señor Dios nini.

Palaciopi mayordomo Sebna wañunanmanta

15 Palaciopi kaq Sebna sutiyoq mayordomoman yaykuspay ninaypaqmi
Llapallan Kamachiq Señor Dios kaynata niwarqa:

16 Kaypiqa ¿imatataq rurachkanki?
¿Pitaq kaytaqa kamachisurqanki?
Sepulturata kaypi ruranaykipaqqa ¿pitaq kamachisurqanki?
Kay moqopi sepulturata uchkunaykipaqqa ¿pitaq nisurqanki?
Kay qaqa uchkupi waqtapanaykipaqqa ¿pitaq nisurqanki?
17 Imatapas wischuchkaq hinaraqmi wischurusunki.
Tayta Diosqa kallpasapa runa hinaraqmi wischurusunki.
Hapiykuspam kallpasapa runakunaraq wischurusunki.
18 Maytuykuspam pelotata hina wischurusunki.
Hatun nacionmanmi wischurusunki.
Chay hatun nacionpim wañunki.
Alabakunayki carretakunam chaypi sayarunqa.
Patronnikipa castanpaqmi hatun penqay kanki qamqa.
19 Puestoykimantam ñoqa qarqorusqayki.
Oficioykimantam patronniki wischurusunki.

20 Chay punchawmi serviqniyta qayamusaq.
Hilciaspa churin serviqniy Eliaquimtam qayamusaq.
21 Pachaykikunawanmi pachachisaq paytaqa.
Chumpikiwanmi weqawninta watasaq paytaqa.
Paytañam churasaq
qampa rantikipi kamachikunanpaq.
Paymi taytanku hina kanqa
Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapaq.
Paymi taytanku hina kanqa
Juda casta runakunapaq.
22 Hapichisaqmi David castapa wasinpa llaventaqa.
Manam pipas wichqayta atinqachu paypa kichasqantaqa.
Manam pipas kichayta atinqachu paypa wichqasqantaqa.
23 Perqaman estaca takarusqata hinam paytaqa takyachisaq.
Maymi churasqaypim paytaqa takyachisaq.
Reqsisqa runakunapa tiyanan asientopi hinam
payqa kanqa.
Taytanpa ayllunkuna reqsisqa kananpaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

payqa kanqa.
24 Tukuy rikchaq serviciota warkuchkaq hinam chay estacapi
warkunqaku
achka preciopa chanin kaqkunata.
Abuelon castakunapa ancha reqsisqa kayninmi
pienden Eleaquinmanta.
25 Llapallan kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
Chay tiempopim perqaman takasqa estaca chutakaramunqa.
Chay seguro sitiomantam wichiramunqa.
Llapallan chaypi warkusqakunam lliw pierderunqa.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Tiro llaqtapa hinaspa Sidon llaqtapa contranpi willakuymanta

23 1 Tiro llaqtapa contranpi rimaspanmi Isaias nirqa:
Tarsis lawmanta buquekunapi kaqkuna qapariychik.
Manaña wasiyoq Tiro llaqtapi kaqkuna qapariychik.
Soqoskuna sayachinanku llaqtatam tuñirachinku.
Chipre lawmanta hamuqkunamanmi chaymanta willarunku.
2 Costa law Tiro llaqtayoqkuna, upallaychikña.
Sidon llaqtapi negociantekuna, upallaychikña.
Lamar qochanta paykuna apachiptin riqkuna, upallaychikña.
3 Buquepi chimpaspam nana-nanaq yakupa hawanta riqku.
Sihor lawmanta kawsaykunawanmi ganakuqku.
Nilo Mayupa patanpi cosechakunatam apamuqku.
Nacionkunamanmi paykunaqa *rantikuqku.
4 Penqarikuy, lamar qochapa patanpi Sidon llaqta.
Penqarikuy, lamar qochapa patanpi amparakuna llaqta.
Lamar qocham ninqa:
Manañam wachakuqpa nanayninwan ñakarinichu.
Manañam wawakunata hina wachakunichu.
Manañam qari churiykuna kanñachu uywanaypaq.
Manañam warmi churiykuna kanñachu wiñachinaypaq.

5 Egipto nacionpi runakunam noticiata uyarinqaku.
Tiro llaqtata imam sucedesqantam uyarinqaku.
Chay noticiawanmi paykuna ñakarinqaku.
6 Tarsis lawman qamkuna ripukuychik.
Lamar qochapa patanpi *yachaqkuna, qapariychik.

7 ¿Kay Tiro llaqtachum fiestakunallapi kakuq llaqta?
¿Kay Tiro llaqtachum ñawpaq tiempomantaraq kakuq llaqta?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Kay llaqtachum karu nacionkunapi kananpaq runakuna kachaq
llaqta?
8 ¿Pitaq kay castigota decretarqa
Tiro llaqtapa contranpi?
¿Pitaq kay castigota decretarqa
reykunapa kanan llaqtapa contranpi?
Negociowan puriqkunam munaychakuqkuna karqaku.
Negociantekunam kay pachapi ancha reqsisqa karqaku.
9 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata decretarqa.
Llapallan orgulloso runakunata
humillananpaqmi decretarqa.
Kay pachapi llapallan ancha reqsisqa runakunata
mana kaqman churananpaqmi decretarqa.
10 Tarsis lawpi runakuna, chakrapiñayá llamkaychik qamkunaqa.
Manañam kanñachu buquekuna sayachinanku llaqtaqa.
11 Lamar qochapa hawanmanmi Tayta Dios makinta haywarirqa.
Nacionkunatam Tayta Dios katkatatachirqa.
Canaan law nacionkunapi llaqtakunata tuñichinanpaqmi
kamachirqa.
Mana yaykuy atina llaqtakunata tuñichinanpaqmi kamachirqa.
12 Sidon llaqtatam nirqa:
Ñakarichisqa sipas hina sumaq Sidon llaqta,
dejayña fiestakunallapi kakuyta.
Chipre lawman ripuspaykipas
manam hawkaqa kankichu waklawpipas.

13 Qawariychik Caldea law nacionta,
manaña cuentaman churana nacionta.
Purun animalkuna yachananpaqñam Asiria nacion churarun.
Atacanankupaqmi paykunaqa torrekunata churarun.
Palacionkunata taqmaruspam purmachisqata dejarun.

14 Tarsis lawmanta buquepi runakuna, qapariychik.
Purmachispa saqesqam kanqa amparakuna sitioykichik.

15 Chay tiempopim Tiro llaqtaqa qonqasqa kanqa qanchis chunka watakama otaq reypa kawsanan watakunata hina. Qanchis chunka wata pasaruptinñam Tiro llaqtata sucedenqa chuchumika warmimanta kayna takisqankuman hina:
16 Yaw qonqasqa chuchumika warmi, arpaykita hapiy.
Enteron llaqta ukupi allinta tocaspa muyurimuy.
Qanmanta yuyarinankupaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achka takikunata takimuy.

17 Qanchis chunka wata pasaruptinmi Tiro llaqtata Tayta Dios castiganqa. Kaqllamantam chuchumikayarunqa, kaqllamantataqmi runakunaman alquilakunqa, huchallikunqataqmi kaqllamanta kay pachapi gobiernokunawan. 18 Aswanqa negociaspa ganakusqankunaqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kanqa. Manañam huñuspankuqa waqaychanqakuchu aswanqa Tayta Dios serviqkunamanñam qonqaku achka mikuyta rantinankupaq chaynataq fino pachankunatapas rantinankupaq.

Kay pachata Tayta Dios castigananmanta

24 1 Qawaychik, Tayta Diosmi purmachinqa kay pachata.
Qawaychik, Tayta Diosmi chunnichinqa kay pachata.
Kay pachapa hawanta tikraruspanmi cheqechinqa chaypi yachaqkunata.
2 Runakunatawan sacerdotekunatam cheqerachinqa.
Sirviententawan patronnintam cheqerachinqa.
Sirvientantawan patronantam chaynallata rurarunqa.
Rantiqnintawan *rantikuqtam rurarunqa chaynallata.
Cheqechinqam prestakuqnintawan prestaqninta.
3 Tayta Diosmi nin:
Kay allpam kanqa pasaypaq chunnichisqa.
Kay allpam kanqa pasaypaq saqueasqa.
4 Kay allpam chakiruspan hukmanyarun.
Enteron kay pacham pasaypaqta chakiruspa hukmanyarun.
Kay pachapi allin reqsisqa runakunam chakichisqa planta hina lliw hukmanyarun.
5 Kay pachatam runakuna millakuypaqta rurarunku.
Diospa yachachikuyninkunata mana kasukuspam
kay pachata millakuypaqta rurarunku.
Paypa decretonta mana kasukuspam
kay pachata millakuypaqta rurarunku.
Diospa wiñaypaq contratonta yanqacharuspam
kay pachata millakuypaqta rurarunku.
6 Chayraykum kay allpa pasaypaq ñakasqa kachkan.
Kay pachapi *yachaqkunam castigonwan ñakarichkan.
Chayraykum kay pachapi yachaqkuna kañasqa kachkanku.
Chayraykum kay pachapi runakuna pisillaña kachkanku.

7 Vinom pisirun.
Uvas plantakunam qawirun.
Kusikuyllapi kawsaqkunam llakisqa rikurirun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Tinyawan kusikuyninkuqa upallarunmi.
Fiestakunawan bulla rurayninkuqa upallarunmi.
Arpakunapa miskillaña waqayninqa upallarunmi.
9 Takillawaña vino tomayninkum tanirun.
Poqosqa aqam tomaqkunapaq lliw qatqeyarun.
10 Manaña imayoq llaqtam chunnichkan.
Mayqan wasipas manaña yaykunapaq hinam kachkan.
11 Vino tukuruptinmi callekunapi runakuna waqachkanku.
Tanirunmi lliw kusikuyninku.
Chinkarunñam kay pachapi kusikuyninku.
12 Purmasqatañam saqerun llaqtataqa.
Ñutupasqañam kachkan zaguanninkunaqa.
13 Enteron kay pacha nacionkunapim chayna kanqa.
Waqtaspa olivos sachapi puchuq aceitunas hinam kanqa.
Uvas cosecha tukuruptin maskapasqa uvas hinam kanqa.

14 Wañunankumanta puchuqkunam kusikuspa qayakunqaku.
Tayta Diospa atiyninta qawaspankum qaparinqaku.
Intipa seqaykunan lawmantam payta alabanqaku.
15 Intipa qespimunan lawpi kaqkunam Tayta Diosta alabanqaku.
Lamar qochapa patanpi kaqkunam payta alabanqaku.
Israelpa yupaychasqan Tayta Diostam alabanqaku.
16 Kay pachapa cantonmantaraqmi uyarirqaniku:
Alabaychik allinkuna ruraqta, niqkunatam uyarirqaniku.

Kikiymi nikurqani:
¡Ay, eqoyachkanim!
¡Ay, eqoyachkanim!
Kikiymi nikurqani:
Traicionerom traicionan, nispa.
Traicionerom pasaypaqta traicionan, nispa.
17 Kay pachapi *yachaqkuna, animal hinam
kachkankichik qamkunaqa.
Animalkuna hapiqkunapa mancharichisqan hinam
kachkankichik qamkunaqa.
Uchkuman wichiykuq otaq toqllapa hapirusqan hinam
kachkankichik qamkunaqa.
18 Animalkuna hapiqkunapa vozninta
mancharikuspa lluptiqmi
uchkuman wichiykunqa.
Uchkumanta seqamuspa lluptiqmi
toqllawan hapirachikunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cielokunapi yakukunam taqtakaykamunqa.
Kay pachapa cimientonkunam katkatatanqa.

19 Kay pacham pasaypaqta pakipakurunqa.
Kay pacham pasaypaqta chitqakurunqa.
Kay pacham pasaypaqta katkatatarunqa.
20 Kay pacham sinka runa hina pasaypaqta tamsakachanqa.
Mana allin rurasqa chuklla wasi hinam aywikachanqa.
Mana kasukuq kasqan llasaruptinmi urmachkaq hina wichiykunqa.
Manaña masta hatarinankamam wichiykunqa.
21 Chay punchawmi cielokunapi mana allin tropakunata castiganqa.
Chay punchawmi kay pachapi reykunata castiganqa.
22 Paykunatam lliwta huñurunqa.
Uchkupim paykunata presocharunqa.
Carcelpim paykunata wichqarunqa.
Unay tiempomantañam paykunata castiganqa.
23 Llapallan Kamachiq Tayta Dios Sion Moqopi gobiernaptinqa,
llapallan Kamachiq Tayta Dios Jerusalen llaqtapi gobiernaptinqa
killam penqachisqa warmi hina pukayarunqa.
Intim penqachisqa runa hina tutayarunqa.
Paypa ancianonkunam qawanqaku.
Tayta Diospa kanchariynintam qawanqaku.

Diosta alabanapaq taki

25 1 Dios Taytalláy,
qamqa Diosniymi kanki.
Qamtam hatunchayki.
Qanmanmi graciasta qoyki.
Admirakuypaq tanteasqaykitam rurarqanki.
Ñawpaq tiempokunamantaraq tanteasqaykikunatam rurarqanki.
2 Rumikunapas montorayanankamam tuñichirqanki llaqtakunata.
Purmarachirqankim murallasqa llaqtakunata.
Huklaw nacionniyoqkunapa palacionkunatam tuñirachirqanki.
Haykappas manaña mosoqmanta hatarichinankukamam
tuñirachirqanki.
3 Chayraykum yupaychasunki
mana vencey atina runakuna.
Chayraykum manchakusunki
llaqtakunapi mana llakipayakuq runakuna.
4 Qammi karqanki mana imayoqkunapa amparakunan.
Qammi karqanki wakchakunapa sasachakuyninpi amparakunan.
Qammi karqanki loco paramanta harkaqnin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qammi karqanki rupaymanta llantuykuqnin.
Mana llakipayakuq runakunapa samatyayninqa
perqapa contranpi nisyumanta chayaq paramanmi rikchakun.
5 Mana llakipayakuq runakunapa samatyayninqa
chunniq allpapi rupaymanmi rikchakun.
Qamqa huklaw nacionmanta hoqarikuq runakunatam
humillachinki.
Puyupa llantuynin rupayta menosyachichkaq hinam
paykunata humillachinki.
Alabakuspa llakipayakuq runakunapa takinkunatam
upallachinki.

6 Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa
Sion Moqopim ruranqa.
Llapallan nacionkunapaqmi
hatun convidota ruranqa.
Miskillaña mikuykunatawan
unay watayoq vinotam convidanqa.
Miskillaña mikuykunatawan
suma-sumaq vinotam convidanqa.
7 Kay Sion Moqopim Tayta Diosqa
llapallan ayakunapa habitonta chinkachinqa.
Kay Sion Moqopim Tayta Diosqa
llapallan nacionkunapi ayakuna tapaq telata chinkachinqa.
8 Tayta Diosmi wiñaypaq chinkachinqa wañuyta.
Señor Diosmi pichanqa llapallan waqaqkunapa weqenta.
Paymi horqonqa runankunapa kay pachapi penqaypi kasqanta.
Chaynatam nirqa Tayta Dios.
9 Chay punchawpim ninqaku:
Paymi Diosninchik,
payllapi confiakusqanchikraykum
salvawanchik, nispa.
Paymi Tayta Dios, payllapi confiakuptinchik
salvawasqanchikraykum anchata kusikunchik, nispa.

10 Tayta Diospa atiyninmi
kay Sion Moqopi kanqa.
Qopa patapi nuyusqa pajata sarupachkaq hinam
Moab nacionta sarupanqa.
11 Moab castakunaqa nadeaq runa hinaraqmi haywaykachanqapas.
Allin nadeaq runa hina kachkaptinpas
Moab nacionpa orgulloso kaynintam humillachinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Tayta Diosmi alto-alto murallankunata tuñichinqa.
Mana yaykuy atina murallankunatam tuñichinqa.
Murallankunatam pampapi polvokama wichirachinqa.

Juda nacionpa vencesqanmanta taki

26 1 Chay tiempopim Juda nacionpi takinqaku kayna niq takita:
Mana yaykuy atina llaqtam kapuwachkanchik.
Salvakunanchikpaq llaqtam kapuwachkanchik.
Murallakunatam Tayta Dios hatarirachin salvaykuwananchikpaq.
Amparakuna murallakunatam hatarirachin salvaykuwananchikpaq.
2 Allinkuna ruraq nacion yaykunanpaqyá
zaguanninkunata kichaychik.
Confianapaq hina nacion yaykunanpaqyá
zaguanninkunata kichaychik.
3 Dios Taytalláy, mana iskayrayaspa piensaq runatam
hawkallata waqaychanki.
Qamllapi hapipakuq runatam
hawkallata waqaychanki.
4 Tayta Diosllapiyá wiña-wiñaypaq hapipakuychik.
Amparakuna qaqa hina kasqanrayku Tayta Diospi hapipakuychik.
5 Paymi humillachin alto-altopi *yachaq runakunata.
Paymi humillachin alto tukuq llaqtakunata.
Pampakamaraqmi tuñirachin chay llaqtakunataqa.
Polvokamaraqmi tuñirachin chay llaqtakunata.
6 Chaynapim ñakarichisqa runakuna sarutyanqa.
Chaynapim mana imayoq runakuna sarutyanqa.

7 Pampalla ñan hinam allin ruraqkunapa vidanqa.
Qam allin ruraq Diosmi pampallata ruranki chay ñannintaqa.
8 Dios Taytalláy,
ñoqaykupas leynikiman hina kawsaspaykum
qamllapi hapipakuniku.
Sonqoykupim qamllamanta yuyarispa
yuyaymanayta munaniku.
9 Tutam piensani qamllamanta.
Qamllatam maskayki tukuy sonqoymanta.
Allinta arreglaspa gobiernaptikiqa
allinkuna ruraytam *yachanqaku kay pachapi yachaqkunaqa.
10 Mana allin ruraq runakunata llakipayaptikipas
paykunaqa manam yachanqakuchu allin ruraytapas.
Honrado runakunapa nacionninpipas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina mana allin runakunallam kanqakupas.
Manam cuentata qokunkuchu
ancha atiyniyoq kasqaykimantapas.
11 Dios Taytalláy, castiganaykipaqmi
chaylla kachkanki qamqa.
Ichaqa manam cuentata qokunkuchu paykunaqa.
Runaykikunamanta ancha sienteq kasqaykitayá qawachunku.
Chay sientesqaykimantayá paykunaqa penqaypi kachunku.
Contraykipi kaqkunapas ninawan kañasqayá kachunku.
12 Dios Taytalláy, qamllam hawkallataqa kawsachiwankikupas.
Qamllam rurarqanki tukuy rurasqaykutapas.
13 Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
munayniyoq runakunam karqa patronniyku.
Ichaqa qamllatam Señorniykupaq yuyarikiku.
14 Wañurunkuñam paykunaqa. Manañam kawsarimunqakuchu.
Almakunallam paykunaqa. Manañam hatarimunqakuchu.
Castigaspaykim paykunata wañuchirqanki.
Paykunamanta manaña yuyarinankupaqmi qonqarachinki.
15 Dios Taytalláy,
nacionpi runakunatam mirachiwarqankiku.
Qam alabasqa kanaykipaqmi ñoqaykuta mirachiwarqankiku.
Allpaykupa lliw linderonkunatam hatunyachipuwarqankiku.
16 Dios Taytalláy,
llakikuypi kaspaykum maskarqaykiku.
Qasillallamantam mañakuykiku castigawaptikiku.
17 Dios Taytalláy,
wiksayoq warmi hinam qayllaykipi karqaniku.
Wachakuq warmi hinaraqmi nanaywan qewikacharqaniku.
Ñoqaykupas chay warmi hinam qayllaykipi qaparkachaniku.
18 Wiksayakuruq warmi hinam ñoqaykupas nanaywan karqaniku.
Ichaqa wayrallata wachakuchkaq hinam apamurqaniku.
Kay pachapi runakunamanqa
manam apamurqaniku salvaciontachu.
Kay pachapi *yachanankupaqpas
manataqmi nacenqakuchu.
19 Dios Taytalláy,
wañuqnikikunam kawsarimunqa.
Llaqtamasiykunapa ayankunam hatarimunqa.
Allpapa ukunpi kaqkuna qaparimuychik.
Hatarimuspa kusikuyllawanña qaparimuychik.
Dios Taytalláy, qampa sullaykim achikyaq sulla hina.
Wañuqkunam allpamanta hatarimunqa nacemuchkaq hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Runamasillaykuna,
rispaykichikyá cuartoykichikman yaykuychik.
Punkuykichikta wichqakamuspayá chaypi pakakamuychik.
Tayta Diospa piñakuynin pasarunankamayá ratollapas
pakakamuychik.
21 Tayta Diosqa maypim kasqanmantam lloqsimunqa.
Kay pachapi *yachaqkunata castigananpaqmi hamunqa.
Mana allin rurasqankumanta castigananpaqmi hamunqa.
Kay allpaqa qawachinqam wañuchisqakunapa yawarninta.
Kay allpaqa manañam pakanqachu wañuchisqakunata.

Israel nacion librasqa kananmanta

27 1 Chay punchawmi culebrata
Tayta Dios castiganqa.
Manchakuypaq espadawanmi payqa castiganqa.
Leviatanwan sutichasqa arwirikuq culebratam castiganqa.
Hatun espadawanmi castiganqa chay culebrataqa.
Leviatanwan sutichasqa millqoykachakuq culebratam castiganqa.
Lamar qochapi manchakuypaq animaltam
atiyniyoq espadanwan castiganqa.
2 Chay punchawmi Tayta Dios ninqa kaynata:
"Takiychik miskillaña vino qokuq uvas huertamanta.
3 Ñoqa Tayta Diosmi chay huertata waqaychani.
Sapa kutillam ñoqaqa chayta parqopayani.
Mana imapas pasananpaqmi chayta waqaychani.
4 Chay huertaypaqqa manam piñakunichu ñoqaqa.
Kichkakuna otaq cardokuna huertaypi kaptinqa
guerrapi peleaq hina rispaymi kañaykamuyman.
Rispaymi pasaypaqta chaykunata kañaykamuyman.
5 Sichu chay huerta defiendenayta munaspaqa
ñoqawan amistachun.
Sichu chay huerta defiendenayta munaspaqa,
arí, ñoqawan amistachun."

6 Hamuq tiempopim Jacobpa castan sacha hina sapichakunqa.
Israel castam sacha hina iklliruspan sisarunqa.
Sacha hinam rurunkunawan kay pachata huntarachinqa.
7 Israel castakunataqa manam Tayta Diosqa castigarqachu.
Paykuna ñakarichiqkunata castigasqanta hinaqa
manam paykunataqa castigarqachu.
Israel castakunataqa manam Tayta Diosqa wañuchirqachu.
Paykuna wañuchiqkunata wañuchisqata hinaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam paykunataqa wañuchirqachu.
8 Merecesqanta hinallam Tayta Diosqa
Israel castata castigarqa.
Huklaw nacionman presochasqata pusachispam
paykunataqa castigarqa.
Manchakuypaq wayrawan hinaraqmi
paykunataqa aparurqa.
Intipa qespimunanmanta pukumuq
wayrawan hinaraqmi aparurqa.
9 Chaywanpas Jacob castakunapa mana allin rurasqankunataqa
pampachanqam kayrayku.
Chaywanpas Jacob castakunapa huchankunaqa
qonqasqam kanqa kayrayku.
Isku rumita hina altarkunapa ruminkunata
ñutupaptinkuqa pampachanqam.
Asera sutiyoq mamachankuta
pampaman wikapaptinkuqa pampachanqam.
Taytachankunaman kañananku altarkunata
wikapaptinkuqa pampachanqam.
10 Mana yaykuy atina llaqtam kunanqa chunnichkan.
Manaña runayoq wasi hinam kunanqa chunnichkan.
Chayqa kachkan chunniq sitio hina saqesqañam.
Chayqa kachkan animal michinanku sitioñam.
Chayqa kachkan sachakunapa rapinta mikuspa animalpa puñunan
sitioñam.
11 Sachapa kallman chakiruptinmi pakiparunku.
Warmikunam chaykunata huñuruspanku ninata ratachikunku.
Mana entiendeq runakunam kay runakunaqa.
Unanchaqninkupas manam llakipayanqachu paykunataqa.
Ruraqninkupas manam kuyapayanqachu paykunataqa.

12 Erapi gamillakunata trillachkaq hinam
Tayta Dios chay tiempopi castiganqa.
Eufrates achka yakuyoq mayumantam
Egipto law wayqokama castiganqa.
Israelpa mirayninkuna, qamkunatam ichaqa huñusunkichik.
Qamkunatam chulla-chullallamanta payqa huñusunkichik.
13 Chay tiempopim hatunnin cornetata tocanqaku.
Asiria nacionpi chinkaruqkunam kutimunqaku.
Egipto nacionman presochasqa pusasqakunam kutimunqaku.
Hamunqakum Jerusalen llaqtapi Tayta Diosta adoranankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hamunqakum sapaqchasqan Sion Moqopi Tayta Diosta
adoranankupaq.

Samaria llaqtapa contranpi willakuymanta

28 1 ¡Ay, imaynaraq kanqa Samaria llaqta!
Chay llaqtaqa Efrain castapa alabakunan llaqtam,
sinkaruspan coronawan uman adornakuq hina llaqtam.
Chay llaqtaqa chakisqa wayta hina kachkaspapas
Efrain castapa alabakunan llaqtam.
Chay llaqtaqa tukuy imapa wiñanan qechwapa hanayninpi kaq
llaqtam,
vinoman qokuruq runakunapa alabakunan llaqtam.
2 Señormi hatallichkan kallpasapa runataqa.
Runtu para hina dañakuqmi chay runaqa.
Tukuy imapas tuñichiq wayra-para hinaraqmi chay runaqa.
Loco para hinaraqmi chay runaqa.
Manchakuypaq lloqlla hinaraqmi chay runaqa.
Chay runam pampakunaman chay llaqtata choqapanqa.
3 Efrain castapa alabakunan llaqtatam sarupanqa.
Sinkaruspan coronawan uman adornakuq hina llaqtatam sarupanqa.
4 Chakisqa wayta hina kachkaspapas
Efrain castapa alabakunan llaqtam
otaq tukuy imapa wiñanan
qechwapa hanayninpi kaq llaqtam.
Manaraq cosecha kachkaptin
chayraq rikurimuq higos hinam kanqa.
Chay higosta qawariykuspalla
mikurusqanku hinam kanqa.

5 Chay punchawmi llapallan kamachiq Tayta Diosqa
puchuq runankunapaq akchirichkaq corona hina kanqa.
Paykunapaqmá sumaq waytamanta corona hina kanqa.
6 Cortepi queja arreglaqkunamanmi yachayta qonqa.
Llaqta defiendeq tropakunatam kallpanchanqa.

Jerusalen llaqtaman prometesqanmanta

7 Paykunapas vinota tomaspam
tanki-tanki purinku.
Paykunapas poqosqa aqata upyaspam tamsaykachanku.
Sacerdotekunawan poqosqa aqata upyaspam tanki-tanki purinku.
Diosmanta willakuqkunam poqosqa aqata upyaspa
tanki-tanki purinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunam vinota tomaspa sonsoykachanku.
Paykunam poqosqa aqata upyaspa tamsaykachanku.
Paykunam revelacionta qawaspa tankikachanku.
Paykunam quejapi sentenciaspanku aywikachanku.
8 Millakuypaq vomitasqankuwanmi mesankupas qachallaña.
Limpio mesankuqa manam kanchu, lliwmi qachallaña.
9 Paykunam ñoqa Isaiasmanta rimaspanku ninku:
¿Pitataq payqa yachachichkan?
¿Pitataq payqa uyarisqanmanta entiendechichkan?
Warmachakunapas kaymanku hinam yachachiwachkanku.
Anukasqakunapas kaymanku hinam yachachiwachkanku.
10 Kayta-wakta ruraychik, nispa.
Kayta-wakta kasukuychik, nispa.
Kaylawpi asllatapas yachaychik, nispa.
Waklawpi asllatapas yachaychik, nispa.
11 Chayna kaspanku mana kasukuptinkuqa
sasa rimana idiomapim,
huklaw nacionniyoqpa idiomanpim,
Tayta Dios chay runakunaman rimapayanqa.
12 Puntamantaraqmi Tayta Dios paykunata nirqa:
Pisipasqa runa hawkayay tarinanpaq sitiom kayqa.
Pisipasqa runa samay tarinanpaq sitiom kayqa,
niptinpas manam kasukurqakuchu paykunaqa.
13 Chayraykum Tayta Dios paykunata
warmachakunaman hina rimapayanqa:
Kayta-wakta ruraychik, nispa.
Kayta-wakta kasukuychik, nispa.
Kaylawpi asllatapas yachaychik, nispa.
Waklawpi asllatapas yachaychik, nispa.
Purispankupas ankallanpam wichiykunqaku.
Paykunaqa heridasqam kanqaku,
toqllapim presocharachikunqaku.
14 Burlakuq runakuna,
Tayta Diospa nisqantayá uyariychik.
Jerusalen llaqtapi runaykunata gobiernaqkunapa nisqantayá
uyariychik.
15 Qamkunam nichkankichik: Contratotam rurarqaniku wañuywan.
Contratotam rurarqaniku wañusqakunapa kanan sitiowan
manchakuypaq desgracia hamuspa
mana hayparamuwanankupaq,
hatun desgraciapi rikuriptiyku
mana hayparamuwanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llulla rimaykunapim amparakurqaniku.
Engaño ruraykunapim pakakurqaniku.

16 Chayraykum Señor Dios kaynata nin:
Ñoqam Sion Moqopi churani akllasqa rumitaqa,
wasipa cimiento esquinan hapiq rumitaqa.
Manam hukmanyanqachu pipas chay rumipi confiakuqqa.
17 Chay wasita hatarichispaymi plomadawan hina
allin arreglota rurasaq.
Chay wasita hatarichispaymi nivelwan hina
allinta rurasaq.

Amparakunaykichikpaq maskasqaykichik llullakunatam
runtu para hina tukurunqa.
Engaño ruraypi pakasuqnikichiktam
yaku aparuchkaq hina tukurunqa.
18 Wañuywan contrato rurasqaykim yanqachasqa kanqa.
Wañusqakunapa kasqan sitiowan contrato rurasqaykipas
manaña cumplisqam kanqa.
Manchakuypaq desgraciam hayparamusunkichik.
Chay desgraciam qamkunata saruparusunkichik.
19 Sapa kutilla sucedeptinmi qamkunata hapisunkichik.
Sapa tutamanta rikurimuspam sucedesunkichik.
Tutapas-punchawpas rikurimuspanmi sucedesunkichik.
Uyarisqaykichikta entiendespallapas qamkunam katkatatankichik.
20 Chayna kasqaykichikwanmi
taksalla catrepi uychunpalla waqtapachkaq hina kankichik.
Chayna kasqaykichikwanmi
taksalla ancho frazadawan qatakuq hina kankichik.

21 Perazin Orqopi hatarispa rurasqanta hinam
Tayta Dios ruranqa.
Gabaon Qechwapi yanapananpaq hatarisqanta hinam
Tayta Dios ruranqa
chaynapi mana haykapipas rikusqanku rurayninta rurananpaq,
chaynapi mana entiendey atina rurayninta rurananpaq.
22 Amañayá qamkunaqa burlakuychikchu.
Cadenaykichikmi manaña teqosunkichikchu.
Uyarirqanim Llapallan Kamachiq Señor Diospa rimasqanta.
Uyarirqanim kay nacionta castigananpaq tanteasqanta.

23 Entiendespa uyariychik rimasqayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sumaqta uyariychik palabraykunata.
24 Tarpukuq runa chakranta yapuspanqa
manam tukuy punchawchu barbechanqa.
Manam tukuy punchawchu kurpankunata allpayachinqa.
25 Manachum chakranta sumaqta pampayarachispanqa
ajonjoliytawan cominosta maqchinqa.
Trigotam maqchinqa sitionman.
Cebadatam maqchinqa lugarninman.
Wakin muhutañataqmi maqchinqa patankunaman.
26 Diosninmi paytaqa yachachin.
Imaynam tarpunanpaqmi yachachin.
27 Ajonjoliytaqa manam erapichu trillachinku.
Cominostaqa manam carretawanchu trillachinku.
Ajonjoliytaqa kaspiwanmi waqtana.
Cominostaqa varawanmi waqtana.
28 Trigota erapi trillaspaqa
manam caballowanchu chaypi kutarachina.
Trillana carretawan saruchispaqa
manam tanta ruranapaq hinachu ñuturachina.
29 Llapallanmi chaykunaqa hamun Llapallan Kamachiq Tayta
Diosmanta.
Payqa tanteanmi admirakuypaq kaqkunata.
Payqa yachayninwanmi qespichin rurayninkunata.

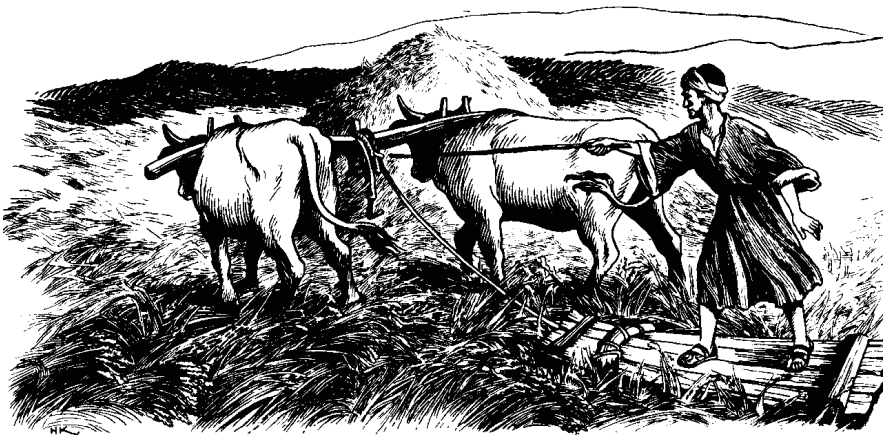

Palestina law erapi trilla (Is 28:27)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqta librasqa kananmanta

29 1 Ay,Arielwan sutichasqa llaqta ¡imaynaraq kanki!
Davidpa samarinan Jerusalen llaqta ¡imaynaraq kanki!
Hinaraqyá iskay-kimsa watakuna pasarichun.
Hinaraqyá hatun fiestaykikunapas qatinakuchun.
2 Ñoqam qam Ariel llaqtata sasachakuykunapi churasqayki.
Waqaspa llakikunaykipaqmi qam Ariel llaqtata kachisqayki.
Kañapuwanankupaq altar hinam qamqa kanki.
3 Muyuriqnikimanta atacasunaykipaqmi
tropakunapa campamentonta hatarichinankupaq kamachisaq.
Kaspimanta barrerakunata muyuriqnikipi
hatarichinankupaqmi kamachisaq.
Qamta atacasunaykipaqmi
paykunawan uchkukunata rurachisaq.
4 Qamqa humillasqa kaspam pampamanta rimanki.
Qamqa urmachisqa kaspam polvomanta rimanki.
Almapa voznin hinam allpamantaraq voznikipas uyarikunqa.
Wachachachaspa rimasqaykikunam polvomantaraq uyarikunqa.
5-6 Chaywanpas qonqayllamantam huk ratollapi castiganqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi enemigoykikunata castiganqa.
Rayowan, temblorwan, hatu-hatun bullawanmi castiganqa.
Wayra-parawan, loco parawan, lenguachkaq ninawanmi
chinkachinqa.
Nana-nanaq enemigoykikunam
ñutupasqa allpa hina polvoyarunqa.
Nana-nanaq ñakarichisuqnikikunam
qopa hina wayrapa apasqan kanqa.
7 Llapallan nacionkunamanta nana-nanaq runakunam,
Ariel sutiyoq llaqtapa contranpi peleaqkunam
sueñoy hinalla kanqaku.
Arí, chay llaqtapa contranpi llapallan peleaqkunamá,
amparakunanku torrekunatapas atacaqkunamá,
hina chay ñakarichiq runakunamá
tuta mosqoypi rikusqanku hinalla kanqaku.
8 Imaynam yarqaymanta kaq runa
mikusqanpaq mosqon,
ichaqa rikchariruspañataq yarqaymanta kachkan.
Chaynam kanqa Sion Moqopa contranpi
achkallaña nacionkunamanta peleaqkunaqa.
Imaynam yakumanta kaq runa
yaku tomasqanpaq mosqon,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ichaqa rikchariruspañataq yakumanta kachkan.
Chaynam kanqa Sion Moqopa contranpi
achkallaña nacionkunamanta peleaqkunaqa.
9 Qamkunaqa hinallayá sonsoyasqa hina kaychik.
Qamkunaqa hinallayá qawakuq ñawsa kaychik.
Qamkunaqa hinallayá sinka hina tankikachaychik
vinowan mana sinkachkaspapas,
poqosqa aqawan mana machachkaspapas.
10 Qamkunamanmi Tayta Dios kachamusurqankichik.
Miskillaña puñunayaytam kachamusurqankichik.
Diosmanta willakuqkuna,
Diosmi ñawsayarachisunkichik.
Revelacionta rikuqkuna,
Diosmi umaykichikta velowan hina taparusunkichik.
11 Revelacion rikusqaykichikmi
qamkunapaq rikurirun qellqasqa libro hina.
Revelacion rikusqaykichikmi
qamkunapaq rikurirun rolloruspa sellarusqa libro hina.
Sichu leey yachaqman pipas qoykuspanqa paytam ninqa:
Kay librota leeykapuway, nispa.
Ichaqa paymi ninqa:
Sellasqam kachkan. Manam leeyta atiymanchu, nispa.
12 Sichu mana leey yachaqman pipas qoykuspanqa paytam ninqa:
Kay librota leeykapuway, nispa.
Ichaqa paymi ninqa: Manam leeyta yachanichu, nispa.

13 Señormi niwarqa:
Kay runakunaqa simillankuwanmi asuykamuwanku.
Kay runakunaqa hawa sonqollam yupaychawanku.
Sonqonkum ichaqa ñoqamanta karupi kachkan.
Paykunaqa runapa kamachisqanman hinallam adorawachkan.
Paykunaqa runapa yachachisqanman hinallam adorawachkan.
14 Chaynaqa mosoqmantam paykunapa qayllanpi rurasaq.
Admirakuypaq kaqkunatawan milagrokunatam rurapayasaq.
Yachaysapa runankunapa yachayninmi tukurunqa.
Entiendeq runankunapa entiendeyninmi tukurunqa.
15 ¡Ay, imaynaraq kankichik,
Tayta Diosmanta pakakuqkuna,
tanteasqankunata pakanaykichikpaq pakakuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
tutayayllapi ruraynikichikta ruraspa:
"Manam pipas rikuwanchikchu" nispa niqkuna!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Manam pipas cuentata qokunchu" nispa niqkuna.
16 Qamkunaqa tikranpatam piensankichik.
Olleroqa mitu hinalla kasqantam piensankichik.
Runapa rurasqanqa manam ninmanchu ruraqninta:
"Manam rurawarqankichu" nispaqa.
Mankaqa manam ninmanchu ruraqninta:
"Manam imatapas yachankichu" nispaqa.

Israel castata salvananpaq Diospa prometekusqanmanta

17 Manapas unaymantam Libano Orqopi monteqa
tukuy imapa qespinan allpaman tikrakunqa.
Manapas unaymantam tukuy imapa qespinan allpaqa
sachakunapa kasqan montemanña rikchakunqa.
18 Chay tiempopim upakunapas uyarinqaku.
Libromanta paykunapaq leepuptinkum uyarinqaku.
Chay tiempopim ñawsakunapas qawarikunqaku.
Ancha tutayaypi karuspankum qawarikunqaku.
19 Humildekunam kusikunqaku Tayta Diosrayku.
Pasaypaq wakchakunam kusikunqaku Israelpa Chuya Diosninrayku.
20 Runamasin mancharichiqkunam tukurunqaku.
Burlakuqkunam chinkachisqa kanqaku.
Mana allinkunalla maskaqkunam chinkarunqaku.
21 Tukurunqam runamasinta huchamanta culpaq.
Tukurunqam cortepi defiendeqpaq trampa hina ruraq.
Tukurunqam cortepi engañaspa
inocente runapaq allin arreglo mana ruraq.

22 Chayraykum Abraham libraq Tayta Dios nin.
Chayraykum Jacob castaman Tayta Dios nin:
Kunanmanta ñawpaqmanmi Jacobpa castankunaqa
manaña penqakunqakuchu, nispa.
Kunanmanta ñawpaqmanmi Jacobpa castankunaqa
manaña ayayasqa uyayoqchu kanqaku, nispa.
23 Tayta Diosqa nirqataqmi:
Jacobpa mirayninkuna qawaspankum,
paykuna ukupi rurasqankunata qawaspankum
Chuya Dios kasqayta cuentata qokunqaku.
Jacobpa Chuya Diosnin kasqaytam cuentata qokunqaku.
Israelpa Diosnintam anchallataña respetawanqaku.
24 Pantachisqakunam entiendeyta yachanqaku.
Qepanpi rimaqkunam yachachikuyta chaskinqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Egipto nacionman hapipakuqkunamanta

30 1 Tayta Diosmi nin kaynata:
¡Imaynaraq kankichik mana kasukuq churikuna,
ñoqata mana yuyariwaspaykichik imapas tanteaqkuna!
¡Imaynaraq kankichik espirituywan mana yanapachkaptiy vino hichaqkuna
otaq espirituywan mana yanapachkaptiy contrato ruraqkuna!
Chaynata ruraspaykichikmi huchata yapachkankichik.
Huchaykichikmanmi astawan huchata yapachkankichik.
2 ¡Imaynaraq kankichik ñoqata mana tapuwaspa
Egipto nacionman chaylla riqkuna,
Rey Faraonman amparakuspa auxilio maskaqkuna,
llantukuchkaq hina Egipto nacionpi pakakuqkuna!
3 Aswanqa Rey Faraonman
amparakuptikichikmi penqayman churasunkichik.
Llantukuchkaq hina Egipto nacionpi
pakakusqaykichikmi humillachisunkichik.
4 Jefekuna kachasqaykichik Zoan llaqtaman riptinpas,
kachasqaykichik runakuna Hanes llaqtaman chayaruptinpas
5 llapallaykichikmi penqaypi rikurinkichik
mana valeqkuna kasqankurayku.
Chay llaqtakunam mana yanapasunkichikchu
mana valeqkuna kasqankurayku.
Paykunaqa penqaymanmi churasunkichik.
Paykunaqa burlakunankupaqmi churasunkichik.

6 Neguev lawpi animalkunamantam Isaias kaynata willakurqa:
Sasachakuypa kasqan sitiontam, peligrokunapa kasqan sitiontam,
orqo leonkunapa kasqan sitiontam,
kachukuqllaña pawaq culebrapa kasqan sitiontam
asnokunapi qori-qollqenkuta cargachkanku.
Camellokunapim kapuqninkuta cargachkanku.
Egipto nacionmanmi astachkanku.
Mana imapaq valeq nacionmanmi astanku.
7 Astankuqa waspiy hina mana imapaq valeq Egipto nacionmanmi.
Astankuqa mana yanapay atiqninku Egipto nacionmanmi.
Chayraykum Egipto nacionta suticharqani Rahab sutiwan.
Chayraykum suticharqani Mana Ima Ruraq Nacion sutiwan.
8 Kunanyá tablapi kay rikusqaykita qellqay.
Paykunapaqyá kaykunata qellqay.
Libropi qellqaruptikiyá hamuq tiempokunapaq kachun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wiñaypaqyá testigo hina kaykunaqa kachun.
9 Kay runakunaqa mana kasukuq runakunam.
Kay runakunaqa traicionero miraykunam,
Tayta Diospa yachachisqankunata mana uyariy munaqkunam.
10 Diospa qawachisqanta rikuq runakunatam ninku:
Amaña Diospa qawachisqanta rikuychikchu, nispa.
Diosmanta revelacion rikuq runakunatam ninku:
Cheqapmanta revelacion rikusqaykichiktaqa
amaña willawaykuchu.
Willawaykuqa alabawanankupaq kaqkunallata.
Willawaykuqa engaño rikusqaykichik kaqkunallata.
11 Amaña chaynata ruraychikchu.
Amaña chaynata kawsaychikchu.
Amaña Israelpa Chuya Diosninmanta willawaykuchu, nispa.
12 Chayraykum Israelpa Chuya Diosnin kaynata nin:
Kay nisqaykunatam qamkuna wischupakunkichik.
Runamasikichik ñakarichisqaykichikpim confiakunkichik.
Engañokuna rurasqaykichikpim confiakunkichik.
Chaykuna rurasqaykichikpim hapipakunkichik.
13 Chayraykum chay mana allinkuna rurasqaykichik
raqrasqa hinaspa tuñirunanpaq alto muralla hina kapusunkichik.
Chaynaqa chay murallam qonqaymanta tuñiykamunqa.
Chaynaqa chay murallam chaylla tuñiykamunqa.
14 Allpa puyñuta hinam pakipanqa.
Pasaypaq pakiparusqa puyñu hinam kanqa.
Chay kallpi puyñumanta puchuqkunaqa manam chullapas
valenqachu.
Nina sansata hoqarinallankupaqpas manam valenqachu.
Pozomanta yakuta wisinallankupaqpas manam valenqachu.

15 Israelpa yupaychasqan Chuya Señor Diosmi nin kaynata:

Kutirimuspa hawka kakuspaykichikmi
salvasqa kankichik.
Hawkalla confiakuq kaspaykichikmi
kallpasapa kankichik,
nispa niptiypas mana kasukuy munaqkunam karqankichik.
16 Qamkunam nirqankichik:
“Caballokunapim ayqekusaqku” nispa.
Arí, chaynatam ayqenkichik.
Nirqankichiktaqmi:
“Alli-allin kallpaq carretakunapim kallpasaqku” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Arí, qatisuqnikichikpas kallpayllam qatisunkichik.
17 Waranqa runakunam chulla runa hinalla ayqenqaku
chullalla runapa manchachisqan.
Llapallaykichikmi ayqenkichik
pichqa runakunapa manchachisqan.
Ayqenkichikmi asllaña puchunaykichikkama.
Puchunkichikmi orqopa puntanpi
chullallaña kaspi hina kanaykichikkama.
Puchunkichikmi moqopa hawanpi
sayarachisqa bandera hina kanaykichikkama.
18 Chaywanpas Tayta Diosqa suyasuchkankichikmi
llakipayasunaykichikpaq.
Chayraykum payqa rikurimun
kuyapayariykusunaykichikpaq.
Allinlla arreglaq Diosmi Tayta Diosqa.
¡Mayna kusisqam llapallan paypi suyaqkunaqa!

Runankunata kuyapayananpaq Tayta Dios prometesqanmanta

19 Sion Moqopi *yachaqkuna otaq Jerusalen llaqtapi yachaqkuna, manañam haykapipas waqankichikñachu. Payqa llakipayarisunkichikpunim. Qaparispa mañakuptikichikmi contestasunkichik. 20 Señormi kawsanallaykichikpaq mikuchisuchkankichik, kawsanallaykichikpaqtaqmi yakutapas qosuchkankichik. Chaywanpas yachachisuqnikichikkunaqa manañam pakakunqachu, aswanqa kikikichikmi paykunata qawankichik. 21 *Alleq lawmanpas otaq *ichoq lawmanpas rispaykichikqa uyarinkichikmi qepaykichikpi:

—Kaymi ñan, chayninta puriychik —nispa niq palabrakunata.

22 Qollqewan hinaspa qoriwan qarachasqa taytacha-mamachaykichiktapas millakuypaqtam rurankichik. Chaykunatam wischunkichik millakuypaq qacha latapata hina hinaspataqmi ninkichik:

—Pasawaychik kaymanta —nispa.

23 Tayta Diosmi parachimunqa tarpusqaykichikman, allpaykichiktapas ruruchispanmi allinta cosechachisunkichik achkanpi. Hinaptinmi animalnikichikkunatapas chay tiempopi michinqaku hatu-hatun echaderokunapi. 24 Llamkaq bueyesnikichikkunapiwan asnoykichikkunam mikunqaku palawan chaynataq horquetawan qarasqa allinnin kawsaykunata. 25 Hatun orqokunamantawan alto moqokunamantapas mayukunam paqchamunqa chay hatun wañuchinakuy punchawpi torrekuna tuñichisqa kaptin. 26 Hinaptinmi killapa achkiyninpas kanqa intipa achkiynin hinaraq. Chaynataqmi intipas chulla punchawllapi kancharinqa qanchis kuti mastaraq imaynam qanchis punchawpi hina. Chaynam kanqa Tayta Dios runankunapa nanayninta watasqan punchawpi chaynataq kikinpa heridasqanta hampiptin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asiria nacion castigasqa kananmanta

27 Qawariychik, kikin Tayta Diosmi
karumanta hamuchkan.
Piñakuyninmi
yanay-yanay qosni puyuraq ruparichkan.
Simin huntam piñakuynin kachkan.
Tukuy ima ruparuq nina hinaraqmi qallunpas kachkan.
28 Samayninpas llimpariq lloqlla hinaraqmi.
Kunkankama haypaq lloqlla hinaraqmi.
Harnerowan suysuchkaq hinam nacionkunata tuñichichkan.
Hakimata animalman churachkaq hinam paykunata pantachichkan.
29 Qamkunam ichaqa takikunata takinkichik.
Tutapi hatun fiestata rurachkaq hinam takinkichik.
Sonqoykichikpim qamkunaqa kusikunkichik.
Qenata tocastin kusikuchkaq hinam kusikunkichik.
Tayta Diospa Orqonman richkaq hinam kusikunkichik.
Israel castapa amparakunan Diosman richkaq hinam kusikunkichik.
30 Admirakuypaq voznintam Tayta Diosqa uyarichinqa.
Atiynin hamuqtam payqa qawachinqa.
Manchakuypaq piñakuyninwanmi ruranqa.
Lenguachkaq ninawanmi tukurunqa.
Wayra-parawan, loco parawan chaynataq runtu-parawanmi
hamunqa.
31 Tayta Diospa vozninmi Asiria nacionta ñutuparunqa.
Tayta Diosmi varanwan paykunata castigarunqa.
32 Tayta Diosqa kaspiwan waqtachkaq hinam citasqaña castigonwan
castiganqa.
Sapa kutilla varawan castigaptinmi
tamborkunapiwan arpakuna waqanqa.
Mancharikuypaq guerrawanmi
contranpi peleanqa.
33 Puntamantaraqmi Tofet sutiyoq qechwa listollaña kachkan.
Puntamantaraqmi Asiria nacionpa reyninpaq listollaña kachkan.
Ancho-ancho hinaspa uku-ukum chay sitioqa kachkan.
Achkallaña yantawan ratachisqa kunununuq ninam kachkan.
Tayta Diospa samayninmi asufreyoq mayu hina chaypi rupachkan.

Egipto nacionman hapipakuqkunamanta

31 1 ¡Ay, imaynaraq kanqaku
Egipto nacionman yaykuspa yanapakuy maskaqkuna!
¡Ay, imaynaraq kanqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

caballokunawan peleaqkunapi hapipakuqkuna!
Paykunaqa carretakunapim confiakunku
achkallaña kasqankurayku.
Paykunaqa silladakunapim hapipakunku
llumpay kallpasapa kasqankurayku.
Paykunaqa Israelpa Chuya Diosninpiqa
manam hapipakunkuchu.
Paykunaqa yanapananpaqmi Tayta Diosta
mana maskankuchu.
2 Ancha yuyayniyoqmi payqa.
Castigota apamuqmi payqa.
Rimasqantam cumplinqa payqa.
Mana allin ruraqpa castantam castiganqa.
Mana allin ruraqkuna yanapaqtam castiganqa.
3 Egipto runakunaqa runakunallam,
manam dioskunachu.
Caballonkupas aychallam,
manam espirituchu.
Tayta Diosmi paykunata
atiyninwan castiganqa.
Yanapaqninpas mitkanqam.
Yanapasqanpas wañunqam.
Llapallankupas paykunaqa tukunqam.

4 Tayta Diosmi niwarqa kaynata:
Ovejata hapiruspanmi leon mawrawyan.
Ovejata hapiruspanmi malta leon mawrawyan.
Michiqkuna huñunakuruspa manchachiptinpas manam ayqenchu.
Achkallaña michiqkuna kachkaptinpas manam humillakunchu.
Chaynam Llapallan Kamachiq Tayta Diospas hamunqa.
Chaynapim Sion Moqopi defiendespa peleanqa.
Chaynam Tayta Dios chay moqokunapi defiendespa peleanqa.
5 Urpitukunam qesanta cuidan.
Altonta pawaspanmi cuidan.
Chaynatam Tayta Diospas Jerusalen llaqtata cuidanqa.
Llapallan Kamachiq Diosmi chay llaqtata cuidanqa.
Cuidaspanmi payqa salvanqa.
Defiendespanmi payqa libranqa.

6 Israelpa mirayninkuna, kutirikuychik.
Ancha qepanchakusqaykichik Diosman kutirikuychik.
7 Qori-qollqemanta taytacha-mamachakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wischusqaykichik punchawmi,
huchallikuq makikichikwan rurasqaykichikkunata
wischusqaykichik punchawmi
8 Asiria nacionniyoq tropakuna guerrapi wañunqa.
Ichaqa manam runakunapa wañuchisqanchu wañunqa.
Ichaqa manam runakunapa espadanchu wañuchinqa.
Asiria tropakunatam guerra lluptichinqa.
Guerrapi peleaq mozokunatam debalde servichikunqa.
9 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Amparakunan sitiotam mancharikuymanta saqerunqa.
Mancharikuymantam kamachiqninkuna lluptikunqa.
Banderanta saqeruspam lluptikunqa.
Ñoqa Tayta Dios castiganaypaqmi
Sion Moqopi nina kachkan.
Ñoqa Tayta Dios castiganaypaqmi
Jerusalen llaqtapi horno kachkan.

Allinkunallata ruraspa gobiernaq reymanta

32 1 Allinkunallata ruraspa gobiernaq reymi kanqa.
Allinta arreglaspa gobiernaq kamachikuqkunam kanqa.
2 Sapakamam wayramanta harkachikuna hina kanqa.
Paykunam kanqa
chaki allpapi mayukuna hina.
Paykunam kanqa
mana yakuyoq allpapi qaqapa llantuynin hina.
3 Ñawinkum sumaqta kicharayanqa qawanankupaq.
Chayllam kanqaku atencionwan uyarinankupaq.
4 Manam loco hinachu imatapas ruranqaku.
Aswanqa yachaywan chaynataq entiendeywanmi ruranqaku.
Wata qallukunam sumaqtaña rimanqaku.
5 Rumi sonqo runataqa manañam:
Reqsisqa allin runam payqa, ninqakuchu.
Kullu uya runataqa manañam:
Allin runam payqa, ninqakuchu.
6 Rumi sonqo runaqa chayna kayninman hinam riman.
Huchakuna rurananpaqmi sonqonpi yuyaymanan.
Diospa millakusqankunatam ruran.
Tayta Diospa contranpim pantanapaq kaqkunallata riman.
Yarqasqakunamanmi mikunanpaq mana qoykunchu.
Yakunayasqakunamanmi yakuta mana tomaykachinchu.
7 Kullu uya runapa rurayninqa mana allinkunallam.
Payqa tantean mana allinkunallatam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llullakunawanmi wakchakunata
astawan wakchayarachin.
Mana piyniyoq runapa allin arreglo mañakusqantam
llullakunawan hukmanyarachin.
8 Allin runaqa chayna kayninman hinam tantean.
Payqa allin runa kayninman hinam cumplin.

Jerusalen llaqtapi warmikunapa contranpi willakuymanta

9 Mana imamanta preocupakuq warmikuna,
uyariychik qamkunaman nisqayta.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
uyariychik qamkunaman nisqayta.
10 Yaw warmikuna, confianzallawanñam kachkankichik.
Ichaqa kaymanta wata masninmanmi katkatatankichik.
Manañam uvas pallay kanqañachu.
Manañam cosechapas kanqañachu.
11 Mana imamantapas preocupakuq warmikuna,
mancharikuychik.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
mancharikuychik.
Kikillaykichikpi confiakuq warmikuna,
katkatataychik.
Chay pachaykichikta llustikuychik
hinaspa luto pachawan churakuychik.
12 Qasqoykichikta takakuspa qapariychik.
Sumaqllaña chakrakuna
manaña imayoq kasqanraykuyá qapariychik.
Sumaqllaña uvas huerta
manaña cosechayoq kasqanraykuyá qaparkachaychik.
13 Runaykunapa allpanpim wiñanqa.
Kichkakunawan cardokunam wiñanqa.
Chayraykuyá qamkunaqa qapariychik.
Kusikuypa kanan wasikunamantayá qapariychik.
Kusikuypa kanan llaqtamantayá qapariychik.
14 Palaciopas chunnichisqam kanqa.
Llaqtapi achkallaña runakunam saqesqa kanqa.
Mana yaykuy atina llaqtam wiñaypaq tuñichisqa kanqa.
Llaqta qawana torrekunam wiñaypaq tuñichisqa kanqa.
Chaypim monte asnokunaña kusisqa kakunqaku.
Chaypim ganadokunaña michisqa kanqaku.

15 Chaynaqa kanqa ñoqanchikman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altomanta Espiritu hamunankamam.
Chaynaqa kanqa kaqllamanta ñoqanchikman
Espiritu hamunankamam.
Hinaptinmi chunniq allpa
tukuy imapa qespinan allpaman tikrakunqa.
Hinaptinmi tukuy imapa qespinan allpa
montemanña rikchakunqa.
16 Chay chunniq allpapim
ima asuntotapas allinta arreglanqaku.
Chay tukuy imapa qespinan allpapim
allinkunata ruranqaku.
17 Allinkuna rurasqankuwanmi hawkalla kanqaku.
Allinkunata ruraspankum samakunqaku.
Wiña-wiñaypaqmi Diosllapi confiakunqaku.
18 Runaykunaqa hawka sitiokunapim *yachakunqaku.
Runaykunaqa seguro wasikunapim yachakunqaku.
Mana pipapas manchachisqanmi samana sitiokunapi yachanqaku.
19 Montepi sachakunata runtu para tukuruptinpas
chaynataq llaqtata pampata hinaña rurarуptinpas
20 qamkunaqa ancha kusisqam kawsakunkichik.
Achkallaña yakuyoq chakrakunapim tarpunkichik.
Bueyesnikichiktam achka pastoyoq
echaderokunaman kachaykunkichik.
Asnoykichiktapas achka pastoyoq
echaderokunamanmi kachaykunkichik.

Tayta Diosllapi suyanamanta

33 1 ¡Ay, imaynaraq kankichik,
purmachiq kachkaspa mana purmachisqakuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik,
traicionaq kachkaspa mana traicionasqakuna!
Purmarachispallaykichikmi purmachisqa kankichik.
Traicionaruspallaykichikmi traicionasqa kankichik.
2 Dios Taytalláy,
llakipayariykullawaykuyá qamllapi suyasqaykurayku.
Qamyá sapa tempranon kallpanchawayku.
Qamyá llakikuy tiempokunapi salvaykuwayku.
3 Qayakuynikita uyariykuspankum runakuna ayqekunku.
Qam hatariykuptikim nacionkuna cheqerunku.
4 Yaw nacionkuna,
aqarwaypa qechusqanta hinam qechusunkichik.
Qori-qollqekichikta qechusunaykichikpaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionkuna aqarway hina pawaykamusunkichik.
5 Tayta Diosmi hatunchasqa kachkan.
Payqa alto-altopim *yachachkan.
Sion Moqopi llaqtatam allin arreglaykunawan huntachinqa.
Sion Moqopi llaqtatam allinkuna ruraywan huntachinqa.
6 Paymi tiempoykipi confianzata qosunki.
Paypim qori-qollqe tesoro hina kachkan salvacionniki.
Paypim qori-qollqe hina kachkan yuyaysapa kanaykipaq.
Paypim qori-qollqe hina kachkan yachanaykipaq.
Tayta Diostam respetanayki
chay qori-qollqeta chaskinaykipaq.

7 Callekunapi mana manchakuq soldadokunapa
qaparkachasqantayá uyariychik.
Hawkayachinanpaq kachamusqakunapa ancha
waqasqantayá uyariychik.
8 Chunnichkanmi hatun ñankuna.
Chaynintaqa purinñachu runakuna.
Contratotam yanqacharunku.
Testigokunatam qepanchakurunku.
Manaña pitapas respetaqmi rikurirunku.
9 Eqoyasqa runa hinam allpa llakisqa kachkan.
Libano Orqopi sachakunam ismuspan penqaypi hina kachkan.
Saron Qechwam kunanqa chunnichisqaña kachkan.
Basan lawpi sachakunam manaña rapiyoq kachkan.
Carmelo Orqopi plantakunam manaña rapiyoq kachkan.

10 Tayta Diosmi nin:
Kunanmi ñoqa hatarisaq.
Kunanmi ñoqa hatunchasqa kasaq.
Kunanmi ñoqa alabasqa kasaq.
11 Qamkunapa tanteasqaykichikqa qopa hinallam.
Qamkunapa rurasqaykichikqa paja hinallam.
Samaynikichikqa tukurusuqnikichik nina hinallam.
12 Runakunam isku hina kanankama uchpayarunqa.
Kuchumusqa kichkakuna hinam ruparunqa.
13 Karupi kaqkuna, uyariychik
imam rurasqaymanta.
Hichpapi kaqkuna, qamkunapas yachaychik
kallpasapa kasqaymanta.
14 Sion Moqopi huchasapakunam mancharikunku.
Dios mana adoraqkunam pasaypaqta katkatatanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunam ninku:
¿Mayqanninchiqtaq yachachwan rupakuq nina ukupi? nispa.
¿Mayqanninchiktaq yachachwan wiña-wiñaypaq rupakuq nina ukupi? nispa.

15 Allinkunata ruraspa cheqap rimaqmi,
engañowan qollqe ganayta mana munaqmi,
yanqamanta regalo mana chaskiy munaqmi,
runa wañuchiqkunapa consejasqanta mana uyariqmi,
mana allinkunata mana qaway munaqmi
16 alto-altokunapi *yachanqa.
Amparakuna altokunapi pakakunqa.
Mikunanmi mana faltanqachu.
Yaku tomananmi mana pisinqachu.

17 Ñawinkunam reypa sumaqllaña kasqanta qawanqa.
Nacionninpa tukuy hinastinman mirasqantam qawanqa.
18 Mancharikuypi kawsasqaykita yuyarispam ninki:
¿Maypitaq kachkan contribucion qollqe yupaqqa?
¿Maypitaq kachkan contribucion qollqe pesaqqa?
¿Maypitaq kachkan torrekuna yupaq runaqa? nispa.
19 Mana llakipayakuq runakunataqa manañam rikunkichu.
Rimasqankupas mana entiendena chay runakunataqa manañam rikunkichu.
Chay wata qallu hina runakunataqa manañam rikunkichu.
20 Sion Moqopi llaqtatayá qawariy.
Hatun fiestakuna rurananchik llaqtatayá qawariy.
Jerusalen llaqtatam qawanki.
Hawka samarina llaqtatam qawarinki.
Mana suchuchina karpa hinam kanqa.
Estacankunapas mana chutasqa hinam kanqa.
Waskankunapas mana tipisqa karpa hinam kanqa.
21 Chaypim atiyniyoq Tayta Dios ñoqanchikpaq kanqa.
Mayukunapa kanan sitio hinam kanqa.
Llimparistin kallpaq ancho mayu hinam kanqa.
Kaspimanta qachinayoq buquekunaqa manam yaykunqachu.
Hatu-hatun buquekunapas manam yaykunqachu.
22 Juezninchikqa Tayta Diosmi.
Decretokuna qowaqninchikqa Tayta Diosmi.
Reyninchikqa Tayta Diosmi.
Salvaqninchikpas Tayta Diosmi.
23 Yaw enemigoyku, chay buquekichikkunapa waskankunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manañam hapinqachu.
Buquekichikpa hatun kaspintaqa
manañam takyachinqachu.
Wayrapa pukunan telatapas
manañam chutanqañachu.
Nana-nanaq qori-qollqekichikta
qechuspam rakinakunqaku.
Wistu runakunapas qechususqaykichikkunata
rakinakuspam apanqaku.
24 Sion Moqo llaqtapi *yachaqkuna,
manañam mayqannikichikpas ninkichikñachu:
"Onqochkanim" nispaqa.
Chaypi yachaqkunapa mana allin rurasqankutaqa.
Tayta Diosmi pampachanqa.

Nacionkunata Tayta Dios castigananmanta

34 1 Nacionkuna, uyarinaykichikpaqyá asuykuychik.
Runakuna, qamkunapas chaynataqyá uyariychik.
Kay pachapas chaypi kaqkunapiwanyá uyarichunku.
Kay pachapi runakunapas chaypi wiñaqkunapiwanyá uyarichunku.
2 Nacionkunapaqmi Tayta Dios piñasqa kachkan.
Chay nacionkunapa tropankunapaqmi payqa rabiakuchkan.
Chinkachisqa kanankupaqmi payqa sentenciarun.
Wañuchisqa kanankupaqmi payqa entregarun.
3 Paykunamanta wañuqkunam pampapi wischurayanqa.
Paykunamanta ayakunam pasaypaqta asnarinqa.
Orqokunapim yawarninkuwan nuyunqa.
4 Cielokunapi llapallan lucerokunam wichirirunqa.
Cielokunapas papel wankusqa hinam rollokurunqa.
Cielokunapi llapallan lucerokunam wichiramunqa.
Uvaspa rapin wichichkaq hinam wichiramunqa.
Higos sachapa rapin wichichkaq hinam wichiramunqa.
5 Tayta Diosmi nin:
Cielokunapim espaday sinka runa hina rikurirunqa.
Edom nacionpa hawanmanmi wichiykamunqa.
Chinkachisqa kananpaqmi ñoqapaq rakisqa kanqa.
6 Tayta Diospa espadanmi yawarwan chapukunqa.
Paypa espadanmi wirakunawan chapukunqa.
Chapukunqaqa malta carnerokunata Tayta Diospaq nakaptinku
yawarninwan chapukuchkaq hinam.
Chapukunqaqa cabrakunata Tayta Diospaq nakaptinku
yawarninwan chapukuchkaq hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chapukunqaqa carnerokunata Tayta Diospaq nakaptinku
rurunninpi wirakunawan chapukuchkaq hinam.
Tayta Diospaq animalta wañuchipusqankuta hinam
paypas runakunata wañuchinqa Bozra llaqtapi.
Paypaq achka animalkunata wañuchisqankuta hinam
paypas runakunata wañuchinqa Edom nacionpi.
7 Monte torokunam paykunawan wañuspa wichinqaku.
Malta torokunawan poqosqa torokunam wañuspa wichinqaku.
Allpankum sinka runa chapukuruq hina yawarwan chapukunqa.
Polvonkum wirawan chapukunqa.
8 Tayta Diospa vengakunan punchawmi kanqa.
Sion Moqopi llaqtapa asunton arreglana watam kanqa.
9 Edom nacionpa mayunkunam tikrakunqa breaman.
Polvokunam tikrakunqa azufreman.
Allpankunam tikrakunqa rupachkaq breaman.
10 Mana wañuspam tuta punchaw rupanqa.
Wiña-wiñaypaqmi qosnin wicharinqa.
Wiña-wiñaypaqmi purmachisqa kanqa.
Manaña chayninta pipas purinankamam chunninqa.
11 Chuseqwan erizo animalkunam chaypi dueñochakurunqaku.
Tukuwan cuervo animalkunam chaypi *yachanqaku.
Tayta Diosmi cordelta
chutachkaq hina
Edom nacionta purmachinqa.
Tayta Diosmi plomada churachkaq hina
Edom nacionta chunnichinqa.
12 Manañam kanqachu reqsisqa runakunapa gobiernonqa.
Manañam kanqachu chay nacionpa kamachiqninkuna.
13 Palacionkunapim wiñanqa kichkakunaña.
Mana yaykuy atina llaqtakunapim wiñanqa itanakunaña.
Mana yaykuy atina llaqtakunapim wiñanqa cardokunaña.
Atoqkunañam chaypiqa *yachanqa.
Avestruz animalkunañam chaypiqa yachanqa.
14 Purun animalkunam hiena animalkunawan chaypi tupanqa.
Monte cabrakunam chaypi qaparkachaspa qayanakunqa.
Tuta puriq animalkunam chaypi samakunqa.
Samanankupaqmá sitiota chaypi tarinqa.
15 Vibora sutiyoq culebram chaypi qesachakuspa oqllanqa.
Chaykunata lloqsichispam llantuypi waqaychanqa.
China wamankunam chaypi orqonkunawan huñunakunqa.
16 Tayta Diospa librontayá qawaychik.
Paypa libronpiyá leeychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam kay animalkunamantaqa
hukllanpas faltanqachu.
Manam kay animalkunamantaqa
chinanpas-orqonpas faltanqachu.
Tayta Diosmi ñoqantakama kamachirqa chaynata.
Espiritunwanmi kikin huñunachinqa chaykunata.
17 Sapa animalpaqmi tupaqnin sitiota señalarqa.
Kikinpunim allpankuta chaykunaman partirqa.
Wiñaypaqmi chaypi dueñochakunqaku.
Wiñaypaqmi chaypi *yachanqaku.

Sion Moqopi llaqtaman kutimuqkunamanta

35 1 Chunniq sitiom kusikunqa.
Chaki allpam anchata kusikunqa.
Purun waytakuna hinam waytanqa.
2 Waytaruspam anchata kusikunqa.
Kusikuymantam qaparinqa.
Libano Montepa sumaqllaña kayninta hinam
chaypi rikurichinqa.
Carmelo Orqopa sumaqllaña kayninta hinam
chaypi rikurichinqa.
Saron Qechwapa sumaqllaña kayninta hinam
chaypi rikurichinqa.
Tayta Diospa atiyniyoq kaynintam
paykuna rikunqa.
3 Utisqa makiyoqkunatayá kallpanchaychik.
Katkatataq moqoyoqkunatayá kallpanchaychik.
4 Mancharisqa sonqoyoqkunatayá niychik:
Valorchakuspa, ama manchakuychikchu, nispa.
Diosnikichikmi kayman hamuchkan
qamkunamanta vengakunanpaq, nispa.
Diosnikichikmi hamuchkan
merecesqankuman hina pagananpaq, nispa.
Diosnikichikmi hamuchkan
qamkunata salvasunaykichikpaq, nispa.
5 Hinaptinqa ñawsakunam qawarikunqa.
Hinaptinqa mana uyariqkunam uyarikunqa.
6 Wistukunam luwichu hinaraq pawaykachanqaku.
Upakunam sumaqllataña qaparinqaku.
Chunniqpim yakukuna toqyanqa.
Chaki allpakunapim mayukuna kallpanqa.
7 Chay chaki allpapim qochakuna kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay chaki allpapim pukyukuna kanqa.
Atoqkunapa puñunankunapim pastokunaña wiñanqa.
Soqoskunapiwan tuturakunam chaypi wiñanqa.
8 Hatun ñan chaypi kaptinmi sutichanqaku.
Diospaq Sapaqchasqa Ñanwanmi sutinchanqaku.
Manam chayninta purinqachu
Diospa mana chaskinanpaq hina kaqkunaqa.
Diospa munasqanman hina kawsaqkunallapaqmi
kanqa chay ñanqa.
Sonso runakunaqa manam purinqachu chaynintaqa.
9 Chaypiqa manam kanqachu leonkunapas.
Manam purinqachu kachukuq purun animalpas.
Chay ñannintaqa hamunqaku librasqakunallam.
10 Tayta Diospa librasqankunallam
chay ñannintaqa kutimunqaku.
Sion Orqopi llaqtamanmi yaykunqaku.
Kusikuy qapariyllawanñam yaykunqaku.

Juda nacionpa contranpi Rey Senaquerib hamusqanmanta
(2 R 18:13-37. 2 Cr 32:1-19)

36 1 Rey Ezequias chunka tawayoq watamanña gobiernachkaptinmi Asiria nacionpa reynin Senaquerib Juda nacionpi llapa murallasqa llaqtakunapa contranpi hamururqa hinaspam vencerurqa. 2 Chaymantam Asiria nacionpa reyninqa Laquis llaqtamanta Jerusalen llaqtaman peleanankupaq kamachikuq runata achkallaña tropayoqta rey Ezequiaswan tupanankupaq. Hinaptinmi sayarurqaku hanay law estanqueman hamuq yarqapa hichpanpi. Chay estanqueqa kachkan "Taqsaq Runapa Chakran" sutiyoq sitioman riq ñanpa hichpanpim. 3 Hinaptinmi paykunaman lloqsimurqaku Hilciaspa churin reypa mayordomon Eliaquim, secretario Sebna chaynataq Asafpa churin Joa, Joaqa karqa reypa rurasqankunamanta qellqaqmi. 4 Paykunatam Rey Ezequiasman nimunankupaq Asiria nacionpa tropankuna, kamachikuq nirqa:

—Asiria nacionpa ancha reqsisqa reyninmi nin: "¿Imaman hapipakuspaykitaq qamqa confiakuchkanki? 5 Qanmi nichkanki: 'Ñoqapaqa kachkanmi consejaqniykunapas chaynataq guerrapaq valeroso soldadoykunapas' nispa, ichaqa yanqam chayqa. ¿Piman confiakuspaykitaq contraypiqa hoqarikurunki? 6 ¿Pakisqa soqos tawna hina Egipto nacionpichum confiakuchkanki? Chay soqos tawnaqa tawnapakuqninpa makintapas pakipakuruspanmi uchkurun. Chay pakipasqa soqos hinallam Egipto nacionpa reynin Faraonqa paypi confiakuqninkunapaqqa. 7 Ichapas qamkunaqa niwankichikman: 'Ñoqaykuqa yupaychasqayku Tayta Diospim confiakuniku' nispa. ¿Manachum moqokunapi chay Diospa capillankunataqa chaynataq altarninkunataqa lliwta Ezequias chinkarachirqa? Payqa Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi kaqkunatam nichkan: 'Kay Jerusalen llaqtapi kaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

altarpa ñawpaqllanpiñam adorankichik' nispa. 8 Kunanyá Asiria nacion reyniywan apuestay hinaptinqa ñoqapas qosqaykim iskay waranqa caballokunata, qosqaykiqa partekimanta sillakuqkunata qoptikim. 9 Egipto nacionpa carretankunapiña hinaspa sillada tropankunapiña confiakuspapas ¿imaynataq atiwaq reyniypa serviqnin capitanninkunamanta eqoneq kaqllawanpas peleayta? 10 Kay llaqtata tuñichiq kunan hamunaypaqqa ¿manachum Tayta Dios kamachimuwarqa: 'Chay nacionman rispayki tuñichimuy' nispa?"

11 Hinaptinmi Hilciaspa churin Eliaquimñataq Sebnapiwan hinaspa Joapiwan chay kamachiqta nirqaku:

—Ruegakuykikum, muralla hawanpi runakuna uyarichkaptinqa amayá rimapayawaykuchu Juda nacionniyoq runakunapa rimayninpiqa, Aram nacionniyoq runakunapa rimayninpiyá rimapayawaykuqa, kay serviqnikikunaqa entiendesaqkum —nispa.

12 Chay kamachikuqmi paykunata nirqa:

—Reyniyqa manam kachamuwarqa reynillaykichikman nitaq qamkunallaman willanaypaqchu, kachamuwarqaqa muralla hawanpi kaq runakunapaqwanmi, paykunapas uyarinankupunim, paykunaqa qamkunawan kuskam hatun ispayninkuta mikunqaku chaynataqmi yaku ispayninkutapas tomanqaku —nispa.

13 Chaynata niruspanmi chay kamachikuq runaqa sayaykuspan Juda nacion runakunapa rimayninpi qaparispan nirqa:

—Asiria nacion ancha reqsisqa reyninpa kayna nisqantayá uyariychik:
14 "Rey Ezequiaswanqa amayá engañachikuychikchu, manam ñoqamantaqa librasunkichikmanchu. 15 Tayta Diospi confiakunaykichikpaqmi Ezequiasqa nisunkichikman: 'Cheqaptapunipas Tayta Diosqa librawasunchikmi, manam kay llaqtaqa Asiria nacionpa reyninmanqa qosqachu kanqa' nispa. 16 Ezequiaspa chayna nisqantaqa amayá kasuychikchu. Asiria nacionpa reyninmi kaynata nin: 'Ñoqawan contratota ruraspayá ñoqamanña humillakuychik. Chaynata ruraspaqa sapakamam uvas huertaykichikpi kaqkunatawan higos huertaykichikpi kaqkunata mikunkichik, sapakamataqmi pozoykichikpi yakutapas tomankichik. 17 Kikiypuni hamuspaymi pusasqaykichik kay *yachasqaykichik allpaman hina kawsaypapas, vinopapas kasqan allpaman, mikuypapas, uvas huertapapas kasqan allpaman.' 18 Ezequiastaqa amayá kasuychikchu, payqa llullakususpaykichikmi nisuchkankichik: 'Tayta Diosmi librawasunchik' nispa. Wakin nacionkunapa diosninkupas ¿mayqanllanpas yaqachum nacionnin librayta atirqa Asiria nacionpa reyninmanta? 19 ¿Maypimá kachkan Hamat llaqtapa diosninpas, Arfad llaqtapa diosninpas, Sefarvaim llaqtapa diosninpas? ¿Chay dioskunaqa Samaria llaqta librayta atirqakuchu ñoqamanta? 20 Chay nacionkunapa llapallan diosninkunamantaqa ¿mayqannintaq ñoqamanta nacionnin librayta atirqa? ¿Chaynaqa amayá piensaychikchu Tayta Diospas Jerusalen llaqtata ñoqamanta libranantaqa?" nispa.

21 Uyariqnin runakunañataqmi upallalla kaspanku mana imatapas nirqakuchu. Reymi kamachirqa paykunata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Amam imatapas rimarinkichikchu —nispa.
22 Hinaptinmi Hilciaspa churin mayordomo Eliaquimñataq Sebna
sutiyoq secretariopiwan hinaspa Asafpa churin Joapiwan pachankuta lli-
kiparqaku hinaspam Rey Ezequiasman kutirispanku chay kamachikuqpa
rimasqankunata willarqaku. Chay Joa sutiyoq runaqa karqa reypa ruras-
qankunamanta qellqaqmi.

Rey Senaqueribmanta Juda nacion librasqa kasqanmanta
(2 R 19:1-37. 2 Cr 32:20-23)

37 1 Rey Ezequias chayta uyariruspanmi pachanta llikiparurqa
hinaspam lutu pachawan churakuruspan temploman yaykurqa.
2 Chaymantam kacharqa luto pachawan pachasqata mayordomo Elia-
quimta, secretario Sebnata hinaspa yuyaq sacerdotekunata. Paykunatam
kacharqa Diosmanta willakuq Isaiasman, Isaiasqa karqa Amozpa churin-
mi. 3 Paymanmi Rey Ezequiaspa nisqanta kaynata nirqaku:
—Llakisqa, qaqchasqa, insultasqa kasqanchik punchawmi kunan pun-
chawqa. Wachakunanpaq kachkaspan manaña kallpayoq warmi hinam
kachkanchik. 4 Icharaqpas yupaychasqanchik Tayta Dios uyarinman
chay kamachikuqpa rimasqankunata. Paytam Asiria nacionpa rey-
nin kachamurqa kawsaq Diosta insultananpaq, allinchá kanman chay
uyarisqanmanta yupaychasqanchik Tayta Dios paytapas qaqchaptinqa.
Chaynaqa Diostayá mañakuy wakin puchuqkunapa favorninpi —nispa.
5 Rey Ezequiaspa serviqninkunamá Isaiaspata pasarqaku. 6 Isaiasmi
paykunata nirqa:
—Reynikichiktam Tayta Diospa nisqanta kaynata nimunkichik: “Asiria
nacion reypa serviqninkunapa insultawasqantaqa amayá manchakuychu.
7 Kunanmi Asiria nacionpa reyninta noticiawan umacharusaq hinaptinmi na-
cionninman kutinqa. Chaypiñam huk kaqninpa wañuchisqan kanqa” nispa.
8 Chay tropakuna kamachikuqmi uyarirurqa Asiria nacionpa reyninqa Laquis
llaqtamanta asurikusqanta. Kutirispanmi reyta tarirurqa Libna llaqtapa contran-
pi peleachkaqta. 9 Rey Senaqueribpa contranpi peleananpaq Cus nacionpa reynin
Tirhaca hamusqanta yacharuspanmi chay Rey Senaquerib kaqllamanta comi-
sionta kacharqa. 10 Juda nacionpa reynin Ezequiasman kaynata ninankupaq:
—Qampa confiakusqayki Diosnikis nisunki: “Asiria nacionpa rey-
ninmanqa manam Jerusalen llaqtaqa qosqachu kanqa” nispa. Chay
nisusqaykiwanqa amayá engañachikuychu. 11 Qamqa uyarirqankim Asiria
nacion reykunapa llapallan nacionkuna tuñichisqantaqa ¿Chaychus qam-
ñataq librakuwaq? 12 Abueloykunapa tuñichisqan Gozan llaqtataqa, Haran
llaqtataqa, Resefta llaqtataqa chaynataq Telasar llaqtapi *yachaq Eden cas-
tan runakunataqa ¿yaqachum diosninku librarqa? 13 ¿Maypitaq kachkan
Hamat llaqtapa reyninqa, Arfad llaqtapa reyninqa, Sefarvaim llaqtapa rey-
ninqa, Hena llaqtapa reyninqa chaynataq Iva llaqtapa reyninqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Comisionmanta Rey Ezequias cartata chaskiruspanmi leeruspan
Tayta Diospa templonman apaykurqa hinaspanmi Diospa qayllanpi kicha-
rayachkaqta churaykurqa. 15 Tayta Diospa qayllanpi mañakuspanmi nirqa:
16 —Querubin sutiyoq angelkunapa chawpinpi *yachaq Israelpa yu-
paychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Dios, kay pachapi llapallan
nacionkunapi munaychakuq Diosqa qamllam kanki. Qanmi rurarqanki cie-
lotapas hinaspa kay pachatapas. 17 Dios Taytalláy, atiendeykullawaspaykiyá
uyariykullaway, ñawillaykikunata kichaykuspayá qawariykuy kay asuntota,
uyariykuytaqyá qam Kawsaq Dios insultaq Rey Senaqueribpa rimasqan-
kunatapas. 18 Dios Taytalláy, cheqaptapunipas Asiria nacion reykunaqa
llapallan nacionkunatam allpantinta purmachirqa. 19 Taytachankutapas
ninamanmi wischuykurqaku chaykunaqa mana cheqap kasqankurayku,
kullumanta otaq rumimanta runakunapa rurasqan kasqanraykum chay-
kunataqa chinkarachirqaku. 20 Yupaychasqayku Dios Taytalláy, qamllatam
ruegakullayki, qamlla Dios kasqaykita kay pachapi llapallan nacionkuna
yachanankupaqyá Rey Senaqueribmanta salvaykullawayku —nispa.
21 Hinaptinmi Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta Amozpa
churin Isaiasqa Rey Ezequiasman kaynata nichimurqa:
—Asiria nacionpa reynin Senaqueribmanta mañakuwasqaykitaqa
uyariykuykim.
22 —Chaymi Asiria nacion reypa contranpi ñoqa Tayta Dios kaynata nini:
Yaw Rey Senaquerib,
Sion llaqtaqa doncella hinam
qamta despreciaspa burlakuchkan.
Jerusalen llaqtaqa
qepaykipim umanta aywichkan.
23 ¿Pitataq insultarqanki?
¿Pitataq ñakarqanki?
¿Pipa contranpitaq qaparirqanki?
¿Pitataq hatunchakuspa qawarqanki?
¡Israel nacion Chuya Diospa contranpim
chaykunataqa rurarqanki!
24 Jefekuna kachasqaykiwanmi
Señorta insultarqanki
hinaspataqmi nirqanki:
“Nana-nanaq carretaykunawanmi
orqopa puntanman qespirqani.
Mana yaykuy atina Libano
Orqomanmi chayarqani.
Mana yaykuy atina qatakunamanmi rirqani.
Hatun cedro sachakunatam kuchurqani.
Sumaq cipres sachakunatam kuchurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Karu-karu sitiokunamanmi chayarqani.
Huerta hina montekunamanmi hayparqani.
25 Huklaw nacionpiraq pozokunatapas
toqospaymi yakunta upyarqani" nispa.
"Saruspaymi Egipto nacion yarqakunatapas
chakichirqani" nispa.
26 ¿Manachum haykapipas uyarirqanki
ñawpaqmantaraq ñoqa Tayta Diospa rurasqayta?
¿wiñaymantaraq ñoqapa tanteasqayta?
Kunanqa rurarunïñamiki.
Chaymi murallasqa llaqtakunata tuñichichkanki.
Montorayaq rumikunata hinallañam rurachkanki.
27 Chaypi *yachaq runakunaqa
pisi kallpayoqllañam rikurirunku.
Hukmanyasqallañam karunku.
Penqachisqallañam karunku.
Campopi qorakuna hinallañam karunku.
Chakrapi yakukuna hinallañam karunku.
Wasi hawanpi wiñaq qewakuna hinam karunku.
Chay qewakunam manaraq poqochkaspa chakirunku.
Chaynam paykunapas chinkarunku.
28 Yachanim tukuy ima rurasqaykitapas
chaynataq mayman risqaykitapas
chaynataq contraypi piñakusqaykitapas.
29 Uyarinim ñoqapa contraypi piñakusqaykita.
Uyarinim orgulloso kaynikiwan rimasqaykita,
chayraykum anzueloyta senqaykiman churasaq,
chayraykum bridaytapas simikiman churasaq.
Kutichisqaykim hamusqayki ñanninta —nispa.

30 Isaiasmi Rey Ezequiasman nirqa:

Kaymi qampaq señal kanqa,
kunan watam chakrapi
kikinmanta wiñaqta mikunkichik.
Hamuq watapiñataqmi
mana yapusqa allpamanta
wiñaqta mikunkichik.
Kimsa kaq watapiñataqmi tarpuspa cosechankichik.
Uvastapas plantaspam rurunta mikunkichik.
31 Juda castamanta puchuqkunam
tarpusqa muhu hina kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sapichakuspankum allin planta hina rurunqaku.
32 Puchuqkunam Jerusalen llaqtamanta miranqaku.
Lluptiqkunapas Sion Moqomantam miranqaku.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata ruranqa.
Anchata kuyaspanmi chaynata ruranqa.

33 Chaynaqa Asiria nacion reymantam Tayta Dios nin:
"Kay llaqtamanqa manam yaykumunqachu.
Flechankunataqa manam flechanqachu.
Harkachikunan armantapas manam hapinqachu.
Allpatapas murallapa qepanmanqa manam montochinqachu.
34 Hamusqan ñannillantam kutikunqa.
Manam yaykumunqachu kay llaqtamanqa.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynataqa.
35 Ñoqam kay llaqtata amparaspay salvasaq.
Kikiyraykum chaynataqa rurasaq.
Serviqniy Davidraykum chaynataqa rurasaq" nispa.

36 Tayta Diospa angelnin lloqsiramuspanmi Asiria soldadokunapa campamentonpi wañurachirqa pachak pusaq chunkan pichqayoq waranqa runakunata. Achikyaruptinñataqmi wañusqaña llapallanku kachkasqaku. 37 Hinaptinmi Asiria nacionpa reynin Senaquerib puchuq tropankunawan Ninive llaqtaman kutikuspan chaypi *yacharqa. 38 Huk punchawmi chaypiña kachkaspan Nisroc taytachanta templopi adorachkarqa hinaptinmi churin Adramelecwan churin Sarezer espadawan payta wañurachirqaku hinaspam Ararat lawman lluptikurqaku. Rey Senaqueribpa rantinpim Esarhadon sutiyoq churiña gobiernarqa.

Rey Ezequiaspa onqosqanmanta
(2 R 20:1-11. 2 Cr 32:24-26)

38 1 Chay punchawkunapim Rey Ezequias onqorurqa wañuy patanpiña kanankama. Amozpa churin Diosmanta willakuq Isaias watukuqnin rispanmi payta nirqa:

—Yaw Ezequias, Tayta Diosmi nisunki: "Qamqa wañukunkiñam, chaynaqa imaykikunatapas allichakuyñayá" nispa.

2 Chaymi Ezequiasqa perqa lawman uyanta muyurirachispa Tayta Diosta mañakurqa:

3 —Dios Taytalláy, ruegakuykim, qayllaykipi cheqap sonqowan kawsasqayta hinaspa qampa munasqaykiman hina rurasqaytapas yuyarinaykipaq —nispa.

Chaynata niruspanmi Ezequiasqa llumpayllatañа waqarqa.

4 Tayta Diosmi Isaiasta rimapayaspan nirqa:

5 —Ezequiasman kutirispayá nimuy kaynata: "Abueloyki Davidpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin: 'Uyariykuykim mañakuwasqaykita, ri-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kurqaykitaqmi waqasqaykitapas, kawsachisqaykim chunka pichqayoq
watataraq, 6 qamtapas hinaspa kay Jerusalen llaqtatapas Asiria nacionpa
reyninmantam librasaq. Kay llaqtataqa kikiypunim waqaychasaq' nispa.
7 Tayta Dios rimasqanta rurananpaqmi kay señalta pay qosunki: 8 Intipa llan-
tuynintam qepaman kutichinqa chunka gradasta Acazpa gradasninpi" nispa.
Chaynapimá intipa llantuyninqa kutirurqa chunka gradasta
9 Juda nacionpi Rey Ezequiasmi kaynata qellqarqa onqosqanmanta
sanoyaruspan:

10 Ñoqam nirqani:
Chawpi vidaypim wañukusaq.
Wañuqkunapa kasqanmanmi chayarusaq.
Puchuqraq wataykunamanqa hukñachu haypasaq.
11 Ñoqam nirqani:
Tayta Diostaqa manañam rikusaqñachu.
Manañachiki kay pachapi Tayta Diostaqa rikusaqñachu.
Pasaruqlla kay pachapi *yachaq runakunataqa manañachiki
rikusaqñachu.
12 Yachanay karpatam paskarunki, Dios Taytalláy.
Chay wasiytam qechuruwanki, Dios Taytalláy.
Michiqpa karpanta hinam qechuruwanki, Dios Taytalláy.
Awaqpa awasqan telata hinam wankuruni vidallayta.
Telarmanta kuchuruchkaq hinam tipiruwan vidallayta.
Tutaykuqmanta achikyaqkamallam tukurunki vidallayta.
13 Achikyaqkamam suyarqayki qamta.
Aswanqa leon hinam pakipakurunki tulluykunata.
Tutaykuymanta achikyaqkamallam tukurunki vidayta.
14 Wayanakuywan chiwaku hinaraqmi waqani.
Paloma hinaraqmi enqeni.
Ñawiykunam lliw pisiparun.
Cielokuna qawasqaywanmi lliw pisiparun.
Sasachakuypim kachkani, Señorlláy.
Yanapaykullawayá, Señorlláy.
15 ¿Imatataqsi atiyman rimayta?
Kikikimanta rimapayawaspaykim rurarqanki kayta.
Sonqoypi llakisqam kawsasaq.
Kawsanaykamam humillasqalla kawsasaq.
16 Señorlláy, tukuy chaykunawanmi runakuna kawsanqa.
Ñoqapa espirituypas chaykunawanmi kawsanqa.
Qanmi ñoqata sanoyachiwarqanki.
Qamtaqmi kaqllamanta kawsachiwanki.
17 Chaynaqa kay llakikuyniymi tikrakururqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hawkaña kanaypaqmi chaynaman tikrakururqa.
Qamqa kuyawaspaykim wañuchiqniy pozomanta harkaykuwarqanki.
Tukuy huchaykunatam qepanchaykunki.
18 Sepulturapi kaqkunaqa manañam graciasta qosunkichu.
Wañuqkunaqa manañam alabasunkichu.
Wañusqakunapa kasqanman uraykuqkunaqa manañam suyanmankuchu.
19 Ñoqapas kunanmi alabamuyki qamllaman.
Kawsaqkunallam qamtaqa alabasunkiman.
Confianapaq kaynikimantam yachachinku churinkuman.
20 Qam Tayta Diosmi kaypi kachkanki salvawanaykipaq.
Chaynaqa takikunatam arpawan tocasaqku qampaq.
Sapa punchawmi temploykipi tocasaqku qam Tayta Diospaq.

21 Chaynata niruptinmi Isaias kamachirqa:
—Llapisqa higosta apamuychik —nispa.
Aparamuptinkum Ezequiaspa chupunman laqarurqaku hinaptinmi chaywan sanoyarurqa. 22 Rey Ezequiasmi tapurqa:
—¿Ima señaltaq kanqa Tayta Diospa templonman rinaypaqqa? —nispa.

Babilonia nacionmanta hamuqkunata Rey Ezequias chaskisqanmanta
(2 R 20:12-19. 2 Cr 32:27-31)

39 1 Chay tiempopim Babilonia nacionpa reynin Merodac-baladan otaq Baladanpa churin apachimurqa Rey Ezequiasman cartakunatawan regalota. Chaykunataqa apachimurqa onqorusqanmanta sanoyarisqanta yachaspanmi. 2 Ezequias chaykunawan kusirikuspanmi paykunaman qawachirqa palacionpi llapa imanta: qori-qollqeta, especeriakunata, miski asnaq aceiteta, armakuna waqaychananta, qawachirqataqmi wasinpi tukuy imakuna waqaychasqantapas. Mana imatapas pakaykuspanmi paykunaman qawachirqa palacionpi kaqkunata chaynataq gobiernasqan nacionpi tukuy kapuqninkunatapas. 3 Hinaptinmi Diosmanta willakuq Isaias Rey Ezequiasman hamuspan tapurqa:
—Chay runakunaqa ¿imaninkutaq? ¿Maylawmantataqsi hamunku? —nispa.
Chaymi Rey Ezequiasñataq nirqa:
—Paykunaqa hamurqaku karu-karu Babilonia nacionmantaraqmi —nispa.
4 Nirqataqmi Isaias:
—¿Imakunatataq palacioykipiqa rikurqaku? —nispa.
Hinaptinmi Ezequiasñataq nirqa:
—Palacioypim tukuy imayta qawarqaku, waqaychana wasipi imaykunatapas mana pakaspaymi paykunaman qawachirqani —nispa.
5 Chaymi Isaias nirqa Rey Ezequiasta:
—Uyariy Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqanta: 6 “Hamuchkanmi tiempo palacioykipi llapa imaykikunatawan abueloykikunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunankama tukuy huñusqanta mana puchuykuspa Babilonia nacionman
apanankupaq. 7Miraynikikunatam pusanqaku Babilonia nacion reypa pa-
lacionpi servikuqkuna kanankupaq” nispa.
8Chaymi Rey Ezequias nirqa Isaiasta:
—Tayta Diospa nisqanmanta willawasqaykiqa allinpunim, kawsanayka-
maqa luegochiki hawkalla hinaspa allinlla kawsasaq —nispa.

Jerusalen llaqtata Tayta Dios consuelasqanmanta

40 1Yupaychasqaykichik Tayta Diosmi nin:
Runaykunata consuelaychik.
Paykunata consuelaychik.
2Kuyapayakuywanyá Jerusalen llaqtapi kaqkunata rimapayaychik.
Paykunamanyá qaparispa willaychik
sirviente kayninkupi ñakarisqanku tukurusqanta.
Willaychiktaqyá huchankumanta pagasqaña kasqanta.

3Qayakuqmi nin:
Allichaychik chunniqpi Tayta Diospa ñanninta.
Derechaychik purunpi Diosninchikpa purinankunata.
4Altoyachun llapallan wayqokuna.
Pasaypaqta pampayachun orqokuna.
Pasaypaqta pampayachun moqokuna.
Pampayanqam moqo-moqo ñankuna.
Pampayanqam kallka-kallka ñankuna.
5Chaymi Tayta Dios kanchariyninta qawachinqa.
Llapallan runakunam chayta rikunqa.
Kikin Tayta Diosmi chaynata rimarqa.

6Uyarirqanim kayna niq vozta:
Qayaykachakuy, niwaqniyta.
Hinaptinmi tapurqani payta:
¿Ima nispaytaq qayaykachakusaq? nispa.
Paymi niwarqa: Llapallan runaqa qora hinallam.
Allin rurayninkupas chakrapi wayta hinallam.
7Tayta Dios wayrachimuptinqa qoraqa chakiruqllam.
Tayta Dios wayrachimuptinqa waytapas wichiruqllam.
Cheqaptapunipas runakunaqa qora hinallam.
8Chakirunmi qoraqa,
waytapas wichirunmi,
Diosninchikpa palabranqa
takyanqa wiña-wiñaypaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Sion Moqopi *yachaqkuna,
alto orqoman seqaruychik.
Allin noticiata willakuspa
hatun vozpi qaparimuychik.
Jerusalen llaqtapi yachaqkuna,
ama manchakuspa
allin noticiata willakamuychik.
Juda nacionpi llaqtakunaman willamuychik:
¡Diosninchikqa kaypim kachkan! nispa nimuychik.
10 Atiyninwanmi Señor Diosqa hamuchkan.
Atiyninwantaqmi tukuypi munaychakuchkan.
Pagonqa paywantaqmi kachkan.
Pagonqa qayllanpitaqmi kachkan.
11 Ovejankuna michiq hinaraqmi hamunqa.
Uñachankunatam brazonpi hoqarinqa.
Marqayninpim paykunata apaykachanqa.
Uña wawayoq ovejakunatam allillamanta pusanqa.

Israelpa yupaychasqan Tayta Diosqa ancha munayniyoq kasqanmanta

12 ¿Pitaq tupurqa yakukunata putqoyninwan?
¿Pitaq tupurqa enteron cielokunata cuartanwan?
¿Pitaq kullurqa enteron kay pachapi ñutu allpata?
¿Pitaq pesarqa romananwan orqokunata?
¿Pitaq pesarqa balanzanwan moqokunata?
13 ¿Pitaq yachanman Tayta Diospa piensasqanta?
¿Pitaq atinman pay consejayta?
14 ¿Pitaq payta consejaspa entiendechirqa?
Quejapi allinta arreglananpaq ¿pitaq payta yachachirqa?
¿Pitaq payta yachachirqa yachaysapa kananpaq?
¿Pitaq yachachirqa ancha entiendeq kananpaq?
15 Paypaqqa nacionkunaqa puyñupi puchuruq sutuy yaku hinallam.
Paypaqqa nacionkunaqa balanzapi ñutu polvo hinallam.
Lamar qochapi islakunataqa pesan ñutu polvota hinallam.
16 Libano Orqokunapi animalkunapas
manam kamanmanchu
Tayta Diosman ofrendata kañanankupaq.
Libano Orqokunapi sachakunata yantaptinkupas
manam kamanmanchu
altarninpi ofrenda kañanankupaq.
17 Llapallan nacionkunapas
manam imachu paypa qayllanpiqa.
Llapallan nacionkunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam imapaqpas valenchu qayllanpiqa.

18 ¿Pimantaq rikchachinkichik Tayta Diostaqa?
¿Imaman rikchakuqtataq rurawaqchik paytaqa?
19 Taytachakuna ruraqmi fundisqa taytachata rurarun.
Alhajakuna ruraqmi chayta qoriwan qaracharun.
Chaytam qollqe cadenawan allicharun.
20 Mana qori-qollqe ofrendayoq runam
taytachanpaq kulluta akllarun.
Mana ismuq kulluta tarispam
allin llamkaq maestrota maskarun.
Sumaqta hapirachispam manaña kuchpakunanpaq segurarun.

21 ¿Manachum qamkunaqa yacharqankichik?
¿Manachum qamkunaqa uyarirqankichik?
¿Manachum qallariyninmantaraq
pipas nisurqankichik?
Kay pacha unanchasqa kasqanmantaraq
¿manachum entienderqankichik?
22 Kay pachapa ruyrunpa altonpiraqmi
Tayta Diosqa tiyachkan.
Aqarwaykunata hinaraqmi
runakunatapas payqa qawamuchkan.
Tolderata mastarichkaq hinam
cielokunatapas mastarin payqa.
*Yachanapaq karpatapas sayachichkaq hinam
cielokunata sayachin payqa.
23 Payqa mana kaqmanmi churan
kamachikuq runakunata.
Mana imapaqpas valeqtam ruran
kay pachapi jefekunata.
24 Chayraq plantasqa plantachakuna hinam paykunaqa.
Allpapi chayraq sapichakuchkaq planta hinam paykunaqa.
Wayrata Tayta Dios pukurachimuptinmi lliw chakirun.
Qopata hina sinchi wayra aparuptinmi chinkarun.
25 Chuya Tayta Diosmi tapukun:
¿Pimantaq rikchachiwankichikman? nispa.
¿Pitaq ñoqaman rikchakunman? nispa.
26 Qawariychik alto cielokunata.
¿Pitaq unancharqa chaykunata?
Lucerokunata tropankunata hina yupaspa horqomuqmi.
Sapakamata sutinwan sutichaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chulla luceropas mana faltachiqmi.
Ancha hatunmi paypa atiyninqa.
Ancha hatunmi paypa kallpanqa.
27 Jacobpa castankuna ¿imanasqataq quejakunkichik?
Israelpa castankuna ¿imanasqataq ninkichik:
Tayta Diosqa manam qawarinchu imaynam kawsasqayta, nispa?
¿Yupaychasqay Diosqa
manam ñoqamanta nanachikunchu, nispa?
28 ¿Manachum qamkunaqa yacharqankichik?
¿Manachum qamkunaqa uyarirqankichik?
Tayta Diosmi wiña-wiñaypaq kawsaq Diosqa.
Tayta Diosmi enteron kay pacha unanchaqqa.
Manam payqa desmayanchu nitaqmi pisipanchu.
Ancha yuyayniyoq kaynintaqa manam pipas haypanmanchu.
29 Paymi qon kallpata desmayasqakunaman.
Kallpantam masyachin mana kallpayoqkunaman.
30 Mozokunam desmayaspa pisiparunku.
Jovenkunam mitkaruspa wichiykunku.
31 Tayta Diospi confiakuqkunam ichaqa
mosoqmanta kallpanchakunqaku.
Paypi confiakuqkunam ichaqa
anka hinaraq pawarinqaku.
Kallpaspankupas manam pisipanqakuchu.
Maynata purispankupas manam desmayanqakuchu.

Israelpa mirayninkunata librananpaq Dios prometesqanmanta

41 1 Tayta Diosmi nin kaynata:

Qayllaypiyá qasillalla kaychik
lamar qochapa patanpi nacionkuna.
Mosoqmantayá kallpanchakuychik
llapallan runakuna.
Hamuychik kay asuntomanta rimananchikpaq.
Huñunakusunchik tanteanakunanchikpaq.
2 ¿Pitaq rikchaykachimurqa intipa qespimunan lawmanta?
¿Pitaq qayamurqa Diospa agradonpaq hina allin ruraqta?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
reykunapas chay reyman sujetakunanpaq?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
espadanwan polvota hina rurananpaq?
¿Pitaq payman nacionkunata qoykun
flechana armawan wayrapa apasqan qopata hina rurananpaq?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Paymi enemigonkunata qatikachaspa
hawkalla pasan.
Ñantapas altollantaña purichkaq hinam pasan.
4 ¿Pi ruraspataq chaykunataqa qespichirqa?
¿Pitaq qallariyninmanta imapas kananpaq kamachirqa?
Ñoqa Tayta Diosmi punta kaqkunataqa kamachirqani.
Ñoqa Tayta Diosmi qepa kaqkunataqa kamachirqani.
5 Lamar qochapa patanpi nacionkunam qawarqaku.
Pasaypaq mancharikuywanmi paykunaqa qawarqaku.
Llapallan kay pachapi kaqkunam katkatatachkan.
Paykunaqa hichpaykamuspam chayamuchkan.

6 Sapa maestrom maestromasinta yanapan.
Sapakamam llamkaqmasinta kallpanchan.
7 Taytachakuna ruraqmi kallpanchan alhaja ruraqta.
Martillowan llaspayachiqmi kallpanchan yunquepi takaqta.
"Sumaqmi kachkan soldasqaykiqa" nispanmi willan.
Taytachantam clavokunawan mana kuchpakurunanpaq seguran.

8 Yaw serviqniy Israelpa castankuna,
Yaw akllakusqay Jacobpa castankuna,
Yaw amistadniy Abrahampa mirayninkuna,
9 kay pachapa cantonmantaraqmi
qamkunata pusamurqaykichik.
Tukuy hinastinmantaraqmi
qamkunataqa qayamurqaykichik.
Kaynata nispaymi qayamurqaykichik:
"Qamkunaqa serviqniymi kankichik" nispa.
"Mana qepanchaspaymi akllakurqaykichik" nispa.
10 Amayá manchakuychikchu. Ñoqam qankunawan kachkani.
Amayá hukmanyaychikchu. Ñoqam Diosnikichik kani.
Kallpanchaspaymi yanapasqaykichik.
Churinta *alleq makinwan hapichkaq runa hinam
allinta ruraspa atiyniywan pusasqaykichik.
11 Contraykichikpi llapallan piñakuqkunam
penqaypi rikurinqaku.
Contraykichikpi llapallan piñakuqkunam
humillachisqa kanqaku.
Qamkunawan atipanakuqkunam
pasaypaq chinkachisqa kanqaku.
12 Maskaspapas manam tarinkichikchu
qamkunawan churanakuqkunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pasaypaq chinkachisqam kanqa
qamkunawan peleaqkunaqa.
13 Ñoqa Tayta Diosmi *alleq makikichikmanta
hapiqnikichik kani.
"Ama manchakuychikchu, ñoqam yanapasqaykichik"
niqnikichikmi kani.

14 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Yaw Jacobpa castankuna,
uru hina despreciasqa kaspaykichikpas,
yaw Israelpa castankuna,
uru hina despreciasqa kaspaykichikpas
ama manchakuychikchu.
Ñoqam yanapaqnikichik kani.
Israelpa Chuya Diosninqa
reclamaqnikichikmi kani.
15 Erapi trillana carretata hinam
rurasqaykichik.
Mosoq kirusapa carretata hinam
rurasqaykichik.
Trillachkaq hinam orqokunata
pasaypaq kutarunkichik.
Trillachkaq hinam moqokunata
ñutu qopata hina rikurirachinkichik.
16 Wayrachiptikichikmi wayra apanqa.
Nisyu wayram lliw cheqeranchinqa.
Qamkunam ichaqa kusikunkichik ñoqa Tayta Diosrayku.
Qamkunam ichaqa alabakunkichik Israelpa Chuya Diosnin
kasqayrayku.

17 Wakcha runakunam tomanankupaq yakuta maskachkanku.
Mana imayoq runakunam yakuta maskachkanku.
Qallunkum pasaypaq chakisqa kachkan.
Yakuta mana tariptinkum chakisqa kachkan.
Chaywanpas ñoqa Tayta Diosmi paykunataqa contestasaq.
Israelpa ñoqa Diosninmi paykunataqa mana qonqaspay uyarisaq.
18 Chaki orqokunamantam mayukunata toqyachisaq.
Qechwakunapim pukyukunata rikurichisaq.
Chunniqkunatam qochakunaman tikrachisaq.
Chaki allpakunamantam yakukunata toqyachisaq.
19 Chunniqkunapim plantasaq
cedrokunatawan acacia sachakunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chunniqkunapim plantasaq
macha-machakunatawan aceitunas sachakunata.
Araba sutiyoq chunniqpim
wiñachisaq olmo sachatawan boj sachakunata.
20 Chaykunatam rurasaq
llapallan runakuna qawaspa yachananpaq.
Chaykunatam rurasaq
llapallan runakuna entiendenanpaq.
Chaynapim ñoqa Tayta Diospa atiyniywan
rurasqayta entiendenqaku.
Chaynapim Israelpa Diosnin kaspay unanchasqayta entiendenqaku.

Tayta Dios cheqap Dios kasqanmanta

21 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Taytacha-mamachakuna,
hamuychikyá atipanakunanchikpaq.
Jacobpa ñoqa reyninmi kaynata nini:
Taytacha-mamachakuna,
asuykamuychikyá churanakunanchikpaq.
22 Hamuq punchawkunamanta willawanaykikupaqyá hamuychik.
Ñawpa tiempokunamanta willawanaykikupaqyá hamuychik.
Hinaptinqa ñoqaykum uyarisqaykiku.
Hamuq tiempokunapi pasakunanmantayá willawayku.
Chaynapim chaykuna imapim tukunanta yachasaqku.
23 Willawaykuyá hamuq tiempokunapi pasananmanta.
Chaynapim cheqaptapuni yachasaqku
dioskuna kasqaykichikmanta.
Atisqaykichikta allin kaqta
otaq mana allin kaqta ruraychik.
Hukmanyaspa manchakunaykupaq kaqtayá ruraychik.
24 Manam imapaschu kankichik qamkunaqa.
Manam imapaqpas valenchu rurasqaykichikkunaqa.
Millakuypaqmi qamkunata akllaqkunaqa.

25 Norte lawmantam rikchachimuchkani runataqa.
Intipa qespimunan lawmantam chayachimuchkani paytaqa.
Sutiyta qayakuqmi payqa.
Gobiernaqkunatam mituta hina sarupanqa.
Mituta ollero sarupachkaq hinam sarupanqa.
26 Kaykunataqa ¿pitaq ñawpaqmantaraq willakurqa?
Yachanaykupaqqa ¿pitaq willakurqa?
Kaykunataqa ¿pitaq ñawpaqmantaraq rimarqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cheqap kasqanta aceptanaykupaqqa?
Manam mayqannikichikpas willawarqankikuchu.
Manam mayqannikichikpas uyarichiwarqankikuchu.
Rimasqaykichiktaqa manam pipas uyarirqaykikuchu.
27 Ñoqam puntata
Sion Moqopi *yachaqkunaman willarqani.
Ñoqam puntata
paykunaman: “Kayqayá chaykunaqa” nispa willarqani.
Jerusalen llaqtamanmi
allin noticia willakuqta kacharqani.
28 Qawaptiypas manam pipas rikurimunchu.
Wakin dioskunamantaqa
manam mayqanpas rikurimunchu.
Consejananpaqqa manam pipas kanchu.
Tapukuyniykunata contestawananpaqqa
manam pipas kanchu.
29 Llapallankum chaykunaqa mana imapaschu.
Rurasqankupas manam imapaqpas valenchu.
Chaykunaqa mana imayoq taytachakunallam.
Chaykunaqa vacio ukuyoq wayra hinallam.

Tayta Dios serviqmanta

42 1 Kayqa ñoqapa serviqniymi.
Payqa garantizasqaymi.
Paytam ñoqaqa akllakurqani.
Payraykum kusisqa kachkani.
Paymanmi huntani espirituyta.
Paymi nacionkunapi ruranqa allin arreglota.
2 Manam payqa qayaykachakunqachu.
Fuertemantapas manam qaparinqachu.
Callekunapi vozninpas manam uyarikunqachu.
3 Manam pakinqachu qewisqa soqosllatapas.
Manam wañuchinqachu tumpalla rupaq mecherotapas.
Cheqapraykum ruranqa allin arreglotapas.
4 Manam payqa tankikachanqachu.
Manam payqa hukmanyanqachu
nacionkunapi allin arreglota ruranankama.
Manam payqa hukmanyanqachu lamar qochapa patanpi
nacionkuna yachachikuynin suyanankukama.
5 Cielokuna unanchaq Tayta Diosmi kani.
Cielokunapas mastariq Tayta Diosmi kani.
Ñoqaqa allpa pachatam unancharqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allpamanta wiñaqkunatam mirachirqani.
Allpa pachapi runakunaman kawsaytam qorqani.
Allpa pachapi puriqkunaman kawsaytam qorqani.
Chayna ruraq kaspaymi serviqniyta kaynata nini:
6 Ñoqa Tayta Diosmi allinta ruraspay qayarqayki.
Ñoqam makikimanta hapisqayki.
Ñoqam qamta waqaychasqayki.
Ñoqam churasqayki runakunawan contrato ruranaykipaq.
Ñoqam churasqayki nacionkunaman kanchanaykipaq.
7 Ñoqam churasqayki ñawsakunapa ñawinta kichanaykipaq.
Ñoqam churasqayki carcelpi kaqkunata horqonaykipaq.
Ñoqam churasqayki tutayay calabozopi tiyaqkunata horqonaykipaq.
8 Ñoqam Tayta Dios kani.
Chayna sutiyoq Diosmi kani.
Hukkuna adoranankutaqa manam permitisaqchu.
Ñoqamanta sapaqta alabanankutaqa manam permitisaqchu.
9 Ñawpaqmantaraq rimasqaykunam cumplikusqaña.
Kunanmi willasqaykichik mosoq kaqkunataña.
Manaraq rikurimuchkaptinmi willasqaykichikña.

Tayta Diosta alabaspa takisqankumanta

10 Tayta Diosmanyá mosoq takita takiychik.
Tukuy hinastinpi kaqkuna paytayá alabaychik.
Lamar qochanta viajaqkuna, paytayá alabaychik.
Lamar qochapi tukuy ima kaqkuna, paytayá alabaychik.
Paytayá alabaychik, lamar qochapa patanpi nacionkuna.
Paytayá alabaychik, lamar qochapa patanpi *yachaqkuna.
11 Chunniqpi kaq runakunayá kusikuchunku.
Chaypi kaq llaqta runakunayá kusikuchunku.
Kusikuchunkuyá Cedar law llaqtachapi *yachaqkunapas.
Kusikuymantayá takichunku Sela lawpi yachaqkunapas.
Ancha-anchatayá qaparichunku orqokunapa puntanmantapas.
12 Paykunaqa yupaychachunkuyá Tayta Diosta.
Willakuchunkuyá lamar qochapa patankunapi alabasqankuta.
13 Valeroso soldado hinam Tayta Diosqa lloqsinqa.
Sientirachisqa peleaq soldado hinam peleanqa.
Qaparispanmi guerrapi peleananpaq qayaykachakunqa.
Enemigonkunata venceruspanmi munaychakunqa.
14 Tayta Diosmi nin:
Unayñam upallalla karqani.
Upa tukuykuspaymi aguantakuykurqani.
Kunanmi ichaqa wachakuq warmi hina qaparisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Enqespaymi ñoqaqa qaparisaq.
"Ay, ay" nispaymi qaparisaq.
15 Orqokunatawan moqokunatam purmachisaq.
Pastonkunatam lliwta chakirachisaq.
Mayunkunatam aqo pampamanña tikrarusaq.
Qochayoq pampankunatam chakirachisaq.
16 Ñawsakunatam pusasaq
mana reqsisqan ñanninkunata.
Ñawsakunatam purichisaq
mana reqsisqan purinankunata.
Paykunapa qayllanpim tutayayta
tikrarusaq achkiyman.
Risqanku kallka-kallka ñantam
tikrarusaq pampa ñanman.
Paykunapaqmi rurasaq
tukuy kaykunata.
Manam saqesaqchu
paykunata.
17 Taytachakunapi confiakuqkunam
penqakuyllawanña karunchakunqaku.
Taytachakunata: "Diosniykum kankichik" niqkunam
penqakuyllawanña karunchakunqaku.

Israel castakuna ñawsa hina kasqankumanta

18 Tayta Diosmi nin:
Upakuna, uyariychik.
Ñawsakuna, qawarikuychik.
19 ¿Pitaq ñawsa? ¿Manachum serviqnillay?
¿Pitaq upa? ¿Manachum willakunanpaq kachasqallay?
¿Pitaq paykunata gobiernaq hina ñawsaqa?
¿Pitaq ñoqa Tayta Diospa serviqniy hina ñawsaqa?
20 Tukuy imata qawachkaspaykipas
manam kasukunkichu.
Rinrikiwan uyarichkaspaykipas
manam imapas qokusunkichu.

21 Allin ruraq Dios kaspanmi Tayta Diosqa
yachachikuyninta hatunchaspa reqsisqata rurarqa.
22 Chaywanpas kay runakunatam saqueaspa suwanku.
Uchku trampapim llapallankuta hapiruspanku
carcelpi presocharachinku.
Saqueachikuptinkupas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam kanchu libraqninku.
Suwachikuptinkupas
manam kanchu:
"Kutichipuychik" nispa niqninku.

23 ¿Mayqannikichiktaq kaykunamanta
cuentata qokunkichik?
¿Mayqannikichiktaq hamuq tiempokunamanta
entiendespa uyarinkichik?
24 ¿Pitaq saqerqa Jacobpa castankuna
saqueasqa kananku ta?
¿Pitaq saqerqa Israelpa castankuna
salteasqa kananku ta?
Cheqaptapunipas ¿manachum Tayta Dios
dejarqa chayna kananku ta?
Tayta Diospa contranpim huchallikurqanchik.
Paypa munasqanman hina kawsaytam mana munarqakuchu.
Yachachikuyninkunatapas manam kasukurqakuchu.
25 Chayraykum paykunapa contranpi
piñakuspa castigarqa.
Chayraykum mancharikuypaq guerrata kachaykamurqa.
Paykunapa muyuriqninpim lenguachkaq ninata kañaykachirqa.
Chaywanpas paykunaqa manam entienderqachu.
Hinaptinmi paykunata chay nina ruparurqa.
Chaywanpas paykunaqa manam cuentata qokurqakuchu.

Tayta Dioslla Israel castakuna libraq kasqanmanta

43 1 Israelpa castankuna,
unanchawaqninchik Tayta Diosmi
kaynata nisunkichik kunan.
Jacobpa castankuna,
kikinpaq rurawaqninchik Tayta Diosmi
kaynata nisunkichik kunan:

Ama manchakuychikchu.
Ñoqam reclamasqaykichik.
Ama manchakuychikchu.
Sutikichikmantam qayasqaykichik.
Ama manchakuychikchu.
Qamkunaqa ñoqapam kankichik.
2 Yakuta chimpaptikichikmi
qamkunawan kasaq ñoqaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mayuta pasaptikichikmi
lloqllamanta harkasqaykichik ñoqaqa.
Nina ukunta pasaptikichikqa
manam rupasunkichikchu.
Lenguachkaq ninapas
manam kañasunkichikchu.
3 Ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Diosmi kani.
Israelpa Chuya Diosnin kaspay salvaqnikichikmi kani.
Rantikichikpi Egipto nacionman pagaspaymi
rantirqaykichik.
Rantikichikpi Cus nacionman pagaspaymi
rantirqaykichik.
Rantikichikpi Saba nacionman pagaspaymi
rantirqaykichik.
4 Qamkunata estimaspaymi rantirqaykichik.
Ancha kuyayllapaqmi qamkunaqa karqankichik.
Chayraykum qamkunata kuyaykichik.
Rantikichikpim wakin runakunata pagarqani.
Vidaykichikraykum wakin nacionkunata pagarqani.
5 Ama manchakuychikchu.
Ñoqam qamkunawan kachkani.
Ñoqam intipa qespimunan lawmanta
pusamurqani miraynikichikkunata.
Intipa seqaykunan lawmanta
pusamuspam huñumusqaykichik qamkunata.
6 "Kutichipuy paykunata" nispaymi
kamachisaq norte lawpi nacionkunata.
"Ama paykunata harkakuychikchu" nispaymi
kamachisaq surlawpi nacionkunata.
"Pusamuy karukunamantaraq
qari churiykunata" nispaymi nisaq.
"Pusamuy tukuy hinastinmanta
warmi churiykunata" nispaymi nisaq.
7 "Sutiywan llapallan sutichasqakunatayá pusamuy.
Alabasqa kanaypaq llapallan unanchasqaykunatayá pusamuy.
Kikiypa kanankupaq rurasqay runaykunatayá pusamuy."

8 Horqomuychik ñawiyoq kachkaspa
mana qawakuqkunata.
Horqomuychik rinriyoq kachkaspa
mana uyariqkunata.
9 Chaymi llapallan nacionkuna huñunakamurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi llapallan runakuna hamuspa huñunakurqa.
¿Mayqantaq paykunamanta kaykunata willaykuwachwan?
¿Mayqantaq ñawpaq sucedeqkunamanta kunan niykuwachwan?
Razonniyoq kasqankumantayá testigonkuta pusamuchunku.
Uyarispankuyá cheqap kasqanta nichunku.

10 Tayta Diosmi nin:

Qamkunam testigoy kankichik.
Akllakusqay serviqniykunam kankichik
reqsiwaspaykichik ñoqapi confiakunaykichikpaq
chaynataq chaykunatapas ruraq kasqayta entiendenaykichikpaq.
Ñoqamanta puntataqa manam mayqan diospas karqachu.
Ñoqamanta huk diosqa manam haykapipas kanqachu.
11 Ñoqallam kani Tayta Diosqa.
Hukqa manam kanchu salvaq Diosqa.

12 Tayta Diosmi nin:

Ñoqam willakuspa salvarqani.
Ñoqam chaykunata uyarichirqani.
Chaykunataqa manam sapaq dioschu rurarqa.
Ñoqalla Dios kasqaymantam
testigo kankichik qamkunaqa.
13 Kunan punchawmantapas
chaykuna ruraq Diosmi kani ñoqaqa.
Manam pipas libranmanchu ñoqapa atiyniymantaqa.
Manam pipas tikranmanchu ñoqapa rurasqaytaqa.
14 Qamkuna reclamaqnikichik Tayta Diosmi nin
otaq Israelpa Chuya Diosninmi kaynata nin:
Qamkunaraykum Babilonia lawman kachasaq.
Llapallankutam lluptikuqta hina uraykachisaq.
Caldea runakunatapas alabakusqanku buquekunapim uraykachisaq.
15 Ñoqa Tayta Diosqa
Chuya Diosnikichikmi kani.
Ñoqa Tayta Diosqa
Israel unanchaq reynikichikmi kani.

16 Tayta Diosmi kaynata nin:

Ñoqam lamar qochanta ñanta kicharqani.
Olallaña lamar qochapa ukuntam ñanta kicharqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Carretakunatawan caballokunatam lloqsichirqani.
Tropakunatawan yanapaqninkunatam lloqsichirqani.
Manaña hatariy atinankukamam
paykunaqa wichichisqa karqaku.
Wañunayaq mecha hinam
paykunaqa wañururqaku.
18 Amaña yuyariychikchu ñawpaq kaqkunamanta.
Amaña yuyaymanaychikchu pasaq kaqkunamanta.
19 Ñoqam rurasaq mosoq kaqta.
Rikunkim kunanpuni rikurimuqta.
Chunniqpim ñanta kicharisaq.
Chaki allpakunapim mayukunata kallpachisaq.
20 Purun animalkunam yupaychawanku.
Atoqkunapiwan avestruzkunam yupaychawanku
yakukunata chunniqpi pawachisqayrayku,
mayukunata chaki allpapi kallpachisqayrayku.
Chaytam rurarqani
runaykunata yaku tomachinaypaq.
Chaytam rurarqani
akllasqaykunata yaku tomachinaypaq.
21 Chaytam rurarqani kikiypaq rurasqay runakunapaq
chaynapi alabasqa kasqayta willakunankupaq.

22 Chaywanpas, yaw Jacob castakuna,
manam ñoqatachu qayakuwarqankichik.
Chaywanpas, yaw Israel castakuna,
ñoqatam amiruwarqankichik.
23 Manam lliw kañana ovejakunatapas
ofrecewarqankichikchu.
Yupaychawanaykichikpaqqa wakin animalkunatapas
manam wañuchipuwarqankichikchu.
Manam kawsaykunamanta ofrendata mañaspaychu
qamkunataqa llamkachirqaykichik.
Manam inciensota kañanaykichikta mañakuspaychu
qamkunataqa amichirqaykichik.
24 Manam rantipuwarqankichikchu
calamo sutiyoq miski asnaq especeriataqa.
Manam qowarqankichik achkanpichu
wañuchipuwasqaykichik animalkunapa wirantaqa.
Aswanqa huchallikusqaykichikwanmi
lliw pisiparachiwankichik.
Mana allinkuna rurasqaykichikwanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lliw amiruwankichik.
25 Ñoqam ichaqa papelta borrachkaq hina
chinkachisaq mana kasuwasqaykichikta.
Ñoqam ichaqa manaña yuyarisaqchu
huchallikusqaykichikta.
26 Contraypi imatapas yuyaptikichikyá
pleiteanakusunchik.
Ichapas mana huchayoq kachkankichik.
Quejaykichiktayá willawaychik.
27 Punta kaq abueloykichikmi
contraypi huchallikurqa.
Yachachiqnikichikkunam
mana kasukuqkuna karqa.
28 Chayraykum santuariopi jefekunata qarqorqani.
Chayraykum Jacob castakunata
chinkachisqa kananpaq churarqani.
Chayraykum Israel castakunata
insultasqa kanankupaq churarqani.

Tayta Diosmi sapallan Diosqa

44 1 Jacobpa castan serviqniy runakuna,
kunan uyariwaychik.
Israelpa castan akllasqay runakuna,
kunan uyariwaychik.
2 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Ñoqa Tayta Diosmi unanchaqniki kani.
Manaraq nacechkaptiki ruraqnikim kani.
Manaraq nacechkaptiki yanapaqnikim kani.
Jacobpa castan serviqniy runakuna,
ama manchakuychikchu.
Jesurun nisqa akllasqay runakuna,
ama manchakuychikchu.
3 Ñoqam chunniq sitiokunapi
yakukunata kallpachisaq.
Ñoqam chaki allpakunapi
mayuchakunata purichisaq.
Miraynikichikkunamanmi
espirituywan huntachisaq.
Qamkunamanta naceqkunamanmi
bendicionniywan huntasaq.
4 Qorakunapa chawpinmanta wiñaq hinam kanqaku.
Mayu patanpi wayawkuna hinam kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Wakin runam ninqa: “Ñoqaqa Tayta Diospam kani” nispa.
Wakinñataqmi ninqa: “Ñoqaqa Jacobpa castanmantam kani” nispa.
Wakinñataqmi makinpi qellqanqa:
“Ñoqaqa Tayta Diospam kani” niqta.
Hinaspam sutinman yapanqa
“Israelpa castan” niqta.

6 Israel castapa reyninmi nin,
Israel casta libraq Tayta Diosmi nin,
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Ñoqam kani punta kaqpas.
Ñoqam kani qepa kaqpas.
Ñoqamanta hukqa manam kanchu.
Ñoqamanta huk diosqa manamá kanchu.
7 ¿Ñoqa hinaqa pipas kanmanchu?
Chayna kaspaqa payyá rimachun.
Qatinasninpiyá willakuchun.
Ñawpaqmantapunim runaykunataqa akllarqani.
Chaymantapuni imam pasakusqantayá willakuchun.
Willakuchunyá hamuq punchawkunapi
imam pasakunanmanta.
Willakuchuntaqyá hamuq punchawkunapi
imam pasakunanmanta.
8 Amayá katkatataychikchu.
Amayá mancharikuychikchu.
Chay tiempokunamantam nirqaniña.
Chay tiempokunamantam willakurqaniña.
Qamkunam kankichik ñoqapa testigoykuna.
Ñoqalla Dios kasqaymantam kankichik testigoykuna.
Ñoqa hina amparakunankuqa manam kanchu.
Ñoqapa reqsisqay diosqa manam pipas kanchu.

Taytacha-mamachakuna adoraqkunamanta

9 Taytacha-mamachakuna llapallan ruraqkunaqa mana imapaq valeqmi kanku. Anchallaña kuyasqanku chay taytacha-mamachakunapas manataqmi imapaqpas valenchu. Chaykunaman sayapakuqkunaqa mana rikukuqkunam hinaspapas mana yachaqkunam, chayraykum penqaypi rikurinqaku. 10 Metalta chulluchispa diosta hina adorananpaq taytacha-mamacha ruraq runaqa yanqapaqmi ruran. 11 Chayna ruraqkunaqa ruraqmasinkunapiwanmi penqaypi rikurinqaku. Taytacha-mamacha ruraqkunaqa runakunallam. Llapallanku juzgadoman qayasqa kaspankuqa pasaypaq mancharichisqa chaynataq penqachisqam kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Herreroqa kaynatam taytacha-mamachata ruran: Herramientanta hapispam
sansapi metalta qonichin, martillowan takaspanmi taytacha-mamachapa ayrinta
ruran. Kallpasapa brazonkunawanmi llamkan. Herrero mana mikuspanqa mana-
ña kallpayoqmi rikurirun, yakutapas manaña tomaspanqa pisiparuntaqmi.
13 Carpinteroñataqmi kaynata ruran: Reglawan tupuruspanmi lapizwan
chaynataq compaswan dibujarun. Formonwan llaqllaspanmi runapa ayrinta
hina ruran. Kuyayllapaq runapa ayrinta hinam rurarun templopi kananpaq.
14 Cedro plantata plantaruptinmi parawan wiñarun. Chay cedrokunam ku-
chunanpaq kanqa. Munaspanqa plantaruntaqmi cipresta otaq encina sachata.
Montepi wiñaruptinmi rakuyanankama suyan. 15 Chay kullukunatam runa
servichikun nina ratachikunanpaq. Wakintam ratachin qonikunanpaq, wakin-
tañataq tantata rurananpaq, wakinmantañataqmi taytacha-mamachata ruran
chaypa qayllanpi qonqorakuspan adorananpaq. 16 Parten kullutam sansaya-
chin aychata kankaspan saksanankama mikunanpaq. Qonikuspantaqmi nin:
—Kunanqa qoniriruniñam, ninatapas qawaykuniñam —nispa.
17 Puchuq kullumantañataqmi ruran taytacha-mamachata hinaspam
ñawpaqninpi qonqorakuspan adoran. Ruegakuspantaqmi kaynata nin:
—Libraykuway, qanmi diosniy kanki —nispa.
18 Chay runakunaqa manam yachankuchu nitaqmi entiendenkuchu.
Ñawinkum tapasqa hina kachkan mana qawanankupaq, yuyayninkupas
tutayasqa hinam kachkan mana entiendenankupaq. 19 Manam yuyaymanan-
kuchu, manam piensarinkuchu cuentata qokunankupaq. Manam ninkuchu:
—Kay kullupa partenta rupachispaymi sansanpi tantata rurarqani, aychatapas
kankaruspaymi mikuruni. Parten kullumantañataqmi rurarunі kay millakuypaq
taytacha-mamachata. Kay adorasqayqa kullumanta rurasqallam —nispa.
20 Cheqaptapunipas chay ruraq runaqa uchpata mikuchkaq hinam,
pensamientonpi engañasqa kaspanmi pantarun. Chayna ruraqkunaqa
manam salvakuyta atinqakuchu, manataqmi nikunkuchu:
—Alleq makiypi kaqqa ¿manachum engañolla? —nispa.

Israel castata Tayta Dios pampachaspan salvananmanta

21 Jacob castakuna, chaykunatayá yuyariychik.
Israel castakuna, serviqniy kasqaykichiktayá yuyariychik.
Qamkunatam unancharqaykichik.
Qamkunaqa serviqniymi kankichik.
Manam qonqasqachu kankichik.
22 Ñoqam chinkarachini puyuta hina
mana kasukuynikichikkunata.
Ñoqam chinkarachini waspiyta hina
huchallikusqaykichikkunata.
Qamkunaqa ñoqamanyá kutirikamuwaychik.
Qamkunataqa ñoqam librarqaykichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Yaw cielokuna, takiychik kusikuymanta.
Takiychik Tayta Diospa rurasqanmanta.
Kay pachapi kaqkuna, qapariychik.
Orqokuna, kusikuymanta qapariychik.
Montepi llapallan sachakuna,
kusikuymanta qapariychik.
Qapariychikqa Jacob castata
Tayta Dios librasqanmantayá.
Qapariychikqa Israel castapi rurasqanwan
ancha reqsisqa kasqanmantayá.

24 Libraqniki Tayta Diosmi nin,
manaraqpas nacechkaptiki
unanchasuqnikim kaynata nin:
Ñoqam Tayta Dios kani.
Tukuy imapas unanchaqmi kani.
Ñoqallam cielokunata mastarirqani.
Ñoqallam kay pachata takyachirqani.
25 Ñoqamanta willakuq tukuqkunapa nisqantaqa
manam cumplichinichu ñoqaqa.
Adivinaqkunapa yuyaymanaynintam sonsoyachini.
Yachasqankunatapas llullamanmi tikrachini.
26 Serviqniykunapa rimasqantam cumplichini.
Kachasqaykunapa consejasqantam allinta qespichini.
Jerusalen llaqtatam nin:
Qamqa kaqllamantam runayoq kanki, nispa
Juda lawpi llaqtakunatam nin:
Kaqllamantam hatarichisqa
kanki, nispa.
Tuñichisqa perqankunatam mosoqmanta hatarichini, nispa.
27 Ñoqam kamachini hatun lamar qochata: "Chakiruy" nispa.
"Ñoqaqa qampa mayuykikunatam chakichisaq" nispa.
28 Ñoqam nini Rey Cirota:
"Qanmi michipuwaqniy kanki.
Qanmi tukuy munasqayta ruranki."
Payqa Jerusalen llaqtatam ninqa:
"Mosoqmanta hatarichisqam kanki" nispa.
Ninqataqmi templota:
"Mosoqmanta cimientasqam kanki" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Cirota Tayta Dios kamachisqanmanta

45 1 Tayta Diosmi rey kananpaq churarqa Cirota.
Makinmantam Tayta Dios pusamurqa payta
nacionkunapi munaychakunanpaq
chaynataq reykunapa armankunata qechunanpaq.
Tayta Diosmi punkukunata Ciropaq kichachin.
Llaqtakunapa zaguanninkunatam kichachin.
Pipas manaña wichqay atinankamam kicharachin.
Hinaspam Cirota Tayta Dios kaynata nin:
2 Ñoqam risaq puntaykita.
Ñoqam pampayachisaq alto orqokunata.
Ñutupasaqmi broncemanta punkukunata.
Kuchusaqmi fierromanta cerrojokunata.
3 Pakasqa riquezakunatam qosqayki.
Pakasqa sitiokunapi tesorokunatam qosqayki.
Chaynataqa rurasaq
ñoqalla Tayta Dios kasqayta yachanaykipaqmi.
Chaynataqa rurasaq
Israel castapa Diosnin kasqayta yachanaykipaqmi.
Chaynataqa rurasaq
sutikimanta qayaqniki kasqayta yachanaykipaqmi.
4 Serviqniy Jacob castakunaraykum
sutikimanta qayayki.
Akllasqay Israel castakunaraykum
sutikimanta qayayki.
Mana merecesqayki sutitam churayki.
Mana reqsiwachkaptikipas chaynatam rurayki.
5 Ñoqallam Tayta Diosqa kani, manam hukqa kanchu.
Ñoqamanta sapaq Diosqa manam kanchu.
Ñoqam armakunawan churachisqayki.
Mana reqsiwachkaptikipas chaykunawanmi churachisqayki.
6 Chaykunatam rurasqayki
llapallanku yachanankupaq,
intipa qespimunan lawmanta
intipa seqaykunan lawkama yachanankupaq,
ñoqalla Dios kasqayta yachanankupaq.
Manam huk Diosqa kanchu.
Ñoqallam Tayta Diosqa kani.
7 Achkiytapas tutayaytapas ñoqallam unancharqani.
Ñoqallam rurani hawkayayta.
Ñoqallam unanchani desgraciata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqa Tayta Diosmi rurani tukuy chaykunata.

Atiyninwan munaychakuq Tayta Diosmanta

8 Altomanta parachimuchkaq hinayá
allin kaq hamuchun.
Puyumanta parachimuchkaq hinayá
allin kaq hamuchun.
Imaynam allpapas parata chaskispa rurunqa,
chaynatayá kay pachapi salvacionpas ikllimuchun.
Allin kaqpas wiñamuchkaq hinayá wiñamuchun.
Ñoqa Tayta Diosmi unancharqani chaykunataqa.

9 ¡Ay imaynaraq kanqa ruraqninwan churanakuqqa!
Wakin allpa mankaman rikchakuq huk allpa mankaqa
manam churanakunmanchu ruraqninwanqa.
Mituqa manam ninmanchu manka ruraqta:
"¿Imatataq rurachkanki ñoqamanta?" nispaqa.
Rurasqayki allpa mankaqa manam nisunkimanchu,
"Manam llamkayta yachankichu qamqa" nispaqa.
10 ¡Ay imaynaraq kanqa:
"¿Imapaqtaq churyawarqanki?" nispa
taytan anyaq runaqa!
¡Ay imaynaraq kanqa:
"¿Imapaqtaq wachawarqanki?" nispa
maman anyaq runaqa!
11 Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi nin,
Israel unanchaq Chuya Diosmi kaynata nin:
¿Hamuq tiempokunamantachum tapuwankichik?
¿Churiykunamantachum cuentata mañawankichik?
¿Imaynam ruranaypaqchum kamachiwankichik?
12 Kay pachataqa ñoqam unancharqani.
Chaypi kananpaqmi runata unancharqani.
Atiyniywanmi cielokunata mastarirqani.
Chaypi kanankupaqmi lucerokunata kamachirqani.
13 Ñoqam Rey Cirota allinta rurananpaq hatarichisaq.
Ñanninkunatam ñoqa allichapusaq.
Jerusalen llaqtaytam mosoqmanta hatarichinqa.
Presochasqa pusachisqaykunatam kacharichinqa.
Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Manam pagota chaskikuspanchu ruranqa chaykunata.
Manam regalokunaraykuchu ruranqa chaykunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Tayta Diosmi Israel castakunata kaynata nin:
Egipto nacion allpapi qespiqkunam,
Cus nacionpi imapas ganasqakunam
qamkunaman apamusqaña kanqaku.
Saba lawmanta hatunkaray runakunam
qamkunaman hamuspa qamkunapaña kanqaku.
Chaylaw runakunam qamkunata qatispanku
cadenasqa pasanqaku.
Qayllaykichikpi qonqorakuspam ruegakusunkichik.
"Cheqaptapunipas Diosmi
qamkunawan kachkan" nispam nisunkichik.
"Manam hukqa kanchu.
Paymanta sapaq Diosqa
manam kanchu" nispam nisunkichik.

15 Cheqaptapunipas qamqa
mana rikuy atina Diosmi kanki.
Qamqa Israel castapa salvaqnin
Diosmi kanki.

16 Llapallanmi humillachisqa
penqaypi rikurinqaku.
Taytacha-mamachakuna ruraqkunam
humillachisqa rikurinqaku.
17 Israel castakunatam Tayta Dios salvanqa.
Wiñaypaqmi paykunataqa salvanqa.
Israel castakuna,
manam penqaypaqchu kankichik.
Manam wiñaypaqchu
humillachisqa kankichik.

18 Cielokuna unanchaq Diosmi nin,
kay pachata unanchaspa takyachiqmi nin,
runakuna chaypi *yachananpaq kay pacha unanchaqmi nin,
Tayta Diosmá kaynata nin:
Ñoqam Tayta Diosqa kani, nispa.
Sapaq Diosqa manam kanchu, nispa.
19 Ñoqaqa manam pakasqapichu rimani.
Ñoqaqa manam tutayay sitiokunapichu rimani.
Jacobpa mirayninkunataqa manam nirqanichu.
Mana imapa kasqan sitiopi
maskawananpaqqa manam nirqanichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqa Tayta Diosqa cheqap kaqtam rimani.
Ñoqaqa allin kaqkunallatam willakuni.

Tayta Dioslla cheqap Dios kasqanmanta

20 Nacionkunamanta lluptiqkuna, huñunakuspayá hamuychik.
Qamkunaqa llapallaykichikyá asuykamuspa hamuychik.
Kullumanta taytacha-mamachakuna tronokunapi apaqkunaqa
mana yuyayniyoq runakunam.
Mana salvay atiqninku taytachakuna mañakuqkunaqa
mana yuyayniyoq runakunam.
21 Pruebakunatayá willakuspa presentaychik.
Mana atispapas consejanakuspayá yachachinakuychik.
¿Pitaq ñawpaqmantaraq kaykunamanta rimarqa?
¿Manachum ñoqa Tayta Dios willakurqani chaykunata?
Ñoqamanta sapaq Diosqa manam kanchu.
Ñoqamanta allin ruraq Diosqa manam kanchu.
Ñoqamanta huk salvaq Diosqa manam kanchu.

22 Tukuy hinastinpi kaqkuna, ñoqatayá qawarimuwaychik.
Tukuy hinastinpi kaqkuna, ñoqam salvasqaykichik.
Ñoqallam kani Diosqa.
Manam kanchu sapaq Diosqa.
23 Kikiyrayku juraspaymi
allin kaqta rimarqani.
Cumplikunanpaq kaqtam
prometerqani.
Qayllaypim qonqorakunqaku
llapallan runakunaqa.
Sutiypim juramentanqaku
paykunaqa.
24 Paykunam ñoqamanta ninqaku:
"Cheqaptapunipas Tayta Diosllam
allin ruraqqa" nispa.
"Cheqaptapunipas payllawanmi
kallpanchakusun" nispa.
Llapallan cheqniqniy runakunaqa ñoqamanmi hamunqaku
hinaspam paykunaqa penqaypi rikurinqaku.
25 Ñoqaraykum Israelpa llapallan mirayninkunaqa
mana huchayoqpaqña chaskisqa kanqaku.
Ñoqa Tayta Diosraykum
Israelpa llapallan mirayninkunaqa alabakunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

46 1 Bel nisqanku taytacham qonqorakuykun.
Nebo nisqanku taytacham kumukuykun.
Animalkunaman churkuspam apanqaku taytachakunataqa.
Animalkuna pisipachiq llasaq cargam chaykunaqa.
2 Lliw taytacha-mamachakunam qonqorakuykuspa kumukuykunku.
Llasayninkumantapas manam librakuyta atinkuchu.
Kikillankum presochasqa pasakunku.

3 Tayta Diosmi nin kaynata:
Uyariwaychik Jacobpa castankuna.
Uyariwaychik Israel castamanta puchuqkuna.
Manaraq nacechkaptikichikmi
qepichkaq hina ñoqa aparqaykichik.
Manaraq wachakusqa kachkaptikichikmi
marqakuchkaq hina aparqaykichik.
4 Ñoqaqa hina kaqllam kasaq
machuyaptikichikpas.
Ñoqam apasqaykichik
soqo umaña kaptikichikpas.
Qamkunataqa unanchasqayraykum apasqaykichik.
Apaspaymi qamkunataqa librasqaykichik.

5 ¿Pimantaq rikchanachiwankichikman?
¿Pimantaq igualawankichikman?
¿Pimantaq comparawankichikman?
¿Piman rikchakuqtaq kayman?
6 Wakin runakunam wayqankumanta
achka qorita horqomunku.
Wakinñataqmi balanzapi
qollqeta pesanku.
Maestrotam contratanku
taytacha-mamachata rurananpaq
chaynapi qonqorakuspa qayllanpi adorananpaq.
7 Hombrorikuspankum aparikunku.
Maymi kananpim sayarachinku.
Chay churasqankupim sayarayan.
Maypi kasqanmanta mana asurispanmi sayarayan.
Paykunata yanapananpaq qayakuptinkupas
manam contestanchu.
Sasachakuyninkumantapas manam salvayta
atinmanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Yaw mana kasukuqkuna, kayta yuyariychik.
Qamkunaqa allintayá yuyaymanaychik.
Qamkunaqa allintayá piensariychik.
9 Yuyariychik ñawpaq kaqkunata.
Yuyariychik pasaq kaqkunamanta.
Ñoqallam Diosqa kani.
Ñoqamanta hukqa manam kanchu.
Diosmi ñoqaqa kani.
Ñoqaman rikchakuqqa manam pipas kanchu.
10 Hamuq tiempokunapi sucedenanmantam willakuni.
Manaraq sucedeqkunatam ñawpaqmantapuni willakuni.
Ñoqam nini: Tanteasqaykunatam rurasaq, nispa.
Tukuy munasqaykunatam rurasaq, nispa.
11 Intipa qespimunan lawmantam qayamuchkani runataqa.
Suwa anka hinam karumantaraq hamunqa chay runaqa.
Paymi ruranqa ñoqapa piensasqaykunata.
Rimasqayta hinam cumplisaq.
Tanteasqayta hinam rurasaq.
12 Uyariychik rumi sonqo runakuna.
Uyariychik allin ruraymanta karunchasqakuna.
13 Ñoqam hichpachimuchkani allin rurayniykunata.
Chaykunaqa manam karunchakunqachu.
Ñoqam hichpachimuchkani salvanay tiempota.
Chay salvacionqa manam unamunqachu.
Ñoqam Sion Moqopi *yachaqkunata salvasaq.
Ñoqam Israel castakunata sumaqyachisaq.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

47 1 Tayta Diosmi kaynata nin:

Uraykamuy sipas kaqlla sumaq Babilonia llaqta.
Polvopi tiyay sipas kaqlla sumaq Babilonia llaqta.
Manañam reinapa tiyananpiqa tiyankichu
Caldea lawpi sumaq llaqta.
Aswanqa allpapiyá tiyay
Caldea lawpi sumaq llaqta.
Manañam nisunkichu: “Suma-sumaq llaqta” nispaqa.
Manañam nisunkichu: “Kuyayllapaq llaqta” nispaqa.
2 Sirvienta warmi hinayá
maraynikita alistamuy.
Harina kanankamayá kutamuy.
Horqokuy uya tapaykita.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qempikuy walikita.
Qala piernallayá chimpay mayukunata.
3 Pachaykita chustukuptikim rikunqaku.
Chayna kaptikim penqaynikita qawanqaku.
Chayna kanaykipaqmi vengakusaq.
Pitapas mana llakipayaspaymi vengakusaq.

4 Libraqnikichik Diosmi nin,
Israel castapa chuya Diosninmi nin,
Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi nin:
5 Caldea lawpi sumaq llaqta,
sirvienta warmi hinayá
upallalla tiyakuy.
Caldea lawpi sumaq llaqta,
sirvienta warmi hinayá
tutayayman yaykuy.
Manañam pipas nisunkiñachu mastaqa:
"Nacionkuna gobiernaq llaqta" nispaqa.
6 Runaykunawanmi piñasqa karqani.
Penqaypi kanankupaqmi qanman qoykurqani.
Mana llakipayakuqmi paykunawan karqanki.
Yugoman watasqa bueyeskunawan hinam
yuyaqkunawanpas servichikurqanki.
7 "Wiñaypaqmi reina hina gobiernasaq" nispam nirqanki.
Aswanqa manam kaykunamantachu piensarqanki.
Nitaqmi imaynam kaykuna tukunanmantachu yuyaymanarqanki.
8 Yaw mana allin kawsay kuyaq warmi,
gobiernasqaykipi hawka kakuq warmi,
sonqoykipim qamqa piensachkanki:
"Ñoqallam kani, ñoqa hinaqa manam hukqa kanchu" nispayki.
"Manam haykapipas viudayasaqchu" nispayki.
"Wawaykunaqa manam wañunqachu" nispayki.
9 Chaywanpas qonqayllamantam chayaramusunki.
Huk punchawllapim iskaynin llaki hayparamusunki,
chaynapi viudaña rikurinaykikama,
chaynapi manaña wawayoq kanaykikama.
Chaykunam sucedesunki
llumpay brujeria ruraq kachkaptikipas.
Chaykunam sucedesunki
llumpay musyaq kachkaptikipas.
10 Mana allin rurasqaykikunapim confiakurqanki.
Hinaspam: "Manam pipas rikuwanchu" nispa nirqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yuyaysapa hinaspa yachaysapa kaynikim pantarachisunki.
"Ñoqallam kani,
ñoqa hinaqa manam hukqa kanchu" nispam nirqanki.
11 Sasachakuymi chayaramusunki.
Brujeriaykikunaqa manam harkayta atinqachu.
Desgraciam hayparamusunki.
Ofrendaykikunaqa manam hamunanta harkanqachu.
Qonqayllamantam tuñirachisunki.
Chayamunan tiempotaqa manam yachankichu.
12 Seguikuyá brujeriaykikunawan.
Seguikuyá musyaynikikunawan,
warma kasqaykimantapuni chayna rurasqaykikunawan.
Icha imallapipas servisunkiman.
Ichapas runakuna manchakusunkiman.
13 Consejasuqnikikunam kapusurqanki.
Aminaykikamam paykuna consejasurqanki.
Kunanyá cielokunapi kaqkunamanta
musyaqkuna rikurimuchunku.
Kunanyá lucerokunata qawaspa
musyaqkuna rikurimuchunku.
Hamuchunkuyá killan-killan willasuqnikikunaqa.
Imam sucedesunaykitayá
willasunki paykunaqa.
Kunanyá salvasunki paykunaqa.
14 Tamo hinallam paykunaqa.
Paykunataqa ninam tukurunqa.
Ninapa lenguasqanmantaqa
manam librakunqachu paykunaqa.
Chay ninaqa manam qonikunapaq sansallachu.
Chay ninaqa manam ladonpi tiyanallapaqchu.
15 Chaynam kachkan chay musyaqkuna,
warma kasqaykimanta ruraqmasikikuna.
Sapakamam pantasqankuman pasanku paykunaqa.
Manam mayqanninpas salvasunkichu paykunaqa.

Israel castakuna rumi sonqo kasqankumanta

48 1 Uyariychik Jacobpa castankuna.
Uyariychik Israel castawan sutichasqa kaqkuna.
Judapa mirayninkuna, uyariychik.
Tayta Diospa sutinpi juraqkuna, uyariychik.
Israelpa Diosnin mañakuqkuna, uyariychik.
Jurachkankichikpas manam cheqapta rimaspachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mañakunkichikpas manam allinta ruraspachu.
2 “Tayta Diospaq sapaqchasqa llaqtamantam
kaniku” nispam ninkichik.
Qamkunam Israelpa yupaychasqan Diospi amparakunkichik.
Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqpim amparakunkichik.
3 Ñawpaq pasaqkunamantaqa
qallariyninmantapunim nirqaykichikña.
Kikiy rimarispaymi
chay tiempopi kaq runakunaman nirqaniña.
Chaymi qonqayllamanta kikiy rurarqani chaykunataqa.
Hinaptinmi chaylla cumplisqa karqa chaykunaqa.
4 Ancha rumi sonqo kasqaykita yachaspaymi,
kunkaykipas fierro hina kasqanta yachaspaymi,
uyaykipas broncemanta hina kasqanta qawaspaymi
5 unaymantaraq ñoqaqa qamkunaman nirqaykichikña.
Manaraqpas sucedekuchkaptinmi willarqaykichikña.
Chaynaqa manam niwaqchu:
“Taytachaymi chaykunata rurarun” nispaqa.
Nitaqmi niwaqchu:
“Tallasqa taytachaymi chaykunata rurarun” nispaqa.
Nitaqmi niwaqchu: “Fundisqa taytachaymi chaykunata rurarun”
nispaqa.
6 Uyarirqankim chaykunata.
Chaynaqa qawarikuy sumaqta.
¿Manachum willakunki chaykuna cheqap kasqanta?
Kunanmi ichaqa uyarichisqayki mosoq asuntokunata.
Willasqaykim mana yachasqayki pakasqa kaqkunata.
7 Kunan tiempopi unanchasqakunatam uyarichisqayki.
Kunankama mana uyarisqayki kaqkunatam uyarichisqayki.
Manam niwaqchu qamqa:
“Yacharqaniñam” nispaqa.
8 Chaykunamantaqa manam uyarirqankichu.
Nitaqmi chaykunamantaqa yacharqankichu.
Ñawpaqmantapas rinrikiqa manam kichakurqachu.
Reqsikim pasaypaq traicionaq kasqaykita.
Yacharqanim mana kasukuqwan sutichasqa kasqaykita.

9 Kikiyraykum piñakuyniypi manaraq castigarqaykichu.
Alabasqa kanayraykutaqmi manaraq tukururqaykichu.
10 Manam qollqeta chulluchichkaq hinachu chuyancharqayki.
Aswanqa hornopi hinam ñakariywan pruebarqayki.
11 Kikiyraykullam rurarqani chaykunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam permitiymanchu karqa despreciawanankutaqa.
Manam dejaymanchu sapaq dios adoranankutaqa.

Israelpa castankunata Tayta Dios librananmanta

12 Uyariwaychik Jacob castakuna.
Uyariwaychik Israel castakuna.
Uyariwaychik qayasqay runakuna.
Ñoqaqa sapallaymi Dios kani.
Punta kaqpas, qepa kaqpas ñoqallam kani.
13 Atiyniywanmi takyachirqani kay pachataqa.
Atiyniywanmi mastarqani cielokunataqa.
Qayaykuptillaymi takyarun chaykunaqa.
14 Huñunakuspayá uyariwaychik llapallaykichik.
Taytacha-mamachakunamantaqa ¿mayqannintaq
chaykunata willasurqankichik?
Tayta Diospa kuyasqanmi chaykunata
Babilonia nacionpi ruranqa.
Tayta Diospa atiyninmi munasqanta
Caldea law runakunapi ruranqa.
15 Ñoqallam payman rimarqani.
Ñoqallam payta qayarqani.
Ñoqam payta pusamurqani.
Maylawman rispapas
allin lloqsinanpaqmi qayamurqani.
16 Ñoqamanyá asuykamuwaychik
hinaspayá kayta uyariwaychik:
Willakuy qallarisqaymantapas
pakasqapiqa manam rimarqanichu haykapipas.
Tukuy chaykuna sucedeptinqa
chaypim karqani ñoqapas.

Señor Diosmi kunan kachamuwarqa.
Espiritunwanmi huntaykamuwarqa.

17 Libraqniki Tayta Diosmi kaynata nin,
Israelpa yupaychasqan Chuya Diosmi nin:

Yupaychasqayki Tayta Diosmi ñoqaqa kani.
Allinnikipaq yachachiqnikim kani.
Imaynam kawsanaykipaq yachachiqnikim kani.
18 Amalaya kamachisqaykunata
entiendewaq karqa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaptinqa hawkayaynikim
mayu hinaraq kanman karqa.
Allin ruraynikim
lamar qochapi olakuna hinaraq kanman karqa.
19 Chaynataqmi aqo hina
kanman karqa miraynikikuna.
Manaña yupay atinam aqo hina
kanman karqa churikikuna.
Manam chinkachisqachu kanman karqa.
Manam qayllaymanta tukusqachu kanman karqa.

20 Lloqsiychik Babilonia llaqtamanta.
Ayqeychik Caldea law runakunamanta.
Kusikuywan qaparispayá willakamuychik.
Kay pachapa cantonkamayá uyarichimuychik.
Nimuychikyá: "Tayta Diosmi librarun" nispa.
"Serviqnin Jacobpa castantam librarun" nispa.
21 Chunniqninkunatam paykunata pusarqa.
Ichaqa manam yakumantachu paykuna karqa.
Qaqa rumimantam paykunapaq toqyachirqa yakuta.
Qaqa rumitam raqrachispan lloqllachimurqa yakuta.
22 Manam hawkayay kanchu mana allin ruraqkunapaqqa,
chaynatam nin Tayta Diosqa.

Tayta Diospa serviqninmanta

49 1 Tayta Diospa serviqnin Israel castam kaynata nin:

Uyariychik lamar qochapa patanpi nacionkuna.
Atiendeychik karu llaqtapi kaq runakuna:
Manaraqpas nacechkaptiymi Tayta Dios qayawarqa.
Mamaypa wiksanpi kachkaptiymi sutiyta rimarirqa.
2 Rimayniytam rurarqa filoyachisqa espadata hina.
Harkaykuwarqam makinpa llantuyninpi hina.
Ruraruwarqam ñawchi-ñawchi flechata hina.
Waqaychaykuwarqam flechakuna waqaychananpi hina.
3 Hinaspam niwarqa: "Yaw Israel casta, serviqniymi kanki" nispa.
"Qanwanmi qawachikusaq
sumaq kayniyta" nispa.
4 Ichaqa ñoqam nirqani:
"Yanqapaqmi llamkarqani" nispay.
"Mana imapas haypanaypaqmi
kallpayta tukurqani" nispay.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Chinkaruq waspiyta hinalla haypanaypaqmi
kallpayta tukurqani" nispay.
"Cheqaptapunipas asuntoyqa Tayta Diospa makinpim kachkan.
Pagapuwananpas paypa makinpim kachkan."

5 Tayta Diosmi unanchawarqa payta servinaypaq.
Mamaypa ukunpim unanchawarqa payta servinaypaq.
Jacob castata payman kutirichinaypaqmi churawarqa.
Israel castata payman huñunaypaqmi churawarqa.
Tayta Diospa qayllanpim alabasqa karqani.
Diospa kallpanchasqanmi karqani.
Chaymi Tayta Dios kaynata nin:
6 "Manam serviqllaychu kanaykiqa.
Manam Jacobpa ayllunkuna hatarichimuqllachu kanaykiqa.
Manam Israel castamanta puchuqkuna kutirichimuqllachu
kanaykiqa.
Aswanqa achkiqta hinaraqmi
churasqayki nacionkunapaq
chaynataq ñoqalla salvaq
kasqaymanta willakunaykipaq,
tukuy hinastinpi kaqkunaman salvaq
kasqaymanta willakunaykipaq."

7 Israel castata libraq
Tayta Diosmi nin,
Israel castapa chuya
Diosninmi nin,
wakin runakunapa pasaypaq despreciasqan runatam nin,
nacionkunapa cheqnisqan
runatam nin,
gobiernaqkunapa serviqninmanmi nin:

Reykunam qawasuspayki
respetowan sayarinqaku.
Kamachikuqkunam qawasuspayki
qonqorakuspa pampaman kumuykunqaku.
Chaynatam ruranqaku
confianapaq ñoqa Tayta Dios kasqayrayku.
Chaynatam ruranqaku
akllaqniki kasqayrayku.
Chaynatam ruranqaku
Israelpa Chuya Diosnin kasqayrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqta kaqllamanta hatarichisqa kananmanta

8 Tayta Diosmi kaynata nin:

Favorecenay tiempopim contestasqayki.
Salvanay punchawpim yanapasqayki
waqaychasqaykim hinaspam churasqayki contrato ruranaypaq.
Churasqaykim qamnintakama runaykunawan contrato ruranaypaq.
Chaynapim yapamanta hatarichinki nacionta.
Huktawanmi dueñochachinki purmachisqa allpakunata.
9 Ninkitaqmi presokunata:
"Libreña lloqsiychik" nispa.
Ninkitaqmi tutayaypi kaqkunata:
"Qawachikuychikña" nispa.
Paykunaqa ñan patanpi
pastokunata ovejakuna tarichkaq hinam
cuidasqa kanqaku.
Chunniq orqokunapi
pastokunata ganadokuna tarichkaq hinam
cuidasqa kanqaku.

10 Manam yarqachikunqakuchu.
Manam yakunayachikunqakuchu.
Intipa rupayninpas manam ñakarichinqachu.
Paykunataqa kuyapayaspaymi pusasaq.
Pukyukunapa kasqanmanmi ñoqaqa pusasaq.
11 Orqoykunatam ñanman tikrasaq.
Hatun ñanniykunatam allichachisaq.

12 Qawaychik, wakinmi hamuchkan karukunamanta.
Qawaychik, wakinmi hamuchkan norte lawmanta.
Wakinkunam hamuchkan intipa seqaykunan lawmanta.
Wakinkunam hamuchkan Aswan sutiyoq lawmanta.
13 Yaw cielokuna, kusikuywan qapariychik.
Yaw kay pacha, ancha-anchata kusikuychik.
Yaw orqokuna, kusikuywan takiychik.
Runankunatam Tayta Dios consuelan.
Ñakarichisqa kaqkunatam llakipayan.
14 Sion Moqopi *yachaq runakunam ninku:
Saqeruwarqakum Tayta Diosqa, nispa.
Qonqaruwarqakum Señor Diosqa, nispa.
15 Tayta Diosñataqmi kaynata nin:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Ñuñusqan wawata maman qonqarunmanchu?
¿Wachakusqan wawata maman qepanchakurunmanchu?
Ichapas mamanqa qonqarunman wawanta.
Ñoqam ichaqa mana qonqasqaykichikchu qamkunata.
16 Maki pampaypi qellqasqata hinam
sutikichikta apaykachani.
Mana qonqaspam sapa punchaw
murallaykichikkunata yuyarichkani.
17 Kaqllamanta hatarichisuqnikim chaylla kutimunqaku.
Tuñichiqnikikunamantapas aswan apurawmanmi hamunqaku.
Purmachiqnikikunam qamkunamanta pasakunqaku.
18 Muyuriqnikita qawariy.
Huñunakuruspa qanman hamuqkunata qawariy.
Ñoqa Tayta Diosmi jurani.
Kawsasqayraykum jurani.
Llapallanwanmi alhajawan hina churakunki.
Noviapa churakunan hina alhajawanmi churakunki.
19 Llaqtaykikuna tuñichisqa kaptinpas
chunnichisqa, purmachisqa kaptinpas.
allpaykim kunanqa kanqa
runaykikuna *yachananpaq kichkillaña.
Millpuchkaq hina tuñichiqnikikunam
kunanqa kanqa karupiña.
20 Ñawpaq tiempopi qechususqayki churikikunam nisunki:
“Ñoqaykupaqmi kichkillaña kay allpaqa” nispa.
“Campota qowayku yachanaykupaq” nispa.
21 Chaymi sonqoykipi kaynata ninki:
“¿Pitaq ñoqapaq wachakurqa kaykunata?” nispa,
“Ñoqaqa mana wawayoq qolloqmi karqani” nispa,
“Qarqosqa hinaspa preso apasqam karqani” nispa.
“¿Pitaq kaykunataqa uywarqa?
Sapallaymi saqesqa karqani ñoqaqa.
¿Maymantataq hamurunku paykunaqa?”
22 Señor Diosmi kaynata nin:

Makiywan señaschaq hinam qayasaq nacionkunata.
Banderawan qayachkaq hinam qayasaq runakunata
chaynapi qari churikichikkunata
marqaspa apamunankupaq,
chaynapi warmi churikichikkunata
hombrokuykuspa apamunankupaq.
23 Reykunam padrastoyki hina uywasuqniki kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reinakunam mamayki hina ñuñusuqniki kanqa.
Qonqoranpam pampaman kumuykunqaku qayllaykipi.
Chakikipi allpatam llaqwanqaku qayllaykipi.
Tayta Dios kasqaytam
reqsiwanki qamqa.
Manam penqaypichu kanqaku ñoqapi
confianzawan suyaqkunaqa.

24 ¿Qechunmankuchu valeroso soldadomanta
guerrapi hapikusqanta?
¿Qechurunmankuchu presokunata
manchakuypaq soldadomanta?
25 Tayta Diosmi kaynata nin:
Cheqaptam presokunataqa
qechunqaku valeroso soldadomanta.
Cheqaptam guerrapi hapikusqantaqa
qechunqaku manchakuypaq soldadomanta.
26 Ñakarichisuqnikikunatam
kikinkupa aychanta mikuchisaq.
Kikinkupa yawarninkuwantaqmi
vinowan hina sinkachisaq.
Hinaptinmi llapallan runakuna reqsiwanqaku.
Salvaqniki Tayta Dios kasqaytam reqsiwanqaku.
Jacobpa atiyniyoq Diosnin kasqaytam reqsiwanqaku.
Ñoqalla libraqniki Dios kasqaytam reqsiwanqaku.

50 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
Israel castakuna, Sion Moqopi mamaykichik llaqtata
yanqa wischusqaytaqa ama piensaychikchu.
Israel castakuna, pitapas debekusqaymanta hina
yanqa rantikusqaytaqa ama piensaychikchu.
Mana allinkuna rurasqaykichikraykum
*rantikusqa karqankichik.
Mana kasukuq kasqaykichikraykum
wischusqa karqa mamaykichik.
2 ¿Imanasqataq hamuptiyqa mana pipas kanchu?
¿Imanasqataq qayaptiyqa mana pipas contestawanchu?
¿Mana atiyniyoqchu kani libranaypaq?
¿Icha manachum kallpayoq kani salvanaypaq?
Kamachispallaymi lamar qochata chakichini.
Kamachispallaymi mayukunata chunnichini.
Challwankunapas yakumantam wañurunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Challwankunapas yakumantam lliw ismurunku.
3 Cielokunatam pachachichkaq hina
tutayaywan churachini.
Cielokunatam luto pachawan hina
tutayachini.

Serviqninqa Tayta Diospi confiakusqanmanta

4 Señor Diosmi yachachiwarqa consuelaq palabrakuna rimanaypaq.
Sapa tutamantam rikchachiwan uyarinaypaq.
Rinriypim uyarichiwan yachaq sonqoyoq kanaypaq.
5 Señor Diosmi rinriyta kichariwan
kasukuq kanaypaq.
Rinriytamá kicharin
mana qepaman kutinaypaq.
6 Wasaytam qorqani azoteqkunaman.
Uyaytam qorqani barbay chutaqkunaman.
Manam uyayta asurichirqanichu insultawaqniykunamanta.
Manam uyayta asurichirqanichu toqawaqniykunamanta.
7 Señor Diosmi yanapawaqniyqa.
Chaymi mana manchachiwanchu humillachiqniyqa.
Chaymi qaqa hina ñoqaqa sayani.
Chaymi mana penqachisqa kanayta yachani.
8 Hichpallaypim kachkan
mana huchayoqña kasqay declaraqniyqa.
¿Maypitaq kachkan
ñoqawan churanakuy atiqqa?
Chaynaqa kuskanchikyá risunchik juezman.
¿Pitaq acusawananpaq hinaqa kanman?
Hamuspanyá qayllaypi niwachun ñoqaman.
9 Señor Diosmi yanapawaqniyqa.
¿Pitaqsi kanman huchayoq kasqay declaraqniyqa?
Llapallankum mawkayasqa pacha hina chinkanqaku.
Llapallankum puyusqa pacha hina chinkanqaku.

10 Tayta Diosllata respetaqkuna,
serviqninpa willakusqan uyariqkuna,
tutayaypi purispaqa,
manaña achkiypi purispaqa
confiakuychik Tayta Diosllapi.
Amparakuychik Diosllaykichikpi.
11 Ninata llapallan ratachiqkuna,
ninayoq flechakunata llapallan ratachiqkuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunaqa puriychik
nina ratachisqaykichikpa achkiyninpiyá.
Qamkunaqa puriychik ninayoq flechakuna ratachisqaykichikpa
achkiyninpiyá.
Ñoqa Diospa parteymantam kayta chaskinkichik.
Ñakariy sitiopim wischurayankichik.

Jerusalen llaqta wiñaypaq salvasqa kananmanta

51 1 Tayta Diosmi nin:
Uyariychik allin rurayta munaqkuna.
Uyariychik ñoqa Tayta Diosta maskaqniykuna.
Mayqan qaqa rumimanta
pakimusqa kasqaykichiktayá yuyariychik.
Mayqan rumi horqomunamanta
kasqaykichiktayá yuyariychik.
2 Yuyariychik abueloykichik Abrahanmanta.
Yuyariychik abuelaykichik Saramanta.
Sapallanraqmi Abrahamqa karqa
payta qayamuptiyqa.
Bendecispaymi achka mirayninkunata
qorqani paymanqa.
3 Sion Moqopi llaqtatam
ñoqa Tayta Dios llakipayarisaq.
Pasaypaq tuñichisqa llaqtatam
llakipayarisaq.
Chunniq allpakunatam
Eden huertaman tikrasaq.
Ñoqa Tayta Diosqa chaki allpakunatam
plantasqa huertaman tikrasaq.
Chaypim ancha kusikuypi kanqaku.
Chaypim graciasta qospa takinqaku.

4 Runaykuna, sumaqta entiendeychik.
Nacionniy, allinta uyariwaychik.
Willakusaqmi yachachikuyniykunata.
Leyniymi kancharinqa runakunata.
5 Hichpamuchkanñam tiempo allin rurasqayta qawanankupaq.
Chayaramunqañam tiempo salvanaypaq.
Atiyniywanmi runakunapaq rurasaq allin arreglota.
Lamar qochapa patanpi kaqkunam suyawanqaku ñoqata.
Paykunam confianzawan suyanqaku atiyniyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Qawaychik cielokunata.
Qawariychik kay pachata.
Cielokunam chinkarunqa qosni hina.
Kay pacham tukurunqa mawka pacha hina.
Chaypi *yachaqkunam wañunqa chuspikuna hina.
Salvacion qosqaymi ichaqa wiña-wiñaypaq kanqa.
Allinkuna rurasqayqa mana tukuqmi kanqa.

7 Uyariwaychik allinkuna ruray yachaqkuna.
Uyariwaychik yachachikuyniy sonqoykichikpi hatalliqkuna.
Ama hukmanyaychikchu runakuna kamisuptikichik.
8 Puyurusqa pacha hinam tukurunqaku.
Puyukunapa tukurusqan millwa hinam tukurunqaku.
Allinkuna rurasqayqa kanqa wiña-wiñaypaqmi.
9 Atiyniyoq Dios Taytalláy,
rikchariy, rikchariy.
Atiyniyoq Dios Taytalláy,
ñawpaq tiempokunapi hinayá rikchariy.
Atiyniyoq Dios Taytalláy,
pasaq wiñay watakunapi hinayá rikchariy.
¿Manachum qamqa kachkanki
Rahab sutiyoq animalta saruparuq?
¿Manachum qamqa kachkanki
lamar qochapi manchakuypaq animal tuksiparuq?
10 ¿Manachum qamqa kachkanki
lamar qocha chakichiq?
¿Manachum qamqa kachkanki
uku-uku lamar qochakuna chakichiq?
Lamar qochapa uku pampantam
ñanman tikrarqanki.
Reclamasqayki runakuna chayninta
pasananpaqmi tikrarqanki.
11 Qampa reclamasqaykikunaqa
chaynatam kutimunqaku.
Kusikuywan qaparispam
Sion Moqopi llaqtaman kutimunqaku.
Umanku coronasqa hinam
wiñaypaq kusikuywan yaykunqaku.
Ancha kusisqallañam
paykunaqa tarikunqaku.
Paykunamantam llakikuy chinkanqa.
Paykunamantam waqaypas chinkanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Tayta Diosmi nin kaynata:

Kikiypunim consuelasqaykichik,
chaynaqa ¿pitataq qamkunaqa manchakunkichik?
¿Wañuqlla runakunatachu manchakunkichik?
Runamasillaykichikmi paykunaqa.
Qora hina chinkaruqllam paykunaqa.
13 ¿Qonqarunkichikchu unanchasuqnikichik Tayta Diosta?
Paymi mastarirqa cielokunata.
Paymi takyachirqa kay pachata.
Ñakarichisuqnikichikpa piñakuynintaqa
¿mancharikunkichikchu?
Chaylla wañuchisuqnikichikpaq kaq runakunataqa
¿mancharikunkichikchu?
Ñakarichisuqnikichikpa piñakuyninqa
manam imanasunkichikpaschu.
14 Ñakarichiqkunapa humillachisqan runaqa
chaylla librasqam kanqa.
Manam calabozopiqa wañunqachu.
Mikunankupaqmi mana pisinqachu.

15 Yupaychasqaykichik Tayta Diosqa ñoqallam kani.
Lamar qocha yakukunatam ñoqaqa kuyuchini.
Lamar qochapa olankunatam ñoqaqa qaparichini.
Ñoqaqa Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan
sutichasqam kani.
16 Cielokunatam ñoqaqa mastarirqani.
Kay pachatam ñoqaqa takyachirqani.
Makiypa llantuyninwan hinam harkarqayki.
Ñoqam palabraykunata rimachirqayki.
Sion Moqopi *yachaqkunatam:
"Runaykunam kankichik"
nispa nichirqayki.

17 Jerusalen llaqta, rikchariy.
Jerusalen llaqta, hatariy.
Copamanta upyachkaq hinam ñakarirqanki.
Tayta Diospa piñakuynintam ñakarirqanki.
Tankikachanaykikamam vasomanta tomarqanki.
Vasopi kaqta tukunaykikamam tomarqanki.
18 Qamqa kanki achka wawayoq warmi hinam.
Ichaqa manam mayqanninpas guiasurqankichu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamqa kanki achka wawakuna uywakuq warmi hinam.
Ichaqa manam mayqanninpas makikimanta hapisurqankichu.
19 Hamusurqankim kay iskay desgracia.
Hamusurqankim tuñichisunaykipaq desgracia.
Runaykikunatam yarqaymanta wañuchirqaku.
Guerrapitaqmi paykunataqa wañuchirqaku.
¿Piraq consuelasunkiman?
¿Piraq llakipayasunkiman?
20 Wawaykikunam desmayaruspa
kuchpallaña rikurirunku.
Callekunapa esquinankunapim
wischurayachkanku.
Mallapi luwichu hapisqa hinam
kachkanku paykunaqa.
Tayta Diospa piñakuyninpi castigasqam
kachkanku paykunaqa.
Diosnikipa qaqchasqanwan
castigasqam kachkanku paykunaqa.
21 Chaynaqa uyariy kayta,
ñakarichisqa Jerusalen llaqta.
Chaynaqa uyariy kayta,
mana vinollawan macharuq Jerusalen llaqta.
22 Tayta Dios Señornikim
kaynata nin,
runankuna defiendeq Diosnikim kaynata nin:

Makikipi tankikachachisuqniki copatam qechusqayki.
Machanapaq vasopi tomasqaykita hinam
castigoyta qechusqayki.
Manañam mastaqa chay copamanta tomankiñachu.
Piñakuyniy vasomantaqa manañam tomankiñachu.
23 Ñakarichisuqnikikunamanmi
chay vasota tomachisaq.
"Pakchakuy hawaykita pasanaykupaq" nispa
nisuqnikikunamanmi tomachisaq.
Chaynata nisuptikim
wasaykita pampata hina churarqanki.
Calleta hina pasanankupaqmi
wasaykita churarqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqta librasqa kananmanta

52 1 Sion Moqopi llaqta, rikchariy.
Kallpanchakunaykipaqyá rikchariy.
Yaw Jerusalen llaqta,
sumaqllaña pachaykiwanyá churakuy.
Tayta Diospaq sapaqchasqa llaqta,
sumaqllaña pachaykiwanyá pachakuy.
Dios mana yupaychaq mana señalasqakunaqa
manañam yaykumusunkichu yapamantaqa.
2 Jerusalen llaqta, hatariyña.
Hawaykipi allpatayá taspirikuyña.
Gobiernanaykipaqyá tiyayña.
Presochasqa sipas hina sumaq Jerusalen llaqta,
horqokuy presochaqniki kunkaykipi cadenata.

3 Tayta Diosmi nin:

Debaldellam rantikusqa karqankichik.
Mana qollqewantaqmi reclamamusqa kankichik.
4 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Ñawpaq tiempopim rirqa Egipto nacionman runaykunaqa.
Chaypim forastero hina yacharqaku paykunaqa.
Asiria runakunam ñakarichirqa paykunata.
Yanqamantam ñakarichirqa paykunata.
5 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Kunanqa ¿imatataq qawarini?
Presochasqa runaykuna pusasqankutam qawachkani.
Yanqamanta presochaspa pusasqankutam qawachkani.
Munaychakuqninkunam orgullowan qaparinku.
Mana tukuytam sapa punchaw kamiwanku.
6 Chaymi runaykuna reqsinkichik sutiyta.
Chay punchawpim yachankichik chayna nisqayta.
Yachankichikmá ñoqapa chayna nisqayta.
7 ¡Ima sumaqmi orqon-orqon
allin noticia willakuqkunapa chayamusqanqa!
¡Ima sumaqmi hawkayaymanta
uyarichiqkunapa chayamusqanqa!
Paykunam allin noticiata willakuchkanku.
Paykunam salvacionmanta uyarichichkanku.
Diosninchikqa gobiernachkanmi, nispam nichkanku.
8 Uyariychik, llaqta cuidaqkunam qaparichkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kusikuymantam chulla runa hinalla qaparichkanku.
Qaparichkankuqa ñawinkuwanpuni rikuspankum,
Sion Moqopi llaqtaman Tayta Dios kutimusqanta qawaspankum.
9 Kusikuyllawanñayá llapallaykichik qapariychik.
Jerusalen llaqtapi tuñichisqa sitiokuna, qapariychik.
Runankunatam Tayta Dios llakipayaykurqa.
Jerusalen llaqtatam payqa reclamaykurqa.
10 Tayta Diosmi chuya atiyninta qawachirqa.
Llapallan nacionkunamanmi qawachirqa.
Tukuy hinastinpi kaqkunam yachanqaku.
Diosninchik salvawasqanchiktam yachanqaku.
11 Utqaymanyá ripuychik.
Babilonia llaqtamantayá lloqsiychik.
Diospa millakusqan kaqkunata ama hapispayá lloqsiychik.
Diosman asuykunaykichikpaq hinayá rurakuychik.
Diospa servicionkunata apaqkuna, paypaq hinayá rurakuychik.
12 Ichaqa manam apurawmanchu lloqsinkichik.
Ichaqa manam ayqechkaq hinachu ripunkichik.
Tayta Diosmi harkasunaykichikpaq ñawpaqnikichikta richkan.
Tayta Diosmi harkasunaykichikpaq qepaykichikta richkan.

Tayta Diospa serviqnin ñakarispan vencesqanmanta

13 Serviqniymi ancha yuyaywan ruranqa.
Paymi ancha hatunchasqa kanqa.
Ancha-ancha reqsisqam kanqa.
Llumpay hatunllañam kanqa.
14 Imaynam qanmanta achkaq admirasqa karqa,
chaynam uyallanpas pasaypaq dañasqa karqa.
15 Chaynatam paypas challanqa achka nacionkunata.
Reykunapas payta qawarispankum mana atinqakuchu imam niyta.
Haykapipas mana willachikusqankutam rikunqaku.
Haykapipas mana uyarisqankutam entiendenqaku.

53 1 Willakusqaykutaqa ¿pitaq creerqa?
Tayta Diosqa ¿pimantaq atiynintaqa revelarqa?
2 Tayta Diospa serviqninmi
qayllanpi ikllichkaq hina wiñanqa.
Manam karqachu allin rikchayninqa
nitaq sumaq kayninqa.
Qawariptinchikqa manam
estimanapaq hinachu karqa.
3 Runakunam payta despreciarqa.
Paykunam payta wischupakurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñakariqlla runam kallarqa.
Nanayllapi kaq runam kallarqa.
Payqa karqa
runakunapa qepanchakusqanmi
Payqa karqa runakunapa despreciasqanmi.
Manam kaqpaqpas hapirqanchikchu paytaqa.
4 Cheqaptapunipas ñakariyninchikkunawanmi ñakarichkarqa.
Piensarqanchikmi chaynataqa Diospuni ñakarichisqanta.
Piensarqanchikmi chaynataqa Diospuni castigasqanta.
Piensarqanchikmi chaynataqa Diospuni humillachisqanta.
5 Aswanqa tuksipasqam karqa
mana kasukusqanchikkunarayku.
Aswanqa qoyuy-qoyuymi karqa
mana allinkuna rurasqanchikrayku.
Hawkayaypi kananchikpaqmi castigasqa karqa.
Sanoyasqa kananchikpaqmi heridasqa karqa.

6 Llapallanchikmi chullarurqanchik ovejakuna hina.
Sapakamam kawsarqanchik munasqanchikman hina.
Aswanqa Tayta Diosmi serviqninman qepiykachirqa.
Llapallanchikpa mana allinkuna rurasqanchiktam qepiykachirqa.
7 Ñakarichispa humillachiptinkum
mana rimarirqachu.
Nakanankupaq carnerota hina pusaptinkum
mana rimarirqachu.
Imaynam oveja kanman millwan
rutuqninpa qayllanpi upallalla,
chaynam paypas karqa
ñakarichiqninkunapa qayllanpi upallalla.
8 Yanqamanta presochaspam
juzgadoman pusarurqaku.
Miraymasinmantaqa pikunataq
paymanta cuentata qokurqaku?
Kay pachamanta qechusqa kasqantaqa
¿pikunataq cuentata qokurqaku?
Runaykuna mana kasukusqanrayku
castigasqa kasqankumantaqa
¿pikunataq cuentata qokurqaku?
9 Mana pita dañaq kachkaptinpas
mana allin ruraq runakunapa sepulturanpim
pampasqa kanan karqa.
Rimayninwan mana pita engañachkaptinpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraq runakunapa sepulturanpim
pampasqa kanan karqa.
Aswanqa apukunapa sepulturanpim pampasqa karqa.
10 Tayta Diospa munasqanman hinam qoyuy-qoyuy karqa.
Tayta Diosmi serviqninta ñakarichirqa.
Tayta Diosmi culparayku ofrendata hina wañunanpa churarqa.
Chayna kachkaspapas qawanqam mirayninkunata.
Chaynataqmi kawsakunqapas unay watakunata.
Tayta Diospa munasqankunam rurasqa kanqa.
Serviqnintakamam munasqankuna rurasqa kanqa.
11 Ancha ñakarisqanpa qepantam
kawsarispa achkiyta qawaspan contentakunqa.
Tayta Diospa serviqninmi allinta ruranqa,
achkallaña reqsiqninkunatam
mana huchayoqpaqña chaskisqata ruranqa.
Paykunapa mana allin rurasqantam
qepichkaq hina qechunqa.
12 Chayraykum Tayta Dios sitiota payman qonqa.
Ancha reqsisqa runakunawan kananpaqmi qonqa.
Guerrapi qechusqankutam aypunakunqa.
Kallpasapa runakunawanmi aypunakunqa
vidanta wañunankama qosqanrayku.
Vidantam qorqa wañunankama
mana kasukuq runakunaman hukllawasqa kasqanrayku.
Achkaqpa huchankunatam qepichkaq hina qechurqa.
Mana kasukuqkunapa favorninpim mañakurqa.

Tayta Diosqa wiñaypaq kuyakuq kasqanmanta

54 1 Tayta Diosmi nin:

Yaw mana wachakuq warmi,
kusikuywanyá qapariy.
Yaw mana wachakuy reqsiq warmi,
takillawanñayá qamqa qapariy.
Qosanpa saqesqan warmiqa
achka wawasapam kanqa.
Qosayoq warmimantapas
achka wawayoqraqmi kanqa.
2 Hatunyachiy karpaykita.
Confianzawan mastariy toldoykita.
Mastariy yachasqayki karpapa toldonta.
Karpaykipa waskankunata masyachiy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Karpaykipa estakankunata takyachiy.
3 *Alleq lawnikimanmi mastarikunki.
*Ichoq lawnikimanmi mastarikunki.
Miraynikikunam dueñochakunqa achka nacionta.
Runakunawanmi huntachinqa tuñichisqa llaqtakunata.
4 Manam penqachisqachu kanki.
Chaynaqa amayá manchakuychu.
Manam humillasqachu kanki.
Penqaypi kaytaqa amayá manchakuychu.
Qonqankim sipas kaynikipi penqakusqaykita.
Manañam yuyarinkichu viuda kaspayki kamisqa kasqaykita.
5 Qamta unanchaqnikim kani qosaykiqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan
sutichasqam kani qosaykiqa.
Israelpa Chuya Diosninmi kani
libraqniki qosaykiqa.
Enteron Kay Pachapa Diosninwan
sutichasqam kani libraqnikiqa.

6 Qosanpa saqerusqan sipasllaraq
warmi hinam karqanki.
Llakisqa sonqoyoq sipasllaraq
warmi hinam karqanki.
Aswanqa ñoqa Tayta Diosnikim qayaykurqayki.
Kaqllamantam ñoqa Diosniki qayaykuspa niki:
7 Ratollapaqmi saqeykurqayki.
Anchata llakipayaspaymi
kaqllamanta reclamasqayki.
8 Contraykipim anchallataña piñakururqani qonqayllamanta.
Ichaqa ratollapaqmi pakakurqani qanmanta.
Wiñaypaq kuyapayaspaymi llakipayarqayki.
Reclamaqniki ñoqa Tayta Diosmi chaynata niki.

9 Noeyman juramentaspaymi nirqani.
Sinchi parachimusqay tiempopim nirqani.
Kay pachata yakuwan manaña tuytuchinaypaqmi juramentarqani.
Chaynatam kunanpas qanman juramentani.
Yapamantaqa manañam contraykipi piñakusaqñachu.
Yapamantaqa manañam qamta qaqchasqaykiñachu.
10 Orqokuna suchuriptinpas,
moqokuna asuriruptinpas
qampaq kuyapayakuyniyqa manam cambiakunqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hawkayaymanta contratoypas manam cambiakunqachu,
chaynataqa llakipayasuqniki Tayta Diosmi nini.

Mosoq Jerusalen llaqtamanta

11 Ancha humillachisqa Jerusalen llaqta,
wayra-parapa hina tukusqan Jerusalen llaqta,
manaña pipapas consuelasqan Jerusalen llaqta,
turquesa nisqanku rumipa hawanpim
rumikikunata churasaq.
Zafiro nisqanku rumiwanmi
cimientoykikunata hatarichisaq.
12 Torrekikunatam hatarichisaq
rubi nisqanku alhaja rumikunamanta.
Zaguanninkunatam rurasaq
llipipipiq alhaja rumikunamanta.
Llapallan murallaykikunatam rurasaq
suma-sumaq rumikunamanta.
13 Llapallan churikikunatam
yachachisaq ñoqa Tayta Diosqa.
Churikikunatam anchata
hawkayachisaq ñoqa Tayta Diosqa.
14 Allinkuna rurasqaykim kallpanchasunki.
Ñakarichisuqnikikunamantam karunchakunki.
Paykunataqa manañam manchakunkichu.
Tuñichisuqnikikunamantam karunchakunki.
Paykunaqa manañam asuykamusunkichu.
15 Sichu pipas contraykipi hatarimuspanqa
manam ñoqaraykuchu hatarimunqa.
Qanmi ichaqa vencenki contraykipi hatarimuqtaqa.

16 Herrerotaqa ñoqam unancharqani
sansata pukuspa tukuy rikchaq armakunata rurananpaq.
Purmachiq runatapas ñoqam unancharqani
tukuy ima kaqkunata tuñichinanpaq.
17 Ichaqa manam pipas contraykipi atirqachu arma rurayta.
Manam atirqachu wañuchisunaykipaq arma rurayta.
Juzgadopi llapallan acusaqnikikunam
juiciopi vencesqa kanqa.
Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Serviqniykunapa herencianqa chaynam kanqa.
Chaynam ñoqapa salvasqaykunaqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llapallanta Convidoman Dios qayasqanmanta

55 1 Yakumanta kaqkuna, hamuychik.
Yaku tomaqyá llapallaykichik hamuychik.
Mana qollqeyoqkuna, hamuychik.
Qamkunaqa debaldellayá mikuychik.
Vinotawan lechetayá debaldella chaskikuychik.
2 Mana mikunaykichikpaq kaqkunapiqa
¿imapaqtaq gastankichik qollqekichikta?
Mana saksachisunaykichik kaqkunapiqa
¿imapaqtaq gastankichik ganasqaykichikta?
Allintayá uyariwaychik
allinta mikunaykichikpaq.
Allintayá uyariwaychik
miski mikuykunata mikunaykichikpaq.
3 Atiendespa ñoqaman hamuychik.
Sumaqta uyariwaspam kawsankichik.
Qamkunawanmi wiñaypaq contratota rurasaq.
Rey Davidman prometesqaykunatam cumplisaq.
Payta kuyapayasqayraykum
confianapaq contratota cumplisaq.
4 Ñoqam payta churarqani
runakunaman testigo kananpaq.
Ñoqam payta churarqani
paykunapa jefen kananpaq.
5 Qanmi mana reqsisqayki nacionkunata qayanki.
Yupaychasqayki ñoqa Tayta Diosraykum
mana reqsisuqniki nacionkuna qanman kallpamusunki.
Israelpa ñoqa Chuya Diosninraykum kallpamusunki.
Qamta hatunchasqayraykum kallpamusunki.

6 Tarinaykichikpaq kachkaptillanraqyá
Tayta Diosta maskaychik.
Hichpaykichikpi kachkaptillanraqyá
Tayta Diosta qayakuychik.
7 Mana allinkuna ruraq runaqa
dejachunyá mana allin vidanta.
Mana allinlla piensaq runaqa
dejachunyá mana allin piensasqankunata.
Tayta Diosmanyá kutirikuchun
paymanta llakipayarikunanpaq.
Diosninchikmanyá kutirikuchun

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin sonqo kayninman hina pampachaykunanpaq.

8 Tayta Diosmi nin:
Piensasqaykunaqa manam piensasqaykichik hinachu.
Qamkunapa kawsasqaykichikqa manam kawsayniy hinachu.
9 Cielokunaqa alto-altom kay pachamantaqa,
chaynam kawsayniyqa
ancha allin qamkunapa kawsaynikichikmantaqa.
Chaynataqmi piensasqaykunaqa
ancha allin qamkunapa piensasqaykichikmantaqa.

10 Cielokunamantam para chayamun.
Cielokunamantam lasta wichimun.
Hinaspam kay allpata nuyuchin.
Cielokunaman mana kutispam allpata nuyuchin.
Aswanqa muhukunatam ikllichimuspa wiñachin.
Kaqllamantam tarpuqpaq muhuta ruruchin.
Kawsaykunatam mikunankupaq qespichin.
11 Chaynam palabraykunapas,
chaynam rimasqaykunapas,
manam yanqachu kanqa,
aswanqa munasqaytam ruranqa.
Kachasqayman hinam ruramunqa.

12 Qamkunapas kusikuywanmi lloqsimunkichik.
Presochasqa kasqaykichikmantam hawkallata pusamusunkichik.
Orqokunawan moqokunam runa hina qaparispa
qayllaykichikpi takinqaku.
Montepi llapallan sachakunam runa hina
qayllaykichikpi taqllakunqaku.
13 Kichkakunapa rantinpim wiñanqa cipres sachakunaña.
Itanakunapa rantinpim wiñanqa macha-macha sachakunaña.
Chaykunawanmi ancha reqsisqa kasaq ñoqa Tayta Diosqa.
Mana tukuq wiñaypaq señal hinam chaykunaqa kanqa.

Diospa contraton waqaychaqkunamanta

56 1 Tayta Diosmi nin kaynata:

Allin arreglota ruraychik.
Ñoqapa agradoypaq ruraychik.
Chayllam tiempo hichpamuchkan libranaypaq.
Chayllam tiempo hamuchkan allin ruraq kasqayta qawachinaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 ¡Mayna kusisqam chay kamachisqaykuna kasukuq runaqa!
¡Mayna kusisqam chayna kawsakuq runaqa!
¡Mayna kusisqam samana punchawkunapi kasuwaspa samaq runaqa!
¡Mayna kusisqam mana allinkuna rurananmanta cuidakuq runaqa!

3 Forastero runa Tayta Diosta qatispaqa
amayá nichunchu kaynata:
"Tayta Diosqa runankunamanta rakisqatam hatalliwanqa"
nispaqa.
Qolluq runapas
amayá nichunchu kaynata:
"Ñoqaqa chakisqa sacha hinam kani" nispaqa.
4 Chayraykum Tayta Dios kaynata nin:

Sichum qolluq runakuna kasuwaspa
samana punchawniykunapi samanqaku,
chaynataq munasqaykunata akllanqaku,
hinaspa contratoytapas kasukuq kanqaku
5 hinaptinqa paykunamanmi qosaq aswan allin kaqkunata.
Churikuna qonaymantam qosaq aswan allin kaqkunata.
Ñoqam sutinkuta temploypi qellqachisaq.
Temploypa perqankunapim sutinkuta qellqachisaq.
Sutitam qosaq wiñaypaq reqsisqa kanankupaq.
Sutitam qosaq wiñaypaqña mana chinkanankupaq.
6 Sichu forastero runakuna ñoqa Tayta Diosta
serviwananpaq qatiwaptinkuqa,
otaq ñoqa Tayta Diospa sutiyta kuyaspa
serviqniyña karuptinkuqa
chaynataq ñoqata kasuwaspa
samana punchawniypi samaptinkuqa
hinaspa contrato rurasqaytapas kasukuptinkuqa
7 ñoqam sapaqchasqay orqoman yaykuchisaq.
Hinaspam mañakamuwananku wasipi kusichisaq.
Altarniypim chaskisaq kañapuwasqanku animalkunata.
Altarniypim chaskisaq wañuchipuwasqanku animalkunata.
Temployqa "Mañakamuwananku Wasiwan" sutichasqam kanqa.
Llapallan runakunapa mañakamuwananku wasim kanqa.
8 Israel castakuna presochasqa kasqankumanta
huñumuq Tayta Diosmi nin:
Chay huñumusqaykunamanmi huk runakunatawan
huñumusaq, nispam nin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana allin kamachikuqkunapa contranpi rimasqanmanta

9 Purun animalkuna, hamuychikyá ovejakunata mikuq.
Monte animalkuna, hamuychikyá ovejakunata mikuq.
10 Runaykuna cuidaqkunam ñawsayarunku.
Manaña imamantapas cuenta qokuqmi rikurirunku.
Llapallankum upa allqo hina rikurirunku.
Mana anyakuy atiq allqo hinam rikurirunku.
Wischurayaspa puñukuyllapaqmi kawsanku.
Puñukuyllatam anchata gustanku.
11 Paykunaqa mikuysapallaña allqokuna hinam,
mana imawanpas saksaq allqokuna hinam.
Paykunaqa mana imapas entiendeq michiqkunam.
Sapakama munasqankuman hina kawsaqkunam.
Sapakama kikillankupaq ganay munaqkunam.
12 Paykunam sapakama ninku:
"Hakuwá tomananchikpaq maskamusun vinota.
Sinkananchikkamayá upyamusunchik poqosqa aqata.
Paqarinpas kunan punchaw hinam kanqa.
Kunanmantapas aswan allin punchawraqmi kanqa."

57 1 Allin ruraq runakunam wañunku,
mana pipapas reparasqanmi wañunku.
Kuyapayakuq runakunam chinkanku,
ichaqa mana pipapas entiendesqanmi chinkanku.
Manam entiendenkuchu imanasqam chinkasqankumanta.
Manam entiendenkuchu sasachakuymanta librasqaña kasqankuta.
2 Allin kawsaq runakunaqa hawka kaymanmi yaykurunku.
Chay runakunaqa sepulturankupim hawkaña samarunku.

Taytacha-mamacha adoraqkunata sentenciasqanmanta

3 Tayta Diosmi nin kaynata:
Asuykamuychik brujakunapa wawankuna.
Asuykamuychik chuchumika warmipa mirayninkuna.
4 ¿Pimantataq burlakuchkankichik?
¿Pitataq despreciaspa qalluchkankichik?
¿Manachum qamkunaqa
mana kasukuqkunapa churinkuna kankichik?
¿Manachum qamkunaqa
llullakuq runakunapa mirayninkuna kankichik?
5 Encina sachakunapa
ukunpim huchapakunkichik.
Llapallan llaqesapa sachakunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ukunpim huchapakunkichik.
Taytachakunapaqmi wayqokunapi
wawakunata wañuchipunkichik.
Taytachakunapaqmi qaqa uchkukunapi
wawakunata wañuchipunkichik.

6 Qamkunaqa gustankichik
lluchka rumikuna adoraytam wayqokunapi.
Señalasqa adoranaykichik
sitiom kachkan chaypi.
Chay rumikunapaqmi hichapurqankichik
vino ofrendakunata.
Chaykunapaqmi kañapurqankichik
kawsaykunamanta ofrendakunata.
Chaykunata yachaspayqa
¿manachum castigaykichikman qamkunata?
7 Camaykitam churarqanki alto orqokunapa puntanpi.
Camaykitam churarqanki sayay-sayay orqopa puntanpi.
Chay orqokunamanmi seqarqanki.
Ofrenda kañaqmi seqarqanki.
8 Wasi punkuykipa qepanpim churarqanki
millakuypaq taytacha-mamachakunata.
Ñoqatapas qepanchawaspaykim
llustikurqanki pachaykikunata.
Ancho camapim sirikuykurqanki.
Huchapakuy munasqayki
qarikunawanmi contratota rurarqanki.
Paykunapa qari kaynintam qawarqanki.

9 Aceiteta apaspam rirqankiMoloc sutiyoq taytachaman.
Achkallaña olorkunatam aparqanki payman.
Ancha karukunamanraqmi
comisionta kacharqanki.
Wañuqkunapa kasqanmanraqmi
uraykachirqanki.
10 Chaylla-chaylla purimuspaykim pisiparurqanki.
Ichaqa manam yanqapaq kasqantachu reqsikurqanki.
Kawsanaykipaq mikuytam tarirqanki.
Chaymi mana eqoyaqña rikurirurqanki.
11 ¿Pita manchakuspaykitaq
ñoqataqa engañawanki?
¿Pita respetaspaykitaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqataqa qonqawanki?
¿Unayña mana rimarisqayraykuchu
manaña respetawanki? ¿chaynachu icha manachu?
12 Ñoqam willakusaq allin rurasqaykikunatapas.
Ñoqam willakusaq wakin rurasqaykikunatapas.
Chaykunaqa yanqapaqñam kanqapas.
13 Qayakuptikiqa manam taytacha-mamachaykichu librasunki.
Chaykunataqa llapallantam wayra qechurusunki.
Chaykunataqa pukurimuq wayrallam chinkarachinqa.
Ñoqapi amparakuqkunam
ichaqa herencianku nacionta chaskinqa.
Hinaspataqmi ñoqapaq sapaqchasqa
orqoytapas dueñochakunqa.

Wanakuqkuna consuelasqanmanta

14 Hinaptinmi hukkaqnin ninqa:
Ñanta kichaspa allichaychik, nispa.
Tayta Diospa runankuna purinanpaq
ñanpi harkaqkunata wischuychik, nispa.
15 Alto-altopi *yachaq Diosmi,
wiña-wiñaypaq kawsaq Diosmi,
Chuya sutiyoq Diosmi
kaynata nin: Alto-altopim yachani.
Chuyay-chuyay sitiopim yachani.
Chaywanpas ñakarichisqakunawanmi kachkani.
Chaywanpas humillachisqakunawanmi kachkani.
Paykunawanqa kachkani
ñakarichisqakunata kallpanchanaypaqmi.
Paykunawanqa kachkani
humillachisqakunata valorchanaypaqmi.
16 Manam wiñaypaqchu runaykunapa contranpiqa quejakusaq.
Manam wiñaypaqchu paykunapa contranpiqa piñakusaq.
Mana chayqa paykunapa espirituntachiki
qayllaymanta chinkarachiyman.
Mana chayqa unanchasqaypa samaynintachiki
qayllaymanta chinkarachiyman.
17 Runaykuna engañaspa
mana allinkuna rurasqanraykum piñakurqani.
Paykunata castigaspaymi
piñakuyniypi paykunamanta pakakurqani.
Aswanqa paykunam manaña kasukuq rikurirurqa.
Munasqallanku ruraymanmi qokururqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Qawarqanim imaynam kawsasqankuta.
Chaywanpas hampisaqmi paykunata.
Chaynataqmi paykunata ñoqa pusasaq.
Yapamantam llakisqakunata consuelasaq.
19 Ñoqa Tayta Diosmi
llapallankuta rimachisaq:
"Karupi kaqkunaqa hawkallayá kachun" nispa.
"Hichpapi kaqkunaqa hawkallayá kachun" nispa.
Chaynaqa ñoqam runaykunata hampisaq.
20 Nisyu wayrapa pukusqan
lamar qocha hinaraqmi
mana allin ruraqkunaqa.
Mana qasillalla kaq
lamar qocha hinaraqmi
mana allin ruraqkunaqa.
Olankuna mitutawan lavata
wischumuq hinaraqmi
mana allin ruraqkunaqa.
21 Manam kanqachu hawkayay paykunapaqqa.
Chaynatam nini ñoqa Tayta Diosqa.

Cheqap ayunomanta

58 1 Tayta Diosmi niwarqa:
Ama upallaspa qayaykachakuy.
Cornetilla hinayá qayaykachakuy.
Runaykunamanyá willakuy mana kasukusqankumanta.
Jacob castakunamanyá willakuy huchallikusqankumanta.
2 Sapa punchawsi maskawanku.
Munasqayta hinas kawsayta munanku.
Allin ruraq nacion hinaraqsi
allin arreglota ruranaypaq mañawanku.
Ñoqa Diosninkupa leyninkuna mana saqeruq hinaraqsi
ñoqa Diosman asuykamuwayta munanku.
3 Chaywanpas niwankuraqmi:
"¿Imapaqtaq ayunaymanku
qam mana rikuchkaptikiqa?" nispa,
"¿Imapaqtaq ñakariymanku
qam mana cuentata qokuchkaptikiqa?" nispa.
Ayunasqaykichik punchawmi
munasqaykichikta rurarunkichik.
Llapallan llamkapusuqnikichiktam
chay punchawpi engañankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ayunaspaykichikmi kakunkichik peleayllapi.
Ayunaspaykichikmi kakunkichik quejanakuyllapi.
Wañuchinakuq hinam takanakunkichik qamkunaqa.
Manam kunan punchaw hinachu ayunanaykichikqa.
Chaynata ruraptikichikqa
mañakusqaykichikpas manam uyarisqachu kanqa hanaq pachapiqa.
5 Qamkunaqa ¿piensankichikchu
chayna ayunasqaykichik gustawasqanta?
Qamkunaqa ¿piensankichikchu
chay ñakariy punchawpi rurasqaykichik gustawasqanta?
¿Kumurachisqa tutura hinachu runa
chay punchawpi kumurayanman?
¿Lutokuruspanchum uchpapi runa
chay punchawpi wischurayanman?
¿Chaynata ruraspachu
"Ayuno punchawmi" ninkichik?
¿Chaynata ruraspachu
"Tayta Diospa agradonpaq ayuno
punchawmi" ninkichik?
6 Kaynam agradoypaq ayuno rurayqa:
Mana allin ruraqkunapa cadenasqan kachariymi.
Yugopa watunkunata paskarichkaq
hina runakuna libraymi.
Ñakariq runakunata kachaykuymi.
Yugota pakichkaq hina kachariymi.
7 ¿Manachum yarqasqa runamasikita mikuchinayki?
¿Manachum purikuq wakchata wasikipi chaskinayki?
¿Manachum mana pachayoqta qawaspaykiqa pachachinayki?
¿Manachum runamasikita tukuypi yanapaykunayki?
8 Chaynata ruraptikiqa
achikyaq kanchariywanmi kancharisqayki.
Heridaykimantam chaylla sanoyanki.
Allin rurasqaykikunam ñawpaqnikita rinqa.
Ñoqa Tayta Diospa kanchariyniymi qepaykita rinqa.
9 Chayna kaptinqa qayakamuwankim.
Hinaptinmi ñoqa Tayta Dios contestasqayki.
Yanapanaypaqmi qayakamuwanki.
Hinaptinmi "Kaypim kachkani" nisqayki.
Yugota qechuchkaq hina kasqayki ukupi kaqkunata
manaña ñakarichiptikiqa,
runamasikimanta mana burlakuspa
manaña insultaptikiqa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 yarqaymanta kaq runamasikiman
kikikipaq munasqaykita qoykuptikiqa,
ñakariq runamasikita
sasachakuyninpi yanapaykuptikiqa
tutayaypi kanchaq hinam
rurasqaykikuna rikurinqa.
11 Ñoqa Tayta Diosmi sapa punchaw pusasqayki.
Ñoqa Tayta Diosmi chunniqpi saksachisqayki.
Cuerpoykitam kallpanchasqayki.
*Parqosqa huerta hinam kanki.
Mana chakiq pukyu hinam kanki.
12 Runaykikunam mosoqmanta perqanqaku.
Ñawpaq miraykunapa cimientasqanpim hatarichinqaku.
Hinaptinmi qamta sutichasunki:
"Tuñichisqa murallakuna allichaq" nispa.
"Yachanankupaq mosoqmanta calle kichaq" nispa.

Samana punchawmanta

13 Samana punchawniypi samaspaykiqa,
sapaqchasqay punchawpi munasqaykita mana ruraspaykiqa,
chay punchawta: "Kusikuna Punchawwan" sutichaspaykiqa,
ñoqa Tayta Diospa punchawniyta
"Ancha Reqsisqa Punchawwan" sutichaspaykiqa,
munasqaykiman hina mana kawsaspa
chay punchawta respetaspaykiqa,
kusikuynikita mana maskaspa
chay punchawta respetaspaykiqa,
yanqa rimaykunata mana rimaspa
chay punchawta respetaspaykiqa
14 ñoqa Tayta Diospim kusikuyta tarinki.
Hinaptinqa carretapi hinam
nacionnikipa orqonkunapa hawanta apasqayki.
Hinaspam mikuchisqayki
abueloyki Jacobpa herencianpi qespiqkunata.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

Huchamantawan castigomanta

59 1 Tayta Diospa atiyninqa manam pisiyarunchu
manaña salvananpaq hinaqa.
Tayta Diospa rinrinqa manam upayarunchu
manaña uyarinanpaq hinaqa.
2 Mana allinkuna rurasqaykichikmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosmanta rakirusunkichik.
Manaña uyarisunaykichikpaqmi
huchaykichik payta pakarusunkichik.
3 Makikichikmi wañuchisqaykichikkunapa yawarninwan
qanrachasqa kachkan.
Dedoykichikmi mana allin rurasqaykichikkunawan
qanrachasqa kachkan.
Rimankichikmi llullallata.
Parlankichikmi mana allinkunallata.
4 Manam pipas razonninpichu
juzgadopiqa quejakunku.
Manam cheqap razonwanchu
juzgadopiqa reclamanku.
Aswanqa confiakuchkanku chaqwakunallapim.
Aswanqa hapipakuchkanku yanqakunallapim.
Mana allinkuna wiksayasqam kachkanku.
Wachakuruq warmi hinaraqmi desgraciallata apaykamunku.
5 Paykunaqa culebrapa runtun oqllachkaq hinaraqmi.
Paykunaqa arañapa llikankuna awachkaq hinaraqmi.
Wañurunqam pipas chay runtuta mikuspanqa.
Chay runtu toqyaruptinqa kachukuq culebram nacerunqa.
6 Pachakunataqa manam ruranmankuchu arañapa llikankunawanqa.
Desgraciallatam paykunaqa ruran.
Paykunapa makinqa dañollatam ruran.
7 Mana allinta ruranankupaqmi kallpanku.
Inocente runakunata wañuchiqmi apurawman rinku.
Yuyaymanaspaqa desgracia rurayllapim yuyaymananku.
Mayman rispapas dañaspam purmachinku.
8 Manam yachankuchu hawkalla kawsayta.
Mayman rispapas manam rurankuchu allin arreglota.
Kawsayninkupas panta-pantallam paykunapaqqa.
Chayna kawsaqkunaqa manam tarinkuchu hawka kawsaytaqa.

9 Chayraykum allin arreglotaqa mana pipas rurapuwankuchu.
Chayraykum mana pipas allintaqa rurapuwankuchu.
Suyarqanikuqa kanchaytam
ichaqa lutokuyllam chayaramuwanku.
Suyarqanikuqa achkiytam
ichaqa tutayaypiraqmi purichkaniku.
10 Ñawsa hinaraqmi ñoqaykuqa purichkaniku.
Perqakunata llachpaykachastinmi purichkaniku.
Purichkanikuqa manaña ñawiyoq hinaraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mitkachkanikuqa chawpi punchawpiraqmi.
Tutayaypi hinaraqmi urmachkaniku.
Sanolla kaspaykupas wañusqa hinaraqmi kachkaniku.
11 Llapallaykum waqaniku ukumarikuna hinaraq.
Llapallaykum qoqoqyaniku kullkukuna hinaraq.
Allin arreglotam suyachkaniku
ichaqa manam kanchu.
Salvawanankupaqmi suyachkanikuqa.
Aswanqa karupiraqmi kachkan ñoqaykumantaqa.
12 Anchallatañam mana kasurqaykikuchu qamtaqa.
Huchallaykum acusawanku ñoqaykutaqa.
Chayllam yuyariniku mana kasukusqaykuta.
Reqsikunikum mana allin rurasqaykuta.
13 Mana kasukuqmi karqaniku Tayta Diospaq.
Traicionaqkunam karqaniku Tayta Diospaq.
Tayta Dios qepanchaqmi karqaniku.
Runamasiyku ñakarichinaykupaqmi rimarqaniku.
Runamasiyku engañanaykupaqmi parlarqaniku.
Engañokunatam sonqoykupi tanteaspa rimarqaniku.
14 Manañam allin arreglota rurankuchu.
Manañam allinkuna rurayta yachankuchu.
Manañam rimankuchu plazakunapi cheqap palabrakunata.
Manañam atinkuchu wasikunapi cheqap kaqkuna rimayta.
15 Cheqap rimaq runaqa chinkarunñam.
Mana allinmanta asurikuqqa imanpas suwasqañam.
Allin arreglota manaña rurasqankuraykum piñakurqa.
16 Tayta Diosmi qawarirqa
manaña pipas kasqanta.
Tayta Diosmi hukmanyarurqa
paywan allinyanachiq runa manaña kasqanmanta.
Chaymi kikinpa atiyninwanña salvarqa.
Kikinpa allinkuna rurasqanpiñam amparakurqa.
17 Allinkuna rurasqanwanqa
qasqo harkachikunawan hinaraqmi churakurqa.
Salvaq kasqanwanqa
uma harkachikunawan hinaraqmi churakurqa.
Pachawan churakuchkaq hinaraqmi
runankunamanta sienteq kasqanwan churakurqa.
18 Tayta Diosqa sapakamamanmi paganqa.
Rurasqankuman hinam qopunqa.
Enemigonkunatam payqa castiganqa.
Cheqniqninkunamanmi payqa paganqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lamar qochapa patanpi kaqkunamanpas paymi paganqa.
Rurasqankuman hinam payqa paganqa.
19 Intipa qespimunan lawmanta kaqkunam
Tayta Diosta respetanqaku.
Intipa seqaykunan lawmanta kaqkunam
atiyninta respetanqaku.
Lloqlla mayu hinaraqmi Tayta Diosqa hamunqa.
Wayrachimusqanpa apamusqan mayu hinaraqmi hamunqa.

20 Tayta Diosmi nin kaynata:

Sion llaqtamanmi hamunqa libraqnin.
Jacob castamanta wanakuqkunapaqmi hamunqa libraqnin.
21 Tayta Diosmi nin:

Qamkunawanmi contratota rurani kayna niqta:
"Espirituymi mana rakikunqachu qamkunamanta.
Palabraykuna qosqaymi qamkunamanta mana chinkanqachu.
Nisqaykunam miraynikikunamanta mana chinkanqachu.
Miraynikikunapa mirayninkunamantam mana chinkanqachu.
Kunanmanta wiña-wiñaypaqmi mana chinkanqachu."

Jerusalen llaqta ancha kanchariq kananmanta

60 1 Tayta Diosmi nin kaynata:

Jerusalen llaqta,
wischurayasqanmanta hatarichkaq hinayá hatariy.
Kanchariyniki chayamusqanraykuyá kanchariy.
Tayta Diospa kanchariynin achikyamususqaykiraykuyá kanchariy.
2 Tutayaymi tapaykunqa kay pachata.
Tutayaymi llantuykunqa nacionkunata.
Aswanqa Tayta Diosmi hawaykipi achikyanqa.
Tayta Diospa kanchariyninmi hawaykipi rikurinqa.
3 Nacionkunam hamusunki kanchaynikiman.
Reykunam hamusunki achikyaynikipa kanchariyninman.
4 Qamqa muyuriqnikitayá qawariy.
Llapallanku huñunasqa qanman hamuqtayá qawariy.
Karukunamantam qari churikikuna hamusuchkanki.
Warmi churikikunatam marqayninkupi apamusuchkanki.
5 Paykunatam qawaykunki.
Hinaspam uyaykipipas kancharinki.
Kusikuymantam pampanyanqa sonqoyki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tukuy sonqoykiwanmi anchallataña kusikunki.
Lamar qochanta apamusqanku qori-qollqetam apamusunki.
6 Huntaykamusunkim nana-nanaq camellokuna.
Madian lawmantam huntaykamusunki camellokuna.
Efa lawmantam huntaykamusunki camellokuna.
Huntaykamusunkim Saba lawmanta llapallan camellokuna.
Qoritawan inciensotam apamusunki.
Ñoqa Tayta Diosta alabawanankupaqmi noticiakunata willasunki.
7 Cedar lawpi llapallan ovejakunam
qampaqña huñunasqa kanqa.
Nabaiot lawpi carnerokunam
servichikunaykipaqña huñunasqa kanqa.
Altarniypi agradoypaq ofrecewaptinkum chaskisaq.
Sumaqyasqa temploytam aswanraq sumaqyachisaq.

8 ¿Pikunataq puyu hinaña wak pawaqkunaqa?
¿Pikunataq wasinman kutiq paloma hinaña pawaqkunaqa?
9 Lamar qochapa patanpi nacionkunam
suyawachkanku hamunankupaq.
Tarsis lawmanta buquekunam
puntamuchkan chayamunanpaq.
Karumanta churikikunata apamunanpaqmi hamuchkan.
Qori-qollqenkutawan kuskata apamunanpaqmi hamuchkan.

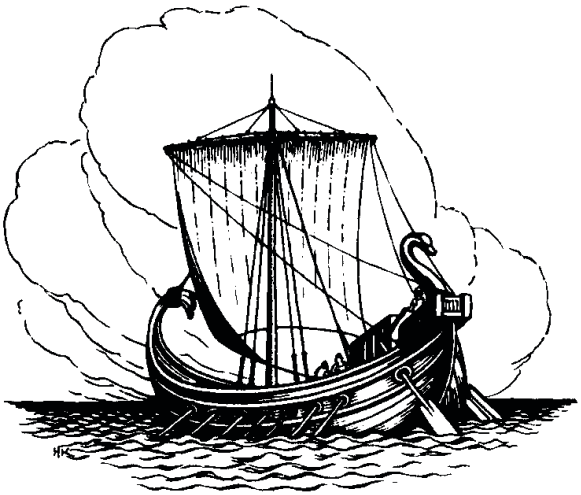

Ñawpaq tiempo buque (Is 60:9)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hamuchkankuqa yupaychasqayki ñoqa Tayta Diosta adorawanankuraykum.
Hamuchkankuqa qamkunata Israelpa Chuya Diosnin reqsisqatañaa
rurasqayraykum.
10 Forasterokunam hatarichinqa murallaykikunata.
Paykunapa reyninkunam servisunkichik qamkunata.
Ñoqa piñakuspaymi castigarqayki.
Kuyaspaymi kunan llakipayayki.
11 Zaguannikikunam sapa punchaw kicharayanqa.
Tuta punchawmi mana wichqakuq kanqa.
Chaynaqa kanqa nacionkunamanta qori-qollqeta
apamusunaykipaqmi.
Chaynaqa kanqa vencesqa reyninkunata pusamusunaykipaqmi.
12 Mana servisuqniki nacionqa chinkachisqam kanqa.
Chayna nacionqa pasaypaq chunnichisqam kanqa.

13 Apamusunkim Libano Orqopi fino sachakunata.
Apamusunkim cipres, pino hinaspa boj sachakunata.
Temployta adornanankupaqmi apamusunki.
Sarunay temployta ancha reqsisqata ruranaypaqmi apamusunki.
14 Ñakarichisuqnikikunapa churinkunam humillasqa hamunqa.
Qayllaykipim qonqorakuspa pampaman kumuykunqa.
Paykunam sutichasunki:
"Tayta Diospa Llaqtan" nispa.
"Sion Moqopi Israelpa
Chuya Diosninpa Llaqtan" nispa.
15 Saqesqa kanaykimantaqa,
cheqnisqa kanaykimantaqa,
manaña pipapas purinan kanaykimantaqa
wiñaypaq reqsisqatam churasqayki.
Wiñaypaq reqsisqatam rurasqayki.
16 Wawanta ñuñuq mama hinam
nacionkuna uywasunki.
Wawan ñuñuq mama hinam
reykuna mikuchisunki.
Chaynapim reqsiwanki
ñoqa Tayta Dios salvaqniki kasqayta.
Chaynapim reqsiwanki Jacobpa Atiyniyoq Diosnin
reclamaqniki kasqayta.

17 Qoritam qosqayki broncepa rantinpi.
Qollqetam qosqayki fierropa rantinpi.
Kullupa rantinpim qosqayki bronceta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rumipa rantinpim qosqayki fierrota.
Gobiernaqnikikunam hawkayaypi gobiernasunki.
Kamachisuqnikikunam allinkunata ruraspa kamachisunki.
18 Nacionnikipim manaña rimanqakuñachu
dañasunaykimanta.
Allpaykipim manaña rimanqakuñachu
tuñichisunaykimantawan purmachisunaykimanta.
Murallaykikunatam sutichanki
"Libraqniy Muralla" nispa.
Zaguannikikunatam sutichanki:
"Diosta Alabana Zaguankuna" nispa.
19 Punchawpi kanchasunaykipaqpas
manañam intitaqa necesitankichu.
Tutanpi kanchasunaykipaqpas
manañam killataqa necesitankichu.
Ñoqa Tayta Diosñam kasaq
wiñaypaq kanchaqnikiqa.
Ñoqa Diosnikiñam kasaq
qamta achkiriqnikiqa.
20 Intikiqa manañamá seqaykunqachu.
Killaykiqa manañamá wañurunqachu.
Ñoqa Tayta Diosñam kasaq
wiñaqpaq kanchariqniki.
Llakisqalla kaynikipas
tukunqam qampaqariki.

21 Runaykikunapas llapallanmi
allin ruraqkunaña kanqaku.
Wiñaypaqñam paykunaqa
allpankutapas dueñochakunqaku.
Paykunaqa plantakusqaypa ikllimuqninkunam.
Paykunaqa makiykunapa rurallasqankunam.
Chaynataqa rurarqani
atiyniyta qawachikunaypaqmi.
22 Aschalla kaqkunam waranqaman mirarunqa.
Aschalla kaqkunam hatun nacion karullanqa.
Ñoqa Tayta Diosmi chaytaqa tiemponpi rurasaq.
Ñoqa Tayta Diosmi chaytaqa prontolla rurasaq.

Israel nacionta Tayta Diospa favorecenan tiempomanta

61 1 Señor Diospa Espiritunmi ñoqapi kachkan.
Tayta Diosmi aceitewan talliwaspan sapaqchawarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wakchakunaman allin noticiata willakunaypaqmi sapaqchawarqa.
Llakisqakunata consuelanaypaqmi kachamuwarqa.
Presochasqa kaqkunaman willaspay libranaypaqmi kachamuwarqa.
Carcelpi kaqkunata kacharinaypaqmi kachamuwarqa,
2 chaynapi Tayta Diospa agradonpaq watamanta willakunaypaq,
chaynapi yupaychasqanchik Diospa vengakunan punchawmanta
willakunaypaq,
chaynapi llapallan llakisqakunata consuelanaypaq,
3 chaynataq Sion Moqopi llakisqakunata kusichinaypaq,
chaynataq umankupi kaq uchpapa rantinpi
suma-sumaq coronataña qonaypaq,
chaynataq llakisqa kasqankupa rantinpi
kusikunanku aceitewanña tallinaypaq,
chaynataq hukmanyasqa kaqkunatapas
alabanapaq pachawan pachachinaypaq.
Paykunataqa:
"Allinkuna Ruruq Encina Sachakuna"
nispam sutichanqaku.
Paykunataqa: "Tayta Diospa Sumaq Kayninta
Qawachinankupaq Plantasqakuna" nispam sutichanqaku.

4 Mosoqmantam hatarichinqaku
ancha ñawpaqmantaraq tuñichisqa sitiokunata.
Mosoqmantam hatarichinqaku
ñawpaq tiempopi purmachisqakunata.
Mosoqyachinqakum tuñichisqa llaqtakunata.
Mosoqyachinqakum ñawpaq miraykunapa purmachisqankunata.
5 Forasterokunam michinqa ovejaykichikkunata.
Mana reqsisqaykichik runakunam
llamkanqaku chakraykichikkunata.
Mana reqsisqaykichik runakunam
llamkanqaku uvas huertaykichikkunata.
6 "Tayta Diospa Sacerdotenkuna" nispam sutichasqa kankichik.
Yupaychasqanchik Diospa Serviqninkunawan sutichasqam
kankichik.
Wakin nacionkunapa kapuqninkunatam mikunkichik.
Paykunapa reqsisqa kayninwanmi alabakunkichik.
7 Penqachisqa kasqaykichikpa rantinpim
runaykunaqa doble herenciata chaskinkichik.
Penqayman churasqa kasqaykichikpa rantinpim
runaykunaqa herenciaykichikpiña kusikuymanta qaparinkichik.
Chayraykum nacionnikichikpi doble herenciata chaskinkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hinaptinmi qamkunaqa wiñaypaq kusikunkichik.

8 Ñoqa Tayta Diosqa allin arreglotam kuyani.
Suwakuqkunatawan mana allin ruraqkunatam cheqnini.
Confiakunaykichik kaspaymi rurasqaykichikmanta pagasqaykichik.
Wiñaypaq contratotam qamkunawan rurasunchik.
9 Qampas miraynikikunapiwanmi reqsisqa kankichik nacionkunapi.
Willkaykichikpas reqsisqam kanqaku runakuna ukupi.
Llapallan qawaqninkunam reqsinqaku.
"Tayta Diospa bendecisqan miraykuna" nispam ninqaku.

10 Anchatam kusikuni Tayta Diosrayku.
Kusikunim yupaychasqay Diosrayku.
Alli-allin pachawan churachichkaq hinam
salvacionwan churachiwarqa.
Suma-sumaq pachawan churachichkaq hinam
allin ruraywan churachiwarqa.
Uma wankunta sacerdote churakuchkaq hinam
noviopas coronanta churakun.
Chaynatam Tayta Dios adornawarqa.
Alhajankunawan novia churakuchkaq hinam
ñoqatapas Tayta Dios adornawarqa.
11 Imaynam plantachakuna allpamanta wiñan,
imaynam muhupas huertapi wiñan,
chaynatam Tayta Dios allin ruraykunata wiñachinqa.
Chaynatam lliw nacionkunawan Tayta Dios alabachikunqa.

62 1 Sion Moqopi llaqtaraykum mana upallasaqchu.
Jerusalen llaqtaraykum mana qasillasaqchu,
chaynapi allinkuna rurasqayki kancharinankama,
chaynapi salvacionniki ratachkaq mechero hina kanankama.
2 Nacionkunam qawanqa salvasqa kasqaykita.
Llapallan runakunam qawanqa reqsisqa kasqaykita.
Mosoq sutiwan sutichasqam kanki.
Kikin Tayta Diospa sutichasqanmi kanki.
3 Suma-sumaq corona hinam
kanki Tayta Diospa makinpi.
Reypa uma wankin hinam
kanki yupaychasqanchik Diospa makinpi.
4 Manañam "Saqerusqa Llaqta" nisunkiñachu.
Allpaykitapas manam "Purmachisqa Allpa" ninqakuñachu.
Aswanqa "Diospa Kuyasqan" nispam sutichasunki.
Aswanqa "Casarasqa Warmi" nispam sutichasunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynataqa sutichasunki
Tayta Diospa ancha kuyasqan kasqaykiraykum.
Chaynataqa ninqaku
allpaykipas casarasqa warmi hina kasqanraykum.
5 Mozom casaran doncella sipasta.
Chaynatam churikikunapas hatallisunki qamta.
Imaynam novio kusikun novianwan.
Chaynatam Diosnikipas kusikun qanwan.
6 Jerusalen llaqta,
murallaykipa hawanpim churarqani cuidasuqnikitaqa.
Tuta punchawmi mana upallanqakuchu paykunaqa.
Tayta Diosmanta yuyariqkuna,
amayá samaychikchu qamkunaqa.
7 Tayta Diostaqa amayá
qasillallataqa saqeychikchu.
Jerusalen llaqtata hatarichinankamayá
ama saqeychikchu.
Enteron kay pachapi Jerusalen llaqta
alabasqa kanankamayá ama saqeychikchu.
8 Tayta Dios juraspanmi kaynata nirqa,
llumpay atiyninrayku juraspanmi nirqa:

Kawsaynikikunataqa manañam qosaqchu.
Enemigoykikuna mikunanpaqqa manañam qosaqchu.
Forasterokunaqa manañam vinoykita tomanqachu.
Anchata llamkaspa vino rurasqaykitaqa manañam tomanqachu.
9 Aswanqa kikikichikmi cosechaspa mikunkichik.
Mikuspaykichiktaqmi ñoqa Tayta Diosta alabawankichik.
Uvasta cosechaspam vinota tomankichik.
Santuarioypa pationkunapim tomankichik.

10 Lloqsiychik, lloqsiychik zaguanninta.
Runakunapaq allichaychik ñanta.
Ñanta sumaqta kichaychik.
Ruminkunata sumaqta wischuychik.
Qawanankupaq altopi sayachiychik banderata.
Llapallan nacionkuna qawananpaq sayachiychik banderata.
11 Tayta Diosmi kay pachapi kaynata uyarichin.
Enteron kay pachapi kaqkunamanmi kaynata uyarichin:
Sion Moqo llaqtapi kaqkunamanyá niychik.
Salvaqnin chayaramusqanmantayá willaychik.
Tayta Diosmi runankunata pusamuchkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llamkasqanpa pagontam pusamuchkan.
12 Runankunatam: “Tayta Diospaq Sapaqchasqakuna”
nispa sutichanqaku.
Runankunatam: “Tayta Diospa librasqankuna” nispa sutichanqaku.
Jerusalen llaqtatam sutichanqaku “Anchallaña Munasqa Llaqta”
nispa.
Jerusalen llaqtatam sutichanqaku “Manaña saqesqa llaqta” nispa.

Tayta Diospa vengakunan tiempomanta

63 1 ¿Pitaq wak hamuchkan Edom nacion lawmanta?
¿Pitaq wak hamuchkan Bosra llaqta lawmanta?
Puka tiñisqa pachayoqmi hamuchkan.
¿Pitaq wak sumaqllaña pachayoq hamuchkan?
Kallpasapallañam puristin hamuchkan.
Ñoqam hamuchkani allin ruraq kasqayman hina.
Ñoqam hamuchkani atiyniywan salvanaypaq hina.

2 ¿Imaynanpitaq pukaqa kachkan pachaykiqa?
¿Imaynanpitaq uvas saruqpa pachan hinaqa?

3 Ñoqaqa sapallaymi uvas sarunapi sarumurqani.
Mana pipapas yanapasqanmi sarumurqani.
Ancha rabiasqam ñoqaqa sarumurqani.
Ancha piñasqam ñoqaqa sarutyamurqani.
Uvaspa zumonmi pachayman pawaykamuwan.
Uvaspa zumonmi pachayta lliw qachacharamuwan.
4 Tanteachkarqanim vengakunaypaq.
Tiempom chayaramunña runaykunata reclamanaypaq.
5 Qawarirqanim, ichaqa manam pipas yanapaqniy karqachu.
Admirasqam karqani, ichaqa manam pipas kallpanchaqniy karqachu.
Atiyllaymi salvacionta rurarqa.
Piñakuyniymi kallpanchaqniy karqa.
6 Piñakuyniywanmi saruparqani runakunata.
Rabiaspaymi sinkachirqani paykunata.
Pampamanmi usuchirqani yawarninkuta.

Israel castapaq Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta

7 Ñoqam Tayta Diospa kuyapayakuyninmanta yuyachini.
Alabasqa kananpaq rurasqankunamantam yuyachini.
Favorninchikpi llapallan rurasqanmantam yuyachini.
Israel castakunapaqmi achka allinkunata rurarqa.
Ancha llakipayakuyninman hinam favorecewarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ancha kuyapayakuyninman hinam favorecewarqa.
8 Diosmi nirqa: Paykunaqa runaykunam, nispa.
Paykunaqa mana llullakuq churiykunam, nispa.
Tayta Diosmi paykunapa salvaqnin karqa.
9 Runankunapa tukuy ñakarisqankunapim paypas ñakarirqa.
Diospa qayllanpi kaq angelmi salvarqa paykunata.
Diosmi kuyakuyninpi llakipayaspan reclamarqa paykunata.
Hoqarispanmi paykunata marqarikuykurqa.
Ñawpaq tiempokunapim chaynallata rurarqa.
10 Aswanqa paykunaqa manam kasukurqakuchu payta.
Llakichirqakutaqmi Chuya Espiritunta.
Chayraykum paykunata enemigakururqa.
Paykunapa contranpiñam pelearqa.
11 Paykunam yuyarirqaku ñawpaq tiempokunamanta.
Yuyarirqakum Moisesmantawan runankunamanta.
Hinaspam paykunaqa tapunakurqaku:
¿Maypitaq kachkan
lamar qochamanta salvaq Diosqa?
¿Maypitaq kachkan
michiqninkunatawan ovejankunata salvaq Diosqa?
¿Maypitaq kachkan Moisesman
Chuya Espiritun qoq Diosqa?
12 ¿Maypitaq kachkan
Moisesta yanapananpaq admirakuypaq atiyninta kachamuqqa?
¿Maypitaq kachkan runankunapa
qayllanpi lamar qocha kichariqqa?
Payqa wiñaypaq reqsisqa kananpaqmi rurarqa.
13 ¿Maypitaq kachkan
lamar qocha ukunta paykuna pusamuqqa?
Chunniqpi puriq caballokunata hinam
mana lluchkachispa purichirqa.
14 Tayta Diospa Espiritunmi paykunata samachirqa.
Orqomanta pampaman uraykamuq ganadota hinam samachirqa.
Dios Taytalláy, chaynatam qampas runaykikunata pusarqanki.
Chaynapim ancha reqsisqata kikillayki rurakurqanki.

Tayta Diospa yanapakuyninta mañakusqankumanta

15 Dios Taytáy, qawarimuy hanaq pachamanta.
Dios Taytáy, qawarimuy chuya sitiopi kasqaykimanta.
Dios Taytáy, qawarimuy kanchariq sitioykimanta.
¿Maypitaq kachkan ancha kuyakuynikiqa?
¿Maypitaq kachkan ancha atiynikiqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asllayarunñam allin sonqo kayniki.
Asllarayunñam ñoqaykupaq llakipayakuyniki.
16 Abueloyku Abraham manaña reqsiwaptinkupas
qanmi Taytayku kanki.
Abueloyku Israel manaña reqsiwaptinkupas
qanmi Taytayku kanki.
Ñawpaqmantapunim Libraqniyku sutiyoq kanki.
17 Dios Taytalláy
¿imanasqataq saqeruwankiku pantaruspa,
munasqaykiman hina manaña kawsanaykupaq?
Dios Taytalláy ¿imanasqataq sonqoykuta rumiyarachinki
qamtapas manaña respetanaykupaq?
Kutimuwaykuyá kay serviqnikikunarayku.
Kutimuwaykuyá kay qampa kaq Israel ayllukunarayku.
18 Sapaqchasqayki runaykikunaqa
manam unaypaqchu allpaykuta dueñochakurqaniku.
Ñoqaykupa enemigoykum santuarioykita sarutyarurqaku.
19 Qampa manaña gobiernasqayki hinam kachkaniku.
Manaña haykapipas sutikiwan sutichasqa hinam kachkaniku.

64 1 Amalaya tela llikichkaq hina cielokunata kicharimuwaq.
Amalaya lloqsimuchkaq hina kay pachaman uraykamuwaq.
Amalaya orqokunapas qayllaykipi katkatatananpaq uraykamuwaq,
2 chaynapi kichkakunapi ratariruspa
yaku timpuchiq nina hina kanaykipaq,
chaynapitaq enemigoykikunapas sutikita reqsinanpaq
hinaspa nacionkuna qayllaykipi katkatatananpaq.
3 Manchakuypaq kaqkunata ruraspaykim,
mana suyasqayku kaqkunata ruraspaykim
kay pachaman uraykamurqanki.
Chaynataqmi orqokunatapas katkatatachirqanki.
4 Ñawpaqmantapunim mana pipas uyarirqachu.
Ñawpaqmantapunim mana pipas kasukurqachu.
Ñawpaqmantapunim mana pipas rikurqachu
qam hina huk dios kasqantaqa
otaq qampi confiakuqkunapaq rurasqaykitaqa.
5 Qamqa yanapanaykipaqmi tupachikunki
kusisqa allin ruraqkunawan.
Qamqa yanapanaykipaqmi tupachikunki
munasqaykita hina kawsayta yuyariqkunawan.
Qamqa piñasqam kachkanki huchallikusqaykurayku.
Chaywanpas rurasqaykiraykum wiñaypaq salvasqa kaniku.
6 Ñoqaykuqa llapallaykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

millakuypaq runa hina kachkaniku.
Llapallan allinkuna rurasqaykupas
latapa hinam kachkan.
Warmipa yawarpakuyninwan
qachachasqa latapa hinam kachkan.
Qawiruspa wichisqa rapikuna hinam kachkaniku.
Mana allinkuna rurasqaykupa apasqanmi kachkaniku.
7 Qayakusuqnikiqa manam pipas kanchu.
Hapipakamusuqnikiqa manam pipas kanchu.
Qanmá pakakururqanki ñoqaykumanta.
Vencerachiwarqankikum mana allin rurasqaykumanta.

8 Chaywanpas Dioslláy,
taytaykum kunanqa kanki.
Ñoqaykuqa mitu hinam kallaniku.
Qanmi ichaqa manka ruraq hina kanki.
Llapallaykum qampa rurasqayki kallaniku.
9 Dios Taytayku, amayá llumpaytaqa piñakuychu.
Mana allin rurasqaykutaqa amayá wiñaypaqqa yuyariychu.
Qawariwaykuyá ñoqaykutaqa.
Yuyariyá runaykikuna kasqaykutaqa.
10 Sapaqchasqa llaqtaykikunam chunnichkan.
Sion Moqopi llaqtam chunnichkan.
Jerusalen llaqtam tuñichisqa kachkan.
11 Qampaq sapaqchasqa temploykum
kañasqa kachkan.
Abueloykupa alabasunayki suma-sumaq temploykum
kañasqa kachkan.
Llapallan kuyasqayku kaqkunam
purmachisqa kachkan.
12 Chayna kachkaptinqa
¿manachum imallatapas ruranki
Dios Taytalláy?
Chayna kachkaptinqa
¿upallallachum kakunki
Dios Taytalláy?
¿Llumpa-llumpaytachu ñakarichiwankiku
Dios Taytalláy?

Mana kasukuqkunata Dios castigananmanta

65 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
Mana imapas mañakuqniykunam asuykamuwarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana maskaqniykunam ñoqata tariwarqa.
Ñoqata mana imapas mañakuq nacionmanmi nirqani:
"Kaypim kachkani" nispaymi nirqani.
2 Sapa punchawmi makiykunata haywarayarqani.
Mana kasukuq runakunamanmi haywarayarqani.
Mana allin kawsaq runakunamanmi haywarayarqani.
3 Kay runakunam chaylla-chaylla piñachiqniy runakuna.
Paykunam huertakunapi animalkuna ofreceq runakuna.
Paykunam ladrillo altarkunapi kañaspa ofreceq runakuna.
4 Paykunam tiyanku sepulturakunapi.
Paykunam achikyanku pakasqa machaykunapi.
Paykunam mikunku kuchi aychata.
Yanukunkum millakuypaq caldokunata.
5 Paykunam ninku: "Chayllapi sayay.
Ama asuykamuwaychu" nispa.
"Qanmantapas pasaypaq sapaqchasqam kani.
Ama hapiwaychu" nispa.
Chay runakunaqa senqay seqsichiq qosni hinam.
Chay runakunaqa tukuylla punchaw rataq nina hinam.
6 Qayllaypi qellqasqam kachkan tukuy kaykunaqa.
Manam qasillallaqa kaymanchu, pagasaqmi paykunamanqa.
Pagasaqtaqmi merecesqankuta paykunamanqa.
7 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Pagasqaykichikmá mana allin rurasqaykichikmanta.
Pagasqaykichikmá abueloykichikpa mana allin rurasqanmanta.
Paykunam inciensota kañarqaku orqokunapi.
Paykunam insultawarqaku moqokunapi.
Ñawpaq rurasqankumantam pagasaq
paykunamanqa merecesqankutam pagasaq.

Bendecinanpaq Tayta Dios prometesqanmanta

8 Tayta Diosmi kaynata nin:
Runam uvaspa rurunkuna ukupi zumosapa uvasta tarispa
nin: "Amaraq chay uvas plantata kuchuychu.
Chaypiqa allinraqmi kachkan" nispa.
Chaynatam ñoqapas serviqniykunawan rurasaq.
Manam paykunamantaqa pasaypaqchu chinkachisaq.
9 Mirachisaqmi Jacobpa mirayninkunata.
Juda casta runakunam dueñochakunqa orqoykunata.
Akllakusqaykunam chay allpata dueñochakunqa.
Serviqniykunam chaypi *yachanqa.
10 Saron Qechwapim oveja hatuskuna kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Acor Qechwapim ganadokuna samanqa.
Maskaqniy runakunapaqmi chayna kanqa.
11 Ñoqamanta karunchakuqkunatam,
sapaqchasqay orqomanta qonqaqkunatam,
allin suerte apamuq Gad sutiyoq taytachaman
mikuy qoqkunatam,
allin destino apamuq Meni sutiyoq mamachaman
vino serviqkunatam
12 ñoqapas citaykichik guerrapi wañunaykichikpaq.
Qamkunam kumuykunkichik wañuchisqa kanaykichikpaq.
Qayaptiymi mana contestawarqankichikchu.
Rimapayaptiymi mana kasuwarqankichikchu.
Qawachkaptiymi mana allinta rurarqankichik.
Mana gustasqaytam qamkuna akllarqankichik.

13 Chayraykum ñoqa Señor Dios kaynata nini:
"Serviqniykunaqa mikusqam kanqaku.
Qamkunañataqmi yarqaymanta kankichik.
Serviqniykunaqa yakutam tomanqaku.
Qamkunañataqmi yakumanta kankichik.
Serviqniykunaqa kusisqam kanqaku.
Qamkunañataqmi penqaypi rikurinkichik.
14 Serviqniykunaqa kusisqam takinqaku.
Sonqonkupi kusisqa kasqankuraykum takinqaku.
Qamkunam ichaqa llaki sonqoyoq qaparkachankichik.
Qamkunam ichaqa ancha llakisqa waqankichik.
15 Akllakusqaykunamanmi qonkichik sutikichikta.
Chay sutikichikta rimaspam ñakanqaku runakunata.
Ñoqa Señor Diosmi wañuchisqaykichik qamkunata.
Serviqniykunamanmi churasaq huk sutita.
16 Pipas kay nacionta mañakuspaqa
confianapaq Diosmantam mañakunqa.
Pipas kay nacionpi juramentaspaqa
confianapaq Diosraykum juramentanqa.
Ñawpaq ñakariykunaqa qonqasqañam kanqa.
Chaykunaqa qayllaymantam chinkasqaña kanqa.

17 Ñoqam unanchasaq mosoq cielokunata.
Ñoqam unanchasaq mosoq allpata.
Punta kaqkunaqa kanqa qonqasqañam
chaynataq mana pipapas yuyarisqanñam.
18 Anchata kusikuychik ñoqapa unanchasqaywan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wiñaypaq kusikuychik ñoqapa unanchasqaywan.
Jerusalen llaqtatam unanchasaq chay llaqtapi kusikuy kananpaq.
Chaypi runakunatam unanchasaq wakinkuna kusikunankupaq.
19 Kikiypunim anchata kusikusaq Jerusalen llaqtarayku.
Kikiypunitaqmi kusikusaq runaykunarayku.
Chay llaqtapiqa manañam waqaqkunata uyarinqakuñachu.
Chay llaqtapiqa manañam llakimanta qaparinqakuñachu.
20 Manañam chaypiqa wañunqakuñachu
nacesqalla wawakunaqa.
Chaypiqa manam kanqañachu
watanku mana cumpliq paya-machukunaqa.
Pachak watanpi wañuqkunaqa
mozollaraqmi kanqa.
Manaraq pachak watanpi wañuq huchasapa runaqa
Diospa ñakasqanmi kanqa.
21 Wasikunatam hatarichinqaku
hinaspam chaypi *yachanqaku.
Uvas huertakunatam plantanqaku
hinaspam rurunta mikunqaku.
22 Wasikunatam hatarichinqaku
ichaqa manam sapaq runakuna yachananpaqñachu.
Uvas huertakunatam plantanqaku
ichaqa manam sapaq runakuna rurun mikunanpaqñachu.
Sachakuna hinam runaykunaqa
una-unay watakunata kawsanqa.
Akllakusqaykunaqa
llamkasqankunapa ruruntam horqonqa.
23 Llamkanqakupas manañam yanqapaqchu.
Churinkupas manañam nacenqaku desgraciapaqchu.
Paykunaqa Tayta Diospa bendecisqan miraykunam.
Mirayninkunapas Tayta Diospa bendecisqan runakunam.
24 Manaraqpas mañakamuwachkaptinkum
paykunata ñoqa contestasaq.
Manaraqpas rimayta tukuchkaptinkum
paykunata ñoqa uyarisaq.
25 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Atoqwan malta ovejam kuskanku mikunqa.
Bueyes hinam leonpas pajataña mikunqa.
Culebrapas allpatañam mikunqa.
Sapaqchasqay orqopiqa manañam daño ruraqqa kanqachu.
Chaypiqa manañam purmachiq runapas kanqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diospa agradonpaq alabanamanta

66 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
Hanaq pachaqa gobiernaspa tiyanaymi.
Kay pachaqa ñoqapa sarunaymi.
¿Maypitaq wasita rurapuwankichikman?
¿Maypitaq samarinay sitiota rurapuwankichikman?
2 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Ñoqa ruraptiymi karqa tukuy kaykuna.
Chaymantapunim rikurirqa tukuy kaykuna.

Favorecesqay runakunaqa
humillakuspa wanakuq runakunam.
Favorecesqay runakunaqa
palabray respetaq runakunam.
3 Toro wañuchipuwaqniy runaqa
runa wañuchiq hinam.
Oveja wañuchipuwaqniy runaqa
allqopa kunkan qewichkaq hinam.
Kawsaykunamanta ofrecewaqniy runaqa
kuchipa yawarnin ofreceq hinam.
Incienso kañapuwaqniy runaqa
taytachata adoraq hinam.
Paykunaqa kikinkupa munasqanman hina kawsaytam akllakurqaku.
Paykunaqa millakuypaq rurasqankunapim kusikunku.
4 Ñoqapas paykunata ñakarichinaypaqmi akllasaq.
Ancha manchakusqankutam paykunaman apamusaq.
Qayakuptiymi mana pipas contestawarqachu.
Rimapayaptiymi mana pipas contestawarqachu.
Qawachkaptiymi mana allinta rurarqaku.
Mana gustasqaytam akllakurqaku.

Castigasqa karuspa librasqa kanankumanta

5 Tayta Diospa palabranta uyariychik.
Paypa palabranta respetaqkuna uyariychik:
Qamkunamanta wakiqnin cheqnisuqnikichikkunam ninku,
ñoqarayku wischusuqnikichikkunam kaynata ninku:
"Tayta Diosqa alabasqayá kachun" nispa.
"Kusisqata qamkuna qawaytam munaniku" nispa.
Aswanqa paykunam penqachisqa rikurinqaku.
6 Llaqtamanta qayakamuqkunatayá uyariychik.
Templomanta qayakamuqkunatayá uyariychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Enemigonkunamanmi Tayta Dios pagapuchkan.
Merecesqankuman hinam payqa qopuchkan.

7 Warmi hinaraqmi Sion Moqopi llaqtaqa wachakurun.
Manaraq wachakunan tiempopi
wachakuchkaq warmi hinam wachakurun.
Nanaynin manaraq hapichkaptin
wachakuchkaq warmi hinam wachakurun.
Wachakuchkaq warmi hinam qari wawata wachakurun.
8 ¿Pitaq chayna sucedesqanmanta uyarirqa?
¿Pitaq chayna kaqkunata rikurqa?
¿Huk punchawllapiqa nacionnintin runa nacerunmanchum?
¿Huk ratollapiqa nacionnintin runakuna wachakusqa kanmanchum?
Wachakuchkaq warmi hinam
Sion Moqopi llaqta nanaypi karqa.
Wachakuchkaq warmi hinam
chay ratollapi wawankunata wachakurqa.
9 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Wachakunan tiempota chayachimuchkaspayqa
¿harkakuymanchum wachakunantaqa?
Yupaychasqaykichik Diosmi nini:
Wachakunanpaq kachkaptinqa
¿michakuymanchum wachakunantaqa?

10 Jerusalen llaqtawan kusikuychik,
llapallan kuyaqninkuna payrayku kusikuychik.
Kusikuyninmanyá hukllawakuychik.
Payraykuyá llapallan waqaqkuna kusikuychik.
11 Jerusalen llaqtaqa wawanta ñuñuchkaq mama hinam
saksachisunkichik.
Saksanankama wawan mikuchiq mama hinam
consuelasunkichik.
Mamanpa lechenta tukunankama ñuñuq wawa hinam
saksankichik.
Achka-achka lecheta tomachkaq wawa hinam
kusikunkichik.
12 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Hawkayaytam mayuta hina Jerusalen llaqtaman kachamusaq.
Nacionkunapa qori-qollqentam lloqllata hina apachimusaq.
Chay llaqtaqa wawanta ñuñuchkaq mama hinam mikuchisunkichik.
Chay llaqtaqa wawanta marqachkaq mama hinam apasunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa wawanta moqonpi tusuchispa kuyaq mama hinam
kuyasunkichik.
13 Imaynallam maman consuelan wawanta
chaynatam consuelasqaykichik qamkunata.
Jerusalen llaqtapim consuelasqaykichik qamkunata.

14 Chayta qawaspam sonqoykichikpi kusikunkichik.
Verdeyariq qora hinam mosoqyanqa cuerpoykichik.
Tayta Diosmi serviqninkunaman atiyninta qawachinqa.
Enemigonkunamanmi piñakuyninta qawachinqa.
15 Tayta Diosqa ninapa chawpinpim hamuchkan.
Carretankunaqa wayra-para hinaraqmi hamuchkan.
Anchata piñakuspanmi payqa castiganqa.
Lenguachkaq nina hina piñakuyninwanmi castiganqa.
16 Arí, ninawanmi Tayta Diosqa juzganqa.
Arí, guerra rurasqanwanmi llapallan runakunata juzganqa.
Arí, Tayta Diosqa achkaqtam wañuchinqa.

17 Tayta Diosmi kaynata nin:
Taytaycha-mamachakunata adoranankupaq
huertapi chuyanchakuqkunaqa,
huertapa chawpinpi
taytachata qatiqkunaqa
llapallankum chinkachisqa kanqaku.
Kuchi aycha mikuqkunaqa,
millakuypaq animalkuna mikuqkunaqa,
ukucha aycha mikuqkunaqa
llapallankum chinkachisqa kanqaku.
18 Ñoqaqa qawanim mana allinkuna rurasqankuta.
Ñoqaqa yachanim mana allinkuna tanteasqankuta.
Chayraykum kikiy hamuspay llapallan nacionkunata huñusaq.
Chayraykum tukuy rikchaq idiomayoqkunata huñusaq.
Chaynapim paykuna hamunqaku.
Chaynapim atiyniyta qawanqaku.
19 Paykunapaqmi señalta rurasaq.
Wakin lluptiqkunatam huklaw nacionkunaman kachasaq.
Kachasaqmá Tarsis lawman hinaspa Libia lawman.
Kachasaqmá flechana arma manejaq Lidia lawman.
Kachasaqmi Tubla lawman hinaspa Grecia lawman.
Kachasaqmi lamar qochapa karu patankunapi nacionkunaman.
Chaypi kaq runakunam
mana haykapipas ñoqamanta uyarirqakuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa atiyniytapas manam qawarqakuchu.
Paykunaqa nacionkunamanmi willakunqaku.
Paykunaqa atiyniymantam willakunqaku.
20 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Pusamunqakum llapallan nacionkunamanta.
Pusamunqakum castamasikichikkunata.
Ñoqa Tayta Diospaqmi ofrendata hina pusamunqaku.
Caballokunapim, carretakunapim, andaskunapim pusamunqaku.
Mulakunapiwan camellokunapim pusamunqaku.
Jerusalen llaqtapi sapaqchasqay orqomanmi pusamunqaku.
Pusamunqakuqa Israelpa mirayninpa kawsay ofrenda
apamusqankuta hinam
otaq ñoqa Tayta Diospa temployman chuyanchasqa tupupi
apamusqankuta hinam.

21 Tayta Diosmi nin:

Paykunamantam akllasaq sacerdotey kanankupaq.
Paykunamantam akllasaq Leviy casta hina serviwanankupaq.
22 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Mosoqyachisqay cielokunam qayllaypi takyanqa.
Mosoqyachisqay kay pacham qayllaypi takyanqa.
Chaynatam qayllaypi takyanqa miraynikichikkuna.
Chaynatam qayllaypi takyanqa sutikichikkuna.
23 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Sapa mosoq killa punchaw fiestapim,
sapa semana punchawpim
llapallan runakuna hamuwanqa.
Qayllaypi qonqorakuqmi hamunqa.

24 Lloqsimuspankum qawanqaku runankunapa aychankunata.
Qawanqakum contraypi hoqarikuqkunapa aychankunata.
Aychanku mikuq urukunaqa manañam wañunqachu.
Cuerponku rupaq ninaqa manañam wañunqachu.
Chaykunaqa millakuypaqmi kanqa.
Llapallan runakunapa millakusqanmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JEREMIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa sutinwan sutichasqa librom. Payqa kawsarqa Juda nacionpa tukunayasqan watakunapim otaq yaqa soqta pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi. Huchallikusqankurayku hinaspa taytacha-mamachakuna adorasqankurayku manchakuypaq castigo hamunanmantam nacioninpi llaqtamasinkunaman willarqa. Jeremiasqa rikurqam iskay kutikama Jerusalen llaqtata enemigonku muyurusqanta, rikurqataqmi Jerusalen llaqtaqa iskay kutikama vencesqa kasqantapas. Qawarqam Jerusalen llaqtapas chaynataq templopas tuñichisqa kasqanta hinaspa reypas, runakunapas preso pusasqa kasqankuta. Payqa revelacionninpim rikurqataq Jerusalen llaqtata Juda nacionniyoq runakuna kutimuspa hatarichisqankuta.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman.

Punta kaq partem willakun Jeremias akllasqa kasqanmanta hinaspa Juda nacion reykunapa tiemponpi willakusqanmanta (1-15).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Secretario Barucpa qellqasqanman hina Jeremiaspa vidanmanta (26-45).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun wakin nacionkunapa contranpi Jeremiaspa willakusqanmanta (46-51).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jerusalen llaqta vencesqa kaspan Babilonia nacionman pusasqa kasqanmanta.

Mana kasukusqankurayku runakunaman hatun desgracia hamunanmanta Jeremias willakusqanraykum paypa contranpi hatarirqaku, rimasqankunatapas manataqmi kasukurqakuchu. Sienteq runa kaspam Jeremiaspas chayna portakusqankuwan achka kutita hukmanyarqa, chaywanpas Diospa palabran sonqonpi nina hina kaptinmi mana upallayta atirqachu (29:9).

Runakuna Tayta Diosta qepanchakuruspa taytacha-mamachakunataña adoraptinkum paykunata anyarqa pierdekuq warmiwan tupachispan. Willarqataqmi paykunawan Tayta Dios mosoq contrato rurananmantapas (31:31-34).

Jeremiasta Tayta Dios sapaqchasqanmanta

1 [1] Kaykunam Jeremiaspa rimasqankuna. Paymi karqa sacerdotekunapa castanmanta kaq Hilciaspa churin. Chay sacerdotekunam *yacharqaku Benjamin castapa allpan Anatot llaqtapi. [2] Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayarqa Amonpa churin Rey Josias chunka kimsayoq watamanña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda nacionpi gobiernachkaptin. 3 Rimapayarqataqmi Juda nacionpa reynin Joacimpa tiemponpipas chaynataq Juda nacionpa reynin Sedequiaspa tiemponpipas. Chay reykunaqa karqa Rey Josiaspa churinmi. Rimapayarqaqariki Rey Sedequiaspa chunka hukniyoq wata gobiernasqankamam otaq chay watapa pichqa kaq killankamam. Chay killapim Jerusalen llaqtapi *yachaqkunata huklaw nacionman presochasqata pusarqaku.

4 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:

5 Mamaykipa wiksanpi manaraqpas
unanchachkaspaymi reqsirqaykiña.
Manaraqpas nacechkaptikim
qamtaqa sapaqchakurqaykiña.
Nacionkunamanmi ñoqamanta
willakunaykipaq churarqaykiña.

6 Ñoqam payta nirqani:
¡Ay Señor Diosnilláy,
ancha warmaraqmi kallani!
Manaraq rimaypas
yachaqmi kallani.

7 Ichaqa Tayta Diosmi niwarqa:
Ama rimaychu
ancha warmaraq kasqaykimantaqa.
Qamqa rinkim maymanpas
kachaptiyqa.
Rimamunkitaqmi ñoqapa
kamachisqaytaqa.
8 Amam manchakunkichu pitapas.
Qanwanmi kachkani libranaypaqpas.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

9 Tayta Dios makinta haywariykamuspanmi simiyta llachpaykuwaspan niwarqa:
Kunanmi palabraykunata simikiman churani.
10 Kunanmantam nacionkunapi churayki.
Reykunapa gobiernasqanpim churayki.
Rachusqa, tuñichisqa kanankupaqmi churayki.
Chinkachisqa, taqmasqa kanankupaqmi churayki.
Hatarichisqa, plantasqa kanankupaqmi churayki.

11 Tayta Diosmi tapuwarqa:
Jeremias ¿imatataq qawachkanki? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Almendras sachapa kallmantam —nispa.
12 Tayta Diosmi niwarqa:
Allintam rikurunki,
cheqaptapunipas nisqaykunata
cumplinaypaqmi chaylla kachkani —nispa.

13 Yapamantam Tayta Dios tapuwarqa:
¿Imatataq qawachkanki? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:
Timpuchkaq mankatam, norte lawmanta
taqtakuykuchkaqña mankatam —nispa.

14 Tayta Diosmi niwarqa:
Kay nacionpi llapallan yachaqkunata
ñakarichiqmi hamunqa.
Norte lawmantam paykunaman
taqtakaykamunqa.
15 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Nacionkunatam qayamusaq,
norte lawpi reykunapa
gobiernasqantam qayamusaq.
Reyninkunam hamunqaku.
Jerusalenpa zaguanninkunapim churanqaku.
Gobiernanankupaqmi tiyanankuta churanqaku.
Llapallan murallapa
muyuriqninpim churanqaku.
Juda nacionpa contranpim churanqaku.
Llapallan llaqtakunapa contranpim churanqaku.
16 Chaynatam ñoqa sentenciani.
Mana allin rurasqankuraykum sentenciani.
Saqeruwasqankuraykum sentenciani.
Sentencianiqa sapaq dioskunapaqña
inciensotapas kañapusqankuraykum
chaynataq kikinkupa rurasqankumanña
qonqorakusqankuraykum.
17 Kallpatayá qamqa hapiy.
Paykunamanyá kunan riy.
Nimuyá lliw kamachisqaykunata.
Amam manchakunkichu paykunata.
Manchakuptikiqa ñoqam katkatatachisqayki.
Paykunapa qayllanpim katkatatachisqayki.
18 Murallasqa llaqtata hinam churayki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Fierromanta pilarta hinam churayki.
Broncemanta murallata hinam churayki
Juda nacionpi runakunapa contranpi,
Juda nacionpi reykunapa contranpi
chaynataq kamachiqninkupa contranpipas
chaynataq sacerdotenkunapa contranpipas,
llapallan chaypi *yachaqkunapa contranpipas.
19 Qampa contraykipi peleaspankuqa
manam vencesunkichu paykunaqa.
Qanwan kasqayraykum librasqayki.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata niki.

Israelpa mirayninkuna Diosta qepanchakusqankumanta

2 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:
2 Jerusalen llaqtapi runakunaman nimuy.
Allinta uyarinankupaq qaparispa nimuy:
"Kaynatam Tayta Dios nin" nispayá nimuy.
Sipas kaspa kuyawasqaykitam yuyarini.
Casararuptiy kuyawasqaykitam yuyarini.
Chunniqninta qatimuwasqaykitam yuyarini.
Mana tarpusqa chunniqnin
qatiwasqaykitam yuyarini.
3 Israel runakunaqa sapaqchakusqaymi karqankichik.
Cosechaypa punta rurunkuna hinam karqankichik.
Pipas dañasuqnikikunatam cargocharqani.
Desgraciakunawanmi paykunata castigarqani.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

4 Jacobpa castankuna,
Tayta Diospa palabranta uyariychik.
Israelpa llapallan castankuna,
Tayta Diospa palabranta uyariychik.
5 Paymi qamkunaman kaynata nisunkichik:

¿Ima faltaytataq abueloykichikkuna tarirqa
ñoqamanta karunchakunankupaqqa?
¿Ima faltaytataq abueloykichikkuna tarirqa
mana imapaq valeq
taytachakunata adoranankupaqqa,
chaynapi mana imapaq valeq
taytachakuna hina kanankupaqqa?
6 Ñoqamantaqa manam tapuyllapas-tapukurqakuchu:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"¿Maytaq Egiptomanta horqomuwaspanchik
chunniqninta pusamuwaqninchikqa?" nispallapas.
"¿Maytaq qaqallaña chaki wayqonkunata pusamuwaspanchik
chaki allpanta pusamuwaqninchikqa?" nispallapas.
"¿Maytaq sinchi tutayay allpanta pusamuwaspanchik
runapa mana purinanta pusamuwaqninchikqa?" nispallapas.
"¿Maytaq runapa mana *yachanan allpankunata
pusamuwaqninchikqa?" nispallapas.
7 Tukuy imakunapa wiñanan allpamanmi pusamurqaykichik.
Rurunkunata mikunaykichikpaqmi pusamurqaykichik.
Allinnin kaqkunata mikunaykichikpaqmi pusamurqaykichik.
Ichaqa qamkunam kay allpayman yaykuramuspaykichik
mana qawanaypaq hinataña rurarunkichik.
Akllasqay allpatam millakuypaqtaña rurarunkichik.
8 Sacerdotekunaqa manam tapukurqakuchu:
"¿Maytaq Tayta Diosqa?" nispallapas.
Manam reqsiwarqakuchu
yachachikuyniykunata yachachiqkunapas.
Manam kasuwarqakuchu
kamachikuqkunapas.
Ñoqamanta willakuqkunapas
Baal sutiyoq taytachamantañam willakurqaku.
Mana valeq
taytachakunatañam qatikurqaku.

Israel castapa contranpi Diospa quejakusqanmanta

9 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Huktawanmi quejakusqaykichik qamkunata.
Huktawanmi quejakusaq willkaykichikkunata.
10 Chipre sutiyoq islapi runakunata qawamuychik.
¿Qamkunapa rurasqaykichikta hina rurasqakuchus?
Cedar lawpi kaqkunata sumaqta tapuchimuychik.
¿Qamkunapa rurasqaykichikta hina rurasqakuchus?
11 Diosninkuqa taytachakunalla kachkaptinpas ¿cambiasqakuchus?
Wakin nacionkunaqa manam diosninkutaqa saqerqakuchu.
Runaykunam ichaqa ñoqata saqeruwanku.
Alabakunanku Diosninkutam saqeruwanku.
Mana imapaqpas valeq taytachakunata
qatinankuraykum saqeruwanku.
12 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Cielokuna, admirakuychik.
Kay rurasqankumanta admirakuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Iskay rikchaq huchatam runaykuna rurarunku.
Yakuyoq pozo hina kawsachiqninkutam saqeruwanku.
Kikinkuñam toqokurunku pozokunata,
yaku mana qochachiq pozokunata.

Huchankupa pagonmanta

14 ¿Israel castakunaqa sirvientechu
suwasqa kanankupaqqa?
¿Paykunaqa nacerqaku sirvientepaqchu
suwasqa kanankupaqqa?
15 Paykunapa contranpim malta leonkuna hina qaparkachanku.
Paykunapa contranpim mancharikuypaqta qaparkachanku.
Allpankutam chunnirachirqaku
manaña pipas *yachananpaq.
Llaqtankutam kañaykurqaku
manaña pipas yachananpaq.
16 Menfis llaqtapi yachaqkunam umaykita pakirunku.
Tafnes llaqtapi yachaqkunam umaykita pakirunku.
17 Saqeruwasqaykichikraykum chaykunaqa pasasurqankichik.
Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diostam saqeruwarqankichik.
Ñannin pusamusuqnikichiktam saqeruwarqankichik.
18 Kunanqa ¿imatataq horqokunki
Egipto nacionman rispayki
Nilo Mayupa yakunta tomaspaykiqa?
Kunanqa ¿Imatataq horqokunki
Asiria nacionman rispayki
Eufrates Mayupa yakunta tomaspaykiqa?
19 Mana allinlla rurasqaykichikmi corregisunkichik.
Ñoqata saqeruwasqaykichikmi sentenciasunkichik.
Tanteaspaykichikyá cuentata qokuychik
yupaychasqaykichik Tayta Diosta saqeruwaynikichikqa
mana allinnikichikpaq kasqanta.
Tanteaspaykichikyá cuentata qokuychik
yupaychasqaykichik Tayta Dios saqeruwaynikichikqa
llakikuynikichikpaq kasqanta.
Manam respetawarqankichikchu ñoqataqa.
Chaynatam nini Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa.

Israelpa castankuna mana kasukusqanmanta

20 Yugonta pakipachkaq toro hinam
unayña hoqarikurqanki.
Coyundanta tipipachkaq toro hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

unayña hoqarikurqanki.
"Manam servisqaykiñachu" nispam niwarqanki.
Llapa alto moqokunapim
chuchumika warmi hina ankallarqanki.
Llapa rapisapa sachakunapa sikinpim
chuchumika warmi hina ankallarqanki.
21 Akllasqa uvas plantata hinam plantarqayki.
Ancha allin uvaspa murunta hinam tarpurqayki.
¿Imaynanpimá purun uvas plantamanqa tikrakurunki?
¿Imaynanpimá manaña reqsipay uvas plantaqa rikurirunki?
22 Lejiawan mayllakuptikipas
mana allin rurasqaykipa mirkantaqa
hinallam qawachkani.
Anchallataña jabonakuptikipas
mana allin rurasqaykipa mirkantaqa
hinallam qawachkani.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
23 Qamqa manapunim niwaqchu:
"Manam qanrachakurqanichu" nispaqa.
Qamqa manapunim niwaqchu:
"Baal sutiyoq taytachataqa manam qatirqanichu" nispaqa.
Yuyariy qechwapi purisqaykikunata.
Reqsikuy tukuy rurasqaykikunata.
Qamqa kanki kallpachkaq china camello hinam,
chichukunanpaq kallpakachaq china camello hinam.
24 Chichukunan punchawkunapi
montepi china asno hinam qamqa kanki.
Wayrakunapas muskikachaq monte asno hinam kanki.
Chichukunanpaq rupariynintaqa ¿pitaq tanichinman?
Orqo asnoqa mana pisipaspallanmi tariykunman.
Chichukunan tiempopiqa chayllam tariykunman.

25 Israel castakuna, cuidakuychik,
yanqataq qala chakillaña puriwaqchik
taytachakunata qatispa.
Israel castakuna, cuidakuychik,
yanqataq yakunayachikuwaqchik
taytachakunata qatispa.
Chaynata nichkaptiypas niwarqankichikmi:
"Yanqañam, manam atiymanñachu" nispa.
"Sapaq dioskunatañam kuyaruni" nispa.
"Chaykunatañam qatikusaq" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel castakuna castigasqa kanankumanta

26 Suwakuq runam tarirachikuspan
rikurirun hatun penqaypi.
Lliwmi Israel castaqa rikurirunkichik hatun penqaypi.
Reynikichikkunawan kamachikuqkunam
hatun penqaypi rikurirunqaku.
Sacerdotekichikkunam ñoqamanta willakuqkunapiwan
hatun penqaypi rikurirunqaku.
27 Qamkunam sachata nichkankichik:
"Qanmi taytayku kanki" nispa.
Qamkunam rumita nichkankichik:
"Qanmi wachakuqniyku kanki" nispa.
Ñoqatam ichaqa qepanchakuruwankichik.
Uyaykichiktapas ñoqamantam pakaruwankichik.
Ñakarisqaykichik tiempopim ichaqa niwankichik:
"Hatarispayki salvaykuwayku" nispaykichik.
28 Juda castakuna,
taytachakuna rurasqaykichikqa
¿maypitaq kachkanku?
Achkallaña llaqtaykikuna hinam
taytachaykikunapas
achkallaña kachkanku.
Ñakarisqaykichik tiempopiyá hamusunkichik.
Qamkunaman hamuspankuyá librasunkichik.
29 ¿Imanispataq ñoqapa contraypiqa quejakuwaqchik?
Mana kasuwachkaspaykichikqa ¿imanispataq quejakuwaqchik?
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
30 Yanqapaqmi castigarqani castaykichikkunatapas.
Paykunaqa manam munarqakuchu corregikuytapas.
Imaynam leon wañuchin runakunata.
Chaynam espadawan wañuchirqankichik
ñoqamanta willakuqkunata.
31 Yaw kunan miraykuna, atiendeychik,
Ñoqa tayta Diospa palabraytayá atiendeychik:
¿Chunniq allpachum qamkunapaqqa karqani?
¿Tutayaypa kanan allpachum qamkunapaqqa karqani?
Runaykuna ¿imanasqataq niwankichik:
"Munasqaykupim purikuyta munaniku" nispaqa?
¿Imanasqataq niwankichik:
"Manañam qanmanqa kutirimuymankuñachu" nispaqa?
32 Sipasqa ¿qonqarunmanchum adornonkunawan churakuyta?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Casarakuqpas ¿qonqarunmanchum adornonkunata?
Runaykunam ichaqa unayña qonqaruwanku ñoqata.

33 Kuyaqnikikuna maskaytaqa sumaqtam yachanki.
Mana allin warmikunatapas kawsasqaykitam yachachinki.
34 Wakcha runakunapa yawarninwanmi
pachaykita qanracharunki.
Inocente runakunapa yawarninwanmi
pachaykita yawarcharunki.
Mana suwakuchkaq runa hapisqaykipa yawarninwanmi
pachaykita qanracharunki.
35 Chaywanpas ninkiraqmi:
"Ñoqaqa mana huchayoqmi kani" nispayki.
"Manam huchallikurqanichu"
nisqaykiraykum sentenciasqayki.
36 Mana valeqpaqmi churakurunki
huklaw ñankunaman muyurispayki.
Asiria nacionpi kaqkunam
penqayman churasunki.
Egipto nacionpi kaqkunapas
penqaymanmi churasunki.
37 Umaykita hapikuykuspaykim lloqsimunki.
Penqakuywanmi Egipto nacionmanta lloqsimunki.
Ñoqa Tayta Diosmi qepanchakuruni
hapipakusqayki runakunataqa.
Manam yanapasunkichikchu paykunaqa.

Israel castakunapa karunchakurusqankumanta

3 1 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Sichu warminmanta qosan rakikuruptinqa
chaynapi warmi hukwanña casarakuruptinqa
punta qosanqa manañam casaranmanñachu.
Yapamantaqa manañam casaranmanñachu.
Yapamanta casaraptinqa penqaychá kanman.
Israel nacionpiqa hatun penqaychá kanman.
Israel castakuna, chaynataqmi
qamkunapas huchallikurqankichik.
Achkallaña kuyaqnikikunawanmi huchallikurqankichik.
¿Chaynata rurachkaspachum kutirimuwaytaraq munankichik.

2 Mana imayoq moqokunatayá qawariy
hinaspayá sumaqta yuyaymanariy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llapallan moqokunapim puñurqanki.
Kuyaqnikikunawanmi puñurqanki.
Chunniqpi *yachaq Arabe runa hinam tiyaq kanki.
Ñan patankunapi tiyaspaykim
kuyaqnikikunata suyaq kanki.
Chuchumika kaspaykim
naciontapas hatun penqaytaña rurarunki.
Mana allinkuna rurasqaykikunawanmi
naciontapas hatun penqaytaña rurarunki.
3 Chayraykum tarpuy parapas
manaña paramurqachu.
Chayraykum poqoy parapas
manaña karqachu.
Chuchumika hinam manaña
penqakuyniki kanchu.
Uyaykipas manañam
pukayarinñachu.
4 Qayninpakunallam: "Taytalláy" nispa niwarqanki.
"Warma kayniymanta amigolláy" nispam niwarqanki.
5 "¿Wiñaypaqchum piñakurunki?" nispam tapuwarqanki.
"¿Piñakuynikiqa wiñaypaqchum kanqa?" nispam tapuwarqanki.

Wanakunankupaq Tayta Dios kamachisqanmanta

6 Rey Josiaspa gobiernasqan tiempopim Tayta Dios kaynata niwarqa:
—¿Rikurqankichu mana kasukuq Israel castakunapa rurasqanta? Alto orqokunaman rispankum rapisapa sachakunapa sikinpi chuchumika warmi hina huchallikurqaku. 7 Ñoqam piensarqani: "Tukuy chaykunata rurachkaspankupas kutirikamuwanqakuchiki" nispay. Ichaqa manam kutirikamuwarqakuchu. Chayna rurasqankutaqa rikurqakum ñañanku Juda nacionniyoq runakunapas. 8 Traicionaq warmiman hina rakinakuy papelta qospaymi Israel nacionpi kaqkunata wischurqani, chaywanpas rikurqanim Juda nacionpi kaqkunapas traicionaq ñañan hina mana manchakuwaspa chuchumika warmi hina huchapakusqankuta. 9 Israel nacionpi kaqkunaqa chay huchallikusqankuta mana kaqpaqpas hapispankum nacionta hatun penqayman churarurqaku. Hukwan-hukwan kakuq warmi hinam rumikunatawan sachakunataña adorarqaku. 10 Chaywanpas traicionawaqniy Israel nacion ñañan hinam Juda nacionpas mana tukuy sonqonwanchu kutirikamuwarqa aswanqa engañawarqam. Chaynatam nini Tayta Dios.
11 Tayta Diosmi niwarqa:
—Traicionawaqniy Juda nacionpi runakunamantaqa mana kasukuq Israel nacionpi runakunaraqmi aswan allinta rurarqaku. 12 Rispaykiyá norte lawman qawaspa qayakamuy ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacionpi mana kasukuqkuna,
ñoqaman kutirikamuwaychik.
Manaña piñasqa uyayoqmi
qamkunataqa chaskisqaykichik.
Kuyapayakuq kasqayraykum
manaña wiñaypaqchu piñakusqaykichik.
Ñoqa Tayta Diosmá chaynata nikichik.
13 Mana allin rurasqaykichiktayá reqsikuychik.
Mana kasukusqaykichiktayá reqsikuychik.
yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospa contraypi
kasqaykichiktayá reqsikuychik.
Forasterokunawan tupakuruq warmi hinam
huchallikurqankichik.
Kamachisqaykunatapas mana kasukuspaykichikmi
chaynataqa rurarqankichik.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nikichik.

14 Tayta Diosmi nisunkichik:
—Mana kasukuq churiykuna, kutirikamuwaychik. Warmipa qosan hinam qamkunapaq kani. Sion Moqopi llaqtaman kutichinaypaqmi qamkunamanta sapa llaqtamanta akllasaq huk runata, sapa castamantam akllasaq iskay runata. 15 Agradoypaq gobiernaq runakunatam qosqaykichik michisunaykichikpaq. Paykunam yachaywan chaynataq yuyaywan gobiernasunkichik. 16 Kaqllamanta kay allpapi miraruspa achka churiyoqña kaptikichikqa, manañam rimanqakuñachu Tayta Diospa contrato baulninmantaqa. Pasaypaq qonqaruspankumá manaña watukunqakuñachu nitaqmi huk baultapas ruranqakuñachu, Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 17 Chay tiempopim Jerusalen llaqtata sutichanqaku "Tayta Diospa Gobiernanan Llaqta" nispa. Chaymanmi llapallan nacionkuna huñunakamunqaku ñoqa Tayta Diosta adorawanankupaq. Paykunaqa kawsanqakupas manam rumi sonqo kayninkuman hinañachu.
18 —Chay punchawpiqa Juda nacion runakunam Israel nacion runakunawan hukllawanakunqaku hinaspam kuskanku norte lawmanta kutimunqaku abueloykichikkunaman qosqay herencia allpaman.

Israelpa mirayninkuna taytacha-mamacha adorasqankumanta

19 Ñoqam nirqaykichik:
"Churiykunapaqmi chaskiyta munarqaykichik" nispa.
"Kuyayllapaq herencia allpa qoytam munarqaykichik" nispa.
Tukuy allpamantapas
aswan allinnintam qoyta munarqaykichik.
Ñoqam piensarqani "Taytalláy" niwanaykichikta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqam piensarqani mana haykapipas rakikuwanaykichikta.
20 Aswanqa qosan traicionaq
warmi hinam traicionawarqankichik.
Yaw Israelpa mirayninkuna,
ñoqa Tayta Diosmi chaynata nikichik.

21 Qala orqokunapa puntankunapi
waqasqankutam uyarini.
Israel runakunapa
waqaspa mañakuwasqantam uyarini.
Allinta kawsachkaspankum pantarurqaku.
Yupaychasqanku Tayta Diostam qonqaruwarqaku.
22 Mana kasukuq churikuna,
ñoqaman kutirikamuychik.
Mana kasukuynikichikkunatam
ñoqa pampachasqaykichik.

Israelpa mirayninkuna huchanku reqsikusqankumanta

Yupaychasqayku Tayta Diosmi qamqa kanki.
Qanmanmi hamullaniku Diosniyku kaptiki.
23 Cheqaptapunipas alto moqokunapi
bulla rurasqaykuqa yanqapaqmi.
Cheqaptapunipas orqopa puntankunapi
bulla rurasqaykuqa yanqapaqmi.
Cheqaptapunipas qam yupaychasqayku Diosllapim
salvaciontaqa tariniku.
Cheqaptapunipas Israelpa mirayninkunaqa
qam Tayta Diosllapim salvaciontaqa tariniku.
24 Penqakuypaq taytachakunata adorasqaykuraykum
pierderuniku taytaykupa armasqanta.
Warma kasqaykumanta rurasqaykuraykum
pierderuniku taytaykupa armasqanta.
Pierderunikum ovejankutapas vacankutapas.
Pierderunikum churi-wawankutapas.
25 Camaman ustuchkaq hinayá
penqakuymanta pakakusunchik.
Frazadawan tapakuchkaq hinayá
penqakuymanta pakakusunchik.
Yupaychasqanchik Tayta Diospa
contranpim huchallikurqanchik.
Warma kasqanchikmanta kunankamam
tayta-mamanchikkunapiwan huchallikurqanchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yupaychasqanchik Tayta Diospa nisqanta
mana kasukuspam huchallikurqanchik.

Wanakunankupaq anyasqa kasqankumanta

4 1 Tayta Diosmi nin:

Israelpa mirayninkuna,
kutirikamuyta munaspaqa
ñoqamanmi kutirikamunaykichik.
Ñoqamanta ama rakikuspayá
millakuypaq taytacha-mamachaykichikta wischuychik.
2 Cheqapta rimaspam sutiyrayku jurankichik.
Allin arreglota ruraspam sutiyrayku jurankichik.
Allinkunata ruraspam sutiyrayku jurankichik.
Ñoqa kawsaq Tayta Diosraykum jurankichik.
Chaynapim nacionkuna ñoqarayku bendecisqa kanqaku.
Chaynapim nacionkuna ñoqarayku alabakunqaku.

3 Juda nacionpi runakunamanmi
Tayta Dios kaynata nin,
Jerusalen llaqtapi runakunamanmi
Tayta Dios kaynata nin:
Barbechaychikyá
mana tarpusqaykichik chakrakunatapas.
Amañayá tarpuychikchu
kichkakunapa kasqanpipas.
4 Juda nacionpi runakuna,
yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospaqyá señalakuychik.
Jerusalen llaqtapi runakuna,
yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospaqyá señalakuychik.
Chaynatayá sonqoykichiktapas señalakuychik.
Yanqañataq mana allinkuna rurasqaykichikmanta
nina hina piñakuyniy ratarirunman.
Yanqañataq mana allinkuna rurasqaykichikmanta
mana pipapas amachay atinan rikurirunman.

Juda nacion atacasqa kananmanta

5 Willakamuychik Juda nacionpi kaqkunaman.
Willakamuychik Jerusalen llaqtapi kaqkunaman.
Cornetata tocaspa enteron nacionpi nimuychik.
"Huñunakusunchik" nispayá qayakamuychik.
"Murallasqa llaqtakunamanyá ayqekusunchik."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 ¡Sion Moqopi llaqta lawman hoqariychik banderata!
¡Ama sayaspa maskaychik amparakunaykichik sitiota!
Norte lawmantam apamuchkani castigota.
Chaylawmantam apamuchkani hatun desgraciata.
7 Leon lloqsimuchkaq hinam lloqsiramunña.
Nacionkuna purmachiqmi
campamentomanta puririmuchkanña.
Nacionnikichikta chinkachinanpaqmi
maymi kasqanmanta lloqsiramunña.
*Yachanaykichik llaqtakunam karunqa purmachisqaña.
Yachanaykichik llaqtakunam karunqa mana runayoqña.
8 Chaynaqa luto pachawanyá pachakuychik.
Chaynaqa qaparkachaspayá waqaychik.
Imaynam ruparichkaq nina mana taninchu,
chaynam Tayta Diospa piñakuyninpas
contranchikpi mana taninchu.

9 Tayta Diosmi nin:

Chay punchawpiqa reywan jefekunam
manaña valorniyoq rikurinqaku.
Sacerdotekunam mancharisqallaña kanqaku.
Ñoqamanta willakuqkunam hukmanyarunqaku.

10 Chaymi ñoqa nirqani:
¡Ay, Señor Dioslláy!
Anchallatañam engañarunki kay runakunata.
Anchallatañam engañarunki
Jerusalenpi runakunata.
"Hawkallam kankichik" nirqankim paykunata
aswanqa kunkankupi cuchillo hinaraqmi
guerra hayparun paykunata.

11 Chay tiempopim kay runakunata nisaq,
Jerusalen llaqtapi runakunatam nisaq:
"Chunniqpi orqokunamantam rupaq wayra pukumuchkan.
Runaykunapa kasqanmanmi chay wayra pukumuchkan.
Ichaqa manam trigo wayrachinapaq hina wayrachu.
Ichaqa manam trigo limpianapaq hina wayrachu.
12 Chay wayramantapas
aswan nisyu wayrataraqmi pukuchimusaq.
Kunanmi paykunapa contranpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sentenciaykunata rimarisaq.”

Juda nacionpa contranpi enemigo hamusqanmanta

13 Qawariychik, enemigoykichikmi
puyu hinaraq hamuchkan.
Sinchi wayra hinaraqmi
guerrapaq carretankupas hamuchkan.
Ankatapas llalliriqraqmi
caballonkupas hamuchkan.
¡Imaynaraq kasunchik!
¡Wañuymi hayparamuwanchik!
14 Jerusalen llaqtapi runakuna,
sonqoykichikmanta limpiaychik
mana allinkunata.
¿Haykapikamataq yuyaymanankichik
chay mana allinkunata?
15 Dan llaqtamantam
noticiata willakamuchkan.
Efrain orqokunamantam
desgracia uyarikamuchkan:
16 Nacionkunamanyá willamuychik.
Jerusalenpi kaqkunamanyá nimuychik:
“Llaqtapa muyuriqninmanta atacaqkunam
karu nacionmantaraq hamuchkanku.
Juda nacion llaqtakunapa contranpi
qaparispam hamuchkanku.
17 Chakrakuna cuidaqkuna hinaraqmi
Jerusalenpa muyuriqninpi churakurunqaku.
Chaynam kanqaku mana kasuwasqankurayku.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

18 “Mana allin kawsasqaykimantam
kaykunaqa sucederusunki.
Mana allin rurasqaykimantam
kaykunaqa sucederusunki.
Mana allinkuna rurasqaykipa pagonmi kayqa.
Sonqoykita pasaypaq llakichiqmi kayqa.”

Llaqtamasinkunarayku Jeremiaspa waqasqanmanta

19 ¡Ay, sonqollaymi tukukuruchkanña!
¡Ay, sonqollaymi tukukuruchkanña!
Puramintita pampanyaspanmi tukukuruchkanña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cornetapa waqasqanta uyarispaymi
manaña upallalla kayta atinichu.
Peleaqkunapa qaparisqanta uyarispaymi
manaña upallalla kayta atinichu.
20 Chaylla-chaylla desgracia pasakusqanmantam
noticiakuna chayamuchkan.
Enteron nacion purmachisqa kasqanmantam
noticiakuna chayamuchkan.
Qonqaymantam karpaykunapas purmachisqaña.
Huk ratollapim toldoykunapas purmachisqaña.
21 ¿Haykapikamaraq guerrapaq banderata qawasaq?
¿Haykapikamaraq cornetapa waqasqanta uyarisaq?

22 Tayta Diosmi nin:

Mana yachayniyoq runakunam runaykunaqa.
Mana reqsiway munaq runakunam paykunaqa.
Sonso churikunam paykunaqa.
Mana ancha entiendeq runakunam paykunaqa.
Paykunaqa mana allinkuna ruranankupaqmi
yachaysapallaña kachkanku.
Allinkuna ruranankupaqmi ichaqa
mana imapas yachaq kachkanku.

Hamuq punchawkunapi castigokunamanta

23 Kay pachata qawariptiymi
manaña formayoq kachkasqa.
Kay pachata qawariptiymi
manaña imayoq kachkasqa.
Cielokunata qawariptiymi
manaña achkiyniyoq kachkasqa.
24 Orqokunata qawariptiymi katkatatachkasqaku.
Qawariptiymi llapallan moqokunapas kuyuchkasqaku.
25 Qawariptiymi
runakunaqa manaña kasqañachu.
Alton pawaq animalkunapas
lluptikuspankum manaña kasqañachu.
26 Qawariptiymi
tukuy imapa wiñanan allpapas
chunnichkasqaña.
Qawariptiymi
chaypi kaq llapallan llaqtakunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuñirusqaña.
Chaykunaqa pasachkasqa Tayta Diospa qayllanpim.
Chaykunaqa pasachkasqa ancha piñakusqa Diospa qayllanpim.

27 Tayta Diosmi nin:

Enteron kay naciontam purmachisaq.
Ichaqa manam pasaypaqtachu chinkachisaq.
28 Chaykuna sucedekuptinmi
kay pacha lutokunqa.
Chaykuna sucedekuptinmi
cielokuna tutayarunqa.
Rimasqaymantaqa manam cambiasaqchu.
Ruranaypaq kasqaymantaqa
manam qepaman kutisaqchu.
29 Silladakunapa qapariyninwanmi
llaqta runakuna lluptikunku.
Flechaqkunapa qapariyninwanmi
llaqta runakuna lluptikunku.
Montekunamanñam yaykurunku.
Qaqakunamanñam seqarunku.
Llapallan llaqtakunatam saqerunku.
Manaña runayoqtam saqerunku.
30 Yaw llaqta, tuñichisqañam kachkanki.
¿Imapaqñataq guindo pachawanpas pachakunki?
¿Imapaqñataq ñawikikunatapas yanawan pintakunki?
Chaykunawan allichakuynikiqa yanqapaqñam.
Kuyaqnikikunaqa qepanchakurusunkiñam.
Maskasuchkankiqa wañuchisunallaykipaqñam.
31 Wachakuq warmi nanaywan qapariqta hinam uyarini.
Chayllaraq wachakuq warmipa qapariyninta hinam uyarini.
Sion Moqopi llaqtam qaparichkan.
Samatyaspam makinkunata hoqarichkan:
"¡Ay, imallapiraq rikukuni!" nispa.
"¡Runa wañuchiqkunaraykum
hukmanyasqa kachkani!" nispa.

Jerusalen llaqtapa huchallikusqanmanta

5 1 Tayta Diosmi nin:
Jerusalenpa callenkunapiyá puriramuychik.
Allinta qawamuspayá maskaramuychik.
Tapukamuychikyá plazankunapipas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Icharaqpas tarimuwaqchik pillatapas.
Allin arreglaq runa kaptinqa
Jerusalen llaqtatam pampachasaq.
Cheqap kaqta maskaq runa kaptinqa
Jerusalen llaqtatam pampachasaq.
2 Ñoqa kawsaq Diosrayku juraspankuqa
engañanankupaqmi juramentanku paykunaqa.

3 Dios Taytalláy,
qamqa cheqap ruraq runatam maskanki.
Runaykikunatam castigarqanki.
Ichaqa manam paykunataqa nanarqachu.
Puramintitam azoterqanki.
Ichaqa manam corregikuyta munarqakuchu.
Rumimantapas aswanraqmi sonqonkuta rumiyarachinku.
Allin kawsakuyman kutirikamuytaqa manam munarqakuchu.
4 Chaymi piensarqani
comun runalla kasqankupaq.
Chaymi piensarqani
loco runaña kasqankupaq.
Tayta Diospa munasqanman hina
kawsaytaqa manam yachankuchu.
Diosninkupa leyninkunataqa
manam yachankuchu.
5 Reqsisqa runakunamanmi risaq.
Paykunawan parlaqmi risaq.

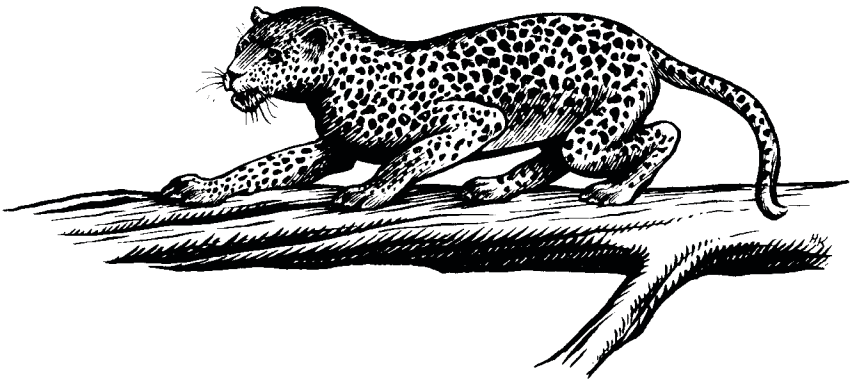

Uturungu (Jer 5:6)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa Tayta Diospa
munasqanman hina kawsaytam yachanku.
Paykunaqa Diosninkupa leyninkunatam yachanku.
Yugota toro pakipachkaq hinam
Diospa contranpi lliw hoqarikururqaku.
Coyundanta toro tipachkaq hinam
Diospa contranpi lliw hoqarikururqaku.
6 Chayraykum montemanta lloqsimuq leon
paykunata wañurachinqa.
Chunniq qechwamanta hamuq lobo animalmi
paykunataqa tukurunqa.
Uturungum llaqtankutapas wateqanqa.
Chay llaqtakunamanta lloqsimuqkunatam tisaparunqa.
Llumpay mana kasukuqmi rikurirurqaku.
Achka-achka kutitam Diosmanta rakikururqaku.

7 Tayta Diosmi nin:

¿Imaraykutaq pampachaykiman
churikikuna qepanchakuwachkaptinqa
chaynataq churikikunapas
taytacha-mamachakunarayku jurachkaptinqa?
Saksanankukama mikuchichkaptiypas
paykunam saqeruwanku.
Chuchumika warmipa wasinmanmi
tropanpi pasakunku.
8 Yegua montaq potro hinaraqmi
sapakama weqeqeqenku.
Runamasinpa warminta qatispam
sapakama weqeqeqenku.

9 Tayta Diosmi kaynata nin:

Chaykuna rurasqankumantaqa
¿manachum castigasaq?
Chayna ruraq naciontaqa
¿manachum vengakusaq?
10 Uvas huertaman yaykuspayá
enemigonku kuchuparuchun.
Ichaqa amayá pasaypaqtachu kuchuparuchun.
Llullu kallmankunatayá rachupachunku.
Paykunaqa manañam uvas huertayñachu kachkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Tayta Diosmi nin:

Israel nacionpi runakunam
traicionaruwan —nispa.
Juda nacionpi runakunam
traicionaruwan —nispa.

Castigasqa kanankumanta

12 Paykunaqa Tayta Diosta negaspam nirqaku:

Payqa manam imanawasunchu.
Manam ima castigopas hamuwasunchu.
Guerrapas manam hamuwasunchu.
Yarqaypas manam hamuwasunchu.
13 Diosmanta willakuqkunapas
wayra hinallam kachkanku.
Manam Diospa palabrantachu
paykunaqa rimachkanku.
Rimasqankuman hinayá paykunaqa kachunku.

14 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Chayna rimasqankuraykum
palabraykuna rimasqayki nina hina kanqa.
Paykunañataq yanta hina kaptinkum
rimasqayki ruparunqa.

15 Tayta Diosmi nin:

Israel castakuna,
contraykichikpim karumantaraq runakunata pusamusaq.
Valeroso runakunatam ñoqaqa pusamusaq.
Paykunaqa ñawpaq runakunapa castankunam.
Paykunaqa rimayninkupas
mana yachasqayki runakunam.
Paykunaqa rimapayasuptikipas
mana entiendesqayki runakunam.
16 Flechankunam wañuchiqpuni armakuna.
Llapallankum valeroso soldadokuna.
17 Cosechaykikunatam tukurunqaku.
Mikunaykikunatam mikurunqaku.
Churikikunatam wañurachinqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ovejaykikunatawan vacaykikunatam mikunqaku.
Uvas plantaykikunatawan
higos sachaykikunatam kuchuparunqaku.
Guerrawanmi murallakunata tuñichinqaku.
Confiakusqayki murallasqa llaqtaykikunatam
tuñichinqaku.

18 Tayta Diosmi nin:
—Chaywanpas chay punchawkunapiqa manaraqmi pasaypaqtachu tukurusqaykichik. 19 Sichu pipas tapusunkiman: "¿Imanasqataq yupaychasqanchik Tayta Diosqa tukuy kaykunataqa rurawarqanchik?" nispa, hinaptinqa qanmi ninki kaynata: "Tayta Diosta qepanchakuspaykichikmi nacionnikichikpipas taytacha-mamachakunata adorarqankichik chaymi mana reqsisqaykichik runakunataña servinkichik huklaw nacionkunapi."

Juda nacionta anyasqanmanta

20 Jacob castamanyá willamuychik.
Juda nacionpiyá uyarichimuychik.
21 Yaw mana yachayniyoq runakuna,
yaw mana entiendeq runakuna,
qamkunaqa qawakuchkaspapas manam rikukunkichikchu.
Qamkunaqa uyarichkaspapas manam kasukunkichikchu.
22 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
¿Manachum ñoqata respetawankichik?
Qayllaypiqa ¿manachum katkatatankichik?
Lamar qochapa patantam churarqani linderonpaq,
chaynapi wiñaypaq decretoman hina
mana pasananpaq.
Olankuna hoqarikuspapas
manam pasayta atinmanchu.
Mancharikuypaqta qaparispapas
manam pasayta atinmanchu.
23 Qamkunaqa rumi sonqo
mana kasukuqmi kankichik.
Ñoqamanta rakikuruspaykichikmi
pasakurqankichik.
24 Qamkunaqa manam yuyaymanarqankichikchu:
"Yupaychasqanchik Tayta Diostayá
respetasunchik" nispallapas.
"Tarpuypipas poqoypipas parachimuqtayá
respetasunchik" nispallapas.
"Cosecha tiempo qowaqninchiktayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

respetasunchik” nispallapas.
25 Mana allinkuna rurasqaykichikmi
chaykunamanta karuncharusunkichik.
Huchaykichikkunam chay allin kaqkunamanta
chinkarachisunkichik.
26 Runaykunawanmi kachkan
mana allin ruraq runakuna.
Runaykunawanmi kachkan hapirunanpaq wateqaqkuna.
Paykunawanmi kachkan
toqllata churaspa runamasin hapiruqkuna.
27 Imaynam jaulakunata urpitukunawan huntachinku,
chaynam wasinkutapas qechusqankuwan huntachinku.
Chayraykum apuyaruspanku
ancha atiyniyoq rikurirunku.
28 Wirayaruspankum
lluchkay-lluchkay uyayoq kachkanku.
Manaña yupay atinam kachkan
mana allinkuna rurasqanku.
Mana piyniyoqkunatapas
manam paykunaqa valechinkuchu.
Wakchakunapa asuntontapas
manam paykunaqa defiendenkuchu.
29 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Chaykuna rurasqankumantaqa
¿manachum castigasaq?
Chayna ruraq naciontaqa
¿manachum vengakusaq?

30 Mancharikuypaq kaqkunam
kay nacionpi kachkan.
Hukmanyanapaq kaqkunam
kay nacionpi kachkan.
31 Ñoqamanta willakuqkunam
llullallata rimanku.
Sacerdotekunam
munasqankuman hinalla gobiernanku.
Runaykuna, qamkunapas
chaytataqmi munankichik.
Tukupay tiempo chayamuptinqa
¿imatataq rurankichik?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqtata enemigo atacasqanmanta

6 1 Benjaminpa mirayninkuna,
Jerusalen llaqtamantayá lluptiychik.
Benjaminpa mirayninkuna,
Tecoa llaqtapiyá cornetata tocaychik.
Bet-haquerem llaqtachapiyá
señalta hatarichiychik.
Norte lawmantam castigo hamuchkan.
Llumpa-llumpay desgraciam hamuchkan.
2 Pisi kallpayoq doncellaman rikchakuq
Sion Moqopi llaqtatam purmarachisaq.
Sumaqllaña doncellaman rikchakuq
Sion Moqopi llaqtatam purmarachisaq.
3 Michiqkunam hamunqaku
Jerusalen llaqtapa contranpi.
Ovejankutam churanqaku
kay llaqtapa contranpi.
Karpankutam sayachinqaku llaqtapa contranpi.
Sapakamam ovejankuta michinqaku.
4 Paykunapa enemigonkum ninqaku:
"Alistakuychik paykunapa contranpi peleananchikpaq.
Hatariychik chawpi punchawta atacamunanchikpaq,
aswanqa intipas seqaykuchkanñam.
Aswanqa tutayaypas hawanchikpiñam.
5 Chaynaqa hatarispayá
tutanña atacamusunchik.
Chaynaqa hatarispayá
palacionkutapas tuñichimusunchik."

6 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Sachakunata kuchumuychik.
Jerusalen murallapa qepanman
allpata montomuychik.
Kay llaqtaqa
castigasqañam kachkan.
Kay llaqtapiqa
daño rurayllañam kachkan.
7 Imaynam chiri yakuta pozo waqaychan,
chaynam Jerusalenpas mana allinllata waqaychan.
Daño rurayllañam chaypiqa uyarikuchkan.
Ñakarichiyllañam chaypiqa uyarikuchkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaypiqa qawachkani onqoqkunallatañam.
Chaypiqa qawachkani heridasqa kaqkunallatañam.
8 Yaw Jerusalen llaqta, qamqa corregikuyñayá.
Yanqañataq piñakuspay saqeruykiman.
Yaw Jerusalen llaqta, qamqa corregikuyñayá.
Yanqañataq chunniqman tikraruykiman,
yanqañataq manaña runayoqta rikurirachikiman.

Castigasqa kanankumanta

9 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin:

Qalay-qalay uvasta maskapachkaq hinam
maskapanqaku Israel casta puchuqkunata.
Uvasta cosechaq runa maskapachkaq hinayá
maskapay Israel casta runakunata.

10 Chaymi ñoqa nirqani:

¿Pi uyariwananpaqtaq rimasaq? —nispa.
¿Pi uyariwananpaqtaq willakusaq? —nispa.
Dios Taytalláy,
paykunaqa mana uyarikuqñam kachkanku.
Paykunaqa mana atiendeqñam kachkanku.
Dios Taytalláy,
palabraykimantapas penqakuqkunam kachkan.
Manañam gustonkupaqñachu kachkan.
11 Dios Taytalláy,
qampa rabiakuynikiwanmi rabiasqa kachkani.
Manaña aguantay atiqmi kachkani.
Chaymi Tayta Dios niwarqa:
Callepi warmakunamanyá maqchichkaq hina
rabiakuyniymanta willakamuy.
Huñunasqa mozokunamanyá maqchichkaq hina
rabiakuyniymanta willakamuy.
Qosakunatam warmintinta presochanqaku.
12 Ancha yuyaq machuchakunatam presochanqaku.
Wasinkupas, chakrantinmi hukpaqña kanqa.
Paykunapa warminkupas hukpaqñam kanqa.
Kay nacionpi yachaqkunata castigaptiymi
chaynaqa kanqa.

13 Apuyayllamanñam qokurunku warmakunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apuyayllamanñam qokurunku yuyayniyoqkunapas.
Engañakuqllañam rikurirunku
sacerdotekunapas.
14 Runaykunapa heridantam
mana kaqpaq hina hapinku.
Manaña hawkayay kachkaptinpas:
"Hawkallam kakusunchik" nispam ninku.
15 Millakusqaykunata rurasqankumantaqa
penqakunanku kachkaptinpas manam penqakunkuchu.
Penqakuytaqa manam yachankuchu.
Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Paykunata castigasqay tiempopim wañunqaku.
Wañuchisqakunawan kuskam wañusqa wichinqaku.

Israel castapa mana kasukusqankumanta

16 Tayta Diosmi nin runankunata:
Ñankunapi sayaykuspayá qawariychik.
Ñawpaq ñankunamantayá tapurikuychik.
Allin ñanmantayá tapurikuychik,
hinaspayá chayninta puriychik.
Chaynata ruraspaqa samaytam tarinkichik.
Aswanqa paykunam ninku:
"Manam puriymankuchu" nispanku.

17 Tayta Diosqa nintaqmi:

Churarqanim llaqta cuidaqkunata —nispa.
Kasukuychik cornetapa waqasqanta —nispa.
Ichaqa paykunam nirqaku:
"Manam kasukuymankuchu" nispanku.

18 Chaymi ñoqa Tayta Dios nini:
Nacionkuna,
uyariychik runaykunataqa imam pasananta.
Testigokuna,
uyariychik runaykunataqa imam pasananta.
19 Yaw allpa pacha, uyariy qampas.
Testigo hina uyariy qampas.
Ñoqaqa runaykunamanmi
kachamusaq castigota.
Mana allinkuna piensasqankumantam
apachimusaq castigota.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Palabraykunataqa manam atienderqakuchu.
Yachachisqaykunataqa manam kasukurqakuchu.
20 ¿Imanasaqtaq Saba nacionmanta apamusqaykichik inciensotaqa?
¿Imanasaqtaq karu nacionmantaraq apamusqaykichik especeriataqa?
Lliwta kañapuwasqaykichik animalkunataqa
manañam munanichu.
Wakin ofrendakunatapas
manañam munanichu.
21 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Mitkanankupaq trancata churaruptiymi
kay runakuna urmarunqaku.
Tayta-mamakunam churi-wawankuwan kuska urmarunqaku.
Vecinokunam amistadninkunapiwan kuska wañunqaku.

Norte lawmanta hamuspa atacaqkunamanta

22 Tayta Diosmi kaynata nin:

Norte lawmantam tropakuna hamuchkan.
Karu-karu allpamantam
ancha atiyniyoq nacion alistakamuchkan.
23 Flechanankutam lanzakunatawan apamunqaku.
Pasaypaq mana llakipayakuq cruel runakunam kanqaku.
Lamar qocha hinaraqmi qaparinqaku.
Caballokunapi sillasqam chaylla sayanqaku.
Sion Moqopi llaqtapa contranpi peleanankupaqmi
chaylla sayanqaku.

24 Jerusalen llaqtapi runakunam ninku:

Noticiatam uyariniku.
Manaña kallpayoqmi kachkaniku.
Wachakuq warmi hinaraqmi kachkaniku.
Llakiwan hapichikuqllañam kachkaniku.
25 Chakrakunamanqa amañayá lloqsiychikchu.
Ñannintaqa amañayá puriychikchu.
Enemigoqa ancha armasqam kachkan.
Mancharikuymi tukuy hinastinpi kachkan.

26 Llaqtamasillaykuna, luto pachawanyá churakuychik.
Llaqtamasillaykuna, uchpapiyá qochpaychik.
Piwi wawanmanta waqaq warmi hinayá qaparkachaychik.
Saqueaqkunam qonqaymanta chayaramuwasunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Qamtaqa torre hina kanaykipaqmi churarqayki.
Runaykunata pruebanaykipaqmi churarqayki.
Paykunata reqsinaykipaqmi ñoqaqa churarqayki.
Imaynam kawsasqankuta qawanaykipaqmi churarqayki.
28 Paykunaqa llapallankum mana kasukuq runakuna.
Paykunaqa llapallankum cuento qepi runakuna.
Bronce hina pisi valeqllam paykunaqa.
Fierro hina pisi valeqllam paykunaqa.
Llapallankum daño ruraqlla paykunaqa.
29 Metalkuna chullunanpaqmi pukutyachina.
Titita chulluchinapaqmi chaynata rurana.
Chaynata ruraptiypas
mana allin ruraqkunaqa manam chinkanchu.
Runaykuna ukumantam
paykunaqa mana chinkanchu.
30 Wischupakusqa qollqewanñam sutichasqa kachkanku.
Ñoqa Tayta Dios wischupakusqayraykum
chaynaqa kachkanku.

Templopi Jeremias willakusqanmanta

7 1 Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:
2 —Temploypa zaguanninpi sayaykamuspayá willakamuy: "Juda nacionpi
*yachaq runakuna, Tayta Diosta adoranapaq kay zaguanninta yaykuqkuna, 3 Israel-
pa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqantayá uyariychik: 'Allinta
kawsaspa allinta ruraptikichikqa kay allpapim kawsachisqaykichik. 4 Amayá ka-
suychikchu: Kayqa Tayta Diospa templonmi, nispa engañakuqkunataqa.
5 'Allinta kawsaspa allinta ruraptikichikqa, pleiteanakuq runakunapaq
allinta arreglaykuptikichikqa, 6 forasterokunata, mana piyniyoqkunata,
viudakunatapas mana ñakarichiptikichikqa, inocente runata kay sitiopi
mana wañuchiptikichikqa chaynataq mana allinnikichikpaq kasqanrayku
taytacha-mamachakunatapas mana adoraptikichikqa 7 abueloykichikkuna-
man qosqay kay allpapim qamkunatapas wiñaypaq kawsachisqaykichik.
8 'Qamkunaqa confiakuchkankichik mana valeq llulla rimaykunapim.
9 Suwakuchkaspaqa, runata wañuchichkaspaqa, hukwan-hukwan kakuch-
kaspaqa, engañanaykichikpaq jurachkaspaqa, Baal sutiyoq taytachapaq
inciensota kañapuchkaspaqa, mana reqsisqaykichik dioskunata adorachkas-
paqa 10 ¿hamuwaqchikraqchu sutiywan sutichasqa kay wasiman chaynapi
qayllaypi kanaykichikpaq hinaspapas niwaqchikraqchu: Libreñam kani-
ku, nispa? ¿Creenkichikchu chay millakuypaqkuna ruranaykichikpaq libre
kasqaykichikta? 11 Sutiywan sutichasqa kay wasitaqa ¿salteaqkunapa machay-
ninpaqchu hapinkichik? Ñoqaqa chayna kasqanpaqmi qawani. 12 Ñawpaq
watakunapi *yachasqay Silo llaqtata rispaykichiyá yachamuychik Israel casta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runaykunawanqa mana allinta rurasqankurayku imam rurasqayta. 13 Chayna
kawsasqaykichikmanta achka kutita rimapayachkaptiypas manam kasu-
kurqankichikchu nitaqmi contestawarqankichikpaschu. Ñoqa Tayta Diosmi
chaynata nini. 14 Ñoqapaq sapaqchasqa hapipakunaykichik kay templotaqa
otaq qamkunaman chaynataq abueloykichikkunamanpas qosqay templotaqa
Silo llaqtata castigasqayta hinam rurasaq. 15 Castaykichik Efrainpa miraynin-
kuna qarqosqayta hinam qamkunatapas qayllaymanta qarqosqaykichik.' "

Israelpa mirayninkuna mana kasukusqankumanta

16 —Yaw Jeremias, amañayá kay runakunapaqqa mañakuwayña-
chu nitaq qaparispa ruegakuwayñachu nitaq hikutawayñachu. Manam
uyarisqaykiñachu. 17 Juda nacion llaqtakunapi chaynataq Jerusalen
llaqtapa callenkunapi rurasqankutaqa ¿manachum qawachkanki?
18 Warmakunam yantata pallamunku. Taytankupas ninatam ratachin-
ku. Warmikunañataqmi masata ruranku Cielokunapi Reina nisqanku
mamachaman tortakunata qonankupaq. Taytacha-mamachakunapaqpas
vinotaraqmi tallipunku. Chaykunata ruraspankum ñoqata rabiachiwan-
ku. 19 Ñoqa Tayta Diosmi nini: ¿Ñoqata rabiachiwanankupaqchu chayta
ruranku icha kikinku penqayman churakunankupaqchu? 20 Chayraykum
Señor Diosnikichikpa piñakuyniyqa chaynataq anchallaña rabiakuyniyqa
kay sitiopa contranpi kanqa chaynataq runakunapa, animalkunapa, sa-
chakunapa hinaspa chakrakunapi wiñaqpa contranpipas. Mana amachay
atina nina hinam rabiakuyniyqa kanqa.

21 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Lliw kañana animal ofrendakunata chaynataq wakin ofrendaku-
natapas ofrecewaspaykichikyá aychantañataq mikuychik. 22 Egipto
nacionmanta abueloykichikkunata horqomuspayqa rimarqanipas hinas-
pa kamachirqanipas manam wañuchispa ofrecewanaykichik lliw kañana
animalkunallamantachu nitaq wakin ofrendakunallamantachu. 23 Ichaqa
abueloykichikunamanmi kamachirqani nisqaykunatapas kasukunankupaq
chaynapi paykunapa Diosnin kanaypaq chaynataq paykunapas runayku-
naña kananpaq. Kamachirqanitaqmi munasqayta hinaña kawsaspanku
allin kanankupaqpas. 24 Aswanqa mana uyariwaspam mana atiendewarqa-
kuchu, mana kasukuspa rinankupas kachkaptinmi qepamanraq kutirqaku.
25 Egipto nacionmanta abueloykichikkunata horqomusqaymantapunim
kunankamapas mana samaykuspa kachamurqaykichik ñoqamanta wi-
llakuq serviqniykunata. 26 Ichaqa manam uyariwarqankichikchu nitaqmi
atiendewarqankichikchu. Rumi sonqo churakuruspaykichikmi abueloyki-
chikkunamantapas astawan mana allinkunataraq rurarqankichik.

27 —Yaw Jeremias, tukuy kaykunatam paykunaman willamunki mana
kasusunayki kaptinpas. Qaparispam paykunaman nimunki mana contes-
tasunayki kaptinpas. 28 Kaynatam nimunki: "Kay nacionpi runakunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yupaychasqanku Tayta Diospa palabran mana kasukuq runakunam,
corregisqapas mana corregikuy munaq runakunam. Cheqap rimay chin-
karuptinmi manaña cheqap rimaq rikurirunku.”

Jerusalen llaqtapi taytacha-mamachakunata adorasqankumanta

29 Jerusalen llaqta,
chukchaykitayá qamqa rutukuruy.
Chaynata ruraspayá maqchiparuy.
Chunniq orqokunapiyá qapariychik.
Aya takitayá takiychik.
Tayta Diosqa runaykikunapaqmi
kachkan piñasqa.
Payqa qepanchakuruspam
saqerusunkichikña.

30 Tayta Diosmi nin kaynata:
—Judapa mirayninkunam mana gustoypaq kaqta rurarunku. Ñoqapaq sapaq-
chasqa templopim millakuypaq taytacha-mamachakunata churarunku, manaña
asuykunaypaq hinam chay templota rurarunku. 31 Ben-hinom qechwapi kaq
Tofet sutiyoq moqopim altarta hatarirachinku wawa-churinkuta kañanankupaq.
Chaykuna ruranankutaqa manam kamachirqanichu nitaqmi piensarqanipaschu.
32 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Hamuchkanmi punchawkuna chay sitiota
manaña “Tofet” nispa sutichanankupaq nitaq “Ben-hinom Qechwa” nispa suti-
chanankupaqpas, aswanqa “Runakuna Nakananku Qechwañam” sutin kanqa.
Tofet sitiopim wañuqkunata pampanqaku manaña sitio kasqanrayku. 33 Kay
runakunapa aychantaqa mikunqa alton pawaq animalkunawan monte animal-
kunañam, manañam pipas chay animalkuna manchachiqqa kanqachu. 34 Juda
nacion llaqtakunamantawan Jerusalen llaqtapa callenkunamantam tanirachisaq
kusikuymanta qapariyninkuta, asikuyninkutapas chaynataq casarakuqkunapa
fiestantapas. Kay nacionqa pasaypaqtam chunnirunqa.

8 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
—Chay tiempopim sepulturankumanta horqonqaku Juda nacion
reykunapa tullunta, kamachikuqkunapa tullunta, sacerdotekunapa tullunta,
ñoqamanta willakuqkunapa tullunta chaynataq Jerusalen llaqtapi *yachaq ru-
nakunapa tulluntapas. 2 Chay tullukunam maqchipasqa kanqa intiman, killaman
chaynataq llapallan lucerokunaman. Chaykunatam paykunaqa kuyaspallaña
servirqaku, qatirqaku, tapupayarqaku hinaspa adorarqaku. Chay tullukuna-
ta pampanankupaq manaña pipas huñuptinmi wanu hinaña pampapi kanqa.
3 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini: Kay mana allin casta runakunamanta
puchuq runakunata qarqoruptiymi maypi kaspapas munanqaku wañuyllataña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huchankurayku castigasqa kananmanta

4—Yaw Jeremias, ñoqa Tayta Diospa parteymantayá paykunaman kaynata nimuy:

“Pipas urmaruspanqa sayarirunpunim.
Pipas karuncharuspanqa kutirinpunim.
5 Chaynaqa Israel casta runakuna
¿imanasqataq ñoqamantaqa karunchakurunkichik?
¿Imanasqataq sapa kutilla karunchakuwankichik?
Engañawaytam mana dejayta munankichikchu.
Kutirikamuwaytam mana munankichikchu.
6 Uyarisqayman hinaqa
manam pipas wanakurqachu.
Mana allin rurasqankumantam
mana wanakurqakuchu.
‘¿Imatataq chaytaqa ruraruni?’
nispallapas manam nirqakuchu.
Llapallankum pantay kawsayman kutirunku.
Guerrapi kallpaq caballo hinaraqmi
pantay kawsayman kallpanku.
7 Alton pawaq cigueñapas yachanmi
haykapim kutimuyta.
Kullkupas, wayanakuypas, chiwakupas
yachanmi huklawman astakunanku tiempota.
Runaykunam ichaqa mana yachankuchu
ñoqa Tayta Diospa reglamentoykunata.
8 ¿Imanasqataq niwaqchik:
‘Yachaysapam kaniku’ nispaqa?
Qamkunaqa ¿imanasqataq niwaqchik:
‘Tayta Diospa yachachikuynintam
hatalliniku’ nispaqa?
Qellqaqkunaqa llullakunatam
qellqachkanku.
Llullakuspankum yachachikuyniykunata
qellqachkanku.
9 Yachaysapakunam penqayman
churasqa kanqaku.
Toqllapa hapisqan animal hinam
sonsoyachisqa kanqaku.
Manam kasukurqakuchu palabraytaqa.
¿Maypitaq kachkan yachaysapa kayninkuqa?
10 Chayraykum sapaq runakunamanña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

warminkutapas qoykusaq.
Paykunapa chakrantapas
sapaq dueñomanñam qoykusaq.
Apuyayllamanñam qokurunku warmakunapas.
Apuyayllamanñam qokurunku yuyayniyoqkunapas.
Engañakuqllañam rikurirun
ñoqamanta willakuqkunapas.
Engañakuqllañam rikurirun sacerdotekunapas.
11 Runaykunapa heridantam
mana kaqpaq hina hapinku.
Manaña hawkayay kachkaptinpas:
'Hawkallam kakusunchik'
nispam ninku.
12 Millakusqaykunata rurasqankumantaqa
penqakunanku kachkaptinpas manam penqakunkuchu.
Penqakuytaqa manam yachankuchu.
Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Paykunata castigasqay tiempopim wichinqaku.
Wañuchisqakunawan kuskam wañusqa wichinqaku."

13 Tayta Diosmi nin:
Pasaypaqtam paykunata chinkarachisaq.
Chulla uvaspas manam kallmanpi puchunqachu.
Higospas manam sachanpi puchunqachu.
Rapinkunatapas pasaypaqtam chakirachisaq.
Paykunaman qosqaykunatam qechuchisaq.

14 Runakunam ninqaku:

¿Imapaqtaq kaypiqa yachachkanchik?
Huñunakuruspanchikyá
murallasqa llaqtakunaman pasakusunchik.
Chaypiyá hukllataña wañumusunchik.
Yupaychasqanchik Tayta Diosmi wañuchiwasunchik.
Venenasqa yakutam tomachiwarqanchik.
Contranpi huchallikusqanchikraykum wañuchiwasunchik.
15 Hawka kawsakuytam suyarqanchik
ichaqa mana allinllam hamuwarqanchik.
Sanoyananchikpaq tiempotam suyarqanchik
ichaqa muspaypi hinam rikurirurqanchik.
16 Dan castapa allpan lawmantaraqmi
caballonkupa samatyasqanpas uyarikuchkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Potronkupa weqeqeqeyninwanmi
allpakunapas katkatatachkan.
Kay nacion tuñichiqmi hamuchkanku.
Tukuy imanpas chinkachiqmi hamuchkanku.
Llaqtata tuñichiqmi hamuchkanku.
Chaypi *yachaqkunata wañuchiqmi hamuchkanku.

17 Tayta Diosmi nin:

Contraykichikpim kachamusaq
venenoyoq culebrata.
Manam pipas atinqachu
chaykuna mansoyachiyta.
Chaykunam kachusunkichik qamkunata.

Llaqtamasinkunarayku Jeremiaspa waqasqanmanta

18 Llakisqa uyayoqmi kachkani.
Ukuypipas hukmanyasqam kachkani.
19 Llaqtamasiykunapa qaparisqanmi uyarikuchkan,
karumantaraqmi waqasqanku uyarikuchkan:

¿Tayta Diosqa manañachum
Sion Moqo llaqtapi kachkan?
¿Reyninchikqa manañachu
chaypi kachkan? nispa.

Tayta Diosmi contestan:

¿Imanasqataq piñachiwarqankichik
taytachakunata adoraspaykichik?
¿Imanasqataq piñachiwarqankichik huklaw
nacionmanta kaq yanqakunata adoraspaykichik?

20 Cosecha tiempoqa pasarunñam,
ñoqanchikñataqmi manaraq salvasqa kachkanchik.
Usyay tiempoqa pasarunñam
ñoqanchikñataqmi manaraq salvasqa kachkanchik.
21 Llaqtamasiykunapa ñakarisqanwanmi ñakarini.
Llakikuywan hinaspa mancharikuywanmi ñakarini.
22 Galaad lawpiqa ¿manañachum
balsamo hampi kanman?
Hampiqpas chaypiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿manañachum kanman?
Llaqtamasiykunapa heridanqa
¿manachum sanoyachisqa kanman?
9 1 Amalaya ñawiykuna
kallpaq yaku hina rikurirunman.
Amalaya ñawiykuna
toqyaq pukyu hina rikurirunman
chaynapi tuta punchaw waqanaypaq,
llaqtamasiykunapa wañusqanmanta waqanaypaq.
2 Amalaya chunniqpi
samakuna wasi karapuwanman.
Chayna kaptinqa llaqtamasiykunamanta
ayqekuspach pasakuyman.
Llapallankum chuchumika warmi hinaña rikurirunku.
Llapallankum traicionaq runakunaña rikurirunku.

3 Tayta Diosmi nin:

Flechachkaq hinaraqmi listolla kachkanku
llullata rimanankupaq.
Enteron nacionpim chaylla kachkanku
engañollata rimanankupaq.
Aswan-aswan mana allinkuna
ruraymanmi qokurunku.
Paykunaqa manam reqsirqakuchu.
4 Amistadnikichikpipas amañayá confiakuychikchu.
Wawqekichikpipas amaña confiakuychikchu.
Wawqepurallam engañanakunku.
Amistadpurallam cargochanakunku.
5 Manam mayqenpas runamasinta respetanchu.
Manam pipas cheqap kaqtaqa rimanchu.
Llullakuyllamanmi costumbrakurunku.
Yanqa rimayllamanmi costumbrakurunku.
Kikinkumanta wanakuytaqa manam atinkuchu.

6 Tayta Diosmi nin:

Paykunaqa chaylla-chayllam ñakarichinakunku.
Paykunaqa chaylla-chayllam engañanakunku.
Paykunaqa manañam reqsiwayta munankuchu.
7 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini:
Rurasqaymanta mastaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿imataraqtaq runaykunawan rurasaq?
Qorita ninapi chulluchichkaq hinaraqmi
paykunataqa chuyanchasaq.
8 Wañuchiq flecha hinaraqmi
engañaspa rimayninkuqa.
Amistadninkuta respetowan rimaykuspapas
wichirachiyllatam munachkanku paykunaqa.
9 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Chayna rurasqankumantaqa
¿manachum paykunata castigasaq?
Chayna rurasqankumantaqa
¿manachum paykunata vengakusaq?

10 Llakisqallañam waqasaq orqokunamanta.
Llakiypaqmi-llakikusaq chunniqpi pastokunamanta.
Pastokunaqa kañasqañam
chayninta runapas manaña purinanpaq.
Pastokunaqa kañasqañam
animalkunapa qapariyninpas manaña uyarikunanpaq.
Pawaq animalkunam lluptikunku.
Purun animalkunam ayqekunku.

11 Tayta Diosmi nin:

Jerusalen llaqtatam tuñichisaq
ruminkunapas montorayananpaq.
Jerusalen llaqtatam tuñichisaq
atoqkunaña chaypi *yachananpaq.
Juda nacion llaqtakunatam chunnichisaq
manaña runayoq kananpaq.

12 Ñoqam nirqani:
—¿Pitaq yachaysapa runa kanman kaykunata entiendenanpaq? ¿Pimantaq Tayta Dios chaykunata rimapayarqa wakinkunamanpas willakunanpaq? ¿Imanasqataq kay nacionqa purmachisqa hinaspa kañasqa kachkan chunniqninta hina manaña pipas purinanpaqqa? —nispa.
13 Tayta Diosñataqmi niwarqa:
—Tukuy kaykunaqa pasarqa qosqay yachachikuykunata saqerusqankuraykum chaynataq nisqaykunata mana kasukuspanku chaykunaman hina mana kawsasqankuraykum. 14 Paykunaqa rumi sonqo kayninkuman hina kawsaspankum abuelonkupa yachachisqanman hina Baal sutiyoq taytachakunata qatirqaku. 15 Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios nini: Kay runakunataqa qatqe mikuyta mikuchichkaq hinam hinaspa venenoyoq yakuta tomachichkaq hinam ñakarichisaq. 16 Abuelonkupapas nitaq kikinkupapas mana reqsisqanku nacionkunamanmi cheqerachisaq. Guerrapi peleaptinkupas qatikachachisaq manaña chullapas puchunankamam, nispa.

Jerusalen llaqtapi kaqkuna waqasqankumanta

17 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Yaw runakuna, sumaqtayá yuyaymanaychik —nispa.
Aya taki yachaq warmikunatayá qayachimuychik —nispa.

18 Chaypunillayá hamuchunku
ñoqanchikmanta waqanankupaq.
Chaypunillayá hamuchunku
ñawinchikpa weqenta kacharinankupaq.
Chaypunillayá hamuchunku
qechipranchikmanta sutuchinankupaq.
19 Sion Moqo llaqtamantam uyarikamuchkan.
Qapariyllawanña waqasqankum uyarikamuchkan:
"Pasaypaq tuñichisqam puchurunchik.
Hatun penqaypim saqeruwanchik.
Nacionninchiktaqa saqerusunchikñam.
Wasinchikkunataqa tuñirachinkuñam."
20 Yaw warmikuna,
Tayta Diospa palabrantayá uyariychik.
Paypa nisqankunatayá chaskiychik.
Warmi wawaykichiktayá
waqanankupaq yachachiychik kaynata.
Warmimasikichikkunatayá
aya takita yachachiychik kaynata:
21 "Wañuchiqmi ventananta yaykuramun.
Wañuchiqmi palacionchikmanpas yaykuramun
callekunapi warmachakunata wañurachinanpaq,
plazakunapi mozokunata wañurachinanpaq."
22 Nimuyá ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta:
"Wañuqkunapa ayanmi
chakrakunapi wischurayachkan.
Chakrakunapim wanu hina
wischurayachkan.
Rutuqkunapa qepanpi
gamillakuna hinaraqmi wischurayachkan."

23 Tayta Diosmi nin kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yachaysapa runaqa amayá alabakuchunchu
yachaysapa kasqanmantaqa.
Valeroso runaqa amayá alabakuchunchu
valeroso kasqanmantaqa.
Apu runapas amataqyá alabakuchunchu
apu kasqanmantaqa.
24 Pipas alabakuyta munaspaqa
alabakuchun ñoqata reqsiwasqanmantayá.
Pipas alabakuyta munaspaqa alabakuchun
ñoqa Tayta Dios kasqaymantayá.
Yachachunyá kay pachapi
kuyapayakuywan ruraq kasqayta.
Yachachunyá kay pachapi
allin arreglo ruraq kasqayta.
Yachachunyá kay pachapi
tukuy allinlla ruraq kasqayta.
Chaykuna rurasqaymi agradawan ñoqata.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

25 Tayta Diosmi nin:
—Hamuchkanmi tiempokuna cuerponkupi señalasqa llapa runakunata castiganaypaq. 26 Castigasaqmi Egipto nacionpi, Juda nacionpi chaynataq Edom nacionpi *yachaqkunataqa. Castigasaqtaqmi Amonpa miraynintapas, Moab nacionpi yachaqkunatapas chaynataq diosninkupaq chukchankuta rutukuq chunniqpi yachaqkunatapas. Tukuy chay nacionkunapi yachaqkunaqa kachkanku mana señalasqa runakunam. Israel castakunapas mana señalasqa runakuna hinam kachkanku sonqonkupi mana kasukuq runakuna.

Cheqap Diosllata adoraymanta

10 1 Israel castakuna, uyariychik Tayta Diospa nisusqaykichikta.
2 Tayta Diosmi kaynata nin:

Mana reqsiwaqniy nacionkunapa
kawsasqanman hinaqa amayá kawsaychikchu.
Cielokunapi señalkuna kaptinpas
amayá mancharikuychikchu.
Chaykunawan mancharikuq nacionkuna hinaqa
amayá mancharikuychikchu.
3 Chay nacionpi runakunaqa
mana imapaq valeqmi kanku.
Montepi sachata kuchuramuspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kullunta aparamunku.
Chayta aparamuspam llaqllarunku azuelawan.
4 Chaymantam adornanku
qori-qollqewan.
Mana kuyutyananpaqmi hapichinku.
Clavokunawan takaspam hapichinku.
5 Chakrapi manchachiku hinam sayarayachkanku.
Mana rimaq, mana puriq kasqanraykum
kayman-chayman apaykachanku.
Chaykunataqa amayá manchakuychikchu.
Manam pipapas allinninpiqa ruranmanchu.
Manam pipapas mana allinninpiqa ruranmanchu.

6 Dios Taytalláy,
manam pipas kanchu qam hinaqa.
Ancha hatunmi kanki qamqa,
"Hatun Atiyniyoqwan" sutichasqam kanki qamqa.
7 Nacionkunapa Reynin Diosnilláy,
qamqa lliwpa respetananmi kanki.
Qamqa anchallaña respetanam kanki.
Qanmanqa manam tupachikunmanchu
nacionkunapi yachayniyoqkunapas.
Qanmanqa manam tupachikunmanchu
gobiernonkupi lliw gobiernaqkunapas.
8 Paykunaqa mana yachayniyoqmi kachkanku.
Kullukunapa yachachisqallanmi kachkanku.
9 Taytachankuqa Tarsis lawmanta
llaspayachisqa qollqellamantam.
Taytachankuqa Ufaz lawmanta apamusqa
fino qorillamantam.
Chaykunaqa taytacha ruraqkunapa rurasqallanmi.
Chaykunaqa metal chulluchiqkunapa rurasqallanmi.
Morado telawan pachachisqam kachkanku.
Grosella telawan ustuykachisqam kachkanku.
Maestrokunapa rurasqallanmi lliwpas kachkanku.
10 Tayta Diosllam cheqap Diosqa.
Kawsaq Diosmi payqa.
Wiñaypaq reymi payqa.
Allpapas katkatatanmi
pay piñakuptinqa.
Nacionkunapas manam aguantanmanchu
rabiakuptinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Israel castakuna, mana reqsiwaqniy nacionpi runakunatam kaynata ninkichik: “Kay pachatawan cielokunata mana ruraq dioskunaqa kay pachamantam chinkanqaku, manam mayqanninpas kay pachapiqa puchunqakuchu” nispa.

Tayta Diosta alabanapaq taki
(Jer 51:15-19)

12 Tayta Diosmi kay pachata
rurarqa atiyninwan.
Tukuy kay pachapi kaqtam
takyachirqa yachayninwan.
Cielokunatapas mastarirqam
ancha entiendeyninwan.
13 Rimariptinmi cielopi yakukuna
sinchillataña qaparimun.
Kay pachapa patankunamantam
puyukunata hatarichimun.
Paymi paramunanpaqpas llipyachimun.
Waqaychasqanmantam wayratapas horqomun.
14 Llapallan runakunam
asno hinaña rikurirun.
Llapallan runakunam
mana yachayniyoqña rikurirun.
Taytacha-mamacha ruraqkunam
penqarikunku.
Metal chulluchisqanmantam
penqarikunku.
Fundisqa taytachakunaqa
engañollam rikurirun.
Mana espirituyoq kaspam
engañolla rikurirun.
15 Mana imapaq valeqmi chay taytachakunaqa.
Asikuypaq hinam chay taytachakunaqa.
Pasaypaq chinkachisqam kanqaku.
Castigo punchawpim chinkanqaku.
16 Manam chaynachu Jacobpa Diosninqa.
Tukuy imapas unanchaqmi payqa.
Runankunapaqmi Israel aylluta akllakurqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan sutichasqam payqa.

Juda nacionpa contranpi Jeremiaspa willakusqanmanta.

17 Enemigopa muyurusqan runakuna, uyariwaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamkunaqa tukuy kapuqnikichiktayá huñuychik.
18 Tayta Diosmi kaynata nin:

Kunanmi kay nacionpi *yachaqkunata qarqorusaq.
Warakachkaq hinam paykunataqa qarqorusaq.
Castigota tarinankupaqmi paykunataqa ñakarichisaq.

19 ¡Imaynaraq kasaq kay ñakarisqaywan!
¡Imaynaraq kasaq kay llumpay nanaq heridaywan!
Piensarqanim: Onqochkanim ñoqaqa, nispa.
Piensarqanim: Aguantasaqmi kay nanayniytaqa, nispa.
20 Karpaykunatam lliw saqmaparunku.
Waskaykunatam lliw tipiparunku.
Churiykunam saqeruwaspa chinkarunku.
Manañam pipas karpay sayachiq kanchu.
Manañam pipas telay chutariq kanchu.

21 Kamachikuqkunapas mana allin michiqkuna
hinam asnoyarunku.
Tayta Diosta mana maskasqankuraykum wichirunku.
Ovejakuna hinam runankunapas lliw cheqerunku.

22 Sumaqta uyariychik.
Noticiam hamuchkan.
Norte law nacionmantam
qapariypaq-qaparimuchkan
Juda nacionpi llaqtakunata tuñichinanpaq,
atoqkunapa *yachananmanña tikrarunaypaq.

23 Dios Taytalláy,
yachanim runaqa
mana kikillanmanta kawsasqanta.
Yachanim runaqa
mana kikillanmanta purisqanta.
24 Dios Taytalláy,
allin arregloykiman hinayá
corregiykullaway.
Dios Taytalláy,
amayá piñakuynikiman hinachu
corregiykullaway.
Ama puchukarachiwanaykipaqyá
corregiykullaway.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mana reqsisuqniki nacionkunatayá
piñakuspa castigay.
Mana mañakusuqniki runakunatayá
piñakuspa castigay.
Jacob castakunatam
paykunaqa chinkarachirqaku.
Chinkarachispam pasaypaqta tukururqaku.
Wasillankutapas pasaypaqtam purmarachirqaku.

Diospa contraton mana kasukusqankumanta

11 1 Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasta rimapayawaspan kaynata niwarqa:
2 —Uyariychikyá kay contratopa nisqankunata. Juda nacionpi runakunamanwan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanmi nimunki 3 Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: "Contratoypa nisqankunata mana kasukuq runaqa ñakasqayá kachun. 4 Chay contratoytam kamachirqani abueloykichikkunaman, chaynataqa kamachirqani fierro chulluchina hornomanta horqomuchkaq hina Egipto nacionmanta horqomuspaymi. Chay tiempopim kaynata nirqani: 'Tukuy nisqaykunata kasukuspaykichikqa chaynataq llapallan kamachisqaykunata ruraspaykichikqa, runaykunam kankichik, ñoqañataqmi Diosnikichik kasaq. 5 Chaynata ruraptikichikqa abueloykichikkunaman prometesqaytam cumplisaq. Paykunamanmi prometerqani tukuy imapapas wiñanan kay *yachasqaykichik allpata' " nispa.

Chaymi ñoqa Jeremiasñataq nirqani:
—Chaynayá kachun Dios Taytalláy —nispa.

6 Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa:
—Juda nacionpa llaqtakunapiwan Jerusalen llaqtapa callenkunapiyá kaynata nimuy: "Kay contratoypa nisqankunata uyarispayá ruraychik. 7 Abueloykichikkunata Egipto nacionmanta horqomuspaymi chaylla-chaylla kunarqani kasuwanankupaq. Chay tiempomantaraqmi kunankama kunapayarqani kasuwanankupaq. 8 Ichaqa mana kasukuspankum mana uyarirqakuchu mana allin rumi sonqonkuman hina kawsaspanku. Chayraykum chay contratopi nisqay castigokunata paykunapa contranpi kachamurqani, chay kamachisqay contratotaqa manamá cumplirqakuchu."

9 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
—Juda nacionpi *yachaqkunapiwan Jerusalen llaqtapi kaqkunam contraypi hoqarikurunku. 10 Ñawpa abuelonkupa mana allin rurasqankumanmi kutirikunku. Paykunaqa nisqaykunata mana kasukuyta munaspam taytacha-mamachakunataña adorarqaku. Israel nacionpi castakunawan Juda nacionpi castakunam abuelonkuwan contrato rurasqayta yanqacharunku. 11 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Paykunatam castigasaq lluptiytapas mana atinankukama. Yanapanaypaq qayakamuwaptinkupas manam paykunataqa uyarisaqchu. 12 Juda llaqtakunapi runakunawan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunam qayakunqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

inciensota kañasqanku taytacha-mamachakunataña. Desgracia tiempopiqa chaykunaqa manam salvayta atinqachu. 13 Juda nacionpi yachaqkuna, achkallaña llaqtaykichik kasqanman hinam achkallañataq kachkan taytacha-mamachaykikunapas. Jerusalen llaqtapi kaqkuna, achkallaña callekichikpas kasqanman hinataqmi achkallatañataq altarkunatapas hatarichirqankichik chaynapi Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañanaykichikpaq. 14 Chaynaqa Jeremias, amañayá kay runakunapa favorninpiqa mañakuwayñachu nitaq qaparispapas ruegakuwayñachu. Desgraciapi kaspanku mañakuwaptinkuqa manañam uyarisaqchu.

15 Juda nacionpi kuyasqay runakuna,
tukuy mana allinta ruraruchkaspaqa
¿imatataq temploypiqa rurankichik?
¿Sapaqchapuwasqaykichik aychata ofrecespachu
castigoyta qamkunamanta chinkachinkichik?
¿Mana allinkunapi kachkaspachu
anchata kusikunkichik?
16 Ñoqa Tayta Diosmi suticharqaykichik
sumaq rapisapa aceitunas sachawan.
Ñoqa Tayta Diosmi suticharqaykichik
sumaq ruruyoq aceitunas sachawan.
Kunanmi ichaqa qaparillawanña hamuq wayra-parawan
rapikikunata kañarusaq.
Kunanmi ichaqa qaparillawanña hamuq wayra-parawan
kallmaykikunatapas pakiparusaq.

17 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi sacha plantachkaq hina qamkunata plantarqaykichik. Israel nacionpi chaynataq Juda nacionpi *yachaqkuna, contraykichikpim castigokunata kachamusaq mana allinkunata rurasqaykichikrayku. Qamkunam rabiachiwarqankichik Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañapuspaykichik.

Enemigonkuna Jeremiasta wañuchiypi risqankumanta

18 Tayta Diosmi willawarqa enemigoykunapa mana allinkuna rimanakusqankumanta. Paymi qawachiwarqa cuentata qokunaypaq.
19 Nakanankupaq pusasqanku manso carnero hinam ñoqaqa kachkarqani. Manam yacharqanichu contraypi kayna rimanakusqankutaqa:
—Ruruchkaq sachata kuchuchkaq hinayá paytaqa wañurachisunchik. Kay pachapi kaqkunamantayá qarqorusunchik. Paymantaqa manaña pipas yuyarinankupaqyá chinkarachisunchik —nispa.

20 Llapallan kamachiq Dios Taytalláy,
allin arreglaq juezmi qamqa kanki.
Runakunapa tukuy piensasqankunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq sonqon pruebaqmi qamqa kanki.
Paykuna vengakusqaykitayá qawachiway.
Qanmanmi asuntoytaqa willakamurqayki.

21-22 Wañuchiwayta munaq runakunamantam otaq: "Tayta Diospa sutinpi manaña willakuptikiqa manam wañuchisqaykikuchu" nispa niwaqniykunamantam Llapallan Kamachiq Tayta Dios kaynata nin:
—Ñoqam paykunata castigasaq. Mozokunam guerrapi wañunqaku. Churinkunam yarqaymanta wañunqaku. 23 Manam paykunamantaqa chullapas puchunqachu. Anatot llaqtapi runakunamanmi kachamusaq desgraciata castiganay watapi —nispa.

Tayta Diosman Jeremias willakusqanmanta

12 1 Dios Taytalláy,
qamqa allin ruraqmi kanki.
Qanwan churanakunaypaqqa
allin ruraqmi kanki.
Chaywanpas qamtam tapukusqayki:
¿Imanasqataq mana allin ruraq runakunaqa
allinllapi kawsakunku?
¿Imanasqataq traicionaq runakunaqa
hawkalla kawsakunku?
2 Plantachkaq hina plantaruptikim
sapichakururqaku.
Wiñaruspankum ruruchkaq hina
rikurirurqaku.
Sutikitaqa chaylla-chayllam rimanku.
Sonqonkupim ichaqa karunchasqa kachkanku.
3 Dios Taytalláy,
ñoqatam ichaqa reqsiwanki.
Qawawaspaykim
qanman sonqoyoq kasqayta yachanki.
Nakanapaq ovejakunata hinayá
paykunataqa pusaruy.
Nakananku punchawpaqyá
paykunataqa sapaqcharuy.
4 ¿Haykapikamataq allpaqa chakisqalla kanqa?
¿Haykapikamataq campopi qorakunaqa qawirayanqa?
Kay nacionpi *yachaqkunapa
mana allinkuna rurasqankuraykum
animalkunapas chinkarun.
Kay nacionpi yachaqkunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allinkuna rurasqankuraykum
pawaq animalkunapas chinkarun.
Runakunam ninku: “Diosqa manam yachanchu
imam pasawananchikta” nispanku.

Jeremiasta Dios contestasqanmanta

5 Kallpaqkunallata qatichkaspapas
anchatam pisipanki.
Caballopi kallpaqkunawanqa
¿imaynataq churanakunki?
Seguro allpapim
qamqa confiakuchkanki.
Jordan Mayupa patanpi montekunapiqa
¿imatataq ruranki?
6 Hina wawqekikunallam traicionasurqanki.
Hina ayllullaykim traicionasurqanki.
Qepaykipi qaparisparaqmi insultasurqanki.
Amayá paykunapiqa hapipakuychu.
Allinllata rimapayasuptikipas
amayá confiakuychu.

Runankunarayku Diospa llakikusqanmanta

7 Runaykunatam saqeruni.
Dueñochakusqaytam qepanchakuruni.
Kuyasqay naciontam qoykurqani.
Enemigonkunamanmi qoykurqani.
8 Dueñochakusqay runakunam
montepi leon hinaña rikurirunku.
Leon hinaraqmi
paykunaqa contraypi qaparinku.
Chayraykum paykunaqa
cheqnisqayña kachkanku.
9 Runaykunaqa
cheqchi purayoq animal hinañam rikurirunku.
Wakin pawaq animalkunam paykunataqa
muyu-muyurispa atacanku.
Llapallan monte animalkuna, huñunakamuychik.
Convido mikuypaqyá qamkunaqa hamuychik.
10 Achkallaña michiqkunam
uvas huertayta purmarachinku.
Enemigoypa jefenkunam
chakrayta saruparunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ancha kuyasqay allpaytam
manaña imayoq kananpaq chunnirachinku.
Ancha kuyasqay allpaytam
pasaypaqta purmarachinku.
11 Waqanapaqta hinam purmarachinku.
Qayllaypim chaynata rurarunku.
Enteron nacionmi purmachisqa kachkan.
Pipapas manaña yuyarisqanmi kachkan.
12 Chunniqpi kaq tukuy orqontam
ñakarichikuq runakuna hamunqa.
Ñoqa Tayta Diospa kachamusqay guerram
paykunataqa tukunqa.
Naciontam cantonmanta qallarispa
huklaw cantonkama tukunqa.
Pipas manaña hawkayaypi kananpaqmi
chaynataqa tukunqa.
13 Kichkallatam cosecharqaku
trigota tarpuspankupas.
Manam provecharqakuchu
pisipanankama llamkaspapas.
Cosechasqaykichik chaynalla kasqanraykuyá
penqaypi rikuriychik.
Ñoqa Tayta Diospa llumpay piñakuyniyraykuyá
chayna rikuriychik.

Israel nacionpa vecinonkunapaq Tayta Diospa prometesqanmanta

14 Tayta Diosmi kaynata nin:
—Israel castakunapa mana allin vecinonkunataqa otaq Israel casta runaykunaman qosqay allpan qechuruqkunataqa sapinmanta sachata horqochkaq hinam allpankumanta horqorusaq. Hina chaynallatam Juda castakunatapas paykuna ukumanta horqorusaq. 15 Ichaqa chaynata horqoruspaypas llakipayarikuspaymi kutichisaq sapakamata nacionninkupi allpaman. 16 Cheqaptapunipas chay vecinonkum runaykunata yachachirqaku Baal sutiyoq taytacharayku juranankupaq. Chaywanpas kaqllamantam paykunaqa runaykuna ukupi *yachanqaku. Runaykuna hinaña kawsayta yachaspankum ñoqa Tayta Diospa sutiypi juraspanku ninqaku: “Kawsaq Diosraykum jurani” nispa.
17 Mana kasuqniy naciontam ichaqa sapinmanta sachata horqoruchkaq hina pasaypaqta chinkarachisaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Weqaw tapakunawan rikchanachiymanta

13 1 Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Linomanta weqaw tapakunata rantiramuspaykim churakunki ichaqa amam yakuman challpunkichu —nispa.
2 Tayta Diospa niwasqanta hinamá weqaw tapakunata rantiramuspay churakururqani. 3 Kaqllamantam Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa:
4 —Rantiruspa chay churakusqayki weqaw tapakunata apaspayá riy Eufrates Mayukama, chaypiyá qaqapa raqranpi pakaramunki —nispa.
5 Rispaymá Eufrates Mayupa hichpanpi pakaramurqani Tayta Diospa kamachiwasqanpi hina.
6 Unaymantañam Tayta Dios niwarqa:
—Eufrates Mayuman kutispaykiyá pakachimusqay weqaw tapakunata kutichimuy —nispa.
7 Eufrates Mayuman chayaruspaymi maymi pakasqaymanta chay weqaw tapakunata horqomurqani ichaqa ismuruspam manaña imapaqpas valesqañachu.
8-9 Chaymi Tayta Diosñataq rimapayawaspan kaynata niwarqa:
—Chay ismusqa weqaw tapakunata hinam Juda nacionniyoq runakunapa hinaspa Jerusalen llaqtayoq runakunapa ancha orgulloso kayninta ismurachisaq. 10 Kay mana allin runakunaqa palabraykunata mana kasukuspam rumi sonqo kayninkuman hinalla kawsachkanku. Taytachamamachakunataña maskaspam qonqoranpa pampaman kumuykunku. Chay ismusqa weqaw tapaku hinam paykunaqa mana imapaqpas valenkuchu. 11 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Runam churakusqan weqaw tapakunta watakun, chaynatam Israel nacionpi llapallan castakunatawan Juda nacionpi llapallan castakunatapas ñoqaman watasqata hina hatallirqani chaynapi runaykunaña kanankupaq, wakin runakunaman ñoqata reqsichiwanankupaq, alabawanankupaq hinaspa sumaq kasqaymanta rimanankupaq. Chaywanpas paykunaqa manam kasuwarqakuchu.

Vino huntayoq urpukunawan rikchanachiymanta

12 —Paykunamanmi nimunkitaq Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Llapa urpukunam vinowan huntasqa kanqa” nispa. Hinaptinmi paykunañataq nisunki: “¿Ñoqaykuqa manachum sumaqta yachaniku mayqan urpupas vinowan huntasqa kanantaqa?” nispa. 13 Chaymi qamñataq ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata ninki: “Kay nacionpi llapallan *yachaqkunatam pasaypaqta sinkarachisaq. Sinkarachisaqmá Rey Davidpa castanmanta gobiernaq reykunata, sacerdotekunata, ñoqamanta willakuqkunata chaynataq Jerusalen llaqtapi llapallan yachaqkunatapas. 14 Urpukunata takanachichkaq hinam taytantawan churinkunata takanachisaq. Manam harkakusaqchu, manam llakipayasaqchu, paykunata wañuchispayqa manam kuyapayasaqchu.”

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Juda nacionpi kaqkunata avisasqanmanta

15 Uyarispayá atiendeychik
Tayta Dios rimaptinqa.
Amayá paytukuqllañaqa kaychikchu
Tayta Dios rimaptinqa.
16 Manaraq tutayarachichkaptinyá
Tayta Diosta yupaychaychik.
Tutayaypa kasqan orqokunapi
manaraq mitkaruchkaspayá payta yupaychaychik.
Suyasqaykichik achkitam
sinchillataña tutayarachinqa.
Suyasqaykichik achkitam
yana puyumanña tikrarunqa.
17 Mana kasukuptikichikqa pakasqapim waqasaq.
Paytukuq kasqaykichikmantam anchata waqasaq.
Tayta Diospa runankuna presochasqa
risqankumantam waqasaq.
Weqeypas yaku hinaña kallpanankamam
aminaykama waqasaq.

Reypaq Tayta Dios willachisqanmanta

18 Reytawan mamantam ninki:

"Humillakuspayá pampapi tiyaychik.
Wichirunñam umaykichikta adornaq coronaykichik."
19 Neguev llaqtakunam
wichqasqaña kachkan.
Manaña pipas kichayta atinanpaqmi
wichqasqaña kachkan.
Juda nacionniyoq lliw runakunatam pusarunku.
Pasaypaq presochasqatam pusarunku.
20 Qawariychikyá norte lawta.
Qawariychikyá enemigopa hamusqanta.
¿Maytaq qanwan michichisqay ovejakunaqa?
¿Maytaq alabakunayki michichisqay ganadoqa?
21 ¡Imaninkiraq kikillaykipa yachachisqayki
amistadnikikunawan Tayta Dios gobiernachisuptiki!
Wachakuq warmipa nanaynin hinaraqmi
qanmanpas nanay hamusunki.
22 Sichu sonqoykipi niwaq:
"¿Imanasqataq kaykunaqa sucedewan?" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"¿Imanasqataq kaykunaqa pasawan?" nispa.
Mana allinkuna rurasqaykiraykum
chaykunaqa pasarusunki.
Chayraykum warmita hina
qempispa abusasurqanki.
23 Zambo runa ¿atinmanchu
yana kaynin cambiaruyta?
Uturungupas ¿atinmanchu
muru pelon cambiaruyta?
Chaynam huchallaman costumbrasqa kaqkunapas
mana atiwaqchikchu allinkuna rurayta.
24 Chayraykum chunniqpi wayrawan cheqerachisqaykichik.
Wayrapa apakachasqan qopata hinam cheqerachisqaykichik.
25 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Israel castakuna,
chaynam tocanciaykichik kanqa.
Chaynaqa sucedesunki
ñoqata qonqaruwasqaykiraykum.
Chaynataq mana valeq
taytachakunapi hapipakusqaykichikraykum.
26 Chaynam ñoqapas walikita
qempirusaq uyaykikama.
Chaynatam rurarusqayki
penqayniki qawakunankama.
27 Rikurqanim hukwan-hukwan tupakurusqaykita.
Rikurqanim weqeqeqeq yegua hina rurasqaykita.
Rikurqanim moqokunapi millakuypaqkuna rurasqaykita.
Rikurqanim chakrakunapi millakuypaqkuna rurasqaykita.
¡Ay Jerusalen llaqta,
qamqa manam limpiakunkichu!
¿Haykapikamataq mana limpiakunkichu?

Usyaywan castigasqa kasqankumanta

14 1 Usyay kasqanraykum Tayta Dios ñoqa Jeremiasta niwarqa:

2 Juda nacion runakunam waqachkanku.
Llaqtakunapi runakunam hukmanyarunku.
Jerusalenpi runakunam kumuykusparaq waqachkan.
Paykunapa qaparisqanmi karukamaraq uyarikuchkan.
3 Apukunam sirvientenkuta yakuman kachanku.
Ichaqa yarqakunaman rispam mana tarimunkuchu.
Paykunaqa vacio puyñuyoqllam kutimunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Penqakuyllawanñam kutimunku.
Penqakuymantam uyankuta tapakurunku.
4 Manaña paraptinmi raqrapakurun allpapas.
Penqakuymantam umankuta
tapakurun tarpuqkunapas.
5 Luwichukunapas purunpi wacharuspanmi
uñachankunata saqerun.
Manaña pasto kaptinmi
uñachankunata saqerun.
6 Monte asnokunam
qala moqokunapi sayachkanku.
Atoq hinam wayrallataña
muskichkanku.
Pastomantam ñawinkupas
tutayasqaña kachkanku.

Jeremiaspa mañakusqanmanta

7 Dios Taytalláy,
mana allinkuna rurasqaykum acusawachkanku.
Huchaykuqa chayna kachkaptinpas
sutikiraykuyá yanapaykullawayku.
Mana kasukusqaykuqa nana-nanaqmi.
Contraykipimá huchallikurqaniku.
8 Israel castakunapa confiakunan Diosnilláy,
desgracia tiempokunapi salvaqnin Diosnilláy
¿imanasqataq kay nacionpiqa
forastero hinallaña kachkanki?
¿Imanasqataq tuta samapakuq
forastero hinallañaqa kachkanki?
9 ¿Imanasqataq muspaypi kaq
runa hinaqa kachkanki?
¿Imanasqataq mana vencey atiq
soldado hinaqa rikurirunki.
Dios Taytalláy,
chaywanpas ñoqaykuwanmi kachkanki qamqa.
Sutikiwanmi sutichawarqankiku ñoqaykutaqa.
Amayá saqerullawaykuchu ñoqaykutaqa.

10 Tayta Diosmi kay runakunamanta nin:
Kay runakunaqa
munasqankuman hinallam kawsachkanku.
Mana samaykuspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allinllaman richkanku.
Chayraykum manaña gustoypaqchu qawani paykunata.
Kunanmi yuyarisaq mana allinkuna rurasqankumanta.
Ñoqaqa castigasaqmi huchallikusqankumanta.

11 Tayta Diosmi niwarqa:
—Amañayá kay runakunapa favorninpiqa mañakuwayñachu. 12 Ayunaspa mañakuwaptinkupas qapariyllawanña mañakuwasqankutaqa manam uyarisaqchu. Kañapuwanankupaq animalkunata chaynataq kawsaykunamanta ofrendakunata qowaptinkupas manañam gustoypaqchu kanqa. Paykunataqa guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywanmi tukurusaq —nispa.
13 Chaymi ñoqañataq nirqani:
—Ay Señor Diosnilláy, qanmanta willakuqkunam runakunata nichkan: "Guerrataqa manam rikunkichikchu. Manam yarqaymantapas kankichikchu. Aswanqa cheqaptapunipas Tayta Diosmi hawka kawsakuyta qosunkichik kay sitiopi" nispa.
14 Chaymi Tayta Diosñataq niwarqa:
—Ñoqamanta willakuqkuna chaynata sutiypi rimaspankuqa llullakuchkankum, paykunataqa manam kacharqanichu, manam kamachirqanichu nitaqmi rimapayarqanipaschu. Paykunaqa willakuchkanku yanqa revelacionkunallamantam, yanqakuna musyasqankumantam chaynataq sonqonkupi yanqa kaqkunallatam. 15 Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Ñoqapuni mana kachachkaptiy sutiypi rimaqkunaqa otaq: "Guerrapas nitaq yarqaypas kay nacionpiqa manam kanqachu" nispa niqkunaqa cheqaptapunipas guerrawan yarqaywanmi wañunqaku. 16 Chay willakuqkunapa nisqanta uyariqkunapas guerrawan yarqaywanmi wañunqaku warminkunawan chaynataq churinkunawan kuska. Ayankunatam Jerusalen llaqtapa callenkunaman wischunqaku ichaqa manam pipas pampaqninku kanqachu. Chaynatam paykunaman pagasaq mana allinkuna rurasqankumanta. 17 Paykunamanqa ninkitaqmi:

"Mana samaykuspayá weqeykuna sutuchun.
Tuta-punchawyá weqeykuna sutuchun.
Kuyasqay castaykuna
desgraciapi kasqanmantayá sutuchun.
Kuyasqay castaykunapa
llumpay heridanraykuyá sutuchun.
18 Chakrakunata rispaymi
guerrawan wañuchisqakunata tarini.
Llaqta ukuman yaykuspaymi
yarqaymanta wañunayaqkunata tarini.
Diosmanta willakuqkunam
mana reqsisqanku nacionman pasanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sacerdotekunam
mana reqsisqanku nacionman pasanku.”

Tayta Diosta Jeremias rimapayasqanmanta

19 Dios Taytalláy,
Judá nacionpi runakunataqa
¿pasaypaqtachu qepanchakurunki?
Sion Moqopi llaqtataqa
¿tukuy sonqoykiwanchu cheqnipakurunki?
¿Imanasqataq manaña hampiy atinata
castigaruwankiku?
Hawkalla kaytam suyachkarqaniku
ichaqa manam ima allinpas kanchu.
Sano kaytam suyachkarqaniku
ichaqa mancharisqallam kachkaniku.
20 Dios Taytalláy, reqsikunikum
mana allinkuna rurasqaykuta.
Reqsikunikum abueloykupa
mana allinkuna rurasqankuta.
Reqsikunikum huchaykuqa
qampa contraykipi kasqanta.
21 Runaykikunataqa sutikiraykuyá
ama qepanchakuruwaykuchu.
Gobiernaspa tiyanayki llaqtataqa
amayá yanqamanqa churaruychu.
Yuyariyá ñoqaykuwan contrato rurasqaykitaqa.
Amayá yanqacharuychu chay rurasqaykitaqa.
22 ¿Huklaw nacionkunapa taytachankuqa parachimunmanchum?
¿Cielokunaqa kikillanmanta parachimunmanchum?
Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
qamllam parachimuwaq chaynataqa.
Qamllapim confiakuniku ñoqaykuqa.
Qamllam ruranki tukuy chaykunataqa.

Judá nacion castigasqa kananmanta

15 1 Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Moisespiwan Samuelña ñawpaqniypi kaptinkupas manam kay runakunamantaqa llakipayarikuymanchu. Chaynaqa ñawpaqniymantayá qarqoy. Pasachunkuyá paykunaqa. 2 “Maylawmantaq risaqku” niptinkuqa qanmi ninki:
“Onqoywan wañunanpaq kaqkunaqa
onqoywanyá wañuchunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Guerrapi wañunanpaq kaqkunaqa
guerrapiyá wañuchunku.
Yarqaymanta wañunanpaq kaqkunaqa
yarqaymantayá wañuchunku.
Presota pusanankupaq kaqkunaqa
huklaw nacionmanyá pusasqa kachunku.”

3 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Tawa rikchaq castigowanmi paykunata tukusaq. Guerrapi wañuchisqa kaptinkum allqokunaña paykunataqa qachachyanqa. Alton pawaq animalkunawan monte animalkunam tisapaspa mikunqaku. 4 Ezequiaspa churin Rey Manasespa otaq Juda nacion reypa Jerusalen llaqtapi imam rurasqanraykum kay pachapi llapallan nacionkunata katkatatachisaq.

5 Yaw Jerusalen llaqta
¿piraq qanmanta llakipayarikunqa?
¿Piraq qanmanta aynananaspa waqanqa?
¿Piraq “Hawkallachu” nispa tapurikunqa?
6 Ñoqa Tayta Diostam saqeruwarqanki.
Qamqa qepamanmi kutirikurqanki.
Chayraykum contraykipi
makiyta hoqarispay castigasqayki.
Llakipayayta amiruspaymi
chinkarachisqayki.
7 Horquetawan wayrachichkaq hinam wayrachisqayki.
Llaqtapa zaguanninkunapim chaynata rurasqayki.
Mana churiyoqtañam runaykunataqa saqerusqaykichik.
Mana kutirikamuwasqaykichikraykum
ñoqaqa chinkarachisqaykichik.
8 Lamar qochapi aqomantapas
achkataraqmi viudankutapas saqerusaq.
Chawpi punchawllaraq kachkaptinmi
mamantin mozokunaman wañuchiqta kachaykamusaq.
Sonqoymantam llaqtataqa
katkatatachispay mancharichisaq.
9 Qanchis wawayoq mamakunam desmayanqaku.
Samatyaytapas mana atispankum desmayanqaku.
Penqaypi kaspankum
muspaypi hina rikurinqaku.
Punchawraq kachkaptinmi inti tutayarunqa.
Paykunamanta puchuqkunam wañuchisqa kanqa.
Enemigonkum guerrapi wañurachinqa.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jeremiaspa quejakusqanmanta

10 Ay mamáy ¿imapaqtaq wachakuwarqanki
tukuy kay nacionpi runakunawan churanakunaypaq,
tukuy kay nacionpi runakunawan atipanakunaypaq?
Manam paykunataqa prestakurqanichu.
Chaywanpas llapallanmi ñakawanku.
11 Tayta Diosmi niwarqa:
Cheqaptapunipas allinnikipaqmi librasqayki.
Mana allin tiempopipas
enemigollaykiwanmi ruegachisqayki.
Sasachakuy tiempopipas
enemigollaykiwanmi ruegachisqayki.

Tayta Diospa castigananmanta

12 ¿Yaqachum pipas atirunman fierro pakiruyta?
¿Yaqachum pipas atirunman norte lawmanta fierro pakiruyta?
¿Yaqachum pipas atirunman bronce pakiruyta?
13 Qori-qollqekichiktam
qechusuqnikichikkunaman qoykusaq.
Llapallan huchaykichikmantam
paykunamanña qoykusaq.
Enteron nacionnikichikpi kapuqnikichiktam
debaldella qoykusaq qechusuqnikichikkunaman.
14 Mana reqsisqaykichik nacionpim
enemigoykichikta servichimusqaykichik.
Piñakuyniymi nina hinaraq
qamkunata tukurusunkichik.

Jeremiaspa mañakusqanmanta

15 Yachankim Dios Taytalláy.
Yuyariwaspaykiyá watukaykamuway.
Ñakarichiqniykunatayá vengakarapuway.
Paykunapaq anaq piñakuq kaspaqa
amayá munaychu wañurunaytaqa.
Yachankimiki qamrayku insultawasqankutaqa.
16 Llapallan kamachiq Dios Taytalláy,
rimapayawaptikim palabraykikunata
mikuypaq-mikurqani.
Chay palabraykikunaraykum
sonqoypi anchallataña kusikurqani.
Ñoqaqa sutikiwan sutichasqam kallani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Kusikuyllapi piensaqkunamanqa
manam hukllawakurqanichu.
Akllawasqayki tiempomantam
mana piwanpas *yacharqanichu.
Piñakuynikiwan huntaykuwasqaykimantam
mana piwanpas yacharqanichu.
18 ¿Imanasqataq manaña tukuq kay nanayniyqa?
¿Imanasqataq manaña hampiy atina kay heridayqa?
¿Chakiruqlla yaku hinachu
ñoqapaq rikurirunki?
¿Mana takyaq yaku hinachu
ñoqapaq rikurirunki?

Tayta Diospa contestasqanmanta

19 Chaymi Tayta Diosñataq niwarqa:
Kutirikamuwaptikiqa
kaqllamantam chaskisqayki.
Kutirikamuwaspaykiqa kaqllamantam serviwanki.
Yanqakuna rimaymanta wanakuspaykiqa
ñoqapa rantiypim rimanki.
Imam kaqllata rimaspaykiqa
ñoqapa rantiypim rimanki.
Paykunam qanman kutirikamunqa.
Manam qamchu kutirinayki paykunamanqa.

20 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
Kay runakunapaqmi
allin takyaq perqata hina churarqayki.
Qamtaqa broncemanta perqata hinam churarqayki.
Contraykipi peleaspapas
manam vencesunkichu.
Qamta salvanaypaq yanapasqayraykum
mana vencesunkichu.
Qamta libranaypaq yanapasqayraykum
mana vencesunkichu.
21 Mana allin runakunamantam lluptichisqayki.
Mana llakipayakuq runakunamantam librasqayki.

Jeremiasta Tayta Dios kamachisqanmanta

16 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:
2 —Kay nacionpiqa amam casarakunkichu nitaqmi churikipas kanqachu. 3 Ñoqa Tayta Diosmi nini kay nacionpi naceq churi-wawankunamanta,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wachakuqnin mamakunamanta chaynataq taytankumantapas: 4 "Paykunaqa
ñakarichikuq onqoykunawanmi wañunqaku. Paykunamantaqa manam pipas
waqanqachu nitaqmi pipas pampanqachu. Wanu hinam paykunaqa pampapi
wischurayanqaku. Guerrawan, yarqaywanmi paykunaqa tukurunqa. Alton
pawaq animalkunawan purun animalkunam ayankutapas mikunqa" —nispa.
5 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
—Wañuchikuqpa wasinmanqa amam yaykunkichu. Amam waqaysinkichu ni-
taqmi llakiysinkichu. Kay runakunamantaqa qechuruniñam hawkayay qosqayta.
Manañam paykunamantaqa kuyapayarikunichu nitaqmi llakipayarikunichu.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 6 Warmakunawan yuyayniyoqkunam kay
nacionpi wañunqaku ichaqa manam pipas paykunata pampanqachu. Payku-
namanta waqaspankuqa manam cuerponkutapas kuchukunqakuchu nitaqmi
chukchankutapas rutukunqakuchu. 7 Wañuchikuqkunata consuelanankupaq mi-
kuytaqa manañam pipas ruranqachu. Chay wañuchikuqkunapa taytanña otaq
mamanña wañukuptinpas manam copallatapas qonqakuchu consuelanankupaq.
8 —Amataqmi yaykunkichu convidopa kasqan wasimanpas mikuqku-
nawan mikunaykipaq otaq upyaqkunawan upyanaykipaqpas. 9 Israelpa
yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay sitiopi
kusikuyllawanña qaparisqankutam chaynataq asikusqantam tanirachisaq.
Tanirachisaqtaqmi casarakuqkunapa fiestan rurasqankutapas. Chayku-
nam qawachkaptikichik pasakunqa kawsasqaykichik tiempopi.
10 —Runakunaman kaykunata willaptikim paykuna tapusunki: "¿Imanasqa-
taq Tayta Diosqa kay hatun castigokunamanta rimachisuchkanki? ¿Ima mana
allintataq rurarunku ñoqaykuqa? ¿Imapitaq huchallikuruniku yupaychasqan-
chik Tayta Diospa contranpiqa?" nispa. 11 Chaymi ñoqa Tayta Diospa nisqayta
kaynata ninki: "Qamkunapa abueloykichikkunam saqeruwaspan taytacha-
mamachakunataña maskarqaku, chaykunapa qayllanpi qonqorakuspankum
adorarqaku. Ñoqata saqeruwaspankumá yachachikuyniykunatapas mana
kasukurqakuchu. 12 Qamkunaqa abueloykichikkunamantapas aswanraqmi
huchallikuchkankichik. Sapakamam rumi sonqoykichikpa mana allinkunalla
munasqanpi kawsaspa mana kasuwarqankichikchu. 13 Chayraykum kay na-
cionmanta wischusqaykichik qamkunapapas nitaq abueloykichikpapas mana
reqsisqan nacionman. Chaypim tuta punchaw adoramunkichik mana reqsis-
qaykichik taytacha-mamachakunata. Manañam llakipayasqaykichikchu" nispa.
14 —Chaywanpas ñoqa Tayta Diosmi nini: Hamuchkanmi tiempo: "Israelpa
mirayninkunata Egipto nacionmanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosray-
kum jurani" nispa manaña juranankupaq. 15 Aswanqa juraspaqa-juranqaku:
"Israelpa mirayninkunata norte law nacionkunamanta chaynataq qarqosqan
wakin nacionkunamanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani" nispa-
ñam. Ñoqam kutichimusqaykichik abueloykichikkunaman qosqay allpaman.
16 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Challwiru kachamuchkaq hinam kachamusaq
paykuna horqoq achka runakunata. Purun animalkuna hapiq runata kacha-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

muchkaq hinam kachamusaq paykuna hapiq runakunata, chaynapim alto orqokunamanta, moqokunamanta hinaspa qaqapa raqrankunamanta paykunata horqomunqa. 17 Paykunapa imaynam kawsasqantaqa qawachkanim. Paykunapa mana allin kawsasqankuqa qayllaymantaqa manam chinkanmanchu, mana allin rurasqankupas ñawiymantaqa manam pakasqachu kachkan. 18 Puntataqa mana allinkuna rurasqankumantawan huchallikusqankumantam dobleta pagasaq. Paykunaqa wañusqa hina millakuypaq taytacha-mamachankuwanmi manaña asuykunaypaq hina allpayta rurarqaku, millakuypaq kaqkunawantaqmi huntachirqaku herenciankupaq qosqay allpatapas.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

19 Dios Taytalláy,
qanmi kallpanchaqniyqa kanki.
Dios Taytalláy,
amparakuna wasi hinam qamqa kanki.
Sasachakuypi lluptikunay
wasi hinam qamqa kanki.
Karu nacionkunamantam runakuna hamusunki.
Kay pachapa cantonmantaraq hamuspankum nisunki:

"Abueloykum taytacha-mamachakunata hatallirqaku.
Waspiy hina chinkaruq
taytachakunallatam hatallirqaku.
Mana imapaq valeq
taytachakunallatam hatallirqaku."
20 Runaqa ¿yaqachum
dioskunata rurakunman?
Chaykunaqa manam
cheqap dioskunachu kanman.

Tayta Diospa contestasqanmanta

21 Chaynaqa kunanmi paykunaman
yachachisaq atiyniyoq kasqayta.
Chaynaqa kunanmi paykunaman
yachachisaq kallpayoq kasqayta.
Hinaptinmi yachanqaku
sutiyqa Tayta Dios kasqanta.

Huchallikusqankurayku Juda nacion castigasqa kananmanta

17 1 Juda nacionniyoq runakunapa huchallikusqanqa
yuyasqam kachkan.
Fierropa puntanwan hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaykunaqa qellqasqa kachkan.
Nina rumipa puntanwan hinam
chaykunaqa qellqasqa kachkan.
Tablapi qellqasqa hinaraqmi
sonqonkupi kachkan.
Altarninkupa esquinankunapim
qellqasqa kachkan.
2 Rapisapa sachakunapa hichpanpi,
alto moqokunapa puntanpi
altarninkumantam churinkupas yuyarinku.
Rapisapa sachakunapa hichpanpi,
alto moqokunapa puntanpi
Asera sutiyoq mamachakunamantam yuyarinku.
3 Chakrapi orqokunaman riqkunatam nikichik:
"Enteron nacionnikichikpim
capillakunapi huchallikurqankichik.
Qori-qollqekichiktawan
tukuy kapuqnikichiktam saqueachisqaykichik.
4 Herenciaykichikpaq allpa qosqaytam
mana tarpuspa saqenkichik.
Mana reqsisqaykichik nacionpim
enemigoykichikta servichimusqaykichik.
Wiñaypaq rupaq ninata hinaraq
piñachiwasqaykichikraykum servichimusqaykichik."

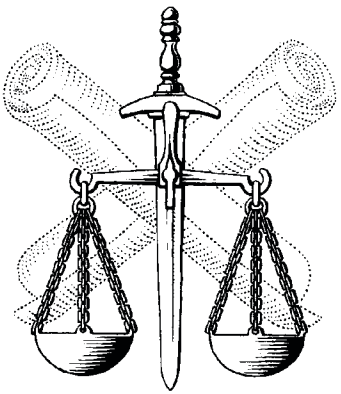

Rumipi Qellqa (Jer 17:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wakin willakuykunamanta

5 Tayta Diosmi kaynata nin:
Ñoqamanta rakikuspa runamasillanpi
hapipakuq runaqa ñakasqayá kachun.
Ñoqamanta rakikuspa runapa kallpallanpi
hapipakuq runaqa ñakasqayá kachun.
6 Chay runaqa kanqa
chunniqpi wiñaq sacha hinam.
Chay runaqa kawsanqa
taqrapi wiñaq sacha hinam.
Qollpa allpapi
wiñaq sacha hinam payqa kanqa.
Mana pipapas *yachanan allpapi
wiñaq sacha hinam payqa kanqa.
7 Ñoqa Tayta Diospi hapipakuq runaqa
bendecisqam kanqa.
Ñoqa Tayta Diospi confiakuq runaqa
bendecisqam kanqa.
8 Chayna runaqa kanqa
yakupa hichpanpi plantasqa sacha hinaraqmi.
Chayna runaqa kanqa
yakupa patanpi sapichakuq sacha hinaraqmi.
Payqa kanqa rupay tiempopipas
verdey-verdey rapisapa sacha hinaraqmi.
Usyay tiempopipas qali-qali sacha hinaraqmi
payqa kanqa.
Tiempollanpi mana tipispa ruruq sacha hinaraqmi
payqa kanqa.

9 Tukuy imamantapas engañakuqllañam
runapa sonqonqa.
Mana hampiy atinañam
runapa sonqonqa.
¿Pitaqsi reqsinman runapa sonqontaqa?
10 Ñoqa Tayta Diosllam
runakunapa piensasqantaqa yachani.
Ñoqa Tayta Diosllam
runakunapa sonqontapas pruebani
chaynapi kawsasqankuman hina
sapakamam paganaypaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi rurasqankuman hina
sapakamaman paganaypaq.

11 Mana runtusqan oqllaq yutumanmi
rikchakun engañowan apuyaq runaqa.
Manaraq machuyachkaptinmi
qori-qollqenqa payta saqerunqa.
Wañukunan hichpaqa
sonso runañam rikurirunqa.
12 Santuarionchikpa kasqan sitioqa
qallariyninmantapuni alto-alto sitiom.
Santuarionchikpa kasqan sitioqa
reypa kancharichkaq tiyanan sitiom.

13 Israelpa hapipakunan Dios Taytalláy,
pipas saqerusuqnikiqa penqaypim rikurinqa.
Qam Tayta Diosmi ninki:

Ñoqamanta rakikuq runakunaqa
allpapi qellqasqa suti hinam chinkarunqa.

Qam Tayta Diosta saqerususqaykiraykum chinkarunqaku.
Kallpaq yaku hina kachkaptiki
saqerususqaykiraykum chinkarunqaku.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

14 Dios Taytalláy, hampiykuwaptikiqa sanoyasaqmi.
Dios Taytalláy, salvaykuwaptikiqa salvakusaqmi.
Qamqariki kanki ñoqapa alabanaymi.
15 Niwachkankum runakunaqa:

¿Imataq pasarun Tayta Diospa nisqantaqa?
Kunanyá cumplikuchun paypa nisqankunaqa.

16 Qamta qatinaypaqqa
manam michiq kayniytaqa saqerqanichu.
Sasachakuy tiempokuna hamunantaqa
manam munarqanichu.
Qamqa yachankimiki chaykunataqa.
Qampa qayllaykipim rimarqaniqa.
17 Amapuniyá manchachiwaychu qamqa.
Castigo punchawpi amparaqniymi kanki qamqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Penqaymanyá churay qatikachawaqniykunataqa.
Penqaymanqa amayá churawaychu ñoqallaytaqa.
Paykunayá kachunku mancharichisqaqa.
Amayá ñoqachu kasaq mancharichisqaqa.
Desgracia punchawtaqa paykunamanyá chayachiy.
Paykunatayá pasaypaqtaqa chinkachiy.

Samana punchawpi samanankumanta

19 Tayta Diosmi niwarqa:
—Runakunapa Yaykunan sutiyoq zaguanman rispaykiyá chaypi sayaykamuy. Chaynintam yaykunkupas hinaspa lloqsinkupas Juda nacionpa reyninkuna. Chaynallatam ruranki Jerusalen llaqtapa llapallan zaguanninkunapipas. 20 Chaypim kaynata nimunki: "Juda nacionpa reyninkuna, Juda nacionniyoq llapallan runakuna, Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna otaq kay zaguanninta yaykuqkuna, uyariychik Tayta Diospa palabranta. 21 Paymi kaynata nin: 'Vidaykichikraykuyá cuidakuychik. Samana punchawpiqa amam kay llaqtapa zaguan punkunkunata cargakunata apaykunkichikchu. 22 Chay punchawpiqa amataqmi wasikichikmantapas cargakunata horqonkichikchu, amamá imapipas llamkankichikchu. Abueloykichikkunaman kamachisqayta hinamá samana punchawtaqa ñoqapaq sapaqchankichik. 23 Chay abueloykichikkunaqa manam kasukurqakuchu nitaqmi atienderqakuchu. Paykunaqa sonqonkuta rumiyaykachispam mana kasukurqakuchu nitaq corregikurqakuchu' nispa.
24 "Ñoqa Tayta Diosmi nini: 'Kay llaqtapa zaguanninta samana punchawpi cargakunata mana apaykuptikichikqa chaynataq mana imallapipas llamkaspa chay punchawta ñoqapaq sapaqchapuwaptikichikqa. 25 Rey Davidpa miraynin gobiernaq reykunawan kamachikuqkunam carretakunapi chaynataq caballokunapi sillasqa kay llaqtapa zaguanninta yaykunqaku. Paykunaqa yaykunqa Juda nacionniyoq runakunapiwanmi hinaspa Jerusalen llaqtayoq runakunapiwanmi. Kay llaqtapiqa runakunam wiñaypaq *yachanqaku. 26 Runakunam hamunqa Juda nacionpi llaqtakunamanta, Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunamanta, Benjamin castapa allpan lawmanta, waqtakuna lawmanta, orqokunamanta hinaspa Neguev lawmanta. Ñoqa Tayta Diospa temploymanmi apamunqaku lliw kañana animalkunata, wañuchipuwanankupaq wakin animalkunata, kawsaykunamanta ofrendakunata, inciensota hinaspa graciasta qowanankupaq ofrendakunata. 27 Sichu mana kasuwaspaykichik samana punchawta mana sapaqchaspa chay punchawpiraq Jerusalen llaqtapa zaguan punkunkunata cargakunata apaykuptikichikqa kay llaqtapa zaguan punkunkunatam kañaykusaq hinaptinmi Jerusalen llaqtapa palacionkunatapas ruparunqa. Chay ninataqa manam pipas amachayta atinqachu.' "

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manka ruraqwan hinaspa mituwan rikchanachiymanta

18 1 Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasta niwarqa:
2 —Manka ruraqpa wasinta riptikim chaypi willamusqayki
imam ninayta —nispa.
3 Chaymi manka ruraqpa wasinta chayaruptiy payqa ruedapa hawanpi
mankata rurachkasqa. 4 Ichaqa chay manka ruraqpa rurasqan mankam
hukman llosirurqa chaymi munasqanman hina mosoqmantaña rurarqa.
5 Chaymi Tayta Dios niwarqa:
6 —Israel castakuna ¿manachum chay manka ruraq hina qamkuna-
wanpas munasqayta rurayman? Manka ruraqpa makinpi mitu hinam
qamkunapas makiypi kachkankichik. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata
nini. 7 Tanteasqay horapim rimarisaq mayqan naciontapas otaq mayqan
gobiernotapas plantata pilachkaq hina puchukachinaypaq, tuñichinay-
paq chaynataq chinkarachinaypaq. 8 Chaywanpas sichu chay anyasqay
nacionpi runakuna mana allinkuna rurasqankumanta wanakuptinku-
qa, chay castiganaypaq tanteasqay castigotam manaña kachamusaqchu.
9 Tanteasqay horapiqa rimarisaqtaqmi mayqan naciontapas otaq gobier-
notapas hatarichinaypaq chaynataq plantachkaq hina takyachinaypaq.
10 Chaywanpas sichu chay nacionpi runakuna mana allinkunata rura-
spanku willasqaykunatapas mana kasukuptinkuqa manam favorecesaqchu
chay tanteasqay kaqkunawanpas.
11 —Kunanyá Juda nacionpi runakunatawan Jerusalen llaqtapi *ya-
chaqkunata nimuy: "Ñoqa Tayta Diosmi contraykichikpi piensaspa
castiganaypaq tanteachkani. Chaynaqa sapakamayá mana allin kaw-
sasqaykichikmanta wanakuspa vidaykichiktawan rurayniki chikta

Manka ruray (Jer 18:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allichaychik.” 12 Chaywanpas paykunaqa kaynatam nisunki: “Yanqañam
chay niwasqaykikuqa. Tanteasqaykuman hinam ñoqaykuqa kawsakusaqku,
mana kasukuq sonqoykupa munasqantam sapakama rurakusaqku” nispa.

13 Chayraykum Tayta Dios nin:

Nacionkunapiyá tapukamuychik runakunata
¿Pitaq uyarirqa chaykunata?
Sumaq doncellawan tupachisqa Israel runakunam
rurarunku manchakuypaqta.
14 ¿Huk kutillaqa Libano alto orqopi
riti chinkarunmanchum?
¿Huk kutillaqa karumanta kallpamuq
chiri yaku chakirunmanchum?
15 Runaykunam ichaqa ñoqata qonqaruwanku.
Taytacha-mamachakunamanñam inciensota kañanku.
Chay runapa pantarachisqanñam kachkanku.
Ñawpaq tiempopi kawsasqankumantam pantarachin.
Purisqankupim paykunataqa urmarachin.
Mana purinanku ñankunamanñam pantarachin.
16 Chayraykum allpankupas
chunniq allpaña kanqa.
Chayraykum allpankupas tukuy tiempo
asipayanaña kanqa.
Chayninta puriqkunam admirakunqaku.
Umankutaraqmi kusikuymanta kuyuchinqaku.
17 Israel casta runakunataqa
enemigonkunapa qayllanmantam cheqerachisaq.
Intipa qespimunan lawmanta
pukumuq wayrata hinam cheqerachisaq.
Desgraciapi rikuriptinkum
manaña qawarispay qepanchakurusaq.

Jeremiaspa contranpi rimanakusqankumanta

18 Chay runakunam ninakurqaku:
—Hakuchikyá Jeremiaspa contranpi tanteanakamunanchikpaq. Manam
faltanqachu Diosmanta yachachiqninchik sacerdotekunaqa nitaq conse-
jaqninchik yachayniyoq runakunapas nitaq Diosmanta willakuqkunapa
palabrankunapas. Acusamuspayá ima rimasqantapas ama kasusunchik-
chu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

19 Dios Taytalláy, atiendeykuwayá ñoqallayta.
Dios Taytalláy, uyariykuyá enemigoykunapa nisqanta.
20 ¿Paykunapaq rurasqaymantachu,
allinnninkupaq rurasqaymantachu
mana allinwan pagawanqaku?
¿Manachum sepulturaytaraq toqochkanku?
Yuyariyá qayllaykipi
favorninkupi rimasqayta.
Yuyariyá piñakuynikita
amachanaypaq mañakusqayta.
21 Chaynaqa churinkunatayá
yarqaymanta wañuchiy.
Chaynaqa espadawanyá
paykunata wañuchiy.
Warminkutapas manaña wawayoqtayá ruray.
Paykunataqa manaña qosayoqtayá ruray.
Qarikunapas peste onqoywanyá wañuchunku.
Mozokunapas guerrapi peleaspayá wañuchunku.
22 Hapiwanankupaq allpata uchkurusqankuraykuyá
salteaqkunata qonqaymanta kachaykuy
chaynapi wasinkupipas qaparisqanku uyarikunanpaq.
Chakiykunapaq toqllakunata churarusqankuraykuyá
salteaqkunata qonqaymanta kachaykuy
chaynapi wasinkupipas qaparisqanku uyarikunanpaq.
23 Dios Taytalláy,
qamqa yachankim contraypi tukuy rimasqankuta,
wañuchiwanankupaq tukuy piensasqankuta.
Mana allin rurasqankutaqa
amayá pampachaychu.
Qayllaykipi huchallikusqankutaqa
amayá pampachaychu.
Qayllaykipiyá urmachiy paykunataqa.
Piñakusqayki tiempopiyá ruray chaynataqa.

Pakisqa aysakuwan rikchanachiymanta

19 1 Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Manka ruraqpata rispaykim allpamanta aysakuta rantiramunki hinaspam qamkuna ukupi ancianokunatawan sacerdote ancianokunata pusaspa 2 lloqsinkichik Ben-hinom Wayqoman. Chay wayqoqa kachkan "Kallanakuna Punku" nisqankupa chimpanpim. Chaypim ñoqapa nisqaykunata qayarikuq hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 kaynata nimunki: “Juda nacionpi reykunawan Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna,
Llapallan Kamachiq Tayta Diospa otaq Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa kayna
nisqantayá uyariychik: ‘Kay sitiopa contranpi castigota kachamuptiymi llapallan
uyariqkunaqa muspaypi hinaraq rikurinqaku. 4 Israel castakunaqa ñoqata sa-
qeruwaspaykichikmi kay sitiotapas manaña asuykunaypaq hina rurarunkichik.
Qamkunapapas abueloykichikkunapapas chaynataq Juda nacion reykunapapas
mana reqsisqanku taytacha-mamachakunamanñam inciensota kañarqankichik.
Kay sitiopiqa wañuchirqankichiktaqmi inocente runakunatapas. 5 Qamkunaqa
hatarichirqankichiktaqmi Baal sutiyoq taytachapa capillankunatapas chaynapi
chaykunapa hichpanpi churikichikkunata Baalman kañanaykichikpaq. Chayku-
nata ruranaykichikpaqqa manam kamachirqaykichikchu, manam rimarirqanichu
nitaq piensarqanichu. 6 Chayraykum hamunqa tiempokuna kay sitiota Tofetwan
otaq Ben-hinom Wayqowan manaña sutichanankupaq, chaytaqa sutichanqa-
ku Nakana Wayqowanñam. 7 Kay sitiopim Juda nacion runakunapa chaynataq
Jerusalen llaqtayoq runakunapa rimanakusqanta mana kaqman churasaq. Wa-
ñunankupaqmi enemigonkuwanña vencechisaq. Ayankutañataqmi alton pawaq
animalkunamanña hinaspa monte animalkunamanña qoykusaq. 8 Kay llaqtataqa
tikrarusaq hukmanyananku hinaspa burlakunanku sitiomanñam. Chaynin pasaq
runakunapas pasaypaq tuñichisqata qawaspam hukmanyasqallaña burlakunqaku.
9 Churi-wawankunatapas tayta-mamallankuwanmi mikurachisaq chaynataqmi
kikinkupas sapakamataq mikunakunqaku, chaynataqa ruranqaku muyuriqninku-
manta enemigonku atacaptin pasaypaq yarqaymanta kasqankuraykum.’ ”

10 —Chaynata rimaruspaykim riqmasiki runakunapa qayllanpi aysakuta
pakiparunki 11 hinaspam Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqayta
kaynata ninki: “Manaña pipas allichananpaq aysakuta pakichkaq hinam
kay runakunatawan kay llaqtata tukurusaq. Manaña maypipas pampa-
nankupaq sitio kaptinmi Tofet Wayqopiña ayankuta pampanqaku. 12 Ñoqa
Tayta Diosmá nisqayman hina chaynata rurasaq kay llaqtatapas chaynataq
runankunatapas. Tofet Wayqota hinamá kay llaqtataqa rurasaq. 13 Mana
asuykunay Tofet Wayqo hinañam kanqa Jerusalen llaqtapi wasikunaqa
chaynataq Juda nacion reykunapa wasinkunapas. Chay wasikunapa altos-
ninpimá inciensota kañapurqaku llapallan lucerokunapaq, chaypitaqmi
vino ofrendatapas hichapurqaku wakin taytacha-mamachakunapaqpas”
nispa.

14 Willananpaq Tayta Diospa kachasqan Tofet Wayqomanta Jeremias
kutiruspanmi templopa pationpi sayaykuspan runakunata nirqa:

15 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata
nin: “Sonqoykichikta rumiyarachispa palabraykunatapas mana kasukus-
qaykichikraykum kay llaqtapa chaynataq muyuriqninpi llaqtakunapa
contranpi rimasqayman hina castigota kachamusaq” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pasurpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

20 1 Tayta Diospa templonpi kamachikuq, Imerpa churin sacerdote Pasurñataqmi Jeremiaspa rimasqankunata uyariruspan 2 kamachirqa
Diosmanta willakuq Jeremiasta azotenankupaq chaynataq cepo nisqankupi
chakinkunata hapichinankupaq. Chay cepom karqa Tayta Diospa templon-
pa hichpanpi otaq Benjamin sutiyoq alto punkupi. 3 Paqarinnintin punchaw
Jeremiasta cepomanta Pasur horqorachimuptinmi payta Jeremias nirqa:
—Tayta Diosqa manañam Pasurwanñachu sutichasunki aswanqaMagor-
misabibwanñam. 4 Tayta Diosmi nin: "Qamtaqa rurarusqayki kikikipapas
chaynataq llapallan amistadnikikunapapas mancharikunantañam. Qawach-
kaptikim paykunata enemigoykikuna guerrapi wañuchinqaku. Juda nacionpi
llapallan runakunatam qoykusaq Babilonia nacionpa reyninmanña. Paymi wa-
kinta presochasqata Babilonia lawman pusachinqa, wakintañataqmi guerrapi
wañuchinqa. 5 Enemigoykichikmantaqmi qoykusaq kay llaqtapa qori-qollqen-
tapas, tukuy huñusqankutapas chaynataq tukuy kuyayllapaq kapuqninkutapas.
Babilonia lawman astanankupaqtaqmi qoykusaq Juda nacion reykunapa llapa
qori-qollqentapas. 6 Qampas Pasur, wasikipi llapallan *yachaqkunapiwan-
mi presochasqa rinkichik Babilonia lawman. Chaypi wañuspam chaypitaq
pampasqa kanki, chaypitaqmi pampakunqaku llapallan amistadnikikunapas.
Paykunamanmi Diosmanta willakuq tukuspa llullakunata willarqanki" nispa.

Tayta Diosman Jeremiaspa quejakusqanmanta

7 Dios Taytalláy,
engañaypaqmi qamqa engañaruwanki.
Munayniyoq kasqaykiraykum engañaruwanki.
Tukuy punchawmi ñoqataqa asipayawanku.
Llapallankum ñoqataqa burlakuwanku.
8 Sapa kutillam rimani.
Sapa kutillam paykunaman qaparini.
Dañolla kananmantam qayakuni.
Tuñichisqa kananmantam qayakuni.
Palabraykita willakusqayraykum
tukuy punchaw insultawanku.
Palabraykita willakusqayraykum
tukuy punchaw burlakuwanku.

9 Ñoqam piensani
qanmantaqa manaña yuyarinaypaq.
Ñoqam piensani
sutikipiqa manaña rimanaypaq.
Chaywanpas palabraykiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nina hinaraqmi sonqoypi ruparichkan.
Chaywanpas palabraykiqa
nina hinaraqmi tulluykunapi pakarayachkan.
Chay nina hina rupariytaqa
munarqanim harkayta.
Ichaqa manamá atirqanichu harkayta.
10 Uyarichkanim achkallaña runakunapa rimasqanta:
Tukuy hinastinpim mancharikuy kachkan —nispa rimasqankuta.
Denunciaychik —nispam rimanakuchkanku.
Denunciasunchik —nispam rimanakuchkanku.
Llapan amistadniymi urmarunayta suyachkanku.
Ichapas engañarachikunman —nispam nichkanku.
Paytaqa vencesunchikmi —nispam nichkanku.
11 Dios Taytalláy,
chaywanpas qamqa ñoqawanmi kachkanki.
Manchakuypaq soldado hinam ñoqawan kachkanki.
Chayraykum qatikachawaqniykunaqa urmarunqaku.
Paykunaqa manañam venceytaqa atiwanqakuchu.
Paykunaqa hatun penqaypim rikurirunqaku.
Manam imapas lloqsinqa allinninkupaqchu.
Haykapipas manaña qonqay atina penqaypim kanqaku.

12 Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy,
allin ruraqkuna reqsiq Dios Taytalláy,
qamqa reqsinkim runapa sonqontaqa.
Qamqa yachankim runapa piensasqantaqa.
Qawachiwayá paykuna vengakusqaykita.
Qanmanmi willakamurqayki asuntoyta.

13 Tayta Diospaqyá takiychik.
Tayta Diostayá alabaychik.
Mana imayoqtam payqa salvaykun.
Mana allin ruraqkunamantam salvaykun.
14 Ñakasqayá kachun nacesqay punchawqa.
Amayá bendecisqachu kachun
mamaypa wachakuwasqan punchawqa.
15 Taytayta kusirichiqpas ñakasqayá kachun.
Taytayman willaqpas ñakasqayá kachun.
"Qarim nacerapusunki"
niqpas ñakasqayá kachun.
16 Chayna runaqa kachun
Tayta Diospa chunnichisqan llaqta hinayá.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa kachun mana llakipayaspa
tuñichisqa llaqta hinayá.
Achikyamuqtayá qapariyta uyarichun.
Chawpi punchawpiyá guerrapi qapariyta uyarichun.
17 Manamya mamaypa wiksanpichu
Tayta Dios wañurachiwarqa.
Chayna kaptinqa mamaypa wiksallanpich
sepulturay kanman karqa.
Chayna kaptinqa wiñaypaqchá
wiksallanpi kayman karqa.
18 ¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
ñakariyllata qawanaypaq!
¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
waqayllata qawanaypaq!
¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
penqayllapi kawsaspa wañunaypaq!

Jerusalen llaqta tuñichisqa kananmanta

21 1 Rey Sedequiasmi kacharqa Malquiaspa churin Pasurtawan Maasiaspa
churin sacerdote Sofoniasta chaynapi Jeremiasta kaynata nimunankupaq:
2 —Ama hina kaspaykiyá Tayta Diosta mañakuy ñoqanchikpaq. Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi atacawachkanchik, ichapas Tayta Diosqa ñawpaq tiempopi hina admirakuypaq kaqkunata ruraspan Nabucodonosorta asurirachinman —nispa.

3-4 Chaymi Jeremiasñataq Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta Rey Sedequiasman nimunankupaq kaynata nirqa:

—Babilonia nacionpa reyninpa contranpi peleasqaykichik armakunatam kikikichikpa contraykichikpi kutiriykachisaq. Murallaykichikpa hawa lawninmanta atacamuq Caldea runakunatañataqmi kay llaqtapa chawpinpi huñusaq. 5 Kikiypunim qamkunapa contraykichikpi ancha hatun atiyniywan chaynataq hatun castigowan peleasaq. Ruparichkaq nina hina ancha piñakuyniywanmi peleasaq. 6 Kay llaqtapi *yachaqkunata castigaptiymi runakunapas chaynataq animalkunapas mancharikuypaq peste onqoywan wañunqaku. 7 Ñoqa Tayta Diosqa ninitaqmi: Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanmi chaynataq wakin enemigonkunamanmi qoykusaq Juda nacionpa reynin Sedequiastawan serviqninkunata. Qoykusaqtaqmi peste onqoymanta puchuqkunatapas, guerrapi wañuqkunamanta puchuqkunatapas, yarqaywan wañuqkunamanta puchuqkunatapas chaynataq wañuymanta llaqtapi llapallan puchuqkunatapas. Paykunatamá Nabucodonosor mana kuyapayaspan, mana favorecespan hinaspa mana llakipayaspan guerrapi wañuchinqa.

8 —Chay runakunamanqa nimunkitaqmi ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Kunanmi akllakunkichik kawsanaykichikpaq otaq wañunayki-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chikpaqpas. 9 Kay llaqtapi puchuqkunaqa guerrapim otaq yarqaymantam
otaq peste onqoywanmi wañunkichik. Aswanqa Caldea runakunapa otaq
kay llaqtapa muyuriqninmanta atacamuqkunapa makinman churakuspa-
qa kawsankichikmi. Vidallaykichiktapas salvankichikmi. 10 Ñoqa Tayta
Diosmi nini: Ñam tantearuniña kay llaqtata manaña favorecespay casti-
ganaypaq. Babilonia nacionpa reyninmanña qoykuptiymi kañaykunqa."

Juda Nacion reypa contranpi willakuymanta

11 Juda nacion reypa castankunamanyá nimuy,
ñoqa Tayta Diospa nisqayta uyarinankupaqyá nimuy:
12 "Rey Davidpa castankuna,
ñoqa Tayta Diosmi kaynata nikichik:
Sapa tempranonyá allin arreglota ruraychik.
Ñakariqkunatayá ñakarichikuq runakunamanta libraychik,
chaynapi rupachkaq nina hina
mana piñakurunaypaq,
chaynapi mana allinkuna rurasqaykichikmanta
mana piñakurunaypaq,
chaynapi mana pipapas
amachay atinan
nina hina mana piñakurunaypaq."

Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

13 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Qechwapa altonpi tiyaq llaqta,
ñoqaqa contraykipim kachkani.
Pampapa chawpinpi hatun rumi hina llaqta,
ñoqaqa contraykipim kachkani.
"¿Pitaqsi ñoqanchiktaqa atacawasun?"
nisparaqmi ninkichik.
"¿Pitaqsi amparakunanchikmanqa chayamunqa?"
nisparaqmi ninkichik.
14 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Mana allinkuna rurasqaykichikpa rurunman hinam
castigasqaykichik qamkunata.
Muyuriqnikipi tukuy kaqkunatapas ruparunankamam
kañaykachisaq montekikunata.

Juda nacion reykunapa contranpi willakuymanta

22 1 Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasman kaynata niwarqa:
—Juda nacion reykunapa palacionman rispaykim kaynata willa-
munki: 2 "Juda nacionpi gobiernaq Davidpa castan reylláy, serviqnikikunawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq Jerusalen llaqtaman yaykuqkunawanyá Tayta Diospa nisqanta uyariychik. 3 Tayta Diosmi kaynata nin: 'Runakunapaq allin arreglota ruraspayá, allin kaqkunallata ruraychik, ñakariq runakunatayá ñakarichiqninmanta libraychik. Amam ñakarichinkichikchu forasterotaqa, mana piyniyoqtaqa nitaq viudatapas. Kay sitiopiqa amamá inocente runataqa wañuchinkichikchu. 4 Kay nisqaykunaman hina cheqapta ruraptikichikqa Rey Davidpa mirayninn gobiernaq reykunam carretakunapi chaynataq caballokunapi sillasqa kay palaciopa zaguanninta yaykunqaku. Paykunaqa yaykunqa serviqninkunapiwanmi chaynataq runankunapiwanmi. 5 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay nisqaykunata mana kasukuptikichikqa kay palaciom taqmasqa kanqa, nispa.' "

6 Juda nacion reypa palacionmantam Tayta Dios kaynata nin:

Qamqa Galaad allpa hinam ñoqapaq kanki.
Qamqa Libano Orqopa puntan hinam kanki.
Ichaqa juraspaymi qamtaqa chunnichisqayki.
Mana runayoq llaqtata hinam chunnirachisqayki.
7 Tuñichisunaykipaqmi kachamusaq armasqa runakunata.
Paykunam kuchunqaku kuyayllapaq cedroykikunata.
Paykunaqa ninamanmi wischunqaku chaykunata.

8 —Achka nacionkunamanta hamuq runakunam kay llaqtapa hichpanta pasaspa ninakunqaku: "¿Imanasqataq Tayta Diosqa kay hatun llaqtataqa kaynatañaqa rurarun?" nispa. 9 Chaymi contestanqaku: "Chaynaqa kachkanku yupaychasqanku Tayta Dioswan contrato rurasqankuta saqerusqankuraykum chaynataq mana reqsisqanku taytacha-mamachakunamanña qonqorakuspa adorasqankuraykum" nispa.

Rey Salumpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

10 Wañukuq Rey Josiasmantaqa amañayá waqaychikchu.
Amañayá paymanta llakikuspaqa waqaychikchu.
Presochasqa riqmantayá
aminaykichikkama waqaspaqa-waqaychik.
Manaña haykapipas kutimuqmantayá
waqaspaqa-waqaychik.
Nacesqan allpaman manaña kutimuqmantayá
waqaspaqa-waqaychik.

11 Taytan Josiaspa rantinpi gobiernaruptinmi Juda nacionpa reynin Salum kay sitiomanta preso pusasqa karqa. Salunmantam Tayta Dios kaynata nirqa:
—Salumqa manañam kutimunqachu. 12 Payqa preso pusasqanku llaqtapi wañukuspanmi kay naciontaqa manaña haykapipas rikunqachu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rey Joacimpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

13 Mana allinta ruraspa
palacioyki hatarichiq runa
¡qamqa imaynaraq kanki!
Allin arreglota mana ruraspa
hatun salakuna hatarichiq runa
¡qamqa imaynaraq kanki!
Runamasinwan debalde llamkachikuq
runam qamqa kanki.
Llamkasqanmanta mana pagapuq
runam qamqa kanki.
14 "Hatun palaciotam hatarichisaq"
nisparaqmi ninki.
"Altosninpi hatun salayoqtam hatarichisaq"
nisparaqmi ninki.
Hatun ventanakunatam rurarunki.
Cedromanta tablakunawanmi tablearachinki.
Chaykunataqa pukawanraqmi pintarachinki.
15 Cheqap reyqa kawaq
¿cedrosapallaña wasipi *yachaspaykichu?
¿Taytaykipa mikunanqa pisirqachu?
¿Taytaykipa tomananqa pisirqachu?
Payqa allin arreglotam rurarqa.
Payqa allinkunatam rurarqa.
Chaymi tukuy imapi allin karqa.
16 Payqa wakchakunapa asuntontam defienderqa.
Ñakariqkunapa asuntontam defienderqa.
Chayraykum tukuy imapi allin karqa.
¿Manachum payqa sumaqta reqsiwarqa?
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

17 Qanmi ichaqa engañowan
ganayllapi piensachkanki.
Inocente runakuna wañuchiyllapim piensachkanki.
Ñakarichiyllapi engañayllapim piensachkanki.

18 Chayraykum Josiaspa churinmanta otaq Juda nacionpa reynin Joacinmanta Tayta Dios kaynata nin:

Wañuptinqa manam pipas waqanqachu.
Paymantaqa manam pipas ninqachu:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"¡Ay wawqelláy, ay panilláy!" nispaqa.
Paymantaqa manam pipas waqanqachu:
"¡Ay Señorlláy, ay reynilláy!" nispaqa.
19 Wañuruq asnota hinam paytaqa pampanqaku.
Hawamanmi paytaqa qachachyanqaku.
Jerusalen llaqtamantam wischurunqaku.

Jerusalen llaqtapa contranpi willakuymanta

20 Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna,
Libano Orqoman seqaspayá qayakamuychik.
Basan lawman rispayá uyarichikamuychik.
Abarim Orqokunaman seqaspayá qaparimuychik.
Kuyasuqnikikuna vencerachikusqanmantayá qaparimuychik.
21 Hawka kachkaptikichikraqmi rimapayarqaykichik
ichaqa mana kasukuqmi karqankichik.
Warma kasqaykichikmantaraqmi chaynaqa karqankichik.
Nisqaykunata mana kasukuqmi karqankichik.
22 Kamachiqnikikunam cheqechisqa kanqa.
Llapallankum wayrawan hina cheqechisqa kanqa.
Kuyaqnikikunatam pusanqaku presochasqata.
Penqarikunkim mana allinkuna rurasqaykimanta.
Humillakunkim mana allinkuna rurasqaykimanta.
23 Qamqa *yachachkanki cedrowan tableasqa palaciopim.
Qamqa yachachkanki "Libano" sutiyoq palaciopim.
Ichaqa ¡imaynataraq qaparkachanki
nanay hapisuptiki,
wachakuq warmipa nanaynin hina hapisuptiki!

Rey Jeconiaspa contranpi willakuymanta

24 Joacimpa churinmanmi otaq Juda nacionpa reynin Jeconiasmanmi Tayta Dios kaynata nin:
—Vidayraykum jurani, *alleq makiypi sellonay anillo kaptikipas chaymantam horqoruykiman 25 wañuchiy munasuqnikiman qoykunaypaq. Anchallataña manchakusqayki Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanmi chaynataq Caldea runakunamanmi qamtaqa qoykusqayki. 26 Mamaykitawan qamtam qarqosqaykichik mana nacesqaykichik nacionman hinaptinmi chaypi wañunkichik. 27 Chaynaqa tukuy sonqoykichikwan kay allpaman kutimuyta munaspapas manam kutimunkichikchu —nispa.

Jeremiaspa rimarisqankuna

28 ¿Wischupakusqa allpa manka hinachu Jeconiasqa?
¿Pakipasqa allpa manka hinachu Jeconiasqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Manaña pipapas munasqan paki manka hinachu payqa?
¿Imanasqataq paytaqa qarqonqaku?
¿Imanasqataq churinkunatapas qarqonqaku?
¿Imanasqataq qarqonqaku paykunataqa
mana reqsisqanku nacionmanqa?
29 Kay pachapi runakuna, uyariychik.
Tayta Diospa nisqantayá uyariychik.

30 Tayta Diosmi nin kaynata:
Kay runamantayá libropi qellqaychik.
Mana churiyoq hina kasqanmantayá qellqaychik.
Manam allinchu lloqsinqa tukuy rurasqanpipas.
Hina chaynallam kanqa miraynin runakunapas.
Davidpa gobiernasqanpiqa
manam castankunaqa tiyanqachu.
Juda nacionpi gobiernananpaqqa
manañam castankunaqa tiyanqachu.

Puchuq presokunapa kutimusqanmanta

23 1 Tayta Diosmi nin:
—¡Ay imaynaraq kanqa mana allin michiqkuna hina runaykunata cheqerachispa chinkarachiq kamachikuqkunaqa! —nispa.
2 Chayraykum Israelpa yupaychasqan Tayta Dios runankuna michiqkunata nin:
—Qamkunaqa ovejaykunatam cheqechirqankichik hinaspam mana harkaspa chinkarachirqankichik. Chay mana allinkuna rurasqaykichikmantam castigasqaykichik. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
3 Cheqechisqay nacionkunamantam puchuq ovejaykunata kikiypuni huñumusaq. Mikunanku pastokunaman kutichimuptiymi astawan miranqaku. 4 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Paykunata cuidananpaq michiqniykunata churaptiymi manaña imatapas manchakunqakuchu nitaq hukmanyanqakuchu, manañam chullapas chinkanqachu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

5 Tayta Diosmi nin:

Hamuchkanmi tiempo
Rey Davidpa castantapuni hatarichinaypaq.
Hamuchkanmi tiempo
allinta ikllichichkaq hina paypa castanta hatarichinaypaq.
Paymá rey kaspan ancha yachaywan gobiernanqa.
Allin arreglotam payqa ruranqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allinta ruraspam kay pachapi gobiernanqa.
6 Paypa tiemponpim Juda nacion salvasqa kanqa.
Paypa tiemponpim Israel nacion seguro *yachanqa.
Runakunam kaynata sutichanqaku.
"Allinyachiwaqninchik Tayta Dios" nispam ninqaku.

7 Chayraykum Tayta Dios nin:
—Hamuchkanmi tiempo: "Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani" nispa manaña juranankupaq. 8 Juranqakuqa: "Israelpa mirayninkunata norte law Nacionkunamanta chaynataq qarqosqan wakin nacionkunamanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani" nispañam. Paykunaqa allpankupiñamá *yachakunqaku.

Diosmanta willakuq tukuqkunata denunciasqanmanta

9 Diosmanta willakuq tukuqkunatam nini:
Sonqoymi pasaypaq hukmanyasqa kachkan.
Enteron cuerpoymi katkatatachkan.
Machasqa runamanraqmi rikchakuchkani.
Vinowan pasaypaq sinkaruqmanmi rikchakuchkani.
Tayta Diosraykum chayna kachkani.
Chuya palabranraykum chayna kachkani.
10 Hukwan-hukwan kakuqkunam
kay nacionpiqa huntallaña kachkan.
Ñakasqa kasqankuraykum
allpapas llakisqallaña kachkan.
Ñakasqa kasqankuraykum
chunniqpi pastokunapas chakisqaña kachkan.
Mana allinllatam kawsachkanku
Diosmanta willakuq tukuqkunapas.
Mana allinta ruranallankupaqmi
atiyniyoq kasqankupas.

11 Ñoqamanta willakuqkunam
manaña ñoqaman sonqoyoq rikurirunku.
Sacerdote runakunapas manaña ñoqaman
sonqoyoqmi rikurirunku.
Temploypipunim mana allinkuna rurachkaqta tarini.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
12 Chayraykum paykunapa vidanqa
lluchka ñan hinaña kanqa.
Tutayayman wichiykunankupaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunaqa tanqasqa kanqa.
Paykunamanmi castigota apamusaq.
Paykunamanmi chayachimusaq.
Castiganay watapim
castigasaq paykunataqa.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

13 Samaria llaqtapim rikurqani
ñoqamanta willakuq tukuqkunata.
Samaria llaqtapim rikurqani
mana tupaqninpi rimaqkunata.
Paykunaqa Baal taytachapa sutinpim willakurqaku.
Paykunaqa Israel runaykunatam pantarachirqaku.
14 Jerusalen llaqtapim rikurqani
ñoqamanta willakuq tukuqkunata.
Jerusalen llaqtapim rikurqani
millakuypaq kaqkuna rurasqankuta.
Chaypim hukwan-hukwan kakuchkanku.
Runamasinku engañayllapim purichkanku.
Mana allin runakunatam kallpanchachkanku.
Huchankumanta mana wanakunankupaqmi kallpanchachkanku.
Paykunaqa llapallanpas rikchakapuwan
Sodoma llaqtapi kaqkunamanraqmi.
Chaypi *yachaqkunaqa rikchakapuwan
Gomorra llaqtayoq runakunamanraqmi.
15 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
Ñoqamanta willakuq tukuqkunamanmi
ajenjota mikuchisaq.
Ñoqamanta willakuq tukukuqkunamanmi
qatqe yakuta tomachisaq.
Jerusalenpi willakuq tukuqkunamantam
millakuypaq kaqkuna lloqsirun.
Millakuypaq kaqkunam
enteron nacionpi mirarun.

16 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Israel castakuna,
amayá kasuychikchu
willakuq tukuqkunataqa.
Amayá kasuychikchu
qamkunaman willasusqaykichiktaqa.
Llullallatam paykunaqa willasuchkankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piensasqallankutam paykunaqa rimapayasuchkankichik.
Mana nisqaykunatam paykunaqa rimapayasuchkankichik.
17 Qepanchakuwaqniy runakunamanmi nichkanku:
"Hawkallam kankichik" nispa.
Rumi sonqo runakunamanmi nichkanku:
"Desgraciaqa manam chayamusunkichikchu" nispa.

Jeremiaspa rimarisqankunamanta

18 Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
Tayta Diospa tanteasqanpi sayarqa?
Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
payta rikuspa palabranta uyarirqa?
Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
palabranta atiendespa kasukurqa?
19 Sinchi wayra hinaraqmi
Tayta Diospa piñakuyninqa lloqsinqa.
Muyuq wayra hinaraqmi
mana allin ruraqkunapa hawanpi rikurirunqa.
20 Tayta Diospa piñakuyninqa manam taninqachu
imam rurananta ruranankama.
Tayta Diospa piñakuyninqa manam taninqachu
imam piensasqanta cumplinankama.
Hamuq punchawkunapim kaykunata entiendenkichik.
Chay tiempopim imam kaqta entiendenkichik.

Willakuq tukuqkunapa contranpi willakuymanta

21 Chay willakuqkunataqa manam kacharqanichu
ichaqa chayllam kallparqaku.
Chay willakuqkunataqa manam rimapayarqanichu
ichaqa ñoqamantaraqmi willakurqaku.
22 Ñoqapa tanteasqaypi sayaspankuqa
runaykunamanchá willanmanku karqa.
Mana allin kawsasqankumanta
wanakunankupaqchá willanmanku karqa.
Mana allin rurasqankumanta
wanakunankupaqchá willanmanku karqa.

23 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Ñoqaqa hichpaykichikpi kaq Diosmi kani.
Ñoqaqa manam karupi kaq Dioschu kani.
24 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Pakakuna sitiopi pipas pakakuptinqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿manachum rikuchkani ñoqaqa?
¿Manachum hanaq pachata huntariq kani?
¿Manachum kay pachata huntariq kani?
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

25—“Mosqorunim, mosqorunim” nispa sutiypiraq willakuq tukuqkunapa
willakusqantam uyarirqani. 26 ¿Haykapikamataq chay llulla willakuqkunaqa
engaño sonqoyoqlla kanqaku? Paykunaqa sonqonkumanta horqoykuspallam
willakunku. 27 Mosqosqankuta willanakuspankum munachkanku runaykuna
qonqaruwananta. Chaynam abuelonkupas Baal sutiyoq taytachata adoras-
pa qonqaruwarqaku. 28 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Pipas mosqoruspaqa chay
mosqorusqantayá willakuchun. Pipas rimasqayta uyarispaqa imam kaqtayá
willakuchun. Trigotawan pajataqa manam chapunachu. 29 Ñoqa Tayta Diosmi
nini: Rimasqayqa nina hinam. Rimasqayqa qaqa rumipas ñutuq martillo hinam.
30—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chayraykum ñoqaqa chay willakuqkunapa con-
tranpi kachkani, paykunaqa ñoqapa nisqaykunatam suwakuypaq-suwakuchkanku
willakuqmasinkumanta. 31 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqaqa chay willakuqkunapa
contranpim kachkani, paykunaqa yanqalla rimaspam ninku: “Kaynatam Tayta
Dios nin” nispa. 32 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Yanqakunata mosqoruspa runaykuna-
ta pantarachiq willakuqkunapa contranpim kachkani. Paykunaqa runaykunatam
pantachin llulla willasqankuwan chaynataq rimaylla-rimasqankuwan. Ñoqa Tayta
Diosmi nini: Paykunataqa manam kachamurqanichu nitaqmi kamachimurqani-
chu. Paykunaqa manam yanapayta atinchu runaykunataqa.

Tayta Diospa rimasqankunata imaynam willakunankumanta

33—Yaw Jeremias, sichu kay runakunapas otaq ñoqamanta willakuq
tukuqpas otaq sacerdotepas tapusunkiman: “¿Imatataq Tayta Diosqa willa-
surqanki?” nispa hinaptinqa paykunatam ninki: “Tayta Diospa nisqanman
hinaqa paypaqsi kankichik llasaq qepi hina chaysi wischurusunkichik” nispa.
34 Sichu ñoqamanta willakuq tukuqpas otaq sacerdotepas otaq hukkaqnin
runapas ninman: “Tayta Diospa willakusqanmi kayqa” nispa hinaptinqa chay
runatam ayllunkunatawan castigasaq. 35 Runamasikichikwanqa hinaspa
aylluykichikwanqa: “¿Imanispataq Tayta Diosqa contestarqa otaq imatataq
payqa nirqa?” nispam ninakunkichik. 36 Amañam ninkichikchu: “¿Imatataq
Tayta Diosqa willakurqa?” nispaqa. Sapakamapa willakusqanqariki kikinpa
rimasqallanmi. Qamkunaqa yupaychasqanchik Llapallan Kamachiq Tayta
Diospa nisqantam otaq sapallan kawsaq Diospa nisqantam tikrarunkichik.
37—Yaw Jeremias, ñoqamanta willakuq tukuqkunatayá tapuy kaynata:
“¿Imanispataq Tayta Diosqa contestarqa otaq imatataq payqa nirqa” nispa.
38 Sichu: “Tayta Diospa willakusqanmi kayqa” nispa nisuptikiqa ñoqa Tayta
Diospa nisqaytam kaynata ninki: “Amañam rimankichikchu chaynataqa
nichkaptiypas hinallaraq rimasqaykichikraykum 39 qamkunataqa qepita

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina hoqariruspa wischurusqaykichik, wischurusaqtaqmi qamkunamanwan abueloykichikkunaman qosqay llaqtatapas. 40 Qamkunataqa wiñaypaqmi penqayman churasqaykichik, mana qonqaypas atinapaqmi humillachisqaykichik.”

Higosniyoq canastakunawan rikchanachiymanta

24 1 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi Babilonia llaqtaman presota pusarachirqa Joacimpa churinta otaq Juda nacionpa reynin Jeconiasta, Juda nacionpi llapallan kamachikuqkunata chaynataq Jerusalen llaqtapi tukuy rikchaq oficioyoq maestrokunatapas. Chaypa qepallantam Tayta Dios qawachiwarqa templopa punkunpi churasqa higos huntayoq iskay canastakunata. 2 Huknin canastapim kasqa punta poqoruq allin higoskuna, huknin canastapiñataqmi kasqa mikunapaqpas mana valeq higoskuna.

3 Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa:

—Yaw Jeremias ¿imatataq qawachkanki? —nispa.

Chaymi nirqani:

—Ñoqaqa qawachkani higostam. Wakin higosqa ancha sumaqllañam. Wakiñataqmi mikunapaqpas mana valeq higoskuna —nispa.

4 Hinaptinmi Tayta Diosñataq niykuwarqa:

5 —Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay allin higoskunata hinam waqaychasaq Juda nacionmanta Caldea lawman preso pusachisqay runakunata. 6 Paykunataqa amparaspaymi kay allpaman kutichimusaq. Wasita hina hatarichispaymi manaña tuñichisaqchu. Sachata hina plantaruspaymi sapinmantaqa manaña horqosaqchu. 7 Tayta Dios kasqayta reqsiwanankupaqmi yuyayta qosaq. Paykunaqa runaykunaña kaptinmi ñoqañataq paykunapa Diosnin kasaq. Chaynaqa kanqa tukuy sonqonkuwan kutirikamuwasqankuraykum.

8 —Ichaqa mikunapaqpas manaña valeq higosta hinam rurasaq Juda nacionpa reynin Sedequiasta, yanapaqnin kamachikuqkunata, Jerusalen llaqtapi *yachaqkunata, kay nacionpi puchuqkunata chaynataq Egipto nacionman rispa chaypi yachaqkunatapas. 9 Paykunataqa desgraciamanmi churasaq kay pachapi llapallan nacionkunapas mancharikunankama. Qarqoruptiymi paykunaqa ejemplopaq kanqa humillachisqa, despreciasqa chaynataq ñakasqa. 10 Paykunatam castigasaq guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan abuelonkuman qosqay allpapi chinkanankukama.

Norte lawmanta hamuq enemigomanta

25 1 Josiaspa churin Rey Joacim Juda nacionpi tawa wataman-ña gobiernachkaptinmi chaynataq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpas yaqa huk wataña gobiernachkaptinmi Jeremiasman Tayta Dios rimapayarqa Juda nacionpi llapallan runakunapa contranpi. 2 Hinaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiasñataq Juda nacionpi llapallan runakunamanwan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunaman willarqa kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3—Amonpa churin Josias chunka kimsayoq watamanña Juda nacionpi gobiernasqanmantam pasarun iskay chunka kimsayoq wataña. Chay tiempomantam kunankama Tayta Dios rimapayawarqa chaymi qamkunamanpas mana samaykuspay willapayarqaykichik ichaqa manam kasuwarqankichikchu. 4Tayta Diosqa serviqnin willakuqkunatam mana tanispa kachamusurqankichik ichaqa manam kasurqankichikchu nitaqmi uyariytapas munarqankichikchu. 5Paykunam nisurqankichik: "Mana allin kawsasqaykichikmantawan mana allin rurasqaykichikmantayá wanakuychik chaynapi abueloykichikmanpas chaynataq qamkunamanpas wiñaypaq qosusqaykichik allpapi *yachanaykichikpaq. 6Mana reqsisqaykichik dioskunataqa amayá qatiychikchu hinaspapas amataqyá adoraychikchu qonqoranpa pampaman kumuykuspaqa. Qamkunapa rurasqaykichik taytacha-mamachakunata adoraspaqa amayá Tayta Diostaqa piñachiychikchu chaynapi ama castigasunaykichikpaq." 7Tayta Diosmi nin: "Qamkunaqa manam kasuwarqankichikchu aswanqa taytacha-mamacha rurasqaykichikwanmi piñachiwarqankichik chaynapi kikillaykichik castigasqa kanaykichikpaq" nispa.

8—Chayraykum Llapallan Kamachiq Tayta Dios nin: "Ñoqa Tayta Diosmi nini: Willapayasqay palabraykunata mana kasukusqaykichikraykum 9Babilonia nacionpi serviqniy Rey Nabucodonosortawan norte lawpi llapallan runakunata qayamusaq. Paykunawanmi atacachisaq kay nacionta, llapallan runankunata chaynataq muyuriqninpi nacionkunatapas. Pasaypaqtam paykunataqa tukurusaq. Paykunataqa tuñirachispaymi wiñaypaq purmarachisaq chaynapi runakunapas admirakusparaq burlakunankupaq. 10Tanirachisaqmi kusikuymanta qaparisqankutapas, asikuyninkutapas chaynataq casarakuqkunapa fiestantapas. Manañam uyarinqakuchu marayninkupa kutaynintapas. Manañam kanqachu mecheropa achkiyninpas. 11Kay enteron nacionqa admirakuypaqmi chunninqa. Chay nisqay nacionkunaqa Babilonia nacionpa reynintam qanchis chunka wata servinqaku. 12Ñoqa Tayta Diosmi nini: Qanchis chunka wata pasaruptiñataqmi Babilonia nacionpa reynintawan Caldea nacionniyoq runakunata castigasaq, mana allinkuna rurasqankumantam wiñaypaq purmachisaq. 13Ñoqaqa Caldea nacionpa contranpi llapallan rimasqaykunatam cumplisaq, cumplisaqtaqmi kay libropi qellqasqanman hina llapallan nacionkunapa contranpi Jeremiaspa willakusqantapas. 14Paykunamantapas aswan hatun nacionkunam chaynataq munayniyoq reykunam venceruspa paykunawan servichikunqa. Tukuy mana allinkuna rurasqankuman hinam paykunamanpas pagasaq" nispa.

Nacionkuna castigasqa kananmanta

15Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata niwarqa:

—Vinowan huntasqa hina piñakuyniy vasota chaskiwaspaykiyá kachasqay llapallan nacionkunaman upyachimuy. 16Chay vasomanta upyaspankum tamsaykachanqaku chaynataq locoyanqaku contrankupi guerrata hatarichiptiy —nispa.

17Chay qowasqanta Tayta Diosmanta chaskiykuspaymi paypa kachawasqan llapallan nacionkunaman willakurqani. 18Upyachichkaq hinamá willakurqani

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqtapi kaqkunaman, Juda nacion llaqtakunapi runakunaman chaynataq chaypi reykunamanwan chaypi kamachikuqkunamanpas chaynapi kunan hina chunnichisqa, purmachisqa, burlakusqa chaynataq ñakasqa kanankupaq.
19 Upyachichkaq hinamá willakurqani Egipto nacionpa reynin Faraonmanpas, serviqninkunamanpas yanapaqnin kamachikuqkunamanpas, llapallan runankunamanpas, 20 Egipto nacionpi forasterokunamanpas, Uz nacionpi reykunamanpas chaynataq Filistea nacionpa llapallan reyninkunamanpas, chay reykunaqa: Ascalon llaqtapa reyninmi, Gaza llaqtapa reyninmi, Ecron llaqtapa reyninmi chaynataq Asdod llaqtapi puchuqkunapa reyninmi. 21 Willakurqanitaqmi Edom nacionpi runakunamanpas, Moab nacion runakunamanpas chaynataq Amonpa mirayninkunamanpas, 22 Tiro llaqtapa reyninkunamanpas, Sidon llaqtapa reyninkunamanpas chaynataq Mediterraneo Lamar Qochapa patan nacionkunapa reyninkunamanpas. 23 Willakurqanitaqmi Dedan castakunamanpas, Tema castakunamanpas, Buz castakunamanpas chaynataq sentidon law chukchanku rutukuq runakunamanpas. 24 Willakurqanitaqmi Arabia lawpi llapallan reykunamanpas chaynataq chunniqpi *yachaq tukuy rikchaq runakunapa reyninkunamanpas. 25 Willakurqanitaqmi Zimri lawpi llapallan reykunamanpas, Elam nacionpa llapallan reyninkunamanpas chaynataq Media nacionpa llapallan reyninkunamanpas. 26 Willakurqanitaqmi norte lawpi reykunamanpas otaq reymasinkunapa hichpanpi otaq karupi kaq reykunamanpas. Upyachichkaq hinamá willakurqani kay pachapi llapallan gobiernokunaman. Paykunapa qepantañataqmi Babilonia nacionpa reynin upyanqa.

27 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi paykunaman ninaypaq kaynata niwarqa:

—Chay vasomantayá upyaychik machanaykichikkama, vomitanaykichikkama chaynataq urmaspa manaña hatarinaykichikkama. Contraykichikpim guerrata hatarichimusaq. 28 Upyanankupaq vasota mana chaskisuptikiqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqaytam kaynata ninki: "Upyankichikpunim. 29 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini: 'Ñoqapaq sapaqchasqa llaqtata castigayta qallarichkaptiyqa ¿qamkunañataqchu mana castigasqa kawaqchik? Castigasqapunim qamkunapas kankichik. Kay pachapi llapallan *yachaq runakunapa contranpim guerrata hatarichimuchkani' " nispa.

30 —Jeremias, paykunapa contranpimá tukuy nisqaykunata willaspayki kaynata ninki:

"Alto-altomantam Tayta Diosqa qaparimun.
*Yachanan chuya sitiomantam Tayta Diosqa qayakamun.
Runakunapa contranpim qaparimuchkan.
Uvas saruqkunapa takintam takimuchkan.
Kay pachapi yachaqkunapa contranpim takimuchkan."

31 Tayta Diosmi kaynata nin:
Kay pachapa cantonkamaraqmi uyarikunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nacionkunatam juicioman qayasaq ñoqaqa.
Llapallan runakunamantam cuentata mañasaq.
Mana allin ruraqkunatam wañuchisaq.
Guerrapim paykunataqa wañuchisaq.

32 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
Castigokunaqa nacion-nacionmi qatinakamunqa.
Kay pachapa cantonmantam hatarimunqa.
Sinchi wayra hinaraqmi hatarimunqa.

33 Kay pachapa cantonmanta
huknin cantonkamam wischurayanqaku.
Tayta Diospa wañuchisqan
runakunam wischurayanqaku.
Paykunamantaqa manam pipas aya takita takinqachu.
Paykunapa ayantaqa manam pipas huñunqachu.
Paykunapa ayantaqa manam pipas pampanqachu.
Paykunaqa wanu hinam pampapi wischurayanqaku.
34 Michiqkuna, qamkunaqa qapariychikyá.
Michiqkuna, qamkunaqa waqaychikyá.
Runay pusaqkuna, allpapiyá kuchpaykachakuychik.
Nakasqa kanaykichikpaq punchawmi
chayamuchkanña.
Kuyayllapaq vaso hina pakisqa kanaykichikmi
chayamuchkanña.

35 Lluptiytaqa manam michiqkunaqa atinqachu.
Runaykunata pusaqkunaqa manam ayqeyta atinqachu.
36 Michiqkunam waqayllawanña qaparkachachkanku.
Runaykunata pusaqkunam qaparkachachkanku
pastokunata Tayta Dios chinkarachisqanrayku.
37 Tayta Diosmi piñakurun anchata.
Chinkarachinmi kuyayllapaq pastokunata.
38 Machayninmanta lloqsimuq leon hinaraqmi lloqsiramun.
Paykunapa nacionnintam purmarachin.
Manchakuypaq guerratam hatarirachimun.
Ninata hinam piñakuyninta ratarirachin.

Jeremiasta wañuchinankupaq hapirusqankumanta

26 1 Josiaspa churin Rey Joacim Juda nacionpi gobiernayta qallarichkaptinmi Jeremiasman Tayta Dios rimapayaspan 2 kaynata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Temploypa pationpi sayaykuspayá tukuy kamachisqaykunata willakamuy temploypi adorawanankupaq hamuqkunaman otaq Juda nacion llaqtakunamanta hamuqkunaman. Chulla palabrallatapas ama qonqaspayá willakamuy. 3 Icharaqpas uyarikuspanku mana allin kawsasqankumanta sapakama wanakunmanku, chayna kaptinqa mana allinkuna rurasqankumantaqa manañach ñoqapas castigaymanchu. 4 Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá paykunaman nimuy: "Qamkunaman yachachisqaykunata mana kasukuspa kawsaptikichikqa 5 chaynataq mana tanispa qamkunaman kachamusqay willakuq serviqniykunapa nisqantapas mana uyariptikichikqa 6 Silo llaqtapi hinam kay templotapas purmarachisaq. Kay Jerusalen llaqtapas llapallan nacionkunapa ejemplonpaqmi ñakasqa llaqtaña kanqa."

7 Templopim ñoqa Jeremiaspa kay nisqaykunata uyarirqaku sacerdotekuna, Diosmanta willakuqkuna chaynataq llapallan runakunapas. 8 Tayta Diospa llapallan kamachiwasqankunata rimayta tukuruptiymi sacerdotekuna, Diosmanta willakuqkuna hinaspa llapallan runakuna hapiruwaspa niwarqa:

—Wañunkipunim. 9 ¿Imanasqataq Tayta Diosmanta rimaspaykiqa ninki: "Silo llaqtapi hinam kay templopas purmachisqa kanqa, kay Jerusalen llaqtapas mana runayoqñam purmanqa" nispaykiqa?

Llapallan runakunam templopi huñunakurqaku ñoqapa muyuriqniypi.

10 Juda nacionpi kamachikuqkunañataqmi chaykuna pasakusqanta uyariruspanku reypa palacionmanta rirqaku temploman hinaspam "Mosoq Zaguan" sutiyoq punkupi tiyaykurqaku juzgawanankupaq. 11 Chaymi sacerdotekunawan Diosmanta willakuqkuna chay kamachikuqkunaman chaynataq llapallan runakunaman nirqaku:

—Kay runaqa uyarisqaykichikpi hinapas kay llaqtapa contranpi rimasqanraykum wañunanpaq sentenciasqa kanan —nispa.

12 Hinaptinmi ñoqa Jeremiasñataq kamachikuqkunamanwan llapallan runakunaman nirqani:

—Tayta Diosmi kachamuwarqa kay templopa contranpi chaynataq kay llaqtapa contranpipas llapa uyarisqaykichik palabrakunata willakunaypaq. 13 Mana allin kawsasqaykichiktawan mana allinkuna rurasqaykichikta kunan allichaspa Tayta Diospa nisqantaña kasukuptikichikqa paypas contraykichikpi rimasqankunatam manaña ruranqachu. 14 Ñoqaqa qamkunapa makikichikpim kachkani. Tanteasqaykichikta hinayá ñoqawan ruraychik. 15 Chaywanpas kaytayá yachaychik: wañuchiwaspaykichikqa inocente runatam wañuchinkichik hinaptinqa, kay llaqtapi runakunawan kuskam huchayoq kankichik. Cheqaptapunipas ñoqataqa Tayta Diosmi qamkunaman kachamuwarqa llapa uyarisqaykichikkunata rimanaypaq —nispa.

16 Hinaptinmi kamachikuqkunapiwan runakuna, sacerdotekunamanwan Diosmanta willakuqkunaman nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diospa sutinpim payqa rimapayawanchik, chaynaqa manam wañunanpaq sentenciasqaqa kanmanchu —nispa.

17 Wakin ancianokunapas hatarispankum huñunasqa runakunaman nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 —Juda nacionpa reynin Ezequiaspa tiemponpim Moreset llaqtayoq Miqueas
kay Juda nacionpi kaq llapallan runakunaman Diosmanta willakuspan nirqa:
"Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
'Sion Moqopi llaqtam yapusqa kanqa.
Chakra hinaraqmi yapusqa kanqa.
Jerusalen llaqtam purmachisqa kanqa.
Templopa kasqan moqom monteyarunqa.'

19 Juda nacionpa reynin Ezequiaswan Juda nacionpi runakunaqa ¿wañu-
chirqakuchum Miqueastaqa? Manam, aswanqa kikin reypas Tayta Diosta
manchakuspam payta mañakurqa paykunamanta llakipayarikunanpaq
chaymi Tayta Diospas manaña castigarqañachu rimasqan castigokuna-
wan. Ñoqanchikqa hatun castigotam contranchikpi apaykamuchkanchik."
20 Quiriat-jearim llaqtayoq Semaiaspa churin Uriaspas Jeremiaspa
nisqanta hinallam kay llaqtapa chaynataq kay nacionpa contranpi Tayta
Diospa sutinpi rimarqa. 21 Hinaptinmi Rey Joacimñataq llapa tropakunapa
jefenkunapiwan hinaspa llapa kamachikuqkunapiwan Uriaspa nisqanta
uyariruspanku wañurachiyta munarqaku. Ichaqa Uriasmi manchariku-
span Egipto nacionman lluptirurqa. 22 Chaywanpas Rey Joacinmi kacharqa
Acborpa churin Elnatanta chaynataq wakin runakunatapas Egipto na-
cionman. 23 Paykunam Egipto nacionmanta Uriasta pusaramurqaku Rey
Joacinman. Chaymi rey kamachiptin espadawan wañurachispanku wak-
chakunapa ayan pampakunan uchkuman cuerponta wischuykamurqaku.
24 Safanpa churin Ahicam sutiyoq runam Jeremiasta favorecerqa, chayray-
kum Jeremiastaqa manaña runakunaman qoykurqakuchu wañurachinankupaq.

Yugowan rikchanachiymanta

27 1 Josiaspa churin Rey Zedequias Juda nacionpi gobiernayta qalla-
richkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa 2 kaynata:
—Rurakaramuy yugotawan coyundata hinaspayá matankaykiman wata-
karamuy. 3 Chaymantam willachimunki Edom nacionpa reyninman, Moab
nacionpa reyninman, Amonpa mirayninkunapa reyninman, Tiro llaqtapa rey-
ninman hinaspa Sidon llaqtapa reyninman. Juda nacionpa reynin Sedequiasta
watukunankupaq Jerusalen llaqtaman hamuq runakunawanmi chay reyku-
namanqa willachimunki. 4 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa
Tayta Diospa nisqaytam chay runakunaman kamachinki reyninkuman kayna-
ta willamunankupaq: 5 "Hatu-hatun atiyniywanmi rurarqani kay pachatawan
chaypi kaq runakunatapas chaynataq animalkunatapas. Chaykunataqa munas-
qayman hinam pimanpas qoni. 6 Kunanqa llapallan chay nacionkunatam qoni
Babilonia nacionpa reynin serviqniy Nabucodonosorman. Qonitaqmi purun
animalkunatapas payta servinankupaq. 7 Llapallan nacionkunam servinqaku
payta, churinta chaynataq willkantapas. Chaynaqa kanqa Babilonia nacionpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yachaqkunata achka nacionkunawan munayniyoq reykuna munaychakunan
tiempokamallam. 8 Sichu mayqan nacionpas otaq mayqan gobiernopas Babilo-
nia nacionpa reynin Nabucodonosorta mana serviyta munaptinqa chaynataq
payman mana sujetakuyta munaptinqa chay naciontam guerrawan, yarqay-
wan hinaspa peste onqoywan castigasaq. Chay naciontaqa tukunaykamam
castigasaq Rey Nabucodonosorwan. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini."
9 "Amayá kasuychikchu ñoqamanta willakuqkunataqa, musyaqkunataqa,
mosqoykunapa imam ninan willakuqkunataqa, suerte choqaqkunataqa nitaq
brujokunatapas. Paykunaqa consejasuchkankichik Babilonia nacionpa reyninta
manaña servinaykichikpaqmi. 10 Paykunaqa allpaykichikmanta karuncharusu-
naykichikpaqmi chayna llullakunata willasuchkankichik chaynapi ñoqapas karu
nacionman qarqoruptiy chinkarunaykichikpaq. 11 Babilonia nacion reypa llasaq
yugonman sujetakuqkunatam ichaqa hina allpallanpi saqerusaq hinaptinmi chak-
rankutapas llamkaspa hinapi *yachanqaku. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini."
12 Ñoqa Jeremiasmi Juda nacionpa reynin Zedequiasman willaspay
kaynata nirqani:
—Babilonia nacionpa reyninmanyá runankunamanwan yugoman hina
sujetakuychik. Chaynata ruraspaqa kawsankichikmi. 13 Qampas chaynataq
runaykikunapas ¿yanqapaqchum guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoy-
wan wañuwaqchik? Tayta Diospa nisqanpi hinapas Babilonia nacionpa reyninta
mana serviy munaq nacionkunatam chaykunaqa sucedenqa. 14 Ñoqamanta
willakuqkunam llullakuspa consejasunkichik Babilonia nacionpa reyninta mana
servinaykichikpaq. Amayá paykunataqa kasuychikchu. 15 Paykunataqa mana-
punim kachamurqanichu. Paykunaqa ñoqapa sutiypim llullallata rimachkanku
qamkunata cheqerachisunaykichikpaq. Chaynaqa qamkunapas chaynataq ñoqa-
manta llullakuspa willasuqnikichikkunapas chinkachisqam kanqa —nispa.
16 Sacerdotekunamanpas chaynataq llapallan runakunamanpas Tayta
Diospa nisqantam kaynata nirqani:
—Willakuq tukuqkunam nichkanku: "Templopa servicionkunataqa Ba-
bilonia llaqtamantam prontolla kutichimunqaku" nispa. Chay nisqankuqa
llullam. 17 Chaynaqa paykunata ama kasuspayá Babilonia nacionpa rey-
ninta serviychik, chaynata ruraspaqa kawsankichikmi. ¿Imanasqataq kay
llaqtaqa purmachisqa kanman? 18 Sichu ñoqamanta cheqap willakuqkuna
kaspankuqa chaynataq palabraypas paykunapi kaptinqa Llapallan Kama-
chiq ñoqa Tayta Diostayá ruegakuwachunku chaynapi temploypi puchuq
serviciokunatapas chaynataq Juda nacionpi reypa wasinpi hinaspa Jeru-
salenpi puchuq serviciokunatapas Babilonia llaqtaman ama apanankupaq.
19-22 "Ñoqa Tayta Diosmi nini: 'Joacimpa churinta otaq Juda nacionpa reynin
Jeconiasta Rey Nabucodonosor Jerusalen llaqtamanta Babilonia llaqtanman
presochasqata pusachispanqa chaynataq Jeconiaswan kuskata Juda nacionpi
chaynataq Jerusalen llaqtapi llapallan kamachikuqkunata pusachispanqa, Rey
Nabucodonosorqa manam aparqachu templopa pilarninkunataqa, broncemanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hatun estanquetaqa, lavatoriokunapa broncemanta carretankunataqa nitaq llaqtapi wakin serviciokunatapas. Templopi serviciokunamantawan Juda nacionpi, reypa wasinpi chaynataq Jerusalen llaqtapi puchuq serviciokunamantam ñoqa Tayta Dios nini: Chaykunataqa Babilonia llaqtamanmi apanqaku. Chaypim kamunqa ñoqa munaptiy kay sitioman kutichimunankukama' nispa."

Hananiasmantawan Jeremiasmanta

28 1 Juda nacion Rey Sedequiaspa gobiernay qallarisqan watakunapim otaq tawa watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa pichqa kaq killanpi Gabaon llaqtayoq Azurpa churin Hananias Tayta Diosmanta willakuq tukurqa. Jeremiastam templopi sayachkaptin sacerdotekunapa chaynataq llapallan runakunapa qayllanpi kaynata nirqa:

2 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata: "Yugota pakichkaq hinam Babilonia nacionpa reyninman sujetasqa kasqaykichikta tukuchisaq. 3 Iskay watallamantam kutichimusaq templopa servicionkunata otaq kay llaqtamanta Babilonia llaqtaman Rey Nabucodonosorpa apasqan serviciokunata. 4 Kutichimusaqtaqmi Joacimpa churin Juda nacionpi Rey Jeconiastapas. Kutichimusaqtaqmi Juda nacionmanta Babilonia nacionman preso pusasqa llapallan runakunatapas. Yugo pakichkaq hinamá Babilonia nacionpi reyman sujetasqa kasqaykichikta tukuchisaq" nispam nin Tayta Dios.

5 Chaymi contestaspan Diosmanta willakuq Jeremiasñataq sacerdotekunapa chaynataq templopi huñunasqa llapallan runakunapa qayllanpi Hananiasta kaynata nirqa:

6 —Amalaya Tayta Dios chaynata ruranman. Amalaya paymanta willakuchkaq hina nisqaykikunata cumplinman chaynapi templopa servicionkuna apasqankuta kutichimunanpaq chaynataq Babilonia lawmanta llapallan preso pusasqa runakunatapas kay llaqtaman kutichimunankupaq. 7 Chaywanpas llapa runakunapa qayllanpi chaynataq qampa qayllaykipi rimasqaytayá uyariykuy: 8 Ñawpaq watakunamantaraqmi ñoqapas chaynataq qampas manaraq nacechkaptinchik Diosmanta willakuqkuna rimarqakuña achka nacionkunapa chaynataq hatun gobiernokunapa contranpi, paykunaqa rimarqa chay nacionkuna guerrawan, desgraciawan chaynataq peste onqoykunawan castigasqa kanankumantam. 9 Runakunapa hawkalla kanankumanta pipas willakuptinqa chay rimasqan cumplikuptillanmi yachanqaku cheqaptapunipas payqa Tayta Diospa kachamusqan willakuq kasqanta —nispa.

10 Chaymi Diosmanta willakuq tukuq Hananias Diosmanta willakuq Jeremiaspa matankanmanta yugota horqoruspan pakiparurqa 11 hinaspam llapallan runakunapa qayllanpi nirqa:

—Tayta Diosmi kaynata nin: "Kay pakipasqay yugota hinam kunanmanta iskay wataman Babilonia nacionniyoq Rey Nabucodonosorpa llapallan nacion sujetasqanta tukusaq" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi Diosmanta willakuq Jeremias pasakurqa. 12 Jeremiaspa matankanmanta Hananias yugota horqoruspan pakiparusqanpa tumpa unayllanmantam Jeremiasman Tayta Dios nirqa:

13 —Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Hananiasman kaynata nimuy: "Kaspimanta pakipasqayki yugopa rantinpim fierromanta yugotaña ruranki. 14 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi niki: Llapallan nacionkunatam fierromanta yugoman watachkaq hina Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosortaña servichisaq. Paymanñam qoykuni purun animalkunatapas munaychakunanpaq" nispa.

15 Chaymi Diosmanta willakuq Jeremias nirqa:

—Yaw Hananias, uyariykuwayá: Tayta Diosqa manam kachamusurqankichu. Qamqa kay runakunatam llullakunapi confiachichkanki. 16 Chayraykum Tayta Dios kaynata nisunki: "Kay pachamantam wischurusqayki. Runakuna qepanchakuwananpaq rimasqaykiraykum kunan watallapi wañunki" nispa.

17 Chay watallapim Diosmanta willakuq tukuq Hananiasqa qanchis kaq killapi wañururqa.

Preso riqkunaman Jeremiaspa cartasqanmanta

29 1-2 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi Jerusalen llaqtamanta Babilonia lawman presota pusachirqa reinata, palaciopi servikuqkunata, Juda nacionpi kamachikuqkunata, Jerusalen llaqtapi wakin runakunata, tukuy imapi llamkaq maestrokunata chaynataq herrerokunatapas. Chaypa qepallantam Jerusalen llaqtamanta Tayta Diosmanta willakuq Jeremias cartarqa ancianokunamanta puchuqkunaman, sacerdotekunaman, Diosmanta willakuqkunaman chaynataq wakin runakunamanpas. 3 Chay cartatam apachirqa Safanpa churin Elasawan hinaspa Hilciaspa churin Gemariaswan. Paykunatam Juda nacionpa reynin Sedequias Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman kacharqa. Chay cartapim kaynata nirqa:

4 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi Jerusalen llaqtamanta Babilonia lawman llapallan preso pusachisqankunata nin kaynata:

5 —Wasichakuspaykichikyá chaypi *yachaychik. Huertakunapipas plantaspaykichikyá rurunta mikuychik. 6 Casarakuspaykichikyá churiwawayoq kaychik. Chay yachasqaykichik llaqtapiqa miraychikyá ama asllayanaykichikpaq. 7 Pusachisqay llaqtapa allinnintayá munaychik, chaypaqyá ñoqata mañakuwaychik chaynapi llaqta hawkalla kaptin qamkunapas hawkalla kanaykichikpaq. 8 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: "Ama engañachikuychikchu qamkuna ukupi kaq ñoqamanta willakuq tukuqkunawan nitaq musyaqkunawanpas. Amataqyá kasuychikchu qamkuna mañaptikichik mosqosqankutapas." 9 Ñoqa Tayta Diosmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nini: “Ñoqapa sutiypi qamkunaman willasusqaykichikqa llullam.
Paykunataqa manam kachamurqanichu” nispa.
10 Tayta Diosmi kaynata nin:
—Babilonia nacionpaq qanchis chunka wata cumplikuruptinmi
favorecesqaykichik hinaspa kay sitioman kutimunaykichikpaq
rimasqayta cumplisaq. 11 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Favornikichikpi imam
ruray piensasqaytaqa sumaqtam yachani. Manaña ñakarispa hawka
kanaykichikpaqmi piensachkani chaynapi hamuq punchawkunapi
confianzawan kanaykichikpaq. 12 Qayakuspa mañakuwaptikichikqa
uyarisqaykichikmi. 13 Maskawaspaykichikqa tariwankichikmi tukuy
sonqoykichikwan maskawasqaykichikrayku. 14 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Qamkunaqa tariwankichikmi, llapallan nacionkunaman chaynataq
llapallan sitiokunaman cheqechisqaymantam huñumusqaykichik.
Kay sitiomantam presochasqata pusachirqaykichik, chaynaqa kay
sitiomanmi kutichimusqaykichik —nispa.
15 Qamkunam nichkankichik:
—Kay Babilonia lawpim Tayta Dios qoykuwanku paymanta
willakuqkunata —nispa.
16 Tayta Diosmi kaynata nin:
—Rey Davidpa rantinpi gobiernaq reymantawan kay Jerusalen llaqtapi
puchuqkunamantam otaq preso mana pusasqa castaykichikmantam
17 Llapallan Kamachiq Tayta Dios kaynata nini: Paykunapa contranpim
kachamusaq guerrata, yarqayta hinaspa peste onqoyta. Mikunapaqpas
mana valeq ismusqa higosta hinañam paykunataqa rurarusaq. 18 Guerrawan,
yarqaywan hinaspa peste onqoywanmi paykunataqa ñakarichisaq. Kay
pachapi llapallan gobiernokunapas mancharikuspa katkatatananpaqraqmi
paykunataqa rurasaq. Cheqechisqay llapallan nacionkunapi kaspankum
ñakasqa, pasaypaq burlakusqa chaynataq insultasqa kanqaku. 19 Ñoqa
Tayta Diosmi nini: Ñoqamanta willakuq serviqniykunawan mana
tanispa willachisqaykunata mana kasukusqaykichikraykum paykunapas
chayna kanqaku. 20 Jerusalen llaqtamanta Babilonia lawman llapallan
pusachisqaykuna, qamkunaqa ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá uyariychik.
21 —Colaiaspa churin Acabmantawan Maasiaspa churin
Sedequiasmantam otaq ñoqa Tayta Diospa sutiypi rimaspanku llullakuna
willasuqnikichikmantam Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta
Dios kaynata nini: Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman paykunata
qoykuptiymi qayllaykichikpi wañuchinqa. 22 Hinaptinmi Juda nacionmanta
preso pusasqa kaqkuna otaq Babilonia lawpi *yachaqkuna, pitapas
ñakaspanku kaynata ninqaku: “Babilonia nacionpa reyninmi Sedequiastawan
Acabta ninapi kankarqa, chaynatayá qamtapas Tayta Dios rurasunki”
nispa. 23 Chaynatam paykunawan rurasaq Israel casta runakuna ukupi
loco hina rurasqankurayku. Paykunaqa runamasinkupa warminwanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huchallikurqaku hinaspapas ñoqapa sutiypiraqmi llullakunata willakurqaku, ñoqapa mana kamachisqaykunatam rimarqaku. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chaykunataqa yachanipunim hinaspam testigo kani, nispa.

Semaiasman Jeremiaspa willasqanmanta

24 Tayta Diosmi Jeremiasta kamachirqa Nehelam llaqtayoq Semaiasman kaynata ninanpaq:

25 —Israelpa Yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: "Qanmi sutikipi cartata apachirqanki Jerusalen llaqtapi llapallan runakunaman, Maasiaspa churin sacerdote Sofoniasman chaynataq llapallan sacerdotekunamanpas. Chay cartapim Sofoniasta nirqanki:

26 'Sacerdote Joiadapa rantinpi sacerdote kanaykipaqmi Tayta Dios churasurqanki chaynapi paypa templonpi jefe kanaykipaq. Chaynaqa huk kaqnin loco runa Diosmanta willakuq tukuptinqa cepo nisqanku hapichinapim chakinkunata hapichinayki, matankanmantapas fierro collarwantaqmi hapichinayki. 27 Hinaptinqa ¿imanasqataq manaqa qaqcharqankichu Diosmanta willakuq tukuq Anatot llaqtayoq Jeremiastaqa? 28 Paymi Babilonia lawpi kaqkunaman cartamuwasqaku kaynata: Unay watakunam kamunkichik chay lawman preso riqkunaqa chaynaqa wasichakuspayá chaypi *yachaychik hinaspayá huertakunapipas plantaspaykichik rurunta mikuychik' nispa."

29 Chayna niq cartatamá sacerdote Sofonias leepurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspaq. 30 Hinaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

31 —Jerusalen llaqtamanta llapallan preso riqkunatayá ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nichimuy: "Nehelam llaqtayoq Semaias sutiyoq runam mana kachamuchkaptiy llullakunata willasuspaykichik yanqakunapi confiachisurqankichik. 32 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Nehelam llaqtayoq Semaias sutiyoq runatam mirayninkunatawan castigasaq. Mirayninkunamantaqa manam pipas kanqachu runaykuna ukupi *yachaq. Semaiasqa manataqmi rikunqachu kay runaykunata favoreceptiyqa. Ñoqa Tayta Diosta mana kasuwanankupaq runaykunaman rimasqanraykum chaynaqa kanqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini."

Runakunapaq Tayta Diospa prometesqanmanta

30 1 Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:

2 —Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa tukuy nisqaykunatayá libropi qellqay: 3 "Hamuchkanmi tiempo Israel castamanta chaynataq Juda castamanta runaykunata preso pusasqa kasqankumanta kutichimunaypaq. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Paykunataqa dueñochakunankupaqmi kutichimusaq abuelonkuman qosqay allpaman" nispa.

4 —Israel castakunaman chaynataq Juda castakunaman Tayta Diospa rimasqankunaqa kaynam. 5 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mancharikuqkunapa qaparisqanmi uyarikuchkan.
Mana hawka kaqkunapa mancharikusqanmi uyarikuchkan.
6 Tapukamuspa yachamuychik sumaqta:
¿Qariqa wachakunmanchum wawata?
¿Imanasqataq qarikunata qawani
wachakuchkaq warmikuna hina
wiksanku hapikuqta?
¿Imanasqataq qarikunata qawani
wachakuchkaq warmikuna hina
uyankupas ayayarusqata?
7 ¡Ay ancha mancharikuypaq
punchawkunam hamuchkan!
¡Ay mana igualay atina
punchawkunam hamuchkan!
Jacob casta runakunapaqmi
sasachakuy tiempo kanqa.
Chaywanpas paykunaqa
chaykunamanta librasqam kanqa.

8 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
Chay punchawkunapim yugomanta
kacharichkaq hina librasqaykichik.
Yugopa coyundanta
tipichkaq hinam librasqaykichik.
Huklaw nacionniyoqkunata
manaña servinaykichikpaqmi
librasqaykichik.
9 Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diostañam
serviwankichik.
Reynikichikpaq churasqay Davidtam
servinkichik.

Runankunata Tayta Dios salvananmanta
(Jer 46:27-28)

10 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Serviqniy Jacobpa castankuna,
qamkunaqa amayá manchakuychikchu.
Israelpa miraynin runakuna,
qamkunaqa amayá hukmanyaychikchu.
Karu nacionkunamantam libramusqaykichik.
Miraynikichiktawan kuskatam libramusqaykichik.
Preso risqaykichik nacionmantam libramusqaykichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jacob castakunaqa kutikamuspaykichikmi
hawkaña kawsakunkichik.
Manaña pipapas manchachisqanmi
hawkaña kawsakunkichik.
11 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Qamkunataqa salvasqaykichikmi ñoqaqa.
Cheqerachiptiymi nacionkunapi
kankichik qamkunaqa.
Ñoqapunim chinkarachisaq
chay llapallan nacionkunataqa.
Chaywanpas manam chinkachisqaykichikchu qamkunataqa.
Faltaykichikmantaqa corregisqaykichikmi qamkunataqa.
Manam lluptinkichikchu ñoqapa castigoymantaqa.

12 Tayta Diosmi kaynata nin:

Manaña hampiy atinam heridaykiqa.
Manaña remedioyoqmi onqoynikiqa.
13 Manañam pipas nanachikusuqnikiqa kanchu.
Heridayki hampiykuqqa manañam pipas kanchu.
Sanoyachisunaykipaq remediopas manañam kanchu.
14 Kuyaqnikikunaqa manañam yuyasunkiñachu.
Qanmantaqa manañam tapukunkupasñachu.
Mana allinllataña rurasqaykiraykum
enemigoyki hina castigarqayki.
Huchaykikuna achkallaña kasqanraykum
llumpayllataña corregirqayki.
15 ¿Imanasqataq heridaykirayku qaparinki?
Manaña hampiy atinam qampaqa nanayniki.
Mana allin rurasqaykiraykum
rurarqayki chaynataqa.
Achkallaña huchaykikuna kasqanraykum
rurarqayki chaynataqa.
16 Mikuchkaq hina tukusuqniki runakunaqa
tukusqam kanqaku.
Llapallan contraykipi kaqkunaqa
preso pusasqam kanqaku.
Saqueasqam kanqaku saqueaqnikikunaqa.
Qechusqam kanqaku qechusuqnikikunaqa.
17 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
"Sion Moqopi llaqtaqa
wischusqañam" niptinkupas,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Manañam pipas nanachikunchu" niptinkupas
qamtaqa sanoyachisqaykim.
Heridaykikunamantaqa hampisqaykim.

18 Tayta Diosmi kaynata nin:

Jacob casta runakunapa *yachanantam favorecesaq.
Paykunapa yachanankunamantam llakipayarikusaq.
Tuñirusqan sitiopim llaqtapas hatarichisqa kanqa.
Palaciopas maymi kasqanpim hatarichisqa kanqa.
19 Chaypi yachaqkunam agradecekuwaspanku takinqaku.
Runakunam anchallaña kusikuymanta qaparinqaku.
Paykunata achkayachiptiymi manaña pisinqakuchu.
Ancha reqsisqata ruraptiymi manaña humillachinqakuchu.
20 Ñawpaq watakunapi hinam kanqa mirayninkupas.
Ñoqapa qayllaypim takyanqa huñunasqa runankunapas.
Ñoqapa castigasqaymi kanqa ñakarichiqninkunapas.

21 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Paykunamantam kanqa pusaqninku.
Kikillankumantam kanqa gobiernaqninku.
Asuykachiptiymi pay asuykamuwanqa.
¿Pitaq asuykuwanman kikillanmantaqa?
22 Qamkunam runaykuna kankichik.
Ñoqañataqmi kasaq Diosnikichik.

23 Sinchi wayra hinaraqmi
Tayta Diospa piñakuyninqa.
Muyuq wayra hinaraqmi
Tayta Diospa piñakuyninqa.
Mana allin ruraqkunapa contranpim
kachkan paypa piñakuyninqa.
24 Tayta Diospa sinchi piñakuyninqa
manam taninqachu.
Imam rurananta ruranankamam
mana taninqachu.
Imam piensasqanta cumplinankamam.
mana taninqachu.
Hamuq punchawkunapim
kaykunataqa entiendenkichik.
Chay tiempopim
imam kaqta entiendenkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israelpa mirayninkuna allpankuman kutinankumanta

31 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
—Chay tiempopim Israel casta llapallan runakunapa Diosnin
kasaq. Paykunañataqmi runaykuna kanqa —nispa.
2 Tayta Diosmi nin:

Guerrapi wañunankumanta lluptiq runakunatam
chunniqpi favorecerqani.
Samanankupaq sitiota maskaq
Israel casta runakunatam favorecerqani.

3 Unaymantaraqmi Tayta Diosqa rikuriwarqanchik.
Hinaspam payqa kaynata niwarqanchik:

Wiñaypaq kuyakuywanmi qayarqayki.
Chayna kuyasqayman hinallam kuyapayachkayki.
4 Sipasman rikchakuq Israel casta runakuna,
qamkunataqa kaqllamantam hatarichisqaykichik.
Tinyaykichiktapas mosoqmantam allichankichik.
Kusikuymanta tusuqmi lloqsinkichik.
5 Samaria moqokunapim
uvas huertakunata mosoqmanta hatarichinki.
Uvas huertapi plantaqkunam plantanqa.
Chaypa rurunkunatam paykunaqa provechanqa.
6 Hamuchkanmi punchawkuna
cuidaqkuna qaparinankupaq,
Efrain orqokunapi
cuidaqkuna qaparinankupaq:
"Hakuchik Sion Moqopi llaqtaman"
nispa ninankupaq.
"Yupaychasqanchik Tayta Diosman
risunchik" ninankupaq.

7 Tayta Diosmi kaynata nin:
Jacobpa castankunaraykuyá kusikuywan takiychik.
Nacionkunamanta puntapi kaqmantayá qapariychik.
Qapariyllawanña alabaspayá kaynata niychik:
"¡Tayta Diosmi runankunata salvaykun!"
nispayá niychik.
"¡Israel castamanta puchuqkunatam salvaykun!"
nispayá niychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Norte lawpi nacionmantam kutichimusaq.
Kay pachapa cantonmantaraqmi huñumusaq.
Ñawsakunawan wistukunam paykunawan hamunqa.
Wiksayoq warmikunawan wachakuqkunam hamunqa.
Paykunaqa achkallaña huñunasqam kutimunqa.
9 Paykunata pusamuptiymi
waqastin hamunqaku.
Paykunata pusamuptiymi
ruegakustin hamunqaku.
Yakuyoq wayqonkunatam purichimusaq.
Mana mitkanankupaqmi
pampallanta purichimusaq.
Ñoqaqa kani Israel casta runakunapa taytanmi.
Ñoqaqa kani piwiy Efrain castapa taytanmi.

10 Nacionkuna, Tayta Diospa palabrantayá
uyariychik.
Lamar qochapa waklawninpi kaqkunamanyá
willaychik:
"Israel castata cheqechiq Tayta Diosmi huñumunqa.
Ovejakunata michiq hinam paykunataqa waqaychanqa."
11 Tayta Diosmi Jacobpa castanta librarqa.
Paykunamantapas atiyniyoq nacionmantam salvarqa.

12 Sion Moqomanmi takistin hamunqaku.
Tayta Dios bendeciykuptinmi kusikunqaku.
Kusikunqakuqa trigonkupas,
vinonkupas, aceitenkupas kaptinmi.
Kusikunqakuqa ovejankupas
chaynataq vacankupas miraptinmi.
Yakuyoq huerta hinam kanqa paykunaqa.
Manaña hukmanyaqmi kanqa paykunaqa.
13 Doncellakunam kusikuymanta tusunqaku.
Mozokunapiwan machukunam kusikunqaku.
Waqasqankumantam kusikunankupaqña consuelasaq.
Waqasqankumantapas astawanraqmi kusichisaq.
14 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Sacerdotekunamanmi allinnin mikuykunata qosaq.
Runaykunatam allinkuna qosqaywan saksachisaq.
15 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Rama llaqtapim huk kaqninpa qapariynin uyarikuchkan.
Puraminti llakikuywan waqasqanmi uyarikuchkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Raquelmi wawankunamanta waqachkan.
Consuelasqa kaytapas manaña munaspanmi waqachkan.
Wawankuna manaña kasqanraykum waqachkan.
16 Chaywanpas Tayta Diosmi nin:

Raquel, amañayá mastaqa waqaychu.
Weqekitaqa amañayá usuchiychu.
Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Pagasqam kanki rurasqaykikunamantaqa.
Kutimunqakum enemigopa allpanmantaqa.
17 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Allin punchawkunam qamkunapaq kanqa.
Wawaykikunam allpankuman kutimunqa.
18 Efrain castapa kayna quejakusqantam uyarini:
"Manaraq mansasqa torota hinam corregiwarqanki.
Chaymi ñoqaqa corregisqa karqani.
Qampuni kutirichillawaptikim kutirimusqayki.
Qamqa Diosniy kasqaykiraykum kutirimusqayki.
19 Ñoqaqariki rakikurqanim qanmanta
ichaqa wanakullanim chay rurasqaymanta.
Huchaykunatam reqsikullani.
Qasqoytam takakullani.
Mozo kayniypim huchallikurqani.
Penqakuspaymi kunan humillakuni."

20 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Kuyayllapaq churiy hinam Efrain castaqa.
Kuyasqay warmay hinam Efrain castaqa.
Qaqcharuspaypas manam qonqanichu paytaqa.
Sonqoypas anchatam waqan paymantaqa.
Anchallatañam llakikuni paymantaqa.

21 Sipasman rikchakuq Israel casta runakuna,
ñanpiyá señalkunata churaychik
chaylla ñanta tarinaykichikpaq.
Sumaqtayá ñanta qawariychik
chayninta purinaykichikpaq.
Llaqtaykichikmanyá kutirimuychik
chaykunapi *yachanaykichikpaq.
22 Mana kasukuq sipasman rikchakuq runakuna
¿haykapikamataq kankichik kaypi-chaypi puriqkuna?
Ñoqa Tayta Diosmi rurasaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana haykapipas rikusqaykichikta.
Kay pachapim rurasaq
mana haykapipas rikusqaykichikta:
Warmiñam nanachikunqa qarimanta.

Israel castakuna hamuq tiempopi favorecesqa kanankumanta

23 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
—Preso pusachisqay runakunata kutichimuptiymi kay Juda allpankupi chaynataq llaqtankupi *yachaspanku kaqllamanta ninqaku: "Yaw allinkuna rurananku sitio, Tayta Diospaq sapaqchasqa moqo, qamtaqa Tayta Diosmi bendecisunki" nispa. 24 Chaypim yachanqaku Juda nacionniyoq runakuna, llaqtakunapi yachaqkuna, chakrayoqkuna chaynataq ganado qatiqkunapas. 25 Pisipasqakunaman tomaykachispaymi yarqasqakunatapas saksaykachisaqtaq —nispa.
26 Chaymantam rikchariruspay qawaykacharikurqani. Miskillatañam ñoqaqa puñurusqani.
27 Tayta Diosmi nin:
—Hamuchkanmi punchawkuna Israel casta runakunatapas chaynataq Juda casta runakunatapas animalnintinta mirachinaypaq. 28 Imaynam chaylla karqani paykunata tuñichinaypaq, plantata pilachkaq hina horqonaypaq, taqmanaypaq chaynataq tukunaypaq, chaynallataqmi chaylla kasaq paykunata hatarichispay plantata hina takyachinaypaqpas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
29 —Chay punchawkunapiqa manañam yapamanta ninqakuchu: "Taytamamakuna puchqo uvasta mikurusqanraykum churi-wawankupa kirun sallirun" nispa. 30 Pipas puchqo uvasta mikuruptinqa kirunmi sallirunqa. Sapakamam wañunqa mana allin rurasqanmantaqa.
31 Tayta Diosmi nin:
—Hamuchkanmi punchawkuna Israel castakunawan chaynataq Juda castakunawan mosoq contratota ruranaypaq. 32 Ichaqa manam abuelonkuwan contrato rurasqayta hinachu rurasaq, paykunatam Egipto nacionmanta makinmanta aysamuchkaq hina horqomurqani. Qosanku hina kachkaptiypas manamá chay contratotaqa cumplirqakuchu. 33 Chay punchawkuna pasaruptinmi Israel castakunawan contrato ruranayqa ñoqa Tayta Diospa nisqayman hina kayna kanqa: yachachikuyniytam sonqonkupi churasaq, qellqasaqtaqmi yuyayninkupipas. Paykunapaqmi Diosninku kasaq, paykunañataqmi runaykunaña kanqa. 34 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqata reqsiwanankupaqqa amistadpurapas nitaq ayllupurapas manañam yachachinakunqañachu. Llapallankuñam warmakunapas chaynataq yuyayniyoqkunapas reqsiwanqaku. Mana allin rurasqankuta pampachaspaymi huchankutaqa manaña yuyarisaqchu —nispa.

35 Punchawpi achkinanpaq
inti churaqmi,
killatapas lucerokunatapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tutapi achkinanpaq churaqmi,
lamar qochata kuyuchispan olankunapas qaparichiqmi
otaq llapallan kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi
36 kaynata nin:

Huk kaqnin punchawpi
decretoykuna chinkarunman
hinaptinqa Israel runakunapas
manañam nacionniychu kanman.
37 Ñoqa Tayta Diosmá nini:
Sichu cielokunata tupuruptinkuqa,
kay pachatapas cimientonkama aspiruptinkuqa
Israelpa mirayninkunatapas qepanchakuruymanmi.
Tukuy rurasqankumantaqa qepanchakuruymanmi.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

38 Tayta Diosmi nin:
—Hamuchkanmi punchawkuna Hananeelpa torrenmanta esquina zaguankama mosoqmanta ñoqa Tayta Diospaq llaqtata hatarichinankupaq. 39 Tupusqanku waskam derecholla pasanqa Gareb moqokama hinaspam muyurimunqa Goa lawman. 40 Chaymantam pasanqa ayakuna wischunanku otaq uchpa wischunanku wayqonta Cedron Wayqokama. Chaymantañataqmi pasanqa Caballokunapa Zaguanninkama. Chay zaguanqa kachkan intipa qespimunan lawpim. Tukuy chaykunaqa ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kanqa. Chaypi tarikuq llaqtataqa manañam haykapipas tuñichinqakuchu nitaq purmachinqakuchu.

Jeremiaspa chakra rantisqanmanta

32 1 Juda nacionpi Rey Sedequias chunka watamanña gobiernachkaptinmi chaynataq Rey Nabucodonosorpas chunka soqtayoq watamanña gobiernachkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa. 2 Chay tiempopim Babilonia nacion Rey Nabucodonosorpa tropankuna Jerusalen llaqtata muyururqaku. Diosmanta willakuq Jeremiasñataqmi carcelpa pationpi preso kachkarqa. Chay carcelqa karqa Juda nacion reypa wasinpim. 3 Juda nacionpa reynin Sedequiasmi Jeremiasta presocharachirqa kaynata nispa:
—¿Imanasqataq Diosmanta willakuq tukuspayki ninki: "¡Ñoqa Tayta Diosmi nisqayman hina Babilonia nacionpa reyninman kay llaqtata qoykusaq vencerunanpaq. 4 Juda nacionpa reynin Sedequiaspas Caldea runakunamantaqa manam lluptinqachu. Babilonia nacionpa reyninwanmi qawanakuspa uyapura parlanqa. 5 Paymi Rey Sedequiasta Babilonia llaqtaman pusachinqa paymanta yuyarispay favorecenaykama. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Caldea runakunawan peleaspapas manapunim vencenkichikchu" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Chaymi Jeremiasñataq nirqa:
—Tayta Diosmá kaynata niwarqa:
7 "Tioyki Salumpa churin Hanameel hamuspanmi nisunki: 'Anatot
llaqtapi chakraytayá rantiruway, qamqariki aylluy kasqaykiraykum reclamanaykipaq derechoyoq kachkanki' nispa." 8 Tayta Diospa niwasqanman
hinamá carcelpa patioman primoy Hanameel hamuruspan niwarqa:
—Benjamin allpapi kaq Anatot llaqtapi herencia chakraytayá rantiruway. Qamqariki aylluy kasqaykiraykum chay herencia allpata
reclamanaykipaq derechoyoq kachkanki —nispa.
Chay asuntoqa Tayta Diospa kamachisqanman hina kasqanta cuentata qokuruspaymi 9 Anatot llaqtapi kaq chakranta rantirurqani yaqa iskay pachak gramo
qollqewan. 10 Rantikuwasqan contrato escrituratam sellarachispay testigokunawan
firmachirqani hinaspam qollqeta pesaspay qorqani. 11 Leyman hina chaynataq
costumbreman hina rantikuwasqan wichqasqa escrituratawan kicharayaq copiata
chaskiykuspaymi 12 qoykurqani Neriaspa churin Barucman, chaytaqa qoykurqani
primoy Hanameelpa qayllanpim, escritura firmaq testigokunapa qayllanpim chaynataq carcelpa pationpi tiyaq Juda casta runakunapa qayllanpim. Neriasqa karqa
Maasiaspa churinmi. 13 Paykunapa qayllanpim Baructa kamachirqani kaynata:
14 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nisunki: "Wichqasqa escrituratayá kicharayachkaq copiantawan apaspayki allpa
mankapi churaramuy unay watakuna durananpaq. 15 Israelpa yupaychasqan
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: Kay nacionpiqa yapatawanmi rantinqaku wasikunata, chakrakunata chaynataq uvas huertakunatapas, nispa."

Tayta Diosta Jeremiaspa mañakusqanmanta

16 Neriaspa churin Barucman escriturata qoykuspaymi Tayta Diosta
mañakurqani:
17 —Señor Diosnilláy, qamqa hatu-hatun atiynikiwanmi cielokunatawan
kay pachata unancharqanki. Qampaqqa manam kanchu imapas mana ruray
atinaykipaq hinaqa. 18 Qamqa waranqantin runakunatam llakipayanki ichaqa tayta-mamanpa huchanmantapas qepa wiñaqkunatam castiganki. Ancha
hatun hinaspa ancha atiyniyoq Diosnilláy, qampa sutikiqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi. 19 Tanteasqaykikunaqa ancha hatunmi, rurasqaykikunapas
ancha hatunmi, rurasqaykikunapas ancha atiyniyoqmi. Qamqa qawachkankim
runakunapa kawsasqantaqa chaynapi kawsasqankuman hina chaynataq imam
rurasqankuman hina paganaykipaq. 20 Egipto nacionpim señalkunatawan
milagrokunata rurarqanki Israel casta runakuna ukupi chaynataq wakin runakuna ukupipas chaynapi kunan punchawpi hina ancha reqsisqa kanaykipaq.
21 Qamqa sinchi atiynikiwanmi hatun castigowan, señalkunawan chaynataq
milagrokunawan llapallanpa qawasqanta Israel casta runaykikunata Egipto nacionmanta horqomurqanki. 22 Juramentaspa abueloykuman qonayki kay tukuy
imapa wiñanan allpatam paykunaman qorqanki. 23 Chaymi kay allpaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yaykumuspanku dueñochakurqaku ichaqa nisqaykitawan yachachikuynikitam mana kasukurqakuchu nitaqmi kawsarqakupas kamachisqaykiman hinachu, chayraykum qampas tukuy kay castigokunata kachaykamunki.

24 —Caldea law runakunam yaykumunankupaq llaqtapa qepanman allpata huntarachinku. Llaqtataqa chay peleaq runakunawanmi vencerachinki guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan. Qawasqaykipi hinapas qampa nisqaykiman hinam tukuy ima pasakuchkan. 25 Señor Diosnilláy, Caldea runakunamanña kay llaqtataqa qoykuchkaspaykipas niwarqankiraqmi chay chakrata testigokunapa qayllanpi rantinaypaq.

26 Tayta Diosmi nirqa Jeremiasta:

27 —Llapallan runakunapa yupaychanan Tayta Diosmi ñoqaqa kani. Ñoqapaqqa manam kanchu imapas mana ruray atinaypaq hinaqa. 28 Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmi niki: Kunanmi kay llaqtata qoykusaq Caldea runakunamanwan Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman. Paykunapa vencesqanñam kanqa. 29 Kay llaqtapa contranpi Caldea runakuna yaykuramuspankum llaqtata kañaykunqaku. Kañaykunqakumá Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañananku hinaspa wakin taytacha-mamachakunamanpas vino hichananku altosniyoq wasikunatapas. Chay wasikunataqa rurarqa ñoqata piñachiwanankupaqmi. 30 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Israelpa mirayninmi Judapa mirayninpiwan warma kayninkumantapuni qayllaypi mana allinkunata rurarqaku. Israelpa mirayninqa taytacha-mamachakunata ruraspankum piñachiwayllapi rirqaku. 31 Kay llaqtaqa hatarichisqa kasqanmantapunim rabiachiwaspan piñachiqniy llaqta karqa. Chayraykum qayllaymanta qarqosaq. 32 Rabiachiwananpaqmi tukuy mana allinkunata rurarqaku Israelpa mirayninpiwan Judapa mirayninkuna otaq paykunapa reyninkuna, kamachiqninkuna, sacerdotenkuna, ñoqamanta willaqninkuna chaynataq Juda nacionniyoqkunawan Jerusalen llaqtapi yachaqkunapas. 33 Paykunaqa qepanchakuruwaspankum manaña qawariwanñachu. Mana tanispa yachachichkaptiypas manam kasuwarqakuchu nitaqmi corregikuytapas munarqakuchu. 34 Ñoqapaq sapaqchasqa templomanpas millakuypaq taytacha-mamachakunataraqmi churarunku. Manaña asuykunaypaq hinamá chaynataqa rurarunku. 35 Ben-hinom sutiyoq wayqopipas Baal sutiyoq taytachapaqmi capillakunata moqokunapi hatarichirqaku chaynapi churi-wawankuta Moloc sutiyoq taytachaman kañanankupaq. Chaynata ruraspankum Juda nacionpi runakunata huchallichirqaku. Chay millakuypaq rurasqankutaqa manam kamachirqanichu nitaqmi piensayllapas-piensarqanichu.

Hamuq tiempokunapaq Tayta Dios prometesqanmanta

36 —Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay llaqtamantam nichkanki: "Kay llaqtapi runakuna guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan ñakariptinmi Babilonia nacionpa reynin vencerunqa" nispa. 37 Chaywanpas rabiaspay chaynataq anchata piñakuspay llapallan nacionkunaman preso pusachisqaymantam huñumusaq, kay sitioman kutichimuptiymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hawkaña *yachanqaku. 38 Paykunaqa runaykunaña kaptinmi ñoqañataq
Diosninku kasaq. 39 Paykunataqa tukuy tiempopi respetawaspa kawsaqtañam
rurasaq, chaynataqa rurasaq allinninkupaqmi chaynataq qepa wiñay chu-
ri-wawankupa allinninkupaqmi. 40 Paykunawanqa wiñaypaq contratotañam
rurasaq chaynapi mana qepaman kutispay paykunata favorecenaypaq. Respe-
tawanankupaq ñoqaman sonqotaña ruraptiymi manaña rakikuwanqakuchu.
41 Paykunata favorecespaymi paykunamanta kusikusaq. Cheqaptapunipas
tukuy sonqoywan munaspaymi plantachkaq hina kay allpapi kawsachisaq.
42 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay runakunamanmi tukuy kay hatu-hatun
castigota kachamurqani, chaynatapunim kunan rimarisqayman hina paykunataqa tukuypi favorecesaq. 43 "Kay nacionqa Caldea runakunaman qosqa
kaspanmi manaña runayoq hinaspa manaña animalniyoq chunninqa" nispa
nichkaspapas qamkunaqa kay allpapim kaqllamanta chakrakunata rantinkichik. 44 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chakrakunata qollqewan rantispaykichikmi
escrituratapas sellachispa testigokunawan firmachinkichik. Chaynatam
rurankichik Benjamin allpapi, Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunapi, Juda
nacion llaqtakunapi otaq moqokunapi kaq llaqtakunapi, waqtakunapi kaq
llaqtakunapi chaynataq Neguev law llaqtakunapipas. Chaynaqa kanqa huk-
law nacionkunaman preso pusachisqaymanta paykunata kutichimuptiymi.

Hamuq tiempokunapaq allin willakuymanta

33 1 Carcelpa pationpi Jeremias preso kachkaptinraqmi yapamanta
Tayta Dios payta rimapayaspan nirqa:
2 —Kay pachata unanchaspa tukuy imakunatapas churaq hinaspa takyachiq
Tayta Dios sutiyoqmi kaynata niki: 3 Mañakuwaptikiqa contestasqaykim. Yacha-
chisqaykim mana reqsisqayki hatun kaqkunatawan sasa entiendena kaqkunata.
4-5 Kay llaqtapi tuñichinanku wasikunamantawan Juda nacion reykunapa wa-
sinmantam Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Dios nini: Caldea runakunam kay
llaqtata atacanankupaq murallapa qepanpi allpata montorunqaku, guerrapi pelea-
nankupaq lloqsimuqkunapa ayankunawanmi chay wasikunata huntarachinqaku.
Ancha piñakuyniywanmi paykunataqa wañurachisaq. Kay llaqtataqa manañam
favoreceniñachu mana allinkunata rurasqankurayku. 6 Chaywanpas kay llaqtapi
runakunataqa hampispaymi sanoyaykachisaq, paykunataqa mana imankupas
faltaqtam hawkallata chaynataq segurota kawsachisaq. 7 Preso pusachisqayman-
ta Juda casta runakunatawan Israel casta runakunata kutichimuptiymi ñawpaq
tiempokunapi hinaraq kanqaku, wasita hatarichichkaq hinam paykunataqa
kaqllamanta hatarichisaq. 8 Ñoqapa contraypi huchallikusqankutam chuyancha-
saq. Mana kasuwaspanku tukuy huchallikusqankumantam pampachasaq. 9 Tukuy
allinkuna rurasqaymanta uyariq kay pachapi llapa nacionkunapaqmi kay Jerusa-
len llaqta kanqa kusichiqniy, alabaqniy hinaspa yupaychaqniy. Kay llaqtapaq tukuy
allinkuna rurasqaymantam chay nacionkuna mancharikuspa katkatatanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10-11 —Qamkunam ninkichik: “Kay llaqtaqa manaña runayoqmi hinaspa manaña animalniyoqmi chunnichkan. Juda nacionpi llaqtakunam Jerusalen llaqtapi callekunapiwan mana runayoq, mana piyniyoq hinaspa mana animalniyoq purmachisqa kachkan” nispa. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chaywanpas kay sitiopim uyarinqaku runakunapa kusikuymanta qapariyninkuta, asikuyninkuta chaynataq casarakuqkunapa fiesta rurasqankutapas. Uyarikunqataqmi runakunapa kayna nisqankupas:

“¡Allin kasqanraykuyá
Llapallan Kamachiq Tayta Diosman
graciasta qoychik!
¡Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá
Tayta Diosman graciasta qoychik!”

Graciasta qowanankupaqmi ofrendankutapas temploman apamunqaku. Huklaw nacionkunaman preso pusachisqaymanta kutichimuptiymi ñawpaq tiempokunapi hinaña kanqaku. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

12 —Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: Mana runayoq hinaspa mana animalniyoq kay chunniq sitiopim chaynataq llapallan llaqtakunapim kaqllamanta pastokuna kanqa hinaptinmi michiqkunapas animalninkuta chaypi samachinqaku. 13 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ovejakunam kaqllamanta yupasqa kanqa orqo law llaqtakunapipas, waqta law llaqtakunapipas, Neguev law llaqtakunapipas, Benjamin allpapipas, Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunapipas chaynataq Juda nacion llaqtakunapipas.

14 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Hamuchkanmi punchawkuna Israel casta runakunatawan Juda casta runakunata favorecespa prometesqaykunata cumplinaypaq.

15 Chay punchawkunapimá
Rey Davidpa castantapuni hatarichisaq.
Chay punchawkunapimá
allinta ikllichichkaq hina
paypa castanta hatarichisaq.
Allin arreglotam payqa ruranqa.
Allinta ruraspam kay pachapi gobiernanqa.
16 Paypa tiemponpim Juda nacion salvasqa kanqa.
Paypa tiemponpim Jerusalen llaqta seguro *yachanqa.
Runakunam kaynata sutichanqaku:
“Allinyachiwaqninchik Tayta Dios” nispam sutichanqaku.

17 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Davidpa mirayninmanta Israel casta runakunapi gobiernaqqa manam faltanqachu. 18 Manataqmi faltanqachu Leviy castamanta sacerdotekunapas chaynapi lliw kañana animalkunata, kawsaykunamanta ofrendakunata chaynataq wakin wañuchisqa animalkunatapas ñoqapa qayllaypi sapa punchaw ofrecewanankupaq, nispa.

19 Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20—Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Punchawwan chaynataq tutawan
contrato rurasqayman hina tiempollanpi sucedenantaqa manam pakiwaqchu.
21 Manataqmi pakinqachu serviqniy Davidwan contrato rurasqaypas. Davidpa
mirayninmanta gobiernaq reyqa kanqapunim. Serviqniy sacerdotekunawan
otaq Leviy castakunawan contrato rurasqaypas cumplikunqapunim. 22 Serviq-
niy Davidpa mirayninkunatawan Leviy castakunatam mirachisaq. Cielokunapi
mana yupay atina lucerokunatapas hinaraqmi chaynataq lamar qochapi mana-
ña tupuy atina aqotapas hinaraqmi paykunataqa mirarachisaq, nispa.
23 Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:
24—¿Manachum uyarirqanki huklaw nacionpi kaqkunapa rimasqanta?
Paykunam nichkanku: "Tayta Diosqa akllasqan iskaynin castakunatam cheq-
nipakurun" nispa. Chayraykumá runaykunataqa despreciaspanku nacion
kasqanpaqpas manaña qawarinkuchu. 25 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Punchawwan chaynataq tutawanmi contratota rurarqani, cielokunapipas kay
pachapipas decretoykunatam churarqani. 26 Chaynaqa Jacobpa mirayninku-
nataqa chaynataq serviqniy Davidpa mirayninkunataqa manam haykapipas
qepanchakusaqchu. Paykunamanta kaqkunam gobiernanqa Abrahampa,
Isaacpa chaynataq Jacobpa mirayninkunata. Huklaw nacionkunaman preso
pusachisqay runakunata kutichimuspaymi paykunamanta llakipayarikusaq.

Rey Sedequiasta Jeremias qaqchasqanmanta

34 1 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi llapa tropan-
kunawan chaynataq munaychakusqan nacionkunamanta kaq
llapallan runakunapiwan peleachkarqa Jerusalen llaqtapa contranpi,
peleachkarqataqmi llapallan llaqtachankunapa contranpipas. Chay tiem-
popim Jeremiasta Tayta Dios nirqa:
2—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Juda nacionpa
reynin Sedequiasman kaynata nimuy: "Ñoqa Tayta Diosmi Babilonia nacion-
pa reyninman kay llaqtata qoykusaq kañaykunanpaq. 3 Qamqa manapunim
paymantaqa lluptinkichu aswanqa hapirachikuspam payman qosqa kanki.
Paywan qawanakuspam uyapura rimanki hinaspañam Babilonia lawman
rinki. 4 Juda nacionpa reynin yaw Sedequias, chaywanpas ñoqa Tayta Dios-
pa nisqaytayá uyariy: Manam qamqa guerrapichu wañunki. 5 Hawkallam
wañukunki. Imaynam abueloyki reykunata pampaspa inciensota kañapuqku
chaynam qampaqpas inciensota kañanqaku. Qanmanta llakikuywan waqas-
pankum ninqaku: 'Ay Reynillayku' nispa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini."
6 Tukuy chay palabrakunata Juda nacionpa reynin Sedequiasman Dios-
manta willakuq Jeremias Jerusalen llaqtapi willachkaptinmi 7 Babilonia
nacion reypa tropankunañataq Jerusalen llaqtapa hinaspa Juda lawpi
puchuq llaqtakunapa contranpi peleachkarqa. Paykunaqa peleachkarqa
Laquis llaqtapa chaynataq Azeca llaqtapa contranpim. Juda nacionpi mu-
rallasqa llaqtakunamantam chay iskaynin llaqtakunallaña puchururqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sirvientenkuta mana kachariy munasqankumanta

8 Rey Sedequiasmi sirvientenkuta kacharinankupaq contratota rurarqa
Jerusalen llaqtapi llapallan runakunawan. Chay contrato rurasqankupa qe-
pallantam Tayta Dios rimapayarqa Jeremiasman. 9 Chay contratoman hinam
judiomasin sirvienteyoq otaq sirvientayoq runakunaqa paykunata kacharinan-
ku karqa chaynapi judiomasinkuwanqa amaña pipas servichikunanpaq. 10 Chay
contratoman hinam llapallan kamachikuqkunapas chaynataq wakin runakuna-
pas sapakama sirvientenkuta chaynataq sirvientankuta kacharirqaku hinaspam
manaña servichikurqakuchu. 11 Ichaqa chay kachaykusqankupa qepallantam
pesakurqaku hinaspam servichikunankupaq kaqllamanta kutichumurqaku.
12 Chayraykum Jeremiasta Tayta Dios nirqa:
13 —Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: "Sirviente kachkaptin-
ku Egipto nacionmanta abueloykichikkunata horqoramuspaymi paykunawan
contratota rurarqani. Paykunatam kamachirqani: 14 'Sapa qanchis watam
castaykichikmanta kaq sirvientekichikta kacharinkichik. Servisunaykichik-
paq kikinkumanta rantikususpaykichikqa soqta watallatam cumplinqaku'
nispay. Chaywanpas abueloykichikkunaqa manam kasuwarqakuchu nitaq-
mi atiendewarqakupaschu. 15 Qamkunam ichaqa ñoqaman kutirikamuspa
agradoypaq hina allinta rurarqankichik, qamkunaqa castamasikichik sir-
vientekunatam kachaykurqankichik. Chaynata ruranaykichikpaqmi ñoqapaq
sapaqchasqa temploypi hinaspa ñoqapa qayllaypi contratota rurarqankichik.
16 Ichaqa prometewasqaykichikmanta pesakuruspaykichikñataqmi sirviente-
kichikkunata libretaña kachaykuchkaspapas kaqllamanta kutirachimunkichik
servisunaykichikpaq. 17 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Qamkunaqa
mana kasuwaspaykichikmi mana kacharirqankichikchu aylluykichiktawan
llaqtamasikichikta. Chaynaqa ñoqapas qamkunapa contraykichikpim ka-
chaykamusaq guerrata, peste onqoyta chaynataq yarqaytapas chaynapi kay
pachapi nacionkunapas mancharikuspa katkatatanankupaq."
18-19 —Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi kamachikuqkunam pa-
laciopi serviqkunapiwan chaynataq llaqtapi llapallan runakunapiwan ñoqapa
qayllaypi contratota rurarqaku. Malta torotapas nakaruspankum iskayman
partirurqaku hinaspam chawpinta pasarurqaku ichaqa chay contrato ru-
rasqankutaqa manam cumplirqakuchu. 20 Chayraykum wañurachiy munaq
enemigonkuman qoykusaq. Paykunapa ayantaqa alton pawaq animalkunawan
purun animalkunañam mikunqa. 21 Juda nacionpa reynin Sedequiasta-
pas chaynataq yanapaqnin kamachikuqkunatapas qoykusaq paykunata
wañurachiy munaq enemigonkunamanñam otaq Babilonia nacion reypa tro-
pankunamanñam. Chay tropakunaqa kutikunkuñam qamkunamanta. 22 Ñoqa
Tayta Diosmi nini: "Ichaqa paykunata kamachiptiymi kutirimuspanku kay
llaqtata atacanqaku. Dueñochakuruspankum kañaykunqaku. Juda nacionpi
llaqtakunatapas purmarachisaqmi manaña runayoq kanankama."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Recabpa mirayninkuna kasukusqankumanta

35 1 Josiaspa churin Juda nacionpi Rey Joacim gobiernachkaptinmi
Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspa nirqa:
2 —Recabpa mirayninkunaman rispaykiyá paykunawan parlamuy. Templopa
huk kaqnin cuartonman pusaykuspaykim paykunaman vinota convidanki —nispa.
3 Chaymi rirqani Jaazaniasta, ayllunkunata, llapallan churinkunata chay-
nataq Recabpa llapallan castankunata pusamuq. Chay Jaazanias sutiyoq
runaqa karqa sapaq Jeremiaspa churinmi. Chay Jeremiasñataqmi karqa
Habasiniaspa churin. 4 Paykunata temploman pusaykuspaymi yaykuchirqa-
ni Hananpa churinkunapa cuartonman, chay Hanan sutiyoq runaqa karqa
Igdaliaspa churinmi. Igdaliasñataqmi karqa Tayta Diospa runan. Chay
cuartoqa karqa templopi kamachikuqkunapa cuartonpa waqtanpim chayna-
taq Salumpa churin Maasiaspa cuartonpa altonpim, chay Maasiasqa karqa
templopa punkunwan cuentallikuqmi. 5 Recabpa mirayninkunapa qayllanpi
tachokunaman chaynataq vasokunaman vinota talliykuspaymi nirqani:
—Vinotayá tomaykuychik —nispa.
6 Ichaqa paykunam niwarqa:
—Manam tomaymankuchu. Recabpa churin abueloyku Jonadabmi kama-
chiwarqaku: “Vinotaqa wiñaypaqmi ama tomankichikchu qamkunapas nitaq
miraynikichikpas. 7 Amam wasitaqa hatarichinkichikchu, amam tarpunki-
chikchu, amataqmi uvas huertaykichikpas kanqachu. Kawsanaykichikkamam
karpallapi *yachankichik chaynapi forastero hina kay yachasqaykichik allpapi
unay watakuna kawsanaykichikpaq” nispa. 8 Recabpa churin abueloyku Jo-
nadabpa tukuy imapas kamachisqankunata kasukuspaykum vinotaqa mana
tomanikuchu ñoqaykupas, warmiykupas chaynataq churiykupas. 9 Manataq-
mi yachanaykupaq wasitapas hatarichinikuchu, manam kapuwankuchu uvas
huertaykupas nitaq chakraykupas nitaq tarpukuyniykupas. 10 Karpakunallapi
*yachaspaykumá abueloyku Jonadabpa tukuy kamachiwasqankuta kasukuspa
rurarqaniku. 11 Ichaqa Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor kay nacionpa
contranpi hamuruptinmi ninakurqaniku: “Caldea casta tropakunamanta chay-
nataq Siria casta tropakunamanta lluptikunanchikpaqyá Jerusalen llaqtaman
yaykusunchik” nispa. Chayraykum kay Jerusalen llaqtapi yachachkaniku.
12 Hinaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:
13 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kama-
chiki. Juda nacionpi runakunamanwan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanyá
ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: “Qamkunaqa nisqaykunata mana
kasukuspam mana corregikuyta munankichikchu. 14 Recabpa churin Jonadab-
mi mirayninkunaman kamachirqa vinota ama tomanankupaq. Chayraykum
abuelonkupa kamachisqanta kasukuspanku cumplirqaku kunan punchawkama
vinota mana tomaspanku. Ñoqapas mana samaykuspaymi kamachirqaykichik
ichaqa manam kasuwarqankichikchu. 15 Ñoqamanta willakuq serviqniykuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wanmi mana samaykuspa nichirqaykichik kaynata: ‘Mana allin vidaykichikta dejaspayá rurasqaykichikkunata allichaychik. Taytacha-mamachakunata adoranaykichikpaqqa amañayá maskaychikchu chaynapi abueloykichikkunamanpas chaynataq qamkunamanpas qosqay allpapi *yachanaykichikpaq’ nispa. Ichaqa manam atiendewarqankichikchu nitaqmi kasuwarqankichikchu. 16 Recabpa churin Jonadabpa mirayninkunam abuelonkupa kamachisqanta cumplirqaku. Runaykunam ichaqa mana kasuwarqakuchu. 17 Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Ñoqa Tayta Dios kaynata nini: Juda nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi llapallan *yachaqkunata castiganaypaqmi rimasqaykunata kachaykamusaq. Paykunaqa rimapayaptiypas manam kasuwarqakuchu, qayaptiypas manataqmi contestawarqakuchu, nispa.”

18 Jeremiasqa Recabpa castankunatam nirqataq:

—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: “Abueloykichik Jonadabpa kamachisqanta kasukuspa tukuy imapas kamachisusqaykichikta rurasqaykichikraykum 19 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Recabpa churin Jonadabpa mirayninkunamantaqa manam haykapipas faltanqachu ñoqata serviwaqniykuna” nispa.

Librota Baruc leesqanmanta

36 1 Josiaspa churin otaq Juda nacionpa reynin Joacim tawa watamanña gobiernachkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

2 —Israel nacionpa, Juda nacionpa chaynataq llapallan nacionkunapa contranpi rimasqaytayá otaq Josias rey kasqanmantapuni kunan punchawkama willasqaytayá qellqay wankusqa libropi. 3 Juda casta runakunaqa icharaqpas tukuy ima castigokuna kachaykunaypaq piensasqayta uyarispanku sapakama wanakunmanku mana allin kawsasqankumanta hinaptinqa pampachaykuymanmi mana allinkuna rurasqankumantawan huchankumanta —nispa.

4 Neriaspa churin Baructa Jeremias qayarachimuspanmi Tayta Diospa tukuy rimapayasqanta willarqa chaymi Barucñataq qellqarqa wankusqa libropi. 5 Baructam Jeremias kamachirqa:

—Harkasqa kasqayraykum Tayta Diospa templonman mana riyta atinichu. 6 Chaynaqa hamuq ayuno punchawpim temploman yaykuspayki qellqachisqay wankusqa librota leemunki chaynapi llapallan runakunapas chaynataq Juda nacion llaqtakunamanta hamuqkunapas Tayta Diospa nisqanta uyarinankupaq. 7 Icharaqpas Tayta Diosta ruegakuspanku mana allin kawsasqankumanta wanakunmanku. Tayta Diosqa ancha-anchata piñakuspanmi kay runakunata amenazachkan —nispa.

8 Chaymi Neriaspa churin Barucqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa tukuy kamachisqanman hina rurarqa hinaspam Tayta Diospa willasqanta templopi leerqa wankusqa libromanta.

9 Josiaspa churin otaq Juda nacionpa reynin Joacim pichqa watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa isqon kaq killanpi willanakurqaku ayuno

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

punchaw kananpaq chaynapi Jerusalen llaqtayoq runakunapas chaynataq Juda nacion llaqtakunapi llapallan runakunapas Jerusalen llaqtaman hamuspa Tayta Diospa qayllanpi ayunanankupaq. 10 Hinaptinmi Jeremiaspa qellqachisqanta Baruc leerqa llapallan runakuna uyarinankupaq. Payqa leerqa secretario Safanpa churin Gemariaspa cuartonmantam. Chay cuartoqa karqa hanay law patiopi kaq temploman yaykuna mosoq zaguanpim.

11 Safanpa willkan otaq Gemariaspa churin Micaias wankusqa libropi Tayta Diospa palabrankunata uyariruspanmi 12 pasarqa reypa palacionpi secretariopa cuartonman. Chaypim llapallan kamachikuqkuna huñunasqa tiyachkarqaku. Paykunam karqa secretario Elisama, Semaiaspa churin Delaia, Acborpa churin Elnatan, Safanpa churin Gemarias, Hananiaspa churin Sedequias chaynataq wakin kamachikuqkunapas. 13 Paykunamanmi Micaias willarqa runakuna uyarinanpaq libropi Barucpa leesqan palabrakunata. 14 Hinaptinmi llapallan kamachikuqkuna Barucman kacharqaku Netaniaspa churin Jehudita. Netaniasqa karqa Selemiaspa churinmi, Selemiasñataqmi karqa Cusipa churin. Chay Jehudi sutiyoq runawanmá kaynata nichimurqaku:

—Runakuna uyarinanpaq leesqayki librota apaspas rinki —nispa.

Hinaptinmi wankusqa librota Neriaspa churin aparikuspan chay kamachikuqkunapa kasqanman rirqa. 15 Paykunam Baructa nirqaku:

—Tiyaykuspaykiyá ñoqaykupaq leeykapuwayku —nispa.

Chaymi Barucqa paykunapaqpas leepurqa. 16 Leesqan palabrakunata uyariruspankum mancharisqallaña qawanakurqaku hinaspam Baructa nirqaku:

—Cheqaptapunipas llapallan kay palabrakunamantaqa reymanmi willananchikpuni —nispa.

17 Chaymi Baructa tapurqaku:

—Willaykuwaykuyá, Jeremiaspa kay rimasqan palabrakunataqa ¿imaynanpitaq qellqarqanki? —nispa.

18 Chaymi Barucñataq paykunata nirqa:

—Llapallan kay palabrakunataqa Jeremiasmi willawarqa hinaptinmi ñoqañataq tintawan qellqarqani kay libropi —nispa.

19 Chaymi kamachikuqkunañataq nirqaku:

—Rispaykiyá pakakamuy Jeremiaspiwan mana pipapas yachasqanta —nispa.

Librota Rey Joacim kañasqanmanta

20 Secretario Elisamapa despachonpi librota saqeykuspankum yaykurqaku reypa kasqan palacionpa pationman hinaspam reyman willarqaku tukuy chay palabrakunata. 21 Chaymi Jehudi sutiyoq runata rey kacharqa Elisamapa despachonmanta librota apamunanpaq. Chayarachimuspanmi leerqa reywan chaypi kaq kamachikuqkuna uyarinanpaq. 22 Isqon kaq killa kasqanraykum reyqa qasa tiempopaq rurachisqan cuartopi tiyachkarqa qonichikuna sansa ñawpaqninpi. 23 Libropi kaqta kimsa rayata otaq tawa rayata Jehudi leeruptinmi reyñataq secretariopa navajanwan kuchuparurqa hinaspam qonichikusqan sansaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wischuykurqa, chaynata ruraspanmi wankusqa librotaqa qonichikusqan sansapi tukunankama ruparachirqa. 24 Chay llapallan palabrakunata uyarispankuqa manam reypas nitaq serviqninkunapas mancharikurqakuchu nitaqmi huchankuta reqsikuspaqa pachankutapas llikipakurqakuchu. 25 Wankusqa librota rey mana kañananpaqmi ruegarqa Elnatanwan Delaia hinaspa Gemarias. Chaywanpas reyqa manam kasurqachu paykunata. 26 Reyqa kamachirqataqmi kikinpa churin Jerameelta, Azrielpa churin Seriasta chaynataq Abdeelpa churin Selemiastapas chaynapi secretario Baructawan Diosmanta willakuq Jeremiasta presochamunankupaq, ichaqa Tayta Diosmi paykunata pakarurqa.

Mosoqmanta Jeremias qellqachisqanmanta

27 Jeremiaspa willasqanman hina Barucpa qellqasqan wankusqa librota rey kañaruptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:

28 —Juda nacion Rey Joacimpa kañarusqan punta kaq libropi tukuy qellqachisqaykitayá mosoq libropiña huktawan qellqachiy. 29 Ñoqa Tayta Diospa nisqaytam Juda nacionpa reynin Joacinman kaynata ninki: "Qanmi kañarqanki chay librota. Jeremiastapas qaqcharqankim chay libropi qellqachisqanmanta. Paymi nirqa: 'Cheqaptapunim Babilonia nacionpa reynin hamuspan kay nacionta tukunqa manaña runayoq nitaq animalniyoq kanankama' nispa. 30 Chayraykum ñoqa Tayta Dios niki: Yaw Juda nacionpa reynin Joacim, miraynikimantaqa manam pipas kanqachu Rey Davidpa rantinpi gobiernaq. Ayaykipas punchawpim wischurayanqa chiripi. 31 Mana allinkuna rurasqaykichikraykum castigasqayki, castigasaqtaqmi qamtapas, miraynikitapas chaynataq serviqnikikunatapas. Rimasqay castigokunatam kachamusaq paykunapa contranpi, Jerusalen llaqtayoqkunapa contranpi chaynataq Juda nacion runakunapa contranpipas. Chay nisqaykunataqa manamá kasukurqankichikchu" nispa.

32 Neriaspa churin secretario Barucman wankusqa mosoq librota Jeremias qoykuptinmi Baruc qellqarqa Joacimpa kañasqan wankusqa libropi kaqta hinalla. Chaymantapas chay palabrakunaman rikchakuq achka palabrakunataraqmi Jeremiasqa qellqachirqa.

Jeremiasta presochasqankumanta

37 1 Joacimpa churin Rey Jeconiaspa rantinpim Josiaspa churin Sedequiasña rey karqa. Paytam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor churarqa Juda nacionpa reynin kananpaq. 2 Ichaqa Sedequiasmi serviqninkunapiwan chaynataq nacionpi wakin runakunapiwan mana kasurqakuchu Jeremiaswan Tayta Diospa willachisqan palabrakunata.

3 Rey Sedequiasmi kacharqa Selemiaspa churin Jucaltawan Maasiaspa churin sacerdote Sofoniasta chaynapi Diosmanta willakuq Jeremiasta kaynata nimunankupaq:

—Yupaychasqanchik Tayta Diostayá mañapuwayku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Jeremiastaqa manaraqmi carcelarqakuraqchu chaymi llaqtapi libre
purikuq. 5 Rey Faraonpa tropankunam Egipto nacionmanta lloqsiramur-
qaku chaymi Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi atacaq Caldea runakuna
chayta yacharuspanku llaqtamanta asurikurqaku.
6 Chaymi willakuqnin Jeremiasta Tayta Dios nirqa:
7 —Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: "Ñoqata tapu-
wanaykichikpaq kachamusuqnikichik Juda nacionpa reynin Sedequiastam
nimunkichik: 'Yanapasunaykichikpaq Egipto nacionmanta lloqsimuq Rey
Faraonpa tropankunaqa nacionninkumanmi kutikunku. 8 Chaynaqa Caldea
tropakunam kutirimunqaku kay llaqtapa contranpi peleanankupaq, paykunaqa
venceruspam kañaykunqaku.' 9 Ñoqa Tayta Diosmi nini: 'Caldea tropakunaqa
ripukunqakuñam' nispaqa amayá kallpanchakuychikchu. Manam ripukun-
qakuchu. 10 Caldea law llapallan tropakunataña venceruptikichikpas, herido
puchuqkunam karpankumanta hatarimuspanku kay llaqtata kañaykunqaku."
11 Rey Faraonpa tropankuna Jerusalen llaqtaman hamusqankuta yacharuspan-
kum Caldea tropakuna asurikurqaku. 12 Chay punchawkunapim Jeremiasñataq
Jerusalen llaqtamanta asurikunanpaq lloqsichkarqa Benjamin allpapi herencia
allpata partimunanpaq. 13 Ichaqa Benjamin sutiyoq zaguanninta Jeremias lloq-
sichkaptinmi Hananiaspa willkan otaq Selemiaspa churin Irias hapiruspan nirqa:
—Qamqa Caldea runakunaman hukllawakuytam munanki —nispa.
14 Chaymi Jeremiasñataq nirqa:
—Manam chaynachu, Caldea runakunamanqa manam hukllawakuyta
munanichu —nispa.
Ichaqa Iriasmi mana kasuspan Jeremiasta presocharurqa hinaspam ka-
machikuqkunaman pusarqa. 15 Paykunam Jeremiaspaq piñakuruspanku
azotechirqaku. Secretario Jonatanpa wasinta carcelman tikraruspankum
chaypi carcelarurqaku. 16 Jeremiasta wasipa pampan ukupi calabozoman
churaruptinkum chaypi unay karqa.
17 Rey Sedequiasmi Jeremiasta palacionman pusarachimuspan pakas-
qallapi tapuspan nirqa:
—Ichapas Tayta Diosqa imallatapas ñoqapaq nisurqanki —nispa.
Chaymi Jeremiasñataq nirqa:
—Arí, kachkanmi. Babilonia nacionpi reymanmi entregasqa kanki —nispa.
18 Jeremiasmi Rey Sedequiasta nirqa:
—¿Imapitaq ñoqaqa huchallikurqani qampa contraykipi, serviqnikikunapa
contranpi chaynataq kay runakunapa contranpipas chaynapi carcelawanan-
kupaq? 19 ¿Maypitaq kachkan Diosmanta willakuq tukuqkunaqa? Paykunam
nisurqankichik: "Babilonia nacionpa reyninqa manam atacanqachu qamku-
nataqa nitaq kay naciontapas" nispa. 20 Reynilláy, kunanmi ruegakuyki kay
mañakusqayta chaskiykuwanaykipaq. Secretario Jonatanpa wasinmanqa
amañayá kutichiwaychu chaypi mana wañurunaypaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymi Rey Sedequias kamachirqa carcelpa patiollanpiña Jeremiasta hatallinankupaq hinaspa Tanta Rantina Callemanta tantata sapa punchaw apamuspa payman qonankupaq. Chaynatam rurarqaku llaqtapi tanta tukurunankama. Sedequiaspa kamachisqanman hinamá Jeremiasqa carcelpa pationpi *yacharqa.

Jeremiasta pozoman churasqankumanta

38 1 Matanpa churin Sefatiasmi, Pasurpa churin Gedaliaspiwan, Selemiaspa churin Jucalpiwan chaynataq Malquiaspa churin Pasurpiwan uyarirqaku llapallan runakunaman Jeremiaspa kayna nisqanta:

2 —Tayta Diosmi kaynata nin: “Kay llaqtapi *yachaqkunam guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywan wañunqaku. Caldea runakunaman hukllawakuqmi ichaqa wañuymanta librakuspan kawsayllapas-kawsanqaraq. 3 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Cheqaptapunipas kay llaqtataqa Babilonia nacion reypa tropankunaman entregaykuptiymi vencerunqaku, nispa.”

4 Paymanmi chay kamachikuqkuna nirqaku:

—Kay runaqa chayna palabrakunata rimaspanmi kay llaqtapi puchuq soldadokunatawan llapallan runakunata hukmanyachichkan, chaynaqa wañunanpunim. Kay runaqa manam runakunapa hawka kaynintachu munachkan aswanqa mana allinninkutam —nispa.

5 Chaymi Rey Sedequiasñataq nirqa:

—Chay runaqa makikichikpim kachkan. Ñoqaqa manam ima ruraytapas atiymanchu contraykichikpiqa —nispa.

6 Chaymi kamachikuqkunaqa Jeremiasta hapiruspanku reypa churin Malquiaspa pozonman waskakunawan uraykachirqaku. Chay pozoqa kachkarqa carcelpa pationpim mana yakuyoq. Chayman Jeremiasta kachaykuptinkum mituman seqaykurqa mitullaña kasqanrayku.

7 Ichaqa reypa palacionpi servikuq Cus nacionniyoq Ebed-melec runam uyarirurqa Jeremiasta pozoman kachaykusqankuta. Reyñataqmi chay ratopi kachkarqa Benjamin sutiyoq zaguanpi huñunakuqkunawan rimaspa. 8 Palaciomanta Ebed-melec pasaspanmá reyman willarqa:

9 —Reynilláy, Diosmanta willakuq Jeremiasta pozoman kachaykachiq runakunaqa runata wañuchichkaq hinam mana allinta rurarunku. Chaypiqa yarqaymantam wañurunqa, kay llaqtapiqariki tantapas manam kanñachu —nispa.

10 Hinaptinmi reyñataq chay Cus nacionniyoq Ebed-melecta kamachirqa:

—Kimsa chunka runakunata kaymanta pusaspaykiyá Diosmanta willakuq Jeremiasta horqomuychik chay pozomanta manaraq wañuruchkaptin —nispa.

11 Runakunata pusarikuspamá Ebed-melecqa kutirirqa palaciopi tarikuq qori-qollqe waqaychana cuartopa urayninpi kaq cuartoman. Chaymanta mawka latapakunata aparikuspanmi waskapi watasqata kachaykurqa pozopi tarikuq Jeremiasman. 12 Hinaspam nirqa:

—Chay latapakunata wallwaykipi waskawan hapirachiy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynatamá Jeremias rurarqa. 13 Jeremiasta waskakunawan pozomanta horqoruptinkum carcelpa pationpiña *yacharqa.

Jeremiasta Rey Sedequias qayachisqanmanta

14 Rey Sedequiasmi Jeremiasta pusarachimurqa templopa kimsa kaq pationman. Chaypim Jeremiasta nirqa:
—Kunanmi tapuptiy imam kaqllata niwanki —nispa.
15 Chaymi Jeremiasñataq nirqa:
—Imam kaqllata niptiyqa wañurachiwankim, consejaptiypas manam kasuwankichu —nispa.
16 Chaymi Rey Sedequiasqa pakasqallapi juraspan Jeremiasta nirqa:
—Kawsachiwaqninchik Tayta Diosraykum jurani: Manam wañuchisqaykichu nitaqmi wañuchiy munasuqniki runakunamanpas qosqaykichu —nispa.
17 Hinaptinmi Jeremiasñataq nirqa:
—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: "Babilonia nacion reyta yanapaq kamachikuqkunaman cheqaptapunipas entregakuspaykiqa kawsankim, kawsanqataqmi aylluykikunapas. Kay llaqtatapas manataqmi kañanqakuchu. 18 Sichu paykunaman mana entregakuptikiqa Caldea runakunam kay llaqtata venceruspa kañaykunqaku hinaptinqa qampas manam paykunamantaqa lluptinkichu" nispa.
19 Hinaptinmi Rey Sedequiasñataq nirqa:
—Caldea runakunaman entregakuq Juda casta runakunatam manchakuni. Paykunaman Caldea runakuna qoykuwaptinqa ñakarichiwanmankum —nispa.
20 Chaymi Jeremiasñataq nirqa:
—Juda castakunamanqa manam qosunkichu. Willasqayman hina Tayta Diospa nisqanta kasukuspaqa allinmi kanki chaynataqmi vidaykitapas libranki. 21 Mana entregakuptikiqa Tayta Diospa qawachiwasqanpi hinapas 22 Juda nacion wasikipi puchuq llapallan warmikunam Babilonia nacionpa reyninta yanapaq kamachikuqkunaman qosqa kanqaku. Hinaptinmi chay warmikuna nisunki:

"Confiakusqayki amigollaykikunam
engañaruspa rantikurusunki.
Mitupi seqaykuchkaqta saqerususpaykim
lliw qepanchakurusunki."

23 —Chaynaqa llapallan warmikikunatawan churikikunatam Caldea runakunaman qoykunqaku. Qamqa manam lluptinkichu paykunamantaqa. Babilonia nacionpa reynin presocharususpaykim kay llaqtatapas kañaykunqa —nispa.
24 Chaymi Rey Sedequias nirqa:
—Kay niwasqaykikunataqa amam pimanpas willankichu, mana chayqa wañuruwaqmi. 25 Qanwan parlasqanchikta kamachikuqkuna yacharuspankuqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hamurunqakum tapusuqniki. Ichapas paykunaqa nisunkiman: “Ama pakaspayá willaykuwayku reywan parlamusqaykita. ¿Imatataq reymanqa nimurqanki otaq imatataq payqa nisurqanki? Willawaptikikuqa manam wañuchisqaykikuchu” nispa. 26 Hinaptinqa paykunatam ninki: “Ñoqaqa reytam ruegakamurqani Jonatanpa wasinman amaña kutichiwananpaq chaypi mana wañurunaypaq” nispa.

27 Reypa nisqanpi hinamá llapallan kamachikuqkuna Jeremiaspata rispanku tapurqaku. Chaymi Jeremiasqa reypa kamachisqanta hinalla lliwta willakurqa. Reywan parlasqanta pipas mana uyarisqanraykum upallalla karqaku. 28 Chaynapimá Jeremiasqa carcelpa patiollanpiña *yacharqa Jerusalen llaqta vencesqa kanankama.

Jerusalen llaqtata vencesqankumanta
(2 R 24:20-25:1. 2 Cr 36:17-21. Jer 52:3-30)

39 1 Jerusalen llaqtatam kayna formapi vencerurqaku: Juda nacionpi Rey Sedequias isqon watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa chunka kaq killanpi Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor llapa tropankunawan hamururqa Jerusalen llaqtapa contranpi hinaspam muyururqaku atacanankupaq. 2 Chunka hukniyoq watamanña Rey Sedequias gobiernachkaptinmi chay watapa tawa kaq killanpa isqon kaq punchawninpi llaqtapa murallanta toqoramurqaku 3 hinaspam yaykuramurqaku Babilonia nacionpa reyninta yanapaq kamachikuqkuna. Chay kamachikuqkunam karqa: Nergal-sarezer, Samgar-nebo, Sarsequim, reypa palacionpi serviqkunapa jefen huknin Nergal-sarezer hinaspa wakin hatun kamachikuqkuna. Paykunamá chay uchkunta yaykuramuspanku chawpi kaq punkupi churakururqaku.

4 Juda nacionpa reynin Sedequiasmi lliw soldadonkunapiwan enemigonkuta rikururqaku hinaspam iskay murallapa chawpinpi kaq llaqtapa zaguanninta lloqsiruspanku reypa huertanpa chawpinta tutallan lluptirurqaku. Chaymantam pasarqaku Jordan Qechwaman riq ñanninta. 5 Ichaqa Caldea tropakuna qatipaspankum Jerico llaqtapa hichpan pampapi hayparurqaku. Presocharuspankum Hamat lawpi kaq Ribla sutiyoq llaqtaman otaq Rey Nabucodonosorpa kasqanman pusarqaku. Chaypim Sedequiasta juzgaspan sentenciarqa. 6 Chay Ribla llaqtapim Rey Sedequiaspa churinkunatawan Juda nacionpi llapallan kamachikuqkunata Sedequiaspa qayllanpi wañuchirqa. 7 Sedequiastapas ñawinkunata horqorachispanmi bronce cadenakunawan watarachirqa Babilonia llaqtaman pusanankupaq.

8 Caldea tropakunaqa kañaykurqakum reypa palaciontapas chaynataq runankunapa wasinkunatapas, taqmarurqakutaqmi Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi murallakunatapas. 9 Babilonia nacionpa reyninta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan sutiyoq runañataqmi llaqtapi puchuq runakunatawan kikinkumanta entregakuq runakunata presochasqata pusarqa Babilonia lawman. 10 Juda lawpiqa saqerurqa wakcha mana imayoq runakunallatañam hinaspam paykunaman qoykarirqa uvas huertakunatawan chakrakunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jeremias libreña kasqanmanta

11 Jeremiasmantam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor cuidaq-
nin soldadokunapa jefen Nabuzaradanta kamachirqa:
12 —Jeremiasta carcelmanta horqoramuspaykiqa nanachikuspaykim
ama imanankipaschu. Paypa nisusqaykiman hinam ruranki —nispa.
13 Chaynapimá reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzadaranqa palaciopi
serviqkunapa jefen Nabusazbanpiwan, hatun kamachikuq Nergal-sarezerpiwan
hinaspa Babilonia nacionpa reyninta yanapaq wakin kamachikuqkunapiwan
14 kacharqaku carcelpa pationmanta Jeremiasta pusamunankupaq, Jeremias-
taqa wasinmanña pusanankupaqmi qoykurqaku Safanpa willkanman otaq
Ahicampa churin Gedaliasman chaynapi runakunawan kuska *yachananpaq.

Ebed-melecman Tayta Diospa prometesqanmanta

15 Carcelpa pationpi Jeremias preso kachkaptinraqmi Tayta Dios payta nirqa:
16 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqay-
tayá Cus nacionniyoq Ebed-melecman kaynata nimuy: “Kay llaqtapa mana
allinninpaq rimarisqaykunatam mana favorecespay cumplisaqpuni. Chay
punchawkunapi qawachkaptikim chaykuna sucedekunqa. 17 Ñoqa Tayta Dios-
mi niki: Chay punchawkunapiqa ñoqam librasqayki chay manchakusqayki
runakunamanta. 18 Ñoqam ninitaq: Guerrapi wañunaykimantam lluptichis-
qayki. Ñoqapi confiakusqaykiraykum kawsayllapas-kawsankiraq” nispa.

Gedaliaswan Jeremias *yachasqanmanta

40 1 Reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan Jeremiasta Rama
llaqtapi kachaykusqanpa qepallantam Tayta Dios rimapayarqa Je-
remiasta. Nabuzaradanmi Jeremiasta tariykurqa presochasqa cadenawan
watasqata. Payqa chaynam kachkarqa Babilonia lawman pusanankupaq Je-
rusalen llaqtayoq runakunapiwan hinaspa Juda nacionniyoq runakunapiwan.
2 Chay Nabuzaradanmá Jeremiasta sapaqchaykuspan nirqa:
—Kay desgraciakunawan kay nacionta castigananpaqmi yupaychasqayki
Tayta Dios rimarqa. 3 Chay rimasqankunatam kunan cumplirun. Chaykunaqa
sucedesuchkankichik paypa contranpi huchallikuruspa mana kasusqaykichik-
raykum. 4 Kunanpunim chay cadenaykikunata paskarusqayki. Munaptikiqa
hakuchikyá Babilonia lawman, wakpiqa ñoqam nanachikusqayki. Mana riyta
munaspaykiqa quedakuwaqtaqmi. Kay nacionpi allpaqa makillaykipim kach-
kan. Munasqayki lawman rispayá chaypi *yachakamuy —nispa.
5 Jeremias manaraq kutiykuchkaptinmi Nabuzaradan nirqa:
—Safanpa willkanpa otaq Ahicampa churin Gedaliaspa kasqanman-
yá kutikuy. Paytam Juda lawpi llaqtakunata gobiernananpaq Babilonia
nacionpa reynin churarun. Paywanyá llaqtamasikikuna ukupi *yachakuy,
mana chayqa munasqayki lawmanyá pasakuy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Reyta cuidaq soldadokunapa jefen chaynata Jeremiasman niykuspanmi qoykurqa mikuytawan regalota hinaspam aviaykurqa. 6 Jeremiasmi pasakurqa Mizpa llaqtapi *yachaq Ahicampa churin Gedaliaspaman. Chaypim Gedaliaswan hinaspa chay lawpi puchuq runakunawan yacharqa.

Gedaliaspa contranpi Ismaelpa hoqarikusqanmanta

7 Israel castamanta campopi puchuq capitankunapiwan soldadokunam yacharurqaku Ahicampa churin Gedaliasta chay law allpapi gobiernananpaq Babilonia nacionpa reynin churarusqanta. Chayna nombrasqaqa karqa Babilonia lawman mana pusasqanku runakunatawan, warmikunata chaynataq warmakunata nanachikunanpaqmi. Paykunam karqa chay lawpi mana imayoq runakuna. 8 Chaykuna yacharuq runakunam karqa: Netaniaspa churin Ismael, Careapa churin Johananwan Jonatan, Tanhumetpa churin Seraias, Netofa lawmanta kaq Efaipa churinkuna hinaspa Macat lawmanta kaq runapa churin Jezanias. Paykunamá rirqaku Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliaspata.
9 Chaynapim Safanpa willkan otaq Ahicampa churin Gedaliasqa payman riq capitankunatawan compañaqnin runakunata juramentaspan nirqa:

—Caldea runakuna serviytaqa ama manchakuychikchu. Kay allpapi *yachaspa Babilonia nacionpa reyninta servispaqa allinmi kankichik. 10 Ñoqaqa kay Mizpa llaqtapi yachaspaymi Caldea lawmanta ñoqanchikman hamuq runakunata atiendesaq. Qamkunaqa vinotawan aceiteta ruraspayá frutakunatawan tukuy imati huñukuychik. Dueñochakuspayá llaqtakunapi yachakuychik.

11 Moab nacionpi, Amon nacionpi, Edom nacionpi hinaspa wakin nacionkunapi tarikuq Juda casta runakunapas uyarirurqakum: "Safanpa willkan otaq Ahicampa churin Gedaliastam Babilonia nacionpa reynin churarun Juda nacionpi puchuq runakunata gobiernananpaq" nispa nisqankuta. 12 Chaynaqa cheqerusqanku nacionkunamanta kutimuq Juda casta llapallan runakunamá Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliasman huñunakurqaku. Paykunaqa achkallaña vinota ruraspankum cosecharqakutaq achkallaña frutakunatapas.

13 Careapa churin Johananmi campopi tropakunapa capitanninkunapiwan Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliasman rispa 14 nirqaku:

—Amonpa mirayninkunapa reynin Baalismi Netaniaspa churin Ismaelta kacharamun wañuchisunaykipaq. ¿Manachum chaytaqa yachanki? —nispa.

Ichaqa Ahicampa churin Gedaliasmi mana creerqachu paykunata.
15 Chaywanpas Careapa churin Johananmi Mizpa llaqtapi kaspan pakasqallapi Gedaliasta nirqa:

—Dejaykuway Netaniaspa churin Ismaelta wañurachimunaypaq. Manam pipas yachanqachu pim wañurachisqantaqa. ¿Imanasqataq qamtaqa wañurachisunkiman? Wañuruptikiqa qanman huñunakamuq Juda casta runakunapas cheqerunmanmi, hinaptinqa Juda nacionpi puchuq runakunapas yanqam tukuruymanku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ichaqa Ahicampa churin Gedaliasmi Careapa churin Johananta
nirqa:
—Chaytaqa amayá ruraychu. Ismaelmanta willawasqaykiqa llullam —nispa.

Gedaliasta wañuchisqankumanta

41 1 Qanchis kaq killapim Elisamapa willkan otaq Netaniaspa churin Ismael chunka runakunapiwan rirqa Mizpa llaqtapi *yachaq Ahicampa churin Gedaliasman. Ismaelqa karqa reypa mirayninmanta kaqmi chaynataq reypa tropankunapa capitanninmi. Chaypi mikuchkaptinkum 2 Netaniaspa churin Ismaelñataq chunkantin runankunapiwan hatariruspa Safanpa willkanta otaq Ahicampa churin Gedaliasta espadawan wañurachirqaku. Gedaliastaqa Babilonia nacionpa reyninmi churarqa gobiernananpaq. 3 Wañurachirqakutaqmi Gedaliaswan kaq Juda casta runakunatapas chaynataq chaypi tarikuq Caldea soldadokunatapas.

4 Iskay punchawmanña Gedalias wañurachisqankuta manaraq pipas yacharuchkaptinmi 5 Siquem llaqtamanta, Silo llaqtamanta chaynataq Samaria llaqtamanta chayaramurqaku pichqa chunka runakuna. Paykunaqa chayarurqaku barbankupas afeitasqam, pachanku llikipasqam chaynataq cuerponkupas kuchupasqam. Paykunaqa apamurqakutaqmi kawsaykunamanta ofrendakunatapas chaynataq inciensotapas Tayta Diospa templonpi presentanankupaq. 6 Mizpa llaqtaman chayaykuchkaptinkuñam Netaniaspa churin Ismael paykunaman waqastin taripaykurqa hinaspam paykunata nirqa:
—Ahicampa churin Gedaliastayá qawaykamuychik —nispa.

7 Llaqtaman yaykuruptinkuñataqmi Netaniaspa churin Ismael runankunapiwan paykunata wañurachispa pozoman wischuykurqaku. 8 Ichaqa paykunamanta chunka runakunam Ismaelta ruegakuspa nirqaku:
—Amayá wañurachiwaykuchu. Ñoqaykupam kachkan chakrapi pakasqa achkallaña trigoyku, cebadayku, aceiteyku chaynataq mielniykupas —nispa.

Chayraykum paykunataqa mana wañuchirqakuchu riqmasinkunatawan kuskataqa. 9 Gedaliastawan kuskata llapallan wañuchisqanku runakunapa ayankunatam Ismael wischuykurqa pozoman. Chay pozotaqa Rey Asaraqmi rurachirqa Israel nacionpa reynin Baasa atacaptin. Chay pozotamá Netaniaspa churin Ismael ayakunawan huntarachirqa. 10 Chaymantañataqmi presocharurqa Mizpa llaqtapi puchoq runakunata, reypa warmi churinkunata chaynataq reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradanpa saqesqankunatapas, paykunatam gobiernachirqa Ahicampa churin Gedaliaswan. Presokunata pusarikuspamá Netaniaspa churin Ismaelqa pasarqa Amonpa mirayninkunapa allpanman.

11 Careapa churin Johananmi tropakunapa capitanninkunapiwan Netaniaspa churin Ismaelpa tukuy mana allinkuna rurasqanta yacharurqaku. 12 Hinaspam llapallan tropankunata huñuruspanku Ismaelpa contranpi peleaq pasaspanku hayparurqaku Gabaon llaqtapi kaq hatun estanquepa hichpanpi. 13 Chaymi Ca-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

reapa churin Johanantawan tropakunapa capitanninkunata Ismaelpa pusasqan llapallan runakuna qawaspa kusikurqaku. 14 Mizpa llaqtamanta Ismaelpa preso pusasqan runakuna kutimuspankum Careapa churin Johananman huklla-wakuykurqaku. 15 Netaniaspa churin Ismaelñataqmi pusaq runankunapiwan lluptiruspanku Amonpa mirayninkunapa allpanman pasakurqaku.

16 Ahicampa churin Gedaliasta wañurachispan Mizpa llaqtamanta Ismaelpa preso pusasqan runakunatam Careapa churin Johanan tropankunapa capitan-ninkunapiwan Gabaon llaqtamanta kutirichirqaku, kutichirqakumá puchuq soldadokunatapas, warmikunatapas, warmakunatapas chaynataq reypa palacionpi serviqkunatapas. 17 Paykunaqa pasarqaku Belen llaqtapa hichpan-pi kaq Gerut-quimam sitiokamam. Chaypim samarirqaku Egipto nacionman lluptinankurayku. 18 Ahicampa churin Gedaliasta Netaniaspa churin Ismael wañurachisqanraykum Caldea runakunata manchakurqaku. Chay Gedalias-tam Babilonia nacionpa reynin churarqa chaylaw allpapi gobiernananpaq.

Diosta mañakunanpaq Jeremiasta ruegasqankumanta

42 1 Careapa churin Johananmi tropankunapa llapa capitan-ninkunapiwan, Osaiaspa churin Jezaniaspiwan chaynataq hatunpas-taksapas llapallan runakunapiwan asuykurqaku 2 Diosmanta willakuq Jeremiasman hinaspam nirqaku:

—Ruegakuykikum llapallan kaypi puchuqkunapaq yupaychasqanchik Tayta Diosta mañakunaykipaq. Rikuwasqaykikupi hinam achkamanta ño-qallaykuña puchuruniku. 3 Yupaychasqanchik Tayta Diosyá niykuwachunku maylawninta rinaykutapas chaynataq imam ruranaykutapas —nispa.

4 Hinaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiasñataq nirqa:

—Allinchiki. Mañawasqaykichikta hinam yupaychasqanchik Tayta Diosta ma-ñakusaq. Imam niwasqanta hinallam mana pakaspay willasqaykichik —nispa.

5 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diosyá kachun contraykupi cheqap confianza testi-goqa tukuy imapas qanwan nichiwasqankuta mana ruraptiykuqa. 6 Gustoykupaq otaq mana gustoykupaq kaptinpas yupaychasqanchik Tayta Diospa qamnintaka-ma niwasqankutam kasukusaqku chaynapi allin kanaykupaq —nispa.

Tayta Diospa contestasqanmanta

7 Chunka punchaw pasaruptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa. 8 Chaymi Jeremias qayachirqa Careapa churin Johananta, tropankunapa capitanninkunata chaynataq hatunpas-taksapas llapallan runakunata. 9 Hinaspam paykunata nirqa:

—Mañakuwasqaykichikman hina ruegakuptiymi Israelpa yupaychas-qan Tayta Dios kaynata nin: 10 “Kay allpamanta mana lloqsiptikichikqa wasita hina hatarichispaymi mana tuñichisqaykichikchu, plantata hina plantaspaymi mana pilasqaykichikchu. Contraykichikpi castigokuna kacha-musqaymantam pesakuruni. 11 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Manchakusqaykichik

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Babilonia nacionpa reynintaqa amañayá manchakuychikchu. Qamkunawanmi kachkani salvanaypaq chaynataq paymanta libranaypaqpas.
12 Qamkunamantam llakipayarikusaq chaynataqmi Nabucodonosorpas llakipayasunkichiktaq hinaspam allpaykichikman kutichimusunkichik, nispa."

13 —Ichaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa nisqanta mana kasukuspañataq kay allpapi mana *yachanaykichikrayku niwaqchik: 14 "Manapunim kay allpapiqa kaymankuchu aswanqa Egipto nacionmanmi risaqku yachanaykupaq. Chaypiqa manañam guerrata rikusaqkuchu, manañam guerrapaq cornetapa waqasqantapas uyarisaqkuchu nitaq yarqaymantapas ñakarisaqkuñachu" nispa. 15 Juda nacionpi puchuqkuna chaynata nispaykichikqa Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diospa kayna nisqantayá uyariychik: "Sichu atipakunkichik Egipto nacionman rispa chaypi *yachanaykichikpaq hinaptinqa 16 manchakusqaykichik guerram chay Egipto nacionpi hayparamusunkichik, manchakusqaykichik yarqaypas chaymanmi qatiparamusunkichik hinaptinmi chaypi wañunkichik. 17 Egipto nacionpi yachamunaykichikpaq atipakuqkunaqa chaypim guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan wañunkichik. Manam pipas puchunkichikchu nitaqmi mayqannikichikpas castigo kachamusqaymantaqa lluptinkichikchu."

18 —Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: "Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapaqmi piñakuspay rabiakurqani, chaynatam qamkunapaqpas piñakusaq Egipto nacionman yaykuptikichikqa. Qamkunam kankichik ñakasqa, runakunapa admirakunan, insultanan hinaspa humillachinan, manañam kutimunkichikchu kay sitiomanqa" nispa. 19 Juda nacionpi puchuqkuna, Tayta Diosmi nisunkichik Egipto nacionmanqa ama rinaykichikpaq. Chaynaqa kunanyá yachaychik imam kaqllata qamkunaman willakusqayta. 20 Qamkunaqa kikillaykichikmi engañakuchkankichik. Kikillaykichikmi kamachiwarqankichik: "Yupaychasqanchik Tayta Diostayá mañakuy ñoqaykupaq hinaspayá willawayku imam nisqanta ruranaykupaq" nispa. 21 Yupaychasqanchik Tayta Diospa kunamuwasqantam qamkunaman willarqaykichik ichaqa manam kasukurqankichikchu. 22 Chaynaqa cheqaptapunim kunan nikichik: *Yachanaykichikpaq munasqaykichik sitiopim wañumunkichik guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywan, nispa.

Jeremiasta Egipto nacionman pusasqankumanta

43 1 Yupaychasqanku Tayta Diospa tukuy ima kunasqanta llapallan runakunaman Jeremias willayta tukuruptinmi, 2 Osaiaspa churin Azarias, Careapa churin Johanan wakin hatun tukuq runakunapiwan Jeremiasta nirqaku:

—Chay niwasqaykikuqa llullam. Yupaychasqanchik Tayta Diosqa manam kunamusurqankichu: "Ama Egipto nacionmanqa riychikchu chaypi *yachamunaykichikpaq" nispaqa. 3 Qamtaqa Neriaspa churin Barucmi contraykupi umacharusunki Caldea runakunaman entregasqa kanaykupaq chaynapi wañurachiwanankupaq otaq Babilonia lawman presota pusawanankupaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Juda nacionpi *yachanankupaq Tayta Diospa kamachisqantaqa manamá
kasurqachu Careapa churin Johananpas nitaq tropankunapa capitanninkunapas
nitaq llapallan runakunapas. 5 Aswanraqmi Careapa churin Johananqa tropan-
kunapa llapallan capitanninkunapiwan huñururqaku huklaw nacionkunaman
cheqechisqa kaspanku Juda allpapi yachanankupaq kutimuq runakunatapas.
6 Huñururqakumá qarikunata, warmikunata, warmachakunata chaynataq reypa
warmi churinkunatapas. Reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradanmi
saqerqa Safanpa willkanta otaq Ahicampa churin Gedaliasta llapallan chay runa-
kunata gobiernananpaq. Huñururqakutaqmi Diosmanta willakuq Jeremiastapas
chaynataq Neriaspa churin Baructapas. 7 Tayta Diospa nisqanta mana kasukus-
pankumá rirqaku Egipto nacionman hinaspam Tafnes llaqtaman chayarurqaku.
8 Tafnes llaqtapi *yachachkaptinkuñam Jeremiasta Tayta Dios nirqa:
9 —Judá nacionniyoq runakunapa qayllanpim hatun rumikunata apa-
ramunki, chaytam Rey Faraonpa wasinman yaykuna ladrillasqa patiopi
mituwan pamparunki 10 hinaspam paykunata ninki: “Israelpa yupaychas-
qan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: ‘Babilonia nacionpi serviqniy Rey
Nabucodonosorta pusamuptiymi kay pampachisqay rumi hawanpi tiyananta
churanqa hinaspataqmi toldontapas sayachinqa. 11 Hamuspan kay Egipto
nacionta castigaptinmi peste onqoypaq kaqkuna peste onqoywan wañunqa.
Preso rinanpaq kaqkunam preso rinqaku, guerrapi wañunanpaq kaqkunam
guerrapi wañunqaku. 12 Kay Egipto nacionpi taytacha-mamachakunapa
capillankunatam Nabucodonosorwan kañaykachisaq. Wakin taytacha-mama-
chankuta kañaykachispaymi, wakintañataq presota hina apachisaq. Pachanpi
usakunata oveja michiq limpiachkaq hinam Nabucodonosorqa Egipto nacion-
ta limpiaspan hawka pasakunqa. 13 Bet-semes llaqtapi intita adoranankupaq
templopi sayachisqanku pilarkunatapas ñutuparunqam, kañaykunqataqmi
Egipto nacionpi taytacha-mamachakunapa templonkunatapas’ nispa.”

Egipto nacionpi Juda castakunaman Jeremiaspa rimasqanmanta

44 1 Egipto nacionpi kaq Migdol llaqtapi, Tafnes llaqtapi, Menfis llaqtapi
chaynataq Patros lawpi *yachaq Juda casta runakunapaqmi Jere-
miasman Tayta Dios nirqa: 2 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa
Tayta Diosmi nini: “Jerusalen llaqtaman chaynataq Juda nacionpi llapallan
llaqtakunamanpas llapallan castigo kachasqaytaqa yachankichikmi. Chay
llaqtakunaqariki tuñichisqa kaspam manaña runayoq kachkanku. 3 Chay-
naqa kachkanku tukuy mana allinkuna rurasqankuraykum. Paykunam
piñachiwarqaku taytacha-mamachakunata adoraspanku otaq chaykuna-
man inciensota kañaspanku. Chay taytacha-mamachakunataqa manam
reqsirqakuchu paykunaqa nitaq qamkunapas nitaq abueloykichikkunapas.
4 Ñoqamanta willakuq serviqniykunata mana taniyta kachaspaymi nichirqay-
kichik cheqnipay millakuypaq kaqkunataqa ama ruranaykichikpaq 5 ichaqa
manam kasuwarqankichikchu nitaqmi atiendewarqankichikchu mana allin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurasqaykichikmanta ñoqaman kutirikamunaykichikpaq. Aswanraqmi mana haykapipas reqsisqaykichik taytacha-mamachakunaman inciensota kañarqankichik. 6 Chayraykum Juda nacion llaqtakunapa contranpipas chaynataq Jerusalen llaqtapa callenkunapa contranpipas ancha rabiakuyniy nina hinaraq ruparirqa. Chaykunaqa hinallam kachkan tuñichisqa hinaspa chunnichisqa.

7 "Chaynaqa Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: ¿Imanasqamá kikillaykichikpa contraykichikpiqa kay hatun mana allintaqa rurarqankichik? Juda nacionniyoq qarikunapas, warmikunapas, warmakunapas chaynataq ñuñuq wawachakunapas ¿pasaypaq tukurunantachu munachkankichik? 8 *Yachanaykichikpaq hamusqaykichik kay Egipto nacionpim mana haykapipas reqsisqaykichik taytacha-mamachakunata ruraruspa inciensota kañapuchkankichik. ¿Imanasqamá chaykunata ruraspaqa rabiachiwachkankichik? Chaynaqa kikillaykichikmi tukusqa kankichik kay llapallan nacionkunapa ñakasqan chaynataq burlakusqan kanaykichikpaq. 9 Qonqarunkichikñachum abueloykichikkunapa, Juda nacion reykunapa chaynataq warminkunapapas mana allinkuna rurasqankutaqa. Qamkunapapas chaynataq warmikichikkunapapas mana allin rurasqaykichiktaqa ¿qonqarunkichikñachu? Chaykunataqa rurarqankichik Juda nacionpim chaynataq Jerusalen llaqtapa callenkunapim. 10 Mana allinkuna rurasqaykichikmantaqa kunankamapas manam wanakunkichikchu. Manam respetawankichikchu, manataqmi kawsachkankichikpas abueloykichikkunaman chaynataq qamkunaman qosqay yachachikuyniykunaman hinaspa decretoykunaman hinachu.

11 "Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Qamkunapa contraykichikpi castigokunata kachaykamuspaymi Juda nacionniyoqkunatapas tukurusaq. 12 Juda nacionpi puchuruspa kay Egipto nacionpi *yachanaykichikpaq atipakamuqkunam kay Egipto nacionpi llapallaykichik tukusqa kankichik. Taksapas-hatunpas guerrawan hinaspa yarqaywanmi wañunkichik. Qamkunaqa kankichik runakunapa ñakasqanmi, admirakunanmi, insultananmi hinaspa humillachinanmi. 13 Jerusalen llaqtapi yachaqkunatam castigarqani guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan, chaynatapunim castigasqaykichik kay Egipto nacionpi yachaqkunatapas. 14 Juda nacionpi puchuspa kay Egipto nacionpi *yachanaykichikpaq hamuqkunaqa manam lluptinkichikchu nitaq kawsankichikchu. Juda nacionman kutinaykichikpaq anchata munaspapas manamá atinkichikchu, kutispaqa-kutinqa wakichallanñam, nispa."

15 Hinaptinmi warminkupa mana haykapipas reqsisqanku taytacha-mamachakunaman incienso kañasqankuta yachaq qosakuna, chaypi kaq llapallan warmikunapiwan huñunakurqaku huk hatun huñunakuypi. Paykunawantaqmi huñunakurqa Patros lawpi *yachaqkunapas, paykunamá Jeremiasta kaynata nirqaku:

16 —Tayta Diospa sutinpi willawasqaykiku palabrakunataqa manam kasukuymankuchu. 17 Aswanqa nisqaykuta hinam rurasaqku. Ñoqaykuqa hinallam inciensota kañasaqku, vinotapas hinallataqmi hichasaqku Cielokunapi Reina-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

man. Kunankama rurasqaykuta hinallam rurasaqku. Ñoqaykuqa rurasaqku ñawpaqmantaraq abueloykupapas, reyniykupapas chaynataq kamachiqniykupapas rurasqankuta hinallam otaq Juda nacionpa llaqtankunapi chaynataq Jerusalen llaqtapa callenkunapi rurasqankuta hinallam. Ñawpaq tiempopiqa mikuyniykupas achkam karqa, hawkam kawsakurqaniku manataqmi ima desgraciapas hamuwarqakuchu. 18 Cielokunapi Reinaman manaña inciensota kañaptiykuqa chaynataq vinotapas manaña hichaptiykuqa tukuy imam pisiwanku. Ñoqaykupas guerrawan hinaspa yarqayllawanmi asllayarqaniku —nispa.

19 Warmikunapas nirqakutaqmi:

—Ñoqaykupas tortakunatam rurarqaniku Cielokunapi Reinaman rikchakuqta. Chay lucerota adoraspaykum inciensotapas kañapurqaniku, hichapurqanikutaqmi vinotapas. Chaykunataqa rurarqaniku qosaykupa yachasqantam —nispa.

20 Hinaptinmi chayna contestaqnin llapallan warmimanwan qarikunaman Jeremias kaynata nirqa:

21 —Juda nacion llaqtakunapi chaynataq Jerusalen llaqtapa callenkunapi qamkunapapas, abueloykichikkunapapas, reynikichikkunapapas, kamachiqnikichikkunapapas chaynataq llapallan runakunapapas incienso kañasqaykichiktaqa ¿Tayta Diosqa qonqarunchum? ¿Payqa manachum cuentata qokurqa? 22 Mana allinkuna rurasqaykichiktawan millakuypaq rurasqaykichiktam Tayta Diosqa manaña aguantayta atirqachu. Chayraykum nacionnikichikqa purmachisqa, chunnichisqa, manaña runayoq ñakasqa kachkan kunan punchawkuna hina. 23 Inciensota kañaspa Tayta Diospa contranpi huchallikusqaykichikraykum chaynataq yachachikuyninkunaman hina, decretonkunaman hina, kamachikuyninkunaman hina mana kawsasqaykichikraykum tukuy kay desgraciakunaqa sucedesuchkankichik kunan punchawkuna hina —nispa.

24-25 Jeremiasqa nirqataqmi llapallan runakunamanwan llapallan warmikunaman:

—Kay Egipto nacionpi *yachaq Juda nacionniyoq runakuna, uyariychikyá Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diospa kayna nisqanta: “Qamkunam warmikichikpiwan rimarqankichik hinaspam chay niwasqaykichikta ruraypaqrurarqankichik. Qamkunam nichkankichik: ‘Cielokunapi Reinamanmi inciensota kañapunaykupaq prometekurqaniku, prometekurqanikutaqmi vinota hichapunaykupaqpas. Chay prometekusqaykutaqa cumplisaqkupunim’ nispa. Chaynaqa chay prometekusqaykichiktayá cumpliychikpuni. 26 Chaywanpas kay Egipto nacionpi *yachaq Juda nacionniyoq runakuna, ancha reqsisqa sutiyoq ñoqa Tayta Diospa jurasqaytayá uyariychik: Juda nacionniyoq runakunaqa manañam mayqanninpas kay Egipto nacionpiqa sutiyta rimanqakuñachu. Manañam ninqakuñachu: ‘Kawsaq Señor Diosraykum jurani’ nispaqa. 27 Chayllam kachkani contraykichikpi desgraciakunata kachamunaypaq, Juda nacionmanta hamuq kay Egipto nacionpi *yachaqkunaqa manaña favoreceptiymi pasaypaq tukunaykichikkama wañunkichik guerrawan hinaspa yarqaywan. 28 Guerrapi wañunaykichikmanta lluptispa Egipto nacionmanta Juda nacionman kutiqkunaqa pisillañam kankichik. Chayna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa Juda nacionpi puchuqkunamanta kay Egipto nacionpiña yachanaykichikpaq llapallan hamuqkunam yachankichik ñoqapa nisqaykunachus icha qamkunapa nisqaykichikchus cumplikusqanta. 29 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Contraykichikpi rimasqaykuna cumplikunanmantawan kay nacionpi qamkunata castiganaymantam qosqaykichik huk señalta. 30 Juda nacionpa reynin Sedequiastam wañurachiy munaqnin enemigonman otaq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman qoykurqani, chaynatapunim Egipto nacion Rey Faraon Hofratapas qoykusaq wañuchiy munaqnin enemigonman. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini."

Barucpa favorninpi Jeremiaspa rimasqanmanta

45 1 Josiaspa churin Rey Joacim tawa watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiaspa yachachisqanta Baruc qellqachkaptin payta Jeremias nirqa:

2 —Yaw Baruc, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata nisunki: 3 "Qanmi nichkanki: '¡Ay imañataq kay ñoqapa suerteyqa! Nanayniymanmi llakikuytaraq Tayta Dios yapaykuwan. Mana pipapas consuelasqan waqaytam amiruniña' nispa." 4 Tayta Diosmi nisunki kaynata: "Hatarichisqayta tuñirachispaymi plantasqaytapas qorata pilachkaq hina horqorusaq. Chaynatamá tukurusaq kay enteron naciontapas. 5 ¿Kikikipaqchum maskachkanki admirakuypaq kaqkunata? Chaykunataqa amañayá maskaychu. Llapallan runakunamanmi desgraciakunata kachamusaq. Qanmi ichaqa maymanña rispaykipas kawsayllapas-kawsankiraq."

Egipto nacionpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

46 1 Tayta Diosmi paymanta willakuq Jeremiasman willarqa nacionkunapa contranpi. 2 Jeremiastamá rimapayarqa Egipto nacionpa contranpi otaq chay nacionniyoq Rey Faraon Necaopa tropankunapa contranpi. Paymi kachkarqa Eufrates Mayupa patanpi kaq Carquemis llaqtapa hichpanpi. Chay sitiopim Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor payta vencerurqa Josiaspa churin Joacim tawa watamanña Judá nacionpi gobiernachkaptin. Egipto tropakunapa contranpimá nirqa:

3 Hatun harkachikuna armata alistaychik
peleaq rinaykichikpaq.
Taksa harkachikuna armata alistaychik
peleaq rinaykichikpaq.
4 Soldadokunaqa caballokunata montoraspayá
chaykunaman sillakuychik.
Cascowan umaykichikta harkachikuspayá
filaman churakuychik.
Qasqo harkachikunaykichikta churakuspayá
lanzaykichiktapas llipipipichiychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Chaywanpas ¿imatataq ñoqaqa qawachkani?
Manchakuymanta kutirimuqkunatam qawachkani.
Soldadokunam vencerachikuspa cheqerunku.
Qepankutapas manaña qawarikuspam ayqekunku.
Mancharisqallañam llapallanku kachkanku.
6 Utqayllamanña kallpaqkunapas
manam lluptiyta atinkuchu.
Valeroso soldadokunapas
manam ayqeyta atinkuchu.
Norte law Eufrates Mayupa
hichpanpim mitkarunku.
Norte law Eufrates Mayupa
hichpanpim wichirunku.
7 ¿Pitaq wakqa Nilo Mayu hina
llimparistin hamuchkan?
¿Pitaq wakqa lloqlla mayu hina
kuyuyllaña-kuyumuchkan?
8 Egipto nacionmi Nilo Mayu hina
llimparistin hamuchkan.
Egipto nacionmi lloqlla mayu hina
kuyuyllaña-kuyumuchkan.
Egipto nacionmi nichkan:
"Mayu hina llimparispaymi
kay pachata taparusaq" nispa.
"Llaqtakunatam runantinta
pasaypaq tuñirachisaq" nispa.
9 Silladakunayá kallpachunku.
Carretayoqkunayá utqachunku.
Valerosokunayá lloqsichunku.
Harkachikuna hapiq
Cus nacionniyoq soldadokuna,
qamkunapas lloqsiychikyá.
Flecha manejaq
Lud nacionniyoq soldadokuna,
qamkunapas lloqsiychikyá.
10 Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diospa
punchawniymi chay punchawqa.
Enemigoykunamanta vengakunay
punchawmi chay punchawqa.
Espadam saksanankama mikuchkaq hina
runakunata wañuchinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Espadam sinkanankama tomachkaq hina
runakunapa yawarninta usuchinqa.
Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi
paykunataqa wañuchisaq.
Eufrates Mayupa patan norte lawpim
paykunataqa wañuchisaq.

11 Sipasman rikchakuq Egipto runakuna,
Galaad lawtayá riychik.
Chaypiyá hampita maskamuychik.
Yanqapaqñam apamuwaq
achka hampikunataqa.
Manañam sanoyachisunkiñachu
chay hampikunaqa.
12 Penqaypi kasqaykitaqa
llapallan nacionkunam yacharunkuña.
Qapariynikim enteron
kay pachamanpas huntarunña.
Valeroso runakunam saqmanakurunku
hinaspam iskayninku wichirunku.

Egipto runakunata Rey Nabucodonosor vencesqanmanta

13 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor Egipto nacionta atacananpaq pasaruptillanmi paymanta willakuq Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:

14 Egipto nacionpiyá willakuychik.
Migdol llaqtapiyá uyarichikuychik.
Uyarichikuychiktaqyá Menfis llaqtapipas.
Uyarichikuychiktaqyá Tafnes llaqtapipas.
"Puestoykichikpi kaspa
listolla kaychik" nispayá willakuychik.
"Muyuriqnikichikpim runakunata
espadawan wañuchichkanku" nispayá willakuychik.
15 Apis sutiyoq toro taytachaykiqa
¿imanasqataq lluptikurun?
Ñoqa Tayta Diosmi tuñirachirqani paytaqa.
Chay toro kaqlla taytachaykiqa
¿imanasqataq mana hinallapichu sayarun?
Ñoqa Tayta Diosmi
tuñirachirqani paytaqa.
16 Soldadoykikunam saqmanakurunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wichiykuspankum ninakunku:
"Hatarispayá pasakusunchik.
Llaqtanchikmanyá kutirikusunchik.
Nacesqanchik nacionmanyá kutirikusunchik.
Wañuchiq guerramantayá lluptikusunchik."

17 Chaypiyá kaynata sutichaychik:
"Egipto nacion Rey Faraonqa
alabancerollam" nispa.
"Payqa vencenanpaq kachkaspa
tiempo pasarachiqmi" nispa.
18 Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi nini,
sutiyrayku juraq reymi nini:
Moqokunapa chawpinpi
Tabor Moqo hinaraqmi
enemigoykiqa qawapasllaña hamunqa.
Lamar qochapa hichpanpi
Carmelo orqokuna hinaraqmi
enemigoykiqa qawapasllaña hamunqa.
19 Egipto nacionniyoq runakuna,
qepikichiktayá alistakuychik.
Preso rinaykichikpaqyá alistakuychik.
Menfis llaqtam
chunnichisqa kanqa.
Mana runayoq kananpaqmi
kañasqa kanqa.
20 Kuyayllapaq vaquilla hinam
Egipto nacionqa.
Ichaqa norte lawmanta
hamuq tankayllum kachurunqa.
21 Pagasqa soldadokunapas
wirayachisqa torokuna hinam kachkanku.
Enemigonkuta qepanchakuruspam lluptikunqaku.
Manaña aguantayta atispankum lluptikunqaku.
Desgraciapi kananku punchawmi chayaramun.
Castigasqa kananku tiempom chayaramun.
22 Lluptichkaq culebra hinaraqmi
silbakustin lluptinqaku.
Enemigo tropakunaqa
sacha kuchuqkuna hinaraqmi hichpamunqaku.
23 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Manaña yaykuy atina montepi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sachakunatam kuchunqaku.
Manaña yupay atinam kachkanku.
Aqarway uru hinañam kachkanku.
24 Sipasman rikchakuq Egipto nacionniyoq runakunam
penqaypi rikurinqaku.
Norte law runakunamanmi
entregasqa kanqaku.

25 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
—Tebas llaqtapi Amon sutiyoq taytachankutam castigasaq. Castigasaqtaqmi reyninku Faraontapas, Egipto nacionniyoq runakunatapas, taytacha-mamachankutapas, wakin reyninkutapas chaynataq Faraonpi hapipakuqkunatapas. 26 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqam qoykusaq wañuchiy munaqnin enemigonkunaman otaq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanwan serviqninkunaman. Chaywanpas Egipto nacionpiqa ñawpaq tiempokunapi hinam runakuna kaqllamanta *yachanqaku.

Runankunata Tayta Dios salvananmanta

27 Serviqniy Jacobpa castankuna,
qamkunaqa amayá manchakuychikchu.
Israelpa mirayninkuna,
qamkunaqa amayá hukmanyaychikchu.
Karu nacionkunamantam libramusqaykichik.
Miraynikichiktawan kuskatam libramusqaykichik.
Preso risqaykichik nacionmantam libramusqaykichik.
Hinaptinmi kaqllamanta
hawkalla *yachakunkichik.
Manaña pipapas manchachisqanmi
hawkallaña kankichik.
28 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Serviqniy Jacobpa castankuna,
qamkunawan kasqayraykuyá
ama manchakuychikchu.
Cheqerachiptiy chayasqaykichik nacionkunatam
pasaypaqta chinkarachisaq.
Qamkunataqa manam chinkachisqaykichikchu.
Faltakusqaykichikman hinam castigasqaykichik.
Castiganaymantaqa manam lluptiwaqchikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filistea runakunapa contranpi willakuymanta

47 1 Gaza llaqtata manaraq Faraon venceruchkaptinmi Filistea runakunapa contranpi paymanta willakuq Jeremiasman Tayta Dios kaynata nirqa:

2 Norte lawmantam
lloqlla hinaraq runakuna hamuchkan.
Llimparichkaq hatun mayu hinam
tropakuna hamuchkan.
Llapallan runakunam qayakunqaku.
Nacionkunapi *yachaqkunam qaparinqaku.
3 Caballokunapa kallpasqanta uyarispankum,
carretakunapa qaparisqanta uyarispankum,
ruedankunapa bulla rurasqanta uyarispankum
taytakunapas churinkuta manaña yanapankuchu.
Manañam paykunaqa ima ruraytapas atinkuchu.
4 Filistea runakunata chinkachinankupaq
tiempom chayaramun.
Tiro llaqta yanapaq puchuqkunata
chinkachinanku tiempom chayaramun.
Sidon llaqtata yanapaq puchuqkunata
chinkachinanku tiempom chayaramun.
Filistea runakunatam
Tayta Dios chinkachinqa.
Creta islapi puchuqkunatam
Tayta Dios chinkachinqa.
5 Gaza llaqtayoqkunam llakikuymanta
uma chukchankuta rutukurunku.
Ascalon llaqtayoqkunam llakikuymanta
mana rimaqña rikurirunku.
Lamar qochapa patanpi puchuqkunaqa
¿haykapikamataq kuchupakunkichikqa?
6 “¡Ay Tayta Diospa kachamusqan espada!
¿haykapikamataq mana samankichu?”
nispam ninkichik.
“Yaw espada, vainaykiman kutiykuy”
nispam ninkichik.
“Taniruspayá hawkaña kakuy”
nispam ninkichik.
7 ¿Imaynataqsi espadaqa samanman
Tayta Dios kamachichkaptinqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Imaynataqsi espadaqa samanman
"Ascalon llaqtata atacay"
nispa kamachichkaptinqa,
"Lamar qochapa patanpi llaqtakunata atacay"
nispa kamachichkaptinqa?

Moab nacionpa contranpi willakuymanta

48 1 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi Moab
nacionpa contranpi kaynata nirqa:

¡Ay, Nebo llaqtaqa
pasaypaq tuñichisqam kanqa!
Quiriataim llaqtaqa
vencesqam kanqa.
Pasaypaq penqayman churasqam kanqa.
Amparakunanku wasipas taqmasqam kanqa.
2 Moab nacionpi alabanapaq kaqkunam tukurunku.
Hesbon llaqtapim chaypa contranpi rimanakurunku.
Moab nacion chinkachisqa kananpaqmi rimanakurunku.
Madmen llaqta, qampas chunnichisqam kanki.
Guerrapi wañunaykipaq amenazasqam kanki.
3 Horonaim llaqtapi runakunam
qaparispa nichkanku.
"Llaqtaykuqa pasaypaq tuñichisqam
kachkan" nispam nichkanku.

4 Moab nacionqa tuñichisqañam kachkan.
Warmachankunapa qaparisqanmi uyarikuchkan.
5 Luhit cuestatam waqastin richkanku.
Horonaim llaqtaman uraykuqkunam
llakikuymanta waqachkanku.
6 Vidaykichikta salvanaykichikpaqyá ayqekuychik.
Chunniqpi wiñaq sachacha hinayá kaychik.
7 Moab castakunaqa rurasqaykichikpim hapipakurqankichik.
Moab castakunaqa kapuqnikichikpim hapipakurqankichik.
Qamkunaqa pasaypaq vencesqamá kankichik.
Quemos sutiyoq taytachaykichiktapas
presochasqatam apanqaku.
Sacerdotekunatawan kamachikuqkunatapas
presochasqatam pusanqaku.
8 Sapa llaqtamanmi tuñichiqkuna hamunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manam mayqan llaqtapas puchunqaku.
Qechwankunatapas pasaypaqtam chunnichinqaku.
Alto patak pampakunatam purmachinqaku.
Ñoqa Tayta Diospa nisqaypi hinam purmachinqaku.
9 Moab nacionmanyá rapranta qoychik.
Pawakunanpaqyá rapranta qoychik.
Chaypi llaqtakunapas purmachisqam kanqa.
Mana runayoq kanankamam chunnirunqa.

10 Ñakasqayá kachun Tayta Diospa
kamachisqanta qellapakuywan ruraq runaqa.
Ñakasqayá kachun wañuchinanpaq
kamachisqa kachkaspan mana wañuchiq runaqa.
11 Moab nacionniyoq runakunaqa
qallariyninmantapunim hawkalla kawsakurqaku.
Paykunaqa manam haykapipas
presochasqaqa rirqakuchu.
Urpupi qonchunkama mana kuyuchisqa
vino hinam paykunaqa kanku.
Chayraykum gustonpas hinalla kachkan.
Chayraykum asnayninpas hinalla kachkan.
12 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Hamuq punchawkunapim
kachamusaq urpukuna taqtaqkunata.
Mana imayoq kanankamam taqtarunqa pasaypaqta.
Chay urputaqa pakiparunqam pasaypaqta.
13 Moab nacionmi penqarikunqa.
Quemos sutiyoq taytachanmantam penqarikunqa.
Israel castakuna hinam penqarikunqa.
Betel llaqtapi taytachamantam penqakurqaku.
Confiakusqanku taytachamantam penqakurqaku.

14 Moab nacionqa amañayá nichunchu:
"Valeroso soldadokunam kaniku" nispaqa.
Moab nacionqa amañayá nichunchu:
"Guerrapi peleaq tropakunam kaniku" nispaqa.
15 Moab nacionmi tuñichisqa kanqa.
Llaqtankunam atacasqa kanqa.
Akllasqa mozonkunam wañuchisqa kanqa.
Reywan sutichasqa Tayta Diosmi chaynata nini.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata nini.
16 Moab nacionpa sasachakuyninmi hichpamuchkanña.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatun desgraciapi rikurirunanmi utqamuchkanña.
17 Moab nacionpa vecinonkunapas
chay nacionmantayá waqaychik.
Ancha reqsisqa kasqan yachaqkunapas
chay nacionmantayá waqaychik.
"¡Pakisqa vara hinam
atiyniki rikurirun!" nispayá niychik.
"¡Pakisqa tawna hinam
sumaq kayniki rikurirun!" nispayá niychik.

18 Sumaq Dibon llaqtapi *yachaqkuna,
ancha reqsisqa kaynikimantayá uraykamuy.
Chaki pampapiña tiyanaykipaqyá uraykamuy.
Moab nacionta chunnichiqmi hamurunqaña.
Amparakunayki torrekunatam tuñirachinqaña.
19 Aroer llaqtapi yachaqkuna,
ñanpa patanpi sayaykuspayá qawariychik.
Lluptikuq qarikunatayá tapuychik.
Ayqekuq warmikunatayá tapuychik.
"¿Imataq sucedekun?" nispayá tapuychik.
20 Moab nacionqa penqaypim kachkan.
Moab nacionqa mancharisqam kachkan.
Paymanta llakikuspayá qaparkachaychik.
Paymanta llakikuspayá willakuychik.
Arnon Mayupa patanpi kaqkunamanyá nimuychik.
"Moab nacionqa tuñichisqañam" nispayá nimuychik.

21 —Alto patak pampakunapi llaqtakunapa contranpi sentenciasqanmi cumplikurqa, chay llaqtakunam karqa: Holon, Jahaza, Mefaat, 22 Dibon, Nebo, Bet-diblataim, 23 Quiriataim, Bet-gamul, Bet-meon, 24 Queriot hinaspa Bosra. Cumplikurqataqmi Moab nacionpa hichpanpi kaq hinaspa karu lawpi kaq llaqtakunapa contranpipas.

25 Tayta Diosmi nin:

Toropa waqran kuchusqa hinam
Moab nacionpa kallpanqa tukurunña.
Runapa makin pakikuruq hinam
Moab nacionpa atiyninqa tukurunña.
26 Tayta Diospa contranpi
hatunchakusqanraykuyá
Moab nacionta machachiychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vomitasqanpi qochpanankamayá
Moab nacionta machachiychik.
Paymantaqa llapallanku
burlakunankukamayá
Moab nacionta machachiychik.
27 Moab nacion ¿manachum qampas
Israel castamanta burlakurqanki?
¿Manachum hapirachikuq
suwakunamanta hina burlakurqanki?
Sapa kuti rimaspaykiqa
¿manachum paykunata despreciarqanki?
28 Moab nacionpi *yachaqkunaqa
llaqtakunamantayá lloqsiychik.
Moab nacionpi yachaqkunaqa
qaqakunapiñayá yachaychik.
Qaqa patanpi qesachakuq
paloma hinañayá yachaychik.
29 Moab nacion orgullosa
kasqantaqa uyarirqanchikmi.
Pay tukuspa hatunchakuq
kasqantaqa uyarirqanchikmi.
Runa tukuspa yachaq tukuq
kasqantaqa uyarirqanchikmi.
30 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Yanqapaq rabiakusqantaqa reqsinim.
Mana valeq alabakusqantaqa reqsinim.

31 Chayraykum qaparkachasaq
Moab nacionmanta.
Chayraykum qaparisaq
lliw Moab nacionmanta.
"¡Ay, ay!" ninqakum Kir-hares yachaqkunamanta.
32 Sibma lawpi uvas huertalláy,
qanmantaqa waqasaq
Jazer llaqtaymantapas astawanraqmi.
Kallmaykikunapas chayarun qochapa patankamaraqmi.
Jazer llaqta qochapa patankamaraqmi chayarun.
Purmachiqkunam frutaykitawan uvasnikita tukurun.
33 Moab nacion huertakunapi
kusikuymanta qapariytam tukusaq.
Uvas saruna pozopipas vinotam chinkarachisaq.
Takiwan uvas saruqkunapas manañam kanqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kusikuymanta qapariypas manañam kanqachu.
34 Hesbon llaqtapi *yachaqkunam qaparichkan.
Eleale llaqtakamam waqasqankuqa uyarikuchkan.
Jahaza llaqtakamam qapariyninkuqa uyarikurun.
Zoar llaqtamanta Horonaim llaqtakamam uyarikurun.
Eglat-selisiya lawkamam chay qaparisqankuqa chayarun.
Nimrim Wayqokunapi pukyukunaqa lliwmi chakirun.

35 Tayta Diosmi nin:

Ñoqam chinkarachisaq Moab castakunata.
Ñoqam chinkarachisaq moqokunapi capillakunata
chaynataq moqokunapi
animal kañaqkunatapas,
taytacha-mamachakunaman
incienso kañaqkunatapas.

36 Chayraykum qena hinaraq
sonqoy waqachkan Moab runakunamanta.
Chayraykum qena hinaraq
sonqoy waqachkan Kir-hares llaqtayoqkunamanta.
Waqachkanimá tukuy ima huñusqanku chinkarusqanmanta.
37 Lliw runapa chukchantam paqlarunku.
Lliw runapa barbantam ruturunku.
Llapallankum makinkuta ikipakurunku.
Llapallankum luto pachawan churakurunku.

38 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Moab runakunatam ñutuypaq-ñutupachkani.
Mana valeq allpa mankata hinam ñutupachkani.
Chayraykum Moab nacionpa
llapallan altosninkunapi waqayllaña uyarikuchkan.
Chayraykum Moab nacionpa
llapallan plazankunapi waqayllaña uyarikuchkan.

39 Moab nacionmantayá qaparkachaychik.
Taqmaparusqa kasqanmantayá qaparkachaychik.
Penqakuymantam pasaypaqña qepanchakurun.
Muyuriqnin nacionkunapa
ancha burlakunanñam rikurirun.
Muyuriqnin nacionkunapa
mancharikunanñam rikurirun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Tayta Diosmi nin kaynata:
Moab nacionpa contranpim
enemigonkuna hamunqaku.
Raprankunatapas mastarispa
pawaykuchkaq anka hinaraqmi atacanqaku.
41 Llaqtakunapas enemigopa dueñochakusqanmi kanqa.
Amparakuna sitiokunapas vencesqam kanqa.
Chay punchawpiqa Moab nacionniyoq valerosokunapa
sonqonmi hukmanyarunqa.
Wachakuywan ñakariq warmi hinaraqmi
paykunaqa rikurirunqa.
42 Manaña nacion kananpaqmi
Moabqa pasaypaq chinkachisqa kanqa.
Ñoqa Tayta Diospa contraypi
hatunchakusqanraykum chinkachisqa kanqa.
43 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Moab runakunaqa monte animalkuna
hapiqkunapa mancharichisqan hinam kanqaku.
Pozomanpas otaq toqllamanpas wichiykuchkaq
animalkuna hinam kanqaku.
44 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Manchakuymanta lluptiqkunam
pozoman wichiykunqaku.
Pozomanta lluptiqkunam
toqllaman wichiykunqaku.
Moab runakunata castiganay tiempota
chayachimuptiymi chayna kanqaku.

45 Wakin runaqa mana kallpayoqñam lluptirunku.
Hesbon llaqtapi amparakunankupaqmi lluptirunku.
Ichaqa Hesbon llaqtamantam nina lloqsirun.
Sehonpa llaqtanmantam lenguachkaq nina lloqsirun.
Moab naciontam kuchun-kuchun ruparun.
Chaqwa ruraqkunapa enteron naciontam ruparun.
46 ¡Imaynaraq kanki, Moab nacion,
Quemos sutiyoq taytacha adoraq nacion!
Qari churikikunatam presochasqata pusarqaku.
Warmi churikikunatam presochasqata pusarqaku.
47 Chaywanpas tukupay tiempokunapim
kaqllamanta allinyachisaq.
Moab casta runakunatam
kaqllamanta allinyachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Kaykamam Moab nacionpaq sentencia.

Amon nacionpa contranpi willakuymanta

49 1 Amonpa mirayninkunapa contranpim Tayta Dios kaynata nirqa:
Israelpa mirayninkunaqa ¿manañachu kanku?
Herencian chaskiqkunaqa ¿manañachu kanku?
Amon castapa taytachan Milcomqa
¿imanasqataq Gad castapa allpanta dueñochakuchkan?
Milcom taytacha yupaychaqkunaqa
¿imanasqataq Gad castapa llaqtankunapiqa *yachakuchkan?

2 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Hamuchkanmi punchawkuna
Amon castapa Raba llaqtanpi
guerrapi qapariykunata uyarichinaypaq
chaynataq Raba llaqta
tuñichisqa kaptin
llaqtachankunapas ninawan tukusqa kananpaq
chaynapi Israel castakuna
Amon castapa herencian allpakunata dueñochakunanpaq.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

3 Hesbon llaqtapi *yachaqkuna,
Hai llaqta tuñirusqanmantayá qaparkachaychik.
Raba llaqtapi warmikunapas
qaparispayá waqaychik.
Qamkunaqa lutokuspaykichikyá waqaychik.
Murallapa qepankunapiyá
kayman-chayman kallpakachaychik.
Milcom taytachaykichiktam
presochasqata apanqaku huklaw nacionman.
Sacerdotenkunatapas kamachikuqkunatawanmi
pusanqaku huklaw nacionman.
4 Yaw mana kasukuq nacion
¿imanasqataq qechwaykikunamantaqa alabakuchkanki?
"Tukuy imapa wiñanan qechwaymi kapuwan"
nispam alabakuchkanki.
¡Qamqa imapas kapuqnikikunapim hapipakuchkanki!
"Manam pipas atacawanqachu"
nispam confiakuchkanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi nini kaynata:
Mancharichiqnikitam kachamusaq
tukuy hinastinmanta.
Sapakamam qarqosqa
kankichik chaymantaqa.
Lluptiqkunataqa manam pipas
huñunqachu yapamantaqa.
6 Chaykunapa qepantam
kaqllamanta allinyachisaq.
Amonpa mirayninkunatam
kaqllamanta allinyachisaq.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

7 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi Edom nacionpa contranpi kaynata nirqa:

¿Teman llaqtapi yachaysapakunapa
yachayninqa tukurunñachu?
¿Entiendeq runakunapa
consejakuyninqa tukurunñachu?
¿Chay yachaysapakunapa
yachayninqa mana valeqñachu?
8 Dedan llaqtapi *yachaqkuna,
lluptispayá huklawman muyuriychik.
Dedan llaqtapi yachaqkuna,
allpapa ukunpiñayá pakakamuspa yachamuychik.
Esau castakunamanmi sasachakuyta chayachimusaq.
Castiganay tiempopim paykunaman chayachimusaq.
9 Uvasta cosechaspaqa
¿manachum maskapakunankupaq puchunku?
Suwakunapas tuta hamuspanqa
¿manachum kamaqllata suwakunku?
10 Esau casta runakunatam ichaqa saqeruni mana imayoqta.
Kicharuniñam paykunapa pakakunanku sitiokunata.
Munaspapas manañam atinmankuchu pakakuyta.
Churinkunapas, ayllunkunapas chinkarunqam.
Paykunapa vecinonkunapas chinkarunqam.
11 "Mana tayta-mamayoqkunata uywanaypaqyá
saqeykuway" niqkunaqa manam kanqachu.
"Viudaykikunatapas ñoqapiña confiakunanpaqyá
saqeykuway" niqkunaqa manam kanqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 —Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Qatqeyoq vasomanta tomachichkaq hina mana castiganaypaq kaqkunatapas castigachkaptiyqa qampas manapunim castiganaymantaqa lluptiwaqchu, chay qatqeyoq vasomantaqa qampas tomankipunim. 13 Ñoqa Tayta Diosmi kikiyrayku juraspa nini: Cheqaptapunipas Bozra llaqtaqa kanqa llumpay purmachisqam, chunnichisqam, burlakusqam chaynataq ñakasqam. Llapallan llaqtachankunapas wiñaypaq purmachisqam kanqa.

14 Tayta Diosmi willachimuwarqa,
nacionkunaman willanaypaqmi willachimuwarqa:

Huñunakuspayá Edom nacionpa contranpi riychik.
Paykunawan peleanaykichikpaqyá alistakuychik.
15 Wakin nacionkunamantapas
aswan taksan kaqtam rurasqayki.
Llapallan runakunapa
despreciasqan naciontam rurasqayki.
16 Mancharichikuq kaynikim engañarusunki.
Alto tukuq sonqoyoq kaynikim engañarusunki.
Qaqapa uchkunkunapim *yachachkanki.
Alto moqokunapim hapipakuchkanki.
Anka hinam alto qaqakunapi qesachakuchkanki,
chaywanpas chaymantam uraykachimusqayki.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

17 —Edom nacion pasaypaqta chinkaruptinmi hukmanyasqallaña kanqaku, chaynin puriqkunapas castigasqayta qawaspankum burlakunqaku. 18 Sodoma, Gomorra chaynataq muyuriqninpi chinkachisqa llaqtakuna hinam Edom nacionpas manaña runayoq kanqa, manañam chaypiqa samariyllapas-samarinqakuchu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 19 Jordan Mayupa patan montemanta pastokunapa kasqanman lloqsichkaq leon hinam chay sitiomanta Edom nacionniyoq runakunata qonqaymanta lloqsichisaq. ¿Pitaq kanqa chayta ruranapaq akllasqay runaqa? ¿Pitaqsi ñoqa hinaqa kanman? ¿Pitaqsi ñoqawanqa churanakunman? Oveja michiqkunamantaqa ¿mayqennintaq contraypi sayanman? 20 Chaynaqa Edom nacionpa contranpi piensasqaytawan Teman llaqtayoqkunapa contranpi tanteasqaytayá uyariychik: Cheqaptapunim oveja uñachankunatapas qachachyanqaku, purmarachinqakutaqmi michinanku pastollaña waqtankunatapas. 21 Edom nacionta pasaypaqta venceruptinkum allpapas katkatatanqaraq, qaparisqankupas Puka Lamar Qochakamaraqmi uyarikunqa. 22 Raprankunatapas mastarispa pawaykuchkaq anka hinaraqmi enemigoqa Bosra llaqtata atacanqa. Chay punchawpiqa Edom casta va-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lerosokunapa sonqonmi kanqa wachakuywan ñakariq warmipa sonqon hinaraq —nispa.

Damasco llaqtapa contranpi willakuymanta

23 Damasco llaqtapa contranpim Tayta Dios kaynata willachirqa:

Mana allin noticiakuna uyarisqanwanmi
Hamat llaqtaqa hukmayasqa kachkan.
Mana allin noticiakuna uyarisqanwanmi
Arfad llaqtaqa hukmanyasqa kachkan.
Mancharikuymantam
mana ima ruraytapas atinkuchu.
Lamar qocha hinaraqmi
hawka kaytaqa mana atinkuchu.
24 Damasco llaqtayoqkunaqa
manaña kallpayoqmi kachkanku.
Lluptikunankupaqmi qepamanña kutirunku.
Llakikuy katkatataywanmi hapirachikunku.
Wachakuywan ñakariq warmi hinaraqmi kachkanku.
25 Alabasqay llaqtaqa
¿imanasqataq manaña runayoq qeparun?
Kusichiqniy llaqtaqa
¿imanasqataq manaña runayoq qeparun?
26 Chayraykumá chay punchawpiqa plazankunapipas
chutarayanqa wañusqa mozonkuna.
Chayraykumá chay punchawpiqa wañuruspa
upallarunqaku llapallan soldadonkuna.
27 Damasco llaqtapa murallankunatam kañaykachisaq.
Rey Ben-hadadpa palaciontam ruparachisaq.

Cedar lawpa chaynataq Hazor llaqtapa contranpi willakuymanta

28 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa vencesqan Cedar law kaqkunapa contranpi chaynataq Hazor llaqtapi gobiernaqkunapa contranpim Tayta Dios kaynata willachirqa:

Rispaykichikyá Cedar lawpi runakunata atacamuychik.
Intipa qespimunan lawpi *yachaqkunatayá wañuchimuychik.
29 Karpankutawan ganadonkunatam qechunqaku.
Toldonkutawan servicionkunatam apanqaku.
Camellonkutapas paykunamantam qechunqaku.
“Mancharikuypaq enemigom tukuy hinastinpi kachkan”
nisparaqmi contrankupi qayaykachanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Hazor llaqtayoqkunaqa cheqellayá lluptiychik.
Allpapa ukunpi pakakamuspayá yachamuychik.
Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi
contraykichikpi piensarun.
Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi
contraykichikpi tantearun.
31 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Rispaykichikyá kikinpi confiakuq
runakunata atacamuychik.
Rispaykichikyá hawkalla *yachakuq
runakunata atacamuychik.
Mana zaguanniyoq mana trancayoqmi
paykunaqa yachanku.
Pasaypaq mana vecinoyoq llaqtam
paykunaqa kanku.
32 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Paykunapa camellonkunatam suwanqaku.
Achka-achka ganadonkutam qatikunqaku.
Tukuy hinastinmanmi cheqechisaq paykunata
otaq sentidon law chukchan rutukuq runakunata.
Tukuy hinastinmantam kachamusaq desgraciata.
33 Hazor llaqtaqa atoqkunapa machayninñam rikurirunqa.
Chay Hazor llaqtaqa wiñaypaq chunniqñam rikurirunqa.
Chay llaqtapiqa manañam pipas *yachanqañachu.
Chaypiqa manañam samariyllapas-samarinqakuñachu.

Elam nacionpa contranpi willakuymanta

34 Juda nacionpi Rey Zedequias gobiernayta qallarichkaptinmi willakuqnin Jeremiasman Elam nacionpa contranpi Tayta Dios kaynata nirqa:
35 —Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nini:

Elam nacionpa flechanantam pakiparusaq.
Munaychakunan armantam pakiparusaq.
36 Elam nacionpa contranpim wayrachimusaq.
Kay pachapa tawa lawninmantam pukuchimusaq.
Elam nacionniyoqkunatam
cheqechisaq tukuy hinastinman.
Lluptispankum yaykunqaku
llapallan nacionkunaman.
37 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Enemigonkupa qayllanpim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Elam nacionta mancharichisaq.
Wañuchiy munaqninkunapa qayllanpim
Elam nacionta mancharichisaq.
Chay nacionpa contranpim
desgraciata kachamusaq.
Rupariq nina hinam
paykunapa contranpi piñakusaq.
Llapallankuta tukunankamam
guerrata kachamusaq.
38 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Elam nacionpim churasaq gobiernanaypaq tiyanayta.
Chinkarachisaqmi reyninkutawan kamachikuqkunata.
39 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Chaywanpas tukupay tiempokunapim
kaqllamanta allinyachisaq.
Elam nacionniyoq runakunatam
kaqllamanta allinyachisaq.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

50 1 Tayta Diosmi paymanta willakuq Jeremiasman rimapayaspan Babilonia llaqtapa chaynataq Caldea law runakunapa contranpi kaynata nirqa:

2 Willakuychik llapallan nacionkunaman.
Yachayta qoychik chay nacionkunaman.
Banderata hoqarispayá qapariychik.
Mana upallaspayá kaynata niychik:
"Babilonia llaqtaqa vencesqañam rikurirun.
Bel sutiyoq taytachankupas penqaypiñam rikurirun.
Marduc sutiyoq taytachankupas ñutupasqañam kachkan.
Taytacha-mamachankupas penqaypiñam kachkan.
Mana valeq taytacha-mamachankunapas ñutupasqañam kachkan."
3 Norte law nacionmantam
Babilonia llaqtapa contranpi hamuchkanku.
Paykunaqa Caldea nacionpi llaqtakunatam purmachinqaku.
Runakunapas manaña kanankamam purmachinqaku.
Animalkunapas manaña kanankamam purmachinqaku.
Llapallankum chay llaqtakunamanta lloqsispa cheqerunqaku.

Israelpa mirayninkuna Tayta Diosman kutirikunankumanta

4 —Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chay tiempokunapim Israel casta runakunapiwan Juda casta runakuna waqastin maskawanqaku yupaychasqanku ñoqa Tayta Diosta. 5 Sion Moqopi llaqtaman riq ñanmantam tapukunqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaspam chay llaqta lawman qawarispanku ninqaku: “Hakuchik Tayta Diosman. Wiñaypaq contratota ruraspayá payman hukllawakamusunchik. Chay contratoqa manam haykapipas qonqasqachu kanqa” nispa.

6—Runaykunaqa chinkasqa ovejakuna hinam karqaku, michiqninkunam ñanmanta pantarachispa orqokunapi cheqesqata saqerurqaku. Orqon-orqon purispankum kanchankutapas qonqarurqakuña. 7Pipas tariqninqa mikuruqmi chaymi chay enemigonkunapas niqku: “Manam ñoqanchikpaqa huchanchikchu. Paykunaqa Tayta Diospa contranpim huchallikururqaku. Mikunanku pasto hinam Tayta Diosqa karqa, abuelonkupa confiakunanmi payqa karqa” nispa.

8 Babilonia llaqtamantayá lluptiychik.
Caldea nacionmantayá lloqsiychik.
Ganadowan riq chivato hinayá puntaychik.
9 Norte lawmantam achkallaña huñunasqa
nacionkunawan atacachisaq.
Babilonia llaqtatam chay lawmanta
atacachispay vencerachisaq.
Paykunaqa flechakunawan allin peleaq soldadokunam.
Paykunaqa flechaspapas hapichiqpuni soldadokunam.
10 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Caldea nacionpi runakunamantam suwanqaku.
Aminankukamam suwasqankuta apanqaku.

Babilonia llaqta tuñichisqa kananmanta

11 Caldea nacionpi kaq runakuna,
runaykunamanta suwakuq runakuna,
llullu pastopi kallpakachaq vaquilla hinam
pawaykacharqankichik.
Kallpasapa caballokuna hinam
weqeqeqerqankichik.
Chaynatam qamkunapas anchallataña
kusikurqankichik.
12 Mamaykichik hina Babilonia nacionqa
penqakuyllawanñam kanqa.
Wachakusuqniki hina
llaqtaykiqa penqaypim kanqa.
Wakin nacionkunamantapas
aswan qepallapiñam rikurirunqa.
Mana yakuyoq kaspanmi
manaña imayoq chunninqa.
13 Ñoqa Tayta Dios piñakurusqayraykum
manaña runayoq chunninqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqa Tayta Dios piñakurusqayraykum
pasaypaq purmasqa rikurirunqa.
Babilonia llaqtanta puriqkunam
hukmayasqallaña qawanqaku.
Babilonia llaqtanta puriqkunam
castigasqayta qawarispa burlakunqaku.
14 Llapallan flechaqkunaqa
Babilonia llaqtapa muyuriqninpiyá churakuychik.
Babilonia llaqtapa contranpiyá
mana samaykuspa flechaykichikta flechaychik.
Ñoqa Tayta Diospa contraypi
huchallikusqankuraykuyá flechaychik.
15 Tukuy muyuriqninmantayá
guerrapi qapariyta qapariychik.
"Babilonia llaqtaqa vencesqañam"
nispayá qapariychik.
Torrenkunapas wichisqañam kachkan.
Murallankunapas taqmasqañam kachkan.
Ñoqa Tayta Diospa pagasqayman hinayá vengakuychik.
Paykunapa rurasqanman hinayá paykunawan ruraychik.
16 Babilonia lawpi tarpuqkunatayá wañuchiychik.
Cosechapi rutuna hapiqkunatayá wañuchiychik.
Forasterokunata ñakarichiq runakunam
guerrapi wañunqaku.
Chayraykum forasterokunaqa nacionninkumanña kutikunqaku.
Sapakamam maymi kasqanku nacionman lluptikunqaku.

Israel casta runakuna kutimunankumanta

17—Leonkuna qatikachaptin cheqerachisqa ovejakuna hinam Israel casta runakunaqa. Puntatam ovejata leon mikuchkaq hina Asiria nacionpi rey paykunata mikururqa. Paypa qepantañataqmi ovejapa tullunta kachuchkaq hina Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor paykunata tukururqa. 18 Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Asiria nacionpa reynin castigasqayta hinam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosortapas chaynataq nacionnintapas castigasaq. 19 Israel casta runakunataqa kutichimusaq ovejakunata mikunan pastokunaman kutichimuchkaq hinam hinaptinmi Carmelo Orqopi, Basan lawpi, Efrain orqokunapi chaynataq Galaad lawpi saksanankukama mikunqaku. 20 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chay tiempokunapiqa Israel nacionpa mana allin rurasqankuta maskaptinkupas manam kanqañachu, Juda nacionpa huchankunata maskaspankupas manam tarinqakuñachu. Puchuchisqay runakunapa huchantaqa ñoqam pampachasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

21 Merataim llaqtatayá atacamuychik.
Pecod llaqtayoqkunatayá atacamuychik.
Pasaypaqtayá paykunataqa ñoqapaq tukumuychik.
Ñoqapa tukuy kamachisqayta hinayá ruraychik.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
22 Peleaqkunapa qapariynintam
lliw nacionpi uyarichkanku.
Mancharikuypaq hatun desgraciamantam
uyarichkanku.
23 Martilloman rikchakuq Babilonia nacionqa
llapallan naciontam tuñichirqa.
¡Chay martilloqa kuchusqa
hinaspa pakisqam rikurirunqa!
24 Yaw Babilonia llaqta,
contraykipim toqllata hina churaruni.
Mana musyakustin wichiykunaykipaqmi churaruni.
Ñoqa Tayta Dioswan churanakusqaykiraykum
hapirachikunki.
Ñoqa Tayta Dioswan churanakusqaykiraykum
presocharachikunki.
25 Ñoqa Tayta Diosmi armaykuna waqaychana wasita kicharuni.
Piñakuyniywan castiganaypaqmi armaykunata horqoramuni.
Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi chaynataqa rurani.
Caldea nacionpa contranpim chaynataqa rurani.
26 Tukuy hinastinmanta hamuspayá atacaychik.
Kawsaykuna huñunankutayá kicharuychik.
Qechusqaykichiktayá kawsayta hina montoychik.
Mana puchunankupaqyá pasaypaqta purmachiychik.
27 Novillonkunata sipichkaq hinayá
soldadonkunata sipiychik.
Nakana sitioman pusachkaq hinayá
runankunata pusaychik.
¡Imaynaraq kanqaku paykunaqa!
Castiganay punchawmi chayaramun.
¡Imaynaraq kanqaku paykunaqa!
Castiganay tiempom chayaramun.

28 —Babilonia llaqtamanta lluptiramuspa Sion Moqo llaqtaman chayamuqkunapa willakusqantayá uyariychik. Paykunam willakunku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yupaychasqanku ñoqa Tayta Diospa castigasqaymanta otaq temploy tuñichiqkunata vengakusqaymanta.

29 Paykunam ninku:
"Flechawan llapallan peleaqkunatayá qayamuychik.
Babilonia llaqtata atacanankupaqyá qayamuychik.
Chay llaqtapa muyuriqninpiyá
campamentota sayachiychik.
Mana pipas chay llaqtamanta
lluptinankupaqyá harkaychik.
Rurasqanman hinayá
chay llaqtamanqa pagaychik.
Paykunaqa Tayta Diospa
contranpim hatunchakurqaku.
Israelpa yupaychasqan Chuya Diospa
contranpim hatunchakurqaku."
30 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Chayraykumá chay punchawpiqa plazankunapipas
chutarayanqa chay llaqtayoq mozokuna.
Chayraykumá chay punchawpiqa
wañuruspa upallarunqaku llapallan soldadonkuna.
31 Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi kaynata nini:
Contraypi hatunchakuq nacion, contraykipim kachkani.
Qamkuna castiganay punchawmi chayaramun.
Qamkuna castiganay tiempom chayaramun.
32 Hatunchakuq kasqaykiraykum mitkaruspa urmarunki.
Manam pipas kanqachu hatarichisuqniki.
Chay nacionpi kaq llaqtakunatam kañaykusaq.
Lliw muyuriqnikipi kaqkunatam ruparachisaq.

33 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Israel nacionniyoq runakunawan Juda nacionniyoq runakunam ñakarichisqa kachkanku. Enemigonku presocharuspam manaña kachaykuyta munankuchu. 34 Paykuna reclamaqmi ichaqa ancha atiyniyoq kani. Ñoqapa sutiyqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi. Ñoqam paykunataqa defiendesaqpuni. Chay nacionta hawkayachispaymi Babilonia nacionpi *yachaqkunatañataq katkatatachisaq.

35 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Caldea runakunapa contranpiyá peleamuychik.
Babilonia llaqtayoqkunapa contranpiyá peleamuychik.
Peleamuychiktaqyá chaypi kamachiqkunapa contranpipas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Peleamuychiktaqyá chaypi kaq yachaysapakunapa contranpipas.
36 Locoyanankukamayá
willakuq tukuqkunapa contranpi peleamuychik.
Mancharikunankukamayá
valeroso soldadokunapa contranpi peleamuychik.
37 Caballonkunapa chaynataq carretankunapa
contranpiyá peleamuychik.
Paykuna ukupi kaq contratasqanku soldadokunapa
contranpiyá peleamuychik.
Warmi hinaña kanankukamayá
paykunawan peleamuychik.
Qori-qollqenkupas suwasqam kanqa peleamuptikichik.
38 Mayunkunatapas chakirachiptikichikmi chakirunqa.
Taytacha-mamachakunapa kananmi Babilonia nacionqa.
Manchakuypaq taytacha-mamachakunapa locoyachisqanmi
chay nacionqa.

39 —Chayraykum chay llaqtapiqa yachanqa purun animalkunawan atoqkunaña chaynataq avestruz sutiyoq animalkunaña. Chaypiqa wiña-wiñaypaqmi manaña pipas *yachanqachu. 40 Ñoqa Tayta Diosmi nini: Sodoma, Gomorra chaynataq muyuriqninpi llaqtakuna hinam Babilonia llaqtaqa manaña runayoq kanqa, manañamá chaypiqa samariyllapas-samarinqakuchu.

41 Norte law nacionkunamantaraqmi tropakuna hamuchkan.
Hatun nacionmantaraqmi tropakuna hamuchkan.
Kay pachapa cantonmantaraqmi nana-nanaq reykuna
hatarimuchkan.
42 Flechanankutawan lanzankutam hapinqaku.
Pasaypaq mana llakipayakuqmi kanqaku.
Lamar qochapa qaparisqan hinaraqmi qaparinqaku.
Caballokunapi sillasqam hamuchkanku.
Babilonia llaqtayoq runakuna, contraykichikpim
peleanankupaq churakamuchkanku.
43 Babilonia nacionpa reyninmi chay noticiata uyarirun.
Makinkunapas manaña kallpayoqmi warkurayarun.
Payqa llakikuywanraqmi hapirachikun.
Wachakuywan ñakariq warmi hinam rikurirun.

44 —Jordan Mayupa patan montemanta pastokunapa kasqanman lloqsichkaq leon hinam chay sitiomanta Babilonia nacionniyoq runakunata qonqaymanta lloqsichisaq. ¿Pitaq kanqa chayta rurananpaq akllasqay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runaqa? ¿Pitaqsi ñoqa hinaqa kanman? ¿Pitaqsi ñoqawanqa churanakunman? Oveja michiqkunamantaqa ¿mayqennintaq contraypi sayanman?
45 Chaynaqa Babilonia llaqtapa contranpi piensasqaytawan Caldea nacionpa
contranpi tanteasqaytayá uyariychik: Cheqaptapunim oveja uñachakunatapas qachachyanqaku, purmarachinqakutaqmi michinanku pastollaña
waqtakunatapas. 46 Babilonia llaqtata pasaypaqta venceruptinkum allpapas
katkatatanqaraq, qaparisqankupas wakin nacionkunamanraqmi uyarikunqa

.

Babilonia llaqta tuñichisqa kananmanta

51 1 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Babilonia llaqtapa contranpim
tuñichiq wayrata pukuchimusaq.
Leb-kamai sutiyoq llaqtapa contranpim
tuñichiq wayrata pukuchimusaq.
2 Babilonia llaqtapa contranpim
forasterokunata kachamusaq.
Erapi trigo wayrachichkaq hinam
runakunata wischuchisaq.
Manaña pipas puchunankamam
chaynata wischuchisaq.
Desgracia punchawpim
muyuriqninmanta atacachisaq.
3 Flechaqkunapas amayá armankutaqa chutarichunchu.
Qasqonku harkachinamantapas amayá alabakuchunkuchu.
Babilonia llaqtapi mozonkunataqa
ama llakipayarikuspayá wañuchiychik.
Babilonia llaqtapi llapallan soldadokunataqa
pasaypaqtayá chinkachiychik.
4 Caldea nacionpim wañusqakuna wischurayanqaku.
Lanzawan tuksipasqakunam callenkunapi wischurayanqaku.
5 Israel nacionniyoq runakunawan
Juda nacionniyoq runakunaqa
Ñoqa Tayta Diospa qayllaypim
nacionninkuta huchawan huntachirqa.
Chaywanpas yupaychasqanku ñoqa Tayta Diosqa
Israel naciontaqa manam saqerqanichu.
Chaywanpas yupaychasqanku ñoqa Tayta Diosqa
Juda naciontaqa manam saqerqanichu.

6 Babilonia llaqtamantayá
vidaykichikta salvanaykichikpaq lluptiychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huchallikuqmasinku kaspa
ama castigasqa kanaykichikpaqyá ayqeychik.
Ñoqa Tayta Diospa vengakunay tiempom chayaramunña.
Ñoqa Tayta Diospa pagakunay tiempom chayaramunña.
7 Llapallan nacionkunata machachinanpaqmi
Babilonia nacionqa qorimanta vaso hina
makiypi karqa.
Llapallan nacionkunata sinkachinanpaqmi
makiypi karqa.
Chay vasomanta vinota upyaqkunam locoyarqa.
Llapa nacionkunam llumpa-llumpayta locoyarqa.
8 Qonqaymantam wichirun Babilonia llaqtaqa.
Qonqaymantam purmarun Babilonia llaqtaqa.
Chay llaqtamantayá qaparkachaychik.
Nanayninpaqyá balsamo hampita apamuychik,
icharaqpas chay llaqtata sanoyachiwaqchik.

9 Rikuqkunam ninku:
"Hampirqanikum Babilonia llaqtataqa
ichaqa manam sanoyanchu chay llaqtaqa.
Chaynaqa saqeruspayá kutikusunchik.
Sapakamayá llaqtanchikman kutikusunchik.
Huchanmanta castigasqa kasqanmi
cielokamaraq hoqarikurun.
Paypa huchanmanta castigasqa kasqanmi
puyukamaraq hoqarikurun.
10 Tayta Diosmi sentenciaspa favoreceykuwanchik.
Sion Moqo llaqtamanyá hakuchik.
Yupaychasqanchik Diospa rurasqanmantayá willakamusunchik."

11 Tayta Diosmi Babilonia llaqtata castiganqa.
Templonta tuñirachisqanraykum vengakunqa.
Flechaykichiktayá alistakuychik.
Harkachikuna armaykichiktayá hapiychik.
Media nacionpa reyninkunatam
Tayta Dios sonqochamuchkan.
Babilonia llaqtata tuñichinankupaqmi
Tayta Dios tanteamuchkan.
12 Babilonia llaqtapa murallanta atacanaykichikpaqyá
banderata hoqariychik.
Llaqta cuidaqkunaman yapaspayá
waqaychaqkunata churaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaykunanpaqyá wateqaq
soldadokunata alistaychik.

Tanteaspa rimasqantam
Tayta Diosqa rurarun.
Babilonia llaqtayoqkunapa
contranpim chaynata rurarun.
13 Hatun mayupa patanpi *yachaqmi qamqa kanki.
Ancha qori-qollqeyoqmi qamqa kanki.
Puchukanayki tiempom chayaramunña.
Engañaspa apuyaynikim tukurunña.
14 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi juraspay nini:
Enemigoykikunawanmi aqarway urukunawan
hinaraq inturachisqayki.
Paykunawanmi qampa contraykipi qayaykachachisqayki.

Tayta Diosta alabanapaq taki
(Jer 10:12-16)

15 Tayta Diosmi kay pachata
rurarqa atiyninwan.
Tukuy kay pachapi kaqtam
takyachirqa yachayninwan.
Cielokunatapas mastarirqam
ancha entiendeyninwan.
16 Rimariptinmi cielopi yakukuna
sinchillataña qaparimun.
Kay pachapa patankunamantam
puyukunata hatarichimun.
Paymi paramunanpaqpas llipyachimun.
Waqaychasqanmantam
wayrakunatapas horqomun.
17 Llapallan runakunam asno hinaña rikurirunku.
Llapallan runakunam mana yachayniyoqña rikurirunku.
Taytacha-mamacha ruraqkunam penqarikunku.
Metal chulluchisqanmantam penqarikunku.
Fundisqa taytachakunaqa engañollam rikurirun.
Mana espirituyoq kaspam engañolla rikurirun.
18 Mana imapaq valeqmi chay taytachakunaqa.
Asikuypaq hinam chay taytachakunaqa.
Pasaypaq chinkachisqam kanqaku.
Castigo punchawpim chinkanqaku.
19 Manam chaynachu Jacobpa Diosninqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tukuy imapas unanchaqmi payqa.
Runankunapaqmi Israel aylluta akllakurqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan sutichasqam payqa.

Nacionkunata Babilonia nacionwan Tayta Dios castigananmanta

20 Tayta Diosmi Babilonia nacionta nin kaynata:

Maqanay arma hinam qamqa kanki.
Guerrapi peleanay arma hinam qamqa kanki.
Qanwanmi nacionkunata maqapani.
Qanwantaqmi gobiernaqkunatapas maqapani,
21 chaynataq caballokunatawan
sillakuqnintapas
chaynataq carretakunatawan
manejaqninkunatapas.
22 Qanwanmi warmikunatawan
qarikunata maqapani.
Qawanmi machukunatawan
warmakunata maqapani.
Qanwanmi mozokunatawan
doncellakunata maqapani.
23 Maqapanitaqmi michiqkunatawan ovejankunatapas.
Maqapanitaqmi yapuqkunatawan bueyesninkunatapas.
Maqapanitaqmi gobiernaqkunatawan kamachiqkunatapas.

Babilonia llaqta castigasqa kananmanta

24 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Babilonia llaqtamanmi pagasaq
Sion Moqopi mana allinkuna rurasqanmanta.
Caldea nacionmanmi pagasaq
Sion Moqopi mana allinkuna rurasqanmanta.
Qayllaykichikpim pagasaq mana allinkuna rurasqanmanta.
25 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Nacionkuna tuñichiq orqo,
qampa contraykipim ñoqaqa kachkani.
Kay pachapi kaqkuna tuñichiq orqo,
qampa contraykipim ñoqaqa kachkani.
Atiyniytam qanman qawachisqayki.
Alto qaqamanta hinam kumpamusqayki.
Rupasqa orqota hinañam rurarusqayki.
26 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Wasipa esquinanpaqpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manañam rumikitaqa hoqarinqakuñachu.
Wasipa cimientonpipas
manañam rumikitaqa churanqakuñachu.
Wiñaypaq urmaruspam
manaña kanki chaypiñachu.

27 Babilonia nacionpa contranpiyá
hoqariychik banderata.
Nacionkuna alistakunanpaqyá
tocaychik cornetata.
Chay nacionpa contranpiyá
hatarichiychik tropakunata.
Ararat nacionmantayá
tropakunata hatarichimuychik.
Mini nacionmantayá
tropakunata hatarichimuychik.
Askenaz nacionmantayá
tropakunata hatarichimuychik.
Chay tropakunapa kamachiqnintayá nombraychik.
Purmachiq aqarway urukunatapas hinaraqyá
caballopi silladakunatapas hatarichimuychik.
28 Nacionkunatayá alistaychik payta atacanankupaq.
Media nacionpi reykunatayá alistaychik atacanankupaq.
Alistaychiktaqyá gobiernaqkunatawan llapa
prefectokunatapas.
Alistaychiktaqyá munaychakusqanku llapallan
nacionkunatapas.

29 Babilonia llaqtapaq tanteasqanta
Tayta Dios rurasqanraykum
allpapas kuyuriruspa katkatatarun.
Mana runayoq hinaspa tuñichisqa kananpaqmi
Tayta Diosqa tantearun.
30 Babilonia llaqtapa valeroso soldadonkunaqa
manam peleankuñachu.
Pakakunanku sitiokunapi qeparuspam
manaña lloqsinkuñachu.
Paykunaqa kallpanku tukuruptinmi
warmikuna hinaña kachkan.
Llaqtankupi wasinkupas
kañasqañam kachkan.
Zaguanninkupa cerrojonkunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pakipasqañam kachkan.
31 Willakuqkunam qatinasninpi kachkanku.
Babilonia nacionpa reyninman willaqmi kallpachkanku.
Enteron llaqtan vencerachikusqanmanta
willaqmi kallpachkanku.
32 Mayupa vadonkunam dueñochakusqaña.
Soqosllaña sitiokunam kañasqaña.
Guerrapi peleaqkunam mancharikurunña.
33 Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini,
Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
Sumaq Babilonia llaqtaqa
trillana tiempopi era hinam rikurirunqa.
Chayaramunñam Babilonia llaqtapa
cosechasqa hina kananqa.
34 Babiloniapa reynin Nabucodonosormi
kachuparuwaspan ñuturuwarqa.
Vacio mankata hinam
mana imayoqta payqa saqeruwarqa.
Culebra hinam millpuruwaspan
wiksanta huntarachirqa.
Gustasqan kapuqniykunata
saksaruspanmi wischuruwarqa.

35 Jerusalen llaqtapi *yachaqmi nin:
Ñakarichiwasqanmantayá
Babilonia llaqtaqa ñakarichun.
Sion Moqo llaqtapi *yachaqmi nin:
Runaykunata wañuchisqanpi hinayá
Caldea nacionpi yachaqkunapas wañuchun.

Israelpa castankunaman prometesqanmanta

36 Chayraykum Tayta Dios nin:
Ñoqam asuntoykimanta defiendesqayki.
Enemigoykikunata vengakuspaymi defiendesqayki.
Babilonia nacionniyoqkunapa
lamar qochantam chakirachisaq.
Babilonia nacionniyoqkunapa
pukyunkunatam chakirachisaq.
37 Babilonia llaqtaqa tuñiruspam montorayanqa.
Babilonia llaqtaqa atoqkunapa *yachananñam kanqa.
Runapa manaña yachanan chunniq sitiom kanqa.
Qawaqninkunapas admirakusparaqmi burlakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Leonkuna hinam kuskanku qaparinqaku.
Malta leonkuna hinam qaparkachanqaku.
39 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Rupaypi yakunayachikuptinkum tomachisaq.
Venceqkuna hina kusikunankupaqmi sinkarachisaq.
Manaña rikchanankupaqmi wiñaypaq puñurachisaq.
40 Nakanapaq malta carnerokunata
pusachimuchkaq hinam paykunataqa pusachimusaq.
Poqosqa carnerokunatawan chivatokunata
pusachimuchkaq hinam paykunataqa pusachimusaq.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

41 Sesacwan sutichasqa Babilonia llaqtaqa
¿imaynanpitaq vencesqa rikurirun?
Llapallan nacionpa alabasqan Babilonia llaqtaqa
¿imaynanpitaq dueñochakusqa rikurirun?
Wakin nacionkuna Babilonia llaqtata qawaspam
llumpayllataña mancharikurun.
42 Lamar qocha lloqsiramuspanmi pamparun.
Achkallaña olankunam Babilonia nacionta pamparun.
43 Chay nacionpi llaqtakunapas pasaypaq
chunnichisqam rikurirun.
Chaykunaqa chaki allpa manaña imapa
kananmi rikurirun.
Chay llaqtakunapiqa manañam pipas *yachanqañachu.
Manañam pipas samariyllapas-samarinqachu.

44 Bel taytachatam Babilonia llaqtapi castigasaq.
Imapas millpusqankunatam ñoqaqa aqturachisaq.
Chay taytachamanqa manañam rinqakuñachu nacionkunaqa.
Babilonia llaqtapa murallankunapas tuñisqañam kanqa.
45 Runaykuna, lloqsiychik chay llaqtamanta.
Sapakamayá libraychik vidaykichikta.
Ñoqa Tayta Diospa piñakuyniymantayá librakuychik.
Rupariq nina hina piñakuyniymantayá librakuychik.
46 Nacionpi rimaykuna kaptinqa
amayá hukmanyaychikchu.
Nacionpi rimaykuna kaptinqa
amayá manchakuychikchu.
Sapa watam hukta-hukta rimanqaku.
Kay nacionpi ñakariy kananmantam rimanqaku.
Gobiernaqkunapura peleanankumantam rimanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

47 Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
Babilonia llaqtapi taytachakunata castiganaypaq.
Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
enteron nacionpuni penqaypi rikurinanpaq
chaynataq llapallan ayankunapas
llaqtapi wischurayananpaq.
48 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Cielokunapi kaqkunam kusikuywan qaparinqa
Babilonia llaqta vencesqa kaptin.
Kay pachapi kaqkunapas tukuy imantinmi
kusikunqa chay llaqta vencesqa kaptin.
Chaykunamá kusikuywan qaparinqa
norte lawmanta tuñichiqkuna hamuptin.
49 Babilonia runakunam
enteron kay pachapi runakunata wañuchirqaku.
Babilonia llaqtam vencesqa kanqa
Israel casta runakunata wañuchisqanrayku.

Babiloniapi kaq Israel castakunapaq willakuymanta

50 Guerramanta lluptiqkunaqa
ama sayaykuspayá ripuychik.
Karupiña kaspaykichikpas
Tayta Diosmantayá yuyariychik.
Karupiña kaspaykichikpas
Jerusalen llaqtamantayá yuyaymanaychik.
51 Qamkunam ninkichik: “Tratawasqankuta uyarispaykum
hatun penqaypi kachkaniku” nispa.
“Tayta Diospa templonpi santuariokunaman
forasterokuna yaykusqanmantam
penqakuyllawanña kachkaniku” nispa.
52 Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
Babilonia llaqtapa taytacha-mamachankunata castiganaypaq.
Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
enteron nacionpi heridokuna
‘ay, ay’ ninanpaq.
53 Babilonia llaqtaqa cielokamaña hatarichisqa kaptinpas,
amparakunan sitiokunata alto-altota ruraptinpas
ñoqam tuñichiqkunata kachamusaq chaykamapas.
Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.

Babilonia llaqtata tuñichisqankumanta

54 Babilonia llaqtamantam qapariyllaña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

uyarikamuchkan.
Caldea nacion tuñirusqanmantam qapariyllaña
uyarikamuchkan.
55 Tayta Diosmi Babilonia llaqtata tuñichichkan.
Ancha qapariyninkutam upallachichkan.
Enemigonkunam achka yakupa olankuna hinaraq
qaparimuchkan.
Enemigonkunam lamar qocha choqakamuchkaq hinaraq
qaparimuchkan.
56 Babilonia tuñichiqkunam hamurunku.
Paypa tropankunatam presocharunku.
Paykunapa flechanantam pakiparunku.
Rurasqankuman hina pagaqmi Tayta Diosqa.
Chayraykum paykunaman chaynata paganqa.
57 Llapallan Kamachiq sutiyoqmi kaynata nini,
ñoqa Rey Tayta Diosmi kaynata nini:
Babilonia llaqtapi kamachikuqkunatawan
*yachaysapakunatam sinkachisaq.
Gobiernaqkunatapas, prefectokunatapas,
valeroso soldadokunatawanmi sinkachisaq.
Wiñaypaqmi manaña rikchanankukama
paykunata puñuchisaq.
58 Llapallan Kamachiq Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Babilonia llaqtapa rakta-rakta murallankunatam
pasaypaqta pampayachinqaku.
Babilonia llaqtapa hatun zaguan punkunkunatam
kañaykunqaku.
Yanqapaqmi llamkaqkunapas hatarichirqaku.
Nina tukurunanpaqmi yanqapaq pisiparqaku.

Babilonia llaqtapi kaqkunaman Jeremiaspa willachimusqanmanta

59 Juda nacionpa reynin Sedequias tawa watamanña gobiernachkaptinmi payta
Babilonia llaqtaman pusarqaku Seraiastawan kuskata. Seraiasqa karqa Neriaspa
churinmi otaq Maasiaspa willkanmi. Seraiasqa karqa tropakunapa imankuna-
mantapas nanachikuqmi. Kay Seraiastam Diosmanta willakuq Jeremias kunarqa.
60 Babilonia llaqtapa contranpi castigokuna hamunanmantam Jeremias qellqarqa
libropi, chay llaqtapa contranpi qellqaruspanñam 61 Seraiasta nirqa:
—Babilonia llaqtaman chayaspaykim kay libropi tukuy qellqasqa kaqta leenki
62 hinaspam ninki: "Dios Taytalláy, kay llaqtata chinkachinaykipaqmi rimarqan-
ki chaynapi manaña runayoq, manaña animalniyoq wiñaypaq chunninanpaq"
nispa. 63 Kay libro leeyta tukuruspaykiñataqmi kay libroman rumita watarunki
hinaspam Eufrates Mayupa chawpinman wischuykunki. 64 Chaymantañataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninki: “¡Kaynatam Babilonia llaqtaqa chinkarunqa! Tayta Diospa castigo kachamusqanwan tuñiruspanmi manaña mastaqa hatarinqañachu” nispa.

Kaypim tukun Jeremiaspa rimasqankuna.

Juda nacionpi Rey Sedequiaspa gobiernasqanmanta
(2 R 24:18-20. 2 Cr 36:11-16)

52 1 Rey Sedequiasqa iskay chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka hukniyoq wata. Paypa mamanmi karqa Libna llaqtayoq Jeremiaspa churin Hamutal. 2 Chay Rey Sedequiasqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa Rey Joacimpa tukuy rurasqanta hina. 3 Chayraykum Jerusalen llaqtapa chaynataq Juda nacionpa contranpi Tayta Dios piñakuruspan qayllanmanta wischururqa.

Jerusalen llaqta tuñichisqa kasqanmanta
(2 R 24:20. 25:7. Jer 39:1-7)

Sedequiastaqmi Babilonia nacion reypa contranpipas hoqarikururqa. 4 Isqon watamanña Rey Sedequias gobiernachkaptinmi chunka kaq killapa chunka kaq punchawninpi Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor llapa tropankunapiwan Jerusalen llaqtapa contranpi hamuruspan muyuriqninpi churakururqa. Campamentonta sayarachispanmi llaqtapa contranpi hawa lawninpi perqata hatarirachirqa. 5 Chaynapimá Jerusalen llaqtaqa enemigonpa chawpichasqan karqa Sedequiaspa gobiernasqan chunka hukniyoq watakama. 6 Tawa kaq killapa isqon punchawninpim llaqtapi runakuna puraminti yarqaymanta karqaku mikunankupaq manaña imapas kaptin. 7 Llaqtapa murallanta Babilonia tropakuna toqoruptinkum Jerusalen llaqtapi llapa soldadokuna tutallan lluptirurqaku llaqtapa punkunmanta riq ñanninta. Chay punkum karqa iskay perqapa chawpinpi otaq reypa huertanpa hichpanpi. Paykunaqa ayqekurqaku Babilonia soldadokuna llaqtapa muyuriqninpi kachkaptinkum. Reypas pasakurqamá Araba Qechwaman riq ñanninta. 8 Babilonia tropakunañataqmi qatipaspanku Rey Sedequiasta hapiramurqaku Jerico llaqtaman riq pampapi. Sedequiaspa tropankunañataqmi sapallanta saqeruspanku cheqekururqaku. 9 Rey Sedequiasta presocharuspankum Babilonia nacionpa reyninman pusarqaku. Paymi kachkarqa Hamat law Ribla llaqtapi. Chaypim Sedequiasta sentenciarqaku. 10 Chay Ribla llaqtapi Sedequias qawachkaptinmi churinkunata Babilonia nacionpa reynin wañuchirqa. Wañuchirqataqmi Juda nacionniyoq llapallan kamachikuqkunatapas. 11 Rey Sedequiastañataqmi ñawinkunata horqorachispa bronce cadenawan watasqata Babilonia llaqtaman pusachirqa. Chaypim wañunankama carcelpi karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqtapi templo tuñichisqankumanta
(2 R 25:8-21. 2 Cr 36:17-21. Jer 39:8-10)

12 Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor chunka isqonniyoq watamanña gobiernachkaptinmi pichqa kay killapa chunka kaq punchawninpi Jerusalen llaqtaman chayaramurqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin otaq reypa serviqnin Nabuzaradan. 13 Paymi kañaykachirqa Tayta Diospa templonta, reypa palacionta, Jerusalen llaqtapi llapallan wasikunata hinaspa kamachikuqkunapa llapallan wasinkunata. 14 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninwan kaq Babilonia nacionniyoq llapallan soldadokunam Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi murallata taqmarurqaku. 15 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuzaradanmi presochasqata pusarqa Jerusalen llaqtapi puchuq runakunata, Babilonia nacionpa reyninman qokuq runakunata chaynataq wakin comun runakunatapas. 16 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninqa wakcha runakunallatañam chay nacionpiqa puchuykachirqa uvas huertakunatawan chakrakunata llamkanankupaq.

17 Tayta Diospa templonpi bronce pilarkunata, tiyanankunata chaynataq templopi yaku churananku bronce estanqueta ñutuparuspankum chay llapa bronceta Babilonia lawman aparqaku. 18 Aparqakutaqmi mankakunatapas, palakunatapas, mechero limpianakunatapas, tazonkunatapas, wisllakunatapas, servichikunanku broncemanta llapa serviciokunatapas, 19 medianokunatapas, incienso qontichinatapas, tazonkunatapas, mankakunatapas, candelerokunatapas, wisllakunatapas chaynataq vino hichanankupaq vasokunatapas. Tukuy ima qorimanta kaqkunata chaynataq qollqemanta kaqkunatapas reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninmi aparqa. 20 Templopi kananpaqmi broncemanta Salomon rurachirqa chay iskay pilarkunata, rurachirqataqmi estanquetawan estanquepa tiyanan chunka iskayniyoq torokunatapas chaynataq carretakunatapas, chaykunapa llasayninqa manaña yupay atinam karqa. 21 Sapa pilarkunapa sayayninmi karqa pusaq metro masnin. Muyuriqninmi karqa pichqa metro parten. Chay pilarkunaqa karqa vacio ukuyoqmi hinaspa yaqa tawa dedo raktayoqmi. 22 Sapa pilarkunapa puntanmi karqa broncemanta adornoyoq. Sapa adornopa sayayninmi karqa iskay metro masnin, chay adornopa muyuriqninmi karqa granadawan adornasqa broncemanta malla. Iskaynin pilarkunam hina chaynalla karqa. 23 Pilarkunapa puntanpi kaq sapa adornopim karqa pachak granadakuna, isqon chunka soqtayoq granadakunaqa sutillam rikurirqa.

Juda nacion runakunata huklaw nacionman preso pusasqankumanta
(2 R 25:18-21)

24 Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninqa pusarqataqmi sacerdotekunapa jefen Seraiastapas, payman qatiqnin sacerdote Sofoniastapas chaynataq punkukunawan cuentallikuq kimsa runakunatapas. 25 Llaqtapi runakunamantapas presocharqam soldadokunapa capitanninta, pre-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

socharqataqmi Rey Sedequiaspa consejaqnin llaqtapi *yachaq qanchis runakunatapas chaynataq tropakunapa capitanninpa secretariontapas, payqa karqa guerrapaq runakuna huñumuqmi, presocharqataqmi llaqtapi yachaq soqta chunka runakunatapas. 26 Paykunatamá pusarqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuzaradan, pusarqaqa Ribla llaqtapi kaq Babilonia nacionpa reyninmanmi. 27 Babilonia nacionpa reynin kamachiptinmi Hamat law Ribla llaqtapi paykunata wañurachirqaku.

Chaynatamá Juda nacionniyoq runakunaqa allpankumanta preso pusasqa karqaku. 28 Qanchis watamanña rey Nabucodonosor gobiernachkaspanmi Juda nacionmanta presochasqata pusachirqa kimsa waranqa iskay chunkan kimsayoq runakunata. 29 Chunka pusaqniyoq watamanña gobiernachkaspañataqmi Jerusalen llaqtamanta presochasqata pusachirqa pusaq pachak kimsa chunkan iskayniyoq runakunata. 30 Iskay chunka kimsayoq watamanña Nabucodonosor gobiernachkaptinmi reyta waqaychaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan Juda nacionmanta pusarqa qanchis pachak tawa chunkan pichqayoq runakunata. Llapallan preso pusasqankum karqa tawa waranqa soqta pachaknin runakuna.

Babilonia llaqtapi kachkaptin Rey Joaquinta kacharisqankumanta
(2 R 25:27-30)

31 Juda nacionpa reynin Joaquinta Babilonia nacionman preso pusasqankum richkarqa kimsa chunka qanchisniyoq watamanña, chay watapa chunka iskayniyoq killanpim, iskay chunka qanchisniyoq punchawninpi chay Rey Joaquinta carcelmanta horqorurqa. Paytaqa horqorurqa Evil-merodac sutiyoq Babilonia nacionpa reyninmi, horqorurqaqa gobiernayta qallarisqan watapim. 32 Kuyakuywan rimapayaspanmá chay llaqtapi wakin reykunamantapas aswan reqsisqataraq churarqa. 33 Carcelpi kasqan pachanta mudarachiptinmi reywan kuska mikurqa wañukunan punchawkama. 34 Kawsanan punchawkamam sapa punchaw mikunanpaq qoqku Babilonia nacion reypa qosqan mikuyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

LAMENTACIONES
SUTIYOQ LIBRO

Lamentaciones sutiyoq kay libroqa pichqa parteman rakisqam kachkan. Sapa rakitaqmi huk taki. Sapa rakim willakun Jerusalen llaqta tuñichisqa, purmachisqa, runakunapas huklaw nacionman preso pusasqa kasqanmanta. Chay rakikunaqa otaq takikunaqa waqayllawanña takinam karqa. Israel runakunapa anchallataña llakikusqankumanta willakuchkaspapas kay libroqa willakuntaqmi runankuna Diospi confiakusqanmanta chaynataq hamuq tiempokunapi Diospa bendicionnin suyasqankumantapas.

Jerusalen llaqtarayku llakikusqanmanta

1 **1** ¡Imaynanpimá sapallanñaqa rikurirun
runakunawan hunta kaq llaqtaqa!
¡Imaynanpimá viuda hinaqa rikurirun
nacionkunapa ancha reqsisqan llaqtaqa!
¡Imaynanpimá debaldella llamkaqñaqa rikurirun
llaqtakuna gobiernaq llaqtaqa!

2 Tutankunam waqaypaq-waqapakuchkan.
Sutillam weqenkunapas uyanpi kachkan.
Kuyaqninkunapas manam consuelaykunkuchu.
Llapallankumantam mana consuelaykunkuchu.
Lliw amistadninkunapas traicionarunñam.
Paykunaqa rikurirun enemigonñam.

3 Juda nacionpi kaqkunam ñakariruspanña
chaynataq sasa llamkaykunapi karuspaña
nacionkunaman preso pusasqa rirqaku.
Huklaw nacionkunapiñam *yachachkanku.
Mana samay tariqñam kachkanku.
Qatikachaqnin enemigonkunam hayparurqaku.
Ñakarisqankupim paykunataqa hayparurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Sion Moqoman riq ñankunam llakirayachkan
fiestankunaman manaña pipas risqankurayku.
Llapallan zaguanninkunam tuñichisqa kachkan.
Sacerdotenkunam “¡Ay, ay!” nispa waqachkanku.
Doncellankunapas llakikuymantam qaparichkanku.

5 Contranpi kaqkunam kamachiqninña rikurirun.
Enemigonkunam hawka kawsakuqña rikurirun.
Llumpay mana kasukuq kasqankuraykum
Tayta Dios llakichirqa paykunata.
Contrankupi kaqkunapa ñawpaqnintam
presota pusarqaku warmankuta.

6 Sion Moqopi sumaq llaqtapa
kuyayllapaq kayninqa tukurunñam.
Jefenkunapas kachkan
pastota mana tariq luwichukuna hinañam.
Qatikachaqninkupa ñawpaqnintapas
purirqaku mana kallpayoqñam.

7 Jerusalen llaqtayoqkunam humillachisqa kaspanku
ñawpaq watakunapi kapuqninkuta yuyarinku.
Runakunapa llaqtankunapi purispankum
ñawpaq watakunapi kapuqninkuta yuyarinku.
Contranpi kaqkuna venceruptinmi
mana pipas yanapaqninku karqachu.
Ñakarisqankuta qawaspankum
enemigonkuna asipayarqaku.

8 Jerusalen llaqtam huchallikurun llumpayllataña.
Chayraykum rikurirun llumpay despreciasqaña.
Llapallan alabaqninkunam kamipayachkanku.
Penqaymanta rikuruspam kamipayachkanku.
Chayraykum waqachkan penqakuymanta.
Chayraykum qepanchakurun penqakuymanta.

9 Qachanpas sutillam kachkan pachanpiqa.
Manam piensarqachu imam sucedenantaqa.
Vencerachikunmi admirakuypaqta.
Manam pipas qoykunchu consuelota.
Dios Taytalláy,
qawariwayá llakisqa kallasqayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios Taytalláy,
qawariyá enemigoypa hatunchakusqanta.

10 Jerusalen llaqtapa qori-qollqentam
contranpi kaqkuna lliw qechurun.
Huklaw nacionniyoq runakunam
chaypi santuarionman yaykurun.
Chay yaykuqkunatam
Jerusalen llaqta rikurun.
Dios Taytalláy,
chayna runakunaqa
manam yaykunanchu karqa
huñunakuynikimanpas.
Manamá kamachikurqankichu
chayman yaykunallankutapas.

11 Jerusalenpi *yachaqkunam
"¡Ay, ay!" nistin mikuyta maskanku.
Kawsanankupaqmi kuyayllapaq kapuqninkuta
mikuypaq qochkanku.
Dios Taytalláy, qawariwayá ñoqallayta.
Qawariyá kamisqa kallasqayta.

12 Kaynin puriqkunaqa
qawarispayá tantearíychik.
Llakikuyniy hinaqa
mana kasqantayá qawariychik.
Ancha piñakusqan punchawpi
Tayta Dios llakichiwasqantayá qawariychik.

13 Tayta Diosmi altomanta ninata kachamurqa.
Tulluykunata kañarunanpaqmi kachamurqa.
Purisqaypim toqllata hina churarurqa.
Chaywanmi kikinmanña kutirichiwarqa.
Purmarachiwaspanmi llakisqata saqeruwarqa.
Sapa punchawmi llakisqata saqeruwarqa.

14 Tukuy mana kasukuyniykunawanmi
yugowan hina kikinpuni wataruwan.
Chay yugota matankayman wataruptinkum
kallpayta tukuruwan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay contraypi kaqkunaman Señor qoykuwaptinmi
munaychakuruwan.

15 Señormi valeroso soldadoykunata
ñoqamanta karuncharurqa.
Akllasqay mozokunata tukurunanpaqmi
contraypi tropakunata huñuramurqa.
Uvas sarunapi hinam Señorqa
Juda nacionpi doncellakunata saruparurqa.

16 Yaw ñawilláy,
kaykuna pasawasqanwanmi waqachkani.
Yaw ñawilláy,
yakuta hinañam waqachkani.
Manam piyniypas kanchu consuelawaqniy.
Manam piyniypas kanchu kallpanchawaqniy.
Wawaykunam hukmanyasqaña kachkanku
enemigonku vencerusqanrayku.

17 Sion llaqtaqa makinkunatam haywarin.
Ichaqa manam kanchu pipas consuelaqnin.
Jacob castakunapa contranpim
Tayta Dios kamachikurqa.
Muyuriqninpi runakunatam
contrankupi kamachirqa.
Qayllankupim Jerusalenqa
despreciasqa rikurirqa.

18 Allin ruraqmi Tayta Diosqa.
Manam kasukurqanichu palabrankunataqa.
¡Llapallan runakuna, uyariwaychik!
¡Ñakarisqaytayá qawariwaychik!
Doncellaykunatam presochaspa pusarunku.
Mozoykunatam presochaspa pusarunku.

19 Kuyaqniykunatam qayakurqani ñoqaqa.
Ichaqa traicionaruwankum paykunaqa.
Sacerdoteykunam kawsanankupaq mikuyta maskastin
wañurun chawpiypi.
Ancianoykunam kawsanankupaq mikuyta maskastin
wañurun chawpiypi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Dios Taytalláy,
llakikuypi kasqaytayá qawariykuy.
Ukullaypa timpusqantayá qawarikuy.
Ñoqapa sonqollaymi ukullaypi tukukuruchkanña.
Mana kasukusqayraykum tukukuruchkanña.
Espadayoqkunam wawallaykunata callekunapi wañurachin.
Wasi ukupi kaqkunatapas lliwmi wañurachin.

21 "¡Ay, ay!" nisqaytam runakuna uyarirunku
ichaqa manam pipas consuelaqniy kanchu.
Ñakarisqaytam llapallan enemigoykuna yacharunku.
Chayna rurasqaykimantam paykunaqa kusikuchkanku.
Willasqayki tiempotayá chayachimuyña.
Ñoqa hina kanankupaqyá chayachimuyña.

22 Yuyariyá tukuy mana allin rurasqankuta.
Castigawarqankim mana kasukusqaymanta.
Paykunatapas castigayá chaynata.
Anchallañam "¡Ay, ay!" nispa waqasqayqa.
Anchallañam sonqoypa hukmanyasqanqa.

Jerusalen llaqtata Tayta Dios castigasqanmanta

2 1 ¡Imaynanpimá Señorqa
Sion Moqopi sumaq llaqtataqa tutayarachin!
¡Imaynanpimá piñakuspanqa
Sion Moqopi sumaq llaqtataqa tutayarachin!
Cielomanta wischumuchkaq hinam wischumurqa
Israel casta runakunapa sumaqllaña llaqtanta.
Piñakusqan tiempopiqa manam yuyarirqachu
chakinpa samanan llaqtamanta.

2 Señorqa mana llakipayaspanmi millpuypaq-millpurun.
Jacob castakunapa llapallan wasitam millpurun.
Sumaq Juda nacionpi amparakunanku wasikunatam
ancha piñakuyninpi tuñirachin.
Gobiernasqan naciontam pampakamaraq humillarachin.

3 Señorqa anchata piñakuspanmi chinkarachin.
Israel castakunapa tukuy atiynintam chinkarachin.
Enemigopa qayllanpim yanapakuyninta karuncharachin.
Manañam munanchu yanapawaykuta.
Jacob castakunapa llaqtankunapim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lenguachkaq ninata ratarirachin.
Muyuriqninpi tukuy tarisqanta
ruparunanpaqmi ratarirachin.

4 Señorqa nacionpa enemigon hinam
flechana armanta alistarun.
Señorqa contranpi kaq hinam
alleq makinta alistarun.
Chinkarachinmi tukuy kuyayllapaq kaqkunata.
Ninata hinaraqmi kachaykurqa piñakuyninta.
Sumaq Sion llaqtamanmi kachaykurqa piñakuyninta.

5 Señorqa enemigo hina rikuriruspanmi
Israel castakunata millpuypaq-millpururqa.
Millpuchkaq hinamá
palacionkutapas millpuypaq-millpururqa.
Paykunapa amparakunan wasikunatam purmarachirqa.
Sumaq Juda nacionpi *yachaqkunatam
anchallataña llakichispan waqachirqa.

6 Huertapi chukllata hinaraqmi
templontapas tuñirachin.
Payman asuykunanchik templotam
purmarachin.
Tayta Diosmi qonqarachin
Sion Moqopi fiestakunata.
Tayta Diosmi qonqarachin
samana punchawkunata.
Anchallataña piñakuspanmi
qepanchakurun reyta.
Anchallataña piñakuspanmi
qepanchakurun sacerdoteta.
7 Señorqa altarnintam qepanchakurun.
Señorqa santuariontam cheqnipakurun.
Llaqtapi palacionkunapa murallankunatam
qoykun enemigokunaman.
Tayta Diospa templonpim
fiesta punchawkunapi hinaraq qaparinku
runamasinkunaman.

8 Sion Moqopi sumaq llaqtapa murallan
tuñirachiytam Tayta Dios tantearun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tuñichinanpaq rimasqantam mana samaspa rurarun.
Llaqtapa hawa lawninpi murallatam qaparirachin.
Llaqtapa uku lawninpi murallatam qaparirachin.
Iskay lawnintam payqa tuñirachin.

9 Llaqtapa zaguanninkunam allpa ukupi chinkarun.
Punkupa cerrojonkunatam pasaypaqta pakiparun.
Chay llaqtapa reyninpas
huklaw nacionkunapiñam kachkan.
Chay llaqtapi kamachikuqkunapas
huklaw nacionkunapiñam kachkan.
Tayta Diospa yachachikuyninkunapas manam kanñachu.
Tayta Diosmanta willakuqkunapas
revelaciontam mana chaskinkuñachu.

10 Sion Moqopi sumaq llaqtapa ancianonkunam
pampapi tiyaspanku upallarunku.
Umankuman allpata maqchikuykuspankum
luto pachawan churakurunku.
Jerusalen llaqtamanta doncellakunam
pampakamaraq kumuykunku.

11 Ñawiykunapas waqaytam amirunña.
Ñoqapa ukuymi hukmanyarunña.
Llaqtamasiykuna hatun llakikuypi kasqanraykum
hukmanyasqallaña kachkani.
Warmachakunawan ñuñuq wawachakuna
plazakunapi wañunayasqankuraykum
hukmanyasqallaña kachkani.

12 Paykunam mañakuchkan
"Mamay ¿maytaq tantallapas?" nispa.
"Mamáy ¿maytaq vinollapas?" nispa.
Llaqtapa plazankunapim wañunayaspa tipiruchkankuña.
Mamankupa marqayninpim wañunayaspa pasaruchkankuña.

13 Yaw sumaqllaña Jerusalen llaqta
¿pitataq favornikipiqa rimachiyman?
Yaw sumaq Jerusalen llaqta
¿imamantaq qamtaqa tupachikiman?
Doncellaman rikchakuq Jerusalen llaqta,
qamta consuelanaypaqqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿ima ejemplotataq nikiman?
Lamar qocha hina ancha hatunmi
ancha tuñichisqa kaynikiqa.
¿Yaqachum kanman hampiqnikiqa?

14 Yanqa revelacionkunatam willasurqanki
chay llaqtapi Diosmanta willakuq tukuqkunaqa.
Mana allin rurasqaykikunata qawachisuptikiqa
manam presochasqaqa riwaqchu karqa.
Yanqa revelacionkunata willasuspaykim
creechisurqanki qamtaqa.

15 Ñanninta llapallan puriqkunam
qawarisuspayki taqllakunku.
Qam sumaq Jerusalen llaqtamantam
burlakusparaq silbakunku.
Umankutapas aywirisparaqmi
qanmanta kaynata ninku:
¿Kay llaqtatachum sutichanku
"Llapallan llaqtakunamantapas sumaq llaqtam
kay llaqtaqa" nispa?
¿Kay llaqtatachum sutichanku
"Kay pachapi llapallan nacionkunapa
kusikunan llaqta" nispa?

16 Llapallan enemigoykikunam
contraykipi rimapakunku.
Silbasuspaykiraqmi kirunkuta
kirichichispa ninku:
"Paytaqa millpuypaqyá-millpurusunchik.
Kay punchawtam anchallataña suyarqanchik.
Kayqaya kunanqa tariruspa rikuykunchik."

17 Tayta Diosqa tanteasqantam rurarun.
Nisqanpi hinam payqa cumplirun.
Mana llakipayarispanmi tuñirachin.
Unaymantaraq kamachisqanpi hinam tuñirachin.
Payqa enemigoykikunatapas
qanmantam asirachin.
Contraykipi kaqkunatam venceypaqraq-vencerachin.
18 Sion Moqopi sumaq llaqtam
tukuy sonqonwan Señorman qayakun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sion Moqopi llaqtapa murallankuna,
tuta punchawyá waqasqaykipas mayu hinaña kallpachun.
Ñawikikunapas mana samaykuspayá waqachun.

19 Tutakuna hatarispaykiyá
horan-horanlla qayakuy.
Yaku kacharichkaq hinayá
sonqoykimanta Señorman willakuy.
Payman makikita hoqarispayá
warmachaykikuna kawsananpaq mañakuy.
Esquinakunapi yarqaymanta wañunayaq
warmachaykikunapaqyá mañakuy.

20 Qawariyá Dios Taytalláy.
¿Kaynatañaqa pitapas rurarqankichu?
¿Wachakusqankuta mikuqtaqa qawakunkichu?
¿Marqarisqankuta mikuqtaqa qawakunkichu?
¿Sacerdotekunataqa wañuchinqakuchu
santuarioykipi?
¿Qanmanta willakuqkunataqa wañuchinqakuchu
santuarioykipi?

21 Warmakunapiwan machuchakunam
callekunapa allpanpi wischurayachkanku.
Mozokunapiwan doncellaykunam
guerrapi wañusqa wichirunku.
Piñakusqayki punchawpim
paykunata wañurachinki.
Mana llakipayaspaykim
paykunata ñakarichinki.
22 Fiestapaq hinam
tukuy hinastinmanta huñuramurqanki.
Mancharichiqniykutam
tukuy hinastinmanta huñuramurqanki.
Dios Taytalláy, piñakusqayki punchawpiqa
manam pipas lluptirqachu.
Dios Taytalláy, piñakusqayki punchawpiqa
manam pipas puchurqachu.
Marqarisqaykunatam enemigoy wañurachin.
Uywasqaykunatam enemigoy wañurachin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Librasqa kananku manta

3 1 Ñoqaqa ñakariykunapi
ñakariq runam kani.
Tayta Diospa piñakuyninpi castigowan
ñakariq runam kani.
2 Tutayay sitiomanmi hikutaspa pusawarqa.
Mana kanchaypa kasqanmanmi pusawarqa.
3 Sapa kutillam makinwan castigawan.
Horan-horanllam makinwan castigawan.

4 Aycha-qaraytam payqa mawkayarachin.
Tulluykunatam payqa ñutuparachin.
5 Muyuriqniypi perqata hatarichichkaq
hinam llakikuywan muyurirachiwan.
Muyuriqniypi perqata hatarichichkaq hinam
ñakariywan muyurirachiwan.
6 Tutayaykunapi hinam kawsachiwarqa.
Unayña wañuqkunata hinam kawsachiwarqa.
7 Tukuy muyuriqniymantam corralaruwan
manaña lloqsiy atinaypaq hina.
Ñakarichiwarqam broncemanta llasaq
cadenakunawan hina.
8 Yanapaykuwananpaq qayakuptiypas
manam caso-preciotapas churarqachu.
Yanapaykuwananpaq ruegakuptiypas
manam caso-preciotapas churarqachu.
9 Risqay ñantam
labrasqa rumikunawan hina wichqaruwan.
Purisqay ñankunamantam
huklawman muyurachiwan.

10 Wateqaqniy ukumari hinam payqa kawarqa.
Pakakuq leon hinam payqa kawarqa.
11 Ñanniymanta pantarachiwaspanmi
tisaparuwananpaq hapiruwan.
Mana piyniyoqtañam saqeruwan.
12 Flechananwan flecharuwananpaqmi churaykuwan

13 Flechankunaqa rurunniykamaraqmi yaykuruwan.
14 Llapa llaqtamasiykunapa asipayananñam rikuriruni.
Tukuy tiempopi takipayananñam rikuriruni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Llakiwan huntasqatam Tayta Diosqa ruraruwan.
Ajenjota hinam ancha qatqeta tomarachiwan.

16 Ñutu rumiwanmi kiruykunata pakiruwan.
Allpa pampapim payqa qochparachiwan.
17 Sonqoypi hawkayaytaqa manam tariniñachu.
Kusisqa kaymantaqa manam yuyariyllapas-yuyariniñachu.
18 Kallpaypas tukurusqantañam piensarqani.
Tayta Dios manaña yanapawasqantam piensarqani.

19 Ñakarisqaytawan yanqa purisqaytam yuyarini.
Ajenjotawan veneno mallisqaytam yuyarini.
20 Chaykunataqa sumaqtam yuyarini
hinaspam manaña kallpayoq kani.
21 Chaywanpas anchatam confiakuni.
Chayraykum kaynata piensani:

22 Tayta Diospa kuyapayakuyninraykum
mana puchukarunchikchu.
Paypa llakipayakuyninqa
manam haykapipas tukunchu.
23 Mosoqmi sapa tempranon llakipayakuyninqa.
Dios Taytalláy, ancha confiakunam kanki qamqa.
24 Ñoqam nini: "Tayta Diosmi kapuqniyqa" nispa.
"Chayraykum payllapi confiakuni" nispa.

25 Tayta Diosqa ancha allinmi confiakuqninkunapaq.
Tayta Diosqa ancha allinmi maskaqninkunapaq.
26 Tayta Dios yanapawananchikpaqqa
upallalla suyaymi aswan allinqa.
27 Warma kaymantapuni
yugoman watasqa hina kaymi aswan allinqa.

28 Chaykunata Tayta Dios runaman churkuptinqa
sapallan tiyaspanyá upallalla kachun.
29 Allpakamaraqyá payqa humillakuchun.
Ichapas yanapaykunman Diosqa.
30 Maqaqninmanyá uyanta qochun.
Llapanpa insultasqanyá kachun.

31 Señorqa manam wiñaypaqchu runataqa qepanchakurunqa.
32 Pitapas llakichispanqa paymantam llakipayarikun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ancha kuyapayakuq kasqanraykum llakipayarikun.
33 Runataqa manam yanqapaqchu ñakarichin.
Runataqa manam yanqapaqchu llakichin.

34 Kay pachapi carcelasqa runakunata
sarutyachkaq hina ñakarichiqtaqa,
35 Alto-altopi kaq Diospa qayllanpi
runamasinpa derechon negaqtaqa,
36 runapa asunton mana allin arreglaqtaqa
¿manachum qawachkan Señorqa?

37 ¿Pitaq imatapas rimanman
Señorpuni mana kamachikuptinqa?
38 Runapa mana allinninpaq kaqpas
Alto-altopi kaq Diospa rimasqanman hinam.
Runapa allinninpaq kaqpas
Alto-altopi kaq Diospa rimasqanman hinam.
39 Huchallikuspa kawsaq runaqa
¿imanasqataq quejakun kay pachapiqa?

40 Imaynam kawsasqanchiktayá allinta qawarikusun.
Kaqllamantayá Tayta Diosman kutirikusun.
41 Hanaq pachapi kaq Diospiyá piensarisun.
Payta mañakuspayá kaynata nisun:
42 Huchallikusqaykutam mana pampachawarqankikuchu.
Mana kasukusqaykutam mana pampachawarqankikuchu.

43 Anchata piñakuspaykim qatikachawarqankiku.
Mana llakipayarikuspaykim wañuchiwarqankiku.
44 Puyukunawanmi harkarachikunki
mañakusqaykuta manaña uyarinaykipaq.
45 Llapallan runakunapa qayllanpim
churawankiku millakuypaqña kanaykupaq.

46 Contraykupim rimarqa llapallan enemigoyku.
47 Mancharichisqa hinaspa toqllapa hapisqanmi kaniku.
Tuñichisqa purmachisqapa kasqanpim tarikuniku.
48 Kuyasqay llaqtamasiykunam
chinkachisqaña kachkan.
Chayraykum weqeykunapas
mayu hinaraq kallparichkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

49 Mana taniytam weqellaykuna sutuchkan.
Mana samaytam weqellaykuna sutuchkan
50 hanaq pachapi kaq Tayta Dios qawamunankama,
hanaq pachapi kaq Tayta Dios rikumunankama.
51 Llaqtapi kaq llapallan sipaskunamantam
sonqoy waqachkan.
Ñawiykunapas nanay-nanay kanankamam
sonqoy waqachkan.

52 Alton pawaq animalta hinam
mana imamanta enemigoykuna hapiruwan.
53 Kawsachkaqllatam pozopi chinkarachin.
Chaypi kachkaptiymi rumiwan taparuwan.
54 Umaykamam yakupas pamparuwarqaraq
chaymi nirqani: “Wañukusaqñam” nisparaq.

55 Dios Taytalláy, qamtam qayakamullarqayki.
Pozopa ukumantaraqmi qayakamullarqayki.
56 Qayakamusqaytam uyariykullawarqanki.
“Ay, ay” nimusqaytam chaskiykuwarqanki.
Mañakamusqaytam uyariykullarqanki.
57 Qayakamusqay punchawpim asuykamuwarqanki.
“Ama manchakuychu” nispam niykullawarqanki.

58 Señorlláy, asuntoypim defiendeykuwarqanki.
Señorlláy, vidallaytam libraykuwarqanki.
59 Qawarqankim ñakarisqayta Dios Taytalláy.
Qamyá allichaykapuway Dios Taytalláy.
60 Vengakuwanankupaq tukuy piensasqankutaqa yachankim.
Contraypi tukuy tanteasqankutaqa qamqa yachankim.

61 Dios Taytalláy, uyarirqankim insultawasqankuta.
Uyarirqankim contraypi tukuy mana allin piensasqankuta.
62 Uyarirqankitaqmi contraypi hoqarikuqkunapa
rimasqankutapas.
Uyarirqankitaqmi tukuy tiempo contraypi
piensasqankutapas.
63 Qawariyá tukuy rurasqankupi burlakuwasqankuta.
Qawariyá ñoqamanta burlakuspa takisqankuta.

64 Dios Taytalláy, paykunamanyá pagapuy.
Rurasqankuman hinayá qamqa pagapuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

65 Paykunapa sonqonkutaqa rumiyarachiyá.
Paykunataqa ñakaykuy pasaypaqtayá.
66 Dios Taytalláy, piñakuspaykiyá
qatikachay paykunataqa.
Kay pachapi qayllaykimantayá
chinkarachiy paykunataqa.

Jerusalen llaqta vencesqa kasqanmanta

4 1 ¡Imaynanpimá qoriqa qachachakurun!
¡Imaynanpimá allin qoriqa chapukurun!
¡Imaynanpimá templopa alhaja
ruminkunaqa wischurayachkan!
¡Llapallan callekunapa esquinankunapiraqmi
wischurayachkan!

2 Sion Moqo llaqtapi ancha estimasqa runakunaqa
¿imaynanpimá allpa manka hinañaqa rikurirunku?
Qori-puromantapas ancha estimasqa runakunaqa
¿imaynanpimá olleropa rurasqan manka hinañaqa rikurirunku?

3 Atoqkunapas uñachankunataqa ñuñunmi.
Atoqkunapas wawachankunataqa mikuchinmi.
Chunniqpi avestruz animalkunamanraqmi
rikchakun llaqtamasiykunaqa.
Chay animalkuna hina mana llakipayakuqmi
ñoqapa llaqtamasiykunaqa.
4 Ñuñuq wawachakunapa qallunmi
laqanakurunku yakumanta.
Warmachakuna mañakuptinpas
manam pipas qoykunchu tantata.

5 Miski mikuykunalla mikukuq runakunaqa
callekunapim wañunayachkanku.
Allin pachakunallawan pachakuqkunaqa
qopa patapiñam chutarayachkanku.

6 Llaqtamasiykunapa mana allin rurasqankunaqa
Sodomapa huchanmantapas aswanraqmi karqa.
Qonqaymanta chinkachisqam karqaku paykunaqa.
Mana atacachkasqam chinkarurqa paykunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Llaqtanchikpi akllasqa runakunapas karqa
ritimantapas aswan yuraqraqmi.
Llaqtanchikpi akllasqa runakunapas karqa
lechemantapas aswan yuraqraqmi.
Paykunaqa karqa coral alhaja rumimantapas
aswan rosado cuerpoyoqraqmi.
Paykunaqa karqa zafiro alhaja rumimantapas
kuyayllapaq rikchayniyoqraqmi.

8 Kunanqa tutayaymantapas aswan yanaraqmi rikurirunku.
Callekunapipas manaña reqsinam rikurirunku.
Kaspi hina tullunwan qarallanñam rikurirunku.

9 Yarqaywan wañuqkunamantaqa
guerrapi wañuqkunaraqmi aswan allinqa.
Mikunankupaq kawsayninku manaña kaptinmi
allillamanta wañurqaku paykunaqa.

10 Wawachankuta ancha kuyaq mamakunam
kikillanku wawachankuta yanururqaku.
Wawallankum mikuyninku rikurirurqa
llaqtamasiykunata wañurachiptinku.

11 Tayta Diosqa piñakusqanman hinam chaynata rurarqa.
Toqyaruchkaq hina piñakuyninwanmi chaynata rurarqa.
Sion Moqopi llaqtatam payqa kañaykurqa.
Cimientonkamaraqmi llaqtaqa ruparurqa.

12 Nacionkunapi reykunapas manam creerqakuchu
contraykupi kaqkuna Jerusalen llaqtapa
zaguanninkuna yaykunantaqa.
Tukuy kay pachapi *yachaqkunapas manam creerqakuchu
Jerusalen llaqtapa zaguanninkunata enemigoyku yaykunantaqa.

13 Chaykunaqa pasakurqa
Diosmanta willakuqkunapa huchanraykum.
Chaykunaqa pasakurqa
sacerdotekunapa mana allinkuna rurasqankuraykum
chaynataq llaqta ukupi
allin ruraq runakunata wañuchisqankuraykum.

14 Ñawsakuna hinaraqmi callekunapi purichkanku paykunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pachankupas yawarllañam kachkan paykunapaqa.
Chayraykum manaña pipas munarqachu llachpaykuytaqa.

15 Paykunatam runakuna nirqaku:
"¡Asurikuychik, millakuypaqñam
qamkunaqa kankichik!" nispa.
"¡Asurikuychik, asurikuychik, ama
llachpawaykuchu!" nispa.
Lluptispanku yanqa puriptinkum
nacionkuna nirqaku:
"Kaypiqa manañam haykapipas
*yachanqakuñachu" nispa.

16 Tayta Diosmi qayllanmanta cheqerachirqa.
Manañam favorecerqañachu paykunataqa.
Sacerdotekunapas manaña respetasqam karqaku.
Yuyaqkunapas manaña llakipayasqam karqaku.

17 Qawasqaykuraykum pisipasqaña kachkaniku.
Yanapaqniykutam yanqa suyachkaniku.
Llaqta cuidana torremantam qawachkaniku.
Mana salvay atiq naciontam suyachkaniku.

18 Puriptiykupas wateqawankum ñoqaykutaqa.
Manañam puriymankuchu calleykupiqa.
Tukurunanku punchawmi hichpamuchkanña.
Wañurunayku punchawmi chayamuchkanña.

19 Utqayman kallpaqkunam qatikachawarqaku.
Ankamantapas aswan utqaymanraqmi qatikachawarqaku.
Orqokunapim paykunaqa qatikachawarqaku.
Chunniqpim paykunaqa wateqawarqaku.

20 Tayta Diospa sapaqchasqan reytam
uchkuman hina wichiykachinku.
Kawsachiwaqniyku reytam
uchkuman hina wichiykachinku.
Chay reyniykumantam nirqaniku:
"Llantukuchkaq hinam payman amparakusunchik" nispa.
Chay reyniykumantam nirqaniku:
"Nacionkunapa allin reqsisqanmi kawsakusunchik" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Edom nacionpi kaqkuna, asikuyllawanñayá kusikuychik.
Uz lawpi *yachaqkuna, asikuyllawanñayá kusikuychik.
Tomanaykipaq copam qanmanpas chayamunqa.
Sinkaruspa qalalla kanaykim chayamunqa.

22 Yaw sumaq Sion llaqta, tukurunñam
castigasqa kaynikiqa.
Tayta Diosqa manañam pusachisunkichu presotaqa.
Edom nacionpi kaqkuna, castigasunkichikmi
mana allin rurasqaykichikmantaqa.
Edom nacionpi kaqkuna, qawachinqataqmi
qamkunapa huchallikusqaykichiktaqa.

Tayta Dios llakipayarikunanpaq mañakusqankumanta

5 1 Dios Taytallayku, sucedewasqankumantayá yuyariy.
Dios Taytallayku, insultawasqankutayá qawariy.
2 Herenciaykupas forastero runakunapañam.
Wasiykupas mana reqsisqayku runakunapañam.
3 Mana taytayoq hinañam rikuriruniku.
Mamaykupas viudakuna hinañam rikurirunku.
4 Tomanayku yakutapas rantinikuñam.
Yantatapas rantiniku preciowanñam.
5 Qatikachawaqniykum hichpallaykupiña kachkanku.
Pisiparuptiykupas manaña samariqtam ruraruwanku.
6 Saksanaykukama mikunaykupaqmi Egipto nacion
runakunaman makillaykuta haywariniku.
Saksanaykukama mikunaykupaqmi Asiria nacion
runakunaman makillaykuta haywariniku.
7 Ñoqaykupa abueloykum huchallikuruspa chinkarunku.
Castigasqa kanankumantam ñoqaykuña ñakarichkaniku.
8 Sirvientekunapa munaychakusqanñam kachkaniku.
Manañam kanchu paykunamanta libraqniyku.
9 Yaqaña wañuymanpas chayaspam
mikunaykutapas apamuniku.
Chunniqpi peleaqkunamanta lluptistinmi
mikunaykutapas apamuniku.
10 Cuerpollaykupas nina hinaraqmi ruparichkan.
Yarqaymanta calenturawanmi chaynata ruparichkan.
11 Sion llaqtapi *yachaq warmikunatam abusarqaku.
Juda nacion llaqtakunapi doncellakunatam abusarqaku.
12 Kamachikuqkunatam warkururqaku makinkumanta.
Paykunaqa manam respetarqakuchu yuyaqkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Mozokunatam kutanankupaq churarunku.
Warmakunam yanta qepiwan tankikachanku.
14 Llaqtapa zaguanninpi ancianokunam manaña kanchu.
Mozokunapas tocanankutam manaña tocankuñachu.
15 Sonqoykupi kusikuyniykum chinkarun.
Tusuyniykupas llakikuymanñam tikrakurun.
16 Wichirunmi umaykupi coronaykupas.
¡Imaynaraq kasaqku huchallikusqaykumantapas!
17 Chayraykum sonqoykupas onqoq hinaña karun.
Chayraykum ñawiykupas pasaypaq tutayarun.
18 Sion Moqopi llaqtaqa purmarunñam.
Chaypiqa purichkan atoqkunallañam.
19 Dios Taytalláy, qanmi ichaqa wiñaypaq gobiernanki.
Dios Taytalláy, qamqa wiña-wiñaypaqmi gobiernanki.
20 ¿Imanasqataq pasaypaqtaqa qonqaruwankiku?
¿Imanasqataq unay tiempoqa saqeruwankiku?
21 Dios Taytalláy,
qanman kutirikunaykupaqyá kutirichiwayku.
Dios Taytalláy,
ñawpaq tiempopi kasqaykuman hinayá mosoqyachiwayku.
22 Qamqariki qepanchakuru wankikim pasaypaqta.
Contraykupim qamqa piñakurunki ancha-anchata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

EZEQUIELPA QELLQASQAN LIBRO

Diosmanta willakuq Ezequielpa sutinwan sutichasqam kay libroqa. Ezequielqa preso pusasqam karqa Babilonia nacionman manaraq Jerusalen llaqta tuñichisqa kachkaptin otaq pichqa pachak pusaq chunkan soqtayoq wata manaraq Jesucristo nacechkaptin. Ezequielqa rimarqa Babilonia nacionpi tarikuq castamasinkunapaqwan Jerusalen llaqtapi kaqkunapaqmi.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Diosmanta willakuq kananpaq Ezequiel akllasqa kasqanmanta, runakunaman castigo hamunanmanta, willakuntaqmi Jerusalen llaqta qonqaymanta vencesqa kaspa tuñichisqa kananmantapas (1-24).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel casta runakuna ñakarichiqman hinaspa pantayman pusaqninkunaman Tayta Diospa castigon hamunanmanta, willakuntaqmi Jerusalen llaqta tuñiruptinña Ezequielpa rimasqankunamantapas (25-32).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun preso pusasqa kaqkunata Dios consuelasqanmanta, nacionninkuman kutimuptinku allin tiempokuna kananmanta hinaspa Gog sutiyoq reypa contranpi willakuymanta (33-39).

Tawa kaq parteñataqmi willakun hamuq tiempopi imaynam nacionninku hinaspa templonku kananmanta (40-48).

Ezequielqa ancha iñiyniyoq hinaspa allin piensaqmi karqa. Diospa qawachisqankunatam sumaqta entiendespan allin rikchanachiykunawan yachachirqa. Willakurqam Israel nacionqa hatarichisqa kananmanta, chaytam rikchanachirqa Diospa Espiritunpa kawsarichisqan tullukunawan (37:1-14).

Diosta tiyananpi Ezequiel rikusqanmanta

1 1-3 Ñoqam kani Buzi sutiyoq runapa churin sacerdote Ezequiel. Huk punchawmi kachkarqani Quebar sutiyoq mayupa patanpi. Chay mayuqariki kachkan Babilonia nacionpim. Chaypimá kachkarqani llaqtaykumanta preso pusasqa kaqkunapiwan. Chaypi kachkaptiymi cielokuna kichakuykurqa hinaptinmi revelacionniypi Diosta rikurqani. Chayqa pasakurqa kimsa chunka watapa tawa kaq killanpim hinaspa chay killapa pichqa kaq punchawninpim. Llaqtanmanta Joaquim sutiyoq rey preso pusasqa kasqanmanta pichqa watanmanña richkaptinmi chayqa pasakurqa. Chaypim Tayta Dios hapiykuwaspan atiyninta qowarqa. 4 Qawariptiymi llumpa-llumpay viento

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

norte lawmanta hamukuchkasqa. Huk hatun puyumantañataqmi lloqsimurqa llipyachkaq hina ninakuna. Chaypa muyuriqninpiñataqmi antaqa hina llumpayllaña kanchay karqa. Chay llipyachkaq hina ninakunapa chawpinpiñataqmi kachkarqa chipityachkaq bronceman rikchakuq kanchay. 5 Chaypa chawpinpiñataqmi kachkasqa runaman rikchakuq tawa kawsachkaq animalkuna. 6 Paykunaqa sapakamam karqa tawa uyayoq chaynataq tawa raprayoq. 7 Paykunapa piernanmi karqa derecholla, chakinkuñataqmi karqa toropa chakin hina. Chay chakinkunam chipipipirqa lluchkay-lluchkay rurasqa bronce hina. 8 Paykunaqa tawa uyayoq hinaspa tawa raprayoq kaspapas sapakamam tawan waqtankupi runapa makin hina makiyoq karqaku. Chay makinkuqa karqa raprankupa urachanpim. 9 Hukninpa rapranmi tupanakuq hukninpa rapranman. Purispankuqa mana kaynaman-waknaman muyurispam derecholla richkarqaku. 10 Sapakamapa tawantin uyankum kayna karqa: Ñawpaq uyanmi karqa runapa uyanman rikchakuq, *alleq lawninpi uyañataqmi karqa leonpa uyanman rikchakuq, *ichoq lawninpi uyañataqmi karqa toropa uyanman rikchakuq, qepan lawpi uyañataqmi karqa ankapa uyanman rikchakuq. 11 Chaynamá karqa paykunapa uyankunaqa. Rapranku-nañataqmi karqa altoman mastarisqa. Chay iskay mastarisqa raprankunam tupanakurqa waqtanpi kaq hukninpa rapranwan. Iskaynin puchuq rapran-kunawanñataqmi tapakurqa cuerponta. 12 Paykunaqa sapakamam mana kaynaman-waknaman muyurispa derecholla rirqaku maymanpas espiritupa pusasqanman. 13 Chay tawantin kawsachkaq animalkunapa rikchayninmi karqa rupachkaq sansa hina chaynataq lenguachkaq mechero hina. Paykunapa chawpinpimá chay lenguachkaq nina kaynaman-waknaman purirqa. Chay ninaqa karqa llumpay kancharichkaqmi. Chay ninamantataqmi lloqsirqa achka llipyaykuna. 14 Chay kawsachkaq animalkunam llipyamuchkaq hina kaynaman-waknaman kallpakachaqku.

15 Kawsachkaq animalkunata qawachkaspam pampapi rikururqani huk ruedata. Sapakamapa waqtanpim kasqa huk rueda. 16 Chay ruedakunapa rikchayninqa karqa llipipipichkaq alhaja rumimanta rurasqa hinam. Chay tawantin ruedakunam karqa kaqkamalla. Chaynataqmi chay ruedakunapa rikchayninqa karqa iskay chakanakuq rueda hina. 17 Mana muyurispam uyanku lawman derecholla riqku. Atiqkum tawa lawninman puriyta. 18 Chay ruedapa aronkunam karqa mancharikuypaq hatu-hatunkuna. Chaypa muyuriqninpim karqa llipityachkaq ñawikuna hina. Chaynam karqa tawan ruedakunapi. 19 Kawsachkaq animalkuna puriptinmi chay ruedakunapas paykunawantaq rirqa. Kawsachkaq animalkuna pampamanta hoqarikuptinpas paykunawantaqmi chay ruedakunapas hoqarikuq. 20 Paykunaqa maymanpas riqku espiritupa risqanmanmi. Paykunawan kuskataqmi riq chay ruedakunapas, chaynaqa karqa chay kawsachkaq animalkunapi hina ruedakunapipas espiritu kasqanraykum. 21 Kawsachkaq animalkuna puriptinqa puriqtaqmi ruedakunapas, paykuna sayaptinqa sayaqtaqmi ruedakunapas, pam-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pamanta paykuna hoqarikuptinqa paykunawantaqmi ruedakunapas hoqarikuq, chay kawsachkaq animalkunapi espirituqa kachkarqataqmi chay ruedakunapipas.
22 Paykunapa umankupa hawanpim mastarisqa karqa tapaykuq toldo hina. Chayqa karqa mancharikuypaq kancharichkaq riti hinam. 23 Chay tapaykuq toldopa urachanpiñataqmi derecholla mastarikurqa chay kawsachkaq animalkunapa raprankuna. Hukninpa rapranmi hukninpawan tupanasqa karqa. Iskaynin puchuq raprankunawanñataqmi sapakama tapakurqa cuerponkuta. 24 Uyarirqanitaqmi puriptinku chay raprankunaqa llumpay bullallataña rurasqantapas. Chay bulla rurasqankuqa karqa hatun mayupa qapariynin hinam otaq tukuy atiyniyoqpa qayakuynin hinam otaq nana-nanaq tropakunapa purisqan hinam. Sayaykuptinkuqa chay raprankupas uraykuqmi. 25 Chayna sayaykuspa raprankuta uraykachiptinkum huk qapariy uyarikurqa chay tapaykuq toldopa hawanmanta. 26 Chay tapaykuq toldopa hawanpiñataqmi rikurqani huk tiyana kaqllata. Chay tiyanapa hawanpim kachkarqa runa kaqlla. 27 Weqawman rikchakuqmanta hanaymanmi rikurqani ninawan intusqa llipityachkaq metalta hina. Chay weqawman rikchakuqmanta uraymanñataqmi rikurqani hina kaqllata. Chay qawasqay runa kaqllapa muyuriqninpiñataqmi rikurqani llipityachkaq kanchayta. 28 Chay muyuriqninpi kanchariyqa karqa paramuptin puyu ukumanta chirapa rikurimuchkaq hinam. Chaynatamá Tayta Diospa kanchariyninqa ñoqaman rikuriykuwarqa.

Ezequielta Dios qayasqanmanta

Chayta rikuruspaymi qonqoranpa pampaman kumuykurqani. Chaymantañataqmi uyarirqani huk kaqninpa kayna niwasqanta:

2 1 —Sayariy runapa churin, ñoqam rimapayasqayki
2 Chaynata rimapayawanankamam ñoqaman huntaykuwarqa Diospa Espiritun hinaspam sayarirachiwarqa chaymi uyarirqani rimapayawaqniyta. 3 Paymi kaynata niwarqa:
—Runapa churin, qamtam kachasqayki Israelpa mirayninkunaman. Paykunaqariki ñoqapa contraypim hoqarikurqaku. Paykunapas chaynataq abuelonkupas kunan punchawkamam ñoqataqa mana kasuwankuñachu. 4 Ñoqaqariki kachachkayki qara uya rumi sonqo runakunamanmi. Paykunatam ninki ñoqa Tayta Diospa imam nisqayta. 5 Qamqa ninkimá uyarisuptiki otaq mana uyarisuptikipas. Paykunaqariki kanku mana kasukuqkunapa castankunam. Ichaqa yachanqakum paykunapa chawpinpiqa ñoqamanta willakuq huk runa kasqanta. 6 Runapa churin, amam qamqa manchakunkichu paykunataqa nitaq imam nisusqaykitapas. Kichkakunapa muyuykusqan hinaña kaspapas otaq atoq-atoq urukunapa chawpichasqanña kaspapas amam manchakunkichu. Amamá manchakunkichu imataña nisuptikipas, amataqmá hukmanyankichu paykunapa qayllanpiqa. Paykunaqariki kanku mana kasukuqkunapa castankunam. 7 Qamqa imam nisqaykunatam willankipuni uyariptinku otaq mana uyariptinkupas. Paykunaqariki kanku mana kasukuqkunam. 8 Chaynaqa runapa churin, allintayá

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

uyariy kay nisqaykunata. Amayá chay mana kasukuqkunapa castankuna hinaqa kaychu. Simikita kicharispayá mikuy kay qosqayta —nispa.

9 Qawariptiymi huk maki haywamuwachkasqa huk wankusqa librota.
10 Qawachkaptiymi chay wankusqa libroqa mastarikuykurqa hinaptinmi chaypiqa ñawpaqninpipas chaynataq qepanpipas qellqasqa kasqa aya takikuna, llakiwan hapichikuykuna hinaspa llaki waqaykuna.

3 1 Hinaptinmi niwarqa:

—Runapa churin, qamqa kay tarisqaykitayá mikuy. Kay wankusqa librota mikuruspayá Israelpa castankunata rimapayamuy —nispa.

2 Chaymi simiyta kichaykuptiy mikurachiwarqa chay wankusqa librota
3 hinaspam niwarqa kaynata:

—Runapa churin, saksanaykikamayá mikuy kay qosqay wankusqa librota —nispa.

Mikuruptiymi simiypi karqa abejapa miskin hinaraq 4 chaymi niwarqa:

—Runapa churin, chaynaqa Israelpa castankunamanyá willamuy kay imam nisqaykunata. 5 Manam ñoqaqa kachachkayki sasallaña rimayniyoq runakunamanchu nitaq rimasqankupas mana entiendena runakunamanchu aswanqa Israelpa castan runakunamanmi. 6 Manam kachachkaykiqa nanananaq runakunamanchu nitaq sasallaña rimayniyoq runakunamanchu nitaq rimasqankupas mana entiendena runakunamanchu. Paykunamanña kachaptiypas paykunaqa kasusunkimanmi. 7 Israelpa castankunam ichaqa mana kasusunkichu, chaynaqa kanqaku ñoqatapas mana kasuwasqankuraykum. Israelpa llapallan castankunaqa kanku qara uya rumi sonqokunam. 8 Ñoqam qamtapas tikrarusqayki paykuna hina qara uyaman chaynataq urkuykipas mana hukmanyaqman. 9 Urkuykitaqa tikrarusaq nina rumiman hinañam. Amam paykunataqa manchakunkichu, amam hukmanyankichu paykunapa qayllanpiqa. Paykunaqa mana kasukuqkunapa castankunam kanku —nispa.

10 Chay rimapayawaqniymi niwarqataq:

—Runapa churin, qamqa uyariwaspaykiyá sonqoykipi waqaychay kay rimapayasqaykunata. 11 Preso pusasqa llaqtamasikikunaman rispayá watukamuy. Paykunatam: “Tayta Diosmi nin kaynata” nispa ninki. Ninkimá uyarisuptiki otaq mana uyarisuptikipas.

12 Chaymantam hoqariruwarqa Diospa Espiritun. Hinaptinmi ñoqapa qepaypi uyarirurqani nisyu-nisyu bullallawanña:

¡*Yachasqan lugarmantayá alabasqa kachun kancharichkaq Tayta Diosqa! —niqta.

13 Uyarirqanitaqmi sapakama pawachkaq animalkunapa rapranpas qaqonakuspan nisyu-nisyu bullallaña rurasqantapas chaynataq paykunapa waqtanpi ruedakunapa bullallaña rurasqantapas. 14 Chaynapimá ñoqataqa Diospa Espiritun hoqariruwaspan huklawman pusaruwarqa. Chaymi ñoqaqa llakisqallaña hinaspa piñasqallaña pasakurqani. Ichaqa Tayta Diosmi nisyuniqta hapiwarqa. 15 Chaynapim ñoqaqa chayarurqani Tel Abib

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq llaqtaman. Chayqa kachkan Quebar sutiyoq mayupa patanpim. Chaypimá *yacharqaku preso pusasqa kaq Israelpa castankuna. Chaypim paykunawan qanchis punchaw yacharqani mana ima rurakuytapas atistin.

Ezequielqa llaqta cuidaq hina kasqanmanta
(Ez 33:1-9)

16 Chay qanchis punchaw pasaruptinmi Tayta Dios niwarqa kaynata:
17—Runapa churin, qamtam churaykuyki llaqta cuidaqta hina Israelpa castankunapaq. Imapas qanman willasqaytam ñoqapa rantiypi paykunata qaqchanki. 18 Ñoqam mana allin ruraq runata niyman: "Wañunkipunim" nispa. Sichum chay mana allin ruraq runata mana rimapayankichu chay mana allin kawsasqanmanta chaynapi musyakuspan kawsananpaq hinaptinqa chay mana allin rurasqanmanta mana wanakusqanraykum wañurunqa. Ichaqa chay wañurusqanmantam cuentata mañasqayki. 19 Ichaqa chay mana allin ruraq runata qaqchachkaptikipas mana wanakuptinqa nitaq mana allin kawsasqantapas saqeptinqa kikinpunim wañunqa mana allin rurasqanmanta, qanmi ichaqa mana huchayoq kanki. 20 Allinkunata rurachkaspan allin ruraq runapas qepanchakuruwaspa mana allinta ruraptinqa ñoqam paypaq churarusaq huk trancata hina hinaptinmi payqa wañurunqa. Mana qaqchasqaykiraykum payqa huchanpi wañurunqa. Manam yuyarisqachu kanqa tukuy allin rurasqankunapas ichaqa paypa wañusqanmantam cuentata mañasqayki. 21 Ichaqa sichu allin ruraq runata qaqchanki mana huchallikunanpaq hinaptinqa kawsakunqam qaqchasqaykita kasukuspan, chaynapim qamqa mana huchayoq kanki.

Ezequiel mana rimaq rikurirusqanmanta

22 Tayta Diosmi atiyninwan hapiykuwaspan chaypi niwarqa:
—Hatarispayki lloqsiy wak pampaman, hinaptinmi chaypi rimapayasqayki —nispa.
23 Chaynapim ñoqaqa hatarispay chay pampaman rirqani. Chaypim kachkasqa Tayta Diospa kanchariynin, chay kanchariyqa kachkasqa Quebar Mayupa patanpi rikusqay hinam. Chaymi qonqoranpa pampaman kumuykurqani. 24 Hinaptinmi Diospa Espiritun huntaykuwaspan sayarirachiwarqa. Chaymantam rimapayawarqa kaynata:
—Rispaykiyá wasikipi wichqakaramuy. 25 Qamtaqa runapa churin, waskawan hapirususpaykim chaqnarusunki, chaynapim runakunapa chawpinpiqa manaña purinkiñachu. 26 Qalluykitapas paladarnikiman laqarachiptiymi mana rimaqña rikurirunki. Paykunataqa mana kasukuqkunapa castan kaptinpas manañam qaqchayta atinkichu. 27 Ichaqa qanman rimapayaspayqa huktawanmi rimachisqayki hinaptinmi: "Tayta Diosmi nin kaynata" nispa willanki. Uyariy munaqqariki uyarinqam, mana uyariy munaqchá ichaqa mana uyarinqachu. Paykunaqariki mana kasukuqkunapa castanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqta tropakunapa atacasqan kananmanta

4 1—Chaynaqa runapa churin, huk ladrillota hapiykuspaykiyá ñawpaqnikiman churay hinaspayá chaypa hawanpi Jerusalen llaqtata dibujay. 2 Chay llaqtapa muyuriqnintam wichqarunki. Ama ayqenankupaq hinam murallarunki. Chay llaqtapa murallanpa qepanpi allpatañataqmi huk hawaqllaman montonarunki. Chay llaqtapa ñawpaqninpim sayarachinki llapa tropakunata. Llaqtapa muyuriqnin muralla tuñichinapaqmi churarunki machu-machu takaq qerukunata. 3 Huk llaspa fierrota hapispayá murallata hina sayarachiy chaynapi qanmantawan llaqtamanta rakinanpaq. Chaynapim qamqa rikchakunki llaqta atacachkaq runaman. Chaynatamá qamqa llaqtata muyuchkaq hina wichqarunki. Chay rurasqaykiqa kanqa huk rikchanachiymi Israel castakunapaq.

4—Chaynataqmi qamqa waqtapanki *ichoqniki lawllaman. Chaynataqa ruranki Israel castakunapa mana allin rurasqankuna apachkaq hina kanaykipaqmi. Hayka punchawpas chay lawman waqtapasqaykiman hinam Israel castakunapa mana allin rurasqankuta apanki. 5 Chaynataqa rurachisqayki kimsa pachak isqon chunkan punchawtapunim chaynapi Israel castakunapa mana allin rurasqanku apanaykipaq. Chayna watakunamiki paykunaqa mana allinta rurarqaku. 6 Chayna punchawkunata cumpliruspaykiñataqmi waqtapaykunki *alleqniki lawllamanña. Chaynapim qamqa Juda castakunapa mana allin rurasqan apachkaq hina kanki tawa chunka punchawpuni. Huk punchawtam qoyki huk watata hina. 7 Chay atacasqa Jerusalen llaqta lawman muyuriruspam brazoykita qempikuykunki hinaspam chay llaqtapa contranpi ñoqapa rantiypi rimanki. 8 Kunanmi ñoqa watarusqayki waskakunawan hinaptinmi mana muyuyta atinkichu kaylawman nitaq waklawmanpas. Chaynam kanki atacasqayki punchaw tukunankama.

9—Qamyá apamuy trigota, cebadata, habasta, lentejata, mijo hinaspa espelta sutiyoq kawsayta. Chaykunata huk mankallapi taqruruspayá ruray tantakunata. Chaytam mikunki chay kimsa pachak isqon chunkan punchawpuni *ichoq lawman waqtapaspayki. 10 As-asllamanta mikuspam cuarto kilollata mikunki sapa punchaw. 11 Yakutapas tomankiqa medisqallatam. Sapa punchawpaqmi kanqa parte litrolla. Tomankiqa as-asllamantamá. 12 Mikunaykipaqmi cebadamanta tortilla hina tantata ruranki. Chaytaqa kankanki runapa chakisqa ispayninwanmi. Llapa runakuna qawachkaptinmi chaytaqa ruranki.

13 Tayta Diosmi nirqaraq kaynata:

—Israelpa miraynin runakunata huklaw nacionkunaman presota pusachiptiymi kayna qacha tantakunata mikunqaku —nispa.

14 Chaymi ñoqañataq nirqani:

—Señor Diosllay, ñoqaqa manam haykapipas kayna millakuypaq kaqkunataqa mikurqanichu. Manam haykapipas kikillanmanta wañuq animalpa aychantaqa mikurqanichu, manam haykapipas purun animalpa tisapasqan aychataqa mikurqanichu. Millakuypaq aychakunaqa warma kasqaymantapas manam simiyman yaykurqachu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Hinaptinmi payñataq niwarqa:
—Chaynaqa runapa chakisqa ispayninmantaqa animalpa karkanwanñayá tantakuy —nispa.
16 Payqa niwarqataqmi:
—Runapa churin, ñoqam Jerusalen llaqtapi mikuykunata chinkarachisaq. Paykunaqa tantatapas pesasqallatañam llakillawanña mikunqaku, yakutapas hukmanyastinmi tomanqaku medisqallataña. 17 Chaynapim tantankupas hinaspa yakunkupas pisiptin hukmanyasqallaña qawanakunqaku. Paykunaqa mana allin rurasqankuraykum ismuchkaq hina tukurunqaku.

5 1 Runapa churin, hapiyá chukcha rutuqpa navajan kaqlla huk ñawchi espadata hinaspayá chukchaykita ruturuspa barbaykitapas siksiruy. Hinaspayá balanzata hapispayki chay chukchaykita kimsaman rakiy. 2 Chay llaqta atacayta tukuruspaykiñataqmi chay huknin rakisqayki chukchaykita kañanki llaqtapa chawpinpi. Chaymantañataqyá chay huknin rakisqayki chukchaykita kuchuparuy chay llaqtapa muyuriqninpi. Chay huknin rakisqayki chukchaykitañataqmi wayrawan aparachinki. Ñoqam espadata horqoykuspay paykunata qatikachasaq. 3 Chaynataqyá asllapas rutusqa chukchaykita hapiykuspa pachaykipa puntanman wataruy. 4 Chay aslla chukchamantapas iskay kimsatayá ninaman wischuykuy kañakunanpaq. Chaymantam nina lloqsinqa lliw Israel castakunapa contranpi.
5 —Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Chayqariki Jerusalen llaqtam. Chay llaqtataqariki ñoqam churarqani llapa nacionkunapa chawpinpi hinaspa muyuriqnin allpakunapa chawpinpi. 6 Chaypi kaq runakunaqa mana allinta ruraspam leyniykunatawan decretoykunata mana kasukunkuchu. Paykunaqa llapa nacionkunamantapas chaynataq muyuriqninpi kaq runakunamantapas aswan mana allinraqmi rikurirunku. Paykunaqa leyniykunata qepanchakuruspam manataq kawsankupas decretoykunaman hinachu.
7 —Chayraykum ñoqa Señor Dios nini: Qamkunaqa kankichik muyuriqnikichikpi nacionkunamantapas pasaypaq mana kasukuqmi. Qamkunaqa manam decretoykunaman hinachu kawsarqankichik, manataqmi leyniykunaman hinataqchu rurarqankichikpas. Manataqmi nacionkunapa chawpinpi kachkaspapas leyniykunaman hinataqchu rurarqankichik. 8 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Ñoqapas qamkunapa contraykichikpim sayarirusaq. Ñoqaqa wakin nacionkunapa qayllanpim sentenciaspay castigasqayki. 9 Chaynataqa rurasaq mana haykapipas rurasqayta hinam, manataqmi chaynataqa huktawanqa rurasaqchu. ¡Mayna millakuypaqmi chay rurasqaykichikkunaqa! 10 Chayraykum qamkuna ukupiqa mama-taytakunapas wawa-churinkuta mikunqaku, wawa-churinkunañataqmi mama-taytankuta mikunqaku. Ñoqam qamkunataqa castigasqaykichik hinaspam puchuqkunatañataq wayrapa kanan tukuy hinastinman cheqerachisaq. 11 Kikiyraykum ñoqa Señor Dios jurani: Qamkunam santuarioyta rurarqankichik cheqnisqay pasaypaq millakuypaq kaqkunawan, chayraykum ñoqapas qamkunamantaqa kuyapayakuyniyta suchurichisaq. Manañam llakipayasqaykichikñachu aswanqa castigasqaykichikpunim. 12 Qamkunamanta kimsaman rakisqamanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hukninmi wañunqa peste onqoywan, wakinñataqmi yarqaypa tukusqan kanqa. Huknin rakisqa parteñataqmi espadawan wañuchisqa kanqa llaqtapa muyuriqninpi. Chay puchuq rakisqa runakunatañataqmi wayrapa kanan tukuy hinastinman cheqerachisaq. Ñoqaqa espadayta horqoykuspaymi paykunata qatikachasaq.
13 Chaynapim ñoqapa piñakuyniyqa cumplikurunqa, chaynataqmi qamkunapa contraykichikpi piñakusqaypas tanirunqa. Chayraqmi ñoqaqa saksasqa hina kasaq. Chaynapim qamkunaqa yachankichik ñoqa Tayta Diosqa sientikuruspay hinaspa qamkunapa contraykichikpi piñakuyniyta tukuruspay kayna rimasqayta.
14 Jerusalen llaqta, qamtaqa purmarachiptiymi kanki monto-monton rumikunallaña, muyuriqniki nacionkunapa chawpinpim penqayta rurarusqayki chaynapi ñawpaqniki pasaqkunapas qawanankupaq. 15 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Qam llaqtaqa kanki penqaypaqmi, burlakunapaqmi, correginapaqmi hinaspa muyuriqnikipi nacionkunapa mancharikunanmi. Qampa contraykipi qaqchaspay, piñakuywan hinaspa rabiawan sentenciasqayta cumpliptiymi chaynaqa kanki. 16 Wañuchinaypaq mana allin flechaykunata flechachkaq hinam qampa hawaykiman kachaykamusaq. Arí, qamkunapa hawaykichikmanmi yarqaytawan muchuykunata kachaykamusaq, lliw mikuykunatam ñoqaqa chinkarachisaq.
17 Apachimusaqmá qamkunaman yarqayta chaynataq runa mikuq purun animalkunatapas chaymi qamkunaqa mana wawa-churiyoq kankichik. Qamkuna ukupi runakunam wañunqa peste onqoywan, runa wañuchiqkunapa makinpi hinaspa apamusqay guerrawan. Chaynatam nini ñoqa Tayta Dios.

Taytacha-mamachakunapa contranpi Ezequiel rimasqanmanta

6 1 Ñoqatam Tayta Dios niwarqa kaynata:
2 —Runapa churin, Israel nacionpa chawpinpi orqokunata qawarispayá contrankupi rimariy 3 kaynata: “Israel nacionpi orqokuna, moqokuna, wayqokuna, qechwakuna, qamkunayá uyariychik Señor Diospa kayna nisusqaykichikta: ‘Qamkunamanmi apamuchkani guerrakunata. Ñoqaqa moqokunapi capillaykikunatam chinkarachisaq. 4 Animalkuna wañuchinaykichik altarkunapas pasaypaq purmachisqam kanqa, incienso kañana pilarkunapas pakipasqam kanqa. Runakunapas wañunqakum chaypi kaq taytacha-mamachakunapa ñawpaqninpi.
5 Israelpa mirayninkuna, wañusqa cuerpoykichiktam taytacha-mamachaykichikpa ñawpaqninman wischuykusaq, tulluykichikkunatapas altarnikichikkunapa muyuriqninpim cheqerachisaq. 6 Maypiña *yachaptikichikpas chay yachasqaykichik llaqtakunatam tuñirachisaq, moqokunapi capillakunapas purmachisqam kanqa, chaynapim altarnikichikkunapas purmaspa chunnirunqa. Taytacha-mamachaykichikpas pakipasqañam tukurunqa, incienso kañanaykichik pilarkunapas puchukarunqam. 7 Ñawpaqnikichikpi runakuna wañuqta qawaspam yachankichik ñoqaqa Tayta Dios kasqayta. 8 Chaywanpas ñoqaqa wakillaykichiktapas puchuykachisqaykichikmi. Chaynapim qamkunaqa guerramanta ayqekuspa nacionkunapi cheqechisqa kankichik. 9 May nacionmanña preso pusasqa kaspankupas chay qamkunapa castaykichik ayqekuqkunam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yuyarinqaku ñoqamanta. Paykunaqa hukwan-hukwan tupakuruq warmi hinam karqaku, chayrayku castigasqaytam paykunaqa yuyarinqaku. Yuyarinqakutaqmi huchapakuqllaña warmi hina taytacha-mamachakuna qatisqankurayku castigasqaytapas. Chaynapim paykunaqa kikinkumantapuni millakunqaku mana allinkuna hinaspa millakuypaq kaqkuna rurasqankumanta. 10 Chaynapim paykunaqa yachanqaku Tayta Dios kasqayta. Paykunaman kay mana allinkunata apachinaypaq rimaspayqariki manam yanqallachu rimarqani.' "

11 Señor Diosqa niwarqataqmi kaynata:

—Pitukuspayá taqllakustin hinaspa haytakachastin niy "¡Ay, imañataq kayqa!" nispa. Israelpa castankunaqa mana allin millakuypaq rurasqankuraykum guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoykunawan wañunqaku. 12 Karupi kaqkunaqa wañunqaku peste onqoywanmi, hina llaqtankupi kaqkunañataqmi wañunqaku guerrawan, paykunamanta puchuqkunañataqmi wañunqaku yarqaywan. Chayraqmi ñoqapa piñakuyniyta paykunapi cumplichisaq. 13 Altarninkupa muyuriqninpi hinaspa taytacha-mamachankupa chawpinpim chay wañuqkunapa cuerponta qawanqaku. Chaykunataqa qawanqaku lliw alto moqokunapim, lliw orqokunapa puntankunapim, llapa kallmasapa sachakunapa ukunpim chaynataq lliw llaqesapa encina sutiyoq sachapa ukunpim. Chaykunapiqariki paykunam taytacha-mamachakunaman miski asnaq perfumekunata ofrecerqaku. Chaykunata qawaspankum paykunaqa yachanqaku Tayta Dios kasqayta. 14 Ñoqaqa castiganaypaqmi paykunapa contranpi hatarisaq, surlaw chunniqmanta qallaykuspam *yachasqanku naciontaqa norte lawpi Ribla llaqtakama pasaypaqta purmarachisaq.

Israel nacionpa tukupaynin hichpamusqanmanta

7 1 Tayta Diosmi ñoqaman kaynata niwarqa:

2 —Runapa churin, Israel nacionpi runakunatam ñoqa Señor Dios nini kaynata: "Tukupaymi chayamuchkanña, kay allpapa tawan lawninpa tukupayninmi chayamuchkanña. 3 Tukupaymi qamkunapa hawaykichikmanqa hamuchkanña. Qamkunapa contraykichikpim piñakuyniyta kachaykamusaq. Imayna kawsasqaykichikmantam cuentata mañasqaykichik hinaspam pagapusqaykichik millakuypaq kaqkuna rurasqaykichikmanta. 4 Manam llakipayakuywanñachu qamkunataqa qawasqaykichik, castigasqaykichikpunim qamkunataqa. Mana allin kawsasqaykichikmantawan millakuypaq kaqkuna rurasqaykichikmantam ñoqaqa pagapusqaykichik. Chaynapim qamkunaqa yachankichik Tayta Dios kasqayta.

5 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Mana allinllam hamuchkan, pasaypaq mana allinllam hamuchkan. 6 ¡Tukupaymi hamuchkan! ¡Tukupaymi hamuchkan! Qampa contraykipim hatariramun, waqaya hamuchkan. 7 Chay nacionpi *yachaqkunapa pasaypaq purmachisqa kanaykichikmi chayamuchkanña, ñam chayamuchkanña, ñam hichpamuchkanña chaqwanakuna punchawqa, manañam orqokunapipas kusikuyqa kanqachu. 8 Ñoqaqa piñakuyniytam qamkunapi cumplichisaq. Imayna kawsasqaykichikmantam cuentata mañasqaykichik hinaspam millakuypaq kaqkuna rurasqaykichikmantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pagapusqaykichik. 9 Manam llakipayakuywanñachu qawasqaykichik, castigasqaykichikpunim qamkunataqa. Mana allin kawsasqaykichikmantam hinaspa millakuypaq kaqkuna rurasqaykichikmantam ñoqaqa pagapusqaykichik. Chaynapim yachankichik castigaqnikichik Tayta Dios kasqayta.

10 "Kayqayá chay punchawqa, kayqayá chayamuchkanña chay punchawqa. Purmachisqa kanaykichikmi ikllicharichkanña, estacamanta iklliriqpas umparichkanñam, runapa orgulloso kayninmi waytarichkanña. 11 Daño rurasqaykichikmi rikurirachin huk varata chaywan mana allinkunata ruranaykichikpaq ichaqa qori-qollqenkuwanqa hinaspa qaparkachasqankuwanqa manam imatapas horqokunqakuchu. Paykunapiqa manam imapas sumaq kaqqa kanchu. 12 Tiempom chayaramunña, punchawkunam hichparamunña. Imapas rantiq runaqa amayá kusikuchunchu, imapas *rantikuq runaqa amayá llakikuchunchu. Ñoqaqa piñakuywanmi castigasaq Israel llapallan runakunata. 13 Imapas rantikuq runaqa kawsanankamaqa manañam kutichikunqachu imapas rantikusqantaqa. Chaynam piñakuywan castiganaypaq willakusqaypas cumplikunqapuni llapallan runakunapi. Mana allin ruraq runakunaqa manapunim vidan librayta atinqakuñachu.

14 "Guerrapaq cornetillata tocaptinkupas, llapallanku alistakuptinkupas manam pipas lloqsinqachu peleaqqa, ñoqaqa piñakuywanmi castigasaq Israel llapallan runakunata. 15 Hawapiqa guerrallam kachkan, ukupiñataqmi kachkan peste onqoywan yarqaylla. Hawa chakrakunapi kaqkunaqa guerrawanmi wañunqaku, llaqta ukupi kaqkunañataqmi yarqaymanta wañunqaku, paykunataqa peste onqoymi tukurunqa. 16 Wakinqa orqokunaman ayqekuspankupas qechwapi palomakuna hinam llapallanku hikikyanqaku mana allin rurasqankumanta. 17 Llapallankupam brazollankupas warkurayanqa, manchakuymantam moqollankupas katkatatanqa. 18 Paykunaqa llakimantam luto pachawan churakunqaku, paykunaqa manchakuymantam katkatatanqaku, uyankupas penqakuymanta pukayasqam chukchankutapas kachiy-kachiyta rutukunqaku. 19 Paykunaqa qollqenkutapas callemanmi wischunqaku, wanu wischuchkaq hinam qorinkutapas wischunqaku. Tayta Diospa piñakusqan punchawpiqa manam qori-qollqenkupas librayta atinqachu. Paykunaqa manam saksanqakuchu manataqmi wiksankupas huntanqachu. Qorinkum paykunataqa mana allinman urmaykachirqa. 20 Suma-sumaq alhajankuwanmi paykunaqa hatun tukuqllaña rikurirunku, chaykunawantaqmi paykunaqa rurakurunku millakuypaq hinaspa cheqnisqay taytacha-mamachakunatapas. Chayraykum paykunapa chay alhajantaqa wanuman hina tikrarusaq. 21 Ichaqa chay alhajankutaqa forastero runakunawanmi suwarachisaq, chaykunataqa kay pachapi mana allin ruraq runakunawanmi qechurachisaq, chaynapim chaykunataqa millakuypaqtaña rurarunqaku. 22 Kay naciontaqa qepanchakuruptiymi kuyayllapaq temploytapas millakuypaqtaña rurarunqaku, salteaq runakuna chayman yaykuspanmi millakuypaqtaña rurarunqaku."

23 —Qamqa huk cadenatayá ruray. Chay nacionpiqariki wañuchinakuspa llumpay yawar chaqchuywan daño ruranakuyllañam kachkan. 24 Huklaw na-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cionkunamantam pusamusaq mana allin runakunata hinaptinmi paykunaqa llaqtapi wasikunata dueñochakuykunqa. Atiyniyoq runakunatam humillarachisaqña, santuarionkupas paykunapaqqa millakuypaq rurasqañam rikurirunqa. 25 Manchakuymantam paykunaqa lapapapanqaku, hawka kawsakuyta maskaspapas manam tarinqakuchu. 26 Paykunaqa manaña tukuytam llakipa hapisqan kanqaku, manaña tukuytataqmi mana allin noticiatapas uyarinqaku. Yanqapaqmi Diosmanta willakuqtapas maskanqaku chaynapi imallatapas Diospa qawachisqanmanta willakunanpaq, sacerdotekunapas manam kanqañachu ñoqa Diospa yachachisqaymanta yachachinanpaq. Ancianokunapas manañam kanqachu allin consejokunata qonankupaq. 27 Reypas lutokuchkaq hinam aynananqa, kamachikuqpas pasaypaqtam hukmanyarunqa, nacionpi *yachaq runakunapa makinpas katkatatanqam. Paykunataqa imaynam kawsasqankuman hinam castigasaq, imaynam sentencia rurasqankuman hinataqmi ñoqapas sentenciasaq. Chayraqmi paykunaqa yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

Millakuypaq kaqkunata Ezequiel qawasqanmanta

8 1 Soqta kaq watapa soqta kaq killanpim hinaspa chay killapa pichqa kaq punchawninpim ñoqaqa wasiypi tiyachkarqani Juda castamanta kaq ancianokunapiwan kuska. Hinaptinmi qonqaymanta Señor Dios hapiykuwarqa. 2 Chaymi rikururqani runa kaqllaman rikchakuqta, paypa weqawninman rikchakuqmanta uraymanñataqmi rikurqani nina kaqllata, chay weqawmanta hanaymanñataqmi rikurqani llipipipichkaq metalta hina. 3 Chay runaman rikchakuqmi makita hina haywarispa huk aptay chukchaymanta hapiruwarqa hinaptinmi Diospa Espiritun hoqariruwarqa altoneqman hinaspam Diospa chay revelasqanpi chayarachiwarqa Jerusalen llaqtaman, chaymantam churaykuwarqa templopa norte law zaguanninpi, chayqa kachkan uku kaq patioman yaykunapim, chaypitaqmi kachkarqa huk mamacha, chayraykum Tayta Diosqa piñasqa hinaspa sientikusqa kachkarqa. 4 Chaypimá kachkasqa Israel runakunapa Diosninpa kanchariynin. Quebar Mayupa patan pampapi Diospa revelawasqan hinaraqmi chay kanchariyqa kachkasqa. 5 Chaymantam Diosqa kaynata niwarqa:

—Runapa churin, qamqa norte lawmanyá qawariy —nispa.

Chaymi norte lawman qawarirqani hinaptinmi chay norte lawpi otaq altarman yaykunapa hichpanpi rikururqani chay mamachata, chayraykum Diosqa sientikusqa kachkarqa.

6 Chaymantam niwarqataq:

—Runapa churin ¿qawachkankichum waknaña millakuypaq kaqkunata Israelpa castankuna rurasqanta? Chaykunata ruraspankum santuarioymanta karunchakurunku. Huktawanraqmi qamqa aswan hatun millakuypaq kaqkunataraq qawanki —nispa.

7 Chaymantañataqmi payqa pusaruwarqa patio yaykunaman hinaptinmi chay perqapi rikurqani huk uchkuta 8 chaymi niwarqataq:

—Runapa churin, chay uchkuta aspispayá aswanraq hatunyarachiy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi chay perqataqa aswanraq uchkuruspay huk punkuta tarirurqani. 9 Payqa niwarqataqmi:

—Yaykuspayá qaway millakuyllapaqña chaypi rurasqankuta —nispa.

10 Chayman yaykuykuspaymi muyuriqnin perqakunapi rikurqani dibujasqa qasqonpa puriq animalkunata, millakuypaq hatun animalkunata chaynataq Israel castakunapa llapallan taytacha-mamachankutapas. 11 Chaykunapa ñawpaqninpiñataqmi kachkasqa Israel castamanta qanchis chunka ancianokuna, paykunapa chawpinpiñataqmi sayachkasqataq Safanpa churin Jaazaniaspas, paykunaqa sapakamam incienso qontichinayoq kachkasqaku hinaptinmi miskillaña asnarichkaq chaykunaqa altoman qosnirirqa.

12 Diosqa niwarqataqmi:

—Runapa churin ¿qawachkankichum Israel castakunapa ancianonkuna pakasqallapi imam rurasqankuta? Chaykunataqa sapakamam rurachkanku taytacha-mamachankupa capillanpi. Paykunam piensanku kikinkutaqa ñoqa Tayta Diosqa mana qawasqayta chaynataq nacionninkumantapas karunchakurusqayta —nispa.

13 Payqa niwarqataqmi:

—Chaykunamantapas aswan hatun millakuypaq rurasqankutaraqmi qamqa huktawan qawanki —nispa.

14 Chaymantam pusawarqa Tayta Diospa templon yaykunaman otaq norte lawpi kaq zaguanman. Chaypim warmikuna tiyachkasqaku Tamuz sutiyoq taytachata waqapayaspanku. 15 Chaymi chay pusawaqniy niwarqataq:

—¿Qawachkankichum runapa churin? Chaykunamantapas aswan hatun millakuypaq kaqkunataraqmi qamqa huktawan qawanki —nispa.

16 Chaymantam payqa pusaykuwarqa Tayta Diospa templon uku kaq pationman hinaptinmi santuarionman yaykunapi otaq altarmanta corredorman riqpa chawpinpi yaqa iskay chunka pichqayoq runakuna santuariota qepanchakururqaku, paykunaqa intipa qespimunan lawman qonqorakuykuspam intita adorachkasqaku. 17 Chaymi Tayta Diosñataq niwarqa:

—Runapa churin ¿qawachkankichum kaykunata? Judapa castankunataqa manam imapas qokunchu kay millakuypaq rurayninkuqa. Paykunaqa kay naciontam daño rurayllawanña huntarachinku. Paykunaqa huktawan-huktawanmi piñachiyllapi kawanku, paykunaqa adoranankupaqmi kallmachatapas senqankumanraq churakunku. 18 Chaynaqa ñoqapas paykunamanmi piñakuyniyta kachaykusaq, mana llakipayarispam paykunataqa castigasaqpuni, qaparillawanña qayakuwaptinkupas manam paykunataqa qawarisaqchu.

Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

9 1 Chaymantañataqmi nisyuneqta qayawaspan kaynata niwarqa:

—Llaqta castigaqkunaqa chayamuchunkuñayá, tuñichinankupaq herramientantinkamayá paykunaqa chayamuchunku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Hinaptinmi soqta runakuna hamuchkasqa hatun kaq punkupa zaguanninta,
chayqa qawachkan norte lawmanmi. Chay hamuqkunaqa sapakamam hamuch-
kasqa mazo aptarisqakama. Paykunapa chawpintam hamuchkasqa linomanta
pachayoq huk runa. Chay runam weqawninpi watasqata apamuchkasqa huk
tinterota qellqananpaq, yaykuramuspam sayaykurqaku broncemanta altarpa
waqtanpi. 3 Hinaptinmi Israelpa Diosninpa kanchariynin hoqarikururqa. Chay
kanchariyqa querubin sutiyoq angelkunapa kasqanmanta hoqarikuruspam
templo yaykunaman chayarurqa hinaspam chaymanta Tayta Dios qayarqa lino-
manta pachayoq weqawninpi tintero waqaychaq runata. 4 Paytam nirqa:

—Jerusalen llaqtapa chawpinkunapiyá puririy hinaspayá llaqtapi
millakuypaq kaqkunamanta llakillawanña waqaq runakunapa urkunpi
churamuy huk señalta —nispa.

5 Wakintañataqmi ñoqa uyarichkaptiy kaynata nirqa:

—Paypa qepanta qatispayá qamkunapas llaqtapi wañuchimuychik,
amam llakipayakuywanñachu qawankichik paykunataqa, paykunataqa
castigankichikpunimá. 6 Ama chullapas puchunankamayá wañuchiy-
chik machukunata, mozokunata, doncellakunata, wawakunata hinaspa
warmikunata, chay urkunpi señalniyoq kaqkunataqa amam imanankí-
chikchu. Qamkunaqa qallaykunkichik santuarioymantamá —nispa.

Chaynapim paykunaqa wañuchirqaku templopa ñawpaqninpi kaq
ancianokunamanta qallaykuspa.

7 Paykunatam nirqataq:

—Temploman rispaykichikyá millakuyllapaqtaña ruraramuychik, pationkuna-
tapas wañusqakunawanyá huntarachimuychik. Chaynaqa lloqsiychikyá —nispa.

Chaynapim paykunaqa llaqtaman lloqsiruspanku runakuna wañuchiyta
qallaykurqaku. 8 Paykunata wañuchinankukamañataqmi ñoqaqa sapallayña
qeparurqani. Qonqoranpa pampaman kumuykuspaymi qaparirqani:

—Señor Dioslláy ¿Israel castakunamanta asllaña puchuqpas tukurunay-
kipaqchum Jerusalen llaqtaman piñakuynikita kachaykamunki? —nispa.

9 Hinaptinmi Señor Dios kaynata niwarqa:

—Israel castakunapa mana allin rurasqankuqa nana-nanaqmi rikurirun. Kay
nacionqa yawarpa pampaykusqanñam kachkan, kay llaqtapas llumpay mana
allin ruraykunapa intusqallanñam kachkan. Paykunaqa piensanku ñoqa Tayta
Diosqa nacionninkumanta karuncharusqaytam chaynataq paykunataqa ma-
naña qawasqaytam. 10 Paykunataqa manaña llakipayaspaymi castigasaqpuni,
paykunamanqa imaynam kawsasqankuman hinam ñoqapas pagapusaq —nispa.

11 Hinaptinmi chay linomanta pachayoq weqawninpi tintero waqay-
chaq runa kutiramuspan nirqa:

—Kamachiwasqaykitaqa ñam ruraramuniña —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templomanta Diospa kanchariynin chinkarusqanmanta

10 1 Chaymantam chay querubin sutiyoq angelkunapa hawan tapaykuq toldopi rikururqani tiyanaman rikchakuqta, chayqa kasqa zafiro rumiman rikchakuqmi. 2 Hinaptinmi Señor Dios chay linomanta pachayoq runata nirqa:

—Wak querubin sutiyoq angelkunapa ukunpi kaq ruedakunapa chawpinmanyá yaykuy hinaspayá paykunapa chawpinpi kaq nina sansata hapispayki maqchiy llaqtapa hawanman —nispa.

Chaymi chay runaqa qawachkaptiy yaykururqa. 3 Querubin sutiyoq angelkunañataqmi chay qari yaykunankama templopa surlawninpi sayachkarqaku, ukulaw patiomanñataqmi puyu huntaykurqa. 4 Chaymi Tayta Diospa kanchariynin hoqarikururqa chay querubin sutiyoq angelkunapa hawanmanta hinaspam chayarurqa templo yaykunaman, chaynapim chay puyuqa temploman huntariykurqa, chay patiopas Tayta Diospa llipipipiq kanchariyninwanmi huntarirqa. 5 Chay querubin sutiyoq angelkunapa rapranpa rapapapasqanmi uyarikurqa hawa patiokamaraq, chayqa uyarikurqa Tukuy Atiyniyoq Diospa rimasqanman hinam. 6 Chay linomanta pachayoq runata Tayta Dios kamachispanmi nirqa:

—Wak querubin sutiyoq angelkunapa ukunpi kaq ruedakunapa chawpinmantayá nina sansata horqoy —nispa.

Chaynapim chay runaqa yaykuruspan huk kaqnin ruedapa waqtanpi sayaykurqa. 7 Chay querubin sutiyoq angelkunapa hukninmi paykunapa chawpinpi kaq ninaman makinta haywariykurqa hinaspam nina sansata hoqariruspan qoykurqa chay linomanta pachayoq runapa makinman hinaptinmi payqa chaskiykuspan lloqsirqa. 8 Chay querubin sutiyoq angelkunapa rapran ukupimiki rikurirurqa runapa makin kaqlla. 9 Qawarispaymi querubin sutiyoq angelkunapa waqtanpi rikurqani tawa ruedata, sapakamapa waqtanpim kachkasqa huk rueda, chay ruedakunam llipipipichkarqa topacio alhaja rumi hina. 10 Chay tawantin ruedakunam karqa kaqkamalla, rikchayninqa karqa iskay chakanakuq rueda hinam. 11 Mana muyurispam uyanku lawman derecholla riqku, punta kaq ruedakunapa kasqanmanmi qepanpi kaq ruedakunapas qatiq mana muyurispa. 12 Paykunapaqa tukuy muyuriqnin cuerponkum, wasantin, makintin hinaspa raprantin chipipipiqllaña kachkasqa, hina chaynataqmi kachkasqa tawantin ruedankunapas. 13 Ñoqa uyarichkaptiymi chay ruedata suticharqa "muyuq ruedawan." 14 Chay querubin sutiyoq sapakama angelkunam karqa tawa uyayoq, huknin uyanmi karqa querubin sutiyoq angelpa uyan kaqlla, iskay kaq uyanñataqmi karqa runapa uyan kaqlla, kimsa kaq uyanñataqmi karqa leonpa uyan kaqlla, chay tawa kaq uyanñataqmi karqa ankapa uyan kaqlla. 15 Chay querubin sutiyoq angelkunaqa karqa Quebar Mayupa patanpi qawasqay kawsachkaq animalkunam.

Chaynapim chay querubin sutiyoq angelkunaqa hoqarikururqa. 16 Chay querubin sutiyoq angelkuna puriptinmi chay waqtankupi ruedakunapas puririqtaq, pampamanta hoqarikunankupaq raprankuta hoqariptinkupas ruedakunaqa waqtankumantam mana karunchakurqachu. 17 Paykuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sayaykuptinpas sayaykuqtaqmi ruedakunapas, paykuna hoqarikuptinpas hoqarikuqtaqmi ruedakunapas, chaynaqa karqa chay kawsachkaq animalkunapi espiritupas chay ruedakunapi kasqanraykum.

18 Chaymantam Tayta Diospa kanchariyninqa templo yaykuna lawmanta hoqarikurqa hinaspam sayaykurqa chay querubin sutiyoq angelkunapa hawanpi. 19 Hinaptinmi chay querubin sutiyoq angelkunaqa raprankuta hoqariruspa qawachkaptiy pampamanta hoqarikurqaku, paykuna pawarikuptinqa waqtankupi ruedakunapas paykunawanmi hoqarikurqa hinaspam sayaykurqaku Tayta Diospa templonman yaykuna zaguanpa hawanpi. Chaynapimá Israelpa Diosninpa kanchariyninqa paykunapa hawanpi kachkarqa. 20 Chaykunaqa karqa Quebar Mayupa patanpi Israelpa Diosninpa ukunpi rikusqay kawsachkaq animalkunam, chaymi ñoqaqa musyarurqani paykunaqa querubin sutiyoq angelkuna kasqanta. 21 Paykunaqa sapakamam karqaku tawa uyayoq chaynataq tawa raprayoq, paykunapa raprankupa ukunpiñataqmi kachkasqa runapa makin kaqlla. 22 Uyankupas kasqa Quebar Mayupa patanpi rikusqay kaqllam, paykunaqa derechollam ñawpaqman riqku.

Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

11 1 Tayta Diospa Espiritunmi hoqariruwaspan aparuwarqa intipa qespimunan lawman qawaq templonpa zaguanninman, chay zaguanpa punkunpim kachkasqa iskay chunka pichqayoq runakuna, paykunawanmi rikurqani Azurpa churin Jaazaniasta, rikurqanitaqmi Benaiaspa churin Pelatiastapas, paykunaqa iskayninkum karqa runakunapa kamachiqninkuna. 2 Chaymantam Tayta Dios kaynata niwarqa:

—Runapa churin, kay runakunam sonqonkupi tanteachkanku pasaypaq mana allinkunallata, kay llaqtapiqa mana allinllatataqmi consejachkanku: 3 "Manapas unaypim ñoqanchikqa wasinchikta perqarusunchik. Mankapi aychapas hawka kasqanman hinam kakusunchik" nispa. 4 Chaynaqa paykunapa contranpiyá willakuy runapa churin.

5 Tayta Diospa Espiritun huntaykuwaspanmi kaynata niwarqa:

—Ñoqa Tayta Diosmi nini: "Israelpa castankuna, chaynakunata rimaptikichikpas ñoqaqa yachanipunim imam chay tanteasqaykichiktaqa. 6 Qamkunaqa kay llaqtapim llumpayllataña runakunata wañurachinkichik, qamkunaqa callen-callenmi runa wañusqawan huntarachinkichik. 7 Chayraykum ñoqa Señor Dios kaynata nini: Jerusalen llaqtaqa kanqa huk manka hinam ichaqa chay ukunpi aychaqa manam qamkunachu kankichik, chayqariki wañuchisqaykichik runakunapa ayanmi, qamkunataqariki chay mankamantam horqorusqaykichik. 8 Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Qamkunaqariki guerratam manchakunkichik, chaynaqa guerratam qamkunaman apamusqaykichik. 9 Qamkunataqa llaqtamantam qarqorusqaykichik hinaspam forastero runakunaman qoykusqaykichik, chaynapim sentenciayta rurasaq. 10 Qamkunaqa guerrapim wañunkichik, Israel nacionpa linderonpim ñoqaqa qamkunata castigasqaykichik, chaynapim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunaqa yachankichik Tayta Dios kasqayta. 11 Llaqtaqa manam manka
hinachu kanqa qamkunapaqqa, manataqmi qamkunaqa chaypa ukunpi aycha
hinachu kankichik, ñoqam qamkunataqa castigasqaykichik Israel nacionpa
linderonkunapi. 12 Chaynapim qamkunaqa reqsinkichik Tayta Dios kasqayta,
qamkunaqariki manam kawsarqankichik decretoykunaman hinachu, ma-
nataqmi leyniykunatapas cumplirqankichikchu, aswanqa rurarqankichikpas
muyuriqnikichikpi nacionkunapa costumbreman hinam."
13 Tayta Diospa rantinpi rimachkaptiymi Benaiaspa churin Pelatias qon-
qayta wañururqa, ñoqañataqmi qonqoranpa pampaman kumuykurqani
kaynata qaparispay:
—Ay, Señor Dioslláy ¿Israel castakunamanta puchuqllatapas lliwta-
chum tukurunki? —nispa.

Diosmi willakun mosoq contratomanta

14 Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
15 —Runapa churin, Jerusalen llaqtapi *yachaq Israel casta llapallan runa-
kunam qampa aylluykikunamanta rimachkanku kaynata: "¡Paykunaqa Tayta
Diosmanta karunchasqam kachkanku! Ñoqanchikmanmi ichaqa qoykuwanchik
kay nacionta dueñochakunanchikpaq" nispa. 16 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa
nisqaytayá paykunaman niy kaynata: "Ñoqam qamkunataqa nacionkunaman
karuncharachikichik hinaspam tukuy hinastinman cheqerachikichik, chay-
wanpas chay cheqesqa kasqaykichik nacionkunapim santuarioykichik kasaq as
tiempollapaq" nispa. 17 Niytaqyá ñoqa Señor Diospa kayna nisqayta: "Ñoqam
qamkunataqa chay nacionkunamanta kutichimusqaykichik, cheqechisqay
tukuy hinastinmanta huñunaykamuspaymi Israelpa allpankunata qosqaykichik.
18 Chay kutiqkuna llaqtankuman yaykuspankum chinkachinqaku llapallan
cheqnisqay kaqkunata hinaspa llapallan millakuypaq kaqkunata. 19 Chaynapim
ñoqaqa paykunaman qosaq mana iskayrayaq sonqotaña hinaspa mosoq espiri-
tutaña. Ñoqaqa rumi hina sonqonkuta aychankumanta qechuruspaymi llampu
sonqotaña qoykusaq. 20 Chayraqmi paykunaqa decretoykunaman hina kawsan-
qaku, chayraqmi paykunaqa leyniykunata kasukuspa cumplinqaku. Paykunaqa
kanqaku ñoqapa runaykunam, ñoqañataqmi kasaq paykunapa Diosnin. 21 Icha-
qa cheqnisqaykunaman hinaspa millakusqaykunaman hina kawsaq runataqa
chayna kawsasqanmantam castigasaq. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios."

Jerusalenmanta Tayta Diospa kanchariynin chinkarusqanmanta

22 Querubin sutiyoq angelkunam raprankuta hoqarirqaku, paykunawantaqmi
hoqarikurqa waqtankupi ruedakunapas, paykunapa hawanpiñataqmi kachkasqa
Israelpa Diosninpa kanchariynin. 23 Hinaptinmi chay Tayta Diospa kanchariy-
ninqa llaqtapa chawpinmanta hoqarikuruspan sayaykurqa huk orqopa hawanpi,
chay orqoqariki kachkan intipa qespimunan lawman qawaq llaqtapa cantonpim.
24 Hinaptinmi Diospa Espiritunñataq hina chay revelawasqanpi hoqariruwas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pan kutirichiwarqa Babilonia nacionman, chaypim kachkarqaku preso pusasqa kaqkunamanta wakinkunapas. Chaymantañam revelacionpi Diospa qawachiwasqanqa hoqarikuruspan chinkarurqa. 25 Hinaptinmi preso pusasqa chaypi kaqkunaman willarqani Tayta Diospa tukuy ima qawachiwasqanta.

Ezequielmi willakun preso pusasqa kanankumanta

12 1 Tayta Diosmi huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:
2 —Runapa churin, qamqariki yachachkanki mana kasukuq castakuna ukupim, paykunaqa ñawiyoq kaspapas manam rikukunkuchu, paykunaqa rinriyoq kaspapas manam uyarikunkuchu, paykunaqariki kanku mana kasukuqkunapa castankunam. 3 Chaynaqa runapa churin, allichakuyá imaykikunatapas preso pusasqa hina lloqsinaykipaq, chaytaqa ruranki punchawpi paykuna qawasuchkaptikim. Chaynaqa wasikimanta lloqsispayá huklawman pasakuy, ichapas chaynapi kay runakunaqa musyakunmanku mana kasukuqkunapa castan kasqankuta. 4 Chaynaqa preso pusasqa hina rinaykipaqyá punchawpi lliw qawasuchkaptiki imaykikunatapas horqoy hinaspayá tardeykuqta lliw qawasuchkaptiki lloqsiy preso pusasqa lloqsichkaq hina. 5 Qamqa lliw qawasuchkaptikim wasikipa perqanta uchkuruspa imaykikunatapas chayninta apanki. 6 Chaynapim tutaykamuchkaqtaña imaykikunatapas sawakuykuspa lloqsinki lliw qawasuchkaptiki, ichaqa uyaykitaqa tapakurunkim muyuriqnikipi kaqkunata ama qawanaykipaq. Israel castakunapaq huk señal kanaykipaqmi churaruyki qamtaqa —nispa.

7 Chaynatamá ñoqaqa rurarqani Tayta Diospa kamachiwasqanman hina, preso pusasqa hinam punchawpi imaykunatapas horqorurqani, tardeykuqtañataqmi wasiypa perqanpi huk uchkuta rurarurqani hinaspam tutaykamuchkaqtaña lliw qawawachkaptinku imaykunatapas sawakuykuspay pasakurqani.

8 Paqarinnintin achikyaytañataqmi Tayta Dios niwarqa:

9 —Runapa churin, manachum "¿Imatataq rurachkanki?" nispallapas tapusurqanki mana kasukuq Israelpa castankunaqa. 10 Chaynaqa paykunatayá kaynata niy: "Kay encargoyqa Jerusalen llaqtapi kamachikuqpaqmi chaynataq chaypi tarikuq Israelpa llapallan castankunapaqmi" nispa. 11 Paykunatayá niy: "Ñoqam qamkunapaq kani huk señal hina, kay rurasqaypi hinam Jerusalen llaqtapi kaqkunapas rurasqa kanqa. Paykunaqariki kanqaku llaqtankumanta preso pusasqam. 12 Paykunapa chawpinpi kaq kamachikuqpas imankunatapas sawarikuspam tutaykuqta lloqsinqa perqapi rurasqanku uchkunta, payqa muyuriqninpi kaqkunata mana qawananpaqmi uyanta tapakurunqa. 13 Ñoqañataqmi paypa hawanman mallata otaq toqllata wischuchkaq hina payta aswanraq hapirusaq hinaspam pusachisaq Caldea runakunapa yachanan Babilonia nacionman, chaymanqa mana qawakuqña chayaruspam chaypi wañukunqa. 14 Paypa muyuriqninpi kaq llapallan yanapaqninkunatapas chaynataq llapallan tropankunatapas tukuy hinastinmanmi cheqerachisaq hinaspam espadayta horqoykuspay paykunata qatikachasaq. 15 Nacionkunaman cheqerachispa tukuy hinastinman wischuruptiyñam yachanqaku Tayta Dios kasqayta. 16 Ichaqa aslla-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tapas puchuykachisaqmi guerramanta, yarqaymanta hinaspa peste onqoymanta, chaynapi maylaw nacionkunamanña rispapas millakuypaq rurasqankumanta willakunankupaq. Chaynapim paykunaqa yachanqaku Tayta Dios kasqayta."

Huktawanmi willakun castigomanta

17 Tayta Diosmi huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:
18 —Qamqa runapa churin, katkatatastinyá mikuytapas mikuy, manchakuymanta hukmanyastintaqyá yakutapas tomay. 19 Hinaspayá nacionpi runakunata niy kaynata: "Jerusalen llaqtapi *yachaqkunatawan muyuriqninpi yachaqkunatam Tayta Dios nin kaynata: 'Daño ruray kasqanraykum mikuynikichiktapas mikunkichik manchakuyllawanña, pasaypaq hukmanyasqam yakuykichiktapas tomankichik, chaypi yachaqkuna daño rurasqankuraykum nacionnikichikqa karunqa mana imayoq purmasqaña. 20 Runakunapa yachasqan llaqtakunaqa tuñichisqam kanqa, nacionnikichikpas purmachisqam karunqa hinaptinmi qamkunaqa yachankichik Tayta Dios kasqayta.' "
21 Tayta Diosmi huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:
22 —Runapa churin ¿imaninantaq Israel nacionpi: "Punchawkuna pasaptinpas Diosmanta willakuqpa revelacionninpi rikusqanqa manam cumplikunchu" nispa nisqankuqa? 23 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa kayna nisqaytayá niy: "Israel nacionpiqa manaña masta rimanaykichikpaqmi chinkarachisaq chay rimakuynikichikta. Ñam hichpamuchkanña chay punchawkunaqa. Ñam chayamuchkanña revelacion qawachisqaypa cumplikuyninqa. 24 Israel castakuna ukupiqa manañam kanqañachu: 'Diosmi revelaykuwan' nispa llullakuqkunapas, manañataqmi kanqachu adivinaq tukuspa hatunchakuy munaq runakunapas. 25 Kikiypunim ñoqa Tayta Diosqa rimarisaq imam rimanayta, manaña unaspam chay rimasqaytaqa cumplisaq. Mana kasukuqkunapa castankuna, kawsasqaykichik punchawkunam ñoqaqa rimasaq hinaspam cumplisaqtaq. Chaynatam ñoqa Señor Dios nini."
26 Tayta Diosmi huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:
27 —Runapa churin, Israel castaqa rimachkan qanman revelasqaykunaqa unay watakunamantaña hinaspa unaymantaña cumplikunantam.
28 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa kayna nisqaytayá paykunaman niy: "Ñoqapa rimarisqaykunaqa mana unaspam cumplikunqapuni." Chaynatam ñoqa Señor Dios nini.

Llulla willakuqkuna castigasqa kananmanta

13 1 Tayta Diosmi huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:
2 —Runapa churin, Israel nacionpi ñoqamanta willakuq tukuqkunapa contranpiyá qamqa willakuy, sonqollankumanta horqoykuspa willakuqkunatayá rimapayay kaynata: "Uyariychikyá Tayta Diospa rimasqanta. 3 Señor Diosmi nin kaynata: ¡Ay rumi sonqo willakuqkuna, imaynaraq kankichik! Qamkunaqariki mana revelasqa kachkaspam sonqollaykichikmanta arteykunkichik. 4 Israel

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castakuna, raqaykunapi *yachaq atoqkuna hinam qamkunaman willasuqnikichikkunaqa. 5 Llaqtata defiendeq runa hinaqa manam seqarqakuchu murallapa tuñisqanmanpas, manataqmi paykunaqa chaykunatapas perqarqakuchu chaynapi Tayta Diospa castiganan punchawpi Israel castakunapa qayllanpi defiendenankupaq. 6 Paykunaqa revelacionpi qawaspankupas yanqakunallatam qawanku, llullallatataqmi adivinankupas, paykunam ninku: 'Kaynatam Tayta Dios nin' nispanku ichaqa ñoqa Tayta Diosqa manam paykunataqa kacharqanichu. Paykunaqa chay rimasqanku cumplikunantapas suyankuraqmi. 7 ¡Revelacionpi qawasqankuqa yanqa kaqllam! ¡Adivinasqankupas hina llullallataqmi! Paykunaqa ñoqamanta rimasqankupaqmi hapikunku. Ichaqa manam imatapas nirqanichu. 8 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini chay yanqa willakuqkunaman: Qamkunaqa yanqakunata rimaspam revelacionpipas llullallatataq qawarqankichik, chayraykum ñoqaqa contraykichikpi kachkani. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata. 9 Chaynaqa ñoqamanta willakuq tukuspa revelacionpi yanqa qawaqkunapa contraykichikpim ñoqaqa hatarisaq, chaynallatam rurasaq llullalla adivinaqkunawanpas. Qamkunaqa runaykuna tanteanakunanpaq huñunakuptinkupas manam chaypichu kankichik. Qamkunapaqa sutikichikpas manam qellqasqachu kanqa Israel castakunapa listanpiqa hinaspapas qamkunaqa manataqmá kutinkichikchu Israel castakunapa allpanmanqa, chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta."

10 "Arí, chay yanqa willakuqkunaqariki runaykunatam engañarusunkichik 'Hawkallam kachkanchik' nispa, chaynataraqmi nisurqankichik mana hawkalla kachkaptikichikpas. Paykunaqa rikchakunku kuyuchkaq perqata hawallan llusaykuq runamanmi. 11 Yaw Ezequiel, chay perqapa hawallan llusaq runakunatayá niy kaynata: 'Chay perqaqa wichiykamunqam, nisyullay-nisyum para chayaramunqa, runtu-parapas rumi hinam wichimunqa, vientopas qaparillawañnam pukumunqa. 12 Hinaptinmi chay perqa tuñiykuptin runakunañataq tapukunqaku: ¿Imataq pasarun chay llusasqaykichik perqawanqa?' nispa. 13 Chayraykum ñoqa Señor Dios kaynata nini: Ñoqaqa piñakuspaymi pukumusaq qaparillawañna hamuq vientota, rabiallawañnam nisyullay-nisyuta parachimusaq, runtu-paratapas rumita hinañam wichichimusaq chaynapi tukuy imatapas piñakuywan tukurunaypaq. 14 Ñoqaqa tuñirachisaqmi chay hawallan llusasqaykichik perqataqa, pampaman wikaparuptiymi cimientonpas rikurichkaqña karunqa. Arí, chay perqa wichiykuptinmá qamkunapas wañunkichik chay monton rumikunapa chawpinpi. Chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta. 15 Ñoqaqa piñakuywanmi chay perqata tuñirachisaq, chaynallatataqmi rurasaq chay perqapa hawan llusaq runakunawanpas hinaspam nisqaykichik: Manam perqapas nitaq hawan llusaqkunapas kanñachu, nispa. 16 Israel nacionpi ñoqamanta willakuq tukuqkunam Jerusalen llaqtapi *yachaqkunaman willakurqaku revelacionninkuman hinaqa llapallanku hawka kanankumanta, ichaqa manam kanchu chay hawka kawsakuyqa." Chaynatamá nini ñoqa Tayta Dios.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosmanta willakuq tukuq warmikuna sentenciasqa kasqankumanta

17-18 —Chaynaqa runapa churin, kunanñataqyá qawariy runaykuna ukupi
ñoqamanta willakuq tukuq warmikunata. Paykunaqariki sonqonkumanta
horqoykuspallam rimanku, chaynaqa ñoqa Señor Diospa kayna nisqaytayá pay-
kunapa contranpi niy: "Ay ¡imaynaraq kankichik chimpitakunata runakunapa
maki llañunpaq siraqkuna! Ay ¡imaynaraq kankichik taksapaqpas-hatun-
paqpas qoysu sukupa ruraqkuna! Chaykunataqa rurankichik runakunata
engañanaykichikpaqmi. ¿Chaykunawan runaykunata engañaspaykichikchu
kikikichik cuidakuyta munankichik? 19 Qamkunaqariki runaykuna ukupim
huk aptay cebadallapaq hinaspa huk parten tantallapaq millakuypaqta hinaña
ruraruwankichik, qamkunaqariki mana wañunanpaq kaq runakunatam wañu-
rachinkichik. Llullalla uyariq runaykunatam qamkunaqa llullakuykunkichik.
20 Chayraykum Ñoqa Señor Dios kaynata nikichik: Ñoqaqa runakunapa maki
llañunpaq chimpitakuna rurasqaykichikpa contranpim kachkani, chaywanmi
qamkunaqa runakunata urpitukunata hina engañarunkichik. Chay runaku-
nataqa ñoqam makikichikmanta librasaq hinaspam urpituta kachaykuchkaq
hina kachaykusaq. 21 Chay rurasqaykichik qoysu sukupakunatapas qechurus-
paymi, runaykunataqa makikichikmanta librarusaq, paykunataqa librarusaq
manaña masta makikichikpi preso kanankupaqmi, chaynapim qamkunaqa
yachankichik Tayta Dios kasqayta. 22 Ñoqa mana llakichichkaptiypas allin ru-
raqkunatam llullakuykuspa hukmanyarachinkichik, mana allin ruraqkunatam
ichaqa aswanraq kallpanchaykunkichik chaynapi mana allin kawsasqanku-
manta mana wanakunankupaq hinaspa mana kawsanankupaq. 23 Chayraykum
revelacionpi yanqa kaqkuna qawasqaykichikpas manaña kanqachu hinaspapas
qamkunaqa manañam adivinankichikchu, chaynapim ñoqaqa runaykunata
makikichikmanta librarusaq hinaptinmi yachankichik Tayta Dios kasqayta."

Taytacha-mamacha adoraqkunaqa castigasqa kananmkumanta

14 1 Israel castakunapa wakin ancianonkuna hamuspam ñawpaqniy-
pi tiyaykurqaku. 2 Hinaptinmi Tayta Dios kaynata niwarqa:
3 —Runapa churin, kay runakunaqa sonqonkutam kichaykun taytacha-
mamachakunaña munaychakunanpaq, paykunaqa urmarunankupaqmi
taytacha-mamachankuta ñawpaqninkuman sayaykachinku. ¿Chaychum ñoqaqa
tapuwanankutaraq dejayman? 4 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa kayna nisqayta-
yá paykunaman niy: "Israel castakunamanta pipas taytacha-mamachankuman
sonqon kichaykuqqa hinaspa urmarunanpaq ñawpaqninman chay taytacha-ma-
macha sayaykachiqqa willakuqniyman tapukuq hamuptinpas paykunatam chay
achka-achka taytacha-mamachankuman hina contestasaq" nispa.
5 —Chaytaqa rurasaq Israel castakunapa sonqonta preso hapichkaq hina
hapinaypaqmi, paykunaqariki llapallankum chay taytacha-mamachankurayku
ñoqamanta karunchakurunku. 6 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa kayna nisqay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tayá Israel castakunaman niy: “Qamkunaqa taytacha-mamachaykichikkunata
hinaspa millakuypaq kaqkunata qepanchakuspayá ñoqaman kutirikamuychik.
7 Israelpa castankunamanta otaq qamkunawan yachaq forasterokunamanta
pipas ñoqamanta karunchakaruspanqa hinaspa sonqonta taytacha-mamacha-
kunaman kichaykuspanqa chaynataq urmarunanpaq ñawpaqninman chay
taytacha-mamachakunata sayaykachispanqa willakuqniyman tapukunanpaq
hamuptinpas ñoqa Tayta Diospunim contestasaq. 8 Wakinpaqpas ejemplo hina
kananpaqmi ñoqaqa paypa contranpi sayariruspay chinkarachisaq, runaku-
napa rimakunantam ñoqaqa rurarusaq, chinkarachisaqtaqmi runaykunapa
chawpinmantapas. Chayraqmi yachankichik Tayta Dios kasqayta.

9 “Sichum ñoqamanta willakuq piwanpas convencerachikuspa yanqata
rimaptinqa ñoqam paytaqa pantarachini, paytaqa ñoqam castigasaq, chinkara-
chisaqtaqmi Israel runaykunapa chawpinmantapas. 10 Paykunaqa iskayninkumá
castigasqa kanqaku chay mana allin rurasqankumanta, ñoqamanta yanqa
willakuqtapas chaynataq tapuqnintapas castigasaqpunim. 11 Chaynapim mana-
ña karunchakuwanqakuchu nitaqmi mana kasuwasqankuwanqa millakuypaq
hinañachu kanqaku. Chaynapim paykunaqa kanqaku ñoqapa runaykunaña, ño-
qañataqmi kasaq paykunapa Diosnin. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.”

Jerusalen llaqta castigo merecesqanmanta

12 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:

13 —Runapa churin, sichum traicionawananpaq huk kaqnin nacionpi ru-
nakuna huchallikuptinqa paykunatam castigarusaq, lliw mikunankutapas
chinkarachisaqmi, paykunamanqa yarqayta kachaykuspaymi runakuna-
tapas hinaspa animalkunatapas wañurachisaq. 14 Sichum chay nacionpi
*yachanmanku Noey, Daniel hinaspa Job hinaspaqa chay kimsallankuch
allin rurasqankurayku salvakunmanku. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.

15 —Sichum runa mikuq purun animalkunata chay nacionman kachaykup-
tiy chaypi wawa-churinkuta tukurunman chaynapi chay nacion purmaruptin
chay animalkunata manchakuspan manaña chayninta pipas puriptinqa
16 Ñoqa Señor Diosmi kikiyrayku jurani: Chay kimsa runakuna chay nacionpi
*yachaspanqa manach churinku salvaytapas atinmankuchu, aswanqa kiki-
llankuch salvakurunmanku hinaptinchá chay nacionqa purmarunman.

17 —Sichum chay nacionman guerrata kachaykuspay runakunatawan ani-
malkunata wañuchinanpaq kamachispayqa, 18 ñoqa Señor Diosmi kikiyrayku
jurani: Chay kimsa runakuna chay nacionpi *yachaspanqa manach churinku
salvaytapas atinmankuchu aswanqa kikillankuch salvakurunmanku.

19 —Sichum chay nacionman peste onqoyta kachaykuyman chaynapi
piñakuyniywan runakunatawan animalkunata tukurunanpaq hinaptinqa
20 ñoqa Señor Diosmi kikiyrayku jurani: Noey, Daniel hinaspa Job chay
nacionpi *yachaspankuqa manach churinku salvaytapas atinmankuchu
aswanqa allin rurasqankuraykuch kikillanku salvakurunmanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 —Chaynaqa ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Aswanraqmi kanqa
Jerusalen llaqtaman runakunatawan uywa animalkunata wañuchinaypaq
tawantin manchakuypaq castigokunata apachimuptiyqa. Chaykunaqariki
guerrakunapiwan yarqaymi hinaspa runa mikuq purun animalkunapiwan
peste onqoymi. 22 Chaywanpas wakinpa qaripas-warmipas churinkunam
puchuruspa hawaman lloqsichisqa kanqaku, paykunaqa qamkunaman
hamuptinmi imaynam kawsasqankuta hinaspa imakunam rurasqan-
kuta qawankichik hinaptinmi Jerusalen llaqta castigasqaymantawan
tukuy mana allin apamusqaymanta chayraq sonqoykichikpas tiyaykunqa.
23 Qamkunaqa qawankichikmá imaynam kawsasqankuta hinaspa imaku-
nam rurasqankuta, chaynapim yachankichik Jerusalen llaqtataqa mana
yanqapunichu castigasqayta. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata.

Israel runakunaqa mana valeq uvas plantawan tupachisqa kasqanmanta

15 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:

2 Runapa churin
¿uvas plantapa kullunchu masta valenman
wakin sachakunapa kullunmantapas?
¿Uvas plantapa kallmanchu masta valenman
monte sachakunapa kallmankunamantapas?
3 ¡Uvas kullumantaqa manam ruranmankuchu
ima obrallatapas!
¡Uvas kullumantaqa manam ruranmankuchu
warkukuna estacallatapas!
4 Chay uvas kulluqa kañanapaqmi
ninaman wischusqa.
Chay uvas kullupaqa iskaynin puntanmi
kañakurunqa.
Hinaptinmi chaykunapa chawpinqa
carbonyarunqa.
¿Hinaptinqa yaqachum imallapaqpas
servikunqa?
5 Enterollanraq kachkaspan
mana imapaqpas servikuchkaspanqa
¿mana valeqñachu karunman
kañakuspa carbonyaruspanqa?

6 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata:
Imaynam purun sachatawan kuskata
ninaman wischunku uvas sachapa kulluntapas,
chaynatapunim rurasaq Jerusalenpi *yachaqkunatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Paykunapa contranpim sayarisaq ñoqaqa.
Ninapa rupayninmantaña ayqeruptinkupas
huk ninam paykunataqa kañarunqa.
Chaynaqa castigasaqmá paykunataqa,
chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqaytaqa.
8 Chaynaqa purmachisaqmi kay nacionnikichikta.
Traicionawasqaykichikmantam purmachisaq kay nacionta.
Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata.

Jerusalen llaqtapi yachaqkunaqa mana kasukuq kasqankumanta

16 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanyá willamuy millakuypaq rurasqankumanta. 3 Chaynaqa Jerusalen llaqtatamá ñoqa Señor Dios nini kaynata: "Canaan runakunapa allpanpim qamqa qallarirqanki, chay allpapim qamqa wawa hina nacerqanki. Qampaqariki taytayki hinam karqa Amor sutiyoq runakunapa castan, mamayki hinataqmi karqa Het sutiyoq runakunapa castanpas. 4 Nacekuchkaq hina qallariptikiqa manam pipas puputi cordonchaykitapas kuchusurqankichu nitaqmi yakuwanpas mayllasurqankichu nitaqmi kutasqa kachiwanpas qaqosurqankichu, manataqmi imallawanpas qellpuykusurqankichu. 5 Chaykunata ruraykuspa waqaychaykusunaykipaqqa manamá pipas llakipayasurqankichu, aswanqa qanmanta millakuspankum nacesqayki punchawqa hawaman wischurusurqanki. 6 Ichaqa ñawpaqnikita pasaspaymi rikurqayki yawarnikipa hawanpi haytakachachkaqta hinaptinmi hina chayna yawarpa hawanpi kachkaptiki nirqayki: 'Kawsakuy' nispa. 7 Chaymi purunpi waytakunata achkayachichkaq hina wiñachiptiy suma-sumaqllaña sipasyarurqanki, ñuñuykikunapas wiñaruptinmi chukchaykipas achkallañataq karqa, ichaqa mana pachayki kaptinmi karqanki qalalla.

8 "Huktawanmi ñawpaqnikita pasaspay rikurqayki casarakuy tiempoykipiña kasqaykita, qalalla kasqaykiraykum capaywan tapaykurqayki hinaspam contratota ruraspa juramentarqayki hinaptinmi ñoqapaña karqanki. Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini. 9 Yakuwanpas bañachispaymi hawaykipi kaq yawartapas mayllaykurqayki hinaspam miski asnaq aceitewan llusiykurqayki. 10 Qamtaqa pachachirqaykipas sumaqllaña bordasqa pachakunawanmi, fino qalaskunamanta *usutakunawanmi hinachirqaykipas, fino kaq linomantam watakutapas weqawnikipaq qorqayki, hawaykiman churakunaykipaqpas qorqaykitaqmi sumaqllaña seda pachakunata. 11 Qori-qollqewan adornaspaytaqmi maki llañuykimanpas brazaletekunata churarqayki hinaspam kunkaykimanñataq collarta warkurqani. 12 Senqaykimanpas huk anillotam churarqani, rinrikipaqpas aretekunatam qorqayki, umaykimanñataqmi churaykurqani sumaqllaña coronata. 13 Qamtaqariki chaynatamá qori-qollqewan adornaykurqayki, pachaykipas karqa fino kaq linomantawan sedamanta sumaqllaña bordasqakamam. Mikunaykiñataqmi karqa trigomanta harina, abejapa miskin hinaspa aceite. Aswan-aswan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sumaqyaspam reinaña rikurirurqanki. 14 Chaymi suma-sumaqllaña kasqaykirayku llapallan nacionkunapi reqsisqa karurqanki, qamtaqa sumaqllatañaadornarusqayraykum mana imapapas pisisqan suma-sumaq karqanki.

15 "Ichaqa chay sumaqllaña kasqaykipim qamqa confiakurqanki hinaspam ancha reqsisqa kasqaykirayku hukwan-hukwan tupakururqanki, llapallan chaypi puriqkunawanmi huchapakurqanki hinaspam nirqankiraq: 'Sumaqllaña kayniyqa qampaqmi kanqa' nispa. 16 Chay pachaykikunawanmi rurarqanki moqokunapi achka colorwan adornasqa capillakunata hinaspam chaypi hukwan-hukwan kakurqanki, chayqa manam kanmanchu karqa nitaqmi mastaqa kanqachu. 17 Qamqa qori-qollqemanta sumaq alhajakuna qosqaywanmi rurarurqanki taytachakunata, chaynapi paykunawan huchapakunaykipaq. 18 Sumaq bordasqa pachaykiwanmi chaykunata pachaykachirqanki hinaspam paykunamanraq ofrecerqanki miski asnaq aceiteytawan inciensoytapas. 19 Mikunaykipaq qosqaytapas otaq trigo harinatapas hinaspa aceitetawan abejapa miskintapas paykunamanmi qoykurqanki, chaykunataqa qorqanki miski asnaq ofrenda ofrecechkaq hinam. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.

20 "Qaripas-warmipas qampi churiykunatam chay taytachakunaman mikuyta hina ofrecerqanki. ¿Pisillapaqchu rikchakapusurqanki chay hukwan-hukwan kakusqaykiqa? 21 ¿Chaychum qamqa churiykunatapas wañurachispa chay taytachakunamanraq ninapi rupachispa ofrecerqanki? 22 Qamqa millakuypaq kaqkunata ruraspam hinaspa hukwan-hukwan kakuspam manaña yuyankichu imaynam wawa kaspaqa mana pachayoq qalalla kasqaykita, manataqmi yuyankitaqchu imaynam yawarpa hawanpi haytakachasqaykitapas.

23 "Ay, imaynaraq kanqa qampa vidayki, nispam niki ñoqa Señor Dios. Chayna mana allinkunata ruraruspam 24 qamqa moqokunatapas tukuy plazakunapi hatarirachinki chaynapi chaypa hawanpi capillakunatapas ruranaykipaq. 25 Chay capillakunataqa hatarirachinki llapallan ñanpa pallqaqninkunapim, chaynapim qamqa suma-sumaq kaynikitapas millakuypaqmanña tikrarunki. Lliw puriqkunaman cuerpoykita entregaspaykim aswan-aswanraq hukwan-hukwan kakurqanki. 26 Chay hechor asno hina vecinoyki Egipto runakunawanmi qamqa huchapakurqanki, chayna aswan-aswan kakuspam ñoqata piñachiwarqanki.

27 "Chayraykum qamta castigaspay mikunaykitapas menosyarachirqani hinaspam entregaykurqayki cheqnisuqniki Filistea runakunaman chaynapi imam munasqankuta rurasunaykipaq, paykunaqariki chay penqaypaq kaqkuna rurasqaykimantam hukmanyasqa kachkarqaku. 28 Ichaqa chaywanpas mana saksasqa hina kaspam Asiria runakunawañna kakurqanki, ichaqa chaywanpas manamá hawkachu karqanki. 29 Chaynallataqmi Babilonia nacionpipas aswan-aswanraq huchapakurqanki. Paykunaqariki kanku negociante runakunam. Chaywanpas manamá hawkachu karqanki. 30 Ñoqa Señor Diosmi niki kaynata: Pipa makinmanpas wichiykunaykipaqqa ¡mayna debilmi qamqa karqanki! Chaykunataqa mana penqakuspañam hukwan-hukwan kakuq warmi hina rurarqanki. 31 Tukuy ñanpa pallqaqninkunapi moqokunatapas hatarirachispaykim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

plazakunapipas capillakunataraq hatarirachinki, chaynapim hukwan-hukwan kakuspa taytachakunata adorarqanki. Ichaqa qamqa manam chuchumika warmi hinachu karqanki, qamqariki manam cobrarqankichu.

32 "Qosayoq kachkaspa pierdekuq warmi hinam qamqa mana reqsisqaykikunawan kakunki. 33 Llapallan chuchumikakunamanqa qonkum pagonkuta ichaqa qamqa llapallan kuyasuqnikimanmi pagasparaq regalokunata qorqanki chaynapi tukuy hinastinmanta hamuspanku qanwan huchallikunankupaq. 34 Ichaqa chay hukwan-hukwan kakuspaykiqa manam wakin warmikuna hinachu rurachkanki, qamtaqariki manam pipas maskasuchkankichu huchallikunanpaqqa, manataqmi rurasqaykimantaqa pipas pagasunkichu, aswanqa qamraqmi paykunaman paganki. ¡Chaynapimá qamqa mana wakin warmikuna hinachu rurachkanki!

35 "Chaynaqa hukwan-hukwan kakuq warmi hina Jerusalen llaqta, ñoqa Tayta Diospa rimasqaytayá uyariy. 36 Ñoqa Señor Diosmi niki kaynata: Qamqa mana penqakuspañam qalatukuruspa hukman-hukman entregakuchkanki, entregakuchkankitaqmi millakuypaq taytachaykikunamanpas, chay taytachakunamanmi qamqa wawaykikunapa yawarnintapas ofrecerqanki. 37 Chayraykum qanwan llapallan kakuqkunata ñoqaqa huñurusaq, qampa muyuriqnikimanmá ñoqaqa huñurusaq kuyasqayki kaptinpas otaq cheqnisqayki kaptinpas hinaspam paykunapa ñawpaqninpi qamta llatanarusqayki chaynapi pasaypaq qalallataña qawasunaykipaq. 38 Chaynaqa qosayoq kachkaspa pierdekuq warmita hinam chaynataq runa wañuchiq warmita hinam ñoqaqa sentenciasqayki, ñoqaqa piñakuruspa hinaspa sientikuruspam wañuyman qoykusqayki. 39 Paykunaman qoykuptiymi chay moqo rurasqaykikunata tuñichinqaku, tuñichinqakutaqmi chaykunapa hawanpi kaq adorana capillakunatapas. Paykunaqa pachaykitapas chusturususpaykimá sumaqllaña adornoykikunatapas horqorunqakutaq hinaspam pasaypaq qalallata saqerusunki. 40 Llapa runakunata contraykipi hatarirachispankum chay llapa runakunaqa rumiwan choqaparusunki hinaspam espadawan chikan-chikanta kuchuparusunki. 41 Wasikitapas kañaspankum chay sentenciata ruranqaku llapa warmikunapa ñawpaqninpi. Chaynapim ñoqaqa chay hukwan-hukwan kakusqaykita puchukarachisaq hinaptinmi chay qanwan kakuqkunamanpas manaña mastaqa pagankiñachu. 42 Chaynapim qampa contraykipi piñakuyniyqa chayraq tanirunqa, qamrayku sientikusqaypas chayraqmi chinkarinqa, hawkayaykuspaymi manaña mastaqa piñakusaqchu. 43 Arí, qamqariki qonqarunkim warma kaspa imaynam kasqaykitapas, tukuy chaykunata ruraspam qamqa piñachiwarqanki, chayraykum ñoqaqa chay mana allinpi kawsasqaykimanta castigasqayki, chaynaqa ¿imanasqamá chay millakuypaq rurasqaykikunamanqa yaparqankiraq chay hukwan-hukwan kakuykunataqa? Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamanpa ejemplon qatiq sipasmanta

44 "Rikchanachiy rimaq runakunam qanmanta rimakunqaku kaynata: 'Maman
hinachá kanqa kay warmi wawanpas' nispanku. 45 Qamqariki kanki qosantapas
chaynataq wawankunatapas cheqniq warmipa wawan hinam. Qamqa kanki
qosantapas chaynataq wawankunatapas cheqniq warmikunapa ñañan hinam.
Mamaykichik hinam karqa Het runakunapa castan, taytaykichik hinañataqmi
karqa Amor sutiyoq runakunapa castan. 46 Norte lawpi tarikuq Samaria llaqtam
lliw taksa llaqtachankunapiwan karqa mayor ñañayki hina, surlawpi tarikuq
Sodoma llaqtañataqmi lliw taksa llaqtachantinkuna karqa qampa sullka ñañayki
hina. 47 Chaynaqa qampas paykunapa imaynam kawsasqankutam qatirqan-
ki, paykunapa millakuypaq rurasqankuman hinataqmi rurarqankipas ichaqa
chaykunatapas pisillapaq hapispaykim paykunamantapas aswanraq mana allinta
kawsarqanki. 48 Ñoqa Señor Diosmi kikiyrayku jurani: Chay Sodoma llaqtapunipas
ñañayki hina kachkaspam lliw llaqtachantinkuna mana rurarqachu qampa hinas-
pa lliw llaqtachaykikunapa rurasqantaqa. 49 Ñañayki hina Sodoma llaqtapa mana
allin rurasqanqa kaykunam karqa: Payqa lliw llaqtachantinkunam orgullosallaña
karqa, achkallaña mikuyniyoq kaspataqmi mana imamantapas preocupakuqchu,
manataqmi wakchakunatawan mana imayoqkunatapas yanapaykuqchu. 50 Pay-
kunaqa orgullosallaña rikuriruspankum ñoqapa millakusqaykunata rurarqaku
chaymi qampa qawasqaykiman hina chinkarachirqani. 51 Samaria llaqtaqa
manam partellantapas huchallikurqachu qampa huchallikusqaykiman hina-
qa, qamqa rurarqanki aswan millakuypaq kaqkunataraqmi, chaynapim qanwan
tupanachikuspanqa mana huchayoqmanraq rikchakunku. 52 Qamqariki ñañay-
kikunamantapas aswan millakuypaqtaraq huchallikuspam paykunataqa allin
qawasqapaqraq otaq mana huchayoqpaqraq rikurirachinki, chayraykuyá qaq-
chasqa kasqaykitaqa kikikipuni aguantay, ñañaykikuna mana huchayoqmanraq
rikchakusqankuraykuyá penqaypi kasqaykitawan qaqchasqa kasqaykita aguantay.
53 "Sodoma hinaspa Samaria llaqtakunatam huktawan sumaqllataña hoqa-
richisaq, chaynallatam rurasaq lliw taksa llaqtachankunawanpas hinaspam
qamtapas paykunapa chawpinpi huktawan hoqarichisqayki, 54 ichaqa humi-
llasqa kaspaykim tukuy mana allin rurasqaykimanta penqakunki paykunapaq
consuelo hina kasqaykirayku. 55 Ñañaykikuna hina lliw taksa llaqtachantin
Sodoma hinaspa Samaria llaqtakuna ñawpaq tiempopi kasqankuman hina
kutiykuptinmi qampas chaynallataq lliw taksa llaqtachantinkuna ñawpaq
tiempopi kasqaykichikman hina kutiykunkichik. 56 Orgullosallaña kasqayki
tiempopiqa manam rimariyllapas-rimariqchu kanki ñañayki hina Sodoma
llaqtamantaqa. 57 Chaynaqa karqanki mana allin rurasqaykikunata manaraq
tarirachikuchkaspam. Kunanmi ichaqa Edom hinaspa Filistea nacionkunapi
llaqtakunapas lliw insultasuchkanki, llapachallan muyuriqnikipi kaqkunamiki
qamtaqa despreciasuchkanki. 58 Chaynaqa hukwan-hukwan kakusqaykimanta-
wan millakuypaq kaqkuna rurasqaykimantam chay castigoykita aguantanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

59 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Juramentowan contrato rurasqanchikta
mana kasukusqaykimantam merecesqaykiman hina castigasqayki. 60 Ñoqam
ichaqa warma kaptikiraq contrato rurasqanchikta yuyarisaq hinaspam wiñay-
paqña qanwan contratota rurasaq. 61 Mayor ñañaykitawan sullka ñañaykita
wawaykipaq hina qoykuptiymi qamqa ñawpaq kawsasqaykimanta yuyarispa
llumpay penqaypi kanki. Paykunataqa qosqayki manam qanwan contrato ru-
rasqanchikraykuchu. 62 Huktawanmi contratoyta qanwan rurasaq hinaptinmi
yachanki Tayta Dios kasqayta. 63 Mana allin rurasqaykikunamanta pampachay-
kuptiymi chaykunata yuyarispa penqakuywan kanki hinaspam penqakuymanta
simikitapas manaña kicharinkichu. Chaynatam ñoqa Señor Dios nini."

Uvas plantamantawan ankamanta

17 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamyá Israel castakunaman rimariy huk
rikchanachiyta. 3 Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá niy kaynata:

Huk hatu-hatun ankam Libano Orqoman chayaramurqa.
Raprasapa hinaspa puranpas puntasapallañam chayaramurqa.
Imaymana rikchaq purayoqmi cedropa puntanman hapipakururqa.
4 Chay sachapa uma puntachantam kaptarurqa.
Hinaspam negociantekunapa nacionninman aparurqa.
Negociantekunapa kanan llaqtamanmi churaykurqa.
5 Allpamantapas hoqariykurqataqmi muhukunata.
Hinaspam allpasapallaña chakrapi tarpuykurqa.
Achka yakupa patanpim tarpurqa allinneqta.
Wayaw tarpuchkaq hinam chaytaqa churarqa.
6 Chay muhu wiñaruspanmi kaynaman-waknaman
sumaqllataña chutarikurqa.
Sayayninqa taksalla kaptinpas
kallmankunam anka lawman qawarqa.
Sapinkunañataqmi aswan-aswanraq ukuman yaykurqa.
Chay muhu wiñaruspanmi uvas planta rikurirurqa.
Sumaqllataña iklliriruspanmi kallmasapallaña karurqa.
7 Ichaqa kachkasqataqmi huk hatu-hatun ankapas.
Raprasapallaña hinaspa purasapallañam chayqa kasqapas.
Hinaptinmi chay uvas plantaqa chay
ankaman sapinkunata haywarirqa.
Maymi kasqanmantam payqa kallmachankunata
*parqoykunankupaq haywarirqa.
8 Ichaqa payqa allin allpapi tarpusqam kachkarqa.
Ichaqa payqa achka yakupa patanpim tarpusqa kachkarqa
chaynapi sumaqllataña ikllirispan achkallaña rurunanpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi sumaqllaña uvas sacha rikurirunanpaq.

9 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá niy kaynata:
Chay uvas plantaqa manam allinñachu kanqa.
Chay uvas plantaqa sapinmanta pilasqam kanqa.
Rurunkunapas kanqa wichichisqataqmi.
Chayraq ikllimuq rapinkunapas chakirunqataqmi.
Manapas kallpallawanmi sapinmanta chutasqa kanqa.
Manapas achka runallawanmi sapinmanta chutasqa kanqa.
10 Huktawan plantasqa kaspapas manañam allinyanqachu.
Inti qespimunan lawmanta wayramuptinqa ¿kawsanqaraqchu?
Chakirusqanraykum maypim tarpuykusqankupiqa kanqañachu.

11 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
12 —Chay mana kasukuq runakunapa castankunatayá tapuy kaynata: "¿Manachum entiendenkichik kay rikchanachiypa imam ninantaqa?" nispa. Chaynaqa paykunamanyá willay: "Babilonia nacionpa reynin Jerusalen llaqtaman hamuruspanmi chaypi kaq reytawan chaypi kamachikuqkunata presocharurqa hinaspam paypa kasqan Babilonia nacionman pusarachirqa. 13 Hapirurqataqmi reypa miraynintapas hinaspam payta jurachispan contratota rurarqa. Chaymantam chay nacionpi ancha reqsisqa runakunata pusachirqa. 14 Chaynataqa rurarqa Israel nacion mana kallpayoq taksallaña kananpaqmi hinaspa mana hoqarikunankupaqmi chaynapi contratonta cumplisqallanwanña allin takyananpaq. 15 Ichaqa chay contrato rurasqan kamachikuqmi Babilonia nacionpa reyninta mana kasukurqachu. Arí, payqariki Egipto nacionmanmi runankunata kacharqa caballokunata hinaspa achkallaña tropakunata mañamunankupaq. ¿Yaqachum qamkunaqa creenkichik payqa allin lloqsirunanta? ¿Yaqachum qamkunaqa creenkichik chayna ruraqqa kawsachkaqraq ayqerunanta? ¿Yaqachum qamkunaqa creenkichik contrato rurasqan mana cumpliq runaqa ayqerunanta? 16 Ñoqa Señor Diosmi vidayrayku jurani: Babilonia lawpim chay churaqnin reypa kasqanpi payqa wañunqa. Payqariki despreciarqam chay juramento rurasqanta, manataqmi cumplirqachu chay reywan contrato rurasqantapas. 17 Babilonia nacionpa reyninmi Jerusalen llaqtata atacaspan murallapa qepanpi allpakunata montonanqa, llaqtatapas huk murallawanmi muyurunqa achkallaña runakunata wañuchinanpaq. Ichaqa Rey Faraonqa manam yanapanqachu achka-achka tropankunawanpas nitaq achka-achka soldadonkunawanpas. 18 Chay Jerusalen llaqtapi gobiernaqqariki juramentota despreciaspanmi contrato rurasqantapas mana kasukurqachu. Payqariki prometekuchkaspan mana allinkunataraq rurasqanraykum mana ayqenqachu.
19 "Chayraykum ñoqa Señor Dios vidayrayku juraspay kaynata nini:

'Payqa juramento rurawasqantam despreciarqa.
Payqa contrato rurasqaykutam pakirurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Castigasaqpunim chay rurasqanmantaqa.
20 Chaynaqa hapinay mallaytam payman wischuykusaq.
Chaynaqa toqllaywanmi paytaqa hapirusaq.
Chaynapim Babilonia nacionman pusachisaq paytaqa.
Chaypiñam traicionawasqanmanta sentenciasaq paytaqa.
21 Llapallan ayqekuqkunaqa guerrapim wañunqaku.
Llapallan tropankunapas espadawanmi wañunqaku.
Tukuy hinastinmanmi cheqechinqaku puchuqkunata.
Hinaptinmi yachankichik ñoqa Tayta Dios rimasqayta.' "

22 "Kaynatam nini ñoqa Señor Dios:
Ñoqapas chay cedro sachapa uma puntachanta
kaptaruspam plantarusaq.
Chay ikllimuq uma puntachanta kaptaruspaymi
alto-alto orqopi plantarusaq.
23 Arí, chaytaqariki Israel nacionpa
hatun orqonpim plantarusaq.
Hinaptinmi kallmankunatapas mastarispan rurunqa.
Chaynapimá payqa suma-sumaq cedro sachaña rikurirunqa.
Ukunpipas tukuy rikchaq alton pawaqkunam *yachanqaku.
24 Chaynapim purunpi llapallan sachakunapas yachanqa
ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.
Hatun sachakunata pampaman wischuspam
hatunchasaq chay taksa kaqta.
Verdellaña sachata chakirachispaymi
ikllichisaq chay chakisqa kaqta.
Ñoqa Tayta Diosqa cumplinipunim rimasqayta."

Pipas huchallikuqqa wañunqapunim

18 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Israelpa castan runakunam sapa kutilla kay rimakuyta rimankichik:
"Tayta-mamakunam puchqo uvasta mikururqa. Chaymi churi-wawankupa kirun sallirurqa" nispa. ¿Imanasqataq chaynataqa rimankichik?
3 Ñoqa Señor Diosmi vidayrayku juraspay nikichik: Kay rimakuytaqa Israel nacionpiqa manañam haykapipas rimankichikchu.
4 Llapallan runakunaqa ñoqapamiki.
Taytanpas churinpas ñoqapamiki.
Pipas huchallikuqqa wañunqamiki.

5 Allin ruraq runa kaspanqa
allin arregloman hinach allichanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Orqokunapa hawan capillakunapiqa manam mikunmanchu.
Israel nacionpi taytacha-mamachakunapiqa manam
confiakunmanchu.
Runamasinpa warminwanqa manam kakunmanchu.
Killanwan kaq warmiwanqa manam kakunmanchu.
7 Payqa manam pitapas ñakarichinmanchu.
Payqa debekuqninpa prendantapas manam hapikuykunmanchu.
Payqa manam pitapas suwakunmanchu.
Payqa yarqaymanta kaqmanpas mikuykachinmanmi.
Payqa mana pachayoqtapas pachaykachinmanmi.
8 Payqa qollqentapas prestanman
manam mirayninpaqraqchu.
Payqa qollqen kutichipusqapas chaskinman
manam ancha mirayniyoqtachu.
Payqa karunchakunmanmi
mana allin ruraykunamantapas.
Payqa cheqapman hinam
arreglaykunman runakunapa quejantapas.
9 Chayna runa decretoykunaman hina kawsaspanqa
hinaspa leyniykunaman hina ruraspanqa
allinta rurasqanraykum kawsanqapuni.
Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.

10 Ichaqa sichum churin salteaq rikurirunman,
ichaqa sichum churin runakunata
wañuchiq rikurirunman,
taytanpa mana rurasqan huchata rurarunman.
11 Chay churinqariki orqokunapa hawan capillakunapim mikukuq.
Payqariki runamasinpa warminkunawanmi kakuq.
12 Payqariki wakchatawan mana imayoqtam ñakarichiq.
Payqariki runamasintapas sapa kutillam suwakuq.
Manataqmi kutichipuqchu debekuqninpa prendantapas.
Payqariki confiakuqmi taytacha-mamachakunapipas.
Payqariki ruraqmi millakuypaq mana allinkunatapas.
13 Payqa mirayllanpaqmi pimanpas
qollqenta prestaykuq.
Payqa qollqen kutichipusqapas
ancha mirayniyoqtam chaskikuykuq.
¿Chayna runaqa kawsanqaraqchu?
Arí, payqa manam kawsanqañachu.
Payqa millakuypaq kaqkuna rurasqanmantam wañunqapuni.
Payqa chayna culpayoq kasqanmantam wañunqapuni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ichaqa chay mana allin runapapas kanmantaq huk churin. Chaynapiriki chay churiqa qawanman taytanpa tukuy huchallikusqankunata ichaqa manataq chay taytan hinachu ruranman.

15 Hinaspaqa orqokunapa hawan capillakunapiqa
manam mikunmanchu.
Israel nacionpi taytacha-mamachakunapiqa
manam confiakunmanchu.
Runamasinpa warminwanqa manam kakunmanchu.
16 Payqa manam pitapas ñakarichinmanchu.
Payqa debekuqninpa prendantapas manam hapikuykunmanchu.
Payqa manam pitapas suwakunmanchu.
Payqa yarqaymanta kaqmanpas mikuykachinmanmi.
Payqa mana pachayoqtapas pachaykachinmanmi.
17 Payqa yanapaykunmanmi wakchakunatapas.
Payqa manam mirayninpaqraqchu
prestanman qollqentapas.
Payqa manam ancha mirayniyoqtachu
chaskinman qollqen kutichipusqapas.
Leyniykunaman hina ruraspanqa,
decretoykunaman hina kawsaspanqa
manam wañunqachu taytanpa huchanmantaqa.
Payqa cheqaptapunim kawsakunqa.

18 Paypa taytanqariki ñakarichikuq kasqanraykum,
wawqenpa kaqtapas suwakusqanraykum,
ayllunkuna ukupipas allin kaqkunata mana rurasqanraykum
mana allin rurasqanmanta wañunqa.

19 "Chaynaqa qamkunachá tapukuwaqchik: '¿Imanasqataq chay runapa churinqa mana apanchu taytanpa mana allin rurasqanpa castigontaqa?' nispa. Arí, chay runapa churinqariki allin arreglo-man hinam imatapas allicharqa. Payqariki chaynataqmi llapallan decretoykunatapas kasukurqa. Chayraykum payqa cheqaptapuni kawsakunqa."

20 Pipas huchallikuqllam wañunqaqa.
Taytanpa mana allin rurasqanmantaqa
churinqa manam castigasqachu kanqa.
Churinpa mana allin rurasqanmantaqa
taytanqa manam castigasqachu kanqa.
Allin ruraq runaqa allin rurasqanmantam pagasqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana allin ruraq runaqa
mana allin rurasqanmantam pagasqa kanqa.

Tayta Diosqa allin arreglolla ruraq kasqanmanta
(Ez 33:10-20)

21 "Chayna mana allin ruraq runa huchallikusqanmanta wanakuspaqa
chaynataq decretoykunatapas kasukuspan allin arregloman hina ima-
tapas allichaspanqa, cheqaptapunim kawsakuspan mana wañunqachu.
22 Mana kasukuspan mana allin rurasqanmantaqa manam yuyarisaq-
ñachu, payqa allin kaqtaña rurasqanraykum kawsakunqa. 23 Ñoqaqa
manapunim munanichu mana allin ruraq runapa wañunantaqa, aswanqa-
riki munachkani mana allin rurasqanmanta wanakuspa kawsakunantam."
24 "Ichaqa chay allin ruraq runa chayna rurasqanmanta karunchakuspan
mana allinkunataña ruraptinqa otaq chay mana allin ruraq runapa millakuypaq
kaqkuna rurasqanta ruraptinqa ¿yaqachum chay runaqa kawsanmanraq? Ño-
qaqariki manam yuyayllapas-yuyarisaqchu tukuy allinkuna rurasqanmantaqa,
payqariki wañunqa traicionawaspan huchallikusqanmantam. 25 Ichapas qam-
kuna niwankichikman: 'Qamqa Señor, manam imaynam ruranaman hinachu
rurachkanki' nispa. Ichaqa Israelpa castankuna, qamkunayá uyariychik: Ñoqaqa
imaynam ruranaman hinam rurachkani. Qamkunam ichaqa mana imaynam
ruranaman hinachu rurachkankichik. 26 Chay allin ruraq runa chayna rura-
sqanmanta karunchakuruspan mana allintaña ruraspanqa wañunqam. Payqa
wañunqamá mana allinkuna rurasqanrayku. 27 Ichaqa chay mana allin ruraq
runa chayna rurasqanmanta wanakuspa allin arregloman hinaña imatapas
allichaspanqa vidantam salvarunqa. 28 Mana kasukusqankunata qawariykuspan
wanakuptinqa cheqaptapunim kawsakuspan manaña wañunqachu."
29 "Israel castakuna, ichapas niwankichikman: 'Qamqa Señor, manam imay-
nam ruranaman hinachu rurachkanki' nispa. Israel castakuna, ñoqaqariki
imaynam ruranaman hinam rurachkani, qamkunam ichaqa mana imay-
nam ruranaman hinachu rurachkankichik. 30 Israel castakuna, chayraykum
ñoqaqa imaynam kawsasqaykichikman hina castigasqaykichik. Chaynatam
ñoqa Señor Dios nini. Chaynaqa mana kasukuq kasqaykichikmanta wana-
kuspayá kutirikamuwaychik hinaptinqa chay rurasqaykichikkunaqa manam
urmachisunkichikchu. 31 Chaynaqa qamkunamantayá qarqoychik chay mana
kasukusqaykichikkunata, qamkunaqa mosoq sonqoyoq hinaspa mosoq espiri-
tuyoqñayá kaychik. Chaynaqa Israel castakuna ¿imanasqamá wañunkichikqa?
32 Arí, ñoqaqa manamiki munanichu pipas wañunantaqa. Chaynaqa ñoqaman
kutirikamuspayá kawsakuychik. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata."

Israel nacionpi kamachikuqkunamanta aya taki

19 1 —Ezequiel, qamqa Israel nacionpi kamachikuqkunamantayá rik-
chanachispa kay aya takita takiy:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 “Qampa mamaykiqa karqa mayna sumaq china leonmi.
Payqa karqa malta leonkunapa chawpinpi waqtapakuqmi.
Payqa karqa wawankunapas chaypi allin uywaqmi.
3 Huknin uñachantam wiñarachirqa.
Malta leon kanankamam wiñarachirqa.
Paytaqa yachachirqataqmi animalkuna hapiytapas.
Paytaqa yachachirqataqmi runakuna mikuytapas.
4 Paymantaqa nacionkunapi *yachaqkunam uyarirurqaku.
Hinaspam paytaqa huk trampawan hapirurqaku.
Chaymantam ganchokunawan Egipto nacionman pusarqaku.
5 Chaymi maman leonñataq unayña suyaruspan
otaq chay munasqanqa mana cumplikusqanta qawaykuspan
wiñachirqa huknin leonchataña yanapaspan.
6 Payqa malta leonña rikuriruspam
llapa leonkunapa chawpinpi ichikacharqa.
Animaltapas hapiyta yacharuspam
runakunatapas mikuparurqa.
7 Payqa runakunapa palacionkunatapas
lliwmi tuñirachirqa.
Payqa runakunapa llaqtantapas
lliwmi purmarachirqa.
Payqa allpapi *yachaqkunatapas
qaparispanmi mancharichirqa.
8 Hinaptinmi paypa contranpi
llapa nacionkuna hatarirurqa.
Muyuriqninpi llapa runakunapas
paypa contranpim hatarimurqa.
Chaymi payman mallata wischuykuspanku,
chaymi paypaq uchkuta ruraruspanku
9 jaulapi ganchokunawan wichqarurqaku.
Hinaspam Babilonia nacionpi reyman aparqaku.
Chaymi paytaqa carcelman pusaykurqaku.
Israel orqokunapi manaña qaparinanpaqmi wichqarurqaku.”

10 “Qanman rikchakuq mamaykiqa uvas planta hinam karqa.
Yakukunapa hichpallanpi plantaykusqa hinam payqa karqa.
Payqa achka yakuyoq kasqanraykum
rurusapallaña karqa.
Payqa achka yakuyoq kasqanraykum
kallmasapallaña karqa.
11 Mana pakiy atinakunam kallmankunapas karqa.
Gobiernaqpa tawnankunapiraqmi chayqa servikurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paypa kallmankunaqa hatu-hatuntam wiñarurqa.
Puyukunaman haypanankamaraqmi wiñarurqa.
Machullay-machu kasqanraykum paytaqa qawarqaku.
Kallmasapallaña kasqanraykum paytaqa qawarqaku.
12 Ichaqa piñakuywanmi paytaqa sapinmanta horqorurqaku.
Pampamanmi piñakuywan paytaqa wischuykurqaku.
Intipa qespimunanmanta hamuq rupaq wayram chakirachirqa.
Chaynataqmi rurunkunapas kikillanmanta wichirurqa.
Mana pakiy atina kallmankunapas chakirurqam.
Mana pakiy atina kallmankunapas ruparurqam.
13 Kunanqa payqariki chunniqpiñam
plantaykusqa kallachkan.
Mana yakuyoq chaki allpapiñam
plantaykusqa kallachkan.
14 Kikinpa kallmanmantapas ninaraqmi lloqsirurqa.
Hinaspamya paypa rurullantapas kañarurqa.
Chay sachapiqa manamya allin kallmaqa kanñachu.
Gobiernaqkunapa tawnanpaqpas chaypiqa
manamya imapas kanñachu."
Chayqariki aya takim, chaynaqa aya takipaqmá servikunqa.

Israelpa castankunaqa mana kasukuq kasqankumanta

20 1 Qanchis kaq watapa pichqa kaq killanpi hinaspa chay killapa chunka kaq punchawninpim Tayta Diosmanta tapuwanankupaq Israel castakunapa wakin ancianonkuna ñawpaqniypi tiyaykurqa. 2 Hinaptinmi Tayta Dios rimapayawaspan kaynata niwarqa:

3 —Runapa churin, Israel castakunapa ancianonkunamanyá ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata niy: "¿Qamkunaqa tapuwanaykichikpaqchu hamuchkankichik? Ñoqa Señor Diosqa vidayrayku juraspam nikichik qamkunamanqa manaña contestanayta." 4 Yaw runapa churin, qamyá sentenciay paykunataqa. Paykunamanqa abuelonkupa millakuypaq kaqkuna rurasqankutayá reqsichiy. 5 Paykunamanqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá niytaq kaynata: "Israel castakunata akllakusqay punchawqa kikiypunim juraspa reqsiykachikurqani. Jacob castakunawan Egipto nacionpiña reqsiykachikuspaymi jurarqanitaq kaynata: Ñoqaqa kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi, nispa. 6 Chay jurasqay punchawmi prometekurqani paykunataqa Egipto nacionmanta horqonaypaq hinaspa akllapusqay allpaman paykunata pusanaypaq. Chay allpaqariki tukuy imakunapapas kanan allpam, chayqariki llapallan allpakunamantapas aswan allin kaqmi. 7 Chaymantam paykunataqa llapallankuta kamachirqani millakuypaq taytacha-mamachakunata wischunankupaq chaynataq Egipto nacionpi taytacha-mamachakunawanpas mana millakuypaq hina kanankupaq. Ñoqaqariki kani yupaychasqaykichik Tayta Diosmi."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 —Paykunam ichaqa manaña kasuwaspanku manañataq munarqakuchu
uyariwaytapas, manam munarqakuchu millakuypaq taytacha-mamachakuna
wischuytapas chaynataq Egipto nacionpa taytacha-mamachakuna saqeyta-
pas. Chaymi ñoqaqa piensarqani Egipto nacionpi piñakuyniy tukunankama
castigaruyta. 9 Ichaqa maymi *yachasqanku nacionkunapa chawpinpim imam
ruranayta rurarqani sutiy mana penqaypi kananpaq. Chay nacionkunapa
chawpinpim ñoqaqa ancha reqsisqa karqani Israelpa castankunata Egipto
nacionmanta horqospay. 10 Paykunataqa Egipto nacionmanta horqospaymá
chunniqman pusarqani. 11 Chaypim paykunaman decretoykunata qospay ya-
chachirqanitaq leyniykunatapas. Chayman hina pipas ruraspanqa allintam
kawsanqa. 12 Paykunataqa kamachirqanitaqmi samana punchawniykunapipas
samanankupaq, chayqariki huk señalmi karqa ñoqapaq chaynataq paykunapaq-
pas chaynapi paykunaqa ñoqallapaqña sapaqchasqa kasqankuta yachanankupaq.
13 Ichaqa paykunaqa chunniqpim mana kasuwarqakuchu hinaspam manataq
kawsarqakuchu decretoykunaman hinaqa. Allinta kawsanankupaq leyniykuna
qosqaytapas wischupakurqakum, samanankupaq qosqay punchawkunatapas
manapunim cumplirqakuchu. Chaymi rabiallawanña castigaruyta piensarqani
chay chunniqpi tukurunaypaq. 14 Ichaqa imam ruranaytam rurarqani sutiy chay
nacionkunapi mana penqaypi kananpaq. Ñoqaqariki chay nacionkunapa qawas-
qantam Israel castataqa Egipto nacionmanta horqomurqani.

15 —Paykunamanqa chunniqpiña kachkaptinkum jurarqanitaq qosqay allpa-
manqa manaña yaykuchinaypaq. Chay allpaqariki tukuy imakunapapas kanan
allpam, chayqariki llapallan allpakunamantapas aswan allin kaqmi. 16 Paykunaqa
leyniykuna qosqaytapas wischupakurqakum hinaspam manataq decretoykuna-
man hinachu kawsarqaku, samanankupaq qosqay punchawkunapipas manam
samarqakuchu. Paykunaqa taytacha-mamacha sonqoyoqllam kawsachkarqaku.
17 Ichaqa chaywanpas paykunata llakipayarikuspam mana wañurachirqanichu,
manataqmi chunniqpipas puchukarachirqanichu. 18 Chaymi paykunapa churin-
kunataña chunniqpi kaynata nirqani: “Qamkunaqa amayá mama-taytaykichikpa
rurasqanman hinaqa kawsaychikchu, amataqyá paykunapa leynillantaqa ka-
sukuychikchu hinaspapas amataqyá paykunapa taytacha-mamachankuwanqa
millakuypaq hinaqa rurakuychikchu. 19 Ñoqaqariki kani yupaychasqaykichik
Tayta Diosmi, chaynaqa decretoykunaman hina kawsaspayá leyniykunatapas
kasukuychiktaq. 20 Chaynataqyá samanaykichikpaq qosqay punchawkunatapas
sapaqchapuwaychiktaq, chayqariki huk señalmi kanqa qamkunapaq chaynataq
ñoqapaqpas, chaynapim yachankichik yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta.”

21 —Ichaqa chay churinkunapas manam ñoqataqa kasuwarqakuchu, payku-
naqa manam decretoykunaman hinachu kawsarqaku, allinta kawsanankupaq
qosqay leyniykunatapas manam kasukurqakuchu. Paykunaqa manamá sama-
nankupaq qosqay punchawpipas samarqakuchu hinaptinmi piensarurqani chay
chunniqpi piñakuyniy tukunankama castigaruyta. 22 Ichaqa manam chayna-
tachu rurarqani, ñoqaqariki imam ruranallaytam rurarqani chaynapi sutiyqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay nacionkunapa qayllanpi mana penqaypi kananpaq. Ñoqaqariki chay
nacionkunapa qawasqantam Israel castataqa Egipto nacionmanta horqomurqa-
ni. 23 Paykunamanqa chunniqpiña kachkaptinkum jurarqanitaq kay pachapa
tukuy nacionniman cheqerachinaypaq. 24 Paykunaqa leyniykunaman hina mana
ruraspankum decretoykunatapas wischupakurqakutaq. Samanankupaq qosqay
punchawpipas manam samarqakuchu. Paykunaqa mama-taytanku hinam tay-
tacha-mamacha sonqoyoqlla kawsakuchkarqaku. 25 Chayraykum paykunataqa
qoykurqani mana valeq decretokunamanña chaynataq kawsanankupaqpas mana
valeq leykunamanña. 26 Dejaykurqanitaqmi millakuypaq hinaña kanankupaqpas
chaynapi llapallan piwi churinkuta taytachakunamanña ofrecespa kañapunanku-
paq chaynapi anchallataña mancharikuspa Tayta Dios kasqayta yachanankupaq.

27—Chaynaqa runapa churin, Israelpa castankunatayá ñoqa Señor Diospa
nisqayta kaynata niy: "Qamkunapa abueloykichikkunapas insultawasparaqmi
traicionawarqaku. 28 Paykunataqa juramentowan prometekusqay allpaman
yaykuykachiptiymi qawarqaku llapallan alto moqokunata hinaspa llapallan
rapisapa sachakunata. Chaypi animalkunata kañaspankum piñachiwaqniy
ofrendakunatapas churaqku, miski asnaq ofrendakunatapas kañaspankum
talliqkutaq vinotapas. 29 Chaymi paykunata tapurqani: '¿Imataq chay ripanyas-
qaykichik moqokunapi capillaqa?' nispa. Hinaptinmi paykunañataq suticharqa:
'Bama' nispa. Chayna sutiyoqmi kachkan kay libro qellqasqa kasqakamapas."

30—Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá Israel castakunaman niy kaynata:
"¿Imaynanpimá abueloykichikkuna hinaqa qamkunapas millakuypaq kaqta
munachkankichik? ¿Imaynanpimá millakuypaq taytacha-mamachakunata ado-
raspaqa hukwan-hukwan kakuq warmi hinaqa kachkankichik? 31 Qamkunaqariki
taytacha-mamachaykichikwanmi millakuypaq kaqkunata hinallaraq rurachkan-
kichik, piwi churikichiktapas taytachakunaman ofrecespam kañachkankichik.
Israel castakuna ¿chayna kachkaspachum tapuwaytaraq munachkankichik?
32 Ichaqa manam qamkunapa piensasqaykichikman hinachu kanqa. Qamkunaqa-
riki piensankichik: 'Ñoqanchikqa wakin nacionkuna chaynataq wakin ayllukuna
hinayá kakusunchik kullutawan rumita adorastin' nispam. 33 Ñoqa Señor Diosmi
vidayrayku jurani: Ñoqaqa atiywan hinaspa hatun castigowanmi rabiallawanña
qamkunapi munaychakusaq. 34 Ñoqaqa atiywan hinaspa hatun castigowanmi
rabiallawanña horqomusqaykichik runakunapa chawpinmanta, huñumusqayki-
chiktaqmi cheqechisqay nacionkunamantapas. 35 Nacionkunapa chunniqninman
qamkunata pusaspaymi uyaykichikpipuni pleiteasqaykichik. 36 Imaynam Egip-
to nacionpa chunniqninpi abueloykichikkunawanpas pleitearqani, chaynam
qamkunawanpas pleiteasaq. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios. 37 Huk michiq-
pas ovejankunata yupachkaq hinam contratoyta cumplinaykichikpaq ñoqapas
qamkunata yupasqaykichik. 38 Qamkunamantaqa rakisaqtaqmi mana kasuwaq-
niykunatapas chaynataq contraypi hoqarikuqkunatapas. Paykunataqa forastero
hina *yachasqanku nacionkunamanta horqoruspaypas manam Israelpa allpan-
manqa yaykuchisaqchu, chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 "Chaynaqa Israel casta runakuna, ñoqa Señor Diosmi kaynata nikichik:
Sapakamayá pasakuychik chay taytacha-mamachaykichikkuna adoraq, chay-
mantañam qamkunaqa kasuwankichik, chay ofrendaykichikwanqa hinaspa
taytacha-mamachakuna adorasqaykichikwanqa manañam chuya sutiytaqa
penqayman churankichikchu. 40 Chayraqmi Israel llapallan castakunaqa sa-
paqchasqay orqopi otaq nacionpa hatun orqonpi adorawankichik. Ñoqa Señor
Diosmi chaynata nini. Chaypimá ñoqapas chaskiykusqaykichik hinaspam
mañasqaykichik ofrendakuna qowanaykichiktapas chaynataq punta kaq cose-
chakunamanta ofrecewanaykichiktapas, mañasqaykichiktaqmi tukuy imaña
sapaqchapuwanaykichiktapas. 41 Qamkunataqa runakunapa chawpinmantam
horqomusqaykichik hinaspam cheqechisqay nacionkunamanta huñumuspay
chaskiykusqaykichik miski asnaq ofrendata hina, qamkuna ukupim llapallan
nacionkuna qawachkaptin chuya kasqayta reqsichikusaq.

42 "Qamkunata Israel allpaman otaq juramentaspay abueloykichikkuna-
man qosqay allpaman yaykuykachiptiymi yachankichik Tayta Dios kasqayta.
43 Chayman yaykuykuspam yuyarinkichik imaynam mana allin kawsasqay-
kichikta chaynataq tukuy mana allin rurasqaykichiktapas hinaspam chay
tukuy mana allin rurasqaykichikmanta pesakunkichik. 44 Israel castakuna,
qamkunawan imam ruranayta ruraspayqa, manam rurasaq qamkunapa
mana allin kawsasqaykichikman hinachu nitaq chay millakuypaq kaqkuna
rurasqaykichikman hinachu, aswanqa kuyapayakuq sutiyman hinam. Chay-
napim yachankichik Tayta Dios kasqayta. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios."

Neguev lawpi kaqkuna castigasqa kanankumanta

45 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:

46 —Runapa churin, qamqa surlawman qawarispayá rimariy. Neguev lawpi
montekunapa contranpiyá qamqa ñoqamanta willakuy. 47 Chaynaqa chay
montekuna lawmanyá ñoqa Tayta Diospa nisqayta niy: "Chaypi kaq sachaku-
nata kañaykuptiymi ruparunqa verde sachakunatawan chakisqa sachakunata,
lenguasqanpas manaña amachay atina kaspanmi chaypi *yachaq runakunapa
uyallantapas lliw puslurachinqa. Chaynaqa kanqa surlawmanta norte lawka-
mam. 48 Chaynapim llapallan runakuna qawanqa ñoqa Tayta Dios chaytaqa
kañaykusqayta, chay ninaqa kanqa mana amachay atinam" nispa.

49 Hinaptinmi ñoqa Ezequielñataq nirqani:

—Señor Dioslláy, runakunaqa hapiwanku rikchanachiykunalla rimaq-
paqmi —nispa.

Diospa espadanmanta

21 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:

2 —Runapa churin, qamqa Jerusalen llaqta lawman qawarispa-
yá rimay santuarionkunapa contranpi, Israel allpapa contranpiyá ñoqamanta
willakuy. 3 Paykunamanyá ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata niy: "Ñoqaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qampa contraykipim kachkani, chayraykum ñoqaqa vainanmanta espadayta horqoykuspay wañurachisaq allin ruraq runakunata chaynataq mana allin ruraq runakunatapas. 4 Arí, ñoqaqa llapallaykichikpa contraykichikpim vainanmanta espadayta horqochkani, qamkunamantam wañurachisaq allin ruraqtapas hinaspa mana allin ruraqtapas, surlawmanta qallaykuspam norte lawpi tukusaq. 5 Chaynapim llapallan runakuna yachanqaku ñoqa Tayta Diosqa espadayta vainanmanta horqorusqayta. Manam ñoqaqa vainanmanqa kutiykachisaqchu."

6 —Chaynaqa runapa churin, qamyá sonqoykipas mana musyakuq kanankama aminaykikama waqapakuy llapa runakunapa qayllanpi. 7 Sichum: "¿Imanasqataq kaynatañaqa waqachkanki?" nispa pipas tapusuptikiqa qamyá kaynata niy: "Ñoqaqa waqachkani imam noticia uyarisqaymantam. Chay chayaramuptinmi llapa runakuna hukmanyarunqaku, manañam ima rurakuytapas atinqakuñachu, muspaypi hinam rikurirunqaku, manchakuymantam moqonkupas katkatatanqa. Ñam chayaykamuchkanña, chaynapunim kanqa. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata."

8 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:

9 —Chaynaqa runapa churin, ñoqa Señorpa nisqaytayá kaynata niy:

"Espadaqa ñawchiyachisqañam kachkan.
Espadaqa llipipipichkaqñam kachkan.
10 Ñawchiyachisqaqa kachkan wañuchinanpaqmi.
Llipipipichkanqa llipyay hina chipityananpaqmi.
Churilláy, qamqa maqanapaq tawnatam despreciarqanki.
Churilláy, qamqa imapas corregina kaqtam despreciarqanki.
11 Espadataqa qoykun chipityachinanpaqmi.
Espadataqa qoykun hapinanpaqmi.
Espadaqa ñawchiyachisqañam kachkan
runa wañuchiqman qoykunanpaq.
Espadaqa llipipipichisqañam kachkan
runa wañuchiqman qoykunanpaq.
12 Chaynaqa runapa churin, waqayñayá.
Chaynaqa runapa churin, qaparkachayá.
Chay espadaqa kachkan Israel runaykunapa contranpim.
Chay espadaqa kachkan Israel kamachikuqkunapa contranpim.
Chay Israelpa kamachiqninkunaqa
espadawan wañuchisqa kanankupaqmi
entregasqa kanqaku.
Chay Israel runaykunapas
espadawan wañuchisqa kanankupaqmi
entregasqa kanqaku.
Chaynaqa runapa churin, pitukuyá.
Chaynaqa runapa churin, waqakuyá.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 “Chaynaqa ñoqaqariki runaykunatam huk pruebaman churachkani.
Mana wanakuyta munaptinkuqa tukuy kaykunam paykunaman chayaramunqa. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata.

14 “Chaynaqa runapa churin,
qamyá ñoqamanta willakuy.
Qamqa makikiwanyá taqllakuy.
Chay espadaqa iskay kimsa kutikamam chayamunqa.
Runakunata wañuchinanpaqmi chay espadaqa chayamunqa.
Tukuy hinastinmanta wañuchinanpaqmi chay espadaqa kanqa.
15 Espadaqa hamunqa paykuna hukmanyarunankupaqmi.
Espadaqa hamunqa achkallaña runakuna wañunanpaqmi.
Paykunapaqa llapallan zaguaninkunapim
churaruni manchakuypaq espadataqa.
Chipipipinanpaqmi churaruni chay espadataqa.
Wañuchinaypaqmi waqaycharuni chay espadataqa.
16 *Alleq lawman muyurispapas qamqa lliwtayá kuchuruy.
*Ichoq lawman kutirispapas qamqa lliwtayá kuchuruy.
17 Ñoqapas taqllakuspayraqmi qawasaq chay pasakusqanta.
Piñakuyniy tukunankamam qawasaq chay pasakusqanta.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.”

18 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
19 —Runapa churin, qamqa señalaytaqyá iskay ñanta chaynapi chayninta Babilonia nacionpa reynin espadantin pasananpaq, chay iskayman pallqaq ñanqa huk nacionllamantam lloqsinan, chay ñankunapa qallarinanpim churanki may llaqtamanpas rinapaq letrerota. 20 Qamqa señalankimá chay espadayoqpa maynin pasanan ñantapas. Señalankiqa Amon miraykunapa Raba llaqtanman riq ñantawan Juda lawman riq ñantam, chay ñanqa chayachkan murallasqa Jerusalen llaqtamanmi. 21 Babilonia nacionpa reyninqa chay pallqaq ñanpa qallariyninpi sayaykuspam suerteta qawanqa. Flechankunatapas taspiparuspanmi suerteta qawanqa. Taytacha-mamachankunatapas tapupayaspanmi animalkunapa kichpannintaraq qawapayanqa. 22 Chay reyqa *alleq makinwanmi horqorunqa Jerusalen llaqtaman apuntaq flechata, chaynapim punkukuna tuñichisqa kananpaq machu-machu takaq qerukunata alistachinqa. Kamachinqataqmi chay llaqtapi runakunata wañuchinankupaqpas chaynataq guerrapi qaparinankupaqpas. Kamachinqataqmi chay takaq qerukunawan zaguankunata tuñichinankupaqpas chaynataq murallapa qepanman allpakunata montonankupaqpas. Kamachinqataqmi Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi huk murallatapas hatarichinankupaq. 23 Jerusalen llaqtayoq runakunapaqqa juramentokuna rurasqankuraykum chay suerteasqankuqa rikchakun yanqa llullapaq, chayqariki pasakunqa mana allin rurasqankumanta yuyarinankupaqmi chaynataq llaqtan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuqa hukpa dueñochakusqanña kananpaqmi. 24 Chayraykum ñoqa Señor Dios
kaynata nini: Mana allinta ruraspa mana kasukusqaykichikmi sutilla kachkan,
sutillataqmi kachkan tukuy rurasqaykichikpi huchallikusqaykichikkunapas.
Chayraykum qamkunaqa presochasqa kankichik. 25 Israel nacionpi kamachikuq,
qamqariki kanki pasaypaq mana allinlla ruraq runam, castigasqa kanayki pun-
chawqa chayaramunñam. 26 Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Horqoy chay uma
wankinaykita, horqoytaq chay coronaykitapas, tukuy imapas manam ñawpaq
hinañachu kanqa, pampapi kaqmi altoman churasqa kanqa, altopi kaqñataqmi
pampaman uraykachisqa kanqa. 27 Ñoqaqa tukurusaqmi, pasaypaqtam tukuru-
saq, chayqa manam huktawanqa kanqañachu kamachikunanpaq derechoyoq
runapa hamunankama hinaptinmi paymanña qosaq.

Amon castakuna castigasqa kanankumanta

28 —Runapa churin, ñoqa Señor Diospa nisqaytayá insultasuqnikichik
Amonpa mirayninkunaman niy kaynata:

"Espadaqa wañuchinanpaqmi
vainanmanta horqosqaña kachkan.
Espadaqa tukurunanpaqmi
llipyay hina chipityachisqaña kachkan.
29 Paykunaqa revelacionta qawaspapas
yanqakunallatam willakunku.
Paykunaqa chaynataqmi llullallatataq
qanmantaqa adivinanku.
Wañunankupaq sentenciasqa
mana allin ruraqkunamanmi
chay espadaqa wichiykunqa.
Ñam chayamuchkanña
chay castigasqa kananku punchawqa.

30 "Amonpa mirayninkuna, espadataqa
vainanmanyá kutiykachiychik.
Maypim unanchasqa kasqaykichikpim
ñoqaqa jusgasqaykichik.
Maypim nacesqaykichik allpapim
ñoqaqa juzgasqaykichik.
31 Qampa hawaykimanmi
piñakuyniyta kachaykamusaq.
Rupachkaq hina piñakuyniytam
hawaykiman pukuykamusaq.
Animal hina runakunapa makinmanmi
ñoqaqa qoykusqayki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Daño ruraqlla runakunamanmi
ñoqaqa qoykusqayki.
32 Yanukuna yanta hinañam
karunki qamqa.
Yawarnikipas allpapi
chaqchusqam kanqa.
Pipapas mana yuyasqanñam
karunki qamqa.
Ñoqa Tayta Diosmá
nini chaynataqa.”

Jerusalen llaqtayoqkunapa huchanmanta

22 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamyá sentenciay paykunataqa. Runa wañuchiqkunapa *yachanan llaqtatayá qamqa sentenciay. Millakuypaq kaqkuna rurasqankumantayá paykunataqa reqsichiy. 3 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá niy kaynata: “Runakunapa yawarnin chaqchuna llaqta, qampa castigasqa kanayki punchawqa ñam chayamuchkanña. Qampi *yachaqkunaqa taytacha-mamachakunatam rurakurunku millakuypaq hinaña kananku-paq. 4 Chaynaqa chay llaqtapi yachaqkunaqa yawar chaqchusqankumantam culpayoq kachkanku, millakuypaqtaqmi kachkanku taytacha-mamachakuna ru-rasqankuwanpas, chaypi *yachaqkunamanqa hichpamuchkanñamá castigasqa kananku punchawqa. Arí, chayamuchkanñamiki wataykikunapa tukupayninqa. Chaynaqa chay runakunapa yachanan llaqta, ñoqam insultachisqayki huklaw nacionniyoq runakunawan, tukuy hinastinpi yachaq runakunawanmi ñoqaqa asipayachisqayki. 5 Millakuypaq sutiyoq llaqta, hichpaykipi kaqkunam qan-mantaqa asikunqaku. Llumpay chaqwakunapa kanan llaqta, karupi kaqkunam qanmanta asikunqaku. 6 Chay llaqtapi yachaq Israel casta kamachikuqkuna-qa atiyniyoq kasqankuraykum runa wañuchiyllapi purinku. 7 Chay llaqtapi yachaqkunaqa mama-taytankutapas despreciankum, paykunaqa forastero runa-kunamantapas qechurunkutaqmi imallankutapas. Mana mama-taytayoqtapas chaynataq viudakunatapas ñakarichinkum paykunaqa. 8 Paykunaqa manamya respetankuchu santuarioykunatapas chaynataq samanankupaq qosqay pun-chawkunatapas. 9 Jerusalen llaqtapiqa manataqmá faltanchu runa wañuchisqa kananpaq cuento qepikunapas, chaypi *yachaqkunaqa orqokunamanmi rinku taytacha-mamachankuta adoraspa chaypi mikunankupaq. Paykunaqa chay llaq-tapa chawpinpipas hukwan-hukwanmi kakunku. 10 Chay llaqtapiqa taytankupa warminwanraqmi huchapakunku, killanpi kachkaq warmikunatapas obligas-pam paykunawan kakunku. 11 Chay llaqtapiqa runamasinpa warminwanpas huk kaqninmi millakuypaq kaqkunata rurakun, hukñataqmi llumchuynintapas huchallichintaq, wakinqa kakuntaqmi taytanmanta panillanwanpas. 12 Chay llaqtayoq wakin runakunaqa qollqetapas chaskikuykunmi runa wañuchinan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kupaq, paykunaqa qollqetapas prestanku mirayllanpaqmi, paykunaqa daño
ruraywan runata ñakarichispam imallankutapas qechurunku. Arí, chay llaqtapi
*yachaqkunaqariki ñoqataqa qonqaruwankum. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.
13 "Jerusalen llaqta, ñoqaqa makiywanmi sikurusqayki qampi *yachaq-
kuna runamasinkupa imallankutapas qechurusqanmanta chaynataq
runakunatapas wañuchiq kasqankumanta. 14 Chaynaqa cuentata mañap-
tiyqa amayá piensaychu qari-qariraq ñawpaqniypi sayaytaqa. Ñoqa Tayta
Diosqa kay rimasqaytaqa cumplisaqpunim. 15 Chaynaqa Jerusalen llaqta,
qampi yachaqkunataqa huklaw nacionkunamanmi cheqerachisaq, ñoqaqa
imapas wayrachichkaq hinam huklaw allpakunaman cheqerachisaq, chay-
napimá millakuypaq kaqkuna rurasqankutapas tukurachisaq. 16 Qampi
yachaq runakunaqa nacionkunapa ñawpaqninpim kikillankumanta pen-
qaypi kanqaku hinaspam chayraq yachanqaku Tayta Dios kasqayta."
17 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
18 —Runapa churin, hornomanqariki chulluchinapaqmi hinana cobre-
ta, estañota, fierrota, titita hinaspa qollqeta, chay metalkunapa puchuqnin
qacha hinam Israel castakunaqa ñoqapaq rikurirun. 19 Chayraykum ñoqa
Señor Dios nini kaynata: "Llapallaykichik chay metalpa qachan hina kasqay-
kichikraykum Jerusalen llaqtapa chawpinman huñurusqaykichik. 20 Imaynam
qollqetapas, cobretapas, fierrotapas, tititapas hinaspa estañotapas horno-
pa chawpinman huñunku chaynapi pukutyachispa chulluchinankupaq,
chaynatam ñoqapas rabiallawanña piñakuspayqa qamkunata huñuruspa
chullurachisqaykichik. 21 Arí, ñoqaqa qamkunata huñuykuspam rabiallа-
wanña piñakuyniyta hawaykichikman pukuykusaq hinaptinmi qamkunaqa
chaypa chawpinpi chullurunkichik. 22 Chaynaqa hornopa chawpinpi qollqe
chulluchisqa hinam qamkunapas llaqtapa chawpinpi chulluchisqa kankichik.
Chaynapim yachankichik kikiy Tayta Diospuni piñakuywan castigasqayta."
23 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
24 —Runapa churin, qamqa Israel allpatayá niytaq kaynata: "Qamqa kanki
parapapas mana chayanan allpam, chaynaqariki kachkanki castigasqayray-
kum. 25 Chaypi *yachaq gobiernaqkunapas rimanakuruspam leonkuna hinaña
rikurirunku, paykunaqa qaparillawanñam runatapas hapiruspa mikurunku.
Paykunaqa qori-qollqetapas suwaruspam llaqtapiqa viudakunallataña saqerunku.
26 Chaypi sacerdotekunapas yachachikuyniykunatam qewiparunku, paykunaqa
santuarioykunatapas millakuypaqtañam rurarunku, manam yachankuñachu
mayqanmi ñoqapaq sapaqchasqa kasqantapas otaq millakuypaq kasqantapas,
manataqmi yachachinkuchu mayqenmi mikuna otaq mana mikuna kasqantapas,
manataqmi samankuchu samanankupaq qosqay punchawpipas. Arí, paykuna
ukupiqa millakuypaq qawasqam kani. 27 Chay llaqtapi jefekunapas rikurirun-
ku imapas hapisqanku tisaparuq atoqkuna hinañam, paykunaqa listollañam
kachkanku runakunata wañuchispa imallankupas qechurunankupaq. 28 Chay
llaqtayoq ñoqamanta willakuqkunapas estucowan perqata blanqueachkaq hina-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

raqmi pakaykunku chay mana allin runakunapa rurasqanta, revelacionpi qawaq
tukuspam yanqakunallata willakunku, adivinaq tukuspapas llullallatataqmi wi-
llakunku. Paykunaqa: 'Señor Diosmi nin kaynata' nisparaqmi ninku, ichaqa ñoqa
Tayta Diosqa manam imatapas nirqanichu. 29 Kay nacionpi llapallan runakunaqa
daño rurayllapi hinaspa suwakuyllapim kachkanku, paykunaqa wakchakunata-
wan mana piyniyoqkuna ñakarichiyllapim kachkanku, forastero runakunatapas
daño ruraruyllata munaspankum mana munankuchu paykunawan allin arre-
glaykuytaqa. 30 Huk llaqtapa murallan perqaq runata maskachkaq hinam otaq
huk murallapa raqranpi sayaq runata maskachkaq hinam huk runata maskar-
qani chay Jerusalen llaqta mana tuñichisqa kananpaq, ichaqa chayna runataqa
manam tarirqanichu. 31 Chayraykum ñoqaqa rabiallawanña hinaspa piñakuywan
paykunataqa castigaspay tukurusaq, imaynam mana allin kawsasqankutaqa kiki-
llankumanmi kutiriykachisaq. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini."

Samariawan Jerusalen llaqtaqa huchapakuq warmikuna hina kasqankumanta

23 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamyá niy kaynata: "Iskay warmikunam karqa
huk mamapa wawallan. 3 Paykunaqa Egipto nacionpim sipasllaraq kaspanku
chuchumika hina huchapakuyta qallaykurqaku, chaypim paykunaqa ñuñunku
mullkachikuyta qallaykurqaku. Arí, chaypimá paykunaqa doncella ñuñunkuta
hapichikurqaku. 4 Chay mayorninpa sutinmi karqa Ahola, chayqariki Samaria
llaqtam, sullkanpa sutinñataqmi karqa Aholiba, chayqariki Jerusalen llaqtam
paykunaqa karqa ñoqapa warmiykunam, churiykunatam qaritapas-warmita-
pas wachakurqaku. 5 Aholam ñoqapa kachkaspanpas hukwan-hukwan kakuyta
qallaykurqa, Asiria nacion kuyaqnin tropakunata kuyakuruspam paykunawan
pierdekururqa. 6 Chay tropakunaqa karqa moradonkama sumaqllaña pachas-
qam, llapallankum karqa kamachikuqkuna hinaspa jefekuna, paykunaqa
allin qawapasllaña mozokuna kaspam sapakama caballokunapi sillakuqku.
7 Chaynapim chay Ahola sutiyoq warmiqa Asiria nacionniyoq llapallan allin-
nin runakunawan tupakururqa, chay pierdekuqmasin runakunapa llapallan
taytacha-mamachankunawanmi millakuypaq hinaña rikurirurqa. 8 Payqa Egipto
nacionpi kaspanraqmi hukwan-hukwan kakuq rikurirurqa hinaspam kunanpas
hina chaynallaraq kachkan. Paywanqariki sipas kasqanmantapunim puñukuqku,
paypaqa ñuñunpas hapipayasqam karqa, chay runakunamá hukwan-hukwan
tupakuqllataña rurarurqaku. 9 Chayraykum ñoqapas Asiria nacionniyoq kuyaq-
ninkunaman payta qoykuni. 10 Chaymi paykunapas chay warmitaqa qalallata
rurarurqaku, wawankunatapas qechuruspankum chay warmitaqa espadawan
wañurachirqaku, chaynataqa rurarqaku merecesqanman hinam. Chaynapim
chay warmiwan imam rurasqankuqa llapallan warmikunapa yachasqan karqa.
11 "Chay warmita imaynam castigasqayta ñañan Aholiba qawaykuspam
aswan huchapakuytaraq qallaykurqa. 12 Chaynapimá Aholibapas Asiria na-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cionniyoq runakunawan huchapakuyta qallaykurqa. Chay runakunaqa karqa kamachikuqkunam, jefekunam, suma-sumaqllaña pachasqa guerrapi peleaqkunam, caballokunapi sillakuqkunam chaynataq allin qawapas mozokunam. 13 Qawarqanitaqmi chay warmipas imaynam huchaman wichiykusqanta. Chaynapim paykunaqa iguallata kawsarqaku. 14 Ichaqa kay warmiqa aswan-aswan huchapakuqraqmi rikurirurqa. Paymi perqakunapi rikururqa Babilonia nacionniyoq runakunapa pukankama dibujokunata. 15 Paypa qawasqanman hinaqa chay dibujokunaqa kasqa weqawninpas allin watasqakamam, uma watankupas kasqa wayrapapas sumaqllaña rapapapachisqanmi. Arí, chay qawasqankunaqariki kasqa carretakunapi capitankunapa ayrin-ayriyoqmi. 16 Chaynapimá chay warmiqa paykunata qawaykuspan llumpayta munapayarqa, chayraykum Babilonia nacionman willakuqkunata kacharqa. 17 Hinaptinmi Babilonia nacionniyoq runakunaqa hamuspanku paywan puñukurqaku, chaynapim chay warmitaqa millakuypaqta rurarurqaku. Warmipas chayna millakuypaq karuspanmi paykunataqa amirurqaña. 18 Chaynapimá chay Aholiba warmiqa llapa runapa yachasqanta hukwan-hukwan kakuqña rikurirurqa, payqa qalalla kaytapas manañam penqakuqchu. Chaymi ñañanta hina ñoqapas amirurqaniña. 19 Ichaqa payqa aswan-aswanraqmi hukwan-hukwan kakurqa, Egipto nacionpi sipas kaynintapas yuyarispanmi chayna kakurqa. 20 Payqa llumpaytam munapayarqa Egipto nacionpi kuyaqninkunata. Chay runakunapa qari kayninqa rikchakun asnokunapaman hinaraqmi, paykunaqa sutuchinkupas caballokuna hinaraqmi.

21 "Yaw Aholiba, qamqariki sipas kaynikipi huchapakuymanmi kutiriyta munachkanki, qamqariki Egipto nacionpi sipas kaspa ñuñuyki hapichikusqaykitam yuyarayachkanki. 22 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Kunanqa amirusqayki kuyaqnikikunatam enemigoykimanña tikrarusaq, tukuy hinastinmanta paykunata pusamuspam qampa muyuriqnikipi churarusaq. 23 Paykunaqariki hamunqaku Babilonia nacionmantam, Caldea lawmantam, Pecod lawmantam, Soa lawmantam hinaspa Coa lawmantam, paykunawantaqmi hamunqa Asiria nacionpi llapallan tropakunapas. Paykunaqariki kanku allin qawapasllaña mozokunam. Llapallankum kanku kamachikuq jefekuna, carretakunapi capitankuna hinaspa allin reqsisqa runakuna, paykunaqa llapallankum caballollapi purikuqkupas. 24 Paykunaqa contraykipim hamunqaku caballopa chutasqan guerrapaq carretayoqkuna chaynataq asnopa chutasqan llasaq carretayoqkuna. Paykunaqa nana-nanaq tropayoq hamuspam tukuy hinastinmanta muyuykusunki, wakinkum hamunqaku hatun harkachikunayoq, wakiñataq taksa harkachikunayoq, paykunaqa hamunqa cascoyoqkamam. Chaynapim castigonkuman hina qamta castigasunki. 25 Chayraykum sientichiwasqaykimanta piñakuyniyta qampa hawaykiman kachaykamusaq hinaptinmi paykunaqa piñakuyllawanña tukuy imaymanata rurasunki. Paykunaqa senqaykitapas rinrikitapas qoruruspam puchuqkunatapas llapallanta espadawan wañurachinqa. Paykunaqa wawaykikunatapas qechurususpaykim puchuqkunatapas kañarunqaku. 26 Paykunaqa pachaykitapas chusturususpaykim sumaq alhajaykikunatapas hapikuykunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Puchukarachisaqmá Egipto nacionpi kaspayki llapa huchapakusqaykitapas
chaynataq hukwan-hukwan kakusqaykitapas, chaynapim manaña rikunkiñachu
chaykunataqa nitaqmi yuyarinkiñachu Egipto naciontapas.
28 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Ñoqam qamtaqa kachaykusqay-
ki cheqnisqayki hinaspa amisqayki runakunapa makinman. 29 Paykunaqa
cheqnikuyllawanñam tukuy imaymanata rurasunki, llamkaspayki ganakus-
qaykitapas paykunam hapikuykunqaku, paykunaqa qalallatañam saqerusunki,
hukwan-hukwan kakusqayki cuerpoykitam llapallanman qawachinqaku.
Huchapakuspa hukwan-hukwan kakusqaykim 30 chaynataqa rurarusunki. Arí,
qamqariki huklaw nacionniyoq runakunawanmi huchapakurqanki, taytacha-
mamachankuwanmi millakuypaqña rikurirurqanki. 31 Qamqariki ñañaykipa
imaynam kawsakusqanman hinam kawsarqanki, chayraykum pay castigas-
qayta hina qamtapas castigasqayki. 32 Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata:

Ñañaykiqa hatun vasomanta vino upyachkaq hinam,
ñañaykiqa ukuneq vasomanta vino upyachkaq hinam
llumpay castigasqa karqariki.
Chaynam qampas ancha-ancha castigasqa kanki.
Chay vasopas llimparichkaqta hinam
nacionkunapas burlakuspan asipayasunki.
33 Tragopa huntasqan runa hinam qamqa kachkanki.
Llakikuypa huntasqan runa hinam qamqa kachkanki.
Vasopi tragowan sinkaruq
runa hinam
purmachisqa kanki.
Vasopi tragowan sinkaruq
runa hinam
chunnichisqa kanki.
Ñañayki Samaria llaqta hinam
qampas castigasqa kanki.
34 Chayna vasomantamá qampas llapallanta tomanki.
Hinaspañam chay vasotaqa pasaypaq ñutuparunki.
Chaymantañam qasqoykitapas rachkaparunki.
Chaynatam ñoqa Señor Dios nini.

35 "Chaynaqa ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Qonqaruspa qepan-
chakuruwasqaykiraykum kikillayki ñakarinki huchapakusqaykimanta
chaynataq hukwan-hukwan tupakurusqaykimanta, nispa."
36 Chaymantam ñoqa Ezequielta Tayta Dios kaynata niwarqa:
—Runapa churin ¿yaqachum upallakuykuwaq Ahola hinaspa Aholiba
warmikunapa contranpi sentenciayta? Chaynaqa millakuyllapaqña ruras-
qankumantayá rimapayay. 37 Paykunaqa pierdekuq hinam huchallikurqaku,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunaqa runa wañuchisqankumantam yawar makintin kachkanku. Paykunaqa traicionawaspankum taytacha-mamachakunataña yupaychachkanku. Paykunaqa ñoqapaq wachakusqanku wawankutapas taytacha-mamachakunamanñam mikunankupaq hina kañapuchkanku. 38 Chaywanpas kaytawanmiki paykunaqa rurarqaku, paykunaqa hina chay punchawllapim santuarioytapas millakuypaqtaña rurarurqaku, qosqay samana punchawpipas manam samarqakuchu. 39 Taytacha-mamachakunaman wawankutapas wañuchisqanku punchawllapitaqmi hamuruspanku santuarioytapas millakuypaqtaña rurarurqaku. ¡Chaytaqa rurarqaku kikiypa temploypipunim!

40 —Willakuqkunata kacharuspankum karumantaraq runakunata qayachimurqaku. Paykuna hamuruptinmi qam Aholibaqa bañapakuyta qallaykurqanki hinaspam qechipraykitapas pintapakuspa alhajakunawan churapakurqanki. 41 Qamqariki mesata prepararuspam sumaqllaña camaykipi tiyaykurqanki, chay mesapa hawanmantaqmi churaykurqanki ñoqapaq sapaqchasqanku inciensotawan miski asnaq aceitetapas. 42 Chaymantam chaypi uyarikurqa llapa runakunapa fiestapi qayaykachakusqan, paykunaqariki karqa chunniq lawmanta hamuq achka-achka runakunam. Warmikunatapas sumaqllataña adornaspankum makinkumanpas brazaletekunataraq churarqaku, hinachirqakutaqmi coronakunatapas. 43 Chaymi chay payayasqaña hukwan-hukwan kakuq warmimanta kaynata nirqani: "Chay warmiqariki hukwan-hukwan kakuqmi, hinañayá paywan kakuchunku" nispa. 44 Chaynapim paywan puñukurqaku imaynam huchapakuq warmiwan runakuna puñukuchkaq hina. Ahola hinaspa Aholiba huchapakuq warmikunaman yaykuruspam paykunawan kakurqaku. 45 Ichaqa huchapakuqwan hinaspa runa wañuchiqkunawan imam ruranankuman hinam allin ruraq runakuna chay warmikunata sentencianqaku, paykunaqariki kanku hukwan-hukwan kakuqmi, runa wañuchiq kaspankum yawar makintin kachkanku.

46 Kaynatam Señor Dios nin:

—Llapa runakunayá huñunakuruchun paykunapa contranpiqa, paykunata mancharichispayá tukuy imanta suwaruchunku. 47 Llapallan runakunayá rumiwan choqapaspa wañurachichunku, espadankuwanyá kuchuparuchunku. Wawankutapas wañuchispayá wasinkutapas kañaruchunku. 48 Kay millakuypaq huchapakuytaqa ñoqam kay nacionmanta chinkarachisaq, chaynapim llapallan warmikuna yachanqaku amaña qamkuna hina huchapakunankupaq. 49 Ahola hinaspa Aholiba, chay huchapakusqaykichikmantaqa qamkunamanmi wischupaykusunkichik, taytacha-mamachakunawan huchallikusqaykichikmantam castigasqa kankichik chaynapim yachankichik Señor Dios kasqayta.

Timpuchkaq mankawan rikchanachiymanta

24 1 Isqon kaq watapa chunka kaq killanpi hinaspa chay killapa chunka kaq punchawninpim Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa kaynata:

2 —Runapa churin, kunan punchaw ima fecham kasqantayá apuntay. Kunan punchawpunim Babilonia nacionpa reynin Jerusalen llaqtata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

guerrawan chawpicharun. 3 Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá kay mana kasukuq runakunaman rimapayay kaynata rikchanachispa:

"Tullpamanyá mankata churkuykuy.
Chay mankamanyá yakuta talliykuy.
4 Chaymanqa hinaytaqyá allinnin aychatapas.
Hinaytaqyá piernan aychatawan brazontapas.
Huntachiytaqyá allinnin tullukunawanpas.
5 Allinnin ovejakunamantamá hapinkitaq huknin ovejata.
Hinaspam ukunman patananki tullu yanunapaq yantata.
Allintayá timpuchiy chaykunataqa.
Allintayá chayachichun chaypi kaq tullunkunataqa.

6 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata:
¡Imallapiraq rikukunqa runa wañuchiq llaqtaqa!
Mankapa ukun yanayasqa hinañam
rikurirun chayna llaqtaqa.
Mankapa ukunpi mana lloqsiq qacha hinañam
rikurirun chayna llaqtaqa.
Huk-hukllamantayá horqoy mankapi aychakunataqa.
Lloqsimusqanman hinayá horqoy chay aychakunataqa.
7 Yawarllañam kachkan llaqtapa chawpinqa.
Lluchka rumipa hawanpi hinam kachkan chay yawarqa.
Manam allpapa hawanpichu kachkan chay chaqchusqa yawarqa.
Mana chinkarunanpaqmi mana ñutu allpapichu
kachkan chay yawarqa.
8 Arí, chay yawartaqa chay lluchka
rumi hawanpim saqerusaq.
Mana imapas taparunanpaqmi chaytaqa
hinallapi saqerusaq.
Chaynapim ñoqaqa piñakuywan
chay yawarmanta vengakusaq.

9 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata:
¡Imallapiraq rikukunqa runa wañuchiq llaqtaqa!
Kikiypunim ratarachisaq lenguachkaq ninataqa.
10 Qamyá apamuy achka yantakunata.
Hinaspayá chayachiy chay aychata.
Caldonpas chakinankamayá yanuy chay aychata.
11 Chay mana imayoqña mankataqa
huktawanyá sansaman churay.
Chay cobremanta mankataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pukay-pukay kanankamayá chaynata ruray.
Chaynayá kachun ukunpi qacha kayninpas chullunankama.
Chaynayá kachun ukunpi yanayasqanpas manaña kananka-
ma.
12 Ichaqa yanqapaqmi chay rurasqaykiqa.
Rupachisqapas manam lloqsinmanchu chay akasqa mankaqa.

13 "Jerusalen llaqta, qampa qacha kaynikipim kachkan huchapakuykuna. Qamtaqa mayllaykuyta munachkaptiymi mana munarqankichu limpio kayta, piñakuywan castigaruptiyñam qamqa limpio kanki. 14 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata rimarini, hinaptinqa chaynapunim kanqa. Mana qepaman kutirispam chaynatapuni rurasaq. Mana llakipayarispam cumplisaqpuni. Qamqariki imaynam kawsasqaykimantawan imam rurasqaykimantam castigasqa kanki. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini."

Ezequielpa warmin wañukusqanmanta

15 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
16 —Runapa churin, ancha kuyasqayki warmikitam qonqayllamanta qechurusqayki, paymantaqa amam qaparinkichu nitaq waqankichu, amataqmi weqellaykipas sutunqachu. 17 Llakispaqa-llakikuy upallallamantayá, paymantaqa amataqyá lutokuychu. Uma wataykitapas ama paskakuspayá amataq horqoychu *usutaykitapas. Llakimantaqa amataqyá simikitaqa tapakuychu hinaspapas amataqyá mikuychu chayna punchawkunapi mikuna mikuytaqa.
18 Madrugawninmi runakunawan parlarqani, tardenmanñataqmi warmiy wañukurqa hinaptinmi paqarinnintinñataq rurarqani Tayta Diospa kamachiwasqanman hina. 19 Llapa runakunam tapuwarqa:
—¿Imatataq niyta munawankiku kay rurasqaykiwanqa? —nispa.
20 Chaymi Tayta Diospa rimapayawasqanta paykunata nirqani:
21 —Israel castakuna, qamkunapa anchallaña kuyasqaykichik hinaspa gustollawanña qawasqaykichik santuarioytam millakuypaqta rurarusaq. Chay santuariopimiki qamkunaqa kallpanchakuspa hatunchakunkichik. Qamkunapa saqemusqaykichik wawa-churikichikmi guerrawan wañunqaku. 22 Qamkunapas Ezequiel hinamá rurankichik, llakimantaqa amam simikichiktapas tapakunkichikchu, amataqmi mikunkichikchu chayna punchawkunapi mikuna mikuytaqa. 23 Uma wataykichiktapas ama paskakuspayá amataq horqokuychikchu *usutaykichiktapas. Amam qaparinkichikchu nitaq waqankichikchu. Qamkunaqa mana kallpayoqñam karunkichik mana allin rurasqaykichikrayku, llakispaqa-llakichinakunkichik kikikichikpurallam. 24 Ezequielmi kanqa qamkunapa qawanaykichikqa, paypa tukuy ima rurasqanman hinam qamkunapas rurankichik. Kaykuna cumplikuptinmi yachankichik Señor Dios kasqayta.
25 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
—Runapa churin, Israelpa castankunamantam qechurusaq santuarioyta, paykunaqariki chaypim kallpanchakunku, chaypa sumaqllaña kayninwan anchallataña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kusikuspam chaytaqa gustollawanña qawanku. Chaymantapas paykunamantaqa qechurusaqtaqmi wawa-churinkutapas. 26 Hinaptinmi chay punchawpi pipas guerramanta ayqekuq qanman noticiata apamusunki. 27 Chay punchawpim mana upallakuykuspa rimanki chay ayqekamuq runawan. Chaynapimá qamqa paykunapaq ejemplo kanki, chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

Amon runakunapa contranpi willakuymanta

25 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamyá qawariy Amon runapa mirayninkunata hinaspayá paykunapa contranpi ñoqamanta willakuy. 3 Niyá ñoqa Señor Diospa kayna rimapayasqayta: “ ‘ Qamkunam allinta rurachun’ nispa nirqankichik santuarioy millakuypaq rurasqa kaptin, chaynataqa nirqankichik Israel nacionpas purmachisqa karuptinmi chaynataq Juda lawpi *yachaqkunapas preso apasqa karuptinkum. 4 Chaynaqa qamkunatam intipa qespimunan lawpi yachaq runakunaman qoykusqaykichik, chakraykichiktapas hapikuykuspam chaypi campamentonkuta sayarachinqa chaypiña yachakunankupaq. Chakraykichikpi ruruqtapas paykunañam mikukunqaku hinaspam tomanaykichik lechetapas paykunaña tomakunqaku. 5 Raba llaqtatapas tikrarusaq camellokunapa mikunan chakrakunamanmi, ovejakuna michina pampakunamanñam tikrarusaq Amon naciontapas, chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta.
6 “Ñoqa Señor Diosmá nikichik: Amonpa mirayninkuna, qamkunaqariki taqllakusparaqmi kusikuymanta pawaykacharqankichik, anchallatañapa despreciaspam anchallataña kusikurqankichik Israel nacionpa contranpi. 7 Chayraykum atiyniywan castigaspa huklaw nacionkunaman qosqaykichik, paykunam tukuy imaykichikta qechusunkichik. Qamkunataqa sacha kuchuchkaq hinam nacionkunapa chawpinmanta qoruruspa chinkarachisqaykichik. Pasaypaqta purmarachiptiymi yachankichik Tayta Dios kasqayta.”

Moab nacionpa contranpi willakuymanta

8 Señor Diosmi nin kaynata:
—Moab nacionpi hinaspa Seir lawpi kaqkuna, qamkunam ninkichik Juda nacionqa wakin nacion hinalla kasqanta. 9 Chayraykum ñoqaqa Moab nacionpa waqtanta kicharusaq, huknin waqtanmanta qallaykuspam huknin waqtankama llapa llaqtakunata purmarachisaq. Chay llaqtakunaqariki paykunapa anchallaña kuyasqanku Bet-jesimotmi, Baal-meonmi hinaspa Quiriatainmi. 10 Intipa qespimunan lawpi *yachaq runakunamanñam dueñochakunankupaq qoykusaq paykunapa chakrankunatapas. Amon nacionwan imam rurasqayta hinam paykunawanpas rurasaq, chaynapim Amon nacionqa wakin nacionkunapipas manaña yuyasqachu kanqa. 11 Moab nacionta castigaptiymi yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

12 Señor Diosmi nin kaynata:
—Edom nacionpi yachaqkunam vengakurun Juda nacionpi yachaqkunamanta, chayraykum paykunaqa culpayoq kachkanku. 13 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Edom naciontam atiyniywan castigasaq, runakunatapas animalkunatawan kuskatam wañurachisaq, chay naciontaqa purmachisaqpunimá. Teman llaqtamanta qallaykuspam Dedan lawpi tukunankama llapa runakuna guerrawan wañunqaku. 14 Israel runaykunawanmi vengakusaq Edom nacionpi *yachaqkunamanta, runaykunamá paykunataqa piñakuyniyman hina allinneqta castiganqa, chaynapim yachanqaku vengakusqayta. Chaynatamá ñoqa Señor Dios nini.

Filistea runakunapa contranpi willakuymanta

15 Señor Diosmi nin kaynata:
—Israelpa mirayninkunamantam Filistea runakuna vengakurun, cheqnikuyllawanñam ñawpaqmantaraq enemigo kasqankurayku runaykunata chinkarachiypi rirqaku. 16 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Atiyniywanmi Filistea runakunata ñoqaqa castigasaq, Ceret runakunatapas tukuruspaymi lamar qochapa patanpi puchuq llapallan runakunatapas chinkarachisaq. 17 Ancha-anchatam paykunamanta vengakurusaq, piñakuywanmi paykunataqa castigarusaq, chaynata vengakuruptiymi yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

Tiro llaqtapa contranpi willakuymanta

26 1 Killapa punta kaq punchawninpim chunka hukniyoq watapi Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa kaynata:
2 —Runapa churin, Tiro llaqtapi *yachaqkunam Jerusalen llaqtamanta kaynata nirqaku:

"Allinta rurachun,
nacionkunapa negocio apaykunanku punkum
ñutupasqanña kachkan kunanqa.
Ñoqamanñam kutirikamun chay negociokunaqa.
Chay llaqta chunninankamam huntay-huntay kasaq ñoqaqa."

3 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata:
Tiro llaqta, qampa contraykipim
kachkani ñoqaqa.
Imaynam orqochakuspa-orqochakuspa
hatarin lamar qochaqa,
chaynam achka nacionkunata contraykipi
hatarirachisaq ñoqaqa.
4 Paykunamá taqmanqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tiro llaqtapa murallankunatapas.
Paykunamá tuñichinqaku
Tiro llaqtapa torrenkunatapas.
Chay llaqtamantaqa
picharusaqmi puchuq allpatapas.
Lluchka rumita hinallañam
chay llaqtataqa saqerusaqpas.
5 Chay llaqtaqa mallakunata mastaspa
chakichina hinallañam
lamar qochapa chawpinpi puchurunqapas.
Ñoqa Señor Diosmi chaynata rimarini.
Arí, chay llaqtaqa
llapa nacionkunapa qechupasqanmi kanqa.
6 Lamar qochapa patan llaqtachakunapi
runakunapas guerrawan wañuchisqamá kanqa.
Chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

7 Ñoqa Señor Diosmi kaynata nini:
Tiro llaqtapa contranpim pusamuchkani Babilonia
nacionpa reyninta.
Tiro llaqtapa contranpim pusamuchkani ancha reqsisqa
Rey Nabucodonosorta.
Payqa hamuchkan caballokunapiwan
carretakunawanmi.
Payqa hamuchkan silladakunapiwan
achkallaña tropakunawanmi.
8 Lamar qochapa patan llaqtachakunapi
runakunapas guerrawan wañuchisqamá kanqa.
Mana ayqenaykichikpaqmi
llaqtapa muyuriqninta murallarunqa.
Hapirusunaykichikpaqmi murallaykichikpa qepanpi
allpatapas huk hawaqllaman montonarunqa.
Qanmanqa harkachikunayoq soldadokunatam
kachaykamunqa.
9 Paykunaqa machu-machu takaq qerukunawanmi
murallaykichiktapas takanqaku.
Paykunaqa fierrokunawan waqtapachkaspallam
torrekichiktapas tuñirachinqaku.
10 Llaqtaykichikpa zaguanninta
Babilonia nacionpa reynin yaykuptinmi
llapa caballokunapa polvo hatarichisqan
tapaypaq-tapaykusunki qamtaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llapa caballokuna bullallawanña
zaguanninta yaykumuptinmi,
llapa carretakuna bullallawanña
zaguanninta yaykumuptinmi
murallaykichikpas katkatatanqa.
Purmachisqa llaqtaman hina yaykumuptinmi
chaynaqa kanqa.
11 Paykunapa caballonkunam sarupanqa
llapallan callekichikkunatapas.
Guerrawanmi wañuchisqa kanqa
llaqtaykichikpi runakunapas.
Pampaman wischusqam kanqa
allin takyaq pilarnikichikkunapas.
12 Negocioykichiktapas salteaspam
qori-qollqekichiktapas suwarunqaku.
Murallaykichiktapas tuñichispam
sumaqllaña palacioykichiktapas taqmaparunqaku.
Rumikunatapas qerukunatapas
lamar qochamanmi wischunqaku.
Ñutu allpatapas lamar qochamanmi wischunqaku.
13 Sumaqllaña takisqaykichiktapas
upallarachisaqmi ñoqaqa.
Arpaykichikpas manañam
uyarisqachu kanqa.
14 Mana imayoq lluchka rumita
hinallañam saqerusqayki.
Mallakunata mastaspa chakichina
hinallatañam saqerusqayki.
Manapunim huktawanqa hoqarisqañachu kanki.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata rimarini.
Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.

15 —Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Tiro llaqta, qam wichiykuptikiqa ¿manachum katkatatanqa lamar qochapa patanpi kaqkunaqa? Llaqtaykichikpa chawpinpi heridokuna waqaptinqa hinaspa runakuna wañuchisqa kaptinqa ¿manachum katkatatanqa chaypi kaqkunaqa? 16 Lamar qochapa patanpi llapallan reykunapas tiyanankumantam uraykunqaku. Paykunaqa capankutawan sumaqllaña bordasqa pachankutapas horqokunqakuñam, anchallaña manchakuywanmi pampallapiña tiyanqakupas, tuñichisqa kasqaykita qawaykuspam paykunaqa sapa kutilla manchakuymanta katkatatanqaku hinaspam muspaypi hina kanqaku. 17 Chayraykum kay aya takita qampaq takipusunki:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ancha-ancha alabasqa Tiro llaqta,
lamar qochapi kaqkunapa yachasqan llaqta,
qamqariki lamar qochapi allin takyaqmi karqanki.
Qamqariki muyuriqnikipi *yachaqkuna manchachiqmi karqanki.
Hinaspaqa ¿imaynanpitaq kayna tuñichisqaqa rikurirunki?
18 Kunan kay wichiykusqaykiwanqa
lamar qochapa hichpanpi nacionkunam
manchakuymanta katkatatanqaku.
Kunan kay chinkarusqaykiwanqa
lamar qochapa hichpanpi kaqkunam
anchallataña manchakunqaku."

19—Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: "Qamta purmarachispaymi mana pipapas *yachanan llaqtataña rurarusqayki, lamar qochapi uku-uku yaku hamuspanmi qamtaqa tapaykusunki. 20 Chaynapim qamtaqa kachaykusqayki wañusqakunapa maymi wichinanman, chay runakunaqariki ñawpaq tiempopi kawsakuqraqmi karqaku. Qamtaqa kachaykusqayki allpapa ukunpi yachanaykipaqñam, qamqariki rikurirunki ñawpaq tiempopi purmasqa raqaykuna hinañam, qamqariki *yachanki wañusqakunapa maymi yachananpiñam. Runakunapa kawsanan kay pachapiqa manam hoqarisqañachu kanki. 21 Manchakuypaqmanña tikraruptiymi qamqa mana kaqña rikurirunki. Maskaspapas manañam haykapipas tarisunkichu. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini."

Tiro llaqta tuñichisqa kasqanmanta aya taki

27 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2—Runapa churin, qamyá Tiro llaqtamanta takiy aya takita.
3 Tiro llaqtaqariki lamar qochaman yaykunapa punkunpim kachkan, chay llaqtaqa kachkan lamar qochapa patanpi llapa *yachaqkunapa negocio ruranankum. Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá kaynata niy:

"Tiro llaqta, qamqa sumaqllaña viajero
buquepaqmi hapikunki.
4 Linderoykiqa chayan
lamar qochapa sonqonkamaraqmiki.
Qamtaqariki buque ruraqkunam
sumaqllataña rurarusunki.
5 Llapallan tablaykikunatapas rurarqaku
Senir Orqomanta apamusqanku cipres sachamantam.
Wayra apananpaq tela takyachiq qerutapas rurarqaku
Libano Montepi cedromantam.
6 Yaku qachina palaykikunatapas rurarqaku
Basan lawpi encina sachamantam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tapaqniki tablakunatapas rurarqaku
Chipre law lamar qochapa patanpi boj sachamantam.
Chaynataqa rurasurqanki
elefantepa waqonwan adornasqatam.
7 Wayrapa apanan telaykipas
Egipto nacion fino linomantam bordasqa karqa.
Bandera hinaraqmiki
chay telaykiqa servikurqa.
Tapaq toldoykipas moradomantawan
grosellamantam karqa.
Elisa law lamar qochapa
patanmanta apamusqam karqa.
8 Sidon llaqtayoqkunapiwan
Arvad llaqtayoqkunam
yaku qachipuqniki karqa.
Yachayniyoqkuna chawpikipi kaspam
paykunaqa buque manejaq karqa.
9 Gebal llaqtayoq allin yachaq hichu runakunam
tablaykikuna uchkukuruptinpas sumaqllataña allicharuqku.
Lamar qochapi llapallan buquekunapi llamkaqkunam
imaykikunatapas negociaqku.
10 Persia, Lidia hinaspa Libia nacionniyoq runakunam
guerrapaq tropaykipas karqaku.
Paykunaqa harkachikunankutapas, casconkutapas
qampa waqtaykipim warkuqku.
Sumaq qawapasllaña kanaykipaqmi
chaynataqa warkuqku.

11 "Qampa tropaykipiwan Arvad llaqtayoqkunam muyuriqnin murallaykipi karqaku, torrekikunapim sayarqaku Gamad llaqtayoq runakuna, aswanraq sumaqyachisunaykipaqmi paykunapa harkachikunanpas qampa murallaykikunapi warkurayarqa. 12 Llumpay qori-qollqeyoq kasqaykiraykum Tarsis law runakunapas qanwan negociota rurarqa, negociota qoptikim paykunañataq qosurqanki qollqeta, fierrota hinaspa estañotawan titita. 13 Qanwantaqmiki negociota rurarqa Grecia nacionniyoq runakunapas chaynataq Tubal hinaspa Mesec lawpi *yachaqkunapas, paykunaqariki pagasurqanki sirviente runakunata qosuspaykim, qosurqankitaqmi broncemanta kaqkunatapas. 14 Togarma castakunañataqmi pagasurqanki llamkaq caballokunawan sillakuna caballokunawan hinaspa mulakunawan. 15 Rodas lawpi runakunapas qanwanmiki negociota rurarqa, arí, qamqariki lamar qochapa patanpi achkallaña nacionkunawanmi negociota rurarqanki, paykunam pagasurqanki elefantepa waqonwan hinaspa ebano qerukunawan. 16 Qampaqa imaykikunapas nana-nanaq kaptinmi Edom nacionniyoq runakunapas qanwan negociota rurarqa,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay imaykikunapas rantinanpaqmi apamuqku esmeralda alhaja rumikunata, grosella telakunata, sumaq bordasqa telakunata, lino telakunata, coral alhaja rumikunata hinaspa rubi alhaja rumikunata. 17 Juda nacionpi hinaspa Israel nacionpi *yachaqkunapas qanwan negociota ruraspankum pagasurqanki Minit lawpi trigokunawan, panag sutiyoq mikuykunawan, mielwan, aceitewan hinaspa balsamowan. 18 Damasco llaqtayoqkunapas imapas rurasqaykitawan qori-qollqekitam achkanpi rantisurqanki, paykunaqa qanmanmi pagasurqanki Helbon lawmanta kaq vinowan chaynataq Sahar lawmanta kaq millwawanpas. 19 Qanmanqa Uzal lawmantam apamusurqanki vinota, martillasqa fierrota, casia especeriata hinaspa calamo especeriata. Chaykunawanmá paykunaqa tukuy imaykitapas rantisurqanki. 20 Dedán lawpi runakunapas qanwanmi negociota rurarqa sillakunapaq sobrepelota rantikususpayki. 21 Arabia lawpi *yachaqkunawan Cedar lawpi kamachikuqkunapas qanwanmi negociota rurarqaku, paykunamá pagasurqanki maltapas-hatunpas carnerokunawan hinaspa chivatokunawan. 22 Saba lawmanta kaqkunapiwan Raama castakunam qanwan negociota rurarqaku hinaspam paykunaqa pagasurqanki balsamo sutiyoq aceitewan, alhaja rumikunawan hinaspa qoriwanpas. 23 Qanwantaqmi negociarqaku Haran llaqtayoq runakunapas, Cane llaqtayoq runakunapas, Eden lawpi yachaqkunapas, Saba lawpi yachaqkunapas, Asiria nacionniyoq runakunapas hinaspa Quilmad lawpi yachaqkunapas. 24 Paykunamá *rantikusurqanki fino telakunata, morado telamanta capakunata, sumaq bordasqa telakunata, sumaqllaña colorniyoq alfombrakunata hinaspa sumaq qewisqa cablekunata, chaykunataqa rantikurqaku qamkunapa plazaykichikpim.

25 “Tarsis lawmantam buquekuna
qatiylla-qatinakamurqa imakunatapas apamususpayki.
Huntay-huntay llasaqllataña cargaykachikuspam
lamar qochapa chawpinkunapi tarikurqanki.
26 Qamtaqa yaku qachipusuqnikikunam
ukullay-uku yakunkunata pusasurqanki.
Ichaqa intipa qespimunan lawmanta hamuq vientom
lamar qochapa chawpinpi pakiparusurqanki.
27 Llapallan qori-qollqekikunapas,
tukuy negociopaq imaykipas
lamar qochapa chawpinmanmi wichiykunqa.
Qampi llamkaqkunawan manejaqkunapas
hinaspa tablayki allichaqkunapas
chaynataq lliw negocio ruraqkunapas
lamar qochapa chawpinmanmi wichiykunqa.
Guerrapi peleaq llapallan tropakunapas.
Chaypi riq llapachallan runakunapas
chay wichiykusqayki punchawmi
lamar qochapa chawpinman wichiykunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Qampi llamkaqkuna qaparkachaptinmi
lamar qochapa patanpi pastollaña
chakrakunapas katkatatanqa.
29 Buquepi yaku qachiq runakunapas
buquenkuta saqeruspam ayqekunqaku.
Buquepi llamkaqkunawan lliw manejaqkunapas
pampapim sayarinqaku.
30 Qanmantam llakikuyllawanña
hinaspa qapariyllawanña waqanqaku.
Umankumanpas ñutu allpata hinakuspam
uchpa pampapi pitpititinqaku.
31 Qanmanta llakiwanmi umankutapas
kachiy-kachiyta rutukunqaku.
Qanmanta lutokuspankum
llakikuyllawanña waqanqaku.
Qamraykum sonqonkupas nanarisqa
llakikuyllawanña waqanqaku.
32 Qamraykum aya takita takispanku
llakillawanña kaynata ninqaku:
'¡Pitaq tupachikunman Tiro llaqtamanqa!
Lamar qochapa chawpinpimiki karqa chay llaqtaqa.'
33 Qamqariki achkallaña runakunatam saksaykachirqanki
negociowan lamar qochanta imakunatapas apaspayki.
Kay pachapi reykunatam apuyachirqanki
qori-qollqetawan tukuy imata apaspayki.
34 Kunanmi ichaqa lamar qochapa pakipasqan kachkanki.
Kunanmi ichaqa ukullay-uku yakukunamanña wichiykunki.
Tukuy imaykipas qanwan kuskam wichikuykun.
Llapallan qanwan riqkunapas
qanwan kuskam chinkakuykun.
35 Lamar qochapa patanpi llapallan *yachaqkunam
mancharisqallaña kachkan.
Reyninkupa uyanpas sutillam hukmanyasqa
hinaspa mancharisqallaña kachkan.
36 Huklaw nacionpi negociantekunapas
qamta qawaykuspam admirakuchkan.
Qamqariki manchakuypaq kaqmanñam tikrakurunki.
Qamqariki wiña-wiñaypaqñam puchukarunki. "

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tiro llaqta reypa contranpi willakuymanta

28 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, ñoqa Señor Diospa nisqayman hinayá Tiro
llaqtapa reyninta niy kaynata:

"Sonqoykipi hatunchakuspam kaynata nirqanki:
'Ñoqaqariki Diosmi kani.
Ñoqaqariki Diospa tiyananpim
lamar qochapa chawpinpi tiyakuchkani'

Qamqariki manam Dioschu kanki
aswanqa runallamiki.
Qamqa Diospa piensasqanman hinaraqmi
piensaq tukurqanki.
3 ¿Danielmantapas aswan yachayniyoqchum
qamqa kanki?
¿Tukuy pakasqakuna kaqkunapas reqsiqchum
qamqa kanki?
4 Qamqa yachayniyoq kaspaykim
tukuy imata huñukuykunki.
Qamqa entiendeq kaspaykim
qori-qollqeta waqaychanaykiman huñukuykunki.
5 Negociopaq yachayniyoq kaspaykim
tukuy imaykita llumpayllatańa mirarachinki.
Ichaqa tukuy imaykikunam
qamtaqa hatunchakuqtańa rurarusunki.
6 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata:
Qamqa Diospa piensasqanman hinaraqmi
piensaq tukurqanki.
7 Chayraykum ñoqaqa huklaw nacion runakunata
contraykipi pusamuchkani.
Mana llakipayakuq runakunatam ñoqaqa
contraykipi pusamuchkani.
Paykunamá sumaqllaña yachayniyoq kachkaptikipas
espadankuta horqonqaku.
Hinaspamá paykunaqa qampa sumaqllaña kaynikita
millakuyllapaqtańa rurarunqaku.
8 Qamtaqa wañusqakunapa kasqanmanmi kachaykusunki.
Qamqa lamar qochapa chawpinpim qonqayllata wañukunki.
9 ¿Hinaraqchum qamqa Diospaq hapikunki
wañuchiqnikikunapa makinpi kaspayki?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañuchiqnikikunapa makinpiqa
manamiki kanki Dioschu aswanqa runallamiki.
10 Diosta mana yupaychaq runakuna hinam
qamqa wañunki.
Huklaw nacionniyoq runakunapa makinpim
qamqa wañunki.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata rimarini.
Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.”

Tiro llaqtapi reymanta aya taki

11 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
12 —Runapa churin, qamyá ñoqa Señor Diospa nisqayman hina kay aya takita Tiro llaqtapi reyman niy kaynata:

“Qamqa suma-sumaq sello hinam karqanki.
Qamqa mayna-mayna yachayniyoqmi karqanki.
Qamqa mayna kuyayllapaq suma-sumaqmi karqanki.
13 Qamqa Diospa huertan Edenpim karqanki.
Qamqa imaymana alhaja rumikunawanmi
adornasqa karqanki.
Qamqa sardio, topacio, diamante alhaja rumikunawan
adornasqam karqanki.
Qamqa berilo, onice, jaspe alhaja rumikunawan
adornasqam karqanki.
Qamqa zafiro, esmeralda, carbunclo alhaja rumikunawan
adornasqam karqanki.
Qampaqqa chay alhajakuna hapiqninpas karqa
fino qorimantamiki.
Chaykunaqa unanchasqa kasqayki punchawmiki
qampaq alistasqa kapusurqanki.
14 Qamqa querubin sutiyoq angelmi karqanki.
Harkanaykipaq angel hinam sapaqchasqa karqanki.
Chaynataqa ñoqamiki qamtaqa churaykurqayki.
Qamqa Diospaq sapaqchasqa orqopim karqanki.
Llipipipichkaq rumikunapa chawpinpim purirqanki.
15 Qamqa unanchasqa kasqaykimantapunim
mana huchayoqlla kawsakurqanki.
Huk punchaw huchallikurunaykikamam
chaynataqa kawsakurqanki.
16 Qamqa llapa negocio rurasqaykiwanmi
dañollataña rurarqanki.
Chaynapimá qamqa llumpayllataña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huchallikurqanki.
Hinaptinmi millakuypaqña kaptiki
ñoqa Diosqa orqoymanta qarqorurqayki.
Chaynaqa harkaq angel, ñoqam qamtaqa
llipipipichkaq rumikunapa
chawpinmanta chinkarachirqayki.
17 Qamqariki sumaqllaña kasqaykiraykum
llumpayllataña hatunchakurunki.
Qamqariki qawapasllaña kasqaykiraykum
yachaynikitapas chinkarachinki.
Chayraykum qamtaqa pampamanña wischuykuyki.
Reykunapa ñawpaqninpipas penqaymanñam churaruyki.
18 Qamqariki mana allin negocio rurasqaykiwanmi
llumpa-llumpayta huchallikurunki.
Qamqariki chaynata ruraspam
temploykikunatapas millakuypaqtaña rurarunki.
Chayraykum ñawpaqnikimanta ninata rikurirachispay
qamtaqa ruparachirqayki.
Kunanqariki llapa qawaqnikikunapa ñawpaqninpim
pampapi uchpamanña tikraruyki.
19 Llapallan nacionkunapi reqsisuqnikikunam
qamta qawaykuspa mancharikunqaku.
Qamqariki manchakuypaq kaqmanñam tikrakurunki.
Qamqariki wiña-wiñaypaqñam puchukarunki.”

Sidon llaqtapa contranpi willakuymanta

20 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
21 —Runapa churin, Sidon llaqtata qawarispayá paypa contranpi ñoqamanta willakuy.

22 Niyá ñoqa Señor Diospa kayna rimapayasqayta:
“Sidon llaqta, ñoqaqa contraykipiñam kachkani.
Contraykipi sentenciaspay castigaptiymi,
qamrayku mana huchayoq reqsisqa kaptiymi
yachanqaku ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.

23 “Qanmanmi kachaykamusqayki peste onqoyta
hinaptinmi callekikunapipas purichisaq yawarta.
Qampi *yachaqkunapas chawpikipim
wañusqa wichiykunqaku.
Tukuy hinastinmanta guerra hamuqwanmi
wichiykunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynapim yachanqaku ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.

24 “Israel castakunapaqqa
manam kanqañachu chay kichka hina tuksipayaqninkunaqa
nitaq itana hina tuksipayaspa despreciaqnin nacionkunaqa.
Chaynapim yachanqaku ñoqaqa Señor Dios kasqayta.

25 “Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Maymanpas cheqerusqanku nacionkunamantam ñoqaqa Israelpa castankunata huñumusaq hinaspam llapa nacionkunapa qawasqanta paykunaman qawachisaq ñoqaqa mana huchayoq kasqayta. Israelpa castankunaqa *yachanqaku serviqniy Jacobman qosqay allpapim. 26 Chay allpapiñam confianzawan yachakuspanku wasinkutapas rurakunqaku hinaspam uvas huertakunatapas plantakunqaku. Chaynamá paykunaqa confianzawanña yachakunqaku. Chaynaqa kanqaku muyuriqninpi despreciaqnin nacionkunata sentenciaspay castigaptiymi, chaynapim yachanqaku Israel castakunapa yupaychasqan Tayta Dios kasqayta.”

Egipto nacionpa contranpi willakuymanta

29 1 Chunka kaq watapa chunka kaq killanpi hinaspa chay killapa chunka iskayniyoq kaq punchawninpim Tayta Dios rimapayawaspan kaynata niwarqa:

2 —Runapa churin, qamyá qawariy Egipto nacionpa reynin Faraonta hinaspayá paypa contranpi chaynataq tukuy nacionninpa contranpipas ñoqamanta willakuy. 3 Niyá ñoqa Señor Diospa kayna rimapayasqayta:

“Egipto nacionpa reynin Faraon,
contraykipiñam kachkani ñoqaqa.
Mayuykikunapi waqtapakuq
hatu-hatun lagarto hinam kanki qamqa.
‘Nilo Mayuqa ñoqapam’ nisparaqmi qamqa ninki.
‘Kay mayutaqa ñoqapaqmi rikurichirqani’ nisparaqmi qamqa ninki.
4 Ñoqam qamtaqa challwata hina ganchokunawan
kakichuykimanta hapirusqayki.
Mayuykipi kaq challwakunapas
escamaykimanmi ratakurusunki.
Chayna ratakusqa kachkaptinmi
mayuykimanta horqorusqayki.
5 Qamtaqa chay waqtaykikunapi challwakunatawanmi
chunniqpi saqerusqayki.
Qamtaqa manam pipas hoqarisunkichu
pampaman wichiykuptiki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qamtaqa qoykuyki purun animalkunapa
mikunan kanaykipaqñam.
Qamtaqa qoykuyki alton pawaq animalkunapa
mikunan kanaykipaqñam.
6 Chaynapim Egipto nacionpi llapallan kaqkuna
ñoqa Señor Dios kasqayta yachankichik.

"Israel castakuna yanapakuyta maskaptinkupas
soqos kaspi hinallam karqankichik.
7 Qanman hapipakuykusuptikim pakikururqanki.
Chaynapim wasallantapas ikirurqanki.
Qanman tawnapakuykuptinkum ñutupakururqanki.
Chaynapim wasallankutapas qewi-qewita rurarurqanki.

8 "Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Egipto nacion, ñoqaqa qampa contraykipim guerrata hatarichimuchkani runakunatapas chaynataq animalkunatapas wañuchinankupaq. 9 Qamqa chunnichkaq purmasqaña karuspam yachanki Tayta Dios kasqayta. Qanmi nirqanki: 'Nilo Mayuqa ñoqapamiki, kay mayutaqa ñoqam rikurichirqani' nispa. 10 Chayraykumá ñoqaqa qampa contraykipi hinaspa Nilo Mayuykipa contranpiña kachkani. Egipto nacionta purmarachiptiymi chayna purmasqa chunnisqaña kanqa Migdol llaqtamanta qallaykuspa Asuan sutiyoq llaqtapi tukunankama, chayqariki kachkan Cus nacionpa qallariyninpiñam. 11 Runapas animalpas manañam chaynintaqa purinqachu, tawa chunka watapunim chaypiqa manaña pipas *yachanqachu. 12 Yaw Egipto nacion, wakin nacionkunamantapas purmasqa nacionmanñam tikrarusqayki, tawa chunka watapunim qampi kaq llaqtakunapas wakin llaqtakunamanta purmasqaña kanqa, qampi yachaqkunatapas tukuy hinastinmanmi cheqerachisaq, qamtaqa huklaw nacionkunamanmá qarqorusqayki.

13 "Chaynaqa ñoqa Señor Diosmá nini kaynata: Tawa chunka wata cumplikuruptinmi Egipto nacionniyoqkunata huñusaq cheqechisqay nacionkunamanta. 14 Preso pusasqa kaqkunatam kutichimusaq Patros sutiyoq lawman, chay lawmanta kaqkunamiki paykunaqa karqaku, chaypim paykunaqa mana ancha reqsisqa nacionllaña kanqaku. 15 Wakin nacionkunamantapas pisi atiyniyoqllaña kaspanmi wakin nacionkunapa contranpiqa manaña sayarinqachu, paykunataqa mana kallpayoqtaña rurarуptiymi wakin nacionkunatapas manaña gobiernanqachu. 16 Chaynapim Israel castakunapas manaña hapipakunqachu Egipto nacionmanqa, chayraqmi musyakurunqaku Egipto nacionpa yanapakuynin maskasqankuqa huk pantay kasqanta, chayraqmi yachanqaku ñoqaqa Señor Dios kasqayta."

17 Iskay chunka watapa punta kaq killanpi hinaspa chay killapa punta kaq punchawninpim Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa kaynata:

18 —Runapa churin, Babiloniapa reynin Nabucodonosormi ñakariyllawanña servichikuspan tropankunata kachaykun Tiro llaqtapa contranpi, chayraykum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tropankunaqa paqla umaña kallachkankupas, hombrollankupas kachkan mata-
matañam, ichaqa manam kikin reypas nitaq tropankunapas imallatapas allintaqa
horqonkuchu chay sasallaña llamkasqankumantaqa. 19 Chayraykum ñoqa Tayta
Dios nini kaynata: Babilonia nacionpi Rey Nabucodonosormanqa Egipto na-
ciontañam qochkani, chaynapim qori-qollqentapas hinaspa tukuy imantapas
qechurunqa, chaykunawanñam chay reyqa tropankunaman paganqa. 20 Chay-
naqa Tiro llaqtapa contranpi Rey Nabucodonosor ñoqapaq llamkasqanmantamá
Egipto naciontaña pagonpaq qochkani, chaynatam ñoqa Señor Dios nini.
21 —Chay tiempopim Israel castakunataqa kallpasapallataña rurarusaq hinaptinmi qamñataq Ezequiel mana upallakuykuspaña paykunapa chawpinpi rimanki, chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

Egipto nacion castigasqa kananmanta

30 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Niyá ñoqa Señor Diospa kayna rimapayasqayta:

"¡Achachalláw! nispayá waqaychik.
¡Imaraq chay punchawpi kanqa! nispayá waqaychik.
3 Chay punchawqariki chayamuchkanñam.
Tayta Diospa castiganan punchawqa hichpamuchkanñam.
Chay punchawqa puyullaña punchawmi kanqa.
Chay punchawqa nacionkuna castigana punchawmi kanqa.
4 Egipto nacionmanmi guerra chayamunqa.
Cus nacionpim llakikuy kanqa.
Egipto nacionpi wañuqkuna
wichiykuptinkum chaynaqa kanqa.
Hinaptinmi qori-qollqenkutapas apakunqaku.
Chaymi llaqtankupa cimientontapas tuñirachinqaku.
5 Wañunqakutaqmi Cus nacionpi *yachaqkunapas
chaynataq Lidia hinaspa Libia nacionpi yachaqkunapas.
Wañunqakutaqmi Cub nacionniyoq runakunapas
chaynataq huklaw nacionniyoq nana-nanaq runakunapas.
Chaypimá wañunqaku ñoqawan contrato
ruraqpa allpanpi yachaqkunapas.

6 "Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Egipto nacionniyoqkunata yanapaqkunapas
chay guerrapim wañunqa.
Egiptopa kallpanchakuspa hatunchakuyninpas
humillasqam kanqa.
Migdol llaqtamanta qallaykuspam
Asuan sutiyoq llaqtapi tukunankama chaynaqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynatamá ñoqa Señor Dios nini.

7 “Egipto nacionqa wakin nacionkunamanta
aswan purmasqam kanqa.
Chaypi llaqtakunapas wakin llaqtakunamantapas
aswan purmasqaraqmi kanqa.
8 Egipto nacionta kañaykuptiymi
chayraq yachanqaku Tayta Dios kasqayta.
Egipto nacion yanapaqkunata chinkarachiptiymi
chayraq yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

9 “Egipto nacionta castiganay punchaw chayaramuptinmi willakuq-
kunata kachamusaq buquekunapi, chaynapim Cus nacionpi hawka
*yachaqkunata mancharichinqaku, paykunaqa llumpay llakikuyllapiñam
kanqaku. Arí, chay punchawqa ñamá hichpaykamuchkanña.

10 “Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata:
Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorwanmi
chinkarachisaq.
Egipto nacionpa nana-nanaq runankunatam
chinkarachisaq.
11 Payqa llapallan tropankunawan kuskam rinqa.
Pasaypaq mana llakipayakuqmi chay tropankunaqa.
Paykunaqa chay nacionta
purmachinankupaqmi kachasqa kanqaku.
Paykunaqa espada makintinmi
Egipto nacion runakunata wañuchinqaku.
Llapa wañusqakunawanmi chay naciontaqa
huntaypaq-huntarachinqaku.
12 Ñoqaqa Nilo Mayutapas chakirachispam
mana allin ruraq runakunamanña rantikurusaq.
Chaynapim forastero runakunawan
ñoqaqa chay nacionta purmarachisaq.
Chaypi tukuy ima kaqkunatapas
ñoqam puchukarachisaq.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

13 “Ñoqa Señor Diosqa ninitaqmi:
Chinkarachisaqmi taytacha-mamachakunatapas.
Ñoqaqa chinkarachisaqtaqmi
Menfis llaqtapi
taytacha-mamachakunatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kamachikuqpas manañam kanqañachu Egipto nacionpiqa.
Manchakuypa huntasqanñam kanqaku chaypi *yachaqkunaqa.
14 Purmarachisaqtaqmi Patros lawtapas.
Kañaykusaqtaqmi Zoan llaqtatapas.
Sentenciaspaymi castigasaq Tebas llaqtatapas.
15 “Egipto nacion harkaq Sin llaqtatapas
piñakuywanmi castigasaq.
Tebas llaqtapi nana-nanaq runakunatapas
ñoqam chinkarachisaq.
16 Egipto naciontaqa ñoqamá kañaykusaq.
Sin llaqtataqa nanaywanmi pitpititichisaq.
Tebas llaqtapa murallankunapas
uchkupasqallañam rikurirunqa.
Menfis llaqtapas sapa punchawmi
guerrawan sasachakuypi kanqa.
17 On llaqtapi mozokunapas
guerrapim wañunqaku.
Pibeset llaqtapi mozokunapas
guerrapim wañunqaku.
Chay llaqtakunapi wakin *yachaqkunapas
preso apasqam kanqaku.
18 Yugo pakichkaq hina Egipto nacionpa
atiyninta puchukarachiptiymi
Tafnes llaqtapi punchawpas tutayarunqa.
Egipto nacionpa kallpanchakuspa
hatunchakusqanta puchukarachiptiymi
yana puyuraq paykunata tapaykunqa.
Chay nacionpa taksa llaqtachankunapi *yachaqkunapas
preso apasqam kanqa.
19 Sentenciaspay castigaptiymi
chayraq Tayta Dios kasqayta yachanqaku paykunaqa.”

20 Chunka hukniyoq watapa punta kaq killanpi hinaspa chay killapa qanchis kaq punchawninpim, Tayta Dios rimapayawaspan kaynata niwarqa:

21 —Runapa churin, Egipto nacionpa reynin Faraonpa makinta pakiruchkaq hinam paypataqa atiyninta pakiruni. Hinaptinmi huktawan kallpata hapinanpaq mana pipas hampiykuqnin kanchu nitaq wankuykuqninpas. Chaynapimá espadallanpas mana hapiy atiqña kachkan. 22 Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: “Egipto nacion rey Faraonpa contranpim kachkani, paypa iskaynin makintam pakirusaq. Espadata manaña hapinanpaqmi pakirusaq allinraq kaq makintapas chaynataq pakisqaña makintapas. 23 Ñoqaqa tukuy hinastinmanmi cheqerachisaq Egipto nacionpi runakunataqa, paykunataqa huklaw nacionkunamanñamá qarqorusaq. 24 Babilonia nacionpa reyninta kallpan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaykuspaymi qoykusaq huk espadata. Chaywanmi pakirachisaq Egipto
nacionpa reynin Faraonpa makinkunata, payqa wañuywan ñakaristinmi
waqanqa enemigonpa ñawpaqninpi. 25 Babilonia nacionpa reyninta kallpan-
chaptiymi Rey Faraonpa kallpañataq chinkarunqa. Babilonia nacion reypa
makinman espadayta churaptiymi payqa Egipto nacionpa contranpi hatarinqa,
chayraqmi yachanqaku Tayta Dios kasqayta. 26 Ñoqaqa tukuy hinastinmanmi
cheqerachisaq Egipto nacionpi runakunata. Paykunataqa huklaw nacionkuna-
manñamá qarqorusaq, chayraqmi yachanqaku Tayta Dios kasqayta."

Rey Faraonqa sachawan tupachisqa kasqanmanta

31 1 Chunka hukniyoq watapa kimsa kaq killanpi hinaspa chay killapa punta
kaq punchawninpim Tayta Dios rimapayawaspan kaynata niwarqa:
2 —Runapa churin, Egipto nacionpa reynin Faraontayá llapallan runan-
kunatawan niy kaynata:

"¿Imawantaq tupachisqa kanman qampa hatun kaynikiqa?
3 Libano lawpi cedro sacha kaqlla
Asiria naciontayá qawariy qamqa.
Chay sachaqariki sumaqllaña
kallmasapa llantuy qokuqmi karqa.
Chay sachapa uma puntanqariki
lliw kallmasapa sachakunamantapas hatunmi karqa.
4 Yakukunam chay sachataqa wiñachirqa.
Ukupi tarikuq yakukunam chay sachataqa hatunyachirqa.
Mayukunam chay sachakunapa kasqanpiqa kallparirqa.
Chaypi kallpaq mayukunam *parqoykurqa.
Tukuy chay allpapi sachakunatam parqoykurqa.
5 Chayraykum chay cedro sachaqa
chay allpapi lliw sachakunamantapas
hatuntaraq wiñarurqa.
Chayraykum chay cedro sachapa kallmankunaqa
achka-achkamanraq mirarurqa.
Chay kallpaq achka-achka yakukunaraykum
wiñamuq kallmankunapas sumaqllatañа chutarikurqa.
6 Chay sachapa kallmankunapiqa
tukuy rikchaq alton pawaq animalkunam qesachakuqku.
Chay sachapa ukunpiqa
tukuy rikchaq purun animalkunam wawankunata wachaqku.
Chay sachapa llantuyninpiqa
llapallan hatun nacionkunam samaqku.
7 Hatu-hatun kasqanraykum
chay sachaqa sumaqllaña karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatun chutarikuq kallmayoq kasqanraykum
sumaqllaña karqa.
Sapinkunapas achkallaña yakuman haypasqanraykum
chaynaqa karqa.
8 Diospa huertanpi cedro sachakunapas
manam chay sacha hinachu karqa.
Cipres sachakunapa kallmanpas
manam chay sachapa kallman hinachu karqa.
Diospa huertanpi suma-sumaq sachakunapas
chay sachawanqa manam tupachinapaq hinachu karqa.
9 Arí, chay sachataqa ñoqam rurarqani
suma-sumaq kallmasapallataña.
Diospa Eden huertanpim llapallan sachakunapas
qawarqa envidiallawanña.

10 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Chay sachaqa wakin kallmasapa sachakunamantapas hatunkaray kasqanraykum sayayninman hina hatunchakuyta qallaykurqa. 11 Chayraykum nacionkunapi munaychakuq runapa makinman churaykurqani, chaynataqa rurarqani mana allin rurasqanman hinam. Arí, ñoqapunim paytaqa wischupakuruniña. 12 Pasaypaq mana llakipayakuq huklaw nacionniyoq runakunam paytaqa kuchuruspa saqerurqaku. Hinaptinmi kallmallankunapas wischusqa karqa orqokunapi hinaspa qechwakunapi. Kay pachapa llapallan wayqonkunapim pakipasqallaña karurqa chay kallmamanta wichiqkunapas. Chay llantuyninpi samaq runakunapas pasakunqakuñam wischusqata saqeruspanku.

13 Alton pawaq tukuy rikchaq animalkunam
chay wichiykuq sachapiqa kawsanqaku.
Tukuy rikchaq purun animalkunam
kallmankunapipas kanqaku.

14 "Manañam ima sachapas chay sacha hina hatu-hatuntaqa wiñanqachu maynaña yakupa hawanpi kaspapas. Maynaña *parqosqa kaspapas kallmasapa sachakunapa hawantaqa manañam huk sachapa uma puntanqa pasanqañachu nitaqmi altomanqa chutarikunqañachu.

Llapallankum sentenciasqa kachkanku
wañunankupaq.
Sentenciasqam kachkanku uku pachaman
chayanankupaq.
Paykunaqa wakin runakuna hinam wañunqaku.
Wañusqakunapa kasqanman uraykuspam chaypi kanqaku.

15 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Payqa wañuqkunapa kasqanman uraykuptinmi ukupi tarikuq yakukunatapas llakipi kanankupaq taparurqani, mayukunatapas taparuptiymi nana-nanaq yakukuna chakirurqa. Libano lawpi llapa sachapa kanantapas tutayaywanmi tapaykurqani, payraykum tukuy hinastinpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sachakunapas llakimanta chakirurqaku. 16 Wañuqkunawanña kananpaq wañusqakunapa kasqanman uraykachiptiymi qapariyllawanña wichiykusqanwan llapa nacionkuna katkatatarqaku. Hinaptinmi Eden huertapi kaq suma-sumaq sachakunapas allpapa ukunpi chayraq kusirikurqaku. Kusikurqakutaqmi Líbano lawpi wakin sumaqllaña *parqosqa sachakunapas. 17 Nacionkunapa chawpinpi *yachaqkunapas chay sachapa llantuyninpi tiyaykuspa yanapaqninkunapiwanmi wañusqakunapa kasqanman rinqaku imaynam paypa risqanman hina.

18 "¿Imawantaq tupachisqa kanman hatu-hatun hinaspa suma-sumaq kaynikiqa? Qamqa Eden huertapi mayqen sachakunawanpas manam tupachisqachu kawaq ichaqa chaywanpas Eden huertapi sachakunawan kuskam uku pachaman uraykunki. Chaymanqa uraykunki Diosta mana yupaychaqkunawan kuska chutarayanaykipaqmi, chay runakunaqariki wañurqaku guerrakunapim. Rey Faraon, chay sachaqariki qanmi kanki llapallan runaykikunapiwan. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata."

Rey Faraonqa hatun lagartowan tupachisqa kasqanmanta

32 1 Chunka iskayniyoq watapa chunka iskayniyoq kaq killanpi hinaspa chay killapa punta kaq punchawninpim Tayta Dios huktawan rimapayawaspan kaynata niwarqa:

2 —Runapa churin, Egipto nacionpa reynin Faraonmanyá kay aya takita takipuy:

"Qamqa nacionkunapi leonmanmi rikchakunki.
Qamqa lamar qochapi manchakuypaq
hatun animal hinam kanki.
Qamqa mayuykikunapim challpuqyanki.
Qamqa yakukunatapas chakikiwanmi putkayachinki.
Chay mayukunataqa mitullatañam rurarunki."

3 —Huktawanmi ñoqa Señor Dios nini kaynata:

Achkallaña runakuna huñunasqa kachkaptinmi
qampa hawaykiman mastariykusaq mallayta.
Paykunawanmi aysachisaq chay mallayta.
4 Qamtaqa pampamanmi wischuykusqayki.
Qamtaqa chakrakunamanmi chamqaykusqayki.
Hinaptinmi alton pawaq llapallan animalkuna
qampa hawaykipi tiyanqaku.
Chaynapim tukuy hinastinpi purun animalkuna
qanwan saksaykunqaku.
5 Orqokunapim aychaykitapas masasaq.
Puchuruq aychaykiwantaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qechwakunatapas huntaykachisaq.
6 Pampakunatapas yawarnikiwanmi *parqosaq.
Chaytaqa orqokunakamam chayachisaq.
Qanwanmá wayqokunatapas huntariykachisaq.
7 Qamta puchukarachispaymi ñoqaqa
cielokunatapas tutay-tutayta rurarusaq.
Cielokunapi lucerokunatapas
ñoqataqmá wañurachisaq.
Puyukunawanmi tapaykusaq intipa kanchaynintapas.
Manañam kanchinqachu killapa achkiriyninpas.
8 Ñoqaqa qamraykumá tutayarachisaq
cielokunapi llapallan kanchaqkunatapas.
Ñoqaqa qamraykumá tutay-tutayta
rurarusaq nacionnikitapas.

9 Qamta puchukarachisqayta yacharuspankum
huklaw nacionniyoq runakunapas llumpayllatańa
hukmanyarunqaku.
Qamta puchukarachisqayta yacharuspankum
mana reqsisqayki nacionniyoqkunapas llumpayllatańa
hukmanyarunqaku.
10 Qamraykum huklaw nacionniyoq achkallańa
runakunatapas muspaypi hinataña rurarusaq.
Qamraykum reyninkupa chukchantapas
manchakuymanta sayarirachisaq.
Paykunapa ñawpaqninpi espadayta horqoykuptiymi
chaynaqa rikurirunqaku.
Qam wichiykuptikim paykunaqa wañuy patanpiña kaspa
sapakama katkatatanqaku.

11 Chaynaqa ñoqa Señor Diosmá nini kaynata:
Babilonia nacionpa reyninmi
qampa contraykipi espadawan peleanqa.
12 Valeroso soldadokunapa wañuchisqanmi
nana-nanaq runaykikunaqa wañunqa.
Lliw nacionkunapi manchakuypaq runakunapa wañuchisqanmi
nana-nanaq runaykikuna wañunqa.
Paykunamá tukurunqaku
Egipto nacionpa hatunchakuqllańa kayninta.
Paykunamá chinkarachinqa
Egipto nacionpi nana-nanaq runakunata.
13 Ñoqaqa chinkarachisaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achkallaña yakukunapa hichpanpi kaq animalkunata.
Hinaptinmi chay yakutaqa runakunapa chakinpas
manaña putkayachinqachu.
Hinaptinmi chay yakutaqa animalkunapa atakanpas
manaña putkayachinqaku.
14 Chayraqmi ñoqaqa yakunkunatapas chuyayaykachisaq.
Chayraqmi mayunkunatapas aceiteta hina puririchisaq.
Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.
15 Ñoqapuni Egipto nacionta purmarachiptiymi,
tukuy imankunatapas chaymanta qechuruptiymi,
chaypi *yachaqkunatapas wañurachiptiymi
chayraq yachanqaku ñoqa Señor Dios kasqayta.
16 "Chaynaqa kay takiqariki aya takim, huklaw nacionniyoq warmikunapas chaynatamá takinqaku. Egipto nacionmanta hinaspa chaypi nana-nanaq *yachaqkunamantam chaynataqa takinqaku. Chaynatamá ñoqa Señor Dios nini."

Wañuqkunapa kasqanman Egipto nacion uraykunanmanta

17 Chunka iskayniyoq watapa chunka iskayniyoq kaq killanpi hinaspa chay killapa chunka pichqayoq kaq punchawninpim Tayta Dios huktawan rimapayawaspan niwarqa:

18 Runapa churin, qamqa
Egipto nacionpi nana-nanaq runakunamantayá waqay.
Qamqa Egipto nacionpi kamachikuqkunamantayá
nacionkunapi warmikunapiwan waqay.
Wañuqkunapa kananman uraykuqkunatawan kuskatayá
uraykachiychik paykunataqa.
19 ¿Pitataq masyanki
sumaq kaynikiwanqa?
Dios mana yupaychaqkunawan uraykuspayá
chutarayay qamqa.

20 —Egipto nacionniyoq runakunaqa guerrapi wañuqkunawan kuskam wañunqaku. Arí, wañunankupaqmi espadaqa listollaña kachkan, chaynaqa chay naciontayá pusarikuy chaypi nana-nanaq runakunatawan.
21 Wañuqkunapa kasqanpi kaq kallpasapa runakunam Egipto nacionmanta rimarinqa: "Kunanqa ñam uraykaramunkuña, Diosta mana yupaychaq guerrapi wañuqkunawan kuskam paykunaqa chutarayachkanku" nispa. Chaynatamá ninqaku Egipto nacion yanapaq runakunamantapas.
22 —Chaypitaqmi kachkan Asiria nacionpas llapallan tropankunapa sepulturanwan muyuriykachikuspa, paykunaqariki guerrapi wañuqmi kar-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaku. 23 Paykunaqa pampasqa kachkanku sepulturapa aswan ukunpiraqmi,
paypa tropankunañataqmi kachkan chay sepulturanpa muyuriqninkunapi,
chay tropakunaqariki manaraq wañuchkaspankum llapa runakunata man-
chachirqa, kunanmi ichaqa guerrawan llapallanku wañurunkuña.
24 —Chaypitaqmi kachkan Elam nacionpas llapallan soldadonkunapa
sepulturanwan muyuriykachikuspa, paykunaqariki guerrapi wañuruspam
Dios mana yupaychaqkunawan uraykurqaku uku-pachaman. Chay soldado-
kunaqariki manaraq wañuchkaspankum llapa runakunata manchachirqaku,
kunanmi ichaqa penqakuyllawanña kachkanku chay wañuqkunapa kasqan-
man uraykuqkunawan kuska. 25 Elam nacionqa chutarayachkan llapallan
wañusqa soldadonkunapa chawpinpim, chay soldadonkunaqariki Dios
mana yupaychaq kaspankum guerrapi wañurqaku. Paykunaqa manaraq
wañuchkaspam llapa runakunata manchachirqaku, kunanmi ichaqa penqa-
kuyllawanña kachkanku chay wañuqkunapa kasqanman uraykuqkunawan
kuska, paykunaqa churasqa kachkanku wañuchisqa runakunawan kuskam.
26 —Wañusqakunapa kasqanpitaqmi kachkan Mesec lawpi hinaspa Tubal
lawpi *yachaqkunapas, chaypiqa kachkanku llapallan soldadonkunapa se-
pulturanwan muyuriykachikuspam, paykunaqariki Dios mana yupaychaq
kaspankum guerrapi wañurqaku. Paykunaqa manaraq wañuchkaspam llapa
runakunata manchachirqaku. 27 Paykunapas Dios mana yupaychaq valeroso
soldadokunawan kuskam chutarayachkanku. Chay soldadokunapas guerrapi
wañuruspam llapa armantin wañusqakunapa kasqanman uraykurqa. Wañuru-
ptinkum espadankutapas paykunapa sawnanman churarqaku, ichaqa paykunapa
mana allin rurasqankuqa hinallaraqmi tullunkupipas kachkan. Chay kallpasapa
runakunaqariki manaraq wañuchkaspam llapa runakunata manchachirqaku.
28 —Egipto nacionpa reynin Faraon, qampas chaynallataqmi Dios mana
yupaychaq hinaspa guerrapi wañuqkunawan kuska chutarayachkanki.
29 —Hina chay wañusqakunapa kasqanpitaqmi kachkan Edom na-
cionpas, chaypiqa kachkan reyninkunapiwan chaynataq llapallan
kamachiqninkunapiwan kuskam. Paykunaqa llumpay kallpasapallaña
kachkaspankupas guerrapi wañuqkunawan kuskam chutarayachkanku.
Paykunapas Dios mana yupaychaqkunawan kuskam otaq wañusqakuna-
pa kasqanman uraykuqkunawan kuskam sepulturapi chutarayachkanku.
30 —Hina chaypitaqmi kachkan norte lawpi llapallan kamachikuqkuna-
pas, Sidon llaqtapi llapallan *yachaqkunawan kuskam chaypiqa kachkanku.
Paykunaqa kallpasapallaña hinaspa manchakuyllapaqña kachkaspankupas
guerrapi wañuqkunawan kuskam penqakuyllawanña uraykurqaku, chay-
naqa paykunapas Dios mana yupaychaq kaspam guerrapi wañuqkunawan
kuska chutarayachkanku, paykunaqa penqakuywantaqmi kachkanku wa-
ñusqakunapa kasqanman uraykuqkunapiwan kuska.
31 —Llapa chay runakunata Rey Faraon qawaykuspanmi sonqonta
tiyaykachinqa llapa tropankunapa wañusqanmanta. Payqariki llapallan tro-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pankunapiwanmi guerrapi wañurqa. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios. 32 Arí, ñoqamá Faraontaqa kawsaptinraq llapa runakunapa manchakuyninta rurarqani, chayraykum paypas chutarayachkan Dios mana yupaychaqkunawan kuska otaq guerrapi wañuqkunawan kuska, hina chaynallataqmi kachkanku paypa llapallan soldadonkunapas. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.

Llaqta cuidaqpaqqa imam ruranan kasqanmanta
(Ez 3:16-21)

33 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamqa llaqtamasikikunatayá rimapayaspa niy kaynata: "Sichum huk kaqnin nacionman guerrata apachiptiyqa, chay nacionpi runakunam akllanmanku huk kaqnin runata chaynapi chay llaqtata cuidananpaq. 3 Chay llaqtaman enemigo tropakuna hamuqta rikuruspanqa cornetantam tocanman chay llaqta runakuna yachanankupaq. 4 Chay runa cornetanta tokachkaptin pipas mana kasukuqqa chay hamuq enemigopa wañuchisqanmi kanqa, chay wañusqanmantaqa kikillanmi culpayoq kanqa. 5 Payqariki cornetata uyarichkaspam mana kasukurqachu, chayraykum wañusqanmantaqa kikinpuni culpayoq kanqa. Kasukuspanqa vidantachá salvarunman karqa. 6 Ichaqa sichum enemigokuna hamuchkaqta chay llaqta cuidaq qawanman hinaspa mana cornetanta tocanmanchu runakuna alistakunankupaq hinaptinqa, chay enemigo hamuqkuna pitapas wañurachiptinqa chay runam wañurunman hina huchallanpi, ichaqa chay runapa wañusqanmantaqa llaqta cuidaqtam cuentata mañasaq."
7 —Runapa churin, qamtam churaykuyki llaqta cuidaqta hina Israelpa castankunapaq, qamqa uyariwaspaykim ñoqapa kamachisqayta paykunaman willakunki. 8 Ñoqam mana allin ruraq runata niyman: "Wañunkipunim" nispa ichaqa chay mana allin kawsasqanmanta wanakunanpaq chay runata mana rimapayaptikiqa hina huchallanpim wañukunqa, ichaqa chay wañukusqanmantaqa qamtam cuentata mañasqayki. 9 Ichaqa sichum chayna kawsasqanmanta wanakunanpaq rimapayachkaptikipas mana wanakuspanqa kikinmi wañunqa chay mana allinkuna rurasqanmanta, qamqa manam culpayoqchu kanki.

Huchallikuq runaqa kikillan culpayoq kasqanmanta

10 —Runapa churin, Israelpa castankunatayá rimapayay kaynata: "Qamkunam rimarqankichik: 'Ñoqaykuqa mana kasukuq hinaspa huchasapallaña kasqaykuraykum llasa-llasaqllaña qepiyoq kachkaniku, chayraykum ñoqaykuqa puchukaruchkanikuña, chaynaqa ¿imaynamá kawsaymankuraqqa?' nispa."
11 Paykunamanyá ñoqa Señor Diospa nisqayta niy kaynata: "Ñoqaqa vidayrayku juraspam nikichik: Mana allin ruraq runapa wañunantaqa manam munanichu. Ñoqaqa munani mana allin kawsasqanmanta wanakuspan kawsanantam. Yaw Israel castakuna imana allin kawsasqaykichikmanta wanakuspayá kutirikamuwaychik! ¿Imanasqamá wañuwaqchik chay huchaykichikraykuqa? nispa."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 —Chaynaqa runapa churin, qamyá llaqtamasikikunaman niy kaynata: “Allin
ruraq runa mana kasukuqña rikuriruptinqa, allin rurasqankunapas manam
salvanqachu. Sichum mana allin ruraq runa chay rurasqanmanta wanakuptin-
qa, chay mana allin rurasqanmantaqa manam wañunqachu. Allin ruraq runa
huchallikuruspanqa manam kawsanqachu chay allin rurasqanraykupas. 13 Sichum
allin ruraq runata niyman: ‘Qamqa kawsankipunim’ nispa hinaptin payñataq
allin rurasqanpi hapipakuspan mana allin rurayta qallaykunman hinaptinqa allin
rurasqanpas qonqasqa kaptinmi huchallikusqanmanta payqa wañunqapuni. 14 Si-
chum mana allin ruraq runata niyman: ‘Qamqa wañunkipunim’ nispa hinaptin
payñataq huchanmanta wanakuspan allin arregloman hina allintaña ruraspan,
15 prenda hapisqantapas dueñonmanña kutiykachipuspanqa chaynataq mana allin-
ta amaña rurananpaq decretoykunaman hina kawsaspanqa kawsakunqapunim,
manam wañunqachu. 16 Hucha rurasqanqa manam yuyasqañachu kanqa. Payqari-
ki allin arregloman hina allintaña rurasqanraykum kawsakunqapuni. 17 Segurochá
llaqtamasikikunaqa ninqaku: ‘Señorqa rurachkan manam allin arregloman hina-
chu’ nispa, ichaqa paykunamiki manaqa kawsachkanku allin arregloman hinachu.
18 Sichum allin ruraq runa manaña chayna allinta ruraspanqa, chay huchanray-
kum wañunqapuni. 19 Sichum mana allin ruraq runa mana allin rurasqanmanta
wanakuspa allin arregloman hinaña allinta ruraspanqa chay allin rurasqan-
raykum kawsakunqapuni. 20 Qamkunaqa nirqankichiktaqmi kaynata: ‘Señorqa
rurachkan manam allin arregloman hinachu’ nispa. Ichaqa Israel castakuna, ñoqa-
qa sentenciasqaykichik sapakamatam imaynam kawsasqaykichikman hina.”

Jerusalen llaqta tuñichisqa kasqanmanta

21 Preso pusasqa kasqaykumanta chunka iskayniyoq watapa chunka kaq ki-
llanpi hinaspa chay killapa pichqa kaq punchawninpim ñoqaman hamurqa huk
runa. Chay runaqa ayqekamusqa Jerusalen llaqtamantam. Paymá niwarqa:
—Jerusalen llaqtaqa enemigopa makinmanñam wichiykun —nispa.
22 Jerusalen llaqtamanta lluptimuq ñoqaman chayaramusqanpa chisi
tutantam mana rimaq kasqayrayku Tayta Diospa atiynin ñoqapa hawaypi
karqa, chay runapa chayamuwasqan madrugawñam huktawan rimariy-
kachiwarqa, chaynapim ñoqaqa rimaqña karqani.

Israel castakunapa huchallikusqankumanta

23 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
24 —Runapa churin, Israel nacionpi kaq purmasqa llaqtakunapi yachaqku-
nam nichkanku kaynata: “Abrahamqa sapallan kachkaspanpas kay allpatam
dueñochakurqa, ñoqanchikqariki paymantaqa achkasum kachkanchik hinap-
tinqa segurochá kay allpataqa dueñochakunanchikpaq qowarqanchik” nispa.
25 Chaynaqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá niy kaynata: “Qamkunaqa aychatam
mikunkichik yawarnintinta, taytacha-mamachakunata yupaychaspataqmi runa-
kunatapas wañuchichkankichik. ¿Chayna kachkaspachum kay nacionpa dueñon

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaytaraq munachkankichik? 26 Qamkunaqa guerrallaman atipakuqmi kachkankichik, qamkunaqa runamasikichikpa warminwanmi huchapakuchkankichik. ¿Chayna kachkaspachum kay nacionpa dueñon kaytaraq munachkankichik?"

27—Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá paykunaman niy kaynata: "Ñoqaqa kikiyrayku juraspam nini: Purmasqa llaqtakunapi *yachaqkunaqa guerrapim lliw wañunqaku, chakrakunapi yachaqkunatapas purun animalkunawanmi mikurachisaq, amparakuna wasikunapi hinaspa machaykunapi yachaqkunapas peste onqoywanmi wañurunqa. 28 Chay naciontaqa purmarachispam chunnichkaqtaña saqerusaq, kallpanchakuspa hatunchakunaykichik kaqpas manañam kanqachu, Israel nacionpi orqokunapas chunnichisqañam karunqa chaynintaqa manaña pipas pasananpaq. 29 Chaynaqa chay naciontam purmarachispa chunnichkaqtaña saqerusaq, chaynataqa rurarusaq millakuypaq kaqkunata rurasqankuraykum. Chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta."

30—Runapa churin, qampa llaqtamasikikunam perqakunapa waqtanpi hinaspa wasikunapa punkunpi qampa contraykipi rimanakunku: "Rispayá uyarimuychik Tayta Diospa imam rimasqanta" nispa. 31 Chaynaqa imaynam hamunankuman hinamá runaykunaqa hamusuchkanki hinaspam ñawpaqnikipi tiyaykuspanku uyarisuchkanki, ichaqa manam chay uyarisqankutapas kasukunkuchu. Paykunaqa yacharuspapas kuyanakuqkunapa takinta hinallam rimarqarinku, paykunaqa qollqellamantam piensakuchkanku. 32 Qamqa paykunapaqmi kachkanki kuyanakuqkunapa takinkuna takiq hinalla, paykunaqa sumaqllaña takiqpaq hinaspa arpa tocaqpaqmi hapisuchkanki. Paykunaqa uyarisuspaykipas rimasqaykitaqa manam kasukunkuchu. 33 Ichaqa kay nisqaykunaqa cumplikunqapunim, cumplikuruptinñam yachanqaku ñoqamanta willakuq paykuna ukupi kasqanta.

Wasikuna, perqakuna (Ez 33:30)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel casta kamachiqkunapa contranpi willakuymanta

34 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamyá Israel casta kamachikuqkunapa contranpi ñoqa Señor Diospa nisqayman hina niy kaynata: "¡Imallapiraq rikukunkichik oveja michiqkuna hina Israel castakunapa kamachiqninkunaqa! Qamkunaqariki ovejakunata michinaykichik kachkaptinmi kikillaykichikta michikuchkankichik. 3 Qamkunaqa lechetapas lluklluykachispam mikunkichik, qamkunaqa millwantapas rutukuykuspam chaywan pachakunkichik hinaspam wiran ovejakunatapas nakakuykuspa mikukunkichik, manam chay ovejakunataqa michinkichikchu. 4 Eqoyaruq ovejakunatapas manam qamkunaqa hampiykunkichikchu, onqoruq ovejakunatapas manam qamkunaqa hampiykunkichikchu, chakin pakikuruq ovejakunatapas manam qamkunaqa wataykunkichikchu, chullaruq ovejakunatapas manam qamkunaqa kutiykachinkichikchu, chinkaruq ovejakunatapas manam qamkunaqa maskaykunkichikchu aswanqa chay ovejakunataqa mana llakipayarispam maqayllawanña michirqankichik. 5 Chaynapimá chay ovejakunaqa mana michiqniyoq cheqesqa kallachkanku. 6 Ovejaykunaqa orqokunapim hinaspa alto moqokunapim pantaypi purillachkanku, tukuy hinastinman cheqesqam paykunaqa kallachkanku, manam pipas kanchu maskaykuqninqa nitaq tapukuqllanpas.
7-9 "Llapallan michiqkuna, vidayrayku juraspa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá uyariychik: Ovejaykunaqa mana michiqniyoq kasqanraykum pipapas mana maskasqan suwasqa hinaspa purun animalkunapa mikusqan kachkanku. Ñoqapa michiqniykunaqa ovejaykunata michinankupas kachkaptinmi kikillankuta michikuchkanku. 10 Ñoqa Señor Diosmá nikichik: Michiqkuna, ñoqaqa contraykichikpim kachkani, ovejaykunata qamkunamanta mañaruspaymi qarqorusqaykichikña ovejaykunapa michiqnin manaña kanaykichikpaq, chaynapim qamkunaqa manaña kikillaykichiktachu michikunkichik. Ovejaykunata manaña mikukunaykichikpaqmi qechurusqaykichikña.

Allin michiqmanta

11 "Ñoqa Señor Diosmá nikichik kaynata: Kikiypuniñam ovejaykunata maskamuspay nanachikusaq. 12 Imaynam huk michiq ovejankunawan nanachikun, chaynam ñoqapas ovejaykunata nanachikusaq, paykunatam libraykusaq tukuy hinastinpi cheqesqa kasqankumanta. Paykunaqariki cheqesqam karqaku yana puyupa tapaykusqan punchawpi. 13 Paykunataqa ñoqamá horqomusaq huklaw nacionniyoq runakunapa chawpinmanta, hukllaman huñuykuspa kikinkupa allpanman pusamuspaymi Israel nacion orqokunapi michisaq, paykunataqa michisaqmá qechwakunapipas hinaspa runakunapa *yachanan allpapipas. 14 Sumaqllaña pastokunapi michiptiymi paykunapaqa kanchankupas kanqa Israel nacionpa orqonkunapiña, chaypi sumaq kanchakunapiña samaspankum mikunqakupas Israel orqokunapi wiñaq sumaq pastokunatañá. 15 Kikiyña ovejaykunapa michiqnin kaspaymi paykunataqa samaykachisaq. Chaynatam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqa Señor Dios nini. 16 Chinkaruq ovejakunatapas maskaykusaqmi, chullaruq ovejakunatapas kutirichimuspaymi wataykusaqtaq chakin pakisqa ovejakunatapas, eqoyaruq ovejakunatapas ñoqaqa yanapaykusaqmi. Wirasapakunatawan kallpasapakunatam ichaqa puchukarachisaq hinaspam iguallataña michisaq.

17 "Ovejallaykuna, qamkunatam ichaqa ñoqa Señor Dios nikichik kaynata: Ñoqaqa allin arregloman hinam juzgasqaykichik carnerokunatapas chaynataq chivatokunatapas. 18 ¿Allinpaqchum hapinkichik allinnin pastota mikukuruchkaspapas puchuqnintañataq saruparuyta? ¿Allinpaqchum hapinkichik chuyan yakuta tomakuruchkaspapas puchuqnintañataq putkacharuyta? 19 Ovejaykunaqa mikullankupas qamkunapa saruparusqaykichik pastotañam, tomallankupas qamkunapa putkacharusqaykichik yakutañam. 20 Chayraykum ñoqa Señor Dios nikichik kaynata: Ñoqam allin arregloman hina juzgasaq wirasapa ovejakunatapas chaynataq tulluyasqa ovejakunatapas. 21 Qamkunaqa eqoyasqa ovejakunatam waqtaykichikwan hinaspa waqraykichikwan tanqa-tanqarispa huklawman cheqerachinkichik. 22 Ovejaykunataqa kikiypuniña libraykuptiymi engañakuqkunapas manaña engañanqachu, allin arregloman hinañam juzgasqaykichik animalpurata. 23 Ñoqaqa ovejaykunata michinanpaqmi hatarichisaq huk michiqta, payñam ovejaykunataqa michinqa, chay ovejaykunapa michiqninqariki kanqa serviqniy Davidmi, payñamá michiqninku kaspa ovejaykunataqa michinqa. 24 Ñoqa Señor Diosmi paykunapa Diosninqa kasaq, serviqniy Davidñataqmi kanqa paykunapi kamachikuq. Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata. 25 Ovejaykunawanmi contratota rurasaq hawkaña kawsakunankupaq, daño ruraq purun animalkunatapas nacionninkumanta chinkarachiptiymi ovejaykunaqa chunniqpipas mana manchakuspaña kawsakunqaku, montekunapipas mana manchakuspañam puñukunqaku.

26 "Paykunata bendecispam bendeciykusaqtaq moqo allpaykunapa muyuriqnintapas, para tiempopim parachimusaqpuni, chay paraqa hatun bendicionmi kanqa. 27 Chakrapi sachakunapas sumaqllatañam rurunqa, chakramanta cosechasqanku sumaqllaña kaptinmi runaykunaqa chakrankupiña hawka kawsakunqaku. Yugo pakichkaq hina servichikuqnin runakunamanta runaykunata libraptiymi yachanqaku Tayta Dios kasqayta. 28 Huklaw nacionniyoq runakunaqa manañam suwakunqakuñachu runaykunamantaqa nitaqmi purun animalkunapas runaykunataqa mikunqañachu. Manaña pipapas manchachisqanmi paykunaqa hawkaña kawsakunqaku. 29 Tarpuqkunapa chakrankuta ancha reqsisqataña ruraruptiymi chay nacionpi *yachaqkunaqa manaña yarqaymantaqa kanqakuñachu, huklaw nacionniyoq runakunapas paykunataqa manañam penqapayanqachu. 30 Chaynapim ovejaykunaqa yachanqaku yupaychasqanku ñoqa Tayta Diosqa paykunawan kasqayta, yachanqakumá Israel castakunaqa runaykuna kasqanta. Ñoqa Señor Diosmá chaynata nini. 31 Runaykunaqa kankichik ovejaykuna hinam, qamkunaqa michinaypi kaq ovejaykuna hinam kankichik, ñoqañataqmi qamkunapa Diosnikichik kani. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

35 1 Tayta Diosmi rimapayawaspa niwarqa kaynata:
2-3 —Runapa churin, Seir Orqota qawarispayá chaypa contranpi willakuy ñoqa Señor Diospa kayna nisqayta:

"Seir Orqo, ñoqaqa kachkani contraykipiñamiki.
Qamtaqa atiyniywanmi castigarusqayki.
Qamtaqa purmachkaqtañam saqerusqayki.
Qamtaqa chunnichkaqtañam saqerusqayki.
4 Tuñirachisaqmi qampi kaq llaqtakunataqa.
Llumpay purmasqañamá karunki qamqa.
Señor Dios kasqaytam yachankichik qamkunaqa.

5 "Qamqa kachkanki Israel castakunapa wiñaypaq enemigonmi, qamqa guerrawanraqmi paykunata hapirqanki mana allin rurasqankumanta castigasqaña kallachkaptinkupas. 6 Chayraykum ñoqa Señor Dios vidayrayku juraspa nini kaynata: Qamtaqa wañuymanña qoykuptiymi wañuypa qatikachasqanña kanki, wañuyta kuyakurusqaykiraykum wañuyllaña qatikachasunki. 7 Ñoqaqa chay Seir Orqotaqa purmachkaq chunniqmanñam tikrarusaq, wañurachisaqtaqmi chayninta kaynaman-waknaman puriqkunatapas. 8 Chaylawpi kaq orqokunapas wañusqakunapa huntarisqanmi kanqa, moqokunapas, qechwakunapas chaynataq wayqokunapas guerrapi wañuq runaykikunapa wichiykusqanmi kanqa. 9 Qamtaqa wiñaypaqmi chunnichkaqmanña tikrarusqayki, llaqtaykikunapipas manañataqmi pipas *yachanqañachu. Chaynapim yachanki Tayta Dios kasqayta.

10 "Qanmi nirqanki: 'Israel castakunapa iskaynin nacionninqa enteron allpantinmi ñoqapaña rikurirunqa, manam imananchu Tayta Diospa chaypi kasqanpas' nispa. 11 Ichaqa ñoqa Señor Diosmi kikiyrayku juraspay kaynata nini: Ñoqaqa rurasaq qampa piñakuynikiman hinaspa sientekuspa imam rurasqaykiman hinam, qamqariki cheqnikuyllawanñam rurarqanki Israel castakunapa contranpi, chaynaqa qamta castigaruptiymi chayraq paykunaqa reqsiwanqaku. 12 Qamqariki yachankim Israel orqokunapa contranpi despreciowan rimasqaykita ñoqa Tayta Dios uyarirusqaytaqa. Qanmi nirqanki: 'Wak orqokunaqa purmasqaña kaspam ñoqanchikmanña qosqa kachkan tukuparunanchikpaq' nispa. 13 Qamqa mana upallaykuspam ñoqapa contraypi rimarqanki, mana sayaykuspa contraypi rimasqaykitam ñoqaqa uyariruni.

14 "Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Qamta purmarachiptiyqa kay pachapi llapallan runakunam kusikunqaku. 15 Israel castakunapa dueñochakusqan allpakuna purmachisqa kaptinmi kusikurqanki, chaynatapunim qanwanpas rurasaq.

Seir Orqoqa purmachisqañam kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Edom nacionpi tukuy imapas purmachisqañam kanqa.
Chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta.”

Israel nacionqa bendecisqa kananmanta

36 1—Runapa churin, Israel nacionpi orqokunamanyá ñoqa Tayta Diospa
kayna nisqayta niy: 2“Israel nacionpa enemigonkunam ninku: ‘¡Allinta
rurachun! Wiñaypaq kaq Israel orqokunaqa ñoqanchikpañam’ nispa. 3Chay-
naqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá kaynata niy: ‘Qamkunataqa enemigokuna
puchukarachispam kaymanta-wakmanta saruparusurqankichik. Chaynataqa
rurasurqankichik wakin nacionkunapa dueñochakusqanña kanaykichikpaqmi,
llapa runakunapa kamipayananmanñam qamkunataqa wichiykachisurqan-
kichik. 4Chaynaqa Israel nacionpi orqokuna, uyariychikyá orqokunaman,
moqokunaman, qechwakunaman, wayqokunaman, purmachisqa sitiokunaman,
chunnichisqa llaqtakunaman ñoqa Señor Diospa imam nisqayta. Chay sitioku-
naqa muyuriqninpi wakin nacionkunapa salteasqanmi hinaspa burlakusqanmi
karqaku. 5Ñoqaqa wakin nacionkunapa contranpim sientekuspa rimani. Aswan-
raqmi ñoqaqa sientekuni enteron Edom nacionpa contranpi. Paykunaqariki
kusikuywanraqmi hinaspa hatun despreciowanraqmi allpaykunata hapikuykur-
qa. Chaynataqa rurarqaku chay pastollaña chakraykunata saqueanankupaqmi.’ ”
6—Chaynaqa Israel allpakunamanta ñoqa Señor Diospa nisqaytayá orqokuna-
man, moqokunaman, qechwakunaman chaynataq wayqokunaman niy kaynata:
“Wakin nacionkunapa penqayman churasqan kasqaykichikraykum llumpayllа-
taña piñakuruni chay nacionkunapaq. 7Chayraykum ñoqa Señor Dios juraspay
nini chay muyuriqnikichikpi nacionkunaqa penqayman churasqa kanankuman-
ta. 8Israel nacionpi orqokuna, qamkunam ichaqa kallmasapallaña sachayoq
kankichik. Qamkunaqa Israel runaykunapaqmi sumaqllataña rurunkichik,
paykunapa kutimunanqariki hichpamuchkanñam. 9Yanapaptiymi qamkunaqa
kankichik yapusqa hinaspa tarpusqa. 10Ñoqapunim mirachisaq chaypi *yachaq
Israel llapallan castakunatapas. Llaqtakunapas runakunapa mosoqmanta ya-
chasqanmi kanqa. Purmachisqa raqaykunapas huktawan hatarichisqam kanqa.
11Chaypi tarikuq runakunatapas hinaspa animalkunatapas ñoqapunim mirachi-
saq. Chaynapim paykunaqa nana-nanaqta sumaqllataña miranqaku. Ñawpaq
tiempopi hinaraqmi qamkunataqa chaypi kawsachisqaykichik. Qamkunata-
qa ñawpaq tiempomantapas aswan allintaraqmi rurasqaykichik. Chaynapim
yachankichik Tayta Dios kasqayta. 12Israel nacionpi orqokuna, Israel runayku-
natañam chaykunapiqa purichisaq. Paykunañam qamkunataqa dueñochakunqa
herencian kanaykichikpaq. Manañam wawa-churinkutapas wañuchinkichikchu.
13“Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Orqokuna, runa mikuq kasqayki-
chikmantam rimanku. Qamkunaqa nacionnikichikpi wawa-churikunatapas
wañurachinkichiksi. 14Ichaqa amañamá runakunataqa mikunkichikñachu nitaq-
mi nacionnikichikpi wawa-churikunatapas wañuchinkichikñachu. Ñoqa Señor
Diosmi chaynata nini. 15Manañam huklaw nacionniyoqkunapa kamikuynintawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

insultontaqa uyarichisqaykichikñachu. Nacionnikichikpi wawa-churikunataqa manañam wañuchinkichikñachu. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini."

16 Tayta Dios rimapayawaspanmi niwarqataq kaynata:

17—Israel castakuna nacionninkupi *yachaspaqa mana allinta kawsaspam chaynataq mana allinta ruraspam millakuyllapaqtaña rurarurqaku, ñoqapa qayllaypi imaynam kawsasqankuqa karqa killanwan onqoq warmipa qachan hinam. 18 Chayraykum llumpay piñakuywan castigarqani, chaynataqa rurarqani runamasinkutapas chay nacionpi wañuchisqankumanta chaynataq taytacha-mamachakunawan chay nacionta millakuypaq rurasqankumantam. 19 Chayraykum chayna mana allin kasqankumanta hinaspa mana allin rurasqankumanta castigaspay tukuy hinastinman cheqerachirqani, paykunataqa huklaw nacionkunamanmi wischururqani. 20 Maylaw nacionmanña rispapas ñoqapa chuya sutiytam penqayman churarqaku. Runakunamá kaynata nirqaku: "Kay runakunaqa Tayta Diospa runankuna kachkaspapas nacionninkumantam lloqsimurqakuraq" nispa. 21 Israel castakunaqa maymanpas chayasqanku nacionpim ñoqapa chuya sutiyta penqayman churarqaku, chayraykum chuya sutiymanta sientirqani.

22—Chaynaqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá Israelpa castankunaman niy kaynata: "Israel castakuna, manam qamkunaraykuchu rurasaq kay rurasqaytaqa aswanqa chuya sutiyraykum. Qamkunaqariki chuya sutiytam penqayman churarqankichik maylaw nacionman rispapas. 23 Llapa nacionkunapi penqayman churasqaykichik sutiytam paykuna qawachkaptin ñoqaqa huktawan chuyayachisaq. Chaynata ruraptiymi yachanqaku Tayta Dios kasqayta. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini. 24 Ñoqapunim qamkunataqa horqomusqaykichik chay llapallan nacionkunamanta, qamkunataqa chaykunamanta huñumuspam allpaykichikman kutichisqaykichik. 25 Chuya yakuwan mayllaspam qamkunataqa imawanpas qachachakusqaykichikmanta limpiasqaykichik, taytacha-mamachakunamantam chuyanchasqaykichik. 26 Qamkunamanqa mosoq sonqotaña churaykuspaymi qoykusqaykichik mosoq espiritutaña. Ñoqaqa rumi hina sonqoykichikta aychaykichikmanta qechuruspaymi llampu sonqotaña qamkunamanqa qoykusqaykichik. 27 Espirituytaña qoykuspaymi decretoykunata cumplichisqaykichik, chaynapim leyniykunatapas kasukunkichik. 28 Abueloykichikkunaman qosqay allpapiña kawsakuspam runaykunaña kankichik, ñoqañataqmi qamkunapa Diosnikichik kasaq. 29 Qamkunataqa librasqaykichikñam imawanpas ama qanrachakunaykichikpaq. Kamachiptiymi trigopas mana pisiqña kanqa, manañam huktawanqa yarqaytaqa apachimusqaykichikchu. 30 Qamkunapa sachaykichiktapas sinchillatañam ruruchisaq, chakraykichikpi cosechakunatapas achkallamanñam mirachisaq hinaptinmi nacionkunapiqa manaña yarqaymanta penqasqañachu kankichik. 31 Chaynapim qamkunaqa yuyarinkichik mana allin kawsasqaykichiktawan mana allin rurasqaykichikta hinaspam millakunkichik chay mana allin rurasqaykichikmantawan millakuyllapaqña rurasqaykichikmantapas. 32 Israel castakuna, qamkunayá sumaqta yachaychik, kaykunataqa rurachkani manam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunaraykuchu. Qamkunaqa penqakuymantayá kurkuykachaychik mana allin kawsasqaykichikmanta. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.

33 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Mana allin rurasqaykichikkunamanta limpiaruspaymi *yachanaykichik llaqtakunapi huktawan kawsachisqaykichik, purmasqa raqaykunapas huktawan hatarichisqam kanqa. 34 Chunniruq chakrakunapas manaña chunnispam llapallan puriqkuna qawachkaptin tarpusqaña kanqa. 35 Paykunam ninqaku: 'Kay purmaruq chakraqa kunanqa rikchakuchkan Eden huertamanraqmi, purmachisqa, chunnichisqa hinaspa tuñichisqa llaqtakunapas kunanqa murallasqa hinaspa runakunapa yachasqan llaqtakunaraqmi kachkasqa' nispa. 36 Chaynapim muyuriqnikichikpi kaq nacionkuna yachanqaku tuñichisqa kaqkunataqa ñoqa Tayta Dios hatarichisqayta, yachanqakutaqmi purmachisqa chakrakunapipas tarpuchisqayta. Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata, ñoqaqa chaynatamá rurasaq.

37 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Chaywanpas ñoqaqa Israel castakunapa qayakusqanraqmi kasaq kaykuna ruranaypaq, paykunataqa achkallamanñam mirarachisaq ovejakunata mirachichkaq hina. 38 Imaynam Jerusalen llaqtapi nana-nanaq ovejakuna tarikun hatun fiestakunapi ñoqa Diospaq sapaqchasqa kanankupaq, chaynam purmasqa llaqtakunapas nana-nanaq runakunapa huntaykusqan kanqa. Chaynapim yachanqaku ñoqaqa Tayta Dios kasqayta."

Chakisqa tullukunamanta

37 1 Tayta Diosmi hapiykuwaspan Espiritunwan huntasqata lloqsichiwarqa hinaspam churaykuwarqa tullukunapa huntallaña kasqan qechwa pampaman. 2 Paymi tukuy hinastinpi muyurichimuwarqa kaynaman-waknaman. Chaypi tullukunaqa kasqa chay qechwa pampa tapaykuqmi hinaspa pasaypaq chakisqakamam. 3 Chaymantam Tayta Dios niwarqa:

—Runapa churin ¿yaqachum kay tullukunaqa huktawan kawsarinman? —nispa.

Chaymi ñoqañataq nirqani:

—Señor Dios, qamllam chaytaqa yachanki —nispa.

4 Tayta Diosmi chay chakisqa tullukunaman ninaypaq niwarqa kaynata:

5 —Tullukuna, ñoqa Señor Diosmá kaynata nikichik: "Kawsanaykichikpaqmi samayta huktawan qoykusqaykichik. 6 Ankuykichikkunatam churaykusaq, aychaykichiktapas huntaykachisaqmi, aychapa hawanpi qarantapas mastariykusaqmi hinaspam kawsanaykichikpaq samayta huktawan qoykusqaykichik. Chaynapim yachankichik Tayta Dios kasqayta."

7 Paypa kamachiwasqanman hinamá willakurqani. Chaynata willakuchkaspam uyarirqani qapariyllawanña tullukuna taqrararaqta, tullukunam tupaqninman hina tinkinakurqa. 8 Qonqayta qawariykuptiymi tullukunaqa kachkasqa ankuyoqña, aychankunapas rikuriytam qallaykurqa, chaypa hawanmanñataqmi aycha qarapas mastarikurqa ichaqa mana samayniyoqraqmi karqaku.

9 Chaymantam Tayta Dios niwarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Runapa churin, qamqa ñoqa Señor Diospa nisqaytayá kawsachiq samayta kaynata niy: “Kawsachiq samay, tukuy hinastinmanta pukumuspayá kawsarichiy kay wañusqakunata” nispa.
10 Paypa kamachiwasqanman hina rimariptiymi chay kawsachikuq samayqa chay wañusqakunaman yaykuruspa kawsarirachirqa chaymi sayarirurqa nana-nanaq tropakunaña. 11 Chaymantam Tayta Dios niwarqa:
—Runapa churin, kay tullukunaqa Israel casta llapallan runakunamanmi rikchakun. Israel castakunam rimachkanku: “Tullunchikqa chakisqañam kachkan. Ñoqanchikpaqqa tukuy imam tukurunña ¿imapiñataq confiakuchwanpas?” nispa. 12 Chaynaqa runapa churin, qamyá ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata willakuy: “Runallaykuna, sepulturaykichikta kichaykuspam kikiypuni qamkunataqa chaymanta horqomusqaykichik hinaspam kutichisqaykichik Israelpa allpanman. 13 Runallaykuna, sepulturaykichikta kichaykuspa chaymanta horqoptiymi yachankichik Tayta Dios kasqayta. 14 Kawsanaykichikpaqmi espirituyta qoykusqaykichik hinaspam kikikichikpa allpaykichikpi churaykusqaykichik chaynapim yachankichik kikiy Tayta Dios rimasqayta hinaspa cumplisqayta. Ñoqa Tayta Diosmá chaynata nini.”

Juda nacionqa Israel nacionwan hukllawanakusqanmanta

15 Tayta Dios rimapayawaspanmi niwarqataq kaynata:
16 —Runapa churin, huk kaspita hapiykuspayá chaypa hawanpi qellqay: “Kayqa Juda castapaqwan hukllawakuqnin wakin Israel castapaqmi” niqta. Huk kaspitapas hapispayá chaypa hawanpipas qellqay: “Kayqa Joseypa rantinpi kaq Efrain castapaqwan hukllawakuqnin wakin Israel castapaqmi” niqta. 17 Chay iskaynin kaspita tupanarachispayá hukllawaruy makikipi. 18 Llaqtamasiki runakuna: “Willawaykuyá ¿ima ninantaq kayqa?” nispa tapusuptikiñataqmi 19 ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata ninki: “Ñoqam hapisaq Efrainpa makinpi kaq Joseypa kaspinta, chay kaspipimiki paywan hukllawasqa kachkan Israel wakin castakunapas. Chay kaspitam Judapa kaspinwan kuskata hukllaman makiypi hukllawarusaq” nispa. 20 Chaynaqa Ezequiel, paykuna qawachkaptinyá chay qellqasqayki kaspita hapirayay. 21 Ñoqa Señor Diospa nisqaytayá kaynata niy: “Israelpa mirayninkunataqa ñoqam horqomusaq maymanña risqanku nacionkunamantapas, tukuy hinastinmanta huñumuspam allpankuman kutichisaq. 22 Ñoqaqa Israel nacion orqo allpakunapim paykunataqa huk nacionllataña rurarusaq hinaptinmi huk reyniyoqllaña kanqaku, manañam iskay nacionniyoqñachu nitaq iskay gobiernoyoqñachu kanqaku. 23 Manañataqmi paykunaqa huchallikunankupaqqa taytacha-mamachakunatapas chaynataq millakuypaq kaqkunatapas adoranqakuchu nitaqmi mana kasukuqpas kanqakuñachu. Ñoqam paykunataqa salvaykusaq huchallikunankupaq tukuy imaman urmaykusqankumanta, paykunataqa limpiaykuptiymi ñoqapa runaykunaña kanqaku, ñoqañataqmi paykunapa Diosnin kasaq. 24 Serviqniy Davidmi kanqa paykunapa reynin, payllaña llapankupa michiqnin kaptinmi leyniyman hina kawsaspa decretoykunata kasukunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Paykunaqa serviqniy Jacobman qosqay nacionpiñam *yachanqaku. Chaypimá
abuelonkupas yacharqaku, hina chaypitaqmi wiñaypaq yachanqaku churinku-
napas hinaspa mirayninpa-mirayninkunapas. Serviqniy Davidñataqmi wiñaypaq
kanqa paykunapa kamachiqnin. 26 Hawka kawsakunankupaqmi ñoqaqa payku-
nawan rurasaq huk contratota, chay contratoqa kanqa wiñaypaqmi. Paykunataqa
allin takyaqta ruraspam achka-achkaman mirachisaq hinaspam paykunapa
chawpinpi santuarioytapas wiñaypaq churasaq. 27 Chaynapim paykunawan ya-
chaspa paykunapa Diosnin kasaq, paykunañataqmi kanqa runaykuna. 28 Ñoqapa
santuarioy paykunapa chawpinpi wiñaypaq tarikuptinmi wakin nacionkunapas
yachanqaku Israel castakunataqa kikiypaq sapaqchakusqayta."

Gog sutiyoq runapa contranpi willakuymanta

38 1 Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqataq kaynata:
2 —Runapa churin, qamqa Magog nacionta qawarispayá ñoqaman-
ta willakuy Gog sutiyoq runapa contranpi, payqariki Mesec hinaspa Tubal lawpi
kamachikuqmi. 3 Paymanyá ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata niy: "Mesec
hinaspa Tubal lawpi kamachikuq Gog sutiyoq runa, ñoqaqa qampa contraykipim
kachkani. 4 Qamtaqa ñoqapunim muyurichisqayki, kakichuykitapas ganchо-
kunawan hapirachispaymi horqorusqayki llapa tropaykikunatawan kuskata,
horqorusaqtaqmi caballokunatapas chaynataq sillakuqninkunatapas. Payku-
naqariki tukuy ima armayoqmi nana-nanaq kachkanku, taksapas-hatunpas
harkachikunayoqmi hinaspa makinkupi espadayoqmi paykunaqa kachkanku.
5 Paykunawantaqmi kachkan Persia, Cus hinaspa Put nacionniyoq tropakunapas,
llapallankum kachkanku harkachikunayoq hinaspa cascoyoqkama. 6 Llapa tro-
pantinmi paykunawantaq kachkan Gomerpa castankunapas chaynataq karu-karu
norte lawpi Bet-togarma llaqtayoq tropakunapas. Paykunaqariki nana-nanaqmi
qanwan lloqsichkanku. 7 Yaw Gog, qamyá alistakuy, preparakuyá chay nana-na-
naq qanwan kaqkunapiwan. Qanmi kanki paykunapa waqaychaqninqa. 8 Unay
tiempokunamantam otaq watakunapa tukupaynintam qayasqa kaspa guerra-
kunamanta samariykuq nacionman yaykunki. Chay nacionniyoq runakunaqa
tukuy hinastinmantam huñunakurunku Israel nacionpa orqonkunapi. Chay
orqokunaqariki unaypaq purmachisqañam karqa ichaqa llapa runakunam huklaw
nacionmanta horqosqa kaspanku chaypiqa hawkaña kawsakuchkanku. 9 Puyu
tapaykuchkaq hinaraq paykunaman chayaruspam wayra-para hina pawaykunki.
Chaynataqa ruranki yanapasuqniki runakunapiwan nana-nanaq runakunawanmi.
10 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Chay tiempopiqa mana allinkuna-
ta tanteaspam hukmankunata piensanki. 11 Qanmá kaynata ninki: 'Ñoqaqa
mana murallasqa llaqtayoqkunapa nacioninta rispam guerrawan hapimusaq.
Confianzallawanña hawka kawsakuq runakunapa contranpim sayarimusaq,
paykunaqariki *yachachkanku mana murallayoq, mana punkuyoq hinas-
pa mana cerrojoyoq llaqtakunapim. 12 Salteamuspam tukuy imankutapas
qechumusaq. Achka nacionmanta huñunakuruspa purmachisqa llaqtakuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hatariqkunatapas guerrawanmi hapimusaq. Paykunaqariki kachkanku animalsapa hinaspa tukuy imayoqmi. Yachachkankupas kay pachapa chawpinpi hinaraqmi' nispa. 13 Saba lawmanta, Dedan lawmanta kaqkunapas hinaspa Tarsis lawmanta kaqkunapas chaypi kaq llaqtachakunapiwanmi kaynata tapusunki: '¿Qamqa hamurqanki suwakunaykipaqchum? ¿Tropaykikunatapas huñurqanki qori-qollqekunata, ganadokunata, tukuy imakunata hinaspa achka-achka imakunatapas salteaspa hapikuykunaykipaqchu?' nispa."

14 —Runapa churin, Gog sutiyoq runamanyá willay ñoqa Señor Diospa kayna nisqayta: "Israelpa castan runaykuna hawkaña kawsakuptinmi qamqa chayraq cuentata qokurunki. 15 Qanmi norte lawpi nacionnikimanta hamunki achkallaña runakunapiwan hinaspa achkallaña caballopi sillasqa tropakunapiwan kuska. 16 Yaw Gog sutiyoq runa, qamqa allpata puyu tapaykuq hinaraqmi Israel runaykunapa contranpi sayarinki. Chay tukupay tiempokunapim nacionniypa contranpi qamta pusamusqayki, nacionkuna qawachkaptinkum qanwan reqsichikusaq ñoqaqa chuya kasqayta.

17 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Israel nacionpi ñawpa tiempokuna ñoqamanta willakuqkunawan rimachispayqa qanmantam rimachirqani, paykunamá ñawpa tiempopi achka watapuni willakurqaku qamtaqa Israel nacionman pusamunaymanta."

Gog sutiyoq runa castigasqa kasqanmanta

18 —Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Israel nacionpa contranpi Gog sutiyoq runa hatariptinmi llumpa-llumpayta piñakurusaq. 19 Chaynaqa sientikuspaymi llumpa-llumpay piñakuywan jurani chay tiempopiqa Israel nacionpi huk hatu-hatun pacha kuyuy kananmanta. 20 Lamar qochapi challwakunapas, alton pawaq animalkunapas, purun animalkunapas, qasqonpa puriq animalkunapas chaynataq kay pachapi *yachaq llapallan runakunapas ñoqapa ñawpaqniypim katkatatanqaku, orqokunapas pampamanmi wichimunqa, qaqakunapas wichiptinmi murallasqa perqakunapas lliw tuñiykunqa, nispa. 21 Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Gog sutiyoq runapa contranpim llapa orqokunapi hatarichisaq guerrata, soldadokunam wañuchinqa soldadomasillanta. 22 Ñoqaqa paypa contranpi castigoytam cumplisaqpuni, paytaqariki castigasaq peste onqoypiwan runa wañuchiywanmi, paykunamanqa kachaykusaqtaqmi loco paratapas, rumi hinaña runtu-paratapas chaynataq azufreyoq nina paratapas. Chaykunataqa paypa hawanmanwan tropankunapa hawanmanmi chayachisaq. 23 Chaynapim kikiypuni hatunchakuspay chuya kayniyta nana-nanaq nacionkunaman qawachikusaq hinaptinmi yachanqaku Tayta Dios kasqayta.

Gog sutiyoq runa vencerachikusqanmanta

39 1 —Runapa churin, qamqa Gog sutiyoq runamanyá ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata niy: "Mesec hinaspa Tubal lawpi kamachikuq Gog

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sutiyoq runa, ñoqaqa qampa contraykipim kachkani. 2 Qamtaqa muyurichispaymi aysasqayki, norte lawmantaraqmi qamtaqa Israel nacionpi orqokunaman yaykunaykipaq pusasqayki. 3 *Ichoq makikipi apasqayki flechana arcoykitapas wichirachisaqmi, *alleq makikipi aptarayasqayki flechakunatapas pampamanmi sikwarachisqayki. 4 Chaynapim qamqa llapallan tropaykikunapiwan hinaspa qanwan riq runakunapiwan Israel nacion orqokunapi wañurunki, chaypim qamkunataqa mikusunaykichikpaq qoykusqaykichik aycha mikuq tukuy rikchaq alton pawaq animalkunaman chaynataq purun animalkunamanpas. 5 Arí, qamqa wañunki llutan pampapimá. Chaynatam ñoqa Señor Dios nini. 6 Ñoqaqa kañasaqtaqmi Magog naciontapas chaynataq lamar qochapa patanpi hawka kawsakuqkunatapas. Chaynapim yachanqaku Tayta Dios kasqayta. 7 Ñoqaqa Israel runaykuna ukupim reqsichisaq chuya sutiyta, chaynapim chuya sutiytaqa manaña piwanpas penqachisaqchu. Huklaw nacionniyoqkunapas yachanqakum Israel nacionpi chuya Diosqa ñoqa Tayta Diospuni kasqayta. 8 Ñam chayamuchkanña, chayqariki cumplikunqapunim, chay punchawkunamantamá ñoqaqa willakurqani. Ñoqa Señor Diosmi chaynata nini.

9 "Israel llaqtakunapi *yachaq runakunam lloqsimuspanku kañanqaku guerrapi peleananku armankuta. Kañanqakum taksa-hatun harkachikunankutapas, flechana arconkutapas, flechankutapas, mazonkutapas chaynataq lanzankutapas. Chaykunawanqa yantapaqñam servichikunqaku qanchis watapuni. 10 Manañam purunmantapas yantataqa apamunqakuñachu, montetapas manam rinqakuñachu yanta pallaqpas, paykunaqariki yantamantam kañanqaku chay armakunatañas, paykunañam saqueanqa ñawpaq saqueaqninkutapas hinaspam paykunañataq suwanqaku chay ñawpaq suwaqninkutapas. Ñoqa Tayta Diosmá chaynata nini."

Gog sutiyoq runa pampanankumanta

11 —Gog sutiyoq runamanqa Israel nacionpimá chay tiempopi qosaq pampakunanpaq huk sitiota, chay sitioqariki kachkan intipa qespimunan lawpim otaq Hatun Qochaman riq Puriqkunapa Qechwanpim. Chay sitiopi Gog sutiyoq runa llapa tropanpiwan pampakusqanraykum llapa puriqkuna mana pasayta atinqakuchu. Chayraykum chay sitiotaqa sutichanqaku Hamon Gog Qechwawan. 12 Israel castakunam allpanku limpiasqa kananpaq paykunata pampanqaku qanchis killapuni. 13 Chay nacionniyoq llapallan runakunam paykunata pampaysinqa, chay punchawpi hatunchasqa kaptiymi paykunapaqpas kanqa mana qonqay atina punchawtaq. Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata. 14 Chay qanchis killa pasaruptinmi llamkapakuq runakunata minkakunqaku rispanku muyumunankupaq chaynapi pampapi kaq chay wañuq tropakunapa puchuq ayankunata pampamunankupaq, chayraqmi chay nacionqa allin limpiasqa kanqa. 15 Chay muyumuq runakunam huk kaqnin runapa tullunta rikuruspan chaypa waqtanpi huk señalta sayachinqaku chaynapi pampaqkuna hamuspan Hamon Gog Qechwapi pampanankupaq. 16 Chaypitaqmi kanqa huk llaqta Hamona sutiyoq. Chaynatamá limpianqaku chay naciontaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17—Runapa churin, qanmá alton pawaq animalkunata hinaspa purun
animalkunata ñoqa Señor Diospa nisqayta kaynata ninki: "Hamuspayá
huñunakamuychik, qamkunapaq nakapusqay mikunaykichikpaqyá tukuy
hinastinmanta huñunakamuychik, kay wañuchisqaykunataqa ofrecechkani
Israel nacionpa orqonkunapim. Qamkunaqa aychata mikuspam yawar-
nintapas tomankichik. 18 Valeroso soldadokunapa aychantam qamkunaqa
mikunkichik, kay pachapi kamachikuqkunapa yawarnintam qamkunaqa
tomankichik, paykunaqa llapallankum rikchakunqaku Basan lawpi allin ce-
basqa carnerokunaman, malta carnerokunaman, chivatokunaman hinaspa
torokunaman. 19 Qamkunaqa wirantapas mikunkichik saksanaykichikkamam,
yawarnintapas tomankichik sinkanaykichikkamam, chay wañuqkunataqari-
ki qamkunaman ofrecenaypaqmi wañuchirqani. 20 Qamkunaqa convidasqay
mesapi hinam saksanaykichikkama mikunkichik caballokunapa aychanta,
sillakuqkunapa aychanta, valeroso soldadokunapa aychanta hinaspa guerrapi
peleaq llapallan runakunapa aychanta. Chaynatam ñoqa Señor Dios nini."

Israel nacionpaq Tayta Diospa llakipayakuyninmanta

21—Chaynapimá ñoqaqa huklaw nacionpi runakunaman atiyniy-
ta qawachisaq, llapallan nacionkunam qawanqaku sentenciaspayqa
cumplisqayta. Qawanqakutaqmi imaynam paykunataqa atiyniywan
castigasqaytapas. 22 Israel castakunapas chay punchawmantapunim ya-
chanqaku yupaychasqanku Tayta Dios kasqayta. 23 Huklaw nacionniyoq
runakunapas yachanqakum Israelpa castankunaqa mana allin rurasqan-
kurayku huklaw nacionkunaman qarqosqa kasqankuta. Paykunataqariki
traicionawasqankuraykum qepanchakururqani hinaspam enemigonku-
man qoykurqani, chaynapim paykunaqa enemigonkuwanpas guerrapi
vencerachikurqaku. 24 Millakuypaq rurasqankuman hinam hinaspa mana
kasukuq kasqankuman hinam paykunataqa qepanchakururqani.

25—Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Jacob castakunata-
qa maymanpas preso risqankumantam kutichimusaq, llakipayarisaqñam
Israelpa llapallan castankunamantaqa hinaspam chuya sutiymantapas sien-
tisaqtaq. 26 Paykunaqa manaña pipa manchachisqan allpankupiña hawka
kawsakuspam chayraq qonqanqaku ñawpaqtaqa penqayllapaqña kawsasqan-
kuta chaynataq tukuy imapi traicionawaspanku contraypi sayarisqankuta.
27 Paykunataqariki ñoqam horqomusaq llapa runakunapa chawpinmanta
hinaspam huñumusaqtaq enemigonkupa nacionninmantapas, chaynapim
achka nacionkuna qawachkaptin Israel castakunaqa chuya kasqayta reqsichi-
wanqaku. 28 Paykunataqariki ñoqam huklaw nacionkunaman qarqorurqani,
chaywanpas mana hukllatapas puchuchispam kikiypuni allpankuman kuti-
chimusaq, chaynapim paykunaqa yachanqaku yupaychasqanku Tayta Dios
kasqayta. 29 Manaña paykunata qepanchakuspaymi Israelpa mirayninmanqa
Espirituywanña huntaykusaq. Ñoqa Señor Diosmá chaynata nini.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Revelacionpi Ezequiel mosoq templo rikusqanmanta

40 1 Chunka tawayoq watañam pasarurqa Jerusalen llaqta tuñichisqa
kasqanmanta, ñoqaykuñataqmi preso kachkarqaniku iskay chunka
pichqayoq wataña, chay watapim punta kaq killanpa chunka punchawninpi
Tayta Dios hapiykuwaspa chay llaqtaman aparuwarqa. 2 Ñoqataqa Diosmá
revelacionpi aparuwarqa Israel allpaman hinaspam churaykuwarqa llumpay
alto orqopa hawanman, chaypim surlawman qawaqpi kachkasqa hatari-
chisqa llaqta hina. 3 Chayman chayarachiwaptinmi rikururqani bronceman
rikchakuq huk runata. Payqa llaqtapa punkunpi sayaykuspam hapichkasqa
linomanta cordelta chaynataq tupuna kaspitapas. 4 Chay runam niwarqa:
—Runapa churin, qamqa sumaqta qawaspayá allinta uyariway,
hinaspataqyá yuyaymanaspa cuentatapas qokuytaq tukuy ima qawa-
chisqaymanta, kaymanqariki apamusqa karqanki qawachinaypaqmi.
Chaynaqa qampas tukuy ima qawasqaykitayá willay Israel castakunaman.

Intipa qespimunan lawpi templopa punkunmanta

5 Templopa hawa lawninpim rikurqani muyuriqnin murallata. Chay runapa ma-
kinpi kaq tupuna kaspim kasqa kimsa metro tumpa maschan, chay runa murallata
tupuykuptinmi anchon kasqa chay kaspin sayayniyoq, altoman sayayninñataq-
mi kasqa hina chay tupuna kaspin sayayniyoqllataq. 6 Chaymantam chay tupuq
runaqa pasarqa templopa intipa qespimunan lawpi zaguan punkuman hinaspam
gradasninta seqaspan tupurqa temploman yaykuykunata, chayqa kasqa chay
tupuna kaspin sayayniyoqmi. 7 Chay murallapa zaguan punku yaykunapa iskay
lawninpim kasqa templo cuidaqkunapa cuartonkuna, anchonpas largonpas chay
cuartokunapa sayayninqa kasqa chay tupuna kaspi sayayniyoqkamallam. Huk
cuartomanta huknin cuartoman rakinaqpa sayayninmi kasqa iskay metro parten
tumpa maschan. Templo lawman qawaq corredorman yaykunañataqmi kasqa
chay tupuna kaspi sayayniyoq. 8 Uku lawman yaykuna corredortapas tupuptinmi
anchon kasqa chay tupuna kaspi sayayniyoq. 9 Chay corredorpa largonta tupup-
tinñataqmi kasqa tawa metro sayayniyoq, templo lawman lloqsina iskay lawninpi
pilarkunañataqmi kasqa huk metro anchoyoqkama. Chay zaguan punkupi cor-
redorqa templo lawmanmi qawarqa. 10 Chay intipa qespimunan lawpi tarikuq
zaguan punkupiqa kaylaw-waklawpim kasqa chay sayaykamalla kimsa cuartocha-
kuna, chaykunapa waqtankunapi perqapas kasqa chay sayaykamallam.

11 Chaymantam chay tupuq runaqa chay zaguan punkupa anchontapas
tupurqataq hinaptinmi kasqa pichqa metroyoq, chay zaguan yaykunapa anchon-
ñataqmi kasqa soqta metro parten. 12 Cuartokunapa ñawpaqninpim kasqa taksa
perqakuna, chay perqakunaqa kasqa parte metrokamam, chay cuartochakuna-
qariki kasqa largonpas-anchonpas kimsa metro tumpa maschankamam. 13 Chay
tupuq runaqa tupurqataqmi chay zaguanpa huklaw kuchunmanta huknin
kuchunkamapas, chaypa sayayninqa kasqa chunka kimsayoq metro tumpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

maschanmi. 14 Chay pilarniyoq corredorpa sayaynintam tantearqa kimsa chunka hukniyoq metro maschanpaq. Chaypa waqtankunañataqmi kasqa patiopa muyusqan. 15 Chay zaguan punkupi tarikuq wasipa largonqa yaykuykunamanta corredor ukupi tukunankamam kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschan. 16 Zaguan cuidaqkunapa cuartochankunaqa kasqa ukuman qawaq rejillasqa ventanayoqkamam, chaypi tarikuq corredorpas kasqa ukulawninmanta muyuriqninpi ventanayoqkamam. Chay cuartochakunapa waqtanñataqmi adornasqa kasqa palmera sacha dibujokunawan.

Hawa lawpi patiomanta

17 Chaymantam chay tupuq runaqa pusaykuwarqa templopa hawa lawnin patioman. Chay patiopa muyuriq patankunaqa kasqa loza pampayoqmi hinaspapas cuartochakunapa muyuykusqanmi. Chay cuartochakunaqa kimsa chunkapunim chay loza pampayoq lawman qawarqaku. 18 Chay urayneqpi lozayoq pampaqa tupanakusqa chay zaguan punkupa wasinkunapim, chay lozayoq pampapa anchonqa kasqa chay zaguan punkupi wasipa largon largoyoqmi. 19 Chay runaqa uray lawnin punkumanta qallaykuspanmi tupurqataq uku law patiopa qallariyninkamapas, chaypa sayayninmi kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro tumpa maschan, hina chay sayayllam kasqa intipa qespimunan lawpipas hinaspa norte lawpipas.

Norte lawman qawaq punkumanta

20 Chay tupuq runaqa tupurqataqmi templopa hawa pationman yaykuna norte lawpi zaguan punkutapas, tupurqaqariki largontawan anchontam. 21 Chaypipas kasqataqmi kaylaw-waklawpi kimsa cuartochakuna, chaykunapa waqtanpi perqakunapas hinaspa corredorpas kasqa punta kaq zaguan punkupi wasipa sayaynin sayayniyoqllam. Chay punta kaq zaguanqariki tarikurqa intipa qespimunan lawpim. Chaypa largonqariki kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kasqa chunka kimsayoq metro tumpa maschan. 22 Ventanankunapas, corredorninpas hinaspa palmera sacha dibujonkunapas kasqa intipa qespimunan lawman qawaq zaguan punku wasipi tarikuq sayaynin sayayniyoqllam. Chayman seqanankupaqmi kasqa qanchis gradaskuna, chay gradaskunapa ñawpaqninpiñataqmi kasqa huk corredor. 23 Ukupiña tarikuq templopa pationman yaykunapa chimpanpim kasqa chay norte lawpi zaguan punku, hukninñataqmi kasqa intipa qespimunan lawpi. Hinaptinmi chay huknin zaguanmanta hawa zaguanman tupuptin kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro tumpa maschan.

Surlawman qawaq punkumanta

24 Chaymantam chay tupuq runaqa pusawarqataq surlawman, chaypipas kasqataqmi huk zaguan punku. Chaypipas tupurqam chaypi tarikuq cuartokunapa waqtantawan corredorninta, chaypa sayayninqa kasqa chay wakin zaguan punkukunapa sayaynin hinallam. 25 Chay zaguan punku wasiqa corredornin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tinmi kasqa muyuriqninpi ventanayoq wakin zaguan punku wasi hina. Chaypa largonqariki kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kasqa chunka kimsayoq metro maschan. 26 Chaypiqa kasqataqmi qanchis gradaskunapas. Chaypa ñawpaqninpipas kasqam corredor. Chay wasipi tarikuq cuartochakunapa waqtan perqakunapiñataqmi kasqa palmera sacha dibujokuna. 27 Ukupiña tarikuq templopa pationman yaykunapa chimpanpim tarikurqa chay surlawpi zaguanqa, chay huknin zaguanmanta hawa zaguanman tupuptinmi kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro tumpa maschan.

Templopa uku pationmanña yaykuna zaguankunamanta

28 Pusaykuwarqataqmi templopa uku pationmanña yaykuna zaguanninta, chay surlawpi tarikuq zaguan punku wasita tupuykuptinmi kasqa chay wakin zaguan punku wasi hina sayayniyoqlla. 29 Punku cuidaqkunapa cuartonkunapas, chaypa waqtanpi perqakunapas hinaspa corredorninpas chay wakinpa sayaynin sayayniyoqllam kasqa. Chay wasipaqariki corredornintinpam kasqataq muyuriqninpi ventanankunapas. Chay wasipa largonqariki kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kasqa chunka kimsayoq metro tumpa maschan. 30 Chay templomanña yaykuna uku patiopa corredorninkunam kasqa chunka kimsayoq metro tumpa maschan largoyoq, anchonñataqmi kasqa yaqa kimsa metro. 31 Chay corredorqa qawarqa hawa lawpi pationmanmi, chaypi tarikuq cuartochakunapa waqtan perqakunapiñataqmi kasqa palmera sacha dibujokuna, kasqataqmi pusaq gradaskunapas.

32 Ñoqataqa templopa ukulaw pationtam pusawarqataq intipa qespimunan lawman, chaypi tarikuq zaguan punku wasita tupuykuptinmi chaypa sayayninqa kasqa wakin zaguan punku hina sayayniyoqlla. 33 Punku cuidaqkunapa cuartonkunapas, chaypa waqtanpi perqakunapas hinaspa corredorninpas chay wakinpa sayaynin sayayniyoqllam kasqa. Chay wasipaqariki corredornintinpam kasqataq muyuriqninpi ventanankuna. Chay wasipa largonqariki kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kasqa chunka kimsayoq metro tumpa maschan. 34 Chay corredorqa qawarqa hawa lawpi patiomanmi, chaypi tarikuq cuartochakunapa waqtan perqakunapiñataqmi kasqa kaylaw-waklawpi palmera sacha dibujokuna, kasqataqmi pusaq gradaskunapas.

35 Ñoqataqa pusaykuwarqataqmi norte lawpi tarikuq zaguan punku wasimanpas, chay wasita tupuykuptinmi chaypa sayayninqa kasqa wakin hina sayayniyoqlla. 36 Punku cuidaqkunapa cuartonkunapas, chaypa waqtanpi perqakunapas hinaspa corredorninpas chay wakinpa sayaynin sayayniyoqllam kasqa. Chay wasipaqariki muyuriqninpim kasqataq ventanankuna. Chay wasipa largonqariki kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kasqa chunka kimsayoq metro tumpa maschan. 37 Chay corredorqa qawarqa hawa lawpi patiomanmi, chaypi tarikuq cuartochakunapa waqtan perqakunapiñataqmi kasqa kaylaw-waklawpi palmera sacha dibujokuna, kasqataqmi pusaq gradaskunapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Norte lawpi tarikuq cuartokunamanta

38 Kasqataqmi huk cuartopas zaguan punku corredorman punkuyoq, chay
cuartopim mayllarqaku lliw kañana ofrenda animalkunata. 39 Chay zaguan
punku wasipa corredorninpim kasqa kaylaw-waklawpi iskay mesakuna, chaypa
hawanpim wañuchisqaku lliw kañana animalkunata chaynataq hucharayku
hinaspa culparayku animalkunatapas. 40 Norte law punkuman seqana lawpa
hawa lawninpim kasqa iskay mesakuna, waklawninpipas zaguan punku corre-
dornin lawpim kasqataq iskay mesakuna. 41 Chaynaqa tawa mesakunamá kasqa
zaguanpa waklawninpipas chaynataq zaguanpa kaylawninpipas, chaynaqariki
llapallan mesakunaqa kasqa pusaqmi, chaykunapa hawanpim wañuchisqaku
ofrecenanku animalkunata. 42 Diosman ofrecespa lliwta kañapunankupaq-
mi kasqa labrasqa rumimanta tawa mesakuna. Chay mesaqa kasqa yaqa huk
metro largoyoqmi, chaynataqmi anchonpas kasqa yaqa huk metrotaq, altoman
sayayninñataqmi kasqa parte metro tumpa maschan. Chay mesakunapimá chu-
rasqaku imakunapas necesitasqankuta chaynapi lliw kañana animalkunatapas
chaynataq wakin animalkunatapas wañuchinankupaq. 43 Chay wasipa ukun-
pa muyuriqninpiñataqmi kasqa allin takyachisqa iskay puntayoq ganchokuna,
chay mesakunapa hawanpiqa kasqa ofrenda aychakunam.

44 Templopa uku pationmanña yaykuna zaguanpa hichpanpim kasqa
iskay cuartokuna, hukninqa tarikusqa norte lawpim surlawta qawastin,
hukninñataqmi kasqa surlawpi norte lawta qawastin.

45 Hinaptinmi chay tupuq runa niwarqa:

—Kay surlawman qawaq cuartoqa templopi llamkaq sacerdoteku-
napaqmi. 46 Kay norte lawman qawaq cuartoñataqmi altarpi llamkaq
sacerdotekunapaq, paykunaqariki kanku sacerdote Sadocpa mirayninmi,
paykunallamiki Leviypa castankunamantaqa Tayta Diosman asuykunan-
kupaq hina kachkanku —nispa.

Templomanta

47 Chay tupuq runaqa tupurqataqmi chay uku lawpiña tarikuq templo-
pa pationtapas, chaypa largonqa kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro
tumpa maschanmi, hina chayna sayayniyoqllataqmi kasqa anchonpas,
tawantin waqtanmá kasqa hina chayna sayayniyoqlla. Huk altarpas
kasqataqmi chay templopa chimpanpiqa. 48 Chaymantam payqa pusayku-
warqataq templopa corredorninmanpas hinaspam tupuykurqa punkupa
waqtanpi perqakunata, chaypa anchonqa sapakamapam kasqa yaqa
kimsa metro. Chaynaqa chay punkupa kaylaw-waklawnin anchonqa
kasqa huk metro parten tumpa maschanmi. 49 Chay corredorpa largon-
qa kasqa chunka metro tumpa maschanmi, anchonpa sayayninñataqmi
kasqa yaqa soqta metro, chaymanqa seqasqa chunka gradaskunam. Chay
yaykuna perqapa kaylaw-waklaw waqtanqa kasqa huk pilarniyoqkamam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 1 Chay tupuq runaqa pusaykuwarqa templo ukumanñam. Chaypim tupuykurqa punkupa waqtanpi qawanakuq perqakunata.
Chay huknin perqapa anchonmi kasqa kimsa metro tumpa maschan,
hina chayna sayayniyoqllam kasqa chimpanpi kaq perqapas. 2 Santuarioman yaykuna punkupa anchonqa kasqa pichqa metro tumpa maschanmi,
chay punkupa waqtankunapi hapiqnin perqakunañataqmi kasqa iskay
metro parten tumpa maschan. Chaymantañataqmi tupuykurqa santuariopa largonta hinaptinmi chaypa sayayninqa kasqa iskay chunka hukniyoq
metro, anchonñataqmi kasqa chunka metro parten. 3 Chaymantañataqmi pasaykuspan tupurqa ukuman yaykuq punkupa perqanpa anchonta
hinaptinmi chaypa anchonqa kasqa huk metro tumpa maschan, hina
chay kikin punkunñataqmi kasqa kimsa metro tumpa maschan anchoyoq,
chay punkupa waqtankunapi hapiqnin perqakunañataqmi kasqa kimsa
metro parten tumpa maschan. 4 Chaymantañataqmi tupurqa templopa
uku lawninpi cuartopa largonta hinaptinmi sayayninqa kasqa chunka
metro parten, anchonpas hina chayna sayayniyoqmi kasqa. Hinaptinmi
chay tupuq runa niwarqa:

—Kay cuartoqa Chuyay-chuyay Sitiowan sutichasqam —nispa.

Templopa waqtanpi cuartochakunamanta

5 Chay runaqa tupurqataqmi templopa perqankunatapas hinaptinmi chay
perqapa anchonqa kasqa kimsa metro tumpa maschan. Chay templopa
muyuriqninpiñataqmi kasqa cuartochakuna, chay sapakama cuartokunapa
anchonqa kasqa iskay metro tumpa maschanmi. 6 Chay cuartokunaqa kasqa
hawanpi seqella iskay altosniyoqkamam, chay sapa seqepim kasqa kimsa
chunka cuartochakuna, sapa altospam kasqa huk patak chaynapi cuartokunapa qerunta hapiptin chay qerukunaqa manaña templopa perqanpa ukunman
yaykunanpaq. 7 Templopa muyuriqninpi kaq cuartokunapa anchonqa kasqa
aswan anchom sapa altospi, templota muyuriq wasipa perqanqa kasqa ancho
gradas hinam. Sapa altosmi anchoyasqa seqasqanman hina. Pampamantam
seqasqa huk gradas chawpi kaq altosninta iskay kaq altosman chayanankama. 8 Chaymantam qawarirqani chay templo muyurimuq wasipa patak hina
hoqarikuq cimientonta, chay patak hina hoqarikuq cimientonpa hawanpimá
chay cuartochakunaqa tiyasqa. Chay patakpa sayayninqa kasqa kimsa metro
tumpa maschanmi. 9 Cuartokunapa hawa kaq perqanpa anchonñataqmi kasqa
iskay metro parten tumpa maschan. Kasqataqmi huk callejonpas templopa
waqtanpi cuartokunamanta hinaspa sacerdotekunapa cuartonkunamanta
rakinaq. 10 Chay callejonqa templopa muyuriqninpimá kasqa, chay callejonpa
anchonñataqmi kasqa chunka metro parten. 11 Chay cuartokunapa punkunkunaqa qawasqa chay callejon lawmanmi, huknin punkum qawasqa norte
lawman, hukninñataq surlawman. Chay callejonman tupaq cimientonñataqmi kasqa iskay metro parten tumpa maschan anchoyoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Intipa seqaykunan lawpi kaq wasimanta

12 Intipa seqaykunan lawpim callejonpa chimpallanpi kasqataq huk
hatun wasi, chay wasipa anchonqa kasqa kimsa chunka soqtayoq metrom,
largonñataqmi kasqa tawa chunka qanchisniyoq metro, chay wasipa per-
qankunapa anchonqa kasqa iskay metro parten tumpa maschanmi.

Templopa lliw sayayninmanta

13 Chaymantam chay tupuq runaqa tupurqa templopa lliw largonta
hinaptinmi kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro parten. Tupurqataqmi ca-
llejontawan qepapi kaq hatun wasitapas chaynataq perqantapas hinaptinmi
lliw kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro parten. 14 Templopa uyanñataq-
mi intipa qespimunan lawman qawaq callejonpiwan kasqa pichqa chunka
iskayniyoq metro parten anchoyoq. 15 Tupurqataqmi callejonpa chimpanpi
templopa qepanpi kaq hatun wasitapas chaynataq kaylaw-waklaw perqaku-
natapas, chaypa sayayninqa kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro partenmi.

Templopi imakunapas tarikuqmanta

Templopi kaq hawa santuariom ukupi kaq Chuyay-chuyay sutiyoq cuartopiwan
hinaspa corredorpiwan 16 tablakunawan tableasqa kasqa. Punkupa patakninku-
napas, rejillayoq ventanankunapas chaynataq templopa muyuriqninpi kimsantin
seqepi balconkunapas tableasqam kasqa, chaynaqa kasqa pampamanta venta-
nakamam. Chay ventanakunañataqmi kasqa kaspi rejillayoqtaq. 17 Chay runaqa
tupurqataqmi punkupa hawantapas hinaspa templo ukupi cuartotapas chaynataq
muyuriqninpi ukuntin-hawantin uyantapas. 18 Chay tableasqa tablakunapiñataq-
mi tallasqa kasqa querubin sutiyoq angelkunapiwan palmera sachapa dibujon,
chay querubinkunaqa sapakamam kasqa iskay uyayoqkama. 19 Huknin uyanmi
kasqa runapa uyan kaqlla hinaspam qawachkasqa palmera sachapa dibujon
lawman, huknin uyanñataqmi kasqa leonpa uyan kaqlla, chaypas qawachkasqa
huklawninpi palmera sachapa dibujonmanmi, chaynaqariki kasqa templopa lliw
muyuriqninpim. 20 Pampamanta punkupa hawankamam kasqa chay tallasqa
querubin sutiyoq angelkunapa dibujonkunaqa, hina chaynallam kasqa palmera
sachapa dibujonkunapas, chaynaqariki kasqa santuariopa muyuriq perqankuna-
pim. 21 Santuarioman yaykuq punkupa pilarninmi kasqa tawa waqtayoq kullu.

Tablawan rurasqa altarmanta

Chuyay-chuyay sutiyoq cuartopa chimpanpiñataqmi kasqa 22 tablaman-
ta altar rurasqaman rikchakuq, chaypa waqtankunaqa kasqa huk metro
tumpa maschan sayayniyoqmi, sayayninñataqmi kasqa huk metro parten
tumpa maschan. Chay altarpaqa esquinankunapas, pampanpas hinaspa
waqtankunapas tablamantam kasqa. Hinaptinmi chay runa niwarqa:
—Kayqa Tayta Diospa qayllanpi mesam —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templopa punkunkunamanta

23 Santuariopam kasqa iskayman kichakuq punkunkuna, hina chaynallataqmi kasqa Chuyay-chuyay sutiyoq cuartopa punkunkunapas. 24 Sapa punkupañataqmi kasqa iskay hojankuna, sapa hojañataqmi kasqa visagranpi kuyuq. 25 Chay santuariopa punkunkunapim kasqa tallasqa querubin sutiyoq angelkunapa dibujonkuna chaynataq palmera sachakunapa dibujonkunapas, chay dibujokunaqa kasqa templopa perqankunapi dibujokuna kaqllam. Hawa kaq corredorpa hawanpiñataqmi kasqa tablamanta qawiñakuna. 26 Corredorpa kaylaw-waklawninpipas kasqa rejillayoq ventanakunam, chay ventanakunapiqa tallasqam kasqataq palmera sachapa dibujonkuna. Templopa waqtanpi kaq cuartochakunapas kasqa qawiñayoqkamam.

Templopa hichpanpi wasikunamanta

42 1 Chaymantam chay runaqa pusawarqa norte lawpi kaq hawa patioman hinaspam yaykuchiwarqa callejonpa chimpanpi kaq cuartokunaman, chayqariki kasqa templopa qepanpi kaq wasipa chimpanpim otaq norte lawpim. 2 Chay norte lawman qawaq wasipa largonqa kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro partenmi, anchonñataqmi kasqa iskay chunka soqtayoq metro tumpa maschan. 3 Chay wasipa huklawninqa qawasqa uku kaq patiomanmi, chaypa anchonqariki kasqa chunka metro partenmi, chay wasipa huklawninqa qawasqa hawa lawpi loza pampayoq patiomanmi, chay wasiqa kasqa kimsantin seqepi chimpa-chimpa balconniyoqmi. 4 Cuartokunapa chimpanpiqa kasqataqmi huk taksa callejonchapas, chaypa anchonqa kasqa pichqa metro tumpa maschanmi, uku lawman qawaq largonñataqmi kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro parten, chay callejonpa punkunkunaqa lloqsisqa norte lawmanmi. 5 Iskaynin altoskunapi cuartokunaqa aswan taksallam kasqa pampapi kaq cuartokunamantaqa, sapa altospi wasikunam taksayarqa balconkunapas taksayasqanman hina. 6 Chay wasipi cuartokunaqa kimsa seqellam kasqa ichaqa patiopi kaq cuartokunapa pilarninkuna hinaqa manam chaykunapaqa kasqachu, chayna mana pilarniyoq kasqanraykum sapa altospi cuartokunaqa seqasqanman hina taksayarqa pampapi kaq cuartokunamantaqa chaynataq punta kaq altospi cuartokunamantapas.

7-8 Hawa kaq patioman qawaq cuartokunam kasqa iskay chunka soqtayoq metro parten largoyoq, chay cuartokunapa chimpanpiñataqmi risqa hawa kaq patioman qawaq perqa, chaypa largonqa kasqa chunka soqtayoq metro partenmi, chaynaqa chay taksa callejonchapa lliw sayayninqa kasqa pichqa chunka iskayniyoq metro partenmi. 9 Kay pampapi cuartokunaman yaykunapaqqa kasqa punkukunam hawa patiomanta otaq intipa qespimunan lawmanta. 10 Chaymanqariki yaykuna kasqa hawa patio perqapa anchontam.

Surlawpi kaq callejonpa chimpanpipas kasqataqmi cuartokuna, chay cuartokunaqariki kasqa templopa qepanpi kaq wasipa waqtanpim. 11 Chay cuartokunaqa kasqa kaqkamallam chaynataq chay sayaykamallam, norte lawpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kaq cuartokunaman rikchakuqmi kasqa chay seqella cuartokunaqa, kasqataqmi yaykunapaq hinaspa lloqsinapaq punkunkunapas, chaykunapa chimpanpipas kasqataqmi huk taksa callejoncha. 12 Surlawpi kaq cuartokunaman chayanapaqñataqmi kasqa huk punku, chay punkupim qallarisqa chay taksa callejoncha, chay callejonqariki risqa chay perqapa rinan intipa qespimunan lawmanmi.

13 Chay runam niwarqataq:

—Callejonpa chimpanpi kaq norte lawpi cuartokunapas hinaspa surlawpi cuartokunapas kachkan Diospaq sapaqchasqam. Chaypiqa Tayta Diosman asuykuq sacerdotekunam mikunku Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa kaqkunata, chaypitaqmi churanku Diosllapaqña sapaqchasqanku ofrendakunatapas, chay ofrendakunaqariki kawsaykunamanta ofrendakunam chaynataq hucharayku hinaspa culparayku ofrendakunam, chaynaqa chay churananku lugarqariki Diosllapaqña sapaqchasqam. 14 Sacerdotekuna santuarioman yaykuspankuqa manam lloqsinmankuchu hawa patiomanqa. Lloqsispaqa-lloqsinqaku servinankupaq hinakusqanku pachankuta horqokuspankuñam hinaspa chaypi saqeykuspankuñam, chay pachakunaqariki Diosllapaqña sapaqchasqa kaqkunam. Runakunapa kasqanman lloqsinankupaqqa pachakunqaku huk pachawanñam.

Templopa canchonnin tupusqanmanta

15 Templopa kasqanpi tukuy imakunatapas tupuyta tukuruspanñataqmi chay runaqa pusawarqa intipa qespimunan lawpi zaguan punkunta hinaspam hawa lawpa muyuriqninta tupurqa. 16 Payqa chay tupuna kaspinta hapiykuspanmi tupurqa intipa qespimunan lawpi kaq muyuriqninta hinaptinmi chaypa sayayninqa kasqa iskay pachak soqta chunkan iskayniyoq metron. 17 Chaymantam payqa chay tupuna kaspinwan tupurqataq norte lawpi kaq muyuriqnintapas hinaptinmi chay sayayninqa kasqa iskay pachak soqta chunkan iskayniyoq metron. 18 Chaymantam payqa chay tupuna kaspinwan tupurqataq surlawtapas hinaptinmi chaypa sayayninqa kasqa iskay pachak soqta chunkan iskayniyoq metron. 19 Intipa seqaykunan lawmanpas muyuykuspanmi tupurqataq chay tupuna kaspinwan hinaptinmi chaypapas sayayninqa kasqa iskay pachak soqta chunkan iskayniyoq metron. 20 Tupurqaqa templopa canchonninpa tawantin waqtantam. Chay canchonpa muyuriqninpiñataqmi kasqa huk muralla, chay canchonpa largonqa kasqa iskay pachak soqta chunkan iskayniyoq metronmi, anchonpas kasqa hina chayna sayayniyoqllataqmi. Chay muyuriq murallaqariki kasqa Diosllapaqña sapaqchasqa kaqkunamanta imakunatapas rakinanpaqmi.

Temploman Diospa kanchariynin huntaykusqanmanta

43 1 Chaymantam chay runaqa pusaykuwarqa intipa qespimunan lawpi zaguan punku wasiman. 2 Hinaptinmi rikururqani Israelpa Diosninpa kanchariynin intipa qespimunan lawmanta hamuchkaqta. Uyarirqanim lloqllapa qaparisqanta hina. Kay pachañataqmi sumaqllataña achkirirqa kanchayninwan. 3 Revelacionpi chay rikusqayqa karqa Jerusalen llaqtata Tayta Dios

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuñichinanpaq hamuspan qawachiwasqan hinaraqmi, kay qawasqayqa rikchakurqa Quebar Mayupa patanpi qawasqayman hinaraqmi. Chaymi ñoqañataq qonqoranpa pampaman kumuykurqani. 4 Chaynaqa Tayta Diospa kanchariyninmá chay temploman yaykumurqa intipa qespimunan lawpi zaguan punkunta.

5 Espiritunñataqmi hoqariruwaspan aparuwarqa templopa uku kaq pationman hinaptinmi chay templomanqa huntaykurqa Tayta Diospa kanchariynin. 6 Chay runam sayaykurqa ñoqapa waqtaypi hinaptinmi uyarirqani templomanta Tayta Dios rimapayawasqanta. 7 Payqa kaynatamá niwarqa:

—Runapa churin, kay sitioqariki tiyanaypa kananmi hinaspapas chakiykuna samariykachina sitiom, kaypim ñoqaqa wiñaypaq *yachasaq Israelpa mirayninkunapa chawpinpi. Israelpa castankunaqa manañam penqaymanqa churanqakuñachu chuya sutiytaqa, paykunapas nitaq reyninkupas manañam huchapakuq warmi hinaqa taytacha-mamachakunata adoranqakuñachu, chuya sutiytaqa manañam penqaymanqa churanqakuñachu reyninkupa ayankunata alto moqo capillakunapi churaspankuqa. 8 Paykunaqa ñoqapa pilarniyoq punkuypa hichpallanpim hatarirachirqaku pilarniyoq punkunkutapas hinaptinmi ñoqapa lawmanta paykunapa lawmanqa qawakurqa huk perqallaña, chaynapim paykunaqa chay millakuypaq rurasqankuwan ñoqapa chuya sutiyta penqayman churarqaku. Chayraykum ñoqapas paykunapa contranpi piñakuspay wañurachirqani. 9 Kunanqa wischuchunkuñayá taytacha-mamachankuta, chaywanmiki paykunaqa huchapakuq warmi hina huchallikunku, wischuchunkutaqyá reyninkupa wañusqa ayankutapas, chayraqmi ñoqaqa *yachasaq paykunapa chawpinpi. 10 Chaynaqa runapa churin, qamyá willay Israel castakunaman kay templopa imaynam kasqanmanta, willaytaqyá planokunamantapas hinaspa sayayninkunamantapas chaynapi mana allin rurasqankumanta penqakunankupaq. 11 Sichum penqarikunqaku tukuy mana allin rurasqankumanta hinaptinqa qamyá willay imayna formayoqmi chay temploqa kasqanmanta. Willaytaqyá maypim tukuy imankunapas tarikusqanmanta chaynataq maylawpim yaykuna punku hinaspa lloqsina punkupas tarikusqanmanta, qamqa willankimá imayna formayoqmi chay temploqa kasqanmanta hinaspa cumplinanku decretokunamantapas. Qamqa yachachinkitaqmá imayna formayoq kasqanmanta chaynataq chaypi tukuy ima yachachikuynintapas, paykuna qawachkaptinyá qellqay imayna formayoq kasqanmanta chaynapi chayman hina ruranankupaq, qellqaytaqyá llapallan chaypi kaq decretokunatapas cumplinankupaq. 12 Chay templomanta yachachikuyqa kaynamá: moqopa hawanpi tarikuq templopa kasqanqa lliw mururiqnintinmi kanqa Diosllapaqña sapaqchasqa.

Altarmanta

13 —Altarpa sayayninkunaqa templota tupusqanku tupuwan tupuptinkum kayna karqa: Altarpa muyuriqninpiqa kasqam huk yarqa parte metro masnin ukuyoq, anchonñataqmi kasqa hina metro masnintaq, chaypa muyuriqnin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

patakninñataqmi kasqa huk cuarta maschayoq. Altarpa tiyananñataqmi
kayna karqa: 14 Pampamanta qallariq punta kaq patakpa patankamam kasqa
huk metro tumpa masnin sayayniyoq, chay patanpa anchonñataqmi kasqa
parte metro masnin. Chay altarpa iskay kaq patakninpa sayayninñataqmi
kasqa iskay metro masnin, chaypa patanpa anchonñataqmi kasqa parte
metro masnin. 15 Altarpi ninapa kanan patakpa alturanñataqmi kasqa iskay
metro tumpa masnin, chaypa tawan esquinankunapiñataqmi kasqa toropa
waqran hina tawa adornokuna. 16 Chay altarpa hawanpi ninapa kananqa
kasqa tawantinmi igualla waqtayoq, sapakama waqtanpa sayayninmi kasqa
soqta metro masnin. 17 Chay altarpa iskay kaq patakninpas kasqa tawantin-
mi igualla waqtayoq, sapakama waqtanpa sayayninmi kasqa yaqa qanchis
metro parten. Chaypa patanñataqmi kasqa huk cuarta maschan patakniyoq.
Chay altarman seqaq gradasñataqmi qawasqa intipa qespimunan lawman.
18 Chaymantam niwarqa:
—Runapa churin, ñoqa Señor Diosmi kaynata niki: Altar ruranankupaq tiempo chayamuptinqa kay decretokunatamá cumplinqaku. Altarpa hawanpim huk animalta lliwtapuni kañapuwanqaku hinaspataqmi chay altartaqa yawarwanpas challanqakutaq. 19 Hucharayku huk malta torota wañuchispa ñoqaman ofrecewanankupaqmi qonki Sadocpa mirayninmanta Leviy casta sacerdotekunaman, paykunallam serviwanankupaqqa asuykuwananpaq hina kachkanku. Chaynatam ñoqa Señor Dios nini.
20 Chaymantam asneq yawarninta hapiykuspa chay yawarwan llusinki chay waqra hina tawantin adornokunata, llusinkitaqmi iskay kaq patakpa tawantin esquinankunatapas hinaspa chaypa patanpi muyuriqninkunatapas, chaynapimá chay altartaqa chuyanchanki runakunapa ima huchanmantapas. 21 Chay hucharayku ofrecewasqanku malta torotaqa apanqaku santuariomanta hawanmanmi hinaspam kañanqaku maymi kañanankupi.
22 Paqarinnintin punchawñataqmi hucharayku ñoqaman ofrecewanqaku sano allin chivatota hinaptinmi sacerdotekunañataq chay altarta chuyanchanqaku imaynam chay malta torowan rurasqankuta hina. 23 Hucharayku chuyanchayta tukuruspañataqmi ofrecewanki allin sano malta torotawan huk carnerota. 24 Chay animalkunatamá ñoqa Tayta Diosman ofrecewanki, sacerdotekunañataqmi kachiwan kachichaykuspanku lliwta ñoqapaq kañapuwanqaku. 25 Qanchis punchawnintinmi hucharayku sapa punchaw wañuchinki huk chivatota, malta torota chaynataq carnerotapas, chaykunaqa kanqa allin sanokamam. 26 Qanchis punchawpunimá sacerdotekuna chay altartaqa runakunapa huchanmanta chuyanchanqaku hinaspam ñoqallapaqña sapaqchanqaku. 27 Chay qanchisnintin punchawkuna tukuruptinñataqmi pusaq punchawmanta ñawpaqmanqa sacerdotekunapas qallaykunqakuña lliw kañananku animalkuna ofrecewayta, ofrecewanqakutaqmi ñoqawan allinlla kasqankumanta ofrendakunatapas, chayraqmi agradowanqa chaskisqaykichik. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Intipa qespimunan lawpi zaguan punkumanta

44 1 Chaymantam chay runaqa huktawan kutichiwarqa intipa
qespimunan lawman qawaq hawa muralla zaguan punkuman
hinaptinmi chay punkuqa wichqarayachkasqa.
2 Chaypimá ñoqataqa Tayta Dios kaynata niwarqa:
—Kay punkutaqa amayá kichachunkuchu aswanqa wichqarayachunyá,
amam pipas yaykunqachu kay punkuntaqa. Kay punkuntaqariki yaykurqani
Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi, chaynaqa hina wichqasqamá kanqa.
3 Chaypiqa tiyaspaqa-tiyanqa kamachikuqllam ñoqapa qayllaypi mikunanpaq
ichaqa yaykunqapas-lloqsinqapas zaguan corredor lawnillantam —nispa.

Pikunallam templomanqa yaykunanmanta

4 Chaymantam chay runaqa pusaykuwarqa norte lawpi zaguan pun-
kunta templopa chimpanman, chaynapim rikurqani templomanqa Tayta
Diospa kanchariynin huntaykusqanta hinaptinmi ñoqañataq qonqoranpa
pampaman kumuykurqani. 5 Chaymantam Tayta Dios niwarqa:
—Runapa churin, qamqa allinta yuyaymanaspayá sumaqta qaway
hinaspa uyariy templopa lliw decretonkunamantawan yachachikuy-
ninkunamanta qanman nisqaykunata. Yuyaymanaytaqyá pikunam
templomanqa yaykunanmanta hinaspa santuariomanta lloqsinanmantapas.
6 —Kay mana kasukuq Israel castakunataqa qamyá rimapayay ñoqa
Señor Diospa kayna nisqayta: "Israel castakuna, sayaychikñayá millakuypaq
kaqkuna ruraymantaqa. 7 Qamkunaqa forastero runakunata santuarioy-
man pusaykuspam millakuypaqtaña temploytaqa rurarunkichik, chay
runakunaqariki ñoqapaq hinaqa manam señalasqachu kanku sonqonkupi
nitaq cuerponkupipas. Millakuypaq kaqkunatam rurachkankichik mikuy-
niytapas wirayoqta hinaspa yawarniyoqta ofrecewaspaykichik, qamkunaqa
contratoytapas manam kasukunkichikchu. 8 Qamkunaqariki manam kasukur-
qankichikchu ñoqallapaqña kaqkunamanta encargasqaykunatapas aswanqa
huklaw runakunamanñam qoykurqankichik santuarioypi ruranakunataqa.
9 "Chayraykum ñoqa Señor Dios nini kaynata: Ñoqapa santuarioymanqa
manam yaykunqachu sonqonpi hinaspa cuerponpi mana señalasqa extranje-
ro runaqa, Israelpa mirayninkunawan *yachaq forastero runapas manapunim
yaykunqachu. 10 Leviypa castankunapas Israel castakunawanmi ñoqamanta
karunchakururqaku hinaspam pasakurqaku taytacha-mamachakuna adoraqña,
chayraykumá paykunaqa mana allin rurasqankumanta castigasqa kanqaku. 11 Le-
viypa castankunaqa servikunqaku santuarioypim, paykunaqa temploypa zaguan
punkunkunapi cuidaqmi kanqaku, ruranqakutaqmi temploypi wakin ruranakuna-
tapas. Paykunamá wañuchinqaku lliw kañapuwananku animalkunatapas hinaspa
wakin ofrenda animalkunatapas, paykunaqa listotaqmá kanqaku llapa runa-
kunata servinankupaqpas. 12 Ichaqa chaywanpas paykunaqa Israel castakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

servispankum taytacha-mamachakunata adorachirqaku, chaynapim paykunaqa Israelpa castankunata huchallichirqaku, chayraykumá paykunaqa mana allin rurasqankumanta castigasqa kanqaku. Ñoqa Señor Diosqa juraspaymi chaynata nini.
13 Paykunaqa asuykuwaqniy sacerdotekuna hinaqa manam ñoqamanqa serviwanankupaq asuykamuwanqakuchu, manataqmi asuykunmankuchu ñoqallapaqña sapaqchasqa hinaspa chuyanchasqa kaqkunamanqa, paykunaqa penqaypaq kaqkuna rurasqankumantam hinaspa millakuypaq kaqkuna rurasqankumantam castigasqapuni kanqaku. 14 Paykunataqa churasaq temploypi llamkaykuna ruranankupaqñam, chaypim paykunaqa ruranqaku tukuy ima rurana kaqkunata.

Sacerdotekunamanta

15 "Leviypa castanmanta Sadocpa mirayninkunam santuarioypi servikurqaku Israel castakuna ñoqamanta karunchakuruptin, paykunallam ñoqamanqa asuykuwanqaku serviwananpaq, paykunallam ñoqamanqa ofrecewanqaku animalpa wirantawan yawarnintapas. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.
16 Paykunallam yaykunqaku santuarioymanpas hinaspam paykunallataq asuykunqaku ñoqapa mesaymanpas serviwanankupaq hinaspa servicioykunatapas cuidanankupaq. 17 Uku patiopa zaguanninta yaykuspankuqa pachakunqaku linomanta rurasqa pachawanmi. Templopa uku kaq pationpi otaq templopi kaspankuqa amam hinakunqakuchu millwamanta rurasqa pachawanqa.
18 Paykunaqa umankupim apanqaku linomanta uma wankinata, hinakunqakutaqmi linomanta calzoncillokunawanpas, amam hinakunqakuchu sudachikuq pachawanqa. 19 Paykunaqa hawa patiopi runakunaman manaraq lloqsichkaspam horqokunqaku templopi servinankupaq hinakusqanku pachankuta hinaspam chay pachakunataqa saqenqaku maymi churana sapaqchasqa cuartopi. Huk pachawanñam paykunaqa churakunqaku chaynapi ñoqallapaqña sapaqchasqa pachawanqa runakunata ama sapaqcharunankupaq.
20 "Amam chukchankutaqa kachiy-kachiytaqa rutukunqakuchu, amataqmi hatu-hatun kanankamaqa wiñarachinqakuchu aswanqa tumpallatam rutukunqaku.
21 Mayqan sacerdotepas amam vinotaqa tomanqachu templopa uku kaq pationman yaykuspanqa. 22 Amataqmi payqa casarakunqachu huk viudawanqa nitaq qosanmanta rakikuq warmiwanpas, casaraspaqa-casarakunqa Israel castamanta huk doncellallawanmi, casarakunmantaqmi huk sacerdotepa viudanwanpas.
23 "Sacerdotekunaqa runaykunatam yachachinanku imam ñoqallapaqña sapaqchasqa kasqanta chaynataq imam millakuypaq kasqantapas, yachachinqakuqariki imam mana chaskinapaq kaqkunamantawan imam limpio kaqkunamantam. 24 Quejakuna kaptinqa paykunam juezkuna kaspanku leyniykunaman hina allin arreglota ruranqaku, paykunaqa kasukunqakumá llapallan yachachikuykunatapas chaynataq llapallan fiestaykunamanta decretoykunatapas, samanqakutaqmá samana punchawniykunapipas.
25 "Amam paykunaqa asuykunqakuchu wañukuq runapa ayanmanqa chaynapi mana chaskinaypaq hina ama rikurirunankupaq, asuykuspa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa-asuykunqaku tayta-maman wañukuptillanmi otaq churinpas otaq wawqenpas otaq soltera paninpas wañukuptillanmi. 26 Chayna mana chaskinaypaq hinaña huk sacerdote rikuriruspanqa chuyanchakuspam qanchis punchawtaraq suyanqa. 27 Huktawan chay sacerdote serviwananpaq templopa uku kaq pationman yaykuspanqa puntatam huchanrayku huk animalta wañuchispan ofrecewanqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

28 "Sacerdotekunapa herencianqa ñoqallam kasaq, Israel nacionpiqa manam herencia allpataqa qonqakuchu, ñoqallam kani paykunapa herencianqa. 29 Paykunaqa mikunqaku Israel castakunapa ofrecewasqanku kawsaykunatam, mikunqakutaqmi hucharayku wañuchipuwasqanku animalpa aychantapas hinaspa culparayku wañuchipuwasqanku animalpa aychantapas. Israel castakunapa ñoqallapaqña sapaqchasqan kaqkunapas sacerdotekunapaqmi kanqa. 30 Paykunaqa chaskinqakutaqmi kawsaykunapa punta kaq allinnin rurunkunatapas chaynataq kuyakuy ofrendakunatapas, tantakunaykichikpaq masata ruraspapas allinnintaqa sacerdotekunamanmi qonkichik, chaynapim ñoqaqa wasikichikpi kaqkunatawan bendecisqaykichik. 31 Sacerdotekunaqa amam mikunqakuchu kikillanmanta wañuruq alton pawaq animalpa aychantaqa nitaq huk animalpa aychantapas, amataqmi mikunqakuchu purun animalpa llikiparusqan aychatapas.

Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa sitiomanta

45 1 "Sorteaspa herencia allpata partenakuspaykichikqa puntatayá ñoqa Tayta Diosman qowaychik, ñoqapa allpayqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masnin largoyoqmi, anchonñataqmi kanqa chunka kilometro parten, tukuy chay sitioqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqam kanqa. 2 Chay allpakunamantapas santuariopaqmi kanqa tawantin igualla waqtayoq allpa, iskay pachak soqta chunkan metro masninmi kanqa sapa waqtanqa, chaypa muyuriqninpiñataqmi kanqataq echaderopaq patankuna, chay patankunapa sayayninqa kanqa iskay chunka soqtayoq metro maschan anchoyoqmi. 3 Ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa sitiopipas tupunqakum chaypi allpata, chaypa largonqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa pichqa kilometro cuarton, chay allpaqariki kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqam. 4 Chay sapaqchasqa allpaqa kanqa santuarioypi ñoqa Tayta Diosman asuykuwasqanku serviwaqniy sacerdotekunapaqmi, chay allpapimá wasinkupas kanqa, chaymi chay sitioqa kanqa santuarioypaq sapaqchasqa allpa. 5 Kanqataqmi huk allpapas temploypi servikuq Leviy casta runakunapaq, chay allpapa largonqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa pichqa kilometro cuarton, chaypimá kanqa paykunapa *yachananku llaqtakuna. 6 Llaqtapaqpas qonkichiktaqmi allpata, chaypa anchonqa kanqa iskay kilometro parten maschayoqmi, largonñataqmi kanqa chunka kimsayoq kilometro masnin, chay allpaqa kanqa chay sapaqchapuwasqaykichik allpapa waqtanpim, chay allpaqariki kanqa Israel llapallan castakunapaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kamachikuqpaq allpakunamanta
(Ez 48:21-22)

7 "Kamachikuqpaqpas kanqataqmi allpakunaqa, sapaqchasqa allpaykunapa hinaspa llaqtapaq rakisqa allpapa iskay law waqtanpim kanqa chay allpakunaqa, chay huklaw waqtanmi kanqa intipa seqaykunan lawpi intipa seqaykunan lawmantaq chutarikuspa, huklaw waqtanñataqmi kanqa intipa qespimunan lawpi, chaypas intipa qespimunan lawmantaqmi chutarikunqa. Chay allpakunapa largonqa chutarikunqa Israel castakunapa chakranpa waqtantam. 8 Hinaptinqa chay allpakunaqa kanqa Israel runakuna kamachiqpaqmi, chaynapim akllasqay kamachikuqkunaqa Israel runaykunataqa manaña ñakarichinqakuñachu aswanqa Israel castakunamanqa ayllunkuman hinam qonqaña *yachananku allpata.

Kamachikuqpaq leykunamanta

9 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Israel nacionpi kamachikuqkuna, chayllapaqñayá kachun ñakarichisqaykichikqa, amañayá mas dañotaqa ruraychikchu. Qamkunaqa ruraychik allin arregloman hinaspa allin rurayman hinayá. Runaykunapa chakrankunataqa amañayá dueñochakuychikchu. Chaynatam nini ñoqa Señor Dios.

10 "Qamkunapaqa balanzaykichikpas kachun mana engañakuq pesoyoqyá, efa hinaspa bato sutiyoq tupuykichikpas cabal tupuqyá kachun. 11 Kawsaykuna tupunapaq kaqkunaqa kanqa iguallam imapas tomana kaqkuna tupunawan, iskay pachak tawa chunkan litro yaykuq homer sutiyoq tupunam kanqa tukuy ima tupukunapa maman. Chunka bato sutiyoq tupunaqa yaykunan huk homer sutiyoq tupupa yaykunantam. Chunka efa sutiyoq tupuñataqmi yaykunan huk homer sutiyoq tupunapa yaykunanta.

12 "Llasaqkunata balanzawan pesanankupas kaynam kanqa: iskay chunka gera sutiyoq tupunam kanqa huk siclo, chay sicloqariki llasanqa chunka iskayniyoq gramotam, soqta chunka siclo sutiyoq pesaqmi kanqa mina sutiyoq pesaqpa llasananman hina.

13 "Qowanaykichik ofrendakunaqa kaynam kanqa: soqta chunka igualla partemanmi rakirunkichik cosechasqaykichik trigoykichiktawan cebadaykichikta hinaspam chaykunamanta hukninta ofrecewankichik. 14 Aceite horqosqaykichiktapas rakinkichiktaqmi pachak igualla parteman hinaspam chay huknintaqa ñoqamantaq ofrecewankichik. 15 Israel nacionpi allin pastokuna mikuqmantam ovejakunatapas rakipuwankichik. Rakipuwankichikqa iskay pachak ovejakunapa huknintam ofrecewanaykichikpaq. Chay ofrendakunaqa kanqa kawsaykunamanta ofrendakunapaqmi, lliw kañana ofrendakunapaqmi chaynataq ñoqawan allinlla kasqankumanta ofrendakunapaqmi. Chay ofrendakunataqariki ofrecewanqaku huchanku pampachasqa kananpaqmi. Chaynatamá ñoqa Señor Dios nini.

16 "Chay ofrendakunataqa Israel nacionpi llapallan runakunam qonanku chay nacionpi kamachikuqman. 17 Hinaptinmi chay kamachikuqñataq qonqa lliwta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kañaspa ofrecewananku animalkunata chaynataq kawsaykunamanta ofrendakunatapas hinaspa tallipuwananku vinotapas. Chaykunataqa chay kamachikuqmi rurachinqa hatun fiesta punchawkunapi, llullu killa punchawkunapi, samana punchawkunapi chaynataq Israel castakunapa llapallan wakin fiestakunapipas. Payqa qonqataqmi hucharayku ofrendakunatapas, kawsaykunamanta ofrendakunatapas, lliw kañana ofrendakunatapas, ñoqawan allinlla kasqankumanta ofrendakunatapas, chaynapim Israel casta runakunapa huchanqa pampachasqa kanqa.

Pascua fiestamanta

18 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Runakunapa huchankunarayku santuario
chuyanchasqa kananpaqmi ofrecewankichik allin sano malta torota, chaytaqa
rurankichik punta kaq killapa punta kaq punchawninpim. 19 Chay hucharayku
ofrecewasqanku animalpa yawarnintaqa sacerdotem chaskiykunqa hinaspam
llusinqa templopa punkunpi pilarkunaman hinaspam payqa llusinqataq altarpa
patanpi tawantin esquinankunamanpas chaynataq templopa uku kaq pationpa
zaguanninpa pilarninkunamanpas. 20 Hina chaynallatataqmi chay sacerdo-
teqa ruranqa chay killapa qanchis kaq punchawninpipas, chaytaqa ruranqa
mana munastin otaq mana yachastin imawanpas huchallikuruq runakunapa
favorninpim, chaynapim runakunapa huchanrayku santuarioqa chuyanchasqa
kanqa. 21 Chay punta kaq killapa chunka tawayoq kaq punchawninpim qallarin-
kichik Pascua Fiesta rurayta, qanchis punchawnintinpunim mikunkichik mana
qonchuyoq tantata. 22 Chay chunka tawayoq kaq punchawpim chay kamachi-
kuq ofrecewanqa huk malta torota, chay malta torotaqa ofrecewanqa kikinpa
huchanmantawan nacionpi llapallan runakunapa huchanmantam. 23 Chay
fiestapiqa sapa punchawmi chay qanchis punchawnintinpuni ofrecewanqaku
allin sanokama qanchis malta torokunata chaynataq qanchis carnerokunatapas,
chaykunaqariki kanqa ñoqa Tayta Diospaq lliw kañapuwananku ofrendaku-
nam, huchankuraykupas sapa punchawtaqmi ofrecewanqaku huk chivatota.
24 Sapa malta toro ofrecewasqankumanmi yapanqaku iskay chunka tawayoq
kilo kawsay ofrendakunata hinaspam yapanqakutaq tawa litro aceitetapas. Hina
chaynallatam yapanqaku sapa carnero ofrecewasqankumanpas.

Ramada ruray fiestamanta

25 "Qanchis kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpi qallariq fiestapaq-
mi chay kamachikuq ofrecewanqa chay qanchisnintin punchawpi hina. Chay
ofrendakunaqariki kanqa hucharayku ofrendakunam, lliw kañapuwananku
ofrendakunam chaynataq kawsaykunamantawan aceitemanta ofrendakunam.

Kamachikuqpas hinaspa llapa runakunapas fiestapiqa imam ruranankumanta

46 1 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Intipa qespimunan lawman qawaq
ukulaw patioman yaykuq zaguan punkuqa wichqarayanqam chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

soqtantin punchaw llamkanaykichikkamaqa, samana punchawpim ichaqa kichakunqa, kichakunqataqmi llullu killa punchawpipas. 2 Chay kamachikuqmi yaykunqa hawa lawpi zaguan punku corredorninta hinaspam sayaykunqa chay zaguan punkupa huknin pilarpa waqtanpi, sacerdotekunañataqmi kañapuwanqaku ofrecewasqanku animalkunata, ofrecewanqakutaqmi ñoqawan allinlla kasqankumanta animalkunatapas hinaptinmi chay kamachikuqqa zaguan punkupi qonqoranpa pampaman kumuykunqa hinaspanñam payqa lloqsimunqa. Chay zaguan punkuqa amam wichqakunqachu inti seqaykunankama. 3 Hina chay zaguan punkupa chimpanpim nacionpi runakunapas ñoqa Tayta Diospa qayllaypi qonqoranpa pampaman kumuykunqaku, chaynataqa adorawanqaku samana punchawkunapiwan llullu killa punchawkunapim. 4 Ñoqa Tayta Diosman chay kamachikuqpa ofrecewanan animalkunaqa sapa samana punchawpaqmi kanqa soqta malta carnerokunawan huk poqosqa carnero, chaykunaqa kanqa allin sanokamam. 5 Sapa poqosqa carnero ofrecewasqanmanmi yapanqa iskay chunka tawayoq kilo kawsaykunamanta ofrendata hinaspam yapanqataq tawa litro aceitetapas, malta carnerokuna ofrecewasqan ofrendamanñataqmi yapanqa achkapas-asllapas munasqanman hina kawsay ofrendata. Sapa iskay chunka tawayoq kilo kawsay ofrendakunawanmi ichaqa ofrecenqa tawa litro aceiteta. 6 Llullu killa punchawpiqa ofrecewanqakum huk malta torota, soqta malta carnerokunata chaynataq huk poqosqa carnerotapas, chay animalkunaqa kanqa llapallanmi allin sanokama. 7 Sapa malta toro ofrecewasqanmanmi yapanqa iskay chunka tawayoq kilo kawsay ofrendata, hina chayna kawsay ofrendallatam yapanqa sapa poqosqa carnerota ofrecewaspanpas, sapa malta carnerokunata ofrecewasqan ofrendamanñataqmi yapanqa achkapas-asllapas atisqanman hina kawsay ofrendata, sapa iskay chunka tawayoq kilo kawsay ofrendakunawanmi ofrecenqa tawa litro aceiteta.

8 "Chay kamachikuq yaykuspanqa zaguan punkupi kaq corredornintam yaykunqa hinaspam hina chaynillantataq lloqsimunqapas. 9 Hatun fiestakunapi nacionpi runakuna ñoqa adorawanankupaq yaykumuqkunaqa kaynatam ruranqaku: Norte lawpi zaguan punkun yaykumuq runakunaqa lloqsinqaku surlawpi zaguan punkuntam, surlawpi zaguan punkun yaykumuq runakunañataqmi lloqsinqaku norte lawpi zaguan punkuntaña. Amam lloqsinqakuchu maymi yaykumusqanku punkullantaqa aswanqa chimpankupi tarikuq punkuntañam. 10 Chay kamachikuqpas yaykunqa paykunawan kuskam hinaspam lloqsinqakupas kuskataq. 11 Hatun fiestakunapipas hinaspa wakin fiestakunapipas sapa malta toro ofrecewasqanmanmi yapanqa iskay chunka tawayoq kilo kawsay ofrendakunata, hina chayna kawsay ofrendallatam yapanqa sapa kuti carnerota ofrecewaspanpas, sapa malta carnerokuna ofrecewasqan ofrendamanñataqmi yapanqa achkapas-asllapas munasqanman hina kawsay ofrendata, sapa iskay chunka tawayoq kilo kawsay ofrendakunawanmi ofrecenqa tawa litro aceiteta.

12 "Ñoqa Señor Diosmanqa chay kamachikuq runaqa ofrecewanmantaqmi kuyakuy ofrendantapas. Chay ofrendanqa kanmanmi lliwta kañapuwananpaq animalpas otaq ñoqawan allinlla kasqanmanta ofrenda animalpas. Chayta ofre-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cewananpaqqa kichanqakum intipa qespimunan lawman qawaq zaguan punkuta hinaptinmi payqa chayna ofrendakunata ofrecewanqa samana punchawkunapi ruranankuman hina. Chaymanta pay lloqsiruptinmi punkutaqa wichqanqakuña.

Sapa punchaw ofrecenanku ofrendakunamanta

13 "Sapa punchaw achikyamuqtam ñoqapaq lliwta kañapuwankichik
watayoq allin sano huk malta carnerota. 14 Hina sapa achikyaytataqmi ofre-
cewankichik tawa kilo kawsay ofrendakunatapas, ofrecewankichiktaqmi
huk litro masnin aceitetapas, chay aceitewanqa chay kawsay ofrenda hari-
natam nuyuchipuwankichik, kay kawsaykunamanta ofrendataqa ñoqa Tayta
Diosmanmi qowankichik wiñaypaq decretoykunaman hina. 15 Chaynaqa
sapa kutimá achikyamuqta kañapuwanqaku malta carnerota hinaspam
ofrecewanqakutaq kawsay ofrendatapas chaynataq aceite ofrendatapas.

Kamachikuq runaqa chakrankunawan imam rurananmanta

16 "Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Huk kaqnin churinman chay kama-
chikuq chakrankunata regalaptinqa chay chakrakunaqa mirayninkunapa
herencianñam rikurirunqa. 17 Ichaqa huk kaqnin serviqninman chay kamachi-
kuq huk kaqnin chakranta regalaykuptinqa chay chakram serviqninpa kanqa
libre kacharina watakamalla, chay libre kacharina wata chayaramuptinmi
chay chakrataqa kutiykachinqa chay kamachikuqman, chaynapim chay chak-
raqa kamachikuqpa churinkunapa herencianña kanqa. 18 Chay kamachikuqqa
qari tukuspanqa manam apakunmanchu pipa herencia chakrantapas, chu-
rinkunaman herencia chakrata qospanqa kikinpa kapuqninmantam qonqa,
chaynapim runaykunaqa kapuqninmantaqa mana wischusqachu kanqa."

Templopa murallanpa kuchunkunapi cocinakunamanta

19 Chaymantam chay pusawaqniy runaqa pusaykuwarqataq zaguan
punkupa waqtanpi punkunta, pusaykuwarqaqa norte lawman qawaq
sacerdotekunapaq sapaqchasqa cuartokunamanmiki, chaypim intipa seqay-
kunan lawman tupqespan qawachiwarqa huk sitiota. 20 Hinaspam niwarqa:
—Kaypim sacerdotekuna yanunqa culparayku ofrecewasqanku animal-
kunapa aychanta chaynataq hucharayku ofrecewasqanku animalkunapa
aychantapas, qowasqanku kawsay ofrendakunatapas chaypitaqmi
alistanqaku. Chaynapim chay imapas ofrecewasqankutaqa mana hor-
qonqakuchu hawa patiomanqa, chaynapitaqmi llapa runakunapas chay
ñoqallapaqña sapaqchasqa kaqkunawanqa mana tuparunqachu —nispa.
21 Chaymantam chay pusawaqniyqa lloqsichiwarqa hawa kaq patioman
hinaspam pusawarqa chay patiopa tawantin esquina kuchunman, chay
sapakamapa esquina kuchunpiñataqmi kasqa huk taksa patiokuna. 22 Chay
tawantin esquina kuchupiqa kasqataqmi perqawan muyusqa patiokunapas,
chay muyurimuq perqapa largonqa kasqa iskay chunka hukniyoq metronmi,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

anchonñataqmi kasqa yaqa chunka soqtayoq metron, chayna sayayniyoqllam kasqa tawantinpuni, 23 chaynaqa chay tawantin sitiokunapimá kasqa perqasqa seqellaña tullpakuna. 24 Hinaptinmi chay pusawaqniy runa niwarqa:

—Kay cocinakunapim templopi servikuqkunaqa yanukunqaku llapa runakunapa ofrecesqan ofrendakunata —nispa.

Templo lawmanta lloqsiq mayumanta

47 1 Chaymantam chay pusawaqniy runaqa kutichiwarqa temploman yaykuna punkuman, qawariptiymi yaku pawamuchkasqa templopa punkunpa uku kaq pampanmanta, chay yakuqa kallpachkasqa templopa qawasqan intipa qespimunan lawmanmi. Chay yakuqa uray lawmanmi templopa *alleq lawninta richkasqa altarpa surlawninman. 2 Chaymantam lloqsichiwarqa norte lawman qawaq zaguan punkunta hinaspam muyuchimuwarqa hawa ñanninta intipa qespimunan lawpi punkuman chayanaykukama, chay yakuqa asneqllam zaguan punkupa surlawninta pawachkasqa. 3 Chaymantam chay runaqa huk cordelta aptarikuspan lloqsirqa intipa qespimunan lawman hinaspam tupurqa yaqa media cuadrata. Chaypi kaq yakuta chimpachiwaptinmi chay yakuqa haypawarqa chaki plantaykamalla. 4 Payqa tupurqataqmi yaqa media cuadratawan hinaspam huktawan chay yakuta chimpachiwarqa, ichaqa chay yakuqa hayparuwarqa moqoykamañam. Payqa tupurqataqmi yaqa media cuadratawan hinaspam huktawan chay mayuta chimpachiwarqa hinaptinmi chay yakuqa haypawarqa weqawniykamaña. 5 Huktawan yaqa media cuadrata tupuykuptinmi chay yakuqa rikurirurqa mana pasay atina mayuña, chay yakuqa tikrakururqa nadeaspallaña pasana uku-uku mayumanmi. 6 Chaymi niwarqa:

—Runapa churin ¿yaqachum qawachkanki? —nispa.

Chaymantam payqa kutirichimuwarqa mayupa patanta. 7 Chayna kutimustinmi mayupa kaylaw-waklawninpi rikurqani achkallaña sachakunata. 8 Hinaptinmi niwarqa:

—Kay mayuqa richkan intipa qespimunan lawmanmi hinaspam uraykuchkan Jordan Mayupa kallpanan qechwaman, chaymantañataqmi yaykunqa Kachi Qochaman, chay qochaman chayaruptinñataqmi chay qochapa yakunqa tikrakurunqa miski yakumanña. 9 Maypipas chay mayupa chayasqanpiqa kawsanqam tukuy rikchaq yaku animalkuna chaynataq timpuy-timpuy challwakunapas, maymanñapas chay mayupa chayasqanpiqa qatqe yakutam miski yakumanña tikrarunqa hinaptinmi chaypiqa kawsanqa llapallan animalkuna. 10 Challwaqkunapas kanqa En-gadi Pukyu lawmanta qallaykuspam En-eglaim Pukyu lawkama, chaypitaqmi mallankutapas mastanqaku chakichinankupaq, chaypiqa Mediterraneo Lamar Qochapi hinam tarikunqa tukuy rikchaq challwakuna. 11 Chay Kachi Qochapa waqtanpi qochachakunapim ichaqa mana kanqachu miski yakuqa, manataqmi kanqachu cieneganku napipas, chaykunapiqa kachi horqonankupaqmi hinalla kanqa kachi yakukuna. 12 Chay mayupa kaylawnin-waklawninpiqa wiñanqam tukuy rikchaq fruta sacha-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qochapa patanpi challwirukuna (Ez 47:10)

kuna, chay sachakunapa llaqenqa manam haykapipas qawinqachu nitaqmi rurunkunapas tukunqachu, sapa killan-killanllam rurunqa, chaynaqa kanqa templomanta lloqsiq yakuwan *parqosqa kasqanraykum. Chay rurunkunaqa kanqa mikunapaqmi, llaqenkunañataqmi kanqa hampipaq.

Allpankupa linderonkunamanta

13 —Ñoqa Señor Diosmi nini kaynata: Chunka iskaynintin Israel ayllukunapa chaskinanku herenciankuqa kaynam kanqa: Joseypa castankunamanmi tocanqa wakinkunapa allpanmantapas doble. 14 Ñoqaqa jurarqani kay nacionpi allpakunata abueloykichikkunaman qonaypaqmi, chaynaqa qamkunayá igualninka rakinakuychik, kay nacionpi allpakunaqariki kanqa herenciaykichikmi.

15 —Norte lawpi tarikuq linderoqa qallarinqa Mediterraneo Lamar Qochapim hinaspam pasanqa Hetlon sutiyoq llaqtapa waqtanta hinaspa Hamat Qasanta 16 Zedad sutiyoq llaqta lawman. Chaynintaqa pasanqa Berota hinaspa Sebraim sutiyoq llaqta lawmanmi. Chay llaqtaqariki tarikun Hauran sutiyoq linderopiñam. 17 Chaynaqa chay Mediterraneo Lamar Qochapi qallariq norte law linderoqa rinqa Hazar-enan llaqtakamam. Damasco llaqtapiwan Hamat lawpi allpakunaqa kanqa norte lawpimá.

18 —Intipa qespimunan lawpi tarikuq linderoqa qallarinqa Hauran lawmanta Damasco llaqtaman riqpim hinaspam chutarikunqa Tamar

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaqtakama. Chay llaqtaqariki kachkan Kachi Qochapa hichpallanpim.
Chaynaqa chay linderoqa chutarikunqa Jordan Mayupa waqtantam hinaptinmi chay Jordan Mayuqa Galaad lawta rakinqa Israel nacionmanta.
Chaynamá kanqa intipa qespimunan lawpi tarikuq linderoqa.
19—Surlawpi tarikuq linderoñataqmi qallarinqa Tamar llaqtapi
hinaspam chutarikunqa yakupa kanan Meriba-cades lawkama, chaymantañataqmi chutarikunqa Egipto Wayqo nisqanku wayqonta Mediterraneo
Lamar Qochaman chayanankama.
20—Intipa seqaykunan lawpi tarikuq linderoñataqmi kanqa Mediterraneo Lamar Qochapa norte lawman patankuna chutarikuq. Chay
linderoqa qallarinqa Egipto Wayqo nisqanku wayqonpimá hinaspam tukunqa Hamat Qasaman yaykunapa chimpanpi.
21—Hinaptinqa chay allpatamá Israel ayllukunaqa rakinakunkichik.
22 Chaynaqa kay allpakunamá kanqa tocasuqnikichik herenciaykichikqa
chaynataq qamkunawan *yachaq forasterokunapa herencianpas. Paykunapa churin qamkuna ukupi naceptinqa paykunam kanqaku Israelpa miraynin
hinaña, chaynapim paykunapas chaskinqaku qamkuna hinaña tocaqnin herenciankuta. 23 Forastero runakunaqa tocaqnin herenciankutam chaskinqaku
maymi ayllukunapa *yachasqan allpapi. Ñoqa Señor Diosmi nini chaynata.

Israel ayllukunaman allpa partesqankumanta

48 1-7—Norte lawpi tarikuq linderoqa qallarinqa Mediterraneo Lamar Qochapim hinaspam pasanqa Hetlon sutiyoq llaqtapa waqtanta
hinaspa Hamat Qasanta Hazar-enan llaqtaman chayanankama, Damasco
llaqtapiwan Hamat lawpi allpakunaqa kanqa norte lawpimá. Israel sapa
ayllukunapa allpankunaqa intipa qespimunan lawmanta qallaykuspam
chutarikunqa intipa seqaykunan law Mediterraneo Lamar Qochapa patankama. Chay ayllukunamanmi norte lawmanta qallaykuspa surlawman
qatinasninpi partenqaku Dan ayllupaq, Aser ayllupaq, Neftaliy ayllupaq,
Manases ayllupaq, Efrain ayllupaq, Ruben ayllupaq hinaspa Juda ayllupaq.

Tayta Diospaq sapaqchananku allpamanta
(Ez 45:1-6)

8—Surlawpi tarikuq Juda ayllukunapa allpankunapa qatiqninmanñataqmi partenqaku ñoqapaq sapaqchasqanku allpakunata. Chaypas intipa
qespimunan lawpi qallarispam kinrayninman chutarikunqa intipa seqaykunan lawpi Mediterraneo Lamar Qochapa patankama, chay kinrayninman
chutarikuq allpakunapa largonqariki kanqa chay ayllukunapa allpan sayayniyoqmi, anchonñataqmi kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masnin.
Chay allpakunapa chawpinpiñataqmi kanqa ñoqapa santuarioy.
9—Ñoqa Tayta Diosman qowanaykichik chay allpakunapa largonqa kanqa
chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa chunka

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kilometro parten. 10 Chay partepuwasqanku allpamantapas partenqakutaqmi sacerdotekunapaq sapaqchasqa allpata. Chay allpakunapa largonqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa pichqa kilometro cuarton, sacerdotekunapa allpanpa chawpinpiñataqmi kanqa ñoqapa santuarioy. 11 Chay allpaqa kanqa Sadocpa mirayninmanta kaq ñoqallapaqña sapaqchakuq sacerdotekunapaqmi, paykunallamiki santuarioypiqa serviwarqaku Israel castakuna ñoqamanta karunchakuruptinkupas, paykunaqariki karunchakururqaku Leviy castakunata qatispankum. 12 Chaynaqa chay ñoqallapaqña sapaqchapuwasqanku allpapimá otaq Leviy castakunapa allpanpa waqtanpimá kanqa sacerdotekunaman qosqanku allpakunaqa. 13 Sacerdotekunapa norte law waqtanpipas kanqam Leviy castakunapa allpanqa, chay allpapa largonqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa pichqa kilometro cuarton. 14 Chay allpaqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqamá kanqa hinaspapas chay allpaqa kanqa chay nacionpi allpakunamantapas aswan allinninmi. Chay allpakunaqa manam imaniraqllapas rantikusqachu kanqa, amataqmi chay allpaqa pipapas cambiasqanchu kanqa nitaqmi pimanpas qosqachu kanqa.

15 —Chay qowasqanku puchuqnin allpakunam ichaqa kanqa mana ñoqapaq sapaqchasqachu, chay puchuq allpapa largonqa kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masninmi, anchonñataqmi kanqa iskay kilometro parten maschayoq. Chaypimá hatarichinqaku runakunapa *yachanan huk llaqtata, chay llaqtapa waqtankunapiñataqmi kanqa animalkunapa echaderon, chay allpapa chawpinpimá kanqa chay llaqtaqa. 16 Chay llaqtapa tawantin waqtankunaqa kanqa yaqa iskay kilometro parten igualkama sayayniyoqmi. 17 Chay llaqtapa muyuriqninpi echaderonkunaqa tawantin waqtanpim kanqa igual sayayniyoqkamalla, sapakamapa anchonmi kanqa pachak kimsa chunkan hukniyoq metro. 18 Intipa qespimunan lawman qawaq llaqtapa waqtanpim qallarinqa tarpunanku chakrakunaqa, chay chakraqa chutarikunqa ñoqallapaqña sapaqchapuwasqanku allpapa waqtantam. Intipa seqaykunan lawman qawaq llaqtapa waqtanpipas qallarinqam hina chayna tarpuna chakrakuna. Chay chakrapi ruruqkunaqa kanqa llaqtapi llamkaq runakuna mikunanpaqmi. Chay kaylaw-waklawpi tarikuq chakrakunapa sapakama largonqa kanqa pichqa kilometro cuartonmi. 19 Llaqtapi *yachaq llamkaqkunaqa kanmanmi Israelpa mayqen ayllunkunamantapas, paykunamá llamkanqa chay chakrakunapiqa. 20 Chaynaqa santuariopaq sapaqchasqanku allpam llaqtapaq partesqanku allpapiwan kayna kanqa: tawantin waqtankunam kanqa igual sayayniyoqkamalla, chay hukninpa waqtanpa sayayninmi kanqa chunka kimsayoq kilometro tumpa masnin.

Kamachikuqpaq allpakunamanta
(Ez 45:7-8)

21-22 —Santuariopaq sapaqchasqanku allpakunapiwan llaqtapaq partesqanku allpakunapa kaylaw-waklawninpi puchuq allpakunam kanqa kamachikuqpaq. Chay allpapa norte lawninpiqariki qallarinqa Juda castakunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allpankunam, surlawninpiñataqmi qallarinqa Benjamin castakunapa allpankuna. Chaynaqa intipa qespimunan lawpi tarikuq allpapa anchonqa kanqa chunkakimsayoq kilometro tumpa masninmi, largonñataqmi kinrayninman chutarikunqa intipa qespimunan law linderoman. Intipa seqaykunan lawpi tarikuq allpapas chayna igual anchoyoqllataqmi kanqa hinaspam chaypas chutarikunqa Mediterraneo Lamar Qochapa patankamataq, chay lliw allpakunapa chawpinpimá kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqanku temploqa, chaypitaqmi kanqa Leviy castakunaman tocaq allpapas hinaspa llaqtapaq allpapas.

Israel wakin ayllukunapa allpanmanta

23-27 —Israel wakin ayllukunapa allpanqa intipa qespimunan lawmanta qallaykuspam chutarikunqa intipa seqaykunan lawpi Mediterraneo Lamar Qochapa patankama, chay ayllukunamanmi norte lawmanta qallaykuspa surlawman qatinasninpi partenqaku Benjamin ayllupaq, Simeon ayllupaq, Isacar ayllupaq, Zabulon ayllupaq hinaspa Gad ayllupaq.

28 —Surlawpi tarikuq linderoñataqmi qallarinqa Tamar llaqtapi hinaspam chutarikunqa yakupa kanan Meriba-cades lawkama, chaymantañataqmi chutarikunqa Egipto Wayqo nisqanku wayqonta Mediterraneo Lamar Qochaman chayanankama.

29 —Chaynaqa chay allpatamá herenciapaq chaskinqaku Israelpa castankunaqa, chaynamá kanqa paykunaman partesqaykichik allpakunaqa.

Jerusalen llaqtapa punkunkunamanta

30-34 —Chaypi kaq llaqtaqa kanqa murallawan muyusqam. Chay llaqtapa tawantin waqtankunaqa igual sayayniyoqkamallam kanqa, huknin waqtanmi kanqa yaqa iskay kilometro parten. Chay murallapa tawantin waqtankunapim kanqa kimsa zaguan punkukuna, sapa punkukunam sutichasqa kanqa Israel ayllukunapa sutinwan, norte lawman qawaq murallapim kanqa Ruben Punku, Juda Punku hinaspa Leviy Punku. Intipa qespimunan lawpiñataqmi kanqa Josey Punku, Benjamin Punku hinaspa Dan Punku. Surlawpiñataqmi kanqa Simeon Punku, Isacar Punku hinaspa Zabulon Punku. Intipa seqaykunan lawpiñataqmi kanqa Gad Punku, Aser Punku hinaspa Neftaliy Punku. 35 Chay murallapa lliw muyuriqninqa kanqa isqon kilometro partenmi. Chay punchawmantapunim chay llaqtapa sutinqa kanqa: “Tayta Diosmi Chaypiqa Kachkan.” niq sutiyoq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

DANIELPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Danielpa sutinwan sutichasqa librom. Kay libroqa qellqasqa karqa Judio runakuna huklaw nacionpi ñakarichisqa kasqanku tiempopim. Danielqa paywan kuska ñakariq runakunatam kallpancharqa chaynapi Diosmanta ama rakikunankupaq. Paykunatam yanaparqa confiakuspa Diosllapi suyanankupaq. Kay libropi qellqasqa kaqkunaqa karqa Babilonia nacionpi kachkaptinkum chaynataq Rey Nabucodonosor gobiernachkaptinmi. Chay nacionpim karqa preso pusasqanku Judio casta mozokunapas. Taytacha-mamachakuna adoraq reymi paykunata kamachirqa Diosninkuta qepanchakunankupaq ichaqa paykunam wañuytapas mana manchakuspanku Diosninkumanta mana kacharikurqakuchu.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Danielmantawan mozomasinkunamanta chaynataq ñakarichiqninku reywan churanakusqankumantapas (1-6).

Iskay kaq parteñataqmi willakun kimsa revelacionpi rikchanachiykunawan Danielman Dios qawachisqanmanta. Chay rikchanachiykunam karqa munaychakuq nacionkuna imaynam hatunyaruspa tuñichisqa kanankumanta chaynataq ñakarichikuq reykuna humillachisqa kaptinku Diospa runankuna vencenanmanta (7-12).

Babilonia llaqtapi Daniel tarikusqanmanta

1 1 Juda nacionpa reynin Joacim kimsa watamanña gobiernachkaptinmi Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor hamurqa Jerusalen llaqtapa contranpi
hinaspam llaqtapa muyuriqninpi campamentonta churarurqa. 2 Juda nacionpa
reynin Joacimtam Diospa templonpi kaq achka serviciokunatawan Señor qoykurqa Rey Nabucodonosorman hinaptinmi chay reyqa tukuy imata aparqa Sinar
sutiyoq Babilonia nacionman, apasqan serviciokunatam churaykurqa taytachanpa kapuqninkuna waqaychana wasinman. 3 Chaymantam Rey Nabucodonosorqa
palacionpi serviqninkunapa jefen Aspenazta kaynata kamachirqa:

—Israelpa mirayninpi tarikuq reypa castankunatayá pusamuway, pusamuwaytaqyá ancha reqsisqa kamachikuqkunamanta 4 mozokunatapas. Paykunaqa kanqa
allin qawapasllaña qarikunam, tukuy imapas yachaq hinaspa allin entiendeq
qarikunam, paykunaqa kanqa palacioypi servikunankupaq hinamá. Paykunatayá
yachachichunku kay Caldea lawpi rimaytawan libronchikkuna leeyta —nispa.

1864

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Rey Nabucodonosorqa kamachikurqataqmi:
—Chay akllasqayki mozokunamanqa sapa punchawmi qonki ñoqapa miku- nayta, tomanqakupas imam ñoqapa tomanay vinotataqmi. Kimsa wata yachachiptinkum serviqniykuna kanqa —nispa.

Danielwan kimsantin llaqtamasinkuna reypa palacionpi kasqankumanta

6 Judapa mirayninmanta chay akllasqa mozokunawanmi kachkarqa Daniel, Ananias, Misael hinaspa Azarias, paykunaqa karqa Judapa mirayninmi. 7 Paykunapa sutintam chay palaciopi servikuqkunapa jefen tikrarurqa. Danielpa sutinmi karqa Beltsasar, Ananiaspa sutinmi karqa Sadrac, Misaelpa sutinmi karqa Mesac, Azariaspa sutinñataqmi karqa Abed-nego. 8 Danielmi tukuy sonqonwan tantearurqa reypa mikuynin qosqankuta ama mikunanpaq hinaspa vino qosqankutapas ama tomananpaq. Diospa qayllanpi millakuypaq hina mana karunanpaqmi mana munarqachu chaykuna chaskiytaqa. Chayraykum Danielqa chay palaciopi serviqkunapa jefenta ruegakurqa chay mikuykunata ama qonanpaq. 9 Diospuni palaciopi serviqkunapa jefenta sonqochaykuptinmi Danielta llakipayarispan kuyapayarirqa. 10 Paymá Danielta nirqa:
—Ñoqaqa manchakunim Reyniytaqa, paymi kamachiwarqa imam qamkunapa mikunaykichiktawan tomanaykichikta. Uyaykichik wakin wiñaymasikichik mozokunapa uyanmanta hukmanyasqata rey rikuruspanqa qamkunaraykuchá wañurachiwanqa —nispa.
11 Hinaptinmi Daniel rimapayarqa chay jefepa churasqan mayordomota. Paytaqa churarqa Danielmanta, Ananiasmanta, Misaelmanta hinaspa Azariasmanta cuentallikunanpaqmi. 12 Paytamá Daniel nirqa:
—Ruegakuykim ñoqaykuta pruebawanaykikupaq, chunka punchawyá mikuchiwayku verdurakunallata hinaspayá yakullatataq tomasaqkupas. 13 Chaymantayá rikchayniykuta tupanachiy reypa mikunan mikuq mozokunawan hinaspañayá ñoqaykuwanqa ruray imam tanteasqaykiman hina —nispa.
14 Chaynapimá mayordomoqa imam mañakusqankuta uyariykuspan chunka punchaw pruebarqa. 15 Chunka punchaw pasaruptinmi chay mozokunapa rikchayninqa reypa mikuynin mikuq wakin mozokunapa rikchayninmantapas aswan allinraq karqa. 16 Chaynapim mayordomoqa apakuqña chay mozokunapaq reypa qosqan mikuytawan vinota hinaspam mozokunamanqa qoq verdurallatañа.
17 Chay tawantin mozokunamanmi Dios qorqa yachaytawan allin yuyayniyoq kayta, chaynapim yacharqaku librokunapi kaqkunatawan tukuy ima yachaykunata. Danielqa entienderqataqmi llapa revelacionkunapa hinaspa mosqoykunapa imam ninantapas. 18 Reypa kamachisqanman hina mozokunata paypa ñawpaqninman pusanankupaq kimsa wataña cumplikuruptinmi chay palaciopi serviqkunapa jefen paykunata pusarqa Rey Nabucodonosorman. 19 Paykunawanmi rey rimarqa, ichaqa chay llapallan mozokunapiqa manam hukllatapas tarirqachu Danielta, Ananiasta, Misaelta hinaspa Azariasta hinaqa. Chaynapim paykunaqa akllasqa karqaku reypa serviqninña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kanankupaq. 20 Imapas yachay kaqkunamantawan entiendena kaqkunamanta
rey tapuspanmi paykunata tarirqa nacionninpi brujokunamantapas hinaspa
espiritistakunamantapas chunka kuti yachayniyoqtaraq. 21 Chaynapim Da-
nielqa reyta servirqa Ciro sutiyoq reypa gobiernasqan punta watakama.

Rey Nabucodonosorpa mosqoyninmanta

2 1 Iskay watamanña rey Nabucodonosor gobiernachkaspanmi mos-
qorurqa, sonqon hukmanyaruptinmi manaña puñuytapas atirqachu.
2 Chayraykum qayachirqa brujokunata, espiritistakunata hinaspa musyaqku-
nata, qayachirqataqmi Caldea runakunamanta yachaqkunatapas, chaynapimá
paykunaqa hamurqaku reypa qayllanman. 3 Reymi paykunata nirqa:

—Mosqorusqayraykum imam ninanta mana yachaspay hukmanyasqa
kachkani —nispa.

4 Hinaptinmi Caldea runakunapi kaq yachaqkuna Aram lawpi rimay-
ninkuman hina reyta kaynata nirqaku:

—Wiñaypaq kawsakuq reyllayku, imam ninanta willaykunaykupaqyá
mosqosqaykita willaykuwayku —nispa.

5 Chaymi reyñataq nirqa:

—Ñoqaqa chunkay-chunkaytam tanteakuruni chaynaqa qamkunayá allinta
uyariwaychik: Mosqosqaytapas hinaspa imam ninantapas mana willawas-
paykichikqa tisapasqam kankichik, wasikichikpas qopa patañam rikurirunqa.
6 Ichaqa imam mosqorusqaytawan imam ninantapas willaykuwaptikichik-
qa qamkunamanmi qosqaykichik regalokunata hinaspa premiokunata,
chaywanpas qamkunataqa ancha reqsisqatam rurasqaykichik, chaynaqa wi-
llaykuwaychikyá imam mosqorusqaytawan imam ninanta —nispa.

7 Chaymi yachaqkuna yapamanta reyta nirqaku:

—Reynillayku, qamqa niykuwaykuyá imam mosqorusqaykita hinaptin-
qa ñoqaykupas willaykusqaykikum imam ninanta —nispa.

8 Hinaptinmi reyñataq nirqa:

—Ñoqaqariki yachanipunim qamkunaqa tiempo pasachiy munasqaykichikta,
qamkunaqariki yachankichikmi chunkay-chunkay tanteakurusqaytaqa. 9 Imam
mosqorusqayta mana willawaptikichikqa llapallaykichikpaqmi kachkan huk
castigolla, cheqaptapunipas qamkunaqa kay tantearusqay pasarunanpaqmi
llullakunata hinaspa yanqakunata niwanaykichikpaq tanteanakurunkichik.
Chaynaqa niwaychikyá imam mosqorusqaytapas, chaychiki chayraq yachasaq
chay mosqoyniypa imam ninan willaway atinaykichiktapas —nispa.

10 Hinaptinmi chay yachaqkuna reyta nirqaku:

—Kay pachapiqa manam pipas kanchu qam reyniykupa mañakusqan wi-
llakuy atiq runaqa, manataqmi kunankamaqa reykunaqa maynaña hatun
kaspapas otaq maynaña atiyniyoq kaspapas mañakurqachu kay qampa mañа-
kusqayki hina sasa-sasataqa, manamá chaynataqa mañakurqakuchu mayqen
brujomantapas, espiritistamantapas nitaq Caldea runakunapi kaq yachaqku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

namantapas. 11 Qampa mañakusqaykiqa reynillayku, ancha-ancha sasallañam,
manam chaytaqa pipas willasunkimanchu. Atispaqariki-atinman dioskuna-
llam ichaqa paykunaqa manamiki *yachan runakunawanchu —nispa.
12 Chayta uyariykuspanmi reyqa llumpa-llumpayta piñakururqa hinas-
pam kamachirqa Babilonia nacionpi llapallan yachayniyoq runakunata
wañuchinankupaq. 13 Chaynata rey decretaruptinmi Danieltapas llaqta-
masinkunatawan maskarqaku wañurachinankupaq.

Reypa mosqoyninta Daniel willaykusqanmanta

14 Arioc sutiyoq runam karqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin,
paymi lloqsirqa chay yachayniyoq runakunata wañuchinanpaq. Ichaqa Daniel-
mi paywan rimarqa sumaqllataña, yachayllawanña rimaspanmi 15 tapurqa:
—¿Imaynanpitaq reyqa kamaykachikamun kaynaña llumpay decretota-
qa? —nispa.
Hinaptinmi Arioc imam pasakusqanmanta willarqa Danielman. 16 Chaymi Da-
niel yaykurqa reypa kasqanman hinaspam ruegakurqa tumpata suyaykunanpaq
chaynapi reypa mosqorusqantawan imam ninanta willaykunanpaq. 17 Wasinman
Daniel kutiruspanmi imam pasakusqanmanta willarqa llaqtamasin Ananiasman,
Misaelman hinaspa Azariasman. 18 Willakurqaqa chay pakasqa kaqkunamanta
Hanaq Pacha Diospa yanapakuyninta mañakunankupaqmi chaynapi Babilo-
nia nacionpi wakin yachayniyoq runakunawan kuska mana wañurunankupaq.
19 Chay tutam Danielta Diospuni qawachirqa chay pakasqa kaqkunataqa huk
revelacionpi chaymi Danielqa hanaq pacha Diosta alabarqa 20 kaynata:

Wiñaymanta wiñaykamayá
alabasqa kachun Diospa sutinqa.
Paymantamiki hamun tukuy yachaykunaqa.
Paymantamiki hamun tukuy atiyqa.
21 Payllam tikran tiempokunatapas.
Payllam pasachin imam pasanantapas.
Payllam reykunatapas gobiernonmanta horqoykun.
Payllam reykunatapas gobiernananpaq churaykun.
Payllamiki yachaysapakunatapas yachachin.
Payllamiki yuyaysapakunatapas entiendechin.
22 Sasa entiendena kaqkunatam payqa runakunaman qawachin.
Pakasqakuna kaqkunatam payqa runakunaman qawachin.
Payqariki yachanmi tutayaypi kaqkunataqa.
Paywanmiki kachkan achkiyqa.
23 Abueloykunapa Diosnin, qanmanmi graciasta qoyki.
Abueloykunapa Diosnin, qamtam ñoqaqa alabayki.
Qanmiki ñoqamanqa qowarqanki yachayta.
Qanmiki ñoqamanqa qowarqanki atiyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kunanmá qawaykachiwankiku imam mañakusqaykuta.
Kunanmá yachaykachiwankiku reypa mosqorusqanta.

24 Chaymantam Danielqa pasarqa Ariocwan rimamuq, paytamiki reyqa
kamachirqa Babilonia nacionpi llapallan yachayniyoq runakunata wañu-
chinanpaq. Danielmá payta nirqa:
—Amayá wañuchiychu Babilonia nacionpi yachayniyoq runakunataqa.
Ñoqatayá reyman pusaruway hinaptinmi mosqoyninpa imam ninanta wi-
llaykamusaq —nispa.
25 Hinaptinmi chaypunilla Arioc pusarqa Danielta Rey Nabucodonosor-
pa ñawpaqninman hinaspam kaynata nirqa:
—Reylláy, Juda nacionmanta preso hamuqkuna ukupim tariramuni
mosqorusqaykipa imam ninantapas willaykuy atiqta —nispa.
26 Hinaptinmi Beltsasar sutiyoq Danielta rey tapurqa:
—¿Yaqachum imam mosqorusqaytawan imam ninanta willaykuwanki-
man? —nispa.
27 Chaymi Danielñataq kaynata nirqa:
—Chay pakasqa kaqkuna mosqorusqaykitaqa manam willayta atisunkiman-
chu yachayniyoq runakunapas nitaq espiritista runakunapas nitaq brujokunapas
nitaq adivinaq runakunapas. 28 Ichaqa kachkanmi hanaq pachapi Dios, payllam
kayna pakasqa kaqkunataqa reqsichin hinaspam qanmanpas, Reylláy Nabu-
codonosor, reqsichisunki hamuq tiempokunapi imam pasananmanta. Ñoqam
willasqayki puñuchkaspa imam mosqorusqaykitawan revelacionpi chaskisqaykita,
chayqariki kaynam karqa: 29 Reynilláy, qanmi camaykipi kachkaspayki hamuq
tiempokunapi kananmanta piensamientopa intusqan kachkarqanki hinaptinmi
pakasqa kaqkuna reqsichiq qanman willasurqanki. 30 Chay pakasqa kaqkunataqa
ñoqamanpas qawachiwarqam, ichaqa chaytaqa qawachiwarqa manam llapa-
llan kawsaq runamantapas aswan yachayniyoq kasqayraykuchu, chaytaqariki
qawachiwarqa chay mosqorusqaykipa imam ninanta qanman willanaypaqmi
chaynataq pensamientopa intusqan kasqaykitapas entiendenaykipaqmi.
31 —Reynilláy, mosqoynikipiqariki qawarqanki ñawpaqnikipi hatunkaray
llumpay kancharichkaq hinaspa mancharikuypaq runa kaqlla sayaqtam. 32 Chay-
pa umanqariki kasqa qori-purom, qasqonñataqmi brazonkunapiwan kasqa
qollqemanta, wiksanñataqmi moqonkama kasqa broncemanta. 33 Moqonman-
ta chakinkamañataqmi kasqa fierromanta, chakinkunañataqmi kasqa parten
fierromanta, partenñataq kañasqa mitumanta. 34 Qawachkaptikim mana pipas
horqomuchkaptillan huk rumi horqomusqa karqa, chay rumim kumpakamuspan
hapirurqa chay parten fierromantawan mitumanta chakinpi hinaspam ñutu-
parurqa. 35 Chaynapimá qonqayta chay fierropas, kañasqa mitupas, broncepas,
qollqepas hinaspa qoripas lliw rikurirurqa ñutu allpa hinallaña, cosecha tiempopi
erapi wayrapa apasqan tamo hinallañam chaykunaqa rikurirurqa chaynapim
maypi kasqanpas manaña yachakurqachu. Ichaqa chay runa kaqlla sayaqta ñutu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ruq rumim ichaqa kay pachapas huntaykuyta hatu-hatun orqoman tikrakururqa.
36 Chaytamá qamqa mosqorqanki reynilláy. Kunanñataqmi willasqayki chaypa
imam ninanta. 37 Reynilláy, qamqariki kanki reykunapapas reyninmi, Hanaq
Pacha Diosmi qosurqanki nacionkunata munaychakuspa atiywan gobiernanay-
kipaq chaynataq allin reqsisqa kanaykipaq. 38 Qanmanqariki qosurqankitaqmi
tukuy hinastinpi runakunatapas, animalkunatapas hinaspa alton pawaqkunata-
pas, chaykunataqariki qosurqanki munaychakunaykipaqmi. Reynilláy, qanmiki
kanki chay sayaqpa qorimanta umanqa. 39 Qampa gobiernoyki tukuruptinña-
taqmi hatarimunqa huk gobiernoña, ichaqa chay gobiernoqa menosmi kanqa
qampa gobiernoykimantaqa, chaypa qepantañataqmi hatarimunqa bronceman
rikchakuq kimsa kaq gobierno. Chay gobiernom tukuy kay pachapi munaycha-
kunqa. 40 Chaymantañataqmi hatarimunqa fierro hina llumpay fuertellaña tawa
kaq gobierno. Imaynam fierroqa tukuy imata pakipaspan ñutupan, chaynam kay
gobiernopas llapallan chay gobiernokunata pakipaspan ñutuparunqa.

41 —Reynilláy, rikurqankitaqmi chay sayaqpa chakinkunaqa hinaspa dedon-
kunaqa huknin parten mitumanta kasqanta huknin partenñataq fierromanta
kasqanta, chayqariki nichkan chay gobiernoqa partepasqa kanantam, chaywan-
pas chay gobiernopa partenqa kanqa fierro hina allin takyaqraqmi, qamqariki
rikurqanki fierrowan taqrunasqa mitutam. 42 Imaynam chay sayaqpa chakinpa
dedonkuna wakin karqa fierromanta wakinñataq kañasqa mitumanta, chaynam
chay gobiernopas parten kanqa allin takyaq, partenñataq pisi atiyniyoqlla. 43 Rey-
nilláy, qanmi rikurqanki chaqrusqa fierrotawan kañasqa mituta, chaynam chay
gobiernopiqa runakunapas taqrunakunqaku ichaqa imaynam fierrowan mituqa
mana cheqaptachu laqanakun chaynataqmi runakunapas manataq hukllawa-
nakunmanchu. 44 Chay hamuq reykuna gobiernachkaptinmi Hanaq Pacha Dios
hatarichinqa mana tuñichiy atina gobiernota, chay gobiernoqa huk runamanqa
manam qosqachu kanqa wiñaypaqpas. Aswanqa chay gobiernom llapallan wakin
gobiernokunata ñutupaspan chinkachinqa hinaptinmi chay puchuruq gobierno-
llaña takyanqa wiña-wiñaypaq. 45 Qamqariki reynilláy, rikurqankim mana pipas
horqochkaptillan huk rumi kumpakamuspan fierrota, bronceta, kañasqa mituta,
qollqeta hinaspa qoritapas ñutuparusqanta. Chayraykum hatu-hatun Diosqa qan-
man qawachisurqanki hamuq punchawkunapi imam pasananmanta, chaynaqa
chay mosqorusqaykiqa ciertopunim, chaypa imam ninanpas cheqaptaqmi —nispa.

46 Chaynata Rey Nabucodonosor uyariykuspanmi Danielpa ñawpaq-
ninpi qonqoranpa pampakama kumuykurqa hinaspam kamachirqa
Danielman ofrendakunata ofrecenankupaq chaynataq inciensotapas ka-
ñapunankupaq. 47 Hinaspam Danielta nirqa:

—Cheqaptapunipas qamkunapa Diosnikichikmi llapa dioskunapa diosninqa,
payqa reykunapapas kamachiqnintaqmi, payllam pakasqa kaqkunataqa rikuchiy-
ta atin. Chayraykum qamqa kay pakasqa kaqkunata rikuykachiwanki —nispa.

48 Danielta rey llumpayllataña hatunchaspanmi qorqa achkallaña suma-su-
maq regalokunata hinaspam churarqa Babilonia lawpi prefecto kananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paytaqa churarurqataqmi chay nacionpi llapallan yachayniyoq runakunapa jefen kananpaqpas. 49 Chaymantam reyta Daniel mañakurqa Sadracpaq, Mesacpaq hinaspa Abed-negopaq hinaptinmi rey churarqa Babilonia lawpi kamachikuqkuna kanankupaq, kikin Danielñataqmi quedarqa reypa palaciollanpi.

Qorimanta taytachata adorasqankumanta

3 1 Rey Nabucodonosormi rurachirqa qorimanta taytachata, chaypa sayayninmi karqa iskay chunka qanchisniyoq metron, anchonñataqmi karqa iskay metro parten masniyoq. Payqa kamachikurqa Babilonia lawpi Dura sutiyoq pampapi chay taytachata sayachinankupaqmi. 2 Rey Nabucodonosormi qayachimurqa prefectokunata, jefekunata, subprefectokunata, consejaqkunata, tesorerokunata, juezkunata hinaspa provinciankunapi llapallan autoridadkunata, paykunataqa qayachimurqa hamuspanku Rey Nabucodonosorpa rurachisqan taytachata dedicanankupaqmi. 3 Chaynapimá chay nacionpi ancha reqsisqa runakunaqa huñunakamurqaku chay taytachapa ñawpaqninman chaynapi Rey Nabucodonosorpa sayachisqan taytachata dedicanankupaq.
4 Reymanta willakuqmi qayarikuq hina kamachikurqa kaynata:

—Llapallan runakuna, lliw nacionkunamanta kaqkuna hinaspa imaymana rikchaq rimay rimaqkuna, uyariychikyá. 5 Qamkunaqa trompetata, chirisuyata, guitarrata, taksa arpata, hatun arpata, antarata hinaspa tukuy rikchaq tocana kaqkunata uyarispam qonqorakunkichik hinaspam adorankichik Rey Nabucodonosorpa qorimanta sayachisqan taytachata. 6 Pipas chay taytachapa ñawpaqninpi mana qonqorakuqqa hinaspa mana adoraqqa chaypunillam rupachkaq hornoman wischusqa kanqa —nispa.

7 Chaypi huñunakuq llapallan runakunam uyarirqaku chay tocaqkunapa tocasqanta hinaspam qonqorakuykuspa adorarqaku chay reypa sayachisqan qorimanta taytachata.

8 Hina chay ratollapitaqmi Caldea runakunapi kaq wakin yachayniyoqkunapas Rey Nabucodonosorman asuykurqaku judiokunata denuncianankupaq. 9 Paykunamá nirqaku:

—Wiñaypaq kawsakuq reyllayku, 10 qanmi kamachikurqanki llapachallan runakunaqa trompetata, chirisuyata, guitarrata, taksa arpata, hatun arpata, antarata hinaspa tukuy rikchaq tocana kaqkunata uyarispa qonqorakuykuspa chay qorimanta taytachata adoranaykupaq. 11 Kamachiwarqankikutaqmi pipas mana qonqorakuqqa hinaspa mana adoraqqa chaypunilla rupachkaq hornoman wischusqa kananpaq. 12 Ichaqa reynillayku, kachkanmi qampa kamachikusqaykita mana kasukuq judio runakuna, paykunataqa churarqankipas Babilonia lawpi kamachikuqkuna kanankupaqraqmi, chayna kachkaspapas paykunaqa manam yupaychankuchu taytachaykikunatapas nitaqmi adorankuchu qorimanta kay taytacha sayachisqaykitapas, paykunapa sutinqa Sadrac, Mesac hinaspa Abed-negom —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Chaymi Rey Nabucodonosorqa ancha piñasqallaña pusachimurqa Sadracta,
Mesacta hinaspa Abed-negota, paykunatam chaypunilla pasachimurqaku reypa
ñawpaqninman. 14 Hinaptinmi rey Nabucodonosorqa paykunata tapurqa:
—¿Cheqaptachum qamkunaqa taytachaykunata mana yupaychankichik, mana-
chum adorankichik qorimanta sayachisqay taytachatapas? 15 ¿Chaynaqa listochum
kachkankichik llapallan tocaqkunapa tocasqanta uyariykuspa rurachisqay tayta-
chapa ñawpaqninpi qonqorakunaykichikpaq hinaspa adoranaykichikpaq? Chayta
mana adoraspaykichikqa chaypunillam rupachkaq hornoman wischusqa kanki-
chik. ¿Yaqachum mayqan Diospas makiymantaqa libraykusunkichikman? —nispa.
16 Hinaptinmi Sadracpiwan Mesac hinaspa Abed-nego nirqaku kaynata:
—Kay niwasqaykikumantaqa manam imatapas nisqaykikuchu. 17 Ru-
pachkaq hornoman wischuykachiwaptikikuqa yupaychasqayku
Diosniykum libraykuwanqaku, libraykuwanqakutaqmi qampa makiki-
mantapas. 18 Chaynaqa reynillayku, manaña Diosniyku librawaptinkupas
manam ñoqaykuqa yupaychasaqkuchu qampa taytachaykikunataqa, ma-
nataqmi adorasaqkuchu qorimanta sayarichisqayki taytachatapas —nispa.

Kimsantin mozokuna hornomanta librasqa kasqankumanta

19 Rey Nabucodonosormi uyanpas pukayanankama llumpa-llumpayta pi-
ñakururqa Sadracpa, Mesacpa hinaspa Abed-negopa contranpi hinaspam
kamachikurqa hina kañanankumantapas qanchis kutikamaraq hornota aswan
rupachinankupaq. 20 Tropankunapi tarikuq wakin kallpasapa soldadokunatam
kamachirqa Sadracta, Mesacta hinaspa Abed-negota chaqnaruspa rupachkaq hor-
noman wischuykunankupaq. 21 Chaynapim chay kimsantin mozokunataqa chay
soldadokuna chaqnarurqaku. Chayna chaqnasqaqa karqaku hina capantillanmi,
hina warantillanmi hinaspa hina uma wankintillanmi, chaynapimá rupachkaq
hornoman wischuykurqaku. 22 Chaypunilla chay mozokunata wischunankupaq
rey kamachikusqanraykumá chaynataq hornopas llumpa-llumpay rupasqanrayku-
má lenguachkaq nina wañurachirqa chay mozokuna wischuykuq soldadokunata.
23 Chaynaqa Sadracpas, Mesacpas hinaspa Abed-negopas hina chaqnasqam wi-
chiykurqaku chay rupachkaq hornoman. 24 Hinaptinmi Rey Nabucodonosorpas
admirasqallaña chaypunilla sayariruspan consejaqninkunata tapurqa:
—¿Manachum kimsa chaqnasqa runakunallata rupachkaq hornomanqa
wischuykachirqaykichik? —nispa.
Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Arí, chaynam reynillayku —nispa.
25 Chaymi reyñataq nirqa:
—Ñoqaqa qawachkani tawa kacharisqa runakunatam, paykunaqa
rupachkaq ninapa chawpinpim mana imanarisqa purikuchkanku, paykuna-
wan puriq huknin runaqa rikchakusqa diosmanmi.
26 Chaynata niruspanmi Rey Nabucodonosorqa asuykurqa hornopa
punkunman hinaspam qayakurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Alto-altopi kaq Diospa serviqnin Sadrac, Mesac, Abed-nego, qamkunaqa hawamanyá lloqsimuychik —nispa.

Chaymi kimsanku rupachkaq nina ukumanta lloqsimurqaku. 27 Chaymi prefectokuna, jefekuna, subprefectokuna, consejaqkuna paykunaman asuykurqaku hinaspam qawaykurqaku paykunataqa ninapas mana imanasqanta, chukchallankupas manam qaspasqachu kasqa, pachankupas manam imanarikusqachu, manataqmi rupasqa hinaqa asnayllapas-asnarirqakuchu.

28 Hinaptinmi Rey Nabucodonosor chay ratopi nirqa:

—Sadracpa, Mesacpa, Abed-negopa Diosninyá alabasqa kachun. Paymi angelninta kachamurqa hapipakuqnin serviqninkunata libraykunanpaq. Arí, paykunaqa diosnillankuta adorayta munaspankum mana kasukurqakuchu ñoqapa kamachikusqaytapas, wañuytapas mana manchakuspankum manataq yupaycharqakuchu huk dioskunataqa nitaqmi paykunaqa adorarqakuchu. 29 Chayraykum kamachini llapallan runakunata, llapallan nacionkunata chaynataq huk rikchaq rimayniyoq runakunatapas. Pipas Sadracpa, Mesacpa, Abed-negopa diosninpa contranpi rimaqkunaqa tisapasqam kanqaku, wasinkupas qopa pataman tikrasqam kanqa, paykunapa diosnin hina kayna librakuykuqqa manam kanchu —nispa.

30 Chaynapim Rey Nabucodonorqa chay kimsantin mozokunata aswan atiyniyoq kanankupaqraq churarqa chay Babilonia lawpi.

Rey Nabucodonosorpa locoyarusqanmanta

4 1 Rey Nabucodonosormi cartata apachirqa kayna niqta:

Ñoqa Rey Nabucodonosormi munachkani llapallan runakuna,
lliw nacionpi yachaqkuna, huk rikchaq rimayniyoqkuna hinaspa
tukuy kay pachapi *yachaqkuna hawkalla tarikunaykichikta.
2 Ñoqam munachkani alto-altopi Diospa admirakuypaq milagrokuna
rurapuwasqanmanta willaykuyta.
3 ¡Mayna-mayna hatunmi paypa milagronkunaqa!
¡Mayna-mayna admirakuypaqmi paypa rurasqankunaqa!
Paypa gobiernonqa wiña-wiñaypaqmi takyanqa.
Payqa runapa tukuy mirayninpim munaychakunqa.

4 Ñoqa Nabucodonosormi palacioypi hawka kawsakurqani,
ñoqapaqa imaykunapas aswan-aswanmi yapakurqa. 5 Ichaqa camaypi
waqtapaykuspaymi mosqorurqani mancharikuypaqta, pensamientopa
intusqanmi hukmanyarurqani. 6 Chayraykum kamachikurqani
Babilonia nacionpi llapallan yachayniyoq runakuna qayllayman
hamunankupaq chaynapi mosqorusqaypa imam ninanta willawanankupaq.
7 Qayllaymanmi hamurqaku brujokuna, espiritistakuna, Caldea runakunapi
kaq yachaqkuna hinaspa adivinaq runakuna. Paykunamanmi willarqani
imam mosqorusqayta, ichaqa manam atirqakuchu chay mosqoypa imam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninan willawayta. 8-9 Qayllaymanqa hamurqataqmi diosniypa sutinwan
sutichasqa Beltsasar sutiyoq Danielpas, paypiqariki kawsakuchkan chuya
dioskunapa espiritunmi, paymanmá mosqorusqayta willarqani kaynata:
"Musyaqkunapa hatun jefen Beltsasar, yachanim ñoqaqa chuya dioskunapa
espiritun qampi kasqanta, yachanitaqmi pakasqa kaqkunatapas lliwta
musyasqaykita, chaynaqa mosqorusqayta uyariykuspayá niykuway imam
ninanta. 10 Waqtapachkaspaymi mosqoyniypi kaynata rikurqani:

Kay pachapa chawpinpim
hatu-hatun sacha kachkasqa.
11 Chay sacham wiñasqanman hina
llumpayllataña rakuyarurqa.
Chay sachapaqa puntanpas
cielokunakamam chayarurqa.
Tukuy hinastinmantapas
rikupasllañam rikurirurqa.
12 ¡Mayna sumaqmi kasqa llaqenkunapas!
¡Mayna achkallañam kasqa rurunkunapas!
Chaypiqa llapallanpaqmi kasqa mikuykunapas.
Purun animalkunapas
chaypa ukunpim llantukusqaku.
Alton pawaq animalkunapas
kallmankunapim qesachakusqaku.
Llapallan kawsaqkunapas
chayllawanmi mantienekusqaku.

13 Chayna camaypi waqtapaykuspa mosqochkaspaymi qonqayta
rikururqani hanaq pachamanta huk chuya angel uraykamuchkaqta.
14 Paymi nisyuneqta qayarikuspan nirqa:

Chay sachata kuchuruychik.
Kallmankunatapas qoruruychik.
Rapinkunatapas chutaparuychikyá.
Rurunkunatapas cheqerachiychikyá.
Ayqekuchunkuyá llantuyninpi kaq purun animalkunapas.
Pawarikuchunkuyá kallmanpi kaq alton pawaq animalkunapas.
15 Ichaqa sapiyoqraq kullutaqa
hina pampallapiyá saqeruychik.
Hina chayllapiyá fierro cadenawan wataruychik.
Purun pasto ukupiyá bronce cadenawan wataruychik.
Chaytaqa tuta sullayá nuyuchun.
Purun animalkunawanyá pastota mikuchun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Paypaqa yuyayninyá tikrakuruchun.
Animal hinañayá payqa tanteachun.
Qanchis watapuniyá payqa chayna kachun.
17 Kay sentenciataqa angelkunam qomuchkanku.
Kay castigotaqa chuya angelkunam tanteanakuchkanku.
Lliwmi yachanqaku Alto-altopi Diosqa munaychakusqanta.
Yachanqakum lliw gobiernonpi munaychakusqanta.
Yachanqakutaqmi chay gobiernotaqa
pimanpas munasqanman qoykusqanta.
Yachanqakutaqmi humilde runakunatapas
huk nacionpa jefen kananpaq churaykusqanta.

18 "Ñoqa Rey Nabucodonosormi chaykunataqa mosqorurqani, chaynaqa Beltsasar, qamyá niykuway chay mosqoyniypa imam ninanta. Gobiernoypi kaq yachayniyoq runakunaqa manam atirqakuchu willawayta, qanmi ichaqa willaykuwankiman, qampiqariki kachkan chuya dioskunapa espiritunmi" nispa.
19 Chaymi Beltsasar sutiyoq Danielqa huk rato hukmanyarurqa, mancharikuspanmi pensamientopa intusqan karurqa ichaqa reymi payta nirqa:
"Beltsasar, amayá qamqa mancharikuychu imam mosqorusqaymantaqa chaynataq imam ninanmantapas" nispa.
Hinaptinmi Beltsasarñataq nirqa:
"Señorlláy, imam mosqorusqaykiqa kachun cheqnisuqniki runakunapaqyá, imam ninanpas kachun enemigoyki runakunapaqyá. 20 Qanmi qawachkasqanki hatu-hatun hinaspa raku-raku sachata, chay sachapaqariki puntanpas cielokunakamam chayarusqa chaymi tukuy hinastinmantapas rikupasllaña kasqa. 21 Llaqenkunapas chay sachapaqa sumaqllañam kasqa, rurunkunapas achka-achkataqmi kasqa, chaypiqa kasqataqmi llapallanpaq mikuykunapas, purun animalkuna chay sachapa ukunpi llantukuptinmi kallmankunapipas qesachakusqaku alton pawaq animalkuna. 22 Reynilláy, chay sachaqariki qanmi kanki, wiñaruspam qamqa llumpay atiyniyoq rikurirunki, qampa ancha reqsisqa kaynikiqa cielokunaman hayparuchkaq hinaraqmi llumpayllataña mirarun, munaychakuynikipas tukuy hinastinmantaqmi mastarikurun. 23 Reynilláy, qamqa rikurqankitaqmi huk chuya angel hanaq pachamanta uraykamuspan kayna nisqanta: 'Chay sachata kuchuruspayá chinkarachiychik ichaqa sapiyoqraq kulluntaqa hina pampallapiyá saqeruychik, hina chayllapiyá fierro cadenawan hinaspa bronce cadenawan wataruychik, saqeruychikpas purun pasto ukupitaqyá. Paytaqa tuta sullapas nuyuruchuntaqyá. Payqa qanchis watapuniyá purun animalkunawan pastota mikuchun' nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 “Chaynaqa reynilláy, alto-altopi kaq Diospa decretasqanqa hinaspa
sentenciasqanqa kachkan qam reyniypa contranpim. 25 Reynilláy, qanmi
runakuna ukumanta wischusqa kanki hinaspam purun animalkunawanña
kawsanki, bueyeskunata hinataqmi qamtaqa pastokunataña mikuchisunki,
qamtaqa tuta sullapas nuyusunkim. Reynilláy, chaynam kawsanki
qanchis watapuni, chaymantañam qamqa reqsikunki alto-altopi kaq
Diosqa llapallan runakunapa gobiernonpi munaychakusqanta, payqa
chay gobiernotaqa munasqanmanmi pimanpas qoykunman. 26 Reynilláy,
qamqa uyarirqankitaqmi chay sapiyoq kullutaqa hina pampallapi
saqenankumantapas, chaypa imam ninanqa kaymi: ‘Hanaq Pacha
Dios kay pachapi munaychakusqanta reqsikuptikiñam kutiykachisunki
gobiernoykitaqa. 27 Chaynaqa reynilláy, uyariykuwayá kay consejasqayta,
amaña huchallikuspayá allin kaqkunataña ruray, amaña mana allinta
ruraspayá ñakariqkunamanta llakipayarikuy, ichapas qamqa hina
hawkalla kawsakuwaq unaypaq’ nispa.”

Mosqoynin cumplikurusqanmanta

28 Rey Nabucodonosorman willasqanman hinamá cumplikururqa.
29 Huk watamantañam Babilonia nacion palacionpa qatanpi purichkaspan
30 nirqa: “¡Mayna hatunmi kay Babilonia llaqtaqa! Ñoqapunim hatun
atiyniywan hatarichirqani kay llaqtataqa gobiernoypa capitalnin
kananpaq chaynataq ancha reqsisqa kasqaymanta alabakunaypaq” nispa.
31 Chay rimasqanta manaraqpas tukuykuchkaptinmi hanaq
pachamanta kaynata rimapayamurqa: “Rey Nabucodonosor,
contraykipim kachkan huk decreto, gobiernoykiqa kachkan qanmanta
qechusqañam. 32 Qamqa runakuna ukumanta wischusqam kanki
hinaspam purun animalkunawanña kawsanki, bueyeskunata hinam
qamtaqa pastokunata mikuchisunki, chaynam qamqa kawsanki
qanchis watapuni, chaymantañam qamqa reqsikunki Alto-altopi
Diosqa llapallan runakunapa gobiernonpi munaychakusqanta, payqa
chay gobiernotaqa munasqanmanmi pimanpas qoykunman” nispa.
33 Chay ratollapim cumplikururqa Nabucodonosorpa contranpi
rimarisqan hinaptinmi paytaqa wischurqaku runakuna ukumanta.
Payqa bueyeskuna hinañam pastokunata mikurqa, cuerpontapas tuta
sullam nuyurqa. Paypaqa pelonkunapas ankapa purankuna hinam
wiñarurqa, sillunkunapas wiñarurqa alton pawaq animalkunapa
sillunkuna hinaraqmi.

Rey Nabucodonosorpa sanoyarusqanmanta

34 Chay sentenciawasqan tiempo cumplikuruptinmi ñoqa
Nabucodonosor alto cielota qawarirqani hinaptinmi yuyayniy
huktawan kutiykuwarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi alto-altopi kaq Diosta alabarqani.
Wiña-wiñaypaq kawsaq Diostam yupaycharqani.
Wiña-wiñaypaq Diosmanmi graciasta qorqani.
Paypa munaychakusqanqa wiña-wiñaypaqmi takyanqa.
Payqa runapa tukuy mirayninpim gobiernanqa.
35 Kay pachapi kawsaq llapallan runakunaqa
mana kaq hinallam paypa piensasqanman hinaqa.
Payqa munasqanman hinam ruran hanaq pachapi tropakunawanqa.
Payqa munasqanman hinam ruran kay pachapi *yachaqkunawanqa.
Paypa atiyninpa contranpiqa manam pipas sayarinmanchu.
Paypa imam rurasqanmantaqa manam pipas tapupayanmanchu.

36 Chaypunillamá ñoqamanqa yuyayniy kutiramuwarqa,
gobiernoypas ancha reqsisqa kanaypaqmi kutiykachiwarqa inti
hina sumaqllaña kanchayniyta. Ñoqata maskawanankupaqmi
hamurqaku consejaqniykunapas chaynataq gobiernoypi ancha
reqsisqa runakunapas. Nacionniypi gobiernanaypaq allinta
takyachiwaptinmi ñawpaqmantapas aswan munayniyoqraq karqani.
37 Chayraykum ñoqa Nabucodonosor alabaspay hatunchani Hanaq
Pachapi kaq Reyta, hina paytataqmi yupaychanipas, payqariki tukuy
imakunatapas ruran cheqapman hinam, imam rurasqankunapas
hina allinllataqmi. Payqa humillachinmi hatun tukuq runataqa.

Perqapi qellqa rikurirusqanmanta

5 1 Rey Belsasarmi hatun convidota rurarqa gobiernonpi waranqa ancha
reqsisqa runakunapaq hinaspam paykunawan kuska vinota upyakurqa-
ku. 2 Belsasar vinota upyachkaspanmi kamachikurqa Jerusalen llaqtamanta
apamusqanku qori-qollqe vasokuna apamunankupaq, chay vasokunataqari-
ki abuelon Nabucodonosormi saqueamurqa Jerusalen llaqtapi templomanta
hinaptinmi waqaychananku wasimanta Rey Belsasar chaykunata apachimur-
qa, apachimurqaqa ancha reqsisqa runakunawan, warminkunawan hinaspa
churi wachankunawan upyanankupaqmi. 3 Chaynaqa chay aparachimusqan
qori vasokunataqa saqueamurqaku Jerusalen llaqtapi Diospa templonman-
tam. Chay vasokunapimá reywan upyakurqaku allin reqsisqa runakuna,
upyarqataqmi warminkunapas hinaspa churi wachankunapas. 4 Llapa-
llankumá vinota upyakuspanku hatuncharqaku qorimanta, qollqemanta,
broncemanta, fierromanta, kullumanta hinaspa rumimanta taytachankuta.
5 Hinaptinmi qonqaymanta runapa maki dedonkuna rikuriruspan estucasqa
perqapi qellqayta qallaykurqa, chay perqaqa tarikurqa reypa palacionpi kaq
candeleropa chimpanpim. 6 Chayta rey qawaykuspanmi llumpayllataña huk-
manyarurqa, pensamientopa intusqan kaptinmi manchakuymanta weqawninpi
tullunkunapas kachakuykurqa, moqonkunapas katkatataspanmi takanakurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Hinaptinmi qaparispan qayachimurqa espiritista runakunata, Caldea runakunapi kaq yachaqkunata hinaspa adivinaq runakunata. Paykunatam nirqa:

—Wak qellqata pipas leey atiqqa chaynataq imam ninanta willaykuwaqniyqa sumaqllaña grosella pachawan pachachisqam kanqa, paypa kunkanmanpas wallqachisaq qorimanta collarwanmi, gobiernoypipas payqa kanqa kimsa kaq gobiernaqmi —nispa.

8 Chaynapimá reyta serviq llapallan yachayniyoq runakunaqa paypa ñawpaqninman hamurqaku ichaqa manam mayqanninkupas atirqakuchu chay qawasqanku qellqa leeyta, manataqmi atirqakuchu chaypa imam ninan kasqan reyman willaytapas. 9 Rey Belsasarqa aswanraq mancharikuptinmi uyanpas llumpayllataña hukmanyarurqa. Ancha reqsisqa autoridadkunapas manam ima rurakuytapas atirqakuchu. 10 Reypa qaparisqantawan allin reqsisqa runakunapa qaparisqanta reina uyariruspanmi chay convido salaman yaykuspan nirqa:

—Wiñaypaq kawsakuq rey, amayá qamqa pensamientopa intusqanqa rikuriruychu, amataqyá uyaykipas chaynatañaqa hukmanyaruchunchu. 11 Kay gobiernasqayki nacionpiqa kachkanmiki chuya dioskunapa espiritunpa huntaykusqan runa. Abueloyki Rey Nabucodonosorpa tiemponpim chay runaqa qawachikurqa allin entiendeq kasqanpaq, allin yuyayniyoq kasqanpaq hinaspa dioskuna hina yachayniyoq kasqanpaq. Chayraykum abueloyki Nabucodonosorqa payta churarurqa brujokunapa, espiritistakunapa, Caldea runakunapi kaq yachaqkunapa hinaspa adivinaq runakunapa jefen kananpaq. 12 Chay runapa sutinqariki Danielmi, paytataqmi abueloyki reyqa suticharqa Beltsasarwan, payqariki kasqa admirakuypaq espirituyoqmi chaynataq yachaypapas hinaspa yuyaypapas huntaykusqanmi. Payqa yachantaqmi mosqoykunapa imam ninantapas chaynataq sasa entiendena watuchikunapa imam ninantapas. Payqa atinmanmi sasachakuykuna allichaytapas. Chaynaqa Danieltayá qayamuychik, paymi willasunkichik chay qellqapa imam ninantaqa —nispa.

13 Reypa qayllanman Danielta pusaruptinkum tapurqa:

—¿Qamchu kanki abueloy Rey Nabucodonosorpa Juda nacionmanta preso pusamusqan Daniel? 14 Uyarirqanim qamqa dioskunapa espiritunwan huntasqa kasqaykita, uyarirqanitaqmi qamqa allin entiendeq, yuyaysapa hinaspa llumpay yachayniyoq kasqaykitapas. 15 Ñoqam pusachimurqani ancha yachayniyoq runakunatawan espiritistakunata, paykunataqa pusachimurqani wak qellqata leespanku imam ninantapas willawanankupaqmi ichaqa manam entiendeyta atinkuchu, manataqmi yachankuchu imam ninantapas. 16 Ichaqa uyarisqayman hinaqa qamqariki atiwaqsi imakunapapas imam ninan willakuyta chaynataqsi sasallaña kaqkunatapas allichawaqtaq. Chaynaqa sichum wak qellqata leeykuspa imam ninanta niykuwaptikiqa sumaqllaña grosella pachawanmi pachaykachisqayki, kunkaykimanpas wallqachisqayki qorimanta collarwanmi, gobiernoypipas kimsa kaq gobiernaq kanaykipaqñam churasqayki —nispa.

17 Hinaptinmi Danielñataq reyta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Regaloykikunaqa hina qampaqyá kachun, premio qowanaykitapas hukmanña qoykuy, ichaqa chaywanpas reynilláy, ñoqaqa leeykapusqaykim wak qellqataqa, willaykusqaykitaqmi imam ninantapas.

18 —Alto-altopi kaq Diosmi abueloyki Nabucodonosorta nacionkunapi gobiernachirqa hinaspam payta hatunchaspan kancharichkaqta hinaraq ancha reqsisqata rurarqa. 19 Chaynata hatuncharuptinmi nacionkunapi llapallan runakunapiwan huk rikchaq rimayniyoqkuna katkatataspa payta manchakurqaku, chaynapim runakunataqa munasqanman hina wañurachiqpas otaq kawsachiqpas otaq hatuncharuqpas otaq humillaykachiqpas. 20 Aswanqa orgulloso rikuriruspa sonqonpi hoqarikuruptinmi paytaqa rey kayninmantapas wischururqa, qechururqataqmi ancha reqsisqa kaynintapas. 21 Paytaqa runakuna ukumanta wischuruptinkum rikurirurqa animal hina yuyayniyoqña, purun asnokunawañña kawsaptinmi mikuchirqakupas pastokunataña bueyeskunaman hina, paypa cuerpontaqa tuta sullapas nuyurqam. Chaynaqa payqa karqa alto-altopi kaq Dios llapallan runakunapa gobiernonpi munaychakusqanta reqsikunankamam, reqsikurqataqmi chay gobiernokunataqa munasqanman hina pimanpas Dios qoykusqanta. 22 Chaynaqa Nabucodonosorpa miraynin Rey Belsasar, qampas chaykunata yachachkaspaykim mana humillakurqankichu. 23 Ichaqa aswanraqmi hanaq pachapi kaq Señorpa contranpi hoqarikurunki. Qamqariki paypa templonpi vasokunatapas aparachimuspaykim ancha reqsisqa runakunawan, warmikikunawan hinaspa churi wachaykikunawan vinota upyakuchkanki chay vasokunapi. Hatunchachkankichiktaqmi qollqemanta, qorimanta, broncemanta, fierromanta, kullumanta hinaspa rumimanta taytachaykichikkunatapas. Chay taytachakunaqa mana qawakuqmi, mana uyarikuqmi hinaspapas mana ima musyaqmi, kawsachisuqniki hinaspa tukuy rurasqayki controlaq Diosmanmi ichaqa mana graciasta qorqankichu. 24 Chayraykum paypuni kachamurqa wak qellqaq makitaqa. 25 Wak qellqaqa nichkan: “MENE, MENE, TEKEL, UPARSIN” nispam. 26 Wak qellqapa imam ninanqa kaynam:

MENE ninanqa: Diosmi gobiernasqayki punchawkunata yupaspan puchukarachin, ninanmi. 27 TEKEL ninanqa: Balanzapi pesasuptikim qamqa mana pesoyoq kasqanki, ninanmi. 28 UPARSIN ninanqa: gobiernoyki partesqa karuspam Media lawpi hinaspa Persia lawpi kaqkunaman qosqa kanqa, ninanmi.

29 Chaynata Daniel willaykuptinmi Rey Belsasar kamachikurqa sumaqllaña grosella pachawan Danielta pachachinankupaq chaynataq qorimanta collarwanpas kunkanman wallqachinankupaq hinaspam llapallanman willachirqa Danielqa gobiernonpi kimsa kaq gobiernaq kasqanta.

30 Hina chay tutallapim Caldea lawpi Rey Belsasarta wañurachirqaku. 31 Media lawmanta kaq Rey Darioñam hapikuykurqa chay gobiernotaqa, payqa karqa soqta chunka iskayniyoq watayoqñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leonkunapa machayninman Danielta wischuykusqankumanta

6 1 Rey Dariom tantearurqa pachak iskay chunkan prefectokunata chay
gobiernasqan nacionpi churaruyta. 2 Chay pachak iskay chunkan prefectokunapa hawanpiñataqmi churarqa kimsa kamachikuqkunata, paykunataqa churarqa prefectokunamanta cuentata mañanankupaqmi chaynapi reypa imanpas mana dañasqa kananpaq. Chay kimsantin kamachikuqkunapa hukninmi karqa Daniel. 3 Paymi chay kamachiqmasinkunamantapas hinaspa llapallan prefectokunamantapas ancha reqsisqa rikurirurqa admirakuypaq espirituyoq kasqanrayku. Reyqa tantearurqa nacionninpi tukuy ima kamachiqkunapa jefenpaqña churaruytam. 4 Chayraykum Danielpa kamachiqmasinkunapas hinaspa llapallan prefectokunapas imallatapas maskarqaku chayman hina acusanankupaq ichaqa manam ima faltatapas tarirqakuchu paypa imaynam gobiernasqanpiqa. Payqa confianza runa kaspanmi tukuy imata nanachikuq, manataqmi ima regalotapas yanqamantaqa chaskikuykuqchu. 5 Chayraykum chay runakuna ninakurqaku:

—Kay Danieltaqa manam imamanta acusaytapas atichwanchu aswanqa acusaspaqa-acusachwan diosninpa leyninkunallamantam —nispa.

6 Danielpa kamachiqmasinkunam chay llapallan prefectokunapiwan pasarqaku reypa kasqanman hinaspam payta nirqaku:

—Wiñaypaq kawsakuq Rey Dario, 7 gobiernoykipi tarikuq llapallan kamachikuqkunam llapallan jefekunapiwan, llapallan prefectokunapiwan, consejaqnikikunapiwan hinaspa llapallan gobernadorkunapiwan tanteanakuruniku huk decretota kamachinaykipaq hinaspa chunkay-chunkayta cumplichinaykipaq. Chay decretom ninqa: "Kimsa chunka punchawkamayá ama pipas mañakuchunchu huk diostaqa nitaq huk runatapas, mañakuspaqa-mañakuchunku qam sapallan reynillaykutayá. Pipas mana chayta kasukuqqa leonkunapa kasqan machaymanyá wischusqa kachun" nispa. 8 Reynillayku, chaynaqa kikikipuni decretaykuspayá firmaykuy chaynapi Persia law hinaspa Media law nacionpi leykuna hina manaña yanqachasqa kananpaq —nispa.

9 Chaynapimá chay decretotaqa rey Darioqa firmaykurqa. 10 Chay decreto firmasqa karusqanta Daniel yacharuspanmi wasinman pasakurqa hinaspam altos lawpi cuartonpa ventanankunata kichaykurqa, chay ventanakunaqa qawarqa Jerusalen llaqta lawmanmi. Chaypim payqa qonqarakuykuspan Diosninta alabarqa, mañakuspanmi payman graciasta qorqa. Chaynatam rurarqa kimsa kutikama imaynam ñawpaqmantaraq sapa punchaw rurasqanman hina. 11 Chay contranpi kaq runakunañataqmi huñunakuruspa Danielta tarirurqaku diosnin mañakuchkaqta hinaspa ruegakuchkaqta. 12 Chaypunilla rispankum chay decretasqanmanta nimurqaku:

—Reynillayku, qanmi huk decretota firmaspa kamachikurqanki: "Kimsa chunka punchawkamayá ama pipas mañakuchunchu huk diostaqa nitaq huk runatapas, mañakuspaqa-mañakuchunku ñoqallatayá, pipas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana chayta kasukuqqa leonkunapa kasqan machaymanyá wischusqa kachun" nispa. Reynillayku ¿chaynachu icha manachu?

Hinaptinmi reyñataq nirqa:

—Arí, chaynapunim, chay decretasqayqa Media law hinaspa Persia law nacionpi decretokuna hina manaña yanqachay atinam kanqa —nispa.

13 Chaymi paykuna nirqaku:

—Reynillayku, Juda nacionmanta presokunawan hamuq Danielmi mana respetasunkichu, manataqmi firmasqayki decretotapas payqa kasukunchu aswanqa sapa punchawmi kimsa kutita diosninta mañakun.

14 Chayta Rey Dario uyariykuspanmi llumpayllataña llakikururqa hinaspam yuyaymanarqa Danielta libraykunanpaq, inti seqaykunankamam payqa tukuy imata rurarqa Daniel libraykunanpaq. 15 Aswanqa chay runakunam reypa qayllanman kutispanku kaynata nirqaku:

—Reynillayku, qamqariki sumaqtam yachanki Media law hinaspa Persia law nacionpi leyman hinaqa ima decretopas hinaspa ima kamachikuypas reypa firmasqanña kaspaqa manaña yanqachay atina kasqanta —nispa.

16 Reymi Danielta pusarachimurqa leonkunapa kasqan machayman wischuykunankupaq, manaraq wischuykuchkaptinkum Danielta rey nirqa:

—Mana samaykuspa servisqayki diosnikiyá qamtaqa libraykusunki —nispa.

17 Danielta wischuykuspam hatun rumiwan leonkunapa machayninta wichqarurqaku, reypas anillonwanmi chay rumita sellaykurqa, sellaykurqakutaqmi ancha reqsisqa kamachikuqkunapas chaynapi imapas Danielpa contranpi kaqkunaqa mana yanqachasqa karunanpaq. 18 Reyñataqmi palacionman kutispan cenaytapas mana mikurqachu, tutapas manataqmi puñurqachu, hina tocanankuman hinaqa tocaqkunapas manam hamurqakuchu chay tutaqa, mana puñusqam payqa achikyarurqa. 19 Achikyaruptinmi chaypunilla hatariruspan kallpaylla pasarqa chay leonkunapa kasqan machayman. 20 Chayman chayaruspanmi llakillawanña Danielta qayarqa:

—Kawsaq Diospa serviqnin Daniel, mana samaykuspa servisqayki Diosnikiqa ¿yaqachum leonkunamanta libraykusurqanki? —nispa.

21 Hinaptinmi Danielñataq nimurqa:

—Wiñaypaq kawsakuq reynilláy, 22 Diosniymi angelninta kachamuspan mana imanawananpaq leonkunapa siminta wichqarachirqa. Diosqariki yachanmi ñoqaqa mana huchayoq kasqayta chaynataq qampa qayllaykipiqa ima mana allinpas mana rurarusqayta —nispa.

23 Reymi anchallataña kusikuspan kamachikurqa Danieltaqa leonkunapa kasqan machaymanta horqonankupaq. Danielta horqoruptinkum qawarqaku ima heridallanpas mana kasqanta, payqariki Diosninpim confiakurqa. 24 Rey kamachikuptinmi pusamurqaku Danielta acusaq runakunata, paykunatam warmintinta hinaspa churintinta wischuykurqakum leonkunapa kasqan machayman, manaraqpas pampaman chayaykuchkaptinku leonkuna pawaykuspa tisaparurqa llapallan tullunkupas chamchakunankama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Chaymi Rey Dario apachirqa huk cartata kayna niqta:

Ñoqa rey Dariom munachkani llapallan runakuna, lliw nacionpi
*yachaqkuna, huk rikchaq rimayniyoqkuna hinaspa tukuy kay pachapi
yachaqkuna hawkalla tarikunaykichikta. 26 Kay nacion gobiernasqaypi
llapallan runakunatam decretaspay kamachimuykichik Danielpa
diosninta manchakuywan respetanaykichikpaq.
Payqariki Kawsakuq Diosmi.
Payqariki wiñaypaq takyaq Diosmi.
Paypa gobiernonqa manam haykapipas tukunqachu.
Paypa munaychakusqanqa manam haykapipas puchukanqachu.
27 Payllamiki runakunapa salvaqninqa.
Payllamiki runakunapa libraqninqa.
Payllamiki milagrokunataqa ruran
kay pachapipas hinaspa cielokunapipas.
Payllamiki admirakuypaq kaqkunataqa ruran
kay pachapipas hinaspa cielokunapipas.
Payllamiki leonkunapa mikusqan kananmantaqa
libraykurqa Danieltapas.

28 Danielqa hina allin reqsisqallam karqa Rey Dariopa gobiernasqan tiempopipas chaynataq Persia nacionniyoq Rey Ciropa gobiernasqan tiempopipas.

Mancharikuypaq animalkunata Daniel mosqorusqanmanta

7 1 Babilonia nacionpa reynin Belsasar gobiernay qallarisqan watapim huk tuta Daniel mosqorurqa, camanpi waqtapaykuspanmi pensamientopa intusqan karqa. Rikchariruspanmi imam mosqorusqanta pisi rimayllapi qellqaspan 2 nirqa:

—Ñoqam mosqoyniypi qawachkasqani tukuy hinastinmanta vientokuna pukumuchkaqta, hatun lamar qochapa yakunkunapas kaynaman-waknamanmi hoqarikuchkasqa. 3 Hinaptinmi qonqaymanta tawa manchakuypaq hatun animalkuna lamar qochamanta lloqsimuchkasqa. Chay tawantin animalkunaqa manam kaqllakamachu kasqa. 4 Punta kaq animalmi rikchakusqa huk leonman ichaqa kasqa anka hina raprayoqmi. Chayta qawachkaptiymi chay raprankunata chutarurqaku. Chay leonta pampamanta hatarirachiptinkum runa hinaña iskaynin chakinwan sayarirurqa, payqa runa hina yuyayniyoqñam rikurirurqa.

5 —Iskay kaq animalñataqmi rikchakusqa huklaw waqtan hoqarikuchkaq ukumariman, payqa siminpim kanirayachkasqa kimsa costilla tullukunata. Paytam huk kaqnin nimurqa: “Hatarispaykiyá aychata mikumuy atisqaykikama” nispa.

6 —Rikururqanitaqmi uturunguman rikchakuq manchakuypaq animaltapas, chay animalqa kasqa wasanpi tawa raprayoqmi hinaspa tawa umayoqmi. Paymi atiyniyoq rikurirurqa munaychakunanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7—Chay mosqoyniypiqa rikurqanitaqmi manchakuypaq tawa kaq animaltapas, chay animalqa kasqa puraminti mancharikuypaq llumpay kallpasapam. Kirunkunapas chay animalpaqa kasqa fierromantam hatu-hatunkuna, payqa mikuspanpas pasaypaqtam chamchaparurqa, puchuqnintañataqmi sarupararurqa. Chay animalqa kasqa wakin qawasqay animalkunamantaqa pasaypaq hukmanmi. Chay animalqa kasqa chunka waqrayoqmi. 8 Chay waqrankunata qawarayachkaptiymi chay waqrankuna ukumanta wiñaramurqa taksa waqracha, chay waqracha hatunyananpaqmi kimsa waqrakuna maymi kasqanmanta kiwllusqa karqa. Chay waqrachaqa kasqa runapa ñawin hina ñawiyoqmi, kasqataqmi siminpas llumpay alabakuqllaña.

Wiñaypaq kawsakuqta Daniel qawasqanmanta

9 Revelacionpi qawachkaptillaymi
reypa tiyanankuna churasqa karqa.
Hinaptinmi huknin tiyanapi
wiñaypaq Kawsakuq tiyaykurqa.
Paypaqa pachanpas kasqa
riti hina ruyaq-ruyaqmi.
Paypaqa chukchanpas kasqa
taqsasqa millma hina
ruyaq-ruyaqmi.
Paypaqa tiyananpas kasqa
lenguachkaq nina hinam.
Chay tiyananpa ruedankunapas kasqa
rawrachkaq nina hinam.

10 Nina mayum ñawpaqninmanta lloqsimuspan kallparqa.
Paytaqa waranqantin-waranqantinmi servirqa.
Paypa ñawpaqninpim manaña yupay atina karqa.
Chaynapim cortepi kaqkuna tiyaykurqa.
Hinaptinmi librokuna kichasqa karqa.

11—Chay taksa waqrachapa alabakusqanta hinalla qawachkaptiymi chay waqrasapa animal wañuchisqa karurqa, cuerponpas tisapasqa karuspanmi ninaman wischusqa karqa. 12 Chay wakin animalkunapa munaychakuyninpas qechusqam karqa, ichaqa manam wañurachirqakuchu wañunan punchaw chayamunankama.

13 Revelacionniypi tuta hinalla qawachkaptiymi
qonqaymanta puyukunawan kuska alto cielonta
runapa churinman rikchakuq hamuchkasqa.
Payqa Wiñaypaq Kawsakuqpa kasqanmanmi hamuchkasqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wiñaypaq Kawsakuqpa qayllanmanmi asuykachirqaku paytaqa.
14 Runapa churinman rikchakuqmanmi
qorqa atiyniyoq kananpaq.
Runapa churinman rikchakuqmanmi
qorqa yupaychasqa kananpaq.
Llapallan runakuna, nacionkunam payta servinqaku.
Huk rikchaq rimayniyoqkunapas paytam servinqaku.
Paypa munaychakuyninqa wiñaypaq mana tukuqmi kanqa.
Paypa gobiernonqa mana haykapipas chinkaqmi kanqa.

15 —Chaykunawanmi ñoqa Daniel hukmayaruspay pensamientopa intusqan mancharisqallaña karqani. 16 Chaypi huk kaqnin sayaqman asuykuspaymi payta tapukurqani tukuy chaykunapa cheqap ninanta willaykuwananpaq chaymi payqa tukuy chaykunapa imam ninanta willawarqa: 17 "Chay tawantin hatun animalkunaqa kay pachapi hatarimuq tawa gobiernokunam. 18 Ichaqa Alto-altopi kaq Diospaq sapaqchasqa kaqkunamanmi qosqa kanqa chay gobiernoqa, paykunañam chay gobiernopiqa kanqaku wiña-wiñaypaq" nispa.
19 —Ñoqam yachaykuyta munarqani chay tawa kaq animalqa imam cheqaptapunipas kasqanmanta, chay animalqariki kasqa chay kimsantin animalmantapas hukman rikchayniyoq puraminti mancharikuypaqmi, chay animalqa kasqa fierromanta kiruyoqmi, hinaspa broncemanta silluyoqmi. Payqa mikusqantapas pasaypaqtam chamchaparurqa, puchuqnintañataqmi saruparurqa. 20 Yachaykuytam munarqani chay chunkantin waqrakunamantawan ñawiyoq hinaspa alabakuq simiyoq wiñaramuq waqrachamanta, chay waqracha hatunyananpaqmi kimsa waqrakuna maymi kasqanmanta kiwllusqa karqa. Chay waqrachaqa rikchakapuwarqa wakin waqrakunamantapas aswan hatunkaraymanmi. 21 Qawarqanimá imaynam chay waqrachaqa Diospaq sapaqchasqa kaqkunata guerrawan hapisqanta hinaspa vencerusqanta. 22 Chaynam karqa Wiñaypaq Kawsakuq hamunankama, payñam allin arreglota rurarqa Alto-altopi kaq Diospaq sapaqchasqa kaqkunata, tiempo chayaramuptinmi Diospaq sapaqchasqa kaqkunaña chay gobiernopi karqaku.

23 Hinaptinmi chay willawaqniy niwarqa:

Chay tawa kaq animalqa
kay pachapi hatarimuq tawa kaq gobiernom.
Chay gobiernoqa kanqa
wakinmanta hukman gobiernom.
Chay gobiernoqa tukurunqam kay pachapi kaqkunata.
Chay gobiernoqa saruparunqam tukuy imata.
Chay gobiernoqa tisaparunqam tukuy imata.
24 Chay chunkantin waqrankunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay gobiernonmanta hatarimuq chunka reykunam.
Chay reykunapa qepantañataqmi
pasaypaq hukman rikchayniyoq rey hatarimunqa.
Chay reyqa kimsa reykunatam humillarachinqa.
25 Chay reyqa Alto-altopi kaq Diostam insultanqa.
Payqa Diospaq sapaqchasqakunatam ñakarichinqa.
Chay reyqa tiempokunapas cambiaruytam munanqa.
Chay reyqa leykunapas cambiaruytam munanqa.
Diospaq sapaqchasqa kaqkunapim munaychakunqa.
Chaynataqa kimsa tiempo partenkamam munaychakunqa.
26 Ichaqa cortepi kaqkunam tiyaykunqaku.
Chay reypa munaychakusqantam qechurunqaku.
Paypa munaychakusqantaqa wiñaypaqmi chinkarachinqaku.
27 Kay pachapi gobiernokunapa munaychakuyninpas,
kay pachapi gobiernokunapa atiyninpas,
kay pachapi gobiernokunapa hatun kayninpas
qosqa kanqa Diospaq sapaqchasqa kaqkunamanmi
otaq Alto-altopi kaq Diospa runankunamanmi,
hinaptinmi Diospa gobiernonqa wiña-wiñaypaq takyanqa.
Payllatañam servinqaku
kay pachapi llapallan kamachikuqkunaqa.
Payllatañam kasukunqaku
kay pachapi llapallan kamachikuqkunaqa.

28 —Chay willawaqniy rimapayawayta tukuruptinmi ñoqa Danielñataq llumpayta hukmanyaruspay pensamientopa intusqan karqani ichaqa chaykunataqa sonqollaypi waqaychaspam mana pimanpas willarqanichu.

Carnerotawan chivatota revelacionninpi Daniel rikusqanmanta

8 1 Rey Belsasar kimsa watamanña gobiernachkaptinmi punta revelacionniypa qepanta ñoqa Daniel rikurqani huk revelaciontawan. 2 Chay revelacionniypim kachkasqani reypa *yachanan Susa llaqtapi, chay llaqtaqariki Elam lawpim kachkan, chaypim kachkasqani Ulai sutiyoq mayupa patanpi. 3 Qawarispaymi mayupa patanpi rikururqani huk carnerota, chay carneroqa kasqa iskay waqrayoqmi. Chay waqrankunaqa hatunkama kachkaptinpas huknin waqranmi kasqa hukninmantaqa aswan hatunraq. Chay hatun waqraqa wiñaramurqa huknin waqranpa qepantañam. 4 Qawachkaptiymi chay carneroqa takarqa intipa seqaykunan lawman, norte lawman hinaspa surlawman, manam ima animalpas chay carneropa ñawpaqninpiqa sayayta atirqachu, manataqmi pipas paypa munaychakuyninmantaqa librakuyta atirqachu. Munasqanman hina imatapas ruraspanmi aswan-aswan hatunyarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Qawasqaymanta yuyaymanachkaptiymi intipa seqaykunan lawmanta
pampatapas manaña saruykuspan altollanta pawamuchkasqa huk chiva-
to. Chay chivatoqa kasqa iskaynin ñawinkunapa chawpinpi huk hatun
waqrayoqmi. 6 Chaynapim chay chivatoqa mayu patanpi iskay waqrayoq
rikusqay carneropa kasqankama chayaramuspan kallparqa piñasqallaña
tukuy kallpanwan waqrarunanpaq. 7 Carneropa kasqanman chayarus-
panmi umanwan aparurqa hinaspam pakirurqa chay carneropa iskaynin
waqranta. Chaynapim chay carneroqa manaña sayayta atirqachu chivatopa
ñawpaqninpiqa, chay carnerota pampaman choqaruspanmi saruparurqa.
Manamya pipas karqachu carnerotaqa chay chivatomanta libraykunanpaq.
8 Chay chivatom aswan-aswan munaychakuqña rikurirurqa, ichaqa chayna
atiyniyoqllaña kachkaptinmi chay hatun waqran pakikururqa hinaptinmi chay
waqrapa rantinpi wiñaramurqa tawa waqrakunaña, chay tawantin waqrakuna-
qa tawa lawmanmi qawarqa. 9 Huknin waqramantam wiñaramurqa huk taksa
waqracha, chay waqracham llumpayllataña wiñarurqa surlawman, wiñarurqa-
taqmi intipa qespimunan lawmanpas chaynataq Kuyayllapaq Allpa lawmanpas.
10 Llumpa-llumpaytam wiñarurqa cielokunapi lucerokunapa kasqankama, wakin
lucerokunataqa pampakunamanraqmi wichirichimurqa hinaspam saruparurqa.
11 Lucerokunapa Jefen hinaraq rikuriruyta munaspanmi qechurachirqa sapa pun-
chaw Diosman ofrecesqanku ofrendatapas, santuarionpa kasqanpas pampaman
wikapasqam karqa. 12 Mana kasukuq kasqankuraykum Diospaq sapaqchasqa
tropakunapas hinaspa sapa punchaw Diosman ofrecesqanku ofrendakunapas
paypa makinmanña churasqa karqa, cheqap kaqkunatapas pampakunamanraq-
mi wikaparqa, tukuy ima rurasqanpipas payqa allinpunim lloqsirqa.
13 Uyarichkaptiymi huk chuya angelñataq angelmasinta tapurqa kaynata:
—¿Haykapikamataq kanqa chay qawachisqa kaqkunaqa? ¿Hay-
kapikamataq kanqa sapa punchaw Diosman ofrecesqanku ofrenda
qechurusqanqa? ¿Haykapikamataq kanqa kay mana kasukusqankuray-
ku purmachisqa kaqkunaqa? ¿Haykapikamataq paypa makinman qosqa
kanqa Diospa santuarionqa? ¿Haykapikamataq sarupasqa kanqa chay
lucerokunapas? —nispa. 14 Hinaptinmi huknin angelñataq nirqa:
—Waranqa pachak pichqa chunkan punchawkuna pasanankamam chay
ofrendakunaqa mana ofrecesqachu kanqa tardenpas nitaq tempranonpas,
chaymantañam Diospa santuarionqa huktawan chuyanchasqa kanqa —nispa.
15 Ñoqa Danielmi chay revelacionniypi imam kaqkunata qawach-
karqani hinaspam entiendeykuyta munaspa yuyaymanachkarqani.
Qonqaymantam ñoqapa ñawpaqniypi rikurirurqa runa hina rikchayniyoq
angel. 16 Chaymi uyarirqani Ulai Mayupa patanmanta runa hina:
—Gabriel, chay runaman willay qawasqanpa imam ninanta —nispa
qayakamuqta:
17 Chaynapim payqa ñoqapa kasqaykama asuykamuwarqa, manchakuy-
llawanña qonqoranpa pampaman kumuykuptiymi payñataq niwarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Runapa churin, kay imam qawasqaykiqa kachkan tukupay tiempokunapaqmi —nispa.

18 Hinallaraq pay rimapayawachkaptinmi mana musyakuqña pampaman pakchanpa wichiykurqani chaymi sayarichiwaspan 19 niwarqa:

—Kunanmi willasqayki tukupay tiempokunapi imaynam Diospa piñakuynin kananmanta. 20 Chay iskay waqrayoq carnero rikusqaykiqa Media law hinaspa Persia law nacionpi kaq reykunam. 21 Chay rikusqayki chivatoñataqmi Grecia nacionmanta kaq rey, chay iskaynin ñawinkunapa chawpinpi kaq waqranñataqmi Grecia nacionpi punta kaq rey. 22 Rikurqankitaqmi imaynam chay punta kaq waqran pakiruptin chaypa rantinpiqa tawa waqrakunaña wiñaramusqantapas. Chay huk waqraqariki huk gobiernom, chay gobiernomantam lloqsimunqa tawa gobiernokunaña ichaqa chay tawantin gobiernokunaqa manam punta kaq gobierno hinañachu ancha atiyniyoq kanqa.

23 Chay tawantin gobiernokunapa
munaychakuynin tukuykuchkaptinmi,
chay mana kasukuqkunapa
tukuy mana allin rurasqanku pasaypaqtaña huntaruptinmi
piña-piña uyayoq rey hatarimunqa.
Chay reyqa sacre-sacrem kanqa.
24 Chay reyqa llumpa-llumpay munaychakuqmi rikurirunqa.
Ichaqa manam kikinpa atiyninraykuchu chaynaqa karunqa.
Payqa admirakuypaqtam tukuy imatapas purmachinqa.
Payqa tukuy ima rurasqanpim allinpuni lloqsinqa.
Payqa wañurachinqam kallpasapallaña runakunatapas.
Wañurachinqataqmi Diosllapaqña sapaqchasqa runakunatapas.
25 Sacrellaña kasqanraykum
runakunata engañasqanpas allinpuni lloqsinqa.
Sonqonpi hoqarikuspanmi
hawka kawsakuqkunatapas achkallataña wañurachinqa.
Payqa Kamachikuqkunapa Jefenpa contranpim hatarinqa.
Ichaqa manam runakunapa atiyninwanchu vencesqa kanqa.

26 —Chay tarden hinaspa tempranon imam pasananmanta imam rikusqaykiqa cheqappunim. Ichaqa imam rikusqaykimantaqa amam pimanpas willankichu, chayqa cumplikunqa unay watakunamantañam.

27 Ñoqa Danielqa eqoyaruspaymi achka punchawkuna onqorurqani, chaymantañam allinyaykuspay reypa kaqninkunata huktawan rurarqani, ichaqa muspaypi hinam tarikurqani chay imam rikusqaymanta, chayqariki karqa mana entiendey atinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llaqtamasinkunapaq Daniel mañakusqanmanta

9 1 Asuero sutiyoq reypa churin Dariom Caldea lawpi gobiernayta
qallaykurqa, Rey Darioqariki karqa Media nacionniyoq runakunapa
castanmi. 2 Pay gobiernayta qallarichkaptinmi ñoqa Daniel estudiachkar-
qani Diosmanta willakuq Jeremiaspa libronta, chay libropim rimachkan
Jerusalen llaqtaqa qanchis chunka watapuni purmachisqa kananmanta,
chaynatam Tayta Dios Jeremiasman nirqa. 3 Hinaptinmi ñoqañataq rue-
gakuspay ayunowan Señor Diosta mañakurqani, paytaqa mañakurqani
hawaypi uchpallaña luto pachayoqmi. 4 Chaynaqa yupaychasqay Tayta
Diosta mañakuspaymá huchaykumanta willakurqani kaynata nispa:

—Hatu-hatun manchakuypaq Señor Diosnilláy, qamqariki kasuqnikikunawan
contrato rurasqaykitaqa cumplinkipunim, cumplinkitaqmi kamachikuynikiku-
na kasukuqkunawan rurasqayki contratotapas. 5 Ñoqaykuqa qampa contraykipi
huchallikuruspam llumpa-llumpayta mana allinkunata ruraruniku, mana
kasukuspataqmi kamachikuynikikunatapas hinaspa leynikikunatapas qepancha-
kuruniku. 6 Manam uyarirqanikuchu servisuqniki qanmanta willakuqkunatapas,
paykunaqariki qanmantam willakurqaku ñoqaykupa reyniykumanpas, kama-
chiwaqniykumanpas, abueloykumanpas chaynataq nacionniykupi llapallan
runakunamanpas. 7 Señorllayku, qamllam kanki tukuy imapas allin ruraqqa,
llapallan Judapa castankunam ichaqa kunan hina penqayllapi kachkaniku. Je-
rusalen llaqtapi *yachaqkunapas, tukuy hinastinpi yachaq Israel castakunapas
penqayllapim kachkaniku. Qanmiki ñoqaykutaqa tukuy hinastinman cheqera-
chiwarqankiku qampa contraykipi hatariruspa traicionarusqaykurayku. 8 Dios
Taytallayku, ñoqaykuqariki chayna penqayllapimá kachkaniku reyniykupiwan,
kamachiqniykupiwan hinaspa abueloykupiwan, chaynaqa kachkaniku qampa
contraykipi huchallikurusqaykuraykum. 9 Ichaqa Señor Diosnillayku, qamqariki
llakipayariykuwaspaykikum huchaykutapas pampachaykunki, ñoqaykuqari-
ki chaykunawanmi mana kasurqaykikuchu. 10 Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
manam ñoqaykuqa uyarirqanikuchu imam yachachiwasqaykikutapas chayman
hina kawsanaykupaq, chaykunataqa willachiwarqankiku serviqniki willakuq-
kunawanmi. 11 Israelpa castankunaqa llapallaykum mana kasukurqanikuchu
imam yachachiwasqaykikuta hinaspam qamtaqa manataq uyariytapas munar-
qanikuchu chaymi ñoqaykuqa qampa contraykipi huchallikurusqaykurayku
juramentaspa ñakasqaykiwan ñakasqa kachkaniku, chaytaqariki serviqniki
Moisesmi qellqarqa qosqayki yachachikuykunapi. 12 Chaynaqa qamqa ñam
cumplirunkiña contraykupi Moiseswan qellqachisqaykitaqa chaynataq kama-
chiqniykupa contranpi qellqachisqaykitapas, chaynapim chay hatun desgraciaqa
cumplikurqa Jerusalen llaqtapi, manam chaynaqa rurasqa karqachu haykapipas
kay pachapiqa. 13 Moisespa qellqasqan yachachikuykunaman hinam kay tukuy
desgraciaqa chayaramuwanku chaywanpas, yupaychasqayku Dios Taytalláy,
ñoqaykuqa manam maskarqanikuchu qampa yanapakuynikitaqa, manataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wanakurqanikuchu mana allin rurasqaykumantaqa, cheqap kaqnikikunataqa manam uyariqpas tukurqanikuchu. 14 Chayraykum qam Tayta Diosqa kay mana allinta alistaykuspa ñoqaykuman kachaykamunki. Yupaychasqayku Dios Taytalláy, qamqariki tukuy imapas allin ruraqmi kanki, ñoqaykum ichaqa niwasqaykiku uyariytapas mana munarqanikuchu. 15 Señor Diosnillayku, hatun atiynikiwanmi runaykikunataqa horqomurqanki Egipto nacionmanta, chaynapim qamqa anchallataña reqsichikurqanki kunankama. Chaywanpas ñoqaykuqa huchallikuruspam mana allinta rurarqaniku. 16 Señornillayku, allin ruraq kasqaykiman hinayá Jerusalen llaqtaykipa contranpiqa amaña piñakuyñachu nitaq rabiakuyñachu, chay llaqtapimiki kachkan qampaq sapaqchakusqayki orqopas ichaqa huchaykuraykum hinaspa abueloykupa mana allin rurasqankuraykum chay Jerusalen llaqtamantaqa muyuriqniykupi nacionkuna burlakuchkan, burlakuchkankutaqmi qampa runaykikunamantapas. 17 Chaynaqa Diosnillayku, kunanyá uyariykuway kay serviqnikipa mañakullasqayta hinaspa ruegakullasqayta, qamqa sutillaykiraykuyá favoreceykuy wak purmachisqa santuarioykita. 18 Diosnilláy, kurkuykuspayá uyariykullaway, ñawillaykitapas kichariykuspayá qawariykullaway, arí kaynamá sutikiwan sutichasqa llaqtaqa purmachisqa kachkan. Manam ñoqaykuqa mañakuchkaykiku allin rurasqaykupi confiakuspaykuchu, ñoqaykuqariki confiakuchkaniku ancha llakipayakuq kasqaykipim. 19 Señorlláy, qamqa uyariykuwayá, Señorlláy, pampachaykuwayá. Señorlláy, qamqa sumaqtayá uyariykuway. Qamqa ama demoraspayá ruraykuypuni. Diosnilláy, qamqa kikillaykiraykuyá ama unamuychu, Jerusalen llaqtaykiwan runaykikunaqa sutikiwan sutichasqam kachkan —nispa.

Qanchis chunka semanamanta

20 Yupaychasqay Tayta Diostam hinallaraq rimapayaspay mañakuchkarqani, huchaykunatapas hinaspa llaqtamasiykunapa huchantapas paymanmi willachkarqani, paypaq sapaqchakusqan moqopaqmá ruegakuchkarqani. 21 Chaynata mañakuchkaptiyraqmi Diosman ofrenda ofrecena tardeykuq horata ñoqapa kasqayman pawastin chayaramurqa runaman rikchakuq angel Gabriel hinaspam hapiykuwarqa, hina paytaqmi rikuriykuwarqa chay puntallaraq revelacionniypipas. 22 Entiendechiwananpaqmi rimapayawaspan kaynata niwarqa:

—Daniel, ñoqaqa hamurqani qamta entiendechinaypaqmi. 23 Ruegakuyta qallaykuptillaykiraqmi Diosqa uyariykusurqankiña. Ñoqaqa hamurqani chay uyarisusqaykita qanman willanaypaqmi. Payqariki llumpaytam kuyasunki. Chaynaqa allinta yuyaymanaspayá chay imam qawasqaykimanta entiendenaykipaq uyariway:

24 Qanchis chunka semanam
llaqtamasikikunapaq tanteasqa kachkan.
Diospaq sapaqchasqa Jerusalen llaqtaykipaqpas
hina chaynallam kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayraqmi mana kasukuq kayninkupas tukunqa.
Chayraqmi huchallikuyninkupas taninqa.
Chayraqmi mana allin rurasqankupas
pampachasqa kanqa.
Wiñaypaqñam ruranqaku paykunaqa
allin kaqkunatapas.
Chayraqmi cumplikunqa
revelacionnikipi imam qawasqaykipas.
Chayraqmi cumplikunqa
Diosmanta willakuqkunapa imam willakusqankupas.
Diosllapaqña sapaqchasqam kanqa
Chuyay-chuyay kaqpas.
25 Daniel, kay willasqatayá yachay sumaqta.
Daniel, kay willasqaytayá entiendey sumaqta.
Kamachikuy lloqsimuptinmi
Jerusalen llaqta huktawan hatarichisqa kanqa.
Kamachikuy lloqsimuptinmi
Jerusalen llaqta mosoqmanta perqasqa kanqa.
Chay tiempomanta huk Akllasqa Kamachikuq hamunankamam
pasanqa qanchis semanakuna.
Pasanqataqmi soqta chunka
iskayniyoq semanakuna.
Chay tiempopiñam rurasqa kanqa
Jerusalen llaqtapa plazankuna.
Chay tiempopiñam Jerusalen llaqtapa
yarqankunapas rurasqa kanqa.
Aswanqa sasachakuy tiempokunapiñam
chaykunaqa rurasqa kanqa.
26 Chay soqta chunka iskayniyoq semanakunam pasarunqa.
Hinaptinmi chay Akllasqa Kamachikuq wañuchisqa kanqa.
Mana imayoq kasqanraykum
payqa wañuchisqa kanqa.
Jerusalen llaqtatapas hamuq kamachikuqpa
tropankunam tuñirachinqa.
Chaypi kaq santuariotapas paykunamá tuñirachinqa.
Lloqllapa apamusqan hinam puchukayqa chayaykamuchkanña.
Chayna puchukanankamam kanqa guerraskunallaña
hinaspa Diospa tanteasqan purmachiykunallaña.
27 Chay kamachikuqmi huk semanapuni
achka runakunawan takyaq contratota ruranqa.
Ichaqa chawpi semanallapiraqmi harkakurunqa
Diospaqpas animalkuna wañuchinankuta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa chawpi semanallapiraqmi harkakunqa
Diosmanpas kawsay ofrendakuna qonankuta.
Templopa hawanpipas
purmachina millakuypaq kaqkunatam churanqa.
Chay citasqa purmachiq hamuqpa wañunankamam
chayna churasqaqa kanqa.

Mayu patanpi imam Danielpa rikusqanmanta

10 1 Persia nacionpa reynin Ciro kimsa watamanña gobiernachkaptinmi Beltsasarwan sutichasqa Daniel chaskirqa huk revelacionta, chay cheqap revelacion chaskisqanpiqa paymi qawarqa huk hatun guerramanta. Danielqa entienderqam chay revelacionpa imam ninantapas. Chaytaqa entienderqa huk revelacionpi qawaspañam.

2 Chay punchawkunapim ñoqa Daniel llakisqallaña kachkarqani kimsa semanapuni. 3 Manam mikurqanichu miski mikuykunatapas nitaq aychatapas. Vinotapas manam malliykurqanichu, miski asnaq aceitewanpas manam untakurqanichu chay kimsa semana cumplikunankama. 4 Punta kaq killapa iskay chunka tawayoq punchawninpim ñoqa kachkarqani Tigris sutiyoq hatun mayupa patanpi. 5 Altota qawarispaymi rikururqani linomanta pachayoq runata, paypaqa weqawnin watananpas kasqa qori puromantam. 6 Paypaqa cuerponpas topacio alhaja rumi hinam kasqa, uyanpas kasqa llipyay hina kacharichkaqmi, ñawinkunapas kasqa lenguachkaq nina hinaraqmi, brazonkunawan chakinkunapas lluchkay-lluchkay rurasqa bronce hinam llipipipisqa, rimasqanpas nana-nanaq runakunapa rimasqan hinaraqmi uyarikurqa.

7 Chay revelaciontaqa ñoqallamá rikurqani, ñoqawan kuska kaq runakunaqa manam rikurqakuchu, paykunamanqa hatun mancharikuy yaykuruptinmi ayqekurqaku pakakunankupaq. 8 Ñoqaqa sapallaymi tarikurqani chay hatun revelacionta chaskispayqa, uyaypas ayayaruptinmi ñoqaqa manaña kallpayoq rikurirurqani. 9 Rimasqanta uyariruspaymi qonqoranpa pampaman wichiykurqani. 10 Hinaptinmi huk maki hapiykuwaspan katkatatachkaqta tawanpaman qonqoraykachiwarqa. 11 Paymi niwarqa:

—Diospa kuyasqan Daniel, allinta uyariy kay rimapayasqayta. Hatariyá, ñoqaqariki qanmanmi kachamusqa karqani —nispa.

Chay rimapayawasqanta tukuykuptinmi katkatatastin sayarirurqani. 12 Chaymi payñataq niwarqa:

—Ama manchakuychu Daniel, qanmi Diosnikipa ñawpaqninpi sasallaña kaqkunata entiendeyta munarqanki, paypa ñawpaqninpi humillakusqaykiraykum chay punta kaq punchawmantaraq payqa mañakusqaykita uyarispan kachamuwarqa. 13 Aswanqa Persia nacion nanachikuq angelmi harkaramuwarqa iskay chunka hukniyoq punchaw ichaqa kamachikuq angelkunamanta Miguelmi hamurqa yanapawananpaq, payqariki hamurqa Persia nacionpa reyninkunawan sapallay qeparusqayraykum. 14 Ñoqaqariki hamurqani hamuq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

punchawkunapi imam llaqtamasikikuna pasananmanta willaqmi, chay imam qanman qawachisqayqariki hamuq punchawkunapaqraqmi —nispa.

15 Chaynata rimapayawachkaptinmi pampata qawachkarqani mana rimaqña. 16 Hinaptinmi runaman rikchakuq angel qonqaymanta llapchaykuwarqa simiyta chaymi ñawpaqniypi sayaqta rimapayarqani:

—Taytáy, chay imam qawachiwasqaykim hukmanyarachiwaspan mana kallpayoqta ruraruwan. 17 Taytáy, eqo runallaykiqa ¿imaynataq qanwan rimayman kaynaña mana kallpayoq kachkaspayqa chaynataq samayniypas chinkaruchkaptinñaqa? —nispa.

18 Kallpanchawananpaq chay runaman rikchakuq angel huktawan hapiykuwaspanmi 19 niwarqa:

—Diospa kuyasqan Daniel, amayá qamqa manchakuychu nitaq hukmanyaychu, qamqa aswan-aswanyá kallpanchakuy —nispa.

Chaynata rimapayawachkaptinmi kallpanchakuspay payta nirqani:

—Taytáy, rimapayawayñayá ñamiki kallpanchaykuwankiña —nispa.

20 Paymi niwarqa:

—¿Yachankichum imapaqmi qanman hamusqayta? Kunanqariki kutirisaqñam Persia nacion nanachikuq angelwan peleanaypaq, paywan peleayta tukuruptiyñataqmi hamunqa Grecia nacion nanachikuq angel. 21 Kunanmi nisqayki cheqap kaqmanta rimaq libropi imam qellqasqa kasqanta. Paykunawan peleaptiyqa manam pipas yanapawanchu. Yanapaspaqa-yanapawan Israel nacion nanachikuq Miguel sutiyoq angellam.

11 1 Media nacionniyoq Rey Dario gobiernayta qallarichkaptinmi payta kallpanchaspay waqaycharqani. 2 Kunanmi ichaqa cheqap kaqta yachachisqayki:

Norte lawpi hinaspa surlawpi reykunamanta

—Persia nacionpiqa gobiernanqa kimsa reykunaraqmi, paykunapa qepantañataqmi gobiernananpaq hatarinqa tawa kaq rey, chay reyqa kimsantin reykunamantapas aswan apu-apum kanqa. Chay reymi apullaña kasqanrayku ancha munaychakuqllaña kanqa hinaspam payqa llapallanta hatarichinqa Grecia nacionpa contranpi. 3 Chaymantañataqmi hatarimunqa guerrakunapi anchallaña peleaq rey, llumpay atiywan munaychakuspam imam munasqanta ruranqa 4 ichaqa chayna hatariruspan gobiernachkaptinñataqmi chay gobiernonqa rakinasqa kanqa tawa parteman. Chay reypa munaychakusqanqa manam qosqachu kanqa mirayninkunamanpas, chay gobiernonpas manataqmi kanqa ñawpaq tiemponpi hina ancha atiyniyoqchu. Chaynaqariki kanqa chay gobiernon wichichisqa kasqanraykum hinaspapas manaña mirayninmanta kaq runapa gobiernasqan kasqanraykum.

5 Surlawpi kaq reymi aswan-aswan atiyniyoq kanqa ichaqa paymantapas aswan atiyniyoqraqmi rikurirunqa guerrakunapi anchallaña peleaq reypa tropankunapa huk kaqnin jefen, chay tropakunapa jefenmi munaychakunqa hatu-hatun

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionpiraq. 6 Ichaqa watakunapa pasasqanman hinam paykunaqa iskayninku
huk contratota ruranqaku, surlawpi kaq reypa warmi churinmi casarakunanpaq
rinqa norte lawpi kaq reyman chaynapi chay contrato rurasqankuqa allin tak-
yananpaq. Ichaqa chay warmi churinqa manam munaychakunqachu. Qosanpas
mana munaychakusqanraykum mana takyanqachu. Chay reypa warmi churinqa-
riki pusaqninkunapiwanmi traicionasqa kanqa, traicionasqataqmi kanqa taytan
reypas chaynataq chay tiempopi warmi churinta yanapaqninpas. 7 Ichaqa chay
warmipa huk kaqnin ayllunmi norte lawpi tropakunapa contranpi hatarirunqa,
reypa murallasqa llaqtanman yaykuruspanmi paykunapa contranpi peleaspan
lliwta vencerunqa. 8 Chaynapim chay warmipa ayllunqa Egipto nacionninman
apakunqa chay vencerusqan reypa taytacha-mamachankunatapas, qori-qollqe-
manta alhajankunatapas, norte lawpi reywanqa manañam peleanqachu tumpa
unayneqkama. 9 Chaywanpas norte lawpi kaq reymi hatarinqa surlawpi kaq reypa
nacionninpa contranpi ichaqa mana imayoqmi nacionninman kutirikunqa.

10 —Ichaqa norte lawpi reypa churinkunam guerrapaq alistakuspanku ha-
tarichinqaku nana-nanaq tropakunata, chaynapim paykunaqa lloqlla hinaraq
mastarikunqaku, surlawpi reypa murallasqa llaqtanman chayanankukamam
huktawan paykunaqa guerrawan rinqaku. 11 Norte law tropakunapa cha-
yamusqanwanmi surlawpi reyqa llumpa-llumpayta piñakurunqa hinaspam
lloqsinqa chay nana-nanaq tropakunawan peleaq hinaspam pasaypaqta
vencerunqa. 12 Chay nana-nanaq tropakuna vencerusqanwanmi surlawpi kaq
reyqa llumpa-llumpayta hatunchakunqa, ichaqa achka waranqa tropakuna-
ta wañurachispanpas manam payqa unaypaqchu munaychakunqa. 13 Norte
lawpi reyñataqmi huktawan huñurunqa nana-nanaq ñawpaq tropakunaman-
tapas aswan achkataraq, chaynapim payqa watakuna pasaruptin surlawman
kutirinqa chay nana-nanaq allin armasqa tropankunawan.

14 —Hina chay tiempopim achkaq runakuna hoqarikurunqaku surlaw
reypa contranpi, chay runakunawan kuskataqmi hoqarikurunqaku dañolla
ruraq wakin llaqtamasikikunapas, chaynapim chay qanman qawachisqayqa
cumplikunqa, ichaqa chay llaqtamasikikunaqa manam atinqakuchu imam
munasqanku rurayta. 15 Norte lawpi reymá surlawpi murallasqa llaqtaman
chayarunqa hinaspam chay murallapa qepanpi allpakunata huk hawaqllaman
montonaruspa chay llaqtapi kaqkunata vencerunqa. Surlaw reypa tropanku-
naqa manamá atinqakuchu enemigon tropakuna imaynam harkayta, wakin
akllasqa kallpasapa soldadonkunapas mana kallpayoqñam rikurirunqa. 16 Chay-
naqa chay norte lawmanta hamuq reymi tukuy munasqanta rurakunqa chay
vencerachikuq enemigonkunawan, manam pipas atinqachu paypa contranpi
sayariytaqa. Chay reyqa Kuyayllapaq Allpapiña *yachakuspanmi munaycha-
kunqa, paypaqa makillanpim kanqa chaypi kaqkunapas purmarachinanpaq.
17 Chay reyqa munanqataqmi surlawpi tukuy ima hapikuykuytapas, chaypaqmi
surlawpi reywan huk contratota ruranqa, chay contrato allin lloqsinanpaqmi
warmi churinwanpas casarachinqaraq chay surlawpi reyta, chaynataqariki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ruranqa chay surlawpi reypa gobiernonta yanqacharunanpaqmi, chay tanteas-
qankunaqa manam cumplikunqachu. 18 Chay norte lawpi nacionniyoq reyqa
munapayanqataqmi lamar qochapa patanpi llaqtakunatapas, chaypi *yachaq-
kunatapas guerrawanmi vencerunqa. Ichaqa chay reypa hatunchakuynintaqa
chinkarachinqa tropakunapa huk kaqnin jefenmi hinaspam chay reypa penqay
rurasqankunatapas hina kikillanman kutiykachinqa. 19 Chaynapim chay norte
law reyqa kutikunqa nacionninpi murallasqa llaqtanmanña ichaqa kutichkas-
panmi vencerachikuspan wañurunqa, payqa pasaypaqtañamá chinkarunqa.
20 —Paypa rantinpi hatariq reyñataqmi impuesto cobraqta kachanqa gobiernon-
pa sumaq kaynin takyachinanpaq, ichaqa manapas unay tiempopim chay reytaqa
wañurachinqaku, manamá payqa wañunqa piñanakuypichu nitaq guerrapichu.
21 —Paypa rantinpiñataqmi rey kananpaq hatarinqa huk cheqnipay runa,
ichaqa paytaqa manam reyta hinachu respetowan qawanqaku. Payqariki riku-
riramunqa runakuna hawka kawsakuchkaptinkum, artellawanñam gobiernopa
reynin rikurirunqa. 22 Payqa kallpasapallaña lloqlla hinam vencerunqapuni ene-
migonkuna hatariqtapas, paykunawan kuskam contratota ruraq kamachikuqpas
wañuchisqa kanqa. 23 Chay cheqnipay reyqa contrato ruraqmasinkunatapas enga-
ñarunqam, aslla qatiqniyoq kachkaspanpas payqa gobiernaqñam rikurirunqa.
24 Hawka kawsakuq hinaspa tukuy imapa kasqan lawkunaman yaykuruspanmi
ruranqa taytanpa hinaspa abuelonkunapapas mana rurasqankunata. Payqa sol-
dadonkunamanmi aypunqa guerrawan tukuy ima qechusqanta, aypunqataqmi
qori-qollqe salteasqankutapas. Payqa tanteanqam murallasqa llaqtakunapa con-
tranpipas ichaqa chay tanteasqankunaqa manam unaypaqchu kanqa.
25 Sonqonpi hoqarikuspanmi kallpancharikuspa nana-nanaq tropankuna-
wan rinqa surlaw reypa contranpi. Surlawpi reypas nana-nanaq kallpasapa
tropankunawanmi alistakuykuspa guerraman yaykunqa ichaqa runakunapa
traicionasqan kasqanraykum enemigonkunataqa mana venceyta atinqachu.
26 Paytaqa mesanpi mikuqmasillankunam wañurachinqaku, paypaqariki
nana-nanaq tropankunapas lloqllapa apasqan hinam rikurirunqa, achka-ach-
kallañam soldadonkuna wañurunqa. 27 Chay iskay reykunaqa mana allin
ruranakuyllapi piensaspankum tiyaykunqaku huk mesallapi hinaspam nina-
kunqaku llullakunallata ichaqa yanqapaqmi chaykunataqa rimanakunqaku,
manaraqmiki Diospa señalasqan tiempoqa chayamunqaraqchu. 28 Chay norte
lawmanta hamuq reyqa nacionninmanmi kutikunqa guerrapi qechusqan
qori-qollqekunata aparikuspan, chayna kutistinmi payqa Diospa contratonpa
contranpi hatarinqa, payqa imam munasqankunata ruraruspanmi nacion-
ninman kutikunqa. 29 Ichaqa señalasqa tiempo chayamuptinmi surlawman
huktawan kutirinqa ichaqa chay kutipiqa manam puntapi hinachu vencenqa.
30 Payqa intipa seqaykunan lawmanta buquekunapi hamuq tropakunawanmi
harkasqa kanqa hinaspam hukmanyasqallaña ripukunqa. Diospa contratonpa
contranpi llumpayllataña piñakuruspanmi millakuypaq kaqkunata ruranqa,
huktawanmi payqa Diospa contrato rurasqan qepanchakuqkunata favorecenqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 —Atiyniyoq kasqanraykum Diospa templonpi kaq amparakuna wasipipas
millakuypaq kaqkunata ruranqa, harkakurunqam Diospaq sapa punchaw ani-
malkuna wañuchinankutapas, chaypim churarunqaku purmachiq millakuypaq
kaqtapas. 32 Diospa contraton qepanchakuqkunatam chay reyqa sumaq artella-
wanña rimaspan rantiypaq-rantirunqa, Diosninku reqsiq runakunam ichaqa
kallpanchakuspa ruranqaku. 33 Llapa runakunamanta allin yuyayniyoq kaqku-
nam yachachinqaku achka-achka runakunata ichaqa paykunapa wakinninkum
tiempopa pasasqanman hina guerrapi ñakarispa kañasqa kanqaku, wakinñataqmi
imallankutapas qechurachikuspan preso rinqaku. 34 Ichaqa chayna ñakarichis-
qa kachkaspankum tumpallatapas yanapasqa kanqaku, achkallaña runakunam
artellawanña rimaspa paykunaman hukllawakurunqa. 35 Yachayniyoq wakin
runakunapas humillachisqam kanqaku, chayna ñakarichisqaqa kanqaku metal
chulluchisqa hina chuyanchasqa kanankupaqmi. Paykunaqa mana allinmanta ra-
kisqa kaspankum mana huchayoqña kanqaku. Chaynaqariki tarikunqaku tukupay
tiempo chayamunankamam, chaynam señalasqa kachkan cumplikunanpaq.
36 —Norte nacionniyoq reymi ruranqa tukuy imam munasqanta, hatun-
chakuspanmi kaynata ninqa: "Ñoqaqariki kachkani llapallan dioskunapapas
hawanpim" nispa. Payqa cheqap Diospa contranpipas admirakuypaq kaqku-
natam rimanqa. Payqa tukuy imapim allinllaña lloqsinqa Diospa piñakuynin
wichiykunankama. Diosqariki ruranqapunim imam tanteasqantaqa. 37 Chay
norte nacionniyoq reyqa manam kaqpaqpas hapinqachu abuelonkunapa
diosnintapas, warmikunapa yupaychasqan diostapas nitaq mayqen diostapas.
Payqariki hapikunqa llapallan dioskunamantapas aswan hatunpaqmi. 38 Yu-
paychaspaqa-yupaychanqa murallasqa llaqtakuna yanapaq diostam, chay
diostaqa manam reqsirqakuchu abuelonkunapas. Chay reyqariki chay dios-
tam yupaychanqa qori-qollqewan, sumaq alhaja rumikunawan hinaspa achka
valorniyoq kaqkunawan. 39 Payqa mana yaykuy atina murallasqa llaqtakuna-
tam vencenqa huklaw nacionniyoq runakunapa diosninpa yanapakuyninwan,
premianqataqmi reyninkupaq chaskiq runakunatapas. Chay runakunata
hatunchaspanmi achka runakunapi gobiernaq kanankupaqña churanqa,
chakrakunatapas paykunamanqa yanapasqanmantam parteykarinqa.
40 —Tukupay tiempo chayamuptinmi chay norte lawpi reytaqa guerra-
wan hapirunqa surlawpi kaq rey. Ichaqa chay norte lawpi reymi wayra para
hinaraq mastarikunqa paypa contranpi. Chay norte nacionniyoq reyqariki
pasanqa guerrapaq carretankunawanmi chaynataq sillada tropankunawanmi
hinaspa nana-nanaq buquenkunawanmi, payqa chayarunqa nacionpi lloq-
lla kallpachkaq hinaraqmi. 41 Chay norte nacionniyoq reyqa yaykunqataqmi
Kuyayllapaq Allpamanpas hinaspam wañurachinqa achka-achka runakunata,
Edom nacionniyoq runakunawan Moab nacionniyoq runakunaqa paymán-
tam ayqekunqaku, ayqekunqakutaqmi Amonpa mirayninmanta allin reqsisqa
runakunapas. 42 Achka nacionkunapi munaychakuptinmi Egipto nacionpas
mana lluptinqachu. 43 Payqa hapikuykunqam chay Egipto nacionpa qori-qoll-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qenkunatapas chaynataq ancha valorniyoq kaqkunatapas, Libia nacionniyoq runakunapas Cus nacionniyoq runakunapiwanmi paypa serviqninña rikurirunqaku. 44 Ichaqa intipa qespimunan lawmantawan norte lawmantam uyarirunqa mancharikuypaq noticiakunata, piñakuyllawanñam lloqsinqa tukuy imatapas purmachinanpaq hinaspa achka-achka runakunata wañuchinanpaq. 45 Chay reyqa sumaqllaña carpankunatam sayachinqa lamar qochamanta Diospaq sapaqchasqa Kuyayllapaq Moqoman riq ñanpi, ichaqa chayllapi wañunan tiempo chayaramuptinmi manaña pipas yanapanqachu.

Tukupay tiempopa chayamunanmanta

12 1 —Chay tiempopim rikurimunqa Miguel sutiyoq hatun kamachikuq angel, payqariki llaqtamasikikunata nanachikuq angelmi.

Chay tiempoqa ñakariy tiempom kanqa.
Nacionkunapa rikurisqanmantapas
manam karqachu chayna tiempoqa.
Manataqmá chayna ñakariyqa karqachu
chay tiempokamaqa.
Ichaqa chaywanpas chay tiempopim
llaqtamasikikuna librasqa kanqaku.
Libropi qellqasqa sutiyoqkunam
lliw librakunqaku.
2 Allpapi achkallaña puñuqkunam
rikcharichisqa kanqaku.
Wiñaypaq kawsanankupaqmi
wakinqa kawsarimunqaku.
Wakinñataqmi penqaypaq kawsarimunqaku.
Wiñay mancharikuypaqmi kawsarimunqaku.
3 Yachayniyoq runakunaqa
mana puyuyoq cielokuna hinam kancharinqaku.
Achkallaña runakunata allin ruraymanña pusaqkunaqa
lucerokuna hinam wiñaypaqña kancharinqaku.

4 —Ichaqa Daniel, kay willasqaykunataqa libropiyá wichqaruyña hinaspayá tukupay tiempo chayamunankama selloykuy. Achkallaña runakunam kaymanwakman purinqaku aswan-aswan yachayniyoq karuyta munaspanku —nispa.

5 Ñoqa Danielmi qawarispay rikurqani iskay runakunata, hukninmi sayachkasqa mayupa waklaw chimpanpi, hukninñataqmi sayachkasqa mayupa kaylaw chimpanpi. 6 Hukninmi tapurqa chay mayupa hawanpi sayaq linomanta pachayoq runata:

—¿Haykapitaq cumplikunqa kay admirakuypaq kaqkunaqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Hinaptinmi chay mayupa hawanpi sayaq linomanta pachayoq runa makinkunata altoman hoqarirqa hinaspam kawsaq Diosrayku juraspan nirqa:
—Kaykunaqa cumplikunqa kimsa tiempo partenmantañam, Diospa sapaqchakusqan runakunapa atiynin puchukarachiq runa chinkachisqa kaptinñam tukuy kaykunaqa cumplikunqa —nispa.
8 Chay uyarisqayta mana entiendespaymi payta tapurqani:
—Taytáy ¿imaynataq kanqa tukuy kaykunapa tukupayninqa? —nispa.
9 Hinaptinmi payñataq niwarqa:
—Qamqa pasakuyñayá Daniel. Tukuy kay willasqaykunaqa wichqasqa kaspanmi tukupay tiempokama sellasqa kanqa. 10 Achkallaña runakunam mana allin ruraykunamanta rakikuspa mana huchayoqña rikurinqaku, metal chulluchisqa hinam paykunaqa chuyanchasqa kanqaku. Mana allinlla ruraqkunam ichaqa hina mana allinllata ruranqaku, paykunaqa manam imatapas entiendenqakuchu, entiendenqakuqa yachayniyoq runakunallam. 11 Diosman sapa punchaw animal ofrecena tanirachisqankumantam otaq Diospa templonpi purmachina millakuypaq kaqkunata churasqankumantam pasanqa waranqa iskay pachak isqon chunkan punchawkuna. 12 ¡Mayna kusisqam kanqa pacienciawan waranqa kimsa pachak kimsa chunka pichqan punchawkunakama chayaqqa! 13 Daniel, qamqa punchawnikikuna tukunankama kawsaspayá samakuyña, qamqa puchukay punchawkunapiñam hatarimunki tupaqnikita chaskinaykipaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

OSEASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Oseaspa sutinwan sutichasqam. Pusaq pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi payqa willakurqa norte law Israel nacionpi runakunaman, Oseasqa willakurqa Diosmanta willakuq Amospa qepallantam. Chaylaw nacionpi runakunam Diosninkuta qepanchakuruspanku taytacha-mamachakunataña adorarqaku. Chay huchallikusqanku ancha millakuypaq kasqanta Dios qawachinanpaqmi Oseasta kamachirqa chuchumika warmiwan casarakuspan churiyoq kananpaq. Oseaspa warminmi hukwan tupakuruspan payta saqerurqa, chaywanpas Oseasqa warminta kuyasqanraykum huchankunata pampachaspan reclamarqa. Chaynatam Tayta Diospas ruran runankunata huchankumanta castigaruchkaspapas.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Oseaspa warmin hukwan tupakurusqanmanta (1-3).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel nacionniyoq runakunata Dios castigasqanmanta (4-13).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun runakuna huchankumanta wanakuspaqa Tayta Dioswan amistanankumanta (14).

Oseaspa warminmantawan churinkunamanta

1 [1] Juda nacionpa reyninmi karqa Uzias, paypa qepantañataqmi karqa Acaz, chaymantañataqmi karqa Ezequias. Israel nacionpi reyñataqmi karqa Joaspa churin Jeroboam. Paykunapa gobiernasqan watakunapim Beeri sutiyoq runapa churin Oseasta Tayta Dios rimapayarqa.

[2] Tayta Diosmi Oseaswan rimayta qallarispan nirqa:

—Israel nacionpi runakunaqa hukwan-hukwan kakuq warmi hinam ñoqamanta karunchakurunku. Chaynaqa qampas rispaykiyá casarakamuy hukwan-hukwan kakuq warmiwan. Paypi churikikuna kaqpas maman hinam kanqa —nispa.

[3] Oseasmá casarakurqa Diblaim sutiyoq runapa churin Gomerwan. Paymá wiksayakuruspan wachakurqa qari wawata. [4] Hinaptinmi Oseasta Tayta Dios nirqa:

—Jezreel nispayá sutichay chay wawataqa. Manapas unaymantam castigasaq Rey Jehupa castanta. Chaynataqa rurasaq Jezreel llaqtapi runakunata Rey Jehu wañuchisqanmantam. Chaynapim puchukachisaq Israel nacionta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Chay punchawmi flechana arcota pakipachkaq hina Israel tropakunata tukuparusaq, chaynataqa rurasaq Jezreel sutiyoq qechwapim —nispa.

6 Gomermi huktawan wiksayakuruspan wachakururqa warmi wawata. Chaymi Oseasta Tayta Dios nirqa:

—Paytaqa sutichay Lo-ruhama nispa- yá. Manam llakipayasaqñachu Israel nacionpi runakunataqa. Manam pampachasaqñachu paykunataqa. 7 Ichaqa Juda nacionpi runakunataqa llakipayarisaqmi. Paykunapa yupaychasqanku Tayta Diosmi ñoqaqa kani, chaynaqa paykunataqa ñoqapunim salvasaq. Salvasaqqa manam flechawanchu nitaq espadawanchu nitaq guerrawanchu nitaq caballokunawanchu nitaq caballokunapi silladakunawanchu —nispa.

8 Gomermi Lo-ruhama sutiyoq wawanta anukarurqa hinaspanmi huktawan wiksayakuruspan qari wawata wachakururqa. 9 Hinaptinmi Oseasta Tayta Dios nirqa:

—Chay wawataqa sutichay Lo-ami nispaykiyá. Qamkunaqariki manam kankichik runaykunañachu, ñoqapas manataqmi kani Diosnikichikñachu.

Israelpa castankuna huktawan alli-allin kasqankumanta.

10 Israelpa castankunaqa kanqa
lamar qochapa patanpi aqo hinañam.
Paykunaqa kanqa pipapas
mana yupay atinanñam.
Maypim nisurqankichik:
"Qamkunaqa manam runaykunachu
kankichik" nispa.
Chaypim nisunkichik:
"Qamkunaqa kawsachkaq Diospa churiñam
kankichik" nispa.
11 Chayraqmi Judapa mirayninkunaqa,
chayraqmi Israelpa mirayninkunaqa
hukllaman huñunasqa kanqaku.
Huk kamachikuqllatañam akllanqaku.
Tukuy hinastinmantam kutiykunqaku.
Chay Jezreel sutiyoq punchawqa
ancha hatun punchawmi kanqa.

2 1 Hinaptinmi wawqekichikta ninkichik:
"Diospa runanñam kankichik" nispa.
Chaynataqmi panikichiktapas ninkichik:
"Llakipayasqañam kankichik" nispa.

Israelpa castankuna mana kasukuq kasqanmanta

2 Mamaykichiktayá culpaychik.
Qamkunayá payta culpaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqariki manam warmiyñachu.
Ñoqaqa kani manam qosanñachu.
Amañayá huchapakuypiqa purichunchu.
Amañayá hukwan-hukwanqa puñukuchunchu.
3 Mana chayqa pasaypaq qalallatam saqeruyman.
Nacesqan punchawpi hinam qalallata saqeruyman.
Mana imayoq chunniqta hinam rurarusaq.
Chakisqa allpata hinam rurarusaq.
Yakunayayllamantam wañurachisaq.
4 Manam llakipayarisaqchu wawankunatapas.
Wachapakusqallanmiki paykunapas.
5 Paykunapa mamanqariki hukwan-hukwanmi tupakururqa.
Paykunata wachakuqmi penqaypi karurqa.
Paykunapa mamanqa kaynatam nirqa:
"Pasakusaqyá amigoykunawan.
Paykunaqariki mikunaytawan yakutam qowan.
Paykunaqariki qowanmi millwatawan linotapas.
Paykunaqariki qowanmi aceitetawan tomanaytapas."
6 Chayraykum purinantapas
kichkakunawan qencharusaq.
Chayraykum paypa purinanpa
muyuriqnintapas perqarusaq.
Purinantaqa manaña tarinanpaqmi chinkarachisaq.
7 Amigonkunata qatispanpas manam haypanqañachu.
Amigonkunata maskaspanpas manam tarinqañachu.
Chaymi payqa yuyaymanaspa ninqa:
"Punta kaq qosaymanyá kutikusaq ñoqaqa.
allintam kawsakurqani ñawpaqtaqa.
Manam kunan hinachu karqani paywanqa."

8 Chaywanpas payqa manam reqsikurqachu
trigota, vinota hinaspa aceite qosqaytaqa.
Manam reqsikurqachu Baal sutiyoq taytachaman
ofrecesqan qori-qollqe mirachipusqaytaqa.
9 Chaynaqa cosecha tiempo chayamuptinmi
trigo qosqaytapas kutichikusaq.
Chaynaqa poqosqaña kaptinmi
vino qosqaytaqa kutichikusaq.
Pachakunanpaq millwa qosqaytapas
hoqarikusaqmi.
Pachakunanpaq lino qosqaytapas
hoqarikusaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Amigonkuna qawachkaptinmi
rikurirachisaq qalallata.
Makiymantaqa manam pipas
atinqachu librayta.
11 Qollurachisaqmi tukuy kusikuynintapas.
Qollurachisaqmi hatun fiestankunatapas
chaynataq mosoq killa fiestankunatapas
chaynataq samananpaq kaq punchawkunatapas.
Qollurachisaqtaqmi wakin fiestankunatapas.
12 Uvas plantankunatapas purmarachisaqmi.
Higos sachankunatapas purmarachisaqmi.
Chaykunamantam payqa rimakuq kaynata nispa.
"Kayqariki amigoykunapa pagawasqanmi" nispa.
Chaykunataqa montellatañam rikurirachisaq.
Chaykunataqa purun animalkunawanmi mikurachisaq.
13 Paytaqa Baal sutiyoq taytachakuna
adorasqanmantam castigasaq.
Chay taytachakunaman incienso
kañasqanmantam castigasaq.
Payqa anillonkunawan adornakuykuspam
amigonkunata qatikurqa.
Payqa alhajankunawan adornakuykuspam
amigonkunata qatikurqa.
Chaykunata ruraspanmi
ñoqataqariki qonqaruwarqa.

Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Runakunapaq Diospa kuyakuyninmanta

14 Ñoqam paytaqa "Arí" nichisaq.
Paytaqa chunniqmanmi pusasaq.
Chaypim sonqonta rimapayasaq.
15 Chaymantañam uvas huertantapas kutichipusaq.
Acor qechwatam tikrarusaq
kusikuywan suyana punkumanña.
Chaypim contestawanqa
sipas kayninpi hinaña
hinaspa Egipto nacionmanta
horqomusqaypi hinaña.
16 Chay punchawpiqa
"qosaymi kanki" nispañam niwankichik.
Chay punchawpiqa manam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Patronnilláy" nispañachu niwankichik.
17 Qonqarachiptiymi Baal sutiyoq taytachakunataqa
manaña haykapipas qayakunqachu Israel runakunaqa.

18 Chay tiempopim Israel runakunata favorecespay
purun animalkunawan rurasaq huk contratota.
Chay contratotaqa rurasaqtaqmi
alton pawaq animalkunawanpas.
Chaynataqmi rurasaqtaq
qasqonpa puriq animalkunawanpas.
Chinkachisaqtaqmi kay nacionmanta
runakunapa flechana arconkunatapas,
espadakunatapas chaynataq tukuy guerratapas.
Runaykunaqa hawkallañam kawsakunqakupas.
19 Israel runakuna, wiñaypaqñam casarasqayki.
Leyman hina warmiypaqñam chaskisqayki.
Llakipayaspaymi, kuyapayaspaymi casarasqayki.
20 Tayta Dios kasqayta yachanaykipaqmi casarasqayki.
Mana rakinakunanchikpaqñam casarasqayki.
21 "Chay punchawmi contestasaq" nispam nini.
"Ñoqa Tayta Diosmi contestasaq" nispam nini.
Ñoqam contestasaq cielokunata.
Cielokunam contestanqa kay pachata.
22 Kay pachañataqmi contestanqa trigota.
Contestanqataqmi vinotawan aceitetapas.
Llapallankum contestanqakuJezreeltapas.
23 Allpa pachapim runaykunata
kikillaypaqña tarpusaq.
"Manam llakipayasaqñachu"
nisqaykunatam kunanqa llakipayasaq.
"Manam runaykunañachu kankichik"
nisqaykunatam kunanqa:
"Runaykunañam kankichik" nisaq.
Paykunañataqmi niwanqa:
"Qamllam Diosniyqa kanki" nispa.

Hukwan tupakuruq warminmantawan Oseasmanta

3 1 Tayta Diosmi huktawan niwarqa:
—Hukwan tupakuruchkaptinpas rispaykiyá kuyamuy kuyasqayki warmita. Chaynatam Tayta Diospas kuyan Israelpa mirayninkunataqa. Mana reqsisqanku dioskunata qatichkaptinkupas ñoqaqa paykunataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuyanim. Chaykunata adoranankupaq ñapupasqa uvas pasaskunata munachkaptinkupas paykunataqa kuyanim —nispa.

2 Hinaptinmi chay warmitaqa ñoqapaq rantirqani yaqa soqta onza
qollqewan, pagarqanitaqmi kimsa pachak kimsa chunkan kilo cebadatapas. 3 Chay warmitam ñoqa nirqani: Qamqa ñoqawanmi *yachanki achka
watakuna. Amayá huchapakuychu. Amayá hukwan-hukwanqa tupakuruychu, ñoqapas qamllawantaqmi kasaq —nispa.

4 Achka watakunam Israelpa mirayninkuna kanqa mana reyniyoq hinaspa mana kamachiqniyoq, Diosta adoranankupaqpas manam animalkunata
wañuchinqakuchu, manataqmi kanqachu adoranankupaq pilarkunapas nitaq
*efodwan pachakuq sacerdotepas nitaq taytacha-mamachakunapas. 5 Chaymanta
Israelpa mirayninkuna kutiramuspankum maskanqaku yupaychasqanku Tayta
Diosta. Maskanqakutaqmi reyninku Davidtapas. Tukupay punchawkunapiqa
Tayta Diostañam respetanqaku, respetanqakutaqmi allin kaqkuna qosqantapas.

Israelpa mirayninkunata Tayta Dios qaqchasqanmanta

4 1 Israelpa mirayninkuna, uyariychikyá
Tayta Diospa nisqanta.
Payqa kay nacionpi yachaqkunatam acusachkan kaynata:

Kay nacionpiqa manam pipas rimanñachu cheqap kaqtaqa.
Kay nacionpiqa manam pipas yachanñachu kuyapayakuytaqa.
Manam pipas reqsinchu paypuni cheqap Dios kasqantaqa.
2 Mana penqakuspañam runamasinkutapas ñakanku,
llullakunku, wañuchinku hinaspa suwakunku,
hina chaynallataqmi hukwan-hukwanpas kakunku.
Manaña tukuytam aswan-aswan wañuchinakunku.
3 Chayraykum kay nacionqa
lutoyoq hinaña kachkan.
Kay nacionpi *yachaqkunaqa
mana kallpayoqñam kachkan.
Purun animalkunapas,
alton pawaqkunapas wañuchkanmi.
Lamar qochapi kawsaq
challwakunapas wañuchkanmi.

Sacerdotekunata Tayta Dios qaqchasqanmanta

4 Runaqa amayá atipanakuchunchu runamasinwanqa.
Huk runaqa amayá juzgachunchu runamasintaqa.
Sacerdotewan churanakuq hinam runaykikunaqa.
5 Punchawraq kachkaptinpas
wichiykunkimá qamqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqamanta willakuqpas tutanmi
qanwantaq wichiykunqa.
Qampa mamaykitapas
wañurachisaqmi ñoqaqa.
6 Mana yachayniyoqmi kachkanku runaykunaqa.
Chayraykum chinkachisqa kachkan paykunaqa.
Yachayniyoq kayta wischupakusqaykiraykum
qarqorusqayki sacerdote kaynikimanta.
Kay Diosnikipa yachachikuyninta
qonqarusqaykiraykum
ñoqapas qonqarusaq miraynikikunata.

7 Aswan achkayasqankuman
hinam huchallikurqaku.
Contraypim paykunaqa
chaynata huchallikurqaku.
Chay alabasqallaña kasqankutam tikrarusaq.
Llumpay penqaymanñam chaytaqa tikrarusaq.
8 Runaykunapa huchallikusqanwanmi
paykunaqa mikunku.
Runaykuna mana allin ruranankutam
paykunaqa munanku.
9 Chayraykum runakunatapas castigasaq.
Llapa sacerdotekunata hinam castigasaq.
Imaynam kawsasqankuman hinam castigasaq.
Imam rurasqankuman hinam pagapusaq.
10 Ñoqa Tayta Diosta mana kasuwasqankuraykum
mikuspankupas mana saksanqakuchu.
Ñoqa Tayta Diosta mana kasuwasqankuraykum
huchapakuspankupas mana miranqakuchu.

Taytacha-mamachakunata yupaychasqankumanta

11 Pipas hukwan-hukwan kakuspanqa
mana entiendeqñam rikurirun.
Vinolla aqalla upyakuq runaqa
mana entiendeqñam rikurirun.
12 Runaykunaqa imapas yachayta munaspam
tapukunku kullumanta taytacha-mamachakunata.
Runaykunaqa imatapas adivinaspam
munachkanku tawnakunapas contestananta.
Hukwan-hukwan kakuspam
paykunaqa pantaypiña kachkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosninkumanta karunchakuruspam
hukwan-hukwanña kakurunku.
13 Runaykunaqa orqokunapa puntankunapim
chaykunapaq animalkunata wañuchinku.
Runaykunaqa moqokunapa puntanpim
chaykunapaq inciensota kañanku.
Chaynallatam ruranku allin llantuq
roble sachakunapa ukunpipas.
Chaynallatam ruranku Kiswar sachapa
hinaspa encina sachapa ukunpipas.
Chayraykum warmi churikichikkunapas
huchapakuyllapiña kakunku.
Chayraykum llumchuynikichikkunapas
hukwan-hukwanña kakunku.
14 Ichaqa huchapakusqankumantaqa
manam castigasaqchu warmi churikichikkunataqa.
Ichaqa hukwan-hukwan kakusqankumantaqa
manam castigasaqchu llumchuynikichikkunataqa.
Qarikunapas chaynallamiki
huchapakuq warmikunawan tupakurunkichik.
Taytacha-mamachakunata serviq
huchapakuq warmikunawanmi huñunakunkichik.
Paykunawanmi qamkunaqa animalkunata ofrecenkichik.
Mana entiendeq runakuna kaspaykichikmi
urmaypaq-urmachkankichik.

15 Hukwan-hukwanñam tupakurunkichik
Israelpa castan runakunaqa.
Ichaqa amayá huchallikuchunchu
Juda casta runakunaqa.
Gilgal llaqtamanqa amayá riychikchu.
Bet-aven llaqtamanqa amayá seqaychikchu.
Tayta Diosraykuqa amayá juraychikchu.
16 Chukaru vaquilla hinam Israelpa castankunaqa.
¿Hatun pampakunapiraqchum
michinman Tayta Diosqa?
¿Malta ovejakunata hinaraqchum
michinman paykunataqa?
17 Taytacha-mamachakunatañam adorachkan
Efrainpa mirayninkunaqa.
Chaynaqa saqeruyñayá paykunataqa.
18 Upyakuyta tukuruspapas hinallam huchapakuchkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kamachiqninkupas penqaypaq kaqtam kuyarunku.
19 Rapranpi apachkaq muyuq
wayram aparunqa paykunataqa.
Penqakunqakum taytacha-mamachakunaman
ofrecesqankumantaqa.

Tayta Diosta qepanchakuqkuna castigasqa kanankumanta

5 1 Llapallan sacerdotekuna,
kay rimasqaykunatayá uyariychik.
Israelpa castankuna,
kay rimasqaykunatayá uyariychik.
Reypa castankuna,
kay rimasqaykunatayá uyariychik.
Mizpa lawpi toqlla hina kasqaykichikraykum
qamkunaqa juzgasqa kankichik.
Tabor Moqopi malla hina kasqaykichikraykum
qamkunaqa juzgasqa kankichik.
2 Sitim Qechwapim uchkuta toqorqankichik.
Chayraykum llapallaykichikta corregisqaykichik.
3 Efrainpa castankuna, reqsikichikmi qamkunataqa.
Manam pakasqachu Israelpa castankunaqa.
Efrainpa castankunaqa
huchapakuyllapim kachkankichik.
Israelpa castankunaqa
huchallikuyllapim kachkankichik.
4 Mana allin rurasqaykichikmi mana saqesunkichikchu,
Diosnikichikman kutirikuwanaykichikpaq.
Hukwan-hukwan kakusqaykichikmi mana saqesunkichikchu
ñoqa Tayta Diosta reqsiwanaykichikpaq.
5 Israelpa castankuna, qamkunapa contraykichikpim
sayarirun hatun tukuq kasqaykichik.
Israelpa castankunaqa otaq Efrainpa castankunaqa,
mana allin rurasqaykichikpim wichiykunkichik.
Judapa castankunawan kuskam wichiykunkichik.
6 Ovejaykichikwan vacaykichikwanmi
ñoqa Tayta Diosta maskawankichik.
Qamkunamanta karunchakuruptiymi
mana tariyta maskawankichik.
7 Qamkunaqa wachapakuq hinam
ñoqa Tayta Diosta traicionaruwankichik,
Chayraykum chakraykichikpiwan
kuska mosoq killa fiestapi tukusqa kankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacionpiwan Juda nacion castigasqa kananmanta

8 Gabaa llaqtapiyá
guerrapaq cornetata tocaychik.
Rama llaqtapiyá
guerrapaq cornetillata tocaychik.
Bet-aven llaqtapiyá guerrapaq qapariychik.
Benjaminpa castankunaqa guerramanyá puntaychik.
9 Israelpa ayllunkunamanmi willakuni
cheqaptapuni imam pasananmanta.
Castigasqay punchawqa tukuparusaqmi
Efrainpa castankunata.

10 Chakrakunapi linderokunata miraykachikuq hinam
kanku Juda nacionpi kamachikuqkunaqa.
Ichaqa piñakuyniytam lloqllata hinaraq
kachaykusaq paykunamanqa.
11 Efrainpa castankunaqa ñakarichisqam kachkanku.
Paykunaqa juiciopi sarupasqañam kachkanku.
Paykunaqa yanqakunata qatiyllapim kachkanku.
12 Efrainpa castankunataqa
pacha mikuq puyu hinam tukurusaq.
Judapa castankunataqa
ismuypaqmi-ismurachisaq.
13 Efrain castakuna onqosqanta qawakuykuptinmi,
Juda castakuna heridanta qawakuykuptinmi
Efrainpa castankuna Asiria nacionta rinqaku.
Yanapachikunankupaqmi hatun reyman kachanqaku.
Yaw Efrain castakuna, chay reyqa
manam sanoyachiyta atisunkichikchu.
Yaw Efrain castakuna, chay reyqa
manam heridaykichiktaqa hampisunkichikchu.
14 Efrainpa castankunataqa
leon hinam llikiparusaq.
Judapa castankunataqa
malta leon hinam llikiparusaq.
Paykunata aparikuspaymi pasakusaq ñoqaqa.
Manam pipas librayta atinqachu paykunataqa.
15 Huchankuta reqsikunankukamam
maymi kasqayman kutikusaq.
Maskaqniy hamunankukamam
maymi kasqayman kutikusaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñakaristin maskawanankukamam
ñoqaqa kutikusaq.

Yanqallapaq wanakuy munasqankumanta

6 1 Llaqtamasillaykuna,
Tayta Diosmanyá kutirikusunchik.
Paymi ñoqanchiktaqa llikiparuwarqanchik,
hina paytaqmi sanoyachiwasunchikpas.
Paymi ñoqanchiktaqa heridaruwarqanchik,
hina paytaqmi hampiwasunchikpas.
2 Iskay punchawllapim payqa kawsarichiwasun.
Kimsa kaq punchawpim payqa hatarichiwasun.
Paypa qayllanpiñam ñoqanchikqa kawsasun.
3 Hakuwá Tayta Diosta reqsimusunchik.
Tayta Diosta reqsiypiyá risunchik.
Intiqa mana samaykuspam sapa punchaw lloqsimun.
Chaynam Tayta Diospas ñoqanchikman lloqsimunqa.
Paraqa siemprepunim kay pachaman chayamun.
Chaynam Tayta Diospas ñoqanchikman chayamunqa.
Poqoy parapas allpa nuyuykunanpaqmi chayamun.
Chaynam Tayta Diospas ñoqanchikman chayamunqa.

Tayta Diospa imam nisqanmanta

4 Efrainpa castankuna
¿imatataq qamkunawanqa ruraykusaq?
Judapa castankuna
¿imatataq qamkunawanqa ruraykusaq?
Qamkunapa kuyakuynikichikqa
achikyayta chinkaruq waspiy hinallam.
Qamkunapa kuyakuynikichikqa
achikyayta chakiruq sulla hinallam.
5 Chayraykum qamkunataqa tisapachkaq hina
ñoqamanta willakuqkunawan qaqcharachikichik.
Chayraykum ñoqapa sentencia rimasqayqa
achkiy hina lloqsipusunkichik.
6 Animalkuna wañuchipuwanaykichikmantapas
aswanqa munani kuyapayakuynikichiktam.
Animalkuna lliwta kañapuwanaykichikmantapas
aswanqa munani reqsiwanaykichiktam.

7 Adan hinam runaykunapas mana kasukunchu contratoyta.
Chaypim paykunaqa traicionawanku ñoqata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Galaad lawqa kachkan
mana allin runakunapa *yachanan llaqta hinañam.
Galaad lawqa kachkan
yawarllaña yupikunapa kanan llaqta hinañam.
9 Runakuna wateqachkaq suwakuna
hinam huñunakurun sacerdotekunaqa.
Siquem llaqtaman riq ñanpim
runakunata wañuchinku paykunaqa.
Siquem llaqtaman riq ñanpim
penqaypaq kaqkunata ruranku paykunaqa.
10 Israelpa castankunapim
millakuypaq kaqkunata rikurqani.
Efrainpa castankuna
chaypi huchapakusqantam rikurqani.
Israelpa castankuna
chaypi waqllikusqantam rikurqani.
11 Judapa castan runakuna,
qamkunapaqpas cosecha hinam preparasqa kachkan.
Castiganaypaq punchawmi
qamkunapaqpas preparasqaña kachkan.

7 Runaykunapa suertenta tikraykuyta munaptiymi,
1 Israelpa castankunata hampiykuyta munaptiymi
Efrain castakunapa mana allin rurasqanqa
sutichalla kachkan.
Samaria runakunapa mana allin rurasqankuqa
sutichallam kachkan.
Paykunaqariki llapallankum llullakunku.
Paykunaqa suwakunankupaqmi wasikunaman yaykunku.
Paykunaqa runakunatam callekunapipas salteanku.
2 Manam musyakunkuchu
llapa mana allin rurasqanku yuyasqaytaqa.
Kunanqa tukuy ima mana allin rurasqankum
muyuriykun paykunataqa.
Rikuchkanipunim chay tukuy
ima mana allin rurasqankutaqa.

Reypa contranpi kamachikuqkuna tanteasqankumanta

3 Mana allinta ruraspankum
reyninkuta kusichinku.
Llullakunata rimaspankum
kamachiqninkuta kusichinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Llapallankum hukwan-hukwan tupakurunku.
Llapallankum rupachkaq horno hina rikurirunku.
Chayna rupachkaqtam saqeykun tanta ruraq.
Masa poqonankamam saqeykun tanta ruraq.
5 Reyninchiktam fiesta rurasqan
punchawpi onqorachirqaku.
Kamachikuqkunam llumpayta
tomachispanku onqorachirqaku.
Reyqa paykunatam hapiykurqaraq.
Burlakuqkunatam payqa hapiykurqaraq.
6 Rupachkaq horno hinaraqmi kachkan
paykunapa sonqonqa.
Traicionaq sonqoyoqmi reyman
asuykunku paykunaqa.
Tutan puñukuq tanta ruraq hinaraqmi
kachkan paykunapa jefenqa.
Tukuy tuta kañasqa horno hinaraqmi
traicionpas kununununqa.
7 Paykunaqa llapallankum
horno hinaraq rupachkanku.
Kamachiqninkutapas
horno hinaraqmi chinkachichkanku.
Llapallan reyninkum
wichiykun chaynataqa.
Manam hukllapas
mañakuwankuchu paykunamantaqa.

Diosninkumanta karunchakuq runakunamanta

8 Efrainpa castankunaqa
sapaq runakunawan taqrunasqam kachkanku.
Efrainpa castankunaqa
huklawllan chayasqa tortilla hinam kachkanku.
9 Forastero runakunam paykunapa kallpantaqa tukurun.
paykunam ichaqa mana musyakunkuchu.
Paykunapaqa umankupas soqollañam rikurirun.
paykunam ichaqa mana musyakunkuchu.
10 Hatun tukuyninkum
Israelpa castanpa contranpi sayarirun.
Ichaqa manam yupaychasqanku
ñoqa Tayta Diosman kutirikuwankuchu.
Ichaqa manam yupaychasqanku
ñoqa Tayta Diosta maskawankuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Efrainpa castankunaqa
mana yuyayniyoq paloma hinam kanku.
Efrainpa castankunaqa
mana entiendeq paloma hinam kanku.
Paykunaqa Egipto naciontam yanapananpaq mañakunku.
Paykunaqa Asiria nacionmanmi yanapananpaq rinku.
12 Ichaqa chay nacionman pasaptinkum
paykunapa hawanman mallayta wischuykusaq.
Ichaqa chay nacionman pasaptinkum
alton pasaqkunata hina wichiykachisaq.
Huñunakuyninkupi rimasqankuman hinam
paykunataqa hapirusaq.

13 ¡Ay ñoqamanta karunchakuq runakunaqa
imaynaraq kanqaku!
¡Ay, mana kasuwaqniykunaqa qonqayllatam
puchukarunqaku!
Libraykuyta munaptiypas paykunaqa
contraypim llullallata rimanku.
14 Paykunaqa manam sonqomantachu mañakuwanku.
Paykunaqa camankupa hawanpim qaparkachanku.
Trigopaqwan vinopaqmi heridapakunku.
Paykunaqariki ñoqatam qepanchakuruwanku.
15 Ñoqamiki yachachirqani paykunataqa.
Ñoqamiki kallpancharqani paykunataqa.
Ichaqa contraypim mana allinta
piensarqaku paykunaqa.
16 Kutirispapas paykunaqa
manam alto-altopi Diosmanchu kutirirqaku.
Paykunaqa mana imapaq serviq
flechana arco hinam kachkanku.
Kamachiqninkunapas hatun tukuspa
rimasqankuraykum guerrapi wañurunqaku.
Egipto nacionpim paykunamantaqa burlakunqaku.

Taytacha-mamachakunarayku qaqchachikusqankumanta

8 1 Cornetatayá tocay, enemigom hamuchkan.
Enemigoqa anka hinaraqmi hamuchkan.
Paykunaqa temploypa contranpim hamuchkan.
Runakunam contratoyta mana kasukunkuchu.
Runakunam yachachikuyniyta mana kasukunkuchu.
2 Chaywanpas Israel runakunam qayakuwanku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Diosniykupaqñam reqsikuykiku" nispanku.
3 Israelpa castankunaqa
allin kaqtam wischupakurunku.
Chayraykum paykunataqa
enemigonkuna qatikachanqaku.

4 Paykunaqa mana "arí" nichkaptiymi
reykunata churakuykunku.
Paykunaqa mana yachachkaptiymi
kamachikuqkunata churakuykunku.
Paykunaqa qori-qollqenkumantam
taytacha-mamachakunata rurakuykunku.
Chayraykum paykunaqa puchukarunqaku.
5 Samaria llaqtayoqkuna, millakunim
malta toroman rikchakuq taytachaykichiktaqa.
Chay taytachakunapa contranpim
llumpa-llumpayta piñakuruni ñoqaqa.
¿Haykapikamamá huchayoqllaqa kankichik?
6 Israel castakunamá chaynaqa kachkankichik.
Manam Dioschu Samaria lawpi
malta toroman rikchakuq taytachaqa.
Imagenkuna ruraqllamiki rurarun chaytaqa.
Chayqariki pasaypaq chinkachisqam kanqa.
7 Paykunaqa tumpalla pukumuq
wayrata hinam tarpuypaq-tarpunku.
Ichaqa llumpa-llumpay pukumuq
vientota hinam cosechanqaku.
Manam espiganqachu wiñaq trigonkupas.
Chayraykum harinankupas mana kanqachu.
Ichaqa trigota cosecharuptinkupas
forasterokuna mikuruptinkum mana takyanqachu.
8 Millpurusqa hinam rikurirun
Israelpa castankunaqa.
Mana valeq manka paki hinañam
rikurirun nacionkunapa qawasqanman hinaqa.
9 Asiria nacionman risqankuraykum chaynaqa kachkanku.
Yanqa puriq purun asno hinaraqmi paykunaqa kachkanku.
Efrainpa castankunaqa amigonman pagachkaq hinam
yanapaqnin soldadokunaman pagachkanku.
10 Nacionkunapi soldadokunaman pagaptinkum
paykunataqa huñunarusaq.
Chaywanpas Efrainpa castankunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aswan-aswanmi asllayanqaku.
Hatun rey ñakarichiptinmi
paykunaqa asllayanqaku.

11 “Efrainpa castankunam huchallikunankupaq
altarkunata achkayachirqaku.
Paykunaqa huchallikunanpaqmi
chay altarkunataqa rurakurqaku.
12 Efrainpa castankunapaqmi qellqarqani
achkallaña yachachikuyniyta.
Aswanqa paykunam mana reqsisqankupaq
hapirqaku chaykunata.
13 Ofrecewasqanku aychatapas
mikukunkum paykunaqa.
Ñoqa Tayta Diosmi ichaqa
mana kusikunichu paykunawanqa.
Paykunapa mana allin rurasqankumantam yuyarisaq.
Ñoqaqa paykunapa huchankumantam castigasaq.
Egipto nacionman kutirichispaymi castigasaq.
14 Israelpa castankunaqa unanchaqnintam qonqarun.
Paykunaqa palaciokunatañam rurakurun.
Judapa castankunaqa murallasqa llaqtakunatam
achkallataña rurakurun.
Ichaqa llaqtankunataqa ninawanmi ruparachisaq.
Ichaqa palacionkunataqa ninawanmi tukurachisaq.

Castigomantam Oseas willakun

9 1 Israelpa castankuna,
amayá qamkunaqa kusikuychikchu.
Sapaq runakuna hinaqa
amayá qamkunaqa kusikuychikchu.
Qamkunaqariki hukwan-hukwan tupakuruq
warmi hinam kachkankichik.
Diosnikichikmanta karunchakuruspam
qamkunaqa chayna kachkankichik.
Imaynam huchapakuq warmi chaskin pagonta.
Chaynam qamkunapas chaskikunkichik
erapi kawsaykunata.
2 Israelpa castankunapaqqa
manam erapi granopas haypanqachu.
Israelpa castankunapaqqa
manam uvas sarunapi vinopas haypanqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Uvas aqankupas manam paykunapaqqa kanqachu.
3 Tayta Diospa allpa qosqanpiqa
manam yachanqakuñachu.
Efrainpa castankunaqa
Egipto nacionmanñam kutirinqaku.
Aswanqa Asiria nacionpim
mana mikunanku mikuykunata mikunqaku.
4 Tayta Diosman ofrecenanku vinotapas
manam tallinqakuñachu.
Wañuchipusqanku animalwanpas manañam
payqa contentakunqachu.
Mikusqanku mikuypas aya pampaypi
mikuy hinañam rikurirunqa.
Chaykunata pipas mikuqqa
millakuypaqñam rikurirunqa.
Paykunata kawsachinallanpaqñam
kanqa chay mikuyqa.
Tayta Diospa templonmanqa
manam yaykunqachu chay mikuyqa.
5 ¿Imatataq rurankichik
huñunakunaykichik fiesta punchawpiqa?
¿Imatataq rurankichik
Tayta Diospa hatun fiestan punchawpiqa?
6 Paykunaqa puchukaymantam ayqekunku.
Egipto nacionpim huñunakunqaku.
Menfis llaqtapim pampasqa kanqaku.
Itanam wiñarunqa sumaqllaña qollqenkupipas.
Kichkakunam wiñarunqa paykunapa yachananpipas.

7 Ñam chayaramunña castigasqa kananku punchawkunaqa.
Ñam chayaramunña pagasqa kananku punchawkunaqa.
Israelpa castankunaqa yachanqakumá chaykunataqa.
Diosmanta willakuqkunatapas upapaqmi
qamkunaqa hapinkichik.
Espiritupa yanapakuyninwan rimaqtapas
locopaqmi hapinkichik.
Huchapa intusqan kasqaykichikraykum
chaynataqa piensankichik.
Ancha cheqnikuq kasqaykichikraykum
chaynataqa piensankichik.
8 Efrain castakunaqa Diosniypa contranpim wateqachkanku.
Diosmanta willakuqkunapaqmi toqllata churachkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynapim Diospa templonpipas cheqnisqaña rikurirullanku.
9 Efrain castakunaqa pasaypaqtam pierdekurunku.
Gabaa llaqtapi rurasqankuta hinam rurarunku.
Ichaqa Tayta Diosmi yuyarinqa
chay mana allin rurasqankumanta.
Ichaqa Tayta Diosmi castiganqa
chay huchallikusqankumanta.

Huchankurayku ñakarisqankumanta

10 Tayta Diosmi nin kaynata:
Israelpa castankunataqa
chunniqpi uvasta hinam tarirqani.
Ñawpaq abueloykichikkunataqa
punta ruruq higosta hinam tarirqani.
Ichaqa chay abueloykichikkunaqa
Baal-peormanmi chayarurqaku.
Chay millakuypaq taytachamanmi
paykunaqa qokururqaku.
Chaynapim pasaypaq millakuypaq rikurirurqaku.
Chay kuyasqanku taytacha hinam rikurirurqaku.
11 Efrain castakunapa ancha reqsisqa kayninqa
pawaq animal hinam pawarikunqa.
Manañam warmikunapas wiksayakunqañachu.
Manañam atrazoyoqpas kanqakuñachu.
Manañam wawakunatapas wachakunqakuñachu.
12 Hatunyanankama uywaruptinkupas
qechurusaqmi wawa-churinkutaqa.
¡Ay, imaynaraq kanqaku qepanchakuruptiyqa!
13 Efrainpa castankunaqa rikchakapuwarqa
palmerakunapa kanan sumaqllaña montemanmi.
Paykunaqa rikchakapuwarqa
pastokunapa wiñananpi sumaqllaña palmerakunamanmi.
Ichaqa cheqaptaqa manam chaynachu kasqa.
Runa wañuchiqkunaman churinkunata
pusaqmi paykunaqa kasqa.

14 Dios Taytalláy, imam merecesqankutayá qoykuy.
Paykunataqa mana wachakuqtañayá ruraykuy.
Ñuñunkupipas mana lecheyoqtañayá ruraykuy.

Efrain castakunapa contranpi Tayta Dios piñakusqanmanta

15 Tayta Diosmi nin kaynata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gilgal llaqtapim rurarqaku tukuy mana allinkunataqa.
Chaypim qallaykurqani paykuna cheqniytaqa.
Mana allinkuna rurasqankuraykum
temploymanta wischurusaq paykunataqa.
Llapallan kamachiqninkupas mana kasukusqanraykum
manaña kuyasaqñachu paykunataqa.
16 Efrainpa castankunaqa
onqosqa sacha hinam kachkanku.
Paykunaqa chay sachapa sapin
chakisqa hinam kachkanku.
Paykunaqa chay sacha hina
mana ruruqñam kachkanku.
Wawa-churiyoqña kaptinkupas wañurachisaqmi.
Kuyasqanku wawa-churinkutaqa wañurachisaqmi.

17 Diosniymi paykunataqa wischurunqa.
Mana kasukusqankumantam wischurunqa.
Nacionkunapi yanqa puriqtañam rurarunqa.

Altarkuna tuñichisqa kananmanta

10 1 Israelpa castankunaqa
sumaqllaña wiñaruq uvas hinam.
Paykunaqa kikillanmanta ruruq
uvas sacha hinam.
Aswan-aswan ruruchkaq hina kaspankum
aswanraq altarkunata perqakurqaku.
Chakrankuna sumaqllataña ruruptinmi
taytachankupa pilarninkunataraq allicharqaku.
2 Iskayrayachkanmi Israel castakunapa sonqonqa.
Kunanmi chay culpankumanta paganqaku paykunaqa.
Tayta Diosmi paykunapa altarnintaqa taqmarunqa.
Tayta Diosmi paykunapa pilarnintaqa pakiparunqa.

3 Kunanmi chayraq ninqaku:

Tayta Diostaqa manam respetarqanchikchu.
Chayraykum reyninchikqa mana kapuwanchikchu.
Reyninchik kaspaqa
¿imallatapas rurapuwachwanchikchu?
4 Paykunaqa rimaspapas yanqakunatam rimanku.
Paykunaqa juraspapas yanqamantam juranku.
Yanqallapaqmi contratotapas ruranku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayraykum paykunaqa
kikinkupura pleitokunapi hatarichkanku.
Chakrapa surconkunapi
venenosapa qora hinam hatarichkanku.

5 Bet-aven llaqtapi malta tororaykum Samaria
llaqtayoqkuna mancharisqa kachkanku.
Chay taytachapa sacerdotenkunapiwan
llapa runakunam chaynata waqachkanku.
Chay taytachapa ancha reqsisqa kayninpi
kusikuqkunam waqanqaku.
Paykuna ukumanta huklawman apasqa kaptinmi
llakisqallaña kanqaku.
6 Chay malta toro taytacham
Asiria nacionman apasqa kanqa.
Hatun reyman regalanankupaqmi
chay taytachaqa apasqa kanqa.
Efrainpa castankunam penqaypi kanqaku.
Israelpa castankunam penqaypi kanqaku.
Consejo chaskisqankuraykum penqaypi kanqaku.
7 Samaria llaqtapa reyninqa
chinkachisqam kanqa.
Yakupa hawanpi kaspicha
muyuq hinam
payqa chinkarunqa.
8 Mana allin rurananku alto moqokunapi
capillakunapas chinkachisqam kanqa.
Israel castakunapa huchallikunan moqomiki
karqa chaykunaqa.
Altarninkupa hawanpipas kichkakunañam wiñanqa.
Altarninkupa hawanpipas cardo santokunañam wiñanqa.
Runakunam orqokunata ninqaku:
"Ñoqaykutayá taparuwayku" nispa.
Runakunam moqokunata ninqaku:
"Hawaykumanyá wichiykuy" nispa.

Tayta Diosmi Israelpa castankunata sentencian

9 Tayta Diosmi nin kaynata:

Israelpa castankuna,
Gabaapi imam pasakusqanmantaraqmi
mana dejankichikchu huchallikuytaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana vencey atina kachkaptinkupas
Gabaa llaqtapim guerra hayparurqa
chay mana allin runakunataqa.
10 Qamkunataqa castigasqaykichikmi
munarisqay punchawpi.
Achka-achka runakunam huñunakunqa
contraykichikpi.
Iskay kutipi mana allin rurasqaykichikmantam
castigasqaykichik.

11 Efrainpa castankunaqa
yachachisqa vaquilla hinam kachkankichik.
Efrainpa castankunaqa
trillay gustoyoq vaquilla hinam kachkankichik.
Kunanqa sumaqllaña kunkaykichikmanmi
yugota wataruni.
Qamkunamanqa carretata
chutanaykichikpaqmi wataruni.
Judapa castankunapas takllatam chutankichik.
Jacobpa castankunapas kurpa ñutuqtam chutankichik.

12 Qamkunaqa tarpuchkaq hinayá
allin kaqkunata ruraychik.
Kuyakuq kasqaykichikman hinayá chaskiychik.
Mana yapusqa chakrakunapiyá yapukuychik.
Tiempoña kasqanraykuyá
ñoqa Tayta Diosta maskawaychik.
Para chayamuchkaq hina allin
kaqkunata apamunaykamayá
ñoqata maskawaychik.
13 Qamkunaqa yapuspa tarpuchkaq
hinam mana allinllata rurarqankichik.
Qamkunaqa cosechachkaq hinam
mana allin rurayllata chaskirqankichik.
Qamkunaqa kawsaykuna mikuchkaq hinam
llullallata rimarqankichik.

Qamkunaqariki guerrapaqmi
kikillaykichikpi confiakurqankichik.
Qamkunaqariki guerrapaqmi
nana-nanaq tropaykichikpi confiakurqankichik.
14 Chayraykum runaykikuna ukupiqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaqwallaña kanqa.
Llapallan murallasqa llaqtakunapas
tuñichisqam kanqa.
Bet-arbel llaqtatam Rey Salman
guerrawan puchukarachirqa.
Payqa wawakunatapas
mamantintam tisaparurqa.
15 Betel llaqtayoqkunatapas
chaynapunim pasarusunkichik.
Llumpay mana allin kasqaykichikraykum
chaynapuni pasarusunkichik.
Israel nacionpa reyninqa
pasaypaqtam chinkarunqa.
Payqa achikyamuqtam
pasaypaq chinkarunqa.

Mana kasukuq runankunapaq Diospa kuyakuyninmanta

11 1 Israel runakunatam warmallaraq kaptin kuyarqani.
Churiytam Egipto nacionmanta qayamurqani.
2 Aswan-aswan qayaptiymi
aswan-aswanraq karunchakurqaku.
Baal sutiyoq taytachakunapaqraqmi
animalkunata wañuchipurqaku.
Taytacha-mamachakunapaqraqmi
inciensokunata kañarqaku.
3 Ñoqam yachachirqani
Efrain castakuna puriytaqa.
Marqayniypi apachkaptiypas
manam entienderqakuchu paykunaqa.
Manam entienderqakuchu
ñoqapuni waqaychasqaytaqa.
4 Paykunataqa waskawan hinam chutaykurqani.
Paykunataqa kuyakuyllawanñam chutaykurqani.
Paykunataqa toropa yugonta
uraykachichkaq hinam samaykachirqani.
Ñoqaqa kurkuykuspaymi paykunata mikuchirqani.
5 Egipto nacionman mana kutiqñam kanqaku.
Asiria nacionpa reyninmi kanqa reyninku.
Mana wanakusqankuraykum chaynaqa kanqaku.
6 Yachananku llaqtakunapas
guerrapa tukusqanmi kanqa.
Chay llaqtakunapa punkunpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pakipasqam kanqa.
Kikinkupuni tanteasqankuraykum
kanqaku puchukachisqaqa.
7 Hinallaraqmi ñoqamanta
karunchakuchkanku runaykunaqa.
Alto-altopi kaq Diosta qayakuwaptinkupas
manam hoqarisaqchu ñoqaqa.

8 Efrainpa castankunataqa
¿imaynataq saqeruykichikman?
Israelpa castankunataqa
¿imaynataq qoykuykichikman?
Adma llaqtata hinaqa
¿imaynataq qoykuykichikman?
Zeboim llaqtata hinaqa
¿imaynataq ruraykiman?
Piensaylla-piensaptiypas sonqollaymi tukukun.
Tanteaylla-tanteaptiypas ukullaymi llakirikun.
9 Manam llumpay piñakuyniyman hinachu
rurasaq ñoqaqa.
Manañam puchukachisqaykichikchu
Efrainpa castankunataqa.
Ñoqaqa manam runachu kani aswanqa Diosmi.
Ñoqaqa kani chawpikichikpi kaq Chuya Diosmi.
Manam piñakuywanchu hamusaq qamkunamanqa.

10 Qamkunaqa ñoqa Tayta Diostam qatiwankichik.
Leon hina ñawrawyaptiymi qatiwankichik.
Chaynata qapariptiymi qamkunapa miraynikichikqa
katkatatastin intipa qespimunan lawmanta hamunqa.

11 Alton pawaqkuna hinam katkatatastin
Egiptomanta pawamunqaku.
Palomakuna hinam katkatatastin
Asiria nacionmanta hamunqaku.
Yanapaptiymi wasinkupi huktawan yachanqaku.

Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

Israel castakunapa huchallikusqanmanta

12 Efrainpa castankunaqa llullallata
rimaspam intuypaq-inturuwan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israelpa castankunaqa engañollata
rimaspam muyuypaq-muyuruwan.
Judapa castankunaqa ñoqa
Diosninkumantam karunchakurunku.
Confiakunapaq kachkaptiypas
ñoqa Chuya Diosmantam karunchakurunku.

12 1 Efrainpa castankunaqa wayrallataña
saksaykuq hinam kachkanku.
Paykunaqa llullallaña hinaspa
daño ruraqllañam kachkanku.
Intipa qespimunan lawmanta hamuq wayrata
tukuy punchaw qatikachachkaq hinam kachkanku.
Paykunaqa Asiria nacionwanmi
contratota rurakuykunku.
Paykunaqa aceitekunatam
Egipto nacionman apakunku.

2 Judapa castankunataqa Tayta Diosmi
pleitowan hapirunqa.
Jacobpa castankunataqa mana allin
kawsasqankumantam castiganqa.
Paykunamanqa imam merecesqankuman hinam pagapunqa.
3 Jacobqa mamanpa wiksallanpiraqmi
wawqenta talonninmanta hapirurqa.
Jacobqa hatun runaña kaspanmi
Dioswan peleaspan takyarqa.
4 Angeltapas takyaspam payqa vencerurqa.
llakipayarikunanpaqmi waqaspan mañakurqa.
Diosmi paytaqa Betel lawpi tarirurqa.
Hinaspanmi paytaqa chaypi parlapayarqa.
5 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi parlapayarqa.
Ancha reqsisqa sutiyoq Tayta Diosmi parlapayarqa.
6 Israelpa castankuna,
qamkunaqa Diosnikichikmanyá kutirikuychik.
Qamkunaqa kuyakuywanyá allinta ruraychik.
Diosnikichikpi hapipakuspayá
mana pisiparuspa suyaychik.

7 Negocianteqa suwakuq balanzatam hatallichkan.
Chay runaqa runamasin engañayllatam gustachkan.
8 Efrain castakunam nin kaynata:
"Ñoqaqa mayna apullañam rikuriruni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqaqa llumpay qori-qollqeyoqmi rikuriruni.
Manam pipas musyanqachu
mana allin rurasqaytaqa.
Manam pipas musyanqachu
huchallikusqaytaqa.”
9 Yupaychasqaykichik Tayta Diosmi ñoqaqa kani.
Egiptopi kasqaykichikmantaraqmi Diosnikichik kani.
Tupasqanchik punchawkunapiqa karpakunapim *yacharqankichik.
Kunanpas karpakunapim kawsachisqaykichik.

10 Ñoqamanta willakuqkunamanmi
ñoqaqa rimapayarqani.
Revelacionninkupim
aswan-aswanraq rimapayarqani.
Ñoqamanta willakuqkunawanmi
rikchanachiykunata rimachirqani.
11 ¿Yanqakunalla kaqchu Galaad lawpi runakunaqa?
Arí, yanqakunallam Galaad lawpi runakunaqa.
Torokunatam wañuchipunku Gilgal llaqtapiqa.
Altarninkupas paykunapaqqa
kanqa montonasqa rumikunallam.
Chakrankupa surconpipas kanqa
montonasqa rumikunallam.

12 Jacobmi Aram lawman ayqekurqa.
Israelmi warmirayku llamkarqa.
Warmiraykum oveja michiq karqa.
13 Tayta Diosqa paymanta willakuqwanmi
Egipto nacionmanta horqochimurqa.
Tayta Diosqa paymanta willakuqwanmi
Israelpa castankunata cuidachirqa.
14 Efrainpa castankunaqa
llumpaytam piñarachinku,
chayraykum runa wañuchisqankumanta
culpanqa Señorninku.
Chayraykum insultasqankumanta
kutichipunqa Señorninku.

Israelpa castankunaqa pasaypaq chinkarusqankumanta

13 1 Efrainpa castankuna rimaptinqa
wakin ayllukunam manchakuqku.
Israel ayllukunam Efrainpa castankunataqa respetaqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichaqa Baal sutiyoq taytachata adorasqankuraykum
Efrainpa castankunaqa wañurunku.
2 Kunanpas paykunaqa
aswanraqmi huchallikuchkanku.
Qollqenkutapas chulluchispam
taytachakunata rurakuchkanku.
Munasqankuman hinam yachayllawanña
taytachakunata llaqllakuchkanku.
Paykunamantam runakuna ninku:
"Diospaq animal wañuchiy munaqkunaqa
toro taytachatayá muchachunku."
3 Chayraykum paykunaqa kanqa
achikyamuqta chinkaruq waspiy hinalla.
Chayraykum paykunaqa kanqa
achikyamuqta chinkaruq sulla hinalla.
Paykunaqariki kanqa
eramanta wayrapa apasqan qopa hinallam.
Paykunaqariki kanqa
ventananta lloqsiq qosni hinallam.

4 Yupaychasqaykichik Tayta Diosmi ñoqaqa kani.
Egiptopi kasqaykichikmantaraqmi Diosnikichik kani.
Ñoqallam Diosqa kani.
Amam huk dioskunataqa reqsinkichikchu.
Salvaqnikichikqa ñoqallam kani.
Manam huk diosqa salvasunkichikmanchu.
5 Ñoqam chunniqpi castaykichikta waqaycharqani.
Usyaypa kasqan allpapi castaykichiktam waqaycharqani.

6 Castaykichikman mikuyta qoykuptiymi
paykunaqa saksarurqaku.
Ichaqa saksaykuspankuñataqmi
hatunchakuqllaña rikurirurqaku.
Chayraykum qonqaruwarqaku.
7 Chayraykum qamkunapaqqa
leon hinaña rikurirusaq.
Chayraykum ñanpi wateqaq
uturungu hinaña rikurirusaq.
8 Wawan chinkarachiq ukumari
hinam ñoqaqa lloqsiramusaq.
Ñoqaqa qamkunapa qasqoykichiktam llikiparusaq.
Leon hinam qamkunataqa chayllapi mikurusqaykichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

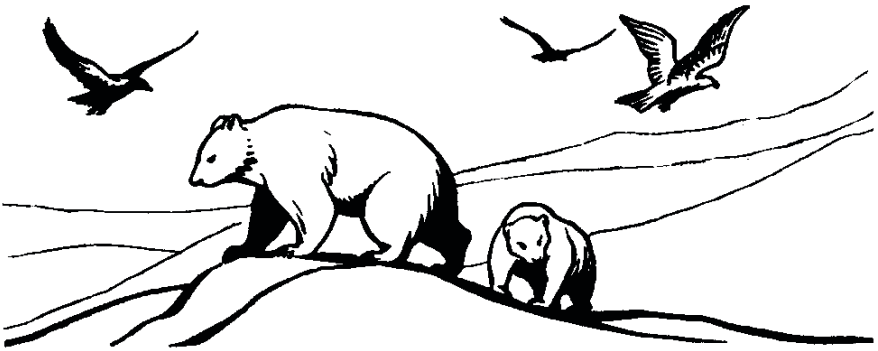

Ukumari (Os 13:8)

Purun animal hinam qamkunataqa tisaparusqaykichik.
9 Israelpa castankuna,
contraypi kasqaykichikraykum
qamkunaqa chinkachkankichik.
Yanapaqnikichik kachkaptiypas
contraypi kasqaykichikraykum
chinkachkankichik.
10 Lliw yachanaykichik llaqtakunapi
salvasuqnikichik reyqa ¿maypimá kachkan?
Jefekunamantam mañakurqankichik reykunata.
Paykunamantam mañakurqankichik kamachikuqkunata.
Chay jefekunaqa ¿maypimá kachkan?
11 Piñakustinmi qorqaykichik reykunataqa.
Piñakustintaqmi qechurqaykichik paykunataqa.

12 Efrain castakunapa mana allin rurasqanqa
apuntasqam kachkan.
Efrain castakunapa huchallikusqanqa
qellqasqam kachkan.
13 Wachakuqnin warmimanqa
chayaramunñam nanayninqa.
Mana musyakuq wawa hinam kachkan
Efrain casta runakunaqa.
Manam yachanchu maman wachakuptin
maynin lloqsimuytapas payqa.
14 ¿Sepulturamantachu librasqaykichik?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Wañuymantachum librasqaykichik?
Yaw wañuy ¿maypitaq kachkan
wañuchiq peste onqoynikiqa?
Yaw sepultura ¿maypitaq kachkan
chinkachiq atiynikiqa?
Manañam llakipayarisaqñachu kay runakunataqa.
15 Wakin plantakunamantapas
allin ruruq planta hinam
Efrainpa castankunaqa.
Intipa qespimunan lawmantam
vientota pukurachimusaq.
Ichaqa chunniq lawmantam
vientota pukurachimusaq.
Toqyamuq yakunkupas chakirunqam.
Pukyu yakunkupas chakirunqam.
Qori-qollqenkutapas qechurachikunqakum.
Kuyayllapaq kapuqninkunatapas qechurachikunqakum.
16 Samaria llaqtayoqkunaqa culpayoqmi kachkanku.
Diosninkuta mana kasuwasqankuraykum
paykunaqa espadawan wañuchisqa kanqaku.
Wawachakunapas pampaman waqtasqam kanqaku.
Wiksayoqkunapas iskayman kakchasqam kanqaku.

Diosman kutirikunankupaq Oseaspa ruegakusqanmanta

14 1 Israelpa castankuna,
yupaychasqanchik Tayta Diosmanyá kutirikuychik.
Qamkunaqa huchaykichikraykum urmaykurqankichik.
2 Tayta Diosman kutikuspayá ruegakuychik.
Kaynatayá qamkunaqa niychik:
"Pampachaykuwaykuyá tukuy mana allin rurasqaykumanta.
Kuyakuywanyá chaskiykuy alabamusqaykuta.
Ofrendata hinayá chaskiykuy alabamusqaykuta.
3 Asiria tropakunaqa manam salvawankuñachu.
Guerrapaq caballoykupas manam yanapawankuñachu.
Rurasqaykutaqa manañam: 'Diosnillayku' nisaqkuñachu.
Dios Taytayku mana piyniyoq warmaqa
qamllapim tarinman llakipayakuytaqa."

Israelpa castankunaqa mosoqmantaña kawsakunankumanta

4 Tayta Diosmi nin kaynata:

Ñoqam pampachasqaykichik

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karunchakuwasqaykichikmanta.
Mana pipapas harkakusqanmi
kuyasqaykichik qamkunata.
Piñakuyniyqa ñam karunchakurunña qamkunamanta.
5 Israelpa castankuna,
sulla hinaraqmi kasaq qamkunapaqqa.
Amanqay hinaraqmi waytarinkichik qamkunaqa.
Libano Montepi sachakuna hinaraqmi
sapikichikpas chutarikunqa.
6 Aceitunas sachapa kallmankuna sumaqllataña
chutarikuchkaq hinaraqmi kankichik.
Libano Montepi cedro sachakuna miskillataña
asnarichkaq hinaraqmi kankichik.
7 Qamkunaqa ñoqapa llantuyniypim
huktawan kankichik.
Trigo hinaraqmi
wiñayta qallaykunkichik.
Uvas sacha hinaraqmi
sumaqllataña waytarinkichik.
Líbano Montepi vino hinaraqmi kankichik.
8 Chayraqmi Efrainpa castankunapas ninkichik:
"Manam imapas qokuwankuñachu
taytacha-mamachakunaqa" nispaykichik.
Ñoqa Tayta Diosmi
runaykunapa mañakuwasqaykichiktaqa contestasqaykichik.
Ñoqa Tayta Diosmi
runaykunataqa waqaychasqaykichik.
Kallmasapallaña cipres sacha
hinam kani qamkunapaqqa.
Ñoqapa yanapakuyllaywanmi
ruruchkaq sacha hina kankichik qamkunaqa.

Oseaspa willakuynin tukusqanmanta

9 Willakusqaytayá entiendechun
yachayniyoq runakunaqa.
Nisqaykunatayá yachachun
entiendeq runakunaqa.
Munasqanman hinam mana pantaqta
kawsachiwanchik Tayta Diosqa.
Allin ruraq runakunaqa chaynatam kawsanku.
Mana kasukuqkunam ichaqa urmarunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JOELPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Joelpa sutinwan sutichasqam. Vidanmanta mana willakuptinpas Joelmi karqa qellqaqninqa. Manataqmi willakunchu ima tiempopim qellqasqa kasqanmantaqa, qellqaspaqa-qellqasqa karqa Persia nacion runakunapa munaychakusqan tiempopim, ichapas pichqa pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptin.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun enteron Israel nacionman manchakusqanku aqarway urukuna chayarunanmanta hinaspa chaypa qepanmanñataq manchakuypaq usyaymanta (1:1-2:11).

Iskay kaq parteñataqmi willakun runankunapaq Diospa imam munasqanmanta. Payqa munan huchankumanta wanakunantam chaynapi paykunata kaqllamanta sayarichispa bendecinanpaq (2:12-3:21).

Cosechakunata Aqarway urukuna tukusqanmanta

1 1 Petuelpa churin Joelwanmi Tayta Dios kaynata nichirqa:

2 ¡Kaytayá uyariychik ancianokuna!
¡Atiendeychikyá nacionpi llapallan *yachaqkuna!
¿Kaynaqa pasarqachu tiempoykichikpi
otaq abueloykichikkunapa tiemponpi?
3 Qamkunaqa willaychikyá churikichikkunaman.
Paykunañataqyá willachunku churinkunaman.
Paykunapas willachunkutaqyá hamuq miraykunaman.
4 Puyu hinaña aqarwaypa
puchusqantam mikururqa
mana raprayoq aqarwaykuna.
Mana raprayoq aqarwaykunapa
puchusqantam mikururqa chikrikuna.
Chikrikunapa puchusqantañataqmi
mikururqa wakin aqarwaykuna.

5 Sinkakuna, rikchaspayá waqaychik.
Vino upyaqkuna lliwyá qapariychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aqarway urukuna (Jl 1:4)

Manaña upyanaykichikpaq kaptinyá qapariychik.
6 Mana yupay atina tropakuna hinam
aqarwaykuna nacionniyta atacaramun.
Leonpa kirunwan kachuruchkaq hinam
plantaykunata mikuramun.
China leon waqonwan kachuruchkaq hinam
plantaykunata tukuramun.
7 Paykunaqa uvas plantallaytapas
pasaypaqtam purmarachinku.
Paykunaqa higos sachallaykunatapas
pasaypaqmi pakiparunku.
Kallmankunatapas qalaturuspam
pampamanraq wischuykunkupas.
Yuraqllatañam rikurirachinku
kallmachankunatapas.
8 Wañukuq qosanmanta waqachkaq
hinayá qaparkachaychik.
Sipasllaraq viuda lutokuchkaq
hinayá qaparkachaychik.
9 Tayta Diospa templonpiqa
manam kanñachu kawsaykunamanta ofrendakunapas.
Tayta Diospa templonpiqa
manam kanñachu ofrecenapaq vinopas.
Waqayllapiñam kachkanku
Tayta Diospa serviqnin sacerdotekunapas.
10 Chakrakunapas purmasqañam kallachkanku.
Allpakunapas lutoyoq hinañam kallachkanku.
Chaynaqa kachkanku kawsaykunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

purmachisqa kasqanraykum.
Chaynaqa kachkanku vinopas
chakirusqanraykum.
Chaynaqa kachkanku aceitepas
pisirusqanraykum.
11 Chakrapi llamkaqkuna,
qamkunaqa muspaypi hinañayá rikuriruychik.
Uvas plantawan llamkaqkuna,
qamkunaqa waqapakuypaqyá-waqapakuychik.
Trigomanta cebadamantayá
waqayllapiña kaychik.
Chinkaruq cosechamantayá
chaynataqa waqaychik.
12 Uvas plantapas
aceitunas sachapiwanmi chakirunña.
Granada sachapas
palmera sachapiwanmi qawirunña.
Manzana sachapas
chakrakunapi lliw sachapiwanmi chakirunña.
Chaynatam llapallan runakunapa kusikuyninpas
chinkarunña.
13 Sacerdotekuna,
qamkunaqa luto pachawanyá churakuychik.
Qamkunaqa qapariyllawanñayá waqaychik.
Altarpi servikuqkuna,
qamkunaqa llakikuymantayá qaparkachaychik.
Diosniypa serviqninkuna,
qamkunaqa hamuspayá luto pachantin puñuychik.
Diosnikichikpa templonpiqa
manam kanñachu kawsay ofrendakunapas.
Diosnikichikpa templonpiqa
manam kanñachu vino ofrendakunapas.

14 Qamkunaqa ayunotayá ruraychik.
Qamkunaqa runakunatayá huñuychik.
Yupaychasqanchik Tayta Diospa templonmanyá
huñumuychik ancianokunata.
Yupaychasqanchik Tayta Diospa templonmanyá
huñumuychik kay nacionpi llapallan *yachaqkunata.
Qamkunaqa Tayta Diostayá qayakuychik allinneqta.
15 ¡Achachalláw imaraq pasakunqa
chay punchawpiqa!

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayaykamuchkanñam
Tayta Diospa castiganan punchawqa.
Chayaykamuchkanñam
Tukuy Atiyniyoq Diospa puchukachiyninqa.
16 Qawachkaptinchikmi mikusqanchiktapas
qechuruwarqanchik.
Diosninchikpa templonpi kusikuypas
pasaypaqñam chinkarapuwanchik.
17 Muhukunapas kurpa ukupim
mana valeqña kachkan.
Kawsay waqaychana wasikunapas
tuñichisqañam kachkan.
Taqekunapas lliki-llikiñam kachkan.
Muhukunapas mana valeqña kasqanraykum
chaynaqa kachkan.
18 Mikunankupaq mana kaptinmi
animalkunapas waqachkanku.
Bueyeskunapas muspaypi hinañam
purillachkanku.
Ovejakunapas yarqaymantam
ñakarillachkanku.

19 Dios Taytalláy,
qamllatam qayakamullayki.
Chunniqpi pastokunatapas
nina ruparusqanraykum
qamtaqa qayakamullayki.
Chakrakunapi sachakunatapas
lenguachkaq nina ruparusqanraykum
qamtaqa qayakamullayki.
20 Chakrakunapi animalkunapas qaparkachaspam
qamta qayakusunki.
Wayqokunapi yakukunapas chakirusqanraykum
animalkunaqa qayakamusunki.
Chunniqpi pastokunatapas nina ruparusqanraykum
animalkunaqa qayakamusunki.

2 1 Tayta Diosmi nin kaynata:

Sion Moqopiyá cornetata tocaychik.
Sapaqchakusqay Moqopiyá
guerrapaq cornetata tocaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kay nacionpi llapallan *yachaqkunayá
katkatataychik.
Ñoqa Tayta Diospa castiganay punchawqa
chayaykamuchkanñam.
Ñoqa Tayta Diospa castiganay punchawqa
hichpaykamuchkanñam.
2 Chay punchawqa kanqa
yanay-yanay tutaykuchkaq punchawmi.
Chay punchawqa kanqa
yanay-yanay puyukunapa kanan punchawmi.

Aqarway urukuna rikuriramusqanmanta

Imaynam achikyamuqta achkiy
mastarikun sumaqllataña,
chaynam kallpasapa tropakuna
mastarikamunqa achkallaña.
Chayna tropakunaqa manam karqachu.
Chaynaqa manam yapatawanqa kanqachu.
3 Paykunapa ñawpaqninta riq ninam
tukuy imata ruparunqa.
Paykunapa qepanta riq lenguachkaq ninam
tukuy imata kañarunqa.
Paykunapa ñawpaqninpi kaqkunaqa kanqa
Eden huertapi kaqkuna hinam.
Paykunapa qepanpi
puchuqkunaqa kanqa
purmachisqa chunniq hinam.
Manam imapas puchunqachu paykunamantaqa.
4 Chay aqarwaykunaqa rikchakun
caballokunamanraqmi otaq caballopi kallpachkaq runamanraqmi.
5 Orqokunata pawaptinpas uyarikun
carretakunapa bulla rurasqan hinaraqmi.
Orqokunata pawaptinpas uyarikun
rastrojo rupachkaq nina hinaraqmi.
Paykunaqa rikchakun guerrapaq
alistakuq kallpasapa tropakunamanraqmi.
6 Runakunapas chay urukunata qawarispaqa
manchakuymantam qewipakunku.
Llapa runakunapa uyanpas
manchakuymantam ayayarunku.
7 Chay urukunaqa valeroso soldadokuna hinaraqmi kallpanqaku.
Guerrapaq tropakuna hinaraqmi perqatapas seqarunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sapakamam rinqaku maynin ñanninkuta.
Mana muyurispam rinqaku maynin purinanta.
8 Chay urukunaqa riqmasinwanqa
manam ñitinakunqachu.
Sapakamam maymi rinanta rinqaku paykunaqa.
Flechakunapa chawpinpim peleankupas paykunaqa.
Suyullaña risqankumantaqa
manam karunchakunkuchu.
9 Paykunaqa kaynaman-waknamanmi
llaqtapipas kallpakachanku.
Paykunaqa murallakunatapas
apurawmanmi seqarunku.
Wasikunatapas seqaruspam suwa hinaraq
ventananta yaykurunku.
10 Ñawpaqninpiqa kay pachapas katkatatanraqmi.
Ñawpaqninpiqa cielokunapas kuyukachanraqmi.
Tutayarunqañam inti-killapas.
Manañam kanchinqachu lucerokunapas.
11 Tropankunapa ñawpaqninpim
rayo hinaraq qaparimun Tayta Diosqa.
Kallpasapallañam kanku
paypa kamachisqanta ruraqkunaqa.
¡Mayna hatunmi
Tayta Diospa castiganan punchawqa!
¡Mayna manchakuypaqmi
Tayta Diospa castiganan punchawqa!
¿Pitaq aguantayta atinman
chay punchawpiqa?

Tayta Diospa llakipayakuyninmanta

12 Tayta Diosmi nin kaynata:

Qamkunaqa tukuy sonqoykichikwanyá
kutirikamuwaychik.
Qamkunaqa ayunowan, waqaywan
hinaspa qapariywanyá kutirikamuwaychik.

13 Qamkunaqa sonqoykichiktayá llikiparuychik.
Amayá pachaykichiktachu llikiparuychikqa.
Yupaychasqanchik Tayta Diosmanyá kutirikuychikqa.
Payqa kuyapayakuspa llakipayakuqllañamiki.
Payqa anaqta piñakuspa llumpay kuyapayakuqllañamiki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa castigaruspanpas llakipayakuykuqmiki.
14 Ichapas kutirimuspan llakipayaykusunkichikman.
Ichapas payqa kawsaykunawan bendeciykusunkichikman.
Ichapas vinokunawanraq bendeciykusunkichikman.
Chaynapichiki chay ofrendakunaqa
yupaychasqanchik Tayta Diospaq kanman.
15 Sion Moqopiyá cornetata tocaychik.
Qamkunaqa ayunotayá ruraychik.
Qamkunaqa runakunatayá huñumuychik.
16 Qamkunaqa paykunata huñuramuspayá
Diospaq sapaqchaychik.
Yuyaqkunatapas ñuñuq wawakunatawanyá huñuramuychik.
Noviopas wasinmantayá lloqsimuchun.
Noviapas puñunanmantayá lloqsimuchun.
17 Tayta Dios serviq sacerdotekunapas
templomanta altarman riqpa chawpinpiyá waqachunku.
Paykunaqa waqaspankum kaynata ninqaku:
Dios Taytallayku, qamqa
pampachaykullawaykuyá runallaykikunataqa.
Asipayasqa kanankupaqqa amayá
kachaykuychu qampa kaqkunataqa.
Amayá watuchimanta hinachu paykunamantaqa
rimakuchunku nacionkunapipas.
¿Imanasqataq nacionkunapiqa tapukunqaku:
"¿Maypitaq kachkan Diosninkuqa?" nispapas?

18 Tayta Diosqa nacionninmantam sientinqa.
Tayta Diosqa runankunamantam llakiparikunqa.
19 Tayta Diosmi runankunamanta llakipayarikunqa.
Paykunata uyariykuspanmi kaynata nimunqa:

Qamkunamanmi trigotapas, vinotapas
hinaspa aceitetapas apachimuchkaykichik.
Saksanaykichikkama mikunaykichikpaqmi
chaykunataqa apachimuchkaykichik.
Harkakuruptiymi runakunapa
mana asipayasqanña kankichik.
20 Norte lawmanta hamuq aqarway urukunatapas
karumanñam qarqorusaq.
Chay urukunataqa
chunniqmanñam qarqorusaq.
Chay urukunapa puntan riqtapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kachi Qochapim heqeparachisaq.
Chay urukunapa qepan hamuqtapas
Mediterraneo Lamar Qochapim heqeparachisaq.
Chay urukunaqa ismuruspam asnarirunqa.

Chayna hatun kaqkunatam payqa rurarurqa.
21 Allpapi *yachaqkuna, ama manchakuspayá kusikuychik.
Qamkunaqa anchallatañayá kusikuychik.
Chayna hatun kaqkunatam Tayta Diosqa rurarurqa.
22 Purun animalkuna, amayá manchakuychikchu.
Chunniqpi pastokunaqa iklliriмuchkanñam.
Llapa sachakunapas rururimuchkanñam.
Higos sachakunawan uvas plantakunapas
rururimuchkan sumaqllatañam.
23 Sion Moqopi *yachaqkuna, qamkunapas kusikuychikyá,
kusikuychikqa yupaychasqanchik Tayta Diospiyá.
Payqariki puntamuq paratapas
tiempollanpim qoykusunkichik.
Puntamuq paratapas hinaspa qepamuq paratapas
ñawpaq hinam qoykusunkichik.
24 Erakunapas kawsaykunawan huntallañam kanqa.
Vino hinaspa aceite waqaychanapas huntallañam kanqa.

25 Ñoqam kutichipusqaykichik
hatun aqarway urukunapa mikurusqantapas.
Ñoqam kutichipusqaykichik
huk rikchaq aqarway urukunapa mikurusqantapas.
Chaynataq chikripa hinaspa
puyu hinaña aqarway urupa mikusqantapas.
Paykunaqariki karqa
contraykichikpi tropaykuna hinaraqmi.
Paykunaqariki karqa
kachamusqay soldadoykuna hinaraqmi.
26 Qamkunaqa saksanaykichikkamam
mikuytapas mikukunkichik.
Hinaspam yupaychasqaykichik ñoqa
Tayta Diostaña alabawankichik.
Ñoqaqariki admirakuypaq kaqkunatam
rurapurqaykichik.
Runaykunaqa manañam haykapipas
penqaypiñachu kankichik.
27 Chaynapim yachankichik

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacionpa chawpinpi kasqayta.
Chaynapim yachankichik
yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta.
Ñoqa hina Diosqa manapuni kasqantam
qamkunaqa yachankichik.
Runaykunaqa manañam haykapipas
penqaypiñachu kankichik.

Chuya Espiritupa hamunanmanta

28 Kaykunapa qepantañataqmi chaqchurimuq hina
lliw runakunaman kachamusaq Espirituyta.
Chaymi qari churikichikpas, warmi churikichikpas
willakunqaku paykunaman nisqayta.
Qamkunamanta kaq yuyaqkunapas
mosqoy qosqaykunatam mosqonqaku.
Qamkunamanta kaq mozokunapas
revelasqaykunatam rikunqaku.
29 Chay punchawkunapim Espirituyta kachamusaq.
Sirvientekunamanwan sirvientakunamanmi kachamusaq.
30 Cielokunapipas admirakuypaq kaqkunatam rurasaq.
Kay pachapipas admirakuypaq kaqkunatam rurasaq.
Qawachisqaykichikmi yawartawan ninata
hinaspa suyullaña hoqarikuq qosnita.
31 Manaraq Tayta Diospa hatun castiganan punchawnin
chayamuchkaptinqa,
manaraq Tayta Diospa manchakuypaq punchawnin
chayamuchkaptinqa,
intipas tuta hinam yanayarunqa.
Killapas yawar hinam pukayarunqa.
32 Ichaqa “Dios Taytalláy” nispa mañakuwaqniytam
ñoqaqa salvaykusaq.
Ñoqa Tayta Diospa prometekusqayman hinam
Sion Moqopi salvaykusaq.
Ñoqa Tayta Diospa prometekusqayman hinam
Jerusalen llaqtapi salvaykusaq.
Qayasqaykunamanta puchuqkunatam
Ñoqa Tayta Diosqa salvaykusaq.

3 1 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Chay punchawkuna chayaramuptinqa,
chay tiempokuna chayaramuptinqa
Juda castakunatam
preso kasqanmanta kutichimusaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalen llaqtapi *yachaqkunatam
preso kasqanmanta kutichimusaq.
2 Ñoqaqa llapallan nacionkunapi yachaq runakunatam
huñurusaq.
PaykunataqaJosafat sutiyoq qechwamanmi
pusarusaq.
Chaypim paykunataqa runaykunarayku juzgasaq.
Israel runaykunaraykum paykunataqa juzgasaq.
Israel runaykunataqariki
tukuy hinastinmanmi cheqerachirqaku.
Paykunaqariki sapakamam
nacionniytapas partinakururqaku.
3 Paykunaqa runaykunapaqmi
suertekunatapas chamqarqaku.
Paykunaqa huk chuchumikapaqmi
qari churinkutapas qoykurqaku.
Paykunaqa vino upyakurunankupaqmi
warmi churinkutapas rantikururqaku.

Nacionkunata Tayta Dios juzgasqanmanta

4 —Chaynaqa Tiro llaqtapi *yachaqkuna, Sidon llaqtapi yachaqkuna hinaspa Filistea runakuna ¿imatataq qamkunaqa ñoqawan munankichik? ¿Imapas merecesqay qoykuwaytachu munachkankichik? ¿Pagoy qoykuwaytachum qamkunaqa munachkankichik? Chayna kaptinqa merecesqaykichiktam apurawman pagaykapusqaykichik. 5 Qamkunaqariki qori-qollqeytapas suwaruwarqankichikmi, munayllapaqña sumaq kapuwaqniykunatapas temploykichikmanmi apaykururqankichik. 6 Qamkunaqa Juda nacionpi *yachaqkunatapas hinaspa Jerusalen llaqtapi yachaqkunatapas *rantikururqankichik Grecia nacionniyoq runakunamanmi, chaynataqa rurarqankichik nacionninkumanta karunchasqa kanankupaqmi. 7 Ichaqa chay rantikurusqaykichik nacionkunamantam paykunataqa horqomusaq, chaynapim merecesqaykichiktaqa qamkunamanña pagapusqaykichik. 8 Qari churikichikkunatapas hinaspa warmi churikichikkunatapas *rantikurusaq Juda castakunamanñam, paykunañataqmi rantikurunqa karupi *yachaq Saba runakunamanña. Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.

9 Nacionkunamanyá kaynata willakuychik:
"Ñoqapaqyá guerrata hatarichiychik.
Valeroso soldadokunatayá hoqarichiychik.
Guerrapi llapallan peleaqkunayá asuykamuchunku.
Guerrapi llapallan peleaqkunayá hamuchunku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Rejaykichiktapas espadamanñayá tikraychik.
Rutunaykichiktapas lanzamanñayá tikraychik.
Eqo runakunapas kallpayoqpaqñayá hapikuychik.
11 Hichpaykupi kaq llapallan nacionkuna,
yanapawanaykikupaqyá qamkunaqa hamuychik.
Qamkunaqa chaypiyá huñunakuychik.
Dios Taytalláy,
chaymanyá pusamuy
valeroso soldadoykikunataqa.
12 Rikcharispayá Josafat Qechwaman
richunku llapallan nacionkunaqa.
Chaypi tiyaykuspaymi muyuriqninpi
llapallan nacionkunata juzgasaq ñoqaqa.
13 Chaynaqa rutunaykichikta hapispayá rutuychik.
Rutuy tiempo chayaramusqanraykuyá rutuychik.
Uraykamuychikyá, uvas sarunaqa
huntallañam kachkan.
Uraykamuychikyá, vino waqaychanaqa
llimpariqñam kachkan.
Llumpay mana allin kasqankuraykum
chaynaqa kachkan.”

14 Nana-nanaq runakunam kachkan
runakunapa suerten decidina qechwapiqa.
Tayta Diospa castiganan punchawqa hichpaykamuchkanñam
runakunapa suerten decidina qechwapiqa.
15 Tutayarunqañam inti-killapas.
Manañam kanchinqachu lucerokunapas.
16 Tayta Diosqa Sion Moqomantam qaparimunqa.
Tayta Diosqa Jerusalen llaqtamantam qayakamunqa.
Cielokunapas kay pachapiwanmi katkatatanqa.
Tayta Diospim runakunaqa amparakunqaku.
Tayta Diospim Israel castakunaqa kallpanchakunqaku.

Juda nacionqa anchallaña bendecisqa kananmanta

17 Chaynapim qamkunaqa yachankichik ñoqaqa
yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta.
Chaynapim qamkunaqa yachankichik
sapaqchakusqay Sion Moqopi *yachasqayta.
Chaynapim Jerusalen llaqtapas
kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqa.
Huklaw llaqtayoq runakunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manañam pasanqañachu chaynintaqa.
18 Chay tiempokunapiqa orqokunamantam
vinopas puririnqa.
Chay tiempokunapiqa moqokunamantam
lechepas kallparinqa.
Juda nacionpa llapallan yarqankunapipas
yakukunam sumaqllataña kallparinqa.
Ñoqa Tayta Diospa temploymantapas
toqyaq yakum lloqsinqa.
Sitim sutiyoq qechwata *parqonanpaqmi
chaymantaqa yaku lloqsinqa.
19 Egipto nacionqa purmachisqañam rikurirunqa.
Edom nacionqa purmachisqa chunniqñam rikurirunqa.
Juda casta runakunata
ñakarichisqankuraykum chaynaqa kanqaku.
Paykunaqariki Juda nacionpim
mana huchayoqkunata wañuchirqaku.
20 Ichaqa Juda nacionqa wiñaypaqmi
runakunapa *yachasqan kanqa.
Jerusalen llaqtaqa wiña-wiñaypaqmi
runakunapa yachasqan kanqa.
21 Manaraq pampachasqay runa wañuchiqkunatam
huchankumanta ñoqaqa pampachasaq.
Ñoqa Tayta Diosqa Sion Moqopim yachakusaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

AMOSPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Amospa sutinwan sutichasqa librom. Amosqa karqa Juda nacionpi huk kaqnin llaqtachamanta kaqmi, payqa karqa animal michikuqllam. Paytam Tayta Dios kamachirqa norte law Israel nacionpi runakunaman willamunanpaq. Amosqa predicarqa yaqa pusaq pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi. Norte lawpi runakunaqa anchallatañam apuyarurqaku, chaywanpas Diospa kamachisqanpa contranpim rurarqaku. Paytaqa hawa sonqollam adoraqku. Serviciokuna rurasqankupas wakin runakunapa otaq Dios mana reqsiq runakunapa costumbreman hinallañam karqa, wakcha runakunañataqmi ñakariy vidapi karqaku apu runakuna tukuy imallankutapas qechurusqanrayku.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqamá kanman:

Punta kaq partem willakun Amospa willakuy qallarisqanmanta (1:1-2:5).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel nacionpa contranpi Tayta Dios rimasqanmanta, willakuntaqmi Diospa akllasqan runakuna kachkaspapas huchankurayku castigasqa kanankumanta chaynataq Diosqa llapallan nacionkunapi munaychakuq kaspan paykunatapas castigananmanta (2:6-6:14).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun pichqa revelacionpi Diospa qawachisqanmanta. Munaychakuq Diospa piñakuyninmanta rimaspapas willakuntaqmi kuyapayakuyninmantapas chaynataq hamuq tiempokunapi Israel nacion kaqlla hatarichisqa kananmantapas (7:1-9:15).

Nacionkunata Tayta Dios juzgananmanta

1 [1] Uziasmi karqa Juda nacionpa reynin, Joaspa churin Jeroboamñataqmi karqa Israel nacionpa reynin, paykunapa gobiernasqan punchawkunapim iskay wataraq temblorpaq faltachkaptin Israel naciontaqa imam pasananmanta Amos willakurqa, payqa karqa Tecoa lawpi michiqkunapa hukninmi. Tayta Diospa revelasqantamá kaynata nirqa:

[2] Sion Moqomantam,
Jerusalen llaqtamantam
rayo toqyachkaq hina
Tayta Dios qaparimunqa.

1938

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pampapi pastokunapas qawirunqam.
Carmelo Orqopas chakirunqam.

3 Tayta Diosmi kaynata nin:

Damasco llaqtapi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni,
Galaad lawpi yachaqkunatam ñakarichirqaku.
Fierro waqtanakunawanmi trillarqaku.
4 Ñoqapunim Rey Hazaelpa wasinta kañaykusaq,
Rey Ben-hadadpa palacionkamam ruparachisaq.
5 Damasco zaguanpa trancantam pakiparusaq.
Bicat-aven Qechwapi reytam wañurachisaq.
Bet-edenpi kamachikuqkunatam chinkarachisaq.
Kir runakunawanmi Aram nacionpi
*yachaqkunata presochasqata pusachisaq.

6 Tayta Diosmi kaynata nin:

Gaza llaqtapi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Llaqtantin runakunatam presota pusarqaku.
Edom nacionpi kaqkunamanmi qoykurqaku.
7 Gaza llaqtapa murallankunatam kañaykusaq.
Reypa palaciontam ruparachisaq.
8 Asdod llaqtapa reynintam wañurachisaq.
Ascalonpi kamachikuqkunatam chinkarachisaq.
Lliw atiyniywanmi Ecron llaqtata castigasaq.
Filistea nacionpi puchuqkunatam wañurachisaq.

Chaynatam Tayta Dios nin.

9 Tayta Diosmi kaynata nin:

Tiro llaqtapi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Edom nacionniyoq runakunapa makinmanmi
llaqtantin runakunata qoykurqaku.
Amistadninkunawan juramentasqankutam qonqarurqaku.
10 Chaymi Tiro llaqtapa murallankunata kañaykusaq,
Ñoqam chaypi palaciokunatapas ruparachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Tayta Diosmi kaynata nin:

Edom nacionpi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Espada makintinmi mana kuyapayarikuspa
Israel ayllunkuta qatikacharqaku.
Piña-piñallañam munasqankuta rurarunku.
Cheqnikuyninkupas mana tukuriqmi karqaku.
12 Chaymi Teman llaqtata kañaykusaq.
Bosra llaqtapi palaciokunatam ruparachisaq.

13 Tayta Diosmi kaynata nin:

Amonpa mirayninkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Galaad lawpi allpankutam hapikuykurqaku.
Chaypaqmi wiksayoq warmikunapa
wiksallantapas tallirurqaku.
14 Raba llaqtapa murallankunatam kañaykusaq.
Reypa palacionkunatam ruparachisaq.
Guerrapi peleaqkuna qaparichkaptinmi rupanqa.
Cornetillakunata tocachkaptinkum rupanqa.
15 Reynintam presochasqata pusanqaku.
Kamachikuqkunapas presotaqmi rinqaku.

Chaynatam Tayta Dios nin.

2 1 Tayta Diosmi kaynata nin:
Moab nacionpi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Edom nacion reypa tulluntam kañarurqaku.
Uchpayanankamam ruparachirqaku.
2 Chayraykum Moab nacionta kañaykusaq.
Queriot llaqtapa palacionkunatam ruparachisaq.
Guerrapi qaparkachachkaptinkum
Moab nacionpi yachaqkuna wañunqaku.
Cornetakuna waqachkaptinmi
Moab nacionpi yachaqkuna wañunqaku.
3 Reytam llaqtanpa chawpinmanta chinkarachisaq.
Paytawanmi kamachikuq runakunatapas wañurachisaq.

Chaynatam Tayta Dios nin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Tayta Diosmi kaynata nin:
Juda nacionpi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Yachachikuyniykunatam mana chaskinkuchu.
Decretoykunatam mana kasukunkuchu.
Pantaypim taytacha-mamachakunata yupaycharqaku.
Chaynallatam ñawpa abuelonkupas rurarqaku.
5 Chayraykum Juda nacionta kañaykusaq.
Jerusalenpi palaciokunatam ruparachisaq.

Israel nacion juzgasqa kananmanta

6 Tayta Diosmi kaynata nin:

Israel nacionpi *yachaqkunatam
achka-achka huchanmanta castigasaqpuni.
Justo runatam *rantikurunku qollqepaq,
wakchakunatañataq huk pares *usutapaq.
7 Mana piyniyoq wakchakunatam sarutyanku.
Wakchakunapa derechontam sarutyarunku.
Taytanpas churintinmi huk criadallanwan kakunku.
Chaynapim paykunaqa penqayman churawanku.
8 Wakchakunapa prendakusqan pachantam
mana kutichipunkuchu.
Chay pachakunapa hawanpim
altarkunapa waqtanpi puñukunku.
Multasqanku vinotam taytacha-mamachankupa
templonpi upyakunku.
9 Allpanku ukunta abueloykikuna pasananpaqmi
Amor casta runakunata wañuchirqani.
Eucalipto hina hatunkaray kaptinkupas
ñoqam wañuchirqani.
Chayna sacha hina kallpasapa kaptinpas
ñoqam wañuchirqani.
Sapinmanta sacha wischuchkaq hinam chinkachirqani.
10 Qamkunatam Egipto nacionmanta horqomurqaykichik.
Chunniqnintam tawa chunka wata pusamurqaykichik.
Amor castakunapa allpanta qonaypaqmi pusamurqaykichik.
11 Israelpa mirayninkuna,
wakinnikichiktam qayarqaykichik
ñoqamanta willakuq kanaykichikpaq.
Wakinnikichiktam akllarqaykichik
ñoqallapaqña kawsanaykichikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynatam Tayta Dios nin.

12 Ñoqallapaqña kawsaq runakunatam
hikutaspa mana tomananku kachkaptin
vinota tomachirqankichik.
Ñoqamanta willakuq runakunatam
manaña rimanankupaq harkakurqankichik.
13 Chaynaqa allpatam kuyuchispay qaparichisaq.
Cargasapa carretata hinam qeqechyachisaq.
14 Ancha kallpaq runapas manam lluptinqachu.
Kallpasapapas mana kallpayoq hinam rikurirunqa.
Allin soldadopas manam librakunqachu.
15 Flechawan peleaqpas mancharikuspanmi ayqekunqa.
Apurawman kallpaqpas manam salvakunqachu.
Caballopi sillakuqpas manam librakunqachu.
16 Chay tiempopiqa aswan kallpasapakunam lluptikunqaku.
Armankuta wischuspam lluptikunqaku.

Chaynatam Tayta Dios nin.

Diosmanta willakuqpa imam rurananmanta

3 1 Israelpa mirayninkuna, uyariychik.
Egiptomanta horqomusqan runankunatam nisunkichik:

2 Kay pachapi nacionkunamantam
qamkunallata akllakurqaykichik.
Chayraykum mana allinkuna
rurasqaykichikmanta castigasqaykichik.

3 Iskay runakunaqa manam purinmanchu
manaraq tanteanakuchkaspaqa.
4 Montepi leonqa manam ñawrawyanmanchu
mana imatapas hapichkaspaqa.
Malta leonqa manam qaparinmanchu
mana imatapas tarichkaspaqa.
5 Urpituqa pakchaman yaykuruspallam hapirachikun.
Pakchaqa urpituta hapiruspallanmi wichiykun.
6 Cornetillata guerrapaq llaqtapi tocaptinkuqa
runakunam mancharikun.
Llaqtapi runakunaman ima castigopas hamuptinqa
Diosmantam hamun.
7 Paymanta willakuq serviqninkunaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana willachkaspaqa
manam imatapas ruranmanchu Señor Diosqa.
8 Leon ñawrawyaptinqa
runakunam mancharikunku.
Dios kamachiptinqa
paymantam willakunku.

Samaria llaqta tuñichisqa kananmanta

9 Asdod llaqtapa palacionkunapiyá willakuychik.
Egipto nacionpa palacionkunapiyá willakuychik:
"Samariapa orqonkunamanyá huñunakamuychik.
Qawaychik chaypi chaqwakunata.
Qawaychik wakchakuna ñakariqta."

10 Tayta Diosmi kaynata nin:
Paykunaqa mana allinkunapim kawsanku.
Mana llakipayaspa salteasqankutam
palacionkupi waqaychanku.

11 Señor Diosmi kaynata nin:
Enemigoykikunam chawpicharusunkichik.
Harkasuqnikichik perqatam tuñirachinqa.
Palacioykichikpi tukuy imatam suwarunqa.

12 Tayta Diosmi kaynata nin:
Imaynam ovejata leon mikuptin
michiq salvarunman iskay piernallantaña
otaq rinrinpa puntallantaña,
chaynam Samaria llaqtapi *yachaq
Israel runakunapas asllaña salvakunqaku.
Chay runakunaqa Damasco llaqtapim
suma-sumaq camakunapi waqtapachkanku.

13 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Uyarispa willakuychik
Jacob castakunapa contranpi.
14 Castiganay punchawpim
Israel castakunata huchanmanta castigasaq.
Betel llaqtapi altarkunatam tuñirachisaq.
Wichiykunanpaqmi esquinankunata qorurusaq.
15 Apukunapa wasintam tuñirachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Suma-sumaq wasikunatam taqmarusaq.

Chaynatam Tayta Dios nin.

4 1 Basan lawpi wira vacakunaman
rikchakuq Samaria llaqtapi warmikuna,
qamkunaqa wakchakunatam usuchinkichik.
Mana imayoqkunatam sarutyankichik.
Vinota apamunankupaqmi
qosaykichikta kamachinkichik.
Chaynaqa kaytayá uyariychik:
2 Señor Diosmi chuya kayninrayku jurarqa kaynata:

Hamuchkanmi tiempo
watuchasqata pusasunaykichikpaq,
anzuelowan challwa hapisqa hina
miraynikichikpas aysasqa kanankupaq.
3 Ñawpaqnikichikpi kaq
murallapa uchkuntam
sapakama lluptinkichik.
Hermon Orqoman wischusqam kankichik.

Chaynatam Tayta Dios nin.

Castigasqapas manaña yachariq kasqankumanta

4 Betel llaqtapi taytachapa capillanmanraqyá riychik.
Gilgal llaqtapi taytachapa capillanmanraqyá riychik.
Mana kasukuqraqyá kaychik.
Sapa tempranonyá lliw kañanakunata apaychik.
Sapa kimsa punchawyá diezmoykichikkunata apaychik.
5 Graciasta qospayá qonchuyoq tantataraq kañaychik.
Tukuy hinastinpiyá munasqaykichikman hina
churasqaykichik ofrendamanta willakuychik.
Chayna ruraymi qamkunataqa gustasunkichik.

Chaynatam Tayta Dios nin.
6 Ñoqam llapa llaqtakunapi
yarqaymanta kachirqaykichik.
Ñoqam llapa llaqtakunapi
mana mikunayoqta kachirqaykichik.
Chaywanpas manam qamkunaqa
kutirikamuwayta munarqankichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynatam Tayta Dios nin.

7 Cosechapaq kimsa killaraq faltachkaptinmi
paratapas mana parachirqanichu.
Huk llaqtapim parachirqani.
Huk llaqtapim usyachirqani.
Wakin chakrakunatam pararqa.
Wakinñataqmi mana paraptin chakirurqa.
8 Iskay kimsa llaqtamantam runakuna
yaku maskaq rirqaku huk llaqtallaman.
Ichaqa saksanankukama tomanankupaqmi
mana tarirqakuchu.
Chaywanpas manamá ñoqaman
kutimuytaqa munarqankichikchu.

Chaynatam Tayta Dios nin.

9 Qamkunatam castigarqaykichik
polvilla onqoykunawan.
Qamkunatam castigarqaykichik
puka punchu plagakunawan.
Huertaykichiktawan uvas plantaykichiktam
chakirachirqani.
Higostawan aceituna sachaykichiktam
taksa aqarwaywan mikurachirqani.
Chaywanpas manamá ñoqaman
kutimuytaqa munarqankichikchu.

Chaynatam Tayta Dios nin.
10 Egipto naciontam
tukuy imawan castigarqani.
Chaynatam qamkunatapas castigarqani.
Mozokunatam guerrapi wañuchirqani.
Caballoykichikkunatapas enemigokunam hapikuykurqa.
Llumpay karukamam wañuqkunapas asnarirqa.
11 Sodoma llaqtatam timpurachirqani.
Gomorra llaqtatam timpurachirqani.
Chaynatam qamkunatapas chaqwarurqaykichik.
Rupachkaq yantata hinam horqorqaykichik.
Chaywanpas manamá ñoqaman
kutimuytaqa munarqankichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynatam Tayta Dios nin.

12 Israel castakuna, chaynatapunim qamkunatapas castigasqaykichik.
Chaynata ruranay kachkaptinqa qamkunayá alistakuychik.
Diosnikichikwan tupanaykichikpaqyá alistakuychik.
13 Tayta Diosmi orqokunata unancharqa.
Paymi wayratapas unancharqa.
Imam munasqantam runakunaman reqsichin.
Payqa achikyaytam tutayarachin.
Payqa alto moqokunapim purin.
Paypaqa Llapallan Kamachiqmi sutin.

Diospa qayakuyninmanta

5 1 Israel castakuna, uyariychik.
Aya taki takipusqaytayá uyariychik.
2 Israel nacionqa sumaq doncella hinam.
Wichiykusqanraykum manaña haykapipas hatarinqañachu.
Wichiykuptinmi manaña hatarichiqnin kanchu.

3 Israel castakuna, Señor Diosninchikmi nin:

Waranqa soldadokunata huk llaqta
guerraman kachaptinqa
kawsaqkunam kutimunqa pachakllaña.
Pachak soldadokunata huk llaqta
guerraman kachaptinqa
kawsaqkunam kutimunqa chunkallaña.

4 Israel castakunatam Tayta Dios nin:

Ñoqaman hamuspaqa kawsankichikmi.
5 Betel llaqtapi taytachamanqa amayá riychikchu.
Gilgal llaqtapi taytachamanqa amayá yaykuychikchu.
Beerseba llaqtapi taytachamanqa amayá pasaychikchu.
Betel llaqtaqariki purmachisqam kanqa.

6 Kawsanaykichikpaqyá
hamuychik Tayta Diosman.
Mana chayqa paymi kachaykamunqa
ninata Israel nacionman.
Betel llaqtapim
mana pipapas wañuchiy atinan kanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 ¡Ay, imaynaraq kankichik!
Qamkunam allin arreglayta
mana allinman tikrarunkichik.
Allin kasukuytam yanqacharunkichik.

8 Suchuwan sutichasqa lucerokunata
unanchaq Tayta Diosmi,
Yutuwan sutichasqa lucerokunata
unanchaq Tayta Diosmi
manchakuypaq tutayayta achikyarachin.
Punchawtam ancha-anchata tutayarachin.
Lamar qochata puyuyarachispanmi
allpaman parachin.
9 Amparakuna wasikunatam tuñirachin.
Allin murallakunatam purmarachin.

10 ¡Ay, imaynaraq kankichik!
Wakchakuna defiendeytam cheqninkichik.
Cheqap testigokunatam wischupakunkichik.
11 Chakra runakunata cargochaspam
trigonpi cobrakunkichik.
Labrasqa rumikunawanmi
wasita rurarunkichik.
Ichaqa chaypiqa manam yachankichikchu.
Uvas plantakunatam tarpunkichik
ichaqa chaypa rurunmanta kaq vinotaqa
manam mallinkichikchu.

12 Mana kasukusqaykichikkunatam yachani.
Tukuy rikchaq huchaykichikkunatam qawani.
Allin runakunapa contranpim sayarinkichik.
Juzgadopi wakchakuna pierdenankupaqmi
qollqeta chaskinkichik.
13 Chayraykum allin yachayniyoq runaqa upallakun.
Chay tiempoqa mana allin kasqanraykum upallakun.
14 Allin kaqtayá qamkunaqa ruraychik.
Kawsanaykichikpaqa amayá mana allintachu ruraychik.
Chaynata ruraptikichikqa:
"Llapallan Kamachiq
Tayta Diosmi
ñoqaykuwan kachkan" nispa
nisqaykichikpas cheqapmi kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 ¡Allin rurayta kuyaychik,
mana allin rurayta cheqniychik!
Juzgadopiqa allintayá arreglaychik.
Ichapas Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa kuyapayarikunman.
Israel castakunapa puchuqninmanta kuyapayarikunman.

16 Llapallan Kamachiq Señor Diosmi nin:

Tukuy plazakunapim waqanqaku.
Tukuy callekunapim “Ay, ay” ninqaku.
Chakra runakunatam wañuqmanta
waqanankupaq qayamunqaku.
Aya taki takiqkunatam pusamunqaku.
17 Castiganaypaq hamuptiymi
llapallan uvas huertakunapi waqallanqaku.

Chaynatam Tayta Dios nin.

18 ¡Ay, imaynaraq kankichik
Tayta Diospa punchawnin chayamunanta munaqkuna!
Manam yachankichikchu
imaynam chay punchaw kanantaqa.
Chay punchawkunaqa tutayanqam,
manam achkiychu kanqa.
19 Leonmanta ayqeq runam
ukumariwan tuparun.
Wasinman yaykuqtapas
perqaman tawnapakuykuptinmi culebra kachurun.
Chaynapunim qamkunatapas pasasunkichik.
20 Tayta Diospa punchawninqa tutayanqam,
manam achkiychu kanqa.
Yana manka hina tutam kanqa.
Manam imaniraqllatapas achkinqachu.

21 Cheqnispam despreciowan qawani
adorawanaykichikpaq fiestaykichikta.
Manam munanichu sutiypi
hatun huñunakuykuna rurasqaykichikta.
22 Manam munanichu animalkunata
wañuchispa kañapuwasqaykichikta.
Manam munanichu kawsaykunamanta
ofrendakuna qowasqaykichikta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqawan allinlla kasqaykichikmanta
wira animalkuna wañuchipuwasqaykichiktaqa
manam rikuytapas atinichu.
23 Qamkunaqa amañayá takiychikchu.
Arpaykichikpas amañayá waqachunchu.
Manañam uyariyta munaniñachu.
24 Allin arreglokuna rurasqaykichikqa
sumaq kallpachkaq mayu hinayá kachun.
Allin rurasqaykichikpas
mana chakiq mayu hinayá kachun.

25 Israel castakuna,
chunniqpi tawa chunka wata kaspaykichikqa
animalkunatam mana kañapuwarqankichikchu.
Kawsaymanta ofrendatam mana ofrecewarqankichikchu.
26 Kunanqariki Sicut sutiyoq taytachaykichikta
hinaspa Quiyun sutiyoq taytachaykichikta
aparikuspach purinkichik.
Chay taytachakunataqa
qamkunam rurakurqankichik.
27 Chayraykum presota pusachisqaykichik
Aram nacionpa waklawninmanraq.

Chaynatam Tayta Dios nin.
Payqa Llapallan Kamachiqwan sutichasqam.

Israel nacion purmachisqa kasqanmanta

6 1 ¡Ay, imaynaraq kankichik
Jerusalenpi kusikuyllapiña kawsakuqkuna!
¡Ay, imaynaraq kankichik
Samaria llaqtapi hawkalla *yachakuqkuna!
Qamkunaqa ancha reqsisqa jefekunam kankichik.
Qamkunamanmi Israel nacionniyoq runakuna hamusunkichik.
2 Calne llaqtaman rispayá qawamuychik.
Hamat hatun llaqtamanyá pasaychik.
Qamkunaqa chay nacionkuna hinallam kankichik.
Qamkunapa nacionnikichikqa manam masyanchu.
3 Qamkunaqa manam munankichikchu
mana allin punchawmanta piensayta.
Qamkunaqa qayaypaqmi-qayachkankichik
ñakariy tiempokunata.
4 Suma-sumaq tiyanakunapim waqtapankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatun fiestakunapim kuchparayachkankichik.
Malta carnerokunatam mikukunkichik.
Malta torokunatam mikukunkichik.
5 Arpatam mana tononpi tocakunkichik.
Mosoq takikunata horqoypim
Rey Davidta qatipakunkichik.
6 Hatun vasokunapim vinota upyakunkichik.
Suma-sumaq perfumekunawanmi llusikunkichik.
Israel nacion purmachisqa kananmantam
mana imapas qokusunkichikchu.
7 Puntatam preso pusasqa kankichik qamkunaqa.
Fiestakunapi bulla rurasqaykichikmi
tukurunqa.

8 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kikinrayku juraspan kaynata nin:

Israel runakunapa hatun tukusqantam millakuni.
Paykunapa palacionkunatam cheqnini.
Samaria llaqtatam tukuy imantinta
enemigonman qoykusaq.

9 —Huk wasipim chunkalla qepanqaku. Ichaqa chunkantinmi wañunqaku. 10 Sinchi manchakuy kaptinmi huk runa ayllunpa ayanta pampananpaq wasimanta horqoq yaykuspa chaypi pakakuqta tapunqa:
—¿Kachkanraqchu pipas? —nispa.
Chaymi pakakuqñataq ninqa:
—Manam kanñachu —nispa.
Yaykuqñataqmi ninqa:
—¡Upallay! yanqataq Tayta Diospa sutinta jurawaq —nispa.
11 Tayta Dios kamachispanmi
apukunapa wasinta purmarachinqa.
Tayta Dios kamachispanmi
wakchakunapa wasinta purmarachinqa.

12 Caballokunaqa qaqakunataqa manam seqanmanchu.
Chaypiqa bueyeskunawanqa manam yapunmanchu.
Qamkunam ichaqa allin arreglayta yanqacharunkichik.
Allin ruraytam mana allinman tikrarunkichik.
13 Lo-debar llaqta vencerusqaykichikmantam kusikunkichik.
KallpallanchikwanmiCarnaim llaqtata
vencerurqanchik, nispam ninkichik.
14 Chaynaqa Israel castakuna, kaytayá yachaychik:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nin:

Huklaw nacionniyoq runakunatam pusamusaq
Hamat Qasamanta qallarispa
Araba Mayukama ñakarichisunaykichikpaq.

Amospa qawasqan aqarway urukunamanta

7 1 Reypaq pastota ruturuptinku huktawan iklliri-
muchkaptinmi Señor Dios qawachiwarqa. Paytam rikurqani aqarway urukuna mirachichkaqta. 2 Aqarwaykuna llapa qorata tukuruchkaptinñam nirqani:

—¡Señor Dioslláy, pampachaykuwayku! Israel runaykikunaqa aschallam kaniku, manam aguantayta atiymankuchu —nispa.

3 Tayta Diosqa piensasqanta manaña ruraspanmi nirqa:

—Chay castigopas manañam kanqachu —nispa.

Rupay qawasqanmanta

4 Señor Dios qawachiwaptinmi rikurqani kanananaq rupay kachaykuqta. Uku-uku lamar qochatam pasaypaqta chakirachirqa. Campokunatapas chay ninam tukururqa. 5 Chaymi nirqani:

—Taytalláy, amayá chaynataqa ruraychu. Israel runaykikunaqa aschallam kaniku. Manam aguantayta atiymankuchu —nispa.

6 Tayta Diosqa piensasqantaqa manaña ruraspanmi nirqa:

—Chay castigopas manañam kanqachu —nispa.

7 Señormi qawaykachiwarqataq kayta: Paymi sayachkasqa huk perqapa ñawpaqninpi. Makinpiñataqmi hapichkasqa albañilpa plomadanta. 8 Paymi tapuwarqa:

—Amos ¿imatataq hapichkani? —nispa.

Chaymi ñoqañataq nirqani:

—Albañilpa plomadantam —nispay.

Chaymi Tayta Dios niwarqa:

—Albañilpa plomadanwanmi perqata derechachkaq hina Israel runaykunapa imaynam kawsasqanta qawasaq. Paykunataqa manam pampachasaqñachu. 9 Isaacpa

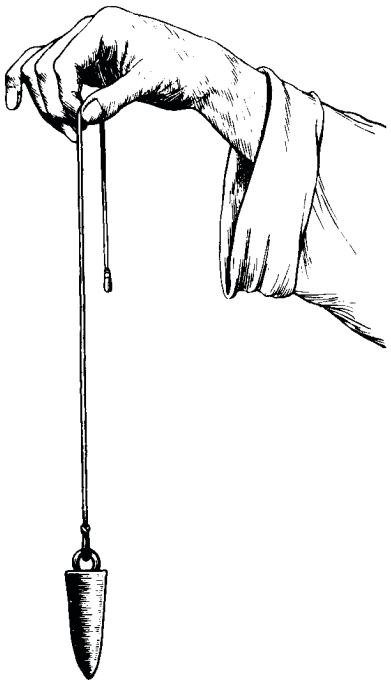

Plomada (Am 7:7)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mirayninkunapa yupaychasqanku taytacha-mamachankupa kasqantam tuñichinqaku. Taqmanqakutaqmi Israel castapa capillankutapas. Rey Jeroboampa mirayninkunapa contranpim guerrata hatarichimusaq.

Sacerdote Amasiaswan Amos atipanakusqanmanta

10 Betel llaqtapa templonpi sacerdote Amasiasmi Samaria llaqtapi kaq
Rey Jeroboanman kachaspan kaynata nichimurqa:
—Amosmi Israel runakunata hukmanyachichkan contraykipi rimaspan. Israel
runakunaqa manam aguantachwanñachu. 11 Chay Amosmi nichkan: "Jero-
boanmi guerrapi wañunqa, Israel castakunatapas presotam pusanqaku" nispa.

12 Chaymantam Amosta Amasias nirqa:
—Diosmanta willakuq runa, pasaway kaymanta. Ganakuyta mu-
naspaykiqa Juda nacionpiñayá Diosmanta willakamuy. 13 Amañayá
willakuyñachu kay Betel llaqtapiqa, kaypiqariki kachkan reypa templon-
mi chaynataq nacionpa gobiernonmi —nispa.
14 Hinaptinmi Amosñataq nirqa:
—Manam ñoqaqa Diosmanta willakuqchu kani nitaqmi paykunapa castanchu
kani. Ñoqaqa oveja michiqllam kani hinaspa purun higos *rantikuqllam. 15 Icha-
qa Tayta Diosmi niwarqa: "Amaña ovejata michispayá Israel runaykunaman
ñoqamanta willakamuy" nispa. 16 Chaynaqa Tayta Diospa nisqantayá uyariy
Amasias: Qamsi ninki Israel castakunapa contranpiqa ama imatapas Diosmanta
rimanaypaq, ninkitaqsi Isaacpa mirayninkunapa contranpipas Diosmanta ama
imatapas willakunaypaq. 17 Ichaqa Tayta Diosmi nin: "Warmikim llaqtapipuni
hukwan-hukwan kakunqa. Qari churikikunañataqmi warmi churikikunapiwan
guerrapi wañunqaku. Chakraykikunatapas suerteaspankum rakinakunqaku.
Kikikipunim wañunki taytacha-mamachakunapa allpanpi. Israel castakunam
preso pusasqa kanqaku llaqtankumanta karullay-karuman" nispa.

Canastapi poqosqa fruta qawasqanmanta

8 1 Señor Dios qawachiwaptinmi rikurqani huk canastapi poqosqa fru-
takunata. 2 Paymi tapuwarqa:
—Amos ¿imatataq qawachkanki? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:
—Huk canastapi poqosqa frutakunatam —nispa.
Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa:
—Israel runaykunaqa castiganaypaqmi listoña kachkan. Huchankumantaqa
manam pampachasaqñachu. 3 Chay punchawpiqa palaciokunapipas manam ta-
kinqakuñachu aswanqa qaparispam waqanqaku. Achka runakunam wañunqaku.
Ayakunatam wischunqaku tukuy hinastinpi, chaynaqa upallallayá kaychik.
Chaynatam Tayta Dios nin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacion juzgasqa kananpaq tiempon hichpamusqanmanta

4—Wakchakunata llapallan sarukuykuqkuna, nacionnikichikpi wakchakunata tukuruqkuna, kaytayá llapallaykichik uyariychik: 5Qamkunam ninkichik:
"Amalaya pasarunmanña llullu killa punchawpi Dios adorana tiempo chaynapi
trigonchikta rantikunanchikpaq. Amalaya samana punchaw pasarunmanña precionta wicharirachispa kawsayninchikta *rantikunanchikpaq hinaspa mana cabal
pesaq balanzawanpas engañananchikpaq" nispa. 6Ninkichiktaqmi: "Wakchakunataqa aswanraqyá wakchayachisunchik sirvienteña kanankukama. Chaynatayá
rurasun *usutallanmanta debewaptinchikpas. *Rantikusunmi trigopa tamollantañapas" nispa. 7Jacobpa yupaychasqan Tayta Diosmi kikinrayku juraspan nirqa:

Paykunapa mana allin rurasqankunataqa
manam haykapipas qonqasaqchu.
8 Tukuy kaykunata rurasqankuraykum
allpapas kuyurinqa.
Chaypi *yachaq llapallan
runakunam waqanqa.
Imaynam Nilo Mayu masyakunraq-menosyanraq,
chaynam allpapas
hoqarikunqaraq-kutiykunqaraq.
9 Yapamantam Señor Dios nin:
Chay punchawpim doce horapi
intita wañurachisaq.
Punchawraq kachkaptinmi
kay pachata tutayarachisaq.
10 Fiestaykichikkunatam tikrarusaq
wañuqkunamanta waqayman.
Takikichikkunatam tikrarusaq
aya takiman.
Llapallaykichiktam lutochisqaykichik.
Llakimantam chukchaykichikta
chutakunkichik.
Mamanmi waqan sapallan wawan wañukuptin.
Chaynatam waqaykachisqaykichik.
Llakipa hapisqallanñam kankichik.
11 Señor Diosmi nin:

Hamuchkanmi tiempokuna,
chay punchawkunapim
kay pachapi
*yachaqkunaman yarqayta apachimusaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayna yarqayqa kanqa
manam mikuymanta yarqachikuychu.
Yakunayayqa kanqa
manam yakumanta yakunayaychu
aswanqa nisqaykuna uyariymantam.
12 Runakunam purinqaku llutanpi.
Lamar qocha patan-patanmi qellqayta maskanqaku.
Norte lawmanta intipa qespimunankamam maskanqaku,
chaywanpas manam tarinqakuchu.
13 Sumaq doncellakunam,
allin sayaq mozokunam
yakumanta chay punchaw
desmayanqaku.
14 Samaria llaqtapi
taytacha-mamachakunarayku juraqkuna,
Dan llaqtapi runakuna,
Beerseba llaqtapi runakuna,
taytacha-mamachakunaraykum jurankichik.
Manaña hatarinaykichikkamam urmarunkichik.

Diospa Castigonmantaqa mana pipas lluptinanmanta

9 1 Tayta Diostam rikurqani altarpa waqtanpi sayachkaqta, paymi niwarqa:

Pilarpa puntanta waqtay
cimientonkuna kuyurinankama.
Pakipakuruspa runakunapa hawanman
wichimunankama.
Puchuqkunatam guerrawan wañuchisaq,
lluptiyta munaspapas,
ayqeyta munaspapas
manam hukllapas atinqachu.
2 Uku pachapiña pakakuptinkupas
chaymantam horqoramusaq.
Cielomanña seqaruptinkupas
chaymantam uraykachimusaq.
3 Carmelo Orqopa puntanpi pakakuptinkupas
maskamuspaymi hapiramusaq.
Lamar qochapa ukunpiña pakakuwaptinkupas
kachuramunanpaqmi culebrata kachaykusaq.
4 Enemigonkupa preso apasqan kaptinkupas
guerrata chayachispaymi paykunata wañurachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Castiganaypaqmi paykunamanta yuyarisaq.
Mana favorecenaypaqmi yuyarisaq.

5 Llapallan Kamachiq Señor Dios
llapchaykuptinmi kay pachapas kuyurinqa.
Chaypi *yachaq llapallan runakunam waqanqa.
Imaynam Nilo Mayu masyakunraq-menosyanraq
chaynam allpapas
hoqarikunraq-kutiykunraq.
6 Tayta Diosmi yachananta hanaq pachapi unancharqa.
Cielokunawanmi kay pachata taparqa.
Lamar qochata puyuyachispanmi allpaman parachimun.
Payqa Llapallan Kamachiqwan sutichasqam.

7 Tayta Diosmi kaynata nin:

Israelpa mirayninkunaqa Cus
nacion runakunawan iguallam kankichik.
Egipto nacionmantam pusamurqaykichik.
Creta islamantapas
Filistea runakunatam pusamurqani.
Kir lawmantañataqmi
Aram castakunata pusamurqani.

8 Huchapi kawsaq runakunapa gobiernonta qawaspanmi Tayta Dios nin:

Kay pachamantam chinkarachisaq
chay gobiernotaqa.
Manam pasaypaqtachu chinkarachisaq
Jacobpa castankunataqa.
Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.
9 Trigota harneropi suysuptinkum
mana pasanchu chullachallapas,
chaynam huklaw nacionkunapi
taqruchisaq Israelpa castankunatapas.
10 Runaykunamanta llapallan huchallikuqkunam
guerrapi wañunqaku.
“Manam imapas pasawasunchikchu”
niqkunam guerrapi wañunqaku.
“Manam ima castigopas chayamuwasunchu”
niqkunam guerrapi wañunqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel nacion huk kutitawan hatarichisqa kananmanta

11 —Davidpa hatun gobiernonqa kachkan tuñichisqa wasi hinam, chaytam huktawan hatarichisaq chay tiempopi. Perqapi uchkukunata hinam allichasaq, ñawpaq tiempopi kasqanman hinam rurasaq. 12 Chaynapim Israelpa mirayninkunaqa Edom casta runakunapa puchuq allpantaña dueñochakunqa, dueñochakunqataqmi ñoqapa kaq llapallan nacionkunatapas. Ñoqa Diosmi rimarqani, rimasqaytaqa cumplisaqpunim.

13 Hamuchkanmi tiempo trigotapas manaraq cosechayta tukuchkaptinku chakrakuna yapunaña kananpaq. Uvastapas manaraq saruyta tukuchkaptinku trigo tarpuyña kananpaq. Moqokunapi hinaspa waqtakunapim vinopas achkallaña kaspan mayu hinaña puririnqa. 14 Chaynaqa Israel runaykunatam preso pusasqa kasqankumanta kutichimusaq. Tuñichisqa llaqtankuta hatarichispankum chaypi *yachanqaku. Uvas huertakunata ruraspankum vinotapas tomanqaku. Huertakunapi plantaspankum rurunkunata mikunqaku. 15 Allpankupim paykunataqa kawsachisaq. Qosqay allpamantaqa manañam horqosqachu kanqaku.

Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ABDIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Abdiaspa sutinwan sutichasqam. Abdiasmi willakun Juda nacionpa contranpi Edom casta runakunapa rurasqanmanta. Paykunam Jerusalen llaqta venceqkunata chaynataq tuñichiqkunata yanaparqaku. Juda nacion chayna desgraciapi kasqanmanta asikuspankupas Jerusalen llaqtatam suwarqakuraq hinaspam Juda nacionpa allpankunatapas dueñochakuykurqakuraq, chayraykum paykunapa contranpi Abdias rimarqa.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Edom nacionpa contranpi castigo chayamunanmanta (1-14).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Edom casta runakunata humillachispa chinkachinanpaq Tayta Diospa castiganan punchaw hichpamusqanmanta ichaqa Juda nacionñataq kaqllamanta hoqarisqa kananmanta (15-21).

Edom nacion penqaypi kasqanmanta

1 Kay willakuytaqa Edom nacionpaqmi Abdias revelacionninpi Señor
Diosmanta chaskirqa:

Tayta Diosmi nacionkunaman
kachachkan willakuqta.
Uyarirqanikum paypa kayna nisqanta:

Qamkunaqa chay nacionpa contranpiyá hatariychik.
Paykunapa contranpiyá guerrawan hatarisunchik.

2 Edom naciontam Tayta Dios nin kaynata:

Wakin nacionkunamantapas taksachallatañam
qamtaqa rurarusqayki.
Wakin nacionkunamantapas mana allin ñawiwan
qawanatañam rurarusqayki.
3 Hatunchakuq kaynikim engañarusunki.
Qaqakunapa raqrankunapim *yachanki.

1957

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sonqoykipipas kaynataraqmi ninki:
“¿Pitaq kaymantaqa uraykachiwanman?” nispayki.
4 Anka hinaña altoman hoqarikuptikipas,
lucerokunapiña yachanaykita churaptikipas
chaymantam ñoqaqa uraykachimusqayki.
Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.

5 Suwakuqkuna qanman hamususpaykiqa,
salteaqkuna tutan hamususpaykiqa
¿manachum kamaqllata suwakurunmanku?
Uvas pallaqkuna yaykumususpaykiqa
¿manachum maskapakuqkunapaq puchuykachinmanku?
Pasaypaqtam wakchayarachisunki enemigoykikunaqa.
6 MaynatamEsaupa mirayninkunataqa suwarusunkichik.
Pakasqa alhajaykichikkunatam suwarusunkichik.
7 Llapallan contrato ruraqmasikichikkunapas
qarqorusunkichikmi nacionnikichikmantapas.
Engañarusunkichikmi amistadnikichikkunapas.
Qamkunapa contraykichikpi sayariruspam
paykunaqa vencerusunkichikpas.
Mikuqmasikichikkunallam wichiykachisunkichik
toqlla churasqankumanpas.
“Mana entiendeqmi paykunaqa”
nisparaqmi-nisunkichikpas.

8 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Edom castakuna castiganay punchawpiqa
yachayniyoq runankunatapas chinkarachisaqmi.
Esau castakunapa *yachanan orqokunapi
entiendeq runakunatapas chinkarachisaqmi.
9 Teman llaqtapi valeroso soldadokunapas
manchakuymantam katkatatanqaku.
Esau castakunapa yachanan orqokunapiqa
sapakamam wañuchisqa kanqaku.

Edom castakunapa huchanmanta

10 Aylluykichik Jacobpa mirayninkunatam
ñakarichirqankichik,
chayraykum qamkunaqa penqayllapi kankichik.
11 Enemigokuna Jerusalenpa kapuqninkunata suwakuptinkum
qamkunaqa qawaylla-qawakurqankichik.
Huklaw nacionniyoqkuna llaqtapa zaguanninta yaykuptinmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunaqa qawaylla-qawakurqankichik.
Suwakuspa suerteaptinkum
qamkunapas paykuna hinaraq karqankichik.
12 Aylluykichikpa mirayninkunapa ñakarisqan punchawpiqa
amamiki qawayllaqa-qawakuwaqchikchu karqa.
Juda castakunapa purmasqan punchawpiqa
amamiki kusipayawaqchikchu karqa.
Paykunapa sasachakuynin punchawpiqa
amamiki alabakuwaqchikchu karqa.
13 Runaykunapa llaqtanpa punkuntaqa amamiki
yaykuwaqchikchu karqa ñakarisqanku punchawpiqa.
Castigasqa kasqanmantaqa amamiki
penqawaqchikchu karqa ñakarisqanku punchawpiqa.
Runaykunapa imapas kapuqninkunataqa amamiki
llapchawaqchikchu karqa ñakarisqanku punchawpiqa.
14 Ñankunapa pallqaqninkunapi suyaspaqa
amamiki ayqeqkunataqa wañuchiwaqchikchu karqa.
Chay sasachakusqanku punchawpiqa
amamiki puchuqkunataqa qoykuwaqchikchu karqa.

Nacionkuna castigasqa kananmanta

15 Ñam hichpaykamuchkanña lliw nacionkunata
ñoqa Tayta Diospa castiganay punchawqa.
Imaynam rurasqaykichikman hinam
qamkunawanpas rurasqa kanqa.
Imam rurasqaykichikman hinam
qamkunamanpas pagasqa kanqa.
16 Sapaqchakusqay moqopim
tomachkaq hina kusikurqankichik qamkunaqa.
Tomachkaq hinataqmi lliw nacionkunaqa
sapa kutilla ñakarinqaku.
Paykunaqa millpuypaq-millpuspam
pasaypaqtaña chinkarunqaku.

Israel nacion hatunchasqa kasqanmanta

17 Sion Moqom ichaqa
ñoqallapaña sapaqchasqa kanqa.
Chayman ayqekuspam
wakinkunaqa salvasqa kanqa.
Jacob castakunaqa huktawanmi
chakrankuta dueñochakunqa.
18 Jacob casta runakunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nina hinañam rikurirunqaku.
Josey casta runakunaqa
lenguachkaq ninamanñam rikchakunqaku.
Esau casta runakunaqa
qopa hinañam rikurirunqaku.
Rupachisqam kanqaku paykunaqa.
Chinkachisqam kanqaku paykunaqa.
Manañam pipas puchunqachu
Esaupa castankunamantaqa.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.
19 Neguev lawpi *yachaqkunapas
Esau orqokunatam dueñochakuykunqaku.
Waqtakunapi yachaqkunapas
Filistea runakunapa yachanantam dueñochakuykunqaku.
Paykunaqa dueñochakuykunqakutaqmi
Efrain castakunapa chakrankunatapas.
Paykunaqa dueñochakuykunqakutaqmi
Samaria lawpi chakrakunatapas.
Benjamin castakunaqa dueñochakunqakutaqmi
Galaad lawpi chakrakunatapas. 20 Israelpa mirayninkunamanta
preso pusasqakunapas
dueñochakuykunqakum Canaan allpakunata.
Sarepta llaqtakamam paykunaqa dueñochakunqa.
Jerusalenmanta Sefaradman preso pusasqakunapas
Neguev lawpi llaqtakunatam dueñochakuykunqa.
21 Sion Moqomanmi seqanqaku libraq runakunaqa.
Esau orqokunapim gobiernanqaku paykunaqa.
Paykunapiqa Tayta Diosmi munaychakunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JONASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Jonaspa sutinwan sutichasqam. Kay libroqa manam wakin librokuna hinachu hamuq tiempokunapi imapas sucedenanmanta riman. Willakunqa Diosmanta willakuq Jonaspa mana kasukusqanmantam.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jonasta Ninive llaqtaman rinanpaq Tayta Dios kamachisqanmanta chaynapi runakunata huchankumanta anyamunanpaq. Aswanqa mana kasukuspanmi huklaw nacionman ayqekurqa (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Diospa castigonwan yaqa wañuy patanpiña karuspan huchan reqsikusqanmanta, willakuntaqmi wañuymanta librakusqanmantapas (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun yapamanta Dios kamachiptin chayraq kasukuspan Ninive hatun llaqtaman risqanmanta, willakuntaqmi Ninive llaqtayoq runakuna wanakusqanrayku Dios mana castigasqanmantapas (3).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jonas piñakurusqanmanta chaymi Dios entiendechirqa huk rikchanachiywan otaq Jonaspa qawasqan planta chakirachisqanwan (4).

Jonaspa ayqekusqanmanta

1 1 Amitaipa churin Jonasta Tayta Dios rimapayaspanmi kaynata nirqa:
2 —Ninive sutiyoq hatun llaqtaman rispayá chaypi *yachaqkunapa
contranpi willakamuy: Paykunapa mana allin rurasqankuqa castiganapaq
hinaña kasqantam qawachkani —nispa.
3 Ichaqa Jonasmi Tayta Diosta mana kasukuspan Tarsis lawman ayqekunanpaq
Jope llaqtaman pasakurqa. Tarsis lawman lloqsiq buqueta chaypi tariruspanmi payqa pagaykuspan viajaqkunapa kasqan buqueman yaykurqa Tayta
Diosmanta ayqekunapaq. 4 Ichaqa Tayta Diosmi lamar qochapi hatarirachirqa
llumpa-llumpay wayrata. Lamar qochapi llumpa-llumpay wayra-para hatariruptinmi buquepas pakipakurunanpaqña kachkarqa. 5 Buquepi llamkaqkunapas
mancharisqallaña kaspankum diosninkuman sapakama qaparirqaku. Buquepi
cargakunatapas manaña llasananpaqmi yakuman wischuykurqaku. Jonasmi
ichaqa buquepa uku lawninman yaykuruspan miskillataña puñukuchkarqa.
6 Chaymi buquepi llamkaqkunapa kamachiqnin asuykuspan Jonasta nirqa:

1961

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imanasqataq qamqa puñukuchkanki? ¡Hatarispaykiyá diosnikita mañakuy! Icharaqpas ñoqanchikmanta tantearíptin mana wañuruchwanchu —nispa.

7 Buquepi llamkaqkunañataqmi ninakurqaku:

—Suerteta choqaspayá yachasunchik piraykum kay mana allinkuna hamuwasqanchikta —nispa.

Chaymi suerteta choqaptinku tuparurqa Jonasman. 8 Chaymi Jonasta nirqaku:

—Willawaykuyá ¿imanasqataq kay mana allinkunaqa hamuruwanchik? ¿Imapi llamkaqtaq qamqa kanki? ¿Maymantataq qamqa hamuchkanki? ¿Maylaw llaqtayoqtaq qamqa kanki? ¿Maylaw nacionniyoqtaq qamqa kanki? —nispa.

9 Chaymi Jonasñataq nirqa:

—Ñoqaqa kani Hebreo castamanta kaqmi. Ñoqaqa hanaq pachapi kaq Tayta Dios yupaychaqmi kani. Payqariki lamar qochapas hinaspa chaki allpapas unanchaqmi —nispa.

10 Tayta Diosmanta ayqesqanta Jonas willaykuptinmi paykunañataq llumpay mancharisqallaña nirqaku:

—¿Imanasqamá kaytaqa rurarqanki? —nispa.

11 Lamar qocha aswan-aswan hoqarikamuptinmi paykunaqa Jonasta tapurqaku:

—¿Imatataq qanwanqa rurasaqku lamar qocha hawkayaykunanpaq? —nispa.

12 Chaymi Jonasñataq nirqa:

—Lamar qochamanyá wischuykuwaychik hinaptinqa lamar qochaqa hawkayarunqañam. Ñoqaraykumiki kay wayra-paraqa qamkunapa contraykichikpi hatariramun —nispa.

13 Chaymi buquepi llamkaqkuna sasachakuyllawanña yakuta qachirqaku chaki allpaman chayanankupaq. Ichaqa lamar qocha aswanraq hoqarikamuptinmi mana atirqakuchu. 14 Chaymi paykunaqa Tayta Diosta qayakuspanku kaynata nirqaku:

—Tayta Dios, kay runapa vidanraykuqa amayá ñoqaykutaqa wañurachiwaykuchu. Mana huchayoq kaptinqa amayá culpawaykuchu paypa wañunanmantaqa. Tayta Dios, qanmi imatapas rurarqanki munasqaykiman hina —nispa.

15 Chaynata nispankum Jonasta hoqariruspa lamar qochaman wischuykurqaku. Chayraqmi lamar qochaqa hoqarikuyninmanta hawkayarurqa. 16 Buquepi llamkaqkuna chayta qawaykuspam llumpayllataña manchakurqaku Tayta Diosta. Animalkunata wañuchispam Tayta Diosman ofrecerqaku, prometekurqakutaqmi paytaña servinankupaqpas.

17 Ichaqa Tayta Diosmi alistasqan hatun challwawan Jonasta millpurachirqa chaynapim Jonasqa kimsa punchaw hinaspa kimsa tutan challwapa ukunpi karqa.

Jonaspa mañakusqanmanta

2 1 Challwapa ukunpiraq kachkaspanmi yupaychasqan Tayta Diosta Jonas mañakurqa 2 kaynata nispa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios Taytalláy,
sasachakuypi kaspaymi qayakamurqayki
hinaptinmi qamñataq contestaykuwarqanki.
3 Qamqa ukullay-uku
lamar qochapa
chawpinmanmi wischuykuwarqanki.
Ñoqataqa mayukunaraqmi muyuykuwarqa.
Orqochakuq llapallan olaykikunam
ñoqapa hawaytaraq pasawarqa.
4 Qayllaykimanta wischuruwasqaykitam
piensarqani ñoqaqa.
Chaywanpas huktawanraqmi qawaykusaq
sapaqchakusqayki temploykitaqa.
5 Yakukunam pasaypaqta wankuykuwarqa.
Uku-uku yakukunam muyuriykuwarqa.
Qocha yuyukunam umayman wankukururqa.
6 Ñoqam wichiykurqani
orqokunapa cimientonkunakamaraq.
Ñoqam wichiykurqani
wiñaypaq preso kanay allpakamaraq.
Yupaychasqay Dios Taytalláy,
wañuypa patanmantañam salvaykuwarqanki.
7 Dios Taytalláy,
wañunayachkaspayñam yuyarimurqayki.
Mañakusqaymi sapaqchakusqayki
temploykiman chayaykamusurqanki.
8 Taytacha-mamachakunata adoraqkunaqa
kuyapayakuynikimantam karunchakurunkuña.
9 Ñoqam ichaqa qanman
graciasta qospay
wañuchipusqayki animalkunataña.
Cumplisaqpunim prometekusqaytaqa.
Dios Taytalláy,
qamllam salvanki runakunataqa.

10 Chaynapim Tayta Dios challwata kamachirqa lamar qochapa patanman Jonasta wischurunanpaq.

Ninive llaqtaman Jonas risqanmanta

3 1 Tayta Diosmi Jonasta yapamanta rimapayaspan kaynata nirqa:
2 —Ninive sutiyoq hatun llaqtaman rispayá qanman rimapayasqayta chaypi *yachaqkunaman willakamuy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

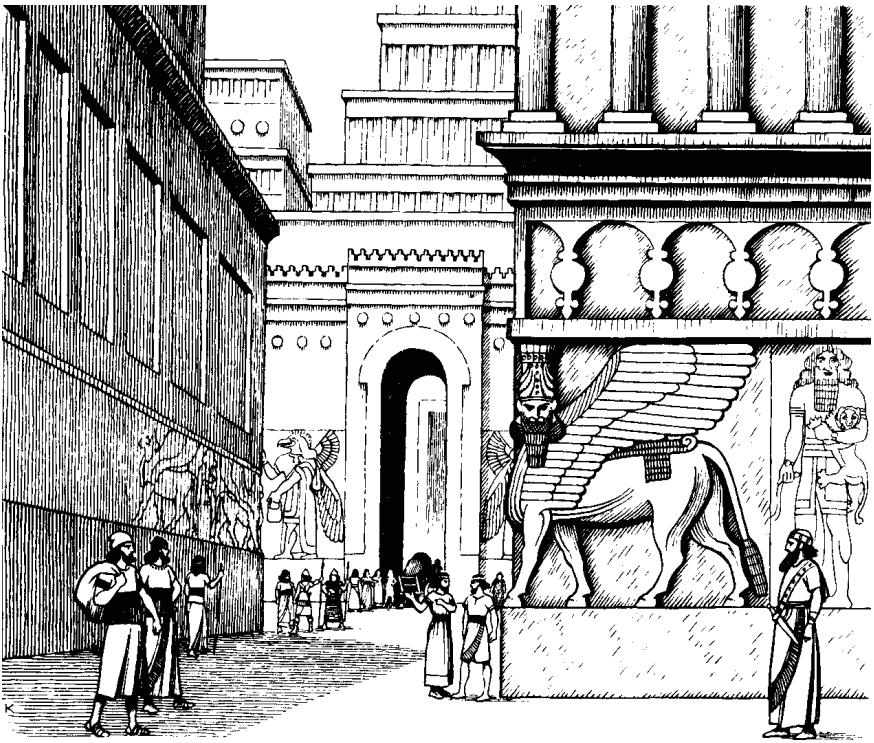

Asiria nacionpi Ninive hatun llaqta (Jon 3:1)

3 Chaymi Jonasqa Tayta Diospa kamachisqanman hina Ninive llaqtaman pasarqa. Ninive llaqtaqa chawpinta pasanapaqpas kimsa punchaw purina hatu-hatun llaqtam karqa. 4 Chaymi Jonas huk punchaw purinata ristin willakurqa kaynata:

—Tawa chunka punchawmantam Ninive llaqtaqa puchukachisqa kanqa —nispa.

5 Chaymi Ninive llaqtapi *yachaqkunaqa Diospa nisqanpi creerqaku. Paykunaqa hatunpas-taksapas ayunaspankum luto pachakunawan churakurqaku. 6 Ninive llaqtapa reyninpas chay willakuyta uyariruspam tiyananmanta sayarirurqa hinaspam pachankunatapas horqokuruspan luto pachawanña churakurqa hinaspam uchpapa hawanpi tiyaykurqa. 7 Chaymantam Ninive llaqtapa reyninqa yanapaqninkunapiwan kamachikurqa kayna niq decretota:

—Amayá pipas mikuchunchu ima mikuyllatapas, amataqyá animalkunamanpas mikuytaqa qoychikchu nitaq yakutapas. 8 Aswanqa lutokuychikyá animalnikichikkunapiwan. Qamkunaqa tukuy sonqoykichikwan Diosta mañakuspayá mana allin kawsasqaykichikmanta sapakama wanakuychik. Wanakuychiktaqyá daño ruraqllaña kasqaykichikmantapas. 9 Diosqa icharaqpas llakipayariwaspanchik piñakuyninpi puchukarachiy munawasqanchikta manaña ruranmanchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Diosmi qawarispan rikururqa Ninive llaqtayoq runakunapa imam
rurasqankuta. Paykunaqa mana allin kawsasqankumantam wanakurqaku,
paykunata castigananpaq nisqantaqa manañam rurarqachu.

Jonaspa piñakurusqanmanta

4 1 Ichaqa Jonastaqa manapunim gustarqachu Tayta Diospa imam
rurasqanqa chaymi paypa contranpi piñakuruspan 2 mañakuyninpi
kaynata nirqa:

—Dios Taytalláy, kay pasananmantaqariki nirqaniñam llaqtaypiraq
kachkaspay. Chayraykum ñoqaqa manaraq kaykuna pasakuchkaptin Tar-
sis lawman ayqekuyta munarqani. Ñoqaqariki yacharqanim llakipayakuq
hinaspa kuyapayakuq Dios kasqaykita. Qamqa anaq piñakuq kaspaykim
hatun kuyapayakuynikipi chay castigo ruranaykitaqa manaña ruranki-
chu. 3 Chaynaqa Dios Taytalláy, wañurachiwayñayá, wañukuyniyñam
allinqa kanman kawsanaymantaqa —nispa.

4 Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—¿Allintachum rurachkanki chaynata piñakuspaykiqa? —nispa.

5 Chaymi Jonasqa llaqtamanta lloqsiruspan intipa qespimunan lawpi-
ña karqa. Chaypim payqa huk ramadata rurakururqa hinaspam chaypa
llantuyninpi tiyaykurqa llaqtataqa imam pasarunanta qawananpaq. 6 Tayta
Diosmi wiñarachirqa higuerilla plantata chaynapi umallantapas Jonas-
ta llantuykunanpaq hinaspa mana allin kasqanmanta allinyaykunanpaq.
Jonasmi llumpay kusisqallaña karqa chay plantawan. 7 Ichaqa paqarin
punchaw achikyamuqman utuskuru uruwan Tayta Dios chay plantata
kachurachiptinmi chakirurqa. 8 Inti qespiramuptinmi chunniq lawmanta
rupaq wayrata Dios rikurirachimurqa chaymi Jonaspa umanta rupaptin yu-
yayninpas chinkaruchkarqaña, wañukuyllataña munaspam kaynata nirqa:

—Wañukuyniyñam allinqa kanman kawsanaymantaqa —nispa.

9 Diosñataqmi nirqa:

—¿Allintachum rurachkanki higuerilla plantamanta llumpayllataña pi-
ñakuruspaykiqa? —nispa.

Hinaptinmi Jonasñataq nirqa:

—Arí, ñoqaqa allintam rurachkani. Ñoqaqa rabiamantam wañuruchka-
niña —nispa.

10 Hinaptinmi Tayta Diosñataq payta nirqa:

—Qamqa chay higuerilla plantamantam llakikurqanki. Chay planta
wiñananpaqqa manam llamkarqankichu, manataqmi qamqa wiñachir-
qankichu. Chay plantaqa huk tutallapi wiñaramuspam huk tutallapitaq
chinkarurqa. 11 Hinaptinqa ¿manachum llakipayariyman Ninive hatun
llaqtapi *yachaqkunataqa? Chaypiqariki kachkan pachak iskay chunkan
waranqa masnin mana yuyayniyoq runakunam, chaypiqa kachkantaqmi
nana-nanaq animalkunapas —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MIQUEASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Miqueaspa sutinwan sutichasqa librom. Yaqa pusaq pachak wata Jesucristo manaraq nacechkaptinmi karqa tawa ancha reqsisqa runakuna otaq Diosmanta willakuqkuna, chay tawanmantam Miqueas karqa huknin. Payqa Diosmanta willakuq Isaiaspa wiñaymasintaqmi karqa.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Juda nacionpas Israel nacion hina castigasqa kananmanta (1-3). Diosmanta willakuq Amospas rimarqañam chay castigomantaqa.

Iskay kaq parteñataqmi willakun Tayta Diosqa castigakuq kachkaspanpas chuya kasqanmanta, allin ruraq kasqanmanta, enteron kay pachapi munaychakuq kasqanmanta, kuyapayakuq kasqanmanta chaynataq huchakuna pampachaq kasqanmanta. Willakuntaqmi Juda nacionpas kaqllamanta hatarichisqa kaptin hawkayay tiempopi gobiernasqa kananta (4-5).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Israelpa mirayninkunawan Dios contrato rurasqanrayku paykunawan pleitopi kasqanmanta, willakuntaqmi kaqllamanta hatarichisqa kanankupaq Diospa prometesqanmantapas (6-7).

Miqueasmi rimarqaña (5:2-5) David ayllumanta Diospa akllasqan chaynataq runakunapa suyasqan Belen llaqtapi nacemunanmanta. Chay Belen llaqtapa huknin sutinmi karqa Efrata. Miqueaspa willakusqanman hinamá Jesucristo nacerqa chay Belen llaqtapi (Mat 2:6).

Samaria llaqta juzgasqa kananmanta

1 [1] Juda nacionpim qatinasninpi gobiernarqa Rey Jotam, Rey Acaz
hinaspa Rey Ezequias. Paykunapa gobiernasqan tiempopim Moroset
llaqtayoq Miqueasman revelacionninpi Tayta Dios rimapayarqa Samaria
hinaspa Jerusalen llaqtapa contranpi.

[2] Llapallan runakuna, allintayá uyariychik.
Kay pachapas tukuy imantinyá atiendeychik.
Señor Diosyá contraykichikpi testigo kachun.
Señorqa sapaqchakusqan templonmantayá
contraykichikpi testigo kachun.

1966

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Tayta Diosqa maymi kasqanmantam lloqsimuchkan.
Payqa maymi kasqanmantam uraykamuchkan.
Kay pachapa moqonkunatam purimuchkan.
4 Ninapi vela chulluchkaq hinam
chakinpa ukunpiqa orqokunapas chullurunqa.
Waqtakunapi mastarikuchkaq yakukuna hinam
qechwa wayqokunapas mastarikunqa.
5 Tukuy kaykunaqa pasakuchkan
Jacob castakuna mana kasukusqanraykum.
Tukuy kaykunaqa pasakuchkan
Israel castakuna huchallikusqanraykum.
¿Imaynanpitaq Jacobpa mirayninkunaqa
mana kasukuqqa karqaku?
¡Samaria llaqtapim chayna karqaku!
¿Imaynanpitaq Juda nacionpiqa
capillakunapiraq huchallikurqaku?
¡Jerusalen llaqtapim huchallikurqaku!

6 Chayraykum Tayta Dios nin kaynata:

Samaria llaqtataqa
monto-monton rumillamanñam tikrarusaq.
Samaria llaqtataqa
uvaspa wiñanan allpamanñam tikrarusaq.
Chay rumikunatapas qechwamanñam choqaparusaq.
Chay llaqtataqa cimientonkamam qalaparusaq.
7 Llapallan taytacha-mamachankupas
pasaypaq ñutupasqam kanqa.
Templonkupi chuchumikakunawan
lliw ganasqankupas kañasqam kanqa.
Llapallan taytacha-mamachankutapas
ñoqaqa puchukarachisaqmi.
Chaykunaqariki rurasqa karqa
chuchumikakunapa ganancionwanmi.
Chaynaqa chaykunaqa kanqa
hina chuchumikapa gananciontaqmi.

Miqueaspa waqapakusqanmanta

8 Hinaptinmi Miqueasñataq nirqa:

Chay imam pasananmantam waqapakullasaq.
Chay imam pasananmantam qaparkachasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqallayqa qala chakillañam purillasaq.
Ñoqallayqa mana pachayoqñam purillasaq.
Atoqkuna hinañam waqasaqpas.
Avestruz hinañam qaparisaqpas.
9 Samaria llaqtapa heridankunaqa kachkan
mana hampiy atinañam.
Chay nanayninqariki chayarun
Juda nacionkamañam.
Chay nanayninqariki chayarun
runaykunapa *yachanankamañam.
Chay nanayninqariki chayarun
Jerusalen llaqtapa punkunkamañam.
10 Amayá willakuychikchu Gat llaqtapiqa.
Amayá llumpaytaqa waqaychikchu qamkunaqa.
Qochpaspaqa-qochpaychik
Bet-le-afra llaqtapiyá.
Qochpaspaqa-qochpaychik chaypi kaq ñutu allpapiyá.
11 Safir llaqtapi *yachaqkuna, presoñayá pasakuychik.
Qamkunaqa qalallañayá penqaypa intusqan riychik.
Zaanan llaqtapi yachaqkunapas
manam lloqsinmankuñachu.
Bet-ezel llaqtapipas waqayllañam kachkan.
Manam qamkunataqa yanapasunkichikñachu.
12 Allin kayta munaspankum qewikachakuchkanku
Marot llaqtapi yachaqkunapas.
Tayta Diosmi mana allinta kachaykamurqa
Jerusalen llaqtapa punkunkunamanpas.
13 Laquis llaqtapi *yachaqkuna,
Sion llaqtapi yachaqkunatam
huchallichiyta qallarichirqankichik.
Israel castakuna mana kasukuq kanankupaqqa
qamkunam huchayoq kankichik.
Chaynaqa carretaykichiktayá
caballokunaman wataychik.
14 Moroset-gat llaqtapi *yachaqkunamanmi
rakikunaykichikpaq regalokunata qonkichik.
Aczib llaqtapas Israel reykunapaqmi
trampa hinaña rikurirapusunkichik.

15 Tayta Diosmi nin kaynata:

Maresa llaqtapi *yachaqkuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunapa contraykichikpim
pusamusaq dueñochakusuqnikichikta.
Israel nacionpi ancha reqsisqa kaqkunapas
Adulan machaykamam qallaykunqaku ayqekuyta.
16 Juda nacionniyoq runakuna,
kuyasqaykichik wawa-churikichikraykuyá
llakimanta kachiy-kachiytaña paqlarachikuychik.
Paqla uma ullachku hinaraqyá
umaykichikta paqlarachikuychik.
Wawa-churikichikqariki preso pusasqam
qamkunamanta karunchakurusunkichik.

Wakchakuna ñakarichiqkunamanta

2 1 ¡Imallapiraq rikukunqaku
mana allinkuna tanteaqkunaqa!
¡Imallapiraq rikukunqaku camankupipas
mana allinkuna piensaqkunaqa!
Paykunaqa chay tuta achikyaruptinmi
chay piensasqankuman hina ruranku.
Kallpayoq kasqankuraykum chaynata ruranku.
2 Paykunaqa pipa chakrantapas munaruspam
qechuypaq-qechurunku.
Paykunaqa pipa wasintapas munaruspam
hapiypaq-hapikuykunku.
Paykunaqa pitapas ñakarichinmi
wasillantapas apakunankupaq.
Paykunaqa pitapas ñakarichinmi
chakrallantapas hapikuykunankupaq.
3 Chayraykum Tayta Dios nin kaynata:
Ñoqapas qamkunapa contraykichikpim
piensachkani mana allinta.
Chay castigo rurasqaymantaqa
manam librakuyta atinkichikchu.
Purinkichikpas manam hatunchakuspañachu.
4 Chay tiempoqa kanqa manam allin tiempoñachu.
Chay tiempopiqa watuchimanta hinam
qamkunamanta rimakusunkichik.
Chay tiempopiqa kaynata nispam
qamkunamanta llakipayasunkichik:
"Pasaypaq purmachisqañam kachkanchik ñoqanchikqa.
Llaqtamasinchikpa tocanciantaqa cambiarunñam Diosqa.
¿Imaynataq payqa yanapawachwan partiparusqan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chakranchikta kutichipuwananchikpaqqa?”
5 Chayraykum Tayta Diospa runankuna ukupiqa
manaña pipas kanqachu partesuqnikichikqa.

Diosmanta willakuq tukuqkunamanta

6 Diosmanta willakuq tukuqkunam ninku:

Amayá yanqaqa willakuychikchu.
Amayá kaykunamantaqa willakuychikchu.
Manam ima mana allinpas pasawasunchu —nispa.
7 Jacobpa castankunaqa yaqachum kaynata ninmanku:
¿Tayta Diospa espiritunqa piñasqachum kachkan?
¿Yaqachum payqa chaynakunata rurachkan? —nispa.
Tayta Diosñataqmi paykunata nin:
Palabraykunaqa ¿manachum allinta ruran
allin kawsakuqkunataqa?
8 Qayna punchaw runaykuna kaqmi
enemigo hinaña rikurirunkichik.
Guerramanta kutimuqkuna hawkalla pasachkaptinmi
sumaq capallanta qechurunkichik.
9 Runaykunapa warmillankunatapas kuyasqanku
wasillankumantam qarqorunkichik.
Wawallankunapa sumaq kaynintam
qamkunaqa wiñaypaqña qechurunkichik.
10 Hatarispayá pasakuychikña kaymantaqa.
Manam pipas samanmanchu kay sitiopiqa.
Kay sitioqariki millakuypaq rurasqañam kachkan.
Kay sitioqa manchakuypaq purmachisqañam kachkan.
11 Sichum huk runa hamuspan
llullakuspan kaynata ninman:
“Vinopas, poqosqa aqapas mana pisinanmantam
ñoqaqa willasqaykichik.”
Chayna willakuqtam qamkunaqa merecenkichik.

Runankunata Dios librananmanta

12 Jacobpa castankuna,
cheqaptapunim lliwchaykichikta huñumusqaykichik.
Israelpa castankuna,
cheqaptapunim puchuqkunata huñumusqaykichik.
Ovejakunata kanchaman huñuchkaq hinam
ñoqaqa hoqarimusqaykichik.
Michimuna sitiopi kaq ovejakunata hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamkunataqa huñumusqaykichik.
Nana-nanaq runakunata hinam,
qamkunataqa huñumusqaykichik.
13 Ñanninku kichaqmi lloqsinqa ñawpaqnintaraq.
Punkutapas pakipastinmi lloqsinqaku chaynintaraq.
Ñawpaqninkutam paykunapa reyninku rinqa.
Paykunapa ñawpaqnintañataqmi Tayta Dios rinqa.

Mana allin gobiernaqkunapa contranpi willakuymanta

3 1 Hinaptinmi ñoqañataq nirqani kaynata:

Jacob casta jefekuna, uyariwaychik.
Israel casta kamachikuqkuna, uyariwaychik.
Allin arreglomantaqa ¿manachum yachanaykichik?
2 Cheqninkichikmi allin kaqkunataqa.
Kuyankichikmi mana allin kaqkunataqa.
Runaykunataqa ovejata hinaraqmi
qarantapas chusturunkichik.
Aychallantapas ovejata hinaraqmi
tullunkunamanta chusturunkichik.
3 Runaykunapa aychantaqa
ovejakunata hinaraqmi mikurunkichik.
Runaykunapa qarantaqa
ovejakunata hinaraqmi chusturunkichik.
Tullullankutapas pakiparunkichikmi.
Tisaparunkichikpas yanunapaq hinaraqmi.
Tisaparunkichikpas mankapi aychata hinaraqmi.
4 Huk punchawmi qayakunkichik Tayta Diosta.
Ichaqa manam uyarinqachu qayakusqaykichikta.
Chay tiempopiqa qamkunamantam pakakurunqa.
Mana allinkuna rurasqaykichikraykum pakakurunqa.

5 Runaykunata pantachispa willakuqkunatam,
mikunankupaq imapas kaptinqa
hawka kaymanta willakuqkunatam,
ichaqa mana imapas mikunankupaq kaptinqa
guerrawan manchachiqkunatam
Tayta Dios nin kaynata:
6 Revelacionkunatapas manañam chaskinkichikchu.
Chaskinkichikqa tuta hina mana kaqllatañam.
Manañam adivinaciontapas rurankichikchu.
Adivinankichikpas tuta hina mana kaqllatañam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Willakuqkunamantaqa intipas chinkarunqañam.
Paykunamantaqa punchawpas tutayarunqañam.
7 Willakuqkunapas penqaypiñam rikurirunqaku.
Adivinaqkunapas muspaypi hinañam rikurirunqaku.
Penqakuymantam siminkutapas tapakurunqaku.
Mana uyarisqayraykum chaynaqa kanqaku.

8 Ñoqataqa Tayta Diospa Espiritunmi
huntaykuwan atiyninwan.
Allin arreglota ruranaypaqmi yanapaykuwan.
Ñoqaqa kallpanchasqallañam kachkani
mana kasukuq kasqankumanta
Jacob castakunaman willakunaypaq.
Ñoqaqa kallpanchasqallañam kachkani
Israel castakunaman huchanmanta willakunaypaq.

9 Jacob casta kamachikuqkuna, uyariwaychik.
Israel casta jefekuna, kaytayá uyariychik.
Qamkunaqa allin arreglo ruraytam
millakuypaqtaña rurarunkichik.
Allin kaqkunatam qewiparunkichik.
10 Sion llaqtatapas hatarichinkichik
runakunata wañu-wañurichispam.
Jerusalen llaqtatapas hatarichinkichik
mana allinkunata rura-rurarispam.
11 Kamachikuqkunapas regalollapaqmi gobiernanku.
Sacerdotekunapas qollqellapaqmi yachachinku.
Diosmanta willakuqpas qollqellapaqmi adivinanku.
Tayta Diosman hapipakusparaqmi kaynata ninku:
Ñoqanchikwanmi kachkan Tayta Diosqa, nispa.
Manam hamuwasunchu mana allinqa, nispa.
12 Chaynaqa qamkunapa huchaykichikraykum
Sion llaqtaqa chakra hinaraq yapusqa kanqa.
Jerusalenqa montonasqa rumillañam rikurirunqa.
Templopa kanan moqopas montellañam rikurirunqa.

Nacionkunata Tayta Dios hawkayachinanmanta
(Is 2:2-4)

4 1 Tukupay tiempokunapim
Tayta Diospa templonpa kasqan orqoqa
wakin orqokunamantapas altosuraq kanqa.
Wakin alto moqokunamantapas aswan hatunchasqam kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay orqomanmi rinqaku llapallan nacion runakunaqa.
2 Nana-nanaq nacion runakunam hamunqaku.
Hinaspam paykunaqa kaynata ninqaku:

Hakuchikyá Tayta Diospa orqonman.
Risunchikyá Jacobpa Diosninpa templonman.
Paymi yachachiwasunchik paypaq hina kawsanapaq.
Yachachiwasunchikmi paypa munasqanman hina kawsanapaq.

Sion Moqomantam Tayta Diospa yachachikuynin lloqsimunqa.
Jerusalen llaqtamantam Tayta Diospa palabran lloqsimunqa.
3 Tayta Diosmi juzganqa achka-achka runakunata.
Paymi arreglanqa karupi kaq atiyniyoq nacionkunata.
Paykunaqa espadankutapas rejakunamanñam tikrarunqaku.
Paykunaqa lanzankutapas rutunakunamanñam tikrarunqaku.
Manañam nacionpurapas peleanqakuñachu.
Guerrapaqpas manañam yachanqakuñachu.
4 Sapakamam uvas plantankupa llantuyninpi tiyakunqaku.
Sapakamam higos sachankupa llantuyninpi tiyakunqaku.
Manaña pipapas manchachisqanmi hawkaña kakunqaku.
Llapallan Kamachiq Tayta Dios rimarisqanraykum.
chaynaqa kanqaku.
5 Llapallan runakunaqa diosninkupi
confiakuspam kawsachkanku.
Ñoqanchikmi ichaqa yupaychasqanchik Tayta Diosman
hapipakuchkanchik.
Payman hapipakuspam wiñaypaq kawsasunchik.

Runankunata Tayta Dios librananmanta

6 Tayta Diosmi nin kaynata:

Chay tiempopiqa wisturuq ovejata hinam
runaykunata huñumusaq.
Castigaspa cheqechisqay ovejata hinam
runaykunata kutichimusaq.
7 Wisturuqkunata puchuykachispaymi hoqarisaq.
Karunchasqakunatam hatun nacionniyoqmanña tikrarusaq.
Ñoqa Tayta Diosñam gobiernasaq.
Sion Moqopim chay tiempomanta wiñaypaq gobiernasaq.
8 Yaw sumaqllaña Sion llaqta, huktawanmi qamqa
reypa *yachanan kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 ¿Imanasqataq llumpaytaqa qaparkachachkanki?
¿Manachum qampaqa reyniki kapusunki?
¿Wañukunñachum qamta consejasuqnikiqa
chaynapi wachakuq hinaraq ñakarinaykipaqqa?
10 Sion llaqtapi *yachaq runakuna,
wachakuq hinaraqyá qewipakuychik.
Kunanqa llaqtamanta lloqsispam
chakrakunapiña yachankichik.
Babilonia nacionkama chayaruspam
chaypiña librasqa kankichik.
Chaypiñam enemigoykichikmanta
Tayta Dios reclamamusunkichik.

11 Kunanmi ichaqa achkallaña nacionkuna
qampa contraykipi huñunakurunku.
Paykunaqa qamkunamantam nichkanku:
Sion llaqtaqa millakuypaq rurasqayá kachun, nispa.
Ñawinchikpas agradowanyá chayta qawachun, nispa.
12 Nacion runakunaqa manam yachanchu
Tayta Diospa imam tanteasqantaqa.
Nacion runakunaqa manam entiendenchu
Tayta Diospa imam piensasqantaqa.
Manam entiendenkuchu gavillakuna hina
Diospa huñusqan kasqankutaqa.

13 Sumaq Sion llaqtapi *yachaq runakuna,
qamkunaqa hatarispaykichikyá trillaychik.
Fierro waqrayoqtapas hinaraqmi rurasqaykichik.
Broncemanta silluyoqta hinaraqmi rurasqaykichik.
Achkallaña runakunata ñutupanaykichikpaqmi
qamkunataqa chaynata rurasqaykichik.
Imapas qechusqaykichiktaqa
ñoqa Tayta Diospaqmi sapaqchapuwankichik.
Qori-qollqenkutaqa tukuy kay pachapa
Señorninpaqmi sapaqchapuwankichik.

Israel nacionpa gobiernaqninta Tayta Dios churamunanmanta

5 1 Salteaqllaña Jerusalen llaqtayoqkuna,
qamkunaqa tropaykichiktayá huñuychik.
Enemigopa muyuykusqanñam kachkanchik.
Israel nacionpi gobiernaqninchiktapas
kaspiwanmi uyanpi maqarapuwasunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Efrata sutiyoq Belen llaqtacha,
Juda nacionpi kaq taksa llaqtacha,
taksallam kanki nacionpi llaqtakunamantaqa.
Chaywanpas qanmantam lloqsimunqa
Israel nacionpi gobiernaqqa.
Ñawpaqmanta rikurimuqraqmi payqa.

3 Ichaqa wachakuq warmipa wachakunankamam
Tayta Diosqa runankunata saqeykunqa.
Chaymantañam karupi kaq llaqtamasinkunapas
Israelpa mirayninkunawan huñunakunqa.
4 Payqa hamuspanmi Tayta Diospa kallpanwan
runankunata gobiernanqa.
Yupaychasqan Tayta Diospa atiyninwanmi
runakunata gobiernanqa.
Chaynapim runankunaqa hawkaña kawsakunqa.
Kay pachapa cantonkamaraqmi chayanqa
Tayta Diospa atiyninqa.
5 Paymi apamunqa hawka kawsakuytaqa.

Librasqa kanankumantawan castigasqa kanankumanta

Asiria nacionniyoq runakuna
nacionninchikman yaykuramuptinqa,
Asiria nacionniyoq runakuna
palacionchikkunata saruptinqa,
paykunapa contranpim hoqarichisunchik
qanchis gobiernaqninchik runakunata.
Paykunapa contranpim hoqarichisunchik
pusaq ancha reqsisqa runakunata.
6 Paykunaqa Asiria naciontam
espadankuwan gobiernanqaku.
Nimrod sutiyoq runapa nacionnintam
espada makiyoq gobiernanqaku.
Asiria nacionniyoq runakuna
yaykuramuptinmi librawasunchik.
Linderonchiktapas sarupaptinkum
payqa librawasunchik.
7 Jacob casta puchuq runakunaqa
achkallaña runakunapa chawpinpim kanqaku.
Tayta Diosmanta hamuq sulla hinaraqmi
paykunaqa chaypi kanqaku.
Pastokunata nuyuykuq para hinaraqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paykunaqa chaypi kanqaku.
Chay paraqariki chayamun
manam runakunapa kamachisqanman hinachu.
Chay paraqariki utqamun
manam runakunapa kamachisqanman hinachu.
8 Jacob casta puchuq runakunaqa
achkallaña nacionkunapa chawpinpim kanqaku.
Purun animalkunapa chawpinpi hinaraqmi
paykunaqa chaypi kanqaku.
Ovejakunapa chawpinpi malta leon hinaraqmi
paykunaqa chaypi kanqaku.
Animalkunapa chawpinta pasastin
chay leon saruparuptinqa
chaynataq animalkunata tisaparuptinqa
manam pipas atinmanchu libraykuytaqa.
9 Israel casta runakuna,
chaynapunim vencenkichik
contraykichikpi sayariqkunataqa.
Chaynatapunim wañuchinkichik
qamkunapa enemigoykichikkunataqa.

10 Tayta Diosmi nin kaynata:

Chay tiempopiqa chawpikichikpi kaq
caballoykichiktapas wañurachisaqmi.
Chay tiempopiqa chawpikichikpi kaq guerrapaq
carretaykichiktapas chinkarachisaqmi.
11 Llaqtaykichiktapas tuñirachisaqmi.
Llapallan amparakuna wasikichiktapas
ñoqaqa purmarachisaqmi.
12 Qechurusqaykichikmi brujeriaykichiktapas.
Manañam kanqañachu adivinaqkunapas.
13 Chinkarachisaqtaqmi chawpikichikpi kaq
taytacha-mamachakunatapas.
Chinkarachisaqtaqmi chawpikichikpi kaq
adorana rumi pilarkunatapas.
Manañam qonqorakunkichikchu
makikichikwan rurasqaykichikmanpas.
14 Asera sutiyoq mamachaykichiktapas
chawpikichikmantaqa qechurusaqmi.
Qamkunapa chawpikichikpi kaq
llaqtaykichiktapas tuñirachisaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mana kasukuq nacionkunataqa
castigarusaq sinchi piñakuywanmi.

Israel nacionpa contranpi Dios sayarisqanmanta

6 1 Uyariychikyá Tayta Diospa nisusqaykichikta:

Hatarispayá orqokunaman willakuychik asuntoykichikta.
Moqokunapas uyarichunyá qamkunapa qayakusqaykichikta.
2 Yaw orqokuna, ñoqa Tayta Diospa
pleito rurasqaytayá uyariychik.
Wiñaypaq kaq kay pachapa cimientonkuna,
chay pleito rurasqaytayá uyariychik.
Runaykunawanmi pleitota rurachkani
Ñoqa Tayta Diosqa.
Israel castakunawanmi atipanakuchkani
ñoqa Tayta Diosqa.

3 Runaykuna ¿imanarqaykichiktaq qamkunataqa?
¿Imapitaq piñachirqaykichik qamkunataqa?
Tapusqaytayá niwaychik qamkunaqa.
4 Qamkunataqa Egiptomantam horqomurqaykichik.
Servipakuq kasqaykichikmantam libramurqaykichik.
Pusamusunaykichikpaqmi Moisesta, Aaronta hinaspa
Mariata kachamurqaykichik.
5 Runallaykuna, qamkunaqa yuyariychikyá
Moab nacionpa reynin Balacpa consejasqanta.
Runallaykuna, qamkunaqa yuyariychikyá
Beorpa churin Balaampa imam nisqanta.
Yuyariychikyá Sitim sutiyoq lawmanta
Gilgal lawkama risqaykichikta.
Chaynapim yachankichik ñoqa Tayta Diosqa
allin kaqkuna rurasqayta.

Tayta Diospa imam mañakusqanmanta

6 ¿Imawantaq asuykusaq Tayta Diospa ñawpaqninmanqa?
¿Imawantaq adorasaq alto-altopi kaq Diostaqa?
Paymanqa asuykusaq ¿kañanaypaq ofrendakunawanchum?
Paymanqa asuykusaq ¿huk watayoq torokunawanchum?
7 ¿Tayta Diosqa yaqachum kusikunman
waranqa carnerota qoykuptiyqa?
¿Yaqachum payqa kusikunman
chunka waranqa mayu aceiteta qoykuptiyqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿Yaqachum piwi churiytaña qoykuyman
mana kasukuq kasqaymanta?
¿Yaqachum churyasqaytaña qoykuyman
huchallikuq kasqaymanta?
8 Runamasilláy,
Tayta Diosqa nisurqankiñam
allin kaqkunamantaqa.
Mañasurqankiñam qanmanta imam munasqantaqa.
Qamqa allin arreglotam ruranayki.
Qamqa kuyapayakuytam kuyanayki.
Diosnikipaqmi humillakuspa kawsanayki.
9 Yachayniyoq runaqa respetanmi Tayta Diosta.
Tayta Diosqa qayachkanmi llaqtata:

Runaykuna, castigoymantayá cuentata qokuychik.
Runaykuna, castigaqmantayá cuentata qokuychik.
10 ¿Mana allin ruraqpa wasinpiqa kachkanraqchum
engañowan qori-qollqe ganasqankuqa?
¿Mana allin ruraqpa wasinpiqa kachkanraqchum
mana cabal tupuq ñakasqa tupunaqa?
11 Huchayoqmi mana cabal balanzayoq runaqa.
Huchayoqmi engañakuq rumi pesayoq runaqa.
12 Kay llaqtapi apu runakunaqa
daño ruraqllañam rikurirunku.
Kay llaqtapi *yachaqkunaqa
llulla rimaqllañam rikurirunku.
Kay llaqtapi yachaqkunaqa
nina qallullañam rikurirunku.
13 Chayraykum ñoqaqa castigayta qallaykusqayki.
Huchaykiraykum tuñichiytaña qallaykusqayki.
14 Mikuspapas manam saksankichu.
Yarqasusqaykiqa manam chinkanqachu.
Manam waqaychawaqchu huñukusqaykitapas.
Guerramanmi qoykusaq lluptichisqaykitapas.
15 Tarpuspapas manam qamqa cosechankichu.
Aceitunas chamchasqaykiwanpas manam
untakunkichu.
Uvasta saruspapas manam vinotaqa tomankichu.
16 Rey Omripa decretonkunatam kasukurqanki.
Rey Acab castapa rurasqankunatam rurarqanki.
Paykunapa piensasqanman hinam kawsarqanki.
Chayraykum qamqa purmachisqa kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaypi yachaqkunapas asipayasqam kanqa.
Runaykunapa penqayninmi wichiykusunki qanmanqa.

Israel castakunaqa penqaypaq kasqankumanta

7 1 ¡Ay ñoqallayqa rikchakuchkani
trigo rutuypi pallaqllamanñam
otaq uvas pallay tiempopi
uvas pallapakuqllamanñam.
Ichaqa manamya tarinichu
ima uvasllatapas mikuykunaypaqqa.
Ichaqa manamya tarinichu
ima higosllatapas saksaykunaypaqqa.
2 Kay nacionpiqa chinkarunñam kuyapayakuqpas.
Kay nacionpiqa manam kanñachu allin ruraqpas.
Runakunaqa llapallankum wañuchinankupaq
wateqayllapiña purichkanku.
Runamasinta toqllaman wichiykachinankupaqmi
wateqayllapiña purichkanku.
3 Iskaynin makinkupas listollañam
kachkan mana allinta ruranankupaq.
Kamachikuqpas juezmanta reclamaptinmi
juezñataq regalota mañakun.
Reqsisqa runa munasqanta rimariptinmi
paykunañataq “Allinmi” niykun.
4 Paykunamanta kaq allin ruraq runaqa
rikchakun kichkamanmi.
Paykunamanta kaq allin kawsaq runaqa
rikchakun waqrinku kichka qenchamanmi.
Llaqtaykichik cuidaqkunapa willakusqan
punchawqa hamuchkanñam.
Castigasqa kanaykichik
punchawqa hamuchkanñam.
Kunanqariki runakunaqa kachkanku pantayllapiñam.
5 Runamasikichikpipas amayá creeychikchu.
Amistadnikichikmanpas amayá hapipakuychikchu.
Qanwan puñuq warmikimantapas cuidakuyá.
Imam rimasqaykimantapas qamqa cuidakuyá.
6 Qari churipas taytanta despreciaqñam rikurirun.
Warmi wawapas mamanpa contranpim sayarirun.
Llumchuypas suegranpa contranpim sayarirun.
Wasinpi *yachaqpas contranpim rikurirun.
7 Ñoqam ichaqa Tayta Diosllapi suyay-suyasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salvaqniy Diosllapim confianzawan suyallasaq.
Diosniy uyariwananpaqmi ñoqaqa suyallasaq.

Israel castakuna huktawan sayarinankumanta

8 Yaw enemigoy nacion,
amayá kusipayawaychu ñoqataqa.
Wichiykuspapas sayarisaqmi ñoqaqa.
Tutayay ukupiña yachaptiypas
Tayta Diosmi kanchaykuwanqa.
9 Aguantasaqmi Tayta Diospa piñakuynintaqa.
Contranpimiki huchallikuruni ñoqallayqa.
Chay asuntoymanta sayapakuwanankamam aguantasaq.
Allin arreglota rurapuwanankamam aguantasaq.
Payqa achkiymanñam horqoykuwanqa.
Allin rurasqantam qawaykachiwanqa.
10 Enemigoy nacionpas chaytam qawaykunqa.
Penqaypa intuykusqanñam rikurirunqa.
Payqariki kaynatam rimakuwarqa:
"¿Maytaq yupaychasqayki Tayta Diosqa?"
Paytaqa rikuykusaq kikiypuniraqmi.
Saruchikunqapas ñanpi mitu hinaraqmi.

11 Jerusalen llaqta,
murallayki hatarichina tiempom hamuchkanña.
Linderoykikuna hatunyachina tiempom hamuchkanña.
12 Chay tiempopiqa Asiriamantaraqmi hamusunki.
Egipto llaqtakunamantaraqmi hamusunki.
Egiptomantawan Eufrates mayumantam hamusunki.
Hamusunkitaqmi karu-karu lamar qochamantapas.
Chaynataq orqokunapa kananmantapas.
13 Chaywanpas kay pachaqa runankunaraykum
pasaypaq chunnichisqa kanqa.
Runakunapa mana allinlla rurasqanraykum
pasaypaq purmachisqa kanqa.
14 Dios Taytallay,
runaykikunataqa ovejakunata hinayá michiy.
Qampa kaq ovejaykikunataqa qampuniyá michiy.
Montekunapi sapallan kaqtayá michiy.
Sumaqllaña pastokunapi kaqtayá michiy.
Ñawpaq tiempokunapi hinam
Basan law pastokunata mikunqaku.
Ñawpaq tiempokunapi hinam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galaad law pastokunata mikunqaku.

15 Egipto nacionmanta horqomusqay
punchawpi hinam qawachisqaykichik,
admirakuypaqkunatam qawachisqaykichik.

16 Nacionkunam chayta qawaykuspa penqakurunqaku.
Mana kallpayoqñam rikurirunqaku.
Penqakuymantam siminkutapas tapakunqaku.
Penqakuymantam mana uyarikuqña rikurirunqaku.
17 Paykunaqa culebrakuna hinañam
pulvota llaqwanqaku.
Qasqonpa puriq animalkuna hinañam
polvota llaqwanqaku.
Paykunaqa amparakunanku wasinkumantapas
mancharisqallañam lloqsimunqaku.
Yupaychasqanchik Tayta Diosraykum manchakunqaku.
Chayraykum payta respetanqaku.

Runankunata Tayta Dios pampachasqanmanta

18 ¿Yaqachum pipas kanman qam hina Diosqa?
Mana allin ruraqtapas
pampachaykunkim qamqa.
Kay puchuq runaykikunapa
mana kasukusqantapas
qonqaykunkim qamqa.
Manam wiñaypaqchu piñakurqankipas.
Qamqa kuyapayakuytam munankipas.
19 Ñoqaykumantam huktawan llakipayarikunki.
Qamqa mana allin rurasqaykutapas
mana kaqmanñam churarunki.
Qamqa llapachallan huchaykutapas
uku lamar qochamanmi wischuykunki.
20 Cumplinkipunim Jacobman prometesqaykitaqa.
Cumplinkimá Abrahampaq kuyapayakuynikitaqa.
Ñawpa tiempokunamantaraqmi abueloykuman
jurarqanki chaykunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

NAHUMPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Nahumpa sutinwan sutichasqam. Nahunmi kusikun Asiria nacionpi reypa yachanan Ninive llaqta vencesqa kananmanta. Asiria nacionqa chay tiempopim wakin nacionkunata anchallataña ñakarichiq. Chay nacionqa karqa Israel runakunapa anchallaña manchakunanmi. Ninive llaqtaqa vencesqa karqa qanchis pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Ninive llaqtapa contranpi Diospa piñakuynin- manta (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Ninive llaqtata muyuriqninmanta atacanankumanta (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Ninive llaqtata venceruspa chinkarachinankumanta (3).

Vengakunanpaq Diospa piñakuyninmanta

1 1 Elcos llaqtayoq Nahum sutiyoq runam revelacionninmanta kay librota qellqarqa. Ninive llaqtapa contranpim kaynata willakurqa:

2 Tayta Diosqa sientikuruspa vengakuq Diosmi.
Tayta Diosqa vengakuqllaña kaspa piñakuqmi.
Payqa contranpi sayariqkunata vengakuqmi.
Enemigonkunapaq piñakusqanta mana qonqaqmi.
3 Tayta Diosqa anaq piñakuqmi.
Tayta Diosqa llumpay atiyniyoqmi.
Payqa castiganqapunim huchayoqkunataqa.
Muyoq wayrapim purichkan Tayta Diosqa.
Wayra-parapim purichkan Tayta Diosqa.
Puyupas polvo hinaraqmi pay puriptinqa.
4 Lamar qochapas chakirunmi pay qaqchaykuptinqa.
Lliw mayukunapas chakirunmi pay qaqchaykuptinqa.
Basan lawpi pastokunapas qawirunñam.
Carmelo Orqopi plantakunapas qawirunñam.

1982

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Libano Orqopi ikllimuqpas chakirunñam.
5 Orqokunapas paypa ñawpaqninpiqa katkatatanmi.
Moqokunapas paypa ñawpaqninpiqa chullurunmi.
Allpapas hoqarikunraqmi paypa qayllanpiqa.
Kay pachapas lliw *yachaqkunapiwanmi
hoqarikunraq paypa qayllanpiqa.
6 Pay piñakuruptinqa
¿yaqachum pipas qayllanpiqa sayanman?
Paypa sinchi piñakuynintaqa
¿yaqachum pipas aguantanman?
Paypa piñakuyninqa nina hinaraqmi chutarikun.
Qaqakunapas llumpayllatañam ñutuparikun.
7 Tayta Diosqa imayna-mayna allinmi!
Sasachakuy punchawpipas amparakuna hinaraqmi.
Payman hapipakuqkunataqa payqa waqaychaykunmi.
8 Lloqlla hinaraqmi Ninivetaqa tukurunqa.
Tutayay ukukamaraqmi enemigonkunataqa qatinqa.
9 ¿Imatataq piensachkankichik
Tayta Diospa contranpiqa?
Payqa tukurusunkichikmi qamkunataqa.
Manam castiganmanchu iskaykamaqa.
10 Kichka hinaña siray-siraymi kachkanku.
Vinopa intuykusqan sinkay-sinkaymi kachkanku.
Chakisqa qopa hinañam kañasqa kanqaku.

11 Yaw Ninive llaqta,
qanmantam lloqsimurqa Tayta Diospa contranpi
mana allin piensaq runaqa.
Qanmantam lloqsimurqa paypa contranpi
mana allinkuna consejakuq runaqa.

12 Runakunatam Tayta Dios nisunkichik:

Mana asllayaq Asiria nacionniyoq runakunaqa
chayman hinam wañuchisqa kanqaku.
Nana-nanaq Asiria nacionniyoq runakunaqa
chayman hinam purmachisqa kanqaku.
Ñoqaqa ñakarichirqaykichikmi qamkunataqa.
Manam ñakarichisqaykichikñachu qamkunataqa.
13 Kunanqa churkususqayki yugotapas pakiparusaqñam.
Kunanaqa watasusqayki coyundatapas tipiparusaqñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Yaw Asiria nacionpa reynin,
contraykipim Tayta Dios kamachin:

Manam kanqañachu sutiki apaqkunapas.
Diosnikikunapa templonmantaqa
chinkarachisaqmi llaqllasqa taytachaykikunatapas.
Diosnikikunapa templonmantaqa
chinkarachisaqmi fundisqa taytachaykikunatapas.
Ñakasqa kasqaykiraykum
chaypiña rurapusqayki sepulturatapas.

Ninive llaqta tuñichisqa kananmanta.

15 Waqaya orqonta hamuchkan
allin noticia willakuq runaqa.
Waqaya orqonta hamuchkan
hawka kawsakuymanta willakuq runaqa.
Juda nacionniyoq runakuna,
fiestaykichiktayá ruraychik.
Prometekusqaykichiktayá cumpliychik.
Manam hamusunkichikñachu
mana allin ruraqkunaqa.
Pasaypaqtañam tukurun
mana allin ruraqkunaqa.

2 1 Ninive llaqta,
contraykipim hamuchkan cheqechisuqnikipas.
Waqaychaychikyá amparakuna wasikichiktapas.
Qamkunaqa ñankunapiyá wateqamuychik.
Peleanaykichikpaqyá allinta alistakuychik.
Qamkunaqa kallpatayá sumaqta hapiychik.
2 Jacob castakunapa allin reqsisqa kaynintaqa
Tayta Diosmi kutichipunqa.
Israel nacionpa hatun kasqanman hinam
Tayta Diosqa kutichipunqa.
Paykunaqariki suwakunapa suwananmi karqaku.
Uvasllankutapas tukururqam enemigonku.
3 Tropankunapa harkachikunanpas
pukay-pukayraqmi kachkan.
Tropankunapa pachanpas
pukay-pukayraqmi kachkan.
Guerrapaq carretankunapas
rawraq ninaman rikchakuqraqmi kachkan.
Cipres sachamanta lanzankupas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kayman-chaymanraqmi qewikachachkan.
4 Loco hinañam callenta kallpachkan guerrapaq carretankupas.
Kayman-wakmanmi kallpakachachkan plazakunapipas.
Rupachkaq yantamanraqmi paykunaqa rikchakuchkanpas.
Paykunaqa llipyay hinaraqmi kallpakachachkankupas.
5 Capitanninkunatam qayachkan reyqa.
Kallpachkaspam mitkarun paykunaqa.
Murallamanmi utqachkan paykunaqa.
Harkaqninkutam alistakuchkan paykunaqa.
6 Kichakuykunñam mayupa punkunkunapas.
Tuñichisqañam kachkan palaciopas.
7 Ninive llaqtapi *yachaqkunaqa
preso rinankupaqmi citasqaña kachkanku.
Sirvientankunapas paloma hinaraqmi waqachkanku.
Paykunaqa llakimantam qasqonkuta takakuchkanku.
8 Ninive llaqtaqa qocharayaq yakumanñam rikchakuchkan.
Ñawpa tiempomantaraqmi lluptiypaq-lluptikuchkan.
Mana kasukusparaqmi qayaptinkupas ayqeypaq-ayqekuchkan.
9 Qamkunaqa qollqetayá suwaychik.
Qamkunaqa qoritayá suwaychik.
Ninive llaqtapa qori-qollqenqa
manaña tukuymi kachkan.
Qori-qollqemanta alhajankunaqa
manaña qepiy atinam kachkan.

10 Mana imayoq chinkachisqañam kachkan.
Chay llaqtaqa purmachisqañam kachkan.
Sonqonkupas manchakuymantam hukmanyarunña.
Moqonkupas pasaypaqtam katkatatarunña.
Mana kallpayoqñam paykunaqa kachkan.
Lliwpa uyanpas ayayasqañam kachkan.
11 ¿Yaqachum imallapas puchurunraq
chay leonpa machayninmantaqa?
¿Yaqachum imallapas puchurunraq
wawankunaman mikuchinan lugarmantaqa?
Chaymanqariki orqo leonpas chinanwanmi riqku.
Chaypiqariki wawankunawanmi kawsakuqku.
Mana pipapas manchachisqanmi kawsakuqku.
12 Leonqariki uñankunapaqpas kamaqtam wañuchipurqa.
Leonqariki chinanpaqpas achkallatañam seqopurqa.
Machaynintapas achkallaña mikuykunawanmi
huntachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

*Yachanantapas achkallaña tisapasqanwanmi
huntachirqa.

Ninive llaqtaqa pasaypaqña chinkachisqa kananmanta

13 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin:

Ninive llaqta,
ñoqaqa kachkani contraykipi sayaqmi.
Guerrapaq carretaykikunatapas kañaykusaqmi.
Carretaykikunatapas qosnirirachisaqmi.
Malta leonnikikunatapas
espadawanmi wañurachisaq.
Imapas suwakusqaykitaqa
kay pachamantam chinkarachisaq.
Qamkuna ukupi willakuqkunatapas
manaña uyarinaykichikpaqmi chinkarachisaq.

3 1 Yaw runa wañuchiq llaqta
¿imallapiraq qamqa rikukunki?
Llullakunapa huntaykusqanmi kachkanki.
Qechusqaykikunapa huntaykusqanmi kachkanki.
Wañuchisqaykikunapa huntaykusqanmi kachkanki.
2 Uyarikamuchkanñam latigokunapa toqyasqanpas
chaynataq ruedakunapa qerichichisqanpas.
Uyarikamuchkanñam caballokunapa kallpamusqanpas
chaynataq carretakunapa pawatyamusqanpas.
3 Sillada tropakunapas pawaypaqmi-pawamuchkanku.
Espadankupas chipityaypaqmi-chipityamuchkanku.
Lanzankupas llipyaypaqmi llipyaymuchkan.
Nana-nanaq runakunam wañuypaqña-wañullachkan.
Monto-montonmi wañuqkunaqa chutarayachkan.
Manaña tukuymi wañuqkunaqa kachkanku.
Kawsaqkunapas wañuqkunapim haytakuchkanku.
4 Chaykunaqa pasakunqa chuchumika warmi hina
llumpa-llumpay huchallikusqanmantam.
Payqariki sumaqllaña chuchumika warmi hinam,
imaymana brujeriakunapas ruraq warmi hinam.
Payqariki hukwan hukwan
kakuspam nacionkunatapas aysaypaq-aysarqa.
Payqariki brujeriakunata ruraspam
runakunatapas aysaypaq-aysarqa.

5 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qampa contraykipim kachkani ñoqaqariki.
Warmipa walintapas uyankama qempiruchkaq hinam
qamtaqa penqayman churarusqayki.
Nacionkunapas qalallatañña qawasunaykipaqmi
chaynataqa rurarusqayki.
Gobiernokunapas penqaypaqña qawasunaykipaqmi
chaynataqa rurarusqayki.
6 Qanmanqa qacha kaqkunatam wischuykusqayki.
Qamtaqa penqaypaq warmita hinañam rurarusqayki.
Qamtaqa runapa qawakunantañam rurarusqayki.
7 Lliw rikusuqnikikunapas ayqekuspam ninqa:
"Ñam purmachisqaña kachkan Ninive llaqtaqa.
¿Pillapas llakirikunmanchum paymantaqa?
¿Maypitaq tarimuyman consuelaqnintaqa?"
8 Qamqa Tebas llaqtamantapas
¿aswan allinraqchum kanki?
Nilo Mayupa patanpim
karqa chay llaqtaqariki.
Yakukunapa muyuykusqanmi
karqa chay llaqtaqariki.
Nilo sutiyoq mayum karqa
chay llaqtapa murallanqa.
9 Cus nacionniyoq runakunam
mana tukuyta kallpancharqa.
Egipto nacionniyoq runakunam
mana tukuyta kallpancharqa.
Yanaparqataqmi Fut runakunapas.
Yanaparqataqmi Libia runakunapas.
10 Chaywanpas Tebas llaqtapi *yachaqkunaqa
presochasqam karqaku
Chaywanpas Tebas llaqtapi yachaqkunaqa
preso pusasqam karqaku.
Wawa-churinkupas callekunapa esquinanpi
sapo hina choqasqam karqaku.
Ancha reqsisqa runankunapaqpas
suertetam choqarqaku.
Llapallan kamachikuq runakunapas
cadenakunawan watasqam karqaku.
11 Yaw Ninive llaqta,
qampas sinka hina castigasqam kanki.
Pakakuchkaq hinam pakaypaq-pakakunki.
Enemigoykikunaraykum pakakunaykita maskanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Llapallan amparakuna wasikichikpas
rikchakun higos sachakunamanmi.
Puntallaraq ruruyoq higos sachamanmi rikchakun
lliw amparakuna wasikichikqa.
Chay sachataqa pipas taspiykuptinmi
simillanmanña wichiykamun chay rurunkunaqa.
Chaynapunim vencesqa kaspa facillata
wichiykunqa amparakuna wasikichikqa.
13 Warmikuna hina manchakuqllañam
kachkan tropaykichikkunaqa.
Nacionnikipi kaq punkukunapas
kichakuykunqam enemigoykikunamanqa.
Nacionnikipi kaq punkukunapa
cerrojonkunatapas ninam kañarunqa.
14 Qamqa yakutayá alistakuy
muyuykusuptiki tomanaykipaq.
Amparakuna wasitayá allichay
enemigomanta amparasunaykipaq.
Mituman yaykuspayá allinneqta saruychik.
Ladrillo ruranaykichiktayá hapiychik.
15 Chaypim qamtaqa nina ruparusunki.
Chaypim qamtaqa espada tukurusunki.
Manaraq raprayoq aqarway uru hinam tukurusunkichik.
Manaraq raprayoq aqarway uru hinayá miraychik.
Puyu hinaña aqarway uru hinayá miraychik.
16 Cielokunapi lucerokunatapas hinaraqmi
mirarachinkichik negociantekichikkunatapas.
Aqarway urukuna hina tukurususpaykichikmi
pawakunqaku nacionnikichikmantapas.
17 Llaqtapi kamachikuqkunapas kachkan
aqarway urukuna hinañam.
Tropaykikuna huñuq jefekunapas kachkan
puyu hina aqarway urukuna hinañam.
Chay aqarway urukunaqa chiriykamuptinmi
perqakunapiña tiyaykunku.
Ichaqa inti qespiramuptinmi
mana musyayllata lluptikunku.

18 Yaw Asiria nacionpa reynin,
yanapaqniki kamachiqkunam puñukuchkankuña.
Ancha reqsisqa runaykikunam samakuchkankuña.
Tropaykikunaqa orqokunapim cheqerun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunaqa mana huñuy atinañam cheqerun.
19 Manam imapas kanchu nanayniki samaykachiqqa.
Mana hampiy atinañam kachkan heridaykiqa.
Imam pasarususqaykimanta uyariqkunam
kusikuymanta taqllakunqa.
¿Pimantaq mana chayarqachu chay pasaypaq
mana allinkuna rurasqaykiqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

HABACUCPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Habacucpa sutinwan sutichasqa librom. Diosmanta willakuq Nahum hinam Habacucpas willakurqa yaqa chay tiempollapi. Asiria runakunatam vencerurqa Babilonia runakuna chayraykum aswan munaychakuqña rikurirurqaku. Babilonia runakunapas Asiria runakuna hinam runakunata llumpay ñakarichiq karqaku. Ninive llaqta vencesqa kananmantam Nahum kusikurqa. Habacucmi ichaqa manchakurqa munaychakunanpaq Babilonia nacion aswan-aswan hatunyaptin. Habacucqa qawarqataqmi Israel runakuna huchaman urmaykusqanrayku Babilonia runakunawan Diospa castigananmantapas.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun tukuy mana allinkuna pasasqanmanta hinaspa Habacucpas Job hinaraq: "¿Imanasqataq Diosqa munan kaykuna sucedenanta?" nisparaq tapukusqanmanta (1).

Iskay kaq partenñataqmi willakun Habacucman Dios contestaspan pacienciakuy hinaspa confiakuy yachachisqanmanta, willakuntaqmi hamuq tiempopiqa mana allin ruraqkunata Dios chinkachinanmantapas hinaspa paymanta mana rakikuqkunatañataq kawsachinanmantapas (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Diospa atiyninmanta Habacucpa alabasqanmanta hinaspa Diosllapi confiakunamanta (3).

Mana allinpa contranpi Habacuc rimasqanmanta

1 [1] Diosmanta willakuq Habacucmi revelacionninpi kaynata nirqa:

[2] Dios Taytalláy ¿haykapikamataq
mana uyariykuwankichu qayakamusqaytaqa?
¿Haykapikamataq mana salvaykuwankikuchu
daño ruraymanta qaparimuchkaptiyqa?
[3] ¿Imanasqataq qawachiwachkanki mana allin ruraykunataqa?
¿Imanasqataq rikuchiwachkanki sasachakuykunataqa?
Ñoqapa ñawpaqniypiqa tukuy imam purmaypaq-purmachkan.
Tukuy imam dañaypaq-dañanakuchkan.
Quejanakuyllam hatarichkan.
Pleitonakuyllam hatarichkan.

1990

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Yachachikuynikipas manam cumplikunchu.
Allin arreglopas manam takyanchu.
Mana allin ruraq runakunam
muyurun allin ruraq runakunata.
Chaymi allin arreglokuna rurasqankupas
lloqsirun qewi-qewillata.

Tayta Diospa contestasqanmanta

5 Nacionkunatayá qamkunaqa qawaychik.
Admirasqallañayá qamkunaqa qawaychik.
Tiempoykichikpim admirakuypaqta rurasaq.
Willasuptikichikpas mana creenatam rurasaq.
6 Ñoqaqa Caldea runakunatam hatarichimuchkani.
Manchakuypaq runakunatam hatarichimuchkani.
Apurawman venceqmi paykunaqa.
Tukuy hinastinmanmi mastarikun paykunaqa.
Runapa *yachasqan allpantam
dueñochakuykun paykunaqa.
7 Chay runakunaqa mancharikuyllapaqñam kanku.
Kikillankum arreglotapas ruranku.
Kikillankum hatunchaspapas hatunchakunku.
8 Caballonkupas uturungumantapas
aswan apurawman kallpaqraqmi.
Tutaykuqta puriq lobomantapas
aswan manchakuypaqraqmi.
Sillakuqkunapas chapakyayllañam kallpakachanku.
Paykunaqa karukunamantaraqmi hamurunku.
Anka hinaraqmi hapinanpaq pawaykunku.
9 Daño ruranankupaqmi paykunaqa hamunku.
Paykunaqa intipa qespimunan lawpi
rupaq wayra hinam richkanku.
Presochasqankuqa lamar qochapa patanpi
aqo hinaraqmi kachkanku.
10 Paykunaqa reykunamantapas asikunkum.
Kamachikuqkunamantapas burlakunkum.
Murallasqa llaqtakunamantam asikunku.
Qepanman allpata montoruspam dueñochakurunku.
11 Nisyu wayra hinam pasarunku.
Huchayoqmi paykunaqa kachkanku.
Kallpankutapas diosninkupaqmi hapinku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Habacucpa huktawan reclamasqanmanta

12 Dios Taytalláy,
wiñaymanta kawsakuqmi kanki qamqa
Chuya Diosnilláy,
manapunim wañusaqkuchu ñoqaykuqa.
Dios Taytalláy,
chay runakunataqa juzganaykipaqmi churarqanki.
Qaqa hina takyaq Diosnilláy,
castiganaykipaqmi paykunataqa unancharqanki.
13 Qamqa chuyay-chuyay kasqaykiraykum
mana allintaqa mana qawariwaqchu.
Qamqa chuyay-chuyay kasqaykiraykum
daño ruraytaqa mana qawariwaqchu.
¿Imanasqataq qawayllaqa-qawakunki
runamasin traicionaqkunataqa?
¿Imanasqataq upallakuykunki mana allin ruraq runa
paymantapas allin kaq runata millpuypaq-millpuruptinqa?
14 Challwakunaman hinallañam runakunataqa tikrarunki.
Mana gobiernoyoq uruchakunaman hinallañam tikrarunki.
15 Caldea runakunam wakin nacionkunata
anzuelowan hapichkaq hina hapirunku.
Mallankuwanmi aysaypaq-aysarunku.
Mallankuwanmi huñuypaq-huñurunku.
Chayraykum sinchillataña kusikunku.
16 Chayraykum mallankutapas adoranku.
Mallankunamanmi inciensotaraq qontichinku.
Mallankuraykum sumaqllataña kawsakunku.
Mallankuraykum miskillataña mikukunku.
17 ¿Chaynaqa chayraykuchu mallankumanta
sapa kutilla challwakunata vacianqa?
¿Nacionkunamanta mana llakipayarikuspachu
wañuchiypaq-wañurachinqaku?

Habacucman Tayta Dios imam revelasqanmanta

2 1 Llaqta cuidaq sayananpi sayachkaq hinam
ñoqaqa uyan-uyanlla sayachkasaq.
Tayta Diospa niwananta uyariykunaypaqmi
chaynaqa suyaypaq-suyasaq.
Qaqchawasqanmanta imatam ninaypaqmi
ñoqallayqa suyaypaq-suyasaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Chaymi Tayta Dios kaynata niwarqa:
Qawachisqaytayá qellqay tablakunapi
mana pantayniyoq kananpaq.
Chaynapi pipas chayta leeykuspanqa
chaypunilla willakuq kallpananpaq.
3 Ñoqapa señalasqay tiempopim
kay revelacion qosqayqa cumplikunqa.
Tukupay tiempokunapim cumplikunqa.
Manapunim llullachu kayqa.
Unamuptinpas suyaykuyá qamqa.
Chayamunqapunim chay punchawqa.
4 Hatunchakuqllañam mana allin ruraq runaqa.
Allin ruraq runaqa iñisqanraykum kawsanqa.

Ñakarichiqkunaqa imaynam kananmanta

5 Qori-qollqeqa runatam traicionarun.
Runapas hatunchakuqllañam rikurirun.
Sepultura hinaraqmi yarqarachikun.
Wañuy hina mana saksaqñam kachkan.
Llapallan nacionkunatam huñukurunku.
Llapallan runakunatam huñukurunku.
6 ¿Manachum llapallan ñakariqkunaqa
asikunapaq watuchi hina kaynata rimanqaku:
"Mana kikikichikpa kaqkunata huñukuruqkunaqa
¡imallapiraq rikukunkichik!
¿Haykapikamataq prenda hapisqaykichikta
huñuypaq-huñukunkichik"?

7 ¿Manachum manukusuqnikikunaqa
qonqayta hatariramunqaku?
Katkatatachisunaykipaqmi hatariramunqaku.
Qechusunaykipaqmi rikuriramunqaku.
8 Qamqa achkallaña nacionkunatam suwarqanki.
Chayraykum puchuq runakunapas suwasunki.
Wañurachisqaykiraykum chaynataqa rurasunki.
Chakrakunatapas llaqtakunatapas
dañasqaykiraykum chaynataqa rurasunki.
Chaypi yachaqkunatapas dañasqaykiraykum
qamqa ñakarichisqa kanki.

9 Familiaykita apuyachinaykipaq
runamasikimanta suwakuq runa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¡imallapiraq rikukuykunki!
Qesaykitapas alto-altopim churarunki.
Mana allinmanta ayqenaykipaqmi churarunki.
10 Achkallataña wañuchinaykipaqmi tantearqanki.
Wasikipi kaqkunatapas penqaymanñam churarqanki.
Kikillaykipa contrallaykipim huchallikurqanki.
11 Murallapi kaq rumikunapas
contraykipim qaparinqaku.
Wasikunapi kaq qerukunapas
contraykipim yachapayanakunqaku.

12 Runakunata wañuchispa
llaqta hatarichiq runa
¡imallapiraq rikukuykunki!
Mana allinta rura-rurarispa
llaqta hatarichiq runa
¡imallapiraq rikukuykunki!
13 Llapallan kamachiq Tayta Diosqa
¿manachum runakunapa llamkasqantaqa
ninawan tukurachinqa?
¿Nacionkunapa sasallawanña rurasqantaqa
mana kaqmanmi tikrarunqa.
14 Imaynam yakukunapa huntaykusqan
kachkan lamar qochapas,
chaynam Tayta Diospa yachayninwan
huntasqa kanqa kay pachapas,
chaynam Tayta Diospa kanchayninwan
huntasqa kanqa kay pachapas.

15 Sinchillataña sinkachikuq vinowan
runamasinta sinkarachiq runa
¡imallapiraq rikukuykunki!
Penqayninta qawanaykipaqmi
chaynataqa rurarunki.
16 Qampas manaña alabasqa kanaykipaqmi
penqayman churasqa kanki.
Chaynaqa qanmanpas Tayta Diosmi
vinoyoq copanmanta tomarachisunki.
Mana señalasqa kasqaykita
qawachikustinñam purinki.
Reqsisqa kasqaykitapas wischuruspam
pasaypaq penqaypaqña purinki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Libano Orqopim dañokunata rurarqanki.
Chaykunaqa kikillaykimanmi wichiykusunki.
Purun animalkuna puchukachisqaykimantam
manchaypaq-manchakunki.
Runakunata wañurachisqaykiraykum
chaynaqa kanki.
Chakrakunatapas dañasqaykiraykum
chaynaqa kanki.
Llaqtakunatapas dañasqaykiraykum
chaynaqa kanki.
Chaypi llapallan *yachaqkunatapas
dañasqaykiraykum chaynaqa kanki.

18 ¿Valenchum ruraqninpa rurasqan taytachaqa?
¿Valenchum llullata yachachiq fundisqa taytachaqa?
Chay taytacha ruraqqa rurasqanpim confiakun.
Mana rimaq taytachakunatam payqa rurakun.

19 Kullumanta taytachata “Rikchariy” niq runa
¡imallapiraq rikukuykunki!
Rumimanta mana uyariq taytachata “hatariy” niq runa
¡imallapiraq rikukuykunki!
¿Yaqachum yachachisunkiman chay taytachaqa?
Qori-qollqewan qarachasqa kachkaspankupas
mana samayniyoqmi kanku chay taytachakunaqa.
20 Sapaqchakusqan templonpim kachkan Tayta Diosqa.
Upallachunyá kay pachapi kaqkunaqa.
Paypa qayllanpiyá upallachun chaykunaqa.

Habacucpa mañakusqanmanta

3 1 Diosmanta willakuq Habacucpa waqayllawanña mañakuspan sonqomanta takisqan:
2 Dios Taytalláy,
ancha reqsisqa kasqaykimantam uyarirqani.
Dios Taytalláy, ñoqaqa
tukuy imapas rurasqaykimantam mancharikurqani.
Watakunapa chawpinpiyá
kawsarichiy rurasqaykikunata.
Watakunapa chawpinpiyá
reqsichiy rurasqaykikunata.
Piñakuchkaspapas yuyariyá llakipayakuynikita.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Diosqa Teman llaqta lawmantam hamuchkan.
Chuya Diosqa Paran orqomantam hamuchkan.
(Samariy)
Cielokunatapas tapaykunraqmi kanchariyninqa.
Kay pachapi tukuy ima kaqpas alabanmi paytaqa.
4 Achkiy hina kancharistinmi payqa hamuchkan.
Llipyaykunaraqmi makinmantapas lloqsimuchkan.
Paypa atiyninqariki chaypim tarikuchkan.
5 Paypa ñawpaqnintam hamuchkan peste onqoy.
Paypa qepantam hamuchkan calentura onqoy.
6 Kay pachapas kuyurinraqmi pay sayaykuptinqa.
Nacionkunapas katkatatanmi pay qawariykuptinqa.
Ñawpa tiempomantaraq kaq orqokunapas chamchakurunmi.
Ñawpa tiempomantaraq kaq moqokunapas tuñirunmi.
Rurasqankunaqa takyanqa
wiña-wiñaypaqmi.

7 Ñoqaqa Cusan lawpi *yachaqkunatam
mancharisqallataña rikurqani.
Ñoqaqa Madian lawpi yachaqkunatam
katkatatachkaqta rikurqani.
8 Dios Taytalláy
¿mayukunapa contranpichum piñakurunki?
¿Mayukunapa contranpichum rabiakurunki?
¿Lamar qochapa contranpichum piñakurunki?
¿Caballoykikunapi sillakuspachum
chaykunapa contranpi piñakurunki?
¿Venceruq carretaykikunapi rispachum
chaykunapa contranpi piñakurunki?
9 Flechanaykitapas listollatañam rurarunki.
Juramentowan citasqayki flechakunatapas
qamqa listollatañam rurarunki.
(Samariy)
Qamqa mayukunawanmi allpatapas raqrarachirqanki.
10 Orqokunapas rikuykususpaykim kuyutyarqa.
Lloqllakunapas chaypa hawantam pasarurqa.
Hinaptinmi uku-uku lamar qochapas qaparirqa.
Olankunapas orqochakuspam hoqarikurqa.
11 Inti killapas maymi kananpim sayarunku.
Flechaykikuna chipityasqanraykum sayarunku.
Lanzaykipas kanchityasqanraykum sayarunku.
12 Kay pachatapas piñakuyllawanñam saruparurqanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nacionkunatapas rabiallawanñam trillarurqanki.
13 Runaykikunata salvanaykipaqmi lloqsirqanki.
Sapaqchasqayki reyta salvanaykipaqmi lloqsirqanki.
Mana allin ruraq wasipa qatantam tuñirachirqanki.
Cimientokamam pasaypaqta qalatururqanki.
(Samariy)
14 Jefenkutapas wañurachirqanki armanwanmi.
Chaynataqa rurarurqanki muyuq wayra hina
cheqerachiwanankupaq pawaykamuptinmi.
Chaynataqa rurarurqanki maymi pakakusqanpi
ñakariq runatapas wañurachisqanmanta kusikuptinmi.
15 Qamqa lamar qochapipas
caballoykikunawanmi purirqanki.
Mastarisqa yakukunatapas
posoqachistinmi purirqanki.
16 Uyariykuptiymi ukullaypas hukmanyarurqa.
Uyariykuptiymi jetallaykunapas katkatatarqa.
Cuerpollaypas mana valeqñam rikurirun.
Piernallaypas katkatataqllañam rikurirun.
Chaywanpas ñoqaqa pacienciawanraqmi suyasaq.
Contraykupi hatarimuqkuna sasachakunantam suyasaq.

17 Manaña higos sachakuna waytaptinpas,
manaña uvas plantakuna ruruptinpas,
manaña aceitunas sachakuna ruruptinpas,
chakrakunapi kawsaykuna manaña kaptinpas,
kanchakunapi ovejakuna manaña kaptinpas,
corralkunapi vacakuna manaña kaptinpas
18 ñoqaqa Tayta Diosraykum kusikusaq.
Salvawaqniy Diosraykum kusikusaq.
19 Señor Diosmi kallpanchaykuwaqniyqa.
Chakillaytapas tarukapa chakinta hinaraqmi
mana urmaqtaña ruraykapuwan payqa.
Payqa altokunapim purichillawan ñoqallaytaqa.
[SF3]Takiqkunapa maestronpaq, cuerdakunapa compañasqan taki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

SOFONIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Sofoniaspa sutinwan sutichasqam. Sofoniasqa karqa Nahumpa chaynataq Habacucpa yaqa wiñaymasinmi. Payqa willakurqa Rey Josias tukuy allinkuna rurasqanpa ñawpaqnintam.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun piñakuyninpi Dios juzgasqanmanta hinaspa chinkachinan tiempo hamunanmanta (1:1-2:3).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Gaza llaqta, Ascalon llaqta, Asdod llaqta hinaspa Ecron llaqta chinkachisqa kananmanta. Chay llaqtakunaqa karqa Filistea runakunapa yachanan llaqtakunam (2:4-15).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun huchallikusqanrayku Jerusalen llaqta ñakarichisqa kananmanta, willakuntaqmi Jerusalen llaqtaqa hamuq tiempopi librasqa kananmantapas, chayraykum Sofoniaspas kusikuywan takirqa (3).

Tayta Diospa piñakunan punchawmanta

1 1 Amonpa churin Josias Juda nacionpi gobiernachkaptinmi Tayta
Dios rimapayarqa Cusipa churin Sofoniasta. Cusiqa karqa Gedaliaspa churinmi, Gedaliasñataqmi karqa Amariaspa churin, Amariasñataqmi karqa Ezequiaspa churin. Tayta Diosmá Sofoniasman kaynata nirqa:

2 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Kay pachapi tukuy imatam
pasaypaqta ñoqaqa chinkarachisaq.
3 Runakunatapas hinaspa animalkunatapas
pasaypaqtam chinkarachisaq.
Alton pawaqkunatapas
lamar qochapi challwakunatawanmi chinkarachisaq.
Runa urmachiqkunatapas
mana allin ruraqkunatawan kuskatam chinkarachisaq.
Ñoqaqa runakunatapas allpapa hawanmantam
llapallanta qollurachisaq.

1998

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
4 Ñoqaqa atiyniywanmi castigarusaq
Juda nacionpi *yachaqkunatapas.
Castigasaqtaqmi Jerusalenpi yachaqkunatapas.
Kay sitiomantaqa puchukarachisaqñam
Baal sutiyoq puchuruq taytachakunatapas
chaynataq adoraqnin sacerdotekunapa sutintapas.
5 Qollurachisaqmi wasi hawanman seqaspa
achkallaña lucerokuna adoraqkunatapas.
Paykunaqa qonqorakunkupas ñoqa Tayta Diosta
juramentowan serviq tukusparaqmi.
Jurankupas Milcom taytachankuraykuraqmi.
6 Qollurachisaqtaqmi ñoqa Tayta Diosmanta
aswan-aswan karunchakuqkunatapas
chaynataq mana maskawaqniykunatapas
chaynataq mana tapukuwaqniykunatapas.

7 Upallaychikyá ñoqa Señor Diospa qayllaypiqa.
Ñam chayaykamuchkanña ñoqa Tayta Diospa
castigo ruranay punchawqa.
Ñoqa Tayta Diosqa ofrecesqa kananpaqmi
animalkunata alistaruniña.
Ñoqa Tayta Diosqa convidoman hamuqkunatam
sapaqcharuniña.

8 Chay castigo ruranay punchawpiqa
castigasaqmi kamachikuqkunatapas.
Castigasaqmi reypa churinkunatapas,
huklaw nacion pachawan churakuqkunatapas.
9 Chay punchawpiqa castigasaqtaqmi
punkupa pataknin llapallan pawaqkunatapas
chaynataq patronninkupa wasinman daño ruraywan
hinaspa engañowan huntarachiqkunatapas.

10 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Chay punchawpiqa Challwa
Zaguanmantaraqmi qayakullanqaku.
Iskay Kaq Barriomantaraqmi qaparkachanqaku.
Aminankukama waqasqankutam
moqokunamantaraq uyarinqaku.
11 Yaw Pukru Barriopi *yachaqkuna,
aullakuchkaq hinayá qaparkachaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Llapallan negociantekuna
qollurusqanmantayá qaparkachaychik.

12 Chay tiempopiqa mecherowan hinam
maskarusaq Jerusalenpi yachaqkunatapas.
Castigasaqtaqmi vinopa qonchun hina
hawka tiyakuq runakunatapas.
Chayna runakunam sonqonkupi ninku:
"Tayta Diosqa manam ruranchu allintapas
nitaq mana allin kaqtapas."
13 Chayraykum imallankupas suwasqa kanqa.
Wasillankupas chunnichisqam kanqa.
Wasita ruraruspankupas manam *yachanqakuchu.
Uvasta plantaruspapas vinotaqa manam tomanqakuchu.

14 Chayaykamuchkanñam Tayta Diospa
castiganan hatun punchawqa.
Hichpaykamuchkanñam apurawman Tayta Diospa
castiganan punchawqa.
Utqamuchkanñam chay punchawqa.
Tayta Diospaq castiganan punchawpi
qapariytayá uyariychik.
Valeroso soldadokunapa aminankukama
waqasqantayá uyariychik.
15 Chay punchawpiqa piñakuywan
sasachakuyllañam kanqa.
Purmachiywan chunnichiyllañam kanqa.
Tutayaywan yanayayllañam kanqa.
Puyuwan yanayayllañam kanqa.
16 Chay punchawpiqa cornetakunallañam waqanqa.
Chay punchawpiqa runakunam qayaykachakunqa.
Murallasqa llaqtakunapa contranpim uyarikunqa.
Alto torrekunapa contranpim uyarikunqa.
17 Chay punchawpiqa runakunatam ñakarichisaq.
Chaynapim paykunaqa ñawsa hinaña purinqaku.
Paykunaqariki ñoqa Tayta Diospa
contraypim huchallikurqaku.
Yawarninkupas ñutu allpa hinaraqmi
pampaman chaqchusqa kanqa.
Chunchulninkupas wanu hinaraqmi
pampaman wischusqa kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ñoqa Tayta Diospa piñakunay punchawpiqa
manam libranqachu qori-qollqenpas.
Nina hina sientikurusqaywanmi
rupasqa kanqa tukuy kay pachapas.
Qonqaymantam tukurusaqpuni
kay pachapi *yachaqkunatapas.

2 1 Nacionpi *yachaq mana penqakuqkuna,
qamkunaqa hukllamanñayá huñunakuychik.
2 Decretasqay punchaw manaraq
chayamuchkaptinyá qamkunaqa huñunakuychik.
Manaraq tamo hina pasaruchkaptinyá
qamkunaqa huñunakuychik.
Ñoqa Tayta Diospa piñakuyniy manaraq
chayaramuchkaptinyá huñunakuychik.
3 Kay pachapi llapallan humillakuqkuna,
qamkunaqa Tayta Diostayá maskaychik.
Paypa leynin llapallan cumpliqkuna,
qamkunaqa Tayta Diostayá maskaychik.
Qamkunaqa allin rurayllatañayá munaychik.
Ama hatunchakuspa kawsakuytayá munaychik.
Icharaqpas Tayta Diospa piñakuynin
punchawpi pakaykusqa kawaqchik.

Nacionkuna castigasqa kananmanta

4 Gaza llaqtapas saqesqam kanqa.
Ascalon llaqtapas purmachisqam kanqa.
Asdod llaqtapi *yachaqkunatapas
chawpi punchawpipunim qarqorunqaku.
Ecron llaqtapi yachaqkunapas
sapinmanta pilasqa hinam kanqa.
5 Lamar qochapa patanpi yachaqkuna,
qamkunaqa iimallapiraq rikukunkichik!
Ceret casta runakunapa castankuna,
qamkunaqa iimallapiraq rikukunkichik!
Filistea runakunapa yachanan Canaan allpa,
contraykipim Tayta Dios nisunki:

Mana pipapas *yachananmanñam
qamtaqa purmachisqayki.

6 Lamar qochapa patanpi allpakunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pasto-pastollañam rikurirunqa.
Lamar qochapa patanpi allpakunapas
michiqkunapa pozonkunapa kananñam rikurirunqa.
Lamar qochapa patanpi allpakunapas
ovejakunapa kanchanpi kananñam rikurirunqa.
7 Juda casta puchuruq runakunapaqmi
chay allpakunaqa kanqa.
Ovejankutapas chaypiña michinankupaqmi
chay allpakunaqa kanqa.
Ascalon llaqtapi wasikunapiñam
paykunaqa tutanpas samakunqa.
Yupaychasqanku Tayta Diosmi watukunqa.
Preso risqankumantam kutichimunqa.

8-9 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
Ñoqaqa uyarirunim Moab nacionpi
*yachaqkunapa kamikusqankuta.
Ñoqaqa uyarirunim Amon castakunapa
mana allin rimasqankuta.
Paykunaqa runakunatam kamirqaku.
Runaykunapa chakranwanmi
allpankutapas miraykachikurqaku.

Israelpa yupaychasqan
ñoqa Tayta Diosmi kikiyrayku jurani:
Moab nacionqa Sodoma llaqta
hinañam rikurirunqa.
Amon castakunaqa Gomorra runakuna
hinañam rikurirunqa.
Chay nacionkunaqa itanakunapa
wiñananñam rikurirunqa.
Kachi horqonañam rikurirunqa.
Wiñaypaq chunniqñam rikurirunqa.
Puchuq runaykunañam saqueanqa.
Nacionniypi puchuqkunañam dueñochakunqaku.

10 Chaykunaqa hamunqa
Moab runakuna hatun tukukusqanraykum.
Chaykunaqa hamunqa Amon castakuna
hatun tukukusqanraykum.
Paykunaqa llapallan kamachiq Tayta Diospa
runankunatam kamirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Runankunapa contranpim hatunchakurqaku.
11 Tayta Diosqa manchakuyllapaqñam
paykunapa contranpi rikurirunqa.
Payqa kay pachapi llapallan
taytacha-mamachakunatam tukurunqa.
Lamar qochapa patanpi nacionniyoqkunapas
nacionninkupim Tayta Diosta adoranqa.
12 Cus nacionniyoq runakunataqa
Tayta Diosmi wañuchisunkichik.
13 Norte lawpi *yachaqkunatam castigarunqa.
Asiria nacionniyoqkunatam tukurunqa.
Payqa purmarachinqam Ninive llaqtatapas.
Chakirachispam chunnirachinqa Ninive llaqtatapas.
14 Chay purmachisqa llaqtapa chawpinpiqa
atajontin animalkunañam puñukunqaku.
Chay purmachisqa llaqtapa chawpinpiqa
tukuyniraq animalkunañam puñukunqaku.
Tukuwan avutarda sutiyoq animalpas
pilarkunapa puntankunapim puñukunqaku.
Ventanakunapim waqanqa animalkunapas.
Purmachisqañam kanqa punkunkunapas.
Rikurirunqañam cedro sachamanta qerukunapas.
15 Chay llaqtaqa kusikusparaqmi confiakurqa.
Kikinpa sonqonpim piensarqa:
Manam pipas kanchu ñoqa hinaqa, nispa.
Mayna chunnichisqañam kachkan.
Animalkunapa puñunanñam kachkan.
Pipas chayninta pasaqqa
silbakachanqaraqmi.
Pipas chayninta pasaqqa
qawachinqa takataraqmi.

Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

3 1 ¡Imallapiraq rikukunqa
Jerusalen llaqtayoqkunaqa!
Mana kasukuqmi kachkan paykunaqa.
Millakuypaqñam rikurirun paykunaqa.
Runakunatam ñakarichin paykunaqa.
2 Manam Tayta Diostapas kasukurqakuchu.
Manam corregichikuytapas munarqakuchu.
Manam confiakurqakuchu Tayta Diospipas.
Manam asuykurqakuchu Diosninkumanpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Paykunapaqa jefenkupas ñawrawyaq leonkuna hinam.
Kamachiqninkupas tutan lloqsiq lobo hinam.
Paqarinpaqqa manam puchunkuchu imallatapas.
4 Pay tukuspa traicionakuqllañam kachkan
Diosmanta willaqninkupas.
Diospaq sapaqchasqa kaqkunatam
millakuypaqtaña rurachkan sacerdotenkupas.
Panta-pantallatañam rurachkanku
Diospa yachachikuynintapas.
5 Chawpinkupi kaq Tayta Diosmi
ruran allin kaqkunataqa.
Payqa manapunim ruranchu
mana allin kaqkunataqa.
Payqa sapa punchawmi
allin arreglokunata ruran.
Payqa sapa madrugawmi
mana faltakuspan ruran.
Mana allin runam ichaqa
mana penqakuspaña ruran.

6 Tayta Diosmi nin kaynata:

Ñoqaqa nacionkunatam chinkarachiniña.
Torrenkunatapas murallanmantam tuñirachiniña.
Callenkunatapas pasaypaqtañam chunnirachini.
Mana pipapas purinantañam chunnirachini.
Paykunapaqa llaqtankupas purmasqañam kachkan.
Mana pipapas *yachanan purmasqañam kachkan.
7 Chaymi Jerusalen llaqtata nirqani:
Qamqa segurochá manchakuwankiña, nispa.
Corregisqaytaqa chaskiwankiñachá, nispa.
Chayna kaptinqa yachanankutapas
manach tuñichiymanchu karqa.
Chayna kaptinqa lliw castigoykunatapas
manach wichiykachiymanchu karqa.
Ichaqa chaywanpas afanakuyllawanñam
mana allinkunata rurarqaku paykunaqa.
8 Chayraykum ñoqa Tayta Dios kaynata nini:
Contraykichikpi rimarinay punchawkamayá
suyaykuwaychik qamkunaqa.
Nacionkunatawan gobiernokunata huñurunaypaqmi
sentenciaruniña ñoqaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ancha piñakuyllawanña castigarunaypaqmi
paykunataqa sentenciaruniña.
Tukuy kay pachapi kaqkunaqa sientikuruptiymi
rupachkaq hina piñakuyniywan kanqaku kañasqaña.

9 Chay tiempo chayaramuptinqa rimasqankutam
agradoypaqña tikrarusaq.
Ñoqa Tayta Diostaña qayakuwanankupaqmi
llapallankuta rurarusaq.
Hukllaña serviwanankupaqmi
chaynataqa rurarusaq.
10 Cus nacion mayukunapa chimpanmantaraqmi
mañakuwaqniykunaqa hamunqaku.
Ñoqapa cheqerachisqay runaykunam
ofrendata apamuwanankupaq hamunqaku.
11 Chay punchawpiqa manam penqakunkichikñachu
mana kasukuspa contraypi rurasqaykichikmantapas.
Chawpikichikmantam qarqorusaq
paytukuq kasqaykichikwan kusikuqkunatapas.
Chaynapim sapaqchakusqay orqopiqa
manaña hatunchakunkichikchu qamkunapas.
12 Ñoqa Tayta Diospi amparakuqkunataqa
chawpillaykichikpim saqeykusaq.
Ñakariqkunatawan wakcha runakunataqa
chawpillaykichikpim saqeykusaq.
13 Israel casta puchuq runakunaqa
manañam mana allintaqa ruranqakuñachu.
Israel casta puchuq runakunaqa
manañam llullatapas rimanqakuñachu.
Manañam engañakuq runaqa kanqakuñachu.
Ovejakuna hinañam michiqniyoq kanqaku.
Mana pipapas manchachisqanñam samakunqaku.

Jerusalen llaqtarayku kusikuyllawanña takisqankumanta

14 Sion llaqtapi *yachaqkuna,
kusikuymantayá qaparillawanña takiychik.
Israel nacionniyoq runakuna,
tukuy sonqowan kusikuspayá qapariychik.
Jerusalen llaqtapi yachaqkuna,
tukuy sonqoykichikwanyá llumpayta kusikuychik.
15 Tayta Diosqa contraykipi
sentenciasusqaykitapas suchurachinñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Enemigoykichiktapas kutirirachinñam.
Qamkunapa chawpikichikpim kachkan
Israel nacionpa reynin Tayta Diosqa.
Chaynaqa manam manchakunkichikñachu
haykapipas mana allintaqa.
16 Chay tiempopiqa Jerusalentam ninqaku:

Sion llaqtapi *yachaqkuna,
qamkunaqa amayá manchakuychikchu, nispa.
Qamkunaqa amayá hukmanyaruychikchu, nispa.
17 Chawpikichikpim kachkan
yupaychasqaykichik Tayta Diosqa.
Tukuy atiyniyoqmi payqa salvasunaykichikpaqqa.
Qamkunaraykum llumpayta kusikunqa.
Kuyasusqaykichikraykum mosoqyachisunkichik payqa.
Qamkunaraykum takikunawan kusikunqa.

18 Tayta Diosmi kaynata nin:

Fiestakunapas manaña kaptinmi llakikurqankichik.
Chay llakikuytaqa ñoqam qechurusqaykichik.
Chay llakikuyqa qepi hinam llasasurqankichik.
Chay llakikuyqa penqaymanmi churasurqankichik.
19 Lliw ñakarichisuqnikikunapa contranpim
chay tiempopiqa hatarisaq.
Wisturuqkunatam salvaykusaq.
Cheqeruqkunatam huñuykusaq.
Pipapas alabananmanñam tikrarusqaykichik.
Reqsisqa runakunamanñam tikrarusqaykichik.
Tukuy hinastinpim chaynata rurasqaykichik.
Penqaypi kasqaykichikmantam chaynata rurasqaykichik.
20 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Chay tiempopim kutichimusqaykichik.
Chay tiempopim huñumusqaykichik.
Kay pachapi lliwpa reqsisqanmanñam
qamkunataqa tikraykusqaykichik.
Kay pachapi lliwpa alabananmanñam
qamkunataqa tikrarusqaykichik.
Preso kasqaykichikmanta kutichimuspayñam
qawachkaptikichik rurapusqaykichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

HAGEOPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Hageopa sutinwan sutichasqam. Payqa willakuyta qallarirqa Nahumpa, Habacucpa, Sofoniaspa pachak wata qepantañam. Hageopa tiemponpiqa Zorobabelpas wakin runakunapiwanmi preso pusasqa kasqankumanta kutiramurqaña Jerusalen llaqtaman. Jerusalen llaqtapiqa hatarirachirqakuñam suma-sumaq wasikunatapas, chaywanpas Diospa templontaqa manam allicharqakuraqchu, chayraykum Hageo paykunaman nirqa Diospa imam kamachisqanta.

Kay libroqa iskay parteman rakisqam kanman.

Punta kaq partem willakun Diospa templonta ama demoraspa allichanankumanta (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Israel runakuna wanakuspa Tayta Diostaña serviptinkuqa paypas tukuy imayoqtaña kawsachinanmanta (2).

Diospa templon qespichinankumanta

1 1-2 Rey Dario iskay watamanña gobiernachkaptinmi soqta kaq killapa punta kaq punchawninpi Tayta Dios rimapayarqa paymanta willakuq Hageoman. Hageoñataqmi willarqa Juda lawpi gobiernaq Zorobabelman. Zorobabelqa karqa Salatielpa churinmi. Hageoqa willarqataqmi Josadacpa churin Josueymanpas. Josueyqa karqa sacerdotekunapa jefenmi. Paykunamanmá Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqanta kaynata willarqa:

—Kay runakunam ninakuchkanku: "Tayta Diospa templon qespichina tiempoqa manaraqmi chayamunraqchu" nispa. 3 Chaymi ñoqa Tayta Dios kaynata nini: 4 "¿Sumaq tablakunawan tableasqa wasikunapi *yachakunaykichik tiempochum chayaramun? ¿Chaychum kay temploytaqa purmasqataña qawakuchkankichik?" 5 Chaynaqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nikichik: Qamkunaqa imaynam kawsasqaykichikmantayá allinta piensariychik. 6 Qamkunaqa achkallataña tarpuspapas asllatam cosechachkankichik, mikuspapas manaña saksaqmi kachkankichik, tomaspapas pisilla kasqanraykum mana sinkankichikchu, pachakuspapas manam qonirinkichikchu, llamkapakuqpas pagontam chaskichkan toqosqa wayqallaman. 7 Chaynaqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nikichik: Qamkunaqa imaynam kawsasqaykichikmantayá allinta piensariychik. 8 Orqokunaman rispayá qerukunata apamuychik hinaspayá temployta qespichiy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chik, chaynata ruraptikichikqa chay templopi kusisqaña kaspaymi alabasqa kasaq. Chaynatam nini ñoqa Tayta Dios. 9 Qamkunaqa achkallataña tariruyta munaspapas asllatam tarirunkichik. Chaykunataqa wasimanña apaykuptikichikpas huk pukuyllawanmi chinkaypaq-chinkarachini. ¿Imanasqamá chaynataqa rurasaq? Chaynataqa rurasaq temploypas purmasqa kasqanraykum, qamkunam ichaqa wasillaykichikwan contentakunkichik. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. 10 Chayraykum sullapas manaña sullapusunkichikchu, allpapas manañam ruruntaqa qosunkichikchu. 11 Chakrakunapa hawanmanqa ñoqam qayarqani usyayta, qayarqanitaqmi orqokunapa hawanmanpas, trigokunapa hawanmanpas, uvas plantakunapa hawanmanpas, aceitunas sachakunapa hawanmanpas, allpapi wiñaq tukuy imapa hawanmanpas, runakunapa hawanmanpas, animalkunapa hawanmanpas chaynataq tukuy llamkaypa hawanmanpas.

12 Tukuy chaykunatam uyarirqa Salatielpa churin Zorobabel chaynataq Josadacpa churin Josueypas. Josueyqa karqa sacerdotekunapa jefenmi. Llapallan puchuq runakunapas uyarirqakutaqmi yupaychasqanku Tayta Diospa palabranta chaynataq paymanta willakuq Hageopa willakusqantapas. Paykunaqa yupaychasqanku Tayta Diospa kachasqanman hinam uyarirqaku hinaspam Tayta Diostaqa respetarqakuña. 13 Chaynaqa Tayta Diospa kachasqan Hageomá runakunaman nirqa:

—Tayta Diosmi nisunkichik: "Ñoqaqa yanapachkaykichikmi" nispa.

14-15 Chaynapimá Tayta Dios sonqocharqa Salatielpa churin Zorobabelta. Zorobabelqa karqa Juda lawpi gobiernaqmi. Sonqocharqataqmi Josadacpa churin Josueytapas. Josueyqa karqa sacerdotekunapa jefenmi. Sonqocharqataqmi llapallan puchuq runakunatapas. Chaynapim iskay watamanña Rey Dario gobiernachkaptin soqta kaq killapa iskay chunka tawayoq punchawninpi kaqllamanta qallaykurqaku yupaychasqanku Llapallan Kamachiq Tayta Diospa templon hatarichiyta.

Mosoq templopa sumaqllaña kayninmanta

2 1 Chay watapa qanchis kaq killanpim hinaspa chay killapa iskay chunka hukniyoq punchawninpim Tayta Dios rimapayarqa paymanta willakuq Hageoman kaynata nispa: 2 —Yaw Hageo, Salatielpa churin Zorobabelmanyá willamuy. Zorobabelqariki Juda lawpi gobiernaqmi. Willamuytaqyá Josadacpa churin Josueymanpas. Josueyqariki sacerdotekunapa jefenmi. Willamuytaqyá llapallan puchuq runakunamanpas kaynata: 3 "Qamkuna ukupiqa ¿yaqaraqchum pipas kachkan ñawpa tiempopi kay templopa sumaqllaña kayninta qawaq? ¿Imaynatataq qawachkankichik kay templotaqa? ¿Manachum kay qawasqaykichikqa yanqa-yanqallaman rikchakapusunkichik? 4 Chaynaqa kallpanchakuyá Zorobabel, ñoqa Tayta Diosmi chaynataqa nichkayki. Qampas kallpanchakuyá Josadacpa churin Josuey, qamqariki kanki sacerdotekunapa jefenmi. Kay allpapi llapallan runakuna, qamkunapas kallpanchakuychikyá ñoqa Tayta Diosmi chaynataqa nichkaykichik. Qamkunaqa llamkaychikyá, ñoqaqariki yanapachkaykichikmi, chaynataqa nichkaykichik Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Egipto nacionmanta abueloykichikkuna lloqsimuptin paykunawan contrato
rurasqayman hinam ñoqapa Espirituyqa qamkunata yanapasuchkankichik,
chaynaqa amayá manchakuychikchu. 6 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi
kaynata nikichik: Manapas unaymantam katkatatachisaq cielokunata, kay pacha-
ta, lamar qochata chaynataq chaki allpatapas. 7 Katkatatachisaqtaqmi llapallan
nacionkunatapas, chaynapim qori-qollqenkutapas apamunqaku hinaptinmi tem-
ploqa llumpay kancharichkaqña kanqa. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq
ñoqa Tayta Dios. 8 Ñoqapam qollqepas chaynataq qoripas. Chaynatam nini Llapa-
llan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. 9 Kay temploqa punta kaq templopa sumaqllaña
kayninmantapas aswan sumaqraqmi kanqa. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq
ñoqa Tayta Dios. Hawkayaytañam qosqaykichik ñoqa Tayta Diosqa."

Mana kasukuq kasqankumantam qaqchachikunku.

10-11 Iskay watamanña Rey Dario gobiernachkaptinmi isqon kaq killapi
hinaspa chay killapa iskay chunka tawayoq punchawninpi Llapallan Ka-
machiq Tayta Dios rimapayarqa paymanta willakuq Hageoman chaynapi
yachachikuyninkunamanta sacerdotekunata tapunanpaq:

12 —Sichum huk kaqnin millqayninpi apachkanman Tayta Diospaq
sapaqchasqan aychata ichaqa qonqaytañataq chay pachanpa puntan
tupaykunman tantaman otaq imapas yanuyman otaq vinoman otaq
aceiteman otaq ima mikuymanpas hinaptinqa ¿chay mikuyqa Diospaq
sapaqchasqañachum rikurirunqa? —nispa.

Sacerdotekunañataqmi nirqaku:

—Manam —nispa.

13 Chaymi Hageoñataq tapurqa:

—Wañusqapa cuerponta huk kaqnin llapcharuspanqa millakuypaq-
ñam kachkan. Chaynaqi millakuypaqña kaq runapas chay huk kaqnin
mikuyta tupaykuptinqa ¿chay tupaykusqan mikuyqa karunqa millakuy-
paqñachum? —nispa.

Hinaptinmi sacerdotekunañataq nirqaku:

—Arí, millakuypaqñam rikurirunqa —nispa.

14 Chaymi Hageoñataq nirqa:

—Tayta Diosmi kaynata nisunkichik: "Chaynapunim qayllaypiqa kay nacionpi
runakunapas kachkankichik. Qamkunapa imapas rurasqaykichikqa chaynataq
kaypi imapas ofrecewasqaykichikqa millakuyllapaqñam. 15 Chaynaqa kunan
punchawmanta ñawpaqmanqa yuyaymanaychikyá ñoqa Tayta Diospa temploy-
ta manaraq perqachkaptikichikqa. 16 ¿Imataq pasasurqankichik? Pipas iskay
chunka kullu montonman asuykuqmi tariruq chunka kullullataña. Pipas pichqa
chunka puyñu vinota horqonanpaq asuykuqmi waqaychananku sitiopiqa iskay
chunka puyñullataña tariruq. 17 Ñoqaqa llamkasqaykichiktapas rupachkaq way-
rawan kañaruspaymi qoqararachirqani, tukuchirqanitaqmi runtu parawanpas
ichaqa chaywanpas manam ñoqamanqa kutirikamuwarqankichikchu. Chayna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tam nini ñoqa Tayta Dios. 18 Kunan punchawqa isqon kaq killapa iskay chunka
tawayoq punchawninmi, kunan punchawpunim temploypa cimientonkuna
churasqa kanqa. Chaynaqa kunan punchawmanta ñawpaqmanqa yuyaymanaychikyá. 19 Taqekunapi muhukuna manaña kaptinpas uvas plantawan higos
sacha manaña ruruptinpas chaynataq granada sachawan aceitunas sacha manaña ruruptinpas kunanmantaqa ñoqam qamkunata bendecisqaykichik" nispa.

Zorobabelman Tayta Dios prometekusqanmanta

20 Hina chay chunka tawayoq punchawllapitaqmi Hageoman Tayta
Dios huktawan rimapayarqa kaynata:
21 —Yaw Hageo, qamqa Juda lawpi gobiernaq Zorobabeltayá rimapayay
kaynata: "Ñoqaqa katkatatachisaqmi cielokunatapas hinaspa kay pachatapas. 22 Ñoqaqa nacionkunapi gobiernokunatapas atiynintawanmi mana
kaqmanña churarusaq. Urmarachisaqtaqmi guerrapaq carretakunatawan
manejaqninkunatapas. Kikillankupura espadawan tuksinakuruptinkum
wikapakurunqa caballokunapas sillakuqninkunapiwan. 23 Llapallan
Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Salatielpa churin serviqniy
Zorobabel, chay punchawpiqa sello churana anillota hinachichkaq hinam
rantiypiña gobiernanaykipaq churasqayki. Qamtaqariki ñoqam akllakurqayki. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ZACARIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Zacariaspa sutinwan sutichasqa librom. Zacariasqa preso pusasqa kaqkunamantam Zorobabelwan kuska kutimurqa Jerusalenman.

Paypa willakusqankunaqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Zacariasman achka rikchanachiykunata Dios qawachisqanmanta. Chay rikchanachiykunawanmi paykunata kallpancharqa Jerusalen llaqtapas chaynataq templopas yapamanta hatarichisqa kananpaq hinaspa huchanku pampachasqa kananpaq. Willakuntaqmi Diospa atiyninwan chuyanchasqa kanankumantapas chaynataq hamuq tiempopi Mesiaspa gobiernananmantapas (1-8).

Iskay parteñataqmi willakun Mesiaspa gobiernon imaynam kananmanta, willakuntaqmi Diospa piñakuynin punchawpi Israel nacionpa muyuriqninpi nacionkuna castigasqa kananmantapas (9-14).

Zacariasmi willakurqaña Señor Jesucristo Jerusalen llaqtaman yaykunanmanta (9:9). Domingo de Ramos nisqanku punchawpi Jesus Jerusalen llaqtaman yaykuptinmi chay nisqan cumplikurqa Mateopa hinaspa Juanpa qellqasqankuman hina (Mt 21:5. Jn 12:15).

Runankunata Tayta Dios qayasqanmanta

1 **1** Rey Dario iskay watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa pusaq kaq killanpi Tayta Dios rimapayarqa paymanta willakuq Zacariasta. Zacariasqariki karqa Idopa willkanmi otaq Berequiaspa churinmi. Paytamá Tayta Dios kaynata nirqa:

2-3 —Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi abueloykichikkunapa contranpi llumpa-llumpayta piñakurqani chaynaqa ñoqapa imam nisqaytayá paykunaman niy: "Kutirikamuwaptikichikqa ñoqapas qamkunamanmi kutirikamusaq. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. **4** Amayá qamkunaqa kaychik abueloykichikkuna hinachu. Paykunatam ñawpaq tiempomantaraq ñoqamanta willakuqkuna qayaypaq-qayarqaku kaynata nispa: 'Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nin: Qamkunaqa qepanchakuychikñayá mana allin kawsasqaykichiktawan mana allin rurasqaykichiktaqa, nispa.' Ichaqa paykunaqa manam uyariqpas tukurqakuchu nitaqmi nisqaytaqa kaqpaqpas hapirqakuchu. Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata. **5** Ichaqa kunanqa ¿maypimá kachkan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

abueloykichikkunaqa? ¿Wiñaypaqchum kawsachkanku ñoqamanta willakuqkunaqa? 6 Chaywanpas ñoqamanta willakuq serviqniykunawan willachisqay hinaspa decretachisqay castigom abueloykichikkunaman hayparurqa. Paykunaqa wanakuspankum kaynata nirqaku: 'Llapallan Kamachiq Tayta Diosqariki tanteasqanman hinam ño- qanchikwan rurarun, payqariki imayna kawsasqanchikman hinaspa rurasqanchikman hinam ñoqanchikwan rurarun' nispa."

Revelacionpi sillada runakuna rikusqanmanta

7 Rey Dario iskay watamanña gobiernachkaptinmi chay iskay kaq watapa chunka hukniyoq kaq killanpi (chay killaqa Sebat sutiyoqmi karqa) hinaspa chay killapa iskay chunka tawayoq punchawninpi, ñoqa Zacariasta Tayta Dios rimapayawarqa, ñoqaqariki paymanta willakuqmi kani, abueloypa sutinmi Ido, taytaypa sutinñataqmi Berequias. 8 Chay tuta Dios revelaykuwaptinmi rikurqani pukaniraq caballopi sillada runata, chay silladaqa sayachkasqa macha-machakunapa wiñanan qechwapim. Paypa qepanpiñataqmi sayachkasqa pukaniraq caballokuna, alazan caballokuna hinaspa yuraq caballokuna. 9 Chaymi ñoqañataq tapurqani:

—Taytay ¿pikunataq wak sillada runakunaqa? —nispa.

Hinaptinmi chay rimapayawaqniy angel niwarqa:

—Ñoqam qawachisqayki pikunam kasqankuta —nispa.

10 Hinaptinmi chay macha-machakunapa chawpinpi kaq sillada niwarqa:

—Kay silladakunataqa Tayta Diosmi kachamurqa tukuy kay pachapi kayman-wakman purinankupaq —nispa.

11 Hinaptinmi chay silladakunañataq willarqa chay macha-machakunapa chawpinpi sayaq Tayta Diospa angelninman kaynata:

—Ñoqaykuqa kay pachapim kayman-wakman puriramuniku. Tukuy kay pachaqa mana imapapas pasasqanmi hawkalla kachkan —nispa.

12 Chaymi Tayta Diospa angelninñataq nirqa kaynata:

—Llapallan Kamachiq Tayta Dios, qamqariki kay qanchis chunka watañam piñasqa kachkanki Jerusalen llaqtapaq chaynataq Juda lawpi llaqtakunapaqpas. Chaynaqa ¿haykapikamataq manaña paykunamantaqa llakipayarikunkichu? —nispa.

13 Hinaptinmi Tayta Diosñataq rimapayamurqa ñoqawan parlaq angelta, payqa rimapayamurqa sumaq consuelakuq palabrakunawanmi. 14 Hinaptinmi chay rimapayawaqniy angelñataq kamachiwarqa kaynata qayakunaypaq:

—Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nin: "Ñoqaqa sientinim Sion Moqopi Jerusalen llaqtamanta. 15 Chayraykum aswan piñasqa kachkani chay mana imapas qokuq nacionkunapa contranpi, paykunaqa tumpallaraq piñasqa kachkaptiymi aswan-aswanraq dañokunata rurarqaku. 16 Chayraykum ñoqa Tayta Dios kaynata nini: Kunanqariki llakipayarinaypaqmi kutirichkaniña Jerusalen llaqtaman, chaypim temploy rurasqa kanqa chaynapim Jerusalen llaqtapiqa albañilkunapas huktawan llamkanqaku. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Chay rimapayawaqniy angelqa niwarqataqmi kaynata:
—Llapallan Kamachiq Tayta Diospa imam nisqantayá qayakuytaq kaynata:
"Runaykunapa llaqtankunatam huktawan llimparichisaq allin kaqkunawan.
Kikiy Tayta Diospunim Sion Moqopi *yachaqkunataqa huktawan consuelasaq hinaspam kikiypaqña akllakuykusaq Jerusalen llaqtatapas" nispa.

Waqrakunatawan herrerokunata revelacionpi rikusqanmanta

18 Huktawan qawarispaymi revelacionniypi rikururqani tawa waqrakuna rikurimuqta. 19 Hinaptinmi chay ñoqawan rimaq angelta tapurqani:
—¿Imataq kaykunaqa? —nispa.
Hinaptinmi payñataq niwarqa:
—Kay waqrakunamanmi rikchakun Israelpa castankuna cheqerachiq nacionkunaqa, paykunam cheqerachirqa Juda nacionpi, Israel nacionpi hinaspa Jerusalen llaqtapi *yachaqkunata —nispa.
20 Tayta Diosqa qawachiwarqataqmi tawa herrerokunatapas. 21 Hinaptinmi ñoqañataq tapurqani:
—¿Imata ruranankupaqtaq wak herrerokunaqa hamuchkan? —nispa.
Payñataqmi kaynata niwarqa:
—Yachasqaykipi hinapas wak waqrakunaqariki rikchakun Juda nacionniyoq runakunata mana sayariypas atinankukama cheqerachiq nacionkunamanmi, chaynam wak herrerokunapas hamurqa chay cheqerachiq nacionkunapa atiyninta waqrata qoruchkaq hina qorurunankupaq.
Arí, chay nacionkunaqariki Juda nacionta waqrapachkaq hinam chaypi *yachaqkunata cheqerachirqa —nispa.

Revelacionpi tupuna cordel rikusqanmanta

2 1 Huktawan qawarispaymi revelacionniypi rikururqani tupuna cordel aptarayachkaq runata. 2 Chaymi payta tapurqani:
—¿Maytataq richkanki? —nispa.
Hinaptinmi payñataq niwarqa:
—Ñoqaqa richkani Jerusalen llaqta tupuqmi, chaynapim yachamusaq imayna anchoyoqmi hinaspa imayna largoyoqmi kasqanta —nispa.
3 Hinaptinmi qawachkaptiy chay ñawpaq rimapayawaqniy angel pasakurqa hinaptinmi huk angelñataq taripaykamuspan 4 nirqa:
—Wak cordel aptarisqa mozoman kallpaspaykiyá kaynata nimuy:
"Mana murallayoqñam Jerusalen llaqtaqa runakunapa *yachasqan kanqa, chaynaqa kanqa runakunapas hinaspa animalkunapas nana-nanaq kasqanraykum. 5 Ichaqa Tayta Diosmi kaynata nin: 'Jerusalen llaqtapa muyuriqninpiqa ñoqam kasaq nina muralla hina, kanchariyniypas kanqa chay llaqtapa chawpinpim' nispa."

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Runankunataqa Tayta Diospuni salvananmanta

6 Tayta Diosmi nin kaynata:

¡Yaw norte lawpi *yachaqkuna,
qamkunaqa chaymantayá ayqekuychik!
¡Tukuy hinastinmanmi cheqerachikichik!
7 ¡Babilonia nacionpiña yachakuq
Sion llaqtayoqkunaqa ayqeypaqyá-ayqekuychik!

8 Kanchariyninwan kachamuwaqniy Llapallan Kamachiq
Tayta Diosmi kaynata nin,
qamkunata salteaq nacionkunapa contranpi kaq
Tayta Diosmi kaynata nin:

Ñawi ruruy tuksiruqmanmi rikchakun
qamkunata imanarusuqnikichikpas runaqa.
9 Chaynaqariki castigasaqmi paykunataqa,
Sirvientenkunallam qechurunqa paykunataqa.

Chaynapim yachankichik Llapallan Kamachiq
Tayta Dios kachamuwasqantaqa.

10 Yaw Sion Moqopi *yachaqkuna,
chaynaqa qamkunayá takiychik.
Yaw Sion Moqopi yachaqkuna,
chaynaqa qamkunayá kusikuychik.
Ñoqaqariki qamkunamanñam hamuchkani.
Qamkunawan yachanaypaqñam hamuchkani.
Chaynatam Tayta Diospa nisqanta nini.
11 Chay punchawpiqa achkallaña nacionkunam
Tayta Diosman hukllawakunqaku.
Chaymi payñataq ninqa kaynata:

Ñoqapa runaykunañam kanqa
kay huklaw nacionniyoq runakunapas.
Qamkunawanñam kawsasaq ñoqapas.

Yachankichiktaqmi Llapallan Kamachiq
Tayta Dios kachamuwasqantapas.
12 Tayta Diosmi sapaqchakusqan allpapi
huktawan Juda nacionniyoq runankunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

herenciata hina chaskinqa.
Jerusalen llaqtatapas Tayta Diosmi
huktawan llaqtanpaqña akllanqa.
13 Chaynaqa llapallan runakunayá
upallachun Diospa qayllanpiqa.
Chuya *yachanan hanaq pachamanta
hatarimuspanmi hamuchkanña payqa.

Sacerdotekunapa jefen Josueyta revelacionpi qawasqanmanta

3 1 Chaymantam Tayta Diosqa revelacionniypi qawachiwarqataq sacerdotekunapa jefen Josueyta. Josueyqa sayachkasqa Tayta Diospa angelninpa ñawpaqninpim, Josueypa *alleq lawninpiñataqmi sayachkasqa Satanas payta acusananpaq. 2 Hinaptinmi Tayta Diosñataq chay acusananpaq sayaq Satanasta qaqcharqa kaynata:

—Satanas, ñoqa Tayta Diosmi qamtaqa qaqchayki. Jerusalen llaqtata akllakuq ñoqa Tayta Diosmi qamtaqa qaqchayki. Josueyqariki rupachkaq ninamanta kañakuchkaq kaspi hina horqoykusqam —nispa.

3 Josueyqa qachallaña pachayoqmi Tayta Diospa angelninpa qayllanpi sayachkarqa. 4 Hinaptinmi chay angelqa yanapaqninkunata kamachirqa:

—Chay qachallaña pachankunataqa chusturuychikyá —nispa.

Josueyta qawarispanmi nirqa:

—Chay pachaykikuna chusturuchkaq hinam mana allin rurasqaykikunataqa qechuruykiña, chaynaqa suma-sumaq pachakunawanñam pachaykachisqayki —nispa.

5 Chaymantam payqa yanapaqninkunata kamachirqa:

—Josueypa umanmanyá wankiychik limpio uma wankiwan —nispa.

Chaynapim paykunaqa Josueypa umanta wankiykuspanku suma-sumaq pachakunawan hinachirqaku. Chaynataqa rurarqaku Tayta Diospa angelnin chayllapiraq sayachkaptinmi.

6 Chaymantam Tayta Diospa angelninqa Josueyman kaynata nirqa:

7 —Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nisunki: "Sichum ñoqapa munasqayman hina kawsaspa nanachikunaykipaq qosqayta cumplispaqa temploypim kamachikunki, temploypa pationpi kaqkunatapas qamtaqmi nanachikunki, chaynata ruraptikiqa kay yanapaqniykunawan kuskatam churasqayki. 8 Chaynaqa allintayá uyariway, Sacerdotekunapa Jefen Josuey, uyariwachuntaqyá qanwan huñunakuq sacerdotekunapas, qamkunaqariki kankichik hamuq kaqkunamanta señal hinam. Ñoqaqa Ikllirimuq sutiyoq siervoytam pusamusaq. 9 Ñoqam churaruni Josueypa ñawpaqninpi qanchis waqtayoq rumita, chay rumipiqa ñoqam qellqasaq. Huk punchawllapim ñoqaqa kay nacionniyoq runakunapa mana allin rurasqankuta qechurusaq. Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 10 Chay punchaw chayaramuptinqa qamkunam qayanakunkichik uvas plantaykichikpa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinaspa higos sachaykichikpa llantuyninpi hawkalla tiyakunaykichikpaq. Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

Candeleromantawan aceitunas sachakunamanta

4 1 Ñawpaqta ñoqawan rimaq angel kutiramuspanmi puñuruq runata
rikchachichkaq hina ñoqata rikchachiwarqa 2 hinaspam niwarqa:
—¿Imatataq qawachkanki? —nispa.
Hinaptinmi ñoqañataq nirqani:
—Ñoqaqa qawachkani qori-puromanta rurasqa candelerotam, chay candeleroqa kasqa umanpi waqaychana aceiteyoqmi, chaypa waqtanpiñataqmi kasqa qanchis mecherokuna, chay mecherokunamanqa aceitem chayasqa qanchis tubontakama. 3 Chay candeleropa waqtanpiñataqmi kachkan iskay aceitunas sachakuna, huknin sacham kachkan chay aceite waqaychanapa *alleq lawninpi hukninñataqmi *ichoq lawninpi —nispa.
4 Hinaptinmi ñoqañataq chay rimapayawaqniy angelta tapurqani:
—Taytáy ¿ima ninantaq kaykunaqa? —nispa.
5 Hinaptinmi chay angelñataq niwarqa:
—¿Manachum yachanki kaykunaqa ima ninanmi kasqanta? —nispa.
Hinaptinmi ñoqañataq nirqani:
—Manam Taytáy —nispa.
6 Chaymi angelñataq Zorobabelman willanaypaq Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqanta kaynata niwarqa:
—Manam tropakunawanchu nitaq kallpawanchu aswanqa espirituywanmi. 7 Hatun orqo ¿pitaq qamqa kanki? Qamqa Zorobabelpa ñawpaqninpim chutarikuq pampamanña tikrakurunki. Templota qespichinanpaq rumita horqoptinmi llapa runakuna ninqaku: “¡Ima sumaqmi, ima sumaqmi!” nispanku.
8 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
9 —Kay templopa cimientonkunataqa Zorobabelmi churachirqa hinaspaqa hina kikintaqmi qespichinqa —nispa.
Chaynapim yachankichik Llapallan Kamachiq Tayta Dios kachamuwasqanta. 10 Templo rurayta qallaykuptinku “¿Imansi qespirachinqaku?” niqkunam kunanqa qespichichkaqtaña Zorobabelta qawaykuspa kusikunqaku. (Kay kanchaq qanchis mecherokunaqa rikchakun tukuy hinastin qawaq Tayta Diospa ñawinkunamanmi.)
11 Hinaptinmi ñoqañataq tapurqani:
—¿Ima ninantaq wak candeleropa *alleq lawninpi hinaspa *ichoq lawninpi sayaq aceitunas iskay sachakunaqa? —nispa.
12 Tapurqanitaqmi:
—¿Ima ninantaq qori tubowan tupanakuq wak aceitunas sachapa iskay kallmankunaqa? Wak qori tubonkunatamiki aceiteqa qelluy-qelluyllaña kallparichkan —nispa.
13 Hinaptinmi angelñataq rimapayawarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Manachum yachanki kaykunapa imam ninantaqa? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:
—Manam taytáy —nispa.
14 Hinaptinmi payñataq willawarqa:
—Kaykunaqariki aceitewan talliykachikuspam sapaqchasqa kachkanku Tukuy Kay Pachapi Kamachikuq Señorta servinankupaq —nispa.

Pawachkaq wankusqa qellqa rikusqanmanta

5 1 Huktawanmi revelacionniypi qawarispay rikururqani pawachkaq wankusqa qellqata. 2 Hinaptinmi angelñataq tapuwarqa:
—¿Imatataq qawachkanki? —nispa.
Hinaptinmi ñoqañataq nirqani:
—Ñoqaqa qawachkani pawachkaq wankusqa qellqatam, wak qellqapa largonqa kasqa isqon metrom, anchonñataqmi kasqa tawa metro parten —nispa.
3 Chaymi payñataq niwarqa:
—Wakpiqa lliw nacionniki ñakasqa kananmantam qellqasqa kachkan, huklawninpim qellqasqa kachkan llapallan suwakuqkuna puchukachisqa kananmanta, huklawninpiñataqmi qellqasqa kachkan llapallan yanqamanta juraqkuna puchukachisqa kananmanta. 4 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata: “Kay ñakaykusqaytaqa ñoqam apachichkani suwakuqpa wasinman yaykunanpaq chaynataq sutiyrayku yanqamanta juraqpa wasinmanpas yaykunanpaq. Chay apachisqay ñakayqa chay wasikunapim kanqa qerunkunapas hinaspa ruminkunapas chinkachisqa kanankama” nispa.

Tupuna canastapi tiyachkaq warmita rikusqanmanta

5 Chay rimapayawaqniy angelñataqmi asuykuwaspan niwarqa:
—Kunanñataqyá qawariy wak imam rikurimuqta —nispa.
6 Chaymi ñoqañataq tapurqani:
—¿Imamá wak qawasqayqa? —nispa.
Hinaptinmi payñataq niwarqa:
—Wak qawasqaykiqariki huk tupuna canastam. Wak tupunaqa nacionnikipi llapallan runakunapa mana allin rurasqanku tupuqmi —nispa.
7 Chay tupuna canastaqa kasqa titimanta tapayoqmi, chay tapanta huk kaqnin hoqariykuptinmi chay canastapa ukunpiqa warmi tiyachkasqa.
8 Hinaptinmi chay angel niwarqa:
—Kay warmiqa rikchakun chay runakunapa mana allin rurasqanmanmi —nispa.
Chaynata niykuwaspanmi chay angelqa tupuna canasta ukuman chay warmita tanqaykurqa hinaspam wichqarurqa chay titimanta tapanwan.
9 Huktawan qawarispaymi rikururqani iskay warmikuna rikurimuqta, chay warmikunaqa kasqa wayrapa tanqasqan raprayoqkamam, chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

raprankunaqa kasqa cigueñapa raprankuna hinam. Paykunamá chay tupuna canastata altollanta aparqaku.

10 Hinaptinmi ñoqañataq chay rimapayawaqniy angelta tapurqani:

—¿Maymantaq apachkanku wak tupuna canastataqa? —nispa. 11 Hinaptinmi payñataq niwarqa:

—Waktaqa apachkanku Sinar sutiyoq Babilonia nacionpi templota ruranankupaqmi. Chay templota qespirachiptinkum chaytaqa churaykunqaku maymi tiyananpi —nispa.

Guerrapaq tawa carretakuna rikusqanmanta

6 1 Huktawanmi revelacionniypi qawachkaspay rikururqani guerrapaq tawa carretakunata, chay carretakunaqa lloqsiramurqa iskay bronce orqokunapa chawpinmantam. 2 Chay punta kaq carretatam chutachkasqa puka niraq caballokuna. Iskay kaq carretatañataqmi chutachkasqa yana caballokuna. 3 Kimsa kaq carretatañataqmi chutachkasqa yuraq caballokuna. Tawa kaq carretatañataqmi chutachkasqa muru-muru caballokuna. Chay caballokunaqa llapallankum kasqa kallpasapakama.

4 Hinaptinmi ñoqañataq chay rimapayawaqniy angelta tapurqani:

—Taytay ¿ima ninantaq kayqa? —nispa.

5 Chaymi angelñataq niwarqa:

—Kay tawantin guerrapaq carretakunaqa tawantin espiritukunam, paykunaqa lloqsichkanku Kay Pachapi Kamachikuq Señorpa ñawpaqninmantam. 6 Chay yana caballokunapa chutasqan carretaqa richkan norte lawpi nacionmanmi, chay yuraq caballokunapa chutasqan carretañataqmi richkan intipa seqaykunan lawpi nacionman. Chay muru-muru caballokunapa chutasqan carretañataqmi richkan surlawpi nacionman —nispa.

7 Chay kallpasapa caballokunam ganasllawanña lloqsirqaku tukuy kay pachapi kayman-wakman purimunankupaq hinaptinmi chay rimapayawaqniy angelñataq paykunata nirqa:

—Tukuy kay pachapiyá kayman-wakman purimuychik —nispa.

Chaymi caballokunaqa chaynata ruramurqaku.

8 Chaymantañataqmi Tayta Dios qayarimuwarqa:

Qaway Zacarias, wak norte law nacionman lloqsiqkunam paykunapa contranpi piñakuyniymanta chayraq sonqoyta tiyaykachinku —nispa.

Josueyman corona hinachisqankumanta

9 Tayta Diosmi rimapayawaspan kaynata niwarqa:

10 —Riyá Heldaiman, Tobiasman hinaspa Jedaiasman, paykunamantayá mañakamuy qori-qollqenkuta. Hina chay punchawllataqyá pasay Sofoniaspa churin Josiaspa wasintapas. Paykunaqariki Babilonia nacionman preso pusasqa kasqankumantam kutiramunkuña. 11 Chay qori-qollqe huñusqaykiwanmi rurachinki huk coronata hinaspam chay coronataqa churanki Josadacpa churin sacerdo-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tekunapa jefen Josueypa umanman. 12 Josueytam ñoqa Tayta Diospa nisqayta
kaynata ninki: "Kayqayá chay Ikllimuqwan sutichasqa runaqa, paymi kikinpa
sapinmanta ikllimuspan ñoqa Tayta Diospa temployta huktawan hatarichin-
qa. 13 Payqa ñoqa Tayta Diospa temployta huktawan hatarirachispanmi reypa
chaskinankunata chaskispa ancha reqsisqa kanqa, reypa tiyananpi tiyaykuspan-
mi gobiernanqa, chaynapim reypa tiyananpi sacerdote kanqa, iskayninwanmi
payqa allinlla kanqa" nispa. 14 Josueypa coronanqa Tayta Diospa templonpi
churasqam kanqa. Chaypiqa kanqa Helem sutiyoq runata, Tobias sutiyoq runata,
Jedaias sutiyoq runata hinaspa Sofoniaspa churin Henta yuyarinankupaqmi.

15 —Karu-karu llaqtakunamanta runakuna hamuspam yanapakunqaku Tayta
Diospa templon huktawan hatarichiypi. Chaynapim yachankichik ñoqataqa Lla-
pallan Kamachiq Tayta Dios kachamuwasqanta, tukuy kaykunaqa pasakunqa
yupaychasqanchik Tayta Diospa kamachikuyninkunata kasukuptikichikmi.

Yanqalla ayunaymanta

7 1 Rey Dario tawa watamanña gobiernachkaptinmi chay tawa kaq wa-
tapa isqon kaq killanpi otaq Quisleu killapi hinaspa chay killapa tawa
kaq punchawninpi ñoqa Zacariasman Tayta Dios rimapayawarqa. 2 Chay
punchawkunapim Betel llaqtapi *yachaqkuna kacharqaku Sarezer sutiyoq
runatawan Regem-melec sutiyoq runata. Paykunataqa runankunatawanmi
kacharqaku Tayta Diospa yanapakuynin mañakamunankupaq 3 chaynataq
Llapallan Kamachiq Tayta Diospa templonpi kaq sacerdotekunatapas hi-
naspa Diosmanta willakuqkunatapas kaynata tapumunankupaq:

—¿Hinaraqchum waqasaqku hinaspa ayunasaqku pichqa kaq killapiqa
imaynam watan-watan rurasqaykuman hina? —nispa.

4 Chaymi Llapallan Kamachiq Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa:

5 —Qamqa nacionnikipi llapallan runakunamanyá sacerdotekunaman-
wan kaynata nimuy: "Qamkunaqa qanchis chunka watamantaraq chay
pichqa kaq killapi hinaspa qanchis kaq killapi ayunastin waqaspaykichikqa
manam ñoqapaqchu rurarqankichik. 6 Mikukuspaykichikpas upyakus-
paykichikpas kikillaykichikpaqmi chaykunataqa rurarqankichik" nispa.
7 ¿Manachum Tayta Diosqa ñawpaqmantaraq willakuqninkunawan hina
kaynata rimarirqa? Chaynataqariki rimarirqa Jerusalen llaqtapi *yachaq-
kuna hawkalla hinaspa achkallaña kawsakuchkaptinkum, hina chaynallam
kawsakuchkarqaku muyuriqnin llaqtakunapi yachaqkunapas chaynataq
Neguev lawpi yachaqkunapas hinaspa waqtakunapi *yachaqkunapas.

Mana kasukuq kasqankurayku preso pusasqa kasqankumanta

8-9 Chaymantam Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa ñoqa Zacariasman
rimapayawaspan kaynata willachiwarqa:

—Qamkunaqa allin arreglota runamasikichikwan ruraspayá kuyapayakuqña
hinaspa llakipayakuqña kaychik. 10 Amayá ñakarichiychikchu viudakunata-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa nitaq mana tayta-mamayoqkunatapas nitaq forastero runakunatapas nitaq wakchakunatapas, amataqyá piensaychikchu runa masikichikwan mana allinlla ruranakuytaqa. 11 Qamkunaqa manam uyariyta munarqankichikchu, llapallaykichikmi qepanchakuruwaspaykichik mana kasukuqña karqankichik hinaspam upa tukururqankichiktaq. 12 Rumi sonqo rikuriruspaykichikmi mana munarqankichikchu Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa yachachikuyniykuna hinaspa kamachikuyniykuna kasukuyta. Chaykunataqa espirituypa yanapakuyninwanmi ñawpaqmantaraq willachirqani ñoqamanta willakuqkunawan. Chayraykum Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosqa llumpa-llumpayta piñakuruspay 13 kaynata nirqani: "Imaynam qamkunapas qayachkaptiy mana uyariwayta munarqankichikchu, chaynam ñoqapas qayakuwaptikichikqa manataq uyarisqaykichikchu. 14 Chayraykum qamkunataqa wayra-parapa apasqanta hina cheqerachirqaykichik mana reqsisqaykichik nacionkunaman, chaynapim nacionnikichikpas tikrakururqa mana pipapas purinan chunniqmanña. Sumaqllaña naciontam qamkunaqa tikrarurqankichik purmachkaq nacionmanña" nispa.

Tayta Diospa imam prometekusqanmanta

8 1-2 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi rimapayawaspan kaynata niwarqa:

Sion Moqopi *yachaqkunataqa
kikillaypaqña kananpaqmi kuyakuni.
Sion Moqopi yachaqkunataqa
piñakuywanmi kikillaypaqña kuyakuni.
3 Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
Ñoqaqa kutikusaqñam Sion Moqopi llaqtaman.
Yachakunaypaqmi kutikusaqña Jerusalenman.
Jerusalen llaqtam sutichasqa kanqa
Cheqap Kaqkunapa Kanan Llaqtawan.
Chaynapim Llapallan Kamachiq Tayta Diospa orqonpas
sutichasqa kanqa Paypaq Sapaqchasqa Orqowan.
4 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi niwarqa:
Jerusalen llaqtapa plazankunapiqa
samarinqakuraqmi machuchakunapas.
Jerusalen llaqtapa plazankunapiqa
samarinqakuraqmi payachakunapas.
Sinchi yuyaq kasqankuraykum
tawnachantinkamaraq samarinqakupas.
5 Chay llaqtapa plazankunaqa
pukllaq qari wawakunawanmi huntarinqa.
Chay llaqtapa plazankunaqa
pukllaq warmi wawakunawanmi huntarinqa.
6 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi niwarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay tiempopiqa puchuq runaykunam admirakunqa.
Ñoqapaqmi ichaqa mana admirakuypaqchu kanqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini chaynataqa.
7 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi niwarqa:
Runaykunataqa ñoqapunim libramusaq
intipa qespimunan nacionkunamanta.
Runaykunataqa ñoqapunim libramusaq
intipa seqaykunan nacionkunamanta.
8 Pusaramuptiymi Jerusalenpiña *yachakunqaku.
Chaynapim runaykunaña kanqaku.
Chaynapim kasaq confiakunanku Diosninku.
Chaynapim kasaq allin ruraq Diosninku.

9 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Qamkunaqariki Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa temploy cimientasqa kasqan punchawkunapim uyarirqankichik ñoqamanta willakuqpa imam nisusqaykichikta, chaynaqa kallpanchakuychikyá temploy hatarichinaykichikpaq. 10 Temploypa cimientonta manaraq churachkaptinkuqa manam runakunapas pagonkuta chaskirqakuchu, animalninkupa llamkasqanmantapas manam chaskirqakuchu, runakunapas enemigonkuraykum hawkaqa mayman puririytapas mana atirqakuchu, ñoqamiki llapa runakunataqa runamasinpa contranpi hatararichirqani. 11 Ichaqa runaykunamanta kunan puchuq runakunawanqa manam chay ñawpa tiempokunapi hinañachu rurasaq. Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. 12 Hawka kawsakuspañam paykunaqa imakunatapas tarpukunqaku, uvas plantankupas sumaqllatañam rururinqa, chakrankupas chaynataqmi rururinqa. Chakrakunapas sullakunapa sullarisqanmi kanqa, kay puchuq runakunamanmi tukuy kaykunata qosaq herencianku kananpaq. 13 Juda castakunawan Israel castakuna, tukuy nacionkunapim ñakasqa karqankichik, kunanmi ichaqa qamkunata salvaykuspay paykunapaq bendicion kanaykichikpaqña rurasqaykichik. Chaynaqa ama manchakuspayá kallpanchakuychik.

14 —Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Abueloykichikkuna piñarachiwaptinmi paykuna castigaruyta tantearurqani, paykunataqa manamá llakipayarqanichu. 15 Chayman hinam kunanpas tantearuni Jerusalen llaqtatawan Juda castakuna yanapaykuytaña. Chaynaqa amayá manchakuychikchu. 16 Chaynaqa kayna kamachisqayman hinayá ruraychik: Qamkunaqa amayá llullanakuychikchu. Cortekichikkunapipas cheqap allin arreglotayá ruraychik. 17 Runamasikichikpa contranpi mana allin ruraytaqa amayá piensaychikchu. Amataqmi kuyankichikchu yanqamanta juraytaqa. Tukuy chaykunataqa cheqninim. Chaynatam nini ñoqa Tayta Dios.

18-19 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:
—Tawa kaq killapi, pichqa kaq killapi, qanchis kaq killapi hinaspa chunka kaq killapi ayuno rurasqaykichikqa tikrakurunqa llumpay kusikuymanñam, Juda

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

castakunapaqmi chay punchawkunaqa tikrakurunqa kusikuy fiestakunamanña.
Chaynaqa munaypaqyá-munaychik cheqap kaqkunatawan hawka kawsakuytaña.
20 —Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Hamunqa-
kuraqmi achka-achka runakuna, chayamunqakuraqmi achka llaqtapi
*yachaq runakuna. 21 Hinaptinmi huklaw llaqtapi yachaq runakuna
rinqaku huklaw llaqtapi yachaqkunaman hinaspam paykunata ninqa-
ku: "Hakuwá risun Tayta Diospa favornin mañakuq, Llapallan Kamachiq
Tayta Diostayá ñoqawan kuska maskamusunchik" nispa. 22 Hinaptin-
mi Jerusalen llaqtaman rinqaku achka-achka runakuna, rinqakutaqmi
hatun nacionniyoq runakunapas, chaymanqa rinqaku Llapallan Ka-
machiq ñoqa Tayta Diosta maskaspa favorniyta mañakunankupaqmi.
23 Chaynaqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Chay
punchawkunapiqa huklaw nacionniyoq hinaspa sapaq idiomakuna rimaq
chunka runakunam hapikurunqa Juda casta runamanta hinaspam payta
ninqaku: "Qamkunawan riytam munaniku, uyarirunikum Dios yanapa-
susqaykichikta" nispa.

Muyuriqninpi nacionkuna castigasqa kananmanta

9 1 Hadrac nacionpa contranpim Tayta Dios willachiwarqa.
Damasco llaqtapa contranpim Tayta Dios willachiwarqa:
Ñoqa Tayta Diosqa qawachkanim llapallan runakunataqa.
Qawachkanitaqmi Israelpa llapallan ayllunkunataqa.
2 Hamat nacionpi *yachaqkunatapas ñoqapunim qawachkani.
Damasco llaqtawan hichpalla kasqanraykum qawachkani.
Yachaysapa Tirotawan Sidon llaqtatam qawachkani.
3 Tiro llaqtayoqkunaqa murallatam hatarirachinku.
Qollqetapas ñutu allpata hinañam huñukurunku.
Qoritapas ñanpi mituta hinañam montokurunku.
4 Ichaqa ñoqa Tayta Diosmi paykunataqa wakchayarachisaq.
Lamar qochapi munaychakuyninkutapas ñoqam chinkarachisaq.
Chay llaqtataqa ñoqapunim ninawan ruparachisaq.
5 Ascalon llaqtapi yachaqkunapas
chayta qawaykuspam mancharikunqaku.
Gaza llaqtapi *yachaqkunapas
wachakuq hinaraqmi qewiykachanqaku.
Ecron llaqtapi yachaqkunapas
manaña ima rurakuy atiqmi rikurirunqaku.
Gaza llaqtaqa mana reyniyoqñam rikurirunqa.
Ascalon llaqtaqa mana pipa yachasqanñam rikurirunqa.
6 Asdod llaqtapiqa yachanqaku forasterokunañam.
Filistea runakunapa hatunchakuynintaqa tukurusaqñam.
7 Paykunamantaqa yawarniyoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aycha mikusqankutapas qechurusaqmi.
Paykunamantaqa millakuypaq kaqkuna
mikusqankutapas qechurusaqmi.
Ichaqa paykunamantapas puchuqkunam
Israel nacionpa Diosninpaqña kanqaku.
Chaynapim chay puchuqkunaqa
Juda nacionpi kamachikuq hinaraq kanqaku.
Ecron llaqtayoqkunañataqmi
Jebus runakuna hinaraq kanqaku.
8 Ñoqaqa runaykunapa muyuriqninpi sayaykuspaymi waqaychasaq.
Salteaqkuna kayman-wakman purinanmantam waqaychasaq.
Ñakarichiqkunaqa manañam pasanqachu chaynintaqa.
Kunanqariki kikiypuniñam waqaychasaq paykunataqa.

Israel nacionpa hamuq reyninmanta

9 ¡Sion llaqtapi *yachaqkuna,
qamkunaqa llumpayllatañayá kusikuychik!
¡Jerusalen llaqtapi yachaqkuna,
qamkunaqa kusikuymantayá qapariychik!
Reynikichikqa qamkunamanmi hamuchkan.
Allin ruraq kaspam hamuchkan.
Payqa vencesqanmantam hamuchkan.
Asnopi silladam humildella hamuchkan.
Carga asnopa wawanpim hamuchkan.
10 Ñoqaqa chinkarachisaqñam
Efrain castakunapa guerrapaq carretankutapas.
Ñoqaqa chinkarachisaqñam
Jerusalen llaqtapa guerrapaq caballonkutapas.
Ñoqaqa chinkarachisaqñam
paykunapa guerrapaq flechana arconkutapas.
Nacionkuna hawkaña kananpaqmi
qamkunapa reynikichik paykunata rimapayanqa.
Chaynapim lamar qochamanta qallaykuspan
huknin lamar qochakama gobiernanqa.
Eufrates mayumanta qallaykuspam
kay pachapa cantonkama gobiernanqa.

Israel nacionta Tayta Dios salvaykusqanmanta

11 Yawarwanmi rurarqanchik contratota,
chayraykum qamkunamanta kaq presokunata
libraykusaq mana yakupa kanan pozomanta.
12 Librasqa kanaykichikpaqmi confianzawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

lliw presokunaqa suyachkankichik,
chaynaqa murallasqa llaqtaykichikmanyá kutikuychik.
Kunanmi qamkunaman willachkaykichik,
ñoqaqa ñawpaqmantapas iskay
kuti mastaraqmi kutichipusqaykichik.
13 Juda casta runakuna,
guerrapaq flechanayta hinam preparachkaykichik.
Efrain casta runakuna,
guerrapaq flechaykunata hinam preparachkaykichik.
Sion llaqtapi *yachaqkuna,
qamkunaqa valeroso runapa espadan hinam kankichik.
Grecia nacionpi yachaqkuna,
paykunata hatarirachispam vencerachisqaykichik.

14 Tayta Diosqa runankunapa hawanpiñam rikurirunqa.
Paypaqa flechanpas llipyay hinaraqmi lloqsirunqa.
Señor Diosqa cornetata tocachkaq hinam qayarikunqa.
Señor Diosqa wayra-para hinam surlawmanta hamunqa.
15 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi
paykunataqa waqaychanqa.
Chaymi paykunaqa enemigonkunata venceruspa
convidota ruranqa.
Enemigonkupa warakasqan rumikunatam
paykunaqa saruparunqaku.
Vinotapas tomaruspam sinkakuna
hinaraq qayaykachakunqaku.
Medianopi yawar hunta hinaraqmi
paykunaqa huntasqa kanqaku.
Altarpa waqrachankunaman chaqchunanku mediano hinaraqmi
kanqaku.

16 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi
runankunata salvaykuwasun.
Chay tiempopiqa ovejakunata hinam
runankunata salvaykuwasun.
Chaynapim runankunaqa Diospa
allpanpiña kancharisunchik.
Coronapi alhaja rumikuna
hinam kancharisunchik.
17 ¡Mayna allinraq kanqa chay allpaqa!
¡Mayna sumaqraq kanqa chay allpaqa!
Trigopas manaña pisiptinmi mozokunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

poqosqallaña kanqaku.
Vinopas mana pisiptinmi doncellakunapas
poqosqallaña kanqaku.

Runankunataqa Tayta Dios librananmanta

10 1 Poqoy tiempopiyá parachimunanpaq
Tayta Diosta mañakuychik.
Tayta Diosqa llipyarichispam
sinchillataña paraykachipusunkichik.
Payqa sapakamamanmi
sumaqllaña plantakunata qosunkichik.
2 Taytacha-mamachakunapa rimasqankuqa llullallam.
Adivinaq runakunapa imapas qawasqankuqa yanqallam.
Mosqoyninkumanta willakusqankuqa mana valeqllam rikurirun.
Paykunapa consuelakusqankuqa mana valeqñam rikurirun.
Runakunaqa chullaruq ovejakuna hinañam purillachkanku.
Mana michiqniyoq ovejakuna hinam ñakarillachkanku.

3 Chayraykum Tayta Dios nin kaynata:

Michiqkunapa contranpim piñasqa kachkani ñoqaqa.
Runaykuna pusaqkunatam castigasaq ñoqaqa.
Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi runaykunataqa yanapasaq.
Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi Juda castakunataqa
yanapasaq.
Guerrapaq kallpasapa caballota hinam rurarusaq.
4 Juda castamantam lloqsimunqa
wasipa esquinanpi hapiq rumiqa.
Paykunamantam lloqsimunqa
karpata takyachiq estacaqa.
Juda castamantam lloqsimunqa
guerrapaq flechana arcoqa.
Paymantam lloqsimunqa
llapallan gobiernaqkunaqa.
5 Soldadokuna hinam paykunaqa kanqaku.
Ñankunapipas soldadokuna hinam mituta sarupanqaku.
Tayta Diospuni yanapasqanraykum paykunaqa peleanqaku.
Sillada tropakunatapas penqaymanmi paykunaqa churanqaku.

6 Juda castakunataqa ñoqapunim kallpanchasaq.
Josey castakunataqa ñoqapunim salvaykusaq.
Paykunataqa llaqtankumanñam kutichisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqaqa llakipayanim paykunataqa.
Manam qarqoruqnin Diospaqñachu
hapiwanqaku paykunaqa.
Paykunapa yupaychasqanku Tayta Diosmi kani.
Mañakuwasqanku uyariykuq Tayta Diosmi kani.
7 Efrain castakunaqa kallpasapa soldado hinam kanqaku.
Vino tomaqkuna hinam tukuy sonqonkuwan kusikunqaku.
Wawa-churinkupas chaykunata qawaykuspam kusikunqaku.
Tayta Diosraykum tukuy sonqonkuwan kusikunqaku.

8 Paykunataqa kikiypunim qayarisaq.
Paykunataqa kikiypunim huñurusaq.
Preso kasqankumantam libraykusaq.
Chaynapim achka-achkaman mirarunqaku.
Ñawpaq tiempopi hinaraqmi mirarunqaku.
9 Maqchichkaq hinam nacionkunaman
cheqerachisaq paykunataqa.
Chaywanpas karu llaqtakunapim
yuyariwanqaku ñoqataqa.
Chaynapim wawa-churintin kawsaruspanku
hina wawa-churintintaq kutimunqaku.
10 Egipto nacionmantam kutichimusaq.
Asiria nacionmantam huñumusaq.
Galaad lawmanñam pusamusaq.
Libano lawmanñam pusamusaq.
Manaña sitiopas kanankamam huñumusaq.
11 Lamar qocha hinaña sasachakuykunapa
chawpintam ñoqaqa pasarachisaq.
Lamar qochapa hoqarikusqantapas
ñoqam waqtaparusaq.
Nilo Mayupa ukullay-uku yakunkunapas chakirunqam.
Asiriapa hatunchakuyninpas kanqa wischusqam.
Egiptopa munaychakuyninpas kanqa qechusqam.
12 Kikiy Tayta Diosñam kallpanchasaq runaykunataqa.
Chaynapim ñoqata yupaychawastinña kawsanqaku paykunaqa.

11 1 Yaw Libano orqo, yaykumuq ñannikikunatapas kichariyá.
Qampaqa cedro sachaykikunapas kachun kañasqayá.
2 Yaw cipres sacha, qaparkachayñayá qamqa.
Ñam wichiykunña chaypi kaq cedro sachaqa.
Chaypi kaq hatun sachakunaqa ñam wichiykunña.
Yaw Basan lawpi encina sachakuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamqa aullakuchkaq hinayá waqakuyña.
Sipuy-sipuy sachakunaqa ñam wichiykunña.
3 Michiqkunapa qaparkachasqantayá uyariychik.
Michinanku sumaqllaña pastonkum purmarunña.
Malta leonkunapa ñawrawyasqantayá uyariychik.
Jordan Qechwapi sumaqllaña montekunam purmarunña.

Iskay michiqkunamanta

4 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Wañuchinapaq kaq ovejakunataqa qamñayá michimuy. 5 Chay ovejakunataqariki rantiqkunam mana pipapas "ama" nisqan wañuchinku hinaptinmi *rantikuqkunapas kaynata ninku: "Alabasqayá kachun Tayta Dios, ñoqaqariki apuyaruniñam" nispa. Chaynapim kikin oveja michiqkunapas mana llakipayarinkuchu. 6 Ñoqapas kay nacionpi *yachaq runakunamantaqa manañam huktawanqa llakipayarikusaqchu, sapakamatam ñoqaqa entregaykusaq runamasinkupa munaychakuyninmanña chaynataq reyninkupa munaychakuyninmanña, paykunañam nacionninkuta purmarachinqa, paykunapa munaychakuyninmantaqa manam pitapas librasaqchu. Chaynatam nini Ñoqa Tayta Dios.

7 Chaynapim ñoqaqa chay wañuchinapaq kaq ovejakuna michiytaña qallaykurqani, chaynataqa rurarqani negociantekunapaqmi. Chaypaqmi iskay tawnakunata hapiykurqani, huknintam suticharqani Kusichikuq Tawnawan, huknintañataqmi suticharqani Hukllawanachiq Tawnawan. Chaynapimá ñoqaqa chay ovejakunata michirqani. 8 Chaynapim ñoqaqa huk killallapi kimsa michiqkunata qarqorurqani.

Ovejakunapas llumpa-llumpaytañam amirachiwarqa, paykunapas cheqnipakuruwarqañam. 9 Chaymi ovejakunataqa kaynata nirqani:
—Manañam qamkunataqa michisqaykichikñachu. Wañuptikichikpas manam imapas qokuwanñachu, chinkaruptikichikpas manam imapas qokuwanñachu. Puchuqkunapas lliwyá mikunakuruychik —nispa.

10 Hinaptinmi kusichikuq sutiyoq tawnayta hapiykuspay pakirurqani, chaynataqa rurarqani llapallan nacionkunawan Tayta Diospa contrato rurasqanqa pakisqaña kasqanta qawachinaypaqmi. 11 Chay punchawpimá chay contratoqa yanqachasqa karqa hinaptinmi chay ovejakunawan negociaqkunapas chay imam rurasqayta qawaykuspa yacharqaku Tayta Diospa palabran kasqanta. 12 Chaymi paykunata nirqani:
—Munaspaykichikqa llamkasqaymantayá pagaykapuwaychik, mana munaspaqa amataqyá pagawaychikchu —nispa.

Hinaptinmi pagawarqaku kimsa chunka qollqeta.

13 Hinaptinmi Tayta Diosñataq niwarqa:
—Chaynasu pagaykususqayki qollqetaqa manka ruraqmanyá wischuykamunki —nispa.

Chaynapim ñoqaqa Diospa templonpi kaq manka ruraqman wischuykamurqani. 14 Chaymantam ñoqaqa Hukllawanachiq sutiyoq tawnayta hapiykuspay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pakirurqani, chaynataqa rurarqani Juda nacionwan Israel nacion manaña hukllaña kasqankuta qawachinaypaqmi. 15 Hinaptinmi Tayta Diosñataq niwarqa:

—Kunanñataqyá hapiy michiqpa huk tawnanta hinaspayá tikrakuruy mana imapas qokuq michiqmanña. 16 Kay nacionpi michinanpaqmi churamusaq chinkaruq ovejakunapas mana watukuq michiqta, payqa manam maskanqachu qeparuq ovejakunatapas nitaqmi hampiykunqachu chakin pakisqa ovejakunatapas. Payqa manam mikuchinqachu kawsaqraq ovejakunatapas, aswanqa wiran ovejakunata nakakuykusparaqmi mikukunqa. Chaki sillunkunatapas payqa lliwmi wikaparunqa.

17 ¡Imallapiraq rikukunqa
mana valeq michiqkunaqa!
¡Imallapiraq rikukunqa
ovejakuna saqeruq michiqkunaqa!
Chayna michiqkunapaqa makinpas
espadawan kuchusqayá kachun.
Chayna michiqkunapaqa *alleq ñawinpas espadawan tuksisqayá kachun.
Chayna runapaqa makinpas chakiruchunyá.
Paypaqa alleq ñawinpas ñawsayaruchunyá.

Jerusalen llaqta librasqa kananmanta

12 1 Ñoqa Zacariasmanmi Israel nacionmanta Tayta Dios willawarqa. Tayta Diosqa cielokunatam chutarirqa, paymi kay pachapa cimientontapas churarqa, paytaqmi runakunamanpas kawsaq espiritunta qorqa, paymá niwarqa:

2 —Ñoqam Jerusalen llaqtata tikrarusaq vino huntayoq vasota hina hinaptinmi chayta tomaq muyuriqninpi llapallan nacionkuna sinkarunqaku, chaynaqa rikurirunqaku Juda nacionpa hinaspa Jerusalen llaqtapa contranpi guerrawan muyuruq hamuspankum. 3 Llapallan nacionkuna Jerusalen llaqtapa contranpi hatariruptinmi chay tiempopiqa llasa-llasaq rumiman hinaña tikrarusaq Jerusalen llaqtata. Pipas chay rumi hoqariy munaqqa kikillanmi ikipakurunqa. 4 Chay tiempopim ñoqa Tayta Dios llapallan caballokunata mancharirachisaq, chay caballo sillakuqkunatapas locoyarachisaqmi. Juda castakunata waqaychaspam nacionkunapa llapallan caballonkunatañataq ñawsayarachisaq. 5 Chaymi chaykunata qawaykuspa Juda nacionpi kamachikuqkunañataq sonqonkupi kaynata ninqaku: "Jerusalen llaqtapi *yachaqkunaqa kallpasapallañam kachkanku, chaynaqa kachkanku Llapallan Kamachiq Tayta Dios paykunapa Diosnin kasqanraykum" nispa. 6 Chay tiempopim Juda nacionpi kamachiqkunata tikrarusaq yantapa chawpinman sansa wischuykusqaman, paykunataqa tikrarusaq gamillakunapa chawpinpi ratachkaq mecheromanmi hinaptinmi paykunaqa muyuriqninpi kaq nacionkunata kaynaman-waknaman kañarunqaku. Jerusalen llaqtaqa huktawanmi runakunapa yachasqan kanqa hina kikin Jerusalenpi.

7 —Ichaqa ñoqa Tayta Diosqa Juda castakunataraqmi puntataqa salvasaq, chaynataqa rurasaq Davidpa castankuna hinaspa Jerusalen llaqtapi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

*yachaqkuna ancha reqsisqa kasqankuwan Judapa wakin castankumanta mana hatunchakunankupaqmi. 8 Chay tiempopiqa ñoqa Tayta Diosmi Jerusalen llaqtapi yachaqkunata waqaychasaq, chay tiempopiqa wichiwichi purikuq runapas Rey David hina kallpasaparaqmi rikurirunqa, Rey Davidpa castankunañataqmi rikurirunqa Dios hinaraq. Paykunaqa rikurirunqaku ñawpaqninku riq Tayta Diospa angelnin hinaraqmi. 9 Chay tiempopiqa kikiypunim alistakuykusaq Jerusalen llaqtapa contranpi hamuq llapallan nacionkunata chinkarachinaypaq.

10 —Chay punchawkunapiqa Davidpa castankunamanwan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanmi huntaykusaq llakipayakuq hinaspa ruegakuq espirituwan. Paykunaqa chay tuksirusqankutam qawawanqaku, paykunaqa waqanqaku sapachallan wawamantapas waqachkaq hinam, punta kaq wawamantapas waqachkaq hinam aminankukama waqanqaku. 11 Chay punchawpiqa Jerusalen llaqtapim runakuna waqanqaku, paykunaqa waqanqaku Meguido pampapi Hadad-rimon sutiyoq taytachankumanta waqachkaq hinam. 12 Chay Israel nacionpi yachaqkunaqa sapa-sapa familiantinmi waqanqaku. David castamanta kaq familiakunam sapaq lawpi waqanqaku, paykunapa warminkupas sapaq lawpim waqanqaku. Natan castamanta kaq familiakunapas sapaq lawpim waqanqaku warmintin. 13 Leviy castamanta kaq familiakunapas sapaq lawpim waqanqaku warmintin. Semei castamanta kaq familiakunapas sapaq lawpim waqanqaku warmintin. 14 Sapa-sapaq lawpimá waqanqaku wakin castakunamanta kaq familiakunapas, waqanqakuqa hina warmintinkamam.

13 1 —Chay tiempopiqa huk pukyullamanta yaku lloqsiptinmi chay yakupi Davidpa castankuna huchankumanta chaynataq millakuypaq kayninkumanta mayllakunqaku. 2 Chay punchawkunapiqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi Israel nacionmanta chinkarachisaq taytacha-mamachakunapa sutinta chaynapi amaña yuyariyllapas-yuyarinaykichikpaq. Nacionmantaqa chinkarachisaqtaqmi ñoqamanta willakuq tukuqkunatapas chaynataq millakuypaq rurachiq espiritukunatapas. Chaynatam nini ñoqa Tayta Dios.

3 —Chayna willakuqkunamanta pipas willakuytaraq munaptinqa kikinpa tayta-mamallanmi kaynata ninqa: “Qamqa Tayta Diospa sutinpi llullakuna rimasqaykiraykum wañunkipuni” nispa. Chaynapim kikinpa tayta-mamallan willakuchkaptin paytaqa tuksiruspa wañurachinqa. 4 Chay tiempopiqa ñoqamanta willakuq tukuqkunapas penqakurunqakuñam revelacioninku willakusqankumantapas, runakunata engañanankupaqqa manañam churakunqakuñachu willakuqkunapa qachqa capanwanqa. 5 Paykunaqa sapakamam ninqaku: “Ñoqaqa manam Diosmanta willakuqchu kani aswanqa chakrapi llamkaqllam. Ñoqaqa warma kayniymantam hina chakrallapi llamkaq kani” nispa. 6 Hinaptinmi wakin runakunañataq tapunqaku: “Hinaptinqa ¿imataq cuerpoykipi kaq heridakunaqa?” nispa. Chaymi payñataq ninqa: “Wasinkupim amistadniykuna kaynataqa ruraramuwanku” nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ovejakunapa michiqnin heridasqa kasqanmanta

7 Llapallan Kamachiq Diosmi nin kaynata:
Yaw espada,
qamqa rikcharispayá hatariy.
Yaw espada,
michiqniypa contranpiyá hatariy.
Yaw espada,
kuyaqmasiypa contranpiyá hatariy.
Ovejakunapa michiqnintayá wañurachiy,
chaynapim cheqerunqa ovejakunapas.
Sayarirusaqmi uñachankunapa contranpipas.
8 Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Tukuy kay Israel nacionpiqa
llapallan runakunamanta
kimsa kaq partenpa iskay partenmi
wañuruspa chinkarunqaku.
Ichaqa llapallan runakunamanta
kimsa kaq partenpa huknin parteqa
hinallam puchurunqaku.
9 Chay kimsa kaq parte puchuruqkunataqa
rupachkaq ninantam pasachisaq.
Qollqeta chulluchichkaq hinam chuyanchasaq.
Qorita pruebachkaq hinam pruebasaq.
Hinaptinmi paykunañataq mañakuwanqaku ñoqata.
Ñoqañataqmi uyariykuspay nisaq kaynata:
"Kay runakunaqa ñoqapa runaykunam" nispa.
Chaymi paykunañataq ninqaku kaynata:
"Tayta Diosllam Diosninchikqa" nispa.

Jerusalen llaqtaqa imaynam nacionkunawan kananmanta

14 1—Yaw Jerusalen llaqta, hamuchkanñam ñoqa Tayta Diospa castiganay punchawqa, chay punchawpiqa tukuy imaykikunatam llaqtapa chawpinpi rakinakunqaku. 2 Chay punchawkunapiqa llapallan nacionkunatam hatarirachisaq qampa contraykipi peleanankupaq, paykunaqa chay llaqtata venceruspam wasikunatapas salteanqaku, chaypi *yachaq warmikunatapas abusarunqakum hinaspam chay llaqtayoqkunapa partenta presochasqata pusanqaku, chaynapim puchuqllanña chay llaqtapiqa qeparunqaku. 3 Ichaqa chay nacionkunapa contranpiqa ñoqa Tayta Diospunim lloqsisaq paykunawan peleanaypaq, ñoqaqa lloqsisaq guerrapi peleachkaq hina peleanaypaqmi. 4 Chay punchawpiqa ñoqam sayaykusaq Aceitunas Sachakunapa Kanan Moqopi, chay moqoqariki kachkan intipa qespimunan lawman qawaq Jerusalen llaqtapa chimpanpim.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay moqoqa iskaymanmi rakikurunqa, chaynapim chay rakikuruq hatu-hatun wayqoqa chutarikunqa intipa qespimunan lawmanta intipa seqaykunan lawman. Chaynapim chay rakikuq moqopa hukninqa suchurinqa norte lawman, hukninñataqmi suchurinqa surlawman. 5 Qamkunañataqmi ayqenkichik chay rakinarachisqay moqopa hatu-hatun wayqonta, chay wayqoqariki chayanqa Azal lawkamam. Qamkunaqa ayqenkichik pacha kuyuy karuptin abueloykichikkunapa ayqesqanpi hinaraqmi, chay pacha kuyuyqariki karqa Juda nacionpi Rey Uzias gobiernachkaptinraqmi. Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosqa hamusaq ñoqallapaqña llapallan sapaqchasqa kaqkunapiwanmi —nispa.

6 Chay tiempopiqa punchawpas kanqa mana sumaq kanchiqmi, manataqmi kanqachu chiripas nitaq qasapas. 7 Chay punchawqa kanqa Tayta Diospa reqsisqallanmi. Chay punchawpiqa manam yachanqakuchu punchaw kasqanta nitaq tuta kasqantapas, tutaykuqtapas hinallaraqmi achkiyqa kanqa. 8 Hina chay punchawpitaqmi Jerusalen llaqtamantapas yakukuna kallpayta qallaykunqa, parten yakum kallpanqa intipa qespimunan lawpi Kachi Qocha lawman, partenñataqmi kallpanqa intipa seqaykunan lawpi Mediterraneo Lamar Qocha lawman. Chay yakuqa poqoypipas hinaspa chirawpipas hinallam kallpanqa. 9 Chay tiempopiqa tukuy kay pachapim kikin Tayta Diospuni gobiernanqa. Chaynapim sapallan Tayta Dios reqsisqa kanqa, sutinpas hina sapallanpam kanqa. 10 Chay tiempopiqa lliw Israel nacionmi pampaña rikurirunqa, Geba llaqtamanta qallaykuspam Jerusalen llaqtapa surlawninpi tarikuq Rimon llaqtakama chaynaqa kanqa. Chaynapim Jerusalen llaqtaqa karunqa altoneqpiña. Chay llaqtapim runakuna *yachanqaku Benjamin Zaguan punkumanta qallaykuspa ñawpaq tiempopi kaq punkunta pasaspa Esquina sutiyoq zaguan punkukama. Norte lawmantañataqmi qallaykamunqa Hananeel sutiyoq runapa torren lawmanta hinaspam chutarikunqa reypa uvas saruchinan lawkama. 11 Arí, Jerusalen llaqtaqa runakunapa yachasqanñam kanqa, manañam huktawan tunichisqañachu kanqa, aswanqa chaypi yachaqkunapas hawkañam kawsakunqaku.

12 Ichaqa Jerusalen llaqtapa contranpi guerrawan hatariq nacionkunataqa Tayta Diosmi castiganqa kayna ñakariykunawan. Chay nacionniyoq runakunapaqa sayachkaptillankuraqmi cuerponkupi aychanku ismurunqa, chaynallataqmi paykunapaqa ñawinkupas hina uchkullanpi ismurunqa, paykunapaqa qallunkupas hina simillankupim ismurunqa. 13 Chay tiempopiqa Tayta Diosmi llapa runakunapa hawanman kachaykunqa huk manchakuy pantayta, sapakamam soldadomasinpa makinta hapirunqa hinaspam tuksinakurunqaku. 14 Chaynapim Juda lawpi *yachaqkunapas peleanqaku Jerusalen llaqtapi hinaspam paykunaqa muyuriqninkupi kaq llapallan nacionkunapa tukuy imankunatapas huñurunqaku, achka-achkatam huñurunqaku qori-qollqemanta alhajakunatapas hinaspa pachakunatapas. 15 Chay runakunaman wichiykuq hina ñakariyllam wichiykunqa chay runakunapa campamentonpi kaq caballokunamanpas, mulakunamanpas, camellokunamanpas, asnokunamanpas hinaspa llapallan animalkunamanpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Jerusalen llaqtapa contranpi hatariq nacionniyoq runakunamanta
puchuqkunam watan-watan rinqaku Llapallan Kamachiq Tayta Dios rey-
ninku adoraqña. Chayman rispankum paykunaqa ruramunqaku Ramada
sutiyoq fiestatapas. 17 Sichum kay pachapi runakunamanta pipas mana
Jerusalen llaqtata riptinqa hinaspa Llapallan Kamachiq reyninku Tayta
Diostapas mana adoraptinkuqa manam para chayanqachu chakranku-
man. 18 Egipto nacionniyoq runakunapas mana chayman riptinkuqa
manam paykunamanpas para chayanqachu, paykunamanpas Tayta
Diosmi kachaykunqa huk hatun ñakariyta imaynam chay Ramada suti-
yoq fiestamanpas mana riy munaq nacionkunata castigasqanman hina.
19 Chayna castigasqamá kanqa Egipto nacionpas chaynataq llapallan
nacionkunapas Ramada sutiyoq fiestaman mana riyta munaspankuqa.
20 Chay tiempopiqa caballokunapa campanillachankunapas qellqasqa-
kamam kanqa “Tayta Diospaq Sapaqchasqa” niq sutiwan. Tayta Diospa
templonpi kaq yanukuna mankakunapas kanqa altarpa ñawpaqninpi kaq
medianokuna hina Tayta Diospaq sapaqchasqañam. 21 Jerusalen llaqta-
pi hinaspa Juda nacionpi kaq llapallan mankakunapas kanqa llapallan
kamachiq Tayta Diospaq sapaqchasqañam, chaynapim animalninku
ofreceq hamuqkunapas chay mankakunawan servichikuspa ofrecesqanku
aychata yanunqaku. Chay tiempopiqa llapallan kamachiq Tayta Diospa
templonpiqa manañam kanqachu negociante runakunaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MALAQUIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Malaquiaspa sutinwan sutichasqam. Hebreo simipi Malaquias ninanqa “ñoqapa willakuqniy” ninanmi. Malaquiasqa willakurqa pichqa pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi. Juda nacion kaqllamanta hatarichisqa kananpaq Diospa willachisqankuna mana cumplikuptinmi runakunaqa lliw hukmanyarurqaku. Diospaq servicio rurasqankutapas cheqnipakururqakuñam.

Kay willakusqankunaqa kimsaman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun llaqtapi runakunapas hinaspa sacerdotekunapas Diospaq ofrendakuna manaña qosqankumanta. Paykunaqa kawsarqaku Diospa kamachisqankunata qepanchakuruspañam. Malaquiasqa Israel runakunatam huchankumanta uyankupi qaqcharqa (1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun piñakuyninpi Diospa castiganan tiempomanta (3).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun hatun salvacion punchawmanta. Chay punchaw chayamunanpaqmi Tayta Dios kachamunqa paymanta willakuq Eliasta chaynapi ñanninta allichananpaq. Huchankumanta wanakuspa Diostaña kasukuqkunaqa librasqa kaspankum kusikuypi kawsanqaku (4).

Israel nacionta Tayta Dios kuyasqanmanta

1 1 Israel nacionpa contranpim ñoqaMalaquiasman Tayta Dios kaynata
willawarqa:

2 —Ñoqa Tayta Diosqa kuyaykichikmi hinaptinmi qamkunañataq tapuwankichik: “¿Imaynatataq kuyawankikuqa?” nispa. Hinaptinmi ñoqa Tayta Diosñataq nini: “Qamkunataqa kuyaykichik imaynam Jacobta kuyasqayman hinam. Esaumi karqa Jacobpa wawqen ichaqa Jacobtam ñoqaqa kuyarqani 3 Esautañataqmi cheqnirqani. Esaupa *yachanan orqokunatapas purmarachirqanim hinaspam chakrankunatapas tikrarurqani purun atoqkunapa yachananmanña.”

4 —“Tuñirachiwaptinchikpas purmachisqa nacionninchiktaqa huktawanmi hatarichisunchik” nispa Esaupa miraynin Edom nacionniyoqkuna rimaptinkupas Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata niyman: “Huktawan hatarirachiptikichikpas ñoqaqa huktawanmi purmarachisaq. Nacionnikichikqa sutichasqa kanqa Mana Allinpa Kanan Nacionwan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñam hinaspa Tayta Diospa Wiñaypaq Piñakunan Nacionwanñam" nispa.
5 Israel casta runakunañataqmi chaykunata qawaspa ninkichik: "Israel
nacionpa linderonkuna mantapas aswan hatunraq kaspam Tayta Diosqa
tukuy hinastinpi munaychakun" nispa.

Sacerdotekunata Tayta Dios qaqchasqanmanta

6 —Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi sacerdotekunaman kayna-
ta nini: Huk warmaqa respetanmi taytanta, huk sirvientepas respetantaqmi
patronninta. Chaynaqa sichum taytaykichik kaptiyqa ¿imanasqamá mana-
qa yupaychawankichikchu? Sichum patronnikichik kaptiyqa ¿imanasqamá
manaqa respetawankichikchu? Sacerdotekunaqa despreciawaspaykichikmi
tapukunkichikraq: "¿Imaynanpitaq ñoqaykuqa despreciarqaykiku?" nispa-
raq. 7 Qamkunaqa altarniypipas ofrecewankichik millakuypaq mikuykunatam
hinaspam tapuwankichikraq: "¿Imaynanpitaq millakuypaqtaqa rurarqaykiku?" nispa. 8 Qawasqaykichikman hinaqa ¿allinchum ñawsa animalkuna, wistu
animalkuna hinaspa onqoq animalkuna ofrecewaynikichikqa? Hinaptinqa
chayna animalkunatayá pusaychik qamkuna gobiernaqman. ¿Kusikuywan-
chum payqa chaskiykususpayki imallapipas favorecesunki? Chaynatam nini
ñoqa Tayta Dios. 9 Chaynaqa mañakuwaychikyá qamkunamanta llakipayari-
kunaypaq. Ichaqa chayna mana valeq ofrendakunata apamuwaspaykichikqa
amayá piensaychikchu imallapipas favorecenaytaqa. Chaynatam nini Llapallan
Kamachiq ñoqa Tayta Dios. 10 ¡Ima allinraq kanman huk kaqnikichik temploy-
pa punkunta wichqaruptikichikqa, chaynapi amaña pipas yanqapaq altarniyta
ratachinanpaq. Qamkunawanqa manam kusisqachu kachkani, manañam ofren-
daykichiktapas chaskisqaykichikchu. 11 Ñoqataqa intipa qespimunan lawmanta
qallaykuspam intipa seqaykunan lawkama lliw nacionkunapi hatunchawanku,
yupaychawanankupaqpas inciensokunatam kañapuwanku hinaspam qowan-
kutaq suma-sumaq ofrendakunatapas, chaynapim ñoqaqa tukuy nacionkunapi
reqsisqa kani. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. 12 Qam-
kunam ichaqa piñachiwachkankichik: "Tayta Diospa mesanqa millakuypaqmi,
millakuypaqtaqmi chaypa hawanpi kaq mikuyninpas" nispa. 13 Chaywanpas
qamkunam despreciawasparaq ninkichik: "¡Mayna amiruypaqñam kaykuna-
qa!" nispa. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. Qamkunaqa
apamuwachkankichik suwasqa animalkunatam otaq wistu animalkunatam otaq
onqoq animalkunatam. Hinaptinqa ¿yaqachum chaykunataqa chaskisqaykichik?
Chaynatam nini ñoqa Tayta Dios. 14 Kanchanpi allin orqo animalta ñoqa Señor
Diosman prometekuwachkaspan onqoq animal ofrecewaqniy runaqa ñakasqayá
kachun. Ñoqaqariki kani hatu-hatun reymi chaynataq tukuy nacionniyoq runa-
kunapa respetasqanmi. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios.

2 1 —Yaw sacerdotekuna, kay kamachisqayqa qamkunapaqmi: 2 Qam-
kunaqa kasukuspayá cheqaptapuni yupaychawaychik, mana chayqa
ñakaykusqaykichikmi. Mana cheqaptapuni yupaychawaptikichikqa qamkuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

bendecisqaytapas tikrarusaq ñakaymanñam. Chay bendicionnikichikqariki ñakasqañam kachkanpas. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios.

3 —Ñoqaqa contraykichikpi kaspaymi miraynikichiktapas amenazachkani. Fiestaykichikpi ofrecewasqaykichik animalkunapa wanunkunawanpas uyaykichikpim chamqarusqaykichik hinaspam chay wanukunawan kuskatataq wischurusqaykichik. 4 Chaynapim yachankichik qamkunataqa ñoqapuni kamachisqayta chaynapi Leviy castakunawan contrato rurasqayqa takyananpaq. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios.

5 —Paykunawan contrato rurasqayqa karqa hawka kanankupaqwan allin kawsakunankupaqmi, chaykunataqa qorqani manchakuwanankupaqmi chaymi manchakuwaspanku respetollawanña sutiytapas rimarqaku. 6 Paykunaqa mana llullakuspam cheqap yachachikuyniytapas yachachirqaku. Allinta hinaspa hawkalla kawsakuspam achkallaña runakunatapas mana allin ruraymanta karuncharqaku. 7 Sacerdotekunaqa allin yachaywanmi rimananku, runakunaqa ñoqapa yachachikuyniytam paykunamanta chaskinanku, paykunaqariki Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmanta willakuqkunam.

8 —Llapallan sacerdotekuna, qamkunaqa karunchakurunkichikmi imaynam kawsaymantaqa, mana allinta kawsaspam yachachikuynikichikwan achkallataña urmarachinkichik, chaynapim Leviy castakunawan rurasqayta pasaypaqtaña qepanchakurunkichik. Chaynatam nini Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios. 9 Ñoqapas llapa runakunapa qayllanpim humillasqata hinaspa despreciasqataña ruraruykichik, chaynataqa ruraruykichik munasqayman hina mana kawsaspa wakinman hukta wakinmanñataq hukta yachachisqaykichikraykum —nispa.

Israelpa castankuna karunchakusqankumanta

10 Israelpa llapallan castankunaqa ¿manachum huk taytayoqlla kanchik? Ñoqanchiktaqa ¿manachum huk Dioslla unanchawarqanchik? hinaptinqa ¿imaynanpimá sapakamaqa traicionanakuchkanchik? ¿Manachum chaynapiqa qepanchakuchkanchik abuelonchikkunapa contrato rurasqanta? 11 Juda castakunaqa Diosta traicionaruspam Israel nacionpipas hinaspa Jerusalen llaqtapipas millakuypaqtaña rurachkanku. Paykunaqa Tayta Diospa kuyasqan santuariotapas millakuypaqtaña ruraruspam mana reqsisqanku taytacha-mamachakuna adoraq warmikunawanña casarakurunkupas. 12 Yuyayniyoq kachkaspan chayna ruraq runakunataqa Tayta Diosmi qarqorunqa Jacobpa maymi *yachananmanta. Llapallan Kamachiq Tayta Diosmanña ofrendankuta apamuptinpas payqa qarqorunqam.

13 Chaywanpas kachkanraqmi mana allin rurasqaykichikqa: Qamkunaqa Tayta Diospa altarnintapas weqekichikwanmi llumpa-llumpayta chaqchurunkichik, manaña ofrendaykichikmanta imapas qokuptinmi hinaspa manaña agradowan chaskiptinmi qamkunaqa qaparillawanña waqankichik. 14 Hinaspam tapukunkichikraq:

—¿Imanasqataq kaykunaqa pasawachkanku? —nisparaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Warmikiwan contrato rurasqayki mana cumplisqaykimantaqa Tayta Diosmi testigo, chay warmikiwanqariki mozo kasparaqmi casarakurqanki. Paytaqa vida pasaqmasiki kachkaptinmi traicionarurqanki. 15 Warmitapas qaritapas ¿manachum Diosqa hukllaña kanankupaq unancharqa? Paykunaqa almantin cuerpontinmi kanku Diosllapaqña. ¿Imapaqmá unancharqa hukllaña kanankupaqqa? Chaynataqa unancharqa runapa mirayninkuna Diospaqña kanankupaqmi. Chaynaqa sonqoykipi munaykunamantayá cuidakuy, amayá traicionaychu mozo kaspa casarakusqayki warmikitaqa.
16 Israelpa yupaychasqan llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Ñoqaqa cheqninim rakinakuytaqa, cheqninitaqmi capan qawachikuchkaq hina daño rurasqan qawachikuq runataqa. Chaynaqa sonqoykipi munaykunamantayá cuidakuy, amayá warmikitaqa traicionaychu —nispa.

Juicio punchawmanta

17 Tayta Diostaqa amirachinkichikñam rimasqaykichikwan. Qamkunam ninkichik:
—¿Imaynatataq ñoqaykuqa amirachiniku? —nispa.
Qamkunaqariki paytaqa amichichkankichik: “Mana allin ruraq runapas Diospa qayllanpiqa allinllam” nisparaqmi otaq “¿Maypitaq kachkan allin arreglo ruraq Diosqa?” nisparaqmi.

3 1 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Ñoqam kachamusaq hamunaypaq allichapuwaq ñoqamanta willakuqta. Qamkunapa maskasqaykichik Señorqa qonqayllamantam temployman chayaramusaq. Ñam chayamuchkanña munayllawanña suyasqaykichik contratomanta willakuqqa —nispa.
2 ¿Pitaq atinman aguantayta paypa hamunan punchawpiqa? ¿Pitaq sayayta atinman paypa rikurimunan punchawpiqa? Payqariki chayaramunqa metal chulluchiq nina hina chuyanchananpaqmi chaynataq taqsana jabon hina yuraqyachinanpaqmi. 3 Señorqa tiyaykunqa qori-qollqe chulluchichkaq hina Leviy castakunata chuyanchananpaqmi. Chaymantañam paykunaqa imaynam ruranankuman hina Tayta Diosman ofrendankuta apamunqaku.
4 Tayta Diosqa agradowanñam chaskinqa Juda nacionniyoq runakunapa ofrendantapas chaynataq Jerusalen llaqtayoq runakunapa ofrendantapas, payqa chaskinqa ñawpaq tiempokunapi agradowan chaskisqanman hinam.
5 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Qamkunata juzganaypaqmi ñoqaqa kikiypuni hamuchkani. Ñoqapunim testigo kasaq adivinaq runakunapa contranpi, hukwan-hukwan kakuq runakunapa contranpi, yanqamanta juraqkunapa contranpi, llamkaqkunapa pagon hapikuykuq runakunapa contranpi, viudakuna hinaspa mana tayta-mamayoqkuna ñakarichiq runakunapa contranpi chaynataq forastero runakunapa contranpi sayariqkunapa contranpipas. Chayna runakunaqa manam ñoqataqa respetawanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diezmokunamantawan ofrendakunamanta

6 —Ñoqa Tayta Diosqa haykapipas hina kaqllam kani, chayraykum Jacobpa
mirayninkunaqa manaraq pasaypaqchu chinkarunkichik. 7 Qamkunaqa abue-
loykichikkunapa tiemponmantaraqmi decretoykunataqa qepanchakurunkichik,
manam qamkunaqa kasukuyta munarqankichikchu. Chaynaqa kutirikamuway-
chikyá, hinaptinqa ñoqapas qamkunamanmi kutirikamusaq. Chaynatam nin
Llapallan Kamachiq Tayta Dios. Ichaqa qamkunam: "¿Imanasqataq qanmanqa
kutirikamusaqku?" nisparaq ninkichik. 8 ¿Yaqachum runaqa Diosmanta suwa-
kunman? Arí, qamkunaqariki ñoqamantam suwakuchkankichik hinaspam
kaynataraq tapuwankichik: "¿Imaynanpitaq ñoqaykuqa suwakurqaykiku?" nispa-
raq. Qamkunaqariki suwakuchkankichik diezmoykunatawan ofrendaykunatam.
9 Qamkunaqa suwakuwasqaykichikraykum enteron nacion ñakasqa kachkanki-
chik. 10 Chaynaqa lliw diezmokunatayá temploypi qollqe churanaman apamuychik
hinaptiyá mikuypas ama pisichunchu wasiypiqa. Kunanyá pruebawaychik
¿manachum ñoqaqa cielokunapa ventananta kichaykuspay bendicionniyta qomus-
qaykichik llimparinankama? Chaynatam nin Llapallan Kamachiq Tayta Dios.
11 —Qamkunapa kawsaynikichik mikuq urukunatapas ñoqapunim
qarqorusaq, chakraykichikpi uvas plantaykichikpas mana pisiytam
rurunqa. Chaynatam nin Llapallan Kamachiq Tayta Dios. 12 Llapallan
nacionkunam sutichasunkichik kusikuyniyoq nacionwan, chaynataqa su-
tichasunkichik munayllapaqña nacion kasqaykichikraykum. Chaynatam
nin Llapallan Kamachiq Tayta Dios.

Runankunata Tayta Dios llakipayasqanmanta

13 Tayta Diosmi nin kaynata:
—Qamkunaqa rimasqaykichikwan insultawaspam kaynataraq tapu-
warqankichik: "¿Imatataq qampa contraykipiqa rimarqaniku?" nispa.
14 Kaynatam rimarqankichik: "Yanqapaqmi Diosta adorayqa. ¿Imatataq
horqokunchik paypa kamachikusqankunata ruraspaqa? ¿Imatataq hor-
qokunchik Llapallan Kamachiq Tayta Diospa ñawpaqninpi llakillawanña
kawsaspanchikqa? 15 Ñoqanchikqariki qawachkanchikmi hatunchakuq
runakunapas kusisqallaña kawsakusqankuta, mana allin ruraqkunapas
tukuy imapim alli-allin lloqsichkanku. Paykunaqa Diosta pruebaman
churaspapas manam castigachikunkuchu" nispa.
16 Tayta Diosta respetaqkunam kikinkupura rimanakurqaku hinaptin-
mi Tayta Diosqa atencionwan uyarirqa. Tayta Diospa ñawpaqninpim huk
librota qellqarqaku chaynapi Tayta Dios respetaqkunata chaynataq pay-
manta yuyaymanaqkunata yuyarinankupaq.
17 Llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Ñoqaqa huk punchawtam alistachkani paykunaqa ñoqapa runayku-
naña kanankupaq. Imaynam huk taytapas llakipayarikun yanapaqnin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

churinmanta, chaynam ñoqapas paykunamanta llakipayarikusaq. 18 Chaynapim qamkunaqa huktawan cuentata qokunkichik pim allin ruraqqa kasqanmanta, pim mana allin ruraqpas kasqanmanta, pim Dios adoraq kasqanmantapas chaynataq pim mana adoraq kasqanmantapas —nispa.

Tayta Diospa hamunan punchawmanta

4 1 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:
—Ñam chayamuchkanña horno hina rupachkaq punchawqa, chay punchawpiqa llapallan hatunchakuq runakunapas chaynataq llapallan mana allin ruraq runakunapas lenguachkaq ninapim kañasqa kanqaku. Chaynaqa chay punchaw hamuqmá paykunataqa kañarunqa manaña imaniraqllapas puchunankukama. 2 Sutiy respetaqkunapaqmi ichaqa inti qespimuchkaq hina rikuripamusunkichik allin ruraq runa, chaynapim qamkunaqa intipa rupayninwan sanoyachkaq hina paypa sanoyachisqan kankichik. Qamkunaqa kusikuymantam pawaykachankichik kanchanmanta lloqsiq vaca uñakuna kusikuchkaq hinaraq. 3 Chay alistasqay punchawpim sarupankichik mana allin ruraq runakunata, paykunaqa rikurirunqa sarupasqaykichik uchpa hinañam. Chaynatam nin Llapallan Kamachiq Tayta Dios.

4 —Qamkunaqa yuyariychikyá serviqniy Moisesman Horeb Orqopi yachachikuyniykuna kamachisqaymanta, paymanmi kamachirqani decretoykunatawan leyniykunata. Chaykunataqariki yachachirqani Israel casta llapallan runakunapaqmi.

5 —Manaraq ñoqa Tayta Diospa punchawniy chayamuchkaptinqa ñoqam kachamusqaykichik ñoqamanta willakuq Eliasta. Chay hamunay punchawqa kanqa manchakuypaq hatu-hatun punchawmi. 6 Paymi tayta-mamakunatapas churi-wawankunawan allinyanachinqa, mana chayna kaptinqa hamuspaymi nacionninkuta pasaypaqta castigarusaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

MOSOQ TESTAMENTO

Mosoq Testamentoqa Señor Jesucristomanta willakuqmi. Mosoq Testamento ninanqa “Runakunawan mosoq contratota Diospa rurasqan” ninanmi. Chay contratoman hinam Dios prometekurqa Churin Jesucristo chaskiqkuna salvayta. Chay chaskikuq runakunaqa Jesucristollamanña hapipakuspam payllatańa kasukunanku.

Kay Mosoq Testamentopiqa kachkan iskay chunka qanchisniyoq librokunam qatinasninpi sutin-sutiyoqkama. Qallariyninpim kachkan EVANGELIOWAN SUTICHASQA TAWA LIBROKUNA. Chaykunam willakun Jesucristopa vidanmanta, wańusqanmanta, waksarimusqanmanta, tukuy ima rurasqanmanta hinaspa yachachisqankunamanta.

Chay tawantin Evangelio sutiyoq librokunaman qatiqñataqmi kachkan APOSTOLKUNAPA RURASQANMANTA SUTIYOQ LIBRO. Chay libropim tarinchik imaynam Evangelioqa Jerusalenmanta Roma llaqtakama kimsa chunka watallapi mirarusqanta.

Apostolkunapa Rurasqanmanta willakuq libromanñataqmi qatichkan APOSTOL PABLOPA QELLQASQAN CARTAKUNA. Tukuy hinastinpi Señor Jesucristoman chayllaraq iñikuqkunatam cartanwan kallpancharqa, yachachirqa, anyarqa hinaspa yanapaypaq-yanaparqa iñiyninkupi aswan-aswan wiñanankupaq.

Apostol Pablopa qellqasqan cartakunamanñataqmi qatichkan WAKIN APOSTOLKUNAPA QELLQASQAN PUSAQ CARTAKUNA. Wakinmi qellqasqa karqa tukuy hinastinpi iñiqkunaman, wakinñataq huñasqa iñiqkunamanwan wakin runakunaman.

Chay llapa librokunapa otaq Mosoq Testamentopa tukuyninpiñataqmi kachkan APOCALIPSIS SUTIYOQ LIBRO. Chay librom willawanchik Señor Jesucristoqa imaynatam hamuq tiempokunapi munaychakunanmanta.

Mosoq Testamentoqa qellqasqa karqa Griego idiomapim chaymi Sociedades Biblicas kay Quechua Mosoq Testamentota tikrachimun hina Griego idiomamanta. Chaynapi Quechua rimaqkunapas rimayninkupipuni Tayta Diospa palabranta chaskinankupaq. Diosmá munan Quechua rimaqkunapas Paypa munaychakusqanman yaykunankuta. Bibliam nin: “Kay pachapi gobiernokunaqa Cristopańam. Payńam gobiernanqa wiña-wiñaypaq.” Apocalipsis 11:15

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JESUCRISTOMANTA MATEOPA QELLQASQAN

Tawam karqaku Jesucristopa vidanmanta qellqaqkuna, paykunam karqa Mateo, Marcos, Lucas hinaspa Juan. Sapakamam qellqarqaku Jesuspa vidanmanta qawasqankuman hina chaynataq pikunam leenankupaq hina. Mateoqa tukuymanta llalliqtaqa qellqarqa judiokunapaqmi, paykunamanmi willarqa Jesusqa paykunapa suyasqan Mesias kasqanmanta chaynataq runakunapa salvaqnin kasqanmanta. Jesucristontakamam runakunaman Ñawpaq Testamentopi prometesqankunata Tayta Dios cumplirqa.

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jesucristopa runa kayninpi ñawpaq abuelonkunamanta, maypim nacesqanmanta hinaspa Jesuspa ñawpaqnintaraq nacemuq Bautizaq Juanmanta (1:1-3:12).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesuspa bautizasqa kasqanmanta hinaspa Diablopa pruebasqan kasqanmanta (3:13-4:11).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Galilea lawpi predicasqanmanta, yachachisqanmanta hinaspa onqoqkuna sanoyachisqanmanta (4:12-18:35).

Tawa kaq parteñataqmi willakun chulla kutillataña Jerusalen llaqtaman risqanmanta (19-20).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun Jerusalen llaqtapi semanallaña kachkaspan chay punchawkunapi ñakarisqanmanta, chakatasqa kasqanmanta, wañusqanmanta, kawsarisqanmanta hinaspa discipulonkunaman rikurisqanmanta (21-28).

Kay libroqa tukuykun Jesuspa kamachisqanta willakuspanmi. Paymi discipulonkunata kamachirqa tukuy kay pachapi purispanku runakunata iñichinankupaq.

Kay libropim tarikun pichqa clase yachachikuykuna:

Moqopi Jesuspa yachachisqankuna (5-7). Chaypim nirqa Diospa gobiernasqan runakunaqa imayna sonqoyoqmi kanankumanta, imakunam ruranankumanta hinaspa imakunawanmi Diospa favorecesqan kanankumanta. Kay yachachikuyninpim Jesusqa entiendechin Ñawpaq Testamentopi kaq Diospa yachachikuyninkunamanta. Chunka iskayniyoq discipulonkunaman yachachisqan (10). Diospa gobiernonmanta rikchanachiykuna (13). Jesuspa discipulonkunaqa imaynam kawsanankumanta (18). Tiempo tukuruptin imaynam Diospa gobiernon kay pachapi kananmanta (24-25).

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesucristopa ñawpaq abuelonkuna
(Lc 3:23-38)

1 1 Abrahampawan Davidpa mirayninmanta kaq Jesucristopa abuelonkunam kaykuna:
2 Abrahanmi karqa Isaacpa taytan, Isaacñataq Jacobpa taytan, Jacobpas karqa Judapawan wawqenkunapa taytanmi. 3 Juda sutiyoq runam karqa Farespapiwan Zarapa taytan, mamanñataqmi karqa Tamar. Faresmi karqa Esrompa taytan, Esromñataqmi Arampa taytan. 4 Aranmi karqa Aminadabpa taytan, Aminadabñataq Naasonpa taytan, Naasonpas karqa Salmonpa taytanmi. 5 Salmonmi karqa Boozpa taytan, Rahabñataqmi karqa maman. Boozmi karqa Obedpa taytan, Rutñataqmi karqa maman. Obedmi karqa Isaipa taytan. 6 Isaimi karqa Rey Davidpa taytan, Davidñataqmi karqa Salomonpa taytan, Salomonpa mamanqa karqa wañukuq Uriaspa warminmi.
7 Salomonmi karqa Roboampa taytan, Roboamñataq Abiaspa taytan, Abiasñataqmi karqa Asapa taytan. 8 Asam karqa Josafatpa taytan, Josafatñataq Jorampa taytan, Joramñataqmi karqa Uziaspa taytan. 9 Uziasmi karqa Jotampa taytan, Jotamñataq Acazpa taytan, Acazñataqmi karqa Ezequiaspa taytan. 10 Ezequiasmi karqa Manasespa taytan, Manasesñataq Amonpa taytan, Amonñataqmi karqa Josiaspa taytan. 11 Josiasmi karqa Jeconiaspapiwan wawqenkunapa taytan Israel runakuna Babiloniaman preso pusasqa kasqanku tiempopi.
12 Chay tiempomantañataqmi Jeconias karqa Salatielpa taytan, Salatielñataq Zorobabelpa taytan. 13 Zorobabelmi karqa Abiudpa taytan, Abiudñataq Eliaquimpa taytan, Eliaquimñataqmi karqa Azorpa taytan. 14 Azormi karqa Sadocpa taytan, Sadocñataq Aquimpa taytan, Aquimñataqmi karqa Eliudpa taytan. 15 Eliudmi karqa Eleazarpa taytan, Eleazarñataq Matanpa taytan, Matanñataqmi karqa Jacobpa taytan. 16 Mariapa qosan Joseypa taytanmi karqa Jacob, Mariañataqmi karqa Cristowan sutichasqa Jesuspa maman.
17 Chaynaqariki Abrahanmanta Davidkama llapallan miraykunaqa karqa chunka tawayoq miraykunam, Davidmanta Israel runakuna Babiloniaman preso pusasqa kasqanku tiempomantañataqmi karqa chunka tawayoq miraykuna, chayna chunka tawayoq miraytaqmi karqa Babiloniaman Israel runakuna preso pusasqa kasqanku tiempomanta Cristo nacenankamapas.

Jesucristopa nacekusqanmanta
(Lc 2:1-7)

18 Jesucristopa nacekusqanqa kaynam karqa: Mariam Joseywan casarakunanpaq rimapayasqaña karqa, manaraq kuska kachkaptinkum Maria wiksayakururqa Chuya Espiritupa atiyninwan. 19 Joseymi justo runa kasqanrayku Mariata juicioman churayta mana munarqachu, aswanqa upallallam rakikuruyta munarqa. 20 Chaynata piensachkaptinmi mosqoyninpi rikuriykurqa Señorpa angelnin hinaspam nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Davidpa miraynin Josey, ama manchakuychu Mariawan casarakuyta, payqa wiksayakurun Chuya Espiritupa atiyninwanmi. 21 Qari wawatam wachakunqa, paytam sutichanki Jesuswan, paymi runankunata salvanqa huchankumanta.

22 Tukuy kaykunam pasakurqa Diosmanta willakuqpa kayna nisqan cumplikunanpaq:

23 Doncellam wiksayakuruspan wachakunqa qari wawata.
"Emanuel" nispam sutichanqaku chay wawata.
Kayqa: "Diosmi ñoqanchikwan" ninanmi.

24 Puñusqanmanta rikcharispanmi Josey rurarqa angelpa kamachisqanta hina hinaspam Mariawan casarakurqa. 25 Ichaqa manam kuskachu puñurqaku wawan wachakunankama, wachakuruptinñam suticharqa Jesuswan.

Yachayniyoq runakunam Jesusta watukunku.

2 1 Herodes rey kachkaptinmi Jesus nacerqa Judea law Belen llaqtapi. Hinaptinmi yachayniyoq runakuna Jerusalenman chayaramurqaku intipa qespimunan lawmanta. 2 Hinaspam tapukurqaku:

—¿Maypitaq kachkan judiokunapa reynin nacemuq? Intipa qespimunan lawpim luceronta rikuramuniku chaymi hamuniku adoraqnin —nispa.

3 Chayta Rey Herodes yacharuspanmi hukmanyarurqa Jerusalenpi llapallan runakunapiwan. 4 Hinaptinmi Rey Herodes qayachirqa llapallan *sacerdotepa jefenkunatawan Diospa leynin yachachiqkunata hinaspam tapurqa maypim Cristo nacenanmanta. 5 Paykunam nirqaku:

—Judea law Belen llaqtapim, Diosmanta willakuqmi kaynata qellqarqa:

6 Judeapi kaq yaw Belen llaqta,
manapunim taksallaqa kawaqchu
Judeapi gobiernaq llaqtakunamantaqa,
qanmantam lloqsimunqa huk kamachikuq.
Paymi Israel runaykunata michinqa.

7 Chaymi Herodes upallalla qayarachimurqa yachaqkunata hinaspam allinta tapurqa haykapim lucero rikurisqanmanta. 8 Paykunata Belenman kachaspanmi nirqa:

—Allinta maskamuychik, wawata tariruspaykichikñataqmi willaykachimuwankichik ñoqapas rispay adoraykamunaypaq —nispa.

9 Reypa nisqanman hinam paykuna pasarqaku. Ñanta richkaptinkuñataqmi intipa qespimunan lawpi rikumusqanku lucero rikuriykamuspan ñawpaqninkuta rirqa wawapa maymi kasqanpi sayanankama. 10 Lucerota rikuruspankum yachaqkuna ancha-anchata kusikurqaku. 11 Wasiman yaykuykuspankuñataqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Incienso horqona plantapa kallman (Mt 2:11)

rikuykurqaku wawatawan maman Mariata hinaspam qonqorakuykuspanku wawata adorarqaku, baulchankuta kichaykuspankutaqmi qorqaku apasqanku qorita, inciensota hinaspa miski asnaq *mirrata. 12 Diosmi mosqoyninkupi willarqa:

—Amañam kutinkichikñachu Rey Herodesmanqa —nispa.

Chaymi kutikurqaku huklaw ñannintaña.

Egipto nacionman Jesusta ayqechisqankumanta

13 Yachaqkuna ripukuptinmi Señorpa angelnin rikuriykurqa Joseyman mosqoyninpi hinaspam nirqa:

—Hatarispayki mamantinta wawata ayqechiy Egipto nacionman hinaspa chaypi kamuy qamkunaman willamunaykama. Herodesmi maskachkan wawata wañuchinanpaq —nispa.

14 Joseymi puñusqanmanta hatariruspan wawata mamantinta pusarikuspan chay tuta pasarqa Egipto nacionman. 15 Chaypim kamurqaku Herodes wañunankama. Kaykunam pasakurqa Señormanta willakuqpa:

—Churiytam Egipto nacionmanta qayamurqani —nisqan cumplikunanpaq.

Qari wawakunata wañuchinankupaq Herodespa kamachikusqanmanta

16 Herodesmi yachaqkunapa engañarusqanta yacharuspan llumpaysuta piñakururqa hinaspam soldadonkunawan wañurachirqa Belen llaqtapi hinaspa muyuriqninpi kaq qari wawakunata, iskay watayoqmanta uraymanmi wañurachirqa yachaqkunapa tapukusqan tiempoman hina. 17 Chaynapim cumplikurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa qellqasqan, paymi nirqa:

18 Rama llaqtapim uyarikurqa,
puraminti llakikuywan waqasqanmi uyarikurqa.
Raquelmi wawankunamanta waqarqa.
Consuelasqa kaytapas manaña munaspanmi waqarqa,
wawankuna manaña kasqanraykum waqarqa.

19 Herodes wañuruptinmi Señorpa angelnin Joseyman Egipto nacionpi mosqoyninpi rikuriykurqa hinaspam nirqa:

20 —Hatariy hinaspa mamantinta wawata pusarikuspa riy Israel nacionnikiman, wañurunñam wawa wañuchiy munaqkunaqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Rikchariruspanmi Josey pusarqa wawata mamantinta Israel nacionninman. 22 Joseymi yacharurqa Arquelaoña Judea lawpiqa taytan Herodespa rantinpi gobiernasqanta, chayraykum manchakuspan chaymanqa mana rirqachu, mosqoyninpi Dios willaptinñam pasarqa Galilea lawmanqa. 23 Chayman chayaruspanñataqmi rirqa Nazaret llaqtapi yachananpaq. Chaynam karqa Diosmanta willakuqkunapa "Nazaret llaqtayoqwanmi sutichanqaku" nisqanku cumplikunanpaq.

Bautizaq Juanmi purunpi willakun.
(Mr 1:1-8. Lc 3:1-9, 15-17. Jn 1:19-28)

3 1 Chay punchawkunapim Bautizaq Juan rirqa Judea law purunman kaynata willakustin:
2 —Wanakuychik huchaykichikmanta, Diospa munaychakunanmi hichparamunña —nispa.
3 Diosmanta willakuq Isaiasmi Juanmanta kaynata qellqarqa:

Huk runam purunpi qaparispa rimachkan:
"Señorpa hamunan ñanta allichaychik.
Paypa purinankunata derechaychik."

4 Juanpa pachanmi karqa *camellopa pelonmanta rurasqa, weqaw watakunñataqmi karqa qaramanta, mikunanñataqmi karqa aqarway urukunapiwan purun abejapa miskin. 5 Runakunam Jerusalenmanta rirqaku pay uyariq, rirqakutaqmi lliw Judea lawmantapas hinaspa Jordan Mayupa lliw muyuriqninkunamantapas. 6 Huchankuta reqsikuspa willakuptinkum Juan bautizarqa Jordan Mayupi.
7 Achkallaña *fariseokunapiwan *saduceokuna bautizasqanman riptinmi Juan nirqa:
—¡Culebrapa miraynin kaqlla runakuna! ¿Pitaq willasurqankichik hamuq castigomanta ayqenaykichikpaq? 8 Huchaykichikmanta wanakuspayá qawachikuychik vidaykichik tikrasqa kasqanta. 9 Amayá niychikchu: "Ñoqaykuqa kaniku Abrahampa mirayninmi" nispaqa. Diosqa kay rumikunamantapas Abrahampa miraynintaqa hatarirachinmanmi. 10 Hachaqa listoñam kachkan sachakunata sapinmanta kuchunapaq. Mana allin ruruq llapallan sachaqa kuchuspam ninaman wischuna. 11 Huchaykichikmanta wanakuptikichikmi yakuwan bautizaykichik, qepay hamuqmi ichaqa Chuya Espirituwan bautizasunkichik ninawan hina. Qepay hamuqqa ñoqamanta aswan atiyniyoqmi chaymi ñoqaqa *usutallantapas mana apaq hinachu kani. 12 Paymi trigo wayrachiq hina runakunata juzganqa, wayrachinan palaqa makinpiñam kachkan pajamanta trigota chuyananpaq, trigota taqeman apaykuspanmi pajatañataq kañanqa mana amachay atina ninapi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesus bautizasqa kasqanmanta
(Mr 1:9-11. Lc 3:21-22)

13 Jesusmi rirqa Galilea lawmanta Jordan Mayuman chaypi Juanwan
bautizachikunanpaq. 14 Juañataqmi mana munaspan nirqa:
—Ñoqam qampa bautizanaykiqa kani ¿hinaptinchu qamraq hamuwanki
bautizanaypaq? —nispa.
15 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ama harkakuwaychu, Diospa munasqanmi tukuy ima rurananchik —nispa.
Chayñam Juan bautizarqa. 16 Jesusmi bautizarachikuspan yakumanta
lloqsimurqa hinaptinmi hanaq pacha qonqayta kicharikuykuptin Jesus
rikururqa Diospa Espiritunta paloma hina payman uraykamuchkaqta.
17 Hinaptinmi hanaq pachamanta nimurqa:
—Paymi kuyasqay Churiy. Payraykum kusisqa kachkani —nispa.

Jesusta diablo tentasqanmanta
(Mr 1:12-13. Lc 4:1-13)

4 1 Hinaptinmi Jesusta Espiritu pusarurqa purunman diablo payta
tentananpaq.
2 Chaypim karqa tawa chunka punchaw, tawa chunka tuta mana mi-
kusqa, chaymantañam yarqarurqa. 3 Hinaptinmi Jesusta tentananpaq
diablo asuykuspan nirqa:
—Diospa Churin kaspaykiqa kay rumikunatayá kamachiy tantayaru-
nanpaq —nispa.
4 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Bibliam nin: "Runaqa kawsanqa manam mikuyllawanchu aswanqa
Diospa llapa rimasqankunawanmi" nispa.
5 Hinaptinmi diablo pusarurqa Jerusalen chuya llaqtaman hinaspam
templopa hawanpi sayaykachispan 6 nirqa:
—Diospa Churin kaspaykiqa kaymantayá pawaykuy. Bibliam nin:

"Qamraykum Dios kamachinqa angelninkunata.
Paykunam hapisunki rumiman chakikita mana takarunaykipaq."

7 Jesusñataqmi nirqa:
—Bibliapiqa nichkantaqmi: "Amam pruebamanqa churankichu Señor
Diosnikitaqa" nispa.
8 Yapatawanmi diablo pusarurqa alto-alto orqopa puntanman
hinaspam qawachirqa kay pachapi llapallan nacionkunata, qawachir-
qataqmi chay nacionkunapa sumaq kaynintapas. 9 Hinaspam nirqa:
—Tukuy kaykunatam qosqayki qonqorakuykuspa adorawaptikiqa —nispa.
10 Hinaptinmi Jesus nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Pasaway kaymanta *Satanas, Bibliam nin: “Señor Diosllaykitam adoranki, payllatataqmi servinkipas” —nispa.
11 Chaymi Jesusta diablo saqerurqa, angelkuna hamuruspanmi payta yanaparqa.

Galilea lawpi Jesus willaykuy qallarisqanmanta
(Mr 1:14-15. Lc 4:14-15)

12 Juan carcelpi kasqanta Jesus yacharuspanmi pasakurqa Galilea lawman. 13 Nazaret llaqtamanta lloqsiruspañataqmi qochapa patan Capernaum llaqtapi *yacharqa, chay llaqtaqa kachkan Zabulon hinaspa Neftaliy lawpim. 14 Pasakurqaqa Diosmanta willakuq Isaiaspa qellqasqan cumplikunanpaqmi, 15 paymi nirqa:

Jordan Mayupa waklawninpi,
lamar qochapa hichpan ñanpi,
Zabulonpapiwan Neftaliypa allpanpim,
Dios mana reqsiq runakunapa Galilea allpanpim
kayna sucedekunqa:
16 Tutayaypi kawsaqkunam hatun achkiyta rikururqa,
llumpay tutayaypi *yachaqkunamanmi achikyaykamurqa.

17 Chaymantam Jesus qallarirqa willakuyta:
—Wanakuychik huchaykichikmanta, Diospa munaychakunanmi hichparamunña —nispa.

Challwirukunata Jesus qayasqanmanta
(Mr 1:16-20. Lc 5:1-11)

18 Galilea qochapa patanta richkaspam Jesus rikururqa Pedrowan sutichasqa Simonta wawqen Andrestawan, paykunam challwiru kasqankurayku challwachkarqaku atarrayawan. 19 Paykunatam Jesus nirqa:
—Qatiwaychik, challwachkaq hina runakunataña huñunaykichikpaqmi atiyta qosqaykichik —nispa.
20 Chaynata niykuptillanmi atarrayankuta saqeruspa Jesuswan pasarqaku.
21 Waklawniqpiñataqmi Jesus rikururqa Zebedeopa churin Jacobota hinaspa Juanta. Chay iskay wawqekunam taytan Zebedeopiwan botepi mallankuta allichachkarqaku chaymi Jesus paykunata qayarqa. 22 Hinaptinmi chaylla botetawan taytankuta saqeruspa Jesustaña qatikurqaku.

Achkallaña runakunata Jesus yachachisqanmanta
(Lc 6:17-19)

23 Jesusmi purirqa lliw Galilea law llaqtakunapi, *huñunakunanku wasikunapi Diospa munaychakusqanmanta allin noticiata willakustin hinaspa tukuy rikchaq onqoyniyoqkunata sanoyachistin. 24 Jesusmanta Siria lawpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

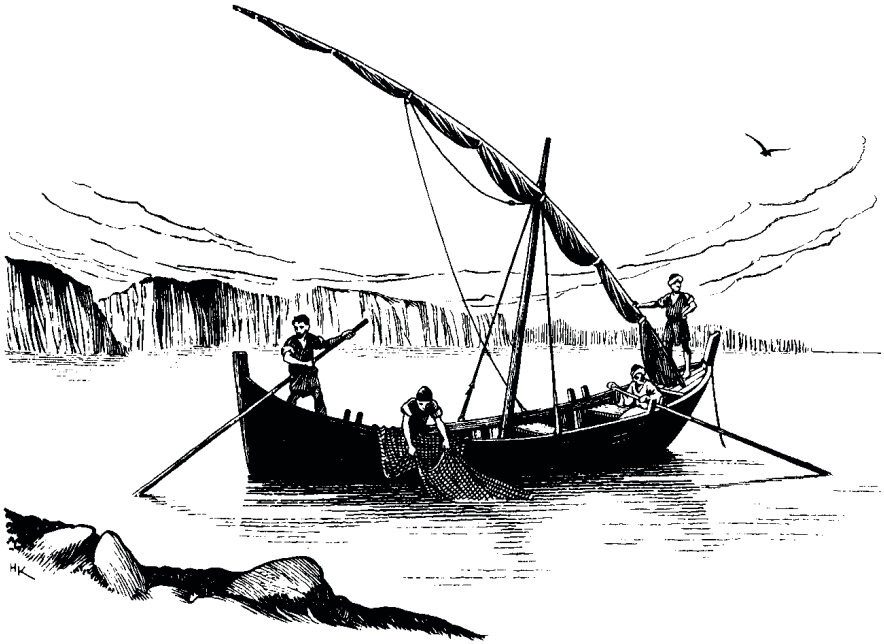

Galilea Qochapi challwirukuna (Mt 4:18)

llapallan kaqkuna yacharuspankum apamurqaku tukuy rikchaq onqoywan, nanaywan kaqkunata, demoniopa ñakarichisqankunata, wañuy mañayoqkunata hinaspa suchukunata, paykunatam Jesus sanoyachirqa. 25 Achkallaña runakunam qatirqa Galilea lawmanta, Decapolis lawmanta, Jerusalen llaqtamanta, Judea lawmanta chaynataq Jordan Mayupa waklawninmantapas.

Orqopi tiyaykuspa Jesus yachachisqanmanta

5 1 Jesusmi llapa runakunata qawaykuspan rirqa orqopa waqtaman
hinaptinmi chaypi tiyaykuptin puriqmasinkuna asuykurqa. 2 Hinaptinmi Jesus yachachiyta qallaykurqa kaynata:

3 —Mayna kusisqam “Diostam necesitani” niqkunaqa, paykunapamiki Diospa munaychakusqanqa.

4 —Mayna kusisqam llakisqakunaqa, paykunataqariki Diosmi consuelanqa.

5 —Mayna kusisqam llampu sonqoyoqkunaqa, paykunaqariki herenciapaqmi kay pachata chaskinqa.

6 —Mayna kusisqam yarqachikuchkaq hina hinaspa yakunayachikuchkaq hina Diospa munasqan ruray munaqkunaqa, paykunaqa saksaykuchkaq hinam kanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7—Mayna kusisqam llakipayakuqkunaqa, paykunapas llakipayasqam
kanqaku.
8—Mayna kusisqam limpio sonqoyoqkunaqa, paykunaqariki Diostam
rikunqa.
9—Mayna kusisqam amachakuqkunaqa, paykunaqariki Diospa churin-
wan sutichasqam kanqaku.
10—Mayna kusisqam Diospa munasqanman hina rurasqankumanta ña-
karichisqakunaqa, paykunapamiki Diospa munaychakusqanqa.
11—Mayna kusisqam kankichik ñoqarayku runakuna kamispa ñaka-
richisuptikichikqa hinaspa contraykichikpi llullakuspa tukuy imatapas
nisuptikichikqa. 12 Anchatayá kusikuychik, hatun premiotam chaskinki-
chik hanaq pachapi. Chaynatam ñakarichirqaku qamkunamanta ñawpaq
kaq Diosmanta willakuqkunatapas.

Kachiwan hinaspa achkiywan tupachispa yachachisqanmanta
(Mr 9:50. Lc 14:34-35)

13—Qamkunaqa kay pachapi runakunapaqmi kachi hina kankichik.
Kachi qamyayaruspaqa ¿imapaqtaq valenman? Manam imapaqpas ser-
vinñachu aswanqa wischusqa kaptin runakuna sarutyanallanpaqñam.
14—Qamkunaqa runakunapaqmi achkiy hina kankichik, orqopa puntan-
pi llaqtaqa manam pakasqachu. 15 Mecherotaqa ratachina manam cajonpa
ukunman churarunapaqchu, aswanqa altomanmi churana wasipi llapallan
kaqkunata achkinanpaq. 16 Chaynayá qamkunapas achkichkaq mechero
hina kaychik runakunapa qayllanpi chaynapi allin rurasqaykichikta qa-
waspanku hanaq pachapi kaq Taytaykichikta paykunapas alabanankupaq.

Moisespa qellqasqan leymanta

17—Creeychik: Manam ñoqaqa
hamurqani Moisespa qellqasqan *ley
chinkachinaypaqchu nitaq Diosmanta
willakuqkunapa yachachisqanku-
nata chinkachinaypaqchu aswanqa
cumplinaypaqmi. 18 Cheqaptapunim
nikichik: Cielowan kay pacha kanan-
kamaqa *leypaqa huk letrachallanpas
nitaq huk puntochallanpas manam
qechusqachu kanqa lliw cumpliku-
nankama. 19 Kay *leypi taksallan kaq
kamachikuyllatapas mana kasukuq-
kunaqa hinaspa runamasinmanpas
chayna yachachiqkunaqa wakinku-
namanta mana valeqmi kanqa Diospa

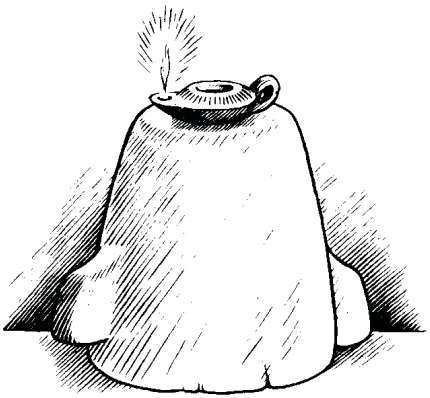

Mecherowan kawsaykuna tupuna (Mt. 5:15)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munaychakusqanpi. Allinta kasukuspa yachachiqkunam ichaqa Diospa munaychakusqanpi allin reqsisqa kanqa. 20 Nikichikmi, sichum Diospa leynin yachachiqkunamantapas hinaspa *fariseokunamantapas aswan allinta mana ruraspaykichikqa manam yaykunkichikchu Diospa munaychakusqanman.

Ama piñakunapaq yachachisqanmanta
(Lc 12:57-59)

21 —Uyarirqankichikmi ñawpa runakunaman kayna nisqankuta: "Amam pitapas wañuchinkichu, pipas wañuchiqqa wañunanpaq juzgasqam kanqa" nispa. 22 Nikichikmi, pipas wawqenpaq piñakuqqa juzgasqam kanqa, wawqen insultaqñataqmi *cortepi juzgasqa kanqa, wawqenta mana valeq upallamanta kamiqñataqmi kachkan wiñaypaq ninawan castigasqa kananpaqña.

23 —Chaynaqa sichum ofrendaykita apamunki templopi *altarman hinaspañataq yuyariruwaq runamasiki imamantapas piñachisqaykita, 24 chayna kaptinqa ofrendaykita altarpa ñawpaqninpi saqeykuspayá kutirispa paywan *allinyanakamuy hinaspañayá qoy ofrendaykitaqa.

25 —Quejakuqnikiwan rispaqa ñanllapiraqyá allinyanakuruy chaynapi juezman ama entregasunaykipaq, guardiaman juez entregaykusuptikiqa carcelmanmi aparusunkiman. 26 Cheqaptapunim niki: Chaymantaqa manam lloqsimunkichu debekusqaykita pasaypaq paganaykikama.

Hukwan pierdekuy huchamanta

27 —Uyarirqankichikmi "Amam hukwanqa pierdekunkichu" niyta. 28 Ñoqam ichaqa nikichik: Pipas warmita munapayaspan qawaqqa sonqonpim hukwan pierdekuy huchata rurarunña.

29 —Chaynaqa, sichu *alleq ñawiki huchallichisuptikiqa horqoruspayá wischuruy, cuerpoykipa huknin partellan chinkaruyninmi allinqa enteron cuerpontin wiñaypaq castigoman wischusqa kanaykimantaqa. 30 Sichu *alleq makiki huchallichisuptikiqa qoruruspayá wischuruy, cuerpoykipa huknin partellan chinkaruyninmi allinqa enteron cuerpontin wiñaypaq castigoman wischusqa kanaykimantaqa.

Casadokunaqa ama rakinakunankumanta
(Mt 19:9. Mr 10:11-12. Lc 16:18)

31 —Ñawpaqtam nirqakutaq: "Pipas warminmanta rakikuqqa qochun rakikusqanmanta papelta" nispa. 32 Ñoqam ichaqa nikichik: Huk qariwan mana tupakuchkaptin warminmanta rakikuqqa chay warmin huchallikunanpaqmi saqerun, chay wischusqa warmiwan casarakuqpas huchallikuntaqmi.

Ama juranapaq Jesuspa yachachisqanmanta

33 —Uyarirqankichiktaqmi ñawpa runakunaman kayna nisqankutapas: "Amam yanqamantaqa jurankichu, cumplinkipunim Señorpa qayllanpi juraspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

prometesqaykitaqa" niqta. 34 Ñoqam ichaqa nikichik: Amam jurankichikchu
imaraykupas, amam jurankichikchu hanaq pacharaykupas, hanaq pachaqa go-
biernaspa Diospa tiyananmi. 35 Amataqmi jurankichikchu kay pacharaykupas,
kay pachaqa paypa sarunanmi, nitaq Jerusalenraykupas, Jerusalenqa hatu-ha-
tun Reypa llaqtanmi. 36 Amataqmi jurankichu umaykiraykupas, qamqa manam
huk chukchallatapas yuraqyachiyta nitaq yanayachiyta atiwaqchu. 37 Cheqap
kaptinqa rimankichikqa "arí" nispam, mana cheqap kaptinñataqmi ninkichik
"manam" nispa, imatapas kayna rimayman yapaptikiqa diablomantam.

Ama vengakunapaq Jesuspa yachachisqanmanta
(Lc 6:29-30)

38 —Uyarirqankichiktaqmi: "Runaqa pagachun ñawinwanyá hukninpa
ñawinmanta, kirunwan hukninpa kirunmanta" nispa nisqankuta. 39 Ñoqam
ichaqa nikichik: Amayá harkakuychikchu mana allin runataqa, sichu pipas huk-
nin uyaykipi laqyarusuptikiqa qawachiytaqyá huklawnin uyaykitapas. 40 Pipas
quejakususpayki camisayki qechuyta munasuptikiqa qoykuyá punchuykitapas.
41 Pipas huk hora puriyta carganta qepichisuptikiqa iskay hora puriytayá apara-
puy. 42 Mañakuqnikimanqa qoykuyá, amataqyá negaychu prestakusuqnikitaqa.

Enemigonchikkunata kuyanapaq Jesuspa yachachisqanmanta
(Lc 6:27-28, 32-36)

43 —Uyarirqankichiktaqmi: "Kuyankim amistadnikita, enemigoykitañataqmi
cheqninki" nispa nisqankuta. 44 Ñoqam ichaqa nikichik: Kuyaychik enemigoyki-
chikkunata, mañapuychiktaq ñakarichisuqnikichikkunapaqpas. 45 Chaynapim
qamkunaqa kankichik hanaq pachapi kaq Taytapa churinkuna, paymi intita-
pas qespichimun allin otaq mana allin runakunapaqpas, paytaqmi parachimun
justo runakunapaqpas chaynataq mana justo runakunapaqpas. 46 Sichum ku-
yaqllaykichikta kuyaspaqa ¿ima premiotataq chaskiwaqchik? *impuesto cobraq
huchasapakunapas chaynataqa ruranmi. 47 Kuyanakuq puralla rimaykanakuspaqa
¿ima allintataq rurachkankichik? Mana judio kaqkunapas chaynataqa ruranmi.
48 Qamkunaqa hanaq pachapi kaq Taytaykichik hina alli-allin qespisqayá kaychik.

Jesusmi yachachin imaynam yanapanakunanchikmanta.

6 1 —Amayá allintaqa ruraychik runa qawanallanpaqchu, chayna kap-
tinqa hanaq pachapi Taytaykichikqa manam premiota qosunkichikchu.
2 Wakchakunata yanapaspaykiqa amayá corneta tocachkaq hinaqa willaka-
chakuychu llapa runakunamanqa, iskay uyakunallam chaynataqa ruranku
*huñunakuna wasikunapipas chaynataq callekunapipas, chaynataqa ruranku
runakunapa alabasqan kanankupaqmi, cheqaptapunim nikichik: Chaywan-
qa ñam chaskirunkuña premionkuta. 3 Limosnata qoptikiqa amayá pipas
yachachunchu, nitaq kuyasqaykipas. 4 Pipapas mana yachasqallanta qoptiki-
qa tukuy ima yachaq Taytaykim premioykita qosunki lliwpa yachasqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusmi yachachin imaynam mañakunanchikmanta
(Lc 11:2-4)

5 —Diosta mañakuspaykichikqa amam iskay uyakuna hinachu sa-
yaykuspa mañakunkichik *huñunakuna wasikunapi hinaspa callepa
esquinankunapi, chaynataqa ruranku runakuna qawanallanpaqmi. Che-
qaptapunim nikichik: Chaywanqa ñam chaskirunkuña premionkuta.
6 Mañakuspaykiqa cuartoykiman yaykuykuspayá punkuta wichqaykuspa
mañakuy mana rikuy atina Taytaykiman hinaptinqa runapa mana riku-
sqan qawaq Taytaykim premioykita qosunki.
7 —Mañakuspaykiqa amam mana judio kaqkuna hinachu hina nis-
qallaykita kutirispa-kutirispa rimanki, paykunam piensan llumpayta
rimasqankurayku Dios uyarisqanta. 8 Amamá paykuna hinaqa kankichik-
chu, manaraqpas mañakuchkaptikichikmi Dios Taytaykichikqa yachanña
imam necesitasqaykichikta. 9 Qamkunaqa kaynatayá mañakuychik:

Hanaq pachapi Taytayku,
sutiki yupaychasqa kachun,
10 munaychakusqayki hamuchun.
Munasqaykiyá rurasqa kachun kay pachapipas
hanaq pachapi hina.
11 Sapa punchaw mikunaykutayá kunan qowayku.
12 Ñoqaykupa huchaykutayá pampachawayku,
ñoqaykupas mana allin rurawaqniykuta
pampachasqaykuman hina.
13 Amayá kachaykuwaykuchu pruebamanqa,
aswanqa librawaykuyá diablomanta.
(Qamqa wiñaypaqmi munaychakunki, hatun atiynikimantam
wiña-wiñaypaq alabasqa kanki. Amen.)

14 —Huchallikusuqnikichik runakunata pampachaptikichikqa qam-
kunatapas hanaq pachapi kaq Taytaykichikmi pampachasunkichik.
15 Runamasikichikkunata mana pampachaptikichikqa Taytaykichikpas
manam pampachasunkichikchu mana allin rurasqaykichikkunamanta.

Jesusmi yachachin ayunomanta

16 —Ayunaspaykichikqa amam iskay uyakuna hinachu llaki uyantin
kankichik, chaynaqa kanku runakuna ayunasqankuta yachananpaqmi.
Cheqaptapunim nikichik, chaywanqa ñam chaskirunkuña premionkuta.
17 Ichaqa qam ayunaspaykiqa uyaykita upakuspayá sumaqta ñaqchakuy
18 chaynapi ayunasqaykita runakuna mana musyananpaq, chaynata ruraptikiqa tukuy ima yachaq Taytaykim premioykita qosunki lliwpa yachasqanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hanaq pachapi kapuqninchikmanta
(Lc 12:33-34)

19 —Kay pachapiqa amayá qori-qollqetaqa huñukuychikchu, chaykunaqa
puyurachikuqllam hinaspa ismuruqllam, suwapapas wasita yaykuruspa suwa-
runallanmi. 20 Qori-qollqetaqa huñukuychik hanaq pachapiyá. Chaypiqa manam
puyurachikunmanchu nitaq ismurunmanchu, suwapas manam yaykunqachu
nitaq apakunqachu. 21 Tukuy kapuqnikichikpa kasqanpim sonqoykichikpas kanqa.

Ñawinchikqa achkiy hina kasqanmanta
(Lc 11:34-36)

22 —Ñawiqa cuerponchikpa achkiynin hinam. Ñawiki allinta qawa-
kuptinqa tukuy vidaykim kachkan achkiyniyoq. 23 Ñawiki mana allinta
qawakuptinmi ichaqa vidaykiqa kachkan pasaypaq tutayayllapi. Achki-
suqniki tutayay hinalla kaptinqa ¡mayna tutayayraq kachkan vidaykiqa!

Diostachu icha qollqetachu servinamanta
(Lc 16:13)

24 —Manam pipas servinmanchu iskay patrontaqa, huknintach
cheqninman, huknintañataqcha kuyanman, hukninman ratakuruspachá huk-
nintañataq desprecianman. Manam serviwaqchikchu Diostawan qollqetaqa.

Churinkunataqa Diospuni cuidawasqanchikmanta
(Lc 12:22-31)

25 —Chaynaqa ñoqam nikichik, amayá afanakuychikchu mikunayki-
chikmantaqa, tomanaykichikmantaqa hinaspa pachakunaykichikmantaqa.
Mikuymantapas astawanqa valen vidaykichikmi, cuerpoykichiktaqmi
pachamantapas astawanqa valen. 26 Qawariychik alton pawaq urpikunata.
Paykunaqa manam tarpunkuchu nitaq cosechankuchu, manataqmi taqe-
manpas imatapas huñunkuchu. Ichaqa hanaq pachapi kaq Taytanchikmi
mikuchin. ¡Qamkunaqa urpikunamantapas aswan valeqmi kankichik!
27 ¿Mayqannikichiktaq afanakuspapas huk kuchusta wiñaruwaqchik?
28 —¿Imanasqataq afanakunkichik pachaykichikmanta? Qawariychik
purun waytakunapa wiñasqanta. Manam llamkankuchu nitaq puchkankuchu.
29 Ichaqa nikichikmi, Rey Salomonpas sumaqllawan pachakuq kachkaspa-
pas manam huknin wayta hinallapas pachakurqachu. 30 Yaw pisi iñiyniyoq
runakuna, purun waytakunaqa kunan sayachkaspapas paqarinqa horno-
pim kañarachikun, waytakunatapas Dios pachachichkaspanqa ¿manachum
qamkunatapas pachachisunkichik? 31 Chaynaqa amayá afanakuychikchu:
"¿Imataraq mikusun? ¿Imataraq tomasun? ¿Imawanraq pachakusun?" nispay-
kichikqa. 32 Dios mana adoraqkunam tukuy chaykunamantaqa afanakunku,
qamkunapaqariki kachkanmi hanaq pachapi kaq Taytaykichik. Paymi yachan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tukuy imapas pisipususqaykichikta. 33 Puntataqa maskaychik Diospa munaychakusqantawan paypa munasqan allin ruraytayá hinaptinqa qosunkichikmi tukuy ima pisipusuqnikichikta. 34 Amayá afanakuychikchu hamuq punchawmantaqa. Qepa punchawkunaqa achka afanakuykunatam apamunqa, sapa punchawpaq sasachakuykunaqa amañayá hatunyachunchu.

Pitapas ama kaminamanta
(Lc 6:37-38, 41-42)

7 1 —Amayá runamasikichiktaqa kamiychikchu chaynapi Dios mana juzgasunaykichikpaq. 2 Mana allin rimasqaykichikman hinam Diospas juzgasunkichik. Imaynam rurasqaykichikman hinataqmi Diospas qankunawan ruranqa. 3 Wawqekipa ñawinpi qopata rikuruchkaspaqa ¿imanasqamá manaqa rikunkichu ñawikipi kaspitaqa? 4 Ñawikipi kaspi kachkaptinqa ¿imaynataq niwaq wawqekitaqa: "Ñawikipi qopata horqorusqayki" nispaqa? 5 ¡Allin tukuq runa! Puntataqa ñawikipi kaspitaraqyá horqokuruy chaynapi allinta qawaspa runamasikipa ñawinmanta qopata horqonaykipaq.

6 —Diospa kaqninkunataqa amam qonkichikchu allqokunaman, yanqam kutiriykuspa llikiparusunkichikman. *Perlaskunatapas amataqmi qonkichikchu kuchikunamanqa, yanqam sarutyarunman.

Mañakusqanchikqa uyarisqa kasqanmanta
(Lc 11:9-13. 6:31)

7 —Mañakuptikichikqa Diosmi qosunkichik. Maskaychik, tarinkichikmi, qayaychik, kichasunkichikmi. 8 Mañakuqqa chaskinmi, maskaqqa tarinmi, qayakuqqa kichaykachikunmi.

9 —Churikichikmanqa ¿yaqachum rumita qoykuwaqchik tantata mañakusuptikichik 10 otaq culebrata, challwata mañakusuptikichik? 11 Qamkunaqa mana allin runakuna kachkaspam churikichikmanqa allin kaqkunata qonkichik ¿chaychu mañakuqkunamanqa hanaq pachapi kaq Taytaykichik mana qosunkichikman allin kaqkunata?

12 —Chaynaqa runamasikichik qamkunapaq allin kaqkuna rurananta munaspaqa qamkunapas paykunapaqyá allin kaqkunata ruraychik. Chaynatam Biblia kamachiwanchik.

Kichki punkumanta
(Lc 13:24)

13 —Kichki punkuntayá yaykuychikqa, hatun punkunta hinaspa hatun ñannintaqa richkanku infiernomanmi, chaynintaqa achkallañam richkanku. 14 Kichki punkunta hinaspa kichki ñannintaqa richkanku wiñay kawsaymanmi, aschallam chaynintaqa richkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sachataqa rurunpi reqsinamanta
(Lc 6:43-44)

15 —Cuidakuychik "Diosmantam
willakuchkani" niq llulla runakunamanta. Paykunaqa oveja hina rikchayniyoq
hamuspapas sonqonkupiqa kachkan suwa
atoqkuna hinam. 16 Qamkunaqa sachata
hinam rurunpi reqsinkichik. Manam uvastaqa pallachwanchu itanamantaqa nitaqmi
higostapas pallachwanchu cardo-santomantaqa. 17 Allin sachaqa allintam rurun, mana
allin sacham ichaqa rurun mana allinllata.
18 Allin sachaqa manam mana allintaqa rurunmanchu nitaqmi mana valeq sachapas
rurunmanchu allin rurutaqa. 19 Chusu ruruyoq mana valeq sachakunataqa yantaspam
kañana. 20 Chaynaqa rurunpimá pitapas
reqsinkichik.

Uvaspa rurun (Mt 7:16)

Pikunam Diospa munaychakusqanman yaykunanmanta
(Lc 13:25-27)

21 —Manam: "¡Señorlláy, Señorlláy!" nispa llapallan niwaqniykunachu Diospa munaychakusqanmanqa yaykunqa aswanqa hanaq pachapi
kaq Taytaypa munasqan ruraqllam. 22 Juicio punchaw chayaramuptinqa
achkallañam niwanqaku: "Señorlláy, Señorlláy, ñoqaykuqa qamraykum willakurqaniku, qamraykum demoniokunata qarqorqaniku, qamraykutaqmi
achka *milagrokunatapas rurarqaniku" nispa. 23 Hinaptinmi nisaq: "Manam
reqsikichikchu. ¡Qayllaymanta asuychik mana allin ruraqkuna!" nispa.

Iskay rikchaq cimientomanta
(Mr 1:22. Lc 6:47-49)

24 —Nisqaykunata uyarispan ruraqqa taqra rumipa hawanpi wasichakuq allin yachayniyoq runamanmi rikchakun. 25 Para chayaramuptinmi
lloqlla huntaramurqa, nisyu wayram pukumurqa wasiman, ichaqa manam
tuñirqachu taqra rumipi cimientasqa kasqanrayku. 26 Nisqayta uyarichkaspan mana kasukuqmi ichaqa rikchakun aqopa hawanpi wasichakuq mana
umayoq runaman. 27 Para chayaramuptinmi lloqlla huntaramurqa, nisyu
wayram pukumurqa wasiman, chaymi tuñirurqa pasaypaqta.
28 Rimayta Jesus tukuruptinmi runakuna admirasqallaña karqaku yachachikuyninkunawan. 29 Atiywanmi yachachirqa, manam Diospa leynin
yachachiqkuna hinallachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leprawan onqoq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 1:40-45. Lc 5:12-16)

8 1 Orqopa waqtanmanta Jesus uraykamuptinmi achka runakuna qatimurqaku. 2 Hinaptinmi Jesusman asuykurqa *leprawan onqoq runa hinaspam qonqorakuykuspan nirqa:

—Señorlláy, munaspaykiqa allinyaykachillawayá —nispa.

3 Hinaptinmi Jesus llapchaykuspan nirqa:

—Arí, munanim, allinyayña —nispa.

Hinaptinmi chaypunilla chay lepra onqoynin chinkarurqa. 4 Chaymi Jesus nirqa:

—Amam pimanpas willankichu, aswanqa riyá *sacerdoteman chaynapi paywan qawachikamunaykipaq. Sanoña kasqaykita yachanankupaqmi ofrendata qonki Moisespa kamachisqanman hina —nispa.

Capitanpa sirviententa Jesus sanoyachisqanmanta
(Lc 7:1-10)

5 Capernaum llaqtaman Jesus chayaruptinmi soldadokunapa capitannin asuykuspan kaynata ruegakurqa:

6 —Señorlláy, sirvienteymi suchuyaruspan wasiypi llumpayta ñakarichkan —nispa.

7 Chaymi Jesus nirqa:

—Rispayá allinyarachimusaq —nispa.

8 Hinaptinmi capitanñataq nirqa:

—Señorlláy, pipaman hinaraqtaq wasiymanqa yaykuykuwaq, rimariykuptillaykim sirvienteyqa allinyarunqa. 9 Ñoqapas kamachiwaqniykunatam kasukuni, soldadoykunapas kamachiptiyqa kasuwantaqmi. Hukninta: “Riy” niptinmi rin, huknintañataq: “Hamuy” niptiymi hamun, sirvienteypas: “Kayta ruray” niptiyqa rurantaqmi.

10 Chayna nisqanwan Jesus admirakuspam qatiqninkunata nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, *Israel runakunapipas manam kayna iñiyniyoq runataqa tarirqanichu. 11 Nikichiktaqmi, achkaqmi hamunqaku tukuy hinastinmanta hinaspam Abrahanwan, Isaacwan hinaspa Jacobwan mikunankupaq tiyaykunqaku Diospa munaychakusqanpi. 12 Hinaptinmi “Diospa munaychakusqanpaqñam kani” niqkunapas tutayaypa kasqanman wischusqa kaspanku chaypi waqanqaku hinaspa kirunkuta kirichichichinqaku.

13 Capitantañataqmi Jesus nirqa:

—Kutikuyña, iñisqaykiman hinayá rurasqa kachun —nispa.

Chay sirvientenmi chay horalla sanoyarurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pedropa suegranta Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 1:29-31. Lc 4:38-39)

14 Pedropa wasinta Jesus rispanmi chaypi tariykurqa Pedropa suegran
camapi calenturawan kachkaqta. 15 Chaymi makinta llapchaykuptillan
calentura chinkarurqa hinaptinmi hatariruspan paykunata atienderqa.

Achka onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 1:32-34. Lc 4:40-41)

16 Tutayaruptinmi Jesusman pusamurqaku demoniokunapa ñakarichis-
qan achka runakunata hinaptinmi rimarispallan chay demoniokunata
qarqorqa, sanoyachirqataqmi onqoqkunatapas. 17 Chaynapim cumplikur-
qa Diosmanta willakuq Isaiaspa kayna nisqan: "Paymi nanayninchikwan
ñakarirqa onqoyninchikkunatapas apaspa."

Jesusta qatiy munaqkunamanta
(Lc 9:57-62)

18 Jesusmi achkallaña runakuna muyuriqninpi kasqanta qawaykuspa,
kamachirqa discipulonkunata lamar qochapa chimpanman pasanankupaq. 19 Hinaptinmi Jesusman asuykuspa Diospa leynin yachachiq nirqa:
—Yachachikuq, maytaña riptikipas qatisqaykim —nispa.
20 Jesusñataqmi nirqa:
—Kanmi atoqkunapa uchkun, kantaqmi alton pawaq urpikunapapas
*qesan, *Diosmanta Hamuq Runapaqmi ichaqa mana kapuwanchu maypim puñuykunaypas —nispa.
21 Huknin puriqmasinñataqmi nirqa:
—Señorlláy, qanwanmi risaq ichaqa dejaykuwayraq taytay wañukuptin
pamparamunaykama —nispa.
22 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qatiwaypuni, Diospaq wañusqakunayá wañuqkunataqa pampachunku —nispa.

Wayratawan lamar qochata Jesus hawkayachisqanmanta
(Mr 4:35-41. Lc 8:22-25)

23 Jesus boteman yaykuruptinmi discipulonkunapas qatirqaku. 24 Rich-
kaptinkum qochapi nisyu-nisyu wayrawan *olakuna hatariramuspan
botetapas yaqaña taparurqa, Jesusñataqmi puñuchkarqa. 25 Hinaptinmi
discipulonkuna asuykuspa rikchachirqaku:
—¡Señorlláy, salvawayku, chinkaykuchkanchikñam! —nispa.
26 Chaymi payñataq nirqa:
—¡Pisi iñiyniyoq runakuna! ¿Imanasqataq manchakunkichik? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hatariykuspataqmi qaqcharqa wayratawan lamar qochata hinaptinmi lliw hawkayarurqa. 27Runakunañataqmi admirakurqaku:
—¿Ima runataq kayqa? Paytaqa wayrapas, lamar qochapas kasuqmi kasqa —nispa.

Demoniokunapa ñakarichisqan runakunamanta
(Mr 5:1-20. Lc 8:26-39)

28Lamar qochapa waklawnin Gadara llaqtaman Jesus chayaruptinmi panteonmanta iskay runakuna payman hamurqa, iskayninkum karqa demoniopa ñakarichisqan manchakuypaq runakuna chaymi mana pipas chay ñannintaqa pasayta atiqkuchu. 29Paykunam qaparirqaku:
—¿Imatataq ñoqaykuwan munanki Diospa Churin Jesus? ¿Manaraq tiempopichu hamurqanki ñakarichiqniyku? —nispa.
30Waklawneqpim mikuchkarqa achkallaña kuchikuna. 31Chaymi demoniokuna ruegakurqa Jesusta:
—Qarqowaspaykikuqa dejaykuwaykuyá wak kuchikunaman yaykunaykupaq —nispa.
32Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Pasaychikyá —nispan.
Chaymi demoniokunaqa runakunamanta lloqsiruspa kuchikunaman ustururqa. Chay llapallan kuchikunam waqtanta kallpaspa qochaman wichiykuspa wañururqaku.
33Kuchi michiqkunañataqmi llaqtaman ayqekuspanku willakurqaku demoniopa ñakarichisqan runakunawan imam pasakusqanta. 34Chaymi chay llaqtapi *yachaq llapallan runakuna hamurqaku Jesusman hinaspankum ruegakurqaku llaqtankumanta huklawman pasakunanpaq.

Suchu runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 2:1-12. Lc 5:17-26)

9 1Jesusmi boteman yaykuykuspan pasarqa lamar qochapa chimpanman hinaspam chayarurqa kikinpa llaqtanman. 2Chaypi kachkaptinmi wantumurqaku suchu runata chakanapi, chaymi Jesus paykunapa iñiyninta qawaykuspa chay suchuta nirqa:
—Kallpanchakuy tayta, huchaykikunatam pampachayki —nispa.
3Diospa leynin yachachiqkunamantam wakiqnin piensarqaku: “Kay runaqa Diostam piñachichkan” nispa. 4Chaymi piensasqankuta Jesus yachaspan nirqa:
—¿Imanasqataq mana allinkunata piensankichik? 5¿Mayqan nisqaytaq facil kanman: “Huchaykikunatam pampachayki” nisqaychu icha: “Hatarispayki puriy” nisqaychu? 6Kunanmi yachankichik *Diosmanta Hamuq Runaqa huchakunata pampachanaypaq kay pachapi atiyniyoq kasqayta.
Chaynata niruspanmi suchuta nirqa:
—Hatarispayki puñunaykita aparikuspa wasikiman ripukuy —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Hinaptinmi suchu runaqa hatarispa wasinman ripukurqa. 8 Chayta qawaykuspankum runakuna mancharikurqaku hinaspam Diosta alabarqaku sanoyachinanpaq runakunaman atiy qosqanmanta.

Discipulonpaq Mateota Jesus qayasqanmanta
(Mr 2:13-17. Lc 5:27-32)

9 Chaymanta pasaspanmi Jesus rikururqa Mateo sutiyoq runata *impuesto cobrananpi tiyachkaqta, paytam nirqa:

—Qatiway —nispa.

Hinaptinmi Mateo hatarispa paywan rirqa.

10 Mateopa wasinpi Jesus mikuchkaptinmi hamurqa *impuesto cobraq achka runakuna hinaspa huchasapakuna, paykunam mesapi tiyaykurqaku Jesuswan hinaspa discipulonkunawan. 11 Chayta *fariseokuna qawaykuspam Jesuspa discipulonkunata tapurqaku:

—¿Imanasqamá yachachisuqnikichikqa mikuchkan *impuesto cobraqkunawanqa hinaspa huchasapakunawanqa? —nispa.

12 Chayta uyariruspanmi Jesus nirqa:

—Sano runakunaqa manam necesitankuchu medico hampinanta ichaqa onqoqkunallam. 13 Yachamuychik Bibliapi Diospa kayna nisqanta: “Animalkuna wañuchipuwanaykichikmantapas aswanqa munani kuyapayakuq kanaykichiktam” nispa. Ñoqaqa hamurqani manam justo runakuna qayaqchu aswanqa huchasapakuna qayaqmi.

Ayunomanta Jesusta tapusqanmanta
(Mr 2:18-22. Lc 5:33-39)

14 Bautizaq Juanpa discipulonkuna asuykuspam Jesusta tapurqaku:

—*Fariseokunapiwan ñoqaykuqa sapa kutim ayunaniku. ¿Imanasqataq discipuloykikunaqa mana ayunankuchu? —nispa.

15 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—¿Yaqachum casamientoman riq runakuna llakikunmanku paykunawan novio kachkaptin? Novio paykunawan kanankamaqa manam ayunanmankuchu, hamuq punchawkunapim ichaqa novio chinkaruptin ayunanqaku.

16 —Mawka pachataqa manam pipas remiendanmanchu mosoq latapawanqa. Chay mosoq latapaqa chintiruspam mawka pachata astawan llikirunman. 17 Manataqmi pipas manaraq poqosqa vinotaqa mawka odrekunamanqa churanmanchu. Chay vino poqoruspanmi mawka odreta toqyarachinman, hinaptinmi vinopas usunman, odrepas mana valeqñam kanman. Chaymi mana poqosqa vinotaqa mosoq odrepi churana chaynapi odre mana toqyarunanpaq nitaq vinopas usunanpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jairopa churin kawsarisqanmantawan onqoq warmipa sanoyasqanmanta
(Mr 5:21-43. Lc 8:40-56)

18 Jesus chaykunata nichkaptinmi judiokunapa huknin kamachikuq Jesuspa qayllanpi qonqorakuykuspan nirqa:
—Warmi churillaymi kunachallan wañukun, rispaykiyá payta hapiykapamuway kawsarinanpaq —nispa.
19 Jesusmi paywan pasarqa discipulonkunapiwan kuska. 20 Hinaptinmi Jesusman chunka iskayniyoq wataña flujowan onqoq warmi asuykuspan qepanmanta pachanpa patanta llapchaykurqa, 21 paymi piensarqa "Pachallantapas llapchaykuspayqa allinyarusaqmi" nispa. 22 Chaymi Jesus muyuriykuspan payta qawarqa hinaspam nirqa:
—Kallpanchakuy mamáy, iñisqaykiraykum allinyarunki —nispa.
Hinaptinmi chaylla allinyarurqa.
23 Chay kamachikuqpa wasinta Jesus chayaruptinmi qena tocaqkunapas listollaña kachkasqaku pampamunankupaq, chaynataqmi runakunapas qaparkachachkasqaku. 24 Chaymi Jesus nirqa:
—Lloqsiychik kaymanta, sipasqa manam wañusqachu kachkan aswanqa puñuchkanmi —nispa.
Hinaptinmi runakuna asipayarqaku Jesusta. 25 Runakunata hawaman lloqsirachispañataqmi Jesus asuykurqa sipasman, makinmanta aysariykuptinmi hatarirurqa. 26 Chaymi llapallan llaqtakunapi chay pasakusqanmanta lliw yacharurqaku.

Iskay ñawsakunata Jesus sanoyachisqanmanta

27 Chaymanta Jesus pasaptinmi iskay ñawsakuna qatirqa qayaykachakustin:
—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq, llakipayariykullawayku —nispa.
28 Wasiman Jesus yaykuruptinmi chay ñawsakuna asuykurqa hinaptinmi Jesus tapurqa:
—¿Creenkichikchu munasqaykichik rurarunayta? —nispa.
Chaymi nirqaku:
—Arí, taytáy —nispa.
29 Hinaptinmi ñawinkuta Jesus llapchaykuspan nirqa:
—Iñisqaykichikman hinayá rurasqa kachun —nispa.
30 Chaymi qawarikuruptinku Jesus avisarqa paykunata:
—Amam pimanpas willankichikchu —nispa.
31 Aswanqa paykuna lloqsiruspam tukuy chay llaqtakunapi willakururqaku Jesuspa rurasqanmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana rimaq runata Jesus sanoyachisqanmanta

32 Ñawsamanta sanoyaq runakuna lloqsichkaptinñataqmi Jesusman pusaramurqaku demoniopa ñakarichisqan mana rimaq runata. 33 Demoniota Jesus qarqoruptinñataqmi chay runa rimarirurqa. Runakunañataqmi admirakurqaku:

—Kaynataqa manam haykapipas rikurqanikuchu Israel nacionpiqa —nispa.

34 *Fariseokunañataqmi nirqaku:

—Kay runaqa demoniokunataqa qarqon demoniokuna kamachiqpa atiyninwanmi —nispa.

Jesuspa llakipayarikusqanmanta

35 Jesusmi purirqa llapallam llaqtakunapi hinaspa llaqtachakunapipas *huñunakunanku wasikunapi Diospa munaychakusqanmanta yachachistin, allin noticiakunata willakustin chaynataq tukuy onqoqkunata hinaspa nanayniyoqkunata sanoyachistin. 36 Runakunata qawaykuspanmi llakipayarikurqa wischusqa, cheqesqa hinaspa mana michiqniyoq ovejakuna hina kasqankumanta. 37 Chaymi discipulonkunata nirqa:

—Achkallañam kachkan cosechanapaqqa, cosechaqkunam ichaqa aslla. 38 Chaynaqa mañakuychikyá chakrayoqta cosechaqkunata kachananpaq.

Chunka iskayniyoq discipulonkunamanta
(Mr 3:13-19. Lc 6:12-16)

10 1 Chaymantam Jesus qayarqa chunka iskaynintin discipulonkunata hinaspam atiyta qorqa demoniokunata qarqonankupaq chaynataq imaymana rikchaq onqoyniyoqkunatapas hinaspa nanayniyoqkunatapas allinyachinankupaq.

2 Chay chunka iskaynintin *apostolkunaqa kaykunam: punta qayasqan Simon, paypa huknin sutinmi Pedro, wawqen Andres, Zebedeopa churin Jacobowan Juan, 3 Felipe, Bartolome, Tomas, *impuesto cobraq Mateo, Alfeopa churin Jacobo, Tadeo, 4 *cananista partidomanta kaq Simon hinaspa Jesus traicionaq Judas Iscariote.

Willakamunankupaq discipulonkunata Jesus kachasqanmanta
(Mr 6:7-13. Lc 9:1-6)

5 Kay chunka iskayniyoq discipulonkunatam Jesus kacharqa kaynata kamachispan:

—Amam rinkichikchu mana judio runakunapa llaqtanmanqa, amataqmi yaykunkichikchu Samaria runakunapa llaqtanmanpas. 6 Puntataqa riychik chinkasqa ovejakuna hina Israelpa miraynin runakunamanyá. 7 Rispayá willakamuychik: “Diospa munaychakunanmi hichparamunña” nispa. 8 Onqoqkunatayá allinyachimuychik, wañuqkunatayá kawsarichimuychik, *leprawan onqoqkunatayá allinyachimuychik, qarqomuychiktaqyá demoniokunatapas. Qamkunaqa mana imallawanmi chaskirqankichik kay atiyta, mana imallapaqtaqyá qamkunapas qomuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9—Illaspaykichikqa amam apankichikchu imayrikuq qollqetapas 10 nitaq
qoqawtapas nitaq mudakunapaq camisatapas, *usutatapas nitaq iskay taw-
natapas. Llamkasqaykichikmantaqa chaskinaykichikmi mikunaykichikta.
11—Maylaw llaqtamanpas otaq llaqtachamanpas chayaspaykichikqa
maskaychikyá allin runa kaqta hinaspayá chaypi samaychik lloqsinaykichik-
kama. 12 Wasiman yaykuspaqa: "Hawkalla kaychik" nispam rimaykunkichik.
13 Wasipi kaqkuna allin runa kaptinqa, paykunapaqyá mañakuychik hawka
kayta, chay wasipi runakuna mana allin kaptinqa, manam chaynachu kanqa.
14 Pipas mana chaskisuptikichikqa hinaspa mana uyarisuptikichikqa chay wa-
simantayá otaq chay llaqtamantayá lloqsiychik, taspiychikyá *usutaykichikpi
allpatapas. 15 Cheqaptapunim nikichik, juicio punchawpiqa chay llaqtam
aswan castigasqa kanqa Sodoma hinaspa Gomorra llaqtakunamantapas.

Jesusrayku cheqnisqa kaymanta

16 Atoqkunapa kasqanman ovejakunata kachachkaq hinam qamkunata ka-
chachkaykichik, chaynaqa culebra hina sacreyá kaychik ichaqa paloma hina
mana imanakuq. 17 Cuidakuychikyá, runakunam juzgadoman entregasuspay-
kichik maqasunkichik *huñunakuna wasikunapi. 18 Ñoqaraykum apasunkichik
gobiernaqkunaman hinaspa reykunaman. Chaynapim paykunaman ñoqaman-
ta willakunkichik, willakunkichiktaqmi mana judio kaq runakunamanpas.
19 Autoridadkunaman apasuptikichikqa amam llakikunkichikchu imaynam
otaq imam rimanaykichikmantaqa, Diosmi yachachisunkichik chay ratopi
imam rimanaykichiktaqa. 20 Manam kikillaykichikmantachu rimankichikqa,
ichaqa Taytaykichikpa Espiritunmi rimachisunkichik.
21—Runakunam wawqenta traicionanqa wañunanpaq, taytapas chu-
rintam traicionanqa, chaynataqmi churi-wawakunapas tayta-mamanpa
contranpi hatarispa wañuchinqaku. 22 Ñoqaraykum llapallan runakuna
cheqnisunkichik ichaqa kay pachapa tukupayninkama ñoqapi takyaqtam
Diosqa salvanqa. 23 Huk llaqtapi cheqnisqa kaspaqa huklaw llaqtaman-
ñayá ayqekuychik. Cheqaptapunim nikichik, *Diosmanta Hamuq Runaqa
kutimusaq manaraqpas Israel llaqtakunapi puriyta tukuchkaptikichikmi.
24—Manam pipas yachachiqninmanta aswan allin reqsisqaqa
kanmanchu nitaq sirvientepas patronninmantaqa. 25 Allinmi kanman dis-
cipulopaq yachachiqnin hina kaynin, chaynataq sirvientepas patronnin
hina kaynin. Kay taytaykichiktapas Beelzebuwan sutichawachkaspanku-
qa aswanraqchiki qamkunataqa.

Cuerpo wañuchiqtaqa mana manchakunamanta
(Lc 12:2-7)

26—Chaynaqa amayá manchakuychikchu runakunataqa. Imapas pakasqa
kaqkunaqa qawachisqam kanqa chaynataqmi mana yachasqa kaqkunapas
yachasqataq kanqa. 27 Qamkunaman tutayaypi hina willasqaytaqa runakuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manyá achkiypi hina willakuychik,
upallalla nisqaytañataqyá willa-
kuychik wasipa altosninmanta
hina. 28 Amayá manchakuychikchu
runa wañuchiqkunataqa, manam
almantaqa wañuchinmankuchu, man-
chakuychikqa almantin cuerpontinta
wiñaypaq castigoman wischuqtayá.
29 —¿Manachum iskay pichin-
churruchakunatapas *rantikunku as
qollqellapaq? Chaywanpas manam
mayqanpas wañunmanchu Dios
Taytaykichik mana munaptinqa.
30 Qamkunapaqa chukchaykichik-
pas llapallanmi yupasqa kachkan.
31 Chaynaqa amayá manchakuychik-
chu, qamkunaqa pichinchurruchakunamantapas aswan valeqmi kankichik.

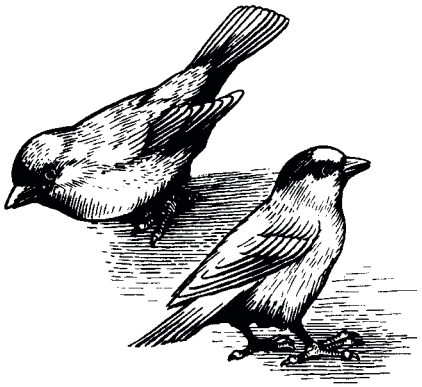

Pichinchurruchakuna (Mt 10.29)

Jesuspa favorninpi rimaqkunamanta
(Lc 12:8-9)

32 —Runakunapa qayllanpi mana penqakuspa ñoqamanta willakuqtaqa
ñoqapas hanaq pacha Taytaypa qayllanpim willakusaq ñoqapa kasqanta.
33 Runakunapa qayllanpi negaqniytaqa ñoqapas negasaqmi hanaq pacha-
pi kaq Taytaypa qayllanpi.

Jesusqa runakuna rakinachiq hamusqanmanta
(Lc 12:51-53. 14:26-27)

34 —Ama creeychikchu kay pachaman hamusqaywanqa hawkalla
kanaykichikta, aswanqa ñoqaraykum peleanqaku. 35 Hamuniqa qaripas
taytanpa contranpi kananpaqmi, warmi wawapas mamanpa contranpi
kananpaqmi chaynataq llumchuypas suegranpa contranpi kananpaqmi.
36 Chaynaqariki cheqniqninqa kanqa wasinpi kaqkunallam.
37 —Pipas mama-taytanta ñoqamanta aswan kuyaqqa manam ñoqapaq hi-
nachu, pipas churi-wawanta ñoqamanta aswan kuyaqqa manataqmi ñoqapaq
hinachu. 38 Pipas ñoqarayku ñakaristin qatiwaqniyqa ñoqapaq hinam. 39 Pipas
vidallan kuyaqqa pierderunqam, pipas ñoqarayku wañuqmi ichaqa kawsanqa.

Premiokunamanta
(Mr 9:41)

40 —Pipas qamkunata chaskiqnikichikqa ñoqatam chaskiwan, pipas
ñoqata chaskiwaqñataqmi kachamuwaqniy Taytayta chaskin. 41 Sichum
pipas Diosmanta willakuqta chaskiykunqa paymanta willakuq kasqanray-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ku hinaspaqa kikin Diosmantam chay willakuqpa chaskinan premionta chaskinqa. Sichum pipas allin runata chaskiykunqa allin runa kasqanrayku hinaspaqa kikin Diosmantam chay allin runapa chaskinan premionta chaskinqa. 42 Qatiqniy kasqanrayku mayqan humilde iñiqniykunamanpas chiri yakullapas qoykuqqa premiontam chaskinqa.

Bautizaq Juanpa kachasqankunamanta
(Lc 7:18-35)

11 1 Jesusmi chunka iskayniyoq discipulonkunaman kamachiyta tukuruspan pasarqa paykunapa llaqtankunapi yachachinanpaq hinaspa Diosmanta willakunanpaq.

2 Juanñataqmi carcelpi kachkaspa Cristopa rurasqankunata yacharuspan qatiqninkunamanta iskayta kacharqa 3 Jesusta kaynata tapumunankupaq:

—¿Qamchu kanki Diosmanta hamuq icha huktachu suyasaqku? —nispa.

4 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Kutispa Juanman willamuychik qawasqaykichiktawan uyarisqaykichikta. 5 Willamuychikyá: "Ñawsakunam qawakuchkanña, suchukunam purichkanña, *leprawan onqoqkunam sanoyachkanña, mana uyarikuqkunam uyarikuchkanña, wañusqakunam kawsarichkanña chaynataqmi wakchakunapas allin noticiata uyarichkanña" nispa. 6 ¡Mayna kusisqam ñoqamanta mana iskayrayaqkunaqa!

7 Paykuna pasakuptinmi runakunaman rimapayaspan Juanmanta Jesus tapurqa:

—¿Ima qawaqtaq rirqankichik purunta? ¿Wayrapa aytinyachisqan soqosta qawaqchu? 8 ¿Pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Allin pachawan pachasqa runata qawaqchu? Allin pachawan churakuqqa reykunapa wasillanpim kachkan. 9 Aswanqa ¿pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Diosmanta willakuq runa qawaqchum? Arí, payqa Diosmanta willakuqkunamantapas aswan reqsisqaraqmi. 10 Diosqa Juanmantam Bibliapi willakurqaña kaynata:

"Ñoqam kachamusaq hamunaykipaq
allichapusuqniki willakuqniyta" nispa.

11 Cheqaptapunim Bautizaq Juantaqa mana pipas igualanchu. Chaywanpas Diospa munaychakusqanpi kaq humildellapas Juanmantaqa aswan reqsisqaraqmi.

12 —Bautizaq Juanpa hamusqanmantapunim Diospa munaychakusqanta atacachkanku, chayqa paykunapa makinpiñam kachkan. 13 Diosmanta llapallan willakuqkunam Moisespa qellqasqankunapiwan rimarqa Juan hamunankama Diospa munaychakunanmanta. 14 Qamkuna creeyta munaptikichikqa, Juanmi chay suyasqaykichik Elias. 15 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.

16 —¿Pimantaq tupachiyman kunan tiempo runakunata? Paykunaqa rikchakun plazakunapi pukllaspa amigochankunawan qayaykachanakuq warmakunamanmi. 17 Paykunam ninakunku: "Tocanikum qenata ichaqa manam tusunkichikchu, takinikum aya takita ichaqa manam waqankichikchu" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Bautizaq Juanmi aslla mikuq karqa, manataqmi vinotapas tomaqchu ichaqa
paymantam ninku: “Payqa demonioyoqmi” nispa. 19 *Diosmanta Hamuq Runa
mikuptiyñataqmi hinaspa vinota tomaptiyñataqmi niwanku: “Qamqa mikuy-
sapa vino upyakuqmi kanki hinaspapas qamqa kanki *impuesto cobraqkunapa
hinaspa huchasapakunapa amistadninmi” nispa. Diospa munasqan yachaqku-
nam ichaqa yachayniyoq kasqaykuta qawachikuniku rurasqaykuwan.

Jesuspa ñakasqan llaqtakunamanta
(Lc 10:13-15)

20 Llaqtakunapi achkallaña *milagrokuna rurasqanwan runakuna
mana wanakuptinmi Jesus nirqa:
21 —¡Imaynaraq kanki Corazin llaqta! ¡Imaynaraq kanki Betsaida llaqta! Sichum
Tiro llaqtapi hinaspa Sidon llaqtapi qamkunawan rurasqayta hina milagrokunata
rurayman karqa hinaptinqa unayñach sinchita llakikuspanku huchankumanta
wanakunmanku karqa. 22 Chayraykum juicio punchawpiqa Tiropi chaynataq Si-
donpi *yachaqkunamantapas aswanraq castigasqa kankichik. 23 Capernaum llaqta,
¿creenkichum hanaq pachaman hoqarisqa kayta? Uraykachisqam kanki uku
pachakama. Sodoma llaqtapi kay milagrokuna rurasqayta ruraptiyqa chay llaqtam
kunankama kanman karqa. 24 Chayraykum juicio punchawpiqa Sodomapi chay-
nataq Gomorrapi yachaqkunamantapas aswanraq castigasqa kanki.

Jesusllapi tarikuq samaymanta
(Lc 10:21-22)

25 Chay tiempopi Jesus mañakuspanmi Taytanta nirqa:
—Hanaq pachapipas kay pachapipas munaychakuq Taytáy, kay
yachaykunatam pakaykurqanki yachayniyoqkunamantawan entien-
deqkunamanta hinaspam qawaykachinki pisi yachayniyoqkunamanña
chayraykum alabayki. 26 Arí, Taytáy, qanmi munarqanki chaynata.
27 —Taytaymi qoykuwarqa tukuy imakunata. Ñoqa Churitaqa manam pipas
reqsiwanchu aswanqa Taytallaymi, manataqmi Taytaytaqa pipas reqsinchu
aswanqa ñoqa Churillanmi, Churipa reqsichisqallantaqmi reqsin Taytataqa.
28 Hamuychik ñoqaman llapallan pisipasqakuna hinaspa qepichkaq hina ñakariq-
kuna, ñoqam samachisqaykichik. 29 Llasawaqniy yugoyta apaspayá ñoqamanta
yachaychik, ñoqaqa kani llampu sonqo humillakuqmi, chaynata ruraspaqa tarin-
kichikmi samayta. 30 Yugoyqa facil apayllam, qepiypas sampallataqmi.

Samana punchawpi imam rurasqankumanta
(Mr 2:23-28. Lc 6:1-5)

12 1 Jesusmi *samana punchawpi richkarqa tarpusqa chakrapa ukunta.
Discipulonkunañataqmi yarqarachikuspa trigopa espigan rachuyta qallay-
kuspa mikurqaku. 2 *Fariseokunañataqmi chayta qawaykuspanku Jesusta nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Discipuloykikunaqa rurachkanku samana punchawpi leypa harkakusqan ruraykunatam —nispa.

3 Chaymi payñataq nirqa:

—¿Manachum leerqankichik puriqmasinkunapiwan yarqaymanta kaspa Davidpa imam rurasqanta? 4 Davidmi Diospa wasinman yaykuruspa *sacerdotekunallapa mikunan *Diospa tantankunata mikururqa, mikuykachirqataqmi puriqmasinkunamanpas. 5 Moisespa qellqasqanpiqa ¿manachum leerqankichik? Sacerdotekunam templopi samana punchawpi llamkaspa mana samarqakuchu ichaqa chaywanqa manam huchallikurqakuchu. 6 Ñoqam nikichik, kaypiqa kachkan templomantapas aswan respetanaraqmi. 7 Bibliam nin: "Animalkuna wañuchipuwanaykichikmantapas aswanqa munani kuyapayakuq kanaykichiktam" nispa. Kayta entiendespaykichikqa manam culpawaqchikchu mana huchayoqkunata. 8 Diosmanta Hamuq Runaqa munaychakunim samana punchawpipas.

Chakisqa makiyoq runata Jesus allinyarachisqanmanta
(Mr 3:1-6. Lc 6:6-11)

9 Jesus chaymanta pasaspañataqmi yaykururqa *huñunakunanku wasiman. 10 Chaypim kachkarqa chakisqa makiyoq runa hinaptinmi Jesusta imallamantapas acusanankupaq tapurqaku:

—¿Diospa leyninqa permitinchu *samana punchawpi onqoq sanoyachiyta? —nispa.

11 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—¿Mayqannikichiktaq ovejaykichik uchkuman samana punchawpi wichiykuptinqa mana horqowaqchikchu? 12 ¡Runakunaqa ancha valorniyoqmi ovejakunamantapas! Chaynaqa leyqa permitinmi samana punchawpi allin ruraytaqa.

13 Chaymantam chay runata nirqa:

—Haywariy makikita —nispa.

Haywariykuptillanmi makin sanoyarurqa huknin makin hina. 14 Chaymi *fariseokuna lloqsiruspanku tanteanakurqaku Jesusta wañurachinankupaq.

Jesusqa Diospa serviqnin kasqanmanta

15 Jesusñataqmi chayta yachakuruspan pasakurqa chaymanta, achkallaña runakuna qatiptinmi sanoyachirqa lliw onqoqkunata. 16 Paykunatam nirqa:

—Amam pimanpas willakunkichikchu pim kasqaytaqa —nispa.

17 Chaynataqa nirqa Diosmanta willakuq Isaiaspa nisqan cumplikunanpaqmi. Paywanmi Dios kaynata nichirqa:

18 Paymi serviqniy, paytam ñoqaqa akllakurqani,
paytam kuyani, payraykum kusisqa kachkani.
Espirituywanmi paytaqa huntaykusaq,
nacionkunamanmi allin arreglomanta willachisaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Manam peleanqachu. Manam qaparinqachu.
Manam pipas callekunapi qayakusqantapas uyarinqachu.
20 Allin arreglota ruraspa munaychakunankamam,
mana pakinqachu qewisqa soqosllatapas.
Manam wañuchinqachu tumpalla rupaq mecherotapas.
21 Paypi confiakuspam suyanqaku nacionkunapas.

Jesuspa contranpi rimasqankumanta
(Mr 3:20-30. Lc 11:14-23. 12:10)

22 Chaymantam Jesusman aparamurqaku demonioyoq mana rimaq ñawsa runata. Jesus sanoyarachiptinmi chay runaqa qawarikuruspan rimarqa. 23 Llapa runakunañataqmi admirakuspa nirqaku:
—¿Kaychu kanman Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq? —nispa.
24 *Fariseokunañataqmi chayta uyariruspanku nirqaku:
—Kay runaqa demoniokunataqa qarqon demoniokuna kamachiq Beelzebupa atiyninwanmi —nispa.
25 Piensasqankuta yacharuspanmi Jesus nirqa:
—Mayqan nacionpas chaqwallapi rakinasqa kaspaqa purmanqam, llaqtapas otaq familiapas rakinasqa kaspaqa manataqmi takyanchu. 26 *Satanas kikillanta qarqokuptinqa ¿imaynataq munaychakusqanqa takyanman? 27 Nisqaykichikpi hina Beelzebupa atiyninwan demoniokunata qarqoptiyqa ¿pipa atiyninwantaq qatiqnikichikqa demoniokunata qarqon? Chaynaqa paykunam juzgasunkichik. 28 Ñoqaqa demoniokunataqa qarqoni Diospa Espiritunwanmi, chaynaqa Diospa munaychakusqanqa chayaramusunkichikñam.
29 —Kallpasapa runapa wasinmantaqa manam pipas suwakuyta atinmanchu manaraq puntata payta chaqnaruspaqa. Chayraqmi ichaqa imankunatapas wasinmanta apakunman.
30 —Pipas mana favorniypi kaqqa contraypim kachkan, cosechapi ñoqawan mana huñuqñataqmi usuchichkan.
31 —Chayraykum ñoqa nikichik: Diosqa pampachanqam llapallan huchallikuqninkunata chaynataq kamiqninkunatapas, Chuya Espirituta kamiqkunatam ichaqa mana haykapipas pampachanqachu. 32 Pipas Diosmanta Hamuq Runapa contraypi rimaqqa pampachasqam kanqa, Chuya Espiritupa contranpi rimaqmi ichaqa mana pampachasqachu kanqa kay tiempopipas nitaq hamuq tiempopipas.

Sachaqa rurunwan reqsichikusqanmanta
(Lc 6:43-45)

33 —Allin sachaqa allintam rurun, mana allin sachañataqmi mana allinllata rurun, sachaqa rurunpim reqsichikun. 34 ¡Culebrapa castankuna! ¿Imaynamá allintaqa imatapas niwaqchik mana allin runa kachkaspaykichikqa? Runaqa riman sonqonpi huntallaña kaqkunamantam. 35 Allin runaqa sonqonpi kaq allin kapuqninkunamanta horqospanmi allinllata riman, mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin runañataqmi mana allinllata riman mana allinkuna sonqonpi kasqanrayku. 36 Nikichikmi, juicio punchawpim llapallaykichik cuentata qonkichik tukuy mana allinkuna parlasqaykichikmanta. 37 Rimasqaykiman hinam Dios juzgasunki inocente kanaykipaqpas otaq culpasqa kanaykipaqpas.

Milagrota qawachinanpaq runakunapa mañakusqanmanta
(Mr 8:12. Lc 11:29-32)

38 Chaymantam wakin *fariseokunapiwan Diospa leynin yachachiqkuna Jesusta nirqaku:

—Yachachikuq, *milagrotayá qawachiwayku chaynapi Diosmanta kasqaykita yachanaykupaq —nispa.

39 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Yaw mana kasukuq mana allin casta runakuna, qamkunaqa milagrotaraqmi mañawachkankichik. Manam qawachisqaykichikchu milagrotaqa, qawaspaqa-qawachisqaykichik Diosmanta willakuq Jonasta imam pasasqallantam. 40 Imaynam Jonas hatun challwapa wiksanpi karqa kimsa punchaw kimsa tutan, chaynam *Diosmanta Hamuq Runapas kasaq allpapa ukunpi kimsa punchaw kimsa tutan. 41 Ninive llaqtapi runakunam kawsarimunqaku kay runakunapiwan kuska juicio punchawpi hinaspam kay runakunata acusanqa. Paykunaqa huchankumantam wanakurqaku Jonaspa willakusqanwan, Jonasmantapas aswan allin willakuqmi kaypiqa kachkani. 42 Saba nacionniyoq reinapas juicio punchawpi kaypi kaq runakunapiwan kawsarimuspanmi paykunata acusanqa. Payqa hamurqa karu-karu llaqtamantaraqmi Rey Salomonpa yachaynin uyariq. Salomonmantapas aswan yachayniyoqmi kaypiqa kachkani.

Runaman demonio kutiykusqanmanta
(Lc 11:24-26)

43 —Runamanta demonio lloqsiruspaqa qochqakunapim samananpaq maskastin purin, mana tarispañataqmi 44 nin: “Lloqsimusqay runamanyá kutikusaq” nispa. Kutirispañataqmi chay runapa sonqonta tariykun chunnichkaqta, sumaq allichasqata hinaspa sumaq pichasqata. 45 Kutirispanmi pusaramun kikinmantapas peornin qanchis demoniokunataraq chaynapi chay runaman yaykuspa *yachanankupaq. Chaymi chay runaqa rikurirun ñawpaq kasqanmantapas astawan peorña. Chaynam pasarunqa kay mana allin runakunatapas.

Mamanpiwan wawqenkuna Jesusta maskasqankumanta
(Mr 3:31-35. Lc 8:19-21)

46 Runakunata Jesus rimapayachkaptinraqmi mamanpiwan wawqenkuna chayaramurqaku hinaspam hawallapi sayaykurqaku Jesuswan parlayta munaspanku. 47 Chaymi huk kaqnin willarqa Jesusman:

—Mamaykipiwan wawqekikunam sayachkanku hawapi qanwan parlaykuyta munaspa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Hinaptinmi Jesusñataq chay willaqninman nirqa:
—¿Pitaq mamayqa, pitaq wawqeykunaqa? —nispa.
49 Chaymantañataqmi discipulonkunaman makinta haywarispa nirqa:
—Paykunam mamaywan wawqe-paniykunaqa. 50 Pipas hanaq pachapi Taytaypa munasqan ruraqmi wawqeyqa, paniyqa hinaspa mamayqa —nispa.

Muhu tarpuqmanta
(Mr 4:1-9. Lc 8:4-8)

13 1 Chay punchawmi Jesus wasimanta lloqsiruspan tiyaykurqa lamar qochapa patanpi. 2 Achkallaña runakuna kaptinmi boteman yaykuspan tiyaykurqa, lliw runakunañataqmi qocha patallanpi karqaku. 3 Chaymi Jesus achka yachachikuykunata rimarirqa kayna rikchanachiykunawan:
—Huk runam rirqa tarpukuq. 4 Muhuta maqchiptinmi wakin wichirqa ñanman, chaytam kullkukuna hamuruspan mikururqa. 5 Wakinñataqmi wichiykurqa ranraman hinaptinmi chay muhu chaylla wiñaramurqa as allpallapi kasqanrayku. 6 Ichaqa inti rupariykamuptinmi mana sumaq sapichakusqa kasqanrayku chakirurqa. 7 Wakin muhuñataqmi wichiykurqa kichka-kichka ukuman hinaptinmi kichkakuna wiñaruspa muhu wiñaqta eqoyarachirqa. 8 Wakinñataqmi allin allpaman wichiykusqanrayku wiñaruspan rururqa, wakinmi huk muhullamanta rururqa pachakta, wakinñataq soqta chunkata, wakinñataq kimsa chunkata.
9 —Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.

Rikchanachiykunaqa imapaqmi kasqanmanta
(Mr 4:10-12. Lc 8:9-10)

10 Hinaptinmi discipulonkuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:
—¿Imanasqataq runakunataqa rikchanachispa yachachinki? —nispa.
11 Chaymi payñataq nirqa:
—Qamkunamanmi Diospa munaychakusqanmanta ñawpaq mana yachasqaykichikkunata yachachikichik, wakin runakunamanmi ichaqa mana chaynatachu yachachini. 12 Kapuqniyoqmanqa achkataraqmi yapasaq, aslla kapuqniyoqmantam ichaqa aslla kapuqnintapas qechurusaq. 13 Chaymi paykunamanqa rikchanachispa rimapayani. Qawakuchkaspapas manam rikunkuchu, uyarichkaspapas manataqmi entiendenkuchu. 14 Chayraykum paykunapiqa cumplikun Diosmanta willakuq Isaiaspa nisqan. Paymi nirqa:

“Uyarispapas manam entiendenkichikchu,
qawakuspapas manam cuentata qokunkichikchu.
15 Kay runakunapa sonqonqa rumiyarunmi.
Paykunaqa rikurirun sasa uyarikuqmi.
Qemchikurunkum mana rikukunankupaq.
Upa tukurunkum mana uyarinankupaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi tukuy sonqonkuwan mana entiendenankupaq,
chaynapi mana kutirikamuwanankupaq
chaynapi mana sanoyachinaypaq.”

16 —Mayna kusisqam kankichik kaykuna qawaqkunaqa hinaspa uyariqkunaqa. 17 Cheqaptapunim nikichik, Diosmanta willakuq achka runakunam justo kaq runakunapiwan rikusqaykichikta rikuyta munarqaku ichaqa manam rikurqakuchu, uyarisqaykichiktapas uyariytam munarqaku ichaqa manam uyarirqakuchu.

Rikchanachisqanpa imam ninanmanta
(Mr 4:13-20. Lc 8:11-15)

18 —Yachaychikyá tarpuqwan rikchanachisqaypa imam ninanta: 19 Diospa munaychakusqanmanta willakuyta uyarichkaspan mana entiendeqqa ñanman wichiykuq muhumanmi rikchakun, mana allin hamuruspanmi tarpusqa muhuta qechurun sonqonmanta. 20 Wakin runañataqmi rikchakun ranraman wichiykuq muhuman. Diospa palabranta uyarispam kusisqallaña chaskin. 21 Aswanqa mana sapichasqa kasqanraykum mana unaytachu kawsan. Ñakarispa hinaspa Diospa palabranrayku cheqnisqa kasqanwan hukmanyaruspam chaylla urmarun. 22 Wakin runañataqmi rikchakun kichka-kichka ukuman wichiykuq muhuman. Diospa palabranta uyarichkaspanpas kay pachapi kaqkunamanta sinchita preocupakuspanmi kusikuytapas tarin llapa kapuqninkunallapi chaynapim payqa kikillanta engañakun. Tukuy kaykuna runapa sonqonman yaykuruptinmi Diospa palabranqa mana yanapanñachu. 23 Wakin runakunam ichaqa rikchakun allin allpaman wichiykuq muhuman, paykunaqa Diospa palabranta uyarispam entiendenku, paykunaqa rikchakun allin cosecha qespiqmanmi. Wakinmi chulla granollamanta pachak ruruq hina, wakinñataq soqta chunka ruruq hina, wakinñataq kimsa chunka ruruq hina.

Cebadillapiwan trigowan rikchanachisqanmanta

24 Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:
—Diospa munaychakusqanqa rikchakun chakranpi allin muhu tarpuqmanmi. 25 Ichaqa puñuchkaptinkum trigo tarpusqanman enemigon chaqchuykurqa cebadillata hinaspam pasakurqa. 26 Trigo wiñaramuspan ruruyta qallariptinmi cebadillapas rikurirurqa. 27 Hinaptinmi runakuna patronninman willamurqaku:
—Señorllayku, chakrapiqariki tarpuchirqanki allin muhutam ¿maymantamá wiñaramun kay cebadillaqa? —nispa.
28 Chaymi payñataq nirqa:
—Enemigoymi kaytaqa rurarun —nispa.
Hinaptinmi runankunañataq tapurqaku:
—¿Munankichu cebadilla qoraramunaykuta? —nispa.
29 Chaymi payñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama, yanqañataqmi trigontinta chutaramuwaqchik. 30 Kuskayá wiñachun cosechakama, chaypiñam llamkaqkunata kamachisaq cebadillata puntata ruturuspa watasqata ramillan-ramillan kañanankupaq hinaspa trigotañataq taqeyman waqaychanankupaq.

Mostaza muhuwan rikchanachisqanmanta
(Mr 4:30-32. Lc 13:18-19)

31 Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:
—Diospa munaychakusqanqa rikchakun huk runapa tarpusqan mostaza muhumanmi. 32 Mostazaqa llapallan muhumantapas uchuychallam, wiñaruspam ichaqa wakin qorakunatapas masyarunraq, monteyaruptinmi silguerokunapas kallmankunapi *qesachakun.

Qonchuwan rikchanachisqanmanta
(Lc 13:20-21)

33 Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:
—Diospa munaychakusqanqa rikchakun huk warmi kimsa tupu harinata chapuruptin poqorachiq qonchumanmi.

Imanasqam Jesusqa rikchanachiykunawan rimasqanmanta
(Mr 4:33-34)

34 Jesusmi tukuy kaykunata runakunaman nirqa rikchanachiykunawan, mana rikchanachispaqa manam imatapas rimarqachu. 35 Chaynapim Diosmanta willakuqpa qellqasqan cumplikurqa, paymi nirqa:

Rikchanachiykunawanmi rimarisaq.
Kay pachata Dios unanchasqanmantapuni
pakasqa kaqkunatam yachachisaq.

Cebadillawan rikchanachispa yachachisqanmanta

36 Runakunata aviaruspanmi Jesus wasiman yaykurqa, hinaptinmi discipulonkuna payman asuykuspa nirqaku:
—Entiendeykachiwaykuyá chakrapi wiñaruq cebadillawan rikchanachisqaykita —nispa.
37 Chaymi payñataq nirqa:
—Chay allin muhu tarpuqqa Diosmanta Hamuq Runam. 38 Chakraqa kay pacham, allin muhuñataqmi Diospa munaychakusqanpaq kaqkuna, cebadillañataqmi mana allinpaq kaqkuna. 39 Chay cebadilla tarpuq enemigoqa diablom, cosechaqa kay pachapa puchukayninmi, cosechaqkunañataqmi angelkuna. 40 Paykunapas kanqa cebadillata huñuspa ninapi kañasqanku hinam kay pachapa puchukayninpi. 41 Diosmanta Hamuq Runam angelniykunata kachamusaq munaychakusqaymanta llapa pantachikuqkunatawan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana allin ruraqkunata huñuchispa 42 rupachkaq hornoman wischuchinaypaq. Chaypim waqayllawanña kirunkutapas kirichichichinqaku.
43 Mana huchallikuqkunam ichaqa Dios Taytankupa munaychakusqanpi inti hina kancharinqaku. Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.

Pakawan rikchanachisqanmanta

44 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun chakrapi pampasqa pakamanmi. Chaytam runa tariruspa aswanraq pakapaykun, kusisqallaña pasaspanmi tukuy kapuqninta *rantikaramuspan rantirun chay chakrata.

Ancha precioyoq perlaswan rikchanachisqanmanta

45 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun sumaq perlaskuna maskaq negociantemanmi. 46 Paymi ancha precioyoq perlasta tariruspan rirqa tukuy kapuqnin *rantikuq hinaspam rantirurqa chay perlasta.

Challwana mallawan rikchanachisqanmanta

47 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun tukuy rikchaq challwa hapiq mallamanmi. 48 Mallaman challwakuna huntaruptinmi lamar qochapa patanman aysanku hinaspam tiyaykuspa akllanku challwata, allinnintam hinanku canastaman, mana valeqtañataqmi wischunku. 49 Chaynam kanqa kay pachapa puchukayninpipas, angelkuna hamuspam mana allin runakunata justo runakunamanta rakinqa. 50 Mana allin runakunataqa wischunqa rupachkaq hornomanmi. Chaypim waqayllawanña kirunkutapas kirichichichinqaku.

Uyariqninkunata Jesus tapusqanmanta

51 Jesusmi tapurqa:
—¿Entiendenkichikchu kaykunata? —nispa.
Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Arí, taytáy —nispa.
52 Chaymi Jesusñataq yapatawan nirqa:
—Diospa leynin yachachiqkunaqa Diospa munaychakusqanmantam sumaqllataña yachanku chaymi paykunaqa rikchakun tukuy kapuqninmanta mawkapas otaq mosoqpas horqomuq wasiyoqman.

Llaqtan Nazaretpi Jesusta mana chaskisqankumanta
(Mr 6:1-6. Lc 4:16-30)

53 Jesusmi kay rikchanachiykunata rimaruspan pasakurqa chaymanta.
54 Nazaret llaqtanman chayaruspañataqmi yachachirqa *huñunakunanku wasipi hinaptinmi runakuna admirakuspa nirqaku:
—¿Imaynanpi yachayniyoq kaspamá kay runaqa tukuy *milagrokunataqa ruran? 55 Kayqariki carpinteropa churinmi hinaspa Mariapa wawanmi, wawqen-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

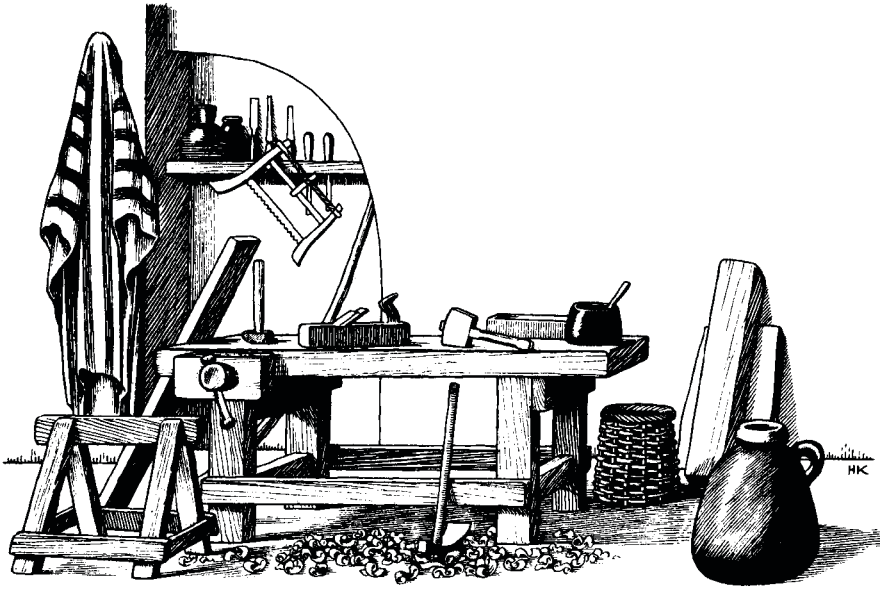

Carpinteropa llamkanan (Mt 13:55)

kunañataqmi Jacobo, Josey, Simon hinaspa Judas. 56 Llapallan paninkunapas
¿manachum llaqtamasinchik? ¿Imaynanpimá tukuy kaykunataqa ruran? —nispa.
57 Chayna piñasqa kaptinkum Jesus nirqa:
—Diosmanta willakuqtaqa manam allintachu chaskinku ayllunkunapas nitaq
llaqtamasinkunapas, huklaw llaqtakunapim ichaqa allin chaskisqa —nispa.
58 Chaymi llaqtanpiqa as *milagrollata rurarqa, mana paypi creesqankurayku.

Bautizaq Juanta Herodes wañurachisqanmanta
(Mr 6:14-29. Lc 9:7-9)

14 1 Chay tiempopim Rey Herodes gobiernachkaspan Jesusmanta noticiata uyarirurqa. 2 Chaymi serviqninkunata nirqa:
—Payqa Bautizaq Juanmi, kawsariramuspanmi kaynaña atiyniyoqqa —nispa.
3 Herodesmi ñawpaqtaraq Juanta hapirachimuspan carcelman pusachirqa, chaypim cadenarachirqa Herodiasrayku. Herodiasqa Rey Herodespa
wawqen Felipepa warminmi karqa. 4 Chayraykum Herodesta Juan nirqa:
—Diospa leyninman hinaqa manam allinchu paywan casarakusqaykiqa —nispa.
5 Chaymi Herodesqa Juan wañurachiyta munarqa aswanqa manchakurqam runakunata, paykunam Juantaqa Diosmanta willakuqpaq hapirqaku.
6 Herodespa santon chayaramuptinmi Herodiaspa warmi wawan tusurqa
llapallanpa qayllanpi chaymi llumpayta gustarurqa Herodesta. 7 Chaymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

juramentowan prometekurqa imapas mañakusqanta qonanpaq. 8 Chaymi
sipasñataq mamanpa umachasqan Herodesta nirqa:
—Platopi qoykuway Bautizaq Juanpa umanta —nispa.
9 Chaymi reyqa llakikururqa ichaqa juramentasqanrayku hinaspa con-
vidasqankunapas uyarisqanraykum kamachirqa qonankupaq. 10 Juanpa
umanta carcelpi qorumunankupaq kamaykachiptinmi 11 platopi apamus-
panku haywaykurqaku sipasman, payñataqmi aparurqa mamanman.
12 Hinaptinmi Juanpa discipulonkuna riruspa cuerponta aparqaku pam-
paq, chaymantam rirqaku Jesusman willaq.

Pichqa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta
(Mr 6:30-44. Lc 9:10-17. Jn 6:1-14)

13 Jesusmi Juanpa wañukusqanta yacharuspan sapallan botepi pasakur-
qa mana runapa kasqanman. Runakunañataqmi risqanta yacharuspanku
llaqtankumanta lloqsispa qatirqaku chakillawan. 14 Botemanta Jesus lloq-
siruspanmi chay achkallaña runakunata qawaykuspa llakipayarikurqa
hinaspam sanoyachirqa paykuna ukupi kaq onqoqkunata. 15 Tutaykuch-
kaptinñam Jesuspa *discipulonkuna payman asuykuspa nirqaku:
—Ñam llumpay tardeña, kaypiqa manataqmi wasipas kanchu. Pasakuchun-
kuñayá hichpa llaqtachakunaman rispa mikuyta rantimunankupaq —nispa.
16 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Manam rinmankuchu, qamkunayá mikuykachiychik —nispa.
17 Chaymi discipulonkunañataq nirqa:
—Pichqa tantawan iskay challwa kankasqallam kaypiqa kachkan —nispa.
18 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Apamuwaychik —nispa.
19 Runakunata pastopi tiyanankupaq kamachispanmi hapiykurqa pich-
qan tantakunatawan iskaynin challwakunata hinaspam hanaq pachata
qawarispan Diosman graciasta qorqa, tantakunata pakiykuspanmi discipulon-
kunaman qorqa, paykunañataqmi runakunaman aypurqa. 20 Llapallankum
mikurqaku saksanankukama, chaymantam puchuq tantakunata huñurqaku
chunka iskayniyoq canasta huntata. 21 Mikuqkunam karqaku pichqa waranqa
qarikuna ichaqa manam warmikunatawan wawakunataqa yuparqakuchu.

Qocha hawanta Jesuspa purisqanmanta
(Mr 6:45-52. Jn 6:16-21)

22 Jesusmi discipulonkunata boteman yaykuchirqa puntaspa qochata
chimpachkanankupaq, chaynapi llapa runakunata pay avianankama. 23 Avia-
ruspañataqmi Jesus sapallan rirqa orqo lawman Diosta mañakunanpaq.
Tutayaramuptinmi Jesus sapallan kachkarqa. 24 Discipulonkunañataqmi botepi
richkarqa karutaña, hatun olakunañataqmi boteta nisyullataña laqyarqa pay-
kuna lawman llumpayta wayramuptin. 25 Hinaptinmi yaqa gallo waqaytaña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesus paykunaman asuykurqa yaku hawanta puristin. 26 Discipulonkunañataqmi yaku hawanta puriqta rikuruspanku mancharisqallaña qaparirqaku:
—¡Wakqa manchachikum! —nispanku.
27 Hinaptinmi chaypunilla Jesus nirqa:
—¡Qarinchakuychik! Ñoqam kani, ama manchakuychikchu —nispa.
28 Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Señorlláy, qam kaspaykiqa kamachimuwayá yakupa hawanta qanman hamunaypaq —nispa.
29 Chaymi Jesus nirqa:
—Hamuy —nispa.
Chaymi Pedro uraykurqa botemanta hinaspam puriyta qallaykurqa yaku hawanta Jesuspa ladonman rinanpaq. 30 Aswanqa sinchi wayrawan mancharikuruspanmi chinkaykuyta qallarispan qaparirqa:
—¡Señorlláy, salvaykuway! —nispa.
31 Chaymi Pedrota makinmanta hapiruspan Jesus nirqa:
—¡Pisi confianzayoq runa! ¿Imanasqataq iskayrayarqanki? —nispa.
32 Paykuna boteman seqaruptinmi wayra tanirurqa. 33 Chaymi botepi kaqkuna paypa ñawpaqninpi qonqarakuykuspa nirqaku:
—Cheqaptapunim qamqa kasqanki Diospa Churin —nispa.

Genesaretpi onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 6:53-56)

34 Qochata chimparuspankum chayarurqaku Genesaret lawman.
35 Hinaptinmi chay sitiopi llapallan runakuna Jesusta reqsiruspanku willanakururqaku llapallan muyuriqnin llaqtakunapi chaymi payman apamurqaku llapallan onqoqkunata. 36 Hinaspam ruegakurqaku pachanpa patallantapas hapiykunankupaq chaymi llapallan hapiykuqkunaqa allinyarurqaku.

Runataqa imam huchallichisqanmanta
(Mr 7:1-23)

15 1 Jerusalenmanta hamuspankum Diospa leynin yachachiqkunawan *fariseokuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:
2 —¿Imanasqataq discipuloykikunaqa ñawpa abuelonchikkunapa costumbrentaqa mana kasunkuchu? Mikunankupaqmi makinkuta mana mayllakunkuchu —nispa.
3 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qamkunapas ¿imanasqataq mana kasunkichikchu Diospa kamachikuyninta, ñawpaq costumbrekunalla ruranaykichikrayku? 4 Diosmi nirqa: “Tayta-mamaykita respetay, pipas tayta-mamanta ñakaqqa wañunqam” nispa. 5 Aswanqa qamkunam ninkichik: “Huk runaqa tayta-mamanman ninmanmi ‘Taytáy, mamáy, manam yanapaykimanchu, qamkunaman qonaytam Diosman qoykuni’ nispa.” 6 Pipas chayna niqqa manañam tayta-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamanta yanapanñachu, chaynata yachachispam Diospa kamachikuyninta yanqachankichik costumbrekichikkunallata ruraspaykichik. 7 ¡Iskay uyakuna! Allintam Diosmanta willakuq Isaias qamkunamanta kaynata qellqarqa:

8 “Simillanwanmi yupaychawan kay runakunaqa,
ñoqamanta karupim kachkan sonqonkuqa.
9 Paykunaqa adorawankupas yanqapaqmi,
yachachisqankupas runapa kamachisqallanmi.”

10 Runakunata qayaspanmi Jesus nirqa:
—Uyariwaspaykichikyá kaykunata entiendeychik. 11 Manam imapas mikusqanchu runataqa huchallichin, runataqa huchallichin mana allinta piensaspa rimasqanmi.
12 Chaymi discipulonkuna Jesusman asuykuspa nirqaku:
—¿Yachankichum nisqaykiwan *fariseokuna piñakurusqanta? —nispa.
13 Chaymi payñataq nirqa:
—Hanaq pacha Taytaypa mana tarpusqan plantaqa sapinmanta pilasqam kanqa. 14 Asurikuychik paykunamanta. Paykunaqa kachkan ñawsam hinaspapas ñawsamasin pusaqkunam. Ñawsapura pusanakuspaqa iskayninkum uchkuman wichiykunqaku.
15 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Entiendeykachiwayku chay rikchanachiy rimasqaykita —nispa.
16 Chaymi Jesus nirqa:
—¿Qamkunapas manachum entiendenkichik? 17 ¿Manachu entiendenkichik runapa mikusqanqa wiksaman yaykuspa chaymanta lloqsisqanta? 18 Mana allin rimaymi ichaqa sonqonmanta lloqsispa huchallichin runata. 19-20 Sonqonmanta lloqsiptinmi runaqa huchallikun tukuy mana allinkunata piensaspa, wañuchispa, hukwan pierdekuspa, huchapakuspa, suwakuspa, runamasinta tumpaspa hinaspa kamispa. Makita mana mayllakuspa mikuyqa manam pitapas huchallichinchu.

Tiro llaqtayoq warmipa wawanta allinyachisqanmanta
(Mr 7:24-30)

21 Chaymanta Jesus pasakuspanmi Tiro hinaspa Sidon lawman rirqa. 22 Hinaptinmi chaypi *yachaq cananea warmi hamurqa Jesusman qayaykachakustin:
—¡Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq, kuyapayariykullaway! Wawallaytam demonio llumpayta ñakarichichkan —nispa.
23 Jesusñataqmi mana imatapas nirqachu. Chaymi discipulonkuna Jesusman asuykuspa ruegarqaku:
—Qepanchiktam wak warmi hamuchkan qayaykachakustin, mañakusqantayá ruraykuy pasakunanpaq —nispa.
24 Chaymi Jesus nirqa:
—Taytayqa kachamuwan Israel casta chinkasqa ovejakunallamanmi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Warmiñataqmi asuykuspan qonqorakuykurqa ñawpaqninpi:
—¡Taytáy, yanapaykullaway! —nispa.
26 Jesusñataqmi nirqa:
—Manam allinchu warmakunamanta tantanta qechuruspa allqokunaman wischuykuyqa —nispa.
27 Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:
—Arí chaynam taytáy, ichaqariki allqokunapas dueñonpa mesanmanta wichiqtaqa mikunmi —nispa.
28 Chaymi Jesus nirqa:
—Maváy ¡qamqa mayna iñiyniyoqmi kasqanki! Munasqaykiman hinayá rurasqa kachun —nispa.
Hinaptinmi chaypunilla wawan allinyarurqa.

Achkallaña onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta

29 Chaymanta Jesus lloqsispanmi Galilea qocha patanta pasarqa, orqoman seqaruspanmi chaypi tiyaykurqa. 30 Payman achkallaña hamuqkunam pusamurqaku wistukunata, mana valeq brazoyoqkunata, ñawsakunata, mana rimaqkunata chaynataq wakin onqoqkunatapas, Jesusman asuykachiptinkum sanoyachirqa. 31 Chaymi runakuna admirakurqaku mana rimaqkuna rimaptin, mana valeq brazoyoqkuna sanoyaptin, wistukuna puriptin hinaspa ñawsakuna qawarikuptin. Chayraykum Israel nacionpa Diosninta alabarqaku.

Tawa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta
(Mr 8:1-10)

32 Discipulonkunata qayaspanmi Jesus nirqa:
—Kay runakunamantam llakipayarikuni, ñam kimsa punchawña ñoqawan kachkanku, manam mikunankupaqqa imapas kanchu. Mana mikusqataqa manam wasinkumanqa kutichiymanchu, yanqam ñanpi desmayarunmanku —nispa.
33 Chaymi discipulonkunañataq nirqa:
—Kay achka runakunaman mikuchinanchikpaq haypaqtaqa ¿maypitaq tarichwan tantata wasipas mana kachkaptinqa?
34 Hinaptinmi Jesus paykunata tapurqa:
—¿Haykataq tantaykichik kachkan? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Qanchisllam as challwa kankasqapiwan —nispa.
35 Chaymi Jesus kamachirqa llapa runakunata pampapi tiyaykunankupaq. 36 Qanchisnintin tantatawan kankasqa challwakunata hapiykuspam Diosman graciasta qorqa, chaymantam partiruspan discipulonkunaman qorqa, paykunañataqmi runakunaman aypurqa. 37 Llapallankum mikurqaku saksanankukama hinaptinmi puchuqtapas huñumurqaku qanchis canasta huntataraq. 38 Mikuqku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nam karqa tawa waranqa qarikuna, manam warmikunatawan wawakunataqa yuparqakuchu. 39 Runakunata Jesus abyaruspanmi pasarqa Magadan lawman.

Milagrokuna Jesus rurananpaq mañakusqankumanta
(Mr 8:11-13. Lc 12:54-56)

16 1 *Fariseokunapiwan *saduceokunam Jesusman rirqaku pruebaman churayta munaspanku, paykunam Jesusta mañakurqaku hanaq pachamanta kaq *milagrota qawachinanpaq. 2 Chaymi payñataq nirqa:

—Tarden antaqamuptinmi qamkunaqa ninkichik: "Allin tiempom kanqa" nispa. 3 Tempranon antaqaspa puyullaña kaptinñataqmi "Paranqam" ninkichik. ¡Iskay uyakuna! Qamkunaqa cielopi kaqkunata qawaspam imaynam tiempo kananta yachankichik, kunan tiempokunapi sucedekuqkunamantañataqmi mana cuentata qokunkichikchu. 4 Yaw mana kasukuq mana allin casta runakuna, qamkunaqa milagrotaraqmi mañawachkankichik. Manam qawachisqaykichikchu milagrotaqa, qawaspaqa-qawachisqaykichik Diosmanta willakuq Jonasta imam pasasqallantam.

Jesus chaynata niruspanmi paykunata saqeruspa pasakurqa.

Qonchumanta
(Mr 8:14-21)

5 Jesuspa discipulonkunam lamar-qochapa waklaw chimpanman chayaruspanku yuyarirurqaku tanta mana apasqankuta. 6 Chaymi Jesus nirqa:

—*Fariseokunapa hinaspa *saduceokunapa qonchunmanta cuidakuychik —nispa.

7 Chaymi discipulonkunañataq ninakurqaku:

—Tantata mana apamuptinchikmi chaynataqa nichkan —nispa.

8 Jesusñataqmi musyaruspan nirqa:

—Yaw pisi iñiyniyoqkuna ¿imanasqataq rimachkankichik: "Manam tantanchik kanchu" nispaqa? 9 ¿Manaraqchu yachankichik ni yuyankichik pichqa tantata pichqa waranqa qarikunapaq haypachisqayta? ¿Hayka canastatataq puchuqninkunata huñurqankichik? 10 ¿Manataqchu yuyankichik qanchis tantata tawa waranqa runapaq mirachisqaytapas? ¿Hayka canasta huntatataq puchunta hoqarirqankichik? 11 "*Fariseokunapa hinaspa *saduceokunapa qonchunmanta cuidakuychik" nispaqa manam tantamantachu rimarqani. ¿Imanasqamá manaqa entienderqankichikchu? —nispa.

12 Chayñam entienderqaku Jesusqa mana tantamanta nisqanta aswanqa *fariseokunapa hinaspa *saduceokunapa yachachikuyninmanta cuidakunankupaq nisqanta.

Jesusqa Cristopuni kasqanmanta
(Mr 8:27-30. Lc 9:18-21)

13 Jesusmi Felipepa gobiernasqan Cesarea lawman chayaruspan tapurqa discipulonkunata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Diosmanta hamuq Runamantaqa pim kasqaytataq runakuna rimanku? —nispa.

14 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Wakin runakunam nin Bautizaq Juan kasqaykita, wakinñataqmi nin Elias kasqaykita, wakinñataqmi nin Jeremias otaq Diosmanta willakuq huk kaqnin kasqaykita —nispa.

15 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunaqa ¿pim kasqaytataq ninkichik? —nispa.

16 Hinaptinmi Simon Pedroñataq nirqa:

—Qamqa kanki kawsaq Diospa Churin Cristom —nispa.

17 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Jonaspa churin Simon, qamqa mayna kusisqam kanki, kaytaqa yachachisurqanki manam runachu aswanqa hanaq pachapi kaq Taytaymi. 18 Chaymi ñoqapas niki, qamqa kanki Pedrom, kay hatun rumipa hawanpim iñiqniykunata hatarichisaq, paykunataqa manam wañuypa atiyninpas venceyta atinqachu. 19 Ñoqam qosqayki Diospa munaychakusqanman yaykunapaq llavekunata, kay pachapi watasqaykim hanaq pachapipas watasqa kanqa, kay pachapi kacharisqaykiñataqmi hanaq pachapipas kacharisqa kanqa —nispa.

20 Chaynata niruspanmi discipulonkunata kamachirqa:

—Amam pimanpas Cristo kasqaytaqa willankichikchu —nispa.

Wañunanmanta Jesuspa willakusqanmanta
(Mr 8:31-9:1. Lc 9:22-27)

21 Chay horamantapunim discipulonkunaman Jesus willakurqa Jerusalenman riptin judiokunapa kamachiqninkuna, *sacerdotekunapa jefenkuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna ñakarichinanmanta. Willakurqataqmi wañurachiptinku kimsa punchawninman kawsarimunanmantapas.

22 Chaymi Pedro huklawchaman pusaruspan Jesusta anyarqa:

—Diospas amayá munachunchu chaykuna pasasunaykitaqa —nispa.

23 Hinaptinmi Jesusñataq muyuriykuspan Pedrota nirqa:

—¡Satanas, asuy ñawpaqniymanta! Qamqa pantachiwaypim richkanki, piensasqaykiqa manam Diospa piensasqan hinachu aswanqa runakunallapam —nispa.

24 Chaymantam discipulonkunata nirqa:

—Pipas qatiwayta munaspaqa amaña kikillanpaq kawsaspayá ñakaristinpas qatiwachun. 25 Pipas kay pachapi vidallan cuidakuqqa wiñaypaqmi pierderunqa, pipas ñoqarayku wañuqmi ichaqa kawsanqa. 26 Runaqa ¿imatataq horqokunman lliw kay pachapi kaqkunata ganaruspan vidantañataq pierderuspaqa? Runaqa ¿haykatataq paganman vidanta salvananpaq? 27 Diosmanta hamuq Runam Taytaypa hatunchasqan angelniykunapiwan kutimuspay sapakamaman rurasqankuman hina qopusaq. 28 Cheqaptapunim nikichik, kaypi kaqmantam wakinkuna mana wañunqakuchu chay punchawpi Diosmanta Hamuq Runata munaychakunaypaq hamuchkaqta rikuwanankukama.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesuspa rikchaynin tikrakurusqanmanta
(Mr 9:2-13. Lc 9:28-36)

17 1 Soqta punchaw pasaruptinmi Jesus pusarqa Pedrota, Jacobota hinaspa Jacobopa wawqen Juanta, paykunallawanmi rirqa orqoman. 2 Paykuna qawachkaptinmi Jesuspa rikchaynin tikrakururqa. Uyanmi inti hina kancharirqa, pachanñataqmi achkiy hina yuraqyarurqa. 3 Hinaptinmi discipulonkuna rikururqaku Moisestawan Eliasta Jesuswan parlachkaqta. 4 Chaymi Pedroñataq Jesusta nirqa:

—Señor ¡allinpaqchá kaypiqa kachkaniku! Munaptikiqa rurarusaqkuyá kimsa ramadata, hukta qampaq, hukta Moisespaq, huktañataq Eliaspaq —nispa.

5 Pedro rimachkaptinmi kancharichkaq puyu paykunata tapaykurqa hinaptinmi puyumanta nimurqa kaynata:

—Paymi kuyasqay Churiy, payraykum kusisqa kachkani. Payta uyariychik —nispa.

6 Discipulonkunañataqmi chayta uyariruspanku qonqorakuykurqaku llumpay mancharisqallaña. 7 Hinaptinmi paykunata llapchaykuspan Jesus nirqa:

—Hatariychik, ama manchakuychikchu —nispa.

8 Muyuriqninkuta qawarispankuñataqmi manaña pitapas rikurqakuchu aswanqa Jesusllatañam.

9 Orqomanta uraykamuchkaptinkuñam Jesus paykunata kamachirqa:

—Chay qawasqaykichiktaqa amaraqmi pimanpas willankichikraqchu Diosmanta Hamuq Runa kawsarimunaykama —nispa.

10 Hinaptinmi discipulonkunañataq Jesusta tapurqa:

—Diospa leynin yachachiqkunaqa ¿imanasqataq ninku: “Cristomanta ñawpaqtaqa Eliasmi hamunqa” nispa?

11 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Arí, cheqaptam Eliasqa puntamunan karqa tukuy imata allichananpaq. 12 Ichaqa Eliasqa ñam hamurunña, judiokunañataqmi mana reqsirqakuchu, aswanmi payta tukuy munasqankuta rurarqaku, chaynam Diosmanta Hamuq Runapas paykunapa makinpi ñakarisaq —nispa.

13 Chaymi discipulonkuna cuentata qokururqaku Jesusqa Bautizaq Juanmanta rimasqanta.

Wañuymañayoq warmata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 9:14-29. Lc 9:37-43)

14 Achka runakunapa kasqanman chayaruptinkum Jesusman asuykurqa huk runa, paymi qonqorakuykuspa nirqa:

15 —Señorlláy, kuyapayariykuy churillayta, wañuymaña hapiptinmi llumpa-llumpayta ñakarin, ninamanwan yakumanmi wischuykarin. 16 Discipuloykikunaman apamuptiymi mana sanoyachiyta atirqakuchu.

17 Chaymi Jesusñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Mana allin ruraqkunapa castan yaw mana creeq runakuna ¿haykapikamataq qamkunawan kasaq? ¿Haykapikamataq aguantasqaykichik? Apamuychik chay warmata —nispa.

18 Chaynata niruspam qaqcharurqa demoniota hinaptinmi chaypunilla warmamanta lloqsiruptin sanoyarurqa.

19 Chaymantam discipulonkuna Jesusman asuykuspa sapallankupi tapurqa:

—¿Imanasqataq ñoqaykuqa demoniota mana qarqoyta atirqanikuchu? —nispa.

20 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Pisi iñiyniyoq kasqaykichikraykum. Cheqaptapunim nikichik, huk mostazapa muhun hinallapas iñiynikichik kaptinqa niwaqchikmi kay orqota: “Suchuy kaymanta waklawman” nispa, hinaptinqa pasanmanmi. Manam imapas sasaqa kanmanchu iñiptikichikqa. (21 Kayna rikchaq demoniotaqa ayunowan mañakuspallam qarqowaqchik.)

Wañunanmanta Jesus huktawan willakusqanmanta

(Mr 9:30-32. Lc 9:43-45)

22 Galileapi kachkaptinkum Jesus nirqa:

—Diosmanta Hamuq Runataqa runakunamanmi qoykuwanqaku 23 wañuchiwanankupaq, ichaqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq —nispa.

Kay nisqanwanmi discipulonkuna sinchita llakikururqa.

Galilea Qochapa patanpi llaqta (Mt 17:22)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Templopaq impuestomanta

24 Capernaum llaqtaman chayaruptinkum Pedroman asuykamurqa templopaq impuesto cobraqkuna hinaspam tapurqaku:
—¿Manachum yachachiqnikichikqa pagan templopaq impuestota? —nispa.
25 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Payqa paganmi —nispa.
Pedro wasiman yaykuruptinmi puntata parlapayaspa Jesus tapuykurqa:
—¿Imaninkitaq Simon? Kay pachapi reykunaqa ¿pikunamantataq cobran impuestota? ¿churinkunamantachu icha sapaq runakunamantachu? —nispa.
26 Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Sapaq runakunamantam —nispa.
Jesusñataqmi nirqa:
—Chaynaqa churinkunaqa manam paganan chu. 27 Chaywanpas ama pitapas piñachinanchikpaqmi qochata riruspa *anzuelota wischumunki. Punta challwa hapisqaykipa siminpim tarinki qollqeta, chaytam iskayninchikpaq pagaykamunki —nispa.

Pim punta kaq kasqanmanta
(Mr 9:33-37. Lc 9:46-48)

18 1 Chay ratom discipulonkuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:
—Diospa munaychakusqanpiqa ¿pitaq aswan reqsisqa kanman? —nispa.
2 Chaymi huk warmachata qayaykuspan chawpinkupi sayaykachirqa 3 hinaspam paykunata nirqa:
—Warmakuna hina mana kaspaykichikqa cheqaptapunim mana yaykunkichikchu Diospa munaychakusqanman. 4 Chaynaqa kay warma hina humillakuqmi Diospa munaychakusqanpiqa aswan allin reqsisqa kanqa. 5 Pipas ñoqapa sutiypi kay warmata hina kuyakuywan chaskiqqa ñoqatam chaskiwan.

Pitapas huchallichiqqa sinchi castigasqa kananmanta
(Mr 9:42-48. Lc 17:1-2)

6 —Ñoqapi iñiq kay taksachakunamanta hukninta pipas huchallichiqpaqqa allinchá kanman molino rumita kunkanman wataruptinku lamar qochaman wischusqa kaynin. 7 ¡Mayna llakikuypaqmi pipapas huchallichisqan runakunaqa! Kay pachapi huchallichiqkunaqa kanqapunim ichaqa ¡imaynaraq kanqa huchaman urmachiq runaqa!
8 —Chaynaqa makiki otaq chakiki huchallichisuptikiqa qoruruspayá wischuruy, allinraqmi kanman huknin makillañapas otaq qoru chakillañapas wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskaynin makintin otaq iskaynin chakintin wiñaypaq rawrachkaq ninaman ama wischusqa kanaykipaq. 9 Sichu ñawiki huchallichisuptikiqa, allinnikipaqchá horqoruwaq, allin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

raqmi kanman huknin ñawillañapas wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskay ñawintin rawrachkaq wiñay castigoman ama wischusqa kanaykipaq.

Chinkasqa ovejawan rikchanachisqanmanta
(Lc 15:3-7)

10 —Kayna uchuychakunataqa amam hukllatapas despreciankichikchu. Hanaq pachapiqa paykuna cuidaq angelkunam tukuy tiempo Taytaypa qayllanpi kachkan. (11 Diosmanta Hamuq Runaqa chinkasqakuna salvaqmi hamurqani.)
12 —Qamkunaqa ¿imaniwaqchiktaq? Pachak ovejayoq runapa huknin ovejan chullaruptinqa ¿manachum isqon chunka isqonniyoq ovejata saqeykuspan tarimunankama orqokunapi maskamunqa? 13 Payqariki isqon chunka isqonniyoq mana chullaruq ovejakunamantapas mastaqa kusikunqa tarisqan kaqwanmi. 14 Hanaq pachapi kaq Taytaykichikpas manam munanchu hukllanpas kay uchuychakuna chinkananta.

Runamasinchik imaynam pampachanamanta
(Lc 17:3)

15 —Runamasiki huchallikusuptikiqa sapanpiyá faltanmanta anyaykuy. Reqsikuptinqa paywanmi kaq allinyanakurunki. 16 Mana kasusuptikiqa huk testigota otaq iskayta pusay chaynapi iskay otaq kimsa testigowan asunto pruebanaykichikpaq. 17 Paykunatapas mana kasuptinqa huñunakusqaykichikpiyá niykuy llapallanman, paykunatapas mana kasuptinqa Diosta mana kasuqpaqñayá otaq *impuesto cobraq hina huchasapapaqñayá hapiychik.
18 —Cheqaptapunim nikichik, kay pachapi watasqaykichikqa hanaq pachapipas watasqam kanqa, kay pachapi kacharisqaykichikpas hanaq pachapim kacharisqa kanqa.
19 —Nikichiktaqmi, sichum kay pachapi iskayllapas huk sonqolla imatapas Diosta mañakuptikichikqa hanaq pachapi Taytaymi qamkunapaq ruranqa. 20 Maypipas iskayllapas otaq kimsallapas ñoqarayku huñunakuptinqa paykunapa chawpinpim kachkani.
21 Hinaptinmi Pedroñataq Jesusman asuykuspan nirqa:
—Señorlláy ¿hayka kutikamataq wawqey huchallikuwaptinqa pampachasaq? ¿qanchis kutikamachu? —nispa.
22 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Manam qanchiskamallachu aswanqa qanchis chunka qanchiskamam —nispa.

Mana pampachay munaq sirvientemanta

23 —Chayraykum Diospa munaychakusqanqa rikchakun sirvientekunamanta cuenta mañaq reyman. 24 Cuenta mañayta qallarichkaptinmi payman pusamurqaku achka-achka waranqa debeqnin runata. 25 Mana pagayta atiptinmi patronnin kamachikurqa chay debeqnintaqa tukuy imantinta, warmintinta, churintinta *rantikamunankupaq chaynapi debesqanta paganapaq. 26 Chaymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sirvienten patronninpa ñawpaqninpi qonqorakuykuspa ruegakurqa: “Taytalláy, pacienciaykullaway, lliwtam qopullasqayki” nispa. 27 Hinaptinmi patronnin llakipayarikuspan debesqanmanta pampachaykurqa hinaspam kachaykurqa.

28 —Kay sirvienteñataqmi lloqsiruspan tuparurqa pachaklla debeqnin sirvientemasinwan hinaspam kunkamanta hapiruspan *seqorqa: “Qopuway debewasqaykita” nispa. 29 Chaymi sirvientemasinqa ñawpaqninpi qonqorakuykuspan ruegakurqa: “Pacienciaykullaway, lliwtam qopullasqayki” nispa. 30 Payñataqmi mana munaspan carcelman hinarachirqa debesqanta qopunankama. 31 Kayta qawaspankum sirvientemasinkuna sinchita llakikururqaku hinaspam rirqaku tukuy pasasqanmanta patronninkuman willaq. 32 Chaymi patronnin qayarachimuspan nirqa: “¡Mana allin runa! Ruegawaptikim pampacharqayki lliw debewasqaykita. 33 Qampas llakipayarikuwaqchá karqa sirvientemasikimanta qanmantapas llakipayarikusqayman hina” nispa. 34 Patronnin piñakuruspanmi kamachikurqa lliw debesqanta pagapunankama castiganankupaq.

35 —Chaynatam rurasunkichik hanaq pachapi kaq Taytaypas tukuy sonqoykichikwan runamasikichikta mana pampachaptikichikqa.

Casado kachkaspa rakinakuymanta
(Mr 10:1-12. Lc 16:18)

19 1 Jesusmi kaykunata niruspan Galileamanta pasakurqa Judea lawman, rirqataqmi Jordan Mayupa waklawninmanpas. 2 Achkallaña runakuna qatiptinmi chaypi sanoyachirqa onqoqkunata.

3 Chaymi *fariseokuna Jesusman asuykuspa pantarachinankupaq tapurqaku:

—¿Diospa leyninpi permitinchu casado runa imamantapas tumpaykuspa warminmanta rakikuyta? —nispa.

4 Chaymi payñataq nirqa:

—¿Manachu Bibliapi leerqankichik kay pachapa qallariyninpi qaritawan warmita unanchaqpa nisqanta? 5 Paymi nirqa: “Qarim tayta-mamanta saqespa hukllawakunqa warminmanña chaymi iskayninku huk runa hinallaña kanqaku” nispa. 6 Chaynaqa manam iskayñachu kanqaku aswanqa hukllañam. Chayraykum runaqa mana rakinmanchu Diospa kuskanchasqantaqa.

7 Chaymi tapurqaku:

—Hinaptinqa ¿imanasqataq Moisesqa permitirqa papelta ruraykuspa qariqa warminmanta rakikunanpaq? —nispa.

8 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Rumi sonqo kasqaykichikraykum Moisesqa permitirqa papelta qoykuspa warmikichikmanta rakikuytaqa, qallariyninpiqa manam chaynachu karqa. 9 Ñoqam ichaqa nikichik, huk qariwan mana pierdekuchkaptin yanqamanta warminta wischuspan hukwan casarakuqqa hukwan pierdekuy huchapim kachkan —nispa.

10 Hinaptinmi discipulonkuna nirqaku:

—Casado runa warminwan chayna kaptinqa manam valenchu casarakuy —nispanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Manam llapallan runachu sapallanqa kanman aswanqa chaypaq kaqkunallam. 12 Arí, kanmi nacesqanmantapuni chaypaq kaqkuna, wakinqa kachkan runapa capasqanmi, wakinñataqmi mana casarakunkuchu Diosta servinankurayku. Pipas chaynata kawsay atiqqa nisqayman hinayá rurachun —nispa.

Wawakunata Jesus bendecisqanmanta
(Mr 10:13-16. Lc 18:15-17)

13 Jesusmanmi pusamurqaku iskay-kimsa wawakunata chaynapi paykunata hapiykuspa Diosta mañapunanpaq. Discipulonkunañataqmi pusamuqkunata qaqcharqa. 14 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Ama harkaychikchu wawakuna ñoqaman hamunanta, kay wawakuna hina kaqkunapaqmi Diospa munaychakusqanqa —nispa.
15 Chaynata niruspanmi wawakunapa hawanman makinta churaykuspan pasakurqa.

Jesuswan apu runapa parlasqanmanta
(Mr 10:17-31. Lc 18:18-30)

16 Huk runam Jesusman asuykuspan tapurqa:
—Yachachikuq ¿ima allintataq rurasaq wiñay kawsanaypaq? —nispa.
17 Chaymi payñataq nirqa:
—¿Imanasqataq allin kaqmanta tapuwanki? Diosllam allinqa. Wiñay kawsayta munaspaykiqa kasukuy Diospa kamachikuyninkunata —nispa.
18 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—¿Mayqan kamachikuykunata? —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Amam pitapas wañuchinkichu, amam hukwanqa pierdekunkichu, amam suwakunkichu, amam pimantapas llullakunata rimankichu, 19 taytamamaykita respetay, kuyankitaqmi runamasikitapas kikikita hina —nispa.
20 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—Lliwtam kasukurqani. ¿Imaraqtaq faltawan? —nispa.
21 Chaymi Jesus nirqa:
—Cabal runa kayta munaspaykiqa tukuy imaykita *rantikamuspa chay qollqeta wakchakunaman qomuy, chaynapim kapuqnikikunaqa hanaq pachapi kanqa, chaymanta kutimuspañam ñoqawan rinki —nispa.
22 Chayta uyariykuspanmi llakisqa kutikurqa achka kapuqniyoq kasqanrayku.
23 Hinaptinmi Jesus nirqa discipulonkunata:
—Cheqaptapunim nikichik, apuqa llumpay sasatam Diospa munaychakusqanman yaykunqa. 24 Apu runa Diospa munaychakusqanman yaykunanmantaqa *camelloch yaqapas agujapa rinrinta usturunman —nispa.
25 Kayta uyariykuspankum discipulonkuna aswanraq admirakuspa tapukurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Hinaptinqa pitaq salvakuytaqa atinman? —nispa.
26 Jesusñataqmi paykunata qawarispan nirqa:
—Runakunaqa manam atinmanchu, Diospaqmi ichaqa tukuy imapas atinallan.
27 Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Taytáy, ñoqaykuqa tukuy imata saqeruspam qanwan purichkaniku ¿imataq ñoqaykupaqqa kanqa? —nispa.
28 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, tukuy imapas mosoqyanan tiempopi Diosmanta hamuq Runa achkirichkaq tiyanaypi tiyaykuptiymi qatiqniykunapas tiyaykunkichik chunka iskayniyoq hatun tiyanakunapi hinaspam juzgankichik chunka iskayniyoq Israel ayllukunata. 29 Pipas wasinkunata, wawqe-paninkunata otaq turi-~nañankunata, tayta-mamankunata, churi-wawankunata, chakrankunata ñoqarayku saqeqqa pachak kuti mastam chaskinqa, chaskinqataqmi wiñaypaq kawsaytapas. 30 Ichaqa ancha reqsisqa kaqkunamantam achkaq kanqaku pisi reqsisqaña, pisi reqsisqa kaqkunamantañataqmi achkaq ancha reqsisqaña kanqaku.

Uvas chakrapi llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta

20 1 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun uvas chakranpaq llamkaqkunata contrataq tutapay lloqsiq haciendayoqmanmi. 2 Jornalninta pagananpaq llamkaqkunawan tanteanakuruspam paykunata kacharqa chakrapi llamkamunankupaq. 3 Chunka horapaq huk hora faltachkaptinmi plazata rispan wakin llamkaqkunatapas rikururqa sayachkaqta 4 chaymi paykunatapas nirqa: “Qamkunapas riychikyá uvas chakraypi llamkamuq, imam kaqtam pagapusqaykichik” nispa. Chaymi pasarqaku. 5 Hina chaynallatam rurarqa yaqa chawpi punchawta kutispanpas chaynataq las tresta kutispanpas. 6 Tardenpas yaqa inti seqaykuytaña rispanmi plazapi tarirurqa hukkunata yanqa sayakuchkaqta hinaspam nirqa: “¿Imanasqataq qamkunaqa tukuy punchaw yanqa kaypi kachkankichik?” nispa. 7 Chaymi paykunañataq nirqa: “Mana pipas contratawaptinkum” nispa. Haciendayoqñataqmi nirqa: “Qamkunapas chakraytayá riychik llamkaq, imam kaqtam pagasqaykichik” nispa. 8 Tutaykuruptinmi caporalninta chay dueñon nirqa: “Qayamuy llamkaqkunata hinaspa pagapuy qepa yaykumuqkunamanta qallarispa punta yaykumuqkunapi tukunaykikama” nispa. 9 Chaymi yaqa inti seqaykuqtaña yaykumuqkunapas wakinwan igualta jornalninta chaskirqaku. 10 Punta yaykumuqkunañataqmi piensarqaku mas chaskiyta, ichaqa paykunapas huk jornallankam chaskirqaku. 11 Chaymi chaskiruspanku chakrayoqta reclamarqaku: 12 “Kay qepa yaykumuqkunaqa huk horallam llamkarqaku, ichaqa paykunamanmi pagaykunki ñoqaykuman igualta, ñoqaykuqa tukuy punchawmi rupaypi llamkarqaniku” nispa. 13 Chaymi patronñataq hukninta nirqa: “Yaw tayta, ñoqaqa pagachkayki rimasqanchikman hinam. ¿Manachum ñoqaqa huk jornalpaq contratarqayki? 14 Chaynaqa kay pagoykita apaspayá pasakuy, ñoqaqa munani kay qepa yaykumuqkuna-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manpas qanman hina pagaytam. 15 ¿Manachum qollqeywanqa munasqayta rurakuyman? ¿Icha envidiakunkichu allin runa kasqaywan?" nispa.

16 Chay rikchanachiyta tukuykuspam Jesus nirqa:

—Punta kaqkunamantam achkaq qepanqaku, qepa kaqkunañataqmi puntanqaku. Achkam qayasqakunaqa kachkan, akllasqakunañataqmi aslla.

Wañunanmanta kimsa kaq kutipi Jesuspa willakusqanmanta
(Mr 10:32-34. Lc 18:31-34)

17 Jerusalenman Jesus richkaspanmi chunka iskayniyoq discipulonkunata huklawman pusaspan nirqa:

18 —Jerusalen llaqtamanmi richkanchik, chaypim Diosmanta Hamuq Runa entregasqa kasaq sacerdotekunapa jefenkunamanwan Diospa leynin yachachiqkunaman, paykunam wañunaypaq sentenciawaspanku 19 mana castanchik kaq runakunaman entregawanqaku, burlakuwaspankum azotewanqaku, chaymantam cruzpi chakatawanqaku aswanqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq —nispa.

Zebedeopa warmin mañakusqanmanta
(Mr 10:35-45)

20 Chaymantam Jesusman asuykurqa Zebedeopa warmin iskaynin wawankunapiwan hinaspam Jesuspa ñawpaqninpi qonqorakuykurqa favorninta mañakunanpaq. 21 Jesusmi tapurqa:

—¿Imatataq munanki? —nispa.

Chaymi payñataq nirqa:

—Munaychakuspaykiqa kamachiyá kay iskaynin wawaykuna huknin *alleq lawnikipi hukninñataq *ichoq lawnikipi tiyanankupaq —nispa.

22 Chaymi Jesus nirqa:

—Manam yachankichikchu imam mañakusqaykichiktaqa. Nisqaypi hinam ñoqaqa ñakarisaq. ¿Atiwaqchikchu ñoqa hina ñakariyta? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqa:

—Arí, atisaqkum —nispa.

23 Jesusñataqmi nirqa:

—Arí, cheqaptapunim qamkunaqa ñoqa hina ñakarinkichik, aswanqa *alleq lawniypi otaq *ichoq lawniypi tiyaykuyqa manam ñoqallamantachu, chayqa kachkan Taytaypa akllasqankunapaqmi.

24 Kayta uyariruspankum wakin chunkantin discipulonkuna piñakurqaku chay iskaynin wawqekunapa contranpi. 25 Chaymi Jesus paykunata qayaykuspan nirqa:

—Yachasqaykichikpi hinapas nacionkuna gobiernaqkunam runakunapi munaychakunku hinaspam kamachispanku kasuchikunku. 26 Qamkunayá ichaqa ama chaynachu kaychik, qamkunamanta pipas kamachikuyta munaspaqa wakintayá servichun. 27 Mayqannikichikpas allin reqsisqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kayta munaspaqa, qamkuna ukupi sirvienteyá kachun. 28 Diosmanta
Hamuq Runapas manam servichikunaypaqchu hamurqani aswanqa ser-
vinaypaqmi hinaspa achka runakunapa rantinpi wañunaypaqmi.

Iskay ñawsakunata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 10:46-52. Lc 18:35-43)

29 Jerico llaqtamanta lloqsimuchkaptinkum achkallaña runakuna Je-
susta qatirqa. 30 Hinaptinmi ñanpa patanpi tiyaq iskay ñawsakuna Jesus
pasasqanta uyariruspanku qayaykachakurqaku:
—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Señorllayku, llakipaya-
riykullawaykuyá —nispa.
31 Chaymi runakuna qaqcharqa upallanankupaq. Paykunañataqmi asta-
wanraq qayaykachakurqaku:
—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Señorllayku, llakipaya-
riykullawaykuyá —nispa.
32 Hinaptinmi Jesus sayaykuspa qayarqa iskayninkuta hinaspam tapurqa:
—¿Imatataq munankichik qamkunapaq ruranayta? —nispa.
33 Chaymi paykunañataq nirqa:
—Taytáy, qawarikuytam munaniku —nispa.
34 Hinaptinmi Jesus paykunata llakipayarispan ñawinkuta llapchaykur-
qa hinaptinmi chaypunilla qawarikuruspa Jesusta qatirqaku.

Jerusalen llaqtaman Jesus yaykusqanmanta
(Mr 11:1-11. Lc 19:28-40. Jn 12:12-19)

21 1 Jerusalen llaqtaman hichparamuspankum chayarurqaku Olivos
Moqopa hichpanpi kaq Betfage llaqtachaman. Jesusmi iskay dis-
cipulonkunata kachaspan 2 nirqa:
—Riychik wak chimpa llaqtachata, wakpim tarimunkichik wawayoq
watasqa asnota. Paskaramuspa aysaramuychik. 3 Pipas imatapas nisuptiki-
chikqa: “Señormi necesitachkan, chayllam kutichipamusunki” ninkichikmi.
4 Chayqa pasakurqa Diosmanta willakuqpa qellqasqan cumplikunan-
paqmi. 5 Paymi qellqarqa kaynata:

Niychik Sion llaqtapi *yachaqkunata:
“Reynikichikqa qamkunamanmi hamuchkan,
asnopi silladam humildella hamuchkan.
Carga asnopa wawanpim hamuchkan” nispa.

6 Hinaptinmi discipulonkuna rispanku Jesuspa kamachisqanman hina rurarqa-
ku. 7 Aysamurqakum asnota wawantinta chaymi pachankuwan caronaruptinku
Jesus sillakuykurqa. 8 Hinaptinmi achkallaña runakuna ñanman pachankuta mas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tarqaku. Wakinñataqmi sachapa kallmankunata kuchuspa churarqaku chayninta
Jesus pasananpaq. 9Ñawpaqnin riqwan qepan riq runakunañataqmi qaparirqaku:
—¡Rey Davidpa mirayninqa yupaychasqayá kachun! ¡Señorpa sutinpi
hamuqqa hatunchasqayá kachun! ¡Hanaq pachapi kaqkunayá Diosta yu-
paychachunku! —nispa.
10 Jesus Jerusalenman chayaruptinñataqmi llapallan chaypi kaqkuna
alborotaspanku:
—¿Pitaq kayqa kanman? —nispa tapunakurqaku.
11 Runakunam nirqa:
—Payqariki Galilea law Nazaret llaqtamanta kaq Diosmanta willakuq
Jesusmi —nispa.

Templopi rantikuqkunata Jesus qarqosqanmanta
(Mr 11:15-19. Lc 19:45-48. Jn 2:13-22)

12 Chaymantam Jesus yaykurqa temploman hinaspam qarqorqa chaypi
*rantikuqkunatawan rantiqkunata. Wikaparurqam qollqe cambiananku mesaku-
natapas chaynataq paloma rantikuqkunapa sillankunatapas. 13 Hinaspam nirqa:
—Bibliapim Dios nichkan: "Temployqa Mañakuwananku Wasiwan su-
tichasqam kanqa." Qamkunam ichaqa suwakunapa machayninta hinaña
rurarusqankichik —nispa.
14 Templopiraq kachkaptinmi Jesusman asuykamurqa ñawsakunapiwan
wistukuna hinaptinmi pay sanoyachirqa. 15 *Sacerdotekunapa jefenkunapiwan
Diospa leynin yachachiqkunam Jesuspa rurasqan *milagrokunata rikurqaku hi-
naspam uyarirqakutaq: "Rey Davidpa mirayninqa yupaychasqayá kachun" nispa
warmakunapa qayaykachakusqantapas chaymi piñakuruspa 16 Jesusta nirqaku:
—¿Uyarichkankichu kaykunapa nisqanta? —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Arí, uyarichkanim. ¿Manachu Bibliapi leerqankichik: "Llapa wawa-
kunapiwan ñuñuqraq wawakunawanmi alabaykachikunki" niqta?
17 Chaymi paykunata saqeruspan Jerusalenmanta Betaniaman pasakur-
qa hinaspam chaypi puñupakurqa.

Mana ruruq higos sachata Jesus ñakasqanmanta
(Mr 11:12-14, 20-26)

18 Tutapayta Jerusalenman Jesus kutimuchkaspam yarqarachikurqa.
19 Ñanpa patanpi higos sachata rikuruspanñataqmi asuykurqa palla-
nanpaq. Ichaqa manam tarirqachu rurunta, chayqa kasqa llaqeyoqllam.
Chayraykum chay higos sachata nirqa:
—¡Kunanmantaqa manañam haykapipas rurunkiñachu! —nispa.
Hinaptinmi sacha chakirurqa. 20 Kayta qawaykuspankum discipulonku-
na admirakururqaku. Hinaspankum Jesusta tapurqaku:
—¿Imanasqataq kay sachaqa chaypunilla chakirun? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, mana iskayrayaspa iñiynikichik kaptinqa manam kay higos sachawan rurasqayta hinallachu rurawaqchik aswanqa kay orqotapas niwaqchikmi: “Chaymanta suchuspa lamar qochaman wischukuy” nispa, hinaptinqa chaynam kanman. 22 Confianzawan Diosta mañakuspaykichikqa tukuy mañakusqaykichiktam chaskinkichik.

Jesusqa kamachikunanpaq munayniyoq kasqanmanta
(Mr 11:27-33. Lc 20:1-8)

23 Temploman yaykuruspa Jesus yachachichkaptinmi payman asuykurqa *sacerdotekunapa jefenkunapiwan judiokunapa kamachiqninkuna hinaspam tapurqaku:
—¿Ima derechoykiwantaq chaykunataqa rurachkanki? ¿Pitaq autorizasurqanki? —nispa.
24 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ñoqapas tapusqaykichikyá, kay tapusqayta contestawaptikichikqa ñoqapas nisqaykichikmi ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytapas. 25 ¿Pitaq bautizananpaq Juanta kachamurqa, Dioschu icha runakunachu? —nispa.
Chaynata Jesus tapuptinmi kikinkupura tanteanakurqaku:
—Sichum “Diosmi kachamurqa” niptinchikqa “¿Imanasqataq manaqa creerqankichikchu?” niwasunchiki. 26 Manataqmi nichwanchu: “Runakunallam kachamurqa” nispaqa, chaynata niptinchikqa llapa runakunachiki imanaruwasunpas, Bautizaq Juantaqa hapinku Diosmanta willakuqpaqmi —nispa.
27 Chaymi Jesusta nirqaku:
—Manam yachanikuchu —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Manam ñoqapas nisqaykichikchu ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytapas.

Iskay churikunawan rikchanachiymanta

28 —¿Imaninkichiktaq? Huk runapam karqa iskay churinkuna. Paymi huknin churinta nirqa: “Churilláy, riyá uvas chakranchikpi llamkamuq” nispa. 29 Hinaptinmi churinñataq nirqa: “Manam riymanchu” nispa. Ichaqa mana kasukusqanmanta wanakuspanmi ratonman llamkaq pasarqa. 30 Huknin churinmanpas chay taytan asuykuspanmi hina chaynallata nirqa hinaptinmi chay churinñataq nirqa: “Arí taytáy, risaqmi” nispa. Ichaqa manam rirqachu. 31 ¿Mayqantaq taytanpa munasqanta rurarqa?
Hinaptinmi chay runakunañataq nirqaku:
—Punta kaqmi —nispa.
Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Cheqaptaqa *impuesto cobraqkunawan chuchumikakunaraqmi qamkunamanta puntataqa Diospa munaychakusqanman yaykuchkanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Bautizaq Juanmi hamurqa allin kawsakuymanta yachachisunaykichikpaq hinaptinmi mana creerqankichikchu, impuesto cobraqkunapiwan chuchumikakunam ichaqa creerqaku. Qamkunam ichaqa qawachkaspapas creenaykichikpaq mana wanakurqankichikchu.

Mana allin llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta
(Mr 12:1-12. Lc 20:9-19)

33 —Uyariychikyá huk tupanachisqaytawan:

Huk runam chakranpi uvasta plantaruspan muyuriqninta perqarachirqa, huk pozotataqmi rurachirqa uvaspa rurunta sarunankupaq hinaspam markayoq chukllata rurarachirqa chaymanta cuidanankupaq. Chaykunata rurarachispam chakranta llamkaqkunaman arriendakuruspa illarurqa. 34 Cosecha tiempo chayaramuptinmi runankunata chay chakrayoq kacharqa arriendaqninkunamanta tupaqninta mañamunankupaq. 35 Ichaqa chay arriendaqkunam hapirurqaku chay runankunata hinaspam hukninta maqaparurqaku, huknintañataqmi wañurachirqaku, huknintañataqmi rumiwan chamqaparurqaku. 36 Hinaptinmi chay chakrayoqqa huktawan runankunata kacharqa, ñawpaq kachamusqanmantapas achkataraq. Ichaqa chay llamkaqkunam wakinkunata hina rurarqaku.

37 —Qepatañataqmi churintaña kacharqa: "Churiytaqa respetanqakuch" nispa. 38 Ichaqa chay llamkaqkunam payta rikuruspanku ninakurqaku: "Paymi herenciataqa chaskinqa, chaynaqa wañurachisunyá ñoqanchikña dueño kananchikpaq" nispa. 39 Chaymi chakramanta horqoruspanku wañurachirqaku.

40 —Chaynaqa chakrayoq kutiramuspaqa ¿imatataq ruranqa llamkaqkunataqa?

41 Chaymi uyariqninkunañataq Jesusta nirqaku:

—Chay mana allin runakunataqa mana llakipayaspam wañurachinqa hinaspam huk llamkaqkunamanña chakranta arriendakunqa chaynapi tiempollanpi payman tupaqnin cosechata qonankupaq —nispa.

42 Hinaptinmi Jesus nirqa:

> ¿Manachum Bibliapi leerqankichik:
> "Wasi perqaqkunapa wischupakusqanku rumiqa
> cimientopi esquinan hapiq rumiñam rikurirurqa.
> Kaytaqa rurarun Señor Diosmi,
> kay qawasqanchikqa admirakuypaqmi"
> nispa nisqanta?

43 Chaymi nikichik, Diospa munaychakusqanmanqa manam yaykunkichikñachu, chaymanqa yaykunqaku paypa munasqanman hina kawsaqkunañam. 44 Chay rumiman wichiqmi pakipasqa kanqa. Rumipa hapisqankunañataqmi ñutusqa kanqa.

45 *Sacerdotekunapa jefenkunapiwan *fariseokunañataqmi Jesuspa rikchanachisqanta uyariruspanku musyakururqaku paykunamanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimasqanta. 46 Hinaptinmi hapiruyta munarqaku ichaqa runakunata
manchakuspankum mana chaynatachu rurarqaku, runakunaqa Jesustam
hapirqaku Diosmanta willakuqpaq.

Casamiento fiestawan rikchanachiymanta

22 1 Jesusmi huktawan rimarispan rikchanachiykunawan paykunata nirqa:
2 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun churinta casarachiq
reymanmi. 3 Paymi sirvientenkunata kacharqa convidoman qayachisqan-
kunata pusamunankupaq, qayachimusqankunam ichaqa manam hamuyta
munarqakuchu. 4 Wakin sirvientenkunataña kachaspanmi chay convidas-
qankunata nichimurqa: "Mikuyqa listoñam kachkan, ñam nakarachiniña
wira toroykunatapas hinaspa wira animalniykunatapas, chaynaqa ha-
muychikñayá casamientoman" nispa. 5 Convidasqankunañataqmi mana
kasukuspa pasakurqaku, huknin chakranman, hukninñataq negocionman.
6 Wakinñataqmi sirvientekunata hapiruspanku maqaparuspa wañurachir-
qaku. 7 Chaymi reyqa llumpayta piñakuruspan soldadonkunata kacharqa
chay wañuchiqkunata wañuchimunankupaq chaynataq llaqtankutapas
kañamunankupaq. 8 Hinaspam sirvientenkunata nirqa: "Tukuy imam listo-
ña kachkan casamientopaq, convidasqaykunam ichaqa mana kay fiestapaq
hinachu karqaku. 9 Chaynaqa hatun esquinakunaman rispayá casamien-
topaq qayamuychik llapallan tarimusqaykichikta" nispa. 10 Chaymi paypa
sirvientenkuna rispa pusamurqaku llapallan tarisqankuta, pusamurqakumá
allin runakunatapas chaynataq mana allin runakunatapas. Chaymi wasiman
huntaykurqaku.

11 —Convidasqankunata qawaykuq rey yaykuykuspanmi chaypi riku-
rurqa huk runata casamientopaq hina mana pachasqata. 12 Chaymi nirqa:
"Tayta ¿imanasqataq casamientopaq hina mana pachasqachu yaykumurqan-
ki?" nispa. Hinaptinmi chay runañataq mana imatapas nirqachu. 13 Chaymi
reyñataq mesaman serviqkunata nirqa: "Chakinkunatawan makinkuna-
ta wataspa wischumuychik tutayaypa kasqanman. Chaypim waqanqaku,
mana ima rurakuyta atispanmi kiruntapas kirichichichinqa" nispa. 14 Chay-
naqa, achkam qayasqakunaqa kachkan, akllasqakunañataqmi aslla.

Impuesto paganapaq tapukuymanta
(Mr 12:13-17. Lc 20:20-26)

15 *Fariseokunam pasaspa parlaramurqaku Jesusta imapas rimasqan-
wan pantarachinankupaq. 16 Hinaspam fariseomasinkutawan Herodespa
qatiqninkunata kacharqaku Jesusta kaynata nimunankupaq:
—Yachachikuq, yachanikum qamqa cheqap rimaq kasqaykita, yachanikutaqmi
runapa rimasqantapas mana kasuspa Diospa munasqanman hina kawsakuyta
cheqap yachachisqaykitapas, qamqariki manam runapa hawallantachu qawanki.
17 ¿Imaninkitaq, allinchu Rey Cesarman impuesto pagay icha manachu?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Jesusñataqmi mana allin piensasqankuta yachaspan nirqa:
—¡Iskay uyakuna! ¿Imanasqataq pantachiwaypi richkankichik? 19 Qawachiwaychik impuesto paganaykichik qollqeta —nispa.
Hinaptinmi haywaykurqaku qollqeta. 20 Qawaykuspanmi Jesus tapurqa:
—¿Pipa uyantaq hinaspa pipa sutintaq kay qollqepiqa kachkan? —nispa.
21 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Rey Cesarpam —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Rey Cesarpa kaqtaqa paymanyá qoychik, Diosmanñataq paypa kaqta —nispa.
22 Kayta uyarispankum admirasqallaña pasakurqaku.

Wañuqkunapa kawsarimunanmanta
(Mr 12:18-27. Lc 20:27-40)

23 Chay punchawñataqmi Jesusman hamurqaku wakin *saduceokuna. Kay runakunam creenku: Wañuqkunaqa manam kawsarinchu, nispa. Paykunam Jesusta nirqaku:
24 —Yachachikuq, Moisesmi nirqa: "Casado runa mana churiyoq wañuruptinqa wawqenmi casaranqa viudata chaynapi wañukuqpa miraynin kananpaq" nispa. 25 Kaypim qanchis wawqentin qarikuna karqa. Mayor kaq casarakuspanmi wañuruspan warminta mana wawayoqta saqerurqa, 26 chaynallam pasakurqa sullka kaqwanpas, kimsa kaqwanpas qatinasninpi qanchis kutikama. 27 Hinaptinmi qepankuta warmipas wañururqa. 28 Chaynaqa wañuqkuna kawsarimuptinqa ¿mayqanpa warmintaq kanqa qanchisnintin paywan casarakuchkaptinqa? —nispa.
29 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qamkunaqa pantaypim kachkankichik, Bibliapa nisqantapas chaynataq Diospa atiynintapas mana reqsisqaykichikrayku. 30 Llapa runakuna kawsarimuspankuqa manam casarakunqakuchu, manataqmi casarachinakunqakuchu, paykunaqa kanqa hanaq pachapi *angelkuna hinañam. 31 Wañuqkunapa kawsarimunanmantaqa ¿manachu leerqankichik Diospa nisusqaykichikta? 32 Paymi nirqa: "Ñoqaqa kani Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi" nispa. Chaynaqa Diosqa manam wañusqakunapa Diosninchu ichaqa kawsaqkunapa Diosninmi —nispa.
33 Runakuna chayta uyariruspam admirakurqaku yachachisqanwan.

Hatunnin kamachikuymanta
(Mr 12:28-34)

34 *Saduceokunata Jesus upallarachiptinmi chayta qawaykuspa *fariseokuna hukllaman huñunakururqaku. 35 Hinaptinmi paykunawan kuska kaq leykuna yachaq runa pruebananpaq Jesusta tapurqa:
36 —Yachachikuq, Diospa kamachikuyninkunamantaqa ¿mayqantaq hatunnin kamachikuy? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—“Señor Diosnikitam kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vidaykiwan
hinaspa tukuy yuyaynikiwan” nispa. 38 Kaymi punta kaq hatun kama-
chikuy. 39 Qatiqninñataqmi nin: “Kuyankim runamasikita kikikita hina”
nispa. 40 Kay iskaynin kamachikuykunapim Moisespa leyninpas chayna-
taq Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanpas hukllawakun.

Cristoqa Rey Davidmantapas aswan hatun kasqanmanta
(Mr 12:35-37. Lc 20:41-44)

41 *Fariseokuna huñunasqa kachkaptinraqmi paykunata Jesus tapurqa:
42 —¿Imaninkichiktaq Cristomanta? ¿Pipa miraynintaq? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Davidpa mirayninmi —nispa.
43 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—¿Imaynanpitaq Davidqa Chuya Espiritupa yachachisqan, Cristota Se-
ñorwan suticharqa? Davidmi nirqa:
44 “Señor Diosmi Señorniyta nirqa:
‘Enemigoykikunata vencenaykamayá
*alleqniypi tiyaykuy,
Enemigoykikunata saruchinaykamayá
alleqniypi tiyaykuy’ nispa.”
45 ¿Imaynataq Cristoqa Davidpa mirayninqa kanman Davidpuni “Señor-
niy” nispa Cristomanta rimachkaptinqa?
46 Hinaptinmi pipas mana ima contestaytapas atirqachu. Chay pun-
chawmantapunim penqakuruspa manaña tapurqakuchu.

Fariseokunata Jesus qaqchasqanmanta
(Mr 12:38-40. Lc 11:37-54. 20:45-47)

23 1 Jesusmi nirqa runakunatawan discipulonkunata:
2 —Diospa leynin yachachiqkunapiwan *fariseokunam derechoyoq
kanku Moisespa leynin yachachinankupaq. 3 Chaynaqa kasukuspayá ruraychik
paykunapa tukuy nisqanta. Ichaqa amam rurankichikchu paykunapa imam
rurasqantaqa, paykunaqa manam yachachisqankuman hinachu ruranku. 4 Paykunaqa sasa kaqkunatam runakunaman kamachin llasaq qepita qepichichkaq hina,
ichaqa manam dedo puntallankuwanpas yanapaykunkuchu. 5 Llapa imatam ru-
ranku runakuna qawanallanpaq. *Filacterio sutiyoq cajachakunatam hatunllataña
churakunku. Santo tukuspam capankupa cantonkunapipas hatun watukunatapas
warkukurunku. 6 Convidokunapipas hinaspa huñunakunanku wasipipas ñaw-
paqllapi tiyaytam munanku. 7 Munankutaqmi plazakunapi hatun respetowan
runakuna rimaykunantapas chaynataq “yachachikuq” nispa ninankutapas.
8 —Qamkunayá ichaqa yachachikuqwanqa ama sutichachikuychikchu.
Hukllam yachachiqnikichikqa kani, qamkunaqa wawqentillanmi kankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Amataqyá pitapas kay pachapiqa taytawanqa sutichaychikchu, hukllam Tay-
taykichikqa, payqariki hanaq pachapim kachkan. 10 Amataqyá maestrowanpas
sutichachikuychikchu. Ñoqa Cristollam maestroykichikqa kani. 11 Qamkuna
ukupi aswan reqsisqaqa kanqa wakinkuna serviqmi. 12 Pipas hatunchakuqqa
humillasqam kanqa, pipas humillakuqñataqmi hatunchasqa kanqa.

13 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Dios-
pa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa Diospa munaychakusqanman
yaykuqkunatam harkaypaq-harkachkankichik. Qamkunapas manam yay-
kunkichikchu nitaqmi munaqkunatapas yaykuchinkichikchu.

(14 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya fariseokuna hinaspa Diospa
leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa viudakunapa imallankunatapas qe-
churuspam allin runa tukusparaq una-unayta Diosta mañakunkichik.
Chayraykum qamkunaqa llumpay castigasqaraq kankichik.)

15 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin
yachachiqkuna! Qamkunaqa tukuy hinastinpim purinkichik runakunata
religionnikichikman iñichinaykichikpaq. Iñirachispaykichikñataqmi tikra-
runkichik qamkunamantapas aswan wiña-wiñay castigasqa kananpaqraq.

16 —¡Imaynaraq kankichik runakunata pusaq ñawsakuna! Qamku-
nam ninkichik: “Templorayku juramentayqa manam imananchu. Chay
templopi qorirayku juraspam ichaqa cumplinanchik” nispa. 17 ¡Mana
yuyayniyoq ñawsakuna! ¿Mayqantaq aswan valorniyoq, qorichu icha
Diospaq qorita sapaqchaq templochu? 18 Ninkichiktaqmi: “*Altarrayku
jurayqa manam imananchu, altarpa hawanpi ofrendarayku juraspam
ichaqa cumplinanchik” nispa. 19 ¡Mana yachayniyoq ñawsakuna! ¿May-
qantaq aswan valorniyoq, ofrendachu icha Diospaq ofrendata sapaqchaq
altarchu? 20 Pipas *altarrayku juramentaqqa manam altarllamantachu
juramentachkan aswanqa altarpa hawanpi kaqkunamantawanmi. 21 Pipas
templorayku juraqqa manam chayllamantachu jurachkan aswanqa chay-
pi kaq Diosmantawanmi. 22 Chaynataqmi hanaq pacharayku juraqpas
jurachkan Diospa tiyananmantawan chaypi tiyaq Diosmanta.

23 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin
yachachiqkuna! Qamkunam diezmota qonkichik yerba buenamanta, anis-
manta hinaspa cominomanta, aswanqa qonqarunkichikmi allin rurayta,
kuyapayakuyta hinaspa iñiyniyoq kayta. Kay hatun kamachikuykunataqa
kasukunaykichikmi diezmo qoytapas ama qonqaruspa. 24 ¡Runakunata pusaq
ñawsakuna! ¡Qamkunaqa tomanaykichikman wichiykuq chuspichatapas suy-
sunkichikmi, *camello animaltam ichaqa enterollanta millpurunkichik!

25 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa
leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa vasotawan platotam hawallanta
mayllankichik, sonqoykichikmi ichaqa huntasqa kachkan suwakuy mu-
naywan hinaspa mana allin ruray munaywan. 26 ¡Ñawsa fariseo! Vasotaqa
ukuntaraqyá mayllay puntata chaynapi hawanpas mayllasqa kananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin
yachachiqkuna! Sepultura blanqueasqa hinam hawaykichikqa sumaqllaña kach-
kan, ukuykichikmi ichaqa wañusqakunapa tullunwan hinaspa qachakunawan
huntasqa kachkan. 28 Hawallaykichikpim runakunapaq allin ruraqman rikcha-
kunkichik, sonqoykichikpim ichaqa iskay uya mana allin ruraq kankichik.
29 —¡Imaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin
yachachiqkuna! Qamkunaqa Diosmanta willakuqkunapaqmi hatun sepul-
turakunata perqapunkichik, adornankichiktaqmi allin ruraq runakunapa
sepulturankunatapas 30 hinaspam ninkichik: "Abueloykupa tiemponpi
kawsaspaqa manach paykunawan kuskaqa wañuchiymankuchu karqa
Diosmanta willakuqkunataqa" nispa. 31 Chaynata nispaykichikmi reqsi-
chikunkichik Diosmanta willakuqkunata wañuchiq runakunapa miraynin
kasqaykichikta. 32 ¡Tukupaychikyá abueloykichikkunapa qallarisqanta!
33 —¡Culebrakuna! ¡Maqta urupa castankuna! ¿Imaynataq lluptiwaqchik
infiernopi wiñaypaq castigomantaqa? 34 Chayraykum kachamusqaykichik
Diosmanta willakuqkunata, yuyayniyoqkunata hinaspa Diospa leynin ya-
chachiqkunata, wakintam chakataspa wañuchinkichik, wakintañataqmi
huñunakunaykichik wasikunapi azotenkichik hinaspam llaqtan-llaqtan qa-
tikachankichik. 35 Chaynapim qamkunaman chayasunkichik llapallan justo
runakunapa yawarnin, culpasqaqa kankichik allin ruraq Abelpa wañusqanman-
ta Berequiaspa churin Zacarias wañusqankamam. Zacariasqa wañuchisqa karqa
*altarmanta *santuarioman riqpa chawpinpim. 36 Cheqaptapunim nikichik, chay
llapallan castigoqa kunan tiempopi kawsaq miraymanmi chayamusunkichik.

Jerusalenpi yachaqkunamanta Jesuspa waqasqanmanta
(Lc 13:34-35)

37 —¡Jerusalen, Jerusalen! ¡Qamqa Diosmanta willakuqkunatam wa-
ñuchinki! ¡Qanman kachamusqa runakunatam rumiwan chamqapanki!
¡Rapran ukupi chiwchinkunata wallpa huñuykuq hinam achka kutita
munarqani runaykikuna huñuykuyta ichaqa manam munarqankichu!
38 Chayraykum wasikichikpas chunninqaña. 39 Manañam rikuwankichikñá-
chu: "Señorpa sutinpi hamuqqa hatunchasqayá kachun" niwanaykichikkama.

Templo tuñichisqa kananmanta
(Mr 13:1-2. Lc 21:5-6)

24 1 Templomanta lloqsiruspa Jesus richkaptinmi discipulonkuna
asuykuspa chay templopa sumaqllaña perqankunata qawachirqa-
ku. 2 Chaymi Jesus nirqa:
—¿Kaykunatachu qawachkankichik? Cheqaptapunim nikichik, manam
chulla rumipas perqasqaqa puchunqachu, lliwmi tuñichisqa kanqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesus kutimunanpaq tukuy ima pasakunanmanta
(Mr 13:3-23. Lc 21:7-24. 17:22-24)

3 Olivos Moqopiña Jesus tiyachkaptinmi discipulonkuna sapanpi
tapuykurqaku:
—Niykuwaykuyá ¿haykapitaq kay nisqaykikunaqa kanqa? ¿Imaynataq
yachasaqku kutimunaykimantaqa hinaspa kay pacha puchukananmanta-
qa? —nispa.
4 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Allinta qawakuychik, yanqataq pipas pantachisunkichikman. 5 Achkaqmi
hamunqaku ñoqapa sutiypi: "Ñoqam kani Cristo" nispa. Chaynata rimas-
pankum achka runakunata pantachinqaku. 6 Qamkunam uyarinkichik
guerrakunamanta hinaspa guerrakuna kananmanta, aswanqa amam man-
chakunkichikchu. Chaykunaqa sucedekunqam ichaqa kay tiempoqa manam
tukunqaraqchu. 7 Huk nacionmi peleanqa huklaw nacionwan chaynataq huk
gobiernopas huklaw gobiernowan, kanqam muchuykuna chaynataq kaypi-
chaypi terremotokunapas. 8 Lliw kaykunaqa ñakariykunapa qallariyllanraqmi.
9 —Hinaptinmi ñakarinaykichikpaq entregasqa kaspa wañuchisqa
kankichik, ñoqaraykum llapa runakuna cheqnisunkichik. 10 Chay tiem-
popiqa achka runakunam iñiyninkumanta penqakunqaku hinaspam
cheqninakuspa traicionanakunqaku. 11 Achkallañam rikurimunqa Dios-
manta willakuq tukuqkuna hinaspam pantachinqaku achkaqta. 12 Tukuy
mana allin ruraqkuna llumpayta miraruptinmi achkaqpa kuyakuyninpas
chiriyarunqa. 13 Ichaqa kay pachapa tukupayninkama ñoqapi takyaqtam
Diosqa salvanqa. 14 Diospa munaychakusqanmanta kay allin noticiam
willakusqa kanqa enterollan kay pachapi chaynapi llapallan nacionpi ru-
nakuna yachananpaq, chayñam kay tiempoqa tukunqa.
15 —Diosmanta willakuq Danielmi qellqarqa purmachiq millakuypaq kaq-
manta. Pipas kay leeqqa entiendechun. Templopi chayta rikuspaykichikqa,
16 Judea lawpi kaqkunaqa orqokunamanyá ayqechunku. 17 Wasipa hawanpi
kaqpas amañayá uraykamuchunchu imanpas horqoq. 18 Chakrapi kaqpas
amañayá pachan hoqariqqa kutichunchu. 19 ¡Imaynaraq kanqaku chay
punchawkunapi wiksayoq otaq ñuñuq wawayoq warmikunaqa! 20 Diostayá
mañakuychik ayqenaykichik punchawqa ama para tiempopi nitaq sama-
na punchawpi kananpaq. 21 Chay punchawkunaqa llumpa-llumpay ñakariy
punchawkunam kanqa, manam chaynaqa Dios kay pachata unanchas-
qanmantapunipas kunankama karqachu, manataqmi chaynaqa kanqachu
qepa punchawkunapipas. 22 Sichum Dios mana asllayachinmanchu chay
punchawkunata hinaptinqa, manach pipas librakunmanchu wañuymanta.
Aswanqa akllasqankunaraykum asllayachinqa chay punchawkunata.
23 —Sichum pipas nisunkichik: "Qawaychik, kaypim kachkan Cristo" otaq
"Wakpim kachkan Cristo" nispa hinaptinqa, amam paykunata creenkichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Rikurimunqam Cristo tukuq runakuna hinaspa Diosmanta willakuq tukuqkuna
llapa runakunata engañananpaq. Admirakuypaq milagrokunatapas ruraspa-
raqmi Diospa akllasqan runakunatapas engañaypi rinqaku. 25 Qamkunamanqa
nichkaykichik manaraq kaykuna pasakuchkaptinmi. 26 "Purunpim kachkasqa"
nisuptikichikqa amam lloqsinkichikchu qawaq otaq "Kaypim-wakpim kachkan"
niptinkuqa amam creenkichikchu. 27 Imaynam llipyay kancharin intipa qespi-
munan lawmanta intipa seqaykunan lawkama, chaynam hamusaq Diosmanta
Hamuq Runapas. 28 Maypim ayapa kasqanpim ullachkukuna huñunakunqa.

Jesucristopa imaynam kutimunanmanta
(Mr 13:24-37. Lc 21:25-33. 17:26-30, 34-36)

29 —Chay punchawkunapi ñakariy pasaruptillanmi inti tutayarunqa,
killapas manañam achkinqachu, lucerokunam wichirimunqa, cielokunapi
tukuy ima kaqkunapas katkatatanqam. 30 Hinaptinmi Diosmanta Hamuq
Runapa señalniy puyupi rikuriykamunqa chaymi kay pachapi llapa cas-
takuna qaparkachaspa waqanqaku hinaspam rikuwanqaku puyupi tukuy
atiyniywan hinaspa kanchariyniywan hamuchkaqta. 31 Angelniykunatam
kamachisaq trompetata nisyuta tocastin akllasqaykunata lliw nacionku-
namanta hinaspa tukuy hinastinmanta huñumunankupaq.

32 —Higos sachawan rikchanachisqaytayá yachaychik: kallmankuna llullu-
llaraq kaspa ikllimuptinmi, yachankichik poqoy hichpamusqanta. 33 Chaynaqa
llapa nisqaykuna sucedekuptinmi yachankichik tukupay tiempoqa hichpallaña
kasqanta. 34 Cheqaptapunim nikichik, tukuy kaykunaqa cumplikunqa manaraq-
pas kay miray runakuna chinkachkaptinmi. 35 Cielopi kaqkunapas chaynataq
kay pachapas chinkanqam, nisqaykunam ichaqa mana chinkanqachu.

36 —Ichaqa manam pipas yachanchu ima punchawmi otaq imay horam
kutimunaytaqa, hanaq pachapi angelkunapas manam yachanchu nitaqmi
Diospa Churinpas yachanichu aswanqa Taytallaymi.

37 —Imaynam Noeypa tiemponpi sucedekurqa chaynam sucedekunqa
Diosmanta Hamuq Runa kutimuptiypas. 38 Chay tiempopim manaraq sinchi
para chayamuchkaptin runakuna mikurqaku, upyarqaku, casarakurqaku
hinaspa casarachinakurqaku Noey buqueman yaykunankama. 39 Manam
musyakurqakuchu sinchi para chayamuspan llapallanta chinkarachinan-
kama. Chaynam kanqa Diosmanta Hamuq Runa kutimuptiypas. 40 Chay
tiempopim iskay runakuna kachkanqa chakrapi, hukninmi apasqa kanqa,
hukninñataqmi saqesqa kanqa. 41 Iskay warmikunam huk marayllapi kuta-
kuchkanqaku, hukninmi apasqa kanqa, hukninñataqmi saqesqa kanqa.

42 —Qawan-qawanllayá kaychik, manam yachankichikchu ima punchawmi
Señornikichik kutimunaytaqa. 43 Yachaychikyá kayta, sichum wasiyoq yachan-
man imay hora suwa hamunanta hinaspaqa manach puñunmanchu chaynapi
wasin mana suwasqa kananpaq. 44 Chaynaqa qamkunapas listollayá kaychik,
Diosmanta Hamuq Runaqa kutiramusaq mana piensasqaykichik horam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Allin sirvientemantawan mana allin sirvientemanta
(Lc 12:41-48)

45—Qamkunaqa allin yuyayniyoq confianza sirviente hinayá kaychik, paytam
wasinpi patronnin churarqa sirvientemasinkunata imam horapi mikuchinanpaq.
46 Ancha kusisqam chay runaqa sichum patronnin kutimuspa chayna rurachkaq-
ta tariykamuptinqa. 47 Cheqaptapunim nikichik, patronninqa churaykunqa tukuy
kapuqninkunapiña nanachikunanpaqmi. 48 Ichaqa sichu mana allin sirviente
kaspa ninman: "Patronniyqa unamunqaraqmi" nispa, 49 hinaspañataq sirviente-
masinkunata maqayta qallarispa sinkakunawan mikuspa upyakunman. 50 Chayna
runapaqa patronninmi kutiramunqa mana suyasqan punchawpi hinaspa mana
yachasqan horapi. 51 Hinaspam sinchita castiganqa iskay uyakunatawan kuskata,
chaypiqa kanqa llumpay waqayllañam hinaspa kiru kirichichichiyllañam.

Chunka doncellakunawan Jesuspa rikchanachisqanmanta

25 1—Diospa munaychakusqanqa rikchakun chunka doncellakunamanmi.
Paykunam mecheronkuta aparikuspa novio taripaq lloqsirqaku. 2 Pich-
qa doncellakunam karqa mana umayoqkuna, wakin pichqañataqmi karqa allin
yuyayniyoq warmikuna. 3 Mana umayoq kaqkunam mecheronkuta apaspanku
mana aparqakuchu achkikuna aceiteta. 4 Allin yuyayniyoq warmikunañataqmi
aysakuchankupi aparqaku aceiteta mecherotawan. 5 Novio manaña chayamup-
tinmi llapallanta puñuy aysaykuptin puñururqaku. 6 Hinaptinmi chawpi tutata
huk kaqnin qayarikurqa: "Novioqa hamuchkanñam, lloqsiychik taripaq" nispa.
7 Chaymi llapallan doncellakuna hatariruspanku mecheronkuta alistarqaku.
8 Hinaptinmi mana umayoq sipaskuna allin yuyayniyoq sipaskunata nirqaku:

Aceitewan achkikuna mecherokuna (Mt 25:3)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Qoykuwayku aceiteta, mecheroykum wañuruchkanña" nispa. 9 Chaymi allin yuyayniyoqkuna nirqaku: "Qamkunaman qoykuptiykuqa yanqam llapanchikpaq pisirunman, chaynaqa *rantikuqkunamantayá rantiramuychik" nispa. 10 Rantimunankukamam novio chayaramurqa chaymi listo kaq doncellakuna paywan yaykururqaku casamientoman hinaptinmi punku wichqakururqa. 11 Wakin doncellakunapas chayaramuspanmi nirqaku: "¡Señor, señor, kichaykamuwayku!" nispa. 12 Payñataqmi nirqa: "Qamkunataqa manapunim reqsikichikchu" nispa.

13 Chay rikchanachiyta tukuruspam uyariqninkunata Jesus nirqa:

—Rikchan-rikchanllayá kaychik, manam yachankichikchu ima punchawmi otaq imay horam kutimunaytapas —nispa.

Serviqninkuman qollqeta saqeykuspan illaruq apumanta

14 —Diospa munaychakusqanqa rikchakun illananpaq sirvientenkunaman qollqen saqeykuq apumanmi. 15 Punta kaqmanmi qorqa pichqa wayqa qollqeta, hukninmanñataq iskay wayqa qollqeta, hukninmanñataq huk wayqallata. Sapakamaman atisqanman hina qoykuspanmi illarurqa. 16 Pichqa wayqa chaskiq sirvientem chay qollqewan negociaspan ganarurqa pichqa wayqatawan. 17 Chaynataqmi iskay wayqa chaskiqpas ganarurqa iskay wayqatawan. 18 Huk wayqa chaskiqñataqmi allpata toqoruspan chaypi pakarurqa patronninpa qollqenta.

19 —Chay sirvientekunapa patronnin kutiramuspanñataqmi paykunamanta cuentata mañarqa. 20 Pichqa wayqa qollqe chaskiqmi pichqa wayqatawan apamuspa nirqa: "Señor, pichqa wayqa qollqetam qowarqanki, kay pichqa wayqatawanmi ganaramuni" nispa. 21 Patronninmi nirqa: "Qamqa confianza allin sirvientem kasqanki, kay asllawanpas confianza kasqaykimantam achkataraq confiasqayki, chaynaqa ñoqawanyá kusikuy" nispa. 22 Iskay wayqa qollqe chaskiqpas chayamuspanmi nirqa: "Señor, iskay wayqatam qowar- qanki, kay iskay wayqatawanmi ganaramuni" nispa. 23 Patronninmi nirqa: "Qamqa confianza allin sirvientem kasqanki, kay asllawanpas confianza kasqaykimantam achkataraq confiasqayki, chaynaqa ñoqawanyá kusikuy" nispa. 24 Ichaqa huk wayqa qollqe chaskiqñataqmi chayamuspan nirqa: "Señor, piña runa kaspayki mana tarpusqaykita cosechakuruq chaynataq mana wayrachisqaykita huñukuruq kasqaykita yachaspaymi

Grecia nacion qollqe (Mt 25.15)

25 manchakuspay qollqekitaqa pakarurqani allpa ukupi, kayqayá qollqekiqa hina kaqlla" nispa. 26 Chaymi patronninñataq nirqa: "Qella, mana allin sirviente, mana tarpusqay cosechaq hinaspa mana wayrachisqay huñukuq kasqayta yachachkaspaykiqa 27 qollqeytam churawaq karqa *bancoman hinaptinmi kutimuspay mirayniyoqta chaskikuyman karqa" nispan. 28 Paymi runankunata kamachirqa: "Qechuychik chay qollqeta hinaspa qoychik chunka wayqa qollqeyoqman. 29 Kapuqniyoqkunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achkataraqmi chaskinqa, mana kapuqniyoqkunamantam ichaqa aslla kapuqninpas qechusqa kanqa. 30 Chay mana valeq sirvientetaqa wischuramuychik tutayaypa kasqanmanyá, chaypi waqaspanmi kirunta kirichichichinqa."

Lliw nacionkunata Cristo juzgananmanta

31 —Diosmanta Hamuq Runa angelniykunawan hamuspay suma-sumaq tiyanaypi tiyaykuptiymi, 32 llapallan nacionkunamanta runakuna huñunakamunqa ñawpaqniyman hinaptinmi michiq rakichkaq hina rakisaq cabrakunamanta ovejakunata. 33 Ovejakunatam rakisaq *alleqniy lawman, cabrakunatañataq *ichoqniy lawman. 34 Ñoqa Reymi alleqniypi kaqkunata nisaq: "Hamuychik Taytaypa favorecesqankuna, hinaspayá kay pacha unanchasqa kasqanmantapuni qamkunapaq alistasqa munaychakunaykichikta chaskiychik. 35 Yarqaymanta kaptiymi mikuykachiwarqankichik, yakumanta kaptiymi yakuta qoykuwarqankichik, forastero kaptiymi samaykachiwarqankichik. 36 Pachay mana kaptinmi pachaykachiwarqankichik, onqoruptiymi yanapaykuwarqankichik, preso kaptiytaqmi watukuykuwarqankichik." 37 Hinaptinmi allin ruraqkuna niwanqaku: "Señorlláy ¿haykapitaq yarqaymanta qawarqaykiku hinaspa mikuykachirqaykiku? ¿Haykapitaq yakunayasqata rikuspayku yakuta qoykurqaykiku? 38 ¿Haykapitaq puriqta rikuspayku samaykachirqaykiku? ¿Haykapitaq mana pachayoqta rikuspayku pachaykachirqaykiku? 39 ¿Haykapitaq onqoqta otaq carcelpi rikuspayku watukaykamurqaykiku?" 40 Hinaptinmi ñoqa Reyñataq nisaq: "Cheqaptapunipas huk kaqnin humilde wawqeykunapaq ruraspaykichikqa ñoqapaqmi rurarqankichik" nispay.

41 —*Ichoqniypi kaqkunatañataqmi nisaq: "Yaw Diospa ñakasqankuna, qamkunaqa pasawaychik diablopaqwan angelninkunapaq alistasqa wiña-wiñaypaq rupaymanyá. 42 Yarqaymanta kaptiymi mana mikuykachiwarqankichikchu, yakumanta kaptiypas manam qoykuwarqankichikchu. 43 Forastero kaptiypas manam samaykachiwarqankichikchu, pachay mana kaptinpas manam pachaykachiwarqankichikchu, onqoptiypas hinaspa carcelpi kaptiypas manam watukuykuwarqankichikchu" nispay. 44 Hinaptinmi paykunañataq niwanqaku: "Señor ¿haykapitaq rikurqaykiku yarqaymanta, yakunayasqata, forasterota, mana pachayoqta, onqosqata otaq carcelpi kaqta hinaspa mana yanaparqaykikuchu?" 45 Chaymi ñoqañataq nisaq: "Cheqaptapunipas kay humilde runakunata mana yanapaykuspaykichikqa ñoqapaqpas manam rurarqankichikchu" nispa. 46 Paykunaqa wiña-wiñaypaq castigomanmi rinqaku, allin ruraqkunañataqmi rinqa wiña-wiñaypaq kawsakuq.

Jesusta wañurachinankupaq tanteanakusqankumanta
(Mr 14:1-2. Lc 22:1-2. Jn 11:45-53)

26 1 Kaykunata rimayta tukuruspanmi discipulonkunata Jesus nirqa: 2 —Yachasqaykichikpi hinam iskay punchawmanta *Pascua Fiesta kanqa, Diosmanta Hamuq Runaqa chakatasqam kasaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Llapa *sacerdotekunapa jefenkunam judiokunapa kamachiqninkunapiwan huñunakururqaku sacerdotekunapa jefen Caifaspa palacionpa pationpi. 4 Chaypim rimanakurqaku engañowan Jesusta hapiruspa wañurachinankupaq. 5 Ichaqa nirqakum:

—Fiestapiqa ama hapisunchu runakuna ama alborotananpaq —nispa.

Miski asnaq aceitewan Jesus tallisqa kasqanmanta
(Mr 14:3-9. Jn 12:1-8)

6 Jesusmi kachkarqa Betania llaqtachapi *lepra onqoymanta sanoyaq Simonpa wasinpi. 7 Hinaptinmi Jesusman asuykamurqa huk warmi. Paymi niñu rumimanta puyñuchapi miski asnaq aceiteta aparamurqa, chayqa achka qollqepa chaninmi karqa hinaspam talliykurqa Jesuspa umanman mesapi tiyachkaptin. 8 Chayta Jesuspa discipulonkuna rikuruspam piñasqallaña ninakurqaku:

—¿Imanasqataq waktaqa usuchichkan? 9 Achka qollqeman *rantikuruspan wakchakunata yanapachwan karqa —nispa.

10 Chay rimasqankuta Jesus musyaruspanmi nirqa:

—¿Imanasqataq kay warmita llakichinkichik? Payqa allintam rurarun ñoqapaq. 11 Wakcha runakunaqa qamkunawanmi haykapikamapas kanqa, ñoqam ichaqa mana tukuy tiempochu qamkunawan kasaq. 12 Kay miski asnaq aceiteta cuerpoyman tallispanqa pampakunaypaqmi alistawachkan. 13 Cheqaptapunim nikichik, maypipas kay pachapi ñoqamanta allin noticiakuna willakusqa kaptinmi kay warmipa rurasqantapas yuyarinankupaq willakunqaku.

Jesusta rantikurunanpaq Judaspa rimasqanmanta
(Mr 14:10-11. Lc 22:3-6)

14 Chunka iskayniyoq discipulokunapa hukninmi karqa Judas Iscariote, paymi *sacerdotekunapa jefenkunawan parlaq rispan 15 nirqa:

—¿Haykatataq qowankichikman Jesusta entregaykuptiy? —nispa.

Chaymi prometerqaku kimsa chunka qollqeta paganankupaq. 16 Chay ratomantapunim Judas maskarqa tiempota paykunaman Jesusta entregananpaq.

Discipulonkunawan Jesuspa cenasqanmanta
(Mr 14:12-25. Lc 22:7-23. Jn 13:21-30. 1 Co 11:23-26)

17 Mana Qonchuyoq Mikunanku Fiestapa qallariyninpim discipulonkuna Jesusman asuykuspa nirqaku:

—¿Maypitaq alistamusaqku *Pascua mikuyta cenananchikpaq? —nispa.

18 Chaymi payñataq nirqa:

—Riychik llaqtata nisqay runaman hinaspa nimuychik: “Yachachikuqmi nin: ‘ripukunaymi chayaykamuchkanña, wasikipim *Pascua mikuyta cenasaq discipuloykunawan’ nispa.”

19 Chaymi discipulonkuna Jesuspa kamachisqanta hina ruraspanku pascua mikuyta prepararqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Tutaykaramuptinmi Jesus tiyaykurqa mesaman chunka iskayniyoq
discipulonkunapiwan. 21 Mikuchkaptinkum Jesus nirqa:
—Cheqaptapunim huk kaqnikichik traicionawanqa —nispa.
22 Chaymi sinchi llakisqallaña sapakama tapurqaku:
—¿Ñoqachu kani Señorlláy? —nispa.
23 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Ñoqawan kuska makinwan medianoman tanta challpuqmi. 24 Diosmanta
Hamuq Runataqa Bibliapa nisqanman hinam sucedewachkan ichaqa iimaynaraq kanqa traicionawaqniy runaqa, amapas payqa nacenmanchu karqa! —nispa.
25 Hinaptinmi traicionaqnin Judas nirqa:
—Yachachikuq ¿icha ñoqachu kani? —nispa.
Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Arí, qanmi kanki —nispa.
26 Mikuchkaptinkum Jesus tantata hapiykuspan Diosman graciasta
qorqa hinaspam pakiykuspan discipulonkunaman aypurqa:
—Chaskispa mikuychik, kaymi cuerpoy —nispa.
27 Vasotapas hapiykuspanmi Diosman graciasta qorqa hinaspam paykunaman haywarqa:
—Llapaykichik tomaychik. 28 Kaymi contrato rurasqaypa yawarniy.
Chaqchusqam kanqa achka runakunapa huchankunata pampachanaypaq. 29 Kunanmantaqa manañam uvaspa rurunmanta tomasaqñachu maypacham Taytaypa
munaychakusqanpiña qamkunawan mosoq vinota tomanaykama —nispa.

Jesusta Pedro negananmanta
(Mr 14:26-31. Lc 22:31-34. Jn 13:36-38)

30 Yupaychanapaq takita takiruspankum Olivos Moqoman pasakurqaku.
31 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Kunan tutam llapallaykichik penqakuwankichik, Bibliam nin: “Michiqtam wañurachisaq hinaptinmi kanchantin ovejakuna cheqerunqaku”
nispa. 32 Aswanqa ñoqa kawsariramuspaymi qamkunamanta puntataraq
Galilea lawman risaq.
33 Chaymi Pedro nirqa:
—Llapallanku qanmanta penqakuptinkupas ñoqaqa manam penqakusaqchu —nispa.
34 Chaymi Jesus nirqa:
—Cheqaptapunim niki, kunan tutam manaraqpas gallo waqachkaptin
kimsa kutikama negawanki —nispa.
35 Pedroñataqmi nirqa:
—Qanwan kuska wañunay kaptinpas manapunim negasqaykichu —nispa.
Chaynallatam llapallan discipulonkunapas nirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Getsemani huertapi Jesus mañakusqanmanta
(Mr 14:32-42. Lc 22:39-46)

36 Getsemani huertaman chayaruptinkum Jesus nirqa:
—Kayllapi tiyachkaychik wakman rispa mañakamunaykama —nispa.
37 Pedrotawan Zebedeopa iskaynin churinkunata pusarikuspanmi ancha-anchallataña llakirikurqa. 38 Chaymantam paykunata nirqa:
—Sonqoymi ancha llakisqa kachkan wañukunaypaq hinaña, kaypi kaspayá rikchaysiwaychik —nispa.
39 Waklawneqman pasaspanmi pampakama kurkukuykuspan Diosta mañakurqa:
—Taytáy, atina kaptinqa ñoqamantayá asurichiy kay ñakariyta, ichaqa amayá ñoqapa munasqaychu kachun aswanqa qampa munasqaykiyá —nispa.
40 Discipulonkunapa kasqanman kutispanñataqmi puñukuchkaqta tariykurqa, chaymi Pedrota nirqa:
—¿Manachum rikchaysiwayta atirqankichik huk horallapas? 41 Rikchaspayá Diosta mañakuychik ama tentasqa kanaykichikpaq. Allin rurayta munaptikichikpas cuerpoqa mana kallpayoqmi kachkan —nispa.
42 Kasqallan rispanmi mañakurqa kaynata:
—Taytalláy, ñakarinay mana qechuy atina kaptinqa qampa munasqaykiyá kachun —nispa.
43 Kutimuspanmi discipulonkunata huktawan puñuchkaqta tariykurqa, puñuypa llumpay aysaykusqanmi kachkarqaku. 44 Chaymi paykunata saqeykuspan huktawan pasarqa kimsa kutipiña hina chaynallata mañakuq.
45 Chaymanta kutiramuspanmi discipulonkunata nirqa:
—Kunanqa puñukuspayá samakuychikña, ñam hora chayaramunña, Diosmanta Hamuq Runaqa huchasapakunapa makinman entregasqañam kasaq. 46 Hatariychik, hakuña. Hamuchkanñam traicionawaqniy —nispa.

Jesusta presochasqankumanta
(Mr 14:43-50. Lc 22:47-53. Jn 18:2-11)

47 Jesus chaynata rimachkaptinraqmi Judas chayaramurqa. Payqa chunka iskaynintin discipulonkunapa hukninmi karqa, paywanmi achkallaña runakuna hamurqa espadayoq hinaspa kaspi aptarisqa. Chay runakunaqa karqa *sacerdotekunapa hinaspa kamachiqkunapa kachamusqanmi. 48 Chay traicionaq Judasmi runakunawan kaynata yachachinakuspa hamurqa:
—Ñoqapa muchaykusqaymi kanqa, paytam hapinkichik —nispa.
49 Chaylla Jesusman asuykuspanmi:
—Yachachiqlláy iimaynataq kachkanki! —nispan muchaykurqa.
50 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Yaw amigo ¿imamantaq hamuchkanki? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi runakuna asuykuspa Jesusta presocharurqaku.
51 Hinaptinmi Jesuspa huknin puriqmasin espadanta horqoykuspan *sacerdotekunapa jefenpa runanpa rinrinta qorururqa. 52 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Kutiykachiy espadaykita maymi kasqanman, espadawan llapa peleaqkunaqa espadawantaqmi wañunqa. 53 ¿Manachum yachanki sichum Taytayta mañakuptiyqa wara-waranqa angelkuna kachamuwananta? 54 Aswanqa chayna kaptinqa manachiki Bibliapa nisqankunaqa cumplikunmanchu kayna kananmantaqa —nispa.
55 Hinaspanmi chay ratopi llapa runakunata nirqa:
—¿Suwatapas hapiq hinachum hamurqankichik espadayoq hinaspa kaspiyoq presochawanaykichikpaq? Sapa punchawmi ñoqaqa qamkunawan karqani templopi yachachispay ichaqa manam presochawarqankichikchu. 56 Aswanqa kaykunaqa pasakun Diosmanta willakuqkunapa qellqasqan cumplikunanpaqmi —nispa.
Hinaptinmi lliw discipulonkuna Jesusta sapallanta saqeruspa ayqekurqaku.

Jesus juzgasqa kasqanmanta
(Mr 14:53-65. Lc 22:54-55, 63-71. Jn 18:12-14, 19-24)

57 Presocharuqninkunam Jesusta pusarqaku *sacerdotekunapa jefen Caifaspa wasinman. Chaypim huñunakurqaku Diospa leynin yachachiqkuna hinaspa kamachiqkuna. 58 Pedroñataqmi qatirqa karu qepallanta chay sacerdotekunapa jefenpa wasinpa pationkama. Chaypim guardiakunawan tiyaykurqa imam pasasqan qawananpaq.
59 Sacerdotekunapa jefenkunam *cortepi kaqkunapiwan Jesuspa contranpi llulla rimaykunata maskarqaku wañurachinankupaq. 60 Ichaqa manam ima pruebatapas tarirqakuchu achka runakuna paypa contranpi llullakunata nichkaptinkupas. Qepatañam hamurqa iskay llulla testigokuna, 61 paykunam nirqaku:
—Kay runam nirqa: “Ñoqaqa templota tuñirachispam kimsa punchawllapi kaqllamanta hatarirachiyman” nispa.
62 Hinaptinmi sacerdotekunapa jefen sayarispan Jesusta nirqa:
—¿Manachu imallatapas rimarinki? ¿Imatataq rimachkanku qampa contraykipiqa? —nispa.
63 Chaymi Jesus upallalla kaptin sacerdotekunapa jefen nirqa:
—Kawsaq Diosraykum tapuyki. Niwayku: ¿Qamchu kanki Diospa Churin Cristo? —nispa.
64 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Arí, qampa nisqaykiman hinam. Diosmanta Hamuq Runatam rikuwankichik atiyniyoq Diospa *alleqninpi tiyachkaqta hinaspa alto puyupi hamuchkaqta —nispa.
65 Hinaptinmi sacerdotekunapa jefen rabiawan pachanta llikipaspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay runaqa Diostam insultachkan. ¿Imapaqñataq testigokunataqa munanchik? Qamkunapas uyarirunkichikñam payqa Dios tukusqanta.
66 ¿Imaninkichiktaq? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqa:
—¡Wañuchun! —nispa.
67 Chaymi Jesuspa uyanman toqaspanku takarqaku, wakinñataqmi uyanpi laqechuspanku 68 nirqaku:
—¡Cristolláy! Musyakuy ¿pitaq maqasuchkanki? —nispa.

Jesusta Pedro negasqanmanta
(Mr 14:66-72. Lc 22:56-62. Jn 18:15-18, 25-27)

69 Hawa patiopi Pedro tiyachkaptinmi huk criada asuykuspan nirqa:
—Qampas Galilea lawmanta kaq Jesuswanmi purirqanki —nispa.
70 Pedroñataqmi llapallanpa qayllanpi negakurqa:
—Imamantachá rimapayawachkankipas —nispa.
71 Pedro punkumanña richkaptinmi huk criadañataq rikuruspan nirqa chaypi kaqkunaman:
—Kay runapas Nazaret llaqtayoq Jesuswanmi purichkarqa —nispa.
72 Payñataqmi kaqllamanta negakurqa juramentasparaq:
—Manam reqsinichu chay runataqa —nispa.
73 Ratollanmanmi chaypi runakuna Pedroman asuykuspa nirqaku:
—Cheqaptapunim qampas paykunamanta kaq kanki, chayqaya rimasqaykipas suti reqsiylla —nispa.
74 Pedroñataqmi ñakaspanraq juramentarqa:
—Manam chay runataqa reqsinichu —nispa.
Rimayta tukuruptillanmi gallo waqaramurqa. 75 Chaymi Pedro yuyarirurqa: “Manaraq gallo waqachkaptinmi kimsa kutikama negawanki” nispa Jesuspa nisqanta. Chaymi hawaman lloqsiruspan aminankama waqakurqa.

Pilatopa qayllanman Jesusta pusasqankumanta
(Mr 15:1. Lc 23:1-2. Jn 18:28-32)

27 1 Achikyaramuptinmi *sacerdotekunapa llapallan jefenkuna judiokunapa kamachiqninkunawan tanteanakurqaku Jesusta wañurachinankupaq. 2 Chaymi chaqnasqata pusaspanku prefecto Pilatoman entregaykurqaku.

Judaspa warkukurusqanmanta

3 Traicionaq Judasñataqmi Jesusqa wañunanpaq sentenciasqa kasqanta qawaykuspan ñakakurqa chaymi chay kimsa chunka qollqeta kutiykachipurqa *sacerdotekunapa jefenkunaman hinaspa kamachikuqkunaman.
4 Paykunatam nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Huchallikurunim mana huchayoq runata wañuchinaykichikpaq qamkunaman *rantikuruspay —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—¿Imataq qokuwanku ñoqaykutaqa? ¡Chayqa qampa asuntoykim! —nispa.

5 Chaymi Judasñataq templopi qollqeta choqaruspan pasaspan warkukaramurqa.

6 *Sacerdotekunapa jefenkunañataqmi qollqeta hoqarimuspanku nirqaku:

—Kay qollqetaqa manam ofrendakunamanqa hukllawachwanchu, kayqa yawarpa chaninmi —nispa.

7 Hinaspam tanteanakuruspanku chay qollqewan rantirurqaku manka ruraqpa allpanta forasterokunata pampanankupaq. 8 Chaymi kay libro qellqasqa kasqan punchawkama chay allpata sutichanku Yawar Chakrawan. 9 Chaynapim cumplikurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa nisqan, paymi nirqa:

—Israel runakunapa precio churasqan kimsa chunka qollqetam hapirqaku 10 hinaspam chaywan rantirqaku manka ruraqpa allpanta, chaynataqa rurarqaku Señorpa kamachiwasqanman hinam —nispa.

Jesusta Pilato tapupayasqanmanta
(Mr 15:2-5. Lc 23:3-5. Jn 13:33-38)

11 Pilatopa qayllanpi Jesus sayaykuptinmi tapurqa:

—¿Qamchu kanki judiokunapa Reynin? —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Arí, qampa nisqaykiman hinam —nispa.

12 *Sacerdotekunapa jefenkunapiwan kamachikuqkunam Jesusta acusarqaku chaymi Jesusñataq mana imatapas nirqachu. 13 Chaymi Pilato nirqa:

—¿Manachu uyarinki tukuy ima contraykipi nisqankuta? —nispa.

14 Jesus mana imatapas niptinmi prefectoñataq llumpayta admirakurqa.

Jesusta wañunanpaq sentenciasqankumanta
(Mr 15:6-20. Lc 23:13-25. Jn 18:38-19:16)

15 *Pascua Fiestapim watan-watan Pilato kachariq llapa runakunapa munasqan huk presota. 16 Chay tiempopim lliwpa reqsisqan Barrabas carcelpi kachkarqa. 17 Llapa runakuna huñunasqa kachkaptinmi Pilato tapurqa:

—¿Mayqantataq munankichik kacharinayta? ¿Barrabastachu icha Cristowan sutichasqa Jesustachu? —nispa.

18 Chaynataqa tapurqa Jesustaqa envidiallamanta entregasqankuta yachaspanmi.

19 Pilato cortepi kachkaptinmi warmin willachimurqa:

—Amam imanankipaschu chay allin ruraq runataqa. Chisim mosqoyniypi llumpaysuta ñakarirqani paypa causanpi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 *Sacerdotekunapa jefenkunapiwan kamachikuqkunañataqmi
yacharachirqa runakunata Barrabasta mañakunankupaq chaynapi Je-
susñataq wañuchisqa kananpaq. 21 Prefecto Pilatom yapatawan tapurqa:
—¿Mayqannintataq kacharinayta munankichik? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Barrabasta —nispa.
22 Pilatoñataqmi tapurqa:
—Hinaptinqa ¿imatataq rurasaq Cristowan sutichasqa Jesustaqa? —nispa.
Chaymi llapallanku nirqaku:
—¡Chakatasqa kachun! —nispa.
23 Hinaptinmi Pilato nirqa:
—¿Ima mana allintañataq payqa rurarurqa? —nispa.
Chaymi paykunañataq aswanraq qaparirqaku:
—¡Chakatasqa kachun! —nispa.
24 Hatun chaqwata qawaykuspanmi Pilato mana ima ruraytapas atirqa-
chu. Chaymi yakuta aparachimuspan runakuna qawachkaptin makinta
mayllakururqa hinaspam nirqa:
—Manam huchayoqchu kasaq kay runapa wañusqanmantaqa, qamku-
nañayá imaynapas kakuychik —nispa.
25 Hinaptinmi llapallan runakunañataq nirqaku:
—¡Paypa wañusqanmantaqa ñoqaykum huchayoq kasaqku mirayniyku-
piwan —nispa.
26 Barrabasta Pilato kachaykachispanmi Jesustañataq azoteykachispa
entregaykurqa chakatasqa kananpaq.
27 Prefectopa soldadonkunam Jesusta palacioman pusaruspanku
llapa tropata huñururqaku. 28 Chaypi llatanaruspankum hinara-
chirqaku grosella pachawan. 29 Umanmanñataqmi churachirqaku
kichkamanta simpasqa coronata. *Alleq makinmanñataqmi hapichir-
qaku soqosta hinaspam ñawpaqninpi qonqorakuspanku burlakurqaku:
—¡Kawsachun Judiokunapa Reynin! —nispa.
30 Toqasparaqmi umanpi chay soqoswan waqtarqaku. 31 Chaynata
asipayaruspankum horqorurqaku chay grosella pachata hinaspankum ki-
kinpa pachanwan churarachispanku pusarqaku chakatanankupaq.

Jesus chakatasqa kasqanmanta
(Mr 15:21-32. Lc 23:26-43. Jn 19:17-27)

32 Chaymanta lloqsichkaspam tuparurqaku Cirene llaqtayoq Simonwan,
payta hapiruspankum hombrochirqaku Jesuspa cruzninta.
33 Chaynapim chayarurqaku Golgota Moqoman. Golgotaqa uma tullu
ninanmi. 34 Chaypim Jesusman tomachirqaku hayaqwan chaqrusqa vino-
ta. Jesusñataqmi malliykuspan mana tomayta munarqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Chakataruspankum Jesuspa pachankunatañataq soldadokuna sortearqaku mayqanninmanpas tuparunanpaq. 36 Hinaspam tiyaykuspanku Jesusta cuidarqaku. 37 Cruzpa umanpiñataqmi qellqarqaku imamantam wañuchisqankumanta, chay qellqasqankum nirqa: "JUDIOKUNAPA REYNIN JESUS" nispa.

38 Jesustawan kuskatam chakatarqaku iskay suwakunata, hukninta *alleq lawninpi, huknintañataq *ichoq lawninpi. 39 Chaynin pasaqkunañataqmi umankutapas aywisparaq kamirqaku:

40 —Qamqariki nirqanki: "Templota tuñirachispaymi kimsa punchawllapi hatarirachisaq" nispam, chaynaqa Diospa Churin kaspaykiqa kikillayki librakuspayá cruzmanta uraykamuy —nispa.

41 *Sacerdotekunapa jefenkunapas, Diospa leynin yachachiqkunapas chaynataq judiokuna kamachiqkunapas Jesustam burlakurqaku kaynata:

42 —Wakinkunatam librarqa ichaqa kikinqa manam librakuyta atinchu. Israelpa Reynin kaspaqa uraykamuchunyá cruzmanta, chaymi iñisunchik. 43 Diospim confiakurqa, Diosyá kunan salvachun cheqapta kuyaspaqa "Diospa Churinmi kani" nichkaptinqa.

44 Kamirqakutaqmi Jesuswan kuska chakatasqa suwakunapas.

Jesuspa wañukusqanmanta
(Mr 15:33-41. Lc 23:44-49. Jn 19:28-30)

45 Kay pacham tutayarurqa chawpi punchawmanta las treskama. 46 Yaqa las trestam Jesus qaparirqa:

—¡Elí, Elí! ¿Lama Sabactani? —nispa.

Kayqa: "Diosnilláy, Diosnilláy ¿imanasqataq sapallaytaqa saqerullawanki?" ninanmi.

47 Chaypi wakin kaqkunañataqmi uyariruspanku nirqaku:

—Kay runaqa Diosmanta willakuq Eliastam qayakuchkan —nispanku.

48 Chaymi hukninñataq kallpaykurqa esponjaman hinaspam vinagreman challpuykuspan soqoswan Jesusman haywaspa soqochirqa. 49 Wakinñataqmi nirqa:

—Suyaychik, qawasunchik Elias hamunqachus libraqnin —nispa.

50 Huktawan Jesus qaparispam espiritunta Taytanman qospan wañukurqa. 51 Chay ratollapim templopi *santuario rakiq rakta tela altomanta urayman iskayman llikikururqa. Allpapas kuyurirurqam, qaqakunapas raqrarurqam. 52 Achka sepulturakuna kicharikuruptinmi Diospi iñiqkunapa cuerponkuna kawsariramurqa. 53 Kaykunam sepulturankumanta lloqsiramurqaku Jesuspa kawsarimusqanpa qepanta hinaspam yaykurqaku Jerusalen llaqtaman, chaytaqa achka runakunam rikurqaku.

54 Jesusta cuidaq capitañataqmi wakin soldadokunapiwan temblorta hinaspa tukuy imakuna pasasqanta qawaykuspa mancharikururqaku hinaspam nirqaku:

—Cheqaptapunim payqa Diospa Churin kasqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Santuario rakiq rakta tela (Mt 27:51)

55 Chaypim kachkarqaku achka warmikuna karullamanta qawaspanku. Paykunam Jesusta yanapastin qatimurqaku Galilea lawmanta.
56 Paykunawanmi kachkarqa Magdala llaqtayoq Mariapas chaynataq Jacobopapiwan Joseypa maman Mariapas chaynataq Zebedeopa warminpas.

Jesusta pampaykusqankumanta
(Mr 15:42-47. Lc 23:50-56. Jn 19:38-42)

57 Tutaykuchkaptinñam Arimatea llaqtayoq Josey sutiyoq apu runa hamurqa. Paypas karqa Jesuspa discipulonmi. 58 Paymi rirqa Pilatomanta Jesuspa cuerponta mañaq. Hinaptinmi Pilato kamachirqa Jesuspa cuerponta qonankupaq. 59 Chaymi Joseyqa Jesuspa cuerponta mosoq sabanaswan wankuykurqa. 60 Hinaspam qaqapi kikinpaq toqochisqan mosoq sepulturaman churarqa, punkuntañataqmi taparqa hatun rumita tanqamuspan hinaspam ripukurqa. 61 Chaypitaqmi kachkarqa Magdala llaqtayoq Mariawan huknin Mariapas sepulturapa chimpanpi tiyaspanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesuspa cuerponta sepulturapi cuidasqankumanta

62 Paqarinnintin samana punchaw tutaykuqtam *sacerdotekunapa jefenkunapiwan *fariseokuna Pilatoman rispanku 63 nirqaku:
—Señor Prefecto, yuyachkanikum, chay llulla runaqa kawsachkasparaqmi nirqa: “Wañuspayqa kimsa punchawmantam kawsariramusaq” nispa. 64 Chaynaqa kamachiyá kimsa punchawkama sepultura seguranankupaq, yanqañataq discipulonkuna cuerponta tuta suwaruspanku runakunaman ninmanku: “Wañusqanmantam kawsarirun” nispanku, hinaptinmi chay llullaqa ñawpaq llullakusqanmantapas aswanraq karunman.
65 Chaymi pilatoñataq nirqa:
—Chayqayá soldadokunaqa. Rispaykichikyá yachasqaykichikman hina seguramuychik —nispa.
66 Chaymi pasaspanku sepulturata allinta seguramurqaku, punkupa tapaqnin rumita sellaykuspankum cuidaq soldadokunata chaypi saqeykurqaku.

Jesuspa kawsarimusqanmanta
(Mr 16:1-8. Lc 24:1-12. Jn 20:1-10)

28 1 Samana punchaw pasaruptinmi domingo achikyaqman Magdala llaqtayoq Maria huknin Mariapiwan rirqaku sepultura qawaq. 2 Señorpa angelnin hanaq pachamanta uraykamuptinmi hatun temblor karurqa. Paymi sepulturaman asuykuspan rumita asurirachirqa hinaspam chaypa hawanpi tiyaykurqa. 3 Paypa rikchayninmi karqa llipyay hina achkirichkaq, pachanñataq riti hina yuraq-yuraq. 4 Soldadokuna qawaykuspankum manchakuymanta katkatatarqaku hinaspam wañusqa hinaña rikurirurqaku. 5 Warmikunatam ichaqa chay angel nirqa:
—Ama manchakuychikchu. Qamkunaqariki maskachkankichik chakatarusqanku Jesustam. 6 Manam kaypiñachu, payqariki nisqanman hinam kawsarirunña. Qawamuychik churasqanku sitiota. 7 Utqaymanyá nimuychik discipulonkunaman: “Jesusqa kawsarirunmi, Galileamanmi ñawpachkan, chaypim tupankichik” nispa. Chayllam ninay karqa.
8 Chaymi warmikuna utqayman pasarqaku sepulturamanta manchakuspankupas hatun kusikuywan hinaspam kallparqaku Jesuspa discipulonkunaman willaq. 9 Hinaptinmi Jesus paykunawan tuparuspan rimaykurqa. Chaymi paykunañataq asuykuspa Jesuspa chakinta abrazakuykuspa adorarqaku. 10 Chaymi pay nirqa:
—Ama manchakuychikchu, wawqeykunamanyá willamuychik Galilea lawman rinankupaq, chaypiñam tupasaqku —nispa.

Soldadokunapa imam willakusqanmanta

11 Warmikuna richkaptinmi wakin soldadokuna rirqaku llaqtaman hinaspam *sacerdotekunapa jefenkunaman willamurqaku tukuy ima

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pasasqanta. 12 Chay jefekunañataqmi rirqaku judio kamachikuqkunawan
tanteanakuq. Achka qollqeta soldadokunaman pagaruspankum 13 nirqaku:
—Qamkunam ninkichik: “Tuta puñuchkaptiykum, discipulonkuna ha-
muruspa Jesuspa cuerponta suwarusqaku” nispa. 14 Sichu prefecto chayta
yacharunqa hinaptinqa ñoqaykum convencechisaqku chaynapim mana
sasachakunkichikchu —nispa.
15 Soldadokunam qollqeta chaskiruspanku paykunapa yachachis-
qanta hinalla rurarqaku. Chaynatam judiokuna willakunku kunan
punchawkama.

Discipulonkunaman Jesus kamachisqanmanta
(Mr 16:14-18. Lc 24:36-49. Jn 20:19-23)

16 Chaynapim chunka hukniyoq discipulonkuna rirqaku Jesuspa kama-
chisqan Galilea lawpi moqoman. 17 Hinaptinmi Jesusta rikuykuspanku
adorarqaku, wakinkunañataqmi iskayrayarqaku. 18 Chaymi Jesus payku-
naman asuykuspan nirqa:
—Diosmi qowarqa tukuy atiyta hanaq pachapipas, kay pachapipas.
19 Chaynaqa llapallan nacionpi runakunaman rispayá willamuychik qa-
tiqniykunaña kanankupaq hinaspayá bautizamuychik Taytapa, Churipa
hinaspa Chuya Espiritupa sutinpi. 20 Yachachimuychikyá qamkunaman
tukuy ima kamachisqayta kasukunankupaq. Sapa punchawmi ñoqaqa
qamkunawan kasaq kay pacha puchukananka ma.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JESUCRISTOMANTA MARCOSPA QELLQASQAN

Jesucristopa vidanmanta qellqaq Marcosqa Mateomantapas hinaspa Lucasmantapas aswan punta qellqaqmi karqa. Mateowan Lucaspas reqsirqakum Marcostaqa, chayraykum paypa qellqasqantaqa yacharqaku. Marcosqa wakinkunamantapas pisi rimayllapim Jesuspa vidanmanta qellqarqa.

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Bautizaq Juanpa willakusqanmanta (1:1-18).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesus bautizasqa karuspan Diablopa pruebasqan kasqanmanta (1:9-13).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Galilea lawpi Jesuspa rurasqankunamanta (1:14-9:50).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Galilea lawmanta Jerusalen llaqtaman risqanmanta (10).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun semanallaña Jerusalen llaqtapi kachkaspan ñakarisqanmanta, cruzpi wañusqanmanta hinaspa kawsarimusqanmanta.

Marcosqa willakun Jesuspa rimasqankunamantapas mastaqa mana samaykuspa rurasqankunamantam. Willakuntaqmi Dios kayninpi hatun munayniyoq kasqanmantapas, huchakuna pampachananpaq atiyniyoq kasqanmantapas, runakunaman imam yachachisqanmantapas, Diospa kamachisqankuna yachachisqanmantapas chaynataq demoniokunapi munaychakusqanmantapas. Kay libropitaqmi tarinchik Jesus kikinmanta rimaspan Diosmanta Hamuq Runawan sutichakusqanta. Diosñataqmi suticharqa "Kuyasqay Churiy" nispa. Demoniokunapas reqsispankum nirqaku "Diospa Churin" nispa. Sacerdotekunapa jefenmi juzgaspan tapurqa: "¿Cheqapchu Diospa churin kanki?" nispa. Jesusmi contestarqa: "Arí, ñoqam kani" nispa.

Bautizaq Juan purunpi willakusqanmanta
(Mt 3:1-12. Lc 3:1-9. 3:15-17. Jn 1:19-28)

1 **1** Kunanmi qallariyninmanta willasqaykichik Diospa Churin Jesucristomanta allin noticiakunata.

2 *Diosmanta willakuq Isaiasmi qellqarqa Jesusman Diospa kayna nisqanta:

Qanmanta puntatam kachasaq willakuqta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paymi ñanta allichanqa hamunaykipaq.
3 Paymi purunpi qaparispa rimachkan:
"Señorpa hamunan ñanta allichaychik,
purinankunata derechaychik" nispa.

4 Juanmi runakunata purunpi bautizaspan kaynata nirqa:
—Huchaykichikmanta wanakuspayá bautizachikuychik chaynapi Dios pampachasunaykichikpaq —nispa.
5 Judea lawmantam Jerusalen llaqtamantawan lliw runakuna rirqaku payta uyariq hinaspam huchankuta reqsikuspanku willakurqaku chaymi Juan bautizarqa Jordan Mayupi.
6 Juanpa pachanmi karqa *camellopa pelonmanta rurasqa, weqaw watakunanñataqmi karqa qaramanta. Paypa mikunanmi karqa aqarway uruchakunapiwan purun abejapa miskin. 7 Runakunamanmi willarqa:
—Ñoqamanta qepatam hamunqa ñoqamanta aswan atiyniyoq. Ñoqaqa kurkuykuspa *usutanpa watullantapas manam paskaq hinachu kani. 8 Ñoqaqa yakullawanmi bautizarqaykichik, paymi ichaqa Chuya Espirituwan bautizasunkichik.

Jesuspa bautizakusqanmanta
(Mt 3:13-17. Lc 3:21-22)

9 Chay punchawkunapim Jesus lloqsirqa Galilea lawpi Nazaret llaqtamanta hinaptinmi Jesusta Juan bautizarqa Jordan Mayupi. 10 Yakumanta lloqsimuchkaspanmi Jesus qonqayta rikururqa hanaq pacha kicharikuchkaqta hinaspa *Diospa Espiritunta paloma hina payman uraykamuchkaqta. 11 Hinaptinmi hanaq pachamanta nimurqa:
—Qanmi kanki kuyasqay Churiy, qamraykum kusisqa kachkani —nispa.

Jesus tentasqa kasqanmanta
(Mt 4:1-11. Lc 4:1-13)

12 Chaymantam *Diospa Espiritun Jesusta purunman pusarurqa
13 purun animalkunapa kasqanman, chaypim karqa tawa chunka punchaw hinaptinmi *Satanas payta tentarqa, angelkunañataqmi hamurqaku yanapaqnin.

Jesuspa willakuy qallarisqanmanta
(Mt 4:12-17. Lc 4:14-15)

14 Juanta carcelaruptinkum Jesus Galilea lawman rirqa Diospa munaychakusqanmanta allin noticiakunata willakustin, paymi nirqa:
15 —Tiempom chayaramunña. Diospa munaychakunan tiempom hichparamunña. Huchaykichikmanta wanakuspaykichikyá chaskikuychik Diospa allin noticianta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Challwirukunata Jesus qayasqanmanta
(Mt 4:18-22. Lc 5:1-11)

16 Galilea Qochapa patanpi purichkaspanmi Jesus rikururqa Simonta
wawqen Andrestawan. Paykunam challwiru kaspanku challwachkarqaku
atarrayawan. 17 Chaymi paykunata nirqa:
—Qatiwaychik, challwachkaq hina runakunata huñunaykichikpaqmi
atiyta qosqaykichik —nispa.
18 Niykuptillanmi atarrayankuta saqeruspa Jesuswan pasarqaku.
19 Chaymanta pasarispañataqmi Jesus rikururqa Zebedeopa churinku-
nata otaq Jacobotawan Juanta botepi mallanku allichachkaqta 20 chaymi
paykunatapas nirqa:
—Qatiwaychik —nispa.
Chaymi taytan Zebedeota yanapaqninkunatawan botepi saqeruspanku
Jesuswan pasarqaku.

Demonioyoq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Lc 4:31-37)

21 Capernaum llaqtaman chayaruptinkum *samana punchawpi Jesus
yaykurqa *huñunakunanku wasiman hinaspam yachachirqa. 22 Ru-
nakunañataqmi Jesuspa nisqanwan admirakurqaku Diospa leynin
yachachiqkunamantapas atiywanraq yachachisqanrayku. 23 Chaypim
karqa demonioyoq runa. Paymi kaynata qaparirqa:
24 —Nazaret llaqtayoq Jesus ¿imatataq munanki ñoqaykuwan? ¿Ñaka-
richiwanaykikupaqchum hamurqanki? Ñoqaqa reqsikim pim kasqaykita,
qamqa Diosmanta hamuq mana huchayoqmi kanki —nispa.
25 Jesusñataqmi demoniota qaqchaspan nirqa:
—¡Upallay hinaspa lloqsiy kay runamanta! —nispa.
26 Chaymi runata demonio taspiparuspan qaparistin lloqsirurqa. 27 Lliw
runakunañataqmi admirasqallaña ninakurqaku:
—¿Imataq kayqa? ¿Imatataq yachachiwanchik kaywanqa? ¡Mayna atiy-
niyoqñamá kay runaqa demoniokunapas kasunanpaqqa! —nispa.
28 Chayllam Jesusmanta yacharurqaku tukuy Galilea lawpi kaqkuna.

Pedropa suegranta Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:14-15. Lc 4:38-39)

29 *Huñunakunanku wasimanta lloqsiruspam Jesus rirqa Jacobowan hi-
naspa Juanwan Simonpa hinaspa Andrespa wasinta. 30 Chaypim Simonpa
suegran camapi calenturawan kachkarqa hinaptinmi Jesusman willarqaku
onqosqanmanta. 31 Chaymi Jesus asuykuspan makinmanta hatarirachirqa
hinaptinmi chaylla calenturan chinkaruptin paykunata atienderqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Achka onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:16-17. Lc 4:40-41)

32 Inti seqaykuruptinñam Jesusman pusamurqaku llapa onqoqkunata
demoniopa ñakarichisqankunatawan. 33 Llaqtapi lliw runakunañataq-
mi wasi punkuman huñunakaramurqaku. 34 Chaymi Jesus imaymana
rikchaq onqoyniyoq runakunata sanoyachirqa, wakin runakunamantam
demoniokunata qarqorqa. Ichaqa manam dejarqachu demoniokuna pay-
manta rimananta pim kasqanta yachasqankurayku.

Galileapi willakustin Jesus purisqanmanta
(Lc 4:42-44)

35 Paqarinnintin punchawtam manaraq achikyamuchkaptin, llaqtamanta Jesus
lloqsirqa chunniqman rispa Diosta mañakamunanpaq. 36 Chaymi Simon puriqma-
sinkunapiwan Jesusta maskaq rirqaku. 37 Tariruspankuñataqmi nirqaku:
—Llapa runakunam maskasuchkanki —nispa.
38 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Hakuchik hichpapi llaqtachakunaman, chaykunapipas willakamunay-
paqmi hamurqani kay pachamanqa —nispa.
39 Jesusmi puriq tukuy Galilea lawpi *huñunakunanku wasikunapi wi-
llakustin chaynataq demoniokunatapas runakunamanta qarqostin.

Leprawan onqoq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:1-4. Lc 5:12-16)

40 *Leprawan onqoq runam Jesusman asuykuspan qonqorakuykuspa nirqa:
—Munaspaykiqa allinyaykachillawayá —nispa.
41 Chaymi Jesus paymanta llakipayarikuspa llapchaykurqa:
—Arí, munanim, allinyayña —nispa.
42 Chaynata rimaruptillanmi onqoynin chinkaruptin allinyarurqa. 43 Jesusña-
taqmi chay runata pasakunanpaq kachkaptinña sinchita avisaspa nirqa:
44 —Amam pimanpas willankichu, Moisespa kamachikusqanman hinayá
*sacerdotewan qawachikamuy sanoña kasqaykita hinaspayá ofrendata Diosman
qomuy chaymi sanoña kasqaykitapas llapallanku yachanqa —nispa.
45 Payñataqmi pasaspan willakuyta qallaykurqa llapa runaman Jesus-
pa sanoyachisqanmanta chaymi Jesusqa maylaw llaqtamanpas mana
rikuchikuspallaña yaykuq, payqa chunniqllantañam puriq. Chaywanpas
tukuy hinastinmantam runakuna Jesusman hamurqaku.

Suchuta Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 9:1-8. Lc 5:17-26)

2 1 Iskay kimsa punchaw purimusqanmantam Jesus kutirqa Capernaum
llaqtaman. Chaymi wasipiña kasqanta yacharuspanku 2 llapa runakuna

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakaramurqaku punkupas manaña yaykuy atinankukama. Jesusñataqmi Diosmanta yachachirqa. 3 Chaymanmi tawa runakuna chakanapi apamurqaku suchu runata. 4 Huntallaña kasqanraykum Jesuspa kasqankama mana chayayta atispanku wasipa hawanmanña seqarurqaku hinaspam Jesuspa kasqan law wasipa qatanta uchkuruspanku chayninta suchuta uraykachirqaku. 5 Chay apamuqkunapa confiakusqankuta Jesus yacharuspanmi suchuta nirqa:

—Yaw Tayta, pampachaykim huchaykikunata —nispa.

6 Chaypitaqmi tiyachkarqaku Diospa leynin wakin yachachiqkunapas, paykunam piensachkarqaku:

7 —¿Imanasqataq kay runaqa chaynata riman? Diostam piñachichkan dios tukuspan, Diosllam huchayoqkunata pampachaqqa —nispa.

8 Jesus paykunapa piensasqankuta yachaspanmi nirqa:

—¿Imanasqataq piensankichik chaynakunata? 9 ¿Mayqan nisqaytaq facil kanman: Suchuta "Huchaykikunatam pampachayki" nisqaychu icha "Hatarispayki puñunaykita hoqarispa puriy" nisqaychu? 10 Kunanmi yachankichik Diosmanta Hamuq Runaqa huchakunata pampachanaypaq kay pachapi atiyniyoq kasqayta.

Chaynata niruspanmi suchuta nirqa:

11 —Qamtam niki, hatariy, puñunaykita hoqarispa wasikiman ripukuy —nispa.

12 Suchum chaylla hatariruspan puñunanta hoqariruspan pasakurqa lliw runakuna qawachkaptin. Llapallan runakunam admirakuspa Diosta alabarqaku:

—Manam haykapipas kaynataqa rikurqanchikchu —nispa.

Discipulonpaq Leviyta Jesus qayasqanmanta
(Mt 9:9-13. Lc 5:27-32)

13 Chaymantam huktawan Jesus rirqa qochapa patanman, payman llapa runakuna asuykuptinkum yachachirqa. 14 Chaymanta rispañataqmi Jesus rikururqa Alfeopa churin Leviyta *impuesto cobrananpi tiyachkaqta, Jesusmi payta nirqa:

—Qatiway —nispa.

Chaymi Leviy hatarispan Jesuswan rirqa.

15 Leviypa wasinpim Jesus mikuchkarqa, *impuesto cobraq runakunapas wakin huchasapa runakunapiwanmi Jesuswan hinaspa discipulonkunawan mikuchkarqa. Achkallañamá paytaqa qatiqku. 16 Hinaptinmi ley yachachiq fariseokuna rikururqaku Jesusta paykunawan mikuchkaqta. Paykunam Jesuspa discipulonkunata tapurqaku:

—¿Imanasqataq payqa mikuchkan *impuesto cobraqkunawanqa hinaspa huchasapa runakunawanqa? —nispa.

17 Jesus chayta uyariruspanmi nirqa:

—Sano runakunaqa manam necesitanchu medico hampinanta, ichaqa onqoqkunallam. Ñoqaqa hamurqani manam justo runakuna qayaqchu aswanqa huchasapakuna qayaqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ayunomanta
(Mt 9:14-17. Lc 5:33-39)

18 Bautizaq Juanpa discipulonkuna *fariseokunapa discipulonkunawan huk
punchaw ayunachkaptinkum Jesusman runakuna asuykuspanku tapurqaku:
—Juanpa discipulonkunapas chaynataq fariseokunapa discipulonkuna-
pas ayunankum. ¿Imanasqataq discipuloykikunaqa mana ayunankuchu?
19 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Yaqachum casamientoman riq runakuna ayunanmanku paykunawan
novio kachkaptin? Chaypi novio kanankamaqa manam ayunanmankuchu.
20 Hamuq punchawkunapim ichaqa novio chinkaruptin ayunanqaku.
21 —Mawka pachataqa manam pipas siranmanchu mosoq latapawanqa.
Chay mosoq latapaqa chintiruspam mawka pachata astawan llikirunman.
22 Chaynataqmi mana pipas churanmanchu manaraq poqosqa vinotaqa
mawka odrepiqa, chay vino poqoruspanqa mawka odretam toqyarachin-
man hinaptinmi vinopas usunman, odrepas mana valeqñam kanman.
Manaraq poqosqa vinotaqa mosoq odrepim churana.

Espigakunata samana punchawpi rachusqankumanta
(Mt 12:1-8. Lc 6:1-5)

23 *Samana punchawmi Jesus richkarqa tarpusqa chakrapa ukunta,
discipulonkunañataqmi ristin trigo rachuyta qallaykurqaku. 24 *Farise-
okunañataqmi Jesusta nirqaku:
—¿Imanasqataq discipuloykikunaqa rurachkanku samana punchawpi
leypa harkakusqanta?
25 Payñataqmi nirqa:
—¿Manachum leerqankichik puriqmasinkunapiwan yarqaymanta kaspa
Davidpa imam rurasqanta? 26 Sacerdotekunapa jefen Abiatar kachkaptinmi
David yaykurqa Diospa wasinman hinaspam chay sacerdotekunallapa miku-
nan Diospa tantankunata mikururqa, qoykurqataqmi puriqmasinkunamanpas.
27 —Manam Diosqa runataqa unancharqa samana punchawraykuchu,
chay punchawtaqa Diosqa akllarqa runapa allinninpaqmi. 28 Chayraykum
Diosmanta Hamuq Runaqa munaychakuni samana punchawpipas.

Chakisqa makiyoq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 12:9-14. Lc 6:6-11)

3 1 Jesusmi yapamanta yaykurqa *huñunakunanku wasiman, chaypim
kachkarqa chakisqa makiyoq runa. 2 *Fariseokunañataqmi wate-
qachkarqaku Jesusta *samana punchawpi sanoyachiptinqa chaymanta
acusanankupaq. 3 Jesusmi chakisqa makiyoq runata nirqa:
—Hatarispayki kay chawpipi sayay —nispa.
4 Hinaspam runakunata tapurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imatataq ley permitiwanchik *samana punchawpi rurananchikpaq? ¿Runapa allinninpaq ruraytachu icha mana allinninpaq ruraytachu? ¿Runa kawsachiytachu icha wañurachiytachu? —nispa.

Paykunañataqmi upallalla karqaku. 5 Hinaptinmi Jesus muyuriqninpi kaqkunata qawarirqa piñakuywan. Rumi sonqo kasqankumanta llakikuspanmi, chay runata nirqa:

—Haywariy makikita —nispa.

Haywariykuptillanmi makin sanoyarurqa. 6 Chaymi fariseokuna lloqsimuspanku Herodespa partidonkunawan tanteanakurqaku:

—¿Imaynatataq Jesusta wañurachichwanchik? —nispanku.

Achka runakuna Jesusta uyariq risqankumanta

7 Jesusñataqmi discipulonkunapiwan qochapa patanman pasakurqa hinaptinmi achka runakuna Jesusta qatirqaku Galilea lawmanta. 8 Jesuspa tukuy imakuna rurasqanta yacharuspankum rirqaku qawaq Judea lawmanta, Jerusalen llaqtamanta, Idumea lawmanta, Jordan Mayupa waklawninmanta. Rirqakutaqmi Tiro hinaspa Sidon llaqtakunapa muyuriqninmantapas. 9 Achkallaña runakuna chaypi kasqanraykum mana ñitirachikunanpaq discipulonkunata Jesus kamachirqa huk boteta alistanankupaq. 10 Jesus achka runata sanoyarachisqanraykum llapa onqosqa runakuna payta llapchaykunankupaq ñitinakustin asuykurqaku. 11 Demonioyoqkunañataqmi Jesusta rikuruspanku ñawpaqninpi qonqorakuykurqaku hinaspam qaparirqaku:

—Qamqa kanki Diospa Churinmi —nispanku.

12 Jesusñataqmi paykunata sinchita kamachirqa:

—Amam pimanpas willankichikchu pim kasqaytaqa —nispa.

Chunka iskayniyoq discipulonkunata Jesuspa akllasqanmanta
(Mt 10:1-4. Lc 6:12-16)

13 Jesus orqo lawman rispanmi qayarqa akllasqankunallata chaymi paykuna Jesusman asuykurqaku. 14 Akllarqam chunka iskayniyoq qarikunata paywan kuska purinankupaq hinaspa Diospa munaychakusqanmanta willakamunankupaq. 15 Kay akllasqankunamanmi atiyta qorqa demoniokunata qarqonankupaq.

16 Chay chunka iskayniyoq discipulonkunam karqa: Simon, paytam suticharqa Pedrowan, 17 Zebedeopa churin Jacobowan Juan, paykunatam suticharqa Boanergeswan piñakuqllaña kasqankurayku. 18 Wakinñataqmi karqa Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Alfeopa churin Jacobo, Tadeo, *cananista partidomanta kaq Simon 19 hinaspa Judas Iscariote, paymi qepata Jesusta traicionarurqa.

Jesusta kamisqankumanta
(Mt 12:22-32. Lc 11:14-23. 12:10)

20 Jesusmi discipulonkunawan kutimurqa wasiman hinaptinmi huktawan achkallaña runakuna huñunakaramurqa chaymi paykunaqa manaña mikuy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tapas atirqakuchu. 21 Jesuspa ayllunkunam chaypi kasqanta yacharuspanku
hamurqaku pusanankupaq: “Locoyarunmi” nispa runakuna rimaptinku.
22 Diospa leynin yachachiqkunapas Jerusalen llaqtamanta hamuspan-
kum nirqaku:
—Kay runaqa demoniokuna kamachiq Beelzebupa huntasqanmi kach-
kan chaymi qarqon demoniokunata —nispanku.
23 Chaymi Jesus paykunata qayaspan nirqa:
—Kikintaqa *Satanasqa manam qarqokunmanchu —nispa.
Entiendenankupaqmi rikchanachirqa:
24 —Sichu huk nacionpi runakuna chaqwallapi kawsaptinkuqa chay-
llam chay nacion tukurunman. 25 Manataqmi rakinakusqa familiapas
takyanmanchu. 26 Chaynataqmi *Satanaspas kikinpa contranpi hatarispa-
qa manaña takyanmanchu, chayllam tukurunman.
27 —Kallpasapa runapa wasinmantaqa manam pipas suwakuyta
atinmanchu manaraq payta chaqnaruspaqa. Chaqnaruspam ichaqa iman-
kunatapas chay suwaqa apakunman.
28 —Cheqaptam nikichik: Diosqa pampachanqam runakunapa tukuy
huchantapas chaynataq kikinta kamisqankutapas. 29 Chuya Espiritu
kamiqkunatam ichaqa mana haykapipas pampachanqachu, paykunaqa
wiñaypaq huchayoqmi kanqaku.
30 Chaytam Jesus nirqa runakunaman “Jesusqa demonioyoqmi” nispa
rimasqankurayku.

Wawqenkunam mamanpiwan Jesusta maskanku
(Mt 12:46-50. Lc 8:19-21)

31 Jesuspa kasqanmanmi chayarurqaku mamanwan wawqenkuna,
hawallapi sayaykuspam payta qayachirqaku. 32 Jesuspa muyuriqninpi ti-
yaqkunam nirqaku:
—Mamaykim wawqekikunapiwan qanmanta tapukuspanku hawapi
kachkanku —nispa.
33 Jesusmi nirqa:
—¿Pitaq mamay, pitaq wawqeykuna? —nispa.
34 Muyuriqninpi tiyaqkunata qawarispanmi nirqa:
—Kay runakunam mamaywan wawqe-paniykunaqa. 35 Pipas Diospa
munasqan ruraqmi wawqeyqa, paniyqa hinaspa mamayqa.

Muhu tarpuqmanta
(Mt 13:1-9. Lc 8:4-8)

4 1 Qochapa patanpi Jesus huktawan yachachiyta qallariptinmi llapa runa
chayman huñunakururqa. Achkallaña runakuna kaptinmi, Jesus qocha
ukupi boteman yaykuspan tiyaykurqa, llapa runañataqmi qocha patallanpi
karqa. 2 Chaymi Jesus rikchanachiykunawan achkallataña yachachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 —Uyariychik: Huk runam rirqa tarpukuq. 4 Muhuta maqchiptinmi wakin
wichirqa ñanman hinaptinmi kullkukuna mikururqa. 5 Wakinñataqmi wi-
chiykurqa mana ancha allpayoq ranraman hinaptinmi chay muhu chaylla
wiñaramurqa as allpallapi kasqanrayku. 6 Inti rupamuptinñataqmi mana sumaq
sapichakusqa kasqanrayku chakirurqa. 7 Wakin muhuñataqmi wichiykurqa
kichka-kichka ukuman hinaptinmi kichkakuna wiñaruspa muhu wiñaqta
eqoyarachirqa chaymi manaña rururqachu. 8 Wakinñataqmi allin allpaman wi-
chiykurqa chaymi wiñamuspan rururqa, wakinmi huk muhullamanta rururqa
kimsa chunkata, wakinñataq soqta chunkata, wakinñataq pachakta.
9 —¡Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá!

Rikchanachiykunaqa imapaqmi kasqanmanta
(Mt 13:10-17. Lc 8:9-10)

10 Jesus sapallanña kachkaptinmi hichpanpi kaqkuna discipulonkunapi-
wan Jesusta tapurqaku:
—¿Imaninantaq chay rimasqayki rikchanachiykunaqa? —nispa.
11 Jesusñataqmi paykunata nirqa:
—Qamkunamanmi Diospa munaychakusqanmanta ñawpaq mana yachasqay-
kichikkunata yachachikichik, wakin runakunamanmi ichaqa lliwta yachachini
rikchanachiykunallawan 12 chaynapi qawakuspapas mana rikukunankupaq,
uyarispapas mana entiendenankupaq, Diosman mana kutirikunankupaq chay-
nataq huchankumantapas mana pampachasqa kanankupaq —nispa.

Rikchanachisqanpa imam ninanmanta
(Mt 13:18-23. Lc 8:11-15)

13 Jesusmi nirqa:
—¿Manachu qamkunapas entiendenkichik kay rikchanachisqayta? Hinaptinqa
¿imaynamá entiendewaqchik wakintaqa? 14 Chay tarpuq runaqa Diospa palabran
willakuqmi. 15 Wakin runakunaqa rikchakun ñanman muhu wichiqmanmi. Dios-
pa palabranta uyariruptinkum *Satanas chaylla hamuruspan horqorun sonqonpi
tarpusqa Diospa palabranta. 16 Wakin runakunañataqmi rikchakun ranraman
wichiykuq muhuman, Diospa palabranta uyarispankum kusisqallaña chaskinku,
17 aswanqa mana sapichasqa kasqanraykum mana unaytachu kawsanku. Ñaka-
rispa hinaspa Diospa palabranrayku cheqnisqa kasqankuwan hukmanyaruspam
chaylla urmarunku. 18 Wakin runakunañataqmi rikchakun kichka-kichka uku-
man wichiykuq muhuman, paykunam Diospa palabranta uyarinku, 19 aswanqa
kay pachapi kaqkunamanta sinchita preocupakuspam kusikuyta tarinku llapa
kapuqninkunallapi, engañasqa kaspankum aswan-aswanraq imakunatapas mu-
nanku. Tukuy kaykuna runapa sonqonman yaykuruptinmi Diospa palabranqa
mana yanapanñachu. 20 Wakin runakunam ichaqa allin allpaman muhu wichiq
hina, Diospa palabranta uyarispankum kasukunku hinaspam allin cosecha qoq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina kanku, wakinmi chulla granollamanta kimsa chunka ruruq hina, wakinñataqmi soqta chunka ruruq hina, wakinñataqmi pachak ruruq hina.

Ratachkaq mecherowan rikchanachisqanmanta
(Lc 8:16-18)

21 Jesusmi paykunata nirqa:
—¿Yaqachum ratachkaq mecherota churarunmanku cajon ukuman otaq kawitu ukuman? Manam, chaytaqa alto patakmanmi churana sumaqta kanchananpaq. 22 Pakasqa kaqkunawan upallalla rimasqakunaqa qawachisqam kanqa. 23 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.
24 —Uyarisqaykichikpiyá yuyaymanaychik. Runakunapaq imam rurasqaykichikman hinam Diospas aswanraq qamkunapaq ruranqa. 25 Kapuqniyoqmanqa aswanraqmi yapasaq, aslla kapuqniyoqmantam ichaqa aslla kapuqnintapas qechurusaq.

Muhuwan rikchanachisqanmanta

26 Jesusmi nirqa:
—Diospa munaychakusqanqa kaynam: Huk runam chakrapi tarpusqanmanta 27 samakuq ripukun. Chaymi punchawkuna pasan. Chay tarpusqan muhuñataqmi wiñamun, tarpuqmi ichaqa mana yachanchu imaynam wiñasqanta, 28 chaytaqa allpam kikillanmanta wiñachimun. Ñawin puntata wiñamuspanmi hatunyaspan espigamun. 29 Chaymi poqoruptinñataq rutunaña, chaynataqa rurana cosecha chayaramusqanraykum.

Mostaza muhuwan rikchanachisqanmanta
(Mt 13:31-32. Lc 13:18-19)

30 Huktawanmi Jesus nirqa:
—¿Imawantaq tupachichwan Diospa munaychakusqanta? ¿Imaynataq chayqa kanman? 31 Chayqa kanman allpapi tarpusqa mostaza hinam, chay muhuqariki wakin muhukunamantapas taksacharaqmi, 32 wiñaruspanmi ichaqa lliw qorakunamantapas aswan hatunraq, alton pawaq urpitukunapas chaypim llantukun.
33 Chayna rikchanachiykunawanmi runakunata Jesus yachachirqa entiendey atinankukamalla. 34 Mana rikchanachispaqa manamá imatapas rimarqachu, discipulonkunamanmi ichaqa entiendechirqa lliw rimasqankunata.

Sinchi wayrata Jesus tanirachisqanmanta
(Mt 8:23-27. Lc 8:22-25)

35 Tutaykuqtañam discipulonkunata Jesus nirqa:
—Qochatayá chimpasun waklawman —nispa.
36 Llapa runakunata saqeruptinkuñam discipulonkuna hina botepi kachkaqta Jesusta aparqaku, paykunawantaqmi huk botekunapas rirqa. 37 Sinchillataña wayramuptinmi yakupas nisyu-nisyuta hoqarikururqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaymi botemanpas yaqaña huntarurqa. 38 Jesusñataqmi qepa lawpi sawnakuykuspan puñukuchkarqa. Rikchachispankum payta nirqaku:
—Yachachikuq ¿manachu imapas qokusunki? ¡Chinkaykuchkanchikñam! —nispa.
39 Jesus hatarimuspanmi wayrata qaqcharqa. Qochatañataqmi:
—Hawkayayña —nirqa.
Chaymi wayra pasaruptin tukuy imapas hawkayarurqa. 40 Jesusmi discipulonkunata nirqa:
—¿Imanasqataq kaynatañaqa mancharikunkichik? ¿Manachu Diospi confiakunkichik? —nispa.
41 Paykunañataqmi llumpay mancharisqallaña kikinkupura ninakurqaku:
—¿Pimá kay runaqa wayrapas yakupas kasunanpaqqa? —nispa.

Demoniokunapa ñakarichisqan runamanta
(Mt 8:28-34. Lc 8:26-39)

5 1 Qochata chimparuspankum Gerasa llaqtaman chayarurqaku. 2 Jesus botemanta lloqsiruptinmi demoniokunapa ñakarichisqan runa payman hamurqa panteonmanta. 3 Chay runaqa *yacharqa panteonpim, paytaqa manam pipas chaqnayta atiqkuchu fierro cadenakunawanpas. 4 Achka kutipim chakintawan makinta watarqaku fierro cadenawan, ichaqa imatapas hinam tipiparuq chaymi pipas mana harkayta atirqachu. 5 Payqa panteonkunapi hinaspa orqokunapim tuta punchaw puriq qaparkachastin hinaspa rumikunawan takakustin. 6 Jesusta karullamantaraq rikuruspanmi kallpaspa qonqorakuykurqa. 7-8 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Yaw demonio ¡kay runamanta lloqsiy! —nispa.
Chaymi demonioñataq nirqa:
—Hanaq pachapi kaq Diospa Churin Jesus ¿imatataq munanki ñoqawan? Diospa sutinpim mañakuyki, amayá ñakarichiwaychu —nispa.
9 Jesusmi tapurqa:
—¿Imataq sutiki? —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Sutiyqa legionmi achkallaña kasqaykurayku —nispa.
10 Jesustam llumpayta ruegakurqa:
—Amayá llumpay karumanqa qarqoruwaykuchu —nispa.
11 Orqopa waqtanpim achka-achka kuchikuna mikuchkarqa. 12 Chaymi Jesusta demoniokuna ruegakurqa:
—Kuchikunaman yaykunaykupaqyá kachaykuwayku —nispa.
13 Jesus "arí" niykuptinmi demoniokunaqa runamanta lloqsiruspa kuchikunaman ustururqa. Chaypim kachkarqa yaqa iskay waranqa kuchikuna. Chay llapallan kuchikunam waqtanta kallpaspa qochaman wichiykuspa heqeparurqaku.
14 Hinaptinmi kuchi michiqkuna ayqekuspanku llaqtapipas hinaspa chakrakunapipas willakurqaku chay pasakusqanmanta, chaymi runakuna kallpamurqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chay pasakusqan qawaq. 15 Jesuspa kasqanman chayaramuspankum rikururqaku demoniokunapa ñawpaq ñakarichisqan runata, payqa tiyakuchkasqa pachasqañam hinaspa yuyayninman kutisqañam, chaynata qawaykuspankum mancharikururqaku. 16 Rikuqkunañataqmi paykunaman willarqaku demoniopa ñakarichisqan runataqa imam pasarusqanmanta chaynataq kuchikunamantapas. 17 Chay llaqtayoq runakunam Jesusta ruegarqaku llaqtankumanta pasakunanpaq.

18 Jesus botepiña kachkaptinmi chay demoniopa ñawpaq ñakarichisqan runa ruegarqa:

—Qanwan riytam munani —nispa.

19 Jesusñataqmi mana munaspan nirqa:

—Wasikiman rispayki aylluykikunaman willamuy llakipayasuspayki Señor Diospa imam rurasqanmanta —nispa.

20 Chay runam pasaspan Decapolis sutiyoq chunkantin llaqtakunapi willakurqa paytaqa imaynatam Jesus sanoyarachisqanmanta, lliw uyariqninkunañataqmi admirakurqaku.

Jairopa churin kawsarisqanmantawan onqoq warmipa sanoyasqanmanta
(Mt 9:18-26. Lc 8:40-56)

21 Jesus botepi kutiramuspan qochapa patanpiña kachkaptinmi llapa runakuna huñunakaramurqaku chayraykum, payqa hinallapi karqa. 22 Hinaptinmi Jairo sutiyoq runa Jesuspa kasqanman hamuspa qonqorakuykurqa, payqa karqa *huñunakunanku wasipi kamachikuqmi. 23 Paymá Jesusta ruegakurqa:

—Warmi churiymi wañuruchkanña, hakuchik wasiyman payta hapiykuptiki sanoyaruspan kawsananpaq —nispa.

24 Jairowan Jesus pasaptinmi achkallaña runakuna qatispa payta ñitirqa. 25 Paykunawanmi kachkarqa onqoq warmi, payqa yaqa chunka iskayniyoq watañam flujowan ñakarichkarqa. 26 Achka medicokunawanmi hampichikurqa sanoyananpaq ichaqa tukuy imantam yanqapaq gastarqa, chaywanpas payqa ñakarispanmi peorchakuchkarqa. 27-28 Kay warmim Jesusmanta uyariruspan paypa qepanman asuykurqa runakunapa chawpinta, paymi piensarqa:

—Pachallantapas hapiykuspayqa sanoyarusaqmi —nispa.

Jesuspa pachanta hapiykuptinmi 29 flujon chaylla taniruptin sanoyarurqa. 30 Jesusñataqmi musyarurqa huk kaqninta atiyninwan sanoyarachisqanta chaymi qepanta qawarispa tapurqa:

—¿Pitaq pachayta llapchaykaramun? —nispa.

31 Jesuspa discipulonkunañataqmi nirqa:

—Qawachkankitaq kaynaña runa ñitisusqaykitaqa. ¿Chaychu ninkiraq: "¿Pitaq llapchaykaramuwan?" nispa?

32 Chaymi Jesus muyuriqninta qawarqa llapchaykuqninta reqsinanpaq. 33 Sanoyarusqanta yachakuruspanmi chay warmi manchakuywan katkatatastin qonqorakuykuspan willakurqa imam pasakusqanta. 34 Jesusñataqmi chay warmita nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Mamáy, iñisqaykiraykum allinyarunki, kunanqa hawkallaña pasakuy, manañam kay onqoywanqa ñakarinkiñachu —nispa.

35 Jesus rimachkaptinraqmi Jairopa wasinmanta hamurqaku payman willaq:

—Churikiqa wañukunñam ¿imapaqñataq yachachikuqtaqa pusanki? —nispa.

36 Jesusñataqmi mana caso-preciotapas churaspan Jairota nirqa:

—Ama llakikuychu, confiakuy ñoqapi —nispa.

37 Mana pipas qatinanta munaspanmi Jesusqa pusarqa Pedrotawan Jacobollata, pusarqataqmi Jacobopa wawqen Juantapas. 38 Chay kamachikuq Jairopa wasinman chayaruspanmi Jesusqa rikurqa lliw runakunata waqayllawanña qaparkachachkaqta, 39 yaykuspanmi paykunata nirqa:

—¿Imanasqataq kayna waqayllawanñaqa qaparkachachkankichik? Warmaqa manam wañusqachu kachkan aswanqa puñuchkanmi —nispa.

40 Chaymi asipayarqaku Jesusta. Hinaptinmi Jesusqa lliw runakunata lloqsirachispan yaykurqa warmapa kasqanman, chaymanqa yaykurqa warmapa tayta-mamallanwanmi hinaspa chay pusasqankunallawanmi. 41 Sipaschapa makinta Jesus hapiykuspanmi arameo idiomapi nirqa:

—Talita cumi —nispa. Chayqa: “Sipascha, qamtam niki ¡Hatariy!” ninanmi.

42 Sipascha chaylla hatariramuspanmi puriyta qallaykurqa. Payqa chunka iskayniyoq watanpiñam karqa. Chaypi kaqkunañataqmi admirakuspanku sasa-sasata creerqaku. 43 Chaymi Jesus paykunata kamachirqa ama pimanpas willakunankupaq, kamachirqataqmi sipaschaman mikuchinankupaqpas.

Llaqtan Nazaretpi Jesuspa kasqanmanta

(Mt 13:53-58. Lc 4:16-30)

6 1 Jesus chaymanta pasakuspanmi llaqtanman kutirqa discipulonkunapiwan kuska. 2 *Samana punchaw chayaramuptinmi payqa *huñunakunanku wasiman yaykuspan yachachiyta qallaykurqa chaymi llapa runakuna admirakuspanku kaynata nirqaku:

—¿Kay runaqa maypitaq yacharqa kaykunataqa? ¿Imaynataq chaskirqa kay yachaytaqa? ¿Imaynataq *milagrokunataqa ruran? 3 ¿Manachum payqa Mariapa wawan carpintero? Kay llaqtanchikpim *yachan paypa wawqen Jacobopas, Joseypas, Judaspas, Simonpas chaynataq paninkunapas —nispa.

Chaynata nispamá Jesuspaq piñakururqaku.

4 Jesusñataqmi nirqa:

—Diosmanta willakuqkunataqa manam ayllunkunapas nitaq llaqtamasinkunapas allintaqa chaskinkuchu, huklaw llaqtakunapim ichaqa allin chaskisqa —nispa.

5 Chayraykum Jesusqa iskay-kimsa milagrokunallata ruraspan as runakunallata sanoyachirqa umankuman makinta churaykuspan. 6 Llaqtamasinkuna mana creeptinkum Jesusqa hukmanyarurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

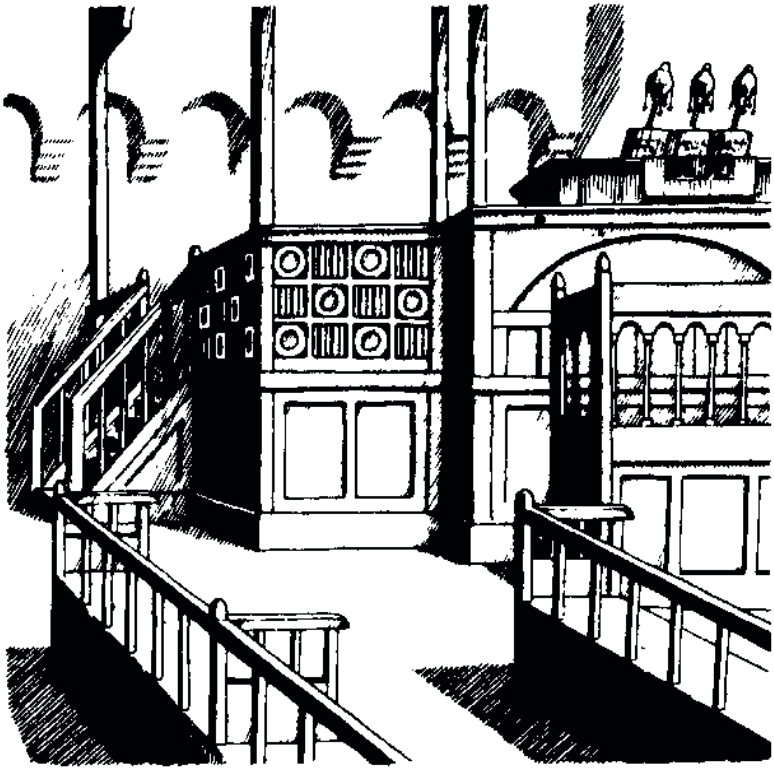

Judiokunapa huñunakunanku wasipa uku lawnin (Mr 6:2)

Willakamunankupaq discipulonkunata kachasqanmanta
(Mt 10:5-15. Lc 9:1-6)

Hichpan llaqtakunapim Jesus yachachistin purimurqa. 7Chunka iskayniyoq discipulonkunata qayaykuspanmi iska-iskaymanta kacharqa, paykunamanmi atiyta qorqa demoniokunata runakunamanta qarqomunankupaq. 8Paykunatam kamachirqa:

—Illaspaykichikqa amayá imatapas apaychikchu ni qoqawtapas ni tantatapas ni qollqetapas, apaspaqa-apaychik tawnallatayá, 9hinakuychikpas *usutallawanyá, pachakuychikpas huk muda pachallawantaqyá.

10—Wasiman yaykuspaykichikqa chayllapiyá samakuychik chay llaqtamanta lloqsinaykichikkama. 11May llaqtapipas mana chaskisuptikichikqa hinaspa mana uyarisuptikichikqa chaymantayá lloqsiychik, *usutaykichikpi allpatapas taspiychikyá chaynapi mana kasukuq kasqankuta yachanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Chaynata niruptinmi discipulonkunaqa lloqsispanku runakunaman
willamurqaku:
—Huchaykichikmanta wanakuychik —nispa.
13 Paykunaqa demoniokunatapas runakunamantam qarqomurqaku hi-
naspam aceitewan untaspa onqoqkunatapas sanoyachirqaku.

Bautizaq Juanta wañuchisqankumanta
(Mt 14:1-12. Lc 9:7-9)

14 Tukuy kaykunatam Rey Herodes uyarirqa Jesusmanta runakuna ri-
masqanrayku. Wakin runakunam nirqaku:
—Bautizaq Juanmi kawsariramuspan kaynaña atiyniyoqqa —nispa.
15 Wakinñataqmi nirqaku:
—Diosmanta willakuq Eliasmi kayqa —nispa.
Hukkunañataqmi nirqaku:
—Payqa Diosmanta willakuqmi, payqariki ñawpaq tiempopi hina Dios-
manta willakuqmi.
16 Herodes chayta uyariruspanmi nirqa:
—Juanmi payqa, kunkan qorochisqay runam kawsariramusqa —nispa.
17 Herodesmi ñawpaqtaraq Juanta hapirachimuspan carcelman pusa-
chirqa, chaypim cadenarachirqa Herodiasrayku. Herodiasqa karqa Rey
Herodespa wawqen Felipepa warminmi ichaqa Herodesmi paywan casa-
rakururqa. 18 Chayraykum Herodesta Juan nirqa:
—Diospa leyninman hinaqa manam allinchu wawqekipa warminwan
casarakusqaykiqa —nispa.
19 Herodiasqa Juanta cheqniruspanmi wañurachiyta munarqa ichaqa manam
atirqachu. 20 Rey Herodesmi yacharqa Juanqa Diosllapaqña kawsaq kasqanta
hinaspa justo kasqanta chaymi payta manchakuspan warmin Herodiasmanta wa-
qaycharqa mana imatapas rurarunanpaq. Juanpa nisqanwan iskayrayachkaspapas
Rey Herodesqa ganaswanmi uyarirqa. 21 Ichaqa huk punchawmi Herodias munas-
qanta tarirurqa. Rey Herodespa santon chayaramuptinmi convidopaq qayachirqa
soldadokunapa kamachiqninkunata hinaspa gobiernaqkunata, qayachirqataqmi
Galilea lawpi allin reqsisqa runakunatapas. 22 Convidopi kachkaptinkum Herodias-
pa warmi wawan yaykuruspan tusurqa, Rey Herodestawan mikuqmasinkunata
chay sipaspa tususqan llumpayta gustaruptinmi Rey Herodes sipasta nirqa:
—Mañakuwaptikiqa imam munasqaykitam qosqayki —nispa.
23 Juramentaspantaqmi nirqa:
—Imam mañakuwasqaykitam qosqayki, qoykuykimanmi gobiernasqay
llaqtakunapa partentapas —nispa.
24 Chaymi sipasqa lloqsiramuspan mamanta tapurqa:
—Maméy ¿imatataq mañasaq? —nispa.
Mamanñataqmi nirqa:
—Bautizaq Juanpa umanta mañay —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Sipasmi chaylla reypa kasqanman yaykuspan nirqa:
—Kunachallan qoway huk platopi Bautizaq Juanpa umanta —nispa.
26 Chaymi Rey Herodes llumpayta llakirikururqa, convidoman qayachisqankunapas juramentasqanta uyarisqankuraykum manaña negayta atirqachu. 27 Chayllam soldadonta kamachirqa:
—Juanpa umanta aparamuy —nispa.
Chaymi soldado carcelman pasaspa Juanpa umanta qoruramuspan 28 aparamurqa platopi, sipasman haywaykuptinmi payñataq mamanman qoykurqa.
29 Chayta Juanpa discipulonkuna yacharuspankum hamurqaku paypa cuerponta apaspa pampamunankupaq.

Pichqa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta
(Mt 14:13-21. Lc 9:10-17. Jn 6:1-14)

30 Jesuspa kachasqankuna iska-iskay risqankumanta kutiramuspankum paywan huñunakurqaku, paykunam willarqaku tukuy ima ruramusqankuta hinaspa yachachimusqankuta. 31 Jesusñataqmi nirqa:
—Hakuchik chunniqman chaypi samarimunaykichikpaq —nispa.
Manañam mikunankupaqpas tiempo karqachu hukña-hukña runakuna hamusqanrayku. 32 Chaymi Jesusqa discipulonkunallawan chunniqman pasakurqa huk botepi. 33 Risqankuta rikuruspankum achka runakuna reqsirurqaku, llaqtakunamanta kallpaspankum paykunamantapas puntataraq chayarurqaku. 34 Botemanta Jesus lloqsiruspanmi chay achkallaña runakunata qawaykuspa llakipayarikurqa paykunamanta mana michiqniyoq ovejakuna hina kaptinku chaymi willarqa achka yachachikuykunata.
35 Yaqa inti seqaykuytañam Jesuspa discipulonkuna asuykuspanku nirqaku:
—Ñam llumpay tardeña, Kaypiqa manam wasipas kanchu. 36 Ripukuchunkuñayá, Kaypiqa manam imapas mikunankupaq kanchu, hichpa llaqtachakunaman hinaspa chakrakunaman rispankuyá imallatapas rantichunku —nispa.
37 Jesusñataqmi nirqa:
—Qamkunayá mikuykachiychik —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqa:
—¿Ñoqaykuchu risaqku iskay pachak jornalpa chanin qollqewan tanta rantiq hinaspachum paykunaman mikuchisaqchu? —nispa.
38 Jesusñataqmi tapurqa:
—¿Haykataq tantaykichik kachkan? Maskamuychik —nispa.
Tariruspankum Jesusta nirqaku:
—Pichqa tantawan, iskay challwa kankasqallam —nispa.
39 Chaymi discipulonkunata Jesus kamachirqa llapa runakunata rakispanku pastopi tiyachinankupaq. 40 Llapa runakunam tiyarqaku pachakman hinaspa pichqa chunkaman rakinasqa. 41 Hinaptinmi Jesus chay pichqa tantatawan iskay challwa kankasqata hapiykurqa hinaspam cielota qawarispan Diosman graciasta qorqa. Tantakunata pakiykuspanmi discipulonkunaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qorqa runakunaman aypunankupaq, aypuchirqataqmi challwakunatapas.
42 Llapallankum mikurqaku saksanankukama. 43 Tantapa hinaspa challwapa
puchuqnintam huñururqaku chunka iskayniyoq canasta huntataraq. 44 Yuyay-
niyoq qarikunallata yupaptinkum chay mikuqkunaqa karqa pichqa waranqa.

Qocha hawanta Jesuspa purisqanmanta
(Mt 14:22-27. Jn 6:16-21)

45 Chaymantam Jesusqa discipulonkunata boteman yaykuchirqa puntas-
panku qochata chimpanankupaq chaynapi llapa runakunata avianankama
Betsaida llaqtaman rinankupaq. 46 Llapa runakuna pasakuptinkuñam
Jesusqa orqo lawman rirqa Diosta mañakunanpaq. 47 Tutayaramuptinmi
boteqa qochapa chawpintaña richkarqa, Jesusñataqmi qocha patallanpiraq
sapallan kachkarqa. 48 Discipulonkunatam rikururqa ñakariyllawanña yaku
qachisqankuta, paykunaqa ñakarichkarqaku contrankupi llumpayta way-
ramuptinmi. Yaqa gallo waqaytañam Jesus paykunaman asuykurqa yaku
hawanta puristin puntarunanpaq hina. 49 Discipulonkunañataqmi yaku ha-
wanta puriqta rikuruspanku manchachikupaq hapispanku qaparirqaku.
50 Llapallanku mancharikuptinkum Jesusñataq nirqa:
—¡Qarinchakuychik! Ñoqam kani, ama manchakuychikchu —nispa.
51 Boteman Jesus seqaruptinmi wayra tanirurqa. Discipulonkunañataqmi
admirasqallaña qawanakurqaku. 52 Sonqonku rumiyaruptinmi paykunaqa mana
entienderqakuchu tantakunata mirachisqanwan Jesuspa imam yachachisqanta.

Genesaret lawpi onqoqkunata sanoyachisqanmanta
(Mt 14:34-36)

53 Qochata chimparuspankum Genesaret lawman chayarurqaku, chay-
pim boteta watarqaku. 54 Botemanta chayraq lloqsichkaptinkum runakuna
Jesusta reqsirurqaku. 55 Rikuqninkuna tukuy hinastinman kallpaspan-
kum Jesuspa kasqanman llapa onqoqkunata chakanakunapi apamurqaku.
56 Llaqtakunamanwan chakrakunaman Jesus riptinmi ñankunaman onqoq-
kunata apamuqku hinaspam payta ruegakurqaku pachanpa patallantapas
hapiykunankupaq chaymi llapallan hapiykuqninkunaqa sanoyarurqaku.

Runataqa imam huchallichisqanmanta

7 1 Jerusalenmanta hamuspankum *fariseokuna Diospa leynin yacha-
chiqkunapiwan Jesusman asuykurqaku. 2 Paykunam rikururqaku
Jesuspa wakin discipulonkunata makinkuta mana mayllakuspa mikuchkaq-
ta chaymi paykunamanta rimarqaku. 3 Fariseokunawan wakin *judiokunaqa
ñawpaq abuelonkupa costumbrenta qatispankum mana imatapas mikun-
kuchu manaraq allinta makinkuta mayllakuchkaspaqa. 4 Mercadomanta
kutimuspankupas manataqmi mikunkuchu manaraq puntata mayllakuch-
kaspankuqa. Paykunaqa qatinkutaqmi ñawpaq wakin costumbrekunatapas:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aywinkum vasokunata, jarrokunata, fierro mankakunata hinaspa catrekunata. 5 Fariseokunam Diospa leynin yachachiqkunapiwan Jesusta tapurqaku:
—¿Imanasqataq discipuloykikunaqa mikunku mana makinkuta maylla-kuspanku? Paykunaqa abuelonchikkunapa costumbrentam mana kasukuchkankuchu —nispa.
6 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¡Iskay uyakuna! Allintam Diospa nisqanta ñawpaqtaraq Isaias qamkunamanta qellqarqa:

"Simillanwanmi yupaychawan kay runakunaqa.
Ñoqamanta karupim kachkan sonqonkuqa.
7 Paykunaqa adorawankupas yanqapaqmi,
yachachisqankupas runapa kamachisqallanmi."

8 —Qamkunaqa Diospa kamachikuyninkunata qonqaruspaykichikmi runakunapa costumbrenkunaman hinalla rurankichik.
9 —Qamkunaqa Diospa kamachikuyninkunata mana kasuspam costumbrekichikkunallata qatinkichik. 10 Moisesmi kaynata yachachirqa: "Tayta-mamaykita respetay, pipas tayta-mamanta ñakaqqa wañunqam" nispa. 11 Aswanqa qamkunam ninkichik: "Huk runaqa tayta-mamanman ninmanmi: 'Taytáy, maináy, manam yanapaykimanchu. Qamkunaman qonaytam Diosman qoykuni Corban sutiyoq regalota' nispa." 12 Chaynata nispam yachachinkichik manaña tayta-mamaykichikta yanapanaykichikpaq. 13 Ñawpaq costumbrekunata cumplinaykichikraykum Diospa kamachisqankunata yanqachankichik, chaynallatam rurankichik wakin costumbrekunatapas.
14 Chaymi Jesus mosoqmanta runakunata qayaykuspan kaynata yachachirqa:
—Llapallaykichik uyarispayá kaykunata entiendeychik: 15 Manam imapas mikusqanchu runataqa huchallichin, runataqa huchallichin sonqonmanta lloqsimuqmi. (16 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.)
17 Runakunamanta karunchakuruspan wasimanña Jesus yaykuruptinmi discipulonkuna tapurqa:
—¿Imaninantaq chay yachachisqaykiqa? —nispa.
18 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—¿Qamkunapas manachu entiendenkichik? ¿Manachu yachankichik runapa mikusqanqa mana huchallichisqanta? 19 Imam mikusqanqa manam runapa sonqonmanchu yaykun, chayqa wiksanman yaykuspanmi cuerponmanta lloqsin.
Chaynata nispanmi Jesusqa yachachirqa llapa mikuykuna allin kasqanta. 20-21 Payqa nirqataqmi:
—Sonqonmanta lloqsiptinmi runaqa huchallikun. Tukuy mana allinkunata piensaspa, suwakuspa, runata wañuchispa, 22 hukwan pierdekuspa, runakunapa imankunatapas munapayaspa, mana allinkunata ruraspa, engañaspa, qanra vida-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pi purispa, envidiakuspa, kamispa, runa-tukuspa hinaspa loco hina ruraspa. 23 Kay imaymana huchakuna runapa sonqonmanta lloqsimuqmi runataqa huchallichin.

Tiro llaqtayoq warmipa wawanta sanoyachisqanmanta
(Mt 15:21-28)

24 Jesusmi llaqtanmanta lloqsiruspan Tiro lawman rirqa. Chaypi kasqanta mana pipas yachananta munaspam huk wasiman yaykururqa, chaywanpas llapa runakunaqa yacharurqakum chaypi kasqanta. 25 Chaypim kachkarqa demoniopa ñakarichisqan warmi warma, paypa mamanmi Jesuspa chayaramusqanta uyariruspan chaypunilla hamurqa hinaspam Jesuspa chakinman qonqorakuykurqa. 26 Chay warmiqa manam judiochu karqa aswanqa Siria hinaspa Fenicia nacionniyoq runakunapa castanmi. Chay warmim Jesusta ruegakurqa:

—Wawallaymantayá demoniota qarqoruy —nispa.

27 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Suyaykuy, puntataqa warmakunaraqyá saksaruchun, manam allinchu warmakunamanta tantata qechuruspa allqokunaman wischuykuyqa —nispa.

28 Hinaptinmi warmiñataq nirqa:

—Arí chaynam taytáy, aswanqa mesapa ukunpi kaq allqokunapas mikunmi warmakunapa wichichisqanta —nispa.

29 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Allintam rimarunki, ripukuyña, demonioqa ñam wawaykimanta lloqsirunña —nispa.

30 Wasinman chay warmi chayaruspanmi wawanta camapi tariykurqa sanotaña hinaspa demoniopa mana ñakarichisqantaña.

Mana uyarikuq sasa rimaq runata sanoyachisqanmanta

31 Tiro lawmanta lloqsispam Jesus Sidon llaqtanta hinaspa Decapolis lawninta rispa Galilea qochaman chayarqa. 32 Chaypim payman aparamurqaku sasa rimaq mana uyarikuq runata hinaspam ruegakurqaku:

—Kay runamanyá makikita churaykuy sanoyarunanpaq —nispa.

33 Jesusmi chay runata sapallanta huklawman pusarurqa, dedonkunata chay runapa rinrinkunaman hinaruspanmi toqayninwan qallunman tupaykachirqa. 34 Altoman qawarispanmi sonqonpi llakirikuspan nirqa:

—¡Efata! —nispa.

Chayqa "¡Kicharikuy!" ninanmi.

35 Chaypunillam chay runapa rinrinkuna kicharikururqa, qallunpas paskarikuruptinmi allintaña rimarqa. 36 Jesusmi chaypi kaqkunata kamachirqa:

—Kay rurasqaytaqa amam pimanpas willakunkichikchu —nispa.

Chaynata Jesus kamachichkaptinpas aswanraqmi willakurqaku. 37 Chaymi runakuna admirakuspanku nirqaku:

—Jesusqa tukuy allintam ruran, mana uyariqkunatam uyarichin, rimachintaqmi mana rimaqkunatapas —nispanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tawa waranqa runakunapaq mikuymanta
(Mt 15:32-39)

8 1 Chay punchawkunapim kaqlla huñunakurqaku achkallaña runakuna. Paykunapa mikunankupaq mana imapas kaptinmi Jesus
discipulonkunata qayaspan kaynata nirqa:
2 —Kay runakunamantam llakipayarikuni, ñam kimsa punchawña
ñoqawan kachkanku, manam mikunankupaqqa imapas kanchu, 3 mana
mikusqata wasinkuman kutichiptiyqa ripuchkaspachá hukmanyarunqaku,
wakinkuqa karumantaraqmi hamurqakupas.
4 Discipulonkunañataqmi nirqaku:
—Kay chunniqpiqa ¿ima tantawantaq saksachichwan kaynaña runata-
qa? —nispa.
5 Jesusmi paykunata tapurqa:
—¿Haykataq tantaykichik kachkan? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Qanchisllam —nispa.
6 Jesusmi kamachirqa llapa runakunata pampapi tiyaykunankupaq, chay
qanchisnintin tantakunata hapiykuspanmi Diosman graciasta qorqa hinas-
pam pakiykuspan discipulonkunaman haywarqa aypunankupaq chaymi
paykunañataq runakunaman aypurqaku. 7 Paykunapaqa karqataqmi
iskay-kimsa kankasqa challwachankupas chaymi Diosman graciasta qospa
chaykunatapas Jesus aypuchirqa. 8 Llapallankum mikurqaku saksanankuka-
ma hinaptinmi puchunkunatapas huñumurqaku qanchis canasta huntataraq.
9 Mikuqkunam karqaku yaqa tawa waranqa runakuna, mikuruptinkuñam
Jesus runakunata wasinkuman kutichirqa. 10 Chaymantañataqmi discipu-
lonkunawan boteman seqaruspa Dalmanuta llaqta lawman pasakurqaku.

Fariseokunapa milagro mañakusqanmanta
(Mt 16:1-4. Lc 12:54-56)

11 *Fariseokunam hamuspanku Jesuswan atipanakuyta qallaykurqaku. Pru-
ebaman churayta munaspankum Jesusta mañarqaku cielomanta kaq *milagrota
qawachinanpaq. 12 Jesusñataqmi sonqonpi llakirikuspa llapallanta nirqa:
—¿Imanasqataq kay runakunaqa mañawanku milagro qawachinayta?
Cheqaptam nikichik, manam imatapas rurasaqchu qawanaykichikpaqqa.
13 Chaynata Jesus niruspanmi chay runakunata saqeruspan boteman
huktawan seqarurqa hinaspam pasakurqa qochapa huklaw patanman.

Fariseokunapa qonchunmanta
(Mt 16:5-12)

14 Discipulonkunam tanta apayta qonqarurqaku, botenkupiqa karqa
huk tantallam. 15 Jesusmi discipulonkunata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Uyariychik, *fariseokunapa hinaspa Rey Herodespa qonchunmantayá cuidakuychik —nispa.

16 Chaymi discipulonkuna ninakurqaku:

—Tantanchik mana kaptinmi nichkan chaynataqa —nispa.

17 Jesusñataqmi musyaruspan nirqa:

—¿Imanasqataq rimachkankichik: "Manam tantanchik kanchu" nispa? ¿Manaraqchu yachankichik ni entiendenkichik? ¿Sonqoykichikpas rumiyasqaraqchu kachkan? 18 ¿Mana rikukuqchum kankichik, mana uyariqchum kankichik? ¿Manachum yuyankichik 19 chay pichqa tantata pakispa pichqa waranqa qarikunapaq haypachisqayta? ¿Hayka canastatataq puchuqninta huñurqankichik?

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Chunka iskayniyoq canastatam —nispa.

20 —Qanchis tantamanta tawa waranqa runapaq mirachiptiyqa ¿hayka canasta huntatataq puchuqninta hoqarirqankichik?

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Qanchis canastatam —nispa.

21 Chaymi Jesus nirqa:

—¿Chaynaqa manaraqchum entiendenkichik? Ñoqaqariki manam tantamantachu rimachkani aswanqa Rey Herodespa hinaspa *fariseokunapa yachachisqanmantam.

Ñawsata Betsaida llaqtapi Jesus sanoyachisqanmanta

22 Betsaida llaqtaman chayaruptinkum ñawsa runata Jesusman pusamurqaku, "Llapchaykuy sanoyananpaq" nispanku. 23 Chaymi ñawsata Jesus makinmanta pusarurqa llaqtapa cantonman hinaspam toqayninwan ñawinta llusiykuspa hinaspa makinta umanman churaykuspan tapurqa:

—¿Yaqachum rikukunki? —nispa.

24 Ñawsañataqmi qawaykacharikuspan nirqa:

—Rikuchkanim runakunata sachakunata hina, ichaqa purichkaqta —nispa.

25 Chaymi Jesus huktawan makinta churarqa paypa ñawinman hinaptinmi chay runaqa Jesuspa nisqanman hina sumaqta qawarikururqa, sanoyaruspanmi allintaña rikurqa llapa imakunatapas. 26 Wasinman ripunanpaq chay runata kachaspanmi Jesus nirqa:

—Ama llaqtamanqa yaykuyñachu —nispa.

Jesusqa Cristopuni kasqanmanta
(Mt 16:13-20. Lc 9:18-21)

27 Chaymantam Jesusqa discipulonkunapiwan rirqa Rey Felipepa gobiernasqan Cesarea llaqta lawman. Ñanpiña kachkaptinkum Jesus tapurqa discipulonkunata:

—¿Pi kasqaytataq runakunaqa ñoqamanta rimanku? —nispa.

28 Chaymi paykunañataq nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Wakin runakunam nin Bautizaq Juan kasqaykita, wakinñataqmi nin Elias kasqaykita, wakinñataqmi nin Diosmanta willakuq huk kaqnin kasqaykita —nispa.
29 Chaymi Jesus tapurqa paykunata:
—Qamkunaqa ¿pim kasqaytataq ninkichik? —nispa.
Hinaptinmi Pedro nirqa:
—Qamqa Cristom kanki —nispa.
30 Jesusmi paykunata avisarqa ama pimanpas paymanta willakunankupaq.

Wañunanmanta Jesuspa willakusqan
(Mt 16:21-28. Lc 9:22-27)

31 Chaymantam Jesus willakuyta qallarirqa kaynata:
—Diosmanta Hamuq Runam llumpayta ñakarisaq. Judiokunapa kamachiqninkunam, *sacerdotepa jefenkunam Diospa leynin yachachiqkunapiwan cheqniwaspa wañuchiwanqaku aswanqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq.
32 Chaykunataqa nirqa mana imatapas pakaspanmi. Chay nisqanmantam Pedro huklawchaman pusarispan Jesusta anyarqa. 33 Jesusñataqmi discipulonkunaman muyuriykamuspan Pedrota qaqchaparqa:
—¡Satanas, Asuy ñawpaqniymanta! Piensasqaykiqa manam Diospa piensasqan hinachu aswanqa runakunallapam —nispa.
34 Hinaspanmi discipulonkunatawan runakunata qayaykuspan nirqa:
—Pipas qatiwayta munaspaqa amaña kikillanpaq kawsaspayá ñakaristinpas qatiwachun. 35 Pipas vidallan cuidakuqqa wiñaypaqmi pierderunqa. Pipas ñoqarayku otaq Diosmanta allin noticiarayku wañuspanqa wiñaypaqmi salvakunqa. 36 Runaqa ¿imatataq horqokunman lliw kay pachapi kaqkunata ganaruspan vidantañataq pierderuspaqa? 37 Runaqa ¿haykatataq paganman vidanta salvananpaq? 38 Kay mana kasukuq huchasapa runakunapa qayllanpi pipas ñoqamantawan rimasqaykunamanta penqakuptinqa Diosmanta Hamuq Runapas paymantam penqakusaq. Chaynataqa rurasaq angelkunapiwan Dios Taytaypa hatunchasqan kutimuspaymi.
9 1 Cheqaptam nikichik, kaypi kaqkunamantam wakinkuna mana wañunqachu atiywan Diospa munaychakusqan hamuqta rikunankukama.

Jesuspa rikchaynin tikrakurusqanmanta
(Mt 17:1-13. Lc 9:28-36)

2 Soqta punchaw pasaruptinmi Jesus pusarqa Pedrota, Jacobota hinaspa Juanta, paykunallawanmi rirqa orqoman. Chaypim paykuna qawachkaptinku Jesuspa rikchaynin tikrakururqa, 3 pachanmi rikurirurqa riti hina yuraq-yuraq kancharichkaq, manam pipas kay pachapi maynataña taqsaspapas chayna yuraq-yuraqtaqa lloqsichinmanchu. 4 Paykunam rikururqa Eliastawan Moisesta Jesuswan parlachkaqta. 5 Pedroñataqmi Jesusta nirqa:
—¡Yachachikuq, allinpaqchá kaypiqa kachkaniku! Rurarusaqkuyá kimsa ramadata, hukta qampaq, hukta Moisespaq, huktañataq Eliaspaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ancha mancharisqa kasqankuraykum Pedro chaynata rimarurqa
mana musyakustin. 7 Chaymi puyu uraykamuspa paykunata tapaykurqa
hinaptinmi puyumanta nimurqa:
—Paymi kuyasqay Churiy, payta uyariychik —nispa.
8 Qonqayta muyuriqninkuta qawarispañataqmi manaña pitapas rikur-
qakuchu aswanqa Jesusllatañam.
9 Orqomanta uraykamuchkaptinkuñam Jesus paykunata kamachirqa:
—Chay qawasqaykichiktaqa amaraqmi pimanpas willankichikraqchu
Diosmanta Hamuq Runa kawsarimunaykama —nispa.
10 Chaymi paykunaqa mana pimanpas willakurqakuchu hinaspam ki-
kinkupuralla tapunakurqaku:
—¿Imataq wañuymanta kawsarimuyqa? —nispa.
11 Chaymi Jesusta tapurqaku:
—Diospa leynin yachachiqkunaqa ¿imanasqataq ninku: "Cristomanta
ñawpaqtaqa Eliasmi hamunqa" nispa?
12 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Arí Eliasmi puntamunan karqa tukuy imata allichananpaq. ¿Manachum
Diosmanta Hamuq Runamantaqa Biblia nin: "Ñakarispanmi pasaypaq des-
preciasqa kanqa" nispa? 13 Ichaqa ñoqam nikichik, Eliasqa ñam hamurunña
chaymi payta tukuy munasqankuta rurarqaku paymanta qellqasqaman hina.

Demonioyoq qari warmapa sanoyasqanmanta
(Mt 17:14-21. Lc 9:37-43)

14 Wakin discipulonkunapa kasqanman chayaruspankum rikururqaku
paykunawan achkallaña runakunata, chaypitaqmi kachkasqa Diospa leynin
yachachiqkunapas Jesuspa discipulonkunawan atipanakuspanku. 15 Chaypi
kaqkunañataqmi Jesusta qonqayta rikuruspanku admirasqallaña kallpay-
kurqaku rimaykunankupaq. 16 Chaymi discipulonkunata Jesus tapurqa:
—¿Imamantataq tapunakuchkarqankichik paykunawan? —nispa.
17 Huk runañataqmi nirqa:
—Yachachikuq, qanmanmi pusamurqani kay qari churiyta, paymi mana
rimayta atinchu demoniopa huntasqan kaspa. 18 Maypiña kaptinpas demo-
niom munarispanqa pampakunaman wischun chaymi pusoqollataña aqtuspan
kiruntapas kirichichichin, chaynapim payqa llumpaytaña eqoyachkan. Ñam disci-
puloykikunata nirqaniña demoniota qarqonankupaq ichaqa manam atirqakuchu.
19 Jesusmi nirqa:
—Mana creey atiq runakuna ¿haykapikamataq qamkunawan kasaq? ¿Hay-
kapikamataq aguantasqaykichik? Apamuychik chay warmata —nispa.
20 Chayman pusaramuptinkum Jesusta demonio rikuruspan chay warmata
ataquewan hapirachirqa. Chaymi warmaqa pampaman wichiykuspan katkata-
taspan pusoqollataña aqturqa. 21 Jesusñataqmi chay warmapa taytanta tapurqa:
—¿Hayka watañataq churikiqa kaynata hapichikun? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi payñataq nirqa:
—Warmacha kasqanmantaraqmi. 22 Kay demonioqa achka kutipiñam
ninamanpas yakumanpas wischuykuq wañurachinanpaq. Ima ruraytapas
atispaykiqa llakipayarikuspayá yanapaykullawayku —nispa.
23 Jesusñataqmi nirqa:
—Creeptikiqa munasqaykitam rurasaq, creeqkunapaqqa manam imapas
sasachu —nispa.
24 Hinaptinmi chay warmapa taytanñataq qaparispan nirqa:
—¡Creenim, yanapaykuway aswanraq creenaypaq! —nispa.
25 Runakuna aswanraq huñunakamusqanta Jesus rikuspanmi qaqchar-
qa chay demoniota:
—Upayachispa mana rimachiq demonio, kamachikim, kay warmaman-
ta lloqsiy, amañayá paymanqa kutiykuyñachu —nispa.
26 Chaymi demonio qaparispan huktawan chay warmata ataquewan
hapirachirqa hinaspam lloqsiruspan warmata wañusqata hina saqerurqa,
runakunañataqmi "wañurunmi" nirqaku. 27 Chaymi Jesus makinmanta
hapiykuspa aysariruptin warmaqa sayarirurqa.
28 Jesus wasiman yaykuruptinmi discipulonkuna sapaqpi tapurqaku:
—¿Imanasqataq ñoqaykuqa mana atirqanikuchu chay demonio qarqoy-
ta? —nispa.
29 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Kayna demoniotaqa Diosta mañakuspallam qarqonkichik —nispa.

Wañunanmanta huktawan Jesuspa willakusqan
(Mt 17:22-23. Lc 9:43-45)

30 Chaymanta lloqsispankum Galilea lawninta pasarqaku, Jesusmi mana mu-
narqachu ni pi yachanantapas. 31 Discipulonkunallata yachachispanmi nirqa:
—Diosmanta Hamuq Runaqa traicionasqam kasaq, wañuchiwaptinkum
kimsa punchawmanta kawsarimusaq —nispa.
32 Discipulonkunam ichaqa mana entienderqakuchu chay nisqanta,
manchakurqakutaqmi tapuykuytapas.

Allin reqsisqa kaqmanta
(Mt 18:1-5. Lc 9:46-48)

33 Capernaum llaqtaman chayaruspanku wasipiña kachkaptinkum
Jesus discipulonkunata tapurqa:
—¿Imamantataq atipanakurqankichik hamuptinchik? —nispa.
34 Paykunam ichaqa upallalla karqaku, ñanpi kikinkupura pim aswan
reqsisqa kasqankumanta rimasqankurayku. 35 Chaymi Jesus tiyaykuspan
chunka iskaynintin discipulonkunata qayaykuspan nirqa:
—Pipas allin reqsisqa kayta munaspaqa criado hina kaspayá llapanta
servichun —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Chaymi huk warmachata chawpinkuman sayaykachirqa, payta marqakuykuspam discipulonkunata nirqa:
37 —Pipas sutiypi kayna warmachata kuyakuywan chaskiykuqqa ñoqatam chaskiwan, chaskiwanqa manam ñoqallatataqchu aswanqa kachamuqniy Taytaytawanmi —nispa.

Jesuspa favorninpi kaqkunamanta
(Mt 10:42. Lc 9:49-50)

38 Juanmi Jesusta nirqa:
—Yachachikuq, huk runatam rikuramurqaniku qampa sutikipi demoniokunata qarqochkaqta. Hinaptinmi michakamurqaniku ñoqanchikwan mana purisqanrayku —nispa.
39 Jesusñataqmi nirqa:
—Ama michakuychikchu, pipas ñoqapa sutiypi *milagrota rurachkaspaqa manam contraypiqa rimanmanchu. 40 Pipas mana contranchikpi kaspaqa favorninchikpim kachkan. 41 Ñoqapa sutiypi Cristopa kasqaykichikrayku pipas huk vaso yakullatapas qoykususpaykichikqa cheqaptapunim premionta chaskinqa.

Huchallichiqkunamanta
(Mt 18:6-9. Lc 17:1-2)

42 —Ñoqapi iñiq kay taksachakunamanta hukninta pipas huchallichiqpaqqa allinchá kanman molino rumita kunkanman wataruptinku lamar qochaman wischusqa kaynin. 43 Sichu makiki huchallichisunki hinaptinqa allinnikipaqchá makikita qoruruwaq, allinraqmi kanman huknin makiyoqllaña wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskay makintin infiernoman mana yaykunaykipaq, chaypiqa ninapas mana amachay atinam kachkan. (44 Chaypiqa manamá aycha urupas nitaq ninapas wañunchu.) 45 Sichu chakiki huchallichisunki hinaptinqa allinnikipaqchá chakikita qoruruwaq, allinraqmi kanman qoru chakillaña wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskay chakintin, infiernoman mana wischusqa kanaykipaq. (46 Chaypiqa manamá aycha urupas nitaq ninapas wañunchu.) 47 Sichu ñawiki huchallichisunki hinaptinqa, allinnikipaqchá horqoruwaq, allinraqmi kanman chullan ñawillaña wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskay ñawintin infiernoman mana wischusqa kanaykipaq. 48 Chaypiqa manamá aycha urupas nitaq ninapas wañunchu.
49 —Lliwmi kachichasqa kanqa ninawan. 50 Kachiqa allinmi, ichaqa chulluruspanqa ¿imapaqtaq valenman? Kikikichikpuni kachichasqa hina kaychik hinaspataq kawsaychik hawkalla wakinkunawan.

Casadokunaqa mana rakinakunankumanta
(Mt 19:1-12. Lc 16:18)

10 1 Jesusmi Capernaum llaqtamanta lloqsispan rirqa Judea lawman rirqataqmi Jordan Mayupa waklawninmanpas. Chaypim llapa ru-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nakuna kaqlla huñunakuyta qallaykurqaku hinaptinmi Jesus yachachirqa hina rurananman hina. 2 Chaymi wakin *fariseokuna Jesusman asuykurqaku tapukuykunawan pantarachinankupaq, paykunam tapurqaku:

—¿Diosqa leyninpi permitinchu casado runa warminmanta rakikunanta? —nispa.

3 Payñataqmi tapurqa:

—¿Imatataq Moisesqa kamachisurqankichik? —nispa.

4 Paykunam contestarqa:

—Moisesqa permitirqam papelta ruraykuspa warminmanta rakikunanpaq.

5 Jesusñataqmi nirqa:

—Chaynataqa kamachirqa rumi sonqo kaptikichikmi. 6 Qallariyninpi "Dios llapa imata unanchaspanqa qaritawan warmitam rurarqa. 7 Chayraykum qariqa taytamamanta saqespa hukllawakunqa warminmanña 8 chaymi iskayninku huk runa hinallaña kanqaku." Chaynaqa manam kanku iskayñachu aswanqa hukllañam. 9 Chayraykum runaqa mana rakinmanchu Diospa kuskanchasqantaqa —nispa.

10 Wasipiña kachkaptinkum Jesuspa discipulonkuna huktawan tapurqaku chay rimasqankumanta. 11 Jesusmi paykunata nirqa:

—Warminmanta rakikuruspan huk warmiwan casarakuq runaqa huchallikunmi punta kaq warminpa contranpi. 12 Warmipas huchallikuntaqmi qosanmanta rakikuruspan huk qariwan casarakuspanqa.

Wawakunata Jesus bendecisqanmanta
(Mt 19:13-15. Lc 18:15-17)

13 Wawakunatam pusamurqaku Jesus llachpaykunanpaq. Discipulonkunañataqmi qaqcharqa chay wawakuna pusamuqkunata. 14 Jesusmi harkakusqankuta rikururqa chaymi piñakuspan nirqa:

—Ama harkaychikchu wawakuna ñoqaman hamunanta, kay wawakuna hina kaqkunapaqmi Diospa munaychakusqanqa. 15 Cheqaptam nikichik, pipas wawakuna hina Diospa munaychakusqanta mana chaskispaqa manapunim chaymanqa yaykunqachu.

16 Kaynata nispanmi Jesus wawakunata marqariykurqa, paykunapa hawanman makinta churaykuspanmi paykunata bendecirqa.

Jesuswan apu joven parlasqanmanta
(Mt 19:16-30. Lc 18:18-30)

17 Jesus richkaptinmi hamurqa huk runa kallpastin, paymi qonqorakuykuspan nirqa:

—Allin yachachikuq ¿imatataq rurasaq wiñay kawsanaypaq? —nispa.

18 Jesusmi nirqa:

—¿Imanasqataq "allin yachachikuq" niwanki? Diosllam allinqa. 19 Qamqa yachankim Diospa kamachikuyninkunata. Chay kamachikuykunam nin: "Amam hukwanqa pierdekunkichu, amam pitapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wañuchinkichu, amam suwakunkichu, amam pimantapas llullataqa rimankichu, amam engañankichu, tayta-mamaykita respetay" nispa.
20 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—Yachachikuq, warma kasqaymantaraqmi chaykunataqa kasukurqani —nispa.
21 Hinaptinmi Jesus kuyakuywan qawarispan payta nirqa:
—Chaywanpas kayraqmi faltasunki, rispaykiyá *rantikaramuy tukuy kapuqnikita, hinaspayá chay qollqeta wakchakunaman qoykariy chaynapim hanaq pachapi kapuqnikikuna kanqa, chaymanta kutimuspañam ñoqawan rinki.
22 Runam chayta uyariruspan achka kapuqniyoq kasqanrayku llumpayta hukmanyaruspan llakisqallaña pasakurqa.
23 Jesusñataqmi muyuriqninpi runakunata qawarispan discipulonkunata nirqa:
—Mayna sasatam apu runakunaqa yaykunqa Diospa munaychakusqanmanqa —nispa.
24 Discipulonkunam kayta uyariruspanku admirakurqaku. Chaymi Jesus huktawan nirqa:
—Kuyasqay qarikuna imayna-mayna sasatam qori-qollqenkupi hapipakuq runakunaqa Diospa munaychakusqanman yaykunqaku! 25 Apu runa Diospa munaychakusqanman yaykunanmantaqa camelloch yaqapas agujapa rinrinta usturunman —nispa.
26 Kayta uyariruspankum discipulokuna aswanraq admirakuspa tapunakurqaku:
—Hinaptinqa ¿pitaq salvakuytaqa atinman? —nispa.
27 Jesusñataqmi paykunata qawarispan nirqa:
—Runakunaqa manam atinmanchu, Diosllam atinmanqa. Diospaqa tukuymi atinallan —nispa.
28 Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Ñoqaykuqa tukuy imata saqeruspam qanwan purichkaniku —nispa.
29 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, pipas ñoqarayku hinaspa Diosmanta allin noticiarayku saqenqa wasinta, wawqe-paninkunata, turi-~nañankunata otaq tayta-mamanta, warminta, churinkunata, chakrankunata 30 hinaspaqa chaskinqam kay tiempopi pachak kuti masta wasikunata, wawqekunata, panikunata, turi-~nañakunata, tayta-mamakunata, churikunata hinaspa chakrakunata, chaskinqamá cheqnisqaña kaspapas, hamuq tiempopiñataqmi wiñaypaq kawsanqa. 31 Ichaqa ancha reqsisqa kaqkunamantam achkaq kanqaku pisi reqsisqaña, pisi reqsisqa kaqkunamantañataqmi achkaq ancha reqsisqaña kanqaku.

Jesusmi huktawan willakun wañunanmanta
(Mt 20:17-19. Lc 18:31-34)

32 Jerusalenman riptinkum Jesus discipulonkunapa puntanta rirqa. Chaymi admirakurqaku mana manchakuspan riptin, paykunañataqmi mancharisqallaña qatirqaku. Chayraykum Jesus chunka iskaynintin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

discipulonkunata huklawman qayaykuspa imam pasananmanta willayta qallaykurqa: 33 —Jerusalen llaqtamanmi richkanchik, chaypim Diosmanta Hamuq Runa entregasqa kasaq *sacerdotekunapa jefenkunamanwan Diospa leynin yachachiqkunaman, paykunam wañunaypaq sentenciawaspanku mana castanchik kaq runakunaman entregawanqaku. 34 Burlakuwaspankum azotewanqaku hinaspa toqapayawanqaku chaymantam wañurachiwanqaku aswanqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq.

Jacobowan Juanpa mañakusqankumanta
(Mt 20:20-28)

35 Zebedeopa churin Jacobowan Juanmi Jesusman asuykuspanku nirqaku:
—Yachachikuq, anri niykuwayku kay mañakusqaykuta —nispa.
36 Chaymi Jesus tapurqa:
—¿Imatataq munankichik qamkunapaq ruranayta? —nispa.
37 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Munaychakuspaykiqa tiyaykachiwaykuyá hukniykuta *alleq lawnikipi, hukniykutañataq *ichoq lawnikipi —nispa.
38 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Manam yachankichikchu imam mañakusqaykichiktaqa. Nisqaypi hinam ñoqaqa ñakarisaq. ¿Atiwaqchikchu ñoqa hina ñakariyta? ¿Atiwaqchikchu ñoqa hina wañuyta? —nispa.
39 Chaymi paykunañataq nirqa:
—Arí, atisaqkum —nispa.
Jesusñataqmi nirqa:
—Arí, cheqaptapunim qamkunaqa ñoqa hina ñakarinkichik hinaspa ñoqa hina wañunkichik. 40 Aswanqa *alleq lawniypi otaq *ichoq lawniypi tiyaykuyqa manam ñoqallamantachu, chayqa kachkan akllasqakunapaqmi —nispa.
41 Wakin chunkantin discipulonkunam chayta uyariruspanku Jacobopa hinaspa Juanpa contranpi piñakururqaku. 42 Jesusñataqmi paykunata qayaykuspan nirqa:
—Yachasqaykichikpi hinapas nacionkuna gobiernaqkunam runakunapi munaychakunku hinaspam kamachispanku kasuchikunku. 43 Qamkunayá ichaqa ama chaynachu kaychik, qamkunamanta pipas kamachikuyta munaspaqa wakinkunatayá servichun. 44 Qamkunamanta pipas allin reqsisqa kayta munaspaqa llapanpa sirvientenyá kachun. 45 Diosmanta Hamuq Runaqa manam servichikunaypaqchu hamurqani aswanqa servinaypaqmi hinaspa achka runakunapa rantinpi wañunaypaqmi.

Ñawsa Bartimeota Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 20:29-34. Lc 18:35-43)

46 Chaymantam Jerico llaqtaman chayarurqaku. Chay llaqtamanta discipulonkunawan hinaspa achka runakunawan Jesus lloqsichkaptinmi ñanpa patanpi tiyachkasqa limosna mañakuq ñawsa runa. Payqa karqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bartimeom otaq Timeopa churinmi. 47 Chay ñawsam Nazaretmanta kaq
Jesuspa hamusqanta uyariruspan qayaykachakurqa:
—¡Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Jesus, llakipayariykullawayá! —nispa.
48 Chaymi runakuna ñawsata qaqcharqaku:
—¡Upallay! —nispa.
Payñataqmi aswanraq qaparirqa:
—¡Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq, llakipayariykullawayá! —nispa.
49 Jesusñataqmi sayaykuspan nirqa:
—Qayaramuychik —nispa.
Paykunam ñawsata qayamuspanku nirqaku:
—Kallpanchakuspayki hatariy, qayamusuchkankim —nispa.
50 Chay ñawsañataqmi capanta wikutispan kallpaylla Jesusman asuykurqa. 51 Jesusmi tapurqa:
—¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? —nispa.
Chaymi ñawsañataq nirqa:
—Yachachikuq, qawarikuytam munani —nispa.
52 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Pasakuyña, iñiynikim sanoyarachisunki —nispa.
Chaylla qawarikuruspanmi Jesuswanña rirqa.

Jerusalenman Jesuspa yaykusqanmanta
(Mt 21:1-11. Lc 19:28-40. Jn 12:12-19)

11 1 Jerusalen llaqtaman hichparamuspankum chayarurqaku Olivos
Moqoman. Chay lawpim kachkan Betfage llaqtachawan Betania
llaqtacha. Jesusmi iskay discipulonkunata kachaspan 2 nirqa:
—Riychik wak chimpa llaqtachata, chayman chayaruspaykichikmi
tarinkichik manaraq pipapas sillakusqan watasqa malta asnota, paskaramuspayá aysaramuychik. 3 Pipas: "¿Imapaqtaq paskachkankichik?" nispa
tapusuptikichikqa qamkunam ninkichik: "Señormi necesitachkan, chayllam kutichipamusunki" nispa.
4 Paykunam pasaspanku tarirurqaku asnota ñanpa patan wasipa punkunpi watasqata hinaspam paskarqaku.
5 Wakin chaypi kaqkunañataqmi nirqaku:
—¿Imatataq rurachkankichik? ¿Imapaqtaq paskachkankichik asnota? —nispa.
6 Paykunañataqmi nirqaku Jesuspa nisqanman hina, chaymi manaña
harkakuptinku asnota aysamurqaku. 7 Jesusman asnota aysaramuspankum pachankuwan caronarqaku chaymi Jesusñataq sillakuykurqa. 8 Hinaptinmi achka
runakuna ñanman pachankunata mastarqaku, wakinñataqmi sachapa kallmankunata kuchuspanku ñanman churarqaku chayninta Jesus pasananpaq.
9 Puntapas qepapas riqkunañataqmi Jesusmanta qayaykachakurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Betania llaqta (Mr 11:1)

—¡Yupaychasunchik! ¡Alabasqayá kachun Señorpa sutinpi hamuqqa! 10 ¡Hatunchasqayá kachun ñawpa abuelonchik David hina gobiernananpaq hamuqqa! ¡Hanaq pachapi kaqkunayá Diosta yupaychachunku! —nispa.

11 Jesusmi Jerusalen llaqtaman chayaruspan temploman yaykurqa, chaymi tardeña kaptin lliwta qawarispalla Betania llaqtachaman pasakurqa chunka iskaynintin discipulonkunapiwan.

Mana ruruq sachata Jesus ñakasqanmanta
(Mt 21:18-19)

12 Paqarinnintinñataqmi lloqsirqaku Betaniamanta chaymi Jesus yarqarachikuspan 13 karumantaraq rikururqa llaqesapallaña higos sachata. Chaymi rirqa qawaq "Ichapas ruruchkan" nispan, aswanqa manam rurusqachu mana tiempon kasqanrayku, chayqa llaqeyoqllam kasqa. 14 Chay higos sachatam nirqa:

—Kunanmantaqa manañam pipas ruruykitaqa mikunqañachu —nispa.

Chay nisqantam discipulonkuna uyarirurqa.

Templopi rantikuqkunata Jesus qarqosqanmanta
(Mt 21:12-17. Lc 19:45-48. Jn 2:13-22)

15 Chaymantam chayarqaku Jerusalen llaqtaman, temploman Jesus yaykuruspanmi qallaykurqa qarqoyta chaypi llapa rantiqkunatawan *rantikuqkunata, wikaparqam qollqe cambiananku mesakunatapas chaynataq paloma rantikuqkunapa sillankunatapas. 16 Manataqmi dejarqachu templopa pationpi imakuna apakachanankutapas. 17 Chaypim Jesus yachachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Manachum Bibliapi Dios nichkan:

"Temployqa mañakuwananku wasiwan sutichasqam kanqa.
Llapallan runakunapa mañakamuwananku wasim kanqa" nispa?

Qamkunam ichaqa suwakunapa machayninta hinaña rurarusqankichik.

18 Jesuspa nisqantam uyarirurqaku *sacerdotekunapa jefenkunawan
Diospa leynin yachachiqkuna, Jesusta manchakuspankum maskarqa-
ku imayna formapipas wañurachinankupaq llapa runakuna Jesuspa
yachachisqanta uyarispa admirakuptinku. 19 Ichaqa Jesusmi discipulon-
kunawan llaqtamanta pasakurqa tutayaruptinña.

Higos sachapa chakirusqanmanta
(Mt 21:20-22)

20 Paqarinnintin richkaspankuñataqmi chay higos sachata rikururqaku
sapinmantapuni chakisqataña. 21 Chaymi Pedro yuyariruspan Jesusta nirqa:
—Yachachikuq qaway, qayna punchaw "amaña ruruychu" nisqayki
higos sachaqa chakirusqañam.
22 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Diospi confiakuychik. 23 Cheqaptapunim pipas sonqonpi mana iskayrayaspa
kay orqota ninman: "Chaymanta suchuspa lamar-qochaman wischukuy" nispa,
chay nisqan cumplikunanta creeptinqa nisqanpi hinam kanqa. 24 Chaymi nikichik:
Diosmanta lliw mañakusqaykichikta chaskirusqaykichikpaqña creespaqa chas-
kinkichikpunim. 25 Ichapas Diosta mañakuchkaspa qonqayta yuyariruwaqchik
piwanpas piñanasqa kasqaykichikta, chayna kaptinqa tukuy sonqoykichikwanyá
pampachaychik, chaynapi hanaq pachapi Dios Taytaykichikpas huchaykichikta
pampachasunaykichikpaq. (26 Qamkuna mana pampachaptikichikqa hanaq pa-
chapi kaq Dios Taytaykichikpas manam pampachasunkichikchu.)

Jesusqa kamachikunanpaq munayniyoq kasqanmanta
(Mt 21:23-27. Lc 20:1-8)

27 Jerusalenman huktawan kutiramuptinkum Jesus templopi purichkar-
qa. Chaymi payman asuykurqaku *sacerdotekunapa jefenkuna, Diospa
leynin yachachiqkuna hinaspa judiokunapa kamachiqninkuna. 28 Payku-
nam Jesusta tapurqaku:
—¿Ima derechoykiwantaq chaykunataqa rurachkanki? ¿pitaq autoriza-
surqanki? —nispa.
29 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ñoqapas tapusqaykichikyá, kay tapusqayta contestawaptikichikqa ñoqapas
nisqaykichikmi ima derechoywanmi kaykuna rurasqayta. 30 Niwaychikyá: ¿Pitaq
bautizananpaq Juantaqa kachamurqa, Dioschu icha runakunachu? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Chaynata Jesus tapuptinmi kikinkupura tanteanakurqaku:
—Sichum “Diosmi kachamurqa” niptinchikqa “¿Imanasqataq manaqa creerqankichikchu?” niwasunchiki. 32 Manataqmi nichwanchu “Runakunallam kachamurqa” nispaqa.

Manamá contestayta atirqakuchu llapa runakunata manchakusqankurayku, manchakurqakuqa Bautizaq Juanta cheqaptapuni Diosmanta willakuq kasqanpaq runakuna hapiptinkum. 33 Chaymi Jesusta nirqaku:
—Manam yachanikuchu —nispa.

Jesusñataqmi nirqa:
—Manataqmi ñoqapas nisqaykichikchu ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytaqa —nispa.

Mana allin llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta
(Mt 21:33-46. Lc 20:9-19)

12 1 Rikchanachiykunawan yachachispanmi Jesus nirqa:
—Huk runam chakranpi uvasta plantaruspa muyuriqninta perqarachirqa, huk pozotataqmi rurachirqa uvaspa rurunta sarunankupaq, hinaspam markayoq chukllata rurachirqa chaymanta cuidanankupaq. Chaykunata rurarachispam chakranta llamkaqkunaman arriendakuruspa illarurqa.
2 Cosecha tiempo chayaramuptinmi runanta chay dueño kacharqa arriendaq-

Uvas chakrapi markayoq chuklla (Mr 12:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninkunamanta tupaqninta mañamunanpaq. 3 Paykunañataqmi chay runata
hapiruspanku maqaparurqaku hinaspam kutirichirqaku mana imayoqta.
4 Dueñoñataqmi huknin runantaña kacharqa, paytam umanta pakiruspanku
penqaypaqta rurarqaku. 5 Huk runatawanraq kachaptinmi paytañataq wañu-
rachirqaku. Chaywanpas huktawan-huktawanraqmi kacharqa, paykunatam
wakinta maqaparurqaku, wakintañataqmi wañurachirqaku.
6 —Chay dueñopaqa kuyasqan sapallan churillanñam puchururqa, paytam
kacharqa: "Churiytaqa respetanqakuch" nispa. 7 Ichaqa llamkaqkunam payta
rikuruspanku ninakurqaku: "Paymi chaskinqa herenciataqa, paytaqa wañura-
chisunyá ñoqanchikña dueño kananchikpaq" nispa. 8 Chaymi wañurachispanku
cuerponta chakramanta wischururqaku. 9 Chaynaqa ¿imatataq ruranqa
chakrayoqqa? Payqa kutiramuspanmi llamkaqkunata wañuchispa chakranta
hukkunamanña arriendakurunqa. 10 ¡Manachum Bibliapi leerqankichik:

"Wasi perqaqkunapa wischupakusqanku rumiqa
cimientopi esquinan hapiq rumiñam rikurirurqa.
11 Kaytaqa rurarun Señor Diosmi.
Kay qawasqanchikqa ñoqanchikpaqqa ima admirakuypaqmi" nispa
nisqanta.

12 Hinaptinmi tapuqnin runakuna musyakururqaku Jesuspa rikchanachis-
qanqa paykunapa contranpi kasqanta chaymi hapiruyta munarqaku ichaqa
llapa runakunata manchakuspankum mana ima rurayta atispa pasakurqaku.

Impuesto paganamanta
(Mt 22:15-22. Lc 20:20-26)

13 Jesusmanmi kachamurqaku wakin *fariseokunatawan Rey Hero-
despa wakin qatiqninkunata chaynapi Jesus imamantapas mana allinta
rimaruptin acusanankupaq. 14 Paykuna hamuspankum Jesusta nirqaku:
—Yachachikuq, yachanikum qamqa runakunata mana manchakuspayki cheqap
rimasqaykita. Qamqariki manam runapa hawallantachu qawanki, cheqaptam ya-
chachinki Diospa munasqanman hina kawsananchikpaq. ¿Allinchu Rey Cesarman
impuesto pagay icha manachu? ¿Pagachwanchu icha manachu? —nispa.
15 Jesusmi paykunaqa iskay uya kasqankuta yachaspan nirqa:
—¿Imanasqataq pantachiwaypi richkankichik? Qollqeta apamuwaychik
qawanaypaq —nispa.
16 Aparamuptinkum Jesus paykunata tapurqa:
—¿Pipa uyantaq hinaspa pipa sutintaq kay qollqepiqa kachkan? —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqa:
—Rey Cesarpam —nispa.
17 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Rey Cesarpa kaqtaqa paymanyá qoychik, Diosmanñataq paypa kaqta —nispa.
Jesuspa chayna nisqanwanmi llumpayllataña admirakurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañuqkunapa kawsarimunanmanta
(Mt 22:23-33. Lc 20:27-40)

18 Chaymantam Jesusman hamurqaku wakin *saduceokuna. Paykunaqa manam creenkuchu wañuqkunapa kawsarimunanmanta chaymi Jesusta nirqaku:
19 —Yachachikuq, Moisespa qellqasqanpim niwachkanchik: “Casado runa mana wawayoqta warminta dejaruspa wañuruptinqa wawqenmi viudawan casarakunqa, hinaptinmi churinpas wañukuqpa churin hinaña kanqa chaynapi wañukuqpa miraynin kananpaq” nispa. 20 Qanchis wawqentin qarikunam karqa. Piwi kaq casarakuspanmi wañuruspan warminta mana wawayoqta saqerurqa. 21 Chaymantam sullkan casarakururqa chay warmiwan, paypas mana churiyoqmi wañukurqa. Casarakurqataqmi, kimsa kaq qatiqninwanpas. 22 Chaynapim qanchisnintinpuni casarakururqaku chay warmillawan. Hinaptinmi mana mayqanninpapas churinku karqachu. 23 Chaymantam warmipas qepankuta wañururqa. Chay qanchisnintinwan casarakuchkaptinqa wañuqkuna kawsarimuptinqa ¿mayqanninpamá warminqa kanqa?
24 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qamkunaqa pantaypim kachkankichik Bibliapa nisqantapas chaynataq Diospa atiynintapas mana reqsispaykichik. 25 Llapa runakuna kawsarimuspankuqa manam casarakunqakuchu manataqmi casarachinakunqakuchu, ichaqa hanaq pachapi angelkuna hinañam kanqaku. 26 Wañuqkuna kawsarimunanmantaqa ¿manachum leerqankichik Moisespa libronpi rupachkaq tankar kichkamanta Diospa rimapayasqanta? Paymi nirqa: “Ñoqaqa kani Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi” nispa. 27 Diosqa manam wañusqakunapa Diosninchu ichaqa kawsaqkunapa Diosninmi. Chaynaqa qamkunaqa llumpay pantaypim kachkankichik.

Hatunnin kamachikuymanta
(Mt 22:34-40)

28 Jesusmanmi asuykurqa Diospa leynin yachachiq runa. Paymi uyarirqa tapuqninkunaman Jesuspa allin contestasqanta chaymi Jesusta tapurqa:
—Yachachikuq ¿Diospa kamachikuyninkunamantaqa mayqantaq hatunnin kamachikuy? —nispa.
29 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Tukuymanta kasukuna kamachikuyqa kaymi: “Israel runakuna, uyariychik: Señor Diosninchikqa chullallam. 30 Señor Diosnikitam kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vidaykiwan, tukuy yuyaynikiwan hinaspa tukuy kallpaykiwan” nispa. 31 Kay kaqlla qatiqninñataqmi nin: “Kuyankim runamasikita kikikita hina” nispa. Kaykunam llapallan kamachikuykunamanta aswan hatun kamachikuykuna.
32 Chaymi Diospa leynin yachachiq runa Jesusta nirqa:
—Yachachikuq, allintam nirunki. Cheqaptam Diosqa chullalla, manataqmi huk Diosqa kanchu paymantaqa. 33 Allinpunim tukuy

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sonqonchikwan, tukuy yuyayninchikwan hinaspa tukuy kallpanchikwan Diosta kuyayqa, allintaqmi runamasinchikta kikinchikta hina kuyaypas. Chay ruraymá aswan allinqa Diospaq animalkunata lliw kañanamantapas chaynataq wakin ofrecena kaqkunamantapas —nispa.

34 Yachaywan rimaruptinmi Jesus nirqa:

—Manam llumpayñachu faltasunki Diospa munaychakusqanman yaykunaykipaq —nispa.

Tapukuyninkuwan Jesusta mana wichichiyta atiptinkum mayqanninkupas manaña ima tapuytapas munarqakuchu.

Davidpa mirayninmanta kaq Cristomanta
(Mt 22:41-46. Lc 20:41-44)

35 Templopi Jesus yachachispanmi nirqa:

—¿Imaynanpitaq Diospa leynin yachachiqkunaqa "Cristoqa Davidpa mirayninmi" nispa ninku? 36 Kikin Davidmi Chuya Espiritupa sonqochasqan nirqa:

"Señor Diosmi Señorniyta nirqa:
'Enemigoykikunata vencenaykamayá *alleqniypi tiyaykuy.
Enemigoykikunata saruchinaykamayá alleqniypi tiyaykuy' nispa."

37 ¿Imaynataq Cristoqa Davidpa mirayninqa kanman Davidpuni "Señorniy" nispa Cristomanta rimachkaptinqa?

Llapa runakunañataqmi Jesusta ganasllawanña uyarirqaku.

Diospa leynin yachachiqkunapa huchanmanta
(Mt 23:1-36. Lc 11:37-54. 20:45-47)

38 Jesusqa yachachispanmi nirqataq:

—Amayá qatipakuychikchu Diospa leynin yachachiq runakunataqa, paykunaqa qoysu pachawan puriytam gustanku, plazakunapipas respetollawanña rimaykunankutam munanku, 39 huñunakunanku wasikunapipas hinaspa convidokunapipas ñawpaqllapi tiyaytam munanku. 40 Viudakunapa imallantapas qechuruspam allin runa tukuspa una-unayta Diosta mañakunku, chayraykum paykunaqa wakinmantapas aswan castigasqaraq kanqaku.

Wakcha viudapa ofrenda qosqanmanta
(Lc 21:1-4)

41 Jesusmi templopi tiyachkarqa ofrendakuna churananku baulpa chimpanpi, payqa qawachkarqa runakunapa qollqe churasqantam. 42 Huk wakcha viuda chayaramuspanmi baulman hinaykurqa iskay qollqechata. 43 Chaymi discipulonkunata qayaykuspan Jesus nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Cheqaptapunim nikichik, wak wakcha viudam llapa apukunapa churasqanmantapas aswan achkataqa churaykun. 44 Apukunaqa puchuq qollqellankutam churarqa, wak viudam ichaqa wakcha kayninpi mantienekunanpaq kaqta llapallanta qoykun.

Templo tuñichisqa kananmanta
(Mt 24:1-2. Lc 21:5-6)

13 1 Templomanta lloqsichkaptinmi huknin discipulon Jesusta nirqa:
—Yachachikuq ¡qaway kay hatu-hatun rumikunata, qaway hatu-hatun kay templota!

2 Chaymi Jesus nirqa:

—Arí, qawapaykuychik allinta, manam chulla rumipas perqasqaqa puchunqachu, lliwmi tuñichisqa kanqa.

Jesus kutimunanpaq tukuy ima pasakunanmanta
(Mt 24:3-28. Lc 21:7-24. 17:22-24)

3 Chaymantam rirqaku Olivos Moqoman, chay moqoqa templopa waklaw chimpanpim kachkan. Jesus chaypi tiyachkaptinmi Pedro, Jacobo, Juan hinaspa Andres sapanpi tapurqaku:

4 —Yachachikuq willaykuwaykuyá ¿haykapitaq kay nisqaykikunaqa kanqa? ¿Imaynamá yachasaqku tukuy chaykuna cumplikunantaqa?

5 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Allinta qawakuychik yanqataq pipas pantachisunkichikman. 6 Achkaqmi hamunqaku ñoqapa sutiypi "Ñoqam kani Cristo" nispa, chaynata rimaspankum achka runata pantachinqaku.

7 —Ichaqa guerrakunamanta otaq guerrakuna kananmanta parlaqta uyarispaykichikqa amam manchakunkichikchu, chaykunaqa sucedekunqam ichaqa manaraqmi kay tiempoqa tukunqaraqchu. 8 Huk nacionmi peleanqa huklaw nacionwan, kanqataqmi kaypi-wakpi terremotokunapas chaynataq muchuykunapas, kaykunaqa ñakariykunapa qallariyllanraqmi.

9 —Qamkunaqa kikikichikyá cuidakuychik, qamkunaqa juzgadokunaman entregasqam kankichik hinaspam *huñunakuna wasikunapi maqasqa kankichik. Gobiernaqkunapa, reykunapa ñawpaqninmanmi ñoqaraykuku pusasunkichik chaynapim paykunamanpas willankichik ñoqamanta. 10 Manaraq kay tiempo tukuchkaptinmi ñoqamanta allin noticia lliw nacionkunapi willakusqa kanqa. 11 Autoridadkunaman apasuptikichikqa amam llakikunkichikchu imam rimanaykichikmantaqa, Diosmi yachachisunkichik chay ratopi imam rimanaykichiktaqa, manam kikillaykichikmantachu rimankichikqa. Chuya Espiritum yachachisunkichik imam rimanaykichikta.

12 —Runakunam wawqenkuta traicionanqa wañuchinanpaq, taytapas churintam traicionanqa, chaynataqmi wawa-churinkunapas tayta-mamankupa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

contranpi hatarispa wañuchinqaku. 13 Ñoqaraykum llapa runakuna cheqnisunkichik, ichaqa kay pachapa tukupayninkama ñoqapi takyaqtam Diosqa salvanqa.

14 —Diosmanta willakuq Danielmi qellqarqa purmachiq millakuypaq kaqmanta. Pipas kay leeqqa entiendechun. Templopi chayta rikuspaykichikqa Judeapi kaqkunayá ayqeychik orqokunaman. 15 Wasipa hawanpi kaqpas amañayá wasinmanqa imapas horqoq yaykuchunchu. 16 Chakrapi kaqpas amaña pachan hoqariqqa kutichunchu. 17 ¡Imaynaraq kanqaku chay punchawkunapi wiksayoq otaq ñuñuq wawayoq warmikunaqa! 18 Diostayá mañakuychik kaykunaqa para tiempopi ama kananpaq. 19 Chay punchawkunapiqa llumpa-llumpay ñakariykunam kanqa, chayna ñakariyqa manam karqachu Dios kay pachata unanchasqanmantapunipas, manañataqmi kanqachu haykapipas. 20 Sichum Dios mana asllayachinmanchu chay punchawkunata hinaptinqa, manach pipas librakunmanchu wañuymanta. Aswanqa akllasqankunaraykum asllayachinqa chay punchawkunata.

21 —Sichum pipas nisunkichik: "Qawaychik, kaypim kachkan Cristo" otaq "Wakpim kachkan Cristo" nispa, hinaptinqa amam paykunata creenkichikchu. 22 Rikurimunqam Cristo tukuq runakuna hinaspa Diosmanta willakuq tukuqkuna chaynapi admirakuypaq milagrokunata ruraspa llapa runakunata engañanankupaq, engañaypim rinqaku Diospa akllasqan runakunatapas. 23 Cuidakuychikyá, qamkunamanqa lliwtam willaykuykichikña manaraq pasakuchkaptin.

Imaynam Jesucristopa kutimunanmanta
(Mt 24:29-35, 42-44. Lc 21:25-36)

24 Jesusmi nirqa:

—Chay punchawkunapi ñakariy tiempo pasaruptinmi inti tutayarunqa, killapas manañam achkinqachu, 25 lucerokunam wichimunqa, cielokunapi tukuy ima kaqkunapas katkatatanqam. 26 Chaymi llapachallan runakuna Diosmanta Hamuq Runata rikuwanqaku puyupi tukuy atiyniywan hinaspa kanchariyniywan hamuchkaqta. 27 Angelniykunatam kamachisaq kay pachapi kaq llapallan nacionkunamanta may karupiña kaptinkupas akllasqaykunata huñumunankupaq.

28 —Higos sachawan rikchanachisqaytayá yachaychik: Kallmankuna llullullaraq kaspa ikllirimuptinmi yachankichik poqoy hichpamusqanta. 29 Chaynaqa llapa nisqaykuna sucedekuptinmi yachankichik tukupay tiempoqa hichpallaña kasqanta. 30 Cheqaptapunim nikichik, tukuy kaykunaqa cumplikunqa manaraqpas kay miray runakuna chinkachkaptinmi. 31 Cielopi kaqkunapas chaynataq kay pachapas chinkanqam, nisqaykunam ichaqa mana chinkanqachu.

32 —Ichaqa manam pipas yachanchu ima punchawmi otaq imay horam kutimunaytaqa, hanaq pachapi angelkunapas manam yachanchu nitaqmi Diospa Churinpas yachanichu aswanqa Taytallaymi.

33 —Chaynaqa qamkunayá cuidakuychik, Diosta mañakustinyá listolla suyawaychik haykapi kutimunaytapas mana yachasqaykichikrayku. 34 Huk runa karuman illaruq hinam kanqa. Manaraq illaruchkaspanmi runankunata kamachin wasinmanta nanachikunanpaq hinaspam sapakamaman imam ru-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rananta qon. Punkupi cuidaqtapas kamachinmi rikchan-rikchanlla kananpaq.
35 Chaynayá qamkunapas wasiyoqpa imay horam kutimunanta mana ya-
chachkaspaqa listolla kaychik. Ichapas kutiramunqa tutaykuqta otaq chawpi
tutata otaq gallo waqayta otaq achikyamuqta. 36 Yanqañataq qonqaymanta
chayaramuspay mana suyawachkaqta tariramuykichikman. 37 Qamkunaman
willasqaytaqa llapallanmanmi nini, chaynaqa listollayá suyawaychik.

Jesusta wañuchinankupaq rimanakusqankumanta
(Mt 26:1-5. Lc 22:1-2. Jn 11:45-53)

14 1 Iskay punchawllañam faltarqa *Pascua Fiestapaq, chay pun-
chawpim mana qonchuyoq tantata mikunku. *Sacerdotekunapa
jefenkunam Diospa leynin yachachiqkunapiwan tantearqaku engañowan
Jesusta hapiruspa wañurachinankupaq. 2 Chaymi nirqaku:

—Fiestapiqa ama hapisunchu runakuna ama alborotanankupaq —nispa.

Miski asnaq aceitewan Jesus tallisqa kasqanmanta
(Mt 26:6-13. Jn 12:1-8)

3 Jesusmi kachkarqa Betania llaqtachapi *lepra onqoymanta sanoyaq
Simonpa wasinpi. Chaypi mikuchkaptinkum chayaramurqa huk warmi.
Paymi niño-rumimanta puyñuchapi nardo waytamanta rurasqa miski
asnaq aceiteta aparamurqa, chayqa achka qollqepa chaninmi karqa. Chay
puyñuchata pakiruspanmi talliykurqa Jesuspa umanman. 4 Chaypi wakin
kaqkunañataqmi piñakuruspanku ninakurqa:

—¿Imanasqataq kay achka qollqepa chanin miski asnaq aceitetaqa usu-
rachin? 5 Wakchakunata yanapanapaqmi *rantikurunmanku karqa huk
wata jornalpa chanin qollqepi —nispa.

Chay warmita qaqchapaptinkum 6 Jesusñataq nirqa:

—Upallaychik. ¿Imanasqataq llakichinkichik kay warmita? Payqa allintam
rurarun ñoqapaq. 7 Wakcha runakunaqa qamkunawanmi haykapikamapas kanqa,
munarisqaykichik horam paykunataqa yanapawaqchik, ñoqam ichaqa mana
tukuy tiempochu qamkunawan kasaq. 8 Kay warmiqa tukuy atisqantam rurarun,
kay miski asnaq aceitewan talliwaspanqa pampakunay punchawpaqmi cuerpoyta
alistachkan. 9 Cheqaptapunim nikichik, kay pachapi tukuy hinastinpi Diosmanta
allin noticiata willakuptinkum kay warmipa rurasqantapas yuyarinqaku.

Jesusta traicionananpaq Judaspa rimasqanmanta
(Mt 26:14-16. Lc 22:3-6)

10 Chunka iskayniyoq discipulokunapa hukninmi karqa Judas Iscariote,
paymi *sacerdotekunapa jefenkunawan parlaq rirqa paykunaman Jesusta
entregananpaq. 11 Paykunam Judaspa nisqanta uyariruspanku kusisqa-
llaña qollqeta paganankupaq prometerqaku. Chaymantapunim Judasqa
tiempota maskarqa Jesusta traicionananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Discipulonkunawan Jesuspa cenasqanmanta
(Mt 26:17-29. Lc 22:7-23. Jn 13:21-30. 1 Co 11:23-26)

12 Punta kaq punchawpim mana qonchuyoq tantata hinaspa *pascua carnerota wañuchispanku mikunanku fiestapi Jesusta discipulonkuna tapurqaku:
—¿Maypitaq alistamusaqku Pascua mikuyta cenananchikpaq? —nispa.
13 Chaymi iskay discipulonta kamachirqa:
—Llaqtaman rispaykichikmi puyñupi yaku apachkaq runawan tupankichik, paytam qatinkichik, 14 runapa yaykusqan wasipa dueñontam ninkichik: "Yachachikuqmi nin: ¿Mayqan cuartopitaq *pascua mikuyta cenasaq discipuloykunawan?" nispa. 15 Chaymi qawachisunkichik hatun cuartota wasipa altosninpi ña allichasqataña, chaypim mikunanchikpaq preparamunkichik.
16 Iskayninku llaqtaman chayaruspankum lliwta tarirqaku Jesuspa nisqanman hina, chaypim pascua mikuyta prepararqaku.
17 Tutaykamuchkaptinñam Jesus chayaramurqa chunka iskayniyoq discipulonkunapiwan. 18 Mesapiña mikuchkaptinkum Jesus nirqa:
—Cheqaptam nikichik, kaypi ñoqawan mikuqmantam huk kaqnikichik traicionawanqa —nispa.
19 Chaymi paykuna llakikuspanku sapakama tapukurqaku:
—¿Ñoqachu? —nispanku.
20 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Qamkunamanta ñoqawan kuska medianoman tanta challpuqmi. 21 Diosmanta Hamuq Runataqa Bibliapa nisqanman hinam sucedewachkan ichaqa iimaynaraq kanqa traicionawaqniy runaqa, amapas payqa nacenmanchu karqa!
22 Mikuchkaptinkum Jesus tantata hapiykuspan Diosman graciasta qorqa, chayta pakiykuspanmi paykunaman aypurqa:
—Chaskiychik. Kaymi cuerpoy —nispa.
23 Vasotapas hoqarispanmi Diosman graciasta qorqa hinaspam paykunaman haywarqa vasomanta tomanankupaq hinaptinmi llapallanku vasomanta tomaykurqaku. 24 Chaymi Jesus nirqa:
—Kaymi yawarniy, kay mosoq contrato cheqapyachiq yawarniytam chaqchusaq achka runakunapaq. 25 Cheqaptapunim nikichik, manañam uvaspa rurunmantaqa tomasaqñachu *Diospa munaychakusqanpiña mosoq vinota tomanaykama —nispa.

Jesusmi willakun Pedropa negananmanta.
(Mt 26:30-35. Lc 22:31-34. Jn 13:36-38)

26 Yupaychanapaq takita takiruspankum Olivos Moqoman pasakurqaku.
27 Chaypim Jesus nirqa:
—Llapallaykichikmi ñoqamanta penqakuwankichik, Bibliam nin: "Michiqtam wañurachisaq hinaptinmi ovejakuna cheqerunqaku" nispa. 28 Aswanqa kawsariramuspaymi qamkunamanta puntataraq Galilea lawman risaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Hinaptinmi Pedro nirqa:
—Llapallanku qanmanta penqakuptinkupas ñoqaqa manam penqakusaqchu —nispa.
30 Chaymi Jesus nirqa:
—Cheqaptam niki, kunan tutapunim manaraqpas gallo iskay kutita waqachkaptin kimsa kutikama negawanki —nispa.
31 Pedroñataqmi atipakuspan nirqa:
—Qanwan kuska wañunay kaptinpas manapunim negasqaykichu —nispa.
Chaynallatam llapallan discipulonkunapas nirqaku.

Getsemani huertapi Jesuspa mañakusqanmanta
(Mt 26:36-46. Lc 22:39-46)

32 Getsemani huertaman chayaruptinkum Jesus nirqa discipulonkunata:
—Kayllapi tiyachkaychik Taytayta mañakamunaykama —nispa.
33 Pedrotawan Jacobota hinaspa Juanta pusarikuspanmi pensamientopa intusqan llumpa-llumpayta llakirikurqa. 34 Hinaspam paykunata nirqa:
—Sonqoymi ancha llakisqa kachkan wañukunaypaq hinaña, kayllapiyá kachkaychik rikchaspa —nispa.
35 Waklawneqman riruspanmi qonqoranpa pampakama kumuykuspan Taytanta mañakurqa, pay munaptinqa chay ñakarinan hora ama chayamunanpaq. 36 Mañakuspanmi nirqa:
—Taytalláy, qamqa lliwtam imatapas atinki, kay ñakarinaymantayá libraykuway, ichaqa amayá ñoqapa munasqaychu kachun aswanqa qampa munasqaykiyá —nispa.
37 Discipulonkunapa kasqanman kutispanmi puñuchkaqta tariykurqa, chaymi Simon Pedrota nirqa:
—Simon ¿puñuchkankichu? ¿Manachum huk horallapas rikchayta atirqanki? 38 Rikchaspayá Diosta mañakuychik ama tentasqa kanaykichikpaq. Allin rurayta munaptikichikpas cuerpoqa mana kallpayoqmi kachkan —nispa.
39 Jesusmi huktawan rispan mañakurqa hina kaqllata. 40 Kutimuspanmi discipulonkunata huktawan puñuchkaqta tariykurqa. Paykunata puñuy llumpayta aysaykuptinmi penqakuspanku manaña ima niytapas atirqakuchu. 41 Kimsa kaq kutita mañakamuspanmi paykunaman kutimuspan nirqa:
—Kunanqa puñukuspayá samakuychikña. Diosmanta Hamuq Runapa horaymi chayaramunña huchasapa runakunapa makinman churasqa kanaypaq. 42 Hatariychik, hakuña, hamuchkanñam traicionawaqniy —nispa.

Jesusta presochasqankumanta
(Mt 26:47-56. Lc 22:47-53. Jn 18:2-11)

43 Jesus rimachkaptinraqmi Judas chayaramurqa, payqa chunka iskayniyoq discipulonkunapa hukninmi karqa. Paywanmi hamurqaku achkallaña runakuna *espadakunata hinaspa kaspikunata aptarikuspanku. Paykunaqa hamurqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

*sacerdotekunapa, Diospa leynin yachachiqkunapa hinaspa kamachiqkunapa
kachamusqanmi. 44 Traicionaq Judasmi kaynata yachachinakuspa hamurqa:
—Ñoqapa muchaykusqaymi kanqa, paytam ama kacharispa apankichik —nispa.
45 Judasmi chayaramuspallan Jesusman asuykuspan:
—Yachachikuq —nispa muchaykurqa.
46 Hinaptinmi hamuq runakuna Jesusta hapiruspan presocharurqaku.
47 Jesuswan chaypi huk kaqmi espadanta horqoruspan *sacerdotekunapa jefenpa runanpa rinrinta qorururqa. 48 Hinaptinmi Jesus chay runakunata nirqa:
—¿Suwatapas hapiq hinachum hamurqankichik espadayoq hinaspa kaspiyoq presochawanaykichikpaq? 49 Sapa punchawmi ñoqaqa qamkunawan karqani templopi yachachispay ichaqa manam presochawarqankichikchu. Aswanqa kaykunaqa pasakun Bibliapa nisqan cumplikunanpaqmi.
50 Hinaptinmi lliw discipulonkuna Jesusta sapallanta saqeruspa ayqekurqaku.

Huk mozopa lluptikusqanmanta

51 Huk mozom sabanasllawan wankikuykuspa Jesusta qatirqa hinaptinmi hapirurqaku. 52 Ichaqa paymi sabanasta saqeruspan qalalla lluptikurqa.

Jesusta cortepi tapupayasqankumanta
(Mt 26:57-68. Lc 22:54-55, 63-71. Jn 18:12-14, 19-24)

53 Jesustam pusarurqaku *sacerdotekunapa jefenpa wasinman, chaypim huñunakururqaku *sacerdotekunapa llapa jefenkuna, judio kamachikuqkuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna. 54 Pedroñataqmi qatirqa karu qepallanta chay sacerdotekunapa jefenpa wasinpa pationkama. Chaypim guardiakunawan kuska tiyaykurqa ninapi qonikuspan.
55 Sacerdotekunapa jefenkunam *cortepi kaqkunapiwan Jesuspa contranpi imatapas maskarqaku wañurachinankupaq ichaqa manam imatapas tarirqakuchu. 56 Achka runakunam paypa contranpi llullakuspa rimarqaku ichaqa paykunapa rimasqanqa manam tuparqachu. 57 Wakinkunam sayarispanku yanqamanta Jesusta acusarqaku kaynata:
58 Paymi nirqa: "Ñoqam tuñirachisaq runakunapa rurasqan kay templota hinaspaymi runapa mana rurasqanta huktawan kimsa punchawllapi hatarirachisaq" nispa.
59 Chaynata rimachkaptinkupas manam tuparqachu nisqankuqa.
60 Hinaptinmi *sacerdotekunapa jefen chawpinkupi sayarispa Jesusta tapurqa:
—¿Manachu imallatapas rimarinki? ¿Imatataq rimachkanku qampa contraykipiqa? —nispa.
61 Jesusmi ichaqa mana imatapas rimarispan upallalla karqa. Hinaptinmi chay jefe huktawan tapurqa:
—¿Qamchu kanki yupaychasqayku Diospa Churin Cristo? —nispa.
62 Chaymi Jesusñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Arí, ñoqam kani, Diosmanta Hamuq Runatam rikuwankichik atiyniyoq Diospa *alleqninpi tiyachkaqta hinaspa cielomanta puyukunawan hamuchkaqta.

63 Hinaptinmi chay sacerdotekunapa jefen llumpay piñasqallaña pachankunatapas llikispan nirqa:

—¿Imapaqñataq testigokunataqa munanchik? 64 Qamkunapas uyarirunkichikñam payqa Dios tukusqanta ¿ima ninkichiktaq? —nispa.

Chaymi llapallanku sentenciarqaku wañunanpaq.

65 Hinaptinmi wakinku qallaykurqaku toqapayta, uyanta taparuspankum takaspanku nirqaku:

—Musyakuy ¿pitaq takasuchkanki? —nispa.

Guardiakunañataqmi uyanpi maqarqaku.

Jesusta Pedro negasqanmanta

(Mt 26:69-75. Lc 22:56-62. Jn 18:15-18, 25-29)

66 Uray patiopi Pedro kachkaptinmi *sacerdotekunapa jefenpa criadan hamurqa hinaspanmi Pedrota rikururqa ninapi qonikuchkaqta. 67 Qawarayasqanmantam nirqa:

—Qampas Nazaretmanta kaq Jesuswanmi purirqanki —nispa.

68 Pedroñataqmi nirqa:

—Paytaqa manam reqsinichu. Imamantachá rimapayawachkankipas —nispa.

Chaynata nispan hawa punkuman lloqsiruptinmi gallo waqaramurqa. 69 Huktawan qawarispanmi chaypi kaqkunaman chay criada nirqa:

—Kay runaqa Jesuspa puriqmasinmi —nispa.

70 Ichaqa Pedrom huktawan negakurqa. Ratollanmanmi chaypi kaqkunapas Pedrota nirqaku:

—Cheqaptapunim qampas paykunamanta kaq kanki Galilea lawmanta kasqaykirayku —nispa.

71 Chaymi Pedro ñakaspan juramentarqa:

—Manam reqsinichu chay rimasqaykichik runataqa —nispa.

72 Chay ratollapi iskay kaq kutitaña gallo waqaramuptinmi Pedro yuyarirurqa: “Manaraqpas gallo iskay kutita waqachkaptinmi kimsa kutikama negawanki” nispa Jesuspa nisqanta. Chayta yuyariruspanmi waqakuyta qallaykurqa.

Prefecto Pilatopa ñawpaqninpi Jesus kasqanmanta

(Mt 27:1-2, 11-14. Lc 23:1-5. Jn 18:28-38)

15 1 Achikyaruptinmi *sacerdotekunapa jefenkuna huñunakurqa kamachikuqkunawan, Diospa leynin yachachiqkunawan hinaspa *cortepi llapallan kaqkunawan, paykunam Jesusta aparqaku chaqnasqata prefecto Pilatoman. 2 Chaymi Jesusta Pilato tapurqa:

—¿Qamchu kanki judiokunapa reynin? —nispa.

Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Arí, qampa nisqaykiman hinam —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Sacerdotekunapa jefenkunam Jesusta tukuy imamanta acusarqaku.
4 Chaymi Pilato huktawan tapurqa Jesusta:
—¿Manachu imallatapas rimarinki? Uyariy tukuy ima acusasusqaykita —nispa.
5 Jesusqa mana imallatapas rimariptinmi Pilatoñataq admirakurqa.

Jesusta wañunanpaq sentenciasqankumanta
(Mt 27:15-31. Lc 23:13-25. Jn 18:38-19:16)

6 *Pascua Fiestapim watan-watan Pilato huk presota kachariq llapa runakunapa mañakusqanta. 7 Carcelpim kachkarqa huk preso Barrabas sutiyoq, paymi wakin runakunapiwan chaqwata ruraspa runakunata wañurachirqa. 8 Llapa runakuna hamuspankum Pilatota mañakurqaku costumbrenman hina huk presota kacharinanpaq. 9 Chaymi Pilato tapurqa:
—¿Munankichikchu reynikichik kacharinayta? —nispa.
10 Chaynataqa tapurqa *sacerdotekunapa jefenkuna Jesusta envidiallamanta payman entregasqankuta musyaspanmi. 11 Ichaqa sacerdotekunapa jefenkunam runakunata alborotachirqa Pilatomanta Barrabasta mañananpaq yachachispanku. 12 Chaymi runakunata Pilato tapurqa:
—Hinaptinqa ¿imatataq rurasaq "judiokunapa reynin" nisqaykichik Jesustaqa? —nispa.
13 Paykunam huktawan qaparirqaku:
—Wañunanpaq ¡chakatay! —nispa.
14 Chaymi Pilato nirqa:
—¿Ima mana allintañataq payqa rurarurqa? —nispa.
Ichaqa runakunam astawanraq qaparirqaku:
—¡Wañunanpaq chakatay! —nispa.
15 Pilatom llapa runakuna agradayta munaspan Barrabasta carcelmanta kachaykachirqa Jesustañataqmi azoteykachispan chakataspa wañuchinankupaq entregaykurqa.
16 Chaymi soldadokuna palaciopa pationman pusaruspanku llapa tropata huñururqaku. 17 Morado pachawan hinarachispankum umanmanñataq churarurqaku kichkamanta simpasqa coronata. 18 Hinaspam asipayaspanku nirqaku:
—Kawsachun Judiokunapa Reynin —nispa.
19 Soqoswan umanpi waqtapaspankum toqaparqaku, qonqorakuspankutaqmi adoraq tukurqaku. 20 Chaynata asipayaruspankum horqorurqaku chay morado pachata hinaspankum kikinpa pachanwan churarachispanku pusarqaku chakatanankupaq.

Jesusta chakatasqankumanta
(Mt 27:32-44. Lc 23:26-43. Jn 19:17-27)

21 Cirene llaqtayoq Simonmi chakramanta hamuchkarqa, payqa karqa Alejandropa hinaspa Rufopa taytanmi. Simon chayninta pasachkaptinmi soldadokuna hapiruspa Jesuspa cruzninta hombrochirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Roma nacionniyoq soldado (Mr 15:15)

22 Jesustam pusarqaku Golgota Moqoman, Golgotaqa uma tullo ninanmi.
23 Hinaspankum qorqaku *mirra hampiwan chaqrusqa vinota, Jesusmi ichaqa
mana tomarqachu. 24 Chaymantam Jesusta chakatarqaku wañunanpaq. Jesuspa
pachanpaqñataqmi soldadokuna sortearqaku mayqanninmanpas tuparunanpaq.
25 Las nuevetam Jesusta chakatarurqaku. 26 Imamantam wañuchis-
qankutam letreropi qellqarqaku: "JUDIOKUNAPA REYNIN" niqta.
27 Jesustawan kuskatam chakatarqaku iskay suwakunata, huknintam
chakatarqaku *alleq lawninpi, huknintañataq *ichoq lawninpi. (28 Chay-
napim Bibliapa nisqan cumplikurqa, Bibliam nin:
—Mana kasukuq runakunaman hukllawasqam karqa —nispa.)
29 Chaynin pasaqkunam umankutapas aywispa kamirqaku:
—¡Ha! Qamqariki templotapas tuñichispam kimsa punchawllapi hatarichin-
ki, 30 chaynaqa kikillayki librakuspaykiyá uraykamuy chay cruzmanta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 *Sacerdotekunapa jefenkunapas chaynataq Diospa leynin yachachiq-
kunapas Jesusmanta asikuspam ninakurqaku:
—Wakinkunatam librarqa ichaqa kikinqa manam librakuyta atinchu.
32 Israelpa reynin Cristo kaspaqa kunanyá cruzmanta uraykamuchun.
Chaynata ruraptinqa paymanmi iñisunchik —nispa.
Jesuswan kuska chakatasqa kaqkunapas paytam kamirqaku.

Jesuspa wañukusqanmanta
(Mt 27:45-56. Lc 23:44-49. Jn 19:28-30)

33 Chawpi punchawña kachkaptinmi kay pacha tutayarurqa las treska-
ma 34 hinaptinmi chay horata Jesus qaparirqa:
—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? Chaynata nispanqa nichkarqa: “Diosnilláy,
Diosnilláy ¿imanasqataq sapallaytaqa saqerullawanki?” nispanmi.
35 Chaypi wakin kaqkuna chayta uyarispankum nirqaku:
—Uyariychik Diosmanta willakuq Eliastam qayakuchkan —nispa.
36 Hukninñataqmi kallpaykurqa esponjaman hinaspam vinagreman
challpuykuspan soqoswan Jesusman haywarqa, soqoykachispanmi nirqa:
—Qawasunchikyá Elias hamunqachus uraykachinanpaq —nispa.
37 Hinaptinmi Jesus qaparispan wañukurqa. 38 Templopi *santuario
rakinaq rakta telam altomanta urayman iskayman llikikururqa. 39 Sol-
dadokunapa capitanninmi Jesuspa chimpanpi sayachkarqa. Paymi
imaynam Jesuspa wañusqanta qawaspan nirqa:
—Cheqaptapunim kay runaqa Diospa Churin kasqa —nispa.
40 Chaypitaqmi kachkarqa wakin warmikunapas karullamanta qa-
waspanku. Paykunawanmi kachkarqa: Magdala llaqtayoq Maria, sullka
kaq Jacobopa hinaspa Joseypa maman Maria hinaspa Salomey. 41 Chay
warmikunam Galilea lawpi puriptin Jesusta qatirqaku yanapastin. Chay-
pitaqmi kachkarqa Jerusalenman Jesuswan riq achka warmikunapas.

Jesusta pampasqankumanta
(Mt 27:57-61. Lc 23:50-56. Jn 19:38-42)

42 Chaykunaqa sucedekurqa *samana punchawpaq preparakunanku
viernespim. Manaraq inti seqaykuchkaptinmi 43 Arimatea llaqtayoq Josey
kallpanchakuspan yaykurqa Pilatopa kasqanman Jesuspa cuerponta mañaq.
Joseyqa karqa judiokunapa *cortenpi reqsisqa runam. Paypas suyachkarqam
Diospa munaychakunanta. 44 Pilatoñataqmi ña Jesus wañurusqanta uyari-
ruspan admirakurqa chaymi soldadokunapa capitanninta qayaspa tapurqa:
—¿Cheqaptachum wañurunña? —nispa.
45 Jesus wañurusqantaña capitan willaykuptinmi Jesuspa cuerponta
Joseyman Pilato qoykachirqa. 46 Joseymi fino sabanasta rantiramuspan
cruzmanta Jesuspa cuerponta uraykachispa chaywan wankukurqa. Qa-
qapi toqosqa sepulturaman churaykuspanmi hatun rumita tanqaramuspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

punkunta taparurqa. 47Maypim pampasqankutam qawarqaku Magdala
llaqtayoq Maria hinaspa Joseypa maman Maria.

Jesuspa kawsarimusqanmanta
(Mt 28:1-10. Lc 24:1-12. Jn 20:1-10)

16 1*Samana punchaw pasaruptinmi Magdala llaqtayoq Maria, Jacobopa maman Mariawan hinaspa Salomeypiwan rantirqaku miski asnaq hampita, chaytaqa rantirqaku Jesuspa cuerponta untamunankupaqmi. 2Domingo punchawtam inti qespiramuptillan chayarurqaku sepulturaman 3kaynata ninakuspanku:

—¿Pitaq sepulturapa punkunpi rumitaqa tanqapuwasun? —nispa.

4Ichaqa chay sepultura tapaq hatun rumitam huklawpiña rikururqaku. 5Sepulturaman yaykuruspankum rikururqaku huk joventa yuraq qoysu pachayoqta *alleq lawpi tiyachkaqta, payta rikuruspankum mancharikurqaku. 6Ichaqa paymi nirqa:

—Ama mancharikuychikchu, qamkunaqa chakatarusqanku Nazaretmanta kaq Jesustam maskachkankichik, payqa kawsarirunñam, manam kaypiñachu. Qawaychik churasqanku sitiota. 7Rispaykichikyá willamuychik Pedromanwan wakin discipulonkunaman, Jesusqa ñawpachkan Galilea lawmanmi, chaypim tupankichik paypa nisusqaykichikman hina —nispa.

8Hinaptinmi warmikuna kallparqaku sepulturamanta manchakuymanta katkatatastin. Manam pimanpas imatapas nirqakuchu manchakusqankurayku.

Magdala llaqtayoq Mariaman Jesuspa rikurisqanmanta
(Jn 20:11-18)

(9Domingo punchawtam Jesus kawsariruspan Magdala llaqtayoq Mariaman puntata rikuriykurqa, ñawpaqtaraqmi Jesus paymanta qanchis demoniokunata qarqorqa. 10Maria pasaspanmi Jesuspa puriqmasinkunata tariykurqa llakimanta waqachkaqta, chaymi paykunaman willarqa Jesuspa kawsarirusqanmanta.

11Paykunam ichaqa Mariapa willakusqanta uyarichkaspankupas mana creerqakuchu.

Iskay discipulonkunaman Jesuspa rikurisqanmanta
(Lc 24:13-35)

12Iskay discipulonkuna chakraman richkaptinmi Jesus rikuriykurqa huk rikchayniyoq. 13Paykunapas pasaspankum wakin discipulonkunaman willamurqaku Jesuswan tuparamusqankumanta, ichaqa manam paykunatapas creerqakuchu.

Ripukunallanpaqña Jesuspa kamachikusqanmanta
(Mt 28:16-20. Lc 24:36-49. Jn 20:19-23)

14Chaymantam Jesus rikuriykurqa chunka hukniyoq discipulonkunaman mesapi mikunankupaq tiyachkaptinku. Paykunatam mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

creesqankumanta hinaspa rumi sonqo kasqankumanta qaqcharqa. Paykunaqariki manam creerqakuchu Jesuspa kawsarimusqan rikuqkunapa willakusqanta. 15 Chaymi paykunata Jesus nirqa:

—Tukuy hinastinman rispayá llapa runakunaman kay allin noticiata willakamuychik. 16 Pipas iñispa bautizakuqmi salvasqa kanqa, mana iñiqñataqmi castigopaq sentenciasqa kanqa. 17 Ñoqapi iñiqkunam kaykunata ruranqa: Sutiypim demoniokunapa ñakarichisqankunata sanoyachinqaku, mana yachasqanku idiomakunatam rimanqaku, 18 culebrakunata hapiruptinkupas otaq imataña venenoyoqta tomaruptinkupas manam imananqachu, onqoqkunaman makinkuta churaptinkum sanoyanqaku.

Hanaq Pachaman Jesuspa ripukusqanmanta
(Lc 24:50-53)

19 Señor Jesusmi chaykunata discipulonkunaman rimaruspan hanaq pachaman hoqarikururqa hinaspam Diospa *alleqninpi tiyaykurqa. 20 Chaymi discipulonkuna rispanku tukuy hinastinpi Jesusmanta willakurqaku. Kikin Señormi paykunata yanaparqa willakusqankuta *milagrokunawan valechispan.)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JESUCRISTOMANTA LUCASPA QELLQASQAN

Lucasqa Jesusmantaqa willakun manam Israelpa mirayninkunata salvananpaq hamusqallanmantachu aswanqa enteron kay pachapi runakunata salvananpaq hamusqanmantam.

Kay libroqa pusaq parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jesuspa vidanmanta Lucaspa tapukachakusqanmanta (1:1-4).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Bautizaq Juanpa nacesqanmanta, Jesuspa nacesqanmanta hinaspa warma kasqanmanta (1:5-2:52).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Bautizaq Juanpa imakunam rurasqanmanta (3:1-20).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jesuspa bautizasqa kasqanmantawan Diablopa pruebasqan kasqanmanta (3:21-4:13).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun Galilea lawpi Jesuspa rimasqanmanta hinaspa rurasqankunamanta (4:14-9:50).

Soqta kaq parteñataqmi willakun Galilea lawmanta Jerusalen llaqtaman chulla kutillataña risqanmanta (9:51-19:27).

Qanchis kaq parteñataqmi willakun semanallaña kawsaspan ñakarisqanmantawan wañukusqanmanta (19:28-23:56).

Pusaq kaq parteñataqmi willakun kawsarimuspan discipulonkunaman rikurisqanmantawan hanaq pachaman kutikusqanmanta (24).

Kay libropiqa sutillam Jesuspa kuyakuynin wakchakunapaq, ñakariqkunapaq hinaspa despreciasqa runakunapaq. Willakuntaqmi runakuna kusikuy tarisqankumantapas. Kusikurqakum Jesuspa nacesqanwan, wañukuspapas kawsarimusqanwan. Kay librollapim tarikun iskay sumaqllaña rikchanachiykuna: Huknin rikchanachiymi willakun runamasinta Samaria llaqtayoq runa yanapaykusqanmanta (10:25-37). Hukninñataqmi kachkan ripukuspapas taytanman kutikamuq churimanta (15:11-32). Kay libroqa willakuntaqmi imaynam Diosta mañakunamantapas, Chuya Espiritumantapas, huchakuna pampachanamantapas hinaspa Jesusta yanapaq warmikunamantapas.

Libropa qallariyninmanta

1 1-3 Ancha kuyasqay Teofilo, qallariyninmanta rikuq allin noticia willakuqkunam willakurqaku ñoqayku ukupi imakunam pasakusqanmanta.
Chay imam pasakusqanmantaqa achkaqñam qatinasninpi qellqaypi rirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñoqapas qallariyninmanta sumaqta yachaykuspaymi qellqamuyki 4 chaynapi uyarisqaykikunaqa cheqap kasqanta astawanraq yachaykunaykipaq.

Zacariasman *Angel rikuriykusqanmanta

5 Judea lawpi Herodes rey kachkaptinmi *sacerdote karqa Abiaspa castanmanta Zacarias. Warmin Elisabetñataqmi karqa sacerdote Aaronpa mirayninmanta kaq. 6 Warmi-qarim paykunaqa Diospa qayllanpi allin ruraq karqaku, Señorpa lliw kamachikuyninkunatam leyninkunatawan kasukuqku. 7 Paykunaqa mana churi-wawayoqmi karqaku Elisabet mana wachakuq kasqanrayku. Yuyaqkamañam paykunaqa karqaku.

8 Huk punchawmi sacerdotekunapa rurananman hina Zacariasman tuparurqa Templopi serviy. 9 Sacerdotekuna sortearuptinmi Zacariasman tuparurqa Señorpa templonpi santuarioman yaykuspan incienso kañay. 10 Inciensota kañanankamañataqmi hawapi runakuna Diosta mañakuchkarqaku. 11 Paymanmi rikuriykurqa Señorpa angelnin incienso kañananku *altarpa *alleq lawninpi sayaykuspa. 12 Zacariasñataqmi mancharikuruspan mana imanakuytapas atirqachu. 13 Chaymi angelñataq nirqa:

—Ama manchakuychu Zacarias. Mañakusqaykitam Dios uyariykun, warmiki Elisabetmi wachakunqa qari wawata, paytam Juanwan sutichanki. 14 Qamqa ancha-anchatam kusikunki. Paypa nacesqanwanqa achkaqtaqmi kusikunqaku. 15 Payqa Diospa qayllanpipas reqsisqam kanqa. Amam vinotaqa nitaq ima poqosqa aqatapas mallinqachu. Nacesqanmantapunim payqa Chuya Espiritupa huntasqan kanqa. 16 Israelpa mirayninkunatam achkallataña Señor Diosninkuman kutirichinqa. 17 Señorpa ñawpaqnintam rinqa Elias hina Diospa Espiritunwan chaynataq atiyninwan ruraspa chaynapi tayta-mamakunata churi-wawankunawan allinyachinanpaq hinaspa mana kasukuqkunatapas kasukuyman churananpaq. Runakunapa sonqontam alistanqa Señorta chaskinankupaq.

18 Hinaptinmi Zacariasñataq angelta tapurqa:

—¿Nisqaykikuna cheqap kasqantaqa imaynatataq yachasaq? Ñoqaykuqa llumpay yuyaqñam kaniku —nispa.

19 Chaymi angelñataq nirqa:

—Diospa qayllanpi servikuq Gabrielmi ñoqaqa kani, paymi kachamuwarqa allin noticiata qanman willanaypaq. 20 Nisqaykunata mana creesqaykiraykum kunanmanta mana rimaq kanki churiki nacemunankama. Chay punchawpim kay nisqaykuna cumplikunqa.

21 Runakunañataqmi extrañasqallaña hawa lawpi suyarqaku santuariomanta manaña lloqsirimuptin. 22 Unaymantaña lloqsiramuspan paykunata mana rimapayaptinmi musyarurqaku santuariopi revelacion chaskiramusqanmanta. Manaña rimayta atispanmi señasllawanña paykunata entiendechirqa.

23 Templopi servikuynin tukuruptinmi wasinmanña kutikurqa. 24 Chay punchawkuna pasaruptillanmi warmin Elisabet wiksayakuruspan manaña wasinmanta lloqsirqachu pichqa killakama, paymi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 —Kunanmi Señor kuyakuyninpi kaynata ruraruwan chaynapi runakuna manaña despreciawananpaq —nispa.

Jesuspa nacenanmanta angelpa willakusqanmanta

26 Elisabet soqta killa wiksayakusqan hawañam Dios kacharqa angel Gabrielta Galilea lawpi Nazaret llaqtaman 27 Chaynapi Maria sutiyoq doncella sipasta watukamunanpaq. Paymi Joseywan casarakunanpaq rimanakusqaña karqa. Joseyqa Rey Davidpa mirayninmanta kaqmi karqa.
28 Mariapa wasinman angel yaykuykuspanmi nirqa:
—Rimaykullayki Diospa favorecesqan Maria, Señormi qanwan kachkan —nispa.
29 Angelpa rimaykusqanta uyariykuspanmi mana imanakuytapas atispan sonqollanpi tapukurqa chay rimaykusqanmanta. 30 Angelñataqmi niykurqa:
—Ama manchakuychu Maria, Diospa favorecesqanmi karunki. 31 Wiksayakuspaykim wachakunki qari wawata, paytam sutichanki Jesuswan. 32 Ancha reqsisqa kaspanmi hanaq pachapi Diospa Churinwan sutichasqa kanqa. Señor Diospunim rey kananpaq churanqa ñawpaq abuelon Davidta hina. 33 Israel naciontam wiñaypaq gobiernanqa, gobiernonqa manam tukunqachu —nispa.
34 Hinaptinmi Mariañataq tapurqa:
—Manaraq qariwan kachkaspayqa ¿imaynataq wawayoqqa kayman? —nispa.
35 Chaymi angelñataq nirqa:
—Chuya Espiritu qanman hamuptinmi hanaq pachapi Diospa atiynin puyu hina pampaykusunki. Chayraykum Diospa sapaqchasqan naceq wawapas sutichasqa kanqa Diospa Churinwan. 36 Qolloq nisqanku aylluyki Elisabetpas yuyaqña kachkaspapas soqta killañam qari wawata wiksayakurun. 37 Diospaqqa manam imapas sasaqa kanchu —nispa.

Nazaret llaqtapi pozo (Lc 1:26)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Mariañataqmi nirqa:
—Nisqaykipi hinayá ñoqawan rurasqa kachun. Señorpa sirvientallanmi ñoqaqa kani —nispa.
Hinaptinmi angel pasakurqa.

Elizabetta Maria watukamusqanmanta

39 Mariañataqmi chay punchawkunallapi chaylla rirqa Judea lawpa orqonpi kaq llaqtaman. 40 Zacariaspa wasinman yaykuykuspanmi Elizabetta rimaykurqa. 41 Rimaykusqanta uyariruptillanmi Elizabetpa wiksanpi wawa kuyurirurqa. Elizabetman Chuya Espiritu huntaykuptinmi 42 kusikuymanta qaparispa Mariata nirqa:
—Wakin warmikunamanta astawan favorecesqam qamqa kanki. Diospa favorecesqantaqmi wachakunayki wawapas. 43 ¿Pitaq ñoqaqa karqani Señorniypa maman kachkaspayki watukamuwanaykipaqqa? 44 Rimaykuwasqaykita uyariruptillaymi wiksaypi wawa kusikuymanta kuyurirurqa. 45 Creesqaykiraykum qamqa ancha kusisqa kanki. Señormi nisqankunata ruranqa —nispa.
46 Mariañataqmi nirqa:

Ukuymantam Señorta alabani.
47 Sonqoypas Salvaqniy Diosraykum
anchallataña kusikuchkan,
48 kay humilde sirvientan nanachikuwasqanmanta.
Kunanmantaqa runakunach ñoqamanta ninqa:
"Mayna kusisqam payqa" nispa,
49 chaynataqa ninqaku atiyniyoq Dios
admirakuypaq kaqkunata rurapuwasqanraykum.
Chuyay-chuyaymi payqa.
50 Payqa wiñaypaqmi kuyapayan respetaqninkunataqa.
51 Atiyninwanmi admirakuypaq kaqkunata rurarqa.
Orgulloso runakunatam yanqaman churarurqa.
52 Munaychakuqkunatam gobiernasqankumanta wischururqa.
Humillakuqkunatañataqmi hatuncharqa.
53 Yarqaymanta kaqkunatam saksaykachirqa.
Apukunatañataqmi mana imayoqta kutirichirqa.
54 Llakipayakuyninta mana qonqaruspanmi
serviqnin Israel runakunata yanaparqa,
55 Chaynataqa rurarqa ñawpaq abuelonchik Abrahanman
prometesqanman hinam
hinaspa mirayninkunamanpas wiñaypaq prometesqanman hinam.

56 Mariam Elizabetwan yaqa kimsa killa karispan wasinman kutikurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bautizaq Juanpa nacesqanmanta

57 Wachakunan tiempo cumplikuruptinmi Elisabet wachakururqa qari
wawanta. 58 Elisabetta Señor Dios favorecesqanta yacharuspankum ve-
cinonkunawan ayllunkuna kusikurqaku. 59 Pusaq punchawninpi wawata
*señalachispankum taytan Zacariaspa sutinwan sutichayta munarqaku.
60 Hinaptinmi chay wawapa maman nirqa:
—Juanmi sutinqa kanqa —nispa.
61 Chaymi payta nirqaku:
—Aylluykikunapiqa manam pipas Juan sutiyoqqa kanchu —nispa.
62 Wawata sutichananpaq taytanta señaschaspa tapuptinkuñataqmi
63 pizarrachata mañaykuspan qellqarqa "Juanmi sutinqa" niqta. Chaymi
llapallanku admirakurqaku. 64 Chay ratollapim Zacariaspas rimariruspan
Diosta alabarqa. 65 Chaykuna pasakusqanwanmi vecinonkuna llumpay
mancharisqallaña karqaku. Judea law orqokunapi kaqkunapas lliwmi wi-
llanakururqaku. 66 Chaykunata llapallan uyariqkunapas sonqollankupim
yuyaymanarqaku:
—¿Imaraq kay wawaqa kanqa? —nispa.
Chay wawataqa Señormá favorecerqa.

Diosta Zacarias alabasqanmanta

67 Juanpa taytan Zacariasman Chuya Espiritu huntaykuptinmi rimarirqa:

68 Israelpa Diosnin Señorqa alabasqayá kachun.
Payqa hamurqa runankunata salvaykunanpaqmi.
69 Atiyniyoq Salvaqninchiktam hatarirachin
serviqnin Davidpa mirayninmanta.
70 Payqa hatarirachin payllapaqña sapaqchasqankunawan
ñawpaqmantaraq willachisqanpi hinam,
71 payqa hatarirachin enemigonchikkunamanta salvawananchikpaqmi
hinaspa llapallan cheqniqninchikkunamantawan salvawananchikpaqmi.
72 Chaynataqa rurachkan ñawpa abuelonchikkunata llakipayarikuspanmi
hinaspa paykunapa contrato rurasqanta yuyarispanmi.
73 Ñawpa abuelonchik Abrahanmanmi juraspan Dios prometerqa
74 enemigonchikkunamanta libraykuwananchikpaq
chaynapi mana manchakuspa payta servinanchikpaq,
75 Diosllapaqña kawsaspa, paypa
qayllanpi allinta ruraspa
sapa punchaw kawsananchikpaq.
76 Yaw wawa, qamñataqmi hanaq pachapi kaq Diosmanta willakuqwan
sutichasqa kanki.
Señorpa ñawpaqnintam rinki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paypa hamunan ñanta allichanaykipaq.
77 Rinkiqa runankunaman salvasqa kanankumanta willakunaykipaqmi
chaynapi huchankumanta pampachasqa kanankupaq.
78 Diosninchikmi kuyapayawaspanchik hinaspa llakipayawaspanchik
hanaq pachamanta qoykuwanchik mosoq punchawpi kanchariyta
79 chaynapi tutayaypi kaqkunatawan, sinchi tutayaypi *yachaqkunata
kanchariykunanpaq,
chaynapitaq ñoqanchiktapas hawkallata kawsachiwananchikpaq.

80 Juan wiñaptinmi yuyayninpas huntarqa, chunniqpim *yacharqa
Israel runakunaman reqsichikunankama.

Jesuspa nacesqanmanta
(Mt 1:18-25)

2 1 Chay punchawkunapim Rey Cesar Augusto kamachikurqa llapallan llaqtakunapi runakuna yupasqa kanankupaq. 2 Kay punta kaq censoqa karqa Siria lawpi Cirenio prefecto kachkaptinmi. 3 Chayraykum sapakama rirqaku nacesqanku llaqtaman padronachikunankupaq. 4 Chaymi Davidpa castanmanta kasqanrayku Josey rirqa Galilea lawpi Nazaret llaqtamanta Judea lawpi Belen llaqtakama. Davidqa Belen llaqtayoqmi karqa. 5 Joseyqa rirqa padronachikunankupaqmi warmin kananpaq rimapayasqaña Mariapiwan. Mariaqa wiksayoqñam kachkarqa. 6 Belenpi kachkaptinkum Mariapa wachakunan punchaw chayaramuptin 7 wachakururqa piwi qari wawanta. Samakuna wasipi mana campo kaptinñataqmi pañalkunawan maytuykuspan animalman qarana artesapi siriykachirqa.

Michiqkunaman Angelkunapa willasqanmanta

8 Chay Belen llaqtapa hichpan purunpim karqa michiqkuna. Paykunam ovejankuta tuta cuidachkarqaku. 9 Paykunamanmi qonqaymanta Señorpa angelnin rikuriykurqa muyuriqninkuta kancharistin. Michiqkuna anchallataña mancharikuruptinmi 10 paykunata angel nirqa:
—Ama manchakuychikchu, llapa runa kusikunaykichikpaqmi allin noticiata apamuchkaykichik. 11 Salvaqnikichikmi nacerapusunkichik Davidpa llaqtanpi. Payqariki Cristo Señormi. 12 Sutillam qellpusqa wawachata tariykunkichik animalman qarana artesapi siriykachisqata.
13 Angel rimayta tukuruptillanmi achkallaña angelkuna hanaq pachamanta rikuriykamurqa hinaspam Diosta alabaspa takirqaku:

14 ¡Diosyá hanaq pachapi alabasqa kachun!
Kay pachapipas Diospa favorecesqan runakunapaqyá hawkayay kachun.

15 Angelkuna hanaq pachaman kutikuptinkum michiqkuna ninakurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Belen llaqtaman rispanchikyá yachamusunchik Señorpa imam willachiwasqanchikmanta.

16 Chaylla pasaspankum tariykurqaku Mariatawan Joseyta chaynataq uywaman qarana artesapi siriykachisqa wawatapas. 17 Qawaykuspankum willakurqaku wawamanta angelpa tukuy nisqanta. 18 Chaymi llapa uyariqkuna admirakurqaku michiqkunapa willakusqankuwan. 19 Mariañataqmi chaykunata sonqollanpi hatallispa yuyaymanarqa. 20 Michiqkunam uyarisqankuman hina tukuy ima pasakusqanta yachaykuspanku hinaspa qawaykuspanku kutikurqaku Diosta alabastin hinaspa hatunchastin.

Wawa Jesusta Diosman presentasqankumanta

21 Pusaq punchawninmanmi wawata *señalaspanku Jesuswan suticharqaku. Chay sutitaqa angelmi Mariaman willarqa manaraqpas wiksayakuchkaptin.

22 Moisespa kamachisqanman hina wachakuqkunapa limpiakunan punchawkuna cumplikuruptinmi wawata Jerusalen llaqtaman aparqaku Señorman presentanankupaq. 23 Señorpa leyninpim nichkan: “Punta naceq llapallan qari wawaqa Señorpaq sapaqchasqam kanqa” nispa. 24 Rispankum animalta wañuchispanku Señorta adorarqaku. Paypa leyninpim iskay qoqñukuna otaq iskay mallqo palomakuna wañuchinankumanta nichkan.

25 Jerusalen llaqtapim *yacharqa Simeon sutiyoq runa, payqa Diosta adoraq kaspanmi allin ruraq karqa. Payqa Israel nacion librasqa kanantam suyachkarqa. Payqa Chuya Espiritupa huntasqan runam karqa. 26 Paymanmi Chuya Espiritu revelarqa Señorpa kachamusqan Cristota rikuykuspaña wañukunanpaq. 27 Chuya Espiritupa kallpanchasqanmi temploman rirqa. Chaymanmi Jesuspa tayta-maman wawata aparqaku leyman hina paypaq ruranankupaq. 28 Hinaptinmi wawata Simeon marqarikuykuspan Diosta alabarqa:

29 Señorlláy, kunanqa hawkallayá wañukusaqña.
Serviqnikiman prometewasqaykim cumplikurunña.
30 Salvaqniyku kachamusqaykitam rikuykuniña.
31 Paytam llapa runakunapa qayllanpi churaykunki.
32 Payqa kancharinqam mana Israel castamanta kaqkunatapas.
Payraykutaqmi hatunchasqa kanqa Israel runaykikunapas.

33 Wawa Jesusmanta Simeonpa tukuy nisqankunata uyariykuspam tayta-maman admirasqallaña karqaku. 34 Diospa bendicionninta Simeon mañakuspanmi Jesuspa maman Mariata nirqa:

—Kay wawam Israel runakunapaq kanqa wakin urmananpaq wakiñataq sayarinanpaq. Diospa munasqanta qawachiptinmi paypa contranpi rimanqaku. 35 Chaynapim achkaq runapa piensasqan yachasqa kanqa. Tukuy kaykunam espadapa tuksisqan hina sonqoykita nanachinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Chaypitaqmi kachkarqa Aserpa mirayninmanta kaq Fanuelpa churin
ancha yuyaqña Anapas, payqa karqa Diosmanta willakuqmi. Sipas kay-
ninpi casarakuspanmi qanchis watalla qosanwan karqa. 37 Pusaq chunka
tawayoq wataña viuda kaspanmi templomanta mana lloqsiqchu, tuta
punchaw Señorta servispanmi ayunaq hinaspa mañakuq. 38 Anapas chay
horallapi rikuriykamuspanmi Diosta alabaspan wawa Jesusmanta willa-
kuyta qallaykurqa Jerusalenpi libre kanankupaq llapallan suyaqkunaman.

Joseywan Maria Nazaret llaqtaman kutikusqankumanta

39 Señorpa leyninpi kamachisqankunata cumpliruspankum kutikurqaku
Galilea lawpi Nazaret llaqtankuman. 40 Chaypi wawa wiñaptinmi kallpanpas
chaynataq yachayninpas huntarqa. Diosmi paytaqa anchallataña favorecerqa.

Warma Jesus templopi tarikusqanmanta

41 Jerusalenpi Pascua Fiestamanmi watan-watan tayta-maman riqku.
42 Chunka iskayniyoq watanpiña Jesus kaptinmi costumbrenkuman hina
fiestaman Jerusalenta rirqaku. 43 Fiesta tukuyta kutichkaptinkuñam tay-
ta-mamanpa mana yachasqanta warma Jesusqa qeparurqa Jerusalenpi.
44 Kutiqmasinkunawan risqanta creespankum huk punchaw puriytaña
rispanku tapukurqaku ayllunkunatawan reqsisqankunata. 45 Mana taris-
pankuñataqmi Jerusalen llaqtaman kutirirqaku chaypi maskanankupaq.
46 Kimsa punchawmantañam templopi tarirurqaku, Diospa leynin yacha-
chiqkunata uyarispan hinaspa tapuspan paykunawan tiyachkaqta. 47 Llapa
uyariqninkunam admirakurqaku yachasqanwan hinaspa contestasqanwan.
48 Tayta-maman qawaykuspanmi admirakurqaku. Chaymi maman nirqa:
—Wawalláy ¿imanasqamá kaytaqa rurawankiku? Taytaykiwan ñoqam
llakisqallaña maskamuchkaykiku —nispa.
49 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Imanasqataq maskawarqankichik? ¿Manachu yacharqankichik Tay-
taypa asuntonkunapi kanayta? —nispa.
50 Chayna nisqantaqa manamá entienderqakuchu.
51 Nazaretman paykunawan kutispanmi chaypi *yacharqa paykunata
kasukuspan. Mamanñataqmi tukuy chaykunataqa sonqollanpi yuyaymа-
narqa. 52 Jesusñataqmi yuyayninpipas hinaspa sayayninpipas wiñarqa
Diostapas chaynataq runakunatapas agradastin.

Bautizaq Juanpa purunpi willakusqanmanta
(Mt 3:1-12. Mr 1:1-8. Jn 1:19-28)

3 1 Rey Tiberio Cesar chunka pichqayoq wataña gobiernachkaptinmi
prefectokuna hina karqa Judea lawpi Poncio Pilato, Galilea lawpi
Herodes, Iturea hinaspa Traconite lawpi Herodespa wawqen Felipe,
Abilinia lawpiñataq Lisanias. 2 Anaspiwan Caifasñataqmi karqa *sacer-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

dotekunapa jefenkuna, chay punchawkunapim Zacariaspa churin Juanta
purunpi kachkaptin Dios kamachirqa willakunanpaq. 3 Juanmi Jordan
Mayupa muyuriqninkunaman rispan runakunaman willarqa:
—Huchaykichikmanta wanakuspayá bautizachikuychik chaynapi Dios
pampachasunaykichikpaq —nispa.
4 Kaykunaqa sucedekurqa Diosmanta willakuq Isaiaspa qellqasqanpi
hinam. Paymi qellqarqa:

Huk runam purunpi qaparispa rimachkan:
"Señorpa hamunan ñanta allichaychik.
Paypa purinanta derechaychik.
5 Llapa wayqokunam huntachisqa kanqa.
Orqokunawan moqokunam pampayachisqa kanqa.
Qewi-qewi ñankunam derechasqa kanqa.
Ranra ñankunapas limpiasqataqmi kanqa.
6 Lliwmi rikunqa Diosmanta hamuq salvaqninchikta."

7 Bautizachikunankupaq riq runakunatam Juan nirqa:
—Culebrapa miraynin kaqlla runakuna ¿pitaq willasurqankichik
hamuq castigomanta ayqenaykichikpaq? 8 Huchaykichikmanta wana-
kuspaykichikyá qawachikuychik vidaykichik tikrasqa kasqanta. Amayá
niychikchu: "Ñoqaykuqa kaniku Abrahampa mirayninmi" nispaqa. ¡Dios
munaspanqa kay rumikunamantapas Abrahampa miraynintaqa hata-
richinmanmi! 9 Hachaqa listoñam kachkan sachakunata sapinmanta
kuchunapaq. Mana allin ruruq sachataqa kuchuspam ninaman wischuna.
10 —Chaynaqa ¿imatataq rurasaqku? —nispa runakuna tapuptinmi
11 Juanñataq nirqa:
—Camisaykichik iskay kaptinqa huknintayá qoykuychik mana camisa-
yoqman. Mikuynikichik kaptinpas chaynatayá ruraychik —nispa.
12 Bautizachikuy munaq *impuesto cobraqkunapas tapukurqakum:
—Yachachikuq, ñoqaykuqa ¿imatataq rurasaqku? —nispa.
13 Juanmi nirqa:
—Leypa kamachisqallantayá cobraychik —nispa.
14 Soldadokunapas tapuptinmi nirqa:
—Amayá pitapas manchachispaqa nitaq yanqamanta tumpaspaqa iman-
tapas qechuychikchu. Pagasusqaykichikwanyá contentakuychik —nispa.
15 Runakunam piensarqaku Bautizaq Juanqa Cristo kasqanta chaymi nirqaku:
—¿Paychuch Cristo kanman? —nispa.
16 Chaymi llapallankuman Juan nirqa:
—Ñoqaqa yakullawanmi bautizaykichik, qepay hamuqmi ichaqa Chuya
Espirituwan bautizasunkichik ninawan hina. Payqa ancha atiyniyoqmi
chaymi *usutanpa watullantapas mana paskaq hinachu kani. 17 Paymi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

trigo wayrachiq hina runakunata juzganqa, wayrachinan palaqa makinpiñam kachkan pajamanta trigota chuyananpaq, trigonta taqeman apaykuspanmi pajantañataq kañanqa mana amachay atina ninapi —nispa.
18 Juanqa chayna palabrakunawan kallpanchaspanmá runakunaman allin
noticiata willarqa. 19 Rey Herodestapas qaqcharqam wawqen Felipepa warmin
Herodiaswan casarakusqanmanta hinaspa tukuy mana allin rurasqankuna-
manta. 20 Herodesqa aswanraqmi mana allinta rurarqa Juanta carcelarachispa.

Jesusta Juan bautizasqanmanta
(Mt 3:13-17. Mr 1:9-11)

21 Juan runakunata bautizachkaptinmi Jesuspas paywan bautizachikurqa. Chay ratopi Jesus mañakuchkaptinmi hanaq pacha kicharikuykuptin
22 Chuya Espiritu sutillata paloma hina Jesuspa hawanman tiyaykurqa.
Hinaptinmi hanaq pachamanta nimurqa:
—Qanmi kanki kuyasqay Churiy, qamraykum kusisqa kachkani —nispa.

Jesuspa abuelonkunamanta
(Mt 1:1-17)

23 Runakunaman yachachiyta Jesus qallaykuspanmi yaqa kimsa chunka watanpiña karqa. Joseypa churin kasqantam creerqaku. Joseyqa Eliypa churinmi karqa. 24 Eliyñataq Matatpa, Matatñataq Leviypa, Leviyñataq Melquipa, Melquiñataq Janapa, Janañataq Joseypa, 25 Joseyñataq Matatiaspa, Matatiasñataq Amospa, Amosñataq Nahumpa, Nahumñataq Eslipa, Esliñataq Naqaipa.
26 Nagaiñataq Maatpa, Maatñataq Matatiaspa, Matatiasñataq Semeipa, Semeiñataq Joseypa, Joseyñataq Judapa, 27 Judañataq Joanapa, Joanañataq Resapa, Resañataq Zorobabelpa, Zorobabelñataq Salatielpa, Salatielñataq Neripa,
28 Neriñataq Melquipa, Melquiñataq Adipa, Adiñataq Cosampa, Cosamñataq Elmadampa, Elmadamñataq Erpa, 29 Erñataq Josueypa, Josueyñataq Eliezerpa, Eliezerñataq Jorimpa, Jorimñataq Matatpa, 30 Matatñataq Leviypa, Leviyñataq Simeonpa, Simeonñataq Judapa, Judañataq Joseypa, Joseyñataq Jonanpa, Jonanñataq Eliaquimpa, 31 Eliaquimñataq Meleapa, Meleañataq Mainanpa, Mainanñataq Matatapa, Matatañataq Natanpa, 32 Natanñataq Davidpa, Davidñataq Isaipa, Isaiñataq Obedpa, Obedñataq Boozpa, Boozñataq Salapa, Salañataq Naasonpa, 33 Naasonñataq Aminadabpa, Aminadabñataq Arampa, Aramñataq Esrompa, Esromñataq Farespa, Faresñataq Judapa. 34 Judañataq Jacobpa, Jacobñataq Isaacpa, Isaacñataq Abrahampa, Abrahamñataq Tareypa, Tareyñataq Nacorpa, 35 Nacorñataq Serugpa, Serugñataq Ragaupa, Ragauñataq Pelegpa, Pelegñataq Heberpa, Heberñataq Salapa, 36 Salañataq Cainanpa, Cainanñataq Arfaxadpa, Arfaxadñataq Sempa, Semñataq Noeypa, Noeyñataq Lamecpa, 37 Lamecñataq Matusalenpa, Matusalenñataq Enocpa, Enocñataq Jaredpa, Jaredñataq Mahalaleelpa, Mahalaleelñataq Cainanpa, 38 Cainanñataq Enospa, Enosñataq Setpa, Setñataq Adanpa, Adanñataq Diospa unanchasqan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusta Diablo tentasqanmanta
(Mt 4:1-11. Mr 1:12-13)

4 1 Chuya Espiritupa huntasqan Jordan Mayumanta Jesus kutichkaptinmi payta Chuya Espiritu pusarurqa purunman. 2 Chaypim tawa chunka punchawpuni diablopa tentasqan karqa, chay punchawkunapi mana imatapas mallisqanraykum yarqarachikurqa. 3 Chaymi diablo nirqa:
—Diospa Churin kaspaykiqa kay rumitayá kamachiy tantayarunanpaq —nispa.
4 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Bibliam nin: "Runaqa kawsanqa manam mikuyllawanchu" nispa.
5 Chaymi alto orqoman diablo pusaruspan ratochalla qawariykachirqa kay pachapi llapallan nacionkunata. 6 Hinaspam nirqa:
—Ñoqam qosqayki atiyta kay nacionkunata gobiernanaykipaq chaynataq sumaqllaña kaynintapas. Ñoqam chaskirqani kay atiytaqa, munasqaymantaqmi pimanpas ñoqaqa qoyman. 7 Tukuy kaykunaqa qampam kanqa ñawpaqniypi qonqorakuptikiqa —nispa.
8 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Bibliam nin: "Señor Diosllaykitam adoranki, payllatataqmi servinkipas" nispa.
9 Jerusalenman diablo pusaruspañataqmi templopa hawanpi sayaykachispan nirqa:
—Diospa Churin kaspaykiqa kaymanta pawaykuy. 10 Bibliam nin:

"Qamraykum Dios kamachinqa
angelninkunata waqaychaykusunaykipaq.
11 Paykunam hapisunki rumiman
chakikita mana takakunaykipaq" nispa.

12 Jesusñataqmi nirqa:
—Bibliam nin: "Amam pruebaman churankichu Señor Diosnikitaqa" nispa.
13 Chaykunawan tentaruspanmi diablo asurikurqa huk punchawkama.

Galilea lawpi Jesus willakusqanmanta
(Mt 4:12-17. Mr 1:14-15)

14 Chuya Espiritupa kallpanchasqan Galilea lawman Jesus kutiruptinmi lliw llaqtakunapi paymanta rimarqaku. 15 *Huñunakunanku wasipi yachachiptinmi llapallanku alabaqku.

Nazaret llaqtapi Jesus yachachisqanmanta
(Mt 13:53-58. Mr 6:1-6)

16 *Yachasqan Nazaret llaqtaman Jesus kutiruspanmi *samana punchawpi costumbrenman hina *huñunakunanku wasiman yaykuykurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bibliata leenanpaq sayariykuptinmi 17Diosmanta willakuq Isaiaspa libronta qoykurqaku chaymi kichaykuspa leerqa:

18 Señor Diospa Espiritunmi ñoqapi kachkan.
Paymi aceitewan talliwaspan sapaqchawarqa.
Wakchakunaman allin noticiata willanaypaqmi sapaqchawarqa.
Presochasqa kaqkunaman willaspay libranaypaqmi kachamuwarqa.
Ñawsakunata qawarichinaypaqmi kachamuwarqa.
Ñakarichisqakunata libranaypaqmi kachamuwarqa
19 chaynapi Señor Diospa agradonpaq watamanta willakunaypaq.

20 Librota wichqaykuspan dirigeqman haywaykuspañataqmi tiyaykurqa. Huñunakuqkuna qawarayaptinmi 21 paykunata nirqa:
—Uyarisqaykichikpi hinapas kunanmi kay palabrakuna cumplikurun —nispa.
22 Sumaqllaña nisqankunata uyarispankum llapallanku admirasqallaña Jesusmanta allinta rimaspanku ninakurqaku:
—¿Payqa manachum Joseypa churin? —nispanku.
23 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Nisqankupi hinapas ichapas niwankichikman: "Yaw hampiq, kikikiraq hampikaramuy, Capernaum llaqtapi rurasqaykita hinayá kay llaqtapipas ruray" nispa.
24 —Cheqaptapunim nikichik, llaqtanpiqa manam allin chaskisqachu Diosmanta willakuq runaqa. 25 Diosmanta willakuq Eliaspa punchawninkunapim mana paraptin muchuy karqa kimsa wata parten. Chay watakunapi achkallaña viudakuna Israel nacionpi kachkaptinpas, 26 manamá paykunamanchu Eliasqa kachasqa karqa, payqa kachasqa karqa Sidon law Sarepta llaqtapi *yachaq viudallamanmi. 27 Eliseopa tiemponpi achkallaña *leprawan onqoqkuna Israel nacionpi kachkaptinpas, manam paykunachu sanoyachisqaqa karqaku aswanqa Siria nacionmanta kaq Naamanllam.
28 Chayta uyariruspankum *huñunakunanku wasipi lliw runakuna anchallataña rabiarurqaku. 29 Hatariruspankum Jesusta aysarurqaku llaqtapa hawa lawninpi qaqa patankama chaymanta tanqaykunankupaq. 30 Payñataqmi chawpinkumanta pasakurqa.

Demonioyoq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mr 1:21-28)

31 Galilea lawpi Capernaum llaqtaman chayaruspanmi *huñunakunanku wasipi yachachirqa *samana punchawpi. 32 Atiywan rimasqanta uyarispankum runakuna admirakurqaku.
33 Huñunakunanku wasipim kachkarqa demonioyoq runa, paymi qaparispan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 —Yaw Nazaret llaqtayoq Jesus ¿imatataq munanki ñoqaykuwan?
¿Ñakarichiwanaykikupaqchu hamurqanki? Ñoqaqa yachanim pim
kasqaykita, qamqa Diosmanta hamuspa mana huchayoqmi kanki.
35 Jesusñataqmi demoniota qaqchaspan nirqa:
—Upallay hinaspa lloqsiy kay runamanta —nispa.
Chaymi demonioñataq runakunapa chawpinman chay runata wikutiruspan
mana imanaspalla lloqsirurqa. 36 Runakunañataqmi admirakuspanku ninakurqa:
—¿Imataq kayqa? ¡Munayninwan hinaspa atiyninwan kamachiptinmi
demoniokunapas lloqsin! —nispa.
37 Hinaptinmi Capernaumpa muyuriqnin llaqtakunapi paymanta
anchallataña rimaqku.

Pedropa suegranta Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:14-15. Mr 1:29-31)

38 Jesusmi *huñunakununku wasimanta lloqsispan Simonpa wasinman
rirqa. Chayman yaykuykuptinmi Simonpa suegran sinchi calenturawan
kachkasqa chaymi Jesusta ruegakurqaku. 39 Jesus asuykuspanmi ca-
lenturata qaqcharurqa hinaptinmi calentura chinkarurqa. Chaypunilla
hatariruspanmi paykunata servirqa.

Achka onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:16-17. Mr 1:32-34)

40 Inti seqaykuytaña tukuy rikchaq onqoyniyoqkunata Jesusman
pusaramuptinkum makinta sapakamaman churaykuspan sanoyara-
chirqa. 41 Achkaqmantam demoniokunapas qaparillawanña lloqsirqa:
—Qamqa kanki Diospa Churinmi —nispanku.
Jesusmi ichaqa demoniokunata qaqchaspa mana dejarqachu paymanta
rimanankuta, paykunaqa yacharqam payqa Cristo kasqanta.

Galilea lawpi willakustin Jesus purisqanmanta
(Mr 1:35-39)

42 Achikyaramuptinmi chunniqman Jesus pasakurqa hinaptinmi
runakuna maskaspanku tarirurqaku. Hinallapi kananpaq harkayta mu-
naptinkum 43 paykunata Jesus nirqa:
—Diospa munaychakusqanmanta allin noticiataqa wakin llaqtakunapi-
pas willakunaymi, chaypaqmi ñoqataqa kachamuwarqa —nispa.
44 Chaymi Jesusqa judiokunapa huñunakunan wasikunapi willakustin purirqa.

Jesus kamachiptin achkallataña challwarusqankumanta
(Mt 4:18-22. Mr 1:16-20)

5 1 Genesaret otaq Galilea Qochapa patanpi Jesus kachkaptinmi pay-
tapas kichkichanankukama runakuna huñunakaramurqa Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Challwirukunapa mallanwan boten (Lc 5:1)

palabranta uyarinankupaq. 2 Jesusmi iskay botekunata qochapa patanpi
rikururqa. Challwirukunam botenkumanta lloqsispa mallankuta may-
llachkarqaku. 3 Jesusmi Simon Pedropa botenman yaykuykuspan payta
ruegakurqa uku lawman tanqariykunanpaq chaymi botepi tiyaykuspan
runakunata yachachirqa. 4 Rimayta tukuruspañataqmi Simonta nirqa:
—Uku lawman boteta yaykuchispa mallaykichikkunawan challwamuy-
chik —nispa.
5 Chaymi Simonñataq nirqa:
—Señor, tukuy tutam challwarqaniku, manam chullallatapas hapirqa-
nikuchu ichaqa nisqaykiman hinayá mallata wischumusaq —nispa.
6 Chaynata ruraspam achkallataña hapirurqaku mallankupas
tipirinankama. 7 Chaymi paykunata yanapananpaq huknin botepi challwaq-
masinkunataña qayakurqaku hinaptinmi paykuna asuykuptinña iskaynin
boteman huntachirqaku yaqaña chinkaykunankama. 8 Chayta Simon Pedro
qawaykuspanmi Jesuspa ñawpaqninpi qonqorakuykuspa nirqa:
—Señor, asurikuy, ñoqaqa huchasapa runam kallani —nispa.
9 Payqa chaypi llapallan kaqkunapiwanmi admirasqallaña kachkarqa-
ku challwata hapirusqankuwan. 10 Admirakurqataqmi Zebedeopa churin
Juanwan Jacobopas. Paykunapas karqa Simonpa challwaqmasinkunam.
Chaymi Simonta Jesus nirqa:
—Ama manchakuychu, kunanmantaqa runakunatañam challwamunki —nispa.
11 Qochapa patanman botekunata chayarachispankum chaypi tukuy
imankuta saqeruspa Jesuswan pasakurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leprawan onqoqta Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:1-4. Mr 1:40-45)

12 Huk llaqtapi Jesus kachkaptinmi *leprawan onqoq runa payta rikuruspan ñawpaqninpi qonqoranpa kumukuykurqa:
—Señorlláy, munaspaykiqa allinyaykachillawayá —nispan.
13 Hinaptinmi Jesus llachpaykuspan nirqa:
—Arí, munanim, allinyayña —nispa.
Hinaptinmi chaypunilla chay lepra onqoynin chinkarurqa. 14 Chaymi Jesus nirqa:
—Amam pimanpas willakunkichu, aswanqa riyá *sacerdoteman chaynapi paywan qawachikamunaykipaq. Sanoña kasqaykita yachanankupaqmi ofrendata qonki Moisespa kamachisqanman hina.
15 Jesusmanta aswan-aswan rimaptinkum payta uyarinankupaq hinaspa allinyachisqa kanankupaq achkallaña runakuna huñunakamurqaku.
16 Jesusñataqmi chunniqkunaman asurikuspan chaypi Diosta mañakuq.

Suchu runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 9:1-8. Mr 2:1-12)

17 Huk kutipi Jesus yachachichkaptinmi chaypi tiyachkarqaku *fariseokunawan Diospa leynin yachachiqkuna, paykunaqa hamururqaku Galilea lawpi hinaspa Judea lawpi llapallan llaqtachakunamantawan Jerusalenmantam, chaypim Señorpa atiynin Jesuswan karqa onqoqkunata sanoyachinanpaq.
18 Suchu runata chakanapi wantumuqkunam Jesuspa kasqan wasiman chayarachimuspanku paypa ñawpaqninman apaykuyta munarqaku. 19 Ichaqa runakuna ñitinakuptinmi mana apaykuyta atispanku wasipa hawanmanña seqarurqaku. Chayta toqoruspam chakanapi uraykachirqaku Jesuspa ñawpaqninman. 20 Chaymi Jesus paykunapa iñiyninta qawaykuspa chay suchuta nirqa:
—Yaw tayta, huchaykikunamantam pampachayki —nispa.
21 Diospa leynin yachachiqkunam *fariseokunapiwan piensachkarqaku: "¿Pitaq payqa, kaykunata rimaspan Diosta piñachinanpaqqa? Diosllam huchayoqkunata pampachaqqa" nispa.
22 Chayna piensasqankuta Jesus yachaspanmi nirqa:
—¿Imanasqataq piensankichik chaynakunata? 23 ¿Mayqan nisqaytaq facil kanman: Suchuta "huchaykikunamantam pampachayki" nisqaychu icha: "Hatarispayki puriyña" nisqaychu? 24 Kunanmi yachankichik Diosmanta Hamuq Runaqa huchakunata pampachanaypaq kay pachapi atiyniyoq kasqayta.
Chaynata niruspanmi suchuta nirqa:
—Qamtam niki, hatariy, puñunaykita hoqarispayki wasikiman ripukuy —nispa.
25 Suchu llapankupa qayllanpi chaylla hatariruspanmi puñunanta hoqarispan Diosta alabastin ripukurqa wasinman. 26 Chaypi kaqkunapas admirasqallañam Diosta alabarqaku hinaspam ancha mancharisqallaña nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Mana haykapipas rikusqanchikkunatam kunanqa rikuykunchik —nispanku.

Discipulonpaq Leviyta Jesus qayasqanmanta
(Mt 9:9-13. Mr 2:13-17)

27 Chaymanta Jesus pasakuspanmi Leviy sutiyoq *impuesto cobraqta
tariykurqa cobrananpi tiyachkaqta, paytam nirqa:
—Qatiway —nispa.
28 Chaymi Leviy tukuy imantapas saqeruspan paywan rirqa.
29 Paymi Jesuspaq hatun convidota wasinpi rurarqa. Mesapim mikur-
qaku achkallaña *impuesto cobraqkuna, paykunawantaqmi mikuchkarqa
wakin runakunapas. 30 Diospa leynin yachachiqkunam *fariseokunapi-
wan Jesuspa discipulonkunapa contranpi rimaspanku nirqaku:
—¿Imanasqataq qamkunaqa mikuchkankichik hinaspa upyachkanki-
chik impuesto cobraqkunapiwan huchasapakunawanqa? —nispa.
31 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Sano runakunaqa manam necesitankuchu medico hampinanta ichaqa
onqoqkunallam. 32 Ñoqaqa hamurqani manam justo runakuna qayaqchu
aswanqa wanakunankupaq huchasapakuna qayaqmi —nispa.

Ayunaymanta Jesusta tapusqankumanta
(Mt 9:14-17. Mr 2:18-22)

33 Jesustam nirqaku:
—Bautizaq Juanpa chaynataq *fariseokunapa discipulonkunaqa ancha-
llataña ayunaspam Diosta mañakunku. ¿Imanasqataq discipuloykikunaqa
mikuyllapi hinaspa upyayllapi kakuchkanku? —nispa.
34 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—¿Yaqachum casamientoman riq runakunata ayunachiwaqchik payku-
nawanraq novio kachkaptinqa? 35 Hamuq punchawkunapim ichaqa novio
chinkaruptin ayunanqaku —nispa.
36 Paykunamanqa nirqataqmi kay rikchanachiytapas:
—Manam pipas mosoq pachata llikispanqa mawka pachataqa remiendan-
manchu. Chaynata ruraspanqa yanqapaqmi llikinman mosoq pachataqa,
mawka pachaman serasqanpas manam tupanmanchu. 37 Manataqmi pipas
churanmanchu manaraq poqosqa vinotaqa mawka odrekunapiqa, chay vino
poqoruspanqa mawka odrekunatam toqyarachinman hinaptinmi vinopas
usunman, odrekunapas mana valeqñam kanman. 38 Manaraq poqosqa vino-
taqa mosoq odrekunapim churana. 39 Pipas poqosqa vinota mallichkaspan,
mosoq vinota malliykuqqa “Poqosqa vinom aswan allinqa” ninqam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samana punchawpi espigakunata rachusqankumanta
(Mt 12:1-8. Mr 2:23-28)

6 1 Jesusmi *samana punchawpi tarpusqa chakrapa ukunta richkarqa
hinaptinmi discipulonkunañataq espigakunata rachuspanku makin-
kupi qaqoykuspa mikurqaku. 2 *Fariseokunañataqmi nirqaku:
—¿Imanasqataq qamkunaqa *samana punchawpi leypa harkakusqanta-
qa rurachkankichik? —nispa.
3 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Manachum leerqankichik puriqmasinkunapiwan yarqaymanta kaspa
Davidpa imam rurasqanta? 4 Davidmi Diospa wasinman yaykuykuspan
Diospa tantankunata horqoykamuspan mikururqa, qoykurqataqmi puriq-
masinkunamanpas, chaykunaqa karqa *sacerdotekunallapa mikunanmi.
5 Diosmanta Hamuq Runaqa munaychakunim *samana punchawpipas.

Makin mana kuyuchiq runata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 12:9-14. Mr 3:1-6)

6 Huk kutipipas *samana punchawpim *huñunakunanku wasiman yay-
kuspa Jesus yachachichkarqa, chaypim kachkarqa *alleq makin mana
kuyuchiq runa. 7 Diospa leynin yachachiqkunam *fariseokunapiwan
wateqachkarqaku *samana punchawpi pitapas Jesus sanoyarachiptinqa
chaymansumllalla acusanankupaq. 8 Chayna piensasqankuta Jesus ya-
chaspanmi chakisqa makiyoq runata nirqa:
—Hatarispayki llapanpa chawpinpi sayay —nispa.
Llapanpa chawpinpi sayaykuptinmi 9 chaypi kaqkunata Jesus nirqa:
—Tapusqaykichikyá: ¿Imatataq ley permitiwanchik *samana punchawpi
rurananchikpaq? ¿Runapa allinninpaq ruraytachu icha mana allinninpaq
ruraytachu? ¿Runa kawsachiytachu icha wañurachiytachu? —nispa.
10 Chaymi muyuriqninpi runakunata qawarispan onqoqta kamachirqa:
—Makikita haywariy —nispa.
Haywariykuptillanmi makin sanoyarurqa. 11 Qawaqninkunañataqmi ra-
biaspanku Jesuspa contranpi imatapas rurarunankupaq rimanakurqaku.

Jesuspa chunka iskayniyoq apostolninkunamanta
(Mt 10:1-4. Mr 3:13-19)

12 Chay punchawkunapim Taytanta mañakunanpaq Jesus rirqa orqoman,
chaypim tukuylla tuta mañakurqa. 13 Achikyaramuptinñataqmi qatiqninku-
nata huñuykuspa paykunamanta chunka iskayniyoqta akllarqa. Paykunatam
suticharqa *apostolwan. 14 Paykunam karqa: Pedrowan sutichasqa Simon,
Pedropa wawqen Andres, Jacobo, Juan, Felipe, Bartolome, 15 Mateo, Tomas,
Alfeopa churin Jacobo, *cananista partidomanta kaq Simon, 16 Jacobopa
wawqen Judas hinaspa Judas Iscariote. Kay Judasmi Jesusta traicionarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Achkallaña runakunata Jesus yachachisqanmanta
(Mt 4:23-25)

17 Discipulonkunawan Jesus orqomanta kutimuspanmi pampapi sayaykurqa. Chaypim achka qatiqninkuna achkallaña runakunapiwan huñunakururqaku Judea lawmanta, Jerusalen llaqtamanta hinaspa Tiro llaqtamantawan Sidon llaqtamanta, chay iskay llaqtakunaqa kachkan lamar qochapa patanpim. Hamurqakuqa Jesuspa yachachisqanta uyarinankupaqmi hinaspa onqoyninkumanta allinyanankupaqmi. 18 Demoniokunapa ñakarichisqan runakunapas sanoyarqakum. 19 Atiyninwan onqoqkunata sanoyachiptinmi llapa runakunañataq llachpaykuypi karqaku.

¿Kusisqa kaqkunamantawan ñakasqa kaqkunamanta
(Mt 5:1-12)

20 Discipulonkunata qawarispanmi Jesus nirqa:

—Mayna kusisqam wakchakunaqa kankichik, qamkunapamiki Diospa munaychakusqanqa.

21 —Mayna kusisqam kankichik kunan yarqaymanta kaqkunaqa, qamkunaqa saksachisqam kankichik.

—Mayna kusisqam kankichik kunan waqaqkunaqa, chaymantañam asirikunkichik.

22 —Mayna kusisqam kankichik Diosmanta Hamuq Runarayku cheqnisuptikichikqa, qamkunamanta rakikuptinkuqa hinaspa tratasuspaykichik ñakasuptikichikqa. 23 Chaynata rurasuptikichikqa kusikunkichikmá. Kusikuymantayá pawaykachaychik, hatun premiotam chaskinkichik hanaq pachapi. Ñakarichisuqnikichikkunapa abuelonkunapas chaynatam rurarqa Diosmanta willakuqkunata.

24 —Yaw apukuna, qamkunaqa ¡imaynaraq kankichik! Qamkunaqa apu kaynikichikwanmi kusikurunkichikña.

25 —Yaw kunan saksasqa kaqkuna, qamkunaqa ¡imaynaraq kankichik! Yarqaymantam qamkunapas kankichik.

—Yaw kunan asikuqkuna, qamkunaqa ¡imaynaraq kankichik! Llakikuymantam waqankichik.

26 —Llapallan runakuna qamkunamanta allinllata rimaptinqa ¡imaynaraq kankichik! chayna alabasuqnikichikpa abuelonkunapas chayna allinllatañam rimaqku Diosmanta willakuq tukuqkunamanta.

Ama vengakunapaq Jesuspa yachachisqanmanta
(Mt 5:38-48. 7:12)

27 Jesusmi nirqa:

—Qamkunatam nikichik: Enemigoykichikkunata kuyaspayá allintataq ruraychik cheqnisuqnikichik runakunapaqpas. 28 Ñakasuqnikichik runakunapaqpas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa bendicionnintayá mañapuychik, mañapuychiktaqyá insultasuqnikichik runakunapaqpas. 29 Sichu pipas huknin uyaykipi laqyarusuptikiqa qawachiytaqyá huklawnin uyaykitapas. Pipas punchuykita qechurusuptikiqa amayá harkakuychu camisaykitapas apananta. 30 Mañakuqnikimanqa qoykuyá, imaykitapas apakuptinqa amañayá mañaychu. 31 Runamasikichik qamkunapaq allin kaqkuna rurananta munaspaqa qamkunapas paykunapaqyá allin kaqkunata ruraychik.

32 —¿Ima graciataq kuyasuqnikichikkunalla kuyaynikichikqa? Huchasapakunapas chaytaqa ruranmi. 33 ¿Ima graciataq favorecesuqnikichikkunallata kuyaynikichikqa? Huchasapakunapas chaytaqa ruranmi. 34 ¿Ima graciataq imapas qosunaykichikraykulla qoynikichikqa? Huchasapakunapas chaytaqa ruranmi. 35 Enemigoykichikkunata kuyaspayá paykunapaq allinta ruraychik. Qoychikpas amataqyá imapas chaskirunaykichikraykullachu. Nisqayman hina ruraspaykichikqa hanaq pachapi kaq Diospa churinmi kankichik, paymantam hatun premiota chaskinkichik. Payqa kuyapayanmi mana reqsikuqninkunatapas chaynataq huchasapakunatapas. 36 Dios Taytanchik hinayá kuyapayakuq kaychik.

Pitapas ama kaminamanta
(Mt 7:1-5)

37 —Amayá runamasikichiktaqa kamiychikchu chaynapi Dios mana juzgasunaykichikpaq. Amayá pitapas culpaychikchu chaynapi Dios mana culpasunaykichikpaq. Runamasikichiktaqa pampachaychikyá Diospas pampachasunaykichikpaq. 38 Qoychikyá runamasikichikman chaynapi Dios qosunaykichikpaq. Qoptikichikqa chanin tupupim ñiti-~nitirispa hinaspa taspi-taspirispa llimparichkaqta kutichipusunkichik. Runakunawan imapas rurasqaykichikman hinam Diospas qamkunawan ruranqa.

39 Chaynata niruspanmi kay rikchanachiyta nirqa:

—¿Ñawsa runaqa yaqachum ñawsamasinta pusanman? ¿Manachum iskayninku uchkuman urmaykunqaku? 40 Manam pipas yachachiqninmanta aswan allin reqsisqaqa kanmanchu. Chaywanpas astawan yachaspanqa yachachiqnin hinam kanqa.

41 —Wawqekipa ñawinpi qopata rikuruchkaspaqa ¿imanasqamá manaqa rikunkichu ñawikipi kaspitaqa? 42 Ñawikipi kaspi kachkaptinqa ¿imaynataq niwaq wawqekitaqa: “Wawqéy, ñawikipi qopata horqorusqayki” nispa? ¡Allin tukuq runa! Puntataqa ñawikipi kaspitaraqyá horqokuruy chaynapi allinta qawaspa runamasikipa ñawinmanta qopata horqonaykipaq.

Sachataqa rurunpi reqsinamanta
(Mt 7:17-20. 12:34-35)

43 —Allin sachaqa manam mana allintaqa rurunmanchu nitaqmi mana allin sachapas allin rurutaqa rurunmanchu. 44 Sachaqa rurunpim reqsichikun. Kichkayoq sachaqa manam higostaqa rurunmanchu, tankar kichkapas manataqmi uvastaqa rurunmanchu. 45 Allin runaqa allin sonqo-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yoq kaspanmi allinta riman, mana allin runañataqmi mana allin sonqoyoq kaspan mana allinta riman. Runaqa riman sonqonpi llimpariqmantam.

Iskay rikchaq cimientomanta
(Mt 7:24-27)

46 —"Señorlláy, Señorlláy" niwachkaspaykichikqa ¿imanasqataq kamachisqaykunataqa mana rurankichikchu? 47 Ñoqaman hamuspan llapallan kasuwaqniy runakunataqa tupanachiyman 48 taqra rumita tarinankama aspispan taqrapa hawanpi wasi hatarichiqmanmi, lloqlla chayaramuspanpas chay wasitaqa manam tuñichinchu allin rurasqa kasqanrayku. 49 Nisqayta uyarichkaspan mana ruraqñataqmi rikchakun mana cimentasqa allpapa hawallanpi wasin hatarichiqman. Lloqlla chayaramuspanmi chaylla wasita tuñirachirqa hinaspa purmarachirqa.

Capitanpa sirviententa Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 8:5-13)

7 1 Runakunaman willayta tukuruspanmi Jesus chayarurqa Capernaum llaqtaman. 2 Chaypim capitanpa ancha kuyasqan sirviente onqoruspa wañuy patanpiña kachkarqa. 3 Jesusmanta rimasqankuta chay capitan uyariruspanmi judiokunapa kamachiqninkunata kacharqa chaynapi ruegakamuptinku hamuspan onqoq sirviententa sanoyaykachinanpaq. 4 Jesusta tariruspankum anchallataña ruegakuspanku nirqaku:

—Yanapaykunaykipaq hinam payqa. 5 Payqa nacionninchikta anchata kuyaspanmi *huñunakuna wasitapas rurachipuwarqaku —nispa.

6 Chaymi Jesus paykunawan rirqa. Wasinman chayaykuchkaptinkuñataqmi chay capitanqa amistadninkunawan nichimurqa:

—Señorlláy, amañayá hamuyñachu, pipaman hinaraqtaq wasiymanqa yaykuykuwaq. 7 Chayraykum kikiypunipas mana taripaykamurqaykichu. Rimariykuptillaykim sirvienteyqa allinyarunqa. 8 Ñoqapas kamachiwaqniykunatam kasuni, soldadoykunapas kamachiptiyqa kasuwantaqmi. Hukninta: "Riy" niptiymi rin, huknintañataq: "Hamuy" niptiymi hamun, sirvienteypas: "Kayta ruray" niptiyqa rurantaqmi.

9 Chayna nisqanwan Jesus admirakuspam qatiqninkunata qawarispan nirqa:

—Israel runakunapipas manam kayna iñiyniyoq runataqa tarirqanichu —nispa.

10 Chaymi Jesusman taripaqkuna wasiman kutirispanku sirvientetaqa sanotaña tariykurqaku.

Viudapa wawanta Jesus kawsarichisqanmanta

11 Chaymantam Jesus pasarqa discipulonkunawan hinaspa achkallaña runakunawan Nain sutiyoq llaqtaman. 12 Llaqtapa punkunman chayaykuchkaptinkuñataqmi pampaq apachkasqaku viudapa sapallan qari wawanta. Llaqta runakunapas achkallañam viudawan richkasqa. 13 Viudata Señor qawarispanmi llakirikuspa nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama waqaychu —nispa.

14 Chakanaman asuykuspa llachpaykuptinmi wantuqkuna sayarurqaku
chaymi ayata Jesus nirqa:

—Yaw joven, qamtam niki: ¡Hatariy! —nispa.

15 Chaymi tiyariruspan parlakuytaña qallaykurqa chaymi joventaqa
mamanmanña qorqa. 16 Llapallan chaypi kaqkunañataqmi Diosta man-
charisqallaña alabaspanku nirqaku:

—Ancha reqsisqa willakuqmi ñoqanchik ukupi rikurirun. Diosmi ru-
nankunata watukaykamuwanchik —nispa.

17 Jesuspa kaykuna rurasqanmantam willakurqaku enteron Judea
lawpi hinaspa llapallan llaqtachakunapi.

Bautizaq Juanpa kachasqankunamanta
(Mt 11:2-19)

18 Jesuspa tukuy rurasqankunata Bautizaq Juanpa discipulonkuna ya-
charuspanmi Juanman willarqaku. Juanñataqmi iskay discipulonkunata
qayaykuspan 19 Jesusta tapuchimurqa:

—¿Qamchu kanki Diosmanta Hamuq icha huktachu suyasaqku? —nispa.

20 Chaymi Jesuswan tuparuspanku nirqaku:

—Bautizaq Juanmi kachamuwanku: "¿Qamchu kanki Diosmanta
Hamuq icha huktachu suyasaqku?" nispa.

21 Chay ratollapim Jesus sanoyachirqa tukuy rikchaq onqoyniyoqkuna-
ta, ñakariqkunata, demonioyoqkunata hinaspa ñawsakunata. 22 Jesusmi
Juanpa kachamusqankunata nirqa:

—Kutispa Juanman willamuychik qawasqaykichiktawan uyarisqaykichikta.
Willamuychikyá: "Ñawsakunam qawakuchkanña, suchukunam purichkanña,
*leprawan onqoqkunam sanoyachkanña, mana uyarikuqkunam uyarikuch-
kankuña, wañusqakunam kawsarichkanña, wakchakunapas allin noticiatam
uyarichkankuña" nispa. 23 Mayna kusisqam ñoqamanta mana iskayrayaqkunaqa.

24 Juanpa kachamusqankuna kutiriptinmi Juanmanta rimaspa runaku-
nata Jesus tapurqa:

—¿Ima qawamuqtaq qamkunaqa rirqankichik purunta? ¿Wayrapa aytinyachis-
qan soqosta qawaqchu? 25 ¿Pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Allin pachawan pachasqa
runata qawaqchu? Allin pachawan churakuq fiestakunapi kakuqkunaqa reyku-
napa wasillanpim kachkan. 26 Aswanqa ¿Pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Diosmanta
willakuq runa qawaqchum? Arí, payqa Diosmanta willakuqkunamantapas aswan
reqsisqaraqmi. 27 Diosqa Juanmantam Bibliapi willakurqaña kaynata:

"Ñoqam kachamusaq hamunaykipaq
allichapusuqniki willakuqniyta" nispa.

28 Cheqaptapunim Bautizaq Juantaqa mana pipas igualanchu. Chaywanpas Dios-
pa munaychakusqanpi kaq humildellapas Juanmantaqa aswan reqsisqaraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Llapa runakunawan *impuesto cobraqkunam Jesuspa nisqanta uya-
rispanku yacharqaku Diosqa allin ruraq kasqanta. Chayraykum Juanwan
bautizachikurqaku. 30 *Fariseokunañataqmi Diospa leynin yachachiq-
kunapiwan paykunapaq Diospa imam munasqanta wischupakuspanku
Juanwan mana bautizachikurqakuchu. 31 Señorqa nirqataqmi:
—¿Pimantaq tupachiyman kunan tiempo runakunata? ¿Imawantaq rikchana-
chiyman? 32 Paykunaqa rikchakun plazakunapi pukllaspan qayaykachanakuq
warmakunamanmi. Paykunam ninakunku: "Tocanikum qenata ichaqa manam
tusunkichikchu, takinikum aya takita ichaqa manam waqankichikchu" nispa.
33 Bautizaq Juanmi aslla mikuq karqa, manataqmi vinotapas tomaqchu icha-
qa paymantam ninkichik: "Payqa demonioyoqmi" nispa. 34 Diosmanta Hamuq
Runa mikuptiyñataqmi hinaspa vinota tomaptiyñataqmi niwankichik: "Qamqa
kanki mikuysapa, vino upyakuqmi hinaspa *impuesto cobraqkunapa, hucha-
sapakunapa amistadninmi" nispa. 35 Diospa munasqan llapallan yachaqkunam
ichaqa yachayniyoq kasqaykuta qawachikuniku rurasqaykuwan.

Miski asnaq aceitewan Jesus untasqa kasqanmanta

36 Huk kaqnin *fariseom Jesusta convidarqa wasinpi mikuykamunanpaq
chaymi rispan mesapi tiyaykurqa. 37 Llaqtapi kaq huchasapa warmiñataq-
mi chay wasipi Jesus kasqanta yacharuspan niñu rumi pomopi miski asnaq
aceiteta apamurqa. 38 Jesuspa tiyasqanpi qonqorakuykuspanmi chakinta we-
qenwan mayllarqa hinaspam chukchanwanñataq chakichirqa. Chakinkunata
muchaspanmi miski asnaq aceitewan untarqa. 39 Convidaqnin *fariseoñataq-
mi qawarispan piensachkarqa: "Diosmanta willakuq kaspanqa yachanmanmi
llachpaqnin warmiqa huchasapa kasqanta". 40 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ninaymi kachkan Simon —nispa.
Chaymi Simonñataq nirqa:
—Niwayá yachachiqlláy —nispa.
41 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Qollqe prestaq runatam iskay runakuna debekurqa. Hukninmi debe-
kurqa pichqa pachakta, hukninñataqmi debekurqa pichqa chunkallata.
42 Kutichipunankupaq manaña kaptinñataqmi paykunataqa pampachay-
kurqaña. ¿Mayqannintaq pampachaqnintaqa aswanraq kuyanqa? —nispa.
43 Chaymi Simonñataq nirqa:
—Tanteayniymantaqa mastaqa kuyanman pichqa pachak qollqe debeq-
ninmi —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Allintam rimarunki —nispa.
44 Warmita qawarispanñataqmi Simonta niykurqa:
—Qaway kay warmita. Wasikiman yaykuykamuptiymi chakiyta may-
llakunaypaq yakuta mana qoykuwarqankichu, kay warmim ichaqa
weqenkunawan chakiykunata mayllaykun hinaspam chukchanwanraq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chakiykachinpas. 45 Manam muchaykuwarqankichu, kay warmim ichaqa
yaykuykamusqanmantapuni chakiykunata muchapayachkan. 46 Umay-
manmi aceiteta mana tallirqankichu, kay warmim ichaqa miski asnaq
aceitewanraq chakiykunaman untaykun. 47 Chaymi niki, achka-achka hu-
chankunam pampachasqa, chayraykum payqa llumpayta kuyawan. Pipas
pisilla huchanmanta pampachasqam ichaqa pisillatataq kuyakunpas.
48 Chaynata niruspanmi warmitañataq nirqa:
—Huchaykikunaqa pampachasqañam —nispa.
49 Mikuqmasinkunañataqmi ninakurqaku:
—¿Pitaq kay runaqa huchakunatapas pampachananpaqqa?
50 Jesusñataqmi warmita nirqa:
—Iñiynikim salvarusunki, hawkaña pasakuy —nispa.

Jesusta yanapaq warmikunamanta

8 1 Jesusmi discipulonkunapiwan llaqtakunapi chaynataq llaqta-
chakunapipas Diospa munaychakunanmanta willakustin purirqa.
2 Demoniokunamanta hinaspa onqoykunamantawan sanoyachisqan warmiku-
napas paywantaqmi rirqa. Paykunamantam karqa qanchis demoniokunamanta
sanoyachisqan Magdala llaqtayoq Maria, 3 Herodespa mayordomon Chuzapa
warmin Juana hinaspa Susana, paywantaqmi rirqa achkallaña sapaq warmiku-
napas. Paykunam Jesustawan discipulonkunata kapuqninkuwan yanaparqaku.

Muhu tarpuqmanta
(Mt 13:1-9. Mr 4:1-9)

4 Llaqtakunamanta achkallaña runakuna Jesuspa kasqanman huñuna-
kuruptinmi rikchanachispan nirqa:
5 —Huk runam rirqa tarpukuq. Muhu maqchisqan ñanman wichiqkunatam
sarutyarurqaku, chaytam kullkukuna hamuruspan mikururqa. 6 As allpayoq ru-
miman wichiqñataqmi wiñaruspanpas chaki allpapi kaspan chakirurqa. 7 Wakin
muhuñataqmi wichiykurqa kichka-kichka ukuman chaymi kichkakunawan
kuska wiñamurqa, chayraykum eqoyarurqa. Wakin muhuñataqmi wichiykurqa
8 allin allpaman chaymi wiñamuspan sapa muhumanta pachakta rururqa.
Chaynata nispanmi qapariq hina nirqa:
—Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá —nispa.

Rikchanachiykunaqa imapaqmi kasqanmanta
(Mt 13:10-17. Mr 4:10-12)

9 Discipulonkunam tapurqaku rikchanachisqanpa imam ninanmanta
10 chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qamkunamanmi Diospa munaychakusqanmanta ñawpaq mana yachas-
qaykichikkunata yachachikichik. Wakin runakunatam ichaqa rimapayani

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rikchanachiykunallawan chaynapi
qawakuspapas mana rikukunankupaq,
uyarispapas mana entiendenankupaq
—nispa.

Kichkayoq plantakuna (Lc 8.:4)

Rikchanachisqanpa imam ninanmanta
(Mt 13:18-23. Mr 4:13-20)

11 —Rikchanachisqaypa imam ninanqa kaymi: Muhuqa Diospa palabranmi.
12 Ñanman wichiq muhuñataqmi rikchakun Diospa palabran uyariq runakunaman. Paykunapa sonqonmantam diablo horqorun uyarisqankuta chaynapi mana creenankupaq hinaspa mana salvakunankupaq. 13 As allpayoq rumiman wichiq muhuñataqmi rikchakun Diospa palabranta kusisqallaña uyarispa chaskiqkunamam, paykunaqa chay rumi hawanpi wiñaq muhu hinam mana ancha sapiyoq kachkanku. Pisi tiempollapaq creeruspankum sasachakuy punchawkuna chayaramuptinqa urmarunku.
14 Kichkakunapa kasqanman wichiq muhuñataqmi rikchakun uyariylla-uyariqkunaman, paykunaqa pasakuspankum qeqeparunku tukuy ima afanakusqankupi, qori-qollqenkupi hinaspa kay pachapi kaq kusikuykunapi, chaynapim paykunaqa mana ruruyoq planta hina kanku. 15 Allin allpaman wichiq muhuñataqmi rikchakun, cheqap sonqowan Diospa palabranta uyarispa mana qonqaq runakunaman, paykunaqa allimanta sumaq ruruq planta hinam kanku.

Ratachkaq mecherowan rikchanachisqanmanta
(Mr 4:21-25)

16 —Mecherota ratachiq runaqa manam ratarachin imawanpas pakcharunanpaqchu nitaqmi kawitupa ukunman churarunanpaqchu. Chaytaqa patakmanmi churanan wasiman yaykuqkuna rikunankupaq. 17 Pakasqa kaqkunaqa qawachisqam kanqa chaynataqmi upallalla rimasqakunapas yachasqa kanqa.
18 —Chaynaqa sumaqtayá uyariychik: Kapuqniyoqmanqa aswanraqmi yapasaq, aslla kapuqniyoqmantam ichaqa piensasqallanpi kapuqnintapas qechurusaq.

Mamanpiwan wawqenkuna Jesusta maskasqankumanta
(Mt 12:46-50. Mr 3:31-35)

19 Jesuspa mamanmi wawqenkunapiwan maskaspanku tupaykuyta munarqaku, aswanqa manam atirqakuchu runakuna achkallaña kasqanrayku. 20 Chaymi huk kaqninña Jesusman willaykurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Mamaykim wawqekikunapiwan hawapi sayachkanku qanwan tupaykuyta munaspanku —nispa.

21 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Diospa palabranta uyarispa kasukuqkunam mamaywan wawqeykunaqa —nispa.

Wayratawan lamar qochata Jesus hawkayachisqanmanta
(Mt 8:23-27. Mr 4:35-41)

22 Huk kutipi discipulonkunawan boteman yaykuykuptinkum Jesus nirqa:

—Hakuchik waklaw chimpaman —nispa.

23 Richkaptinkum Jesus puñururqa, hinaptinmi sinchi wayrawan hatun *olakuna hatariramurqa, botemanpas yaku huntaypaq-huntaptinmi yaqaña chinkaykuchkarqaku. 24 Hinaptinmi Jesusman asuykuspanku rikchachirqaku:

—¡Señor, Señor, chinkaykuchkanchikñam! —nispa.

Payñataqmi sayariykuspan wayratawan qochapa *olankunata qaqcharqa hinaptinmi hawkayarurqaña. 25 Chaymantam paykunata nirqa:

—¿Maytaq iñiynikichikqa? —nispa.

Paykunañataqmi mancharisqallaña hinaspa admirasqallaña kaspanku nirqaku:

—¿Pimá kay runaqa kamachiptin wayrapas yakupas kasukunanpaqqa? —nispanku.

Demoniokunapa ñakarichisqan runamanta
(Mt 8:28-34. Mr 5:1-20)

26 Galilea lawmantam Gerasa lawman chayarurqaku, chayqa kachkan Galilea qochapa chimpanpim. 27 Botemanta Jesus lloqsiykuptinmi llaqtamanta lloqsimuq demonioyoq runa paywan tuparurqa. Unayñam qalalla karqa, wasipi manaña *yachaspanmi panteonllapiña yachakuq. 28 Jesusta rikuykuspanmi qaparirqa hinaspam ñawpaqninpi qonqorakuykuspan nirqa:

—Hanaq pachapi kaq Diospa Churin Jesus ¿imatataq ñoqawan munanki? Ruegakuykim ama ñakarichiwanaykipaq —nispa.

29 Paymanta demonio lloqsinanpaq Jesus kamachiptinmi chaynataqa qaparirqa. Paytaqa unayñam demonio munaychakurqa. Runakuna makinkunamantawan chakinkunamanta cadenaptinkupas tipiparuspanmi demoniopa kallpanchasqan chunniqman ayqekuq. 30 Jesusmi payta tapurqa:

—¿Imataq sutiki? —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa.

—Legionmi —nispa.

Chaynataqa nirqa achkallaña demoniokuna paypi kasqanraykum. 31 Paykunam Jesusta ruegakurqaku:

—Amayá uku pachamanqa wischuykuwaykuchu —nispa.

32 Hichpanku orqopa waqtanpim achka-achka kuchikuna mikuchkarqa. Chaymi demoniokunañataq Jesusta ruegakurqaku chay animalkunaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yaykurunankupaq. Jesus “arí” niykuptinmi 33 demoniokunaqa runamanta
lloqsiruspa kuchikunaman ustururqa. Chay kuchikunam waqtanta kall-
paspa hinaspa qochaman wichiykuspa heqeparurqaku.
34 Kuchi michiqkunañataqmi chayta rikuruspanku ayqekurqaku
hinaspam llaqtapipas hinaspa chakrakunapipas willakurqaku chay pa-
sasqanmanta. 35 Qawamunankupaq riqkunam chayarurqaku Jesuspa
kasqanman hinaspam tariykurqaku sanoyaruq runata pachasqataña hi-
naspa yuyayninpiña Jesuspa qayllanpi tiyachkaqta, chayta qawaykuspam
mancharikurqaku. 36 Rikuqkunam paykunaman willarqaku demoniokunapa
ñakarichisqan runaqa imaynam sanoyachisqa kasqanmanta. 37 Hinaptinmi
Gerasa lawpi kaq lliw runakunañataq manchakuspanku Jesusta ruegakur-
qaku paykunapa kasqanmanta pasakunanpaq. Chaymi Jesusqa boteman
yaykuykuspan pasakurqa. 38 Manaraq richkaptinmi chay sanoyaq runa Je-
susta ruegarqa qatinanpaq ichaqa Jesusmi mana munaspan aviarurqa:
39 —Aylluykikunaman kutispayá Diospa tukuy ima rurapususqayki-
manta willakamuy —nispa.
Rispanmi llaqtapi lliw runakunaman willakurqa Jesuspa tukuy ima
paypaq rurasqanmanta.

Jairopa churin kawsarisqanmantawan onqoq warmipa sanoyasqanmanta
(Mt 9:18-26. Mr 5:21-43)

40 Qochapa waklawninman Jesus kutiruptinmi llapallan runakuna kusikuy-
wan chaskiykurqaku. 41 *Huñunakunanku wasipi Jairo sutiyoq kamachikuqmi
hamuspan Jesuspa ñawpaqninpi qonqorakuykurqa hinaspam ruegakurqa wasin-
man rinanpaq. 42 Yaqa chunka iskayniyoq watanpi kaq sapallan warmi churinmi
wañuy patanpiña kachkarqa. Riptinkum achkallaña runakuna Jesusta ñitirqa.
43 Chay runakuna ukupim kachkarqa chunka iskayniyoq wataña flu-
jowan onqoq warmi, kapuqninkunata *rantikuspan medicokunawan
hampichikuspapas manam sanoyarqachu. 44 Jesuspa qepanta rispanmi
pachanpa patanta llapchaykuspallan sanoyarurqa flujo onqoyninmanta.
45 Chaymi Jesus tapurqa:
—¿Pitaq llapchaykaramuwan? —nispa.
Llapallanku negakuptinñataqmi Pedro nirqa:
—Señor, runakunam tanqanakuspan ñitimusuchkanki —nispa.
46 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Huk kaqnin llapchaykamuwaspan atiyniywan sanoyarusqantam mus-
yaruni —nispa.
47 Warmiñataqmi musyarachikusqanta yacharuspan katkatatastin Jesuspa
ñawpaqninpi qonqorakuykurqa, llapa runapa qayllanpim willakurqa imay-
nanpim llapchaykuspallan sanoyarusqanmanta. 48 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Mamáy, iñisqaykiraykum allinyarunki, hawkañayá pasakuy —nispa.
49 Jesus rimachkaptinraqmi Jairopa wasinmanta huk kaqnin hamuruspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Churikiqa wañukunñam. Amañayá yachachikuqtaqa pusaychu —nispa.
50 Chayta uyariruspanmi Jesusñataq nirqa:
—Ama llakikuychu, ñoqapi confiakuptikiqa churikiqa sanoyanqam —nispa.
51 Jairopa wasinman chayaruspañataqmi mana munarqachu paywan kuska yaykunanta, yaykuspaqa yaykuchirqa Pedrotawan Juanllatam hinaspa Jacobotawan warmapa tayta-mamallantam. 52 Wañukuqmanta llapallanku qapa-qaparispa waqaptinkuñataqmi Jesus nirqa:
—Ama waqaychikchu. Warmaqa manam wañusqachu kachkan aswanqa puñuchkanmi —nispa.
53 Ichaqa paykunam wañusqaña kasqanta yachaspanku Jesusta asipayarqaku. 54 Chaymi Jesusñataq warmata makinmanta aysarispan nirqa:
—Warma, hatariy —nispa.
55 Wañuqpa espiritun kutiykuptinmi chaylla sayarirurqa. Hinaptinmi chaypi kaqkunata Jesus kamachirqa mikuyta qonankupaq. 56 Taytamaman admirasqallaña kaptinñataqmi paykunata Jesus kamachirqa chaytaqa pimanpas ama willakunankupaq.

Willakamunankupaq discipulonkunata Jesus kachasqanmanta
(Mt 10:5-15. Mr 6:7-13)

9 1 Chunka iskayniyoq akllasqankunata qayaykuspanmi, runakunamanta demoniokunata qarqomunankupaq hinaspa onqoqkunata sanoyachimunankupaq atiyta qoykurqa. 2 Paykunatam kacharqa Diospa munaychakusqanmanta willakamunankupaq hinaspa onqoqkunata sanoyachimunankupaq. 3 Paykunatam nirqa:
—Illaspaykichikqa amam apankichikchu tawnatapas, qoqawtapas, qollqetapas nitaq mudanaykichiktapas. 4 Wasiman yaykuspaykichikqa chayllapim samakunkichik chay llaqtamanta lloqsinaykichikkama. 5 Maypipas mana chaskisuptikichikqa chay llaqtanmantayá lloqsiychik, *usutaykichikpi allpatapas taspiychikyá chaypi kaqkuna mana kasukuq kasqankuta yachanankupaq.
6 Rispankumá llapallan llaqtachakunapi Diosmanta allin noticiata willakuspanku onqoqkunatapas sanoyachirqaku.

Bautizaq Juanta Herodes wañurachisqanmanta
(Mt 14:1-12. Mr 6:14-29)

7 Herodes gobiernachkaspanmi Jesuspa tukuy ima rurasqanmanta yacharuspan hukmanyarurqa. Wakinmi nirqa:
—Bautizaq Juanmi kawsariramun —nispa.
8 Wakinñataqmi nirqa:
—Eliasmi rikuriramun otaq Diosmanta huk kaqnin willakuqmi kawsariramun —nispa.
9 Herodesñataqmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Juantaqa ñoqam kunkanta qorurachirqani, chaynaqa kaykuna ruraqqa ¿pitaq kanman? —nispa.

Chaymi reqsiykuyta munarqa.

Pichqa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta
(Mt 14:13-21. Mr 6:30-44. Jn 6:1-14)

10 Apostolkuna kutiruspankum willakurqaku tukuy imapas ruramusqankumanta. Chaymi Jesus paykunallata pusarikuspan Betsaida llaqtaman pasakurqa. 11 Runakunañataqmi risqanta yacharuspanku qatirqaku. Jesusmi paykunata chaskiykuspan Diospa munaychakusqanmanta yachachirqa, sanoyachirqataqmi onqoqkunatapas.

12 Tardeykuptinñataqmi chunka iskayniyoq discipulonkuna payman asuykuspanku nirqaku:

—Manam kaypiqa wasi kanchu. Runakunaqa pasakuchunñayá llaqtachakunamanwan muyuriqninpi chakrakunaman, chaypi samakuspa mikuyta maskanankupaq —nispa.

13 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunayá mikuykachiychik —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Pichqa tantawan iskay challwa kankasqallam kaypiqa kachkan. ¿Icha mikuyta rantimuqchu risaqku kay llapa runapaq? —nispa.

14 Chaypiqa yuyayniyoq qarikunallam yaqa pichqa waranqa karqaku. Jesusmi discipulonkunata kamachirqa runakunata pichqa chunkatakama tiyachinankupaq.

15 Kamachisqanman hina ruraptinkum llapallanku tiyaykurqaku.

16 Chaymi pichqan tantakunatawan iskaynin challwakunata Jesus hapiykuspan hanaq pachata qawarispan Diosman graciasta qorqa, tantakunata pakiykuspanmi discipulonkunaman qorqa runakunaman aypunanpaq.

17 Llapallankum mikurqaku saksanankukama. Chaymantam puchuqta huñurqaku chunka iskayniyoq canasta huntata.

Jesusqa Cristopuni kasqanmanta
(Mt 16:13-19. Mr 8:27-29)

18 Sapaqpi Diosta Jesus mañakuptinmi discipulonkunapas chaypi kachkarqa. Paykunatam Jesus tapurqa:

—¿Pim kasqaytataq runakunaqa ñoqamanta rimanku? —nispa.

19 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Wakin runakunam nin Bautizaq Juan kasqaykita, wakinñataqmi nin Elias kasqaykita, wakinñataqmi nin: “Ñawpaq tiempopi willakuqmi huk kaqnin kawsariramun” nispa.

20 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunaqa ¿pim kasqaytataq ninkichik? —nispa.

Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qamqa kanki Diosmanta hamuq Cristom —nispa.

Wañunanmanta Jesuspa willakusqan
(Mt 16:20-28. Mr 8:30-9:1)

21 Chayraykum paykunata avisaspa kamachirqa ama pimanpas willakunankupaq. 22 Paykunatam nirqa:

—Diosmanta Hamuq Runataqa judiokunapa kamachiqninkunam *sacerdotekunapa jefenkunapiwan hinaspa Diospa leynin yachachiqkunapiwan ñakarichispa qepanchakuwanqaku, wañuchiwaptinkum kimsa punchawmanta kawsarimusaq —nispa.

23 Chaymantam llapanta nirqa:

—Pipas qatiwayta munaspaqa, amaña kikillanpaq kawsaspayá sapa punchaw ñakaristinpas qatiwachun. 24 Pipas vidallan cuidakuqqa pierderunqam, pipas ñoqarayku wañuqmi ichaqa salvakunqa. 25 Runaqa ¿imatataq horqokunman lliw kay pachapi kaqkunata ganaruspan vidantañataq pierderuspaqa?

26 —Diosmanta Hamuq Runa kanchariyniywan hinaspa Taytaypa chaynataq chuya angelkunapa kanchariyninwan kutimuspaymi penqakusaq ñoqamanta penqakuqkunamanta, penqakusaqtaqmi rimasqaykunamanta penqakuqkunamantapas. 27 Nikichikmi, wakin kaypi kaqkunamantam wakinkuna mana wañunqachu Diospa munaychakusqanta rikunankukama.

Jesuspa rikchaynin tikrakurusqanmanta
(Mt 17:1-8. Mr 9:2-8)

28 Chay rimarisqanmanta pusaq punchaw pasaruptinmi Jesus rirqa orqoman Diosta mañakuq, Pedrota, Juanta hinaspa Jacobota pusarikuspan. 29 Mañakuchkaptinmi uyanpa rikchaynin tikrakururqa, pachankunapas yuraqyaruspam llipipipirqa. 30 Iskay runakuna rikuriykuspanmi paywan parlarqa. Paykunaqa karqa Moiseswan Eliasmi. 31 Achkirichkaq rikuriykuspam rimarqaku Jerusalenpi Jesuspa wañunanmanta. 32 Pedroñataqmi wakinkunapiwan puñuywan aysachikuchkaspankupas rikchaspa qawarqaku Jesuspa hinaspa parlaqmasinkunapa achkiriyninta.

33 Chay iskay runakuna pasakuchkaptinñam rimasqantapas mana musyakustin Jesusta Pedro nirqa:

—Yachachikuq ¡allinpaqchá kaypiqa kachkaniku! Rurarusaqkuyá kimsa ramadata, hukta qampaq, hukta Moisespaq, huktañataq Eliaspaq —nispa.

34 Rimachkaptinraqmi puyu rikuriykamuspa paykunata tapaykurqa chaymi mancharikururqaku. 35 Puyu ukumantañataqmi nimurqa:

—Paymi akllasqay Churiy, paytayá uyariychik —nispa.

36 Upallaruptillanmi Jesusllataña qawarirqaku, sonqollankupi chay rikusqankuta hatallispankum chay punchawkunapiqa mana pimanpas willakurqakuchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañuymañayoq warmata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 17:14-21. Mr 9:14-29)

37 Orqomanta paqarinnintinta uraykamuptinkuñataqmi achka-achka
runa paykunaman taripaykurqaku. 38 Paykunamanta lloqsiykuspanmi
huknin runa qaparirqa:
—Yachachikuq, ruegakuykim kay sapallan churiyta qawaykunaykipaq.
39 Payta demonio hapiruspanmi qonqaymanta qaparkachachin, taspispan-
mi posoqollataña aqtuchin. Eqoyarachispañam sasa-sasata kacharinpas.
40 Discipuloykikunata ruegakuptiypas manam qarqoyta atirqakuchu —nispa.
41 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Mana allin ruraqkunapa castan mana creeq runakuna ¿haykapikama-
taq qamkunawan kasaq kaykuna aguantanaypaq? Asuykachimuway chay
churikita —nispa.
42 Warma asuykuchkaptinmi demonio wikaparuspan puramenteta chu-
taykachachirqa. Demoniota Jesus qaqcharuptinmi warma sanoyarurqa,
chayñam taytanman qoykurqa. 43 Chaymi Diospa hatun atiyninmanta
llapallan runakuna admirakurqaku.

Wañunanmanta Jesus huktawan willakusqanmanta
(Mt 17:22-23. Mr 9:30-32)

Tukuy rurasqankunamanta llapallan runakuna admirasqallaña kach-
kaptinkum discipulonkunata Jesus nirqa:
44 —Allintayá uyariychik: Diosmanta Hamuq Runataqa runakunaman-
mi qoykuwanqaku —nispa.
45 Discipulonkunam ichaqa mana entienderqakuchu pakasqa hina kas-
qanrayku, manchakurqakutaqmi tapukuytapas.

Pim punta kaq kasqanmanta
(Mt 18:1-5. Mr 9:33-37)

46 Jesuspa discipulokunam atipanakurqaku mayqanninmi aswan
reqsisqa kanankumanta. 47 Paykunapa atipanakusqanta Jesus yacharus-
panñataqmi warmachata ñawpaqninpi sayaykachispan nirqa:
48 —Kay warmachata ñoqapa sutiypi pipas chaskiqqa ñoqatam chaskiwan,
pipas ñoqata chaskiwaqniyñataqmi kachamuwaqniy Taytayta chaskin. Qam-
kunamanta mayqannikichikpas aswan humillakuqmi aswan reqsisqaqa kanqa.

Jesuspa favorninpi kaqkunamanta
(Mr 9:38-40)

49 Juanñataqmi nirqa:
—Señor, huk runatam rikuramurqaniku qampa sutikipi demoniokunata qar-
qochkaqta hinaptinmi michakamurqaniku puriqmasinchik mana kasqanrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Jesusñataqmi nirqa:
—Ama michakuychikchu, pipas mana contraykichikpi kaspaqa favornikichikpim kachkan —nispa.

Juantawan Jacobota Jesus qaqchasqanmanta

51 Hanaq pachaman kutinan tiempoña kaptinmi valorchakuykuspa
Jerusalenman Jesus pasarqa. 52 Ichaqa ñawpachirqam willakuqkunata. Paykunam Samaria lawpi huk llaqtachaman chayaruspanku Jesusta samachinankupaq wasita maskarqaku. 53 Chay llaqtachapi runakunam ichaqa mana samaykachirqakuchu Jerusalenman risqanta qawarispanku.
54 Discipulon Jacobopiwan Juañataqmi uyariruspa nirqaku:
—Señorllayku, munaptikiqa cielomantayá ninata uraykarachimusun kay runakunata ruparunanpaq —nispa.
55 Jesusñataqmi paykunata qaqchaspan 56 paykunawan huklaw llaqtachaman pasakurqa.

Jesus qatiy munaqkunamanta
(Mt 8:19-22)

57 Ñanta richkaptinkum huk runa niykurqa:
—Maytaña riptikipas qatikusqaykim —nispa.
58 Jesusñataqmi nirqa:
—Kanmi atoqkunapa uchkun, kantaqmi alton pawaq urpikunapapas *qesan, Diosmanta Hamuq Runapaqmi ichaqa mana kapuwanchu maypim puñuykunaypas —nispa.
59 Huk runatapas nirqam:
—Qatiway —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—Señorlláy, qanwanmi risaq ichaqa dejaykuwayraq taytay wañukuptin pamparamunaykama —nispa.
60 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Diospaq wañusqakunayá wañuqkunataqa pampachunku. Qamyá ichaqa Diospa munaychakusqanmanta willakamuy —nispa.
61 Huk runapas nirqataqmi:
—Señor, ñoqapas qatisqaykim ichaqa wasiypi kaqkunamantaraqyá despedikaykamusaq —nispa.
62 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Takllawan yapuchkaspan qepan qawariq runaqa manam Diospa munaychakusqanpaq hinachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qanchis chunka iskayniyoq willakuqkunata Jesuspa kachasqanmanta

10 1 Señorqa akllaykurqataqmi qanchis chunka iskayniyoq runakunatapas, paykunatam ñawpachirqa maymi rinan llaqtakunaman hinaspa llaqtachakunaman.

2 Paykunatam nirqa:

—Achkallañam kachkan cosechanapaqqa, cosechaqkunam ichaqa aslla, chaynaqa mañakuychikyá chakrayoqta cosechaqkunata kachananpaq. 3 Riychikyá atoqkunapa kasqanman, carnerokunata kachachkaq hinam qamkunata kachachkaykichik. 4 Amayá apaychikchu qollqetaqa, wayqataqa hinaspa mudana *usutataqa, ñanpiqa amataqmi pitapas rimaykunkichikchu. 5 Chayasqaykichik wasiman yaykuspaqa: "Hawkayay kachun kay wasipi" nispam rimakuykunkichik. 6 Wasipi kaqkuna allin runa kaptinqa chay rimaykusqaykichikmi takyanqa, mana chayna kaptinmi ichaqa rimaykusqaykichikpas mana takyanqachu. 7 Yaykusqaykichik wasillapim kankichik, imam qosusqallaykichiktam mikunkichikpas hinaspa tomankichikpas. Llamkaqqa pagontam chaskinan. Amamá wasin-wasinqa purinkichikchu. 8 Chayasqaykichik llaqtapi chaskisuptikichikqa qosusqaykichiktam mikunkichik. 9 Chaypi onqoqkunata sanoyachispam willakunkichik: "Diospa munaychakusqanqa hichpallaykichikpiñam kachkan" nispa. 10 Chayasqaykichik llaqtapi mana chaskisuptikichikñataqmi callenta rispa ninkichik: 11 "*Usutaykupi kaq kay llaqtapa allpantam contraykichikpi taspiniku. Chaywanpas yachaychikyá, Diospa munaychakusqanqa hichpallaykichikpiñam kachkan" nispa. 12 Nikichikmi, juicio punchawpiqa Sodoma llaqtamantapas aswan castigasqaraqmi kanqa chay llaqtaqa.

Jesuspa ñakasqan llaqtakunamanta
(Mt 11:20-24)

13 —¡Imaynaraq kanki Corazin llaqta! ¡Imaynaraq kanki Betsaida llaqta! Sichum Tiro llaqtapi hinaspa Sidon llaqtapi qamkunawan rurasqayta

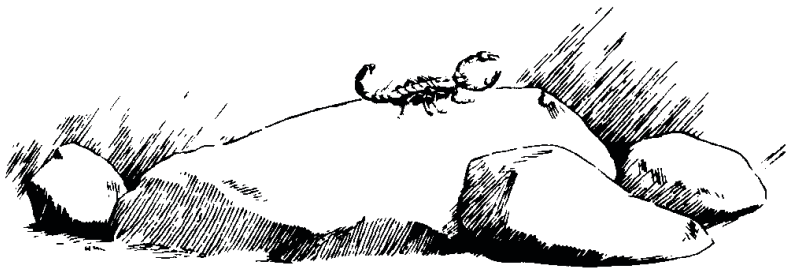

Atoq-atoq uru (Lc 10:19)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hina *milagrokunata rurayman karqa hinaptinqa unayñach sinchita llakikuspanku huchankumanta wanakunmanku karqa. 14 Chayraykum juicio punchawpiqa Tiropi chaynataq Sidonpi *yachaqkunamantapas aswanraq castigasqa kankichik. 15 Capernaum llaqta ¿creenkichum hanaq pachaman hoqarisqa kayta? Uraykachisqam kanki uku pachakama.

16 —Qamkunata kasuq runaqa ñoqatam kasuwan. Qamkunata despreciaqqa ñoqatam despreciawan. Despreciawaqniyñataqmi kachamuwaqniyta desprecian.

Qanchis chunka iskayniyoq willakuqkunapa kutimusqanmanta

17 Qanchis chunka iskayniyoq runakunam kusisqallaña kutiramuspa willakurqaku:

—Señor, sutikipiqa demoniokunapas kasuwankum —nispa.

18 Chaymi Señorñataq nirqa:

—Arí, *Satanastam rikurqani rayo hina cielomanta wichimuqta. 19 Atiytam qoykichik culebrakunata hinaspa atoq-atoqkunata sarunaykichikpaq chaynataq enemigopa atiynin vencenaykichikpaqpas, manam imapas imanasunkichikchu. 20 Amayá kusikuychikqa demoniokuna kasususqaykichikmantachu aswanqa hanaq pachapi sutikichik qellqasqa kasqanmantayá.

Anchallataña Jesuspa kusikusqanmanta
(Mt 11:25-27. 13:16-17)

21 Chay ratollapim Chuya Espiritupa yanapakuyninwan kusikuspan Jesus nirqa:

—Hanaq pachapipas, kay pachapipas munaychakuq Taytáy, kay yachaykunatam pakaykurqanki yachayniyoqkunamantawan entiendeqkunamanta hinaspam qawaykachinki pisi yachayniyoqkunamanña, chayraykum alabayki. Arí, Taytáy, qanmi munarqanki chaynata.

22 —Taytaymi qoykuwarqa tukuy imakunata. Ñoqa Churitaqa manam pipas reqsiwanchu aswanqa Taytallaymi. Manataqmi Taytaytaqa pipas reqsinchu aswanqa ñoqa Churillanmi, Churipa reqsichisqallantaqmi reqsin Taytataqa.

23 Discipulonkunaman asuykuspanmi paykunallaman nirqa:

—Mayna kusisqam kay qawasqaykichikta qawaqkunaqa. 24 Diosmanta achkaq willakuqkunam reykunapiwan rikusqaykichikta rikuyta munarqaku, ichaqa manam rikurqakuchu, uyarisqaykichiktapas uyariytam munarqaku ichaqa manam uyarirqakuchu.

Samaria lawmanta kaq runapa allin rurasqanmanta

25 Diospa leynin yachachiq runam Jesusta pruebananpaq sayariykuspa tapurqa:

—Yachachikuq ¿imata ruraspaytaq wiñay kawsayta haypayman? —nispa.

26 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—¿Ima nichkantaq leypiqa? ¿Ima niqtataq leenki? —nispa.

27 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—“Señor Diosnikitam kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vidaykiwan, tukuy kallpaykiwan hinaspa tukuy yuyaynikiwan, kuyankitaqmi runamasikitapas kikikita hina” nispa.

28 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Allintam nirunki, chaynatayá ruray hinaspaqa wiñaypaqmi kawsanki —nispa.

29 Payñataqmi pim runamasin kasqanta mana reqsiq tukuspan yapatawan tapurqa:

—¿Pitaq runamasiyqa? —nispa.

30 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Huk kutipim Jerusalenmanta Jerico llaqtaman huk runa richkarqa. Paytam suwakuna saltearuspa pachallantapas llatanarurqaku, maqaparuspam wañunayachkaqtaña saqerurqaku. 31 Chay ñanninta huk *sacerdote richkaspanmi chay runata rikururqa aswanqa qawariykuspallanmi karullanta pasarurqa. 32 Leviy casta runapas chay sitioman chayaruspanmi qawariykuspallan karullanta pasarurqa. 33 Chaynintataqmi richkarqa Samaria lawmanta kaq runapas, paymi ichaqa asuykuspan llakipayarikurqa. 34 Asuykuspanmi aceitewan hinaspa vinowan heridankunata hampiykurqa. Sillakunan animalman churkuykuspanmi samakuna wasiman aparqa hinaspam chaypi atienderqa. 35 Paqarinnintin pasakunanpaq kaspañataqmi onqoqta atiendeykunanpaq wasiyoqman iskay jornalpa chanin qollqeta qoykurqa hinaspam ruegakurqa: “Atiendeykapullawankimá, mastapas gastaptikiqa kutimuspaymi pagapullasqayki” nispa.

36 Chaynata Jesus niruspanmi chay tapuqninta nirqa:

—¿Chay kimsan runamantaqa, mayqannintaq salteasqapa runamasinqa? —nispa.

37 Hinaptinmi Diospa leynin yachachiq runañataq nirqa:

—Salteasqa runamanta kuyapayarikuqmi —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qampas chaynatayá ruramuy —nispa.

Mariapa hinaspa Martapa wasinpi Jesus tarikusqanmanta

38 Richkaspankum huk llaqtachaman chayarurqaku, chay llaqtapim Marta sutiyoq warmi wasinpi samaykachirqa. 39 Martapa ñañan Mariañataqmi Jesuspa ñawpaqninpi tiyaykurqa rimasqanta uyarinanpaq. 40 Martañataqmi tukuy ima ruraypa atipasqan kaspa Jesusman asuykuspa nirqa:

—Señor ¿manachum imapas qokusunki sapallay ruraqta ñañay qawakuwaptin? Niyá yanapawananpaq —nispa.

41 Chaymi Señorñataq nirqa:

—Marta, Marta, tukuy imapa atipasqanmi muspaypi hinaña kachkanki tukuy imawan. 42 Hukllam ruranaykiqa kachkan, chay allin kaqtam ñañayki Mariaqa akllakuykun, chaytaqa manam pipas qechunqachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Imaynam Diosta mañakunamanta
(Mt 6:9-15. 7:7-11)

11 1 Huk sitiopim Jesus mañakuchkarqa chaymi tukuykuptin huknin
discipulon nirqa:
—Señor, Bautizaq Juanqa yachachirqam discipulonkunata imaynam
Dios mañakuyta, chaynaqa ñoqaykutapas yachaykachiwaykuyá —nispa.
2 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Diosta mañakuspaqa kaynatam ninkichik:

"Taytayku, sutiki yupaychasqa kachun,
munaychakusqayki hamuchun.
3 Sapa punchaw mikunaykutayá qowayku.
4 Ñoqaykupa huchaykutayá pampachawayku,
ñoqaykupas mana allin rurawaqniykutam pampachaniku.
Amayá kachaykuwaykuchu pruebamanqa."

5 Jesusqa nirqataqmi:
—Huk kaqnikichikpa amistadnikichik kaptinqa manachum chawpi tutaña
kaptinpas rispaykichik ruegakuwaqchik: "Vecino, ama hina kaspaykiyá kimsa
tantata prestaykullaway. 6 Amistadniy wasiyman samakaramuptinmi mikuy-
kachinaypaq imallaypas mana kanchu" nispa. 7 Hinaptin amistadnikiñataq
ukumanta nimunman: "¡Ama churmichawaychu! Punkuqa segurasqañam,
warmachaykunapas ñoqawanmi puñuchkanña. Manam hatarimuymanchu
mañawasqaykita qoqnikiqa" nispa. 8 Chaynaqa amistadnin kasqanrayku mana-
ña qospanpas, punkuta takapayaspan mañakusqanraykuchá hatarispan tukuy
ima mañakusqanta qoykunqa. 9 Chaymi nikichik: Mañakuptikichikqa Diosqa
qosunkichikmi. Maskaychik, tarinkichikmi, qayaychik, kichasunkichikmi.
10 Mañakuqqa chaskinmi, maskaqqa tarinmi, qayakuqqa kichaykachikunmi.
11 —Churikichikmanqa ¿yaqachum culebrata qoykuwaqchik challwa-
ta mañakusuptikichik 12 otaq atoq-atoqta runtuta mañakusuptikichik?
13 Qamkunaqa mana allin runakuna kachkaspam churikichikmanqa allin
kaqkunata qonkichik ¿chaychu mañakuqkunamanqa hanaq pachapi kaq
Taytaykichik mana qosunkichikman Chuya Espirituta?

Jesuspa contranpi rimasqankumanta
(Mt 12:22-30. Mr 3:20-27)

14 Huk kutipim Jesus huk runamanta qarqorurqa mana rimachiq demo-
niota, lloqsiruptillanmi runañataq rimarirurqa, chayta rikuqninkunam
admirasqallaña karqaku. 15 Wakinmi nirqaku:
—Kay runaqa demoniokunataqa qarqon demoniokuna kamachiq Beel-
zebupa atiyninwanmi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Wakinñataqmi Jesusta pruebaman churayta munaspanku mañarqaku
cielomanta *milagrota qawachinanpaq. 17 Chaymi paykunapa piensasqan-
ta yachaspan Jesus nirqa:
—Mayqan nacionpas chaqwallapi rakinasqa kaspaqa purmanqam, familiapas ra-
kinasqa kaspaqa manataqmi takyanchu. 18 *Satanas kikinpa contrallanpi kaptinqa
¿imaynataq munaychakusqanqa takyanman? Chaynataqa nichkaykichik: Demo-
niokunapa jefen Beelzebupa atiyninwanmi demoniokunataqa qarqonki, nispa
niwasqaykichikraykum. 19 Nisqaykichikpi hina Beelzebupa atiyninwan demonio-
kunata qarqoptiyqa ¿pipa atiyninwantaq qatiqnikichikqa demoniokunata qarqon?
Chaynaqa paykunam juzgasunkichik. 20 Ñoqaqa demoniokunataqa qarqoni Diospa
atiyninwanmi, chaynaqa Diospa munaychakusqanqa chayaramusunkichikñam.
21 —Tukuy rikchaq armayoq kallpasapa runa wasinpi imankunatapas
waqaychaptinqa tukuy imanqa allin waqaychasqam kachkan. 22 Ichaqa
paymanta aswanraq kallpasapa runa rikuriramuspanqa venceruspanmi
armankunatapas qechurunman hinaspam imankunatapas aypukurunman.
23 —Pipas mana favorniypi kaqqa contraypim kachkan. Cosechapi ño-
qawan mana huñuqñataqmi usuchichkan.

Runaman demonio kutiykusqanmanta
(Mt 12:43-45)

24 —Runamanta demonio lloqsiruspaqa qochqakunapim samananpaq mas-
kastin purin, mana tarispanñataqmi nin: “Lloqsimusqay runamanyá kutikusaq”
nispa. 25 Kutirispanñataqmi chay runapa sonqonta tariykun sumaq allichas-
qata, sumaq pichasqata. 26 Kutirispanmi pusaramun kikinmantapas peornin
qanchis demoniokunataraq chaynapi chay runaman yaykuspa *yachanankupaq. Chaymi chay runaqa rikurirun ñawpaq kasqanmantapas astawan peorña.

Cheqap kusisqa runakunamanta

27 Jesus chaynata rimachkaptinraqmi runakuna ukumanta huk warmi
qaparimurqa:
—¡Mayna kusisqaraq wachakusuqniki hinaspa ñuñusuqniki warmiqa! —nispa.
28 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Aswan kusisqaraqmi Diospa palabranta uyarispa kasukuqkunaqa —nispa.

Milagrota qawachinanpaq runakunapa mañakusqanmanta
(Mt 12:38-42. Mr 8:12)

29 Jesuspa muyuriqninman runakuna qeminakamuptinmi paykunata nirqa:
—Mana allin casta runakunallam *milagro qawachinaytaqa mañakunku.
Manam qawachisqaykichikchu milagrotaqa, qawaspaqa-qawachisqaykichik
Diosmanta willakuq Jonasta imam pasasqallantam. 30 Ninive llaqtapi runa-
kunapaqmi Jonasqa señal hina karqa, chaynam Diosmanta Hamuq Runapas
señal kani. 31 *Saba nacionniyoq reinapas juicio punchawpi kaypi kaq runaku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

napiwan kawsarimuspanmi paykunata acusanqa. Payqa hamurqa karu-karu llaqtamantaraqmi Rey Salomonpa yachaynin uyariq. Salomonmantapas aswan mas yachayniyoqmi kaypiqa kachkani. 32 Ninive llaqtapi runakunam kawsarimunqaku kay runakunapiwan kuska juicio punchawpi hinaspam kay runakunata acusanqa. Paykunaqa huchankumantam wanakurqaku Jonaspa willakusqanwan, Jonasmantapas aswan allin willakuqmi kaypiqa kachkan.

Ñawinchikqa achkiy hina kasqanmanta
(Mt 5:15. 6:22-23)

33 —Mecherotaqa ratachina manam pakarunapaqchu nitaq cajonpa ukunman churarunapaqchu aswanqa altomanmi churana wasiman yaykuqkuna rikunankupaq. 34 Ñawiqa cuerponchikpa achkiynin hinam. Ñawiki allinta qawakuptinqa vidaykim kachkan achkiyniyoq. Ñawiki mana allinta qawakuptinmi ichaqa vidaykiqa kachkan pasaypaq tutayayllapi. 35 Qampi achkiy kaqtaqa amayá tutayarachiychu. 36 Chaynaqa qampi achkiy kaptin mana imaniraq tutayayniyoq kaspaykiqa tukuy imatam sutillata rikunki imaynam mecherowan rikusqaykita hina.

Fariseokunata Jesus qaqchasqanmanta
(Mt 23:1-36. Mr 12:38-40. Lc 20:45-47)

37 Rimayta Jesus tukuruptillanmi huk *fariseo runa convidarqa wasinpi mikuykunanpaq chaymi rispan mikunanpaq tiyaykurqa. 38 Paykunapa costumbrenman hina Jesus makinta mana mayllakuptinmi convidaqnin extrañasqallaña qawarayarqa. 39 Chaymi Señorñataq nirqa:

—Yaw *fariseokuna, qamkunaqa vasotawan platotam hawallanta mayllankichik, sonqoykichikmi huntasqa kachkan suwakuy munaywan hinaspa mana allin ruray munaywan. 40 ¡Mana yachayniyoqkuna! ¿Manachum hawantawan ukuntaqa Diospuni rurarqa? 41 Kapusuqnikichikmantayá qoychik limosnata chaynapi tukuy imapas limpio kapusunaykichikpaq.

42 —¡Imaynaraq kankichik *fariseokuna! Qamkunam *diezmota qonkichik yerba buenamanta, rudamanta hinaspa tukuy rikchaq yuyukunamanta. Aswanqa qonqarunkichikmi allin ruraytawan Diospa kuyapayakuynintaqa. Kaykunataqa kasukunaykichikmi diezmo qoytapas ama qonqaspa.

43 —¡Imaynaraq kankichik *fariseokuna! Qamkunaqa *huñunakuna wasipipas ñawpaqllapi tiyaytam munankichik, munankichiktaqmi plazakunapi hatun respetowan rimaykusunaykichiktapas.

44 —¡Imaynaraq kankichik! ¡Qamkunaqa kachkankichik mana rikuriq sepulturakuna hinam! Runakunam hawanta purin ukunpi kaqkunata mana yachastin.

45 Hinaptinmi Diospa leynin yachachiqkunamanta huk kaqnin nirqa:

—Yachachikuq, chaynata rimaspaykiqa ñoqaykutapas insultawachkankikum —nispa.

46 Chaymi Jesusñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Qamkunapas ¡imaynaraq kankichik Diospa leynin yachachiqkuna! Runakunamanmi mana apay atinanku llasaq qepita churkuchkankichik, qamkunam ichaqa llachpayllapas mana llachpaykunkichikchu.

47—¡Imaynaraq kankichik! Qamkunaqa abueloykichikkunapa wañuchisqan willakuqkunapa sepulturankunatam rurankichik. 48 Yachankichikmi abueloykichikkunapa chay rurasqankunataqa, chayraykum paykunapa ruraqmasin kankichik. Paykunam Diosmanta willakuqkunata wañuchirqaku, qamkunañataqmi sepulturanta rurankichik.

49—Chayraykum Diosqa yachayninpi nirqaña: "Ñoqamanta willakuqkunatawan *apostolkunata kachamuptiymi wakinta wañuchispa wakintañataq ñakarichinkichik" nispa. 50 Kay uyariwaqniy runakunamantam Dios cuentata mañanqa qallariyninmantapuni llapallan willakuqkunata wañuchisqankumanta, 51 Abel wañuchisqankumanta Zacarias wañuchisqankukama. Zacariastam wañurachirqaku *altarmanta *santuarioman rinapi. Paykunapa yawarninmantamá Dios cuentata mañasunkichik.

52—¡Imaynaraq kankichik Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa reqsinkichikmi runakunaman imam yachachinaykichikta, qamkunam ichaqa mana yachayta munankichikchu, yachay munaqkunatañataqmi harkakunkichik.

53 Chaymanta Jesus lloqsiruptinmi Diospa leynin yachachiqkunawan *fariseokunapas piñakuruspanku tapupayarqaku 54 imapipas pantarachispanku chaymansumlla acusanankupaq.

Iskay uya kaymanta

12 1 Waranqantin-waranqantin runakuna tanqanakustin Jesuspa kasqanman huñunakaramuptinmi puntataqa discipulonkunata nirqa:

—Cuidakuychik *fariseokunapa qonchunmanta otaq iskay uya kayninkumanta. 2 Imapas pakasqa kaqkunaqa qawachisqam kanqa, chaynataqmi mana yachasqa kaqkunapas yachasqataq kanqa. 3 Tutayaypi rimasqaykichikpas punchawpi uyarisqam kanqa, wasi ukupi upallalla rimasqaykichikñataqmi wasipa altosninmanta willakusqa kanqa.

Cuerpo wañuchiqtaqa mana manchakunamanta
(Mt 10:28-31)

4—Kuyasqallaykuna, amayá manchakuychikchu runa wañuchiqkunataqa, almankutaqa manam imananmankuchu. 5 Ñoqam ichaqa nikichik pim manchakunaykichikta. Manchakuychikqa wañurachispa wiñay castigoman wischuykuqtayá.

6—¿Manachum pichqa pichinchurruchakunatapas *rantikunku as qollqellapaq? Chaywanpas Diosqa mayqantapas manam qonqarunchu. 7 Qamkunapaqa chukchaykichikpas llapallanmi yupasqa kachkan. Chaynaqa amayá manchakuychikchu, qamkunaqa pichinchurruchakunamantapas aswan valeqmi kankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesuspa favorninpi rimaqkunamanta
(Mt 10:32-33. 12:32. 10:19-20)

8 —Uyariwaychik, runakunapa qayllanpi ñoqamanta willakuqtaqa,
Diosmanta Hamuq Runapas Diospa angelninkunapa qayllanpim willa-
kusaq ñoqapa kasqanta. 9 Runakunapa qayllanpi negaqniytaqa ñoqapas
negasaqmi Diospa angelninkunapa qayllanpi.
10 —Pipas Diosmanta Hamuq Runapa contraypi rimaqqa pampachasqam kanqa,
Chuya Espiritupa contranpi rimaqmi ichaqa mana pampachasqachu kanqa.
11 —Huñunakuna wasikunaman, juzgadokunaman hinaspa autori-
dadkunaman pusasuptikichikqa, amam llakikunkichikchu imam otaq
imaynam rimanaykichikmantaqa. 12 Chay ratopi imam rimanaykichik-
mantaqa Chuya Espiritum yachachisunkichik.

Mana yuyayniyoq apu runamanta

13 Jesustam runakuna ukumanta huk kaqnin nirqa:
—Yachachikuq, wawqeytayá niykapuway herenciata ñoqawan rakina-
kunanpaq —nispa.
14 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Yaw runa ¿pitaq ñoqata churawarqa qamkunapa jueznikichik otaq
partiqnikichik kanaypaq?
15 Chaynata niruspanmi nirqataq:
—Cuidakuychikyá qollqella kuyaruymanta. Runaqa manam tukuy ima-
yoq karunallanpaqchu kawsanan.
16 —Kay rikchanachiytayá nisqaykichik: Huk apu runam chakranmanta
sinchillataña cosecharurqa 17 chaymi tantearqa: "¿Maypiñataq churasaq
kay cosechasqaytaqa?" 18 Kaynatayá rurasaq, kawsaykuna waqaycha-
nay wasita paskaruspayá aswan hatuntaña rurarusaq trigoytawan tukuy
imaykunata chaypiña waqaychanaypaq. 19 Hinaspam kikillayta nikusaq:
Achkallañam tukuy imaykunapas unay watakunapaq kapuwachkan. Ku-
nanqa samakuspayá mikukusaq, upyakusaq hinaspa kusikusaq, nispa.
20 Ichaqa Diosmi payta nirqa: "Mana yuyayniyoq runa, kunan tutapunim
wañurunki. Chaynaqa waqaychasqaykiqa ¿pipaqtaq kanqa?" nispa.
21 —Chaynam pasarunqa kikillanpaq maskaq runataqa, Diospa qayllan-
piqa kachkan pasaypaq mana imayoqmi.

Churinkunataqa Diospuni cuidawasqanchikmanta
(Mt 6:25-34)

22 Jesusmi discipulonkunata nirqa:
—Ñoqam nikichik, amayá afanakuychikchu mikunaykichikmantaqa
hinaspa pachakunaykichikmantaqa. 23 Mikuymantapas astawanqa valen
vidaykichikmi cuerpoykichiktaqmi pachamantapas astawanqa valen.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Qawariychik ullachkukunata. Paykunaqa manam tarpunkuchu nitaq
cosechankuchu, manataqmi trojenkupas nitaq taqenkupas kantaqchu.
Chaywanpas paykunataqa Diosmi mikuchin. Qamkunaqa alton pawaq
urpikunamantapas aswan valeqmi kankichik. 25 ¿Mayqannikichiktaq afa-
nakuspaqa huk kuchusta wiñaruwaqchik? 26 Chayllatapas mana rurayta
atichkaspapas ¡wakin kaqkunamantaqa imapaqtaq llakikunkichik!
27—Qawariychik waytakunapa wiñasqanta, manam llamkankuchu nitaq
puchkankuchu. Ichaqa nikichikmi, Rey Salomonpas sumaqllawan pachakuq
kachkaspapas manam huknin wayta hinallapas pachakurqachu. 28 Yaw pisi
iñiyniyoq runakuna, purunpi waytakunaqa kunan sayachkaspapas paqa-
rinqa hornopim kañarachikun, waytakunatapas Dios pachachichkaspanqa
¿manachum qamkunatapas pachachisunkichik? 29 Qamkunaqa amayá llaki-
kuychikchu: "Imataraq mikusun, imataraq tomasun" nispaqa. Amataqyá ancha
llakisqallañaqa puriychikchu. 30 Tukuy hinastinpi Dios mana adoraqkunam
tukuy chaykunamantaqa afanakun. Qamkunapaqa kachkanmi Taytaykichik,
paymi yachan tukuy imapas pisipususqaykichiktaqa. 31 Maskaychikqa Diospa
munaychakusqantayá hinaptinqa qosunkichikmi tukuy ima pisipusuqnikichikta.

Hanaq pachapim riquezataqa churana
(Mt 6:19-21)

32—Ovejaykuna, amayá manchakuychikchu, aslla kaptikichikpas Dios
Taytaykichikmi munaychakusqanta qoykusunkichik. 33 Kapuqnikichikta *ranti-
kuspayá mana imayoqkunaman qoychik. Chaynata ruraspaqa hanaq pachapim
mana mawkayaq wayqaman mana tukuq kapuqnikichikta huntachichkankichik.
Chaypiqa manam pipas asuykunchu suwananpaq, manataqmi puyupas kanchu
tukunanpaq. 34 Tukuy kapuqnikichikpa kasqanpim sonqoykichikpas kanqa.

Qawan-qawanlla Jesusta suyanamanta

35—Listollayá kaychik mecheroykichiktapas ratachispa. 36 Casamientomanta
patronninku kutimunanta suyaq runakuna hinayá qamkunapas kaychik chay-
napi chayaramuspan punkuta takamuptin chaylla kichanaykichikpaq. 37 Mayna
kusisqam rikchachkaqta patronninpa tariykamusqan sirvientekunaqa. Che-
qaptapunim nikichik, patronninku allichakuykuspanmi paykunata mesapi
tiyaykachispan kikinpuni servinqa. 38 Chawpi tutataña otaq achikyaqtaña patron
kutimuspan suyaqnin sirvientenkunata tariykuptinqa ancha kusisqam kanqaku.
39 Yachaychikyá kayta, sichum wasiyoq yachanman imay hora suwa hamunan-
ta hinaspaqa manachá suwachikunmanchu. 40 Chaynaqa qamkunapas listollayá
kaychik. Diosmanta Hamuq Runaqa kutiramusaq mana piensasqaykichik horam.

Allin sirvientemantawan mana allin sirvientemanta
(Mt 24:45-51)

41 Pedrom tapukurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Señor, kay rikchanachiy nisqaykiqa ¿ñoqallaykupaqchu icha llapallan runakunapaqwanchu? —nispa.

42 Chaymi Señorñataq nirqa:

—Qamkunaqa allin yuyayniyoq confianza mayordomo hinayá kaychik, paytam wasinpi patronnin churarqa sirvientenmasinkunata imam horapi mikuchinanpaq. 43 Ancha kusisqam chay runaqa sichum patronnin kutimuspa chayna rurachkaqta tariykamuptinqa. 44 Cheqaptapunim nikichik, patronninqa churaykunqa tukuy kapuqninkunapiña nanachikunanpaqmi. 45 Ichaqa sichu mana allin sirviente kaspa ninman: "Patronniyqa unamunqaraqmi" nispa hinaspañataq sirvientemasinkunata maqayta qallarispa mikukunman upyakunman hinaspa sinkakunman. 46 Chayna runapaqa patronninmi kutiramunqa mana suyasqan punchawpi hinaspa mana yachasqan horapi. Sinchitam castiganqa mana iñiyniyoqkunatawan kuskata.

47 —Patronninpa munasqanta yachachkaspan mana alistakuq hinaspa mana kasukuq sirvienteqa sinchi castigasqam kanqa. 48 Patronninpa munasqanta mana yachachkaspan imapipas faltakuruq sirvienteqa pisilla castigasqam kanqa. Achka chaskiqkunaqa achka mañasqam kanqaku. Achka confiasqa runamantaqa achkatataqmi mañana.

Jesusqa runakuna rakinachiq hamusqanmanta
(Mt 10:34-36)

49 —Ñoqaqa ninatam kay pachaman apamurqani, chaynaqa maynatam munayman rupachkanantaña. 50 Ñakarinayraqmi kachkan. Chaymi hukmanyasqa kachkani cumplikunankama. 51 ¿Creenkichikchu hamusqaywanqa hawkalla kanaykichikta? Ñoqaqa rakinakuytam apamurqani. 52 Kunanmantapunim wasipi pichqa kaqkuna rakinasqa kanqaku. Kimsam iskaypa contranpi kanqa, iskayñataqmi kimsapa contranpi. 53 Taytam qari churinwan contranakunqa. Mamam warmi wawanwan contranakunqa chaynataqmi suegrapas llumchuyninwan contranakunqa.

Tiempokunapi pasakuqwan cuenta qokunamanta
(Mt 16:1-4. Mr 8:11-13)

54 Jesusmi runakunata nirqa:

—Intipa seqaykunan lawmanta puyu rikurimuptinmi "paramunqam" ninkichik, hinaptinmi chayman hina paramun. 55 Qechwa lawmanta wayramuptinñataqmi "rupamunqam" ninkichik, hinaptinmi chayman hina rupamun. 56 ¡Iskay uyakuna! Cielopipas chaynataq kay pachapipas kaqkunata qawaspam imaynam tiempo kananta yachankichik, kunan tiempopi pasakusqanmantam ichaqa mana cuentata qokunkichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Manaraq juzgadoman chayachkaspa allinyanakunamanta
(Mt 5:25-26)

57—Kikillaykichikqa ¿manachu allin arregloman hina allichawaqchik?
58 Quejakusuqnikiwan rispaqa ñanllapiraqyá allinyanakuruy chaynapi juezman ama entregasunaykipaq, guardiaman juez entregasuptikiqa carcelmanmi aparusunkiman. 59 Chaymantaqa manam lloqsinkichu debekusqaykita pasaypaq paganaykikama.

Huchamantaqa wanakunamanta

13 1 Chay punchawkunapim wakin runakuna Jesusman willarqaku:
—Galilea lawmanta kaqkunam animalkunata wañuchichkarqaku Diospaq ofrecenankupaq hinaptinmi Pilatopa kamachisqan runakuna paykunata wañurachirqa —nispa.

2 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—¿Creenkichikchu Galilea lawpi wakin runakunamantapas astawan huchasapa kasqankurayku chayna wañuchisqa kasqankuta? 3 Nikichikmi manam chaynachu. Huchaykichikmanta mana wanakuspaqa qamkunapas chaynam wañunkichik. 4 ¿Siloe llaqtachapi torrem tuñiykuspan chunka pusaqniyoq runakunata wañurachirqa? ¿Creenkichikchu Jerusalenpi runakunamantapas paykunaqa aswan huchasapa kasqankuta? 5 Nikichikmi manam chaynachu. Huchaykichikmanta mana wanakuspaqa qamkunapas chaynam wañunkichik.

Mana ruruyoq higos sachamanta

6 Jesusmi rikchanachispan nirqa:

—Huk runapa uvas huertanpim higos sacha karqa. Rurunta maskaptinñataqmi mana karqachu. 7 Chaymi huerta cuidaqta nirqa: “Kimsa watañam kay sachapa rurun maskasqay ichaqa manam kanchu. Kuchuruyña amaña kichkichakunanpaq” nispa. 8 Hinaptinmi chay cuidaqñataq nirqa: “Señor, kay watatawanraqyá dejaykuy. Muyuriqninta aspiruspaymi wanuta hinarusaq. 9 Icharaqpas rurunman, mana chayqa kuchurachinkiñachiki.”

Onqoq warmita samana punchawpi Jesus sanoyarachisqanmanta

10 *Samana punchawpim *huñunakunanku wasipi Jesus yachachichkarqa. 11 Chaypim kachkarqa chunka pusaqniyoq wataña onqoq warmi. Kurkunpalla puriqta demonio ruraruptinmi derecho puriytaqa mana atirqachu. 12 Payta Jesus rikuruspanmi qayaykuspa nirqa:

—Mamáy, sanoñam kanki —nispa.

13 Makinta hawanman churaykuptillanmi derechakuruspan Diosta alabarqa. 14 *Huñunakunanku wasipi jefeñataqmi *samana punchawpi Jesus sanoyarachiptin runakunata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Soqta punchawmi llamkanapaq punchawkunaqa. Chay punchawkunapi hamuptikichikyá sanoyachisunkichik, ichaqa amayá samana punchawpichu —nispa.

15 Hinaptinmi Señorñataq contestarqa:

—Iskay uya runakuna, qamkunapas *samana punchawpim buesnikichikta otaq asnoykichikta paskaspa yakuman pusankichik. 16 Abrahampa mirayninmanta kaq kay warmitam chunka pusaqniyoq wataña *Satanas ñakarichirqa. Chaychu samana punchawña kachkaptinpas mana sanoyaykachiyman.

17 Chaynata niptinmi lliw enemigonkuna penqaypi rikurirurqaku. Runakunañataqmi admirakuypaq tukuy rurasqankunata qawaspanku anchallataña kusikurqaku.

Mostaza muhuwan rikchanachisqanmanta
(Mt 13:31-32. Mr 4:30-32)

18 Jesusmi nirqa:

—¿Imaynataq Diospa munaychakusqanqa? ¿imawantaq tupanachiyman? 19 Diospa munaychakusqanqa rikchakun huk runapa tarpusqan mostaza muhumanmi, montearunankama wiñaruptinmi silguerokunapas kallmankunapi *qesachakun.

Qonchuwan rikchanachisqanmanta
(Mt 13:33)

20 Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:

—¿Imawantaq tupanachiyman Diospa munaychakusqantaqa? 21 Rikchakunqa huk warmi kimsa tupu harinata chapuruptin poqorachiq qonchumanmi.

Kichki punkumanta
(Mt 7:13-14, 21-23)

22 Jerusalenman Jesus rispanmi llaqtakunapi hinaspa llaqtachakunapi yachachirqa. 23 Chaymi huk kaqnin tapurqa:

—Señor ¿asllachum salvakunqaku? —nispa.

Chaymi payñataq nirqa:

24 —Achkaqmi yaykuyta munanqaku aswanqa manam atinqakuchu, chaynaqa kichki punkun yaykuytayá procuraychik. 25 Punkuta wasiyoq wichqaruptinmi hawamanta takaspa: "Señor, kichaykamullawayku" ninkichik chaymi payñataq nimusunkichik: "Manam reqsikichikchu, maylawmanta kaqchá kankichikpas" nispa. 26 Hinaptinmi qamkunañataq ninkichik: "Señor, qanwanmi mikurqanikupas, upyarqanikupas, plazaykupitaqmi yachachirqankipas" nispa. 27 Hinaptinmi payñataq nimusunkichik: "Manam reqsikichikchu, maylawmanta kaqchá kakunkichikpas, qayllaymanta asuychik mana allin ruraqkuna" nispa. 28 Hawaman qarqoramusuptikichikmi Abrahamta, Isaacta, Jacobta hinaspa willakuqkunata Diospa munaychakusqanpi qawarispa waqankichik. Mana ima rurayta atispam kiruykichiktapas kirichichichinkichik. 29 Diospa munaycha-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kusqanpi tiyaspa mikunankupaqmi hamunqaku tukuy hinastinmanta. 30 Qepa kaqkunam puntanqaku, punta kaqkunañataqmi qepanqaku.

Jerusalenpi yachaqkunamanta Jesuspa waqasqanmanta
(Mt 23:37-39)

31 *Fariseokunapas chay horallapim Jesusman chayaruspanku nirqaku:
—Herodesmi wañurachisunaykipaq munapayasuchkanki, pasakuy kaymanta —nispa.
32 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Rispaykichik chay atoqta nimuychik: "Kay punchawkunapiraqmi demoniokunata qarqospay onqoqkunata sanoyachisaq. Kay-kay punchawkunañataqmi ruranayta tukusaq." 33 Kay punchawkunapiqa rinaypunim maymi rinayta. Diosmanta willakuqqa manam wañunmanchu Jerusalenmanta hawapiqa.
34 —¡Jerusalen, Jerusalen! ¡Qamqa Diosmanta willakuqkunatam wañuchinki! ¡Qanman kachamusqa runakunatam rumiwan chamqapanki! Rapran ukupi chiwchinkunata wallpa huñuykuq hinam achka kutita munarqani runaykikuna huñuykuyta ichaqa manam munarqankichu. 35 Chayraykum wasikichik chunninqa. Nikichikmá, manañam rikuwankichikñachu: "Alabasqayá kachun Señorpa sutinpi hamuqqa" nispa niwanaykichikkama.

Punkipakusqa runata Jesus sanoyachisqanmanta

14 1 Samana punchawpim *fariseokunapa jefenpa wasinman Jesus yaykuykurqa chaypi mikunanpaq, hinaptinmi chaypi kaq *fariseokuna wateqachkarqaku. 2 Punkipakusqa runa Jesusman asuykuptinmi 3 Diospa leynin yachachiqkunatawan *fariseokunata tapurqa:
—¿Leyqa permitinchu *samana punchawpi sanoyachinata? —nispa.
4 Paykuna mana imatapas rimariptinmi onqoqta sanoyarachispan pasakunanpaq kamachirqa. 5 Hinaptinmi chaypi kaqkunata Jesus nirqa:
—Churikichikpas otaq bueyesnikichikpas uchkuman urmaykuptinqa ¿manachum chaypunilla horqoruwaqchik samana punchaw kachkaptinpas? —nispa.
6 Manam pipas imaniytapas atirqachu.

Casarakuyman convidasqakunamanta

7 Puntapi asientokuna akllasqankuta qawarispanmi rikchanachispan Jesus nirqa:
8 —Pipas casarachikuspan convidasuptikiqa amayá punta asientokunapiqa tiyaruychu. Pipas qanmanta astawan reqsisqa kaq yaykuramuptinmi 9 convidasuqniki nisunkiman: "Anchuriy, paymi kaypiqa tiyanqa" nispa hinaptinmi qamñataq qepa lawpi penqakuywan tiyawaq. 10 Convidasqa kaspaykiqa qepa lawpiyá tiyaykuy chaynapi convidasuqniki yaykuykamuspan: "Taytáy, hamuy kay ñawpaqpi tiyaykuy" nisunaykipaq. Chayna kaptinqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llapa convidasqapa qayllanpim ancha honrasqa kanki. 11 Pipas hatunchakuqqa humillasqam kanqa, pipas humillakuqñataqmi hatunchasqa kanqa.

12 Nirqataqmi convidaqnin *fariseo runatapas:

—Almuerzopaq otaq cenaypaq convidota ruraspaykiqa, amayá qayaykuy amistadllaykitachu otaq wawqellaykitachu otaq ayllullaykitachu otaq apu vecinollaykitachu, chaynata ruraptikiqa paykunapas convidasuspaykim kutirachisunkiman. 13 Convidota ruraspaykiqa qayaykuy wakchakunatawan suchukunatayá hinaspa wistukunatawan ñawsakunatayá. 14 Chaynata ruraptikiqa allin ruraqkuna kawsarimuptinmi Diosña kutichipusunki mana kutichiy atiqkuna convidasqaykimanta chaymi ancha kusisqa kanki.

Convido fiestawan Jesus rikchanachisqanmanta
(Mt 22:1-10)

15 Jesuspa rimasqanta paywan mikuq runa uyariruspanmi Jesusta nirqa:

—Mayna kusisqam Diospa munaychakusqanpi mikuqkunaqa —nispa.

16 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Huk runam hatun convidota ruraspan achkaqman willachimurqa. 17 Mikuy hora chayaramuptinmi convidasqankunata runanwan qayachimurqa: "Hamuychikña, lliwñam alistasqa kachkan" nispa. 18 Ichaqa llapallankum disculpakuyta qallaykurqaku. Punta kaqmi nirqa: "Disculpaykuway, rantisqay chakra qawaqraqmi rinay kachkan" nispa. 19 Hukninñataqmi nirqa: "Disculpaykuway, pichqa pares yunta rantisqay pruebaqraqmi richkani" nispa. 20 Hukninñataqmi nirqa: "Chayraqmi casarakuruni, chayraykum mana riymanchu" nispa. 21 Convidasqakunata qayamuq runa kutiruspanmi patronninman willamurqa chaymi payñataq anchallataña piñakuspan yapatawan runanta kamachirqa: "Kallpaspayki plazakunamantawan callekunamanta pusaramuy wakchakunata, suchukunata, ñawsakunata hinaspa wistukunata" nispa. 22 Hinaptinmi runanñataq nirqa: "Señor, kamachiwasqaykiman hina ruraruptiypas campoqa kachkanraqmi" nispa. 23 Chaymi patronninñataq nirqa: "Rispaykiyá ñankunamantawan chakrakunamanta obligamuy wasiyman huntamunankupaq. 24 Yachaychikyá, punta qayachimusqay runakunaqa manam mikunqakuchu convidoytaqa."

Jesustaqa tanteaspa qatinamanta

25 Achkallaña runakuna Jesuswan riptinmi paykuna lawman muyuriykuspan nirqa:

26 —Pipas qatiwaqniyqa ñoqatam kuyawanan taytanmantapas, mamanmantapas, warminmantapas mastaqa chaynataq churinkunamantapas, wawqenkunamantapas, paninkunamantapas hinaspa kikinpa vidanmantapas mastaqa. Mana chayna kaspaqa manam puriqmasiychu kanman. 27 Pipas ñoqaraykuqa ñakaristin qatiwaqniyqa ñoqapaq hinam. 28 Pipas torre hatarichiyta munaspaqa qespichinankama gastananpaqmi puntataqa tanteanqa. 29 Mana chayqa cimientaruspallan sayaruptinmi runakunapas asipayaspan ninman: 30 "Kay runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

torre hatarichiyta qallaykuspallanmi mana qespichinchu" nispa. 31 Chaynataqmi chunka waranqa soldadoyoq reypas, iskay chunka waranqa soldadoyoq reypa contranpi rinanpaqqa sumaqtaraq tanteanqa. 32 Mana atiq hina kaspanqa karullataraq enemigon hamuchkaptinmi comisionta kachanqa mana peleaspalla hawkayayman yaykunankupaq. 33 Chaynaqa mayqannikichikmantapas tukuy kapuqninta ñoqarayku mana saqeqqa, manam discipuloyqa kanmanchu.

Kachiwan tupachispa yachachisqanmanta
(Mt 5:13. Mr 9:50)

34 —Kachiqa allinmi ichaqa qamyayaruspanqa ¿imapaqtaq valenman?
35 Chakrapaqpas nitaq wanupaqpas manañam valenñachu aswanqa wischunallapaqñam. Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.

Chinkaruq ovejamanta
(Mt 18:10-14)

15 1 Jesusta uyarinankupaq *impuesto cobraqkunawan huchasapakuna asuykuptinmi 2 *fariseokunawan Diospa leynin yachachiqkuna nirqaku:

—Kay runaqa huchasapakunawan juntanakuspanmi paykunawan mikun —nispa.

3 Chaymi Jesusñataq kay rikchanachiyta rimarirqa:

4 —Huk kaqnikichikpa pachak ovejanmanta huknin chinkaruptinqa ¿manachum isqon chunka isqonniyoqta chunniqpi saqeykuspa tarimunankama maskamunqa? 5 Tariramuspanñataqmi kusisqallaña hombrorikamunqa. 6 Wasinman chayaruspanñataqmi amistadninkunatawan vecinonkunata huñuruspa ninqa: "Kusiysiwaychik chinkasqa ovejaytam tariramuni" nispa. 7 Chaynam kanqa hanaq pachapipas, isqon chunka isqonniyoq mana wanakuq justokunamantapas mastaqa kusikunqaku huchankunamanta wanakuqmantam.

Chinkarachisqa qollqemanta

8 —Huk warmipam chunka qollqen kapurqa. Hukninta chinkarachispanqa ¿manachum achkitapas rataykachisparaq wasinta pichaspan tarirunankama maskanqa? 9 Tariruspanqa amistadninkunatawan vecinankunata huñuruspanmi ninqa: "Kusiysiwaychik, chinkarachisqay qollqetam tariruni" nispa. 10 Chaynatam Diospa angelninkunapas kusikun huchanmanta wanakuqmantaqa.

Chinkasqanmantaña rikuriramuq churimanta

11 Jesusmi nirqa:

—Huk runapam iskay churinkuna karqa. 12 Sullka kaqmi taytanta nirqa: "Taytáy, herencia saqewanaykitaqa qoykuwayña" nispa. Chaymi taytanñataq qoykarirqa. 13 Chay punchawkunallapim chay sullka kaq churinqa lliw kapuq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinkaruq oveja (Lc 15:7)

ninta aparikuspan karu llaqtaman ripukurqa. Chaypim mana allin kawsayman qokuruspan kapuqninta tukururqa. 14 Mana imayoqña kachkaptinmi chay kasqan llaqtapi huk hatun muchuy karurqa. Yarqaymanta kaspanmi 15 huk kaqnin wasiyoqtaña ruegakurqa imallapipas llamkachinanpaq. Wasiyoqñataqmi chakraman aviarurqa kuchikuna michimunanpaq. 16 Yarqaymanta kaspanmi kuchikunapa mikusqan algarrobotaña mikuykuyta munarqa ichaqa manam pipas chayllatapas qoykurqachu. 17 Huk punchawmi yuyaymanaspan piensarurqa: "Taytaypaq llamkaqkunaqa allin mikusqam kachkanku, ñoqañataqmi kaypi yarqaymantapas wañuruchkaniña. 18 Taytayman kutispayá nimusaq: 'Taytáy, huchallikurunim Diospa contranpi hinaspa qampa contraykipi. 19 Manañam churiymi niwanaykipaq hinañachu kallani, huk kaqnin llamkapusuqnikita hinallañayá chaskiykullaway' nispay." 20 Hatarispanmá Taytanpa kasqanman kutirqa.

—Karumantaraq taytan rikuruspanmi kuyapayakuywan kallpaylla taripaykurqa hinaspam abrazaykuspa muchaykurqa. 21 Hinaptinmi churiñataq nirqa: "Taytáy, huchallikurunim Diospa contranpi hinaspa qampa contraykipi. Manañam 'churiymi' niwanaykipaq hinañachu kallani" nispa. 22 Taytanñataqmi sirvientenkunata kamachirqa: "Sumaqnin pachawan pachachiychik, dedonmanpas anillota churaspayá *usutaykachiychik. 23 Nakaychikyá wiran torotapas kusikuymanta mikunanchikpaq. 24 Kay churiyqa wañusqam karqa, kunanmi ichaqa kawsariramun, chinkarusqanmantam rikuriramun" nispa. Chaymi kusikuyllawanña fiesta rurayta qallarirqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 —Mayor churiñataqmi chakrapi llamkamusqanmanta wasiman chaya-
ramuspan musicatawan tusuqkunata uyarirurqa. 26 Runanta qayaykuspanmi
tapurqa imaraykum chaypiqa fiesta kasqanmanta. 27 Hinaptinmi runañataq
nirqa: "Wawqeki rikuriramuptinmi taytayki wiran torota nakarachin hinas-
pam fiestata rurachichkan sanollata hinaspa allinllata chaskiykusqanmanta"
nispa. 28 Mayor wawqeñataqmi piñakuspan yaykuytapas mana munarqachu.
Chaymi taytañña lloqsiykuspan ruegarqa yaykunanpaq. 29 Ichaqa taytan-
tam nirqa: "Kaychika watañam tukuypi kasukuspay serviki, ichaqa manam
qoykuwarqankichu cabrachallatapas amistadniykunawan kusirikunaypaq.
30 Chuchumika warmikunawan kapuqniki tukuramuq churiki kutiramup-
tinmi ichaqa wiran animaltaraq nakarachipunki." 31 Taytaññataqmi nirqa:
"Churilláy, vida pasaqmasiymi qamqa kanki. Qampaqmi tukuy imaypas.
32 Wañusqanmanta kawsariramuq hinaspa chinkasqanmanta rikuriramuq
wawqekimantaqa kusikuspam fiestata rurananchik" nispa.

Mana confiaykuna mayordomomanta

16 1 Jesusmi discipulonkunata nirqa:
—Apu runapam karqa mayordomon. Paypa contranpi mana allin
rimaykunata uyarispanmi 2 qayaykuspa tapurqa: "Mana allin rimaykuna-
tam qanmanta uyarini. Cuentata qoway llamkasqaykimanta, manañam
mayordomoyqa kawaqñachu" nispa. 3 Chaymi mayordomoñataq piensarqa:
"¿Imanaykusaqtaq patronniy manaña llamkanayta munaptinqa? Chakrapi
llamkaytaqa manam atiymanchu, limosna mañakuytapas penqakunitaqmi.
4 Mayordomo kayniymanta wischuruwaptin amistadniykuna wasinpi chas-
kiykuwanankupaqmi tantearuni imam rurayta." 5 Patronnin debeqkunata
qayaykuspanmi hukninta nirqa: "¿Haykataq debekunki patronniyta?" nispa.
6 Hinaptinmi chay tapusqan runañataq nirqa: "Pachak barril aceitem" nispa.
Chaymi mayordomoñataq nirqa: "Kayqa contrato rurasqayki papel. Kunallan
pichqa chunkallamantaña mosoq documentota ruraykuway" nispa. 7 Nirqataqmi
huknin debekuqnintapas: "¿Haykataq patronniyta debekunki?" nispa. Hinaptin-
mi payñataq nirqa: "Pachak tupu trigom" nispa. Chaymi paytapas nirqa: "Kayqa
papelniki. Pusaq chunkallamantaña documentota ruraykuway" nispa. 8 Mana
allin ruraq mayordomopa sacre kaywan rurasqantam patronnin alabarqa.
—Runamasinkunawan imapas ruraypiqa Diospa churinkunamantapas
aswan sacreqa kay tiempopi kawsaq runakunam.
9 —Chaymi nikichik: Mana allinkunapi gastanapaq qollqekichikwan
amistadta ganaychik chaynapi qollqekichik manaña kaptinpas hanaq pa-
chapi chaskisunaykichikpaq.
10 —Pisillapas confiana runaqa achkapipas confianapaqmi. Pisillatapas
yanqacharuq runaqa, achka confiaykusqatapas yanqacharunqam. 11 Mana
allinkunallapi gastana qollqepi mana confiana kaptikichikqa ¿pitaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

confiasunkichikman cheqap kaqtaqa? 12 Runapa qollqenta gastakuruptikichikqa ¿kikikichikpa kaqtaqa pitaq qosunkichikman?

13 —Manam pipas servinmanchu iskay patrontaqa, huknintach cheqninman, huknintañataqcha kuyanman, hukninman ratakuspachá huknintañataq desprecianman. Manam serviwaqchikchu Diostawan qollqetaqa.

14 Qollqella kuyaq *fariseokuna Jesusta uyarispanku burlakuptinkum 15 paykunata nirqa:

—Qamkunaqa runa qawasunallaykichikpaqmi allin ruraq tukunkichik. Diosmi ichaqa reqsisunkichik mana allin sonqoyoq kasqaykichikta. Runakunapaq sumaqllaña rikchakusqanpas Diospaqqa millakuypaqmi.

Leymantawan Diospa munaychakusqanmanta

16 —Moisespa qellqasqan *leywan Diosmanta willakuqkunapa yachachisqanqa Bautizaq Juanpa willakuy qallarisqankamallam karqa. Chaymantapunim Diospa munaychakusqanmanta willakuchkanku hinaptinmi llapallanku yaykuypi atipakuchkanku.

17 —Cielowan kay pachach facilta chinkarunman leypa puntochallanpas chinkarunanmantaqa.

Casadokunaqa mana rakinakunankumanta
(Mt 19:1-12. Mr 10:1-12)

18 —Warminmanta rakikuruspan huk warmiwan casarakuq runaqa huchallikunmi. Huchallikuntaqmi qosanpa saqesqan warmiwan casarakuq runapas.

Infiernopi tarikuq apumanta

19 Jesusmi nirqa:

—Huk apu runam grosella pachawan hinaspa linomanta fino pachakunawan churakuq hinaspam sapa punchaw ruraq admirakuypaq convidota. 20 Karqataqmi limosna mañakuq Lazaro sutiyoq runapas, apupa punkunpim heridasapallaña wischurayaq. 21 Paymi apupa mesanmanta wichimuqkunallawanpas saksaykuyta munaq. Heridankunatapas allqokunallañam asuykuspa llaqwaykuq. 22 Chayna kachkaspa limosna mañakuq runa wañukuptinmi almanta angelkuna aparurqa Abrahampa kasqanman. Aputapas wañukuptinmi pamparurqaku.

23 —Chay apu runam wañusqakunapa kasqanpi ñakarispan karumanta rikururqa Lazarota Abrahanwan kachkaqta. 24 Chaymi qaparirqa: "Taytáy Abraham, kuyapayariykullawaspaykiyá Lazarota kachamuway dedollanpipas yakuta apamuspan qallullaytapas nuyuykachinanpaq, ñoqaqariki kay ninapim ñakarichkani" nispa. 25 Abrahamñataqmi nimurqa: "Yuyariy churilláy, ñawpaq vidaykipiqa tukuy imayoqmi karqanki, Lazarom ichaqa muchuyllapi karqa. Kunanmi ichaqa hawkaña kaypi tarikuchkan, qamñataqmi chaypi ñakarichkanki. 26 Manataqmi kaylawmantaqa munaspankupas qamkuna lawmanqa pipas chimpamunmanchu nitaqmi ñoqayku lawmanpas pipas hamunman-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chu uku-uku wayqo rakiwasqanchikrayku" nispa. 27 Chaymi apuñataq nirqa:
"Chaynaqa taytáy Abraham, ruegakusqaykiyá taytaypa wasinpi kaqkunaman
willachimunaykipaq. 28 Kachkanraqmi pichqa wawqeykuna, paykunaqa amaña-
yá kaypi ñakariqqa hamuchunchu" nispa. 29 Hinaptinmi Abrahamñataq nirqa:
"Chaypaqmi Moisespa hinaspa Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanta hata-
llinku, chaytayá kasukuchunku." 30 Hinaptinmi chay apuñataq nirqa: "Taytáy
Abraham, manam kasukunmankuchu. Aswanqa wañuqkunamanta pillapas
kutiruptinqa wanakunqakum" nispa. 31 Chaymi Abrahanñataq nirqa: "Moises-
pa hinaspa Diosmanta willakuqkunapa nisqankunata mana kasukuspankuqa
manam creenmankuchu wañuqkunamanta huk kaqnin kawsarimuptinpas."

Pitapas huchallichiqqa sinchi castigasqa kananmanta
(Mt 18:6-7, 21-22. Mr 9:42)

17 1 Discipulonkunatam Jesus nirqa:
—Huchallichiqkunaqa kanqapunim. Ichaqa ¡imaynaraq kanqa hu-
chaman urmachiq runaqa! 2 Ñoqapi iñiq kay taksachakunamanta hukninta
pipas huchallichiqpaqqa allinchá kanman molino rumita kunkanman wata-
ruptinku lamar qochaman wischusqa kaynin. 3 Chaynaqa cuidakuychikyá.
—Runamasiki huchallikusuptikiqa faltanmantayá anyaykuy. Faltanta
reqsikuptinqa pampachaykuyá. 4 Huk punchawllapi qanchis kutita hucha-
llikusuptikipas qanchis kutitam pampachanki huchanta reqsikuptinqa.

Iñiypa atiyninmanta

5 Señortam *apostolninkuna mañakurqaku:
—Yanapaykuwayku astawan iñiyniyoq kanaykupaq —nispa.
6 Hinaptinmi Señorñataq nirqa:
—Mostazapa muhun hinallapas iñiynikichik kaptinqa niwaqchikmi kay
purun higos sachata: "Sapikimanta pilakuspa lamar qochapiña sapicha-
kuy" nispa hinaptinqa kasusunkichikmanmi.

Sirvientepa imam rurananmanta

7 —Yapusqanmanta otaq animal michimusqanmanta sirvientekichik kuti-
ramuptinqa ¿yaqachum niwaqchik:
"Mesapi tiyaykuspa mikukuy" nispa?
8 Manam, aswanqa niwaqchikqa:
"Cenayta preparapamuway, servimu-
waptiki mikuruptiy tomaruptiyñam
qampas mikunki hinaspa toman-
ki" nispam. 9 Tanteayniymantaqa
kamachisqallan rurasqanmantaqa
manam patronqa runantaqa agrade-
cekunmanchu. 10 Qamkunapas tukuy

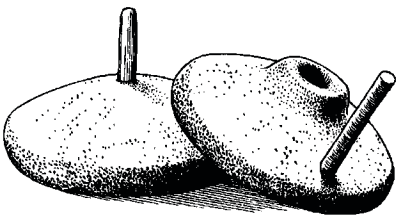

Molino rumi (Lc 17:2)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kamachisusqaykichikta ruraruspayá niychik: “Mana imapaq valeqmi kanchik, deberllanchiktam rurarunchik” nispa.

Leprawan onqoqta Jesus sanoyachisqanmanta

11 Jerusalenman Jesus rispanmi, Galilea lawpa hinaspa Samaria lawpa colindanta pasarqa. 12 Chaypi huknin llaqtachaman chayaruptinmi *leprawan chunka onqoqkuna taripaykurqaku. Karullapi sayaykuspankum 13 qayakurqaku:

—Señor Jesus, kuyapayariykullawayku —nispa.

14 Paykunata Jesus qawarispanmi nirqa:

—*Sacerdotekunawan qawachikamuychik —nispa.

Richkaspankuñataqmi sanoyarurqaku. 15 Chaymi paykunamanta huknin sanoyarusqanta qawakuykuspan kutirirqa qaparillawanña Diosta alabastin. 16 Jesuspa chakinman qonqoranpa kumuykuspanmi graciasta qorqa. Payqa karqa Samaria lawmanta kaqmi.

17 Jesusmi nirqa:

—¿Manachum chunka onqoqta sanoyachirqaniqa? ¿Maytaq wakin isqonqa? 18 ¿Kay forastero runallachum kutimurqa Diosta alabananpaq?

19 Chaynata niruspanmi chay runata nirqa:

—Hatarispayki pasakuy, iñiynikim sanoyarachisunki —nispa.

Diospa munaychakusqanqa haykapim chayamunanmanta
(Mt 24:23-28, 36-41)

20 Diospa munaychakusqanqa haykapim chayamunanmanta *fariseokuna tapuptinmi paykunata Jesus nirqa:

—Diospa munaychakusqanqa manam suti reqsiyllachu hamunqa. 21 Manam ninqakuchu: “Kaypim kachkan” otaq “wakpim kachkan” nispaqa. Diospa munaychakusqanqa ñam qamkuna ukupiña kachkan —nispa.

22 Chaymantañataqmi discipulonkunata nirqa:

—Hamuq punchawkunapim Diosmanta Hamuqpa kutimusqay punchawta rikuykuyta munankichik ichaqa manam rikunkichikchu. 23 “Kaypim kachkan” otaq “Wakpim kachkan” nisuptikichikqa amam qatinkichikchu. 24 Imaynam llipyay tukuy hinastinman kancharin, chaynam Diosmanta Hamuq Runapa Punchawniypas kanqa. 25 Ichaqa puntataqa anchataraqmi ñakarinay hinaspam uyariwaqniy runakunapa negasqan kanay. 26 Imaynam Noeypa tiemponpi sucedekurqa, chaynam sucedekunqa Diosmanta Hamuq Runa kutimuptiypas. 27 Noepa tiemponpim mikurqaku, upyarqaku, casarakurqaku hinaspa casarachinakurqaku Noey buqueman yaykunankama chaymi paykunataqa sinchi para chayaramuspa lliwta chinkarachirqa. 28 Lotpa punchawninkunapipas chaynam pasakurqa. Runakunam mikurqaku, upyarqaku, *rantikurqaku, tarpurqaku, wasikunata hatarichirqaku. 29 Sodoma llaqtamanta Lotpa lloqsisqan punchawmi ichaqa cielomanta rupachkaq *azufre paraykamuspan llapallan runata chinkarachirqa. 30 Chaynam kanqa Diosmanta Hamuq Runa rikuriykamuptiypas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 —Chay punchawpiqa wasinpa hawanpi kaqpas amañayá uraykamuchunchu imanpas horqoqqa. Chakrapi kaqpas amañayá qepamanqa qawarichunchu.
32 Yuyaychikyá Lotpa warmintaqa imam sucedesqanta. 33 Pipas vidallan cuidakuqqa pierderunqam, vidan pierderuqmi ichaqa waqaychanqa.
34 —Chay tutapim iskay runakuna camapi kachkanqaku, hukninmi apasqa kanqa, hukninñataq saqesqa. 35 Iskay warmikunam kutakuchkanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, hukninñataq saqesqa. (36 Iskay runakunam chakrapi kachkanqaku, hukninmi apasqa kanqa hukninñataq saqesqa.)
37 Chaymi uyariqninkuna Jesusta tapurqaku:
—Señor ¿maypitaq chaykunaqa sucedekunqa? —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Maypim ayapa kasqanpim ullachkukuna huñunakunqa —nispa.

Juezmantawan viudamanta

18 1 Mana pisipaspa tukuy tiempopi Diosta mañakunamantam rikchanachispan Jesus nirqa:
2 —Huk llaqtapim karqa Diosta mana manchakuq hinaspa runakunatapas mana respetaq juez. 3 Chay llaqtapi yachaq viudam payman rispa ruegakuq: “Contraypi kaq runamanta justiciaykullaway” nispa. 4 Unayña viuda ripanyaptinmi arreglo rurayta mana munachkaspanpas, tantearikuruspa nirqa: “Diosta mana manchakuspaypas hinaspa runakunata mana respetachkaspaypas 5 hamupayawasqanraykuyá arreglota ruraykapusaq mana chayqa, kutinyamuspanmi umayta nanachiwanman” nispa.
6 Uyariychikyá chay mana allin juezpa nisqanta. 7 Chaynaqa ¿manachum Diosqa akllasqankunapa tuta punchaw qayakuyninta uyariykuspan allin arreglota ruranqa? 8 Nikichikmi, cheqaptapunipas payqa chayllam allin arreglota ruranqa. Diosmanta Hamuq Runa yapatawan kay pachaman kutimuspayqa ¿tarimusaqraqchuch iñiyniyoq runakunata?

Fariseowan hinaspa impuesto cobraqwan rikchanachisqanmanta

9 Justo runakuna kasqankupaq hapikuspanku runamasinku despreciaqkunatam Jesus rikchanachispan nirqa:
10 —Iskay runakunam rirqaku temploman Diosta mañakunankupaq. Hukninmi karqa *fariseokunamanta hukninñataq *impuesto cobraqkunamanta.
11 Fariseom sayaykuspan kikillanpaq kaynata mañakurqa: “Graciastam qoyki Diosnilláy. Ñoqaqa manam kani pimantapas qollqen qechuqchu nitaq mana allin ruraqchu nitaq hukwan pierdekuqchu nitaq wak impuesto cobraq runa hinachu.
12 Ñoqaqa semanapim iskay kutita ayunani, ganasqaykunamantapas chunkamantam hukninta qomuyki” nispa. 13 Impuesto cobraqñataqmi karuneqpiraq sayaykuspa altotapas mana qawarispan qasqonta takakuspan nirqa: “Dioslláy, huchasapam kallani, kuyapayariykullawayá” nispa. 14 Chaynaqa fariseomantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huchanmanta pampachasqaqa wasintaqa kutikurqa impuesto cobraqmi. Pipas hatunchakuqqa humillasqam kanqa, pipas humillakuqñataqmi hatunchasqa kanqa.

Wawakunata Jesus bendecisqanmanta
(Mt 19:13-15. Mr 10:13-16)

15 Wawakunatam pusamurqaku Jesus llachpaykunanpaq. Discipulonkunañataqmi chayta qawaykuspa qaqcharqaku pusamuqkunata.
16 Jesusñataqmi paykunata qayaykuspan nirqa:
—Ama harkaychikchu wawakuna ñoqaman hamunanta. Kay wawakuna hina kaqkunapaqmi Diospa munaychakusqanqa. 17 Cheqaptam nikichik, pipas wawakuna hina Diospa munaychakusqanta mana chaskispaqa manapunim chaymanqa yaykunqachu.

Jesuswan apu joven parlasqanmanta
(Mt 19:16-30. Mr 10:17-31)

18 Allin reqsisqa huk runam Jesusta tapurqa:
—Allin yachachikuq ¿imatataq rurasaq wiñay kawsanaypaq? —nispa.
19 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Imanasqataq "allin yachachikuq" niwanki? Diosllam allinqa. 20 Qamqa yachankim Diospa kamachikuyninkunata, chay kamachikuykunam nin: "Amam hukwanqa pierdekunkichu, amam pitapas wañuchinkichu, amam suwakunkichu, amam pimantapas llullataqa rimankichu, tayta-mamaykita respetay" nispa.
21 Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—Warma kasqaymantaraqmi chaykunataqa kasukurqani.
22 Chayta uyarispanmi Jesus nirqa:
—Chaywanpas kayraqmi faltasunki, rispaykiyá *rantikaramuy tukuy kapuqnikita hinaspayá chay qollqeta wakchakunaman qoykariy, chaynapim hanaq pachapi kapuqnikikuna kanqa, chaymanta kutimuspañam ñoqawan rinki.
23 Chay runam chaynata uyariruspan llakikururqa apullaña kasqanrayku. 24 Chayna ancha llakisqata Jesus qawarispanmi nirqa:
—¡Mayna sasatam apu runakunaqa yaykunqa Diospa munaychakusqanmanqa! 25 Apu runa Diospa munaychakusqanman yaykunanmantaqa, *camelloch yaqapas agujapa rinrinta usturunman —nispa.
26 Uyariqninkunañataqmi tapukurqaku:
—Hinaptinqa ¿pitaq salvakuytaqa atinman? —nispa.
27 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Runakunaqa manam atinmanchu, Diospaqmi ichaqa tukuy imapas atinallan —nispa.
28 Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Ñoqaykuqa imaykutapas saqeruspam qanwan purichkaniku.
29 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Cheqaptapunim nikichik, pipas Diospa munaychakusqanrayku saqenqa wasinta, warminta, wawqe-paninkunata, turi-~nañankunata, tayta-mamanta, churinkunata 30 hinaspaqa kay pachapim chaskinqa llapa iman saqesqankunamantapas mastaraq, hamuq tiempopiñataqmi wiñaypaq kawsanqa.

Wañunanmanta kimsa kaq kutipi Jesuspa willakusqanmanta
(Mt 20:17-19. Mr 10:32-34)

31 Chunka iskayniyoq akllasqankunata huklawman sapaqchaykuspanmi Jesus nirqa:

—Jerusalen llaqtamanmi richkanchik, chaypim Diosmanta Hamuq Runamanta willakuqkunapa tukuy ima qellqasqan cumplikunqa. 32 Mana castanchik runakunaman entregasqa kaptiymi burlakuwanqaku, kamiwaspankum toqawanqaku. 33 Azotewaspankum wañurachiwanqaku, ichaqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq.

34 Discipulonkunañataqmi imayrikuqtapas mana entienderqakuchu. Chay rimasqanqa pakasqa hina kasqanraykum mana entienderqakuchu.

Huk ñawsata Jesus sanoyachisqanmanta
(Mt 20:29-34. Mr 10:46-52)

35 Jerico llaqtaman Jesus hichpaykuchkaptinmi ñanpa patanpi limosnata mañakuspan ñawsa tiyachkarqa. 36 Achkallaña runakuna pasasqanta uyarispanmi tapukurqa imam chayqa kasqanmanta. 37 Nazaretmanta kaq Jesus pasasqanta willaykuptinkum 38 qaparirqa:

—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Jesus, llakipayariykullawayá —nispa.

39 Jesuspa ñawpaqnin riqkunam qaqcharqaku upallananpaq, payñataqmi aswanraq qaparirqa:

—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Jesus, llakipayariykullaway —nispa.

40 Hinaptinmi Jesus sayaykuspa payta pusachimurqa. Hichpamuptinmi tapurqa:

41 —¿Imatataq munanki qampaq ruranayta? —nispa.

Chaymi ñawsañataq nirqa:

—Señor, qawarikuytam munani —nispa.

42 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qawarikuy. Iñiynikim sanoyarachisunki —nispa.

43 Chaypunilla qawarikuruspanmi Diosta alabastin Jesuswan pasakurqa. Llapa runakunapas Diostam alabarqaku admirakuypaq rurasqankunata qawaykuspanku.

Jesusmantawan Zaqueomanta

19 1 Jerico llaqta ukunta Jesus pasachkaptinmi 2 impuesto cobraq runakunapa jefen Zaqueo sutiyoq apu runa 3 Jesus reqsiykuyta munarqa, ichaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Purun higos sachapa kallman (Lc 19:4)

manam atirqachu achkallaña runakuna kasqanrayku, payqa taksalla sayayniyoqmi karqa.
4 Kallpaylla ñawparuspanmi purun higos sachaman seqarurqa chayninta Jesus pasaptin reqsiykunanpaq. 5 Chay sitioman Jesus chayaruspanmi payta qawarispan sutinmanta qayaykurqa:

—Zaqueo, chaylla urayka-

muy, wasikipim kunan samasaq —nispa.

6 Utqayman uraykamuspanmi kusisqallaña wasinman pusarqa. 7 Rikuqninkunañataqmi Jesuspa contranpi rimarqaku:

—Huchasapa runapa wasinmanmi yaykurun samakunanpaq —nispa.

8 Zaqueoñataqmi Señorpa qayllanpi sayaykuspa nirqa:

—Señor, kapuqniykunatam partenta wakchakunaman qosaq, engañaspay suwakusqaykunamanñataqmi tawa kuti mirayniyoqtaña kutichipusaq —nispa.

9 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Runakunapa salvaqninmi kay wasiman chayaramuni, kay runapas Abrahampa mirayninmanta kaqmi. 10 Diosmanta Hamuq Runaqa chinkasqakunata maskaspay salvaqmi hamurqani.

Serviqninkunaman qollqeta saqeykuspan illaruq apumanta

11 Jerusalenman Jesus hichpachkaptinmi payta uyariqkuna piensarqaku Diospa munaychakusqanqa chay-chay punchawkunallapiña karunanmanta. 12 Chayraykum rikchanachispan paykunaman nirqa:

—Reqsisqa ayllumanta kaq runam huklaw nacionta rirqa rey kananpaq nombramienton chaskiq. 13 Manaraq richkaspanmi chunkantin serviqninkunata qayaykuspan sapakamaman waranqa qollqeta qoykarirqa: “Kutimunaykamam kaywan negociachkankichik” nispa. 14 Illaruq runapa enemigonkunañataqmi paypa qepallanta comisionta pasachirqaku: “Manam munanikuchu chay runaqa reyniyku kananta” nispa. 15 Rey kananpaq nombrasqaña llaqtanman kutiruspanmi qollqe qosqan serviqninkunata qayachirqa chaynapi sapakamapa qollqe mirachisqanta yachananpaq. 16 Punta kaq hamuruspanmi nirqa: “Señor, qollqekiqa huk chunka waranqatawanmi mirarun” nispa. 17 Chaymi reyñataq nirqa: “Kusallañam, allin sirviente. Pisillapas saqesqaywan confianapaq kasqaykimantam chunka llaqtapa gobiernaqnin kanki” nispa. 18 Chaymantañataqmi huknin hamuq nirqa: “Señor, qollqekiqa pichqa waranqatawanmi mirarun” nispa. 19 Chaymi reyñataq nirqa: “Qampas pichqa llaqtatam gobiernanki” nispa. 20 Hukninñataqmi nirqa: “Señor, kayqa qollqeki. Kipuykuspaymi hinallata churapurqayki. 21 Manchakurqaykim qollqekitaqa mana kachariq kasqaykirayku,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qamqariki mana churasqaykitam apakunki, cosechakuykunkipas mana tarpusqaykitataqmi" nispa. 22 Chaymi reyñataq nirqa: "¡Mana imapaq valeq sirviente! Simillaykim condenarusunki. Qollqeyta mana kachariq kachkaptiyqa, mana churasqayta apakuq kachkaptiyqa hinaspa mana tarpusqayta cosechakuykuq kachkaptiyqa, 23 qollqeytaqariki prestaqkunamanmi qoykuwaq karqa chaynapi mirayniyoqtaña chaskikunaypaq." 24 Chaynata niruspanmi chaypi kaqkunata kamachirqa: "Chay runamanta qollqeta qechuspa chunka waranqa mirachiq runaman qoykuychik" nispa. 25 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku: "Señor, payqa kachkan chunka waranqa qollqeyoqñam" nispa. 26 Chaymi reyñataq nirqa: "Kapuqniyoqqa astawanraqmi chaskinqa, mana kapuqniyoqkunamantam ichaqa aslla kapuqninpas qechusqa kanqa. 27 Rey kanaypaq mana munaq enemigoykunatapas pusamuspaykichikyá qayllaypi wañuchiychik."

Jerusalen llaqtaman Jesus yaykusqanmanta
(Mt 21:1-11. Mr 11:1-11. Jn 12:12-19)

28 Chay rikchanachiyta tukuruspanmi paykunapa ñawpaqninta Jerusalen llaqtaman rirqa. 29 Olivos sutiyoq moqomanmi hichpaykurqa, chay lawpim kachkan Betfage llaqtachawan Betania llaqtacha. Chaymanta iskay discipulonkunata Jesus kachaspanmi nirqa:

30 —Riychik wak chimpa llaqtachata, chayaruspaykichikmi tarinkichik manaraq pipapas sillakusqan watasqa malta asnota, paskaramuspayá aysaramuychik. 31 Pipas: "¿Imapaqtaq paskankichik asnoyta?" nispa tapusuptikichikqa qamkunam ninkichik: "Señormi necesitachkan" nispa.

32 Rispankum Jesuspa nisqanta hinalla tariykurqaku. 33 Asnoyoqkunañataqmi paskasqankuta rikuruspanku nirqaku:

—¿Imapaqtaq paskankichik asnoyta? —nispa.

34 Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Señormi necesitachkan —nispa.

35 Jesusman asnota aysaramuspankum pachankuwan caronarqaku chaymi Jesusñataq sillakuykurqa. 36 Riptinmi ñanman runakuna pachankuta mastarqaku. 37 Olivos Moqomanta uraykuchkaptinkum llapallan qatiqninkuna kusikuymanta qaparispa Diosta alabarqaku milagrokuna rikusqankumanta. 38 Paykunam nirqaku:

—¡Alabasqayá kachun Señorpa sutinpi hamuq Reyqa! ¡Hawkayay kachun hanaq pachapi! ¡Alto-altopi kaqkunayá Diosta alabachunku! —nispa.

39 Wakin *fariseokunañataqmi runakuna ukumanta lloqsiykuspanku Jesusta nirqaku:

—Yachachikuq, upallachiy kay discipuloykikunata —nispa.

40 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Paykuna upallaruptinqa rumikunañach qaparinman —nispa.

41 Jerusalenman hichpaykuspanñataqmi llaqtata qawarispan waqarqa, 42 paymi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¡Ima allinraq kanman kay punchawnikipi hawkayaynikipaq kaqta entiendeykuptikiqa! Kunanqariki qanmanta pakasqaraqmi kachkan.
43 Hamuchkanmi punchawkuna, enemigoykikuna muyuriqnikipi cercota hatarichiptinkum mana maynintapas lluptiyta atinkichu. 44 Pampamanmi wischurusunki chaypi yachaqkunatawan, perqaykipi rumikunapas manañam kanqachu, watukamusuqniki Diosta mana reqsikusqaykirayku.

Templopi rantikuqkunata Jesus qarqosqanmanta
(Mt 21:12-17. Mr 11:15-19. Jn 2:13-22)

45 Temploman Jesus yaykuykuspanmi, chaypi *rantikuqkunata qarqoyta qallaykurqa, paykunatam 46 nirqa:
—Bibliam nin: "Temployqa Mañakuwananku Wasiwan sutichasqam kanqa" nispa. Aswanqa qamkunaqa suwakunapa machayninta hinam rurarusqankichik.
47 Sapa punchaw Templopi Jesus yachachiptinmi *sacerdotekunapa jefenwan Diospa leynin yachachiqkuna hinaspa llaqtapi kamachikuqkuna wañurachiypi rirqaku. 48 Ichaqa manam imanaytapas atirqakuchu payta uyarinankupaq chaypi llapallan runakuna kasqankurayku.

Jesusqa kamachikunanpaq munayniyoq kasqanmanta
(Mt 21:23-27. Mr 11:27-33)

20 1 Huk punchawmi runakunata templopi Jesus yachachispan allin noticiata willachkarqa, rimaptinmi *sacerdotekunapa jefenwan Diospa leynin yachachiqkuna hinaspa judiokunapa kamachiqninkuna chayaruspa 2 tapurqaku:
—Niwayku ¿ima derechoykiwantaq chaykunataqa rurachkanki? ¿Pitaq autorizasurqanki? —nispanku.
3 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ñoqapas tapusqaykichikyá: 4 ¿Pitaq bautizananpaq Juantaqa kachamurqa Dioschu icha runakunachu? —nispa.
5 Chaynata Jesus tapuptinmi kikinpura tanteanakurqaku:
—"Sichum Diosmi kachamurqa" niptinchikqa, "¿Imanasqataq manaqa creerqankichikchu?" niwasunchiki. 6 Manataqmi nichwanchu "Runakunallam kachamurqa" nispaqa, chaynata niptinchikqa llapa runakunam rumiwan chamqaparuwachwan, Juantaqariki hapinku Diosmanta willakuqpaqmi —nispa.
7 Chaymi Jesusta nirqaku:
—Manam yachanikuchu pipa kachamusqantapas —nispa.
8 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Manataqmi ñoqapas nisqaykichikchu ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytapas —nispa.

Mana allin llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta
(Mt 21:33-44. Mr 12:1-11)

9 Jesusmi rikchanachispan runakunata nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Huk runam chakranpi uvasta plantarurqa hinaspam llamkaq runakunaman chakranta arriendakuruspan unaypaq illarurqa. 10 Uvas cosecha chayaramuptinmi runanta kacharqa llamkaqkunamanta tupaqninta mañamunanpaq. Paykunañataqmi runanta maqaparuspanku mana imayoqta kutirichirqaku. 11 Yapatawanmi huknin runanta kacharqa, paytapas insultaspankum maqaparqaku hinaspam mana imayoqta kutirichirqaku. 12 Kimsa kaqpipas kacharqaraqmi huknin runanta, ichaqa paytapas maqaparuspankum chakranmanta wischururqaku.

13 —Chakrayoqmi tantearqa: "¿Imatañataq ruraykusaq? Chaynaqa, kuyasqay churiytañayá kachasaq, paytaqa respetanqakuch" nispa. 14 Ichaqa chay llamkaqkuna payta rikuruspankum ninakurqaku: "Paymi chaskinqa herenciataqa, paytaqa wañurachisunyá ñoqanchikña dueño kananchikpaq" nispa. 15 Chakramanta horqoruspam wañurachirqaku.

Jesusmi paykunata tapurqa:

—Chaynaqa ¿imatataq ruranqa chakrayoqqa? 16 Payqa kutiruspanmi llamkaqkunata wañurachispan chakranta hukkunamanña arriendakunqa.

Jesuspa chayna nisqanta uyariruspankuñataqmi:

—Amayá Diospas chaytaqa munachunchu —nirqaku.

17 Paykunata qawarispanmi Jesus tapurqa:

—¿Ima ninantaq:

"Wasi perqaqkunapa wischupakusqanku rumiqa,
cimientopi esquinan hapiq rumiñam rikurirurqa"
nispa Bibliapa nisqanqa?

18 Chay rumiman wichiqkunam pakipasqa kanqaku, rumipa hapisqankunañataqmi ñutusqa kanqaku.

Impuesto paganapaq tapukuymanta
(Mt 21:45-46, 22:15-22. Mr 12:12-17)

19 Diospa leynin yachachiqkunapiwan *sacerdotekunapa jefenkunam musyakururqaku Jesuspa rikchanachisqanqa paykunapa contranpi kasqanta. Chay ratollapi presocharuyta munaspapas manam atirqakuchu runakunata manchakusqankurayku. 20 Chaymi justo tukuq runakunataña kacharqaku imapipas pantarachimunankupaq chaynapi chaymansumlla acusaspa prefectoman entreganankupaq. 21 Paykunam Jesusta nirqaku:

—Yachachikuq, yachanikum qamqa imam kaqllata rimaspayki yachachisqaykita. Pimanpas mana sayapakuspaykim cheqapllata yachachinki Diospa munasqanman hina kawsananchikpaq. 22 Niykuwaykuyá: ¿Allinchu Rey Cesarman *impuesto pagayninchik icha manachu? —nispa.

23 Llullawan tapusqankuta musyaruspanmi Jesus nirqa:

24 —Qollqeta qawachiwaychik. Kay qollqepiqa ¿pipa uyanwan pipa sutintaq kachkan? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Rey Cesarpam —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Rey Cesarpa kaqtaqa paymanyá qoychik, Diosmanñataq paypa kaqta —nispa.
26 Runakunapa qayllanpi mana pantaspa allinta contestaruptinmi
admirasqallaña upallakururqaku.

Kawsarimuymantam tapunku
(Mt 22:23-33. Mr 12:18-27)

27 Wañuqkunapa kawsarimuynin negaq wakin *saduceokunam Jesus-
man asuykuspan tapurqaku:
28 —Yachachikuq, Moisespa qellqasqanpim niwachkanchik: "Casado
runa mana churiyoq wañuruptinqa, wawqenmi viudawan casarakunqa
hinaptinmi churinpas wañukuqpa churin hinaña kanqa chaynapi wañu-
kuqpa miraynin kananpaq" nispa. 29 Huk kutipim qanchis wawqekuna
karqa. Mayor kaq casarakuruspanmi mana churiyoq wañukurqa. 30 Chaymi
viudawanqa wañukuqpa sullkanña casarakururqa, ichaqa paypas mana chu-
riyoqmi wañukurqa. 31 Kimsa kaq wawqenpas viudawan casarakuruspanmi
mana churiyoq wañukurqa. Chaynallatam rurarqa qanchisnintin sullkan-
kunapas, ichaqa paykunapas mana churiyoqmi wañukurqa. 32 Chaymantam
viudapas wañukurqa. 33 Chaynaqa wañuqkuna kawsarimuptinqa ¿mayqanpa
warmintaq kanqa qanchisnintin paywan casarakuchkaptinqa? —nispa.
34 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Kay pachapi runakunaqa casarakunkum, hinaspapas casarachina-
kunkum. 35 Hanaq pachaman chayaspa kawsarimunanpaq kaqkunaqa
manañam casarakunkuchu nitaqmi casarachinakunkupaschu. 36 Kawsa-
rimuspankuqa manam wañunqakuñachu, paykunaqa angelkuna hinaña
kaspam Diospa churin kanqaku. 37 Wañuqkunapa kawsarimunanmantaqa
Moisespas yachachirqam tankar kichkapi imam sucedekusqanwan. Se-
ñortam suticharqa Abrahampa Diosninwan, Isaacpa Diosninwan hinaspa
Jacobpa Diosninwan. 38 Chaynaqa Diosqa manam wañusqakunapa Diosnin-
chu ichaqa kawsaqkunapa Diosninmi, paypaqa llapallanmi kawsachkan.
39 Chaynata Jesus niruptinmi Diospa leynin yachachiqkunamanta wa-
kinnin nirqa:
—Yachachikuq, allintam rimarunki —nispa.
40 Chayraykum manchakururqakuña tapukuytapas.

Cristoqa Rey Davidmantapas aswan hatun kasqanmanta
(Mt 22:41-46. Mr 12:35-37)

41 Jesusmi paykunata tapurqa:
—¿Imaynanpitaq ninku Cristoqa Davidpa miraynin kasqanta? 42-43 Da-
vidmi Salmos libropi nichkan:

"Señor Diosmi Señorniyta nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

‘Enemigoykikunata vencenaykamayá
*alleqniypi tiyay.
Enemigoykikunata saruchinaykamayá
alleqniypi tiyaykuy’ nispa.”

44 ¿Imaynataq Cristoqa Davidpa mirayninqa kanman, Davidpuni “Señorniy” nispa Cristomanta rimachkaptinqa?

Diospa leynin yachachiqkunata Jesus qaqchasqanmanta
(Mt 23:1-36. Mr 12:38-40. Lc 11:37-54)

45 Llapa runakuna uyarichkaptinmi discipulonkunata Jesus nirqa:
46 —Cuidakuychik Diospa leynin yachachiqkunamanta, paykunaqa qoysu pachawan puriytam gustanku, plazakunapipas respetollawanña rimaykunatam munanku, huñunakunanku wasikunapipas hinaspa convidokunapipas ñawpaqllapi tiyaytam munanku. 47 Viudakunapa imallantapas qechuruspam allin runa tukuspa una-unayta Diosta mañakunku, chayraykum paykunaqa wakinmantapas aswan castigasqaraq kanqaku.

Wakcha viudapa ofrenda qosqanmanta
(Mr 12:41-44)

21 1 Jesusmi qawachkarqa ofrenda churananku baulman apukunapa ofrenda churasqanta. 2 Qawarirqataqmi iskay qollqechakuna churaq wakcha viudatapas. 3 Chaymi nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, wak wakcha viudam llapallan apukunapa churasqanmantapas aswan achkataqa churaykun. 4 Apukunaqa puchuq qollqellankutam churarqa, wak viudam ichaqa wakcha kayninpi mantienekunanpaq kaqta llapallanta qoykun.

Templo tuñichisqa kananmanta
(Mt 24:1-2. Mr 13:1-2)

5 Kuyayllapaq rumikunawan hinaspa Diosman regalasqa sumaq adornokunawan allichasqa templomanta wakinkuna rimaptinkum Jesus nirqa:
6 —Kay qawasqaykichikkunatam hamuq punchawkunapi tuñichinqaku, manam chulla rumipas perqasqaqa puchunqachu.

Jesus kutimunanpaq tukuy ima pasakunanmanta
(Mt 24:3-28. Mr 13:3-23)

7 Jesustam tapuykurqaku:
—Yachachikuq ¿haykapitaq kay nisqaykikunaqa kanqa? ¿Ima señaltaq kanqa manaraq chaykuna pasakuchkaptinqa? —nispa.
8 Chaymi Jesusñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Allinta qawakuychik, yanqataq pipas pantachisunkichikman. Achkaqmi hamunqaku ñoqapa sutiypi: "Ñoqam kani Cristo, ñam tiempoqa chayaramunña" nispa. Ichaqa amam paykunawanqa rinkichikchu. 9 Guerrakunamanta hinaspa chaqwakunamanta uyarispaykichikqa amam mancharikunkichikchu. Chaykunaqa puntatam sucedekunan ichaqa kay tiempoqa manam tukunqaraqchu.

10 —Huk nacionmi peleanqa huklaw nacionwan chaynataq huk gobiernopas huklaw gobiernowan. 11 Tukuy hinastinpim kanqa manchakuypaq terremotokuna, muchuykuna hinaspa onqoykuna. Cielokunapipas kanqam mancharikuypaq hatun señalkuna.

12 —Ichaqa manaraq chaykuna pasakuchkaptinqa presochasqa hinaspa ñakarichisqam kankichik. *Huñunakunanku wasikunaman pusasqa kaspam carcelasqa kankichik. Ñoqaraykum juzgasqa kanaykichikpaq reykunaman hinaspa gobiernaqkunaman pusasqa kankichik. 13 Chaykunaqa sucedesunkichik ñoqamanta willakunaykichikpaqmi. 14 Amam yuyaymanankichikchu imam rimanaykichikmantaqa. 15 Enemigoykichikkunata upallachinaykichikpaqmi hinaspa mana imanasunaykichikpaqmi yachaywan rimanaykichikpaq palabrakunata qosqaykichik. 16 Wakinnikichiktam tayta-mamallaykichik, wawqellaykichik, ayllullaykichik hinaspa amistadllaykichik traicionarusunkichik chaymi wakinnikichikqa wañuchisqa kankichik. 17 Ñoqaraykum llapa runakuna cheqnisunkichik. 18 Chaywanpas umaykichikpi chullalla chukchaykichikpas manam chinkanqachu. 19 Pipas takyaqmi kawsayniyoqqa kanqa.

20 —Jerusalenpa muyuriqninpi tropakunata qawarispaqa, chay llaqta purmachinanku tiempo chayaramusqantam yachankichik. 21 Judea lawpi kaqkunaqa orqokunamanyá ayqechunku, Jerusalen llaqtapa chawpinpi kaqkunapas lloqsichunkuyá. Chakrapi kaqkunapas amañayá llaqtamanqa kutiykuchunkuchu. 22 Chay punchawkunaqa Diospa castiganan punchawkunam kanqa Bibliapi nisqankuna cumplikunanpaq. 23 ¡Imaynaraq kanqaku chay punchawkunapi wiksayoq otaq ñuñuq wawayoq warmikunaqa! Dios kay llaqtakunata castigaptinmi llakikuyllaña kanqa. 24 Espadawanmi wañuchinqaku, llapallan nacionkunamanmi presochasqata pusanqaku. Mana judio kaq runakunañam Jerusalen llaqtataqa munaychakunqaku, chaynaqa kanqa mana judio runakunapa munaychakusqan tiempo tukunankamam.

Jesucristopa imaynam kutimunanmanta
(Mt 24:29-35, 42-44. Mr 13:24-37)

25 —Señalkunam kanqa intipi, killapi hinaspa lucerokunapi. Kay pachapipas nacionnintin runakunam mana ima rurakuytapas atispanku mancharisqallaña kanqaku lamar qochapa hinaspa *olakunapa qapariyninwan. 26 Runakunam wañuypa patanpi hinaña kanqaku mancharikuymanta kay pachapi tukuy imapa pasananta suyaspa, cielokunapi tukuy ima kaqkunapas katkatatanqam. 27 Hinaptinmi runakuna rikuwanqaku hatun atiyniywan hinaspa kanchariy-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

niywan puyupi hamuchkaqta. 28 Chaykuna pasakuptinqa kallpanchakuspayá
qawarikuychik, librasqa kanaykichikqa hichpamuchkanñam.
29 Chaynata niruspanmi kay rikchanachiyta nirqa:
—Qawariychik higos sachatawan llapallan sachakunata. 30 Ikllirimuptinqa
yachankichikñam poqoy hichpamusqanta. 31 Chaynam nisqaykuna sucede-
kuptinqa yachankichik Diospa munaychakunanqa hichpamusqantaña.
32 —Cheqaptapunim nikichik, tukuy kaykunaqa cumplikunqa manaraqpas
kay miray runakuna chinkachkaptinmi. 33 Cielopi kaqkunapas chaynataq kay
pachapas chinkarunqam, nisqaykunam ichaqa mana chinkanqachu.
34 —Allintayá qawakuychik, yanqañataqmi viciokunapi, machakuykuna-
pi hinaspa kay pachapi imapas kaqkunapi afanakuchkaqta qonqayllamanta
chay punchawkuna tariramusunkichikman. 35 Kay pachapi llapallan runaku-
nataqa toqlla hinam qonqayllamanta hapiramunqa. 36 Listolla kaspayá tukuy
tiempopi Diosta mañakuychik tukuy kaykuna hamuqmanta lluptinaykichik-
paq chaynapi Diosmanta Hamuq Runapa qayllaypi kanaykichikpaqpas.
37 Jesusmi punchawpiqa templopi yachachiq, tutankunañataqmi Olivos
Moqoman riq chaypi samananpaq. 38 Sapa tempranonñataqmi runakuna
riqku temploman Jesuspa yachachisqanta uyarinankupaq.

Jesusta wañurachinankupaq tanteanakusqankumanta
(Mt 26:1-5, 14-16. Mr 14:1-2, 10-11. Jn 11:45-53)

22 1 Mana Qonchuyoq Tanta Mikunanku otaq *Pascua Fiestam hich-
pamuchkarqaña. 2 Hinaptinmi *sacerdotekunapa jefenkunawan
Diospa leynin yachachiqkuna runakunata manchakuspanku imaynam
Jesus wañurachiyta maskarqaku.
3 Chunka iskayniyoq discipulonkunamanta Iscariotewan sutichas-
qanku Judasman *Satanas yaykuruptinmi 4 pay rirqa sacerdotekunapa
jefenkunawan hinaspa templopi guardiakunawan parlaq, rirqaqa Je-
susta imaynam traicionananpaq rimanakuqmi. 5 Chaymi kusisqallaña
paganankupaq prometekurqaku. 6 Chaymi Judasñataq “allinmi” nispan
runakunapa mana yachasqallanta maskarqa haykapim entregaykuyta.

Discipulonkunawan Jesus cenasqanmanta
(Mt 26:17-29. Mr 14:12-25. Jn 13:21-30. 1 Co 11:23-26)

7 Mana Qonchuyoq Tanta Mikunanku otaq *Pascuapi Diospaq carnero
wañuchinanku punchawpim 8 Pedrotawan Juanta Jesus kacharqa pascua
mikuyta alistamunankupaq.
9 Maypim mikunankupaq tapuptinkuñataqmi 10 Jesus nirqa:
—Llaqtaman yaykuchkaspam puyñupi yaku apachkaq runawan tupanki-
chik, paytam qatinkichik yaykusqan wasikama. 11 Wasiyoqtam ninkichik:
“Yachachikuqmi nimusunki: ‘¿Mayqan cuartopitaq *Pascua mikuyta ce-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nasaq discipuloykunawan?' nispa." 12 Chaymi qawachisunkichik hatun
cuartota wasipa altosninpi ña allichasqataña, chaypiyá preparamuychik.
13 Rispankumá tariykurqaku Jesuspa nisqanman hina, chaypim *Pas-
cua mikuyta prepararqaku.
14 Horaña karuptinmi *apostolninkunapiwan mikunanpaq tiyaykurqa.
15 Chaypim Jesus nirqa:
—Manaraq ñakarichkaspaymi anchallataña munarqani qamkunawan
kay pascua carnero mikuykuyta. 16 Nikichikmi: Manañam mikusaqchu
Diospa munaychakusqanpi cumplikunankama —nispa.
17 Vinoyoq vasota hapiykuspanmi Diosman graciasta qoykuspan nirqa:
—Kay vasomantayá sapakama tomaykuychik. 18 Nikichikmi: Kay vinotaqa
manañam tomasaqñachu Diospa munaychakusqan chayamunankama —nispa.
19 Tantatapas hapiykuspanmi graciasta qorqa hinaspam parteykarispan nirqa:
—Kaymi cuerpoy qamkunarayku entregasqa. Chaynatam qamkunapas
rurankichik ñoqata yuyariwaspa —nispa.
20 Cenaruspankuñataqmi vinoyoq vasota hapiykuspan nirqa:
—Kay vinoqa yawarniywan rurasqa mosoq contratom. Yawarniyqa
qamkunarayku chaqchusqam.
21 Traicionawaqniy runapa makinmi ñoqapawan kuska kay mesapa ha-
wanpi kachkan. 22 Diosmanta Hamuq Runaqa Diospa nisqanman hinam
wañusaq ichaqa ¡imaynaraq kanqa traicionawaqniy runaqa! —nispa.
23 *Apostolkunañataqmi tapunakuyta qallaykurqaku:
—¿Mayqanninchiktaq chaytaqa rurachwan? —nispa.

Jesuspa discipulonkunapa atipanakusqankumanta

24 Discipulonkunam atipanakurqaku mayqanninkum astawan reqsisqa
kanankumanta. 25 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Kay pachapi gobiernaqkunam runakunapi munaychakunku hinaptinmi
munaychakusqan runakunañataq hapin allin ruraqpaq. 26 Qamkuna ukupiqa
manam chaynachu kanqa. Qamkunamanta aswan yuyayniyoq kaqqa sullka
kaq hinam kanqa, kamachikuqñataqmi servikuq hina kanqa. 27 ¿Mesapi tiyaq-
chu icha mesaman serviqchu aswan reqsisqaqa kanman? Cheqaptapunipas
mesapi tiyaqmi. Ñoqam ichaqa serviqnikichik hina qamkuna ukupi kachkani.
28 —Sasachakuypi kaptiypas qamkunaqa ñoqawanmi karqankichik.
29 Munaychakunaykichikpaqmi derechota qoykichik imaynam ñoqa-
manpas Taytay qowasqanman hina. 30 Munaychakuptiymi qamkunapas
ñoqawan mikunkichik hinaspa tomankichik, juezkuna hina tiyaykuspam
Israelpa chunka iskayniyoq ayllunkunata juzgankichik.

Jesusta Pedro negananmanta
(Mt 26:31-35. Mr 14:27-31. Jn 13:36-38)

31 Señormi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Simon, Simon, trigota hina suysusunaykichikpaqmi *Satanas mañakurun. 32 Ichaqa ñoqam Diosta mañakurqani iñiyniki mana pisinanpaq. Kutirimuspaykim iñiqmasikikunata kallpanchanki takyanankupaq —nispa.

33 Chaymi Pedroñataq nirqa:

—Señor, ñoqaqa listom kachkani qanwan kuska carcelman rinaypaqpas chaynataq qanwan kuska wañunaypaqpas —nispa.

34 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Pedro, kaytam niki: Kunanpunim manaraqpas gallo waqaramuchkaptin reqsiwasqaykita kimsa kutikama negakunki —nispa.

Ñakarinanmanta yapatawan Jesuspa nisqanmanta

35 Discipulonkunatam Jesus nirqa:

—Mana qollqeyoqta, mana wayqayoqta hinaspa mana *usutayoqta allin noticiata willakuq kachaptiyqa ¿imapas pisisurqankichikchu? —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Manam imapas pisiwarqakuchu —nispa.

36 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Kunanyá ichaqa qollqekichikpas chaynataq wayqaykichikpas kaptinqa apaychik. Espadaykichik mana kaptinqa pachaykichikta *rantikuspayá rantiychik. 37 Nikichikmi, ñoqamanta Bibliapi qellqasqa kaqmi cumplikunan, chaypim nin: “Mana kasukuq runakunaman hukllawasqam karqa” nispa. Ñoqamanta qellqasqa kaqkunaqa cumplikunqam.

38 Chaynata Jesus niruptinmi paykunañataq nirqaku:

—Señor, kayqa iskay espada —nispa.

Jesusmi nirqa:

—Chayllapaqñam —nispa.

Getsemani huertapi Jesus mañakusqanmanta
(Mt 26:36-46. Mr 14:32-42)

39 Chaymanta lloqsiruspanmi hina rinan Olivos Moqoman Jesus pasakurqa, discipulonkunapas paywanmi rirqaku. 40 Chayaruspanmi discipulonkunata nirqa:

—Diosta mañakuychik ama tentasqa kanaykichikpaq —nispa.

41 Hinaspam paykunapa tumpa waklawninman asuriruspan qonqorakuykuspan Diosta mañakurqa. 42 Chaymi Jesus nirqa:

—Taytáy, munaspaykiqa kay ñakariymantayá libraykuway ichaqa amayá ñoqapa munasqaychu kachun aswanqa qampa munasqaykiyá —nispa.

(43 Hinaptinmi hanaq pachamanta angel rikuriykurqa kallpanchaykunanpaq. 44 Llumpay llakisqallaña kaspanmi tukuy kallpanwan Diosta mañakurqa. Chikachachaq yawar sutuq hinaraqmi sudorninpas pampaman suturqa.)

45 Mañakusqanmanta Jesus hatarispanmi discipulonkunaman asuykurqa, paykunatam tariykurqa llakimanta puñukuchkaqta. 46 Chaymi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imanasqataq puñukuchkankichik? Hatarispayá Diosta mañakuychik ama tentasqa kanaykichikpaq.

Jesusta presochasqankumanta
(Mt 26:47-56. Mr 14:43-50. Jn 18:2-11)

47 Jesus chaynata rimachkaptinraqmi Judas sutiyoq runapa pusasqan achkallaña runakuna rikuriykamurqa. Judasqa chunka iskaynintin discipulonkunapa hukninmi karqa. Jesusman asuykuspa muchaykuptinmi 48 Jesusñataq nirqa:
—¿Judas, Diosmanta Hamuq Runatachum muchaykuspa traicionaruwanki? —nispa.
49 Chaykuna pasasqanta qawaspankum discipulonkuna nirqaku:
—Yachachikuq ¿peleasaqkuchu espadaykuwan? —nispa.
50 Chaymi huknin discipulon sacerdotekunapa jefenpa runanpa *alleq rinrinta qorururqa.
Chaymi Jesusñataq:
51 —Dejaychik —nispan chay runapa rinrinta llapchaykuspan sanoyarachirqa.
52 Hinaspam *sacerdotekunapa jefenkunata, templopi guardiakunapa jefenta hinaspa judiokunapa kamachiqninkunata nirqa:
—¿Suwatapas hapiq hinachum hamurqankichik espadayoq hinaspa kaspiyoq? 53 Sapa punchawmi ñoqaqa qamkunawan karqani templopi, ichaqa manam presochawarqankichikchu. Ñam qamkunapa ruranaykichik horaña, kunanqa tutayaypi kamachikuqñam munaychakuchkan.

Jesusta Pedro negasqanmanta
(Mt 26:57-58, 69-75. Mr 14:53-54, 66-72. Jn 18:12-18, 25-27)

54 Jesusta presocharuspankum *sacerdotekunapa jefenpa wasinman pusarqaku. Pedroñataqmi karu qepallanta qatirqa. 55 Patiopi ninata ratachispanku tiyaykuptinkum, Pedropas paykunawan kuska tiyaykurqa. 56 Ninapa achkiyninwan Pedrota tiyachkaqta huk sirvienta qawarispanmi nirqa:
—Kay runaqa Jesuspa puriqmasinmi —nispa.
57 Chaymi Pedroñataq negakuspa nirqa:
—Manam reqsinichu —nispa.
58 Tumpa unayneqmantam hukpas rikuruspan nirqa:
—Qampas paykunamanta kaqmi kanki —nispa.
Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:
—Manam ñoqachu kani tayta —nispa.
59 Huk horamanta hinañataqmi hukpas uyanpi niykurqa:
—Cheqaptapunim kay runapas Jesuswan karqa, paypas Galilea lawmanta kaqmi —nispa.
60 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Imatachá rimakunkipas tayta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynata rimachkaptinraqmi gallo waqaramurqa. 61 Jesus muyuriykuspa
Pedrota qawariykuptinmi Pedro yuyarirurqa Señorpa nisqanta, paymi nirqa: "Ku-
nanpunim manaraqpas gallo waqaramuchkaptin reqsiwasqaykita kimsa kutikama
negakunki" nispa. 62 Chaymi hawaman lloqsiruspan aminankama waqakurqa.

Jesusta burlakusqankumanta
(Mt 26:67-68. Mr 14:65)

63 Jesusta cuidaq runakunam paymanta burlakurqaku hinaspa waqtar-
qaku. 64 Ñawin watasqata uyanpi takaspankum nirqaku:
—Musyakuy ¿pitaq maqasuchkanki? —nispa.
65 Tukuyta nispankum insultarqaku.

Jesus juzgasqa kasqanmanta
(Mt 26:59-66. Mr 14:55-64. Jn 18:19-24)

66 Punchawña karuptinmi judiokunapa kamachiqninkunawan
*sacerdotekunapa jefenkuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna huñu-
nakuruspanku Jesusta pusarqaku *corteman. Chaypim payta tapurqaku:
67 —Niwayku ¿qamchu kanki Cristo? —nispa.
Chaymi Jesusñataq nirqa:
—"Arí" niptiyqa manam creewaqchikchu. 68 Qamkunata tapuptiyqa
manam contestawankichikchu. 69 Aswanqa, Diosmanta Hamuq Runam
kunanmantapuni tukuy atiyniyoq Diospa *alleqninpi tiyaykusaq.
70 Chaymi llapallanku nirqaku:
—Chaynaqa ¿Diospa Churinchu kanki? —nispa.
Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Arí ñoqam kani qamkunapa nisqaykichikpi hina —nispa.
71 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Kayqaya kikinpuni rimarun ¿imapaqñataq testigotaqa munanchik? —nispa.

Pilatopa qayllanman Jesusta pusasqankumanta
(Mt 27:1-2, 11-14. Mr 15:1-5. Jn 18:28-38)

23 1 Llapallankum Jesusta Pilatoman pasachirqaku. 2 Paykunam Je-
susta acusaspa nirqaku:
—Kay runaqa nacionniykupi runakunatam umachachkan *impuestota
Rey Cesarman amaña paganaykupaq. Payqa hapikuchkan Cristo otaq Rey
kasqanpaqmi —nispa.
3 Chaymi Pilato tapurqa:
—¿Qamchu kanki judiokunapa reynin? —nispa.
Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Arí, qampa nisqaykiman hinam —nispa.
4 Hinaptinmi *sacerdotekunapa jefenkunatawan runakunata Pilato nirqa:
—Paypiqa manam imatapas tarinichu sentencianaypaq hinaqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Paykunañataqmi qaparirqaku:
—Chay runaqa Galilea lawpipas chaynataq Judea lawpipas kayman chayamunankamaraqmi runakunata yachachichkan gobiernopa contranpi —nispa.

Rey Herodespa qayllanman Jesusta pusasqankumanta

6 Galileamanta rimasqankuta uyariruspanmi Pilato tapurqa cheqapchus Jesusqa Galileamanta kasqanta. 7 Herodespa gobiernasqanmanta kasqanta yacharuspañataqmi Herodesman pusachirqa. Payqa Galilea lawpi gobiernaq kachkaspanpas chay punchawkunapiqa Jerusalenpim kachkarqa. 8 Herodesmi Jesusta rikuykuspan anchallataña kusikurqa. Paymanta uyarispanmi unayña munarqa ima milagro rurasqanpas qawaykuyta. 9 Achka kutita tapupayaptinpas Jesusqa manam imatapas rimarirqachu. 10 Chaypitaqmi kachkarqa *sacerdotekunapa jefenkunawan Diospa leynin yachachiqkunapas, paykunam Jesusta uyanpipuni acusachkarqaku. 11 Herodesmi soldadonkunapiwan Jesusta despreciarqaku, burlakuspam suma-sumaq pachawan churaykachispa Pilatoman kutirichirqa. 12 Herodeswan Pilato cheqninakusqa kachkaspankupas chay punchawpim amistarurqaku.

Jesusta wañunanpaq sentenciasqankumanta
(Mt 27:15-26. Mr 15:6-15. Jn 18:39-19:16)

13 Pilatom huñurachimurqa *sacerdotekunapa jefenkunata, judiokunapa kamachiqninkunata hinaspa wakin runakunata, 14 paykunatam nirqa:
—Kay runatam pusamuwarqankichik: "Runakunatam hoqarin gobiernopa contranpi" nispaykichik. Aswanqa qayllaykichikpi tapuspaymi acusasqaykichikman hinaqa ima faltantapas mana tarinichu. 15 Mana huchayoq kasqanta yachaspanmi Herodespas kutirachimuwan. Qawasqaykichikpi hinapas manam imatapas rurarqachu wañunanpaq hinaqa. 16 Azotechispaymi kachaykusaq —nispa.
(17 *Pascua Fiestapim watan-watan Pilato huk presota kacharinan karqa.) 18 Aswanqa llapallankum qaparirqaku:
—Chay Jesusta wañuchispayki Barrabasta kachaykapuwayku —nispa.
19 Chay Barrabasmi gobiernopa contranpi runakunata hatarirachisqanmanta hinaspa runa wañuchisqanmanta carcelpi kachkarqa. 20 Jesusta kachaykuyta munaspanmi paykunata Pilato rimapayarqa. 21 Chaymi paykunañataq astawanraq qaparirqaku:
—¡Chakataruy! ¡Chakataruy! —nispa.
22 Hinaptinmi Pilatoñataq kaywanqa kimsa kutitaña nirqa:
—¿Ima mana allintañataq payqa rurarurqa? Wañunanpaq hinaqa manam ima faltantapas tarinichu. Azoterachispaymi kachaykusaq —nispa.
23 Chakatananpaq mañaspankum astawanraq qaparirqaku. Chaynapimá runakunapa mañakusqanman hina rurarqa. 24 Jesustamá wañunanpaq Pilato sentenciaykurqa. 25 Runakunapa mañakusqanku Barrabastam ichaqa kachaykachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paymá gobiernopa contranpi runakunata hatarichispan runatapas wañurachirqa. Jesustam ichaqa runakunaman entregaykurqa munasqankuta ruranankupaq.

Jesusta chakatasqankumanta
(Mt 27:32-44. Mr 15:21-32. Jn 19:17-27)

26 Chakatanankupaq Jesusta pusaspankum chakramanta kutichkaptin
Cirene llaqtayoq Simonta hapirurqaku, paymanña cruzninta hombrochiptinkum Jesuspa qepanta rirqa.
27 Paypa qepantam rirqa achkallaña runakuna, warmikunapas achkallañam rirqaku Jesusmanta qaparillawanña waqastin. 28 Paykunata
qawarispanmi Jesus nirqa:
—Jerusalen llaqtayoq warmikuna, amayá ñoqamantaqa waqaychikchu, waqaspaqa-waqaychik kikikichikmantawan wawaykichikkunamantayá. 29 Hamuq
punchawkunapim ninqaku: "¡Mayna kusisqam mana wachakuqkunaqa hinaspa
mana wawa ñuñuq señorakunaqa!" nispa. 30 Runakunam orqokunata ninqaku: "Tuñiykamuy" nispa, moqokunatañataqmi ninqaku: "Pakaykuwayku" nispa.
31 Kawsaq sachata kaynata ruraspankuqa ¿imananqakuraq chakisqa sachataqa?
32 Pusarqakutaqmi mana allin ruraq iskay runakunatapas Jesuswan kuskata wañuchinankupaq. 33 Uma tullu sutiyoq moqoman chayaruspankum
chakatarqaku Jesusta, chakatarqakutaqmi mana allin ruraq iskaynin runakunatapas, huknintam chakatarqaku *alleq lawninpi, huknintañataqmi
chakatarqaku *ichoq lawninpi. (34 Chakatachkaptinkum Jesus nirqa:
—Taytáy, pampachaykuy, manam yachankuchu imam rurasqankuta —nispa.)
Soldadokunañataqmi Jesuspa pachanta sortearqaku mayqanmanpas
tuparunanpaq. 35 Llapa runakunapas sayaykuspam qawachkarqaku imam
pasakusqanta, judiokunapa kamachiqninkunapas burlakuspam nirqaku:
—Wakin runakunatam librarqa, chaynaqa kikinyá librakuchun Diospa
akllasqan cheqap Cristo kaspanqa —nispa.
36 Soldadokunapas asuykuspankum vinagreta mallichispanku burlakurqaku:
37 —Judiokunapa reynin kaspaykiqa, kikillaykiyá librakuy —nispanku.
38 Cruzninpa umanpim qellqasqa karqa: "KAYMI JUDIOKUNAPA
REYNIN" niq.
39 Chaypi warkusqa mana allin ruraq runapas Jesustam kamirqa:
—Cristo kaspaykiqa librakuspayá ñoqaykutapas librawayku —nispa.
40 Hukninñataqmi chay kamiq runata qaqcharqa:
—¿Qampas wañunaykipaq sentenciasqa kachkaspaykichum Diosta
mana manchakunki? 41 Mana allin rurasqanchikmantam ñoqanchikqa
kaypi ñakarichkanchik, paymi ichaqa ñakarichkan mana imamanta.
42 Chaynata niruspanmi Jesusta niykurqa:
—Jesus, munaychakusqaykiman chayamuspaykiqa yuyarillawankimá —nispa.
43 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Cheqaptam niki, kunanpunim ñoqawan kanki *paraisopi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusmi wañukun
(Mt 27:45-56. Mr 15:33-41. Jn 19:28-30)

44 Kay pacham tutayarurqa yaqa chawpi punchawmanta las treskama.
45 Inti tutayaruptinmi templopi santuario rakiq rakta telapas llikikururqa.
46 Jesusñataqmi qaparirqa:
—Taytáy, espirituytam qomuyki —nispa.
Chaynata niruspanmi wañukurqa.
47 Soldadokunapa capitanninmi chay pasasqankunata qawaspan Diosta alabarqa:
—Cheqaptapunim kay runaqa mana huchayoq kasqa —nispa.
48 Pasasqanta qawananpaq lliw huñunakuqkunam chayta qawaspanku qasqonkuta takakustin asurikurqaku. 49 Jesuspa reqsinakusqankunañataqmi Galilea lawmanta riq warmikunapiwan karullamanta qawachkarqaku.

Jesusta pampaykusqankumanta
(Mt 27:57-61. Mr 15:42-47. Jn 19:38-42)

50-51 Karqam judiokunapa cortenpi consejero Josey sutiyoq allin justo runa. Payqa karqa Judea lawpi kaq Arimatea llaqtayoqmi. Payqa manam hukllachu karqa *cortepi tanteasqankuwanpas nitaq rurasqankuwanpas, paypas Diospa munaychakusqantam suyachkarqa. 52 Paymi rirqa Pilatoman Jesuspa cuerponta mañaq.
53 Cruzmanta uraykachispanmi fino sabanaswan wankuykurqa hinaspam pipapas manaraq pampakusqan qaqapi toqosqa sepulturaman churaykurqa.
54 Chaykunaqa sucedekurqa *samana punchawpaq preparakunanku punchawpim otaq samana punchawpaq tumpallaña faltachkaptinmi.
55 Galilea lawmanta Jesuswan riq warmikunapas sepulturantaqa rikurqakum, rikurqakutaqmi imaynam cuerpon churasqankutapas. 56 Wasinkuman kutiruspankuñataqmi olorkunatawan miski asnaq hampita prepararqaku hinaspam leyman hina *samana punchawpi samarqaku.

Jesuspa kawsarimusqanmanta
(Mt 28:1-10. Mr 16:1-8. Jn 20:1-10)

24 1 Chay warmikunam domingo tutapayta miski asnaq preparasqanku olorkunata aparikuspa sepulturaman rirqaku. 2 Sepultura punkupi rumitam tarirurqaku asurichisqataña 3 chaymi yaykuspanku Señor Jesuspa cuerpontaqa manaña tarirqakuchu. 4 Mana ima ruraytapas atichkaptinkum kancharichkaq pachayoq iskay runakuna paykunaman rikuriykurqa. 5 Mancharikuymanta pampakama kumukuykuptinkum chay runakuna nirqa:
—¿Imanasqataq kawsakuqtaqa wañusqakuna ukupi maskachkankichik? 6 Payqa manam kaypiñachu kachkan, aswanqa kawsarirunmi. Yuyariychikyá, Galilea lawpi kachkaspanraqmi nisurqankichik: 7 "Diosmanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hamuq Runataqa huchasapa runakunamanmi qoykuwanqaku chakatawanankupaq, ichaqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq" nispa.
8 Hinaptinmi chayraq yuyarirurqaku Jesuspa chayna nisqanta. 9 Sepulturamanta kutiruspankuñataqmi willarqaku chunka hukniyoq
*apostolkunamanwan wakinkunaman tukuy chaykuna pasakusqanmanta.
10 Apostolkunaman willaqkunam karqa Magdala llaqtayoq Maria, Juana, Jacobopa maman Maria hinaspa wakin warmikuna. 11 Chayta uyariqninkunam cuentopaq hapispanku mana creerqakuchu chay warmikunapa willakusqanta.
12 Pedrom ichaqa sepulturaman kallparqa, kumuykuspan sepulturata qawaykuptinmi sabanasllaña chaypiqa kachkasqa. Chaynata qawaykuspanmi admirasqallaña kutirirqa.

Emaus llaqtaman riqkunaman Jesuspa rikuriykusqanmanta
(Mr 16:12-13)

13 Jerusalenmanta iskay legua masninpi tarikuq Emaus llaqtachamanmi chay domingo punchawpi richkarqaku Jesuspa iskay puriqmasinkuna.
14 Tukuy ima sucedekusqanmanta parlastinmi richkarqaku. 15 Rimaspa hinaspa tapunakuspa rimachkaptinkum paykunaman Jesus asuykuspan paykunawan rirqa. 16 Aswanqa manam pay kasqanta reqsirqakuchu telawan hina ñawinku harkachisqa kasqanrayku.
17 Jesusmi paykunata tapuykurqa:
—¿Imamantataq puristin tapunakuchkankichik? —nispa.
Chaymi llakisqallaña sayaykurqaku. 18 Hinaptinmi Cleofas sutiyoq runa payta nirqa:
—Jerusalenpi llapallan runakunam yachanku kay punchawkunapi tukuy ima sucedekusqantaqa ¿hinaptinchum chaypi *yachachkaspaykipas qamlla chaytaqa mana yachanki? —nispa.
19 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Imataq pasakurqa? —nispa.
Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:
—Rimachkanikuqa Nazaret llaqtayoq Diosmanta willakuq Jesusmantam. Payqariki Diospa qayllanpipas chaynataq runakunapa qayllanpipas atiywanmi milagrokunata rurarqa chaynataq yachachirqapas. 20 Ichaqa *sacerdotekunapa jefenkunam, kamachikuqkunapiwan wañunanpaq sentenciarurqaku hinaspam chakatarurqaku. 21 "Payqa Israel naciontachiki libranqa" nispaykum ñoqaykuqa suyachkarqaniku. Kunanwanqa kimsa punchawñam chaykunapa sucedekusqanqa. 22 Aswanqa admirasqataqmi kachkaniku. Ñoqaykuwan kaq warmikunam sepulturanman rirqaku. 23 Paykuna kutiramuspankum willawarqaku Jesuspa cuerpontaqa manaña tarimusqankumanta, paykunamansi angelkuna rikuriykuspa nisqa: "Jesusqa kawsachkanmi" nispa. 24 Hinaptinmi ñoqaykuwan kaqkunamanta wakinkuna sepulturaman rispanku warmikunapa nisqanta hinalla tariykamurqaku, Jesuspa cuerponpas manas chaypiñachu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Chaymi Jesus paykunata nirqa:
—Mana yuyayniyoq runakuna, qamkunaqa Diosmanta willakuqkunapa
tukuy ima nisqankutapas sasallaña creeqmi kankichik. 26 ¿Hanaq pachaman
kutinanpaqqa manachum Cristoqa chaykunata ñakarinan karqa? —nispa.
27 Moisespa qellqasqan librokunamanta qallarispam Diosmanta willakuq-
kunapa libronkunapi tukunankama kikinmanta rimaqta entiendechirqa.
28 Emaus llaqtachaman chayaruptinkum karutaraq richkaq hina ña-
man churakuykuptin 29 paykunañataq harkarqaku:
—Tardeñam, ñoqaykuwan kuskayá kaypi samakuy, tutaykamuchkan-
ñam —nispa.
Jesusmi paykunawan samananpaq yaykuykurqa. 30 Mesaman tiyaykup-
tinkuñataqmi tantata hapiykuspan graciasta qorqa. Pakiykuspañataqmi
paykunaman qoykarirqa. 31 Hinaptinmi chay ratollapi ñawinku mosoq-
manta kicharikuruptin payqa Jesus kasqanta reqsirurqaku. Payñataqmi
chinkarurqa qawachkaptinku. 32 Paykunañataqmi admirasqallaña
ninakurqa:
—¿Manachum sonqonchik ruparirqa ñanpi parlapayawaptinchik hinas-
pa Bibliamantapas entiendechiwaptinchik? —nispa.
33 Chay ratollapim Jerusalen llaqtaman kutirirqaku, chaypim
tariykurqaku huñunasqata chunka hukniyoq discipulokunata compañaq-
ninkunatawan. 34 Paykunam ninakuchkasqa:
—Cheqaptapunim Señorqa kawsarirusqa. Pedromanpas rikuriykunñam
—nispa.
35 Hinaptinmi Emaus llaqtamanta kutiqkunapas willakurqaku imam
ñanpi pasakuqmanta hinaspa mesapi tantata pakiptin reqsirusqankumanta.

Discipulonkunaman Jesuspa rikuriykusqanmanta
(Mt 28:16-20. Mr 16:14-18. Jn 20:19-23)

36 Chaykunamanta rimachkaptinkuraqmi chawpinkupi Jesus rikuriy-
kuspan nirqa:
—Hawkalla kaychik —nispa.
37 Hinaptinmi paykunañataq qonqaymanta mancharikururqaku alma
kasqanta piensaspanku.
38 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Imanasqataq mancharisqallaña kachkankichik? ¿Imanasqataq ñoqa
kasqaymanta iskayrayachkankichik? 39 Qawaychik makiykunatawan
chakiykunata. Munaspaykichikqa llachpaykuwaychik ñoqapuni kasqay-
ta yachanaykichikpaq. Almaqa mana cuerpoyoqmi, mana tulluyoqmi,
ñoqam ichaqa cuerpoyoq kachkani.
40 Chaynata nispanmi clavospa yaykusqan makinkunatawan chakinku-
nata paykunaman qawaykachirqa. 41 Kusikuymantawan admirakuymanta
manaraq creeptinkum Jesus tapuykurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imallaykichikpas kachkanchu kaypi mikuykunaypaq? —nispa.
42 Hinaptinmi kankasqa challwapa partenta qoykuptinku 43 paykunapa
qayllanpi mikuykurqa.
44 Paykunatam nirqa:
—Kaykunaqa sucedekun Moisespa qellqasqankuna, Diosmanta willa-
kuqkunapa qellqasqankuna hinaspa Salmos libropi qellqasqa kaqkuna
cumplikunanpaqmi. Chaytaqa qamkunawan kachkaspayraqmi willarqaykichik.
45 Yuyayninkuta kichaykuptinmi chayraq entiendeykurqaku Bibliapa
nisqanta. 46 Chaymi paykunata Jesus nirqa:
—Qellqasqaman hinamá ñoqa Cristoqa ñakarispa hinaspa wañuspa
kimsa punchawninman kawsarimunay karqa 47 chaynapi Jerusalenpipas
hinaspa tukuy nacionkunapipas willakuptinku runakuna wanakuspa hu-
chankumanta pampachasqa kanankupaq. 48 Chaynaqa, kaykunamantaqa
qamkunam testigo kankichik. 49 Qamkunamanmi kachamusaq Taytapa
prometesqan Chuya Espirituta. Kay Jerusalen llaqtapim suyaykunkichik
hanaq pachamanta hamuqpa atiynin chaskinaykichikkama.

Hanaq pachaman Jesuspa ripukusqanmanta
(Mr 16:19-20)

50 Chaynata rimaruspanmi Betaniaman paykunata pusarqa. Chaypim
makinkunata hoqariykuspan paykunata bendecirqa. 51 Hinaspam alto-
man hoqarikuspa paykunamanta chinkarurqa hanaq pachaman apasqa
kaspan. 52 Paykunañataqmi adoraspanku sinchi kusisqallaña Jerusalen-
man kutirirqaku. 53 Tukuy tiempom templopi kaspanku Diosta alabaqku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JESUCRISTOMANTA JUANPA QELLQASQAN

Jesuspa vidanmanta wakin willakuqkunapa unay qepantañam Juanpas kay librota qellqarqa. Kay libroqa hukmanneqmi Mateopa, Marcospa, Lucaspa qellqasqan librokunamantaqa. Kay libropi tarikuq Jesuspa wakin rurasqankunaqa chaynataq wakin rimasqankunaqa manam tarikunchu chay wakin librokunapiqa.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jesucristoqa Dios kachkaspanpas runayarusqanmanta, willakuntaqmi Bautizaq Juanpa willakusqankunamantapas (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Juda lawpi Jesuspa rurasqankunamanta, judiokunapa Pascua Fiestanpi chaynataq wakin hatun fiestakunapipas Jesus rikurisqanmanta (2-12).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun semanallaña Jesus kawsaspan Jerusalenpi ñakarisqanmantawan wañukusqanmanta (13-19).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jesus kawsariruspan Galilea lawpi discipulonkunaman rikuriykusqanmantawan Apostol Pedrowan rimasqanmanta (20-21).

Juanqa qellqarqa manam Jesuspa rurasqallanmantachu aswanqa Jesuspa pim kasqanmantawanmi. Jesusqa wiñaypaq Diospa Simin kachkaspam runayarurqa hinaspam runakuna ukupi kawsarqa (1:1-18). Milagrokuna rurasqanmi qawachiwanchik payqa Dios kasqanta. Jesusqa pim kasqantam reqsichikurqa yakuwan, kanchaywan hinaspa tantawan rikchanachispan. Paymi nirqa: “Ñoqam kani tanta, ñoqam kani kay pachapa kanchaynin, ñoqam kani oveja kanchapa punkun, ñoqam kani allin michiq, ñoqam kani kawsariy chaynataq kawsaypas, ñoqam kani ñan, ñoqam kani cheqap uvas sacha” nispa.

Hina kay librom willakuntaq imapaqmi qellqasqa kasqanta: “Kaykunataqa qellqarqani Jesus Diospa Churin Cristo kasqan creenaykichikpaqmi, creespaykichikñataq payrayku wiñay kawsayniyoq kanaykichikpaq” (Jn. 20:31).

Diospa Siminmanta

1 [1] Tukuy imapa qallariyninpiqa karqañam Simiqa, chay Simiqa karqa
Dioswanmi, chay Simiqa Diosmi. [2] Tukuy imapa qallariyninpiqa
Dioswanmi karqa. [3] Diosmi paynintakama unancharqa tukuy imakunatapas, mana paywan unanchaptinqa tukuy imakunapas manam kanmanchu karqa. [4] Kawsaymi paypi karqa, chay kawsaytaqmi achkiy karqa runakunapaq. [5] Achkiymi kanchan tutayayta, tutayayñataqmi mana atirqachu chay achkiy wañurachiyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Juan sutiyoq runatam Dios kachamurqa. 7 Paymi hamurqa testigo
hina achkiymanta willakunanpaq chaynapi Juanpa nisqanwan runakuna
iñinankupaq. 8 Juanqa manam chay achkiychu karqa, payqa achkiymanta
willakunanpaq kachamusqallam karqa. 9 Cheqap achkiyqa llapa runaku-
natam achkirirqa kay pachaman hamuspa.
10 Achkiymi karqa kay pachapi, paywanmi Dios kay pachata rurarqa,
runakunam ichaqa mana reqsirqachu. 11 Simim hamurqa kikinpa kaq-
man, castamasinkunañataqmi mana chaskirqachu. 12 Payta chaskispa
iñiqkunamanmi ichaqa qorqa derechonta Diospa churinña kanankupaq.
13 Paykunaqa manam runapa churin hinachu kanku, manataqmi nacenku-
pas qaripa munasqanman hinachu aswanqa Diospa churinñam kanku.
14 Chay Simim runayaruspan *yacharqa ñoqanchikwan Diospa che-
qap kuyakuyninta qawachiwaspanchik. Qawarqanikum achkiynintapas,
paymi qawachiwarqaku Taytapa sapallan Churin kasqanta. 15 Juanmi
paymanta willakuspan qaparirqa:
—Paymi chay "Qepaytam hamuchkan" nisqayqa, qepay hamuq kachkaspa-
pas ñoqamantaqa atiyniyoqmi manaraqpas nacechkaptiy kasqanrayku —nispa.
16 Diospa churinmantam llapallanchik chaskichkanchik achka-achka fa-
vorninta. 17 Leytaqa Diosmi qorqa Moisesnintakama, cheqap favorninñataqmi
hamuwanchik Jesucristontakama. taqmi hamuwanchik Jesucristontakama.
18 Manam pipas Diostaqa rikurqachu haykapipas, Taytapa sapallan Churillan-
mi paytaqa rikurqa. Paymi Dioswan kuska *yachaspa willawanchik Diosmanta.

Bautizaq Juanpa willakusqanmanta
(Mt 3:11-12. Mr 1:7-8. Lc 3:15-17)

19 Judiokunam Jerusalenmanta kacharqa *sacerdotekunata hinaspa
*Leviy casta runakunata:
—¿Pitaq kanki? —nispa Juanta tapumunankupaq. 20 Juanmi willakur-
qa cheqapta:
—Manam ñoqaqa Cristochu kani —nispa.
21 Hinaptinmi tapurqaku:
—Chaynaqa ¿pitaq kanki icha *Diosmanta willakuq Eliaschu? —nispa.
Juanñataqmi nirqa:
—Manam ñoqaqa Eliaschu kani —nispa.
Chaymi paykunañataq nirqaku:
—Chaynaqa qamqariki kanki Moisespa nisqancha. Paymi nirqa: "Ha-
munqam *Diosmanta willakuq" nispa.
Chaymi Juanñataq nirqa:
—Manam paychu kani —nispa.
22 Chaymantam nirqaku:
—Chaynaqa ¿pitaq kanki? Kachamuwaqniykuman willamunaykupaqyá
niwayku, kikikiqa ¿imanikunkitaq? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

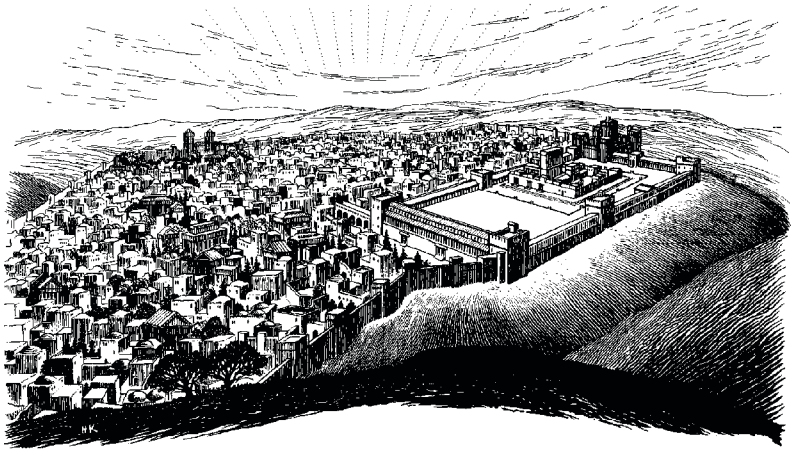

Jerusalen llaqta (Jn 1:19)

23 Juanmi nirqa:
—Ñoqaqa kani *Diosmanta willakuq Isaiaspa nisqanpi hina: “Señorpa hamunan ñanta derechaychik” nispa purunpi qayakuqmi.
24 Juanta tapuqkunaqa karqa *fariseokunapa kachamusqanmi. 25 Mosoqmantam paykuna tapurqa:
—Mana Cristochu nitaq Eliaschu nitaq Moisespa nisqan Diosmanta willakuqchu kachkaspaykiqa ¿imanasqamá bautizankiqa?
26 Hinaptinmi Juanñataq nirqa:
—Ñoqaqa bautizani yakullawanmi, qamkuna ukupi kaqtam ichaqa manaraq reqsinkichikraqchu. 27 Paymi chay “Qepaytam hamunqa” nisqayqa, paypataqa *usutanpa watullantapas manam paskanaypaq hinachu kani.
28 Chaykunaqa sucedekurqa Jordan Mayupa waklawnin Betania lawpim, chaypim Juan bautizachkarqa.

Diosmanta Hamuq Runamanta

29 Paqarinnintintam Juan rikururqa Jesus hamuqta chaymi nirqa:
—Qawaychik, paymi *Diosmanta Hamuq Carneroqa, wañuspanmi runakunapa huchanta pampachanqa. 30 Paymi chay “qepaytam hamuchkan” nisqayqa. Qepay hamuq kachkaspapas ñoqamantaqa atiyniyoqmi manaraqpas nacechkaptiy kasqanrayku. 31 Manam ñoqapas reqsirqanichu pay kasqantaqa, ichaqa yakuwanmi bautizani Israel casta runakuna Jesusta reqsinankupaq —nispa.
32 Juanqa nirqataqmi:
—Ñoqam rikurqani Chuya Espiritu hanaq pachamanta paloma hina uraykamuspa Jesuspa hawanman tiyaykuqta. 33 Manamá paytaqa reqsirqanichu ichaqa yakupi bautizanaypaq kachamuwaqniymi niwarqa: “Qawankim Espiritu uray-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kamuspa runapa hawanman tiyaykuqta, paymi bautizanqa Chuya Espirituwan.”
34 Paytaqa ñam rikurqaniña chaymi willakuni payqa Diospa Churin kasqanta.

Jesuspa punta kaq discipulonkunamanta

35 Bautizaq Juanmi paqarinnintinta sayachkarqa iskay discipulonkunawan. 36 Juanmi Jesusta richkaqta rikuruspa nirqa:
—Qawaychik, paymi *Diosmanta Hamuq Carneroqa —nispa.
37 Juanpa discipulonkunam chay nisqanta uyariruspanku Jesusta qatikurqaku. 38 Jesus qepanta qawariykuptinmi paykuna hamuchkasqa, paykunatam Jesus nirqa:
—¿Imatataq munankichik? —nispa.
Paykunañataqmi nirqa:
—Yachachikuq ¿maypitaq *yachanki? —nispa.
39 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Hakuwá qawamuychik —nispa.
Rispankum qawamurqaku Jesuspa maypim *yachasqanta. Inti waqtaykuytaraqmi tuparqakuqa, chay horamantam paqarinnintinkama kuska karqaku.
40 Iskayninmanta Juanpa nisqanta uyarispa Jesusta qatikuqmi karqa Andres, payqa karqa Simon Pedropa wawqenmi. 41 Puntata wawqen Simonta Andres maskaramuspanmi nirqa:
—Mesiastam tariramuniku —nispa.
Mesiasqa Cristo ninanmi.
42 Andresmi pusarqa Simonta Jesuspa kasqanman chaymi Simonta qawaykuspan Jesus nirqa:
—Juanpa churin Simon, kunanmantaqa Cefasñam sutiki kanqa —nispa. Chay sutiqa Pedro ninanmi.

Felipetawan Natanaelta Jesuspa qayasqanmanta

43 Jesusmi paqarinnintinta Galilea lawman rinanpaq kachkaspa tuparurqa Felipewan, paytam nirqa:
—Hakuchik —nispa.
44 Felipeqa karqa Betsaida llaqtayoqmi, llaqtamasintaqmi karqa Andreswan Pedropas. 45 Felipem Natanaelta maskamuspan nirqa:
—Tariramunikum huk runata, paymantam Moisespas chaynataq Diosmanta willakuqkunapas qellqarqa. Payqariki Joseypa churin Nazaret llaqtayoq Jesusmi —nispa.
46 Chaymi Natanael nirqa:
—Nazaret llaqtamantaqa ¿yaqachum ima allinpas lloqsimunman? —nispa.
Felipeñataqmi nirqa:
—Hakuwá qawamunki —nispa.
47 Jesusmi Natanaelta rikuruspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay hamuq runaqa cheqap Israel casta runam, payqa mana engañakuqmi —nispa.

48 Natanaelñataqmi nirqa:

—¿Maypitaq reqsiwarqanki? —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Manaraqpas Felipe willasuchkaptikim higos sachapa sikinpi rikurqayki —nispa.

49 Chaymi Natanael nirqa:

—Yachachikuq, qamqa kanki Diospa Churinmi, qamqa kanki Israel runakunapa reyninmi —nispa.

50 Jesusmi nirqa:

—¿"Higospa sikinpim rikurqayki" niptiychu creerunki? Chaymantapas aswan mas hatun ruraykunatam rikunki.

51 —Cheqaptapunim rikunkichik hanaq pachata kicharayaqta, Diosmanta Hamuq Runatapas Diospa angelninkunawan hanaq pachawan comunicaqtam rikuwankichik.

Cana llaqtapi casarakuymanta

2 1 Kimsa punchaw pasaruptinmi Galilea law Cana llaqtapi karqa casamiento. Chaypim karqa Jesus chaynataq mamanpas. 2 Jesustam discipulonkunatawan qayachirqaku chay casamientoman. 3 Vino pisiruptinmi Jesusta maman nirqa:

—Vinom pisirun —nispa.

4 Chaymi Jesus nirqa:

—Mamay ¿imanasqataq niwanki chaynataqa? Manaraqmi tiempoy chayamunraqchu —nispa.

5 Chaymi serviqkunata Maria nirqa:

—Ruraychik Jesuspa imam kamachisusqaykichikta —nispa.

6 Soqta urpukunam kachkarqa rumimanta rurasqa, chayna urpukunapim judiokuna yakuta waqaychaq *chuyanchakunankupaq. Sapa urpumanmi yaku huntaq iskay-kimsa puyñu. 7 Chaymi serviqkunata Jesus nirqa:

—Hillpuychik yakuta kay urpukunaman —nispa.

Chaymi hillpurqaku huntanankama. 8 Chaymi Jesus nirqa:

—Wisispa apaychik mayordomoman —nispa.

Chaymi kamachisqanman hina aparqaku. 9 Yakumanta vinoyaruqta mayordomo malliykuspanmi mana yacharqachu ni maypi waqaychasqankutapas, serviqkunallam yacharqa chay vinoqa yakumanta kasqanta. Mayordomom noviota qayaykuspan nirqa:

10 —Llapa runaqa puntataqa servinku allinnin vinotam, llumpayta tomaruptinkuñam qamyantaqa qonku. Qamñataqmi allinninta waqaychasqanki qepapaqraq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Kay punta kaq *milagrotam Jesus rurarqa Galilea law Cana llaqtapi.
Chaywanmi qawachikurqa atiyninta hinaptinmi discipulonkuna iñirqa
payman.
12 Chaymantam rirqa Capernaum llaqtaman mamanwan, wawqenkuna-
wan hinaspa discipulonkunawan, chaypim *yacharqaku unayneq.

Templomanta negociantekunata Jesus qarqosqanmanta
(Mt 21:12-13. Mr 11:15-18. Lc 19:45-46)

13 Judiokunapa *Pascua Fiestanku hichpamuchkaptinmi Jesus rirqa
Jerusalenman. 14 Templopim tarirurqa bueyeskuna, ovejakuna hinaspa
palomakuna *rantikuq runakunata chaynataq qollqe cambiaqkunatapas.
15 Chaymi Jesus waskamanta latigota rurakuykuspa templomanta lliwta
qarqorurqa ovejantinta hinaspa bueyesnintinta. Qollqe cambiaq runaku-
napa qollqentapas tallirurqam hinaspam mesankutapas wikaparamurqa.
16 Palomakuna *rantikuqkunatañataqmi nirqa:
—¡Kaykunata horqowaychik kaymanta! ¡Taytaypa wasintaqa amayá
qatu wasitaqa ruraychikchu! —nispa.
17 Hinaptinmi discipulonkuna yuyarirurqaku:
—Sinchitam sientini Diospa wasinmantaqa —niq qellqasqata.
18 Judiokunañataqmi nirqa:
—Kaykunata rurachkaspaykiqa ima *milagrollatapas qawachiwaykuyá
derechoyoq kasqaykita yachanaykupaq —nispa.
19 Chaymi Jesus nirqa:
—Tuñirachiychik kay templota hinaptinmi kimsa punchawllapi hatari-
rachisaq —nispa.
20 Judiokunañataqmi nirqa:
—Kay temploqa rurasqa karqa tawa chunka soqtayoq watapim ¿hinap-
tinchu qamqa kimsa punchawllapi hatarirachiwaq? —nispa.
21 Templomanta rimaspanqa Jesusqa nichkarqa kikinpa cuerpon-
mantam. 22 Jesus wañukusqanmanta kawsarimuptinmi discipulonkuna
yuyarirqaku chaynakuna nisqanta hinaspam creerqaku Bibliapi chayna-
taq Jesuspa nisqankunapipas.

Jesusqa llapallantam reqsin

23 Jerusalenpi kaspanmi *Pascua Fiestapi rurarqa achkaq *milagro-
kunata chaymi achka runakuna iñirqaku Jesusman. 24 Ichaqa manam
confiakurqachu runakunapiqa llapankuta reqsisqanrayku. 25 Manataqmi
pitapas necesitarqachu pi runamanta ima ninantapas, kikin Jesusmi req-
sirqa sapakama runapa sonqontaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nicodemowan Jesuspa rimasqanmanta

3 1 Nicodemo sutiyoq *fariseom karqa judiokuna kamachikuq. 2 Paymi
tutallan Jesusman watukuq hamuspan nirqa:
—Yachachikuq, yachanikum yachachiwanaykikupaq Dios kachamususqaykita, manam pipas atinmanchu qam hina kay *milagrokuna ruraytaqa Dios paywan mana kaptinqa —nispa.
3 Jesusmi nirqa:
—Cheqaptapunim niki, pipas mana mosoqmanta nacespaqa manam rikunqachu Diospa munaychakusqanta —nispa.
4 Chaymi Nicodemo tapurqa:
—¿Imaynataq runaqa machuña kachkaspaqa mosoqmantaqa nacemunman? ¿Icha atinmanchu mamanpa wiksanman kutiykuspa kasqallan nacemuyta? —nispa.
5 Jesusñataqmi nirqa:
—Cheqaptapunim niki, yakumantawan Espiritumanta pipas mana naceqqa Diospa munaychakusqanmanqa manam yaykunmanchu. 6 Runamanta nacemuqqa hina runallam, Espiritumanta nacemuqñataqmi espirituña.
7 Amayá admirakuychu "Mosoqmantam nacenayki" nisqaywanqa. 8 Wayraqa maylawmantapas wayramunmi chaymi uyarinki qaparisqanta, ichaqa manam yachankichu maymanta hamusqantapas nitaq mayman risqantapas, chaynam Espiritumanta llapallan nacemuqkunaqa.
9 Chaymi Nicodemo mosoqmanta nirqa:
—¿Imaynataqcha chaykunaqa kanman? —nispa.
10 Jesusñataqmi nirqa:
—Qamqa kanki Israel casta runakuna yachachiqmi ¿hinachkaspachum kaykunata mana yachanki? 11 Cheqaptapunim rimaniku yachasqaykumanta, willakunikuñataqmi rikusqaykumanta hinaptinmi qamkuna mana creenkichikchu nisqaykuta. 12 Kay pachapi kaqkunallamanta niptiymi mana creenkichikchu, chaynaqa ¿imaynataq creewaqchik hanaq pachapi kaqkunamanta willaptiyqa?
13 —Manam pipas rirqachu hanaq pachataqa, ichaqa hanaq pachamanta uraykamuq Diosmanta Hamuq Runallam. 14 Chunniqpim broncemanta culebrata ruraspa Moises sayarichirqa, chaynam Diosmanta Hamuq Runapas chakatasqa kanqa 15 chaynapi pipas payman iñiqqa wiñaypaqña kawsananpaq.

Kay pachapi runakunata Dios kuyasqanmanta.

16 —Diosqa ancha-anchatam kuyarqa runakunata, chaymi sapallan Churinta qomurqa pipas paypi iñiqqa manaña puchukaspa wiñaypaqña kawsananpaq. 17 Diosqa kay pachamanqa kachamurqa sapallan Churintaqa manam runakunata juzgananpaqchu aswanqa salvananpaqmi.
18 —Diospa Churinpi iñiqqa manam juzgasqachu kanqa, mana iñiqmi ichaqa juzgasqaña Diospa sapallan Churinpi mana iñisqanrayku. 19 Juzgasqaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kachkanku, kay pachaman achkiy hamuptinpas tutayaytaraq gustarusqankuraykum. Tutayaytaqa gustarurqaku pakasqallapi tukuy ima rurasqanku mana allinlla kasqanraykum. 20 Llapa mana allin ruraqkunaqa cheqninmi achkiytaqa chay mana allin rurasqankuta mana rikuchikunankupaq. 21 Cheqapman hina ruraqkunam ichaqa asuykamunku achkiyman rurasqankunaqa Diospa yanapakuyninwan rurasqa kasqanta qawachikunanpaq.

Jesusta Bautizaq Juan huktawan hatunchasqanmanta

22 Kaykunapa qepantam discipulonkunawan Jesus rirqa Judea lawman. Chaypi unayneq kaspanmi bautizarqa. 23 Juanpas bautizarqataqmi Salim llaqtapa hichpan Enon lawpi chaypi achka yaku kasqanrayku, runakunam chayman rispa bautizachikurqaku. 24 Chaykunaqa pasakurqa Juanta manaraq carcelachkaptinkum.

25 Juanpa discipulonkunam churanakurqaku judiokunawan *chuyanchakuy costumbremanta. 26 Chaymi Juanman rispa nirqaku:

—Yachachikuq, Jordan Mayupa waklawninpi chay kuska kaqmasiki runaqa bautizachkanmi, llapa runakunam payman richkan, paymantaqariki willawarqankikuñam —nispa.

27 Juanñataqmi nirqa:

—Runaqa manam chaskinmanchu imatapas Dios mana qoptinqa. 28 Qamkunaqa uyarirqankichikñam: “Ñoqaqa manam Cristochu kani” nisqayta. Diosmi kachamuwarqa Cristopa puntanta. 29 Casamientopiqa, noviayoqqa noviollam. Noviopa amistadninñataqmi kusikun noviopa rimasqanta uyarispan, chaynam ñoqapas kunan kusikuni anchata. 30 Cristoqa aswan-aswan reqsisqam kanan, ñoqañataqmi aswan-aswan taksayanay.

Hanaq pachamanta Hamuqmanta

31 Hanaq pachamanta Hamuqqa llapallanpi munaychakuqmi, kay pachamanta kaqqa kay pachapi kaqllam, rimanpas kay pachapi kaqkunallamantam. Hanaq pachamanta Hamuqmi ichaqa llapallanpi munaychakuq. 32 Willakunpas imam rikusqanmantawan imam uyarisqanmantam, ichaqa manam pipas chaskinchu paypa willakusqantaqa. 33 Pipas willakusqanta chaskiqmi ichaqa cheqappaqña hapin Diospa nisqanta. 34 Diospa kachamusqanqa willakun Diosllamantam, Diosmi paymanqa qon Espiritunta mana tupusqata. 35 Taytaqa Churinta kuyaspanmi tukuy imata qorqa payña kamachikunanpaq. 36 Churipi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi, paypi mana iñiqmi ichaqa mana wiñay kawsayniyoqchu, mana iñiqpaqqa Diospa sinchi piñakuyninmi kachkan.

Samaria law warmiwan Jesuspa rimasqanmanta

4 1 Jesusmi yacharurqa *fariseokunapa rimasqanta. Paykunam nirqa:
—Juanmantaqa Jesustam aswan achka runakuna qatichkan chaymi masta bautizachkan —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Manam Jesuschu bautizarqaqa aswanqa discipulonkunam. 3 Chay rimasqankuta yacharuspanmi Judea lawmanta Jesus kutikurqa Galileaman.
4 Kutispanmi Samaria lawninta pasanan karqa. 5 Chaymi chayarurqa Sicar sutiyoq llaqtaman. Chaypim kachkarqa churin Joseyman qosqan Jacobpa chakran. 6 Chaypim karqa Jacobpa pozon. Jesusmi richkaspan pisiparuspan tiyaykurqa pozopa waqtanpi yaqa chawpi punchawta.
7 Samaria law warmi yaku horqoq hamuruptinmi Jesus nirqa:
—Yakullayki mamáy —nispan.
8 Discipulonkunaqa manam chaypiñachu karqaku llaqtaman mikuy rantiq risqankurayku.
9 Chay Samaria law warmim Jesusta nirqa:
—Judio kachkaspaykiqa ¿imanasqataq ñoqa samaritanataqa yakuta mañawanki? —nispa.
Judiokunaqa manam rimanakuqkuchu Samariapi kaqkunawanqa.
10 Chaymi Jesus payta nirqa:
—Sichum reqsiwaq Diospa qokuyninta chaynataq pim yaku mañakusuqnikita hinaspaqa ñoqatachá mañakuwankiman kawsachikuq yakuta hinaptinqa qoykimanmi —nispa.
11 Hinaptinmi chay warmiñataq nirqa:
—Señor, manataq imaykipas kanchu yaku horqonaykipaqqa, pozopas ukuraqtaq. ¿Maymantataq qowankiman chay kawsachikuq yakutaqa?
12 Ñawpa abueloyku Jacobmi saqewarqaku kay pozotaqa. Kay pozomantam tomaq kikinpas churinkunapas chaynataq animalninkunapas. ¿Icha paymantapas aswan munayniyoqchu qamqa kanki? —nispa.
13 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Pipas kay yaku tomaqqa mosoqmantam yakunayachikunqa. 14 Ñoqapa yaku qosqay tomaqmi ichaqa haykapipas mana yakunayachikunqachu. Chay yaku qosqayqa toqyaq yaku hinam rikurinqa runapa ukunpi hinaspam qonqa wiñay kawsayta —nispa.
15 Chaymi warmiñataq nirqa:
—Señor, qoykuwayá chay yakuta manaña yakunayachikunaypaq, chayna kaptinqa manañach hamusaqchu yaku horqoq —nispa.
16 Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Qosaykita qayamuspayá hamuychik kuska —nispa.
17 Chaymi warmiñataq nirqa:
—Manam kanchu qosayqa —nispa.
Chaymi Jesus nirqa:
—Arí, allintam ninki “Manam kanchu qosayqa” nispayki. 18 Pichqañam karqa qosaykiqa, kunan kaqwanñataqmi uywanakuchkanki, arí chay nisqaykiqa cheqapmi.
19 Chaynata niptinmi warmiñataq nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Señor, Diosmanta willakuqchusmi qamqa kasqanki. 20 Ñawpaq abueloykum Diosta yupaycharqa kay moqopi, judiokunañataqmi ninkichik Jerusalenpim yupaychanaqa —nispa.

21 Hinaptinmi Jesus nirqa:

—Creeway mamay, hamuq punchawpiqa Dios Taytataqa yupaychankichik manam kay moqopichu nitaq Jerusalenpichu. 22 Samaria law runakunaqa yupaychankichik mana yachastinmi, ñoqaykum ichaqa yupaychaniku reqsisqaykuta, salvakuqqa hamun judio casta runakunamantam. 23 Ichaqa hamuchkanmi punchaw, ñam chayamuchkanña, cheqap yupaychaqkunaqa Dios Taytatam cheqap espiritupi yupaychanqaku. Paymi chaynata munan llapa yupaychaqninkuna rurananta. 24 Diosqa Espiritum, chaymi yupaychaqninkunapas yupaychananku cheqap espiritupi.

25 Chaymi warmiñataq nirqa:

—Yachanim Cristo nisqanku Mesias hamunanta, pay hamuspanmi lliwta willawanqaku —nispa.

26 Jesusmi nirqa:

—Kay rimapayaqnikim Mesiasqa kani —nispa.

27 Chaynata rimachkaptinkum discipulonkuna chayaramurqaku hinaspam admirakurqaku warmiwan rimaqta qawaykuspanku, ichaqa manam mayqanninkupas nirqakuchu: “¿Imatataq tapuchkanki?” nispaqa otaq “¿imanasqataq warmiwanqa rimachkanki?” nispaqa.

28 Warmim puyñunta saqeruspan kutirirqa llaqtaman hinaspam willarqa runakunaman:

29 —Rispa qawamuychik, huk runam tukuy ima rurasqayta niykuwan, ichapas payqa Cristo —nispa.

30 Chaymi llaqtamanta runakuna rirqaku Jesuspa kasqanman. 31 Discipulonkunañataqmi ruegarqa Jesusta:

—Mikuykuy —nispanku.

32 Jesusñataqmi nirqa:

—Ñoqapaqa kachkanñam mikunayqa qamkunapa mana yachasqaykichik —nispa.

33 Discipulonkunañataqmi tapunakurqaku:

—¿Pitaqcha aparamunman karqa mikuyta? —nispanku.

34 Jesusmi nirqa:

—Chaytaqa rurachkani kachamuwaqniypa munasqanta ruraspaymi hinaspa kamachisqanta tukuspaymi. 35 Qamkunam ninkichik: “tawa killaraqmi faltachkan cosechapaq” nispa, ichaqa ñoqam nikichik, qawariychik tarpusqakunata, ñam kachkan poqosqaña cosechanapaq. 36 Cosechapi llamkaqkunapas chaskinqañam pagonta, paykunam huñunqaku wiñay kawsaypaq cosechata chaymi kusikunqa tarpuqpas chaynataq rutuqpas. 37 Runakunaqa cheqaptam ninku: “Tarpuqqa hukmi, hukñataqmi cosechaq” nispa. 38 Ñoqam kachar-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaykichik mana llamkasqaykichik kaqta cosechanaykichikpaq, hukkunamá llamkarqaqa, qamkunañataqmi paykunapa llamkasqanta tukupankichik.

39 Chay Samaria law runakunam achkaq iñirqaku Jesusman: "Tukuy ima rurasqaytam niykuwan" nispa chay warmi nisqanrayku. 40 Samaria law runakuna hamuspanmi Jesusta ruegarqaku paykunawan qeparinanpaq, chaymi Jesus paykunawan karqa iskay punchaw. 41 Jesuspa rimasqanta uyarispankum aswan achkaraq iñirqaku. 42 Chay warmitam nirqaku:

—Manam qampa nisqallaykiwanñachu iñinikuqa aswanqa kikiykuñam uyariykuniku hinaspam yachaniku payqa cheqaptapuni kay pachapi runakuna salvaq kasqanta.

Rey yanapaqpa churinta Jesus sanoyachisqanmanta

43 Jesusmi Samaria lawpi iskay punchaw karuspan Galilea lawman rirqa. 44 Jesusmi niq:

—Diosmanta willakuqtaqa kikinpa llaqtanpiqa manam allintaqa chaskinmankuchu —nispan.

45 Galilea lawman chayaruptinkum chaypi runakuna kusikuywan chaskirqaku. Jerusalen *Pascua Fiestaman riqkunam rikumurqaku fiestapi Jesuspa tukuy imakunapas rurasqanta.

46 Jesusmi kutirqa Galilea lawpi kaq Cana llaqtaman, chay llaqtapim ñawpaqta yakuta vinoyarachirqa. Capernaum llaqtapim karqa reyta yanapaq runa, paypa churinmi onqorqa. 47 Chaymi Judea lawmanta Galileaman Jesuspa chayaramusqanta yacharuspan rirqa churin sanoyachinanpaq ruegakuq, chay onqoqqa ñam wañunayachkarqaña. 48 Jesusmi nirqa:

—Qamkunaqa manam creewaqchikchu admirakuypaq milagrokunata mana rikuspaykichikqa —nispa.

49 Hinaptinmi reypa yanapaqninñataq nirqa:

—Hakuchikyá manaraq churillay wañuruchkaptin —nispa.

50 Jesusmi nirqa:

—Ripukuyñayá, churikiqa sanoyarunñam —nispa.

Chay runam Jesuspa nisqanta creespan ripukurqa. 51 Wasinman hichpaykuchkaptinmi sirvientenkuna taripaykamuspan nirqa:

—Churikiqa sanoyarunñam —nispa.

52 Chaymi tapurqa:

—¿Imay horatataq sanoyarurqa? —nispa.

Chaymi nirqaku:

—Qayna punchaw doce waqtaytam calenturan chinkarurqa —nispa.

53 Chaymi taytan yuyarirurqa chay horatapuni Jesuspa nisqanta, paymi nirqa: "Churikiqa sanoyarunñam" nispa. Chaymi payqa llapallan ayllun-tin Jesusman iñikurqa.

54 Kay iskay kaq milagrotaqa rurarqa Judeamanta Galileaman Jesus rispanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samana punchawpi onqoqta sanoyachisqanmanta

5 1 Chaykunapa qepantam karqa judiokunapa fiestan chaymi Jesus rirqa
Jerusalenman. 2 Chay llaqtapim Oveja sutiyoq punkupa hichpanpi
karqa pichqa portalniyoq estanque, hebreo idiomapi chaypa sutinqa Betes-
dam. 3 Chaypim kaqku achkaq onqoqkuna, ñawsakuna, wistukuna hinaspa
suchukuna. (Paykunam suyaqku yaku kuyurinanta.) 4 Angelmi estanqueman
uraykamuspan kuyuchiq yakuta, pipas chayman puntata yaykuqmi sanoyaq

Jerusalen llaqtapi calle (Jn 5:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ima onqoymantapas. 5 Chaypim kachkarqa kimsa chunka pusaqniyoq wataña onqoq runa. 6 Unay wataña onqosqanta yachaspanmi Jesus nirqa:
—¿Munankichu sanoyayta? —nispa.
7 Onqoqmi nirqa:
—Señor, manam piyniypas kanchu qocha kuyuriptin yakuman wischuykuqniy. Yaykuy mana atinaykamam hukkuna puntata yaykurunku —nispa.
8 Chaymi Jesus nirqa:
—Hatariy, camaykita hoqarispa puriy —nispa.
9 Chaynata niykuptinmi runa sanoyarurqa hinaspam camanta hoqariruspan purirqa. Chay punchawmi karqa samana punchaw. 10 Chaymi wakin judiokuna chay sanoyaruq runata nirqa:
—Kunanqa samana punchawmi, camaykitaqa manam apawaqchu —nispanku.
11 Chaymi sanoyaruq runañataq nirqa:
—Sanoyachiqniymi niwarqa: “Camaykita hoqarispa puriy” nispa.
12 Chaymi paykuna nirqa:
—¿Pitaq nisurqanki: “Camaykita hoqarispa puriy” nispa?
13 Chay sanoyaruqqa manam yacharqachu pim sanoyachisqantapas. Jesusqa chinkarurqam chaypi achkallaña runa kaptin. 14 Jesusmi tumpa unaymanta chay runata tarirurqa templopi hinaspam nirqa:
—Sanoyaruchkaspaykiqa amañayá mastaqa huchallikuyñachu, yanqañataq imapas aswanraq hamusunkiman —nispa.
15 Hinaptinmi chay runaqa chay judiokunaman willamurqa:
—Jesusmi kasqa sanoyachiqniyqa —nispa.
16 Chaymi paykuna Jesusta perseguirqaku *samana punchawpi chaykuna rurasqanmanta. 17 Chaymi Jesus nirqa:
—Taytayqa kunankamam llamkachkan llamkachkanitaqmi ñoqapas —nispa.
18 Judiokunaqa wañurachiytaqa munarqaku manam *samana punchawpi imapas rurasqallanmantachu, aswanqa “Diosqa Taytaymi” nispa Dioswan igualakusqanraykum.

Diospa Churinqa munayniyoq kasqanmanta

19 Jesusmi nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, Churiqa ima ruraytapas sapallanqa manam atinmanchu, ruraspaqa ruran Taytapa rurasqanta qawaspallanmi, Taytapa tukuy rurasqantam Churipas ruran pay hina. 20 Dios Taytaqa kuyanmi Churita hinaspam qawachin tukuy ima rurasqanta, ichaqa qamkuna admirakunaykichikpaqmi aswan hatun kaqkunataraq qawachinqa. 21 Dios Taytam wañuqkunata kawsarichin, chaynam Churipas kawsarichin munasqankunata. 22 Taytaqa manam pitapas juzganchu, payqa Churinmanmi tukuy atiyta qoykurqa juzgananpaq 23 chaynapi Taytata yupaychasqankuta hina Churitapas llapallanku yupaychanankupaq. Churita pipas mana yupaychaqqa manam yupaychanchu kachamuqnin Taytatapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 —Cheqaptapunim nikichik, pipas nisqaykunata uyariqqa hinaspa kachamuwaqniypi iñiqqa wiñay kawsayniyoqñam kachkan. Payqa manam castigasqachu kanqa, aswanqa wañuymantam kawsaymanña pasarun. 25 Cheqaptapunim nikichik, hamuchkanmi punchaw, ñam chayamuchkanña, wañuqkunam uyarinqa Diospa Churinpa qayasqanta, uyariqninkunaqa kawsanqam. 26 Dios Taytaqa kikinpi vidayoqmi, Churimanpas qoykurqam kikinpi vidayoq kananpaq. 27 Runakunata juzgananpaqmi atiytapas qoykurqa Diosmanta Hamuq kasqanrayku. 28 Kay nisqaymantaqa amayá admirakuychikchu, huk punchawmi Diospa Churinpa qayasqanta uyarispanku llapallan wañuqkuna kawsarimunqaku. 29 Allin ruraqkunaqa wiñay kawsanankupaqmi kawsarimunqaku, mana allin ruraqkunañataqmi kawsarimunqaku castigasqa kanankupaq.

Jesusqa munayniyoq kasqanmanta testigokuna

30 —Kikillayqa manam imatapas ruraymanchu. Ñoqaqa uyarisqayman hinam justiciawan juzgani. Ñoqaqa rurani manam kikiypa munasqaytachu aswanqa kachamuwaqniypa munasqantam. 31 Kikillaymanta willakuptiyqa manachá cheqapchu kanman. 32 Hukmi ñoqamantaqa willakun, paypa willakusqanqa cheqapmi. 33 Qamkunam Juanta tapuchimurqankichik, chaymi payqa cheqapta willakurqa. 34 Ñoqaqa pruebataqa manam maskanichu runakunamantaqa, kaykunataqa nikichik qamkuna salvakunaykichikpaqmi. 35 Juanqa karqa lampara hina rataspa achkiqmi, chaymi munarqankichik chay achkiywan as tiempollapas kusikuyta. 36 Ñoqapa testigoyqa Juanpa nisqanmantapas aswan confiakunaraqmi. Taytaypa kamachiwasqantam ñoqaqa rurani, chay rurasqaykunam ñoqamanta willakun testigo hina, chay rurasqaykunawantaqmi yachanku Taytapa kachamuwasqantapas. 37 Kachamuwaqniy Dios Taytam ñoqamanta willakun. Qamkunaqa manam haykapipas uyarirqankichikchu Taytapa rimasqantaqa, manataqmi rikurqankichikchu rikchaynintapas. 38 Sonqoykichikpiqa manam paypa palabranpas kanchu ñoqapi mana iñisqaykichikrayku, ñoqataqariki paymi kachamuwarqa. 39 Wiñay kawsay tariyta munaspaqa Bibliatayá allinta estudiaychik. Bibliaqa ñoqamantam willakun testigo hina. 40 Wiñay kawsayniyoq kanaykichikpaq qayachkaptiypas manam ñoqamanqa hamuyta munankichikchu.

41 —Runakunapa alabawasqantaqa manam chaskinichu. 42 Qamkunataqa reqsikichikmi chaymi yachani Dios mana kuyasqaykichikta. 43 Ñoqaqa hamurqani Taytaypa sutinpim hinaptinmi mana chaskiwankichikchu, huk hamunman kikinpa sutillanpi hinaptinmi ichaqa chaskiwaqchik. 44 Kikikichikpuralla alabanakuchkaspaqa hinaspa Diospa alabasunaykichikta mana maskachkaspaqa ¿imaynataq iñiyta atiwaqchik? 45 Qamkunaqa amayá piensaychikchu Taytapa qayllanpi acusanaymantaqa, Moisesmi acusasunkichikqa payman hapipakusqaykichikrayku. 46 Moisespa nisqankunata creechkaspaqa ñoqapipas creewaqchikchá, Moisesqa ñoqamantam qellqarqa. 47 Moisespa qellqasqanpi mana creespaqa ¿imaynataq creewaqchik ñoqapa nisqaykunataqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pichqa waranqa runakunaman mikuchisqanmanta
(Mt 14:13-21. Mr 6:30-44. Lc 9:10-17)

6 1 Chaymantam Jesus rirqa Galilea Qochapa waklawninman, chay
qochapa huknin sutinmi karqa Tiberias. 2 Jesustam qatirqaku
achkallaña runakuna onqoqkuna sanoyachisqanta qawaspanku. 3 Jesusmi
moqoman seqaruspa tiyaykurqa discipulonkunawan. 4 Ñam hichpamuch-
karqaña judiokunapa *Pascua Fiestan. 5 Jesusmi achkallaña runakuna
payman hamusqanta qawarispan Felipeta nirqa:
—¿Maypitaq rantichwan mikuyta kaynaña runapaqqa? —nispa.
6 Chaynataqa nirqa "Imaninqach Felipe" nispallanmi, Jesusqa ñam ya-
charqaña imam rurayta. 7 Chaymi Felipeñataq Jesusta nirqa:
—Iskay pachak jornalpa chanin tantapas manach haypanmanchu sapa-
kama asninkallaña mikuptinkupas —nispa.
8 Simon Pedropa wawqen Andresmi karqa huknin discipulon. Paymi nirqa:
9 —Kaypi kaq warmapam kachkan cebadamanta pichqa tantan, ka-
puchkantaqmi kankasqa iskay challwapas. Chaywanpas chaychallaqa
manachá haypanmanchu kaynaña achka runamanqa.
10 Jesusmi nirqa:
—Tiyachiychik llapa runakunata —nispa.
Chay sitiopim karqa sumaqllaña pastokuna, chaypi tiyaqkunam karqa
yaqa pichqa waranqa qarikuna. 11 Jesusmi tantata hapiykuspan graciasta
qorqa hinaspam tiyaqkunaman munasqankuman hina aypuchirqa tanta-
tawan challwata. 12 Saksaruptinkum nirqa discipulonkunata:
—Hoqariychik puchuqkunata ama usunanpaq —nispa.
13 Chaymi huñurqaku chunka iskayniyoq canasta huntata pichqa
cebada tantamanta puchuqta. 14 Jesuspa *milagro rurasqanta qawaykus-
pankum llapa runakuna nirqa:
—Payqa cheqappunim kay pachaman hamuq Diosmanta willakuq —nispa.
15 Jesusñataqmi musyarurqa rey kananpaq hapiruspa churaruy munas-
qankuta chaymi sapallan kutikurqa orqoman.

Qochapa hawanpi Jesus purisqanmanta
(Mt 14:22-27. Mr 6:45-52)

16 Inti seqaykuruptinñam Jesuspa discipulonkuna uraykamurqaku
qochaman. 17 Boteman yaykuruspankum qochata pasayta qallarirqaku
Capernaum llaqtaman chayanankupaq, tutaña kaptinpas Jesusqa mana-
raqmi kutimurqaraqchu orqomanta. 18 Sinchita wayramuptinmi qochapa
olan hoqarikaramurqa. 19 Yaqa huk leguatañam botenkupi richkarqaku
qachispanku, Jesustam rikururqaku yaku hawanta boteman hichpamuch-
kaqta chaymi mancharikururqaku. 20 Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqam kani, ama manchakuychikchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Chaymi paykuna kusikuywan seqachirqaku boteman hinaspam chaylla chayarurqaku maymi risqankuman.

Jesusta runakuna maskasqanmanta

22 Paqarinnintintam qochapa waklawninpi kaqkuna cuentata qokururqaku chulla botellaña chaypiqa kasqanta, paykunaqa yacharqam Jesusqa discipulonkunawan botepi mana chimpasqanta. 23 Chaymanmi Tiberias llaqtamanta botekuna chayarurqa, chaypim qayna punchaw Jesus graciasta qospa tantata runakunaman mikuchirqa. 24 Runakunam Jesusta mana tarirqakuchu nitaq discipulonkunatapas, chaymi Jesusta maskamunankupaq botekunaman yaykuspa rirqaku Capernaum llaqtaman.

Kawsay qokuq tantamanta

25 Runakuna chimparuspankum qochapa patanpi Jesusta tarirurqaku hinaspam nirqaku:

—Yachachikuq ¿haykapitaq hamurqanki kaymanqa? —nispa.

26 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, qamkunaqa maskawachkankichik saksanaykichikkama mikurusqaykichikraykum, manam entiendenkichikchu milagrokuna rurasqaytaqa. 27 Amayá llamkaychikchu tukuruqlla mikuypaqqa, qamkunaqa llamkaychik wiñay kawsay qokuq mikuypaqyá. Chay mikuytaqa Diosmanta Hamuq Runam qosqaykichik, ñoqatam Dios Tayta chaypaq apruebawarqa —nispa.

28 Runakunam nirqaku:

—¿Imatataq rurasaqku Diospa munasqanta ruranaykupaqqa? —nispa.

29 Chaymi Jesus nirqa:

—Diospa munasqan rurayqa paypa kachamusqanpi iñiymi —nispa.

30 Hinaptinmi nirqaku:

—¿Ima milagrotataq qowanki chayta qawaspayku qanman iñinaykupaq? ¿Imatataq ruranki? 31 Ñawpaq abueloykuqa chunniqpim mikurqaku Diospa apachimusqan mikuyta. Bibliam nin: "Diosmi cielomanta mikuyta qomurqa" nispa.

32 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, manam Moiseschu qosurqankichik chay mikuytaqa, Taytaymi cheqap mikuytaqa qosuchkankichik hanaq pachamanta. 33 Diospa tantanqa hanaq pachamanta uraykamuspam kawsachin kay pachapi runakunata —nispa.

34 Hinaptinmi chay runakunañataq nirqaku:

—Señor, tukuy tiempoyá qowayku chay tantataqa —nispa.

35 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Ñoqam kani runakunaman kawsay qoq tanta, pipas ñoqaman hamuqqa manapunim yarqachikunqachu, pipas ñoqapi iñiqqa manataqmi haykapipas yakunayachikunqachu. 36 Ichaqa nisqaypi hinam rikuwachkaspaykichikpas mana iñiwankichikchu. 37 Taytapa qowasqanqa llapallanmi hamunqa ño-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaman, ñoqaman hamuqtaqa manam hawamanqa wischusaqchu. 38 Hanaq pachamantaqa hamurqani manam munasqallayta ruranaypaqchu aswanqa kachamuwaqniypa munasqanta ruranaypaqmi. 39 Kachamuwaqniypa munasqanqa kaymi: Paypa qowasqantaqa mayqannintapas manam chinkachisaqchu aswanqa kawsarichimusaqmi tukupay punchawpi. 40 Taytapa munasqanqa kaymi: Diospa Churinta rikuspa payman iñiqqa wiñay kawsayniyoqñam, chayna iñiqtaqa ñoqam kawsarichimusaq tukupay punchawpi —nispa.

41 "Ñoqam kani hanaq pachamanta uraykamuq tanta" nispa Jesuspa nisqanmantam paypa contranpi judiokuna rimanakurqaku:

42 —Payqa Joseypa churinmi, tayta-mamantaqa reqsinchikmi, chaynaqa payqa ¿imaynanpimá nichkan "hanaq pachamantam uraykamurqani" nispaqa?

43 Chaymi Jesus nirqa:

—Amañayá wachachachaychikchu. 44 Manam pipas hamunmanchu ñoqamanqa kachamuwaqniy Taytay ñoqaman mana pusamuptinqa, chay hamuqtaqa ñoqam kawsarichisaq tukupay punchawpi. 45 Diosmanta willakuqkunapa qellqasqan libropim nichkan: "Diosmi yachachin llapallanta" nispa. Chaynaqa Taytata llapallan uyariqkunaqa hinaspa paymanta yachaqkunaqa hamunqa ñoqamanmi.

46 —Chaywanqa manam nichkani: "Taytatam huk kaqnin rikurun" nispachu. Diosmanta hamuqllam rikurqani Taytataqa. 47 Cheqaptapunim nikichik, ñoqaman iñiq runaqa wiñay kawsayniyoqñam. 48 Ñoqam kani kawsay qokuq tanta. 49 Abueloykichikkunam chunniqpi mikurqa Diospa apachimusqan mikuyta ichaqa wañukurqakum. 50 Ñoqaqa rimachkani hanaq pachamanta hamuq tantamantam, pipas chay tanta mikuqqa manam wañunqachu. 51 Ñoqapunim kani hanaq pachamanta hamuq kawsay qokuq tantaqa, pipas chay tanta mikuqqa wiñaypaqmi kawsanqa. Chay tanta qosqayqa kikiypa cuerpoymi. Chaytaqa qosaq runakuna kawsananpaqmi.

52 Chaynata Jesus niptinmi judiokuna atipanakuspa ninakurqaku:

—¿Imaynataq payqa kikinpa cuerpontaqa mikuchiwachwan? —nispa.

53 Jesusmi nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, Diosmanta Hamuq Runapa cuerpoyta mana mikuspaykichikqa chaynataq yawarniytapas mana tomaspaykichikqa manapunim kawsankichikchu. 54 Pipas cuerpoy mikuqqa chaynataq yawarniy tomaqqa wiñaypaqmi kawsanqa, kawsarichimusaqtaqmi tukupay punchawpipas. 55 Cuerpoyqa cheqap mikuymi, yawarniypas cheqap tomanam. 56 Cuerpoy mikuqqa hinaspa yawarniy tomaqqa hukllam kanqa ñoqawan. 57 Kachamuwaqniy Taytaqa kawsachkanmi, chaynam ñoqapas payrayku kawsani, ñoqapa cuerpoy mikuqpas ñoqaraykum kawsanqa. 58 Chaymá hanaq pachamanta hamuq tantamanta rimasqayqa, manam abueloykichikkunapa mikusqan tanta hinachu. Paykunaqa wañukurqakum, pipas kay tanta mikuqkunam ichaqa kawsanqaku wiñaypaq.

59 Kaykunataqa rimarirqa Capernaum llaqtapi kaq *huñunakunanku wasipi yachachispanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wiñay kawsaymanta

60 Kuska puriqmasinkunañataqmi achkaq nirqaku:
—Kaykuna rimasqanqa sasam. ¿Pitaq kaytaqa chaskinman? —nispa.
61 Yanqakuna wachachachasqankuta Jesus musyaruspanmi paykunata tapurqa:
—¿Kay nisqaykunawanchu hukmanyarunkichik? 62 Aswanqa ¿imaniwankichikya Diosmanta Hamuq Runata ñawpaq kasqayman kutiqta rikuwaspaykichikqa? 63 Espirituqa kawsay qokuqmi, aychaman hina kawsaymi ichaqa mana valenchu imapaqpas. Kay rimapayasqaykunaqa espiritumanta cheqap kasqanraykum kawsayta qokun. 64 Qamkunamantam ichaqa kachkanraq achkaq mana iñiy munaqkuna —nispa.
Jesusqa ñawpaqmantaraqmi yacharqa pikunam payman mana iñinanta chaynataq pim traicionanantapas. 65 Chaymi nirqa:
—Qamkunaman nisqaypi hinapas, manam pipas hamunmanchu ñoqamanqa Dios Tayta atiyta mana qoptinqa.
66 Chaymantapacham Jesuswan puriqkuna achkaq karunchakururqaku hinaspam paywanqa manaña purirqakuchu. 67 Hinaptinmi chunka iskayniyoq discipulonkunata Jesus nirqa:
—¿Qamkunapas pasakuytachu munankichik? —nispa.
68 Hinaptinmi Simon Pedroñataq nirqa:
—Señor ¿pimantaq riymanku? Qampa rimasqaykiqa wiñay kawsay qokuqmi. 69 Ñoqaykuqa ñam creenikuña hinaspam yachaniku Diosmanta Hamuqqa mana huchayoq kasqaykita —nispa.
70 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Manachum ñoqaqa chunka iskayniyoqta akllakurqaykichik? Chaywanpas huk kaqnikichikmi kachkan contraypi kaq diablo.
71 Chaynataqa nirqa Simon Iscariotepa churin Judasmantam. Paymi traicionanan karqa chunka iskayniyoq discipulokunapa huknin kachkaspapas.

Jesuspa wawqenkuna mana creesqanmanta

7 1 Chaykunapa qepantam Jesus purirqa Galilea lawpi, manañam Judea lawpi kaytaqa munarqachu kamachikuq judiokuna wañurachiyta munasqanrayku. 2 Judiokunapa Ramada Fiestan hichpamuptinmi 3 wawqenkuna nirqa:
—Riyá Judea lawman puriqmasikikuna rurasqaykikunata qawanankupaq. 4 Manam pipas pakasqallapiqa imatapas ruranchu runakunapa reqsisqan kayta munaspaqa, kaykunata rurachkaspaqa llapa runapa rikusqantayá ruray —nispa.
5 Chaynataqa nirqaku Jesuspi mana creespankum. 6 Chaymi Jesus nirqa:
—Ñoqapa tiempoyqa manaraqmi chayamunraqchu, qamkunapaqmi ichaqa ima tiempopas allinlla. 7 Qamkunataqa runakunapas manam cheqnisunkichikchu, ñoqatam ichaqa cheqniwanku tukuy rurasqanku mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galilea Qocha (Jn 7:1-9)

allin kasqanta willasqayrayku. 8 Qamkunallayá fiestamanqa riychik, manaraqmi ñoqapa tiempoyqa chayamunraqchu —nispa.

9 Chaynata nispanmi hina Galilea lawllapi qeparurqa.

Ramada Fiestapi kasqanmanta

10 Wawqenkuna fiestaman pasaptinñam Jesuspas chayman rirqa pakakuspallan, manam pimanpas ancha rikurirqachu. 11 Judiokunam fiestapi maskaspanku nirqaku:

—¿Maypitaqcha kachkan chay runaqa? —nispa.

12 Jesusmantam runakuna anchata rimarqa. Wakinninmi nirqa:

—Allin runam payqa —nispa.

Wakinñataqmi nirqa:

—Manam payqa allinchu, runakunatam engañan —nispa.

13 Ichaqa manam pipas rimarqakuchu libretaqa kamachikuq judiokunata manchakusqankurayku.

14 Fiesta chawpiña kachkaptinmi temploman yaykuspan Jesus yachachiyta qallarirqa. 15 Judiokunam admirakuspa nirqaku:

—¿Imaynataq kay runaqa tukuy imata yachan mana estudiachkaspaqa? —nispa.

16 Chaymi Jesus nirqa:

—Kay yachachisqayqa manam ñoqallapachu aswanqa kachamuwaqniypam. 17 Pipas paypa munasqan ruray munaqqa yachanqam kay yachachisqayqa Diosmanta kasqanta hinaspa kikillaymanta mana rimasqayta. 18 Pipas kikillanmanta rimaqqa maskan kikin alabasqa kayllatam, aswanqa pipas kachamuqninta alabaspaqa payqa cheqaptam rimachkan, manamá llullakunchu.

19 —¿Manachu leytaqa Moises qosurqankichik? Chaytaqa manam mayqannikichikpas cumplinkichikchu. Chaynaqa ¿imanasqamá wañuchiwaypiqa kachkankichik?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Chaymi runakunañataq nirqa:
—Qamqa demonioyoqmi kanki. ¿Pitaq wañuchiyta munasuchkanki? —nispa.
21 Jesusñataqmi nirqa:
—Huk ruraytam rurarqani *samana punchawpi hinaptinmi llapallaykichik admirasqallaña kachkankichik. 22 Moisesmi qosurqankichik kamachikuyta qari kaynikichikta *señalachikunaykichikpaq. Kaykunaqa karqa ñawpaq abueloykichikmantaraqmi, manam Moisesllamantachu chaymi samana punchawpipas tuparamuptinqa wawata señalankichikpuni. 23 Moisespa kamachikuyninta cumplinaykichikraykum *samana punchawpipas qamkunaqa señalankichik. Chaynaqa ¿imanasqamá piñakunkichik *samana punchawpi huk runata sumaqta sanoyaykachiptiyqa? 24 Amayá juzgaychikchu qawarispallaqa, juzgaychikqa allin arregloman hinayá.

Jesusmi riman maymantam hamusqanmanta

25 Jerusalenpi *yachaq runakunam nirqa:
—Payqa wañuchinankupaq maskasqanku runam. 26 Waqaya kunanqa libreña rimachkan, manañam pipas imatapas ninchu. Segurochá kamachikuqkunaqa yacharunkuña Cristo kasqanta. 27 Ñoqanchikmi ichaqa yachanchik maylaw runam kasqantapas, Cristo hamuptinmi ichaqa maymanta hamusqantapas mana yachasunchikchu.
28 Jesusmi templopi yachachichkaspan qayarikuq hina nirqa:
—Ñoqataqa reqsiwankichikmi maylawmantam kasqaytapas, ñoqaqa manam kikillaymantachu hamurqani, ñoqataqa hukmi kachamuwan. Payqa cheqapmi, qamkunaqa manam reqsinkichikchu. 29 Ñoqam ichaqa reqsini paypa kasqanmanta hamuspay. Paymi ñoqataqa kachamuwarqa.
30 Chaynakunata niptinmi presocharuyta munarqaku ichaqa manam pipas hapiyta atirqachu manaraq tiempon chayamusqanrayku. 31 Achkaq runakunam payman iñirqaku hinaspam nirqaku:
—Cristo hamuspanpas manachá kayna achkallaña milagrokunataqa ruranmanchu —nispa.

Jesusta presochay munasqankumanta

32 Fariseokunam runakunapa rimasqanta yacharuspanku sacerdotekunapa jefenkunapiwan tanteanakurqaku hinaspam guardiakunata kacharqaku Jesusta presochamunankupaq. 33 Jesusñataqmi nirqa:
—Pisi tiempollañam kasaq qamkunawan, ñam kutikusaqña kachamuwaqniyman. 34 Maskaspapas manam tariwankichikchu, ñoqapa kasqaymanqa manam chayayta atiwaqchikchu —nispa.
35 Hinaptinmi judiokuna kikinkupura tapunakurqaku:
—Mana tariy atinapaqqa ¿maytaya kay runaqa rinqa? ¿Icha griegokunapa kasqanpi cheqesqa judiokunamanchu rinqa griegokuna yachachiq?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 ¿Imanichkantaq: “Maskaspapas manam tariwankichikchu, ñoqapa kasqaymanqa manam chayayta atiwaqchikchu” nispaqa?

Kawsachikuq yakumanta

37 Fiestapa tukunan punchawmi karqa hatun punchaw. Chaypim Jesus sayaykuspa qayarikuq hina nirqa:
—Pipas yakunayachikuqqa ñoqaman hamuspayá tomachun. 38 Bibliam nin: “Iñiqpa sonqonmantam pawanqa kawsay qokuq yaku” nispa.
39 Jesusqa nichkarqa Chuya Espirituta llapa iñiqkuna chaskinanmantam. Jesus hanaq pachaman manaraq kutisqanraykum Espirituqa manaraq hamurqaraqchu.

Jesusrayku runakuna rakinakusqankumanta

40 Wakin runakunam Jesuspa rimasqanta uyarispanku nirqaku:
—Cheqaptapunim kay runaqa Moisespa nisqan Diosmanta willakuq —nispa.
41 Wakinninñataqmi nirqaku:
—Payqa Cristom —nispa.
Wakinñataqmi nirqa:
—¿Imaynataqsi Galilea lawmantaqa hamunman Cristoqa? 42 ¿Manachu Bibliaqa nichkan: “Davidpa mirayninmantam Belen llaqtapi nacenqa Cristoqa” nispan?
43 Jesusraykum runakuna rakinakururqaku. 44 Wakinninmi Jesusta presochayta munarqaku ichaqa manam pipas hapiyta atirqachu.

Kamachikuqkunapa mana creesqanmanta

45 Guardiakunam kutirqaku *fariseokunapa hinaspa sacerdotekunapa jefenpa kasqanman, chaymi paykunata tapurqaku:
—¿Imanasqataq manaqa pusamurqankichikchu? —nispa.
46 Chaymi guardiakunañataq nirqa:
—Manam pipas pay hinaqa rimarqachu —nispa.
47 Fariseokunañataqmi nirqaku:
—¿Qamkunapas engañarachikunkichikñachu? 48 ¿Iñirqachu payman huk kaqnin kamachikuqllapas otaq huk kaqnin fariseollapas? 49 Kay runakunaqa Diospa leyninta mana yachaspam ñakasqa kachkanku —nispa.
50 Nicodemom karqa *fariseokunapi huk kaqnin kamachikuq, paymi ñawpaqta Jesusman tutallan rirqa. Paymi nirqa:
51 —Leyninchikman hinaqa manam culpachwanchu runataqa puntata imam nisqanta manaraq uyarichkaspaqa nitaq imam rurasqanta manaraq yachachkaspaqa —nispa.
52 Chaymi paykunañataq nirqaku:
—¿Qampas Galileapi kaqchu kanki? Bibliapi maskaspayá yachay, Galilea lawmantaqa manam haykapipas karqachu Diosmanta willakuqqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pierdekuq warmimanta

53 Wasinkuman runakuna sapakama ripukuptinmi

8 1 Jesus rirqa Olivos moqoman. 2 Tutapaytañataqmi temploman kutimurqa. Llapa runakuna payman asuykuptinmi tiyaykuspa yachachirqa. 3 Diospa leynin yachachiqkunam fariseokunapiwan tarirurqaku warmita hukwan pierdekuchkaqta chaymi llapa runapa chawpinman apaykuspanku 4 Jesusta nirqaku:

—Yachachikuq, kay warmitam tariramuniku hukwan pierdekuchkaqta. 5 Moisespa qellqasqan Diospa leyninqa kamachikun kayna warmikunataqa rumiwan chamqapanapaqmi. ¿Qamqa imaninkitaq?

6 Chaynataqa nirqaku Jesusta pantarachispa chaykunawan acusanankupaqmi. Jesusñataqmi kurkuykuspan allpapi qellqarqa dedonwan. 7 Ichaqa tapupayaptinkum Jesus sayariykuspa nirqa:

—Mayqannikichikpas mana huchayoq kaqyá puntata chamqaychik kay warmita.

8 Chaynata niruspanmi kasqallan kurkuykuspan qellqarqa allpapi. 9 Jesuspa nisqanta uyarispankum chulla-chullallamanta asurikurqaku machukunamanta qallaykuspa, chaymi Jesusllaña warmiwan qeparurqa. 10 Jesusmi sayariykuspan warmita nirqa:

—¿Maytaq acusaqnikikunaqa? ¿Manachum pipas condenasunki? —nispa.

11 Warmiñataqmi nirqa:

—Manam mayqanninpas Señor —nispa.

Jesusñataqmi nirqa:

—Ñoqapas manam sentenciaykichu, ripukuspayá amaña huchallikuyñachu —nispa.

Jesusqa runakunapa achkiyninkasqanmanta

12 Huktawanmi runakunata Jesus nirqa:

—Ñoqam kani runakunapa achkiynin, pipas qatiwaqniyqa manam tutayaypichu purinqa, payqa kanqa kawsay qokuq achkiyoqmi —nispa.

13 Chaymi *fariseokuna nirqa:

—Qamqa favornillaykipim rimachkanki, chayqa manam cheqapchu —nispa.

14 Jesusñataqmi nirqa:

—Favornillaypi rimaptiypas rimasqayqa cheqapmi, ñoqaqa yachanim maymantam hamusqaytapas chaynataq maymanmi risqaytapas, qamkunam ichaqa mana yachankichikchu maymantam hamusqaytapas nitaq maymanmi risqaytapas. 15 Qamkunaqa juzgankichik runakuna hinallam. Ñoqaqa manam pitapas juzganichu. 16 Juzgaptiyqa cheqapcha kanman. Ñoqaqa manam sapallaychu kachkani aswanqa kachamuwaqniy Taytaypiwanmi. 17 Leynikichikpim nichkan “Iskay testigopa nisqanmi creenaqa” nispa. 18 Kikiymi kani huknin testigo, kachamuwaqniy Taytayñataqmi huknin kaq testigo.

19 Hinaptinmi *fariseokuna nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Maypitaq kachkan taytaykiqa? —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunaqa manam reqsiwankichikchu nitaqmi Taytaytapas reqsinkichikchu, ñoqata reqsiwaspaykichikqa Taytaytapas reqsiwaqchikmi —nispa.

20 Templopi yachachispanmi chaynataqa nirqa ofrenda chaskinankupa waqtanpi, manam pipas presochayta atirqachu manaraq tiempon chayamusqanrayku.

"Ñoqapa risqaytaqa manam riwaqchikchu" nispa Jesuspa nisqanmanta

21 Huktawanmi Jesus nirqa:

—Ñoqa pasakuptiymi qamkuna maskawankichik hinaspam huchaykichikpi wañunkichik. Ñoqapa kasqaymanqa qamkunaqa manam chayayta atiwaqchikchu —nispa.

22 Judiokunañataqmi nirqaku:

—¿Kikillanchu wañurachikunqa? ¿Chaychu nin: "Ñoqapa kasqaymanqa qamkunaqa manam chayayta atiwaqchikchu" nispa?

23 Jesusmi nirqa:

—Qamkunaqa kankichik kay pachallamantam, ñoqañataqmi kani hanaq pachamanta. Qamkunaqa kankichik kay pachapi kaqmi, ñoqam ichaqa mana kay pachapi kaqchu kani. 24 Chaymi nirqaykichik "Huchaykichikpim wañunkichik" nispa. Pim kasqayta mana creespaykichikqa huchaykichikpim wañunkichik.

25 Hinaptinmi tapurqaku:

—Chaynaqa ¿pitaq qamqa kanki? —nispa.

Jesusñataqmi nirqa:

—Ñam nirqaykichikña puntamantaraq. 26 Achkam qamkunamanta ninay kachkan juzganaypaq. Kachamuwaqniyqa cheqapmi chaymi paymanta uyarisqayta runakunaman willani —nispa.

27 Paykunaqa manam entiendeyta atirqakuchu Taytanmanta nisqantaqa. 28 Chaymi Jesus nirqa:

—Diosmanta Hamuq Runata chakataruwaspaykichikñam yachankichik pim kasqayta. Tukuy imatapas manam kikillaymantachu rurani, Taytaypa yachachiwasqallantam ñoqaqa willaykichik. 29 Kachamuwaqniyqa ñoqawanmi kachkan, Taytaqa manam sapallaytachu saqeruwan chaymi ñoqaqa paypa agradonpaq tukuy tiempo rurani —nispa.

30 Jesus chaynata niptinmi achkaq iñirqaku payman.

Cheqap librasqakunamanta

31 Jesusmi nirqa iñiqnin judiokunata:

—Sichu qamkuna seguinkichik nisqaykunata hinaspaqa cheqap discipuloykunam kankichik. 32 Yachankichikmi cheqap kaqmanta, chay cheqapmi libreyachisunkichik —nispa.

33 Judiokunañataqmi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqaykuqa Abrahampa castanmi kaniku, manam haykapipas nitaq mayqanniykupas sirvienteqa karqanikuchu. ¿Imaynanpitaq qamqa ninki: "Chay cheqapmi libreyachisunkichik" nispaqa?

34 Jesusñataqmi nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, huchakuna ruraqqa huchapa sirvientenmi. 35 Sirvienteqa manam kanmanchu wasi familiaqa, churim ichaqa wasi familia. 36 Qamkunata Diospa Churin libreta kachariptiyqa cheqaptapunim libre kankichik. 37 Arí, Abrahampa castanmi kankichik, ichaqa wañurachiwaytam munankichik nisqaykunata mana chaskisqaykichikrayku. 38 Ñoqaqa rimani Taytaypa kasqanpi rikusqaykunatam, qamkunapas rurankichikqa taytaykichikpa nisusqaykichiktam —nispa.

39 Chaymi paykunañataq nirqa:

—Taytaykuqa Abrahamllam —nispa.

Jesusñataqmi nirqa:

—Abrahampa miraynin kaspaqa paypa rurasqankunatachá rurawaqchik. 40 Wañurachiwaytam munachkankichik Diosmanta cheqap kaqta uyarispay qamkunaman willasqayrayku. Abrahamqa manam chaynatachu rurarqa. 41 Qamkunaqa rurankichik taytaykichikpa rurasqallantam —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqa:

—Ñoqaykuqa manam churyapakuychu kaniku, ñoqaykupa taytaykuqa Diosllam —nispa.

42 Jesusñataqmi nirqa:

—Dios kanman taytaykichik hinaptinqa kuyawankichikmanchá. Diosmanta hamuspaymi kaypi kachkani. Ñoqaqa manam kikillaymantachu hamurqani aswanqa Taytam kachamuwarqa. 43 ¿Imanasqamá manaqa entiendenkichikchu rimasqaykunataqa? Manam atinkichikchu rimasqay kasukuyta. 44 Qamkunapa taytaykichikqa diablom chaymi paypa munasqallanta rurankichik. Qallariyninmantapuni runa wañuchiqmi chay diabloqa, payqa llullalla rimaqmi mana cheqappi kasqanrayku. Llullakuspanqa kikinmantam willakuchkan llulla kasqanrayku hinaspa llullakuqkunapa taytan kasqanrayku. 45 Ñoqam ichaqa cheqapta nikichik aswanqa manam creenkichikchu. 46 ¿Mayqannikichiktaq huchayoq kasqayta pruebawankichikman? Cheqapta nichkaptiyqa ¿imanasqamá manaqa creewankichikchu? 47 Diospaq kaqkunaqa uyarinmi Diospa nisqankunata, qamkunam ichaqa mana uyarinkichikchu Diosmanta mana kasqaykichikrayku.

Abrahanmantapas ñawpaqmantaraq Jesucristoqa kasqanmanta

48 Judiokunam Jesusta nirqa:

—Razontam nikiku "qamqa samaria law" runa kasqaykimanta hinaspa demonioyoq kasqaykimanta —nispa.

49 Jesusmi nirqa:

—Ñoqapiqa manam kanchu demonioqa, ñoqaqa hatunchani Taytaytam, qamkunam ichaqa penqayman churawankichik. 50 Manam munanichu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

alabawanaykichiktaqa, Diosmi ichaqa munan alabawanaykichikta, paymi tukuy imataqa juzganqa. 51 Cheqaptapunim nikichik, pipas nisqaykunata kasuspaqa manapunim wañunqachu —nispa.

52 Judiokunañataqmi nirqa:

—Kunanmi ichaqa yachaniku demonioyoq kasqaykita. Abrahampas chaynataq Diosmanta willakuqkunapas wañurqam, qamñataqmi ninki: "Ñoqapa nisqaykuna kasukuqqa manapunim wañunqachu" nispa. 53 ¿Icha qamqa mastachu kawsanki abuelonchik Abrahanmantapas? Payqa ñam wañukunña, wañukunñataqmi Diosmanta willakuqkunapas. ¿Pi kasqaykipaqtaq qamqa creekunki? —nispa.

54 Jesusmi nirqa:

—Kikillaypa alabakusqayqa manam valenchu. Alabawaqniyqa Taytaymi, paytam qamkuna ninkichik "Diosniykum" nispa. 55 Paytaqa manam reqsinkichikchu. Ñoqam ichaqa reqsini. "Manam reqsinichu" nispayqa qamkuna hinachá llullakuyman. Ñoqaqa reqsinim, chayraykum ñoqaqa kasukuni paypa nisqankunata. 56 Abueloykichik Abrahamqa kusikurqam hamunay tiempota qawaspan. Rikuykuspamá kusikurqa.

57 Judiokunañataqmi nirqa:

—Manaraqtaq pichqa chunka watayoqpasraqchu kankiqa hinaspaqa ¿imaynataq Abrahamtaqa rikuwaq karqa? —nispa.

58 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, manaraqpas Abraham kachkaptinqa ñam karqaniña —nispa.

59 Chaynata niptinmi rumiwan choqaparuyta munarqaku, Jesusñataqmi pakakuruspa templomanta lloqsikaramurqa.

Ñawsa runata Jesus sanoyachisqanmanta

9 1 Richkaspanmi Jesus rikururqa nacekusqanmantapuni ñawsa runata. 2 Hinaptinmi discipulonkuna tapurqa:

—Yachachikuq ¿imanasqataq wak runaqa nacerqa ñawsa? ¿Tayta-mamanpa huchanmantachu icha kikinpa huchanmantachu? —nispa.

3 Jesusñataqmi nirqa:

—Manam kikinpa huchanmantachu nitaq tayta-mamanpa huchanmantachu, kayqa karqa Diospa rurasqankuna qawanankupaqmi. 4 Punchawraq kachkaptinqa llamkanaymi kachamuwaqniypa rurasqankunapi, tutayaramuptinmi ichaqa manaña atiymanñachu llamkayta. 5 Kay pachapiraq kanaykamaqa runakunatam achkisaq.

6 Chaynata nispanmi allpaman toqaykuspan mituta rurarurqa hinaspam ñawsapa ñawinman llusiykuspan 7 nirqa:

—Rispayki mayllakaramuy Siloe estanquepi —nispa.

Siloeqa "kachasqa" ninanmi.

Chay runam rispan mayllakaramurqa hinaspam kutimurqa qawakustinña. 8 Vecinonkunawan limosnero kasqan rikuqkunam nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Kayqa tiyaykuspa limosna mañakuqchús? —nispa.
9 Chaymi wakinñataq nirqaku:
—Arí, paypunim —nispa.
Wakinñataqmi nirqaku:
—Manam paychu, rikchayllam-rikchakun —nispanku.
Hinaptinmi Kikinña nirqa:
—Arí, ñoqam kani —nispa.
10 Hinaptinmi tapurqaku:
—¿Imaynamá qawarikururqankiqa? —nispa.
11 Payñataqmi willakurqa:
—Jesus sutiyoq runam mituta ruraykuspan ñawiyman llusiykuwarqa hinaspam niwarqa: “Siloe *estanqueman rispayki mayllakaramuy” nispan. Rispaymi mayllakaramurqani hinaspam qawarikururqani —nispa.
12 Chaymi Paykunañataq nirqaku:
—¿Maypitaq kachkan chay runaqa? —nispa.
Hinaptinmi chay runañataq nirqa:
—Manam yachanichu —nispa.

Qawarikuruq runata tapupayasqankumanta

13 Chay qawarikuq runatam *fariseokunaman pusarqaku. 14 Paytaqa Jesusmi sanoyarachirqa *samana punchawpi mituta ruraykuspan. 15 Fariseokunam tapurqa chay runata ñawsa kachkaspaqa imaynam sanoyarusqanmanta. Paymi willakurqa:
—Mituta ruraykuspam ñawiyman llusiykuwarqa hinaptinmi mayllakuruspay qawarikururqani —nispa.
16 Wakinnin *fariseokunañataqmi nirqa:
—Chay sanoyarachisuqniki runaqa manam Diosmantachu samana punchawpi mana samasqanrayku —nispa.
Wakinninñataqmi nirqaku:
—Huchasapa runaqa ¿imaynataq ruranman milagrokunataqa? —nispanku.
Chaynapim runakuna kikinkupura mana acuerdochu karqaku. 17 Mosoqmantam tapurqaku chay ñawpaq kaq ñawsata:
—Qamqa ¿imaninkitaq ñawiki qawarichisuqniki runamantaqa? —nispa.
Hinaptinmi payñataq nirqa:
—Payqa Diosmanta willakuqmi —nispa.
18 *Judiokunañataqmi mana creerqachu ñawsa kaspan kunanñataq qawarikurusqanta chaymi qayachimurqaku tayta-mamanta 19 hinaspam tapurqaku:
—¿Kay runapa tayta-mamanchum kankichik, paychum nacesqanmantapuni ñawsa nisqaykichik? ¿Imaynataq kunanqa qawakuchkanña? —nispa.
20 Paykunañataqmi nirqaku:
—Arí, ñoqaykum tayta-maman kaniku, yachanikum ñawsa nacesqantaqa. 21 Ichaqa manam yachanikuchu imaynam qawarikusqantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynataq pim ñawin sanoyachisqantapas. Tapuychik payta, yuyayniyoqñam, kikinmi willakunqa —nispa.

22 Tayta-mamanqa chaynataqa nirqa *judiokunata manchakuspankum. Chay judiokunaqa ñam tanteanakururqakuña pipas: "Jesusqa Cristom" niptinqa *huñunakuna wasimanta wischurunankupaq. 23 Chayraykum tayta-mamanqa nirqa: "Tapuychik payta, yuyayniyoqñam payqa" nispa.

24 *Judiokunam mosoqmanta qayachimurqa ñawpaq ñawsa kaqta hinaspam nirqaku:

—Cheqapta rimaspa Diosta alabay, ñoqaykuqa yachanikum chay runaqa huchasapa kasqanta —nispa.

25 Payñataqmi nirqa:

—Ñoqaqa manam yachanichu huchasapa kasqantaqa, yachakunim ichaqa ñawpaqtaqa ñawsa kachkaspaypas kunan qawakusqayta —nispa.

26 Chaymi mosoqmanta tapurqaku:

—¿Imanaykusurqankitaq? ¿Imatataq ruraykusurqanki ñawiki qawarikurunanpaq? —nispa.

27 Payñataqmi nirqa:

—Ñam nirqaykichikña, ichaqa manam uyariwankichikchu. ¿Imapaqñataq munankichik yapatawan ninaytaqa? Seguroch qamkunapas puriqmasinña kayta munankichik —nispa.

28 Chaynata niptinmi insultaspanku nirqaku:

—Chay runataqa qanmi qatichkanki, ñoqaykuqa qatiniku Moisestam. 29 Ñoqaykuqa yachanikum Diosqa Moiseswan rimasqanta. Jesusmantam ichaqa mana yachanikuchu maymantam kasqantapas.

30 Chay runañataqmi nirqa:

—¡Admirakuypaqmi kayqa! Maylawmantam kasqanta mana yachachkaptikichikpas ñoqallaytam qawariykachiwan. 31 Yachasqanchikman hinapas Diosqa manam huchasapakunataqa uyarinchu aswanqa yupaychaqninkunallatam hinaspa paypa munasqan ruraqkunallatam. 32 Kunankamam manaraq uyarikurqachu nacesqanmantapuni ñawsata pipas qawarichisqanmantaqa. 33 Sichu chay runa Diosmanta mana hamuspaqa manachá kaykunataqa ruranmanchu —nispa.

34 Chaymi *judiokunañataq nirqaku:

—Qamqa nacerqankipas huchapa huntasqanmi ¿hinachkaspachu yachachiwaykutaraq munanki? —nispa.

Chaynata niruspankum qarqorurqaku *huñunakunanku wasimanta.

Qawakuq ñawsakunamanta

35 Jesusmi yacharurqa chay runata *huñunakunanku wasimanta wischurusqankuta, paywan tupaykuspanmi nirqa:

—¿Creenkichu Diosmanta Hamuq Runapi? —nispa.

36 Chay runam nirqa:

—Señorlláy ¿pitaq payqa payman iñikunaypaq? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Ñam rikuykunkiña, ñoqam kani qanwanmi rimachkani —nispa.
38 Chaymi chay runa nirqa:
—Iñinim Señor —nispa.
Chaynata niykuspanmi qonqorakuykuspa adorarqa.
39 Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqaqa kay pachamanqa hamurqani allin arreglo ruraqmi hinaspa ñawsakunapa ñawin kichaykuqmi chaynapi wakinkunañataq qawakuchkaspankupas mana rikukunankupaq —nispa.
40 Wakinnin *fariseokunañataqmi chayna nisqanta uyariruspanku nirqaku:
—Chaynaqa ñoqaykupas ñawsachiki kaniku —nispa.
41 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Ñawsa kaspaykichikqa mana huchayoqchá kawaqchik, ichaqa: "Qawakunikum" nisqaykichikraykum huchayoq kankichik —nispa.

Allin michiqwan tupachisqanmanta

10 1 —Cheqaptapunim nikichik, pipas ovejapa corralninman mana punkunta yaykuspa huklawnin yaykuqqa suwam hinaspa salteaqmi. 2 Punkun yaykuqmi ichaqa ovejakunapa michiqnin. 3 Punku cuidaqpas kichanmi yaykunanpaq chaynataqmi ovejakunapas uyarintaq sutinmantakama qayaptin, chayñam qarqon corralninmanta. 4 Ovejakunata kanchanmanta qarqospanmi puntanta rin, ovejakunañataqmi qayasqanta uyarispan qatin. 5 Mana reqsisqantaqa ovejakunaqa manam qatinchu, ayqekunmi chayna runamantaqa vozninta mana reqsisqanrayku.
6 Chay rikchanachiyta niptinpas paykunaqa manam entienderqakuchu.

Allin michiqqa Jesuslla kasqanmanta

7 Jesusmi huktawan nirqa:
—Cheqaptapunim nikichik, ñoqam kani ovejakunapa yaykunan punku. 8 Ñoqamanta ñawpaq hamuqkunaqa karqa suwakunam hinaspa salteaqkunam chaymi ovejakunaqa mana kasurqachu. 9 Ñoqam punku kani, chayninta yaykuqqa salvakunqam. Payqa oveja hinam yaykunqapas hinaspa lloqsimunqapas hinaspa pastotapas tarinqa.
10 —Suwaqa yaykun suwakuruspa wañurachinallanpaqmi hinaspa purmachinanpaqmi. Ñoqam ichaqa hamurqani kawsanaykichikpaq hinaspa kawsaywan huntasqa kanaykichikpaq. 11 Ñoqaqa kani allin michiqmi. Allin michiqqa vidantam qon ovejankunarayku. 12 Pagollapaq michiqmi ichaqa atoq hamuptinpas ovejakunata saqeruspan ayqekun, manamá payqa dueñochu nitaqmi ovejakunapas paypachu. Chaymi ovejakunatapas atoq hapiruspan cheqechin. 13 Pagollapaq michipakusqanraykum ayqekun mana imapas qokuptin.
14-15 —Ñoqaqa kani allin michiqmi. Taytayqa reqsiwanmi, ñoqapas Taytaytaqa reqsinim, reqsinitaqmi ovejaykunatapas hinaptinmi paykunapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

reqsiwan. Chaymi vidayta qoni paykunarayku. 16 Kachkantaqmi sapaq ovejaykunapas kay corralpi mana kaqkuna. Paykunatapas pusamuptiymi vozniyta uyarinqaku, chaynapim kanqa chulla kanchallaña hinaspa chulla michiqllaña.

17 —Vidaytam qoni kaq kawsarimunaypaq, chaymi Taytay kuyawan. 18 Manam pipas vidaytaqa qechuwanmanchu, kikiymi qosaq vidaytaqa. Makillaypim kachkan qonaypaqpas chaynataq kawsarimunaypaqpas. Chaynatam kamachiwarqa Taytay.

19 Chay nisqanta uyariruspankum *judiokuna mana acuerdochu karqaku. 20 Achkaqmi nirqaku:

—¿Imapaqmi uyarinkichik? Payqa demonioyoq locom —nispa.

21 Wakinninñataqmi nirqaku:

—Demoniopa huntasqanqa manam chayna sumaqllatañaqa rimanmanchu. Demonioqa manam ñawsataqa qawarichinmanchu —nispa.

Jesusta Judiokuna qepanchakusqankumanta

22 Jerusalen llaqtapim para tiempopi Templo Dedicacion Fiesta karqa. 23 Jesusmi purichkarqa Salomonpa Portalninpi. 24 Chaymi *judiokuna muyuykuspa nirqaku:

—¿Haykapikamataq iskayrayachiwankiku? Qam Cristo kaspaykiqa clarotayá willawayku —nispa.

25 Jesusñataqmi nirqa:

—Ñam nirqaykichikña ichaqa manam creerqankichikchu, tukuy imatam ruraní Taytaypa atiy qowasqanwan, chaykunam ñoqamanta willakun. 26 Qamkunaqa manam ovejaykunachu kankichik chaymi mana creenkichikchu. 27 Ovejaykunaqa vozniytam uyarin, ñoqapas paykunataqa reqsinim, chaymi paykunaqa qatiwanku. 28 Ñoqam paykunaman qoni wiñay kawsayta chaymi paykunaqa haykapipas mana chinkanqachu, manataqmi pipas qechuwanqachu makiymantaqa. 29 Tukuy ima qoqniy Taytayqa llapanmantapas atiyniyoqmi chaymi mana pipas atinmanchu Taytaypa makinmanta qechuytaqa. 30 Taytaywanqa hukllam kaniku.

31 *Judiokunañataqmi huktawan hatarirqaku rumiwan chamqanankupaq. 32 Chaymi Jesus nirqa:

—Achkatam rurarqani allin ruraykunata Taytaypa atiy qowasqanwan, chaynaqa ¿mayqanninmantataq rumiwan chamqawayta munankichik? —nispa.

33 Judiokunañataqmi nirqa:

—Chamqapaytaqa munaykiku manam allin rurasqaykimantachu aswanqa rimaspayki Diosta piñachisqaykimantam chaynataq runa kachkaspayki Dios tukusqaykimantam —nispa.

34 Jesusñataqmi nirqa:

—Qamkunapa leynikichikpim qellqasqa kachkan: “Ñoqam nirqaykichik qamkunaqa dioskuna kasqaykichikta” nispa niq. 35 Manam negachwanchu Bibliapa nisqantaqa. Diosqa suticharqa dioskunawanqa willakusqankuna chaskiqkunatam. 36 Taytam sapaqchawaspan ñoqata kachamuwarqa kay pachaman, chaynaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

¿imanasqamá ninkichik: "Diostam insultan" nispaqa "Diospa churinmi kani" nisqayraykuqa? 37Taytapa ruranankunata mana ruraptiyqa amayá creewaychikchu. 38Ichaqa paypa rurananta ruraptiyqa manaña ñoqapi creespaykichikpas rurasqaykunapiyá creeychik, chaynapim yachankichik Taytawanqa huklla kasqayta.

39Huktawanmi Jesusta presochayta munarqaku ichaqa paykunamantam lluptirurqa.

40Jesusmi kasqallan kutikurqa Jordan Mayupa waklawninman, chaypim ñawpaqta Juan bautizarqa, chaypi Jesus kaptinmi 41qawanankupaq achkallaña runakuna rirqaku. Chayman rispankum ninakurqaku:

—Juanqa manam ima *milagrotapas rurarqachu, Jesusmanta nisqanmi ichaqa cheqap —nispa.

42Chaymi Jesuspi achkaq iñirqaku chay lugarpi.

Lazaropa wañukusqanmanta

11 1Betania llaqtayoq Lazaro sutiyoq runam onqochkarqa, payqa *yacharqa panin Mariawanmi hinaspa panin Martawanmi. 2Onqoq Lazaropa panin Mariam huk kutipi miski asnaq aceitewan untaykurqa Señor Jesuspa chakinman hinaspam chukchanwan chakichirqa. 3Lazaropa paninkunam kacharqa Señor Jesusman willachiq:

—Señorlláy, amistadniki Lazarom onqochkan —nispa.

4Jesusñataqmi chayta uyariruspan nirqa:

—Chay onqoyqa manam wañuchinqachu aswanqa Dios hatunchanapaqmi, kay onqoywanqa Diospa Churinmi hatunchasqa kanqa.

5Jesusqa sinchitam kuyarqa Lazarota, kuyarqataqmi Martatapas chaynataq ñañantapas. 6Chaymi "Lazaropa onqosqanmanta" uyariykuspan qeparurqa iskay punchawtawanraq. 7Chaymantañam nirqa discipulonkunata:

—Hakuchik kutisun Judea lawman —nispa.

8Discipulonkunañataqmi nirqaku:

—Yachachikuq, qayninpallataq chay judiokunaqa rumiwan wañuchiyta munasurqanki ¿chaychu kutiytaraq munachkanki —nispa.

9Jesusñataqmi nirqa:

—¿Punchawqa manachu chunka iskaynin horayoq? Pipas punchawpi purispaqa manam mitkanchu kay pachapi achkiywan qawakusqanrayku. 10Tuta puriqmi ichaqa mitkan tutayaypi kasqanrayku.

11Chaymantam Jesus nirqa:

—Amistadninchik Lazaroqa puñuchkanmi, hakuchikyá rikchachimunaypaq —nispa.

12Discipulonkunañataqmi nirqa:

—Señorllayku, puñuruspaqa sanoyanqachá —nispanku.

13Jesusqa nirqa chaynataqa "Lazaroqa wañukunñam" ninantam, discipulonkunañataqmi piensarqaku "Puñusqanmantachiki nichkan" nispanku. 14Chaymi Jesus clarotaña nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Lazaroqa wañukunñam. 15 Qamkunaraykum kusikuni mana chaypi
kasqaymanta, chaynapi aswan mastaraq creenaykichikpaq. Hakuchikyá
payman —nispa.
16 Chaymi mellizowan sutichasqanku Tomas discipulomasinkunata nirqa:
—Rispayá ñoqanchikpas yachachikuqwan wañumusunchik —nispan.

Kawsay qokuqqa Jesuslla kasqanmanta

17 Jesusmi chayaruspan Lazarota tarirurqa sepulturapi tawa punchaw
pampasqataña. 18 Betania llaqtaqa karqa kimsa *kilometro hinallam Jerusalen-
manta. 19 Chaymi achkaq judiokuna rirqa Martapatawan Mariapata consuelaq
turinkumanta llakisqa kaptinku. 20 Martam Jesuspa hamusqanta yacharuspan
tariparqa, Mariañataqmi kachkarqa wasipi. 21 Martam nirqa Jesusta:
—Señorlláy, qam kaypi kaptikiqa turillayqa manachá wañunmanchu karqa.
22 Aswanqa yachanim, Diosqa qosunkim tukuy ima mañakusqaykitaqa —nispa.
23 Chaymi Jesus nirqa:
—Turikiqa kawsarimunqam —nispa.
24 Martañataqmi nirqa:
—Arí, wañuqkunapa kawsarimunan tukupay punchawpi kawsarimu-
nantaqa yachanim —nispa.
25 Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqam kani kawsarichiqpas chaynataq kawsay qokuqpas. Pipas ñoqaman
iñiqqa wañuspapas kawsarimunqam. 26 Pipas kawsachkaspallanraq ñoqaman
iñiqqa manam wiñaypaqchu wañunqa. ¿Creenkichu kayta Marta? —nispa.
27 Chaymi Martañataq nirqa:
—Arí Señorlláy, ñoqaqa creenim, qamqa kanki kay pachaman hamuq
Diospa Churin Cristom —nispa.

Lazaropa sepulturanpi Jesuspa waqasqanmanta

28 Chaynata nispanmi Marta rirqa ñañan Maria qayaq, paytam upalla-
llamanta nirqa:
—Yachachikuqqa kaypiñam kachkan, qayasuchkankim —nispa.
29 Chaynata Marta niykuptinmi Maria chaylla hatarispa rirqa Jesuspa
kasqanman. 30 Jesusqa manaraqmi llaqtamanqa chayarqaraqchu, payqa
kachkarqa Martawan tupaykusqan sitiollapiraqmi. 31 Consuelaqnin judio-
kunañataqmi Maria chaylla hatariruspan lloqsiramuptin qatimurqaku:
“Sepulturatachiki richkan waqaq” nispanku.
32 Mariañataqmi Jesuspa kasqanman chayaruspan qonqorakuykurqa
hinaspam nirqa:
—Señorlláy, kaypi kaptikiqa turillayqa manachá wañunmanchu karqa —nispa.
33 Jesusñataqmi Mariapa waqasqantawan kuska hamuq judiokuna-
pa waqasqanta qawaykuspan sonqonpi sinchita llakirikurqa. 34 Chaymi
tapurqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Maypitaq pamparamunkichik? —nispa.
Paykunañataqmi nirqaku:
—Señor, hakuchikyá qawaykamunki —nispa.
35 Chaymi Jesus waqarqa.
36 Judiokunañataqmi ninakurqaku:
—Qawaychik maynatam kuyasqa —nispanku.
37 Wakiqninñataqmi nirqaku:
—Payqa ñawsatapas qawarichirqam ¿manachum sanoyarachinman karqa chaynapi Lazaroqa mana wañukunanpaq? —nispa.

Lazaropa kawsarimusqanmanta

38 Jesusñataqmi sinchi llakisqa asuykurqa sepulturaman, chayqa karqa machaymi, punkunñataqmi karqa hatun rumiwan tapasqa. 39 Jesusmi nirqa:
—Horqoychik chay rumita —nispa.
Hinaptinmi wañukuqpa panin Martañataq nirqa:
—Señorlláy, ñachá asnarichkanña, tawa punchawñam wañukusqanqa —nispa.
40 Jesusñataqmi nirqa:
—¿Manachu nirqayki: "Creespaykiqa rikunkim Diospa atiyninta" nispay?
41 Rumita horqoruptinkum Jesus hanaq pachata qawarispan nirqa:
—Taytáy, graciastam qoyki uyariykuwasqaykimanta. 42 Qamqa siemprem uyariwanki, chaymi kaykunata nichkayki muyuriqniypi kaq runakuna kachamuwasqaykita creenankupaq.
43 Chaynata nispanmi nisyunneqta qayarqa:
—¡Lazaro, lloqsimuy! —nispa.
44 Wañuqñataqmi lloqsiramurqa makin-chakin watasqa hinaspa uyanpas telawan wankusqa. Hinaptinmi Jesus nirqa:
—Purinanpaq paskaychik —nispa.

Jesuspa contranpi rimanakusqankumanta
(Mt 26:1-5. Mr 14:1-2. Lc 22:1-2)

45 Mariawan riq achkaq judiokunañataqmi Lazaro kawsarirachisqanta qawaykuspanku Jesusman iñikuykurqaku. 46 Wakiqninñataqmi *fariseokunaman willamurqaku Jesuspa rurasqanta. 47 Hinaptinmi *sacerdotekunapa jefenkuna *cortepi huñunakurqa fariseokunawan hinaspam nirqaku:
—¿Imatataq rurasun? Kay runaqa achkatañam *milagrokunata rurarun. 48 Mana harkaptinchikqa lliw runach payman iñirunqaku, hinaptinchá romanokuna hamuruspa purmarachinqaku templonchiktawan nacionninchikta.
49 Caifas sutiyoqmi karqa *sacerdotekunapa jefen chay watapi, chaymi pay nirqa:
50 —Qamkunaqa manam imatapas yachankichikchu nitaqmi cuentata qokunkichikchu. Aswan allinqa kanman huk runalla nacionninchikpa rantinpi wañuyninmi, enteron nacion puchukarunanmantaqa —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Caifasqa chaykunataqa nirqa manam kikillanmantachu, chay watapi
sacerdotekunapa jefen kasqanraykum Dios revelarqa, chaymi nirqa: "Je-
susqa wañunanmi judiokunapa nacionninpa rantinpi" nispan. 52 Jesusqa
wañunan karqa manam paykunapa rantillanpichu aswanqa Diospa cheqes-
qa churinkunata hukllaman huñunanpaqwanmi. 53 Chay punchawmantam
judio autoridadkuna tanteanakurqaku Jesus wañurachinankupaq.
54 Chaymi Jesusqa purirqa pakakuspallaña judiokunapa qayllanpiqa.
Judeamanta lloqsispanmi rirqa chunniqpa hichpan Efrain sutiyoq llaqta-
man, chaypim *yacharqa discipulonkunawan.
55 Judiokunapa *Pascua Fiestanmi ña hichpamuchkarqaña, chaymi llapa
runakuna enteron llaqtamanta rirqaku Jerusalenman Diosta adoranankupaq
*chuyanchakuq. 56 Jesustam maskarqaku, temploman chayaruspam ninakurqaku:
—¿Imaninkichiktaq? ¿Hamunqachu fiestaman icha manachu? —nispa.
57 *Fariseokunapiwan *sacerdotekunapa jefenkunañataqmi kamachirqaku:
—Pipas yachanqa Jesuspa maypim kasqanta hinaspaqa willakamuchun-
yá presochamunaykupaq —nispa.

Jesuspa chakinman aceite talliq warmimanta
(Mt 26:6-13. Mr 14:3-9)

12 1 *Pascua Fiestapaq soqta punchawllaña faltachkaptinmi Jesus rirqa
Lazaropa *yachasqan Betania llaqtachaman. Paytam Jesus kawsari-
chirqa wañusqamantaña. 2 Jesuspaq convidota ruraptinkum Marta servirqa,
Lazaroñataqmi mesapi tiyachkarqa Jesuswan. 3 Mariañataqmi apamurqa sin-
chi precioyoq miski asnaq yaqa huk botella aceiteta. Chayqa rurasqa karqa
nardo sutiyoq sachamantam, chaywanmi Jesuspa chakinman untaykurqa
hinaspam chukchanwan chakichirqa. Chaymi wasi huntata miskillataña
asnarirqa. 4 Discipulonkunamanta traicionaqnin kaq Judas Iscariotem nirqa:
5 —Huk wata jornalpa chanin kay miski asnaq aceitetaqa rantikuruchwanchiki
karqa, hinaspachiki chay qollqetaqa wakchakunaman qoykuchwan karqa —nispa.
6 Judasqa nirqa chaynataqa manam wakchakunata kuyaspachu aswan-
qa suwa kaspanmi, paymi qollqeta waqaycharqa, chaymi payqa horqokuq
qollqe waqaychasqanmanta.
7 Chaymi Jesus nirqa:
—Ama harkakuychu, kaytaqa waqaycharqa pampakunay punchaw-
paqmi. 8 Wakchakunaqa qamkunawanmi haykapkamapas kanqa, ñoqam
ichaqa mana tukuy tiempochu qamkunawan kasaq.

Lazarota wañurachiy munasqankumanta

9 Achkaq judiokunam yacharurqaku Betaniapi Jesus kasqanta hi-
naspam rirqaku Jesustawan wañusqanmanta kawsarimuq Lazarota
qawamunankupaq. 10-11 Lazarota rikuramuspankum achkaq judiokuna
jefenkumanta karunchakururqaku hinaspam iñirqaku Jesusman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi *sacerdotekunapa jefenkunañataq rimanakurqaku Lazarotawanña wañurachinankupaq.

Jerusalenman Jesuspa yaykusqanmanta
(Mt 21:1-11. Mr 11:1-11. Lc 19:28-40)

12 Paqarinnintintam *Pascua Fiestaman achkaq riqkuna yacharurqaku Jerusalenman Jesuspa risqanta. 13 Paykunam kuchurqaku palmerapa kallmankunata hinaspam rirqaku Jesus chaskiq kaynata qaparispanku:
—¡Yupaychasunchik! ¡Alabasqayá kachun Señorpa sutinpi hamuq Israel castakunapa Reyninqa! —nispa.
14 Jesusmi asnochata tariramuspa sillakaramurqa Bibliapa nisqan cumplikunanpaq:

15 Sion llaqtapi yachaqkuna,
ama manchakuychikchu.
Reynikichikmi hamuchkan.
Asnopi silladam hamuchkan.

16 Discipulonkunaqa manaraqmi entienderqakuchu chaykunataqa. Jesus hanaq pachaman kutikuptinñam yuyarirqaku chaykunaqa ñawpaqmantaraq qellqasqaña kasqanta, yuyarirqakutaqmi Jesuspaq chaykuna rurasqankutapas.
17 Lazarota Jesus kawsarichisqanta rikuqkunam willakurqaku sepulturamanta qayaykuspa kawsarirachisqanta. 18 Chayraykum runakuna tariparqa Jesusman chay *milagro rurasqanta yachaspanku. 19 *Fariseokunañataqmi ninakurqaku:
—Manam ima ruraytapas atichwanchu, qawaychik llapa runakunam payta qatichkanku —nispa.

Jesusta Grecia nacionniyoq runakuna maskasqankumanta

20 Fiestapi adoranankupaq riqkunam karqa wakiqnin Grecia nacionmanta kaqkuna. 21 Paykunam asuykurqaku Felipeman, Felipeqa *yacharqa Galilea law Betsaida llaqtapim. Paytam ruegakurqaku:
—Señor, reqsiykuytam munaniku Jesusta —nispa.
22 Felipeñataqmi rirqa Andresman willaq, iskayninkum rirqaku Jesusman willaq. 23 Jesusmi nirqa:
—Ñam tiempoña Diosmanta Hamuq Runaqa hatunchasqa kananpaq. 24 Cheqaptapunim nikichik, allpaman huk trigo wichispa mana wañuspanqa hina kaqllam kanqa, wañuspanmi ichaqa achkallataña rurunqa. 25 Pipas vidallan kuyaqqa wiñaypaqmi pierdenqa, pipas kay pachapi vidan cheqniqñataqmi wiñay kawsananpaq waqaychasqa kanqa. 26 Pipas serviwayta munaspaqa qatiwachunyá, payqa ñoqapa kasqaypim kanqa, serviwaqniytaqa Taytaymi ancha reqsisqata ruranqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañunanmanta Jesuspa willakusqanmanta

27—Kunanmi hukmanyasqa kachkani. Chaynaqa ¿imanisaqtaq? ¿Icha: "Taytáy, salvaykuway kunan rato imapas sucedewananmanta" nispachu nisaq? Ñoqaqariki kaynata kunan ñakarinaypaqmi hamurqani. 28 Chaynaqa Taytáy, sutikitayá hatunchayña.

Hinaptinmi hanaq pachamanta qayakamurqa:

—Ñam hatuncharuniña, chaywanpas huktawanraqmi hatunchasaq —nispa.

29 Chaypi kaq runakunañataqmi uyarispanku nirqaku:

—Rayom toqyaramun —nispa.

Wakiqninñataqmi nirqaku:

—Angelmi rimapayaykamun —nispa.

30 Jesusñataqmi nirqa:

—Kay qayakuytaqa uyarinkichik manam ñoqaraykuchu aswanqa qamkunaraykum. 31 Kunanmi kay pachapi kaqkuna juzgasqa kanqa, qarqosqataqmi kanqa kay pachapi kamachiqkuq diablopas. 32 Chakatawaptinkum llapallanta pusamusaq kikiyman.

33 Kaynata nispanmi entiendechirqa imaynam wañukunanmanta. 34 Runakunañataqmi nirqa:

—Leypiqa uyarirqaniku: "Cristoqa wiñaypaqmi kawsanqa" niqtam. ¿Imaynataq qamqa ninki: "Diosmanta Hamuq Runaqa cheqaptapunim chakatasqa wañunqa" nispaykiqa? ¿Pitaq chay Diosmanta Hamuq Runaqa?

35 Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Pisi punchawllañam kasaq qamkunata achkinaypaq. Achkiypiyá puriychik qamkunawanraq kachkaptiyqa chaynapi tutayay mana vencerusunaykichikpaq. Pipas tutayaypi puriqqa manam yachakunchu mayman risqantapas. 36 Qamkunawanraq achkiy kachkaptinqa achkiymanyá iñiychik, chaynapi achkiypi kanaykichikpaq.

Kaykunata niruspanmi Jesus paykunamanta pakakururqa.

Jesusman mana iñiq judiokunamanta

37 Jesus achkallaña *milagrokunata rurachkaptinpas manam paypi iñirqakuchu. 38 Chaynapim cumplikurqa Diosmanta willakuq Isaiaspa nisqan. Paymi nirqa:

Señorlláy, willakusqaykutaqa creerqa ¿pitaqsi?
Señorqa revelarqa atiynintaqa ¿pimantaqsi?

39 Manamá pipas creeyta atirqachu. Isaiasqa qellqarqataqmi:

40 Runakunatam Dios ñawsayarachirqa.
Paykunapa sonqontam rumiyachirqa
chaynapi mana rikukunankupaq,
chaynapi mana entiendenankupaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi mana kutirikamuwanankupaq,
chaynapi mana sanoyachinaypaq.

41 Isaiasqa nirqa chaynataqa Jesuspa kanchariyninta rikuspanmi chaymi
rimarqa paymanta.
42 Chaywanpas achkaq kamachikuq judiokunam iñirqaku Jesusman. *Fa-
riseokunaraykum mana libretachu willakuqku chaynapi *huñunakunanku
wasimanta mana wischusqa kanankupaq. 43 Chay kamachikuq judiokunaqa
munarqa runakunapa alabanantam Diospa alabananmantapas.

Jesuspa rimasqanman hina runakuna juzgasqa kananmanta

44 Jesusmi qayakuq hina nirqa:
—Pipas ñoqaman iñiqqa manam ñoqallamanchu iñin aswanqa kachamuwaq-
niy Taytaymanwanmi. 45 Ñoqa rikuwaqniyqa kachamuwaqniytapas rikunmi.
46 Ñoqaqa achkiy hinam hamurqani kay pachamanqa, pipas ñoqapi iñiqqa
manañam tutayaypiñachu kanqa. 47 Pipas nisqaykunata uyarispan mana kasu-
kuqtaqa manam ñoqachu condenasaq, ñoqaqa hamurqani manam runakunata
condenaqchu aswanqa salvaqmi. 48 Pipas despreciawaspan nisqaykunata mana
kasukuqpaqa ñam kanña juzgaqnin, ñoqapa nisqaykunam paytaqa tukupay
punchawpi juzganqa. 49 Ñoqaqa manam kikillaymantachu rimani, kacha-
muwaqniy Taytaymi kamachiwarqa imam rimarinaytaqa chaynataq imam
yachachinaytaqa. 50 Ñoqaqa yachanim, Taytaypa kamachikuyninqa wiñaypaq
kawsay qokuqmi, ñoqapa nisqaykunaqa Taytaypa kamachiwasqanman hinam.

Discipulonkunapa chakinta Jesus mayllasqanmanta

13 1 *Pascua Fiestapa ñawpaqnintaraqmi Jesusqa yacharqaña kay
pachamanta Taytanpa kasqanman kutinanta. Kay pachapi kaqma-
sinkunamanmi hatu-hatun kuyakuyninta qawachirqa.
2 Jesusmi discipulonkunawan cenachkarqa, diabloqa Simon Iscariote-
pa churin Judastam umacharurqaña Jesusta traicionananpaq. 3 Jesusqa
yacharqam tukuy imatapas Taytan payman qoykusqanta, yacharqataqmi
paymanta hamuspa payman kasqallan kutinantapas. 4 Jesusmi cenasqan-
manta hatariykuspan hawa pachanta horqokuykurqa hinaspam pañowan
weqawninta watakuykurqa. 5 Lavatoriopi yakuta churaykuspanmi dis-
cipulonkunapa chakinta mayllarqa hinaspam weqawninpi pañowan
chakichirqa. 6 Simon Pedrota mayllananpaq kaptiñataqmi pay nirqa:
—Señorlláy ¿qamraqchu ñoqapa chakiyta mayllawankiman? —nispa.
7 Jesusñataqmi nirqa:
—Kunanqa manaraqmi entiendenkichu kay rurasqaykunataqa, qepata-
ñam chaytaqa entiendenki —nispa.
8 Chaymi Pedro nirqa:
—Chakiytaqa manapunim haykapipas mayllawaqchu —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusñataqmi nirqa:
—Mana mayllaptiyqa manam ñoqapañachu kanki —nispa.
9 Chaymi Simon Pedroñataq nirqa:
—Amayá chakillaytañachu mayllawayqa, mayllaykuwayá makiykunatapas chaynataq umaytapas —nispa.
10 Jesusñataqmi nirqa:
—Bañakuruspaqa manam necesitankichikñachu mayllanataqa, aswanqa chakillaykichiktañam, qamkunaqa limpioñam kachkankichik, ichaqa manam llapaykichikchu.
11 Jesusqa yacharqam pim traicionananta chaymi nirqa: "Manam llapaykichikchu kankichik limpioqa" nispa.
12 Discipulonkunapa chakinta mayllaruspanmi hawa pachanta churakuykuspa kasqallan tiyaykurqa mesaman hinaspam nirqa:
—¿Entiendenkichikchu qamkunawan kay rurasqayta? 13 Qamkunam niwankichik: "Señorlláy, Yachachikuq" nispa, chaytaqa allintam ninkichik, arí chaynamá kani. 14 Ñoqam Señornikichik hinaspa yachachiqnikichik kachkaspay chakikichikta mayllani, qamkunapas chaynayá chakikichikta mayllanakuychik. 15 Ejemplotam qamkunaman qoykichik qamkunawan rurasqayta hina qamkunapas ruranaykichikpaq. 16 Cheqaptapunim nikichik, sirvienteqa manam maschu patronninmantaqa, manataqmi comision riqpas maschu kachaqninmantaqa. 17 Kaykunata entienderuspa ruraspaykichikqa kusisqam kankichik.
18 —Manam llapallaykichikmantachu ñoqaqa rimachkani, reqsinim pikunam akllasqaytaqa. Bibliapa: "Mikuqmasillaypas contrallaypim pawatyarqa" nisqanmi cumplikun. 19 Manaraq imapas sucedekuchkaptinmi kunan nichkaykichik, ña sucedekuruptinmi ichaqa creenkichik rimapayasuqnikichikqa pim kasqayta. 20 Cheqaptapunim nikichik, ñoqapa kachasqayta pipas chaskiqqa ñoqatapunim chaskiwan, ñoqa chaskiwaqniyñataqmi kachamuwaqniy Taytayta chaskin.

Judas traicionananmanta Jesuspa willakusqanmanta
(Mt 26:20-25. Mr 14:17-21. Lc 22:21-23)

21 Kaykunata nispanmi Jesus hukmanyarurqa hinaspam nirqa:
—Cheqaptapunim qamkunamanta huknikichik traicionawanqa —nispa.
22 Discipulonkunañataqmi qawanakurqa:
—Mayqanninchikmantaraq nichkan —nispa.
23 Huknin discipulonmi karqa Jesuspa llumpay kuyasqan, paymi waqtanpi kachkarqa. 24 Paytam Simon Pedro señascharqa pimantas Jesus chayna nisqan tapunanpaq.
25 Jesuspa waqtanpi kaqñataqmi Jesus lawman aswanraq waqtapaykuspa tapurqa:
—Señorlláy ¿pitaq chay traicionasuqnikiqa? —nispa.
26 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Chay runaqa tantata mikuyman challpuykuspa qosqaymi —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tantata challpuykuspanmi qoykurqa Simon Iscariotepa churin Judasman.
27 Chayta mikuykuptillanmi Judasman *Satanas yaykururqa. Chaymi Jesus nirqa:
—Chay ruranaykita utqayman ruray —nispa.
28 Mesapi mikuqkunaqa manam mayqanninpas entienderqachu Judasman nisqantaqa. 29 Qollqeta Judas waqaychasqanraykum wakiqnin piensarqa Jesusqa: "Rantipakaramuy fiestapaq imapas necesitasqanchikta" otaq: "Qomuy imallatapas wakchakunaman" nispa nisqanta. 30 Chay tantata mikuruspa Judas lloqsiruptinqa tutañam karqa.

Mosoq kamachikuymanta

31 Judas lloqsiramuptinmi Jesus nirqa:
—Kunanmi hatunchasqa kani Diosmanta Hamuq Runaqa, ñoqapitaqmi Diospas hatunchakun. 32 Diosmi hatunchakun ñoqapi, hatunchawanqataqmi kikinpipas, payqa chayllam hatunchawanqa. 33 Churillaykuna, manam unayñachu kasaq qamkunawanqa chaymi maskawankichik. Wakin judiokunaman nisqayta hinallam nikichik qamkunatapas. Ñoqapa kasqaymanqa qamkunaqa manam chayayta atiwaqchikchu. 34 Mosoq kamachikuytam qoykichik, kuyanakuychikyá. Imaynam ñoqa kuyaykichik chaynayá qamkunapas kuyanakuychik. 35 Kuyanakuptikichikqa llapallan runakunam yachanqa discipuloykuna kasqaykichikta.

Jesusmi willakun Pedropa negananmanta
(Mt 26:31-35. Mr 14:27-31. Lc 22:31-34)

36 Simon Pedrom nirqa:
—Señorlláy ¿maytataq rinkiqa? —nispa.
Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqapa risqaytaqa manam kunanqa qatiwankimanchu, qatiwankiqa qepa tiempokunapiñam —nispa.
37 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Señorlláy ¿imanasqataq kunanqa mana qatikimanchu? Vidaytapas qosaqmi qamraykuqa —nispa.
38 Jesusñataqmi nirqa:
—¿Vidaykitachu qonki ñoqapaq? Cheqaptapunim niki, manaraqpas gallo waqachkaptinmi kimsa kutikama negawanki.

Jesusqa Taytaman chayanapaq ñanmi

14 1 —Qamkunaqa amayá hukmanyaychikchu. Diospiyá confiakuychik, confiakuychiktaqyá ñoqapipas. 2 Taytapa kasqanpiqa achkam kachkan lugarkuna *yachakunapaq, mana chayna kaptinqa manam rimariyllapas-rimariymanchu. Chaynaqa risaqmi qamkunapaq lugar allichamuq. 3 Allicharamuspaymi kutimusaq qamkuna pusanaypaq chaynapi maymi kasqaypi qamkunapas kanaykichikpaq. 4 Qamkunaqa yachankichikmi mayman risqaytapas, reqsinkichiktaqmi ñantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Tomasmi nirqa:
—Señorlláy, manam yachanikuchu mayman risqaykitapas chaynaqa ¿imaynataq reqsisaqku ñantaqa? —nispa.
6 Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqam kani ñan, cheqap kaqpas chaynataq kawsay qokuqpas. Taytaymanqa manam pipas chayanmanchu mana ñoqawanqa. 7 Reqsiwaspaykichikqa Taytaytapas reqsinkichikmá, kunanmi reqsiykunkichik hinaspa rikuykunkichik —nispa.
8 Felipeñataqmi nirqa:
—Señorlláy, Taytatayá qawaykachiwayku, hinaptinqa chayllapaqñam kaniku.
9 Jesusñataqmi nirqa:
—Felipe, unayñam qamkunawanqa kachkani. ¿Manaraqchu reqsiwanki? Ñoqata rikuqniyqa Taytatapas rikuykunñam. ¿Imanasqamá niwanki "Taytata rikuykachiwayku" nispaqa? 10 ¿Manachu creenki Taytaywanqa huklla kasqayta? Imatapas nikichikqa manam kikillaymantachu, ñoqawan kaq Taytam kikinpa ruranantaqa ruran. 11 Creeychikyá, ñoqaqa kani hukllam Taytawanqa, mana chayqa rurasqayraykuyá creeychik. 12 Cheqaptapunim nikichik, ñoqapi iñiqqa ruranqam ñoqapa rurasqaykunata, payqa ñoqapa rurasqaymantapas mastaraqmi ruranqa, chaynataqa ruranqa Taytamanña risqayraykum. 13 Imatapas sutiypi mañakuptikichikqa rurasaqmi chaynapi Taytata Churin alabanaypaq. 14 Imatapas sutiypi mañakuptikichikqa rurasaqmi.

Chuya Espirituta kachamunanpaq prometekusqanmanta

15 —Kuyawaspaykichikqa kasukuychikyá kamachikuyniykunata. 16 Mañakusaqmi Taytata hinaptinmi kachamusunkichik huk Kallpanchaqnikichikta. Paymi kanqa qamkunawan tukuy tiempo. 17 Cheqap Espiritutaqa kay pachapi kaqkunaqa manam chaskinmanchu, paykunaqa manam rikunkuchu nitaqmi reqsinkuchu. Qamkunam ichaqa reqsinkichik qamkunawan kasqanrayku, payqa qamkunapim kanqa. 18 Manam sapallaykichiktachu saqerusqaykichik, kutimusaqmi qamkunaman. 19 Asllatawanqa runakunaqa manañam rikuwanqañachu, qamkunam ichaqa rikuwankichik, qamkunaqa kawsasqayraykum kawsankichik. 20 Chay punchawpim yachankichik Taytaywanqa huklla kasqayta, yachankichiktaqmi qamkunapas ñoqawan huklla kasqaykichikta. 21 Kamachikuyniykunata yachaspa kasukuq runaqa kuyawanmi, Taytaypas kuyanqam chayna kuyaqniytaqa. Ñoqapas kuyaspaymi reqsichikusaq paywan.
22 Chaymi Judas (mana Iscariote kaqchu) nirqa:
—Señorlláy ¿imanasqataq ñoqaykumanqa reqsichikunki aswanqa mana wakin runakunamanchu? —nispa.
23 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Kuyawaqniyqa kasukunmi nisqaykunata, paytaqa kuyanqam Taytaypas, Taytaywan hamuspaymi *yachasaqku kuyawaqniywan. 24 Mana kuyaqniyqa manam kasukunchu nisqaykunata. Qamkunaman nisqayqa manam ñoqapachu aswanqa kachamuwaqniy Taytaypam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25—Kaykunataqa nikichik qamkunawan kaspayraqmi. 26 Taytam Chuya
Espirituta ñoqapa sutiypi kachamunqa qamkunata kallpanchasunaykichikpaq, paymi tukuy imata yachachisuspaykichik yuyarichisunkichik
qamkunaman tukuy ima nisqayta.
27—Ñoqaraykum hawkalla kankichik, kay hawkayay qosqayqa manam
runakunapa qosqan hinachu. Amayá hukmanyaychikchu nitaq manchakuychikpaschu. 28 Ñam uyarirqankichikña: "Riruspaymi kasqallan kutimusaq"
nisqayta. Cheqapta kuyawaspaykichikqa kusisqam kawaqchik Taytaman risqaywanqa, payqa ñoqamantaqa aswan atiyniyoqmi. 29 Kaykunataqa nikichik
manaraq imapas sucedekuchkaptinmi, sucedekuruptinqa creenkichikmi.
30—Manañam unayñachu rimasaq qamkunawanqa, ñam hamuchkanña kay pachapi kamachikuq diablo. Payqa manam imaniraqllatapas
munaychakunchu ñoqamantaqa. 31 Aswanqa hinamá chayna kanan, chaymi runakuna yachanqa Tayta kuyawasqanta, yachanqakutaqmi ñoqaqa
paypa kamachiwasqanta rurasqaytapas.

Uvas plantamantawan kallmanmanta

15 Hatariychikyá, hakuchik kaymanta.
1—Ñoqam kani cheqap uvas planta, Taytayñataqmi llamkaq.
2 Mana ruruptinqa paymi kuchun ñoqapi kaq kallmakunata, ruruq kallmatañataqmi rawmapaykun aswanraq rurunanpaq. 3 Qamkunaqa rawmasqa
hinañam kankichik rimapayasqaykunawan. 4 Ñoqapiyá takyaychik ñoqañataq qamkunapi. Kallmaqa kikillanmantaqa manam rurunmanchu mana
yuranpi kaspaqa, qamkunapas manataqmi ruruwaqchikchu mana ñoqapi
takyaspaqa.
5—Ñoqam kani uvas planta, qamkunañataqmi kankichik kallmaykuna. Ñoqapi takyaqqa achkatam rurunqa. Ñoqamanta sapaqchakuruspam
ichaqa mana imatapas rurawaqchikchu. 6 Pipas ñoqapi mana takyaqqa
qorusqa kallma hinam wischusqa kanqa, chakiruspanmi rupananpaq ninaman wischusqa kanqa.
7—Ñoqapi takyaspaykichikqa
chaynataq yachachisqaykunatapas
mana qonqaspaykichikqa mañakuychikyá tukuy ima munasqaykichikta
hinaptinqa qosunkichikmi. 8 Taytaqa
hatunchasqam achkata ruruptikichikqa, chaynapim qamkunaqa cheqap
discipuloykuna kankichik. 9 Imaynam Tayta ñoqata kuyawan chaynam
ñoqapas qamkunata kuyaykichik, kuyakuyniypiyá takyaychik. 10 Taytapa
kamachikuyninkunata kasukuspaymi

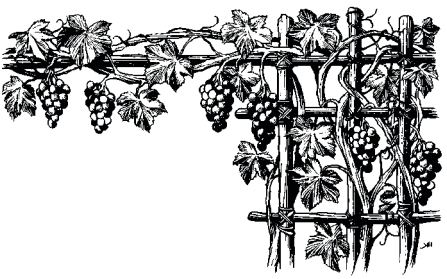

Uvas plantapa kallman (Jn 15:1)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

takyachkani paypa kuyakuyninpi, chaynayá qamkunapas kamachikuyniykunata kasukuspa kuyakuyniypi takyaychik.

11—Kaykunataqa nikichik ñoqawan kusikunaykichikpaqmi, chaynapi cheqap kusikuyniyoq kanaykichikpaq. 12 Kaymi kamachikuyniy: "Kuyanakuychikyá qamkunatapas kuyasqayman hina." 13 Hatu-hatun kuyakuyniyoqqa amistadninkunapa rantinpi wañuqmi. 14 Qamkunaqa kankichik amistadniykunam kamachisqayta ruraspaykichikqa. 15 Manam sirvientepaqñachu hapikichik, sirvienteqa manam yachanchu patronninpa rurasqankunata. Qamkunaqa amistadniyñam kankichik chaymi Taytapa niwasqankunata yachachirqaykichik. 16 Manam qamkunachu ñoqataqa akllawarqankichik, ñoqam qamkunataqa akllarqaykichik hinaspam churarqaykichik achkata rurunaykichikpaq chaynapi rurusqaykichik takyananpaq. Chaynaqa Taytam qosunkichik ñoqapa sutiypi llapa ima mañakusqaykichikta. 17 Kaykunatamá kamachikichik qamkuna kuyanakunaykichikpaq.

Jesustawan iñiqninkunata runakunapa cheqnisqanmanta

18—Runakuna cheqnisuptikichikqa yuyariychikyá qamkunamantapas puntataqa ñoqata cheqniwasqankuta. 19 Kay pachapaq kaptikichikqa runakunachá kuyasunkichikman kikinta hina, aswanqa ñoqam akllakurqaykichik kay pachamanta chaymi runakunaqa cheqnisunkichik manaña kay pachapaq kasqaykichikrayku. 20 Yuyariychikyá nisqaykunata. Sirvienteqa manam aswan munayniyoqchu patronninmantaqa. Ñoqatam perseguiwarqaku, chaynaqa qamkunatapas perseguisunkichikmi, nisqaykunata kasukuspankuqa qamkunapa nisqaykichiktapas kasukunqakum. 21 Ñoqaraykum chaynataqa rurasunkichik kachamuwaqniyta mana reqsisqankurayku.

22—Sichu mana hamuymanchu karqa nitaq willaymanchu karqa hinaptinqa mana huchayoqchá kanmanku karqa, kunanmi ichaqa manaña imapas ninanku kanchu huchankumanta. 23 Ñoqata cheqniqniykunaqa Taytatapas cheqninmi. 24 Mana huchayoqqa kanmanku karqa paykuna ukupi mana pipapas rurasqanta mana ruraptiychá, chay rurasqaykunata rikuchkaspankupas cheqniwankuraqmi, cheqninkutaqmi Taytaytapas. 25 Kaykunaqa sucedekuchkan leypi: "Yanqamantam cheqniwarqaku" niq qellqasqa cumplikunanpaqmi.

26—Kallpanchasuqnikichik cheqap Espiritutam kachamusaq Taytaypa partenmanta, payqa rimanqa ñoqamantam. 27 Qamkunapas ñoqamantam willakunkichik, qamkunaqariki ñawpaqmantapunim ñoqawan karqankichik.

16 1—Tukuy kaykunatam nikichik mana hukmanyanaykichikpaq. 2 Qarqomusunkichikmi *huñunakuna wasimanta, pipas wañuchisuqnikichikmi ninqa: "Kaykunata ruraspayqa Diostam servichkani" nispan. 3 Kaykunataqa ruranqaku Taytatawan ñoqata mana reqsiwasqan-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuraykum. 4 Kaykunataqa nikichik chay tiempokuna chayamuptin kay
nisqaykunata yuyarinaykichikpaqmi.

Espiritupa rurasqanmanta

—Ñawpaqmantaraq qamkunawan kasqayraykum kaykunataqa manaraq
nirqaykichikchu. 5 Kunanmi ichaqa richkaniña kachamuwaqniywan kuska
kamunaypaq. Ichaqa manam mayqannikichikpas tapuwankichikchu: "¿Maytataq richkanki?" nispaqa. 6 Kaykuna nisqaywanmi sinchi llakisqa kachkankichik.
7 Cheqaptam nikichik, allinpunim ñoqapa rinayqa, mana riptiyqa manach
hamunmanchu qamkuna Kallpanchasuqnikichik, rispaymi ichaqa kachamusqaykichik. 8 Pay hamuspanmi runakunata convencechinqa huchayoq
kasqankumanta, Diospa munasqanman hina kawsanankumanta hinaspa juicio
punchawmanta. 9 Ñoqapi mana creesqankuraykum huchayoq kanku. 10 Cuentatam qokunqaku Diospa munasqanman hina kawsanankumanta. Ñoqaqa richkani
Taytapa kasqanmanmi, qamkunapas manañam rikuwankichikchu. 11 Cuentatam
qokunqaku juicio punchawmanta, kay pachapi kamachikuqqa ñam juzgasqaña.
12 —Achkaraqmi ninay kachkan qamkunaman ichaqa manaraqmi
entiendewaqchikchu. 13 Cheqap Espiritu hamuspanñam yachachisunkichik tukuy imapas cheqap kaqkunataqa, payqa manam kikillanmantachu
rimanqa aswanqa llapa imapas uyarisqanmantam hinaspam willasunkichik qepa tiempokunapi sucedekunanmanta. 14 Payqa ñoqatam
alabawanqa, ñoqamanta chaskispanmi willasunkichik qamkunaman.
15 Taytapa kaqninkunaqa ñoqapam chaymi nirqaykichik: Espirituqa ñoqamanta chaskispam willasunkichik qamkunaman, nispa.

Llakikuypas kusikuymanña tikrakunanmanta

16 —Asllamantam mana rikuwankichikñachu hinaspam asllatawanraq
rikuwankichik.
17 Chaynata niptinmi wakin discipulonkuna tapunakurqaku:
—¿Imanichkantaq: "Asllamantam mana rikuwankichikñachu hinaspam asllatawanraq rikuwankichik, ñoqaqa richkaniñam Taytapa kasqanman" nispaqa?
18 ¿Imaninanmá chay asllamantaqa? Manam nisqantaqa entiendenchikchu.
19 Jesusmi musyarurqa tapukuy munasqankuta hinaspam nirqa:
—Nirqaykichikmi qamkunata: "Asllamantam mana rikuwankichikñachu hinaspam asllatawanraq rikuwankichik" nispa. 20 Cheqaptapunim
nikichik, qamkunam waqaspa llakikunkichik hinaptinmi runakunañataq kusikunqaku. Ichaqa llakisqallaña kachkaspapas kusikunkichikmi.
21 Warmipa wachakunan tiempo chayaramuptinmi payqa tarikun llakisqallaña, wawan naceramuptinñataqmi qonqarun llakinkunata, kay
pachapi wawan nacerusqanraykum payqa kusikun. 22 Chaynamá qamkunapas kunan llakisqa kachkankichik, ñoqa kutimuptiymi ichaqa kusisqa
kankichik, chay kusikuytaqa manam pipas qechusunkichikchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 —Chay punchawpiqa manañam imamantapas tapuwankichikchu. Cheqaptapunim nikichik, sutiypi mañakuptikichikqa taytaqa qosunkichikmi.
24 Kunankamam sutiypiqa manaraq mañakurqankichikchu. Mañakuychikyá hinaspaqa chaskinkichikmi chaynapi cheqap kusikuyniyoq kanaykichikpaq.

Kay pachapi mana allinkunata Jesuspa vencesqanmanta

25 —Kaykunatam nikichik rikchanachiykunawan, hamuq punchawpiqa manañam rikchanachiykunawanñachu rimapayasqaykichik, aswanqa sutillatañam rimapayasqaykichik Taytaymanta. 26 Chay punchawmi Taytata mañakunkichik ñoqapa sutiypi, manam ñoqañachu Taytataqa ruegapusqaykichik. 27 Taytayqa kuyasunkichikmi ñoqata kuyawasqaykichikrayku, qamkunaqariki creerqankichikmi Diosmanta hamusqayta. 28 Taytapa kasqanmantam hamurqani kay pachaman, kunanñataqmi kay pachata saqespay kutisaq Taytayman.
29 Discipulonkunañataqmi nirqa:
—Kunanqa sutillatañam rimachkanki, manam rikchanachiykunawanñachu.
30 Kunanqa yachanikuñam tukuy ima yachaq kasqaykita, manañam pipas tapusunkiñachu, chayraykum creeniku Diosmanta hamusqaykita —nispa.
31 Jesusñataqmi nirqa:
—¿Ñachu kunanqa creerunkichikña? 32 Ñam hora chayaramunña, sapakamam cheqerunkichik hinaspam sapallaytaña saqeruwankichik. Ichaqa manam sapallaychu kachkani, Taytaymi ñoqawanqa kachkan. 33 Kaykunatam nikichik yanapasqayrayku hawkalla kanaykichikpaq. Kay pachapiqa ñakarinkichikmi ichaqa kallpanchakuychikyá, kay pachapi mana allinkunataqa venceruniñam.

Discipulokunapaq Jesuspa mañakusqanmanta

17 1 Chaykunata niruspanmi Jesus hanaq pachata qawarispan nirqa:
—Taytáy, ñam hora chayaramunña. Churikitaqa hatunchawayñayá chaynapi qamtapas kay Churiki hatunchanaypaq. 2 Churikimanmi qowarqanki llapallan runapi munaychakunaypaq chaynapi qowasqayki llapallan runakunaman wiñay kawsay qonaypaq. 3 Chay wiñay kawsayniyoqqa kanku sapallan cheqap Dios kasqaykita reqsiqkunam hinaspa kachamusqayki Jesucristota reqsiqkunam.
4 —Ñoqam hatuncharqayki kay pachapi, ñoqaqa tukuruniñam ruranaypaq kamachiwasqaykita. 5 Taytáy, kunanyá hatunchaway ñawpaqnikipi, chayna hatunchasqamá karqani manaraqpas kay pacha kachkaptin.
6 —Kay pachamanta qowasqayki runakunamanqa ñam willaniña pim kasqaykita. Paykunaqa qampam karqa chaymi qowarqanki, paykunaqa palabraykitam kasukunku. 7 Kunanqa yachankuñam tukuy ima qowasqaykiqa qampa kasqanta. 8 Ñam willaruniña qowasqayki palabraykitaqa chaymi chaskiykurqaku, paykunaqa yachankuñam qanmanta cheqaptapuni hamusqayta hinaspam creenku qampuni kachamuwasqaykita.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 —Paykunapaqmi ruegakuykiqa, manam kay pachapi wakin runakunapaqwanchu, ruegakuykiqa qowasqallaykipaqmi, paykunaqa qampamá.
10 Tukuy ima kapuqniyqa qampam, qampa kaqñataqmi ñoqapa, tukuy
chaykunapim ñoqaqa hatunchasqa kani.
11 —Manañam kay pachapiñachu kasaq, paykunam ichaqa kay pachapiraq kanqaku, ñoqam ichaqa hamuchkaniña qanwan kuska kanaypaq.
Chuya Taytáy, atiynikiwanyá waqaychaykuy qowasqaykikunata chaynapi
ñoqanchik hina huklla kanankupaq. 12 Kay pachapiraq kaspayqa atiynikiwanmi nanachikurqani qowasqaykikunata, waqaycharqanimá, manam
mayqanninpas chinkarqachu ichaqa ña chinkananpaq kaqllam chaynapi
Bibliapa nisqan cumplikunanpaq.
13 —Kunanqa hamuchkaniñam qampa kasqaykiman. Kay pachapiraqmi nichkani kaykunataqa ñoqapa kusikuyniywan huntasqa kanankupaq.
14 Ñoqaqa ñam palabraykita willaruniña chaymi paykunaqa wakin runakunapa cheqnisqan kachkanku manaña kay pachallapaq kasqankurayku,
ñoqapas manamá kay pachallapaqchu kani. 15 Mañakuykiqa manam
kay pachamanta horqonaykipaqchu aswanqa diablomanta waqaychanaykipaqmi. 16 Ñoqaqa manam kay pachallapaqchu kani chaynataqmi
paykunapas mana kay pachallapaqtaqchu. 17 Kikikipaqyá chuyanchay
cheqapwan, palabraykiqariki cheqapmi. 18 Imaynam ñoqata kachamuwarqanki kay pachapi kaq runakunaman chaynataqmi paykunatapas kachani
kay pachapi kaq runakunaman. 19 Paykunaraykum kikiypuni chuyanchakuni chaynapi paykunapas cheqap palabraykiwan chuyanchakunankupaq.
20 —Manataqmi ñoqaqa mañakuyki paykunallapaqchu aswanqa
paykuna ñoqamanta willakuptin iñiqkunapaqwanmi. 21 Taytáy, mañakuchkaykiqa paykuna huklla kanankupaqmi, imaynam qanwan huklla
kasqanchikpi hinayá paykunapas huklla ñoqanchikwan kachunku
chaynapi qampa kachamuwasqaykita runakuna creenanpaq. 22 Hatunchawasqaykiman hinam ñoqapas paykunata hatuncharqani, chaynapi
qanwan huklla kasqanchikpi hina paykunapas huklla kanankupaq.
23 Ñoqam kachkani paykunapi, qamñataqmi kachkanki ñoqapi chaynapi
paykunaqa chullallaña kanankupaq, hinaptinmi runakuna yachanqaku
qampuni kachamuwasqaykita, yachanqakutaqmi kuyawasqaykipi hina
paykuna kuyasqaykitapas.
24 —Taytáy, qanmi qowarqanki paykunata chaymi munani paykunapas ñoqapa kasqaypi ñoqawan kanankuta chaynapi hatunchawasqaykita
qawanankupaq. Manaraqpas kay pacha unanchasqa kachkaptinmi qamqa
kuyawarqanki. 25 Chuya Taytáy, kay pachapi kaq runakunaqa manam
reqsisunkichu, ñoqam ichaqa reqsiki, qowasqayki runakunapas yachantaqmi qam kachamuwasqaykitaqa. 26 Yachachirqanim pim kasqaykita,
chaywanpas hinallaraqmi yachachisaq chaynapi kuyawasqaykiman hina
paykunapas kuyanakunankupaq chaynataq ñoqapas paykunapi kanaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusta presochasqankumanta
(Mt 26:47-56. Mr 14:43-50. Lc 22:47-53)

18 1 Chaykunata niruspanmi Jesus lloqsirqa discipulonkunawan Cedron
Wayqopa waklawninman rinankupaq. Chaypi kaq huertamanmi
Jesus yaykurqa discipulonkunapiwan. 2 Traicionaqnin Judaspas sumaqtam
reqsirqa chay sitiotaqa, chaypiqa achka kutipim Jesus huñunakurqa discipu-
lonkunawan. 3 Chaymanmi Judas chayaramurqa soldadokunawan hinaspa
*sacerdotekunapa jefenkunapa hinaspa *fariseokunapa kachasqan guardia-
kunawan. Paykunam rirqaku farolniyoq, mecheroyoq hinaspa armayoq.
4 Jesusqa yacharqañam tukuy ima sucedenanta chaymi asuykuspa tapurqa:
—¿Pitataq maskachkankichik? —nispa.
5 Paykunañataqmi nirqa:
—Nazaretmanta kaq Jesustam —nispa.
Jesusñataqmi nirqa:
—Ñoqam kani —nispa.
Traicionaqnin Judaspas paykunawanmi kachkarqa. 6 "Ñoqam kani"
nispa Jesus niptinmi runakuna qepaman suchuriruspanku pampaman
wichiykurqaku. 7 Jesusmi mosoqmanta tapurqa:
—¿Pitataq maskachkankichik? —nispa.
Paykunañataqmi nirqa:
—Nazaretmanta kaq Jesustam —nispanku.
8 Jesusñataqmi nirqa:
—Ñam nikichikña "Ñoqam kani" nispa. Ñoqata maskawaspaykichikqa
paykunataqa dejaychikyá pasakunankupaq —nispa.
9 Chaynapim cumplikurqa Jesuspa ñawpaq rimarisqan, paymi nirqa:
"Taytapa qowasqankunataqa waqaycharqanim, manam mayqanninpas chin-
karqachu" nispa. 10 Simon Pedroñataqmi espadayoq kasqanrayku chayta
horqoykuspa Malco sutiyoq runapa *alleq rinrinta qorururqa. Payqa karqa
*sacerdotekunapa jefenpa runanmi. 11 Jesusñataqmi Pedrota nirqa:
—Espadaykita kutiykachiy vainanman. ¿Taytaypa ñakarinaypaq qowas-
qantaqa manachu chaskiyman? —nispa.

Anaspa wasinman Jesus pusasqa kasqanmanta
(Mt 26:57-58. Mr 14:53-54. Lc 22:54)

12 Soldadokunam jefenkupiwan hinaspa judiokunamanta kaq guardiakunapi-
wan Jesusta hapiruspanku watarurqaku. 13 Hinaspam puntata pusarqaku Anaspa
wasinman. Anasqa karqa Caifaspa suegronmi. Chay watapim Caifasqa karqa
*sacerdotekunapa jefen. 14 Manachum Caifasqa puntataraq judiokunata nirqa:
"Aswan allinqa kanman huk runalla nacionninchikpa rantinpi wañuyninmi" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesusta Pedro negasqanmanta
(Mt 26:69-70. Mr 14:66-68. Lc 22:55-57)

15 Simon Pedroñataqmi huknin discipulomasinwan qatirqaku Jesusta,
chay discipulomasinqa karqa *sacerdotekunapa jefenpa reqsisqan-
mi, chaymi Jesuswan kuska yaykururqaku chay jefepa pationman.
16 Pedroñataqmi qeparurqa hawa law punkupa waqtallanpi chaymi sacer-
dotekunapa jefenpa reqsisqan discipulo lloqsiramuspan punku cuidaqta
ruegakuspa Pedrota pusaykurqa. 17 Punku cuidaqñataqmi Pedrota nirqa:
—Qamqariki kachkanki kay runapa huknin discipulonmi —nispa.
Pedroñataqmi nirqa:
—Manam ñoqachu kani —nispa.
18 Chirimuptinmi criadokunawan guardiakuna ninata sansarachispanku
sayaspa qonikuchkarqaku, chaypim Pedropas paykunawan qonikuchkarqa.

Jesusta sacerdotekunapa jefen tapusqanmanta
(Mt 26:59-66. Mr 14:55-64. Lc 22:66-71)

19 *Sacerdotekunapa jefenmi tapurqa Jesusta pikunam discipulonkuna
kasqanmanta chaynataq imakunam yachachisqanmanta. 20 Jesusmi nirqa:
—Ñoqaqa libretam rimarqani llapa runakunamanqa. Tukuy tiempom
yachachirqani *huñunakuna wasikunapipas chaynataq llapa judiokunapa hu-
ñunakunan templopipas, manam pakasqapichu imatapas ñoqaqa rimarqani.
21 ¿Imanasqataq ñoqataqa tapuwanki? Tapuyqa uyariqniykunatayá,
paykunayá nichun imamantam rimasqaytapas. Paykunaqa yachanmi
imam rimasqaytapas.
22 Chaynata niptinmi chaypi sayaq huknin guardia Jesusta laqyarurqa
uyanpi hinaspam nirqa:
—¿Chaynatachu ninayki *sacerdotekunapa jefenta? —nispa.
23 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Mana allinta rimaruptiyqa willakuyá mana allin rimasqaymanta.
Ichaqa nisqay allin kaptinqa ¿imanasqamá maqawankiqa? —nispa.
24 Anasmi watasqata Jesusta pusachirqa *sacerdotekunapa jefen Caifasman.

Jesusta Pedro huktawan negasqanmanta
(Mt 26:71-75. Mr 14:69-72. Lc 22:58-62)

25 Pedroqa hinallam sayaspa ninapi qonikuchkarqa hinaptinmi nirqaku:
—Qamqariki kanki kay runapa huknin discipulonmi —nispa.
Pedroñataqmi negakuspan nirqa:
—Manam ñoqachu kani —nispa.
26 Chaymantam *sacerdotekunapa jefenpa sirvienten tapurqa, chay sir-
vienteqa karqa Pedrowan rinrin kuchurachikuq runapa ayllunmi, paymá
nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Manachu rikurqayki huertapi Jesuswan kuska kaqta? —nispa.
27 Chaymi huktawan Pedro negakurqa hinaptinmi chaylla gallo waqaramurqa.

Pilatopa qayllanpi Jesus kasqanmanta
(Mt 27:1-2, 11-14. Mr 15:1-5. Lc 23:1-5)

28 Caifaspa wasinmantam Jesusta pusarqaku prefectopa palacionman. Ña achikyaramuptinmi judiokunaqa manaña yaykurqakuchu palacioman. Chayman yaykuspaqa manañam *Pascua carnero mikuyta atinmankuchu karqa. 29 Chaymi Pilato hawaman lloqsimuspa paykunata nirqa:
—¿Imamantataq kay runata acusankichik? —nispa.
30 Paykunañataqmi nirqaku:
—Allin runa kaptinqa manachá entregaykikumanchu —nispa.
31 Hinaptinmi Pilatoñataq nirqa:
—Pusaspaykichikyá juzgamuychik leynikichikman hina —nispa.
Judiokunañataqmi nirqaku:
—Qamkunapa leynikichikman hinaqa manam pitapas wañuchiymankuchu —nispa.
32 Chaynapim imaynam cruzpi wañunanmanta Jesuspa nisqan cumplikurqa. 33 Pilatom palacioman kutirispan Jesusta tapurqa:
—¿Qamchu kanki judiokunapa reynin? —nispa.
34 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—¿Chaynataqa niwanki kikillaykimantachu icha hukchu nisurqanki ñoqamanta? —nispa.
35 Pilatoñataqmi nirqa:
—¿Judiochu ñoqaqa kani? Llaqtamasikikunawan *sacerdotekunapa jefenmi qamtaqa entregawarqa, chaynaqa ¿imatamá rurarunki? —nispa.
36 Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
—Munaychakuyniyqa manam kay pachamantachu, kay pachallamanta kaptinqa qatiwaqniykunachá peleanmanku judiokunapa jefenkunaman mana entregasqa kanaypaq. Munaychakuyniyqa manamá kay pachamantachu.
37 Hinaptinmi Pilato nirqa:
—Chaynaqa ¿reychu kanki? —nispa.
Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Qanmi nichkanki rey kasqaytaqa. Chaypaqmi ñoqaqa nacerqani, chaypaqtaqmi hamurqani kay pachamanpas chaynapi cheqapmanta rimanaypaq. Cheqap kasukuqkunaqa uyarinmi nisqaykunata.
38 Pilatom nirqa:
—¿Imataq chay cheqapqa? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wañunanpaq Jesus sentenciasqa kasqanmanta
(Mt 27:15-31. Mr 15:6-20. Lc 23:13-25)

Chaynata tapuruspanmi Pilatoqa huktawan lloqsimurqa hinaspam judiokunaman nirqa:

—Kay runapiqa manam imatapas tarinichu sentencianaypaq hinaqa. 39 Qamkunapa costumbrekichikman hinam *Pascua Fiestapi ñoqa kacharini huk presota. ¿Chaynaqa judiokunapa reynin kacharinaytachu munankichik? —nispa.

40 Chaynata niptinmi llapallanku qaparirqaku:

—¡Ama paytaqa kachariychu, Barrabasta kachariyqa! —nispa.

Barrabasqa karqa suwa runam.

19 1 Chaynata niptinkum Pilato azotechirqa Jesusta. 2 Soldadokunañataqmi kichkamanta coronata simpaspanku Jesuspa umanman churarqaku, hinachirqakutaqmi reypa hawa pachanwanpas. 3 Asuykuspankum nirqaku:

—¡Kawsachun Judiokunapa reynin!

Chaynata nispankum uyanpi laqechurqaku.

4 Pilatom mosoqmanta lloqsimuspan nirqa:

—Jesustam horqomuchkani, yachaychikyá, paypiqa manam imatapas tarinichu sentencianaypaq hinaqa —nispa.

5 Jesusmi lloqsimurqa hawaman kichkamanta coronayoq hinaspa reypa pachanwan churakusqa. Chaymi Pilato nirqa:

Roma nacionniyoq soldadokuna (Jn 19:2)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¡Kayqayá kay runaqa! —nispa.
6 *Sacerdotekunapa jefenkunañataqmi guardiakunapiwan Jesusta rikuykuspanku qaparirqaku:
—¡Chakataruy, chakataruy! —nispa.
Pilatoñataqmi nirqa:
—¡Qamkunayá chakatamuychik! Paypiqa manam imatapas tarinichu sentencianaypaq hinaqa —nispa.
7 Judiokunañataqmi nirqa:
—Kanmi ñoqaykupa leyniyku, chayman hinaqa wañunanmi yachakun "Diospa Churinmi kani" nisqanrayku.
8 Chay nisqankuta uyariruspanmi Pilatoqa astawanraq mancharikururqa. 9 Palacioman kutichispanmi Jesusta tapurqa:
—¿Maymantamá qamqa kanki? —nispa.
Jesusñataqmi mana imatapas nirqachu. 10 Chaymi Pilato nirqa:
—¿Manachu contestawanki? ¿Manachum yachanki qamtaqa kacharinaypaq otaq chakatanaypaqpas atiyniyoq kasqayta? —nispa.
11 Jesusñataqmi nirqa:
—Dios atiyta mana qosuptikiqa manam imanawankimanchu. Chaynaqa qampa makikiman ñoqata churamuqmi qanmantapas aswan huchayoqqa —nispa.
12 Chayta uyariruspanmi Pilatoqa astawan kachaykuyta munarqa chaymi judiokunañataq astawanraq qaparkacharqaku:
—Payta kachaykuspaqa manam Rey Cesarpa amistadninchu kanki. Pipas reypaq hapikuqqa Cesarpa enemigonmi —nispa.
13 Chaynata niptinkum hawaman Jesusta pusachimuspan sentencianan cortepi Pilato tiyaykurqa. Chay sitiopa sutinmi karqa Loza Pampa, hebreopiñataq Gabata. 14 *Pascua Fiestapaq huk punchawllaña faltachkaptinmi yaqa chawpi punchawta judiokunata Pilato nirqa:
—Kayqayá reynikichikqa —nispa.
15 Paykunañataqmi qaparkacharqaku:
—¡Wañuchun, wañuchun! ¡Chakatay! —nispa.
Pilatoñataqmi nirqa:
—¿Reynikichiktachu chakatarusaq? —nispa.
*Sacerdotekunapa jefenkunañataqmi nirqa:
—Rey Cesarllam reyniykuqa, manam hukqa kanchu —nispa.
16 Hinaptinmi Jesusta paykunaman Pilato entregaykurqa chakatanankupaq, chaymi Jesusta pasachirqaku.

Jesusta chakatasqankumanta
(Mt 27:32-44. Mr 15:21-32. Lc 23:26-43)

17 Jesusmi lloqsirqa cruzninta hombrokuykuspa Uma Tullu Pataman, hebreopi sutinñataqmi Golgota. 18 Chaypim chakatarqaku Jesusta, paypa kaylaw-waklaw waqtanpiñataqmi chakatarqaku iskay runata. 19 Pilatom cruzpa umanpi qellqa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chirqa JUDIOKUNAPA REYNIN NAZARETMANTA KAQ JESUS niqta. 20 Chay letrerotam achkaq judiokuna leerqaku. Jesus chakatasqanku lugarqa karqa llaqtapa hichpallanpim. Chay letrerotaqa qellqachirqa kimsa idiomapim, hebreopi, latinpi hinaspa griegopi. 21 Chaymi *sacerdotekunapa jefenkuna Pilatota nirqaku:

—Ama qellqaychu "judiokunapa Reyninmi" niqtaqa. Qellqaspaqa-qellqay: "Judiokunapa Reyninmi kani" niqtayá.

22 Pilatoñataqmi nirqa:

—ñam qellqasqaña kachkan —nispa.

23 Jesusta chakataruspankum soldadokuna paypa pachanta tawaman rakinakururqaku. Jesuspaqa karqataqmi ukunakunan pachanpas mana sirasqa kunkanmanta urayninman awasqa. 24 Chaymi soldadokuna ninakurqaku:

—Ama llikispalla suertearusunchik mayqanninchikpaqpas kananpaq —nispa.

Chaynapim cumplikurqa Bibliapi kayna niq:

> Pachallaykunatam rakinakurqaku.
> Pachallaypaqmiki suertetaraq choqarqaku.

Chaynatamá rurarqaku soldadokuna.

25 Cruzpa hichpanpim kachkarqa Jesuspa maman, kachkarqataqmi mamanpa ñañanpas, Cleofaspa warmin Mariapas chaynataq Magdala llaqtayoq Mariapas. 26 Jesusmi mamantawan kuyasqan discipulonta rikuruspan mamanta nirqa:

—Mamáy, chayqayá wawayki —nispa.

27 Discipulontañataqmi nirqa:

—Chayqayá mamayki —nispa.

Chay horamantam Jesuspa mamantaqa discipulonña wasinman pusarqa.

Jesuspa wañukusqanmanta
(Mt 27:45-56. Mr 15:33-41. Lc 23:44-49)

28 Kaykuna pasakuptinqa Jesusqa yacharqañam tukuy imapa cumplikusqanta, chaymi Bibliapa nisqan cumplikunanpaq nirqa:

—Yakunayaruwanmi —nispa.

29 Chaypim kachkarqa puyñupi vinagre, chaymi kaspipa puntanpi esponjata chapuykuspa Jesusman haywarqaku. 30 Chaymi Jesusñataq vinagreta malliykuspan nirqa:

—¡Tukusqañam! —nispa.

Hinaspam umanta kumuykachispa espiritunta Taytanman qoykuspa wañukurqa.

Jesuspa waqtanta soldado tuksirusqanmanta

31 *Pascua Fiestapaq huk punchawllaña faltaptinmi preparakusqankurayku judiokuna mana munarqakuchu *samana punchawpi cruzpi wañusqakuna hinalla kananta, chay samana punchawqa karqa hatun punchawmi. Chaymi Pilatota

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mañakurqaku chakatasqakunapa piernan pakichimunanpaq hinaspa cuerponkuta uraykachimunanpaq. 32 Soldadokuna rispanmi pakirqaku hukninpata chaynataq iskay kaqpatapas. 33 Jesusman asuykuspa qawaykuptinkuñataqmi payqa wañurusqaña, chaymi paypa piernantaqa manaña pakirqakuchu.

34 Huknin soldadom ichaqa Jesuspa waqtanta tuksirurqa lanzawan chaymi pawaramurqa yawarwan yaku. 35 Tukuy chaykunata rikuqqa ñoqa Juanmi kani, chayraykum willakuni, ñoqaqa yachanim cheqap nisqayta chaynapi qamkunapas creenaykichikpaq. 36 Kaykunaqa sucedekurqa Bibliapi: "Manam pakisqachu karqa tullunqa" niq cumplikunanpaqmi.

37 Huk partepipas nichkantaqmi:

"Paykunaqa tuksirusqankutam rikunqaku" nispa.

Jesusta pampasqankumanta

38 Kaykunapa qepantam Arimatea llaqtapi kaq Josey ruegakurqa Pilatota Jesuspa cuerponta qonanpaq. Joseyqa pakasqallapi Jesuspa qatiqninmi karqa, chaynaqa karqa judiokunata manchakusqanraykum. Pilato mana harkakuptinmi Joseyqa aparqa Jesuspa cuerponta. 39 Jesusman puntata tutallan watukuq Nicodemopas rirqam yaqa pachak libra mirrawan *aloes chaqrusqata aparikuspan. 40 Joseywan Nicodemom chay miski asnaqwan fino sabanasta chapurqaku hinaspam Jesuspa cuerponta wankururqaku, chaynataqa rurarqaku judiokunapa pampakunankuman hinam. 41 Jesusta chakatasqanku sitiopim karqa huerta, chaypim karqa mosoq sepultura manaraq pipapas pampakusqan. 42 Chaypim Jesuspa cuerponta pamparurqaku hichpa kasqanrayku, ñam qallarichkarqaña *Pascua Fiestapaq judiokunapa preparakuynin.

Jesuspa kawsarimusqanmanta
(Mt 28:1-10. Mr 16:1-8. Lc 24:1-12)

20 1 Domingo punchawtam Magdala llaqtayoq Maria rirqa sepulturata mana runa rikuy tutapaytaraq, paymi rikururqa sepultura tapasqanku rumiqa suchurachisqa kasqanta. 2 Chaymi kallparqa Simon Pedropa kasqanmanwan Jesuspa kuyasqan discipulonpa kasqanman, paykunatam nirqa:

—Señortam aparusqaku sepulturanmanta, manam yachanikuchu mayman churasqankutapas —nispa.

3 Pedrom huknin discipulopiwan rirqaku sepultura qawaq. 4 Iskayninkum rirqaku kallpaylla, Pedromantapas apurawtaraq huknin kaq kallpaspanmi puntata chayarurqa sepulturaman. 5 Kurkuykuspa qawaykuptinmi sabanaskunaqa churasqa kachkasqa, ichaqa manam yaykurqachu. 6 Simon Pedroñataqmi qepataña chayaramuspan yaykururqa sepulturaman, paypas rikuykurqam sabanaskuna churarayaqta. 7 Rikurqataqmi Jesuspa umanman watasqanku telatapas, chayqa sapaq lawpiñam patarasqa kachkasqa, chayna sapaq lawpitaqmi kachkasqa sabanaspas. 8 Sepulturaman punta chayaq discipulopas yaykururqam, chaymi tukuy chaykunata qawaykuspan creerqa. 9 Manaraqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

entienderqakuchu Jesuspa kawsarimunanmanta Bibliapa nisqantaqa. 10 Hinaptinmi chay discipulokunaqa kutikurqaku maymi kasqankuman.

Magdala llaqtayoq Mariaman Jesuspa rikuriykusqanmanta
(Mr 16:9-11)

11 Mariañataqmi waqastin qeparurqa sepulturapa waqtanpi. Waqaspanmi kurkuykuspa qawaykurqa sepulturapa ukunta. 12 Chaypim rikururqa yuraq pachayoq iskay angelkunata. Paykunam tiyachkasqa Jesuspa cuerponpa kasqanpi, hukninmi kachkasqa sawnan lawpi hukninñataq chakin lawpi.

13 Mariatam tapurqaku:

—Señora ¿Imanasqataq waqachkanki? —nispa.

Payñataqmi nirqa:

—Señorniytam aparusqaku chaymi mana yachanichu mayman churasqankutapas —nispa.

14 Chaynata nispanmi muyuriykuspan rikururqa Jesusta chaypi sayachkaqta. Mariaqa manam yacharqachu Jesus kasqanta.

15 Jesusmi tapurqa:

—Señora ¿imanasqataq waqachkanki? ¿Pitataq maskachkanki? —nispan.

Mariañataqmi piensarqa huerta cuidaq kasqanta chaymi nirqa:

—Señor, qam aparuspaykiqa willaykuwayá maypim churaramusqaykita chaynapi apakaramunaypaq —nispa.

16 Jesusñataqmi nirqa:

—¡Maria! —nispa.

Payñataqmi muyuriykuspan *hebreo idiomapi nirqa:

—¡Raboni! —nispa.

Chayqa “yachachikuq” ninanmi.

17 Jesusmi nirqa:

—Amaraq hapiwaychu, manaraqmi Taytaymanqa riniraqchu. willamuyá wawqeykunaman, richkanim Taytaypata, qamkunapapas Taytaykichikpata, ñoqapa Diosniyman, qamkunapapas Diosnikichikman.

18 Chaymi Magdala llaqtayoq Maria Señor rikusqanmanta willamurqa discipulonkunaman, willamurqataqmi kikin Señorpa imakunam kunasqantapas.

Discipulonkunaman Jesuspa rikurisqanmanta
(Mt 28:16-20. Mr 16:14-18. Lc 24:36-49)

19 Hina chay punchawllam domingo tutaykuqta discipulonkuna huñunakururqaku punkuta wichqakuykuspa, chaynataqa rurarqaku judiokunata manchakusqankuraykum. Jesusmi yaykuruspa discipulonkunapa chawpinpi sayaykuspa nirqa:

—Hawkallayá kaychik —nispa.

20 Chaynata niykuspanmi qawachikurqa makinkunatawan waqtanta, paykunañataqmi Señorta qawaykuspanku kusikurqaku. 21 Huktawanmi Jesus nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Hawkallayá kaychik, imaynam Taytay kachamuwarqa, chaynam qamkunatapas kachaykichik —nispa.

22 Chaynata niykuspanmi paykunaman pukuykurqa:

—Chaskiychik Chuya Espirituta. 23 Huchakuna pampachasqaykichikqa ñam pampachasqaña, mana pampachasqaykichikñataqmi hina kaqlla kachkan —nispa.

Tomasman Jesuspa rikuriykusqanmanta

24 Tomasmi chunka iskayniyoqmanta huknin karqa mellizowan sutichasqa. Jesus hamuptinqa payqa manam chaypichu karqa. 25 Wakinnin discipulonkunam willarqa:

—Rikuykunikum Señorta —nispa.

Tomasñataqmi nirqa:

—Mana rikusaqchu makinpi clavospa yaykusqanta hinaspataq dedoyta mana hinasaqchu clavospa yaykusqanman chaynataq makiywan mana llapchasaqchu waqtanpi tuksisqata, hinaspaqa manam creesaqchu —nispa.

26 Pusaq punchawmantam discipulonkuna mosoqmanta huñunakurqaku wasipi, Tomaspas paykunawan kuskam kachkarqa. Punku wichqarayachkaptinmi Jesus yaykuykamurqa, paykunapa chawpinpi sayaykuspam nirqa:

—Hawkallayá kaychik —nispa.

27 Hinaspam Tomasta nirqa:

—Dedoykita hinay kayman hinaspa qaway makiyta, makikita haywarimuspayá hinay waqtayman. Amaña iskayrayaspayá creey —nispa.

28 Tomasñataqmi nirqa:

—¡Señorlláy, Dioslláy! —nispa.

29 Jesusmi nirqa:

—Tomas, rikuykuwaspaykiñam creerunki imayna kusisqam kanqa mana rikuwachkaspan creeqkunaqa!

Kay libroqa imapaqmi qellqasqa kasqanmanta

30 Jesusqa achkaq *milagrokunataraqmi rurarqa discipulonkunapa qawasqanta. Chaykunaqa manam qellqasqachu kachkan kay libropiqa. 31 Kaykunataqa qellqarqani Jesusqa Diospa Churin Cristo kasqan creenaykichikpaqmi, creespaykichikñataq payrayku wiñay kawsayniyoq kanaykichikpaq.

Qanchis discipulonkunaman Jesuspa rikurisqanmanta

21 1 Kaykunapa qepantam Jesus huktawan rikurirqa discipulonkunaman Tiberias Qochapa patanpi, kaynatamá rikurirqa: 2 Simon Pedrowanmi kachkarqa mellizowan sutichasqa Tomas, Galilea law Cana llaqtayoq Natanael, Zebedeopa churinkuna hinaspa iskay discipulonkuna. 3 Simon Pedrom nirqa:

—Risaqyá challwakuq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaymi wakinninpas nirqa:
—Hakuchik ñoqaykupiwan —nispa.
Botepi rispankum chay tutaqa mana imaniraqtapas challwarqakuchu.
4 Achikyamuqtam Jesus qochapa patanpi sayachkarqa, discipulonkunañataqmi mana yacharqakuchu Jesus kasqanta. 5 Jesusmi nirqa:
—Qarikuna ¿manachu challwa hapisqaykichik kan? —nispa.
Paykunañataqmi nirqaku:
—Manam kanchu —nispanku.
6 Chaymi Jesus nirqa:
—Botepa *alleqnin lawman mallaykichikta wischuychik hinaspaqa hapinkichikmi.
Nisqanta hina ruraspankum manaña malla chutaytapas atirqakuñachu achkallaña challwa kasqanrayku. 7 Jesuspa kuyasqan discipulonñataqmi Pedrota nirqa:
—Payqa Señormi —nispa.
Simon Pedroñataqmi Señor kasqanta yacharuspan mana pachayoq kasqanrayku huknin pachanta hinakuykuspan yakuman pawakaykamurqa.
8 Wakiqnin discipulonkunañataqmi botewan yakupa patanman chayamurqaku challwata mallapi aysamuspanku, yakupa patanmanqa karqa yaqa huk cuadrallañam. 9 Qochapa patanman chayaramuspankum tarirurqaku nina sansata, chaypa hawanpiñataq challwatawan tantata. 10 Jesusmi nirqa:
—Challwa hapimusqaykichikta apamuychik —nispa.
11 Simon Pedrom boteman yaykuspa qochapa patanman mallata chutamurqa hunta challwayoqta, chaymi karqa pachak pichqa chunkan kimsayoq hatun challwakuna, achkallaña challwa kachkaspapas manam mallataqa llikirurqachu. 12 Jesusmi nirqa:
—Hamuychik mikusunchik —nispa.
Manataqmi mayqan discipulonpas atirqachu: “¿Qamqa pitaq kanki?” niyta. Yacharqakum payqa Señorpuni kasqanta. 13 Jesusmi asuykuspa qoykarirqa tantatawan challwata.
14 Kaywanqa kimsakamañam Jesusqa discipulonkunaman rikurirqa wañusqanmanta kawsarimuspan.

Simon Pedrowan Jesuspa rimasqanmanta

15 Mikuruptinkuñam Simon Pedrota Jesus tapurqa:
—Juanpa churin Simon ¿paykunamanta mastachu kuyawanki? —nispa.
Pedroñataqmi nirqa:
—Arí Señor, qanmi yachanki kuyasqayta —nispa.
Chaymi Jesus nirqa:
—Chaynaqa ovejachaykunatayá michiy —nispa.
16 Huktawanmi tapurqa:
—Juanpa churin Simon ¿kuyawankichu? —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pedroñataqmi nirqa:
—Arí Señor, qanmi yachanki kuyasqayta —nispa.
Chaymi Jesus nirqa:
—Chaynaqa ovejaykunatayá nanachikuy —nispa.
17 Kimsakamaña tapuspanmi nirqa:
—Juanpa churin Simon ¿kuyawankichum? —nispa.
Pedroñataqmi llakikururqa kimsa kutikamaña "Kuyawankichu" nispa tapuptin, chaymi nirqa:
—Señor, qamqa tukuy imatam yachanki, yachankim kuyasqaytapas.
Chaymi Jesus nirqa:
—Chaynaqa ovejaykunatayá michiy. 18 Cheqaptapunim niki, mozoraq kaspaykiqa weqawnikita watakuykuspam riq kanki munasqaykiman, yuyaqña kaptikim ichaqa hukña watasunki rikraykita hoqariptiki hinaspam pusasunki mana riy munasqaykikunaman.
19 Chaynata nispanmi Jesus entiendechirqa cruzpi wañuspa Pedroqa Diosta alabananmanta, paytam nirqa:
—Qatiway —nispa.

Jesuspa kuyasqan discipulonmanta

20 Pedrom qepanta qawarispan rikururqa Jesuspa kuyasqan discipulon qatimuchkaqta. Paymi *Pascuapi cenaptinku waqtanpi kaspa tapurqa: "Señorlláy ¿mayqantaq traicionasunki?" nispa.
21 Payta rikuruspanmi Jesusta Pedro tapurqa:
—Señor, paytaqa ¿imataq sucedenqa? —nispa.
22 Chaymi Jesusñataq nirqa:
—Munaptiyqa payqa kawsanmanmi kutimunaykamapas ¿imataq qamtaqa qokusunki? Qatiway —nispa.
23 Chaymi iñiqkuna ukupi noticia karqa: "Chay discipuloqa manas wañunqachu" nispanku. Jesusqa nichkarqa manam mana wañunanmantachu, payqa nirqa:
"Munaptiyqa payqa kawsanmanmi kutimunaykamapas ¿imataq qamtaqa qokusunki?" nispam.
24 Chay discipulopunim kaykunata willakuchkan hinaspam qellqachkan. Chaymi yachanchik tukuy nisqanqa cheqap kasqanta.
25 Achkallañam kachkan Jesuspa tukuy ima rurasqankunaqa, sichu sapakamamanta qellqaptinkuqa piensasqayman hinaqa manachá kay pachapas haypanmanchu llapa libro churanapaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOLKUNAPA RURASQAN

HECHOS

Kay libroqa Lucaspa qellqasqanmi karqa. Kay libropa qallariyninqa Lucaspa qellqasqan evangeliopa qatiqnillanmi. Kay libropim tarinchik Jesuspi punta iñiqkunaqa Chuya Espiritupa yanapasqan kaspanku iñiyninkumanta hukkunamanpas willakusqankumanta. Chaytam rurarqaku Jerusalenmanta qallarispa huklaw nacionkunaman.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jesucristopa hanaq pachaman hoqarikusqanmanta hinaspa Jerusalenpi punta iñiqkunapa vidanmanta (1:1-8:3).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Palestina lawpi qallarispa huklaw nacionkunaman Evangeliopa mirasqanmanta (8:4-12:25).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Apostol Pablopa viajasqankunamanta (13-28): Punta viajeman lloqsisqanmanta (13:1-14:28), Jerusalenpi Apostol Pablo ancianokunawan huñunakusqanmanta (15:1-35), iskay kutipi viajeman lloqsisqanmanta (15:36-18:22), kimsa kutipi viajeman risqanmanta (18:23-21:16) chaynataq Cesarea llaqtapi hinaspa Roma llaqtapi Pablo preso kasqanmanta (21:17-28:31).

Chuya Espirituta kachamunanpaq Jesuspa prometesqanmanta

1 1-2 Teofilo, punta kaq libroypim qellqamurqayki qallarisqanmantapuni hanaq pachaman ripukunankama Jesuspa tukuy ima rurasqanmantawan yachachisqanmanta. Manaraq ripukuchkaspam akllasqan apostolninkunata Chuya Espiritupa atiyninwan kamachirqa imam ruranankumanta. 3 Jesusmi kawsarimuspan tawa chunka punchawpuni rikurirqa *apostolninkunaman hinaspam Dios-pa munaychakusqanmanta yachachirqa. Achka-achka kutipi sutillata rikurisqanraykum apostolkuna yacharqaku cheqaptapuni Jesuspa kawsarimusqanta.

4 Lliw apostolninkunawan kachkasparaqmi paykunata Jesus nirqa:

—Jerusalen llaqtamantaqa amaraqyá lloqsiychikraqchu, uyariwasqaykichikman hinayá suyaychik Taytaypa promesan cumplikunanta. 5 Cheqaptam Juanqa yakuwan bautizarqa, aswanqa kay-kay punchawmi Chuya Espirituwan Dios bautizasunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hanaq pachaman Jesuspa ripukusqanmanta

6 Huñunasqa kachkaptinkum apostolninkuna Jesusta tapurqaku:
—Señorllayku ¿kunanpunichu libranki Israel nacionta ñawpaq hina kananpaq? —nispa.
7 Paymi nirqa:
—Manam yachanaykichikchu imay tiempom otaq ima punchawmi kaykuna kanantaqa, Dios Taytallam chay tiempotaqa akllanman. 8 Ichaqa Chuya Espiritu qamkunaman hamuptinmi atiyta chaskinkichik. Chaymi ñoqamanta willakunkichik Jerusalen llaqtapi, lliw Judea lawpi, Samaria lawpi hinaspa kay pachapa cantonkama.
9 Kaykunata niruptinñataqmi *apostolninkuna qawachkaptin Jesusta Dios hoqarirurqa hanaq pachaman. Puyu ukuman Jesus chinkaykuptinmi apostolninkunaqa manaña rikurqachu. 10 Cieloman hoqarikusqanta qawachkaptinkuñataqmi paykunapa hichpanpi yuraq pachayoq iskay runakuna rikurirurqa, 11 paykunam nirqa:
—Galileamanta kaq qarikuna ¿imanasqataq cielota qawachkankichik? Jesusmi chawpikichikmanta hanaq pachaman hoqarikuchkan, waknallam qawachkaptikichik kutimunqa.

Judaspa rantinpi Matiastaña akllasqankumanta

12 *Apostolkunam Olivos Moqomanta kutirqaku Jerusalen llaqtaman, chay moqoqa Jerusalenpa hichpallanpi kasqanraykum yaqa huk *kilometro puriylla. 13 Llaqtaman chayaramuspankum samasqanku wasipa altosninman seqarqaku. Paykunam karqaku: Pedro, Jacobo, Juan, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Alfeopa churin Jacobo, *cananista partidomanta Simon hinaspa Jacobopa churin Judas. 14 Paykunam llapanku huñunakuqku huk sonqolla Diosta mañakunankupaq. Chaypitaqmi kachkarqa Jesuspa wawqenkunapas, Jesuspa maman Mariapas chaynataq wakin warmikunapas.
15 Huk punchaw yaqa pachak iskay chunkan iñiqkuna huñunasqa kachkaptinmi Pedro sayariykuspa nirqa:
16 —Wawqellaykuna, Chuya Espiritu yanapaptinmi Davidqa Judasmanta qellqarqaña. Chay Judasmi soldadokunata pusaspan Jesusta presocharachirqa. 17 Judaspas ñoqayku hina servikuqmi karqa. 18 Mana allin rurasqanmanta qollqe chaskisqanwanmi chakrata rantirurqa. Chaypi umanpa wichiykuptinmi wiksan llikiruptin llapa chunchulninpas taqtakururqa. 19 Jerusalenpi *yachaq runakuna chayta yacharuspañataqmi chay chakrata suticharqaku Aceldamawan, paykunapa rimayninpiqa "Yawar Chakra" ninanmi. 20 Judasmantam Salmos libropi kaynata nin:

Wasinpas chunniruchunyá paypaqa.
Amataqyá pipas *yachachunchu chaypiqa, nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaypitaqmi nichkantaq:

Oficionmanpas huk runañayá yaykuchun, nispa.

21—Kaypim ñoqanchikwan kachkan Jesucristowan puriqmasiyku. 22 Paykunam Juanpa bautizay qallarisqanmantapuni ñoqaykuwan karqaku Jesus hanaq pachaman ripukunankama. Chaymi paykunamanta akllananchik huk kaqninta Jesucristopa kawsarimusqanmanta ñoqaykuwan kuska willakunanpaq.

23 Pedro chaynata rimaruptinmi akllarqaku iskay runata. Hukninmi karqa Josey Barsabas, paypa huknin sutinmi karqa Justo, hukninñataqmi karqa Matias. 24 Akllaruptinkum chaypi kaqkuna mañakurqaku kaynata:

—Señorllayku, qamllam yachanki lliw runapa sonqonta. Reqsiykachiwaykuyá mayqanpas kay iskayninmanta akllasqaykita 25 chaynapi Judaspa truequenpi ñoqaykuwan *apostol kananpaq. Judasqa apostol kayninta despreciaspanmi paypaq citasqa castigomanña ripukun.

26 Suerteaptinkum Matiasman suerte tuparurqa. Chaymi chunka hukniyoq *apostolkunaman yapasqa karqa.

Chuya Espiritupa hamusqanmanta

2 1 *Pentecostes Fiesta chayaramuptinmi Jesucristoman lliw iñiqkuna huk wasillapi huñunasqa kachkarqaku. 2 Qonqayllamantam cielomanta qapariyllawanña wayra hina hamuqta uyarirurqaku chaymi tiyasqanku wasitapas qapariyninwan huntariykurqa. 3 Hinaptinmi sapakamapaq nina hina lenguachkaq umankupa hawanpi rikuriramurqa. 4 Llapallankuman Chuya Espiritu huntaykuptinmi mana yachasqanku idiomakunapi rimayta qallaykurqaku Chuya Espiritupa rimachisqanman hina.

5 Jerusalen llaqtapim kachkarqaku karumanta hamuq judio runakuna, paykunam lliw nacionkunamanta chayamurqaku Diosta yupaychanankupaq. 6 Chay wayra hina qapariqta uyariruspankum lliw runakuna huñunakaramurqaku chay lugarman hinaspam sapakama rimayninkuta uyariruspanku mana ima niytapas atirqakuchu. 7 Chaymi admirakuspanku nirqaku:

—¿Kay rimaqkunaqa manachum lliwchanku Galilea law runakuna? 8 ¿Imaynanpimá sapakamapa rimayninchikpiqa rimaqta uyarinchik? 9 Kaypiqa kachkanchik achka nacionkunamantam: Partiamanta, Mediamanta, Elanmanta, Mesopotamiamanta, Judeamanta, Capadociamanta, Pontomanta, Asiamanta, 10 Frigiamanta, Panfiliamanta, Egiptomanta, Cirenepa waklawnin Africamanta. Kachkanchiktaqmi kaypi *yachaq Roma llaqtayoq runakunapas. Wakinmi nacesqankumanta judio kanku, wakinñataqmi judiokunapa religionninman tikrakuqkuna. 11 Kachkankutaqmi Cretamanta hinaspa Arabia lawmanta kaqkunapas. Kaynaña kachkaptinchikpas sapakamapa idiomanchikpim Diospa admirakuypaq rurasqankunamanta uyarichkanchik.

12 Llumpayta admirakuspankum ninakurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imaninantaq kayqa? —nispa.
13 Wakinñataqmi asipayarqaku:
—Sinkam kachkanku —nispa.

Pedropa puntallaraq willakusqanmanta

14 Pedrom chunka hukniyoq *apostolkunawan sayariykuspan qayakuq hina kaynata nirqa:
—Jerusalenpi *yachaqkuna chaynataq llapallan judiomasillaykuna, sumaqtayá uyariwaychik kay nisqayta yachanaykichikpaq. 15 Ñoqaykuqa manam qamkunapa nisqaykichikman hina sinkachu kaniku. Manaraqpas chunka horataqa manam pipas sinkaqa kanmanchu. 16 Aswanqa kay uyarisqaykichikmantaqa ñam Diosmanta willakuq Joel qellqarqaña kaynata:

17 "Diosmi nin:
'Tukupay tiempokunapim chaqchurimuq hina
lliw runakunaman kachamusaq Espirituyta.
Chaymi qari churikichikpas,
warmi churikichikpas willakunqaku
paykunaman nisqayta.
Qamkunamanta kaq mozokunapas
revelasqaykunatam rikunqaku.
Qamkunamanta kaq yuyaqkunapas
mosqoy qosqaykunatam mosqonqaku.
18 Chay punchawkunapim Espirituyta kachamusaq.
Qarimanpas warmimanpas lliw serviwaqniykunamanmi kachamusaq.
Paykunaman nisqayta willakunankupaqmi kachamusaq.
19 Cielopipas admirakuypaq kaqkunatam rurasaq.
Qawachisqaykichikmi kay pachapipas yawartawan ninata
chaynataq suyullaña hoqarikuq qosniyta.
20 Manaraq Señorpa suma-sumaq punchawnin
chayamuchkaptinqa intipas tuta hinam yanayarunqa.
killapas yawar hinam pukayarunqa.
21 Ichaqa, Señorlláy, nispa mañakuwaqniytam ñoqaqa salvaykusaq.' "

22 —Israelpa mirayninmasillaykuna, uyariwaychikyá. Nazaretmanta kaq Jesustam cheqaptapuni Dios apruebarqa. Admirakuypaq *milagrokunata atiyninwan rurasqanraykum chaytaqa yachankichik. 23 Diosqa ñawpaqmantaraq yachasqanman hinam hinaspa munasqanman hinam Jesusta qamkunapa makikichikman churaykurqa. Paytam qamkuna presocharurqankichik hinaspam chakataruspa wañurachirqankichik mana allin runakunapa makinwan. 24 Aswanqa wiñaypaqqa manam wañusqaqa kananchu karqa, chayraykum Dios Tayta kawsarichimurqa wañuymanta libraruspan. 25 Ñawpaqtam David Jesusmanta rimaspan nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Siemprem yuyachkani Señorniytaqa.
*Alleqniy lawnillaypim kachkan payqa.
Manam hukmanyasaqchu ñoqallayqa.
26 Sonqoywanmi kusikullachkani.
Simiywanmi kusikullachkani.
Confiakuspam cuerpoy samaykunqa.
27 Cuerpoytaqariki manapunim
sepulturapiqa saqenkichu.
Sapaqchasqaykipa cuerpontaqa
manataqmi ismurachinkichu.
28 Ñoqataqa reqsiykachiwankim
imaynatam sumaq kawsakuyta.
Qayllaykipim kusikuyllawanña
tukuy sonqollayta huntaykunki."

29 —Wawqellaykuna, clarotam willaykichik: Ñawpaq abuelonchik David wañuruspanmi pampasqa karqa, kunankamapas sepulturanqa hinallam kaypi kachkan. 30 Davidqa Diosmanta willakuqmi karqa, chaymi payman juramentaspan Dios prometekusqanrayku yacharqa paypa mirayninmanta Cristo hamunanta hinaspa David hina *Israel nacion gobiernananta. 31 Chaynapim Davidqa qawachkanmanpas hina ñawpaqmantaraq rimarqaña Jesucristopa kawsarimunanmanta. Paymi nirqa: "Sepulturapiqa manam Diosqa saqenmanchu karqa nitaqmi cuerpon ismunantapas dejanmanchu karqa" nispa. 32 Diosmi kawsarichimurqa kikin Jesusta, cheqaptapunim kaykunataqa llapallayku rikurqaniku. 33 Chaynapim Jesusta Dios hoqarirqa ladonman, Diosmi prometekusqanman hina Chuya Espirituta Jesusman qorqa. Hinaptinmi Jesuspas chaqchurimuq hina Chuya Espirituta kachamurqa, chaytam qawachkankichik hinaspa uyarichkankichik. 34-35 Manam Davidchu cieloman hoqarisqaqa karqa, chaywanpas paymi nirqa:

"Señor Diosmi Señorniyta nirqa:
'Enemigoykikunata vencenaykamayá
*alleqniypi tiyaykuy.
Enemigoykikunata saruchinaykamayá
alleqniypi tiyaykuy' nispa."

36 —Israelpa llapallan mirayninkuna, yachaychikyá, qamkunapa chakatarusqaykichik Jesustam Israel nacionpi Cristo hinaspa Señor kananpaq Dios churaykun.
37 Kaykunata uyariruspankuñataqmi sonqonkupi llumpayta llakikuruspanku tapurqaku Pedrotawan wakin *apostolkunata:
—Wawqekuna ¿imatataq rurallasaqku? —nispa.
38 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Huchaykichikmanta wanakuspaykichik Jesucristopa sutinpi bautizachikuychik Dios pampachasunaykichikpaq, chaynapim Chuya

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Espiritutapas qosunkichik. 39 Kay promesaqa qamkunapaqwan miraynikichikkunapaqmi chaynataq karupi lliw kaqkunapaqwan Señor Diosninchikpa munasqanman hina lliw qayasqakunapaqmi.

40 Pedrom runakunata anchata rimapayaspan nirqa:

—Librakuychik kay huchallikuq runakunamanta —nispa.

41 Pedropa nisqanta llapa kasukuqkunam bautizachikurqaku. Iñiqkunamanmi chay punchaw yapakurqaku yaqa kimsa waranqa runakuna. 42 Chaymi paykuna *apostolkunapa yachachikuyninta chaskispanku huk sonqolla kaqku. Huñunakuyninkupiñataqmi Diosta mañakuqku hinaspam tantata partinakuqku.

Punta kaq iñiqkunapa kawsasqanmanta

43 *Apostolkunam Diospa atiyninta qawachispa admirakuypaq *milagrokunata rurarqaku chaymi lliw runakuna admirasqallaña karqaku. 44 Jesucristoman llapallan iñikuqkunam huk sonqolla karqaku, ima kapuqninkupas llapallanpaqmi karqa. 45 Chakrankutawan imapas kapuqninkutam *rantikuqku hinaspam qollqenkuta rakinakuqku necesitasqankuman hina. 46 Sapa punchawmi templopi huk sonqolla huñunakuqku, wasin-wasin huñunakuspam tantata partinakuqku hinaspam hatun kusikuywan allin sonqolla kuska mikuqku. 47 Diosta yupaychaspam lliw runakunapa allin qawasqan karqaku. Señorñataqmi sapa punchaw paykunaman yaparqa salvasqa kaqkunata.

Suchu runapa sanoyasqanmanta

3 1 Huk punchawmi tardeykuq las tresta Dios mañakuy horata, Pedrowan Juan temploman rirqaku. 2 Chaymanmi sapa punchaw runakuna apaqku nacesqanmantapuni suchu runata. Sumaqwan sutichasqanku punkupi payta churaykuptinkum yaykuq runakunamanta limosnata mañakuq. 3 Pedrotawan Juanta temploman yaykuchkaqta chay suchu rikuruspanmi: “Limosnallayki” nispa mañakurqa. 4 Chaymi paykuna suchuta qawarayarqaku hinaptinmi Pedro nirqa:

—Qawawayku —nispa.

5 Suchuñataqmi paykunata qawarayarqa imallapas qoykunankuta suyaspan. 6 Pedroñataqmi nirqa:

—Manam kanchu qoriypas nitaq qollqeypas, aswanqa kapuqllaytam qoyki: Nazaretmanta kaq Jesucristopa sutinpiyá puriy.

7 Chaynata nispa *alleq makinmanta hapiykuspa aysariruptillanmi chakinkuna hinaspa chaki moqonkuna kallpanchakururqa. 8 Hinaptinmi chay runaqa hukta pawarispalla qallaykurqa puriyta. Paykunawanmi temploman yaykurqa puristin, pawaykachastin hinaspa Diosta alabastin. 9 Chaymi lliw runakuna puriqtaña hinaspa Dios alabaqtaña rikuspanku 10 reqsirurqaku imaynam chay runaqa Sumaqwan sutichasqanku templopa punkunpi tiyaykuspan limosna mañakuq kasqanta. Limosnerota puriqtaña rikuruspankum mana ima niytapas atispanku admirakurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Salomon sutiyoq hatun portalpi Pedropa rimasqanmanta

11 Chay sanoyaruq suchu runam Pedrotawan Juanta mana kacharispa
qatikacharqa. Hinaptinmi lliw runakuna admirakuspanku paykunaman
huñunakururqaku Salomonpa Portalninpi. 12 Pedroñataqmi hamusqanku-
ta qawarispan nirqa:
—Israelpa mirayninmasillaykuna ¿imanasqataq admirakuchkankichik? ¿Ima-
nasqataq ñoqaykutaqa qawarayawachkankiku? Manam kikillaykumantachu
otaq Dios serviq kaspaykuchu kay runataqa purirachiniku. 13 Aswanqa ñawpaq
abuelonchik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa yupaychasqan kikin Diosmi
hatuncharqa serviqnin Jesusta. Paytam autoridadkunaman qoykurqankichik,
prefecto Pilato librayta munaptinpas harkakurqankichikmi. 14 Jesusqa mana
huchayoq justo kachkaptinpas Pilato libraykunantam harkakurqankichik hi-
naspam mañakurqankichik runa wañuchiqtaraq carcelmanta kacharinanpaq.
15 Chaynapim wañuchirqankichik kawsay qokuq Jesusta. Aswanqa Dios Taytam
kawsarichimurqa chaymi Jesus kawsarimusqan rikusqaykumanta testigo kani-
ku. 16 Paypa sutinpim kay rikusqaykichik hinaspa reqsisqaykichik suchu runa
kallpanchakurun. Paypa sutinpim hinaspa paymanta chaskisqan confianza-
wanmi kay runaqa pasaypaqta sanoyarun kunan qawasqaykichikpi hinapas.
17 —Wawqeykuna, ñoqaqa sumaqtam yachani, qamkunaqa Jesus pim
kasqanta mana yachastinmi wañurachirqankichik autoridadninchikkuna-
piwan kuska. 18 Chaynapimá Dios cumplichirqa ñawpaqmantaraq llapallan
willakuqninkunapa nisqanman hina, paykunawanmi willachirqa Cristopa
imaynam ñakarinanmanta. 19 Chaynaqa huchaykichikmanta wanakuspa-
yá Diosman kutirikuychik chaynapi tukuy huchaykichikta chinkachiptin
hamuq punchawpi Señor hawkayaypi samarichisunaykichikpaq. 20 Chayna-
taqa ruranqa Jesucristota kachamuspanmi. Payqariki ñawpaqmantaraqmi
qamkunapaq akllasqa karqa. 21 Jesucristoqa hanaq pachapiraqmi qepa-
munqa tukuy imakunatapas ñawpaqpi hina Dios allichanan tiempokama,
kaytaqa nirqañam ñawpaq tiempopi sapaqchasqan willakuqninkunawan.
22 Abuelonchikkunamanmi Moisespas nirqa kaynata:
—Señor Diosninchikmi castanchikmanta ñoqata hina rikurichipusun-
kichik huk willakuqta. Chaynaqa kasukuychikyá chay willakuqpa lliw
nisusqaykichikta. 23 Pipas mana kasukuqtaqa Diosmi runankunamanta
pasaypaqta chinkachinqa —nispa.
24 —Diosmanta willakuqkunapas Samuelmanta qallaykuspam qatinasninpi
rimarqaku kay punchawkunapi imam pasakunanmanta. 25 Qamkunaqa kan-
kichik Diosmanta willakuqkunapa castanmi, qamkunapaqmi Dios contratota
rurarqa ñawpaq abuelonchikkunawan, Abrahamtam nirqa: “Kay pachapi lla-
pallan ayllukunam miraynikirayku bendecisqa kanqa” nispa. 26 Serviqninta
Dios kawsarichimuspanmi puntataqa qamkunaman kachamurqa bendecisu-
naykichikpaq chaynapi sapakama huchaykichikmanta wanakunaykichikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pedrowan Juan autoridadkunapa qayllanpi kasqanmanta

4 1 Pedrowan Juan runakunaman willachkaptinraqmi *sacerdotekuna hamururqa templopi cuidaq guardiakunapa jefenwan hinaspa
*saduceokunawan. 2 Paykunam llumpay piñasqa kachkarqaku Pedropa
hinaspa Juanpa yachachisqanwan. Paykunam yachachichkarqa:
—Jesucristom kawsarimurqa, chaynam kawsarimunqa lliw wañuqkunapas —nispa.
3 Pedrotawan Juanta hapiruspankum tutaykuqña kaptin calabozo-
llamanraq wichqarurqaku paqarinnintinkama. 4 Chaywanpas achkaq
uyariqkunam iñikurqaku, qarikunallam karqa yaqa pichqa waranqa.
5 Paqarinnintinñataqmi Jerusalen llaqtapi huñunakururqaku judio-
kunapa jefenkuna, kamachikuqkuna, Diospa leynin yachachiqkuna.
6 Chaypitaqmi kachkarqa Anaspas, payqa karqa *sacerdotekunapa jefen-
mi, kachkarqataqmi Caifaspas, Juanpas, Alejandropas chaynataq lliw
sacerdotekunapa jefenkunapa ayllunkunapas. 7 Pedrotawan Juanta chay
kasqankuman pusarachimuspankum tapurqaku:
—¿Pi autorizasuptikichiktaq hinaspa pipa sutinpitaq kaykunata ruran-
kichik? —nispa.
8 Chaymi Pedroñataq Chuya Espiritupa huntaykusqan nirqa:
—Runakunapa jefenkuna hinaspa lliw kamachikuqkuna: 9 Qamkunam
tapuwachkankiku onqoq runata allin rurasqaykumanta hinaspa imaynam
sanoyarusqanmanta. 10 Chaynaqa yachaychikyá, yachachuntaqyá Israel casta
llapallan runakunapas, Nazaretmanta kaq Jesucristopa sutinpim kay runaqa
allinyarun hinaspam sanoña ladoykichikpi sayachkan. Chay kikin Jesustam
qamkuna chakatarurqankichik: aswanqa Diosmi wañusqanmanta kawsarira-
chimurqa. 11 Qamkunam wasi perqaqkuna hina wischupakurqankichik huk
rumita, Jesusmi chay rumiqa. Paymi kunanqa wasipa cimientonpi esquinan
hapiq rumiña rikurirun. 12 Jesusmanta hukqa manam pipas salvanmanchu, kay
pachapiqa manataqmi pipas kanchu runakunata salvaqqa aswanqa Jesusllam.
13 Pedrowan Juan mana manchakuspa rimaptinmi llapa autoridadku-
na uyarispanku admirakurqaku, paykunaqa yacharqam Pedrowan Juanqa
mana ancha educacionniyoq kasqankuta, chayraqmi musyarurqaku paykunaqa Jesuspa puriqmasinkuna kasqankuta. 14 Paykunawantaqmi sayachkarqa
suchumanta sanoyaq runapas chaymi paykunapa contranpiqa mana ima
niytapas atirqakuchu. 15 Chaymi Pedrotawan Juanta *cortemanta lloqsira-
chirqaku kikinkupurallapi rimanakunankupaq. 16 Paykunam ninakurqaku:
—¿Imatataq rurasun kay runakunawanqa? Jerusalen llaqtapi llapallan
runakunam yachanku kay suchu runa sanoyarachisqankutaqa. Manam
kaytaqa negayta atichwanchu. 17 Wakin runakuna amaña yachanankupaqmi manchachisunchik kunanmantaqa amaña pimanpas Jesucristopa
sutinpi rimanankupaq —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Hinaspam Pedrotawan Juanta huktawan qayaspanku, Jesucristopa
sutinpi amaña willakunankupaq hinaspa amaña yachachinankupaq avi-
sarqaku. 19 Ichaqa Pedrowan Juanmi nirqaku:
—Kikikichikpuni tanteaspa niwayku: ¿Diospaq allinchu kanman payta
mana kasukuspa qamkunataña kasukuyniyku? 20 Ñoqaykuqa manam upallay-
mankuchu rikusqaykumantawan uyarisqaykumanta willakuytaqa —nispa.
21 Chaykuna pasakusqanmanta llapa runakuna Diosta yupaychasqan-
kuraykum Juantawan Pedrota autoridadkuna mana imayna castigayta
atispanku amenazaykuspalla kachaykurqaku. 22 Chay sanoyaq suchu ru-
naqa karqa tawa chunka mas watayoqñam.

Kallpanchananpaq Diosta mañakusqankumanta

23 Pedrowan Juanmi libreña karuspanku rirqaku wakin iñiqmasinku-
napaman hinaspam llapa *sacerdotekunapa jefenkunapa hinaspa judio
kamachiqkunapa tukuy ima nisqanta willakurqaku. 24 Chayta uyariykus-
pam llapallanku huk sonqolla Diosta mañakuspa nirqaku:
—Señorniyku, qanmi unancharqanki hanaq pachata, kay pachata,
lamar qochata chaynataq chaykunapi tukuy imakunatapas. 25 Qanmi
Chuya Espirituykiwan serviqniki abueloyku Davidta nirqanki:

"¿Imanasqataq nacionkunaqa piñakuywanqa hatarinku?
¿Imanasqataq runakunapas yanqakunata tantearunku?
26 Kay pachapiqariki reykunapas hukllatam hoqarikurunku.
Kamachikuqkunapas Señorpa contranpim rimanakurunku.
Aceitewan tallispa nombrasqanpa contranpim rimanakurunku."

27 —Cheqaptapunim kay llaqtapi Rey Herodeswan Poncio Pilato huk-
llawakururqa huklaw nacionmanta hamuq runakunawan hinaspa Israel
casta runakunawan qampa sapaqchakusqayki serviqniki Jesuspa contranpi.
28 Chaynataqa rurarqaku ñawpaqmantaraq munasqayki cumplikunanpaqmi.
29 Taytayku kunanqa qawayá imaynam amenazawasqankuta, hinaspayá ser-
viqnikikunata kallpanchawayku mana manchakuspa qanmanta rimanaykupaq.
30 Qawachiyá atiynikita llapa onqoqkunata sanoyachispayki hinaspa admirakuy-
paq *milagrokunata sapaqchakusqayki serviqniki Jesuspa sutinpi ruraspayki.
31 Chaynata mañakuruptinkum chay huñunakusqanku wasi katkatata-
rurqa hinaptinmi Chuya Espiritu lliwman huntaykurqa. Chaymi manaña
manchakuspanku willakurqaku Diospa palabranta.

Ima kapuqninkupas lliwchankupaq kasqanmanta

32 Lliw iñiqkunam huk sonqolla kaspanku huk runa hinalla piensaqku,
manam pipas "ñoqallapam" niqchu ima kapuqninkutapas, aswanqa lliw-
chankupaqmi karqa tukuy imankupas. 33 *Apostolkunam aswan atiywanraq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

willakurqaku Jesucristopa kawsarimusqanmanta chaymi llapallankuta llumpayta Dios favorecerqa. 34 Paykuna ukupiqa manam pipas pisichikuqchu. Kapuqniyoqkunam chakrankuta chaynataq wasinkuta *rantikuspanku qollqeta *apostolkunaman apamuqku, 35 paykunañataqmi sapakamaman necesitasqankuman hina qoqku. 36 Chaynatam Joseypas rurarqa. Payqa Leviypa castanmanta Chipre lawpi nacekuqmi karqa. Paytataqmi apostolkuna suticharqaku Bernabeywan, chay sutiqa "sonqo tiyachiq" ninanmi. 37 Paymi *rantikururqa chakranta, hinaspanmi chay qollqeta *apostolkunaman qorqa.

Ananiaspa hinaspa Safirapa huchallikusqanmanta

5 1 Ananias sutiyoq runam warmin Safirapiwan *rantikururqaku chakrankuta. 2 Paykunam wakin qollqeta rakikuykurqaku, Ananiasmi *apostolkunaman aparqa wakillanta llapanta hina. Warminpas sumaqtam yacharqa kay engaño rurasqankutaqa. 3 Hinaptinmi Pedro nirqa:

—Ananias ¿imanasqamá *Satanasqa tanqaypaq-tanqaykusurqanki chakramanta pagasusqayki wakin qollqeta rakikuykuspayki Chuya Espirituta llullakunaykipaqqa? 4 ¿Manachum chakraykiqa qampa karqa? Ña *rantikuruptikiqa ¿manachum qampa karqa chay qollqeqa? Diostam llullakurunkiqa, manam runakunatachu —nispa.

5 Kayta uyariruspanmi Ananias qonqayta pampaman wichiykuspa wañururqa. Chaymi llapallan yachaqkuna anchallataña mancharikururqaku. 6 Hinaptinmi cuerponta wankuykuspanku jovenkuna wantururqaku pampamunankupaq.

7 Yaqa kimsa hora pasaruptinmi Ananiaspa warminpas hamurqa kay pasakusqanmanta mana imatapas yachastin. 8 Chaymi Pedro tapurqa:

—¿Chay precio nisqaykichikpichum *rantikurqankichik chakraykichikta? —nispa.

Hinaptinmi Safira nirqa:

—Arí, chay preciopim —nispa.

9 Pedroñataqmi nirqa:

—¿Imanasqamá tanteanakururqankichik Señorpa Espiritunta pruebanaykichikpaqqa? Waqaya yaykumuchkankuña qosayki pampamuq runakuna, kunanñataqmi qamta apasunki —nispa.

10 Niruptillanmi Pedropa ñawpaqninman Safira wichiykuspan wañururqa. Chaymi jovenkuna yaykuruspanku wañusqatañа tariykuspanku aparqaku qosanpa waqtanpi pampamunankupaq. 11 Chaymi llapa iñiqkunawan lliw chayta llapallan yachaqkuna llumpayta mancharikurqaku.

Milagrokuna rurasqankumanta

12 Llapa iñiqkunam huk sonqolla huñunakuqku templopi kaq Salomonpa Portalninpi, *apostolkunam Diospa atiyninwan admirakuypaq *milagrokunata runakunapi ruraqku. 13 Wakin runa paykunaman asuykuyta manchakuptinpas runakunapa hatunchasqanmi karqaku. 14 Achka

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runakunam qaripas-warmipas Señor Jesucristoman iñikuspanku sapa punchaw miraqku. 15 Onqoqkunatam qatakunapi chaynataq chakanakunapi callekunaman horqomuqku: “Ichapas Pedro llantuykuspallanpas sanoyarachinman” nispanku. 16 Chaynallataqmi huklaw llaqtakunamantapas hamuqku achka runakuna Jerusalenman onqoqninkuta hinaspa demoniopa ñakarichisqan runakunata apamuspanku chaymi llapallanku sanoyaqku.

Pedrotawan Juanta presocharusqankumanta

17 *Sacerdotekunapa jefenkunam qatiqnin *saduceokunamanta kaqkunapiwan llumpayta envidiakurqaku. 18 Hinaspam *apostolkunata hapiruspanku calabozoman hinarurqaku. 19 Ichaqa chay tutam Señorpa angelnin hamuspan punkuta kicharurqa. Paykunata horqoruspanmi nirqa:

20 —Temploman rispaykichikyá runakunaman willakamuychik kay mosoq vidamanta tukuy kay yachachikuykunata —nispa.

21 Chaymi achikyaruptillan temploman rispanku yachachirqaku.

*Sacerdotekunapa jefenkunañataqmi paywan kaqkunapiwan *cortepi huñunakunankupaq qayachirqaku Israel casta runakunapi lliw kamachikuqkunata. Hinaspankum kacharqaku *apostolkunata calabozomanta pusamunankupaq. 22 Guardiakuna calabozoman chayaruspañataqmi apostolkunataqa manaña tarimurqakuchu chaymi kutirispanku willakurqaku:

23 —Calabozotam tariramuniku hina wichqasqata, punkupi guardiakunapas hinallam cuidachkan, kichaykuptiykuñataqmi ukupiqa manaña pipas kasqachu —nispa.

24 Templopi cuidaq guardiakunapa jefenwan *sacerdotekunapa jefen chayta uyariruspankum tapunakurqaku:

—¿Imaraqchá pasakunqapas? —nispanku.

25 Chay ratollam huk runa hamuspan nirqa:

—Chay calabozopi wichqasqaykichik runakunaqa templopim yachachichkanku —nispa.

26 Hinaptinmi guardiakuna jefenkupiwan rirqaku hinaspam runakuna rumiwan choqaparunankuta manchakuspanku mana imanaspalla pusamurqaku. 27 Chay autoridadkunapa kasqanman pusaramuptinkum *sacerdotekunapa jefen nirqa:

28 —Ñam kamachirqaykikuña Jesusmantaqa ama yachachinaykichikpaq. Ichaqa Jerusalenpi lliw runakunata yacharachispam ñoqaykuta culpawankiku chay Jesuspa wañusqanmanta.

29 Hinaptinmi wakin *apostolkunapiwan Pedro nirqa:

—Runakunamanta puntataqa Diostam kasukuna. 30 Qamkunam Jesusta chakataruspaykichik wañurachirqankichik ichaqa abuelonchikkunapa Diosninmi kawsarirachimurqa. 31 Paytam Dios hatunchaspa hoqarirun *alleq lawninman munaychakunanpaq hinaspa salvaqninchik kananpaq chaynapi Israel castamasinchikkuna huchankumanta wanakuspa pam-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pachasqa kanankupaq. 32 Kaykunamantaqa ñoqaykum testigo kaniku,
testigotaqmi kasukuqninkunaman Diospa qosqan Chuya Espiritupas.
33 Autoridadkunañataqmi kaykunata uyariruspanku llumpayta piña-
kururqaku hinaspam wañurachinankupaq rimanakurqaku. 34 Hina chay
autoridadkunawanmi kachkarqa huk *fariseo Gamaliel sutiyoq. Paymi
karqa Diospa leyninmanta yachachiq maestro. Paytam llapa runakuna
llumpayta respetaqku. Paymi sayarispan kamachirqa *apostolkuna huk-
lawman lloqsiykunankupaq. 35 Hinaspam llapa autoridadkunata nirqa:
—Israelpa miraynin masiykuna, allinta piensaychik imam kay runakunawan
ruranaykichikta. 36 Ñawpaq punchawkunapim Teudas hatarirurqa allin hatun
reqsisqapaq hapikuspan. Paytam qatirqaku yaqa tawa pachak runakuna ichaqa
wañurachiptinkum qatiqninkunapas lliw cheqerurqaku, chaynapim yanqapaq
karqa. 37 Chaynallataqmi Galilea lawmanta kaq Judaspas censo punchawkunapi
llapa runakunata hatarirachirqa ichaqa paytapas wañurachirqakum hinaptin-
mi qatiqninkunapas tukuy hinastinman cheqerurqaku. 38 Chaymi nikichik, ama
imanaychikchu kay runakunataqa, paykunataqa hawkallatayá dejaychik. Sichu ya-
chachisqanku otaq imam rurasqanku runakunallamanta kaptinqa chinkarunqam.
39 Diosmanta kaptinmi ichaqa imayna puchukarachiytapas mana atiwaqchikchu.
Cuidakuychik, yanqañataq Diospa contranpi peleachkawaqchik —nispa.
40 Chaymi lliwchanku paypa nisqanta kasuspanku *apostolkunata qayay-
kuspa azoterqaku. Jesuspa sutinmanta amaña rimanankupaq kamachispallam
kachaykurqaku. 41 Chaymi *cortemanta apostolkuna lloqsirqaku llumpay
kusisqallaña Jesucristopa sutinmanta penqakuykunata ñakarinankupaq Dios-
pa permetisqankurayku. 42 Mana samaykuspankum sapa punchaw templopi
hinaspa wasikunapi yachachiqku hinaspa Jesucristomanta willakuqku.

Diaconopaq qanchis runakunata akllasqankumanta

6 1 Chay punchawkunapim Cristoman iñikuqkuna aswan-aswan mi-
rarqaku. Chaymi *griego rimaq iñiqkuna quejakurqaku *hebreo
rimaq iñiqkunamanta:
—Sapa punchaw mikuyta aypuptinkum ñoqaykumanta kaq viudakuna-
ta mana allintachu atiendenku —nispanku.
2 Chaymi chunka iskaynintin *apostolkuna llapallan iñiqkunata huñu-
ruspanku nirqaku:
—Sichum Diospa palabran yachachiyta dejarusaqku mikuyta
servinaykupaq hinaptinqa manam allinchu kanman. 3 Chaynaqa wawqe-
panillaykuna, qamkunamantayá akllaychik qanchis runakunata Chuya
Espiritupa huntasqan yachayniyoqkunata, mikuy aypukuytaqa paykuna-
pa makinmanñam churasaqku. 4 Ñoqaykuñataqmi Diosta chaylla-chaylla
mañakuspa palabranta yachachisaqku —nispa.
5 Chaymi llapa huñunasqakuna “allinmi” nispanku akllarqaku Estebanta.
Paymi karqa Chuya Espiritupa huntasqan llumpay iñiyniyoq. Akllarqa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kutaqmi Felipeta, Procorota, Nicanorta, Timonta, Parmenasta hinaspa Nicolasta. Nicolasqa karqa judiokunapa religionninman tikrakuq Antioquia llaqtayoqmi. 6 Paykunatam *apostolkunaman pusamurqaku, apostolkunam paykunapa hawanman makinkuta churaykuspanku Diosta mañakurqaku.

7 Chaymi Diospa palabranta aswan-aswan willakuptinku llapa iñiqkuna aswan-aswan mirarqa Jerusalen llaqtapi. Achkañam *sacerdotekunapas Jesusman iñikuykurqaku.

Estebanta presocharusqankumanta

8 Estebanmi Diospa ancha favorecesqan kaspa chaynataq Diospa atiyninwan huntarisqa kaspan runakunapi admirakuypaq *milagrokunata ruraq. 9 Jerusalenpim karqa Librasqakunapa *Huñunakunanku Wasi. Chaypim huñunakuqku Cirenemanta, Alejandriamanta, Ciliciamanta hinaspa Asiamanta kaq judiokuna. Huk punchawmi paykunamanta wakinkuna Estebanwan atipanakurqaku. 10 Paykunaqa manam Esteban upallachiyta atirqakuchu allin yachaywan hinaspa Chuya Espiritupa yanapakuyninwan rimasqanrayku. 11 Chaymi pagarurqaku huk runakunaman Estebanmanta llullakuspanku: "Ñoqaykum kay runata uyarirqaniku Moisespa hinaspa Diospa contranpi mana allin rimaqta" nispa rimanankupaq. 12 Chaynapim llapa runakunatawan judiokunapa kamachiqninta chaynataq Diospa leynin yachachiqkunata hatarirachirqaku Estebanpa contranpi. Qonqayta pawaykuspankum Estebanta hapiruspa *corteman aysarqaku. 13 Chay pusasqanku llulla runakunam Estebanpa contranpi kaynata nirqaku:

—Kay runam mana upallaspa mana allin palabrakunata riman Diospaq sapaqchasqa wasimantawan Diospa leyninmanta. 14 Paymi nirqa: "Nazaretmanta kaq Jesusmi templota tuñichispan Moisespa kamachiwasqanchik costumbrenchikkunata cambianqa" nispa.

15 Hinaptinmi chay *cortepi llapallan tiyaqkuna Estebanta qawarispanku angelpa uyan hina uyayoqta rikururqaku.

Estebanpa willakusqanmanta

7 1 *Sacerdotekunapa jefenmi Estebanta tapurqa:

—¿Chaynatachu rimarqanki? —nispa.

2 Chaymi Estebañataq nirqa:

—Wawqellaykuna, taytakuna, uyariykuwaychik. Ñoqanchikpa kancharichkaq Diosninchikmi abuelonchik Abrahanman Mesopotamia lawpi rikuriykurqa manaraq Haran llaqtaman ripukuchkaptin. 3 Paytam nirqa: "Llaqtaykimanta hinaspa aylluykimanta lloqsiy qawachinay allpaman" nispa. 4 Chaymi Diospa nisqanman hina Abraham Caldea lawmanta ripukuspan Haran llaqtapi *yacharqa. Chaypi taytan wañukuptinmi payta Dios pusamurqa kay kasqanchik allpaman. 5 Diosqa manam ima herenciatapas kaypiqa qorqachu, ichaqa manaraq churiyoq kachkaptinpas Diosmi prometekurqa tukuy kay allpataqa paymanwan mirayninkunaman qonanpaq. 6 Paytam nirqa: "Miraynikikunam runapa llaqtanpi forastero hina *ya-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chanqaku, ñakaristinmi sirviente kanqaku tawa pachak watapuni" nispa. 7 Diosqa
nirqataqmi: "Aswanqa servichikuqninku runakunatam castigasaq hinaptinmi
mirаynikikuna chay nacionmanta lloqsimuspanku kaypi yupaychawanqaku" nispa.
8 Diosmi contratota rurarqa Abrahanwan hinaspam kamachirqa qari kayninkupi
*señalasqa kanankupaq. Chaymi churin Isaac naceruptin pusaq punchawninman
Abraham señalarqa: Isaacpas señalarqam churin Jacobta, chaynatataqmi Jacob-
pas rurarqa chunka iskaynintin churinkunata. Kay chunka iskaynintinmi Israel
nacionpa ayllunkunapa abuelonkuna karqa.

9 —Jacobpa churinkunam wawqenku Joseymanta envidiakuspanku
*rantikururqaku Egipto nacionman apanankupaq. Ichaqa Diosmi Joseyta yana-
paspan 10 librarqa llapa ñakariyninkunamanta. Dios favoreceptinmi Joseyqa
allin yachayniyoq karqa chaymi Rey Faraonpas allinta qawaspan Joseyta
akllarqa Egipto nacionpi hinaspa kikin reypa wasinpi kamachikuq kananpaq.

11 —Llumpay yarqaymi karqa Egipto nacionpipas chaynataq Canaan
lawpipas. Hinaptinmi abuelonchikkuna mana imatapas tarirqakuchu miku-
nankupaq. 12 Ichaqa Egipto nacionpi trigo kasqanta Jacob yacharuspanmi
churinkunata chayman punta viajepi kacharqa. 13 Iskay kaq kutiyninkupi-
ñam Joseyqa wawqenkunaman reqsiykachikurqa chaymi Egipto nacionpa
reyninpas yacharurqa pipa castanmi Joseyqa kasqanta. 14 Chaynapim
Joseyqa taytan Jacobta llapa aylluntinta Egipto nacionman qayachirqa,
paykunaqa karqa qanchis chunka pichqayoq runakunam. 15 Chaynapimá
Jacobqa Egipto nacionman ripukurqa hinaspam chaypi wañukurqa, hina
chaypitaqmi paypa churinkunapas wañukurqa. 16 Chaymantañam paykuna-
pa tullunkunata aparqaku Siquem llaqtaman chaypi pampanankupaq. Chay
sepulturatam Abraham rantirqa qollqewan Hamorpa churinkunamanta.

17 —Abrahanman Diospa prometesqan cumplikuruchkaptinñam Israelpa
llapa mirayninkuna llumpa-llumpayta mirarurqa Egipto nacionpi. 18 Chaymán-
tam Egipto nacionpiqa munaychakurqa Joseyta mana reqsiq reyña. 19 Paymi
engañaspa llumpayta ñakarichirqa abuelonchikkunata, llullu wawakuna wa-
ñunankupaqmi wischunankupaq obligarqaku. 20 Chay tiempopim Moisespas
nacerqa. Paymi karqa Diospa kuyasqan suma-sumaq wawa chaymi tayta-ma-
man kimsa killa wasinkupi uywarqaku. 21 Tayta-mamanku wischuruptinmi
Egipto nacion reypa warmi churin tarikuspan wawanta hina uywakurqa.
22 Chaynapim Egiptopi tukuy yachaykunata yachachirqaku chaymi Moisesqa
hatun reqsisqa runa karqa rimayninpipas chaynataq rurayninpipas.

23 —Moises tawa chunka watayoq karuspanñataqmi Israelpa mirayninmasinkunaman watukuq rirqa. 24 Chaypim Egipto runata rikururqa Israelpa castan runata maqachkaqta. Payta harkaspanmi maqaqnin Egipto runata vengakuspa wañurachirqa. 25 Paymi piensarqa: "Castaykunaqa luegoch cuentata qokunqaku paykunataqa ñoqantakama Dios librananta" nispa, aswanqa paykunaqa manam entienderqakuchu. 26 Paqarinnintintañataqmi Moises tarirurqa paypa castan iskay runakuna peleachkaqta, mana peleanankuta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munaspanmi nirqa: “Qamkunaqa wawqentinmi kankichik ¿imanasqataq qamkunaqa maqanakuchkankichik?” nispa. 27 Hinaptinmi chay castamasin maqaq runa Moisesta tanqarispa nirqa: “¿Pitaq qamtaqa churasurqanki ñoqaykupa jefeyku hinaspa juezniyku kanaykipaq. 28 ¿Qayna punchaw wañuchisqayki Egipto runata hinachu ñoqatapas wañurachiwayta munanki?” nispa. 29 Kayta uyariruspanmi Moises ayqekuspa ripukurqa Madian lawman. Runapa llaqtanpi forastero *yachachkaptinmi iskay churinkuna nacerqa.

30 —Tawa chunka wata pasaruptinñam Sinai chunniq orqopi angelta rikururqa rupachkaq tankar kichkapi. 31 Moisesñataqmi chayta rikuruspan admirakurqa hinaspam sumaqta qawaykuyta munaspan asuykuspan uyarirqa Diospa kayna nisqanta: 32 “Ñoqaqa kani abueloyki Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi” nispa. Chaymi Moises mancharikuywan katkatatayta qallaykuspan ni qawariytapas atirqachu. 33 Chaymi Señor Dios nirqa: “*Usutaykita horqokuy, sarusqayki allpaqa ñoqapaq sapaqchasqa allpam. 34 Qawachkanipunim Egipto nacionpi runaykunapa ñakarisqanta, uyarichkanitaqmi waqasqankutapas. Chaymi uraykamuni paykunata libranaypaq. Riyá, ñoqam kachasqayki Egipto nacionman” nispa.

35 —Chaymi: “¿Pitaq qamtaqa churasurqanki ñoqaykupa jefeyku hinaspa juezniyku kanaykipaq?” nispa despreciasqanku Moisesta tankar-kichkapi rikuriq angelnintakama Dios kamachirqa paykunapa libraqnin hinaspa jefen kananpaq. 36 Chaynapimá Moisesqa Egipto nacionmanta libramurqa llapa abuelonchikkunata, Diospa atiyninta qawachispam admirakuypaq *milagrokunata rurarqa Egipto nacionpi, Puka Lamar Qochapi chaynataq chunniqpipas tawa chunka watapuni. 37 Chay kikin Moisestaqmi Israelpa miraynin masinchikkunatapas nirqa: “Diosmi castanchikmanta ñoqata hina rikurichipusunkichik huk willakuqta” nispa. 38 Chay Moisesmá karqa huñunasqa llapa abuelonchikkunawan chunniqpi, paytaqmi karqa Sinai Orqopi rimapayaqnin angelwanpas. Paytaqmi kawsananchikpaq palabrakunatapas chaskipuwarqanchik.

39 —Ichaqa chay abuelonchikkunam payta mana kasukuyta munarqakuchu hinaspam qepanchakuruspanku Egipto nacionman kutikuyta munaspa 40 Aaronta nirqaku: “Rurapuwayku taytachakunata Dios hina pusawananchikpaq. Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik chay Moisestaqa imach pasarun manam yachanchikchu” nispa. 41 Chaymi rurarurqaku qorimanta malta torota hinaspam animalkunata wañuchispa chay taytachaman ofrecerqaku, makinkupa rurarusqanwanmá kusikurqaku. 42 Chaynapim Diospas paykunata qepanchakuruspa saqerurqa lucerokunataña adoranankupaq, Diosmanta willakuqkunapa qellqasqan libropim kaynata nichkan:

“Yaw Israel castakuna,
chunniqpi tawa chunka wata kaspaykichikqa
animalkunatawan wakin ofrendakunataqa
manam ofrecewarqankichikchu.
43 Aswanqa chay Moloc taytachaykichikpa karpantam aparqankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Renfan taytaykichikpa lucerontam aparqankichik.
Chay taytachakunatam adoranaykichikpaq rurarqankichik.
Chayraykum Babilonia llaqtapa waklawninman qarqosaykichik.”

44 —Chay chunniqpim ñawpa abuelonchikkuna huk karpapi waqaychaqku
Diospa kamachikuyninkunata. Chay karpataqa rurarqaku Moisesman Diospa
qawachisqanpi hinam chaynataq kamachisqanpi hinam. 45 Abuelonchikku-
nam chaskirqaku chay karpata herenciata hina. Chay karpata apamuspankum
Josueywan hamurqaku kay allpanchikman huk casta runakunata allpanmanta
qarqoruspanku. Diosmi chay runakunata qarqochirqa kay allpata abuelonchik-
kunaman qonanpaq. Karpallapimá Diosninchiktaqa adoraqku Rey Davidpa
tiemponkama. 46 Davidta Dios favoreceptinmi David templo rurayta munarqa
abuelon Jacobpa Diosninpaq. 47 Ichaqa Davidpa churin Salomonmi templota
rurarqa. 48 Hanaq pachapi Diosqa manam runakunapa rurasqan templokunapi-
chu *yachan. Diosmanta willakuqpas Señorpa nisqantam kaynata nirqa:
49 “Hanaq pachaqa gobiernaspa tiyanaymi.
Kay pachaqa ñoqapa sarunaymi.
¿Imayna wasitataq rurapuwankichikman?
¿Maypitaq sarunay sitiota rurapuwankichikman?
50 ¿Manachum atiywan rurarqani tukuy kay llapa imakunataqa?”

51 Estebanmi nirqataq:
—Qamkunaqa rumi sonqo runakunam kankichik. Dios mana reqsiq
runapa hinam rinrikichikpas, sonqoykichikpas kachkan. Qamkunaqa
Chuya Espiritupa contrallanpi kaspam, ñawpa abueloykichikkuna hina-
puni kachkankichik. 52 ¿Diosmanta willakuqkunataqa manachum ñawpaq
abueloykichikkuna llapallanta ñakarichirqaku? Diospa justo Churin
hamunanmanta willakuqkunatapas wañuchirqakum. Chay justotam trai-
cionaspaykichik wañurachinkichik. 53 Qamkunamanmi angelninkunawan
Dios qosurqankichik leyninta ichaqa manam kasukunkichikchu.

Esteban wañuchisqankumanta

54 Judio autoridadkuna kayta uyariruspankum llumpay rabiawan Este-
banpa contranpi kachupakurqaku. 55 Estebañataqmi Chuya Espiritupa
huntasqan, cielota qawarispa rikururqa Diospa kanchayninta, rikururqataqmi
Jesucristotapas Diospa *alleq lawninpi sayachkaqta. 56 Chaymi Esteban nirqa:
—¡Qawaychik! Kikin hanaq pachatam rikuchkani, Diospa alleq lawnin-
pim Diosmanta Hamuq Runa sayachkan —nispa.
57 Chaymi paykuna mana uyariyta munaspanku rinrinkuta tapakurur-
qaku hinaspam qaparispanku lliw waykarurqaku. 58 Hinaspam llaqtapa
cantonman aysaruspanku rumiwan choqaparurqaku. Esteban acusaq ru-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nakunam choqapanankukama pachankuta cuidachirqaku Saulo sutiyoq jovenwan. 59 Rumiwan choqapachkaptinkum Esteban mañakurqa:
—Señor Jesus almaytayá chaskiykuy —nispa.
60 Hinaspanmi qonqorakuykuspan qaparirqa:
—Señorlláy, amayá castigaychu kay hucha rurasqankumantaqa —nispa.
Hinaspam wañukurqa.

Iñiqkunata Saulo ñakarichisqanmanta

8 1 Chaymi Saulo allinpaq hapirqa Esteban wañuchisqankuta. Hina chay punchawllapim llapa iñiqkunata ñakarichinankupaq qatikachayta qallaykurqaku. Chaymi llapallan iñiqkuna cheqerurqaku Judea lawman hinaspa Samaria lawman. *Apostolkunallañam Jerusalenpiqa qeparurqaku. 2 Hinaptinmi Dios yupaychaq wakin runakuna pamparurqaku Estebanta, paymantam llumpayta waqarqaku. 3 Sauloñataqmi iñiqkunata chinkachinanpaq qatikacharqa wasin-wasin hinaspam qaritapas warmitapas carcelman apaq.

Samaria llaqtapi willakusqankumanta

4 Aswanqa Jerusalenmanta cheqechisqakunam mayman rispankupas Jesucristomanta allin noticiakunata willakuqku. 5 Chaynapim Felipepas rirqa Samaria llaqtaman hinaspam Jesucristomanta willakurqa. 6 Chaymi llapa runakuna huñunakuspanku Felipepa nisqanta huk sonqolla uyarirqaku, rikurqakutaqmi *milagrokuna Felipepa rurasqantapas. 7 Demoniopa ñakarichisqan runakunatapas sanoyachirqam, chay demoniokunam runakunata qaparichistin lloqsiq. Sanoyaqtaqmi suchukunapas hinaspa wistukunapas. 8 Chayraykum chay llaqtapi runakunaqa llumpay kusisqa karqaku.

9 Samaria llaqtapim kachkarqa Simon sutiyoq brujo runa, paymi chay llaqtapi llapa runakunata admirachiq: "Ñoqaqa ancha yachayniyoq runam kani" nispa. 10 Paytam taksapas-hatunpas kasukuqku hinaspam paymanta niqku:
—Kay runapiqa Diospa ancha atiyninmi kachkan —nispanku.

11 Paytamá kasukuqku brujerianwan unaysuña admirachiptin. 12 Aswanqa Diospa munaychakusqanmanta hinaspa runakunata salvaq Jesucristopa sutinmanta Felipe rimaqta uyarispankum qaripas-warmipas iñikuspanku Felipewan bautizachikurqaku. 13 Chaymi Simonpas Jesucristoman iñikuspan bautizachikurqa hinaspam Felipewanña purirqa. Diospa atiyninwan *milagrokunata Felipepa rurasqanta qawaspanñataqmi admirakurqa.

14 Samaria llaqtapi runakuna Diospa palabran chaskisqankuta yacharuspankuñataqmi Jerusalenpi *apostolkuna kacharqaku Pedrotawan Juanta. 15 Samaria llaqtaman chayaruspankum Diosta mañakurqaku Samariapi iñiqkuna Chuya Espirituta chaskinankupaq. 16 Jesuspa sutillanpiraq paykuna bautizachikuptinkum Chuya Espirituqa manaraq mayqanmanpas hamurqaraqchu. 17 Chaymi Pedrowan Juan iñiqkunaman makinkuta churaykuptinku chaskirqaku Chuya Espirituta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Iñiqkunaman *apostolkuna makinkuta churaptinmi paykunaman
Chuya Espiritu qomusqa karqa, chaytam Simon rikurqa chaymi apostol-
kunaman qollqeta qawachispan 19 nirqa:
—Qoykuwaychik chay atiyta chaynapi pimanpas makiyta churaykuptiy
Chuya Espirituta chaskinankupaq —nispa.
20 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—¡Qollqekiwan kuskayá chinkay Diospa qosqanta qollqewan rantiruy
piensasqaykimanta! 21 Kay atiyqa manam qampaqchu, sonqoykipi munasqayki-
kunaqa manam Diospaq hinachu. 22 Wanakuy chay llumpay mana allin ruray
munasqaykimanta hinaspa Diosta mañakuy, ichapas chaynapi sonqoykipi chay
piensasqaykita pampachasunkiman. 23 Yachanim qamqa envidiosollaña kas-
qaykita hinaspa mana allin ruraykunawanpas watasqa kasqaykita.
24 Hinaptinmi Simonñataq nirqa:
—Señortayá mañapullawaychik nisqaykichikman hina imapas ama pa-
sawananpaq —nispa.
25 Jesucristomanta willaruspam Diospa palabranta *apostolkuna ya-
chachirqaku hinaspam kutirqaku Jerusalenman Samaria llaqtachakunapi
Cristomanta allin noticiakunata willakustin.

Etiopia nacionniyoq runawan Felipe tupasqanmanta

26 Chaymantam Felipeta Diospa angelnin kaynata kamachirqa:
—Kaymanta riy surlawman Jerusalenmanta Gaza llaqtaman riq ñanni-
nta —nispa.
Chayqa chunniq ñanmi. 27 Felipe rispanmi ñanpi tuparurqa Etiopia nacionpi
kamachikuq runawan. Payqa karqa Etiopia nacionpi Candace sutiyoq reinapa
qollqen waqaychaqmi. Paymi Jerusalenpi Dios adoraq risqanmanta kutichkarqa.
28 Payqa caballopa aysasqan carretapim richkarqa llaqtan lawman Diosmanta wi-
llakuq Isaiaspa qellqasqan librota leestin. 29 Chaymi Felipeta Chuya Espiritu nirqa:
—Wak carretata haypaspayki asuykuy —nispa.
30 Chaymi Felipe kallpaspan, Isaiaspa qellqasqan libro leesqanta uyaris-
pan tapurqa:
—¿Entiendenkichu chay leesqaykipa imam nisqanta? —nispa.
31 Kamachikuqñataqmi nirqa:
—¿Imaynataq entiendeyman mana pipas yachaykachiwaptinqa? —nispan.
Chaymi Felipeta ruegarqa seqaspan waqtanpi tiyananpaq.
32 Chay libropi leesqanmi kayna karqa:

Nakanankupaq ovejata hina pusaptinkum mana rimarirqachu.
Imaynam carnero kanman millwan rutuqninpa qayllanpi upallalla,
chaynam paypas karqa ñakarichiqninkunapa qayllanpi upallalla.
33 Humillaykachispankum mana allin arreglotachu rurapurqaku.
¿Pitaq willakunman mirayninmanta wañurachichkaptinkuqa?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Hinaptinmi chay kamachikuq tapurqa Felipeta:
—Niykuway ¿pimantataq kay willakuqqa rimachkan, kikinmantachu icha pimantataq? —nispa.
35 Chaymi leesqankumanta qallaykuspan Jesusmanta allin noticiakunata Felipe willarqa. 36 Chaymi yakupa kasqanman chayaruptinku chay kamachikuq nirqa:
—Kayqaya kaypi kasqa yaku ¿imaraqtaq faltawan bautizawanaykipaq? —nispa.
(37 Chaymi Felipeñataq nirqa:
—Tukuy sonqoykiwan iñiptikiqa allinmi —nispa.
Hinaptinmi chay kamachikuqñataq nirqa:
—Creenim Jesucristoqa Diospa Churin kasqanta.)
38 Chaynata niruspanmi carretata sayachinanpaq kamachirqa. Chaymi iskayninku uraykurqaku yakuman hinaptinmi Felipe bautizarqa. 39 Yakumanta seqaruptinkuñataqmi Señorpa Espiritun Felipeta huklawman aparurqa. Hinaptinmi chay kamachikuqqa manaña rikurqachu Felipeta, ichaqa kusisqallañam pasakurqa. 40 Felipeñataqmi Azoto sutiyoq llaqtachapiña rikurirurqa hinaspanmi llaqtan-llaqtan rirqa Jesusmanta allin noticiakunata willakustin Cesarea llaqtaman chayanankama.

Saulopa iñikusqanmanta
(Hch 22:6-16. 26:12-18)

9 1 Sauloñataqmi Jesucristoman iñiqkunata wañuchinanpaq amenazarqa. Chayraykum *sacerdotekunapa jefenman pasarqa. 2 Oficiokunatam mañakurqa Damasco llaqtapi *huñunakunanku wasikunapi kamachikuqkunapaq chaynapi Jesucristo qatiqkunata warmitapas-qaritapas presota Jerusalen llaqtaman pusamunanpaq. 3 Damasco llaqtaman chayaykuchkaptinñam qonqayllamanta huk llipyay hina payta kanchaykurqa. 4 Chaymi Saulo pampaman wichiykuspan uyarirqa:
—Saulo, Saulo ¿imanasqataq ñakarichiwanaykipaq qatikachawanki? —niqta.
5 Chaymi Saulo tapurqa:
—¿Pitaq kanki Señor? —nispa.
Hinaptinmi nimurqa:
—Ñoqaqa qatikachawasqayki Jesusmi kani. 6 Hatarispayki Damasco llaqtaman yaykuy, chaypim imam ruranaykita nisunki —nispa.
7 Saulowan riqkunam chay rimamusqanta uyarirqaku, ichaqa manam pitapas rikurqakuchu. Chaymi admirasqallaña karqaku. 8 Sauloñataqmi pampamanta hatarispan manaña imatapas rikurqachu ñawsayarusqanrayku. Chaymi makinmanta aysaspanku Damascoman pusaykurqaku. 9 Chaynapim kimsa punchaw karqa mana rikukuq, manam imatapas mikurqachu nitaq tomarqachu.
10 Chay Damasco llaqtapim *yacharqa Jesucristopi iñiq Ananias sutiyoq runa. Paymanmi Señor rikuriykuspan nirqa:
—Ananias —nispa.
Chaymi pay nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imata Señor? —nispa.
11 Chaymi Señor nirqa:
—Hatarispayki riy Derecha sutiyoq calleman, hinaspayki Judaspa wasinpi Tarso llaqtayoq Saulota maskamuy. Paymi Diosta mañakuspan 12 revelacionninpi rikusurqanki paypa kasqanman yaykuchkaqta chaynapi paypa hawanman makikita churaptiki huktawan qawarikunanpaq.
13 Chaymi Ananiasñataq nirqa:
—Señorlláy, achkaq runakunam willawarqaku chay runamantaqa, payqa Jerusalen llaqtapim qanman iñiqkunata ñakarichirqa. 14 Kunanñataqmi *sacerdotekunapa jefenpa kamachisqan hamurun qampa sutikipi mañakuqkunata presochananpaq.
15 Chaymi Señorñataq Ananiasta nirqa:
—Pasaypuni, chay runataqa akllarqani huklaw nacionkunapi runakunaman, reykunaman hinaspa Israelpa mirayninkunaman ñoqamanta willakunanpaqmi. 16 Ñoqam payman yachachisaq ñoqarayku llumpay ñakarinanta.
17 Chaymi Ananias pasarqa Saulopa kasqan wasiman hinaspam yaykuruspan Saulopa hawanman makinta churaykuspan nirqa:
—Wawqey Saulo, chay hamusqayki ñanpi rikurisuqniki Señor Jesusmi kachamuwarqa qamta qawarichinaypaq hinaspa Chuya Espiritupa huntasqan kanaykipaq —nispa.
18 Hinaptinmi chaypunilla paypa ñawinmanta wichirurqa escama hina, hinaptinmi qawakurqaña. Chaymi Saulo hatarispan bautizachikurqa.
19 Mikuywan kallpanchakuykuspanmi chay punchawkuna qeparqa Damasco llaqtapi iñiqkunawan.

Damasco llaqtapi Saulo willakusqanmanta

20 Saulom willakurqa *huñunakunanku wasikunapi: murallanta *(Hch 9:25)*
—Jesucristoqa Diospa Churinmi —nispa.
21 Lliw uyariqkunañataqmi admirakuspanku kaynata ninakurqaku:
—¿Manachu kay runaqa Jerusalen llaqtapi purirqa Jesucristopa sutinpi mañakuqkunata ñakarichistin? ¿Manachum kikinpuni kaymanpas hamurqa iñiqkunata presocharuspan *sacerdotekunapa jefenkunaman apananpaq? —nispa.
22 Ichaqa Saulom aswan-aswan kallpanchakuspan Jesusqa cheqaptapuni prometesqa Cristo kasqanta willakurqa chaynapi Damascopi *yachaq judiokunapas ima piensaytapas mana atinankukama.

Saulopa lluptikusqanmanta

23 Achka punchaw pasaruptinmi judiokuna yacharachinakurqaku Saulota wañurachinankupaq. 24 Ichaqa Saulom chayta yacharurqa. Chaymi paykuna tuta-punchaw chay llaqtapa punkunkunapi suyaqku wañurachinankupaq. 25 Aswanqa iñiqkunam hatun canastapi Saulota tutallan uraykarachirqaku chay llaqtapa muyuriqnin perqanta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

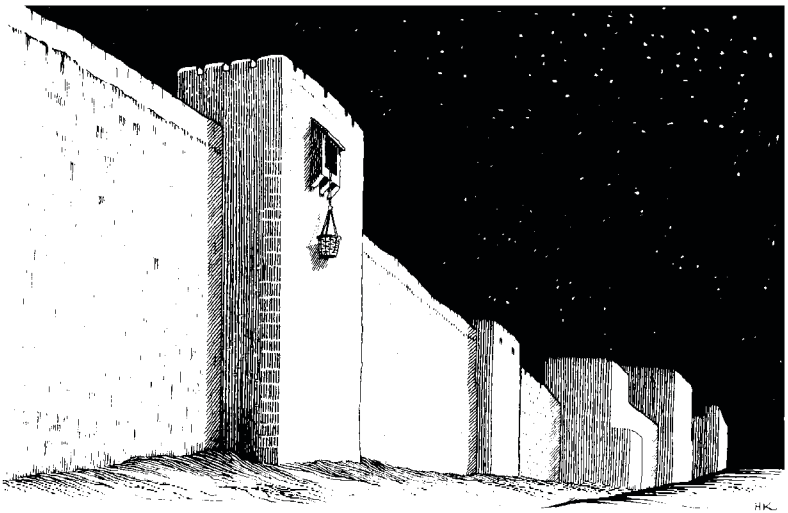

Saulotam uraykarachirqaku Damasco llaqtapa (Hch 9:25)

Jerusalen llaqtapi Saulo tarikusqanmanta

26 Saulo Jerusalenman chayaruspanmi iñiqkunawan huñunakuyta munarqa,
ichaqa paykunam manchakurqaku Jesucristoman iñisqanta mana creespanku.
27 Aswanqa Bernabeymi Saulota pusarqa *apostolkunaman hinaspam willarqa
Jesucristota ñanpi Saulo rikumusqanmanta hinaspa paytapas Señor rimapa-
yasqanmanta chaynataq Damasco llaqtapi mana manchakuspa Jesucristopa
sutinpi rimasqanmantapas. 28 Chaymi Sauloqa Jerusalenpiña apostolkuna-
wan puriq. 29 Mana manchakuspam rimaq Señorpa sutinpi, atipanakuqtaqmi
*griego rimaq judiokunawanpas, aswanqa paykunam wañurachiypi riqku.
30 Jesucristoman iñikuqkuna chayta musyaruspankum Saulota pusarurqaku
Cesareaman hinaspam Tarso llaqtaman aviarurqaku.

31 Chaymi iñiqkunaqa tukuy Judea lawpipas, Galilea lawpipas hinaspa
Samaria lawpipas hawkaña karqaku. Iñiyninkupim wiñaqku hinaspam
Señorta manchakuspanku kawsaqku, Chuya Espiritupa kallpanchasqan
kaspankum aswan-aswan miraqku.

Eneaspa sanoyasqanmanta

32 *Apostol Pedrom llapa iñiqkunata watukuspan Lida llaqtapi iñikuq-
kunamanpas chayarurqa. 33 Chaypim tarirqa Eneas sutiyoq runata, paymi
suchuyaruspan pusaq wataña camapi kachkarqa. 34 Hinaptinmi Pedro
nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Eneas, Jesucristom sanoyarachisunki, hatarispayki camaykita allichay —nispa.
Chay ratollam Eneas hatarirurqa. 35 Lida llaqtapi hinaspa Saron llaqtapi lliw *yachaqkunam payta rikururqaku hinaspankum Señor Jesucristomanña iñikurqaku.

Dorcaspa kawsarirusqanmanta

36 Chay Jope llaqtachapim *yacharqa Jesucristopi iñikuq Tabita sutiyoq warmi, paypa sutinmi griego rimaypi karqa Dorcas. Paymi achka allinkunata ruraq hinaspam wakchakunata yanapaq. 37 Chay punchawkunapi onqoruspanmi wañukurqa chaymi cuerponta bañaruspanku wasipa altosninpi chutaykurqaku. 38 Lida llaqtam hichpalla karqa chay Jope llaqtamanta chaymi iñiqkuna chaypi Pedro kasqanta yacharuspanku iskay runakunawan nichimurqaku:
—Kunanpuni pasamuy Jope llaqtaman —nispa.
39 Chaynata Pedroman willaykuptinkum pasarqa paykunawan. Chayaruptinñataqmi Pedrota pusaykurqaku wañuqpa kasqan cuartoman. Pedroman llapa viudakuna asuykuspam waqastin qawachirqaku Dorcaspa rurasqan camisakunatawan walikunata.
40 Pedroñataqmi chaypi lliw kaqkunata lloqsirachispan qonqoranpa Diosta mañakurqa hinaspanmi chay wañusqa warmita qawarispan nirqa:
—Tabita, hatariy —nispa.
Chaymi Tabita qawarikururqa, hinaspanmi Pedrota rikuruspan tiyarirurqa. 41 Chaymi Pedro makinmanta hapiykuspan sayarichirqa. Iñiqkunatawan viudakunata qayaspanmi kawsachkaqtaña paykunaman qawachirqa. 42 Chaytam Jope llaqtapi llapa runakuna yacharurqaku, chaymi Señorman achkallaña iñikurqaku. 43 Chay llaqtapim Pedro qeparqa achka punchaw suela ruraq Simonpa wasinpi.

Corneliopa wasinman Pedro risqanmanta

10 1 Cesarea llaqtapim *yacharqa Cornelio. Paymi karqa Italiano sutiyoq tropakunapi capitan. 2 Corneliom wasinpi llapallan kaqkunapiwan Diosta manchakuspa serviqku, wakcha judiokunatam achka qollqewan yanapaq hinaspanmi tukuy tiempo Diosta mañakuq. 3 Huk punchawmi yaqa las tresta mañakuchkaptin Dios payman rikuriykachirqa huk angelta:
—¡Cornelio! —nispa.
4 Chaymi Cornelio llumpay mancharisqa qawarayaspan tapurqa:
—¿Imata Señor? —nispa.
Hinaptinmi chay angel nirqa:
—Mañakusqaykitawan wakchakuna yanapasqaykitam Dios chaskiykun. 5 Kunanyá runakunata Jope llaqtaman kachay Simonwan sutichasqa Pedrota pusamunankupaq. 6 Payqa samapakuchkan suela ruraq Simonpa wasinpim, chayqa kachkan lamar qochapa patanpim —nispa.
7 Chay rimapayaqnin angel chinkaruptillanmi Cornelio qayarqa iskay runankunatawan Dios serviq soldadonta 8 hinaspam chay angelpa lliw nisqanta paykunaman willaspan kacharqa Jope llaqtaman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Paqarinnintin Corneliopa runankuna Jope llaqtapa hichpallantaña rich-
kaptinkum yaqa chawpi punchawta Pedro seqarqa wasipa altonman Diosta
mañakunanpaq. 10 Llumpayta yarqarachikuspanmi mikuyta munarqa. Icha-
qa mikuyta yanupunankukamam revelacionta chaskirqa. 11 Paymi rikurqa
hanaq pachamanta tawan puntanmanta warkusqa lliklla hina uraykamuqta.
12 Chay llikllapim karqa tawa chakiyoq animalkuna, culebra hina qasqonpa
puriqkuna hinaspa alton pawaq animalkuna. 13 Hinaptinmi Pedro uyarirqa:
—Hatariy Pedro, wañuchispa mikuy —niqta.
14 Chaymi Pedroñataq nirqa:
—Manapunim mikuymanchu Señor. ¡Ñoqaqa haykapipas manam mi-
kurqanichu mana mikuna kaqkunataqa! —nispa.
15 Chaymi payta huktawan nimurqa:
—"Mikunapaqmi" nispa Diospa nisqankunataqa amayá niychu: "Mana-
punim mikuymanchu" nispaqa.
16 Chaynallam pasakurqa kimsakama hinaptinmi chaykunaqa hanaq pachaman
kaqlla hoqarikururqa. 17 "Imaninantaq kayqa" nispa Pedro piensachkaptinraqmi,
Corneliopa kachamusqankuna chayamuchkarqakuña. Paykunam Simonpa wasin-
manta tapukuspanku punkupiña sayachkarqaku. 18 Hinaspam qayakurqaku:
—¿Kaypichu Pedrowan sutichasqa Simon samakuchkan? —nispanku.
19 Diospa revelasqanmanta Pedro piensachkaptinraqmi Chuya Espiritu
payta nirqa:
—Qawariy, kimsa runakunam maskasuchkanki. 20 Uraykuspayki paykuna-
wan riy ama iskayrayaspayki, ñoqam paykunataqa kachamurqani —nispa.
21 Chaymi Corneliopa runankunaman uraykuspan Pedro nirqa:

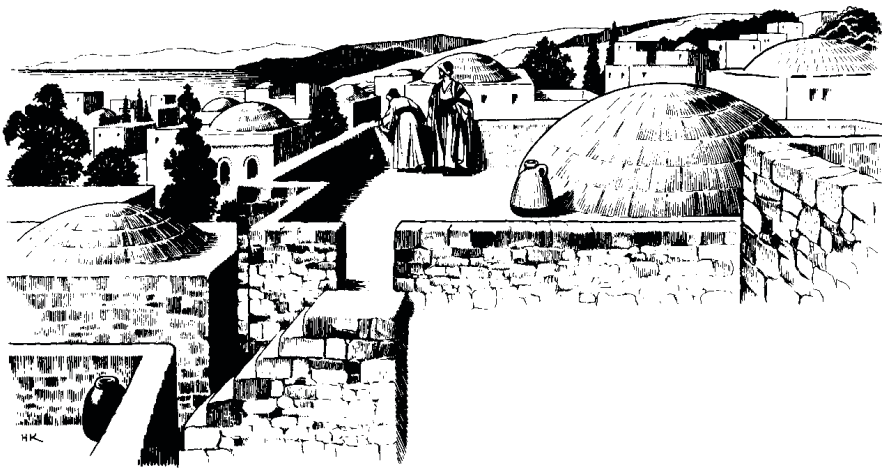

Palestina law wasikunapa qatan (Hch 10:9)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqam kani qamkunapa maskasqaykichik. ¿Imamantaq hamurqankichik? —nispa.

22 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Ñoqaykutaqa Capitan Corneliom kachamuwanku. Payqa Diosta manchakuq justo runam, paytaqa llapa judiokunapas allin runa kasqanpaqmi reqsinku. Diospa angelninmi payta kamachirqa wasinman qayachisuspayki qampa nisqaykikunata uyarinanpaq —nispa.

23 Hinaptinmi Pedro chay wasiman paykunata yaykuykachispan samachirqa. Paqarintin punchawñataqmi Pedro paykunawan pasarqa, riysirqataqmi Jope llaqtapi *yachaq wakin iñiqkunapas.

24 Paqarinnintintañam chayarurqaku Cesarea llaqtaman. Chaypim Cornelio ayllunkunatawan kuyasqan amistadninkunata huñuruspan Pedrota suyachkasqa. 25 Corneliopa wasinman Pedro yaykuchkaptinmi Cornelioñataq chaskispan Pedropa ñawpaqninman qonqorakuykurqa adorananpaq. 26 Ichaqa Pedrom sayarichirqa:

—Sayariy, ñoqapas qam hina runallam kani —nispa.

27 Paywan parlastin yaykuspañataqmi wasi ukupi tariykurqa achka huñunasqa runakunata. 28 Chaymi Pedro nirqa:

—Yachasqaykichik hinam judiokunaqa mana judio kaqkunawanqa mana juntanakuymankuchu, manataqmi wasinmanpas yaykuymankuchu leyniyku harkawasqankurayku. Ichaqa Diosmi yachachiwarqa amaña pitapas “Chayqa huchasapa millakuypaq runam” nispay cheqninaypaq. 29 Chayraykum qayarachimuwaptikichik chaypunilla pasamurqani mana iskayrayaspay. Yachaytam munani ¿imanasqataq qayachimuwarqanki? —nispa.

30 Chaymi Cornelioñataq nirqa:

—Tawa punchawñam kunan hina las tresta kay wasiypi Diosta mañakuchkaptiy rikuriykuwarqa suma-sumaq kanchachkaq pachayoq runa. 31 Hinaspam niwarqa: “Cornelio, mañakusqaykikunatawan wakchakuna yanapasqaykitam Dios chaskiykun. 32 Kunanyá runakunata Jope llaqtaman kachay, Pedrowan sutichasqa Simonta pusamunankupaq. Payqa samapakuchkan suela ruraq Simonpa wasinpim, chayqa kachkan lamar qochapa patanpim” nispa. 33 Hinaptinmi chaypunilla kachamurqani maskamusunaykipaq. Allinpaqmi hamurunkiqa. Diospa qawasqanmi kaypi lliwchayku huñunasqa kachkaniku, uyariytam munaniku Señorpa tukuy kamachisusqaykita.

Corneliopa wasinpi Pedropa willakusqanmanta

34 Hinaptinmi Pedro kaynata rimayta qallaykurqa:

—Kunanmi chayraq entiendeni, Diosqa manam pimanpas sayapakunchu, 35 payqa chaskinmi lliw nacionkunapi payta kuyaspa manchakuywan allin ruraq runakunataqa. 36 Diosmi Israelpa mirayninkunaman allin noticiata willachirqa Jesucristollawan imaynam Dioswan allinyanakunanchikpaq, Jesucristoqa llapa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llanchikpa Señorninchikmi. 37Qamkunaqa yachankichikñam bautizasqanmanta
Juan yacharachiptin Galilea lawmanta qallaykuspan lliw Judea lawpipas tukuy
ima pasakusqanta. 38Diosmi huntarqa Nazaretmanta kaq Jesucristoman Chuya
Espiritupa atiyninwan hinaptinmi pay purirqa allinkunata rurastin chaynataq
*Satanaspa llapa ñakarichisqan runakunata sanoyachistin, tukuy chaykunataqa
rurarqa Dios paywan kasqanraykum. 39Judea lawpi hinaspa Jerusalen llaq-
tapi Jesucristopa imam rurasqanmantaqa ñoqaykum testigo kaniku. Paytam
wañurachirqaku cruzpi chakataruspanku. 40Ichaqa Diosmi payta kawsarichirqa
kimsa punchaw wañusqanmanta hinaspam rikuriykachiwarqaku ñoqayku-
man. 41Manam llapa runamanchu rikurirqaqa aswanqa ñoqallaykumanmi
chaynapi Jesusmanta willakunaykupaq ñawpaqmantaraq Diospa akllasqan
kasqaykurayku. Kawsariramuptinmi Jesuswan kuska mikurqaniku. 42Paymi ka-
machiwarqaku llapa runakunaman paymanta willakunaykupaq, Jesucristotam
Dios churarun wañuqkunatapas hinaspa kawsaqkunatapas juzgananpaq. 43Dios-
manta willakuqkunapas Jesusmantam kaynata nirqaku: "Payman llapallan
iñiqtaqa huchanmantam Dios pampachanqa" nispanku.

Mana judio kaqkunapas Chuya Espiritu chaskisqankumanta

44Chaynata Pedro rimachkaptinraqmi Chuya Espiritu hamurqa lliw
uyariqninkunaman. 45Hinaptinmi Pedrowan riq iñiq judiokuna llumpayta admi-
rakurqaku Pedropa uyariqninkunaman mana judio kachkaptinkupas Chuya
Espirituta Dios qomusqanwan. 46Paykunatam uyarirqaku mana yachasqanku
idiomakunapi rimaqta hinaspa Dios yupaychaqta. 47Hinaptinmi Pedro nirqa:

—Ñoqanchik hina paykunapas Chuya Espirituta chaskichkaptinkuqa
¿yaqachum pipas harkakunman bautizasqa kanankuta —nispa.

48Pedrom kamachirqa Jesucristopa sutinpi bautizakunankupaq. Chaymantam Pedrota ruegarqaku iskay-kimsa punchawllapas paykunawan karinanpaq.

Jerusalenpi kaq iñiqkunaman Pedropa willasqanmanta

11 1Judeapi kaq iñiqkunam *apostolkunapiwan yacharurqaku mana judio
kaq runakunapas Diospa palabran chaskisqankuta. 2Jerusalenman
Pedro kutiramuptinñataqmi iñiq judiokuna paywan atipanakuspanku 3nirqaku:

—¿Imanasqataq qamqa rirqanki mana *señalasqa runakunapaman hi-
naspa paykunawanpas mikumurqanki? —nispa.

4Chaymi Pedro qallariyninmanta imaynam pasakusqanta willakuspan nirqa:

5—Jope llaqtapim Diosta mañakuchkarqani, chaymi revelacionta chaskispay
rikurqani hanaq pachamanta tawan puntanmanta warkusqa hatun lliklla hina
ñoqapa kasqaykama uraykamuqta. 6Chaypa ukunta sumaqta qawaykuspay-
mi rikurqani tawa chakiyoq animalkunata, purun animalkunata, culebra hina
qasqonpa puriqkunata hinaspa alton pawaq animalkunata. 7Hinaspaymi uyarir-
qani: "Hatariy Pedro, wañuchispa mikuy" niqta. 8"Chaymi ñoqañataq nirqani:
Manapunim mikuymanchu Señor iñoqaqa haykapipas manam mikurqanichu

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana mikuna kaqkunataqa!" nispa. 9 Chaymi huktawan rimapayamuwarqa: " 'Mikunapaqmi' nispa Diospa nisqankunataqa amayá niychu: 'Manapunim mikuymanchu' nispaqa." 10 Chaynallam pasakurqa kimsakama, hinaptinmi chaykunaqa hanaq pachaman kaqlla hoqarikururqa. 11 Chay ratollapim kimsa runakuna chayaramurqa chay samakusqay wasiman Cesarea llaqtaman pusawananpaq. 12 Chaymi Chuya Espiritu kamachiwarqa: "Paykunawan riy ama iskayrayaspayki" nispa. Ñoqawantaqmi rirqaku kay soqta iñiqmasinchikkunapas, lliwmi yaykurqaniku chay runapa wasinman. 13 Chay runam willawarqaku wasinpi sayachkaq angel rikuriykuspan kayna nisqanta: "Kunanyá runakunata Jope llaqtaman kachay Pedrowan sutichasqa Simonta pusamunankupaq. 14 Paymi nisunki imaynam qampas hinaspa aylluykikunapas salvasqa kanaykichikmanta" nispa. 15 Paykunata rimapayachkaptiyraqmi ñoqanchikman ñawpaqta hamusqanpi hina Chuya Espiritu paykunamanpas uraykamurqa. 16 Chaymi yuyarirurqani Señorninchik Jesucristopa nisqanta, paymi nirqa: "Cheqaptam Juanqa bautizarqa yakuwan, qamkunatañataqmi Dios bautizasunkichik Chuya Espirituwan" nispa. 17 Señor Jesucristopi iñiqkunaman ñoqanchikman hina Espiritunta Dios qoptinqa ¿pitaq ñoqaqa karqani Diosta harkakunaypaq?

18 Chaynata Jerusalenpi kaq iñiqkuna uyariruspankum manaña Pedropa contranpichu karqaku hinaspam Diosta yupaycharqaku:

—Chaynaqa mana judio runakunamanpas Diosmi wanakuytaña qoykun wiñaypaq kawsanankupaq —nispa.

Antioquia llaqtapi iñiqkunamanta

19 Estebanta wañurachispankum wakin iñiqkunatapas ñakarichinankupaq qatikacharqaku, wakiqninmi ayqekurqaku Fenicia lawkama, wakinñataq Antioquia llaqtaman. Chaykunapim judio runakunallaman Jesucristomanta willakurqaku. 20 Ichaqa Chipre lawmantawan chaynataq Cirene llaqtamantam wakin iñiqkuna chayarurqaku Antioquia llaqtaman, paykunam Señor Jesusmanta allin noticiata willakurqaku mana judio kaq runakunaman. 21 Diosmi atiyninwan paykunata yanaparqa chaymi achka runakuna Jesucristoman iñikurqaku.

22 Jerusalen llaqtapi iñiqkuna kaykunata yacharuspankum Bernabeyta kacharqaku Antioquia llaqtakama. 23 Chayaruspanmi chay llaqtapi iñiqkunapaq Diospa favorninta qawaykuspan llumpayta kusikurqa. Hinaspanmi paykunata kallpancharqa huk sonqolla qaqa hina sayaspanku Señorta qatinankupaq. 24 Bernabeyqa Chuya Espiritupa huntasqan kaspanmi Diosman hapipakuq allin runa karqa. Chaynapim achka runakuna yapakurqa Señorman iñispanku. 25 Chaymantam Bernabey pasarqa Tarso llaqtaman Saulo maskaq, tariruspañataqmi pusarqa Antioquiaman. 26 Chaypim huk watapuni iñiqkunawan karqaku achka runakunata yachachispanku. Chay Antioquia llaqtapim Jesucristoman iñiqkunata "cristianowan" sutichayta qallaykurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siria law Antioquia llaqta (Hch 11:26)

27 Chay punchawkunapim Diosmanta wakin willakuqkuna Jerusalenmanta rirqaku Antioquiaman. 28 Hukninpa sutinmi karqa Agabo. Paymi sayarispan Chuya Espiritupa yanapakuyninwan iñiqkunata nirqa:

—Tukuy kay pachapim hatun yarqay kanqa —nispa.

Chaymá cheqaptapuni pasakurqa Claudio sutiyoq reypa tiemponpi. 29 Hinaptinmi Antioquiapi iñiqkuna rimanakurqaku Judeapi iñiqkunaman atisqankuman hina yanapakuy apachinankupaq. 30 Chaynapim Bernabeywan hinaspa Saulowan apachirqaku yanapakuyninkuta Judeapi iñiqkunapa *ancianonkunaman.

Jacobota wañuchisqankumantawan Pedrota carcelasqankumanta

12 1 Chay tiempopim wakin iñiqkuna ñakarichiyta Rey Herodes qallaykurqa. 2 Juanpa wawqen Jacobotapas espadawan wañuchinankupaqmi kamachirqa. 3 Judiokunapa gustonpaq kasqanta qawaspanmi Pedrotapas presocharurqa. Chayqa pasakurqa Mana Qonchuyoq Tanta Mikunanku Fiesta punchawpim. 4 Pedrota presocharuspanmi carcelman hinachirqa hinaspam tawaman rakisqa chunka soqtayoq soldadokunawan cuidachirqa. *Pascua Fiesta pasaruptinñam Pedrota juzgananpaq runakunapa qayllanman horqomuyta munarqa. 5 Pedrota carcelpi cuidachiptinmi llapa iñiqkunañataq paypaq tukuy sonqonkuwan Diosta mañakurqaku.

Pedrota Dios librasqanmanta

6 Herodesmi nirqa:

—Paqarinmi Pedrota horqosaq llapa runakunaman —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay tutam Pedro puñuchkarqa iskay soldadokunapa chawpinpi iskay cadenawan watasqa, wakin soldadokunañataqmi punkupi kachkarqaku carcelta cuidaspanku. 7 Hinaptinmi qonqayllamanta Señorpa angelnin chaypi rikurirurqa chay carcelta kanchayninwan huntaykuspa. Chay angelmi Pedrota waqtanpi laqyaykuspan rikcharichirqa hinaspanmi nirqa:

—Utqayman hatariy —nispa.

Hinaptinmi Pedropa makinmanta cadenakuna wichirurqa. 8 Angelmi nirqa:

—Weqawnikita sumaqta watakuspayki *usutaykiwan hinakuy —nispa.

Chaynata Pedro ruraruptinmi angel nirqa:

—Capakuspayki qatiway —nispa.

9 Lloqsiruspanmi angelpa qepanta rirqa, ichaqa manam yacharqachu angelpa rurasqanqa cheqap kasqanta chaymi piensarqa revelacionlla kasqanta. 10 Ichaqa iskay punkupi kaq soldadokunapa ñawpaqninta pasaruspankum calleman lloqsiq fierro punkuman chayarurqaku hinaptinmi chay punku kikillanmanta kichakuykurqa. Lloqsiruspanku huk calletaña puriruptinkum qonqayta angel sapallanta saqerurqa. 11 Chayraq musyakuruspanmi Pedro nirqa:

—Kunanmi ichaqa cheqappuni kasqanta yacharuni. Señormi kachamuwarqa angelninta Herodesmanta hinaspa llapa judiokunapa mana allin piensasqanmanta librawananpaq.

12 Chaynata piensastinmi Pedro pasarqa Juan Marcospa maman Mariapa wasinta. Chay wasipim achka runakuna huñunakuspanku Diosta mañakuchkarqaku. 13 Hawa punkuta Pedro takaykuptinmi Rode sutiyoq sipascha rirqa qawamunanpaq. 14 Ichaqa Pedropa rimasqanta reqsiruspanmi kusikuyllawanña mana punkutapas kichaspan kallparqa ukuman:

—Pedrom punkupi kachkan —nispan.

15 Chaymi sipaschata nirqaku:

—Icha locayarunki —nispa.

Payñataqmi nirqa:

—Pedropunim —nispa.

Paykunañataqmi aswanraq nirqaku:

—Manam payqa kanmanchu, angelninchá —nispanku.

16 Pedroñataqmi punkuta takay-takachkarqa hinaptinmi kichaykuptinku pay kasqanta rikuykuspanku llumpayta admirakurqaku. 17 Chaymi makinwan upallanankupaq señaschaspan paykunaman willarqa imaynatam carcelmanta Señor horqoramusqanmanta. Nirqataqmi:

—Willaychik Jacobomanwan iñiqmasinchikkunaman —nispa.

Chaymanta lloqsiruspanmi huklawman pasakurqa.

18 Achikyaruptinñataqmi soldadokuna llumpay chaqwapi karqaku imaynanpim Pedropa chinkarusqanta mana yachaspanku. 19 Pedrota Herodes maskachimuptinmi mana tarimurqakuchu chaymi soldadokunata tapupaykuspan kamachirqa paykunataña wañuchinankupaq. Chaypa qepantañam Herodes ripukurqa Judeamanta Cesarea llaqtapi yachananpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Herodespa wañusqanmanta

20 Tiro llaqtapi kaq hinaspa Sidon llaqtapi kaq runakunam Herodespa llaqtanmanta kawsaykunata chaskiqku, ichaqa Herodesmi paykunawan piñakuruspa manaña apachirqachu kawsaykunata chaymi paykuna tanteanakururqaku Herodeswan rimanankupaq. Chayraykum amistadta rurarurqaku Rey Herodespa confianza serviqnin Blastowan chaynapi paypa yanapakuyninwan Herodeswan kaqlla allinyanakunankupaq. 21 Chaymi Herodes paykunata citarurqa huk punchaw rimanakunankupaq. Chay punchaw chayaramuptinmi rey kanan pachawan suma-sumaqta pachakururqa hinaspam sumaq tiyananpi tiyaykuspan llapa runakunaman rimarqa. 22 Hinaptinmi chay runakuna qaparispanku nirqaku:

—¡Kayqa Diosmi, manam runachu! —nispa.

23 Dios hina adorachikuspanmi mana nirqachu Diosta adoranankupaq. Hinaptinmi Herodesta Diospa angelnin chay ratolla onqorachirqa, chaymi urukunapa mikusqan wañurqa.

24 Diospa palabranmi ichaqa tukuy hinastinpi willakuptinku mirarqa.

25 Bernabeywan Sauloñataqmi yanapakuyninkuta tukuruspanku Jerusalenmanta kutikurqaku Marcoswan sutichasqa Juanta pusarikuspanku.

Bernabeywan Saulo willakuq lloqsisqankumanta

13 1 Antioquiapi iñiqkunawanmi kachkarqa Diosmanta willakuqkunawan yachachiqkuna. Paykunam karqa Bernabey, Simon Negro, Cirenemanta kaq Lucio, Manaen hinaspa Saulo. Manaenqa karqa Galilea lawpi munaychakuq Herodeswan warma kaspa kuska uywasqam. 2 Huk punchaw ayunaspanku Señorta adorachkaptinkum Chuya Espiritu nirqa:

—Bernabeytawan Saulota rakipuwaychik, paykunataqa qayarqani kamachisqayta ruranankupaqmi —nispa.

3 Ayunaruspankum Diosta mañakurqaku hinaspam makinkuta paykunapa hawanman churaykuspanku aviarurqaku.

Chipre lawpi apostolkunapa willakusqanmanta

4 Chuya Espiritupa kachasqanmi Bernabeywan Saulo chayarurqaku Seleuciaman, chaymantañataqmi buquepi rirqaku Chipre islaman. 5 Chay islapa patan Salamina sutiyoq llaqtaman chayaruspankum Diospa palabranmanta willakurqaku judiokunapa *huñunakunanku wasikunapi. Paykunawantaqmi Juanpas rirqa yanapananpaq. 6 Chay enteron islanta puriruspankum chayarurqaku Pafos llaqtaman. Chaypim tarirurqaku Barjesus sutiyoq judiokunamanta kaq brujota. Paymi llullakuspan nirqa:

—Diosmanta willakuqmi kani —nispa.

7 Chay brujom yanapaq allin yachayniyoq prefecto Sergio Pablota. Chay prefectom Diospa palabranta uyariyta munaspan qayachimurqa Bernabeytawan Saulota. 8 Ichaqa Elimaswan sutichasqa chay brujom paykunapa contranpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqa prefecto Sergio ama iñinanpaq. 9 Aswanqa Pablowan sutichasqanku Saulom Chuya Espiritupa huntasqan chay brujota qawarayaruspan nirqa:
10 —¡Imaymana llullapa hinaspa tukuy mana allinta ruraspa allin kaqkunapa contranpi sayariq Supaypa churin runa! ¿Imanasqataq mana samaspa Señorpa cheqap ñanninkunapi kay munaqkunata pantachichkanki? 11 Kunanmi Señor castigasunki, ñawsayaruspaykim unay punchawkuna intipa kanchayninpas mana rikuq kanki —nispa.
Chayllapunim tutayaq qosnipi hina rikurirurqa, mana rikukuyta atispanmi tampikachaspan maskarqa pipas makinmanta pusarikunanpaq. 12 Kaykunata prefecto rikuspanmi Señormanta Pablopa yachachisqanta uyarispan admirakuywan iñikurqa.

Pablowan Bernabey Pisidia law Antioquia llaqtapi willakusqankumanta

13 Pablom riqmasinkunapiwan Pafosmanta buquepi lloqsirqaku Panfilia lawpi Perge llaqtaman. Juañataqmi paykunamanta rakikuruspan Jerusalenman kutikurqa. 14 Chaymantam Pablowan Bernabey Pergemanta rirqaku Pisidia lawpi Antioquia llaqtaman. Chaypim *samana punchawpi judiokunapa huñunakunan wasiman yaykuspanku tiyaykurqaku. 15 Diospa leynintawan Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanta leeruspankum chay huñunakusqankupi kamachikuqkuna Pablotawan Bernabeyta nichirqaku:
—Wawqeykuna, imallapas willarikunaykichik kaptinqa kunanyá willarikuychik —nispa.
16 Chaymi Pablo sayarispan makinwan upallanankupaq señaschaspan nirqa:
—Israelpa mirayninkuna chaynataq Diosta kuyaspaykichik manchakuqkuna, uyariychik, 17 Israel runakunapa Diosninchikmi ñawpaq abuelonchikkunata akllarqa hinaspanmi achka-achkaman mirachirqa runapa llaqtan Egipto nacionpi *yachaptinkuraq, chay llaqtapi ñakarisqankumantam atiyninwan horqomurqa. 18 Tawa chunka watapunitaqmi mana kasukuchkaptinkupas chunniqpi paykunata Dios yanaparqa. 19 Canaan allpapi qanchis nacionkunata chinkachispam chay allpata ñawpaq abuelonchikkunaman qorqa. 20 Yaqa tawa pachak pichqa chunkan watapunim juezkunawan gobiernachirqa Diosmanta willakuq Samuelpa tiemponkama. 21 Abuelonchikkuna reyta mañakuptinkum Dios qorqa Saulta paykunata tawa chunka wata gobiernananpaq, payqa Benjaminpa castan Cispa churinmi karqa. 22 Payta rey kayninmanta wischuruspañataqmi akllarqa Davidtaña abuelonchikkunapa reynin kananpaq, paymantam Dios nirqa: "Reqsinim Isaipa churin Davidta, payqa agradoypaqmi, paymi ruranqa tukuy ima ñoqapa munasqayta" nispa. 23 Kikin Davidpa mirayninmantam nacemurqa Jesus. Paytam Dios Tayta kachamurqa Israelpa llapallan mirayninkunata salvananpaq ñawpaq abuelonchikkunaman nisqanpi hina. 24 Manaraq Jesus yachachiyta qallaykuchkaptinmi Juan willakurqa: "Israelpa llapa mirayninkuna, huchaykichikmanta wanakuspa bautizakuychik" nispa. 25 Wañukunanpaq hichpallaña kachkaptinmi nirqa: "Manam ñoqaqa kani qamkunapa piensas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaykichikchu, aswanqa ñoqamanta qepatam hamunqa huk hatun kamachikuq,
paypataqa *usutallantapas manam paskanaypaq hinachu kani" nispa.
26 —Abrahampa mirayninmasillaykuna hinaspa Diosta kuyaspa
manchakuqkuna, kay allin willakuykunatam Dios apamuwarqanchik sal-
vakunanchikpaq. 27 Jerusalenpi *yachaqkunam llapa jefenkunapiwan Jesus
pim kasqanta mana yachastin wañunanpaq sentenciarurqaku, chaynapim
Diosmanta willakuqkunapa nisqankunata cumplirqaku. Sapa *samana pun-
chawpi leechkaspankupas manam entienderqakuchu. 28 Wañunanpaq hina
mana huchayoqta tarichkaspankupas Pilatotam mañakurqaku Jesusta wañu-
chinanpaq. 29 Bibliapi tukuy nisqanman hina cumplikuruptinmi cruzmanta
uraykachispa pamparqaku. 30 Ichaqa Diosmi kawsarichimurqa. 31 Chaymi
achka punchaw rikurirqa Galileamanta Jerusalenman ñawpaq riqmasinku-
naman. Paykunam Jesusmanta *willakunku Israelpa mirayninkunaman.
32 —Chaynapim ñoqaykupas qamkunaman willachkaykiku Diospa
ñawpaq abuelonchikkunaman allinninchikpaq prometesqanmanta. 33 Ño-
qanchik paykunapa miraynin kaptinchikmi prometewasqanchikman hina
Dios kawsarirachimun Jesusta iskay kaq Salmopi kayna nisqanpi hinapas:

"Churiymi qamqa kapuwanki,
kunan punchawmantapunimriki
ñoqaqa kani Taytallayki."

34 —Jesuspa cuerpon mana ismurunanpaq kawsarimunanmantam Dios
kaynata nirqa: "Qamkunamanmi qosqaykichik Davidman prometekusqay
ancha allinkunata" nispa. 35 Huk Salmopipas nichkanmi kaynata: "Sapaq-
chasqaykipa cuerpontaqa manataqmi ismurachinkichu" nispa.
36 —Cheqaptam Davidqa Diospa munasqanman hina wiñaymasinkuna-
ta yanaparqa, abuelonkuna hina wañuruptinñataqmi cuerpon ismururqa.
37 Diospa kawsarichisqan Jesuspa cuerponmi ichaqa mana ismurqachu.
38 Yachaychikyá wawqeykuna, Jesucristoman iñiptillaykichikmi huchay-
kichiktaqa Dios pampachan. 39 Jesucristoman llapallan iñiqkunatam
manaña huchayoqpaq Dios chaskin Moisespa lliw kamachikuyninkunata
mana cumpliyta atiptinkupas. 40 Cuidakuychikyá Diosmanta willakuqku-
napa nisqan ama sucedesunaykichikpaq, paykunam nirqa:

41 "Uyariychik Diospa nisqanmanta asikuqkuna.
Admirakuspayá chinkaychik.
Tiempoykichikpim admirakuypaqta rurasaq.
Willasuptikichikpas mana creenatam rurasaq."

42 Chaynata rimaruspanmi Pabloqa riqmasinkunapiwan lloqsirqaku,
chaymi payta ruegakurqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Huknin *samana punchawtawan yapamanta kaykunamanta willaykuwayku —nispa.

43 Chay huñunakuyninku tukuruptinmi achka judio runakunapiwan
Dios adoraq runakuna qatirqaku Pablotawan Bernabeyta hinaptinmi paykuna yachachiqku Diospa favorecesqanmanta ama karunchakunankupaq.
44 Huknin *samana punchawpim huñunakurqaku llaqtapi yaqa lliw runakuna Diospa palabranta uyarinankupaq. 45 Achka-achka runata judiokuna
rikuruspankuñataqmi envidiakuspanku Pablopa yachachisqanpa contranpiña rimarqaku. 46 Chaymi Pablowan Bernabey mana manchakuspa nirqaku:

—Diospa palabrantaqa qamkunamanmi puntataqa willanayku karqa. Ichaqa mana chaskiyta munaptikichikqa hinaspa wiñay kawsaytapas mana chaskinaykichikpaq hina piensaptikichikqa mana judio runakunamanñam willakamusaqku. 47 Señorqa kaynatam kamachiwarqaku:

> “Achkiyta hinaraqmi churaruyki nacionkunapaq.
> Chaynapi tukuy hinastinpi kaqkunaman
> salvaq kasqaymanta willakunaykipaq” nispa.

48 Mana judio kaq runakunañataqmi kusikurqaku chaykunata uyarispanku, Señortam palabranmanta alabarqaku chaymi wiñay kawsanankupaq lliw akllasqa kaqkuna iñikurqaku Jesucristoman. 49 Chaynapim Señorpa palabran
mirarqa tukuy chay lugarkunapi. 50 Ichaqa wakin judiokunam Dios adoraq reqsisqa warmikunatawan autoridadkunata umachaspanku Pablopa hinaspa Bernabeypa contranpi hatarirachirqaku hinaspam llaqtanku lawmanta qarqorurqaku. 51 Chaymi Pablowan Bernabey *usutankupi allpatapas taspirqaku chay runakunaña huchankuwan cuentallikunankupaq. Hinaspankum pasakurqaku Iconio llaqtaman. 52 Paykuna pasakuptinpas Antioquia llaqtapi iñiqkunaqa Chuya Espiritupa huntasqanmi kusisqallaña qeparqaku.

Pablowan Bernabey Iconio llaqtapi rimasqankumanta

14 1 Iconio llaqtapim Pablowan Bernabey yaykurqaku judiokunapa *huñunakunanku wasiman, chaymi paykuna sumaqllataña willaykuptinku achka judiokuna Jesucristoman iñikurqa, iñikurqataqmi mana judio kaqkunapas. 2 Ichaqa mana iñiq judiokunam mana judio kaq runakunata umacharuspanku hatarirachirqaku iñiqkunapa contranpi. 3 Chaymi Pablowan Bernabey chay llaqtapi unay quedarqaku. Señorman hapipakusqankuraykum mana manchakuspa Diospa kuyakuyninmanta willakuqku. Señorñataqmi creenankupaq hina rurarqa paymanta willakusqankuta, admirakuypaq *milagrokunata ruranankupaqmi paykunaman atiyta qorqa. 4 Chay llaqtapi runakunam iskayman rakinakururqaku, wakinmi judiokunapa favorninpi karqa wakinninñataq *apostolkunapa favorninpi. 5 Mana judio kaqkunam judiokunawan hinaspa autoridadkunawan rimanakururqaku Pablotawan Bernabeyta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

maqaparunankupaq hinaspa rumikunawan choqaparunankupaq. 6 Ichaqa
Pablowan Bernabeymi yacharuspanku ayqekurqaku Licaonia lawpi Listra
hinaspa Derbe llaqtakunaman hinaspa muyuriqninpi llaqtachakunamanwan.
7 Tukuy chaykunapipas Jesucristomantam allin noticiata willakurqaku.

Listra llaqtapi Pablota rumiwan choqaparusqankumanta

8 Listra llaqtapim nacesqanmantapuni mana puriy atiq runa karqa.
Chaypim tiyachkarqa suchu kasqanrayku. 9 Rimasqanta chay runa
uyarichkaptinmi Pablo musyarurqa sanoyananpaq iñiyniyoq kasqanta.
10 Chaymi Pablo qapariq hina nirqa:

—¡Hatarispa sayay! —nispa.

Hinaptinmi chay runa hukta pawarispa puriyta qallaykurqa. 11 Pablopa rurasqanta llapa runakuna rikuruspankum, Licaonia idiomankupi qayaykachakurqaku:

—¡Dioskunam runayaruspa ñoqanchikman uraykaramun! —nispa.

12 Paykunam Bernabeyta diosninku Jupiterwan suticharqaku, Pablotañataqmi willakusqanrayku suticharqaku diosninku Mercuriowan. 13 Chay
llaqtaman yaykuykunapim Jupiterpa templon kachkarqa hinaptinmi
Jupiterpa sacerdoten apamurqa torokunatawan waytakunata llaqtapa
punkunman. Paymi llapa runakunapiwan torokunata wañuchispanku
Bernabeytawan Pablota adorayta munarqaku. 14 Chaymi *apostol Bernabeywan apostol Pablo chayta uyariruspanku pachankuta llikiparqaku
hinaspam llapa runakunaman taqrukuruspanku qaparirqaku:

15 —¡Runamasillaykuna! ¿Imatataq kaytaqa rurachkankichik? Ñoqaykuqa
qamkuna hina runallam kaniku, hamurqanikuqa cheqap kawsaq Diosmanta
willakuqmi, chaynapi kay mana valeqkunamanta wanakuspaykichik payllataña
qatinaykichikpaq. Paymi unancharqa kay pachata, cielokunata lamar-qochata
chaynataq chaykunapi tukuy ima kaqkunatapas. 16 Ñawpaq tiempokunapim
llapa runakunata kachaykurqa munasqankupi purikunankupaq. 17 Chaywanpas
payqa reqsichikurqam runakunapaq imapas allinta ruraspan. Paymi parachimun poqoy tiempokunapipas allinta ruruchispa, paytaqmi mikunanchikpaqpas
chani-chaninta qowanchik chaynapi kusisqa kawsananchikpaq.

18 Chaynata nispankum ñaka-~nakayta harkakurqaku torota mana
wañuchipunankupaq.

19 Antioquia llaqtamantawan chaynataq Iconio llaqtamanta judiokuna chayaruspankum llapa runakunata umacharurqaku, Pablota rumiwan choqaparuspankum
"wañurunñam" nispanku llaqtapa cantonman aysarurqaku. 20 Aswanqa iñiqmasinkuna Pablopa muyuriqninpi huñunakuruptinkum hatarispan huktawan yaykurqa
chay llaqtaman. Paqarinnintinñataqmi Bernabeywan pasarqa Derbe llaqtaman.

21 Derbe llaqtapi Jesucristomanta allin noticiata willakuspankum
achkallataña iñichirqaku. Chaymantam kutirqaku Listra, Iconio hinaspa
Antioquia llaqtakunaman. 22 Chaykunapim iñikuqkunata imam creesqankupi qaqa hina sayanankupaq kallpancharqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Diospa munaychakusqanman yaykunapaqqa achka sasachakuytam ñakarina —nispa.

23 Llapa iñiqkunamantam akllarqaku *ancianokunata huñunakuyninkupi kamachikunanpaq. Ayunowan Diosta mañakuspankum iñisqanku Señorpa makinman churarqaku.

Siria law Antioquiaman Pablowan Bernabeypa kutisqanmanta

24 Pisidia lawninta pasaspankum chayarqaku Panfilia lawman. 25 Perge llaqtapi Diospa palabranta willakuspankum rirqaku Atalia llaqtaman. 26 Chaypi buqueman seqaruspankum pasarqaku Antioquiaman. Chay llaqtamantam Diospa favorninta mañakuspa iñiqkuna ñawpaqta paykunata kacharqa willakuq rinankupaq. Hinaptinmi chay willakamusqankumanta kutiramurqaku. 27 Chay llaqtaman chayaruspankum llapa iñiqkunata huñururqaku hinaspam paykunaman willarqaku Diospa tukuy ima ruramusqanmanta hinaspa mana judio kaq runakunamanpas imayna formapim iñikunankupaq Señorpa willachimusqanmanta. 28 Chaypim Pablowan Bernabey iñiqkunawan unay tiempo *yacharqaku.

Jerusalen llaqtapi huñunakusqankumanta

15 1 Chay punchawkunapim wakin runakuna Judeamanta Antioquiaman rispanku yachachiyta qallaykurqaku llapa mana judio kaq iñiqkunata:

—Salvasqa kanaykichikpaqqa Moisespa kamachikusqanman hinam *señalasqa kanaykichik —nispa.

2 Chaymi Pablowan Bernabey paykunawan llumpayta atipanakurqaku. Hinaptinmi iñiqkuna akllarqa Pablotawan Bernabeyta Jerusalenman rispa *apostolkunawan hinaspa *ancianokunawan chay asuntomanta rimamunankupaq, akllarqakutaqmi paykunamanta wakin iñiqkunatapas.

3 Antioquia llaqtapi kaq iñiqkunapa kachasqanmá Jerusalen llaqtaman rirqaku, ristinmi pasarqaku Fenicia lawninta hinaspa Samaria lawninta, chay lawkunapim willakurqaku mana judio kaq runakunapas Diosmanña iñikusqankuta. Hinaptinmi iñiqkunañataq llumpayta kusikuqku.

4 Pablowan Bernabey Jerusalenman chayaruptinkum llapallan iñiqkuna, *apostolkuna hinaspa *ancianokuna allinta chaskirqaku, chaymi Pablowan Bernabeyqa paykunamanpas willarqaku paykunawan tukuy imata Diospa ruramusqanmanta. 5 Ichaqa Jesucristoman iñiq wakin *fariseokunam sayarispanku nirqaku:

—Mana judio kaq iñiqkunapas *señalasqam kananku hinaspam yachachina Moisespa kamachikuyninkunata kasukunankupaq —nispa.

6 Chaymi huñunakurqaku *apostolkuna, iñiqkuna hinaspa *ancianokuna chay asuntomanta rimanankupaq. 7 Llumpayta atipanakuptinkum Pedro sayarispan nirqa:

—Wawqeykuna, yachasqaykichikpi hinam qamkunamanta Dios akllawarqa Jesucristomanta allin noticiata mana *judio kaqkunamanpas willakunaypaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi paykunapas iñikunankupaq. 8 Llapa runakunapa sonqon reqsiq
Diosninchikmi paykunamanpas Chuya Espirituta qorqa ñoqanchikman hina,
chaynapim qawachiwarqanchik paykunatapas chaskisqanta. 9 Diosqa manam
ñoqanchikmanpas nitaq paykunamanpas sayapakunchu aswanqa payman
hapipakuptinkum sonqonkuta chuyanchaykun. 10 ¿Imanasqamá Diosta-
qa piñachichkankichik? Iñiqkunamanmi llasaq qepita churkuchkankichik
ñoqanchikpapas hinaspa abuelonchikkunapapas mana apay atisqanchikta.
11 Yachasqanchikman hinaqariki Señor Jesus favorecewaptillanchikmi Dios-
qa salvawanchik ñoqanchiktapas chaynataq paykunatapas.

12 Chaynata Pedro rimaruptinmi lliw upallaruspanku Bernabeytawan
Pablota uyarirqaku, paykunam willakurqaku Diospa qosqan atiywan
mana judio kaqkunapipas admirakuypaq *milagrokuna ruramusqanku-
manta. 13 Paykuna willakuyta tukuruptinñataqmi Jacobo nirqa:

—Wawqeykuna, uyariykuwaychik. 14 Simon Pedrom willaruwanchik
mana judio kaqkunatapas Dios watukuykusqanta chaynapi paykuna-
mantapas runankunata akllaykunanpaq. 15 Chaykunaqa tupanpunim
Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanwan. Bibliam nin:

16 “Kaykuna pasaruptin kutimuspaymi
Davidpa castanta huktawan sayarichisaq.
Wasi tuñiruptin perqaq hinam huktawan rurasaq
17 chaynapi wakin runakunapas
hinaspa sutiywan sutichasqa mana judio kaqkunapas
ñoqa Señorta maskawanankupaq.
18 Ñoqa Diosmi ñawpaqmantapuni reqsichini kay rurasqaykunata.”

19 —Ñoqapa piensasqayman hinaqa Diosman iñikuq mana judio kaqku-
nataqa amañayá iskayrayachiychikchu. 20 Paykunamanqa qellqasunchik
kaynatayá: “Amam mikunkichikchu taytacha-mamachakunaman ofre-
cesqa aychataqa, amam huchapakunkichikchu, amam mikunkichikchu
yawartaqa nitaq yawarpa pasasqan aychatapas” nispa. 21 Ñawpaq tiempo-
kunamantaraqmi lliw llaqtakunapi Moisespa leynintaqa yachachinku sapa
*samana punchawpi judiokuna *huñunakunanku wasikunapi leespanku.

Mana judio kaqkunaman cartasqankumanta

22 Chaynata Jacobo rimaruptinmi *apostolkunawan *ancianokuna hinaspa
lliw iñiqkuna “allinmi” nispa paykunamanta akllarqaku Barsabaswan sutichas-
qanku Judasta hinaspa Silasta chaynapi Pablowan hinaspa Bernabeywan kuskata
Antioquia llaqtaman kachanankupaq. Judas Barsabaswan Silasqa iñiqkunapi diri-
gentekunam karqaku. 23 Paykunawanmi apachirqaku kayna niq cartata:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taytacha-mamacha (Hch 15:20)

*Apostolkunam iñiqmasinchik *ancianokunapiwan rimaykamuykiku
Antioquia llaqtapi kaq, Siria lawpi kaq hinaspa Cilicia lawpi kaq mana judio
kaq wawqe-panikunata. 24 Yachanikum ñoqaykuwan kaqkunamanta wakin
runakuna mana kamachichkaptiyku qamkunaman hamusqanta. Paykunam
yachachikuyninkuwan pantachisuspaykichik iskayrayachisurqankichik:
"*Señalachikuychik hinaspa Moisespa kamachikusqankunata kasukuychik"
nispanku. 25 Chaymi lliwchayku tanteanakuruspayku akllarqaniku
runakunata chaynapi kuyasqanchik Bernabeywan hinaspa Pablowan
qamkunaman hamunanpaq. 26 Paykunaqariki wañuytapas mana
manchakuspam Señorninchik Jesucristota servinku. 27 Kachamusqayku
Judaswan Silasmi qamkunaman qellqamusqaykuta willasunkichik. 28 Chuya
Espiritupa yanapakuyninwanmi piensaruniku sasa kamachikuykunataqa
qamkunaman ama qonaykupaq, kamachimuyniykuqa kaykunallatam:
29 Amam mikunkichikchu taytacha-mamachakunaman ofrecesqa aychataqa,
amam mikunkichikchu yawartaqa nitaq yawarpa pasasqan aychatapas,
amataqmi huchapakunkichikchu. Allinpunim kaykunata kasukuptikichikqa.
Qamkunañayá allinlla.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Chay riqkunam despedikuspanku Antioquia llaqtaman pasarqaku.
Chaypim llapa iñiqkunata huñuruspanku cartata qorqaku. 31 Iñiqkuna
leeruspankum sonqonku tiyaykuptin llumpayta kusikurqaku. 32 Hinap-
tinmi Judaswan Silas Diosmanta willakuq kasqankurayku sumaqllataña
rimaspa iñiqkunata kallpancharqaku chaynapi qaqa hina sayananku-
paq. 33 Chaypi unay punchawkuna karuptinkum: "Qamkunañayá allinlla"
nispa iñiqkuna aviarqaku chaynapi Jerusalenmanta kachamuqkunaman
kutikunankupaq. 34 Silasmi ichaqa quedakurqa. 35 Pablowan Bernabeypas
Antioquia llaqtapim quedakurqaku hinaspam wakinkunapiwan Diospa
palabranta yachachispanku Jesucristomanta allin noticiata willakurqaku.

Iskay kaq kutipi Pablopa viajasqanmanta

36 Llumpay unaymantam Bernabeyta Pablo nirqa:
—Huktawanyá kutisun Jesucristomanta willakusqanchik llaqtakunaman
chaynapi llapa iñiqkunapa imaynam kasqanta qawaykamunanchikpaq.
37 Chaymi Bernabey munarqa Marcoswan sutichasqa Juanta pusanankupaq.
38 Pabloñataqmi mana munarqachu Juanqa punta viajenkupi Panfilia lawman-
ta kutikuspa paykunawan mana risqanrayku. 39 Llumpayta piñanakuspam
iskayman rakinakururqaku, Bernabeymi Marcosta pusarikuspan buquepi
pasarqa Chipre lawman. 40 Pabloñataqmi compañaqninpaq Silasta akllaykurqa,
chaynapim Señorpa favorninta iñiqkuna mañaykapuptin pasakurqaku.
41 Llapa iñiqkunata kallpanchastinmi rirqaku Siria lawninta hinaspa
Cilicia lawninta.

Pablotawan Silasta Timoteopa compañasqanmanta

16 1 Pablopiwan Silasmi Derbe llaqtaman hinaspa Listra llaqtaman chaya-
ruspanku Jesuspi iñikuq Timoteowan tuparurqaku. Paypa mamanmi
karqa Jesucristopi iñikuq judia, taytanñataqmi karqa Grecia lawmanta kaq.
2 Iconio llaqtapi hinaspa Listra llaqtapi iñiqkunam Timoteomanta allinta rimaq-
ku. 3 Pablom puriysinanta munaspan Timoteota *señalarachirqa judiokunata
hina chaynapi purisqanku llaqtakunapi llapa judiokunata mana hukmanyachi-
nanpaq. Llapa judiokunaqa yacharqam Timoteopa taytanqa Grecia lawmanta
kasqanta. 4 *Ancianokunamantawan *apostolkunamanta Jerusalen llaqtapi
chaskimusqanku kamachikuytam purisqanku llaqtakunapi llapa iñiqkunaman
qorqaku. 5 Chaynapim iñiqkuna aswan-aswan kallpanchakurqaku, sapa pun-
chawtaqmi wakinkunapas iñikuspanku paykunaman yapakurqa.

Macedonia law runapa Pabloman rikurisqanmanta

6 Frigia lawninta hinaspa Galacia lawninta pasaruptinkum Chuya Espiritu
harkarurqa Asia lawpiqa ama willakunankupaq. 7 Misia lawpa cantonman
chayaruspa Bitinia lawman riyta munaptinkuñataqmi Jesuspa Espiritun
harkarurqa. 8 Chaymi Misia lawpa waqtallanta pasaspanku chayarurqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Troas llaqtaman. 9 Chaypi Pablo tuta puñuchkaptinmi Dios revelaspan qawachirqa Macedonia law runata. Paymi sayaykuspan Pablota ruegarqa:

—Macedonia lawman hamuspayá yanapaykuwayku —nispa.

10 Pablo chayta rikuruptinmi, chaypunilla alistakuyta qallaykurqaniku Macedonia lawman pasanaykupaq, ñoqaykuqa cheqaptapunim yacharqaniku Jesucristomanta allin noticiata willakamunaykupaq Diospa qayawasqankuta.

Pablotawan Silasta Filipos llaqtapi carcelarusqankumanta

11 Troas llaqtamantam buquepi pasarqaniku derecholla Samotracia islakama, paqarinnintinñataqmi chayarurqaniku Neapolis llaqtaman. 12 Chaymantañataqmi rirqaniku Roma llaqtayoq runakunapa Filipos llaqtanman. Chay Filipos llaqtaqa Macedonia lawpi wakin llaqtakunamantapas aswan reqsisqam karqa. Chaypim ñoqayku unarqaniku. 13 *Samana punchawpim lloqsirqaniku llaqtamanta hinaspam rirqaniku Diosta mañakunanku mayupa patanman. Chaypi tiyaykuspaykum huñunakamuq warmikunaman Jesusmanta willarqaniku. 14 Chaypim uyarichkarqa Tiatira llaqtayoq Lidia sutiyoq warmi, paymi achka preciopa chanin morado telakunata *rantikuq. Dios adoraqllaña kaspanmi uyarichkarqa hinaptinmi paypa sonqonta Señor kichaykurqa Pablopa nisqanta kasukunanpaq. 15 Paymi wasinpi kaqkunapiwan bautizakuspanku ruegawarqaku kaynata:

—Cheqaptapuni Señorman iñikusqayta yachaspaykichikqa wasiypiyá samakamuychik —nispa.

Llumpayta ruegawaptinkum wasinpi samakurqaniku.

16 Huk punchawmi Dios mañakuna sitioman richkaspayku tuparurqaniku adivinaq espirituyoq sipaswan. Payqa adivinaspanmi patronninkunata anchallatańa ganachiq. 17 Chay sipasmi Pablotawan ñoqaykuta qatikachawaspanku qayaykachakurqa:

—Kay runakunaqa hanaq pachapi Diostam servinku, paykunaqa willasuchkankichik imaynam salvakunaykichikmantam —nispa.

18 Chaynatam rimaq achka punchawña hinaptinmi Pablo piñasqa muyuriykuspan sipaspi kaq espirituta qaqcharqa:

—Jesucristopa sutinpim kamachiki, paymanta lloqsiy —nispa.

Hinaptinmi chaypunilla espiritu sipasmanta lloqsirurqa.

19 Sipaspa patronninkunañataqmi chay adivinaq espiritu paymanta chinkaruptin manaña paywan qollqe gananankupaq imapas kaptin Pablotawan Silasta hapiruspanku aysarqaku autoridadkunapa kanan plazaman. 20 Juezkunapa makinman churaspam nirqaku:

—Kay judio runakunam llaqtanchikpi chaqwakunata rurachkanku. 21 Paykunaqa yachachichkan paykunapa costumbrenkutam. Ñoqanchikqa Roma llaqtayoqmi kanchik, manam kaykunataqa chaskichwanchu —nispa.

22 Chaymi llapa runakuna paykunapa contranpi hatarirurqaku, juezkunam Pablopa hinaspa Silaspa pachankunata llikichispa kaspikunawan maqachirqaku. 23 Llumpayta maqaruspankum carcelarurqaku hinaspam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

carcelerota kamachirqaku allinta cuidananpaq. 24 Chay carcelero kasukuspanmi Pablotawan Silasta carcelpa kuchunkama pusaruspa cepowan paykunapa chakinkunata hapirachirqa.

25 Pablowan Silasñataqmi yaqa chawpi tutataña Diosta mañakuspanku paypaq takichkarqaku. Chaytam wakin presokunapas uyarichkarqaku. 26 Hinaptinmi qonqayllamanta hatun temblor hamuruptin carcel wasipas cimientonmanta chaspirikurqa, qonqayta llapa punkukuna kichakuruptinmi lliw presokunapa cadenankunapas paskakururqa. 27 Carcelero rikchariruspañataqmi llapa punkukunata kicharayachkaqta rikuruspan piensarqa presokunaqa lluptirusqanta chaymi espadanta horqorqa wañuchikunanpaq. 28 Chaymi Pablo qaparispan nirqa:

—¡Ama imanakuychu, kaypim lliwchayku kachkaniku! —nispa.

29 Hinaptinmi chay carceleroqa achkita mañakuspan kallpaylla yaykuruspa katkatatastin Pablopa hinaspa Silaspa ñawpaqninpi qonqorakuykurqa. 30 Paykunata hawaman pusaruspanmi tapurqa:

—Taytakuna ¿imatataq rurasaq salvasqa kanaypaq? —nispa.

31 Hinaptinmi nirqaku:

—Señor Jesucristoman iñiy chaymi salvasqa kanki wasikipi kaqkunapiwan —nispa.

32 Chaymi paymanwan wasinpi llapallan kaqkunaman Jesucristomanta willarqaku. 33 Tutallaraq kachkaptinmi chay horallapi carcelero mayllarqa Pablopa hinaspa Silaspa heridankunata hinaspam chaypunilla bautizakurqa wasinpi llapallan kaqkunapiwan. 34 Chaymantam wasinman pusaspan convidarqa mikuyta, Diosman iñikusqankumantam wasinpi llapallan kaqkunapiwan llumpayta kusikurqaku.

35 Paqarinnintintam carceleroman juezkuna kacharqa guardiakunata chay presokuna kacharinanpaq. 36 Hinaptinmi Pablota chay carcelero nirqa:

—Ordentam chaskiruni juezkunamanta qamkuna kacharinaypaq. Chaynaqa hawkallayá pasakuychik —nispa.

37 Hinaptinmi Pabloñataq chay willakuq hamuq guardiakunata nirqa:

—Ñoqaykutam *Roma llaqtaman perteneceq kachkaptiykupas mana justiciata rurawachkaspanku llapa runapa qayllanpi maqawarqaku hinaspa carcelawarqaku. ¿Kunanñataqchu pakasqallata horqoruwanmanku? ¡Manam kaynaqa kanmanchu! Paykunapuni hamuchun horqowaqniyku —nispa.

38 Chaymi guardiakuna kutispanku juezkunaman willarqaku Pablopa nisqanta hinaptinmi mancharikururqaku Roma llaqtaman pertenecesqankuta yacharuspanku. 39 Chaymi carcelman rispanku Pablotawan Silasta perdonta mañakurqaku. Carcelmanta paykunata horqoruspankuñataqmi ruegakurqaku chay llaqtamanta pasakunankupaq. 40 Hinaptinmi Pablowan Silas carcelmanta lloqsiruspanku rirqaku Lidiapa wasinman chaymi llapa iñiqkunata kallpanchaspanku pasakurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tesalonica llaqtapi chaqwamanta

17 1 Pablowan Silasmi Anfipolis hinaspa Apolonia llaqtanta pasarqaku, hinaspankum chayarurqaku Tesalonica llaqtaman, chaypim karqa judiokunapa *huñunakunanku wasi. 2 Chaymanmi Pablo costumbrenman hina sapa *samana punchaw riq, kimsa semanapunim chaypi kaq judiokunawan atipanakurqaku. 3 Bibliapi kaqta qawachispanmi yachachirqa Cristopa ñakarinanmantawan wañuruspan kawsarimunanmanta. Kaynatam paykunaman nirqa:

—Kay qamkunaman willasqay Jesusqa salvawaqninchik Cristopunim —nispa.

4 Hinaptinmi wakin judiokuna iñikuspanku Pablomanwan Silasman hukllawakurqaku. Diosta yupaychaq Grecia law runakunapas achkallañam iñikurqaku, iñikurqataqmi allin reqsisqa achka warmikunapas. 5 Mana iñiq judiokunañataqmi envidiakuspanku huñururqaku peleayllapi puriq runakunata hinaspam chay llaqtapi hatun chaqwata rurarqaku, Jasonpa wasinman yaykuruspankum Pablotawan Silasta maskarqaku llapa runakunaman entreganankupaq. 6 Mana chaypi tarispankuñataqmi Jasontawan wakin iñiqmasinkunata autoridadkunaman aysarqaku kaynata qayaykachakustin:

—Kay runakunaqa llapa llaqtakunatam chaqwanku hinaspam kaymanpas hamurunkuraq. 7 Paykunatam kay Jasonpas wasinpiraq samarachin. Llapallankum Roma reyninchikpa kamachikuyninkunapa contranpi rimachkanku: “Huk reymi kachkan Jesus sutiyoq” nispanku.

8 Autoridadkunam chaypi huñunakuq runakunapiwan chayta uyariruspanku aswanraq alborotarqaku. 9 Hinaptinmi Jasonmantawan wakin iñiqmasinkunamanta qollqeta chaskiruspankuña kachaykurqaku.

Pablowan Silas Berea llaqtapi kasqankumanta

10 Hinaptinmi iñiqmasinkuna chay tutalla Pablotawan Silasta Berea llaqtaman ayqechirqaku. Berea llaqtaman chayaruspankum judiokunapa *huñunakunanku wasiman yaykuykurqa. 11 Chay Berea llaqtapi kaq judiokunam Tesalonicapi kaqkunamantapas allin educadokuna karqaku. Paykunam gustollawanña Diospa palabranta uyarispanku sapa punchaw Bibliata estudiarqaku: “¿Cheqapchu kay runakunapa willawasqanchik?” nispanku. 12 Chaynapim paykunamanta kaqkuna achkallaña iñikurqaku, iñikurqataqmi Grecia lawmanta kaq achkallaña runakunapas chaynataq decente warmikunapas. 13 Ichaqa Tesalonica llaqtapi kaq *judiokunam yacharurqaku Berea llaqtapipas Diospa palabranta Pablo willakusqanta chaymi pasaspanku llapa runakunata umachaspa alborotachirqaku. 14 Hinaptinmi iñiqkuna chaypunilla Pablota lamar qochapa patanman ayqechirqaku, Silaswan Timoteom ichaqa hina Berea llaqtallapi qeparurqaku. 15 Pablowan riqkunam pusarqaku Atenas llaqtaman chaymi paykuna kutiptinku Pablo kunarqa:

—Silaswan Timoteo utqayllaman pasamuchunku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atenas llaqtapi Pablo kasqanmanta

16 Atenas llaqtapi taytacha-mamachakunata huntallataña Pablo qawaspanmi
sonqon nanarisqallaña Silastawan Timoteota suyarqa. 17 Chaymi *huñunaku-
nanku wasiman rispa judiokunawan hinaspa Dios adoraq wakin runakunawan
rimaq. Sapa punchawtaqmi plazakunapipas haykam tupasqanwan parlaq.
18 Epicuriokunapa yachachisqan chaynataq estoicokunapa yachachisqan qatiq-
kunam Pablowan atipanakurqaku. Wakinkunam ninakurqaku:
—¿Imataraq kay rimaysapa runaqa niwachwan? —nispa.
Wakinñataqmi ninakurqaku:
—Huk dioskunamantachusmi kay runaqa willakuchkan —nispa.
Chaynakunatam rimarqaku Jesusmanta allin noticiata willakuspa
kawsarimuymanta Pablo yachachiptin. 19 Chaymi Pablota pusarurqaku
huñunakunanku Areopago sutiyoq sitioman. Hinaspankum nirqaku:
—Yaqachum willawankikuman mosoq yachachisqaykikunata. 20 Qamqa
niwankiku mana haykapipas yachasqaykutam, yachaytam munaniku
tukuy chaykunamanta —nispa.
21 Atenas llaqtayoq runakunapas chaynataq chaypi kaq forastero runa-
kunapas mosoq yachaykunata uyarispankum rimayllapi ocupakuqku.
22 Pablom Areopago sutiyoq huñunakunankupa chawpinpi sayaykuspa nirqa:
—Atenas llaqtayoq taytakuna, qawasqayman hinaqa dioskuna serviqllañam
qamkunaqa kasqankichik. 23 Dioskuna adoranaykichikpi purispaymi tarirur-
qani perqasqa *altarpi kayna qellqasqata “Mana Reqsisqa Diospa Altarnin”
niqta. Chay mana reqsistin adorasqaykichik Diosmantayá willaykusqaykichik.
24 —Chay mana reqsisqaykichik Diosmi unancharqa kay pachatawan
tukuy ima kaqkunata, paymi hanaq pachapapas hinaspa kay pachapapas
dueñon. Payqa *yachanpas manam runakunapa rurasqan wasipichu. 25 Ma-
nataqmi payqa runamantaqa imatapas necesitanchu, payqa lliwchanchikta
kawsachiwaspanchikmi samaytapas hinaspa llapa imakunatapas qowanchik.
26 —Huk runallamantam mirachirqa tukuy hinastinpi kaq runakunata chayna-
pi enteron kay pachapi *yachanankupaq, paymi señalarqa haykapim otaq maypim
*yachanankupaqpas 27 chaynapi llapchaykachakuq hina maskaspanku Diosta tari-
nankupaq. Payqa manam karupichu ñoqanchikmantaqa kachkan. 28 Cheqaptaqa
paypa yanapakuyninwanmi kawsanchikpas, purinchikpas hinaspa kachkanchik-
pas. Chaymi takikuna ruraq llaqtamasikichikpas qellqarqa: “Diospa ayllunmi
kanchik” nispa. 29 Diospa ayllun kachkaspaqa Diosmantaqa amayá piensasunchu
taytacha-mamachakunamanta hinaqa, chaykunaqa runapa piensasqanman hi-
nallam rurasqa kachkan qorimanta, qollqemanta hinaspa rumimanta. 30 Ñawpaq
tiempokunapim runakunawan Dios pacienciakurqa mana yachastin huchalli-
kusqankumanta, kunanmi ichaqa llapallan runakunata enteron kay pachapi
kamachin huchankumanta wanakunankupaqña. 31 Diosmi akllarun huk runata,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paymi akllasqan punchawpi allin arregloman hina kay pachata juzganqa. Chayta llapa runakuna creenankupaqmi chay akllasqan Jesusta Dios kawsarichimurqa.
32 Kawsarimuymanta rimaptinmi wakin uyariqkuna asipayarqaku, wakinñataqmi nirqaku:
—Yapañayá chaykunamantaqa willawankiku —nispa.
33 Chaymi Pablo paykunapa chawpinmanta pasakurqa. 34 Aswanqa wakin runakunam payta qatispanku iñikurqaku. Hukninmi karqa Dionisio sutiyoq, payqa karqa Areopago sutiyoq huñunakunankupi autoridadmi, iñikurqataqmi Damaris sutiyoq warmipas chaynataq sapaq runakunapas.

Corinto llaqtapi Pablo kasqanmanta

18 1 Atenas llaqtamanta Pablo lloqsispanmi pasarqa Corinto llaqtaman.
2 Chaypim tuparqa Aquila sutiyoq judio runawan, paymi Ponto law llaqtayoq karqa. Paymi warmin Priscilawan chayraq Italia lawmanta chayaramurqaku, Rey Claudio: "Llapa judio runakuna Roma llaqtamanta lloqsichunku" nispa kamachikuptin. Pablom paykuna watukuq rirqa. 3 Aquila hina karpakuna ruraypi llamkaq kaspanmi paykunawañña llamkananpaq quedarqa. 4 Sapa *samana punchawmi judiokunapa *huñunakunanku wasiman riq, hinaspanmi yachachiq judio runakunatawan mana judio runakunata Jesucristoman iñichiyta munaspan.
5 Silaswan Timoteo Macedoniamanta chayaramuptinkum Pabloqa mana samaykuspa Diospa palabranmanta willakurqa, judiokunatam yachachirqa Jesusqa suyasqanku Cristopuni kasqanta. 6 Ichaqa chay judiokunam Pablopa contranpi churakuruspanku imaymanata nirqaku, hinaptinmi Pablo pachanta chaspispan nirqa:
—Wiñaypaq wañuyman wichispaqa qamkunañam huchayoq kankichik, manam ñoqachu. Kunanmantaqa mana judio runakunamanñam willakuq risaq —nispa.
7 Chay judiokunapa *huñunakunan wasimanta lloqsiruspanmi pasakurqa Ticio Justo sutiyoq runapa wasinman. Payqa karqa Diosta adoraq runam. Paypa wasinqa kachkarqa chay huñunakunankupa hichpallanpim. 8 Crispo sutiyoq runapas wasinpi llapallan kaqkunapiwanmi Jesucristoman iñikurqaku. Payqa karqa judiokunapa huñunakunan wasipi kamachikuqmi. Corinto llaqtapi wakin *yachaqkunapas Pablota uyarispankum iñikuspa bautizakurqaku. 9 Huk tutam Pablo puñuchkaptin Señor rikuriykuspan nirqa:
—Ama manchakuspayá willakuy ama upallaykuspa. 10 Ñoqam qanwan kachkani, manam pipas imanasunkichu. Ama upallaspayá ñoqamanta willakuy, kay llaqtapiqa achkallañam kachkan akllasqaykuna —nispa.
11 Chaymi Pablo chay Corinto llaqtapi *yacharqa wata parten paykunaman Diospa palabranta yachachispan.
12 Grecia lawpi prefecto Galion kachkaptinmi judiokuna huñunakururqaku Pablopa contranpi, juzgadoman Pablota aparuspankum 13 nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Kay runam llapa runakunata creechichkan leyninchikpa contranpiña Diosta adoranankupaq —nispa.

14 Pablo rimarinanpaqña kachkaptinmi judiokunata Galion nirqa:

—Judiokuna, sichum kay queja kanman imapas mana allin ruraymanta otaq pipa contranpi sayariymantapas hinaptinqa mana piñakuspaychá uyarikichikman. 15 Aswanqa rimasqallaykichikmanta, sutikunamanta hinaspa leynikichikkunallamanta quejaykichik kaptinqa, qamkunayá imaynatapas allichakuychik, chaykuna juzgaytaqa manam munanichu —nispa.

16 Hinaspanmi juzgadonmanta judiokunata hawaman qarqorachirqa. 17 Chaypi llapa runakunam huñunakuyninkupi kamachikuq judio Sostenesta hapiruspanku maqaparurqaku hina gobernadorpa ñawpaqninpi. Gobernador Galiontaqa manam imapas qokurqachu.

Antioquia llaqtaman Pablopa kutisqanmanta

18 Corinto llaqtapi Pablo unaruspanmi llapa iñiqkunamanta despedikuspa pasarqa lamar qochapa patanpi Cencrea llaqtaman. Chaypim lliw chukchanta rutururqa Diosman promesa rurasqanta cumplinanpaq. Chaymantam Priscilawan hinaspa Aquilawan kuska buquepi pasarqaku Siria lawman. 19 Efeso llaqtaman chayaruptinkum Aquilatawan Priscilata chaypi saqerurqa, sapallañam pasarqa judiokunapa *huñunakunan wasiman hinaspam chaypi paykunawan parlarqaku. 20 Chaymi paykuna Pablota ruegarqaku chaypi unay tardananpaq ichaqa paymi mana munaspan 21 paykunamanta despedikurqa:

—Dios munaptinqa huktawanmi kutimusaq watukuqnikichik —nispa.

Buqueman seqaruspanmi Efeso llaqtamanta pasakurqa. 22 Cesarea llaqtaman Pablo chayaruspanmi iñiqkunapa huñunakunankuman rirqa paykunata saludaykunanpaq hinaspanmi pasarqa Antioquia llaqtaman. 23 Chaypi tardarispanmi huktawan pasarqa Galacia lawkunapipas hinaspa Frigia lawkunapipas llapa iñiqkunata kallpanchastin.

Efeso llaqtapi Apolospa willakusqanmanta

24 Chay punchawkunapim Efeso llaqtaman chayarurqa Alejandria llaqtayoq Apolos sutiyoq judio. Payqa karqa Diospa palabran allin yachaqmi hinaspa allin willakuqmi. 25 Señormanta yachachisqa kachkaspapas bautizaq Juanpa yachachisqan bautismollamantam yachaq hinaspam kusikuyllawanña Jesusmanta haykam yachasqanta willakuq. 26 Paymi judiokunapa *huñunakunan wasikunapi confianzawan rimayta qallaykurqa. Chayta Priscilawan Aquila uyariruspankum wasinkuman pusarqaku hinaspam Jesuswan Diospa rurasqanmanta aswan allintaraq yachachirqaku. 27 Grecia lawman Apolos pasayta munaptinmi chay Efeso llaqtapi wawqe-panikuna kallpanchaspa Greciapi kaq iñiqkunaman qellqarqaku chaynapi Apolos chayaptin allinllata chaskinankupaq. Chay llaqtaman Apolos chayaruspanmi llumpayta yanaparqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa favorecesqan iñiqkunata. 28 Atiyllawanña llapa runakunapa qayllanpi
rimaspanmi judiokunata pantaypi kasqankuta qawachiq. Bibliapi qawachis-
pantaqmi convencechirqa Jesusqa suyasqanku Cristo kasqanta.

Pablo Efeso llaqtapi kasqanmanta

19 1 Corinto llaqtapi Apolos kachkaptinmi orqonta rispan Pablo
chayarurqa Efeso llaqtaman. Chaypim wakin iñiqkunawan tupa-
ruspan 2 paykunata tapurqa:

—¿Iñikuspaykichikqa chaskirqankichikchu Chuya Espirituta? —nispa.

Paykunañataqmi nirqaku:

—Manam uyariyllapas-uyarirqanikuchu Chuya Espiritumantaqa —nispa.

3 Pabloñataqmi huktawan tapurqa:

—¿Hinaptinqa ima bautismotamá chaskirqankichik? —nispa.

Paykunañataqmi nirqaku:

—Juanpa bautismontam —nispa.

4 Chaymi Pabloñataq nirqa:

—Juanqa runakunataqa bautizarqa huchankumanta wanakuptinkum,
payqa willakurqa qepan hamuqman iñikunankupaqmi. Juanpa qepan ha-
muqqa karqa Jesusmi.

5 Iñiqkuna chayta uyariruspankum bautizakurqaku Señor Jesuspa su-
tinpi. 6 Hawankuman Pablo makinta churaykuptinñataqmi paykunaman
huntaykurqa Chuya Espiritu hinaptinmi mana yachasqanku idiomakuna-
pi rimaspa Diosmanta willakurqaku. 7 Chay bautizakuqkunaqa karqaku
yaqa chunka iskayniyoq runakunam.

8 Kimsa killapunim Pablo riq judiokunapa *huñunakunanku wasiman
hinaspam Diospa munaychakusqanmanta willakuq mana manchakus-
pa hinaspa convencechispa. 9 Wakin runakunam ichaqa sonqonkuta
rumiyaykachispa mana iñiyta munarqakuchu, aswanraqmi paykunaqa
Cristomanta allin noticiapa contranpi tukuy imaymanata nirqaku llapa
runakunaman. Chaymi Pablo paykunamanta sapaqcharuspan llapa iñiq-
kunata rakirurqa Tiranno sutiyoq runapa escuelanman, chaypiñam sapa
punchaw paykunata yachachirqa. 10 Iskay watapuni chaypi yachachiptin-
mi Asia lawpi llapallan *yachaqkunapas judiokunapas chaynataq mana
judiokunapas Señormanta uyarirqaku. 11 Diospa atiyninwanmi Pablo
ruraq runapa mana rikusqan *milagrokunata. 12 Pablopa pañuelontapas
otaq pachantapas onqoqkunaman apaptinkum allinyaqku, lloqsiqtaqmi
demoniokunapas.

13 Chaypitaqmi kachkarqaku llaqtan-llaqtan purispa demoniokunata
qarqoq judiokunapas. Paykunam Señor Jesuspa sutinta rimarispa qarqoy-
ta munarqaku:

—Pablopa willakusqan Jesuspa sutinpim kamachiki, lloqsiy kay runa-
manta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Judio *sacerdotekunapa jefen Escevapa qanchis churinkunam chay-
nataqa ruraqku. 15 Chaymi demonioñataq paykunata nirqa:
—Reqsinim Jesustaqa, yachanitaqmi Pabloqa pim kasqantapas ¿qamku-
naqa pimá kankichik? —nispa.
16 Hinaptinmi demonioyoq runa pawaykuspan paykunata llumpa-l-
lumpayta maqaparurqa chaymi paykunaqa yawarninpas suturichkaq
qalallaña ayqekurqaku chay wasimanta. 17 Efeso llaqtapi lliw *yachaq-
kunañataqmi judiopas hinaspa mana judiopas chaykunata yacharuspa
mancharikururqaku hinaspam Señor Jesuspa sutinmanta allinta rimaqku.
18 Chaymi achka iñiqkunapas huñunakuspanku willanakuqku ñawpaq
mana allin rurasqankumanta. 19 Brujokunapas libronkuta apamuspankum
llapallanpa ñawpaqninpi kañarqaku, chay kañasqanku llapa librokunapa
precionmi hayparqa pichqa chunka waranqa jornalpa chaninman. 20 Chay-
mi aswan atiywanraq Diospa palabranta tukuy hinastinpi willakurqaku.
21 Chaymantam Pablo Jerusalenman riyta munarqa Macedonia lawpi
hinaspa Grecia lawpi kaqkunata watukustin, paymi nirqa:
—Jerusalenman chayaruspayqa risaqpunim Roma llaqta reqsiq —nispa.
22 Yanapaqnin Timoteotawan Erastota Macedonia lawman kachaspan-
mi payñataq Asia lawpi unarirqa.

Efeso llaqtapi chaqwamanta

23 Chay punchawkunapim llumpay chaqwa karqa Cristomanta allin
noticiarayku. 24 Chaytaqa qallaykachirqa Demetrio sutiyoq runam. Paymi
qollqemanta ruraq mamachanku Dianapa capillachankunata chaymi
paywan llamkaqkuna achkata ganakuqku. 25 Demetriom llamkaqmasin-
kunata hinaspa chayna oficioyoq runakunata huñuruspan nirqa:
—Taytakuna, yachasqaykichikpi hinam kay oficionchikwanqa allinta
ganakunchik. 26 Ichaqa qamkunam rikuchkankichik hinaspa uyarich-
kankichik chay Pablo runapa rimasqanta, paymi nichkan: “Runapa
rurasqanqa manam Dioschu” nispa. Chaynataqa pantachichkan manam
kay Efeso llaqtallanchikpichu, payqa pantachichkanmi lliw Asia lawpi
*yachaq achka runakunatapas. 27 Kaywanqa negocionchikmi pierderun-
man hinaptinmi ancha reqsisqa mamacha Dianapas despreciasqa kanman,
chaynataqmi templonpas ancha yanqachasqa kanman, Asia lawpi llapa-
llan yachaqkunapiwan mundontin runakunam Dianataqa yupaychanku.
28 Chayta runakuna uyariruspankum llumpayta piñakururqaku hinas-
pam qayaykachakurqaku:
—¡Efeso llaqtapi kaq mamachanchik Dianaqa hatunmi! —nispanku.
29 Efeso llaqtapi runakuna hatun chaqwapi rikuriruspankum hapirurqaku
Pablopa puriqmasin Gayotawan Aristarcota, paykunaqa karqaku Macedo-
nia lawmanta kaqkunam, paykunatamá aysarqaku llaqtapa huñunakunan
sitioman. 30 Hinaptinmi Pablo chayman yaykuyta munarqa llapa runakunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimapayananpaq ichaqa iñiqkunam harkakururqa. 31 Asia lawpi kaq wakin autoridadkunapas Pablopa amistadnin kaspankum payman runakunata kacharqaku:
—Ama chaykunaman chapukuychu —nispa.
32 Chay llapa runakunapa huñunakusqankupim hatun chaqwata ruraspanku qayaykachakurqaku wakin hukta, wakinñataq hukta, yaqa llapallankum mana yacharqakuchu imapaqmi huñunakusqankutapas.
33 Judio runakunañataqmi llapa runapa chawpinmanta Alejandrota tanqarqaku ñawpaqman. Alejandroñataqmi paykunata defiendenanpaq makinwan señascharqa upallanankupaq. 34 Ichaqa judio kasqanta Alejandrota reqsiruspankum lliwchanku yaqa iskay hora qaparkacharqaku:
—¡Efeso llaqtapi kaq mamachanchik Dianaqa hatunmi! —nispa.
35 Hinaptinmi chay llaqtapa secretarion chay llapa runakunata upallarachispan nirqa:
—Llaqtamasiykuna, lliw runakunam yachan kay Efeso llaqtapi hatun mamacha Dianapa templon nanachikusqanchiktaqa, yachankutaqmi cielomanta uraykamuq imagennin nanachikusqanchiktapas. 36 Manam pipas kaykunataqa neganchu, chaynaqa hawkayaychik. Ama imatapas ruraychikchu mana sumaqta tantearispaqa. 37 Kay pusamusqaykichik runakunaqa mamachanchik Dianapa wasinmantaqa manam imatapas suwakurqakuchu nitaqmi paytaqa insultarqakuchu. 38 Sichum Demetrio llamkaqmasinkunapiwan pitapas quejakuyta munaptinqa kachkanmi juzgadowan prefecto, chaypiyá sapakama quejankuta allichachunku. 39 Imamantapas rimayta munaptikichikqa leyman hinayá hatun huñunakuypi sumaqta allichasun. 40 Mana chayqa kay huñunakusqanchikmanta mana imatapas niyta atiptinchikmi llapa autoridadkuna acusawachwanchik runakuna hatarichisqanchikmanta.
41 Kaykunata niruspanmi llapa runakunata kamachirqa wasinkuman kutinankupaq.

Macedonia lawman chaynataq Grecia lawman Pablopa risqanmanta

20 1 Chay chaqwa tukuruptinmi iñiqkunata Pablo huñuruspan allinta kallpancharqa hinaspam despedikuspan lloqsirqa Macedonia lawman. 2 Risqan lliw llaqtakunapi iñiqkunata kallpanchaspanmi Grecia lawman rirqa. 3 Chaypi kimsa killallaña karuspanmi Siria lawman buquepi rinan karqa, ichaqa yacharurqam judiokuna paypa contranpi yachachinakusqankuta. Chaymi Macedonia lawninta kutikunanpaqña piensarurqa. 4 Hinaptinmi payta compañarqaku Berea llaqtayoq Pirrospa churin Sopater, Tesalonica llaqtayoq Aristarcowan Segundo, Derbe llaqtayoq Gayo, Timoteo hinaspa Asia lawmanta Trofimopiwan Tiquico.
5 Paykunam puntaruspanku Troas llaqtapiña suyawarqaku. 6 Mana Qonchuyoq Tanta Fiesta punchawkuna pasaruptinñam Filipos llaqtamanta lloqsirqaniku buquepi, pichqa punchawmantañam paykunata hayparqaniku Troas llaqtapi hinaspaykum qanchis punchawraq chaypi quedarqaniku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Troas llaqtapi iñiqkunata Pablo watukusqanmanta

7 Semanapa qallariynin domingo punchawtam llapa iñiqkuna huñunakurqaku
tantata partinakunankupaq hinaptinmi Pablo yachachirqa. Paqarinnintillan pa-
sakunan kaptinmi yaqa chawpi tutakama rimarqa. 8 Wasipa altosnin cuartopim
huñunasqa kachkarqaniku achka mecherokunawan achkikuspayku. 9 Venta-
napim tiyachkarqa huk joven Eutico sutiyoq. Pablo tutakama rimaptinmi chay
jovenqa puñutyachkarqa, puñuruspanmi wichiykurqa iskay kaq altosmanta
chaymi hoqarirqaku wañusqataña. 10 Hinaptinmi Pablo bajaruspan chay jovenpa
hawanman chutakuykuspan abrazaykurqa hinaspam llapa iñiqkunata nirqa:
—Ama manchakuychikchu, kawsachkanmi —nispa.
11 Kaqlla seqaruspanmi tantata pakiykuspan mikurqa, achikyanankama
rimaruspanmi pasakurqa. 12 Llapa iñiqkunañataqmi joventa kawsachkaq-
tãña kusisqallaña pusarikurqaku.

Troas llaqtamanta Mileto llaqtakama Pablopa risqanmanta

13 Ñoqaykum buquepi puntaruspayku rirqaniku Ason llaqtaman chaypi
Pablota hoqarinaykupaq. Paymi chakiwan rirqa rimanakusqaykuman hina.
14 Paywanmi tuparurqaniku Ason llaqtapi, buqueman seqaramuptinmi pa-
sarqaniku Mitilene llaqtaman. 15 Chaymanta buquepi lloqsispaykuñataqmi
paqarinnintin pasarqaniku Quio islapa chimpanman. Paqarinnintinñataq-
mi chimparqaniku Samos islaman, paqarinnintinñataqmi chayarqaniku
Mileto llaqtaman. 16 Chaynataqa rurarqaniku Efesoman Pablo mana riyta
munaptinmi chaynapi Asia lawpi mana tardanaykupaq. Jerusalen llaqta-
manmi utqayman rirqa atispaqa chaypi *Pentecostes punchawpi kananpaq.

Efeso llaqtapi ancianokunawan rimasqanmanta

17 Mileto llaqtapi Pablo kachkaspanmi Efesopi iñiqkunapa *ancianon-
kunata qayachirqa. 18 Paykuna hamuruptinmi Pablo nirqa:
—Qamkunam yachankichik kay Asia lawman hamusqaymantapuni imay-
nam qamkunawan kawsasqayta. 19 Judiokuna imakunataña rurawayta
munaptinkupas humillakuspaymi waqastinpas hinaspa ñakaristinpas Se-
ñorninchikta servirqani. 20 Chaywanpas allinnikichikpaq Diospa palabran
willakuytaqa manam amirqanichu, ñoqaqa yachachirqaykichikmi llapa
runakunapa qayllanpipas chaynataq wasikichikpipas. 21 Judio runakunatapas
chaynataq mana judio runakunatapas nirqanim: “Diospa ñawpaqninpi huchay-
kichikmanta wanakuspa Señorninchik Jesusman iñikuychik” nispa. 22 Kunanmi
Jerusalen llaqtaman richkani Chuya Espiritupa kamachisqan, manam yachani-
chu wakpi imam suyawasqantaqa. 23 Sapa llaqtakuna risqaypim Chuya Espiritu
niwan: “Presochasuptikim ñakarinki” nispa. 24 Ichaqa vidaypas ñoqapaqqa
manam llumpaytaqa valenchu. Kallpaq hinam Señor Jesucristopa kamachiwas-
qantaqa cumplisaqpuni, willakusaqmi Diospa favorninmanta allin noticiataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 —Qamkunaqa manañam huktawanqa rikuwankichikñachu, qamkunamanqa Diospa munaychakuyninmantam yachachirqaykichikña. 26 Chaymi kunan qamkunaman nikichik, manam huchayoqchu kani llapallan runakuna castigasqa kanaykichikmantaqa. 27 Mana imatapas pakaspaymi Diospa munasqanta willarqaykichik. 28 Chaynaqa kikikichikpuniyá cuidakuychik, oveja michiq hinayá cuidaychik llapallan iñiqkunatapas. Chuya Espiritum qamkunata akllasurqankichik Diosninchik Jesucristopa yawarninwan rantisqan iñiqkunata cuidanaykichikpaq. 29 Ñoqa pasakuptiymi pantachikuqkuna hamunqa, paykunam iñiqkuna tukuruyta munanqaku imaynam yarqasqa atoqkuna ovejakunata mikuruspan tukuruq hina. 30 Qamkuna ukumantam wakinkuna hatarinqa llullakunata yachachispanku chaynapi iñiqkuna qatinankuta munaspanku. 31 Chaynaqa cuidakuychikyá, amayá qonqaychikchu waqaykuspay tuta punchaw kimsa watantin sapakama yachachisqaytaqa.

32 —Wawqellaykuna, kunanqa Diospa makinmanñam churaykichik, kasukuychikyá paypa favorecewasqanchikmanta palabrakunata chaynapi kallpanchasunaykichikpaq hinaspa lliw akllasqankunawan kuska herenciatapas chaskinaykichikpaq. 33 Ñoqaqa manam munapayarqanichu pipa qollqentapas, pipa qorintapas nitaq pipa pachantapas. 34 Aswanqa yachasqaykichikpi hinam makiywan llamkaspay imatapas rantiq kani ñoqapaq chaynataq puriqmasiyku- napaqpas. 35 Qamkunatapas yachachirqaykichikmi ñoqa hina llamkaspa wakchakunata yanapanaykichikpaq, yuyariychikyá Señor Jesucristopa nisqanta, paymi nirqa: “Ima chaskiqmantapas aswan kusisqaqa imapas qoqmi” nispa.

36 Chaykunata Pablo rimaruspanmi qonqorakuykuspan paykunawan kuska Diosta mañakurqa. 37 Anchata waqaspankum Pablota abrazaykuspa muchaykurqaku. 38 Llumpay llakisqallañam karqaku: “Manañam huktawanqa rikuwankichikñachu” nisqanrayku chaymi buquepa kasqankama compañarqaku.

Jerusalen llaqtaman Pablopa risqanmanta

21 1 Iñiqkunamanta rakikuykuspaykum buquepi derecholla pasakurqaniku Cos sutiyoq islaman. Paqarinnintinñataqmi Rodas islaman chayaspayku Patara llaqtaman rirqaniku. 2 Chay llaqtapiñataqmi tarirurqaniku Feniciaman lloqsiq buqueta. Chay buqueman yaykuspaykum pasarqaniku. 3 Chipre islapa *alleq lawnintam rirqaniku Siria lawman. Tiro llaqtaman chayaruspam buquepi cargakuna bajachina kaptin sayarqaniku. 4 Chay llaqtapi iñiqkunata tariruspaykum qanchis punchaw paykunapapi samakurqaniku. Paykunam Pablota Chuya Espiritupa yachachisqan nirqaku:

—Ama riychu Jerusalen llaqtamanqa —nispa.

5 Ichaqa chay punchawkuna pasaruptinmi lloqsirqaniku, hinaptinmi lliwchan iñiqkuna warmipas qaripas warmakunapiwan aviawarqaku llaqtapa cantonkama, lamar qochapa patanpim qonqorakuspayku Diosta mañakurqaniku. 6 “Qamkunañayá allinlla” ninakuspam buquepi pasakurqaniku. Paykunañataqmi wasinkuman kutikurqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tiro llaqta (Hch 21:3)

7 Tiro llaqtamantam buquepi rirqaniku Tolemaida llaqtakamalla.
Iñiqkunata watukuspaykum paykunapapi huk punchaw samarqaniku. 8 Paqarinnintinñataqmi rirqaniku Cesarea llaqtakama. Chaypim watukurqaniku
Jesucristomanta allin noticia willakuq Felipeta, payqa karqa Jerusalenpi
ñawpaqtaraq akllasqanku qanchis diaconokunapa hukninmi. Paypa wasinpimá samakurqaniku. 9 Paypam karqa tawa doncella churinkuna. Paykunam
Diosmanta willakuqku. 10 Felipepa wasinpi unayneqña kachkaptiykum Judeamanta chayaramurqa Diosmanta willakuq Agabo. 11 Paymi watukuwaspanku
Pablopa chumpinta hapiykuspa chakintawan makinkunata watakuspan nirqa:
—Chuya Espiritum nin: “Jerusalenpi judiokunam kay chumpipa dueñonta
watanqaku kaynata hinaspam mana judio kaqkunaman entreganqaku” nispa.
12 Chayta uyarispaykum Cesareapi iñiqkunapiwan Pablota ruegarqaniku amaña Jerusalen llaqtaman rinanpaq. 13 Chaymi Pabloñataq nirqa:
—¿Imanasqataq waqaspaykichik llakichiwankichik? Manam wataruwanallankupaqchu listoqa kachkani, ñoqaqa listom kachkani Señor
Jesucristorayku Jerusalenpi wañunaypaqpas —nispa.
14 Mana imayna harkayta atispaykum upallakurqanikuña:
—Señorpa munasqanyá rurasqa kachun —nispa.
15 Chay punchawkunapa qepantam alistakuruspayku pasakurqaniku
Jerusalen llaqtaman. 16 Riysiwarqakutaqmi Cesareamanta wakin iñiqkunapas, paykunam pusawarqaku Chipre law Mnasonpa wasinman, payqa
unay wataña iñiqmi karqa. Paypa wasinpimá samakurqaniku.

Jacobota Pablo watukusqanmanta

17 Jerusalenman chayaruptiykum kusikuyllawanña llapa iñiqkuna chaskiwarqaku. 18 Paqarinnintinñataqmi ñoqaykuwan kuska Pablo rirqa Jacobo

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

watukuq, chaypim kachkasqaku llapallan *ancianokunapas. 19 Pablom
paykunata rimaykuspan willakuyta qallaykurqa imaynam paypa purimus-
qanwan mana judio kaqkunapi Diospa tukuy imakunapas ruramusqanmanta.
20 Uyariruspankum paykuna Diosta alabarqaku hinaspam Pablota nirqaku:
—Allinmi wawqey. Yachasqaykipi hinam achka waranqa judiokuna Jesu-
cristoman iñikurunku, llapallankum munanku Moisespa leynin kasukunata.
21 Paykunamanmi wakin runakuna qanmanta willarunku, huklaw nacion-
pi judio runakunatas yachachinki Moisespa leyninta manaña kasukuspa
amaña churinkutapas *señalanankupaq hinaspa costumbrenchikkunaman
hina amaña kawsanankupaq. 22 ¿Imatataq ruraykusunchik? Paykunaqa ya-
charunqakupunim kaypi kasqaykita. 23 Chaynaqa kaynatayá ruray: Kaypim
ñoqanchikwan kachkan tawa runakuna Diosman prometekusqankuta cumpli-
nankupaq. 24 Paykunawan kuska temploman rispaykiyá costumbrenchikman
hina chuyanchakamuychik, paykunapa gastonta pagaspayá chukchankuta
rutuchimuy. Chaynata ruraptikiqa lliwmi yachanqaku qanmanta tukuy ima
rimasqankuqa mana cheqap kasqanta, paykunaqa yachanqam *Moisespa
leynin kasukusqaykita. 25 Ichaqa mana judio kaq iñiqkunamanqa, ñam cartata
aparqankichikña, chaypim nirqanchik: “Amam mikunkichikchu taytacha-
mamachakunaman ofrecesqa aychataqa, amam mikunkichikchu yawartaqa
nitaq yawarpa pasasqan aychatapas, amataqmi huchapakunkichikchu” nispa.

Templopi Pablota presochasqankumanta

26 Pablom chay tawantin runakunata pusarikuspan paqarinnintin
punchaw *chuyanchakurqaku hinaspam temploman yaykurqa haykapim
chuyanchakusqanku tukusqan willakuq chaynapi ofrendankuta sapaka-
ma Diosman ofrecenankupaq.
27 Qanchis punchaw tukuykuchkaptinñam Asia lawmanta kaq wakin
judiokuna Pablota templopi rikururqaku hinaspam llapa runakunata hatari-
rachirqaku paypa contranpi. Hapiruspankuñataqmi 28 qayaykachakurqaku:
—¡Israelpa miraynin runakuna yanapawayku! Kay runam tukuy hi-
nastinpi purispan Israel runakunapa contranpi, *Moisespa leyninpa
contranpi hinaspa templopa contranpi yachachin. Kunanpas temploman-
mi mana judio kaq runakunata pusaykurun, chaynapim huchallikurun
kay templopi mana ruranata ruraspa.
29 Chaynataqa nirqaku Efeso llaqtayoq Trofimowan Jerusalen llaqtapi
rikurusqankuraykum, Payqa manam judiochu karqa. Payta temploman
Pablo pusarusqantam piensarqaku.
30 Llaqtapi llapa runakuna chayta uyariruspankum huntallaña kallpamur-
qaku. Pablota hapiruspankum templomanta hawaman aysarqaku hinaspam
templopa punkunta apurawllamanña wichqarurqaku. 31 Wañurachinankupaq
kachkaptinkuñam Roma llaqtayoq soldadokunapa jefenman willaykamurqaku:
—Jerusalenpi lliw runakunam chaqwata rurachkanku —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Paymi capitanninkunatawan soldadonkunata pusarikuspa kallpaylla
chayarurqaku hinaptinmi payta soldadokunatawan rikuruspanku chay
llapa runakuna Pablota maqachkaspanku sayarurqaku. 33 Soldadokunapa
jefen asuykuspanmi Pablota presocharurqa hinaspam kamachirqa iskay
cadenawan watanankupaq hinaspam paykunata tapurqa:
—¿Pitaq kay runa? ¿Imatataq rurarun? —nispa.
34 Llapa runakunañataqmi qaparirqaku wakin hukta, wakinñataq hukta,
hinaptinmi bulla rurasqankurayku chay jefeqa mana allintachu entienderqa
chaymi kamachirqa cuartelman Pablota pusanankupaq. 35 Ichaqa llapa runakuna
ñitinakuptinmi cuartelpa gradasninman chayaruptinku Pablotaqa soldadokuna-
ña wanturqa. 36 Llapa runakunañataqmi qepankuta qatispa qaparirqaku:
—¡Wañuchun! —nispa.

Pablopa defiendekusqanmanta

37 Pablota cuartelman apaykuchkaptinkuñam soldadokunapa jefenta
Pablo tapurqa:
—¿Imallatapas rimariymanchu? —nispa.
Chaymi payñataq nirqa:
—¡Qamqa yachasqankim *griego rimayta! 38 Chaynaqa ¿manachu qamqa
Egipto runa kanki? Qayninpakunallaqa ¿manachum runa wañuchiqkunata
hatarichispayki tawa waranqatapuni chunniqman pusarqani? —nispa.
39 Hinaptinmi Pabloñataq nirqa:
—Ñoqaqa Tarso llaqtapi nacekuq judiom kani, llaqtayqa allin reqsisqa
Cilicia lawmi. Ama hina kaspayá permitiykuway llapa runakunata rima-
payaykunaypaq —nispa.
40 Chay jefe "allinmi" niykuptinmi gradaspi Pablo sayaykuspa makin-
wan runakunata señaschaspa upallachirqa. Upallaruptinkuñam *hebreo
rimayninkupi paykunaman Pablo nirqa:

22 1 —Taytakuna, wawqellaykuna, uyariykullawaychik defiendeku-
naypaq rimarisqayta —nispa.
2 Chaymi *hebreo rimayninkupi rimaqta uyariruspanku aswanraq upa-
llarurqaku. Chaymi Pablo nirqa:
3 Ñoqaqa Cilicia law Tarso llaqtapi nacekuq judiom kani. Ichaqa kay Jeru-
salenpim educakurqani, yachachiqniypas karqa Gamalielmi, paymi allinta
yachachiwarqa ñawpaq abuelonchikkunapa leyninta. Diosninchiktam
tukuy sonqoywan servini qamkunapas kunan servisqaykichikman hina.
4 Chayraykum Jesucristopi iñiqkunata ñakarichirqani wañunankukama,
warmitapas-qaritapas presochaspaymi apachirqani carcelman. 5 Tukuy
chaykunataqa sumaqtam yachanku sacerdotekunapa jefenpas chaynataq
llapallan kamachiqkunapas. Paykunam oficiokunata qowarqaku Damasco
llaqtapi judiomasinchikkunapaq. Chaynapim rirqani iñiqkunata kay Jeru-
salen llaqtaman presota apamuspay castigachinaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pablom willakun Jesucristoman iñisqanmanta
(Hch 9:1-19. 26:12-18)

6 —Damasco llaqtaman chayaykuchkaptiyñam yaqa chawpi punchawta
cielomanta qonqayta llumpay achkiy kanchaykuwarqa. 7 Chaymi pampaman
wichiykuspay uyarirqani "Saulo, Saulo ¿imanasqataq qatikachawanki?" niqta.
8 Chaymi tapurqani: "¿Pitaq kanki Señor?" nispa. Hinaptinmi nimuwarqa: "Ñoqa-
qa qatikachawasqayki Nazaretmanta kaq Jesusmi kani" nispa. 9 Riqmasiykunapas
rikurqam chay achkiytaqa ichaqa manam entienderqakuchu chay rimapayawaq-
niypa nisqantaqa. 10 Hinaptinmi tapurqani: "¿Imatataq rurasaq Señor?" nispa.
Payñataqmi niwarqa: "Hatarispayki Damasco llaqtaman yaykuy, chaypim imam
ruranaykita nisunki" nispa. 11 Chay sinchi achkiy ñawsayarachiwaptinmi riqma-
siykuna makiymanta pusawaspanku Damasco llaqtaman chayachiwarqaku.
12 —Chaypim *yacharqa Ananias sutiyoq runa. Payqa karqa *Moisespa leynin
kasukuqmi. Chayraykum Damascopi *yachaq lliw judiokunapas payta respetaqku.
13 Paymi qawaqniy hamuspa niwarqa: "Wawqey Saulo, mosoqmanta qawarikuy"
nispa. Chay ratollapi qawarikuruspaymi Ananiasta rikururqani. 14 Chaymi pay
niwarqa: "Abuelonchikkunapa Diosninmi akllasurqanki paypa munasqanta yacha-
naykipaq hinaspa justo kaq Jesusta rikuruspayki kikinpa vozninta uyarinaykipaq.
15 Jesusmantam tukuy hinastinpi llapallan runakunaman willakunki rikusqayki-
mantawan uyarisqaykimanta. 16 Kunanqa ¿imataraqtaq suyachkanki? Hatarispayá
bautizakuy, Señorta qayakuspayá huchaykikunata mayllay."

Mana judio kaq runakunaman Pablopa risqanmanta

17 —Jerusalen llaqtaman kutiramuspayñataqmi Diosta mañakuq rirqani
temploman, chaypim revelacionta chaskirqani. 18 Señorta rikuruptiymi pay
niwarqa: "Kay runakunaqa manam creenqachu ñoqamanta rimasqaykitaqa,
chaynaqa utqaymanyá lloqsiy kay Jerusalen llaqtamanta" nispa. 19 Hinaptinmi
ñoqañataq nirqani: "Señor, paykunaqa yachankum lliw iñiqnikikunapa contran-
pi rurasqaykunataqa, *huñunakuna wasikunaman rispaymi qanman iñiqkunata
carcelaspay maqaq kani." 20 Qanmanta willakuq Estebanta wañuchiptinkupas
kikiypuni chaypi kaspaymi: "Allintam rurachkankichik" nispay wañuchiqkuna-
pa pachanta cuidarqani. 21 Chaynata niptiymi Señorñataq niwarqa: "Qamtaqa
karu llaqtapi mana judio kaqkunaman rinaykipaqmi kachasqayki" nispa.

Cuartelman Pablopa yaykusqanmanta

22 Pablopa chayna nisqankamalla uyariruspankum qaparirqaku:
—¡Chay runaqa wañuchunyá! ¡Amañayá kawsachunchu! —nispa.
23 Chaynata qayaykachakuspankum pachankutapas wischuspanku allpaku-
nata altoman chaqchurqaku. 24 Chayraykum soldadokunapa jefen kamachirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Pablota cuartel ukuman apaspaykichik tapuychik: "¿Imanasqataq kay llapa runakuna chaynataña qaparinku qampa contraykipi?" nispa. Mana rimayta munaptinqa azoteychik.

25 Ichaqa azotenankupaq watasqaña kachkaptinmi hichpanpi kaq capitanta Pablo nirqa:

—¿Kanchu derechoykichik justiciata mana rurachkaspa Roma llaqtaman perteneceq runata azotenaykichikpaq? nispa.

26 Capitan chayta uyariruspanmi jefenman willaq rirqa:

—¿Imatataq ruranki? Kay runaqa Roma llaqtaman perteneceqmi kasqa —nispa.

27 Hinaptinmi soldadokunapa jefenñataq asuykuspan Pablota tapurqa:

—Niykuway ¿Romaman perteneceqchum kanki? —nispa.

Hinaptinmi Pabloñataq nirqa:

—Arí —nispan.

28 Chaymi soldadokunapa jefenñataq nirqa:

—Ñoqaqa achka qollqewanmi rantirqani Roma llaqtaman pertenecenaypaq —nispa.

Chaymi Pabloñataq nirqa:

—Ñoqaqa nacesqaymantapunim perteneceni —nispa.

29 Chaynata niruptinmi Pablota azotenankupaq kaq soldadokunapas chaylla ladonmanta suchurikurqaku. Soldadokunapa jefenpas Roma llaqtaman Pablopa pertenecesqanta yacharuspanmi mancharikururqa watarachisqanmantapas.

Judiokunapa cortepi Pablopa defiendekusqanmanta

30 Soldadokunapa jefenmi cheqaptapuni yachayta munarqa imamantam judiokunaqa Pablo acusasqankuta. Chaymi paqarinnintin punchaw watachisqan cadenakunata kachaykachirqa hinaspam judio *sacerdotekunapa jefenkunatawan *cortemanta lliw kaqkunata huñuchirqa. Pablota pusaspanmi paykunapa qayllanpi sayachirqa.

23 1 *Cortepi llapa autoridadkunata allinta qawaykuspanmi Pablo nirqa:

—Wawqellaykuna, kunankamam sonqoy hawkalla karqa Diospa qayllanpi —nispa.

2 Hinaptinmi llapa *sacerdotekunapa jefen Ananiasñataq, Pablopa ladonpi kaqkunata kamachirqa siminpi laqechunanpaq. 3 Pabloñataqmi nirqa:

—¡Yaw qara uya! Diosmi qamtapas laqechusunki, Leyman hina juzgawanaykipaqmi chaypiqa tiyachkanki, leyta mana kasukuspaykim laqechuchiwankiraq —nispa.

4 Chaypi kaqkunañataqmi Pablota nirqaku:

—¿Chaynatachu insultanki Diospa akllasqan *sacerdotekunapa jefenta? —nispa.

5 Pabloñataqmi nirqa:

—Wawqellaykuna, manam ñoqaqa yacharqanichu sacerdotekunapa jefen kasqantaqa, Bibliapim nichkan: "Amam llaqtaykipi autoridadtaqa ñakankichu" nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Chaypi wakin autoridadkunam *saduceo partidomanta karqa, wakin-
ñataqmi *fariseo kaqkunamanta. Chayta Pablo yacharuspanmi qaparirqa:
—Wawqeykuna, ñoqaqa kani castaykuna hina fariseom. Wañuqkunata
Dios kawsarichinantam confianzawan suyani. Chay yachachisqaymantam
juzgawachkankichik.
7 Chaynata rimaruptinmi *fariseokuna llapa *saduceokunawan ati-
panakuyta qallaykuspa iskayman rakinakururqaku. 8 *Saduceokunam
yachachinku: “Wañuqkunaqa manam kawsarinchu manataqmi angel-
kunapas nitaq espiritukunapas kanchu” nispa. *Fariseokunam ichaqa
chaykunapi creenku. 9 Nisyuneqta lliw rimaptinkum fariseokunamanta
Diospa leynin yachachikuqkuna sayarispanku atipanakurqaku:
—Manam kay runapiqa ima mana allintapas tarinikuchu, ichapas che-
qapta paytaqa angelpas otaq allin espiritupas rimapayarqa —nispa.
10 Llumpa-llumpayta atipanakuptinkum soldadokunapa jefen mancharikurqa:
—Pablotaqa tisaparunqakupaschá —nispa.
Chaymi soldadokunata kamachirqa:
—Yaykuspaykichik imaynatapas Pablota horqomuspaykichik cuartel-
man pusaychik —nispa.
11 Chay tutam Pabloman Señorninchik rikuriykuspan nirqa:
—Kallpanchakuy Pablo, kay Jerusalen llaqtapi ñoqamanta willakusqay-
kita hinam Roma llaqtapipas willakunayki —nispa.

Pablota wañuchinankupaq yachachinakusqankumanta

12 Paqarinnintinñataqmi wakin judiokuna juramentaspanku yachachi-
nakurqaku Pablota wañurachinankupaq, paykunam ninakurqaku:
—Pablota wañurachinanchikkamam ama mikusunchu nitaq imatapas
tomasunchu —nispa.
13 Chay juramentaqkunam tawa chunka masnin karqaku. 14 *Sacerdotek-
unapa jefenkunapatawan judio kamachikuqkunapata rispankum nimurqaku:
—Juramentarunikum, manam imatapas mikusaqkuchu Pablota wa-
ñurachinaykukama, 15 qamkunayá *cortepi wakin autoridadkunapiwan
mañamuychik Roma llaqtayoq soldadokunapa jefenmanta chaynapi pa-
qarinpuni qamkunaman Pablota pusamunanpaq, pusarachimunkichikqa:
“Paymantam aswan allintaraq yachaykuyta munaniku” nispallam. Ñoqay-
kum listolla suyasaqku manaraq chayamuchkaptin wañurachinaykupaq.
16 Ichaqa chay rimanakusqankutam Pablopa paninpa wawan uyari-
rurqa chaymi cuartelman rispan Pabloman willaykamurqa. 17 Chaymi
huknin capitanta Pablo qayaykuspan nirqa:
—Kay joventa pusay jefekiman uyarimusqanta willananpaq —nispa.
18 Jefenman chay joventa pusaruspanmi chay capitan nirqa:
—Presonchik Pablom qayaykuwaspan ruegakuwarqa kay joventa qan-
man pusamunaypaq chaynapi imam uyarimusqanta willasunaykipaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Chaynata willaykuptinmi Pablopa sobrinonta chay capitanpa jefen
makinmanta hapiykuspa huklawchaman pusaspa tapurqa:
—¿Imatataq willawanki? —nispa.
20 Hinaptinmi chay jovenñataq nirqa:
—Wakin judiokunam yacharachinakunku Pablota mañasunaykipaq, pay-
kunam nisunki: "Paqarinyá Pablota *corteman pusay, paymanta aswan
allintaraq yachaytam munaniku" nispa. 21 Ichaqa amam chay llullakus-
qankutaqa creenkichu, tawa chunka masnin runakunam pakakuspa
suyachkanku. Paykunam Diospa qayllanpi kaynata juramentarunku: "Amam
imatapas mikusunchu nitaq tomasunchu Pablota wañurachinanchikkama"
nispa. Listollañamá suyachkanku aceptaykuptiki wañurachinankupaq.
22 Chaynata soldadokunapa jefen uyariruspam joventa aviarurqa:
—Ñoqaman niwasqaykitaqa amam pimanpas willankichu —nispa.

Prefecto Felixpaman Pablota pusasqankumanta

23 Soldadokunapa jefenmi iskay capitanninkunata qayaykuspan
kamachirqa:
—Alistaychik iskay pachak chakillawan riq soldadokunatawan qanchis
chunka sillada soldadokunata, alistaychiktaqyá lanzawan peleaq iskay
pachak soldadokunatapas chaynapi tutaña Cesarea llaqtaman rinanku-
paq. 24 Alistaychiktaqyá caballokunatapas Pablo sillakunanpaq chaynapi
sanollata prefecto Felixman chayachinaykichikpaq —nispa.
25 Paykunawanmi apachirqa kayna niq cartata:

26 Ñoqa Claudio Lisiasmi saludamuyki, ancha reqsisqa prefecto
Felix. 27 Judio runakunam pusachimusqay runata presocharuspanku
wañurachiyta munarqaku. Ichaqa Roma llaqtaman pertenecesqanta
yacharuspaymi soldadokunawan rispay payta salvaramurqani.
28 Hinaspaymi imamantam acusasqankuta yachayta munaspay
pusarqani judiokunapa *cortenman. 29 Chaypim yachamurqani
leyninkupa contranpi rurarusqanmanta acusasqankuta. Ichaqa
manam ima delitonpas kanchu wañunanpaq hinaqa nitaq carcelpi
kananpaq hinaqa. 30 Chaywanpas judiokuna wañurachinankupaq
rimanakusqanta yacharuspaymi qanman pusachimuyki. Chaynallataqmi
acusaqninkunatapas kamachirqani qampa qayllaykipiña payta
acusanankupaq.

31 Soldadokunam jefenkupa kamachisqanman hina Pablota tutallan
pusarqaku Antipatris llaqtakama. 32 Achikyaramuptinmi sillada soldado-
kuna seguirqaku Pablowan, wakin soldadokunañataqmi kutikamurqaku
cuartelman. 33 Cesarea llaqtaman chayaruspankum carta apasqankuta
Prefecto Felixman qoykurqaku hinaspam entregaykurqakutaq Pablotapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Chay cartata prefecto leeruspanmi Pablota tapurqa maylaw llaqtayoq-
mi kasqanmanta. “Cilicia lawmi kani” niptinñataqmi 35 nirqa:
—Acusaqnikikuna hamuptinñam quejaykita uyarisqayki —nispa.
Hinaspam soldadokunata kamachirqa Herodespa palacionpi Pablota
cuidanankupaq.

Felixpa ñawpaqninpi Pablopa defiendekusqanmanta

24 1 Pichqa punchawmantam *sacerdotekunapa jefen Ananias chayaramur-
qa Tertulo sutiyoq abogadontin hinaspa wakin kamachikuqkunapiwan.
Pablota acusanankupaqmi prefecto Filixpaman presentakurqaku. 2 Chaymi Pablo-
ta pusaykaramuptinku abogado Tertulo acusayta qallaykurqa kaynata:
—Señor prefecto Felix, yachaywan gobiernasqaykiraykum kay nacionpi
imakunapas allin kachkan hinaptinmi hawkalla kawsakuniku. 3 Ancha reqsis-
qa prefecto Felix, tukuy imapas allin rurasqaykimantam llaqtaykupi llapallan
runakuna ancha-anchata agradecekuykiku. 4 Ichaqa ama hina kaspaykiyá ra-
tolla uyariykullawayku. 5 Kay Pabloqa peste onqoy hinam. Tukuy hinastinpim
judiokunata rakinan, payqa nazareno partidopa cabecillanmi. 6 Temploykuta-
pas despreciaptinmi hapiruspayku (leyniykuman hina juzgayta munarqaniku.
7 Aswanqa comandante Lisiasmi hamuruspan Pablota qechuruwarqaku.
8 Paymi niwarqaku hamuspa Pablota acusanaykupaq.) Munaspaykiqa kikiki-
puniyá tapuy acusasqaykuqa cheqap kasqanta yachanaykipaq.
9 Chaynata Tertulo rimaruptinmi chaypi kaq judiokunapas:
—Arí, tukuy kaykunaqa cheqappunim —nirqaku.
10 Hinaptinmi rimananpaq Pablota prefecto Felix señascharqa. Chaymi
Pablo nirqa:
—Qanmi kay nacionpi unay wataña juez kachkanki, chaymi ancha kusikuy-
wan kunan defiendekusaq. 11 Yaqa chunka iskayniyoq punchawllaraqmi Diosta
adoranaypaq Jerusalen llaqtaman chayarqani. Munaspaykiqa chayna kasqantam
yachaykuwaq. 12 Templopiqa, *huñunakunayku wasipiqa hinaspa callekunapiqa
manam piwanpas atipanakurqanichu nitaqmi chaqwatapas hatarichirqanichu.
Manamá chayna rurachkaqtachu ñoqataqa rikuwarqaku. 13 Acusawasqankuman-
taqa paykunaqa manam pruebasunkimanchu. 14 Ichaqa manam negakunichu,
abueloykunapa Diosnintam adorani mosoq yachachikuyman hina, chaytam
paykuna ninku: “Rakinachiq partido” nispa. Ichaqa ñoqapas creenim Moisespa hi-
naspa Diosmanta willakuqkunapa lliw qellqasqantaqa. 15 Ñoqapas paykuna hinam
confianzawan suyachkani allin runakunatawan mana allin runakunata hamuq
punchawpi Dios kawsarichimunanta. 16 Chayraykum Diospa qayllanpipas hinaspa
runakunapa qayllanpipas concienciaypa mana acusasqan kawsakuyta munani.
17—Unay watakunamantañam Jerusalen llaqtaman kutirqani wakcha judio-
kunapaq yanapakuy qollqeta apaspay chaynataq Diosmanpas ofrendaykunata
qonaypaq. 18 Chayta rurachkaptiymi Asia lawmanta hamuq judiokuna, templopi
rikuruwarqaku. Chay ratopiqa costumbreykuman hinam *chuyanchakusqa kach-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqani, ichaqa manam chaqwata ruraspaychu nitaq achka runakunawanchu.
19 Sichu contraypi imapas kaptinqa Asia lawmanta hamuq chay judiokunachiki
kayman hamuspa acusawanmanku. 20 Mana chayqa kaypi kaqkunayá nichun-
ku: *Cortepi kaspay imapas mana allin rurasqaymanta. 21 Ruraspayqa-rurarqani
kayllatam, paykunapa qayllanpi kachkaspaymi qaparirqani: “Wañuqkunata Dios
kawsarichinanmanta yachachisqayraykum juzgawachkankichik” nispa.
22 Pablopa nisqanta prefecto Felix uyariruspanmi Jesucristomanta ya-
chachikuyta allinta yachasqanrayku nirqa:
—Soldadokunapa jefen Lisias hamuptinñam kay asuntomanta allinta
yachasaq —nispa.
Chaynata rimaruspanmi chay huñunakuyta tukururqa. 23 Capitannin-
tam kamachirqa:
—Cuidaychik Pablota, amam harkakunkichikchu pipas watukamuspan
yanapanantaqa —nispan.
24 Unayneqmantañam prefecto Felixqa judia warmin Drusilapiwan
palacionman rispa Pablota qayachimurqa Jesucristoman iñikuymanta wi-
llananpaq. 25 Runapa allin rurananmanta, tentacionkuna aguantaymanta
hinaspa llapallan runakunaqa Diospa juzgasqan kananmanta Pablo rima-
ruptinmi prefecto mancharikuspan nirqa:
—Pasakuyña, ichapas yapapiña qayachimusqayki —nispa.
26 Kachaykunanpaq qollqe qonanta munaspanmi achka kutita qayachimuq
paywan parlananpaq. 27 Iskay wataña pasaruptinmi Felix lloqsikurqa prefec-
to kasqanmanta hinaptinmi Porcio Festoña yaykurqa paypa rantinpi. Felixmi
judiokunawan kuyachikuyta munaspan Pablota hina presollata saqerurqa.

Prefecto Festopa ñawpaqninpi Pablopa defiendekusqanmanta

25 1 Prefecto Festo Cesarea llaqtaman gobiernananpaq chayara-
muspanmi kimsa punchawllamanta Jerusalen llaqtaman rirqa.
2 Chaypim *sacerdotekunapa jefenkuna wakin reqsisqa judiokunapiwan
Pablota acusaspanku 3 mañakurqaku:
—Ama hina kaspaykiyá Pablota pusarachimuy kay Jerusalen llaqtaman —nispa.
Chaynataqa mañakurqaku Pablota pusamuchkaptinku ñanpi wañura-
chinankupaqmi. 4 Ichaqa Festom paykunata nirqa:
—Pabloqa Cesarea llaqtapiraqmi preso kachkan. Prontom wakman risaq.
5 Chaynaqa qamkunamantayá autoridadkuna ñoqawan richun hinaspayá
imapas mana allin rurasqanmanta chay runata acusamuchunku —nispa.
6 Yaqa chunka punchaw Jerusalen llaqtapi karuspanmi prefecto
Festo kutikurqa Cesarea llaqtaman. Chaymi paqarinnintillan juzganan-
pi tiyaykuspan Pablota pusachimurqa. 7 Pablo yaykuptinmi Jerusalen
llaqtamanta riq judiokunapas asuykurqaku hinaspam tukuy imamanta
acusarqaku, ichaqa rimasqanku cheqap kasqantaqa manam pruebayta
atirqakuchu. 8 Hinaptinmi defiendekuspan Pablo nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Judiokunapa leyninpa contranpiqa manam imatapas rurarqanichu nitaq temploykupa contranpipas nitaq Rey Cesarpa contranpipas —nispa.
9 Ichaqa Prefecto Festom judiokunata favoreceyta munaspan Pablota tapurqa:
—¿Munankichum Jerusalenman riyta wakpiña juzgamunaypaq? —nispa.
10 Pabloñataqmi nirqa:
—Rey Cesarpa kamachikusqanman hinaqa kay cortepim justiciawanayki. Yachasqaykipi hinapas judiokunataqa manam imanarqanichu. 11 Sichum wañunaypaq hina ima mana allintapas ruraptiyqa wañuchiwaychikyá. Acusawasqanku mana cheqap kaptinqa manam pipapas derechon kanchu judiokunaman entregawananpaqqa. Chaynaqa kikin Rey Cesarña juzgawananpaqmi mañakuni.
12 Festoñataqmi consejeronkunawan parlaruspan Pablota nirqa:
—Rey Cesarña juzgasunaykipaqmi mañakurunki. Chaynaqa paymanmi rinki —nispa.

Pablota Rey Agripapa qayllanman pusasqankumanta

13 Chay punchawkunapim Rey Agripa warmin Berenicepiwan rirqa Cesarea llaqtaman prefecto Festo watukuq. 14 Chaymi achka punchawkuna quedaruptinku Rey Agripaman Pablomanta willaspa prefecto Festo nirqa:
—Kaypim prefecto Felixpa saqesqan preso kachkan. 15 Jerusalenpi kachkaptiymi judio *sacerdotekunapa jefenkuna wakin kamachikuqkunapiwan mañawarqaku juzgaspay payta wañuchinaypaq. 16 Chaymi ñoqañataq nirqani: "Roma llaqtayoq autoridadkunaqa manam pitapas wañuchiymankuchu acusaqninkunapa qayllanpi acusasqankumanta imatapas mana defiendekuchkaptinqa" nispay.
17 Acusaqninkuna hamuruptinmi paqarinnintinpunilla juzganaypi tiyaykuspay Pablota pusachimurqani. 18 Chay acusaqkuna chaypiña kaptinkum piensarqani llumpay delitokunamanta acusanankuta ichaqa tukuy imamanta acusaruptinkum mana imatapas tarirqanichu. 19 Diospi creesqankumanta rimaspallankum paypa contranpi karqaku. Rimarqakutaqmi Jesus sutiyoq wañuq runamantapas. Pabloñataqmi: "Payqa kawsachkanmi" nin. 20 Chay asuntomanta imayna rurayta mana atispaymi Pablota tapurqani: "¿Munankichu Jerusalen llaqtapiña qamta juzgamunaypaq?" nispa. 21 Pablom ichaqa mañakururqa kikin Rey Cesarña juzgananpaq chaymi kamachirqani payman pusachinaykama hinalla preso kananpaq.
22 Hinaptinmi Rey Agripañataq Festota nirqa:
—Ñoqapas munaymanmi chay runa uyariykuyta —nispa.
Festoñataqmi nirqa:
—Paqarinmi uyarinki —nispa.
23 Paqarinnintinñataqmi Rey Agripawan Berenice allichapakusqallaña corteman chayarurqaku. Soldadokunapa jefenkunapiwan chay llaqtapi allin reqsisqa runakunam compañarqaku. Festo kamachikuptinmi Pablota pusaykurqaku. 24 Chaymi Festo nirqa:
—Rey Agripa hinaspa kaypi ñoqaykuwan huñunasqa señorkuna, kaypim qawachkanchik kay runata. Achka judiokunam Jerusalen llaqtapipas chaynataq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kay llaqtapipas paypa contranpi quejakuwarqaku hinaspam qayaykachakurqaku
"wañuchunpuni" nispa. 25 Ñoqapa piensasqayman hinaqa manachusmi imata-
pas payqa rurarqachu wañunanpaq hinaqa. Aswanqa kikinpunim mañakurqa
Rey Cesarña juzgananpaq chaymi paymanña pusachisaq. 26 Ichaqa kay runapa
contranpi Rey Cesarman qellqanaypaq mana imapas kaptinmi qamkunaman
pusachimuni, tukuymanta llalliqtaqa qanman ancha reqsisqa Rey Agripa. Ta-
pupaptikim yachasaq imam qellqanaytapas. 27 Manachusmi allinchu kanman
imatapas contranpi mana qellqanaypaq kachkaptin preso pusachiyniyqa.

Rey Agripapa ñawpaqninpi Pablo defiendekusqanmanta

26 1 Chaymi Agripa nirqa Pablota:
—Rimarikuy defiendekunaykipaq —nispa.
Hinaptinmi Pablo makinwan señaschaspa rimarirqa:
2 —Rey Agripa, llapa judiokuna tukuy acusawasqanmanta qampa qayllaykipi
defiendekunaypaq kaspaymi kusikuni. 3 Qamqa yachankim judiokunapa llapa-
llan costumbrentapas chaynataq atipanakusqankutapas, chayraykum aswanraq
kusikuni, qamtam mañakuyki pacienciawan uyariykuwanaykipaq.

Pablopa ñawpa vidanmanta

4 —Lliw judiokunam yachanku imaynam warma kasqaymantaraq llaq-
taypipas hinaspa Jerusalen llaqtapipas kawsasqaytaqa. 5 Munaspankuqa
willakunmankum ñoqaqa unanayña *fariseo kasqayta. Yachasqaykichikpi
hinam wakin judiokunamantapas fariseokunaqa leykunata allinta kasukuniku.
6 Kunanñataqmi "wañuymantaqa kawsarimusunmi" nispa confiakusqayrayku
juzgasqa kachkani, chay kawsarimuymantaqa Diosmi ñawpaq abuelonchikku-
naman prometekurqa. 7 Chay promesapa cumplikunantam ñoqayku chunka
iskayniyoq ayllukunapas confianzawan suyachkaniku. Tukuy sonqoykuwanmi
Diosta tuta punchaw yupaychaniku. Chay promesapi confianzawan suyasqay-
raykum reylláy, judiokuna acusawan. 8 ¿Imanasqamá qamkunaqa mana creeyta
atinkichikchu wañuqkunata Dios kawsarichimusqantaqa?

Iñiqkunata Pablo ñakarichisqanmanta

9 —Ñawpaqtaqa ñoqapas piensaqmi kani Nazaretmanta kaq Jesuspa contranpi
tukuy ima rurayta. 10 Chaynatamá rurarqani Jerusalen llaqtapipas. Sacerdoteku-
napa jefenkuna autorizawaptinmi achka iñiqkunata carcelarqani. Wañuptinkupas
"Allinmi" niqmi kani. 11 Jesucristota neganankupaqmi ñakarichirqani. Chay-
natamá rurarqani llapa *huñunakuna wasikunapipas, paykunapaq llumpayta
piñakuspaymi ñakarichinaypaq huklaw llaqtakunapipas maskamurqani.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pablopa iñikusqanmanta
(Hch 9:1-19. 22:6-16)

12 —Iñiqkunata ñakarichinaypaqmi rirqani Damasco llaqtaman, *sacerdotekunam autorizawarqa chayman rinaypaq. 13 Chawpi punchawta
richkaspayñataqmi reylláy, intimantapas aswan kancharichkaq achkiytaraq
rikururqani. Hinaptinmi chay achkiy riqmasiykunatawan kanchariykuwarqa. 14 Lliwchayku pampaman wichiykuptiykuñataqmi uyarirqani *hebreo
rimayniykupi kayna niqta: "Saulo, Saulo ¿imanasqataq qatikachawanki? Puata
bueyes haytachkaq hinam kikillayki nanachikuchkanki" nispa. 15 Chaymi nirqani: "¿Pitaq kanki Señor?" nispay. Hinaptinmi Señorñataq niwarqa: "Ñoqaqa
qatikachawasqayki Jesusmi kani. 16 ¡Sayariy! Sirvientey kaspa kunan rikuwasqaykimantawan qepa punchawkunapi rikuchinaymanta willakunaykipaqmi
qanman rikuriykuyki. 17 Ñoqam waqaychasqayki judiokunamantapas chaynataq
mana judio runakunamantapas, paykunamanmi kunan kachayki 18 ñawinkuta
kichamunaykipaq chaynapi tutayaypi hina huchapi manaña purispanku achkiypiña kawsanankupaq hinaspa *Satanaspa munasqanta amaña ruraspa Diostaña
kasukunankupaq. Ñoqaman iñiptinkum huchankuta Dios pampachanqa, chaynapim paykunapas Diospa akllasqankunawan kuska herenciata chaskinqaku."

Pablopa kasukusqanmanta

19 —Reynilláy Agripa, chaynata Jesus niwaptinmi cielomanta uyarisqayta kasukurqani, 20 puntatam willakurqani Damasco llaqtapi, hinaspañataq
Jerusalen llaqtapi, willakurqanitaqmi lliw Judea lawpi kaqkunamanpas
chaynataq mana judio kaqkunamanpas. Paykunatamá nirqani: "Huchaykichikmanta wanakuspaykichik Diosman kutirikuychik hinaspa imatapas
allintaña ruraychik wanakusqaykichikta qawanankupaq" nispay. 21 Kaynata
willakusqayraykum judiokuna templopi hapiruwaspanku wañurachiwayta
munarqaku. 22 Aswanqa Dios yanapawaptinmi kunankamapas hatunmanpas taksamanpas willakuchkaniraq hina kaqllata. Manam ñoqaqa huktachu
rimachkani aswanqa Diosmanta willakuqkunapa hinaspa Moisespa nisqallantam. Ñawpaqtaraqmi paykuna nirqaku: 23 "Cristom ñakarispa wañunqa,
wañuqkunamantam puntata kawsarimunqa hinaspam allin noticiata willakunqa castanchikkunamanwan mana castanchik kaqkunamanpas" nispa.

Rey Agripata Pablo iñichiy munasqanmanta

24 Pablo defiendekuspa chaykunata rimaptinmi Festo qaparirqa:
—¡Locoyarunkim Pablo! Llumpay yachaynikim locoyarachisunki —nispa.
25 Pabloñataqmi nirqa:
—Ancha-ancha reqsisqa Festo, manam locoyarunichu, yuyaywanmi cheqapllata rimachkani. 26 Rey Agripaqa yachanpunim tukuy kaykunataqa chaymi
paypa ñawpaqninpi clarota rimani. Sumaqtamá yachachkan tukuy chayku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nataqa, chaykunaqa manamá pakasqallapichu pasakurqa. 27 Reynilláy Agripa ¿creenkichum Diosmanta willakuqkunapa nisqanta? Arí, qamqa creenkipunim.

28 Agripañataqmi nirqa:

—Asllamantam yaqalla Cristoman iñirachiwanki —nispa.

29 Hinaptinmi Pablo nirqa:

—Asllamanta otaq achkamanta kaspapas Diosyá munachun ama qamllachu aswanqa kaypi lliw uyariqniykunapas Cristoman ñoqa hina iñinaykichikpaq, ichaqa ama cadenasqachu —nispa.

30 Chayta Pablo rimaruptinmi Rey Agripa sayarirurqa, sayarirurqataqmi prefecto Festopas, Berenicepas hinaspa chaypi lliw tiyaqkunapas. 31 Huklawman asuriruspankuñataqmi ninakurqaku:

—Kay runaqa wañunanpaq hinaqa manam imatapas rurasqachu, manataqmi presopas kanmanchu —nispa.

32 Agripam Festota nirqa:

—Rey Cesar juzgananpaq Pablopuni mana mañakuptinqa kachaykuchwanmi karqa —nispa.

Pablota Roma llaqtaman pusachisqanmanta

27 1 Buquepi Italia lawman pusachiwanankupaq rimanakuruptinkum Pablota wakin presokunatawan entregarqaku Augusto sutiyoq tropakunapi Capitan Julioman. 2 Adramitio llaqtamanta buque Asia lawpi llaqtakunaman pasananpaq kaptinmi chay buquepi rirqaniku. Ñoqaykuwantaqmi rirqa Macedonia lawpi Tesalonica llaqtayoq Aristarcopas. 3 Paqarinnintinñataqmi Sidon llaqtaman chayarqaniku. Hinaptinmi Pablota kuyapayaspan reqsisqankuna watukunanpaq Capitan Julio mana harkakurqachu chaynapi payta yanapaykunankupaq. 4 Sidon llaqtamanta pasaspaykum Chipre islapa *alleq lawninta rirqaniku contraykupi wayramusqanrayku. 5 Lamar qochatam pasarqaniku Cilicia lawpa hinaspa Panfilia lawpa chimpanta hinaspam chayarurqaniku Licia lawpi Mira llaqtaman.

6 Chaypim soldadokunapa capitannin tarirurqa Alejandria llaqtamanta hamuspa Italia lawman riq buqueta. Chaymanmi pusaykuwarqaku Italiakama apawanankupaq. 7 Allillamantam rirqaniku achka punchawpi hinaspaykum sasallataña chayarqaniku Gnido islapa chimpanman. Contraykupi wayramuptinmi Creta isla wayramanta harkawaptinku pasarqaniku Salmon lawpa chimpanman. 8 Ñakariyllawanña chay islapa waqtanta rispaykum Buquepa Sumaq Sayanan sutiyoq sitioman chayarqaniku. Chaypa chimpanpim Lasea llaqta kachkan.

9 Unaruptiykuñataqmi para tiempo chayamuchkarqaña, llumpay sasañam karqa lamar qochanta rinapaq chaymi Pablo nirqa:

10 —Riqmasillaykuna, kay viajenchikqa llumpay sasallañam kanqa, buquepas cargantinmi chinkakuykunqa hinaptinmi ñoqanchikpas wañuypa patanpiña kasunchik —nispa.

11 Soldadokunapa capitanninñataqmi Pablopa nisqanta mana uyarispan buque manejaqpa hinaspa dueñonpa nisqanta kasukurqa. 12 Para tiem-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Buquepa Sumaq Sayanan (Hch 27:8)

popi buque chaypi samananpaq mana allin kaptinmi yaqa lliwchanku tanteanakurqaku chay sitiomanta lloqsispa buquepa sayanan Feniceman chayaypi rinankupaq. Chay Fenice llaqtaqa qawachkan Africa lawtawan Grecia lawtam, chaypimá para tiempopi samayta munarqaku.

Lamar qochapi llumpay wayra hatariramusqanmanta

13 *Ichoq lawmanta sumaqllataña wayrarimuptinmi rinaykupaq allin hinaña
karqa. Lloqsispaykum Creta islapa waqtallanta rirqaniku. 14 Aswanqa manapas
unaymantam *alleq lawmanta Noreste sutiyoq viento sinchita wayramuspan
15 buqueta apayta qallaykurqa, wayrapa contranpi mana riyta atispam hina-
taña apachikurqaniku. 16 Clauda sutiyoq taksa islapa qepanta pasaruptiykuqa
manañam llumpaytachu wayramurqa hinaptinmi buquepa aysasqan botechata
ñakariyllawanña churkurqaniku. 17 Seguranankupaqmi buqueta waskakuna-
wan muyuchirqaku. Aswanqa Sirte sutiyoq yakupa huñusqan aqoman mana
chocarunaykupaqmi buquepa telanta paskarqaku wayrawan apachikunayku-
paqña. 18 Paqarinnintinñataqmi llumpayraq wayra kaptin buquepa carganta
yakuman wischurqaku. 19 Kimsa punchawmantañataqmi kikiykuña buquepa
llapa imankunata yakuman wischurqaniku. 20 Achka punchawña intitapas
nitaq lucerokunatapas mana rikuspam hinaspa wayra-para hinalla apawaptin-
kum imaraykupas librakuytaqa manaña piensarqanikuchu.

21 Buquepi llamkaqkuna achka punchawña mana mikuptinmi chawpin-
kupi sayaykuspan Pablo nirqa:

—Riqmasillaykuna, nisqaypi hinapas Creta islamantaqa amam lloqsimuch-
wanchu karqa. Mana kasukuspa lloqsimusqaykichikraykum llapa imakunatapas
pierdechkankichik. 22 Aswanqa ama hukmanyaspayá kallpanchakuychik, manam
hukllapas wañunkichikchu, buquem ichaqa pakipakurunqa. 23 Chisi tutam riku-
riykuwarqa servisqay Diospa angelnin. 24 Paymi niwarqa: "Ama manchakuychu
Pablo, chayankipunim Rey Cesarpa ñawpaqninman, qamraykum lliw qanwan
riqkunata wañunankumanta Dios salvanqa" nispa. 25 Chaynaqa riqmasillaykuna,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kallpanchakuychikyá, ñoqaqa Diospim confiakuni, cheqaptapunim kawsasunchik angelpa nisqanman hina. 26 Chaywanpas islamanmi wischusqa kasunchik —nispa.

27 Iskay semanañam wayrapa apakachasqan kachkarqaniku Adria sutiyoq lamar qochapi hinaptinmi chawpi tutata buquepi llamkaqkuna musyarurqaku allpaman chayaykuchkasqaykutaña. 28 Yakupa hondo kayninta tupuptinkum iskay chunka brazada kasqa, tumpa waklawpi tupuptinkuñataqmi kasqa chunka pichqayoqllaña. 29 Hinaptinmi raqchi rumikunaman chocaruyta manchakuspanku buquepa qepa lawninmanta tawa llasaq watasqa fierrokunata wischurqaku buqueta takyachinanpaq hinaspankum manchakuyllawanña suyarqaku achikyananta. 30 Buquepi llamkaqkunañataqmi rimanakururqaku chay buquemanta ayqekunankupaq hinaspankum taksa botechata uraykachiyta qallaykurqaku, chaytaqa rurarqaku buquepa punta lawninta llasaq fierrokunata bajachiq tukuspallam. 31 Ichaqa capitanmanwan soldadokunamanmi Pablo nirqa:

—Kay buquepi llamkaqkuna ayqekuptinqa manam salvakuyta atiwaqchikchu —nispa.

32 Chaynata willaykuptinmi chay botechapa waskankunata soldadokuna kuchuruspa yakuman wichiykachirqaku.

33 Achikyamuchkaptinñam Pablo lliwchankuta kallpanchaspan imallatapas mikuykunankupaq nirqa:

—Yaqa iskay semanañam mana puñusqa hinaspa mana mikusqa kachkankichik. 34 Ruegakuykichikmi, imallatapas mikuykuychikyá. Mikunaykichikpunim kawsanaykichikpaq, manam pipapas huk chukchallanpas pierdenqachu —nispa.

35 Chaynata niruspanmi Pablo tantata hapiykuspan lliwpa ñawpaqninpi Diosman graciasta qorqa hinaspanmi partiykuspan mikuyta qallaykurqa. 36 Chaymi kallpanchakuspanku lliwchanku mikurqaku. 37 Chay buquepiqa karqaniku iskay pachak qanchis chunkan soqtayoq runakunam. 38 Saksanankukama mikuruspankuñataqmi buqueta sampayachinankupaq trigota yakuman wischurqaku.

Buquepa chinkaykusqanmanta

39 Achikyaruptinñataqmi buquepi llamkaqkuna mana reqsirqakuchu maylaw allpapi kasqaykutapas aswanqa rikururqakum qocha hina yaykuqpa patanpi aqollaña pampata hinaspam rimanakurqaku atispankuqa chayman buqueta chayachinankupaq. 40 Buque takyachiq llasaq fierropa waskankunata kuchuruspankum hina yaku ukupiña saqerurqaku. Paskarqakutaqmi buquepa timonnin watasqanku waskakunatapas. Wayrapa apanan buquepa ñawpaqninpi telata altoman hoqariykuptinkum buqueqa qochapa patan aqollaña pampaman riyta qallaykurqa. 41 Aswanqa iskay lawmanta yakukunapa tupanakusqanman chayaruptiykum buqueqa aqopiña umanpa plantakururqa, chaynapim manaña kuyurirqachu. Buquepa qepa lawninta yaku nisyullataña laqyamuptinmi chitqakuytaña qallaykurqa. 42 Soldadokunañataqmi presokuna wañurachiyta munarqaku chaynapi mayqanninkupas nadeawan mana lluptikunankupaq. 43 Aswanqa soldadokunapa capitanninmi Pablota salvayta munaspan harkakur-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa ama pitapas wañuchinankupaq hinaspam kamachirqa nadeay yachaqkuna puntata yakuman pawaykuspanku patanman chayanankupaq 44 chaynapi wakinñataq tablakunapi otaq buquepa imankunamanpas hapipakuspa lloqsinankupaq. Chaynapim lliwchanku allinlla patanman chayarurqaku.

Malta sutiyoq islapi Pablopa kasqanmanta

28 1 Lliwchayku salvakuruspaykuñam yacharurqaniku chay islapa sutinqa Malta kasqanta. 2 Chay islapi yachaqkunam kuyakuyllawanña atiendewarqaku, paraspa chirimuptinmi ninata ratachispa niwarqaku:

—Qonikuychikyá lliwchaykichik —nispa.

3 Pabloñataqmi chaki yantata hoqariykuspan ninaman hinaykuchkarqa, hinaptinmi venenoyoq culebra ninamanta ayqechkaspan Pablopa makinta kachururqa. 4 Chay islapi *yachaqkunañataqmi Pablopa makinpi culebra warkurayaqta rikuspanku ninakurqaku:

—Kay runaqa cheqaptapunich runa wañuchiq, hinaptinchá lamar qochamanta librakuruptinpas justicia ruraq mamacha mana kawsananta munanchu —nispanku.

5 Pabloñataqmi chay culebrata ninaman taspiykurqa, venenonpas paytaqa manam imanarqachu. 6 Lliwchankum suyachkarqaku:

—Punkipakurunqach otaqchá qonqayta wañusqa wichiykunqa —nispanku.

Unayneqmanta manaña imapas pasaptinmi piensarurqaku Pabloqa huk kaqnin diosninku kasqanta.

7 Chay islapi kamachikuqmi karqa Publio sutiyoq, paypa chakrankunam ñoqaykupa hichpallaykupi karqa. Chaymi samaykachiwaspanku kimsa punchawpuni atiendeykuwarqaku. 8 Publiopa taytanmi camapi kachkarqa calenturawan hinaspa evacacionwan. Payta Pablo watukuspanmi Diosta mañapurqa, paypa umanman makinta churaykuptinmi sanoyarurqa. 9 Chay islapi *yachaq wakin onqoqkunapas chayta yacharuspankum Pabloman hamurqaku hinaspam sanoyarurqaku. 10 Paykunam llumpayta agradecekuwaspanku regalokunata qowarqaku. Huk buquepiña lloqsiptiykum tukuy pisipuwaqniykuta qowarqaku.

Roma llaqtaman Pablopa chayasqanmanta

11 Chay islapi kimsa killa karuspaykum Alejandria llaqtamanta hamuq buquepiña lloqsirqaniku, chay islapim samachkarqa para tiempo pasanankama. Chay buquepa umanpim kachkarqa Mellizo sutiyoq taytachanku. 12 Buquepa sayanan Siracusa llaqtaman chayaruspaykum kimsa punchaw quedarqaniku. 13 Chaymantam rirqaniku lamar qochapa patanneqllanta Regio llaqtaman chayanaykukama. Paqarinnintinñataqmi qepayku lawmanta wayramuptin iskay punchawpi chayarqaniku Puteoli llaqtaman. 14 Chaypim tarirqaniku wakin iñiqmasinchikkunata, paykunam ruegawarqaku paykunawan huk semana kanaykupaq. Chayñam ñanninta lloqsirqaniku Roma llaqtaman. 15 Chayanaykutam yachasqakuña Romapi iñiqkuna hinaspam taripamuwasqaku Apio sutiyoq plazakama, wakinñataqmi ta-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ripamuwarqaku Tres Tabernas sutiyoq sitiokama. Paykunata Pablo rikuykuspanmi Diosman graciasta qospan aswanraq kallpanchakurqa. 16 Roma llaqtaman chayaruptiykum Pablota dejaykurqaku soldadopa cuidasqan sapaq wasipi *yachananpaq.

Roma llaqtapi Pablopa willakusqanmanta

17 Chayasqaykumanta kimsa punchawninmanmi Romapi reqsisqa judiokunata Pablo qayachimurqa, huñunakuruptinkuñataqmi nirqa:

—Wawqeykuna, ñoqaqa manam imatapas rurarqanichu castanchikpa contranpiqa otaq ñawpa abuelonchikkunapa costumbrenkunapa contranpiqa, chaywanpas castanchikkunam Jerusalen llaqtapi presota entregawarqaku Roma llaqtayoq autoridadkunaman. 18 Chaymi paykuna tapuwaspanku wañuchiwanankupaq hina mana imatapas tarispanku kachaykuyta munawarqaku. 19 Aswanqa castanchikkuna chayta mana munaptinkuñataqmi kikin Rey Cesar juzgawananpaqña mañakurqani. Chaywanpas manapunim castanchikkunataqa imamantapas acusanichu. 20 Chaymi qayachimurqaykichik qamkunawan rimanaypaq. Israel castanchikpa suyasqan Cristo hamurusqanmanta willasqayraykum kay cadenawan watasqa kachkani.

21 Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Qanmantaqa manam ima cartatapas Judea lawmantaqa apachimuwarqakuchu, manataqmi mayqan llaqtamasinchikkuna hamuqpas qampa contraykipiqa imatapas niwarqakuchu. 22 Chaywanpas piensasqayki uyariytam munaniku, ñoqaykupas yachanikum iñiqkunapa contranpiqa tukuy hinastinpi rimasqankuta —nispa.

23 Chaymi rimanankupaq huk punchawtaña akllaruptinku Pablopa samakusqanman achka runakuna hamurqaku, hinaptinmi madrugawmantapacha tardeykuqkama Diospa munaychakusqanmanta paykunaman willarqa. Moisespa hinaspa Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanta qawachispanmi Jesusmanta convencechiyta munarqa. 24 Hinaptinmi wakinqa Pablopa nisqanwan convencekurqaku, wakinñataqmi mana creerqakuchu. 25 Mana huk sonqolla kaspa asurikuptinkum Pablo nirqa:

—Allintapunim abuelonchikkunaman Chuya Espiritu nirqa, Diosmanta willakuq Isaiaswanmi kaynata rimachirqa:

26 “Wak runakunaman nimuy:
‘Uyarispapas manam entiendenkichikchu.
Qawakuspapas manam cuentata qokunkichikchu.
27 Kay runakunapa sonqonqa rumiyarunmi.
Paykunaqa rikurirun sasa uyarikuqmi.
Qemchikurunkum mana rikukunankupaq.
Upa tukurunkum mana uyarinankupaq,
chaynapi tukuy sonqonkuwan mana entiendenankupaq,
chaynapi mana kutirikamuwanankupaq,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaynapi mana sanoyachinaypaq.' "

28 Chaynata Pablo rimaruspanmi nirqa:
—Yachaychikyá, kunanmantaqa mana judio runakunamanpas willasaqñam Diospa salvacionninmanta, paykunaqa allintam uyarinqaku —nispa.
(29 Pablo kaynata niruptinmi judiokuna pasakurqaku kikinkupura llumpayta atipanakustin.)
30 Pablom chay arriendasqan wasipi iskay watapuni *yacharqa hinaspam lliw watukuqninkunata chaskirqa. 31 Mana manchakuspanmi Diospa munaychakusqanmanta willakuq, pipapas mana harkakusqanmi yachachiq Señor Jesucristomanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ROMAMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Roma llaqtapi kaq iñiqkunaman kay cartanta Apostol Pablo qellqaspanqa manaraqmi chay llaqtamanqa chayarqaraqchu. Chaywanpas ñam piensarurqaña España nacionman rispan Roma llaqtaman chayayta.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninpi yachachikuykunamanta (1:1-17).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesucristoman iñinapaq yachachikuykunamanta (1:18-11:36).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun iñiqkunapa vidanqa Diospa kuyakuyninwan huntasqa kasqanmanta (12-16).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablotam Dios qayaykuwaspan akllawarqa *apostolnin kaspay
Jesucristomanta allin noticiakunata willakunaypaq. Chaynapimá
serviqnin kani.
2 Kay allin noticiakunatam ñawpaqmantaraq Dios prometekurqa
willakuqninkunawan, chaykunaqa Bibliapi qellqasqam kachkan. 3 Kay prometekusqanqa karqa Diospa Churin Jesucristomantam. Runa kayninpiqa payqa
karqa Rey Davidpa mirayninmantam. 4 Chuyanchaq Espirituman hinam
Diospa Churin kasqanta atiywan Dios reqsichirqa, reqsichirqaqa Señorninchik
Jesucristota kawsarichispanmi. 5 Dios favorecewaptinmi Jesucristo akllawarqa
*apostolnin kanaypaq chaynapi llapallan nacionkunapi runakuna iñispanku
payllataña kasukunankupaq chaynapi Jesucristopa sutin yupaychasqa kananpaq. 6 Chaynamá qamkunapas Jesucristopaq qayasqaña kachkankichik.
7 Chaymi Roma llaqtapi Diospa kuyasqankunaman cartamuykichik payllapaqña kawsanaykichikpaq qayasqan kaptikichik. Dios
Taytanchiktawan Señorninchik Jesucristotam mañakuchkani favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkalla kawsanaykichikpaq.

Roma llaqtapi kaqkunata watukuy munasqanmanta

8 Imamantapas puntataqa Tukuy hinastinpi iñisqaykichikmanta allin willakusqankuta yachaspaymi Jesucristopa sutinpi Diosman graciasta qoni

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Roma llaqtapi calle (Rom 1:7)

llapallaykichikmanta. 9 Diosmi yachan mana qonqaspay qamkunapaq mañakusqayta. Tukuy sonqoywanmi Diosta servini Churinmanta allin noticiakunata willakuspay. 10 Mañakuchkanitaqmi Dios munaptinqa imaynapas qamkunata watukaykamunaypaq. 11 Llumpaytam qamkunawan tupaykuyta munachkani Chuya Espiritupa qokuyninta qamkunaman qoykunaypaq chaynapi aswan qaqa hina sayanaykichikpaq 12 hinaspa iñisqanchikwan kallpanchanakunanchikpaq.

13 Wawqe-panillaykuna yachaychikyá, achka kutipim chayman riyta munarqani ichaqa kunankamam harkasqaraq kachkani. Riytaqa munachkani wakin llaqtakunapi hina chaypipas iñiqkunata mirachinaypaqmi. 14 Willanaypunim educadokunamanpas chaynataq mana educasqakunamanpas, yachayniyoqkunamanpas chaynataq mana yachayniyoqkunamanpas. 15 Chayraykum Roma llaqtaykichikpipas llumpayta munachkani Jesucristomanta allin noticiakuna willaykuyta.

Allin noticiaqa atiyniyoqmi

16 Manam penqakunichu Jesucristomanta allin noticia willakuytaqa. Chay willakuywanmi Dios atiyninwan salvan llapallan iñiqkunata, puntataqa salvan judiokunatam, salvantaqmi mana judio kaqkunatapas. 17 Kay willakuywanmi Dios reqsichiwanchik mana huchayoq hina imaynam paypa chaskisqan kananchikta, chayqa iñikuptillanchikmi hinaspa Diospi confiakuptillanchikmi. Kaynatam Biblia nin:

—Allin ruraq runaqa iñisqanraykum kawsanqa —nispa.

Runapa huchallikusqanmanta

18 Diosmi imaynam piñakusqanta hanaq pachamanta qawachimun pay mana adoraqkunapaqwan mana allinta kawsaqkunapaq. Payku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nam mana allinta kawsaspanku cheqap kaqkuna reqsinata harkakunku.
19 Yachankum paykunaqa imaynam Dios reqsiyta kikin Diospuni reqsichikusqanrayku. 20 Diosqa sapallanmi, wiñaypaq kawsaq kaspanmi llumpay atiyniyoq. Chayna kasqantam tukuy unanchasqankunawan reqsichikun kay pachapa qallarisqanmantapuni. Chaynapimá sutillata reqsinchik mana rikuyta atichkaspapas. Chaynaqa pipas manam ninmanchu:
—Diosmantaqa manam imatapas yacharqanichu —nispaqa.
21 Diostaqa reqsichkaspankupas merecesqanman hinaqa manam yupaycharqakuchu, manataqmi agradecekurqakuchu. Aswanqa yanqa pensamientowan intuchikuspankum tutayaypi hina mana entiendey atiqña rikurirunku. 22 Yachaysapa tukuspankupas mana umayoqmi rikurirunku. 23 Wiñay kawsaq hatu-hatun Dios yupaychaytam tikrarunku hinaspam wañuq runaman rikchakuqtaña yupaychanku, yupaychankutaqmi alton pawaqkunaman rikchakuqtapas, animalkunaman rikchakuqtapas chaynataq culebra hina qasqonpa puriqkunaman rikchakuqtapas.
24 Chayraykum Diospas manaña harkakurqachu mana allin munasqankupi purinankuta chaymi qanrakuspanku hatun penqayta kikinkupura ruranakunku. 25 Diospa cheqap yachachikuyninkunatam llulla kaqkunamanña tikrarunku hinaspam unanchaqnin Diosta qonqaruspanku unanchasqankunallataña yupaychaspa servirqaku. ¡Kikin Diosllatam wiñaypaqqa yupaychananchik! Amén.
26 Chay rurasqankuraykum Dios kachaykun munasqankuman hina hatun penqayman. Chaynapimá warmikunapas qariwan manaña kaspa mana ruranakunataña ruranku. 27 Chaynallataqmi qarikunapas warmiwan manaña kaspa kalintapi purichkaq animal hina qaripuraña munapayanakunku hinaspam penqaypaq mana ruranakunata kikinkupura ruranakunku, chaynapim kikinkupa cuerponpi castigota chaskispanku ñakarinku mana allin rurasqankumanta.
28 Dios reqsiyta manaña munaptinkum mana valeq pensamientonkuman hinaspa mana ruranakunamanña kachaykurqa. 29 Chaymi tukuy huchataña ruranku, paykunaqa kachkan qollqellata kuyaqkunañam, pasaypaq pierdekuqkunañam, hukpa imankunapas munapayaqkunañam, runa wañuchiqkunañam, liryanakuqkunañam, engañanakuqkunañam, mana allin piensaqkunañam, cuento qepikunañam, 30 runamasinpa contranpi rimaqkunañam, Diostapas cheqniqkunañam, runa tukuqkunañam, alabakuqkunañam, orgullosokunañam, mana allin rurayllapi piensaqkunañam hinaspa tayta-mamankutapas mana kasukuqkunañam. 31 Allin kaqkunatam mana entiendenkuchu, nisqankutam mana cumplinkuchu, mana kuyakuq kaspankum pitapas mana llakipayankuchu. 32 Diospa kamachisqanman hinam kayna ruraqkunaqa wañuy merecesqankuta yachakuchkaspankupas chaykunata ruranku hinaspataqmi wakin ruraqkunatapas “allinmi” ninku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa imaynam juzgawananchikmanta

2 1 Manam imananchu pim kasqaykipas. Sichum wakinkunata penqachkanki
imapas rurasqanmanta hinaspaqa kikikitam sentenciakuchkanki qampas
paykuna hina huchallikusqaykirayku, chaynaqa manam imayna librakunayki
kanchu. 2 Yachasqanchikpi hinam mana allin ruraqkunataqa Dios juzganqa che-
qapwan. 3 Wakinkunata huchallikusqanmanta penqaspaykiqa qampas paykuna
hinataqmi rurachkanki. Hinaspaqa ¿piensankichum Diospa juzgasqanmanta
lluptiyta? 4 ¿Icha despreciachkankichu Diospa hatu-hatun kuyakuynintawan
paciencianta? ¿Icha manataqchu yachanki paypa kuyakuynillan wanakuy-
man pusasusqaykita? 5 Rumi-sonqo kaspaykim wanakuyta mana munankichu,
chaynapim kikillaykipuni piñakuyninta huñukuchkanki juicio punchawpi
castigasqa kanaykipaq. Chay punchawpim Dios rikuykachikunqa imam kaq-
man hina juzgananpaq. 6 Diosmi sapakamaman imapas rurasqanchikman hina
pagawasunchik. 7 kayna ruraqkunatam Diosqa wiña-wiñaypaq kawsachinqa:
pacienciawan allin ruraqkunata, hanaq pachapi sumaqllaña kaqkuna munaqku-
nata hinaspa Diospa allinmi ninanta munaspanku wiñay kawsay suyaqkunata.
8 Aswanqa piñakuywanmi castiganqa kikillanpaq munaqkunatawan cheqap
kaqkunata mana kasukuspa mana allinllapi puriqkunataqa. 9 Judio mana judio-
pas llapallanmi mana allin ruraqkunaqa ñakarispa llakipa intusqallan kanqaku,
aswanraqmá judiokunaqa. 10 Llapallan allin ruraqkunamanmi ichaqa, puntata
judiokunaman chaynataq mana judiokunamanpas Dios qonqa allin reqsisqa kay-
tawan sumaqllaña kawsakuyta hinaspam hawkallata kawsachinqa.

11 Diosqa manam pimanpas sayanmanchu. 12 Moisespa kamachikusqan
leyman hinam castigasqa kanqaku chay leyta yachachkaspanku huchallikuq-
kunaqa. Leyta mana yachaspanku huchallikuqkunapas castigasqam kanqaku,
aswanqa manam chay leyman hinachu. 13 ¿Mayqantataq mana huchayoq-
paqña Dios chaskinqa? Manam kamachikuyninkuna uyariqllatachu aswanqa
kasukuqkunatam. 14 Diospa kamachikuyninkunata mana yachachkaspanku-
pas wakin mana judio kaqkunam allinta ruranku concienciankupa nisqanta
kasukuspanku. Kikillankupimiki leyqa kachkan. 15 Imapas rurasqankuwanmi
qawachikunku sonqonkupiqa Diospa leynin qellqasqa kasqanta. Conciencian
willaptintaqmi huchayoq otaq mana huchayoq kasqantapas pensamienton
qawachin. 16 Chayman hinam sonqollankupi piensasqankuman hina Diospas
Jesucristowan juzgachinqa juicio punchawpi llapa runakunapa sonqonpi pa-
kasqa kaqta. Chaykunaqa kanqa willakusqay allin noticiaman hinam.

Judiokunata Dios juzgananmanta

17 Qamqa: “Judiom kani” nispaykim Moisespa leyninman hapipakunki
hinaspataqmi Diosnikimantapas alabakunki. 18 Yachankim Diospa mu-
nasqantaqa, leypa yachachisqan kaspaykim imapas allin kaqta “Kayqa
allinmi” nispa chaskinki. 19 Qanmi piensanki:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Huchankuwan ñawsa hina kaqkunatawan tutayaypi hina puriqkunatam allinta pusachkani. 20 Mana yachaqkunatawan warmakunatapas allintam yachachichkani —nispa.

Chaynataqa piensanki Diospa leyninpi cheqap kaqkunata yachasqaykiraykum. 21 Chaynaqa wakinkunata yachachichkaspaykiqa ¿imanasqamá manaqa kasukunkichu yachachisqaykitaqa? “Amam suwakunkichu” nichkaspaykiqa amachiki suwakuwaqchu.

22 “Warmiki kachkaptinqa amam hukwanqa kakunkichu” nichkaspaykiqa, amachiki chaytaqa rurawaqchu. Taytacha-mamachakunata cheqnichkaspaykiqa, amachiki chaykunapa templonmantaqa imatapas suwakuwaqchu. 23 Alabakunkim kamachikuykunamanta aswanqa Diostam qepanchakuchkanki chay kamachikuyninkunata mana kasukuspayki. 24 Allintam Bibliaqa nin:

—Qamkunaraykum Diosta kaminku payta mana adoraqkuna —nispa.

25 Moisespa lliw *kamachikuyninkunata kasukuptikiqa allinpunim qari kaynikipi *señalachikusqayki. Hukllatapas mana kasuspam ichaqa yanqapaq señalachikurqankipas. 26 Pipas mana señalachikuchkaspan kamachikuykunata kasukuqqa ¿manachum señalasqakuna hinaña Diospa chaskisqan rikurirun? 27 Chaymi cuerponpi mana señalachikuchkaspan kamachikuykuna kasukuqqa, qam judiota juzgasunki kamachikuykunata yachachkaspa hinaspa señalasqa kachkaspa mana kasukusqaykirayku. 28 Hinaptinqa ¿pitaq cheqap judioqa? Manam hawa sonqolla judio kaqchu. ¿Mayqantaq cheqap señalakuyqa? Manam cuerpollanpi señalachikuqchu. 29 Aswanqa Diospa agradonpaq cheqap judioqa tukuy sonqonwan kaqmi, payqariki sonqonpi señalasqa hinam kachkan. Kamachikuykunatapas manam hawa sonqollachu kasukun, aswanqa tukuy sonqonwanmi. Chayna kawsaqtaqa manam runachu alaban aswanqa Diosmi.

3 1 Hinaptinqa ¿imapaqtaq valen judio kayqa? otaq ¿imapaqtaq allin *señalachikuyqa? 2 Arí, allinpunim. Puntataqa judiokunamanmi Dios palabranta confiawarqaku. 3 Aswanqa wakinkuna mana confianza kaptinpas Diosqa confiakunapaqmi. 4 Arí, payqa confiakunapaqmi. Llapachallan runakuna llulla kaptinpas Diosqa cumplinpunim. Bibliam nin:

> Runakuna juzgasuspaykiqa mana chikanpas huchayoqtam tarisunki.
> Tukuy nisqayki cheqap kasqantam rimanqaku.

5 Huchasapa kasqanchikmi reqsichiwanchik Dios allin juzgaq kasqanta hinaptinqa ¿imanisuntaq? Dios castigawaspanchikqa ¿allintachu juzgawachkanchik? Rimachkaniqa wakin runakuna hinam. 6 Arí, Diosqa allintapunim juzgan. Mana chayna kaspaqa ¿imaynatamá llapallan runakunataqa juzganman?

7 Sichum ñoqa llullakuspa Diospa cheqap kaqninkunata reqsichiyman chaynapi Dios hatunchasqa kananpaq hinaptinqa ¿imanasqataq llullakusqaymantaqa Dios juzgaspa huchasapapaq hapiwan? 8 Mana huchasapapaq hapiwaptinqa llapallanchá ninmanku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Mana allintayá rurasunchik Dios allin kasqan reqsichikunanpaq —nispa.
"Chaynataqa Pablom yachachichkan" nispam wakinkuna yanqapuni ñoqamanta rimanku. Chayna hukmankuna yachachiqkunataqa Diosmi justiciata ruraspa castiganqa.

Lliw runakuna huchayoq kasqanchikmanta

9 Chaynaqa judiokunataqa ¿wakinkunamanta mastachu Dios favorecewanchik? ¡Manapunim! Ña qawachisqayman hinam judiokunapas hinaspa mana judio kaqkunapas huchapa intusqallan kachkanchik.
10 Bibliam nin:

Manam pipas allintaqa ruranñachu.
Chullallapas manamriki ruranñachu.
11 Manam pipas entiendeqqa kanchu.
Diosta maskaqqa manam kanchu.
12 Llapallankum pantay ñanta pasakunku.
Lliwmi mana valeqña rikurirunku.
Manam pipas allintaqa ruranñachu.
Chullallapas manamriki ruranñachu.
13 Asnaq sepultura hinam rimasqankupas.
Llullakuspam paykunaqa rimachkankupas.
Siminkumantapas lloqsin culebrapa venenon hinam.
14 Qacha simiwanmi pitañapas ñakaykarin llumpaysuta.
15 Inocente runakunata wañuchiqmi apurawman rinku.
16 Mayman rispapas dañaspam purmachinku.
17 Manam yachankuchu hawkalla kawsayta.
18 Manam payqa haykapipas yuyarinchu Dios respetaytaqa.

19 Yachasqanchikpi hinam judiokunaman Dios kamachikuyninkunata qorqa, chaynaqa kasukuytam debenku. Chaynapim llapallan runakunapas mana ima niytapas atispanku huchayoq kasqankuta reqsikunqaku Dios juzgaptin.
20 Kamachikuykunaqa huchayoq kasqanchiktam reqsichiwanchik. Kamachikuykunalla kasukuq runaqa hina huchayoqllam karqa Diospa qayllanpiqa.

Iñispalla salvasqa kasqanchikmanta

21 Kunanqariki Bibliapi willawasqanchikman hinam Dios reqsichiwanchik mana huchayoqpaqña chaskiwasqanchikta. Chayqa manataqmi kamachikuykunawanchu. 22 Jesucristoman iñikuptillanchikmi llapallan runakunataqa Dios mana huchayoqpaqña chaskiwanchik. Manam imananchu pim kasqanchikpas. 23 Llapallanchik huchallikuruspam Diospa suma-sumaq qayllanmanta karunchakurunchik. 24 Diosmi ichaqa mana imallapaq favorecewaspanchik mana huchayoqpaqña chaskiwanchik Cristo Jesus wañuspan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

librawaptillanchik. 25 Diosmi piñakuyninta amachananpaq Jesucristota chu-
rarqa wañuspa yawarnin chaqchusqanwan salvawananchikpaq, chaytaqa
haypanchik iñispallam. Chaynatamá Dios qawachiwarqanchik justo kasqan-
ta. Manaraq Jesucristo wañuchkaptinqa pacienciakuspam huchankumanta
runakunata mana castigarqachu. 26 Kunanmi ichaqa huchanchikkunata
pampachawaspanchik Jesusllaman iñikuqkunata mana huchayoqpaqña
Dios chaskiwanchik. Chaynapim justo kasqanta yachanchik.

27 Hinaptinqa ¿yaqachum imamantapas runaqa alabakunman?
¡Manam! ¿Imanasqa? Kamachikuykunata kasukuspaqa alabakuqkum.
Iñispalla salvakuspam ichaqa manaña imamanta alabakunapas kanchu.
28 Chaynapimá runakunataqa iñiptillanku mana huchayoqpaqña Dios
chaskin. Chayqa manamá kamachikuykuna kasukusqankuraykuchu.

29 Diosqa ¿judiokunapa Diosnillanchu? ¿Manachu mana judio kaqku-
napapas Diosnin? Arí, paykunapapas Diosninmi. 30 Diosqa chullallam.
Chaymi pitapas iñikuptillan mana huchayoqpaqña chaskin *señalasqa
judio kaptin otaq mana señalasqa mana judio kaptinpas. 31 Chaynaqa
iñispallanchik salvakuspaqa ¿mana valeqpaqñachu kamachikuykunata ha-
pinchik? ¡Manapunim! Aswanqa valorninta reqsispam allinpaq hapinchik.

Abrahampa confiakusqanmanta

4 1 ¿Imatataq tarirurqa ñawpaq abuelonchik Abrahamqa? 2 Imapas ru-
rasqallanwan Abrahamta Dios chaskiptinqa alabakunmanchá karqa,
ichaqa manach Diospa qayllanpichu. 3 Bibliapas paymantaqa kaynatam nin:

—Diosman iñispallam Abrahamqa mana huchayoqpaqña chaskisqa
karqa —nispa.

4 Llamkaqqa pagontam chaskin, manam regalota hinachu aswanqa llamkas-
qanmantam. 5 Pipas mana allin kaqta mana rurachkaspan Diosman iñikuptinqa
mana huchayoqpaqñam chaskin. Iñiptillankum huchasapakunatapas Diosqa
chaskin mana huchayoqpaqña. 6 Imatapas mana rurachkaptillanmi mana hu-
chayoqpaqña Diosqa chaskin, runapa kusikusqanmantam 7 Davidpas nirqa:

¡Mayna kusisqam mana kasukusqanmanta
Diospa pampachaykusqan runaqa!
¡Mayna kusisqam huchallankunapas
Diospa pakaykullasqan runaqa!
8 ¡Mayna kusisqam mana huchallikuqpaqña
Señorpa hapisqan runaqa!

9 Hinaptinqa ¿chayna kusisqaqa kanku *señalasqa judiokunallachu icha wakin
mana señalasqakunapiwanchu? Ñam nirqaniña Abrahampas iñisqanraykulla
mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan kasqanta. 10 ¿Haykaptaq chayqa karqa?
Abrahamtaqa chaskirqa ¿judio hina *señalachikuptinchu icha ñawpaqtaraqchu?

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Payqa chaskisqa karqa manaraq señalachikuchkaspanmi. 11 Chaymantañam
Abrahamqa señalachikurqa iñisqanrayku mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan kasqanta qawachikunanpaq. Chaynapimá Abrahamqa rikurirun mana señalachikuq llapallan iñikuqkunapapas taytan. Chayna iñikuptillankum paykunatapas mana huchayoqpaqña Diosqa chaskin. 12 Arí, Abrahamqa *señalasqa judiokunapapas taytanmá, ichaqa pay hina iñiqkunallapam. Chaymi churinkuna hina iñiqkunaqa qatichkanku Abrahampa manaraq señalasqa kaspa iñisqanta.

Diospa promesantaqa iñikuspalla chaskisqanchikmanta

13 Diosqa Abrahanmanmi mirayninkunamanwan prometirqa kay pachata herenciata hina chaskinankupaq. Ichaqa kay promesataqa qorqa manam kamachikuykunata kasukuptinchu, aswanqa iñikuptillanmi mana huchayoqpaqña chaskirqa. 14 Kamachikuykunata kasukuqkunalla herenciata chaskiptinqa yanqapaqñach kanman iñikuyqa, hinaptinqa Diospa promesanpas manach valenmanñachu. 15 Kamachikuykunaqa castigollatam apamun mana kasukuptinku. Manach pipas huchayoqchu kanman kamachikuykuna mana kaptinqa.

16 Chaymi iñiptillan promesatapas Diosqa Abrahanman qorqa regalota hina chaynapi llapallan mirayninkunapaqpas cheqaptapuni chay promesa kananpaq. Kaytaqa nichkani, manam kamachikuykuna kasukuqkunallapaq chay promesa kasqantachu, aswanqa Abraham hina llapallan iñiqkunapaqpas kasqantam. Chaynapim Abrahamqa rikurirun llapallanchikpa taytanchik hinaña. 17 Bibliapipas Diosmi kaynata nin:

—Miraynikikunatam achka nacionman tikrasaq —nispa.

Chaypi confiakuspam Abraham suyarqa. Diosqa wañuqkunatapas kawsarichinmi hinaspam riman imapas manaraq kaqkunamanta ña kachkanmanñapas hina.

18 "Churiyqa manam kanmanñachu" nichkaspapas Abrahamqa Diospa prometesqanpi confiakuspam churin kananta suyarqa. Chaynapim Diospa nisqanman hina Abraham achkallaña runakunapa abuelon karqa. Diosqa kaynatam nirqa:

—Wakna mana yupay atinam kanqa mirayniki kuna —nispa.

19 Abrahamqa yaqa pachak watayoqña kachkaspam mana churiyoq wañusqa hinaña karqa, chaynataqmi warmin Sarapas qolloqtaq karqa. Chayna kasqankuta yachachkaspapas Abrahanmi confiakurqa mana hukmanyaruspa. 20 Manapunim iskayrayarqachu, Diospa prometekusqanpi confiakuspam aswantaraq kallpanchakuspa Diosta yupaycharqa. 21 Chikantapas manam hukmanyarqachu hinaspam nikurqa:

—Diosqa llumpay atiyniyoqmi chaymi prometekusqantaqa cumplinqa —nispa.

22 Chaymi Abrahamqa mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa.

23 Chaynata Bibliapi nisqanman hinaqa manam Abrahamllatachu Diosqa chaskirqa 24 aswanqa ñoqanchiktawanmi. Señorninchik Jesus kawsarichiq Diosman iñikuptillanchikmi pay mana huchayoqpaqña chaskiwanchik. 25 Diospa munasqanman hinataqmi Jesuspas huchanchikkunarayku wañupuwaspanchik kawsarimurqa chaynapi mana huchayoq hina Diospa chaskisqan kananchikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dioswanqa allinyanakusqaña kasqanchikmanta

5 1 Iñisqallanchikraykumá Dios mana huchayoqpaqña chaskiwaptinchik
Señorninchik Jesucristopa rurasqanwan Dioswanqa allinña kachkanchik.
2 Jesucristoraykum Diospa favorninta haypaspa takyachkanchik. Hinaspataqmi
kusikuchkanchik Diosman rikchakuq kancharichkaq suma-sumaq kananchik-
paq confianzawan suyaspa. 3 Chayraykum ñakariykunawanpas kusikunchik
chaykunawan Dios pacienciakuyta yachachiwaptinchik. 4 Pacienciakuptinchikña-
taqmi Dios allinpaq hapiwanchik, chayna kaspañataqmi confiakuspa suyanchik.
5 Diospi confiakuspanchikqa manataqmi hukmanyarunchikchu. Diosqa sonqon-
chikmanmi kuyakuyninwan huntaykurqa Chuya Espirituta qowaspanchik.
6 Salvakuyta mana atichkaptinchikmi Diospa munasqan tiempo chayamuptin
huchasapakunapaq Cristo wañupuwarqanchik. 7 Sasatachá tarichwan pitapas
runamasinpa rantinpi wañuqtaqa chay runamasin mana huchayoqña kachkap-
tinpas. Allin sonqo runapaqqa yaqachusmi huk kaqnin kallpanchakunman paypa
rantinpi wañunanpaq. 8 Ichaqa Diosmi kuyawasqanchikta qawachiwarqanchik
huchasaparaq kachkaptinchikpas Cristo wañupuwasqanchikwan. 9 Cristom
yawarninta chaqchuspa wañurqa mana huchayoqpaqña Dios chaskiwananchik-
paq. Chaymi Cristo salvawasun castigasqa kananchikmanta. 10 Diospa contranpi
kachkaptinchikpas wañuspam Churin Jesus *allinyanaykachiwarqanchik.
Chaynaqa Dioswan allinyanakusqaña kachkaptinchikqa Cristo kawsachkaspaqa
astawanraqmi salvaykuwasun. 11 Manataqmi chayllachu, aswanqa Diospim kusi-
kusunchik Señorninchik Jesucristo paywan *allinyaykachiwasqanchikmanta.

Adanmantawan Cristomanta

12 Huk runallawan kay pachapi huchallikuy qallariruptinmi chayrayku
wañuypas rikurirurqa chaymi lliw runakuna huchallikuspanchik wa-
ñunchik. 13 Manaraq Moiseswan Dios kamachikuykunata qochkaptinqa
ñam runakunaqa huchallikurqakuña ichaqa manam reqsikurqakuchu
huchankuta. 14 Chaywanpas Adanmantam Moiseskama llapallanku
huchallikuspa wañurqaku mana kasukuq Adan hina mana huchallikuch-
kaspankupas. Adanpa rurasqantayá comparasun Cristopa rurasqanwan.
15 Diospa qowasqanchikqa manam Adanpa huchallikusqan hinachu. Huk
runa huchallikuruptillanmi llapallanña wañurqaku aswanqa sapallan Je-
sucristopa rurasqanwanmi Dios llumpa-llumpayta favorecewaspanchik
salvaykuwanchik. 16 Adanpa huchallikusqanqa manam Diospa qowasqanchik
hinachu. Adan huk kutillata huchallikuruptinmi llapallan runakuna castigo-
paqña karqanchik. Aswanqa achka kutipi huchallikuchkaptinchikpas Diosmi
mana imaraykulla mana huchayoqpaqña chaskiwanchik. 17 Huk runa hucha-
llikusqallanmantam llapallan runakunapi wañuy munaychakurqa. Chaynaqa
sapallan Jesucristopa rurasqanwanqa mayna razonwanraqmi Diospa chaskis-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qankunaqa vidankupi munaychakunqa. Paykunaqariki Diospa llumpa-llumpay favorecesqan kaqkunam hinaspa payllapaqña kanankupaq chaskisqakunam
18 Chaynaqa, imaynam huk runapa chullalla huchallikusqanwan lliw runakuna castigopaqña karqanchik, chaynapunim Jesucristopa chullalla allin rurasqallanwantaq Diosqa mayqan runatapas mana huchayoqpaqña chaskin wiñay kawsananpaq. 19 Chaynamá chullalla runapa mana kasukusqanwan achkallaña runakuna huchasapa rikurirurqaku, chullalla runapa kasukusqanwantaqmi achkallaña runakunaqa mana huchayoqña rikurinqaku.
20 Huchanchikkuna achkallaña kasqan reqsichiwananchikpaqmi Diosqa kamachikuykunata qorqa. Chaymi aswanraq huchanchikkunata reqsikuspa aswan allintaraq yachanchik Diospa favorecewasqanchikta. 21 Runakunapi munaychakuspanmi huchaqa wañuyman aparqa, chaynallataqmi Diospa favorninpas munaychakun runakunaqa wiñaypaqña kawsanankupaq. Chaytaqa tarinchik Señorninchik Jesucristopa rurasqallanwanmi mana huchayoqpaqña Dios chaskiwaptillanchik.

Ama huchallikuqña kananchikmanta

6 1 ¿Imanisuntaq?
—¿Aswanraqchum huchallikusunchik aswan-aswanraq Dios favorecewananchikpaq? 2 ¡Manapunim! Wañukuq hinañam huchanchikkunataqa saqerunchik, hinachkaspaqa ¿imaynamá huchallikusparaqqa kawsasun? 3 Kaytaqa yachankichikpunim: Bautizakurqanchikqa Cristo Jesuswan huklla-ña kananchikpaqmi, chaynapim bautizakuykuspa ñoqanchik paywan kuska wañurqanchik. 4 Bautizakuspanchikmá ñawpaq mana allin vidanchikta pamparqanchik Cristopa pampakusqanta hina chaymi paywan wañusqa hina karqanchik. Imaynam Dios Tayta hatu-hatun atiyninwan Cristota kawsarichirqa, chaynam ñoqanchiktapas kawsarichiwarqanchik allin vidapiña purinanchikpaq.
5 Cristo hina wañuspanchikmi payman hukllawakurqanchik hinaptinqa paypa kawsarimusqanta hinam ñoqanchikpas kawsarisunchik. 6 Kaytapas yachanchikmi: Ñawpa vidanchikqa Cristowan kuskam chakatasqa karqa hucha sonqonchikta Dios chinkachinanpaq chaynapi huchallikuyta patronta hina amaña kasukunanchikpaq. 7 Pipas wañukuspaqa huchapa kamachikusqanmantam librakurunña. 8 Cristowan kuska wañuspaqa paywan kuskataq kawsananchikpaqmi confiakuchkanchik. 9 Yachanchikmi kaytapas: Cristo kawsarimuspanqa huktawanqa manañam wañunmanñachu. Manapunim paypiqa wañuyqa munaychakunmanñachu. 10 Cristoqa huk kutillatam huchanchikkunamanta wañurqa kawsariramuspanñataqmi Diosllapaqña kawsachkan. 11 Chaynaqa amaña huchallikunaykichikpaqyá wañusqa hinaña kaychik. Señorninchik Cristo Jesusman hapipakuspayá Diosllapaqña kawsasqaykichikpaq hapikuychik.
12 Cuerpoykichikqa tukuruqllam, chaynaqa amayá kasuychikchu mana allinlla ruray munasqantaqa chaynapi cuerpoykichikpi hucha amaña munaychakunanpaq. 13 Amayá qokuychikchu mana allinta ruras-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

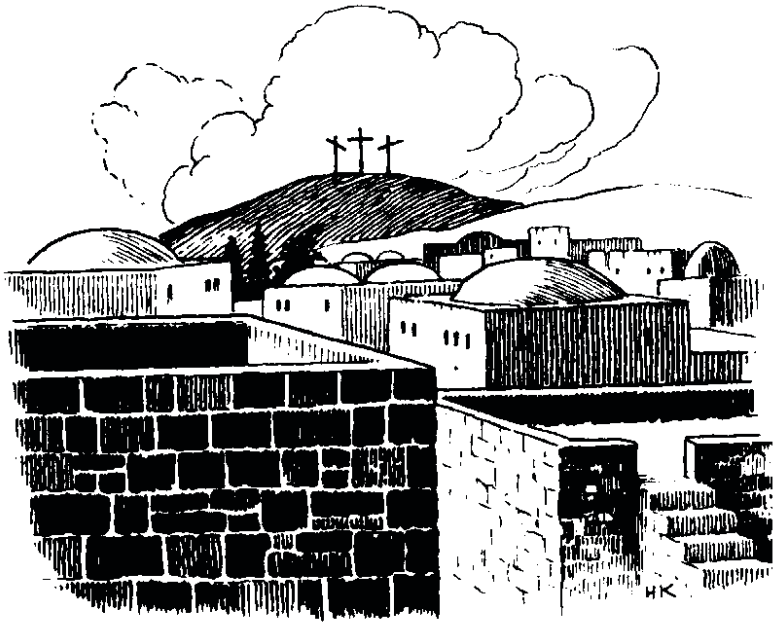

Cruzkuna (Rom 6:6)

pa huchallikuymanqa, aswanqa Diosmanyá qokuychik wañusqamanta kawsarimuq hina chaynapi imatapas allinta ruranaykichikpaq. 14 ¡Amayá qamkunapiqa huchaqa munaychakuchunchu! Manam kamachikuykunaman hinañachu kawsachkankichik aswanqa Diospa favorninman hinañam.

Servipakuqwan rikchanachiymanta

15 Hinaptinqa kamachikuykunaman hina manaña kawsaspa Diospa favorninpiña kawsaspaqa ¿huchallikusunchu? ¡Manapunim! 16 Yachasqaykichik hinam huk runa sirviente kananpaq patronninman entregakuspaqa kasukunan. Chaynam qamkunapas imatapas kasukuspaykichikqa chaypa sirvienten kankichik. Huchallikuptikim chay servisqayki patron wañuyman apasuchkanki. Patronta hina Diosta kasukuspaykim ichaqa allin ñanpi purichkanki. 17 Ichaqa ¡Diosmanyá gracias kachun! Ñawpaqtaqa huchallikuspa mana allinta servichkaspaykichikpas cheqap yachachikuyninkunata chaskispam tukuy sonqoykichikwanña kasukuchkankichik. 18 Chaymi huchapa munaychakusqanmanta librakuruspaykichikqa imatapas allinta ruranaykichikpaqña entregakurqankichik. 19 Runapa vidanwan rikchanachispam yachachichkaykichik, mana chayqa manach entiendewaqchikchu. Imaynam ñawpaqta qanrakuspa mana allinllapi purinaykichikpaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cuerpoykichikta entregarqankichik, chaynayá kunanpas cuerpoykichikta entregaychik allintaña ruraspa Diosllapaqña kawsanaykichikpaq.

20 Qamkunapi hucharaq munaychakuptinqa librem karqankichik allin
ruraykuna ruraymanta. 21 Huchapa munaychakusqan vidaykichikqa manam
allinnikichikpaqchu karqa. Chayqa wañuyllamanmi apakun. Kunanqa chay
vidaykichikmantam penqakuchkankichik. 22 Huchamanta librakuruspam
Diospa sirvientenña rikurirunkichik. Diosllapaqña kawsaspaqa wiñaypaqñam
kawsachkankichik. 23 Huchallikuypa pagonqa wañuymi. Diospa qowasqan-
chikmi ichaqa Señorninchik Cristo Jesuswan kuska wiñaypaq kawsakuy.

Casada warmiwan rikchanachiymanta

7 1 Wawqe-panillaykuna, qamkunaqa allintam kamachikuykunamanta
yachankichik, yachasqaykichikman hinaqa huk runaqa kawsanan-
kamallam kamachikuykunataqa kasukun. 2 Huk casada warmipas qosan
kawsaptinqa leypa kamachikuyninman hinam payta mana saqenmanchu.
Qosan wañukuptinmi ichaqa chay leytaqa manaña kasunanchu. 3 Qosan
kawsachkaptinraq huk runawan tupakuruspaqa huchallikuchkanmi.
Qosan wañukuptinmi ichaqa chay casada kasqan leymanta libreña rikuri-
run, hukwan yapakuspapas manañam huchallikunchu.

4 Chaynamá wawqe-panillaykuna, Cristopa cuerponpi wañusqa hinaña
kachkaspaqa leytaqa manañam kasunanchikchu. Hukpa makinmanñam
pasarunchik Diospa kawsarichisqan Cristopaña kananchikpaq hinaspa
Diosllataña servinanchikpaq. 5 Runapa munasqallanman hina kawsaspaqa
kamachikuykunata yachaspam huchallikuyta aswanraq munarqanchik.
Chaynapim wañuyllapaq karqanchik. 6 Kunanmi ichaqa libreña kachkan-
chik munaychakuwaqninchik kamachikuykunamanta wañusqa hinaña
kaspanchik. Mosoqña kaspanchikmi Diosta servisun Chuya Espirituman
hina, manam ñawpaq qellqasqa kamachikuykunaman hinañachu.

Munaychakuwaqninchik huchamanta

7 Hinaptinqa ¿imanisuntaq? ¿Huchachum leyqa? ¡Manapunim! Ley mana
kaptinqa manachá yachaymanchu karqa imam huchallikuy kasqanta. Ma-
nachá yachaymanchu karqa runapa imanpas munapayayqa hucha kasqanta:
"Amam munapayankichu" nispa ley mana niptinqa. 8 Huchallikuymi kama-
chikuykuna kasqanrayku millay munapayaykunata sonqoypi hatarirachin.
Kamachikuykuna mana kaptinqa huchaqa wañusqa hinam karqa. 9 Ñawpaqta-
qa kawsarqani manam leyman hinachu. Kamachikuykuna rikuriramuptinmi
ichaqa hucha kawsarirurqa chaymi huchayoq kasqayta yachakuruspay
wañuypaqña kasqayta yacharqani. 10 Chaynamá allin kawsanaypaq pusawaq-
niy kamachikuyqa wañuyman pusawasqanta musyakuruni. 11 Huchallikuymi
kamachikuy kasqanrayku engañawarqa hinaspam wañuyman apawarqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Chaywanpas leyqa Diospa qosqan kaspam allinpuni. Sapa kamachikuyqa Diosmanta kasqanraykum allinpuni kasukunanchikpaq.
13 Hinaptinqa ¿chayna allin kamachikuychum wañuyman aparuwan? ¡Manapunim! Huchallikuymi chay allin kaqwanraq wañuymanqa aparuwan hinaptinmi imam hucha kasqanta yacharuni. Chaynapim kamachikuykunaqa yachachiwanchik huchallikuyqa llumpay mana allin kasqanta.
14 Yachasqanchik hinam kamachikuykunaqa Diosmanta. Ñoqam ichaqa runalla kaspay lliw runakuna hina huchapa munaychakusqan kani. 15 Kikiypunim mana entiendekunichu. ¡Imachá kay pasawanpas! Imapas allin kaqtam rurayta munani ichaqa manam atinichu. Cheqnisqay mana ruray munasqaytaraqmi rurani. 16 Mana munasqayta ruraspaymi nini: "Kamachikuykunaqa allinmi" nispay. 17 Chaynaqa manam ñoqañachu mana allintaqa rurani aswanqa ñoqapi kaq hucham rurachiwan. 18 Allin rurayta munaspaypas manam atinichu chaymi yachani allin rurayqa sonqoypi mana kasqanta.
19 Allintaqa manam ruranichu munaspaypas aswanqa mana munachkaspaypas mana allinllatam rurani. 20 Chaynaqa mana munasqayta ruraspayqa, manam ñoqachu rurani aswanqa ñoqapi kaq hucham rurachiwan.
21 Chaynaqa allin rurayta munaptiypas mana allinllamá ñoqapi kachkan. 22 Diospa leyninmantam kusikuni sonqoymantapuni. 23 Ichaqa musyakunitaqmi allin munasqaypa contranpi imapas peleasqanta, arí, chayqa presocharuwaspan huchaman pusawaqniymi.
24 ¡Imapiñataq rikukuni! Kay wañuyman apaqniy aychaymantaqa ¿pitaq libraykuwanqa? 25 Diosllanchikmi Señorninchik Jesucristowan libraykuwan. ¡Paymanyá gracias kachun! Kikillaymantaqa kaynam kani: Diospa kamachikuyninkunatam kasukuyta munani ichaqa runa kaspaymi huchata servini.

Chuya Espirituman hina imaynam kawsananchikmanta

8 1 Kunanqa Cristo Jesusman hukllawakuqkunataqa Diosqa manam condenanchu. 2 Jesucristorayku kawsachiwaqniy Espiritu kamachiwaspam libraykuwan huchallikuspay wañunaypaq kamachikuymanta. 3 Diosmi rurarun Moisespa kamachikuyninkunapa mana ruray atisqanta. Kamachikuykunata kasukuspaqa manam imayna salvakuyta atirqanchikchu aychallapiraq kasqanchikrayku. Diosmi ichaqa Churinta kachamurqa huchanchikrayku wañunanpaq. Cristom runayarqa huchasapa kachkaptinchikpas ñoqanchik hina kananpaq chaymi Jesuspa cuerponpi Dios castigarqa huchata. 4 Chaynatam rurarqa kamachikuykunaman hinaña kawsananchikpaq. Manañam kawsachkanchikqa aychanchikman hinallañachu aswanqa Espiritupa munasqanman hinañam.
5 Arí, aychaman hina kawsaqkunaqa aychaman hinallam imamantapas piensanku. Chuya Espirituman hina kawsaqkunam ichaqa paypa munasqanman hina imatapas piensanku. 6 Aychaman hinalla piensaqkunaqa wañunqakum. Chuya Espirituman hina piensaqkunam ichaqa hawkalla kawsakunqaku. 7 Aychaman hina piensaqqa Diospa enemigonmi. Paykunaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam Diospa leynin kasukuyta munankuchu nitaq atinkuchu. 8 Chaynamá
aychaman hinalla kawsaqkunaqa Dios agradayta mana atinkuchu.
9 Qamkunam ichaqa Diospa Espiritun qamkunapi kasqanrayku aychapa
munasqanta qepanchakuspa Chuya Espirituman hinaña kawsachkankichik. Cristopa kachamusqan Chuya Espiritu huk runapi mana kaptinqa,
payqa manam Cristopachu. 10 Sonqoykichikpi Cristo kaptinqa cuerpoykichikqa hucharaykum wañusqa hina kachkan, espirituykichikmi ichaqa
kawsachkan Dios allinpaqña chaskisuptikichik. 11 Diosmi Jesucristota
kawsarichimurqa. Paypa Espiritun qamkunapi kawsaptinqa wañuq cuerpoykichiktam Dios kawsarichinqa hina chay Espiritunwan.
12 Chaynamá wawqe-panillaykuna, deberninchikqa manam aychaman hinalla kawsaychu. 13 Aychaman hinalla kawsaspaykichikqa
wañunkichikpunim, Chuya Espiritupa yanapakuyninwanqa mana allin
rurasqaykichikta chinkachispam kawsankichikpuni.
14 Diospa Espiritunpa pusasqankunaqa llapallanmi Diospa churin. 15 Chuya
Espiritutaqa chaskirqankichik manam sirvientekuna hina manchakuqllaña kanaykichikpaqchu aswanqa Diospa churinña kanaykichikpaqmi chaymi Diosta ninchik:
"Taytalláy" nispa. 16 Hina Chuya Espiritutaqmi sonqonchikpi willawaspanchik Diospa churinña kasqanchikta yachachiwanchik. 17 Churinña rikurirusqanchikraykum
prometekusqan herenciata Diosqa Jesucristomanwan kuska qowasunchik. Cristo
hina ñakarispaqa paywan kuskataqmi hatunchasqa kasunchik.

Mayna sumaqmi kananchikmanta

18 Yachasqayman hinaqa, kunan ñakarisqanchiktaqa manam imawanpas tupachichwanchu Diospa sumaqllaña kaynin qawachiwananchikmanqa.
19 Diospa tukuy ima unanchasqankunapas sinchillataña munaspankum suyachkanku churinkunata Dios reqsichinanta. 20 Lliw unanchasqakunapas mana
valeqñam rikurirurqa, chaynaqa karqa manam kikillanmantachu, Diosmi
chaynapaq munarqa confianzawan suyanankupaq. 21 Lliw imapas unanchasqakunaqa tukuruqllam, ichaqa suyachkanmi Dios librananta. Churinkunata
Dios hatunchaspan libraptinmi tukuy imapas paykunawan kuska librakunqa.
22 Yachasqanchikpi hinam kunankama Diospa tukuy ima unanchasqankuna ñakarichkan waqachkaq hina hinaspa wachakuywan ñakarichkaq warmi
hina. 23 Aswanqa ñoqanchikpas chaynatam ñakarichkanchik. Ichaqa ñam
chaskirunchikña Chuya Espirituta. Kunanqa waqaspam suyachkanchik Diospa
churichakuykuwananchik punchawta, chay punchawpim cuerponchikta libraykunqa. 24 Confianzawan suyaptinchikmi Dios salvawanchik. Confiakuspaqa
suyachkanchik mana rikusqanchikta chaskinanchikpaqmi. Chaynaqa ¿imapaqmá suyachwan makinchikpiña suyasqanchik kachkaptinqa? 25 Suyasqanchikta
manaraq qawachkaspaqa pacienciakuspam confianzawan suyananchik.
26 Pisi confianzayoq kaptinchikmi Chuya Espiritu yanapawanchik.
Manam imayna mañakuytapas yachanchikchu, ichaqa Chuya Espiritum

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosta mañapuwanchik runapa mana atinan rimaykunawan. 27 Llapa runakunapa sonqon reqsiq Diosmi yachanpuni Chuya Espiritupa imam nisqanta. Payqa Diospa munasqanman hinam llapallan iñiqkunapaq mañapun.

Manam pipas Diosmantaqa rakiwachwanchu

28 Munasqanman hinam Diosqa qayaykuwarqanchik. Chaymi yachanchik imaña pasawaptinchikpas kuyaqninkunataqa Dios yanapawasqanchikta. 29 Diosqa ñawpaqmantapuni reqsiwaspanchikmi ñawpaqmantaraq tantearqa Churin Cristo hina kananchikta chaynapi Cristo llapallanchikpa piwi wawqenchik kananpaq. 30 Ñawpaqmantaraq tanteaspantaqmi qayaykuwarqanchik. Qayaykuwaspanchikñataqmi mana huchayoqpaqña chaskiykuwanchik chaynata chaskiykuwaspanchikñataqmi hatunchawarqanchik.

31 Chaynaqa ¿ima nisunchiktaq? Dios allinninchikpi kaptinqa ¿pitaq imanawachwanpas? 32 Llapallanchikpa rantinchikpi Churin wañupuwananchiktapas Diosqa manam harkakurqachu, aswanraqmi paytaqa wañunanpaq entregaykurqa. Hinaspaqa ¿manachum paymanwan kuska tukuy imakunatapas qowasunchik? 33 Dios mana huchayoqpaqña chaskiwaspanchik akllaykuwachkaptinchikqa ¿pitaq imatapas niwaspanchik contranchikpi sayarinman? 34 Manam pipas condenawachwanchu. Cristom wañupuwarqanchik hinaspam Diospa *alleq lawninpi tiyachkan chaypim ñoqanchikpaq mañapuwachkanchik. 35 Manam pipas Cristopa kuyawasqanchikmantaqa rakiwachwanchu. Makinpim kachkanchik ñakarispapas, llakipa intusqanña kaspapas, ñakarichinapaq qatikachasqaña kaspapas, mana pachayoqña kaspapas, wañuy patanpiña kaspapas chaynataq wañukuspapas. 36 Bibliapipas kayna qellqasqam kachkan:

> Diosnilláy, tukuy punchawmi
> qamrayku wañuypa patanpi kachkaniku.
> Wañuchinankupaq apasqanku
> ovejakunata hinam qawawanku.

37 Aswanqa Cristo kuyawaspanchik yanapawaptinchikmi lliw sasachakuykunata pasaypaqña vencerunchik. 38 Chayraykum yachani: Wañuptinchikpas, kawsaptinchikpas manam imapas Diospa kuyakuyninmantaqa rakiwachwanchu nitaq angelkunapas nitaq munaychakuqkunapas nitaq kunan kaqpas nitaq hamuq kaqpas nitaq mana rikusqanchik atiyniyoqkunapas. 39 Puyupa altonkunapi kaqkunapas, uku-ukupi kaqkunapas chaynataq Diospa tukuy ima unanchasqankunapas manam rakiwachwanchu paypa kuyawasqanchikmantaqa. Chaytam reqsichiwarqanchik Señorninchik Jesucristowan.

Diospa akllasqankunamanta

9 1 Mana llullakuspaymi cheqaptapuni Cristopa qayllanpi kayta nisqaykichik. Chuya Espiritu ñoqawan kaptinmi concienciaywan nisqaykichik. 2 Son-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qoypas nanarisqam llumpa-llumpay llakisqa kachkani 3 castaykuna imaynam kasqanta qawaspay. Cristomantapas rakikuruymanmi condenasqa kanaypaq sichu chay rurasqaywan judiomasiykuna lliw salvakuptinkuqa. 4 Paykunaqa Diospa churichakuykusqan Israelpa mirayninkunam. Diosmi hatu-hatun sumaq kayninta paykunaman qawachirqa hinaspam contratokunata paykunawan rurarqa. Kamachikuyninkunata qospanmi imaynam yupaychanankupaq yachachirqa promesankunata qospan. 5 Paykunaqa ñawpa abueloykupa mirayninmi, castaykumantataqmi Cristopas runa kayninman hinaqa nacemurqa. Payqa tukuy imapi munaychakuq Diosmi hinaspaqa ¡wiña-wiñaypaqyá yupaychasqa kachun! Amén.

6 Ama piensaychikchu Diospa promesankuna mana cumplikusqantaqa. Manam Israelpa llapallan mirayninkunachu Diospa akllasqankunaqa kachkan. 7 Manataqmi Abrahampa llapallan mirayninkunachu Diospa churinqa. Chaymi Dios nirqa:

—Cheqap castaykikunawan sutichasqaqa kanqa Isaacllamantam —nispa.

8 Chaynaqa manam imananchu pipa miraynin kaypas Diospa churin kanapaqqa. Aswanqa Diospa promesanman hina naceqkunallam Abrahampa cheqap mirayninkuna hinaqa kanku. 9 Kaynatamá Abrahanman Dios prometerqa:

—Watamanmi Kunan hinatapuni kutimusaq hinaptinmi warmiki Sarapas wawayoqña kanqa —nispa.

10 Chaynataqmi abuelonchik Isaacpa warmin Rebecapas paypata wiksayakurqa mellizota. 11 Chaymi paykuna manaraq nacespa allinta otaq mana allintapas rurachkaptinku 12 Rebecata Dios nirqa:

—Puntata nacemuqmi sullkanta servinqa —nispa.

13 Bibliam nin:

—Jacobtam kuyarqani Esautañataqmi cheqnirqani —nispa.

Chaynapimá Diosqa runakunapa imam rurasqantapas mana qawaspan munasqanman hina akllaykun.

14 ¿Imanisuntaq kaykunamanta? ¿Diosqa mana allintachum rurachkan? ¡Manapunim! 15 Moisesmanpas kaynatam nirqa:

—Kuyapayasaqmi kuyapayay munasqayta hinaspam llakipayasaqtaq llakipayay munasqayta —nispa.

16 Chaynaqa runakunataqa Diosqa kuyapayaspallam akllan, manam munaptillankuchu nitaq kallpanchakuptillankuchu. 17 Bibliapipas Diosmi Rey Faraonta nirqa kaynata:

—Qamtaqa hatarichirqayki qamnintakama atiyniyta runakunaman qawachinaypaqmi chaynapi sutiy lliw kay pachapi willakusqa kananpaq —nispa.

18 Chaynamá Diosqa munarispaqa pitapas kuyapayarin. Chaynataqmi munarispaqa pipa sonqontapas rumiyaykachin.

19 Chayna kaptinqa niwankichá:

—Tukuy ima rurasqanchikkuna Diospa munasqallan kaptinqa ¿imanasqataq huchasapapaq hapiwanchik? —nispa.

20 Ichaqa ¿pimá qamqa kanki Dioswan churanakunaykipaqqa? Yaqachum llinkamanta rurasqa manka ruraqninta ninman:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imanasqataq kaynata ruraruwanki? —nispa.
21 Manka ruraqqa imam munasqantam ruran llinkamantaqa. Munarispaqa kuyayllapaq mankatam ruranman, hina chay llinkallamantam ruranmantaq llutapu mankatapas.
22 Chaynaqa Dioswanqa manam churanakunachu. Payqa reqsichiytam munarqa piñakuyninta hinaspa atiyninta. Chaywanpas ñutupanapaq manka hina castigopaqña kachkaptinpas pacienciaykuspam aguantachkanraq. 23 Chaynataqmi kuyayllapaq mankamanta hina ñoqanchikmantapas kuyapayarikurqa llumpay hatun sumaqllaña kayninta reqsichikunanpaq. Ñawpaqmantapunim preparawachkanchik payman rikchakuqña sumaqllaña kananchikpaq. 24 Chaynatamá Dios qayaykuwarqanchik wakinninchikta judiokunamanta wakinninchiktañataq mana judio kaqkunamanta. 25 Oseaspas Diospa nisqantam kaynata qellqarqa:

Mana runaykunañachu kankichik
nisqaykunatam kunanqa:
"Runaykunañam kankichik" nisaq.
Ñawpaq mana kuyasqaykunatam
"Kuyasqaykunañam kankichik" nisaq.

26 Hina chaypitaqmi nichkan:
Maypim nisurqankichik:
"Qamkunaqa manam runaykunachu kankichik" nispa.
Chaypim nisunkichik:
"Qamkunaqa kawsachkaq Diospa churinñam kankichik" nispa.

27 Isaiaspas Israelpa miraynin judiokunamantam nirqa:

Lamar qochapi aqo hinaña kaspapas
Israelpa castankunaqa salvakunqa wakillanmi.
28 Señorqa prontom nisqanta cumplinqapuni
kay pachapi llapallan kaqkunawan, nispa.

29 Ñawpaqtaraqmi Isaias nirqa:
Llapallan Kamachiq Señor Dios
mana saqeykuwaptinchikqa
otaq ñoqanchikmanta as mirayllatapas
mana puchuykachiptinqa
kunallanmi Sodoma llaqta hina
kachkachwanchik karqa.
Chaynallataqmi Gomorra llaqtamanña
rikchakuchwanchik karqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Judiokunapa mana kasukusqanmanta

30 Chaynamá mana judio kaqkunapas iñisqankurayku mana huchayoq
hinaña Diospa chaskisqan rikurirunku ñawpaqtaqa mana maskach-
kaspankupas. 31 Judiokunam ichaqa kamachikuykunata kasukuyta
munarqaku mana huchayoq hina Diospa chaskisqan kanankupaq,
aswanqa manam atirqakuchu. 32 ¿Imanasqamá manaqa atirqakuchu?
Paykunaqa Diosman mana confiakuspankum agradayta munarqaku ru-
rasqallankuwan. Mana confiakuyta munaspankum rumipi haytakuchkaq
hina urmaykurqaku. 33 Bibliapipas nichkanmi kaynata:

Ñoqam Sion Moqopi churani
mitkana rumita.
Ñoqam Sion Moqopi churani
urmachikuq hatun rumita.
Manam hukmanyanqachu
pipas chay rumipi confiakuqqa.

10 1 Wawqe-panillaykuna, tukuy sonqoywanmi Diosninchikta ma-
ñakuchkani judiokuna salvakunankupaq. 2 Reqsisqayman hinam
paykunaqa tukuy sonqowan Dios serviyta munanku, aswanqa manam
imaynam agradayta yachankuchu. 3 Manataqmá yachankuchu imaynanpim
runataqa mana huchayoqpaqña Dios chaskisqantapas hinaspam kikinku-
pa rurasqankunallawan Diospa chaskisqan kayta munarqaku, chaynapim
Diospa munasqanta mana kasukurqakuchu. 4 Cristo hamuspanmi kamachi-
kuykunaman hapipakusqanchikta chinkarachirqa chaynapi payman llapallan
hapipakuqkunaqa mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan kananchikpaq.
5 Kamachikuykunata kasukuspa mana huchayoqpaq Diospa chaskisqan
kananchikmantaqa Moisespas ñam nirqaña kaynata:
—Pipas lliw kamachikuykunata cumpliqqa chayraykum kawsanqa —nispa.
6 Aswanqa iñikuspallanchik, mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan
kananchikmantaqa kaynatam nin:
—Ama piensaychu sonqoykipi: "¿Pitaq hanaq pachaman rinqa Cristota uray-
kachimunanpaq?" nispa. 7 Amataq niychu: "¿Pitaq uku-uku pozoman rinqa
Cristota wañusqakunamanta kawsarichimunanpaq?" nispapas. 8 Moisesmi nin:
—Diospa palabranqa cumplinaykipaqmi kachkan hichpallaykipiña, si-
millaykipiña hinaspa sonqollaykipiña —nispa.
Chaytamá willakuniku: "Jesucristoman iñikuychik" nispa.
9 Jesusqa Señor kasqanta willakuspaykiqa chaynataq payta Dios kaw-
sarichimusqanta tukuy sonqoykiwan creespaykiqa salvasqam kanki.
10 Sonqonchikwan creeptinchikmi mana huchayoqpaqña Dios chaskiwan-
chik hinaspam Jesucristomanta willakuptinchik salvawanchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Bibliam nin:
—Manam hukmanyanqachu pipas paypi confiakuqqa —nispa.
12 Chaynaqa judiokunaqa mana judio kaqkunawan iguallam kanku. Señorninchikqa lliwchanchikpaqmi chullalla. Payqa chaninninpim qowanchik llapallan mañakuqkunaman. 13 Chaynaqa: "Señorlláy" nispa mañakuqtam payqa salvaykunqa. 14 ¿Imaynatamá mañakunqaku payman mana iñichkaspankuqa? ¿Imaynataqmá iñinqaku paymanta mana uyarichkaspankuqa? ¿Imaynataq uyarinqaku pipas paykunaman mana willachkaptinqa? 15 ¿Imaynatataq willakunqaku mana pipas kachachkaptinqa? Bibliam nin:
—¡Ima sumaqmi allin noticia willakuqkunapa chayamusqanqa! —nispa.
16 Aswanqa manam llapallankuchu allin noticiataqa kasukunku. Isaiasmi nirqa:
—Señorlláy, willakusqaykutaqa ¿pitaq creerqa? —nispa.
17 Chaynaqa Jesucristomantam willakunapuni chayta uyarispanku iñikunankupaq.
18 Aswanqa tapukunim: ¿Manachu llapallanku uyarirqaku? ¡Paykunaqa uyarirqakupunim! Bibliam nin:

Voznillanmi lliw mundopa
hawankama mastakurun.
Palabranmi kay pachapa
cantonkama chayaykurun.

19 Nikunitaqmi: ¿Manachum judiokunaqa yacharqaku? Ñawpaqmantaraqmi Moiseswan Dios kaynata rimachirqa:

Mana valeq huklaw runakunawanmi sientirachisqaykichik.
Mana umayoq runakunawanmi piñarachisqaykichik.

20 Isaiaspas mana manchakuspanmi Diospa nisqanta nirqa kaynata:

Mana maskaqniykunam ñoqata tariwarqa.
Mana imapas mañakuqniykunam asuykamuwarqa.

21 Isaiasqa Israelpa mirayninkunamantapas kaynatam nirqa:
—Tukuy punchawmi makiyta haywarayarqani mana kasukuq kutipawaqniy runakunaman —nispa.

Judiokunaqa wakillan salvakunankumanta

11 1 Chaynaqa ¿Israelpa castantaqa Diosqa cheqnipakurunchu? ¡Manapunim! Ñoqapas kani Israelpa castanmi Abrahampa miraynin Benjaminpa ayllunmanta kaq. 2 Diosqa manam qepanchakunqachu ñawpaqmantapuni

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

akllasqan runankunataqa. Yachasqaykichikman hinam Bibliapi willawanchik
imaynam Diosta Elias mañakuspan Israelpa contranpi rimasqanta, paymi nirqa:
3 —Señorlláy, qanmanta willakuqkunatam wañurachinku hinaspam
tuñirachinkutaq altarnikitapas chaymi sapallayña qeparuni aswanqa ño-
qatapas wañurachiwaytam munachkanku —nispa.
4 Chaymi Diosñataq nirqa:
—Qanchis waranqa runakunatam puchuchikurqani, paykunaqa manam
qonqorakurqakuchu Baal sutiyoq taytachamanqa —nispa.
5 Kunanpas kachkanraqmi favorecespan Diospa akllasqan wakin judio-
kuna. 6 Chaynaqa favorecewaspallanchikmi imapas rurasqanchikta mana
qawaspa Diosqa akllaykuwanchik. Mana chayqa favorecewasqanchikqa
manachá favorñachu kanman.
7 Chaynam Israelpa mirayninkunaqa munasqankuta mana hayparqa-
kuchu. Diospa akllasqankunam ichaqa paypa chaskisqanña rikurirunku.
Wakinpa sonqonñataqmi rumi hina rikurirun 8 Bibliapa nisqanman hina:
—Diosmi sonqonkuta rurarun mana sientiqta chaynapi qawakuch-
kaspapas mana rikukunankupaq hinaspa uyarichkaspapas mana
entiendenankupaq. Chaynamá kunankamapas kachkanku —nispa.
9 Davidpas kaynatam nirqa:

Convido rurasqankupas trampa hinayá rikuriruchun.
Convido rurasqankupas toqlla hinayá rikuriruchun.
Urmaykunankupaqyá chaynaqa rikuriruchun.
Castigachikunankupaqyá chaynaqa rikuriruchun.
10 Paykunapa ñawintayá tutayarachiy.
Tukuy tiempoyá wasankutapas kurkurayachiy.

Mana judio kaqkunapas imaynanpim salvakusqanmanta

11 Chaynaqa ¿urmaykuspankuqa pasaypaqñachu judiokunaqa Diosmanta
karunchakurun? ¡Manapunim! Aswanqa paykuna mana kasukuptinkupas
mana judio kaqkunam kunanqa salvakunmankuña, chaynapi judiokunapas
envidiakuspanku aswan-aswan maskanankupaq. 12 Chaynaqa judiokunapa
pantayman wichiykusqanku llapa runakunapa allinninpaq kachkaptin-
qa hinaspa pierderusqanku mana judiokunapa allinninpaq kachkaptinqa
imayna allinraq kanman huntallaña judiokuna Diosman kutirikuptinkuqa!
13 Ichaqa mana judio kaqkuna, kaytam nikichik: Diosqa akllaykuwarqa *apostol-
nin kaspay qamkunaman willakunaypaqmi chaymi tukuy sonqoywan rurachkani
14 chayta qawaykuspanku wakin castaykunapas qamkunamanta envidiakuspanku
salvakunankupaq. 15 Judiokunata Dios qepanchakuruptinmi llapallan runakuna
Dioswan *allinyanakurunku. Chaynaqa imayna allinraq kanqa judiokunata Dios
chaskiykuptinqa! ¡Wañuymanta kawsarimuchkaq hinachá kanqaku! 16 Judioku-
namantayá nisqaykichik kaynata tupachispay: Huk kaqnin tantakuspan puntata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospaq rakipuptinqa, llapallan tantam Diospaña rikurirun. Chaynataqmi sachapa sapinpas Diosman qosqa kaptinqa kallmankunapas paypaña rikurirun.

17 Allin aceitunas sachapa kallmanta kuchuruspa huk purun aceitunas sachapa kallmanwanña injertachkaq hinam, wakin judiokuna Diosmanta karunchakuruptin qamkunaña taqrusqa karunkichik. Chaymi allin aceitunas sachapa sapinwan alimentasqa hinaña kachkankichik. 18 Chaynaqa judiokuna kuchusqa kallmakuna hina kaptinkupas amayá qamkunaqa alabakuychikchu. Qamkunaqa kallmakuna hinallam kankichik, manam kallmakunachu sapinkunataqa alimentan aswanqa sapinkunam llapallan kallmankunataqa kawsachin.

19 Icha alabakuchkanki:

—Kuchusqaqa karqaku ñoqayku injertasqa kanaykupaqmi —nispa.

20 Arí, rakisqam karqaku mana iñisqankurayku, chaymi iñispallaykichik qamkunaña paykunapa sitionpi kachkankichik. Chaynaqa Diospa qayllanpiqa amayá hatun tukuychikchu aswanqa manchakuychikyá. 21 Chay sachapa kallmankunatapas kuchuchkaq hinam judiokunata Dios wischururqa, chaynam qamkunatapas wischurusunkichikman. 22 Qawachkankichikmi Diosninchik allin kasqantaqa chaynataq castigakuq kasqantapas. Mana kasukuqkunatam castigarqa qamkunamantañataqmi kuyapayarikurqa kuyakuyllanman hapipakuptikichik. Mana chayqa wakinkuna hinachá wischusqa kawaqchik. 23 Chaymantañataqmi judiokuna iñikuptinkuqa huktawan injertachkaq hina sitionman Dios paykunata kutiykachinqa. Diosqa atiyniyoqmi huktawan kutiykachinanpaq. 24 Mana judio kaptikichikmi purun aceitunas sachamanta kuchusurqankichik allin sachamanña injertachkaq hina taqrusunaykichikpaq, chaynatam rurarqa mana taqrunapaq hina kachkaptikichikpas. Chay allin aceitunas sachapa kikin kallmanpuni kachkaspaqa judiokunaqa aswan faciltam kutiykunqaku.

Haykapim llapallan judiokunaqa salvakunankumanta

25 Wawqe-panillaykuna, kunankama manaraq pipapas yachasqan yachanaykichiktam munani chaynapi ama yachaq tukuq kanaykichikpaq. Wakin judiokunam sonqonkuta rumiyarachinku ichaqa kaynam kanqaku huntallaña mana judio kaqkuna yaykunankukama. 26 Chay pasakuptinñam llapallan judiokunaqa salvakunqa. Bibliam nin kaynata:

> Sion llaqtamantam hamunqa libraqnikichik
> hinaspam Jacobpa mirayninkunata cambianqa mana rurasqankumanta.
> 27 Chaynapim contratoyta cumplisaq huchankuta qechuspay.

28 Judiokunaqa Cristomanta allin noticiakunata mana chaskispankum Diospa enemigon kachkanku qamkunaña yaykukunaykichikpaq. Chaywanpas Diosqa paykunataqa kuyanraqmi abuelonkumantaraq akllasqan kasqanrayku. 29 Chaynamá qowasqanchiktaqa hinaspa qayaykuwasqanchiktaqa Diosqa mana qechuwanchikchu. 30 Ñawpaqtaqa manam kasurqankichikchu Diosta,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunanmi ichaqa judiokuna Diosta manaña kasukuptinku qamkunamantaña Dios kuyapayarikun. 31 Chaynallataqmi kunanpas judiokunaqa Diosta mana kasunkuchu qamkunata Dios kuyapayasunaykichikpaq hinaptin paykunapas Diospa kuyapayakuyninta haypanankupaq. 32 Llapallanchik mana kasukusqanchikraykum hina huchallapi Dios presocharuwarqanchik chaynapi llapallanchikmanta Dios kuyapayarikunanpaq.

33 ¡Mayna allinmi Diosninchikqa! ¡Payqa tukuy yachayniyoq kaspanmi tukuy imata reqsin! ¡Pitaq yachanman imam munasqantawan imam ruranantaqa!

34 Chaynaqa: ¿Pitaq yachanman Señorpa imam piensasqanta?
¿Pitaq atinman pay consejayta?
35 ¿Pitaq Diosmanqa imallantapas qoykunman
chay qosqanta kutichipunanpaq?

36 Paymantam tukuy ima kachkan. Paymi tukuy imata unancharqa. Payllapaqtaqmi llapallan imakunapas. Payllayá yupaychasqa kachun wiña-wiñaypaq. Amén.

Diosllapaqña kawsananchikmanta

12 1 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, Diosninchikpa kuyapayakuyninraykum ruegakuykichik, cuerpoykichiktaqa Diosmanyá qoychik kawsachkaq ofrendata hina hinaspayá payllapaqña kawsaychik agradowan chaskisunaykichikpaq. Kaynatam sonqoykichikmantapuni Diostaqa yupaychanaykichik. 2 Amayá runakunapa imaynam kunan tiempopi kawsasqallantaqa qatipakuychikchu aswanqa imam piensasqaykichiktayá allinmanña tikraychik chaynapi vidaykichik aswanraq mosoqyananpaq. Chaynata kawsaspam yachankichik Diospa munasqanta, imam allin rurayta, imam agradonpaq kasqanta hinaspa imam allinpuni kasqanta.

3 Yachachinaypaq Dios favoreceykuwaptinmi llapallaykichikman nimuykichik: Amayá pipas piensachunchu kikillanmanta hatun tukuspaqa. Aswanqa allinta yuyaymanaspayá sapakama imaynam kasqaykichikta reqsikuychik Diospa qosusqaykichik iñiynikichikman hina. 4 Cuerponchikwanyá tupachisunchik: Huklla cuerponchik kachkaptinpas achkallañam partenkunaqa hinaspam sapakama servikun imapas ruranapaq. 5 Chaynataqmi ñoqanchikpas achkallaña kachkaspapas Cristoman hukllawakuspanchikqa chullallaña kachkanchik, huk cuerpopa partenkuna hina kachkaspapas llapanchikmi hukllaña kachkanchik.

6 Diosmi atiyta qoykuwanchik imapas ruray atinanchikpaq. Chaytam qoykuwanchik favorecewasqanchikman hina. Chaynaqa sichum Dios paymanta willakuq kananchikpaq favorecewarqanchik hinaptinqa chaskisqanchik iñiyninchikman hinayá willakusun. 7 Sichu yanapakuqllaña sonqota qoykuwaptinchikqa yanapakusunyá. Allin yachachikuq kayta qoykuwaptinchikqa yachachisunyá. 8 Pipas wakinkunata rimapayaspan kallpanchay yachaqqa, chaytayá rurachun. Imankunapas wakinkunaman rakiykuqqa tukuy sonqonwanyá qoykuchun. Pipas imaynam kamachikuyta yachaspaqa allintayá kamachichun, pimantapas llakipayarikuqqa kusikuywanyá yanapaykuchun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iñiqkunapa imam rurananmanta

9 Cheqaptapuniyá kuyanakuychikqa. Mana allin kaqkunata cheqnipakuspayá imapas allin kaqkunata ruraychik. 10 Wawqe-panintin hinayá lliwchaykichik sumaqllataña kuyanakuychik. Respetanakuspayá wakinnikichikta imapipas aswan allinpaq hapiychik.

11 Kallpanchakuychikyá, amayá qellaqa kaychikchu, tukuy sonqoykichikwanyá Señorninchikta serviychik.

12 Confianzawan suyasqaykichikmantayá kusikuspa kawsaychik, ñakarispaqa yachaychiktaq pacienciakuyta. Tukuy tiempoyá Diosta mañakuychik.

13 Diosman iñiqkunatapas imam necesitasqanpiyá yanapaykuychik. Wasikichikpi samakuy munaqtapas allintayá chaskiykuychik.

14 Amayá ñakaychikchu ñakarichisuqnikichikkunataqa, aswanqa Diospa bendicionnintayá mañapuychik.

15 Kusikuqkunawan kusikuychik, waqaqkunawan waqaychik.

16 Huk sonqollayá kawsaychik. Ama imamantapas hatunchakuspayá humillakuspa kawsakuychik, amataq llumpay yachayniyoqpaqpas hapikuychikchu.

17 Runakuna mana allinta rurasuptikichikqa amayá chaynatachu kutichiychik. Runakunapa qayllanpiqa allin kaq ruraytayá munaychik. 18 Atisqaykichikman hinayá imatapas ruraychik llapallanwan hawkalla kawsanaykichikpaq. 19 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, amayá pitapas vengakuychikchu aswanqa Señorpa makinman churaychik pay castigananpaq. Paymi Bibliapi nin:

> Mana allin ruraqkunataqa kikiypunim castigasaq.
> Mana allin rurasqanman hinam pagapusaq.

20 Nichkantaqmi:

> Enemigoyki yarqaymanta kaptinqa mikuykachiy.
> Yakunayaptinqa yakuta qoykuy.
> Kaynata ruraptikiqa
> enemigoykipa uyanmi penqakuymanta pukayanqa.

21 Amayá mana allinwanqa vencechikuychikchu aswanqa mana allintayá venceychik allin kaqkunata ruraspa.

Autoridadkuna kasukunamanta

13 1 Lliwchaykichikyá kasukuychik autoridadnikichikta. Manam atiyniyoqchu kanmanku Dios mana churaptinqa. Kunan kaq autoridadkunapas kachkan Diospa churasqanmi. 2 Chaynaqa autoridadkunapa contranpi pipas sayariqqa Diospa kamachikusqanpa contranpim kachkan, chayna sayariqkunaqa castigasqam kanqa. 3 Allinta ruraqkunaqa manam manchakunchu kamachikuqkunataqa, mana allinta ruraqkunam ichaqa manchakunku. Auto-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ridadkunata mana manchakuyta munaspaykiqa allinta kawsakuy, chaynapim autoridadkunapas alabasunki. 4 Paykunaqa Diosta servinanpaq churasqam kachkanku qamkunapa allinnikichikpaq. Mana allinta kawsaspaqa manchakunaykim. Manam autoridadkunaqa yanqapaqchu atiyniyoq kanku aswanqa castiganankupaqmi. Diosqa paykunataqa churarqa mana allin ruraqkunata castigananpaqmi. 5 Chaynaqariki autoridadkunataqa kasukunanchikmi, manam castigota manchakuspallachu aswanqa sonqonchikpi deberninchikta yachakuspam. 6 Chayraykum qamkunaqa impuestotapas pagankichik. Autoridadkunaqa sapa punchawmi llamkachkanku rurasqankuwan Diosta servispanku.

7 Pimanpas qopunaykichik kaptinqa qoychikyá. Impuestota otaq prediosta qonaykichik kaptinqa qoychikyá. Pipas respetana kaptinqa respetaychikyá, hatunchanapaq kaptinqa hatunchaychikyá. 8 Ama pitapas debekuychikchu, debespaqa-debenakuychik kuyakuyllata. Pipas runamasinta kuyaqqa kamachikuykunatam cumplirunña. 9 Kaynatam wakin kamachikuykunapas niwanchik:

—Amam hukwanqa pierdekunkichu, amam pitapas wañuchinkichu, amam suwakunkichu, amam munapayankichu —nispa.

Aswanqa kaykunapiwan wakin kamachikuykunaqa hukllawakun: "Kuyankim runamasikita kikikita hina" niq kamachikuypim. 10 Pipas kuyakuqqa runamasintaqa manam imananchu. Chaynaqa kuyanakuspam kamachikuykunata allinta cumplinchik.

11 Hinaptinqa yachachkankichikmi ima tiempopim kawsasqanchikta. Ñam rikcharinaykichik horaña. Cristoman iñisqanchik punchawmantam ña hichpamuchkanña cuerponchik salvaykuwananchikpaq punchaw. 12 Mana allin tiempom pasachkanña tuta hina hinaptinmi achkiramunqaña. Chaymi mana allin rurasqanchikkunataqa saqenanchikña tutayaypi mana purichkaq hina. Armasqa soldado hinayá kanchaywan pachasqa purisun. 13 Chaynaqa allintayá kawsasunchik punchawpi allinta purichkaq hina, kawsasunqa amayá allin mikukuyllapichu, sinkakuyllapichu, hukwan-hukwan tupakuyllapichu, liryanakuyllapichu nitaq envidianakuyllapichu. 14 Aswanqa imaynam soldado armawan churakuchkaq hinayá Señorninchik Jesucristowan defiendechikuychik, paytayá kasukuychik aychapa munasqallanta ama ruraspa.

Wawqe-panintinqa ama penqanakunamanta

14 1 Pipas pisi iñiyniyoq kaptinqa ama imamantapas atipanakuspayá allinllata chaskiykuychik. 2 Wakinmi ninku:

—Llapallan mikuykunaqa allinmi —nispa.

Wakinñataqmi pisi iñiyniyoq kaspanku aychataqa mana mikunkuchu. 3 Chaynaqa tukuy imapas mikuqqa amayá penqachunchu wakinkunata, aychata mana mikuqpas amataqyá juzgachunchu tukuy ima mikuqtaqa. Chay runatapas Diosqa chaskinmi. 4 ¿Pitaq qamqa kanki hukpa sirviententa juzganaykipaqqa? Señorninchikmi sirvientenkunataqa juzganqa allin otaq mana allin kasqanmantapas. Paymi sirvientenkunataqa atiyninwan allinta sayachinqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Wakinkunañataqmi ninku:
—Kay-wak punchawmi aswan allinqa —nispa.
Wakinñataqmi lliw punchawkunata igualpaq hapinku. Chaynata piensaspankuqa sapakamayá sonqonkupa nisqanman hina rurachunku. 6 Pipas huk kaq punchawpi samaspaqa Señorta yupaychananpaqmi samachkan chaynataqmi tukuy imakunapas mikuqqa chaynata rurachkan Señorta yupaychaspa, chay mikuymantam Diosman graciasta qon. Aychata mana mikuqpas chaynataqa rurachkan Señorta yupaychaspanmi, paypas Diosmanmi graciasta qon.
7 Manam mayqanllanchikpas kawsachkanchikqa kikillanchikpaqchu, nitaqmi wañukuspanchikpas wañukusunqa kikillanchikpaqchu. 8 Kawsaspanchikqa Señorninchikpaqmi kawsachkanchik, wañukuspanchikqa Señorninchikpaqtaqmi wañukusun. Chaynaqa wañuspapas kawsaspapas Señorninchikpam kanchik. 9 Cristoqa wañuruspam kawsarimurqa wañuqkunapipas kawsaqkunapipas munaychakunanpaq.
10 Ichaqa ¿imanasqamá qamqa wawqekitaqa juzgachkanki hinaspataq penqachkanki? Lliwchanchikmi Diospa qayllanman rikurisunchik juzgawananchikpaq. 11 Chaynatam Bibliapipas Señorninchik niwanchik:

Kikiyrayku juraspam nini:
Qayllaypim qonqorakunqaku llapallan runakunaqa.
Llapallankum ñoqata yupaychawanqaku paykunaqa.

12 Chaynaqa sapakamam Diosninchikman cuentata qosunchik.

Wawqe-panikunata ama huchaman urmachinamanta

13 Chaynaqa amañayá kikinchikpuraqa juzganakusunchu aswanqa munaychik wawqe-panikichik ama hukmanyanantayá nitaq huchamanpas urmaykunantayá. 14 Señor Jesuswan huklla kaspaymi yachanipuni ima mikuypas mana huchallichiwasqanchikta aswanqa pipas chay mikuy huchallichisqanta piensaptinqa, arí, paypaqqa hucham. 15 Ichaqa sichum imapas mikusqaykiwan wawqekita hukmanyachinki hinaspaqa manañam kuyachkankiñachu. Amayá munaychu imapas mikusqaykirayku pipas huchaman wichiykunantaqa. Paypaqpas Cristom wañupurqa. 16 Chaynaqa cuidakuychikyá chay allin rurasqaykimanta ama rimanankupaq. 17 Diospa munaychakusqanpi kawsakuyqa manam mikukuyllachu nitaq upyakuyllachu aswanqa Chuya Espiritupa yanapakuyninwan allinta ruraspa hawkalla kusisqa kawsakuymi. 18 Kaynatapuni pipas Cristota serviqqa Diospa agradonpaq kaptinmi runakunapas allinpaq hapinku.
19 Chaynaqa hawkalla kawsakuytayá munasun chaynapi iñiqmasinchikkunawan aswan wiñachinakunanchikpaq. 20 Amayá Diospa rurasqantaqa chinkachiychikchu iñiqmasikikunapa hukmanpaq qawasqanta mikuspallaykiqa. Yachanchikñam llapallan mikuykunaqa allin kasqanta ichaqa manam allinchu kanman imapas mikurusqaykiwan wakinkunata huchaman wichiykachiynikiqa. 21 Allinmi kanman aychata mana mikuspayki

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

vinotapas mana tomaynikiqa. Amayá imatapas ruraychu chaywan iñiqmasikita ama wichiykachinaykipaq. 22 Kaykunamanta piensasqaykitaqa sonqollaykipi waqaychaspayá Diosllaman willay. Kusisqam pipas imapas rurasqanmanta sonqon “allinmi” niptinqa. 23 Pipas iskayrayastin mikuqmi ichaqa huchallikuchkan mana allinpaq hapichkaspan mikusqanrayku. Chaynaqa mana allinpaq hapichkaspanchik imapas ruraruyqa hucham.

Runamasinchikpa allinninpaq kawsanamanta

15 1 Iñiyninchikpi mana iskayrayaqkunam pisi iñiyniyoqkunata iskayrayasqankupi yanapananchik. Chaynaqa amayá kikillanchiktachu agradakusun. 2 Sapakamayá runamasinchikta agradasun paypa allinninpaq ruraspa chaynapi iñisqanpi wiñananpaq. 3 Manam Cristopunipas kikillantachu agradakurqa, Bibliam nin:

—Diosnilláy, kamiqnikikunapa kamikuyninmi ñoqaman wichiykuwarqa —nispa.

4 Bibliapi imapas qellqasqa kaqkunaqa yachananchikpaqmi kachkan. Chaynapi pacienciakuspa hinaspa kallpanchakusqa, confianzallawanña suyananchikpaq. 5 Pacienciachiwaspanchik sonqonchik tiyaykachiq Diosyá yanapaykusunkichik imaynam Jesucristopa yachachisqanman hina huk sonqolla kanaykichikpaq 6 chaynapi huk simillа Señorninchik Jesucristopa Taytan Diosninchikta llapallaykichik yupaychanaykichikpaq.

Allin noticiaqa mana judiokunapaqpas kasqanmanta

7 Chaynaqa Diosninchik yupaychasqa kananpaqyá llapallaykichik allinllata chaskinakuychik imaynam Cristopas ñoqanchikta chaskiykuwasqanchikman hina. 8 Kaywanqa nichkaykichik Cristoqa judiokunata servinanpaq hamusqantam, hamurqaqa Diosqa confiakunapaq kasqanta yachachinanpaqmi. Payqariki hamurqa ñawpaq abueloykuman Diospa promesan qosqanta cumplinanpaqmi. 9 Chaynataqmi Cristoqa hamurqa Diosninchik kuyapayarikuqllaña kasqanmanta mana judio kaqkunapas yupaychanankupaq, Bibliam nin:

> Chayraykumriki nacionkunapipas qamtaña yupaychallasqayki.
> Chayraykumriki sutikimantapas qanmanña takipullasqayki.

10 Bibliaqa nichkantaqmi:

> Nacionkuna, Diospa runankunawanyá
> kusikuychik llumpayta.

11 Huklawpipas nichkantaqmi:

> Nacionkuna, llapallaykichik Señorta alabaychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Runakuna, llapallaykichik Señorta yupaychaychik.

12 Isaiaspas kaynatam nirqa:

Sachapa sapin ikllimuq hinam
Isaipa miraynin rikurimunqa.
Nacionkunata gobiernananpaqmi payqa hamunqa.
Chaymi paykunaqa paypi confiakuspa suyanqa.

13 Confianzawan kawsachiqninchik Diosninchikyá qamkunata kusikuyllawanña huntaykususpaykichik hawkayachisunkichik payman iñiptikichik, chaynapi Chuya Espiritupa yanapakuyninwan aswan-aswan confiakuspa suyanaykichikpaq.

14 Wawqe-panillaykuna, ñoqaqa yachanim qamkunaqa allin runakuna kasqaykichikmanta, qamkunaqariki tukuy allin kaqkunata yachaspam allin consejokunata qonakunkichik. 15 Kay cartapim ichaqa mana imatapas pakaspay qellqamuchkaykichik tukuy kaykunata mana qonqarunaykichikpaq. Chaynataqa nichkaykichik servinaypaq Dios favorecewaptinmi. 16 Jesucristotaqa Servichkani mana judio kaqkunaman Diosmanta allin noticiakunata willakuspaymi, chaynapi paykunata Chuya Espiritu *chuyanchaptin allin ofrendata hina Dios chaskinanpaq.

17 Jesucristoraykullam ñoqaqa hatunchakuyman Diosta servispay. 18 Chaynaqa Cristopa imam rurasqallanmantam ñoqaqa rimayta munani. Paymi atiyninta qowarqa willakuptiy hinaspa ruraptiy mana judio kaqkunapas payta kasukunankupaq. 19 Paypunimá señalkunata hinaspa *milagrokunata rurachiwarqa. Tukuy kaykunaqa Chuya Espiritupa atiynillanwanmi. Chaynatamá Cristomanta allin noticiakunata tukuy hinastinman rispay willakurqani, willakurqaniqa Jerusalenmanta Ilirico lawkamam. 20 Chaynamá Cristomanta manaraq yachasqanku llaqtakunapi allin noticiakunata willakurqani sinchillataña munaspay. Chaynataqa rurarqani hukpa qallarisqanman mana chapukunaypaqmi. 21 Chaynataqa rurachkani Bibliapa kayna nisqanman hinam:

Paymanta mana yachaqkunam rikunqaku.
Haykapipas mana uyariqkunam entiendenqaku.

Roma llaqtaman Pablo riy munasqanmanta

22 Chayraykum qamkuna watukuykuyta achka kutipi munachkaspaypas mana atimurqanichu. 23 Kunanmi ichaqa kaykunapi manaña imapas ruranay kaptin ñawpaq watakunamantaraq qamkunawan tupaykuy munasqayman hina 24 pasadallapas watukaykamuyta piensachkani España lawman rispay. Munachkaniqa qamkunawan kusirikuptiy chay illasqaypi yanapaykuwanaykichiktam. 25 Kunanmi ichaqa Jerusalentaraq richkani wakpi iñiqmasinchikkunaman yanapakuyta apaspay. 26 Kay yanapakuytam kusisqallaña huñuykunku Macedoniapi hinaspa Greciapi *yachaq wawqe-paninchikkuna chaynapi Jerusalenpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wakcha iñiqmasinchikkunaman apachiwanankupaq. 27 Chaytam allinpaq
hapirqaku. Chaytaqariki ruranankupunim, paykunaqa debekuq hinam kachkan-
ku judiokunapa yanapakuyninwan Diosta reqsiykusqankumanta. Paykunapas
iñiqmasinchik judiokunatam wakchayayninpi yanapananku imapas kapuq-
ninkuwan. 28 Chaynaqa kay yanapakuyta paykunaman aparuspayñam España
lawman rispay pasadallapas watukaykamusqaykichik. 29 Segurollañam chay-
man hamuptiyqa Cristo llumpaysuta bendecisunkichik.

30 Wawqe-panillaykuna, Señorninchik Jesucristoman iñisqanchikraykum
hinaspa Chuya Espiritu kuyanachiwasqanchikraykum ruegakamuykichik
ñoqapaq tukuy sonqowan Diosta mañaysiwanaykichikpaq. 31 Diostayá mña-
puwaychik Judea lawpi kaq mana iñiqkunapa makinmanta libraykuwananpaq,
mañakuychiktaqyá Jerusalenpi kaq iñiqmasinchikkunapas kay yanapakuy-
ta allinlla chaskiykunankupaq, 32 chaynapi Dios munaptinqa kusisqallaña
qamkunata qawaykuptiy allinta samaykachiwanaykichikpaq. 33 Hawkalla
waqaychawaqninchik Diosninchikyá llapallaykichikwan kachun. Amén.

Saludokuna apachikusqanmanta

16 1 Kunanñataqmi recomiendamuykichik paninchik Febeta, payqa
Cencrea llaqtapi kaq iñiqmasinchikkuna serviqmi. 2 Allinlla-
tayá Señorninchikpa sutinpi payta chaskiykuychik imaynam iñiqpura
chaskinakuykuchkaq hina. Paytaqa yanapaykuychiktaqyá imam necesi-
tasqanpipas, payqa achkaqtam yanaparqa, yanapawarqataqmi ñoqatapas.

3 Saludaykapuwaychik Cristo Jesuspaq llamkaqmasiy Priscilatawan qosan
Aquilata. 4 Paykunaqa wañuytapas manam manchakurqakuchu viday salvayku-
nankupaq. Chaynaqa llumpaytam agradecekuni, agradecekuntaqmi mana judio
kaq llapallan iñiqmasinchikkunapas. 5 Saludaykapuwaychiktaqyá paykunapa
wasinpi huñunakuq iñiqmasinchikkunatapas chaynataq Asia lawpi puntallataraq
Cristoman iñikuq kuyasqay Epenetotapas. 6 Rimaykuychikyá llumpay yanapa-
suqnikichik Mariatapas 7 chaynataq judiomasiy Andronicotawan Juniastapas,
paykunaqa iñikurqaku ñoqamanta puntataraqmi hinaspam ñoqawan kuskataq
preso karqaku. Paykunaqariki *apostolkunawan kuska allin reqsisqam kanku.

8 Saludaykapuwaychiktaqyá Señorninchikman iñiqmasinchik kuyasqay
Ampliastapas, 9 Cristopaq llamkaqmasinchik Urbanotapas, kuyasqay Estaquista-
pas 10 chaynataq Cristopa apruebasqan Apelestapas. Saludaykapuwaychiktaqyá
Aristobulopa wasinpi lliw kaqkunatapas, 11 judiomasiy Herodiontapas chaynataq
Narcisopa wasinpi Señorninchikman iñikuqkunatapas. 12 Saludaykapuwaychiktaq-
yá Trifenatawan Trifosatapas. Paykunaqa Señorninchikpaq llamkaqmasikichikmi.
Saludaykuychiktaqyá kuyasqanchik paninchik Persidatapas. Paypas llumpaytam
llamkarqa Señorninchikpaq. 13 Señorninchikpa akllasqan allin reqsisqa Rufotapas
mamantawanyá saludaykapuwaychik. Payqa ñoqapapas mamay hinam karqa.
14 Saludaykuychiktaqyá Asincritotapas, Flegontetapas, Hermastapas, Patrobastapas,
Hermestapas hinaspa paykunawan kaq wawqe-paninchikkunatapas. 15 Salu-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

daykapuwaychiktaqyá Filologotawan Juliatapas hinaspa Nereotapas panintinta chaynataq Olimpastapas paykunawan kaq llapallan iñiqmasinchikkunatawan.

16 Llapallaykichikyá abrazanakuykuspa rimaykanakuychik. Saludaykamusunkichiktaqmi tukuy hinastinpi Jesucristopa sutinpi huñunakuqkunapas.

17 Wawqe-panillaykuna, ruegakamuykichikmi yachasqaykichikpa contranpi kaqkunamanta cuidakunaykichikpaq. Paykunaqa iñiqkunata rakinachispankum pantachikuyllata rurachisunkichik. Chaynaqa paykunawanqa amayá juntanakuychikchu. 18 Paykunaqa manam Señorninchik Jesucristotachu servinku aswanqa munasqallankumantam afanakunku. Sumaqllataña rimaspankum manaraq ancha yachaqkunata engañanku. 19 Qamkunamantam ichaqa llapallankupa yachasqanman hina kasukuqña kaptikichik kusikuchkani hinaspam munachkani imatapas allinta ruray yachaq kaspaykichik manaña huchallikunaykichikpaq. 20 *Satanastaqa hawkalla waqaychawaqninchik Diosninchikmi chaylla sarupanqa qayllaykichikpi vencesqa kananpaq. Qamkunataqa Señorninchik Jesucristoyá favorecesunkichik.

21 Kaymantam saludaykamusunkichik llamkaqmasiy Timoteo hinaspa judiomasiy Luciowan Jasonpas hinaspa Sosipaterpas.

22 Kay carta qellqamuq ñoqa Terciopas Señorninchikpa sutinpim saludaykamuykichik.

23 Saludaykamusunkichiktaqmi wasinpi samakusqay Gayopas. Paypa wasinpim huñunakunku kaypi iñiqmasinchikkunaqa. Saludaykamusunkichiktaqmi llaqtapa qollqen waqaychaq Erastopas hinaspa wawqenchik Cuartopas.

24 Llapallaykichiktayá Señorninchik Jesucristo favorecesunkichik.

Tukuykunanpaq Diosta Pablo yupaychasqanmanta

25 Jesucristomanta allin noticiakuna willakusqayman hinayá Diosninchik qaqata hina sayachisunkichik. Chayraqmi Jesucristowan reqsiykachirqa ñawpaqmantapuni pakasqa kaqta. ¡Payllatayá yupaychasun! 26 Kunanqa Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanwanmi llapallan nacionkunaman qawachisqaña kachkan. Chaymi wiña-wiñaypaq kawsaq Dios kamachiptin llapallan nacionkunapipas allin noticiata yachankuña iñikuspa kasukunankupaq.

27 ¡Jesucristoman hapipakuspayá tukuy yachaq sapallan Diosninchikta wiña-wiñaypaq yupaychasun! Amén.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CORINTOMAN APOSTOL PABLOPA PUNTA KAQ CARTASQAN

Corinto llaqtaqa karqa Grecia lawpi kaq hatun llaqtam. Achka nacionkunamanta kaq runakunam chay llaqtapiqa yachaqku. Corinto llaqtaqa karqa chay tiempopi anchallaña reqsisqa llaqtam. Chaywanpas chaypi yachaq runakunam llumpayllataña huchallikurqa, chayraykum chaypi kaq iñiqkunaqa kichkichasqa hina karqaku. Chay Corinto llaqtapipas Apostol Pabloqa iñichirqam Jesucristoman, ichaqa tiempopa risqanman hinam chay iglesiapi rikurirurqa hatun sasachakuykuna, chayraykum iskay kutikama paykunaman cartarqa.

Kay punta kaq cartaqa qanchis parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun rimaykusqanmantawan Diosman gracias qosqanmanta (1:1-9).

Iskay kaq parteñataqmi willakun paykuna ukupi rakinakuykuna kasqanrayku qaqchasqanmanta (1:10-4:21).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun madrastallanwan huchallikuq runata wischunankupaq kamachisqanmanta, willakuntaqmi mana iñiq juezkunapi quejanakusqankumantapas chaynataq casarakuspa kawsanankupaq consejokunamantapas (5-7).

Tawa kaq parteñataqmi willakun taytacha-mamachakuna adoraymanta (8:1-11:1).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun iñiqkunapa huñunakuyninmanta hinaspa imaynam Santa Cena ruranankumanta (11:2-14:40).

Soqta kaq parteñataqmi willakun Jesucristopa kawsarisqanmanta hinaspa pantaypi hina kaptinku suma-sumaq yachachisqanmanta (15).

Qanchis kaq parteñataqmi willakun Judea lawpi iñiqkunapaq ofrenda huñunankumanta, maylawkunamanmi Apostol Pablo rinanmanta hinaspa wawqe-panikunapaq kunasqanmanta (16).

Chunka kimsayoq rakipim yachachin iñiqkunapa kuyanakuyninqa imaynam kananmanta, chay rakiqa taki hinam kanman.

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablotam Dios qayaykuwarqa munayninman hina Jesucristopa
*apostolnin kanaypaq. Ñoqam Sostenes iñiqmasinchikpiwan 2 kay cartata
qellqamuykichik Corinto llaqtapi iñiqkunaman, qamkunaqariki kankichik Cristo

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesuspi Diospa akllasqankunam. Diosmi qayasurqankichik Señor Jesucristo adoraqkunawan kuska akllasqakuna hina kawsanaykichikpaq. Jesusmi paykunapapas ñoqanchikpapas Señorninchikqa. 3 Señor Jesucristotawan Dios Taytanchiktam mañakuchkani favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkalla kawsanaykichikpaq.

Cristorayku bendecisqa kaymanta

4 Graciastam qoni Diosman tukuy tiempo qamkunata Jesucristorayku Dios favorecesusqaykichikmanta. 5 Cristo- wan huklla kasqaykichikraykum Dios yanapasurqankichik allinta rimanaykichikpaq hinaspa allinta yachanaykichikpaq. 6 Cristomanta willakusqaykutam qamkuna allin portakuynikichikwan willakunkichik. 7 Chaynapiqa manam pisisunkichikchu Diospa imapas qosusqaykichik Señor Jesucristo rikurimunanta suyachkaptikichikqa. 8 Paymi takyachisunkichik tukupay tiempokama Señorninchik Jesucristo kutimuptin mana pipas imamantapas acusasunaykichikpaq. 9 Diosqa cumplinmi prometesqanta, payqa qayasurqankichik Churin Señorninchik Jesucristowan huklla kanaykichikpaqmi.

Iñiqpura rakinakurusqankumanta

10 Wawqe-panikuna, ruegakuykichikmi Señorninchik Jesucristopa sutinpi hukllata piensaspa ama rakinasqa kanaykichikpaq. Qamkunaqa kaychik huk sonqollayá hinaspa huk piensamientoyoqllayá. 11 Wawqe-panikuna, Cloepa familianmi niwan qamkuna ukupi liryanakuy kasqanmanta. 12 Kaywanmi nimuykichik sapakamapa ninakusqaykichikta, qamkunam ninkichik:

—Ñoqaqa kani Pablopam. Ñoqaqa kani Apolospam. Ñoqaqa kani Pedropam. Ñoqañataqmi kani Cristopa —nispa.

13 ¿Cristoqa rakinasqachu kachkan? ¿Pablochu qamkunarayku chakatasqa karqa? ¿Icha Pablopa sutinpichum bautizasqa karqankichik? 14 Gracias kachun Diosman qamkunataqa mana bautizasqaymanta, ñoqaqa bautizarqani Crispotawan Gayollatam. 15 Chaynaqa manam pipas ninmanchu sutiypi bautizasqaytaqa. 16 Arí, bautizarqanitaqmi Estefanaspa familiantapas ichaqa manam yuyanichu hukkuna bautizasqaytaqa. 17 Cristoqa kachamuwarqa manam bautizanaypaqchu aswanqa salvakunaykichikpaq allin noticiata willanaypaqmi, ichaqa manam hatun yachayniywanchu willakuni chaynapi Cristopa chakatachikusqan mana yanqachasqa kananpaq.

Cristollapi Diospa atiyninwan yachayninqa kasqanmanta

18 Cristopa cruzpi wañusqanmanta willakuyqa mana serviqmanmi rikchakun chinkasqakunapaqqa, salvakuypaq kaqkunapaqmi ichaqa kay willakuyqa atiyniyoq. 19 Bibliam nin:

Yachaysapakunapa yachaynintam chinkachisaq.
Yuyayniyoqkunapa yuyaynintam qepanchakusaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 ¿Kunanqa imapaqtaq servin yachaysapa runapas, Diospa leynin yachachiqpas chaynataq kay pachapi rimaysapapas? Diosmi kay pachapi yachaykunataqa yanqacharun. 21 Kay pachapi runakunaqa kikinkupa yachayninwanmi Diosta mana reqsirqakuchu hinaptinmi Dios hatun yachayniyoq kaspa iñiqkunata salvayta munarqa Cristomanta allin noticiata willachispan, chaynatamá rurarqa kay pachapi runakunapaqqa kay allin noticia mana valeqman rikchakuchkaptinpas.

22 Judiokunam munan *milagrokuna qawayllata, *griegokunañataqmi maskan yachayllata. 23 Ñoqanchikmi ichaqa willakunchik chakatasqa Cristomanta. Judiokunapaqmi ichaqa kay willakuyqa penqaypaq hina, mana judio kaqkunapaqñataqmi mana valeqman rikchakun. 24 Diospa qayasqankunapaqñataqmi judio kaptinpas chaynataq griego kaptinpas Cristollapi kachkan Diospa tukuy atiyninpas chaynataq tukuy yachayninpas. 25 Diospa imapas yachachisqanqa runakuna mana valeqpaq hapichkaptinpas runakunapa tukuy yachachisqanmantaqa aswan mas yuyaywan yachachisqam kachkan. Chaynataqmi Diospa imapas rurasqanqa runakunapaq facilla rikchakapuptinpas paykunapa rurasqanmantaqa aswan mas atiywan rurasqa kachkan. 26 Wawqe-panikuna, yachanaykichikmi Diospa qayasusqaykichikta, Diosmá qayawarqanchik kay pachapi yachayniyoqkuna hina asllaraq kachkaptinchikpas, asllaraq kamachikuqkuna kachkaptinchikpas chaynataq asllaraq allin reqsisqa runakuna kachkaptinchikpas. 27 Aswanqa Diosmi akllarqa kay pachapi mana yachayniyoqkunata chaynapi yachayniyoqkunata penqachinanpaq. Diosqa akllarqa kay pachapi mana atiyniyoqkunatam chaynapi atiyniyoqkunata penqachinanpaq. 28 Diosqa akllarqa kay pachapi wakchakunatam, despreciasqakunatam hinaspa mana imapaqpas serviqkunatam chaynapi hatunchaqkunata usuchinanpaq. 29 Chaynaqa manam pipas Diospa qayllanpiqa alabakunmanchu. 30 Ichaqa qamkunataqa Diospunim hukllawasurqankichik Cristo Jesuswan, paytam churarqa yachayninchik hina kananpaq, payrayku mana huchayoq kananchikpaq, paypa chuyanchasqan kananchikpaq hinaspa paypa librasqan kananchikpaq. 31 Bibliam nin:

—Pipas alabakuyta munaspaqa Señormantayá alabakuchun —nispa.

Chakatasqa Cristomanta Pablopa willakusqanmanta

2 1 Wawqe-panikuna, Diospa revelawasqanta ñoqa willakuq hamuspayqa willarqaykichik manam sumaqllaña rimaywanchu nitaq hatun yachaywanchu. 2 Qamkunawan kaspayqa manam munarqanichu imamantapas yachaytaqa aswanqa chakatasqa Jesucristollamantam. 3 Qamkunamanmi hamurqani mana kallpayoq, manchakuymanta katkatatastin. 4 Diosmanta willakuspayqa manam runakunapa yachayninman hinachu nitaq sumaq rimayman hinachu iñichiyta munarqani. Aswanqa iñichirqaykichik Chuya Espiritupa atiyninwanmi. 5 Qamkuna iñispaykichikqa Diospa atiyllanwanmi iñinkichik, manam runakunapa yachayninwanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosqa Espiritunwan reqsichikusqanmanta

6 Yachaymantaqa rimaniku cabal iñiyninkupi allin takyaq runakunallawanmi,
kay yachayqa manam kay pachamantachu nitaq kay pachapi kamachikuq-
kunamantachu, paykunaqa tukuruqllam. 7 Rimanikuqa Diospa revelasqan
yachaymantam otaq pakasqa kaqmantam, chaytam manaraqpas kay pacha
unanchasqa kachkaptin Dios tantearqa kanchariq hina kananchikpaq. 8 Manam
mayqan kay pachapi kamachikuqkunapas kaytaqa yacharqachu, yachaspankuqa
manam hanaq pachapi munaychakuqta chakatanmankuchu karqa. 9 Bibliam nin:

Diosmi kuyaqninkunapaq alistarqa
mana pipapas rikusqanta,
mana pipapas uyarisqanta,
mana pipapas piensasqanta.

10 Tukuy chaykunatam Dios reqsichiwarqanchik Espiritunwan. Espirituqa
tukuy chaykunata yachaspanmi reqsintaq Diospa sonqonpi kaqkunatapas.
11 Runapa piensasqankunataqa yachan kikin runapa espiritullanmi,
chaynataqmi Diospa piensasqankunatapas yachan kikin Diospa Espiri-
tullantaq. 12 Ñoqanchikpas chaskirqanchikqa manam kay pachapi kaq
espiritutachu aswanqa Diospa Espirituntam chaynapi Diospa kuyakuy-
ninman hina qowasqanchikta yachananchikpaq. 13 Ñoqaykuqa rimaniku
kaykunamantaqa Diospa Espiritunpa yachachiwasqankuman hinam,
manam runapa yachachiwasqankuman hinachu, yachachinikupas Espiri-
tumanta kaqkunatam Espiritupa yachachisqan rimaykunawan.
14 Mana iñiq runaqa manam chaskinmanchu Diospa Espiritunmanta kaq-
kunataqa, paypaqa rikchakapun yanqapaqmi, manataqmi entiendenmanchu
Espirituman hina entiendena kasqanrayku. 15 Espiritupa yanapasqan runam
ichaqa juzganman tukuy imatapas, paytam ichaqa mana pipas juzgan-
manchu. 16 ¿Pitaq yachanman Señorpa piensasqanta? ¿Pitaq atinman pay
consejayta? Ñoqanchikqa Cristopa piensasqanman hinam piensanchik.

Pablopa llamkaqmasinkunamanta

3 1 Chaywanpas wawqe-panikuna, qamkunamanqa rimariyman karqa
manam Chuya Espiritupa yachachisqan runakunaman hinachu aswan-
qa aychapa munasqallanpi kaqkunaman hinam otaq Cristoman chayraq
iñiqkunaman hinam. 2 Ñuñuq wawaman leche tomachichkaq hinam ya-
chachirqaykichik facil kaqkunallata, qamkunaqa manaraqmi mikuytaqa
atirqankichikchu, kunanpas manaraqmá mikuytaqa atiwaqchikraqchu. 3 Qam-
kunaqa aychallapiraq kaspam envidianakunkichik hinaspa liryanakunkichik.
Chaykunata ruraspaqa ¿manachum aychaman hinallaraq hinaspa runakunapa
rurasqanman hinallaraq kawsachkankichik? 4 Qamkunam ninkichik:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ñoqaqa kani Pablopam —nispa.
Wakinñataqmi ninku:
—Ñoqaqa kani Apolospam —nispa.
Chaynakunata nispaqa ¿manachu mana iñiqkuna hinallaraq kachkankichik?

5 ¿Aswanqa pitaq Apolosqa? ¿Pitaq ñoqaqa kani? Ñoqaykuqa Dios serviqllam kaniku, ñoqaykuwantaqmi Señormanpas iñirqankichik, ñoqaykuqa rurarqaniku Señorpa sapakamaman qowasqankuman hinam. 6 Ñoqam tarpuchkaq hina Cristomanta allin noticiata willakurqani, Apolosñataqmi *parqoq hina karqa, Diosñataqmi wiñachisurqankichik. 7 Chaynapiqa tarpuqpas, parqoqpas manam imapaschu aswanqa Diosllam plantakunataqa wiñachin. 8 Tarpuqwan parqoqqa iguallam kaniku ichaqa llamkasqaykumantaqa Diosmi pagapuwanqaku sapakamaman. 9 Ñoqaykuqa kaniku Diospa llamkaqmasinmi, qamkunañataqmi kankichik Diospa llamkasqan chakra hina hinaspa Diospa wasi rurachisqan hina. 10 Ñoqaqa kani maestro albañil hinam, Diosmi yachachiwarqa cimientota churanaypaq, hukñataqmi chaypa hawanman hatarichichkan, chay hatarichiqkunaqa sapakamam cuidadowan rurananku. 11 Manam pipas huk cimiento churaytaqa atinmanchu ña cimiento churasqa kachkaptinqa, chay cimientoqariki kikin Jesucristom. 12 Kay cimientopa hawanpiqa rurachwanmi qoriwanpas, qollqewanpas, alhaja rumiwanpas, tablawanpas, pajawanpas chaynataq soqoswanpas. 13 Sapakamapa llamkasqanmi juicio punchawpi reqsisqa kanqa, reqsichisqaqa kanqa ninawanmi, chaypim sapakamapa rurasqan pruebasqa kanqa imaynam kasqan yachanapaq. 14 Pipapas rurasqan kañasqa kachkaspan mana ruparachikuptinqa pagontam chaskinqa. 15 Sichu rurasqan ruparachikuptinqa lliwtam pierderunqa ichaqa ninamanta ayqechkaq hinam kikinqa salvakunqa.

16 ¿Manachum yachankichik Diospa templon kasqaykichikta chaynataq Diospa Espiritunpas qamkunapi *yachasqanta? 17 Pipas Diospa templon tuñichiqtaqa paymi chinkarachinqa, Diospa templonqa payllapaqña sapaqchasqam, chay temploqariki qamkunam kankichik.

18 Amayá kikillaykichikqa engañakuychikchu. Pipas kay pachapi yachayman hinalla yachayniyoqqa mana yachaq hinam kanan cheqap yachayniyoq kananpaq. 19 Kay pachapi yachaykunaqa Diospaqqa mana serviqmi. Bibliam nin:
—Diosmi trampawan hapichkaq hina yachaysapakunata hapin sacre kachkaptinkupas —nispa.
20 Huklawpipas nichkanmi:
Señorqa yachanmi yachaysapakunapa piensasqanta.
Yachanmi chaykunaqa mana valeqlla kasqanta.

21 Chaynaqa manam pipas alabakunanchu runakunata qatispanqa, llapallan kaqkunaqa qamkunapam. 22 Pablopas, Apolospas, Pedropas, kay pachapas, kawsaypas, wañuypas, kunanpas, hamuqpas, llapallanmi qamkunapa. 23 Qamkunaqa kankichik Cristopam, Cristoñataqmi Diospa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apostolkunapa llamkasqan

4 1 Ñoqaykutaqa Cristopa yanapaqninta hinallayá qawawachunku.
Ñoqaykuqa kaniku mayordomo hina Diospa kunankama pakasqan
yachachiqllam. 2 Allin mayordomoqa patronpa kamachisqantam cumplin.
3 Ñoqataqa manam imapas qokuwanchu ñoqamanta imayna piensasqaykichikqa nitaq juezpa imayna piensasqanpas. Nitaqmi kikiypas juzgakunichu.
4 Concienciay limpio kaptinpas manam mana huchayoqchu kani, ñoqataqa
Señormi juzgawanqa. 5 Chaynaqa qamkunapas amayá juzgaychikchu manaraq tiempo chayamuchkaptinqa, suyaychikqa Señor hamuspan tutayaypi
pakasqakunata achkiyman horqomunantayá. Paymi qawachinqa runakunapa sonqonpa munasqankunata, chayraqmi Dios alabanqa sapakamata.

6 Wawqe-panikuna, kaykunatam nimuykichik allinnikichikpaq ñoqatawan Apolosta ejemplopaq churaspay chaynapi Bibliapi qellqasqaman hinalla
yachachinaykichikpaq hinaspa mana mayqannikichikpas hukninta despreciaspa huknintañataq alabanaykichikpaq. 7 Chaynaqa ¿pitaq wakinmanta
aswan allinta rurasurqanki? Imapas qampi kaqtaqa Diosmi qosurqanki. Pay
qosuchkaptikiqa ¿imanasqataq alabakunki mana chaskiq hina?

8 Qamkunapaqa kapususqankichikñachusmi tukuy munasqaykichikqa, qamkunaqa apuñachusmi kasqankichik, mana yanapachkaptillaykum rey hinaña
rikurirusqankichik. ¡Amalaya reyña kawaqchik ñoqaykupas qamkunawan
kuska reyña kanaykupaq! 9 Ñoqayku *apostolkunataqa qepapichusmi Diosqa
dejaruwanku hinaptinmi wañuypaq sentenciasqa hinaña kachkaniku. Runakunapapas hinaspa angelkunapapas qawakunanñam kay pachapi churasqa
kachkaniku. 10 Ñoqaykutaqa upapaqmi hapiwanku Cristorayku, qamkunam
ichaqa Cristopi yachaysapa kankichik. Ñoqaykutaqa hapiwanku mana kallpayoqpaqmi, qamkunam ichaqa kallpasapa kankichik. Runakunam qamkunata
respetasunkichik, ñoqaykutañataqmi despreciawanku. 11 Kunankamam
yarqaymanta, yakumanta, mana pachayoq hinaspa runakunapa maqasqan
ñakarirqaniku, wasiykupas manam kanchu. 12 Pisipanikum sinchita llamkaspa,
runakunam insultawanku, hinaptinpas Diostam mañapuniku, ñakarichiwaptinkupas aguantanikum. 13 Mana allintam ñoqaykumanta rimanku, ñoqaykum
ichaqa sumaqllata rimapayaniku, kunankamam kay pachapi qachata hina
qawawanku, llapa runapa wischupakusqan hinam rikuriruniku.

14 Manam kaykunataqa qellqamuykichik penqachinaypaqchu aswanqa kuyasqay churiykunaman hina consejanaypaqmi. 15 Cristomanta chunka waranqaña
yachachiqnikichik kaptinpas manam achkachu taytaykichikqa, Cristo Jesusmanta allin noticiata willaspa payman iñisqaykichikraykum ñoqaqa taytaykichik
hina kani. 16 Chaymi ruegakuykichik ejemplo qosqayta qatinaykichikpaq.

17 Chayraykum kachamuchkaykichik Señorman iñisqanpi allin takyaq
Timoteota, payqariki churiy hinam, paymi yuyarichisunkichik imaynam Cristopi kawsasqayta hinaspa imaynam tukuy hinastinpi iñiqkunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

watukuspay yachachisqayta. 18 Wakinnikichikmi alabakurqankichik manañapas qamkunaman chayaramuymanchu hina. 19 Chaywanpas chayllam hamurusaq qawaykuqnikichik Señor munaptinqa hinaspam yachasaq chay alabakuqkunapa imam ruray atisqankuta, manam rimasqallankutachu. 20 Diospa munaychakusqanqa manam rimayllachu aswanqa Diospa atiyninmi. 21 ¿Imatataq munankichik qamkunaman rispa ruranayta? ¿Castiganaytachu icha kuyakuywan hinaspa llampu sonqowan qawaykunaytachu?

Pablom juzgan huchallikuqkunata

5 1 Yachanim huk kaqnikichik madrastallanwan kakusqanta, chay hatun huchataqa Diospi mana iñiqpas manam ruranmanchu. 2 Chaywanpas penqakuywan kanaykichikpas kachkaptinmi alabakunkichikraq. Chayna ruraq runataqa wischunaykichikmi qamkuna ukumanta. 3 Manaña qamkunawan kaspaypas espiritupiqa qamkunawanmi kachkani hinaspam chaypipas kayman hina juzgaruniña chay hucha ruraqta. 4 Huñunakuychikyá Señor Jesucristopa sutinpi hinaptinqa ñoqapas qamkunawanmi kasaq espiritupi, qamkunawantaqmi kanqa Señorninchik Jesucristopa atiyninpas. 5 Chaynaqa chay huchallikuq runaqa *Satanaspa makinman churasqam kanqa cuerponta wañuchinanpaq chaynapi Señor Jesus kutimuptinñataq espiritun salvasqa kananpaq.

6 Chaynaqa manam alabakunaykichikchu. ¿Manachu yachankichik aslla qonchupas achka masa poqochisqanta? 7 Wischuychikyá chay ñawpaq qonchuta mana huchallichisunaykichikpaq chaynapi *Pascua Fiestapi mikuna mana qonchuyoq tanta hina kanaykichikpaq. Chay mana qonchuyoq tanta mosoq masamanta rurasqa hinam qamkunaqa kankichik. Kikin Cristom chakatasqa wañurqa ñoqanchikrayku, payqariki Pascuapi ñoqanchikpaq wañuchisqa *carnero hinam. 8 Chaynaqa *Pascua Fiestapi mana qonchuyoq tantatayá mikusun, chay mana qonchuyoq tantaqariki tukuy sonqowan rurasqanchikmi hinaspa cheqap rimasqanchikmi. Amayá huchallikusunchu nitaq mana allintapas rurasunchu fiestapi ñawpaq qonchuyoq tantata rurachkaq hinaqa.

9 Ñawpaq cartaypim nimurqaykichik huchapakuq runakunawanqa ama juntakunaykichikpaq. 10 Kaywanqa nichkaykichik manam kay pachapi llapallan huchapakuq runakunamanta pasaypaq rakikurunaykichiktachu nitaq qollqella kuyaqkunamanta rakikurunaykichiktachu nitaq suwakunamanta rakikurunaykichiktachu nitaq taytacha-mamacha adoraqkunamanta rakikurunaykichiktachu, chayna kaptinqariki kay pachamantaqa lloqsikuruchwanñach. 11 Nirqaykichikqa “Wawqem kani” otaq “Panim kani” nispa huchapakuqkunawan, qollqella kuyaqkunawan, taytacha-mamacha adoraqkunawan, cuento qepikunawan, sinkakuqkunawan hinaspa suwakunawan mana hukllawanakunaykichikpaqmi. Chaykunawanqa amam kuskapas mikunkichikchu. 12 Manam ñoqaqa mana iñiqkunataqa juzgaymanchu, qamkunam ichaqa iñiqkunata juzganaykichik. 13 Diosmi juzganqa mana iñiqkunataqa. Qamkuna ukupi kaq chay mana allin runataqa wischuychikyá.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quejanakuymanta

6 1 Qamkuna ukupi pipas iñiqmasinpa contranpi quejakuyta munaptinqa ¿imanasqataq riwaqchik Diospi mana iñiq autoridadkunamanraq Diospi iñiqkuna arreglasunaykichikpaq kachkaptinqa? 2 ¿Icha manachu yachankichik Diospi iñiqkunaqa kay pachapi kaqkunata juzgananchikta? Kay pachapi kaqkunatapas juzganaykichik kachkaptinqa ¿manachu atiwaqchik taksa asuntokuna arreglayta? 3 ¿Manachu yachankichik angelkunatapas juzgananchikta? ¿Chaychu kay pachapi taksa kaqkunata mana arreglayta atiwaqchik? 4 Kay pachapi kaqkunallamanta quejanakuspaqa ¿imanasqataq rinkichik Diospi mana iñiq autoridadkunamanqa? 5 Kaytaqa nikichik penqakunaykichikpaqmi: ¿Manachu qamkuna ukupi pipas yachayniyoq kan wawqentin quejanakuptin arreglananpaq? 6 ¿Allinchu kanman huk wawqe hukninpa contranpi mana iñiq autoridadkunaman quejakuynin?

7 Cheqaptapas kikikichikpura quejanakuynikichikqa penqaypaqmi ¿imanasqataq mana aguantaykunkichikchu mana allinta rurarusuptikichikqa otaq engañarusuptikichikqa? 8 Qamkunaraqmi wawqekichiktaqa mana allinkunata rurankichik hinaspam engañankichik.

9 ¿Manachu yachankichik Diospa munaychakusqanmanqa mana allin ruraqkunaqa mana yaykunanta? Amayá pantaychikchu, Diospa munaychakusqanmanqa manam yaykunqachu huchapakuypi puriqkunapas, taytacha-mamacha adoraqkunapas, casado kachkaspa hukwan kakuqkunapas nitaq qarimasinwan kaqkunapas 10 nitaq suwakunapas, qollqella kuyaqkunapas, sinkakuqkunapas, cuento qepikunapas nitaq engañakuqkunapas. 11 Chaynamá karqankichik qamkunapas, ichaqa Diosmi mayllaykusurqankichik, kikillanpaqñam sapaqchasurqankichik, Señor Jesuspa sutinpim hinaspa Diosninchikpa Espiritunpa yanapakuyninwanmi mana huchayoqpaqña chaskisqa kachkankichik.

Cuerponchikqa Diosllapaqña kasqanmanta

12 Ruraymanmi tukuy ima munasqaytaqa, ichaqa manam lliwchu allin. Tukuy munasqaytam rurayman ichaqa manam dejakunaychu chay munasqaykuna munaychakuwananta. 13 Mikuyqa wiksapaqmi, wiksañataqmi mikuypaq. Chaykunataqa Diosmi tukunqa. Cuerpoqa manam huchapakuypi purinapaqchu. Cuerpoqa Señorpaqmi, Señorñataqmi cuerpopaq. 14 Imaynam Dios kawsarichirqa Señorta chaynallataqmi ñoqanchiktapas kawsarichiwasunchik atiyninwan.

15 ¿Manachu yachankichik cuerpoykichikqa Cristopa cuerponpa parten kasqanta? ¿Cristopa cuerponpa partentachu hukllawayman chuchumikapa cuerponpa partenman? ¡Manapunim! 16 ¿Icha manachu yachankichik huk runa chuchumikawan karuspaqa huk cuerpollaña kasqankuta? Diosmi nin:

—Iskayninkum kanqa huk runa hinallaña —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Pipas Señorman hukllawakuspanqa espiritupim hukllaña paywan kachkan.
18 Amamá huchapakunkichikchu, runapa huk rikchaq hucha rurasqanqa
manam cuerponpa contranpichu, huchapakuqmi ichaqa kikinpa cuerponpa
contranpi huchallikun. 19 ¿Manachu yachankichik cuerpoykichikqa Chuya
Espiritupa templon kasqanta, paytaqa Diosmi qosurqankichik qamkunapi
kananpaq. Qamkunaqa manam kikikichikpañachu kankichik. 20 Diosmi ranti-
warqanchik preciowan, chaynaqa cuerpoykichikwanpas Diostayá alabaychik.

Casarakuymanta consejokuna

7 1 Qellqamuwasqaykichiktam contestamuykichik, allinmi kanman runa-
pa mana casarakuyninqa. 2 Ichaqa mana huchapakunapaqmi sapakama
warmiyoq-qosayoq kanan. 3 Qosaqa debernintam cumplinan warminwan
chaynataqmi warmipas deberninta cumplinan qosanwan. 4 Warmipa cuer-
ponqa manam kikinpañachu aswanqa qosanpañam, qosapa cuerponpas
manataqmi kikinpañachu aswanqa warminpañam. 5 Warmikichikwan
otaq qosaykichikwan kaytaqa amayá neganakuychikchu, negaspaqa-nega-
nakuychik iskaynikichik Diosta mañakunaykichikpaq huk-iskay punchaw
tanteanakuspallayá, chaymantaqa kaqllayá kakuychik, yanqañataq mana
aguantayta atiptikichik *Satanas huchallichisunkichikman.
6 Kaykunataqa nikichik consejaspaymi, manam kamachispaychu. 7 Ño-
qaqa munaymanmi llapallankupas ñoqa hina kanankuta, ichaqa Diosmi
sapakamaman atiyta qon, wakinmanmi qon casado kananpaq, wakin-
manñataq soltero kananpaq.
8 Solterokunapaqwan viudakunapaqmi ichaqa allin kanman mana
casarakuspa ñoqa hina kayninku. 9 Mana aguantayta atispayá ichaqa ca-
sarakuchunku, casarakuymi allinqa huknin-huknin munapayaymantaqa.
10 Casado kaqkunatam ichaqa kamachini, warmiqa amayá qosanmantaqa
rakikuchunchu. Kay kamachikuyqa manam ñoqapachu aswanqa Señorpam.
11 Rakikuruspanqa amataqyá hukwanqa casarakuchunchu, manachayqa qo-
sanwanyá amistachun. Qosanpas amataqyá dejachunchu warmintaqa.
12 Wakinkunatam ichaqa ñoqa nini, manam Señorchu, huk kaq wawqepa
warmin kanqa Diospi mana iñiq ichaqa hawka *yachakunqa paywan hinap-
tinqa amayá rakikuchunchu. 13 Chaynataq huk kaq warmipa qosan kanqa
Diospi mana iñiq, ichaqa hawka yachakunqa paywan hinaptinqa amayá
rakikuchunchu. 14 Diospi mana iñiq qosaqa Diospaq sapaqchasqam Dios-
pi iñiq warminrayku, chaynataqmi Diospi mana iñiq warmipas Diospaq
sapaqchasqa Diospi iñiq qosanrayku. Mana chayna kaptinqa wawa-churi-
kichikmi kanman Diospi mana iñiqkunapa churinkuna hina, paykunaqa
kachkan Diospaq sapaqchasqañam. 15 Diospi mana iñiq qari otaq warmi
rakikuyta munaspaqa rakikuchunyá, chaynapiqa wawqepas panipas li-
breñam. Diosqa qayawarqanchik hawkayaymanmi. 16 Mana rakikuspaqa
yaqapasmi qosaykita salvawaq, qosapas yaqapasmi warmikita salvawaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Imayna kaspapas sapakamam kawsanan Señorpa qosqanman hina hinaspa
Diospa sapakamata qayasqanman hina, chaynatamá kamachini llapa iñiqkunapa
huñunakuyninpi. 18 Pitapas judio hina *señalasqata Dios qayaptinqa hina seña-
lasqayá kachun, mana señalasqata qayaptinqa amataqyá señalachikuchunchu.
19 Manam imananchu señalasqa otaq mana señalasqa kayninchikpas, allinqa
Diospa kamachikuyninkuna kasukuyninchikmi. 20 Dios qayaptin imaynam kas-
qankuman hinallayá sapakama kachun. 21 Sirviente kachkaspallaraq qayasqa
kaptikiqa manam imananchu, librakuyta atispaqa librakuyá. 22 Sirviente kachkap-
tin Señor qayaptinqa libreñam Señorta servinanpaq, chaynataqmi libre kachkaptin
Señor qayaptinqa Cristopa serviqninña. 23 Diosmi rantisurqankichik preciowan,
chaynaqa amayá runapa sirvientenqa kaychikchu. 24 Chaynaqa wawqe-panikuna,
imaynam qayasqa kasqaykichikman hinayá Diosta sapakama qatiychik.

25 Doncellakunamantaqa manam kanchu Señorpa kamachikuynin ichaqa
consejoytam qoni Señorpa kuyapayawasqanman hina confianza kasqanrayku.
26 Ñoqamantaqa allinmi pipas solterolla kanman mana allin tiempokuna-
pi kasqanchikrayku. 27 Casado kaspaqa amayá rakikuychu warmikimanta.
Sapallayki kaspaqa amataqyá warmita maskaychu. 28 Chaywanpas casarakus-
paykiqa manam huchallikuchkankichu, doncella casarakuspanpas manataqmi
huchallikuchkanchu, casarakuqkunam ichaqa kawsayninkupi sasachakuypi
kanqaku. Ñoqaqa munaymanmi mana sasachakuyniyoq kanaykichikta.

29 Wawqe-panikuna, kaytam niyta munaykichik, manañam tiempo
kanñachu chaymi kunanmantaqa casadokunapas kawsanan mana war-
miyoqpas kanman hinaña. 30 Llakisqa kaqkunapas mana llakiyoq hinam
kananku, kusisqa kaqkunapas mana kusikuyniyoq hinam kananku chay-
nataqmi rantiqkunapas mana kapuqniyoq hina kananku. 31 Kay pachapi
allin kaqkunawan servichikuqkunapas allin kaqkunawan mana servichi-
kuq hinam kananku, kay pacha qawasqanchikqa tukurunqam.

32 Munaymanmi mana afanniyoq kanaykichikta. Soltero kaqkunaqa
ocupakun Señorpa kaqninkunallapim payta agradananpaq. 33 Casado
qarikunañataqmi ocupakunku kay pachapi kaqkunamanta chaynapi war-
minta agradananpaq. 34 Casada warmiqa manam doncella warmi hinachu,
*doncella warmiqa Señorpa kaqninkunapim ocupakun cuerponpiwan
espiritunpi Diospaq sapaqchasqa kananpaq. Casada warmiñataqmi ocu-
pakun kay pachapi kaqkunamanta chaynapi qosanta agradananpaq.

35 Kaytaqa nikichik allinnikichikpaqmi, manam harkakuspaychu aswan-
qa allinta kawsaspa mana hukpi afanakuspa Señorta servinaykichikpaqmi.

36 Ichapas *doncella churinmanta pipas piensanman:
—Harkakusqayraykum payayarunman —nispa.
Chaynata piensaspan casarachiyta munaptinqa allinmi, casarachi-
chunyá, manam chayqa huchachu. 37 Ichaqa sichu pipas mana obligasqa
kachkaspa, libre kasqanman hina munanman warmi churinqa donce-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llalla kananta hinaspaqa allintam ruran. 38 Chaynaqa casarachispaqa allintam ruran, mana casarachispañataqmi aswan allintaraq ruran.

39 Casada warmiqa manam rakikunmanchu qosanmanta pay kawsakuchkaptinqa, qosan wañukuptinmi ichaqa libreña piwanpas munasqanwan casarakunanpaq, ichaqa Señorpi iñiqwan. 40 Ichaqa tanteasqayman hinaqa mana casarakuspanmi aswan kusikuyniyoqqa kanman. Creenim Diospa Espiritunqa ñoqapipas kasqanta.

Taytacha-mamachakunaman ofrecesqa mikuykunamanta

8 1 Taytacha-mamachakunaman ofrecesqa aychamantaqa llapallanchikmi yachanchik, ichaqa chay yachasqanchikmantam alabakunchik. Kuyanakuspanchikmi ichaqa wiñachinakunchik. 2 Pipas creekun imam yachasqanta hinaspanqa manaraqmi imatapas yachanchu imaynam yachananta hinaqa. 3 Dios kuyaq runaqa Diospa reqsisqanmi.

4 Chaynaqa taytacha-mamachakunaman ofrecesqa mikuymantaqa yachanchikmi, kay pachapi taytacha-mamachakunaqa manam Dioschu, chullallam Diosqa. 5 Hanaq pachapipas, kay pachapipas "dios" nisqankuqa kachkanmi, achkallaña dioskuna hinaspa señorkuna kachkaptinpas 6 ñoqanchikpaqa chullallam Diosninchikqa, payqariki Dios Taytam. Paymi rurarqa tukuy imata, ñoqanchikpas paypaqmi kanchik. Chullallam Señorqa, payqariki Jesucristom, paywanmi tukuy imapas unanchasqa karqa, paywantaqmi ñoqanchikpas unanchasqa kanchik.

7 Ichaqa manam lliwchu chaytaqa yachanku. Chaymi taytacha-mamachakunata ñawpaq adoraqkunaqa mikunku chaykunata adorachkaq hina, chaynapim mana sumaqta yachasqankurayku conciencian acusan. 8 Manam mikusqanchikraykuchu Diosqa chaskiwanchik, manam allinqa kasun mikusqanchikwanchu nitaq mana mikusqanchikwanchu. 9 Ichaqa cuidakuychik, yanqataq libre kaynikichik huchallichinman mana ancha yachayniyoq kaqkunata. 10 Sichu chaykunata yachachkaspa mikunki taytacha-mamachakunapa kasqanpi hinaptinñataq conciencianpi iskayrayaq wawqe chay rurasqaykiwan kallpanchakuspa mikurunman chay taytacha-mamachakunaman ofrecesqata. 11 Chaynapim iñiyninpi mana sumaq takyaq wawqekiqa urmarunman yachachkaspa rurasqaykirayku. Cristoqariki paypaqmi wañurqa. 12 Conciencianpi iskayrayaq wawqekunata

Grecia nacionpi taytacha-mamachakuna (1 Co 8:7)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hukmanyachispaqa paypa contranpi huchallikuspam kikin Cristopa contranpipas huchallikuchkankichik. 13 Chaynaqa, mikusqaywan wawqey huchallikunan kaptinqa manamá mikusaqchu aychata chaynapi mana huchallichinaypaq.

Apostolpa derechonmanta

9 1 Ñoqaqa ¿manachum *apostol kani? ¿Manachum libre kani? ¿Manachum Señorninchik Jesustaqa rikurqani? ¿Manachum qamkunapas Señorman iñichisqay kankichik? 2 Apostolpaq wakinkuna mana chaskiwaptinpas qamkunaqa reqsiwankichikmi, qamkunata Señorman iñichisqaymi *sello hina sutilla kachkan apostol kasqaymanta.

3 Contraypi rimaqkunatam kaynata nini: 4 Mikunaytawan tomanaytaqa chaskiymanmi. 5 Iñiq warmiwan casarakuspayqa kuskam puriymanku wakin *apostolkuna hina, chaynatam ruran Señorpa wawqenkunapas chaynataq Pedropas. 6 ¿Icha ñoqawan Bernabeyllachu llamkanayku? 7 ¿Pitaq soldado kanman kikinmanta gastakuspan? ¿Pitaq uvasta tarpuspa mana rurunta mikunmanchu? ¿Pitaq animalkunata uywachkaspan mana lechenta tomanmanchu? 8-9 Yanqataq kaykuna nisqayta creewaqchik runapa nisqanta hinalla, Moisespa qellqasqan leypipas kaynatam nin:

—Erapi trillaq bueyestaqa amam senqapankichu —nispa.

Diosqa kaytaqa nirqa manam animalkunamanta llakikuspallachu 10 aswanqa ñoqanchikpaq ejemplo kananpaqmi. Imaynam chakrapi yapukuqpas, trillakuqpas llamkan pagonta chaskinanpaq, chaynam kay leyqa qellqasqa karqa allinninchikpaq. 11 Chaymi ñoqaykupas tarpuchkaq hina espiritumanta kaqkunata willachkaspaykuqa qamkunamanta cosechachkaq hina chaskinayku pagoykuta. 12 Hukkunapas qamkunamanta pagonta chaskichkaptinqa ¿ñoqaykuqa manachu chaskiymanku?

Ichaqa manam chay derechoykutaqa chaskirqanikuchu aswanqa ñakarirqanikum mantienekunaykupaq chaynapi Cristomanta allin noticia willasqayku mana despreciasqa kananpaq. 13 Qamkunaqa yachankichikmi Diospa templonpi llamkaqkunaqa ofrendakunamanta mikusqankuta. Templopi animal wañuchiqkunapas animal wañuchisqankupa partentam mikunku. 14 Chaynataqmi Señorpas kamachirqa allin noticia willakuqkunaqa willakusqankuwan mantienekunankupaq. 15 Ichaqa manam chay derechoytaqa mañarqaykichikchu nitaqmi qellqamuchkaykichikpas imapas qowanaykichikraykuchu. Wañukuymi aswan allinqa kanman imapas qowanaykichikmantaqa. Qowaptikichikqa manañach alabakuymanñachu.

16 Ñoqapaqa manam alabakunaypaqchu Cristomanta allin noticia willakuyniyqa aswanqa obligacionniymi. ¡Imaynaraq kayman allin noticiata mana willakuspayqa! 17 Kikillaymanta ruraptiyqa kapuwanqam premioy. Obligasqa ruraspayqa Diospa kamachisqallantam rurachkani. 18 Chay pre-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mioyqa Cristomanta allin noticiata mana pagollapaq willakuymi hinaspa derechoyta mana mañakuspa llamkaymi.

19 Mana pipa sirvienten kachkaspaymi llapallanta servini aswan achka runakunata Cristopaq gananayrayku. 20 Judiokunawan kaspayqa judio hinam kani paykunata gananayrayku, Moisespa leynin kasukuqkunawan kaspayqa, leytam kasukuni paykunata gananayrayku, chaynatam rurani leytaqa mana kasukunay kachkaptinpas. 21 Moisespa leynin mana kasukuqkunata gananayraykum ley mana kasukuq hina kani, chaywanpas Diospa leynintaqa kasukunim Cristopa leyninta kasukuspay. 22 Mana ancha iñiyniyoqkunawan kaspaymi ñoqapas chayna kani paykuna gananayrayku, sapakamawanmi paykuna hina kani wakillantapas salvanayrayku. 23 Tukuy imatam rurani Cristomanta allin noticia willakunayrayku hinaspa allin noticiamanta allin kaqkuna chaskinayrayku.

24 Yachasqaykichikpi hinapas carrerapiqa achka kallpaspankupas hukllam chaskin premiotaqa. Qamkunapas kallpachkaq hinayá kawsaychik premio chaskinaykichikpaq. 25 Gananakuypi llapallan kaqkunaqa tukuy imamantam cuidakunku. Paykunaqa ruranku tukuruq premiota chaskinallankupaqmi, ñoqanchikmi ichaqa rurachkanchik wiña-wiñaypaq premio chaskinanchikpaq. 26 Ñoqaqa kallpani manam ñawsa hinachu nitaqmi peleanipas yanqalla takachkaq hinachu. 27 Aswanqa ensayaspaymi cuerpoyta kasuchini chaynapi hukkunatapas yachachichkaspay mana qeparunaypaq.

Taytacha-mamachakunapa contranpi yachachikuymanta

10 1 Munanim wawqe-panikuna kaykuna yachanaykichikta. Ñawpaq abuelonchikkunaqa llapallankum puyupa llantuyninpi karqaku hinaspam llapallanku pasarqaku Puka Lamar Qochanta. 2 Chaynapim Moisesmantakama llapallanku bautizasqa karqaku puyuwan hinaspa lamar qochawan. 3 Yachachiwananchikpaqmi llapallanku mikurqaku huk rikchaq mikuyllata. 4 Huk rikchaq yakullatataqmi paykunaqa tomarqakupas, chay yakuqa qaqamanta lloqsimuqmi, chay qaqaqariki karqa paykunawan riq Cristom. 5 Aswanqa paykunamantam achkaq mana agradarqachu Diosta chaymi wañuruspanku purunpi qeparurqaku.

6 Chaykunaqa sucedekurqa ñoqanchikpaq huk ejemplo hina kananpaqmi chaynapi paykunapa mana allin munapayasqanta hina ñoqanchikpas mana munapayananchikpaq. 7 Chaynaqa wakinkuna hinaqa amayá adoraychikchu taytachakunataqa, Bibliam nin:

—Runakunam tiyaykuspanku mikurqaku, tomarqaku hinaspam hatarispanku aychankuta kusichirqaku —nispa.

8 Wakinkuna huchapakusqanpi hinaqa amayá huchapakusunchikchu, chaynapim paykunamanta huk punchawllapi wañururqaku iskay chunka kimsayoq waranqa runakuna. 9 Amataqyá Señortapas piñachisunchu Israelpa mirayninpa wakinnin hinaqa, paykunamantam wañururqaku culebrakunapa kachusqan. 10 Wakinkunapa rimasqanpi hinaqa amataqyá rimaychikchu Diospa contranpiqa, chayraykum paykunataqa wañuchiq angel wañurachirqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Tukuy chaykunam abuelonchikkunata sucederqa ejemplopaq hinaptinmi
Dios qellqachirqa qepa tiempokunapi yuyarichiwananchikpaq. 12 Chaynaqa
pipas qaqa hina sayasqanpaq hapikuqqa cuidakuchunyá wichiykunanmanta.
13 Tentasqa kasqaykichikqa manam maschu wakinkunapa tentasqa kasqanman-
taqa. Ichaqa Diosmi confiakuna kasqanrayku mana munanqachu mana aguantay
atinaykichikkama tentasqa kanaykichiktaqa. Tentacionkuna hamuptinqa Diosmi
vencenaykichikpaq kaqta qosunkichik chaynapi aguantanaykichikpaq.
14 Chaynaqa kuyasqay wawqe-panillaykuna, amayá adoraychikchu
taytacha-mamachakunataqa. 15 Yachayniyoq runakuna kaptikichikmi rima-
payaykichik, chaynaqa qamkunapuniyá piensaychik nisqaymanta. 16 Diospa
bendicionninta mañakuspanchikmi Santa Cenapi vasomanta tomaspa llapa
tomaqkunawan hukllawakunchik Cristopa yawarninrayku. Tantata mikunan-
chikpaq partispaqa llapallan mikuqkunawanmi hukllawakunchik Cristopa
cuerponrayku. 17 Tantaqa chullallam. Ñoqanchikqa achkallaña kaspapas huk
cuerpollam kanchik llapallanchik huk tantallamanta mikusqanchikrayku.
18 Qawaychik Israel casta runakunapa rurasqanta. Wañuchipusqa Diosman
ofrecesqa aycha mikuqkunaqa hukllawasqam kanku *altarpa Diosninwan.
19 Chaynaqa ¿imaniymantaq? taytacha-mamachaman ofrecesqa aychaqa
wakin aychawan iguallam. Chay taytacha-mamachaqa manam imapaqpas va-
lenchu. 20 Diospi mana iñiqkuna animalta ofrecespankuqa demoniokunapaqmi
ofrecechkanku, manam Diospaqchu. Chaynaqa manam munanichu demonio-
kunawan hukllawakunaykichiktaqa. 21 Señorpa vasonmanta tomachkaspaqa
manam demoniokunapa vasonmantaqa tomawaqchikchu nitaqmi Señorpa
mikunanmanta mikuchkaspaqa demoniokunapa mikunanmantaqa mikuwaq-
chikchu. 22 ¿Señortachu piñachisun? ¿Paymanta aswan kallpayoqchu kanchik?

Libre kaspa kuyanakunanchikmanta

23 Ruraymanmi tukuy ima munasqaytaqa ichaqa manam lliwchu allin.
Manam lliwchu allinninchikpaq. Tukuy munasqaytam rurayman ichaqa
manam lliwchu espiritupi wiñachikun. 24 Wakinkunapa allinnintam mas-
kananchik, manam kikillanchikpa allinninchiktachu.
25 Plazapi rantipaq kaqtaqa lliwtayá mikuychik concienciarayku ama
imatapas tapuspa.
26 Señorpam tukuy kay pachaqa.
Paypataqmi kay pachapi tukuy ima kallaqpas.

27 Sichu Diospi mana iñiq convidasuptikichikqa lliw servisusqaykichiktayá mi-
kuychik ama imatapas concienciaykichikrayku tapuspa. 28 Sichu pipas nisunkichik:
"Kay aychaqa taytachakunaman ofrecesqam karqa" nispa hinaptinqa
amayá mikuychikchu willakusqanrayku hinaspa concienciarayku. 29 Ri-
machkaniqa hukpa conciencianmantam, manam qamkunapamantachu.
Ichapas huk kaqnin tapukunman:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Imanasqataq libre kayniytaqa huk runaqa juzgawanman conciencianraykuqa? 30 Graciasta Diosman qospay mikuptiyqa ¿imanasqataq contraypiqa rimanmanku graciasta qospay mikusqaymantaqa? —nispa.

31 Mikuspapas tomaspapas otaq huk rikchaqta ruraspapas llapantayá ruraychik Dios honrasqa kananpaq. 32 Amayá huchallichiychikchu judiokunatapas nitaq mana judiokunatapas nitaq Diospi iñiqkunatapas. 33 Ñoqaqa llapallankutam agradayta munani lliwpi, manam maskani kikiypa allinniytachu aswanqa wakinkunapatam chaynapi salvasqa kanankupaq.

11 1 Ñoqapa ejemploytayá qatiychik, ñoqapas Cristopa ejemplontam qatini.

Warmikunaqa imaynam huñunakuypi kanankumanta

2 Wawqe-panikuna, alabaykichikmi yuyariwasqaykichikmanta hinaspa yachachisqaykunaman hina rurasqaykichikmanta. 3 Ichaqa munanim kay yachanaykichikta: Cristoqa llapa qaripa umanmi, qariñataqmi warminpa uman chaynataqmi Diospas Cristopa uman. 4 Sichu huk runa sombrerontin Diosta mañakunqa huñunakuypi otaq Diosmanta willakunqa hinaspaqa umantam penqayman churan. 5 Sichu huk warmi qala umalla Diosta mañakunqa otaq Diosmanta willakunqa hinaspaqa umantam penqayman churan, payqariki uman kachiy-kachiy rutusqa hinam kachkan. 6 Huk warmi umanta mana tapakuspaqa allinmi kanman rutuchikuynin. Sichu uman rutuchikuynin otaq kachiy-kachiy kaynin penqaypaq kaptinqa tapakuchunyá. 7 Qariqa manam umantaqa tapakunanchu. Payqa Diosman rikchakuqmi hinaspa Dios hatunchaqmi, warmiñataqmi qari hatunchaq. 8 Qariqa manam warmimantachu karqa aswanqa warmim qarimanta karqa. 9 Qariqa manataqmi warmiraykuchu unanchasqa karqa aswanqa warmim qararayku. 10 Chayraykum warmiqa umanta tapakunan qariman sujetasqa kasqanta angelkunamanpas qawachinanpaq. 11 Chayraykum Señorta servinankupaqqa qaripas warmipas yanapakunanku. 12 Warmitaqa Diosmi rurarqa qarimanta chaynataqmi qaripas nacemun warmimanta ichaqa llapallanmi hamun Diosmanta.

13 Qamkunayá tanteaychik: ¿Allinchu kanman huk warmi mana umanta tapakuspan Diosta mañakuynin? 14 Costumbrepunim yachachiwanchik, qaripa chukchasapa kayninqariki penqaypaqmi. 15 Warmipaqñataqmi chukchasapa kayninqa kusallaña rebosawan hina umanta tapakunanpaq. 16 Pipas kaymanta discutiyta munaspaqa yachachunyá, ñoqanchik ukupipas nitaq huñunasqa iñiqkunapipas manam kanchu huk costumbreqa.

Santa Cenapi mana allin rurasqankumanta

17 Kayta qellqamuspayqa manam alabaykichikmanchu, huñunakuynikichikpim mana allinta rurachkankichik, huñunakuychikqa allinta ruranaykichikpaqyá. 18 Adoranaykichikpaq huñunakuptikichiksi qamkunapi rakinakuykuna kan. Cheqaptam wakintaqa creeni. 19 Cheqaptam qamkunapiqa rakinakuykuna kanan chaynapi pikunam cheqap iñiqkuna kasqan yachanapaq. 20 Huñunakuspa Santa Cenata tomaptikichikqa manañam Señorpa Santa Cenanñachu. 21 Santa Cena

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

horam puntata sapakama mikuyta qallaykunkichik, wakinnikichikñataqmi yarqaymanta kachkankichik, hukkunañataqmi sinkakuchkankichik. 22 ¿Manachu wasikichikpi imapas kan chaypi mikunaykichikpaq hinaspa tomanaykichikpaq? Chaynata ruraspaqa Diospi iñiq chaypi huñunakuqkunatam despreciankichik hinaspam penqayman churankichik wakchakunata. ¿Imatataq nikichikman? ¿Alabaykichikmanchu? ¡Manam kaymantaqa alabaykichikmanchu!

Santa Cenamanta
(Mt 26:26-29. Mr 14:22-25. Lc 22:14-20)

23 Kay yachachisqaytaqa kikin Señormantam chaskirqani. Entregasqa kasqan tutam Señor Jesus hapiykurqa tantata. 24 Diosman graciasta qoykuspanmi pakiykurqa hinaspam nirqa:

—Mikuychik, kaymi cuerpoy qamkunarayku entregasqa. Kaynatam rurankichik qamkunapas yuyariwanaykichikpaq —nispa.

25 Cenayta tukuruspañataqmi vasota hapiykuspan nirqa:

—Kay vasoqa yawarniywan rurasqay mosoq contratom. Sapa kuti kayta tomaspam yuyariwankichik —nispa.

26 Sapa kuti kay tantata mikuspam hinaspa kay vasomanta tomaspam Señorpa kutimunankama wañusqanmanta willakunkichik.

Santa Cenaqa imaynam tomanamanta

27 Chaynaqa, pipas mana chaypaq hina kachkaspa Señorpa tantan mikuqqa hinaspa Señorpa vasonmanta tomaqqa Señorpa cuerponpa hinaspa yawarninpa contranpim huchallikuchkan. 28 Chaynaqa sapakamayá sonqonta tapukuchun manaraq tantata mikuchkaspa otaq vasomanta manaraq tomachkaspa. 29 Sichu pipas mikunqa hinaspa tomanqa Señorpa cuerpon kasqanta mana piensarispan hinaspaqa mikunqapas tomanqapas kikinpa castigonpaqmi. 30 Chayraykum qamkuna ukupiqa achkaq kachkan onqosqa hinaspa eqoyasqa, wakinqa wañukunkuñam. 31 Sichu sonqonchikta sumaqta tapukuptinchikqa Señorqa manachá juzgawachwanchu. 32 Juzgaspam Señorqa castigawanchik chaynapi mana Diospi iñiqkunawan kuska mana condenasqa kananchikpaq.

33 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, Santa Cenapaq huñunakuspaqa suyanakuychikyá kuska mikunaykichikpaq. 34 Pipas yarqaymanta kaspaqa wasinpiyá mikumuchun chaynapi huñunakuypi chayna rurasqaykichikmanta Dios mana castigasunaykichikpaq. Wakin asuntokunataqa chayamuspayñam allichasaq.

Atiyninta Chuya Espiritu rakiwasqanchikmanta

12 1 Wawqe-panikuna, yachanaykichiktam munani atiyninta Chuya Espiritu sapakamaman rakiwasqanchikmanta.

2 Qamkunaqa yachankichikmi, Diosman manaraq iñichkaptikichikqa mana rimaq taytacha-mamachakunata adoranaykichikpaqmi diablo pantachisurqankichik. 3 Chaynaqa kaytayá yachaychik “Jesusqa ñakasqayá kachun” niq runaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

manam Diospa Espiritunpa atiyninwanchu rimachkan. Manataqmi pipas ninmanchu: “Jesusqa Señormi” nispaqa mana Chuya Espiritu yanapaptinqa.

4 Achka rikchaq atiykunam kan ichaqa chaykunaqa kikin Espiritullamantam. 5 Achka rikchaq ruraykunapim servikuchwan ichaqa huk Señorllatam servinchik. 6 Achka rikchaq kaqkunatam rurachwan ichaqa kikin Diosllam llapallanta runakunapi ruran. 7 Diosmi sapakamaman qon Chuya Espiritupa atiyninta llapallanpa allinninpaq. 8 Espirituntakamam wakinman qon yuyaywan rimananpaq, hina chay Espirituntakamallataqmi wakinmanpas qon yachaywan rimananpaq. 9 Chay Espirituntakamallataqmi wakinmanpas qon atiyta iñinanpaq, wakinmanñataq onqoqkunata sanoyachinanpaq, 10 wakinmanñataq *milagrokunata rurananpaq, wakinmanñataq Diospa revelasqanta chaskispan willakunanpaq, wakinmanñataq mana allin espiritukunamanta cheqap Espirituta reqsinanpaq, wakinmanñataq mana yachasqan idiomakunata rimananpaq hinaspa wakinmanñataq chay idiomakuna uyarisqanta entiendechinanpaq. 11 Aswanqa tukuy kaykunataqa ruran kikin Chuya Espiritullam, paymi munasqanman hina sapakamaman qon kaykunataqa.

Iñiqkunaqa huk cuerpolla kasqanchikmanta

12 Cuerpoqa huklla kachkaspapas achka parteyoqmi, achka parteyoq kachkaspapas huk cuerpollam, chaynam Cristopas. 13 Llapallanchikmi judiopas, *griegopas, sirvientepas hinaspa librepas chulla Espiritullawan bautizasqa karqanchik chaynapi huk cuerpollaña kananchikpaq, chulla Espiritullatataqmi chaskirqanchikpas.

14 Cuerpoqa manam huk parteyoqllachu aswanqa achka parteyoqmi. 15 Sichu chaki ninman: “Ñoqaqa manam makichu kani chaymi mana cuerpopachu kani” nispa, chaynata nispapas manam dejarunmanchu cuerpopa parten kaytaqa. 16 Sichu rinripas ninman: “Ñoqaqa manam ñawichu kani chaymi mana cuerpopachu kani” nispa, chaynata nispapas manam dejarunmanchu cuerpopa parten kaytaqa. 17 Lliw cuerpo ñawilla kaptinqa ¿imaynataq uyarichwan? Otaq lliw cuerpo rinrilla kaptinqa ¿imaynataq muskichwan? 18 Chaynaqariki Diosmi churarqa cuerpopa partenkunataqa munasqan sitiopi. 19 Llapallan partekuna huknillan kaptinqa ¿maypitaq kanman cuerpoqa? 20 Achka parteyoq kaspapas hukllam cuerpoqa.

21 Manam ñawiqa ninmanchu makita: “Manam necesitaykichu” nispaqa, nitaqmi umapas ninmanchu chakita: “Manam necesitaykichu” nispaqa. 22 Aswanqa cuerpopa taksachan kaqkunataraqmi mastaqa necesitanchik. 23 Cuerpopi mana ancha kuyasqanchikkunatam aswan sumaqtaraq pachachinchik, mana qawachikunapaq kaqkunatañataqmi pakanchik. 24 Qawachikunapaq kaqkunatam ichaqa mana pakanchikchu. Diosmi rurarqa cuerpopi mana ancha kuyasqa kaqkuna kuyasqa kananpaq, 25 chaynapi cuerpopi kaqkunaqa munasqankuta mana rurakunankupaq, aswanqa lliw partekunamanta sapakama

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

sientinakunankupaq. 26 Cuerpopa parten ñakariptinqa wakinkunapas ñakarintaqmi, huknin parten allin kuyasqa kaptinqa llapallantaqmi kusikunku.

27 Qamkunaqa Cristopa cuerpon kaspam sapakama kankichik chay cuerpopa parten. 28 Diosmi iñiqkuna ukupi puntata churarqa *apostolkunata, iskay kaqpiñataqmi churarqa Diosmanta willakuqkunata, kimsa kaqpiñataqmi churarqa yachachiqkunata, chaymantañataqmi churarqa *milagrokuna ruraqkunata, onqoqkuna sanoyachiqkunata, yanapakuqkunata, dirigentekunata hinaspa mana yachasqan idiomakuna rimaqkunata. 29 ¿Llapallanchu apostolkuna? ¿Llapallankuchu Diosmanta willakuqkuna? ¿Llapallanchu yachachiqkuna? ¿Lliwchu milagrokuna ruraqkuna? 30 ¿Lliwtaqchu onqoqkuna sanoyachiy atiqkunapas? ¿Rimankupas llapallankuchu mana yachasqan idiomakunata? ¿Llapallankutaqchu entiendechiyta yachanku chay rimaqkunapa nisqanta? ¡Manam! 31 Qamkunaqa maskaychik Diospa qosqan allinnin kaqkunatayá.

Kuyakuymanta

Ñoqam ichaqa qawachisqaykichik imaynam aswan allin kawsanaykichikta.

13 1 Sichu ñoqa rimayman runakunapa chaynataq angelkunapa idiomanpipas ichaqa mana kuyakuyniyoq kaspayqa campanapa otaq platillopa waqaynin hinallam kani. 2 Sichu willakuyman Diospa revelawasqankunata, reqsiymantaq kunankama manaraq pipapas yachasqankunatawan tukuy rikchaq yachaykunatapas, kapuwanmantaq iñiyniy orqokunata maymi kasqanmanta suchuchinaypaq, ichaqa mana kuyakuyniyoq kaspayqa manam imapaqpas valenichu.

3 Sichu aypuruyman tukuy kapuqniykunata, cuerpoytapas entregaymantaq kañasqa kananpaq, ichaqa mana kuyakuyniyoq kaptiyqa chaykuna rurasqaypas manam valenchu.

4 Pipas kuyakuyniyoqqa pacienciakuqmi, imapas qokuykuqmi, manam envidiosochu, manam alto tukuqchu, manam alabakuqchu, 5 manam penqaypaq ruraqchu, manam kikillanpaq munaqchu, manam piñakuqchu, nitaqmi cheqnikuqchu. 6 Manataqmi kusikunchu hukpa huchankunamantapas aswanqa cheqap kaqmantam kusikun. 7 Tukuytam aguantan, tukuytam creen, tukuytam confianzawan suyan, tukuytam pacienciakun.

8 Kuyakuyqa wiñaypaqmi, hamunqam tiempo Diospa revelasqankunata manaña willakunapaq, manañam rimanqakuchu mana yachasqanku idiomakunatapas, yachaypas manañataqmi kanqachu. 9 Wakillantam yachanchik, wakillantataqmi Diospa revelasqankunatapas willakunchik. 10 Llapallanta yacharuptinchikqa wakillan yachasqanchikmi chinkarunqaña.

11 Taksallaraq kaspayqa warma hinam rimarqani, piensarqani, yuyaymanarqani, hatunyaruspaymi ichaqa manaña warma hinañachu rurani. 12 Chaynam kunanpas tukuy imata qawachkanchik chinka-chinkallata mana rikukuq espejopi hina, ichaqa huk punchawmi imam kaqta rikusunchik. Kunanqa reqsini wakillantam, chay punchawmi ichaqa tukuy imata reqsisaq imaynam ñoqata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios reqsiwasqanta hina. 13 Kunanqa takyachkan iñiyllam, confianzawan suyayllam hinaspa kuyakuyllam. Kay kimsanmanta aswan allinqa kuyakuyllam.

Mana yachasqanchik idiomakunamanta

14 1 Kuyakuyniyoq kayta maskaspayá munaychik Chuya Espiritupa qosqankuna chaskiyta, chaymantapas aswan mastaqa munaychik Diosmanta willakuytayá. 2 Pipas mana yachasqan idiomakuna rimaqqa Diosllatam rimapayan, manam runakunatachu, chaytaqa manam pipas entiendenchu Espiritupa yanapakuyninwan pakasqa kaqkunata rimachkaptinpas. 3 Diosmanta willakuqmi ichaqa runakunaman willan espiritupi wiñanankupaq chaynapi kallpanchasqa hinaspa consuelasqa kananpaq. 4 Mana yachasqan idiomakuna rimaqqa kikillanmi espiritunpi wiñan, Diosmanta willakuqñataqmi wiñachin uyariqnin iñiqkunata.

5 Ñoqaqa munaymanmi mana yachasqaykichik idiomakunata llapallaykichik rimanaykichikta ichaqa mastaqa munani Diosmanta willakunaykichiktam. Chay ruraymi aswan allinqa mana yachasqanchik idiomakuna rimaymantaqa. Mana yachasqanchik idiomakunata rimaspaqa imam nisqantam willana iñiqkuna espiritupi wiñananpaq. 6 Wawqe-panikuna, sichu ñoqa watukamuspay rimapayaykichikman huk idiomakunapi hinaptinqa chayqa manam servisunkichikmanchu imapaqpas. Diospa revelawasqanta otaq yachasqayta willaptiymi ichaqa servisunkichik. Servisunkichiktaqmi imam pasananmanta willaptiypas chaynataq Diospa palabranmanta yachachiptiypas.

7 Ejemplopaqyá churasunchik qenatawan arpata. Mana tononpi waqaptinqa manam yachachwanchu imam tocasqantapas. 8 Guerrapi cornetilla mana allinta waqaptinqa manam pipas alistakunmanchu peleananpaq. 9 Chaynam kanman qamkunapipas, mana entiendenata rimaptikichikqa ¿imaynatataq yachanmanku ima nisqaykichiktapas? ¡Yanqachiki rimawaqchik! 10 Kay pachapiqa achka idiomakunam kachkan ichaqa llapallanmi entiendenapaq. 11 Pipas huk idiomapi rimapayawaptin mana entiendespayqa huklaw nacionniyoq runa hinam kani chay runapaq, ñoqapaqpas chay runaqa huklaw nacionniyoq runa hinam. 12 Chaynaqa qamkunapas Diospa qosqanta aswan mas chaskiyta munaspaqa, maskaychik llapanmanta llalliqtaqa wawqe-panikuna wiñachiytayá.

13 Chaynaqa pipas mana yachasqan idiomata rimaspanqa Diostayá mañakuchun chay rimasqanta uyariqninkunaman entiendechinanpaq. 14 Mana yachasqay idiomapi Diosta mañakuptiyqa espiritullaymi mañakuchkan ichaqa manam yachanichu imam nisqaytapas. 15 ¿Hinaptinqa imatataq rurayman? Diostaqa mañakusaqmi espirituywanpas chaynataq yuyayniywanpas. Takisaqtaqmi espirituywanpas chaynataq yuyayniywanpas. 16 Sichu espirituman hina mana yachasqayki idiomapi Diosta alabaptikiqa mana entiendeq runaqa manam atinmanchu qanwan kuska gracias qoyta imam nisqaykita mana entiendesqanrayku. 17 Diosman gracias qosqayki allin kaptinpas, huknikiqa manam wiñanchu espiritunpi. 18 Graciastam qoni Diosman qamkunamantapas masta huk idiomakuna rimasqaymanta. 19 Iñiqkunapa huñunakunanpim

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ichaqa munani llapa runakunapa entiendesqan pichqa palabrallapas rimayta, mana yachasqanku idiomapi chunka waranqa palabrakuna rimanaymantaqa.

20 Wawqe-panikuna, amañayá piensaychikchu wawakuna hinaqa, wawakuna hinaqa kaychik mana allinkunallapaqyá, aswanqa yuyayniyoq runakuna hinañayá piensaychik. 21 Bibliam nin:

> Sasa rimana idiomapim
> chay runakunaman rimapayasaq,
> chaywanpas manam kasuwanqakuchu, ninmi Señor.

22 Chaynaqa huk idiomakunapi rimayqa *milagro hinam mana iñiqkunapaq, manamá iñiqkunapaqchu, Diosmanta willakuymi ichaqa señal hina iñiqkunallapaq. 23 Llapallan iñiqkuna huñunasqa kachkaspa huk idiomakunapi rimaptinkuqa ¿manachu manaraq yachaqqa otaq mana iñiqqa yaykuramuspan "Kaykunaqa locoyarusqakum" ninqa? 24 Diosmanta llapallanku willakuchkaptinku mana iñiqpas otaq manaraq yachaqpas yaykuramuptinqa llapallankum huchanta qawachispa convencechinqaku. 25 Chaynapim sonqonpi pakasqakunapas yachasqa kanqa hinaptinmi qonqorakuykuspan Diosta adoranqa:

—Cheqaptapunim Diosqa qamkunawan kasqa —nispa.

Huñunakuypiqa imaynam ruranamanta

26 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, huñunakuptikichikqa wakinmi takin, wakinñataqmi yachachin Diospa yachachisqanta. Wakinñataqmi Diospa revelasqanta willakun, wakinñataqmi mana yachasqan idiomata riman, wakinñataqmi chay rimasqanta entiendechin, llapallantayá ruraychik iñiqkuna espiritunpi wiñananpaq. 27 Mana yachasqan idiomapi huk kaqnin rimaptinqa iskay-kimsallayá muyuyninpi rimachunku hinaptin hukninñataq uyariqkunaman entiendechichun imam nisqanta. 28 Iñiqkuna huñunasqa kachkaptin uyariqkunaman mana pipas entiendechiq kaptinqa amayá pipas rimachunchu mana yachasqan idiomapiqa, rimaspaqa-rimachunku kikinkupaqyá hinaspa Diosllapaqyá. 29 Diosmanta willakuqkunapas rimachunku iskay-kimsallayá hinaptin wakinkunañataq yuyaymanachun imam nisqankupi. 30 Huk kaqnin tiyaq runaman Dios revelaptinqa punta rimaqqa upallachunyá. 31 Chaynapim Diospa revelasqan chaskiqkunaqa llapallaykichik sapakama rimankichik llapallan uyariqkuna yachanankupaq hinaspa kallpanchakunankupaq. 32 Diospa revelasqan willakuqkunaqa sujetananmi espiritunta. 33 Diosqa hawka kananchiktam munan, manam chaqwa ruraytachu.

Huñunakuyninpi llapallan iñiqkunapa rurasqanman hinam 34 warmikunaqa upallalla kananku huñunakuypiqa, manam rimanankuchu aswanqa kasukunankum Diospa leyninpi kamachikusqanman hina. 35 Imatapas yachayta munaspaqa wasipiñayá qosanta tapuchun, huñunakuypi warmipa rimayninqa penqaypaqmi.

36 Yachanaykichikmi, Diospa palabranqa manam qamkunawanchu qallarirqa, manataqmi qamkunallataqchu chaskirqankichikpas. 37 Pipas Diosmanta willa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuqpaq hapikuspanqa otaq Chuya Espiritupa yachachisqanpaq hapikuspanqa yachachunyá qamkunaman kay qellqamusqayqa Señorpa kamachikuynin kasqanta. 38 Diospa kamachikusqanta mana chaskiq runaqa manam chaskisqachu.

39 Wawqe-panikuna, Diosmantayá aswanqa willakuychik, amataqyá harkakuychikchu mana yachasqanku idiomakunapi rimanankutapas. 40 Chaynaqa tukuy imayá rurasqa kachun respetowan hinaspa ordenninpi.

Cristopa kawsarimusqanmanta

15 1 Wawqe-panikuna, Cristomanta allin noticia willasqaytayá astawanraq yachaykachisqaykichik, chayqariki chaskisqaykichik noticiam, chaywantaqmi qamkunaqa qaqa hina sayachkankichik. 2 Chay allin noticiawanmi qamkunaqa salvasqa kankichik willasqayman hina chaskispaqa, mana chayqa yanqapaqchiki iñirqankichik.

3 Llapallanmanta llalliqtaqa chaskisqayman hinam yachachirqaykichik, Bibliapa nisqanman hinapas Cristoqa wañurqa huchanchikkunaraykum. 4 Bibliapa nisqanman hinam pampasqa kaspan kawsarimurqa kimsa punchawninman. 5 Hinaspam rikuriykurqa Pedroman, chaymantañataqmi rikuriykurqa *apostolninkunaman, 6 chaymantañataq pichqa pachak masnin huñunasqa wawqe-panikunaman. Wakinkunaqa kawsakuchkanraqmi, wakinkunam ichaqa wañukunña. 7 Chaymantañataqmi rikuriykurqa Jacoboman, chaymantañataq llapallan apostolkunaman.

8 Qepatañataqmi ñoqaman rikuriykuwarqa mana tiemponpi nacekuqman hina. 9 Ñoqaqariki llapallan *apostolkunamantapas taksan kaqpaqmi hapikuni, ñoqaqa manamá apostolwan sutichawanankupaq hinachu kani iñiqkunata ñakarichisqayrayku. 10 Ichaqa Dios favorecewaptinmi kunanqa apostolña kani, paypa favorecewasqanqa manamá yanqachu karqa, ñoqaqa llamkachkani wakin apostolkunamantapas mastaraqmi, ichaqa manamá kikillaymantachu llamkachkaniqa aswanqa ñoqapi kaq Diospa favorninmi llamkarqa. 11 Manam imananchu ñoqa willakuptiypas otaq paykuna willakuptinpas, kay willakusqaykuraykum qamkunapas iñirqankichik.

Wañukuqkunapa kawsarimunanmanta

12 Willakunikuqa Cristopa kawsarimusqanmantam, hinaptinqa ¿imaynamá wakinnikichikqa ninkichik:

—Wañuqkunaqa manam kawsarinchu —nispaqa?

13 Wañuqkuna mana kawsariptinqa manachiki Cristopas kawsarirqachu. 14 Cristo mana kawsariptinqa yanqachiki kay willakusqaykuqa, manataqchiki iñisqaykichikpas valenchu. 15 Chayna kaptinqariki ñoqaykuqa kaniku Diospa llulla testigonkunach “Diosmi kawsarichirqa Cristota” nisqaykumanta. Wañuqkuna mana kawsariptinqa manataqchiki Diospas Cristota kawsarichirqachu. 16 Wañuqkuna mana kawsarimuptinqa manataqchiki Cristopas kawsarimurqachu. 17 Cristo mana kawsarimuptinqa yanqapaqchiki iñirqankichik, chaynaqa hinallaraqchiki huchapi kachkankichik. 18 Chayna kaptinqa Cristopi iñikuqkunapas wañukuspaqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chinkasqachiki kachkanku. 19 Kay pachapi kawsanallapaq Cristopi confiakuspanchikqa llapa runakunamantapas aswan mas llakipayanam kachkanchik.

20 Ichaqariki cheqaptam Cristoqa kawsarimurqa, payqa wañuqkunamanta punta kawsarimuqmi. 21 Imaynam wañuy kay pachaman yaykumurqa huk runantakamalla chaynataqmi kawsarimuypas hamurqa huk runantakamalla. 22 Imaynam Adanpa huchallikusqanwan llapallan runa wañunchik, chaynallataqmi Cristopi iñiqkunapas llapallanchik kawsarimusunchik. 23 Ichaqa sapakamam qatinasninpi kawsarimunqa: Cristom puntata kawsarimurqa, pay hamuptinñataqmi iñiqninkuna kawsarimunqa. 24 Chaymantañam chayamunqa tukupay tiempo, chay tiempopiqa Cristom llapallan atiyniyoqkunata, munayniyoqkunata hinaspa autoridadkunata chinkarachispan Dios Taytanmanña munaychakusqanta qoykunqa. 25 Cristoqa munaychakunanpunim llapallan enemigonkunata Dios saruchinankama. 26 Qepallaña chinkachinapaq kaq enemigoqa wañuymi. 27 Diosmi tukuy imata Cristowan saruchirqa. Bibliam nin:

—Tukuylla imapapas hawapimya churaykurqanki —nispa.

Diosqa manam pipapas sarusqanchu karqa, aswanqa paymi Cristowan saruchin tukuy imata. 28 Cristo tukuy imata munaychakuruspanñam paypas Taytanpa munaychakusqan kanqa, chaynataqa ruranqa imaynam paytapas Taytan tukuy imata saruchisqanman hinam. Chaynapim Diosña tukuy imakunapipas chaynataq runakunapipas munaychakunqa.

29 Wakin iñiqkunam bautizakunku wañuqkunarayku. ¿Imanasqataq chaytaqa ruranku kawsarimuy mana kachkaptinqa? 30 Chaynaqa ñoqaykupas ¿imapaqtaq peligrollapi tukuy tiempo kachkaniku? 31 Arí wawqe-panikuna, sapa punchawmi wañuypa patanpi kachkani. Ichaqa Señor Jesucristopi iñisqaykichikraykum kusisqa kani. 32 Ñoqaqa purun animalkunawanpas pelearqanitaqmi Efeso llaqtapi, chaywanqa ¿imatataq horqokuni? Wañuqkuna mana kawsarimuptinqa allintam ninku:

—Mikukusun, tomakusun, ichapas paqarin wañukusun —nispa.

33 Amayá engañachikuychikchu chayna rimaqkunawanqa. Mana allin amistadkunaqa urmachinmi allin kawsaqkunatapas. 34 Yuyaynikichikman kutirispayá ama huchallikuychikchu. Wakinnikichikqa manaraqmi Diosta reqsinkichikchu, penqarikunaykichikpaqmi kaytaqa nikichik.

Wañuqkunapa imaynam kawsarimunanmanta

35 Ichapas pipas tapukunman:

—¿Imaynatataq wañuqkunaqa kawsarimunqa? ¿Imayna cuerpoyoqtaq kawsarimunqa? —nispa.

36 ¿Upa tukuchkankichum? Muhuqa chinkarunmi chay muhumanta mosoq planta wiñaramuptinqa. 37 Tarpunchikqa manam plantatachu aswanqa muhullatam trigo kaptinpas otaq sapaq muhu kaptinpas. 38 Chaymantaqa Diosñam sapakamata wiñachin imayna sayayniyoqtapas munasqanman hina. 39 Manam llapa aychaqa huk rikchaq aychallachu, runakunapa aychanqa huk rikchaqmi, huk

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rikchaqtaqmi animalkunapa aychanpas, raprayoqkunapa aychanpas chaynataq challwakunapa aychanpas. 40 Kachkantaqmi cielokunapi qawasqanchik kaqkunapas chaynataq kay pachapi kaqkunapas. Cielokunapi kaqkunapa sumaq kayninqa huk rikchaqmi, huk rikchaqtaqmi kay pachapi cuerpokunapa sumaq kayninpas. 41 Intipa achkiyninqa huk rikchaqmi killapa achkiyninmantaqa, huk rikchaqtaqmi sapakama lucerokunapa achkiyninpas. 42 Wañuqkunapas huk rikchayniyoqmi kanqaku kawsarimuspankuqa. Wañuqta pampaptinchikqa ismurunmi, kawsarimuspanmi ichaqa manaña wañunqachu. 43 Wañuqpa ayantaqa pampanchik millakuypaqtam, kawsarimunqam ichaqa achkirichkaqña. Pampanchikqa manaña kallpayoqtam, kawsarimunqam ichaqa kallpasapallaña. 44 Pampanchikqa aycha cuerpollatam, kawsarimunqam ichaqa espirituman hina cuerpoyoqña, kanmi kay pachapaq cuerpo, kantaqmi espirituman hina cuerpopas.

45 Bibliam nin:

—Punta kaq Adanmi kawsaq runaña karqa, qepa kaq Adanñataqmi kachkan kawsachikuq Espirituña —nispa.

46 Manam espiritumanta kaqchu punta cuerpoqa aswanqa aychamanta kaqmi, chaymantañam Espiritumanta cuerpoqa. 47 Punta kaq Adan sutiyoq runaqa allpamanta rurasqam karqa kay pachapaq, qepa kaq Runam ichaqa hanaq pachamanta hamurqa. 48 Kay pachapaqmi runaqa rurasqa karqa, kay pachapaqtaqmi runakunapas kanchik. Hanaq pachamantam Cristoqa karqa, hanaq pachapaqtaqmi iñiqkunapas kanchik. 49 Imaynam rikchakunchik allpamanta rurasqa runaman, chaynataqmi rikchakusun hanaq pachapi kaqmanpas.

50 Nikichikmi wawqe-panikuna, aychayoq-yawarniyoq runaqa manam yaykunqachu Diospa munaychakusqanmanqa, tukuruqlla kaqpas manataqmi chaskinmanchu mana tukuq kaqtaqa. 51 Kunanmi nikichik manaraq pipapas yachasqanta: Manam lliwchu wañusunchik ichaqa lliwmi hukniraqman tikrasqa kasunchik. 52 Huk qemchiyllatam tikrasqa kasunchik qepa kaq cornetillata tocaykuptin. Hinaptinmi wañuqkuna kawsarimunqa manaña wañunankupaq, ñoqanchikpas tikrasqam kasunchik. 53 Kay tukuruqlla cuerponchikmi mosoq pachawan pachakuchkaq hina tikrakunqa mana tukuqman, wañuqlla cuerponchikñataqmi tikrakunqa wiñaypaq kaqman. 54 Kay tukuruqlla cuerponchikmi mana tukuqmanña pachakunqa, kay wañuqlla cuerponchik manaña wañuqwan pachakuruptinñataqmi cumplikunqa Bibliapa kayna nisqan:

Dios venceruptinmi wañuyqa
millpusqaña rikurirunqa.
55 Yaw wañuy ¿imaynataq vencewaq?
¿Maytaq wañuchina puyaykiqa?

56 Wañuypa puyanmi hucha, huchanchikmantañataqmi Diospa leynin condenawanchik. 57 Ichaqa gracias kachun Diosman Señor Jesucristowan vencesqanchikmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

58 Chaynaqa kuyasqay wawqe-panikuna, qaqa hina sayaspayá aswan
llamkaychik Señorpa rurayninpi. Señorwan llamkasqaykichikqa manam
yanqapaqchu kanqa.

Iñiqkunapaq ofrendamanta

16 1 Galacia lawpi iñiqkunaman kamachisqaypi hinayá wawqe-pa-
nikunapaq ofrendaykichikta huñuychik. 2 Sapakamayá Sapa
domingo huñuychik ofrendaykichikta ganasqaykichikman hina chaynapi
chayamuptiyraq mana huñuchkanaykichikpaq. 3 Chayamuspayñataqmi
ofrendaykichiktaqa cartantinta apachisaq Jerusalen llaqtaman akllasqay-
kichik runakunawan. 4 Rinay kaptinqa ñoqawanmi rinqaku.

Pablopa riy munasqanmanta

5 Hamuspayqa Macedonia lawninta muyuramuspam qamkunaman
chayamusaq. 6 Yaqachusmi unay kariyman qamkunawanqa, ichayá
karuyman tukuy para tiempopas chaynapi mayta rinaypaqpas yanapay-
kuwanaykichikpaq. 7 Manam pasadalla qawaykuytaqa munanichu, Señor
munaptinqa qamkunawan unay kaytam munani. 8 Ichaqa Efeso llaqtapim
kasaq *Pentecostes Fiestakama. 9 Punku hinam kicharayachkan Señor-
manta aswan masta willakunaypaq, achkaqtaqmi contraparteykunapas
kachkan.

10 Timoteo chayaramuptinqa amam llakisqataqa qawankichikchu, pay-
pas llamkan ñoqa hinam Señormanta willakuypi. 11 Chaynaqa amayá
pipas despreciachunchu, yanapaykuspayá allinllata ñoqaman kutirichi-
muychik, wakin wawqekunapiwanmi paytaqa suyachkaniku.

12 Iñiqmasinchik Apolostaqa ruegarqanim wawqekunawan qamkuna-
man hamunanpaq aswanqa manaraqmi hamuyta munarqachu, payqa
hamurunqa tiempon karuptinñam.

Saludokunamanta

13 Cuidakuspayá qaqa hina sayaychik iñiynikichikpi. Valorchakuspayá
kallpanchakuychik. 14 Tukuy imatapas kuyakuywanyá ruraychik.

15 Yachankichikmi wawqe-paniykuna, Estefanasqa wasinpi kaqkuna-
piwanmi Grecia lawpi puntallataraq Cristoman iñikurqaku hinaspam
iñiqkunata tukuy sonqowan servichkanku. 16 Qamkunapas chayna
runakuna kasunaykichiktam munani, kasuychiktaqyá llapallan llamkaq-
masinchikkunatapas. 17 Kusikunim Estefanaspa, Fortunatopa chaynataq
Acaicopa hamusqanwan. Mana kaypi kaptikichikqa paykunam rurarqaku
qamkunapa ruranaykichikta. 18 Paykunamá kallpanchawarqa, kallpancha-
surqankichiktaqmi qamkunatapas chaynaqa reqsikuychikyá paykunata.

19 Asia lawpi iñiqkunam saludamusunkichik, Aquilawan Priscilapas
Señorpa sutinpim anchallataña saludamusunkichik, saludamusunkichik-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

taqmi wasinpi huñunakuq iñiqkunapas. 20 Llapallan wawqe-panikunam
saludamusunkichik. Lliwyá saludanakuychik abrazanakuykuspa.
21 Ñoqa Pablom saludamuykichik kikiypuni qellqamuspay.
22 Pipas Señor Jesucristota mana kuyaqqa ñakasqayá kachun. ¡Hamuy-
ñayá Señorllayku!
23 Señor Jesucristoyá llapallaykichikta favorecesunkichik. 24 Llapallay-
kichikmanmi apachimuykichik Cristo Jesuspi kuyakuyniyta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

CORINTOMAN APOSTOL PABLOPA ISKAY KAQ CARTASQAN

Corinto llaqtapi iglesiam hinallaraq sasachakuypi karqa, chaykunam Pablopa umanta nanachirqa. Iñiqpura huklla kayninkupas yaqallam chirirurqa. Chaypi kaq wakin iñiqkunam Pablopa cheqap apostol kasqanta dudaman churarqaku. Chaykunamanta defiendekunanpaqmi Pabloqa kay iskay kaq cartanta qellqarqa, ichaqa paykunapaq kuyakuyninqa hina kaqllam karqa.

Kay cartaqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta (1:1-11).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Corinto llaqtapi iñiqkunawan amistasqankumanta (1:12-7:16).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun wawqe-panikunaman yanapakuyninku apachinankumanta (8-9).

Tawa kaq parteñataqmi willakun falso apostolkunamantawan cheqap apostolkunamanta (10:1-13:10).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun cartapa tukupayninmanta (13:11-14).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablom kani Diospa munayninman hina Jesucristopa *apostolnin, Corinto llaqtapi huñunakuq Diosman iñiqkunamanmi wawqenchik
Timoteopiwan qellqamuykiku, kay cartaqa Diospaq sapaqchasqa Grecia
lawpi llapallan kaqkunapaqwanmi. 2 Dios Taytanchikyá Señorninchik Jesucristopiwan favorecesunkichik hawkalla kawsanaykichikpaq.

Pablopa ñakarisqankunamanta

3 Alabasunchikyá Señor Jesucristopa Taytan Diosninchikta, payqa llakipayakuq
Taytam hinaspa sinchi kallpanchaqninchik Diosmi. 4 Paymi kallpanchawanchik
tukuy sasachakuyninchikpi chaynapi ñoqanchikpas sasachakuypi kaqkunata Diospa kallpanchawasqanchikman hina kallpanchananchikpaq. 5 Jesucristoraykum
llumpayta ñakarinchik chaynallataqmi kallpanchakunchikpas hina Jesucristoraykullataq. 6 Ñoqayku ñakariptiykuqa qamkunam kallpanchasqa hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

salvasqa kankichik, ñoqaykuta Dios kallpanchawaptinkuqa qamkunapas kallpanchasqataqmi kankichik chaynapi ñakarisqaykuta qamkunapas pacienciawan aguantanaykichikpaq. 7Qamkunapim allinsuta confiakuchkaniku, ñakariysiwasqaykikuman hinam Diosmanta chaskiysiwankiku kallpanchakuytapas.

8 Wawqe-panillaykuna, yachanaykichiktam munaniku Asia lawpi ñakarisqaykumanta. Hatu-hatun sasachakuypim karqaniku, manañam kallpaykupas karqañachu aguantanaykupaq manataqmi kawsaytapas piensarqanikuñachu. 9 Wañuypa patanpiñam karqaniku, ichaqa chayqa karqa wañusqakuna kawsarichiq Diosllamanña hapipakuy yachanaykupaqmi hinaspa mana kikillaykupi confiakunaykupaqmi. 10 Diosmi librawarqaku wañuymanta, paytaqmi qepatapas librawanqaku. Paypim confiakuchkaniku librawanankupaq 11 Diosta mañaysiwaptikikuqa. Llapa runakuna ñoqaykupaq mañakuptinkuqa achkaqmi graciasta qonqaku Diospa favorecewasqankumanta.

Corinto llaqtaman Pablo mana riy atisqanmanta

12 Kaywanmi kusisqa kachkaniku, ñoqaykuqa kay pachapipas chaynataq qayllaykichikpipas allintam portakurqaniku. Diosmi favorecewarqaku mana engañakuspa payllapaqña kawsanaykupaq, chaynataqa kawsarqaniku manam yachayniyoq kasqaykuraykuchu. 13 Cartakuna apachimusqaykupiqa manam huk rikchaqkunaqa imapas kanchu, aswanqa leespa entiendenallaykichikmi, ima allincha kanman tukunaykichikkama entiendeptikichikqa. 14 Wakintaqa entienderunkichikñam, Señor Jesuspa kutimusqan punchawmi kusisqa kankichik ñoqaykumanta, chaynallam ñoqaykupas kusikusaqku qamkunamanta.

15 Kay confianzawanmi puntata qamkuna watukuq hamuyta munarqani chaynapi ristinpas hinaspa kutimustinpas yanapaykunaypaq. 16 Macedonia lawman riq hinam qamkuna watukuykuyta munarqani, chaynataqmi kutimustinpas watukuykuytataq munarqani chaynapi Judea lawman rinaypaq yanapaykuwanaykichikpaq. 17 ¿Chay piensasqayqa manachum allin karqa? ¿Mana iñiq runa hinachu rurarqani? Paykunaqariki “Arí” niruchkaspapas “Manam” ninkuraqmi. 18 Diosqa confiakunapaqmi chaymi ñoqaykupas imam kaqta nikiku. 19 Silvanopa, Timoteopa hinaspa ñoqapa qamkunaman willasqay Diospa Churin Cristo Jesusqa manam “Arí” ninraqchu nitaq “Manam” ninraqchu. Cristontakama willakuyqa cheqappunim. 20 Paypim cumplikun Diospa llapallan prometesqankunaqa, chaymi Diosta alabaspanchikqa “Amen” ninchik Cristo Jesusrayku. 21 Diosmi ñoqaykutapas qamkunatapas Cristopi qaqa hina sayaqta rurawarqanchik hinaspam sapaqchawarqanchik payllapaqña kawsananchikpaq. 22 Paytaqmi *sellochkaq hina Chuya Espirituta sonqonchikman churamurqa garantiata hina.

23 Ichaqa Diostam chullalla almay-hawa testigopaq churani, Corinto llaqtamanqa qamkunata llakipayaspaymi manaraq hamurqaniraqchu. 24 Ñoqaykuqa manam iñisqaykichikpi munaychakuytachu munachkaniku, munachkanikuqa kusisqa kanaykichikpaq yanapaykuytam, qamkunaqa qaqa hinañam sayachkankichik iñisqaykichikpiqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 1 Llakisqaqa manamá qamkunaman kutimuyta munarqanichu. 2 Qamkunata llakirachiptiyqa ¿pitaq ñoqataqa kusichiwanman? Llakichisqaykunallam
kusichiqniyqa kankichik. 3 Qellqamurqaykichikqa llakichiwaqniykuna chayaramuptiy kusichiwanaykichikpaqmi, manam llakichiwanaykichikpaqchu.
Piensarqanim kusisqa kaptiyqa llapallaykichik kusisqa kanaykichikta. 4 Punta
kaq cartata qellqamuspayqa manam ima rurakuytapas atirqanichu, sonqoypi
llakikuspaymi weqe ñawintin karqani, qellqamurqaykichikqa manam llakisqa
kanaykichikpaqchu aswanqa llumpay kuyasqayta yachanaykichikpaqmi.

Pablopa pampachasqanmanta

5 Pipas llakichiwaqniyqa manam ñoqallatachu llakichiwan, allinlla
rimaypiqa qamkunatapas llapallaykichiktam llakichisunkichik. Chayllatam nikichik mana sientikunaykichikpaq. 6 Chay runa corregisqaykichikqa
chayllapaqñam. 7 Chaynaqa pampachaykuspayá kallpanchaykuychik manaña llumpa-llumpay llakisqa kananpaq. 8 Chaymi ruegakuykichik payman
kuyakuynikichik qawachinaykichikpaq. 9 Kay asuntomantaqa ñawpaqtaraqmi qellqamurqaykichik chaynapi kasukuq kasqaykichikmanta otaq mana
kasukuq kasqaykichikmanta yachanaypaq. 10 Pitapas pampachasqaykichiktaqa ñoqapas pampachanim, pitapas pampachaspayqa Cristopa qayllanpim
pampacharqani qamkunarayku 11 chaynapi *Satanaspas mana vencewanan-
chikpaq, ñoqanchikqa yachanchikmi payqa pantachikuqllaña kasqanta.

Troas llaqtapi Pablo llakisqallaña kasqanmanta

12 Troas llaqtaman Cristomanta allin noticiata willakuq chayaruptiymi
Señor achkallaña runakunapa sonqonta kichaykurqa. 13 Sonqoymi ichaqa
mana hawkachu karqa wawqenchik Titota mana tarisqayrayku, chayraykum paykunamanta despedikuykuspay pasakurqani Macedonia lawman.

Cristopa yanapakuyninwan vencesqanchikmanta

14 Ichaqa Diosmanyá gracias kachun Cristo Jesuspi vencechiwasqanchikmanta. Paymi *perfumeta hina yachayninta tukuy hinastinman ñoqanchikwan
cheqechin. 15 Ñoqanchikqa kanchik Diosman Cristopa ofrecesqan inciensopa
asnariynin hinam chaynapi wakinkuna salvakunanpaq hinaspa wakinñataq puchukananpaq. 16 Puchukaypaq kaqkunapaqqa kay inciensoqa wañuchiq asnay
hinam, salvakuypaq kaqkunapaqñataqmi kawsay qokuq asnariy hina. ¿Pitaq
kachkan kayta rurananpaq hinaqa? 17 Ñoqaykuqa manam wakinkuna hinachu
Diospa palabran willakusqaykuwan negociota ruraniku. Aswanqa Cristopi kaspam cheqapta rimaniku Diospa qayllanpi hinaspa paypa kachasqankuna hina.

Mosoq contrato willakuqkunamanta

3 1 Kayta nispaykuqa manam kikiykutachu huktawan recomiendakuchkaniku nitaqmi wakinkuna hinachu recomendacion cartataraq qamkunaman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qawachisqaykiku, nitaqmi recomendacion cartatachu mañakusqaykiku. 2 Recomendacion cartaykuqa qamkunam kankichik sonqoykupi papelpi qellqasqa hina chaynapi llapallan runa leespan yachananpaq. 3 Qamkunaqa kankichik Cristopa cartasqan hinam, ñoqaykuñataqmi kaniku chay carta apaqkuna. Chay cartaqa manam tintawan qellqasqachu aswanqa kawsaq Diospa Espiritunwanmi, qellqasqaqa kachkan manam rumi labrasqapichu aswanqa runapa sonqonpim.

4 Chaynataqa rimariniku Diospi Cristorayku confiakusqaykuraykum. 5 Manam ñoqaykuqa imatapas rurayta atiymankuchu kikillaykumantaqa, tukuy ima rurasqaykuqa Diosmantam hamun. 6 Paymi preparawarqaku mosoq contratoman hina servinaykupaq. Servinikuqa manam qellqasqa leyman hinallachu aswanqa Espirituman hinam. Qellqasqa leyqa wañuyllamanmi apakun, Espiritum ichaqa kawsachikun.

7 Moisespa leyninqa labrasqa rumipi qellqasqa kaspapas anchallatañam achkirirqa, chaymi Israel runakunaqa mana Moisespa uyantapas qawayta atirqakuchu. Chayna kachkaspapas chay achkiriyqa tutayarurqam, chay leyqa sinchi achkiriywan hamuchkaspapas wañuyllamanmi apakun. 8 Ichaqa imayna achkiriywanraq hamunqa Chuya Espiritupa kawsay qowasqanchikqa! 9 Condenawaqninchik leypas achkiriyniyoq kachkaptinqa imaynataraq achkiriykun huchanchikta Dios pampachaykuptinqa! 10 Ñawpaq kaq achkiriyniyoq leyqa manañam imapaschu kunan kaq sumaqllaña willakuymantaqa. 11 Mana unaypaq kaq leypas achkiriyniyoq kachkaptinqa aswan sumaqllañam kanqa wiñaypaq kaq allin noticia willakuyqa.

12 Confianzawan suyasqaykuraykum mana manchakuspa willakuniku. 13 Ñoqaykuqa manam Moises hinachu rurachkaniku, payqa uyantam tapakururqa chinkaruqlla achkiyta Israel runakuna mana rikunanpaq. 14 Paykunaqa manamá entiendeyta munarqakuchu, kunanpas ñawpaq contratota leespankum yuyayninku tapasqa hina kaptin mana entiendenkuchu, chay tapaqninkuqa manaraqmi horqosqaraqchu, chaytaqa Cristollam horqonman. 15 Kunankamapas Moisespa libronta leespankum mana entiendenkuchu yuyayninku tapasqa hina kasqanrayku. 16 Señorman pipas kutirikuptinmi ichaqa chay tapaqninqa horqosqaña kanqa. 17 Señorqa Espiritum, maypim Espiritupa kasqanpiqa runakunapas librem. 18 Ñoqanchikpas uyanchik manaña tapasqa kaptinmi Señorpa sumaqllaña kayninwan achkirinchik huk espejo hina. Ñoqanchikqa Cristomanñam aswan-aswan rikchakuchkanchik, paypa achkiriyninpas sapa kutim ñoqanchikpi kachkan. Chaytaqa Señormi rurachkan. Payqa Espiritum.

4 1 Manam hukmanyanikuchu Diospa kuyakuyninman hina kay llamkay qowasqankumantaqa. 2 Saqerunikuñam pakasqallapi penqaypaq ruraykunataqa, manataqmi purichkanikupas sacre-sacrellañachu nitaq Diospa palabrantapas qewi-qewirispachu aswanqa cheqapllatam willakuniku, Diospa qayllanpim recomiendakuniku allin piensaq runakunaman. 3 Wiñay kawsaymanta willakuptiykupas infiernoman riqkunaqa manam entiendenkuchu. 4 Yuyayninkuta diablo tutayarachiptinmi paykunaqa mana iñikunkuchu, achkirichkaq allin noticiataqa manam rikuytapas atinkuchu, manataqmi entiendenkuchu Cristopa sumaq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kayninmanta willakuytapas. Cristoqa Diospa rikchayninmi. 5 Willakuchkanikuqa manam kikiykumantachu aswanqa Jesucristo Señor kasqanmantam, kikiykumantañataqmi willakuniku Jesusrayku sirvientekichik kasqaykuta. 6 Tutayaypi kancharinanpaq kamachiq Diosllam sonqonchiktapas kancharichirqa achkiyninwan chaynapi Jesucristopa uyanpi kanchariq Diospa achkiyninta reqsinanchikpaq.

Iñiyllawan kawsakuymanta

7 Chay achkiymi qori hina kachkan cuerponchikpi allpa manka hinalla kachkaptinchikpas. Chay hatu-hatun atiyqa manam ñoqanchikmantachu ichaqa Diosmantam. 8 Sasachakuykuna kaylawmanta-waklawmanta hamuptinpas manam vencerachikunikuchu, iskayrayaspaykupas manam pasaypaqchu hukmanyaruniku. 9 Ñakarichiwanankupaq qatikachawaptinkupas manam sapallaykuchu kaniku, maqawaptinkupas manam wañurunikuchu. 10 Maytaña rispapas cuerpoykupi ñakarispaykum apaykachaniku Jesuspa wañusqanta, chaynapi Jesuspa kawsasqanqa cuerpoykupi qawasqa kananpaq. 11 Kawsanaykukamaqa Jesusraykum sapa punchaw wañuypa patanpi kachkaniku, chaynapi kay wañuq cuerpoykupi Jesuspa kawsasqan qawasqa kananpaq. 12 Ñoqaykumanqa wañuyllam hichpamuwachkanku, qamkunamanmi ichaqa wiñay kawsay hichpamusuchkankichik.

13 Bibliam nin:

—Iñirqanim hinaspam rimarqani —nispa.

Chaynam ñoqaykupas confianzayoq kaspa iñispa rimaniku. 14 Imaynam Señor Jesusta wañusqanmanta Dios Tayta kawsarichirqa chaynam ñoqanchiktapas paywan kuskata wañusqamanta kawsarichiwaspanchik qayllanman pusawasunchik. 15 Tukuy chaykunataqa ñakarirqaniku allinnikichikpaqmi chaynapi achkallaña runakuna Diospa favorninta chaskispa aswan-aswan Diosman graciasta qonankupaq.

16 Chaymi mana hukmanyanikuchu, cuerpoyku machuyaptinpas espirituykuqa aswanmi sapa punchaw mosoqyachkan. 17 Kay pachapi ñakariykunaqa pisillam hinaspa pasaruqllam, chaymantañam chaskisunchikqa mana imawanpas tupachiy atina wiña-wiñaypaq suma-sumaq kananchikta. 18 Suyachkanchikqa manam qawasqanchik kaqkunallatachu aswanqa mana rikusqanchik kaqkunatam. Qawasqanchik kaqkunaqa manam unaypaqchu, mana rikusqanchik kaqkunam ichaqa wiña-wiñaypaq.

5 1 Yachankichikmi, sichu purmaruq wasi hinalla kay cuerponchik chinkaruptinqa Diosmi rurarapuwanchikña hanaq pachapi wiña-wiñaypaq wasita, chayqa manam runapa rurasqanchu. 2 Kay pachapiraq kaspaqa extrañanchikmi hanaq pachapi kaq wasinchikmanta otaq mosoq pachawan hina churakunanchikmanta. 3 Chaypi pachayoq kaspaqa manam qalallañachu kasunchik. 4 Kay wasillanchikpiraq otaq cuerpollanchikpiraq kawsaspaqa ancha extrañasqallañam kachkanchik, manam wañuyta otaq pachanchik llatanakuyta munaspachu aswanqa mosoq cuerpoyoqña, mosoq pachayoqña kayta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

munaspam chaynapi wañuytaqa kawsay vencerunanpaq. 5 Chayna kanapaq
Dios rurawaspanchikmi garantiata hina Chuya Espirituta qowarqanchik.
6 Chaynapim confiakuspa yachanchik cuerpopiraq kaspaqa Señormantaqa
karupiraq kasqanchikta. 7 Iñiyllawanmi purichkanchikqa, manam ñawinchikpa
rikusqanta qatispachu. 8 Ichaqa confianzawanmi munachkanchik cuerponchikta
saqeruspa Señorwanña kawsakuyta. 9 Chayraykum Señortaqa wañuspapas-kaw-
saspapas llumpay agradayta munanchik. 10 Ichaqa llapallanchikmi Cristopa
qayllanmanqa rikurinanchik chaynapi kay pachapi kawsaspa allinpas otaq mana
allinpas rurasqanchikman hina sapakama tocaqninchikta chaskinanchikpaq.

Dioswan allinyanakuymanta

11 Señorpa piñakuyninta yachasqaykuraykum runakunataqa iñichiniku. Icha-
qa Diosqa yachanñam imaynam kasqaykutapas chaymi munani qamkunapas
yachanaykichikta. 12 Manam yapatawan kikillaykuta recomiendakuspachu
rimachkaniku, kaykunataqa rimapayachkaykiku kusiysiwanaykikupaqmi. Chay-
napim contestayta atinkichik hawallanta qawaspan alabakuqkunata. Paykunaqa
manam sonqopi kaqwanchu alabakunku. 13 Loco hinapas kaniku Diospaqmi,
yuyayniyoqpas kaniku qamkunapaqtaqmi. 14 Cristo kuyawasqanchikraykum
kaykunata rurananchik, llapallanchikpa rantinchikpi Cristopa wañusqanta
yachaspaqa yachanchiktaqmi wañusqa hinaña llapallanchik kasqanchiktapas.
15 Cristoqa wañurqa llapallanchikpaqmi chaynapi kawsaqkunapas manaña ki-
killanchikpaq kawsaspa Cristopaqña kawsananchikaq, payqa wañukuspanmi
kawsariramurqa. 16 Kunanmantaqa pimantapas manam aychaman hinallañachu
piensaniku, ñawpaqmi ichaqa Cristomantapas piensarqaniku aychaman hinalla,
kunanqa manamá chaynatañachu piensaniku. 17 Pipas Cristowan kaqqa mosoq
runañam, ñawpaq kaqkunaqa pasarunñam, kunanqa lliwmi mosoqña.
18 Tukuy kaykunaqa hamun Diosmantam. Paymi Jesucristopa rurasqallanwan
kikinwan *allinyanachiwanchik hinaspam kunawanchik runakunata paywan
allinyanachinanchikpaq. 19 Diosmi kay pachapi runakunata huchankunamanta
pampachaspa Jesucristopi kikinwan *allinyanachichkarqa. Paymi kunawarqan-
chik allinyanakuymanta willakunanchikpaq. 20 Chaynaqa Cristopa kachasqanmi
kaniku, Diosmi qamkunata rimapayasunkichik ñoqaykuwan. Cristopa rantinpim
ruegakuykiku Dioswan allinyanakunaykichikpaq. 21 Cristoqa manam huchallikur-
qachu ichaqa ñoqanchikraykum Dios qepiykachirqa huchanchikkunata chaynapi
Cristowan huklla kaspanchik Diospa munasqanman hinaña kawsananchikpaq.

6 1 Diospa yanapaqninkuna kaspaykum ruegakamuykiku, amayá des-
preciaychikchu Diospa hatun favornintaqa. 2 Paymi nin:

Favorecenay tiempopim uyarirqayki.
Salvanay punchawpim yanaparqayki.

Kunanqa favorecenan tiempoñam, kunanqa salvanan punchawñam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Pipas mana urmarunanpaqmi mana allin ejemplotaqa mana qonikuchu
chaynapi Señorpaq rurasqaykumanta ama pipas yanqakunata rimanankupaq.
4 Aswanqa lliwpim qawachikuniku Dios serviq kasqaykuta pacienciakuspa, ñaka-
rispa, muchuykunapi kaspa, sasachakuykunata aguantaspa, 5 azotesqa, carcelasqa,
chaqwakunapi, sasa llamkaypi, mana puñusqa hinaspa yarqaymanta. 6 Dios
serviq kasqaykutam qawachiniku chuyanchakuspayku, cheqap kaqta reqsispay-
ku, pacienciakuspayku, sumaq sonqo kaspayku, Chuya Espirituyoq kaspayku,
cheqapta kuyakuspayku, 7 cheqapta willakuspayku hinaspa Diospa atiyninwan
ruraspayku. Diospa munasqanman hina kawsaspaykum armawan hina peleani-
ku hinaspa defiendekuniku. 8 Hukpim alabasqa kaniku, hukpiñataqmi cheqnisqa,
hukpim ñoqaykumanta allinta rimanku, hukpiñataqmi mana allinta, llulla ri-
maqpaqmi hapiwanku cheqapta rimachkaptiykupas. 9 Reqsisqa kachkaptiykupas
mana reqsisqapaqmi hapiwanku. Wañusqapaqñam hapiwanku, ichaqa kawsach-
kanikuraqmi, maqawaptinkupas manaraqmi wañunikuraqchu. 10 Llaki kaptinpas
tukuy tiempom kusisqalla kaniku, wakcha kaspapas apuyachichkanikum achka
runata, mana imayoq kaptiykupas kapuwachkankum tukuy imayku.
11 Corinto llaqtapi kaq wawqe-panikuna, kaytaqa tukuy sonqoykuwanmi ni-
muykiku mana recelaspa. 12 Ñoqaykuqa mana recelaspam kuyaykiku, qamkunam
ichaqa recelowan kuyawankiku. 13 Huk tayta churinta ruegachkaq hinam ruega-
kuykichik, kuyasqaykuman hinayá qamkunapas sonqoykichikta kichariychik.

Ñoqanchikpiqa kawsaq Diospa yachasqanmanta

14 Ama kuskanchakuychikchu Señorpi mana iñiqkunawanqa, mana
tupaqnintin yunta watarusqa hinam kawaqchik. Allin ruraqqa manam
kuskanchakunmanchu huchallapi purikuqmanqa nitaqmi achkiypas
kuskanchakunmanchu tutayaymanqa. 15 Cristoqa manam allinqa kan-
manchu diablowanqa, nitaqmi Diospi iñiqpas hukllaqa kanmanchu
mana iñiqwanqa. 16 Diospa templonqa manam taytacha-mamachakuna-
paqchu. Ñoqanchikqa kawsaq Diospa templonmi kanchik, kikin Diosmi
nirqa:

Paykuna ukupim *yachasaq.
Paykuna ukupim purisaq.
Paykunapa Diosninmi kasaq.
Paykunañataqmi kanqa runaykuna.

17 Señorqa nintaqmi:

Paykuna ukumantayá lloqsiychik.
Paykunamantayá sapaqchakuychik.
Amayá hapiychikchu millakuypaq kaqkunataqa.
Hinaptinqa chaskisqaykichikmi qamkunataqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Hinaptinqa ñoqam kasaq Taytaykichik,
qamkunañataqmi churiykuna kankichik,
ninmi tukuy atiyniyoq Señor.

7 1 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, chayna promesakuna kachkaptinqa aychanchikpi hinaspa espiritunchikpi tukuy mana allinmantayá chuyanchakusun, Diosta manchakuspayá aswan-aswan payllapaqña sapaqchakusun.

Corinto llaqtapi kaqkunapa wanakusqanmanta

2 Sonqoykichikwanyá chaskiykuwayku, manam pitapas imanarqanikuchu nitaq huchallichirqanikuchu, nitaqmi pitapas engañarqanikuchu. 3 Kaytaqa nichkaykichik manam qamkunata acusaspaychu, nisqaypi hinapas ñoqaykuqa tukuy sonqoykuwanmi kuyaykiku, qamkunawanmi kawsasaqkupas chaynataq wañusaqkupas. 4 Qamkunapim ancha-anchata confiakuni hinaspam llumpayta alabakuni, qamkunarayku kallpanchakuspaymi kusisqa kani ñakariyniykupipas.

5 Macedonia lawman chayamusqaykumantapunim mana samarqanikuchu, ñoqaykuqa kaypi-chaypi sasachakuykunallapim karqaniku, cuerpoykupim ñakarirqaniku, sonqoykupiñataqmi manchakurqaniku. 6 Ichaqa llakisqakuna kallpanchaq Diosmi kallpanchawarqaku Titopa chayamusqanwan. 7 Hinaspapas manataqmi paypa chayamusqallanwanchu kusikurqanikuqa, kusikurqanikumá kikin Titota consuelasqaykichikmantapas. Paymi willawarqaku qamkunapa kuyawasqaykichikmanta, willawarqakutaqmi ñoqamanta llakikuspa sientiwasqaykichikmantapas. Chaykunata yachaykuspaymi mastaraq kusikurqani.

8 Carta apachimusqaywan llakisqaña kaptikichikpas manam ñoqaqa pesakunichu, ñawpaqtam ichaqa pesakurqani carta apachimusqaymanta ratollapas llakisqa kaptikichik. 9 Kunanqa kusikunim, manam llakisqa kasqaykichikmantachu aswanqa wanakusqaykichikmantam, llakisqaqa karqankichik Diospa munasqanman hinam, chaynaqa manamá ñoqaykuchu mana allintaqa rurarqaykiku. 10 Diospa munasqanman hina llakikuyqa wanachiwaspanchikmi salvawanchik, chaynaqa manam ñakakunanchikchu. Runakunapa munasqanman hina llakikuymi ichaqa apamun wañuyta. 11 Qamkunaqa Diospa munasqanman hinam llakisqa karqankichik, chayna kaspaqa imayna nanachinakuytam munarqankichik! imayna arreglo ruraytam munarqankichik! imaynatam mana allinpa contranpi piñakurqankichik! imaynatam manchakurqankichik! imayna kuyakuqmi kankichik! imaynatam sientikurqankichik! imaynatam castigo rurayta munarqankichik! Lliwpim qamkunaqa kay asuntopi mana huchayoq kasqaykichikta qawachikurqankichik. 12 Cartata apachimuspayqa manam piensarqani chay huchallikuq runapichu nitaq llakichisqa runapichu, piensarqaniqa Diospa qayllanpi ñoqaykumanta sientisqaykichik yachasqa kananpaqmi. 13 Chaywanmi consuelasqa karqaniku.

Consuelasqa kaspañataqmi aswan mastaqa kusikurqaniku Titopa kusisqa kasqanmanta. Llapallaykichikmi paypa sonqonta tiyaykachirqankichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Qamkunamanta Titoman alabakuspayqa manam penqakurqanichu.
Aswanqa tukuy ima qamkunaman nisqaykuqa cheqapmi, cheqaptaqmi Titoman qamkunamanta alabakusqaykupas. 15 Payqa mastaraqmi kuyasunkichik kasukusqaykichikta hinaspa humillakuspa manchakuywan chaskisqaykichikta yuyarispa. 16 Kusikunim qamkunapi anchata confiakuspay.

Ofrendanchiktaqa kusikuywan qonanchikmanta

8 1 Wawqe-panillaykuna, kunanmi willamuykiku imaynam Macedonia lawpi iñiqkunaman Dios favorecesqanta. 2 Paykunaqa ancha sasachakuykunapi kachkaspankupas hatuntam kusikurqaku, ancha wakcha kachkaspankupas tukuy sonqonkuwanmi qorqaku. 3 Qorqakuqa manam atisqallankutachu, aswanqa mana qoy atisqankutawanmi, ñoqapunim rikurqani tukuy sonqonkuwan qosqankutaqa. 4 Anchatam ruegawarqaku qollqe chaskinaykupaq, yanapaytam munarqaku Jerusalen llaqtapi kaq wawqe-panikunata. 5 Piensasqaykumantapas mastaraqmi huñururqaku, puntataqa Señormanmi qokuykurqaku hinaspañam Diospa munasqanman hina ñoqaykuman qowarqaku. 6 Chaymi Titota ruegarqaniku qallarisqanpi hina chay kuyakuy ofrendata qamkuna ukupi huñuyta tukumunanpaq. 7 Qamkunaqa lliwpim masyankichik, masyankichikmá iñiypipas, sumaq yachachiypipas, yachayniyoq kaypipas, allin ruray munaypipas hinaspa ñoqayku kuyawaykupipas, chaynaqa masyaychikyá kuyakuy ofrenda qoypipas.

8 Kayta nispayqa manam kamachichkaykichikchu, munaymanmi wakinkunapa tukuy sonqonwan rurasqanku yachanaykichiktapas chaynapi kuyakuynikichikqa cheqap kasqanta qawachinaykichikpaq. 9 Qamkunaqa yachankichikñam Señorninchik Jesucristopa favorecewasqanchikta. Payqa apu kachkaspam wakchayarurqa qamkunata kuyasuspaykichik, chaynapi wakcha kayninwan qamkuna apu kanaykichikpaq.

10 Qamkunapa allinnikichikpaqmi consejoyta qoykichik. Qayna watamantaraqmi puntarqankichik ofrenda huñuytaqa, manataqmi huñuyllatachu aswanqa puntataraqmi munaypaq-munarqankichik. 11 Chaynaqa kunanyá tukuychik qallariyninmantapuni kusikuyllawanña munasqaykichikta, kapususqaykichikman hinayá qoychik. 12 Pipas cheqapta qoyta munaptinqa Diosqa chaskin kapuqninman hinam. Payqa manam mañanchu mana kapuqniyoqtaqa.

13 Manam kayqa hukkunata yanapaspa muchuypi kanaykichikpaqchu. 14 Aswanqa igualla kanaykichikpaqmi, kunanqa kapusuchkankichikmi mana kapuqniyoqkunaman qoykunaykichikpaq, hukpiñataqmi paykunapa kaptin pisisuptikichik qosunkichik, chaynapim igualla kankichik. 15 Bibliam nin:

—Manam puchurqachu achka huñuqpapas nitaqmi pisirqachu aslla huñuqpapas —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Titomantawan llamkaqmasinkunamanta

16 Graciastam Diosman qoni nanachikusunaykichikpaq Titomanpas
allin sonqo qosqanmanta. 17 Chaskirqam ruegakusqayta hinaspam qam-
kunamanta sientispa kikillanmanta hamuchkan.
18 Titotawan kuskatam kachamuchkaniku iñiqmasinchikta, paypas iñiq-
kuna ukupiqa reqsisqam Cristomanta allin willakusqanpi. 19 Manataqmi
chayllachu, huñunakuq iñiqmasinchikkunapas paytam akllaykurqa ya-
napakuy ofrendata apaptiyku riysiwanankupaq, chaytaqa rurachkaniku
Señorta hatunchanaykupaqmi hinaspa kusikuywan rurasqaykuta reqsi-
chinaykupaqmi. 20 Chaynapim pipas mana yanqakunata rimanqachu kay
achka ofrenda aypunaykumanta. 21 Allin kaq ruraytam munachkaniku
Señorpa qayllanpipas chaynataq runakunapa qayllanpipas.
22 Paykunawantaqmi kachamuchkaniku sapa kutilla kusikuyllawan
ruraq wawqenchiktapas, qamkunapi llumpayta confiakusqanraykum
payqa aswan-aswanraq chayna rurayta munachkan. 23 Titoqa puriqmasiy-
mi hinaspa qamkuna ukupi llamkaqmasiymi. Wakin wawqekunañataqmi
iñiqkunapa kachamusqan, paykunaqa Cristota hatunchaqkunam.
24 Chaynaqa iñiqkuna yachananpaqyá qawachiychik kuyakuynikichikta,
qawachiychiktaqyá qamkunamanta alabakusqayqa cheqap kasqantapas.

Iñiqkunapaq ofrendamanta

9 1 Wawqe-panikunapaq yanapakuy ofrenda huñunaykichikmantaqa
yanqañam qellqamuykichikman. 2 Yachaniñam yanapakuy munas-
qaykichiktaqa chaymi Macedonia lawpipas kusikuywan willakuni:
—Grecia lawpi kaqkunaqa qayna watamantaraqmi listo karqaku —nispay.
Chayta yachaykuspankum Macedonia lawpi kaqkunapas yaqa llapallanku
yanapakuyta munarqaku. 3 Chaywanpas kachamuchkanim kay wawqeku-
nata chaynapi qamkunamanta kaypi kusikuywan willakusqay mana yanqa
kananpaq hinaspa nisqayman hina listo kanaykichikpaq. 4 Yanqañataq Ma-
cedonia lawpi kaqkunawan hamuspayku mana listotachu tarimuykikuman,
chayna kaptinqa qamkunapi confiakusqaykumantach penqaypi kayman-
ku, chaynataqchá qamkunapas penqaypi kawaqchik. 5 Chayraykum kay
wawqekunata mañakurqani puntata watukamusunaykichikpaq chaynapi
manaraq hamuchkaptiyku prometekusqaykichik kuyakuy ofrenda huñuypi
yanapasunaykichikpaq, chaynapim chay ofrendaykichikqa kanqa kuyakuy-
nikichikmanta, manam mañasqaykuman hinachu.
6 Kaytam nikichik: Pipas aslla tarpuqqa asllatam cosechan, achka
tarpuqñataqmi achkata cosechan. 7 Sapakamayá qochun sonqonpi tan-
teasqanman hina, ama llakikuspachu nitaq obligasqachu, Diosqa kuyan
kusikuywan qoqtam. 8 Diosqa favornintaqa mirayniyoqtam qosunkichik,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qosunkichikqa manam kawsanallaykichikpaqchu aswanqa tukuy imaykichikpas kaptin aswan masta yanapakunaykichikpaqmi. 9 Bibliam nin:

Wakchakunamanmi imallantapas aypuykarin.
Wakchakunamanmi imallantapas qoykarin.
Allin rurasqanqa wiña-wiñaypaqmi.

10 Tarpuqman muhu qoykuqmi hinaspa mikuqman mikuy qoykuqmi
qamkunapaqpas achkayachinqa muhuykichikta, achkayachinqataqmi allin ru-
raynikichiktapas. 11 Chaynapim apuyachisqa kankichik tukuy sonqoykichikwan
qonaykichikpaq, ofrendaykichikta apaptiykum wawqe-panikunapas Diosman
graciasta qonqaku. 12 Kay yanapakuyta wawqe-panikunaman qospaqa manam
necesitasqallankutachu qonchik, aswanqa chay qosqaykichikraykum paykuna
anchata Diosman graciasta qonqaku. 13 Kay ofrendawanqa runakunamanmi
qawachinkichik allin noticiata chaskispa Cristo kasukusqaykichikta, chayray-
kum runakuna alabanqaku Diosta. Alabanqakutaqmi paykunapaqwan llapallan
runakunapaq ofrenda qosqaykichikmantapas. 14 Diospa llumpay favorecesusqay-
kichikmanta kuyasuspaykichikmi llumpayllataña qamkunapaq mañakunqaku.
15 Diosmanyá gracias kachun mana explicay atina qokuyninmanta.

Pablopa defiendekusqanmanta

10 1 Llampu sonqollaña hinaspa kuyakuqllaña Cristoraykum ñoqa Pablo ruegakuykichik. Qamkunawan kaspayqa humildes kani: qamkunaman-
ta karupi kaspayñataqsi manchakuypaq kani. 2 Ruegakuykichikmi hamuspayqa
ama manchakuypaq kanaypaq. Arí, chaynamá kayman aychaman hinalla kaw-
sasqaykupaq piensaq runakunapaqqa. 3 Aychapiraq kawsaspapas ñoqaykuqa
manam aychaman hinachu peleachkaniku. 4 Peleanapaq armaykuqa manataq-
mi aychaman hina armallachu, aswanqa Diospa atiynin hina armam, chayna
armaqa tuñirachinmanmi murallasqa llaqtakunatapas. 5 Tuñichintaqmi Dios
reqsiypa contranpi piensaqkunatapas chaynataq paypa contranpi hoqarikuq-
kunatapas, runakunapa imaymana piensasqantaqa Cristomanñam wataniku
kasukunankupaq. 6 Listollam kachkaniku mana kasukuqkunata correginayku-
paq, chaynataqa rurasaqku cheqaptapuni kasukuyta yacharuptikichikñam.

7 Qamkunaqa imatapas qawankichik rikchayllantam, pipas Cristopaña
kasqanta piensaspanqa cuentatam qokunan ñoqaykupas pay hina Cris-
topaña kasqaykuta. 8 Atiyniykumanta aswanraq alabakuspayqa manam
penqakunichu, Señormi kay atiytaqa qowarqaku qamkunata wiñachinay-
kupaq, manam chinkachinaykupaqchu. 9 Amayá piensaychikchu:

—Payqa cartallawanmi manchachiwanchik —nispaqa.

10 Wakinkunam ninku:

—Pabloqa cartankunapiqa manchakuyllapaqtañam riman, kaypi kas-
panmi ichaqa eqollaña, rimanpas mana kasunapaqta hinam —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

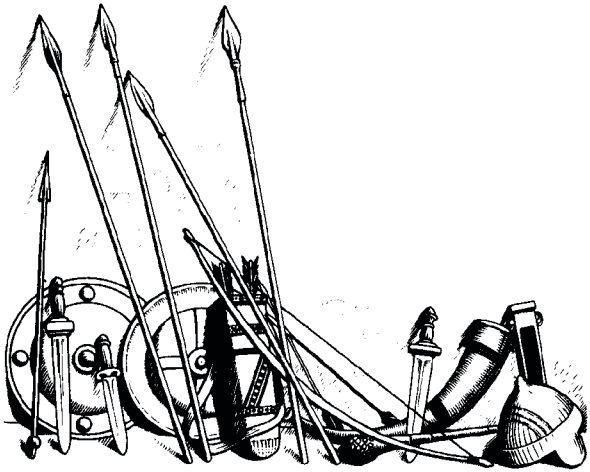

Peleana armakuna (2 Co 10:4)

11 Chayna piensaqtam nini: Cartaykupi nimusqaykuman hinam rura-
saqku chaypi kaspaykupas.
12 ñoqaykuqa tupachikuniku manam kikillanmanta alabakuqkunamanchu,
paykunaqa mana entiendechkaspam hukkunawan tupachikunku. 13 Ñoqaykuqa
manam alabakuymankuchu mana tupaqniykumantaqa, Diosmi ñoqaykutaqa
kachawanku maypi llamkanaykupaqpas. Paytaqmi kachamuwarqaku chay
Corinto llaqtamanpas. 14 Chaynaqa derechoyoq kaspaykum imatapas nikiku,
ñawpaqtaraq qamkunaman chayamuspaykum apamurqaykiku Cristomanta
allin noticiata. 15 Ñoqaykuqa alabakuchkaniku manam hukkunapa llamkas-
qanmantachu. Ñoqaykuqa suyachkaniku qamkunapa iñiynikichik aswan
masyakuptin qamkunawan astawanraq llamkaytam, ichaqa chaytaqa rurasaqku
maymi llamkanallaykupim. 16 Chaywanpas Cristomanta allin noticia masyachiy-
taqa munachkanikum qamkunapa kasqaykichikmanta karupi kaqkunamanpas,
ichaqa chaytaqa rurasaqku hukkunapa llamkasqanmanta mana alabakuspam.
17 Pipas alabakuyta munaspaqa Señormantayá alabakuchun. 18 Manam kiki-
llan recomiendakuqtachu Diosqa chaskin, aswanqa Señorpa recomiendasqantam.

Llulla apostolkunamanta

11 1 Aguantaykuwankichikmá yanqakunata niptiypas. ¡Arí, aguantaykuway-
chikyá! 2 Diospa sientisqanman hinam qamkunamanta sientini. Chullalla
qariwan casarakuq doncellata hinam prometekurqaykichik Cristoman presen-
tanaypaq. 3 Ichaqa engañasqa kanaykichikmantam manchakuchkani, culebram
sacrellaña kasqanrayku Evata engañarurqa, chaynam qamkunapas Cristoman
chuya sonqo kasqaykichikmanta pantachisqa kawaqchik. 4 Ichapas huk kaq-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nin hamuspan willasunkichikman mana ñoqaykupa willasqayku Jesusmanta otaq mana chaskisqaykichik espiritumanta otaq hukpa sutinpi salvakuymanta hinaptinqa yaqapasmi chaskiykuwaqchik. 5 Chay hatu-hatun *apostolkunamantaqa manam menoschu kani. 6 Rimasqay wanka-wanka kaptinpas yachayniyqa manam chaynachu, chaytaqa tukuy ima rurasqaykuwanmi qawachirqaykiku.

7 ¡Manam huchallikurunichu Diosmanta allin noticiata gratislla qamkunaman willaspayqa! chayta ruraspaymi humillakurqani qamkuna hoqarisqa kanaykichikpaq. 8 Wakin iñiqkunatam wakchayachirqani qamkunata servinaypaq pagoyta chaskispay. 9 Qamkunawan kachkaptiy qollqey tukuruptinpas manam mañakurqaykichikchu, aswanqa Macedonia lawpi kaq wawqe-panikunam apachimuwarqa. Manamá qamkunamantaqa imatapas mañakurqaykichikchu nitaqmi mañakusqaykichikpaschu. 10 Sonqoypi kaq Cristopa cheqap palabranraykum nikichik: Grecia lawpipas manam upallachiwanqakuchu kay alabakusqaymantaqa. 11 ¿Imanasqataq kaynataqa rimachkani? ¿Qamkunata mana kuyaspaychu? Diosmi yachan qamkuna kuyasqaytaqa.

12 Kay rurasqaytaqa aswanraqmi rurasaq chaynapi ñoqaykuta qatipakuspa alabakuqkuna ama alabakunankupaq. 13 Paykunaqa llulla *apostolkunam, engañowan llamkaspam Cristopa apostolnin tukunku. 14 Kayqa manam admirakunapaqchu, diablopas tikrakunmi achkirichkaq angelman. 15 Chaynam diablopa serviqninkunapas tikrakun allin serviqmanraq, ichaqa huk punchawmi sentenciasqa kanqaku rurasqankuman hina.

Apostol Pablopa ñakarisqankunamanta

16 Yapatawanmi nikichik: Amayá hapiwaychikchu locopaqqa, chaynapaqña hapiwaspaykichikpas amayá harkakuwaychikchu paykuna hina tumpachallapas alabarikunayta. 17 Alabakuspayqa manam Señorpa rurananman hinachu rurani aswanqa loco hinam rimani. 18 Achkallañam aychaman hina alabakunku chaynaqa ñoqapas alabakusaqyá. 19 Qamkunaqa yachaysapa kachkaspam kusikuywanraq locokunata aguantankichik. 20 Manam imapas qokusunkichikchu servichikusuptikichikpas, engañasuptikichikpas, tukuy imaykichikta qechusuptikichikpas, alabakuptinkupas hinaspa uyapi laqechusuptikichikpas. 21 ¡Penqakuywanraqmi nini: Ñoqaykuqa manam chaypaq hinachu karqaniku.

Pipas imamantapas alabakuptinmi ichaqa ñoqapas loco hina alabakuyman aswan mastaraq. 22 ¿*Hebreo castachu kanku? Ñoqapas chay castam kani. ¿*Israel castachu kanku? Ñoqapas chay castam kani. ¿Abrahampa mirayninkunachu kanku? Ñoqapas paypa mirayninmi kani. 23 ¿Cristopa serviqninkunachu? Loco hinam nichkaykichik, ñoqaqa aswanraqmi Cristotaqa servichkani, paykunamantaqa mastam llamkarqani, mastam azotetapas chaskirqani, carcelkunapim karqani, achka kutitataqmi wañuymantapas ayqerqani. 24 Pichqa kutitam judiokuna azotewarqa kimsa chunka isqonniyoq makita. 25 Kimsa kutitam tawnawan waqtapawarqaku, huk kutipiñataqmi rumiwan choqaparuwarqaku. Buquepas kimsa kutitam viajachkaptiy yakuman chinkaykurqa. Huk

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

punchaw huk tutanñataqmi nuyurqani lamar qochapi. 26 Achka-achkatam illarqani hinaspam peligrokunapi karqani mayu aparuwananmanta, suwamanta, castaykuna hinaspa mana judio kaqkuna wañurachiwananmanta. Peligrollapitaqmi karqani llaqtakunapipas, chunniqkunapipas, lamar qochapipas chaynataq wawqe-tukuqkunamantapas. 27 Llamkayllapi hinaspa sasachakuyllapim karqani, achka kutipim karqani mana puñusqa, yarqaymanta, yakumanta, mana mikusqa, chiripi hinaspa pachaymantapas ususqa.

28 Tukuy kaykunamanmi yapakuykunraq llapallan iñiqkunamanta sapa punchaw cuentallikuyniy. 29 Pipas eqoyaptinqa ñoqapas eqoyanitaqmi, pipas urmachisqa kaptinñataqmi penqakuywan kani. 30 Alabakunay kaptinqa mana kallpayoq kasqaymantam alabakusaq. 31 Señor Jesuspa Taytan wiñaypaq alabana Diosmi yachan mana llullakusqayta. 32 Damasco llaqtapi kachkaptiymi Rey Aretasta serviq prefecto cuidachirqa chay llaqtapa punkunta preso hapirachiwananpaq. 33 Ichaqa chay llaqtapa murallanpa ventanantam canastapi warkuruwarqaku hinaptinmi ayqekurqani.

Pablopa revelacionninkunamanta

12 1 Yanqallapaq kaptinpas alabakusaqyá, sueñoyniypi hinaspa revelacionniypi Señorpa qawachiwasqantayá willasqaykichik. 2 Reqsinim Cristopi iñiq huk runata. Chunka tawayoq watañam Dios payta aparurqa kimsa kaq cielokama. Cuerpopichuch apasqa kanman karqa otaq espiritupichuch, manam chaytaqa yachanichu. Diosllam chaytaqa yachan. 3 Chay runataqa reqsinim. Cuerpopichuch apasqa kanman karqa, manam yachanichu, espiritupichuch apasqa kanman karqa, Diosllam chaytaqa yachan. 4 Apasqam karqa *paraisoman, chaypim uyarimurqa pi runapapas mana rimariy atinan palabrakunata. 5 Ñoqaqa alabakuymanmi chay runamanta, ichaqa manam alabakusaqchu, aswanqa mana kallpayoq kasqallaymantam alabakusaq. 6 Alabakuyta munaspayqa manam locoyachkanichu, ñoqaqa cheqapllatam niyman, ichaqa manam alabakusaqchu chaynapi qawawasqankumanta hinaspa uyariwasqankumanta mana aswanraq imatapas piensanankupaq.

7 Chay revelacioniypi rikusqaykunaqa suma-sumaqmi karqa, chay qawasqaymanta mana llumpayta alabakunaypaqmi qowasqa karqa tipawaqniy kichka hina, chayqa *Satanaspa kachamusqan hinam ñakarichiwachkan. 8 Kimsa kutitam Señorta mañakurqani sanoyaykachiwananpaq. 9 Hinaptinmi Señor niwarqa:

—Qampaq favorniyqa achkallañam, chayllapaqñam kanki. Atiyniyqa mana kallpayoq runakunapim sutillata reqsichikun —nispa.

Chaymi mana kallpayoq kasqaymanta kusikuywan alabakuni chaynapi Cristopa atiynin ñoqapi takyananpaq. 10 Chayraykum kusisqa kani mana kallpayoq kaspaypas, kamisqa kaspaypas, mana imayoq kaspaypas, Cristorayku ñakarichisqa kaspaypas hinaspa sasachakuykunapi kaspaypas. Mana kallpayoq kachkaspayqa aswan kallpayoqraqmi rikuriruni.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Corinto llaqtapi iñiqkunamanta Pablopa llakikusqanmanta

11 Loco hinam kikillaymanta alabakurqani ichaqa qamkunam obligawarqankichik ñoqamanta mana sumaqta rimaspaykichik. Ñoqaqa mana valeqlla kaspaypas manam menoschu kani chay hatu-hatun *apostolkunamantaqa. 12 Qamkunawan kaspaymi reqsichikurqaykichik cheqap *apostol kasqayta chaymi pacienciakuspa Diospa atiyninwan rurarqani admirakuypaq *milagrokunata. 13 Qamkunaqa manam wakiq iñiqkunamantaqa menoschu karqankichik, menosqa karqankichik imatapas qamkunamanta mana mañakusqallaypim. ¡Pampachaykuwaychikyá chay faltaymantaqa!

14 Kunanqa listom kachkani kimsa kutipiña watukaykamunaypaq ichaqa manam imatapas mañakusqaykichikchu. Manam imapas kapuqnikichik maskaqchu hamusaqqa aswanqa qamkuna maskaqmi. Taytam huñun qollqetaqa churinkunapaq, manam churinkunachu taytanpaq. 15 Kapuqniytaqa munasqayman hinam gastakusaq, qamkunaraykuqa kallpaytapas gastasaqmi. Manam imananchu llumpayta kuyaptiy pisillata kuyawaptikichikpas.

16 Cheqaptam ninku qamkunataqa mana gastoman churasqayta ichaqa ninkutaqmi sacre kayniywan trampaman wichiykachisqaytapas. 17 ¿Icha pipas kachamusqaywanchu engañarurqaykichik? 18 Titotam mañakurqani watukamusunaykichikpaq hinaspam paytawan kachamurqani huk wawqeta. ¿Icha Titochu engañarusurqankichik? Iskayniykum huk sonqolla allinllata portakurqaniku.

19 Kuyasqay wawqe-panillaykuna ¿ichapas piensachkankichik ñoqaykuqa qayllaykichikpi defiendekusqaykuta? ñoqaykuqa Diospa qayllanpim Cristopa sutinpi rimachkaniku, tukuy chay rimasqaykuqa iñiynikichikpi wiñanaykichikpaqmi. 20 Hamuspayqa ichapas mana sonqoypaq hina tariramusqaykichik, ñoqapas icha mana sonqoykichikpaq hinachu karuyman. Manchakuchkanim qamkuna ukupiqa liryanakuy kananmanta, sientichinakunaykichikmanta, piñanakunaykichikmanta, rakinakunaykichikmanta, cuento-qepi kanaykichikmanta, pipapas qepanpi rimanaykichikmanta, hatun tukuq kanaykichikmanta, chaqwa ruraqllaña kanaykichikmanta. 21 Manchakuchkanim yapa hamuptiy qamkunarayku Diosniy penqachiwananmanta, chayna kaptinqa llakikusaqchá ñawpaqmantaraq huchallikuchkaspa mana wanakusqaykichikmanta. Manaraqchusmi wanakunkichikraqchu qanra vidaykichikpi purisqaykichikmanta, huchapakusqaykichikmanta hinaspa viciokunapi purisqaykichikmanta.

Cartanta tukuykunallanpaqña anyasqanmanta

13 1 Kaywanqa kimsa kutitañam hamusaq qamkunaman. Ima asunto arreglana kaptinpas iskay otaq kimsa testigopa nisqanman hinam arreglasqa kanqa. 2 Ñawpaqta hamuspaymi anyarqani huchapi purikuqkunata, kunanpas mana chaypi kachkaspaypas anyamunim huchapi puriqkunatawan llapallanta. Hamuspayqa chay runakunataqa castigasaqpunim. 3 Chaynataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurasaq rimachiwaqniyqa Cristopuni kasqanta yachanaykichikpaqmi. Cristoqa manam pisi kallpayoqchu mana imanasunaykichikpaqa, qamkunapi kaq Cristoqa atiyniyoqmi. 4 Arí, cheqaptam mana atiyniyoq hina chakatasqa kaspa wañurqa, kunanmi ichaqa Diospa atiyninwan kawsachkan, chaynam ñoqaykupas kachkaniku mana atiyniyoq, ichaqa paywan kaspaqa Diospa kallpanchasqanmi kawsachkaniku qamkunata servinaykupaq.

5 Sonqoykichikta tapukuykuychik ¿cheqaptachu Cristoman iñichkankichik? Sumaqta tapukuychik ¿Manachu musyankichik sonqoykichikpiqa Cristo kasqanta, icha Diospa mana chaskisqanchu kachkankichik? 6 Ñoqaykumantam ichaqa yachankichik Diospa chaskisqan kasqaykumanta. 7 Diostam mañakuchkaniku mana allin kaqkunataqa ama ruranaykichikpaq, chaytaqa munachkaniku manam chaskisqa kasqaykuta yachanaykichikpaqchu aswanqa allin kaqkunata ruranaykichikpaqmi. Manam imananchu manaña Dios chaskiwaptinkupas. 8 Cheqap kaqpa contranpiqa manam imatapas ruraymankuchu aswanqa rurachkaniku cheqap kaqpaqmi. 9 Chaymi mana kallpayoq kaspapas qamkuna kallpayoq kasqaykichikmanta kusikuniku, aswanraqmi Diosta mañakusaqku mana huchayoqña kanaykichikpaq. 10 Kay cartatam apachimuykichik manaraq hamuchkaspay, chaynapi chayamuspayqa manaña qaqchanaypaq nitaq castiganaypaq, Señorpa atiy qowasqanqa qamkunata wiñachinaypaqmi, manam chinkachinaypaqchu.

11 Wawqe-panillaykuna, qamkunañayá allinlla, amañamá huchallikunkichikñachu. Qamkunaqa kallpanchakuychikyá, huk sonqollañayá hawkalla kawsakuychik, chayna kaptinqa kuyakuq hinaspa hawkayay qokuq Diosmi qamkunawan kanqa. 12 Llapallaykichikyá abrazanakuykuspa rimaykanakuychik. 13 Kaypi kaq llapallan wawqe-panikunapas saludaykamusunkichikmi.

14 Señor Jesucristopa favorninyá Dios Taytapa kuyakuyninpiwan hinaspa Chuya Espiritupa hukllawaq kayninpiwan llapallaykichikwan kachun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

GALACIA LAWMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Kay cartapa yachachikuyninqa rikchakun Roma llaqtapi iñiqkunaman qellqasqanpa yachachikuyninmanmi. Kay cartapim Apostol Pablo yachachin Dioswan allinyanakuyta huchasapa runa munaspaqa Jesucristoman iñispallan allinyanakunanmanta. Pantachikuqkunapa yachachisqanman hinaqa Dioswanqa allinyanakuna manam Moisespa kamachisqanta ruraspallachu. Pantachikuqkunam yachachiqku Jesucristopi iñiqkunaqa señalachikusparaq salvacion haypanankumanta. Pablopa qallarichisqan Galacia law iñiqkuna ukupim pantachikuykuna mirachkarqa. Chaykunapa contranpimá Apostol Pabloqa ancha piñakuyllawanña kay cartanta qellqarqa.

Kay cartaqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta (1:1-10).

Iskay kaq parteñataqmi willakun apostol kayninta Pablo defiendesqanmanta. Payqa apostol kaynintaqa chaskirqa manam runakunamantachu aswanqa kikin Señor Jesucristomantam, kikintaqmi kamachirqa paymanta kaq allin noticiatapas mana judio castakunaman willananpaq (1:11-2:21).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Pablopa willakusqan allin noticiaqa chullalla hinaspa cheqap kasqanmanta, willakuntaqmi Jesucristopi iñispalla imaynam Diospa favornin haypanamantapas (3:1-4:31).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jesucristoman iñispaqa Moisespa kamachisqankunamanwan judiokunapa costumbrenkunaman amaña kutirinamanta (5:1-6:10).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun kay cartapa tukupayninmanta (6:11-18).

Cartapa tukupayninpim nirqa: “Manam imapaqpas valenchu judiokuna hina señalasqa otaq mana señalasqa kayqa, valenqa mosoq runaña kaymi” (6:15).

Cartapa qallariyninmanta

1 **1-2** Galacia law llaqtakunapi huñunakuq iñiqkunamanmi ñoqa Pablowan kaypi kaq iñiqkuna kay cartata apachimuykiku. Manam runakunachu akllawarqaqa, ñoqataqa akllawarqa Jesucristom hinaspa pay kawsarichimuq Dios Taytam chaynapi *apostolnin kaspay paymanta willakunaypaq. **3** Dios Taytatawan Señorninchik Jesucristotam mañakuchkani qamkunata favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq. **4** Dios Taytanchikpa munasqanman hinam Jesucristo kikinmanta wañupuwarqanchik huchanchikmanta mana cas-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tigasqa kananchikpaq hinaspa kunan tiempopi Diospa contranpi kaqkunamanta libraykuwananchikpaq. 5 Paytayá yupaychasun wiña-wiñaypaq. Chaynayá kachun.

Salvakunanchikpaq huk yachachikuyqa manam kanchu.

6 Jesucristo favorecesuptikichikmi qamkunataqa Dios qayaykusurqanki- chik salvasqa kanaykichikpaq chaymi admirasqallaña tapuykichik: ¿Imaynamá manapas unaypiqa Diosmantaqa karunchakuchkankichik huk rikchaq yachachikuykunamanña hapipakuspaykichikqa? 7 Salvakunanchikpaq huk yachachikuyqa manam kanchu. Wakin runakunaqa iskayrayachisuspaykichikmi Jesucristollapi salvakunaykichikta tikraruyta munanku. 8 Salvacionqa Jesucristollapi kasqantam yachachirqaykiku, pipas hukmanta yachachiptinqa Diosyá ñakaykuchun hanaq pachamanta hamuq angelña kaptinpas otaq ñoqaykumantaña kaptinpas. 9 Ñam nirqaykichikña, chaywanpas huktawanraqmi nimuykichik: Ñam chaskirqankichikña salvasqa kanaykichikpaq cheqap yachachikuytaqa, pipas hukmanta yachachiptinqa Diosyá ñakaykuchun.

10 Kaynata nispayqa ¿runakuna agradayllatachu munani icha Dios agradaytachu? Sichu runakunapa allin hapiwanallanta munayman hinaspayqa manañach Jesucristopa sirvientenchu kayman.

Imaynanpim Pabloqa apostol kasqanmanta

11 Yachaychikyá wawqe-panillaykuna, salvasqa kananchikpaq ñoqapa willakusqayqa manam runakunapa yachachikuyninchu. 12 Ñoqamanqa manam runachu willawarqa nitaq yachachiwarqapas, Jesucristopunim ñoqamanqa revelawarqa.

13 Qamkunaqa uyarirqankichikñam judiokunapa yachachikuyninkunallata kasukuspay ñawpaq kawsasqaymantaqa. Yachankichiktaqmi Diosman iñiqkunata imaynam ñakarichisqaytapas. 14 Judiokunapa yachachikuyninkunata aswanraq kasukuspaymi wiñaymasiykunatapas llalliqraq karqani. Llumpayta sientispaytaqmi hapipakurqani abueloykunapa costumbrenkunamanpas. 15 Aswanqa manaraq nacechkaptiymi munasqanman hina Dios sapaqchawarqa hinaspam llumpay kuyakuyninwan qayaykuwarqa. 16 Churin Jesucristotam reqsiykachiwarqa mana judio kaqkunamanpas paymanta willakamunaypaq. Chayraq iñikuspayqa manam pimanpas rirqanichu Jesucristomanta aswanraq yachanaypaqqa. 17 Manataqmi Jerusalentapas rirqanichu ñoqamanta punta kaq *apostolkuna tapukuqqa. Aswanqa Arabia lawman pasakuspaymi unaymantaña kutirqani Damasco llaqtaman.

18 Jerusalen llaqtamanqa rirqani kimsa watamantañam, chaypim Pedrowan tupaspay parte killa karqaniku. 19 Manataqmi tuparqanichu wakin *apostolkunawanqa, aswanqa Jesuspa wawqen Jacobollawanmi. 20 Diosmi yachan kay qellqamusqayqa cheqappuni kasqanta.

21 Jerusalenmanta lloqsispayñataqmi Siria lawmanwan Cilicia lawman pasakurqani. 22 Cristoman Judea lawpi iñiqkunaqa manam uyaytapuniqa reqsiwarqakuchu. 23 Paykunaqa ñoqamanta uyaylla-uyarispam nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Chay ñawpaq ñakarichiwaqninchik Pabloqa manam munanñachu Jesucristomanta yachachikuy chinkachiytaqa, payqa willakuchkan: “Cristoman iñikuychik” nispanñam. 24 Chayta yacharuspankumá:

—Diosmanyá gracias kachun —nirqaku.

Apostolpaqña Pablota chaskisqankumanta

2 1 Chunka tawayoq watamantañam Bernabeywan kuska huktawan rirqani Jerusalen llaqtaman, pusarqanitaqmi Titotapas. 2 Rirqaniqa Diospuni “Jerusalenman riy” niwaptinmi. Allin reqsisqakunallawan huñunakuspaymi paykunaman willarqani mana judio kaqkunamanpas imaynam allin noticiakuna willamusqaymanta. Chaytaqa nirqani willakamusqay mana yanqa kananpaqmi. 3 Chaynapimá ñoqawan riq Titotapas mana judio kachkaptinpas mana kamachirqakuchu judio hina *señalachikunanpaq. 4 Chaywanpas wakin runakunam iñiqmasinchik tukuspanku yaykuramurqaku, paykunam Tito señalachikunanta munarqaku. Tukuy ima rurasqaykutam wateqawarqaku hinaspam Jesucristo librawasqanchikta mana munaspa llumpay sasa kamachikuykuna kasukunaykuta munarqaku. 5 Chaywanpas ñoqaykuqa manamá imaraykupas kasukurqanikuchu, chaynataqa rurarqaniku cheqap noticiaqa qamkunapaqpas mana tikrakunanpaqmi.

6 *Apostolkunapiwan wakin allin reqsisqa kamachikuqkunaqa manamá ima mosoq yachachikuytapas niwarqachu. Llumpay reqsisqa kasqankupas manam imananchu ñoqapaqqa. Diosqa manam hawallanta qawaspachu pitapas favorecen. 7 Qawasqankuman hinam Pedrota Dios akllarqa judiokunaman willakunanpaq, chaynam ñoqatapas Dios akllawarqa mana judio kaqkunaman allin noticiata willakamunaypaq. 8 Diospunim Pedrota kamachirqa *apostolnin kaspa judiokunaman willakunanpaq, chaynam ñoqatapas Diospuni kamachiwarqa apostolnin kaspay mana judio kaqkunaman willakamunaypaq.

9 Iñiqkuna ukupi allin reqsisqa wawqekunam karqa Jacobo, Pedro hinaspa Juan, paykunam Diospa favorecewasqanta yachaspanku ñoqatawan Bernabeyta *alleq makinkuwan hapiykuwarqaku, chaynataqa rurarqaku huk sonqolla kasqaykuraykum. Paykunam nirqaku:

—Riychikyá mana judio kaqkunaman, ñoqaykuñataqmi willakusaqku judiokunaman —nispa.

10 Kunawarqakutaqmi wakchakunataqa mana qonqarunaykupaqpas, chaytaqa tukuy sonqoywanmi rurachkani.

Pedrota Pablo qaqchasqanmanta

11 Antioquia llaqtaman Pedro chayamuptinmi uyanpipuni qaqcharqani pantaypi kasqanrayku. 12 Paymá puntata mikurqa mana judio kaq iñiqkunawan, aswanqa Jacobo partidomanta kaqkuna chayaramuptinmi Pedroqa manaña munarqachu mana judio kaqkunawan mikuyta, chaynataqa rurarqa judiokunapa leyninman hapipakuqkunata manchakuspanmi. 13 Chaynamá wakin judio iñiqkunapas iskay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

uyakuykuspanku Pedropa rurasqanta qatirqaku. Bernabeypunipas iskay uyakuykurqam paykunawan aysachikuspan. 14 Cheqap allin noticiaman hina mana kawsasqankuta qawaspaymi llapa iñiqkunapa ñawpaqninpi Pedrota nirqani:

—Qanmi judio kachkaspaykipas huklaw runakuna hina kawsarqanki manaña judio costumbrenchikkunaman hapipakuspa hinaptinqa ¿imanasqamá huklaw runakunataqa judio hina kawsananpaqqa obligachkanki? —nispa.

Cristoman iñikuspalla salvakunamanta

15 Ñoqaykuqa nacesqaykumantapunim judio kaniku, manam huklaw runakuna hina Diospa leynin mana kasukuqchu. 16 Yachasqanchikman hinaqa Diosqa manam pitapas chaskinmanchu mana huchayoqta hinaqa Moisespa kamachisqanta kasukuptillanqa, Jesucristoman iñikuptillanmi Diosqa pitapas chaskin chaymi ñoqanchikpas Jesucristoman iñikurqanchik mana huchayoqta hina Dios chaskiwananchikpaq. Iñikuptillanchikmá Diosqa chaskiwanchik, manam kamachikuykunata kasukuptinchikchu. Kamachikuykunallata kasukuqkunaqa lliwmi huchayoq kachkanku.

17 Mana huchayoqpaqña Dios chaskiwanankupaq Jesucristoman iñikuspaykuqa huchasapa kasqaykutam reqsikuchkaniku. ¿Imaninantaq kayqa? ¿Cristochu huchallirachiwanku? ¡Manapunim! 18 Mawka wasita tuñirachispayqa hina kaqllataqa manam hatarirachiymanchu, ñawpaq kamachikuykunata saqeruchkaspa huktawanraq cumplispayqa manam allintachu rurachkani. 19 Ñoqaqa wañusqa hinañam kachkani kamachikuykunapaqqa chaynapi Diosllapaqña kawsanaypaq. 20 Jesucristopa cruzninpim wañusqa hinaña kaspay ñawpa vidayta saqeruni, manam ñoqañachu kawsani aswanqa Cristoñam ñoqapi kawsachkan. Kay pachapi kawsaspayqa Diospa Churinman hapipakuspallam kawsachkani. Paymi kuyawaspan ñoqapaq wañupuwarqa. 21 Chaynaqa Diospa favorecewasqantaqa manam qepanchakuymanchu. Sichum kamachikuykunallata kasukuspa mana huchayoqña kachwan karqa, hinaptinqa yanqapaqñach Jesucristoqa wañurqa.

Kamachikuywanchu icha iñiywanchu salvasqa kananchikmanta

3 1 ¡Ay, Galacia lawpi kaq mana yuyayniyoq wawqe-panillaykuna! ¿Pitaq pantarachisunkichik? Willaptiykum qamkuna suma-sumaqta entienderqankichik chakatasqaqa Jesucristo kasqanta. 2 Tapusqaykichikyá: ¿Moisespa kamachisqankunata kasukuspachu Chuya Espiritutaqa chaskirqankichik icha uyarisqaykichik Jesucristoman iñispallachu? 3 ¡Amayá mana yuyayniyoqqa kaychikchu! Mosoq kawsaytaqa qallarirqankichik Chuya Espiritupa yanapakuyninwanmi, kikillaykichikmantaqa manam chaytaqa tukuyta atiwaqchikchu. 4 ¿Yanqapaqchum tukuy imata ñakarirqankichik? ¡Amayá yanqapaqqa kachunchu! 5 Espiritun qosuqnikichik Dios *milagrokunata ruraspaqa, manam kamachikuykunata kasukusqaykichikraykuchu rurachkan aswanqa Jesucristomanta uyarispa payman iñikusqaykichikraykullam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Diosman iñispallam Abrahamqa mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa.
7 Chaynaqa yachaychikyá, iñispa Diosman hapipakuqkunaqa Abrahampa
cheqap miraynin hinam kanchik. 8 Bibliaqa rimarqañam iñikuptillanku
mana judio kaqkunatapas mana huchayoqpaqña Dios chaskinanpaq. Chay-
napim ñawpaqmantapuni kay allin noticiakunata Abrahanman Dios nirqa:
—Kay pachapi llapallan ayllukunam qamrayku bendecisqa kanqa —nispa.
9 Chaynaqa lliw iñikuqkunatam Abrahamta hina Diosqa bendecin.
10 Aswanqa Moisespa kamachikusqankunaman hapipakuqkunaqa ña-
kasqam kachkanku. Bibliam nin:
—Moisespa libronpi llapallan kamachikuykunata tukuy tiempopi mana
kasukuqkunaqa Diospa ñakasqanmi kachkanku —nispa.
11 Hinaptinqa Diosqa manam pitapas chaskinchu mana huchayoqpaqqa
kamachikuykunallata kasukuptinqa. Bibliaqa nintaqmi:
—Allin ruraq runaqa iñisqanraykum kawsanqa —nispa.
12 Moisesqa manam kamachiwanchik: "Iñispa hapipakuychik" nispachu,
aswanqa: "Pipas lliw kamachikuykunata cumpliqqa chayraykum kawsan-
qa" ninmi.
13 Leyrayku ñakawasqanchikmantam Cristo librawarqanchik. Paymi
ñakasqa karqa ñoqanchikrayku, Bibliam nin:
—Sachapi warkusqa wañuq runaqa Diospa ñakasqanmi —nispa.
14 Jesucristoqa wañurqa Abrahanman Diospa prometesqan bendicionta
mana judio kaqkunapas chaskinanpaqmi chaynapi Diospa promesanman
hina iñiyllawan Chuya Espirituta chaskinanchikpaq.

Leymantawan promesamanta

15 Wawqe-panillaykuna, vidanchikwan tupanachispayá yachachisqaykichik:
Sichum huk runa contratota ruraspan firmaruptinqa manañam pipas imatapas
yapanmanchu nitaq yanqachanmanchu. 16 Diospas Abrahanmanmi mirayninman-
wan promesankunata qorqa. Chay promesakunapiqa manam "miraynikikunaman"
ninchu aswanqa "miraynikiman" ninmi. Manam achka runakunamantachu
rimachkan aswanqa huk runallamantam, payqariki Cristom. 17 Ñoqam nikichik:
Abrahanwan Dios contratota ruraspanqa cumplinanpaqmi prometekurqa. Tawa
pachak kimsa chunkan watamantaña Moisesman Dios kamachikuykunata qos-
panqa, ñawpaq prometekusqantaqa manam yanqachanmanchu. 18 Sichum Dios
salvanman runakunata kamachikuykunata kasukuptillanku hinaptinqa manach
salvanman promesanman hinañachu. Diosqa promesanman hinam Abrahanman-
qa tukuy imata qorqa, manam imatapas rurasqanraykuchu.
19 Hinaptinqa ¿imapaqmá Moisespa leyninqa servin? Promesata qoch-
kaspapas Diosqa kamachikuykunatam qorqa huchasapa kasqanchik
qawachiwananchikpaq. Chay kamachikuykunaqa kanan karqa promete-
kusqanman hina Abrahampa miraynin Jesus hamunankamallam. Diosmi
angelkunata kamachirqa Moisesman leyta qonankupaq, chaynapim Moisesqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dioswan hinaspa runakunawan *allinyanachiq karqa. 20 Allinyanachiq runaqa manam hukllatachu allinyanachin aswanqa iskaytam. Diosmi ichaqa huklla.

Moisespa leyninqa imapaqmi kasqanmanta

21 Moisespa kamachisqankunaqa ¿Diospa promesanpa contranpichu kachkan? Manapunim. Manam ima leypas kanchu chayta kasukuspanchik wiñay kawsananchikpaqqa. Sichu kaptinqa, chaywanchá mana huchayoqpaqña Dios chaskiwachwan karqa. 22 Bibliapa nisqanman hinaqa, lliwmi huchapa watasqan kachkanchik. Chaynapim Diospa promesantaqa chaskinchik Jesucristoman iñiqkunalla.

23 Iñiy manaraq hamuchkaptinqa, Moisespa leyninmi presota hina hapirayawarqanchik, chaynaqa karqanchik Cristoman iñikunanchikpaq revelawananchikkamam. 24 Warmakunata pusachkaq hinallam leyqa Cristoman pusawarqanchik chaynapi payman iñikuspallanchik mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan kananchikpaq. 25 Iñikuykunanchikpaq Jesucristo chayaramuptinmi ichaqa Moisespa leyninqa manaña pusawanchikchu.

26 Jesucristoman iñikuspaqa llapallaykichikmi Diospa churin kachkankichik. 27 Jesucristoman hukllawakuspa llapallan bautizakuqkunaqa payman rikchakuqñam kachkankichik. 28 Jesucristopiqa hukllañam kanchik, manam imananñachu judio otaq mana judio kaypas, sirviente otaq mana sirviente kaypas, qari otaq warmi kaypas. 29 Jesucristopaña kaspaqa, Abrahampa miraynin hinañam kankichik, chayraykum chaskinkichik Abrahanman Diospa prometesqan herenciatapas.

4 1 Kaytapas nisqaykichikyá: Pipas herenciata chaskinanpaq warmallaraq kaspanqa manaraqmi chaskinmanchu warmallaraq kasqanrayku. Payqa wasinpi sirviente hinallaraqmi kachkan dueñopuni kachkaspapas. 2 Payqa kasukunanmi uywaqnin runakunatawan kapuqnin waqaychaqkunata taytanpa nisqan punchawpiña herencianta chaskinankama. 3 Ñoqanchikpas kay pachapi yachachikuykunallaman hapipakuspam warma hinallaraq karqanchik. 4 Aswanqa akllasqa punchaw chayaramuptinmi Dios Tayta kachamurqa Churinta. Paymi warmimanta nacespa lliw judiokuna hina kamachikuykunata kasukurqa. 5 Payqa hamurqa leyman hina castigasqa kananchikmanta librawananchikpaqmi, chaynapi churinkunata hina Dios chaskiwananchikpaq.

6 Churinkunaña kasqanchikta yachananchikpaqmi sonqonchikman Dios kachamurqa Chuya Espirituta, paymi rimachiwanchik “Taytalláy” nispa. 7 Chaynaqa manam sirviente hinañachu kanchik, aswanqa Diospa churinñam. Churinña kasqanchikraykum herenciatapas Diosmanta chaskisunchik.

Galacia lawpi iñiqkunamanta Pablopa llakikusqanmanta

8 Ñawpaq tiempopiqa Diosninchikta mana reqsispaykichikmi llapa imakunata Diosta hina servirqankichik mana cheqap Dios kachkaptinpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Kunanmi ichaqa cheqap Diostaña reqsirunkichik otaqmi payña reqsirusunkichik hinaptinqa ¿imaynanpimá kutirikuwaqchik ñawpaq yachachikuykunalla kasukuqqa? Chay yachachikuykunaqa manam valenchu, chaykunawan mana librakuyta atispaqa ¿sirviente hinañachu kayta munankichik? 10 ¿Imaynataq Dios agradayta munankichik judiokunapa waqaychananku punchawkunata, killakunata, tiempokunata hinaspa watakunata kasukuspaykichikqa? 11 Llakichiwankichikmi, yanqapaqchusmi qamkunaman yachachisqayqa karunqa.

12 Wawqe-panillaykuna, ruegakuykichikmi ñoqa hinaña kanaykichikpaq, judio kachkaspaypas qamkuna hinañam kani. Chayna kachkaptiypas qamkunaqa manam imanawarqankichikchu. 13 Yachasqaykichikpi hinapas puntataqa onqoruspayñam willarqaykichik imaynam salvakunaykichikmanta. 14 Chayna kachkaptiypas manam despreciawarqankichikchu nitaq qarqoruwarqankichikchu, aswanqa sumaqllatañam chaskiwarqankichik Diospa angelninta hinaraq otaq Jesucristotapas hinaraq. 15 Llumpaytam ñoqawan kusikurqankichik. Kunanqa ¿imanarusunkichikmá? Kuska kaptinchikqa ñawikichiktapas horqoruwaqchikmi karqa ñoqaman qoykuwanaykichikpaq. 16 Chaynaqa ¿enemigoykichikpaqchum hapiwankichik cheqapllata niptiy?

17 Chay yachachiqkunaqa yanqallam qamkunamanta sientiq tukunku. Paykunaqa munachkan ñoqamanta rakikuruptikichik paykunataña qatinaykichiktam. 18 Allinninta munaspa hukkunamanta sientiyqa kusallañam. Chaynatayá tukuy tiempopi ruraychik chaypi kaptiypas otaq huklawpi kaptiypas. 19 Churillaykuna, huktawanmi qamkunamanta llakikuchkani wachakuspa warmi ñakarichkaq hina. Chaynachiki ñakarisaq Cristowan hukllaña kanaykichikkama. 20 Ima allinraq kanman kunanpuni qamkunawan chaypi rikuriruyniy chaynapi aswan sumaqtaraq qamkunata rimapayanaypaq. ¿Imatataq ruraykullasaq? Qamkunamantam mana imayna piensaytapas atinichu.

Iskay warmikunawan rikchanachisqanmanta

21 Moisespa kamachikusqankunaman hapipakuy munaqkunayá niykuwaychik: ¿Entiendenkichikchu paypa lliw qellqasqanta? 22 Kaynatam nin: Abrahampam iskay churin karqa, hukninmi karqa servipakuq warminpi, hukninñataq libre kaq warminpi. 23 Chay servipakuq warmipa wawanmi nacerqa lliw runapa churinkuna hina, libre kaq warmipa wawanñataqmi nacerqa Diospa promesanman hina. 24 Kay iskay warmikunatayá tupanachisun Diospa qowasqanchik iskay contratowan. Chay servipakuq Agartayá tupanachisun Sinai Orqopi qosqan contratowan. Chay contrato kasukuqkunaqa leypa sirvientenkunam. 25 Agartaqa tupanachichwantaqmi Arabia lawpi Sinai Orqowanpas. Chay orqotañataqmi tupanachichwan Jerusalen llaqtawan, chaypi *yachaqkunaqa leypa sirvienten kasqankuraykum mana librechu kachkanku. 26 Aswanqa hanaq pachapi kaq mosoq Jerusalenqa librem, libretaqmi kanchik chaypi *yachaqkunapas. 27 Bibliam nin:

Yaw mana wachakuq qolluq warmi,
kusikuywanyá qapariy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaw mana wachakuy reqsiq warmi,
llumpa-llumpaytayá qapariy.
Qosanpa saqesqan warmiqa achka wawayoqraqmi
kanqa qosan saqeruchkaptinpas.

28 Wawqe-panillaykuna, ñoqanchikqa qolloqpa wawan Isaac hinam
Diospa prometekusqan churinkuna kanchik. 29 Chay tiempopim aycha-
man hinalla naceq warma Chuya Espiritupa atiyninwan naceq warmata
asipayaspa ñakarichirqa, chaynam kunanpas ñoqanchikta runakuna ña-
karichiwanchik. 30 ¿Imaninmá Bibliaqa? kaynatam nin:
—Qarqoy kay sirvientata wawantinta, kay sirvientapa wawanqa
manam chaskinmanchu herenciata libre warmipa wawan hinaqa —nispa.
31 Wawqe-panillaykuna, ñoqanchikqa manam sirvientapa wawan hina-
chu kanchik aswanqa libre warmipa wawan hinam.

Qaqa hina sayananchikmanta

5 1 Cristom judiokunapa kamachikuyninkunamanta librawarqanchik.
Chaynaqa, qaqa hina sayaspayá amaña kutiriychikchu sirviente
hina sasallaña kawsaymanqa.
2 Ñoqa Pablopa nisqaytayá uyariychik: Judiokuna hinaraq *se-
ñalachikuspaykichikqa yanqapaqmi Cristomanqa hapipakunkichik.
3 Huktawanmi nimuykichik: Pipas judio hina señalachikuqqa Moisespa
lliw kamachikuyninkunatam kasukunan. 4 Wakinnikichikmi ninkichik:
—Moisespa leyninta kasukuptinchikmi mana huchayoqpaqña Dios
chaskiwanchik —nispa.
Chaynata nispaykichikmi Jesucristomantawan Diospa favornin-
manta karunchakurunkichik. 5 Ñoqanchikmi ichaqa Chuya Espiritupa
yanapakuyninwan hinaspa Cristoman hapipakuspa mana huchayoqña ka-
nanchikpaq suyachkanchik. 6 Jesucristowan huklla kaptinchikqa manam
imananchu *señalasqa otaq mana señalasqa kayninchikpas. Diosmi ichaqa
munan Jesucristoman hapipakuspallanchik kuyakuspa kawsananchikta.
7 Allin kallpachkaq hina yachachisqaykunata kasukuchkaptikichikqa ¿pimá
cheqapmantaqa pantarachisunkichik mana kasukunaykichikpaqqa? 8 Chay
yachachikuykunaqa manam qayasuqnikichik Diosmantachu. 9 Cuidakuychik-
yá, yachankichikmi aslla qonchupas achka masa poqochisqantaqa. 10 Señorpim
confiakuchkani yachachisqaypa contranpiqa mana hukmanrayanaykichikmanta.
Qamkunata pantachiqkunaqa pi runaña kaspapas Diospa castigasqanmi kanqa.
11 Wawqe-panillaykuna, sichum "*Señalachikuychik" nispayraq ya-
chachiptiyqa judiokunaqa manach ñakarichiwanmankuchu hinaspapas
Jesucristopa cruzpi wañusqanmanta willakusqaymantaqa manach piña-
kunmankuchu. 12 Aswanqa "Qari kaynikichikpi *señalakuychik" nispa
yachachiqkunaqa enterontapas kuchuchikuchunkuyá.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Wawqe-panillaykuna, Diosqa qayasurqankichik libre kanaykichikpaqmi. Ichaqa: “Librem kani” nispaqa amayá runapa mana allin munasqantaqa ruraychikchu aswanqa kuyakuywanyá yanapanakuychik.
14 Diosmi kamachiwarqanchik:

—Kuyankim runamasikita kikikita hina —nispa.

Kayta kasukuspam lliw kamachikuyninta cumplinchik. 15 Animalkuna hina kachunakuspa mikunakuspaykichikqa yanqañataq kikikichikpura tukunakuruwaqchik.

Aychapa rurunmantawan Chuya Espiritupa rurunmanta

16 Chaynaqa nimuykichikmá: Chuya Espiritupa munasqanman hina kawsaspayá aychapa munasqallantaqa amaña ruraychikchu. 17 Aychapa munasqanqa Chuya Espiritupa contranpim kachkan, Chuya Espiritupa munasqanñataqmi aychapa munasqankunapa contranpi kachkan. Iskayninku contranakuptinmi munasqaykichik rurayta mana atinkichikchu. 18 Chuya Espiritu pusasuptikichikmi ichaqa manaña leypa munaychakusqanchu kachkankichik.

19 Yachasqanchikpi hinapas aychapa munasqallanpi kawsaqkunaqa huchapakuyllapim purinku, millakuypaq kaqkunallatam ruranku, manaña penqakuspam qanrakunku, 20 taytacha-mamachakunallatam adoranku, paykunaqa layqanakuyllapi, cheqninakuyllapi, liryanakuyllapi, envidianakuyllapi hinaspa piñanakuyllapim purikunku, kikillankupaqmi imatapas munanku, rakinakuyllatam hatarichinku, sapa-sapaqmi huñunakunku, 21 munapayarinkum hukpa imankunatapas, tomakuyllapi fiestakunallapim purikunku, rurankutaqmi chayna rikchaq huchakunatapas. Ñawpaq nisqaytam huktawan nimuykichik: Chayna mana allin ruraqkunaqa manam yaykunqakuchu Diospa munaychakusqanman.

22 Chuya Espirituñataqmi kawsachiwanchik: kuyakuqta, kusisqallata, hawkallata, pacienciakuqta, sumaq sonqollata, kuyapayakuqta, cumpliqta, 23 llampu sonqollata hinaspa imapipas controlakuqta. Manam ima kamachikuypas kay allin ruraykunapa contranpiqa kanchu. 24 Jesucristopaña kaqkunaqa chakatasqata hinañam saqerunchik aychapa munasqankunataqa. 25 Chuya Espirituman hina kawsaqkunaqa payta kasukuspañam purinanchik.

26 Ama hatun tukuspayá ama piñanakusunchu nitaq envidianakusunchu.

Yanapanakunanchikmanta

6 1 Wawqe-panillaykuna, pipas huchallikuruptinqa Chuya Espirituta kasukuqkunam yanapanaykichik Diosman kutirikunanpaq. Chaytaqa ruraychik llampu sonqollayá, yanqañataq qampas tentasqa kawaq.
2 Ima sasachakuykunapipas yanapanakuychikyá, chaynata ruraspayá Jesucristopa kamachikuyninkunata cumpliychik.

3 Pipas yanqapas-yanqa hatun tukuspaqa kikillanmi engañakun.
4 Sapakamam kikinpa vidanta qawakunan. Sichum allin kaspaqa ki-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

killanpaqchá allin, hukpa vidanwanqa manam tupachikunmanchu.
5 Rurasqanchikmantaqa sapakamam Diosman cuentata qosunchik.
6 Diospa palabran uyariqkunaqa yachachiqnintam yanapananku
imallawanpas.
7 Amayá qamkunaqa pantachinakuychikchu, Diostaqa manam pipas burla-
kunmanchu runaqa imapas tarpusqantam cosechanqa. 8 Aychapa munasqallan
tarpuqqa aychaman hinallam wañuyta cosechanqa. Chuya Espirituman hina
tarpuqmi ichaqa cosechachkaq hina paymanta wiñay kawsayta chaskinqa.
9 Chaynaqa amayá amirusunchu imapas allin ruraytaqa, mana amiruspaqa
tiempo chayaramuptinmi cosechata hina premiota chaskisunchik. 10 Atispaqa
lliwtayá yanapasun, aswan llapanmanta llalliriqtaqa iñiqmasinchikkunata.

Pablopa kunasqankunamanta

11 Qawaychikyá, mayna hatun letrakunawanmi kikiypuni qellqamuchkaykichik. 12 Sichum pipas: "Judiokuna hina *señalachikuychik" nisuspaykichikqa, runakunallata agradanankupaqmi obligasunkichik chaynapi cruzpi Jesucristopa wañusqanmanta rimaspa mana ñakarichisqa kanankupaq.
13 "*Señalachikuychik" niqkunapas manam lliw kamachikuykunatachu kasukunku, señalachikunaykichiktaqa munachkanku cuerpoykichikpi kaq señalmanta alabakunankupaqmi. 14 Ñoqam ichaqa imamanta alabakuytapas munanichu, aswanqa Señorninchik Jesucristopa cruzpi wañusqallanmantam. Arí, cruzpi Cristopa wañusqanraykum kay pachapi mana allin ruraykunataqa wañusqata hinaña saqeruni, kay pachapi mana allin ruraykunapas wañusqata hinañam saqeruwan. 15 Manam imapaqpas valenchu judiokuna hina *señalasqa kaypas otaq mana señalasqa kaypas, valenqa mosoq runaña kaymi. 16 Kay yachachisqayman hina purispa Diospa cheqap akllasqankunatam nimuykichik: Diosyá kuyapayarispa hawkalla kawsanaykichikta munachun.
17 Jesucristorayku ñakarichiwasqankupa marcankunam pimanpas qawachin Señorninchikpa cheqap serviqnin kasqayta. Chaynaqa amañayá kunanmantaqa pipas sonqoyta nanachichunchu.
18 Wawqe-panillaykuna, Señorninchik Jesucristoyá sonqoykichikpi kawsaspa yanapasunkichik. Chaynayá kachun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

EFESO LLAQTAMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Kay cartapa hatun yachachikuyninqa imakunatam rurananpaq wiñaymantaraq Diospa tanteasqankunam. Citasqan tiempopi tukuy unanchasqankunata Dios hukllawaykuptinmi chaykunapi Jesucristo gobiernanqa. Chay tanteasqankunatam payqa reqsichin paypi iñiqkunaman, wakin runakunapaqmi ichaqa pakasqa kachkan. Chayraykum Diospa runankunaqa Jesucristoman hukllawasqa kawsananku, hukllataqmi kawsananku iñiqmasinkunawanpas.

Kay cartaqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta (1:1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesucristopi iñiqkunaqa wiñaymantaraq Diospa akllasqan kasqanrayku huklla kanankumanta, willakuntaqmi Jesucristorayku runakunapa huchanta pampachaspa imaynam Diospa librasqanmantapas chaynataq Jesucristopa kuyakuyninqa ancha hatunllaña kasqanmantapas (1:3-3:21).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Chuya Espiritupa yanapakuyninwan Jesucristoman iñiqkunaqa chullalla kanankumanta, willakuntaqmi Jesucristopi kasqanrayku mosoq kawsaypiña purinankumantapas chaynataq Diospa churinkuna hinaña imaynam kawsanankumantapas (4:1-6:20).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Tiquico sutiyoq wawqe kachasqanmanta (6:21-24).

Jesucristopi iñiqkunaqa chullalla kasqankumantam yachachin kimsa rikchanachiykunawan. Imaynam runapa cuerpon hukllawasqa kachkan umanman, chaynam iñiqkunapas Jesucristoman hukllawasqa kachkanku. Imaynam hatun wasi cimientonpa hawanpi hatarichisqa kachkan, chaynam iñiqkunapas Jesucristopi takyachisqa kachkanku. Imaynam casada warmi qosanpaña rikurirun, chaynataqmi iñiqkunapas Jesucristopaña rikurirun. Cartapa tukupayninpim Apostol Pablo iñiqkunata tupachin guerrapi peleaq soldadokunaman. Imaynam soldadopa kapun armankuna, chaynataqmi iñiqkunapapas kapuntaq armankuna chaynapi huchawan, kay pachapi mana allin costumbrekunawan hinaspa diablowan peleananpaq (6:10-20).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablom Diospa munasqanman hina Cristo Jesuspa *apostolnin
kani. Efeso llaqtapi, Jesucristoman iñispa payllapaqña kawsaqkunamanmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cartamuykichik. 2 Dios Taytanchiktawan Señorninchik Jesucristotam mañakuchkani favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Jesucristopi Diospa bendicionninkunamanta

3 Señorninchik Jesucristopa Taytan Diostayá yupaychasun, paymi Cristo- wan huklla kasqanchikrayku Espiritupa tukuy yanapakuyninkunawan favorecewarqanchik hanaq pachapiñapas kachkachwanchik hina. 4 Manaraqpas kay pacha unanchasqa kachkaptinmi Diosqa Cristorayku akllawarqanchikña chaynapi paypa qayllanpi mana chikanpas huchayoq kaspa payllapaqña kawsananchikpaq. 5 Kuyakuqllaña kaspanmi ancha munasqanman hina ñawpaqmantaraq munarqa Jesucristorayku churichakuykuwananchikpaq. 6 Anchallataña favorecewaspanchik kuyasqan Churinrayku chaskiwasqanchikmantayá payta yupaychasun. 7 Llumpa-llumpayta favorecewaspanchikmi Diosqa Churin Jesucristopa yawarninwan librawarqanchik otaq huchanchikkunata pampachaykuwarqanchik. 8 Chay favorecewasqanchiktam llimparichirqa yachayniyoq hinaspa allin tanteaq kananchikpaq. 9 Ñawpaqmantaraq pakasqa kaqkunatam otaq Cristontakama imam ruray munasqantam reqsiykachiwanchik. 10 Chaykunata rurananpaq tiempo chayaramuptinmi kay pachapi kaqkunatapas chaynataq hanaq pachapi kaqkunatapas llapallanta Dios huklla-wanqa, chaynataqa ruranqa chaykunapi Cristo munaychakunanpaqmi.

11 Allin tanteasqanman hina ruraq Diosmi ñawpaqmantaraq munasqanman hina akllawarqanchik, akllawarqanchikqa Cristowan huklla kaptinchik herenciata chaskinanchikpaqmi. 12 Ñawpaqmantaraqmi Cristopi confiakurqanchik, chaynapi ñoqanchikrayku suma-sumaq atiyniyoq kasqanmanta Dios yupaychasqa kananpaq. 13 Salvo kanaykichikpaqqa cheqap noticiata uyarispam Cristoman iñikurqankichik, chayraykum Diosllapaqña kanaykichikpaq prometekusqan Chuya Espirituwan sellosqa kachkankichik. 14 Chuya Espirituqa herencia chaskinanchiktam garantizan llapallan rantisqankunata Dios libranankama chaynapi hatun sumaq kancharichkaq kayninmanta yupaychananchikpaq.

Iñiqkunapaq Pablo mañakusqanmanta

15 Uyarirqanim Señorninchik Jesucristoman hapipakusqaykichikta hinaspa llapallan iñiqmasinchikkuna kuyasqaykichikta. 16 Chayraykum mañakuyniypiqa tukuy tiempo qamkunamanta Diosman graciasta qoni. 17 Señorninchik Jesucristopa hatun kancharichkaq Taytan Diostam mañakuchkani Espiritunwan yachayta qosunaykichikpaq chaynapi ima yachachisusqaykichiktapas entiendenaykichikpaq hinaspa payta astawan reqsinaykichikpaq. 18 Mañakuchkanitaqmi allinta yuyanaykichikpaqpas chaynapi qayasusqaykichikrayku confianzawan suyasqaykichikta yachanaykichikpaq otaq Diosllapaqña kawsaqkunawan chay suma-sumaqllaña qosusqaykichik herenciamanta yachanaykichikpaq. 19 Mañakuchkanitaqmi Diospa mayna-mayna atiyninmanta yachanaykichikpaqpas, chay atiyninwanmi Diosqa iñiqkunata kallpanchawanchik. Hatun atiyniyoq kasqantam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dios reqsichikurqa 20 Cristota kawsarichispa hinaspa hanaq pachapi *alleqninpi
tiyaykachispa. 21 Paytaqa hatuncharun gobiernaqkunapas, kamachikuqkunapas,
atiyniyoqkunapas, munaychakuqkunapas hinaspa imaymana sutiyoqkunapas
mana igualay atinankamam, hatuncharurqaqa manamá kunan tiempollapaqchu
aswanqa hamuq tiempopaqwanmi. 22 Tukuy imatapas Cristowanmi saruchirqa.
Hina Cristotataqmi llapallan iñiqkunapa uman kananpaqpas churaykun. 23 Llapallan iñiqkunaqa Cristopa cuerponmi, cuerpowan umaqa hukllam, chaynam
iñiqkunapas Cristowanqa huklla kachkanku, payllam lliwpi llimparichkan.

Diospa favorninraykulla salvasqa kananchikmanta

2 1 Huchaykichikrayku wañusqa hina kachkaptikichikmi Diosqa qamkunatapas kawsarichisurqankichik. 2 Wañusqa hinaqa karqankichik
kay pachapi mana allin rurayllapi kawsaspaykichikmi hinaspa mana rikuy
atinakunapi munaychakuqpa kamachikusqanta kasukuspaykichikmi. Kunanpas chay munaychakuqmi Diosta mana kasukuqkunataqa kallpanchachkan.
3 Ñawpaqtaqa lliwmi ñoqanchikpas kawsarqanchik mana allin piensasqanchikkunaman hina munasqallanchikpi purikuspa hinaspa aychapa munasqallanta
ruraspa, nacesqanchikmantapunim llapa runakunapiwan kuska castigopaqña karqanchik. 4 Aswanqa kuyapayarikuqllaña Diosmi llumpa-llumpayta
kuyawaspanchik, 5 huchanchikrayku wañusqa hina kachkaptinchikpas
Jesucristotawan kuskata kawsariykachiwarqanchik. Favorninraykullam
Diosqa salvaykusurqankichik. 6 Diosqa Jesucristotawan kuskata kawsariykachiwaspanchikmi paywan kuskatataq hanaq pachapipas tiyaykachiwanchik.
7 Chaynataqa rurarqa ancha-ancha favorecekuq kasqanta hinaspa mayna
kuyawasqanchikta Cristo Jesuswan hamuq tiempokunapi qawachinanpaqmi.
8 Favorninraykullam iñiptikichik Diosqa salvaykusurqankichik, chayqa manam
qamkunamantachu aswanqa mana imallapaq Diospa qosusqaykichikmi. 9 Manataqmi imapas rurasqaykichikraykuchu chaynapi pipas mana alabakunanpaq.
10 Diosqa mosoqyachiwarqanchik Cristowan huklla kaspa allinkunata ruranan-
chikpaqmi, chaykuna rurananchiktaqa ñawpaqmantaraqmi munarqa.

Cristopa Dioswan allinyanachiwasqanchikmanta

11 Yuyariychikyá imaynam ñawpaq tiempopiqa kasqaykichikta. Qamkunaqa
manam judio castachu kankichik. Cuerponkupi *señalasqa judiokunam ninku:
—Ñoqaykuqa señalasqam kaniku, qamkunañataqmi mana señalasqa
runakuna kankichik —nispa.
12 Chay tiempokunapiqa Cristomanta karunchasqa kaspam *Israelpa mirayninkunamantapas rakisqa karqankichik, manamá yacharqankichikchu contratota
ruraspan Diospa prometekusqantapas. Mana ima consuelollatapas suyaspam
cheqap Diosmanta karunchasqa kay pachapi kawsarqankichik. 13 Kunanmi ichaqa
Jesucristoman hukllawasqaña kachkankichik. Ñawpaqtaqa karunchasqa kachkaptikichikmi Cristo wañuspan yawarninta chaqchurqa, chayraykum asuykachisqaña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karunkichik. 14 Cristollam hawkayachiwaqninchikqa, paymi hukllawarun judiokunatawan mana judio kaqkunata perqa hina rakiwaqninchik cheqnikuyta tuñirachispan. 15 Judiokunaman ñawpaq kamachisqankunatam Cristo wañuspan mana valeqpaqña rikurirachin, chaynapim judiokunatapas hinaspa mana judio kaqkunatapas kikinmanña asuykachispan mosoq ayllumanña hukllawarun. Chaynapimá paykunataqa hawkayaykachirqa. 16 Cristom Dioswan *allinyanachispan cruzpi wañusqanwan iskaynin castakunata huk ayllullamanña hukllawarqa, chaynataqa rurarqa cheqninakusqankuta pasaypaqta chinkarachispanmi.

17 Cristo hamuspanmi hawkayay allin noticiata willasurqankichik karupi kaqkunamanpas chaynataq hichpapi kaqkunamanpas. 18 Chaynaqa judiopas hinaspa mana judio kaqpas Cristoraykullam Dios Taytamanqa asuykunchik chullalla Espiritupa yanapasqan. 19 Qamkunaqa manam forastero hinañachu kankichik nitaq huklaw llaqtayoq hinañachu, qamkunaqa kankichik Diosllapaqña kawsaqkunapa llaqtamasinñam hinaspa paypa churinkunañam. 20 Qamkunaqa perqasqa wasi hinam kankichik *apostolkunapi hinaspa Diosmanta willakuqkunapi cimientasqa, chay cimientopa esquinanpi hapiq rumiñataqmi Jesucristo. 21 Paypi qallarispam wasiqa sumaqllataña wiñachkan chaynapi Señorpaq sapaqchasqa templo rikurinankama. 22 Cristopimá qamkunapas perqasqa hina paywan hukllawasqa kachkankichik, chaypim Dios *yachachkan Espirituntakama.

Mana judio kaqkunamanpas Pablopa willakusqanmanta

3 1 Ñoqa Pablom Jesucristorayku preso kachkani mana judio kaqkunapa allinnikichikpaq. 2 Yachankichikñachusmi Dios favorecewaspa qamkunaman willanaypaq kamachiwasqantaqa. 3 Diosmi reqsichiwarqa pakasqa kaqkunata, chaykunamantaqa ñawpaqtaraqmi asllatapas qellqamurqaykichikña. 4 Chayta leespaykichikmi cuentata qokunkichik Cristomanta pakasqa kaqkuna yachasqayta. 5 Kaykunataqa ñawpaq tiempopi runakunamanqa Diosqa manam reqsichirqachu, kunanmi ichaqa akllasqan *apostolninkunaman hinaspa paymanta willakuqkunaman Espirituntakama reqsichin. 6 Pakasqa kaqkunaqa kaymá: Jesucristomanta allin noticiawanmi mana judio kaqkuna judiokunapa herencia chaskiqmasinña rikurirun, paykunawan hukllaña kasqankuraykum Cristo Jesuspi Diospa promesan chaskiqmasinña karunku.

7 Favorninraykullam atiyninwan Dios churaykuwarqa Jesucristomanta allin noticiakunata willakunaypaq. 8 Llapallan iñiqkunamanta mana valeqpaq hapikuchkaptiypas ñoqataraqmi Dios favoreceykuwarqa mana *judio kaqkunaman Cristomanta hatun valorniyoq pakasqa kaq allin noticiata willakunaypaq. 9 Tukuy imapas unanchaq Diosmi qallariymantapuni kikillanpaq waqaychakusqanta yachaykachiwarqa, pakasqa kaqtam kunawarqa llapallanman willakunaypaq. 10 Chaynapim altokunapi atiyniyoqkunapas hinaspa munaychakuqkunapas iñiqkunata hukllamanña huñunasqata qawaspanku yachanqaku Diosninchikqa mana haypay atina yachayniyoq kasqanta. 11 Diosmá ñawpaqmantapuni imam munasqanta Señorninchik Jesucristowan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rurarqa. 12 Jesucristoman iñiywan hapipakuspallam Diosmanqa asuykunchik
mana manchakuspa. 13 Chaynaqa qamkunarayku ñakarisqaywanqa amayá
hukmanyaruychikchu, chayqa aswanraq alabakunaykichikpaqmi.

Cristopa kuyawasqanchikmanta

14 Chayraykum qonqorakuykuspay Dios Taytanchikta mañakuchkani. 15 Paypa
sutintam apan hanaq pachapi llapallan kaqkunapas chaynataq kay pachapi
llapallan kaqkunapas. 16 Taytanchiktam mañakuchkani hatu-hatun kayninman
hina Espiritunpa atiyninwan sonqoykichikta kallpanchananpaq. 17 Chaynapim
confiakuptikichik sonqoykichikpi Cristo kanqa hinaptinmi allin sapichakusqa
hina hinaspa ukuneqpi cimientasqa hina kuyanakuypi takyankichik. 18 Ma-
ñakuchkanitaqmi llapallan iñiqkunawan kuska Cristopa kuyawasqanchikta
entiendenaykichikpaqpas, paypa kuyakuyninqa tupuyta atiptinchikpas kan-
man mayna anchoch, mayna largoch, mayna ukuch hinaspa mayna hatuncha.
19 Mañakuchkanitaqmi imawanpas mana tupachiy atina Cristopa kuyakuyninta
yachanaykichikpaqpas chaynapi Dioswan huntasqa kanaykichikpaq.
20 Chaynaqa Diosllatayá hatunchasun, payllam ñoqanchikpiqa atiyninwan ruran mañakusqanchikmantapas hinaspa piensasqanchikmantapas
aswan llimparichkaqtaraq. 21 Llapallan iñiqkunayá Jesucristorayku Diosta hatunchasun wiña-wiñaypaq.

Chuya Espiritupiqa huklla kasqanchikmanta

4 1 Señorninchikrayku preso kaspaymi ruegakamuykichik allinta kawsa-
naykichikpaq, chaypaqmi Diosqa qayasurqankichik. 2 Humillakuspayá
llampu sonqolla hinaspa pacienciakuq kaychik, imamanta faltanakuruspapas
kuyakuywanyá aguantanakuychik. 3 Chuya Espiritupa yanapakuyninwan-
yá chulla sonqolla kaychik tukuy tiempopi hawkalla kawsanaykichikpaq.
4 Qamkunaqa kankichik chulla cuerpollam, chullallataqmi Espiritupas,
Diosqa qayasurqankichik huk sonqolla suyanaykichikpaqmi. 5 Chullallam
Señorqa, chullallam iñiypas, chullallataqmi bautismopas. 6 Llapallanchikpa
Taytanchik Diospas chullallam. Payqa llapallanpim munaychakun, llapallan-
takamataqmi tukuy imatapas ruran, payqa llapallanpitaqmi kachkan.
7 Ichaqa Cristopa aypusqanman hinam sapakamaman Dios favorece-
warqanchik. 8 Chaymi Biblia nin kaynata:

> Altomanmi wicharirqa.
> Presokunatam aparikurqa.
> Runakunamanmi atiyta qorqa.

9 ¿Imatataq niwachkanchik “wicharirqam” nispaqa? Kaywanqa niwachkanchik
puntataqa kay pachaman uraykamusqantam. 10 Hina payllataqmi tukuy imaman
huntariykunanpaqpas cielokunapa altonkamaraq wicharirqa. 11 Paypunitaqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

atiytapas qorqa wakinman *apostol kanankupaq, wakinmañataq Diosmanta willakunankupaq, wakinmañataq Jesucristomanta allin noticiata willakunankupaq hinaspa wakinmañataq iñiqkunata yachachispa michiq kanankupaq. 12 Paykunatam churarqa cristopa cuerpon iñiqkunata yanapaspa wiñachinankupaq, chaynapi qespisqa kanankupaq. 13 Chaynapim iñisqanchikpipas chaynataq Diospa Churin reqsisqanchikpipas llapallanchik wiñaspa hukllaña kasunchik, yuyayniyoq runa hinaña kaspam mana imapapas pisisqan Cristo hina cabal kasunchik, 14 manam kasunqa warmakuna hinañachu, warmakunaqa hukta-hukta creeruspam wayrawan apachikuchkaq hina runakunapa yachachisqanwan aysachikunku, paykunataqa sacre runakunam sumaqllataña rimaspa pantarachin. 15 Ñoqanchikqa kuyanakuspayá cheqapta rimasun aswan-aswan wiñaspa Cristoman rikchakuq kananchikpaq, payqa llapallan iñiqkunapa umanmi. 16 Llapallan iñiqkuna cuerpon kaptinchikmi Cristo hukllanchawanchik, chaynataqa rurawanchik cuerponpa partenkunata yanapanakunanpaq tinkinachkaq hinam, sapakamam rurananchikta allinta ruraspa kuyakuywan kallpanchakuspa sumaqta wiñananchik.

Cristowanña mosoq kawsaymanta

17 Señorninchikpa sutinpim kamachimuykichik: Amañayá kawsaychikchu Dios mana reqsiq runakuna hinaqa, paykunaqa kawsachkanku mana allin piensasqankuman hinallam. 18 Paykunaqa yuyayninku tutayasqa kaptinmi mana entiendenkuchu, Diospa qosqan mosoq kawsaymantaqa karupim kachkanku, sonqonkutapas rumiyarachisqankuraykum mana yachaq kachkanku. 19 Paykunaqa manaña penqakuq rikuriruspankum tukuy imaymana qanra vidallapi purikuchkanku, mana allinkunata gustollawanña ruraspankum aswan-aswanraq chayna kawsayta munachkanku. 20 Qamkunam ichaqa mana chaynatachu Cristomanta yacharqankichik 21 sichu paymanta allinta uyarispaqa hinaspa paymanta cheqap yachachikuyman hina yachachisqa kaspaqa. 22 Huchaman aysaqnikichikmanta karunchakuspayá amaña ñawpa vidaykichikpi hinañachu puriychik, chayna vidaqa pantachikuspam mana allinllata munachisunkichik. 23 Imaynam piensasqaykichiktaqa mosoqyachiychikyá. 24 Hinaspayá mosoqwan pachakuchkaq hina mosoq runaña kaychik Diosman rikchakunaykichikpaq, chayna runatam Diosqa unancharqa cheqaptapuni mana huchallikuq justo kananpaq.

25 Chaynaqa amaña llullakuspayá cheqaptapuni rimaychik runamasikichikwan, lliwchanchikmi kanchik huk cuerpopa partenkuna hinalla.

26 Piñakuspaqa amataqyá huchallikuychikchu, amayá inti seqaykunankamaqa piñakuruychikchu. 27 Amayá chikantapas dejakuychikchu diablo huchallichisunaykichiktaqa.

28 Pipas ñawpaqta suwa kaspaqa amañayá suwakuchunchu, aswanqa imatapas allinta ruraspañayá llamkachun chaynapi imallawanpas muchuqkunata yanapaykunanpaq.

29 Rimaspaykichikqa amayá qacha simichu kaychik, aswanqa allin kaqkunallatayá rimaychik chaynapi uyariqnikichikkunapas allinninpaq kaptin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

aswan-aswan wiñanankupaq. 30 Amayá llakichiychikchu Chuya Espiritutaqa.
Paytaqa Diosmi *sellachkaq hina qosurqankichik librasusqaykichik punchawpaq.
31 Amañayá kaychikchu piñapakuqqa, rabiakuqqa, cheqnikuqqa, qaqchanakuqqa, insultanakuqqa nitaq ima mana allin ruraqpas. 32 Aswanqa sumaq sonqo kaspayá kuyapayanakuychik, Diospas Cristoraykum pampachasurqankichik, chaynayá qamkunapas pampachanakuychik.

Diospa churinkunaqa imaynam kawsananmanta

5 1 Diospa kuyasqan churinkunam kankichik, chaynaqa payman rikchakuqyá kaychik. 2 Cristopa kuyawasqanchikman hinayá kuyanakuspa kawsaychik.
Paymi Diosman miski asnaq ofrenda hina ofrecekurqa ñoqanchikrayku wañuspan.
3 Qamkunaqa Diosllapaqñam kawsachkankichik, chaynaqa amañayá rimayllapas rimariychikchu huchapakuymantaqa chaynataq manaña rimana huchakunamantapas nitaq qollqella kuyaymantapas 4 nitaq penqaypaq kaqkunatapas nitaq mana pasaq kaqkunamantapas nitaq tupa-tupaykachispa rimaykunamantapas, chayna rimaykunaqa manam imapaqpas valenchu, simikichikqa kachun Diosllamanña graciasta qonaykichikpaqyá. 5 Kaytayá yachaychik: Cristopa hinaspa Diospa munaychakusqanmanqa manam yaykunqachu huchapakuqkunaqa, millakuypaq hucha ruraqkunaqa hinaspa qollqella kuyaqkunaqa. Kikillanpaq imapas munaqqa taytacha-mamachata adoraq hinam. 6 Amayá yanqakuna rimaqwanqa engañachikuychikchu.
Chayna huchallikuykunaraykum Diosqa castigonta kachaykun mana kasukuqkunaman. 7 Amayá paykunapa mana allin ruraqmasinqa kaychikchu.
8 Ñawpaqtaqa tutayaypi hinam purirqankichik, kunanmi ichaqa Señorwan hukllaña kasqaykichikrayku achkiypiña kawsachkankichik, chaynaqa allintayá kawsaychik. 9 Achkiypi hina kawsakuyqa sumaq sonqoyoq kaymi, allinta ruraymi, cheqapman hina kawsakuymi. 10 Maskaychikqa Señorninchik agradaytayá. 11 Tutayaypi hina kawsaqkunapa mana allin rurasqantaqa amataqyá ruraysiychikchu, aswanqa mana allin rurasqankumantayá qaqchapaychik. 12 Pakakuspalla rurasqankumanta rimayllapas penqaypaqmi. 13 Achkiwan kanchaykusqa hinam tukuy imapas sutilla rikurirun, achkiwantaqmi reqsinchik ima kasqantapas. 14 Chayraykum ninku:

Rikchariy puñusqaykimanta.
Kawsarimuy wañusqakunamanta
hinaptinmi Cristo achkisunki.

15 Hinaptinqa allintayá qawakuychik imaynam kawsasqaykichikta. Amayá kawsaychikqa mana yachayniyoqkuna hinachu aswanqa yuyayniyoqkuna hinayá.
16 Tiempoykichiktapas amayá usuchiychikchu, kay punchawkunaqa mana allinllañam. 17 Chaynaqa amayá mana yuyayniyoqqa kaychikchu aswanqa Señorpa munasqantayá entiendeychik. 18 Amayá vinowanqa sinkakuychikchu, chayqa viciokunamanmi apakun, aswanqa Chuya Espiritupa huntasqanyá kaychik. 19 Rimapayanakuychikyá salmokunawan, cantokunawan, sonqomanta lloqsimuq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

takikunawan, Señorninchiktayá tukuy sonqowan takispa yupaychaychik. 20 Tukuy imamantayá Señorninchik Jesucristopa sutinpi Dios Taytaman graciasta qoychik.

Iñiqkunaqa familianwan imaynam kawsananmanta

21 Cristota respetaspaqa kasunakuychikyá.

22 Señorninchikta hinayá warmikunapas qosaykichikta kasuychik. 23 Qosaqa warmipa umanmi, chaynam Cristopas llapallan iñiqkunapa uman, iñiqkunaqa Cristopa cuerpon hinam, payñataqmi iñiqkunapa salvaqnin. 24 Cristotam iñiqkunaqa kasukun, chaynam warmikunapas tukuy imapi qosankuta kasukunanku.

25 Cristom iñiqkunata kuyaspan paykunapaq entregakurqa, chaynayá qosakunapas warmikichikta kuyaychik. 26 Cristoqa entregakurqa iñiqkunata chuyanchananpaqmi hinaspa yachachikuyninwan yakuwan mayllachkaq hina limpiananpaqmi. 27 Chaynataqa rurarqa iñiqkunata sumaqllataña kikinman pusaykunanpaqmi, paykunaqa kanan manam qachachasqachu nitaq sipu-sipuchu nitaq chayman rikchakuqchu, paykunaqariki kanan payllapaqña kawsaqmi hinaspa mana imaniraqpas huchayoqmi. 28 Chaynallataqyá qosakunapas warmikichikta kuyaychik imaynam kikikichikpa cuerpoykichikta kuyakusqaykichikta hina, warminta kuyaqqa kikintam kuyakun. 29 Manapunim pipas kikinpa cuerpontaqa cheqninmanchu aswanqa mikuchispanmi allinta uywan, chaynatapunim Cristopas ruran iñiqninkunawan, 30 paypa cuerponpa partenmá kanchik. 31 Chayraykum:

—Qariqa tayta-mamanta saqespan hukllawakunqa warminmanña chaymi iskayninku huk runa hinallaña kanqaku.

32 Kayqa mayna sasa entiendenam, kaytaqa nichkani Cristomantawan llapa iñiqkunamantam. 33 Kikikichikta hinayá warmikichiktapas sapakama kuyaychik, warmiñataqyá qosanta respetachun.

6 1 Churikuna, Señorman iñiqña kasqaykichikraykuyá tayta-mamaykichikta kasukuychik. Chayna rurayqa allinpunim. 2 Promesayoq kamachikuykunamanta punta kaqqa kaymi:

—Tayta-mamaykita respetay, 3 chaynapi allin kanaykipaq hinaspa kay pachapi unay wata kawsanaykipaq.

4 Tayta-mamakuna, qamkunapas wawa-churikichiktaqa amayá piñachiychikchu, aswanqa kasukuqtayá uywaychik Señorninchikpa yachachikuyninman hina.

5 Sirvientekuna, qamkunapas kay pachapi patronnikichiktayá respetaychik hinaspa manchakuychik, Cristota kasukuchkaq hinayá tukuy sonqowan kasukuychik. 6 Allintaqa ruraychik amataq paykuna qawasunallaykichikpaqchu nitaq “allin sirvienteymi” nispa alabasunallaykichikpaqchu. Qamkunaqa tukuy sonqoykichikwanyá ruraychik Diospa munasqanta Cristopa sirvientenkuna hina. 7 Señorta ganasllawanña servichkaq hinayá tukuy imatapas ruraychik, manam runallatachu servichkankichikqa aswanqa Señorninchiktam. 8 Yachananchikmi, sapakamam sirviente otaq libre kaspapas Señormanta allin rurasqanchikman hina chaskisunchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Patronkuna, qamkunapas chaynallatayá sirvientekichikkunawan
ruraychik, amañayá: “Kaynatam-waknatam rurarusqayki” niychikchu.
Yachasqaykichikpi hinapas qamkunapapas chaynataq paykunapapas huk-
lla Señorninqa cielopim kachkan, payqa manam pimanpas sayapakunchu.

Guerrapaq hina kallpanchakunamanta

10 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, Señorninchikman hapipakuspayá atiyninwan allinta kallpanchakuychik. 11 Harkachikunaykichikpaqyá Diospa llapallan qosusqaykichikwan pachakuychik chaynapi wateqasuqnikichik dia- blo mana urmachisunaykichikpaq. 12 Manam peleachkankichikqa aychayoq tulluyoq runakunawanchu aswanqa tutayaypi kamachikuqkunapa, gobiernaqkunapa hinaspa munayniyoqkunapa contranpim, peleachkankichikqa altokunapi mana allin espiritukunapa contranpim. 13 Chaynaqa harkachikunaykichikpaqyá Diospa qosusqaykichik llapallan armankunata hapiychik, chaynapim urmachiy munasusqaykichik punchawpi mana allinta venceruspaykichik qaqa hina sayankichik. 14 Allintayá sayaychik, chumpiwan allinta watakuchkaq hinayá cheqap kaqwan watakuychik. Diospa munasqanman hina kawsasqaykichikqa kachun soldadopa qasqon harkaq hinayá. 15 Zapatokuchkaq soldado hinayá alistakuychik hawkayachikuq allin noticiata chaylla willakunaykichikpaq. 16 Llapallanmantapas aswanqa iñiynikichikyá harkachikuna hina kachun chaynapi chay iñiynikichikwan diablopa rupachkaq flechankunata amachanaykichikpaq. 17 Salvasqa kasqaykichikyá kachun umaykichik harkaq casco hina, hapiychiktaqyá Diospa palabrantapas, chayqa Chuya Espiritupa espadanmi. 18 Chuya Espiritupa yanapakuyninwan Diosninchikta tukuy tiempo mañakuspayá ruegakuychik hinaspa listolla kaychik, ama hukmanyaspayá llapallan iñiqkunapaqpas Diosta mañapuychik. 19 Ñoqapaqpas mañakuychikyá ñawpaq tiempopi pakasqa kaqmanta allin noticiata willakuptiy imam ninayta Dios valorwan rimachiwananpaq. 20 Cristopa rantinpi hamusqayraykum cadenakunawan presochasqa kachkani. Chaynaqa mañapuwaychikyá mana manchakuspay willakunaypaq.

Cartapa tukuyninmanta

21 Señorninchikpaq confianza llamkaqmasiy Tiquicom willasunkichik ñoqamantawan imam rurasqaymanta, payqariki kuyasqanchik iñiqmasinchikmi. 22 Paytaqa kachamuchkani imaynam kasqaykumanta willasuspaykichik sonqoykichikta tiyaykachinanpaqmi.

23 Dios Taytanchikyá Señorninchik Jesucristopiwan yanapaykusunkichik llapallan iñiqmasinchikkunawan kuyanakuspa hawkalla kawsakunaykichikpaq. 24 Mana tukuq kuyakuywan Señorninchik Jesucristota kuyaq llapallan runakunataqa Diosyá favorecechun.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

FILIPOS LLAQTAMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Europa lawpi Apostol Pablopa punta kaq qallarichisqan iglesiaqa karqa Filipos llaqtapi kaqmi. Filipos llaqtaqa karqa Macedonia lawpim. Kay cartataqa qellqarqa carcelpi kachkaspanmi. Kuyakuy sonqowanmi graciasta qorqa payta yanapanankupaq ofrenda apachisqankumanta. Pantay yachachikuykuna paykuna ukupi rikurirusqanraykum kallpancharqa Jesucristomanta ama rakikunankupaq hinaspa paypi confiakunankupaq.

Kay cartaqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta, willakuntaqmi Pabloqa Jesucristollapaqña kawsasqanmantapas (1:1-26).

Iskay kaq parteñataqmi willakun valorchakuspa Señor Jesucristopi confiakunankumanta hinaspa pay hina humilde kanankumanta (1:27-2:18).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun yanapaqnin Timoteomantawan Epafroditomanta (2:19-30).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jesucristollapi mosoq kawsay tarisqan- manta (3).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun Señor Jesucristoman iñikuspaqa kusisqa kawsakuymanta.

Kay cartaqa tukuykun saludokunawanmi (4).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Jesucristo serviq ñoqa Pablom Timoteopiwan cartamuykiku Filipos
llaqtapi kaq llapallan iñiqkunaman, *michiqnikichikkunaman hinaspa
*diaconokunaman, qamkunaqa Jesucristollapaqña sapaqchasqam kachkankichik.
2 Dios Taytanchiktawan Señorninchik Jesucristotam mañakuchkaniku qamkunata favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Iñiqkunapaq Pablo mañakusqanmanta

3 Sapa kuti yuyarispaymi qamkunamanta Diosninchikman graciasta qoni.
4 Orakuspaymi kusikuywan tukuy tiempo llapallaykichikpaq mañapuykichik. 5 Mañakuniqa qallariyninmanta kunankama Cristomanta allin noticiata willakuptiy yanapawasqaykichikmantam. 6 Yachanipunim, qamkunapi allin-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuna qallariq Diosninchikqa Jesucristo kutimunankamam chay qallarisqanta
cabalanqa. 7Llapallaykichikta kuyasqayraykum chaynataqa piensani, qam-
kunatawanmi Diosninchikqa tukuy imapi favorecewarqanchik carcelpiña
kaptiypas, Cristomanta allin noticiata cheqap kasqanpaq willakuptiypas chay-
nataq valechiptiypas. 8Diosnillanchikmi yachan Jesucristopa kuyakuyninwan
qamkunataqa mayna-mayna kuyasqaytapas. 9Mañakuchkaniqa sumaqta
entiendespaykichik yuyaywan aswanraq kuyakuq kanaykichikpaqmi 10hinas-
pa allin kaq- kunata reqsinaykichikpaqmi, chaynapim Jesucristopa kutimunan
punchawpaq kankichik mana huchayoq hinaspa pitapas mana urmachiq.
11Jesucristom yanapasuchkankichik allin ruruchkaq sacha hina allinkunata
ruranaykichikpaq chaynapi Diosta yupaychaspa hatunchanaykichikpaq.

Cristollapaqña kawsakuymanta

12Wawqe-panillaykuna, yachanaykichiktam munani, tukuy ima sucede-
wasqanwanqa Cristomanta allin noticiam aswanraq mirarun. 13Chayraykum
Palaciopi kaq lliw soldadokunapas chaynataq wakin runakunapas Jesucris-
torayku preso kasqayta yacharunku. 14Achkaq iñiqmasinchikkunapas preso
kasqayta qawaspam kallpanchakurqaku chaymi Señorninchikman hapipa-
kuspanku mana manchakuspa aswanraq Diospa palabranta willakuchkanku.
15Suti reqsiyllataqmi wakinkunaqa ñoqamanta envidiakuspa hinaspa atipa-
nakuspa Cristomanta willakuchkanku, wakinmi ichaqa willakuchkan allinpaq
munaspanku. 16-17Chay envidiakuwaspa Cristomanta willakuqkunaqa imatapas
kikillanpaq munaspallam willakuchkan, chaynapim preso kasqaypi astawanraq
llakichiwayta munachkanku. Wakinmi ichaqa willakuchkan kuyakuywan, pay-
kunaqa yachanmi Cristomanta allin noticiata valechinaypaq carcelpi kasqayta.
18Ichaqa manam imananchu, iskay uya kaspankupas otaq allinta munaspanku-
pas Cristomanta willakusqankumantam llumpayta kusikuni.

Hinaspapas mastaraqmi kusikusaq. 19Ñoqaqa yachanipunim mañapuwas-
qaykichikwan hinaspa Jesucristopa Espiritunpa yanapawasqanwan kaymanta
allinlla lloqsirunayta. 20Tukuy sonqoywanmi confiakuchkani imamanta-
pas mana penqachiwanankupaq hinaspa mana manchakuspa rimanaypaq,
chaynapim ñawpaq tiempopi hina kunan tiempopipas, wañuptiypas hinaspa
kawsaptiypas Jesucristo vidaypi hatunchasqa kanqa. 21Ñoqapa kawsakuyniy-
qa Cristollapaqña kawsakuymi, wañukuyñataqmi aswan allinraq. 22Ichaqa
kay pachapiraq kawsaspayqa Señorpaqmi imatapas allinta rurayman, chay-
mi mayqan akllaytapas mana atinichu. 23Sasam iskayninmanta mayqanpas
akllay, ichaqa munaymanmi wañukuspay Cristowanña kuska kayta, chay
kaqmi ñoqapaqqa aswan allin kanman. 24Aswanqa qamkunaraykum kay
pachapiraq kawsanay. 25Chayraykum kawsanaymantaqa seguro kachkani,
llapallaykichikwanmi allinnikichikpaq kawsasaqraq chaynapi iñisqaykichikpi
wiñanaykichikpaq hinaspa kusikunaykichikpaq. 26Chaynaqa huktawan qam-
kunaman kutimuptiymi ñoqarayku Jesucristota hatunchankichik kusikuywan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Vidaykichikyá kachun Jesucristomanta allin noticia uyarisqaykichikman
hina. Watukamuspay otaq maypiña kaspaypas qamkunamantam uyariyta
munani huk sonqolla qaqa hina sayaspa vencesqaykichikmanta, iñisqaykichik
allin noticiata willakunaykichikpaq kallpanchakusqaykichikmanta hinaspa
28 contraykichikpi kaqkunatapas mana manchakusqaykichikmanta. Contraykichikpi kasqankuraykum yachanchik paykunaqa puchukananta, qamkunañataq
salvasqa kanaykichikta. Chayqa Diosmantam. 29 Cristoraykum Diosqa favo-
receykusunkichik ichaqa manam payman iñinallaykichikpaqchu aswanqa
payrayku ñakarinaykichikpaqwanmi. 30 Chaynaqa kankichik sasachakuypi
kasqayta qawasqaykichikpi hinam hinaspa kunan uyarisqaykichikpi hinam.

Cristopa humillasqa kasqanmantawan hatunchasqa kasqanmanta

2 1 Sichu Cristopuni kallpanchasuptikichikqa, sichu kuyasuspaykichik
sonqoykichikta tiyaykachiptinqa, sichu Espiritupas qamkunawan kachkaptinqa chaynataq qamkunapas llakipayarikuspa kuyakuqllaña kaspaykichikqa
2 kusichiwaychikyá, lliwchaykichikyá kaychik chulla pensamientoyoqlla, huk
kuyakuyniyoqlla, huk sonqolla hinaspa huk sientiqlla. 3 Amayá envidiakuspaqa nitaq altotukuspaqa imatapas ruraychikchu, aswanqa humillakuspayá
kikikichikmantapas aswan allinpaqraq wakinkunata hapiychik. 4 Amayá kikillaykichikpaqchu allintaqa munaychik aswanqa wakinkunapaqwanyá.
5 Jesucristopa piensasqanman hinayá qamkunapas piensaychik. 6 Paymi Dios
kachkaspapas Dios kasqanta valechiyta mana munarqachu, 7 aswanqa kikinmi
menoschakururqa sirviente hinaña kananpaq. 8 Runayaruspañataqmi humillakuykurqa, Diosta kasukuspanmi wañurqa penqaypaq cruzpi. 9 Chayraykum Dios
llumpa-llumpayta hatuncharuspan llapallanmanta suma-sumaq sutiwan sutichaykurqa, 10 chaynapim Jesuspa sutinta uyarispanku hanaq *pachapi hinaspa uku
pachapi kaqkuna qonqorakuykunqaku. 11 Llapallan runakunapas "Jesucristoqa
Señormi" nispam ninqaku, chaynataqa ninqaku Dios Taytata yupaychaspankum.

Jesucristoman iñiqkunaqa suti reqsiylla kasqanchikmanta

12 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, qamkunawan kaptiymi tukuy tiempo
kasuwarqankichik, chaynayá karupi kachkaptiypas aswanraq kasuwaychik. Manchakuywan hinaspa respetowanyá salvasqa kasqaykichik
qespichiypi riychik, 13 Diosmi munasqanman hina allin munayta qosuspaykichik allinkuna ruranaykichikpaq yanapasunkichik.
14 Lliwtayá ruraychik ama kaminakuspa nitaq kutipanakuspa, 15 chaynapim
mana culpayoq hinaspa mana huchayoq kaspaykichik Diospa churin chuya
sonqo kankichik huchallikuq pierdesqa runakunapa chawpinpi. Qamkunaqa
tutapi kanchaq lucero hinam sutilla lliwpa reqsisqan kachkankichik. 16 Qamkunaqa wiñaypaq kawsay qokuq palabratam hatallichkankichik. Chaymi Cristopa
kutimunan punchawpiqa qamkunamanta kusikusaq kallpanchakuspay yachachisqayqa mana yanqapaq kasqanmanta. 17 Iñisqaykichikraykum Diosman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

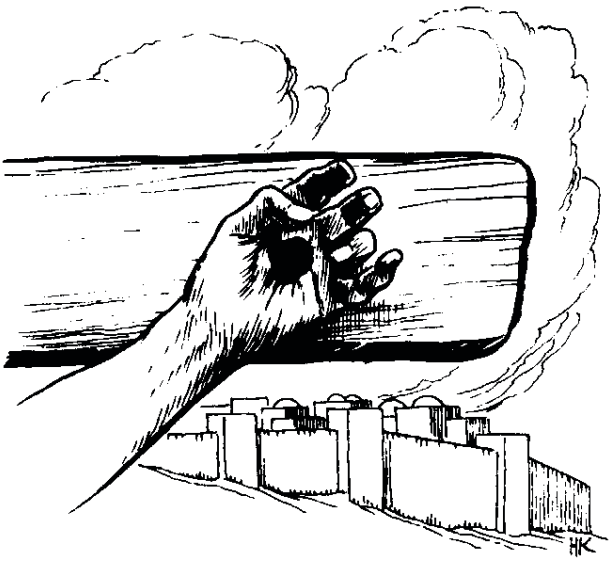

Cristom penqaypaq cruzpi wañurqa (Fil 2:8)

ofrenda hina entregakunkichik, chay ofrendaman cabalanaypaq wañunay kaptinpas chaytaqa kusikuywanmi rurayman, kusikuymantaqmi llapallaykichikwanpas.
18 Chaynaqa chaykunamantayá qamkunapas ñoqawan kuska kusikuychik.

Timoteomantawan Epafroditomanta

19 Señorninchik Jesus munaptinqa chayllam kachamusqaykichik Timoteota watukamusunaykichikpaq chaynapi qamkunamanta uyarispay kallpanchakunaypaq. 20 Manam pipas pay hinaqa kanchu ñoqawanqa, ñoqa hinam paypas qamkunamanta cheqaptapuni sientin, 21 wakinkunaqa kikillankupaq maskaspallam purinku Jesucristopa munasqanta mana maskaspanku. 22 Qamkunaqa yachankichikñam Timoteoqa tukuy imapi allin kasqanta, payqa taytanta huk churi yanapachkaq hinam Cristomanta allin noticia willakuypi yanapawarqa. 23 Chaynaqa asuntoykunamanta yachaykuspaymi chaypunilla payta kachamusqaykichik watukamusunaykichikpaq. 24 Ñoqapas Señorninchikpim confiakuchkani kikiypuni qawaqnikichik chaylla hamurunaypaq.

25 Piensarurqanitaqmi wawqenchik Epafroditota qamkunaman kachamuytapas. Paytam kachamuwarqankichik tukuy imapi serviykuwananpaq. Kuskaykum tukuy imapipas soldado hina yanapanakurqaniku. 26 Paymi llumpayta munachkan llapallaykichikwan tupaykuyta, llakisqam kachkan onqorusqanmanta yacharusqaykichikrayku. 27 Arí, onqoruspam yaqalla

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wañukurqa, ichaqa Diosninchikmi paymanta llakipayarikurqa, llakipayarikurqataqmi ñoqamantapas chaynapi wañukuptin aswanraq llakiyoq kanaymanta. 28 Chayllam kachamuchkani huktawan tupaykuspa kusikunaykichikpaq chaynapi ñoqapas manaña ancha llakisqa kanaypaq. 29 Hatun kusikuywanyá chaskiykuychik Señorninchikman graciasta qostin, respetaychikyá pay hina kaqkunataqa. 30 Cristo servisqanpim yaqalla wañukurqa, yanapawanaykichikmantam payña yanapawarqa wañuytapas mana manchakuspa.

Allin ruraymanta

3 1 Wawqe-panillaykuna, Señorninchikpiyá kusikuychik. Allinnikichikpaq kasqanraykum mana amispay ñawpaq nimusqaykunata huktawan qellqamuykichik. 2 Cuidakuychikyá allqo hina kawsaqkunamanta, tukuy mana allin ruraqkunamanta hinaspa judio hina *señalakuqkunamanta. 3 Cheqap señalasqakunaqa ñoqanchikmi kanchik, Espiritun yanapawaptinchikmi Diosninchikta adoranchik hinaspam Jesucristopi iñispa salvasqa kasqanchikwan alabakunchik aychapi *señalachikuyman mana hapipakuspa. 4 Ñoqapas aychapi señalachikuypiqa confiakuymanmi. Sichum pipas señalachikusqanpi confiakuptinqa razonwanraqmi chaykunapiqa ñoqapas confiakuyman. 5 Nacesqaymanta pusaq punchawninmanmi qari kayniypi *señalawarqaku, Benjamin ayllumanta kaq Israelpa castanmi kani, tayta-mamaymantapunim *hebreo rimaq kani. Diospa leyninmanta imaynam piensasqaymantañataqmi *fariseo karqani. 6 Creesqaykuna cheqappuni kasqanta piensaspaymi Dios agradayta munaspay Jesucristoman iñiqkunata ñakarichinaypaq qatikacharqani, leyta cumplispaymi sumaqta kawsarqani mana faltayoq. 7 Kunanmi ichaqa ñawpaqpi allinpaq hapisqaykunatapas mana valeqpaqña hapini Cristorayku. 8 Manataqmi chayllachu, aswanqa Señor Jesucristota reqsinayraykum tukuy imatapas mana valeqpaqña hapini, payrayku tukuyta pierderuspaymi chaykunataqa qopata hinaña hapini chaynapi Cristota tarinaypaq hinaspa 9 paywan hukllaña kanaypaq, kamachikuykunata kasukuspayqa hina huchayoqllaraqmi kachkani, Cristoman iñikuptiymi ichaqa mana huchayoqpaqña Dios chaskiwan. 10 Llapa imatam saqeruni Cristota reqsiykunaypaq, kawsarimusqanrayku atiynin reqsiykunaypaq, ñakarisqanman hina ñakarinaypaq, wañukuspaypas payman rikchakuq kanaypaq 11 hinaspa Dios munaptinqa ñoqapas kawsarimunaypaq.

Kallpanchakuspa premio chaskinamanta

12 Nichkaniqa manam tukuy imapas hayparusqaytañachu otaq qespisqaña karusqaytachu aswanqa kallpanchakuchkanim salvawaqniy Cristopa munasqanman hina kanaypaq. 13 Wawqe-panillaykuna, manaraqmi ñoqapas haypaniraqchu aswanqa ñawpaq rurasqaykunata qonqaruspaymi hamuq kaqkunata ruranaypaq kallpanchakuchkani. 14 Carrerapi hinam kallpachkani chayanayman, chaynapi Jesucristontakama Diospa qayawasqan premiota chaskinaypaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Chaynaqa llapallan qespiq kaqkunaqa chay nisqaykunaman hinayá
piensasunchik. Imamantapas hukmanta piensaptikichikqa Diosninchik-
mi entiendechisunkichik. 16 Ichaqa sapakamapa kawsasqanchikqa Diospa
palabran yachasqanchikman hinayá kachun.
17 Wawqe-panillaykuna, ñoqa hinayá kaychik, wakiqnin ñoqa hina portakuq-
kunatapas ejemploykichikpaqyá hapiychik. 18 Ñam achka kutitaña nirqaykichik
chaymi kunanpas waqaspay huktawan nimuykichik, "Iñikuniñam" nichkaspan-
kupas achkallañam Cristopa cruzpi wañusqanta despreciachkanku mana allinta
kawsaspanku. 19 Chayna kaqkunaqa wiñaypaq ñakariypim kanqaku, paykunaqa
Diosta maskanankupas kachkaptinmi mikuyllapi ocupakunku, rurasqanku-
manta penqakunankupas kachkaptinmi aswanraq alabakunku kay vidapi
kaqkunallamanta piensaspanku. 20 Ñoqanchikmi ichaqa hanaq pacha llaqtayoq
kanchik hinaspam suyachkanchik Señor Jesucristopa kutimunanta. 21 Paymi kay
ñakariq cuerponchikta mosoqyachinqa suma-sumaq kanchariq cuerponman rik-
chakuqtaña, chaytaqa ruranqa tukuy imapi munaychakusqanpa atiyninwanmi.

Tukuy tiempo kusikunanchikmanta

4 1 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, Señorninchikman hapipakus-
paykichikyá takyaychik. Qamkuna qawaykuytam llumpayllataña
munachkani, qamkunaqa huk hatun premio hinam kankichik ñoqapaq.
2 Ruegakunim Evodiatawan Sintiqueta Señorninchikman iñiqkuna hina huk
sonqolla kanankupaq. 3 Llamkaqmasilláy, qamtañataqmi valekuyki chay panin-
chikkunata yanapaykunaykipaq. Paykunapas yanapaykuwarqakum Cristomanta
allin noticiata willakuptiy, yanapaykuwarqataqmi Clementewan wakin llamkaq-
masiykunapas. Paykunapa sutinqa qellqasqañam kachkan wiñay kawsay libropi.
4 Señorninchikwan huklla kaspayá tukuy tiempo kusikuychik, huktawanraqmi
nikichik: Kusikuychikyá, nispa. 5 Lliw runakunawanyá reqsichikuychik kuyakuq
sonqo kasqaykichikta. Señorninchikpa kutimunanqa hichpallañam kachkan.
6 Amayá imamantapas afanakuychikchu, aswanqa orakuspaykichikyá
lliwta Diosman willaychik hinaspayá payman graciasta qoychik. 7 Hinap-
tinqa Diosninchikmi hawkayachisunkichik runakunapa mana entiendey
atinan hawkayaywan. Chaynapim imamantapas mana preocupakunki-
chikchu nitaq llakikunkichikchu Jesucristowan huklla kasqaykichikrayku.

Allin kaqkunapi piensananchikmanta

8 Kunanñataqmi wawqe-panillaykuna, tukuykunaypaq nimuykichik: Ma-
naraq imatapas rurachkaspaqa yuyaymanaychikyá imapas cheqap kaqpi,
imapas respetanapaq kaqpi, imapas allin ruray kaqpi, imapas mana hucha-
llichikuq kaqpi, imapas allin rimana kaqpi, imapas allin alabanapaq kaqpi.
9 Ruraychikqa yachachisqayman, kamachisqayman hinaspa
uyariwaspaykichik qawawasqaykichikman hinayá, hinaptinqa waqaycha-
waqninchik Diosmi qamkunawan kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filipospi iñiqkunapa ofrendanmanta

10 Llumpayta kusikuspaymi Señorta yupaychachkani yanapawaspaykichik huktawan yuyariwasqaykichikmanta. Kaynata nispayqa piensachkani manam qonqaruwasqaykichiktañachu aswanqa yanapaykuwanaykichikpaq mana ima ruray atisqaykichiktam. 11 Manataqmi rimachkaniqa muchusqaymantachu, ñoqaqa imapas kapuwaqllaywanmi contentakuni. 12 Yachanim wakcha kayta chaynataq llapa imayoq kaytapas. Contentakunitaqmi saksasqa kaspaypas otaq yarqaymanta kaspaypas chaynataq imayoq kaspaypas otaq mana imayoq kaspaypas. 13 Tukuy imataqa rurani Cristo kallpanchawaptillanmi. 14 Chaywanpas allintapunim rurarqankichik sasachakuyniykunapi yanapaykuwaspaykichikqa.

15 Yachasqaykichikpi hinapas Macedonia lawmanta lloqsispay Cristomanta allin noticiata chayraq willakuptiyqa Filipospi *yachaq iñiqmasiykunallam ofrendaykichikwan yanapaykuwarqankichik, chaytaqa rurarqankichik willasqaymanta agradecekuwaspaykichikmi. 16 Tesalonica llaqtapi kaptiypas iskay kimsa kutitam ofrendaykichikta apachimuwarqankichik imapas necesitasqaypaq. 17 Chaynata nispayqa manam chaskiruyllatachu munachkani, aswanqa munachkani yanapaykuwasqaykichikmanta allin cosechata hina Dios premiasunaykichiktam. 18 Ñoqaqa puchupuwanankamaraqmi allinsuta chaskiruni. Epafroditowan apachimuwasqaykichikwanmi kamaqña kapuwachkan, apachimuwasqaykichikqa karqa Diospaq miski asnaq ofrenda hinam hinaspa paypa agradonpaq kañasqa animal hinam. 19 Diosniymi tukuy ima faltasusqaykichikta qosunkichik sinchi kapuqninman hina, chaytaqa qosunkichik ñoqanchikpaq Jesucristopa rurasqanraykullam. 20 ¡Dios Taytanchiktayá yupaychasun wiña-wiñaypaq!

Cartapa tukuyninmanta

21 Jesucristopa sutinpiyá saludaykapuwaychik Diosninchikpi llapallan iñiqkunata. Saludaykamusunkichiktaqmi ñoqawan kaq wawqe-paninchikkunapas. 22 Kay llaqtapi llapa iñiqkunapas saludaykamusunkichikmi, aswan mastaqa Rey Cesarpa wasinpi serviqkunam saludaykamusunkichik.

23 Señorninchik Jesucristoyá favorecesunkichik vidaykichikpi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

COLOSAS LLAQTAMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Colosas llaqtapi iglesiataqa manam Apostol Pablochu qallarichirqa. Chaywanpas payqa paykunamantam nanachikurqa paypa michisqan iglesiakunapa hichpanpi kasqanrayku chaynataq Efeso llaqtapi kachkaspanraq paykunata kallpanchananpaq wawqekunata kachasqanrayku. Kay cartatapas carcelmantamá apachirqa.

Kay cartaqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta, willakuntaqmi Colosas llaqtapi wawqe-panikuna imaynam kasqanmanta yanapaqnin Epafraspa willakusqanmantapas (1:1-8).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Señor Jesucristo tukuy atiyninwan gobiernaq kasqanmanta (1:9-2:19).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Jesucristopi iñiqkunaqa mosoq kawsayniyoqña kasqankumanta (2:20-4:6).

Tawa kaq parteñataqmi willakun cartapa tukupayninmanta (4:7-18).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablom Dios Taytapa munayninman hina Señorninchik Jesucristopa *apostolnin kani. Wawqenchik Timoteopiwanmi 2 Colosas
llaqtapi Jesucristopi iñiq wawqe-panikunaman qellqamuykiku. Dios
Taytanchiktawan Señorninchik Jesucristotam mañakuchkani favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Iñiqkunapaq Pablo mañakusqanmanta

3 Qamkunapaq mañakuspaykum graciasta qoniku Señorninchik Jesucristopa Taytan Diosninchikman. 4 Jesucristoman iñisqaykichikmantawan
iñiqkuna kuyasqaykichikmantam uyarirqaniku, 5 chaytaqa rurachkankichik
hanaq pachapi churasqa premioykichikraykum chay premioykichikmantaqa
uyarirqankichikñam cheqap allin noticia palabrantakama. 6 Chay palabraqa
chayamurqa qamkunamanwan enteron kay pachapi runakunamanmi. Chay
palabram allin ruruchkaq sacha hina achkayachisunkichik, chaynataqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achkayachisuchkankichik uyarisqaykichik punchawmantaraqmi hinaspa Diosninchikpa cheqap favornin reqsisqaykichik punchawmantaraqmi. 7 Chaykunataqa kuyasqanchik wawqenchik Epafrasmi yachachisurqankichik. Payqa rantiykupi mana hukmanyaspa Cristopa serviqninmi. 8 Paymi willawarqaku Espirituman hina llumpay kuyawasqaykikumantapas.

9 Chaymi uyarirusqaykumantapacha ñoqaykupas Dios Taytanchikta mañapuchkaykiku chaynapi imam paypa munasqanta entiendenaykichikpaq, yachayniyoq kanaykichikpaq hinaspa Espiritumanta kaqkunata lliw reqsinaykichikpaq. 10 Mañakuchkanikuqa Se- ñorpa qatiqninkuna hina allinta kawsanaykichikpaqmi hinaspa paypa munasqanta ruraspa allin ruruchkaq sacha hina tukuy allin kaqkunata ruranaykichikpaqmi hinaspa aswan mastaraq Diosninchikmanta yachanaykichikpaqmi. 11 Mañakuchkanikutaqmi hatu-hatun atiyninwan kallpanchaykusunaykichikpaqpas chaynapi ima mana allintapas pacienciakuspa kusikuywanraq aguantanaykichikpaq 12 hinaspa Dios Taytanchikman graciasta qonaykichikpaq. Paymi tupasusqaykichikman hina sapakamaman qosunkichik sumaqllaña chaskinaykichik kaqta. 13 Tutayaypi kamachikuqta kasuchkaptinchikmi payqa libraykuwarqanchik hinaspam kuyasqan Churinpa munaychakusqanmanña churaykuwanchik. 14 Paypa wañusqallanwanmi libraykuwarqanchik huchanchikkunamanta pampachaykuspa.

Dioswan allinyanakusqanchikmanta

15 Mana rikuy atina Diospa rikchayninqa Cristom. Payqa karqañam llapa imakunapas manaraq unanchasqa kachkaptinqa. 16 Paynintakamam Dios unancharqa cielopi tukuy ima kaqkunatapas, kay pachapi kaqkunatapas, tukuy ima rikusqanchiktapas chaynataq mana rikuy atisqanchiktapas, kamachikuqkunatapas, tukuy imapi munaychakuqkunatapas, llapallan autoridadkunatapas hinaspa llapallan atiyniyoqkunatapas. Paynintakamam hinaspa paypaqtaqmi tukuy imapas unanchasqa karqa. 17 Cristoqa karqañam tukuy imapas manaraq unanchasqa kachkaptinqa, kunanpas paypa atiyninwanmi tukuy imapas takyachkan. 18 Payqa cuerpopa uman hina llapallan iñiqkunapa kamachiqninmi, paymi llapanmanta puntata kawsarimurqa imapipas punta kaq kananpaq. 19 Dios Taytamá munarqa paypi tukuy ima tarikuq Cristopi kananta. 20 Diosmi *allinyanakuyta munarqa kay pachapi kaqkunawanpas chaynataq hanaq pachapi kaqkunawanpas Cristopa cruzpi wañusqallanwan hawkayayman yaykuspa.

21 Ñawpaqtaqa Diosmanta karunchasqam karqankichik, mana allinkunata ruraspam Dios cheqniq karqankichik, kunanmi ichaqa kikinpuni qamkunawan *allinyanakuykum. 22 Chaynataqa ruraykun Cristopa runa kayninpi wañusqallanwanmi. Payqa wañurqa mana qachayoqta, mana culpayoqta hinaspa pasaypaq mana huchayoqtaña Diosman presentasunaykichikpaqmi. 23 Ichaqa chayna kanaykichikpaqqa qaqa hinayá sayaychik iñisqaykichikmanta ama iskayrayaspa, allin sapiyoq sacha hina ama kuyurispa hinaspa salvakunaykichikpaq uyarisqaykichik allin noticiaman hapipakuspa. Kay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin noticiaqa willakusqa kachkan kay pachapi llapallan runakunamanmi, chayta willakunaypaqmi ñoqa Pablopas churasqa karqani.

Iñiqkunata Pablo yanapasqanmanta

24 Llumpaytam kusikuni qamkunarayku ñakarisqaywan, chaynapimá kikiypa cuerpoypipuni tukupachkani llapa iñiqkunarayku Cristopa ñakarisqanta, llapa iñiqkunaqa Cristopa cuerponmi. 25 Diosqa akllawasqanman hinam churaruwan iñiqkunata servinaypaq chaynapi allinnikichikpaq paypa palabranta llapallanta willakunaypaq. 26 Chay palabrantaqa ñawpa-~nawpaqmantaraqmi mana pipas yacharqachu, kunanmi ichaqa chay ñawpaq pakasqa kaqtaqa reqsiykachinña payllapaqña kawsaqkunaman. 27 Chay pakasqa kaqtaqa reqsichiytam munarqa mana judio kaqkunamanpas, chay pakasqa kaqqa qamkunapi Cristopa kawsasqanmi, chayraykum suyachkankichik wiñaypaq kawsakuyta.

28 Chaymi ñoqaykuqa pimanñapas Cristomanta willakuniku kasukunankupaq hinaspam yachachiniku allinta entiendenankupaq chaynapi Cristowan huklla kaspanku pay hina yuyayniyoqña kanankupaq. 29 Chayraykum sinchillataña llamkachkani Cristopa qowasqan hatun atiywan kallpanchakuspay.

2 1 Munanim sasallawanña tukuy ima rurasqay yachanaykichikta, chaytaqa rurachkani qamkunaraykum, Laodicea llaqtapi kaq iñiqmasinchikraykum chaynataq mana reqsiwaqniykunaraykum. 2 Tukuy ima rurasqayqa paykuna kallpanchakunankupaqmi, chullalla hina kuyanakunankupaqmi hinaspa tukuy allin kaqta entiendenankupaqmi chaynapi ñawpaq pakasqa kaq Cristota reqsinankupaq. 3 Payllapim pakasqa kachkan qori-qollqe hina tukuy yachayniyoq kaypas chaynataq entiendeypas. 4 Kaykunataqa nimuchkaykichik suma-sumaqllataña rimasqankuwan ama pipas engañasunaykichikpaqmi. 5 Kikiypuni qamkunawan mana kaspaypas sonqoywanqa qamkunawan kuskam kachkani hinaspam kusikuni allin kawsakusqaykichikmantawan Cristoman hapipakuspa qaqa hina sayasqaykichikmanta.

Cristopi mosoq kawsakuymanta

6 Chaynaqa Señorninchik Cristo Jesusta chaskisqaykichikman hinayá payman hapipakuspa kawsaychik. 7 Yachachisqa kasqaykichikman hinayá allin sapichakuchkaq sacha hina iñiynikichikpi sumaqta takyaychik, payman hapipakuspayá wiñaychik Diosman graciasta qostin.

8 Cuidakuychikyá, amayá engañachikuychikchu yachayninkumanta rimaqkunawanqa hinaspa yanqakunalla rimaqkunawanqa, paykunaqa manam Cristomanchu hapipakunku aswanqa runakunapa costumbrenkunallamanmi hinaspa kay pachapi yachachikuykunallamanmi.

9 Diospi tukuy ima tarikuqmi kachkan runayaruq Cristopi. 10 Cristoman hukllawasqaña kasqaykichikraykum Diosmanpas hukllawasqaña kachkankichik. Cristopa munayllanpim kachkan llapa kamachikuqkunapas chaynataq atiyniyoqkunapas. 11 Cristoman hukllawasqaña kasqaykichikraykum *señalasqataq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karqankichik, ichaqa manam kay cuerpopi señalwanchu aswanqa Cristopaqña señalwanmi. 12 Bautizakuspaykichikmi Cristowan kuska pampakuchkaq hina ñawpa vidaykichikta pamparurqankichik, paywan kuskataqmi mosoqmanta kawsarimunkichik, kawsarimunkichikqa Diospa llumpay atiyninwan Cristopa kawsarimusqanta creespallaykichik. 13 Ñawpa vidaykichikpim huchaykichikwan hinaspa mana *señalasqa kasqaykichikwan wañusqa hina karqankichik. Kunanmi ichaqa tukuy huchaykichikta pampachaykususpaykichik Dios kawsarirachisunkichikña Cristotawan kuskata. 14 Diosmi leyman hina huchanchikrayku castigasqa kananchikmanta lliwta pagaykun hinaspam libraykuwanchik Cristopa cruzpi wañusqanwan. 15 Diosmi lliw autoridadkunata hinaspa atiyniyoqkunata llapallanpa qayllanpi penqayman churarqa cruzpi vencespan.

Cristopa munasqanman hina kawsanamanta

16 Chaynaqa amayá pipas penqachisunkichikchu mikusqaykichikmantaqa otaq tomasqaykichikmantaqa otaq fiestakuna rurasqaykichikmantaqa otaq watanpi, killanpi fiestakuna rurasqaykichikmantaqa otaq *samana punchawpi samasqaykichikmantaqa. 17 Chaykunaqa hamuqkunapa llantuynin hinallam karqa, cheqap kaqmi ichaqa Cristo. 18 Premioykichiktaqa amayá qechurachikuychikchu humillakuq tukuspa angelkuna adoraqkunawanqa, paykunaqa revelacionta chaskiq tukuspankum aychaman hina piensasqallankuwan yanqapaq alto tukurunku. 19 Paykunaqa manam Cristoman hukllawasqachu kachkanku, iñiqkunam ichaqa Cristopa cuerpon kanchik, payñataqmi umanchik, cuerponchikqa moqokunawan hinaspa ankukunawan hukllaman huñusqam kachkan, chaynatam ñoqanchiktapas Cristo hukllawaruwanchik hinaspam wiñachiwanchik Diospa munasqanman hina.

20 Cheqaptapuni Cristowan wañuspaykichikqa runakunapa costumbrenkunatam saqerunkichikña, hinaspaqa ¿imanasqamá kay pachapi mana allin uraykunaman hinaqa kawsachkankichik? 21 Chayna ruraqkunam ninku: “Ama kayta-wakta llachpaychu, ama kayta-wakta mikuychu, ama kayta-wakta hapiychu” nispa. 22 Chaykunaqa runakunapa yachachisqallanmi hinaspa kamachikusqallanmi, kay prohibisqankunaqa tiempopa pasasqanman hinam chinkarunqa. 23 Chaykuna ruraq runaqa rikchakapuwanchik yachaysapamanraqmi humillakuq tukuspanku cuerponkuta ñakarichisqankurayku, yanqapaqmi chaykunataqa ruranku, aychankupa munasqan venceytam ichaqa mana atinkuchu.

3 1 Chaynaqa Cristowan kawsarichisqa kaspaqa hanaq pachapi kaqkunatayá maskaychik, chaypim Cristo tiyachkan Diospa *allleqninpi. 2 Chaynaqa amayá kay pachapi kaqkunapiqa piensaychikchu, piensaychikqa hanaq pachapi kaqkunapiyá. 3 Qamkunaqa Cristowanmi wañurqankichik, chaynaqa cheqap kawsaynikichikqa Cristowanmi kachkan Diosninchikpapi pakasqa. 4 Cristopunim kawsaynikichikqa, pay rikurimuptinmi qamkunapas paywan kancharichkaq rikurirunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ñawpaq vidamantawan mosoq vidamanta

5 Chaynaqa wañuchichkaq hinayá vidaykichikmanta chinkachiychik kay pachapi mana allin ruraykunata: amayá huchapakuychikchu, amayá millakuypaq kaqkunataqa ruraychikchu, amayá mana allin munaywanqa aysachikuychikchu nitaq intuchikuychikchu, amataqyá qollqella kuyaqqa kaychikchu, qollqe kuyayqa taytacha-mamacha adoray hinam. 6 Tukuy chaykunata ruraspa mana kasukuqkunamanmi Diosqa llumpay castigonta kachaykun. 7 Qamkunapas ñawpaq vidaykichikpiqa chaynata ruraspam kawsarqankichik. 8 Kunanqa qonqaychikñayá piñakuyta, piñasqalla kayta, mana allinllapi kawsayta, insultanakuyta, asipayanakuyta hinaspa mana allinlla rimayta. 9 Amayá llullanakuychikchu, qamkunaqariki saqerunkichikñam ñawpa vidaykichiktaqa hinaspa tukuy mana allin ruranaykichiktaqa. 10 Qamkunaqariki kachkankichik mosoq runa hinañam, aswan-aswanraqmi mosoqyachisqa kachkankichik unanchasuqnikichikman rikchakunaykichikpaq chaynapi paymanta alli-allinta yachanaykichikpaq. 11 Kunanqa manam imananñachu judio kaypas otaq mana judio kaypas, *señalasqa kaypas otaq mana señalasqa kaypas, huklaw nacionniyoq kaypas, chunchu kaypas, sirviente kaypas otaq libre kaypas, tukuy imamantapas allinqa Cristollam, payqa lliw iñiqkunapim kawsachkan.

12 Diosmi kuyasusqaykichikrayku akllasurqankichik payllapaqña kanaykichikpaq, chaynaqa mosoq pachawan pachakuchkaq hinayá allinkunata ruraspa reqsichikuychik llakipayakuspa, sumaq sonqo kaspa, humillakuspa, llampu sonqo kaspa hinaspa pacienciakuspa. 13 Pipapas quejan kaptinqa aguantanakuspayá pampachanakuykuychik, chaynataqa rurankichik qamkunatapas Señor pampachaykususqaykichikman hinam. 14 Tukuymanta llalliqtaqa kuyanakuychikyá, kuyanakuyllam tukuy imatapas sumaqtaqa *allinyanachin. 15 Cristopa qosusqaykichik hawka kawsakuypiyá takyaychik, chaypaq qayasuspaykichikmi huk cuerpollaman Dios hukllawasurqankichik. Chaynaqa agradecekuychikyá.

16 Cristopa yachachikuyninkunayá sonqoykichikpi llimparichun. Sapakamayá yachachinakuspa kallpanchanakuychik yupaychana takikunawan, cantokunawan hinaspa Espiritumanta kaq takikunawan, chaytaqa ruraychik tukuy sonqoykichikwan Diosman graciasta qostinyá. 17 Tukuy ima rurasqaykichiktaqa otaq rimasqaykichiktaqa Señor Jesuspa sutinpiyá ruraychik, chaykunataqa ruraychik paynintakama Dios Taytaman graciasta qostinyá.

Iñiqkunapa ruranankunamanta

18 Señorakuna, qosaykichikta kasukuychik Señorman iñisqaykichikrayku. 19 Qosakuna, kuyaychik warmikichikta, amayá qaqchakachariychikchu. 20 Churikuna, tayta-mamaykichikta tukuy imapi kasukuychik, chayqa Señorpa agradonpaqmi. 21 Tayta-mamakuna, ama piñachiychikchu wawa-churikichikta chaynapi ama hukmanyarunankupaq. 22 Sirvientekuna, kay pachapi patronnikichikta imapipas kasukuychik, amayá qawasupti-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

llaykichikchu allintaqa ruraychik, aswanqa Señorta manchakuspayá tukuy sonqowan kasukuychik. 23 Tukuy ima rurasqaykichiktaqa ruraychik Señorninchikpaq rurachkaq hinayá. 24 Yachasqaykichikpi hinapas Señorninchikmi qosunkichik tupasuqnikichik herenciataqa. Qamkunaqa servichkankichik Señorninchik Cristotam. 25 Pipas mana allin ruraqmi ichaqa pagonta chaskinqa mana allin rurasqanmanta, Diosqa manam pimanpas sayapakunchu.

4 1 Yaw patronkuna, qamkunapas sirvientekichik runakunamanyá imam kaqta qopuychik, amayá qonqaruychikchu, qamkunapapas hanaq pachapim kachkan kamachiqnikichik.

2 Ama pisipaspayá Diosman graciasta qostin mañakuychik tuta punchaw. 3 Mañakuychiktaqyá ñoqaykupaqpas, chaynapi Señorninchikpa munayninwan punku kichachkaq hina Cristomanta kunankama pakasqa allin noticianta willakamunaykupaq, chayraykum ñoqapas preso kachkani. 4 Mañakuychikyá imam kaqta paymanta willakunaypaq.

5 Allintayá kawsaychik mana iñiq runakunawan, tiempoykichiktapas amayá usuchiychikchu. 6 Kachiwan tupachisqa hina sumaqllañayá kachun rimasqaykichikpas, yachaychikyá sapakamaman imaynam allin contestaytapas.

Cartapa tukuyninmanta

7 Kuyasqanchik wawqenchik Tiquicom willasunkichik imaynam ñoqa kasqaymanta, paymi mana saqewaspa yanapawarqa hinaspam ñoqawan kuskataq Señorninchiktapas servirqa. 8 Qamkunamanmi kachamuni imaynam kasqaykumanta willasunaykichikpaq hinaspa qamkunata kallpanchasunaykichikpaq. 9 Paywantaqmi hamuchkan Señorpi allin takyaq kuyasqanchik wawqenchik Onesimopas, payqa llaqtamasikichikmi. Paykunam willasunkichik tukuy ima kaypi pasakusqanmanta.

10 Carcelpi presomasiy Aristarcom apachikamusunkichik saludokunata, apachimusunkichiktaqmi Bernabeypa primon Marcospas. Qamkunam paymanta kamachisqayta chaskirqankichik, sichum watukamusuptikichikqa allinllatayá chaskiykuychik. 11 Saludamusunkichiktaqmi Jesuspas, paypa huknin sutinqa Justom. Paykunallam iñiqkunamanta judio casta kaqkunaqa yanapaykuwarqa Diosninchikpa munaychakusqanmanta willakuptiy, paykunaqa ñoqapaqmi hatun consuelo karqa. 12 Saludamusunkichiktaqmi Señorninchik serviq llaqtamasikichik Epafraspas, paymi tukuy tiempo qamkunapaq mañakuchkan tukuy sonqonwan Diospa munasqanman hina qaqa hina sayanaykichikpaq hinaspa imapipas Diosman hapipakunaykichikpaq. 13 Ñoqam testigo kani imaynam Epafrasqa qamkunapaq llamkasqanmanta, testigotaqmi kani Laodicea llaqtapi kaqkunapaqpas hinaspa Hierapolis llaqtapi kaqkunapaqpas llamkasqanmanta. 14 Saludamusunkichiktaqmi kuyasqanchik doctor Lucaspas chaynataq wawqenchik Demaspas.

15 Ñoqapa parteymantapas saludaykapuwaychikyá Laodiceapi kaq wawqe-paninchikkunata. Saludaykuychiktaqyá Ninfastapas wasinpi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakuqkunatawan. 16 Kay cartata leeykuspaykichikyá apachiychik
Laodiceaman chaynapi chay llaqtapi wawqe-paninchikkunapas lee-
nankupaq. 17 Niychiktaqyá wawqenchik Arquipotapas Señorninchik
Jesucristopa kamachisqanta paypa sutinpi cumplinanpaq.
18 Ñoqapa parteymantapas chaskiychikyá saludoyta. Yuyariychik-
yá carcelpi kasqayta. Qamkunapaqmi mañakuchkani Señorninchikpa
favorninta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

TESALONICA LLAQTAMAN APOSTOL PABLOPA PUNTA KAQ CARTASQAN

Roma llaqtayoq runakunapa gobiernasqan Macedonia lawpim karqa Tesalonica llaqta, chay llaqtapipas Apostol Pablom Jesucristoman iñichirqa. Pablopa willakusqantam mana judio kaq runakuna anchallataña munaykuspanku Jesucristoman iñirqaku. Judio runakunam ichaqa Pablopa contranpi hatarirqaku rimasqanta harkakunankupaq, chayraykum Pabloqa chay llaqtamanta lloqsirqa. Chaywanpas paykunatam kuyakuywan yuyarirqa hinaspam paykunamanta ima noticiallatapas yachakuyta munarqa.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Tesalonicapi iñiqkuna Jesucristoman hapipakuspa allin takyasqankumanta, willakuntaqmi Diosta agradanapaq imaynam kawsanamantapas (1:1-4:12).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Señor Jesuspa kutimunanmanta (4:13-5:11).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun paykunata kallpanchaspan imakunam kunasqanmanta (5:12-28).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablom Silvanowan hinaspa Timoteowan apachimuykiku kay
cartata Tesalonica llaqtapi kaq iñiqkunaman, qamkunaqa Dios Taytawan hinaspa Señor Jesucristowanmi huklla kachkankichik. Diostam mañakuchkani qamkunata favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Tesalonica llaqtapi kaq iñiqkunapa allin ejemplonmanta

2 Diosmanmi graciasta qoniku qamkunamanta tukuy tiempo qamkunapaq mañakuspayku. 3 Yuyarinikumá Dios Taytanchikpa qayllanpi iñiynikichikman hina llamkasqaykichikta, kuyakuynikichikman hina servisqaykichikta hinaspa Señorninchik Jesucristopi confiakuspa ñakariykuna aguantasqaykichikta. 4 Diospa kuyasqan wawqe-paniykuna, yachanikum Dios akllasusqaykichiktaqa. 5 Qamkunaman Cristomanta allin noticia willasqaykutaqa manam rimayllachurimarqaniku, chayqa chayamusurqankichik Chuya Espiritupa atiyninwanmi,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cheqaptapuni convencesqa kaspaykum qamkunamanqa willarqaykiku. Yachasqaykichikpi hinapas allinnikichikpaqmi allinta portakurqaniku.

6 Qamkunaqa ñoqaykupa hinaspa Señorpa ejemplontam qatichkankichik, llumpayta ñakarichkaspaykichikpas Diospa palabrantam chaskirqankichik Chuya Espiritupa kusikuy qosusqaykichikwan. 7 Chaynapim qamkunaqa ejemploña kachkankichik Macedonia lawpi hinaspa Grecia lawpi llapallan iñiqkunapaqpas. 8 Qamkunamanta qallaykuspanmi Señorpa palabranqa willakusqa karqa. Chayqa willakusqa karqa manamá Macedonia lawllapichu nitaq Grecia lawllapichu aswanqa tukuy hinastinpim. Diosman iñisqaykichikmantaqa lliwñam yacharunku chaymi ñoqaykuqa manaña willakunaykuñachu. 9 Paykunañam willakuchkan qamkunaman imaynam chayamusqaykumantaqa hinaspa imaynam Diosman iñisqaykichikmantaqa, willakuchkankutaqmi taytacha-mamachakunata qepanchakuruspa kawsaq cheqap Diostaña servisqaykichikmantapas. 10 Willakuchkankutaqmi hanaq pachamanta Diospa Churin Jesus kutimunan suyasqaykichiktapas. Paytam Dios kawsarichirqa chaymi paypuni librawasunchik hamuq tiempokunapi castigomanta.

Tesalonica llaqtapi Pablopa llamkasqanmanta

2 1 Wawqe-panillaykuna, yachasqaykichikpi hinapas watukamusqaykuqa manam yanqapaqchu karqa. 2 Filipos llaqtapi kamisqa ñakarichisqa kachkaptiykupas Diosninchikmi kallpanchawarqaku chaymi mana manchakuspa willarqaykiku Diosmanta allin noticiata, willarqaykikumá achkallaña runakuna contraykupi sayarichkaptinkupas. 3 Willarqaykikuqa manam pantachinaykupaqchu nitaq mana allin munasqaykuraykuchu nitaq engañanaykuraykuchu. 4 Diosmá allinpaq chaskiwaspanku kunawarqaku allin noticiata willakunaykupaq chaymi willakuchkaniku. Manam runakuna agradaytachu munachkanikuqa aswanqa Diostam. Paymi prueban sonqoykuta. 5 Qamkunataqa manam sumaqllataña rimaspachu alabarqaykiku, yachasqaykichikpi hinapas rimapayarqaykikuqa manam qollqeta kuyaspaykuchu. Diospas yachanmi chaytaqa. 6 Manataqmi maskarqanikupas runakunapa alabasqan kaytachu nitaq qamkunapa otaq wakin runakunapa alabasqan kaytachu. Munaspaykuqa kamachikikumanmi karqa Cristopa *apostolnin kasqaykurayku. 7 Ichaqa qamkunawanqa llampu sonqollam karqaniku. Ñoqaykuqa karqaniku wawankuna uywachkaq mama hinam. 8 Qamkunataqa llumpaytam kuyarqaykiku chaymi qoytaqa munarqaykiku Diosmanta allin noticiallatañachu aswanqa kikiykupa vidaykutawanñam, chaynataqa munarqaniku llumpayta kuyasqaykuraykum. 9 Wawqe-paniykuna, qamkunaqa yuyachkankichikmi llamkaspayku pisipasqaykuta. Mantienekunaykupaqmi tuta-punchaw llamkarqaniku, qamkunataqa manam gastachirqaykikuchu Diosmanta allin noticiata willaspaykuqa.

10 Qamkunam Diospiwan testigo kankichik, iñiqkunapa qayllanpiqa Diosllapaqñam kawsarqaniku allinta ruraspa hinaspa pipapas mana imanisqan. 11 Yachankichikmi imaynatam taytaqa churin rimapayasqanta, chaynam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ñoqaykupas qamkunata kallpancharqaykiku 12 hinaspam kunarqaykiku Diospa churin hina allinta kawsanaykichikpaq. Paypunim qayasuchkankichik munaychakusqanmanwan hatunchasqa kanaykichikman.

13 Chayraykum ñoqaykupas tukuy tiempo graciasta qoniku Diosman. Ñoqayku willaptiykum Diospa palabranta chaskirqankichik, ichaqa manam runapa rimasqanta hinallachu aswanqa Diospa cheqap palabranta hinam, chay palabraqa allintam rurachkan qamkuna iñiqkunapi. 14 Wawqe-paniykuna, qamkunaqa qatichkankichik Judeapi kaq Diosninchik Cristo Jesuspi iñiqkunapa ejemplontam, paykunatam judiokuna ñakarichirqa, chaynam qamkunatapas llaqtamasikichikkuna ñakarichisurqankichik. 15 Judiokunam wañurachirqa Señor Jesusta hinaspa Diosmanta willakuqkunata, ñakarichiwarqakutaqmi ñoqaykutapas, Diosta mana agradaspam llapa runakunapa contranpi kachkanku. 16 Salvakunankupaq mana judio kaqkunaman allin noticia willanaykutam michakuwanku. Chaynata ruraspam aswan mastaraq huchankuta llimparichichkanku, ichaqa ñam chayaramunña paykunapaq wiñay castigo.

Pablopa yapatawan watukuy munasqanmanta

17 Wawqe-panillaykuna, ñoqaykuqa as tiempollapaqmi qamkunamanta karunchasqa kachkaniku, ichaqa sonqoykupim tukuy tiempo kachkankichik. Anchata munaspam procurachkaniku qamkuna qawaykuyta. 18 Chayraykum qamkuna watukuykuyta munachkaniku. Ñoqa Pablom achka kutita qamkunaman hamuyta munarqani ichaqa *Satanasmi harkakuruwarqa. 19 Señorninchik Jesucristo kutimuptinqa ¿manachum qamkunarayku confiakusaqku? ¿Manachum qamkunarayku kusikusaqku? ¿Manachum qamkunarayku alabakunaykupaq premiotapas chaskisaqku? 20 Qamkunaraykumá Diosta hatunchasaqku hinaspa kusikusaqku.

3 1 Qamkunamanta manaña llakikunaypaqmi tanteanakururqaniku sapallayña Atenas llaqtapi qepanaypaq. 2 Hinaspam kachamurqaykiku wawqenchik Timoteota. Paymi Dios serviypi yanapawanku, yanapawankutaqmi Jesucristomanta allin noticia willakuypipas. Paymi iñiynikichikpi qaqata hina sayanaykichikpaq kallpanchasunkichik, 3 chaynapi chay ñakariykunapi ama hukmanyarunaykichikpaq. Yachankichikmi chaykuna ñakarinanchiktaqa. 4 Qamkunawan kachkasparaqmi nirqaykiku ñakarinanchikmantaqa, yachasqaykichikpi hinamá chaykunaqa sucedekurqa. 5 Chayraykum Timoteota kachamurqani qamkunamanta manaña llakikunaypaq hinaspa iñiynikichikmanta willawananpaq, yanqañataq tentakuq *Satanas tentarusunkichikman hinaptin llamkasqaykupas yanqapaq karunman.

6 Timoteo kutiramuspañataqmi iñiynikichikmantawan kuyakuynikichikmanta, allin noticiata willawarqaku. Qamkunas tukuy tiempo yuyawaspaykiku rikuykuyta munawankiku imaynam ñoqaykupas qamkunata rikuykuy munasqaykuta hina. 7 Wawqe-panillaykuna chay noticiatamá, qamkunamanta chaskirqaniku, anchatam consuelakurqaniku iñisqayki-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chikwan, sinchi llakisqa hinaspa waqasqa kachkaspaykupas. 8 Señorpi qaqa
hina sayasqaykichikwanmi kusisqa kawsachkaniku. 9 Qamkunaraykum
llumpayta Diosman graciasta qoniku paypa qayllanpi sinchi kusichiwas-
qaykikumanta. 10 Tukuy tiempom llumpayta mañakuchkaniku qamkunata
rikuykunaykupaq, chaynapi iñiynikichik pisiptin huntaykachinaykupaq.
11 Kikin Dios Taytanchikyá Señorninchik Jesucristopiwan ñanniyku-
ta kicharichun qamkunaman hamunaykupaq. 12 Señoryá masyachichun
hinaspa llimparichichun kuyanakuynikichikta, llimparichichuntaqyá
llapallan runakunapaqpas imaynam qamkunapaq kuyakuyniyku kasqan-
ta hina. 13 Señoryá iñiynikichikpi takyachisunkichik Dios Taytanchikpa
qayllanpi mana huchayoq kanaykichikpaq hinaspa payllapaqña kawsa-
naykichikpaq, chaynaqa kachun Señorninchik Jesucristo payllapaqña
llapallan sapaqchasqakunawan hamuptinyá.

Diospa agradonpaq kawsanamanta

4 1 Wawqe-panillaykuna, qamkunatam yachachirqaykichik Diosta
agradaspa kawsanaykichikpaq. Chaynatamá kawsachkankichik,
Señor Jesusrayku ruegakuspam mañakuykiku aswan mastaraq chaynata
kawsanaykichikpaq.
2 Qamkunaqa yachankichikñam Señor Jesuspa kamachikuynin qomus-
qaykuta. 3 Diosqa munan mana huchayoq kanaykichiktam hinaspa mana
huchapakuq kanaykichiktam. 4 Sapakamayá warmiyoq kaychik ama
huchallikuspa hinaspa respetayta yachaspa. 5 Amayá mana allinkunata-
qa munaychikchu Dios mana reqsiq runakuna hinaqa. 6 Chaynaqa amayá
pipas wawqentaqa ofiendechunchu nitaq engañachunchu. Señorqa tukuy
chaykunataqa vengakunqam. Ñam chaykunamantaqa willarqaykikuña.
7 Diosqa qayawarqanchik manam hucha vidapi purinapaqchu, aswanqa
payllapaqña kawsanapaqmi. 8 Chaynaqa kay nisqaykuna despreciaqqa des-
precian manam runatachu aswanqa Chuya Espiritu qosuqnikichik Diostam.
9 Wawqe-panintin kuyanakuymantaqa manañam necesitankichikñachu
qellqamunayta, Diosqa ñam yachachisurqankichikña kuyanakunamantaqa.
10 Chaynamá rurachkankichik Macedonia lawpi llapallan wawqe-panikunawan-
pas, chaywanpas ruegakuykichikmi aswan mastaraq kuyanakunaykichikpaq.
11 Hawkalla kawsakuyta munaspayá, ocupakuychik imapas ruranaykichikpi,
kamachisqaykupi hinayá llamkaychikpas 12 chaynapi Diosta mana reqsiqkuna-
pas respetasunaykichikpaq chaynataq imapas mana pisipusunaykichikpaq.

Señor Jesuspa kutimunanmanta

13 Wawqe-panillaykuna, munachkanikutaqmi wañuqkunamanta
yachanaykichiktapas chaynapi mana confianzayoqkuna hina ama llaki-
kunaykichikpaq. 14 Jesus wañukuspa kawsarimusqanta creeptinchikqa
Diosmi Jesustawan pusamunqa kawsarichisqan iñiqkunata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Kaykunataqa nikiku kikin Señorpa nisqanman hinam, Señorpa
kutimunankama qepaspa kawsaqkunaqa manam puntasunchu wa-
ñuqkunataqa. 16 Kikin Señorpunim uraykamunqa hanaq pachamanta
kamachikuy qapariyninwan, *angelkunata kamachiqpa qayakuyninwan
hinaspa Diospa cornetillanpa qapariyninwan hinaptinmi puntata kaw-
sarimunqa Cristopi iñiq wañuqkuna. 17 Chaymantam kay pachapiraq
kawsaqkuna paykunawan kuska altoman hoqarisqa kasunchik puyukuna-
pa ukunman Señorwan tupananchikpaq, paywanmi wiñaypaq kasunchik.
18 Kay nisqaywanyá kallpanchanakuychik.

5 1 Wawqe-panillaykuna, tiempokunamantawan punchawkunaman-
tam ichaqa mana necesariochu qellqamunay. 2 Yachasqaykichikpi
hinapas Señorqa hamunqa mana yachasqanchik punchawpim, payqa
hamunqa tutallan suwa hamuchkaq hinam. 3 Runakunam ninqaku: "Haw-
kañam, seguroñam kachkanchik" nispa, hinachkaptinmi qonqayllamanta
puchukarunqaku, dolorwan hapichikuq warmi hinam kanqaku, mana-
punimá lluptinqakuchu. 4 Wawqe-panillaykuna, qamkunam ichaqa mana
tutapichu kachkankichik, chaynaqa hamunan punchawqa manam suwa
hinachu tarimusunkichik. 5 Qamkunaqa kanchaymanta hinaspa punchaw-
manta kaqmi llapallaykichik kankichik, ñoqanchikqa kanchik manam
tutayaymanta kaqchu. 6 Chaynaqa amayá wakinkuna hina puñukuqllachu
kasun, aswanqa rikchaspayá cuidakusunchik. 7 Puñuqkunaqa tutam pu-
ñunku, sinkaqkunapas tutataqmi sinkanku. 8 Punchawmanta kaqkunayá
ichaqa cuidakusunchik, soldadopa qasqon harkaqwan churakuq hinayá
iñiyninchikwan chaynataq kuyakuyninchikwan harkachikusun, salvasqa
kasqanchikyá kachun harkaq casco hina. 9 Diosqa churawarqanchik manam
castigawananchikpaqchu aswanqa Jesucristopa rurasqanwan salvasqa
kananchikpaqmi. 10 Jesucristom ñoqanchikrayku wañurqa chaynapi kaw-
saspapas otaq wañuspapas paywan kuska kananchikpaq. 11 Chaynaqa kunan
rurasqaykichikpi hinayá kallpanchanakuychik hinaspa yanapanakuychik.

Iñiqkunata Pablo kallpanchasqanmanta

12 Wawqe-panillaykuna, qamkuna ukupi llamkaqkunapaqyá kachun
reqsikuynikichik, paykunaqariki Señorpa rantinpim kamachisuchkanki-
chik hinaspa consejasuchkankichik. 13 Llamkasqankuraykuyá paykunataqa
sinchita kuyaychik hinaspayá qamkunapurapas hawkalla kawsakuychik.
14 Wawqe-panillaykuna ruegakamuykikum qellakunatapas anyanay-
kichikpaq, hukmanyasqakunatapas kallpanchanaykichikpaq, mana
kallpayoqkunatapas yanapanaykichikpaq hinaspa llapallanwanpas
pacienciakunaykichikpaq.
15 Amayá pipas mana allin ruraqkunamanqa mana allinwanqa kuti-
chichunchu, qamkunapuraqa tukuy tiempoyá allin kaqkunata ruraychik,
chaynatayá ruraychik llapallanwanpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Tukuy tiempoyá kusisqa kaychik. 17 Tukuy tiempoyá Diosta mañakuychik. 18 Tukuy imamantayá Diosman graciasta qoychik, chaynatam Dios munan Jesucristopi kasqaykichikrayku.

19 Chuya Espiritupa ruraynintaqa amayá amachaychikchu. 20 Amayá despreciaychikchu Diosmanta willakuqkunapa nisqankutaqa. 21 Tukuy ima nisqankuta pruebaspayá allin kaqta waqaychaychik. 22 Waqaychakuychikyá tukuy mana allinkunamanta.

23 Hawkayay qokuq kikin Diosninchikyá espirituykichikta, almaykichikta hinaspa cuerpoykichikta lliwta chuyanchaykuchun, mana huchayoqtayá waqaychasunkichik Señorninchik Jesucristo hamunankama. 24 Qayasuqnikichikqa confiakunapaqmi, chayraykum payqa cumplinqa.

25 Wawqe-panillaykuna, mañakuychikyá ñoqaykupaqpas.

26 Llapallan wawqenchikkunatayá saludaykuychik abrazowan.

27 Señorpa sutinpim kamachikichik, kay cartataqa leeychikyá llapallan iñiqkunapaqpas.

28 Señorninchik Jesucristoyá favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

TESALONICA LLAQTAMAN APOSTOL PABLOPA ISKAY KAQ CARTASQAN

Pablopa punta apachisqan cartawanmi Tesalonicapi iñiqkuna pantaypi hina rikurirurqaku. Paykunapaqmi rikchakurqa Jesucristopa kutimuyninqa chayaramusqanpaqña. Chay pantaykunamanta paykunata horqonanpaqmi kay cartata Pablo qellqarqa (3:6-12).

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta hinaspa Jesucristo kutimuspan juzgananmanta (1:1-12).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesucristo kutimuptin imakunam pasananmanta (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Cristoman iñiqkunaqa imaynam kawsanankumanta hinaspa despedikusqanmanta (3).

Willakuntaqmi Pablopa kayna consejasqanmantapas: “Pipas mana llamkayta munaspaqa amataq mikuchunchu” nispa (3:10).

Cartapa qallariyninmanta

1 [1] Ñoqa Pablom Silvanowan hinaspa Timoteowan apachimuykiku kay
cartata Tesalonica llaqtapi iñiqkunaman, qamkunaqa Dios Taytawan
hinaspa Señor Jesucristowanmi huklla kachkankichik. [2] Dios Taytatawan
Señor Jesucristotam mañakuchkani qamkunata favorecesunaykichikpaq
hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Jesucristo kutimuptin Diospa juzgananmanta

[3] Wawqe-panillaykuna, qamkunamantam Diosman tukuy tiempo graciasta qonayku, allinmá chayqa, chaynataqa ruranayku qamkunapa iñiynikichik yapakusqanraykum chaynataq sapakamapa kuyanakuynikichik mirasqanraykum. [4] Qatikachasqa kaspaykichikpas chaynataq ñakarichisqa kaspaykichikpas pacienciawan hinaspa iñiywan aguantasqaykichikraykum Diosman iñiqkunapa huñunakuyninkupi qamkunamanta alabakuniku.
[5] Kayqa qawachiwanchik Diospa juicionqa justo kasqantam, qamkunaqa Diospa munaychakusqanpaqñam *kankichik, chayraykum ñakarichkankichikpas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Diosqa justom, qamkuna ñakarichisuqnikichiktaqa chayna ñakariy-
wantaqmi ñakarichinqa. 7 Kunan ñakariqkunamanmi wiñaypaq samayta
qosunkichik ñoqaykumanwan, chaynataqa qosunkichik Señor Jesucristo
hanaq pachamanta atiy qosqan angelninkunawan rupachkaq ninapi hina
rikurimuspanmi. 8 Hinaspam Dios mana reqsiqkunatawan Señorninchik
Jesusmanta allin noticia mana kasukuqkunata vengakunqa. 9 Paykunaqa
wiñaypaq castigasqa kaspam Señorpa qayllanmanta hinaspa suma-su-
maq atiyninmanta qarqosqa kanqaku. 10 Payllapaqña kawsaqkunam chay
punchawpi Señorta alabanqaku hinaptinmi llapa iñiqkunapas admirakun-
qaku, chaypim qamkunapas kankichik willasqaykuta creesqaykichikrayku.
11 Chayraykum tukuy tiempo mañapuykiku. Diosninchikyá qespi-
chisunkichik qayasusqaykichikman hina, atiyninwanyá cumplichun
tukuy allin munasqaykichikta, cumplichuntaqyá iñiynikichikwan ru-
rasqaykichiktapas. 12 Chaynapim Diosninchik hinaspa Señor Jesucristo
favorecesuptikichik Señor Jesuspa sutin hatunchasqa kanqa qamkunapi,
paypitaqmi qamkunapas hatunchasqa kankichik.

Chinkananpaq citasqa runamanta

2 1 Wawqe-panillaykuna, Señor Jesucristopa hamunanmantawan pay-
wan kuska huñunakunanchikmantam ruegakamuykichik. 2 Amayá
facillataqa pipas chaqwarusunkichikchu, amataqyá mancharikuychikchu
"Señorpa kutimunan punchawqa chayaramunñam" nispa willasuptikichik-
pas. Willasunkichikqa Espiritupa atiyninwan rimachkaq hinaraqmi, sumaq
palabrawanraqmi hinaspa cartaykutapas chaskichkaq hinaraqmi. 3 Amayá
piwanpas engañachikuychikchu, puntataqa runakunam Diosta qepancha-
kunqaku hinaptinmi rikurimunqa leyta mana kasukuq runa, chay runaqa
chinkananpaq citasqañam kachkan. 4 Paymi hatarispa hatunchakunqa Diospa
sutinwan sutichakuqkunapa contranpiwan yupaychana kaqkunapa contranpi-
pas. Diospa templonpi tiyaykusparaqmi "Diosmi kani" nispa Dios tukunqa.
5 ¿Manachu yuyankichik qamkunawan kachkaspayraq chaykuna nisqay-
taqa? 6 Qamkunaqa yachankichikmi chaytaqa kunan imam harkasqanta
chaynapi imam tiemponpiña rikurimunanpaq. 7 Chay pakasqa kaqraq mana
allinpa espiritunqa ñam obrachkanña, ichaqa chay harkaqninpa suchurina-
llantañam suyachkan. 8 Hinaptinmi rikurimunqa leyta mana kasukuq runa.
Paytam Señor wañuchinqa samayllanwan, kancharistin rikurimuspanmi
paytaqa chinkarachinqa. 9 Leyta mana kasukuq runaqa hamunqa *Satanaspa
kallpanchasqanmi, llullakuspanmi ruranqa admirakuypaq milagrokunata
hatun atiyninwan. 10 Imaymana engañowanmi pusanqa llapallan chinka-
nanpaq kaqkunata salvakunankupaq cheqap yachachikuy chaskiyta mana
munasqankurayku. 11 Diosmi paykunaman kachamun engañaqninkuta llulla
kaqkunapi creenankupaq. 12 Llapallankum cheqappi mana creespanku mana
allinkunamantaraq kusikunku chaynapi castigasqa kanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iñiqkunata Pablo kallpanchasqanmanta

13 Señorpa kuyakusqan wawqe-panillaykuna, ñoqaykuqa tukuy tiempom graciasta qonayku Diosman qamkunamanta. Diosmi puntamantaraq akllasurqankichik Espiritupa chuyanchasusqaykichikwan chaynapi cheqap kaqta chaskispa salvakunaykichikpaq. 14 Chaypaqmá qayasurqankichik allin noticiata willasqaykuwan chaynapi Señor Jesucristopa reqsisqa kayninta haypanaykichikpaq.

15 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, takyaspayá hatalliychik simiykuwan hinaspa cartaykuwan yachachimusqaykuta. 16 Kikin Señorninchik Jesucristowan Dios Taytanchikmi favorecewanchik, kuyawaspanchikmi wiñaypaq consuelawanchik confianzata qospa. 17 Paypuniyá sonqoykichikta kallpanchachun hinaspayá takyachisunkichik tukuy ruraynikichikpiwan allin rimaynikichikpi.

Diosta mañapuwayku

3 1 Wawqe-panillaykuna, ñoqaykupaqpas Diostayá mañakuychik chaynapi paypa palabranta mirachiptiyku Diosta alabaspa qamkuna hina chaskinankupaq. 2 Mañakuychiktaqyá daño ruraq mana allin runakunamanta Dios librawanankupaqpas, manamiki llapallankuchu iñinkuqa. 3 Señorqa confiakunapaqmi, paymi allinta takyachispa mana allinkunamanta waqaychasunkichik. 4 Señorpim confiakuchkaniku kamachisqaykuta ruranaykichikmantaqa, chaytaqariki ñam rurachkankichikña. 5 Señoryá yanapachun sonqoykichikta chaynapi Diospa kuyakuynintawan Cristopa paciencianta haypanaykichikpaq.

Llamkanamanta

6 Wawqe-panillaykuna, kamachimuykikum Señor Jesucristopa sutinpi, karunchakuychikyá qella wawqe-panikunamanta, paykunaqa manam yachachisqaykuman hinachu kawsachkanku. 7 Qamkunaqa yachankichikñam ñoqayku hina imaynam kawsaytaqa. Qamkunawan kaspaykuqa manam qellakurqanikuchu. 8 Manam pipa mikuynintapas mañakurqanikuchu debaldeqa, aswanqa tuta-punchaw pisipaspam llamkarqaniku mikunaykupaq, chaynapim pitapas mana gastachirqanikuchu. 9 Debernikichikman hinaqa yanapawankikumanmi karqa, ichaqa chaytaqa rurarqaniku qamkunapaq ejemplo kanaykupaqmi chaynapi qamkunapas ñoqayku hina ruranaykichikpaq. 10 Qamkunawan kachkaspaykuraqmi nirqaykiku:

—Pipas llamkayta mana munaspaqa ama mikuchunchu —nispa.

11 Uyarinikum, qamkuna ukupis kachkanraq qellakuna, mana imapipas llamkaspas runakunapa asuntonman chapukuchkanku. 12 Señorninchik Jesucristoraykum chayna kawsaqkunata kamachispa anyamuniku, hawkalla llamkaspayá chaywan mikuchunku.

13 Qamkunaqa wawqe-panillaykuna, allinkuna ruraytaqa amayá amiychikchu. 14 Kay cartawan nimusqaykuta pipas mana kasukuptinqa, chay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

runatayá reqsipaykuychik hinaspayá ama hukllawakuychikchu chaynapi penqakunanpaq. 15 Ichaqa amayá enemigota hinachu qawaychik aswanqa Señorpi iñiqmasikichikta hinayá anyaykuychik.

Cartapa tukuyninmanta

16 Hawkayay qokuq Señoryá tukuy tiempo hinaspa tukuy imapipas hawkayayta qosunkichik. Llapaykichikwanyá Señor kachun.

17 Ñoqa Pablom saludamuykichik kikiypuni qellqamuspay hinaspa cartatapas kikiypuni firmamuspay, llapallan cartaykunapipas hina kaynallatam firmamuni. 18 Señorninchik Jesucristoyá llapallaykichikta favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

TIMOTEOMAN APOSTOL PABLOPA PUNTA KAQ CARTASQAN

Timoteomanmi Apostol Pablo qellqarqa iskay cartakunata, kaymi punta kaq cartan. Kayna cartakunatam sutichanku “iñiqkuna michiqkunaman cartakuna” nispa. Timoteopa mamanmi karqa judio castamanta, taytanñataqmi karqa Grecia nacionniyoq runa. Pablom Timoteowan reqsinakurqa Listra llaqtapi (Hechos 16:1-3). Timoteoqa karurqa Pablopa ancha kuyasqanmi hinaspa ancha yanapaqninmi.

Kay cartaqa iskay parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun pantachikuqkunata mana uyarinamanta, huñunakuyninkupi imam ruranankumanta, willakuntaqmi huñunakuyninkupi kamachikuqkunamantapas (1-3).

Iskay kaq parteñataqmi willakun mozollaraq kayninpi imaynam Timoteoqa Jesucristoman iñiqkunata michinanmanta (4-6).

Cartapa qallariyninmanta

1 [1] Kuyasqay Timoteo, Ñoqa Pablom Cristo Jesuspa *apostolnin kani
salvaqninchik Dioswan confiakusqanchik Cristo Jesus kamachiwasqanrayku. [2] Iñichisqayraykum qamqa kanki cheqap churiy hina. Dios Taytanchiktawan Señorninchik Cristo Jesustam mañakuchkani qamta favorecesuspayki llakipayarikusunaykipaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykipaq.

Mana allin yachachikuykunamanta

[3] Macedonia lawman rispay ruegakusqayman hinayá quedaykuy Efeso llaqtapi wakinkunata kamachinaykipaq chaynapi amaña sapaq yachachikuykunata yachachinankupaq. [4] Amataqyá kasuchunkuchu cuentokunatapas nitaq abuelokunapa sutinmanta manaña tukuy atina listatapas. Tukuy kaykunawanqa yanqa atipanakuyllamanmi chayanku. Manam yanapanchu Diospi confiakuspa paypa munasqanta ruranapaqqa.

[5] Kay kamachikuykunaqa cheqaptapuni kuyanakunanchikpaqmi, chay kuyanakuyqa hamun limpio sonqomantam, allin concienciayoqmantam hinaspa cheqap iñiyniyoqmantam. [6] Wakinkunam chayna kawsakuyman-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta karunchakuruspa yanqa atipanakuykunapi pantarunku. 7Paykunaqa
mana entiendechkaspankupas Bibliamanta yachachiytaraqmi munanku.
Cheqapllataña rimachkaspapas manam yachankuchu imam nisqankutaqa.
8Yachanchikmi kamachikuykunaqa allin kasqanta, chaytaqa sumaqta
entiendespam yachachina. 9Yachasqanchikpi hinapas leyqa qosqa karqa
manam allin runakunapaqchu aswanqa mana kasukuqkunapaqwan re-
beldekunapaqmi, Dios mana adoraqkunapaqwan huchasapakunapaqmi,
huchallapi puriqkunapaqwan mana diosniyoqkunapaqmi hinaspa tay-
ta-maman wañuchiq- kunapaqwan runa wañuchiqkunapaqmi. 10Leyqa
huchapakuqkunapaqmi, qaripura kakuqkunapaqmi, runamasin suwaqkuna-
paqmi, llullakuqkunapaqmi, yanqapas-yanqa Diospa sutin rimaqkunapaqmi
hinaspa allin yachachikuykunapa contranpi kaqkunapaqmi. 11Chay allin
yachachikuyqa yupaychasqanchik Diospa kunawasqan ancha allin noticiam.

Diosman graciasta Pablo qosqanmanta

12Señorninchik Jesucristom confianzapaq hapiwaspan serviqnin kanaypaq
akllaykuwarqa hinaspa kallpanchaykuwarqa chaymi llumpayta agrade-
cekuni. 13Ñawpaqtaqa payta insultaspaymi ñakarichirqanitaq payman
iñiqkunatapas, chaynata ruraspamá paytaqa piñachirqani. Chaywanpas
payqa llakipayarikuwarqam manaraq allinta yachaspay manaraq iñisqay-
rayku. 14Señorninchik llumpayta favorecewaspanmi kallpanchawarqa
creenaypaq hinaspa kuyakuq kanaypaq, chayqa tarikun Cristo Jesusllapim.
15Cheqapmi kayqa, lliwmi creenanchik, Jesucristom kay pachaman hamur-
qa huchasapakunata salvananpaq, paykunamantaqa aswan huchallikuqraqmi
kani. 16Chaywanpas Diosmi llakipayariykuwaspan pacienciaykuwarqa
puntata hinaspam lliw runakunaman qawachirqa Jesucristoman iñikuspalla
ñoqa hina wiñaypaqña kawsanankupaq. 17Chayraykuyá Diosta yupaychaspa
hatunchasun wiña-wiñaypaq. Payqa mana wañuq kaspam wiña-wiñaypaq
munaychakuchkan, payqa mana rikuy atinam. Chullallam Diosqa. Amén.
18Timoteo, churiy hina kaptikim kamachimuyki kayta: ñawpaqmantaraq
qanmanta nisqankuta uyarispayá allin peleachkaq soldado hina seguiy mayna
sasaña kaptinpas. 19Concienciaykipa nisusqaykitayá ruray iñisqaykipi seguispa.
Chayman hina mana kawsaqkunaqa yakupi heqepachkaq hinam iñiyninkuta
chinkarachinku. 20Chaynatam pantarurqaku Himeneowan Alejandropas. Chaymi
rimasqankuwan Diosta manaña piñachinankupaq qoykuni *Satanaspa makinman.

Imaynam Dios adorananchikmanta

2 1Imamantapas puntataqa Diosninchiktam mañakunanchik llapallan
runakunapaq, paykunapaqmi orakunanchik ruegakunanchik hinaspa agra-
decekunanchik. 2Mañakunanchiktaqmi lliw gobiernaqkunapaqpas chaynataq
autoridadkunapaqpas, chaynapi allinlla hinaspa hawkalla kawsaspa Diosta allinta
servinapaq hinaspa payman agradaqta kawsanapaq. 3Kayqa allinpunim hinaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

salvaqninchik Diospa agradonpaqmi. 4 Diosninchikqa munachkanmi llapallan
runakuna salvakunankuta hinaspa cheqap yachachikuy reqsinankuta. 5 Hukllam
Diosqa, hukllataqmi Diosninchikwan runakunata *allinyanachiqpas, chay allin-
yanachiqqa Jesucristom, runayaruspanmi 6 llapallanchikta salvawananchikpaq
kikinmanta entregakurqa hinaspam rantinchikpi wañupuwarqanchik. Kayku-
natam Dios reqsichiwanchik munasqan tiempopi. 7 Chaypaqmá Dios akllawarqa
*apostolnin kaspay mana judio kaq runakunaman Jesucristomanta willakamunay-
paq. Paykunatam yachachichkani cheqap yachachikuykunata hinaspa imaynam
iñinankuta. Ñoqaqa cheqaptapunim rimachkani, manam llullakunichu.

8 Ñoqam munachkani tukuy hinastinpi kaq runakuna makinkuta hoqarispanku
Diosta chuya sonqolla mañakunankuta, chaytaqa rurachunku ama piñakuspayá
hinaspa ama atipanakuspayá. 9 Warmikunapas humildadwanyá pachakuchunku
chaynapi ama pitapas hukmankunata piensachinankupaq, amataqyá allicha-
pakuchunkuchu llumpayta ñaqchapakuspaqa, amataqyá adornakuchunkuchu
qorimanta alhajakunawanpas nitaq *perlaskunawanpas nitaq preciopa chanin
pachakunawanpas. 10 Aswanqa allin kaqkunata ruraspayá Diospa agradonpaq
kawsaq warmikuna hina reqsichikuchunku. 11 Warmikunaqa upallallayá uyari-
chunku yachachikuykunata kasukuspa. 12 Warmikunataqa manam permitinichu
huñunakuykunapi yachachinankuta nitaq qarikunapi munaychakunankutapas
aswanqa upallallayá uyarichunku. 13 Diosqa puntataqa Adantam unanchar-
qa, chaymantañam Evataqa. 14 culebraqa manataqmi Adantachu engañarurqa
aswanqa Evatam, paymá huchallikururqa. 15 Chaymi warmiqa wachakuywan
ñakarichkaspapas salvakunqa Diospi confiakuspa, runamasinta kuyaspa, mana
huchapi kawsaspa hinaspa mana pitapas hukmankunata piensachispa.

Iñiqkuna nanachikuqkunamanta

3 1 Cheqapmi kayqa: “Iñiqkuna nanachikuyta pipas munaspanqa, allin
oficiotam munachkan”. 2 Iñiqkunamanta nanachikunanpaqqa mana
pipapas anyananmi kanan, huk warmiyoqlla, imamantapas controlakuq,
allin piensaq, respetana, visitakuna allin chaskiykuq, allin yachachikuq,
3 tomaykunapi mana purikuq, peleollapi mana purikuq, pacienciakuq, mana
atipanakuq, qollqellaman mana qokuruq. 4 Chayna runaqa kanan wasinpi
kaqkunawan kasuchikuqmi hinaspa churinkunata educaspa paykunawan
respetachikuqmi. 5 Wasinpipuni mana imayna kamachikuyta atispaqa
¿imaynataq Diosman iñiqkunataqa nanachikunman? 6 Chayllaraq iñikuq
runaqa manam kanmanchu iñiqkunamanta nanachikuqqa, yanqañataq-
mi hatun tukuruspan diablo hina castigasqa kanman. 7 Mana iñiqkunapas
lliwmi chay nanachikuqtaqa respetananku. Mana chayqa paymanta mana
allinta rimaptinkum paypas diablopa pantachikuyninman urmaykunman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diaconokunamanta

8 *Diaconokunapas allin respetana runakunam kananku, mana yanqa rimaq,
tomaykunapi mana purikuq hinaspa mana yanqamanta qollqe ganay munaq.
9 Diaconoqa iñinanchikpaq Diospa revelasqankunatam conciencianpi allintapu-
ni yachanan. 10 Puntataqa pruebaychikyá allin otaq mana allin kawsasqantapas.
Allin kasqanta yachaspaykichikqa *diaconopaqyá akllaychik. 11 Warmikunapas
allin respetana warmikunayá kachun, paykunaqa kachun amayá cuento qepichu,
imamantapas controlakuspayá tukuy imapipas confianza kachunku. 12 Diacono-
kunaqa sapakamam huk warmiyoqlla kananku, paykunaqa kasuchikunankum
churinkunawanpas chaynataq wasinpi kaqkunawanpas. 13 Diaconokuna allinta
ruraspankuqa runakunapa allin reqsisqanmi kanku, chaynapim aswan confian-
zawanraq willakunku imaynam Jesucristoman iñisqankumanta.

Imaynam Diosman iñikusqanchikmanta

14 Prontom qam watukaykamuyta munachkani ichaqa kay cartatam qell-
qamuchkayki 15 sichum unaramuptiyqa imaynatam Diosman iñiqkunaqa
kikinkupura kawsanankumanta. Paykunaqa kawsaq Diospa wasin hinam
kachkanku, wasipa pilarnin hina kaspankum cheqap kaqta takyachich-
kanku. 16 Mayna hatunmi Diosman iñinanchikpaq revelawasqanchikqa:

Diosmi runayarurqa.
Espiritu yanapaptinmi acusaqninkunata vencerqa.
Payqa angelkunapa qawasqanmi karqa.
Llapallan nacionkunapim willakusqa karqa.
Kay pachapi kaqkunapa iñisqanmi karqa.
Hanaq pachapipas chaskisqam karqa.

Iñiyninku qepanchakuqkunamanta

4 1 Chuya Espiritum cheqaptapuni willawanchik tukupay punchawku-
napiqa wakinkuna iñiyninkuta qepanchakunankumanta, paykunaqa
engañakuq espiritutaña kasukuspam demoniokunapa yachachikuyninku-
nataña chaskinqaku. 2 Iskay uya llulla runakunatañam uyarinqaku, chay
llullakunaqa huchallikusqankutapas manañam musyakunkuchu mana
concienciayoq rikurirusqankurayku. 3 Chayna runakunam harkakunqaku:
—Ama casarakuychikchu, kay-wak mikuytaqa ama mikuychikchu —nispa.
Diosmi lliw mikuykunataqa unancharqa payman agradecekuspa mi-
kunanchikpaq. Chaymi iñiqkunaqa cheqap kaqta yachasqanchikrayku
imatapas mikuchwanchik. 4 Diospa tukuy ima unanchasqanqa allinmi
chaymi ima mikuytapas mana wischupakunanchikchu, chaytaqa Dios-
man agradecekuspam chaskikunanchik. 5 Diospa palabranman hina
mañakuspa imallapas mikuykuyqa paypaq sapaqchasqañam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesucristopa allin serviqninmanta

6 Kaykunata wawqe-paninchikkunaman yachachispaykiqa Jesucristotam
allinta servichkanki. Imapim confiakunaykipaqmi qamqa ñawpaqmantaraq
allin yachachisqa karqanki, chay yachasqaykitamá seguichkanki. 7 Amayá
uyariychu mana valeq cuentokunataqa, aswanqa ejerciciota rurachkaq hinayá
Diosman agradaqta ruray. 8 Ejerciciota ruraptinchikqa cuerponchikmi kallpata
hapin. Chaymantapas aswan allinraqmi Diospa agradonpaq rurayqa chaynapi
kay pachapipas hinaspa hanaq pachapipas allinta kawsananchikpaq. 9 Kay-
kunaqa cheqappunim chaymi lliw runakuna chaskinanku. 10 Chayraykum
ñakaristinpas llamkanchik wiñay kawsaq Diosninchikpi confiakuspa. Payqa
llapallanpa salvaqninmi ichaqa tukuy imamantapas llalliqtaqa iñiqkunallapam.
11 Kaykunata kamachispayá yachachiy. 12 Mozoraq kasqaykiraykuqa
amayá piwanpas despreciachikuychu, qamqa iñiqkunapa ejemplon kaspayá
allinta reqsichikuy rimaynikipipas, portakuynikipipas, kuyakuynikipipas,
iñiynikipipas chaynataq chuya sonqo kaynikipipas. 13 Ñoqa chayamu-
naykamayá Diospa palabranta leey huñunakuykunapi, yachachispaykiyá
kallpanchay wawqe-paninchikkunata. 14 Amayá qonqaruychu *ancianoku-
napa mañapususqaykitaqa. Paykunaman Dios revelaykuptinmi makinkuta
hawaykiman churaykuspanku Diospa qosusqaykita willasurqanki.
15 Chaytaqa sonqoykipiyá allinta takyachiy, chaynapim llapallanku
qawanqaku imaynam aswan-aswan ñawpaqman risqaykita. 16 Chaynaqa
cuidakuspayá allinta yachachiy. Chaynata ruraspaykiqa mana allinkuna-
mantam salvakunki, salvankitaqmi uyarisuqnikikunatapas.

Iñiqkunawan imaynam kawsanamanta

5 1 Amayá qaqchaychu mayorniki señorkunataqa, paytaqa rimapa-
yay taytaykita hinayá, mozokunatañataq wawqekikunata hina.
2 Payayaqkunatapas kuyakuywanyá rimapayay mamaykita hina. Sipaskú-
natapas rimapayay panikikunata hinayá ama hukmankunata piensaspa.
3 Yanapaykuyá necesitaq viudakunatapas. 4 Sichu huk viudapa kanman wawan
otaq willkanpas hinaspaqa paykunayá puntata yachachun wasinpi kaqkunapaq
allin rurayta, tayta-mamanmanyá kuyakuywan kutichichun uywasqanmanta.
Chayqa allinmi, Diosninchikqa chayna ruranatam munachkan. 5 Cheqap nece-
sitaq mana piyniyoq viudaqa Diosmanmi confiakun hinaspam tuta-punchaw
mañakun. 6 Mana allinkunapi puriq viudam ichaqa wañusqa hinaña kachkan.
7 Yachachiyá tukuy kaykunata chaynapi imamantapas ama anyachikunankupaq.
8 Pipas ayllunkunata mana mantieneyta munaspanqa, tukuymanta llalliqtaqa
wasinpi yachaqkunata mana mantienespanqa qepanchakurunñam iñisqantapas,
payqa Diosman mana iñiq runakunamantapas peorraqmi rikurirun.
9 Listamanqa churay soqta chunka masnin watayoq viudakunalla-
tayá, paykunaqa kanan qosan wañukuptin mana yapakuqkunallam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Paykunaqa allin ruraq kasqankuraykum reqsichikunanku wawankunatapas allin uywasqankumanta, samaykachikuq kasqankumanta, iñiqmasinkunata humildadwan serviykusqankumanta, ñakariqkunata yanapaykusqankumanta hinaspa tukuy imapas allin ruraq kasqankumanta.

11 Kallpanpiraq kaq viudakunataqa amaraqyá listamanqa churaychu. Paykunaqa Jesucristoman prometekusqankuta qonqaruspankum huktawan casarakuyta munanmanku. 12 Prometekusqankuta mana cumplispankum huchallikunmanku. 13 Mana imapas rurananku kaptinmi wasin-wasin purinmanku, cuento qepi rikuriruspankum yanqakunaman chapukunmanku mana rimanakunata rimaspa. 14 Chaymi ñoqaqa munayman kallpanpiraq kaq viudakunaqa huktawan casarakuspan wawayoq kanankuta, wasinkupi ocupakunankuta chaynapi enemigowan ama kamichikunankupaq. 15 Wakin viudakunaqa karunchakuruspankum *Satanastaña qatichkanku.

16 Sichu iñikuq warmipa otaq qaripa kanman viudayaruq ayllunkuna hinaptinqa, paymi chay viudakunataqa yanapanan chaynapi huñunakuyninpi kaq iñiqkuna ama paykunawan sasachakunanpaq, chayna kaptinqa iñiqkunaqa yanapanqa cheqap necesitaqkunallatam.

17 Allin dirigeq *ancianokunataqa allinpaq hapispayá yanapaychik, tukuymanta llalliqtaqa willakuqkunatawan yachachiqkunata. 18 Bibliam nin:

—Erapi trillachkaq bueyestaqa amam senqapankichikchu —nispa.

Huklawpipas nichkantaqmi

—Llamkaqqa pagontam chaskinan —nispa.

19 Amayá caso preciopaqpas hapiychikchu huk runalla *ancianota tumpaptinqa, uyarispaqa-uyariychik iskay kimsa testigopa nisqantayá. 20 Huchapi puriqkunataqa llapallankupa qayllanpiyá qaqchay chaynapi paykunapas manchakunankupaq. 21 Dios Taytanchikpa, Señor Jesucristopa hinaspa akllasqan angelkunapa qayllanpim kamachiki kay yachachisqaykunata cumplinaykipaq, amam imatapas rurankichu pimanpas sayapakuspaqa. 22 Manaraq sumaqta pruebachkaspaykiqa amayá pimanpas makikita churaychu dirigente kananpaq chaynapi paykunapa huchanwan ama huchallikunaykipaq. Qamqa kawsay chuya sonqollayá.

23 Ama yakullatañachu tomay, tomayqa as vinotawanyá chaylla-chaylla wiksa nanaywan onqosqaykimanta.

24 Manaraq juzgasqa kachkaptinkupas sutichallam wakin runakunapa huchanqa, wakinkunapam ichaqa chaymantaña reqsichisqa kanqa. 25 Yachasqataqmi runapa allin rurasqankunaqa, mana chaylla yacharuptinchikpas siemprem pipas yacharunqa.

6 1 Servipakuqkunapas respetowanyá patronninkuta allinpaq hapichunku chaynapi Diosninchikmanta hinaspa yachachisqanchikmanta ama hukmanta rimanankupaq. 2 Sichu sirvientekunapa patronnin iñiqmasin kaptinqa amayá iñiqmasin kasqanraykuchu menospaq hapichun. Aswanqa allintaraqyá servichunku chay patronqa iñiqmasin kasqanrayku hinaspa kuyay wawqen kasqanrayku. Kaykunata yachachispaykiyá kamachiy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Imawanmi kusikunanchikmanta

3 Señorninchik Jesucristopa yachachikuyninkunata mana chaskispa
hukmankunata yachachiq runaqa hinaspa Diosmanta yachachiykunapa
contranpi kaqkunaqa 4 hatun tukuqmi, mana imapas yachaqmi hinaspa
muspaypi hina rimakuspa atipanakuqmi, chayna atipanakuykuna-
mantam mirarun envidianakuykuna, piñanakuykuna, kaminakuykuna
hinaspa hukman piensaykuna, 5 chaymantam mirarun millay pensamien-
toyoq runakunapa atipanakuynin, chayna runakunaqa cheqap kaqtapas
mana reqsispam piensanku: "Diosta servispayqa apuyarusaqmi" nispanku.
6 Arí, Diosta servispaqa qori-qollqeta hinam tarirunchik kapuqninchik-
wan contentakuyta yachaspanchikqa. 7 Nacespanchikqa kay pachamanqa
manam imatapas apamurqanchikchu, chaynataqmi wañukuspanchikpas
imatapas mana apasunchu. 8 Pachanchikpas mikunanchikpas kaptinqa,
chaywanyá contentakusun. 9 Apuyaylla munaqkunaqa tentachikuspam
pantayllaman hinaspa mana valeq kaqkunallaman wichiykunku, chay-
kunaqa apakun llakillamanmi hinaspa wañuyllamanmi. 10 Qollqella
kuyayqa tukuy mana allin ruraykunapa mamanmi. Wakin runakunapas
qollqellata kuyaruspankum Diosman iñisqankumantapas karunchaku-
runku hinaspam tuksikuchkaq hina llumpaysuta ñakarinku.

Iñiqkunaqa soldado hina kasqanchikmanta

11 Qanmi ichaqa Diospa runan kanki, chaynaqa chay llapa mana allin rura-
ykunamanta ayqekuspayá imatapas allinta ruray, Diosta servispayá payllamanña
hapipakuy kuyakuspa, pacienciakuspa hinaspa llampu sonqolla kaspa. 12 Allin
peleachkaq hinayá iñisqaykipi kallpanchakuy chaynapi wiñay kawsayta hay-
panaykipaq. Chaypaqmi Dios qayasurqanki hinaptinmi iñisqaykimantapas
willakurqankiña achka testigokunapa qayllanpi. 13 Qamtam kamachimuyki
llapallan kawsachiq Diospa hinaspa Poncio Pilatopa ñawpaqninpi testimonia-
kuq Jesucristopa qayllanpi: 14 Señorninchik Jesucristo kutimunankamayá kay
kamachimusqaykunata kasukuy ama huchallikuspa chaynapi ama pipas anyasu-
naykipaq. 15 Paytam Dios rikurichimunqa munasqan tiempopi. Diosllam tukuy
atiyniyoq kamachikuqqa, reykunapa Reyninqa hinaspa señorkunapa Señorninqa.
16 Payllam mana wañuqqa, payqa mana asuykuy atina kanchaypim kawsa-
kuchkan, paytaqa manam pi runapas rikurqachu nitaqmi rikuyta atinmanchu.
Payllamá llumpay atiyniyoqqa, payllatayá yupaychasun wiña-wiñaypaq. Amen.
17 Llapa apukunatayá kamachiy ama alabakunankupaq hinaspa tukuruqlla
qori-qollqeman ama hapipakunankupaq, paykunaqa kawsaq Diosllamanyá ha-
pipakuchunku, payllam chaninninpiqa llapa imakunatapas kusikunanchikpaq
qowanchik. 18 Allinkuna ruraypiyá apuqa kachunku, mana imayoqkunamanyá
kusikuywan qochunku. 19 Chaynapim llapa imankunapas hamuq tiempokuna-
pi kapunqa hinaspam cheqap wiñay kawsayta haypanqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cartapa tukuyninmanta

20 Timoteo, imam yachasqaykikunatayá sonqoykipi takyachiy, amayá uyariychu mana respetowan yanqapas-yanqa rimaqkunataqa nitaq iñisqanchikpa contranpi: “Ñoqaykuqa yachaywanmi rimaniku” nispa yanqa rimaqkunatapas. **21** Chayna yachaq tukuq runakunata qatispankum wakin iñiqkunapas Diosmanta karunchakururqaku.

Diosninchikyá tukuy imapi favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

TIMOTEOMAN APOSTOL PABLOPA ISKAY KAQ CARTASQAN

Pablopa qellqasqan kay iskay kaq cartapas punta cartan hinam.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Timoteo ancha kuyakuq hinaspa ancha iñiyniyoq kasqanrayku Diosman Pablopa agradecekusqanmanta, willakuntaqmi Jesucristopa allin soldadon hina Timoteopa takyananmantapas (1:1-2:13).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Diospa serviqnin kananmanta, willakuntaqmi tukupay punchawkunamantapas chaynataq tukuykunanpaq yachachikuykunamantapas (2:14-4:5).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Pablopa imaynam tarikusqanmanta, paymi mañakun Timoteo watukuykuqnin rinanta (4:6-22).

Cartapa qallariyninmanta

1 **1-2** Kuyasqay Timoteo, Diospa munasqanman hinam ñoqa Pablota Jesucristo akllawarqa *apostolnin kaspa paymanta willakamunaypaq. Diosmi prometewarqanchik Cristo Jesusman iñikuspanchik paywan kawsananchikpaq chaymi Dios Taytanchiktawan Señorninchik Cristo Jesusta mañakuchkani qamta favorecesuspayki llakipayarisunaykipaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykipaq. Qamqariki churiy hinam kanki.

Mana manchakuspa willakunamanta

3 Tuta-punchawmi qanmanta yuyarispay mañakuyniypi Diosman graciasta qoni. Paytam chuya sonqolla servichkani ñawpaq abueloykuna hina. **4** Rakinakuptinchik waqasqaykita yuyarispaymi munani qanwan tupaykuspay llumpay kusikuyta. **5** Yuyachkanim cheqaptapuni Diosman iñisqaykita. Ñawpaqmantaraqmi iñikurqa abuelayki Loidawan mamayki Euniceqa chaymi confiakuchkani qampas chayna iñiyniyoq kasqaykimanta.

6 Makiyta hawaykiman churaykuspay mañakuptiymi Dios atiyta qosurqanki. Chay atiy qosusqaykitaqa amayá wañurachiychu. **7** Diosqa Espirituntaqa qowarqanchik manam manchakunanchikpaqchu aswanqa atiywan, ku-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yakuywan hinaspa allinta qawakuspa kawsananchikpaqmi. 8 Chaynaqa amayá penqakuychu Señorninchikmanta willakuytaqa nitaq payrayku preso kasqaymantapas. Aswanqa Jesucristomanta allin noticiaraykuyá ñoqa hina ñakariy Diospa kallpa qosusqaykiman hina. 9 Diosmi salvawarqanchik hinaspam qayawarqanchik payllapaqña kawsananchikpaq, manam imapas allin rurasqanchikraykuchu aswanqa munasqanman hinallam, payqa kay pachatapas manaraq unanchachkaspanmi Cristo Jesusrayku favorecewarqanchik. 10 Favorecewasqanchiktam kunan qawaykachiwanchik salvawaqninchik Jesucristopa hamusqanwan. Paymi wiñaypaq wañunanchikmanta librayku-waspanchik allin noti- cianwan yachaykachiwanchik wiñaypaq.

11 Diosmi akllaykuwarqa Jesucristomanta allin noticiata willakunaypaq hinaspa *apostolnin kaspay yachachinaypaq. 12 Chayraykum kaynataña ñakarini, aswanqa piman iñisqayta yachakuspaymi mana penqakunichu. Payqa atiyniyoq kasqanraykum Jesucristo kutimunankama waqaychaykunqa payman qosqay almallayta.

13 Chay cheqap yachachisqaykunaman hina yachachispayá iñiyniyoq kaspa kuyakuywan kawsay. 14 Ñoqanchikpi kawsaq Chuya Espiritupa yanapakuyninwanyá yachachisqayta sumaqta waqaychay.

15 Yachasqaykipi hinapas Asia lawmanta kaqkunaqa llapallanmi saqeruwan, saqeruwantaqmi paykunapa llaqtamasin Figelowan Hermogenespas. 16 Sonqoytaqa Oniseforollañam achka kutipi tiyaykachirqa, chayraykuyá wasinpi kaqkunamanta Señorninchik llakipayarikuchun. Preso kaptiypas mana penqakuspanmi. 17 Roma llaqtaman hamuspan sasallawanña maskaykuwarqa tariwanankama. 18 Señorninchikyá kutimuspan kuyapayarikuchun paymanta. Yachasqaykipi hinapas payqa Efeso llaqtapim anchallataña yanapawarqa.

Soldado hina kanamanta

2 1 Timoteo, qamqa churiy hinam kanki, kallpanchakuyá Cristo Jesuspa favorninwan. 2 Achka runakunapa qayllanpi uyariwasqaykitayá yachachiy confianzayoq runakunaman chaynapi paykunapas hukkunaman yachachinankupaq.

3 Jesucristopa allin soldadon hinayá ñakariy. 4 Soldadoqa manam sapaq ruraymanqa chapukunchu aswanqa kamachiqnin agradayllatam munan. 5 Kallpaqpas premiota chaskinanpaqqa pukllaypa reglamentonman hinam kallpanan. 6 Chakrapi llamkaqqa paymi puntata cosechata chaskinan. 7 Kay nisqaykunapi yuyaymanaptikiqa Señorninchikmi lliwta entiendechisunki.

8 Amayá qonqaruychu Jesucristotaqa, imaynam kawsarimusqantaqa hinaspa Rey Davidpa miraynin kasqantaqa. Kay allin noticiatam willakuni, 9 chayraykumá aguantani ñakariykunata. Runa wañuchiqtapas hina cadenawaptinkupas Diospa palabranqa manam cadenasqachu kachkan. 10 Chayraykum tukuyta ñakarichkani Diospa akllasqankunapaq chaynapi Cristo Jesusnintakama salvakuspa Dioswan wiñaypaq kawsanankupaq.

11 Kaykunaqa cheqapmi:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jesucristowan wañuspaqa paywanmi kawsakusun.
12 Pacienciawan ñakarispaqa paywanmi gobiernasun.
Payta negaruspaqa, paypa negasqantaqmi kasun.
13 Mana confiakuna kachkaptinchikpas
payqa confiakunapaqmi.
Diosninchikqa mana iskay kimsa rimaqmi.

Diospaq allin llamkaqmanta

14 Yuyarichispayá iñiqkunata kamachiy Diospa qayllanpi ama atipanakunankupaq. Chayna mana valeqkunata rimaspankuqa uyariqninkunatam iskayrayachinmanku. 15 Kallpanchakuyá Diospa chaskisqan kanaykipaq, allin llamkaq hinayá mana imamantapas penqakuspa Diospa cheqap palabranta allinta yachachiy. 16 Amayá chapukuychu mana respetowan yanqapas-yanqa rimaykunamanqa. Chayna rimaqkunaqa aswan-aswanmi Diosmanta karunchakunku. 17 Chayna runakunapa yachachikuyninqa mirarun ismupakuy onqoy hinaraqmi, chayna yachachiqkunam kachkan Himeneowan Fileto. 18 Paykunam cheqapmanta pantarunku: "Wañuqkunaqa ñam kawsarirunkuña" nispa. Chaynapim wakin iñiqkunatapas pantachichkanku. 19 Diosmi ichaqa mana kuyuriq cimientota hina churarqa kay pachapi, chaypim nichkan kaynata:

—Señorqa reqsinmi pim paypa kasqantaqa, chaynaqa Señorman hapipakuqkunaqa suchurikuchunyá mana allin ruraykunamantaqa —nispa.

20 Hatun wasipiqa imakunapas manam qori-qollqellamantachu tarikun, aswanqa kachkanmi kullumanta allpamantapas, wakinqa allin kaqkunapi servikunanpaqmi, wakinñataqmi sapa punchaw qanrachanapaq. 21 Chaynam ñoqanchikpas Señorninchikpa allin utilizasqan kananchikpaqqa imapas mana allin yachachikuykunamanta ayqenanchik. Diosllapaqña sapaqchakuspam listollaña kasunchik payta agradaspa imatapas allinta rurananchikpaq.

Aysakukuna, vasokuna hinaspa tazonkuna (2 Ti 2:20)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Jovenkunapa munapayasqanmanta ayqekuspayá allin kaqkunata ruray,
Diospi confiakuspa hinaspa kuyakuyniyoq kaspayá hawkalla kawsay. Chaynatamá kawsanki Señorninchikta limpio sonqolla yupaychaqkunapiwan kuska.
23 Amayá chapukuychu runakunapa yanqa atipanakusqanmanqa. Yachasqaykipi
hinapas chaykunaqa peleollapim tukun. 24 Señor serviqqa manam peleollapichu
purinan, aswanqa llapallanwanmi allinlla kanan, payqa kanan allin yachachikuqmi hinaspa mana sientikuqmi. 25 Llampu sonqolla kaspanmi contranpi
kaqkunatapas yachaykachinan. Icharaqpas chaynapi paykunata Dios wanaykachinman cheqap palabranta reqsinankupaq 26 hinaspa chaynapi pantaypi
kasqankuta reqsikuspanku diablopa pantachikuyninmanta lluptinankupaq. *Satanasmi paykunataqa presocharurqa munayninman hinaña purinankupaq.

Tukupay tiempopi runakunaqa imaynam kanankumanta

3 1 Yachanaykim tukupay tiempokunaqa sasallaña kananmanta. 2 Runakunam kanqaku kikillanpaq munaqkuna, qollqella kuyaqkuna, hatun
tukuspa alabakuqkuna, Dios insultaqkuna, mama-taytanku mana kasuqkuna,
mana reqsikuqkuna, huchallapi purikuqkuna, 3 mana kuyakuqkuna, mana pampachay munaqkuna, runakunapa contranpi rimaqkuna, mana controlakuqkuna,
mana llakipayakuqkuna, allin kaqkunapa contranpi kaqkuna, 4 runamasin traicionaqkuna, loco hina ruraqkuna, hatun tukuqkuna hinaspa Dios yupaychayta
qepaman churaspanku kikinkupa munasqallanpi purikuqkuna. 5 Yanqallam
Diosta serviq tukunqaku, aswanqa sonqonkuwanqa manam creenqakuchu.

Chayna runakunamanqa amayá hukllawakuychu. 6 Chayna runakunaqa
wasin-wasin purispam engañanku huchasapa warmikunata. Chay warmikunaqa tukuy rikchaq munapayaykunapa intusqanmi kachkanku. 7 Mosoq
yachachikuykunata yachayta munaspapas chay warmikunaqa manam entiendenkuchu cheqap yachachikuykunataqa. 8 Janeswan Jambresmi Moisespa
contranpi karqaku, chaynam kay runakunapas cheqap yachachikuykunapa
contranpi kachkanku. Mana allin pensamientoyoq kaspa Jesucristoman mana iñisqankuraykum Diospa mana chaskisqan kachkanku. 9 Yachachisqankuqa
manam llumpaytaqa wiñanqachu, lliwmi cuentata qokurunqaku yanqa yachachikuq kasqankumanta, Chaynamá pasakurqa Janeswan Jambreswanpas.

Tukuykunanpaq Pablopa kunasqanmanta

10 Qanmi ichaqa yacharunki yachachikuyniyta, imaynam kawsasqayta,
imam munasqayta, pimanmi iñisqayta, pacienciakuq kasqayta, kuyakuq
kasqayta, upallalla ñakarisqayta, 11 perseguisqa kasqayta hinaspa ñakarisqayta. Yachankitaqmi Antioquia llaqtapi, Iconio llaqtapi hinaspa Listra
llaqtapi runakunapa qatikachasqan kaspay ñakarisqaytapas, aswanqa
Señormi tukuy chaykunamanta libraykuwarqa. 12 Arí, Cristo Jesuspa agradonpaq kawsakuy munaqqa Cristorayku ñakarichisqam kanqa. 13 Mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

allin runakunawan engañaq runakunam ichaqa aswan mana allinmanraq chayanqaku, pantachispankum paykunapas pantachisqa kanqaku.

14 Qamyá ichaqa qaqa hina sayaspa yachasqaykikunata umaykiman
churay, qamqariki yachankim pikunam yachachisusqaykitaqa. 15 Qamqa
warma kasqaykimantaraqmi Bibliapi yachachikuykunataqa yacharqanki,
kay yachasqaykikunam Cristo Jesusman iñispa salvakunaykipaq servisun-
ki. 16 Bibliapi llapallan qellqasqa kaqkunaqa Diospa Espiritunpa qosqanmi,
allinmi yachachiwananchikpaq, faltanchikkuna qawachiwananchikpaq,
pantaypi puriptinchikpas allin ñanman kutirichiwananchikpaq hinaspa
imaynam allin kawsakuy yachachiwananchikpaq 17 chaynapi Diospa ru-
nankunaqa yachayniyoq kaspa tukuy allinkunata rurananchikpaq.

Diospa palabran willakunamanta

4 1 Cristo Jesusmi wañuqkunatapas hinaspa kawsaqkunatapas juzgas-
pa gobiernananpaq hamunqa, paypa hinaspa Dios Taytanchikpa
qayllanpim kamachiki: 2 Diospa palabrantayá willakuy allin tiempopipas
chaynataq mana allin tiempopipas, runakunatapas faltanta qawachis-
payá qaqchay, kallpanchay hinaspa tukuy pacienciawan yachaykachiy.
3 Chayamunqam tiempokuna allin yachachikuykunataqa manaña chas-
kinankupaq, paykunaqa achkallaña yachachikuqkunata huñukuruspam
munasqallankuta uyarinqaku. 4 Cheqap kaq yachachikuykunamanta

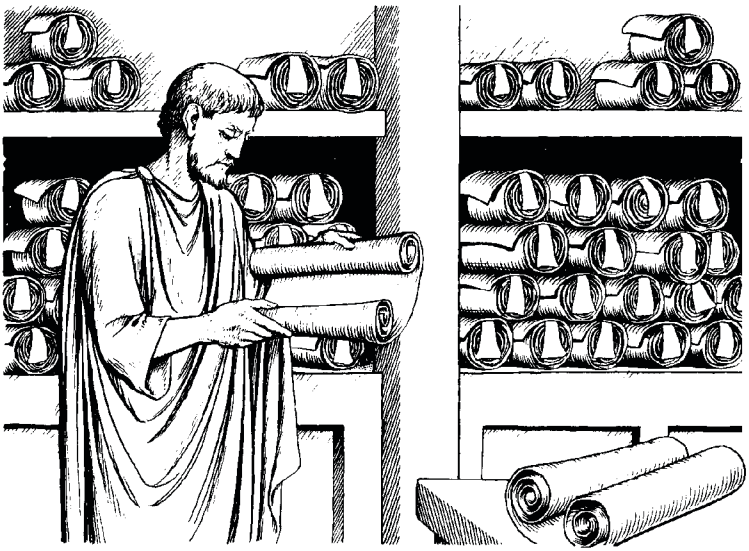

Ñawpaq tiempopi librokuna waqaychana (2 Ti 3:14)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

karunchakuruspankum imaymana rikchaq cuentokunataña allinpaq hapinqaku. 5 Qamyá ichaqa allinta tukuy tiempo piensay, ñakariykunata aguantaspaykiyá Cristomanta willakuy, imam ruranaykitaqa cumpliyá.

6 Ñoqapaqa ñam wañukunay chayaykamuchkanña, wañurachiwaptinkuqa ripukusaqñam. 7 Allin peleachkaq hinam llapa mana allinkunata venceruni, gananakuypi kallpachkaq hinam chayaruniña maymi chayanayman, manataqmi kachakuykurqanichu iñisqaymantaqa. 8 Chayraykum allin kawsakusqaymanta premioy suyawachkan hanaq pachapi, chaytaqa allin arreglo ruraq Señorninchikmi kutimuspan qowanqa, manataqmi ñoqallamanchu aswanqa kuyakuywan paypa kutimunanta suyaqkunamanwanmi.

Timoteoman imam kunasqanmanta

9 Imaynata ruraspaykipas hamuyá qawaykuqniy. 10 Demas sutiyoq wawqepas kay mundopi kaqkunata akllakuykuspanmi saqeruwaspan ripukun Tesalonica llaqtaman. Wawqenchik Crescenteñataqmi pasan Galacia lawman, wawqenchik Titoñataqmi pasan Dalmacia lawman. 11 Wawqenchik Lucasllañam ñoqawanqa kachkan. Marcoswanyá hamuychik, yanapawananpaqmi paytaqa munachkani. 12 Tiquicotapas Efeso llaqtamanmi kacharuni. 13 Hamuspaykiqa aparikamuwayá capayta, chaytaqa Troas llaqtapim saqepakamurqani Carpopa wasinpi, apamuwaytaqyá libroykunatapas, yanqataq qonqaramuwaq qalaspi qellqasqa libroykunata.

14 Herrero Alejandrom tukuy mana allinta rurawarqa, Señorninchikmi paganqa rurasqanman hina. 15 Qampas paymantayá cuidakuy, payqariki yachachisqanchikpa contranpim rikurirun.

16 Autoridadkunapa qayllanman defiendekunaypaq chayllaraq yaykuptiyqa manam pipas yanapaykuwarqachu, lliwchankum saqeruwarqaku. Diosninchikyá pampachaykuchun chayna rurawasqankumantaqa. 17 Señorninchikmi ichaqa yanapawaspan kallpanchawarqa, mana hukmanyaspaymi salvacionmanta willakurqani chaymi mana judio kaqkunapas uyarirqaku. Señorninchikqa librawarqataqmi leonmantapas. 18 Payqa libraykuwanqam llapa mana allin ruraymantapas hinaspam hanaq pacha munaychakusqanpaq waqaychawanqa. ¡Paytayá yupaychasun wiña-wiñaypaq! Amen.

Cartapa tukuyninmanta

19 Saludaykapuwayá Priscatawan Aquilata chaynataq Onesiforotapas wasinpi kaqkunatawan. 20 Erastoqa qeparamurqa Corinto llaqtapim, Trofimotañataqmi saqeramurqani onqochkaqta Mileto llaqtapi. 21 Utqaymanyá hamuy manaraq para tiempo chayamuchkaptin. Saludamusunkim Eubulo, Pudente, Lino, Claudia hinaspa llapallan wawqe-paninchikkuna.

22 Señorninchik Jesucristoyá qanwan kachun, paypuniyá qamkunataqa favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

TITOMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Titoqa karqa manam judio casta runachu ichaqa paypas iñikurqam Señor Jesucristoman, Pablopa puriqmasin kaptinmi payta saqerurqa Creta sutiyoq islapi chaynapi iñiqkunapa kamachiqninkunata churananpaq. Pablom kay cartata payman qellqarqa chaynapi chay kamachikuq churasqankunata consejananpaq.

Kay cartaqa tawa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun iñiqkunapa michiqnin imaynam kanankumanta hinaspa imakunam ruranankumanta, willakuntaqmi Jesucristoman iñiqkunaqa imaynam kawsananmantapas (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Cristoman iñiqkunata imaynam anyananmanta (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun llapallan iñiqkunapa imam ruranankumanta (3:1-11).

Tawa kaq parteñataqmi willakun cartapa tukuyninmanta (3:12-15).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Pablom Diospa serviqnin hinaspa Jesucristopa *apostolnin
kani. Paymi kamachiwarqa Diospa akllasqankunata iñichinaypaq
chaynapi Diosman cheqap agradayta yachanankupaq 2 hinaspa wiñay
kawsay confianzawanña suyanankupaq. Chaytaqa mana llullakuq Diosmi
prometekurqaña una-unay ñawpaqmantaraq. 3 Chaytam munasqan tiempokunapi salvaqninchik Dios kikinmanta yachachiwarqanchik, ñoqatam
kamachiwarqa chaykunamanta willakunaypaq.

4 Tito, kay cartataqa qellqamuchkayki iñiqmasiy kasqaykiraykum, qamqariki
cheqap churiy hinam kanki. Dios Taytanchiktawan salvaqninchik Jesucristotam mañakuchkani favorecesuspayki hawkallata kawsachisunaykipaq.

Creta lawpi Titopa llamkananmanta

5 Yachasqaykipi hinapas Creta lawpim qamtaqa saqemurqayki mana ruray
tukusqa kaqkunata tukunaykipaq hinaspa sapa llaqtapi iñiqkunapa huñunakusqankupi *ancianokunata churanaykipaq. 6 Ancianokunaqa kanan mana pipapas
penqananmi hinaspa chullalla warmiyoqmi, churinkunapas kanan Jesucristopi
iñispa mana pipapas penqananmi hinaspa kasukuqkunam. 7 Iñiqkunawan cuentallikuq runaqa Diospa mayordomon kasqanraykum kanan pipapas imamantapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana penqanan, payqa kanan manam hatun tukuqchu, manam piñakuruqchu, manam tomaykunapi purikuqchu, manam piwanpas peleaqchu nitaq qollqella kuyaqchu. 8 Payqa kanan wasinpi samaykachikuqmi, allin kaqkunata kuyaqmi, allin pien- saqmi, allin ruraqmi, Diosllapaqña kawsaqmi hinaspa kikintapuni controlakuqmi. 9 Payqa waqaychananmi chaskisqa cheqap yachachikuykunatapas chaynapi wakinkunatapas allin kaqkunata yachachispa kallpanchananpaq hinaspa chay yachachikuypa contranpi rimaqkunatapas upallachinanpaq.

10 Arí, achkamá kachkanku mana kasukuq, yanqa rimaq hinaspa pantachikuq runakunaqa, judiokunamanta kaqkunaraqmi chaynaqa kachkanku. 11 Paykunataqa upallachinapunim, paykunaqa yanqamanta qollqella ganayta munaspankum mana yachachinankuta yachachispanku achka familiakunataña chaqwarunku.

12 Diosninkumanta willakuq llaqtamasinkum paykunamanta nirqa:
—Creta lawmanta runakunaqa llullallañam hinaspa purun animal hina, mikuysapa qellakunam —nispa.

13 Chaynata nispanqa cheqaptam paykunamantaqa rimarqa. Chaynaqa alli-allintayá paykunata qaqchapay chaynapi iñisqankupi takyanankupaq. 14 Amañayá paykunaqa uyarichunchu judiokunapa cuentolla rimasqankutaqa nitaq cheqap kaqmanta karunchakuqkunapa kamachikuyninkunatapas.

15 Chuya sonqokunapaqqa allinta piensasqankuraykum tukuy imapas allinlla. Huchawan qanrachasqa mana iñiqkunam ichaqa tukuy imatapas huchallapaq hapinku, chaynataqa hapinku piensasqankupas hinaspa concienciankupas qanrachasqa kasqanraykum. 16 Paykunam ninku: “Cheqaptam Diosta reqsiniku” nispa, rurasqankuwanmi ichaqa qawachikuchkanku mana chayna kasqankuta. Paykunaqa kachkan millakuypaqmi, mana kasukuqmi hinaspa allinkunata mana ruray atiqmi.

Iñiqkunapa imaynam kawsananmanta

2 1 Qamqa rimariy allin yachachikuyman hinayá. 2 Machu señorkunatayá rimapayay imamantapas controlakuspa respetachikuq hinaspa allin piensaq kanankupaq, paykunaqa iñisqankupipas, kuyakuyninkupipas hinaspa pacienciayoq kayninkupipas allintayá takyachunku. 3 Paya señorakunapas Diospa agradonpaqyá kawsachunku, amayá runamasinpa contranpiqa rimachunkuchu, amayá tomaymanqa qokuruchunkuchu, paykunaqa allin ruraytayá yachachichunku. 4 Chaynata kawsaspam sipas warmikunata yachachinqaku qosankutawan wawanku kuyayta, 5 allin piensayta, chuya sonqo kayta, wasinkupi imapas rurakuyta, allin sonqo kayta hinaspa qosanku kasukuyta, chaynapim Diospa palabranpa contranpiqa mana pipas rimanqachu.

6 Mozokunatapas rimapayay allin piensaq kanankupaq. 7 Tukuy ima rurasqaykipas kachun ejemployá. Yachachispaykiqa cheqapman hinayá respetowan yachachiy. 8 Imam kaqtayá willakuy mana pipapas penqay atinanta chaynapi contrakuqkuna penqakuspanku mana allintaqa amaña ñoqanchikmanta rimanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Sirvientekunatapas rimapayayá, patronninkuta tukuy imapi kasukuspa kuyachikuq hinaspa mana kutipakuq kanankupaq. 10 Patronninpataqa ama imantapas suwakuspayá confianza runakuna kachunku, chaynata ruraspam salvaqninchik Diospa yachachikuyninkunata vidankuwan tukuy imapi sumaqllataña qawachinqaku.

11 Diosmi favorninta llapallan runakunaman qawachiwarqanchik salvawananchikpaq. 12 Paymi yachaykachiwanchik paytaña servispa kay pachapi mana allin munapayaykuna qepanchakuyta chaynapi allinta piensaspaña, allinta ruraspaña hinaspa Diospa agradonpaqña kawsananchikpaq. 13 Chaynataqa kawsananchik salvaqninchik Jesucristopa sumaqllaña kancharichkaq kutimunanta kusikuywan hinaspa confianzawan suyaspanchikmi, payqa ancha munayniyoq Diosmi. 14 Paymi kikinmanta wañupuwarqanchik tukuy mana allin rurasqanchikmanta librawananchikpaq chaynataq huchanchikmanta chuyanchawananchikpaq, chaynapi paypa runankunaña kaspa allinkuna ruray munaqllaña kananchikpaq.

15 Tukuy kaykunata kamachispaykiyá yachachiy hinaspa kallpanchay, anyaytaqyá mana kasukuqkunatapas. Amayá qamqa piwanpas despreciachikuychu.

Iñiqkunapa imam rurananmanta

3 1 Paykunataqa yuyarichiytaqyá gobiernomanwan autoridadkunaman sujetakunankupaq, paykunata kasukuspayá imapas allinkuna ruraytа munachunku. 2 Amayá pimantapas mana allintaqa rimachunkuchu nitaq peleollapipas purichunkuchu, paykunaqa kuyakuq kaspayá llampu sonqo kasqankuta ima rurasqankupipas qawachikuchunku llapallan runakunaman.

3 Ñawpaqtaqa ñoqanchikpas karqanchik mana yuyayniyoqmi hinaspa mana kasukuqmi, pantaypi kaspam mana allin munapayaykunapa hinaspa tukuy imaymana viciokunapa apasqan karqanchik. Mana allinllapi piensaspam envidiakuspa kawsarqanchik, cheqnichikuspam kikinchikpura cheqninakurqanchik. 4 Aswanqa salvaqninchik Diosmi sumaq sonqo kaynintawan runakunapaq kuyakuyninta reqsichiwarqanchik. 5 Payqa salvawarqanchik manam allinkuna rurasqanchikraykuchu ichaqa kuyapayawaspallanchikmi. Chuya Espiritum huchanchikmanta mayllaykuwaspanchik mosoqmanta nacechiwarqanchik hinaspam mosoq runataña rurawarqanchik. 6 Salvawaqninchik Jesucristoraykum tallichkaq hina Chuya Espirituta chaninninpi Dios qowarqanchik. 7 Favorecewaspallanchikmi payqa mana huchayoqta hinaña chaskiykuwanchik chaynapi confianzawan suyasqanchik wiñay kawsayta chaskinanchikpaq.

8 Cheqapmi kayqa chaymi aswanraq yachachinaykita munani chaynapi Diosman iñiqkuna imapas allin ruraykunallapi kanankupaq. Kayqa mayna sumaqmi hinaspa runakunapa allinninpaqmi. 9 Qamyá ichaqa karunchakuy mana valeq atipanakuykunamanta, ñawpaq abuelokunapa sutin yachaymanta hinaspa leyrayku atipanakuspa piñanakuykunamanta, chaykunaqa mana imapaq valeqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Iñiqkunata umachaspa rakinachiq runataqa iskay kimsakama
anyaykuspayá qarqoruy. 11 Chay runaqa pantayman urmaykuspanmi hu-
challikuchkan, payqa yachakuchkanmi castiganapaqña kasqanta.

Titoman imam kunasqanmanta

12 Artemasta otaq Tiquicota qanman kachamuptiyqa Nicopolis llaq-
tapi tupananchikpaqmi utqamunki. Chaypim para tiempopi samayta
piensachkani. 13 Abogado Zenastaqa Apolostawanyá yanapaykuy tukuy
atisqaykiwan chaynapi viajenkupi mana imapas pisinanpaq. 14 Iñiq-
masinchikkunapas yachachunkuyá allinkunata ruraspa necesitaqkuna
yanapaykuyta chaynapi rurasqankunawan allin ruruchkaq hina
kanankupaq.

Cartapa tukuyninmanta

15 Llapallan ñoqawan kaqkunam saludota apachimusunki. Saluday-
kapuwayá kuyaqninchik iñiqmasinchikkunatapas. Diosninchikyá tukuy
imapi favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

FILEMONMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Apostol Pablo preso kachkaptinmi patronninmanta lluptikuq Onesimo sutiyoq sirviente paywan tuparurqa. Jesucristomanta willakusqanta uyarispanmi paypas iñikuykurqa hinaspam Pablotaña servirqa. Pablopa yanapaqnin kachkaspanpas Roma llaqtayoq runakunapa leyninman hinaqa patronninmanmi kutichipunan karqa. Onesimopa patronnin Filemonqa karqa Cristoman iñikuqñam. Payqa karqa Colosas llaqtapi yachaq iñiqkuna ukupi ancha reqsisqa runam. Payqa Pablowan ancha reqsinakuqmi karqa. Onesimota kutichinanpaq tantearuspanmi payta kacharqa patronninman cartayoqta. Chay cartapim mañakurqa allinllaña chaskiykunanpaq ichaqa amaña sirvienteta hinañachu aswanqa Cristopi kuyasqan wawqenta hinaña.

Cartapa qallariyninmanta

1 Kuyasqay llamkaqmasiyku Filemon, Cristo Jesusrayku preso kaq ñoqa Pablom
iñiqmasinchik Timoteopiwan cartamuykiku. 2 Kay cartaqa paninchik Apiapaq-
mi, soldado hina peleaqmasinchik Arquipopaqmi hinaspa wasikipi huñunakuq
llapallan iñiqkunapaqmi. 3 Dios Taytanchiktawan Señorninchik Jesucristotam ma-
ñakuchkani qamta favorecesunaykipaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykipaq.

Filemonpa kuyakuyninmantawan iñiyninmanta

4 Diosta mañakuspaymi tukuy tiempo qanmanta graciasta qoni.
5 Uyarinim Señorninchik Jesuspi aswan confiakusqaykimanta hinaspa
llapallan iñiqmasinchikkuna kuyasqaykimanta. 6 Diostam mañakuch-
kani iñisqaykimanta wakinkunaman willakuptiki Cristorayku tukuy
ima allin kapuwasqanchikmanta sumaqta yachanankupaq. 7 Wawqelláy,
kuyakuqllaña kasqaykiwanmi hinaspa iñiqmasinchikkunapa sonqon ti-
yaykachisqaykiwanmi kusikuspay kallpanchakuchkani.

Onesimopaq Pablo mañakusqanmanta

8 Cristopa *apostolnin kasqayraykum derechoyoq kani qamta kamachinay-
paq. 9 Chaywanpas ñoqa Pabloqa machuña kaspaymi hinaspa Jesucristorayku
preso kunan kaspaymi kuyakuywan ruegakamuyki 10 Onesimopaq. Paytaqa
carcelpi kaspaymi iñichirqani, chayraykum payqa churiy hina.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ñawpaqtaqa mana imapaq valeqmi karqa, kunanmi ichaqa
iskayninchikpaq valeqña. 12 Chaymi kuyasqayrayku kutichimuchkay-
ki. 13 Munaymanmi ñoqawanña kananta chaynapi Cristomanta allin
noticiata willakusqayrayku preso kasqaypi qampa rantikipi yanapay-
kuwananpaq. 14 Ichaqa manam imatapas ruraymanchu manaraq qamta
tapuchkaspayqa chaynapi allin rurasqaykiqa mana obligasqa kaspa
sonqoykimanta kananpaq. 15 Ichapas chaypaq Onesimoqa qanmanta ka-
runchakururqa chay- napi kutimuspan wiñaypaqña qanwan kananpaq.
16 Payqa kanqa manam sirviente hinañachu, aswanqa kuyasqayki wawqe
hinañam. Ñoqapas wawqeyta hinam kuyani, chaynaqa qamqa astawan-
raqmi kuyanayki, manam runamasinchik kasqanraykullachu aswanqa
Señorninchikpi iñiqmasinchik kasqanraykum.
17 Iñiqmasikipaq hapiwaspaykiqa paytapas ñoqata hinayá chaskiykuy.
18 Icha imapipas piñachisurqanki otaq manukusurqankipas hinaptinqa
ñoqapa cuentaymanyá churaykuy. 19 Ñoqa Pablom kikiypuni qellqamuch-
kayki "Pagapusqaykim" nispay, allinlla rimaypiqa qampas debewankim
salvasqa kasqaykimantaqa. 20 Chaynaqa wawqelláy, Señorninchikman
iñiqmasiy kasqaykiraykuyá kay valekusqayta arí niykullaway. Sonqoyta-
yá tiyaykachiy Cristopi wawqey kachkaspaykiqa.
21 Qellqamuchkaykiqa kasukunaykita hinaspa kay nimusqay-
kunamantapas aswanraq ruranaykita yachaspaymi. 22 Señorta
mañapuwasqaykichikraykum confiakuchkani qamkuna watukaykamuyta,
wasikipi samakunaypaqyá allichaykapuway.

Cartapa tukuyninmanta

23 Cristorayku presomasiy Epafrasmi saludamusunki, 24 saludamu-
sunkitaqmi willakuqmasiy Marcospas, Aristarcopas, Demaspas hinaspa
Lucaspas.
25 Señorninchik Jesucristoyá qamkunata favorecesunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

HEBREOKUNAMAN CARTA

Kay cartapi qellqasqaman hinaqa kay cartaqa qellqasqa karqa judio runakuna kachkaspa Cristoman iñiqkunapaqmi. Paykunam runakunapa cheqnisqan kaspanku umachasqa karqaku Cristopi iñiyninkuta qepanchakuspa ñawpa iñiyninkuman hinaspa costumbrenkuman kutirikunankupaq. Chayraykum kay cartaqa qellqasqa karqa mana chaynata ruranankupaq.

Kay cartaqa pusaq parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun tukuymantapas llalliqtaqa Jesucristontakama Tayta Dios rimapayawasqanchikmanta (1:1-3).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesusqa Diospa churin kachkaspanpas kasukuq kasqanmanta. Payqa Diosmanta willakuqkunamantapas hinaspa angelkunamantapas aswan hatunmi (1:4-2:18).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Jesucristoqa Moisesmantapas chaynataq Josueymantapas aswan hatunraq kasqanmanta (3:1-4:13).

Tawa kaq parteñataqmi willakun ñawpaq sacerdotekunapa jefenmantapas Jesucristoqa aswan hatunraq kasqanmanta (4:14-7:28).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun Jesucristontakama Tayta Diospa contrato rurasqanmanta (8:1-9:28).

Soqta kaq parteñataqmi willakun Jesucristopa wañusqallanwan huchakunaqa pampachasqa kasqanmanta (10:1-31).

Qanchis kaq parteñataqmi willakun ñawpaq Israel runakunapa iñiyninmanta, willakuntaqmi Cristoman iñiqkunaqa wañunankukama iñiniyoq kanankumantapas (11-12).

Pusaq kaq parteñataqmi willakun imaynam Diosta agradanamanta hinaspa tukuykunanpaq saludokunamanta (13).

Churintakama Diospa rimapayawasqanchikmanta

1 **1** Ñawpaq tiempokunapim achka kutita willakuqninkunawan imaymana formapi abuelonchikkunaman Dios rimapayarqa. **2** Kay tukupay punchawkunapiñataqmi Churinwanña rimapayawarqanchik. Paytam Dios churarqa tukuy imakunata heredananpaq. Paywantaqmi cielokunapi kaqkunatapas chaynataq kay pachapi kaqkunatapas rurarqa. **3** Paymi Diospa rikchaynin kasqanrayku qawachiwanchik Diospa kanchariyninta. Paymi atiyninwan kamachispan tukuy imakunata takyachin. Payqa huchanchikkunata mayllaykuspanmi Diospa alleqlawninpi tiyaykurqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa Churinqa angelkunamantapas aswan munayniyoqraq kasqanmanta

4 Diospa Churinqa admirakuypaq sutita herenciapi chaskisqanraykum
angel- kunamantapas aswan munayniyoqraq. 5 ¿Mayqannin angeltataq
Diosqa nirqa:
—Qanmi Churiy kanki, kunanmi ñoqa Taytayki kani —nispa?
Nirqataqmi:
—Ñoqam paypaq kasaq Taytan. Payñataqmi ñoqapaq kanqa Churiy
—nispapas.
6 Piwi Churinta kay pachaman kachamuspanmi nirqa:
—Diospa llapallan angelninkunaqa paytayá adorachunku —nispa.

7 Angelkunamantañataqmi nin:

Diosqa angelninkunatam wayrata hina ruran,
serviqninkunatañataqmi ninapa rupariyninta hina ruran.

8 Churinmantañataqmi nin:

Diosnilláy,
qamqa wiña-wiñaypaqmi gobiernanki.
Allin arregloman hinam gobiernanki.
9 Qamqa allin kaqtam kuyarqanki.
Mana allin ruraytañataqmi cheqninki.
Chayraykum Diospas akllasurqanki.
Qampa Diosnikim akllasurqanki.
Wakinmantapas qam kaqtaraqmi
kusikuywan huntaykusurqanki.
Miski asnaq aceitewan tallichkaq hinam
kusikuywan huntaykusurqanki.

10 Nirqataqmi:

Señor, qallariyninpim kay pachata cimientarqanki.
Cielokunatam atiynikiwan unancharqanki.
11 Chaykuna puchukaruptinpas
takyankim qamqa.
Lliwmi pacha hina mawkayarunqa.
12 Pachata hinam patararunki qamqa.
Mudachichkaq hinam mudarachinki qamqa.
Qanmi ichaqa hina kaqlla kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana tukuq watayoqmi kanki.

13 Diosqa manataqmi haykappas angelninkunataqa mayqannintapas
nirqachu:

Enemigoykikunata vencenaykamayá
*alleqniypi tiyaykuy.
Enemigoykikunata saruchinaykamayá
alleqniypi tiyaykuy.

14 Llapallan angelkunaqa Dios serviq espiritukunam, paykunaqa salva-
kunankupaq kaqkunata servinankupaqmi kachamusqa kachkanku.

Jesustaqa manapunim qepanchakunachu

2 1 Chayraykum uyarisqanchikkunataqa hatun yuyaywan kasukunanchik
chaynapi amapuni pantarunapaq. 2 Angelkunawan Diospa willachimus-
qanqa ancha-ancha valorniyoqmi karqa, chayraykum huchallikuspa mana
kasukuq runakunatapas Diosqa derechonpi castigarqa. 3 Chaynaqa ñoqan-
chikpas ¿imaynataq lluptichwanchik salvawananchikpaq Diospa hatu-hatun
willakuyninta yanqapaq hapispaqa? Chay salvacionmantaqa Señormi puntata
willakurqa hinaptinmi uyariqninkunapas cheqap kasqanpaq segurawar-
qanchik. 4 Diospas segurawarqanchikmi atiyninwan hinaspa tukuy rikchaq
admirakuypaq *milagrokunawan. Segurawanchiktaqmi munasqanman hina
tukuy kay pachapi iñiqkunaman Chuya Espiritunta qowasqanchikwanpas.

Salvaqninchikpa runayarusqanmanta

5 Nisqaypi hinapas kay pacha mosoqyachisqa kaptinqa manam angelkuna-
wanchu gobiernachinqa, 6 chayraykum Bibliapi huk kaqnin kaynata nirqa:

¿Piraqtaq runaqa paymantaraq piensanaykipaq?
¿Pitaqsi mirayninpas paykunata yuyanaykipaq?
7 Runataqa rurarqanki
angelkunamantapas tumpaniraq menostamriki.
Coronawan churaq hinam
paytaqa respetana runataraq ruraykullanki.
Coronawan churaq hinam
paytaqa ancha reqsisqallataña ruraykullanki.
Rurasqaykikunapim payta gobiernaykachirqanki.
8 Tukuylla imapapas hawanpimya churaykurqanki.

Chaynata ruraspanmi mana imatapas puchuspan tukuy imata Dios pay-
wan vencerachirqa. Chaywanpas tukuy ima vencerachisqantaqa manaraqmi

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rikunchikraqchu. 9 Jesustam ichaqa rikunchik, paytaqa angelkunamantapas
tumpa menospaqraqmi Dios rurarurqa, ñakarispa wañusqanraykum paytaqa
coronasqata hinaña hinaspa kanchariywan hatunchasqataña qawachkanchik.
Runakunata Dios favoreceptinmi Jesusqa llapallanpa rantinpi wañurqa.
10 Diosmi tukuy imataqa unancharqa, hina paytaqmi chaykunamantaqa na-
nachikunpas. Paymi hanaq pachaman achkaq churinkunata pusayta munarqa.
Chay churinkuna salvaqtam ñakarisqanwan mana imapapas pisisqanta rurarqa.
11 Diosllapaqña runakunata sapaqchaq Jesuspas chaynataq sapaqchasqan ru-
nakunapas Dios Taytallamantam. Chayraykum Jesuspas mana penqakunchu
sapaqchasqankunataqa wawqenwan sutichayta. 12 Salmos libropim nichkan:

Qamllamantam wawqeykunaman
ñoqallayqariki willakullasaqpas.
Qamllatañam alaballasaq
ñoqallayqariki huñunakuypipas.

13 Huklawpipas nichkanmi:
—Ñoqaqa Diospim confiakuni —nispa.
Huklawpipas nichkantaqmi:
—Ñoqaqa Diospa qowasqan churiykunapiwanmi kachkani —nispa.
14 Tayta-mamanchikpa churinkuna kaspanchikmi aychanmantawan yawar-
ninmanta kanchik. Jesuspas ñoqanchik hina cuerpoyoqmi karqa, chaynaqa
karqa wañuyta reqsispan wañuypi munaychakuq diablota chinkachinanpaq-
mi. 15 Chayraykum Jesusqa wañuy manchakuqkunatapas libran, paykunaqa
tukuy tiempom wañuypa sirvienten hina kawsallarqaku. 16 Cheqaptapunipas
payqa manam angelkunata yanapananpaqchu hamurqa aswanqa Abrahampa
mirayninkunata yanapananpaqmi. 17 Chayraykum wawqenkunaman tukuy
imapi rikchakurqa chaynapi llakipayakuq hinaspa confiakunapaq kasqanray-
ku Diospa qayllanpi *sacerdotekunapa jefen kananpaq hinaspa runakunapa
huchanmanta wañuspan Diospa piñakuyninta amachananpaq. 18 Payqa Ten-
tasqa kaspanmi ñakarirqa, chayraykum tentasqakunatapas atin yanapayta.

Moisesmantapas Jesusqa aswan munayniyoq kasqanmanta

3 1 Wawqe-panillaykuna, qamkunaqa kachkankichik Diospaq rakisqam
chaynataq hanaq pachapi huñunasqa kanaykichikpaq qayasqam chaynaqa
Diospa kachamusqan *sacerdotekunapa jefen chaskisqanchik Jesucristopiyá yu-
yaymanaychik. 2 Payqa confianza runam karqa churaqnin Diospa kamachisqanta
cumplispa, payqa cumplirqa Diospa enteron wasinpi Moisespa rurasqanta hinam.
3 Wasimantaqa ruraqninmi aswan reqsisqa, chaynam Jesuspas Moisesmanta-
qa aswan reqsisqa. 4 Wasiqa runapa rurasqallanmi, Diosmi ichaqa tukuy imata
rurarqa. 5 Diospa wasinpim Moisesqa confianza runa karqa, chaywanpas payqa
servikuqllam karqa imapas Diospa nisqankunamanta willakunanpaq. 6 Cristom

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ichaqa Churi kasqanrayku Diospa wasinpi munayniyoq karqa, chay wasi hinam ñoqanchikpas kanchik paypi hatun confianzawan kallpanchakuspaqa.

Runankunataqa Diospuni samachisqanmanta

7 Chuya Espiritum nin:

Kunan tiempopi Diospa nisqanta uyarichkaspaqa,
8 amayá sonqoykichikta rumiyachiychikchu
piñachiwasqanku punchawpi hinaqa,
chunniqpi pruebawaspanku rurasqankuta hinaqa.
9 Chay chunniqpim ñawpa abueloykichikkuna
rurasqaykunata rikurqaku.
Tawa chunka watapuni chaykunata rikuchkaspankupas
piñachiwaspankum pruebawarqaku.
10 Chayraykum chay runakunawan piñasqa karqani,
chayraykum paykunata kaynata nirqani:
"Tukuy tiempo pantaq sonqokunam kankichik" nispa.
"Ñanniykunatapas mana reqsiqmi kankichik" nispa.
11 Chayraykum piñakuyniypi jurarqani:
"Samanankupaq qosqaymanmi mana yaykunqakuchu" nispa.

12 Wawqe-panillaykuna, cuidakuychikyá, yanqañataq mayqannikichikpas mana iñiq kaspa hinaspa mana allin sonqoyoq kaspa kawsaq Diosmanta rakikurunman. 13 Tiempo kachkaptinraqqa sapa punchawyá kallpanchakuychik chaynapi mayqannikichiktapas hucha engañaptin sonqoykichik ama rumiyarunanpaq. 14 Cristoman hukllawasqañam kachkankichik paypi iñisqanchik punchawpi hina mana iskayrayaspa wañunaykichikkama confiakuspaqa.

15 Bibliam nin:

Kunan tiempopi Diospa nisqanta uyarispaykichikqa,
amayá sonqoykichikta rumiyachiychikchu
piñachiwasqanku punchawpi hinaqa.

16 Diospa rimasqanta uyarichkaspankuqa ¿pikunataq payta piñachirqaku? Moisespa pusamusqan llapallan runakunam. 17 ¿Pikunapaqtaq Diosqa tawa chunka watapuni piñakururqa? Payqa piñakururqa contranpi huchallikuq chunniqpi wañuqkunapaqmi. 18 ¿Pikunamantaq jurarqa samanankupaq qosqanman mana yaykunankupaq? Payqa jurarqa mana kasuqninkunapa contranpim. 19 Chaynaqa, mana confiakusqankuraykumá mana yaykuyta atirqakuchu.

4 1 Diospa qosqan samakuyman yaykunanchikpaq promesan kachkaptinqa cuidakusunyá, yanqañataq mana yaykuchwanchu. 2 Ñoqanchikmanpas paykunaman hinam salvakunanchikpaq allin noticiata willawarqanchik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paykunam ichaqa mana chaskirqaku uyarisqankuta mana creesqankurayku.
3 Creeqkunam ichaqa Diospa samay qosqanman yaykunchikña. Paymi nirqa:

Piñakuyniypim jurarqani:
"Samanankupaq qosqaymanqa manam yaykunqakuchu" nispa.

Chaywanpas kay pacha unanchasqanmantapunim Diospa rurasqankunaqa tukusqaña kachkan. 4 Qanchis kaq punchawmantam Bibliapi nichkan:
—Diosmi qanchis kaq punchawpi tukuy ima rurasqanmanta samarqa —nispa.
5 Huklawpipas nichkantaqmi kaynata:
—Samanankupaq qosqaymanmi mana yaykunqakuchu —nispa.
6 Chaywanpas Diospa samay qosqanman yaykuqkunaqa kachkanraqmi. Salvakunankupaq allin noticia punta uyariqkunam mana creesqankurayku mana yaykurqakuchu. 7 Unayña tiempokuna pasaruchkaptinpas Diosmi citarun "Kunan tiempopi" nispa. Davidwanmi nichirqa:

Kunan tiempopi Diospa nisqanta uyarichkaspaqa
amayá sonqoykichikta rumiyachiychikchu.

8 Israel casta runakunaman Josuey samayta qoykuptinqa, manañachiki huk punchawmantaqa Diosqa rimanmanchu karqa. 9 Chaynaqa Diospa runankunapaqqa kachkanraqmi *samana punchaw. 10 Unanchasqankunata tukuruspanmi Diosqa rurasqankunamanta samarqa. Chaynam paypa qosqan samayman yaykuqpas rurayninkunamantaqa samarunña. 11 Chaynaqa Diospa qosqan samayman yaykuypiyá risunchik chaynapi ñawpa tiempopi mana kasukuqkuna hina mayqanpas amaña kananpaq.
12 Diospa palabranqa kawsachkanmi hinaspapas atiyniyoqmi. Iskay lawnin filoyoq espadamantapas aswan kuchukuqraqmi. Runamanpas yaykun almankamaraqmi hinaspa espiritunkamaraqmi. Tullunpa piezankunatawan chilinankunata kuchuq hinaraqmi hinaspapas piensasqankunatawan munapayasqankunata reqsichiqmi. 13 Diospa tukuy ima unanchasqankunaqa manam pakasqachu kachkan. Tukuy chaykunaqa sutillam kachkan Diospa qayllanpi, paymanmi cuentata qosunchik.

Jesucristoqa sacerdotekunapa jefen kasqanmanta

14 Diospa Churin Jesusqa *sacerdotekunapa jefenmi kapuwachkanchik, payqariki hanaq pachamanmi yaykurqa. Chaynaqa iñisqanchikpiyá takyasunchik. 15 *Sacerdotekunapa jefen kapuwaqninchik Jesusqa huchaman urmaqlla kayninchikmanta llakipayakuqmi. Paypas ñoqanchik hina tukuypi tentasqam karqa ichaqa manam huchallikurqachu. 16 Chaynaqa confianzawanyá favoreceqninchik Diosman asuykusunchik chaynapi necesitasqanchik tiempokunapi llakipayawaspanchik favorecewananchikpaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 1 Runakunamanta akllasqa llapallan *sacerdotekunapa jefenkunaqa runakunapa rantinpi Diosman asuykunankupaq churasqam kachkanku, chayraykum paykunaqa runakunapa huchanmanta Diosman ofrendakunata presentanku hinaspam animalkunatapas wañuchispa paypaq kañanku. 2 Sacerdoteqa huchaman urmaqllam, chayraykum payqa manaraq entiendeq hinaspa pantaypi kaq runamasinkunamantapas llakipayarikunman. 3 Huchallikuq kasqanraykum payqa kikinmantawan runakunapa huchanmanta animalkunata wañuchispan Diospaq kañanan.

4 Kikillanmantaqa manam pipas *sacerdotekunapa jefenqa kanmanchu, kaspaqa-kanman Aaron hina Diospa qayasqan kaqkunallam. 5 Cristopas manam kikillanchu *sacerdotekunapa jefen kananpaq churakururqa aswanqa Diosmi nirqa:

Qanmi Churiy kanki,
kunanmi ñoqa Taytayki kani.

6 Huklawpipas nichkanmi kaynata:

Qamqa wiñaypaq *sacerdotem kanki.
Qamqa Melquisedecman rikchakuqmi kanki.

7 Cristoqa kay pachapi kawsaspanmi qaparispan hinaspa waqaspan ruegakuyllawanña wañuymanta libray atiq Diosta mañakurqa chaymi Diosqa payman sonqo kasqanrayku uyariykurqa. 8 Diospa Churin kachkaspapas ñakarisqankunawanmi kasukuyta yacharqa. 9 Chaykunawan qespichisqa karuspanmi kasuqnin llapallan runakunapaq wiñaypaq salvaqnin rikurirun. 10 Diosñataqmi Melquisedecman rikchakuq *sacerdotekunapa jefen kananpaqña churarun.

Jesustaqa ama qepanchakunamanta

11 Kay nisqaymantaqa achkaraqmi yachachinaypaq kachkan aswanqa qamkunaqa sasa entiendeqmi kankichik. 12 Qamkunaqa unayña iñisqaykichikraykum hukkunamanpas yachachinaykichikña aswanqa qallariyninpi Diospa palabranmanta facil kaqkunalla uyariytam yapamanta munachkankichik. Qamkunaqa wawakuna hinam lechellamantaraq kachkankichik, manaraqmi mikuyta atinkichikchu yuyayniyoq runakunapa mikunantaqa. 13 Lechellawanraq kawsaqkunaqa manaraqmi entiendenmanchu allin ruraykunamanta yachachikuykunataqa. 14 Mikuyqa yuyayniyoqkunapaqmi, paykunaqa entiendeqña kaspankum allin kaqtapas hinaspa mana allin kaqtapas reqsinku.

6 1 Chaynaqa Cristomanta facilla yachachikuykunaman amaña kutikutirispayá yuyayniyoqña kasunchik. Yapatawanqa amañayá facil kaqkunamantaqa rimasunchikchu. Amañayá rimasunchu huchapi wañusqa hina kasqanchikmanta wanakuymantapas nitaq Diosman iñiymantapas 2 nitaq bautismomantapas nitaq iñiqkunapa hawanman makikuna churay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

mantapas nitaq wañuqkuna kawsarimunanmantapas chaynataq wiñaypaq
castigomantapas. 3 Dios munaptinqa yuyayniyoqñam kasunchik.
4 Huk kutinpi kancharisqa kaspanku Diospa hanaq pachamanta qomus-
qanta malliqkunataqa otaq Chuya Espiritu chaskiqkunataqa 5 hinaspa
Diospa allin palabranmantawan hamuq punchawkunapi admirakuypaq
kaqkunamanta yachaqkunataqa 6 Diosmanta karunchakuruptinkuqa
mosoqmantaqa manañam pipas atinmanchu huchanmanta wanachiyta.
Paykunaqa Diospa Churintam yapamanta chakataspanku penqayman
churachkanku. 7 Paraypaq-paraptinqa allpam allinta cosechata qon tar-
puqninpaq, chay allpaqa Diospa favorecesqanmi. 8 Kichkakunatawan
cardoskunallata wiñachiq allpam ichaqa mana valeq, chayna allpaqa
ñakasqa kaspanmi kañasqa kanqa.

Kallpanchaqninchik palabrakuna

9 Kuyasqallaykuna, chaynakunata rimachkaspapas ñoqaykuqa manam
iskayrayanikuchu salvakunaykichikpaq allin kaqkunaqa qamkunapi
kasqanmanta. 10 Diosqa justom. Payqa llamkasqaykichiktaqa manam
qonqanqachu, manataqmi qonqanqachu pay kuyasqaykichiktapas. Payta
kuyaspam Cristopi wawqe-panikunatapas servirqankichik, arí, chaynatamá
kunanpas servichkankichik. 11 Aswanqa munachkanikum kawsanaykichik-
kamaqa sapakama kallpanchakunaykichikta chaynapi suyasqaykichikta
chaskinaykichikpaq. 12 Amayá qellaqa kaychikchu, aswanqa iñiywan hinas-
pa pacienciawanyá Diospa promesan chaskiqkunapa rurasqanta ruraychik.
13 Abrahanman Dios prometespanqa kikinmanta aswan munayniyoq
mana pipas kaptinmi kikinpa sutinpi jurarqa. 14 Paymi nirqa:
—Anchallataña bendecispaymi nana-nanaqman mirachisqayki —nispa.
15 Chaynapim Abrahamqa pacienciawan suyaspan Diospa prometesqan-
ta hayparqa. 16 Runakuna juraspaqa paykunamanta aswan munayniyoqpa
sutinpim juranku prometekusqankuta garantizanankupaq hinaspa
contranpi kaqkunata upallachinankupaq. 17 Chaynapunim Diospas
tanteasqanmantaqa qepamanqa mana kutinmanchu. Chayraykum pro-
metesqankunata herenciata hina chaskiqkunaman astawan yachachiyta
munaspan kikin jurarqa. 18 Mana llullakuq Diosmá jurarqa prometekus-
qanrayku hinaspa juramentasqanrayku, chaykunaqa iskayninmi mana
imaraykupas cambiakunmanchu. Chayna juramentowanmá kallpan-
chawanchik. Wiñay castigomanta lluptiqkunaqa Diosmanta hamuq
confianzamanmi hapipakunchik. 19 Lamar qochapa patanpi bote watasqa
hinam confianzanchikqa almanchikta takyachin. Templopi rakinaq te-
lapa qepanpi imapas churasqa hinam confianzanchikqa Diospi churasqa
kachkan. 20 Jesusmi hanaq pachaman yaykurqa ñoqanchikpaq ñanta
kichachkaq hina, yaykurqaqa Melquisedecman rikchakuq *sacerdoteku-
napa jefenña wiñaypaq karuspanmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Melquisedecman rikchakuq sacerdotemanta

7 1 Melquisedecqa Salem llaqtapi rey kaspanmi alto-altopi kaq Diospa *sacerdoten karqa. Reykunawan peleamusqanmanta Abraham kutimuptinmi taripaspan Diospa bendicionninta mañapurqa. 2 Paymantaqmi Abrahampas peleamuspan llapa qechumusqankunamanta diezmarqa. Melquisedec ninanqa "allin arregloman hina gobiernaq" ninanmi. Salempi rey ninanñataqmi "hawkayachiq rey" ninan. 3 Manam yachanchikchu pikunam Melquisedecpa tayta-maman kasqantaqa nitaq pikunam abuelonkuna kasqantapas nitaq haykapim nacesqantapas nitaq haykapim wañukusqantapas. Chayraykum payqa Diospa Churin Jesusman rikchakuspan wiñaypaq *sacerdote hina kachkan.

4 Tantearíychikyá Melquisedecqa mayna reqsisqa kasqanmanta, abuelonchik Abrahampas peleamuspan qechumusqankunamantam diezmonta qorqa. 5 Leviypa mirayninmanta sacerdote kanankupaq akllasqakunam leyman hina kamachisqa kaspanku castamasin runakunamanta *diezmota chaskinku. Chay castamasin runakunaqa Abrahampa mirayninmi. 6 Melquisedecqa manam Leviypa mirayninmanta kaq sacerdotechu karqa, chaywanpas Diospa promesan chaskiq Abrahanmantam *diezmota chaskirqa hinaspataqmi Diospa bendicionnintapas mañapurqa. 7 Chaynaqa mana ancha rimayllawanmi yachanchik, respetasqa kaqmi pisi respetasqa kaqpaq Diospa bendicionnintaqa mañapun. 8 Kunanqa wañuq runakunallam diezmotaqa chaskinku, chaypacham ichaqa "Kawsachkanmi" nisqanku Melquisedec diezmotaqa chaskirqa. 9 Nichwantaqmi, Leviypa mirayninkunam diezmo chaskiqkuna kachkaspankupas Abrahamnintakama Melquisedecman diezmota pagarqaku. 10 Melquisedecwan Abraham tupaptinqa manaraqmi Leviyqa nacerqaraqchu, payqa chayraqmi abuelon Abrahampa miraynin kanan karqa.

11 Leviypa castanmantawan Aaronpa castanmanta *sacerdotekunata Dios churaspanmi Israel runakunaman leyninta qorqa. Chaywanpas chay casta sacerdotekunaqa manam cabaltachu runakunata chuyancharqa. Chayraykum Diosqa churanan karqa Melquisedecman rikchakuq sacerdotetaña, payqa kanan karqa manam Aaronpa castanmantachu. 12 Chaynaqa sacerdoteta cambiaspaqa leytapas cambianantaqmi karqa. 13 Melquisedecman rikchakuq sacerdoteqa sapaq ayllupa mirayninmanta kaqmi, manam sacerdote kananpaq akllasqa ayllumantachu. 14 Yachasqanchikpi hinapas Señorninchikqa Judapa mirayninmanta kaqmi. Moisesqa manam imatapas rimarqachu Juda castamanta sacerdotekuna kananpaqqa.

15 Melquisedecman rikchakuq *sacerdotepa rikurimusqanwanmi leypa cambiasqa kayninqa astawan sutillaraq. 16 Cristoqa manamá tukuruqlla leypa akllasqanman hinachu Leviy castamanta sacerdote karqa, payqa nombrasqa karqa mana haykapipas wañuq kasqanraykum chaynataq atiyniyoq kasqanraykullam. 17 Chayraykum Bibliapi paymanta nichkan:

Qamqa wiñaypaq *sacerdotem kanki.
Qamqa Melquisedecman rikchakuqmi kanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Chaynaqa mana
atiyniyoq hinaspa mana
serviq kasqanraykum
sacerdotekuna nombraq
ñawpaq leyqa yanqachas-
qa rikurirun. 19 Diosman
asuykunapaq hinataqa
leyqa manam pitapas ru-
rarqachu. Kunanmi ichaqa
kapuwachkanchik allin
confianzawanraq Diosman
asuykachiqninchik.
20 Chaynaqa karqa Dios
jurasqanraykum. 21 Wakin
*sacerdotekunaqa manam
juramentowan churasqachu
karqaku. Cristom ichaqa
juramentowan nombrasqa
karqa, payta nombraqmi
nirqa:

Mana qepaman kutiq
Señormi kaynata
jurarqa,
rimarispanqa mana
qepaman kutiqmi
jurarqa:
"Qamqa wiñaypaq
sacerdotem kanki"
nispa.

Leviy castamanta sacerdotekunapa jefen (Heb 7.11)

22 Chayraykum Jesusqa garantizan mosoq contratota punta contra-
tomantapas aswan allinta. 23 Wakin *sacerdotekunaqa wañukuqlla
kasqankuraykum achkallaña karqaku. 24 Jesuspa sacerdote kayninmi
ichaqa mana cambiakunchu wiñaypaq kawsaq kasqanrayku. 25 Chayray-
kum paynintakama Diosman asuykuqkunatapas wiñaypaq salvaykunman.
Jesusqariki kawsachkan paykunapaq siemprepuni mañakunanpaqmi.
26 Payqariki ñoqanchikpaq hina *sacerdotem, payqa Diospaq rakisqam, mana
huchayoqmi, cabalmi, huchasapakunawan kachkaspapas mana huchallikuqmi
hinaspa cielokunapapas hawankamaraq hoqarisqam. 27 Wakin sacerdotekunaqa
puntatam kikinpa huchanmantawan runakunapa huchanmanta sapa punchaw
animalta wañuchispa kañaqku, Jesusmi ichaqa chulla kutillata wiñaypaq ofre-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

cekurqa. 28 Leyman hina sacerdotekunapa jefen kanankupaq churasqakunaqa huchayoqmi karqaku. Leypa qepantañataqmi sacerdotekunapa jefen kananpaq wiñaypaq mana huchayoq Churintaña juramentowan Dios churarun.

Mosoq contrato garantizaqmanta

8 1 Tukuy nisqaykunapa yachachikuyninqa kaymi: Hanaq pachapim kapuwachkanchik *sacerdotekunapa jefen, payqa Diospa tiyananpa waqtanpim tiyachkan. 2 Payqariki Chuyay-chuyay sutiyoq cuartopim sacerdotekunapa rurananta rurachkan. Payqa rurachkan Diospa rurasqan cheqap karpapim, manam runakunapa rurasqanpichu. 3 Sacerdotekunapa mayqan jefenpas ofrendakunatawan wañuchisqa animalkunata kañaspa Diosman presentananpaqmi churasqa kachkan. Chaynataqmi Cristopas imallatapas presentanan karqa. 4 Kay pachapiraq kaspanqa payqa manachiki sacerdoteqa kanmanchu leyman hina hucharayku ofrendakunata presentananpaq sacerdotekuna kachkaptinqa. 5 Sacerdotekunapa rurasqankunaqa llantuy hinallam hanaq pachapi kaqkunaman rikchakun. Dios adorana karpata Moises rurananpaq kaptinmi Dios kamachirqa:

—Chaykunataqa rurachinki Sinai Orqopi lliw qawachisqayta hinam —nispa.

6 Cristom ichaqa Diospa churasqanman hina aswan allinta ruran, chaynataqa ruran aswan allin contratopa garantizaqnin kasqanraykum. Chayna contratowanmi aswan allin promesakunata qowarqanchik.

7 Punta kaq contrato allin-allin kaptinqa qepa kaq contratoqa yanqañachiki kanman. 8 Chayraykum Israelpa mirayninkunata qaqchaspan Dios nirqa:

Hamuchkanmi punchawkuna
Israel castakunawan
chaynataq Juda castakunawan
mosoq contrato ruranaypaq.
9 Ichaqa manam abuelonkunawan
contrato rurasqayta hinachu rurasaq.
Paykunatam Egipto nacionmanta
makinkumanta aysamuchkaq hina horqomurqani.
Paykuna mana kasukuptinmi
ñoqatapas manaña
imapas qokuwarqachu.
Chaynatam nin Señor.
10 Chay punchawkuna pasaruptin
Israel castakunawan contrato ruranayqa
ñoqa señorpa nisqayman hinam kayna kanqa:
yachachikuyniytam sonqonkupi churasaq
hinaspam qellqasaqtaq yuyayninkupipas.
Paykunapaqmi Diosninku kasaq,
paykunañataqmi runaykunaña kanqa.
11 Manañam pipas runamasinta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nitaq wawqentapas yachachinqachu:
"Señorta reqsiy" nispaqa.
Llapallankum warmakunapas
chaynataq yuyayniyoqkunapas reqsiwanqaku.
12 Mana allin rurasqankumanta llakipayariykuspaymi
huchankutaqa manaña yuyarisaqñachu.
13 Mosoq contratomanta Dios rimaspanqa punta kaq contratotam
mawkayarachinña. Mawkayachisqa manaña servikuq contratoqa chinka-
runanpaq hinañam kachkan.

Kay pachapi santuariomantawan hanaq pachapi santuariomanta

9 1 Ñawpaq contratoman hina Diosta adoranapaqqa karqam kamachi-
kuykuna, karqataqmi payman asuykuna karpapas. 2 Chay karpapim
iskay cuarto karqa. Punku lawpi kaqmi Chuya Cuartowan sutichasqa karqa,
chay cuartopim karqa candelerowan *Diospa tantan churana mesa. 3 Iskay
kaq telapa qepa lawninpiñataqmi karqa Chuyay-chuyay Cuarto. 4 Chaypim
karqa incienso kañana qorimanta *altar, chaypitaqmi karqa qoriwan qara-
chasqa contrato baulpas. Baulpa ukunpiñataqmi karqa Diospa apachimusqan
mikuyniyoq qori manka, Aaronpa iklliruq tawnan chaynataq chunkantin
kamachikuy qellqasqa iskay tabla rumikunapas. 5 Baulpa hawanpiñataqmi
karqa kancharichkaq querubin angelkunapa iskay imagenninkuna. Kay que-
rubinkunaqa llantuchkarqaku huchakuna pampachana tapatam. Kaykunapa
sapakama yachachikuyninmantaqa manaraqmi kunanqa rimachwanchu.
6 Diospa karpanpi tukuy ima chayna allichasqa kaptinmi hawa kaq cuar-
toman *sacerdotekuna chaylla-chaylla yaykuqku oficionkuta ruranankupaq.
7 Uku law cuartomanñataqmi watapi chulla kutillata yawarta apaykuspan *sa-
cerdotekunapa jefen yaykuq, payqa yaykuq huchankunamantawan runakunapa
mana yachaywan huchallikusqanmanta Diosman presentananpaqmi. 8 Chayna
kasqanraykum Chuya Espiritupa yachachisqanpi hinapas Chuyay-chuyay su-
tiyoq cuartomanqa manaraq punku kichasqachu karqa, chaynaqa karqa chay
Chuya Cuarto hinallaraq kasqanraykum. 9 Kaykunaqa kunan tiempokunapaq
ejemplom. Huchankurayku ofrendakunawan wañuchisqanku animalkunaqa
chay qoqkunapa sonqontaqa manam *chuyanchayta atiqchu. 10 Chaykunaqa
runakunapa kamachikuyllan kaspanmi yachachikuq mikuna kaqkunallamanta,
upyana kaqkunallamanta hinaspa tukuy imakuna yakuwan mayllanallamanta,
chaykunataqa kasukunanku karqa Dios cambiarunankamallam.
11 *Sacerdotekunapa jefen Cristom ichaqa hamurunña, payqariki allin kaq-
kunapa sacerdoten kaspanmi yaykurun aswan hatun allin karpaman, chay
karpaqa manam runakunapa rurasqanchu nitaqmi kay pachapi kaqkunaman-
ta rurasqachu. 12 Cristom Chuyay-chuyay sutiyoq cuartoman chulla kutillata
yaykurqa, payqa yaykurqa manam chivatokunapa nitaq malta torokunapa
yawarninta ofrecenanpaqchu aswanqa kikinpa yawarnillanwanmi. Chaynata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ruraspanmi salvacionta wiñaypaq rantipuwarqanchik. 13 Chivatokunapa yawarninpas, torokunapa yawarninpas chaynataq kañasqa vaquillapa uchpanpas huchallikuqkunapa hawanman challasqa kaspanmi paykunapa hawallantapas *chuyanchaspan Diospaq sapaqchaq. 14 Chaynaqa maynataraqmi Cristopa yawarninqa sonqonchikta mayllaykunman wañusqa hina kaspanchik rurasqanchikmanta chaynapi kawsaq Diostaña servinanchikpaq. Cristom wiñay kawsaq Espiritupa yanapakuyninwan Diosman ofrecekurqa pasaypaq mana huchayoq.

15 Chayraykutaqmi Cristoqa rikurirun mosoq contratopa otaq mosoq testamentopa garantizaqninña chaynapi Diospa qayasqankunaqa wiñaypaq herencia prometesqankunata chaskinankupaq. Payqa wañurqa ñawpaq testamentopiraq kaqkunata huchanmanta librananpaqmi. 16 Testamento kaptinqa ruraqninpa wañunantaraqmi suyana paypa nisqanman hina ruranapaq. 17 Testamento rurakuq kawsakuchkaptinqa manaraqmi imapas rurasqaqa kanmanchu ichaqa wañuruptinñam. 18 Punta contratopas yawarwanmi qallarirqa. 19 Chayraykum Moisespas Diospa llapallan kamachisqankunata llapa runakunaman willaruspan vaquillapa yawarninta yakuwan chaqruykurqa, puka millwatawan hisopo plantata chaypi nuyuykachispanmi librotawan runakunata chaywan challarqa:

20 —Kaymi ñoqanchikwan Diospa contrato rurasqan yawar —nispa.

21 Chay yawarwantaqmi challarqa karpatawan, chaypi llapa servicionatapas. 22 Leyman hinaqa yaqa llapallanmi yawarwan chuyanchasqa karqa. Yawar mana challasqa kaptinqa huchaqa manam pampachasqachu kanman.

Cristopa wañusqallanwanmi huchaqa pampachasqa kanman

23 Hanaq pachapi kaqkunamanmi kay pachapi kaqkuna rikchakun. Kay pachapi kaqkunaqa animalpa yawarninwanmi chuyanchasqa kanan karqa. Hanaq pachapi kaqkunam ichaqa aswan allin ofrendawanraq chuyanchasqa kanan karqa. 24 Manam runakunapa rurasqan *santuariomanchu Cristoqa yaykurqa. Moisespa rurasqan chay sitioqa hanaq pachapi cheqap *santuarioman rikchakuqllam karqa. Cristoqariki hanaq pachamanpunim yaykurun, chaypim Diospa qayllanpi kachkan favorninchikpi rimananpaq. 25 Cristoqa manam yapa-yapamantaqa wañunmanchu *sacerdotekunapa jefen Chuyay-chuyay sutiyoq cuartoman animalkunapa yawarninta aparikuspan sapa wata yaykuchkaq hinaqa. 26 Chayna kanan kaptinqa kay pacha unanchasqa kasqanmantachiki payqa achka kutita ñakarinman karqa. Kunanqa tiempokuna cumplikuruptinmi rikuriramuspa huchakunata chinkachinanpaq chulla kutillata wañurun. 27 Diospa citasqanman hinam runakunaqa chulla kutillata wañunqaku hinaspam juzgasqa kanqaku. 28 Cristopas chulla kutillatam achkaqpa huchankunata apaspan wañurqa. Yapatawan kay pachaman kutimuspanqa manam hucha pampachaqñachu hamunqa ichaqa suyaqninkunata salvananpaqñam.

10 1 Moisespa leyninqa, hamuq allin kaqkunapa llantuynin hinallam karqa, manam kikin allin kaqkunachu. Chayraykumá leyman hina watan-watan animalkunata kañaspa ofreceqkunapas mana chuyanchakuyta

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

atiqkuchu. 2 Leyman hina ofrenda qosqanku huchankuta chuyanchaptinqa
manaña huchayoqpaq hapikuptinkuchiki ofrendakuna sapa kutilla qosqan-
kupas tukurunmanña karqa. 3 Aswanqa kañasqa animalkunata ofrecespaqa
sapa watam huchankumanta yuyarichkanku. 4 Torokunapa chaynataq chi-
vatokunapa yawarninqa huchakuna horqoytaqa manam atinmanchu.
5 Chayraykum kay pachaman Cristo hamuspan Diosta nirqa:

Wañuchisqa animalkunatam mana munarqankichu.
Kawsaymanta ofrendakunatam mana munarqankichu,
aswanqa cuerpotam rurapuwarqanki.
6 Manam munarqankichu lliw kañasqa animalkunatapas.
Manam munarqankichu hucharayku ofrendatapas.
7 Chaymi nirqani: "Bibliapim ñoqamanta qellqasqa kachkan,
chayman hinam Dioslláy, hamurqani munasqaykita ruranaypaq."

8 Cristopa nisqanpi hinam Wañuchisqa animalkunatawan ofrendaku-
nataqa hinaspa hucharayku kañasqa animalkunataqa mana munankichu
hinaspapas manataqmi chaskinkichu. Chaykunataqa ofrecenku leypa
kamachisqanman hinallam. 9 Cristoqa nirqataqmi:
—Hamurqaniqa munasqaykita ruranaypaqmi —nispa.
Chaynata nispanmi ñawpaq contratota yanqacharurqa mosoq contra-
totaña churananpaq. 10 Wiñaypaq chulla kutillata Jesucristo cuerponta
ofrendaspa Diospa munasqanta ruraruptinmi sapaqchasqaña kanchik.
11 Llapa *sacerdotekunam huchakuna mana horqoy atiq ofrendakunallata
Diosman sapa punchaw ofreceqku. 12 Cristom ichaqa wiñaypaq chulla kutilla-
ta hucharayku ofrecekuspa wañurqa hinaspam Diospa *alleqninpi tiyaykurqa.
13 Chaypim suyachkan enemigonkunata Dios saruchinankama. 14 Chaynapimá
Cristoqa chulla kutillata wañusqanwan wiñaypaq chuyancharun Diospaq sapaq-
chasqankunata. 15-16 Chaymi Chuya Espiritupas Señorpa nisqanta kaynata nin:

Chay punchawkuna pasaruptin
paykunawan contrato ruranayqa ñoqa
Señorpa nisqayman hinam kayna kanqa:
Yachachikuyniytam sonqonkupi churasaq
hinaspam qellqasaqtaq yuyayninkupipas.
17 Mana allin rurasqankuta pampachaspaymi
huchankutaqa manaña yuyarisaqchu.

18 Chaynaqa huchakuna pampachasqaña kaptinqa hucharayku ofrenda-
qa manañam kanmanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosman asuykunamanta

19 Chaynaqa wawqe-panillaykuna, Chuyay-chuyay sutiyoq cuartomanyá yaykusunchik Jesucristopa yawarninwan. 20 Payqa telata llikichkaq hinam kikinpa cuerpontakama, kawsachkaq mosoq ñanta kichapuwarqanchik. 21 Diospa wasinpiqa hatun *sacerdotem kapuwachkanchik. 22 Chaynaqa cheqap sonqowanyá ama iskayrayaspa, confianzawan, huchakunamanta sonqonchikpas limpiasqa chaynataq cuerponchikpas chuya yakuwan mayllasqa Diosman asuykusunchik. 23 Prometewaqninchik Dios confiakunapaq kachkaptinqa ama maylawmanpas muyuruspayá willakusqanchik confianzapi takyasunchik. 24 Ama qonqaruspayá kuyanakunapaq hinaspa allin ruranapaq yanapanakusuchik. 25 Wakinkunapa costumbrasqanman hinaqa amayá huñunakuyman riyta dejasunchu aswanqa Señorpa chaylla kutimunanta yachaspayá kallpanchanakusunchik.

26 Salvakunanchikta yachachkaspaña huchapiraq kawsaptinchikqa manañam hucharayku huk ofrendaqa kanñachu 27 aswanqa mancharikuypaq juicio suyayllañam. Chaypim enemigonkunata Dios kañanqa rawrachkaq ninawan. 28 Moisespa leynin mana kasukuqkunaqa iskay otaq kimsa testigo declaraptillanmi wañunkupuni mana llakipayasqa. 29 Chaynaqa Diospa Churinta sarutyaq runaqa hinaspa Diosllapaqña sapaqchaqnin mosoq contrato yawartapas despreciaq runaqa chaynataq Diospa favornin qokuq Chuya Espiritutapas insultaq runaqa imayna castigasqaraqmi kanqa!

30 "Mana allin ruraqkunataqa kikiypunim castigasaq. Mana allin rurasqanman hinam pagapusaq" niq Señortaqa reqsinchikmi.

Huklawpipas nichkanmi kaynata:

—Señormi runankunapaq allinta arreglanqa —nispa.

31 ¡Mayna mancharikuypaqmi kawsachkaq Diospa makinman wichiykuyqa!

32 Allin noticiawan kancharichisqa hina kasqaykichik punchawkunatayá yuyariychik. Chay punchawkunapiqa llumpayta ñakarispaykichikpas takyarqankichikmi. 33 Huk kutipim runakuna qawakunanpaq tukuy imaymana kamisqa hinaspa maqapasqa karqankichik. Huk kutipiñataqmi ñakariqkunapa ñakariqmasin karqankichik. 34 Carcelpi kaqkunamantapas llakipayarikurqankichikmi, chaynataqmi imaykichikta qechusuptikichikpas kusikuywan aguantarqankichik, chaynataqa rurarqankichik hanaq pachapi aswan allin wiñaypaq kapusuqnikichik kasqanta yachaspam. 35 Amayá confianzaykichiktaqa saqeruychikchu, chayqariki hatun premioyoqmi kachkan. 36 Diospa munasqantaqa pacienciawanmi ruranaykichik chaynapi paypa prometesqankunata chaskinaykichikpaq. 37 Bibliam nin:

Manapas unaymantam payqa kutimunqa,
manam unamunqachu.
38 Allin ruraq runayqa iñisqanraykum kawsanqa.
Qepanchawaspanmi ichaqa mana gustoypaqchu kanqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Manam ñoqanchikqa wiñaypaq castigasqa kananchikpaq qepanchakuqchu kanchik, aswanqa salvakunanchikpaq iñiqmi.

Iñiymanta

11 1 Iñiywanmi suyasqanchikta chaskinanchikpaq seguranchik. Iñiyllawantaqmi manaraq rikusqanchiktapas cheqap kasqanpaqña hapinchik. 2 Iñiyllankuwanmi abuelonchikkunapas reqsisqa karqaku.

3 Iñiyllawanmi yachanchik kay pachatawan lucerokunatapas rimarispallan Dios unanchasqanta. Chaynaqariki kunan qawasqanchikkunaqa mana kaqmanta rurasqam karqa.

4 Iñiyllawanmi Abelqa wawqen Cainmantapas aswan allinnin ofrendata Diospaq kañarqa. Chayraykum allin ruraqpaq Dios chaskirqa hinaspam ofrendanmantapas alabarqa. Wañusqaña kaspanpas Abelqa iñiyniyoq kasqanmantam ejemplo kunankama kachkan.

5 Enoc manaraq wañukuchkaptinmi iñisqanrayku kawsachkaqllata hanaq pachaman Dios pusakurqa chaymi manaña tarirqakuchu. Manaraq apasqa kachkaptinmi Diospa agradonpaq kasqanmanta willakurqaku. 6 Mana iñiyniyoq kaspaqa Diostaqa manam agradachwanchu. Diosman asuykuspaqa pay kasqantam creena, creenataqmi maskaqninkunataqa favorecesqanmantapas.

7 Iñiyllawanmi Noeypas hamuq punchawkunapi pasananmanta Dios willaykuptin payta manchakuspan buqueta rurarqa familianta chaypi salvananpaq. Iñiyninwantaqmi kay pachapi kaqkunatapas condenarqa hinaspam chaskirqa iñiymanta hamuq allin kawsakuyta.

8 Iñiyllawanmi Abrahampas, Dios kamachiptin llaqtanmanta lloqsirqa herencia hina chaskinan allpaman, pasarqamá manaraq reqsichkaspanpas. 9 Iñiyllawanmi Diospa prometesqan allpapipas runapa allpanpi hina forastero purirqa. Herencia chaskiqmasin Isaacwan Jacobpas karpakunallapim yacharqaku. 10 Abrahamqa suyarqa cimientoyoq llaqtatam otaq trazaspan Diospa rurasqan llaqtatam.

11 Iñiyllawanmi Sarapas qolloq kachkaspanpas Diospa atiyninwan wiksayakuruspan yuyaq kayninpiña wachakururqa. Creerqamá prometeqnin Diosqa confiakunapuni kasqanpi. 12 Chayraykum wañukunanpaq hina yuyaqña kachkaptinpas Abrahampaqa miraynin nacerqa cielopi lucerokuna hinaña hinaspa lamar qochapa patanpi mana yupay atina aqo hinaña.

13 Chay llapallan runakunaqa iñiyniyoqllam wañukurqaku Diospa prometesqanta manaraq chaskichkaspanku. Chaywanpas Diospa cumplisqanta hinaña qawaspankum creerqaku, chaynapim kay pachapiqa forasterolla hinaspa huklaw llaqtayoqlla kasqankumanta willakurqaku. 14 Chaynata willakuspankuqa huk llaqtataraq maskasqankumantam reqsichikuchkarqaku. 15 Lloqsimusqanku llaqtamanta yuyarispankuqa chay tiempokunallachá kutikunmanku karqa. 16 Paykunaqa hanaq pachapi kaq aswan allin llaqtatam anchallataña munachkarqaku, chayraykum Diospas paykunapa Diosnin kayta mana penqakunchu, paykunapaqmi prepararqa huk llaqtata.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Pruebasqa kaspanpas Abrahamqa iñiyllawanmi churinta wañuchi-
nanpaq churakuykurqa. Promesakuna chaskiq Abrahanmá sapallan
churinta presentarqa: 18 "Cheqap castaykiwan sutichasqaqa kanqa
Isaacllamantam" nispa Dios nichkaptinpas. 19 Wañuruptinpas Diosqa
atiyninwan kawsarichiq kasqanpim Abraham yuyaymanarqa. Abrahamqa
wañusqakunamanta kawsarimuchkaqta hinam churinta chaskiykurqa.
20 Iñiyllawanmi Isaacpas hamuq kaqkunamanta Jacobpaqwan Esaupaq Dios-
pa bendicionninta mañakurqa. 21 Iñiywantaqmi Jacobpas wañukunan hichpaña
tawnanman hapipakuykuspan kumukuykurqa hinaspam Joseypa sapakama
churinkunapaq Diospa bendicioninta mañakurqa. 22 Iñiyllawantaqmi Joseypas
wañukunanpaqña kachkaspan rimarirqa Israelpa miraynin runakuna Egipto na-
cionmanta lloqsinankumanta, kamachikurqam tullunkunatapas apanankupaq.
23 Iñiyllawantaqmi Moises naceptinpas paypa tayta-maman kuyayllapaq
kasqanta qawaykuspanku kimsa killa pakarurqaku. Manataqmi Rey Faraonpa
kamachikuynintapas manchakurqakuchu. 24 Iñiyllawantaqmi Moisespas yuyayni-
yoqña karuspan reypa churinpa wawanwan sutichasqa kayta mana munarqachu.
25 Hucha vidapi kawsaspan ratollapaq kusikuykunapi kananmantam payqa Diospa
runankunawan kuska ñakariytaña akllakuykurqa. 26 Egipto runakunapa qori-
qollqenmantapas astawanqa Cristorayku insultasqa kaytam qori-qollqeta hina
akllakuykurqa, chaynataqa rurarqa Diosmantaña pagon chaskiyta suyaspanmi.
27 Iñiyllawantaqmi Moisesqa, reypa piñakuynintapas mana manchakuspan Egipto-
manta pasakurqa. Mana rikuna Diosta qawachkaq hinam kallpanchakurqa.
28 Iñiyllawantaqmi *Pascua Fiestatapas rurarqa hinaspam yawartapas
challarqa piwi churikuna wañuchiq angel Israelpa mirayninkunata mana
wañuchinanpaq. 29 Iñiyllawantaqmi Israelpa mirayninkunapas, Puka
lamar-qocha kicharikuykuptin chaki allpanta pasarqaku. Egipto runaku-
nam ichaqa pasayta munaspanku heqeparurqaku.
30 Iñiyllawantaqmi qanchis punchawpuni Jerico llaqtata muyururqa-
ku hinaptinmi perqankuna tuñirurqa. 31 Iñiyllawantaqmi Rahab sutiyoq
chuchumika warmipas llaqta wateqaq riq runakunata allinllata samayka-
chirqa, chayraykum mana wañururqachu mana kasukuq runakunawanqa.
32 ¿Imapaqñataq hukkunamantapas willakuyman? Manam tiempo kanchu,
Gedeonmanta, Baracmanta, Sansonmanta, Jefteymanta, Davidmanta, Samuel-
manta chaynataq Diosmanta willakuqkunamantapas rimanaypaq. 33 Paykunaqa
iñiyninkuwanmi huklaw nacionkunata vencerqaku, justiciawan gobiernarqaku,
Diospa prometesqankunata chaskirqaku, leonkunapa mana mikusqan karqaku.
34 Ninapipas manam ruparqakuchu, espadawan wañuchisqa kanankumantam
lluptirqaku, mana kallpayoq kachkaspankupas kallpanchakurqakum, guerrapi
peleaspankupas valorchakuspankum huklaw llaqtayoq tropakunata ayqechirqaku.
35 Warmikunam wañusqamantaña kawsarichisqata ayllunkuta chaskiykurqaku.
Wakiñataqmi kaspikunawan waqtapasqa karqaku, ichaqa librasqa kayta mana
munaspankum wañurqaku chaynapi aswan allin vidaman kawsarimunankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Wakinkunatam burlakurqaku, azoterqaku, cadenarqaku hinaspam carcelkunaman churarqaku. Chayna pruebakunatamá chaskirqaku. 37 Wakinñataqmi karqa rumikunawan choqapasqa, serruchasqa hinaspa espadakunawan wañuchisqa, wakinñataqmi ovejakunapa, cabrakunapa qaranwan churakuykuspanku kaypichaypi purirqaku, wakinñataqmi wakchayachisqa hinaspa llakichisqa karqaku. 38 Kay pacham mana paykunapaq hinachu karqa, chayraykum chunniqkunapi, orqokunapi, machaykunapi hinaspa qaqa uchkukunapi purirqaku.

39 Chay llapallan runakunapa iñiyninmantam allinta rimarqaku, ichaqa manam mayqanninkupas Diospa prometesqantaqa chaskirqakuchu. 40 Diosmi ñoqanchikpaqpas allin kaqkunata tantearqa chaynapi paykunapas ñoqanchikwan kuska qespichisqa kanankupaq.

Kallpanchaqninchikqa Jesuslla kasqanmanta

12 1 Chaynaqa ñoqanchikpas puyu hinaña chay testigokuna muyuriqninchikpi kachkaptinqa llasawaqninchik qepita saqechkaq hinayá llapa harkawaqninchikta saqesunchik. Intuwaqninchik huchatapas saqespayá kallpasqanchikta pacienciawan seguisunchik. 2 Kallpasunqa iñichiwaqninchik hinaspa qespichiwaqninchik Jesusta qawaspayá. Paymi ancha kusikuyniyoq kananta yachaspan cruzpi ñakarirqa penqaytapas qepanchakuykuspa hinaspam Diospa tiyananpa alleq lawninpi tiyaykurqa.

3 Tukuypi contrakuq huchasapa runakunata aguantaq Jesuspiyá yuyaymanaychik chaynapi pisiparuspa sonqoykichikpi mana hukmanyarunaykichikpaq. 4 Huchapa contranpi peleaspaykichikqa manaraqmi yawarnikichiktapas usuchirqankichikraqchu. 5 Qonqarusqankichikñam churinkunaman hina Diospa consejasusqaykichiktaqa. Bibliam nin:

Churilláy, amayá despreciaychu Señorpa castigontaqa.
Churilláy, amayá hukmanyaychu Señorpa anyasusqaykiwanqa.
6 Señorqa kuyasqan runatam corregin.
Payqa chaskisqan churintam azoten.

7 Diospa churinkuna kaptikichikmi corregisuchkankichik, chaynaqa castigontayá aguantaykuychik. ¿Pi taytataq churintaqa mana castiganmanchu? 8 Llapallan churinkunata castigachkaspan, qamkunatañataq mana corregisuptikichikqa manachiki cheqap churinkunachu kankichik aswanqa churyapakuyllachiki. 9 Ñoqanchikpas castigawaqninchik kay pachapi tayta-mamanchiktaqa respetarqanchikmi. Chaynaqa ¿imanasqataq kawsachiqninchik hanaq pachapi Taytanchiktaqa mana kasunkichikchu? 10 Tayta-mamanchikqa pisi punchawllapaqmi tanteasqankuman hina castigawarqanchik, hanaq pachapi Taytanchikmi ichaqa aswan allinninchikpaqraq kikin hina mana huchallikuq kananchikpaq castigawanchik. 11 Castigawasqanchik ratoqa manam gustonchikpaqchu aswanqa llakichiqninchikmi. Chaywanpas llakikuy pasaruptinqa chayna corregisqakunallam hawka kaspanku allinta ruranku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mana kasukuqkunapa pagonmanta

12 Chaynaqa utisqa makiyoqkunapas chaynataq manaña kuyuriq chaki-
yoqkunapas kallpanchakuychikyá. 13 Purinaykichikpaqyá derecho ñanta
ruraychik wistukunapas manaña wistunanpaq.
14 Llapallanwanyá hawkalla kawsaypi riychik. Diosllapaqñayá kaw-
saychik, mana chayna kaspaqa Señortaqa manam pipas rikunqachu.
15 Cuidakuychikyá, yanqañataq salvasqa kananpaq Diospa favorninta mana
pipas haypanmanchu, qatqe sachapa sapin hina wiñaspanmi achkaqta
qatqeyarachinman. 16 Amayá pipas huchapakuchunchu. Amayá pipas ka-
chunchu Esau hina Diospa kaqninkuna despreciaqqa, paymi piwi kayninpa
derechonta *rantikururqa huk plato mikuyllapaq. 17 Yachasqaykichikpi
hinapas Esauqa Diospa favorninta reclamaspapas manañam chaskiyta atir-
qachu, waqaspapas manañam tupaqnintaqa kutichiyta atirqañachu.
18 Qamkunaqa manamiki asuykurqankichikchu ninapa rupasqan kay
pachapi orqomanpas nitaq yana puyumanpas nitaq tutayaymanpas nitaq
sinchi wayramanpas 19 nitaq trompetapa waqayninmanpas nitaq rimamuq-
manpas. Chayta uyariqkunam mañakurqaku amaña masta paykunaman
rimapayananpaq. 20 "Chay orqoman asuykuspanqa animalpas rumiwan
wañuchisqam kanqa" niq kamachikuytam mana aguantayta atirqakuchu.
21 Qawarispanmi ancha mancharikuypaq kasqanrayku Moisespas nirqa:
—Mancharikuymantam katkatatachkani —nispa.
22 Qamkunam ichaqa asuykurunkichik Sion Moqoman, kawsachkaq Diospa
llaqtanman otaq Jerusalen kaqlla hanaq pachaman. Chaypim kachkan wara-
waranqantin huñunasqa angelkuna Diosta alabanankupaq. 23 Kachkantaqmi
Diosman puntallaraq iñiqkunapa huñunakuyninpas. Paykunapaqa sutinkupas
hanaq pachapim qellqasqa kachkan. Asuykurunkichiktaqmi llapallan runakuna
juzgaq Diosmanpas, manaña huchayoq runakunapa espiritunmanpas, 24 mosoq
contrato garantizaq Jesusmanpas chaynataq chaqchusqan yawarninmanpas.
Paypa yawarninqa Abelpa yawarninmantapas aswanraqmi yachachiwanchik.
25 Chaynaqa amayá qepanchakuychikchu rimapayasuqnikichiktaqa.
Kay pachapi willakuqkunata mana kasukuqkunapas castigomantaqa
manam lluptirqakuchu. Hanaq pachamanta rimamuqta mana kasukus-
paqa aswanraqchiki mana lluptichwanchu. 26 Chay tiempopim Diospa
vozninqa kay allpatapas kuyurichirqaraq. Kunanñataqmi avisawanchik:
—Yapatawanraqmi katkatatachisaq, manam allpallatañachu, aswanqa
cielokunatawanñam —nispa.
27 "Yapatawanraqmi" nispaqa nichkan tukusqaña kaqkunata chinka-
chispan manaña haykapipas cambiakuqta wiñaypaq takyachinanmantam.
28 Chaynaqa Diospa gobiernasqanta manaña cambiakuqta chaskichkaspan-
chikqa Diosman graciasta qospayá agradasunchik, hinaspayá respetowan
adoraspa servisunchik. 29 Diosninchikqa rupachkaq nina hinam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diosninchiktaqa imaynam agradanamanta

13 1 Iñiqkunapa kuyanakuyninqa amayá tukuruchunchu. 2 Wasikichkipi samaykachiytapas amayá qonqaruychikchu. Chaynata ruraspankum wakinkunaqa mana yachastin angelkunata samaykachirqaku.
3 Jesucristorayku presochasqakunawan kuska carcelpi kachkaq hinayá paykunamanta yuyariychik. Ñakarichkaq hinayá yuyariychiktaq ñakariqkunamantapas.
4 Casado vidaqa llapallanpa respetasqanyá kachun, respetasqataqyá kachun puñunankupas. Hukwan tupakuruqkunatawan huchapakuqkunataqa Diosmi juzganqa.
5 Amayá apuyaytaqa kuyaychikchu ichaqa kapusuqnikichikwanyá contentakuychik. Diosmi nirqa:
—Manapunim dejasqaykichu nitaqmi saqesqaykichu —nispa.
6 Chaynaqa confianzawanmi ninanchik:
Señormi ñoqapa yanapawaqniyqa manam manchakusaqchu.
Runapa imapas rurawanantaqa manam manchakusaqchu.

7 Diospa palabranta yachachispa pusasuqnikichikmantayá yuyariychik. Imaynam kawsasqankupi yuyaymanaspayá paykuna hina confianzayoq kaychik.
8 Qaynapas, kunanpas, wiña-wiñaypaqpas Jesucristoqa hina kaqllam. 9 Tukuy rikchaq mana uyarisqaykichik rikurimuq yachachikuykunawanqa amayá aysachikuychikchu. Leyman hina mikuyllawan kallpanchakuynikichikmantaqa Diospa favorninwan sonqoykichik kallpanchaymi aswan allinqa. Mikuykunallaqa manam kallpancharqachu chay leyman hinalla kawsaqkunataqa.
10 Diosman asuykuna karpapi serviqkunaqa manam mikunmanchu ofrendanchiktaqa. 11 Hucha pampachasqa kananpaqmi animalkunapa yawarninta *sacerdotekunapa jefen Chuyay-chuyay Cuartoman apaykuq, animalpa cuerpontañataqmi campamentopa hawa lawninpi kañaq. 12 Jesuspas kikinpa yawarninwan runakunata Diospaq sapaqchananpaqmi llaqtapa hawa lawninpi wañurqa. 13 Ñoqanchikpas campamentomanta lloqsispayá Jesusta qatisunchik payta hina kamiwaptinchikpas aguantaspa. 14 Kay pachapi llaqtaqa mana wiñaypaq kasqanraykum rikurimunanpaq kaq llaqtata maskachkanchik. 15 Chaynaqa kañasqa ofrendata qochkaq hinayá sutinmanta willakuspa Jesucristontakama sapa kuti Diosta alabasunchik. 16 Allin ruraytawan kapuqnikichikwan yanapanakuytaqa amayá qonqaychikchu, chay rurasqaykichikwanmi kañasqa ofrendawan hina Diosta agradankichik.
17 Pusasuqnikichik runakunata kasukuspayá paykunaman sujetakuychik. Paykunaqa almaykichikmantam cuentallikuchkanku hinaspam Diosman cuentata qonqaku. Kasukuptikichikqa mana llakikuspam kusisqalla pusasunkichik, mana chayqa manam allinnikichikpaqchu kanman.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ñoqaykupaqyá Diosta mañakuychik. Tukuy imapi allinta portakuyta
munaspaykuqa allin concienciayoqmi kachkaniku. 19 Qamkunaman chay-
lla Dios kutichimuwananpaqyá tukuymanta llalliqtaqa mañakuychik.

Diospa bendicionnin mañakusqanmanta

20 Hawkayay qokuq Diosyá, yawarninwan wiñaypaq mosoq contrato
ruraqta otaq ovejakunapa hatun michiqnin Señorninchik Jesucristo-
ta kawsarichiq Diosyá 21 munasqanman hina ruranaykichikpaq tukuy
allinta qosunkichik. jesucristoraykuyá Diosqa agradonpaq rurawasun.
Jesucristoyá wiña-wiñaypaq alabasqa kachun. Amén.

22 Wawqe-panikuna, ruegakuykichikmi, kallpanchanaypaq qellqamus-
qaytayá pisilla kaptinpas pacienciawan chaskiykuychik. 23 Yachaychikyá,
wawqenchik Timoteoqa ñam carcelmanta lloqsirunña. Chaylla hamuptin-
qa hamurusaqmi qawaykuqnikichik.

24 Saludaykuychikyá pusaqnikichik llapallan runakunatawan Diosllа-
paqña kawsaqkunata. Saludamusunkichikmi Italia lawmanta kaqkunapas.

25 Diosyá llapallaykichikta bendecisunkichik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

SANTIAGOPA CARTAN

Kay cartaqa Jesucristopa wawqen Santiagopa qellqasqanmi. Payqa qellqarqa kay pachapi cheqesqa chunka iskayniyoq Israel ayllukunamanmi. Cristoman iñiqkunatam yachachin imaynam kawsayta hinaspa iñisqankutaqa allin ruraywan qawachikunankumanta.

Kay cartaqa soqta parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun iñiqkuna yachaywan huntasqa kananmanta (1:1-8).

Iskay kaq parteñataqmi willakun wakchayaymantawan apuyaymanta, pruebasqa kaymantawan tentasqa kaymanta hinaspa uyarispaqa ruranamanta (1:9-27).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun wakchawan apuqa igualla kasqanmanta hinaspa iñispaqa ruraq kanamanta (2).

Tawa kaq parteñataqmi willakun iñiqkunapa imaynam rimananmanta hinaspa cheqap yachaymanta (3).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun pim Diospa enemigon kasqanmanta (4:1-5:6).

Soqta kaq parteñataqmi willakun pacienciawan mañakunamanta (5:7-20).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ñoqa Santiagom, Diospa hinaspa Señor Jesucristopa sirvienten
kaspay saludamuykichik lliw kay pachapi cheqesqa Israelpa chunka
iskayniyoq ayllunkunata.

Sasachakuykuna hamuptin pacienciakunamanta

2 Wawqe-panillaykuna, astawanraqyá kusikuychik imaymana sasachakuykunapi kaspaqa. 3 Iñisqaykichikmanta pruebasqa kaspaqa aswan pacienciakuqmi kankichik. 4 Ichaqa qespichisqa kanaykichikkamayá aswanraq pacienciakuychik, chaynapim qamkunaqa tukuy ima rurasqaykichikpi mana faltayoq cabal runa kankichik.

5 Mayqannikichikpapas yachaynikichik pisilla kaptinqa Diostayá mañakuychik, payllam qosunkichik. Lliw mañakuqninkunamanqa mana piñakuspam chaninninpi qoykun. 6 Aswanqa confianzawanyá ama iskayrayaspa mañakuychik. Iskayrayaspa mañakuqqa rikchakun lamar qochapi wayrawan kaylawman-waklawman apachikuqmanmi. 7 Iskayrayaspa mañakuq runaqa amayá piensachunchu Señormanta imapas chaskiytaqa. 8 Chayna runaqa tukuy ima rurasqanpipas manam takyanchu.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Humilde wawqe-panikunaqa alabakuchun Señorpa hatunchasqan kasqankupiyá. 10 Apuñataqyá alabakuchun Señorpa humillaykachisqanwan. Apu runaqa
qorapa waytan hina chinkaruqllam. 11 Inti qespiramuspa rupamuptinmi qoraqa
chakirun, waytanñataqmi wichirun hinaptinmi sumaqllaña kayninpas tukurun,
chaynapunim apu runapas wañurunqa qollqella huñuy munasqanpi.

Pruebakunamantawan tentasqa kaymanta

12 Mayna kusisqam sasachakuykuna hamuptin pacienciakuq runa-
qa. Payqa chay sasachakuykunata venceruspanmi premionta chaskinqa.
Chay premioqa kuyaqninkunaman Diospa prometesqan wiña-wiñaypaq
kawsakuymi. 13 Pipas tentasqa kaspaqa ama piensachunchu: "Diosmi
tentawachkan" nispaqa, Diosqa manam tentachikunmanchu, manataqmi
pitapas tentanmanchu. 14 Runaqa kikinpa mana allin munasqankunawan
engañachikuspanmi aysachikun tentachikunanpaq. 15 Chayna mana allin
munaykunam huchallichin chaymi huchallikusqanrayku wañunan.
16 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, amayá pantaruychikchu. 17 Cielopi kan-
chaqkuna unanchaq Diosmantam chaskinchik llapa ima allin kaqkunataqa.
Diosqa manam cambiakunchu llantuy hinaqa. 18 Paymi cheqap palabranta
reqsiykachiwaspanchik mosoqmanta naceykachiwarqanchik chaynapi lliw
unanchasqankunamanta punta cosechan hina kananchikpaq.

Diosta cheqap serviymanta

19 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, qamkunaqa chaylla uyariqyá kaychik,
rimaychikpas allinta tanteaspayá, amataqyá piñakuqllañaqa kaychikchu. 20 Pi-
ñasqa runapa rurasqankunaqa manam Diostaqa agradanchu. 21 Tukuy mana allin
ruraykunata hinaspa millay munapayaykunata saqespayá llampu sonqolla Diospa
palabranta chaskiychik. Paypa palabranqa atiyniyoqmi salvasunaykichikpaq.
22 Qamkunaqa uyarisqaykichikman hinayá ruraychik, uyariqlla kaspa-
qa kikikichiktam engañakuchkankichik. 23 Uyarichkaspan mana kasukuq
runaqa espejopi uyan qawakuqmanmi rikchakun. 24 Imaynam kasqanta
qawakuruspanmi pasakuspanñataq chaylla qonqarun imaynam kasqanta.
25 Ichaqa librawaqninchik alli-allin leypi yuyaymanaqqa hinaspa mana
qonqaspa kasukuqqa mayna kusisqam kanqa tukuy ima rurasqanpi.
26 Dios kasukuq kasqanta piensachkaspa rimasqan mana controlakuq
runaqa kikintapunim engañakuchkan, Dios yupaychasqanpas manam
valenchu. 27 Dios Taytataqa agradanchik kaynata servispam: mana tayta-
mamayoqkunatawan viudakunata llakinkunapi yanapaykuspam hinaspa
kay pachapi mana allin ruraykunaman mana chaqrukuspam.

Ama pimanpas sayapakunamanta

2 1 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, kancharichkaq Señorninchik Jesucris-
topi iñiq kaspaykichikqa amayá pimanpas sayapakuychikchu. 2 Ichapas

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huñunakusqaykichikman yaykuramunman qori anilloyoq hinaspa sumaqllaña pachayoq runa, yaykuramunmantaq pasaypaq mawka pachayoq wakcha runapas. 3 Sichum qamkuna allinllataña atiendenkichik chay sumaqllaña pachayoq runata: "Hamuy, tiyaykuy kay allin sitiopi" nispa, hinaspa wakcha runatañataq niwaqchik: "Qamqa chay-chayllapi sayay otaq tiyakuy kay pampallapi" nispa. 4 Chaynata ruraspaqa huk kaqnillanmanmi sayapakuchkankichik, chaynaqa mana allin piensaq juez hinañam rikurirunkichik.

5 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, uyariykuwaychikyá, kay pachapi wakchakunataqa Diosninchikmi akllarqa iñiyninkupi apu kanankupaq hinaspa kuyaqninkunaman prometesqan Diospa munaychakusqanta chaskinankupaq. 6 Qamkunaqa wakchakunatam penqayman churachkankichik. ¿Manachum apukuna munasqankutaqa rurasunkichik hinaspa autoridadkunamanpas aysasunkichik? 7 ¿Manachum paykunaqa sutin apasqaykichik Cristopa contranpipas imaymanata rimanku?

8 Cheqaptapunipas Señorninchikpa Bibliapi: "Kuyankim runamasikita kikikita hina" nisqanta kasukuspaqa allintam rurachkankichik. 9 Pimanpas sayapakuspam ichaqa huchallikuchkankichik, Diospa leyninta mana kasuspam culpayoq kachkankichik. 10 Pipas llapallan leyta kasukuchkaspa huknin kamachikuyllapipas pantaruspaqa, llapallan leymantañam huchayoq rikurirun. 11 Kikin Diosmi nirqa: "Amam hukwanqa pierdekunkichu" nispa, nirqataqmi: "Amam pitapas wañuchinkichu" nispa. Pipas mana hukwan pierdekuchkaspa runamasinta wañurachispaqa llapallan leyta mana kasukuqñam rikurirun. 12 Librawaqninchik leypa nisqanman hinam Cristo juzgawasunchik, chaynaqa allintayá rimaychikpas hinaspa ruraychikpas. 13 Pipas runamasin mana llakipayaqtaqa juicio punchawpim paytapas Cristo mana llakipayanqachu, runamasin llakipayaqtam ichaqa llakipayanqa.

Iñiymantawan ruraymanta

14 Wawqe-panillaykuna, pipapas iñiyninqa ¿imapaqtaq valenman allin kaqkunata mana rurachkaptinqa? ¿Yaqachum chay iñiyllanwan salvakunman? 15 Ichapas wawqepas otaq panipas mana pachayoqña kanman, manataq chay punchaw mikunanpaqpas imanpas kanmanchu, 16 hinaptin huk kaqnikichikñataq ninman: "Hawkalla rispayá mikumuy hinaspa qonikamuy" nispa, imapas necesitasqanta mana qoykuptinqa ¿imapaqtaq chay nisqanqa servin? 17 Chaynam pipapas iñiyninqa mana valenchu allin kaqkunata mana ruraptinqa.

18 Ichapas huk kaqnin ninman: "Qamqa iñiyniyoqmi kanki, ñoqañataqmi allinkuna ruraq kani" nispa. ¿Imaynatataq qawachiwankiman iñikusqaykita allinkunata mana ruraspaykiqa? Ñoqam ichaqa iñisqayta qawachisqayki imapas allin rurasqaywan. 19 Qanmi creenki chullalla Dios kasqanta, allinmi chayqa. Aswanqa demoniokunapas creenmi hinaspam manchakuymanta katkatatan. 20 ¡Mana yuyayniyoq runa! Yachayta munaptikiqa pipapas iñiyniyoq kayllanqa manam valenmanchu allin kaqkunata mana ruraptinqa. 21 Abuelonchik Abrahamtapas allinkunata rurasqanraykum Diosqa mana huchayoqpaqña

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chaskirqa. Paymi churin Isaacta Diosman altarpi ofrecerqa. 22 Qawaychikyá,
Abrahamqa Diospi iñiyniyoq kaspanmi rurarqa, hinaptinmi iñiyninqa aswan
allin karqa rurasqankunawan. 23 Chaynatam cumplikurqa: “Diosman Abra-
ham iñisqanraykum mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa” nispa Bibliapa
nisqan. Chaynapim Abrahamqa Diospa amistadninwan sutichasqa karqa.
24 Chaynaqa qawasqaykichikpi hinapas runaqa manam iñisqallanwanchu
mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqanqa kachkan, aswanqa allinku-
na rurasqankunapiwanmi. 25 Rahab sutiyoq chuchumika warmim llaqtan
wateqaq enemigonkunata pakaykurqa hinaspam yanapaykurqa ayqeku-
nankupaq, chaynapim allin rurasqanwan mana huchayoqpaqña chaskisqa
karqa. 26 Cuerponchikpas almanchik mana kaptinqa wañusqam kachkan,
chaynam iñiyninchikpas mana valenchu allinkunata mana ruraptinchikqa.

Imaynam rimanamanta

3 1 Wawqe-panillaykuna, amayá yachachikuqkunallañaqa kaychikchu. Ya-
chasqaykichikpi hinapas yachachikuqkunaqa aswan juzgasqam kasunchik.
2 Llapallanchikmi achkaqpi pantaq kanchik, pipas rimasqanwan mana hu-
challikuspanqa cabal runañam kachkan, chayna kaspaqa tukuy cuerpontapas
controlanmanmi. 3 Frenotaqa caballopa siminmanqa churanchik kasuwa-
nanchikpaqmi, chaywanmi lliw cuerponta manejanchik. 4 Qawariychikyá
buquekunatapas, maynaña hatun kaptinpas hinaspa maynaña wayra kaptinpas
chullalla runam manejan taksa timonchawan munasqan lawman. 5 Chaynam
siminchikpas cuerponchikpiqa taksalla aswanqa imakunatañapas rimarun-
manmi. Huk nina chispaqa kañarunmanmi mayna montetapas. 6 Nina hinam
siminchikpas. Tukuy mana allinkunata rimaspam llapallan cuerponchikta-
ña huchallichiwanchik. Chay mana allinkunaqa kikin diablopa ratachisqan
kaspanmi vidanchikpi ru-
rasqanchiktapas pierdechin.
7 Runaqa mansarunmanmi
ima animalkunatapas, purun
animalkunatapas, pawaq
animalkunatapas, qasqonpa
puriqkunatapas chaynataq
lamar qochapi kaqkunatapas.
8 Simintam ichaqa mana pipas
dominanmanchu. Kayqa pi-
papas mana controlay atinan
mana allinmi, chayqa kachkan
wañuchiq venenowan huntas-
qam. 9 Siminchikwanmi Dios
Taytanchikta alabanchik, si-
minchikwantaqmi ñakanchik

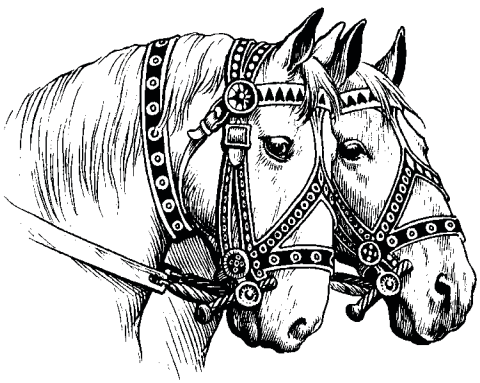

Frenoyoq caballokuna (Stg 3:3)

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kikinman rikchakuq unanchasqan runakunatapas. 10 Hina simillanchikmantam
lloqsimun bendicionpas chaynataq ñakaypas. Wawqe-panillaykuna, chay-
qa manam allinchu. 11 ¿Yaqachum huk pukyullamanta lloqsimunman miski
yakuwan puchqo yaku? 12 Wawqe-panillaykuna ¿yaqachum higos sachaqa ru-
runman aceitunasta otaq uvasñataq higosta? Manam chulla pukyullamantaqa
lloqsinmanchu miski yakuwan puchqo yakuqa.

Maymantam cheqap yachayqa kasqanmanta

13 Qamkunapi pipas yachayniyoq hinaspa allin entiendeq runa kaspaqa allinta
portakuspayá hinaspa llampu sonqo kaspayá reqsichikuchun yachayniyoq kas-
qanta. 14 Sonqoykichikpi envidianakuykuna kaptinqa hinaspa kikillaykichikpaq
imatapas munaspaqa, amayá alabakuychikchu yachayniyoq kasqaykichikman-
ta, chaynata alabakuspaqa cheqap kaqkunata negaspam llullakuchkankichik.
15 Chayna rikchaq yachayqa manam Diosmantachu hamun, aswanqa kay
pachapi runakunallamantam hinaspa kikin diablomantam. 16 Sichu kanqaraq
envidianakuykuna hinaspa kikillanpaq imapas munaykuna hinaptinqa chaypiqa
kachkanraqmi chaqwanakuykuna hinaspa tukuy mana allin ruraykuna. 17 Dios-
manta yachayniyoq kaqkunaqa kawsanku Diosllapaqñam, hawkallam hinaspa
llampu sonqollam. Paykunaqa kanku kasukuqkunam, llakipayakuqkunam, allin
sonqokunam, pimanpas mana sayapakuqkunam hinaspa cheqap sonqokunam.
18 *Allinyanachiqkunaqa tarpuchkaq hinam mirachinku hawkalla kawsakuyta
chaynapi cosechachkaq hina allin kaqta horqonankupaq.

Diosllataña kasukunamanta

4 1 ¿Maymantataq hamun qamkuna ukupi kaq guerrakunawan ati-
panakuykunaqa? Chaykunaqa qallarin ukuykichikpim, mana allin
munasqaykichikmi sonqoykichikpi peleachkan. 2 Imata munaruspapas manam
haypankichikchu. Runamasikichiktam wañuchinkichik hinaspam envidiakun-
kichik, manam chay munarusqaykichiktaqa haypankichikchu. Atipanakuspam
peleankichik ichaqa Diosta mana mañakusqaykichikraykum ima munasqay-
kichiktapas mana tarinkichikchu. 3 Mañakuspapas manam chaskinkichikchu
munasqallaykichikpi yanqachanaykichikpaq mañakusqaykichikrayku. 4 ¡Dios
mana kasukuq runakuna! ¿Manachu yachankichik kay pachapi kaqkunallata
kuyaruspaqa Diospa enemigon kasqaykichikta? Pipas kay pachapi kaqkunalla-
ta kuyaruqqa Diospa enemigonmi rikurirun. 5 Manam yanqachu Bibliaqa nin:

—Ñoqanchikpi Diospa kawsachisqan Espiritunmi llumpa-llumpayta
sientiwanchik —nispa.

6 Aswanqa Diosninchikqa favorecewanchikmi chaymi Biblia nin:

—Diosqa hatun tukuqkunapa contranpim kachkan ichaqa favorecenmi
humildekunataqa —nispa.

7 Chaynaqa Diosta kasukuspayá diablopa contranpi qaqa hina sayaychik,
chaynapim diabloqa qamkunamanta ayqekunqa. 8 Diosman asuykuptikichikqa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paypas asuykusunkichikmi. Yaw huchasapakuna, qamkunapas mana allin rurasqaykichikmantayá chuyanchakuychik, iskayrayaqkunapas sonqoykichiktayá Diosllamanña qoychik. 9 Llakikuspayá waqapakuychik hinaspa qaparkachaychik. Asisqaykichiktapas waqaymanñayá tikraychik, kusikusqaykichiktañataq llakikuyman. 10 Señorninchikpa qayllanpi humillakuptikichikqa paymi hatunchasunkichik.

Iñiqmasinchiktaqa ama juzganamanta

11 Wawqe-panillaykuna, amayá pimantapas mana allintaqa rimaychikchu. Pipas wawqenmanta mana allinta rimaqqa otaq juzgaqqa leypa contranpi rimaspanmi juzgachkan. Leyta juzgaspaqa manam kasuchkankichu, aswanqa juezñam rikurirunki. 12 Hukllam leytaqa qorqa, payllataqmi juezpas, payllam salvawachwanpas chaynataq condenawachwanpas hinaptinqa ¿pitaq qamqa kanki runamasikita juzganaykipaqqa?

Paqarin punchawmanta

13 Uyariwaychik: "Kunanmi otaq paqarinmi risunchik kay llaqtata otaq wak llaqtata hinaspam watantin negociota rurakamuspanchik qollqeta ganakamusunchik" nispa rimaqkuna. 14 Qamkunaqa manam yachankichikchu paqarin punchaw imam pasarusunaykichiktaqa. Vidaykichikqa huk rato rikuriramuspa chinkaruq puyu hinallam. 15 Rimananchikqa "Dios munaptinqa kawsaspachiki kayta-wakta rurasunchik" nispam. 16 Qamkunam ichaqa hatun tukuspa kikillaykichikmanta alabakunkichik, chayna hatun tukuyqa manam valenchu. 17 Pipas allinkuna rurayta yachachkaspa mana ruraqqa huchallikunmi.

Apukunaqa imaynam kananmanta

5 1 Apukuna iuyariychik kayta! Waqaspayá qaparkachaychik qepa punchaw ñakarinaykichikmanta. 2 Llapa qori-qollqekichikmi ismunqa, sumaq pachaykichiktapas puyum mikurunqa. 3 Llapa qori-qollqekichikmi lliwña akarun, chaykunam contraykichikpi Diosman acusasunkichik hinaspam aychaykichiktapas ninawan hina kañanqa. Kay tukupay tiempokunapim qori-qollqeta huñukurunkichik. 4 Cosechapi llamkapusuqnikichikman mana pagasqaykichikmi acusasuchkankichik, Llapallan Kamachiq Señormi uyarirun llapa llamkaqkunapa reclamasqankuta. 5 Kay pachapi kawsaspaykichikmi suma-sumaqllaña purirqankichik cuerpoykichikta kusichispa, nakanapaq wirayachisqa ganado hinaraqmi poqorunkichik. 6 Mana huchayoq runata acusaspaykichikmi mana harkakuy atichkaqta wañurachirqankichik.

Pacienciawan mañakunamanta

7 Wawqe-panillaykuna, chaynaqa pacienciakuychikyá Señorninchik kutimunankama. Chakrapi llamkaqpas tarpuy paratawan poqoy paratam pacienciawan suyan allinta cosechananpaq. 8 Chaynayá qamkunapas ama hukmanyaspa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pacienciakuychik, Señorninchikpa kutimunanqa hichpallañam kachkan. 9 Wawqe-panillaykuna, amayá qamkunaqa quejanakuychikchu chaynapi ama juzgasqa kanaykichikpaq, punkupi hinallañam kachkan juzgawaqninchikqa. 10 Diosmanta ñawpaq willakuqkunapa ejemplontayá qatisunchik, paykunam ñakaristinpas pacienciakuspanku Señormanta willakurqaku. 11 Kusisqa runakunapaqmi hapinchik ñakarispa pacienciakuqkunataqa. Uyarirqankichikmi Job sutiyoq runapa paciencianmanta, yachankichiktaqmi ñakariyninkuna tukuruptin Señorqa paywan imam rurasqanmantapas. Señorqa kuyapayakuqmi hinaspa llakipayakuqmi.

12 Wawqe-panillaykuna, tukuy imamantapas astawanqa amayá juraychikchu hanaq pacharaykupas nitaq kay pacharaykupas, amayá imaraykupas juraychikchu. Rimasqaykichikqa kachun “Arí” cheqap kaptinqa, mana cheqap kaptinñataq “Mana” chaynapi Dios mana castigasunaykichikpaq.

13 Mayqannikichikpas ñakarispaqa Diostayá mañakuychik. Mayqannikichikpas kusisqa kaspaqa takispayá Diosta alabaychik. 14 Mayqannikichikpas onqosqa kaspaqa iñiqkuna ukupi *ancianokunatayá qayaychik chaynapi Diosta mañapususpaykichik Señorpa sutinpi aceitewan untasunaykichikpaq. 15 Confiakuspa mañakuptinkuqa Señormi onqoqta sanoyachispa sayarirachinqa, huchapi kaptinqa pampachaykunqam. 16 Huchaykichikkunata willanakuspayá Diosta mañakuychik chaynapi sanoyanaykichikpaq. Justo runapa tukuy sonqonwan mañakusqanqa llumpay atiyniyoqmi. 17 Diosmanta willakuq Eliaspas ñoqanchik hinam karqa. Paymi tukuy sonqonwan mañakurqa mana paramunanpaq chaymi kimsa wata partenpuni mana paramurqachu. 18 Huktawan mañakuptinmi ichaqa paraykamurqa chaymi chakrapi kawsaykuna huktawan rururqa.

19 Wawqe-panillaykuna, mayqannikichikpas cheqap yachachikuymanta pantaruptin hukninñataq kutichimuptinqa, 20 yachaychikyá: Chay pantay ñanmanta kutirirachimuqmi chay huchallikuqpa almanta wañuymanta salvarun hinaspam nana-nanaq huchankunatapas pampachaykachin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOL PEDROPA PUNTA KAQ CARTAN

Apostol Pedroqa cartarqa Asia Menor nisqankupa norte lawninpi kaq cheqesqa iñiqkunamanmi (1:1, 2). Paykunam Jesucristopi iñisqankurayku ñakarichisqa hinaspa qatikachasqa kachkarqaku.

Kay cartaqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cartapa qallariyninmanta (1:1-2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesucristopi confiakuspa kawsanamanta (1:3-12).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun iñiqkunaqa allinta ruraspa kawsananchikmanta, willakuntaqmi Cristoqa rumi hina kasqanmantapas chaynataq Diospa akllasqan runakunamantapas (1:13-2:10).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Diosta servispa kawsanamanta, Cristo ñakarispa imam yachachiwasqanchikmanta, casadokunapa imaynam kawsananmanta, allinta ruraspa ñakariqkunamanta, Diospa yachay qowasqanchikwan servinamanta hinaspa Cristopi iñisqanchikrayku ñakariymanta (2:11-4:19).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun iñiqkunaman kunasqanmanta hinaspa tukuykunanpaq saludasqanmanta (5).

Cartapa qallariyninmanta

1 1 Ponto lawpi, Galacia lawpi, Capadocia lawpi, Asia lawpi hinaspa Bitinia
lawpi cheqesqa kaq akllasqakunamanmi ñoqa Pedro kay cartata qellqamuykichik. Ñoqaqa Jesucristopa *apostolninmi kani paymanta willakunaypaq.
2 Dios Taytam yachayninman hina ñawpaqmantaraq akllasurqankichik. Espiritunwanmi chuyanchasurqankichik kasukunaykichikpaq hinaspa Jesucristopa yawarninwan mayllasqa kanaykichikpaq. Diostam mañakuchkani anchallataña favorecesunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.

Confianzawan kawsaymanta

3 Dios Taytatayá alabasunchik. Señorninchik Jesucristopa Taytan Diosmi hatun kuyapayakuyninman hina mosoqmanta nacechiwarqanchik, Jesucristopa kawsarimusqanwanmi confianzawan kawsachiwanchik. 4 Chaynapim qamkunapas chaskinkichik Diospa hanaq pachapi waqaychasqan herenciata, chayqa manam tukunqachu nitaqmi qachachakunqachu, manataqmi way-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

takuna hinaqa chakinqachu. 5 Qamkunaqa Diospi iñiyniyoqmi kankichik
chaymi atiyninwan waqaychasunkichik salvasunaykichikpaq. Chaytaqariki
Diosmi alistarqaña puchukay tiempokunapi reqsichinanpaq.
6 Chayraykum qamkunaqa llumpay kusisqa kachkankichik pisi tiempo-
llapas achka sasachakuykunata ñakarinaykichik kachkaptinpas. 7 Qoritaqa
ninapim chulluchinku allin kasqanta otaq mana allin kasqanta yacha-
napaq, chaynam iñiynikichikpas pruebasqa kanqa. Chay iñiynikichikmi
tukuruqlla qorimantapas aswan mastaqa valen. Jesucristo rikurimuptinmi
chay iñiynikichikqa alabasqa, honrasqa hinaspa hatunchasqa kanqa.
8 Jesucristotaqa kuyankichikmi mana rikuchkaspaykichikpas, paypimá
confiakuchkankichik kunan mana rikuchkaspapas, payta hatunchaspam
mana willakuy atina kusikuywanraq kusikuchkankichik. 9 Iñisqaykichik-
raykullam almaykichikpa salvacionnintapas chaskinkichik.
10 Ñawpaq tiempokunapipas Diosmanta willakuqkunam tapukachakurqaku
kay salvacionmanta hinaspam willakurqaku imaynam Dios favorecesunaykichik-
manta. 11 Cristopa Espiritunmi Diosmanta willakuqkunaman ñawpaqmantaraq
yachachirqa Cristopa ñakariyninkunamanta hinaspa chaykuna pasaruptin
hatunchasqa kananmanta. Chay willakuqkunam yachaykuyta munarqaku pim
chay runaqa kananmanta hinaspa chaykunaqa ima tiempopim kananmanta.
12 Diosmi paykunaman nirqa chay willakusqankuqa mana kikillankupaq kas-
qanmanta aswanqa ñoqanchikpaq kasqanmanta. Kunanqariki salvacionmanta
willakuqkunaqa willasuchkankichik hanaq pachamanta hamuq Chuya Espiritupa
yanapayninwanmi. Chaykunataqa angelkunapas yachaykuytam munanku.

Diosllapaqña kawsakuymanta

13 Chaynaqa listolla kaspayá imam ruranaykichikmanta sumaqta
piensaychik, sumaqtataqyá yuyaymanaychikpas. Jesucristo rikurimup-
tin Dios kuyakuyninman hina imam qosunaykichikpiyá confiakuychik
tukuy sonqoykichikwan. 14 Kasukuq churinkuna hinayá kawsaychikqa,
amañayá ñawpaq vidaykichikpi hinañachu. Diosta manaraq reqsispaqa
munasqallaykichikpim purirqankichik. 15 Qayasuqnikichik Diospas chuya
kasqanraykuyá payllapaqña kawsaychik chuyakuna hina. 16 Bibliam nin:
—Chuya kaychik ñoqapas chuya kasqayrayku —nispa.
17 Sichu "Taytáy" ninkichik pimanpas mana sayapakuspa runakunapa ruraynin-
man hina castigaq Diosta hinaptinqa tukuy tiempoyá Diosta respetaspa forastero
hina kawsaychik. 18 Diosmi salvasurqankichik abueloykichikpa mana valeq cos-
tumbrenkuna chaskisqaykichikmanta. Yachasqaykichikpi hinapas kay salvacionpa
preciontaqa manam pipas pagarqa tukuruqlla qoriwanchu nitaq qollqewanchu.
19 Chaytaqa Cristom pagarqa precioyoq yawarninwan, paymá mana faltayoq kach-
kaspanpas wañurqa sano *carnero hina. 20 Chaynata wañunanpaqqa citasqa karqa
manaraqpas kay pacha unanchasqa kachkaptinraqmi, ichaqa kay tukupay tiem-
pokunapim rikurimurqa allinnikichikpaq. 21 Cristoraykum Diospiqa creenkichik,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

paymi wañuqkuna ukumanta Cristota kawsarichimurqa hinaspa hatuncharqa,
chaynataqa rurarqa iñispaykichik Diospi confiakunaykichikpaqmi.
22 Kunanqa cheqap willakuytaña kasukuspam almaykichiktapas limpia-
runkichik huchamanta chaynapi cheqaptapuniña wawqe-paninchikkunawan
kuyanakunaykichikpaq. Qamkunaqa limpio sonqollayá kuyanakuychik.
23 Qamkunaqa mosoqmantam nacerqankichik, manam wañuq taytamantachu
aswanqa Diospa kawsaq hinaspa takyaq palabranmantam. 24 Bibliam nin:

Llapallan runaqa qora hinallam,
sumaq kayninpas qorapa waytan hinallam.
Qora chakiruptinmi waytanpas wichirun.
25 Señorpa palabranqa takyan wiña-wiñaypaqmi.
Chay palabramá qamkunaman willasqa karqa.

2 1 Chaynaqa amayá tukuy mana allintaqa ruraychikchu, amayá pitapas
engañaychikchu, amayá iskay uyaqa kaychikchu, amayá envidiakuychik-
chu, amataqyá cuento qepipas kaychikchu. 2 Chayraq nacekuq wawakuna ñuñuta
maskachkaq hinayá Diospa cheqap palabranta maskaychik chaywan wiñaspa
salvo kanaykichikpaq. 3 Yachankichikñam Señorpa sumaq sonqo kasqantaqa.

Kawsaq rumimanta

4 Señorninchikmanyá asuykuychik, paytam runakuna wischupakurqaku
allin rumita wischupakuchkaq hina, Diosmi ichaqa chay kawsaq rumita
akllarqa ancha-ancha valorniyoq kasqanrayku. 5 Qamkunapas kawsaq rumi
hinam kachkankichik. Diosmi qamkunawan rumiwan perqachkaq hina
mana rikuy atina templota rurachkan chaynapi sacerdotekunaña kaspa
mana rikuy atina ofrendata Diosman presentanaykichikpaq. Kay ofrendata-
qa Diosqa chaskin Jesucristoraykullam. 6 Bibliapas nichkanmi kaynata:

Ñoqam Sion Moqopi churani
wasipa cimientonpa esquinan hapiq rumita,
chayqa ancha valorniyoq akllasqa rumim,
manam hukmanyanqachu pipas chay rumipi confiakuqqa.

7 Qamkunapaqqa chay rumiqa ancha valorniyoqmi, mana iñiqkunapaq-
mi ichaqa Bibliapa nisqanman hina cumplikun:

Wasi perqaqkunapa wischupakusqanku rumiqa
cimientopi esquinan hapiq rumiñam rikurirurqa.
8 Paymi mitkana rumi hinaspa urmachikuq hatun rumi.

Paykunaqa mitkarunku Diospa palabranta mana kasukuspankum,
chaypaqmi citasqaña karqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa runankunamanta

9 Qamkunam ichaqa kankichik akllasqa runakuna, reyta servinaykichikpaq *sacerdotekuna, Diosllapaqña kawsaq nacion hinaspa Diospa runankuna chaynapi Diospa atiyninmanta willakunaykichikpaq. Paymi tutayaymanta qayasurqankichik admirakuypaq kanchayninpi purinaykichikpaq.

10 Ñawpaqtaqa manam runankunachu karqankichik,
kunanmi ichaqa Diospa runankunaña kankichik.
Ñawpaqtaqa mana pipapas llakipayasqanmi karqankichik,
kunanmi ichaqa Diospa llakipayasqanña kachkankichik.

Diospa sirvientenkuna hina kawsanamanta

11 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, llaqtaykichikmanta karupi *yachaqkunata hinam ruegakuykichik, amayá ruraychikchu aychaykichikpa mana allin munasqankunataqa, chaykunaqa guerrapi hinam kachkan almaykichikwan. 12 Dios mana adoraqkunapa qayllanpipas allintayá kawsaychik, chaynapim hucha ruraqmanta hina contraykichikpi rimachkaspankupas allin rurasqaykichikta qawaspanku Diosta alabanqaku cuenta mañaq kutimuptin.

13 Señorninchikraykuyá kasukuychik runapa churasqan llapallan autoridadkunata, hatun autoridad kasqanraykuyá kasukuychiktaq reytapas. 14 Kasukuychikyá paypa churasqan gobiernaqkunatapas, paykunaqa churasqa kachkan hucha ruraqkunata castigananpaqmi hinaspa allin ruraqkunata alabananpaqmi. 15 Diosqa munachkan allin ruranaykichiktam chaynapi mana yuyayniyoq runakunapa mana yachaywan rimasqanta upallachinaykichikpaq.

16 Kawsaychikqa libre kaq runakuna hinayá. Amataqyá libre kasqaykichikman hinaqa mana allinkunataqa ruraychikchu, aswanqa Diosta serviq runakuna hinayá kawsaychik. 17 Respetaychik llapallanta, kuyaychik iñiqmasikichikkunata, manchakuychik Diosta, respetaychiktaq reytapas.

Ñakarisqanwanqa imatam Cristo yachachiwasqanchikmanta

18 Sirvientekuna, kasukuychik respetowan patronnikichikta, amataq pacienciayoq allin runa kaptillanchu aswanqa kasukuychikyá mana allin runa kaptinpas. 19 Diospa munasqanta yachaspa mana kaqmanta ñakariyqa allinmi. 20 Ichapas mana allin rurasqaykichikmanta castigasqa kawaqchik ¿Ima allinmá chayta pacienciawan ñakariyqa? Allin rurasqaykimanta pacienciawan ñakariymi ichaqa Diospa qayllanpiqa allinpuni. 21 Chaypaqmi Diosqa qayasurqankichik, Cristopas ñoqanchikraykum ñakarirqa chaynapi paypa ejemplonta qatinanchikpaq. 22 Payqa manam ima huchatapas rurarqachu nitaqmi pitapas engañarqachu. 23 Insultaptinkupas manam kutipakurqachu, ñakarichiptinkupas manam amenazarqachu, payqa allin arreglo ruraq derechonpi Diospa makinmanmi churakurqa. 24 Cristom chakatasqa kaspan aparqa cuerpon-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pi tukuy huchanchikkunata chaynapi huchanchikkunamanta wanakuspa allinña kawsananchikpaq. Sanoyachisqa kanaykichikpaqmi heridasqa karqa.
25 Qamkunaqa karqankichik chullasqa ovejakuna hinam, kunanmi ichaqa Cristomanña kutirikunkichik. Paymi allin michiq hina almaykichikta michichkan.

Casadokunapa imaynam kawsananmanta

3 1 Warmikuna, qamkunapas qosaykichiktayá kasuychik, chaynapim Diospa palabranpi mana iñiq qosakunapas mana rimapayachkasqalla allin kawsasqaykichikwan iñikunqaku. 2 Respetowan allin kawsasqaykichikta qawaspam iñikunqaku. 3 Qamkunapa sumaq kaynikichikqa kachun amayá hawallaykichikpichu, chukchaykichik ñaqchapakuyllapichu nitaq qorimanta alhajakunawan churakuyllapichu nitaq fino pachawan churakuyllapichu. 4 Suma-sumaq kaynikichikqa sonqoykichikmantayá lloqsimuchun, chayna hawkalla kawsakuspam sumaqllaña espirituyoq kankichik, chayna kawsakuyqa mana tukuq kasqanraykum Diospa allin qawasqan. 5 Ñawpaq tiempokunapipas chaynam karqa Diosllapaqña kawsaq warmikunapa sumaq kayninqa, Diospi confiakuspam qosankuta kasuqku. 6 Sarapas Abrahamtam kasurqa "señorniy" nispan. Qamkunapas allinta ruraspaykichikqa paypa castan hinam kankichik, manam imatapas manchakunkichikchu.
7 Qosakunapas warmikichikwanyá allinllata kawsaychik. Paykunataqa pakiq vasota hinayá cuidaychik Diospa favorninmanta herencia chaskiqmasikichik kasqanrayku chaynapi mañakusqaykichikta Dios uyarinanpaq.

Allinta rurasqankurayku ñakariqkunamanta

8 Qamkunaqa llapallaykichikyá kawsakuychik huk sonqolla, sientinakuspa, kuyanakuspa, llakipayanakuspa hinaspa humillakuspa. 9 Amayá kutichinakuychikpas mana allinwankamachu nitaq insultowanchu, aswanqa bendecinakuychikyá. Diosqa qayasurqankichik bendicionninta chaskinaykichikpaqmi. 10 Chaynaqa:

Pipas vidanta kuyaq runaqa
hinaspa kusikuyta munaq runaqa
mana allintaqa amayá rimachunchu,
engañotaqa amayá rimachunchu.
11 Mana allinta saqeruspanyá
allinllataña rurachun.
Hawka kawsayta maskaspanyá
chaynataña kawsachun.
12 Señorqa cuidachkanmi allin ruraq runakunataqa.
Señorqa uyarinmi mañakusqankutaqa.
Payqa mana allin ruraqkunapa contranpim kachkan.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 ¿Yaqachum pipas imanasunkichikman allinllata rurachkaptikichikqa?
14 Allin rurasqaykichikmanta ñakarispaqa mayna kusisqam kankichik, amayá
manchakuychikchu pitapas nitaq hukmanyaychikchu. 15 Aswanqa Señor-
ninchik Cristo chuya kasqantayá sonqoykichikwan reqsikuychik, hinaspayá
tukuy tiempo listolla kaychik imam creesqaykichikmanta tapusuptikichik
clarota contestakunaykichikpaq, chaytaqa ruraychik humillakuspayá hinaspa
respetowanyá. 16 Allin concienciayoqyá kawsakuychik chaynapi Cristoman
iñisqaykichikrayku contraykichikpi kaqkuna rimasqankumanta huk punchaw
penqakunankupaq. 17 Dios munaptinqa allin rurasqaykichikmanta ñakariyqa
allinmi, mana allin rurasqaykichikmanta ñakariymi ichaqa mana allinchu.
18 Cristopas chulla kutillatam ñakarirqa ñoqanchikpa huchanchikman-
ta. Payqa karqa mana huchayoqmi ichaqa mana allin runakunata Diosman
pusawananchikpaqmi ñakarirqa. Aychapi wañukuchkaspapas espiritupa yana-
pakuyninwanmi kawsarimurqa. 19 Espiritupi rispanmi willamurqa preso kaq
espiritukunamanpas. 20 Paykunam pacienciawan Dios suyachkaptinpas mana
kasukurqakuchu buqueta Noey ruranankama. Buquepiqa pusaq runakunallam
yakumanta salvakurqaku. 21 Chay yakum rikchakun bautizakuna yakuman,
chaywanmi ñoqanchikpas salvasqa kanchik. Bautismoqa manam cuerpon-
chiktaqa limpianchu, chaywanqa Diostam mañakunchik conciencianchikta
limpiawananchikpaq, salvawanchikqa Jesucristopa kawsarimusqanwanmi.
22 Paymi wicharirqa hanaq pachaman hinaspam kachkan Diospa *alleqninpi,
paytam kasukun angelkunapas, autoridadkunapas chaynataq atiyniyoqkunapas.

Yachay qowasqanchikman hina Diosta servinanchikmanta

4 1 Cristom ñakarirqa cuerponpi, chaynam qamkunapas listo kanaykichik
ñakarinaykichikpaq, pipas cuerponpi ñakariqqa dejarunñam huchata.
2 Huchataqa dejarun kawsanankama Diospa munasqanpi purispa runakunapa
munasqanpiqa manaña kawsananpaqmi. 3 Ñam achkataña huchallikurqanki-
chik pasaq tiempokunapi Diospi mana iñiqkunapa munasqanta ruraspaykichik,
chay tiempopiqa qamkunam kawsarqankichik mana controlakuspa, mana
allin munaykunapi, tomakuykunapi, fiesta ruraykunapi hinaspa leypa contran-
pi taytacha-mamacha adoraykunapi. 4 Diospi mana iñiqkunam admirakunku
mana allin rurayninkunapi manaña ruraysiptikichik chaymi qamkunaman-
taqa mana allintaña rimanku. 5 Ichaqa cuentatam qonqaku wañuqkunapas
hinaspa kawsaqkunapas juzgananpaq listo kaqman. 6 Chaypaqmi wañusqa-
kunamanpas allin noticiata willarqa chaynapi aychankupi runakuna hina
juzgasqa kachkaspapas espirituman hinaqa Diospaqña kawsanankupaq.
7 Tukuy imapa puchukayninmi hichpallaña kachkan, chaynaqa allinta piensa-
rispayá ama qonqaspa Diosta mañakuychik. 8 Tukuy imamantapas llalliriqtaqa
kuyanakuychikyá, kuyanakuyqa maynaña huchatapas chinkachinmi. 9 Ama
imamantapas rimaspayá wasikichikpipas samaykachinakuychik. 10 Diospa qosus-
qaykichikman hinayá sapakama yanapanakuychik. Qamkunaqa kaychik Diospa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

hatun favorninkuna aypuq allin mayordomo hinayá. 11 Pipas rimaspaqa Diospa palabranman hinayá rimachun, pipas yanapaspaqa Diospa qosqanman hinayá yanapachun, tukuy rurasqaykichikqa kachun Jesucristopi Dios alabasqa kananpaqyá. Diosqa atiyniyoq kasqanraykuyá alabasqa kachun wiña-wiñaypaq. Amen.

Iñiqkunapa ñakarinanmanta

12 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, sasachakuykuna hamusuptikichikqa amayá hukmanyaychikchu ima mana allinpas kanman hinaqa. 13 Aswanqa Cristopa ñakariqmasin kasqaykichikraykuyá kusikuychik chaynapi hanaq pachamanta suma-sumaq rikurimuqta qawaspa aswanraq kusikunaykichikpaq. 14 Cristorayku insultasuptikichikqa mayna kusisqam kankichik sumaq kanchariq Diospa Espiritun qamkunapi kasqanrayku. 15 Huk kaqnikichik ñakarispaqa amayá ñakarichun runa wañuchisqanmantachu, suwakusqanmantachu nitaq mana allin rurasqanmantachu nitaq chaqwa rurasqanmantachu. 16 Aswanqa pipas Cristopi iñisqanmanta ñakarispaqa ama penqakuspayá Diosta alabachun.

17 Tiempom chayaramunña churinkunamanta qallarispa Dios juzgananpaq, ñoqanchikwan juicio qallariptinqa ¿imaynaraq kanqa Diospa allin notician mana kasukuqkunaqa? 18 Justo runapas ñakayta salvakuchkaptinqa ¿imaynaraq kanqa Dios mana adoraq runapiwan huchasapaqa? 19 Chaynaqa Diospa munasqanman hina ñakariqkunapas allintaña ruraspayá confiakuna unanchakuq Diospa makinman vidankuta churachun.

Iñiqkunapaq kamachikuykunamanta

5 1 Kunanñataqmi rimapayamuni qamkuna ukupi kaq *ancianokunata, ñoqapas kani Jesucristopa ñakarisqankuna rikuq ancianom, chaymi ñoqapas paykunawan kuska yaykusaq rikurimuq achkiyman . 2 Makikichikpi kaq Diospa ovejankunatayá michiychik. Chaytaqa ruraychik Diospa munasqanman hinayá, amayá obligasqa hinachu nitaq qollqellaraykuchu. Llamkaychikqa tukuy sonqoykichikwanyá. 3 Amayá michiychikqa munaychakuq hinachu, aswanqa ejemplonyá kaychik. 4 Chaynapim michiqkunapa kamachiqnin hamuptin chaskinkichik suma-sumaq mana tukuq premiota.

5 Mozo-sipaskuna, qamkunapas *ancianokunatayá kasukuychik. Llapallaykichikyá kasunakuychik humillakuspa, Bibliam nin:

> Diosqa hatun tukuqkunapa contranpim kachkan
> ichaqa favorecenmi humildekunataqa.

6 Diospa atiyniyoq makinmanyá humillakuychik tiempo chayamuptin hatunchasunaykichikpaq. 7 Tukuy afannikichiktaqa Diosmanyá qoychik, paymi qamkunamanta nanachikuqqa.

8 Listollayá rikchaychik, enemigoykichik diabloqa yarqasqa leon hinam muyuriqnikichikpi purichkan pitapas millpurunanpaq. 9 Paypa contranpiyá qaqa hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospa ovejankunata michiychik (1 Pe 5:2)

sayaychik iñiynikichikpi, yachasqaykichikpi hinapas kay pachapi iñiqmasikichikkunapas chaynallatapunim ñakarichkanku. 10 Pisi tiempollapas chaykunata ñakariruptikichikmi kikin Dios rurasunkichik mana huchayoqta, qaqa hina sayaqta, kallpayoqta hinaspa allin takyaqta. Tukuy imapi favorecewaqninchik Diosmi Cristontakama qayaykuwanchik wiña-wiñaypaq achkirichkaq herenciata chaskinanchikpaq. 11 Diostayá atiyniyoq kasqanrayku alabasun wiña-wiñaypaq. Amen.

Cartapa tukuyninmanta

12 Confianza wawqenchik Silvanopa yanapakuyninwanmi asllatapas qellqamuykichik, kallpanchamuspaymi Diospa cheqap favorninmanta willamuykichik chaypi qaqa hina sayanaykichikpaq.

13 Babilonia llaqtapi kaq qamkuna hina Diospa akllasqankunam saludaykamusunkichik, saludaykamusunkichiktaqmi iñichisqay Marcospas.
14 Llapallaykichikyá rimaykanakuychik kuyakuywan abrazanakuykuspa.

Cristopi llapallan iñiqkunaqa hawkallayá kawsakuychik.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOL PEDROPA ISKAY KAQ CARTAN

Pedrom kay iskay kaq cartanta qellqarqa llapallan iñiqkunaman. Iñiqkuna ukupim achkallaña rikurirurqa mana allin yachachikuqkuna. Pantaykunata yachachisqanraykum iñiqkunapas mana allintaña kawsachkarqaku, chayraykum Pedro paykunata kallpancharqa Señorpa yachachikuyninman hina takyanankupaq. Chay wakin pantachikuqkunam nichkarqaku Señor Jesucristopa kutimuyninqa mana cheqapchu kasqanta. "Unay watakunaña pasaruchkaptinpas ¿maytaq payqa kutimunraqchu?" nispanku.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun iñiqkunapa imaynam kawsanankumanta hinaspa Cristopa kanchariyninmantawan Bibliapa willakusqanmanta (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun pantachikuqkunapa contranpi Pedropa rimasqanmanta (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Señor Jesucristopa kutimunanmanta (3). Señorpa unamuyninqa manam yanqachu. Diosmi munan llapallan runakuna payman kutirikunankuta.

Cartapa qallariyninmanta

1 [1] Jesucristopa serviqnin hinaspa *apostolnin ñoqa Simon Pedrom kay cartata apachimuykichik ñoqayku hina iñispa precioyoq salvacion chaskiqkunaman. Chaytaqa chaskirqanchik Diosninchik hinaspa salvaqninchik Jesucristo allin ruraq kasqanraykum. [2] Diosyá ancha-anchata favorecesuspaykichik hawkallata kawsachisunkichik paytawan hinaspa Señorninchik Jesusta reqsisqaykichikrayku.

Iñiqkunaqa imaynam kananmanta

[3] Diosmi atiyninwan tukuy ima necesitasqanchikta qowarqanchik kawsananchikpaq hinaspa payta servinanchikpaq. Chaytaqa qowarqanchik achkiriyninpiwan sumaq sonqo kayninwan qayawaqninchikta reqsichiwaspanchikmi. [4] Achkiriyninpiwan sumaq sonqo kayninwanmi qowarqanchik hatun valorniyoq promesankunata chaynapi Dioswan huklla kananchikpaq hinaspa kay pachapi mana allin ruray munasqanchikmanta ayqenanchikpaq. [5] Chayraykuyá iñispaqa kallpanchakuychik allin sonqoyoq kanaykichikpaq. Allin sonqoyoq karuspañataqyá kallpanchakuychik aswan yachayni-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

yoq kanaykichikpaq. 6 Yachayniyoq karuspañataqyá kallpanchakuychik
controlakuq kanaykipaq, controlakuq kaspañataqyá pacienciakuychik, pa-
cienciakuspañataq Diosta serviychik. 7 Diosta servispañataq wawqe-panintin
sientinakuychik, sientenakuspañataq kuyakuq kaychik.
8 Sichu aswan-aswan kaykunata ruraptikichikqa vidaykichikqa manam
yanqapaqchu kanqa, manataqmi yanqapaqtaqchu Señorninchik Jesucris-
totapas reqsirqankichik. 9 Mana kaykuna ruraqmi ichaqa kachkan ñawsa
hina mana ancha rikukuq, payqa qonqarunmi ñawpaq huchankunamanta
Jesucristopa mayllasqantapas. 10 Wawqe-panillaykuna, Diospuni qayasuch-
kaptikichikqa hinaspa akllasuptikichikqa qaqa hina sayanaykichikpaqyá
kallpanchakuychik. Chaynata ruraspaykichikqa manam haykapipas
urmankichikchu. 11 Chaynapim salvakuq Señorninchik Jesucristopa wiña-
wiñaypaq munaychakusqanman kusikuyllawanña yaykunkichik.
12 Chayraykum chaykunataqa yuyachichkasqaykichik yachachkaptiki-
chikpas hinaspa cheqappi qaqa hina sayachkaptikichikpas. 13 Allinpaqmi
creeni kawsachkaspayraq kaykunamanta yuyariykachiyta. 14 Señorninchik Jesucristom niykuwanña chaylla wañukunaymanta. 15 Atisqaytam
rurasaq wañukuptiypas kaykunamanta yuyanaykichikpaq.

Cristopa kanchariynin rikusqaykumanta

16 Manam cuentota hinachu yachachisqaykiku Señorninchik Jesucris-
topa atiyninmantawan hamunanmantaqa, kikiykupunim rikurqaniku
kancharichkaq hatun kayninta. 17 Dios Taytam payta hatunchaspan
achkirichirqa hinaptinmi sumaqllaña hanaq pachamanta rimamurqa:
—Paymi kuyasqay Churiy, payraykum kusisqa kachkani —nispa.
18 Ñoqaykupunim uyarirqaniku hanaq pachamanta nimusqanta, chay-
taqa uyarirqaniku Diospa akllasqan orqopi Señorwan kachkaspaykum.
19 Kay uyarisqaykumantapas aswan hapipakunaraqmi kapuwachkanchik
Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanqa. Allintam rurankichik chay qell-
qasqankuta tutayaypi ratachkaq lamparata hina sumaqta qawaspaykichikqa,
chaynatamá rurankichik Jesucristo achikyaq lucero hina sonqoykichikta
kancharimunankama. 20 Puntataqa kaytayá yachaychik: Diosmanta wi-
llakuqkunaqa qellqarqa manam kikinkupa entiendesqanman hinallachu
21 Paykunaqa qellqarqa manataqmi runapa munasqanman hinallachu,
aswanqa Chuya Espiritupa guiasqanman hinam Diosmanta rimarqaku.

Llulla yachachikuqkunamanta
(Judas 4-13)

2 1 Israel runakuna ukupiqa karqam llullakuspa Diosmanta willakuq-
kunapas, chaynam qamkuna ukupipas kanqa llulla yachachikuqkuna.
Paykunam mana musyayllata yachachinqa llulla yachachikuykunata
salvaqnin Señortapas negaspanku. Chayqa kanqa kikillanku apurawman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

chinkanankupaqmi. 2 Achkam qatinqaku paykunapa qanra vidanta, paykunaraykum runakunapas rimanqaku cheqap ñanpa contranpi. 3 Qollqeta kuyaruspam llullakunata yachachisunkichik, aswanqa ñawpaqmantaraqmi paykunaqa sentenciasqa kachkanku, paykunaqa chayllam chinkarunqa.

4 Diosqa manam pampacharqachu huchallikuq angelkunatapas, paykunataqa infiernoman wischuykuspanmi juicio punchawkama saqerurqa tutayaypi cadenasqata. 5 Diosqa manataqmi pampacharqachu ñawpaq runakunatapas, sinchi paratam kachaykamurqa Dios mana adoraq runakunaman hinaspam salvacionmanta willakuq Noeytawan qanchis runakunallata salvarqa. 6 Diosqa chinkarachirqataqmi Sodoma Gomorra llaqtakunatapas uchpayanankama kañaspa chaynapi Dios mana adoraqkuna qepa punchawkunapi manchakunankupaq. 7 Allin ruraq Lot sutiyoq runatam ichaqa librarqa, payqa mana allin runakunapa qanra vidanta qawaspanmi anchata llakikurqa. 8 Sapa punchawmi chay allin ruraqkunaqa paykunawan *yacharqa chaymi mana allin rurasqankuta qawaspan hinaspa uyarispan sonqonpi llakikurqa. 9 Señorqa yachanmi, sasachakuykunamanta serviqninkuna libraytaqa, mana allin runakunatañataqmi ñakarichisparaq juicio punchawpaq waqaychanqa.

10 Diosqa aswanraqmi castiganqa aychanpa munasqanpi hinaspa qanra vidapi puriqkunataqa. Chayna runakunaqa atiyniyoqkunatapas despreciankuraqmi. Hatun tukusparaqmi munasqallanpi purikunku. Manam manchakunkuchu hanaq pachapi kaqkuna insultaytapas. 11 Angelkunapunipas Señorpa qayllanpim chayna runakunataqa mana kaminkuchu kallpasapa hinaspa atiyniyoq kachkaspankupas.

12 Chayna runakunaqa animalkuna hina mana yuyayniyoqmi kawsachkanku, nacenkupas wañuchisqa kanankupaqmi. Kaminkupas mana yachasqankutam, wañunqakuñataqmi animalkuna hina. 13 Pitapas ñakarichisqankuman hinam paykunaqa ñakarinqaku. Ratollapaq kusikusqankumantam kusisqapaq hapikunku. Paykunaqa fiestakunapi hinaspa kusikuykunapi compañasuspaykichikpas penqaypaq qanra runakunam.

14 Warmita qawaspankuqa munapayankupunim, mana saksaytam huchallikunku. Iñiyninpi mana takyaqkunatam huchaman urmaykachinku, tukuy imatapas munapayaspam ñakasqa kachkanku. 15 Allin kawsakuyta dejaruspankum pantaypiña purichkanku, Bosorpa churin willakuq Balaampa rurasqantañam qatichkanku, paymi qollqe ganayta munarqa mana allinta ruraspan. 16 Mana rimaq asnom runa hina rimaspan huchanmanta anyarqa hinaspam harkarqa loco hina rurananmanta.

17 Chayna runakunaqa kachkan mana yakuyoq pukyu hinam hinaspa wayrapa apasqan puyukuna hinam, paykunaqa sinchi tutayaypaqñam kachkanku. 18 Rimankupas yanqakunatam, aychapa munasqan qanra vidamanmi aysanku huchanmanta chayllaraq ayqekuqkunatapas. 19 Libre kaytam prometenku kikinkupuni mana allinkunapa sirvienten kachkaspankupas, runaqariki munaychakuqninpa sirvientenmi. 20 Salvaqninchik Señor Jesucristota reqsichkaspa hinaspa kay pachapa qanra kayninkunamanta wanakuchkaspa pipas kasqallan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wichiqqa hinaspa chaykunawan vencechikuqqa ñawpaq kasqanmantapas peormi. 21 Paykunapaqa aswan allinqa kanman karqa Diospa chaskisqan kanankupaq ñanta mana reqsiyninkum reqsichkaspaña chuya kamachikuymanta qepaman kutinankumantaqa. 22 Paykunapim cumplikurun huk kaqninpa kayna nisqan:

—Allqom kutichisqanta kaqllamanta mikurun, bañasqa kuchiñataqmi mitupi qochparun.

Señorpa kutimunanmanta

3 1 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, kaywanqa iskay cartatañam apachimuykichik, kay cartakunawanmi rikcharichimuchkaykichik allin piensaq kanaykichikpaq. 2 Yuyariychikyá Diosmanta ñawpaq willakuqkunapa nisusqaykichikta hinaspa salvaqninchik Señorpa kamachikuyninmanta *apostolkunapa yachachisusqaykichikta.

3 Tukuymanta llalliqtaqa kaytayá yachaychik: Qepa punchawkunatam hamunqa burlakuqkuna hinaspam burlakuspa munasqallankupi purinqaku. 4 Paykunam ninqaku:

—Cristom hamunanpaq prometekurqa ¿maytaq hamunchu? Abuelonchikkunapa wañukusqanmantaraqmi tukuy imapas hina kaqlla kachkan, chaynaqa kachkan kay pachata unanchay qallarisqanmantaraqmi —nispa.

5 Paykunaqa manam yachayta munankuchu cielokunaqa ñawpaq tiempomantaraq kasqantapas nitaq Diospa rimarisqallanwan kay pachaqa yakumanta rikurimusqantapas hinaspa yakuwantaq rurasqa kasqantapas. 6 Sinchi parawanmi kay pachaqa chinkachisqa karqa. 7 Kunan kaq cielokunatawan kay pachataqa Diospa rimarisqanmi waqaychachkan ninapaq, chay ninapim juicio punchawpi huchasapa runakunapas rupanqa.

8 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, ichaqa kaytaqa amayá qonqaychikchu: Señorpaqqa waranqa watam huk punchaw hinalla, huk punchawñataqmi waranqa wata hina. 9 Señorqa manam wakinkunapa nisqanpi hinachu demorachkan promesan cumpliytaqa, payqa pacienciawanmi suyasuchkankichik mayqannikichikpas mana chinkarunaykichikta munaspan, payqa munachkan huchamanta wanakuspaykichik payman llapallaykichik kutirikunaykichiktam.

10 Señorqa hamunqa tutallan suwa hamuchkaq hinam, chay punchawmi cielokuna tukunqa hatun qapariywan, cielopi kaqkunapas kañasqam kanqa hinaptinmi kay pachapas tukuy imantin chinkanqa.

11 Tukuy kaqkunapas chayna chinkanan kachkaptinqa imayna chuya sonqom Diosta servispa kawsanaykichik! 12 Diospa punchawnin chayamunantayá suyaychik: “Utqayman hamuy” nispa. Chay punchawmi cielokuna ninawan kañasqa kanqa, tukuy imapas rupaywanmi chullunqa. 13 Ñoqanchikmi ichaqa suyachkanchik Diospa prometewasqanchik mosoq cielokunatawan mosoq allpata, chaypim ichaqa tukuy imapas allin arregloman hina rurasqa kanqa.

14 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, kaykunata suyachkaspaqa mana huchayoqñayá hinaspa mana culpayoqñayá kawsaychik hawkayaypi Dios

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tarimusunaykichikpaq. 15 Amayá qonqaychikchu, Señorqa pacienciawanchik salvawananchikpaqmi. Chaynatam kuyasqa wawqenchik Pablopas qellqamusurqankichik Diospa yachay qosqanman hina. 16 Llapallan cartankunapim chaykunamantaqa rimarirqa wakinkunaqa sasa entiendena kachkaptinpas. Chaykunatam pisi yachayniyoqkunawan iñiyninpi mana takyaqkuna qewirunku, Bibliapi wakin kaqkunatapas qewirunkum kikillanku chinkarunankupaq.

17 Kuyasqay wawqe-panillaykuna, ñawpaqmantaraq kaykunata yachachkaspaqa cuidakuychikyá mana allin runakuna pantachisunaykichikmanta chaynapi qaqa hina sayachkaspaqa ama wichiykunaykichikpaq. 18 Aswanqa salvaqninchik Señor Jesucristopa favorninpi wiñaspayá aswan-aswan payta reqsiychik. ¡Paytayá alabasun kunanmanta wiña-wiñaykama! Amen.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOL JUANPA PUNTA KAQ CARTAN

Kay cartapa hatun yachachikuyninqa kuyakuymi. Chay kuyakuytaqa Dios reqsiqkunallam qawachikun “Diosqa kuyakuq kasqanrayku.” Runamasin kuyaqllam cheqaptapunipas reqsin Diostaqa.

Kay cartaqa soqta parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Diospa achkiyninpi purinamanta (1).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Cristoqa allinninchikpi rimasqanmanta, mosoq kamachikuymanta hinaspa Cristopa contranpi kaqmanta (2).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Diospa churinkunaqa imaynam kawsanamanta, lliw kuyanakunamanta hinaspa manaña manchakunamanta (3).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Cristopa contranpi kaq espiritumanta (4:1-6).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun Diosqa kuyakuqllaña kasqanmanta (4:7-21).

Soqta kaq parteñataqmi willakun Cristoman iñiqkunaqa tukuy imapi vencenankumanta hinaspa tukupay consejokunamanta (5).

Kawsay qokuq Simimanta

1 [1] Tukuy imapas manaraq unanchasqa kachkaptinqa karqañam kawsay qokuq Semiqa. Paytam ñoqaykupuni uyarirqaniku, rikurqaniku hinaspa llapcharqaniku. [2] Paymá reqsichiwarqaku wiñay kawsayta hinaptinmi rikusqaykumanta testigo kaspa qamkunamanpas willamuykiku wiñay kawsakuymanta. Kay wiñay kawsayqa Dios Taytawanmi karqa hinaspam ñoqaykuman rikuriykuwarqaku. [3] Chayna rikusqaykuta, uyarisqaykutam willamuykiku chaynapi qamkunapas ñoqaykuwan huklla kanaykichikpaq. Ñoqaykuqariki hukllam kachkaniku Dios Taytawan hinaspa Churin Jesucristowan. [4] Cheqaptapuni kusikunanchikpaqmi kaykunataqa qellqamuykiku.

Diosqa achkiy kasqanmanta

[5] Qamkunamanmi willamuykiku Jesucristopa yachachiwasqankuta: Diosqa achkiy kasqanraykum paypiqa tutayayqa mana kanchu. [6] “Dioswanqa hukllam kachkani” nichkaspapas tutayaypiraq kawsaspanchikqa llullakuchkanchikmi, manam cheqapman hinachu rurachkanchik. [7] Diosninchik hina

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

achkiypi purispam ichaqa llapallanchik huklla kachkanchik, Diospa Churin Jesucristopa yawarninñataqmi llapallan huchanchikmanta mayllawanchik.
8 "Manam ñoqaqa huchayoqchu kani" nispaqa, kikinchikmi engañakuchkanchik, Diospa cheqap yachachikuyninqa manaraqmi ñoqanchikpichu kachkan. 9 Payman huchanchikkunata willakuptinchikqa, paymi mana engañakuq hinaspa allin ruraq kasqanrayku pampachawanchik hinaspam tukuy mana allin rurasqanchikmanta mayllawanchik. 10 Aswanqa: "Manam huchallikurqanichu" nispanchikqa Diostam llullapaq hapichkanchik. Diospa nisqankunaqa manaraqmi ñoqanchikpichu kachkan.

Abogadonchikqa Cristopuni kasqanmanta

2 1 Churillaykuna, kaykunatam nimuykichik ama huchallikunaykichikpaq. Pipas huchallikuruptinqa Dios Taytanchikpa ñawpaqninpi rimarinanpaqmi kapuwachkanchik abogadonchik, payqa allin ruraq Jesucristom.
2 Paymi huchanchikrayku piñakuyninta amachananpaq wañurqa, manataqmi ñoqallanchikpaqtaqchu aswanqa kay pachapi llapallan runakunapaqwanmi.
3 Kamachikuyninkunata kasukuspam yachanchik Dios reqsisqanchiktaqa. 4 Pipas: "Ñoqaqa reqsinim Diosta" nichkaspa, kamachikuyninkunata mana kasukuspanqa llullakuchkanmi, Diospa cheqap yachachikuyninqa manaraqmi paypichu kachkan. 5 Diospa nisqankunata kasukuqmi ichaqa cheqaptapunipas paytaqa kuyan, chaywanmi yachanchik Dioswanqa hukllaña kasqanchikta. 6 "Dioswanmi hukllaña kachkani" niqqa Jesucristopa kawsasqanman hinam kawsanan.

Mosoq kamachikuymanta

7 Kuyasqallaykuna, qellqamuchkaykichikqa manam mosoq kamachikuytachu, aswanqa ñawpaqmantaraq hatallisqaykichik kamachikuyllatam. Chay kamachikuyqa ñawpaqmantaraq Diospa palabran uyarisqallaykichikmi.
8 Cristopi hinaspa qamkunapi cheqap kaptinpas kay qellqamusqayqa mosoq kamachikuymi, tutayay chinkaptinmi cheqap achkiyña rikurimuchkan.
9 "Achkiypim purichkani" nichkaspa runamasinta cheqniq runaqa tutayaypiraqmi purichkan. 10 Runamasinta kuyaqmi ichaqa achkiypi purichkan, payqa manam runamasintaqa imawanpas huchallichinmanchu.
11 "Wawqenta cheqniq runaqa tutayaypiraqmi purichkan, payqa manam yachanchu mayman risqantapas huchankuna ñawsayarachisqanrayku."

12 Churillaykuna, kaykunataqa qellqamuchkaykichik
Jesucristoraykulla huchaykichikmanta Diospa
pampachasqan kaptikichikmi.
13 Tayta-mamakuna, kaykunataqa qellqamuchkaykichik
qallariyninmantapuni kaqta reqsiptikichikmi.
Mozo-sipaskuna, qamkunamanmi qellqamuchkaykichik
diablopa tentasusqaykichikta mana kasuspa vencerusqaykichikrayku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Warmakuna, qamkunamanmi qellqamuchkaykichik
Dios Taytanchikta reqsisqaykichikrayku.
14 Tayta-mamakuna, kaykunataqa qellqamuchkaykichik
qallariyninmantapuni kaqta reqsiptikichikmi.
Mozo-sipaskuna qamkunamanmi qellqamuchkaykichik
qaqa hina sayaspaykichik diablopa tentasusqaykichikta
mana kasuspa vencerusqaykichikrayku
hinaspa tukuy sonqoykichikwan Diospa palabranta
chaskisqaykichikrayku.

15 Amayá kuyaychikchu kay pachapi mana allin ruraykunataqa nitaq kay pachapi mana allin kaqkunatapas, chaykunata kuyaqqa manam kuyanchu Dios Taytataqa. 16 Manam Dios Taytamantachu kay pachapi mana allin ruraykunaqa. Kay pachapi mana allin kaqkunamantam rikurimun aychapa munapayayninkunaqa, ñawipa munarusqankunaqa hinaspa tukuy imamanta hatunchakuykunaqa. 17 Kay pachapi mana allin ruraykunawan mana allin munaykunaqa tukuruqllam, Diospa munasqanman hina ruraqmi ichaqa wiñaypaq takyanqa.

Anticristomanta

18 Wawqe-panillaykuna, ñam tukupay tiempopiña kachkanchik. Anticristopa hamunanmantam uyarirqankichik, chaynam kunan rikuriramun achkallaña anticristokuna, chayraykum yachanchik tukupay tiempoña kasqanta. 19 Paykunaqa ñoqanchikwanraqmi karqaku, cheqap rimaypiqa manam ñoqanchikwanchu karqaku. Sichum cheqaptapuni iñiqmasinchik kanman karqa hinaspaqa manach rakikuwachwanchu karqa. Aswanqa kaykuna pasakuptinmi yachanchik mana llapallanchu wawqe-paninchik kasqanta.

20 Qamkunamanmi ichaqa Cristo qosurqankichik Chuya Espirituta, chaymi tukuy chaykunataqa yachankichik. 21 Qellqamuchkaykichikqa cheqap kaqkunata yachaptikichikmi, manamá mana reqsisqaykichikraykuchu, yachasqanchikpi hinapas cheqap kaqmantaqa manam llullaqa kamunmanchu.

22 ¿Pimá llullaqa? "Jesusqa manam Cristochu" niqmi llullaqa. Payqariki anticristom, payqa neganmi Dios Taytatapas chaynataq churin Jesucristotapas. 23 "Jesucristoqa manam Diospa Churinchu" niq runapa sonqonpiqa manam Dios Taytapas kanchu. "Jesucristoqa Diospa Churinmi" niqkunapa sonqonpim ichaqa Dios Taytapas kachkan.

24 Chaynaqa ñawpaqmantapuni uyarisqaykichik Diospa palabrantayá sonqoykichikpi takyachiychik. Sichum ñawpaqmantapuni uyarisqaykichikkunata sonqoykichikpi takyachispaykichikqa qamkunapas takyankichikmi Diospa Churin Jesucristopi hinaspa Dios Taytapi. 25 Paymi prometewarqanchik wiñay kawsayta.

26 Qellqamuchkaykichikqa chay engañay munaqnikichikkunamantam. 27 Qamkunapim kachkan Jesucristopa qosusqaykichik Chuya Espiri-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

tu chaymi mana necesitankichikchu runakuna yachachisunaykichikta. Chuya Espiritupa yachachikuyninman hinayá Cristopi takyaychik.

28 Churillaykuna, kunanqa Jesucristopiyá takyaychik chaynapi pay rikurimuptin ñawpaqninpi ama penqapakunanchikpaq. 29 Mana huchayoq kasqanta yachaspaykichikqa yachaytam debenkichik pipas allin ruraqqa Diospa churinña kasqantapas.

Diospa churinkuna hina kawsanamanta

3 1 Yuyaymanaychik, mayna-maynatam Dios Taytaqa kuyawanchik: "Churiykunañam kankichik" nispa niwananchikpaqqa. Arí, chaynamá kanchik. Kay pachapi runakunañataqmi Diosta mana reqsispanku mana yachankuchu paypa churin kasqanchikta. 2 Kuyasqallaykuna, Diospa churinñam kanchik, aswanqa manaraqmi yachanchikchu imaynam kananchikmantaqa. Yachanchikmi ichaqa Jesucristo rikurimuptin payman rikchakuq kananchikta, paytamá rikuykusun imaynam kasqanman hina. 3 Pipas paypi confiakuspan kay suyaqqa huchankunamantam wanakun Jesucristo hina mana huchayoq kayta munaspan.

4 Huchallikuq runaqa manam kasukunchu Diospa leynintaqa, huchaqa Diospa leyninpa contranmi. 5 Yachasqaykichikpi hinapas Jesucristoqa kay pachamanqa hamurqa huchanchikta qechunanpaqmi, payqa mana huchayoqmi karqa. 6 Pipas paypi takyaqqa manam hucha ñanpiñachu purichkan, pipas hucha ñanllapi puriqmi ichaqa paytaqa mana rikurqachu nitaq reqsirqachu. 7 Churillaykuna, amayá piwanpas engañachikuychikchu, pipas allin ruraqqa Jesucristo hina allinmi. 8 Pipas hucha ñanllapi puriqqa diablopam. Arí, diabloqa qallariyninmantapunim huchallikun. Diospa Churinqa rikurimurqa diablopa rurasqankunamanta libraykuwananchikpaqmi.

9 Diospaqña mosoqmanta naceqkunaqa manam hucha ñanpiñachu purinchik. Diospa churinña kasqanchikraykum huchapiqa manaña kawsachwanchu. 10 Suti reqsiyllam Diospa churinkunaqa, suti reqsiyllataqmi diablopa churinkunapas. Allinkunata mana ruraqqa otaq runamasinta mana kuyaqqa manam Diospa churinchu.

Kuyanakunanchikmanta

11 "Kuyanakuychik" niqtam ñawpaqmantapuni uyarirqankichik. 12 Amayá wawqen wañurachiq Cain hinachu kaychikqa. Payqariki diablopa runanmi karqa. ¿Imanasqamá wañurachirqaqa? Payqa wañurachirqa rurasqankuna mana allin kasqanraykum, wawqenpa rurasqanñataqmi allin karqa.

13 Wawqe-panillaykuna, amayá hukmanyaychikchu kay pachapi mana allin ruraqkuna cheqnisuptikichikqa. 14 Ñoqanchikqa wañuymantam kawsaymanña pasarunchik, chaytaqa yachanchik runamasinchikkunata kuyaspanchikmi. Runamasinta mana kuyaqqa wañusqaraqmi kachkan. 15 Pipas runamasin cheqniqqa runa wañuchiqmi. Yachasqanchikpi hinapas runamasin wañuchiqqa manaraqmi wiñay kawsayniyoqraqchu. 16 Ñoqanchikrayku Jesucristopa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wañusqanwanmi yachanchik imam cheqap kuyakuy kasqanta, chaynam ñoqanchikpas runamasinchikrayku wañunanchik. 17 Pipas kapuqniyoq kachkaspan runamasinta qawakunman imamantapas muchuqta hinaspa mana llakipayarispanqa ¿yaqachum Diosta kuyanman? 18 Churillaykuna, amayá simillawanchu kuyanakusunchikqa, aswanqa cheqaptapuni ruraspayá.

Diosllamanña hapipakunamanta

19 Kaynatam yachanchik cheqap kaqpi kasqanchikta chaymi paypa ñawpaqninpi confianzallawanña kasunchik. 20 Conciencianchik acusawachkaptinchikqa maynataraqcha Diosninchikqa acusawasun, payqa lliwtam yachan. 21 Kuyasqallaykuna, conciencianchik mana acusawaptinchikqa Diosninchikpa qayllanpiqa manam manchakunchikchu. 22 Payñataqmi tukuy ima mañakusqanchikta qowasunchik, payqa qowasunchik kamachikuyninkunata kasukuspa paypa munasqanta rurasqanchikraykum. 23 Kamachiwanchikqa Churin Jesucristoman iñinanchikpaqmi hinaspa kuyanakunanchikpaqmi. 24 Kamachikuyninkunata kasukuq runaqa Diospim takyachkan, Diospas paypitaqmi takyachkan. Qowasqanchik Espiritupa yanapakuyninwanmi yachanchik payqa ñoqanchikpi takyasqanta.

Anticristopa espiritunmanta

4 1 Kuyasqallaykuna, amayá “Diospa yachachisqanmi kani” niqkunataqa llapallantachu creeychik, aswanqa allintayá pruebaychik Diospa otaq *Satanaspa yachachisqan kasqanta yachanaykichikpaq. Achkallañam kay pachapi rikurimuchkanku “Diosmanta willakuqmi kani” niq llulla runakuna. 2 Kaynapim reqsinkichik Diospa Espiritunwan kaq runataqa: “Jesucristom kay pachaman hamuspan cheqap runa karqa” nispa niqkunam Diospa Espiritunpa yachachisqanqa kachkanku. 3 Jesucristota mana chaynapaq chaskiqqa manam Diospa Espiritunpa yachachisqanchu kachkan, payqa kachkan anticristopa espiritunpa yachachisqanmi. Qamkunaqa ñam uyarirqankichikña anticristopa hamunanmantaqa, arí, payqa ñam kay pachapiña kachkan.

4 Churillaykuna, qamkunaqa Diospam kankichik, ñam vencerunkichikña chay llullakuqkunataqa qamkunawan kaq llumpay atiyniyoq kasqanrayku, kay pachapi munaychakuq *Satanasqa pisi atiyniyoqllam. 5 Paykunaqa kay pachallamanta kasqankuraykum kay pachapi kaqkunallamanta rimanku, paykunataqa uyarinpas kay pachapi kaqmasillankum. 6 Ñoqanchikmi ichaqa Diosmanta kanchik, chaymi Diosta reqsiqqa uyariwanchik, Diosta mana reqsiqmi ichaqa mana uyariwanchikchu. Chaynatamá reqsichwanchik cheqap espiritutaqa hinaspa pantachikuq espiritutaqa.

Diosqa kuyakuq kasqanmanta

7 Kuyasqallaykuna, kuyanakunanchikmi kuyanakuyqa Diosmanta kasqanrayku. Kuyakuqqa Diospa churinmi, payqa Diostam reqsin. 8 Mana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kuyakuqqa Diostam mana reqsinchu, Diosqariki kuyakuqllañam. 9 Diosninchikmi sapallan Churinta kay pachaman kachamurqa payrayku wiñay kawsayniyoq kananchikpaq, chaynatamá Diosninchikqa kuyawasqanchikta qawachiwarqanchik. 10 Kaymá chay kuyakuyqa: Manam ñoqanchikchu Diostaqa kuyarqanchik aswanqa paymi ñoqanchikta kuyawaspanchik Churinta kachamurqa huchanchikrayku piñakuyninta amachaq kananpaq.

11 Kuyasqallaykuna, sichum chaynata Diosninchik kuyawachkaptinchikqa ñoqanchikpas kuyanakuytam debenchik. 12 Diostaqa haykapipas manam pipas rikurqachu, sichum kuyanakuptinchikqa Diosqa ñoqanchikpim takyachkan chaymi Dios hina kuyakuq kanchik. 13 Espiritunta qowasqanchikraykum yachanchik Diospi takyasqanchikta chaynataq paypas ñoqanchikpi takyasqanta. 14 Ñoqaykum rikurqaniku hinaspam willakuniku runakunata salvananpaq Churinta Dios Tayta kachamusqanmanta. 15 "Jesucristoqa Diospa Churinmi" nispa reqsikuqkunapim Diosqa takyachkan, paykunapas Diospimá takyachkan. 16 Yachaspanchikmi hapipakuchkanchikña Diospa kuyawasqanchikmanqa.

Diosqariki kuyakuqllañam chaymi kuyakuypi takyaqqa Diospi takyachkan, Diospas paypitaqmi takyachkan. 17 Dios hina kuyakuqña kaspanchikmi juicio punchawpiqa manaña imamantapas manchakusunchu. Kay pachapiqa kawsachkanchik Jesucristo hinam. 18 Cheqap kuyakuq kaspaqa manam imatapas manchakunachu, cheqap kuyakuyqa chinkachinmi manchakuytaqa. Manchakuyqa castigotam apamuchkan. Manchakuqqa manaraqmi Dios hina kuyakuqraqchu.

19 Diostaqa kuyanchik paypuni puntata kuyawasqanchikraykum. 20 Pipas runamasinta cheqnichkaspan "Diostaqa kuyanim" niqqa llullam. Rikuchkasqan runamasinta mana kuyaspaqa ¿imaynataq mana rikusqan Diostaqa kuyanman? 21 Jesucristom kamachiwarqanchik:

—Diosta kuyaqqa runamasintapas kuyachunyá —nispa.

Kay pachapi mana allin kaqkuna vencenamanta

5 1 "Jesusqa Cristom" nispa reqsikuqkunaqa Diospa churinñam, Taytata pipas kuyaqqa taytapa churinkunatapas kuyanmi. 2 Diosta kuyaspanchikqa kamachiwasqanchiktapas kasukunchikmi, chaywanmi yachanchik Diospa churinkunatapas kuyasqanchikta. 3 Diosta kuyaspanchikqa kamachikuyninkunatapas kasukunchikmi, kamachikuyninkunaqa manam llumpay sasachu. 4 Diospa churinkunaqa vencerunñam kay pachapi mana allin kaqkunataqa. Cristoman hapipakuspallam vencerunchik kay pachapi mana allin kaqkunata. 5 Jesusqa Diospa Churin kasqanta reqsikuqllam vencerun kay pachapi mana allin kaqkunataqa.

Diospa churinmanta willakuqmanta

6 Jesucristo kay pachaman hamuspanqa yakuwanmi bautizachikurqa hinaspam wañuspan yawarninta chaqchurqa. Jesucristo pim kasqantaqa yachanchik manam bautizakusqallanwanchu aswanqa wañusqanpiwanmi. Chaytaqa kikin

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Espiritum yachachiwanchik. Payqa manam llullakunchu. 7-8 Kay pachapi kaq runakunam Jesucristo Diospa Churin kasqanta kay kimsanwan yachanchik: Espiritupa yachachiwasqanchikwan, bautizachikusqanwan hinaspa imayna formapi wañusqanwan. 9 Creenchikmi rikusqankumanta runakunapa willakusqankuta, Diospa willakusqantaqa aswanraqmi chaskinanchik. Paymi nirqa: "Jesusqa Churiymi" nispa. 10 Pipas Diospa Churinman iñiqqa chay nisqantam tukuy sonqonwan chaskin. Pipas Diospa nisqanta mana creeqmi ichaqa Diosta llullapaq hapichkan. 11 Diospa nisqanqa kaymi: Diosmi qowarqanchik wiñay kawsayta, chayqa tarikun Churin Jesucristollapim. 12 Pipapas sonqonpi Diospa Churin Jesucristo kawsaptinqa wiñaypaqñam kawsakuchkan, paypa sonqonpi Jesucristo mana kawsaptinmi ichaqa mana chaynachu.

Cartapa tukuyninmanta

13 Diospa Churinman iñikuqkunamanmi kaykunata qellqamuykichik wiñay kawsayniyoqña kasqaykichikta yachanaykichikpaq. 14 Diospi confiakuspam yachanchik: paypa munasqanman hina mañakuptinchikqa uyariwanchikmi. 15 Dios uyariwasqanchikta yachaspaqa yachanchikmi mañakusqanchikqa rurasqaña kasqantapas.

16 Sichum pipas yachanman wañuyman mana apakuq huchapi iñiqmasin kasqanta hinaspaqa paypaqyá mañapuchun, sichum chay huchallikusqan wañuyman mana apakuq kaptinqa Diosmi kawsachinqa. Arí, kanmi wañuyman apakuq huchapas. Chayna huchallikuqpaqqa manam nikichikchu mañapunaykichikpaq. 17 Tukuy mana allin ruraykunaqa hucham, ichaqa kanmi wañuyman mana apakuq huchakuna.

18 Diospa churinkunaqa manañam hucha ñanpiqa purinñachu, Diospa Churin Jesucristo waqaychaptinmi diablopas manaña imananchu.

19 Yachanchikmi Diosmanta kasqanchikta, yachanchiktaqmi kay pachapi mana allin kaqkunaqa diablopa makinpiña kasqantapas.

20 Yachanchikmi Diospa Churin hamusqantapas, paymi entiendechiwarqanchik cheqap Diosta reqsinanchikpaq. Cheqap kaq Diospa Churin Jesucristopim kachkanchik. Payqariki cheqap Diosmi, paymá wiñay kawsay qowaqninchikqa.
21 Churillaykuna, karunchakuychikyá taytacha-mamachakunamantaqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOL JUANPA ISKAY KAQ CARTAN

Kay carta qellqaq Apostol Juanmi sutichakun “ancianowan.” Kay cartataqa apachirqa Diospa akllasqan huñunakuq iñiqkunamanmi.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun cheqapman hina hinaspa kuyakuyman hina iñiqkunapa kawsananmanta (1-6).

Iskay kaq parteñataqmi willakun pantachikuqkunapa contranpi yachachisqanmanta (7-11).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun pisi rimayllapi tukupayninmanta (12, 13).

Cartapa qallariyninmanta

1 Ñoqa *anciano Juanmi Diospa akllasqan señoraman hinaspa wawankunaman kay cartata qellqamuykichik. Qamkunataqa cheqaptapunim
kuyaykichik, kuyasunkichiktaqmi cheqapta llapallan reqsiqkunapas.
2 Kuyaykikuqa ñoqanchikpi cheqap kaq takyasqanraykum, chayqa wiña-wiñaypaqmi ñoqanchikwan kanqa. 3 Dios Taytanchiktam Churin
Jesucristotawan mañakuchkani cheqaptapuni kuyasuspaykichik llakipayarikusunaykichikpaq hinaspa hawkallata kawsachisunaykichikpaq.
4 Wakin wawaykikunawanmi tuparurqani. Paykunaqa cheqap kaqpim kawsachkasqaku Dios Taytanchikpa kamachiwasqanchikta kasukuspanku chaymi
llumpayta kusikurqani. 5 Señora, kunanñataqmi ruegakamuyki lliwchanchik
kuyanakunanchikpaq. Kay nimusqayqa manam mosoq kamachikuychu aswanqa ñawpaqmantaraq Diospa qowasqanchik kamachikuymi. 6 Kuyanakuyqa
Diospa kamachikuyninkunaman hina kawsakuymi, ñawpaqmantaraq uyarisqaykipi hinapas kamachiwarqanchikqa kuyanakuspa kawsananchikpaqmi.

Pantachikuqkunamanta

7 Achka pantachikuqkunam kay pachapi rikuriramunku, paykunaqa
manam creenkuchu Jesucristopa runayasqantapas, chaynata yachachiqqa
pantachikuqmi hinaspa anticristom. 8 Cuidakuychikyá tukuy ima ruras-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qaykichikpas ama yanqachasqa kananpaq chaynapi Señorninchikmanta
chaninninpi premioykichikta chaskinaykichikpaq.
9 Yachaq tukuspa Jesucristopa yachachikuyninkunallapi mana tak-
yaq runapiqa manam Dios kanchu. Jesucristopa yachachikuyninkunapi
takyaq runapa sonqonpim ichaqa kachkan Dios Taytapas chaynataq
Churin Jesucristopas. 10 Jesucristopa yachachikuyninman hina mana ya-
chachiq runataqa watukamusuptikichikpas amayá chaskiychikchu nitaq
"yaykukamuy" niychik- chu. 11 Pipas "yaykukamuy" niqqa mana allin ru-
raqmasinñam rikurirun.

Cartapa tukuyninmanta

12 Achkam qamkunaman imapas ninay kachkan, ichaqa manam
cartallawanqa lliwtaqa nimuykichikmanchu chaymi piensachka-
ni watukamuspayña qamkunawan parlaykuyta chaynapi anchata
kusikunanchikpaq.
13 Diosninchikpa akllasqan ñañaykipa wawankunam saludaykamusunki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOSTOL JUANPA KIMSA KAQ CARTAN

Kay kimsa kaq cartanta qellqaspanpas Apostol Juanqa sutichakun “ancianowanmi”. Kay cartataqa qellqarqa kuyasqan Gayomanmi. Gayoqa karqa iñiqkunata michiqmi.

Kay cartaqa tawa parteman rakisqam kanman:
Punta kaq partem willakun Gayopa allin rurasqanmanta (1-8).
Iskay kaq parteñataqmi willakun Diotrefespa mana allin rurasqanmanta (9-10).
Kimsa kaq parteñataqmi willakun Demetriomanta (11-12).
Tawa kaq parteñataqmi willakun Juanpa despedikusqanmanta (13-15).

Cartapa qallariyninmanta

1 Tukuy sonqoywan kuyasqay Gayo, cheqaptapuni kuyaqniki ñoqa
*anciano Juanmi qellqamuyki.
2 Kuyasqay Gayo, Diosninchiktam mañakuchkani allinlla kawsakusqaykiman hina tukuy imapipas allinlla kanaykipaq hinaspa sanolla kanaykipaq.
3 Cheqap yachachikuykunaman hina kawsasqaykimantam iñiqmasinchikkuna hamuspa willawarqa chaymi llumpa-llumpayta kusikurqani. 4 Iñichisqaykuna cheqap kaqpi kawsasqanmanta uyarispaymi ñoqaqa ancha-anchata kusikuni.
5 Kuyasqay wawqelláy, allintapunim rurachkanki iñiqmasinchikkunata yanapaspaykiqa, aswan allintaraqmi rurachkanki forastero kaptinkuqa.
6 Paykunaqa iñiqkunapa huñunakuyninpim kuyakuynikimanta willakurqaku. Diosninchikpa agradonpaqmi rurachkanki viajanankupaq imawanpas yanapaykuspaykiqa. 7 Paykunaqa Jesucristomanta willakustinmi purichkanku, Diospi mana iñiqkunamantaqa ima yanapakuytapas manam chaskiyta munankuchu. 8 Ñoqanchikmi paykunataqa yanapananchik cheqap willakuypi llamkaqmasin kananchikpaq.

Diotrefespa mana allin rurasqanmanta

9 Apachimurqanim huk cartata chaypi iñiqkunaman, ichaqa Diotrefesmi mana caso-preciotapas churanchu iñiqkunapa cabecillan kayta munaruspan. 10 Chaymi rispayqa payta qaqchasaq contraykupi imaymana

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

rimasqanmanta. Rimasqanwanpas mana saksaspanmi watukuq riq iñiqkunatapas mana chaskiykunchu hinaspam samaykachiy munaqkunatapas harkakuspanraq qarqon huñunakuymanta.

11 Kuyasqay wawqelláy, qamqa amayá mana allin rurasqantaqa qatipakuychu, rurayqa allin kaqkunatayá. Allin ruraqkunaqa Diosmantam, mana allin ruraqkunam ichaqa Diostaqa mana reqsinkuchu.

Demetriomanta

12 Lliwmi Demetriomanta allinta rimanku, kikinpa vidanmi qawachikun Diospa munasqanman hina kawsasqanta, ñoqaykupas paymantaqa allintamá rimaniku, yachasqaykichikpi hinapas ñoqaykuqa cheqap rimaqmi kaniku.

Cartapa tukuyninmanta

13 Achkam qanman imapas nimunay karqa, ichaqa manam cartallawanqa lliwtaqa nimuykimanchu 14 chaymi qanwan chaylla tupaykuyta munachkani parlananchikpaq.

15 Qamñayá allinlla. Amistadnikikunam saludaykamusunki. Amistadninchikkunatayá sapakamata saludaykuy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JACOBOPA WAWQEN JUDASPA CARTAN

Kay cartaqa qellqasqa karqa punta kaq iñiqkunapa mirachisqan iñiqkunamanmi, chayraykum kay cartaqa rikchakun Pedropa iskay kaq cartanman.

Kay cartaqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun pantachikuqkunapa contranpi kunasqanmanta (1-16).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Diospi iñiqkunapa takyanankumanta (17-23).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun tukuykunanpaq Diosta alabasqanmanta (24-25).

Cartapa qallariyninmanta

1 Jesucristo serviq hinaspa Jacobopa wawqen ñoqa Judasmi qellqamuchkaykichik Dios Taytapa kuyakuywan qayasqankunaman. Qamkunaqa Jesucristopa
waqaychasqanmi kachkankichik. 2 Diostam mañakuchkani llakipayakuyninta,
hawkayayta hinaspa kuyakuyta llimparinankama qosunaykichikpaq.

Llulla yachachikuqkunamanta
(2 P 2:1-17)

3 Kuyasqallaykuna, ancha-anchatam munarqani salvasqa kasqanchikmanta
qellqamuyta. Ichaqa necesario kaptinmi ruegakuspay chayraq qellqamuchkaykichik iñisqanchikta defiendenaykichikpaq. Chay iñiytaqa Diosmi huk
kutillata qowarqanchik payllapaqña sapaqchasqakunaman. 4 Achkaq runakunam engañowan yaykuramun, paykunamantaqa Bibliapas ñawpaqmantaraqmi
rimarqa condenasqa kanankumanta. Paykunaqa Diostapas manam adorankuchu, Diosninchikpa favornintapas tikrarunku qanra vidapi purikuymanñam.
Paykunaqa negankum sapallan munaychakuq Señorninchik Jesucristotapas.

5 Yachachkaptikichikpas yuyarichiytam munachkani. Señormi horqomurqa Egiptomanta Israel runakunata hinaspam wañurachirqa Diospi
mana iñiqkunata. 6 Chaynataqmi wakin angelkunatapas Dios tutayaypi
wiñaypaq cadenarurqa hatun juicio punchawpaq. Paykunaqa punta munaychakuyninkuta mana waqaychaspankum saqerurqaku *yachananku
sitiotapas. 7 Chay angelkuna hinam Sodoma llaqtapi, Gomorra llaqtapi
hinaspa vecinon llaqtakunapi kaqkunapas huchapakuypi purirqaku, pay-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kunaqa qaripurañam uywanakurqakupas. Paykunaqa churasqa kachkan wiñaypaq nina rawraypi castigasqa kasqankumanta yachananchikpaqmi.

8 Chayna kachkaptinpas chay mana allin mosqoq runakunaqa huchawanraqmi qanrachanku cuerponkutapas hinaspam negankuraq atiyniyoqkunatapas. Paykunaqa insultankuraqmi hanaq pachapi kaqkunatapas. 9 Angelkunata ka- machiq Miguelmi diablowan pelearqa Moisespa cuerponmanta, chaywanpas payqa diablotaqa manam ñakarqachu, payqa nirqa: "Señoryá qaqchasunki" nispallam. 10 Chay runakunam ichaqa mana reqsisqankunatapas ñakaykarinku. Animalkuna hina entiendesqallankupim munasqankuta ruranku kikinkupa mana allinninkupaq.

11 ¡Imaynaraq kanqaku! Paykunaqariki Cainpa rurasqantam qatipakuchkanku. Qollqeraykum Balaam hina pantarunku hinaspam Core hina wañurunku mana kasukusqankurayku. 12 Paykunaqa convidoykichiktapas qanrachanmi, qamkunawan kuska mikuspankupas mana penqarikuspam mikunku. Mana allin michiq hinam kikillankuta cuidakunku. Wayrapa maymanpas apasqan mana yakuyoq puyu hinam paykunaqa. Paykunaqa kachkan chirawpi mana ruruyoq sapinmanta pilasqa sacha hina iskaykama wañusqam. 13 Lamar qocha *olaspan pusoqarichkaq hinaraqmi paykunapaqa penqakuyninpas sutilla kachkan. Yanqa puriq lucerokuna hina kasqankuraykum wiñaypaq tutayayman wischusqa kanqaku.

14 Paykunamantam Adanpa qanchis kaq miraynin Enocpas Diospa revelasqanta willakurqa:

—Qawaychik, Señormi hamuchkan wara-waranqantin akllasqankunawan. 15 Payqa hamuchkan llapallanta juzgananpaqmi hinaspa payta llapallan mana adoraqkunata mana agradaqnin rurasqankumantawan, paypa contranpi mana allin rimasqankumanta qaqchananpaqmi —nispa.

16 Paykunaqa pipapas qepanpi rimaspankum quejallapi purinku kikillankupa mana allin munasqankuman hina. Paykunaqa hatun tukurusparaqmi rimankupas hinaspam runakunata alabanku imatapas paykunamanta horqorunankupaq.

Iñiqkunaman imam kunakusqanmanta

17 Kuyasqallaykuna, yuyariychikyá Señorninchik Jesucristopa *apostolninkunapa ñawpaqmantaraq kayna nisusqaykichikta. 18 Paykunam nisurqankichik:

—Qepa punchawkunatam hamunqa burlakuqkuna, Diosta mana adoraqkuna hinam munasqallankupi kawsanqaku —nispa.

19 Paykunam apaykamun rakinakuyta, kay pachallapaq kasqankuraykum mana espirituyoq kachkanku.

20 Kuyasqallaykuna, qamkunayá ichaqa wiñaychik suma-sumaq iñiynikichikpi, Diostayá mañakuychik Chuya Espiritupa yanapakuyninwan. 21 Diospa kuyakuyninpiyá waqaychakuychik Señorninchik Jesucristopa wiñay kawsaypaq kuyapayakuyninta suyastin.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Iskayrayaqkunata convencechiychik. 23 Wakinkunata ninamanta salvaychik, wakintañataq imamantapas harkaspa kuyapayaychik hinaspa pusamuychik Señorman, ichaqa amayá huchamanqa aysachikuychikchu, aswanqa qanra pachata millakuchkaq hinayá cheqniychik huchakunataqa.

Cartapa tukuyninmanta

24 Sapallan salvaqninchik Diosmi atiyninwan cuidasunkichik huchaman mana wichiykunaykichikpaq, payllam mana huchayoqta qayllanman kusisqata chayachisunkichik. 25 Señorninchik Jesucristontakamayá Diosta nisunchik:

—Alabaykikum, qamqa ancha-ancha atipayniyoqmi hinaspa kallpayoqmi kanki wiña-wiñaymanta hinaspa kunanmanta wiñaykama —nispa. Amen.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

JESUCRISTOPA JUANMAN REVELASQAN

APOCALIPSIS

Kay librotaqa Apostol Juanmi qellqarqa. Kay libroqa Mosoq Testamentopa tukupayninpim churasqa kachkan. Mosoq Testamentopi librokunamantapas qepallataña qellqasqam karqa. Revelacionpi Diospa qawachisqankunam kay libropiqa kachkan. Kay libroqa qellqasqa karqa Roma llaqtayoq runakunapa qatikachasqan iñiqkunata kallpanchananpaqmi chaynataq qepa punchawkunapi imam pasanankunata qawachiwananchikpaqmi.

Kay libroqa pusaq parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun libropa qallariyninmanta (1:1-8).

Iskay kaq parteñataqmi willakun hanaq pachapi kaq Cristota rikuruspan qanchis cartakunata iñiqkunaman apachisqanmanta (1:9-3:22).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun hanaq pachapi yupaychaymanta, wankusqa libromanta hinaspa Carnero rikusqanmanta (4, 5).

Tawa kaq parteñataqmi willakun qanchis sellokunamanta (6:1-8:5).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun qanchis cornetillakunamanta (8:6-14:20).

Soqta kaq parteñataqmi willakun qanchis tazonkunamanta (15, 16).

Qanchis kaq parteñataqmi willakun juiciomanta (17-20).

Pusaq kaq parteñataqmi willakun mosoq Jerusalen llaqtamanta hinaspa Jesucristopa kutimunanqa kayllaña kasqanmanta (21-22).

Jesucristopa willachisqanmanta

1 [1] Diosmi kaykunata Jesucristoman revelarqa serviqninkunaman imam chaylla pasananta willananpaq. Jesucristomá kay revelasqanta serviqnin Juanman angelninwan entiendechirqa. [2] Chaymi Juan willakurqa Diospa palabranta, tukuy ima rikusqanta chaynataq Jesucristopa willakusqantapas.

[3] Mayna kusisqam kay libro leeqkunaqa, Diospa revelasqanta leeptin uyariqkunapas chaynataq kaypi qellqasqa kamachikuykuna kasukuqkunapas. Ñam hichpamuchkanña cumplikunan tiempoqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Qanchisnintin llaqtakunapi iñiqkunaman Juanpa qellqasqanmanta

4 Ñoqa Juanmi, Asia lawpi qanchisnintin llaqtakunapi iñiqkunaman
qellqamuykichik. Diostam Jesucristotawan hinaspa Chuya Espiritutawan
mañakuchkani favorecesunaykichikpaq, mañakuchkanitaqmi hawkallata kawsa-
chisunaykichikpaqpas. Diosmi ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas chaynataq hamuq
kaqpas. Diospa qanchisnintin espiritunkunam paypa tiyananpa ñawpaqninpi
kachkan. 5 Jesucristoqa confiakunapaq allin testigom. Payqa puntata kawsari-
muqmi chaynataq kay pachapi reykuna- ta kamachiqmi. Payqa kuyawaspanchik
huchanchikkunamanta yawarninwan mayllaqninchikmi. 6 Payqa munaychakus-
qantawan *sacerdotekunatañam rurawarqanchik Taytan Diosta servinanchikpaq.
Paytayá alabasunchik hinaspa hatunchasunchik wiña-wiñaypaq. Amén.

7 Qawaychik,
puyukunawanmi hamuchkan payqa.
Llapallan runakunam rikunqa.
Rikunqakum payta tuksiqkunapas.
Waqanqakum kay pachapi llapallan castakunapas.
Arí, chaynam kanqa.

8 Ñawpaq kaq, kunan kaq chaynataq hamuq kaq tukuy atiyniyoq Señormi nin:
—Ñoqam kani qallariypas, tukupaypas —nispa.

Kancharichkaq Cristota Juan rikusqanmanta

9 Kay wawqekichik Juanqa kani ñakariqmasikichikmi, Diospa munaychakus-
qanman yaykuqmasikichikmi chaynataq Jesusrayku pacienciakuqmasikichikmi.
Diospa palabranmanta hinaspa Jesucristomanta willakusqayraykum Patmos suti-
yoq islapi preso karqani. 10 Señorpa punchawninpim Chuya Espiritupa atiyninwan
qepaypi uyarirqani cornetillapa nisyullaña waqaynin hina 11 kayna niwaqta:
—Qawasqaykita huk libropi qellqaspayá apachiy Asia lawpi kaq qan-
chisnintin llaqtakunapi huñunasqa iñiqkunaman: Efesoman, Esmirnaman,
Pergamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman hinaspa Laodiceaman.
12 Rimapayawaqniyta qawarinaypaq muyurispaymi rikururqani qorimanta qanchis mecherokunata, 13 chay qanchis mecherokunapa chawpinpim kachkasqa Diosmanta Hamuq Runaman rikchakuq, payqa kachkasqa chakinkama qoysu pachayoqmi, qasqonñataqmi kasqa qorimanta chumpiwan watasqa. 14 Chukchanñataqmi kasqa yuraq millwa hina hinaspa riti hina yuraqllaña, ñawinpas kasqa nina hina kancharichkaqmi. 15 Chakinkunapas achkirirqa hornopi chullurachisqa bronce hinaraqmi, rimayninñataqmi kasqa achka yakupa qapariynin hina. 16 *Alleqninpim kasqa qanchis luce-
rokuna, siminmantañataqmi lloqsichkasqa iskay ñawchi filoyoq espada,
uyanpas kasqa chawpi punchawpi intipa rupaynin hinaraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Rikuruspaymi ñawpaqninman wañusqa hina wichiykurqani hinaptinmi *alleq makinwan llachpaykuwaspan niwarqa:
—Ama manchakuychu, ñoqam kani punta kaqpas, qepa kaqpas 18 chaynataq kawsaqpas. Wañusqam karqani, kunanmi ichaqa wiña-wiñaypaq kawsachkani. Kichanapaqpas wichqanapaqpas munaychakunim wañuypi chaynataq wañusqakunapa kasqanpipas. 19 Qellqayá imapas rikusqaykikunata, qellqaytaqyá kunan kaqtapas chaynataq qepa punchawkunapi kanantapas. 20 Entiendeyá qanchis lucerokuna *alleqniypi rikusqaykimanta chaynataq qorimanta qanchis mecherokuna rikusqaykimantapas. Qanchis lucerokunaqa qanchisnintin llaqtakunapi iñiqkunaman willakuqkunam. Qanchis mecherokuna rikusqaykiñataqmi qanchisnintin llaqtakunapi iñiqkuna.

Efeso llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

2 1 —Efesopi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Qanchis lucerokunata alleq makinpi hapiykuspan qorimanta qanchis mecherokunapa chawpinpi puriqmi nin kaynata: 2 Ñoqaqa yachanim tukuy rurasqaykitaqa, yachanitaqmi llumpa-llumpayta llamkaspa pacienciayoq kasqaykitapas chaynataq mana allin ruraqkunataqa mana aguantay atisqaykitapas. "*Apostolmi kani" niqkunatapas pruebaspam yacharurqanki llulla kasqankuta. Paykunaqa manam apostolkunachu karqa. 3 Pacienciawanmi ñakarirqanki hinaspam ñoqarayku llumpa-llumpayta llamkarqanki mana pisipaspa. 4 Ichaqa kaymi contraykipi kachkan: Manañam puntata hinañachu kuyawanki. 5 Chaynaqa manaraq wichichkaspa imaynam kasqaykita yuyarispayá huchaykimanta wanakuspa ruray qallariyninpi rurasqaykikunata. Mana chayqa, contraykipi hamuruspaymi mecheroykita qechurusqayki, chaynatamá rurarusaq mana wanakuptikiqa. 6 Ichaqa allintam kayta ruranki, qamqa *Nicolaita sutiyoq runakunapa rurasqantam ñoqa hina cheqninki. 7 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta. Pipas venceqmanqa qosaqmi kawsachikuq sachapa rurunta mikunanpaq. Chay sachaqariki kachkan Diospa huertanpa chawpinpim.

Esmirna llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

8 —Esmirnapi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Punta kaq, qepa kaq chaynataq wañuspa kawsarimuqmi nin kaynata: 9 Ñoqaqa yachanim ñakarisqaykitapas chaynataq wakcha kasqaykitapas, ichaqa Diospaqqa apum kachkanki. Yachanitaqmi judiom kani niqkunapa insultasusqaykitapas, paykunaqa manam judiochu aswanqa *Satanaspa huñunakuyninmi. 10 Amayá manchakuychu ñakarinaykimantaqa, wakinnikichiktam diablo hinachisunkichik carcelman

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

pruebasunaykichikpaq hinaptinmi ñakarinkichik chunka punchaw.
Ichaqa qaqa hina sayaptikiqa wiñay kawsay premiotam qosqayki.
11 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa
nisqanta. Pipas venceqqa manam iskay kaq wañuyta ñakarinqachu.

Pergamo llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

12 —Pergamopi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Iskay ñawchi filoyoq espadayoqmi nin kaynata: 13 Ñoqaqa
yachanim maypim *yachasqaykita, Satanaspa munaychakusqanpim
*yachachkanki. Chaywanpas qaqa hina sayaspam qatiwachkanki.
Manamá iñiwasqaykitaqa negarqankichu chay Satanaspa
yachasqanpi ñoqamanta allin testigakuq Antipas qayllaykichikpi
wañuchisqa kachkaptinpas. 14 Ichaqa kay aslla kaqkunam contraykipi
kachkan: Hinallam hatallichkanki Balaampa yachachisqanman
hina ruraqkunata. Balaanmi umacharqa Balacta Israelpa
mirayninkunata huchallichinanpaq. Chaymi Israelpa mirayninkunaqa
Taytachakunaman ofrecesqa aychata mikuruspa hinaspa huchapakuspa
huchallikururqaku. 15 Kachkantaqmi *Nicolaita sutiyoq runakunapa
yachachisqan ruraqkunapas. 16 Chaynaqa huchaykimantayá wanakuy,
mana chayqa chaylla qanman hamuruspaymi paykunawan peleasaq
simiymanta lloqsiq espadawan. 17 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá
huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta, pipas venceqmanqa
Diospa apachimusqan pakasqa mikuytam mikuchisaq hinaspam
qosaq yuraq rumichata. Chay rumichapim mosoq suti qellqasqa kanqa,
chaytaqa manam pipas reqsinmanchu aswanqa chaskiqllanmi.

Tiatira llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

18 —Tiatirapi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Kancharichkaq nina hina ñawiyoq hinaspa lluchkayachisqa bronce
hina chakiyoq Diospa Churinmi nin kaynata: 19 Ñoqaqa reqsinim
rurasqaykikunatawan kuyakuynikita, iñiynikitawan servikuynikita.
Reqsinitaqmi pacienciawan qepa kaq rurasqaykikunaqa punta
kaq rurasqaykikunamantapas aswan achkaraq kasqanta. 20 Ichaqa
kaymi contraykipi kachkan: Diosmanta willakuqmi kani niq
Jezabel warmitam aguantachkanki. Paymi yachachispan pantachin
serviqniykunata huchapakuykunapi purinankupaq hinaspa taytacha-
mamachakunaman ofrecesqa aychata mikunankupaq. 21 Jezabelmanqa
qorqanim tiempota huchankunamanta wanakunanpaq ichaqa manam
munanchu huchapakuyllapi kasqanmanta wanakuyta. 22 Jezabeltaqa
kunanpunim llumpayta onqorachisaq, ñakarichisaqtaqmi paywan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

huchallikuqkunatapas, Jezabel hina manaña wanakuptinkum chaynataqa
rurasaq. 23 Wawankutapas wañurachiptiymi llapallan huñunasqa iñiqkuna
yachanqaku yuyayninkupas chaynataq sonqonkupas yachaq kasqayta,
sapakamamanmi qosqaykichik rurasqaykichikman hina. 24 Wakinnikichik
Tiatirapi kaqkunamanñataqmi nikichik: Qamkunaqa Jezabelpa
yachachisqantam mana kasukurqankichikchu, manataqmi *Satanaspa
pakasqa hatun yachachikuynin nisqankutapas chaskirqankichikchu.
Chaymi qamkunamanqa mana huk sasa ruraytapas kamachisqaykichikchu.
25 Qamkunaqa kapusuqnikichiktayá hatalliychik kutimunaykama. 26 Pipas
vencespan tukupayninkama munasqayta ruraqmanmi ñoqaqa qosaq atiyta
nacionkunata gobiernananpaq, 27 imaynam Taytay ñoqamanpas qowarqa
atiyta chaynam paypas gobiernanqa nacionkunata fierro tawnawan
hina, allpa manka pakipachkaq hinam paykunataqa castiganqa. 28 Chay
venceqmanqa qosaqtaqmi achikyaq lucerotapas. 29 Uyariwaqniykunaqa
kasukuychikyá huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta.

Sardis llaqtapi iñiqkunaman cartasqan

3 1 —Sardispi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Diospa qanchis espiritun espirituyoqmi hinaspa qanchis luceron
luceroyoqmi nin kaynata: Ñoqaqa yachanim rurasqaykikunata,
"Kawsachkanmi" nichkaptinkupas wañusqa hinam kachkanki.
2 Rikcharispayá wakin kapusuqnikikunata takyachiy, chaykunapas
chinkaruchkanñam. Rurasqaykikunatapas manam Diospa
munasqanman hinachu tarirqani. 3 Yuyariy uyarispa chaskisqaykita
hinaspayá kasukuspa huchaykikunamanta wanakuy. Mana
rikchariptikiqa suwa hinam mana yachasqayki horallata
hamurusqayki. 4 Sardispiqa kachkanmi iskay-kimsallapas pachanku
mana qanrachasqakuna, paykunaqa ñoqawanmi purinqaku yuraq
pachayoq chaypaq hina kasqankurayku. 5 Pipas venceqkunaqa
yuraq pachawan pachachisqam kanqaku, sutinkutapas manam
chinkarachisaqchu wiñay kawsaqkunapa sutin apuntana
libromantaqa hinaspam ñoqapa kasqankuta reqsichisaq Taytaypa
hinaspa angelninkunapa qayllanpi. 6 Uyariwaqniykunaqa
kasukuychikyá huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta.

Filadelfia llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

7 —Filadelfiapi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Kay chuya kaqmi, cheqap kaqmi, Davidpa llaven hatalliqmi, mana
pipa wichqanan punku kichaqmi hinaspa mana pipa kichanan punku
wichqaqmi nin kaynata: 8 Ñoqaqa yachanim imam rurasqaykita. Punkutam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kichaykapuyki, chaytaqa manataqmi pipas wichqanmanchu. Pisi
kallpayoq kachkaspapas kasuwarqankim. Manataqmi negawarqankichu.
9 *Satanaspa huñunakuyninpi llullakuspan "Judiom kani" niqkunatapas
ñoqam qonqorachisaq qayllaykipi, chaynapim yachanqaku qam
kuyasqayta. 10 Pacienciakunaykipaq kamachisqaytam kasuwarqanki,
chayraykum ñoqapas waqaychasqayki hamuq sasachakuykunamanta. Chay
sasachakuykunaqa hamunqa kay pachapi llapallan runakuna pruebasqa
kanankupaqmi. 11 Ñoqaqa utqaymanmi hamusaq. Kapusuqnikitayá takyachiy
premioykita mana pipas qechusunaykipaq. 12 Pipas venceqtaqa Diosniypa
templonpa pilarninta hinam rurasaq, chaynata ruraptiyqa manañam
chaymanta lloqsinqachu. Paypim qellqasaq Diosniypa sutinta, qellqasaqtaqmi
mosoq Jerusalen llaqtapa sutintapas. Chay llaqtaqa hanaq pachamantam
uraykamunqa. Qellqasaqtaqmi mosoq sutiytapas. 13 Uyariwaqniykunaqa
kasukuychikyá huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta.

Laodicea llaqtapi kaq iñiqkunaman cartasqan

14 —Laodiceapi kaq ñoqamanta willakuqmanyá qellqay kaynata:

Cheqap kaq, cheqap niq, allin testigo kaq hinaspa Diospa unanchasqan
kamachiqmi nin kaynata: 15 Ñoqaqa yachanim tukuy rurasqaykita, manam
chirichu nitaq rupaqchu kanki. ¡Ima allinchá kanman rupaq kaptikiqa otaq
chiri kaptikiqa! 16 Mana chiri nitaq rupaq kaspa qonilla kasqaykimantam
vomitarusqayki. 17 Qanmi ninki: "Apum kani, apuyarunim, manam imatapas
munaniñachu" nispa, ichaqa manam musyakunkichu llakipayaypaq,
mana imayoq, wakcha ñawsa hinaspa qalalla kasqaykita. 18 Chaynaqa
ñoqam consejayki ninapi chuyanchasqa qorita rantiwaspayki cheqap apu
kanaykipaq. Yuraq pachatapas rantiwaspaykiyá chaywan pachakuspa
penqaynikita tapakuy, rantiwaytaqyá ñawi hampitapas ñawikiman
sutuchikuspa qawakunaykipaq. 19 Ñoqaqa qaqchaspaymi castigani llapallan
kuyasqaykunataqa. Chaynaqa tukuy sonqoykiwanyá huchaykikunamanta
wanakuy. 20 Qawarimuway, ñoqaqa punkupi sayaspaymi takachkani. Pipas
qayakuyniyta uyarispan punkuta kichaykuwaptinqa yaykuspaymi paywan
mikusaq, chaynataqmi paypas ñoqawan mikunqa. 21 Pipas venceqtaqa
ñoqawan kuskatam tiyachisaq tiyanaypi, chaynam ñoqapas vencesqayrayku
Taytaywan kuska tiyarqani tiyananpi. 22 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá
huñunasqa iñiqkunaman Espiritupa nisqanta.

Hanaq pachapi Diosta adorasqankumanta

4 1 Chaymantam rikururqani hanaq pachapi punku kicharayachkaqta
hinaptinmi chay cornetillapa punta waqayninpi hina niwarqa:
—Seqamuy kayman, ñoqam qawachisqayki kaykunapa qepanman
imam sucedekunanmanta —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Chaypunillam rikurirurqani Espiritupa kallpanchasqan hinaspam rikururqani hanaq pachapi tiyanata, chaypiqa Diosmi tiyachkasqa. 3 Chay tiyanapi tiyaq Diosqa rikchakurqa jaspe alhaja rumimanwan cornalina nisqanku alhaja rumimanmi. Tiyananpa muyuriqninpiñataqmi chirapa kachkasqa esmeralda alhaja rumi hina llipipipichkaq. 4 Chay tiyananpa muyuriqninpim rikurqani iskay chunka tawayoq tiyanakunatawan, chaypim tiyachkasqaku iskay chunka tawayoq *ancianokuna, paykunaqa kachkasqa yuraq pachayoqkamam hinaspa umanpi qorimanta coronayoqkamam. 5 Diospa tiyananmantam lloqsimurqa llipyantin rayokuna hinaspa qapariykuna. Tiyananpa ñawpaqninpiñataqmi rupachkasqa qanchis achkikuna. Chaykunaqariki Diospa qanchisnintin espiritunmi. 6 Tiyananpa ñawpaqninpiñataqmi kachkasqa cristal hina chuyay-chuyay lamar qocha.

Diospa tiyananpa chawpinpiwan muyuriqninpiñataqmi kachkasqa tawa animalkuna, chay animalkunaqa kasqa qepanpi hinaspa ñawpaqninpi achkallaña ñawiyoqmi. 7 Punta kaq animalmi rikchakurqa leonman, hukninñataqmi rikchakurqa novilloman, kimsa kaqñataqmi kasqa runa hina uyayoq, tawa kaqñataqmi rikchakurqa pawachkaq *aguilaman. 8 Chay tawantin animalkunaqa kasqa soqta raprayoqkamam, raprankunapiñataqmi kasqa hawanpi ukunpi ñawillaña, paykunam tuta punchaw mana samaykuspa nirqaku:

Chuyam, chuyam, chuyam
tukuy atipayniyoq Señor Diosqa.
Payllam ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas
chaynataq hamuq kaqpas.

9 Wiña-wiñaypaq kawsaqman otaq tiyananpi kaq Diosman chay animalkuna sapa kuti adoraspa hinaspa yupaychaspa graciasta qoptinkuñataqmi 10 iskay chunka tawayoq *ancianokuna wiña-wiñaypaq kawsaqpa otaq tiyananpi kaqpa qayllanpi qonqorakuykurqaku hinaspam coronankuta qayllanman churaykuspanku adorarqaku, paykunam nirqaku:

11 Señor Diosllayku,
qamllam kanki tukuy atipayniyoq adorana
hinaspa yupaychana Diosqa.
Qanmi unancharqanki tukuy ima kaqkunataqa.
Munaynikiman hina unanchaptikim kachkan
tukuy imakunaqa.

Wankusqa libromantawan Carneromanta

5 1 Chay hatun tiyanapi tiyaqpa *alleqninpim rikurqani wankusqa librota hawanpi-ukunpi qellqasqata hinaspa qanchis *sellowan selloykuspa wichqasqata. 2 Rikurqanitaqmi atiyniyoq angel qaparispan tapukuqtapas, paymi nirqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—¿Yaqachum pipas kanman kay libropi *sellosqa kaqta pakiruspan kicharuq? —nispa.

3 Ichaqa manam hanaq pachapipas nitaq kay pachapipas nitaq uku pachapipas karqachu chay librota kichaykuy atiqqa nitaq qawaykuqllapas. 4 Chaymi ñoqa anchata waqarqani chay librota kichaykunanpaq, leeykunanpaq hinaspa qawaykunanpaq mana pipas kaptin. 5 Chaymi huknin *anciano niwarqa:

—Ama waqaychu, leonwan sutichasqa Juda ayllumanta kaq Rey Davidpa mirayninmi libropa qanchis *sellonta pakispan kichananpaq vencerunña —nispa.

6 Hinaptinmi Diospa tiyananpa chawpinpi hinaspa tawa animalkunapa chawpinpi hinaspa *ancianokunapa chawpinpi rikururqani carnerota wañuchisqa hina rikchayniyoq sayachkaqta. Chay Carneroqa kachkasqa qanchis waqrayoqmi hinaspa qanchis ñawiyoqmi. Chay ñawinkunaqa tukuy kay pachaman kachasqa Diospa qanchis espiritunkunam. 7 Chay Carnero hamuruspanmi librota chaskiykurqa tiyanapi tiyaq Diospa *alleq makinmanta. 8 Librota chaskiykuptinñataqmi tawan animalkuna iskay chunka tawayoq *ancianokunapiwan qonqorakuykurqaku *Carnero-pa qayllanpi. Llapallan ancianokunaqa arpayoqkamam apachkasqaku incienso huntayoq qorimanta tazonninkuta. Chay inciensoqa Diosman iñiqkunapa mañakuyninmi. 9 Paykunam takirqaku kay mosoq takita:

*Sellosqanta pakispa libro kichaqqa qamllam kanki.
Qamqa wañuchisqam karqanki.
Diospaqmi runakunata yawarnikiwan rantirqanki
llapallan llaqtakunamanta,
tukuy idioma rimaqkunamanta,
ayllukunamanta hinaspa nacionkunamanta.
10 Diosniykupaqmi munaychakusqantawan *sacerdotekunataña rurarurqanki.
Kay pachapi gobiernanankupaqmi chaynataqa rurarurqanki.

11 Rikuruspayñataqmi uyarirqani Diospa tiyananpa muyuriqninpi achkallaña angelkunapa, animalkunapa hinaspa *ancianokunapa nisqanta. Paykunaqa kasqa achka-achka wara-waranqantinmi. 12 Paykunam qaparispa nirqaku:

Wañuq *Carnerollatam nichwanqa
“Qamllam kanki atiyniyoqqa
apuqa, yachayniyoqqa hinaspa kallpasapaqa.
Qamllatam yupaychaymankuqa,
adoraymankuqa hinaspa alabaymankuqa.”

13 Diospa tukuy ima unanchasqankunapas otaq hanaq pachapi, kay pachapi, uku pachapi hinaspa lamar qochapi kaqkunapas kaynatam nirqaku:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tiyananpi tiyaq Diostayá *Carnerotawan
Wiña-wiñaypaq adorasun, yupaychasun,
hatunchasun hinaspa kallpasapapaq hapisun.
14 Tawa animalkunañataqmi nirqaku:
—¡Amén! —nispa.
Iskay chunka tawayoq *ancianokunañataqmi qonqorakuykuspa adorarqaku.

Qanchis sellokunamanta

6 1 Revelacionniypi qanchis *sellomanta punta kaq sellota *Carnero kichaykuptinmi chay tawa animalpa huknin rayo hina qaparirqa:
—Hamuy —nispa.
2 Rikurqanitaqmi huk yuraq caballotapas. Sillakuqninmi kasqa flechanayoq. Payman coronata qoykuptinkum lloqsirqa vencestin aswanraq vencenanpaq.
3 Iskay kaq *sellota *Carnero kichaykuptinñataqmi iskay kaq animal nirqa:
—Hamuy —nispa.
4 Hinaptinmi lloqsiramurqa huknin caballo, chay caballoqa kasqa pukam. Sillakuqninmanmi atiyta qoykurqaku kay pachamanta hawkayayta qechunanpaq chaymi llapa runakuna wañuchinakurqaku. Paymanqa qorqakutaqmi hatun espadatapas.
5 Kimsa kaq sellota *Carnero kichaykuptinñataqmi kimsa kaq animal nirqa:
—Hamuy —nispa.
Hinaptinmi qawarispay rikururqani huk yana caballota, sillakuqninmi hapichkasqa huk balanzata. 6 Chaymi tawa animalkunapa chawpinmanta qayakamurqa:
—Huk kilo trigom jornalpa chanin qollqepaq. Kimsa kilo cebadam jornalpa chanin qollqepaq. Ichaqa amam usuchinkichu aceitetawan vinotaqa —nispa.
7 Tawa kaq *sellota *Carnero kichaykuptinñataqmi tawa kaq animal qayakamurqa:
—Hamuy —nispa.
8 Hinaptinmi qawarispay rikururqani qellu caballota, sillakuqninpa sutinmi kasqa Wañuy, qepan qatiqñataqmi kasqa wañusqakunapa kasqanpi munaychakuq. Paymanmi atiyta qoykurqaku kay pachapa tawa kaq parten runakunata guerrawan, yarqaywan, onqoywan hinaspa kay pachapi monte animalkunawan wañuchinanpaq.
9 Pichqa kaq *sellota *Carnero kichaykuptinñataqmi *altarpa sikinpi rikururqani Diospa palabranta willakusqankurayku wañuqkunata. 10 Paykunam qaparispa nirqaku:
—Chuya kaq hinaspa prometesqaykikuna cumpliq Señor ¿haykapikamataq wañuchiwasqankumanta mana juzgankichu hinaspa mana vengakunkichu kay pachapi *yachaqkunata? —nispa.
11 Sapakamaman yuraq pachakunata qoykuspam nirqaku:
—Asllatapas suyaykuychikraqyá Cristota serviqmasikichik wawqe-panikuna qamkuna hina wañuchisqa kanankukama —nispa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Soqta kaq *sellota *Carnero kichaykuptinñataqmi karqa hatun temblor.
Intim tutayarurqa luto pacha hina, enteron killañataqmi rikurirurqa yawar hina.
13 Cielopi lucerokunapas kay pachamanmi wichiykamurqa wayra taspiptin llullu
higos wichichkaq hina. 14 Cielokunapas papel wankusqa hina chinkaruptinmi
orqokunawan islakunapas maymi kasqanmanta kuyuchisqa karurqa. 15 Kay
pachapi hatun kamachikuqkunapas pakakururqakum machaykunapi, orqoku-
napi hinaspa qaqakunapa chawpinpi, pakakururqataqmi hatunchakuqkunapas,
apukunapas, capitankunapas, atiyniyoqkunapas, llapallan sirvientekunapas
chaynataq libre kaqkunapas. 16 Paykunam orqokunatawan qaqakunata nirqaku:
—Tiyananpi tiyaq Diosmantawan *Carneropa piñakuyninmanta pakay-
kuwanaykikupaqyá tuñiykamuy. 17 Castiganan hatu-hatun punchawmi
chayaramun. ¡Piraq chaytaqa aguantanman! —nispa.

Israel ayllukunapi señalasqa kaqkunamanta

7 1 Chaymantam rikurqani tawa angelkunata kay pachapa tawan
esquinankunapi sayachkaqta, paykunam wayrata harkachkasqa kay
pachamanpas, lamar qochamanpas chaynataq ima sachamanpas mana
wayramunanpaq. 2 Rikurqanitaqmi huk angeltapas intipa qespimunan
lawmanta hamuchkaqta, payqa kawsaq Diospa señalanan *sellontam
hapichkasqa. Chaymi kay pachatawan lamar qochata dañananpaq kaq
atiyniyoq tawa angelkunata qaparispan chay angel nirqa:
3 —Diospa serviqninkunata urkunpi *sellowan manaraq markachkaptiykuqa
amaraqyá dañaychikchu allpatapas, lamar qochatapas nitaq sachakunatapas.
4 Chaymi uyarirqani llapallan Israel ayllukunamanta señalasqakunaqa
pachak tawa chunkan tawayoq waranqa kasqanta. 5-8 Chunka iskayniyoq
waranqam karqa Juda ayllumanta, chunka iskayniyoq waranqakamataq-
mi karqa Ruben ayllumantapas, Gad ayllumantapas, Aser ayllumantapas,
Neftaliy ayllumantapas, Manases ayllumantapas, Simeon ayllumanta-
pas, Leviy ayllumantapas, Isacar ayllumantapas, Zabulon ayllumantapas,
Josey ayllumantapas chaynataq Benjamin ayllumantapas.

Yuraq pachawan achkallaña pachasqakunamanta

9 Chaymantam rikurqani achkallaña runakunata llapallan nacionkunamanta,
ayllukunamanta, castakunamanta hinaspa tukuy rikchaq rimayniyoqkunamanta.
Paykunaqa sayachkasqaku hatun tiyanapa ñawpaqninpim hinaspa *Carneropa
qayllanpim. Achka-achkallaña kaptinkum mana pipas yupayta atirqachu. Yuraq
pachawan pachasqakama kaspam sapakama hapirqaku palmerapa kallmanta.
10 Llapallankum qayaykachakurqaku:

Salvacionninchikqa
tiyananpi tiyaq Diosninchikmantam
hinaspa *Carneromantam.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Llapallan angelkunam sayachkasqaku Diospa tiyananpa, *ancianokunapa hinaspa tawa animalkunapa muyuriqninpi. Chay angelkunam Diospa tiyananpa ñawpaqninpi qonqoranpa kumuykuspanku payta adorarqaku:

12 ¡Amén! Yachayniyoq kasqanraykuyá
Diosninchikta hatunchasunchik
hinaspa adorasunchik.
Atipayninmantawan kallpanmantayá
wiña-wiñaypaq graciasta qosunchik
hinaspa yupaychasunchik. Amén.

13 Hinaptinmi huknin *anciano tapuwarqa:
—¿Pikunataq kay yuraq pachayoqkunaqa? ¿Maymantataq hamurqaku? —nispa.
14 Ñoqañataqmi nirqani:
—Señorlláy, qanmi yachanki —nispa.
Chaymi payñataq niwarqa:
—Paykunaqa hatu-hatun ñakariymanta hamuqkunam hinaspa pachankutapas taqsaspa *Carneropa yawarninwan yuraqyachiqkunam.
15 Chayraykum paykunaqa Diospa tiyananpa ñawpaqninpi kachkanku hinaspam tuta punchaw payta servichkanku templonpi. Tiyananpi tiyaq Diosñataqmi karpa hina harkaykunqa. 16 Paykunaqa manañam yarqaymantapas, yakumantapas kanqakuñachu, nitaqmi intipas nitaq ima rupaypas rupanqañachu. 17 Diospa tiyananpa chawpinpi kaq *Carnerom paykunataqa harkanqa ovejakunata michichkaq hina, paykunataqa kawsachikuq yakukunamanmi, pusanqa. Waqasqanku weqenkutapas Diosñam pichanqa.

Qanchis kaq sellomantawan incienso qontichinamanta

8 1 Libropa qanchis kaq *sellonta *Carnero kicharuptinñataqmi hanaq pachapi upallalla karurqaku yaqa media hora. 2 Chaymantam rikurqani qanchis angelkunata Diospa qayllanpi sayachkaqta, paykunamanmi qosqa karqa qanchis cornetillakuna. 3 Hinaptinmi huk angel qorimanta qontichinayoq hamuspan *altarpa waqtanpi sayaykurqa, paymanmi qoykurqaku achka inciensota iñiqkunapa mañakuyninman yapaykuspan qorimanta altarpa hawanpi kañananpaq. Chay altarqa kachkasqa Diospa tiyananpa ñawpaqninpim. 4 Chay kañasqanpa qosniyninmi Diosman chayarurqa iñiqkunapa mañakuyninwan kuska. 5 Chay hapisqan qontichinaman altarpa hawanmanta nina sansata angel hinaykuspanmi kay pachaman wikutiykamurqa hinaptinmi rayokuna, qapariykuna hinaspa llipyaykuna temblorpiwan karurqa.

Cornetillakunamanta

6 Cornetillayoqkama chay qanchis angelkunam cornetillankuta alistarqaku tocanankupaq.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Punta kaq angel cornetillanta tocaykuptinmi yawarwan chapusqa
ninayoq runtu para kay pachaman chayaramurqa, chaymi ruparurqa kay
pachapa kimsa kaq parten, ruparurqataqmi sachakunapa hinaspa qewa-
kunapa kimsa kaq partenpas.
8 Iskay kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi lamar qochaman wischusqa
karurqa rupachkaq hatu-hatun orqo hina, hinaptinmi lamar qochapa kimsa kaq
parten yawaryarurqa. 9 Chaymi lamar qochapi kawsaq animalkunamanta kimsa
kaq parte wañururqa, chinkarurqataqmi buquekunamanta kimsa kaq partepas.
10 Kimsa kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi cielomanta wichiykamur-
qa rupachkaq nina hina hatu-hatun lucero. Chay luceroqa mayukunapa hinaspa
pukyukunapa kimsa kaq partenpa hawanmanmi wichiykamurqa. 11 Luceropa
sutinqa kasqa Qatqem chaymi chay yakukunapa kimsa kaq parten qatqeyarurqa,
achka runakunam wañururqaku chay qatqe yakuta tomaruspanku.
12 Tawa kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi intipa, killapa hinas-
pa lucerokunapa kimsa kaq parten dañasqa rikurirurqa. Chaykunapa kimsa
kaq parten tutayaruptinmi manaña achkirqachu punchawpas nitaq tutapas.
13 Rikururqanitaqmi huk angeltapas cielopa chawpinta pawachkaqta,
paymi qaparirqa:
—¡Ay! ¡Ay! ¡Ay! ¡Imaynaraq kanqa kay pachapi kaqkuna, kimsa angel-
kunapas cornetillanta tocaykuptinqa —niqta.

9 1 Pichqa kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi lucerota rikurqani
cielomanta kay pachaman wichiykamuqta, chay Lucerom uku pachapa
llaventa chaskirqa. 2 Chay uku pachata kichaykuptinmi qosniriramurqa hatu-
hatun hornomanta hina, chay qosnim tutayarachirqa intitawan cielota. 3 Chay
qosnimanta aqarway urukuna lloqsiramuspanmi kay pachaman mastarikurqa,
chaykunaqa kasqa atoq-atoqkuna hina kachukuqmi. 4 Chaykunataqmi kamachis-
qa karqa kay pachapi qorakunata, imapas verde kaqkunata hinaspa sachakunata
mana mikunanpaq, kamachisqaqa karqa Diospa *sellonwan urkunpi mana
marcasqa runakunallata kachunanpaqmi. 5 Kamachisqaqa karqa manataqmi
runakuna wañuchinanpaqchu aswanqa pichqa killantin kachuspa ñakarichina-
llanpaqmi. Chay kachusqankupa nanayninqa karqa atoq-atoqpa kachukuynin
hinam. 6 Chay punchawkunaqa runakunam wañuyta maskanqa ichaqa manam
tarinqakuchu, wañuyta munaspankupas manam wañunqakuchu.
7 Chay aqarwaykunaqa kasqa guerrapaq alistasqa caballokuna hinam.
Umanpim kasqa qorimanta corona hina, uyanñataqmi kasqa runapa uyan hina.
8 Chukchanmi kasqa warmipa chukchan hina, kirunñataqmi kasqa 9 Qas-
qonku harkaqñataqmi kasqa fierromanta harkachikuna hinaraq, raprankupa
qapariyninñataqmi kasqa caballokunapa aysasqan guerraman riq carretakuna
hinaraq. 10 Chupankuñataqmi kasqa atoq-atoq hina kachukuq, chaynaqa karqa
chaywan kachuspa runakunata pichqa killa ñakarichinanpaqmi. 11 Chay aqar-
way urukunaqa kamachiqniyoqmi karqaku, chay kamachiqninqa karqa uku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

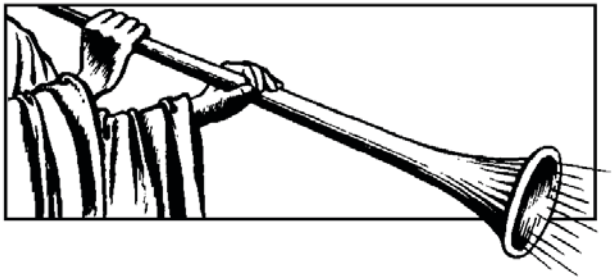

leonpa kirun hina. (Ap 9:8)

pachapi munaychakuq angelmi, chay angelpa sutinmi karqa *hebreo rimaypi Abadon, *griego rimaypiñataq Apolion, chay sutiqa “chinkachiq” ninanmi.

12 Pasarurqam chay angelpa punta kaq “¡Ay!” nisqanqa. Ichaqa hamuchkanmi iskay sasachakuykunaraq.

13 Soqta kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi uyarirqani qayakuyta. Chay qayakuymi uyarikamurqa Diospa qayllanpi qori *altarpa hawanpi tawa waqrachakunapa chawpinmanta. 14 Chaymi cornetillayoq qanchis kaq angelta nirqa:

—Kachariy Eufrates Mayupa patanpi watasqa tawa angelkunata —nispa.

15 Hinaptinmi kachaykurqa chay tawan angelkunata chaynapi llapa runakunamanta kimsa kaq partenta wañuchinanpaq. Paykunam chay horapaq, chay punchawpaq, chay killapaq hinaspa chay watapaq alistasqa karqaku. 16 Uyarisqayman hinaqa caballopi sillasqa soldadokunam karqa iskay pachak waranqa kuti waranqa.

17 Revelacionniypimá Chuya Espiritu qawachiwarqa caballokunapi sillasqakunata. Paykunaqa qasqontam harkachikusqa nina hina puka harkachikunawan, azul harkachikunawan hinaspa qellu harkachikunawan. Caballokunaqa kasqa leon hina umayoqkunam, chay caballokunapa siminmantam lloqsimurqa nina, qosni hinaspa azufre. 18 Runakunapa kimsa kaq partenmi wañururqa chay caballokunapa siminmanta lloqsimuq kimsa castigowan otaq ninawan, qosniwan hinaspa azufrewan. 19 Chay caballokunapa kallpanqa kasqa siminpiwan chupanpim. Chay chupankunaqa kasqa culebrakuna hina umayoqmi, chaywanmi kachukuq.

20 Chay castigokunamanta lluptiq runakunapas manataqmi wanakurqakuchu mana allinkuna rurayninkumantaqa. Manamá wanakurqakuchu demoniokuna adoraymanta nitaq qorimanta, qollqemanta, broncemanta, rumimanta hinaspa kullumanta taytacha-mamachakuna adoraymantapas. Chay taytacha-mamachakunaqa manam rikukunchu, manam uyarikunchu, manataqmi purinchu. 21 Chay runakunaqa manataqmi wanakurqakuchu runakuna wañuchisqankumantapas, layqakusqankumantapas, huchapakusqankumantapas nitaq suwakusqankumantapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Angelmantawan librochamanta

10 1 Rikurqanitaqmi huk atiyniyoq angelta hanaq pachamanta uray-
kamuqta, payqa kasqa puyuwan pachasqam hinaspa umanpi
chirapayoqmi. Uyanpas achkirirqa inti hinaraqmi, chakinkunañataqmi kasqa
ninamanta pilarkuna hinaraq. 2 Kichasqa librochata hapiykuspanmi *alleq
chakinta churaykurqa lamar qochapa hawanman, *ichoq chakintañataqmi
churaykurqa allpaman. 3 Leon hina qapariptinmi qanchis rayokuna toqyamur-
qa rimachkaq hina. 4 Chay qanchis rayokuna rimaramuptinmi qellqanaypaqña
kachkarqani, ichaqa hanaq pachamantam yapatawan qayamuwarqa:

—Qanchisnintin rayokunapa nisqantaqa amaraqyá willakuychu nitaq
qellqaychu —nispa.

5 Lamar qochapiwan allpapi sayaq angelñataqmi cielo lawman alleq
makinta hoqarirqa. 6 Wiña-wiñaypaq kawsaqraykum otaq cielokunapas,
kay pachapas, lamar qochapas chaynataq chaykunapi kaq tukuy imapas
unanchaqraykum jurarqa kaynata:

—Manam unamunqañachu. 7 Aswanqa qanchis kaq angelpa cornetillan
tocanan tiempo chayaramuptinmi Diospa pakasqa kaqninkuna cumpli-
kunqa, chaynaqa karqa serviqnin willakuqkunaman nisqanpi hinam.

8 Hanaq pachamanta uyarisqay qayakuymi yapamanta nimuwarqa:

—Rispaykiyá chay kicharayaq librochata chaskimuy lamar qochapiwan
allpapi sayaq angelpa makinmanta —nispa.

9 Angelman librochata mañaq riptiymi payñataq niwarqa:

—Chaskiwaspayki mikuy kay librochata, simikipim kanqa miel hina
miskillaña, wiksaykipiñataqmi kanqa qatqellaña —nispa.

10 Angelpa makinmanta librochata chaskiykuspay mikuruptiymi
simiypiqa karqa miel hina miskillaña, mikuruptiyñataqmi wiksaypi qat-
qeyarurqa. 11 Hinaptinmi niwarqa:

—Yapatawanmi willakunayki achkallaña runakunamanta, nacionkuna-
manta, tukuy rikchaq rimayniyoqkunamanta hinaspa reykunamanta —nispa.

Iskay testigokunamanta

11 1 Soqos kaqlla tupuna varata huk kaqnin qoykuwaspanmi niwarqa:
—Diospa templontawan *altartayá tupuramuy, yuparamuytaqyá
chaypi adoraqkunatapas. 2 Ichaqa amam tupumunkichu templopa pation-
taqa, chayqa kachkan mana *judio kaqkunaman qosqam. Chay chuya
llaqtapiqa paykunam sarutyachkaq hina munaychakunqa tawa chunka
iskayniyoq killa. 3 Ñoqam kachasaq iskay testigoykunata waranqa iskay
pachak soqta chunkan punchawpuni chaynapi luto pachawan hinakuy-
kuspanku ñoqamanta willakamunankupaq —nispa.

4 Chay testigokunaqa kasqa aceitunas ruruq iskay sachakuna hinam otaq
Diospa qayllanpi kaq iskay hatun mecherokuna hinam. 5 Pipas paykunata

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

imanaytapas munaptinqa siminkumanta lloqsimuq ninawanmi enemigonkuta kañarunqa, chaynatamá wañurunqa imanaruynin munaqpas. 6 Chay testigokunaqa atiyniyoqmi kasqa parata usyachinankupaqpas, chaynataqa usyachiqku Diosmanta willakunankukamam. Paykunaqa atiyniyoqtaqmi kasqaku yakuta yawaryarachispanku munasqankuman hina kay pachapi runakunata tukuy rikchaq castigokunawan ñakarichinankupaqpas.

7 Paykuna willakuyta tukuruptinkuñataqmi Manchakuypaq Animal uku pachamanta lloqsimuspa paykunapa contranpi guerrata ruranqa, paykunata venceruspa wañurachiptinmi 8 cuerponkupas hatun llaqtapa callenkunapi chutarayanqa. Chay llaqtatam tupachinku Sodomawan hinaspa Egiptowan, chaypimá Señorninchikpas chakatasqa karqa. 9 Kimsa punchaw partenpunim runakuna llapa ayllukunamanta, tukuy rikchaq rimayniyoqkunamanta hinaspa llapa nacionkunamanta chay testigokunapa ayanta qawaspa mana munanqakuchu pampanankuta. 10 Kay pachapi kawsaqkunañataqmi kusikunqaku chay wañuqkunamanta, kusikuymantam regalokunatapas apachinakunqaku, chaynataqa ruranqaku chay iskay willakuqkuna manaña kay pachapi *yachaqkunata ñakarichisqanraykum.

11 Ichaqa kimsa punchaw partenmantam chay wañusqakunaman yaykururqa Diospa kachamusqan kawsachikuq espiritu hinaptinmi sayarirurqaku, qawaqninkunañataqmi hatu-hatunta mancharikururqaku. 12 Hinaptinmi chay iskay testigokuna hanaq pachamanta uyarirqaku hatun qayakuyta “Seqamuychik kayman” niqta.

Hinaptinmi puyuntakama seqarurqaku hanaq pachaman enemigonkunapas qawachkaptin. 13 Chay hora nisyu-nisyu temblor karuptinmi tuñirurqa llaqtapa chunka kaq parten, qanchis waranqa runakunam wañururqa chay temblorwan. Wakinñataqmi hatu-hatunta mancharikuspanku hanaq pachapi kaq Diosta alabarqaku.

14 Angelpa iskay kaq “¡Ay!” nisqanqa pasarunñam, kimsa kaq sasachakuymi ichaqa chayllaraq hamuchkan.

Qanchis kaq cornetillamanta

15 Qanchis kaq angel cornetillanta tocaykuptinñataqmi hanaq pachamanta qayakamurqa:

Kay pachapi gobiernokunaqa Cristopañam.
Payñam gobiernanqa wiña-wiñaypaq.

16 Hinaptinmi Diospa qayllanpi iskay chunka tawayoq tiyanakunapi tiyaq *ancianokuna qonqoranpa kumuykurqaku, Diosta adoraspam nirqaku:

17 Señorllayku, graciastam qoykiku.
Tukuy Atiyniyoq Diosnillayku,
qamqa kunanpas ñawpaqpas hina kaqllam kanki.
Qamqa munaychakunaykipaqmi hatun atiyta chaskichkanki.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Nacionkunam piñakurunku,
ichaqa chayaramunmi punchaw castiganaykipaq.
Chayaramunñam hora wañuqkunata juzganaykipaq.
Qanmanta willakuq serviqnikikunamanmi pagapunki.
Qamllapaq kawsaqkunamanwan respetasuqnikikunamanmi pagapunki.
Taksamanpas hatunmanpas llapallanmanmi pagapunki.
Kay pacha chinkachiqkunatam chinkachinki.

19 Hinaptinmi Diospa templon hanaq pachapi kichakuykurqa, chaypim kachkasqa *contrato baulpas. Hinaptinmi karqa llipyaykuna, qapariykuna hinaspa rayokuna. Temblormi kay pachata taspirqa, qepantañataqmi runtu para chayarqa.

Warmimantawan Dragon sutiyoq animalmanta

12 1 Hanaq pachapim rikururqani hatun señalta: Warmim pachawan hina intiwan pachasqa kachkasqa hinaspam saruchkasqa killata, umanpiñataqmi kachkasqa chunka iskayniyoq lucerokunamanta corona. 2 Chay warmi wiksayakuruspanmi nanaywan qayaykachakurqa wachakunanpaq. 3 Yapatawanmi rikururqani hanaq pachapi huk señalta: *Dragon sutiyoq hatun puka animalmi kachkasqa qanchis umayoq, chunka waqrayoq, sapa umankunapim kachkasqa huk corona. 4 Chupanwan aysaspam cielomanta wischuykamurqa kay pachaman kimsa kaq parten lucerokunata. *Dragon sutiyoq animalñataqmi sayachkarqa wachakuywan kaq warmipa ñawpaqninpi, chaypiqa sayachkarqa naceruptillan wawachanta mikurunanpaqmi. 5 Chay warmim wachakururqa qari wawata. Paymi kamachinqa fierro tawnawan hina hatun atiyninwan llapallan nacionkunata. Chay wawata qechuruspam tiyananpi tiyaq Diosman aparqaku. 6 Warmiñataqmi Diospa alistapusqan chunniqman ayqekurqa chaypi waranqa iskay pachak soqta chunkan punchaw uywasqa kananpaq.

7 Chaymantam hanaq pachapi hatu-hatun guerra karurqa. Miguelmi angelninkunapiwan pelearqa dragon sutiyoq animalpa contranpi. *Dragonpas angelninkunapiwanmi pelearqa. 8 Ichaqa vencerachikuptinkum hanaq pachapiqa manaña sitio karqachu paykunapaq. 9 Chaynapimá chay hatun *dragonqa wischumusqa karqa. Payqariki diablowan hinaspa *Satanaswan sutichasqa ñawpaqmantaraq kaq culebram. Paymi llapallan kay pachapi runakunata engañachkan, paymá kay pachamanpas wischumusqa karqa angelninkunapiwan.

10 Chaymantam hanaq pachapi huk kaqnin qaparirqa:

—Kunanmi chayaramuwanchik Diosmanta salvacion, chayaramuntaqmi Diospa atiyninpas, munaychakuyninpas chaynataq Cristopa munayninpas. Wawqe-paninchikkunapa contranpi tuta punchaw Diosman acusaq diabloqa ñam wischurachikamunña hanaq pachamanta. 11 Wawqe-paninchikkunaqa vencerqaku *Carneropa yawarninwanmi hinaspa willakusqanku palabrawanmi, paykunaqa manamá wañuytapas manchakurqakuchu. 12 Chaynaqa cielokuna, kusikuychikyá, kusikuychiktaqyá chaypi *yachaqkunapas. ¡Ay! imaynaraq

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kanqa kay pachapi kaqkunaqa! Diabloqa piñasqallañam uraykaramun qamkunaman, payqariki yachachkanmi pisi tiempoyoqllaña kasqanta —nispa.

13 *Dragon sutiyoq animalñataqmi kay pachaman wischusqa kasqanta qawakuykuspan qari wawa wachakuq warmita qatikacharqa. 14 Hinaptinmi warmiman qoykurqaku condorpa rapran hina iskay raprakunata, chaytaqa qoykurqaku culebrapa qayllanmanta maymi kasqan chunniqman pawarikunanpaqmi, hinaptin chaypi kimsa wata parten uywasqa kananpaq. 15 Culebrañataqmi siminmanta wischurqa mayu hina achka-achka yakuta chay warmita aparunanpaq. 16 Ichaqa allpam yanaparqa warmita, kicharikuykuspanmi millpururqa *Dragonpa wischusqan mayu hina yakuta. 17 Hinaptinmi Dragonqa warmipa contranpi piñakuruspan pasarqa mirayninkunapa contranpi peleaq otaq Diospa kamachikuynin kasukuqkunapa hinaspa Jesuspi iñiqkunapa contranpi peleaq.

Manchakuypaq iskay animalkunamanta

13 1 Chaymantam lamar qochapa patanpi sayaykuspay rikururqani lamar qochamanta qanchis umayoq hinaspa chunka waqrayoq animal lloqsimuqta. Sapa waqranpim kasqa huk corona, umankunapiñataqmi kasqa Dios kamiq sutikuna. 2 Chay rikusqay animalqa kasqa uturungu kaqllam, chakinkunañataqmi kasqa ukumaripa chakinkuna kaqlla, siminpas kasqa leonpa hinam. *Dragonmi qoykurqa atiynintawan gobiernonta hinaspa hatun munaychakuyninta. 3 Chay animalpa huknin umanmi wañunanpaq hina tuksisqa karqa, ichaqa sanoyaruptinmi llapallan kay pachapi kaq runakuna admirasqallaña chay animalta qatikurqaku. 4 Chay *Dragontam adorarqaku Manchakuypaq Animalman atiyta qoykusqanrayku. Adorarqakutaqmi chay manchakuypaq animaltapas:

—¿Pitaq kay animal hinaqa kanman? ¿Pitaq paywanqa peleanman? —nispa.

5 Chay animalmanqa qoykurqataqmi atiytapas tukuy imata Diospa contranpi rimananpaq hinaspa tawa chunka iskayniyoq killa munaychakunanpaq. 6 Chaynapim Diosta kamirqa, kamirqataqmi paypa sutintapas, paypa karpantapas chaynataq hanaq pachapi *yachaqkunatapas. 7 Chay animalmanqa qoykurqakutaqmi atiyta Diosllapaqña kawsaqkunapa contranpi peleaspa vencerunanpaqpas chaynataq kay pachapi llapallan ayllukunata, castakunata, tukuy rikchaq rimayniyoqkunata hinaspa nacionkunata kamachinanpaqpas. 8 Chay Manchakuypaq Animaltam adorarqaku llapallan kay pachapi *yachaqkuna otaq *Carneropa kawsay libronpi sutin mana qellqasqakuna. Chay Carneroqa manaraqpas kay pacha unanchasqa kachkaptinmi wañunanpaq citasqa karqa.

9 Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.
10 Pipas presochasqa kananpaq kaqqa
presochasqam kanqa.
Espadawan wañuchisqa kananpaq kaqqa
espadawanmi wañunqa.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chaynapim Diosllapaqña kawsaqkunaqa pacienciayoq hinaspa confianzayoq kananku.

11 Yapatawanmi rikurqani huk animalta kay pachamanta wicharichkaqta.
Chaypam kasqa waqrankuna carneropa hina, rimayninñataqmi kasqa *Dragonpa rimaynin hina. 12 Punta kaq animalpa hinam atiyninpas kasqa chaymi tukuy
imata punta kaq animalpaq rurarqa. Llapallan kay pachapi kaq runakunawanmi
adorachirqa nanayninmanta sanoyaruq punta kaq animalta. 13 Hatun *milagrokunatam rurarqa atiyninta qawachinanpaq, cielomantapas wichichimurqam
ninakunata llapa runakunapa qayllanman. 14 Kaykunata punta kaq animalpa
qayllanpi rurasqanwanmi kay pachapi llapa runakunata engañarqa. Kamachikurqam Manchakuypaq Animalpa imagenninta ruranankupaq, chay animalqa
espadawan tuksisqa kachkaspanpas manam wañurqachu. 15 Chay iskay kaq
animalmanmi atiyta qoykurqaku punta kaq animalpa imagenninman espirituta
qospa rimachinanpaq hinaspa imagen mana adoraqkunataqa wañuchinanpaq.
16 Chay iskay kaq animalmá llapallan runakunata taksatapas, hatuntapas, aputapas, wakchatapas, libretapas hinaspa sirvientetapas *alleq makinpi otaq urkunpi
marcachirqa, 17 chaynapim pipas mana imallatapas rantiqchu nitaqmi *rantikuqchu, chaynataqa ruraqku chay animalpa marcan marcayoqllam otaq chay
animalpa sutin sutiyoqllam otaq sutinpa numeron numeroyoqllam. 18 Yachayniyoqpaqmi kayqa. Yachayniyoq runaqa animalpa numerontayá yupachun. Paypa
numeronqa soqta pachak soqta chunkan soqtayoqmi.

Pachak tawa chunkan tawayoq waranqapa takisqanmanta

14 1 Qawarispaymi rikururqani Sion Moqopa hawanpi *Carnero sayachkaqta. Paywanmi sayachkasqa pachak tawa chunkan tawayoq
waranqa runakuna, paykunaqa kachkasqa Carneropa sutinwan hinaspa Taytanpa sutinwan urkunkupi qellqasqakamam. 2 Chaymantam uyarirqani hanaq
pachamanta qayakuyta, chay qayakuyqa karqa achka yakupa hinaspa sinchi
rayopa qapariynin hinam. Chay qayakuyqa karqa arpa tocaqkunapa tocasqan
hinaraqmi. 3 Chay pachak tawa chunkan tawayoq waranqa runakunam takirqaku mosoq takita hatun tiyanapa ñawpaqninpi, paykunaqa takirqaku tawa
animalkunapa hinaspa *ancianokunapa qayllanpim, ichaqa manam pipas chay
taki yachayta atirqachu, yacharqakuqa pachak tawa chunkan tawayoq waranqa kay pachamanta rantisqa runakunallam. 4 Paykunaqa warmikunawan
mana qanrachakuqkunam otaq warmiwan mana puñuqkunam. Paykunaqa
*Carnerotam qatinku maymanña riptinpas. Paykunaqa punta rikurimuq ruru
hinam, paykunaqa Diospaqwan Carneropaqmi runakuna ukumanta rantisqa
karqa. 5 Paykunaqa mana llullakuqmi hinaspa mana huchayoqmi karqaku.

Kimsa angelkunapa willakusqanmanta

6 Rikurqanitaqmi huk angeltapas cielopa chawpinta pawachkaqta,
paymi wiñaypaq kaq allin noticiata apachkasqa kay pachapi llapallan

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nacionkunaman, ayllukunaman, tukuy rikchaq rimayniyoqkunaman hinaspa llapallan runakunaman. 7 Qaparispanmi nirqa:
—Diostayá manchakuywan alabaychik, juzganan horam chayaramunña, cielokunatapas kay pachatapas, lamar qochatapas hinaspa pukyukunatapas unanchaqtayá adoraychik —nispa.
8 Iskay kaq angelñataqmi nirqa:
—¡Tuñirunñam, tuñirunñam hatun Babilonia llaqtaqa! Chay llaqtam vino upyachichkaq hina upyarachirqa huchapakuyninta llapa runakunaman —nispa.
9 Kimsa kaq angelpas paykunata qatistinmi qaparirqa:
—Pipas Manchakuypaq Animalpa imagenninta adoraqqa hinaspa urkunpi otaq makinpi marcachikuqqa 10 upyanqam Diospa piñakuyninta. Chay piñakuyninqa mana chaqrusqa vino hinam kachkan Diospa piñakuynin sutiyoq vasopi. Chay upyaq runaqa ninapiwan azufrepim *Carneropa qayllanpi hinaspa chuya angelkunapa qayllanpi ñakarichisqa kanqa. 11 Ñakariyninqa ninapa qosniynin hinaraqmi qosninqa wiña-wiñaypaq. Tutapas-punchawpas manam hawkayayta tarinqachu Manchakuypaq Animal adoraqkunaqa nitaq marcan chaskiqkunapas.
12 Chaynapim Diosllapaqña kawsaqkunapas otaq kamachikuynin kasukuqkunapas otaq Jesuspi qaqa hina sayaqkunapas pacienciakunku.
13 Hinaptinmi hanaq pachamanta qayamuwarqa:
—Qellqay kayta: “Mayna kusisqam Diospi iñispa kunanmanta wañuqkunaqa” nispa. Espiritupas nintaqmi: “Arí, paykunaqa samanqañam ñakariykunamanta, allin rurasqankupas paykunawanmi kachkan” nispa.

Kay pachapi cosechamanta

14 Chaymantam rikurqani yuraq puyuta, hawanpiñataqmi tiyachkasqa Diosmanta Hamuq Runaman rikchakuq, payqa kachkasqa qorimanta coronayoqmi hinaspa makinpi ñawchi rutunayoqmi. 15 Hinaptinmi templomanta lloqsiramurqa huk angel, paymi puyupa hawanpi tiyaqta qayarqa:
—Rutunaykiwan rutuy, ñam rutuna tiempoqa chayaramunña, kay pachapi cosechaqa ñam poqosqaña kachkan —nispa.
16 Puyupa hawanpi tiyaq rutunanwan kay pachata ruturuptinmi cosechaqa huñusqaña rikurirurqa.
17 Hinaptinmi huk angelpas lloqsiramurqa hanaq pachapi kaq templomanta filoyoq rutunanta aparikuspan. 18 *Altarmantapas lloqsiramurqam huk angel, payqa ninawan kañaykunanpaq atiyniyoq kaspanmi ñawchi rutunayoq angelta qayarqa:
—Ñawchi rutunaykiwan rutuy kay pachapi uvaskunata, ñam uvaskunaqa poqosqaña kachkan —nispa.
19 Hinaptinmi chay angel rutunanwan rutururqa kay pachapi uvaskunata hinaspam huntarachirqa uvas saruna pozoman. Chay pozoqa karqa Diospa piñakuynin sutiyoq pozom. 20 Llaqtapa hawa lawnin pozopi saruchiptinmi pozomanta yawar pawaramurqa caballokunapa frenonman haypanankamaraq. Chay yawarqa puririrqa kimsa pachak *kilometrokamaraqmi.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Angelkunamantawan qanchis qepa kaq castigokunamanta

15 1 Hanaq pachapim huktawan rikurqani ancha admirakuypaq
kaqta: Qanchis angelkunam kachkasqa qanchis qepa kaq castigo-
yoqkama, chay castigokunawanmi tukururqa Diospa piñakuynin.
2 Rikurqanitaqmi ninawan chaqrusqa cristal kaqlla lamar qochatapas.
Rikurqanitaqmi Manchakuypaq Animaltawan imagennintapas chaynataq
marcantawan sutinpa numeron venceqkunatapas, paykunaqa sayachkasqa
chay cristal kaqlla lamar qochapa patanpim Diospa qosqan arpantinkama.
3 Paykunam takirqaku Diosta serviq Moisespa takintawan *Carneropa takinta:

Tukuy atipayniyoq Señor Diosnillayku,
hatu-hatun admirakuypaqmi tukuy rurasqaykikunaqa.
Nacionkuna munaychakuq Reynillayku,
allinpunim hinaspa cheqappunim ñannikikunaqa.
4 Señorllayku
¿pitaq qamtaqa mana manchakusunkimanchu?
¿Pitaq qamtaqa mana alabasunkimanchu?
Qamllapunim chuyaqa kanki,
llapallan nacionkuna hamuspam adorasunki.
Allin rurasqaykikunatam qawaykachikunki.

5 Chaymantam kicharikuqta rikururqani hanaq pachapi kaq templota otaq
chunkantin kamachikuykuna waqaychana karpata. 6 Chay templomantam
lloqsiramurqa qanchis angelkuna qanchis castigoyoqkama, paykunaqa kasqa
linomanta sumaq kancharichkaq pachayoqmi hinaspa qorimanta chumpi-
wan qasqonkupas watasqakamam. 7 Tawan animalkunapa hukninmi qanchis
angelkunaman qoykarirqa qorimanta tazonta, chay tazonkunaqa kasqa
wiña-wiñaypaq kawsaq Diospa piñakuyninwan huntasqam. 8 Hinaptinmi
temploman huntarirqa qosniy, chayqa karqa Diospa achkiriyninmanta hinas-
pa atiyninmanta lloqsimuqmi. Chaymanqa manam pipas yaykuyta atirqachu
qanchis angelkunapa apasqan qanchis castigokuna tukurunankama.

Castigopaq tazonkunamanta

16 1 Templomantam huk hatun qayakuyta uyarirqani, qanchis angel-
kunamanmi kaynata nimurqa:
—Rispayá allpa pachaman tallimuychik Diospa piñakuyninwan huntas-
qa qanchis tazonkunamanta.
2 Punta kaq angelmi kay pachaman talliykamurqa tazonninmanta.
Hinaptinmi Manchakuypaq Animalpa marcan marcayoq hinaspa imagen-
nin adoraq runakunapi rikurirurqa uta hina nanachikuqllaña onqoy.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Iskay kaq angelpas tazonninmantam talliykurqa lamar qochaman,
hinaptinmi wañusqa yawar hina lamar qochapi yaku rikurirurqa chaymi
yakupi kawsaq tukuy rikchaq animalkunapas wañururqa.
4 Kimsa kaq angelpas tazonninmantam talliykurqa mayukunapa
hawanmanwan, pukyukunapa hawanman hinaptinmi yawaryarurqa.
5 Hinaptinmi yakupi munaychakuq angel nirqa:

Señorlláy, chaynata juzgaspaykiqa
allintapunim rurachkanki.
Qamqa kunanpas, ñawpaqpas
chuya Diosmi kanki.
6 Chay juzgasqayki runakunaqa
qamllapaqña kawsaqkunatam wañuchirqaku.
Qanmanta willakuqkunapa
yawarnintam chaqchurqaku.
Chayna rurasqankumantam paykunamanpas
yawarta upyarachinki.
Imam chaskinankutamá paykunamanqa qoykunki.

7 Uyarirqanitaqmi *altarmanta kayna nimuqtapas:

Arí, Tukuy Atipayniyoq Señor Diosnilláy,
qamqariki allintapunim hinaspa cheqaptapunim juzganki.

8 Tawa kaq angelpas tazonninmantam talliykurqa intiman hinaptinmi inti-
man atiy qosqa karqa rupayninwan runakunata rupananpaq. 9 Hinaptinmi
llapallan runakuna ancha rupaywan rupasqa rikurirurqaku, ichaqa manam wa-
nakurqakuchu nitaqmi Diostapas alabarqakuchu, paykunaqa aswanraqmi kay
castigokuna apachimuq Diostapas tukuy mana allinta nispanku kamirqaku.
10 Pichqa kaq angelpas tazonninmantam talliykurqa Manchakuypaq
Animalpa tiyananman hinaptinmi gobiernasqan tutayarurqa, chaymi
runakunañataq nanaywan qallunkuta kachukurqaku. 11 Ichaqa chaywan-
pas manam wanakurqakuchu mana allin rurayninkumantaqa, paykunaqa
aswanraqmi hanaq pachapi kaq Diosta kamirqaku, chaynataqa kamirqaku
nanaypi kasqankuraykum chaynataq uta hina onqoyniyoq kasqankuraykum.
12 Soqta kaq angelpas tazonninmantam talliykamurqa hatun Eufrates
Mayuman, hinaptinmi chay mayu chakirurqa, chakirusqaqa intipa qespi-
munan lawmanta hamuq reykuna chayninta chimpanankupaqmi.
13 Hinaptinmi rikurqani *Dragonpa siminmantawan Manchakuypaq
Animalpa siminmanta hinaspa Llulla Willakuqpa siminmanta kimsa
mana allin espiritukuna kayra hina lloqsimuqta. 14 Chaykunaqa kasqa de-
moniokunapa espiritunkunam. Milagrokunata ruraspankum lloqsirqaku

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

kay pachapi llapallan reykuna huñuq, huñumurqakuqa tukuy atiyniyoq Diospa punchawninpi guerrapi peleanankupaqmi.

15 —Ñoqaqa qonqayllatam suwa hina kutiramusaq. Mayna kusisqam rikchaspa pachan waqaychaqkunaqa, paykunaqa manam qalallachu purinqaku nitaqmi penqayninkutapas rikuchikunqakuchu.

16 Chay espiritukunam reykunata huñururqa *hebreo rimaypi Armagedonwan sutichasqa sitiopi.

17 Qanchis kaq angelpas tazonninmantam talliykamurqa wayraman, hinaptinmi hanaq pachapi kaq templopi Diospa tiyananmanta huk kaqnin sinchita qaparimurqa:

—Rurasqañam —nispa.

18 Chaymi llipyaykuna, qapariykuna hinaspa rayokuna karurqa, hatu-hatun temblormi kay pachata taspirqa, chayna temblorqa manam karqachu kay pachapi runakuna kasqanmantapunipas. 19 Hinaptinmi chay hatun llaqta kimsaman partikururqa, tuñirurqataqmi kay pachapi llaqtakunapas. Diosmi yuyarirurqa hatu-hatun Babilonia llaqtamanta vino upyachichkaq hina piñakuyninwan castigananpaq. 20 Llapallan islakunam ayqerqa hinaptinmi orqokunapas chinkarurqa. 21 Cielomantam chayamurqa tawa chunka kilo llasaq runtu para llapa runakunapa hawanman hinaptinmi runakunañataq Diosta kamirqaku, kamirqakuqa hatu-hatun castigo runtu para kacharimusqanmantam.

Chuchumika warmi castigasqa kasqanmanta

17 1 Qanchis tazonniyoqkunapa huknin angelmi asuykamuwaspan niwarqa:

—Hamuy, achka yakukunapa hawanpi tiyaq chuchumika warmipa imaynam castigasqa kanantam qawachisqayki. 2 Kay pachapi reykunam paywan huchapakurqaku, kay pachapi *yachaq runakunapas vinowan sinkachkaq hinam chay chuchumikawan huchapakurqaku.

3 Espiritupa yanapakuyninwan purunman angel aparuwaptinmi rikurqani huk warmita, payqa sillarayachkasqa Dios kamiq letrerokunawan churasqa qanchis umayoq hinaspa chunka waqrayoq manchakuypaq puka animalpim. 4 Chay warmiqa kachkasqa grosella puka pachawan pachasqam, adornonñataqmi kasqa qoriwan alhaja rumikuna hinaspa perlaskuna. Paymi hapiykurqa qorimanta copata, chay copaqa kasqa cheqnikuywan hinaspa millakuypaq huchapakuyninwan huntasqam. 5 Urkunpiñataqmi kayna niq sasa entiendena suti qellqasqa kasqa:

Hatun Babilonia Llaqta, chuchumikakunapa hinaspa kay pachapi millakuypaq kaqkunapa maman.

6 Allinta qawaykuptiyqa chay warmiqa Diospi iñiqkunapa yawarninwanmi hinaspa Jesusmanta willakusqankurayku wañuqkunapa yawarninwanmi sinka kachkasqa.

Chayta qawaykuspa sinchita admirakuruptiymi 7 angel niwarqa:

—¿Imanasqataq admirasqallaña kachkanki? Ñoqam willasqayki sasa entiendena kaqta, willasqaykimá chay warmimantawan sillakusqan animalmanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chay animalqa kachkan qanchis umayoqmi hinaspa chunka waqrayoqmi.
8 Chay animal rikusqaykiqa ñawpaq kaqmi, kunanqa manam kanñachu, chay
animalqa uku pachamanta lloqsimunanpaqñam kachkan chaynapi wiñaypaq
wañuyman rinanpaq. Kay pachapi *yachaqkunañataqmi admirakunqaku chay
ñawpaq kaq animalta qawaykuspanku, paykunaqa kay pachapa qallariynin-
mantapuni wiñay kawsay libropi sutin mana qellqasqakunam. Chay animalqa
ñawpaq kaqmi karqa, kunanqa manam kanñachu, ichaqa kutimunqam.
9—Yachayniyoq runaqa entiendechunyá: Qanchis umakunaqa warmipa tiyas-
qan qanchis moqokunapiwan 10 qanchis reykunam. Paykunamanta kaq pichqa
reykunaqa chinkarunñam. Hukninqa hinallaraqmi kamachikuchkan, hukninña-
taqmi manaraq hamunraqchu. Qepa kaq hamuruspaqa manam unayñachu kanqa.
11 Ñawpaq kachkaspa, kunan manaña kaq Manchakuypaq Animalñataqmi pusaq
kaq rey. Payqariki qanchis reykunapa hukninmi, payqa wañuymanmi richkan.
12—Chay chunka waqrakuna rikusqaykiqa manaraq kamachikuy qallariq
chunka reykunam. Paykunam nombrasqa kanqaku Manchakuypaq Animal-
wan kuska huk horalla gobiernanankupaq. 13 Chay chunkantin reykunam huk
sonqolla kachkanku atiyninkutawan munayninkuta Manchakuypaq Animal-
man qonankupaq. 14 *Carnerowan peleaptinkum Carnero vencerunqa, payqa
vencerunqa señorkunapa Señornin kasqanraykum chaynataq reykunapa
Reynin kasqanraykum. Paywan kaqkunaqa kachkan Diospa akllasqankunam
hinaspa paypa qayasqankunam, paykunaqa qaqa hinam sayachkanku.
15 Angelqa niwarqataqmi:
—Chuchumikapa tiyasqan achka yakukunaqa llaqtakunam, runakunam,
nacionkunam hinaspa tukuy rikchaq rimayniyoqkunam. 16 Manchakuypaq
Animalpi chunka waqrakuna rikusqaykiqa chunka reykunam. Paykunaqa
Manchakuypaq Animalpiwanmi chuchumikata cheqninqaku hinaspam
qalalla wischusqata saqerunqaku. Aychanta mikuruspam kañaykunqaku.
17 Diosmi churarqa paykunapa sonqonman kikinpa munasqanta ruranan-
kupaq. Reykunam huklla kaspanku animalman qoykurqaku munayninkuta,
chaynataqa rurarqaku Diospa munasqan cumplikunankamam. 18 Chay ri-
kusqayki warmiqa kay pachapi reykuna kamachiq hatu-hatun llaqtam.

Babilonia llaqtapa tuñirusqanmanta

18 1 Chaykunapa qepantam rikurqani huk angelta hanaq pachaman-
ta hatun atiyninwan uraykamuqta, kanchariyninwan kay pachata
achkirispanmi 2 llumpaysuta qaparirqa:

Wichiykunñam, wichiykunñam
hatu-hatun Babilonia llaqtaqa.
Demoniokunapa yachananñam
chay llaqtaqa.
Tukuy rikchaq mana allin espiritupa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

wasinñam rikurirun.
Millakuypaq hinaspa cheqnipay llapa animalkunapa
*qesanñam rikurirun.
3 Llapallan nacionkunam vino upyachkaq hina
huchapakuyninwan sinkarurqa.
Kay pachapi reykunam paywan kakurqa.
Kay pachapi negociantekunapas kusikusqankuwanmi apuyarurqa.

4 Huktawanmi uyarirqani hanaq pachamanta qayakuyta:

Runallaykuna, chay llaqtamantayá lloqsiychik.
Paykunawan ama huchallikunaykichikpaqyá lloqsiychik.
Paykunawan mana castigasqa kanaykichikpaqyá lloqsiychik.
5 Paykunapa huchanqa hanaq pachakamaraqmi chayarun.
Chay mana allin rurasqankutaqa Diospunim yuyarirun.
6 Paykunamanqa qosqankuman hinayá kutichipuychik.
Rurasqankuman hinayá huk chaynatawan pagapuychik.
Upyachisqanman hinayá huk chaynatawan qoychik.
7 Payqa alabakuspanmi gustota qokurqa.
Chayman hinayá ñakariytawan waqaytaña qoychik paymanqa.
Payqariki sonqonpim nichkan:
"Reinañam tiyachkani ñoqaqa" nispa.
"Manam viudachu kani ñoqaqa" nispa.
"Manam waqasaqchu ñoqaqa" nispa.
8 Huk punchawllapim hamurunqa castigonkunaqa.
Wañuypas, waqaypas, yarqaypiwanmi hamurunqa.
Chay llaqtaqa kañasqam karunqa,
Atiyniyoq Señormi juzgaqnin Diosqa.

9 Kay pachapi paywan huchapakuspa kusikuq reykunapas hatu-hatun llakiwanmi waqanqaku paymanta, waqanqakuqa kañasqankupa qosniyninta qawaykuspankum. 10 Castigota manchakuspankum karullamanta *nichkanku:

¡Ay, ay, imaynaraq kanki,
Babilonia hatu-hatun llaqta!
Huk ratollapim chayaramun
castigoykiqa atiyniyoq llaqta.

11 Kay pachapi negociantekunapas hatu-hatun llakikuywanmi waqachkanku chay llaqtamanta manaña pipas negocionku rantiq kaptin. 12 Paykunam negociaqku qoriwan, qollqewan, alhaja rumikunawan, perlaskunawan,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

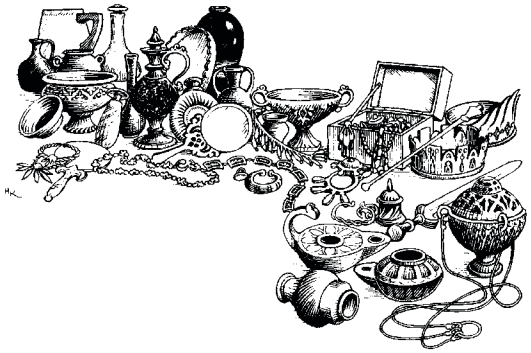

Rantikunanku alhajakunawan serviciokuna (Ap 18:11)

linomanta fino telakunawan, grosella telakunawan, puka telakunawan, sedakunawan hinaspa miski asnaq sachakunawan. Negociaqkutaqmi elefantepa waqonmanta, kullumanta, broncemanta, fierromanta hinaspa marmolmanta tukuy rikchaq serviciokunawanpas. 13 Negociaqkutaqmi canelawanpas, especeriakunawanpas, inciensowanpas, *mirrawanpas, *perfumewanpas, vinowanpas, aceitewanpas, fino harinawanpas, trigowanpas, uywakunawanpas, ovejakunawanpas, caballokunawanpas, carretakunawanpas, sirvientekunawanpas chaynataq runakunapa vidanwanpas. 14 Chay llaqtatam nichkanku:

¡Manam kanñachu munapayasqayki miskillaña frutakunapas.
Chinkarunñam llumpay apu kaynikikunawan tukuy sumaqllaña
kaqnikikunapas!

15 Chaykunawan negocio ruraqkunapas hinaspa chay llaqtapi kaqkunaman *rantikuspa apuyaruqkunapas waqayllawanñam karullapi sayanku castigota manchakuspanku, 16 paykunam nichkanku:

¡Ay, ay, imaynaraq kanqa kay hatu-hatun llaqtaqa!
Payqa warmi hina suma-sumaq lino pachawan pachasqam karqa.
Payqa grosellawan, pukawan pachasqam karqa.
Payqa qoriwan, alhaja rumikunawan hinaspa *perlaskunawan
adornasqam karqa.
17 ¡Huk ratollapim apu kayninpas chinkarurqa!

Buquepi kaq llapallan capitankunapas, pasajerokunapas, marinerokunapas chaynataq buquepi llamkaqkunapas karullapim sayaykurqaku.
18 Llaqtapa qosnisqanta qawaykuspankum qayaykachakurqaku:
—¿Mayqan llaqtataq kanman kay hatu-hatun llaqta hinaqa? —nispanku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Umankuman allpata maqchinakuspankum waqayllawanña
qayaykachakurqaku:

¡Ay, ay, imaynaraq kanqa kay hatu-hatun llaqtaqa!
Lamar qochapi buquekunapa llapallan dueñonkunam apuyarurqa.
Chay llaqtapa qori-qollqenwanmi paykunaqa apuyarurqa.
¡Huk ratollapim purmachisqa rikurirun chay llaqtaqa!
20 Hanaq pachapi kaqkunapas kusikuychikyá.
Diosllapaqña kawsaqkunapas kusikuychikyá.
*Apostolkunawan Diosmanta willakuqkunapas kusikuychikyá.
Chay llaqta castigasqanmantayá kusikuychik.
Allin arreglota Dios rurapususqaykichikmantayá kusikuychik.

21 Hinaptinmi huk kallpasapa angel hatun molino rumita hoqariykuspan chamqaykurqa lamar qochaman hinaspam nirqa:

Chayna wischusqam kanqa hatu-hatun Babilonia llaqtaqa.
Manam rikurinqañachu chay llaqtaqa.
22 Manañam chaypiqa uyarikunqachu
arpakuna, qenakuna hinaspa cornetillakuna tocasqankupas.
Manam llamkanqañachu tukuy imapi llamkaqkunapas.
Manañataqmi qaparinqachu molino rumipas.
23 Mayqan lamparaykipas manañam achkinqachu.
Casarakuykunapi kusikuykunapas manam kanqañachu.
Negociantekikunam karqa kay pachapi munayniyoqkunaqa.
Layqakusqaykiwanmi engañarqanki llapallan nacionkunataqa.
24 Chay llaqtaqa culpasqa kachkan
Diosmanta willakuqkunapa yawarninmantam.
Chay llaqtaqa culpasqa kachkan
Diosllapaqña kawsaqkunapa yawarninmantam.
Chay llaqtaqa culpasqa kachkan
kay pachapi llapallan wañuchisqakunapa yawarninmantam.

19 1 Chaykunapa qepantam hanaq pachapi achka runakuna qaparirqa:
¡Aleluya!
Diosllanchikmantam hamun salvacionqa.
Payllamantam hamun kanchariyninwan atiyninqa.
2 Payqa cheqap allin arregloman hinam
llumpay huchallikuq chuchumikata castigarqa.
Chay warmiqariki huchapakuyninwanmi
kay pachata qanracharurqa.
Serviqninkuna wañuchisqanmantam

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diospuni vengakurun chay warmitaqa.

3 Huktawanmi nirqaku:

—¡Aleluya! Chay llaqtaqa wiña-wiñaypaqmi qosninqa —nispa.

4 Hinaptinmi iskay chunka tawayoq *ancianokunapiwan chay tawa animalkuna qonqorakuykuspanku adorarqaku tiyananpi tiyaq Diosta:
—¡Amén! ¡Aleluya! —nispa.
5 Hinaptinmi tiyananmanta nimurqa:

Llapallan serviqninkunaqa Diosninchiktayá alabaychik.
Payta manchakuqkunaqa taksapas-hatunpas paytayá alabaychik.

Hanaq pachapi casamientomanta

6 Uyarirqanitaqmi achka runakunapa voznintapas achka yakukunapa qapariyninta hina hinaspa rayokunapa tunrururuyninta hina, paykunam nirqaku:

¡Aleluya!
Tukuy atipayniyoq Señor Diosninchikmi gobiernachkan.
7 Llumpa-llumpay kusikuywanyá alabasunchik
*Carneropa casarakuynin chayaramusqanrayku
chaynataq novianpas listollaña kasqanrayku.
8 Noviaqa yuraq-yuraq linowan pachasqam kachkan.
Yuraq-yuraq linoqa Diosllapaqña kawsaqkunapa sumaq
kawsakuyninmi kachkan.

9 Hinaptinmi angelñataq niwarqa:
—Qellqay kayta: “Mayna kusisqam *Carneropa casarakuyninman qayasqakunaqa” nispa.
Angelqa niwarqataqmi:
—Kaykunaqa Diospa cheqap rimarisqankunam —nispa.
10 Adoranaypaq *angelpa qayllanman qonqorakuykuptiymi payñataq niwarqa:
—Ama qonqorakuychu ñoqaqa qampapas chaynataq Jesusmanta willakuq wawqe-panikikunapapas Diosta serviqmasillanmi kani. Adoraspaqa-adoray Diosllatayá. Jesusmanta cheqap willakuqqa Diospa revelasqantam yachachin —nispa.

Yuraq caballopi sillakuqmanta

11 Chaymantam rikurqani hanaq pacha kicharayachkaqta, chaypim rikurirurqa huk yuraq caballo, sillakuqninpa sutinmi kasqa Confiakuna hinaspa Cheqap. Payqa allin arregloman hinam juzganpas hinaspa peleanpas. 12 Paypa-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

qa ñawinpas kasqa kancharichkaq nina hinam, umanpiñataqmi kasqa achka coronakuna. Paypiqa kasqam qellqasqa sutinpas, chaytaqa payllam reqsisqa.
13 Payqa kachkasqa yawarwan chapusqa pachayoqmi, sutinñataqmi kasqa
"Diospa Simin" niq. 14 Hanaq pachapi kaq tropakunam qatirqa yuraq caballokunapi yuraq-yuraq lino pachayoqkama. 15 Paypa siminmantam lloqsimurqa ñawchi espada chaywan nacionkunata vencenanpaq. Payqa nacionkunatam kamachinqa fierromanta tawnawan hina. Vinota rurananpaq uvasta saruchkaq hinam "Tukuy Atipayniyoq Diospa piñakuynin" sutiyoq vinota ruranqa.
16 Pachanpipas chaynataq piernanpipas kayna qellqasqam kasqa:

"REYKUNAPAPAS REYNIN, SEÑORKUNAPAPAS SEÑORNIN"
niq.

17 Rikurqanitaqmi huk angeltapas intipi sayachkaqta. Paymi llapallan alton pawaq animalkunata qayarqa kaynata:

—Huñunakuspayá Diospa convidonman hamuychik, 18 reykunapa, capitankunapa, valeroso runakunapa, caballokunapa, sillakuqkunapa, llapallan librekunapa, sirvientekunapa, taksakunapa hinaspa hatunkunapa aychanta mikunaykichikpaq —nispa.

19 Hinaptinmi Manchakuypaq Animalta rikururqani kay pachapi reykunatawan. Paykunaqa huñunasqa kachkasqa tropantinmi caballopi sillakuqpa contranpi hinaspa tropankunapa contranpi peleanankupaq. 20 Manchakuypaq Animalmi Llulla Willakuqpiwan presochasqa karurqaku, chay Llulla Willakuqmi Manchakuypaq Animalpa qayllanpi *milagrokunataraq ruraspan engañarqa chay animalpa marcan chaskiqkunata, engañarqataqmi chay Animalpa imagennin adoraqkunatapas. Chay Manchakuypaq Animalqa Llulla Willakuqpiwanmi kawsachkaqlla wischusqa karqaku azufreyoq rupachkaq qochaman. 21 Wakinninkuñataqmi caballopi sillakuqpa siminmanta lloqsimuq espadawan wañuchisqa karqaku, hinaptinmi alton pawaq llapallan animalkuna saksarurqaku paykunapa aychanwan.

Waranqa watamanta

20 1 Chaymantañataqmi rikurqani huk angelta hanaq pachamanta uraykamuchkaqta, payqa uraykamuchkasqa uku pachapa llaventawan hatun cadenata aparikuspanmi. 2 Chay angelmi *Dragonta hapiruspan waranqa watapaq watarurqa, chay Dragonqariki ñawpaq culebram hinaspa *Satanaswan sutichasqa diablom. 3 Payta uku pozoman wischuykuspanmi punkunta wichqarurqa hinaspam seguranankupaq sellarurqa waranqa wata pasanankama, chaynapi nacionkunatapas amaña engañananpaq. Waranqa wata pasaruptinñataqmi kacharisqa kanqa pisi tiempollapaq.

4 Rikurqanitaqmi tiyanakunatapas, chaykunapiqa tiyachkasqaku juzgananpaq kamachisqakunam. Rikurqanitaqmi Jesusrayku hinaspa Diospa palabranta willakusqankurayku kunkan qorusqakunapa almankunatapas. Paykunaqa manam adorarqakuchu Manchakuypaq Animaltapas nitaq imagen-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nintapas, manataqmi marcantapas churachikusqakuchu urkunkupipas nitaq makinkupipas. Paykunaqa kawsarimuspankum waranqa wata Cristowan gobiernachkasqaku. 5 Wakin wañuqkunam ichaqa mana kawsarisqachu waranqa wata tukunankama. Paykunaqa punta kawsarimuqkunam. 6 Ancha kusisqam hinaspa Diospaq rakisqam punta kawsarimuqkunaqa. Qepa wañuyqa manam imananqañachu paykunataqa, paykunaqa kanqa Diospa hinaspa Cristopa *sacerdotenkunañam, paykunaqa Cristowanmi gobiernanqaku waranqa wata.

Satanaspa vencesqa kasqanmanta

7 Waranqa wata pasaruptinñam *Satanas kacharisqa kanqa preso kayninmanta. 8 Kay pachamanmi lloqsimunqa llapallan nacionkunata engañananpaq. Gogtawan Magogtapas engañaspanmi paykunapa *tropankunata guerrapaq huñunanqa, chay tropakunaqa lamar qochapa patanpi aqo hina manaña yupay atinam. 9 Chay tropakunam kay pachapa hawanta pasaspanku Dioslla-paqña kawsaqkunapa cuartelnintawan kuyasqanku llaqtata muyurirurqaku hinaptinmi Diosñataq hanaq pachamanta ninata kachaykamuspan llapallanta kañarurqa. 10 Engañaqninku diabloñataqmi *azufreyoq rupachkaq qochaman wischusqa karqa, wischusqataqmi karqa Manchakuypaq Animalpiwan Llulla Willakuqpas, chaypim tuta punchaw ñakarinqaku wiña-wiñaypaq.

Hatun yuraq tiyanapa ñawpaqninpi juiciomanta

11 Hinaptinmi rikurqani huk hatu-hatun yuraq tiyanata, rikurqanitaqmi hawanpi tiyaqtapas. Paypa ñawpaqninmantam cielopiwan kay pacha chinkarurqa hinaptinmi mana karqachu maypas paykunapa kananpaq. 12 Chaymantam rikurqani hatunpas, taksapas ñawpaq wañuqkunata, paykunaqa hatun tiyanapa qayllanpim sayachkasqaku hinaptinmi librokuna kichasqa karqa. Wiñay kawsay libropas kichasqa kaptinmi wañuqkuna juzgasqa karqa rurasqankuman hina hinaspa librokunapi qellqasqaman hina. 13 Hinaptinmi lamar qocha qomurqa chaypi kaq wañusqakunata, qomurqataqmi wañuypas chaynataq wañusqakunapa kasqanpas chaypi kaq wañusqakunata, sapakamam juzgasqa karqaku rurasqankuman hina. 14 Wañuypas chaynataq wañusqakunapa kasqanpas rupachkaq qochapim chinkarurqa. Kayqa iskay kaq wañuymi. 15 Chay qochamanmi wischusqa karqaku wiñay kawsay libropi sutinku mana qellqasqakunapas.

Mosoq cielomantawan mosoq allpa pachamanta

21 1 Chaymantam rikurqani mosoq cielotawan mosoq allpa pachata, ñawpaq cielowan kay pachaqa manam kasqañachu. Lamar qochapas manam kasqañachu. 2 Hinaptinmi rikurqani chuya llaqtata otaq mosoq Jerusalenta Diospa qayllanmanta uraykamuqta. Allichasqam kachkasqa novionpaq sumaqllaña adornasqa novia hina. 3 Hinaptinmi hatun tiyanamanta nimurqa:

—Diosqa runakunawanñam *yachachkan. Paykunam kanqa runankuna, Diosñataqmi kanqa paykunapa Diosnin. 4 Diosmi pichanqa paykunapa

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

weqenta, manañam kanqachu wañuypas, lutokuypas, waqaypas nitaq nanaypas. Ñawpaq kaqkunaqa pasarunñam —nispa.

5 Hatun tiyanapi tiyaqñataqmi niwarqa:

—Ñoqam mosoqyachini tukuy imata —nispa.

Yapatawanmi niwarqa:

—Qellqay: "Kay nisqaykunaqa confiakunapaqmi hinaspa cheqapmi" nispa.

6 Payqa niwarqataqmi:

—Ñam rurasqaña. Ñoqam kani qallariypas, tukupaypas. Yakunayachikuqmanqa mana imallapaqmi qosaq pukyumanta kawsachikuq yakuta. 7 Pipas venceqqa chaykunatam herenciapaq chaskinqa, ñoqam kasaq paypa Diosnin, payñataqmi kanqa churiy. 8 *Azufreyoq rupachkaq qochamanmi rinqaku manchakuqkunaqa, mana iñiqkunaqa, millakuypaq kaqkunaqa, runa wañuchiqkunaqa, huchapakuqkunaqa, brujokunaqa, taytacha-mamacha adoraqkunaqa hinaspa llullakunaqa. Kayqa iskay kaq wañuymi.

Mosoq Jerusalenmanta

9 Asuykamuwarqam tazonniyoqkama qanchis angelkunapa huknin, chay tazonkunaqa kachkasqa qepa kaq castigokunawan huntasqam, paymi niwarqa:

—Hamuy, ñoqam qawachisqayki noviata payqa *Carneropa casarasqanmi —nispa.

10 Chuya Espiritum hatun alto orqoman aparuwarqa hinaspam Jerusalen chuya llaqtata qawaykachiwarqa, chay llaqtaqa Diospa qayllan hanaq pachamantam uraykamuchkasqa. 11 Chay llaqtaqa achkirichkasqa Diospa kanchayninwanmi, achkiriyninqa kasqa suma-sumaq jaspe alhaja rumipa achkiriynin hinam, chayqa kasqa Cristal hinapunim. 12 Llaqtapa muyuriqninqa kasqa alto hinaspa ancho perqayoqmi, chunka iskayniyoqmi kasqa punkunkunapas. Sapa punkupim kasqa huk angel, sapa punkupitaqmi qellqasqa kasqa chunka iskayniyoq Israel ayllukunapa sutinpas. 13 Intipa qespimunan lawmanmi kasqa kimsa punku, intipa seqaykunan lawmanpas kimsa punkutaqmi kasqa, kimsa punkutaqmi kasqa norte lawmanpas chaynataq sur lawmanpas. 14 Llaqtapa muyuriqninpi perqakunapas kasqa chunka iskaynin cimientoyoqmi, sapa cimientopiñataqmi qellqasqa kasqa *Carneropa chunka iskayniyoq *apostolninkunapa sutin.

15 Rimapayawaqniy angelpa makinpim kachkasqa qorimanta tupuna soqos, chayqa kasqa llaqtata, punkunkunata hinaspa perqankunata tupunanpaqmi. 16 Chay llaqtaqa kasqa cuadradom, largonpas anchonpas kasqa chay sayayllam. Angelmi chay llaqtata tupurqa tupuna soqosninwan, chayqa kasqa iskay waranqa iskay pachaknin *kilometrom, largonpas, anchonpas chaynataq altonpas kasqa chay sayayllam. 17 Perqanpa anchonta tupuptinñataqmi kasqa soqta chunka pichqayoq metro. Angelqa tupuchkarqa runapa tupunanman hinallam.

18 Muyuriqnin perqakunaqa kasqa jaspe alhaja rumiwan perqasqam, llaqtañataqmi kasqa qori puromanta cristalman rikchakuq. 19 Chay llaqtapa perqanpa cimientonkunaqa kasqa tukuy rikchaq suma-sumaq alhaja rumikunawan ador-

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

nasqam: Punta kaqmi kasqa jaspemanta, iskay kaqñataq zafiromanta, kimsa kaqñataq agatamanta, tawa kaqñataq esmeraldamanta, 20 pichqa kaqñataq onicemanta, soqta kaqñataq cornalinamanta, qanchis kaqñataq crisolitomanta, pusaq kaqñataq berilomanta, isqon kaqñataq topaciomanta, chunka kaqñataq crisoprasamanta, chunka hukniyoq kaqñataq jacintomanta, chunka iskayniyoq kaqñataq amatistamanta. 21 Chunka iskayniyoq sapa punkuñataqmi kasqa huk perlasllamantakama. Llaqtapa callenñataqmi kasqa qori-puromanta cristalman rikchakuq.

22 Manam ima templotapas rikurqanichu chay llaqtapiqa, Tukuy Atipayniyoq Señor Diosllam, *Carneropiwan chay llaqtapa templonqa. 23 Manam chay llaqtaqa necesitanchu intipa nitaq killapa kanchaynintapas, aswanqa Diospa achkiriyllanmi achkin, *Carnerollataqmi kanchayninpas. 24 Nacionkunapas chay llaqtapa achkiyllanpim purinqaku hinaptinmi kay pachapi reykunapas chayman apamunqaku suma-sumaq kayninkuta. 25 Punkunkunapas manañam punchawpiqa wichqakunqachu, chaypiqariki manam tutapas kanqañachu. 26 Nacionkunapas chaymanmi apamunqaku reqsisqa kayninkutawan alabasqa kasqankuta. 27 Chay llaqtamanqa manam yaykunqachu ima qachapas, millakuypaq kaqkunapas nitaq llullakunapas. Chaymanqa yaykunqaku *Carneropa wiñay kawsay libronpi sutin qellqasqakunallam.

22 1 Hinaptinmi huk angel qawaykachiwarqa kallpaq chuyay-chuyay mayuta. Chay yakuqa kasqa Cristal hina chuyay-chuyaymi, chayqa lloqsimusqa Diospa hinaspa *Carneropa tiyananmantam. 2 Chay llaqtapa callenpa chawpinpiñataqmi mayupa kaylaw-waklawninpi wiñarqa Kawsay qokuq Sacha. Watapim rurusqa chunka iskayniyoq kutita. Killan-killanmi chay sachaqa rurusqa. Rapinkunañataqmi kasqa nacionkuna hampikunankupaq. 3 Manañam chaypiqa kanqañachu ñakasqakunapas. Diospa hinaspa *Carneropa tiyananñam chaypiqa kanqa hinaptinmi serviqninkunañataq servinqaku. 4 Paykunaqa Diospa uyantam qawanqaku, urkunkupiñataqmi paypa sutin kanqa. 5 Chay llaqtapiqa manam kanqañachu tutapas, chaypi *yachaqkunaqa manam necesitanqakuñachu achkitapas nitaq intitapas. Señor Diosllañam paykunataqa achkinqa, hinaptinmi wiña-wiñaypaq gobiernanqaku.

Jesucristopa kutimuynin hichpamusqanmanta

6 Chaymantam angel niwarqa:

—Kay palabrakunaqa confiakunapaq cheqappunim. Willakuqninkunaman yachachiq Señor Diosmi kachamurqa angelninta chaylla pasaqkunamanta serviqninkunaman qawachinanpaq.

7 —¡Chayllam hamusaq!

¡Mayna kusisqam kay libropi qellqasqaman hina Diospa willakusqan kasukuqkunaqa!

8 Ñoqa Juanmi kaykunata rikuspay uyarirqani. Kaykunata rikuykuspaymi hinaspa uyariykuspaymi qawachiwaqniy angelpa qayllanpi qonqorakuykurqani adoranaypaq. 9 Hinaptinmi payñataq niwarqa:

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

—Ama qonqorakuychu ñoqaqa qampapas, wawqe-panikikunapapas, Diosmanta willakuqkunapapas chaynataq kay libropi qellqasqa kaqkuna kasukuqkunapapas serviqmasillanmi kani. Adoraspaqa-adoray Diosllatayá —nispa.

10 Niwarqataqmi:

—Kay libropi qellqasqa Diospa willakuynintaqa amayá wichqaychu, ñam hichpamuchkanña chaykunapa pasakunan tiempoqa. 11 Mana allin ruraqqa mana allintaraqyá rurachun, millakuypaq ruraqqa millakuypaqtaraqyá rurachun, allin ruraqñataqyá allintaraq rurachun, Diosllapaqña kawsaqpas Diosllapaqñayá kawsachun —nispa.

12 —Arí, chayllam hamusaq, apamuchkanim premiotapas, chaytaqa sapakamamanmi qosaq rurasqanman hina. 13 Ñoqam kani qallariypas, tukupaypas, punta kaqpas chaynataq qepa kaqpas.

14 Mayna kusisqam pachan taqsakuqkunaqa, paykunaqa punkunta llaqtaman yaykuspam mikunqaku Kawsay Qokuq Sachapa rurunta. 15 Ichaqa hawapim qepanqaku allqo hina kawsaqkunaqa, brujokunaqa, huchapakuqkunaqa, runa wañuchiqkunaqa, taytacha-mamacha adoraqkunaqa hinaspa llullakuqkunaqa.

16 —Ñoqa Jesusmi kachamurqani angelniyta kaykunata iñiqkunaman willananpaq. Ñoqaqa kani sachapa sapin hina Rey Davidpa castanmi, ñoqataqmi kani achikyay luceropas.

17 Chuya Espirituwan Carneropa novianmi nin:

—Hamuy —nispa.

Uyariqpas nichun:

—Hamuy —nispa.

Pipas yakunayachikuqqa hamuspayá kawsachikuq yakuta tomachun mana imallapaq.

18 Kay libropi qellqasqaman hina Diospa revelasqan llapallan uyariqkunamanmi nini: Pipas kaykunaman yapaptinqa Diosmi paymanpas yapanqa kay libropi qellqasqa kaq hatun castigokunata. 19 Pipas kay qellqasqakunamanta qechuptinqa, chay qechuqpa tupaqnintam Diospas qechunqa Kawsay Qokuq Sachamanta, chuya llaqtamanta hinaspa kay libropi qellqasqa kaqkunamanta.

20 Kaykunamanta willakuqmi nin:

—Arí, chayllam hamusaq —nispa.

Amén. ¡Hamuy Señor Jesus!

21 Señor Jesusyá favorecesunkichik llapallaykichikta. Amén.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

SASA PALABRAKUNA ENTIENDENA

Kuyasqay wawqe-panillaykuna, kay sasa palabrakuna entiendena librochatam castellanopi sutichanku “glosario” nispa. Palabrakunapa ñawpaqninpi huk lucerocha (*) tarikuptinqa kay librochapim maskana, chaynapi aswan sumaqtaraq chay palabrapa imam ninanta entiendenapaq.

Abadon Hebreo simipi Abadon ninanqa “Wañuqkunapa kanan” ninanmi. Abadonwan sutichasqataqmi uku-ukupi munaychakuq angelpas.

Aceite Ñawpa tiempopi aceiteqa aceitunasmanta rurasqam karqa. Servikuqmi mikunankupaq, achkikunankupaq, miski asnaq aceite ruranankupaq, hampikunankupaq hinaspa ofrendapaq. Bibliaman hinaqa Chuya Espiritupas aceitewan comparasqam kachkan.

Achikyaq lucero Chay luceroqa tupanachisqa kachkan Babiloniapa reyninmanmi hinaspa Señor Jesucristomanmi.

Aguila Anka kaqlla hatunneq animal.

Aleluya Hebreo simipi Aleluya ninanqa “Señorta alabaychik” ninanmi.

Aloes Hampi planta. Kay plantapa rapinkunamantam horqoqku miski asnaq yakuchata.

Altar Perqasqa patakcha. Chaypa hawanpim nakasqanku animalta sacerdotekuna Diospaq kañaqku.

Alleq paña

Allinchay allinpay

Amparakuna llaqta Israel runakunatam Dios kamachirqa soqta llaqtakunata akllanankupaq. Kimsam karqa Jordan Mayupa waklawnin intipa qespimunan lawpi, kimsañataqmi karqa intipa seqaykunan lawpi. Runamasinta qonqaymanta pipas wañurachispanqa chay huk kaqnin llaqtapim amparakuq.

Anciano Ñawpaq Testamentoman hinaqa ancianokunaqa karqa autoridadkunam. Mosoq testamentoman hinañataqmi karqaku Diospi iñiqkunata yachachispa guiaq qarikuna. Revelasqa libropipas willakunmi ancianokunamantaqa ichaqa manam yachakunchu pikunam kasqankumanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Angel Diospa unanchasqan serviqninkuna. Hanaq pachapim kachkanku Diospa kamachisqanta ruraspanku. Kay pachapipas kachkanku Diospa munasqanta rurananpaqmi.

Anticristo Jesucristopa contranpi kaq runa. Satanaspa munasqanta rurananpaq tukupay tiempokunapi hatarimuq runa.

Apostol Jesuspa akllasqan chunka iskayniyoq qarikuna. Apostol ninanqa "kachasqa" ninanmi. Chay akllasqakunata hinam Pablotapas apostolwan sutichanku Jesucristomanta willakusqanrayku.

Aqarway Plantakunatawan tarpuykunata tukuruq uru. Hina chay animaltataqmi sutichanku "langostawanpas". Huklaw nacionpiqa mikunkum kayna urukunataqa.

Araba Galilea Lamar Qochamanta qallarispa Kachi Qochakama chutarikuq Jordan Wayqotam otaq Jordan Qechwatam "Araba" nispaqa niqku.

Arabia runa Arabia law runa

Areopago Grecia nacionpi kaq Atenas llaqtapi autoridadkunapa huñanakunan moqo.

Ariel Jerusalen llaqtapa huknin sutin.

Armagedon Carmelo Orqopa hichpanpi chaynataq Meguido orqokunapa kasqanpi machu-machu pampa. Chaypim achka kutita guerrapi pelearqaku. Hamuq tiempopim chay pampaman Tayta Dios huñunqa llapallan munaychakuqkunata piñakuynin punchaw guerrapaq.

Asera Canaan casta runakunapa kullumanta mamachan. Baal sutiyoq taytachapa warmin.

Asia Grecia nacionpa chimpan lawpi Troas llaqtapa, Tiatira llaqtapa, Colosas llaqtapa chaynataq achka llaqtakunapapas kasqan hatun allpa.

Astarte Fenicia runakunapa, Canaan runakunapa chaynataq chuchumikakunapa adorasqan mamacha. Israel runakunapas chay mamacha adoraymanmi qokururqaku Tayta Diosta piñachinankupaq.

Asuriy anchuriy

Avestruz Raprayoq kaspapas mana paway atiq animal, chaywanpas caballomantapas aswan kallpaqraqmi.

Ayuno Diosmi Israel runakunata kamachirqa Huchakuna Pampachana punchawpi ama imatapas mikunankupaq nitaq upyanankupaq. Señor Jesuspas yachachirqam ayunomantaqa.

Baal Chayqa karqa rumimanta pilarmi. Hebreo simipiqa "señor" ninanmi. Achka taytachakunatam Baalwan sutichaqku. Israel runakunam chaykunataña adorasqankarayku huklaw nacionkunaman preso pusasqa karqaku.

Babel Sinar sutiyoq qechwa pampapi ñawpaq llaqta. Tiempopa risqanman hinam chay llaqtapa sutinqa karqa Babilonia.

Ballena Hatun lamar qochakunapi kawsaq hatu-hatun challwa. Largonmi yaqa kimsa chunka metro. Ballenakunaqa ñuñunmi wawachanta.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Beelzebu Filistea runakunapa taytachan. Hebreo simipi "Beel-zebub" ninanqa "Chuspikunapa señornin" ninanmi. Chay taytachata tapuchimunanpaq kachasqanraykum Rey Ocoziasta Tayta Dios wañurachirqa.

Cabo Lamar qochaman yaykuriq allpa

Cambiasqa truequisqa

Camello Llama kaqlla uywa animal, llamamantaqa aswan hatun kaptinmi sillakunku hinaspa cargakunku. Millwanta puchkaspam rakta telata awanku.

Cananista Roma nacionniyoq runakunapa contranpi kaq judio partido. Paykunam piensarqaku nacionninkuta defiendenankupaq espadawan peleayta, paykunaman hinaqa Cristopas kanan karqa Roma llaqtayoq runakunamanta libraqninkum.

Cepo Kullumanta rurasqa. Chaypa toqonkunapim runakunata chakinkumanta otaq umankumanta hapirachispa ñakarichiqku.

Contrato baul Tablamanta rurasqa hinaspa hawanpas ukunpas qoriwan qarachasqa baul. Tapanpa hawanpim karqa qorimanta iskay qawanakuq angelkuna. Ukunpim churarqaku Diospa Chunkantin Kamachikuynin qellqasqa tabla rumikunata, Aaronpa tawnanta hinaspa Diospa qomusqan mikuyta. Chay Baultam churarqaku Diosman asuykuna karpapi.

Corte Mosoq Testamentopi corteqa karqa qanchis chunka hukniyoq sacerdotekunapa huñunakuyninmi. Chaypim paykuna Diospa leyninta cumplichinankupaq arreglota ruraqku. Ñawpaq Testamentoman hinaqa corteqa karqa zaguan punku plazapim.

Cristo Griego simipim Jesusta sutichaqku "Cristowan". Hebreo simipiñataqmi sutichaqku "Mesias" nispa. Mesias ninanqa "Aceitewan tallisqa" ninanmi.

Culebra machaqway

Culpay huchachay

Cumpliy huntachiy

Cus runa Noeypa churin Cam sutiyoq runapa mirayninkuna. Egipto nacionpa surlawninpi nacion. Mosoq Testamentopiñataqmi Etiopia runa ninku.

Chuya Espiritu Diospi kimsantin kaqpa huknin.

Chuyanchay Moisespa kamachisqanman hinam chuyanchakuqku Diosta yupaychanankupaq, ofrendata presentanankupaq hinaspa huk rikchaq ruraykunata ruranankupaq.

Dagon Filistea runakunapa yupaychasqan taytacha. Weqawmanta hanayman runa hina cuerpoyoq, weqawmanta uraymanñataq challwa hina cuerpoyoq.

Diacono Apostolkunata yanapanankupaq iñiqkunamanta akllasqanku qanchis qarikuna.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Diezmo Diospa kamachisqanman hina chunkamanta hukninta payman qonanku. Chunka costal trigomantam huknin costalta Tayta Diosman qona, hina chaynallatam rurana qollqewanpas otaq imawanpas.

Dios Kay sutipim hukllawasqa kachkan Dios Tayta, Dios Churi hinaspa Dios Chuya Espiritu.

Diosmanta Hamuq Runa Judiokunam payta suyarqaku salvaqninku Rey kananpaq. Jesucristom karqa chay suyasqanku Runaqa, kikin Jesucristopas "Diosmanta hamuq Runa" nispanmi sutichakurqa.

Diosmanta willakuq Diosmi imam munasqanta revelaq paymanta willakuqkunaman hinaptinmi paykunañataq willaq wakin runakunaman. Chay runakunatam sutichaqku "Diosmanta willakuq" nispa. Castellanopiñataqmi sutichanku "profeta" nispa.

Diospa Carneron Diospa karpanpim otaq templonpim watayoq carnerota huchankurayku judiokuna wañuchispa kañaqku. Mosoq Testamentopiñataqmi Jesucristota sutichanku "Diospa Carneron" nispa, chaynataqa sutichanku llapallan runakunapa huchanmanta wañusqanraykum.

Diospa Espiritun Hebreo simipi Diospa Espiritun nispaqa nichkan Chuya Espiritumantam.

Diospa leynin yachachiq Paykunaqa karqa Judiokuna ukupi fariseo partidomanta kaq educado runakunam. Ñawpaq Testamentomanta yachaspankum runakunaman yachachiqku.

Diospa munaychakusqan Jesucristowan chayamuq hinaspa Jesucristopa qallarichisqan Diospa gobiernon. Manam runapa qallarichisqanchu, runaqa Diospa munasqanman hina llamkaqllam.

Diospa munaychakunan Diospa gobiernonpa tukupayninqa hamuq tiempokunapiraqmi kanqa. Manam tukuruqllachu aswanqa wiña-wiñaypaqmi.

Diospaq rakisqa runa Diosta servinanpaq sapaqchakuq runa. Chayraykum chukchanta mana rutuchikuqchu, manataqmi uvasmanta kaqtaqa imatapas tomaqchu nitaq ima machachikuqtapas.

Discipulo Yachachikuqpa yachachisqanta chaskiq runa.

Dragon Ñawpaq tiempopi piensasqankuman hinam chayqa karqa lagartoman rikchakuq hatun animal. Revelasqa libropim Satanasta rikchanachinku Dragonman.

Efod Weqawmanta hanaywan sacerdotepa pachan, hombronkunapi alhaja rumiyoq hinaspa waqtankunapi hapichinapaq watuyoq.

Epicurio Grecia nacionmanta yachaysapa Epicuro sutiyoq runapa discipulon.

Erizo Kichka hina peloyoq yunka animalcha.

Estoico Atenas llaqtamanta Zenon sutiyoq yachaysapa runapa discipulon.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Fariseo Moisespa kamachisqankunatawan judiokunapa yapasqan costumbrekunata kasukuq runa. Judiokuna ukupi partido kaspankum runakunapa ancha respetasqan karqaku.

Filacterio Badanamanta rurasqa taksa cajacha. Chay cajachakunapa ukun tawaman rakisqa kaptinmi chaypi churarqaku qellqasqa yachachikuykunata. Judiokunam watakuqku urkunkupi makinkupi.

Golfo Allpaman yaykuriq lamar qocha

Griego Grecia nacionmanta kaq runa, paykunapa rimasqan idioma. Jesucristopa tiemponpim achka llaqtakunapi griego idiomata rimaqku chaymi Mosoq Testamentopas griego idiomapi qellqasqa karqa.

Hebreo Abrahampa mirayninkuna, paykunapa rimasqan idioma. Jesuspa tiemponpim Israelpa mirayninkuna rimarqaku Arameo idiomata, chaytam suticharqaku Hebreo nispa, rimarqakutaqmi Griego idiomatapas.

Herida kiri

Herodes Mosoq Testamentopim Herodeskunaqa achka karqaku. Hukninmi karqa wawa Jesusta wañurachiy munaq. Hukninñataqmi karqa bautizaq Juanta wañurachiq. Hukninñataqmi karqa apostol Pedrota carcelachiq. Hukniñataqmi karqa apostol Pablopa testimonion uyariq.

Hisopo Perqakunapi wiñaq plantacha. Israel runakunam Egiptomanta lloqsinanku tutapi carneropa yawarninman aptay hisopota challpuspa chay yawarwan punkunkuta pintarqaku. Sacerdotekunam hisopowan challaspa runakunata chuyanchaqku.

Huchapakuy waqllikuy

Huñunakunanku wasi Yaqa llapallan yachasqanku llaqtakunapim judiokuna sapaq wasita rurarqaku sapa samana punchawpi huñunakuspanku Bibliamanta yachachinankupaq. Chay wasikunapitaqmi mozo-sipaskunapas estudiaqku.

Ichoq lloqe

Impuesto cobraq Roma llaqtapi gobiernopaq llaqtamasinkunamanta impuesto cobraq judio runakuna. Paykunatam judiomasinkuna suwamanta hinaspa tracioneromanta trataqku.

Incienso Sachapa miski asnaq weqen. Judio sacerdotekunam kañaqku incienso kañana altarpi.

Isla Lamar qochapa muyusqan allpa

Jubileo Wata Sapa pichqa chunka watapi Libre Kacharina wata. Rantikusqa chakrakunatam ñawpa dueñonman chay watapi kutiykachiqku. Wakcha kasqanrayku sirviente kananpaq rantikusqa judio runakunapas chay watapim libreachisqa karqaku.

Judio Jacobpa churin Judapa mirayninkuna. Paykunatataqmi sutichanku "Israelpa mirayninkuna" nispapas.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jupiter Grecia runakunapa hinaspa Roma llaqtayoqkunapa yupaychananku taytacha, griego idiomapi sutinñataqmi Zeus.
Kachi Qocha Juda allpapa intipa qespimunan lawninpi kaq qocha. Huknin sutinñataqmi Araba Qocha.
Kilometro Chunka cuadrakunatam sutichaqku kilometrowan. Sapa kilometroqa waranqa metrom.
Labray llaqllay
Langosta Plantakunatawan tarpuykunata tukuruq uru. Hina chay animaltataqmi sutichanku "aqarwaywanpas". Huklaw nacionpiqa mikunkum kayna urukunataqa.
Lepra onqoy Runapa aycha qaran mikuq achka rikchaq onqoykunatam lepra onqoywan sutichaqku. Leprawan onqoqkunaqa sapaqpim yachaqku sanokunaman mana pegarunanpaq.
Leviatan Chay tiempopi piensasqankuman hina lamar qochapi kaq culebra hina qewiykachakuq manchakuypaq animal. Diablom chayman tupachisqa.
Leviy casta runa Leviypa mirayninmanta kaqkuna. Paykunam sacerdotekunata yanapaqku templopi. Leviy ayllumanta kaqkunam sacerdotekunapas karqa. Castellanopiqa sutichanku "levita" nispam.
Ley Pisi rimayllapi Chunkantin Kamachikuykuna. Leywantaqmi sutichaqku Moisespa qellqasqan pichqa librokunatapas.
Maricon maqlla
Magog Jafetmanta kaq Noeypa willkan. Paypa mirayninkunapim Rey Gog munaychakurqa. Hamuq tiempopim paykunapa mirayninkuna Diospa runankunata atacanqa, aswanqa pasaypaq chinkachisqam kanqaku.
Maná Chayqa karqa pampapi lasta hina kurpachakunam. Israel runakuna chunniqpi mikunankupaqmi Dios qomurqa. Jesucristom chay tantaman tupachikuspan nirqa Diospa apachimusqan tanta kasqanta.
Mediterraneo Lamar Qocha Israel nacionpa intipa seqaykunan lawpi qocha. Chay qochapa huknin sutinqa Hatun Lamar Qocham.
Melquisedec Salem otaq Jerusalem llaqtapa reynin. Alto-altopi kaq Diospa sacerdoten. Paymi Jesucristoman comparasqa kachkan.
Mercurio Grecia runakunapa hinaspa Roma llaqtayoq runakunapa yupaychananku taytacha, griego idiomapi sutinñataqmi Hermes.
Miel anti miski
Millakuypaq runa Diosman mana asuykunanpaq hina kaqkuna.
Mirra Arabia lawpi kaq sachakunapa weqen. Miskillatańa asnarisqanraykum achka precioyoq perfumeta ruraqku. Chay perfumewanmi ayakunata llusiqku pampanankupaq.
Moisespa Leynin Israel runakunaman yachachinanpaq Moisesman Diospa qosqan yachachikuykuna. Chaykunaqa karqa Genesis, Exodo, Levitico,

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Numeros hinaspa Deuteronomio librokunapim. Chay librokunataqa Moisesmi qellqarqa.

Mosoq killa otaq llullu killa Sapa killapa qallariynin punchawpim fiestata ruraqku Diospaq animalta wañuchispanku, chay punchawtam sutichaqku mosoq killa otaq llullu killa nispa.

Nicolaita Ichapas paykunaqa karqa Nicolas sutiyoq runapa qateqninkuna. Paykunam taytachakunata rurakuspanku adoraqku hinaspam achka mana allinkunata ruraqku.

Ofir Intipa qespimunan lawpi kaq sitio. Chaylawmantam apamuqku qori-purota.

Palabra simi

Paraiso Paraiso ninanqa suma-sumaq sitio otaq hanaq pacha ninanmi.

Parlay rimay

Parqoy qarpay

Pascua Israelpa mirayninkunam Egipto nacionpi sirviente karqaku. Chaymantam hatun atiyninwan Dios paykunata libramurqa. Chayta yuyarispankum sapa wata Pascua nisqanku fiestata ruraqku. Kunan tiempopipas Semana Santapim chay fiestata ruranku.

Pecho qasqo

Pentecostes Kay fiestaqa judiokunapa fiestanmi karqa. Trigo rutuyta tukuruspankum Diosman graciasta qonankupaq fiestata ruraqku. Pascua fiestamanta pichqa chunka punchaw pasaruptinñam Pentecostes Fiesta qatirqa. Wakin sutinkunam: “Semanakuna Fiesta” otaq “Cosecha Tukuy Fiesta”. Cristopi iñiqkunapas sapa watam yuyarinku Chuya Espiritu kay pachaman hamusqanta. Chay punchawpim Jesucristoman iñikurqa kimsa waranqa runakuna.

Pierdekuy waqllikuy

Primicia Punta rurumanta otaq cosechamanta Diosman ofrenda qosqanku. Diosmi kamachirqa punta kaq ruruta payman qonankupaq. Chay ofrendakuna qosqankuqa karqa sacerdotekunapaqmi.

Puka Lamar Qocha Diospa atiyninwan qocha kicharikuykuptinmi Israel casta runakuna chaki allpanta pasarqaku. Hebreo rimaypiqa “tutura qocha” ninanmi. Cienegallaña hinaspa qocha-qochallañam karqa.

Purim Reina Esterpa tiemponmantapuni judiokunapa watan-watan Adar killapi rurananku fiesta. Chaytam ruraqku wañuchisqa kanankumanta librasqa kasqankuta yuyarinankupaq.

Puya pikana

Qanra qacha

Qellqa Cheqap Diosmanta willakuq libro. Puntatam karqa Ñawpaq Testamento, chaymanmi yapasqa karqa Mosoq Testamento. Mosoq Testamento qellqaqkunam yaqa sapa kutilla Qellqawan suticharqa Ñawpaq Testamentota.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rahab Chuchumika warmipa sutin. Rahab nispataqmi suticharqaku chay tiempopi piensasqankuman hina manchakuypaq machu-machu animaltapas. Egipto nacionpa huknin sutinpas karqa Rahabmi.

Rantikuy vendey

Rurun wayun

Sacerdote yaya

Saduceo Judiokunapi ancha munaychakuq sacerdote casta partido. Paykunam Fariseo partidomanta kaqkunapiwan Jesuspa contranpi karqaku wañuchinankukama.

Samana Punchaw Sabado punchaw. Chay punchawqa qallarirqa viernes tarde inti seqaykuytam, tukuqñataqmi sabado punchawta inti seqaykuruptin.

Samaria llaqtayoq Judeapa norte lawninpi kaq Israel casta runakuna. Ñawpa abuelonkum Asiria lawmanta pusamusqa runakunawan chaqrukururqaku, chayraykum Judea lawmanta kaqkunapa cheqnisqan karqaku.

Santuario Diospa rikurinan sitio. Diospa karpanpa chaynataq Rey Salomonpa rurachisqan templopa ukunpim karqa telawan iskayman rakisqa cuarto, "Chuya" lugarwan hinaspa "Chuyay-chuyay" lugarwan sutichasqa. Chay iskaynin lugarmi wakin kutipiqa santuariowan otaq templowan sutichasqa.

Satanas Hebreo simipi Satanas otaq Satan ninanqa: "enemigo" otaq "contrakuq" ninanmi. Satanasqa Diospa chaynataq paypi iñiqkunapa enemigonmi.

Sello Achka formatam sellokunataqa ruranku. Chaywanmi señalta churanku pim dueñon kasqanta otaq pim autoridad kasqantapas yachanankupaq.

Señalay Pusaq punchawniyoq judio wawachakunapa qari kayninpa punta qarachantam kuchuqku, chaytam sutichanchik señalaywan.

Señorpa Punchawnin Ñawpaq Testamentopiqa "Tayta Diospa castiganan punchaw" ninanmi. Mosoq Testamentoman hinañataqmi "Jesucristopa kutimunan puchaw" ninan.

Seqay wichariy

Tardeykuy chisinkuy

Tarsis Mediterraneo Lamar Qochapa patanpi huk kaqnin llaqta. Chaylawmantam metalkunata buquekunapi apaqku. Chaylawmanmi Diosmanta willakuq Jonaspas ayqekuyta munarqa.

Tayta Dios Hebreo simipi Diospa sutinqa qellqasqa karqa kay tawa letrakunawanmi YHWH. Judiokunam kay letrakunata Bibliankupi tarispanku "Adonay" niqku. Castellanopi Adonay

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninanqa “Señor” ninanmi. Runa simipiñataqmi “Tayta Dios” ninan.

Templo Templo ninanqa “Dios adorana wasi” ninanmi. Jerusalen llaqtapim chay chullalla hatu-hatun wasi karqa. Chay wasipim judio sacerdotekuna carnerota otaq chivatota otaq vacata wañuchispanku kañaqku. Judiokunam tukuy hinastinmanta rispanku Diosta chay wasipi adoraqku.

Tiberias Galilea Qochapa huknin sutin, chay qochapa patanpi llaqtatapas Tiberiaswanmi sutichaqku.

Tofet Jerusalen llaqtapa hichpanpi wayqo. Israel runakunam churinkuta chaypi kañaqku millakuypaq taytachankuman.

Usuta seqo

Yachay tiyay

Zelote Judiokuna ukupi partido. Roma llaqtayoq runakunapa contranpi kaspankum contribucion pagayta mana munaqkuchu. Paykunataqmi Cananistawan sutichasqapas karqaku.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

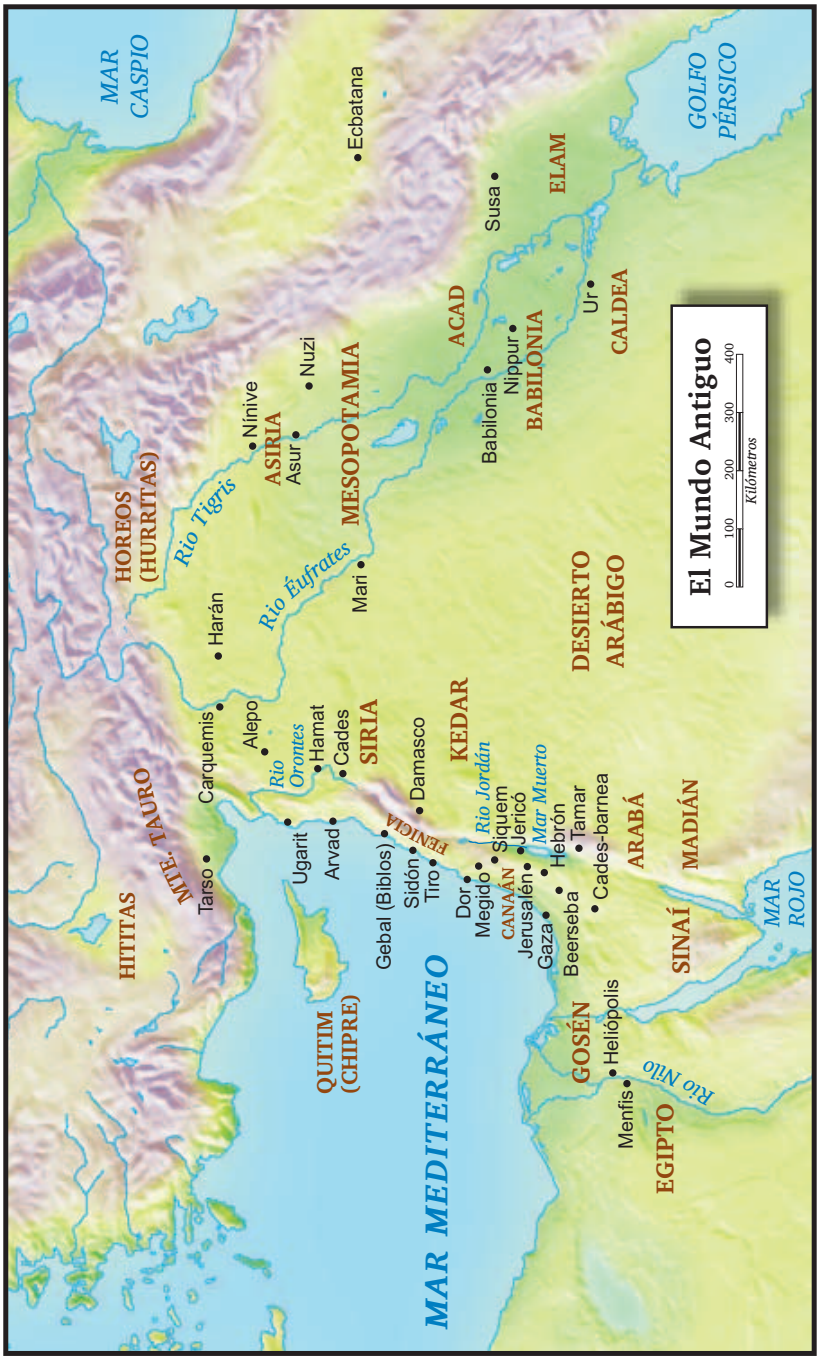

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

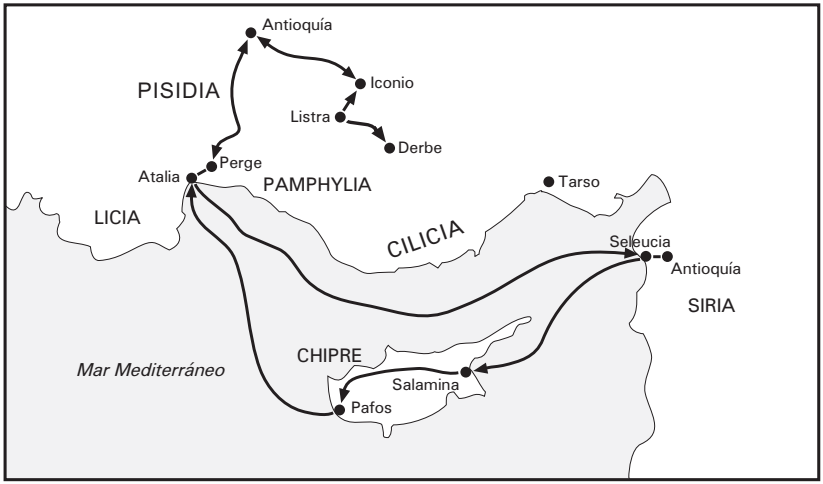

PRIMER VIAJE MISIONERO DE PABLO

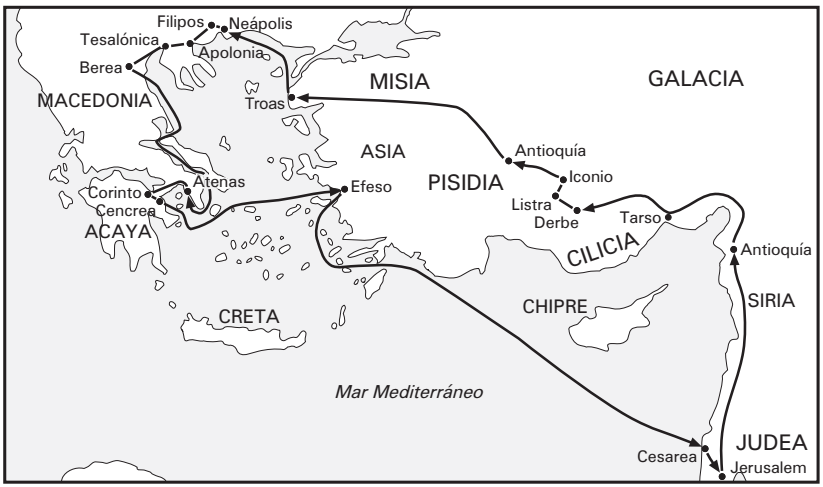

SEGUNDO VIAJE MISIONERO DE PABLO

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

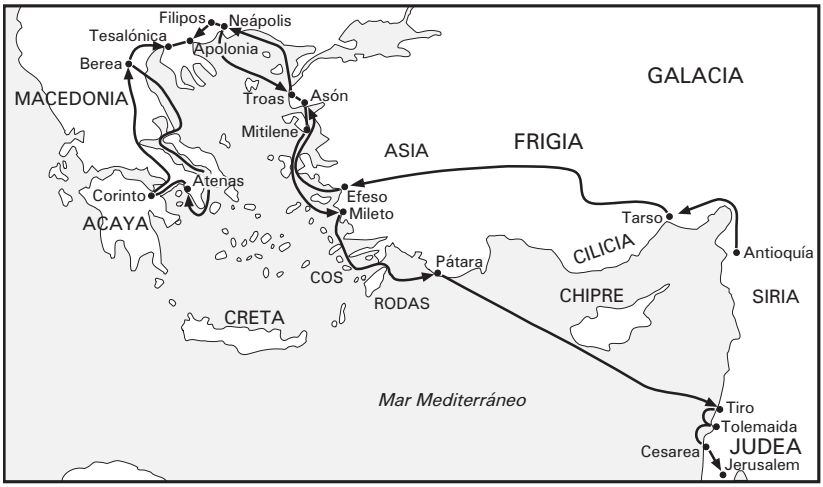

TERCER VIAJE MISIONERO DE PABLO

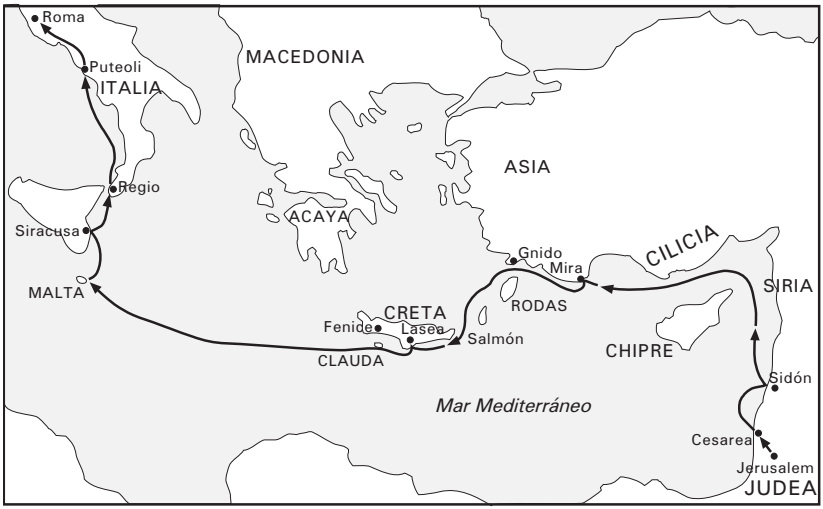

VIAJE DE PABLO A ROMA

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

El Templo en el tiempo de Jesucristo

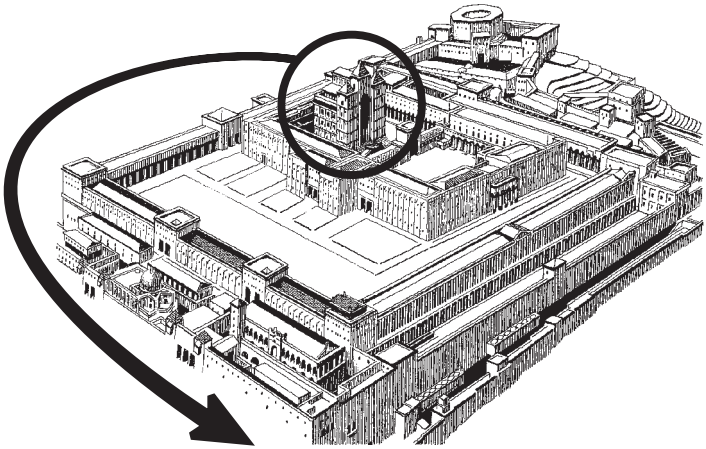

Plano del Interior del Templo

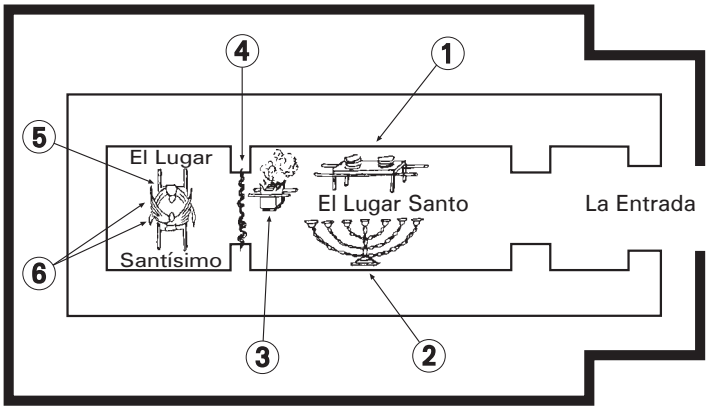

1. La Mesa y los Panes de la Proposición
2. El Candelabro
3. El Altar del Incienso
4. El Velo
5. El Arca del Pacto
6. Los Querubines

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Socidedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

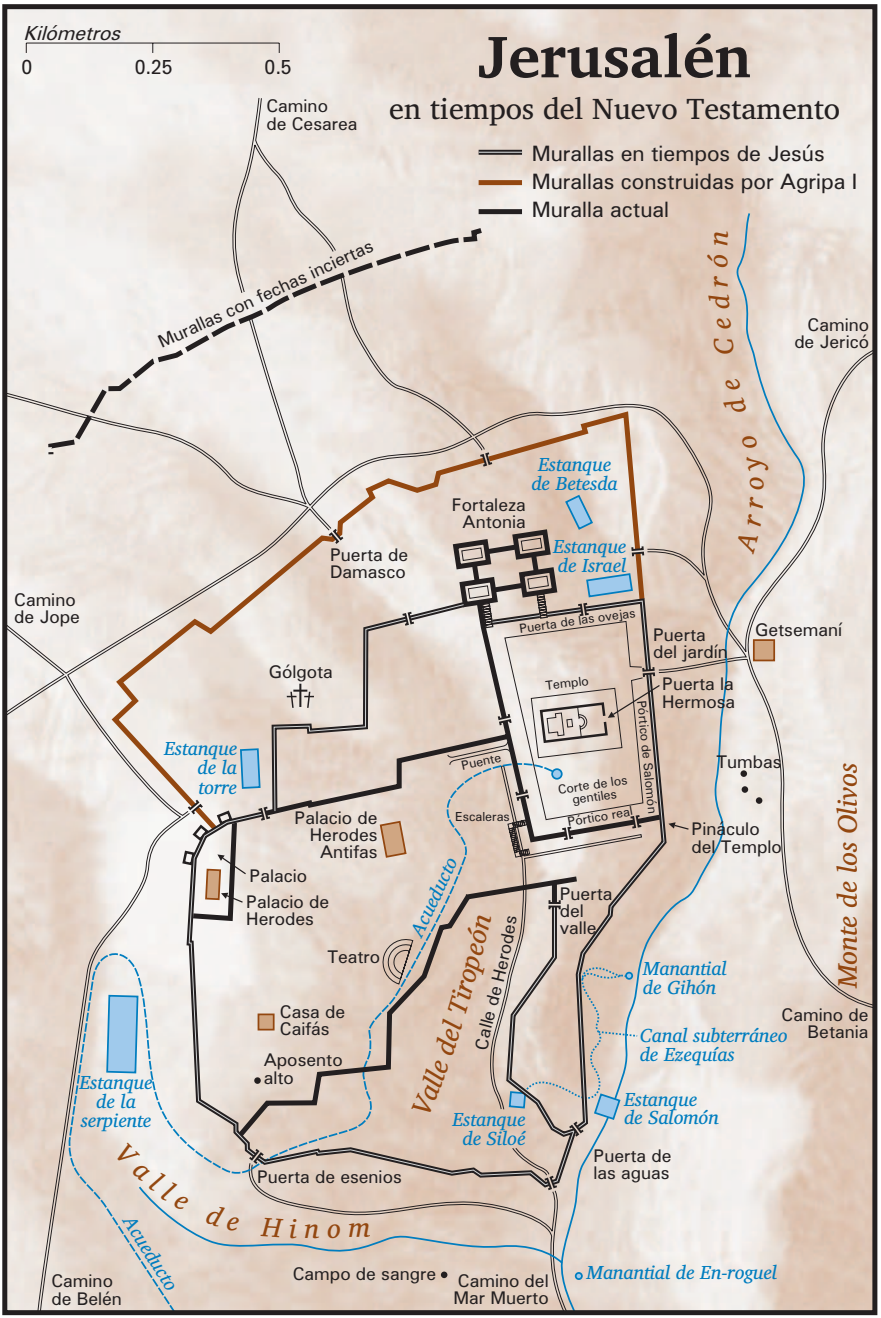

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

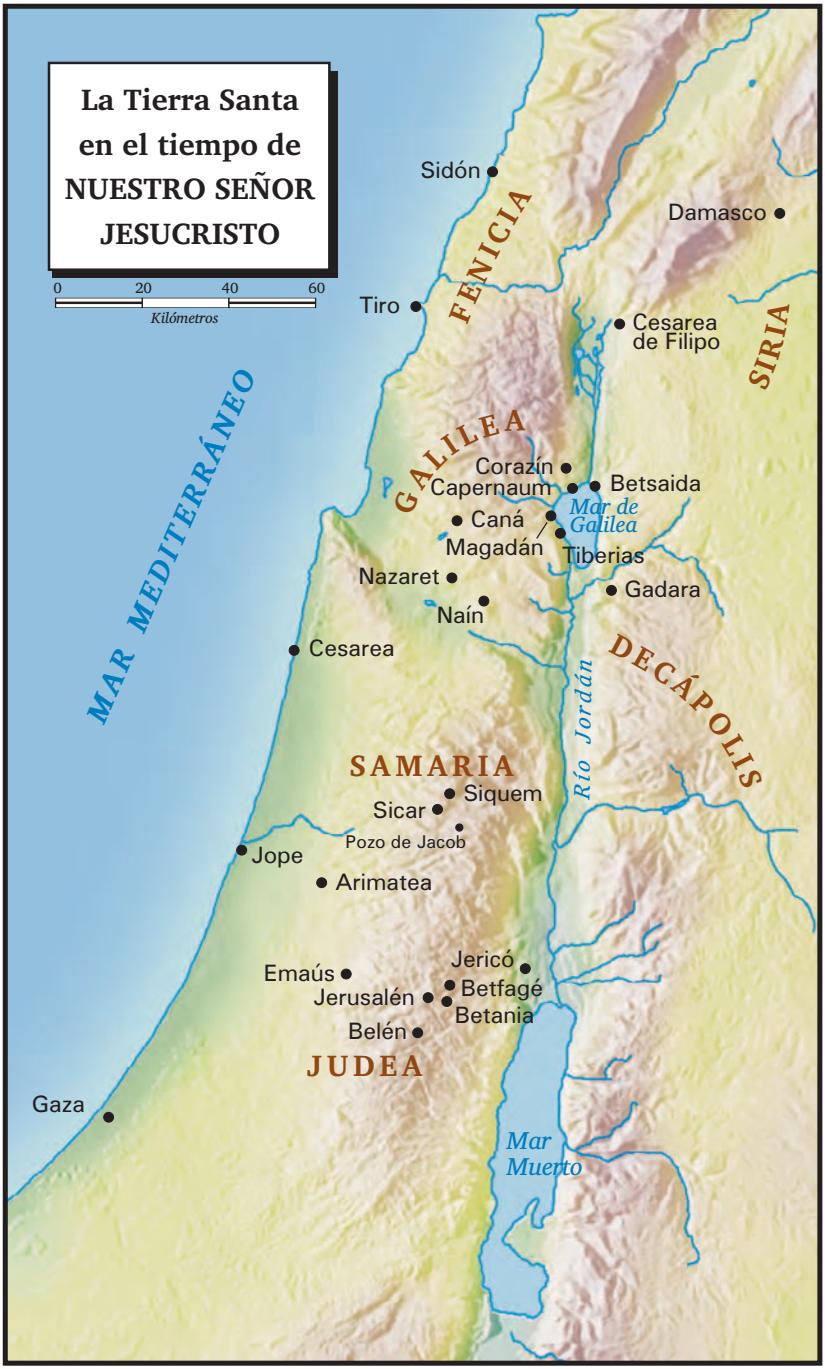

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.

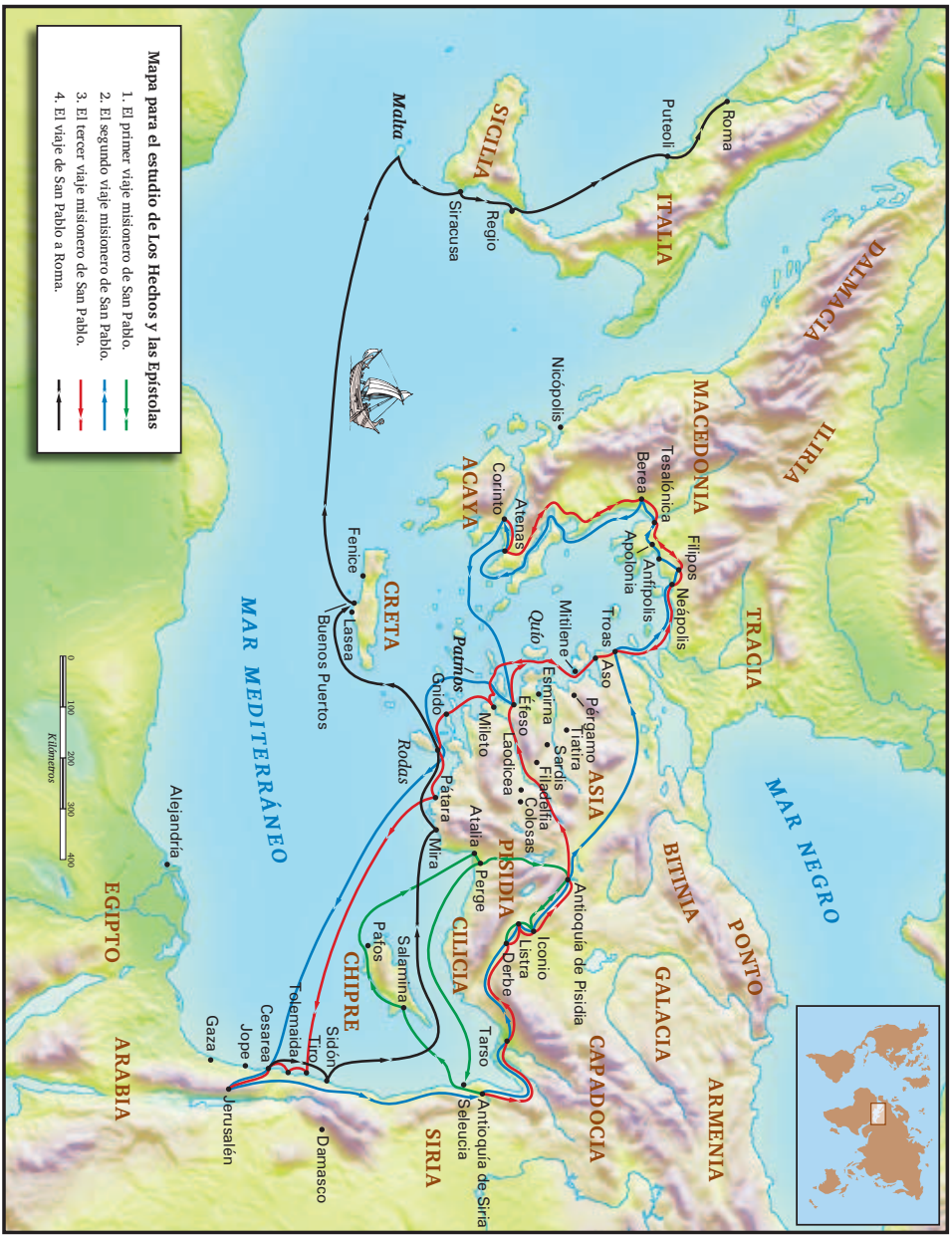

La Biblia en Quechua de Ayacucho, Perú, 2da ed. © 2011, Sociedad Bíblica Peruana; Wycliffe Bible Translators, Inc.